OXONIVM
CANTABRIGIA
S. IOANNIS
CHRYSOSTOMI
OPERA GRÆCÉ,
Octo
Voluminibus,
ETONÆ,
In Collegio Regali,
Excudebat IOANNES
NORTON, impressis etc.
Regius Typographus. 1613.
NAZIAN.
BASILIVS.
ATHANASIVS.
CYRILLVS.
Leonardus Gaultier sculpsit.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ

Πατρὸς ἡμῶν

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΤΩΝ

Θείασκαμβίων

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ,

Δι' ὑπομνήσεως τῆς ἀνάγκης ΕΡΡΙΚΟΥ τοῦ ΣΑΒΙΛΙΟΥ
ἐκ παλαιῶν ἀνθιγράφων ἐκδιδοῖς.

ETONÆ, *in Collegio Regali.*
Excudebat IOANNES NORTON, in Græcis &c.
Regius Typographus.

ANNO cIↃ. IↃc. XII.

SERENISSIMO
AC POTENTISSIMO
PRINCIPI *IACOBO*,
Magnæ Britanniæ, Franciæ &
Hiberniæ REGI

HENRICVS SAVILIVS
S. D.

Vod optabam maximè, vt aureum hunc ſcriptorem ſua lingua loquentem præſens & poſtera legeret ætas, id Dei Opt. Max. immortali beneficio conſequutus, votiq; iam reus, quamuis ſeriùs, vt ſunt rerum magnarum tarda molimina, diuinæ eius maieſtati gratias, quantas animus concipere poteſt maximas, habeo: Tibiq; Rex potentiſſime, cui ſecundùm Deum plurima debemus, hoc quicquid eſt operis, magnis certè mihi laboribus conquiſitum, magna cura expolitum & editum, lubens, volens, Do, Dico, Conſecroq;. Cui enim iuſtiùs quàm tibi debeatur opus, quod & te regnante primùm efloruit, & ſimul cum imperio tuo adoleuit, tuis cæptum auſpicijs, auctum opibus, auctoritate perfectum? Qui veteres patres & legis libenter, & magno cum iudicio penſitas: Qui venerandæ antiquitati eam tribuis, quam tribuere æquum eſt, & ipſa ſibi concedi poſtulat, reuerentiam: Qui in reliquis artibus ita excellis, vt quas ſingulas ij, qui illis artibus præſunt, tenent ſinguli, eas tu teneas vnus vniuerſas, cum incredibili quadam diſſerendi de re quacunq; propoſita ſubtilitate, & dicendi flumine coniunctas. De cæteris immortalitate digniſſimis ingenij tui monimentis in omni ferè diſciplinarum varietate, quæ magno cum mundi ſtupore leguntur, facilius eſt tacere, quàm pauca dicere. Vnus mehercule Βασιλικὸν δῶρον *libellus ad effigiem iuſti & moderati imperij à te conſcriptus, omneis omnium philoſophorum, in hoc quidem genere, diſputationes, & auctoritatis pondere, & vtilitatis vbertate videtur, me iudice, ſuperare. In his ſe iactaret oratio mea, quæ, vt in vulgus minùs ſpecioſa, non minùs certè mirabilia ad laudem, niſi ad altiora me vocarent Regiæ, quæ in tua Maieſtate elucent,*

& Heroicæ virtutes, cum ſumma, quæ poteſt in rebus humanis eſſe, fortuna copulatæ. Quid enim ad famam glorioſius, aut quid habent ſimile cæteri in orbe principes? Num quiſquam adeò altas nobilitatis ſuæ radices egit, vt ſe continuatione quadam, & ſtirpis ſerie non interrupta, non claudicante, regum centum & octo progeniem poſſet oſtendere? Maiores tui, iam inde à Ferguſio per duo millia annorum gentis antiquiſſimæ & bellicoſiſſimæ frœna tenuerunt. Tu cunctis Maioribus tuis maior, Rex maxime, non ad ſpem regni, ſed ad vſuram natus, & iam tum in cunis vagiens Rex declaratus, vt nihil, ne punctum quidem temporis in tua fortuna, niſi regium eſſet, nihil humile aut ſimile cæterorum, ferociſſimæ gentis difficillimis reipublicæ temporibus ita ſceptra tenuiſti, vt neque in tenera ætate conſtantia & robur animi, neque in ſuprema rerum poteſtate æquitas & moderatio, ac eximia quædam in omneis, vel infimos quoſque comitas, deſideraretur. De beneficentia quid attinet dicere, quæ vſque eò in tua natura iam inde à tenecris vnguiculis extare & eminere viſa eſt, vt pleriſque etiam nimia, ſi tamen quicquam eſſe poteſt in virtute nimium, fuiſſe videatur? Nam de venatione, quod inter grauiſſimos auctores conſtat, optimo militiæ tyrocinio, dicam parciùs, quia tu tibi non parcis, ne nobis quidem, quorum ſalus à tua incolumitate ſeiuncta eſſe non poteſt: Id dicam, te quicquid à publicis occupationibus dabatur otij, quod plerique principes in luxu, & malis curis conſumunt, in hoc vtiliſſimo & innocentiſſimo oblectamento à prima adoleſcentia poſuiſſe.

Cùm igitur auito & à maioribus quaſi per manus tradito imperio annos penè quadraginta ita præfuiſſes, vt tuis præſidio, hoſtibus terrori, omnibus admirationi extiteris, nobis præſertim Anglis, quibus propiùs virtutis & ſapientiæ tuæ radijs frui liceret, Neq; viſum eſſet diutius ei, qui omnia pro arbitrio diſponit ac dirigit, Deo Optimo Maximo, vt tantum lumen, tanta gloria tam angustis coërceretur finibus, optimæ & glorioſiſſimæ fœminæ, Reginæ Elizabethæ mors interuenit, fœminæ ſupra ſexum fortitudine animi & prudentia præſtantis: quæ cùm reliquas fœminas omni rerum laudandarum genere ſuperaret, hoc vno, quæ maxima eſt victoria, ſeipſam vicit. Nam cùm in hoc ſolo fortaſſe peccaret, quòd de ſucceſſore nominando inuitiſſima audiret, nec vlla in re facilè plus ſuſpicioni indulgeret, ſiue ſexus infirmitate, ſiue quòd ſemper ſuſpectus ſit inuiſuſque dominanti, præſertim orbo, qui proximus deſtinaretur, ita tamen in tua cauſa timori ſuo moderata eſt, vt te omnium ſecre-

tis

tis vocibus iactatum, omnium votis appetitum, non solùm non auersaretur, vt riualem & æmulum, sed perpetua magis charitate complecteretur, vt filium, neque mente solùm & cogitatione, sed non obscuris sermonibus designaret hæredem. id quod eò fidentiùs affirmo, quòd non ex incertis aliorum rumoribus, sed ex ipsius hoc ore præsens acceperim, cùm fortè de tua Maiestate priuatim, vt fit, sermo incidisset.

Igitur obitu optimæ Reginæ, cùm stulti bella ciuilia mente præciperent, & omnium rerum perturbationem, etiam prudentes pericula, quæ in mutatione rerum & transitu solent contingere, te præsertim absente, extimescerent, fide tuorum ciuium, consiliariorum tuorum sapientia sic est orbis rei publicæ conuersus, vt vix impressam orbitam sentiremus. Itaque nullo districto gladio, nulla sanguinis guttula effusa, magno cum stupore principum exterorum, & nonnulla inuidia, maternam simul & paternam hæreditatem creuisti, & auitam regum Saxonicorum, iam inde à rege Dauide ex maioribus tuis vno Ethelredi regis abnepote, tibi iustissimo successionis iure debitam & deuolutam. Quod si cui leue videatur, sciat eam rem tanti apud maiores nostros fuisse ponderis, vt non prius iustum & legitimum Normannorum in Anglia imperium fuisse arbitrarentur, quàm Matthildis Dauidis soror Henrico primo enupta regiam nobis sobolem daret, ex antiqua regum Saxonicorum stirpe deriuatam. Ita constitutis pro tempore domi rebus, cùm finibus nostris, tanquam salutare sidus post naufragium affulsisses, Deus immortalis, qui concursus è regionibus finitimis, longinquis, ex agris, vicis, domibus, spectandi tui causa! qui plausus, clamores, exultationes omnium ordinum, ætatum, hominum! omnes obsessæ semitæ, omnes angustiæ obseptæ, vt tuos vultus intuerentur. non fœminas domi pudor continuit, non viros domestica aut forensis occupatio, non pueros ætas, metus, magister prohibere potuerunt. floribus constratæ viæ, aulæis contecta oppida: vt non à porta ad Capitolium, sed ab vltimis regni finibus vsque ad regiam vrbem perpetuus quasi triumphus, non de victis hostibus, sed ciuibus conseruatis agi videretur. Iam verò aduentus tuus atque introitus in vrbem, effusis omnibus ad te salutandum ordinibus, qui fuit! Memini illius diei, semperque meminero, cùm recentes à luctu & lachrymis, ab eoq; funere, quod tu honorificentissimum esse voluisti, occurreremus Maiestati tuæ, alij ad duodecimum, alij ad vicesimum ab vrbe lapidem, quàm subitò tuus ille iucundissimus conspectus omnes ab oculis lachrymas absterserit, omnem à mente depulerit mœrorem. Sic verò vrbs te regia accepit, vt

lucem

lucem sibi demum ac salutem redditam ac restitutam arbitraretur, damnumque ex obitu optimæ principis susceptum, abundè satis, superq; compensatum. Ita inaudita ab omnibus seculis felicitate, tuis tamen virtutibus debita, duas ferociſsimas nationes armis & animis diſsidentes (quod in finitimis semper fieri docet Philosopborum princeps Plato) in vnam mentium & voluntatum conspirationem coëgisti. Mirabitur omnis posteritas, te, quod non annorum bis mille consilia, non vlla vis, non vlla verborum lenocinia effecerant, id vnico edicto consecutum: quodque abauus tuus Henricus Septimus, bono huiusce reipublicæ natus, vix bello potuit, vt duas familias vniret, pacemque rebus per centum annos turbatis daret, id te in duabus nationibus, propter veteres tot annis inimicitias infensiſsimis, puncto temporis pacis artibus conficere potuisse. Hinc latrocinijs liberati limites, hinc in ipsis regnorum finibus summa quies: agriculturæ & pecuariæ studia reuocata, cultaque cum cura, quæ priùs mutuo metu squalida, inculta, deserta iacuerunt. Neue tantum hoc pacis & concordiæ bonum angustis huius insulæ cancellis circumscriberetur, illud proprium fortunæ tuæ, sub ipsis regni auspicijs, radios virtutis & bonitatis tuæ in reliquum orbem Christianum esse diffusos. Itaq; cum omnibus regibus, principibus vicinis, confœderatio & amicitia, ipsis à te hoc per legatos exposcentibus, iuncta, pax terra, marique parta, latronibus ac piratis purgata maria, commercia omnium gentium restituta, aditus tutus & securus nostris hominibus ad omnes per te nationes patefactus, legati & interpretes pacis vltrò citróque stabiliti. At ne singula in nos beneficia tua commemorando, quæ sunt infinita, modum excedat oratio, quod vnum nobis vel maximè defuit sub optima principe, vt certo aliquo reipublicæ statu viueremus, certa successionis spe, id tibi diuino munere tributum videmus, subsidia scilicet dominationis, & imperij firmiſsima munimenta, numerum liberorum, te patre digniſsimorum, & imperio: qui & te, quantum in hominem cadere potest, immortalitati tradituri sunt, ipsique & eorum posteri, in æternum huius reipublicæ clauum tenebunt, horum regnorum gubernacula moderabuntur,

Παῖσι πόλις πάσῃ πόλεα φύσει πολέμιος, ἄλλως τε καὶ ὁμορος χώραν ἔχουσι.

Florentes seclis innumerabilibus.

Deus O. M. interim tuam Sereniſsimam Maiestatem nobis reiq; publicæ Christianæ quàm diutiſsimè seruet incolumem.

Prid. Kal. Nouemb.

1612.

HENRICVS SAVILIVS
LECTORI. S.

OHANNE CHRYSOSTOMO, Nemo Græcorum Patrum plura dedit, nemo meliora, siue orationis ornatum spectes, siue grauitatem sententiarum. Suidas in omnes veteris & noui Testamenti libros commentaria refert edidisse, complurimos præterea composuisse tractatus, *ad multa versuum millia, quorum numerum inire non hominis esse sed Dei, cui nota sint omnia.* Georgius Alexandrinus quatuor millia & octingentos ipsius sermones, cùm omnes non possent, à pijs quibusdam viris post mortem eius coaceruatos scribit. Porrò, in interpretandis Scripturis ita felici, adeóque diuino fuisse ingenio constat, vt quamuis cæteri Ecclesiæ Patres communibus suffragijs locum aliquem Scripturæ secus, quàm ipsi visum esset, interpretarentur, contra omnes vnius præponderaret sententia. Quam consuetudinem in Orientali Ecclesia, & semper antea, & suo tempore obtinuisse scribit autor incertus vitæ Chrysostomi, cap. 37. Quin & in Occidentali magni fuisse ponderis eius interpretationes, testes sunt locupletes Hieronymus & Augustinus: ipsisq; adeò Britannicis insulis solùm ex omnibus antiquis interpretibus lectitatum, in summaque habitum admiratione multis ante suam ætatem seculis refert Georgius. Nec minor in dogmatibus stabiliendis eiusdem auctoritas. Testes plerique conciliorum canones in eius facti sententiam & verba. Testis libellus, quem in Bibliotheca Cæsarea memini videre, Archiepiscopi, nisi fallor, Mitylenæi, qui propositis non ita pridem à viro magno ferè omnibus in religione controuersis nunc capitibus, ad singula ex vnico penè respondit Chrysostomo. Nam de dictionis splendore nihil est necesse dicere, cùm & ab aureo flumine nomen inuenerit, & Libanius Sophista cum primis celebris, & qui ad veterum laudem proximè accederet, successorem sibi in schola ex omnibus vnum destinasset Iohannem, nisi eum sibi furto, vt ipse questus est, surripuissent Christiani. Sed testes omni exceptione maiores, libri eius ac tractatus, tanta altitudine orationis, tam venusta suauitate sine vllis salebris fluentes. Huius ego tanti viri iam inde ab ineunte ætate inflammatus amore, cùm videre multo maximam operum eius partem, vel situ & squalore obsitam, vel carie exesam, in bibliothecarum angulis delitescere, ante annos ferè duodecim perlustratis in Britannia cunctis publicis, priuatis bibliothecis, indéque descriptis, quæ in vsum futuri operis viderentur, homines certos allegaui, & linguæ peritos, & manu promptos, in Galliam, Germaniam, Italiam, & vltimum Orientem, qui mihi & ea, quæ non haberem, describerent, ad alterumque & tertium exemplar castigarent, & quæ haberem, ex alijs manuscriptis codicibus emendarent. Sunt enim huius auctoris, qui quasi Græcorum Deus habetur, quædam per omnes bibliothecas, nisi quæ Græcis manuscriptis prorsus careant, descriptæ particulæ. Quo in negotio egregiam nobis & strenuam operam nauarunt vir amplissimi, doctissimíque, quos honoris causa nomino, Iacobus Augustus Thuanus, magnum lumen Galliæ, Marcus Velserus II vir Augustanus, Georg. Michael Lingelsheimius, Andreas Schottus, Isaacus Casaubonus, Fronto Ducæus, Ianus Gruterus, Dauid Hoeschelius, Sebastianus Tengnagel, & reuerendissimus Gabriel Archiepiscopus Philadelphiensis. Nefas tacere de Serenissimi Regis nostri apud exteros principes clarissimis legatis, quibus ipse hoc in mandatis dederat, vt omni, qua possent, opera studium hoc meum promouerent. Itaque librarijs nostris aditus patefactus ad bibliothecam Regiam Lutetiæ, Palati-

τῶν ἀπ' Σιμαρισκῶν γένους γε-νεῖς.

Palatinam, Auguſtanam, Bauaricam, Cæſaream, cæteras: qui his freti ſubſidijs illud domum attulerunt inſtrumentum, illam ſupellectilem, ex qua nobis eſt hæc adornata editio. Quam quomodo ſim omnibus paſsim doctis in orbe Chriſtiano probaturus, neſcio: hoc ſcio, magnis eam ſudoribus, immenſis ſumptibus conſtitiſſe. Et quidem vt cætera ſint & mea, & aliorum expectatione inferiora, religionem certè in exprimendis ſcriptis codicibus præſtabo: quàm minimum indultum coniecturis, nihil datum ſtudijs partium, nihil auribus cuiuſquam. Notas inſuper adiecimus, quibus & loca obſcura illuſtrarentur, & deprauata reſtituerentur, ſaltem indicarentur. Neq; enim omnia ſanare potuimus, nec, vt opinor, quiſquam alius, qui primus ex ſcriptis libris veterum ſcriptorum aliquem typis euulgauerit. In ſecernendis Chryſoſtomi veris & germanis ſcriptis ab ijs, quæ dubiæ ſunt fidei, aut manifeſtè νοθευόντων, rem periculoſam, & plenam inuidiæ tentaſſe me video. Sed à mea hac qualicunq; opinione cuiuis per me liberum eſto diſcedere, & tanquam à minorum gentium cenſore ad maiores magiſtratus prouocare. Nam & ipſe nonnulla, quæ primùm recepi, poſtea vt ex notis patebit, reieci, & quæ nos reijcimus vt ὑποβολιμαῖα, alij fortaſſe argumentis adducti certioribus in album recipient τῶν γνησίων καὶ ἀκριβῶν. Hunc tamen meum qualemcunque delectum ſtudioſis puto non ingratum, neque inutilem futurum, quibus ſcilicet otium non eſt bonas horas in ſcriptis minus bonis peruolutandis collocare.

Iam monendus eſt Lector, vocabula his notis [ ] incluſa à quibuſdam codicibus abeſſe, non magno pleriſque ſententiæ detrimento: aſteriſco * ſignata ad oram libri, in nonnullis exemplaribus adiecta reperiri: ' variantis eſſe lectionis notam, cui reſpondens in margine γρ. (hoc eſt γράφεται) ex libris ſignificat eſſe lectionem: ἴσ. (hoc eſt ἴσως) ex coniecturâ tantùm. Ad extremum, Lectorem, multóque magis interpretem (ſi quis futurus eſt) præmonitum volo, vt antequam ad lectionem alicuius orationis accedat, primo loco Catalogum adeat cuique tomo præfixum, nonnulla reperturus non ſpernenda, quæ nos inter edendum fugerunt, poſtea vſu & tractatione comperta. Secundo loco, vt errata typographica emendet, quæ in opere tam longo non potuerunt eſſe pauca in tanta operarum inſcitia & oſcitantia. Ea autem vno in loco perſcripta inueniet ad finem octaui tomi, neque multa tamen flagitioſa. Tertio loco, vt inter legendum notas ſemper ob oculos habeat & obſeruationes noſtras & amicorum meorum, in quibus multa deprehendet, quâ à Libris (qui poſt editionem abſolutam in manus noſtras venerunt) quà ab ingenio non infeliciter emendata & reſtituta. Atque hæc ſunt, Lector, quæ nos immenſis ſumptibus, infinitis laboribus pro noſtra mediocritate præſtare potuimus: non diffidentes fore, vt hoc exemplo excitati alij paſsim per Europam boni publici amantes viri, & melioribus libris ſulti, & maiore, quàm nos ſumus, ingenio, & quædam nobis inedita edant (quorum tamen, niſi fallor, exiguus futurus eſt numerus, vix ſupra decem aut duodecim ſermones: de γνησίοις loquor: nam τῶν ἀκριβῶν καὶ ὑποβολιμαίων paſsim in omnibus Bibliothecis publicis, priuatis, magna colluuies, quos nihil moror) & noſtram editionem caſtigatiorem & emendatiorem reddant: id quod in aliqua ſaltem particula, aut oratione vna vel altera facillimum erit ijs, quibus Mss. Codices ad manum, nobis in tanto opere fuit moleſtiſsimum. Atq; in eam rem adiecimus ad finem tomi octaui initia omnium Orationum & Tractatuum ordine Alphabetico, vt quid hîc reperiatur, quid deſit, ſtatim quiuis intelligat: adijciatq; noſtris, ſi quæ repererit noua, aut ſaltem noſtra reddat ex Libris veteribus meliora. Semper enim erit in hoc ſtadio doctis decurrendi locus. Vale.

PRIMI TOMI CATALOGVS.

IN Geneſin, orationes 67. Pag. 1
Expoſitionis in tertium Pſalmum fragmentum ex Damaſceno. 522
Vide integram Tomo 8. p. 1.
Expoſitio in Pſal. 4, 5, & 6. 522
Expoſitio in Pſal. 7, 8, 9, 10, & 11. 554
Lacunæ quædam in his Pſalmis aſteriſcis ſignatæ explentur in octauo Tomo ex codice Illuſtriſſ. Card. Barberini p. 5.
Expoſitionis in 12. Pſal. principium. 608
Reliqua attexuntur Tom. 8. p. 5. l. 36. ex eiuſdem Cardinalis codice.
Homilia in duos priores verſus Pſal. 41. 609
Locus huius Homiliæ proprius eſt poſt 26. orationem Tomi quinti. p. 160.
Expoſitio in Pſal. 43, 44, 45, 46, 47, 48, & 49. 618
Expoſitio in Pſalm. 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117. 716
Expoſitio in Pſal. 119, 120, & reliquos vſq; ad finem. 781
Expoſitio in Eſaiæ capita ſeptem, & quod excurrit. 1016

In Pſal. 50. Homiliæ duæ. 692 *Dubia.*

Expoſitio in Pſal. 51. 911 *Suppoſi-*
Expoſitio in Pſal. 95. 916 *titia.*
Expoſitio in Pſal. 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, & 107. 925
Expoſitio in Pſalmi 118. ſtationem primam. 978
Stationem ſecundam. 995
Stationem tertiam. 1007

SECVNDI TOMI CATALOGVS.

IN Euangelium Matthæi ſermones nonaginta. Pag. 1
In Euangelium Iohannis ſermones octoginta octo. Pag. 555

TERTII TOMI CATALOGVS.

IN Epiſtolam ad Romanos Præfatio. Pag. 1
In Epiſtolam ad Romanos Hom. xxxii. 5
In Epiſtolã ad Corinthios priorem Præfatio. 243
In Epiſtolam priorem ad Corinthios Homiliæ xliiij. 245
In Epiſtolam poſteriorem ad Corinthios Homiliæ xxx. 541
In Epiſtolam ad Galatas Expoſitio perpetua. 709
In Epiſtolam ad Epheſios Præfatio. 763
In Epiſtolam ad Epheſios ſermon. xxiiij. 764

CATALOGVS TOMI QVARTI.

IN Epiſtolam ad Philippenſes Præfatio. Pag. 1
In eandem Homiliæ xv. 5
In Epiſtolam ad Coloſſenſes Homil. xij. 89
In priorem ad Theſſalonicenſes Hom. xj. 161
In poſteriorem ad Theſſal. Hom. v. 221
In priorem ad Timotheum Præfatio. 249
In eandem Homiliæ xviij. 250
In poſteriorem Homiliæ x. 329
In Epiſtolam ad Titum Hom. vj. 381
In Epiſtolam ad Philemonem Præfatio. 411

In eandem Homiliæ iij. 413
In Epistolam ad Hebræos Præfatio. 427
In eandem Homiliæ xxxiiij. 431
In Acta Apostolorum Homiliæ lv. 607
Index Ethicorum locorum in hisce quatuor Tomis contentorum. 921

CATALOGVS TOMI QVINTI.

Sermones in loca S. Scripturæ.

SErmo habitus in principio Quadragesimæ, in illud, In principio creauit Deus cœlum & terram: & de ieiunio & eleemosyna. *Oratio* j. Pag. 1
Cur in sole & luna & cœlo & alijs dixerit, Fiat: in homine verò, Faciamus: & quidnam sit illud, Ad imaginem. *orat.* ij. 6
Quid sit, Ad similitudinem: & quare, cùm Deus nos iusserit dominari in feras, non dominemur, & hoc magnæ erga nos curæ argumentum esse. *orat.* iij. 8
Quòd seruitutis modos tres induxerit peccatum, & ad negligentes auditores, & in eos qui parentes non honorant. *orat.* iv. 11
Quòd non propter Adam punimur, & quòd maiora sunt per eum bona importata, quàm mala, si nobis ipsis attendere voluerimus, & contra eos qui pauperes prætereunt. *orat.* v. 15
Vtrum ex ligno illo facta sit Adamo notitia boni & mali, vel ante manducationem habuerit vim hanc & facultatem discernendi: & de ieiunio, & quòd oporteat domi meditari ea quæ in ecclesia dicantur. *orat.* vj. 19
Quare lignum scientiæ boni & mali vocetur lignum illud: & quid sit, Hodie mecum eris in Paradiso. *orat.* vij. 22
In diem imbribus fœdum, & in conuentum Episcoporum, & in donationem præcepti Adamo facti, magnæq; id erga nos curæ fuisse, legem accepisse. *orat.* viij. 29
Quomodo oporteat fratrum peccata arguere, & quòd eorum salutis curam habere conueniat, & quare Abram vocatus sit Abraam, & de nomine Noe: quòd non frustra aut sine causa hæc iustis illis imposita sint nomina, sed ita dispensante Dei prouidentia. *orat.* ix. 31
Quòd non oporteat Theatra frequentare, & quòd perfectos reddit adulteros, & ægritudinem animi, & discordiam ea res parit: & in Abraam. *orat.* x. 39
Quòd oporteat in Pentecoste, semperq; ieiunij meminisse, & quòd non præsentia solùm, sed etiam recordatio ieiunij vtilis sit: & de Dei prouidentia, ipsiusq; non minimam præter alia partem esse, naturalem parentum erga liberos amorem: Quódq; non patribus solùm, sed & matribus præceptũ sit de componendis liberorum moribus: & ad extremũ de Anna oratio prima. *orat.* xj. 50
In fidem Annæ, & moderatum eius & philosophicum animum, & de honorandis sacerdotibus, & quòd oporteat precibus vti tam in principio prandij, quàm fine. oratio secunda. *orat.* xij. 59
In Annam, & lactationem Samuelis, & quòd vtilis sit in liberis procreandis tarditas, & periculosum & lubricũ esse, liberos negligere. orat. tertia. *or.* xiij. 66
Ad eos qui conuentus in ecclesia deserunt, & in Theatra ascendunt: quódq; non solũ vtilius sit in ecclesia versari, quàm in Theatris, sed etiam iucundius: & in secundum dictum Annæ, & quòd oporteat perpetuò orare & in omni loco, in foro, in itinere, in lecto. oratio quinta: nam quarta in Annam non reperitur. *orat.* xiv. 72
In orationem Annæ, & quòd vtilis sit paupertas, maioremq; habeat quàm diuitiæ cùm voluptatem, tum securitatem. oratio sexta. *orat.* xv. 78
Hæc oratio in Ms. Bauarico, & versione ἀνέφρασος, expletur tom. 8. *pag.* 8.
Quòd magnum bonũ est non solùm virtutem sectari, sed etiam laudare virtutem, & quòd maius statuerit trophæum Dauid parcendo Sauli, quàm cùm Goliath prostrauit, quódq; sibi ipsi magis, quàm Sauli profuit, cùm hoc faceret: & in Apologiam eius aduersus Saul. Oratio in Dauid & Saul secunda. *Vide primam Tom.* 8. *pag.* 10. *orat.* xvj. 83
Quòd non oporteat Theatra frequentare, & quòd perfectos reddit adulteros, & ægritudinem animi & discordiam ea res parit, & quòd omne genus patientiæ superauerit Dauid in negotio Saulis. oratio

ratio in Dauid & Saul tertia. *or.* xvij. 89
Quando extra ecclesiam deprehensus Eutropius abreptus est, & de Paradiso & Scripturis: & quòd vtilis sit Scripturarũ lectio, & quòd Paradiso melius quiddam sit Scriptura, ecclesia verò omnib. rebus pretiosior: & in illud, Astitit Regina à dextris tuis. *orat.* xviij. 100
In illud prophetæ Dauid: Ne timeas, quando ditescit homo, & de hospitalitate. Oratio prima. *orat.* xix. 113
Sermo habitus Constantinopoli in ecclesia Magna, in illud, Nę timeas, quando ditescit homo, & de eleemosyna. Oratio secunda. *orat.* xx. 123
Laus eorũ qui ad ecclesiam occurrerunt, & de ordine in doxologijs seruando, & in illud, Vidi Dominum sedentem in throno excelso & eleuato. In Oziam prima. *orat.* xxj. 127
De Ozia oratio secunda: & in illum textum, Et factum anno, quo mortuus est Ozias rex, vidi Dominum sedentem in throno excelso & eleuato: & quòd non oporteat tempus, aut literam vnam diuinarum Scripturarum negligere. *orat.* xxij. 134
In illud, Exaltatum est cor Ozię, & de humilitate, & quòd non oporteat præsidentem esse eum qui cum virtute viuit, & quantum sit malum superbia. Tertia in Oziam. *orat.* xxiij. 138
In textum Esaiæ prophetæ: Factum est anno, quo mortuus est rex Ozias, Vidi Dominum sedentem in throno excelso & eleuato: & laus ciuitatis Antiochenæ, & contra eos qui matrimonium prohibent demonstratio planè diuina. In Oziam quarta. *orat.* xxiv. 144
In textum Esaiæ prophetæ: Factum est anno, quo mortuus est rex Ozias, Vidi Dominum: & demonstratio, quòd iustè leprâ percussus fuerit Ozias, quòd incensum indignè, & contrà quam oportuit, adoleuisset, quod non fas est Regibus, sed Sacerdotibus. In Oziam quinta. *orat.* xxv. 151
In Seraphin. *orat.* xxvj. 155
In illud Esaiæ, Ego Dominus Deus feci lucem & tenebras: faciens pacem, & creans mala. *orat.* xxvij. 160
In textum Ieremiæ, Domine, non est in homine via eius, neq; homo vadet & prosperum faciet gressum suum, & rectam faciet viam suam. *orat.* xxviij. 168
Ad eos qui ad ludos Circenses proficiscuntur, & in illud Euangelij, Intrate per portam angustam, &c. & ad finem, in Diuitem & Lazarum. *orat.* xxix. 175
De conuersatione secundùm Deum, & in illud, Angusta est porta &c. & expositio orationis dominicæ. *orat.* xxx. 183
In dimissionem Chananææ, habita post reditum eius ab exilio. *orat.* xxxj. 188
In Parabolam de debitore decem millium talentorum, & centum denarios exigente, & quòd omni peccato peius est iniuriarum meminisse. *or.* xxxij. 196
Contra Hæreticos, & in petitionem matris filiorum Zebedęi. *orat.* xxxiij. 206
In illud, Pater, si possibile est, transeat à me poculum hoc: sed non vt ego volo, sed vt tu: & contra Marcionistas & Manichæos, & quòd non oporteat ingerere se periculis, sed omni voluntati Dei voluntatem anteferre. *orat.* xxxiv. 213
Postridie Calend. habita Antiochiæ contra ebrios, & de ijs qui tabernas ingrediuntur, & per ciuitatem choreas ducunt, & quòd doctorem non oporteat de discipulis desperare, etamsi in præsens non obtemperent: & in pauperem Lazarum & Diuitem oratio prima. *oratio* xxxv. 220
In Lazarum oratio secunda: & quòd animæ eorum, qui violentâ morte pereunt, non fiunt Dæmones: & de iudicio & eleemosyna. *orat.* xxxvj. 234
In Lazarum oratio tertia: & quare non dixerit, Cepisti bona tua in hac vita, sed, recepisti: & quare iusti sæpenumero in pericula incidant, & peccatores ipsa effugiant. *orat.* xxxvij. 242
In Diuitem & Lazarum oratio quarta. *orat.* xxxviij. 253
In Publicanum & Pharisæum: & de humilitate & oratione. *orat.* xxxix. 261
Pars est Homiliæ quintæ de Incomprehensibili. vid. Tom. 6. p. 422. 34.
In paralyticum, qui annos 38. decubuerat in infirmitate sua, & in illud, Pater meus vsq; modò operatur, & ego operor. *orat.* xl. 264
In quatriduanum Lazarum. *orat.* xlj. 271
Synaxi post aliquod tempus in Veteri ecclesia celebrata, sermo in inscriptionem Actorum Apostolorum: & vitam cum virtute actam vtiliorem esse signis & miraculis: & quatenus præstantior sit signis conuersatio. *orat.* xlij. 274

Ad eos qui reprehendérunt eum ob proœmiorum longitudinem,& quòd vtile sit æquo animo ferre reprehensiones: & quare non statim, ex quo credidit, mutatum est eius nomen in Paulum, & quòd non ex necessitate, sed liberâ voluntate facta est in eo hæc conuersio: & in illud, Saule, Saule, quid me persequeris? *orat.* xliij. 282

In illud Apostoli, Non solum verò, sed etiam gloriamur in afflictionibus, &c. *orat.* xliv. 292

In illud,Nouimus quòd diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum.*orat.* xlv. 299

In eos qui ecclesiastico conuentui non interfuerunt: & in illud, Si esurierit inimicus tuus, cibum ei in os ingere, & de inimicitiarum memoria. *orat.* xlvj. 304

In illud, Salutate Priscillam & Aquilam, oratio prima. *orat.* xlvij. 314

In idem, oratio secunda. *orat.* xlviij. 321

In illud Apostoli, Propter fornicationes vnusquisq; propriam vxorem habeat. *oratio* xlix. 330

In illud, Vxor alligata est viro in quantum tempus vixerit vir ipsius, &c. *oratio* l. 337

In illud Apostoli, Nolo vos ignorare, fratres, quòd patres nostri omnes sub nube fuerunt, & omnes per mare transierunt. *orat.* lj. 343

Quòd non oporteat vsq; ad finem considere eum qui stat, neq; spem sui abijcere, qui ceciderit. *orat.* lij. *pars est Hom.* 27. *in Matth.* 251

Calendis, non progrediente in publicum episcopo Antiochiæ Flaviano. dicta est autem contra eos qui obseruant Nouilunia, & per ciuitatem choreas ducunt, & in illud Apostoli: Omnia in gloriam Dei facite. *orat.* liij. 355

In illud Apostoli, Oportet hæreses esse inter vos, vt, qui probi sunt, manifesti fiant. *orat.* liv. 362

In illud Apostoli, Habentes autem eundem spiritum fidei, sicut scriptum est: & in illud, Credidi, ideo locutus sum: & de eleemosyna, oratio prima. *oratio* lv. 368

In illud Apostoli, Habentes autem eundem spiritum fidei, sicut scriptum est: et contra Manichæos,& omnes qui Vetus testamentum calumniantur,& separant illud à Nouo, & de eleemosyna, oratio secunda. *orat.* lvj. 375

In idem: Et cur omnes sine discrimine recipiant bona, & de eleemosyna, oratio tertia. *orat.* lvij. 381

In illud Apostoli, Vtinam sustineretis me modicum in insipientia. *orat.* lviij. 392

Cùm in priore synaxi in noua Ecclesia cum episcopo conuentum celebrâsset, hanc orationem in veteri ecclesia habuit in hunc Apostoli textum: Quando verò venit Petrus Antiochiam, in faciem restiti illi: & ostendit quòd ea, quæ tum facta sunt, non erant à contrarijs studijs profecta,sed quasi ex pacto conuento & per οἰκονομίαν. *orat.* lix. 398

In eos, qui malè vtuntur textu illo Apostoli, Siue prætextu, siue veritate Christus annuntietur: & de humilitate. *oratio* lx. 410

In illud Apostoli, De ijs verò qui obdormierunt nolo vos ignorare, fratres, vt ne dolorem fusciptatis: & in Iob, & Abraham. *orat.* lxj. 418

In illud, Viduæ eligatur, non minor sexaginta annis natu, & de liberorum educatione, & de eleemosyna. *orat.* lxij. 425

Sermones Panegyrici.

In sanctum martyrem Babylam oratio prima. *orat.* lxiij. 438

In beatum Babylam oratio secunda: & contra Iulianum,& gentiles. *or.* lxiv. 442

In sanctas martyres, Bernicem, & Prosdocen virgines, & matrem ipsarum Domninam. *orat.* lxv. 473

In sanctam Pelagiam martyrem. *orat.* lxvj. 482

In S. Thomam Apostolum, & contra Arrianos, & in eum qui in Thracia tyrannidem arripuit & cæsus est, cùm & ipse esset Arrianus. *orat.* lxvij. 486

In sanctum martyrem Romanum. *oratio* lxviij. 488

In S. martyrem Barlaam. *or.t.* lxix. 493

In S. Ignatium archiepiscopum Antiochiæ Magnæ, Romam abreptum, & ibi martyrio affectum, indeq; rursus Antiochiam delatum. *orat.* lxx. 498

In S. Philogonium ex aduocato factum episcopũ, & quòd nihil Deo acceptius publici boni procuratione curaque, & quòd negligenter accedere ad sacra mysteria pœnas inferæt intolerandas, etiamsi vel semel in anno tantùm hoc ausi fuerimus

fuerimus. habita est quinque dies ante Christi Natiuitatem. *orat.* lxxj. 505
In natalem diem Saluatoris nostri Iesu Christi, qui adhuc quidem incertus erat tum temporis, ante paucos verò annos notus factus per quosdam, qui ab Occidente venerunt & retulerunt. *orat.* lxxij. 511
In martyres Ægyptios. *orat.* lxxiij. 519
In sanctũ & salutare baptisma Saluatoris nostri Iesu Christi, & ad eos qui ad sacros conuentus non veniunt, & de ijs qui indignè communicant, & quòd ij, qui ante finem diuinam liturgiam deserunt, & ante vltimas preces egrediuntur, Iudam imitantur. *orat.* lxxiv. 523
In S. martyrem Lucianum. dicta est postridie Theophaniorum. *orat.* lxxv. 529
In S S. martyres Iuuentinum & Maximinum, qui sub Iuliano Apostata martyrium passi sunt. *orat.* lxxvj. 533
In S. Meletium. *orat.* lxxvij. 537
Oratio habita in magnã Hebdomadem, in quo docet, quare vocata sit Hebdomas magna. *orat.* lxxviij. 540
In proditionem Iudæ, & in Pascha, & in traditionem mysteriorum, & quòd non oporteat iniuriarum meminisse. habita feria quarta ante Pascha. *or.* lxxix. 547
In diuinam & mysticam Cœnam Saluatoris, & de proditione Iudæ, & in Pascha, & in traditionem diuinorum mysteriorum, & quòd non oporteat iniuriarum meminisse. habita feria quarta ante Pascha. *orat.* lxxx. 547
In nomen cœmiterij, & in crucem Domini ac Dei & Saluatoris nostri Iesu Christi. *orat.* lxxxj. 563
In crucem, & latronem, & de secundo Christi aduentu, & quòd oporteat perpetuò pro inimicis orare. *or.* lxxxij. 567
In crucem & confessionem latronis, & quòd oporteat pro inimicis orare. dicta est in sancta & magna Parasceue. *orat.* lxxxiij. 567
Contra ebrietatem, & in resurrectionem Christi. oratio prima. *orat.* lxxxiv. 581
In S. Pascha. orat. secunda. *orat.* lxxxv. 587
In S. Pascha. orat. tertia. *orat.* lxxxvj. 592
In ascensionem Domini nostri Iesu Christi. habita est in martyrio Romanesiæ: vbi martyrum corpora sub pauimento sepulta prope reliquias hæreticorum, sublata fuerunt, & superius seorsim tumulata. *orat.* lxxxvij. 595
In S. Pentecostem oratio prima, & quare miracula nunc non fiant, omniaque tam quæ dicuntur, quàm quæ fiunt à nobis, descripta esse. *orat.* lxxxviij. 602
In S. Pentecostem oratio secunda. *oratio* lxxxix. 610
In sanctos omneis, qui passim in toto orbe martyrio affecti fuerunt. oratio prima. *orat.* xc. 614
In omnes sanctos. oratio secunda. *oratio* xcj. 618
In sanctum martyrem Iulianum. *oratio* xcij. 621
In sanctum patrem nostrum Eustathium archiepiscopum Antiochiæ magnæ, & in ardorem eorum qui ad audiendum ingressi fuerunt. *orat.* xciij. 628
In SS. Maccabæos, & in matrem ipsorum. oratio prima. *orat.* xciv. 633
In SS. Maccabæos. oratio secunda. *oratio* xcv. 637
In eosdem S S. Maccabæos. oratio tertia. *oratio* xcvj. 640

In loca Sacræ Scripturæ.

In illud, Vidit Deus omnia, quæcunque fecit, & ecce bona valde: & quòd diuina oracula omnibus iucundis pretiosiora. *oratio* xcvij. 642 *Dubiæ fidei scriptæ.*
Demonstratio, quòd imaginem ad similitudinem Dei factam primus homo per transgressionem abiecerit, eamque per nouum Adam rursus recuperauerit. *oratio* xcviij. 645
Quomodo Adam acceperit animam, & de Passione Christi. *orat.* xcix. 648
In Beatum Abraam. *orat.* c. 653
In Ioseph, & de temperantia. *orat.* cj. 656
De serpente Moysis, quem crucifixit in Eremo, & de Trinitate. *orat.* cij. 659
In prophetam Eliam. *orat.* ciij. 672
Protheoria in Psalmos. *orat.* civ. 676
In illud Psal. Dominus regnauit, exultet terra: & in illud, Cùm tradiderit regnum Deo ac Patri, & in sacramentum baptismatis. *orat.* cv. 680
In sigilla librorum, & quomodo offerat Filius Patri, & Pater Filio, & in Saluatoris incarnationem. *orat.* cvj. 689
In Tres pueros, & in Babyloniam fornacem. *orat.* cvij. 698
In Susannam. *orat.* cviij. 703
Expositio in orationem dominicam. *orat.* cix. 707

Oratio

Oratio catechetica in illud Euangelij, Simile est regnum cœlorum homini patrifamilias, qui mane exijt ad conducendum operarios in vineam suam, &c. *orat.* cx. 708

In illud, Exijt decretum à Cæsare Augusto, & in descriptionem sanctissimæ, immaculatæ, & supra quam dici potest benedictæ, Dominæ nostræ, Deiparæ, & semper virginis Mariæ. *orat.* cxj. 715

In prodigum filium, & de pœnitentia, & in arborem scientiæ boni & mali, & in latronem. *orat.* cxij. 720

In Diuitem & Lazarum. *orat.* cxiij. 728

In cæcum, quem Christus sanauit, & in Zachæum, & de Iudicio & eleemosyna. *orat.* cxiv. 731

In mulieres, quæ vnguenta attulerunt: & quòd nulla discrepantia, nec pugna inter Euangelistas reperiatur circa resurrectionem Domini nostri Iesu Christi. *orat.* cxv. 740

In illud, In principio erat Verbum, &c. & quòd spiritus scrutetur profunda Dei, & de nuper baptizatis, & contra hæreticos. *orat.* cxvj. 747

In Textum illum Euangelij, in quo dicebant Iudæi de Saluatore, quomodo nouit literas, cùm non didicerit, & in verba Saluatoris, quòd nemo nouit diem illum. *orat.* cxvij. 752

In cæcum à natiuitate. *orat.* cxviij. 761

In Chananæam, & in Pharao: & in illud, Non est volentis, neq; currentis, sed miserentis Dei. *orat.* cxix. 771

In secundum aduentum Dom. nostri Iesu Christi, & in illud, Omnes assistemus tribunali Christi, & vnusquisq; pro se Deo rationem reddet. *orat.* cxx. 782

Consarcinata est hæc Oratio ex plurib. hinc inde decerptis particulis ex Chrysostomi Homilijs in Epistolam ad Romanos.

In textum Apostoli, Non quod volo, hoc facio: sed quod odi, illud ago: & quomodo fuerit Iacob Typus Christi: & in procœmio orationis contra eos qui ad spectacula accedunt. *orat.* cxxj. 789

In illud, Sufficit tibi gratia mea, &c. *oratio* cxxij. 799

In illud, Sponte peccantibus nobis post acceptam cognitionem veritatis, &c. & quomodo accedere oporteat ad Christi sacramenta. *orat.* cxxiij. 807

Et hæc etiam oratio Apanthismata est.

Sermones Panegyrici dubiæ fidei.

In principium indictionis. *orat.* cxxiv. 815

In principium indictionis noui anni, & in SS. martyres, & in mulierem profluuio sanguinis laborantem. *orat.* cxxv. 816

In pretiosam Crucem. *orat.* cxxvj. 819

In exaltationem pretiosæ crucis. *oratio* cxxvij. 823

In S. martyrem Phocam, & contra hæreticos, & in 141. Psalmum, Voce mea ad Dominum clamaui, voce mea ad Dominum supplicaui. *orat.* cxxviij. 826

In conceptionem S. Iohannis, prophetæ, præcursoris & Baptistæ. *orat.* cxxix. 831

Encomium in S. protomartyrem & Apostolam Theclam. *orat.* cxxx. 835

In S. Apostolum Thomam. *or.* cxxxj. 837

In S. martyrem Romanum. *or.* cxxxij. 842

In Christi Natiuitatem. *orat.* cxxxiij. 846

In Natiuitatem D. nostri Iesu Christi, & quòd vnicuiq; climati præsint Angeli. *orat.* cxxxiv. 851

In S. Stephanum Protomartyrem, oratio prima. *orat.* cxxxv. 864

In S. Stephanum Protomartyrem, oratio secunda. *orat.* cxxxvj. 871

In occursum Saluatoris & Deiparæ, & in Symeonem. *orat.* cxxxvij. 872

In mediam Hebdomadem Ieiuniorum. *orat.* cxxxviij. 876

In adorationem pretiosæ & viuificæ crucis, media Hebdomade Ieiuniorum. *oratio* cxxxix. 877

In festum Palmarum. *orat.* cxl. 882

In sanctam virginem & Deiparam Mariam. *orat.* cxlj. 887

In sanctam Deiparam. *orat.* cxlij. 889

In proditionem Saluatoris, &c. *orat.* cxliij. 893

In pretiosam & viuificam Crucem: & in illud, Tu es qui venturus est, an alium expectabimus? & in cæcum & mutum, & in textum prophetæ Abacuc, Domine, exaudiui auditionem tuam, & metui. *orat.* cxliv. 898

In die S. & magnæ Parasceues. *orat.* cxlv. 906

In latronem, & proditionem Saluatoris nostri Iesu Christi. *orat.* cxlvj. 910

In salutiferam sepulturam, & triduanam resurrectionem D. nostri Iesu Christi: dicta in magno & sancto Sabbato. *orat.* cxlvij. 912

Oratio

Oratio Catechetica in S. Paſcha. *oratio* cxlviij. 916
In Paſcha orationes ſeptem. *oratio* cxlix. cl. cli. clij. cliij. cliv. clvj. 917
In beatum Iob orationes quatuor. *oratio* clvij. clviij. clix. clx. 949
In Aſcenſionem Domini, oratio prima. *orat.* clxj. 970
In Aſcenſionem Domini noſtri Ieſu Chriſti, oratio ſecunda. *orat.* clxij. 973
In Pentecoſtem orationes tres. *orat.* clxiij. clxiv. clxv. 976
In memoriam martyrum, & quòd Paſtor & Ouis Chriſtus nominetur, & in velũ, & in propitiatorium. *orat.* clxvj. 984
In principes Apoſtolorum Petrũ & Paulum; & glorioſiſſimum eorum martyrium. *orat.* clxvij. 991
In ſanctos duodecim Apoſtolos. *or.* clxviij. 995
In ſynaxin Archangelorum. *oratio* clxix. 997

CATALOGVS TOMI SEXTI.

Tractatus varij.

DE Sacerdotio libri ſex. *oratio* j, &c. Pag. 1
Ad Theodorum lapſum à vita virtuti dedita orationes duæ. *orat.* vij, &c. 55
Ad Stagirium à dæmone correptum orationes conſolatoriæ tres. *orat.* ix, &c. 84
Ad Demetrium monachum de compunctione. *orat.* xij. 138
Ad Stelechium, & de compunctione. *orat.* xiij. 151
Ad hoſtes eorum, qui alijs auctores ſunt vitę monaſticę capeſſendę. *or.* xiv. 161
Ad infidelem patrem. *orat.* xv. 170
Ad fidelem patrem. *orat.* xvj. 184
Ad eos qui domi tenent virgines introductitias. *orat.* xvij. 214
Ad eas qui domi tenent viros introductitios. *orat.* xviij. 230
De virginitate. *orat.* xix. 244
Ad viduam iuniorem oratio prima. *oratio* xx. 296
Ad eandem de alio marito non ſuperinducendo, oratio ſecunda. *orat.* xxj. 304
Contra Iudęos ſermones quinque. *oratio* xxij. &c. 312
Contra Iudaizantes, & cum illis ieiunia celebrantes. *orat.* xxvij. 366
Ad eos qui primo Paſcha ieiunant. *oratio* xxviij. 377
Ad eos qui Iudęorum ieiunium ieiunant, & aduerſus Iudęos. dicta eſt ante 6. dies ieiunij ipſorum, cùm alia priùs habita eſſet. *orat.* xxix. 385
De incomprehenſibili, aduerſus Anomœos orationes quinq;. *orat.* xxx, &c. 389
Ad eos qui abfuerant à Synaxi, & demonſtratio, quòd filius ſit conſubſtantialis patri, & quòd ea quæ humiliter dicta ſunt, vel facta ab eo, non propter imbecillitatem potentiæ, neq; quòd minor eſſet, fiebant & dicebantur, ſed propter varias diſpenſationes: & contra Anomœos. *oratio* xxxv. 425
Homilia habita Conſtantinopoli contra Anomœos de conſubſtantiali, & quòd conuenit nouo Teſtamento cum veteri, & ad eos qui à diuinis abſunt conuentibus. *orat.* xxxvj. 434
De non Anathematizandis viuis aut defunctis. *orat.* xxxvij. 439
Quùm Presbyter eſſet ordinatus; oratio in ſeipſum, & in epiſcopum, & in multitudinem populi. *orat.* xxxviij. 443

STATVARVM orationes una & viginti.

STATVARVM prima, Homilia Antiochię habita; cùm presbyter eſſet, in veteri eccleſia, in textum Apoſtoli, Vino modico vtere propter ſtomachum tuum, &c. & ad eos qui ſcandalizantur propter aduerſitates iuſtorum, & peccatorum proſperitates, & aduersùs eos qui audent blaſphemare. *oratio* xxxix. 447
Statuarum ſecunda, Homilia ſimiliter dicta in veteri eccleſia, cùm eſſet ipſe presbyter, de calamitate, quæ Antiochiæ contigerat ob ſtatuas Theodoſij Imperatoris per ſeditionem euerſas: & in dictum Apoſtoli, Diuitibus præcipe in præſente ſeculo non intumeſcere, & de auaritia. *orat.* xl. 461
Statuarum tertia, in profectionem Flauiani Epiſcopi Antiocheni, quùm ad Theodoſium imperatorem legatus iret pro ciuitate propter inſolentiam in ſtatuas perpetratam

perpetratam : & quòd maius sit apud Deum Regno sacerdotium, & propterea bono animo esse oporteat : & quale sit verum ieiunium, & quare Niniuitæ etiam bestias ieiunare fecerint : & quòd aliquem accusare (vel maledicere) peius sit, quàm corpus humanum deuorare, & ad finẽ de ijs, qui pœnas capitis luerunt ob seditionem, & ad eos, qui vitio vertunt, quòd ex innocentibus multi capti fuerint. *orat.* xlj. 472

Statuarum 4. Exhortatio ad populum de animi firmitate & patientia ab exemplis Iob, & 3. puerorum, & de abstinendo à iuramentis. *orat.* xlij. 483

Statuarum 5. Exhortatio ad populum de generosè ferendis impendentib. minis, in qua multa exempla de ijs quę acciderunt Iob & Nineuitis : & quòd non oporteat timere mortem, sed peccatum, & quid sit malè mori, & de iuramentis omni studio vitandis. *orat.* xliij. 490

Statuarum 6. Quòd vitlis sit magistratuum metus : & narratio eorum quę acciderunt ijs qui nuncium seditionis Imperatori detulerunt : & quòd qui iniustè aliquid patitur, & gratias agit id permittenti Deo, æqualis est ei qui propter Deum eadem ipsa patitur : & exempla rursus à tribus pueris, & Babylonia fornace, & de abstinentia à iuramentis. *orat.* xliv. 501

Statuarum 7. Repetitio eorum, quę priùs dixerat : & quòd mortem & dolorem cùm in vitam intulisset peccatum, ab his ipsis rursum aboleatur : & in illud, In principio creauit Deus cœlum & terram : & quòd Deus non minus est bonus quando nos punit, quàm quum nos honoribus & beneficijs ornat : & de abstinentia à iuramentis. *orat.* xlv. 510

Statuarum 8. Cohortatio ad virtutem, & in illud, Ambulabat Deus vesperi in Paradiso, & de fugiendis iuramentis. *orat.* xlvj. 515

Statuarum 9. Laus eorum, qui vsque eò profecerunt, vt omninò non iurarent : & quòd non oporteat quenquam dubitare, quòd minùs post epulas possit ecclesiam adire ad audiendum verbum Dei : & cur post multum temporis datæ sint sacræ Scripturæ, & in illud, Cœli enarrant gloriam Dei, & physiologia mundi, & ad finem de non iurando. *oratio* xlvij. 519

Statuarum 10. Laus eorum qui post epulas conuenerunt ad audiendum, & physiologia mundi, & contra eos qui creaturam Deum faciunt, & de non iurando. *oratio* xlviij. 525

Statuarum 11. Gratiarum actio ad Deum pro liberatione malorum, quę ob seditionẽ timebantur : & repetitio eorum, quæ tùm acciderunt : & contra eos qui corpus nostrum calumniantur, & in vniuersum, de hominis fabrica, & de non iurando. *orat.* xlix. 532

Statuarum 12. Gratiarum actio ad Deum pro venia concessa ijs, qui contra Imperatorem peccâssent : & Physiologia de creatione : & quòd Deus cùm crearet hominem, legem naturalem inseuit ei, & de iuramentis omni studio vitandis. *orat.* l. 538

Statuarum 13. Gratiarum actio ad Deum pro mutatione rerum tristium, & recordatio eorum qui propter seditionem rapti & cæsi sunt : rursus narratio de fabrica hominis, & quòd naturalem acceperint legem per cognitionem rerum faciendarum, & non faciendarum, & de assequendo eo virtutis gradu, vt non iuremus. *orat.* lj. 546

Statuarum 14. Cùm populus vniuersus liberatus esset timore, & iam confirmato animo esse cepisset, quidam rursus ciuitatem perculerunt tristibus nuncijs, & comperti sunt de mendacio. in hoc igitur argumentum dicta est hæc Homilia, & in admonitionem de iuramentis. quapropter & historia Ionathan & Saul & Iephthe adducta est, & ostensum quot ex vno iuramento enata sint periurla. *orat.* lij. 552

Statuarum 15. In calamitatem ciuitatis Antiochenæ, & quòd metus vbiq; vtilis, & luctus risu vtilior : & in illud, Agnosce quòd in medio laqueorum incedis, & quòd iuramentum adigere peius sit, quàm occidere. *orat.* liij. 560

Statuarum 16. Cùm ad magistratum delatus esset rumor de direptione vrbis, & omnes iam de fuga deliberarent, Comite ingresso in ecclesiam & bono esse animo iubente, habita est hęc oratio, & de non iurando, & in illud Apostoli, Paulus vinctus Iesu Christi. *orat.* liv. 567

Statuarum 17. In magistratus à Theodosio Imperatore missos, Ellebichium Copiarum præfectum, & Cæsarium magistrium,

ſtrum, & in diſquiſitionem nocentium ob ſtatuarum euertionem. *orat.* lv. 574
Statuarum 18. Homilia habita in medio quadrageſimę, & in illud apoſtoli, Gaudete in Domino ſemper, & de prædicta in ciuitate ſeditione. *orat.* lvj. 581
Statuarum 19. In Dominica dicta ὁπαπάντη ad eos qui rure venerunt, & de non iurando. *orat.* lvij. 588
Statuarum 20. In reconciliationem Imperatoris cum ciuitate, & in eos qui in euertendis ſtatuis offenderant, & in reditum epiſcopi. *oratio* lviij. 595
Statuarũ 21. Catecheſis ad illuminandos (baptizandos) & de mulieribus auro & cincinnis ſe ornantibus, & de ijs qui ominibus & amuletis & incantationibus vtuntur, quę à Chriſtianis aliena eſſe demonſtrantur. *oratio* lix. 604
Quòd non ſufficit Ieiunium Quadrageſimæ, vt poſſimus communicare, ſed opus eſt ante omnia virtute animi: & quomodo poſſimus iniuriarum non meminiſſe, & quòd ante Gehennam iniuriarum memoria torquet eos qui ea tenentur: & de abſtinentia iuramentorum: & de ijs qui nondum id aſſecuti ſunt, vt non iurent. *orat.* lx. 611
Aduerſus Iudæos & Gentiles demonſtratio, quòd Chriſtus ſit Deus, ex ijs quæ à Prophetis multis in locis de ipſo dicta ſunt. *orat.* lxj. 622
Veteris & Noui Teſtamenti eundem eſſe legiſlatorem, & in Sacerdotis indumento, & de pœnitentia. *orat.* lxij. 640
Oratio inter dubia meo iudicio reponenda.
Vtiliter & percommodè factum, vt prophetiæ de Chriſto & Gentium vocatione, & Iudæorum reprobatione obſcurę eſſent, demonſtratio. *orat.* lxiij. 649
In obſcuritatem Veteris Teſtamenti, & in Dei clementiam, & quòd alij alios non debeant accuſare (maledicere.) *oratio* lxiv. 658
In Terræmotum, & in Diuitem & Lazarum, & vnde orta ſit ſeruitus. *orat.* lxv. 670
Aduerſus eos qui dicunt Dæmonas gubernare res humanas, & iniquo animo ferunt Dei punitiones, & ſcandalizantur ob proſperitates malorum, & aduerſitates iuſtorum. *orat.* lxvj. 680
Ad eos qui quærunt, cur non è medio ſublatus ſit Diabolus: & quòd nihil nobis nocet eius malitia, ſi nobis caueri-mus, & de pœnitentia. *orat.* lxvij. 690
Quòd non oportet vulgare peccata fratrum, neque inimicis imprecari. *oratio* lxviij. 695
De reſurrectione ex mortuis. *or.* lxix. 703
Quòd non dicere, & ad alios eſſerre, quæ ſcimus, pauperiores nos reddit, & gratiam extinguit: & in precès, quibus Chriſtus vſus eſt, & auctoritatem, quâ omnia faciebat: & in veteris legis emendationem: & quòd incarnatio ipſius æqualitatem ipſius cum patre non minuit, ſed confirmat potiùs. *orat.* lxx. 714
Ad eos qui deſeruerunt conuentũ Eccleſiæ, & quòd non oporteat ſacrarum Scripturarum titulos prætermittere, & in inſcriptionem altaris Actorum 17. & ad nuper illuminatos. *orat.* lxxj. 722
De S. Spiritu. *orat.* lxxij. 729
De perfecta charitate, & operum ſecundùm meritum retributione, & de compunctione. *orat.* lxxiij. 742
Huius Orationis multæ particulæ alibi apud Chryſoſtomum reperiuntur, vt fortaſſe inter Apanthiſmata numerari poſſit.
De manſuetudine. *oratio* lxxiv. 750
De oratione Homiliæ duæ. *orat.* lxxv, & lxxvj. 754.
De pœnitentia, &c. orationes octo. *orat.* lxxvij. &c. 763
De eleemoſyna orationes duæ. *orat.* xxcv. &c. 811
De Ieiunio orat. 2. *orat.* xxcvij. &c. 824
De fide, & in legem naturæ, & de S. Spiritu. *orat,* xxcix. 837
Etiam hæc oratio fortè inter ἀμφιβαλλόμενα collocanda.
Quòd ex deſidia ortum habeat improbitas, & virtus ex ſtudio & contentione animi, & quòd neque mali homines, neque ipſe Diabolus vigilanti nocere poterit, & demonſtratur, tum multis ex alijs rationibus, tum ex ijs quę Adamo & Iob contigerunt. *orat.* xc. 844
Catecheſis prima ad illuminandos: & quare lauacrum regenerationis dicatur, & non remiſſionis peccatorum: & quòd res eſt periculoſa, non ſolùm peiurare, ſed etiam iurare, etiamſi verè iuremus. *orat.* xcj. 851
In eos qui obdormierunt: Sabbato Pentecoſtes. *orat.* xcij. 858
De fato & prouidentia oratiunculæ quinque. *orat.* xciij, &c. 863

¶ ¶ ¶

CATALOGVS TOMI SEXTI.

Has de prouidentia orationes Fronto censet esse aliorum operum ἀναπαράπεμπα.

De Ingluuie oratio. xcviij. 879

Hæc tam in nostra, quàm in prioribus edit. numeratur 6. de Prouidentia, malè.

Orationes quædam Chrysostomi, quæ Apanthismata potiùs videri queant, aut aliarum orationum fragmenta ethica.

De Ieiunio oratiunculæ tres. *oratio* xcix. &c. 883

Quòd animæ medicinam anteponere oporteat corporis medicinæ: & quòd non oporteat in diabolum culpam reijcere, sed in socordiam nostram. *oratio* cij. 893

Quòd Sacerdotibus exprobrare non oporteat, quòd in abundantia viuant, sed illis vt patribus vti, magisq; nostra in illos conferre. *orat.* ciij. 896

Hæc oratio sumpta est ad verbum ex Hom. 9. ad Philippen. vsque ad ἔσχ ὑ ἐώγα. Pag. 900. 3. reliqua vsque ad finem ex hom. 2. in Tit.

Tractatus ambigui fidei.

Quòd oporteat Christi discipulum clementem esse, nec citò irasci. *orat.* civ. 903

Oratio exhortatoria ad Pœnitentiam, in qua meminit, carpitq; omnia vitia humana. *orat.* cv. 905

De pœnitentia & eleemosyna, Dominica τῆς τυρφάγυ. *orat.* cvj. 917

De Pœnitentia. *orat.* cvij. 924

De eleemosyna. *oratio* cviij. 926

De Ieiunio orationes 7. *orat.* cix. &c. 930

De patientia, & mortuis non amarè defiendis. *orat.* cxvj. 943

De patientia. *orat.* cxvij. 949

De sancta & consubstantiali Trinitate. *orat.* cxviij. 955

Quòd non oporteat monachum facetijs & scurrilitatibus esse deditum. *or.* cxix. 963

De salute animæ. *oratio* cxx. 968

Ad catechumenos. *orat.* cxxj. 971

In Circum oratio, *inter νοθευόμενα* reponenda. *oratio* cxxij. 974

Deploratio eorum qui Christi virgines corrumpunt. *orat.* cxxiij. 976

Contra hæreticos. *orat.* cxxiv. 979

Liturgia. 983

Precationes duæ. 1005

CATALOGVS SEPTIMI TOMI.

AD eos qui scandalizati fuerant propter aduersitates quæ contigerunt, populique & multorum Sacerdotum persecutionem & peruersionem *oratio* j. Pag. 1

Hæc oratio proximè sequenti postponenda, vti est ab eruditiss. Boisio annotatum ad illa verba. p. 27. 42.

Quòd, qui seipsum iniuriâ non afficiat, à nemine lædi possit, oratio, siue epistola Cucuso missa. *orat.* ij. 36

Epistolæ ad Olympiadem diaconissam 17. 51

Epistolæ ad diuersos 243, dispositę secundùm ordinem alphabeticum personarum, ad quas missæ sunt. 104

Constantij presbyteri Epistolæ 5. 205

Scripta supposititia ad formam quinti & sexti Tomi disposita.

In loca S. Scripturæ Homiliæ.

In expulsionem Adam, & de malis mulieribus. *orat.* v. 237

In sacrificia Cain, & in dona Abel, & de Gigantibus, & de diluuio, & de stellis, & de fato. *orat.* lxx. 458

In Abraam, & Isaac. *orat.* lij. 394

In Serpentem æneum contra Iudæos, & in illud, Dedit ei nomen super omne nomen: & in illud, Quia per neminem potuit maiorem iurare, iurauit per seipsum. *orat.* lxix. 448

In illud Psalm. 4. In tribulatione dilatasti mihi. *orat.* lxv. 431

In illud Psal. 38. Frustra conturbatur omnis homo viuens, & de eleemosyna. *oratio* ciij 558

In illud Psal. 75. Vouete & reddite Domino Deo nostro. *oratio* ix. 260

In Turturem. *orat.* x. 264

In illud 92. Psalmi, Sustulerunt flumina voces ipsorum, & de Seruatore in mari ambulante, & in quinque panes & duos pisces, & in protoplastorum transgressionem. *orat.* viij. 256

In illud Psal. 94. Venite, exultemus Domino, & de pœnitentia, & in Nineuitas,

tas, & de eleemosyna. *orat.* ciiij. 561
In illud Psal. 139. Eripe me, Domine, ab homine malo. *orat.* xxxviij. 347
In Rachel, & in infantes. *orat.* xxv. 317
In Herodem & infantes. *orat.* xxvj. 318
In Iordanem fluuium. *orat.* xlj. 354
In illud, Si filius Dei es, proijce teipsum deorsum, & quòd diabolus assumit Christum in montem excelsum valdè, &c. *orat.* xxij. 301
In illud, Cauete ne eleemosynam vestram faciatis coram hominib. *orat.* lxxxj. 486
In illud, Egressi Pharisæi consilium ceperunt. *orat.* xxviij. 326
In decollationem præcursoris & Baptistæ Iohannis, & in Herodiadẽ. *or.* xcix. 545
In saltationem Herodiadis, & in decollationem Iohannis præcursoris & Baptistæ. *orat.* c. 549
In metamorphosin Domini nostri Iesu Christi. *orat.* xxxiij. 339
In eandem. *orat.* xxxj. 332
In eandem. *orat.* xxxvij. 345
In illud, Quæcunq; ligaueritis in terra, erunt ligata etiam in cœlo: & de parabola centum ouium, & in illud Euangelij, Si duo consenserint, &c: & in illud, Quoties si peccauerit in me frater meus, remittam illi. *orat.* xj. 268
In ficum arefactam. *orat.* vij. 252
In parabolam decem virginum, & de eleemosyna. *orat.* cij. 554
In illud, Pater, si possibile est, transeat à me poculum hoc. *orat.* xlix. 383
In abnegationem Petri, & in crucem: & quomodo Ioseph typus fuerit Christi. *orat.* xiij. 275
In meretricem & Pharisæum. *orat.* xxix. 329
In meretricem & Pharisæum. *oratio* xlij. 357
In mulierem peccatricem, quæ Dominum vnxit vnguento, & in Pharisæum. *orat.* xlviij. 376
In meretricem & Pharisæum. *orat.* lxxxij. 490
In visionem (siue oraculum) Zachariæ, & in conceptionem Elisabet. *orat.* xxxiv. 340
In filium viduæ. *or.* lxvij. 439
In Centurionem. *orat.* lvj. 405
In illud, Exijt seminans seminare sementem suam. *orat.* lvij. 409
In parabolam Euangelij secundùm Lucam, Homo quidam descendit, & incidit in latrones. *orat.* l. 387
In eandem parabolam. *orat.* lxxxvj. 505
In Pharisæum. *orat.* xiiij. 200
In illud, Ignem veni mittere in terram, & non veni mittere pacem, sed gladium. *oratio* lxxviij. 478
In illud Euangelij Lucæ de drachma, & in illud, Homo quidam habuit duos filios. *orat.* lx. 418
In parabolam de filio prodigo. *orat.* xcix. 539
In parabolam œconomi iniusti, & nihil esse nostrum. *or.* lxij. 423
In Publicanum & Pharisæum. *orat.* iv. 233
In Publicanum & Pharisæum. *or.* lxxij. 492
In Zachæum Publicanum. *orat.* lv. 403
In Samaritanam. *orat.* xlvij. 374
In Samaritanam, & interpretatio Metnæ. *orat.* lxviij. 442
In paralyticum, & in illud, Nolite iudicare secundùm aspectum. *orat.* lix. 414
In illud Iudæorum dictum: Dæmonium habes: & in illud, Nolite iudicare secundùm aspectum. *orat.* xij. 272
In illud, Cum ascenderet Dominus in Templum in medio festi: & in Melchisedec. *orat.* xlv. 369
In Martham & Mariam & Lazarum & Eliam Prophetam. *orat.* xxvij. 320
In Lazarum rediuiuum. *orat.* xcij. 524
In eundem. *oratio* xciij. 528
In eundem. *orat.* xciv. 530
In illud, Cœgerunt Iudæi concilium, & dixerunt, Quid faciamus? *orat.* cj. 552

Sermones Panegyrici.

In Natiuitatem Domini nostri Iesu Christi. *orat.* xxiv. 307
In Christi Natiuitatem. *orat.* xliv. 397
In Natiuitatem Domini nostri Iesu Christi. *orat.* liv. 400
In S. Iohannem Theologum. *or.* xxxv. 342
In S. Iohannem Theologum, Apostolum & Euangelistam. *orat.* xxxvj. 344
In Sancta Theophania. *orat.* xxxix. 350
In Sancta Theophania. *orat.* liij. 398
In adorationem pretioli ligni. *orat.* lxxxiij. 493
In Annuntiationem Deiparæ, & contra impium Arium. *orat.* lxxxix. 515
In Annuntiationem. *orat.* xcvij. 537
In Annuntiationem sacrosanctæ Deiparæ. *orat.* vj. 249
In festum Palmarum. *orat.* xxxij. 334
In proditionem Iudæ, & in Passionem D.

noſtri Ieſu Chriſti. *orat.* xxiij. 306
In Crucem, & de tranſgreſſione primorum parentum. *orat.* lxxxv. 502
In ſanctam Paſchalem Dom. *orat.* lxxj. 459
In reſurrectionem Domini noſtri Ieſu Chriſti. *orat.* xliij. 364
In reſurrectionem D. noſtri Ieſu Chriſti, & in mulieres quæ adferebant aromata. *orat.* lxxxiv. 500
In Aſcenſionem Dom. noſtri Ieſu Chriſti. *orat.* xxx. 330
In eandem. *orat.* lxiij. 426
In eandem. *orat.* lxxiv. 466
In Meſopentecoſten. *oratio* xlvj. 372
In Natiuitatem S. Iohann. Prophetę, prę-curſoris, & Baptiſtæ. *orat.* lj. 389
In Præcurſorem. *orat.* xcv. 531
In S. Iohannem Prę curſorem. *or.* xcvj. 533

Tractatus varij.

De Ieiunio. *orat.* lxiv. 428
In principium ſacrorum Ieiuniorum. *orat.* lxxiij. 405
De Ieiunio. *orat.* lxxv. 469
De Ieiunio. *orat.* lxxvj. 470
In principium Ieiuniorum, & de Ieiunio. *orat.* lxxx. 483
De Ieiunio. *orat.* lxxxvij. 509
De Ieiunio, & in Dauid, & de presbyteris, & in Ioſeph, & contra Nouatum. *orat.* lxxxviij. 510
De pœnitentia. *orat.* xv. 282
Contra Iudæos, & Gentiles, & hæreticos. *orat.* xvj. 284
De Fide. *orat.* xvij. 288
De ſpe. *orat.* xviij. 293
De Charitate. *orat.* xix. 295
De Charitate. *orat.* xcj. 522
Quòd Charitas ſecundùm Deum opus ſit diuinum. *orat.* xxj. 299
De Patientia, & de conſummatione huius ſeculi, & de ſecundo aduentu, & iuſtorũ regno infinito (quod ſucceſſorem non habet) & immortali peccatorum ſupplicio, admonitioq; de confeſſione, & ad ſacrarum literarum meditationem exhortatio, & quænam ſint aſtutię Diaboli, & de bono quietis. *orat.* lxvj. 435
De Oratione. *orat.* lxxvij. 476
De eleemoſyna. *orat.* xc. 520
De Pſeudoprophetis & falſis doctoribus, & atheis hæreticis, & de ſignis conſummationis. Habuit autem hanc orationem paulò ante mortem. *orat.* j. 221
Epiſtola ad Monachos, vtilitatis & ſobrietatis plena. *orat.* ij. 225
Comparatio Regiæ potentiæ, & diuitiarum, & maieſtatis cum monacho qui in veriſſima & ſecundùm Chriſtum philoſophia viuit. *orat.* iij. 230
Hac Oratio inter duo. Combibua. ſaltem locum tueri potuiſſet. habet enim multa non ſpernenda.
Quòd mores aſſimulatos fugere oporteat. *orat.* xx. 297
De ſiccitate. *orat.* xl. 352
In ſecundum aduentum Domini noſtri Ieſu Chriſti. *orat.* lviij. 412
Quòd oporteat eum, qui habeat gratiam quamcunq;, communicare ei, qui opus habet, & de Presbytero. *orat.* lxj. 421
Admonitiones ſpirituales. *orat.* lxxix. 481

Orationes quædam ambiguæ fidei, nuper ex Oriente, exceptâ primâ, poſt excuſum quintum & ſextum Tomum allatæ.

In illa verba Abraam, Pone manum tuam ſub femur meum, & in diuerſos martyras. *orat.* cv. 565
In Dominicam Nouam (h. e. Dedicationis) & in Apoſtolum Thomam. *oratio* cvj. 575
In Sanctum Stephanum orationes tres. *orat.* cvij. cviij. cix. 579
In Sanctam Pentecoſten. *orat.* cx. 582

Orationes quædam Chryſoſtomo in quibuſdam codicibus adſcriptæ, quæ alios tamen habent notos auctores.

Seueriani Epiſcopi Gabalorum in creationem mundi orationes ſex. 587
Iohannis Ieiunatoris Archiep. Conſtantinop. de Pœnitentia & Continentia & Virginitate oratio. 641
Gregorij Thaumaturgi epiſcopi Neocæſarienſis in S. Epiphania. 657
Pantoleontis presbyteri Monæ Byzantiorum in exaltationem pretioſæ crucis oratio. 661

Floſculi ex Chryſoſtomi operibus hinc inde decerpti, & per Theodorum Magiſtrum, vt in quibuſdam codicibus reperio, ſiue quem alium collecti, & in locos communes digeſti.

De dilectione. *orat.* j. 665
De morum innocentia, & malorum tolerantia,

rantia, & iniuriarum memoria. *oratio* ij. 673
De arrogantia & vana gloria. *orat.* iij. 682
De peccato & confessione. *orat.* iv. 686
De fortitudine & robore. *orat.* v. 694
De virtute & vitio. *orat.* vj. 700
De morbo & medicis. *orat.* vij. 709
De imperio, & potestate, & gloria. *ora.* viij. 713
Hanc orationem edidit ante aliquot annos pro Chrysostomica Morellus, cùm merum sit apanthisma.
In sanctum festum Palmarum. *orat.* ix. 718
De ingluuie & ebrietate. *orat.* x. 720
In sanctam Natiuitatem Christi. *oratio* xj. 725
De mulieribus & pulchritudine. *oratio* xij. 735
De doctrina & correctione. *orat.* xiij. 743
De eleemosyna & hospitalitate. *oratio* xiv. 751
De felicitate & aduersitate. *orat.* xv. 763
De oratione. *orat.* xvj. 767
De morte. *oratio* xvij. 775
De dolore & ægritudine animi. *orat.* xviij. 784
De futuro iudicio. *orat.* xix. 787
De pœnitentia orationes duę. *orat.* xx. xxj. 796
De odio & inimicitia. *orat.* xxij. 806
De ieiunio & Temperantia. *orat.* xxiij. 810
De Ira. *orat.* xxiv. 814
De Iuramentis. *orat.* xxv. 818
De liberorum educatione. *orat.* xxvj. 823
Encomium in S. Paulum. *orat.* xxvij. 829
Encomium aliud in S. Paulum, ex bibliothecis Orientalibus descriptum *oratio* xxviij. 839
De Auaritia. *orat.* xxix. 847
De diuitijs & paupertate. *orat.* xxx. 852
De Prouidentia. *orat.* xxxj. 859
De silentio & secretis. *orat.* xxxij. 864
Quòd non oporteat pudere nos confiteri pretiosam crucē, & quemadmodū per ipsam nos seruauerit Christus, & quòd oporteat in ipso gloriari, & de virtute, & quomodo (Deus) desideret salutem nostram, & de eleemosyna. *ora.* xxxiij. 864
Hæc oratio ante annos ferè 70. edita est Lutetiæ pro vero & genuino Chrysostomi fœtu.
De Humilitate. *orat.* xxxiv. 869
De Patientia & longanimitate. *orat.* xxxv. 872
De Inuidia. *orat.* xxxvj. 884
De Anima. *oratio* xxxvij. 888
De non contemnenda Dei ecclesia, & sanctis mysterijs. *orat.* xxxviij. 890
Multas nobis vias Deum dedisse, vt ne peccemus, si volumus, & quòd eum, qui assecuturus sit regnum cœlorum, omnia oportet seruare mandata: is verò qui seruat quædam, quædam transgreditur, in Gehenna cognoscet, quid sit inter se & alios discriminis. *orat.* xxxix. 896
Quòd oporteat omnia facere & conari pro fratrum nostrorum salute, & magnum esse bonum, ijs qui in nos peccant, peccata condonare, maiusq; adeò quam ipsa eleemosyna. *orat.* xl. 900
Quòd oporteat nos imitari saltem seruos nostros, vt quæ illi propter metum nostri faciunt, nos propter Dei metum eadem faciamus, & de bonis inenarrabilibus, quæ sanctis sunt præparata. *orat.* xlj. 905
Quòd non oporteat conturbari, cùm videamus bonos in aduersis, malos in prosperis esse: & nihil differre eum qui in peccatis viuat ab olente mortuo. *orat.* xlij. 907
Quòd qui præsentia contemnit, vtraque habet in potestate: & quòd omni fimo & sordibus auaritia peior est. *orat.* xliij. 912
De compunctione, & patientia, & cupiditate bonorum futurorum, & de secundo aduentu Domini nostri Iesu Christi. *oratio* xliv. 917
De non vehementer deflendis mortuis. *orat.* xlv. 924
Quòd, etiamsi omnium peccatorum simus rei, possumus tamen per confessionem seruari, & quòd vnusquisque nostrum fidelium angelum habet custodem, & de sacerdotibus. *orat.* xlvj. 928
De non indignè accedendo ad diuina mysteria. *orat.* xlvij. 931
Quid faciet Christianus, vt hæreditate accipiat vitam æternam. *orat.* xlviij. 933

Orationes quædam Chrysostomi Latinè, à viris doctis pro germanis receptæ, hucusque nobis (præter tertiam) inreperta Græcè.

1 Quum Saturninus & Aurelianus acti essent in exilium, & Gaïnas egressus esset è ciuitate, & de auaritia. 936

2 In Ioseph, de continentia. 939
3 Cùm de expulsione ipsius S. Iohannis ageretur. 941
Extat hæc Oratio Græcè apud Georgium Alexandrinum. Tom. 8. pag. 259.
4 Post reditum prioris exilij. 943
5 De regressu S. Iohannis de Asia Constantinopolim. 944
6 De recipiendo Seueriano. 947
7 Oratio Seueriani de pace, cùm susceptus esset à beato Iohanne episcopo Constantinopolitano. 948

OCTAVI TOMI CATALOGVS.

EXpositio in tertium Psalm. περὶ τοῦ suspecta. Pag. 1
Supplementa lacunarum quarundam in prioribus Psalmis. 5
Prooemium orationis sextæ in Annam. 8
In Dauid & Saul oratio prima, & de tolerandis malis, & quòd oporteat inimicis parcere, & ne absentibus quidem maledicere. 10
In Petrum Apostolum, & Eliam Prophetam. 18
In Eliam, & in viduam, & de Eleemosyna. 26
De laudibus Pauli orationes septem. 33
Chrysostomi oratio in textum illum Actorum. cap. 9. Saulus spirans adhuc minas ac cædem, cùm expectarent omnes Homiliam in principium Actorum: & quòd resurrectionis Christi demonstratio sit Pauli vocatio. 60
In Eutropium Eunuchum, patritium & consulem. 67
De futurorum voluptate, & præsentium vilitate. 71
Non oportere quenquam de seipso desperare, aut preces contra inimicos fundere, aut deficere animo, quamuis petens non accipiat: & ad maritos de pace erga vxores conseruanda. 75
Qualeis oporteat ducere vxores. 80
Quòd res est plena periculi & dicentibus & audientibus, ad gratiam concionari: & quòd vtile est, & iustitia maxima, propria incusare peccata. 93
Supplementum orationis 38. Vol. 6. ὅτι φιλοδέσποτος ὁ σκηνοποιός. 100
Supplementa duo orationis 61. Vol. 6. ὅτι Θεὸς ὁ Χριστός.
Reprehensio eorum qui aberant ab ecclesia, & cohortatio ad præsenteis, vt curâ gererent fratrum suorum: & in prooemium Epistolæ ad Corinthios, Paulus vocatus Apost. & de humilitate. 102
Quòd vtilis sit sacrarum Scripturarum lectio, & quòd seruitute & incommodis omnibus liberet eum, qui eis fuerit intentus: & quòd Apostolorum nomen, multarum est dignitatum nomen, & quòd externis magistratibus ipsisque adeò regibus multo maiorem habent potestatem & auctoritatem Apostoli: & in fine, ad nuper baptizatos. 111

In Appendice hæc insunt.

Theodori Lapsi (qui episcopus fuit Mopsuestiæ) responsum ad Chrysostomi orationem siue epistolam, quæ extat Tom. 6. pag. 60. *scriptum, vt puto, planè* ἀποκλιμάκιον. 121
Libanij Sophistæ ad Theodosium Magnum oratio de seditione, & euersis Antiochiæ Imperatorum statuis. 124
Eiusdem Libanij oratio ad Theodosium Imperatorem post reconciliatam gratiam. 131
Excerpta quædam ex Photij bibliotheca, ad Chrysostomum pertinentia. 137
Ex Epistolis Isidori Peluliotæ. 156
Georgij Archiepiscopi Alexandrini vita Chrysostomi. 157. *Cui attexuntur duæ orationes Chrysostomi* γράπται: *vna, antequam iret in exilium prima, pag. 259. altera post reditum.* 262
Leonis Imperatoris Panegyricus in Chrysostomum. 267
Anonymi vita Chrysostomi. 293
Symeonis Metaphrastæ vita Chrysostomi. 373
Initia omnium orationum, quæ in hac editione continentur, ordine Alphabetico.
Initia Epistolarum Chrysostomi ordine Alphabetico.

Notæ in Tomum primum.

In Homilias 67. in Genesin Notæ H. S. &c. *col.* 1
Notæ Iohannis Boisij in easdem. *col.* 29
Notæ in Psalmos. *col.* 95
Coniecturæ H. S. &c. in libell. Chrys. in Esaiam.

Esaiam. *col.* 133
In eundem Iohannis Boisij curæ posteriores. *col.* 137
In eundem Thomæ Alleni obseruationes. *col.* 139
Nota H. S. *in secundum Tomum.* col. 145
Annotationes in Homilias Chrysostomi in Matthæum. *col.* 145
In easdem Iohannis Boisij curæ posteriores. *col.* 173
Notæ in Chrys. in Iohannem. *col.* 183
In easdem Iohannis Bosij curæ posteriores. *col.* 217

Nota in Tomum tertium.

Notæ Andreæ Dounæi in tertium Tomum. *col.* 229
In eundem Tomum Notę Iohann. Bosij. *col.* 411

Nota in Tomum quartum.

Notę Andreę Dounęi in Hom. Chrys. in Epistolam ad Philipp. *col.* 459
In easdem Homil. Notæ Iohannis Boisij. *col.* 477
Notę Andreę Dounęi &c. in Hom. Chrysostomi in Epistolas ad Colossenses vtramq; ad Thessalon. vtramq; ad Timoth. ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos, & in Acta Apostolorum. *col.* 481
Nota H. S. *in quintum Tomum.* col. 707.
Iohannis Boisij Notę in eundem col. 760
Nota H. S. *in sextum Tomum.* col. 787.
Iohannis Boisij Notę in eundem. col. 829
Nota H. S. *in septimum Tomum.* col. 851
Iohannis Boisij Notę in eundem, præter Apanthismata. *col.* 873
Nota H. S. *in Tomum octauum.* col. 951
Admonitio ad Lectorem de scriptoribus rerum Chrysostomi.
Castigationes & variæ lectiones in Genesin & Epist. ad Romanos ex Mss. Augustanis.
Castigationes & variæ lectiones in Homiliam 31. & decem sequentes ex duobus Mss. Regijs Lutetiæ, & tertio Francisci Olivarij.
In Esaiam castigationes & varię lectiones ex Ms. Bauarico, lectori φιλοχωμῶσιν pernecessariæ, & quæ omneis omnium coniecturas longo post se interuallo relinquunt.
Index vocabulorum, quæ in Notis explicantur.
Errata Typographica totius operis.

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ

Πατρὸς ἡμῶν

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΤΩΝ

Θεσσαλονικέων

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ,

Δι' ὑπομνήσεως τῶν ἀνδρικῶν ΕΡΡΙΚΟΥ τοῦ ΣΑΒΙΛΙΟΥ
ἐκ παλαιῶν ἀντιγράφων ἐκδοθείς.

ETONÆ, *in Collegio Regali.*
Excudebat IOANNES NORTON, in Græcis &c.
Regius Typographus.

ANNO cIↃ, IↃc. XII.

SECVNDI TOMI CATALOGVS.

IN Euangelium Matthæi ſermones nonaginta. Pag. 1

In Euangelium Iohannis ſermones octoginta octo. Pag. 555

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ

Πατρὸς ἡμῶν

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΤΩΝ

Θεοσεβῶν

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΤΟΣ,

Διὶ ὀπιμοίρας τῇ ἀνάγωμεν ΕΡΡΙΚΟΥ τοῦ ΣΑΒΙΛΙΟΥ
ἐκ παλαιῶν ἀνεγράφων ἐκδοθείς.

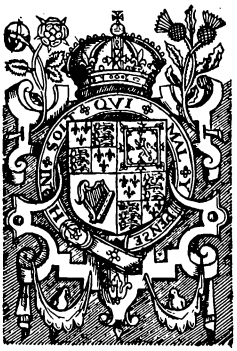

ETONÆ, *in Collegio Regali.*
Excudebat IOANNES NORTON, in Græcis &c.
Regius Typographus.

ANNO cIↃ. IↃc. XII.

TERTII TOMI CATALOGVS.

IN Epiſtolam ad Romanos Præfatio. Pag. 1

In Epiſtolam ad Romanos Hom. xxxii. 5

In Epiſtolã ad Corinthios priorem Præfatio. 243

In Epiſtolam priorem ad Corinthios Homiliæ xliij. 245

In Epiſtolam poſteriorem ad Corinthios Homiliæ xxx. 541

In Epiſtolam ad Galatas Expoſitio perpetua. 709

In Epiſtolam ad Epheſios Præfatio. 763

In Epiſtolam ad Epheſios ſermon. xxiiij. 764

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ

Πατρὸς ἡμῶν

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΤΩΝ

Θείων Λογίων

ΤΟΜΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ,

Δι' ὑπηρεσίας τῆς ἀφιερωμένης ΕΡΡΙΚΟΥ τοῦ ΣΑΒΙΛΙΟΥ
ἐκ παλαιοῦ κωδικὸς ἐκδοθείς.

ETONÆ, *in Collegio Regali.*
Excudebat IOANNES NORTON, in Græcis &c.
Regius Typographus.

ANNO clɔ. Iɔc. XII.

CATALOGVS TOMI QVARTI.

IN Epiſtolam ad Philippenſes Præfatio. Pag. 1
In eandem Homiliæ xv. 5
In Epiſtolam ad Coloſſenſes Homil. xij. 89
In priorem ad Theſſalonicenſes Hom. xj. 161
In poſteriorem ad Theſſal. Hom. v. 221
In priorem ad Timotheum Præfatio. 249
In eandem Homiliæ xviij. 250
In poſteriorem Homiliæ x. 329
In Epiſtolam ad Titum Hom. vj. 381
In Epiſtolam ad Philemonem Præf. 411
In eandem Homiliæ iij. 413
In Epiſtolam ad Hebræos Præfatio. 427
In eandem Homiliæ xxxiiij. 431
In Acta Apoſtolorum Homiliæ lv. 607
Index Ethicorum locorum in hiſce quatuor Tomis contentorum. 921

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ

Πατρὸς ἡμῶν

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΤΩΝ

Θείων ἀνδρῶν

ΤΟΜΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ,

Δι' ἐπιμελείας τοῦ ἀνδρὸς ἐλλογιμωτάτου ΕΡΡΙΚΟΥ τοῦ ΣΑΒΙΛΙΟΥ
ἐν παλαιᾷ ἀθηναίων συνηθείᾳ.

ΕΤΟΝΑ, *in Collegio Regali.*
Excudebat IOANNES NORTON, in Græcis &c.
Regius Typographus.

ANNO cIↃ. IↃc. XII.

CATALOGVS TOMI QVINTI.

Sermones in loca S. Scripturæ.

SErmo habitus in principio Quadrageſimæ, in illud, In principio creauit Deus cœlum & terram: & de ieiunio & eleemoſyna. *Oratio* j. Pag. 1

Cur in ſole & luna & cœlo & alijs dixerit, Fiat: in homine verò, Faciamus: & quidnam ſit illud, Ad imaginem. *orat.* ij. 6

Quid ſit, Ad ſimilitudinem: & quare, cùm Deus nos iuſſerit dominari in feras, non dominemur, & hoc magnæ erga nos curæ argumentum eſſe. *orat.* iij. 8

Quòd ſeruitutis modos tres induxerit peccatum, & ad negligentes auditores, & in eos qui parentes non honorant. *orat.* iv. 11

Quòd non propter Adam punimur, & quòd maiora ſunt per eum bona importata, quàm mala, ſi nobis ipſis attendere voluerimus, & contra eos qui pauperes prætereunt. *orat.* v. 15

Vtrum ex ligno illo facta ſit Adamo notitia boni & mali, vel ante manducationem habuerit vim hanc & facultatem diſcernendi: & de ieiunio, & quòd oporteat domi meditari ea quæ in eccleſia dicantur. *orat.* vj. 19

Quare lignum ſcientiæ boni & mali vocetur lignum illud: & quid ſit, Hodie mecum eris in Paradiſo. *orat.* vij. 22

In diem imbribus fœdum, & in conuentum Epiſcoporum, & in donationem præcepti Adamo facti, magnæq; id erga nos curæ fuiſſe, legem accepiſſe. *orat.* viij. 29

Quomodo oporteat fratrum peccata arguere, & quòd eorum ſalutis curam habere conueniat, & quare Abram vocatus ſit Abraam, & de nomine Noe: quòd non fruſtra aut ſine cauſa hæc iuxtis illis impoſita ſint nomina, ſed ita diſpenſante Dei prouidentia. *orat.* ix. 31

Quòd non oporteat Theatra frequentare, & quòd perfectos reddit adulteros, & ægritudinem animi, & diſcordiam ea res parit: & in Abraam. *orat.* x. 39

Quòd oporteat in Pentecoſte, ſemperq; ieiunij meminiſſe, & quòd non præſentia ſolùm, ſed etiam recordatio ieiunij vtilis ſit: & de Dei prouidentia, ipſiuſq; non minimam præter alia partem eſſe, naturalem parentum erga liberos amorem: Quódq; non patribus ſolùm, ſed & matribus præceptũ ſit de componendis liberorum moribus: & ad extremũ de Anna oratio prima. *orat.* xj. 50

In fidem Annæ, & moderatum eius & philoſophicum animum, & de honorandis ſacerdotibus, & quòd oporteat precibus vti tam in principio prandij, quàm fine. oratio ſecunda. *orat.* xij. 59

In Annam, & lactationem Samuelis, & quòd vtilis ſit in liberis procreandis tarditas, & periculoſum & lubricũ eſſe, liberos negligere. orat. tertia. *or.* xiij. 66

Ad eos qui conuentus in eccleſia deſerunt, & in Theatra aſcendunt: quódq; non ſolũ vtilius ſit in eccleſia verſari, quàm in Theatris, ſed etiam iucundius: & in ſecundum dictum Annæ, & quòd oporteat perpetuò orare & in omni loco, in foro, in itinere, in lecto. oratio quinta: nam quarta in Annam non reperitur. *orat.* xiv. 72

In orationem Annæ, & quòd vtilis ſit paupertas, maioremq; habeat quàm diuitiæ cùm voluptatem, tum ſecuritatem. oratio ſexta. *orat.* xv. 78

Hæc oratio in Ms. Baudrico, & verſione ἀνέκδοτος, expletur tom. 8. *pag.* 8.

Quòd magnum bonũ eſt non ſolùm virtutem ſectari, ſed etiam laudare virtutem, & quòd maius ſtatuerit trophæum Dauid parcendo Sauli, quàm cùm

Goliath proſtrauit, quódq; ſibi ipſi magis, quàm Sauli profuit, cùm hoc faceret : & in Apologiam eius aduerſus Saul. Oratio in Dauid & Saul ſecunda. *Vide primam Tom.* 8. *pag.* 10. *orat.* xvj. 83

Quòd non oporteat Theatra frequentare, & quòd perfectos reddit adulteros, & ęgritudinem animi & diſcordiam ea res parit, & quòd omne genus patientiæ ſuperauerit Dauid in negotio Saulis. oratio in Dauid & Saul tertia. *or.* xvij. 89

Quando extra eccleſiam deprehenſus Eutropius abreptus eſt, & de Paradiſo & Scripturis : & quòd vtilis ſit Scripturarũ lectio, & quòd Paradiſo melius quiddam ſit Scriptura, eccleſia verò omnib. rebus pretiolior : & in illud, Aſtitit Regina à dextris tuis. *orat.* xviij. 100

In illud prophetæ Dauid : Ne timeas, quando diteſcit homo, & de hoſpitalitate. Oratio prima. *orat.* xix. 113

Sermo habitus Conſtantinopoli in eccleſia Magna, in illud, Ne timeas, quando diteſcit homo, & de eleemoſyna. Oratio ſecunda. *orat.* xx. 123

Laus eorũ qui ad eccleſiam occurrerunt, & de ordine in doxologijs ſeruando, & in illud, Vidi Dominum ſedentem in throno excelſo & eleuato. In Oziam prima. *orat.* xxj. 127

De Ozia oratio ſecunda : & in illum textum, Et factum anno, quo mortuus eſt Ozias rex, vidi Dominum ſedentem in throno excelſo & eleuato : & quòd non oporteat tempus, aut literam vnam diuinarum Scripturarum negligere. *orat.* xxij. 134

In illud, Exaltatum eſt cor Ozię, & de humilitate, & quòd non oporteat præſidentem eſſe eum qui cum virtute viuit, & quantum ſit malum ſuperbia. Tertia in Oziam. *orat.* xxiij. 138

In textum Eſaiæ prophetæ : Factum eſt anno, quo mortuus eſt rex Ozias, Vidi Dominum ſedentem in throno excelſo & eleuato : & laus ciuitatis Antiochenæ, & contra eos qui matrimonium prohibent demonſtratio planè diuina. In Oziam quarta. *orat.* xxiv. 144

In textum Eſaiæ prophetæ : Factum eſt anno, quo mortuus eſt rex Ozias, Vidi Dominum : & demonſtratio, quòd iuſtè leprâ percuſſus fuerit Ozias, quòd incenſum indignè, & contrà quàm oportuit, adoleuiſſet, quod non fas eſt Regibus, ſed Sacerdotibus. In Oziam quinta. *orat.* xxv. 151

In Seraphin. *orat.* xxvj. 155

In illud Eſaiæ, Ego Dominus Deus feci lucem & tenebras : faciens pacem, & creans mala. *orat.* xxvij. 160

In textum Ieremiæ, Domine, non eſt in homine via eius, neq; homo vadet & proſperum faciet greſſum ſuum, & rectam faciet viam ſuam. *orat.* xxviij. 168

Ad eos qui ad ludos Circenſes proficiſcuntur, & in illud Euangelij, Intrate per portam anguſtam, &c. & ad finem, in Diuitem & Lazarum. *orat.* xxix. 175

De conuerſatione ſecundùm Deum, & in illud, Anguſta eſt porta &c. & expoſitio orationis dominicæ. *orat.* xxx. 183

In dimiſſionem Chananęæ, habita poſt reditum eius ab exilio. *orat.* xxxj. 188

In Parabolam de debitore decem millium talentorum, & centum denarios exigente, & quòd omni peccato peius eſt iniuriarum meminiſſe. *or.* xxxij. 196

Contra Hæreticos, & in petitionem matris filiorum Zebedęi. *orat.* xxxiij. 206

In illud, Pater, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me póculum hoc : ſed non vt ego volo, ſed vt tu : & contra Marcioniſtas & Manichæos, & quòd non oporteat ingerere ſe periculis, ſed omni voluntati Dei voluntatem anteferre. *orat.* xxxiv. 213

Poſtridie Calend. habita Antiochiæ contra ebrios, & de ijs qui tabernas ingrediuntur, & per ciuitatem choreas ducunt, & quòd doctorem non oporteat de diſcipulis deſperare, etiamſi in præſens non obtemperent : & in pauperem Lazarum & Diuitem oratio prima. *oratio* xxxv. 220

In Lazarum oratio ſecunda : & quòd animæ eorum, qui violentâ morte pereunt, non fiunt Dæmones : & de iudicio & eleemoſyna. *orat.* xxxvj. 234

In Lazarum oratio tertia : & quare non dixerit, Cepiſti bona tua in hac vita, ſed, recepiſti : & quare iuſti ſæpenumero in pericula incidant, & peccatores ipſa effugiant. *orat.* xxxvij. 242

In Diuitem & Lazarum oratio quarta. *orat.* xxxviij. 253

In Publicanum & Phariſæum : & de humilitate & oratione. *orat.* xxxix. 261

Pars eſt Homiliæ quintæ de Incomprehenſibili. vid. Tom. 6. p. 422. 34.

In paralyticum, qui annos 38. decubuerat

rat in infirmitate ſua, & in illud, Pater meus vſq; modò operatur, & ego operor. *orat.* xl. 264
In quatriduanum Lazarum. *orat.* xlj. 271
Synaxi poſt aliquod tempus in Veteri eccleſia celebrata, ſermo in inſcriptionem Actorum Apoſtolorum: & vitam cum virtute actam vtiliorem eſſe ſignis & miraculis: & quatenus præſtantior ſit ſignis conuerſatio. *orat.* xlij. 274
Ad eos qui reprehenderunt eum ob procœmiorum longitudinem, & quòd vtile ſit æquo animo ferre reprehenſiones: & quare non ſtatim, ex quo credidit, mutatum eſt eius nomen in Paulum, & quòd non ex neceſſitate, ſed liberâ voluntate facta eſt in eo hæc conuerſio: & in illud, Saule, Saule, quid me perſequeris? *orat.* xliij. 282
In illud Apoſtoli, Non ſolum verò, ſed etiam gloriamur in afflictionibus, &c. *orat.* xliv. 292
In illud, Nouimus quòd diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum. *orat.* xlv. 299
In eos qui eccleſiaſtico conuentui non interfuerunt: & in illud, Si eſurierit inimicus tuus, cibum ei in os ingere, & de inimicitiarum memoria. *orat.* xlvj. 304
In illud, Salutate Priſcillam & Aquilam, oratio prima. *orat.* xlvij. 314
In idem, oratio ſecunda. *orat.* xlviij. 321
In illud Apoſtoli, Propter fornicationes vnuſquiſq; propriam vxorem habeat. *oratio* xlix. 330
In illud, Vxor alligata eſt viro in quantum tempus vixerit vir ipſius, &c. *oratio* l. 337
In illud Apoſtoli, Nolo vos ignorare, fratres, quòd patres noſtri omnes ſub nube fuerunt, & omnes per mare tranſierunt. *orat.* lj. 343
Quòd non oporteat vſq; ad finem confidere eum qui ſtat, neq; ſpem ſui abijcere, qui ceciderit. *orat.* lij. *pars eſt Hom.* 27. *in Matth.* 251
Calendis, non progrediente in publicum epiſcopo Antiochiæ Flaviano. dicta eſt autem contra eos qui obſeruant Nouilunia, & per ciuitatem choreas ducunt, & in illud Apoſtoli: Omnia in gloriam Dei facite. *orat.* liij. 355
In illud Apoſtoli, Oportet hæreſes eſſe inter vos, vt, qui probi ſunt, manifeſti fiant. *orat.* liv. 362
In illud Apoſtoli, Habentes autem eundem ſpiritum fidei, ſicut ſcriptum eſt: & in illud, Credidi, ideo locutus ſum: & de eleemoſyna, oratio prima. *oratio* lv. 368
In illud Apoſtoli, Habentes autem eundem ſpiritum fidei, ſicut ſcriptum eſt: et contra Manichæos, & omnes qui Vetus teſtamentum calumniantur, & ſeparant illud à Nouo, & de eleemoſyna, oratio ſecunda. *orat.* lvj. 375
In idem: Et cur omnes ſine diſcrimine recipiant bona, & de eleemoſyna, oratio tertia. *orat.* lvij. 382
In illud Apoſtoli, Vtinam ſuſtineretis me modicum in inſipientia. *orat.* lviij. 392
Cùm in priore ſynaxi in noua Eccleſia cum epiſcopo conuentum celebrâſſet, hanc orationem in veteri eccleſia habuit in hunc Apoſtoli textum: Quando verò venit Petrus Antiochiam, in faciem reſtiti illi: & oſtendit quòd ea, quæ tum facta ſunt, non erant à contrarijs ſtudijs profecta, ſed quaſi ex pacto conuento & per οἰκονομίαν. *orat.* lix. 398
In eos, qui malè vtuntur textu illo Apoſtoli, Siue prætextu, ſiue veritate Chriſtus annuntietur: & de humilitate. *oratio* lx. 410
In illud Apoſtoli, De ijs verò qui obdormierunt nolo vos ignorare, fratres, vt ne dolorem ſuſcipiatis: & in Iob, & Abraham. *orat.* lxj. 418
In illud, Vidua eligatur, non minor ſexaginta annis natu, & de liberorum educatione, & de eleemoſyna. *orat.* lxij. 425

Sermones Panegyrici.

In ſanctum martyrem Babylam oratio prima. *orat.* lxiij. 438
In beatum Babylam oratio ſecunda: & contra Iulianum, & gentiles. *or.* lxiv. 442
In ſanctas martyres, Bernicem, & Proſdocen virgines, & matrem ipſarum Domninam. *orat.* lxv. 473
In ſanctam Pelagiam martyrem. *orat.* lxvj. 482
In S. Thomam Apoſtolum, & contra Arrianos, & in eum qui in Thracia tyrannidem arripuit & cæſus eſt, cùm & ipſe eſſet Arrianus. *orat.* lxvij. 486
In ſanctum martyrem Romanum. *oratio* lxviij. 488
In S. martyrem Barlaam. *orat.* lxix. 493

In

In S. Ignatium archiepiſcopum Antiochiæ Magnæ, Romam abreptum, & ibi martyrio affectum, indeq; rurſus Antiochiam delatum. *orat.* lxx. 498
In S. Philogonium ex aduocato factum epiſcopù, & quòd nihil Deo acceptius publici boni procuratione curaque, & quòd negligenter accedere ad ſacra myſteria pœnas inferat intolerandas, etiamſi vel ſemel in anno tantùm hoc auſi fuerimus. habita eſt quinque dies ante Chriſti Natiuitatem. *orat.* lxxj. 505
In natalem diem Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, qui adhuc quidem incertus erat tum temporis, ante paucos verò annos notus factus per quoſdam, qui ab Occidente venerunt & retulerunt. *orat.* lxxij. 511
In martyres Aegyptios. *orat.* lxxiij. 519
In ſanctũ & ſalutare baptiſma Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti, & ad eos qui ad ſacros conuentus non veniunt, & de ijs qui indignè communicant, & quòd ij, qui ante finem diuinam liturgiam deſerunt, & ante vltimas preces egrediuntur, Iudam imitantur. *orat.* lxxiv. 523
In S. martyrem Lucianum. dicta eſt poſtridie Theophaniorum. *orat.* lxxv. 529
In S S. martyres Iuuentinum & Maximinum, qui ſub Iuliano Apoſtata martyrium paſſi ſunt. *orat.* lxxvj. 533
In S. Meletium. *orat.* lxxvij. 537
Oratio habita in magnã Hebdomadem, in quo docet, quare vocata ſit Hebdomas magna. *orat.* lxxviij. 540
In proditionem Iudæ, & in Paſcha, & in traditionem myſteriorum, & quòd non oporteat iniuriarum meminiſſe. habita feria quarta ante Paſcha. *or.* lxxix. 547
In diuinam & myſticam Cœnam Saluatoris, & de proditione Indæ, & in Paſcha, & in traditionem diuinorum myſteriorum, & quòd non oporteat iniuriarum meminiſſe. habita feria quarta ante Paſcha. *orat.* lxxx. 547
In nomen cœmiterij, & in crucem Domini ac Dei & Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti. *orat.* lxxxj. 563
In crucem, & latronem, & de ſecundo Chriſti aduentu, & quòd oporteat perpetuò pro inimicis orare. *or.* lxxxij. 567
In crucem & confeſſionem latronis, & quòd oporteat pro inimicis orare. dicta eſt in ſancta & magna Paraſceue. *orat.* lxxxiij. 567
Contra ebrietatem, & in reſurrectionem Chriſti. oratio prima. *orat.* lxxxiv. 581
In S. Paſcha. orat. ſecunda. *orat.* lxxxv. 587
In S. Paſcha. orat. tertia. *orat.* lxxxvj. 592
In aſcenſionem Domini noſtri Ieſu Chriſti. habita eſt in martyrio Romaneſiæ: vbi martyrum corpora ſub pauimento ſepulta prope reliquias hæreticorum, ſublata fuerunt, & ſuperius ſeorſim tumulata. *orat.* lxxxvij. 595
In S. Pentecoſtem oratio prima, & quare miracula nunc non fiant, omniaque tam quæ dicuntur, quàm quæ fiunt à nobis, deſcripta eſſe. *orat.* lxxxviij. 602
In S. Pentecoſtem oratio ſecunda. *oratio* lxxxix. 610
In ſanctos omneis, qui paſſim in toto orbe martyrio affecti fuerunt. oratio prima. *orat.* xc. 614
In omnes ſanctos. oratio ſecunda. *oratio* xcj. 618
In ſanctum martyrem Iulianum. *oratio* xcij. 621
In ſanctum patrem noſtrum Euſtathium archiepiſcopum Antiochiæ magnæ, & in ardorem eorum qui ad audiendum ingreſſi fuerunt. *orat.* xciij. 628
In SS. Maccabæos, & in matrem ipſorum. oratio prima. *orat.* xciv. 633
In SS. Maccabæos. oratio ſecunda. *oratio* xcv. 637
In eoſdem S S. Maccabæos. oratio tertia. *oratio* xcvj. 640

In loca Sacræ Scripturæ.

Dubiæ fidei ſcripta.

In illud, Vidit Deus omnia, quæcunque fecit, & ecce bona valde: & quòd diuina oracula omnibus iucundis pretioſiora. *oratio* xcvij. 642
Demonſtratio, quòd imaginem ad ſimilitudinem Dei factam primus homo per tranſgreſſionem abiecerit, eamque per nouum Adam rurſus recuperauerit. *oratio* xcviij. 645
Quomodo Adam acceperit animam, & de Paſſione Chriſti. *orat.* xcix. 648
In Beatum Abraam. *orat.* c. 653
In Ioſeph, & de temperantia. *orat.* cj. 656
De ſerpente Moyſis, quem crucifixit in Eremo, & de Trinitate. *orat.* cij. 659
In prophetam Eliam. *orat.* ciij. 672
Protheoria in Pſalmos. *orat.* civ. 676
In illud Pſal. Dominus regnauit, exultet terra: & in illud, Cùm tradiderit regnum

num Deo ac Patri, & in ſacramentum baptiſmatis. *orat.* cv. 680
In ſigilla librorum, & quomodo offerat Filius Patri, & Pater Filio, & in Saluatoris incarnationem. *orat.* cvj. 689
In Tres pueros, & in Babyloniam fornacem. *orat.* cvij. 698
In Suſannam. *orat.* cviij. 703
Expoſitio in orationem dominicam. *orat.* cix. 707
Oratio catechetica in illud Euangelij, Simile eſt regnum cœlorum homini patrifamilias, qui mane exijt ad conducendum operarios in vineam ſuam, &c. *orat.* cx. 708
In illud, Exijt decretum à Cæſare Auguſto, & in deſcriptionem ſanctiſſimæ, immaculatæ, & ſuprà quam dici poteſt benedictæ, Dominæ noſtræ, Deiparæ, & ſemper virginis Mariæ. *orat.* cxj. 715
In prodigum filium, & de pœnitentia, & in arborem ſcientiæ boni & mali, & in latronem. *orat.* cxij. 720
In Diuitem & Lazarum. *orat.* cxiij. 728
In cæcum, quem Chriſtus ſanauit, & in Zachæum, & de Iudicio & eleemoſyna. *orat.* cxiv. 731
In mulieres, quæ vnguenta attulerunt: & quòd nulla diſcrepantia, nec pugna inter Euangeliſtas reperiatur circa reſurrectionem Domini noſtri Ieſu Chriſti. *orat.* cxv. 740
In illud, In principio erat Verbum, &c. & quòd ſpiritus ſcrutetur profunda Dei, & de nuper baptizatis, & contra hæreticos. *orat.* cxvj. 747
In Textum illum Euangelij, in quo dicebant Iudæi de Saluatore, quomodo nouit literas, cùm non didicerit, & in verba Saluatoris, quòd nemo nouit diem illum. *orat.* cxvij. 752
In cæcum à natiuitate. *orat.* cxviij. 761
In Chananæam, & in Pharao: & in illud, Non eſt volentis, neq; currentis, ſed miſerentis Dei. *orat.* cxix. 771
In ſecundum aduentum Dom. noſtri Ieſu Chriſti, & in illud, Omnes aſſiſtemus tribunali Chriſti, & vnuſquiſq; pro ſe Deo rationem reddet. *orat.* cxx. 782
Conſarcinata eſt hæc Oratio ex plurib. hinc inde decerptis particulis ex Chryſoſtomi Homilijs in Epiſtolam ad Romanos.
In textum Apoſtoli, Non quod volo, hoc facio: ſed quod odi, illud ago: & quomodo fuerit Iacob Typus Chriſti: & in procœmio orationis contra eos qui ad ſpectacula accedunt. *orat.* cxxj. 789
In illud, Sufficit tibi gratia mea, &c. *oratio* cxxij. 799
In illud, Sponte peccantibus nobis poſt acceptam cognitionem veritatis, &c. & quomodo accedere oporteat ad Chriſti ſacramenta. *orat.* cxxiij. 807
Et hæc etiam oratio Apanthiſma eſt.

Sermones Panegyrici dubiæ fidei.

In principium indictionis. *orat.* cxxiv. 815
In principium indictionis noui anni, & in SS. martyres, & in mulierem profluuio ſanguinis laborantem. *orat.* cxxv. 816
In pretioſam Crucem. *orat.* cxxvj. 819
In exaltationem pretioſæ crucis. *oratio* cxxvij. 823
In S. martyrem Phocam, & contra hæreticos, & in 141. Pſalmum, Voce mea ad Dominum clamaui, voce mea ad Dominum ſupplicaui. *orat.* cxxviij. 826
In conceptionem S. Iohannis, prophetæ, præcurſoris & Baptiſtæ. *orat.* cxxix. 831
Encomium in S. protomartyrem & Apoſtolam Theclam. *orat.* cxxx. 835
In S. Apoſtolum Thomam. *or.* cxxxj. 837
In S. martyrem Romanum. *or.* cxxxij. 842
In Chriſti Natiuitatem. *orat.* cxxxiij. 846
In Natiuitatem D. noſtri Ieſu Chriſti, & quòd vnicuiq; climati præſint Angeli. *orat.* cxxxiv. 851
In S. Stephanum Protomartyrem, oratio prima. *orat.* cxxxv. 864
In S. Stephanum Protomartyrem, oratio ſecunda. *orat.* cxxxvj. 871
In occurſum Saluatoris & Deiparæ, & in Symeonem. *orat.* cxxxvij. 872
In mediam Hebdomadem Ieiuniorum. *orat.* cxxxviij. 876
In adorationem pretioſæ & viuificæ crucis, media Hebdomade Ieiuniorum. *oratio* cxxxix. 877
In feſtum Palmarum. *orat.* cxl. 882
In ſanctam virginem & Deiparam Mariam. *orat.* cxlj. 887
In ſanctam Deiparam. *orat.* cxlij. 889
In proditionem Saluatoris, &c. *orat.* cxliij. 893
In pretioſam & viuificam Crucem: & in illud, Tu es qui venturus eſt, an alium expectabimus? & in cæcum & mutum, & in textum prophetæ Abacuc, Domine, exaudiui auditionem tuam, & metui.

tui. *orat.* cxlvj. 898
In die S. & magnæ Paraſceues. *orat.* cxlv. 906
In latronem, & proditionem Saluatoris noſtri Ieſu Chriſti. *orat.* cxlvj. 910
In ſalutiferam ſepulturam, & triduanam reſurrectionem D. noſtri Ieſu Chriſti: dicta in magno & ſancto Sabbato. *orat.* cxlvij. 912
Oratio Catechetica in S. Paſcha. *oratio* cxlviij. 916
In Paſcha orationes ſeptem. *oratio* cxlix. cl. clj. clij. cliij. cliv. clvj. 917
In beatum Iob orationes quatuor. *oratio* clvij. clviij. clix. clx. 949
In Aſcenſionem Domini, oratio prima. *orat.* clxj. 970
In Aſcenſionem Domini noſtri Ieſu Chriſti, oratio ſecunda. *orat.* clxij. 973
In Pentecoſtem orationes tres. *orat.* clxiij. clxiv. clxv. 976
In memoriam martyrum, & quòd Paſtor & Ouis Chriſtus nominetur, & in velũ, & in propitiatorium. *orat.* clxvj. 984
In principes Apoſtolorum Petrũ & Paulum, & glorioſiſſimum eorum martyrium. *orat.* clxvij. 991
In ſanctos duodecim Apoſtolos. *or.* clxviij. 995
In ſynaxin Archangelorum. *oratio* clxix. 997

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ

Πατρὸς ἡμῶν

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΤΩΝ

Θείων λογίων

ΤΟΜΟΣ ΕΚΤΟΣ,

Δι' ἐπιμελείας καὶ δαπάνης ΕΡΡΙΚΟΥ τοῦ ΣΑΒΙΛΙΟΥ

ἐκ παλαιῶν ἀντιγράφων ἐκδοθείς.

ETONÆ, *in Collegio Regali,*
Excudebat IOANNES NORTON, in Græcis &c.
Regius Typographus.

ANNO cIↃ. IↃc. XII.

CATALOGVS TOMI SEXTI.

Tractatus varij.

DE Sacerdotio libri ſex. *oratio* j, &c. Pag. 1

Ad Theodorum lapſum à vita virtuti dedita orationes duæ. *orat.* vij, &c. 55

Ad Stagirium à dæmone correptum orationes conſolatoriæ tres. *orat.* ix, &c. 84

Ad Demetrium monachum de compunctione. *orat.* xij. 138

Ad Stelechium, & de compunctione. *orat.* xiij. 151

Ad hoſtes eorum, qui alijs auctores ſunt vitę monaſticę capeſſendę. *or.* xiv. 161

Ad infidelem patrem. *orat.* xv. 170

Ad fidelem patrem. *orat.* xvj. 184

Ad eos qui domi tenent virgines introductitias. *orat.* xvij. 214

Ad eas qui domi tenent viros introductitios. *orat.* xviij. 230

De virginitate. *orat.* xix. 244

Ad viduam iuniorem oratio prima. *oratio* xx. 296

Ad eandem de alio marito non ſuperinducendo, oratio ſecunda. *orat.* xxj. 304

Contra Iudęos ſermones quinque. *oratio* xxij. &c. 312

Contra Iudaizantes, & cum illis ieiunia celebrantes. *orat.* xxvij. 366

Ad eos qui primo Paſcha ieiunant. *oratio* xxviij. 377

Ad eos qui Iudęorum ieiunium ieiunant, & aduerſus Iudęos. dicta eſt ante 6. dies ieiunij ipſorum, cùm alia priùs habita eſſet, *orat.* xxix. 385

De incomprehenſibili, aduerſus Anomęos orationes quinq;. *orat.* xxx, &c. 389

Ad eos qui abfuerant à Synaxi, & demonſtratio, quòd filius ſit conſubſtantialis patri, & quòd ea quæ humiliter dicta ſunt, vel facta ab eo, non propter imbecillitatem potentiæ, neq; quòd minor eſſet, fiebant & dicebantur, ſed propter varias diſpenſationes : & contra Anomæos. *oratio* xxxv. 425

Homilia habita Conſtantinopoli contra Anomęos de conſubſtantiali, & quòd conuenit nouo Teſtamento cum veteri, & ad eos qui à diuinis abſunt conuentibus. *orat.* xxxvj. 434

De non Anathematizandis vitiis aut defunctis. *orat.* xxxvij. 439

Quùm Presbyter eſſet ordinatus, oratio in ſeipſum, & in epiſcopum, & in multitudinem populi. *orat.* xxxviij. 443

STATVARVM orationes una & viginti.

STATVARVM prima Homilia Antiochię habita, cùm presbyter eſſet, in veteri eccleſia, in textum Apoſtoli, Vino modico vtere propter ſtomachum tuum, &c. & ad eos qui ſcandalizantur propter aduerſitates iuſtorum, & peccatorum proſperitates, & aduersùs eos qui audent blaſphemare. *oratio* xxxix. 447

Statuarum ſecunda Homilia ſimiliter dicta in veteri eccleſia, cùm eſſet ipſe presbyter, de calamitate, quæ Antiochiæ contigerat ob ſtatuas Theodoſij imperatoris per ſeditionem euerſas : & in dictum Apoſtoli, Diuitibus præcipe in præſente ſeculo non intumeſcere, & de auaritia. *orat.* xl. 461

Statuarum tertia, in profectionem Flauiani Epiſcopi Antiocheni, quùm ad Theodoſium imperatorem legatus iret pro ciuitate propter inſolentiam in ſtatuas perpetratam ; & quòd maius ſit apud Deum Regno ſacerdotium, & propterea bono animo eſſe oporteat : & quale ſit verum ieiunium, & quare Niniuitæ etiam

etiam bestias ieiunare fecerint; & quòd aliquem accusare (vel maledicere) peius sit, quàm corpus humanum deuorare, & ad sinẽ de ijs, qui pœnas capitis luerunt ob seditionem, & ad eos, qui vitio vertunt, quòd ex innocentibus multi capti fuerint. *orat.* xlj. 472

Statuarum 4. Exhortatio ad populum de animi firmitate & patientia ab exemplis Iob, & 3. puerorum, & de abstinendo à iuramentis. *orat.* xlij. 483

Statuarum 5. Exhortatio ad populum de generosè ferendis impendentib. minis, in qua multa exempla de ijs quę acciderunt Iob & Nineuitis: & quòd non oporteat timere mortem, sed peccatum, & quid sit malè mori, & de iuramentis omni studio vitandis. *orat.* xliij. 490

Statuarum 6. Quòd vtilis sit magistratuum metus: & narratio eorum quę acciderunt ijs qui nuncium seditionis Imperatori detulerunt: & quòd qui iniustè aliquid patitur, & gratias agit id permittenti Deo, æqualis est ei qui propter Deum eadem ipsa patitur: & exempla rursus à tribus pueris, & Babylonia fornace, & de abstinentia à iuramentis. *orat.* xliv. 501

Statuarum 7. Repetitio eorum, quę priùs dixerat: & quòd mortem & dolorem cùm in vitam intulisset peccatum, ab his ipsis rursum aboleatur: & in illud, In principio creauit Deus cœlum & terram: & quòd Deus non minus est bonus quando nos punit, quàm quum nos honoribus & beneficijs ornat: & de abstinentia à iuramentis. *orat.* xlv. 510

Statuarum 8. Cohortatio ad virtutem, & in illud, Ambulabat Deus vesperi in Paradiso, & de fugiendis iuramentis. *orat.* xlvj. 515

Statuarum 9. Laus eorum, qui vsque eò profecerunt, vt omninò non iurarent: & quòd non oporteat quenquam dubitare, quò minùs post epulas possit ecclesiam adire ad audiendum verbum Dei: & cur post multum temporis datæ sint sacræ Scripturæ, & in illud, Cœli enarrant gloriam Dei, & physiologia mundi, & ad finem de non iurando. *oratio* xlvij. 519

Statuarum 10. Laus eorum qui post epulas conuenerunt ad audiendum, & physiologia mundi, & contra eos qui creaturam Deum faciunt, & de non iurando. *oratio* xlviij. 525

Statuarum 11. Gratiarum actio ad Deum pro liberatione malorum, quę ob seditionẽ timebantur: & repetitio eorum, quæ tùm acciderunt: & contra eos qui corpus nostrum calumniantur, & in vniuersum, de hominis fabrica, & de non iurando. *orat.* xlix. 532

Statuarum 12. Gratiarum actio ad Deum pro venia concessa ijs, qui contra Imperatorem peccâssent: & Physiologia de creatione: & quòd Deus cùm crearet hominem, legem naturalem inseuit ei, & de iuramentis omni studio vitandis. *orat.* l. 538

Statuarum 13. Gratiarum actio ad Deum pro mutatione rerum tristium, & recordatio eorum qui propter seditionem rapti & cæsi sunt: rursus narratio de fabrica hominis, & quòd naturalem acceperint legem per cognitionem rerum faciendarum, & non faciendarum, & de assequendo eo virtutis gradu, vt non iuremus. *orat.* lj. 546

Statuarum 14. Cùm populus vniuersus liberatus esset timore, & iam confirmato animo esse cepisset, quidam rursus ciuitatem perculerunt tristibus nuncijs, & comperti sunt de mendacio. in hoc igitur argumentum dicta est hæc Homilia, & in admonitionem de iuramentis. quapropter & historia Ionathan & Saul & Iephthe adducta est, & ostensum quot ex vno iuramento enata sint periuria. *orat.* lij. 552

Statuarum 15. In calamitatem ciuitatis Antiochenæ, & quòd metus vbiq; vtilis, & luctus risu vtilior: & in illud, Agnoscè quòd in medio laqueorum incedis, & quòd iuramentum adigere peius sit, quàm occidere. *orat.* liij. 560

Statuarum 16. Cùm ad magistratum delatus esset rumor de direptione vrbis, & omnes iam de fuga deliberarent, Comite ingresso in ecclesiam & bono esse animo iubente, habita est hęc oratio, & de non iurando, & in illud Apostoli, Paulus vinctus Iesu Christi. *orat.* liv. 567

Statuarum 17. In magistratus à Theodosio Imperatore missos, Ellebichium Copiarum præfectum, & Cæsarium magistrum, & in disquisitionem nocentium ob statuarum euersionem. *orat.* lv. 574

Statuarum 18. Homilia habita in medio quadragesimę, & in illud apostoli, Gaudete

dere in Domino semper, & de prædicta in ciuitate seditione. *orat.* lvj. 581
Statuarum 19. In Dominica dicta *Quasimodo*. ad eos qui rure venerunt, & de non iurando. *orat.* lvij. 588
Statuarum 20. In reconciliationem Imperatoris cum ciuitate, & in eos qui in euertendis statuis offenderant, & in reditum episcopi. *orat.* lviij. 595
Statuarum 21. Catechesis ad illuminandos (baptizandos) & de mulieribus auro & cincinnis se ornantibus, & de ijs qui ominibus & amuletis & incantationibus vtuntur, quę à Christianis aliena esse demonstrantur. *oratio* lix. 604
Quòd non sufficio tempus Quadragesimæ, vt possimus communicare, sed opus est ante omnia virtute animi: & quomodo possimus iniuriarum non meminisse, & quòd ante Gehennam iniuriarum memoria torquet eos qui ea tenentur: & de abstinentia iuramentorum: & de ijs qui nondum id assecuti sunt, vt non iurent. *orat.* lx. 611
Aduersus Iudæos & Gentiles demonstratio, quòd Christus sit Deus, ex ijs quæ à Prophetis multis in locis de ipso dicta sunt. *orat.* lxj. 622
Veteris & Noui Testamenti eundem esse legislatorem, & in Sacerdotis indumentum, & de pœnitentia. *orat.* lxij. 640
Oratio inter dubia meo iudicio reponenda.

Vtiliter & percommodè factum, vt prophetiæ de Christo & Gentium vocatione, & Iudæorum reprobatione obscurę essent, demonstratio. *orat.* lxiij. 649
In obscuritatem Veteris Testamenti, & in Dei clementiam, & quòd alij alios non debeant accusare (maledicere.) *oratio* lxiv. 658
In Terræmotum, & in Diuitem & Lazarum, & vnde orta sit seruitus. *orat.* lxv. 670
Aduersus eos qui dicunt Dæmonas gubernare res humanas, & iniquo animo ferunt Dei punitiones, & scandalizantur ob prosperitates malorum, & aduersitates iustorum. *orat.* lxvj. 680
Ad eos qui quærunt, cur non è medio sublatus sit Diabolus: & quòd nihil nobis nocet eius malitia, si nobis caueri-mus, & de pœnitentia. *orat.* lxvij. 690
Quòd non oporteat eulgare peccata fratrum, neque inimicis imprecari. *oratio* lxviij. 695
De resurrectione ex mortuis. *or.* lxix. 703
Quòd non dicere, & ad alios efferre, quæ scimus, paupertores nos reddit, & gratiam extinguit: & in preces, quibus Christus vsus est, & auctoritatem, quâ omnia faciebat: & in veteris legis emendationem: & quòd incarnatio ipsius equalitatem ipsius cum patre non minuit, sed confirmat potius. *orat.* lxx. 714
Ad eos qui defecerunt communicatum ecclesiæ, & quòd non oporteat Scripturarum titulos prætermittere, & de inscriptione altaris Actorum 17. & de nuper illuminatos. *orat.* lxxj. 722
De S. Spiritu. *orat.* lxxij. 729
De perfecta charitate, & operum secundum meritum retributione, & de compunctione. *orat.* lxxiij. 742
Huius Orationis multa particulæ alibi apud Chrysostomum reperiuntur, vt fortasse inter Apanthismata numeri non possit.
De mansuetudine. *oratio* lxxiv. 750
De oratione Homiliæ duæ. *orat.* lxxv, & lxxvj. 754
De pœnitentia, &c. orationes octo. *orat.* lxxvij. &c. 763
De eleemosyna orationes duæ. *orat.* xxcv. &c. 811
De ieiunio orat. 2. *orat.* xxcvij. &c. 824
De fide, & in legem naturæ, & de S. Spiritu. *orat.* xxcix. 837
Etiam hæc oratio fortè inter euangelicas collocanda.
Quòd ex desidia ortum habeat improbitas, & virtus ex studio & contentione animi, & quòd neque mali homines, neque ipse Diabolus vigilanti nocere poterit, & demonstratur, tum multis ex alijs rationibus, tum ex ijs quę Adamo & Iob contigerunt. *orat.* xc. 844
Catechesis prima ad illuminandos: & quare lauacrum regenerationis dicatur, & non remissionis peccatorum: & quòd res est periculosa, non solùm peiurare, sed etiam iurare, etiamsi verè iuremus. *orat.* xcj. 851
In eos qui obdormierunt: Sabbato Pentecostes. *orat.* xcij. 858
De fato & prouidentia oratiunculæ quinque. *orat.* xciij, &c. 863
Has de prouidentia orationes Fronto censet esse aliorum operum Ioannis quidam.
De Inglauie oratio. xcviij. 879

Hac

Haec tam in nostra quàm in prioribus edit. numeratur 6. de Providentia, malè.

Orationes quædam Chrysostomi, quæ Apanshismata potiùs videri queant, aut aliarum orationum fragmenta ethica.

De Ieiunio oratiunculæ tres. *oratio* xcix. &c. 883

Quòd animæ medicinam anteponere oporteat corporis medicinæ : & quòd non oporteat in diabolum culpam reijcere, sed in cordiam nostram, *oratio* cij. 893

Quòd Sacerdotibus exprobrare non oporteat, quòd in abundantia viuant, sed illis vt patribus vti, magisq; nostra in illos conferre. *orat.* ciij. 896

Hæc oratio sumpta est ad verbum ex Hom. 9. ad Philippen. vsque ad τοῦ μίγα. Pag. 900. 3. reliqua vsque ad finem ex hom. 2. in Tit.

Tractatus ambigua fidei.

Dubia.

Quòd oporteat Christi discipulum cle-

ſci. *orat.* civ. 903
œnitentiam, in
omnia vitia hu-
905
ỳna, Dominica
917
924
j. 926
at. cix. &c. 930
non amarè de-
943
949
li Trinitate. *o-*
955
achum facetijs
ditum. *or.* cxix.
963
x. 968
xj. 971
νἱοθεσια reponen-
974
Chriſti virgines
. 976
xiv. 979

983
1005

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ

Πατρὸς ἡμῶν

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΤΩΝ

Θείων λογίων

ΤΟΜΟΣ ΕΒΔΟΜΟΣ,

Δι' ὑπηρεσίας τῆς ἀοιδίμου ΕΡΡΙΚΟΥ τοῦ ΣΑΒΙΛΙΟΥ

ἐκ παλαιᾶς ἀντιγράφου ἐκδοθείς.

ETONÆ, *in Collegio Regali,*

Excudebat IOANNES NORTON, in Græcis &c.

Regius Typographus.

ANNO cIↃ. IↃc. XII.

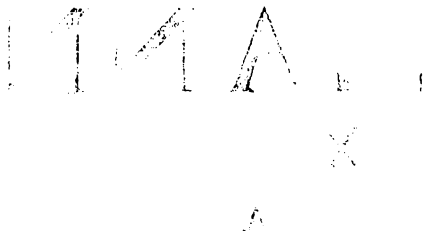

Scripta
ſuppoſi
titia.

CATALOGVS SEPTIMI TOMI.

AD eos qui ſcandalizati fuerant propter aduerſitates quæ contigerunt, populique & multorum Sacerdotum perſecutionem & peruerſionem *oratio* j. Pag. 1

Hæc oratio proximè ſequenti poſtponenda, vti eſt ab eruditiſſ. Boiſſo annotatum, ad illa verba. p. 27. 42.

Quòd, qui ſeipſum iniuriâ non afficiat, à nemine lædi poſſit, oratio, ſiue epiſtola Cucuſo miſſa. *orat.* ij. 36

Epiſtolæ ad Olympiadem diaconiſſam 17. 51

Epiſtolæ ad diuerſos 243, diſpoſitę ſecundùm ordinem alphabeticum perſonarum, ad quas miſſæ ſunt. 104

Conſtantij presbyteri Epiſtolæ 5. 205

Scripta ſuppoſititia ad formam quinti & ſexti Tomi diſpoſita.

In loca S. Scripturæ Homiliæ.

In expulſionem Adam, & de malis mulieribus. *orat.* v. 237

In ſacrificia Cain, & in dona Abel, & de Gigantibus, & de diluuio, & de ſtellis, & de fato. *orat.* lxx. 458

In Abraam, & Iſaac. *orat.* lij. 394

In Serpentem æneum contra Iudæos, & in illud, Dedit ei nomen ſuper omne nomen, & in illud, Quia per neminem potuit maiorem iurare, iurauit per ſeipſum. *orat.* lxix. 448

In illud Pſalm. 4. In tribulatione dilatâſti mihi. *orat.* lxv. 431

In illud Pſal. 38. Fruſtra conturbatur omnis homo viuens, & de eleemoſyna. *oratio* ciij 558

In illud Pſal. 75. Vouete & reddite Domino Deo noſtro. *oratio* ix. 260

In Turturem. *orat.* x. 264

In illud 92. Pſalmi, Suſtulerunt flumina voces ipſorum, & de Seruatore in mari ambulante, & in quinque panes & duos piſces, & in protoplaſtorum tranſgreſſionem. *orat.* viij. 256

In illud Pſal. 94. Venite, exultemus Domino, & de pœnitentia, & in Nineuitas, & de eleemoſyna. *orat.* ciij. 561

In illud Pſal. 139. Eripe me, Domine, ab homine malo. *orat.* xxxviij. 347

In Rachel, & in infantes. *orat.* xxv. 317

In Herodem & infantes. *orat.* xxvj. 318

In Iordanem fluuium. *orat.* xlj. 354

In illud, Si filius Dei es, proijce teipſum deorſum, & quòd diabolus aſſumit Chriſtum in montem excelſum valdè, &c. *orat.* xxij. 301

In illud, Cauete ne eleemoſynam veſtram faciatis coram hominib. *orat.* lxxxj. 486

In illud, Egreſſi Phariſæi conſilium cepe-runt. *orat.* xxviij. 326

In decollationem præcurſoris & Baptiſtæ Iohannis, & in Herodiadē. *or.* xcix. 545

In ſaltationem Herodiadis, & in decollationem Iohannis præcurſoris & Baptiſtæ. *orat.* c. 549

In metamorphoſin Domini noſtri Ieſu Chriſti. *orat.* xxxiij. 339

In eandem. *orat.* xxxj. 332

In eandem. *orat.* xxxvij. 345

In illud, Quæcunq; ligaueritis in terra, e-runt ligata etiam in cœlo : & de parabola centum ouium, & in illud Euangelij, Si duo conſenſerint, &c : & in illud, Quoties ſi peccauerit in me frater meus, remittam illi. *orat.* xj. 268

In ficum arefactam. *orat.* vij. 252

In parabolam decem virginum, & de eleemoſyna. *orat.* cij. 554

In illud, Pater, ſi poſſibile eſt, tranſeat à me poculum hoc. *orat.* xlix. 383

In abnegationem Petri, & in crucem : & quomodo Ioſeph typus fuerit Chriſti. *orat.* xiij. 275

In meretricem & Phariſæum. *orat.* xxix. 329
In meretricem & Phariſæum. *oratio* xlj. 357
In mulierem peccatricem, quæ Dominum vnxit vnguento, & in Phariſæum. *orat.* xlviij. 376
In meretricem & Phariſæum. *orat.* lxxxij. 490
In viſionem (ſiue oraculum) Zachariæ, & in conceptionem Eliſabet. *orat.* xxxiv. 340
In filium viduæ. *orat.* lxvij. 439
In Centurionem. *orat.* lvj. 405
In illud, Exijt ſeminans ſeminare ſementem ſuam. *orat.* lvij. 409
In parabolam Euangelij ſecundùm Lucam, Homo quidam deſcendit, & incidit in latrones. *orat.* l. 387
In eandem parabolam. *orat.* lxxxvj. 506
In Phariſæum. *orat.* xiij. 280
In illud, Ignem veni mittere in terram, & non veni mittere pacem, ſed gladium. *oratio* lxxviij. 478
In illud Euangelij Lucæ de drachma, & in illud, Homo quidam habuit duos filios. *orat.* lx. 418
In parabolam de filio prodigo. *orat.* xcix. 539
In parabolam œconomi iniuſti, & nihil eſſe noſtrum. *orat.* lxij. 423
In Publicanum & Phariſæum. *orat.* iv. 233
In Publicanum & Phariſæum. *or.* lxxij. 462
In Zachæum Publicanum. *orat.* lv. 403
In Samaritanam. *orat.* xlvij. 374
In Samaritanam, & interpretatio Meſſiæ. *orat.* lxviij. 442
In paralyticum, & in illud, Nolite iudicare ſecundùm aſpectum. *orat.* lix. 414
In illud Iudæorum dictum: Dæmonium habes: & in illud, Nolite iudicare ſecundùm aſpectum. *orat.* xij. 272
In illud, Cùm aſcenderet Dominus in Templum in medio feſti: & in Melchiſedec. *orat.* xlv. 369
In Martham & Mariam & Lazarum & Eliam Prophetam. *orat.* xxvij. 320
In Lazarum rediuiuum. *orat.* xcij. 524
In eundem. *oratio* xciij. 528
In eundem. *orat.* xciv. 530
In illud, Coëgerunt Iudæi concilium, & dixerunt, Quid faciamus? *orat.* cj. 552

Sermones Panegyrici.

In Natiuitatem Domini noſtri Ieſu Chriſti. *orat.* xxiv. 307
In Chriſti Natiuitatem. *orat.* xliv. 367
In Natiuitatem Domini noſtri Ieſu Chriſti. *orat.* liv. 400
In S. Iohannem Theologum. *or.* xxxv. 342
In S. Iohannem Theologum, Apoſtolum & Euangeliſtam. *orat.* xxxvj. 344
In Sancta Theophania. *orat.* xxxix. 350
In Sancta Theophania. *orat.* liij. 398
In adorationem pretioſi ligni. *orat.* lxxxiij. 493
In Annuntiationem Deiparæ, & contra impium Arium. *orat.* lxxxix. 515
In Annuntiationem. *orat.* xcvij. 537
In Annuntiationem ſacroſanctæ Deiparæ. *orat.* vj. 249
In feſtum Palmarum. *orat.* xxxij. 334
In proditionem Iudæ, & in Paſſionem D. noſtri Ieſu Chriſti. *orat.* xxiij. 306
In Crucem, & de tranſgreſſione primorum parentum. *orat.* lxxxv. 502
In ſanctam Paſſionem Dom. *orat.* lxxj. 459
In reſurrectionem Domini noſtri Ieſu Chriſti. *orat.* xliij. 364
In reſurrectionem D. noſtri Ieſu Chriſti, & in mulieres quæ adferebant aromata. *orat.* lxxxiv. 500
In Aſcenſionem Dom. noſtri Ieſu Chriſti. *orat.* xxx. 330
In eandem. *orat.* lxiij. 426
In eandem. *orat.* lxxiv. 466
In Meſopenteceſten. *oratio* xlvj. 372
In Natiuitatem S. Iohann. Prophetę, præcurſoris, & Baptiſtæ. *orat.* lj. 389
In Præcurſorem. *orat.* xcv. 531
In S. Iohannem Præcurſorem. *or.* xcvj. 533

Tractatus varij.

De Ieiunio. *orat.* lxiv. 428
In principium ſacrorum Ieiuniorum. *orat.* lxxiij. 465
De Ieiunio. *orat.* lxxv. 469
De Ieiunio. *orat.* lxxvj. 470
In principium Ieiuniorum, & de Ieiunio. *orat.* lxxx. 483
De Ieiunio. *orat.* lxxxvij. 509
De Ieiunio, & in Dauid, & de presbyteris, & in Ioſeph, & contra Nouatum. *orat.* lxxxviij. 510
De pœnitentia. *orat.* xv. 282
Contra Iudæos, & Gentiles, & hæreticos. *orat.* xvj. 284
De Fide. *orat.* xvij. 288
De ſpe. *orat.* xviij. 293

De

De Charitate. *orat.* xix. 295
De Charitate. *orat.* xcj. 522
Quòd Charitas ſecundùm Deum opus ſit diuinum. *orat.* xxj. 299
De Patientia, & de conſummatione huius ſeculi, & de ſecundo aduentu, & iuſtorũ regno infinito (quod ſucceſſorem non habet) & immortali peccatorum ſupplicio, admonitioq; de confeſſione, & ad ſacrarum literarum meditationem exhortatio, & quænam ſint aſtutiæ Diaboli, & de bono quietis. *orat.* lxvj. 435
De Oratione. *orat.* lxxvij. 476
De eleemoſyna. *orat.* xc. 520
De Pſeudoprophetis & falſis doctoribus, & athois hæreticis, & de ſignis conſummationis. Habuit autem hanc orationem paulò ante mortem. *orat.* j. 221
Epiſtola ad Monachos, vtilitatis & ſobrietatis plena. *orat.* ij. 225
Comparatio Regiæ potentiæ, & diuitiarum, & maieſtatis cum monacho qui in veriſſima & ſecundùm Chriſtum philoſophia viuit. *orat.* iij. 230
Hanc Oratio inter duas Chryſoſtomi ſaltem locum ſuerit potuiſſet. habet enim multa non ſpernenda.
Quòd mores aſſimulatos fugere oporteat. *orat.* xx. 297
De ſiccitate. *orat.* xl. 352
In ſecundum aduentum Domini noſtri Ieſu Chriſti. *orat.* lviij. 412
Quòd oporteat eum, qui habeat gratiam quamcunq; , communicare ei, qui opus habet, & de Presbytero. *orat.* lxj. 421
Admonitiones ſpirituales. *orat.* lxxix. 481

Orationes quædam ambiguæ fidei, nuper ex Oriente, exceptâ primâ, poſt excuſum quintum & ſextum Tomum allatæ.

Dubia. In illa verba Abraam, Pone manum tuam ſub femur meum, & in diuerſos martyras. *orat.* cv. 565
In Dominicam Nouam (h. e. Dedicationis) & in Apoſtolum Thomam. *oratio* cvj. 575
In Sanctum Stephanum orationes tres. *orat.* cvij. cviij. cix. 579
In Sanctam Pentecoſten. *orat.* cx. 582

Orationes quædam Chryſoſtomo in quibuſdam codicibus adſcriptæ, quæ alios tamen habent notos auctores.

Seueriani Epiſcopi Gabalorum in creationem mundi orationes ſex. 587
Iohannis Ieiunatoris Archiep. Conſtantinop. de Pœnitentia & Continentia & Virginitate oratio. 641
Gregorij Thaumaturgi epiſcopi Neocæſarienſis in S. Epiphania. 657
Pantoleontis presbyteri Monæ Byzantiorum in exaltationem pretioſæ crucis oratio. 661

Floſculi ex Chryſoſtomi operibus hinc inde decerpti, & per Theodorum Magiſtrum, vt in quibuſdam codicibus reperio, ſiue quem alium collecti, & in locos communes digeſti.

De dilectione. *orat.* j. 665
De morum innocentia, & malorum tolerantia, & iniuriarum memoria. *oratio* ij. 673
De arrogantia & vana gloria. *orat.* iij. 682
De peccato & confeſſione. *orat.* iv. 686
De fortitudine & robore. *orat.* v. 694
De virtute & vitio. *orat.* vj. 700
De morbo & medicis. *orat.* vij. 709
De imperio, & poteſtate, & gloria. *ora.* viij. 713
Hanc orationem edidit ante aliquot annos pro Chryſoſtomica Marellus, cum merum ſit apanthiſma.
In ſanctum feſtum Palmarum. *orat.* ix. 718
De ingluie & ebrietate. *orat.* x. 720
In ſanctam Natiuitatem Chriſti. *oratio* xj. 725
De mulieribus & pulchritudine. *oratio* xij. 735
De doctrina & correctione. *orat.* xiij. 743
De eleemoſyna & hoſpitalitate. *oratio* xiv. 751
De felicitate & aduerſitate. *orat.* xv. 763
De oratione. *orat.* xvj. 767
De morte. *oratio* xvij. 775
De dolore & ægritudine animi. *orat.* xviij. 784
De futuro iudicio. *orat.* xix. 787
De pœnitentia orationes duę. *orat.* xx. xxj. 796
De odio & inimicitia. *orat.* xxij. 806
De Ieiunio & Temperantia. *orat.* xxiij. 810
De Ira. *orat.* xxiv. 814
De Iuramentis. *orat.* xxv. 818
De liberorum educatione. *orat.* xxvj. 823
Encomium in S. Paulum. *orat.* xxvij. 829
Encomium aliud in S. Paulum, ex bibliothecis

phecis Orientalibus descriptum *oratio* xxviij. 839
De Auaritia. *orat.* xxix. 847
De diuitijs & paupertate. *orat.* xxx. 852
De Prouidentia. *orat.* xxxj. 859
De silentio & secretis, *orat.* xxxij. 864
Quòd non oporteat pudere nos confiteri pretiosam crucē, & quemadmodū per ipsam nos seruauerit Christus, & quòd oporteat in ipso gloriari, & de virtute, & quomodo (Deus) desideret salutem nostram, & de eleemosyna. *ora.* xxxiij. 864
Hæc oratio ante annos ferè 70. edita est Lutetiæ pro vera & genuina Chrysostomi fœtu.
De Humilitate. *orat.* xxxiv. 869
De Patientia & longanimitate. *orat.* xxxv. 872
De Inuidia. *orat.* xxxvj. 884
De Anima. *oratio* xxxvij. 888
De non contemnenda Dei ecclesia, & sanctis mysterijs. *orat.* xxxviij. 890
Multas nobis vias Deum dedisse, vt nę peccemus, si volumus, & quòd eum, qui assecuturus sit regnum cœlorum, omnia oportet seruare mandata: is verò qui seruat quædam, quædam transgreditur, in Gehenna cognoscet, quid sit inter se & alios discriminis. *orat.* xxxix. 896
Quòd oporteat omnia facere & conari pro fratrum nostrorum salute, & magnum esse bonum, ijs qui in nos peccant, peccata condonare, maiusq; adeò quàm ipsa eleemosyna. *orat.* xl. 900
Quòd oporteat nos imitari saltem seruos nostros, vt quæ illi propter metum nostri faciunt, nos propter Dei metum eadem faciamus, & de bonis inenarrabilibus, quæ sanctis sunt præparata. *orat.* xlj. 905
Quòd non oporteat conturbari, cùm videamus bonos in aduersis, malos in prosperis esse: & nihil differre eum qui in peccatis viuat ab olente mortuo. *orat.* xlij. 907
Quòd qui præsentia contemnit, vtraque habet in potestate: & quòd omni fimo & sordibus auaritia peior est. *orat.* xliij. 912
De compunctione, & patientia, & cupiditate bonorum futurorum, & de secundo aduentu Domini nostri Iesu Christi. *oratio* xliv. 917
De non vehementer deflendis mortuis. *orat.* xlv. 924
Quòd, etiamsi omnium peccatorum simus rei, possumus tamen per confessionem seruari, & quòd vnusquisque nostrum fidelium angelum habet custodem, & de sacerdotibus. *orat.* xlvj. 928
De non indignè accedendo ad diuina mysteria. *orat.* xlvij. 931
Quid faciet Christianus, vt hæreditate accipiat vitam æternam. *orat.* xlviij. 933

Orationes quædam Chrysostomi Latinè, à viris doctis progermanis receptæ, hucusque nobis (præter tertiam) ignotæ Græcè.

1 Quum Saturninus & Aurelianus acti essent in exilium, & Gainas egressus esset è ciuitate, & de auaritia. 936
2 In Ioseph, de continentia. 939
3 Cùm de expulsione ipsius S. Iohannis ageretur, 941
Extat hæc Oratio Græcè apud Georgium Alexandrinum, Tom. 8. pag. 259.
4 Post reditum prioris exilij. 943
5 De regressu S. Iohannis de Asia Constantinopolim, 944
6 De recipiendo Seueriano. 947
7 Oratio Seueriani de pace, cùm susceptus esset à beato Iohanne episcopo Constantinopolitano. 948

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ

Πατρὸς ἡμῶν

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΤΩΝ

Θείων λογίων

ΤΟΜΟΣ ΟΓΔΟΟΣ,

Δι' ὑπομνήσεως τῆς ἀδελφικῆς ΕΡΡΙΚΟΥ τοῦ ΣΑΒΙΛΙΟΥ
ἐκ παλαιῶν ἀντιγράφων ἐκδοθείς.

ETONÆ, *in Collegio Regali.*
Excudebat IOANNES NORTON, in Græcis &c.
Regius Typographus.
ANNO cIↃ. IↃc. XII.

OCTAVI TOMI CATALOGVS.

EXpositio in tertium Psalm. περὶ τοῦ suspecta. Pag. 1

Supplementa lacunarum quarundam in prioribus Psalmis. 5

Procœmium orationis sextæ in Annam. 8

In Dauid & Saul oratio prima, & de tolerandis malis, & quòd oporteat inimicis parcere, & ne absentibus quidem maledicere. 10

In Petrum Apostolum, & Eliam Prophetam. 18

In Eliam, & in viduam, & de Eleemosyna. 26

De laudibus Pauli orationes septem. 33

Chrysostomi oratio in textum illum Actorum. cap. 9. Saulus spirans adhuc minas ac cædem, cùm expectarent omnes Homiliam in principium Actorum: & quòd resurrectionis Christi demonstratio sit Pauli vocatio. 60

In Eutropium Eunuchum, patritium & consulem. 67

De futurorum voluptate, & præsentium vilitate. 71

Non oportere quenquam de seipso desperare, aut preces contra inimicos fundere, aut deficere animo, quamuis petens non accipiat: & ad maritos de pace erga vxores conseruanda. 75

Qualeis oporteat ducere vxores. 80

Quòd res est plena periculi & dicentibus & audientibus, ad gratiam concionari: & quòd vtile est, & iustitia maxima, propria incusare peccata. 93

Supplementum orationis 38. Vol. 6. ὅτι πρεσβύτερος μεγχείδη. 100

Supplementa duo orationis 61. Vol. 6. ὅτι Θεὸς ὁ Χριστός.

Reprehensio eorum qui aberant ab ecclesia, & cohortatio ad præsenteis, vt curã gererent fratrum suorum: & in procœmium Epistolæ ad Corinthios, Paulus vocatus Apost.: & de humilitate. 102

Quòd vtilis sit sacrarum Scripturarum lectio, & quòd scruitute & incommodis omnibus liceret eum, qui eis fuerit intentus: & quòd Apostolorum nomen, muttarum est dignitatum nomen, & quòd externis magistratibus ipsisque adeò regibus multo maiorem habent potestatem & auctoritatem Apostoli: & in fine, ad nuper baptizatos. 111

In Appendice hæc insunt.

Theodori Lapsi (qui episcopus fuit Mopsuestiæ) responsum ad Chrysostomi orationem siue epistolam, quæ extat Tom. 6. pag. 60. *scriptum, vt puto, planè* ἀνυπόστατον. 121

Libanij Sophistæ ad Theodosium Magnum oratio de seditione, & euersis Antiochiæ Imperatorum statuis. 124

Eiusdem Libanij oratio ad Theodosium Imperatorem post reconciliatam gratiam. 131

Excerpta quædam ex Photij bibliotheca, ad Chrysostomum pertinentia. 137

Ex Epistolis Isidori Pelusiotæ. 156

Georgij Archiepiscopi Alexandrini vita Chrysostomi. 157. *Cui attexuntur duæ orationes Chrysostomi* γνήσιαι: *vna, antequam iret in exilium prima, pag.* 259. *altera post reditum.* 262

Leonis Imperatoris Panegyricus in Chrysostomum. 267

Anonymi vita Chrysostomi. 293

Symeonis Metaphrastæ vita Chrysostomi. 373

Initia omnium orationum, quæ in hac editione continentur, ordine Alphabetico.

Initia Epistolarum Chrysostomi ordine Alphabetico.

Notæ in Tomum primum.

In Homilias 67. in Genelin Notæ H. S. &c. *col.* 1
Notæ Iohannis Boiſij in eaſdem. *col.* 29
Notæ in Pſalmos. *col.* 95
Coniecturæ H. S. &c. in libell. Chryſ. in Eſaiam. *col.* 133
In eundem Iohannis Boiſij curæ poſteriores. *col.* 137
In eundem Thomæ Alleni obſeruationes. *col.* 139
Notæ H. S. *in ſecundum Tomum.* col. 145
Annotationes in Homilias Chryſoſtomi in Matthæum. *col.* 145
In eaſdem Iohannis Boiſij curæ poſteriores. *col.* 173
Notæ in Chryſ. in Iohannem. *col.* 183
In eaſdem Iohannis Boſij curæ poſteriores. *col.* 217

Notæ in Tomum tertium.

Notæ Andreæ Dounæi in tertium Tomum. *col.* 229
In eundem Tomum Notę Iohann. Boſij. *col.* 411

Notæ in Tomum quartum.

Notę Andreę Dounęi in Hom. Chryſ. in Epiſtolam ad Philipp. *col.* 459
In eaſdem Homil. Notæ Iohannis Boiſij. *col.* 477
Notę Andreę Dounęi &c. in Hom. Chryſoſtomi in Epiſtolas ad Coloſſ. vtramq; ad Theſſalon. vtramq; ad Timoth. ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos, & in Acta Apoſtolorum. *col.* 481

Notæ H. S. *in quintum Tomum.* col. 707.
Iohannis Boiſij Notę in eundem, col. 760
Notæ H. S. *in ſextum Tomum.* col. 787.
Iohannis Boiſij Notę in eundem. col. 829
Notæ H. S. *in ſeptimum Tomum.* col. 851
Iohannis Boiſij Notę in eundem, præter Apanthiſmata. *col.* 873
Notæ H. S. *in Tomum octauum.* col. 951
Admonitio ad Lectorem de ſcriptoribus rerum Chryſoſtomi.
Caſtigationes & variæ lectiones in Geneſin & Epiſt. ad Romanos ex Mss. Auguſtanis.
Caſtigationes & variæ lectiones in Homiliam 31. & decem ſequentes ex duobus Mss. Regijs Lutetiæ, & tertio Franciſci Olivarij.
In Eſaiam caſtigationes & variæ lectiones ex Ms. Bauarico, lectori φιλοχρυσοστόμων perneceſſariæ, & quæ omneis omnium coniecturas longo poſt ſe interuallo relinquunt.
Index vocabulorum, quæ in Notis explicantur.
Errata Typographica totius operis.

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

τῶ Χρυσοστόμου λόγοι τινες, ἢ λόγων κλάσματα

ὕστερον εὑρεθέντα. ἔστι δ' πᾶσι τὰ χρέος, ὡς

ἴδιμα, γνῶσα.

Εἰς Ⓜ γ. Ψάλμον ἑρμήνεια.

1 ΨΑΛΜΟΣ ΤΩ ΔΑΒΙΔ, ΟΠΟΤΕ ΑΠΕΔΙ-
δρασκεν ἀπὸ προσώπου Αβεσσαλὼμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
2 Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν Ⓐ θλίβοντές μοι;

χ. πνας
χ. ἐπῃ.
χ. νίμαπ.

χ. πφ

Πικίλοις εἰ μὲν ἀνδριάντας Ⓐ βασιλεῖς τοῖς στρατηγοῖς νικηταῖσιν ἀναπλάσαι, νικηφόρους δὲ "Εἰκόνας" ἐγείρεσθαι ἀρχόντων ἰσοίοχοις ἢ ἀθλητῆς, ἢ τῷ ὀπισθογράμματι, ὡς "τόμαπι, χείρυκα τῆς νίκης τῶν ὕλλων ἐργάζονται" ἄλλοι δὲ πάλιν τὰ βίβλους ἢ γράμματα τοῦ ἐπαίνους τοῖς νικηταῖς γράφοντες, τὴν ἑαυτῶν σὺν τῷ "ἐπαίνῳ δωμάμιν ἰσχυρότερον τῆς ἐπαγγελιῶν δόξαι θέλοντες" ἢ λογογράφοι ἢ ζωγράφοι ἢ χθηκθυταί ἢ λίθου, λύπλαι, ὧν δῆμοι ἢ ἄρχοντες ἢ πόλεις καὶ χῶραι τοῦ νικῆσαι θαυμάζεσιν· σοὶ δὲ ὁ θεσπέσιος ἢ μὴ πολεμήσαντος εἰκόνας ἔγραψε, καθάπερ νεῶ ὁ Δαβίδ. Ψάλμος γὰρ τῷ Δαβίδ, σὺν τῷ ἀποδιδράσκειν αὖθις ἀπὸ προσώπου Αβεσσαλὼμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ἢ πότε ὁ δραπέτης ἐγκωμίων ἄξιος; πότε ὁ Φυγὰς ὀπισθογράμματος ἐστός; σοῦ δραπέτου γράμμασιν ἐξθύουσιν, σὲ ἐπιγράμμασι θαυμάζουσιν. ἀλλὰ μάθε τὴν αἰτίαν, ἀδελφέ, τῆς γράφης, ἢ ἀσφάλισαί σου τὴν ψυχήν. ἡμέραν στιν ἡ ἱστορία βίου κατόρθωσις, ἵνα σοι ὁ τοῦ δικαίου διωγμὸς ἀγωνίας στεφανίτης. μάθε γὰρ ὅμως τί ἐδίωκατο Δαβὶδ ὑπὸ τοῦ Αβεσσαλὼμ, ἢ, ὡς ἡμέλιον δὲ προφάσεως ἀφορῶν, οἰκοδομηθῆς ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ. ὡς γὰρ αὐθ ἠμελίᾳ σαθρᾷ ἢ οἰκοδομή· ὅτως δ' θῦ τῆς θυρέσεως τὸ σκῆπον οὐκ ὠφελῆ ἢ γραφή. σκῆπον εἶχεν ὁ μακάριος Δαβὶδ ὅμως δ' προσκεισθύου ψάλμου παιδεύσας Ⓜ βίον καὶ σωφρονίσας μηδέποτε κακοποιῆν, ἢ καταφρονεῖν τῶν νόμων τοῦ Θεοῦ, ἵνα μὴ ὁ ἁμαρτήσας τοιαῦτα πάθῃ, οἷα καὶ αὐτὸς ἔπαθεν. ἔφυγε Ⓜ γὰρ αὐτὸν ὁ Δαβὶδ, ὅτε τὴν ἀγορὰν ἔφυλλε· ἔφυτε τ' υἱὸν, ἐπει-

δι' τ σόφεσια χάμοι σύβεσιον· ἔφυγε τ ὑόι, ὅπῳ τ νόμοι τῦ Θεοῦ Ⓦ λέγοντα, Οὐ φονεύσεις, Οὐ μοιχεύσεις, ἔφυγε. ὅπῳ γὰρ ἄλλοτε ἴδιν ἀμνάδα εἰς Ⓦ οἶκον αὐτῦ εἰσόνγαγα, ἢ Ⓦ ζωύτης ποιμ̃να ἀπέκτεινεν, ὁ ἐκ τῦ οἴκου αὐτῦ ἀμνὸς τ ποιμ̃να ἐκεράτιζεν. ἄλλοτε μοι οἶκον ἐπολέμεσεν, ἢ ἐκ τῦ ἰδίου οἴκου ἐπάνιεν αὐτ̃ ὁ πόλεμος. τὸκ ἔστι ἐμοὶ δ νόημα, Θεοῦ ἔστ δ ἀπόφθεγμα. ὅπερ ὁ Θεὸς ὁ ἑρμηνεύων, τοῦτ̃ις ὁ ἀνθρ̃πλέγων. ὅτι γὰρ ἐλάβοσι τῦτο ἐπάνιεν τ̃ Δαβίδ ὁ υἱὸς αὐτῦ, ὅπῳ τ Οὐρίου ἐφόνευσι, ἢ τὼ γυναῖκα αὐτῦ ἔλαβεσι, ἀκούσατ τῦ Θεοῦ λόγ τῦ προφήτ Νάθαν πρ̃ς Ⓦ Δαβίδ λέγοντος· Ἐγὼ ἔχρισά σε βασιλέα ὕβ̃ Ⓦ Ισραὴλ, ἢ ἐξελόμιν σε ἐκ χερ̃ς Σαούλ, ἢ ἔδωκά σοι τὰ πρ̃πατα τῦ κυρίου σε, ἢ Ⓦ οἶκον Σαούλ ζ Ἰούδα· ζ εἰ ὀλίγα σοί ἔδει, προσθήσω σοι καθὼς τὼτα· ἢ τί ὅτι ἐξεδύνωσας Ⓦ Κύριον τῦ ποιῆσαι δ πονηρὸν ἐνώπιόν μυ; Ⓦ Οὐρίαν ὁ Χετταῖον ἐπάταξας ἐν ῥομφαίᾳ, ἢ τὼ γυναῖκα αὐτ̃ ἔλαβες ἑαυτῷ εἰς γυναῖκα· ἢ νῶ σὸκ ἐξαρθήσεται ῥομφαία ἐκ τῦ οἴκυ σε εἰς Ⓦ αἰῶνα. Ⓦ ἀλλοτε μοι οἶκον ῥομφαίᾳ ἐδιηρτόμησας, τ̃χ σὸ ῥομφαίᾳ σὸ χαλκεύσι ἐν τῇ οἴκᾳ σε. Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγερῶ ἐπ' σὲ κακὰ ἐκ τῦ οἴκυ σε, τὸκ ἐξωθὲν πορεύσει, ἀλλ' ἐκ τῦ οἴκυ σε. ὅθεν ἡ πηγὴ τῆς ἁμαρτίας, ἐκεῖθεν ἡ πληγὴ τῆς ἡμερείας. ἐπεὶ δῶν τῆς ἐντολῆς τῦ Θεοῦ δραπέτης ἢ φυγὰς ἐγένετο, ᾧ γὰρ τῦτο Ⓦ ὑπ' ἀπεδίδρασκε. ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ ὅτε τῷ ἀποδιδράσκειν αὐτὸν ἀπὸ προσώπυ Ἀβεσαλὼμ τῦ υἱοῦ αὐτῦ. ἢ κρείττων τῆς τῦ πολέμυ ὀξηγήσεως ἡ αἰτία τῆς τῦ πολέμυ· τοσοῦτόν ἐστιν, ἵνα Ⓦ ἐλιαθῇ τῦ δικαίου ἡ ἀσφαλισώμεθα δ σῶμα, ζ φύγωμεν τὼ ὁμοίαν βάσανον. πολλοὶ γὰρ ἢ εἰς τὼ σήμερον πολέμυς ὁ τοῖς οἴκοις ἔχουσι, ἢ ὁ μὲν τοσοῦτον γυναικὸς πολεμ̃ται, ὁ δ' τοσοῦτον τέκνου πολιορκ̃ται· ἄλλος τοσοῦτον ἀδ̃λφοῦ, ἢ ἕτερος τοσοῦτον οἰκέτ̃ δυσμαίζεται, ἢ ἕκαστος ἀκηδί̃, ἢ δυσχερ̃αίνει, ἢ μάχεται, καὶ πολεμ̃, ἢ πολεμεῖται, ἢ σοβεῖς ἑαυτῷ λογίζετ̃ σοφόν, ὅτι εἰ μὴ ἁμαρτίας ἐσώφρει, σὸκ ἂν τῷ οἴκῳ αὐτῦ ἄχθη ἢ πέζοσι δύεσαι· εἰ μὴ ἐπιθ̃μεῖς ἁμαρτιῶν ἐκρύφει, σὸκ ἂν ὁ οἶκος αὐτοῦ ἐπεῦζετο. ὅπερ δὲ ἁμαρτιῶν εἶσι καρπὸς ζ οἰκεῖα κακὰ, ἢ δημίας ἐμφυλίας χ̃ τῦ ἁμαρτάνοντος χρεστὸς ὁ Θεός, μ̃ρτυς ἡ θεία γραφή, ἧς σοβεῖ ἰχνεύσομεν. προλεμεῖ σε ἡ χώη, εἰσπλήττει ὡς θηρίον ἀπ̃υτ̃, τῶ γλώσσῃ ὡς μάχαιραν ἀκονᾷς; λυπεῖ μ̃ δ προσ̃γμα, ὅτι ἡ βοηθὸς ἀντίπαλος γίνεται. ὅμως ἑαυτὸν ἐράπισον μή πως σὺ νεότητι εἰς γυναῖκα ἐκεντίεισας, ἢ δ εἰς γυναῖκα τεάσμα ἐξ̃ γυναικὸς διεφθάρ̃), καὶ τῶ ἄλλοτε ἰσχυσάντων ἡ ἰδία χερσὶν ἐργάζεται· καὶ ἀγνοῇ ἡ τέμνουσα, ἀλλ' οἶδεν ὁ ἰατρὸς Θεός. ἀλλ' ὡς γὰρ αὐτῇ ὡς σιδήρᾳ χ̃ σὺ ἐχρήσατο. ἢ ὥσπερ δ σίδηρος σὸκ οἶδεν ὁ ἐνεργεῖ, τῶ ὃ ἐξ̃ τῦ σιδήρου διεφθάρ̃ οἶδεν ὁ ἰατρός· οὕτω καὶν ἀγνοῇ ἡ γυνὴ ἡ πληθ̃ουσα, ἢ ὁ μὴν ὁ πληθ̃όλμος τῶ αἰτίαν τῆς πληγῆς, ἀλλ' ὁ Θεὸς ὡς ἰατρὸς οἶδε δ συμφέρον. ὅθ̃ ἡ γυνὴ ποτὲ μ̃ ἁμαρτιῶν ἐστ κόσμυλος, μ̃ρτυς ἡ θεία γραφή· τί γὰρ λέγ, ἄκουσον. Γυνὴ πονηρὰ ἀνδρὶ ἁμαρτωλῷ δεδόσεται· ὡς πίκρα ἀντίδοτος αὐτῷ δεδόσεται, τοῦ χυμοῦ τῦ ἁμαρτιῶν αἰκαλίσχυσα. ὅθ̃ ἡ δ τοσοῦτον τέκνων πολιορκεῖτ̃, ἁμαρτιῶν ἐστ βάσανος, μ̃ρτυς ὁ Δαβίδ, ὅτε τῶ προβάλομαι κατὰ τῦ υἱοῦ αὐτῦ Ἀβεσαλὼμ πολεμήμενος, ὡς ὁ λόγος ἐδίδιξεν. ὅθ̃ ἡ ἀδελφοὶ ἀδελφῶν δι' ἁμαρτίας ἐπολεμήθ̃, μ̃ρτυς ἡ βίβλος τ Κειτ. ιθ. ϰ. τ. ὅτι γὰρ εἰς τῶ παλλακίδα τῦ ὀδοιπόρου Ⓦ τῆς φυλῆς Βενιαμὶν ἐξεπόρθυσαν, ἡ ἡ τ ἁμαρτίαν ὕβεσι μὴ ἐνεγκοῦσα ἀπέθανεν, αἱ ἑνδεκα φυλαὶ τῶ μίαν ἐπολεμήθ̃· ἢ ὅπῳ αἱ ἑνδεκα φυλαὶ ἀπὸ Θεοῦ ἀπέτησαν ἢ εἰς ζ ἐνδυλοι ἐξεπόρθυσαν, τοῦ τῆς μιᾶς φυλῆς αἱ ἑνδεκα ἐνίκθησαν, ἢ πλεονάκις νικηθεῖσαι τοῦ τῆς μιᾶς, ἀπ' ἀρ̃ς αὐτῶν ἐνίκησαν, καὶ ἀδελφοὶ ἀδελφοὺς ἐπολέμησαν, ὅπῳ ὁ Θεὸς ὀργ ἁμαρτίας αὐτῶν ἦρε δ τῆς ἁμαρτίας μεσότοιχον. ὅπῳ γὰρ ἡ μία φυλὴ εἰς τῶ γυναῖκα ἐπόρθυσεν, αἱ δ ἑνδεκα φυλαὶ εἰς τὰ Ἐνδυλοι ἐξεπόρευσαν, ἢ οὗτοι κἀκεῖνοι τοῦ Θεοῦ ἐξώλεις ὠνομάσθησαν, ὡς γέγραπται· Ἐξωλοθρεύσας

Ψαλ. οϛ. κζ.

Χάριτος πάντα τὰ παρηδύσατα ἀπὸ σοῦ. ὥστε ἀδελφοὶ ἀδελφοὺς ἐπολέμησαν δι' ἁμαρτίας. ὑπὸ ἀδελφοῦ πολεμούμενος, μὴ τοῦτον κατ' ἐκείνου τείνεις, ὅσον ἑαυτοῦ λογισμόν, καὶ φύσεως ζητῶν διὰ ποίας ἁμαρτίας Ⓓ ἀδελφοὶ πολεμοῦσι· οὐχ ὅτι πάντες δι' ἁμαρτίας τοῦ ἀδελφῶν πολεμοῦνται (καὶ γὰρ ὁ Ἰωσὴφ τοῦ τῶν ἀδελφῶν ἐπολεμεῖτο, καὶ οὐ πάντως Δι' ἁμαρτήματα· καὶ ὁ Ἰωὴλ τοῦ γυναικὸς ἐπιβουλεύετο, καὶ οὐ πάντως Δι' ἁμαρτήματα) ἀλλ' ὅτι Ⓓ πλείονες τῶν δικαίων Δι' ἁμαρτίας οἰκειακοὺς πολεμίους ἔχουσιν. ἔστι δ' ὅτε καὶ φίλοι εἰς ἐχθροὺς Δι' ἁμαρτίας περίπτωσιν, καὶ Ⓓ πάλιν ἀγαπῶσι μισοῦσι καὶ ἀποστρέφονται, τῷ Θεοῦ δὲ τοιοῦτον μῖσος, δι' οὗς οἶδε λόγους, ἐμβάλλοντος. οὕτω γὰρ ἐν τῷ ἑκατοστῷ πεντηκοστῷ ψαλμῷ γέγραπται περὶ Αἰγυπτίων· Μετέστρεψε τὴν καρδίαν αὐτῶν τοῦ μισῆσαι Ⓜ λαὸν αὐτοῦ. οὐκ ἦν μῖσος ἀπὸ Θεοῦ ἐδόθη, εἰ μὴ προῆγεν κακῶς φιλία ζοι. οἷς γὰρ ἡ φιλία ἀπωλείας παρέζενος, τούτοις ὁ μῖσος ἀρετῆς ἐπάθησις. ἀλλ' ἃ τὰ δοῦλα καὶ ἐπήκοα σώματα πολλάκις Δι' ἁμαρτίας τῇ διαστολίᾳ ἐπιφυέσησαν. βλέπε γὰρ Ⓜ Ἀδὰμ μηδέπω ἁμαρτήσαντα, καὶ τὰ θηρία ὡς δοῦλα καὶ ἐπήκοα ἔχοντα, καὶ ὡς δούλοις αὐτοῖς καλοῦντα ὀνόματα· ὅτε δ' τῷ ὄφει τῇ ἁμαρτίᾳ ἐκοίλωσε, τότε τὰ θηρία αὐτοῦ οὐκ ἐγνώριζον, καὶ τὰ δοῦλα πολέμια κατ' αὐτοῦ γεγόνασι. καὶ ὥσπερ ὁ ἐν τῇ οἰκίᾳ κύων δουλεύει τῷ πέφυκεν, ἐὰν δὲ φοβηθῇ τοῦτον καὶ πέφυκεν· ἐὰν δ' ἀφῇ ἀσχολούμενον ἔχοντα τὸ ὄφιν θεάσηται, ἢ παρέσται βούλεται· οὕτως ὁ Ἀδὰμ ἐφ' ὅσον ὃ κατ' εἰκόνα Θεοῦ παρέσπασεν καθαρὸν ἐτήρει, Ⓓ ἦρες αὐτῷ ὡς δούλοις ἐπήκοα τὰ ὅτε δὲ παρέσπασε τῇ ἀσχολίᾳ ἐκοίλωσε, μὴ γνωρίζοντα Ⓜ δεσπότην, ὡς ξένῳ ἠρέμαιον· ὥστε καὶ δούλων ἐπιφανὰς ἁμαρτίαν ἐστὶν αἰτίδιος. δίκαιος ὁ Δαυὶδ, καὶ Ⓓ λέοντος τὸν δεσποτείαν ἐγνώρισαν· Εἶδεν ἁμαρτίας ἄγλυσιν, καὶ ἀφῆκεν πυρείας ἄμοιρον. ἦλθε παρεφίτης ψευσάμενος, δὲ θῦρει αὐτοῦ ὁ λέων σὺν τῇ ὁδῷ, δὲ ἐθανάτωσεν. γ. Βασ. ιγ. ἀσθολώθη τῷ ψεύδει, καὶ ὁ λέων οὐκ ἐγνώρισεν. Εἰ παρεφίτης Εἶδεν, δῶ ὡς Ⓜ Δαυὶδ ἦλ, ἐπίμησε· ψευδοπαρεφίτου θῦρε, καὶ ὡς ξένῳ ἐπέδραμεν. ὁ δεσπότης ἐψεύσατο, καὶ ὁ δοῦλος τοῦ δεσποτείαν ἠρνήσατο. καὶ τί λέγω σοι τὴν οἰκειακὴν κακῶν, ὁπότε καὶ αὐτὸς ἡμῶν δὲ σῶμα δὲ πάντων ἡμῶν οἰκειότερον δὲ παρεσφιλίστερόν ἐστιν ὅτε καὶ αὐτὸς ἁμαρτήμοισιν ἡμᾶς πολεμεῖ, Δι' πυρετὸν καὶ νόσων καὶ ἀλγηδόνων ἀμειλούμενον, καὶ δὲ δοῦλον σῶμα τοῦ δεσπότου ψυχὴν μαστίζει ἁμάρτησαν, οὐχ ὅτι τὰ βούλεται, ἀλλ' ὅτι τὰ τοῦ ποιῆν κελεύεται; καὶ μάρτυς ὁ Χριστὸς τοῦ ἰαθέντα παραλυτικὸν λέγων, Ἰδοὺ ὑγιὴς γέγονας, μηκέτι ἁμάρτῃς, ἵνα μή σοι χεῖρόν τι γένηται. μαθόντες οὖν, ἀδελφοί, ὅτι καὶ οἰκειακοὶ καὶ συγγενικοὶ καὶ δουλικοὶ πόλεμοι, καὶ αἱ τῶν σωμάτων νόσοι, καὶ τὰ πολλὰ Δι' ἁμαρτίας γίνονται, τοῦ πηγοῦ τῶν κακῶν, τοῦ ἁμαρτάνω, αἰασχείλωμεν, καὶ Ⓓ χείμαρροι τῶν παθῶν οὐ ῥέουσιν, ἀλλ' Ⓓ ποταμοὶ τῶν τῶν Θεοῦ ὑδάτων τοῦ ψυχῶν ἀφεκίνουσιν. ἐπεὶ οὖν ὁ Δαυὶδ ὡς ἀλλοτρίου βασιλείου τοῦ ὑπερόρου ἐλαβε (βασιλεία γὰρ πάντως ἀνδρὸς ἡ ὁμόψυχος γυνὴ, καὶ οὐχ ὅπως ὁ βασιλεὺς τοῦ πορφύρεον καὶ ὁ Δι' ἅμα, ὡς ὁ ἀνὴρ τοῦ γυναῖκα ἀγαπᾷ) Δι' τοῦτο ὁ ὢν τῆς γυναικὸς αὐτοῦ ἐπιμόξη τυράννου, ἁρπάσας θέλων τοῦ βασιλείου τὸ παῖζις. βίᾳ ἥρπασε, καὶ βίᾳ κατέμεινε· καὶ ὁ λαὸς ἁμάρτησας, φανερὸς ἐθριαμβεύετο, καὶ ὁ σὺν κρυφῇ τραυματοζόμενος, ὅτι πάντων" χρυσοῦμενος Δι' Ⓜ Εἰπόντα Θεοῦ, Σὺ ἐποίησας σὺ β. Βασ. ιβ. ιε. ἐν ἐχειρογράφοις κρυπτῶ, ἐγὼ δ' ποιήσω σὺν τοῦ φανερῷ, καὶ ἐνώπιον τοῦ ἡλίου τούτου. ὅμως οὐκ εἰς τέλος παρεδόθη τῶν κακίας δὲ Ἀβεσαλὼμ, καὶ δικαίως· ἵνα μὴ Ⓓ παραλάβῃ νόμον παρεκτασίας τοῦ παρῆξιν ἔχωσιν. ἀπουργήσας δ' ὡς δήμιος, ὡς καταδίκης ἐφονεύετο. καὶ ὥσπερ τὰ σὺν τοῖς θεοῖς θηρία ἄλλοις ἐμβαίνοντα, ἀπὸ ἄλλων δ' φονεύονται· οὕτω καὶ ὁ Ἀβεσαλὼμ τοῦ Δαυὶδ ἐπελθών, ἀπὸ τοῦ Ἰωὰβ ἐφονεύετο, καὶ ὅτι δίδρου ὑψηλοῦ σκρέ-

ματο ὁ κῦ τῶ παῖδι ὑψ ὠμένος, ἡ ἀπὸ φυτῆ κατείχετο ὁ τῆ ῥίζη μαχόμενος, ἡ ὁ κλάδος ἀπὸ τῦ κλάδου ἐδέδετο, τῆς πατρικῆς δραθέσεως ἀποκλώμενος· ἡ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἀρξάμενος ὁ τῶ κεφαλίω τῦ ἡγνηπαντος λαβεῖν ἐσπεύδων· ἡ ὡς καρπὸς ἀπὸ τῦ φυτῦ ἀπρέματο ὁ Ⓦ γνωρίσαι τῆς φύσεως τρυφῆν βουλόμενος· ἡ εἰς τῶ καρδίαν ἐτοξεύετο, ἀλλ' φονεύόμενος, ὅπερ Ⓦ φόνον ἐμελέτησε. ἐπὶ τοῦ ἰδεῖν τότε προσδόξων θάμα. ὡς γὰρ ὅτι τῶ ἡμίονον ἐλαύνων, ἀπὸ τῆς κόμης τῶν τειχῶν, ἀπὸ τῆς κόμης τῦ δένδρου κατέχετο, ἡ ἡ κόμη τῆς κόμης κατέχετ' τ τυφόμενον, ἀλλ' αὖθις κωδυλίζουσα, ὅπου ὃ πατρικὸν δρᾶμα φορέσαι ἐσπούδαζεν. ἐπὶ οὖν θαύσαθαι μέσον οὐρανοῦ ἡ γῆς Ἀβεσσαλὼμ κρεμάμενος. ὁ οὐρανὸς αὖθις οὐκ ἐδέχετο. Εἰ γὰρ Ⓦ πρῶτον δι' ταῦτα ἔρριψε Ⓦ Ἀμβολεῖ, πῶς δι' Ⓦ δεύτερον δι' ταῦτα ἐδέξατο; ἡ γῆ αὖθις ἀπεστρέφετο, μὴ φέρουσα μιαίνεσθαι πατρολῴᾳ βήμασιν. Εἰ γὰρ Ⓦ Δαθὰν κῦ Μωϋσέως λαλήσαντα κατέπιε, ἡ ὃ τόμα αὐτῆς ἐπῴξε κῦ τῶ κακῶς ὃ τόμα δυοῖ ἔσχες, πῶς εἶχε βασάσαι πόδας κῦ γονέων τρέχοντας; ὡς οὖν ὅτι τῶ δένδρου ὑψηλὸς ἐκρέματο, ἐπῆλθεν αὐτῷ Ἰωάβ ὁ ἀρχιστράτηγος, ἡ ὡς ἀκίδας Εἰς τῶ καρδίαν τῶ ἀκαρδίου ἐπέπηξεν, ἐκεῖ αὖθις πλήττων, ὅπου τῆς αἰσχύνης ἡ ψυχή, ἡ ὡς ὑψηλὸς ὅτι τῦ δένδρου ἐκρέματο, καλῶν ὅτι τῶ Φιον αὐτῷ ὁ Δαβὶδ ἐπέφυλεν. Εἶδον Ⓦ αὐτὸν ἐκρεμάμενον ἡ ἐπιτεθειμένον ὡς τῶ κέρατος τῦ Λιβανου, καὶ παρῆλθον, ἐ ἰδοὺ οὐκ ἦν. Ψαλμὸς τῷ Δαβὶδ, ὅτε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ προσώπου Ἀβεσσαλὼμ τῦ υἱοῦ αὐτῦ. ἀπεδίδρασκε γὰρ οὐχ ὡς δειλιῶν ὁμῶς, ἀλλὰ φονευθεὶς Ⓦ τὸν θύλακούμενος. ἐ γὰρ ὁ ἄνθρωπος ὡς τέκνα ἐφείδετο, ἀλλ' Ⓓ στε αὐτῷ σὸν δι' ὡς αὐτάρκη ἐφείσατο. ὅθεν ὁ Δαβὶδ ἀπὸ τῦ υἱοῦ διωκόμενος, ἡ ἀπὸ τῦ Σεμεεὶ δι' αὖθις λοιδορούμενος, αὖθις μὲ ἐμακροθύμει· ὅθεν ὃ πολλοὶ κατ' αὐτῦ ἐσκανδαλίζοντο, ἡ μάλιστα Ⓓ τῦ Ἀβεσσαλὼμ στασιαζόμενοι, ἡ λοιπὸν ὡς ἀπροσηγόρευτον κατεπολέμισαν λέγοντες, ἔρημος πῶ ὁ Δαβὶδ, ἀβοήθητος πᾶσι τοῖς, πῶ ἀπίσω ἀπ' αὐτῦ ὁ Θεὸς, ὡς ἡ ἀπὸ τῦ Σαοὺλ ποτε. ὥσπερ γὰρ τότε ἀπὸ τῦ Σαοὺλ ἀπέβη, ἡ γέγονε μὴ τῦ Δαβὶδ· οὕτω πῶ ἀπὸ τῦ Δαβὶδ ἀπίσω, ἡ γέγονε μὴ τῦ Ἀβεσσαλώμ. καὶ ἐπθμαζόμην, ὅτι θαύμασα, ὅτε ἔστι σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ Θεῷ. ὅτι δὲ τῶτο ἔλεγεν, ὅτι τισὶ ὁ Δαβὶδ πλέον ἀλγήσας, ἢ ὅτι τοῖς τῦ παιδὸς σκιρτήμασιν, ἐπερωτᾷ Ⓦ Θεόν· Κύριε, ἵ ἐπληθύνθησαν Ⓓ θλίβοντές με; πῶς ἐπέφυγμαι τοῖς πιεράσμοῖς, πῶς ἐχθρὸν τοῖς χιμάρροις τῶν καρῶν, κατιδὼν ἡ ὅτι κίνδυνος βαρὺς, ἦλθον Ⓓ τῶν πολεμίων ποταμοὶ, ἐπῆλθόσαν Ⓓ αἱ ἐμοὶ τῶν πνευμάτων τῶν πονηρῶν, πῶς σήμερον αὐμα τῆ οἰκία μεταχιῶσαι θέλοντες τῶ ψυχῶ μου ἀπὸ σῦ, ἀλλὰ πεπληροφόρημαι ὅτι τῶ πέτρα μ' πίστεως οὐ πίπτω, ἀλλὰ πεφανέρωται, ἵνα μάθῃ, Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με; ὁ ζῆ ἐμοὶ, καὶ ἐμοὶ, ἀλλὰ σὺ ἀπὸ ἐμοῦ· πᾶς ἐμὰ ἀπολάγχανε ἐμὲ πολεμεῖ, ὁ ἐμὸς λαὸς ὅτι ἐστὶν Ἀβεσσαλὼμ, ὃ ἐμὸν στρατόπεδον ὁπλίζε) κατ' ἐμοῦ·

τὰ πεφάσματά μου λύκοι γεγόνασι, ἓ λέοντες Ⓓ ἄγριοι, ἡ κύνες λυσσῶντες οἱ ἐμοί, ἡ ζωῆρι κεφαλῆς αἱ Ⓓ κριοί. ὑ δι' ἐμοῦτον λυποῦμαι, ἀλλὰ τῶ τῶν ἀπωλείαν θρίωσ.

Ps. 25. λ'.

* αὐτελής. *

SVPPLEMENTA LACVNARVM QVARVNDAM IN PRIORIBVS

Pſalmis, in Editione noſtra aſteriſcis ſignatarum,
ex Codice Illuſtriſſimi Cardinalis
BARBERINI.

PAg. 565. 5. Sublatis aſteriſcis, lege: μετάνωσον, ἢ μὴ τὴν μετάνοιαν ζητεῖν μυρία ἐργάσασθαι ἀγαθὰ, ἢ πᾶσαν, ὡς εἰπεῖν, τὴν οἰκουμένην ἀπὸ τῆς πλάνης ὅτι τὴν ἀλήθειαν χειραγωγῆσαι;

Pag. 571. 3. Sublatis aſteriſcis, lege: ὠδίς. ἀνῳδὰς δὲ ἀρχὰς ἡ ὠδίς.

Ibidem. lin. 29. Deletis aſteriſcis, lege: ἐκτείνεται δὲ πανταχοῦ τὰ δίκτυα, ἵνα ἢ ἐντεῦθεν ἀποτύχῃ τῆς κατὰ τὸν πλησίον μάχης ἢ μαχόμενος. τοῦτο δὲ ὅτι τοῦ Μωϋσέως γέγονεν. ὁ μὲν γὰρ μέλλων φυσιοῦσθαι, διεσώθη· ὁ δὲ Φαραὼ σὺν τῇ ὁδῷ, ἧς κατὰ τῶν παίδων ἐμεμνήσατο, δι' αὐτῆς ἀπώλετο. κελεύσας γὰρ αἴρεσθαι.

Ibidem lin. 30. Deletis aſteriſcis, lege: βρέφος ἢ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἀνελόμενον τὴν θυγατέρα τοῦ Φαραὼ, ἢ εὑρεῦσα τὸ βρέφος ἀνέθρεψε.

Pag. 577. 28. Deletis aſteriſcis, lege: πρόσεχε ἢ φιλοσοφίας τοῦ ὄντος ἐπ; ἢ δὲ δι' ἀφόδου, ὅτε ἢ ἐλαφρὰ νεφέλη ἀνυστάζουσα.

Pag. 605. 6. Sublatis aſteriſcis, lege: φησὶν, ἢ πατὴρ ἐστὶ ἢ φύσασα. τοιοῦτόν τι ἢ ὁ Παῦλός φησι, λέγων· Μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους.

Ibid. lin. 36. Sublatis aſteriſcis, lege: ἀόρατα πάντα, ᾄδειν αὐτὸν, φωνὴν ἀφιέντα ἢ ἀνακηρύττοντα τοῦ δημιουργοῦ τὴν δύναμιν.

Ibid. lin. 43. Sublatis aſteriſcis, & deletis πολὺ γ. τ. χ. τῶν λόγων τούτων in præcedente linea, lege hic: πολὺ γὰρ ὄφελος τῶν λόγων τούτων.

Pag. 609. lin. 14. Poſt γίνωνται, Sublatis aſteriſcis, lege: ὑπόλειπόν, φησιν· ἴδε τὸν ἔρωτα ὑπολειπόμενον ἐπ' ἐμοὶ, ἢ εἰ μὴ ἀφῆκε τὸ ἐμοῦ παλαιστήριον, ἀλλὰ ἀφ' ἑαυτοῦ ἀνέστη ἀλλοτριωθέν ἢ ἀπόντος εἰσακουσόντος μου. ἐπὶ αὐτῆς; κρατήσας τῆς ἐξόδου· οὐ τοῦτο, φησιν· ἀλλὰ φωτισθῶσαι δεῖ τῆς καρδίας ὀφθαλμούς, ἀποδιωχθῶσι δὲ σκότος ὑπερχυθὲν μου ἀπὸ ἀναλιχνῶν τὸ ψυχῆς, ἢ σκοτίζει τὸν νοητὸν ὀφθαλμόν. τοῦτο αἰτῶ· φωτίσαι δέ ὀφθαλμούς μου·

5 Μή ποτε εἴπῃ ὁ ἐχθρός μου, Ἰσχυσα πρὸς αὐτόν, ὁσάκις ἤθελον ἰδεῖν, πεῖραν μοι. πῶς ἐστιν, ἰσχυσα πρὸς αὐτόν; ὅτι εἰ ἢ μὴ ἁπλῶς ἰσχυρὸς ἐστιν, ἀλλὰ πρὸς ἐμὲ ἰσχυρὸς γέγονεν. ἡ ἡμῶν ἥττα ἰσχυὸν αὐτῷ ἐνέτεινεν, ἰσχυρὸν ἀποφαίνει, ἢ κρατῶν ἀκαταμάχητον. Ὁρᾷς, ὅτι οὐδὲν ἀνυστάζομεν, οὐ μόνον ἑαυτοὺς καταισχύνομεν, ἀπόλλυμεν, εἰς θάνατον ἐμβάλλομεν· ἀλλὰ

ᾗ σὺν ἐχθροῖς κεκμηκοῖς, ᾗ δυνατοῖς, διὰ ὧν ἡδηκύθη, δοὰ κηρύττουσιν. ᾗ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ ᾗ
ὅτι ἀγαλλιάσει, ᾗ εὐφροσύνη αὐσὺν καθιεῖται. βαβαί, πόσης δυσίας, πόσης θεραπηείας, ὃ τοῖς πολεμίοις καθ' ἑαυτὴν συμμαχεῖ, ᾗ τοῖς λυπουσι ᾗ θλίβουσιν ἡμᾶς τῷ ψυχῷ,
εὐφραίνεσθαι, ᾗ ἀγαλλιᾶσθαι θεραπεύειν; ὅρα πόσα ἄποπα. διὸ νικᾷ Ⓦ ἐχθρὸν (κἂν θάνῃ
τις γὰρ ὁμοφάγος αὐτῷ εἰς τέλος, ᾗ ἀπώλετο ὁ αὐτῶν), δίον νικᾷν, ἡπώμεθα· ᾗ οὐ μόνον 5
τοῦτο, ἀλλὰ ᾗ κερδαίνει ᾗ ἰσχυρὸν ἀποφαγόμεθα. καὶ οὐδὲ μέχρι τούτου ἴσταται ἡμῖν ᾗ τῶν
μαρίας, ᾗ παῦσις ἐχάτης νόσου, ἀλλὰ ᾗ εἰς εὐφροσύνην αὐτῷ ᾗ ἀγαλλίασιν θεραπευαζόμεθα. οὕτως ἐχάτη μέθη, ᾗ κακὸν ἔχατον ἡ ἀμβρία. Ἀγαλλιάσονται ἐν σκηνῇ.
Τεία δικαιώματα θεσπίζει. Εἰς ὃ δυσωπῆσαι ὁ θεσφίτης Ⓦ διακούσεται, ὅπως ὅτι
ελέψῃ, ᾗ ὅτι σπρέψῃ ὃ θεὸς σοποιῆσαι ἐπ' αὐτόν, ᾗ εἰσακούσῃ τῆς δεήσεως αὐτοῦ· ὃ κα- 10
τος καὶ τῶν ἰχμῶν τὴν ἐφρᾶν, ᾗ θεῖ τοῦτο ὃ ὕψωμα καὶ τὸν ἔκφοσιν αὐτῶν, ᾗ τὸ ἴσον τῶν
εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίασιν αὐτῶν· μονονοχί λέγων, ὡς Εἰ μὴ διὰ τὸν ἐμὸν δέσποτ,
διὰ τὸν ἐμὸν παράπτωσιν ὅτι στρέφεις μοι ὃ θεὸς σοπόν σου, Κύριε· ἀλλ' οὖν διὰ τὸν
ἀληθοσύνειαν τῆν ἐφρᾶν, διότι ὅτι ἰχνὶ φεσθῆσι μάχα, διότι ὅτι χαίρεσι τοῖς κακοῖς μου, ᾗ ὅτι- 15
τελῶσί μου τὸν πῶματι. εἰσάκουσόν μου, φώλωσον σὺν ὀφθαλμοί μου· ἄφελε Ⓦ βα-
θυὸ ὕπνον ὅτι ταῖς ἐμαῖς ἁμαρτίαις, ὃν οἶδα γὰρ ἐγὼ σὲ Ⓦ τῆς ψυχῆς ἀ-
πτεύσαξα θάνατον. Εἰ γὰρ μόνον ἀπὸ τῆς σῆς ἀσφαλείας σαλεύθη, χαρὰ αὐτοῖς, ὃ μεγα-
λαυχία, ὃ ἰαὼς ὑπονομίζεται, ᾗ τοῦτο μεγαφεύουσι, καὶ εἰσὶν δύσπιστοι· δι' ὃ εἰς θά- 20
νατον κατενεχθῶ, τί σὸν αὐ οὗτοι ποιήσειαν; ὅρᾶς Ⓦ θεσφίτης, πῶς κηδεμονίαν μεγίστην
ζημίαν ᾗ σὸν κληρονόμων ᾗ πιμελίας ἔλαβον, ὃ διαφέρειαν Ⓦ κοινὸν ἐχθρὸν, ὃ ἰσχυρὸν αὐτὸν
ὀφθῆναι, ὃ ὑψηλὸν δόξαι; Εἰ γὰρ μὴ ᾗ μέγα καὶ ἀφόρητον ἦτεν τοῦτο κακόν, σὸκ
ἂν αὐτὸ θεσυδαίμετο εἰς θεὸν κλησιν τὸ Θεοῦ, ᾗ θεῖς ὃ, ὅτι πασάσεται θεὸν τὸν ἐμὸν ἐ- 25
μὸν αὐτόν. οὕτω ποιῶμεν ᾗ ἡμεῖς, ᾗ σκοπῶμεν, ᾗ ἀγωνιζώμεθα, ὅπως μὴ ὑψώσωμεν Ⓦ
ἐχθρὸν, ὅπως μὴ ἰσχυρὸν δόξωμεν, ὅπως μὴ διαφρώσωμεν· ἀλλὰ τὸν ἐμὸν, καὶ τὰ πεινόν, ᾗ
ἐξουθενημένον, ὃ ἀσθενῆ, ᾗ κατηφῆ, ᾗ σκυθρωπὸν ἐργαζώμεθα. ἂν γὰρ κατορθώσωμεν ἴδοι
σὺν ἁμαρτωλοῖς, πῶς ἅμα τοῦτο γίνῃ.

6 Ἐγὼ ᾔ ὅτι τὴν ἐλεήσω ἣν ἠλπισα. Τί οὖν κατορθώσει τοῦτο αἰτεῖς, ὅπως ἐλε-
ῆσαι πάλιν εἰς σέ, εἰσακούσας σου τῆς δεήσεως, φωτισθῶσί σου τὸς διανοίας σὺν ὀφθαλ-
μοῖς; πόθεν δέ σοι τοῦτο; Ⓐ μὴ ἄλλοι, φησίν, Εἴ τι ᾗ εἶπεν ἴχοιεν, λεγέτωσαν· ἐγὼ ᾔ ἐν
οἶδα, ἐν λέγω, ἐκεῖ μου πᾶσαν ὄρτησα τὴν ἐλπίδα, ἐκεῖθεν θεσάλλομαι ὃ ἔλεός σου, τὸ φι-
λον θεραπεῦσαι σου. ἐγὼ δέ, φησίν, ὅτι ᾧ ἐλέει σου ἠλπισα. ἆδες ἵνα πιστοφροστώμεν προφήτην,
εἶδες θύραν μοστώμεν ἀνδρός; κρίνει μυεῖα κατορθώματα ἔχει, καὶ δι' αὐτὸν δυνάμενος
δυσωπῆσαι τὸν Θεὸν, οὐδὲν τοῦτον λέγει, ἀλ' ὅτι μόνον ὃ ἔλεος ὃ Θεοῦ καταφθύσει· ὥστε δῆ-
λον ὅτι ᾗ, ὅτε τοῦτα λέγει, ὡς ὃ, εἰ ἐποίησα τοῦτο, εἰ ἀνέπεδωκα, ᾗ τὰ ζιαυτά, εἰς πολ-
λοὺς ἀναγκλω τὸ εἶπεῖν ἐμπεσοῦν τοῦτα λέγει, ἧς μὴ προύσης, οὐδὲν σκείνων φησίν, ἀλλὰ
ὃ ἔλεος ᾗ τὸν φιλανθρωπίαν τοῦ Θεοῦ αὐτὸ πάσης ἱκετηρίας θεσάλλεται. Εἶτα πεποι-
θώς, ὅτι τῆς ἐλπίδος οὐ ψευδήσει), ἐπάγει, Ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ὅτι τῷ σωτηρίῳ
σου. Εἶδες ἀνέλπιδα ψυχήν; ἤτησε, ᾗ ὁρᾷ ἡ λαβή, ὡς λαβὼν διέφθειρεν, καὶ ἀφῆκε τὸν Θεῷ,
ᾗ πάλιν τὰ θεραπεύσαντα ἀφανίζει). διόπερ ᾔ ὅπως μὴ ἀνέλπις; ἀπὸ πολλῆς δύναμ-
μοσυνης, ἀπὸ πολλῆς ἀσυδίας τῆς πρὸς τὸν αἴτησιν· ἠδέως ὅτι οὕτως αἰτιαμένον θεὶς εἰσ-
ακούει, ἀπὸ πολλῆς τῆς σὺν τῇ καρδίᾳ θέρμης ᾗ κιπίστως. ὥσπερ οὖν Ⓐ νομοθέτης καὶ
πρειμβώς αἰτιάμενος, ᾗ λαβόντας, μόλις τῆς δωρεᾶς ἐπαναβαίνει)· οὕτως Ⓐ σπουδαιοτα-
ταμβόει θεοῦμενα, ᾗ ἀσυδῆ τὴν αἴτησιν ποιούμενοι, ᾗ πρὸ τὸ λαβεῖν, ἀπὸ τῆς καὶ αὐ-
σὺν σφοδρᾶς ᾗ καθαρᾶς ἀμφέστως, ὡς λαβόντες, ἔχεσι τὸ δώρεσυ σου αἰσθήσιν, τῆς θείας

αὐτοῖς

αὐτοῖς χάριτος τὴν εὐφροσύνην προσεντεῖσης, ἓ εὐχαριστοῦσι δηλ. τοῦτο, καὶ τὸ λαβεῖν ἐγγὺς καθεσήκασιν. Ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ὅτι τῷ σωτηρίῳ σου. Τοῦτο, φησι, τὸν ἐμὸν βίον φέρει ψυχὴν, ὃ πρὸ σοῦ τῆς σωτηρίας τυχεῖν, τὴν ψυχὴν εὐφραίνει, ὅτι σώτης εἶ σὺ σωτηρία. Εἶδες ἀγαλλίασιν, ἢ ἀγαλλίασιν· ἀγαλλίασιν ἐδήλωσεν ὅτι σῶμαι. ἢ ἀγαλλίασιν ψυχῆς ὅτι οἰκεία σωτηρία· ἐκείνη τοῦ ποιητοῦ, αὕτη τοῦ σῳζομένων· ἐκείνη λύμη καὶ τοῦ δοκιμοῦτος ἀγαλλιᾶσθαι, καὶ ἐφ᾽ ᾧ ἠγαλλιᾶτο· αὕτη σωτηρία καὶ αἰσχύνης τοῦ ἀγαλλιωμένου. Τοῦτον τὴν ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην εὐφρανθῶμεν ἢ ἀγαλλιασώμεθα, ἐκείνων ἓ φύγωμεν ἢ βδελυξώμεθα. Ἀσω τῷ Κυρίῳ ὃ εὐεργετήσαντί με, καὶ ψαλῶ ὃ ὀνόματι Κυρίου τοῦ ὑψίστου. Μιμησόμενοι, φησι, τῆς εὐεργεσίας τοῦ-
10 της, ᾄδω αἰσθήσομαι ὃ Κυρίῳ, ὅτι εὐηργέτησέ με, ἵνα πείνωσι ϖ. ἔχθροι, αἰχμώσης ἐπλήρωσεν, ἀσθενῆ ἐπήλεγξεν, ἐπίσκοπος τῆς διηγήσεως μου, ἐπέστρεψε ὃ προσωπον αὐτοῦ ἐπ᾽ ἐμέ, τὸν ἀχλὺν, καὶ τὸν ζόφον, δι᾽ ὧν προὸς τὸν θάνατον ἐφερόμην, ἀφῆκε δάσας· ἢ ὅτι τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ ἀγαλλιάσωμαι, ὥσπερ τι μνημεῖον ἀνέξαλειπτον, τὸ ᾄδω τοῦτο τὸ εἰς ἐμὲ εὐεργέτημά του ἀνατεθήμι, οὐ νῦν μόνον ᾄδων αὐτὸν, ἢ ἀνέλιπτον τοῖς λογισμοῖς τῆς
15 εὐεργεσίας, ἀλλὰ ἢ εἰς ϖ. ἐξῆς χρόνον, ἀσω ψαλῶ ὃ ὀνόματι Κυρίου, ἀνεπίληπτον τὴν ψυχὴν προφέρων τῆς εὐεργεσίας ὃ μισθός. ἡ τοιαύτη τοίνυν ψυχὴ ἢ μόνον καλεῖς ἐμαρτήσε, ῥᾳδίως τῶν κακῶν, ἀλλὰ ἢ ἀσφαλεστέρα γίγ, εἰς τὸ μηκέτι τοῖς ὁμοίοις προπεσεῖν. ὅταν γὰρ ὅτι μνήμης ἀεὶ φέρῃ τὴν εὐεργεσίαν, δῆλον ὅτι ἢ τὰ δυσχερῆ ὅτι μνήμης ἔχει, ὧν ἀπαλλαγεῖσα ἔτυχε τῆς εὐεργεσίας. ἔχων γὰρ ἢ τὴν μνήμην τῶν κακῶν, ἀναλογίζε-
20 ται ὅτι μόγις, πόθεν ταῦτα σωθέντα αὖθις, ἓ ἐξ᾽ ποίας αἰτίας εἰς τὸ τοιοῦτον συνωθήθη κακὸν, ἓ αἰσθανόμενος λοιπὸν τοιχίζει πάντα γὰρ ἐαυτὸν, ἵνα μὴ ὅτι ταῖς ὁμοίας περιεκεχυθῇ συμφορᾶς. οὕτω τε λοιπὸν ϖ. ἐμοῦ βίου καὶ λαοῦ ῥυθμίζων, παιδαγωγῶν, καὶ τῷ ῥυσμῷ πολλὴν ἀνομολογῆ τὴν χάριν, ὥσπερ εὗρε ῥύσιν, οὕτω καὶ φύλακα ἐξ᾽ πάντος ἔχῃ σὲ τοῖς μέλλουσιν ἐξαιτούμενος. ταῦτα ζηλώσωμεν καὶ ἡμεῖς, κἂν τὴν ᾠδὴν σφό-
25 δρα ἀδρύτημεν, τάχα ἂν δυνήσωμεν, ἢ ποιησώμεθα τὸ σῶσαι προφάσιν ἀσφαλείας, ἢ ἀφορμὴν τοῦ μηκέτι ἁμαρτάνειν. πῶς δῶν ποιήσεις; ἔχεις διδάσκαλον ϖ. Δαβίδ. ἥμαρτες; μὴ ὑποστάξῃς ὅτι τῇ ἁμαρτίᾳ. ἀλλὰ ἐξαναίρησι, καὶ ὑπόπεσον αὐτῇ, ὅτι ἀπέστρεψεν ὁ Θεὸς τὸ πρόσωπον ἀπὸ σοῦ, δῆλ ἐπελάθετό σου· εἶτα κλαῦσον, στέναξον, λοῦσον καὶ ἐκκάθαρον τὴν κλίνην σου δάκρυσιν· ἀποπλύσον ἀπὸ τοῦ ἐργαζομένων τὴν ἀ-
30 νομίαν. καὶ παῦτα γὰρ μαθήματα τοῦ Δαβίδ. Εἶπε μετ᾽ αὐτοῦ, Εως πότε, Κύριε, ὑπολήψῃ μου εἰς τέλος; ἕως πότε ἀποστρέφεις ὃ πρόσωπόν σου ἀπ᾽ ἐμοῦ; Εἶπε μὴ τῇ γλώσσῃ, ἀλλὰ πολὺ πρότερον τῇ καρδίᾳ· Εἶπε τοῦτο, Εἶπε καὶ τὰ ἄλλα δικαιώματα τοῦ Δαβίδ. ὅταν Εἴπῃς πάντα, ἔλπισον ὅτι ὁ ἔλεος αὐτοῦ, ἔλπισον, μὴ δήχριβῆς. Ο γὰρ Δαχαρόπαιδος, φησι, ἔοικε κλύδωνι θαλάσσης αἰεμιζομένῳ ϖ. ῥιπιζομένῳ. Iacob. a. 6.
35 μὴ γὰρ οἴεσθε, φησίν, ὁ τοιοῦτος, ὅτι λήψεταί τι πρὸς τοῦ Θεοῦ. αἰὴρ γὰρ διψυχος, ἀκατάστατος ὁ πύσσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. ἔλπισον οὖν ὅτι ὁ ἔλεος αὐτοῦ, μηδὲν Δαχαριζεῖς, καὶ πεύξῃ πάντως τῆς αἰτήσεως. τυχὼν ὃ, μὴ λήθῃ ἀγνώμων ὢν ϖ. εὐεργέτου ὃ ἀχάριστος· ἀλλὰ ποίησον μνημεῖον τῆς εὐεργεσίας, ἢ ᾄδε ἄνθρ᾽ αὐλοῦ διχάρισον τῷ δεσπότῃ φόδῳ. ἴσως αὐλὸς οὐκ οἶδας σεαυτὸν; συγκάλεσον σεαυτὸν πάντα, ἢ χεῖσαι ταῖς γλώσσαις αὐτῶν, ἢ σοὶ
40 πρὸς δοκιμάσαι· δι᾽ ἴσθι, ὅτι ἡδίω τῆς Δαυιδικῆς ᾠδῆς τοῦτο ἀκούσεται, ἐὰν ὑπὸ σοῦ ὀκφνοι μόγις δύνωσιν. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀπὸ Δαφόρων χορδῶν τῆς μονήρους ἤδιον μόγος ἀπετελῆ· οὕτω ἢ ἡ τῶν πεινώντων ὀκ Δαφόρων ὄσα, τῷ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς τῶν πεινώντων Θεῷ, νόν τι ἓ ἐράσμιον ἠχήσει. ζῆσον σεαυτῷ ἓ Θεῷ τοιοῦτον μνημεῖον, τῷ ἵν᾽ ὑπόμνημα τῆς εὐεργεσίας, σαυτῷ ὃ ἀπόλαυσιν τῆς εὐχαριστίας, τὸ δύνασθαι στόμα, σύμβολον τῆς ἀληθεκῆς μνή-

μης,

μης, ἵνα ἐγκόρδιον ἔχων ἀεί, κατεύθυνέ σου ⟨Ϟ⟩ βίον· μᾶλλον δὲ κατευθυνώμεθα, ἵνα ἀγωνώμεθα καὶ τῆς ἐκείνου ἀξίοι κληρονομίας τῶν ἀγαθῶν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

PROOEMIVM ORATIONIS SEXTAE IN ANnam. Vide Pag. 78. Tomi Quinti.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝ ΕΟΡΤΑΙΣ ΜΟΝΟΝ ΣΥΝΑΓΟμένους, καὶ τί ποτέ ἐστιν ἑορτή, καὶ πῶς τοῦτο ἐγκαλεῖται τῇ τοῦ Θεοῦ προνοίᾳ, ἀφ' ὧν ὁ πλουσίοις εἶ καὶ πένησι χαίρειν, καὶ ὅτι χρησιμώτατον ἡ πενία, καὶ ὅτι πλούτου πλείονα ἡδονὴν ἔχει πόνου καὶ ἀσφάλειαν, καὶ εἰς τὸν Ἄνναν.

Μάτην, ὡς ἔοικε, τοῦτο τῇ προφάσει συνάξει ⟨Ϟ⟩ ἀγόμενοι ἡμᾶς πρέπει λέγεσθαι, πείζοντες ὑμῶν ὅτι τῆς οἰκίας τῆς παρούσης, καὶ μὴ μᾶλλον τῶν ἐν ἑορτῇ μόνοι ἡμῖν φαινομένων ἐφίεσθαι, καὶ ἀφίεσθαι πάλιν· μᾶλλον δὲ οὐ μάτην. Εἰ γὰρ καὶ μηδεὶς τούτων ἐπείθη τοῖς λεγομένοις, ἀλλ' ἡμῖν ὁ μισθὸς ἀπήρτισται, καὶ ἐν τῇ τοῦ ⟨Ϟ⟩ Θεοῦ ἀποδοχῇ πεπλήρωται. διόπερ ⟨Ϟ⟩ λέγω, καὶ παρέχη τις, καὶ μὴ παρέχῃ, ἐν ἀπέρασιν ἔχει καταβάλλειν, καὶ ὁ ἀγρύπνος καταπίνει, ἵνα μηκέτι τοῖς ἀδικοῦσιν, ἀλλὰ τοῖς ἐν πενίᾳ ζῶσιν ὁ λόγος ἡμῖν τῷ Θεῷ. ὁ δὲ καὶ ἐποίησα μᾶλλον, ἐλέγξαντες, ὅτι μισοῦντες, ἐφθονήσαντες, καὶ ἐπετήσαντες. καὶ γὰρ τὸν τοῦ οὐσίαν κεκτημένου ἐμοῦ καὶ τοῖς πατρικοῖς οἰκίαν ἐπιμελούμενον ἀνέμιμνησκόμεθα, ἐν τοῖς παλαιοτέραις ἅπασι, καὶ ⟨Ϟ⟩ λιμόν, καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, καὶ τὰ ὀνείδη, καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα ἔδει τῆς ἀλλοτρίας ὑπεμένετε, προστεθῆναι μᾶλλον, τῷ ἐφθαρμένῳ τούτῳ σωφρονεστέρους ποιῆσαι βουλόμενοι· καὶ οὐδὲ ὠφελεῖ ⟨Ϟ⟩ λόγων ἐσήσαμεν, ἀλλὰ καὶ τοῦ τῆς παρούσης φιλοσοφήσαι πρὸς ἀκρίβειαν, ἵνα ἀπαγτήσαντες αὐτοῦ τῆς ῥᾳθυμίας εὐθυμίας, ἀλλ' ὑπερβολῆς * ὑπερδυξάμενοι τοῖς χεροὶ, καὶ συνεπιμένειν δόντες ὑπὲρ τῶν πεπλημμεληκότων, ἐν τοῦ οἰκείου αὐτοῖς ἀποξάντες, ἐν τοῦ πράγματος ἐφθάρησαν, ἐν σολοικοῦ αὐτοῦ πρὸς ἀλλοτρίου τοῦ ἀπὸ τῆς διδασκαλίας, καὶ τοῦ ἄλλου ἅπασαν ἐφθαρκότες ἀνθρώπου θεσπεσίου. ἐκφοβοῦ ⟨Ϟ⟩ ὑμᾶς ἐκφύγον οὐκ ἐμιμήσατο, οὐδὲ κατέγνωσαι τῆς ἐμπορίας ἀναχωρήσεως, οὐδὲ ἔμεινεν ὅτι τῆς παρούσης οἰκίας, ἀλλ' ἀπεπήδησαν πάλιν. ὑμέτερον ἀκουσον εἶπε, ὑμᾶς τῶν ἀεὶ μὲν ἡμῖν ὄντων, ἐπιθαλαγεῖν αὐτοῦ, καὶ πεῖσαι χαίρειν ἡμῖν τῆς καθ' ἑκάστου συναλλαγῆς ἑορτῆς. Εἰ γὰρ καὶ ἡ πεντηκοστὴ πρόσεστιν, ἀλλ' ἡ ἑορτὴ οὐ πρόσεστι. πόθεν δῆλον τοῦτο; ἀπ' αὐτῶν τῶν τοῦ Χριστοῦ ῥημάτων, δι' ὧν φησιν· Ὅταν δὲ δύο ἢ τρεῖς εἶσι συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν. ὅταν ὁ Χριστὸς ἐν μέσῳ ᾖ τῶν συνειλεγμένων, ποία ἑτέρα ζητεῖς ἀπόδειξιν ἑορτῆς, ταύτης μείζονα; ὅπου διδασκαλία καὶ εὐλαβεία, ὅπου πατέρων εὐλογίαι καὶ θείων νόμων ἀκρόασις, ὅπου συνόδου ἀδελφῶν καὶ γνησίας ἀγάπης συνδεσμός, ὅπου τοῖς Θεοῦ ὁμιλία, καὶ Θεοῦ αἱ θεῖαι δῆλαι ἐξῆς, πῶς οὐκ αὐτὴ ἐστὶν ἑορτὴ καὶ πανήγυρις;

Matth. 18. v.

πάμπολυς· ἆρ' οὖν ἐορτάζει οὐδὲ πλῆθος, ἀλλ' ἡ ἀρετὴ τῶν συλλεγομένων ποιεῖ ἑορτήν· οὐχ ἡ πολυτέλεια τῶν ἱματίων, ἀλλ' ὁ τῆς διαθέσεως κοσμιασμός· οὐχ ἡ δαψίλεια τῆς τραπέζης, ἀλλ' ἡ τῆς ψυχῆς εὐσταθεια. ἑορτὴ γὰρ μαγίστη, σωτειδὸς ἀγαθόν. ἣ καθάπερ ἔξωθεν πάμπολυρεων, ὁ μὴ μήτε ἱματίοι ἔχων πολυκαλέσῃ λαμπρεῖν, μήτε δαψιλεσέρας ἀπολαύσωμεν τραπέζης, ἀλλ' ἐν πενίᾳ καὶ λιμῷ ζῶν ἐν τοῖς ἐσχάτοις κακοῖς, οὐκ αὐθάνεται τὴν χαρὰν τῆς ἑορτῆς, καὶν πᾶσαν τὴν πόλιν ἴδῃ χορεύουσαν, ἀλλὰ τοσούτῳ μᾶλλον ὀδυνᾶται καὶ δάκνεται, ὅσῳ καὶ αὐτὸς μὲν ἄλλους ὁρᾷ ἐν ἀπολαύσει, ἑαυτὸν δ' ἐν ἀπορίᾳ· ὁ δὲ πλουτῶν καὶ τρυφῶν, καὶ τολμᾷ καθ' ἑκάστην ἀμέλειαν ἔχων, καὶ πολλῆς ἀπολαύων εὐημερίας, καὶν μὴ πρὸς χαρὰν ἑορτῆς, ἑορτάζειν νομίζει· οὕτω δηλονότι καὶ ὅτι τῶν πνευματικῶν πραγμάτων, ὁ μὲν τὰ δικαιοσύνῃ ζῶν καὶ κατορθώμασι, καὶν μὴ πρόσῃσι ἑορτῆς, ἑορτὴν ἄγει, τὴν καθαρὰν ἡδονὴν καρπούμενος τὴν ἀπὸ τῆς συνειδότος· ὁ δὲ ἁμαρτίᾳ καὶ πονηρίᾳ τρεφόμενος, καὶ πολλὰ κακὰ συνειδὼς ἑαυτῷ, καὶ πρόσῃσι ἑορτῆς, δυσορτος μᾶλιστα πάντων ἐστίν. ὥστε ἔξεστι ἡμῖν, ἂν ἐθέλωμεν, καὶ ἐκάστην ἡμέραν ἑορτὴν ἄγειν. τοῦτο δ' ἔσται, ἂν ἀρετῆς ὅτι μελώμεθα, ἃ δὴ συνειδὸς ἡμῶν σκιαγραφοῦμεν. πῶς γὰρ ἡ πρέπουσα χαρὰ τῇ ἀσκητῇ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ γαμούσῃ καὶ τῇ ἀσκούσῃ καὶ τῇ γαμουμένῃ; ὅταν γὰρ ἡ τῶν ἀγίων μυστηρίων ἀπόλαυσις, καὶ ἡ τῶν ἄλλων τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων κοινωνία, οἵ βιάζῃς λέγω καὶ ἁρπάζοντες καὶ βιαζόμενοι καὶ ἁγιάζῃς, ἃ δὴ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἡ αὐτὴ καὶ σήμερον ἡ, οὐδὲν ἔσται ἐλάττων σκέπης αὕτη ἡ ἡμέρα, ὅτε ἐμοὶ ζῶν λέγοντι. (Δ) γὰρ ὅ τι ἡμῶν ἀκηκοότες, ἵνα τοι καὶ νεῦν ἀκούσουν· (Δ) ὃ μὴ παρόντες νεῦν, οὐδὲ τότε πρῆσαι, εἰ καὶ ἐδόκουν πρόφασιν ἔχ σώματι. οὐκ ἀκούσουσι νεῦν· μᾶλλον δ' οὐδὲ τότε ἤκουον. ἅ μάνον δ' οὐκ ἤκουον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀκούσουσι νῶν ἐμποιοῦντες. ὥστε ἴσον ἐμοὶ θέλειν καὶ τότε καὶ νῦν, καὶ ὁ τῶν ἀκροατῶν σύλλογος ὁ αὐτός, καὶ οὐδὲν οὐδὲ ἐλάττων ἐκείνου, ἀλλ' εἰ δή τι καὶ θαυμαστὸν εἴπῃ, ἐγὼ τι πλέον οὐδὲ ἐκείνου, ὅσῳ καὶ ἀσφαλὲς ἡ δηλήλεξις, καὶ ἀθόρυβος ἡ διδασκαλία, καὶ μὴ πλείονος στωστεως ἡ ἀκρόασις, οὐδενὸς ἡμῶν τὴ ἀκοὴν ἀσχολῶντος θορύβου. ζῶντας δ' λέγω, οὐκ ἀπαμάζων ὁ πλῆθος τῶν τότε συλλεγόντων, ἀλλὰ πείθων ὑμᾶς μὴ συγκαλεῖν, μηδὲ κατηφιᾶν ἐφ' τῶν ὀλιγότητα τῶν νεῦν συλλεγόντων σώζωμεν. οὐ γὰρ δὴ σωμάτων πλῆθος βουλόμεθα ὅτι τῆς ἐκκλησίας ὁρᾶν, ἀλλὰ ἀκροατῶν πλῆθος. ἐπεὶ οἶδα (Δ) αὐδοὶ δαιτυμόνες καὶ τότε ὁ νεῦν ἡμῖν πάρεσι, μὴ τῆς αὐτῆς προθυμίας ὁ σήμερον τὸν ἐστάσιν ὑμῖν προθησόμεθα, ὅτι τὸν ἐπισθόσιν ἐπελθόντων, ἵνα ὁ τῆς ἑορτῆς καιρὸς διέκοψεν. ὥσπερ γὰρ, τῆς μεσοπεντηκοστῆς πρόσῃσι, ἀκμὴν ἐχ, ἀφέντες λέγω τὰ τῶν δοθέντων ἡμῖν καὶ ἐκάστου (Μ) καιρὸν ἀγαθῶν, τῆς ἀκολουθίας τῆς τριάδος ἐχόμεθα· ὅτε νεῦν τῆς μεσοπεντηκοστῆς πρόσῃσι, ἐξ καιρὸν τὴν ἀκολουθίαν τῆς ἰσοτείας ἀνάγκη ἁπτόμεθα [ὅτι] τῆς κτ' τῶν Ἅννης ἐπισθόσεως ἐχόμενοι. οὐδὲ γὰρ ἐν πολλαὶ τὰ ἐπιμηλῶν ἀγρὴ σκοπεῖν, ἃ ἐν πολλαῖς ἡμέραις, ἀλλ' ἐν τοῖς ὁ τίλος ἥλθομεν τῆς ἐπισθόσεως. ἣ γὰρ (Δ) θησαυρὸν εὑρόντες, καὶν μυρία λαβωσιν, Vide cætera. tom. 5. Pag. 78.

ΕΙΣ ΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΔΑΒΙΔ ΚΑΙ ΤΟΝ ΣΑΟΥΛ

Λογ. α. καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἀπὸ ἐξεικοσιχίας, καὶ τὸ μὴ φείδεσθαι τῶν ἐχθρῶν, καὶ μηδὲ ἁπλῶς λέγειν κακῶς.

Τὸ χρονία τις νοσῆσαι φλεγμονὴ τοῖς σώμασιν" ἐνίοτε συμβαίνει τυχόν, πολλοῦ μὲν χρόνου [καὶ πόνου,] πολλῆς δὲ τῆς ἀπὸ τῶν φαρμάκων δεήσαι σοφίας, ὥστε ἀσφαλῶς αὐτῆς γαλήνην γενέσθαι. τοῦτο καὶ ὅτι τῆς ψυχῆς ἐστιν ἰδεῖν. ὅταν γὰρ πάθος ἐρριζωμένον καὶ πολὺν ἐμφιλοχωρήσῃ τῇ ψυχῇ χρόνον βλάπτῃ μὲ μὴ ῥᾳδίως ἀνέλθῃ, οὐκ ἀρκεῖ μιᾶς, οὐδὲ δύο ἡμερῶν πρὸς τὴν διόρθωσιν ταύτην προθυμίαν, ἀλλὰ χρὴ πολλάκις καὶ ὅτι πολλῶν τὰς ἡμέρας πρὸς ταύτην διαλέγεσθαι τῆς ὑποθέσεως. εἴτε μὴ μέλλοιμεν πρὸς φιλοτιμίαν καὶ τέρψιν, ἀλλὰ πρὸς κέρδος καὶ ὠφέλειαν δημηγορεῖν. διὰ δὴ τοῦτο, ὥσπερ ὅτι τὴν ὅρκωσιν ἐποιησάμην, πολλὰς ἐφεξῆς ἡμέρας περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως διαλεξόμενος ὑμῖν, τοῦτο δὲ ὅτι τὴν ὀργὴν ἐργασώμεθα νῦν, ἵνα σωφρονῶμεν περὶ αὐτῆς ποιησώμεθα συμβουλὴν καὶ δυνώμεθα τὴν ἡμετέραν. ἡ γὰρ σὴ αἵρεσις διδασκαλίας ἐμοί δοκεῖ ζήτησις, ὃ μὴ πρότερον ἀφίσασθαι συμβουλεύουσα ὑπὲρ ὧν ἐρωτῶ, ἕως ἂν εἰς ἔργον τὴν συμβουλίαν δέξηται ἰδεῖν. ὁ γὰρ σπείρων μὲν περὶ ἐλεημοσύνης, εἶτα μὲν περὶ δικῆς, μετ' ἐκεῖνα δὲ περὶ ὀπτασίας, εἶτα πάλιν περὶ ἀπιστοφρεστίας διαλεγόμενος, οὐδέτερον τούτων ἐν τοῖς ἀκροατὴς κατορθῶσαι δυνήσεται, ἀπὸ τούτου πρὸς ἐκεῖνο, ἡ πάλιν ἀπ' ἐκείνου πρὸς ἕτερον συνεχῶς μεταπηδῶν. ἀλλὰ χρὴ μέλλοντα κατορθοῦν ἐν τοῖς ἀκούσεσι τὰ λεγόμενα, μὴ πρότερον ἀφίσασθαι περὶ τῆς αὐτῆς διαλήψεως πρὶν συμβουλεύσῃ, μηδὲ ἐφ' ἕτερόν τι μεταπηδᾶν, ἕως ἂν ἴδῃ τὴν προτέραν παρεῖσιν καλῶς ἐν αὐτοῖς ῥιζωθῆσαν. τοῦτο δὲ διδάσκαλοι ποιοῦσιν· οὐ πρότερον ὅτι τὰ συλλαβὰς ἔδν παῖδας ἀγουσιν, ἕως ἂν τὴν στοιχείων τὴν γνῶσιν ἐν αὐτοῖς κατορθωθῆναι ἴδωσι. πρὸς μὲν οὖν ὑμᾶς τὴν διαβολὴν ἀναγκαίως τὴν ἐκατὸν διωβελίων ἢ τὴν μυρίων ζημιώτων, εἰδείημεν ὅσου ἐστὶ κακόν ὃ μνησικακεῖν. οὐ γὰρ ἔδει ἀπώλεστε τὰ μυρία τάλαντα, τοῦτον ἑκατὸν διωβόλια κατεπόντισε, ἃ τὴν δοθεῖσαν συγχώμεν ἀνέκαλέσατο, καὶ τὴν δωρεὰν ἀπεκρούσατο, καὶ ἀπαλλαγέντα τῆς θύρας εἰς τὸ δικαστήριον πάλιν εἰσήλασε, κἀκεῖθεν εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐνέβαλε, καὶ ὥτως ἀβανάτῳ αὐτὸν προέδωκε πυρί. σήμερον ἕτερα ἑτέραν ὑποθέσεων λόγων χρεωγρᾳφήσωμεν. ἔδει μὲν γὰρ, εἴπερ δίκαιον ἐγένετο, λόγους περὶ ὀπτασίας τε καὶ προφητείας, οἵκοθεν καὶ πρὸ ἑαυτῶν τὸ παράδειγμα παρεχόντας τῆς καλῆς ταύτης φιλοσοφίας, ὥστε καὶ λόγων διδόσκειν, καὶ διὰ τῶν ἔργων παιδεύειν. ὅτῳ δὲ πολὺ τούτων ἀποδέομεν τῆς ἀρετῆς ἡμεῖς, ἵνα τινὰ τῶν ἁγίων ἐλκύσαντες εἰς μέσον, καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ζήσαντες τῶν ὑμετέρων, σκιαγρᾳφήσωμεν ὑμῖν ποιησώμεθα τὴν παράκλησιν, ὥσπερ ἀρχέτυπόν τινα εἰκόνα, τὴν ἀρετὴν τὴν δικαίᾳ μιμεῖσθαι" παράκλησιν δὲ ποιούμενοι καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν αὐτοῖς. ἵνα οὖν εἰς μέσον ἀγαγεῖν χρὴ τοῦτ' ὀπτείας διαλεγόμενοι; τίνα ἢ ἄλλον, ἀλλ' ἢ τὸν μύρτυρα τὸν ἀνδρεῖον καὶ ὅτι τὰ τοῦτο μάλιστα θαυμασθέντα; Εὔδηλον, φησὶ, Δανιήλ καὶ τὸν Ἰεσσαῖ ἄνδρα καὶ τὴν καρδίαν μου. ὅταν ὁ Θεὸς ἀποφαίνηται, οὐδεμία τοῖς ἀνθρώποις ἀπολείπεται προφάσεις. ἀδίκαιος γὰρ ἡ ψῆφος σκέπτῃ, οὔτε πρὸς χάριν, οὔτε πρὸς ἀπέχθειαν τοῦ Θεοῦ κρίνοντος, ἀλλ'" τῇ τῆς ψυχῆς "ἀρετῇ γυμνῇ ψηφιζομένου. οὐ διὰ τοῦτο δὲ μόνον αὖθις εἰς μέσον" ἄγομεν, ὅτι διὰ τοῦ Θεοῦ τὴν ψῆφον ἐδέξατο, ἀλλ' ὅτι καὶ τὴν σὴν τὴν παλαιὰν προφέρουσι δόξαν. ὃ δὴ γὰρ ὅτι τῆς χαρίτος φανερὰν ἵνα καθαρὰν ὀργῆς, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἀφίεντα τὰ ἁμαρτήματα, καὶ τὸ λελυτηκότων φειδόμενον, ἵνα μαστὸν οὐδὲν, μὴ τὸ τοῦ Χριστοῦ θάνατον, μὴ τὸν τοσοῦτον τὸν τῆς ἁμαρτίας ἄφεσιν, μὴ τὰ φιλοσοφίας γέμοντα ὑπομνήματα. ὃ δὴ ὅτι τῆς παλαιᾶς, ἰσχὺς ὁ νόμος συνεχώρει ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος, καὶ τοῖς ἴσοις ἀμύνεσθαι ἀδικήσασι, φιλονεικεῖν τινα μάτην

Ἡ. ἐναπεπληρωθείσα

α. Βασ. ιζ. ιδ. τὸν χ. ιε. ιγ.
β. Βασ. θ. ιε. ψαλ. ι. α.

Χ. καθαρὰν

Χ. τὸν Χ. ἀρετὸν γυμνὸν Χ. ἠσχημένον

μάτων τῶν προσταγμάτων, ⓒ προς τὴν ἀποστολικὴν φιλοσοφίαν, τίνα μὴν οὐκ ἂν ἐκπλήξειε τῶν ἀκουόντων, τίνα δ' οὐκ ἂν τῶν μὴ ζηλωτῶν πάσης ἀποχρήσοις συγγνώμης τὴν ἀπολογίαν; ἵνα δ' ἀκριβέστερον αὐτὴν καταμάθωμεν τὴν ἀρετὴν, δύο μικρὰν μὲν ὑστέρῳ Ⓜ λήψει ἀναγνῶ, καὶ ἧς εὐεργεσίας εἰπὼν, ἃς εἰς Ⓜ Σαοὺλ κατέθετο ὁ μακάριος οὗτος ἀνήρ. Ὃ μὲν γὰρ ἁπλοῦς ἐχθρὸν λυπήσαντα " μὴ ἀμυνάσθαι, θαυμαστὸν οὐδέν· Ὃ δ' ὡς θεσπέσιον εὐεργετηθέντα πολλὰς καὶ μεγάλας εὐεργεσίας, εἶτα αὐτὴν τὴν εὐεργετικὴν ἐκείνων ⓒ ἅπαξ καὶ δὶς καὶ πολλάκις ἀνελεῖν δυνηθέντα Ⓜ εὐεργέτην, λαβόντα εἰς χεῖρας, καὶ κύριον ὁμολήσαντα αἱρεῖν, καὶ αὖθις ἀφιέντα, καὶ τἄλλα ὅσα βουλῆς ἔξαρπάσαι, καὶ θῶττα πάλιν τοῖς αὖθις ὅτι θησεθαι μέλλοντα, τίνα δὴ καταλίποι λοιπὸν φιλοσοφίας ὑπερβολήν; τίνας εὑρετὴν ὁ Δαυὶδ εὐεργεσίας Ⓜ Σαοὺλ, καὶ ποτὲ καὶ πῶς, ἀπαλλαγεὶς Δαγὼ βεκχεὼν δημυθμόν. πολέμων γὰρ ποτε τῶν Ἰουδαίοις κατηλαζόντων χαλεπωτάτων, καὶ πρώτων κατεπηχότων ⓒ διδυκότων, καὶ σθένος μεγαλοψυχίαν τολμῶντος, ἀλλ' ὃ ἐράτοις τῆς πόλεως οὔσης ἁπάσης, καὶ Ⓜ θαυμαστοῦ ἐφαλμῶν ἐκείνου βλέποντος, καὶ καθ' ἑκάστην ἀποθανάσθαι τὴν ἡμέραν προσδοκῶντος ἀπειλῶν, καὶ τῶν ὅτι δ' βάρα, θεν ἀγομένων ἀθλιώτερον ζώντων [Ⓜ] βίον, εἰσηλθων οὗτος ἐπὶ τῶν προσβάτων ὅτι τὴν ὠδῖνα παύσων, καὶ τῆς ηλικίας καὶ τῆς τύχης ἀπελεῖν περιχούσης αὐτῷ τὸν πολεμικὸν πόνον, Ⓜ ἀπειρῶν αὐτοῦ μὲν δεδίζασθαι " πόλεμον, καὶ παρθησιαν ἐλπίδος ἀπάσης κρείττονα καταρτίσασθαι κατὰ εἰ καὶ μηδὲν ἰῶ καταρτικὸς, τῆς προσθυμίας αὐτοῦ, καὶ τῆς προθέσεως εἵνεκεν ἐφαμοῦ ἑλέσθαι μόνον. Ὃ μὲν γὰρ ἐραπώτην τινὰ τῶν ὀηλικίᾳ ποιῆσαι, τοῦτο θαυμαστὸν οὐδὲν· ὁ γὰρ τῆς ἐραπίας νόμος τοῦτο ἀπαιτεῖ· οὗτος δ' οὐδεμίαν ὁρῶν αἰσχύνην ὑπεικόμενον, ἀλλὰ καὶ παλαιοῦ τοῦ κωλύοντος ἔχων (ⓒ γὰρ καὶ " ὁ ἀδελφὸς ἐπεστήμησε, ⓒ ὁ βασιλεὺς προῆς ὃ τῆς ηλικίας ἄωρον καὶ ὃ τῶν κινδύνων ἀφόρητον βλέπων, κατέζησε καὶ μόνον σκέλους λέγων· Οὐ δύναμαι πορθιεῖσθαι, ὅτι σὺ παιδάριον εἶ," αὖθις δ' αὖθις πολεμικῆς σκληρότητος αὐτὸ) ἀλλ' ὅμως οὐδεμιᾶς αὖθις ἐλαχύνης προφάσεως, οἴκοθεν καὶ πρὸ ἑαυτοῦ Δαγὼ μαρτυρὴς ἡσίῳ ζήλῳ καὶ τῷ τῆς πατρίδος ἔρωτι, ὥσπερ προέβαινε μᾶλλον ἢ ἀνεθεώρας ὁρῶν, καὶ ὡς κύνας μᾶλλον ἢ στρατόπεδον ἀνθεῶπων ποδῶν μέλλων ἐλαύνειν, οὕτω μὴ ἀδίκως ὅτι οὐκ βαρβάρους ἔστεχε, καὶ τοσαύτην περὶ Ⓜ βασιλέα κηδεμονίαν ἐπεδίζατο τότε, ὡς καὶ προ τῆς πολέμου καὶ τῆς νίκης ἐπ' ὄψιν αὖθις κείμενον ἀπασῆσαι. οὐ γὰρ δὴ μόνον αὐτὸν τοῖς ἔργοις μὴ ζῶντα ὠφέλει, ἀλλὰ καὶ προ τούτου τοῖς ῥήμασι προεκάλει καὶ θαῤῥεῖν ἐπαγθὲν, καὶ χρησὰς περὶ τῶν μέλλοντος ἐλπίδας ἔχειν, οὕτω λέγων· Μὴ συμπεσέτω ἡ καρδία τοῦ κυρίου μου ἐπ' αὐτὸν, ὅτι ὁ δοῦλός σου πορεύσεται, καὶ πολεμήσει μὴ τῶν ἀνομοφύλων τούτων. ἆρα μικρὸν τοῦτο, εἰπέ μοι, Ⓜ μυσημίαν ἀναγκαίαν ἔχοντα, τὴν ψυχὴν ὑπιδοῦναι τοῦ ἑαυτοῦ, καὶ ὑπὲρ τῆς σκείνων ὠφελείας εἰς μίσους πηδῆσαι δοῦ πολεμίους, μηδὲν μηδέποτε πρὸ αὐτῶν θ' παθόντα; ἆρα οὐκ ἐδέ αὐτὸν μὴ ζῶντα διασῶσαι ὑπερφέρθην, καὶ σωτῆρα χοινὸν τῆς πόλεως ἀναγορεύειν, Ⓜ καὶ ὃ ἡμῖν τῆς βασιλείας, καὶ ὃ τῶν πόλεων ἑδαφος, ⓒ τὴν ἀποστόλων ζωὴν μὴ τὴν τὸ Θεοῦ χάριν ὑπομεῖναι; ποία γὰρ ζῶντος εὐεργεσία μείζων ἐστὶ σωθῆναι; ἢ γὰρ εἰς χεῖρας, οὐδὲ εἰς δύζαν ἢ δυναστείαν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν " αὐτὴν τὴν ψυχὴν τὴν εὐεργετικὴν κατέβατο, καὶ ὃς αὐτὸν " ἀνεκλέσατο τῶν τῆ θανάτου πυλῶν, καὶ τότε εἰς αὖθεσποτ ἦλθε, δι' ἐκείνου ἔζη λοιπὸν ὁ βασιλεύς, καὶ ἀπέλαυε τῆς ἀρχῆς. πόσιν οὖν αὐτὸν μὴ ζῶντα ἠμείλατο; εἰ μὴ γὰρ αὐτὸ τῆς τῶν καταρτωμάτων ἴδοι Ⓜ μεγέθος, ἢ δι' ἐκ Ⓜ τέφανος ἀπὸ τῆς αὐτοῦ λαοῦ κεφαλῆς ὅτι τὴν τὸ Δαυὶδ ἔθηκεν, " οὐδέποτε τὸν ἀξίαν ἐπεδίδωκως, ἀλλὰ ὃ πλέον ἐφείλων. ἐκείνος μὲν γὰρ τὴν ζωὴν καὶ βασιλείαν αὐτῷ ἐχαρίσατο· οὗτος δ' βασιλείας αὐτῷ παρεχωρῆν ἔμελλε μόνης. πλέον ἀλλ' ἰδωμεν αὐτοῦ τὰς ἀμοιβάς. τίνες οὖν ἦσαν αὐτῷ δι' ὑπερβολὰς εἶχεν αὐτὸν λοιπὸν,

χ. ὃς παῖπαν, ς

χ. κίνδυνον,

* ἰῶ

χ. οἱ ἀδελφοὶ ἐπεστήμησαν

χ. οὗτος

χ. ὠυτῷ
χ. κάλεσεν

χ. αὐτὸν

πον, καὶ ὑπερβλέπειν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης. πῶς ἔτεκεν καὶ ὄχθῳ τί; ἀναγκαῖον γὰρ ἦν τῆς ὑποψίας τὴν αἰτίαν εἰπεῖν. σὺ δὲ μοι, ὅπερ αὖ εἶπή τις, ἐρεῖ δίκαιον. πῶς γὰρ τὴν ψυχὴν χαλεπαίνομεν, καὶ τὸ ζῷόν σωφρονίζομεν, ποία δικαίας ὑποψίας πρόφασις ἐστί; πλὴν ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν αἰτίαν τὴν ἔξοδος ἴδωμεν, ἵνα μάθητε, ὅτι καὶ τῆς νίκης ὀρθῶς ἔλαβον, καὶ ὄχθῳ ζῶντα πάλιν δίκαιος ἦν, διὰ ἅπερ ὑπεσχέθευσεν καὶ ἐπεβούλευτο μὴ ζῶντα. τίς ἦν ἡ αἰτία τῆς ὑποψίας ἐκείνης; ὅτι τὸ βαρβαρικὸν κεφάλαιον ἔλαβε, καὶ πάλιν ἔφυγεν ἔχων ἐπαγγελίαν, ἐξῆλθον οἱ χορεύουσαι, φησίν, ᾄδουσαι καὶ λέγουσαι· Ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, καὶ Δαβὶδ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ. καὶ ὠργίσθη Σαοὺλ, καὶ ἐν ὑποψίᾳ τὸν Δαβὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ ἐπέκεινα. πῶς ἔτεκεν, εἰπέ μοι; μάλιστα μὲν γὰρ εἰ καὶ ἀδίκως ζῶν ἐλέγετο, ὅμως οὕτως ἔδει αὐτὸν ἀπερρῶσθαι ἤδη, ἀλλ' ἀπὸ τῶν γεγενημένων πάλιν εὐροιμεν αὐτοῦ μαλθακίαν, καὶ ὅτι μηδενὸς ἀναγκαίου ὄντος, μηδὲ βιαζομένου, ἐξ οἰκείας εὐνοίας τοσοῦτον ὑπέμεινε κίνδυνον, μηδὲν μηχανήσασθαι λοιπὸν ὑποπτεύειν ἔδει αὐτὸν ποιεῖν. νυνὶ δὲ ἡ μὲν δίκαιον εἶχεν αἰ εὐφημίαι. καὶ εἰ χρή τι θαυμαστὸν εἰπεῖν, τὸν Σαὺλ ἐμισήσαντο μᾶλλον, ἢ τὸν Δαβίδ, ζῶντα λέγουσαι· ἐπάταξε Σαοὺλ ἐν χιλιάσιν αὐτοῦ, Δαβὶδ δὲ ἐν μυριάσιν αὐτοῦ. Ἵνα οὖν ἀγαθυνάτῃ, ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ. Ἵνα οὖν ἀγαθυνάτῃ, ὅτι ἔδωκεν αὐτῷ· εἰ μὲν γὰρ ἐπὶ τοῖς στεφανίταις ἐλύπει, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀμαλήκ, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Μωαβίτιδος, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀμμανίτιδος, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀμορραίας, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀσσυρίας, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀραβίας, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀμαζονίδος, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Αἰθιοπίας, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Λιβύης, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἑσπερίας, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Κελτικῆς, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Βρεττανίας, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰβηρίας, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰλλυρίας, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Μακεδονίας, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Θετταλίας, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Θρᾴκης, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Σκυθίας, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀσίας, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Βιθυνίας, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἑλλησπόντου, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, καὶ ἐπὶ τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀσίας

τα ἐκτεθημωμένον καὶ ἄγριον καταδέεσθαι τὴν ἔξοδον, καὶ ἀπαλλαγῆναι τῆς βασιλείας; ἀλλὰ τοῦ ὠμοῦ ἐκείνου καὶ ἀπηνοῦς θηρίου τὴν ἐπιείκειαν ἐπέστησεν· ἀλλὰ πῶς ἄπεμπτα ἀποτυφλωθεὶς, καὶ τὴν βασιλείαν πλέον ψυχῆς ὀπτῆδος, αὐτελῆ αὐτὸν ὀπτιχειρεῖ· καὶ τί ποιοῦντα; (τοῦτο γὰρ δῆλον ὃ μεῖζον καὶ θαυμαστόν) φάλλοντα καὶ καταψάλλοντα αὐτὸ τὸ μαγίδιον. Δαβὶδ δὲ φάλλε a. Bασ. in. 1.

τὴν χλεύην αὐτοῦ, φησὶν, ὡς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ τὸ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ Σαούλ. καὶ ἦρε Σαοὺλ τὸ δόρυ, καὶ εἶπε· πατάξω ἐν Δαβὶδ, καὶ [ἐπάταξεν] ἐν τῷ τοίχῳ, καὶ ἐξέκλινε Δαβὶδ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ δίς. ἆρα δὲ ἔχοι ταῦτα πεῖναν ἀφροσύνης; ἆρα δὲ καὶ τὰ μὴ ταῦτα; ἀρτὶ τῶν πολεμίων ἀπολωλότων, καὶ τῆς πόλεως ἑαυτῷ ἀνακτησαμένου, καὶ πρώτων θυτηρίων ἐυρόντα, τὸν εὐεργέτην καὶ σωτῆρα καὶ τῆς ἀγαθῶν σκεύων αὖθις ἀμέλειν ἐπεχείρησε φάλλοντα. καὶ οὐδὲ τῆς βιαιρεσίας ἡ ὑποψία τὸν μεμηνότα καὶ προπαίοντα κατεῖχεν ἐκφυγεῖν, ἀλλὰ καὶ ἅπαξ καὶ δὶς ἐκόπτησε, βουλόμενος ἀμύνασθαι, καὶ τοιαύτας αὐτῷ τῶν κινδύνων ἐκ ἀμοιβὰς ἐδίδου. καὶ πολλάκις τοῦτο ἐποίησε, καὶ οὐκ ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ· ὁ γὰρ ἅγιος ἐκφυγὼν καὶ μὴ ταῦτα πάντα ἐλθὼν ἐκ ἐκείνου δεσπότου, καὶ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας αὐτοῦ κινδυνεύων, καὶ πρὸ τοῦ πολέμου ἐν τοῖς πολέμοις ἅπασι, καὶ τὸν ἑαυτῆς δρόμους ἐν σφαγεῖα τοῖς οἰκείοις κινδυνίοις, καὶ οὐ τὸ ῥήμασιν, ἵνα ἐν προφάσει τὴν ἀγριότητα ἐλύπησε τὸν ἄγριον ἦθος ἐκφυγόν, ἀλλὰ πηδῶντα εἶχε καὶ ἐπαίνους, καὶ ὃ ἐκείνου αὐτῷ τῆς νίκης ἔπαθλον ἡ λαβοῦν, ἀλλ' ἀποστρηνεῖς μισθὸν τῶν κινδύνων ἐκείνων, οὐδὲ λόγῳ ποτὲ ἐκείνα λέσειν, οὐ τοῖς φραπώταις, οὐ τῷ βασιλεῖ. οὐ γὰρ ὅτι μισθῷ ταῦτα ἐπράττεν αἰδέσπινα, ἀγαθὰ τῶν ἀῤῥάγων ἐκδεχόμενος ἀμοιβῶν. καὶ οὐ τάχα μόνον ὅτι ὃ θαυμαστὸν, ὅτι οὐκ ἀπήντησε μισθὸν, ἀλλ' ὅτι καὶ διδόμενον διεκρούσατο. Διὰ πολλῶν ταπεινοφροσύνης ἐπαθλον λεῖ. ὅπερ γὰρ ὁ Σαοὺλ πάντα κινδῦ καὶ πραγματευόμενος οὐκ ἴσχυσεν αὖθις ἀμύνασθαι ῥάπτει Δαβὶδ τὸ γάμου δόλον, καὶ κρυπτὸν πῦρ ἐπενοεῖτο καὶ ἐθνῶν ὄπτιοφθαλμὸν ἐξόπον. Οὐ γὰρ βάλεται, φησὶ, ὁ βασιλεὺς ἐδνα, ἀλλ' ἢ ἑκατὸν ἀκροβυστίας ἐκδικῆσαι εἰς οὗ ἐχθροὺς τοῦ βασιλέως. ὃ γὰ λέγει, τοιοῦτόν ἐστιν· αἰδελέ μοι, φησὶν, ἑκατὸν ἀνδρόπτους, καὶ τοῦτο αὐτὸ τῶν ἐθνῶν ἔσται μοι. ταῦτα γὰ ἔλεγε βουλόμενος αὖθις προφάσει τὸ γάμου προβαλεῖν τοῖς ἐχθροῖς. ἀλλ' ὅμως ὁ Δαβὶδ κατὰ τὸν αὐτὸν τρατήτατα τὰ προστάγματα κρίνων, διεκρούσατο γάμον, οὐ Διὰ κίνδυνον, οὐδὲ Διὰ τὸ φόνον τῶν πολεμίων, ἀλλὰ διὰ τὸ νομίζων αἰσχρὸν ἑαυτῷ εἶ τῆς προῖς ἐχθροῦ συγγενείας, καὶ ταῦτα προῖς τοῦ δούλους αὖθις λέγε τὰ ῥήματα· Εἰ κοῦφόν ἐστιν ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ὀπτιγαμβρεῦσαί με τῷ βασιλεῖ; a. Bασ in xi.

ἐγὼ ὁ ἀνὴρ ταπεινὸς καὶ οὐκ ἔντιμος. καὶ μὲν ὀφειλὴ τὸ προστάγματι, καὶ μισθὸς καὶ ἀνταπόδοσις τῶν πόνων. ἀλλ' ὅτως ἐν στενοτεμμένῳ ἔχων τὴν καρδίαν, ὡς μὴ τοσαῦτα καταρτῶμαι ἐν λαμπρᾷ ὅτω νίκῃ ἐν ὑπαίθρῳ ὁμολογημένῃ, ἀπάξιον εἶ νομίζειν τὸ λαῦδι ὀφειλόμενον αὐτῷ μισθὸν· καὶ ταῦτα ἐνόμιζε, πάλιν μέλλων κινδυνεύειν. ὅπερ ὁ τῶν πολεμίων ἐκράτησε, καὶ τὴν θυγατέρα ἔλαβε τοῦ βασιλέως, πάλιν ἐψυλεῖο ὁ Δαβὶδ, ἐν ἐζήτει Σαοὺλ τὸ παπάζειν αὖθις ἐν τῷ δορατι, ἐν ἐπάταξε, ἐν ἐξέκλινεν a. Bασ. 18. 1.

ὁ Δαβὶδ, ἐν ἐπάταξε ὃ δόρυ ἐν τῷ τοίχῳ. Ἵνα οὖν αἱ ἐν τῶν σφίδρα φιλοσόφων ἐπιταμιῶν εἰς θυμὸν ταῦτα ἐξεύεγκε, ἐν εἰ μηδὲν ὕπερεν, τῆς οἰκείας προνοούσα ἀσφαλείας ἔπεισεν αἰεὶ τῷ ἀδίκως ἐπιβουλεύοντα; οὐδὲ γὰρ φόνος ἐ προῖμα λοιπὸν ἦν, ἀλλὰ ἐν ὕπα ὃ μέλλον τὸ νῖμα [πότε] ἐπαφανεῖν ἤμελεν. ἐκφυγὼν μὲν γὰρ ὀφθαλμὸν δυπὶ ὀφθαλμοῦ ἐξορυτῆσαι ἐκέλευεν· οὐτ' ἂν εἰ ἐν ἐσφαλεῖεν, δυπὶ τελεῖν φόνον εἶα ἐπιχάζειν, τελεῖν φόνον οὐδεμίαν ὕλλοσιν ἐχόντων προφάσιν. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν τούτων ἐπεχείρησεν, ἀλλ' ἡρῷο φυγεῖν μᾶλλον, ἐ τῆς παπῷας οἰκίας" ἐκπεσεῖν, ἢ πλουσίης ἐξ), ἐν δραπετεῦσαι, ἢ ἁλαπτωρεύσασθαι τὴν ἀναγκαίαν παρεῖξιν ἔσωσεν, ἢ τῷ βασιλεῖ χθεσθαι σφαγῆς ἄξιος. οὐ γὰρ ὅπως ἑαυτὸν ἐκδικήσειεν, ἀλλ' ὅπως ἐκφυγὸν ἀπαλάξειε τὸ πάθους

χ. ἀπίδεως

χ. γυναικίας

χ. οἰκειοῦται

ἐσώπησ. διὰ τοῦτο πᾶσι ὀφθαλμοῖς ἑαυτὸν ἐπεξήγαγε τῇ ἐξόδῳ, ὥστε ἐπισύραι Ⓜ ὄγκον, ἐκ καταξειλαι τὸν φλεγμονῆν, ἐκ ἀδημονῆσαι τὸ βασιλείας, βέλπον ἐμέ, φήσας, ἁλαπωρεῖσθαι ἢ μελέα παχὺν δεσπ, ἢ τοῦτον αἰδίκου σφαγῆς ἀδικῶ τῆ Θεῷ κρίνεσθαι. ταῦτα μὴ μόνον ἀκούωμεν, ἀλλὰ ἐκ μιμώμεθα, ἢ πόντα ἐπανιόντες ἢ παῖδ ἢ πάχῃ, ὥστε ἀπαλλάξαι σὺν ἐχθροὺς τῆς ψυχῆς ἡμᾶς ἀπεχθείας. ἢ μὴ τοῦτ ζητῶμεν, εἰ δικαίως, ἢ αἰδίκως ἐχθροὺς ἡμᾶς ἀπεχθάνοιτο, ἀλλ' ὁκῆνο μόνον, ὅπως μὴ μικρὸν κἀγὼ ἡμεῖς ἐ- χ. μιλ
χθραίνειν. ἢ γὰρ οἰα ἐξῆς τοῦτο σκοπεῖ, ὅπως ἀπαλλάξειε τὸ νοσήματος Ⓜ κάμνοντα. οὐκ εἰ δικαίως, ἢ αἰδίκως τὸν ἀρρωσίαν ἑαυτῷ ἐπεσπάσατο. ἢ σὺ τοίνυν ἰατρὸς εἶ τοῦ λελυπηκότος· εἰ ζητῇ μόνον, ὅπως αὐτοῦ τὸν ἀρρωσίαν αἰρήσῃ· ἢ ὁ μακάριος Παῦλ ἐποίησε, πολλὰν δὲ τὴ πλούτου, ἐρημίαν αὐτὴ παρεῖδε, πόνους ἢ κινδύνους αὐτὴ τῦφῆς ἢ αἰδίας, φυγὴν δίωξιν ἔπαθε τῆς οἰκοι μοῖρας ἐλήλυθε, ἵνα ὁκῆνο ἀπαλλάξῃ τῆς πολλοῦ ἑαυτὸν ἀπειθείας ἢ ἐχθρας. ἀλλ' οὐδὲ ὕτως ἐκέρδανεν ὁ Σαοὺλ, ἀλλ' ἐδίωκε ἐκ πόντα χοῦ βαίνει ζητῶν Ⓜ κἀδικητὰ μὲ οὐδὲν, αἰδικηθεὶς ἢ παθὼν, ἢ μελέα αὖθ' ὑπὸ τοῦτον ποιήσασθαι ἀγαθὸ·
a Βασ. κδ. δ. ἢ οὐκ εἰδώς, εἰς αὐτὰ λοιπὸν τὸν Δαβὶδ ἐμπίπτοντα τὰ δίκτυα. Ην γὰρ ὁκῆνο σπήλαιον, φησὶ, ἢ εἰσῆλθε Σαοὺλ παθασκυβάσασθαι. ἢ Δαβὶδ ἢ Ⓜ ἄνδρες αὐτοῦ ὁ ὧν σπηλαίῳ ὧν ἐσωτέρω ὁκάθητο. ἢ εἶπον Ⓜ ἄνδρες Δαβὶδ πρὸς αὐτὸν· ἰδοὺ ἡ ἡμέρα, καθὼς εἶπε Κύριος, ἰδοὺμι Ⓜ ἐγὼ δίδωμι σου εἰς τὰς χεῖράς σου, ἢ ποιήσεις αὐτῷ ὃ ἂρεστὸν ὁφθαλμοῖς σου. ἢ ἀνέστη Δαβὶδ, ἐκ ἀφῆλε ὃ παρυγίον τῆς ἱματίδος Σαοὺλ λαθραίως. καὶ μετὰ ταῦτα ἐπάταξε Ⓜ Δαβὶδ ἢ καρδία αὐτὸ, ὅτι ἀφῆλε ὃ παρυγίον τῆς ἱματίδος. ἐκ εἶπε Δαβὶδ πρὸς τοὺς ἄνδρας αὐτοῦ· μηδαμῶς μοι παθὰ Κυρίου ποιήσαι ὃ ῥῆμα τοῦτο τῷ κυρίῳ μου, τῷ χεισῷ Κυρίου, ἐπενεγκεῖν τὸν χεῖρά μου ἐπ' αὐτὸν, ὅτι χειρὸς Κυρίου ὗτος. ἐπέσεισε τὸν δίκτυα τετραμμένα, καὶ ὃ ἦθος μια σκαπτιλημμένον, ἢ Ⓜ κωνηγέτλι ἐσῶται, ἢ πόρρω ἐγκελευομένους βαπίσαι ὃ ξίφος ἐἰς ὃ τὸν πολεμίου ζηθος· ἵνα μοι λοιπὸν τὸν φιλοσοφίαν, ἵνα τὸν πάλιν, τὸν νίκλν, Ⓜ τέφανον. ἢ γὰρ σάβῃσι ἐν ὃ σπήλαιον ἐκφὸ, ἢ πάλη θαυμασὴ τῆς ἐλίνεο ἢ παθαδέδεος. ἐπάλαιε δὲ ἢ ὁ Δαβὶδ, ἐπύκτευε ὃ ὁ θυμὸς, ἢ ἔπαθλον ὁ Σαοὺλ ἔκειτο, ἢ ἀγωνοθέτης ἐὼ ὁ Θεὸς· μᾶλλον ὃ οὐ πρὸς ἑαυτὸν μόνον ἢ τὸν ὑπηθυμίαν τὸν ἑαυτῷ ἐὼ αὐτῷ ὁ πόλεμος, ἀλλὰ ἢ πρὸς τὸν πρόνοιαν γραπτώσας. εἰ γὰρ δὲ φιλοσοφῆν ἤθελε ἢ φείδεσθαι τῶ λελυπηκότος, εἰκὸς ἐὼ ἢ διδοικέναι αὐτὸν ἐκείνοις, μήποτε ἢ συγκόψωσιν αὐτὸν ὁ τῷ σπηλαίῳ, ἀπὸ λυμεῶνα ἢ πρόδοτλν αὐτὸν ὅλῳ τῆς αὐτῆ σωτηρίας, ἢ τοῦ χειροὶ ἐχθροὶ αὐτῆ δῆμοσίζοντα. ἢ γὰρ εἰκὸς ἐὼ ταῦτα κἀ δῆμοιόν ἔχειν αὐτῆ δυσχερέστατα λέγλν· πλανᾶται ἢ φυγαδεὺς ἐλθόμενος ἡμῖς, καὶ οἰκίας ἢ πατρίδος, ἢ τῆ ἄλλων ἀπόντων ὀλιγωρῶν, καὶ τῆ δυσχερῶν σοι παίτων ὁκοινωνήσαντα· καὶ σὺ τῆ κακῆν τύραν τὸν αἰτίον ἐἰς χαίρεις λαβὼν ἀφεῖναι δῆμονῆ, ἵνα μηδέποτε τῆ κακῆν τύραν ἡμᾶς ἀναπνεύσωμεν; ἢ τοιοῦτόζων τὸν ἐχθρὸν δῆμόσιον, πρόδηλος σὸν χ. καὶ σωμ.
φίλοις; καὶ τὸ ταῦτα δίκαια; εἰ γὰρ ἑαυτῷ κατὰ φεισῆς σωτηρίας, ἀλλὰ τὸ ἡμετέρας φείσῃ ψυχῆς. ἢ λυπεῖ σε ἐκ προελθόντα, σὸν μάνησαν τῆ κακῆν ὧν ἔπαθες πρὸς αὐτὸ; δῆμόσιον μέλλοντα ἀφέλε, ἵνα μὴ μείζονα ἢ χαλεπώτερα ἐπισπῶνται κακά. ταῦτα γὰρ εἰ μὴ τοῖς ῥήμασιν ἔλεγεν, ἀλλ' ὅμως τῷ δῆμοσίᾳ ἐλογίζοντο ἢ ταῦτα, καὶ τάχα πλείονα ἔπρεπε. διὸ σὸν τάχα ὁ δίκαιος ὁκῆνος ἐπελογίζετο, ἀλλ' εἰς ἐὺ ἐβλεπε μόνον, ὅπως Ⓜ τῆς ἀνέξικακίας ἀνασώσασθαι δύναιτο τέφανον, ἢ φιλοσοφῆσαι φιλοσοφίαν ἵνα κρείττονα καὶ παθαδέδεον. σὸν γὰρ ἐὼ ὕτω θαυμαστὸν, εἰ μόνος ὢν ἢ καθ' ἑαυτὸν ἐφείσατο τῶ λελυπηκότος, ὡς τοιοῦτον παθαδεδεῶσθαι, ὅτι πρόσωπον τῆ ἑτέρων αὐτῷ τοῦτο ἐποίησεν. ἡ γὰρ τῆ γραπτῶν ἐκείνων πρόνοια διπλοῦν ἐμίσγετο τῇ φιλοσοφίᾳ ὃ κάλυμα. πολλάκις γοῦν αὐτοὶ κρίνουσιν ὀργλὼ ἀφῆναι, ἢ συγχωρῆσαι τὰ πεπλημμεληκότα τινὶ, ἐπειδὰν ἴδωμεν ἡμᾶς χ. δ. πα

ἵνας παρεξωμόσας ἡ διαγράφησε, πῶς ἡμεῖς καταλύσωμεν κρίσιν τοῖς ἐκείνων ἀδικουμένοις λόγοις. ἀλλ' ὁ μακάριος ἐκεῖνος τοῦτο οὐκ ἔπαθεν, ἀλλὰ καὶ μετὰ τοῦ δικαίου καὶ μετὰ συμβουλῆς ἦλθε τὴν οἰκείαν ἀφαιρούμενος ψῆφον. καὶ οὐ τοῦτο μόνον δῆλον ἐστὶν ὃ ἐκ τούτων, ὅτι μὴ τὰς παρ' ἑτέρων προσπέμπων συμβουλὰς, οὐδ' ὅτι αὐτὸς οὐκ ἐβούλετο, ἀλλ' ὅτι καὶ αὐτὸς αὐτῷ φιλοσοφῆσαι προσκέκλασται. μέγα μὲν γὰρ ὃ καὶ αὖθις ἵνα τὴν οἰκείαν ἐκδικήσηται παθὼν· πολὺ δὲ μεῖζον ὃ μὴ ἑτέρους διωνθῶσαι πρόσω, τοῦ αὐτοῦ αὐτῷ κτήσασθαι νόμου· καὶ ἑτέρους, οὐκ ὀλιγοικίας ἀνθρώπους καὶ μετρίους, ἀλλὰ τραπώσας καὶ πολεμεῖν μεμαθηκότας, καὶ τοῖς πολλοῖς ἀπιγραικόσας πόνοις, καὶ μικρὸν ἀναπνεῦσαι ὀλιγωμοιῶντας, καὶ εἰδότας ὅτι τῆς κακῶς ἡ λύσις πᾶσα ἐν τῇ τὰ πολεμίου σφαγῇ τότε ἔκειτο· οὐ μόνον ἡ λύσις κακῶν, ἀλλὰ καὶ μείζων κτῆσις ἀγαθῶν. (χ. κακῶν.) διὸν γὰρ σκώλυεν, ἐκείνου σφαγέντος, ὀλίγου τοῦτον οὐθένος ἀφελοῦσαι τοῦ βασιλείαν. ἀλλ' ὅμως ποσάκις ὅταν τῆς παρεξωμότων τοῦ γράπωσι, ἵζουσιν ὁ ἡγεμὼν σκῆπτρον πρώτων καθεζόμενα τύπτων, καὶ πόσας φείσασθαι τὰ πολεμίου. ἄξιον δὲ καὶ αὐτῆς ἀκοῦσαι τῆς γραπωθείσης τῆς συμβουλῆς. ἡ γὰρ κακουργία τοῦ ἀνθρώπου δεινὸν καὶ ἀπείπερ τῆς τοῦ δικαίου δείκνυσι γνώμης. διὸ γὰρ εἶπον, ἰδοὺ ὁ μειράκιόν ἐστι ἀφηβὴς κακὸς, ὁ τῆς σφαγῆς ὀλιγωμήσας τῆς σῆς, ὁ καθεύδων ἡμᾶς τοὺς ἀκηκοότας δήποτε· ἀλλ' ὅτῳ σωφρόνως ὅτι πρώτων τύπτων ἐκαθέζετο, καὶ τῶν εἰς αὖθις ἡμέρα τημῶν οὐ πολὺ ἐποιεῖτο ψῆφον λόγων, δῶδεν αὐτῷ τὴν ψῆφον φέρεσιν, Ὁ Θεὸς αὐτὸν παρέδωκε λέγοντες, ἵνα τὴν σχεῖδεν αἰδεσθεὶς κείσιν ἑτοιμότερον ὀλίγου τὴν σφαγὴν ἔλθῃ. μὴ γὰρ σαύτοῦ ἐκδικεῖς, φησι; τῷ Θεῷ δίκαιον καὶ ὑπηρετεῖς, ὃ τὴν ἐκείνου ψῆφον κυρεῖς; ἀλλ' ὅσῳ ζῶν ἔλεγεν, τοσούτῳ μᾶλλον ἐφείδετο. ἴδε γὰρ τὸν ὅτι ὁ Θεὸς αὐτὸν αὐτῷ παρέδωκε, ἵνα πλείονος ἀδόκιμήσεως αὐτῷ ἀφέλῃ· (χ. φησάσης.) φησίν. καὶ σὺ τοίνυν ὅταν ἴδῃς ἐχθρὸν εἰς τὰς χεῖρας ἐμπεσόντα τὰς σὰς, μὴ νόμιζε πηρεῖας, ἀλλὰ σωτηρίας εἶναι κηδεμόν. [ἀφ' οὗτο] τότε μάλιστα φείδεσθαι δεῖ τῶν ἐχθρῶν, ὅταν ἀὐτῶν ἡμῶν κύριοι. ἀλλ' ἴσως εἴποι τις ἄν· ἡ πάλαι ἡ παλαιῶν ἡμῶν ἡμῶν κύριον φείσασθαι; πολλοὶ γὰρ καὶ ἄλλοι βασιλῆς πολλάκις ὅτι τὸν ἐχθρὸν ἐλθόντας, * τοῦ πάλαι λελυπηκότας λαβόντες, ἀνάξιοι αὐτῶν εἶναι νόμιζε ὀργῆς ὅταν τοσούτῳ δίκαιοι ἀπαιτῆσαι τῶν πεπλημμεληκότων, καὶ ἡ τῆς ἐξουσίας ἀσελγοῦσα καταλλαγῆς ὑποθέσεις γένοιτο. (χ. ἰδίαν.) ἀλλ' οὐ ζῶν τοῦτο ἐποίησεν τοιοῦτόν ὄντα· εἰπέν. οὐ γὰρ ὅτι τὸν ἐχθρὸν ἀνῃρηκὼς ὁ Δαβὶδ, οὐδὲ τὸν βασιλέα ἀπολαβὼν, καὶ Σαοὺλ κατὰ χεῖρας ἔχων, ὅτως ἐφείσατο· ἵνα μή τις εἴπῃ, ὅπ ὃ τῆς ἀρχῆς μέγεθος τὴν ψυχὴν ἀξέλυσεν, ἀλλ' εἰδὼς ὅπ ἀμαθεῖς τοὺς αὐτοὺς ὅτι δήσεται πάλιν, καὶ εἰς μείζονας ἐμβαλεῖ τὸν κινδύνους, οὐδὲ οὕτως ἀπέκτεινε. μὴ δὴ τῶν σκείνοις πολλαπλασίονα. σκῶμοι μὲ γὰρ ἀσφαλὲς ὃ ἐκέχρυσι ἔχοντες τῆς μετὰ ζῶσα ἀδείας, εἰκότως φείδεται· (χ. καὶ ἐκ τοῦ ἐχθρὸν ἡ πλέμιον ἀείνοει ἐν τῷ αὖθις, ὁδὲ) σῶν ἡ μέλλων τὸν ἐχθρὸν καθ' ἑαυτὸν ἀφίνειν, καὶ πολεμίου ἑαυτὸν σώζειν. οὐδὲ οὕτως αὐτὸν ἠφίνισε, καὶ ζῶν τα πολλὰ ἔχων τὰ ὡς ἐχθρὸς τὸν σφαγὴν αὐτὸν ζῶντα ὠφελίσας. καὶ γὰρ ἡ ἐρημία τὴν βοηθοῦσαν τῷ Σαοὺλ, καὶ ἡ παραίνεσις τῶν γραπωθέντων, καὶ ἡ μνήμη τῶν προελθόντων, καὶ ὁ φόβος τῶν μελλόντων, καὶ ὃ μηδὲ σφαγὴν κρίνεσθαι λοιπὸν ἀποκτείναντα τὸν ἐχθρὸν, ὃ ὃ μὴ τὸ φόνον τοῦτον διώκαθαι τὸν νόμον ἐπαφῆκεν, καὶ πολλὰ ἕτερα πλείονα τούτων εἰσάγετο καὶ ἀναγκάζει ἀφῆσαι ὃ ξίφος εἰς σκείνον. ἀλλ' οὐδενὶ τούτων εἶχεν, ἀλλ' ἐμνεν ὥσπερ τις ἀδάμας, ἀκίνητον τὴς φιλοσοφίας ἀγκυρίου τὸν νόμον. εἶπα ἵνα μὴ λέγῃς ὅτι οὐδὲ ἔπαθέ τι τοιοῦτον, εἰκὸς ἦν, ἀλλ' ἀναισθησία ὃ γινόμενον ἦν, ἀχὶ φιλοσοφία, ὅσα πάσῃ ἀγελωδεῖς σκαρτέρησεν. ὅλι γὰρ αὐτῷ διήκεσε τὰ κύματα τῆς ὀργῆς, καὶ πολλὴ τῶν λογισμῶν σκινὴ ἦν ἡ ζάλη, καὶ τὸν χαμῶνα ἐκλείνε τῷ φόβῳ τὸ Θεοῦ, καὶ τῶν διεκόσια ἐβάπτιζετο, ἐκ τῶν ἡμερῶν ὅτι ἰδίων. Ἀνέστη γὰρ, φησι, καὶ ἀφεῖλε ὃ περίχυσον τῆς διπλοΐδος Σαοὺλ λαθραίως. Εἶδες πόσος ἡ φόβος ἦν (α. Deut xxi.)

τῆς ὀργῆς ὁ χλιμών; ἀλλ' οὐ πρεσβλθε πρᾳότερα, οὐδὲ εἰρήκασιν ὃ ταπεινόν. ὁ γὰρ κυ-
α. Βασ. κδ. τ. Ἑρμῆς τοιγάρτοι ταχέως ἀφῆλθεν, ὁ δύστηνος λογισμός, γαλιλαίων αὐτὸν χλιμῶνος ἐπέπνον. Ἐπά-
ταξε γὰρ αὐτὸν, φησὶν, ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ καθάπερ σκιρτῶσα ἡ μαινόλβιον ἵππον, τὸ θυμοῦ διε-
χάπισε. τοιαῦται τῶν ἀνίων αἱ ψυχαὶ, πρὶν ἢ πεσεῖν, αἴσχυνται, πρὶν ἢ πρὸς τὸν ἁμάρτιαν
ἐλθεῖν, ἀναχαιτίζουσι, ὅπερ ἡ Φοινὶς καὶ ἐγκαπτωτὸς ἔφυσι ἐγκηρυγμα. καίτοι πόσου τῶ σώ- 5
ματος ἰῶ καὶ τῶ ἱματίου ὃ μέσον; ἀλλ' ὅμως ἴχνυσε μὴ προσελθεῖν πρᾳότερα, ἡ ἐσθῆτα αὐτῶ
ἢ τὸ πρόσωπον ἑαυτῆ κατεδίκασεν. ἐπάταξε γὰρ αὐτὸν ἡ καρδία αὐτοῦ, φησὶν, ὅτι ἀφεῖλε ὃ
περύσιον τὸ διπλοΐδος, ἡ εἶπε πρὸς τοὺς ἄνδρας, μηδαμῶς ἐμοὶ πρὸς Κυρίου, ἀλεὼς μοι
Κύριος, φησὶ. καὶ αὐτὸς εἰ βουληθείη, μὴ συγχωρήσαι μοί ποτε τοῦτο ἐργάσασθαι ὁ
Θεὸς, μηδὲ ὑπερτείνειν εἰς τοιοῦτον ἐλθεῖν τὸν ἀμάρτημα. ὅπερ γὰρ " οἶδε τὸν 10 χ. οἶδε
τοιοῦτον φιλοσοφίαν χρὴ τὸν ἀνθρώπινον ὑπερβαίνουσαν φύσιν καὶ τῆς ἀνθρωπ
δουλοπρεποῦς ῥοπῆς, ἡ μικροῦ δεῖ τραπῆναι πρὸς τὸν σφαγὸν, εὐχαιρεῖ λοιπὸν ὡς κα-
θαρεῦον τὸν Θεὸν αὐτῶ δηλαδὴ τῶν χείρα. τί ταύτης χρεία; ἀν' ἡ ψυχὴς ἡμερώτερον; ἀρα
ἀνθρωπον ἔλη τοῦτο ἐρεῦμεν, τὸν σὸν ἀνθρωπίαν φύσει πολυπαθῆ ἀχλεικῶ ὀδυνηξάμε-
νον; ἀλλ' οὐκ ἀν ἀπάνθρωπον ἡ θεῖον τόμεν. Ὡς γὰρ ἀν, εἰπέ μοι, ταχέως ἔλοιτο τοιοῦτον εὐ- 15
χῶν εὔχεσθαι τῶ Θεῶ; τί λέγω τοιοῦτον; μὴ καὶ εὔχεσθαι μὲ ὅσον τὸ λελυπηκότος τὶς
ἀν ῥᾳδίως ὑπομείνειε; καὶ γὰρ εἰς τοῦτο ἀνελωσίας ἐληλάκασιν ἡ πολλοὶ τῶν ἀνθρώ-
πων, ὡς, ἐπειδὴν ἀσθενήσωσι, καὶ μηδὲν δυνηθῶσι " κακὸν ποιῆσαι ἡ λελυπηκότα, αὐτὸν χ. κακοποιῆ-
ὅτι τὸν ἀμυνάμενον καλῶν ἡ Θεὸν, ἡ παρακαλεῖν δεῖσθαι αὐτοῖς ἐπὶ ξελθεῖν τοῖς ἠδικηκόσιν. σαι
οὕτω ὃ ὥσπερ οὐκ ἀρκεῖ τοῦ μεῖζον πᾶσιν οἰκείοις καὶ ἀπειναμένοις πειομένοις τὸν εὐχὴν, παρα- 20
καλεῖ μὴ δίκαια ἐπὶ ξελθεῖν, οὕτω λέγων· μὴ μοι γένοιτο παρὰ Κυρίου ἐπενεγκεῖν τὸν
χεῖρα μου ἐπ' αὐτὸν, ὡς πρεῖ γε οὐ τῶ πολεμίου ἀρχαγόμενος, ὡς πρεῖ γνησίου παιδός. καὶ
ὁ μόνος ἐφείσατο, ἀλλὰ ἐ ἀπολογεῖται τὸν χεῖρ' αὐτῶ σεσωτῆσθαι. καὶ ὅσα πῶς σεσωτας
καὶ σοφῶς. ὅπερ γὰρ τὸν βίον αὐτῶ διορθωσόμενος, οὐδὲν εὐλειπει ἀγαθὸν, οὐδὲ ἐ ἔχει εἰπεῖν, 25
ὅτι οὐκ ἠδίκημεν πρὸς αὐτὸ, οὐδὲ ὕπαθον κακῶς (ἐμαλλον γὰρ αἰτιφιλεῖας τύπτοις ἡ γρα-
πτόμενα πρόποτας, ἡ τῇ πείρᾳ μαθόντες αὐτῶ τὸν ποιητὴν) ἀλεύρηται ἑτέρωθεν ζητῶν ἀ-
πολογίαν εὐπρόσωπον εὑρεῖν. ἐξὸν οὐκ ἴχνυν ἀπὸ τῶ βίου, οὐδὲ ἀπὸ τῶν ἔργων τῶν ἐκεί-
νου τοῦτο ποιῆσαι, ὅτι τὸν τιμιλὸν τὸν ἐκείνου κατέφυλλ εἰπεῖν, ὅτι χειρὸς Κυρίου ἐστί. 30
τί λέγεις, φησίν; ὅτι μαργὸς ἡ παμμίαργος καὶ μυείων γέμων κακῶν ἡ τα ἑξαπα ἡμᾶς ἀφε-
θείς; ἀλλὰ βασιλεὺς, ἀλλὰ ἀρχὴν, ἀλλὰ τὸ πρεσβεύσαι τὸ ἡμετέρου ἐκλελοιπ. ἡ γὰρ εἶπε,
βασιλεὺς, ἀλλὰ τί; ὅτι χειρὸς Κυρίου ἐστὶν, οὐκ ἀπὸ τῆς κάτωθεν τιμῆς, ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἄ-
νωθεν, ψήφου ποιήσας αἰδέσιμον. καταφεύγεις τὸ σεσοδούλου, φησὶν; αἰδέσθητι ἡ
δεσπότου. " Ἀφεπύη τὸ κελεστιπιλίον; φοβήθητι τὸν χλεστοποιήσαντα. Εἰ γὰρ ἐδὲ χ. διεστείλατο
ἀρχοντας τότους ἐδὲ ἀπὸ " βασιλέως χλεστοποιουμένους, καὶ ποιητὴ, καὶ κλέσται, καὶ λη- χ. βασιλέα
στὰ, καὶ ἄδικοι, καὶ ὁποιῶν ὧσιν ἕτεροι, δεδίκασμαι ὃ πεφείκασμεν, οὐ δῆτα τὸν πονηρίαν κα- 35
θαρεύοντες αὐτῶν, ἀλλὰ δῆτα τὸ ἀξίαν τῶ χλεστοποιήσαντος δυσωπούμενοι· πολλῶ μᾶλλον
ὅπου τῶ Θεοῦ χρὴ τῶτο ποιῆν. ὅπου πρέλευσιν αὐτὸν, φησὶ, τῆς ἀρχῆς, οὐδὲ ἰδιώτην ἐποί-
ησε. μὴ τοίνυν τὸν " ζῆξιν ἀπατηθῶμεν, μηδὲ τῇ Θεῶ πολεμῶμεν, ὃ ἀπασκλικὸν ἐκ- χ. ἀξίαν
να ἀφ' τῶν ἔργων ὑπόδειγμα νόμοι· ὅθ' Πᾶς ὁ ἀνθρωπούμενος τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τῶ Θεοῦ δῆλα-
Ρωμ. ιγ. β. γῇ ἀνθεστηκότες ἑαυτοῖς κρίμα λήψονται. ὑμῖ χειρὸν ὃ αὐτὸν σκάλει μό- 40
νον, ἀλλὰ ὃ ἐαυτῆς κύειον. οὐ τῆς τυχούσης ὃ φιλοσοφίας ἐστὶ, ὃ ἡ ἐμφρὸν τοῖς τῆς πίμης
ὃ τῆς θεραπείας ὀνόμασι προσιπεῖν. ὃ τῶτο ὡδὶ πάλιν ἀφ' ὧν ἕτερόν πάρεσιν, ἴδοι τις ἂν
ἡλίκον ἐστί. πολλοὶ γοῦν ἑαυτῶν ἐμφρονεῖς ὑδὲ ἀπὸ γυμνῶν ὃ ψιλῶν τ ὀνομάτων καλῶν
ἀνέχονται, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρων πολλῶν ἐχόντων κατηχείδιν, τ μαργῶν, ἡ μαγόμενον, ἡ ἀζε-
σκλίζα,

σηκόζε, τ' ὀδηπαίονζε, τ' λυμεῶνα, καὶ ἕτερα πολλὰ τοιαῦτα συνειργασμένος, οὕτω προσαγορεύοισι θεὸν ἐχθρός. καὶ ὅπερ τοῦτο ἐστὶ ἀληθές, οὐ πόρρωθεν, ἀλλ' ἐπιθὲν οἷσι σοι ὀδηδήμα ἐσ' αὐτὸ τοῦτο τοῦ Σαοὺλ. τὸν γοῦν ἅγιον τοῦτον Δαβὶδ τίνι πολλῷ ἀπειρῆσθαι οὐχ ὑπεμείνε· ἀλλ' ἐκ τοῦ οἰκείου καλεῖ ὀνόματος, ἀλλ' ἀθυμογύρεώς ποτε τελευμῶνος, ὅπως ἔλεγ-

χ. ὑπὸ χ. ἐπιπ.

5 μὴν ὅτι ὁ υἱὸς Ιεσσαί; οὕτω γὰρ αὐτὸν σκάλεσεν, ὁμοῦ μὲν αὐτοῦ ὄνομα μισῶν, ὁμοῦ δὲ τὴν τοῦ γεγυμνικότος εὐτελείαν προσδοκῶν λυμαίνεσθαι τῷ τοῦ δικαίου δόξαι· οὐκ εἰδὼς ὅτι κρατοῦσιν οἱ ὑπίσσημον, οὐ προφάσεως προσχήσιν, ἀλλὰ ψυχῆς ἀρετὴ ποιεῖν ἐώωθεν. ἀλλ' οὐχ ὁ μακάριος Δαβὶδ οὕτως. οὔτε γὰρ ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτὸν σκάλεσε (καίτοι καὶκεῖνος σφόδρα εὐτελὴς ἰῶ ἀκαρίμμενος) οὔτε ἀπὸ φιλοθεΐας καὶ γυμνοῦ τοῦ ὀνόματος, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ τῆς πίστεως,

10 ἀπὸ τοῦ τῆς διαστοτείας. οὕτω καθαρὰ πάσης ἀπειρθείας ἰῶ αὐτοῦ ἡ ψυχή. Καὶ σὺ πόιησον, ἀγαπητέ, ὅστις ζηλωσον, ἡ ὅτο παιδεύθητι προστέτερον, μηδέποτε τὴν ἐχθρὸν ἀπὸ τῆς ἀγαθοελπιδίων, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐπίσημων καλῶν ὀνομάτων. δοῦλος μὲν γὰρ ἐστὶ σῶμα ἐπίσημον θεραπείαν ἐ-

χ. κάλει

γγυητὶ καλεῖν Δαβὶδ λελυπηκότα ὀιόμαπ, ἡ ἀκουσάτω ψυχὴ τοῦ τῆς γλυκύτητος παιδεύοντος καὶ στωμυλιζομένου καταδέξεται τῷ τοῦς ὠσὶ καταλλαγῆ. αὐτὰ γὰρ τὰ ῥήματα τῆς

15 σοφίας τῇ καρδίᾳ φλεγμονῆς ἐστι φάρμακον ἄριστον. Ταῦτα εἰρήκαμεν, οὐχ ἵνα ἐπαινέσωμεν μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ ζηλώσωμεν. Ταύτῃ οὖν ἕκαστος τὴν ἰσχὺν ἐπὶ τῆς καρδίας ζωγραφείτω τὸ ἑαυτοῦ, καθάπερ χεῖρες τοῖς λογισμοῖς ὑπογράφων διὰ παντὸς ὁ παῖς ὅπλῶν, τὸν Σαοὺλ ἔνδον καθεύδοντα, καὶ καθάπερ ἀλύσει τινὶ δεδεμένον τῷ ὕπνῳ, καὶ ἐκκεκλεισμένον τῇ

δεξιᾷ τοῦ μίσους ἠδικημένου. Δαβὶδ ἐφεξῆς τὰ καθεύδοντι, ἐδὲ γραπώσας πρόσωθεν καὶ προξυόνσας τοῦς σφαγεῖ· τὸν μακάριον σκῆνον φιλοσοφοῦντα, καὶ τὸ οἰκεῖον, καὶ τὸ τῶν

20 θυμῶν καταστέλλοντα, καὶ ὑπὲρ τοσαῦτα πεπλημμεληκότος ἀπολογούμενον. ταῦτα μὴ μόνον ὅτι τῆς σκηνοίας γράφωμεν, ἀλλὰ ἐν στενεδρίοις ἀγαλεγώμεθα πρὸς ἀλλήλους διὰ παντὸς· ταῦτα καὶ τοῦς γυναῖκα, καὶ τοῦς παιδία στενεχῶς διακωλύωμεν τὰ δικήματα. Εἴτε γὰρ τοῦ βασιλέως ἀμαλέγεσθαι βούλει, ἰδοὺ βασιλεύ, Εἴτε τοῦ γραπτῶν,

25 Εἴτε τοῦ οἰκίας, Εἴτε τοῦ πολιτικῶν πραγμάτων, πολλῷ ἐν πᾶς γραφῆς ὠφελήσει τὸν διπρείαν. Ταῦτα μαγίσιν ἐχθρὰ τὰ δικήματα τῇ ὠφέλειαν. ἀμήχανον γὰρ, ἀμήχανον ψυχὴν ἐν ταῦταις τρεφομένην ταῖς ἰσχύαις, δικαιοῦσθαι ποτὲ κρατηθεῖσαν τῷ πάθει. ἵν' οὖν μὴ μάτην καιρὸν δαπανῶμεν, μηδὲ εἰκῇ τὴν ζωὴν κάμνωμεν αἰσχίσκωμεν Εἰς φλυαρίας ἀκαίρους καὶ ῥᾳστώνας, μαθόντες τὴν ἀναίσχυντον αἵρεσιν τῆς ἰσχύος, ταῦτα στενεχῶς

30 διαλεγώμεθα, ἐν τοῦ τύπου· κἂν βουληθῇ πις τὴν στενεδρούσαν, ἢ τοῦ θεάτρου, ἢ τοῦ ἱπποδρομίας, ἢ τοῦ πραγμάτων ὁδήν σοι προσκόπτων ποιήσασθαι λόγῳ, ἀπαγαγὼν αὐτὸν τῆς ὑποθέσεως ἐκείνης, Εἰς ταῦτα ἐμβαλε τὴν δίκησιν· ἵνα καὶ τὴν ψυχὴν ἐκκαθάραντες, καὶ ἡδονῆς καὶ ἀσφαλείας ἀπολαύσαντες, καὶ τραφέντες ἑαυτοὺς κατασήσαντες καὶ ἡμέρους τοῖς λελυπηκόσιν ἅπασιν, ἀπέλθωμεν ἐκεῖ μηδένα ἔχοντες ἐχθρὸν, καὶ τὴν αἰ-

35 ωνίων ἀγαθῶν τυχόντες, χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ιησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Αμήν.

ΕΙΣ ΠΕΤΡΟΝ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΚΑΙ ΗΛΙΑΝ

40 τοῦ προφήτου.

ΟΛίγοι ἡμῖν σύμμαχοι οἱ παρακαλούμενοι. ἀρά γε ὁ ἄγιος; μηκέτι μάρτυρα ὑπολάβωμεν, ἢ σοῦ τὴν ἀπιστίαν. ἀρά σου ἔλεγχος τὰ τῆς ὁδοῦ εἰς ῥᾳθυμίαν * ἐνέβαλε; μᾶλλον δὲ οὐ σὸν ἔλεγχος τῆς ὁδοῦ, ἀλλ' ἡ ῥᾳθυμία αὐτὴ ἐκείνη. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀκανθώδης καὶ διεγηγερμένη τὴν σπορὰν ἐὰν δὲ ἡ ῥᾳθυμοῦσα καὶ ἀναπεπταικυῖα πάντα δύναται κωλῦσαι. οἱ μάρτυρες ὁ ἴδιον αἷμα ἐξέχεαν· σὺ δὲ τῆς ἀληθείας οὐ δὲ βραχείας ὁδοῦ καταφρονεῖς; σκῦλον τὴν κεφαλὴν ἀπέδετο ὁ ἅγιος Χριστοῦ· σὺ δὲ ἔξω τῆς πόλεως ἀπωθοῦσαν θέλεις ἁγίαν διατρίβειν; ὁ διαστὰς ἁγία σοὶ ἀπέφηνε· καὶ σὺ δι' αὐτοῦ οἰκεῖς; μιμήσῃ μάρτυρα· καὶ σὺ ῥᾳθυμεῖς, καὶ αἰσχύνῃ, δέον σε πανηγυρίζεσθαι καὶ ἰδεῖν τὸν ἁγίου ἀκόλουθον ἀπωθούμενον, καὶ μάρτυρα νικῶντα, ὑπὲρ Θεοῦ δοξαζόμενον, καὶ ἐκκλησίαν στεφανουμένην; ἀλλ' ἡ παῤῥησία αὐτῶν αὐτὴ μάρτυρὸς εἰμί, φησι, καὶ οὐ δύναμαι ἀπωθοῦσαν. αὐτὸ γὰρ τοῦτο, "ὅτι μάρτυρός" εἰμι, ἀπώθησαι, ἵνα μὴ ἐκπέσῃς τῆς δικαιοσύνης. τίς γὰρ πρὸς θεσπέσιον μάρτυρα παῤῥησίαν εἰπεῖν μοι; ἀλλὰ ἁγία τοῦτο ἰδιότης ἐκκλησίας· ἁγία τοῦτο· θύραι καὶ πυλαί· ὄχλος πολλὰ τὰ τραύματα τῆς ψυχῆς, ἁγία τοῦτο καὶ φάρμακα κατ' αὐτῶν βούλεται, καὶ πρὸς ἕκαστον τῶν τραυμάτων τῆς ψυχῆς κατάλληλον φάρμακον" κατασκευάσθη. ἔχεις ἐκκλησίαν ἰδιότητος διαφερούσης, θύρας πατέρων, πνεύματος ἁγίου χορηγίαν, μαρτύρων μνήμας, στοὰς θεσπεσίων ἀγγέλων, ἐν * πολλαῖς τοιαύταις δυνάμεσι σε ἐκπεπαρακλεῖσθαι εἰς δικαιοσύνην. οὐκ ἀπολύτησας εἰς θύραν μαρτύρων. ποίαν "ἔχεις συγγνώμην; οὐδὲν τῶν δεινῶν ὑπὸ τῶν μέσων, καὶ ὑπεσπείσθης τῆς πρὸς σὲ μαρτυρικῆς ὁμονοίας. ἀλλὰ φεύγεις σε βιωτικὴν ἐκφεύγουσαν; ἐπὶ μᾶλλον δὲ ἔγκλημα. μικρὸν ὕφεσιν οὐκ ἐδώκατε τῷ Θεῷ, ἵνα λαβὼν ὁλόκληρον ἀπόλαυσιν. ἀμάρτυρός εἰμί, φησι, καὶ οὐ δύναμαι. ὅτῳ ἀμάρτυρός εἶ, ἁγία τοῦτο εἰσέλθε. ἢ οὐκ οἶδας, ὅτι καὶ αὐλοὶ τῷ θυσιαστηρίῳ παρεδρεύοντες, ἀμαρτίας εἰσὶ πρεσβυλωμένοι; σάρκας γάρ εἰσιν ὑπὸ δυνάμεως ἄμωμα συμπεπλεγμένοι καὶ ὀστέοις εἰσὶ συνδεδεμένοι, καὶ αὐλοὶ ἡμεῖς ἐσμεν ὅτῳ τῷ θείῳ λαῷ ἁγιάζόμενοι καὶ διδάσκοντες ἁμαρτίας συμπεπλέγμενα. ἀλλ' οὐκ ἐπαγωνιῶμεν τῆς τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίας, οὐδὲ ἀπωθησόμεθα αὐτῷ προσιόντες (πῶς γὰρ ἀπωθηθείημεν οὐκ τῷ αὐτῷ συμπεπλεγμένοι) ἐν ἡ προαιρέσει τῶν διδασκαλίων, εἰς ὃ πλῆθος ἀφορμῶν τῆς τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίας. καὶ ὑμᾶς ἁμαρτήσαντας ἐὰν εἰσέλθητε, οὐ τοσοῦτον ὁ ἔγκλημα (ὑπὸ γὰρ διδασκάλων ἐσχέ) ὑμᾶς ὅσῳ μᾶλλον τῷ ἀξιώματι ὑπερέχομεν, τοσοῦτῳ καὶ ἐγκλήματι ὑποκείμεθα. ἀλλὰ γὰρ δεῖ διδασκόμενον ἁμαρτάνειν, καὶ ἄλλο διδάσκοντα. ἀλλ' ὅμως οὐ παραιτήσομαι τοῦτο, "ἵνα μὴ φάσι ταπεινοφροσύνης εἰς ῥᾳθυμίαν ἐμπίπτομεν. καὶ τοῦτο τὸ δεῖπνον δέδοικησιν γέγονε, ὃ σὸν ἱερᾶς καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας ὑποπεσεῖν. καὶ ἀκουσον πῶς εἰσιν. ὁ διδάσκαλοι αὐλοὶ καὶ ὁ ἱερᾶς, εἰ μὴ ἠμάρτανον, μηδὲ ὑπέκειντο τοῖς παθήμασι τοῦ βίου, ἀπαθῆ θεσπέσιοι ἦμεν ὡς σὸν ἄλλως καὶ ἀσύγγνωστοι. ἀλλὰ ἁγία τοῦτο καὶ αὐτὸν σὸν ἱερᾶς παθεῖν δουλεύειν πρέσκυσε καὶ σὸν ἀρχιερᾶς, ἵνα ἐξ ὧν αὐλοὶ πάρεσι, καὶ τοῖς ἄλλοις συγγνώμην διδῶσι. καὶ ἀεί ὅτως διῴκησεν ὁ Θεὸς· καὶ ὑμῖν μόνοις νῦν, ἀλλὰ πάλαι, καὶ οἷς ἐμοῦσι ἐμπίς θύειν πῶν ἐκκλησίαν καὶ ὁ λαὸν, τούτοις συνεχώρησεν ἁμαρτίας ὑποπεσεῖν, ἵνα ἐκ τῶν οἰκείων παθημάτων φιλανθρωποτέρων ἡμῶν) σὲ σὸν ἄλλους. εἰ γὰρ μὴ ἠμάρτηκον αὐτοὶ, * οὐδεμίαν συγγνώμην εἶχον" δοῦναι τοῖς ἁμαρτάνουσιν· ἀλλ' " ἀπόν, θεσπέσιοι ἦμεν, πόθεν ἐκλείειν εἶχον τῆς ἐκκλησίας. ὅπου γὰρ τὰ τοῦτο ἐκεῖ ὁ Χριστὸς ἐστιν, ἡ [τοῦτο] οὐ ταχέως ἐλέγω, φέρε δὲ αὐτῆς τὴν ἀρετὴν ἐπιμένω. Πέτρος ἦλθε πιστεύεσθαι τῆς ἐκκλησίας, μᾶλλον δὲ ἡ βαπτισθῆναι τῆς κλῆς τὴν ἀρετὴν,

* αὐτοῦ

χ. ὁ σωμάτιον

χ. ὁ ἐπισκόπου
χ. ὁ ἔξω
χ. ἐκκλησία.

χ. καταλλαγὴν ἀσεβῶν.

* ἄλλα

χ. χείρα

χ. διδασκ.
χ. ἀκουσίως παθήμασι.

* μηδὲ ὑπάρχειν ὑπομένοις.
χ. διδόναι
χ. ἀπαιτεῖν πᾶν φιλανθρωπίαν.
χ. ἰσχυρὰ ἐκκλησία πιστευθῆναι.

χ. ἐξ λαῶν. νῶν, ἓ ἐμέμνησο πῶς θέλεσθαι ὃ πλῆθος "ὃ λαός. Ὑ γὰρ φησι πρὸς αὐτὸν ὁ διδάσκαλος; Ο ἐμὶ Ματθ. ις. εβ.
δώσω ὑπὸ τῆς γῆς, ἓς αι δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ὑπὸ τῆς γῆς, ἓς αι λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ἰῶ μὶ οὖν ὁ Πέτρος ἠρέμα πως ἓ ἀπτόμενος. Εἰ ὁ ϗ ἔλαβ ὃ ἀνα-
χ. ὄχλος; μαρτητον, πόθεν αὐ συνῆλθεν ϖ πᾶν αὐτὸ διδασκόμενοι" ἐλάμβανον; ἀλλ' ἐξ τοῦτο
* ϖρὸς ὀλί- ϖροσωματεῖ) ἡ θεία χάρις * ἀμαρτιῶσαι πῖσι ϖροσέπεσεν αὐτοῖ, ἵνα ἐξ ὧν αὖθις ἔπαθε,
γον αὖτῷ ἀπο- "φιλανθρωπος γὰρ ἐστ ἐν ἄλλοις. ϗ βλέπε πῖνα συγχωρῆ ϖροσέπεσεῖν ἁμαρτίαι. Πέ-
δειλιάσας ὥστε φιλανθρω- πίσεως τρον ἐκφοβον." πλὶ κορυφαῖον τῆ ἀποστόλων, πλὶ κρηπῖδα πλὶ ἀσάλευτον, πλὶ στέγην τῆ
χ. ἡ κορυφαῖ- ἀρρήκτη, ϖ ϖροσόλων τῆς ἐκκλησίας, ϖ λιμένα ϖ "ἀκλυδωνίατον, τὸν πύργον τὸν ἀ-
ον σαλευτον. Πέτρος ἐκφοβος, ὁ λέγων ϖῷ Χριστῷ, Κἂν θέλῃ με σταυροῦσθαι ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἐγ- Ματθ. κς. ιε.
χ. ἀκλυδω- κκαλέσωμαι. Πέτρος ὁ ἐκ θείας ἀποκαλύψεως πῶν ἀληθειαν ὁμολογήσας, Σὺ εἶ ὁ Χρι-
νιστον στὸς ὁ υἱὸς τῦ Θεοῦ τῦ ζῶντος. οὗτ εἰσελθὼν εἰς τὴν τυκτὴ ἐκείνην, ἣ ϖροδόθη ὁ Χριστὸς, ϗ Ματθ. κς. ξθ.
χ. ἀνδρακι- εὰς ὅλη πῆς" πυρκαϊᾶς θερμαινόμενος, ϗ πῆς, φησι, κόρη ϖροσελθοῦσα λέγει αὐτῷ· Καὶ σὺ
ζόμενοι ἢ κόρη μέγι· χ. μαῖς ἦθεν μετ τῦ ἀνθρώπου τούτου ἦς. ὁ δὲ Πέτρος, οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον. ἀρτι ἔλεγας, καὶ
δὴν μεθ' ἡμῶν εἶ ἀποθανεῖν, νῦν ἄρνῃ ϗ λέγεις, οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον; ὦ Πέτρε, τί τοῦτ ἔστιν
ὅλον, ὃ ἐπιτηδεύω; ὕπω βασάνοις, οὔπω μάστιγας ἐνίδυς, ἀλλ' ἁπλῶς "μικρᾶς κόρης ῥῆ-
μα ἀκούσας ἐὶς ἀρίνιον ἐχώρησας; ἄρνησαι, Πέτρε; οὔπω βασανιστήρια, οὔπω μάστιγες,
ὕπω πληγαί, ὕπω θυμοί, οὔπω ἀρχόντες, οὔπω ξίφη ἠκονημένα, ὕπω ἀξιστόγματα κείμε-
να, ὕπω βασιλῆς ἀπειλοῦντες, ὕπω θαύματοι ϖροσδοκώμενοι *, ὕπω φυλακαὶ ϗ κρημνοὶ
ϗ θάλασσαι, ὕπω σαυτὸν τοιοῦτον· ϗ ἤδη "πρίνησον, νὺκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον; ϗ πάλιν ἡ κόρη τῆς
χ. ἁπιλέ- αὐτοῦ· ϗ σὺ μὲν μετ τῶ ἀνθρώπε τούτε ἦς. ὁ δὲ ϖρὸς αὐτὴν· οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον, οὐ
γοιμι, ἀπρὶ ϗ λέγεις. τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι, ὅτι ἄρνῃ; σαυτὸν τῦ αἰσχύνῃ· ἀλλὰ γνωθι, * ἓ αὐτὴ γυρω-
κλίνεις, οὐκ ἀδύνῃ, ἀλλὰ θεὶς τὰ ϖροσώματα· κόρη τὸν Πέτρον εἰσίκνει, μία κόρη ϖροσπλοῦσα τῶ Πέτρῳ πλὶ πίσιν ἐζάν-
εαξε. Πέτρος ὁ φύλαξ, ὁ ϖροσόλος οὐκ ἐδάσασεν ἀσφαλὲς κόρης· ἀλλ' ἀμοιρ ἐλάλησεν,
25 ϗ ὁ φύλαξ ἔσω λθ' ἐν, ἓ αὖθις ὁ ϖροσόλος ἐχάλασεν. τίνα εἶδες, ὦ Πέτρε, ὅτι ἄρνῃσας;
χ. ἀλλ' ὅμως κόρὶν ὀπτὸν ἐν ϗ ἰχθύδιον ϖυρωτόν. Ἰῶ τί εἶδες, ϗ ἄρνησας; "πάλιν ἰῶ τὸ πεί-
πάλιν τὸ πεί- τον. ϗ σὺ χθὲς μὲν τῶ ἀνθρώπε τούτε ἦς· ὅμως ἠρνήσατο ὃ πεῖτον. ϗ οὕτω λοιπὸν ἐμελέ-
τον. ϖησας ὁ Ἰησοῦς, ἐὶς ἀνάμνησιν αὖθις ἰῶεγκεῖν αὐτὸν λεχθέντων· ὃ ϗ στωμύλις, "πρᾶτο κλαῦσαι, ἓ μετε-
νοῆσ ὅτι τῆ ἁμαρτίᾳ. ἀλλ' "ὅμως ὁ Φιλάνθρωπος στωεχώρησεν αὐτὸν πλὶ ἁμαρτίαν. ἤδη γὰρ
30 ὤλι, ὡς ἀνάθεμα, ἀνάθεματόν τι ὑπάρξη. ἀλλ' ὡς ϖροφήτην, ἵνα τοῦτο οἰκονομηθῇ, ϗ
τῶν Πέτρῳ στωεχωρήθη ἁμαρτῆσαι, ὅπῳ "ἐμελέτησεν πιστεύεσθαι λαὸν πολύν, ἵνα μὴ ἀπόστο-
χ. ἁμαρτήσας, μος ὢν ϗ αἰχμάλωτος ἐὶς σὺν ἰδίοις ἀδελφοῖς ᾖ. ὑπέστησαν ἁμαρτίαν, ἵνα σύ-
νοιδα ὃ ἴδιον ἁμάρτημα, ϗ ὃ τῆ δεσπότῃ συγχώρημα, συγχωρήσῃ ϗ τοῖς ἄλλοις φιλαν-
θρωπίας χάριν, καπὸ δίψησιν θείαν Θεῷ ἁρμόζουσαν. αὖθις γὰρ στωεχωρήθη "ὑποπε-
χ. πλὶ ἰερα- πεσεῖν ἁμαρτίᾳ, ὁ πλὶ ἐκκλησίαν μέλλων πιστεύεσθαι, ὁ σύλος τῆ ἐκκλησίᾳ, ὁ λιμὴν τῆς
τείας πίστεως. Πέτρος ὁ διδάσκαλος τῆς οἰκουμένης στωεχωρήθη ἁμαρτῆσαι, ἵνα ἡ συγχώρησις
χ. ἀνάστα- τούτῳ ὑποδοσις φιλανθρωπίας τοῖς ἄλλοις γένῃ). τί οὖν τὰ μοι λέγ τὶ εἴρῃ); ὅτι ϗ
σις ἡμῶν ϖ ἱερεῖς, ϖ ὅτι διδάσκαλοι ϗ διδάσκοντες, ἁμαρτίαις στωδεδέμθα. ἐχ' ἐ-
τοῦτο γὰρ οὐκ ἀγγέλοις, οὔτε ἀρχαγγέλοις ὅπῃς θῆναι "ἱεροτάξαι (ἀναμαρτήτοι γὰρ εἰσιν)
ἵνα μὴ σὺν ἁμαρτωλοῖς ὦμεν τῆ λαοῦ ἀ θέσου κεκοινοβουλῶσιν, ἀλλὰ δι' ἀνθρώπε ἐζ" ἀν-
θρώπων βαπτισθῶμεν ϖ θεῖον τοῦτο, ϗ αὖθις ἠδυπῆ ϗ ἁμαρτίας στωδεδεμθα, ἵνα ὅταν
λαβῇ τινα ἁμαρτωλὸν τα, οὐκ ἴ οἰκείων πλημμελημάτων φιλανθρώπευσις γένῃ)" πρε-
σβύτερον τ ἁμάρτησαντα. Εἰ γὰρ ἰῶ ἄγγελος ἱερᾶς, ϗ ἔλαβέ τινα πορευθέντα, εὐθὺς ἀ-
νὴρ αὖθις, "αὖθις τῷ παλῇ τούτῳ οὐ συμπεπλεγμένος. ἐχ' τοῦτο Εἰ ἔλαβεν ἄγγελος πλὶ
ἐζ. ο. σάμ

δέοισιόν [τῷ ἱερατεύειν] οὐκ ἐδίδασκεν, ἀλλ' εὐθέως ἀνῆκε. Ὃ σκῆπτον μὴ ἔχῃ τοιοῦτον, Εἰς ὀργὴν αὐτὸν ἔφερε καὶ τὸ τοιοῦτον. ἀλλὰ δεῖ τοῦτο ἀνδρεῖον δεσπότου, Εἰδὼς τὰ πλημμελήματα ἑαυτῷ, ἃ οὐκ πείσεις ἔχειν, ἵνα συνεπινώσκῃ τοῖς ἁμαρτάνουσι, καὶ μὴ κενόδοξα δεῖ τῆς ὀργῆς ἡ σκληρία. πῶς μέχρι πέδου ἐσώθησαν τοσαῦτα τὸν ἔλεγχον ; φέρε μοι εἰς τὸ μέσον τὸ Ἠλίου, ⟨Ⓦ⟩ πρόφητα σκῆπτον, ⟨Ⓦ⟩ δεῖγμα ἄγγελοι τὸ ἐπτερωμένοι ἀνδρεῖον, ⟨Ⓦ⟩ χαμαὶ βαδίζουσα τὸ καὶ ὀφθαλμοῖς τὸ ἰδιοχωῶτα, ⟨Ⓦ⟩ πύπηχυν ἀνδρεῖον τὸ ὑψηλοτατωῶτα τὸ εἰς αὐτὰ ἀναπεταζόντα τὸν οὐρανοῦ καὶ ἀψίδας, ⟨Ⓦ⟩ τὸν ὑδάτων παμίαν, οὗ ἡ γλῶσσα ἠσαωσεῖς ἐλθέτω τὸν ὑδάτων καὶ κλεῖς τὸν οὐρανῶν. ὁ πτῶσις καὶ πλούσιος, ὁ ἰδιώτης καὶ φιλόσοφος (πτῶσις μὲν, ὅτι μηδὲν ἐκέκτητο· πλούσιος δὲ, ὅτι πάντα τὸν ἔτη τὸν γλώσσῃ κατεῖχε) καὶ ἄλλος ἀ- 10 πότομος ἰὼν πρὸς ἅπαντα ἁμαρτάνοντας οὕτως, ὡς εὔξασθαί ποτε ὑετὸν μὴ δοῦναι. καὶ ὁ γ. Βασ. ιζ. α. "λέγει ; Ζῇ Κύριός, φησιν, Εἰ ἔσται ὑετὸς ἐπὶ τῆς γῆς, Εἰ μὴ ἐν στόματός μου. τί πρὸς Ηλίαν ; ὁ ἀποφαίνει ; καὶ εὔξατο ⟨Ⓦ⟩ διαστῆναι, ἢ οὐκ πλήρωσιν ⟨Ⓦ⟩ λόγων. ζῇ Κύριος, Εἰ ἔσται ὑετὸς, Εἰ μὴ ἐν στόματός μου. ποῦ εἶσιν ⟨Ⓓ⟩ αἱρετικοὶ ⟨Ⓓ⟩ λέγοντες, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ εὔχεται ; ἄθλιε καὶ παλαίπωρε καὶ ἀναίσχυντε Ηλίας ἀποφαίνεται, καὶ ὁ υἱὸς εὔχεται ; ὁ δοῦλος κελεύει, ἢ ὁ δεσπότης ἐρωτᾷ ; οὐκ ὡς τῷ Ηλίᾳ, ἐρεῖ τις αὐτῷ τὸν τιμῶν ; καὶ θέλεις ὡς ⟨Ⓒ⟩ δοῦλος, οὕτω καὶ ⟨Ⓒ⟩ διαστῆναι τὸν "ἰσομοιρεῖν ἐρεῖσεσθαι ; οὐκ εὔχεται ἐκεῖνος, οὐδὲ ἐρωτᾷ, ἀλλὰ λόγοι ἀληθείας ποιεῖσθαι δοκεῖ, ὃ ⟨Ⓦ⟩ οὐρανὸν ἔκλεισε. καὶ εὔξατο πάλιν Ηλίας. ἀλλὰ τί Ηλίας ; οἶδα ⟨Ⓦ⟩ ἐμὸν διαστῆναι, ὅτι "ἀκούει μου. ἐπὶ γὰρ ζήλῳ τῶν ποιῶ. ὡχριᾷ καὶ ἐρυθριᾷ πρᾶγμάτων. Εἶδες διαστῆναι τὸ τοιούτου ἰσηκημένον ; ἢ γὰρ ὁ Ηλίας ἐπὶ ζήλῳ πολλοῦ τοῦτο ἐποίησε. ἔδειξε γὰρ πολλὰ ἄτοπα γινόμενα, ἔδειξε "πορείαν μὴ πολλῆς τῆς κακίας πολιτευομένην. νῦν γὰρ ἐᾷ ἁπάντων τὸν οἰκουμένην ἄπασαν. ἐφείλκυσται ἐκάλυψε τὰ σύμπαντα. πάντες γὰρ ἐκλογισμοὶ ὅτι ὁ κακὸς. οἰκουμενικοὶ ἐᾷ κωλύειν, οὐχ ὑδάτων, ἀλλὰ ἀσελγείας. σωφρονεῖν ἐκπεδὼν, ἢ ἀκολασία "ἐπαμπύνει. ἔρρετε ἐδιώκετο, ἢ κακία ἐπῃρώνετο. βοιωοὶ ἢ ἔρη ἢ κάπαι ἐδὲ ὀδὸι ἢ ταμεῖα ἐδὲ ὁ ἀὴρ ἐμολύνετο. ὁ ἥλιος ἐκαπίζετο, ἡ γῆ ἐμιαίνετο, ὁ οὐρανὸς "ἐζολισθεῖτο, ἡ κτίσις πᾶσα ἐφόσει ἀπὸ ἐνδωλατρείας. ὡς ἐνυκτὶ πάντες ἐβλεπάτουν, ὀδηγοὶ προσέχοντες τῶν κτισμάτων. λίθοι ἐθέλεπον, ἐδὲ ὡς Θεὸν προσεκύνουν· ζύλον ἐθέλεπον, ἢ τοῦτο ὁμοίως Θεὸν ὁμίζον· νῦν αὖθις "κατεῖχε πυκνοζάτη· τὴν κτίσιν ἐθέλεπον, ἢ τοῖς κλίσμασι προσεκύνουν. Ηλίας μόνος ἰὼν ⟨Ⓦ⟩ λύχνον ἔχων τῆς ἀρετῆς, καθάπερ ὅλη κορυφὴ ὄρεις τῆς φιλοσοφίας, καθεζόμενος ἢ ἀσκῶν, μόνος ἐμὲ ἔχων ⟨Ⓦ⟩ λύχνον τῆς εὐσεβείας, ὀδήνα ὃ ὠφέλει ὃ φῶσμα ἀφῇ ὃ καιρὸν αὖθις κατακεῖσθαι, ἢ ἐδωλατρείαν αὖθις κατέχεσθαι. ἐμάχετο δῶν ὁ Ηλίας, ἐφρίζετο, ὠδύρετο. ῥήματα ἐλάλει, ὀδεὶς ἤκουε· πρεκάλει, ὀδεὶς ἐμίαζετο. λοιπὸν ἀπὸ ζήλου προσαγαγεῖν αὖθις θέλει ἢ παιδεῦσαι, ἵνα καὶ οὕτω ⟨Ⓒ⟩ λιμῷ τηκόμενοι, ὅτι "τ δημιουργὸν "τῇ εὐχῇ φθάσωσιν· ἵνα ὁ λιμὸς ⟨ποῖ⟩θησις αὐτοῖς γένῃ εὐσεβείας. ἀλλ' ὀδὲν δύναται τοῦτο, φησὶν, ἄλλο παιδεῦσαι, ἢ λιμός. οὔπω γὰρ πάντα ἐγνώκασιν, ὅτι ⟨Ⓦ⟩ πρῶτον κτίσιν χαρήσεται. τί σῶν Ηλίας ; ζῇ, φησὶ, Κύριος, Εἰ ἔσται ὑετὸς, Εἰ μὴ ἐν στόματός μου. ἐξῆλθεν ὁ λόγος τοῦ προφήτου, ἢ εὐθέως ὁ ἀὴρ μετεβλήθη, ὁ οὐρανὸς χαλκὸς ἐγένετο, ἢ τῷ φύσιν μεταβάλων, ἀλλὰ τῷ ἐνέργειαν "χαλινωθείς· εὐθὺς ἐκ ταυτῆς μετεχημάτιζετο. ἐκέπτουσι ὁ λόγος τοῦ προφήτου, καθάπερ "πυρεῖος, εἰς ἅπαν λαγόνας τῆς γῆς, ἢ πάντα εὐθὺς ἐξηφάνιστο, πάντα ἐρημωθέντα, πάντα ἐξηφανίζετο. ἐβλεπεν εὐθέως βοτάνας ξηραινομένας, ἢ φυτὰ, ἐδὲ δένδρα καρπίμα, ἄκαρπα, τὰ δὲ πτηνοῖς, τὰ δὲ θηλαστοῖς, πάντα ἀθρόως ξηραινόμενα, πᾶσαν ἐμψυχον ἡλικίαν ἀφανιζομένην, ὀδυρμὸν παιδίων, ἢ κλαυθμὸν μητέρων, καὶ "ἀπορίαν

γνοίαν

1 ἐξοισίαν 2 ἐδίδασκεν 3 ἐποίησε 4 ἐκέκτητο 5 ἐκλογισμοὶ 6 ἐκάλυψε 7 ἐκέκτητο 8 ἐκέκτητο 9 ἐκέκτητο 10 ἐκέκτητο 11 ἐκέκτητο 12 ἐκέκτητο 13 ἐκέκτητο 14 ἐκέκτητο 15 ἐκέκτητο 16 ἐκέκτητο 17 ἐκέκτητο 18 ἐκέκτητο 19 ἐκέκτητο 20 ἐκέκτητο 21 ἐκέκτητο 22 ἐκέκτητο 23 ἐκέκτητο 24 ἐκέκτητο 25 ἐκέκτητο 26 ἐκέκτητο 27 ἐκέκτητο 28 ἐκέκτητο 29 ἐκέκτητο 30 ἐκέκτητο 31 ἐκέκτητο 32 ἐκέκτητο 33 ἐκέκτητο 34 ἐκέκτητο 35 ἐκέκτητο 36 ἐκέκτητο 37 ἐκέκτητο 38 ἐκέκτητο 39 ἐκέκτητο 40 ἐκέκτητο

γωσίαις πολλαῖς. Εἶς λόγος τῶ προφήτῃ ἀρκῆλθε, ἢ βλέπε πόσα ἠργάσατο. πάντα πόνων ἀπέθνησκεν τὰ ζῶα, τὰ κτίνη, τὰ παιδία, Ⓐ αὖ θερμοί, τὰ ζῶα, ἓξ πετεινὰ ἀπόλλυνται. οἰκουμενικὸν ναυάγιον ἰδών, ἢ ἡ συμφορὰ πᾶσαι ὁμοῦ κατέλαβε τὴν γῆν. ὠδῆς ἀνεσύζετο, ἅλατ πάντες ἀπὸ τῆς ἀδεσχίας ἀπεθνῄσκον, τὰ φυτὰ ἐξηράνετο, πηγαί, ποταμοί, λίμναι, ἢ πάντα ἀπλῶς ἀπώλετο. οἰκουμενικὸν ναυάγιον κατεῖχε πᾶσαν τὴν οἰκουμένην, ἢ ὄχλ ὕδατος, ἀλλὰ δι' ἀδεσχίας. ὁ οὐρανὸς ἐδίδετο, καὶ λοιπὸν ἐπετήκετο, καὶ τὴν φύσιν ὅλων μετέβαλλε. πάντα οὖν ἀπέθανε θελήσει ὀργῆ, καὶ ἀπώλετο. οὐκ ἐμέλησ ἢ τῷ Ηλίᾳ περὶ οὐδενός. ἐμέθυε γὰρ τῷ ζήλῳ *. πᾶσα οὖν ἀωρεσ ἡλικία ἐτελεύτα. τί ποιῆς, Ηλία; ἕως, Ⓐ νεμίσχυσι ἢ μόρτον τὰ παιδία πιστεύον); ἕως, Ⓐ δῶ θερμοί ἢ μόρτον· τί ζῇ κτίνη σὺν ἀποθνήσκουσι; τοσαύτην ἀπώλειαν περιέβαλησας; οὐδὲν σοι μέλει περὶ τῶν ἀνθρώπων; οὐ γινώσκεις ἔλαφ; παιδίων καὶ ἀφρενῆς τῶν ἀπολλυμένων; τί οὖν ὁ Θεὸς περὶ αὐτοῦ; Ἀπελθέ, φησίν, ὅτι ὦ ποταμῷ Χορράθ, ἢ σὺ πιεῖ ἀπὸ τοῦ χειμάρρου κόρακες τὰ ἄρτια σε ὦσι, πάλιν αὖ ἡδίως ἐρεῖμε Ⓐ Ιουδαῖον. Εἰς μέσον ἀγαγών, ἵνα δείξω αὐτῷ, ὅτι ὁ νόμος ἐμὸς τῷ νόμῳ αὐτοῦ ἐστι, ἢ αὐτὸς Εἰς ἑαυτὸν οὐτε ὃ κάσιμον, οὐτε ὃ ὄρθιον Εἶχεν. οὐ γὰρ ἦν ἀλήθεια, ἀλλὰ σκιά. ἐκεῖνα σκιά, ταῦτα ἀλήθεια· ἐκεῖνα τύποι, ταῦτα πράγματα. ὃν στέγῃ Ηλίᾳ, ὃν προσδοκᾷς ἔρχεσθαι, πῶς οὖ πολὺ ἰσχὺς Ⓐ λόγον, ἢ προφήτου αὐτὸν καλεῖς, σὺ πῶς ὑπὸ κόρακος ἐτρέφετο; ὁ γὰρ κόραξ καὶ Ⓐ νόμον ἀκάθαρτος, ἢ ὕπως ὁ νόμος διηρθρώσεν ἀκάθαρτον ἓν! Ⓐ κόρακα. ἢ πῶς ὦν ὁ προφήτης ἐτρέφετο ὑπὸ τοῦ ἀκαθάρτου κόρακος; Εἰ γὰρ ὁ νόμος ἀκάθαρτον Ⓐ κόρακα ἔλεγε, πῶς οὐκ τῶ κόρακος προφόμενος ἀκάθαρτος ἂν Εἴη. ἀλλὰ τοῦτο οὐκ ἰῶ (ἀπαγε, μὴ γένοιτο) ἀλλ' ὁ Ηλίας ὑπὸ κόρακος ἐτρέφετο, οὐδὲν ἀκάθαρτον τῶν ὑπὸ Κυρίου κτισθέντων νομίζων. Εἶτα ἐκεῖθεν, ὅπου χρόνος διῆλθε, καὶ λοιπὸν Ⓐ ποταμοὶ ἐξηράνθησαν, ἐτίρει τὸν προφήτην Εἰς Σαρεφθά τῆς Σιδωνίας, καὶ ἐπιλύμη γυναικὶ χήρᾳ τῷ ἀμπελεῖ σε σκεῦ. τοῦτο ὃ χῦ ἴωα οἰκονομίαν ὁ Θεὸς ἐποίει. ὅπου γὰρ οὐκ ἦν ὁ Ηλίας τὰ γινόμενα (ἐν γὰρ τόπῳ ἐκαθέζετο· οὐκ ἔλεπε τὴν οἰκουμενικὴν συμφορὰν, πῶς πεῖνα ἀζήνησθη, πῶς αἱ λίμναι, πῶς αἱ πηγαί, πῶς Ⓐ ποταμοί, πῶς τὰ φυτά, πῶς τὰ σίνδρα, πῶς τὰ ἄωρα, πῶς τὰ ἄεμα, πῶς τὰ ἔγκαρπα, πῶς τὰ ἄκαρπα, πῶς τὰ τῶν πηγῶν, τὰ τῶν λίμναις τῶν ὑδάτων, τὴν ἀλωσιν τῶν πίλεων, τῶν κτίνων, τῶν ἄλλων ἀπώπαν, τῶν παιδίων τὸν θάνατον, τῶν μητέρων τὸν ὀλολυγμόν, τὴν οἰκουμενικὴν ἐκείνην συμφορὰν) ἐτίρει αὐτὸν ὁ Θεός, ἢ ποιῆ αὐτὸν ἀπέφευγεν χῶν ὁδεύσας ἐκεῖθεν ἕως Σιδῶνος· ἵνα καὶ ὕτως ἰδῶ Ηλίας τὰ γινόμενα, ἀξιώσῃ τὸν δεσπότην αὐτῶ δοῦναι ὑετόν. πέμπει οὖν αὐτὸν ἐγὼ τῶτο τὴν μακρὰν ὁδὸν ἐκείνην, οὐχ ὡς μὴ δυνάμενος αὐτοῦ ἐκεῖ πρέφειν ὁ Θεός, ἀλλ' ὡς θέλων "ὑπιδιξαι ὦ Ηλίᾳ τὴν συμφορὰν, ἵνα ἀξιώσῃ αὐτὸν περὶ βρεχῆς. ἠδυνάτο μὲν γὰρ ἢ αὐτὸς χωρεῖς τῦτο, ἀλλ' οὐκ ἠθέλησεν ὑβρίζῃν τὸν ἴδιον οἰκέτην, τῇ μὴν κακὸν ἐκεῖνον ἐποίησε τὸ ἔξειν, τῇ ἢ "ἀγαθὸν ἑαυτοῦ· ἀλλ' ἐξεδέχετο τὴν τῶ δούλω προθυμίαν. Εἶτα οὐδὲ ὕτως ἐκεῖνος ἐκάμπετο, ἀλλα "ἐπνοίας πνεῦμα κεχειμαδμός ὕτως ἐβάδιζε τὸν ὁδὸν, ἀπλαγχνίᾳ περιβεβλημένος, οὐδένος λόγον ποιούμενος. ὡς προσεῖπον γὰρ, ἐπὶ ζῶλῳ ἐμίθυε. τί ἐπισυνέπεσεν, Ηλία; τί τοσοῦτον "ἐνεδύσω ἀπάθειαν θεοπίσεις; ἐκδύξαι ὀλίγον, ἢ ἐλεγχθήσῃ ἢ αὐτὸς ὑπὸ ἀμαρτίαν ὤν. Ἀφῆ τὴν ἀμαρτίαν τῶν οἰκειωτῶν αὐχμὸν ἐκάλεσας, ἢ οὐρανὸν ἔκλεισας, ἢ γῆν ἐχαλίνωσας, ἢ Ⓐ δρόμον τῆς φύσεως ἐκρότησας, ἢ οὐδὲ ἀξιώσαι βούλει περὶ τῶν γεγυμνωμένων. μετ' οὐ πολὺ ἢ αὐτὸς ἐλεγχθήσῃ ὑπὸ ἀμαρτίαν ὤν, ἢ φιλαν θεοπίας τυχὼν τῶν τῆ δεσπότῃ σε, ἵνα φιλανθρωπότερος γένῃ περὶ σὲ σεσυδύλυς σε. σύμεσον γὰρ τῶτων αὐτῶν Ἀφῆ τῦτο ὑβρίζθαι Ⓐ λόγον Εἰ πεῖν, ὅτι ἀφῆ τῦτο οὐκ ἐγλύφετο ἀγίους ἱεροὺς, ἀλλ' ὠὖ θεοπος

χ. ἐκαθέζετο, ἢ ἔστιν ἡ ἐπαμέτον τῇ λόγῳ καθίσῃ.

* διὰ τ κακίαν τ ἀποσένων.

χ. πᾶσιν αὐτοῖς χ. κ. τ. λ. ἢ πιεῖ; ἐξ ἡμίσεια σοι πιεῖ ἀπολυμμένων;

χ. ὠὰ

χ. πὸ ὄρη καὶ τὰ ἄωρα

χ. ἐπεβάλετο

χ. κελῶν

χ. πόνῳ

χ. ἐνδύσασθαι

γ. Βασ. ι. γ.

γ. Βασ. ιζ. ι.

ἀὖ Θεσπος δὲ ἀπ' Θεσπου· ἵνα μὴ πολλὰ ἁμαρτήτε ἀναρωνται ⓦ ἁμάρτημοντες. Εἰ γὰρ ἄγελος ἰῶ μὴ ἁμάρτημων ὁ ἱερὰς, ϲὺ ἁμάρτημοντας πολλαχῆμα ἀν' ἑκόλαζεις· ἀλλα ἐχὼ τῦτο ἀπ' Θεσπος γέγονεν, ἵνα συνπιώσκη τῳ ὁμοιοπαθεῖ, ϲυνάμνησιν λαμβάνων ἐκ τῆϛ ἰδίων παθῶν, τοῖς ὁμοφύλοις. Εἶτα πρηγάζωμθ, ὅπ ϗ ϲὺ μεγάλυς, οἷς ἔμλυσε πις θύειν λαοὶ πολιῶ, στενεχώρυσεν ἁμάρτια ϲυσπισοῖν, ϗ συνῶμλιν αὐϛῖς δοῦναι, ἵνα μὴ ϲῶσι ϗ αὐτοὶ, ἐξ ὧν ἐπαιδεύθησαν, φιλαν Θεσπότεροι γθώνται. ϗ Πέτρον πρήγαγον ⓦ τοιοῦτον ἀπόστολον συγχωρηθέντα ἂν ἁμάρτῆσαι, μετάμοίᾳ ϳ ἐξαλείψαντα τὸ ἁμάρτήμα τῇ τῦ Θεοῦ φιλαν Θεπίᾳ. δῦο δὲ ϗ ὅτι ⓦ Ηλίαν ἐπῆνέλθωμθν, ϗ διέξωμθν αὐτ' ὃ πίλαγος τὴν κατορθωμάτων, ὅπ Θεὸς ἂ ὑθέλησε φιλαν Θεπτύσαθαι, Ηλίας ϳ οὐκ ἐφίλαν Θεπτύσατο· ϗ ἠθέλε δῶναι υἱέτον, ἀλλ' ἐζήτ ἀξίωσιν πρὸϛ ϔ δῦλον. Ἴ οὖν; παρῆλθεν ὁ Ηλίας ὄλιω τὸ ὁδὸν, ϗ ἦλθεν εἰϛ Σαρεφθὰ τῆϛ Σιδωνίας, καὶ εἶδε χωαῖκα χήραν ξυλθυομθνίω. ἀλλ' ὅμως βλέπε τῦ Ηλίου τὸ φιλοσοφίαν, ϗ τὸ πίϛιν. πάλιν ἄλλο πίλαγος αὐτὸν διεδέξατο ϗρετῆϛ. οὐκ εἶπε ϕ Θεῷ, πϲὸϛ τίνα με πέμπτις; ποσάντας μα ποιῆς κινδυνίους ϗπομφαίαν, ϗ πϲὸϛ χήραν με πέμπτις εἰϛ ἔϑναπον λιμόν; μὴ γὰρ οὐκ εἰσὶν ἄλλοι ἀνδρες ὑπορώπτεροι, δυνάμθνοι τὸ πνίγμα μὰ πρὸϛ με μνῆσαθαι; ἀλλὰ τοσαύτῳ λῷῶ βασίζω, ἵνα πϲὸϛ χήραν ἀπιστίαν, εἰϛ αὐτὸ τ συμφορὰν τὴν κακὴν, ϗ οὐ μόνον χήραν, ἀλλὰ ϗ πενιχραν· ἐνόησεν πως οὖν τύτων εἶπεν [ὁπρεσβυτ]. ἐθάρρει γὰρ ϕ ἑαυϛ διαστήτ, τῳ ἐκ τῆϛ ἀδυνάτων δυνατὰ ποιοῦσαν. ἀπελθὲ, φησιν, εἰϛ Σαρεφθὰ τ Σιδῶνος, ϗ ἰδὺ μία χήρα ξυλθυομθνή. τί οὖν "ϐησὶ ϗπιβαίνῃς ἔτι, Ηλία; πϳ πϲοχρέχῃς τῇ χήρᾳ; Εἶδες τὰ πϲοπύλαια τῆϛ πενίας, [μὴ ἐρώτα τὰ βάθη τῆϛ μετεώτητος· Εἶδες τὸν εἴσοδον τῆϛ πενίας,] μηδὲν ἐρώϛα πϲὶ τὴν ἔνδον. ποῦ ἐπισέρχῃ, Ηλία; Εἶδες ξυλθυομθνίω, ϗ τραφῶαι ζητῆϛ πϐ αὐτῆϛ; ἀλλ' ὅμως ἔχων σὲ ἐχυρὸν, τῦ διαστήτ ⓦ λόγον, ἀπῆλθε Ζαρεπθόμθνος τῇ χήρᾳ, ϗ τί φησι; Δός μοι μικρὸν ὕδωρ ἵνα πίω. ὁρᾶϛ σοφίαν τῦ Ηλίου, πῶϛ οὐκ αὐθέως ὅτι ὃ ἰχυρότερον ἀπῆλθεν, ἀλλ' ὅτι ὃ αὐπλέστερον; οὐκ εἶπε, δὸς μοι ἄρτον, ἀλλα, δὸς μοι ὕδωρ. [πϲῶτον ὕδωρ ζητῆ, τχαζόμθνος ὅτι ἀ αὐπορήϛη ὕδατος, δυώαται ϗ ἄρτ αὐπορήσαι. δὸς μοί, φησι, μικρὸν ὕδωρ.] ἀπελθούσα ϳ ἡ χήρα ἐώνεγκεν αὐτῷ, ϗ ἔπιε. ϗ ἵνα θαρσήσας φησὶ, Λήψῃ δή μοι ϗ ψωμὸν ἄρτ, ϗ φάρμυγ. ἡ ϳ εἶπε πϲὸϛ αὖϑν· Ζῇ Κύριος, εἰ ἔϛι μοι, ἀλλ' ἢ ὅσον δράξ ἀλεύρυ ἐν τῇ ὑδρίᾳ, ϗ ὀλίγον ἔλαιον ἐν τῳ καμψάκῃ, ὁ ποιήσωμθν ϗ φαγόμθα ἐγὼ τε ϗ ἐμὰ παιδία μα, ϗ ἀποθανύμθα. τί οὖν ὁ Ηλίας; Απελθὲ, φησι, ϗ ποίησον μοι ἐγκρυφίαν καταμόνας, ϗ " φάγω· ϗ οὕτω ποιήσεις τοῖς τέκνοις σα, ϗ φάγονται. τί ποιῆϛ, Ηλία; ἔχω· ἄρτον θέλεις. τί ϗ καταμόνας [ϗ ἐν πϲοφήτοις] ζητῆϛ; οὐ γὰ ὀφείλεις θῦσιάζησαι ἵνα μὴ τῆϛ τέκνων φάγῃς; σὺ θέλεις φαγεῖν μόνος, ϗ δῶμον τέκνων πνῖξαι; πνῖξαι ϑ θέλω, ἀλλ' ἐνεργατῆσαι θέλω. οἶδα τὸν ἀφθονίαν τῦ ἐμοῦ διαστήτ. ἀλλ' ὅμως ἡ χήρα σὸν ἐπαρχθῆ, σὸν δὲ ἐπειόησε τι τοιοῦτον ἀτόπημα, οὔτε εἶπε, σὺ εἶ ὁ ⓦ λιμὸν τύτον ποιήσας, ϗ ἐν τοῖς λειψάνοις τῦ λιμῦ Ζαρεπθὰν θέλεις πῖν ἐμέ, ὅτι εἶπεν, ὅπ τοσῦτον κόσμον" παρῆλθες, ϗ πϲὸϛ ἐμὲ ἦλθες λιμῶ καθαρθῆραι τὰ παιδία μα, αὐτὸς αἴτιος τῦ λιμοῦ γθόμενος; ἀλλὰ Αβραὰμ αἴτιος γθομθνῶν ἡ χωὶ, εἰϛτλθυσε ἐπόησε κῆ ὃ ῥῆμα τῦ πϲοφήτ· ϗ ἐω ἰδεῖν τῦ Αβραὰμ μᾶλλον τὸν χήραν φιλοξενεστέραν. σκῆος μὲν γὰρ ὕπορος ὢν ἐξέπεσεν ἀγγάλυς· αὕτη ϳ σὺν λιμοῦ πϲοσδοκῶσα θάνατον, ὑξέπεσε τ πϲοφήτου. καὶ ἐω ἰδεῖν τὴν φύσιν καθαφθησομθνίω, ϗ φιλοξενίαν πμωμθνίω· ἐω ἰδεῖν αὐλαίγκα ῥιπτόμθνα, ϗ πϲοφήτου δεξάμθνοι. ὁλόκληρον δῆμον πέμπων, πάφθν ἐπραγάσατο. ὅσον γὰρ εἰϛ πϲοαμφεσιν τῆϛ χήρας, σκῆνα τεπλωτοπήκασιν· ὅσον ϳ εἰϛ τὸν τῦ Θεοῦ φιλαν Θεπίαν, ἐξω χαι ἐκφωτιώοντο. οὐκ οἶδα πῶϛ ἐγκωμιάσω τὸν χήραν. πῶϛ πέκνων κατεφθίνησε, ϗ φιλοξενίαν.

λοξενίαν ἐποίησε; πῶς ἡ Φύσις αὐτὴ οὐ κατενάρκησε; πῶς ἡ μήτηρα σὸν ἠλλοιώθη; πῶς σὲ πλάγγνα οὐ διελύθη βλέποντα δῆμον ὁλόκληρον τέκνων ὑπὲρ λιμῷ μέλλοντα φθείρεσθαι; ἀλλ' ἀνωτέρω πάντων ἐγένετο, ϗ Ⓜ τοῦ Φήτου ἀζήλωτον. ὡς ἔλαβε δὲ ὁ τοῦ Φήτης ϗ ἔφαγε, λοιπὸν ἅμα καὶ ἀμοιβὰς ἀπεδίδουν. ἐπεὶ γὰρ φιλοξενίᾳ ἡ χήρα, ὁ θεὸς Ⓜ σίτῳ κο-
χ. εὐσεβείας μῶν τὰς τῆς φιλοξενίας ἐθέλεισε. τί γὰρ φησι τοῖς αὐτῷ Ηλίας; Ζῇ Κύριος, ἡ ὑδρία τοῦ Ⓜ Βασ. ιζ. ιδ.
ἀλεύρου σὺκ ἐκλείψει, ϗ ὁ καμψάκης τοῦ ἐλαίου σὺκ ἐλαττονήσει. καὶ ἐγένετο ἡ δεξία τῆς χήρας, λιμὸς, καὶ ἡ ἀριστερὰ, ἄλων, ϗ σφαγμὸς ὑπὲρ ἀνάγκη Ⓜ καρπὸν πρέσγητα, ϗ ὄχλο τοῦ λόγου τοῦ Φήτου τὸν χήραν Ⓜ τροφοφορίας. λιμὸς ϗ ἄλων ἐγένετο ἡ οἰκία τῆς χήρας. οὐ βρεχή, οὐχ ὑετὸς, σὺκ ἔαρ, οὐ μετόπωρον, οὐ θέρος, οὐ καῦμα, ϗ τόμυ χαρὰν ἀπάγχη, ἀλ-
λὰ μᾶλλον εἰς λύπης προσελθών, ϗ αὖθις ἀπὸ τῆς οἰκείας γνώμης ὀζυτερηθείς, χρηζει τὸν ἀ-
φθονίαν τὴν χάραν. εἶτα σκῆψιν, ἵνα στενάξω τὸ λύπην, ἀπῆλθε πρὸς Αχαὰβ Ⓜ βασιλέα. λέγω τῶν αὐτὸ Ⓜ κατορθώματα, ἵνα ἐὰν ἴδῃς αὖθις ἁμάρτησαντα, μάθῃς τὸν τοῦ Θεοῦ χά-
ρεν ὄγκωσαν φιλανθρωπίαν. τί οὖν πρὸς αὖθις ὁ Αχαάβ; Σὺ εἶ ὁ ἀναστρέφων Ⓜ Ισρα- γ. Βασ. ιη. ιζ.
ὴλ· ὁ δὲ πρὸς αὖθις· οὐχί, ἀλλὰ σὺ ϗ ὁ οἶκος τοῦ πατρός σου. εἶδες πῶς ἀπρόσοιστον τοῦ Φήτην,
πῶς Ⓜ βασιλέα ἤλεγξεν; εἶτα ὅτι σὸ τὴν ὀργὴ ἐκαθέζετο, καὶ ἤλθε πρὸς αὐτὸν πεντηκόν-
ταρχος, λέγων· Ανθρωπε τοῦ Θεοῦ, καθέζηδι, ὁ βασιλάς σε καλῶ. ὁ δὲ πρὸς δ. Βασ. α. θ.
αὐτόν· καὶ εἰ ἐγὼ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, καταβήτω πῦρ σὺκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατα-
φαγέτω σε, καὶ σὸν πεντήκοντά σου. [εἶτα σὺκ ἄλλοτε ἄλλος πεντηκοντάρχης φησὶν,
ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, καταβήτω· ὁ βασιλάς χρεώμενον σε ἔχει. ϗ πάλιν πρὸς αὖθις ὁ Ηλίας; Καὶ
εἰ ἐγὼ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, καταβήτω πῦρ σὺκ τοῦ οὐρανοῦ, ϗ καταφαγέτω σε ϗ σὸν πεν-
τήκοντά σου] εἶτα πάλιν ὕστερον ἦλθεν, εἰς συμβολὴν τῆς θύρας σκάλεσεν σὸν ἱερῆς τοῦ Βααλ, γ. Βασ. ιη. κ.
τῆς αἰχμώνης, λέγων, θύξωμβα. ϗ εἶπε, Ποιήσατε ὑμῖς θυσιαστήριον καταμόνας, ϗ σκλέ-
ξατε δύο βόας, ϗ θύσατε ξύλα κ Ⓜ ἔαβοῶ, ϗ πῦρ μὴ θύσητε· κἀγὼ ποιήσω οὕτω.
ϗ ἐπικαλέσθε ὲν ὀνόματι θεῶν ὑμῶν, κἀγὼ ὲν ὀνόματι Θεοῦ μου. ϗ ἔσται ὃς ἂν Θεὸς ἐπα-
κούσει ὲν πυρὶ, σὺτος Θεὸς ἀληθινός. εἶπα ἐποίησαν Ⓓ ἱερεῖς τῆς αἰχμώνης, θυσιαστήριον, ϗ
ἤρξαντο ἐπικαλέσθαι τὸν Βααλ λέγοντες· ἐπάκουσον ἡμῶν, Βααλ, ἐπάκουσον ἡμῶν. ὡς
δὲ πολλῆς εὐχῆς γλωσσῶν, σὐδεὶς ἦν ὁ ἀνακούων (σὺκ ἦν γὰρ φωνὴ, ϗ σὺκ ἦν ἀ-
κρόασις) εἶτα ἀζεδέχετο ὁ Ηλίας μακροθυμῶν, ϗ χολιθῶν ἐκείνων. ὡς δὲ εἶδεν ὅτι πολ-
λὴ ὠὴ αὐτῶν ἡ ἀφάτασις, σὐδεὶς ἦν ὁ ἀνακούων, κωμωδεῖ αὐτὸν, λέγων· Βοήσατε μέγα,
μήποτε καθεύδῃ ἡ Θεὸς ὑμῶν. εἶτα ὡς μισημβρία γέγονε, ϗ προέκοπεν ἡ ὥρα, λέ-
γει αὖθις· μετάσχητε ἀπὸ τῶν, ἵνα ποιήσω κἀγὼ ὁ ὁλοκαύτωμά μου. ϗ ἐποίησε θυσια-
χ. διαθέσε- στήριον, ϗ ἐπέθηκε τὰ ξύλα, ϗ εἶπε· Φέρετε ὕδωρ κύκλῳ τοῦ θυσιαστηίου, ϗ ἔφερον. Ἔδισ-
σατε, σώσατε, ϗ ἐβάπτισαν· ϗ εἶπε, πεποιήσατε, ϗ ἐπεποίησαν. ἀλλ' ὄρεξ ϗ τοῦτο ἴδῃ τί ποιεῖ ὁ
Ηλίας. δῆθεν ἔξω τῆς πλάνης τὴν ἀλήθειαν τὰ ἴδια προσαπήλειν, ὅπερ αἰχμωλῶτες αἱ πόρναι ποι-
χ. αὐθεντεί- οῦσι, ϗ προλαμβάνουσι, ϗ ἐλευθέρας, πόρνας καλοῦσιν, ἵνα μὴ ἔχωσι ἐκείνας τί αὐθυ-
σαι. βείωσιν. ἀλλ' ὅμως Ηλίας ϗ ὲ τούτῳ σοφίζε[ται]. ἴδῃ τί; [ἀλλ' ὁ] μέλλω λέγειν. θεα-
τὴς αὐτὸς γέγονα. ὲ τοῖς βωμοῖς τῶν εἰδώλων ὡσαί εἰσι κάτωθεν τῆ θυσιαστηρίου, καὶ ἔστ
ὡς λάκκος κάτωθεν ἀφανὴς, ϗ κατέρχονται Ⓓ τῆς πλάνης ἐργάται ὲ τοῦ λάκκῳ, καὶ
οὕτω πᾶς ὁπαῖς ἐκείναις χάπωθεν ὃ πῦρ ἀνῶ σκευσῶσιν εἰς τὸν θυσίαν, ὡς πολλοὺς ἀπα-
τᾶσθαι, ϗ νομίζειν οὐρανίου εἶ[ναι] ὃ πῦρ. ἵνα οὖν μὴ ϗ ὁ Ηλίας τοιοῦτόν τι ἀνανοηθῇ ποιῆν,
ἐπέχεε ὃ ὕδωρ, ἵνα τὸν ὀπτὸν ὃ ὕδωρ ἐλέγξῃ. ἀνάγκη γὰρ, ὅταν ὀπτὴ θυέσκει ὃ ὕδωρ,
οὐ σήκει, ἀλλὰ κατέρχεται. ἐπλήσθησαν οὖν ὃ θυσιαστήριον, ὲ εὔχεται λέγων· Επάκουσόν
μου, Κύριε, ἐπάκουσόν μου ὲ πυρὶ σήμερον. ἐπήκουσάς μου ὲ ὕδατι, ἐπάκουσόν μου ὲ ὲ πυρί. ϗ ἰδοὺ, κα-
λέσαντος αὐτὸ, ὲ ἔπεσε πῦρ κατὰ σὸν τὸ ὑρῆμου, ϗ κατέφαγε τὸν θυσίαν ϗ σὺν λίθους,

γ. Βασ. 18. β. Ἐ δ᾽ ὕδωρ ἐξέλειξε δ᾽ πῦρ. καὶ τί φησι; παῦλαῳ; Συναλλάσετε τῶν ἱερέων τῆς ἀσελγείας, μηδὲ εἷς σωθήτω ἐξ αὐτῶν. καὶ ἔλαβον οἱ ἄνδρες αὐτοὺς τετρακοσίους τε ἑκατὸν ἱερεῖς τῆς Βαάλ, καὶ τετρακοσίους τῶν ψευδηλῶν. ὡς οὖν ἤκουσεν Ἰεζάβελ ἡ γυνὴ τοῦ Ἀχαάβ τὰ γενόμενα, πέμπει πρὸς τὸν Ἠλίαν, λέγουσα· Τάδε ποιησάτωσάν μοι οἱ θεοί, καὶ τάδε προσθείησάν μοι, εἰ μὴ ἄριστον θήσω τὴν ψυχήν σου, ὡς τὴν ψυχὴν ἑνὸς αὐτῶν. καὶ ἀκούσας Ἠλίας ἐφυγε. πῦ Ἠλίου ὁ ποσῶτος καὶ τηλικοῦτος; σκηπτὸς γὰρ μοι δοκεῖ, ὅτι ἁμάρτια κατέπεσεν. λέγω τοίνυν ἁμάρτιδα, ἵνα κατηγορῶν τοῦ δικαίου, ἀλλ᾽ ἐπαθεν σωτηρίας προσχηματούμενος. ἵν᾽, ὅταν ἴδῃς ἐκείνους ἁμαρτήσαντας, καὶ μὴ ἀπογνῶς ἑαυτόν, ἀλλὰ τῆς τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίας τυχόντας, σὺ ἐμὲ ἁμάρτησον, πολλοστεύσεις ἐλπίζης τὴν σωτηρίαν. ὅθεν εἶπεν Ἰεζάβελ, τάδε ποιησαίη μοι ⟨Θ⟩ θεοί, καὶ τάδε προσθείησάν μοι, εἰ μὴ ἄριστον θήσω τὴν ψυχήν σου, ὡς τὴν ψυχὴν ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, ἤκουσεν Ἠλίας καὶ ἐφυγε ὁδὸν ἡμερῶν παταρακόντα. ὢ διλίας καταβολή. γυναικὸς ἄκυρον ῥῆμα, καὶ πατασάκοντα ἡμέρας ὁδῷ βαδίζων ἔφυγε, οὐ μίλια ἡμέρας, οὐ δεκάτεσσαν, οὐ τεῖλιν· ἀλλὰ ἅμα τε ὁ λόγος τῆς γυναικὸς εἰσῆλθεν εἰς ⟨Θ⟩ προφήτην, καὶ ἀπὸ τῆς διλίας οὐκ οἶδε πῶς ἐξέπεσε, τοσαύτην φυγὴν ἀπειργόμενος. τί δέδοικας, Ἠλία; οὐ σὺ εἶ ὁ ⟨Θ⟩ οὐρανὸν κλείσας, καὶ τὴν βροχὴν καλπώσας; ὁ ταῦ ἀεὶ ὑδατοζόας, καὶ δ πῦρ αὖθις καλίσας; ὁ σφαῖρας δεῦ ἱερῆς, ὁ εἰπὼν ζῇ γ. Βασ. 17. π. καὶ 1. Βασιλεὺς Ἀχαάβ, Σὺ εἶ ὁ ἐνοχλῶν ⟨Θ⟩ Ἰσραήλ, καὶ ὁ οἰκῶν τὰ παῖδες σου· ὁ εἰπών, Ζῇ Κύριος, εἰ ἔσται ὑετὸς, εἰ μὴ κατὰ τὸ στόμα μου· ὁ τὴν οἰκίαν τῆς χήρας ἄλωνα καὶ δράγματα ποιήσας, ὁ τοῖς σιτίοις ἐπιτάξας, λέγων πόρνης ἤκουσας, καὶ ἔφυγας, καὶ μία γυνὴ αἰχμάλωτον ἀπάγῃ; αἰ δύο αἰχμάλωτοι ⟨τὸν⟩ γυναικὸς ἠλέγξησαν. Πέζῃς κόρυμ ἐφοβήθη, καὶ ἵππος τὴν Ἰεζάβελ· τοῖς αὐδοῖς ἐπιστοῦ ἀμάρτημασι. καὶ ἔφυγεν Ἠλίας ὁδὸν ἡμερῶν πεσαράκοντα. ποῦ ἐστιν ὁ ζηλῶν σου, Ἠλία, ὅτι ἔλεγες, Ζῇ Κύριος, εἰ ἔσται ὑετὸς, εἰ μὴ κατὰ τὸ στόμα μου, ὅτι ⟨Θ⟩ Ἀχαὰβ ⟨Θ⟩ βασιλεὰ ἠλέγχας, ὅτι ὁ πῦρ ἐκάλεσας; ποσάτια ἐποίησας, καὶ μιᾶς γυναικὸς λόγῳ οὐκ ἐδάσασας; ποῦ ἐστιν ὁ πόνος σου, ὅτε οὐκ ἤθελες τὸν σὸν δεσπότην αἰχίωσαι, ἵνα δῷ ὑετὸν ὅλῃ τῆς γῆς; ἔλεγε γὰρ σοι δι᾽ εὐαρεστῶν ἀποδείξεων, αἰτήσω με, δωσάμενος δὲ αὐτοῦ οὐ δώσει. ἀλλ᾽ οὐκ ἠθέλησας, ἵνα ὥσπερ τῶν κακῶν ἐχθρὸν ποιήσειεν, οὕτω καὶ τῶν ἀγαθῶν ἀρχὴν ᾖς. εἰρήσεται γάρ, Ηλία, ἔργοις ἀπολαγχνίας μισῶ. ὁ δὲ Θεὸς ἠλέησε τὸν συμφορᾶν, ὅτι πτώτων αὐδὸς κτίσις καὶ πτώτων δημιουργὸς, ὁμοίως δὲ πτώτων κηδόμενος, καὶ ἠθέλησέ σε χρῆσαι τὰ ἀπόνα θεραπόντα, καὶ σὺ ἐκέμπεσας αὐτῷ; ἐλεεῖ σοι, ἐγὼ οἶδα τὸν συμφορᾶν τὰ ἡμερεμένην οἶδα τὰς κλαυθμὸς τῶν μητέρων οἶδα τῶν παιδίων τὰς ὀλολυσμὸς· βλέπω τὰ γῆι, ἵν᾽ ἐποίησα, ἀφωνιζομένην, ὃ θέλω φιλανθρωπεύσασθαι· ἀλλ᾽ οὐ θέλω σε ὑβρίσαι, καὶ ἀθῶ γενόμενος σῆς ὑετοῦ πέμψαι, ἵνα μὴ τῶν κακῶν μοῦ σὺ αἴτιος ᾖς, τῶν δὲ καλῶν "ἕπεσε· ἀλλὰ πρῶσσε. ὦ δεσπότα φιλανθρωπία βουλὴ δεύλη γενικημένη· ἀλλ᾽ ὅμως πολλοὶ αὐδοὶ ⟨ἔζησαν⟩ ἐπὶ σοὶ, ὡς αἱ αμαρτίτος· "ἀληθήσεται καὶ αὐδοὶ ἁμάρτια ὑποπεπωλωκώς, τῶν τοῦ Θεοῦ συγχωρήσαντος καὶ οἰκονομιῶντος, ἵνα ἐξ ὧν αὐδοὶ φιλανθρωπίας ἔτυχε, καὶ αὐδοὶ ἡ πρὸς σὸν ἄλλως μὴ ἀπόν, δεσπότ. Καὶ ἔφυτί, φησι, Ηλίας ὁδὸν ἡμερῶν πεσαράκοντα. ποῦ δέδι τὰ ῥήματα σκέψα, ἃ πρὸς σὸν πεντήκοντα ἀρχοις εἶπον, καὶ τέθνησε πῦρ, καὶ τέτταρες κατέκαυσεν; ἀλλὰ δῆλοι δῆξαι ὁ Θεὸς ὅτι ἔστι τὰ δαίμονα, ὐκ αὐδοὶ διὸ ὁ ἐρχαζόμενος, ἀλλ᾽ ἡ τοῦ Θεοῦ δύναμις. καὶ βλέπει πῖ ζῇς. ὅτι ὁ Θεὸς σὰ ἐργάζεται, καὶ βασιλῆς ἔστι πόσι καὶ ἀζῶντες καὶ δῶμεν· ὅτι Θεὸς ἀπόχη, καὶ γυνὴ φοβερά. ἀπέχει ὁ Θεὸς, καὶ ἠλέησεν ἡ φύσις. ἀλλ᾽ ὅμως μιᾷ δ φυτεῖν Ηλίαν ἡμέρας μί, ἦλθε καὶ σκάνδυλον ὑπὸ πόσῳ τινὶ, καὶ ἔρχεται πρὸς αὐδοὶ ὁ Θεὸς, ὁ δεσπότης πρὸς τὸ δοῦλον, ὁ κηδεμὼν καὶ φιλάνθρωπος· καὶ τί φησιν; εἰδὸς μὲ γ. Βασ. 19. ιβ. ἐξῆλθον σκέψ, ὅμως ἱερωτᾷ. Τί ὧδε, Ηλία, καὶ τί σὺ ὧδε; αἰνιττόμενος αὐτῷ τὴν φυγὴν, καὶ τὸ, ἔφυγες. πῦ ἐστιν ἡ παῤῥησία σκεπτὴν, ἵνα μάθῃς μὴ σαυτὸν θαῤῥεῖν, τί ὧδε Ηλία,

χ. τὸ βασιλεῖς

χ. ξίφει· καὶ χ. ῥομφαίᾳ· λίχνῳ

λία, ὁ πῦ οὗδε; ἀλλ' ὅμως ὁ Ηλίας ἀποκρίνε), ἀλλα μὴν ἴχων εἰ τῇ γνώμῃ, ἀλλα ὁ λέγων. Ἱ γὰρ ὁ Ηλίας πρὸς αὐτα; Κύριε, τὰν ποθ ἀπέκτειναν, ὁ τὰ ϑυσιαστήριά σε κατέσκαψαν· καὶ ἐγὼ ὑπελείφθην μόνος, ὁ ζητοῦσι τὴν ψυχὴν μα λαβεῖν αὐτα. Ἱ δὲ ὁ ϑ̃ς πρὸς αὐτον ὁ Θεός; ϑῦς αὐτον ἐλέγχῃ. οὐχ ὁρᾷς τῦτο ἔφυτες, φησιν, Ηλία. οὐ γὰρ
5 σὺ μόνος εἶ ὁ μὴ πεφοσκυνήσας τῇ Βααλ. εἶτα ἐπαγῳ ἐλέγχει αὐτον· Κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόυ τῇ Βααλ. ἤλεγξε τοίνυν αὐτὸν, ὅτι οὐχὶ τῦτο ἔφυτες, ἀλλα᾽ ὁ χ̃ς τῆς γυναικὸς φόβοι διεχώρησας. ὁ μία γυνὴ χ̃ τοιῦτον καὶ τηλικοῦτον ἀνδρα δραπέτην καὶ φυγάδα ἐποίησεν, ἵνα μάϑῃς, Ηλία, ὅτῳ τι παράδοξον ποιῇς, μὴ σαυτῷ ὀπτχάφειν, ἀλλα᾽ τῇ τῦ Θεοῦ δυνάμι. Εἶδες πῶς ὅτι ἀπέστη
10 ἡ χάρις, ἠλέγχϑη ἡ φύσις; ἔφυγε Ηλίας ὁδὸν ἡμερῶν τεσσαράκοντα. ὦ φόβου ὀπτάσεως, ὦ διπλίας ὑπερβολή. οὐ μέϑ' ἕφυγε ἡμέραν, οὐ δὺ τέτραι, οὐ τέτταρα, ἀλλα᾽ τεσσαράκοντα ἡμέρας· καὶ αὐτὸς ὁδὸν ἀφεωρήτως κατιλάβεν, οὐ ἔφυγε ἴχων, οὐ σιτορέσιον ἐπαγόμενος. μϑύων γὰρ ἀπὸ τῦ φόβου τύτων οὐκ ἐφεώτιζεν, ἀλλα᾽ ὡς οἰκήτης ἐδίωκεν. Εἰσῆλθεν ὁ
15 λόγος τῆς γυναικὸς εἰς χ̃ν πεφήτλν, ὡ καθάπερ ζέφυρος σφοδρὸς ἐμπεσὼν εἰς ἰσίον, τὴν ῥύμην τλν ὁλκάδα ἀποπέμψῃ, οὕτως ὁ λόγος τῆς γυναικὸς εἰσῆλθεν εἰς χ̃ν πεφήτλν, μὴ πολλὴν ῥύμης αὐτὸν εἰς τὴν ἔρημον ὀξέπεμψε. ποῦ ἔστι, Ηλία, τὰ
χ. σιχέων; ϑ πρόπτσίας ἐκείνης; ποῦ ὁ τόμος ὁ φόβερός; ποῦ ἡ γλῶττα ἡ ἰώσιχος τλν ὀμβρων; ποῦ ὁ ἐκάτερος ὀπτάπῆων τοῖς σιχείοις, ποτὲ μὴν οὐρανὸν κλείων, ποτὲ ὁ πῦρ καλῶν ὀπτ τὴν ϑυσίαν; ἀλλ' ὅμως, ὡς πεφῆτον, ταῦτα ἐποίει τῆς χάριτος ἐνεργούσης.
20 διὸ ὁ ἐλέγχεται ὑπὸ Θεοῦ. ὁρᾶς πῶς μικρῷ ἀμῤτήματι στενοχωρῆται πεπεισϑῆναι, ἵνα ὁλόκληρον χιτῶνα φιλαν δεσπίας σώσῃ); λοιπὸν, Ηλία, ἐπαγϑύϑης ϑμοῦ φιλοφρονος, ὡς ὁ δεσπότης σου, "δξ ὧν ἔμαϑες πῶς τὸ δεσπότν σου. Εἶδες πῶς στενοχωροῦσιν ὁ Θεὸς μικρῷ ἀμῤτήματι πεπεισϑῆναι τὸν φύλας ἐκείνους, τὸν πεφόλλς, τὸν πύργους, "ἵνα μὴ τὰν ἑαυτῶν ἀμῤτίαν πῶς ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐκκλίνωσιν· ἴν', ὅταν ἴδωσί τινα ἁμῤτάνοντα, ὁ φελωσιν ἀσφαλιζόμενα, ἐκ τῶν ὁμοίων ὀδὸν σωτηρίας πεφαίρεσιν. ἴν', ὅταν ἁμῤτήσωσι, μὴ ἀπογινώσκωσι τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας" τῇ μνήμῃ τλν πολλὴν ὁδὸν ἀνύσωσι, ὁ τῇ μετανοίᾳ "τὰς τιμὰς μὴ ἐλαττωθέντων. "Εἶπαμεν ὁ αὐτὸν πεφόντως ἐπὶ ἁμῤτίας, ὁ πότε εἰσηγάγομεν ἐπὶ ϑυσιαστήριον ῥήματα. ὁ σὺ ποίνυν, εἰ ὁ ἁμῤτωλὸς εἶ, μὴ ἀπολειφϑῇς τῆς ἐκκλησίας· καὶ δίκαιος ἦς, μὴ ἀπολειφϑῇς, ἵνα ἴναυλον ἴχωι τλν χαρὰν τὴν γυναῖν, δίκαιος ἀναμφίῤῥ, μεμνημένος ἐπὶ πεῖ τῆς βασιλείας τλν οὐρανῶν ὁ τλν ἀγαϑὸν ἐκείνων, ὧν ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν· ὅτι αὐτῷ πρέπει ἡ δόξα σὺν τῷ υἱῷ ὁ τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν ὁ ἀεὶ, ὁ εἰς
χ. τὴν ὑπὸν μίσει χ. τ πτωῖς χ. εἶπαμεν ὡῦν πεφόντων πὸ ἁμαρτῶν, ὁ πότε εἰσηγάγομεν πὲ ἁγίασμα.
35 τῦς αἰῶνας τλν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΗΛΙΑΝ, ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΗΡΑΝ, ΚΑΙ πεῖ ἐλεημοσύνης.

40

The Library
Exeter College
Oxford.

ΕΝ τῇς ἡμέραις αἷς σπεύδομεν ἅπαντες, τοῦ περὶ τῆς ἐλεημοσύνης πολλάκις ἐλθόντος καὶ ῥηθέντος λόγους, ἐξεκρουόμεθα, τῆς ἑαυτέρας κατακλυσμοῦσης, ἐπὶ τοῦ λόγου δραμοῦσης ἡμᾶς καὶ δρόμον. τοῦτο γὰρ ἐγίνετο, τοῦ Θεοῦ πάλαι συμφερόντως οἰκονομοῦντος, καὶ περὶ τῶν παρόντων ἡμᾶς τῶν περὶ τῆς ἐλεημοσύνης διδάσκειν· ἵνα μὴ καὶ τῶν σκηνοποιῶν διηρημένων ὑλῶν, ἅπας ὁ τῆς ἐλεημοσύνης θησαυρὸς ἀπόπτωμα σήμερον· οὐκ ὄλιγα μὲν καὶ τὰ γεγραμμένα ἐστὶν ἡμῖν ἔρημα ἐάσαντα, ἀλλ' ὅμως μεγάλη καὶ γεγραμμένη τῆς ἐλεημοσύνης ἡ δύναμις. πολλὴ γὰρ τοῦ προφήτου ἡ παῤῥησία παρὰ Θεοῦ· καθάπερ τις βασιλεύουσα τῆς καθ' ἡμᾶς πολιτείας, ἅτε μὴ ἀδείας πολλῆς τῶν οὐρανίων ἀφίδων ἐπιβαίνειν εἰωθὼς· ἀεὶ δὲ ταῖς πύλαις τῶν οὐρανῶν ἐγκεχειρισμένη δυνάμεις, διὰ τὸ ἰδιωτικὸν τὸν ἐλεημοσύνην ἐπιβαίνουσαν, μὴ πολλῆς τῆς πομπῆς ἐν ταῖς ἄλλαις διὰ αὐτὸν ταῖς πύλαις σκεύαις ἀνοίγουσι ἀρεταῖς· ἀνοίγεις τῆς ἐλεημοσύνης ἴδιον θεσμοθέτημα, ἐπακολούθοις ταῖς θύραις αὐτῆς. ἐν πᾶσι γὰρ τῶν προφήτων ἄλλοι σκεῦοι, οἷς ὄγκος τις ἐπεῖναι, οἷ δὲ ὕστερον τῆς ἱερᾶς παῤῥησίας ἀπεκλείσθησαν, ὅπερ διωσκεῖς ἔλαιον ὁ παῖς λαμπάσιν οὐκ ἔσχεν. ἐν σκότει μοι τὸν ἀγαθοεργὸν. ἐλεημοσύνη μόνη χωρεῖς πρόσωπα· διὰ τοῦτο τὸ εὐφημεῖν ἐπὶ οὐρανοῦ ἐπὶ σήμερον· πρόσωπα δὲ χωρεῖς ἐλεημοσύνης οὐκ ἴσμεν. ἐπεὶ οὖν τοσαύτη δὲ τοῦ γράμματος ἡ δύναμις, μᾶς πάσης ἀσυδοῦς ἐν τοῦ περὶ αὐτῆς διεξόδου λόγους. ἡμοῦντο δ' ἀν' ἀρίστη ἐν ζωτόμως τὸ προφήτου ἡ προθέσεως, ἐπὶ τοὺς τὸν χρόνον ὑμᾶς ἀπαγαγόντας τὸν ὁ Σαρεφθοῖς τῆς Σιδῶνος. τῶν γὰρ λόγοις συμβουλευόντων, ἃ ὄφελε τῶν ἔργων παιδεύοντες ἀξιοπιστότερα διδάσκαλοι γίνεσθαι. δεῖ δὲ ἡ χρεία δρᾶσαι τὸ προφήτου τοῦτο ἡμῶν ἀν' ἡμῖν διδάσκαλος. ἡμεῖς μὲν γὰρ λόγῳ προβαίνομεν· ὁ κεῖνα ὃ ὄφελε τῶν ἔργων ὑμᾶς παιδεύσας διωκόσαι, τὸν ὁμόζηλον ἔχουσα μᾶλλον αὐτῆς συνεζευγμένον. δύο γάρ εἰσιν αὗται αἱ χεῖρες· μία μὲν ὁ τῆ κοινῆ, ἡ τὰ δύο λεπτὰ καβαλοῦσα, μία ὃ ὁ τῆ παλαιᾷ, ἡ τοῦ προφήτου ἐπαθλεύσασθαι καταξιωθεῖσα. ἐν ἀμφοτέραις τοὺς τὸν αὐτὸν ἐφάσαν τῆς φιλοσοφίας ἀρετὸν, ἐν τὸν αὐτὸν ἐπεδείξαντο φιλοφεστοῦν, τῇ τὸ καταρθωμάτων ὁμοιότητι τὸν συγγένειαν ἡμῖν ὄφλημα σκεδεικνύμενοι. καθάπερ γὰρ σκέπελοί τινες ὑφηλοὶ τοῦ βεβοθλημένοι λιμένας, ὃς δὲ φάροις καλῶν εἰώθασι, ὄφλε πάσης τὸ νυκτὸς ἀσθενοῦν ἔχοντες πῦρ, τοῦ πυπλημπόρους τὸ πέλαγος τῇ λαμπηδόνι τοῦ φωτὸς τοὺς τὸ τῶν λιμένος χειραγωγοῦσιν ἀσφάλειαν· οὕτω ἐν αὗται καθάπερ ὑναὶ λιμένας τὸν φιλοφεστοῦν τοῦ βεβοθλημένοι, τῷ φωτὶ τῆς οἰκείας μεγαλοψυχίας τοῦ τὸ τῇ βαθυπάτῃ νυκτὶ (νυκτὸς γὰρ ὄντως ἀμείνων ἡμῖν ἡ ζωὴ ὄφλεται· καθάπερ ἐν ὁ Παῦλός φησιν, ὅτι Νὺξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικε) τοῦ θεῖον τὸ τῇ βαθυπάτῃ νυκτὶ τὸ πέλαγος τῆς φιλαργυρίας πλανωμένοις, ἐν μεγάλῳ μάλιστος κυβερνήτοις, τοὺς τὸν πρὸ ἑαυτῶν καλύπτοι ἀσφάλειαν, τὸ τῆς φιλανθρωπίας ὄφλημα τοῦ κρύπτοντος ἐκκόπτοι ἔχουσα πῦρ, ἐν ὄφλουσαν τὸ ἐλεημοσύνης ἀσθενοῦν φῶς. ἀλλὰ περὶ σκείνης μὲν τὸ ἑτέρῳ καιρῷ· τιμητὸν δὲ περὶ τῆς τὸ τῇ παλαιᾷ τοὺς ὑμᾶς ἐρουμένη. πάντως γὰρ ἐν τοῦτο ἐπαινουμένης, σκείνης τῶν ἐγκωμίων τὸ ζέφυροι πλέκονται. ὧν γὰρ τὰ κατορθώματα ἴσα, ἐν τὸ λόγοι τῶν ἐγκωμίων κοινοί. Ἐλήλυθε τοίνυν τοῦ τοῦτος χρόνος λιμὸς χαλεπὸς· οὐχὶ ἡ γῆ ὃ καμοῦσα πρῶτον τὸν φοβερὸν, ἀλλὰ τῶν φιλοθέων τὸ ἀμβρότιμα, τὸ Θεοῦ τὸν δωρεὰν ἀπεκρύσαντο. ἐλήλυθε τοίνυν λιμὸς χαλεπὸς, τὸ λιμὸν ἀπαθῶν πικρότατος. τὸ τοῦτον ἤγαγε τὸν λιμὸν ὁ μέγας Ηλίας, καθάπερ ὑναὶ φοβερὸν οἰκέτην καλέσας, ὥστε τοῦ στασιάζοντας τὸν δεσπότην ὑβρίζοντας σωφρονίσαι· μᾶλλον ὃ σκάλεσιν αὐτὸν τῶν Ιουδαίων τὸ ἀμβρότιμα.

Ζ. Βασ. ιζ. α. σκόμισε ὃ αὖθις τὸ προφήτου ὃ τόμα. Ζῇ γὰρ, φησι, Κύριος ὁ Θεός, ἐὰν ἦς ἄρα ὑετὸς, ἐὰν μὴ

μὴ ὀφθῇ τὸ σῶμα τοῦ μυρ. ἰδοὺ τοίνυν ἀφορητον κακόν. οὐδὲ γὰρ τὴν γαστέρα τῆς γῆς ἀγνοιον ἐποίησε μόνον ἡ φοβερὰ τοῦ προφήτου φωνή, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ποταμοῦ τὰ ῥεύματα αἰσχύλε, καὶ τοὺς χειμάρρους τότε ἀξηραίνοντο πηγάς. ἡ καθάπερ πυρετὸς λαθραίως ἡ ὀφθαλμίας εἰς σώματος φύσιν ἐμπεσών, οὐχὶ τὴν ὑπερφυεῖαν ξηραίνει μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦς αὖθις χωρήσας ὃ βάθος, αὐτὴν τὴν ὀστῶν καὶ σαρκὸς φύσιν· ὕπερ δὲ ὁ τότε ἠνύσθη λιμὸς, οὐχὶ τὴν ὑφὴν τῆς γῆς κατέκαυσε μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς αὐτοῖς καὶ λαμπρότερα ἐλθὼν, πᾶσαν κάπαθεν ἀνέπασε τὴν ποιότητα. τί οὖν ὁ Θεὸς πρὸς τὸν προφήτην; Ἀναστὰς, φησὶ, καὶ πορεύθητι εἰς Σαρεφθὰ τῆς Σιδῶνος· ἐκεῖ συντελουμαι γυναικί χήρᾳ τοῦ θρέψαι σε. τί τοῦτο; ὅτι τῆς οἰκείας εὐδαιμονίας ἀπέλαυσε φιλοξενούσης, ἡ εἰς τὸν ἀλλοτρίαν αὖθις πέμπεις, ἡ πρὸς γυναῖκα χήραν; εἰ γὰρ δύνασαι ἰδοὺ, εἰ γὰρ πλουσιωτάτη, εἰ γὰρ αὐτοῦ τοῦ βασιλεύοντος γυνὴ, εἰ γὰρ ἅπασα πολλοῦ εἶχεν ἐμπεπλησμένα πλουτημάτων, οὐκ ἂν αὐτῆς μᾶλλον τῆς γῆς τὸν προφήτην ἀπεστείρωσεν ὁ τοῦ λιμοῦ φόβος; ἵνα οὖν μὴ ζητῶμεν ὁ προφήτης λέγῃ, μηδὲ ὀφλισκάνωμεν, ὀφλὴ τοῦτο αὖθις πρότερον ἅψασθαι τῆς κρήνης ἐφρέψε, μονονουχὶ πρὸς αὖθις λέγων ὀφλὴ τὴν ἀλλοτρίαν φύσιν ξενοδοκήσασά σε πρόσεσθαι, πολλῷ μᾶλλον ἡ λογικὴ πειθησομένη τοῦτο ποιήσει. ὀφλὴ τοίνυν μὴ ζήτει κρήνας ἡ χήρας. ἡ ἵνα ἴδειν τὸν προφήτην κατάδικον ἠνύσθην γυναικὸς, τὴν οὐρανομήκη δὲ ἐκείνην ψυχὴν ἐκείνην, τὸν ἠνυσμένον Ἠλίαν, ὥσπερ ἀλήτην τινὰ ἡ πρὸς σαυτὸν πρὸς τὰς πύλας τῆς κρήνης ἐρχόμενον· ἡ ὃ τόμα, ὃ τοῦ οὐρανὸν ἔκλεισε, τὰς τῶν προσαιτούντων φθεγγόμενον φωνάς· δός μοι ἄρτον, δός μοι ὕδωρ· ἵνα σὺ μάθῃς ὅτι σοῦ ἐστὶ τὸ ὅτι τηδέτι, ὡς γυναικὸς οἰκία χήρας, ἡ σκιὴν πενίας γέμουσα, ἡ πλούτου, δὲ τὴν ἀπὸ τοῦ πλούτου κακὴν ἀπαλλαγμένην. καθαρὸν γὰρ ῥύπου τὸν χωρίον, δὲ πάσης φιλοσοφίας μεστὸν, ἡ λιμὸς πάντος διδιώκτερον. τοιαῦτα δὴ μάλιστα ἐσχημάτισε τὴν ἁγίων ὅτι ζητοῦσιν αἱ ψυχαί. ἀπῆει πάλιν πρὸς τὴν χήραν ὁ προφήτης, τῆς Ἰουδαϊκῆς μισοξενίας ἐλεγχον ἐσόμενον. ἀπῆει πρὸς τὴν χήραν, διδάσκων ἀπᾶσι μᾶς ὅτι δικαίως ἐκείνοι τὸ κόλασιν ὑπομένουσιν Ἰουδαῖοι. ἡ γὰρ ἔστιν μέλλη πνιγὴ κολάζειν ὁ Θεὸς, οὐχ ἁπλῶς ἐπαγὴ τὴν τιμωρίαν, οὐδὲ τῇ τῆς οἰκείας κρίσεως ἀρκέσῃ ψήφῳ, ἀλλὰ ἡ τοῖς ἀνθρώποις ὀφλὴ τοῦ προφήτου ἀπολογεῖται, ὥσπερ οἱ κοινῷ δικαστηρίῳ κριτόμενοι παῖς τῶν πολλῶν ὑποτοιαῖς. καὶ καθάπερ ἁ δικάζοντες, ὅταν μέλλωσί ἵνα τὸν ὅτι θανάτου ἄγειν ὁδὸν, ἐφ' ὑψηλοῦ βήματος προκαθίσαντες, ἡ ἅ προπετάσματα στωμυλκυαθῶν κελεύσαντες, ἡ τὴν πόλιν αὖθις περιήσαντες ἀπασαν, ὕπω καθάπερ οἱ θεατρῳ κοινῷ δικάζοντες πρὸς τὸ καταδίκην ὑποταῖς ἀπάντων ὄψεσι ἡ ἀκοαῖς ἁπλοῦσιν ποιούμενοι, οἱ τὰ ὑπομνήματα τῶν ἐκείνοις τετολμημένων ἀναγνωσθῆναι κελεύοντες, ἡ αὖθις τὸ ὑποθῆναι τῶν αὐτοῦ τετολμημένων ἠνεῶσθαι κατιδεῖν προσπαθάζοντες, τότε τὴν φωνὴν ἐπαίρειν ὕπω καὶ ὁ Θεὸς, καθάπερ ἐφ' ὑψηλοῦ τοῦ βήματος, τὸ τῶν γραφῶν κηρύγματος προκαθίσας, ἡ τὴν οἰκουμένην ἅπασαν προεισήσας ὑποταῖς ἁπάντων ὄψεσι ἡ ἀκοαῖς ποιήσας τὰ ἁμαρτημάτων τὸ ἐξέτασιν, οὐχὶ ὑπομνήματα ἀναγνωσθῆναι κελεύων, οὐδὲ γράμματα παρέχων εἰς μέσον, ἀλλ' αὖθις ἡμᾶς τοῖς τὰ καταδίκων ἐφιεῖσιν ἁμαρτήμασιν. ὅτι γοῦν οὐ χαλεπὸς κατανοεῖν τὸ Σοδομιτῶν ἁφῆναι ἤμελε, καὶ δήμους ἡ πόλεις ἀναρπάζειν ἐκ μέσου τῆς χώρας ὀφλὴ τῆς φοβερᾶς φλογὸς ἐκείνης, ὅτι τὸν κακὸν καὶ προάδδον υἱὸν ὅτι τὸν γλῶ ἠφίει, τὸ προτέρου φεικωδέστερον ὄντα, οἱ πρῶτον καὶ μόνοι ἥλιος ἐπῆλθεν· ἐπὶ τοιοῦτον ὁρῶν ἡ τὸν κόλασιν ὑπαγαγεῖν, ἐδέξε τὸν μὴ ὄντων κολάζεσθαι τὸ ποινείαν ἡμῖν, οὐχὶ γράμματα ἀναγνώσκων, καθάπερ ἐφῶ, ἀλλ' αὐτὰ εἰς μέσον προσαγαγὼν τὰ ἁμαρτήματα. ὀφλὴ τοῦτο γοῦν ἔπεμψε σὸν ἀγγέλους, οὐχ ἵνα ἡ λῶτ ὀξαγάγωσι μόνον, ἀλλ' ἵνα σοι δείξωσι τὸν προνομίαν ἐκείνων· ὃ δὴ καὶ γέγονεν. ὅπου γὰρ αὐσὸν ὁ λῶτ ἐπεδέξατο, τὸν οἰκίαν ἐπολιόρ-

χειν τῶ ξενοδόχου πάντας, ἀπειλοῦντας κύκλῳ. ἐστρατήγει τῆς πολιορκίας ἄπορος ἔρως, καὶ μίξεως ἐπιθυμία ἀφάνητος, καὶ ἡλικίας καὶ φύσεως ὄρους ὑπερβαίνουσα. οὐδὲ γὰρ ἐνόμισαν ἀπελθεῖν μόνον, ἀλλ' ἤδη καὶ ὡρεσθαι καὶ οὐδὲ ἡ πολιὰ τῶν λύπαι κατέπαυσεν, οὐδὲ ὁ γῆρας τῶν μανίαν ἔσβεσεν, ἀλλ' ἦν ἰδεῖν οἷα λιμνῶν ναυάγιον, οἷα γῆρας ἀφάνητον ἐπιθυμίαν. καὶ οὐδὲ οὕτω ἔστησαν τῆς ἀφανοπίας, ἀλλὰ Λὼτ ὑποφωνῶν τοῖς ἑαυτῶν παραδῶσιν θυγατέρας, οὐδὲ οὕτως ἀφίσταντο, ἀλλ' ἐπέκειντο, λέγοντες μὴ πρὸς τιμὴν ἀποστῆσαθαι, ἕως ἂν τῶν ἀνδρῶν λάβωσι· ἡ μεγάλη ἠπείλουν δώσειν κακὰ τοῖς ἑαυτῶν θυγατέρας ὑποφωνῶν δώσειν. Διὰ τοῦτο εἰς τῶν ξένους πιμπλῶ. Εἶδες πάσης πάντα χρόνον ἐδείξε τὴν Σοδομιτῶν τὴν κακίαν, ὥστε τότε τὴν πυρφόλιν ἐπῆλθε; ἵνα γὰρ μὴ τῶν τὰ ὁρῶν κολαζομένους αὖθις καταπλαθῆς ὑφ' ὁ μέγεθος τῆς συμφορᾶς, μηδὲ μετ' ἐκείνων ἐγκαλῆς τῷ Θεῷ, ἀλλὰ τῶν Θεοῦ κατακρίνῃς ἐκείνους, προλαβὼν τὴν ἀπόνοιαν ἀποδείξει, πάντα προδιώρθωσεν αὐτῶν ὁ ἔλεος, τῆς πρὸς αὖθις συμπαθείας ἀπαλαγὴν ἡμᾶς. ὁ δὴ καὶ νῦν ὅτι τῶν προφήτων πεποίηκεν. ἵνα μὴ θεωρῶν τὸν ὅλιμον ὑφαφθειρόμενον τῶν Ἰουδαίους, ἀλλ' ἀγῆς, δείκνυσί σοι τὴν ἀπάνθρωπον αὐτῶν καὶ τὴν ὠμότητα καὶ τῆς μισοξενίας τὴν ἀπόνοιαν. οὐ γὰρ δὴ μόνον οὐχ ὑπεδέξαντο τὸν προφήτην, ἀλλὰ καὶ ἐπεκτείνῃ ἠπείλουν. καὶ τοῦτ' δῆλον ἐκ τῶν Θεοῦ ῥημάτων. οὐ γὰρ εἶπεν, ἀπαχθήσονται, μόνον, ἀλλά, καὶ κρύβηθι. οὐκ ἀρκεῖ γάρ σοι πρὸς σωτηρίαν ἡ φυγή, ἀλλὰ δεῖ καὶ λαθεῖν μετὰ πολλῆς τῆς ἀκριβείας. δῆμος γάρ ἐστιν Ἰουδαϊκὸς, δῆμος αἱματώδης ὑπὲρ τῶν προφητῶν, καὶ ταῖς τῶν ἁγίων ἐμμελετήσας σφαγαῖς· ἀπὸ τῶν προφητῶν αἱμάτων ἀεὶ τὰς ἑαυτῶν ἤμαξαν δέξιας. καὶ, ὅτι μὲ ἐκ τῆς Ἰουδαίας αὖθις ἐξέπεμψεν, Ἀπελθε καὶ κρύβηθι, φησὶν· ὅτι ὁ πρὸς τὴν χήραν ἀπέστελλεν, Ἐγὼ, φησὶν, ἐντελοῦμαί σοι τῆ. ὁρᾶς πῶς ἐκβάλλει μὲ φθονήσας μὴ πολλῆς ἀσφαλείας τοῦτο ποιήσας πρὸς αὐτόν; οὐ τοῦτο ὁ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἕτερον ὠκονόμησε διὰ τῆς τοῦ προφήτου πρὸς τὴν χήραν προθυσίας. ἵνα γὰρ μὴ μὴ τὰ ὁρῶντές σου πρὸς Χριστὸν, μὴ τὰς πολλὰς τῆ ἀφάτους εὐεργασίας τὰς ὅτι τῆς Ἰουδαίας, μὴ τοῦ μείζους νεκρούς, οὓς ἀνέστησε, μὴ τοῦ τυφλοὺς, οὓς ἀναβλέψαι ἐποίησε, μὴ τοῦ λεπρούς, οὓς ἐκάθηρε, μὴ τοῦ δαίμονας, οὓς ἀπήλασε, μὴ τὴν θαυμαστὴν σωτήριον διδασκαλίαν, ἀλλὰ μὴν τῶν εὐεργετηθέντων ἐλαυνόμενον, ἀλλὰ τῶν ἐν τοῖς ἔθνεσι πεμπόμενον οὐδὲν τοιοῦτον εἰδότων ὅτι ἀκηκοότων, θαυμάζωσι, διὰ παροῦσι, καὶ ἀπίστου ὄντος τὸ σῶμα τῆ νομίζωσι· ἀλλὰ καὶ πολλὴ τὴ χρόνου διὰ τῶν δούλων τὴν Ἰουδαϊκὴν ἀγωνιστὴν διδάσκει, καὶ τῶν ἐθνῶν φιλοφρονεστέρων ἡμᾶς παιδεύει. οὗτος γοῦν Ἰωσὴφ, οὐ πρεσβύτερον ὄφεων σκῆψις, καὶ ἀδελφὲ πεχείρησαν· ἀλλ' ἄδικος βαρβάρους εἰς μεγάλην ἦγαγε τιμήν. ὅτω Μωϋσέα ἀπήλασαν εὐεργετηθέντες Ἰουδαῖοι, ὑπεδέξατο δὲ ἄδικος βαρβάρους Ἰωβὼρ, καὶ πολλῆς αὐτοὶ φιλοφρονεστέρως ἠξίωσεν. οὕτω τὸ Δαβὶδ ἀπήλασε μὲν ὁ Σαοὺλ μὴ τὴν τοῦ Γολιὰδ κεφαλὴν, μὴ τοῦ μείζους κινδύνους, ὃς καὶ αὐτῷ καὶ τῇ πόλει πολλάκις ἐπαγαγόντας ἔλυσε· ὑπεδέξατο ὁ Ἀγχοὺς ὁ βαρβάρων βασιλεὺς, καὶ εἰς πολλὴν ἦγαγε τιμήν. οὕτω καὶ νῦν Ἠλίαν ἀπήλασαν οἱ Ἰουδαῖοι, ὑπεδέξατο ἡ χήρα. ὅτῳ οἶμαι δηλῆς Χριστὸν ἀπελαυνόμενον μὲν πρὸ αὐτῶν, ὑποδεχόμενον ὁ δὲ τῶν ἐθνῶν, αἰσθοῦ τοῦ τύπου καταμαθών, μὴ θαυμάσῃς ὅτι τῆς τοῦ σώματος ἀμηχανίας. ἤκουσας γοῦν καὶ σήμερον τοῦ Χριστοῦ λέγοντος, ὡς αὐτὸ τοῦτο μηνύοντος. πρὸς γὰρ τοὺς Ἰουδαίους δυσχεραίνοντας Διὰ τί λέγομαι ὅτι ἐν παραβολαῖς λαλῶ, ὅτι Πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἠλίου, καὶ πρὸς οὐδεμίαν ἀπεστάλη Ἠλίας, εἰ μὴ πρὸς τὴν χήραν τὴν ἐν Σαρεφθοῖς τῆς Σιδῶνος. ἀλλ' ἵνα σκῆψιν ἀν πορίσῃς, ἵνα μὴ ποτε τὴν χήραν τὴν ἐν Σαρεφθοῖς τῆς Σιδῶνος. ἀλλ' ἵνα σκῆψιν ἀν πορίσῃς, ἵνα μὴ ποτε οὕτω ζηλώσαιτε τὸν τῆς τοῦ Θεοῦ δόξης ἁλίσεσθαι καὶ στεφανοῦσθαι ἀφῆκεν ὁ Θεὸς, νῦν μὲν εἰς τὸν χειμάρρουν πέμπων, νῦν ὄρος

τὴν

ὡσ φιλοξενίας

Luc. 4. 25.

τὴν χήραν, τοῦτ' ἦν εἰς ἄλλο χωρίον, καθάπερ πολλὰ μεταβαίνομεν τόπους· ἐκ τόπων ἀμείβειν
ἐδημοσθένιζον. ὅτι γὰρ ἐβαλίζετο ὴ ἐστενοχωρεῖτο, ἀκούσον ὴ τῶν Παύλου λέγοντος, Περιπλ- 2 Cor. 12. 7.
ῆσαι σὲ μαλωπαῖς, σὲ αἰγείοις δέρμασιν, ὑστερούμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι. τίνος οὖν
ἕνεκεν θλίβεσθαι αὐτὸν συνεχώρησεν; Εἰ μὴ γὰρ ὑπὲρ τῶν εἰς αὐτὸν ἁμαρτημάτων τοῦ-
τὸν ἀπῄτει τοῦ Ιουδαίους τὸν δίκαιον, εἰκότως ἂν τις ἔφησε τὴν στενοχωρίαν τῆς θλίψεως
αὐτὸν λαμβάνειν πρέπειν, ὥστε ἡμᾶς θαρρεῖν, ὅτε καὶ ὑφίστησι τῆς ὠμότητος. Εἰ δ' οὐχ
ὑπὲρ τῶν εἰς αὐτὸν μανιῶν αὐτοῖς μηνίσειεν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς εἰς Θν διαστάσεως ἀσε-
βείας καὶ ὕβρεως τηκόμενος, τοῦτον ἐπῄρατο αὐτοῖς τὸν συμφοράν, τίνος ἕνεκεν ὴ αὐτὸς
κοινωνῆσαι τῶν δεινῶν, ὴ σὺκ ἀπολαύει πολλῆς τῆς αὐτόσεως ὴ ἀδείας; ὅτι Εἰ τῶν ἄλλων κακου-
χουμένων ὴ ὧν λιμῷ διαφθειρομένων, αὐτὸς ἀνέσεως ὴ πραπέζης ἀπέλαυε πλουσίας, ἴσως
ἂν τις ὑπέμεινεν ὠμότητος εἶναι ὃ γεγυμνάσθαι. ἦν μακρὰν γὰρ ἐκεῖθεν ἑδέσθαι, διὰ θαλάσσης ἀπο-
λαύοντα, τοῖς ἀλλοτρίοις σίτοις φαίνεσθαι κακοῖς. διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς αὐτὸν ἀφῆκε κοινωνῆσαι τῆς
συμφορᾶς, ὴ πεῖσαι λαβεῖν τῶν συμβούτων θρέψαι, ὴ μεταχεῖν τὸ λιμοῦ, ἵνα μάθῃς ὅτι ὑ
λιμὸς, ἀλλὰ θεῖος ὢν ζῆλος πρὸς αὐτόν. ὑ γὰρ ἂν εἵλετο συνοχωρεῖσθαι οὕτω, ὴ ὑστε-
ρούμενος, καὶ θλιβόμενος, καὶ κακουχούμενος, μὴ λύσαι τὸν ἀπάλαιον, εἰ μὴ ἀπὸ πολλοῦ
τοῦ ζήλου τοῦ μακαρίου ἐκείνου ἀφῆκε φωνῶ. διόπερ καὶ ἤθελεν ὢν αὐτὸν συνοχωρεῖσθαι,
ὴ σωφρονίζομένους αὐτοὺς ὁρᾶν, ἢ τῆς δυνάγκης ἀπαλλαγῆναι τὸ ὑπερκειμένης τοὺς τὸν
πονηρίαν αὐτοῦ ἐπῃνεκότας ἰδεῖν. τοιαύτην γὰρ πάντα χρὸν τῶν ἀγίων ψυχὴν· ὑκαρ
τῆς ἑτέρων διορθώσεως τὸν ἑαυτῶν ἀσφάλειαν προδιδόασιν. ἵνα οὖν μή τις λέγῃ, ὅτι διὰ
τὸν ὠμότητα ἐπέπεμψε τὸν λιμὸν, ἀφῆκε αὐτὸν κοινωνῆσαι τοῦ λιμοῦ, ἵνα μάθῃς τοῦ προφήτου
τὸν φιλοσοφίαν. ὴ χρεὼς τοῦτο ἦ, ὅπερ εἰώθαμεν πολλάκις ἐπὶ τῶν θαυμάτων φύσεως τοὺς τε θαυ- β. Κορ. 12. 7.
ματουργοῦντας ἐπαίρειν, τούς τε ὁρῶντας θαύματα, μείζονα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως προσ-
αὐτῶν πτοεῖσθαι ὑπονοεῖν· ὴ τοῦτα ἀμφότερα διορθώσασθαι τὸν τῆς φύσεως σκαλλαξας ἀσθέ-
νειαν. καὶ ὅτι τοῦτα οὕτως ἔχει, σὺκ ἐκ τῆς τοῦ Παύλου φωνῆς ῥᾴδιον μαθεῖν. ὅτι μὴν γὰρ ἐ-
πάρειν τὰ θαύματα, ἄκυσον τί φησι. Καί τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπαι- β. Κορ. 12. 7.
σχίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατανᾶ, ἵνα με κολαφίζῃ. ὅτι γὰρ καὶ τοῦ ὁ-
ρῶντας τὰ θαύματα καὶ τοῦ ἀκούοντας μείζονα πτοεῖ τῶν θαυματουργούντων
ὑπτιοῦν, καὶ τοῦτο σάφηνον δῆλον. Εἰπὼν γὰρ περὶ τῶν ἀποκαλύψεων τῶν αὐτοῦ,
φησιν· Ἐὰν γὰρ καὶ θελήσω καυχήσασθαι, σὺκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ. πε- β. Κορ. 12. 6.
νος οὖν ἕνεκεν οὐ καυχᾶται; Φείδομαι δὲ μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει
με, ἢ ἀκούσῃ τι ἐξ ἐμοῦ. ἵνα οὖν μή ὴ διὰ τοῦτο πτοῆται πολύτιμα συμβῇ (εἰ γὰρ
καὶ Ηλίας ἦν, ἀλλ' ἄνθρωπος ἦν) ἐγκατέμιξε θαύμασι τὸ τῆς φύσεως ἐλάττωμα. διὰ
τοῦτο ὁ τῶν οὐρανῶν κρατήσας, τῆς πτίλης σὺκ ἐκρατήσεν· ὁ τὰς ὠδῖνας τῆς γῆς ὀπτιῶν,
τῆς μητρὸς τὴν ἀσάγκλιν ὀπτιᾶσθαι σὺκ ἴσχυσεν, ἀλλὰ χήρας ἐδίδητο γυναικὸς, ἵνα μάθῃς
ὴ τὸ θείου χάρῃ, ὴ τὸ ἀνθρωπίνου ἀσθένειαν. σὺκ εἰς τοῦτο ὃ μόνον ὠφέλει τὸ συμβαί-
νειν, ἀλλὰ ὴ εἰς ἕτερα σὺκ ἔλαττον τούτου. ποῖον δὴ τοῦτο; ἴ'; ὅτε σε τῶν ἀγκαλῆ τῆς πτοεῖ
Θν τὸ πτοεῖσθαι τὸν ζῆλον, μὴ καταπίσῃς, μηδὲ ἀπογνῶς νομίζων ἑτέρως εἶ Θν ἀνθρώπου
φύσεως, ὴ διὰ τοῦτο τοσαύτην πτοεῖ Θεοῦ ἐγκαίνεαν τὴν παρρησίαν. ὅπερ οὖν καὶ τὸν ἡ-
λίζατο εἰπών· Ηλίας ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν ἐστὶν ἄνθρωπος· μονονουχὶ λέγων, μὴ νομίσῃς ἀδύ- Iak. 5. 17.
νατον εἶ πτοεῖσθαι τὸν αὐτὸν ἐκείνῳ φθάσαι τῆς φιλοσοφίας τὸν κορυφήν. ὴ γὰρ ὴ ἐ-
κείνου τῆς αὐτῆς ἐκοινώνησε φύσεως. ἀλλ' ὅμως ἡ θαυμασία ὴ θεία προαίρεσις πολὺ τῶν
ἄλλων αὐτὸν ὑψηλότερον ἐδείκνυεν. ἀλλὰ καιρὸς λοιπὸν τοῦ τὸν χήραν ἐπιμελεῖσθαι. Ηλ- 3. Βασ. 17. 9.
ίᾳ, φησιν, Εἰς Σαρεφθὰ τῆς Σιδῶνος, ὴ εὗρε γυναῖκα χήραν συλλέγουσαν ξύλα. ἄξια
τῆς ἐνδον πενίας τέως τὰ προπύλαια. τί οὖν; ἀπειρξάμην τοιαύτης φιλοξενίας ἰδὼν τὸ

προσοίμια; οὐδαμῶς. Θείας γὰρ ἐν ἀκηκοὼς ἀποφάσεως. Ἀλλ' ἐδόκουν ὀπίσω αὐτῆς, ἢ εἶπε, λαβεῖν δή μοι ὕδωρ, ἢ ἐπορεύθη λαβεῖν. ὅπως ἡμᾶς καὶ φιλόσοφος ἡ γυνή, καὶ εἰ μὴ τολμηρὸν εἰπεῖν, καὶ αὐτῆς τῆς προφήτου μεγαλοψυχίας ἀξία· μᾶλλον δὲ οὐ τολμηρὸν εἰπεῖν. Εἰ γὰρ μὴ ἐν ἀξία, οὐκ ἂν ὑποδέξασθαι κατηξιώθη Ⓜ ἄγιον ὄφθαι. καθάπερ ὁ Χριστὸς φησι πρὸς τοὺς μαθητάς· ὃν εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐρωτήσατε τίς ἄξιος ἐν αὐτῇ, κἀκεῖ μείνατε· ὥστε καὶ ἐνταῦθα ὁ Θεὸς, ὅπου μάλιστα πάντων ἀξίαν ἤδει τὴν γυναῖκα τοῦ δέξασθαι Ⓜ τὴν προφήτην, ἀφ' ἑνὸς τοῦτο τὰς ἄλλας πάσας ἀφεῖς, ἐνταῦθα ἔπεμψε. πλὴν ἀλλὰ καὶ δι' αὐτῆς τῆς πραγμάτων ἴδωμεν αὐτῆς τὴν εὐγλωττίαν. Λαβὲ δέ μοι, φησὶν, ὕδωρ εἰς ἄγγος. πολλὴ ἡ φιλοφροσύνη τῆς γυναικός. οὐ γὰρ ἀπεκρίνατο, οὐκ ἔστιν, οὐκ ἔχω, ἀλλ' ἐκέλευσε λαβεῖν τὴν πρωτείαν τῆς ξένης ἐκείνης κεφαλῆς, οὐκ ἄξιον ἐπιπλήττεσθαι καὶ θαυμάζειν; καὶ γὰρ ὅτι εἰκὸς ἦν τὸ λιμοῦ τὴν ἀνάγκην πρὸς ταῦτην ἐξαναγεῖν τὴν ὀργὴν ὃ γύναιον, ἐξ Ἰουδαϊκοῦ τοῦ δείγματος μάθωμεν. ὁ Ἐλισσαῖος ὁ μαθητὴς τοῦ Ἠλίου, ὁ διπλοῦς Ἠλίας (ἐν γὰρ τῷ μαθητῇ διπλοῦν τὸν διδάσκαλον ἐδείκνυτο) προεφήτευσε μὴ ταῦτα λιμόν. ἠχὶ αὖθις ἐπήγαγε, καθάπερ Ἠλίας, ἀλλὰ μέλλοντα ἥξειν προφ. τί οὖν ὁ βασιλεύς, ὁ κατ' ἐκείνης τὰς χρόνους βασιλεύων; προεβάλλετο σάκκον, φησί. καὶ γὰρ ἐπαπειλήσει αὐτὸν ἡ συμφορά. Ἀλλ' ὅμως ὅτε παραψυχῆς, ἀκούσας γυναικὸς ὀδυρομένης πρὸς ὀλίγα συμβᾶσι ἀφ' ἑνὸς λιμοῦ, εἰς τοσοῦτον ἐξέκλινε τὸν ὀργὴν, ὡς φάσκοντα εὐθέως καὶ εἰπεῖν, Τάδε ποιήσαι μοι ὁ Θεὸς, καὶ τάδε προσθείη, εἰ στήσει ἡ κεφαλὴ Ἐλισσαίου υἱοῦ Σαφὰτ ἐπ' αὐτοῦ σήμερον. Εἶδες τὸ βασιλέως τὴν ὀργήν· μάθε τῆς γυναικὸς τὴν φιλοσοφίαν· αὕτη γὰρ οὐχὶ τὸ προεπόνει λιμοῦ, ἀλλὰ τὸ ἐπαναλύσασα θυμοῦ, καὶ τῆς πόλεως ὅσα ἐπῆς, οὐκ ἠγωνάκτησεν, οὐκ ἐχαλέπανεν, οὐχ ἑτέρως πρὸς ὑμᾶς ἐκάλεσεν, ἀλλ' ἢ μὴ πολλῆς ἐνέκησε τῆς δίκης. ἵνα ἴδῃ ὑμῶν ἐπὶ πᾶσι χρείαν ὧν ἔμελλε ἡδέως μεθέξειν, οὐδὲ ἐᾷ ὑπὲρ δίκαιος πολλάκις ὀργῆς μέτρον ἡδέως, ἀλλὰ καὶ πρὸς αὐτὸν δυσχεραίνειν· ὅταν γὰρ γλίχῃς τοσαύτης ἀρχῆς, ἢ αὐτὸ δὴ φῶς ἐνοχλῇ πᾶσι δοκεῖ. ἐν τούτῳ πάλιν οὐκ Ἰουδαϊκοῦ μαθεῖν ἔστι θαυμασίγματος. ὅπου γοῦν ἦλθεν ὁ Μωϋσῆς τὰ μυρία τοῖς Ἰουδαίοις ἀπαγγέλλων ἀγαθὰ, τυραννίδος ἀπαλλαγὴν, ἐλευθερίαν, καὶ πρὸς τὴν παλαιὰν παιδείαν ἐπανόδου· Ἰδόντες αὐτὸν, φησὶν, οὐκ ἤκουσαν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀλιγοψυχίας, ἢ τῶν ἔργων ἦν σκληρῶν. ἐκεῖνοι Ⓜ κομίζονται θαυμάτια τοσαῦτα ἰδόντες ἀπιστοῦσιν· αὕτη δ' ἰδοῦσα Ⓜ τὴν προφήτην ἐλθόντα, οὐχὶ ὥσπερ λῦσαν Ⓜ λιμὸν, ἀλλ' ὥσπερ καὶ αὐτὴ ἠμέλησε βαρυνθεῖσα, οὐδὲν τοιοῦτον ἔπαθε. κἀκεῖνοι μὲν ὕστερος ἦσαν δυσερεῖς ἀφ' ἑνὸς τῶν ἔργων πόνον· αὕτη δ' οὐχὶ πόνῳ, ἀλλὰ λιμοῦ σφοδροῦ ἐπικειμένου (πολὺ δὲ πόνος ἢ λιμοῦ ὃ μᾶσον) οὐ μόνον οὐκ ἀπιστοῦσα τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῖς τοῦ λιμοῦ. Καὶ ἐπορεύθη, φησὶ, λαβεῖν ὕδωρ, καὶ ἐβόησεν ὁ προφήτης καὶ εἶπε, λαβὲ δή μοι καὶ ἄρτον, καὶ φάγεμαι. τί οὖν ἡ γυνή; οὐδὲ φθόνου δυσερεῖς, ἀλλὰ τί φησι; Ζῇ Κύριος ὁ Θεός σου, εἰ ἔστι μοι ἐγκρυφίας, ἀλλ' ἢ ὅσον δράξ ἀλεύρου. πόθεν ἔσχεν ὁμωσὶ; ἄρτον ἤτησεν ὁ προφήτης, αὐτὴ δ' ἄρτον οὐκ εἶχεν. ἔδεισεν οὖν μήποτε πεπιθύσης αὐτῆς, ὀπιθώσῃ, καὶ ἀθυμήσασα ὑστερήσῃ, εἶτα βεβαιώσῃς, οὐκ αἰσχύνεται τὴν ἀναβολὴν ὁ προφήτης ἐποποιῆσαι, ἢ φύγῃ τῆς φιλοξενίας τὸ θερμόν. Ἀφ' οὗ τοῦτο αὖθις ὅρκῳ προσκατέλαβε λέγουσα, ἢ ζῇ ὅτι οὐκ ἔστι μοι ἀλλοτρίου, ἀλλ' ὅτι ἐγκρυφίας μόν οὐκ ἔστιν, ἀλλ' ἐστὶ δὲ ὅτι. ἢ οὐ ἀφ' οὗ τοῦ ὅρκου μόνον αὖθις πιστοῦται, ἀλλὰ ἢ δι' αὐτῆς τῆς προσηγορίας τῆς ἐποποιήσεως. Ἰδοὺ γὰρ, φησὶ, δύο συλλέγω ξυλάρια, καὶ εἰσελθοῦσα, ἢ ποιήσω αὐτὰ τοῖς τέκνοις μου, ἢ φαγόμεθα, ἢ ἀποθανούμεθα. ἀκουσάτωσαν οἱ τὰς λαμπρὰς οἰκίας οἰκοδομούμενοι, ἢ τὸν πολυτελῆ ἀγρὸν ὠνούμενοι, καὶ οἰκεῖν ἀγάλλεσθε ὅτι τὸ ἀγρεῖς

Ματθ. ι ια.

Β. Βασ. ε. λα.

γ. Βασ. ιζ. ια.

Εξοδ. ε. β.

ρᾶς προφέρουσιν· μᾶλλον γὰρ οὐ πόρεσι καὶ πέντης ἀκουέτωσαν πολῖται. σοὶ δὲ μὴ γένοιτο τὴν χέραν ταύτην ἀπολογίαν ἔχειν λοιπόν. τοσαῦτα μὲν αὐτῇ τὰ κωλύματα, ἀλλ' ὅμως πολῖται ἐκφρα διέκοψε καὶ ἐπρέσβη. ἄκουε δέ. Ἀλλόφυλος μὲν ἦν τὸ γένος ὁ κώλυμα. Σιδώνιος· δεύτερον κώλυμα. οὐδὲ γὰρ ἴσον ἀλλόφυλον εἶναι ἁπλῶς, καὶ Σιδώνιον τῆς ποιητοτάτης πόλεως. ὡς γὰρ ἔκ τινος κακίας ἐπεισόδιγμα, τὴν πόλιν ἐκείνην ἐν τοῖς διαγελίοις παρίσταμεν ὁ Χριστός. μὲν τοίνυν καὶ ἀλλόφυλος, καὶ Σιδώνια, καὶ γυνή, ὃ ἀθυτές ἦμος καὶ πόλτοθεν δεύμενον τῆς ἀνθρωπίνης. τρισσὸν καὶ χρεία, τέταρτον κώλυμα· περιττόν, ἐκείνων ἀπόντων μᾶζον, παρὸ δὲ ἐφίας ὀλιγωρία. ἀκουέτωσαν αἱ χῆρες καὶ παίδες τρέφουσαι. ὡς σὺ μὲν ἐκθυμὴ ἡ σκῆψις· αὐτὴ τρὸς ὃ μὴ ποιῆν ἐλεημοσύνιον, μηδὲ ἐπισκέπτεσθαι ξένους. καὶ ὁρᾷς ἀλλόφυλον ἐπιτελείτοτο μόνον, καὶ μετ' ἐκείνου βαίαιος τρεσβεύκατο. σὺ μὲ γὲ καὶ ἄπαντα κεκώσης τὰ χρήματα, κἂν γυμνώσῃς τῆς ἀθεοτοσίας σεαυτόν, δίωασαι τρὸς θεὸν ἑτέρων θύρας ἀπελθεῖν καὶ τυχεῖν τοιαύτης μοίρας. τότε γὰρ οὐδὲ ἐπαιτῆν δίωασιν αὐτῷ, ὕτως ἀπαντας σὸν λιμῷρας ἔχωσεν ὁ λιμός. ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἐκώλυσεν. Εἶπω δὲ ἕβδομον κώλυμα, αὖθι τὸ μέλλοντα ἐπιζεύζεσθαι τῇ γυναικί. οὐδὲ γὰρ οἰκεῖος, οὐδὲ γνώσιμος ἐμοί, ἀλλὰ ξένος καὶ ἀλλότριος, καὶ κατ' αὖθι τῆς θυσιαζείας λύγων κεχωρισμένος αὐτῆς. οὐ μόνον γὰρ ξένος καὶ ἀλλότριος, ἀλλὰ καὶ αὖθις ἐμοὶ ὁ τὸ λιμοὶ ἐπαγαγών. ἀλλ' οὐδὲν τούτων ἐπέσχεν τὴν γυναῖκα, ἀλλ' ἐδίδου ἐφόμῳ τοῦτο τῷ πᾶσαι αὐτῆς διαπιμπόσασαι τὴν ἔφοδον, καὶ τὸ αἴτιον τὸ λιμοῦ τοῖς λειμῶνος ἐπιφέρε τὸ λιμῷ. Ἀλλά σε, φησιν, ἡ ἅπασά μοι θεοτοσία εἰς τὴν δράκα τρεκέρη τούτῳ· ἀλλ' οὐδὲ τῆς δράκος ταύτης φείδομαι ἐγὼ σε, ἀλλὰ καὶ ἐμοὶ τὴν καὶ παιδία ὀλιγώσω θανάτῳ, ἵνα σύ, φησιν, ὁ τῆς γεωχρείας αὐτος, μηδὲ μικρῶν τῆς γεωχρείας αἰσθησιν λάβῃς. ποίαν τις ἐπιβολὴν ὀπτιονήσιε φιλοξενίας ἑτέρας; οὐκ ἔστι οὐδεμίαν θύραν. Εἶδε ξένον, καὶ τῆς φύσεως θήθεως ἐπιλάθετο, καὶ ταῖς ὠδῖσι ἠγώνισε, καὶ τρὸς τὴν παίδων βλέπουσα χορεῖ, οὐκ ἐπεκλάθη. καὶ οἶδα μὲν ἀκούσας πολλάκις λεγόντων πολλῶν, ὅτι ὁ σῖφα τοιαχεῖ ἰδών, τὸν χιτωνίσκον, ὃν τρεβεβλήκτο μόνον, τῶν ἀποδυσάμενος. τὸν γυμνὸν τρεέδυκεν, αὐτὸς δὲ πρὸ ἑτέρου δίμεσιασμένος ἱμάτιον, οὕτως ἁπλῶς· καὶ μάλα εὐόδως τότε εἶ καὶ χαμιστόν. καὶ γὰρ οὕτως ὀλίγα μέγα. Ὁ δὲ τῆς χήρας ταύτης πολὺ τούτου μᾶζον. ἐκεῖνος μὲν ἐαυτὸν γυμνώσας, καὶ τὸν γυμνὸν τρεδυσάμενος, ἔδε πρὸ ἑτέρου λαβὼν ἱμάτιον αὐτὸν ὁ τὴν δράκα τῷ ἀλλοτρίου τροϊεμένη, οὐκ ἔγυσε δράκα ἑτέραν λαβεῖν· οὐδὲ μέχρι γυμνότητος ἐλθὼν ὁ κίνδυνος αὐτῇ, ἀλλὰ μετ' ἐκεῖνο θάνατος τρεστεδοκᾶτο καὶ αὐτῇ καὶ τοῖς παίδων. ὅτου δῶν μήτε πιεῖας, μήτε παρὸ ἐφίας ὀλιγώρησεν, μήτε λιμὸς χαλεπὸς, μήτε πλουσία τοσαύτη, μήτε θάνατος τρεσδοκώμενος· ποίαν ἔξομεν ἀπολογίαν ἐγὼ οἱ πόρεσι; ποίαν ἐγὼ πέντης; Ζῇ Κύριος ὁ Θεός σου, εἰ ἔστι μοι ἐγκρυφίας, ἀλλ' ἢ ὅσον δράξ ἀλεύρου ἐν τῇ ὑδρίᾳ, καὶ ὀλίγον ἔλαιον ἐν τῷ καμψάκῃ· καὶ ἰδοὺ συλλέγω δύο ξυλάρια, καὶ εἰσελεύσομαι, καὶ ποιήσω αὐτὰ τοῖς τέκνοις μου, καὶ φαγόμεθα, καὶ ἀποθανούμεθα. ταύτην ἔκτος τὴν ἐλεημοσύνην, μᾶλλον δὲ ἕκτος ταύτην τὴν μακαρίαν φωνὴν καὶ τῆς οὐρανοῦ ἀξίαν ἐν τοῖς ποιμνίοις τῆς οἰκίας ἐγκαφέτω τῆς ἑαυτῆς, ἐν τῷ θαλάμῳ, ἐν ᾧ δὲ καθεύδωμεν, ἐν τῷ οἴκῳ, ἐν ᾧ χριστοποιούμεθα. ταύτην ὅτι τῆς οἰκίας, ταύτην ὅτι τῆς ἀγορᾶς, ταύτην ἐν τοῖς συλλόγοις τῆς φίλων, ταύτην εἰς δικαστήριον ἀπιών. ταύτην εἰστιῶν, ταύτην ἐξιὼν ἕκαστος μυστάτω τὴν φωνήν. καὶ σφόδρα δὲ ἰσχυρισάμενος, ὅτι καὶ δὲ, εἰ λιθινός τις εἶν, καὶ σθηρεᾶς, καὶ ἀδάμας, ἀπέξεται τρεστελθὼν τὰ πέντα κενᾶς ἀποπέμψας χρυσὸν, αὖ τὴν φωνὴν ἐγκαφῇ ταύτην, ἀπὸ τὴν χάριν τρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἔχει. ἀλλ' ἴσως ἐκφνοέρῃς τις· ἄγε καὶ μοὶ τρόφητιν, καὶ μὴ τῆς αὐτῆς βιοίας ἐπιδέχομαι. ἐπάγου τοίνυν, ἐὰ ἄγω σοι τρόφητιν. καὶ τί λέγω τρόφητιν; αὖθι ἄγω σοι τὸ τρόφητα διασώσαι, τὸν κοινὸν ἡμῶν Θεὸν καὶ Κύ-

ριον

Matth. κς λθ. ειον Χριστόν. αὐτὸς γὰρ φησιν, ὅτι Πέμπτα με εἴδετε, καὶ ἐνηρέματε. Εἰ δὲ ἀπιστοῦσί τινες τὴν φωνὴν, καὶ τῆς φιλοφροσύνης ἀμελοῦσι, μαθήσονται τότε ἀφ' ἧς κολάσεως καὶ τῆς πικρείας τούτου. ὥσπερ γὰρ αὐτὸ τὸ Χριστοῦ καταμελήσαντες, ὕστερον τοῖς ἀφόρητον ἀπελθοῦσιν κόλασιν. ὕστερος οὖν ὁ τοὺς πλουσίους τρέφοντες, καὶ πάντων αὐτὸν Χριστὸν θεραπεύσαντες, εἰς τὸν τῶν οὐρανῶν εἰσαχθήσονται βασιλείαν. πάντα πλείω τοῦ δέοντος τοῦ εἰρηνεύειν. Εἴθε μὲν οὖν πάσας τὰς ἡμέρας ἐνδιατρίβειν ἐν ταῖς περὶ τῆς ἐλεημοσύνης λόγοις. Εἰ δὲ ἀρκοῦντως ὑμῖν ἔχει τὰ εἰρημένα, φέρε αὖπα ἀνακεφαλαιωσώμεθα πάντα. εἶπον ὅτι ἔπεκεν ὁ προφήτης περὶ τὴν χήραν ἀπεστέλετο, ἵνα μὴ μακρείζῃς πενίαν, ἵνα μὴ θαυμάζῃς πλοῦτον, ἵνα μὴ τὸν πτωχεύοντα ἐλεῇ νομίζῃς, ἵνα μὴ τὰ σωτηρία ζητῶμεν ἀλλοτρίων καὶ ἐλεεινόν, ἵνα μάθῃς τὴν Ἰουδαϊκὴν πονηρίαν. ἔδος γὰρ τῶν Θεῶν μέλλοντι κολάζειν, καὶ ἡμᾶς ἀπολογεῖσθαι ἀφ' ὧν προεγράψαμεν αὐτῶν· ἵνα μὴ μὲν τοῦτο ἴδωμεν τὸν κύνα ἀπὸ τῶν σωτήρων πρὸς ἃ ἐκείνων ἐλαυνόμενον, πρὸς ἃ τῶν ἐθνῶν ὑποδεχόμενον, θαυμάζῃς καὶ ἀπορῇς, πῶθεν αὐτῶν τὴν ἀγνωμοσύνην κατεμάθομεν· καὶ ὡς ἔθος αὐτοῖς τοῦ εὐεργετεῖν ἐλαύνειν, ἵνα μὴ νομίσῃς ὠμότητος εἶναι τὸ προφήτου τὴν βύλησιν, καὶ τὴν τῆς πικρείας προάτασιν, ἀλλὰ ζῆλον θείου καὶ κηδεμονίας· ἵνα μάθῃς ὅτι οὐ τοῖς μοχθοῖς καταρῶμασι σωφρονισμοῦ ἡμῶν ἡ φύσις δέηται, ἵνα μὴ προσκαλέσωμεθα εἰς τὸ αὐτὸν τοῦ προφήτου ζῆλον ἀδυνάτων εἶναι νομίσῃς τὴν μίμησιν. Εἶπον πρὸς τῆς χήρας, πῶς οὐ τοσαύτης τροφεία οὔσα, τὸν λιμοῦ καταμαγκάζοντος, οὐδὲ ῥῆμα πικρὸν πρὸς τὸν προφήτην ἐξέβαλε, καίτοιγε εἰκὸς ἦν· καὶ ἐδέξατο καὶ τοῦτο ὡς τὸν Ἰουδαϊκὸν φρενημάτων· ἀλλ' οὐδὲν τοιοῦτον ἔπαθεν ἐκείνη, ἀλλὰ μᾶλλον πάσης αὐτὸν ἐδέξατο φιλοφροσύνης, καὶ τὴν πενίαν ἔπασαν εἰς τὸν ἐκείνου πῆλον ἐκένωσε, καὶ Σιδωνία οὖσα καὶ ἀλλόφυλος· καὶ οὔτε τῶν προφητῶν φιλοσοφούντων περὶ ἐλεημοσύνης ἤκουσεν, οὔτε τοῦ Χριστοῦ λέγοντος, πεπωκότα με εἴδετε, καὶ ἐνηρέματε. τίς οὖν ἡμῖν ἔσαι συγγνώμη, εἰ μὴ τοιαύτας προάπασεις, εἰ μὴ τοιούτων ἐπάθλων ἐπόμεθα, εἰ μὴ τὸν βασιλέα τῶν οὐρανῶν, μὴ φθάσαμεν περὶ αὐτὸ τὴν χήραν τῆς φιλοφροσύνης μέζον; ἐκείνη μὲν γὰρ καὶ Σιδωνία ἦν, καὶ ἀλλόφυλος, καὶ γυνὴ χήρα, καὶ παίδων ἐπιμελὴν πολλὴν, καὶ λιμὸν ὀπτικὸν ἐώσα, καὶ θαλάσσης προσδοκῶσαν, καὶ ἀνθρώπου ἀγνῶτα ἐπιδέχεσθαι ἔμελλε, καὶ τοσαύτης ἐπαγγελίας λιμοῦ, καὶ οὕτως ἐφεισατο τῆς δρακός· ἡμεῖς δὲ καὶ προφητείας μετεχόντες, καὶ θείων ἀποκαλύψεις διδασκάλων, καὶ πολλὰ περὶ τῶν μελλόντων φιλοσοφῶν ἔχοντες, καὶ οὐδὲ λιμοῦ ὁρῶντες ὀπτικείμενον, καὶ πολὺ πλείονα κακοπαθοῦντες τῆς χωμαικός, ποίαν δυνησόμεθα ἀπολογίαν προβαλέσθαι φειδόμενοι τῶν ἴδιων, καὶ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας ἀφειδοῦντες; ὅπως δὲ ἂν τὰ χαλεπὰ ἐκεῖνα κολαστήρια ἐκφύγωμεν, πᾶς εἰσαγαγοῦμεν εἰς τοῦτο πάντας ὀπτιδιξώμεθα, ἵνα καὶ ἡμεῖς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν καταξιωθῶμεν, χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ δόξα σοὶ πατρὶ, σὺν ᾧ ἁγίῳ πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΠΑΥΛΟΝ Λογ. α.

Οὐκ

Γκ δ' ὡς ἀμάρτοι λειμῶνα ἀρετῆ τὸ θεῖον πνεῦμα πικὸν καλέσας τὸν Παῦλον ψυχὼν· ὅτω " πολὺ μᾶλλον τῇ χάριτι, ἀξίαν ἑαυτὸν χάριτος ἐπιδείκνυτο τῆς ψυχῆς τὸν φιλοσοφίαν. ὅθεν γὰρ σκεδὸς σκηνῆς γέγονε, καλῶς ἑαυτὸν ἐξεκάθηρε, δαψιλὴς ἡ τοῦ πνεύματος ἐξεχύθη εἰς αὐτὸν δωρεά. ὅθεν ἡμῖν τὸ σῶμα τοὺς θανατικοὺς ἔτεκε τοπαμοὺς, ὑκ τὸν τοῦ θεοῦ τὸ θεῖον πηγὸν πίασας μόνους, ἀλλὰ πολλῷ πλείονας καθ' ἑκάστην ῥέοντας τὸν ὑμέραν, οὐ τὸν γλῶ ἀρδοντας, ἀλλὰ καὶ τὴν αἰθέριον ψυχὰς εἰς καρποφορίαν ἀρετῆς διεκίεσθαι. τίς οὖν ἀρκέσει λόγος τοῖς τοῦτο κατορθώμασιν; ἢ ποία διωκήσει γλῶσσα ἐφικέσθαι τῆς ἐγκωμίων * ἐκείνου; ὅταν γὰρ ἅπαντα τὸν ὁ μακάριος συλλαβοῦσα ἔχῃ ψυχὴ μία, καὶ πάντα μᾶλ' ὑπερβολῆς, ἡ μόνον ἃ τὰ τῶ θείων, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ἀγγέλων, πῶς ἐπιεσόμεθα ἅ μείζονος τῆς ἐγκωμίων; ἡ μᾶλλον ἀφ' τοῦτο σιγήσομεν, ἀλλ' [ἀῶς] καὶ δι' ὧν ὧν τοῦτο μάλιστα ἐσιγήσαμεν. καὶ γὰρ καὶ τοῦτο ἐγκωμίου μέγιστον εἶδος, ὃ νικᾶν τῶν κατορθωμάτων ὁ μέγεθος μᾶλλον πάσης ἐπιτοισίας ἢ λόγου τὸν δικολίαν, καὶ ἡ ἥττα μειζόν ἐστιν ἡμῖν λαμπρότερα. πόθεν οὖν δύναιμεν εἰπεῖν ἀφαθαν τῶν ἐγκωμίων; πόθεν ἄλλοθεν, ἢ ἀπ' αὐτοῦ τούτου λαβόντες, τὰ δίξαι τὰ ἀπεῖρον ἔχοντα ἀγαθά; εἴτε γὰρ προφήτην ἐπιδείξασθαί τι ἡμῶν, εἴτε πατριάρχην, εἴτε δίκαιον, εἴτε ἀπόστολον, εἴτε μάρτυρες, πάντα ταῦτα ὁμοῦ συλλαβὼν ἔχῃ μᾶλλον τοσοῦτον ὑπερβολῆς, ὅσης ὁσότης ἀρείων, ὅπερ ἕκαστος εἶχε καλὸν, ἐκέκτητο. σὺν τῷ δὲ προσενέγκειν Ἄβελ θυσίαν, ἡ σὺν τοῦτον ἀνακηρύττεται. ἀλλ' ἐὰν τὸν Παῦλον θυσίαν εἰς μέσον ἀγάγῃς, τοσοῦτον δείκνυ βελτίων ἀρείων, ὅσον τῆς γῆς ὁ οὐρανός. ποίαν οὖν βούλεσθε εἶπω; ὁσὴν γὰρ μίαν μόνον ὁδί. ἡ γὰρ ἑαυτὸν καθ' ἑκάστην κατέθυεν ἡμέραν, ὃ τοῦτον πάλιν διπλῶν ἐποίει τὸν προσφοράν· τοῦτο μὲν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀποθνήσκων, τοῦτο δὲ τὸν τέκνωσιν ὃ ὃν σώματι αὐτοῦ ἀδιφέρων. ἡ γὰρ πρὸς κινδυνίους διὰ ἐχῶς παρεπάπετο, ἡ ἐσφαπέτο τῇ προαιρέσει, ἡ τῆς ζωρκὸς τὸν φύσιν ὕτως ἐκέκρωσεν, ὡς τὸν σφαγαζομένων ἱερείων μηδὲν ἕλαττον ἔχεσθαι, ἀλλὰ ὃ πολλῷ πλέον. οὐδὲ γὰρ βοὸς ὃ προβατα προσέφερεν, ἀλλ' ἑαυτὸν διπλῆ καθ' ἑκάστην εἰσφαγάζε τὸν ἡμέραν. διὸ ὃ ἐθάρρησεν εἰπεῖν· Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ ἀνάλυσίς μου ἐφέστηκε. τὸν καλὸν ἀγῶνα ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. β. Τιμ. δ. 6.

Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ ἀνάλυσίς μου ἐφέστηκε. τὸν καλὸν ἀγῶνα ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. β. Τιμ. δ. 6.

θυσίας ζωώσας, ἀλλ' ὅθεν καλῶς ἑαυτὸν καθιέρωσε, ἡ τὸν οἰκουμένην προσήνεγκε. ἡ γὰρ θαλάσσαν, ἡ Ἑλλάδα ἡ βάρβαρον, ἡ πᾶσαν ἀπαξαπλῶς ὅσην ἥλιος ἐφορᾷ γῆν, ζωώσας καθάπερ ποταμὸς ἐπλήθυε τῶν ἀμπτημάτων αἱμάτων, ἡ τῶν λόγων τῆς διδασκαλίας καθαπείρων, τῶν πλανῶν ἀπελαύνων, τὸν ἀληθείαν ἐπιφαίνων, ὃς αἰθέριον ἀγγέλους ποιῶν, μᾶλλον ὁ ἀπὸ δαιμόνων ἀγγέλους τοῦ θεοῦ θεοπέσιος. διὸ ἡ μέλλων ἀπιέναι μᾶλ τοῦ πολλοὺς ἱδρῶσα ἡ τὸ πυκνὰ ζωῦσα ἐφαπα, προθυμούμενος τοῦ μαθεῖν, ἔλεγε· Εἰ ἡ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ ἡ λειτουργίᾳ τῆς πίστεώς ὑμῶν, χαίρω ὃ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν. διὸ ἡ ὑμεῖς χαίρετε ἡ συγχαίρετέ μοι. τί τοίνυν ἠμοιτ' αὖ τῆς θυσίας ζωώσης ἴσον, ἵν' τὸν μαχαιραν ἡ πνεύματος ἀποστάλμενος ἔθυσεν, ἵν' ὁ τῶ θυσιαστηρίου προσήνεγκε τῷ ἀφθόνῳ τῶν οὐρανῶν; ἀλλ' ἀμήρεθη δὲ λοφοινηθεὶς ὑπὸ τοῦ Καΐν ὁ Ἄβελ, ἡ ζωώσῃ λαμπρότερος γέγονεν; ἀλλ' ἐγὼ σοι μειζοίς ἠείθμησα θαυμάτους, ἡ ποσούτους, ὅσους ἡμέρας κηρύττων ἔζησεν ὁ μακάριος οὗτος. Εἰ δ' ἡ τὸν μέχρι τῆς πτέρας αὐτὸς προελθοῦσαν βούλει μαθεῖν σφαγὴν, ἐκφυος μὴν ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ μήτε ἀδικηθέντος, μήτε διερχιτηθέντος κατέπτεσεν· οὗτος δ' ὑπὸ τούτων ἀνηρέθη, οἷς ἁρπάσας τὸν μειζόνων ἠπείγατο κακῶν, ἡ δι' ὃς πάντα ἔπαθεν, ἅπερ ἔπαθεν. ἀλλὰ Νῶε δίκαιος, τέλειος ὢν τῇ γλωσσᾷ αὐτοῦ, ἡ μόνος ὢν ἅπασι τοιοῦτος ἰδοῦ; ἀλλὰ ἡ Παύλου

λος

λος μόνος ὁ ἀ πᾶσι τοιοῦτος. ὁ ἐκφυς μὴν ἑαυτὸν μὴ τῶν παίδων διέσωσε μόνον· οὐδὲ γὰ, πολὺ χαλεπωτέρου τὸν οἰκουμενῶν κατακλυσμοῦ κατακλυσθέντος, οὐ σανίδας πηξάμενος, ὁ κιβωτὸν ποιήσας, ἀλλ' ἀυτὸ σανίδων ἐξ ὑπερόλας σωθείς, οὐ δύο ὁ πρὸς ὁ πάντε συγγενῆς, ἀλλὰ τὸν οἰκουμένων ἅπασαν κατὰ ποντίζεσθαι μέλλουσαν, ἐκ μέσων ἥρπασε τῶν κυμάτων. οὐδὲ γὰρ τοιαύτη ἰῶ ἡ κιβωτὸς, ὡς ἐ εἰ ῥᾳδίφερεσθαι τύπω, ἀλλὰ τὰ πέρματα τῆς οἰκουμένης κατέλαβε, ὁ ἐξ ἐκείνου πάντας εἰσαγαγεῖν μέχρι τῶν εἰς τὸν λαρίακα τούτων. σύμμεσον γὰρ ὦ πλῆθει τῶν σωζομένων αὐτῶν κατασκευάσας, δεξάμενος ἀλόγων διοποτέρεις, τὰς αὖω δυνάμεσιν ἐφαμίλλως ἐρχάζε), ὁ τούτῳ νικᾷν τὸν κιβωτὸν ἐκείνου. ἐκεῖνο μὲν γὰρ κόσμικα λαβοῦσα, κόσμικα πάλιν ἐξέπεμψε, ὁ λύκων ἀποδύσαμένη, τὸν θηριώδη οὐ μετέβαλεν· ὅδε ὁ οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἡμέρους λύκους, πρὸς ἅπασι ἐπραύσατο, ὁ λαβὼν ἱέρακας ὁ κολοιούς, πρὸς τοὺς ἀπετίλεσε, ὁ πᾶσαν ἀλογίαν ὁ θηριωδίαν τῆς τῶν ἀνθρώπων φύσεως ἐκβαλών, τὸν τῦ πνεύματος ἐνέφυσησεν ἡμερότητα· ὁ μέχρι νῦν μένει πλέουσα ἡ κιβωτὸς αὕτη, ὁ οὐ διαλύει. οὐδὲ γὰρ ἴσχυσεν αὐτῆς ἡ σανίδας χρονῶσαι τῆς κακίας ὁ χειμών, ἀλλ' ὑπερπλέουσα μᾶλλον τὸ χειμῶνος, τὸν ζάλλων κατέλυσε· ὁ μάλα εἰκότως. οὐ γὰρ ἀσφάλτῳ ὁ πίσῃ, ἀλλὰ πνεύματι ἁγίῳ κεχρισμένας αἱ σανίδες αὗται εἶσιν. ἀλλὰ Ⓦ Ἀβραὰμ "θαυμάζοισιν ἅπαντες, οὐκ ἀκούσας, Ἐξελθε ἐκ τῆς γῆς σου ὁ ἐκ τῆς συγγενείας σου, ἀφῆκε πατρίδα, ὁ οἰκίαν, ὁ φίλους ὁ συγγενῆς, ὁ πρῶτα ἰῶ αὐτῷ ὁ ὑπῆρχεν τῷ Θεοῦ; ὁ γὰρ ὁ ἡμᾶς τῦτο θαυμάζομεν. ἀλλὰ Ⓓ Παῦλου θέλοντ' ἀν' ἴσον, ὃς οὐ πατρίδα ὁ οἰκίαν ὁ συγγενεῖς ἀφῆκεν, ἀλλ' αὐτὸν τὸν κόσμον * ὑφ' ὃν Ἰησοῦ, μᾶλλον ὁ αὐτὸν τὸν οὐρανόν, ὁ τὸν οὐρανὸν τὸν οὐρανοῦ ὑπερείδε, ὁ Ρωμ. π. λθ. εἰ μόνον ἐζήτει, τῦ Ἰησοῦ τὴν ἀγάπην. ὁ ἄκουε αὐτῦ τῦτο διλεωῶτος ὁ λέγοντος· Οὔτε ἐκεῖνα, οὔτε μέλοντα, ὅτι ὕψωμα, οὔτε βάθος δυνήσεταί ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τῦ Θεοῦ. ἀλλ' ἐκφυς εἰς κινδύνους ῥίψας ἑαυτὸν, Ⓦ ἀδελφιδοῦν ἐξήρπασε τῶν βαρβάρων; ἀλλ' ἐᾶτ' οὐ τὸν ἀδελφιδοῦν, οὐδὲ πᾶσι ἐκ πολλῶν πόλεις, ἀλλὰ τὸν οἰκουμένην πᾶσαν, ἐκ ἀπὸ βαρβάρων, ἀλλ' ἀπ' αὐτῆς τῆς τῶν δαιμόνων ἐξήρπασε χειρός, μυρίους καὶ ἑκάστην ἐπομένων κινδύνους, ὁ τοῖς οἰκείοις θανάτοις, ἑτέρωσι πολλῷ ἀσφαλεστέρῳ κτώμενος. ἀλλ' ἐκφῦ κεφάλαιον τῶν ἀγαθῶν ὅτι καὶ ἡ κορωνὶς τῆς φιλοσοφίας, Ⓓ ὑὸν κατηξιῶσας; ἀλλὰ ὁ σώζωδα τὰ περιττὰ τῶν Παύλῳ ὄπα εὑρήσομεν. οὐ γὰρ υἱόν, ἀλλ' ἑαυτὸν μυριάκις κατέθυσεν, ὅπερ ἔφθασε εἰπών. Ἀλλὰ νῦν πῆς θαυμάσεις τὸ Ἰσαάκ; πολλὰ μὲ ὁ ἄλλα, μάλιστα ὁ τὸν ὑπερβολὴν, ὅτι φρέατα ὀρύττων, ὁ τῶν οἰκείων ἐλαυνόμενος ὅρων, ἐκ ἐπεξῆει, ἀλλ' ὁ καταχωννύμενα ὁρῶν ἀνέσκαπτε, ὁ τρὶς ἕτερον ἀνέμεσεν τόπον, οὐχ ὁμόσε ἀπὸ τοῖς λυποῦσι χωρῶν, ἀλλ' ὀξυτάτως ὁ τοῦ χωρῶν πᾶν τὸ ἐπὶ τῶν οἰκείων κτημάτων, ἕως αὐτῶν τῶν ἀδίκων ἐκόρεσεν ἐπιθυμίαν. ἀλλ' ὁ Παῦλος οὐ φρέατα λίθοις καταχωννύμενα ὁρᾷ, ἀλλὰ τὸ ἑαυτῦ σῶμα, ὁ πρὸ ἐχθρῶν, καθάπερ ὀφθαλμόν, μόνον, ἀλλ' εἰσιόν ἐπ' λίθοις βαλλομένας αὐτῷ εἰς Ⓦ οὐρανὸν ἀναγλυφικά. ὅσῳ γὰ κατηχύντο ἡ πηγὴ, τοσῦτῳ μᾶλλον ἐξερρήγνυτο, ὁ πλείοσι ἐξέχεε ποταμοὺς εἰς ἐπομένων. ἀλλὰ Ⓦ παῖδα Ⓦ τότε θαυμάζει τῆς καρτερίας ἡ γραφή· καὶ ποία ἀδαμαντίνη ψυχὴ τὸν Παύλου δυνατὸν ἀ' ὑπιδιξαθαι ἐπομένων; οὐδὲ γὰρ δὶς ἐπὶ ἔτη ἐδούλευσεν, ἀλλὰ τὸν πᾶσαν βίον ὑπὲρ τῆς τῦ Χριστοῦ νύμφης, ὁ συγκαμόμενος μίαν ὦ καύματι τῆς ἡμέρας, ὁ τῷ παγετῷ τῆς νυκτὸς, ἀλλὰ μυρίας ἡδάσας πέφευγεν ἐπομένων, τῶν μὲν μάστιγας λαμβάνων, τῶν δὲ λίθοις ὁ σῶμα βαλλόμενος, τῶν μὲν θηρίοις μαχόμενος, τῶν δὲ πελάγη πυκτεύων, ὁ λιμῷ διάνυκτερεύει ἡμέρας ὁ νύκτος, ὁ κρυμῷ, ὁ πόνῳ ἐπὶ τὰ σκάμματα πεδῶν, ὁ τὰ περίττατα ἀπὸ τῆς τῦ Δαβὶδ ὕβρεως φαρυγγὸς ἀφαρπάζων. ἀλλὰ σώφρων ὁ Ἰωσήφ· ἀλλὰ δέδεικα μὴ τέλως ἡ Ⓦ Παῦλον ὀκτεύθειν ἐγκωμιάζειν, ὃς ἐσταύρωσεν ἑαυτὸν

χ. θαυμάζουσιν ὁπ

χ. ἐν ὑπερβολῇ πάντα

ἑαυτὸν ⓒ κόσμῳ, ϗ οὐ τὰ λαμπρὰ ἐν τοῖς σώμασι μίσει, ἀλλὰ πρῶτα ϗ πρόγραμμα πάντως ἑαυτῷ, ὡς ἡμᾶς τὸν κόσμον ϗ τὸν τάφον· ϗ ὡς δὴ νεκρὸς πρὸς νεκρὸν ἀχίνητος ᾖροιτο, οὕτω μὴ ἀκριβείας τῆς φύσεως ϗ σκιρτήματα κατδυπάζων, ὁδὲν ὁδέποτε πρὸς ὁδὲν ἀνθρώπειον παθος ἔπαθεν. ὁκπλήτου ⓜ Ἰωὼ ἅπαντες ἀνθρωποι· ϗ μάλα εἰκότως. ϗ γὰρ μέγας ἀθλητὴς, ϗ πρὸς αὐτὸν τ Παῦλον" πρισσοῦται δυνάμενος, ⳋ τὸν ὑπομονὴν, ⳋ τὸν τῆς βίου καθαρότητα, ⳋ τὸν τῆς Θεοῦ μαρτυρίαν, ⳋ τὸν καρτερὸν μάχλιν ὁκάνιλον, ⳋ τὸν θαυμασιωνίκλιον τὸν μετὰ τὸν μάχλιν. ἀλλὰ Παῦλος, οὐχὶ μείωσις πολλοὶ ἀγωνιζόμενος οὕτω δίηγλι, ἀλλ' ἑτέρα πολλά, οὐχὶ τίκνων βώλαχος γῆς ἀπὸ ἰχῶρος* ϗ ὅτι κοσμίας καὶ δήμιος, ἀφ' οὗ ἀνὸς ὃ λέοντος ὃ νοητὸν σῶμα σωζεται ἐμπίπλων, ϗ μυελοῦ παλαιῶν πιερασμοῖς, πάσης πίστεως στερρότερος ὢν· οὐχὶ ⳋ τειῶν φίλων, οὐ παιρῶν, ἀλλὰ ⳋ πάντων ὀνειδιζόμενος· ἀπιστούντων ψευδαδέλφων, ἐμπυελούμενος, λοιδορούμενος. ἀλλ' ἡ φιλοξενία τῆ Ἰωὼ μεγάλη, ϗ ἡ πρὸς αὐτὸν δεσμῶν" κηδεμονία; οὐδὲ ἡμᾶς ἀντερεῖ. ἀλλὰ τῆς Παύλου ποσότητος καταδεεστέραν διρήσομεν, ὅσον ψυχῆς σῶμα ἀφέσηκεν. ἀ γὰρ ἀκρίβεια πρὸς αὐτὸν τὸν σάρκα πεπτηρωμένης ἐπεδείκνυτο, τοῦτα αὐτῷ πρὸς αὐτὸν τὸν ψυχικὸν λελωσημένης ἔστεγε. πάντα αὐτῷ χωρεῖ· ϗ ἀνάπηγες ⓜ λογισμὸν διορθούμενος, ἐ αὐτῷ γυμνοῖς ἐ ἀφημονοῦντας πρὸς βάλλων τῇ τῆς φιλοσοφίας σολῇ. ϗ ὁ τοῖς σωματικοῖς ὃ τοσοῦτον αὐτῷ πρὸς ἐῶ, ὅσῳ πολλῷ μείζον ⓜ πνίγα συζῶντα ϗ λιμῷ βοηθεῖ τοῖς διορθμοῖς, τῷ ὁκ πρὸς ἐσίας τῶν ποιῇ. ϗ τῷ μὲν ἡ οἰκία πάντι ἐλθοῦσι αὐέφκτο, τῷ δὲ ἡ ψυχὴ πάσῃ τῇ οἰκουμένῃ ἅπλωτο, ϗ ὁλοκλήρους δήμους ὑπεδέχετο. διὸ ϗ ἔλεγεν· Οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε ὃ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν. ϗ ὁ μὲν πρεσβύτων αὐτῷ ϗ βοᾶν ὄντων ἀπείρων, φιλάνθρωπος πρὸς αὐτὸν διορθμὸς Ἰωὼ· οὗτος ὃ, οὐδὲν πλέον κεκτημένος τῷ σώματος, ἀπ' αὐτῷ τάντα τοῖς διορθόοις ἐπῆρκει, ϗ βοᾷ λέγων· Ταῖς χρείαις μου ϗ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χῖρες αὗται, τοῦτο ἀπὸ τῷ σώματος ἐρασθῆναι πρέπειν τοῖς πεπαῦσι ϗ λιμῷ ἥσει κεκτημένοις. ἀλλὰ ⓒ σκώληκες ϗ τὰ πρόσωπα χαλεπὰς ϗ ἀνάρρητους πρᾶξι ⓒ Ἰωὼ πρὸς ὁδυώς; ὁμολογῶ καὶγώ. ἀλλ' ἐάν τὰς ἐν τοσούτοις ἔτεσι τ Παύλου μαίτιας, ϗ τὸν λιμὸν τὸν διήνεκη, ϗ τὴν γυμνότητα, καὶ πρὸς ἀλύσεις, ϗ ὃ δεσμωτήριον, ϗ πρὸς κινδύνους, ϗ τὰς ὑπὸ ἰουδαίων, πρὸς ἐθνῶν, πρὸς τῶν οἰκείων, πρὸς πρὸς τῶν ἀλλοτρίων, πρὸς πρὸς τῶν ψευδαδέλφων, πρὸς πρὸς τῆς οἰκουμένης ἀπίστης αὐτῆς, ϗ μὴ τάντων τὰ τῶν πικρότερα, λέγω δὴ τὰς ⳋ τῶν πιπόντων ὁδυώς, τ φρονῖδα τῶν ὁκκλησιῶν πασῶν, τ πύρωσιν, ἣν ⳋ ἐκάστ τῶν σκιρτημάτων ⳋ ἔλυεν, ὁψὲ πῶς πέτρας ἐρρότερα ἦν ἡ ζῶντα φέρουσα ψυχὴ, ϗ σίδηρον ϗ ἀδάμαντα σήκα. ἀπερ οὖν ὁκφὸς ἔπαχεν ὁ ὢ σῶμα, πι, ζῶντα ἐστ ὁ τῇ ψυχῇ, καὶ σκώληκες παντὸς χαλεπώτερον ἡ καθ' ἕκαστον τῶν σκιρτημάτων ἀθυμία διέτρωγεν αὐτὸν τὸν ψυχικόν. ὄθεν ϗ πηγὰς διακρύων ἀφεῖει διίνεκεῖς, ϗ ἡμέρας μόνον, ἀλλὰ ϗ τὰς νύκτας, ϗ πάσης γωνιακῆς ὠδινούσης δριμύτερον διέκαστο [ἐ] καθ' ἕκαστον αὐτ. διὸ ϗ ἔλεγε, Τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω. πῶς αὖ τις μὴ τ Ἰωὼ ὁκπλαγείη; τ Μωϋσέα πρώτως. ἀλλὰ ϗ τάτου ὁκ πολλοῦ τῷ ἐόντος ὑπερκόπτος. μεγάλα μὲν γὰρ αὐτῷ τὰ ἄλλα, ὃ ὃ καφάλαιον ϗ ἡ κορωνὶς τῆς ἁγίας ψυχῆς ὁκάνης, ὅλη ἐξαλείφθηναι ἐθέλετο τῆς τῷ Θεοῦ βίβλου ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῶν Ἰουδαίων. ἀλλ' οὐδὲ μὲ σωαπολέσθαι ἑτέρους ἠρῶτο· ὁ ὃ Παῦλος οὐ σωαπολέσθαι, ἀλλ' ἑτέρων σωζομένων, ἀλλὰ ὁκπιστῆν τῶν δέχης τῆς ἀπερχόντων. ϗ ὁ μὲν τῷ Φαρεὼ, ὁ ὃ ⳋ μοθόλω καθ' ἡμέραν ἐπύκτευε· ϗ ὁ μὲν ὑπὲρ ἑνὸς ἔθνους, ὁ ὃ ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης ἅπασης ἕκαμνεν, οὐχ ἱδρῶτι, ἀλλὰ ϗ αἵματι ἀφ' ἱδρῶτος πρόπολον πρεσβεύοντος, οὐχὶ τῷ οἰκουμένῳ μόνον, ἀλλὰ ϗ τῷ ἀοίκητον διορθοῦντος, οὐχὶ τῷ Ἑλλάδα μόνον, ἀλλὰ ϗ τῷ βαρβαρον. οὕτω καὶ ⓜ Ἰησοῦ Ἐἰς μέσον πρόβατα ἔχειν, ϗ ⓜ Σαμουὴλ, ὃ ὃν ἄλλος πρόφητος· ἀλλ' ἵνα μὴ μακρότερον

χ. ἀπὸ πλάνης

* ζίων

χ. φιλανθρωπία

Ἐβρ. ϛ. ιϛ.

Ἐβρ. ϛ. ιϛ.

Ἐβρ. ϛ. ιϛ.

κρότερον ποιήσωμεν τὸν λόγον, ὅπως τοὺς κορυφαίους αὐτῶν βαδίσωμεν. ὅταν γὰρ τούτων φάνῃ κρείττων, τοσαύτῃ καὶ τῶν ἄλλων ἀμφισβήτησις λείπεται. τίνες οὖν οἱ κορυφαῖοι; τίνες ἦσαν ἄλλοι καὶ τούτους, ἢ ὁ Δαβίδ, καὶ ὁ Ἠλίας, καὶ ὁ Ἰωάννης; ὧν ὁ μὲν τῆς πρεσβείας, ὁ δὲ τῆς δευτέρας παρουσίας τοῦ Κυρίου προῆσαν. δι' ἣν τῆς πρεσβείας ἀλλήλοις ἐκοινώνησαν. τί οὖν ὁ ἕξαίρετον τοῦ Δαβίδ; ἢ ὅτι καὶ Θεοῦ ἦν; καὶ τίς μᾶλλον, εἰπὲ μοι, οὐκ ἦν τῆς Παύλου ψυχῆς ἀμφότερα ταῦτα κατορθώσας; τί δὲ θαυμαστὸν Ἠλίου; ἁρπαγὴν ἐκεῖνος ἔλαβε, καὶ λιμὸν ἐπήγαγε, καὶ πῦρ κατήγαγε; οὐκ ἔφυγε δίωγμα; ἀλλ' ὅτι ἐζήλωσε, φησὶ, τοῦ δεσπότου. καὶ πυρὸς σφοδρότερος ἦν; ἀλλ' εἰ τὸν Παῦλον ζῆλος ἴδοις, τοσοῦτον ἐφλεγε τοὺς ἀκροατάς, ὅσον ἐκεῖνος τὸν ἄλλον ἐφόβησε κόσμον. τί γὰρ δὴ ἦν ἐκεῖνο ἴσον, ἄπερ οὗτος τῆς τοῦ δεσπότου δόξης ζηλωτὴς ἐλέγχῃ, ὅτι Ἡμέλιον ἀνάθεμα ἔστω· οὗτος τὸ ἀδελφὸν μου συγγενὲς μου κατέκρινε; Δι' ἃ τῶν οὐρανίων αὐτοῦ προκειμένων, ἃ τὸ σφόδρα καὶ τὸν ἐπαθλον, ἔμελλε καὶ ἐδεδίει λέγειν, Τὸ βάπτισμα τὸ ἔχω, ἀναγκαιότερον ὑμῶν. Διὰ τοῦτο οὐδὲ τὴν κτίσιν ὡσαύτως τὸν ὁρωμένων, ἀλλ' οὐδὲ τὸ νοητὸν ἐνόμισεν ἀρκεῖν εἰς ἀπόδειξιν τῆς ἀγάπης ἢ τὸ ζῆλος, ἀλλὰ ἢ ἐπόθει οὐκ οὖσαν ἐζήτει, ὥστε ἐνδείξασθαι ὅπερ ἤθελησε ἢ ἐπεθύμει. ἀλλ' ὁ Ἰωάννης ἀκρίδας ἤσθιε καὶ μέλι ἄγριον· ἀλλ' οὗτος ἐν μέσῃ τῇ οἰκουμένῃ, καθάπερ ἐκεῖνος ἐν τῇ ἐρήμῳ, διετέλεσεν, ἀκρίδας μὲν καὶ μέλι ἄγριον οὐ σιτούμενος, πολὺ δὲ θυπλεστέραν τούτων τὴν ἀποστολικὴν τράπεζαν, καὶ οὐδὲ τὰ ἀναγκαῖα θύπτραν, ἔφη, ἔχω τοῦ κηρύγματος ἕνεκα. ἀλλὰ πολλῶν ἐστὶ τὸν Ἡρῴδην οὗτοι πρίσασθαι ἐπιδείξατο, ἀλλ' οὗτος ἦν ἕνα καὶ δύο καὶ τρεῖς, ἀλλὰ μυρίους κατ' ἐκεῖνον ἐπεστήμισε, μᾶλλον δὲ καὶ πολλῷ χαλεπωτέρους ἐκείνου τοῦ τυράννου. λείπει δὲ τοὺς οὗτοι ἀγγέλους αὐτὸν ἕξετάσαι λοιπόν. δίκην ἀφέντες τὴν γλῶ, τοὺς τῶν οὐρανῶν ἀναβοσκοῦντα ἀγέλας. ἀλλὰ μηδεὶς τόλμᾳ κατηγορείτω τοῦ λόγου. Εἰ γὰρ ἡ Ἰωάννου ἀγγελικὴ ἐκαλεῖτο καὶ γραφὴ, ἣ τὴν Ἰουδαίαν, τί φανεῖται, εἰ τὰ ἀποῦσαν ἀμείνω τῶν δυναμένων παρεκαλοῦμεν ἐκείνας; τί οὖν ὅτι ἐκείνων ὁ μέγας; ὅτι μὲν πάσης ἀκριβείας ἐστὶν ἀκατάκριτος ὁ Θεός· ὅπερ ἡ ὁ Δαβὶδ ἐκπληττόμενος ἔλεγε Δυνατοὶ ἰσχύι, ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ. τοῦτο γὰρ ἴσον οὐδέν, καὶ μελετᾶν ἐστιν ἀσύματον. ὃ δὲ μάλιστα ποιοῦν τούτους μακαρίους, τοῦτο ἐστὶν, ὅτι πειθόμενοι τοῖς προστάγμασιν, ὅτι οὐδαμοῦ παρέκλιναν. τοῦτο τοίνυν ἡ τοῦ Παύλου μὴ ἀκριβείας ἐστὶν ἰδεῖν φυλακτήριον. οὐ γὰρ δὴ τὸν λόγον αὐτοῦ ἐποίησε μόνον, ἀλλὰ ἢ τὰ προστάγματα, ἢ ὑπὲρ τὰ προστάγματα*. ἢ τοῦτο δηλονότι ἔλεγε· Τίς οὖν μοί ἐστιν ὁ μισθὸς, ἵνα εὐαγγελιζόμενος, ἀδάπανον ποιῶ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ; τί ἕτερον θαυμαζόν αὐτοὺς ὁ προφήτης ἔλεγεν; Ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, [φησι,] καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πῦρ φλέγον. ἅπερ ἢ τοῦτο ὅτι Παύλου ἐστὶν ἰδεῖν. καθάπερ γὰρ πνεῦμα καὶ πῦρ, οὕτω τὸν οἰκουμενικὸν διέδραμεν ἅπασαν, καὶ τὸν γῆν ἐξεκαθάρευν. ἀλλ' οὕπω ἡ οὐρανὸν ἔλαχε· ὃ γὰρ θαυμασιώτατον, ὅτι ἐν τῇ γῇ τοιοῦτος ὢν, καὶ σῶμα θνητὸν περικείμενος, ποσὰς τὰς ἀσωμάτους ἠμίλλατο δυνάμεις. πόσης οὖν οὐκ ἂν ἐπῄνει καταγώσεως ἄξιοι, ὅταν εἰς ἀνθρώπους πτύλα στωικηλιχόρης ἑαυτοὺς ἀκλεῶς, ἡμεῖς οὐδὲ ὃ πολλοστόν μέρος μιμήσασθαι" αὐτὸν ἀσυνδιάλωλμεν; Ταῦτ' οὖν σκοπήσαντες, καὶ τῆς κατηγορίας ἑαυτοὺς ἀπαλλάξωμεν, καὶ ἀσυνδιάσωμεν τοὺς οἰκείου ζῆλου ἐλθεῖν, ἵνα δικαιωθῶμεν καὶ τῶν αὐτῶν ἀγαθῶν ἐπιτύχωμεν, χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΙΣ

ρμ. θ. γ. φιλοπ. α. κδ'.

Ψαλμ. ρβ. κ.

* ἐζητει

α. Κορ. θ. ιπ.

Ψαλμ. ργ. ε.

ρξ. αὐτῶ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΠΑΥΛΟΝ Λογ. β.

Ὅσοι τε ἐστὶν αἱ δεήσεις, καὶ ὅσον τῆς φύσεως τῆς ἡμετέρας ἡ δύναμις, καὶ ὅσης δεῖ δεικνὺς ἀρετῆς τὸν ζῆλον, ἐδείξε μάλιστα πάντων ἁγίων ὁ Παῦλος· καὶ νῦν ἔσηκεν ἐξ ὧν γέγονε, λαμπρὰ τῇ φωνῇ τοὺς ἀπόντας εἰς ἐγκαλῶν, ἡμῖν τῇ καθοσιώσει ἀπολογούμενος· ὑπὲρ ὧν διαπαντὸς, καὶ πρεσβεύων ἐκ' ἀρετῇ, καὶ πάντα ἀναίμακτα ἢ βλασφημιῶν ἐμφερῆ τὰ σώματα, καὶ δείκνις ὅτι ἀγγέλων δὲ αἱ δεήσεις οὐ πολὺ ὁ μέσος, ἐὰν ἐθέλωμεν προσέχειν ἑαυτοῖς. οὐ γὰρ ἄλλο φύσιν λαχών, οὐδὲ ἑτέρας κοινωνήσας ψυχῆς, οὐδὲ ἄλλον οἰκήσας κόσμον, ἀλλ' ἐν τῇ αὐτῇ γῇ δὲ χάρᾳ καὶ νόμοις δὲ ἔθεσι τραφείς, πῶς ἀνθρώποις ὑπερκύπτει οὗτος ἐξ ὧν γεγένασιν αἱ δεήσεις ὁμοίοις; ποῦ τοίνυν φησὶν ὁ λέγοντες, ὅτι δύσκολον ἡ ἀρετὴ, καὶ εὔκολον ἡ κακία; οὗτος γὰρ αὐτῷ γέγ-

γεται τὰ πάντα, λέγων· Τὸ καθ' ἡμᾶς ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως, καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται. εἰ γὰρ αἱ διαπαντὸς θλίψεις ἐλαφραὶ, πολλῷ μᾶλλον αἱ οἰκοθεν ἡδοναί. καὶ ὑ τοῦτο μονοῦ δεῖν αὐτὸ θαυμάσαι, ὅτι περὶ οὐσίας τῆς προσθήκης οὐδὲ ἠνάθετο τὴν πόνων τὴν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς, ἀλλ' ὅτι οὐδὲ ὅτι μισθὸν ταύτην μετήει. ἡμεῖς μὲν γὰρ οὐδὲ μισθῶν προκειμένων ἀνεχόμεθα τὴν ὑπὲρ αὐτῆς ἱδρώτων· ἐκεῖνος δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ἐπάθλου αὐτὴν ἠσπάζετο καὶ φίλει, καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς εἰς κολύμβηθρα μυρεπάσης ὑπερήλατο τῆς θλίψεως· καὶ ὅτι σώματος ἀσθενείαν, οὐ προφάσεων ἔθεσιν, οὐ φύσεως τυραννίδα, οὐκ ἄλλο οὐδὲν ἡπάτησατο. κἀκεῖνοι καὶ στρατηγῶν καὶ βασιλέων ἀπόντων τὴν ὄντων ὅτι γῆς μείζονα φερνίδα ἐγχειρισθεὶς, ἀλλ' ὅλως καὶ ἐκάστην ἡμέραν ἐζημίωτο τὸν κινδύνων ὅπερ φονευόντων αὐτὸν, πεσεῖν ἐκέκτητο τὸν προσυμένον. καὶ τοῦτο δηλῶν

χ. ἑπόδων

ἔλεγε, Τῶν μὲν ὀπίσω ὑπερλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος· καὶ θαυμάτων φιλιπ. γ. ιγ. καὶ β. ιπ. προσδοκωμένου, εἰς κοινωνίαν τῆς ἡδονῆς ἑαυτὸς ἐκάλει λέγων, Χαίρετε καὶ συγχαίρετέ μοι· καὶ κινδύνων ὑπερημένων καὶ ὕβρεων, καὶ ἀπιστίας ἀπάσης, ἐσκίρτα πάλιν· καὶ Κορινθίοις ἐπιστέλλων ἔλεγε, Διὰ καὶ ὠδύκω σε ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν διωγμοῖς. καὶ ὅπλα ἦν αὐτὰ δικαιοσύνης ἐκάλεσε, δείκνις ὅτι καὶ τὰ μέγιστα ἐκαρποῦτο, καὶ τοῖς ἐχθροῖς πανταχοῦ ἀνθρώπους ὢν· καὶ πτωχοὺ μασιζόμενος, ὑβριζόμενος, λοιδορούμενος, ὥσπερ ἐν θριάμβοις ἐμπεμπόμενον, καὶ τὰ ἔσχατα συνεχῶν πτωχοῦ γῆς ἰσάς, ὅτως ἐκαμψπίζετο, καὶ χαρὰν καὶ πτωχοῦ ὡμολόγα τῷ Θεῷ λέγων· Χάρις ᾖ τῷ Θεῷ ᾧ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς. καὶ τὸν ἀρη- β. Κορ. β. ιδ. μοσύνων καὶ τὸν ὕβριν τὸν ἁγὼ ὃ κήρυγμα μᾶλλον, ἢ ἡμᾶς τὸν πυλὸν ἐδίωκε, καὶ θάνατον, ἢ ἡμᾶς τὸν ζωὴν, ἐν τὸν πενίαν, ἢ πλοῦτον ἡμᾶς, καὶ οὐδὲ πόνος μᾶλλον, ἢ ἀνέσεις ἕτεροι, καὶ οὐχ ἁπλῶς μᾶλλον, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον, καὶ ὁ λυπῆσθαι πλέον, ἢ ὁ χαίρειν ἕτεροι, ὁ χαρβύνεσθαι τὴν ἐμφρῶν μᾶλλον, ἢ ὁ κατβύνεσθαι ἕτεροι· ἐν αὐτῇ τρέφει τὴν προσηγμένην τὸν παῖδιν, μᾶλλον ἦν ἡμᾶς αὐτὸν τρέφαμεν. ἐκεῖνος ἦν, ὥσπερ ὁ Θεὸς ἐνομοθέτησεν, ὅτως αὐτὸν ἐφύλαττε. ἀνάπαυσις γὰρ κρεῖττον φύσιν ἄπονα, ἐκεῖνα ἦν, τὰναντίον. τίς τούτων ἀπόδειξις; Παῦλος, ὁ δεήσεως ὤν, καὶ τούτοις ὑπερέχων μᾶλλον ἢ ἐκείνοις. ἐν τῷ φοβερῷ καὶ μόνον καὶ φθονερὸν, ὃ προσορᾶν Θεῷ, ἕτερον ἦν οὐδὲν· ὥσπερ οὖν οὐδὲ ποθεινὸν ἄλλο τι, ὡς ὁ ἐρᾶν Θεῷ· καὶ οὐ λέγω τὴν πρόνοιαν οὐδὲν, ἀλλ' οὐδὲ τὴν μιμήσεως. μὴ γὰρ μοι πόλεις εἴπῃς καὶ ἔθνη καὶ βασιλῆς καὶ στρατόπεδα καὶ ὅπλα καὶ χρήματα καὶ σατραπείας καὶ δυναστείας (οὐδὲ γὰρ ἀράχνιον ταῦτα εἶναι ἐνόμισεν) ἀλλ' αὐτὰ τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς πάντα, καὶ πότε αὐτὸν ὑψῆ ἡ σταυρὸν ἔρωτα ἡ τοῦς ἡ Χριστόν. οὐδὲ γὰρ τοῦς ἐκεῖνο ὁ φίλτερον,

φίλεζει, οὐκ ἀγγέλων ἀξίαν ἐφώμασιν, οὐκ ἀρχαγγέλων, οὐκ ἄλλο τοιοῦτον οὐδέν. Ὁ γὰρ ἀπόρων μείζονα εἶχεν ἐν ἑαυτῷ, ⓜ τῶ Χριστοῦ ἔρωτα, ὃ μὴ τούτων πάντων ἐαυτὸν μακαριώτερον εἶναι ἐποίησε. Ὃ τούτων χωρὶς, οὐδὲ τὴν κυριότητα, οὐδὲ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν ἐξουσίαν ἠμέλησεν ἄν τις ἑκὼν εἰδὼς, ἀλλὰ μᾶλλον τῆς ἀγάπης ταύτης ἐν ἐχούσης εἶναι ἐβούλετο μᾶλλον ἢ τὴν κολάζουσαν, ἢ ταύτης χωρὶς, τὴν ἄκραν καὶ τῶν πεμμάτων. κόλασις γὰρ ἐκείνη μία, ὃ τῆς ἀγάπης ταύτης ἀποτυχεῖν. τοῦτο αὐτῷ γέεννα, τοῦτο πύρωσις, τοῦτο μυρία κακά· ὥσπερ ἡ ἀπόλαυσις, ὃ ταύτης ἐπιτυχεῖν· τοῦτο ζωή, τοῦτο κόσμος, τοῦτο ἀγγελος, τοῦτο παρόντα, τοῦτο μέλλοντα, τοῦτο βασιλεία, τοῦτο ἐπαγγελία, τοῦτο τὰ μυρία ἀγαθά. ἕτερον γὰρ ὑδὲν τῶν μὴ φερόντων σπαθᾶν, οὐδὲ λυπηρὸν, οὐδὲ ἡδὺ εἶναι νομίζει· ἀλλ' ὅπου κατάφρονει τῶν ὁρωμένων πάντων, ὡς τῆς κρείττονος βοτρύος. τύραννος γὰρ αὐτῷ ὁ θάνατος πυρέττοντι, κώπωπες εἶναι ἐδόκουν· ἢ θάλαττα γὰρ αὐτῷ ἡ πυρέλια ἡ μυρία κολάσεις, παίδων ἀθύρματα· πλοῦς εἴ ποτε ἐφ' ⓜ Χριστὸν σπεύδοι. τότε γὰρ ἡ ζωὴ τὰ πάντα ἡσυάζετο, καὶ εἰς τὴν ἄλλην ὕστερον ἐκδημοῦσιν, ὡς οὐδὲν ὂν ἐφόδημα Νέρων ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἔχων· ὃ δὲ δεσμωτήριον ἦν ὤκει, ὡς αὖλιν ⓜ οὐρανὸν, ἡ πεδήματα ὃ μάστιγας ἐδέχετο ἡδέως τούτων τὴν ἀπόλαυσιν ἀρπάζοντα· ἡ δὲ πόνους ἐφίλει τὴν ἐπάθλων οὐχ ἥττονα, ἐπάθλων δὲ πόνους εἶναι νομίζων. ἐφ' ᾧτε ὃ χαρὰν αὐδὲν ἐκάλει. σκήπτει δὲ ἔπαθλον ἐκεῖ, ὃ ἀνάλυσιν καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι, ὃ ὑπὲρ μυρίας τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἀγὼν οὗτος. ἀλλ' ὅμως τοῦτο μᾶλλον αἱρεῖται ἐκεῖνον, ἡ ἀναγκαιότερον αὐτῷ εἶναι φησι· διὰ τοῦτο ἀπὸ Χριστοῦ ἠμέλθαι, ἀγὼν ἐκεῖ ὃ πόνος, μᾶλλον ἢ ἡ ἄνεσις ἀγαθὰ καὶ πόνοι· ὃ δὲ μετ' αὐτὸ, ἔπαθλον. ἀλλὰ τοῦτο μᾶλλον αἱρεῖται ἐκείνου ἐφ' ⓜ Χριστόν. ἀλλ' ἴσως εἴποι τις ἂν, ὅτι ζῶντα πάντα ἐφ' ἑαυτὸν Χριστὸν ἡδέα αὐτῷ ἐκεῖ. τοῦτο γὰρ ἡ ἐγὼ φημι, ὅτι ἅπερ ἀθυμίας ἦν ἄπια, ζῶντα ἐκείνῳ μεχάλλιον ἔπεκτον ἡδονῶν. ἡ τί λέγω κινδύνους καὶ [ζῆν ἄλλας] πολυπραγμοσύνας; [καὶ γὰρ] ἐν ἀθυμίᾳ διέκειτο ἐκεῖ. ἐξὸ δὲ ἔλεγε· Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυρόμαι; πολλοὶ γὰρ καὶ τὴν τέκνα ἀποδημοῦντα, συγχωρούμενοι μὴ ἀφιέναι, ἀποδημοῦσι λαμπάδιον κομιούμενοι. κωλυόμενοι δὲ, ἀλγοῦσι· καθάπερ οὖν καὶ ὁ Παῦλος, νυκτὸς καὶ ἡμέρας δακρύων, ἀποδημοῦσι ἐλάμβανεν. οὐδεὶς γὰρ ὕστερα τὰ οἰκεῖα ἐπεθύμησε κακεῖ, ὡς τὰ ἀλλότρια ἐκεῖνος. πῶς γὰρ οἷός τε ἀπολαῦσαι αὐτοῦ, Ἰουδαίων οὐ σωζομένων, ἵνα σωθῶσιν, ἀγρύπνων σκηπτοῦν τῆς δόξης; ὃ δὲ ἦν ὅτι ὃ μὴ σώζεσθαι αὐτὸν, πολλῷ χαλεπώτερον ἦν. Εἰ γὰρ μὴ χαλεπώτερον, οὐκ ἂν ἠλυξαν ἐκεῖνο· ὡς γὰρ κινδυνότερον ἐλέγετο, ἡ μᾶλλον ἔχον ἀπόλαυσιν. ἡ οὐχ ἁπλῶς ἐβούλετο, ἀλλὰ ἡ ἐδόα λέγων, Ὅτι λύπη μοί ἐστι, ἡ ὀδυνὴ τῇ καρδίᾳ μου. ⓜ οὕτω καὶ ἑκάστῳ, ὡς εἶπεῖν, ὑπὲρ τὴν πλῶ οἰκουμένην οἰκειωτάτη, καὶ ὑπὲρ ἁπάντων κτίσιν, ἡ ἐγένετο, ἡ πόλεων, ἡ ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου, πῶς ἂν ἡς δυνηθείη ἀποδοθῆναι; ποίῳ σιδήρῳ; ποίῳ ἀδάμαντι; τί ἂν τις ἐκείνῳ καλέσειε πλῶ ψυχῆς; χρυσῶν, ἢ ἀδαμαντίνῳ; καὶ γὰρ ἀδάμαντος ἐστὶ πάντος τερρότερα, ἡ χρυσοῦ, ἡ λίθων τιμίων τιμιώτερα. καὶ εἶπεν ἂν οὕτω τῆς ὕλης τῶν ὑποκειμένων προσέχοντες, ζητοῦσι δὲ τῶν πολυτέλειαν. τίνι ἂν οὖν τις αὐτὸν παραβάλοι; τῶν μὲν οὐσῶν οὐδενί. Εἰ δὲ χρυσὸς ἀδάμας ἦν, ἢ ἀδάμας χρυσός, τότε ὀπωσοῦν αὐτῶν ἐπέτεινε τῆς εἰκόνος. ἀλλὰ τί μοι ἀποβάλλειν ἀδάμαντι ἡ χρυσῷ; ⓜ κόσμοι αὐτῆς ἀπόντα, ἡ τότε ὄντα καθέλκουσαν τῶ Παῦλον πλῶ ψυχῶ. εἰ γὰρ ἐκεῖ τὴν σὺν μιλωταῖς ἡ σπηλαίοις ἡ σὺν μικρῷ μίσει τῆς οἰκουμένης ἀποστρεφάντων τοῦτο φησιν ἐκεῖνος, πολλῷ μᾶλλον ἐκεῖ αὐτὸ ἂν εἴποιμεν ἡμεῖς, ὡς ὅτι πάντων ἀπάξιοι ἦσαν. Εἰ τοίνυν ὁ κόσμος αὐτῷ οὐκ ἄξιος, τίς ἄξιος; πάλαι ὁ οὐρανός. ἀλλὰ ἡ "τοῦτο σμικρόν. Εἰ γὰρ ἄλλος οὐρανὸς μὴ ἦν ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἐκτετμημένος τῇ διανοίᾳ τῇ ἀγάπῃ, πολλῷ μᾶλλον ὁ διανοίτης ὁ τοσοῦτον αὐτῷ ἀγαθώτερος, ὅσῳ ποινείας ἀγαθότης, μυείων ἄλλος οὐ-

ἐφαυλν

β. Κορ. ιι. κθ.

Γαμ. ϐ. β.

ἐκ. ὕστε

ἐκ. ὕστε

ἐκ. ἐπ τὰ δέ-ματος ἡ τμ.

ἐκ. ἐσωζῆ-σαν

ἐκ. ἀῶσιν

ἐκ. οὐτ' ἐν-δεν λεπτ. ψυχ.

ἐκ. ὑπεσκηθ.

χ. τὸ αὐτὸ ἐκείνων προσημαίνει. οὐ γὰρ ὁμοίως ἡμᾶς φιλεῖ, καθάπερ ἡμεῖς αὖ̓τὸν, ἀλλὰ πολλῷ τοσοῦτον πλέον, ὅσον θεὸς λόγῳ προέχει δούλους ἑνί. σκόπει γοῦν πηλίκων αὖ̓τὸν ἠξίωσεν εὐεργεσιῶν. Εἰς προθυμίαν ἤρπασεν, εἰς τεῖχος αἰτήματι οὐρανίῳ, ἀπερρίπτων ἐποίησε κοινωνὸν τοιούτων, ἃ μηδενὶ τῶν πλησίον λελοιπότων φύσιν θνητὴν εἶπεῖν. ἐν μάλα εἰκότως. ἐν γὰρ σαγῇ βαδίζων, ὡς μὴ ἀγγέλων προεπολεῖ, ὅτως ἐστοχάσθη ἀπόντα, ἐν σώματι πολλῷ τῷ τῶν δεσμῶν καθειργμένος, πλεῖ ἐκείνων καθαρότητα ἐπεδείκνυτο, ἐν φύλαγξι τοσαύταις ὑποκείμενος, ἐφιλοτείκει τῷ φῶτι δυναμένων μηδὲν ἔλαττον φωτίζειν. καὶ γὰρ ὡς πλήνος πλεῖ οἰκημάτιον διέδραμε, ἐν ὡς ἀσώματος, πόνων ὑπερέσχε ἐν κινδύνων, καὶ ὡς θεοῦ πάλαι ἤδη λαχὼν, καταφρονεῖ τῆς ὀπτῆς, καὶ ὡς μετ' αὖ̓τῆς αἰσθρεφόμενος τῆς ἀσωμάτων δυναμέων, ὅπου διϊσχυρίζετο ἐγκηδεμονικῶς. καίτοιγε ἀπελαυνόμενος πολλάκις ἐνεχειρίσθησαν ἐθνῶν διαφόροις· ἀλλ' οὐδὲ εἷς αὖ̓τῶν ὁ ἔθνος, ὁ ἀνεπιβούλευτος, ὅτως ὠκειώσατο, ὡς Παῦλος πλεῖ οἰκουμένην ἅπασαν. καὶ μή μοι λέγε ὅτι Παῦλος οὐκ ἐῶ ὁ θεῖος οἰκειοῦσθαι· ἐν γὰρ καὶ αὖ̓τὸς ὡμολόγει. Εἰ γὰρ καὶ μὴ αὖ̓τὸς ἐῶ ὁ θεῖος δοῦναι, ἀλλ' οὐδὲ ὅτως ἐκτὸς ἐῶ τοῦ ὀπτὸς τύποις ἐπαίνων, ὅσῳ ἑαυτὸν ὅτω κατεσκεύασεν ἄξιον τοσαύτης χάριτος. ὁ Μιχαὴλ δὲ τῶ Ἰσδαὶ ἔθνος ἐνεχείσθη· Παῦλος δὲ γῆν ἐν θαλάσσαν, ἐν πᾶν οἰκουμένην, ἐν πᾶν οἰκουμένου. ἐν ταῦτα ὐκ ἀγνοίᾳ ὑβρίζων λέγω, μὴ θρύπτο, ἀκμὰ δείκνυς, ὅτι δύνατον ἀνθρώπου ὄντα μεῖ' ἐκείνων εἶ), ἐν ἐγὼ αὖ̓τὸ ἰσάναι. ἐν πῶς ἔνεκεν οὐκ ἀγνοῶ τοῦτο ἐνεχείσθη; ἵνα μηδεμίαν ἀπολογίαν ἔχῃς φαυλισμοῦ, μηδὲ εἰς τὸ ὄχθος φύσεως καταφύγῃς καὶ θεοῦ· ἄλλως ἐν ὁ θαῦμα μείζον ἐγένετο. πῶς γὰρ οὐ θαυμαστὸν ἐν προδόξου, ἀπὸ γλώττης πτύλης σκηπτῶν τοῦτο λέγειν, θανάτου φυγαδεύειν, ἀμυρτήματα λύειν, πεπηρωμένῳ διορθοῦν φύσιν, ἐν πλεῖ γῆν ἐργάζεσθαι οὐρανόν; Διὰ τοῦτο ἐκπλήττομαι τὸ Θεοῦ πλεῖ δυνάμεως, ὅταν τοῦτα θαυμάζω τὸν Παῦλον πλεῖ προθυμίαν, ὅτι τοσαύτην χάριν ἐδέξατο χάριν, ὅτι πολίτην προεκρίνατο ἑαυτοῦ· ἐν ὑμᾶς προκαλοῦμαι μὴ θαυμάζειν μόνον, ἀλλὰ καὶ μιμεῖσθαι τὸ ἀγχίστυπον τοῦτο τῆς ἀρετῆς. ὅτω γὰρ δυνησόμεθα τῶν αὖ̓τῶν στεφανίων κοινωνῆσαι ἐκείνῳ. Εἰ δὲ θαυμάζεις ἀκούων, ὅτι τὰ αὐτὰ κατορθώσας, τῶν αὖ̓τῶν ὀπτικῆς, ἄκουσον αὖ̓τοῦ τοῦτα λέγοντος· Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι Κύριος ὁ δίκαιος κριτὴς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἠγαπηκόσι τὴν ὀπτικὴν φάνειαν αὖ̓τοῦ. ὁρᾷς πῶς πανταχοῦ εἰς τὸν αὐτὸν κοινωνίαν καλεῖ; ἐπεὶ οὖν ἅπασι προκειται τὰ αὐτὰ, πάντες σπουδάσωμεν ἀξίοι γενέσθαι τῶν ἐπηγγελμένων ἀγαθῶν. ἐν μὴ μόνον ὁ μέγεθος ἐν ὄγκων τῶν κατορθωμάτων ἐδωμεν, ἀλλὰ καὶ τόνον τῆς προθυμίας, δι' ἧς τοσαῦτα ἐπιτεύξατο χαρίσματα, ἐν ὃ τῆς φύσεως συγγενές (τῶν γὰρ αὖ̓τῶν ἡμεῖν σκοινωνήσαν ἀπάντων) ἐν οὕτω ἐν τὰ σφόδρα δυσκατόρθωτα, ῥᾴδιόν ἡμεῖν φανῆται ἐν κόφα, ἐν βεβαίαν τῦτον καμόντες χρόνον, ἀγῶνα δὲ ἀθάνατον σκῆνοι στέφανον φερόμενοι Διὰ τῆς ἐπουρανίου πολιτείας, χάριτι ἐν φιλανθρωπίᾳ τῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα ἐν ὁ κράτος, νῦν ἐν ἀεί, ἐν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ
Παῦλον Λογ. γ.

Μακάριος Παῦλος τῆς αὐθεφτίνης τοῦ θυμίας ὁ δικαιούμενος τῷ ἰσχυρῷ, ἡ ὅτι * τοὺς αὐτὸν δυναμένῳ τοῦ οὐρανοῦ, ἀφεὶς ἀγγέλους ἡ ἀρχαγγέλους ἡ τὰς ἄλλας δυνάμεις, ποτὲ μὲ ἑαυτῷ μόνῳ μιμητὰς ἠμέσατο καλέσαι τῶν Χριστοῦ λέγων, Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ· ποτὲ δὲ ἡ χωρὶς ἑαυτῶν τοὺς αὐτὸν αἰδοῖζάζει τῶν Θεοῦ λέγων, Γίνεσθε ὧν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ, ὡς τέκνα ἀγαπητά. εἶτα "δείκνυσι ὡς σφόδρα οὕτω ποιεῖ τὴ μίμησιν ζητῶν, ὡς ὃ κερδαλέως ζῆν ἡ τοὺς ὃ * παντὶ χρήσιμον ὁρᾶν, ἐπάγων· Περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ. "Ἀφ' τοῦτο εἰπὼν, μιμηταί μου γίνεσθε, τοῦτ' ἐστὶν ἀγάπης αὐτοὺς ἀφῆκε δεῖξαι), "δείκνυσι ἐπ' αὐτῷ μάλιστα ἡ ἄρετὴ ἐν ἧ ποιεῖ Θεοῦ· ὡς ἄρα ἄλλαι ζωῆς κατορθώσεις, [ἡ] τοῦτ' αὐθεφτίνης πᾶσαι τρέφουσι)· ὅτι ἡ τοὺς ὅπλα θυμίας μάχη, ὁ τοὺς τῶν γαστέρα πόλεμος, ἡ τοὺς τῶν φιλαργυρίαν ἀφίστασις, ἡ τοὺς τὸν θυμὸν πάλιν· ὃ ὃ φιλεῖν, τοῦτο κρατοῦν ἡμᾶς ἡ τοῦ Θεοῦ. Ἀφ' τοῦτο ἡ ὁ Χριστὸς ἔλεγε· Εὐχάσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς, ὅπως γένησθε ὅμοιοι τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. τοῦτο γοῦν ἡ ὁ Παῦλος εἰδὼς κεφάλαιον εἶ τῶν ἀγαθῶν, εἷ πολλῆς ἐπεδείξατο * τῆς ἀκριβείας. οὐδὲν γὰρ οὕτως ἐξαίρουσι ἐφίλησον, οὐδὲν οὕτω" ὕβρεις βουλεύουσιν εὐηρτέτησεν, οὐδὲν τοσοῦτα ὑπὲρ τῶν λελυπηκότων ἔπαθεν. οὐδὲ γὰρ εἰς ἀνδρὸς ἐβλεπεν, ἀλλὰ δὲ κοινὴ τῆς φύσεως συγγενεῖ, καὶ ὅσῳ μᾶλλον ἐζεθηριοῦτο, τοσούτῳ μᾶλλον αὐτῶν ἠλέει τὴν μανίαν. καὶ ὡς αὖ τις Ἀφ' τοῦτο πατὴρ ἀεὶ παῖδα φρενίτιδι κατεχόμενον (ὅσῳ γὰρ μᾶλλον ὑβρίζηται καὶ λακτίζῃ χαλεπῶς ὁ κάμνων, τοσούτῳ μᾶλλον αὐτὸν ἐλεεῖ καὶ δακρύει) οὕτω κἀκεῖνος, τῇ τῶν δαιμόνων" ὑπερβολῇ τῶν τοῦτα ἐπαγόντων αὐτῷ" τὴν ὑσσον σοχαζόμενος, ἀεὶς πλείονα κηδεμονίαν Ἀφίστατο. ἄκουσον γοῦν αὐτοῦ πῶς ἡμέρως, πῶς συμπαθητικῶς ὑπὲρ αὐτῶν ἡμῖν Ἀφιλέγεται, τῶν πεντακις δοῦλον μαστιγωσάντων, τῶν καταλιθασάντων, τῶν δησάντων, τῶν τὸ αἷματος αὐτοῦ δηλώντων, καὶ ὀφειλόντων αὐτὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν τοῖς θυμωθέντων δοῦλον τὴν ἡμέραν. Μαρτυρεῖ γὰρ δοῦλος, φησὶν, ὅτι ζῆλον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν. καὶ πάλιν ἐν ἐπεμελοῦντο δοῦλος" ἀναγαγεῖν ἔλεγε· Μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ. Εἰ γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο, μήπως οὐδὲ σοῦ φείσηται. ὅτῳ γὰρ ἀπόφασιν εἶδε διαστοκλῶ δέξελουδῷ καὶ αὐτῷ, οὐ κύριος ἰῶ, τοῦτο ἐποίῳ· σωφρόνως ἐδάκρυεν ὑπὲρ αὐτῶν, ἤλγει, ἐν ἐπάλλεσθαι βαλλομένοις δοῦλοις ἐκώλυε, καὶ ἐκ τῶν ἐγχωρούντων ἐφιλονείκει σκιαὶ γοῦν συνῳώμενος δοῦλοις ἀμῆν. καὶ ὅτῳ λόγῳ πιθῷ οὐκ ἔδειξε Ἀφ' ἑνὸς τὸν αὐτῶν καὶ σκληρὸν, ὅτι συνεχῶς βυχὸς ἐτρέπετο λέγων· Ἀδελφοί, ἡ μὲ εὐδοκία μου ἡ ἡ δέησίς μου ἡ πρὸς Θεὸν, ὑπὲρ αὐτῶν ἐστι Εἰς σωτηρίαν. ὑποτίνα ἢ δοῦλοις ἐ χρῆσας ἐλπίδας λέγων· Ἀμεταμέλητα τὰ χαρίσματα, ἡ ἡ κλῆσις τοῦ Θεοῦ, ὥστε μὴ ἀπογνῶναι τέλεον ἡ ἀπολέσθαι. ἅπερ ἀπαντᾷ κηδεμόνου ἡ σφόδρα ὑπὲρ αὐτῶν Ἀφικνουμένου· ὡς ὅταν λέγῃ· Οπὶ ἥξει ἐκ Σιὼν ὁ ῥυόμενος, ἡ ἀποστρέψῃ "ἀσεβῆς ἀπὸ Ιακώβ." ἡ ἐν σφόδρα δεικόπλεον ἡ ἐδάκνετο ἀπολλυμένους" ὁρῶν. διὸ πολλὰς ἐπενόει Ἀφαμηδίας τῆς ἀλγηδόνος ζωῆς ἑαυτῷ, ποτὲ μὲν λέγων, Ηξει ὁ ῥυόμενος, καὶ ἀποστρέψῃ ἀσεβείας ἀπὸ Ιακώβ· ποτὲ δ', Οὕτω ἡ οὕτοι ἠπίστησεν ὡς πατὴρ ἐλεεῖ, ἵνα ἡ αὐτοὶ ἐλεηθῶσι. ποιῶ δὲ τοῦτο ἡ Ιερεμίας, βιαζόμενος καὶ φιλονεικῶν ἀπολογίαν ζητῶ· ὑπὲρ τῶν ἠμέρτηκότων βοῆς, νεῦ μὴν λέγων· Εἰ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέστησαν ἡμῖν, ποίησον ἕνεκέν σε· νεῦ δὲ πάλιν, Οὐχὶ τὸ ἀνθρώπῳ ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, οὐδὲ ἀνθρώπος πορεύσεται), ἡ καταρθώσει τὴν πορείαν αὐτοῦ· ἡ ἄλλαχοῦ πάλιν Μιήσθητι ὅτι χοῦς ἐσμεν. ἡ γὰρ ἔξις τοῖς ὑπὲρ τῶν ἠμέρτηκότων δεοῦμαι, καὶ μηδὲν ἔχωσι εὔλογον εἰπεῖν, σκιὰν γοῦν πᾶν ἀπολογίας βλέπουσι, οὐ" δικριζωμένας μὴν, οὐδὲ εἰς δόγματα ἑλκυσθῶσιν

* αὐ ἐμέρας ἡμῶν αὐτὸν, χρ. δύναται

α. Κορ. ια. α.

Ιφ. ε. α.

χρ. πάλιν δρ. λέγ. * τοῦ

χρ. κακὸς ἡ ἐπ. μ. αὐτὸν ἐξ μάλιστα

Ματθ. ε. μδ.

* αὐ. χρ. ἐπιθ. δ. ακριας

χρ. ὑποβολῇ χρ. πὰ λυπ. τ.

χρ. αὐ. ἐβλ.

Ρωμ. ϊ. β.

Ρωμ. ια. κ.

Γαμ. ι. α.

Ρωμ ιε. κε.

Ρωμ ια. λ. κ.

Ιερ. ιδ. ζ. ἡ ι. κδ.

Ψαλ. ρϐ. ιδ.

" δυναμένῳ

χρ. ἀσεβείας χ. ὅτῳ χ. ὁρᾶ πάπα.

ἰσ. τρόπος
ἰσ. ῥῆσις

"δικαιωθέντες" τῇ χάριτι αὐτοῦ διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. καὶ πάλιν μηδὲ ἡμεῖς ἐν τοιαύτῃ ἀκριβείᾳ ἐξεταζώμεθα τὰ ἀπολογίας, ἀλλ' οἰκονομοῦντες ὅτι ψυχῆς εἰσιν οἱ δικαιωθέντες, ζητήσωμεν εἰπεῖν τί ἐστὶν ἡ μετάνοια τῶν ἡμαρτηκότων, ἵνα σκληρότερα τὰ βιαιότερα. ἆρ' οὖν πρὸς Ἰουδαίους μόνον τοιοῦτος, πρὸς δὲ καὶ ἡμᾶς ἔγραψεν" οὐχί; πάντων ἡμερώτερος ἐστὶ καὶ πρὸς τοὺς οἰκείους, καὶ πρὸς τοὺς ἀλλοτρίους. ὅκουν ἀκούσωμεν τοῦ Τιμοθέου "φησί. Δοῦλον δὲ Κυρίου οὐ δεῖ μάχεσθαι, ἀλλ' ἥπιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικόν, ἀνεξίκακον, ἐν πραότητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους, μήποτε δῷ αὐτοῖς ὁ Θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας, καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ Διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα. θέλεις ἰδεῖν αὐτὸν καὶ πρὸς τοὺς ἡμαρτηκότας πῶς διάκειται; ἄκουσον τί φησι Κορινθίοις βαπτιζέλλων· Φοβοῦμαι δὲ μήπως ἐλθὼν, οὐχ οἵους θέλω, εὕρω ὑμᾶς· καὶ μετ' ὀλίγα, Μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ Θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων, καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀσελγείᾳ καὶ πορνείᾳ, ἧ ἐπράξαν. καὶ Γαλάταις δὲ γράφων ἔλεγε· Τεκνία μου, οὓς πάλιν ὠδίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν. καὶ γὰρ τῷ πεπορνευκότι ἄκουσον αὐτοῦ, πῶς οὐχ ἥττον ἐκείνου κατὰ δύναμιν ἐπιτίθησι λέγων· Κυρώσατε εἰς αὐτὸν ἀγάπην. καὶ ἑαυτὸν δὲ ἔδειξε πολλῶν δακρύων τοῦτο ἐποίει. Ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως, φησὶ, καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ ἵνα γνῶτε τὴν ἀγάπην, ἣν ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς. καὶ πάλιν· Εὐδοκοῦμεν τοῖς Ἰουδαίοις, ὡς Ἰουδαίοις, τοῖς ὑπὸ νόμον, ὡς ὑπὸ νόμον, τοῖς ἀνόμοις, ὡς ἄνομος, τοῖς πᾶσι γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω. καὶ ἀλλαχοῦ πάλιν· Ἵνα παραστήσω πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. εἶδες ψυχὴν ὑπερβαινούσαις πᾶσαν τὴν γῆν; πάντα ἀνέθρεψεν καὶ συνεδύσησε παρρησίαν, καὶ τόγε αὐτὸ μέρος, πάντας παρέσησεν. καὶ γὰρ ὥσπερ τὴν οἰκουμένην ἁπασαν γλυκάσας ἄνθρωπος, οὕτως ἐθορυβοῦτο, οὕτως ἔπεγεν, οὕτω πάντας ἐκαυτοῦ δίαζεν· εἰσαγαγεῖν εἰς τὴν βασιλείαν, θεραπεύων, παρακαλῶν, ἐπιστηρίζων, διορθούμενος, διώκομαι, ἱκετεύων, ἐκτὸς δὲ δαίμονας φοβῶν, ἐκτὸς δὲ φθειρόντας ἐλαφρῶν, ἐκτὸς πορνείας, ἐκτὸς γραμμάτων, ἐκτὸς ῥημάτων, ἐκτὸς παραλιμπάνων, ἐκτὸς μαθητῶν, δι' ἑαυτῶν τὸν πίστιν ἀνορθῶν, ἐκτὸς ἐκτὸς τὰς ἐπιστολῶν, διεγείρων καὶ παραμυθούμενος, θεραπεύων καὶ στυτεμμένος, ἀλείφων καὶ ῥαδιουργῶν, φοβερὸν ἐμαυτὸν ὅτι τοῖς ἐχθροῖς, ὁρμὴν βλέπων ὅτι τοῖς πολεμίοις· καθάπερ τις στρατηγὸς [ἢ] ἀρίστου [ἰατροῦ], ἀνὴρ σπουδαίος, ἀνὴρ ἐπαναστήσῃς, ἀνὴρ ἀναστήσῃς, ἀνὴρ ἀναστήσῃ, ἀνὴρ πάντα νικῶμενος ὡς στρατηγὸς πάντα· καὶ γὰρ ἐκεῖ τοῖς πνευματικοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς πολλὴν τὴν σπουδὴν ἐπεδείκνυτο, πολλὴν τὴν σπουδήν. ἄκουσον γοῦν αὐτοῦ, πῶς ὑπὲρ μιᾶς γυναικὸς πρὸς ὁλόκληρον βαπτιζέλλει δῆμον λέγων· Συνίστημι δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν διάκονον οὖσαν τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχρεαῖς, ἵνα προσδέξησθε αὐτὴν ἐν Κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων, καὶ παραστῆτε αὐτῇ, ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν πρᾴγματι χρῄζῃ. καὶ πάλιν· Οἶδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, ἵνα δὲ ὑμᾶς ὑποδέξωνται τοὺς τοιούτους. καὶ πάλιν· Επιγινώσκετε τοὺς τοιούτους. καὶ γὰρ καὶ τῶν ἰδίων τῆς φιλοσοφίας τῶν ἁγίων, ὃ καὶ ἐν τύποις βοηθεῖν. οὕτω καὶ ὁ Ελισσαῖος τὴν ὑποδεξαμένην αὐτὸν γυναῖκα, σὺν ἐν τοῖς πνευματικοῖς μόνον ὠφέλει, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς ἐπεσπούδαζεν ἀμείνεσθαι. διὰ τοῦτο καὶ ἐλεγεν· Εἰ τις δύναται σοι λόγος πρὸς τὸν βασιλέα, ἢ πρὸς τὸν ἀρχοντα; καὶ πῶς μάζεις, εἰ τῶν ὑπὸ τῶν γραμμάτων πεῖσαι συναπῆν ὁ Παῦλος, ὥσπερ καὶ καλῶν τινας πρὸς ἑαυτὸν, οὐδὲν τῶν ἀναξίων εἶναι ὁμοίως, ὃ καὶ τῷ ἐφοδίων αὐτῷ φροντίσαι, καὶ καταθέσθαι αὐτὸ ἐν βαπτιστηλῇ· καὶ γὰρ βαπτιζέλλων Τίτῳ, φησί· Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλὼ σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. Εἰ δὲ Παῦλος οὕτω σπουδαίως ἐξέπεμπε, πολλῷ μᾶλλον, εἴ πως κινδυνεύομεν, εἶδε, πάντα ἂν ἔπραξεν. ὅρα γοῦν καὶ πρὸς τὸν βαπτιστηλλων

ἰσ. ῥῆσις
χ. ὁ τρόπος ἐστὶ ἀπὸ τοῦ μείζονος, ἀλλὰ παύτου. χ. λέγει.
β. Τιμ. β. κεφ.
β. Κορ. ιϛ. κεφ.
Γαλ. δ. ιθ.
β. Κορ. β. π.
β. Κορ. β. δ.
α. Κορ. ϊ. κϛ.
χ. ἀδυνάτου, χ. φιλοσοφίαν;
Κολοσσ. α. κεφ.
γ. σπουδαστικός. * γ
Ρωμ. ιϛ. α.
α. Κορ. ιϛ. ιθ. ιν.
χ μὴ σπουδῇς
β. Βασ. δ. ιγ.
Τιτ. γ. ιγ.
χ. αὐτὸ

ὀπτελλων, πόσην πεπίστευκε παῤῥησίαν. Διὰ τοῦτο ὁ Ὁνήσιμος, ὁ πῶς σεσωσται, πῶς κηδεμονικῶς διατίθεται. ὁ γὰρ εἰδὼς οἰκέτην, ἢ τέκνα φυλάξειν τηλικαῦτα, καὶ ὑφελομένην πολλὰ τῶν δεσποτικῶν, ὁλόκληρον μὴ ἀπολυτρωσάμενος σεσωσται δικαίως, ἑαυτὸν κλέπτει τοὺς ἄλλους. καὶ γὰρ ἐν μόνοις αἱρετὸν ἄξιον εὑρίσκειν ἐστί, δι' ὃν ἡμέλησε τὰ πρὸς σωτηρίαν, πρόδηλον. Διὰ τοῦτο πάντα σκίπει, καὶ σοβεῖ ὠκέως διαπτῆναι γὰρ τῶν ἀφελούντων, οὐ ῥήματα, οὐ χρήματα, ἀ σῶμα. ὁ γὰρ μυριάκις ἑαυτὸν θανάτοις σκεδεῖς, πολλῷ μᾶλλον σεσωσται χρημάτων ἐφείσατο. Εἶτα πρόδηλον. καὶ πάλιν, Εἶτα πρόδηλον· καὶ τὸ μὴ πρόσωπον δωρεᾶτον δέξαι, ὅπερ σὸν ἐφείσατο. ἢ μὴ ὁμοίσης ἀμύγμα ἐστὶ ῥῆμα, ἀλλ' αὖτε πάλιν ἀκόυσον λέγοντος· Οπῆδιξα διαπαντὸς, καὶ σκεδαπανηθήσομαι γὰρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν. Ἐ

β. Κορ. 12. 15. Πραξ. κ. λθ.

Ἐφεσίοις διαμαρτύρεται ἔλεγεν· Αὐτοὶ οἴδατε ὅτι ταῖς χρείαις μου, καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαι αἱ χεῖρες αὗται. καὶ ὢν μέγας, οὐ τῷ κεφαλαίῳ τῶν ἀγαθῶν, τῇ ἀγάπῃ, φλογὸς πάσης σφοδρότερος ἦν. καὶ καθάπερ σίδηρος εἰς πῦρ ἐμπεσών, ὅλος γίνεται πῦρ, οὕτω καὶ ὁ μακάριος οὗτος τῷ πυρὶ τῆς ἀγάπης ἀφανὴς, ὅλος γέγονε ἀγάπη· ἢ ὥσπερ χιὼν πατὴρ τῆς οἰκουμένης ἁπάσης ὤν, οὕτω σὺν τῷ μήκει τῶν ἐτῶν ἐπικύψασα πατέρας, ἢ σωματικῶν ἢ πνευματικῶν ἔσχεν φροντίδας, οὐ χρήματα, ἢ ῥήματα, ἢ σῶμα, ἢ ψυχὴν, ἢ πάντα ὁπόσα· διὰ τοῦτο ἢ πλήρωμα αὐτὸν ἐκάλεσε νόμου, καὶ στενόδισμον τελειότητος, καὶ μητέρα τῶν ἀγαθῶν πάντων, ἢ ἄρχηγὸν ἢ τέλος ἀρετῆς. διὰ καὶ ἔλεγε· Τὸ δὲ τέλος τῆς ἐπαγγελίας, ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας, ἢ συνειδήσεως ἀγαθῆς. καὶ πάλιν, Τὸ δὲ, ἢ μοιχεύσεις, ἢ φονεύσεις, καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολή, ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ ἀνακεφαλαιοῦται, ἐν τῷ, ἀγαπήσεις ὡς πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ἐπὶ δὲ τούτοις ἀρχὴ καὶ τέλος καὶ πάντα τὰ ἀγαθὰ ἡ ἀγάπη, καὶ ζωὴ τῷ Παύλου ζηλώσωμεν. καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἐπεύθυνε τοιούτος ἐγένετο. μὴ γὰρ μοι τοὺς τοκρῶς ἔπῃς, οὓς αἰσχύνει, μᾶλλον τοὺς λεπτοὺς, οὓς σκάθηρεν. Θέλεις τύπων ὁ Θεὸς ὀπτίκτησεν ὧδε σὺ· κτήσαι τὸν ἀγάπησιν τὸν Παῦλον, καὶ τῷ φθόνου ἔξεις ἀπηρτισμένον. τίς δὲ φησι; αὐτὸς ὁ τῆς ἀγάπης σοφός, ἐκεῖ ὁ καὶ σημείων, καὶ θαυμάτων, καὶ μυρίων αὐτὸν ἑτέρων πρόδηλος. ὅθεν γὰρ σφόδρα αὐτὸν κατωρθώκει, Διὰ τοῦτο ἢ μὴ ἀκριβείας αὐτὸς οἶδε τὸν ἰσχνόν. ἐπεύθυνε δὲ αὐτὸς τοιοῦτος ἐγένετο, ἢ θέλει οὕτως αὐτὸν ἐποίησεν ἄξιον, ὡς ἡ τῆς ἀγάπης δυνάμις. διὸ καὶ ἔλεγε· Ζηλοῦτε δὲ χαρίσματα τὰ κρείττονα· καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι, τὸν ἀγάπην λέγων, τὸν καλὴν ἐκείνην ὁδὸν καὶ ῥαδίαν. Τοιοῦτον τοίνυν ἢ ἡμᾶς βαδίζωμεν δι' ὅλων, ἵνα καὶ Παύλου ἐδώμεθα, μᾶλλον ὁ Παῦλος διασώσῃ τὸν, καὶ τῶν ἀπειλουμένων ὀπτυχώμεν σοφῶν, χάριτι ἐ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ ὁ κράτος, νῦν ἢ ἀεὶ, ἢ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

γ. Κάρσιπποι κορυδίοις ὑ. φιλαπτόοις

χ. ἴλως

α. Τιμ. α. ε. Ρωμ. ιγ. θ.

α. Κορ. ιβ. λα.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ Παῦλον Λογ. ε.

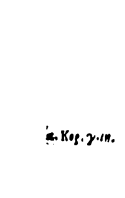

Μακάριος Παῦλος ὁ παιδεύσας ἡμᾶς σωφρονεῖν, ἢ τὸν οἰκουμένην Φωτίσας, ἐδύσε· ὁ τῶν κηρυκῆς τῆς κλήσεως ἐτυφλώθη ποτέ· ἀλλ' ὁ πτῶσις σκώλη, φωτισμὸς γέγονε τῆς οἰκουμένης. ὅθεν γὰρ ἔζηλε πολλοὺς κακῶς, ἐπτῶσεν αὖθις καλῶς ὁ Θεός, ὥστε ἀνακλέψαι χρησίμους, ὁμοῦ μὲ τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως ἀπέδειξεν αὐτοὺς πρεσβύμους, ὁμοῦ ὁ τῷ παθεῖν ζῆλ μάλιστα πεπιστευκότας, ἢ τὸ κηρύγματος ἔσχον διδάσκων, ἢ ὅτι ἔλεγε τὰ πάντα οἰκοθεν ἐστοχάζετο, ἢ μύσεται ἐδεῖν ὀφθαλμὸς, αὐτὸς ἐπαθεν χρόν. διὰ αὖθις ἴδοι τοῦτο αὖθις δηλοῖ· Εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶ ἐν ὑμῖν, γενέσθω μωρὸς,

α. Κορ. γ. ιη.

* πιστικὸ

μωρὸς, ἵνα γένηται σοφός· ὡς οὐκ οἶδεν αἰσθάνεσθαι καλῶς, μὴ πρότερον πιστωθεὶς καλῶς, ἢ τὸν οἰκοῦντα ἐν αὐτῷ Χριστὸν λογισμοῖς, ἢ τῇ πίστει ὃ πεθ' ὑπερέβαλλεν. ἀλλὰ μηδεὶς τῶν ἁγίων, ἰωάννης μόνος ὠνομάζετο ἐξ ἐμοῦ τοῦτον τὸν κλῆσιν. ἢ γὰρ ἐδωρήσατο πάλιν ἐπιμελείᾳ, ὅθεν ἐξέβη. πολλοὶ γοῦν ἕτερα μείζονα θαύματα ἰδόντες, ὑπ' ἐφρεψάν πάλιν, ἢ ὁ τῇ χαρᾷ, ἢ ὁ τῇ παλαιᾷ· εἷς ὁ Ἰούδας, ὁ Ναζουχοδονόσορ, ὁ Ἐλύμας ὁ μάγος, ὁ Σίμων, ὁ Ἀνανίας ἢ ἡ Σαπφείρα, ὅλος τῶν Ἰουδαίων ὁ δῆμος. ἀλλ' οὐχ ὁ Παῦλος, ἀλλὰ Ⓜ Ἀβραλέλας, πρὸς ὃ οὐκ ἔστιν φῶς Ⓜ δρόμον ἐπέτυχε, ἢ πρὸς Ⓜ ὁδηγὸν ἵππατο. εἰ δ' ἀξετάζεις πῶς ἔσεται ἐπιπρωσθῆναι, ἄκουε αὐτοῦ λέγοντος· Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν, ἢ ἐπόρθουν αὐτὴν, ἢ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. ἐπεὶ δὲ οὕτω σφοδρὸς ἦν ἢ ἀπρόσιτος, σφοδροτέρου ἐδέησε χαλινοῦ, ἵνα μὴ τῇ ῥώμῃ τῆς προθυμίας ἀγόμενος, ἢ παρακούσῃ τῶν λεγομένων. ὅθεν δὴ τοῦτο καταξέλλων αὐτοῦ τὸ μανιῶδες σκιρτῆσαι, περιτροπὴν κατεβιάζει τὰ κύματα τῆς ῥαγδαίας ὀργῆς σκιρτῶσης ὅθεν τῆς πηρώσεως ἐν τῷ τότε αὐτῷ Ἀβραλέλᾳ), δικαίως τῆς σοφίας αὐτοῦ ὃ ἀπρόσιτον, ἢ ὃ τῆς γνώσεως ὑπερέχον· ἢ ἵνα μάθῃ τίνα πολεμεῖ, οὐ μόνον κολάζοντα, ἀλλ' οὐδὲ διέρχεσθαι δίωκτα ἀνεγκαλοῦντα. οὐ γὰρ σκότος αὐτὸν ἐπήρωσεν, ἀλλ' ὑπερβολὴ φωτὸς αὐτὸν ἐσκώτισε. ἢ τί δήποτε μὴ ἔξαρχῆς τοῦτο ἐτίνετο, φησι; μὴ ζήτει τοῦτο, μηδὲ πρόελθε, ἀλλὰ παραχώρει τῷ ἀκηράλητῳ τῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας τὰ καθ' ἑαυτὸν πάντα διοικοῦντος. καὶ γὰρ ἢ αὐτὸς τοῦτο ποιεῖ λέγων· Οτῳ δίδωκεν ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου, ἢ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ ἀποκαλύψαι Ⓜ υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί. ὀκνῶ ἢ σὺ μηδὲν προέρχου πλέον, ὅταν Παῦλος τοῦτο λέγῃ. πότε γὰρ, πότε συνέφερε τῶν σκανδάλων ἀρθῆναι ἐκ μέσου. λοιπὸν ἀπὸ τούτων μαθώμεν, ὅτι οὐδεὶς οὐδαμοῦ οὐδὲ τῶν προ αὐτοῦ, οὐδὲ αὐτὸς οἶκοθεν αὐτὸν εὗρεν, ἀλλ' ὁ Χριστὸς ἐαυτῶν ἐφανέρωσε. διὸ ἢ ἐλεγεν· Οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς. ἐπὶ τίνος ἕνεκεν ὁρᾷς ὦ ὁ ἰσμαὴλ αὐτὸς ἀνίσχμενος ἐκ μέσου; ὁρᾷς γὰρ χωλὸν βαδίζοντα, ἢ δαίμονας δραπετεύοντας, ἢ παραλυτικοὺς σφιγγομένους, οὐδὲν ἐκφοβοῦντο. οὐδὲ γὰρ ἠγνόει ταῦτα ὁ οὕτω περιεργαζόμενος ἐξ ὑποστόλου. ὁ Στεφάνου δὲ λιθαζομένου, πυρὰν ἐξ ἰδίων ὁ προσωπον αὐτοῦ ὡς πρόσωπον ἀγγέλου, οὐδὲν ὑποπτεύων ἐκέρδανε. πῶς οὖν οὐδὲν ὑποπτεύων ἐκέρδανε; ὅτι οὐδέποτε ἐν καλῷ πάθος. σὺ δὲ ἀκούων ταῦτα, μὴ ἀναγκαστὴν τὴν κλῆσιν εἶ νόμιζε. οὐδὲ γὰρ ἀναγκάζει ὁ Θεὸς, ἀλλ' ἀφίησι κυρίως εἶ προαιρέσεων καὶ μὴ τὴν κλῆσιν. καὶ γὰρ Ἰούδαϊος ἀπεκαλύφθη ἑαυτὸν καὶ ὅτι ἐγρεῖω, ἀλλ' οὐκ ἠθέλησε δίκαιος ἀλλὰ τὴν δίκην τοῦ οὐδὲν τῶν αἰσθήτων. εἰ δὲ λέγοι τις τῶν ἀπίστων, πόθεν ἄλλον ὅτι Παῦλον ἐκάλεσεν ὁ Θεὸς, καὶ ἐπιδὴ ἀλλὰ τί δὲ καὶ ἐμὲ ἐκάλεσε; ἐκεῖνο πρὸς αὐτὸν ἐρεῖμεν· πιστεύεις τοῦτο, εἶπέ μοι, * ὦ ἀνθρωπε; οὐκοῦν εἰ πιστεύεις, ἔρχεσ σοι εἰς σημεῖον. εἰ μὲν γὰρ ἀπιστῇς ὅτι ἐκάλεσεν ἐξ οὐρανοῦ, πῶς λέγῃς, ἀλλὰ τί μὴ καὶ ἐμὲ ἐκάλεσε; εἰ δὲ πιστεύεις ὅτι ἐκάλεσεν, ἔρχεί σοι τοῦτο εἰς σημεῖον. πίστευε τοίνυν. καὶ γὰρ καί σε καλεῖ ἐξ οὐρανοῦ, ἐὰν ψυχῆς ἀγνώμονα ἴχνης· ὡς, ἐὰν ἀγνώμων ἦς ἢ διεγραμμένος, οὐδὲ ὃ ἐσχηθῶσί φωτὸς δόξαν ἔρχεσει εἰς ζωτηρίαν. ποσάκις γοῦν ὑκυσαν Ⓜ Ἰσδαῖοι φωνῆς ἐξ ἀγαθοῦ φερομένης, ἢ οὐκ ἐπίστευσαν; πόσα εἶδον σημεῖα, ἢ ὃ τῇ χαρᾷ, ἢ ὃ τῇ παλαιᾷ, καὶ οὐκ ἐδόκουν βελτίους; ἀλλ' ὃ μὲν τῇ παλαιᾷ οὗτοι μὲν εἶδε θαύματα ἐμοχθοποίησαν· ὁ δ' Ἰσκαριώτης πόρνη μηδὲν τούτων θαυμάσθη, πίστιν ἐπεδείξατο θαυμασιωτέραν ἐν τῷ καταισχῦναι. ἢ ὃ τῇ γῇ δ' τῆς ἐπαγγελίας οὗτοι μὲν, τῶν σημείων γνωρίσματα, ἔμαθον λίθων αἰσθάνεσθαι τότε· Ⓜ δ' Νινευῖται Ⓜ Ἰωνᾶ θαυμάσαντες μόνον, ὑπὸ δύσιν ἢ μετανόησαν,

γ. κεφαλ. δ. Γαλ. α. ιγ.

Γαλ. α. ιδ.

Ἰωαν. ιε. ιϛ.

* ἄλλως

τιθέναι, καὶ τῷ θεάματι ὀργίλως ἀπικρούσασθε. σὺ γὰρ τῇ καμίνῳ, ἐπ' αὐτῆς τῆς Χριστοῦ τῆς προθέσεως, οὐκ ἀνῆκας ξανθύμενον ἰδών, ὡς σὺ κἀκεῖνοι· οὔτε γὰρ ἐκεῖνος ἐγκεκρυμμένα ἐκκαίσας, οὔτε σὺ ἔδησας ἐκταύρωσας. πῶς γὰρ ἐφ' ἡμῶν; οὐχὶ πῦρ ἐκ τοῦ ναοῦ, ἐκ τῶν θυμιαμάτων τῶν ἐν Ἱερουσολύμοις ἐκπεσὸν ἐφλόγισε τοὺς οἰκοδομοῦντας, καὶ οὕτως αὖθις ἀπίστησε τὸν Δαυὶδ τότε ἐπιχειρήσεως; ἀλλ' ὅμως οὐ μετεβάλλοντο, οὐδὲ ἀπέστησε τῶν πόνων. πόσα γὰρ ἕτερα γένη μετ' ἐκεῖνο θαύματα τότε, καὶ οὐδὲν ἐντεῦθεν ἐκέρδηνεν, οἷς ὁ κύριος τῆς ὀργῆς τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος κατιεῖδεν· ὁ τοῦ δαίμονος αὐτοῦ τύπτων χειρισμός, ὃς Μ τότε βασιλεύοντα ἰωάννην ἠνάγκασε μεταχειρίσῃ Μ πλησίον κείμενον μάρτυρα, λέγων· μὴ δυνάσθαι φθονεῖσθαι, ἕως δὲ τὴν λαρίσκην τὴν ἐκείνου βλέπῃ πλησίον· ἐγγὺς γὰρ ἐκ γειτόνων ἰὼν κειμένη. μὴ τοῦτον πάλιν, ὁ θεῖος ὁ τότε εἰς τὰ ἱερὰ σκεύη εὐσεβείας, σκωληκόβρωτος γενόμενος ἐξέψυξε· καὶ ὁ ταμίας ἦν τῆς βασιλικῆς χρημάτων διέτριβον Δαμονίας εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὑπὸ αὐτῆς ἠμοιβίλιον, μίσον λακκίσας ἀπώλετο. πάλιν αἱ πηγαὶ αἱ πρὸ ἡμῶν, αἱ νικῶσαι τὴν ῥώμην τῶν ποταμοί, ἀ θεῖον ἔφυσαν καὶ ἀπεπήδησαν, μηδέποτε τοῦτο παθοῦσαι πρότερον, ἀλλ' ὅτε θυσίας καὶ σπονδὰς ὁ χωλὸς ἐμόλυνεν ὁ βασιλεύς. τί δὲ τὰς Εἰπὼν Μ λιμὸν Μ πληγὰς τῆς οἰκουμένης μὴ τὸ βασιλέως παῖς πόλεσι συνεμπεσόντα, αὐτὸ τὸ βασιλέως τέθνηκεν, ἢ ὁ τῆ Περσῶν χώρᾳ, τὸν πρὸ τοῦ θανάτου ἀπάτωρ, ὃ στρατόπεδον ὁ ἐν μέσοις "ἀπωλήθη τοῖς βαρβάροις, καθάπερ ἐν σαγήνῃ τινὶ καὶ δικτύοις, τὸν δῶδον ἐκλῦσαι τὸν θεομισῆ καὶ πολέμιον; ὅθεν γὰρ ὁ μὲν ἀστεὼς βασιλεὺς ἕτερον ἐλεεινός, ἕτερος ὁ ἀστεὼς διεδέξατο, πόθεν εὐθὺς ἐλύετο τὰ δήπου; καὶ Μ ἐν μέσοις εἰλημμένοι δικτύοις, καὶ σεσημείωσαι οὐδαμόθεν διέξοδον ἔχοντες γραπτὸν, τῷ Θεοῦ λοιπὸν ἐθύσαντος, τῇ βαρβάρων ἁπαλαλήτῳ μὴ ἀσφαλείας ἐπεμνήσαντο ἀπάσης. τοῦτο γὰρ οὐχ ἱκανὰ ἐφελκύσασθαι τοὺς τὰ ἀστεῖα; πῶ γὰρ πρόσπα οὐ πολλῷ τούτων θαυμαστότερα; ἃ ξανθὸς κηρύττεται, καὶ ἡ οἰκουμένη περιέρχεται; οὐ θάνατος καταγέλαστος ἐπαναίδιστος, καὶ πάντες ὑπεπτώσουσι; μὴ γὰρ οὐκ ἐξαυρώσθησαν μυρίοι; μὴ γὰρ μετ' αὐτὸν τὸν Χριστὸν οὐχὶ δύο λησταὶ ἀνεσκολοπίσθησαν; μὴ γὰρ οὐκ ἐθλίοντο πολλοὶ σοφοί; μὴ γὰρ οὐκ ἐθλίοντο πολλοὶ δυνατοί; τίνος ὄνομα ποτὲ οὕτως ἐκφέρεται; ἢ τί λέγω σοφοὺς ἢ δυνατούς; μὴ γὰρ οὐκ ἐθλίοντο βασιλῆς ὑπὸ δούλων; τίς οὕτω προεθλίβετο τῆς οἰκουμένης τὸ βεκὰς τῷ χρόνῳ; μὴ γὰρ μοι λέγε ζῷα αἱρέσεις ζῷα ποικίλας καὶ παντοδαπάς. πάντες γὰρ τὸν αὐτὸν Χριστὸν κηρύττουσιν, εἰ μὴ ὑγιῶς πάντες, ἀλλ' ὅμως Μ ὁ Παλαιστὶν πάντες προσκυνοῦσι σταυρωθέντα, Μ ὅτι Ποντίου Πιλάτου. τοῦτο οὖν οὐ δοκεῖ τῆς δυνάμεως αὐτὸ ἀφεστέναι ἔχειν ἀπόδειξιν τῆς φωνῆς ἐκείνης τῆς ἐξ οὐρανοῦ κατενεχθείσης; ἆρά τι γὰρ μηδὲν οὕτω προεθλίβετο βασιλεύς, ὡς ἐσὺ σκέπτεσθε, ἢ τοῦτα μυρίων ὄντων τῷ κωλυμῷ κωλυμῷ; ἢ γὰρ βασιλῆς ἐπολέμησαν, ἢ τύραννοι προεπάξαντο, ἢ δῆμοι πάντες κατιζανέστησαν. ἐπὶ πάντων ὅμως οὐκ ἠλαττοῦτο, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον λαμπρότερον ἐγίνετο. πόθεν δῆτα, εἰπάτωμοι, ἡ τοσαύτη ἰσχύς; μείζων ἦν, φησί, μόνος οὖν οὗτος μείζων τοιούτος ἐλήλυθε; πάντας ὑπερέσκεπτε, ὅτι Μ τῷ τῶν Περσῶν καὶ Ἰνδῶν πολλοὶ περήνασι μείζοι, καὶ ἔστιν ἔπι Μ τῶν· ἀλλ' οὐδὲ ὄνομα αὐτῶν ἴσην οὐδαμοῦ. ἀλλ' ὁ οὐ Τυδώνιος, φησίν, ἀπατεών, ἐκθρὸς Μ γῆς, Μ αὖθις ἐλήλυθε. ποῦ δὲ ποτε; ἐν μικρῷ μέρει τῆς οἰκουμένης, Μ τοῦ βεκὰ χρόνου, Μ ἐσβέσθη ταχέως Μ ἀπώλετο, οὐκ ἐκκλησίαν καταλιπών, οὐ λαόν, οὐκ ἄλλο τι τοιοῦτον οὐδέν. Μ τί λέγω μείζους δὲ μήτε ζῶν σβεσθέντας; πόθεν δὲ τοῦ θεοῦ ἐπαυθη πάντα, Μ ὁ Δωδωναῖος, Μ ὁ Κλάρειος, Μ πάντα τὰ ποιητικὰ ζῶντα ἐργαστήρια σιγᾷ Μ ἐπίσταται; πόθεν οὖν οὐ τοῦτον μόνον Μ σταυρωθέντα, ἀλλὰ καὶ τὰ ὅτα τοῦ ζῶντος αὐτοῦ σφαγιάσαντα πεφεύγασι δαίμονες; τίνος ἕνεκεν δὲ σταυρὸν ἀκούοντες ἀποπτύουσι; Μ μὲν καταγέλαστόν ἐστι, μὴ δὲ λαμπρὸν Μ βάπτισμα ὁ σταυρός; τίνα δὲ

χ. ἀπολῶδι

χ. κωλύτων;

μὲ ὕδωρ, αἰσχρὸν ἦ ἐπονείδιστον. θανάτου γὰρ ὄντι καταδίκου θανατος ὄντι ὁ κακῶν ἔθνος, ἢ ὡδὶ Ἰουδαίοις ἐπῆρατο, καὶ ὡδὶ ἕλλησι βδελυκτός. πόθεν οὖν αὖτὴ ἐδεδοίκεισαν δαίμονες; ἀρ' οὐκ ἀπὸ τῆς τῦ σωρωθέντος δυναμέως; εἰ γὰρ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴ ὃ πεζὸν εδεδοίκεισαν, μάλιστα μὲ οὖν ὃ τῦτο ἀάξιον ἦσαν· πλεῖω, πολλοὶ ἢ πρὸ αὐτῦ, ὃ μετ' αὐτὴν ἐσωρώησαν, ἢ μετ' αὐτὴ ἦ δύο. τί οὖν, εἰ ἐπίστω, ὁ ὀνόματι τῦ Ἰησοῦ τῦ σωρωθέντος, ἢ τῦ δεινος, φθύξεται ὁ δαίμων; ἀδαμῶς, ἀλλ' ἢ γελάσεται. ἐαὶ ἦ Ⓦ Ἰησοῦς πρεσβῆς Ⓦ Ναζωραῖος, καθάπερ ἀπὸ πυρὸς ἴνος φύγοισι. τί οὖν δὴ ὁ Ἐπίστος, πόθεν ἐκρώτησε; ὅτι πλαίος ἰῶ; ἀλλ' οὐ τοιοῦτα αὐτὴ ὃ ἀπόστολος γελάματα· ἄλλως ἦ, ἢ πλαίοι πολλοὶ γεγόασιν. ἀλλ' ὅτι μάγος; ἀλλ' οὐ τῦτο μάρτυρς τὰ δόγματα· ἢ μάγων πολλὴ πολλάκις ἐγένετο φορά. ἀλλ' ὅτι σοφός; ἀλλὰ σοφοὶ πολλοὶ πολλάκις ἐγένοντο. τίς οὖν ὕτως ἐκρώτησεν; οὐδεὶς οὐδέποτε, οὐδὲ κῦ μικρὸν ἐγεί. ὅθεν δῆλον, ὅτι οὐκ ὀφθῆ μάρος ἰῶ, οὐδὲ ὅτι πλαίος ἰῶ, ἀλλ' ὀφθῆ τῶν διερρωτῆς, καὶ θεία δυνάμις τις ἦ ἀμαχος, ὀφὲ τῦτο καὶ αὖθις πρώτων προεκείετο, ἢ τῇ σκηνοποιῷ τύτῳ τοσαύτην ἐνέπνευσε δυνάμιν, ὅσην αὐτὰ τὰ σεγόματα μῦρτυρῆ. αὖθεφτος γὰρ ἐπ' ἀρεσῶ ἐσηκώς, πολὺ δέρματα πλὶ τέχνῃ ἔχων, τοσῦτον ἴσχυσεν, ὡς ἢ Ρωμύλος, ἢ Πέρσας, ἢ Ινδούς, ἢ Σκύθας, ἢ Αἰθίοπας, ἢ Σαυρομάτας, ἢ Παρθους, ὃ Μήδους, ἢ Σαρακηνούς, ἢ ἄπαν ἁπλῶς ὃ πρὸ αὐτὴν Ἀσφτων ἔθνος προῖς πλὶ ἀληθῆ ἐπεμαγαγεῖν ὀ ἔτησιν οὐδὲ ὀλίγοις " τεταύκοντα. πόθεν οὖν, εἰπέ μοι, ὁ ἀγροῶος, ἢ ὅτι ἐργασηρίου ἐσηκώς, ἢ σμίλιω μεταχειρίζων, ἢ αὐτὸς τοιαῦτα ἐφιλοσόφει, ἢ οὐδ' ἄλλος ἔπεισε, ἢ ἔθνη, ἢ πόλεις, ὃ χώρας, ἢ λόγων ἰσχὺν ὅλη δικηκύληθρος, ἀλλὰ ὃ τύληπτον ἄπαν, πλὶ ἐφάπλω ἁμαθίαν ἀμαθῆς ὢν; ἀκόυσον γοῦν αὐτὴ λέγοντος, ἢ οὐκ αἰσχυνθήσου· Εἰ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει. οὐ χρήματα κεκτημένος. ἢ γὰρ ἢ τῦτο αὐτὸς φησι, Μέχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν, καὶ διψῶμεν, καὶ γυμνητεύομεν, καὶ κολαφιζόμεθα. καὶ πάλιν χρήματα, ὃπου γε οὐδὲ τῆς ἀναγκαίας πολλάκις βύπορει τροφῆς, οὐδὲ ἱμάτιον ἔφοδεῖτο ἔχειν; ὅτι ἦ οὐδὲ δῶρα ὀπτικὰ δύματος λαμπρὸς ἰῶ, καὶ τῦτο ὁ μαθητὴς αὐτὴ δείκνυσι λέγων, ὅτι ἔμεινε πρὸς Ακύλαν ὃ Πρίσκιλλαν ὅλην ὃ ὁμότεχνον. Ησαν γὰρ σκηνοποιοὶ πλὶ τέχνῃν. ὧν ἀπὸ προγόνων ὀπτισμος. πῶς γὰρ, τοιοῦτον ὀπτιπόδυμα ἔχων; οὐκ ἀπὸ παιδείας, οὐκ ἀπὸ ἐθνος. ἀλλ' ὅμως ἐλθὼν εἰς μέσον καὶ φανεὶς μόνον, πάντα ἐπάραξε τὰ πρὸ ὁδῦ πάντων, " πάντα σωέχεε, καὶ καθάπερ πῦρ εἰς καλάμην ἐμπεσὸν καὶ χόρτον, ὕπω κατέκαυσε τὰ πρὸ δαμόνων, καὶ εἰς ἄπρ ἐβούλετο, πάντα μετέτησι. ἢ οὐ τῦτο μόνον ὅτι ὃ θαυμαστὸν, ὅτι αὐτὸς τοιοῦτος ὢν τοσαῦτα ἴσχυσεν, ἀλλ' ὅτι καὶ Ⓓ πλείστες πρὸ μαθητευσάμενοι, πάντες, ἰδιῶται, ἀπαίδευτοι, λιμῷ συζῶντες, ἄσημοι ὃ ἐξ ἀσήμων. καὶ ταῦτα καὶ αὐτὸς κηρύτ̣ει, ἢ οὐκ αἰσχύεται λέγων αὐτὴν πλὶ πενίαν, μᾶλλον ἦ οὐδὲ προσαπτὴν ὑπὲρ αὐτῶν. Πορεύομαι γὰρ, φησιν, εἰς Ιερουσαλὴμ διακονῶν τοῖς ἁγίοις. καὶ πάλιν. Κατὰ μέλη σαβάτων ἕκαστος ὑμῶν πιθέτω πρὸ ἑαυτῦ θησαυρίζων, ἵνα μὴ, ὅταν ἔλθω, τότε λογίαι γίνωνται. ὅτι ἦ καὶ ὃ πλῦτος αὐτὴν ἐξ ἰδιωτῆν σεμνοποιεῖ, Κορινθίοις ὀπιστέλλων, φησὶ· Βλέπετε πλὶ κλῆσιν ὑμῶν, ὅτι ὐ πολλοὶ σοφοὶ κῦ σάρκα· καὶ ὅτι ἐξ ἀσήμων, Οὐ πολλοὶ, φησιν, δυνατοὶ καὶ οὐ μόνον οὐκ ἀνδρικὸς, ἀλλὰ καὶ σφόδρα ἀνάλγης. Καὶ γὰρ ἐκ ἀνειθῆ, φησὶ, τῷ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ. ἀλλ' ἰδιώτης μὲ καὶ ἀπαίδυτος, πάσεως ἦ ὑπερβολῆς ἐπιφῦ; οὐδὲ τῦτο. καὶ τῦτο αὖθις πάλιν " δείκνυσι λέγων· Κἀγὼ ἦλθον πρὸς ὑμᾶς, οὐ καθ' ὑπερβολὴ λόγυ, ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν ὃ μῦστήριον. οὐ γὰρ ἔκρινά τι εἰδέναι ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τῦτον ἐσταυρωμένον· καὶ ὁ λόγος μυ καὶ ὃ κήρυγμά μυ οὐκ ἐν πειθοῖς σοφίας λόγοις. ἀλλὰ ὃ καιροτάκτησεν ἰσχὺν ὀπιστήσασθαι; ἀλλ' ἄκουσον καὶ πρὸς αὐτὴ τί φησιν· Επεὶ καὶ Ιουδαῖοι σημεῖα αἰτῦσι, καὶ Ελλήνες

γ. πατ' ἐξ-ισστα.

β. Κορ. ια. ς.

α. Κορ. δ. ια.

Πρεσβ. ιη. γ.

χ. πάντας

Ρωμ. ιε κθ.

α. Κορ. ις. β.

α. Κορ. α. κς.

α. Κορ. α κ.

χ. φησι

λίωνες σοφίαν ζητοῦσιν, ἡμεῖς δὲ κηρύττομεν Χριστὸν ἐσταυρωμένον, Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον,
α. Κορ. α. γ. ἕλλησι δὲ μωρίαν. ἀλλὰ ἀδίας ἀπήλαυσεν; ἀλλ' οὐδὲ μόνον ἔπαθε τοῦτ' ἀλλὰ καὶ κινδύνων. Καὶ
γὰρ ὁ ἀπόστολος, φησὶν, καὶ ὁ φόβος καὶ ὁ τρόμος πολλῷ ἐν μέσῳ ἵστησιν ὑμᾶς. Οὐκ αὐτὸς
Κερ. ι. λε. δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ μαθηταὶ τὰ αὐτὰ ἔπαθον. Μέμνησθε γάρ, φησὶ, τὰς πρώτας ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες, πολλὴν ἀθλησιν ὑπεμείναντε παθημάτων, τοῦτο μὲν, ὀνειδισμοῖς καὶ θλίψεσι θεατιζόμενοι, τοῦτο δὲ, κοινωνοὶ τῶν οὕτω πασχόντων γενηθέντες. καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς μου συνηλεήσατε, καὶ τὴν ἁρπαγὴν τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε. καὶ πάλιν Θεσσαλονικεῦσι γράφων, λέγει· Ὑμεῖς γὰρ τὰ αὐτὰ ἐπάθετε ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς καὶ
α. Θεσ. β. ιδ. αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, τῶν καὶ τὸν Κύριον ἀποκτεινάντων, καὶ τοὺς ἰδίους προφήτας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιωξάντων, καὶ Θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων. καὶ
β. Κορ. α. ι. Γλ. γ. δ. Κορινθίοις δὲ πάλιν ὑπισχνεῖτο λέγων, Οτι προσοίσει τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ὑμᾶς, καὶ ὥσπερ κοινωνοί ἐστε τῶν παθημάτων, οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως. ἡ Γαλάτας, Τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῆ, φησὶ, εἴγε καὶ εἰκῇ. ὅτῳ οὖν δὲ ὁ κηρύττων ἰδιώτης ἦ καὶ πένης καὶ ἄσημος, δὲ ὁ κηρυττόμενον οὐκ ἐπαγωνῇ, ἀλλὰ καὶ σκανδαλιζόμενος ἔχοι, καὶ ὁ ἀκούοντες ὡσὶ πένητες καὶ ἀσθενεῖς καὶ σαθροὶ, καὶ κίνδυνοι ἐπάλληλοι δὲ συνεχῆς καὶ τοῖς διδασκάλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς, καὶ ὁ καταγελώμενος ἐσταυρωμένος, πῶ δὲ ποιῆσαι "κρατήσειν; οὐκ εὐδήλον ὅτι θεία τις καὶ ἀπόρρητος δυνάμις; πόθεν πᾶν δῆλον. καὶ τοῦτο καὶ ἀπὸ τῶν ἐναντίων ὅσοι κατεῖδον. ὅταν γὰρ ἴδωσι τὰ σκάνδαλα τούτων στενδραμόντα, καὶ πλοῦτον, καὶ δόξαν, δὲ πατρίδος μέγεθος, καὶ ῥητορείας δεινότητα, καὶ ἀδόλως καὶ θεσπεσίαν πολλοὶ, καὶ βίβλους σοφωθέντα τὰ χριστομιμήτως, τότε καὶ ἀπὸ τῶν ἐναντίων θεωρημένοις, πῶ δὲ αἴτιον, εἰπέ μοι; θαύτου γὰρ σωθέν, οὗ μὴ
Εἰ μὴ γραπτίδων καὶ ὄπλων καὶ σκηνοποιΐας τοῦ βαυλβόντος μὴ δυνηθέντος κρατῆσαι τῶν βαρβάρων, πῶς πὲς γυμνὸς καὶ μόνος, δὲ μηδὲ ἀκόντιον μεταχειρίζων, μηδὲ ἱμάτιον ἔχων, εἰσελθὼν ἀθρόως ἐξοιτο ἃ μὴ ὅπλων καὶ σκηνοποιῶν οὐκ ἴσχυσε ἕτερος. μὴ τοίνυν ἀγωνιῶμεν, ἀλλὰ καθ' ἑκάστην φέρε τὸν ψῆφον, καὶ προσκυνεῖ τοῦ σταυρωθέντος τὸν δυνάμιν. οὐδὲ γὰρ, ἂν ἴδῃς πανταχοῦ πόλεις κατασκευαζούσας, καὶ παῦρος ἀνελεώνοντας, δὲ μηχανήματα προσαγούσας πόλεσι, καὶ ὅπλα χαλκεύοντας, καὶ γραπτίδας κατασκευάζοντας, καὶ χρήματα ἐξοιτοπέμποντα, καὶ μὴ δυναμένου πόλιν μίαν ἑλεῖν, ἀλλοι ὃ γυμνὸς σώματι προσβαλόντα, δὲ χαροῖ μόναις χερσὶν, οὐχὶ μίαν ἢ δευτέραν ἢ εἴκοσι πόλεις, ἀλλὰ μυρίας κτῆσιν τὸν οἰκουμένην ὑπηχείοντα, καὶ αὐτοψύρους λαμβάνοντα, αὐθεντίαν αὐ ἐθνοις ἔθη τῶν δυναμένος. ὅτῳ δὲν ὅτι καὶ νεῦ. ὅταν γὰρ τοῦτο συνεχόρησεν ὁ Θεὸς καὶ λήσας σταυρωθῆναι, καὶ προσ αὐτοῦ πίστεις ἀπατεῶνας φαίνῃ, ἵνα καὶ ἀπὸ συγκρίσεως τοῖς σφόδρα αἰσθητοῖς διυχθῇ τῆς ἀληθείας ἡ ἀκρόχολ, καὶ σὺ μάθῃς, ὅτι οὐκ ἐκείνων ἐστὶ ταῦτα, ἀλλὰ πολὺ καὶ ἀπέιρων τούτων καὶ ἐκείνων τὸ μέσον. Οὐδὲν γὰρ αὐτοῦ τῶν δόξαν συσκιάσαι ἴσχυσεν, οὐ δὲ τῶν αὐτῶν κοινωνῆσαι παθῶν, οὐ δὲ τοῖς αὐδοῖς χρόνοις σταυρωμένοις. Εἰ μὲ γὰρ θεῶν καὶ δαίμονες διδοίκασι, καὶ οὐ τὸ σταυρωθέντος τῶν ἰσχυὸ, ἐμφορεῖται τῶν θεῶν τὰ λεγόντων τὸ τόματῶν λησῶν καὶ ξυσφερεῖς· Εἰ δὲ καὶ ἡ δυσχολία τῶν χαιρῶν τὸ πάν ἰῶσεν, ἀποπλανῶσαι θεοὶ θυδόν καὶ Ἰούδαν, θεοὶ τῶν αὐτῶν ἡμῖν ὑπιχρήσαντες μὴ καὶ ἕτερον πολλῶν τῶν σημείων, καὶ θαυμαστῶν. ὅπερ γὰρ ἔφιμ, δεῖ τοῦτο θεῶν ἕνεκεν ὁ Θεὸς, ἵνα ἐκ παιδοτριβίας τὰ αὐτὰ δείξῃ. Δεῖ τοῦτο καὶ ἡμᾶς δοφῆναι ὅτι τῶν προφητῶν φαίνῃ σταυρωθέντα, καὶ ἵνα δαπατεῶνας ὅτι τῶν ἀποστόλων, ἵνα μάθῃς "ὅτι οὐδὲν τῶν αὐτοῦ συσκιάσαι δυνάται. Εἶπω σοι καὶ ἑτέρωθεν δύναμιν κηρύγματος θεωμαι· ἰὼ καὶ θαύμαζον, καὶ δίξω σοι καὶ δεῖ τῶν πολεμούντων αἰρέσμων αὖθις καὶ αὐξανόμενον; τῷ Παύλῳ τοῦτο ποτὲ πνες πολεμοῦντες, ἐκήρυττον τοῦτο δὲ δόγμα ἐν Ρώμῃ. Βουλόμενοι γὰρ Νέρωνα προξοῦσαι πολεμοῦντα τῷ Παύλῳ, αἰτιάζεται καὶ αὐτοῦ κηρύττειν, ἵνα μᾶλλον "πλατυνθέντος τοῦ λόγου, καὶ πλειόνων ὑπομβάνων μαθητῶν,

ἰσ. κρατῆσαι

χ. ἐξαπ. τῶ

πῶν, θερμότερος ὁ θυμὸς τῆς τυραννίδος ἐφάνη, ἢ ἀγειρωθεὶς ὁ Θεῖος. ἐν τούτῳ αὖθις ὁ Παῦλος Φιλιπ. α. 13.
φιλιπποίσιος ἐπιστέλλων ἔλεγε· Γινώσκειν ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν, ὥστε τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως ⸫ λόγον λαλεῖν. τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ διὰ εὐδοκίαν ⸫ Χριστὸν κηρύσσουσιν· ⸫ οἱ μὲν ἐξ ἐριθείας, οὐχ ἁγνῶς, οἰόμενοι θλῖψιν ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου· ⸫ οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι. τί γάρ; πλὴν παντὶ τρόπῳ, εἴτε προφάσει, εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται. εἰδὼς πολλοὶ ἐξ ἐριθείας σκήπτουσιν, ἀλλ' ὅμως ἡ ἀγάπη τῶν σωμάτων σκεπάτει. εἰ δὲ τούτων, καὶ ἕτερα ἐκ τῶν αἰωνίων κρύπτα. καὶ γὰρ καὶ νόμοι παλαιοὶ οὐ μόνον οὐκ ἐσώθησαν, ἀλλὰ καὶ ἰσάριθμοι ὄντων καὶ ἐπολέμουν, καὶ ἡ ποτνιὰ καὶ ἡ ἄγνοια τῶν ἀγαθοεργούντων. βασιλέα γάρ, φασὶν, ἔχθρισι ⸫ Χριστόν. οὐ γὰρ δὴ ἠδέσαν τὸν αὐτῶν βασιλέα αὐτοί, τὸν φρικτὸν σκηνῶν καὶ ἀπέρατον, ἀλλ' ὡς τυραννίδα αὐτῶν ἐπεισαγόντων τὴν οἰκουμένην, οὕτω διέβαλον, καὶ κοινῇ πάντες, καὶ ἰδίᾳ ἕκαστος αὐτοῖς ἐπῆκτο· κοινῇ μὲν, ὡς τῆς πολιτείας ἀναιρουμένης, καὶ τῶν νόμων ἀναστρεπτομένων· ἰδίᾳ δ', ὡσεὶ ἑκάστης οἰκίας ἀφανιζομένης καὶ καταλυομένης. καὶ γὰρ πατὴρ ἐπολέμει παιδὶ τότε, καὶ υἱὸς πρῶτα πατέρα, καὶ γυναῖκες ἄνδρας, καὶ ἄνδρες γυναῖκας, καὶ θυγατέρες μητέρας, καὶ συγγενὴς συγγενῆς, καὶ φίλοι φίλους, καὶ ποικίλως ἂν ἰδεῖν ὁ πόλεμος εἶχε· καὶ πάντες, εἰς ἓν οἰκίας ἔρπον, συγγενὴς ἀφανῶν, βουλευτήρια παρεσκεύαζον, δικαστήρια ἐφορῶν, ὡς τῶν πατρίων ἐζῶν καταλυομένων, καὶ ἑορτῶν καὶ θεραπείας δαιμόνων· καὶ καταλυομένης, ἃ τοῖς πάλαι νομοθέταις περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων περιεσπούδασται ἰδεῖν. καὶ οὐκ ἦν ἔχοι τις εἰπεῖν, ὅτι ἀδικεῖσθαι τοῦτα, ἀνδρὶ ὃς τοῖς Ἰουδαίοις ἠσύχαζεν, ἀλλὰ καὶ σκῆπτρα πολλῷ χαλεπώτερα ἐπετίθεντο. ἐν γὰρ ἐν αὐτοῖς πολιτείας ἀναίρεσιν ἤπειλοῦντο. Οὐ παύεται γάρ, φασὶ, λαλῶν ῥήματα βλάσφημα κατὰ τοῦ τόπου τοῦτου καὶ τοῦ νόμου. Περιξ. κα. πα.
ἀλλ' ὅμως πάντοθεν τῆς πυρᾶς ἀναπομπῆς, ἀπὸ τῶν οἰκιῶν, ἀπὸ τῶν πόλεων, ἀπὸ τῶν ἀγρῶν, ἀπὸ τῆς ἐρημίας, ἀπὸ τῶν ἐλλιμένων, ἀπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἀπὸ τῶν ἐργαστηρίων, ἀπὸ τῶν ἐργαλείων, ἀπὸ τῶν συγγενῶν, ἀπὸ τῆς γῆς, ἀπὸ τῆς θαλάττης, ἀπὸ τῶν βασιλευόντων, ἐν πᾶσιν ἀλλήλοις ἀξαγειλοιοῦντο, καὶ θείου παντὸς χαλεπώτερον ἐπιθριαμβῶν, ὁ μακάριος Παῦλος· Εἰς τοσαύτας καμίνους ἐμπεσὼν, ἐν μέσῳ λύκων ἱστάμενος, ἐν πάντοθεν βαλλόμενος, οὐ μόνον ἐκ κατηχοῦντος, ἀλλὰ καὶ πάντας αὐτοὺς εἰς τὸν ἀληθῆ μαθητὴν ἄγων. Εἶπον ἐν ἄλλοις περὶ τούτου πολέμους χαλεπωτάτους; ὁπότε τῶν ψευδαποστόλων, ὃ μάλιστα πάντων αὐτὸν λυποῦσι, ὁπότε τῶν οἰκείων τῶν ἀδικούντων (πολλοὶ γὰρ πιστεύοντες διεφθείροντο) ἀλλὰ ἐν τούτοις ἦκουσι. πόθεν ἐν ἐκ πολλῶν ἰσχύος; Τὰ ὅπλα ἡμῶν, φησὶν, ἐν Β. Κορ. ι. δ.
ὀχυρὰ, ἀλλὰ δυνατὰ τῷ Θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων, λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ Θεοῦ. ἐκ τούτου πάντα μετεβάλλετο ἐν μιᾷ τερπνῇ μίξει τὰ ἀθεῖον. ἐν ὥσπερ πυρᾶς ἀναφθείσης, αἱ ἀκανθαι καὶ μικρὸν δαπανώμεναι, εἰκότως ἐν τοῦ χορτὸς τὴν φλογὰ, ἐν καθαρὰς ποιοῦσι τὰς ἅρπας· οὕτω δὴ καὶ τῆς Παύλου γλώττης φερομένης, καὶ πάντα πυρὸς σφοδρότερον ἐσθιούσης, εἶχεν ἅπαντα ἐν προχόρει, καὶ δαιμόνων θεραπείαι, καὶ ἑορταὶ, καὶ πανηγύρεις, ἐν πάτρια ἔθη, καὶ νόμων διαφθοραὶ, ἐν δήμων θυμοὶ, ἐκ τυράννων ἀπειλαὶ, ἐν οἰκείων ἐπιβουλαὶ, ἐν ψευδαποστόλων κακουργίαι· μᾶλλον δ', καθάπερ τῆς ἀκάνθου αἰσχύνης, καὶ σκότος ἐλαύνει), ἐν θεῖα καταδύει) Is. 2. 3.
καὶ φωλεύει λοιπὸν, καὶ λῃσταὶ δραπετεύουσι, καὶ μοιχοὶ φόβου φόνου" πρὸ τὰ σπήλαια καταφεύγουσι, καὶ πτερωτοὶ ἀφίσαν), ἐν τυμβωρύχοι ἀναχωροῦσι, καὶ μοιχοὶ ἐν κλέπται ἐκ τοιχωρύχοι, ἅτε ἀπὸ τῆς ἀκάνθου ἐλέγχεσθαι μέλλοντες, ἀπελθόντες πᾶν μακρὰν ἑαυτοὺς ἀφωρίζουσι, καὶ πάντα διαφθορὰ καὶ λήθαργος γῆ, καὶ γῆ, ἐν θάλαττα, ἐν ἀκίνητος αἰὼν πάντα κατα-

ζωγραφούσης,

θαυμαζούσης, τὰ πλάγη, τὰ ὄρη, τὰς χώρας, τὰς πόλεις· οὕτω δὲ καὶ τότε τοῦ κηρύγματος
φθάνοντος, καὶ τὴν Παύλου πανταχοῦ τῶν ἀμαυρούντων, ἠλαύνετο μὲν ἡ πλάνη, ἐπαίνει δὲ ἡ
ἀλήθεια, κἀκεῖναι δὲ καὶ κατὰ πόλεις, καὶ κώμας καὶ τύμπανα, καὶ μέθαι καὶ κῶμοι, καὶ πορνεῖαι
καὶ μοιχεῖαι, καὶ τὰ ἄλλα, ἃ μηδὲ εἰπεῖν καλόν, τὰ τῶν ἱερῶν τοῦ εἰδώλου τελούμενα
ἔλυσε καὶ ἐδαπάνησε, καθάπερ κηρὸν ὑπὸ πυρός, τηκόμενα, καθάπερ ἄχυρα, ὑπὸ φλο- 5
γὸς δαπανώμενα· ἢ ὅλεμος τῆς ἀληθείας φλὸξ ἀμήτου φαύδρα καὶ ὑψηλὰ πρὸς αὐτὸν τὸ
οὐρανοῦ, ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ κωλυόντων αἰρομένη, ἡ ἅπαν τὸ ἐμποδιζόντων αὐξανομένη καὶ ὑδὸν κίν-
δυνος ἐπέζευε αὐτῆς τὴν φορὰν καὶ τὸ ῥύμην τὸ ἀκώλυτον, ὑ στωμηδίας τυραννὶς παλαιοπά-
της, οὐ πατρίων ἐθῶν καὶ νόμων ἰσχύς, ἃ δὲ τῆς διδασκαλίας τῶν νόμων δυσπαράδεκτον, οὐκ
ἄλλο τῶν Εἰρηναίων σοφίᾳ. καίτοι πάθης πλέον τοῦτο ἔστι, ἀπτίλησον τοῖς ἕλλησιν, οὐ 10
λέγω κινδύνως καὶ θανάτους καὶ λιμόν, ἀλλ' ὀλίγην ζημίαν χρημάτων, καὶ ὅλη μεταδομόμενος Η. Ιουδ.
εὐθέως. ἀλλ' ἅ γε καὶ πάτερα τοιαῦτα, ἀλλὰ πάντων καταγωνιζομένων καὶ σφαζομένων, καὶ
παντοῖα πολεμουμένων, καὶ ποικίλοις ἔθεσι πολέμων, δυσηρέστερα ταῦτα εἰπεῖ-
ν. καὶ τί λέγω τὸν πρόσθεν ἕλληνας ὄντα, τὸν ὑπὲρ καὶ εὐκαταφρόνητον; τὸν
τότε θαυμαστὸν ἀποκαλούμενον εἰς μέσον, τὸν ὑπὲρ φιλοσοφίας βεβοημένον, καὶ Πλάτωνα, 15
τὸν Διαγόρειον, τὸν Κλεοδώμιον, καὶ ἑτέρους πολλοὺς τοιούτους, καὶ ὅλη τότε τοῦ κηρύγματος τὸ Η. Πυθαγ.
ἰσχυρόν. μὴ γὰρ τὸν κώνειον τὸν Σωκράτους, ἢ εἰς Μέγαρα ἀπόδημον, διδικότες μὴ τὰ
αὐτὰ πάθωσιν· ἢ ὑπὲρ τῆς παιδείας τὸν ἐλευθερίας ἐξέπεσον, ἢ πλέον μιᾶς γυναικός,
τοῦθ' ὑπὸ ἑτέρου πρεσβύτου· ὁ δὲ Κυπάς· ὁ τοῖς γράμμασιν ἀφὼς τὸ πολιτεύμα, οὕτω κα- Ισ. Κυπάδ.
τέλυσε. καίτοι τοῦθ' ὧν τότε ὁ ἐμπεδίζον, οὐ κινδύνως, οὐκ ἰδιωτεία, ἀλλὰ ἡ δεινὴ λέ- 20
γειν ἕξις, ἢ χρημάτων ἀπόρεσις, ἢ τῆς παρὰ πᾶσι βοωμένης παιδείας ἑτύγχανον ὄντες·
ἀλλ' οὐδὲν ἦσαν. τοιοῦτον γὰρ ἡ πλάνη, ἢ μηδενὸς ἐσχυκωῶντος, καταῤῥᾷ τοιοῦτον ἡ ἀ- Η. ἰσχυρ.
λήθεια, ἢ πολλῶν πολεμούντων διαχειρεῖ). ἢ ταῦτα αὐτὴ ἡ τῶν πραγμάτων ἀλήθεια βοᾷ·
ἢ οὐδὲν δεῖ λόγων, οὐδὲ ῥητόρων, τῆς οἰκουμένης πάντοθεν φωνῶν ἀφιείσης, τὴν πόλεων, τὴν
ἀγρῶν, τῆς γῆς, τῆς θαλάττης, τῆς οἰκουμένης, τὸ ἀοίκητον, τὴν ἐν ταῖς ἀκρωρείαις. οὐδὲ γὰρ 25
τῶν ἑρημον ἀφῆκεν ἀμοιρον τῆς ἀγερσίας αὐτοῦ, ἀλλὰ ἢ αὐτὸν μᾶλλον εἰσέπλησεν, ὧν ἐκ
τοῦ οὐρανοῦ φέρων ἦλθεν ἡμῖν ἀγαθῶν, ὀχῶ τῆς Παύλου γλώττης, ἀχῶ τῆς χάριτος τῆς ἐν-
τεθείσης αὐτῷ. ὅθεν γὰρ ἀξίας τῆς δωρεᾶς προθυμίας προέβετο, ἐκ θαυμάτων ἡ χάρις ὀξέ-
λαμψε, ἢ πάντων τῶν Εἰρηναίων ὀχῶ τῆς τότε καταρρυθη γλώττης. ἐπεὶ δὲν ὕπω 30
τὸ ἦθος ἡμῶν ἐτίμησεν ὁ Θεός, ὡς ἕνα αὐθεφτον καταξιώσας τοσούτων ἡμέτερα καταρθω-
μάτων αἴτιον, ζηλώσωμεν, μιμησώμεθα, ἀποδιάσωμεν ἡμέτερα κατ' ἐκεῖνο ἢ ἡμᾶς, καὶ
μὴ ἀδιώατον τοῦτο εἶ) νομίζωμεν. ὁ γὰρ πολλαχοῦ εἶπεν, τοῦτο λέγων οὐ παύσομαι, ὅτι
ἢ σῶμα ὃν αὐτοῦ ὃ αὐτὸ λῶ ἢ ἡμεῖς, ἢ ἐφθαμεν αἱ αὐταί, ἢ ψυχὴ ἡ αὐτή· ἀλλ' ἡ προαίρεσις 35
μεγάλη, ὃ ἡ προθυμία ἀκμαία· ἢ τοῦτο ἐκεῖνο τοιοῦτον ἐποίησε. μηδεὶς τοίνυν ἐπολυ-
ωνοσκέπτω, μηδεὶς ἀπαγορευέτω. ἐὰν γὰρ προθέσεως οὐ τὸν δέοιτο, οὐδὲν ὃ κωλύ-
οι τὸν αὐτὸν δίξασθαι χάριν. οὐ γὰρ ὅτι προσωπολήπτης ὁ Θεός· καὶ ἐκεῖνον οὗτος
ἔστασεν, καὶ σὲ ἀπὸ πρηγαγ· ἢ ὥσπερ ἐκεῖνου δεσπότης, οὕτω δὲ σὸς· ὥσπερ ἐκεῖνον ἀ-
νεκήρυξεν, ὕπω καὶ σε βούλε) τέλαι. ὑπὸ χωμεν τοίνυν ἑαυτὸν δὲ καθαίρωμεν, ἵνα ἢ ἡ-
μεῖς δαψιλῆ δέξώμεθα τὸν χάριν, τὴν αὐτὴν ὑπὲρ τυχωμεν ἀγαθῶν, χάριτι ἢ φιλανθρω-
πίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ιησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα δὲ τὸ κράτος, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. 40
Αμήν.

ΕΙΣ

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ
Παῦλον Λογ. ϛ.

Οὐκοῦν εἰσὶν οἱ θάνατον αὐτῶν ὠθούμενοι, καὶ τὸ παθητὸν τοῦτο σῶμα φθαρτὸν ἐμποδὼν εἶναι λέγοντες αὐλῆς τῆς ἐν ἐρετμῷ καὶ κυπαρίττου τοῦ Παύλου καταρραφῆναι, καὶ παύεσθαι τῆς πάνυ ἐρᾶν τῆς πάνυ ἐρᾶσθαι λιμένος. Ἀλλὰ τί ὄφελος ἐκεῖνο τοῖς ἐρετμῷ εἰρεσίαν ἐπιδοῦσιν; ἐννόησον Παῦλον, καὶ ὄψει ὅτι καὶ ὤνπερ ἡμᾶς τὰ μέγιστα τοῦ θανάτου ἀπέχειν. εἰ γὰρ μὴ θνητὸς ἦν Χριστός, οὐκ ἂν ἐδωκήθη εἰπεῖν, μᾶλλον δὲ οὐκ ἂν ἐδείκνυτο, ἐδωκήθη, ὁ σὰρξ τὸν λόγον εἰπών, Καὶ ἡμέραν ἀπηνθηκώς, τὴν πολυετεροκαυχησίαν, ἣν ἔχω ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. πάντα χορτος ἐστὶν καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου. ἐξηράνθη ὁ χόρτος καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν. τὸ δὲ ῥῆμα κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα. a. Κορ. ιϛ λϛ.

ἐν ἡμῖν ψυχὴ καὶ θυμὸς ἐστί, καὶ τὸ κωλύον ἐστὶν ἐν τοῖς ἀνθρώποις τὰ τοιαῦτα; οὐχὶ θνητὸς ὅλος ἐστὶν ὁ τοῦ θανάτου καταφρονητής; οὐχὶ ἰδιώτης; οὐχὶ πένης καὶ ἐκ τῆς καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίας ποιούμενος τὴν τροφήν; καὶ σῶμα εἶχε πάσης ἀνάγκης ὑποκείμενον φύσεως; τί οὖν αὐτὸν ἐκώλυσε γοῦν τοιοῦτον, οἷός γέγονε; Θεός. μηδεὶς τοίνυν ἀξιούμενος πένης, μηδεὶς δυσχεραινέτω ἰδιώτης, μηδεὶς ἀλγείτω τὴν αὐτὴν ὅλην, ἀλλ' ἐκβοάτω μόνον, ὅσοι ψυχῶν μεμαλαχισμένων, καὶ ἀχθέσθω ἔχοντι σκνηθυσμοῦ πλέον. τοῦτο γὰρ ἀνθρώπου μόνον πρὸς ἀρετὴν, κακία ψυχῆς, καὶ μαλακία γνώμης. ταύτης δὲ μόνης, τῆς ἀλλοφύλου καὶ βαρβάρου. ὁ τοῦτο δῆλον ἀπὸ μακαρίου τούτου τοῦ νῦν συναναγόντος ἡμᾶς. ὥσπερ γὰρ τὴν ἐν θανάτῳ πρὸς ἔλεγχον, οὕτω καὶ ἐξωθεν ἐνδέουσα ἐναντία ὠφέλησιν, οὐ λόγων δεινότης, οὐ ῥημάτων πλοῦτος, οὐ περιφάνεια ἡθῶν, ἢ δόξης μέγεθος, οὐ τἆλλα δυναστεία εἴη. Ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους; μᾶλλον δὲ μέχρι ποτὲ ὅτι τῆς γῆς κατήκων λόγος, ἀξίου εἰσφέρειν ἀνωτέρας δυνάμεις, καὶ ἀρχὰς, καὶ ἐξουσίας, καὶ τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τούτου; τί γὰρ ὠφελεῖ τοῦτο; τί οὖν ἐξαίρεται τὰ τοιαῦτα λέγειν; οὐχὶ ἔρχον πᾶσαν ἀνθρωπίνην δύναμιν κρημνίζουσα ὅλη Παῦλου, καὶ τὴν καθ' ὑπερβολὴν ἰσχύον; Οὐκ οἶδα τί γὰρ, φησιν, ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν, μήτι γε βιωτικά; μὴ τοίνυν δι' ἕτερον μηδὲν ἀλλοῖον, ἀλλὰ διὰ τὰ κακίαν μόνον, μηδὲ δι' ἄλλο χαίρωμεν ἢ διὰ ἀρετήν μόνον. ἐὰν ταύτην ζηλώσωμεν, οὐδὲν τὸ κωλῦον ὁμοίους εἶναι τῷ Παύλου. ἐκεῖνος γὰρ οὐχὶ ἀπὸ τῆς χάριτος μόνον τοιοῦτος ἐγένετο ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς οἰκείας προθυμίας· καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ τοῦτο ἀπὸ τῆς χάριτος, ὅπερ καὶ ἀπὸ τῆς προθυμίας. ἀλλ' ἐπρόβαλλε γὰρ ἑκάτερα, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ ἐπιθυμοῦντι εἰπεῖν, καὶ τὰ τῆς οἰκείας προαιρέσεως ἐπῆρξε. βούλει μαθεῖν τὰ τοῦ Θεοῦ; τὰ ἡμέτερα αὐτοῦ ἐδεδοίκεισαν δαίμονες. ἀλλ' ἀθαυμάζω ἔστιν, ὥσπερ οὖν, ὅτι τὸ σκιὰν πέδιλα τὰ νοσήματα ἔφυλλε· ἀλλὰ θαυμάζω, ὅτι τὸ θαυμαστὸν τοῦτο τῆς χάριτος, καὶ ἀπὸ βαγδίδος αὐτῆς καὶ προοιμίων αὐτῶν ἐφάνη ποιοῦν. οὐδὲ πέντε δυνάμεων ταύτην ἔχων, οὐδὲ χρυσοτύπου δόξαν ἄνθρος, οὐτω τῷ πρὸς Χριστὸν δέχεσθαι ζηλωτὴς, ὡς πολὺ τὴν τοῦ Ἰουδαίων δῆμον διενεγκεῖν καθ' ἑαυτόν· ὃς δὲ ἰδὼν αὐτὸν ἐν τοσούτοις ὄντα κινδύνοις, ὡς καὶ πέντε πάλιν πολιορκεῖσθαι, ἀφ' ὑψηλοῦ ἐγκαλεῖσθαι ὅλης τοῦ τείχους, καὶ ὅλος φυγὼν οὐδὲν οὕτως εἰς ὄκνον ἐνέπεσον, οὐδὲ εἰς ἀθλίαν καὶ φόβον, ἀλλὰ πλείονα προθυμίαν ἐντεῦθεν ἐδέχετο, πᾶσαν χωρεῖν τοῖς κινδύνοις δι' οἰκειοτέρας, καὶ πᾶσαν χωρῶν τῆς διδασκαλίας οὐδεὶς, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἀρπασθεὶς ἡκολούθει· καὶ τοῦτο πᾶσας ἔχων ἐπὶ τοῦ πρόδηλα τοῦ Στέφανον, καὶ ὁρῶν κατ' αὐτὸ μάλιστα πάντων φόνου πνέοντας Ἰουδαίους, καὶ αὐτῶν ὑπομοιοῦσθαι αὐτὸ τῷ Χριστῷ ἀπορρίπτου ἀθανάτου. "ἵνα δῶ ἀφειδῶς ἐνέπιπτε τοῖς κινδύνοις, οὐδὲ ἀφ' ὑψηλοῦ μαλακώτερος ἐγένετο" πάλιν. σφόδρα τῆς προύσης ἦσαν ζωῆς ὅλης τοῦ κέρδος τοῦ ζῆν αὐτῆς· καὶ σφόδρα αὐτῆς ἐπιθυμίας ὅλης τοῦ φιλοσοφίαν

φίαν τ᾽ ἀπ᾽ αὐτ᾽ ὑποφυλίας γιγνομένην αὐτῷ, ἢ ὅμως ὁ σφόδρα ἐπιτεθαμβηκὼς τοῖς Ⓜ Ἰησοῦ ἀπελθεῖν. ὅπερ γὰρ ἀεὶ λέγω καὶ αὖθις, καὶ οὐδέποτε παύσομαι λέγων, οὐδεὶς οὕτως εἰς σαυτὸν προκέκλιται ἐμπεσών, ἐκ πάντα τοῖς ἀκρίβειαν ἤσκηται. οὐδεὶς γὰρ οὕτω τῆς παρούσης ἐπιθυμήσει ζωῆς, οὐδὲ τῶν σφόδρα φιλοψυχούντων· οὐδεὶς οὕτως αὖ τῆς ὑποφθάσεως, οὐδὲ τῶν μὴ ὑποφολῆς θανατώντων. οὔτε πάσης ὑπερθυμίας κεκαθαρμένος ἐστὶν ἅγιος, ἢ οὐδὲ τοῖς ἐπαγγέλλεσθαι τῶν παρόντων, ἀλλὰ πάντα χρὴ τῇ βουλῇ τοῦ Θεοῦ τὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἐκπύριον τὸν ἑαυτοῦ· ἢ γὰρ οὐ μὴ αὐτὸν ἢ τῆς μὴ Χριστοῦ σωτηρίας ἀναγκαιοτέραν εἶναι φησι, καὶ ὃ οὕτω βαρέως ἢ ἐπαχθῆ, ὡς ἢ ξενίζειν ἐπιτίθεται τοῖς τὸν ἀνάλυσιν. ἐκείνων γὰρ ὑπὲρ ἐμοῦ μόνον· τὴν δὲ τοῦ Θεοῦ κέρδος αὐτῷ φερόντων, εἰ καὶ ἐμὲ ἐν σωτηρίᾳ τοῖς πρώτερος. ἢ γὰρ ποικίλος πολυτρόπως ὁ πάντα δαπανῶν, οὐχ ὑποκεκαμένος (μὴ γένοιτο) ἀλλὰ πάντα γινόμενος, ἵνα πάντα τοῦ κηρύγματος ἢ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων χρεία ἀπῇτει, καὶ τοῦτο Ⓜ διαπορῶ Ⓜ ἑαυτῷ μεμένηκεν. ἐγὼ γὰρ ὁ Θεὸς καὶ ἀδελφὸς ἐφάνετο, ὅτι ἐν ἀνθρώπου φύσει τοῦτο· ἢ ὡς πυξίπαλαι, ὅτι ὁ καιρὸς τοῦτο ἀπῄτει· καὶ νῦν μὲν ὡς ὁπλίτης σήμαντρα ἢ γραπώτης, νῦν δὲ ὡς εἰκὼν πρεσβύτου, νῦν δὲ ὡς αὖρα, νῦν δὲ ὡς ὁδοιπόρος, νῦν δὲ ὡς ἀδελφός, ἢ οὐδὲν ἀποδιαφέρ οὕτω πρῆτήσατο. ὃ δὲ ἐδέχθη τοῦτο, ὅτεν εἶπα, μηδεὶς ἀναγκάζεσθαι νομιζέτω τὴν λύτραν, ἀλλὰ τῆς αὐτοῦ φιλανθρωπίας μόνον. καὶ ποτὲ μὲν ὡς ἀδελφός, ποτὲ δὲ ὅτι τὴν χρεωφειλομένην. πάντα δὲ ἵνα τοῖς ὡς Ωσ. ιβ ι. συνεκπλήρωσις οἰκονομίας ἐπεσπάσθη. διὸ ἢ Παῦλα τοῦ φήτορος ἔλεγεν· Ἐγὼ ὀφείλω ἐπλήσθην, ἢ ὡς χαρὰ τοῦ φήτορος ἀμοιβήθην. οὕτω ἢ Παῦλος, Ⓜ ἑαυτὸν μιμούμενος "δεῖ αὐτόν, οὐκ ἂν καυχᾶσθαι, πῶς μᾶλλον Ἰουδαῖος γενόμενος, πῶς δὲ ὡς ἄνομος· ἢ πῶς μᾶλλον ἐφύλαξε, πῶς δὲ συνεσέβη νόμῳ· καὶ ποτὲ μὲν αὐτίζεται τῆς παρούσης ζωῆς, ποτὲ δὲ καταφρονᾷ αὐτῆς· ἢ πῶς μᾶλλον ἡτᾶ χρήματα, πῶς δὲ ἢ διδόμενα διεκρίνετο· ἢ ἔδυε ἢ ἐξυσᾶτο, ἢ πάλιν ἀνεθεμάτιζε σὺν ποιούτοις· ἢ πῶς μᾶλλον πεῖσται, πῶς δὲ πεπομένη ἐξέβαλε. ἢ τὰ μὲν γινόμενα σωφρόνως, ἢ δὲ γνώμη ἢ ἀγάνοια, ἀφ᾽ ἧς ταῦτα ἐγίνετο, σφόδρα ἀκόλουθος ἢ ἑαυτῇ σωνημμένη. εἰ γὰρ ἐζήτεῖ, τοῦ ταῦτα ἀκουόντων ἢ ὁρώντων τὸν σωτηρίαν. Ἀφ᾽ δὲ τοῦτο, πῶς μὲν ἐπαίρεσθαι νόμον, πῶς δὲ ἄνομος καθαιρεῖ. οὐ γὰρ δὲ μόνον ἐν οἷς ἐπερπέθη, ἀλλὰ ἢ ἐν οἷς ἔλεγε, ποικίλος * ὢν ἢ πάντοδαπος. ἡ μεταβαίνομένος τῆ γνώμῃ, ἁδὲ ἕτερος δὲ ἑτέρᾳ γινόμενος, ἀλλ᾽ ἃ μὲν ὑπὲρ ἐμοῦ ἢ ἐν Ἑρημίᾳ ἔκειτο, πρὸς τὸν παρεῦσαν μεταχειρίζων χρείαν. μὴ τοίνυν αὖθις Ἀφ᾽ ὧν ταῦτα κακίσῃς, ἀλλὰ δι᾽ αὐτὰ μᾶλλον ταῦτα μᾶλλον αἰνέσῃ καὶ στεφανώσῃ. ἐπεὶ ἢ Ⓜ ἵνα ἴδῃς, ὅτι ἴδῃς τῶν μὲν καίοντα, πῶς δὲ πτέφοντα, ἢ πῶς μὲν σιδήρῳ χρώμενον, πῶς δὲ φαρμάκῳ, καὶ ποτὲ μὲν ἀπάγχεται σιτίων ἢ ποτῶν, ποτὲ δὲ ὑπιστέποτα τούτων ἀρδὼν ἐμφορᾶσθαι Ⓜ κάμνοντα, καὶ ποτὲ μὲν πεῖδαλλόντα πρὸς τοῦδε, ποτὲ δὲ αὖθις ἐκφυσῶντα Ⓜ Ἀφ᾽ θερμῶν δὲ τὰ καλοῦντα φιάλων ὁλόκληρον ἐκπῖφ ὑδάτων ψυχρῶν, οὐ καταγνώσῃ τῆς μεταβολῆς, οὐδὲ τῆς συνεχοῦς μεταστάσεως· ἀλλὰ τότε μᾶλλον ἐπαινέσεις τὸν τεχνίτην, ἢ δοκιμάζοντα ἡμῖν σωτηρίαν ἐστὶ ἢ βλαβερὰ μὴ τὰ ἁρπάζουσαν ὁρᾶν, ἢ ὃ ἀσφαλὲς ἐνυωρᾶν. τοῦτο γὰρ ἀνὴρ τεχνικός. Εἰ δὲ ἵαζεν ἀποδεχόμενα τὰ σώματα τοῦ ταῦτα ποιοῦντα, πολλῷ μᾶλλον τὸν Παῦλον ψυχὴν, ὅτε τοῖς κάμνουσι προσφερόμενον, ἀναχαρύττειν δεῖ. ἢ γὰρ τὰ σώματα ἀρρωστούντων οὐκ ἐλαττοῖ Ⓜ ταῖς ψυχαῖς νοσοῦντες δίοντας μηχανῆς ἢ μεταχείσιος· καὶ ἐξ θυσίας αὐτοῖς προσῆς, πάντα οἰκήσεται τὰ τῆς σωτηρίας αὐτῶν. ἢ τί θαυμαστόν, εἰ ἀνθρώποι τοῦ ταῦτα πο. οὐσιν, "ὅτε μὲν ὁ Θεός, ὁ πάντα δυνάμενος, τὸ πᾶν" κατέχεται τῆς ἰατρείας πρόνομον, ἢ " οὐ πάντοτε ἐξ θυσίας ἡμῖν ὁμιλῇ; ὅπῃ γὰρ ἐκόντας εἶ βάλεται καλεῖ, ἀλλ᾽ οὐκ ἀναγκαῖ ἢ βίᾳ, ἐδίπνεον αὐτοῦ ἢ μεθόδῳ, οὐ δεῖ ὃ αὐτὸ ἀδυνατον (ἅπαγε) ἀλλὰ δεῖ ὃ ἀνθρώπους ὃ ἡμέτερον. αὐτοῦ μὲν γὰρ ἐξεστι νεῦσαι μόνοι, μᾶλλον ἐθέλησαι μόνοι, ἢ ποιῆσαι πάντα ἀ-

κ. τόδε

κ. τοῦτο

κ. κεκρατ. αὐτ. ἀπ ἢ πάντα

κ. ἀπὸ τῆς

ἀφ' ἑαυτῶν βάλληται· ἡμεῖς δὲ ἄπαυδες ἑαυτοὺς ἡγούμενοι κύριοι, οὐκ ἀνεχόμεθα πάντα κατακλύζοντα αὐτούς. ἐπεὶ οὖν ἀνεῳγμένης ἐλκύσῃ, ὅπερ ἔδοκεν, ἀφαιρήσεται, τοῦτ' ἐστὶν ἐξουσίας λέγω ἐλευθερίαν. ἵν' οὖν μὴ τοῦτο γένηται, ἐδέησεν αὐτοὺς μοχθοῦσι πολλοῖς. Ταῦτα δὴ πάλαι ἀκήκοα ἁπλῶς εἰρήσθαι, ἀλλὰ δηλοῖ δ ποικίλον τῆς μακαρίας Παύλου τὸ σοφόν· ὥστε ὅταν ἴδῃς αὐτὸν φεύγοντα κινδύνους, θαύμασον ὁμοίως, ὥσπερ ὅταν ἴδῃς ὁμόσε χωροῦντα αὐτοῖς. καθάπερ γὰρ τοῦτο δυσφορίας, οὕτω κἀκεῖνο σοφίας. ὅταν ἴδῃς μεγάλα φθεγγόμενον, θαύμασον ὁμοίως, ὥσπερ ὅταν ἴδῃς μετεωριζόμενα. καθάπερ γὰρ τοῦτο ταπεινοφροσύνης, οὕτως ἐκεῖνο μεγαλοψυχίας. ὅταν ἴδῃς καυχώμενον, θαύμασον ὁμοίως, ὥσπερ ὅταν ἴδῃς ἀφροδούλουν ἐγκώμιον. καὶ γὰρ καὶ τοῦτο ἦθος ἀτύφου, κἀκεῖνο φιλοσόφου καὶ φιλοθεάτου. τοιγοῦν τῶν πολλῶν οἰκονομῶν σωτηρίαν, ταῦτα ἐποιεῖτο. διὸ καὶ ἔλεγεν· Εἴτε ἐξέστημεν, Θεῷ, εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. οὔτε γάρ τις ἄλλος εἶχε τοσαύτας αἰσθήσεις ὡς ἐκεῖνος, ὅτε ἄλλος τις οὔτε καθαρὰς ἀλαζονείας ἴσως. σκόπει δέ· ἠγνόησε φησὶ τοῦτο δὲ εἰπόντος μεῖζον σκέμμα· ὡς τοσαύτη ἦν ἐκείνου γνῶσις, ὅση οὐδεὶς τῶν πώποτε αἰθεσόπτων γεγόνασιν. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν ὀκνεῖ ἐπιφέρειν, ἀλλὰ καὶ οὐ αὐτοῦ τούτου μετεωρίζει. ὁρᾷς τοῦτο λεγό· Ἐκ μέρους γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν. ἐγὼ πάλιν· Ἐγώ, ἀδελφοί, ὅπου λογίζομαι ἐμαυτὸν κατειληφέναι. καὶ, Εἴ τις δοκεῖ εἰδέναι τι, ὅπου οὐδὲν ἔγνωκε, πάλιν πηδεῖ φύσα· καὶ τοῦτο ὁ Φαρισαῖος δηλοῖ λέγων· Νηστεύω δὶς τῆς ἑβδομάδος. ἀλλ' οὐκ οὖν οὐχὶ πηδεύσει, ἀλλὰ δὲ λιμῷ πᾶν ἑαυτὸν ἐκτήσαμεν σκάλει. τί λέγω πηδεῖν καὶ γνῶσιν, ὅπου γε ὁμιλίας τοσαύτας καὶ ὅπα σπουδῆς ὡς Θεοῦ ἦσαν αὐτοῖς γεγόνασιν, ὅσας μήτε προφητῶν, μήτε ἀποστόλων ἐγένοντο· μηδεὶς, καὶ μᾶλλον ἑταπεινοῦτο. Διὰ τοῦτο ; μὴ γάρ μοι ταύτης εἴπῃς τὰς διανοιγραμμένας. Ταῦτα γὰρ πλείονες ἀπέκρυψε· καὶ οὔτε πάσας εἶπεν, ἵνα μὴ δόξαν ἑαυτῷ προσθῇ μεγάλην· οὔτε πάσας ἐσήγησεν, ἵνα μὴ τὰ τῶν ψευδαποστόλων ἀνοίξῃ στόματα. οὐδὲν γὰρ ἁπλῶς σκῆνος ἐποίῃ, ἀλλὰ μὴ αἰτίας δικαίας πάντα καὶ εὐλόγου· καὶ μὴ τοσαύτης σοφίας μετῆκε τὰ σκαπτὰ προσήγματα, ὡς τῶν αὐτῶν πάντα χρὴ ἐπαινῶν. ὃ δὲ λέγω τοιοῦτόν ἐστι· μέγα ἀγαθὸν ὃ μηδὲν μάταιον ἑαυτῷ λέγειν. ὃ δ' ὅτου αὖθις δικαίως ἐποίει, ὡς εἶπον μᾶλλον, ἢ σιγήσας, ἐπαινεθείσας· καὶ εἰ μὴ τοῦτο πεποίηκε, τῶν ἀκαίρως ἐγκωμιαζόντων κατηγορῆσθαι δοκεῖ μᾶλλον. Εἰ γὰρ μὴ ἐκαυχήσατο, πάντα ἂν ἀπώλεσε καὶ προσέδωκε, καὶ τὰ τῶν ἐξωθεν ἂν ἐπῆρε προσήγματα. ὅτου οἷόν τε χρῆσθαι, ἐὰν μὴ γνώμης ἰσχὺς καὶ τὰ ἀπορθωμένα ποιῇ, ἐὰν ὅτου χρήσιμος, ὡς τῶν προσκεκλημένων μηδὲν ἐλαττοῦσθαι τῶν δοκίμων. μᾶλλον γὰρ Παῦλος καυχώμενος τότε ἐδοκίμησεν, ἢ ἕτερός τις κρύπτων τὰ ἑαυτοῦ κατορθώματα. Διὰ τοῦτο γὰρ τοσαῦτα εἰρήκασιν ἁγιαθὰ ἀποκρύπτων τὰ ἑαυτοῦ, ὅσα σκῆνος ἔξεστιν τὰ ἑαυτοῦ. καὶ ὃ δὴ πάλιν θαυμαστέον, ὅτι οὐ μόνον ἐξῆπτεν, ἀλλὰ δὲ μέρει τῆς χρείας ἔσχε. οὐ γὰρ ὡς τοῦ κτίσαντος αὐτὰ πολλῷ τῷ ἀδύνατι, ἀμύητος πάλιν ὢν προσήγματι ἐχρήσατο, ἀλλ' ἅτινα μέρει ποτ' ἐκείνου ἦν. καὶ οὐδὲ τοῦτο αὐτῷ ἤρκεσεν, ἀλλ' ὥστε μὴ ὅδε ἄλλως ἁμαρτεῖραι, μηδὲ προσκυδάσαι ἁπλῶς ἑαυτὸν ἐγκωμιάζειν, καὶ ἀφορμὰ ἑαυτοὶ καλεῖ. ἀλλ' ὡς μὲν γὰρ, τῆς χρείας καλούσης, τοῦτο ἐποίησεν. ὅτῳ δὲ εἰκὸς ἦν τοῦτ' ἄλλοις εἰς αὖθις ὁρᾶσθαι, ἁπλῶς δὲ εἰκῇ κεχρῆσθαι τῷ προσήγματι (ὃ καὶ ὅτι τῶν ἰατρῶν ἴδιον. πολλάκις γάρ, ὃ μὴ κεφαλὴ φάρμακον ἐπέδηκεν οὗτος, ἀκέσασθαι ἕτερος ὑπῆλθεν ἐλυμήνατο καὶ ἐπεσκότησε τὴν τοῦ φαρμάκου δύναμιν) ἵν' οὖν μὴ καὶ ἐκεῖνο τοῦτο γένηται, ὅρα πόσην κέχρηται τῇ προσδοκίᾳ μᾶλλον καυχᾶσθαι, οὐχ ἅπαξ, οὐδὲ δίς, ἀλλὰ πολλάκις διαδυόμενος. Ὀφελον γὰρ αἰεί κεχρῆσθαί μοι, φησι, μικρόν τι τῆς ἀφροσύνης· καὶ πάλιν, Ὁ γελῶ, οὐ γελῶ κατὰ Κύριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ. Εἰ δὲ ἐν ἀφροσύνῃ τολμᾷ (ἐν ἀφροσύνῃ λέγω) τολμῶ κἀγώ. καὶ τοσαῦτα εἰπών, οὐδὲ τοῦτοις

χ. ἡ ἐξ. ἀφαιρηθήσεται.

χ. ἀπίσω.

χ. ζηλέσαν· χ. ἐγὼ οὐ λεγ.

χ. πνι.

χ. πῆ χ. ἰουδ. χ. μὴ πε. ὧν ση.

χ. ἴσω

β. Κορ. ια. α. ἰζ. κα.

τοῖς ἠρχέσθη, ἀλλὰ πάλιν μέλλων εἰς τὰ ἐγκώμια ἐμβαίνειν, κρύπτει ἑαυτὸν λέγων· Οἶδα
β. Κορ. 12. β. 2. ἀνθρωπον· ἢ πάλιν, Γινώσκω τὸν τοιοῦτον ἁρπασθέντα, ὅτι ὁ μὲν τὸν οὐ καυχήσομαι· καὶ
μὴ τοῦτο πάθωμεν, Γέροντα ἄφρονα, φησίν, ὑμᾶς με ἠναγκάσατε. τίς οὖν ὕστερος δώσει τὸν
σφοδρὰ ἀναίσθητος, ὡς ἄγαν ἐκφυῆ ὁρᾶν, τοσαύτης ὀπτικωμίας ἀνάγκης, οἰκειοῦται δὲ
ἀναδύομαι πάλιν ἐκεῖ ἑαυτὸν π μέγα εἰπὼν, καὶ καθάπερ ἵππων κτ' κρημνὸν ἐρχόμενον καὶ ἀ- 5 χ. κρημνῶν
ναχαλιζόντων σιωπῶσι, κἀγὼ μέλλων τοσαῦτα οἰκονομῶν, μὴ φθάνῃ ὁ πολὺς τῶν ἐγκω-
μίων θεσμὸς, δὲ μόνον κατεπαγκάζοντες καθέλωσι τὸν στόμα· βούλει καὶ
ἕτερον αὐτὸν δείξω τοιοῦτον; ὁ καὶ θαυμαστὸν τοῦτο ἐστὶν, ὅτι οὐκ ἠρκέσθη ὡς σωφρονῶν, ἀλλ'
καὶ καθ' ἡμῶν ἐπιδείκνυσθαι πῶς ἕκαστον τούτων μετέπεσεν, καὶ οὐχ ἑαυτὸν μόνον ἀπαλλάττων καὶ σκυβά- 10
ζων ἀπὸ τῆς τοῦ καιροῦ ἀνάγκης, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους παιδεύων, ὥστε ἐμπεσόντος καιροῦ
μὴ φθάνῃ ὁ τοιοῦτον, μήτε ἀκαίρως αὖθις μετέπειτα πάλιν. Ἀφ' οὗ τούτων, ὧν εἶπε, μονονουχὶ
τοῦτα ἔλεγε· κακὸν μέγα ὁ τοὺς ἑαυτοῦ λέγειν μέγα π καὶ θαυμαστόν· καὶ ἑκάστης ἀνοίας
τοῦτο, ἀγαπητέ, τὸ μηδεμιᾶς ἀνάγκης ὀπτικειδίης, [καὶ ἀνάγκης βιαίας,] κελλωπίζε-
σθαι τοῖς ἐγκωμίοις. οὐκ ἔστι τοῦτο τοῦ Κυρίου λαλῆσαι, ἀλλὰ τοῦ πλημμελοῦς μᾶλλον δό- 15
γματος τοῦ τοιούτου ὄντος, καὶ πάντα ἡμῖν καινοῖ μισθὸν μὴ εἶναι πολλοὺς ἐπαίνους καὶ ποιοῦ-
τους ἀπαιτοῦντας καὶ τελείονα τούτων, διὸ ὧν προῆκτο ἡ ἀνάγκης ἐμπεσούσης, εἶπε πρὸς
ἀπάντας. Ὃ γὰρ τούτου μεῖζον, ὅτι οὐδὲ ἀνάγκης ἐμπεσούσης, πάντα ἐξέχεεν εἰς μέσον,
β. Κορ. 12. α. 4. ἀλλὰ τὰ πλείονα ἀπεκρύπτατο καὶ τὰ μείζονα. Ἐλεύσομαι γὰρ, φησιν, εἰς ἐπιφασίας καὶ
ὀπτασίας Κυρίου. Φεύδομαι ἴσως, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται, ὡς ὃ βλέπει ἢ ἀκούει τι ἐξ 20
ἐμοῦ. Ταῦτα ἔλεγε παιδεύων ἀπάντας, μηδὲ ἀνάγκης οὔσης, πάντα ὅσα συνίσμεν ἑ-
αυτοῖς, φέρωμεν αὐτὰ εἰς μέσον καταπόθεσιν, ἀλλ' ὅσα τοῖς ἀκούουσι χρήσιμα. ἐπεὶ καὶ ὁ
Σαμουὴλ (σὸν γὰρ ἀπεικὸς ἡμῖν ἐκείνου μνημονεῦσαι τοῦ ἁγίου. Εἰς γὰρ ὠφέλειαν ἡμῶν καὶ
τὰ ἐγκώμια γέγραπται) ἐκαυχήσατό ποτε καὶ ἐκεῖνος, ἀλλ' οὐκ εἰς οἰκεῖα καταρτώμενα. ἀλλὰ
ποῦ; ἀλλ' οἷς ἀκούουσι συνέφερεν. οὐ γὰρ ἵνα σωφροσύνης ἀπέτεινε λόγον μακρὸν, οὐδὲ πε- 25
ρὶ ταπεινοφροσύνης, οὐδὲ ἵνα τοῦ μὴ μοιχᾶσθαι, ἀλλὰ τί; ὕδωρ; ὕδωρ τοῦτο, ὃ μά-
λιστα ἔδει μαθεῖν τότε βασιλεύοντα, ὕδωρ δικαιοσύνης, καὶ τοῦ καθαρὸς ἔχειν τοὺς χό-
ρους ὑδάτων. καὶ ὁ Δαβὶδ πάλιν καυχώμενος, ἀπ' ἐκείνου καυχᾶται τὴν δωρεὰν ὧν
ἀκριβῶς διῆρθρωσεν. οὐδὲ γὰρ ἁπλῶς ἄλλο εἶπεν ἀφεῖται, ἀλλὰ τὸ ἄρκτον καὶ
λέοντα πρήναλλ εἰς μέσον, καὶ οὐδὲν ἕτερον. ὃ μὲν γὰρ πρεσβύτερος λόγον 30
ἐξαναγκάζει, φιλοπόνου καὶ ἀληθοῦς· ὃ δὲ εἰπεῖν ταῦτα, ἀπορεῖς τὴν προθυμίαν ἐλθεῖν χρείᾳ
ἀναγκαίᾳ εἴη), φιλαγαθέστατε, καὶ ὃ τὴν πολλὴν συμφέρειν ὁρῶντος. ὁ δὲ καὶ Παῦλος ἐποίη-
σε. γὰρ διεβάλλετο, ὡς οὐκ ὢν ἀπόστολος δόκιμος, οὐδὲ ἔχων τινὰ ἰσχύν. ἀνάγκη τοί-
νυν ἦν δι' ἐκείνα εἰς ταῦτα ἐμπεσεῖν, ἃ μάλιστα ἐδόκουν αὐτῷ ἀξίωμα. ὁρᾷς δι' ὅσων ἐπαί-
δευσε ἀκροατὰς μὴ ἁπλῶς καυχᾶσθαι; πρῶτον μὲν γὰρ ἀφ' τῆς δόξης, ὅτι ἀνάγκη 35
τοῦτο ἐποίησε· δεύτερον, ἀφ' τοῦ ὡς ἀφρόνα ἑαυτὸν καλέσας, καὶ πολλαχοῦ χρησάμενος θαυμα-
τισμοῖς· τρίτον, ἀφ' τοῦ μὴ πρὸ τοῦ εἰπεῖν, ἀλλὰ τὰ μείζονα" ἀποκρύψας, καὶ ταῦτα ἀνάγκης γρ. ἀπεκρύ-
οὔσης· τέταρτον, ἀφ' τοῦ πρεσβυτέριον "ἕτερον" ὀνειδίσαι, καὶ εἰπεῖν ὅτι οἶδα ἄνθρωπον· ψαπτο ἴσ. ἑτέρου
πέμπτον, ἀφ' τοῦ μὴ καὶ τὴν ἀλλοῦ ἀπαρῆ εἰς μέσον ἀγαγεῖν, ἀλλ' ἐκφυὸς ὁ μέρος, οὗ
μάλιστα ὁ πρὸς ὠφέλειαν χρεών. οὐκ ἐπὶ τῷ καυχᾶσθαι δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὑβρίζειν τοιοῦτος
ὢν. κατὰ καὶ τοῦτο κεκωλυμένου ὢν, ὃ ὑβρίζων ἀδελφὸν, ἀλλ' οὐτοῦ καὶ τοῦτο δεόντως ἐρεθί- 40
σαντο πάλιν, ὡς τὴν ἐγκωμιάζοντων μᾶλλον ἀδικημένων. Ἀφ' οὗ τοι τοῦτο καὶ Γαλάτας καλοῦ- Γαλ. γ. α.
σιν ὁμοίους καὶ ἄφρονας καὶ δις, δὲ Κρῆτας γενέσθαι ἀργὰς, καὶ θηρία κακὰ, καὶ ἑστηκέναι ἀκριβῶς τε- Τιτ. α. 12.
τραμμένους. καὶ γὰρ ὄφελος ἡμῖν ἔδωκε δὲ κόμπος, ὥστε τὴν τοῦ Θεοῦ ἀμελουμένων μὴ κατηγορεῖσθαι θε-
σπεσίαν, ἀλλὰ πληκτικώτερον μεταχειρίζειν τὸν λόγον· καὶ πάντων μᾶλλον ὅτι πρὸς αὐτοὺς κεί-
μενα.

μβνα. Διὰ δὴ τοῦτο πάντα ποιῶν ἐκ λέγων ὑβρίζομαι, καὶ ὑβρίζων καὶ ἐπαινῶν, ὡς ἀπατεφόλμος καὶ θεατρικὸν, καὶ ἐπαίρων ἑαυτὸν ἐκ μετεωρίζων, καὶ καυχώμβνος καὶ παλμῳζων. καὶ τί θαυμάζεις, εἰ ὕβρεις καὶ λοιδορία εὐδοκίμησε καὶ φόνος εὐδοκίμησε καὶ ἀπάτη ἐκ δόλος, καὶ ὅτι τῆς παλαιᾶς, καὶ ὅτι τῆς καινῆς; ταῦτ' οὖν ἅπαντα μὴ ἀκριβείας ἰδόντες, καὶ Παῦλον θαυμάσωμεν, καὶ ⸿ Θεὸν δοξάσωμεν, [καὶ ἡμεῖς οὕτως αὖθις μεταχειρισώμβνα,] ἵνα καὶ αὖθις τῶν αἰωνίων ὑπὸ τύχωμεν ἀγαθῶν, χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΠΑΥΛΟΝ ΛΟΓ. ϛ.

ΒΟύλεσθε τήμερον, ἀγαπητοὶ, πρέπτες ἀμ μεγάλα Παύλα καὶ θαυμαστὰ, ἃ δοκῶ πᾶσι λαθεῖν πινα ἔχειν, ταῦτα εἰς μέσον ἀγάγωμεν; καὶ γὰρ καὶ αὐτὰ [ἐκείνων] ὀφόδρα ἐστὶν ἔλαττον αὖθις ποιοῦντα λαμπρὸν ἐν μέσῳ. τί οὖν ἐστὶ τὸ λαθεῖν ἔχειν; ἀφθη ποτὲ, φησὶ, σπληρὰς διδιδικώς. καὶ γὰρ ὤφθη, ὅτε αὖθις πρεστέτναι τοῖς ἰμαῖσι· καὶ οὐ τότε μόνοι, ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε πάλιν ὅτε τῆς πορφυροπώλιδος, ὅτε καὶ πρεσχμάτα" πρέπει τοῖς βουλομβνοις αὖθις ἐξαγαπᾶν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο κατασκυβάζωσι τοῦτο ἐποίει, ἢ ἀσφάλειαν ἑαυτῷ, καὶ τὸ μὴ παχέως τοῖς αὖθις πρέπεσθαι. τί οὖν δὴ ἐποιμβν; ὅτι οὐδὲν αὐτὸν οὕτω μέγαν δείκνυσι καὶ θαυμαστὸν, ὡς παῦτα τὰ ἐίρημβνα· οἷς ὅτι ψυχὴν ἔχων τοιαύτην, οὐχὶ πολμηρὸν, οὐδὲ ἀπονενοημβνον, καὶ σῶμα οὕτως εἶχον πληγῶν ἐκ πέμοι μαστίγας, τῶν ἀσωμάτων δυνάμεων οὐκ ἔλαττον πόνημα ὑπορφδεστῶν δοκιμωτάτων ἐστὶ φοβερὸν, ἰδίκα ὁ χαιρὸς τοῦτο ἀπῄτει. ὅτεν οὖν ἴδωμεν αὖθις ἀποστιχ. παύλῳ

νόμβνον καὶ διεδικότα, αἰσχυνθῶμεν τῶν ῥημάτων ἐκείνων, δι' ὧν ὑπορφδεῖ τὸν εὐεργετοῦντα, καὶ πρὸς τὸν ἀγγέλους ἡμιλλᾶτο, λέγων· Τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ" Θεοῦ; Ρωμ. η. λϛ. χ. Χριστοῦ; θλῖψις, ἢ στενοχωρία, ἢ διωγμὸς, ἢ λιμὸς, ἢ κίνδυνος, ἢ μάχαιρα; ἀναμνήσθωμεν τῶν ῥημάτων ἐκείνων, δι' ὧν σοῦτον ζωῦσι ἐῖ" φησι, λέγων· Τὸ γὰρ παρὸν ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν, καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βαρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν· β. Κορ. δ. ιϛ. μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμβνα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμβνα. πρέσθε τοίνυν τούτοις ἅμα καὶ θαμβεναις θλίψεις, σὸν θανάτῳ σὸν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐν ζωῇ τὰ στοιῆσαι, καὶ Παῦλον θαυμάσῃς, ἐν σαυτῷ μηκέτι ἀπογνῷς. αὐτὴ γὰρ ἡ δοκοῦσα τῆς φύσεως εἶναι ἀθεσια, αὐτὴ μέγιστον δῆγμα τῆς ἀρετῆς ὄφι τῆς ἐκείνου, ὅτι σὸν ἀπηλλαγμένος τῆς τῶν πολλῶν ἀνάγκης, τοιοῦτος ἐῶ. ὅταν γὰρ ἡ τῶν κινδύνων ὑπερβολὴ πολλοῖς ἀν' ἕαυτὸν πρέσῃ τὸ ὑπολπιζειν, ἐν ὑποτιθέμβνον ἴσως ἐποίησεν, ὅτι ἀνώτερος τὸ ἀνθρωπίνων ἡγούμβνος, τοιοῦτος ἦν, ἵνα ταῦτα σωνεχωρῆσε πάσχῃ, ἵνα μάθῃς ὅτι εἰς τῶν πολλῶν ὢν κατὰ τὸ φύσιν, κατὰ τὸν προθυμίαν, οὐ μόνον ὑπὲρ σὸν πολλοὺς [ἐῶ], ἀλλὰ καὶ τῶν ἀγγέλων εἶς ἐῶ. μὴ γὰρ τοιαύτης ψυχῆς καὶ τοιούτου σώματος σὸν μυρίους ὑπερέμβνε θανάτους, καὶ κατεφρόνει τῶν πρόντων, τῶν μβλλόντων. διὸ καὶ μεγάλα ἐκόμα καὶ πολλοῖς ἄπιστα ἐφθέγξατο ῥήματα· ὅτι πανταχοῦ Ρωμ. θ. γ. λύπη μοί ἐστι καὶ ἀδιάλειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου· ἠυχόμην γὰρ ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι ἀπὸ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα. " δίωκτὸν γὰρ, εἰ βουληθείημεν" μόνον, πᾶσι φύσεως ἀγωνίαν τὴν τῆς προθυμίας ὑπερβαίνῃ· δυνάμεθα γὰρ, ὅπερ ἀδύνατον ἀνθρώποις, τῶν ὑπὲρ Χριστοῦ καλλωβέντων. αὖ γὰρ ὅσην ἐχωρῶμεν προθυμίαν, παύτην ὑπεδεῶμεν, ἐκ ὁ Θεὸς" πολλὴν ἡμῖν συνεισαγάγροπτεν, καὶ οὕτω πᾶσι τοῖς ὑπὲρ δοῦλοι δεινοῖς ἀνάλωτοι γλυπσόμεθα. οὐδὲ γὰρ ὁ φοβερὸς πλαγὰς κατα-

γνώσεως ἄξιον, ἀλλὰ δι᾽ ὀφ̄ Ⓜ φόβον τῶν πληγῶν αἰσχρὸν καὶ τῆς δυσσεβείας ὑποπίμπλαται. ὥστε δεδικαίωται πλήρως, Ⓜ ὁ τοῖς ἀγῶσιν ἀληθῶς θαυμαστὸς περὶ δίκης τοῦ μὴ φοβουμένου. μᾶλλον γὰρ ἡ προαίρεσις οὕτω σχηθήσεται. ὁ μὲν γὰρ * φοβηθεὶς πληγὰς, τῆς * μὴ φύσεως· ὁ δὲ μηδὲν διὰ Ⓜ φόβον τῶν πληγῶν ἀποστὰς ὑποπίμπλαται, τῆς προαιρέσεως διορθουμένης δι᾽ φύσεως ἐλαττώματα, καὶ κρατούσης τὰ ἀθυμίας ἐκείνης. ἐπεὶ οὐδὲ τὸ λυπεῖσθαι, ἔγκλημα, ἀλλὰ τὸ διὰ [τὸ] λυπεῖν εἰπεῖν ἢ πράξαι τι ὧν Θεῷ μὴ δοκούντων. εἰ μὲν γὰρ ἔλεγεν, ὅτι οὐκ ἰῶ δι᾽ Ἰησοῦ Παῦλος, κακῶς μοι τὰ τῆς φύσεως ἐλαττώματα πρὸς μίσος ἦγας, ὡς μέλλων παύειν Ⓜ λόγῳ ἐλέγχων· εἰ δὲ λέγω καὶ διὰ τοῦτο μὴ ἰῶ, καὶ ἡμῖν οὐδὲν ἀμείνων κατὰ τὸν φύσιν, βελτίων δὲ γένοιτ᾽ ἂν τῆς προαιρέσεως, εἰκῆ μοι ταῦτα προσφέρεις, μᾶλλον δὲ οὐκ εἰκῆ, ἀλλ᾽ ὑπὲρ Παύλου. " καὶ γὰρ δεικνύεις σὺ τοῦτο ἡλίκης σκέπης ἰῶ, ὡς σὺ ταύτῃ φύσει τὰ ὑπὲρ τὴν φύσιν ἰσχύσας. οὐκ ἐκείνου μόνου ἐπαίρεις, ἀλλὰ καὶ ἀπορράπτεις τῶν ἀναπεπταμένων τὰ στόματα, οὐκ ἀφεὶς αὐτοὺς εἰς τὸν τῆς φύσεως ὑπερβολὴν καταφυγεῖν, ἀλλ᾽ ὠθῶν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀπὸ προαιρέσεως κατοῦσθαι. ἀλλὰ ἡ θάνατον, φησι, ἐδίστασε ποτε; ἡ γὰρ τοῦτο τῆς φύσεως. ἀλλ᾽ ὅμως οὗτος αὐτὸς πάλιν ὁ θάνατον δεδικαὼς ἔλεγε· Καὶ γὰρ ἡμᾶς Ⓜ ὅτι ἐν τῷ σκήνει, σεβ. Κορ. ε. δ. στενάζομεν βαρούμενοι. καὶ πάλιν· " Ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν. εἶδες πῶς ἀνυπέρβλητον τῆς φυσικῆς ἀσθενείας τὸν ἀπὸ προαιρέσεως εἰσήγαγε δυνάμιν; ἐπεὶ καὶ μάρτυρες πολλοὶ πολλάκις ἀπήγαγε μέλλοντες ὅτι θανατοῦν, ὡς χείρονας ἐνηλλήθησαν· ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο μάλιστα θαυμαστοὶ, ὅτι καὶ οὗτοι δεδικότες θάνατον, οὐκ ἔφυγον θάνατον διὰ Ⓜ Ἰησοῦν. οὕτω καὶ Παῦλος φοβούμενος θάνατον, οὐδὲ χείρων ἀπ- ἐφυγεῖν τὸν διὰ τὸ πολυούμενον Ἰησοῦν, καὶ τρέμων τελευτᾷ, τὸ ἀναλῦσαι δεδιζηκώς. " οὐχ οὗτος ὁ μόνον τοιοῦτος ἰῶ, ἀλλ᾽ " ἢ ὁ κορυφαῖος αὐτῶν πολλάκις εἰπών, ὅτι ἔπεισμαι ὅτι τὸν ψυχὸν ὀφείλω δοῦναι, σφόδρα ἐδιδάσκει θάνατον. ἄκουσον γοῦν πῶς διὰ γελοιούμενος αὐτὸν σὺ τύ- Ιωαν. κα ιη. πτει φησὶν ὁ Χριστός. Ὅταν δ᾽ " γηράσῃς, ζώσουσί σε καὶ ἄξουσιν ὅπου οὐ θέλεις, τὸ τῆς φύσεως ἐλάττωμα δηλούμενος, οὐ τὸ τῆς προαιρέσεως. ἡ γὰρ φύσις τὰ αὐτὰ καὶ ἀκόν- των ἡμῶν ὀφείλει δικαίως, καὶ κρατήσῃ τῶν ἐλαττωμάτων ἐκείνων οὐκ ἐνδεῖ, οὐδὲ Ⓜ σφόδρα βαλλόμενον καὶ ταπεινάζοντα. " ὥστε οὐδὲν ὀπτεύθην παθεῖν γελασθησόμεθα, ἀλλὰ καὶ θαυμαζόμεθα μᾶλλον. ποῖον γὰρ ἔγκλημα φοβεῖσθαι θάνατον; ποῖον δ᾽ οὐκ ἐγκώμιον, φοβούμενον θάνατον μηδὲν διὰ Ⓜ φόβον ἀνελεύθερον ὑποπεσεῖν; οὐ γὰρ τὸ φοσιν ἔχειν ἐλαττώματα ἔχουσαν, ἔγκλημα· ἀλλὰ τὸ τοῖς ἐλαττώμασι δουλεύειν· ὡς ὅταν τῶν πρὸς αὐτῆς ἐπιθυμιῶν τὴν τῆς προαιρέσεως αἰτρεσίαν διορθούμενος, μέγας ἡ θαυμαστός. καὶ * ταύτῃ δείκνυσιν ὅσον ὀφείλει προαιρέσεως ἰσχύς, καὶ ὑπισχνεῖται τὸν λέγοντα, ὅτι τὰ μὲν φύσει γεγηθαμὼν καλεῖ; τὰ γὰρ διαφέρει τοῦτο φύσει, ἢ προαιρέσει ἐστί; " πόσῳ δὲ τοῦτο βέλτιον ἐκείνου; ὅσῳ ἡ τὸ φαίνοις ἔχει, καὶ λαμπρὸν τῷ ἀνακηρύξει. ἀλλὰ βέλτιον τὸ τῆς φύσεως; ἀλλ᾽ εἰ " βούλει προαίρεσιν θαυμάσαι " ἔχει, τοῦτο τρέπτερον ἐκείνου " ἔχει. ἢ ὄψει ὁρᾶς τὰ μὲν τύραννον ξίφεσι τὰ σώματα τεμνόμενα, καὶ τῷ μὲν φύσει εἴκουσαν δι᾽ σίδηρον, τὴν δὲ προαίρεσιν οὐ δυναμένην δουλῶσαι αὐτοῦ, οὐδὲ ἐλεγχόμενον; οὐκ εἶδες ὅτι τὸ Ἀβραὰμ, εἶπε μοι, προαίρεσιν φύσεως κρατήσασαν, ἰσχύσῃ Ⓜ παῖδα σφαγιάσαι ἐκελεύσθη, ἐ ταύτην ἐκείνης δυναμένην φανῆναι; οὐκ εἶδες ὅτι τὴν τελευταίαν παίδων τὸ αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει; οὐκ ἀκούεις ἡ τῆς ἔξωθεν παρουσίας λεγούσης, ὅτι δουλεύει φύσει ἡ προαίρεσις ἐγὼ δὲ οὐκ ἐπιστήμης; ἐγὼ δὲ φαίνω σὺ, ὅτι ἡ προαίρεσις κρείττων ἀπέδειξεν. ὁρᾷς ὅτι δυνατὸν ἡ τὸν ἀπὸ τῆς φύσεως ἔχειν τρόπον, ἐὰν προαίρεσις ἡ θυμὸν ἡ διεγηρθῆναι, ἡ πλείονα κερδοῦσαι τὸ ἔπαινον τὸν γε ἐλθόντων ἡ βλαπτόμενον, ἢ ἀναγκαζόμενα καλὸν εἶ; " τοῦτο δεῖ μάλιστα καλὸν, ὡς ὅταν λέγῃ· Ὑποπαίζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ. τότε μάλιστα ἐγὼ αὐτοῦ ἐπαι- α. Κορ. θ. κ᾽. νῶ,

τοῦ, ὁρῶν οὐκ ἀποκτεῖνε τὸν ἀρετὴν καταρθοῦντα, ὥστε μὴ εἶ) τοῖς μὴ ζῶσι ῥᾳθυμίας ὑ-
πόθεσιν τὸν βίου λίαν τὸν σκληρόν. ϗ ὅταν λέγῃ πάλιν, Τῷ κόσμῳ ἐσταύρωμαι, τὸν τοῦ- Γαλ. ϛ. ιδ.
αίρεσιν αὐτοῦ σεφυσί. ἐπὶ γὰρ, εἰ φύσεως ἰσχὺν τοῦ σαιρίσεως ἀκριβείας μιμήσασθαι· καὶ
Εἰς μέσον ἀγάγωμεν τῶν αὖθις ⸋ διάβριθμα τῆς ἀρετῆς, εὑρήσομεν ὅτι τὰ ὀκ τοῦ σαι-
ρέσεως αὐτοῦ τοῦ σούντα κεκλ, Εἰς φύσεως ἐρρότητα ἐφιλονείκησεν ὀξενεγκεῖν. ἤλγλ μὲν
γὰρ τυφλόμυος· τὴν ὃ ἀσωμάτων δυνάμεων τὴν ὀκ ἀλγησῶν ὑχ ἥπτον αὐτῶν κατα-
φρόνει, ὡς ἐστι ἀκούσαι τὴν ῥημάτων αὐτοῦ, ἃ μηδὲ τῆς φύσεως αὐτὸν ποιῆ νομίζεσθαι τῆς
ἡμετέρας. ὅταν γὰρ λέγῃ, Ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται, κἀγὼ τῷ κόσμῳ, ⸋ πάλιν, Ζῶ ὃ ὀκέτι Ἰδ. β. κ.
ἐγὼ, ζῇ ὃ ὲν ἐμοὶ Χριστός, τί ἄλλο ἐστὶν ἢ πτῶν, ἢ ὅτι ϗ ὀξ αὐτοῦ μετῆκε τοῦ σώματος; τί δὲ, ὅ-
χ. οὐκ ἔστε ἐν ὑμῖν τοῦτο, ἢ μίγνει τὸ σῶμα τοῦ Χ. διὰ τοῦτο ἰσάμενοι; τὴν λέγῃ, Ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί, ἄγγελος Σατανᾶ; "ὅτο ὃ ὑδὲν ἕτερόν ὀστι, ἢ διαξέαι μέ- β. Κορ. ιβ. ζ.
χρι τοῦ σώματος ἰσάμωσον ⸋ πόιον· ὀκ ὀπῆ ἔνδοι οὐ διέβαινεν, ἀλλ' ὀπῆ τῇ σεβειστία τῆς
τοσαιρέσεως αὐτοῦ διεκρύετο ϗ ὀξώθη. τί ὃ, ὅταν ἕτερα πολλὰ τούτων ϑαυμασότερα λέγῃ,
ϗ χαίρῃ μᾶσι ζόμενος, ϗ καυχᾶται ὅτι τοῖς ἀλύσεσι; τί φῶ ἄλλο τις εἴποι, ἢ τοῦτο ὕσφ ἔφλιε,
ὅπ ὃ λέγει, Γ πωπαίζω μου ὃ σῶμα ⸋ δουλαγωγῶ, ϗ φοβοῦμαι μήπως ἄλλοις κηρύξας, α. Κορ. θ. κζ.
αὐτὸς ἀδόκιμος ϑνώμων, ὃ ἀσθενὴς τῆς φύσεως ἀποδείκνυσι, ὅτε ὃ τοῦτον, ὧν εἶπον, τὸν εὐ-
ϑυμεῖσθαι τῆς σοσαιρέσεως; ὅτε γὰρ τοῦτο ἀμφότερα καίται, ἵνα μήτε ὅτε τὰ μεγάλα ὀκφύ-
γοντες ἑτέρως εἶ) αὐτὸν νομίσῃς φύσεως, ϗ ἀπογνῶς, μήτε ὅτε τὰ μικρὰ ζῶντα καταγνῶς
τῆς ἁγίας ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πάλιν τὸν ἀπόγνωσιν σκοδομῶν, εἰς χεῖρας σαυτὸν ἀ-
γαγὴς ἐλπίδας. ὅτε τοῦτο τί ϑησι πάλιν ϗ ὃ Χριστὸς τοῦ Θεοῦ μὴ ⸋ σοφοβολῆς, μᾶλλον
ὃ οὐ μὴ ⸋ σοφοβολῆς, ἀλλὰ μὴ εὐγνωμοσύνης, ἵνα μηδὲν αὐτὸν νομίσῃς εἶ). λέγε ὃ ϗ τὰ
τῆς αὐτοῦ σοφυμίας, ἵνα μὴ ὃ πρῶ ὅτι ⸋ Θεὸν ῥίψας, ὅτε ϗ ἡ καθυδὼν ϗ ῥέγχων. καὶ *
πρώτων μέτρα ϗ κανόνας εὑρήσεις πρὸ αὐτοῦ μὴ ἀκριβείας κειμένους. ἀλλὰ καὶ ἐπηρεάσα- β. Τιμ. δ. ιδ.
το τῷ χαλκεῖ, φησὶν, Ἀλεξάνδρῳ ποτέ. καὶ πῶτον; οὐ γὰρ ϑυμεῖ ὃ ῥῆμα τοῦτο, ἀλλ' ὀδυνᾶται
τῆς ⸋ σοφοβοῦ τῆς ἀληθείας. οὐ γὰρ δι' ἑαυτὸν ἠλγλ, ἀλλ' ὅτι ἀδίκησε τὸ κηρύγματι. Λίαν
γὰρ ἀτίμως πάσχει, φησὶν, οὐχὶ ἐμοὶ, ἀλλὰ τοῖς ἡμετέροις λόγοις. ὥστε ἡ ἀρὰ οὐ μόνον ⸋ τῶτο
πολὺ ἐδύκνυε ⸋ σοφοβοῦ τῆς ἀληθείας, ἀλλὰ καὶ τῶν μαθητῶν πρὸς ἐμὲ ἔχειν. ὅτε γὰρ
πρῶτος εἰκὸς τοῦτο σκοδομεῖν, τὴν ἐπηρεαζόντων τοῦ λόγου ὀκέτι παχόντων, ὅτε τοῦτο
τοῦτό φησι. ἀλλὰ καὶ κατηξιώσατό ποτε ἑτέρων πταῖν, λέγων· Εἴ τὸν δίκαιον ϗ ὁ Θεὸς ἀ- β. Θεσσ. α. ε.
ταποδώσει τοῖς θλίβουσιν ἡμᾶς θλῖψιν· ὀκ ἐκείνοις ὀπτιμοῦν δίκαιον δοῦναι (μὴ γένοιτο)
ἀλλὰ τοῦ ἐπηρεαζομένοις ἀπούδων ϗ δεμνησόσεσθαι. δεῖ καὶ ἐπαγῆ, Αὐτοῖς τοῖς θλιβο-
μένοις ἄνεσιν. ἐπεὶ ὅταν αὐτὸς τι πάσχῃ ἀπδές, ἀκούσου πῶς φιλοσοφῶ, καὶ τοῖς ϲυαντίοις
μάζεται, λέγων· Λοιδορύμενοι εὐλογοῦμεν, διωκόμενοι ἀνεχόμεθα, βλασφημούμενοι ϗ δε- α. Κορ. δ. ιβ.
καλοῦμεν. Εἰ ὃ τοῦ ⸋ σοφοβοῦ τῶν ἄλλων λεγόμενα ἢ γινόμενα, ὀργῆς εἶ) φαίης, ὥσε
σοι καὶ ⸋ Ελύμᾳ δεῖ ὀργῆς αὐτὸν πεπληρωκέναι καὶ ὑβρικέναι, καὶ ⸋ Ανδρίαις καὶ
τῶν Σαπφείρᾳ ⸋ Πέτρον δεῖ ὀργῆς ἀποκτοινέναι. ἀλλ' οὐδεὶς ὕτως αὐόητος ϗ ἀλίθι-
ος, ὡς ταῦτα εἰπεῖν. καὶ ἕτερα ὃ πολλὰ εὐεισκόμην αὐτὸν καὶ λέγοντα καὶ ποιοῦντα,
χ. ταῦτα ϗ δοκοῦντα εἶ) φορτικά· " ϗ ταῦτα μάλιστα ὀστὶν, ἃ τὸν ὀπιεικέστην αὐτὸν δείκνυσι. ϗ γὰρ
χ. οὐδεὶς ποιεῖ ὅταν τῷ Σατανᾷ ϗ δεδωκὼς ⸋ τὸ Κορίνθῳ πεπορδυκότα, δεῖ ἀγάπης αὖθις πολλῆς ποιῆ
καὶ φιλοστόργου ζημούας. ὃ τοῦτο " δείκνυσι ϗ ὀκ τῆς δευτέρας ὀπιστολῆς. ϗ ὅταν Ιου-
δαίους ἀπειλῇ ϗ λέγῃ, Εφθασεν ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ εἰς τέλος, οὐ θυμοῦ πληρούμενος αὖθις ποιῆ α. Θεσσ. β. ιε.
(ἀκούεις γοῦν αὐτοῦ σωνεχῶς ὑπὲρ αὐτῶν δύχομένου) ἀλλ' βουλόμενος φοβῆσαι ϗ σω-
φρονεστέρους ἐρράσασθαι. ἀλλὰ ⸋ ἱερέα, φησὶν, ὕθεισι, λέγων· Τύπτων σε μέλλει ὁ Θεός, Ησαΐ. κγ. γ.
τοῖλα κακοηθεμένε. ϗ οἶδα ὡς ὅτι πολλοὶ τοῦτο ἀπολογούμενοι, προφητείαν εἶ) φασι τὸ
Ἱερεμίου. ϗ ὀκ ἐγκαλῶ τοῖς λέγουσι. καὶ γὰρ σωνέζη τοῦτο, ϗ ὕτως ἐπολύτησεν. Εἰ

ὁ πῆς δριμύτερος ἐξηρύς ὢν ἀοπλέγει, ἢ θερμερώτερόν τι ποιῶν αὐθυποφέρει λέγων· ἢ
Εἰ θεοφητέια ἐω, ἵνος ἕτεκεν ἀπελογήτο λέγων, Οὐκ ἦδειν ὅτι ἀρχιερεύς ἐστ; τοῦτο αὖ εἰ-
ποιμι, ὅτι σὺ ἄλλως παιδεύων ἢ ἰουδαϊκῶν θεσῖς σὺν ἀρχόντως βπειικῶς Ἀμφικτύοσι, ὥ-
σπερ ζ ὁ Χειτὸς ἐποίει. μυεῖα γὰρ ῥητὰ ζ ἄῤῥητα θεῖ τῶν γραμματέων εἰπὼν ἢ Φα-
Ματθ. κγ β. εισαίων, φησίν· Ἐπὶ τῆς καθέδρας Μωϋσέως ἐκάθισαν Ⓐ γραμματεῖς καὶ Ⓐ Φαρισαῖοι. 5
πάντα οὖν, ὅσα ἂν λέγωσιν ὑμῖν ποιῆτε, ποιεῖτε· αὐτῶν δὲ μὴ ζ ὁ Παῦλος, ὁμοῦ καὶ τὸ
Πεσξ. ιϛ λπ. ἀξίωμα διετήρησε, ἢ τὸ μέλλον ἔσεσθαι θεσφυέφώνησεν. Εἰ δὲ καὶ Ⓦ Ἰωάννου ἀπέπεμε,
ζ τοῦτο ἀξίως τῆς ὑπὲρ τῶ κηρύγματος θεσηοίας. Ⓦ γὰρ τὸν ἀρχαιοῖδν ζωὸν ἐγ-
κεχαρακισμένον, οὐχὶ χαῖρον πῖα εἶ) χρῆ, οὐδὲ αἰαπεπλωκότα, ἀλλὰ αὐθρδον καὶ βὖτονον, μη-
δὲ ἀπέσεσθαι τῆς καλῆς θεσγραμματίας ζωὸς, Εἰ μὴ μέλλοι μυελάκις" ἀντεπιδιδύσαι τὴ λ. δ δεῖδ.
Ματθ. ιϛ. ολδ. ἑαυῦ ψυχλὸν εἰς θάιατον ἢ κινδῦνους, καθὼς ἢ αὖδὲ φησιν ὁ Χειτός· Εἴ πις θέλει ὀπίσω μυ
ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν, καὶ ἀράτω Ⓦ σταυρὸν αὐτῦ, ἢ ἀκολυθείτω μοι. ὁ γὰρ μὴ ἄῤ-
τα Ἀμφικτύονος, πολλοὶς ζ ἑτέρεις θεσδίδωσι, ἢ μᾶλλον ἡσυχάζων ὠφελῆ καθ' ἑαυτὸν
ὤν, ἢ παιῶν εἰς μέσον, καὶ φορτίον δεχόμενος τῆς δυναμεως ἑαυῦ μᾶζον. καὶ γὰρ ἢ ἑαυ-
τὸν, καὶ σὺν ἐμπεριυθύνας θεσαπολλύει. πῶς γὰρ οὐκ ἄτοπον, Εἰ μὴ ὁ ἰας κυβερνητικὸν 15
ἀγορᾖ, ἢ τὸν θεσῖς τῷ κύματα μάχλιν, μηδὲ μυεῖον ἀύαγκες ὄντων ἐλέαθαι ὅτι τὴν οἰ-
άκων καθίσας, Ⓦ ὑπὲρ ὅτι ὃ κηρύγμα ἰόντα, ἁπλῶς ζ ὡς ἔτυχαι ὅτι τῦτο χωρῆν, ἢ ἀπε-
ειοικέπλως κατασχεθαι θεσγμα, μυεῖον θαιάτων θεσῖξειοι; ὅτι γὰρ κυβερητῖν, οὐτι
Ⓦ θεσῖς τὰ ζηεία πυκτεύοντα, ἢ Ⓦ μονομαχεῖν ἐλόμενον, οὐκ ἄλλον οὐδένα ὕτω θεσῖς
θανάτυς ἢ σφαγὰς ἀδικτεταγμένον ἐχεῖν ἢ τὸν ψυχλὸν, ὡς Ⓦ ὃ κήρυγμα αἰαδεχό- 20
μενον. καὶ γὰρ Ⓒ κίνδυνοι μείζοις, καὶ Ⓒ αὐτίπαλοι χθονίοις, καὶ ὃ ὕτω σφαγὴν αι,
οὐ θεῖ τὴν τυχόιταν. οὐσεὶς γὰρ ὃ ἔπαθλον κῆται, ζ γένοια τοῖς ἀμῤτανόυσι ὃ ὀπτί-
μιον, καὶ ψυχῆς ἀπόλεια καὶ σωτηρία. ἢ Ⓦ ὃ κήρυγμα ἢ μείον αἰαδεχόμενον ὕτω πα-
ρατετάχθαι ἢ, ἀλλὰ ἢ ἁπλῶς Ⓦ πιτόν. ἅπασι γὰρ ἀδικαλεῖται Ⓦ σταυὸν αἴρειν
ζ ἀκολυθεῖν. Εἰ ἢ πᾶσι, πολλῷ μᾶλλον τοῖς διδασκάλοις ἢ ποιμέσιν, ὧν ἢ Ἰωάννης ἰῶ τότε, 25
ὁ καὶ Μαρκος λεγόμενος. διὸ ἢ δικαίως ἐζετέμνετο, ὅτι ὁ αὐτὸ ζ ἔαυδν τᾶ μετώ-
πῳ τῆς φάλαγγος, σφόδρα αἰαύδρως Εἰςῆκει. διὸ ἢ ἀπέστησεν αὐδν ὁ Παῦλος, ὥτε μὴ τ
ἐκείνου ναῦτείαν τῆ τῶν αὐτῶ Ⓦ δρόμων ἐκκόψαι. Εἰ δ' ἔλεγεν Λυκᾶς, ὅτι ἐβλέτο πα-
ροξυσμὸς μεταξὺ αὐτῶ, μὴ τῦτο ἔγκλημα ἦ νόμιζε. οὐ γὰρ ὃ πρόξυσις θεῶν, χαῖρε, πάτερ,
ἀλλὰ ὃ ἀλόγως ἢ ἐπ' ὀδλεῖ διχαίῳ. Θυμὸς γὰρ ἀδικος, φησιν, οὐκ ἀφωσῆσεται· οὐκ 30
Ματθ. ε. κε. ἁπλῶς θυμὸς, ἀλλὰ ὁ ἄδικος. ἢ ὁ Χειτὸς πάλιν· Ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτῦ Εἰ-
Εφ. δ. κς. κῆ· ἢχ ἁπλῶς ὀργιζόμενος. καὶ ὁ θεοφήτης δέ φησιν, Ὀργίζεαδε, καὶ μὴ ἁμῤτάνετε.
Ψλμ. δ. δ. Εἰ γὰρ μὴ ἁμαρτῆσθαι τῷ παθῆ, μηδὲ χαιρὸν καλοιῶτος, Εἰκῆ καὶ μάτην ἡμῖν ἔγκει-
ται. ἀλλ' οὐκ Εἰκῆ. διὸ ἢ ὁ δημιουργὸς τῦτ" κατεφύτευσε θεῖς διόρθωσιν τῆ ἁμῤτα- χι. ὀδόντα
νόντων, ἵνα διεγείρῃ ὥ τω θεῖ τῆς ψυχῆς καὶ πτερώσῃ, ἵνα ἀφυπνίζῃ Ⓦ καθεύδοντα καὶ 35
" ἀμελυμένον, καθάπερ τόμα σιδήρῳ, ὕτω ὃ τῆς ὀργῆς δῦτοιον " ἡμῖν ὀδηεῖ τῆ ἀμοιᾳ, χε. ἀπαλυ-
ἵνα αὐτῷ χρησώμεθα Εἰς δέον. διὸ τῦτ καὶ ὁ Παῦλος πολλάκις αὐτῷ ἐκέχρητο, καὶ μένον. κρὸ σὺ-
ποθήσεις * τῆ μαζὶ ὀπτειικείας Ἀμφικτυόνων ὧ ὀργιζόμενος, πρὸ τοῦ μὴ ποῦ σὺ-
θεσπίκυντος χαιροῦ ποιῶν ὑπὲρ τῶ κηρύγματος. οὐδὲ γὰρ ὀπτειικεια ἁπλῶς κελεύ, τέρον
ἀλλ' ὅταν ὁ χαιρὸς ἀπαιτῆ· ὡς, ἐαὶ μὴ τοῦτο θεσῆ, καὶ ἐκείνη νεωλεία, καὶ ἡ ὀργὴ ἀμαρ- μᾶλλον
τύτης ἢ. Ταῦτα ὃ πρὸς μὲν οὐχ ὑπὲρ Παύλου ἀπολογυόμενος Εἶπον (" οὐ γὰρ δεῖται χε. ὑπὲ
τῆς ἡμετέρας γλώττης. ὁ γὰρ ἔπαινος αὐτῷ, οὐκ ἐζ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τῦ Θεοῦ) ἀλλ' ἵνα
παιδεύσωμεν σὺν ἀκροαζομένους Εἰς δέον ἅπασι χειρῆαθαι, καθάπερ ζ ἐμε θεσῆν Εἶπον. ὕ-
τω γὰρ δωσησόμεθα πάντων καρδαίνειν, ἢ μὴ πολλῆς τῆς βὐποείας Εἰς Ⓦ ἀκύμανον λι-
μένα.

χ. κατακλάσ-ται μυθα καὶ παπλῆν, ἡ τῆν ἀκηρεάτων ὄπτυχεῖν σφαύων· ὧν ἠμοιτο παίζας ἡμᾶς κατωζίω-σθῶσι, χάριτι τῆ φιλανθρωπία τῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα τῆ θ κράτος, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΓΙΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ Παῦλον Λογ. ζ.

Ὅτ᾽ ἂν τὰ σημεῖα βαστάζοντες τὰ βασιλικὰ, σάλπιγξος πρὸ αὐτῶν ἠ-χούσης, καὶ πολλῶν γραπτῶν προηγουμένων, εἰς ἅς πόλεις εἰσίω-σιν, ἅπας ὁ δῆμος συντρέχει εἰδῶσιν, ὥστε καὶ τῆς ἡχῆς ἀκοῦσαι, καὶ τὸ σημεῖον ἰδεῖν ἐφ᾽ ὑψηλοῦ φερόμενον, καὶ τὸ βαστάζοντες πῶς διώκομεν. ἐπὶ δῶν καὶ Παῦλος εἰσέρχεται σήμερον, οὐκ εἰς πόλιν, ἀλλ᾽ εἰς πᾶν οἰκουμένην, συνδραμοῦμεν ἅπαντες. καὶ γὰρ οὐ σημεῖον βα-στάζει, οὐ τὸ κάτω βασιλέως, ἀλλὰ θ σταυρὸν τὸ ἄνω Χριστοῦ, ὃ προηγεῖται οὐκ ἀν-θρωποι, ἀλλ᾽ ἄγγελοι, ὃ εἰς πᾶν τὸ βαστάζοντος, καὶ εἰς ἀσφάλειαν τὸ φέροντος. Εἰ γὰρ τοῖς θ ἐβδομηκοντὰ βίοι οἰκουμένοις, καὶ οὐδὲν τῶν κοινῶν προήκοντα, ἄγγελοι ἐδοκῶ μετὰ τῶν ὅλων διατάττειν εἰς διδυμένοις φύλακες, καθὼς καὶ πίστις Ὁ ἄγγελος ὁ ῥύομένος με Γεν. μη. ις: καὶ τῶν βαστάζοντων ὄγκον δωρεᾶν, πῶμεν αἱ δυναμένοις αἱ ἀνῶ. ὃ δὲ ὧν ἐδοκῶ τῶν ἐζωθεν θωτῆς ἠξιωμένοις τῆς πομπῆς, ἱμάτια ἔλκειν θ καὶ ἐλαιοχρίον κόσμον χρυσοῦν, καὶ πολυτελῆ εἰσὶ λαμπροί· οὗτος δ᾽ ἄλυσιν ἀνὰ χρυσοῦ ἐλκεκέμενος, βαστάζει θ φωτὸν οὗτος ἐλαυνόμενος, οὗτος μαστιζόμενος καὶ λιμώττων. ἀλλὰ μὴ συγχάσῃς, ἀγαπητέ. καὶ γὰρ ὁ κόσμος οὗτος ἐ-κείνου πολλῷ βελτίων καὶ λαμπρότερος, ᾧ Θεῷ φίλος. διὰ καὶ βαστάζων οὐκ ἐκόμπασε. τῶν γὰρ ὄντων ὃ θωμασόν, ὃν μὴ δεσμῶν καὶ μαστίγων [καὶ στιγμάτων] λαμπρότερος ἢ τὸ ἀλυσ- χ. τὰ διαδή-ματα

γίδα καὶ" ὃ ζηλῶτὸν ἐλόντων ἐῶ. ὅπου γὰρ λαμπρότερος, καὶ οὐ κόμπος ἐκεῖ εἰρηνεία, ἐ-δήλωσεν αὐτὸ ἐκεῖμάτια. διὰ δήλωμα μὲν ἐδὲ μωσία, καὶ πορφυρίδας τοσαύτας δύ᾽ ὅπῃ ἧς ἀρρωστοῦσιν, οὐδὲ μικρὸν πῆς φλογὸς ὑποστρέφεσθαι δυνῆσῃ· τὰ δ᾽ ἐκείνου σιμικίνθια ὁ-μιλοῦντα τοῖς σώμασι τῶν κομῶντων, πᾶσαν νίσον δραπετεύειν ποιῆ· καὶ εἰκότως. "Εἰ γὰρ λησταὶ τὸ τὸν ὁρῶντες τὸ σημεῖον οὐ τολμῶσιν ἐπελθεῖν, ἀλλ᾽ ἀμέτρεπτοι φύγωσιν, πολ- χ αἱ διὰ πο-μποὶ βασιλέως σκεύεσιν ὁ-ρῶντες ἡ πολ. λῷ μᾶλλον τοσοι καὶ δαίμονες ὁρῶντες" σκῆνο τὸ σημεῖον φύγωσιν. ἐδάσαζε δ᾽, οὐχ ἵνα αὐτὸς αὐτὸ φέρῃ μόνος, ἀλλ᾽ ἵνα ἅπᾶσι δι᾽ τοιούτους ποιήσῃ καὶ διδάξῃ βασάζειν. διὰ ἔλεγε, Μιμη- Φιλιπ. γ. ις. ταί μου γίνεσθε, καθὼς ἔγὼ τύπον ὑμᾶς. καὶ πάλιν· Α εἴδετε καὶ ἠκούσατε ἐν ἐμοί, ταῦτα πρᾶσσετε. καὶ πάλιν, Ἡμῖν ἐφείδη, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸ πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν. τὰ μὲν δὲ τῶν πρόντος ἀξιώματα βίου τότε μείζονα φαίνε), ὅταν εἰς ἴσα πε- ις ἡ μόνον· ὅτι δ᾽ τῶν πνευματικῶν τοιοῦτον· τότε μάλιστα λαμπρὰ τὸ τῆς τιμῆς, ὅταν πολλοὶ τῆς πρεσβείας ἔχῃ κοινωνοὶ, καὶ ὅταν ὁ μετέχων μὴ εἷς ᾖ, ἀλλὰ πολλοὶ ἔχῃ σὺν τῶν αὐτῶν ἀπολαύοντας. ὁρᾶς οὖν παίζας σημφόρους, καὶ ἔκασον τὸ ὄνομα αὐτοῦ βασά-ζοντα ἀνώπιον ἐθνῶν καὶ βασιλέων, αὐδὲν δ᾽ καὶ ἀνώπιον μείους, καὶ ἀνώπιον κλάσεως. ἀλλ᾽ οὐκ εἶπεν ὕτως. οὐ γὰρ ἠδύνᾶντο σκῆνοι βαστάζειν. εἶδες ὅσης ὀδῦ ἔρρετῆς ἡ φύσις ἡ ὑμετέρα δικτικὴ; ὡς οὐδὲν δύ᾽ δεῖται πιστότερον καὶ ζητῦ μόνοντος· τί γὰρ μοι τύτο μᾶ-ζον ἔχεις εἰπεῖν; τί δ᾽ ἴσον; πόσων δ᾽ ἀγγέλων ἠ ἀρχαγγέλων οὐκ ἔστι ἄξιος ὁ τῦτο εἰπὼν τὸ ῥῆμα; ὁ γὰρ ἐν σώματι ζητῦ καὶ ἐπικήρῳ παίζας τῶν τῦ Χριστοῦ πρεσβευτὴ, ὧν κύριος ἐῶ, μᾶλλον δ᾽ ὧν οὐκ ἐῶ (καὶ γὰρ καὶ τοὺς σεσῶτα, καὶ τὰ μέλλοντα πρεσέδωκε, καὶ ὑψώ-ματα καὶ βάθος καὶ κτίσιν" ἕτερον) οὗτος Εἰ ἐν σώματι φύσει ἐῶ, τί οὐκ ἀν" εἶπε; τί δ᾽ οὐκ ἀνῶ ἐσ. ἕτερον

ωὖ ἔπραξε; ἡ γὰρ ἡ σὴ ἀγγέλως ἀμφότερα θαυμάζω, ὅτι κατηξιώθησαν τοιαύτης τιμῆς, οὐχ ὅτι ἀσώματοί ἔτυχον ὄντες· ἐπεὶ ἡ ὁ Δαβὸλος ἀσώματός ἐστι ἡ πονηρία, ἀλλ' ὅμως πάντων ἐστὶν ἀθλιώτερος, ὅτῳ δὲ ποιήσειεν προσέκρουσε Θεῷ. οὐπεδὴ ἡ ἀίθρωπος, ἀθλίως ἔπεσε φαῦλα, ἀλλ' ὅταν σάρκας ἀμείψηται ἰδωμεν, ἀλλ' ὅταν μὴ εἰς δέον αὐτὴν χρωμένους· ἐπεὶ ἡ ὁ Παῦλος σάρκα ἀμείψατο. πόθεν δὲ τοῦτο δῆλον; ἡ οἰκόθεν, ἡ τὰ ἔργα Θεοῦ, ἡ ὅτῳ δὲ τῷ Θεῷ, ἡ ὅτῳ δὲ τῷ Θεῷ, ὅτῳ δὲ οἰκόθεν. ἡ γὰρ ὅτι προσωποληπτης ὁ Θεός. αἰ δὲ λέγεις, ἡ πῶς δυνατὸν ἐκείνους μιμήσασθαι; ἀκουσον τί φησι· Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς κἀγὼ Χριστοῦ. ἐκεῖνος δὲ Χριστοῦ γέγονε μιμητὴς, σὺ δὲ οὐδὲ δοῦλος τοῦ ὁμοδούλου; ἡ ποίαν ἔξεις ἀπολογίαν; ἡ πῶς αὖθις ἐμιμήσατο, φησι; τοῦτο δὲ ἀρχῆς σκόπει ἡ ἀπ' αὐτῆς τῆς προοιμίων. ὅτῳ γὰρ ἀπὸ τῆς θείων ναμάτων τοσοῦτον πῦρ ἔχων ἀνῆλθεν, ὡς μηδὲ αἰσθέσθαι διδασκάλων (οὐ γὰρ προσέμεινε Πέτρῳ, οὐδὲ ἦλθε πρὸς Ἰάκωβον, οὐδὲ πρὸς ἄλλον τινὰ, ἀλλ' ὑπὸ τῆς προθυμίας ἁρθεὶς, οὕτω τὴν πόλιν ἀπῆλθεν, ὡς πολέμου αἱρετιστὴν κατ' ἰδίαν χειροτονῶν) ἐπεὶ ἡ Ἰουδαῖος ὤν, ἡ ὑπὸ τὴν ἀξίαν ἐποίει, δεσμεύων, ἀπάγων, δημεύων. οὕτω ἡ Μωϋσῆς, οὐδενὸς χρηστοηθείστερος αὐτοῦ, πῶς ἀδικεῖται τῆς βαρβάρου σκαιότητος τῶν ὁμοφύλων. ὥστε γὰρ ψυχῆς ἡμερίας ἀπόδειξις ἡ γνώμης ἐλευθέρας, οὐκ ἀνέχομένης σιγῆ φέρειν ὑπ' ἑτέρων κακῶς, καὶ μηδεὶς ὁ χρηστοπαθῶν ᾖ. ὅτι γὰρ δικαίως ἐπεπήδησε τῇ προστασίᾳ, ἐδείξεν ὁ Θεὸς χρηστοηθήσας αὐτὸν ὕστερον· ὁ ἡ ὅτι Παύλῳ πεπόηκεν. ὅτι γὰρ ἡ σὺν καλῶς ἐποίησε τὸ λόγου ἁψάμενος τότε ἡ τῆς διδασκαλίας, ἡ τῦφος ἐδήλωσεν ὁ Θεὸς, ἀχρεῖος αὖθις ὅτι ὁ τῆς διδασκαλῶν ἀξίωμα ἀναγκάζων. Εἰ μὲν γὰρ ἡμῖν ἔσχεν καὶ προεδρίας ἐπεπήδων τοῖς πράγμασι ἐκ τῆς αὐτῶν θεραπείας, εἰκότως ἂν ἐσκληθησαν· ὅτῳ δὲ ἡ κινδύνους ἠγάπων, ἐκ φιλοτιμίας ἐπεισῆλθον, ἵνα σὺν ἄλλοις δόξασώσωσι ἀπόντας, τίς οὕτως ἀθλιος, ὥστε εἰκαλέσαι προθυμίαν τοσαύτην; ὅτι γὰρ τῆς τῶν ἀποπλωλώτων σωτηρίας ἐρῶντες ταῦτα ἐπράξαμεν, ἐδήλωσε καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ φῆφος, ἐδήλωσε ἡ ἡ τῶν κακῶς ἐργασάντων ἐρωτα τοῦτο ἀπώλεια. "ἐπεπήδησε γὰρ ποτε ἡ ἕτερος ἀρχῆς ἐκ προστασίας, ἀλλ' πρῶτος ἀπέθανεν, ἐκ μὴ ἐμπορευόμενος, ἐκ ἡ γῆς ἀλλοτρίας ἐπατήσας. οὐ γὰρ ἀλλ' προστασίᾳ τοῦτο ἐποίουν, ἀλλ' ἀλλ' προεδρίας ἔρωτι. ἐπεπήδησε ἡ Ὀζίας, ἀλλ' ἐκ σὺν ἀκινδύνως γέγονεν. ἐπεπήδησε ἡ Σίμων, ἀλλ' καπηλεύθη, ἡ τῶν ἐραστῶν σκιδνύμενος. ἐπεπήδησε ἡ Παῦλος, ἀλλ' ἐσῳζόμενος, οὐχὶ ἱερωσύνη ἡ τιμῇ, ἀλλ' ἀλλ' οἰκονόμῳ ἡ πόνοις ἡ κινδύνοις. ἡ ὅτι ἐπὶ ζήλῳ πολλοῦ ἡ προθυμίας ἐπέδραμε, ἀλλ' τοῦτο φιλονικήσῃ ἡ λαμπρὸς ὢν προοιμίων ἐκ. ὥσπερ γὰρ ὁ χρηστοηθέστερος ἀρχων, ὧν μὴ δεόντως ὁ προῆκτο μετὰ, ἡ μείζονος ὄντι κολάσεως ἄξιος, οὕτω καὶ μὴ χρηστοηθῆ τις, μεταχειρίζηται ὁ προσηκόντως, οὐ λέγω τὰ τῆς ἱερωσύνης, ἀλλὰ τὰ τῆς τῶν πολλῶν προνοίας, τῦ πάντος ἀξιος ὄντι. ἀλλ' τοῦτο οὐδεμίαν ἀμέμπτως ἡμέραν ἡσυχάζων ὁ πυρὸς ἐκ σφοδρότερος, ἀλλ' ὁμοῦ τε ἀμέσως ἐπὶ ἱερεῖς τῆς ὑδάτων πηγῆς, ἡ πολλὴ αὖθις ἑαυτὸν τῶν φλόγα, ἡ οὕτε κινδύνους ἐφείσατο, οὐ γάλωσα ἡ τῶν αἰχμῶν τῶν ἀλλ' ἑτέρους λαβεῖν ὀφθαλμούς, ἀλλ' τῆς ἀγάπης, ἡ ἑτέραν ἀλλ' ποιῶν, ἀλλ' πολλῆς ἐπεπλήσε τῆς ῥύμης, ὥσπερ τις χειμάρρους, ἀπῆλθε πρὸς Ἰουδαίων, καὶ ἀλλ' τῆς γραφῆς ἀλλ', ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ Χριστός. "καίτοι γε οὕτω ἐφείσατο πολλὰ τῆς χάριτος ἐκ αὐτοῦ, οὕτω τοσοῦτο πνεῦμα κατηξίωσε· ἀλλ' ὅμως βδέως ἐφλέγετο, ἡ ψυχὴ θηματώση πηδᾷ ἐπεσπάσθη, ἐ ὥσπερ ἀπολογούμενος ἀλλ' τῷ προελθόντος χρόνου, οὕτω πάντα ἐποίει, καὶ ἐπεσχηματίζετο· εἰς δὲ πονῶν μᾶλιστα τῦ πολέμου μέρος "ἑαυτὸν ἐμβάλλων, ἡ ὁ κινδύνων ἄγεμε ἡ φόβων. ἡ ὅμως οὕτω παλμητὴς ὢν ἡ ὁρμητὰς ἡ πῦρ πνέων, οὕτω πάλιν πειθώνιος ἐκ ἡ εὐκίνητος τοῖς διδασκάλοις, "ὥστε μὴ ἐν τοσαύτῃ ῥύμῃ

a. Cor 11. a.

5 γ. Θεῷ

χ. ἐδείκνυμεν.

10

15

χ. ἐπεπήδησε ποτε ἡ ἕτερος ἀρχῆς

χ. ἡ ὅτῳ δὲ ἐκ ἐφείσατο, ὁ δὲ ἐκ ἐφείσατο τῆς ἰδίας ψυχῆς, ἡ ἡ γὰρ ἀνάσυσις ἡ τὰ περιπόλια ἡ γὰρ

20

25

30

χ. καπηλεύσῃ, χ. χειμάρρους τις ἐδὲ ἀπὸ τῆς χώρας ἐρχόμενος τινός, καθάπερ ἡ παῦτα φασὶ τὰ τοιῦτα πολλὰ ἡ μικρὰ. ὅτι γὰ τοσοῦτο

35

χ. ἐμπαθὴς

χ. ὅτι αὐτὸς σωτῆρ ἐν τῇ τοιαύτῃ ῥύμῃ τῆς προστασίας ζητεῖ γὰρ αὐτῆ τῦτο

40

ῥύμη τοῦ θυμίας αὐλὸς δόλιπεσεῖν. καὶ γὰρ ζέοντι τότε καὶ μαινομένῳ τοῦ στελλόμενος Εἶπον, ὅλι δεῖ ἀπελθεῖν εἰς Ταρσὸν καὶ Καισάρειαν, καὶ ἐκεῖ πάσχειν· εἶπον ὅτι χρὴ ἀφ' ἡδονῆς πίστεως γαλαθοῦσαι, καὶ ὠφέλετο· σωφρονοῦσαν ξυνεχῶσθαι, καὶ ἐκεῖ ἀνέπαυσεν· εἶπον μὴ εἰσπλεῖν εἰς Ἰθάκην, καὶ εἶξεν. οὕτως ἐνὸς ἑκάστου τῶν συμφέροντος τοῖς πιστοῖς, τῆς ὁμοιότητος * καὶ πάντα χοῦ ἑαυτὸν ἐτήρει τῷ κηρύγματι. ὥστε ὅταν ἀκούσῃς, ὅτι Ⓐ ἀδελφιδοῦν πέμπτῳ ἐτοῖς Ⓦ χιλιάρχοι, βουλόμενος, ἑαυτὸν ἀξαιρέσας τῶν κινδύνων, καὶ ὅταν "ὑπεκλείσηται Καίσαρα, καὶ ὅταν εἰς τὴν Ῥώμην αὐτὸν ᾖ, μὴ νομίσῃς ἀνάνδρειάς εἶναι τὰ ῥήματα. ὁ γὰρ ζέων, ὅλῳ παρῆν ἐν τῷ βίῳ τούτῳ, ὡσὰν σὰν αὐ εἴλετο μᾶλλον Χριστοῦ εἶναι; ὁ ὅλῳ ἑρμαῖος καὶ ἀφρόνων, καὶ ἀγγέλων δι' αὐλῶν ὑποφορᾶν, ὡσὰν δὲ ἐπιθύμησεν τῶν πρὸ ὑτῶν; πόσος οὖν ἔνεκεν τῶν ἐποίει; ἵνα διατείλῃ τὸ κηρύγματι, καὶ μᾶλλον ἀπολλῶν ἀπέλθῃ, πάντων ἐστὶ φανερώτερον. καὶ γὰρ ἐδεδοίκει, μήποτε [πάλιν] πείσῃ τὴν τῶν πολλῶν σωτηρίας ἀποδημίαν ὑπεύθυνον. διὸ καὶ ἔλεγε· Τὸ γὰρ ὑπομένειν τῇ σαρκὶ, ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς. διὸ καὶ ὁρᾶν [αὐτῶν] ὃ δικαίωμα τῷ βελτίω μᾶλλον δεῖ αὐτὸ καταπέμψαι. "ὡς ὁ Θεὸς ἔλεγε, Ἀπολύεσθαι ἐδύνατο ὁ ἀνθρωπος σοῦ, Εἰ μὴ ὑπεκλείσατο Καίσαρα, καὶ ὑμεῖς, καὶ μᾶλλον ἕτερον δεσμωτῶν ἀπαράλλαμος μᾶλλα εἰργασμένων δεινά, σὰκ ἠμύνετο" ὃ σωθεὶς δεδόσθαι ἐκείνοις, ἀλλὰ καὶ τοῦτον τῶν συμπλεόντων, καίτοιγε "σὺν αὐτῷ θαρρῶν καὶ εἰδὼς ὡς ὑπὸ φυλακὴν ἔσῃ, καὶ πέλαγος ὅσον οὔπω δεδεμένος, καὶ ἔλεγεν ὡς ὅτι μᾶλλον ἀρχὴ τοῦ πεπολεμῶν. καὶ γὰρ ὁ μικρὸς αὐτὸς τῆς Ῥωμαίων πόλεως ἡ δόξα ὑσις ἐκίνει. ἀλλ' ὅμως ὅλῳ τῶν ὑπὸ τῷ πλοίῳ κατωλιγώρησεν, ἀλλὰ καὶ ἐκείνους "ἐρρύθμισε, διηνεκάλυπτος τῷ αὐτῷ φαμῆσαι ὄψει, ἐξ ἧς ἐμαθήσαν ὅτι πᾶσης Ⓐ πλέοντες μετ' αὐτὸ δι' αὐλῶν σώζονται. τῆς ὑπὸ ἐπεί, οὐχ ἑαυτὸν ἐπαίρων, ἀλλ' ἐκείνους ἑαυτῷ πειθομένους προσκυδάζων. Ἀφ' ὅτε καὶ ὁ Θεὸς συνεχώρησε διεγερθῶσι τῷ θαλάσσῃ, ἵνα καὶ δι' ὧν πρῆκούθη, καὶ δι' ὧν ἠκούθη, Ἀφ' πάντων δηλῶν ἡ * Παύλου χάρις. καὶ γὰρ συνεβούλευσε μὴ ἁπλῶς, καὶ πρῆκούθη, ὃ γέγονε κίνδυνος ἐδεῖ τὸ ἑκάστων· ἡ δὲ ὕτως ὧν φορτικὸς, ἀλλὰ πάλιν ὡς παίδων πατὴρ συνεῖσι, καὶ ὅπως μηδεὶς ἀπόληται, πάντα ἐπράττεν. ὅλῳ ὃ ἡ τῆς Ῥωμαίων ἐπιθυμία, καὶ ὡσὰν σὰν εἰκείας Ἀφ' ἑλέγετο; ὡσὰν ἐλθυθερίας δὲ ἀπηλλοῦτας ὑπισμίζει; καὶ δὲ ὃ ὃ ἵσται, ἀλλὰ ἡ ἐκείθεν εἰς Ἰωσηφίαν ἔδραμε. καὶ γὰρ κινδύνων μᾶλλον ἐθάρρει, ἡ τολμηρότερος ἐγίνετο ἐπιόντων, δὲ αὐλὸς ὁ μόνος, ἀλλὰ καὶ Ⓓ μαθηταὶ δι' αὐλῶν. ὥσπερ γὰρ εἰ περ ἑώρων αὐλὸν ἐσθιόντα καὶ ὑκτηρέτησι γιόμενον, ἵσως δὲ καὶ αὐλοὶ καθυφῆκαν· οὕτως, ὅλῳ εἶδον αὐλὸν αὐδρειότερον γιόμενον καὶ ἐπαρεαζόμενον, ὃ μᾶλλον ὑπηθείμενον, ὃ πρῥησίας ἐκήρυσσον. καὶ τοῦτο δηλοῖ ἔλεγε, Ὡς δὲ πλείονας τὴν ἀδελφὸν παπιθῶσι τοῖς δεσμοῖς μου, τοσωτέρως τολμᾶν ἀφόβως Ⓦ λόγον λαλῆν. ὅταν γὰρ ὁ στρατηγὸς ἡ ἡγεμὼν, "δεῖ σφάπιον μόνον" καὶ ἀποκτεινεῖ, ἀλλὰ καὶ πεσωσόμενος, δὲ ὑσ' αὐτὸ ταπεινούμενος. θρασυτέρους ποιῆ, καὶ μᾶλλον πεσωσόμενος ἢ πεσώσκων. ὅταν γὰρ "ἴδωσιν αὐλὸν ἅμματι πεφυρμένον καὶ πεσώματα πτεροφέροντα, καὶ δεῖ ὕτω θρασυνόμενα * τοῖς ἐχθροῖς, ἀλλ' ἑστῶτα γυναῖος, καὶ δόρυ στέροντα, καὶ βάλλοντα δὲ σιδηρᾶς, καὶ τοὺς ἐμὲ ἀληθῶς σὰκ σιδηρᾶς δὲ πλείονος θαρσαπόνται καὶ αὐλοὶ τῆς τοιαύτης. ὁδὸν καὶ ὅτι Παύλου γέγονεν. ὁρῶντες γὰρ αὐλὸν δεδεμένον καὶ σὲ τῷ δεσμωτηρίῳ κηρύττοντα. καὶ μᾶσι ζόμενον, καὶ δὲ μᾶσι ζόντας χλευάζοντα, πλείονα ἐδέχοντο πρῥησίαν. διὸ καὶ τῦτο δηλοῖ, ὡς ἁπλῶς πεποίηται εἶπεν, ἀλλὰ τοσῦτον, τοσωτέρως τολμᾶν ἀφόβως Ⓦ λόγον λαλῆν· τοῦτο, μᾶλλον νῦν, ἢ ὅτε λελυμένος ἤμεν, ἐπρῥησιάζοντο Ⓓ ἀδελφοί. τότε πλείονα προθυμίαν καὶ αὐλὸς ἐλάμβανε. μᾶλλον γὰρ τότε πρῶξιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν, καὶ αἱ τοσοῦτον τῶν

χ. ἐπὶ αὐτοῦ· ἐπὶ χριστιανικὰ

χ. ἐπὶ τὸ κ. τ. λ. ἴδιον τὸ αἷμα βίον καὶ σῶμα πνεῦμα, ἐπειδὴ ἀ. αὐτὸν

τῶν διωγμῶν, πρεσβύτερα πλείονος πρόφασις ἦσαν αὐτῷ καὶ μείζονος θάρσους ὑποθέσεις. "σπουδάσθη γοῦν ποτε, καὶ τοσοῦτον ἀζήλωμεν *, ὥστε καὶ παθήματα πιάξαι, καὶ ζημίωσις αἰκίαις παῦσαι, καὶ Ⓐ δεσμοφύλακα μεταπῆσαι πρὸς ἑαυτόν, καὶ Ⓐ δικάζοντα μικροῦ μεταπεῖσαι, ὡς καὶ αὐτὸν εἰκόνα λέγειν, Εἰ ὀλίγῳ με πείθῃς χριστιανὸν γενέσθαι. πάλιν ἐλιβάζετο, καὶ τὴν καταλλάσσουσαν πόλιν ἐσπλήσσει. σκάλεσαν αὖθις ὡς μέλλοντες κρίνειν, ποτὲ μὲν Ἰουδαῖοι, ποτὲ δὲ Ἀθηναῖοι, καὶ δικασταὶ μαθηταί, Ⓐ δωτῆδικοι ὑπηκοοι. καὶ καθάπερ πῦρ ἐμπεσὸν εἰς ἀφορμὰς ὕλης, μᾶλλον αὔξεται, ἐπροσθήκην λαμβάνει τὸ ὑποκαιόμενον ὕλαι· ὅτου καὶ ἡ γλῶσσα Παύλου, ὅσοις αὖ σωνεγένετο, τοῦτος ἑαυτὸν αὐτῶν μαθήσῃ, καὶ Ⓐ πολεμοῦντες αὐτῷ τοῖς ἐκείνου λόγοις ἁλόντες, ἐφ' ἑαυτοῖς ἐλέγχοντο τῷ πνεύματικῷ τούτῳ πυρί, ἐπὶ δὲ αὐτῷ πάλιν ὁ λόγος ἥρετο, καὶ ἐφ' ἑτέρους πρεσήει.

Πραξ. κς. κη.

Β. Τιμ. β. θ.

δέδεμαι· ἀλλ' ὁ λόγος οὐ δέδεται. ἐφυγάδευον αὐτὸν· καὶ ὃ μὲ πρᾶγμα δίωξις ἦν, ὃ δὲ συμβαῖνον, ἐπισολὴ διδασκάλων. καὶ ὅπερ αὖ ἐποίησαν φίλοι καὶ σωτῆρες μαθηταί, τοῦτο ἐποίουν Ⓐ πολέμιοι, ὅθεν ἐώντες ἐν ἐρημίαις θλῖψαι χωρίς, ἀλλὰ πάντα χορεύοντες Ⓐ ἰασῶσι, διὰ ὧν ἐπεβούλευσι, διὰ ὧν ἤλαυνον, ὡς πάντας ἀκούσας τῆς ἐκείνου γλώττης. ἐδόκουν πάλιν αὐτὸν, καὶ μᾶλλον πρόξουσι. ὅθεν μαθηταὶ ἤλασαν, καὶ τοῖς ὅθεν ἔγγιστα διδάσκαλον ἔπεμψαν." Εἰς μέγα ὄνομα δικαίου, καὶ τὸν μείζονα ὠφέλησαν πόλιν. διὰ καὶ ἀλλοιοῦτος Ⓐ Ἰουδαῖος πρὸς τοὺς ἀποστόλων ἔλεγον· Τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώποις τούτοις; διὰ ὧν, φασι, πρωτεύομεν", Ἀφ' τούτων αὔξομεν. πρέδωκεν τῷ δεσμοφύλακι, ἵνα "ἀκριβῶς αὐτὸν κατάσχῃ. ὁ δὲ ἀκριβέστερον ἐδέθη ὑπὸ Παύλου. μὴ δήσωμεν ἔπεμψαν, ἵνα μὴ φύγῃ· ὁ δὲ δεσμώτας κατέλησε· Ἀφ' τῆς θαλάσσης ἔπεμψαν, ἵνα καὶ ἄκοντες πρὸς ἀνάγκην σώσωσι χείμας δυναθῶσι τὴν ὁδόν· ὁ δὲ ναύαρχον ὁ συμβαὼν ἐγένετο διδασκαλίας ὑποθέσεις τοῖς συμπλέουσι· μυρίας ἐπήλυν κλύσεις, ἵνα σέσωσθῇ ὁ κήρυγμα, ὃ γὰρ ἦρετο μᾶλλον. καὶ "ὥσπερ ὅτε τὸ "διαυτὸ ἔλεγον, Ἀποκτείνωμεν αὐτὸν, ἵνα μὴ ἔλθωσιν Ⓐ Ρωμαῖοι, καὶ ἄρωσι καὶ τὸ πολιν ἡμῶν καὶ ὃ ἔθνος, ὁ τοιοῦτον σωθεὶς (ὄφελος γὰρ ἀπέκτειναν αὐτὸν, Ἀφ' τοῦτο ἦσαν Ⓐ Ρωμαῖοι καὶ ὃ ἔθνος αὐτῶν καὶ τὴν πόλιν· καὶ ἄπερ εἰώμιζον εἶ) κωλύματα, ζῶντα ἐγένετο "βουλήματα τὸ κηρύγματος) ὕτω καὶ Παύλου κηρύσσοντος, ἅπερ ἐπήλαυνον ἐκεῖνοι Ⓐ λόγοι ἐκκόπτοντες, ζῶντα αὐτὸν ἤυξησε, καὶ εἰς ὕψος ἐπῆρεν ἀφανῶν. Ἀφ' δὲ ζῶντα πάντα δυσχερεστάτως τῷ δυμηχάνῳ Θεῷ, μακαρίσωμεν Ⓐ Παῦλον, δι' ὃ ζῶντα γέγονεν, δίζωμεν καὶ αὐτοὶ τῆς ὑπερτυχεῖν ἀγαθῶν, χάριτι δὲ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' ὃ καὶ δόξα, ἅμα τῷ πατρὶ δόξα, ἅμα τῷ ἁγίῳ πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΛΟΓΟΣ, ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΗΣ ΠΕΡΙ κοπῆς, Σαῦλος ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου, πρώτων προσδοκώντων εἰς τὴν ἑβδόμην τοῦ θ' τῶν προσέρχεσθαι τὴν ὁμιλίαν λεχθήσεσθαι, ὅπ ἀνάστασις ὑποδείξις ἡ Παύλου κλῆσις.

Ρα ζῶντα φορητά; ἆρα ζῶντα ἀνεκτά; καὶ θ' ἑκάστην ἡμέραν ἡμῖν ἡ σωτηρία πρὸς ὃ ἔλαθον συζέλεται· ἢ μεσὴ μὲ ἡ πόλις αἰ θεάτρων, κενὴ δὲ ἡ ἐκκλησία αἰ θεάτρων· μεσὴ μὲ ἡ ἀγορά, καὶ θέατρα, ἢ παίπατος· ἔρημος δὲ ὁ τοῦ Θεοῦ οἶκος· μᾶλλον δὲ, Εἰ χρὴ ζῆλος εἰπεῖν, ἔρημος μὲ ἡ πόλις αἰ θεάτρων, μεσὴ δὲ ἡ ἐκκλησία αἰ θεάτρων. αἰ θεάτρας γὰρ οὐ ὅθεν ὅπὶ τῆς ἀγορᾶς δὲ καλεῖν, ἀλλὰ ὅθεν ὅπὶ τῆς ἐκκλησίας ὑμᾶς· ὅθεν ἐκείνοις ὅθεν ῥαδιουργῶσι, ἀλλ' ὑμᾶς ὅθεν σπουδάζοντας· ὅθεν

οὐκ ἐκείνοις τοῦ πρὸς τὰ βιωτικὰ κεχηνόσι, ἀλλ' ὑμᾶς τοῦ τὰ πνευματικὰ τῶν βιωτικῶν προτιμῶντας. οὐ γὰρ, εἰ τὸ σῶμα ἀνιᾶσθαι βούλεται, διὰ τοῦτο ἀνιᾶσθαι δεῖ τὴν ψυχήν· ἀλλ' εἴ τις ψυχὴν ἀνιᾶσθαι βούλεται, οὗτος ἀνιᾶσθαι δεῖ. ψυχῆς δὲ ἀνιᾶσθαι οὐδὲν οὕτω τιμώριον, ὡς τὸ θεῖον ἐραν λογίων· ὥσπερ οὖν τοῦτο κτιλωσάμενος τὸ ἀλόγου ψυχῆς δίγμα καὶ σκῆμα, ὡς τὸ θεῖον ἐκφοβεῖ λογίων. βούλει μαθεῖν, ὅτι τὸ θείας ἀκροάσεως ἐκφορωτικὸν, καὶ τὸ εἰ ἀνιᾶσθαι δεῖ τῆς ἐκφορίας ταύτης ἀπώλεσαι, καὶ τῆς βυβλικῆς αὐτῆς ἐξέπεσαι; οὐκ ἐμοὶ ὑμῖν ἐρῶ λόγοι, ἀλλὰ τοῦ φιλοκαλοῦντος ἐρῶ ῥῆσιν, ἵνα ἐμοὶ γνώμην κυρώσωσιν, ἵν' ἴδητε ὅτι τὸ λόγων οὐκ ἐρῶντες πνευματικῶν, οὐδὲ ἀνιᾶσθαι δεῖ δικαίως· ἵνα ἴδητε ὅτι ἔρημος ἡμῖν ἐστιν ἡ πόλις διὰ τοῦτο ἀνιᾶσθαι. ἐλέγομεν μεγαλοφωνότατος Ἡσαΐας, ὁ τῶν προφητῶν ἐξοχώτατος, ὁ τοσαῦτα φιλοσοφήσας ἰδίᾳ κατ' ἀξίωσιν ἐπὶ τῶν ἐσχάτων, ὁ τὰ μυστικὰ μέλη συνθείς, οὗτος ἐν τῇ πόλει τῶν Ἰουδαίων τῇ μισοπόλει βοᾷ λέγων, ὅτι ἔρημος ἐστιν ἡ πόλις αὐτῶν, καὶ ἐκκέκαυται τὰ ἅγια αὐτῶν, καὶ ἐβεβήλωται τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐπιστρέφων πρὸς αὐτόν. ἐρημία ἐστὶν ἡ πόλις, ἐρημία ἐστὶν ἡ πόλις

τοιοῦτος σωτηρίας, ἐ ἐπθυμαγαγεῖν αὐδεὶς πρὸς ἡμᾶς, καὶ αἰγδλακωσι, καὶν αἰπτίνωσι, καὶν κακῶδοσι, καὶν ὀδύρων). παιδικῆς ἡ φιλονεικία αὕτη ἡ ῥαδυμία δῆλοίας ὄδτν. ἀλλ' ὑμᾶς δῆρθώσατε τ ἀπλέεσθαι ἐπὶ δῆκαιωθῆναι αὐτῶν ψυχῶν. ὑμέτερον ὄδτι πᾶσαν γνῶσιν ἀνδεσπότους αὐδεὶς. ὥσπερ γὰρ τοὺ ἀνδεπίνλω ἀποτρεφόμενον ἔφθιν, ἀχθῆναι ἡ ἐ βοτθῆσαι μῆ τῶν ἀρεμμάτων βοσκόμενον, ὄδκ ἀν εἴποιμεν αἰνδεσπότον εἶναι· οὕτω δὲ τ τῶν ἀληθῶν ἡ πρεσβύτερον αἰνδεσπίνη ψυχὴ μισουμένα ἔφθιν, τῶν ἀπὸ τῶν θείων λογίων, ἐ ἡ βιωτικοῖς συλλόγοις ἐ στωεδρίοις ἀεὶ αἰχρότητος γέμουσι καθήμενον, ἡ τοῦχόμα βοσκόμενον ῥήματα, ὄδκ ἀν εἴποιμεν αἰνδεσπότον εἶναι). αἰνδεσπος γὰρ καὶ ἡμᾶς, ὄδκ εἴ τις αἰρτον πρόφοιτο μόνον, ἀλλ' εἴ τις πρότης ἔφθης ἐκείνης θείων λογίων μετέχοι καὶ πθυμητικῶν. ἐ ὅτι τῦτο αἰνδεσπος, ἄκυρον τῦ Χριστοῦ λέγοντος· Οὐκ ἐπ' αἰρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνδεσπος, ἀλλ' ἐ πθυτὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ τόματος Θεοῦ. ὥστε διπλῆν τῆς ζωῆς ἡμῖν ἡ ἔφθη, ἡ μὲ ἐλαττῶν, ἡ ἐ βελτίων· ἡ δὴ μάλιστα ζωῦτης αἰτιοῦσθαι, ὥστε ἡ τῶν ψυχῶν δῆμελέφειν, ἡ μὰ θεωρᾶν αὐτῶν λιμῶ τηκομένων. ὑμέτερον οὖν ἀν εἴη ποιῆσαι τὴν πόλιν ἡμῖν μᾶλλον ἀνδεσπον. ὄδτι δῶν ἔρημός ὄδτι ἀνδεσπος ἡ μεγάλη αὕτη ἡ πολυάνδεσπος, δίκαιοι σἱ αἰ εἴπτε τῦτον τῇ πατρίδι τὸν ἔρημον εἰσιέναι κἀν, ἡ ἐδὲ ἀδελφοὶ ὄδτι ἀσπάσασθαι" δῆλ ἀν τὰ ἐντεῦθεν πρὸς ἐκείνους διακρίσειν). ἡ γὰρ πραπίζης ὅτι πλοῦτον ἀπολεῖται, οὐχ ὅταν ἐπαγωγῶν τὸν πραπέζων μόνον, ἀλλὰ ἐ ὅταν τῶν δὲ αὐτῆς ἐδεσμάτων τοῖς ἀπολειφθεῖσιν ἔχωλὸν πι διδοῖς. τῦτο ἡ ὑμᾶς ποιήσατε νῦν, ἡ δυοῖν θάτερον ἐ ἀπθῶτας, ἡ πείσαντα αὐδεὶς πρὸς ἡμᾶς ἐπσπελεῖν, ἡ μὴ πείσοντες ὅτι τῆς αὐτῆς φιλονεικίας δῆλ τῆς ὑμετέρας πραφίσεως) γλωττῆς. μᾶλλον δ' ἐπσπεύσεσι πθῶτος. οὐ γὰρ αἱρήσονται τὸ χθίζειν πρέφεσθαι μέρει, πρὸν μετ' δὐσίας τῆς πατρικῆς ζωῦτης ἀπολαῦειν πραπέζης. ἀλλ' ὅτι μὴν τῦτο ποιῆτε, ἡ πεπτοίηκατε, ἡ ποιήσετε, πάνυ θαῤῥῶ ἡ πῆς ὄδω. ἡ γὰρ αὐδεὶς στωεχῶς ζωῦτα δῆκαιοῖ οὐ διέλιπτον· ἡ ὑμεῖς δ' πεπληρωμένοι ἐξ πάσης γνώσεως, δυνάμενοι ἡ ἀλλήλους νουθετῆν. ὥστε δὲ λοιπὸν τὴν ἡμετέραν ὑμῖν δῆκαίαν πραπέζαν τὴν θύτελῆ ζωῦτην ἡ ζωοχλοῦ, ἡ πτίσας μὲ πολλῆς εἰμῶσαι, ἔχυσαι δ' ὅλον αἰρίστη, ὑμῖν τῆς ἀκροωμένων τὴν ὀπτυμίαν. πραπέζαν γὰρ οὐδ' ἐν ὄδκ ἐδεσμάτων πολυτέλεια ποιῆ μόνον, ἀλλὰ ἡ τῆς κεκλημένων ποιῆ ὄρεξις. οὕτω ἡ λαμπρὰ πραπέζα δύτελὴς φανῆται, ὅταν μὴ μῆ τὸ πεινῶν προσδάλωσιν ἡ πρόσωπα· ὕτω ἡ δύτελὴς πολυτελὴς δείκνυ), ὅταν πεινῶντας λαβὸν τὸν δαιτυμόνας· ὅπερ οὖν ἕτερος τις στωειδῶν, ὕλη οὐ τῇ φύσει τῆς ἐδεσμάτων, ἀλλὰ τῇ ἀχθέσει ἐστωμένων ἡ πολυτέλεια κρίνε) τῆς πραπέζης, οὕτω πως φησί· Ψυχὴ τὸ πλησμονὴ οὐσα, κηλεῖς ἐμπαίζει, ψυχῇ ἡ σὸ δεῖ ἡ τὰ πικρὰ γλυκέα φαίνε). οὐ τῆς φύσεως τῶν προκειμένων μεταβαλλομένης, ἀλλὰ τῆς δῆθέσεως τῶν ἐστωμένων κλεπτούσης τὸν ἄνθρωπον. Εἰ ἡ τὰ πικρὰ γλυκέα φαίνε) δῆλ τὴν ὀπτυμίαν τῶν κεκλημένων, πολλῷ μᾶλλον τὰ δύτελῆ πολυτελῆ φαίνε). δῆλ δὴ ἐ ἡμεῖς ἑκάτη συζῶντες πνίαι, ἐδὲ φιλοτιμίαν τῶν ἑταίρων μιμούμενα, καθ' ἑκάστην στοιχεῖον πρὸς τὴν ἡμετέραν καλοῦντας ὑμᾶς πραπέζαν. ποιοῦμεν ἡ τῦτο, ἡ τῇ τῆς οἰκείας δυνατείας πεποιθότες, ἀλλὰ τῇ τῆς ὑμετέρας ἀκροάσεως θαῤῥοῦντες. τῆς μὲ οὖν ὀπτυχαφῆς ὑμεῖς δ χρέος ἀπῆν καταδεδλήκαμεν, τῆς ὀπτυχαφῆς φημὶ τ προσέχειν τῶν ἀποστόλων. ἀκόλυθον ἡ λοιπὸν καὶ τῆς ἀρχῆς ἀφασθαι τῦ βιδλίου, ἡ εἴπῳ τί ποτέ ὄδτι· Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην πρὸ πάντων, ὦ Θεόφιλε, ὃν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν. ἀλλὰ Παῦλος μὲν ἀφίνοι" με χρὴ σαλῦ τῇ πάλει ζωῦτη τ ἀκολυθίας, πρὸς ἑ κωτὸν ἡ τὰ οἰκεῖα κατορθώματα τ ἡμετέραν γλῶτταν καλῶν. ὀπτυμῶ δὲ αὐτ ἰδίαν εἰς Δάμασκον εἰσαγόμενον, δεδεμένον ὄδκ ὁπὸ λύσεσι σιδηραῖς, ἀλλὰ φωνῇ δεσποτικῇ. ὀπτυμῶ ἰδίαν ἀλιδυθοῦσαν Ⓜ ἰχθὺν τῦτον Ⓜ μέγαν, Ⓜ ἅπασαν αἰαθερούσιον τὴν θάλασσαν,

Ματθ. δ. δ.

Παροιμ. κδ. ς.

Πρξ. α. α.

χ. ἡμῶν

ἰσ. διὰ τὸ ὁ. σ. ἰ διαμ. μόσθαι

Ⓜ

Ⓜ μυεῖα κύματα τῆς σκληρότητος ἐπεγείροντα· ὑπομονῆς ἰδίων ἄθλων ἀλιθιότητα, οὐκ ἀγκίστρῳ, ἀλλὰ λόγῳ διατονικῷ. καθάπερ γάρ τις ἀλιεὺς ὑπὸ πέτρας ὑψηλῆς καθήμενος, Ⓜ κάλαμον μετεωρίζει, ἀφ' ὑψηλοῦ δὲ ἄγκιστρον ἀφίησιν εἰς δ πέλαγος· οὕτω δὴ κ ὁ διατονικὸς ὁ μέτρος, ὁ τῶν ἀλείων διείξας τὸν πυθμενικόν, καθάπερ ἐφ' ὑψηλῆς πέτρας τὴν οὐσιωδῆ κ θήμονος, ὡσπερ ἄγκιστρον τῷ φωνῷ τῶν τῷ ἀφεὶς αἰώνων. καὶ εἶπων, Σαῦλε, Σαῦλε, τί μα διώκεις; οὕτως ἠλίβατε τ ἰχθὺν τοῦτον Ⓜ μέγαν. κ οὐ ὅτι τ ἰχθύος γάρ ἐστιν, οὐ ἠλίβατε Πέτρος κ ὁ πρόσχαμα ὁ διατονικόν, ποιοῦτον τι δὲ ὅτι τοῦτο στενόν. κ γὰρ κ οὗτ ὁ ἰχθὺς εὑρέθη κατὰ τὴν ἐκ ὦ τόματι, κατέπεσε εἰδὼ, κίδηλον δέ. εἶχε μὲν γὰρ ζῶλον, οὐ κατ' ὀπτασίαν δέ. ἀλλ' τοῦτο τῶν ὀπτασίαν αὐτῷ χαριζόμενος ὁ Θεός, δόκιμον ἐποίησε ὃ νόμισμα. καὶ ὅπερ ὅτι τῆς ἀλιβατουμένων ἰχθύων γένεσις, τοῦτο κ ὅτι τοῦτο γάρ ἐστι. καθάπερ γὰρ οἱ καθ' ἡμᾶς τὰ πελάγη εὐθὺς ἀνάκλωσιν ἔχοντα ἐπιτυφλοῦσιν, οὕτω κ οὗτ ὁ δεξάμενος εὐθὺς ὁ ἄγκιστρον, ἐ αἰσθητὸς εὐθὺς ἐπιτυφλώθη· ἀλλ' ἐκείνη ἡ τύφλωσις πᾶσαν οἰκουμβρίαν ἀναβλέψαι ἐποίησε. ζῶν δὲ ἔπρεπε τὰ ἰδίᾳ ὑπομονῇ. κ γὰρ εἰ πόλεμος ἡμῖν ἐθνικὸς βαρβαρικὸς, ἀ ὅτι τῆς πρὸς πάξεως Ⓜ πολέμιοι μυεῖα πρόφαση ἡμῖν ἐπεγείρουσι· εἶπα ὁ στρατηγὸς τῶν βαρβάρων, ὁ μυεῖα ἐπεσάγων μηχανήματα, ἀ πέμπει συγγενῶν τὰ ἡμέτερα, καὶ πλοῦ γουρίου ἀ θεσπίζει "πλησθῆ, καὶ τὴν πόλιν αὐτὴν ἀπέλασι καπασκάψῃ, καὶ ἀναδήσασι πυεῖ, ἐ ἀγελαίαν ἡμῖν ἐπιθυμητὴν ὁλμοις, ἐξαίφνης ἐπὸ τῶ βασιλέως τῶ ἡμετέρου διδοὺς αἰχμαλώτους εἰς τὴ πόλιν ἦγετο, "πέμπτης δὲ μὴ γινομένης ἀ παιδίων ἐπὶ τῶν τειχέων ἐκείνων "ἐξεπιδήσαιμι· ἐπεὶ οὖν ἀ τῶν πολέμων στενότητι, Ἰουδαίων γουρουμένων ἀπέμπτα ἐ θεσπιζόντων, ἀ πολλὰ τῆ τῆς ἐκκλησίας ἀσφαλείᾳ προσαγόντων μηχανήματα, ὃ ἀ κεφάλαιον τῶν πολεμίων ἦν ὁ Παῦλος, ὁ πέμπτων μείζονα ἀ ποιεῖ ἀ λέγων, ὁ πέμπτα γουρῶν ἀ παρεῖπεν, ἵνδυσι ἀ αὖθις ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ βασιλεύς· ὁ μέτρος, ἔδησε ἀ αἰχμαλώτου εἰσῆγαι τοῦτον Ⓜ πέμπτα ἀναστέποντα, οὐκ ἀξιόλογα ἀπέμπτης ὅτι τῶν θεῶν εἰδώλων αὖθις ἀ αἰχμαλώτων ἀγάλματα; ἀ γὰρ Ⓜ ἄγγελοι τότε οὐκ τῶν ὑφαινομένων ὁρῶντες αὐτοὺς διδεδεμένους ἀ εἰσαγόμενον, ἐσκίρτων· εὐκ ὅλῃ διδεδεμένοι ἐδόθη μόνοι, ἀλλ' ὅλῃ ἐνενόουν ὅσους ἀνθρώπους ἀπὸ τῶν δεσμῶν λύειν ἔμελλον· οὐκ ὅλῃ χλευασμοῦ ἐγένοντο, ἀλλ' ὅλῃ ἐλεεῖσθαι, ὅσους αἰχμαλώτους ἔμελλον ἀπὸ τῆς γῆς εἰς Ⓜ ὑφαίνοντας χλευασμοῦ ἐκφέρειν. ἀφ' τοῦ ἔγαιεν, οὐκ ὅλῃ πεπτηρωμένον εἶδον, ἀλλ' ὅλῃ ἐνενόουν ὅσους ἔμελλον ἀπὸ σκότους ἐξαγαγεῖν. Πορφύριος γάρ, φησιν, εἰς τὰ ἄδην, ἐ ἀπαλλάξας αὐτὸν ἀπὸ σκότους, μεταστήσεις αὐτὸν εἰς τὴν βασιλείαν τῆς ἀγάπης Χριστοῦ. ἀφ' ταῦτα ὁ προοίμιον ἀφεὶς, εἰς δ μέσον ἄλλεσθαι σπεύδω. Παῦλος γὰρ ὁ ὁ Παῦλος πόθος ἰσάγκαστον ἡμᾶς ποιῆσαι τοῦτο δ πήδημα. Παῦλος ὁ ὁ Παῦλος πόθος. συνίστωμι, μᾶλλον δ μὴ συνίστωμι, ἀλλὰ ὁ ζηλώσατε Ⓜ ἔρωτα τοῦτον, ὁ μὲ γὰρ ἄτοπον ἐρῶν ἔρωτα, ἐ ἐκπόνος συγγνώμων αἰτεῖ· ὁ ὃ τοιοῦτον ἐρᾶν, κἀλλωπιζέσθω τῷ πόθῳ, ὁ πολλοὺς ποιήσας κοινωνοὺς τῆς ὑπομονῆς, ὁ στεφανίας αὐτὸν κατασκευάζοντος μελέτης. εἰ μὴ γὰρ ὁδῷ βαδίζοντα ὁ πᾶξιν προσαίνοντα, ὁ ζῶ τρόπον αἰτεῖν, ὁ πρὸς ζῶ μέσον φθάσαι, οὐκ ἂν τῶν ἀρχῶν ἀφέντες, ἀθρόως ὅτι δ μέσον ἦλθομεν· ὅλῃ ὃ τ πατέρων ὀνόμασι καλεύει μ τ πιστικῶν ἀποτίθεσθαι δ βιβλίον, ὁ τῷ πλατυσμῷ τῆς ὁρτῆς ταύτης συγκαταλύεται ὁ τ τῆς βιβλίᾳ ἀναγνώσεις. ἐφοβήθημεν μήποτε πρὸ τὰ προοίμια ἀφορμὴν ὑμῖν ὁ σχετλιασόντων, προσεκδράμῃ τῶν ἀμετέρων ἀφιξιν τῆς ἰσοτιμίας ἀ ἀκλυδίαν. σχῆ τοῦτο ἔδραμον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς διηγήματος, ὁ καθάπερ κεφαλῆς ὄπισθεν κεκτῆσθαι δ προοίμιον τῆς ἰσοτιμίας, καλεύσας μᾶλλον ἐ φιλῶμεν ὑμᾶς ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ὁδοῦ. τῆς γὰρ τοῦ διηγήματος κεφαλῆς ἀφαιρεθεὶς, θαρρῶν λοιπὸν ἅπασιν ἐπιβαλεῖν τοῖς λοιποῖς, καὶ ἡ ὁρτὴ πρόδηλη. ἐσθίεις γὰρ ἡμῖν

χιλιαπλῶς

χιλιαπλῶς

ἀγωνιᾷν ἐγκελεύει, ὡσπερεὶ τὴν ἀληθινὴν ἀνάγκην τῆς τῶν ἐχθρῶν ἐγκλημάτων ἀπαλλαττόμενος ἡμᾶς. Διὰ τοῦτο δὲ τὴν προοιμίαν ὅλην ὁ μέσος ἐθέρισεν. ὅτι γὰρ οὐκ εἰς ὀλίγα βασίζοντα περὶ Παύλου ἐλάλει, ἀλλὰ πανταχοῦ ἐξέδραμε καὶ τῶν ἡμετέρων γλαφύρων ὁ βιβλίον, ἡ ἐξ ἀνάγκης ἡμᾶς ἀπεκλεισεν ἂν, ἐξ αὐτοῦ τοῦ προοιμίου πολλὴν φανερὰν, καὶ ἡ ἡδονὴ γέγονε τῶν ἀκόντων. εἰ γὰρ ἐπιτρέψαιμεν ὑμῖν ἀκαιρολογοῦντες ἡ ἐξηντλημένοις, ὁ ἥκιστα τῆς ἑορτῆς ἀπολαύσαιμεν, εἰ ἡ πρὸς ὃ πλάττουσι κἀκεῖ τοῦ βιβλίου ἀπὸ τοῦ προοιμίου ἀρξάμενοι, τὸ λοιπὸν ἀφῶμεν ἐπιχειρήσασθαι, πόσου ἂν δικαιώσαιμεν χρόνου, ὥστε φθάσαι εἰς τὰ κατὰ Παῦλον διηγήματα; μᾶλλον οὖν δὲ αὐτοῦ τοῦ προοιμίου ἄκουε ὑμῖν τοῦτο ποιοῦντος πειρώμενος. Τὸν δὲ προοίμιον λόγον ἐποποιοῦμεν τοῦτ' ἐπαινῶν, ὦ Θεόφιλε. πόσα τοίνυν ἐστὶ θαυμάσαι ἐν τῷ ζητήματος προοίμιον, ποῖος ἔσχεν ἀναμιμνήσκει αὐτὸν τοῦ προοιμίου βιβλίου· ποῖος ἔσχεν λόγον κωλεῖ, ἡ αὖ διαγέλασιν κατέσχε Παῦλος διαγέλασιν αὐτὸ κελεῦ, ὑπωσοῦ λέγων, Οὐδὲ ἕνα μοι ὧν διαγέλασιν ἔχει πάντων τῶν ἐκκλησιῶν, τοῦτ' ἔστι Λυκάβ λέγει· πότον, ποῖος ἔσχεν φησι, Περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς. Εἰ γὰρ Ἰωάννης, ὁ ἀγαπητὸς τοῦ Κυρίου, ὁ τοσοῦτος ἐπὶ τοῖς ἀποῤῥήτοις, ὁ ἐπὶ τῷ στήθει ἐκείνῳ τοῦ ἄρτου κατακλιθεὶς καὶ πεφυσιωμένος, ἐξ ὧν οὐκ ἔτολμησεν εἰπεῖν, ἀλλὰ παρῆκεν ἡμῖν ἀσφαλείᾳ, ὡς ἐνῆν, ὅτι ἐξ ἀρχῆς ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν· καὶ θεὸς ἦν ὁ λόγος· οὗτος ἐν ἀρχῇ ἦν πρὸς τὸν θεόν· καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν· καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ πατρός· καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν· καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος· ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· θεὸν οὐδεὶς ἑώρακε πώποτε· μονογενὴς θεὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο· ἐκεῖνος ἐν ἀρχῇ

ὃ ὡδὶ τῷ στεφάνου πάλιν κρατήσωσιν, οὐκ ἀποστεροῦμαι τὴν ἐγκωμίων τὴν ὅτι τῇ νίκῃ ἀλλὰ πρὸ τέτρωμα. ὥστε ᾗ ὅτι Παύλᾳ πεποίηκεν. ὃ γὰρ ᾗ οὗτος ᾗ μυεῖα ταναύπλια ἐστὶν ἐμένει, ἀλλ' ὅτε εἰς Ⓜ λιμένα κατῆρεν ἔμεινε, πεπληρωμένου ἐπήγαγε τὴν φορτίων τὴν ὁλκάδα. ᾗ ὥσπερ ὁ Ἰούδας οὗτος" ὠφέλησε πρὸς τέτρωμαθητὴς ὤν, εἶτα προδότης γέγονεν· ὥστε ᾗ οὗτος οὗτος" πρεβλήθη πρὸς τέτρωμαθητὴς ὤν, μὴ ὃ ζῶν τὰ γέγονεν διώκτης ὤν, ἀπελεγμός. ἐγκώμια Παύλου ζῶν τὰ ἐστιν, οὐκ ὅτι κατέσκαψε τὴν συκῆν ταύτην, ἀλλ' αὐτὸς αὐτὴν πάλιν φυτεύσας· οὐκ ὅτι ἐπόρθησε Ⓜ λύκον, ἀλλ' ὅτι προβήσας Ⓜ λύκον, αὐτὸς αὐτὸν πάλιν ἠύξησεν· οὐκ ὅτι ἐπολέμησε τοῦ ἀποστόλου, οὐκ ὅτι διεπάρεξε τὴν ἀτέλειαν, ἀλλ' ὅτι ἀγαπᾷ ἐξ ἁπάντων, ὑστέρου αὖθις αὐτὴν στεφανοῦσαν. τί τοίνυν ἐδεήθη ἀξίστερον ἡμῶν ἀν'; ὁ λύκος ἐλθὼν ποιμένι, ὁ δὲ αἷμα τὴν προβάτων σκηνῶν, οὐ διέλιπε δὲ αἷμα ἑαυτῷ σκηνὴν τὴν τῶν προβάτων σωτηρίας. βούλει μαθεῖν πῶς δὲ αἷμα τῶν προβάτων ἀξέπιπτε; πῶς ἡμαγμένη ἐν αὐτῷ ἡ γλῶσσα; Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τὸν μαθητὰς τοῦ Κυρίου. ἀλλ' οὗτος ὁ ἀσφάλης ᾗ φόνου ἐμπνέων, ᾗ ὃ αἷμα τῶν ἁγίων σκηνέων, ἀκουσον πῶς ὃ αἷμα ὃ ἑαυτῷ ἀξέχεεν τὴν τῶν ἁγίων. Εἰ κῦ α. Κορ. ιε. λε. λα.

ἀνθρώπου, φησὶν, ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ· καὶ πάλιν, Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω· καὶ πάλιν, Ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς. ὃ τοῦτο ἔλεγεν ὁ πρὸν ὅτι ἀξεχεῖτο ὃ αἷμα Στεφάνου, ᾗ ἐν συνευδοκῶν τῇ αἱρέσει αὐτοῦ. ὁρᾷς πῶς ὁ λύκος ποιμὴν ἐγένετο; ἆρ' οὐκ αἰσχύνεσθε περὶ τέτρωμα ἀκούοντες, ὅτι διώκτης ἐν ᾗ βλάσφημος ᾗ ὑβριστής; ἐνθύτε πῶς μᾶλλον αὐτὸ ἐποίησε ὃ ἐγκώμιον ἡ προτέρα κατηγορία; οὐκ ἔλεγον ὑμῖν ὅτι τῇ προτέρᾳ στωμύλῃ ὅτι τῶν προβάτων σημείων ὃ μὴ Ⓜ φανερὸν μᾶλλον ἐγένετο; ἀκ ἐδήλωσεν ὑμῖν ᾗ ἀπὸ τῶν θυσίας τῶν μαθητῶν, καὶ πῶς περὶ τέτρωμα μᾶλλον ὁ Χριστὸς ὄντως ἦν ἀπὸ τῶν νεκρῶν, ὑστέρου ᾗ αἱ σκιαὶ τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν ἐποίουν; πῶς τότε μᾶλλον αὗται καλαὶ ἐφαίνοντο ἀπὸ μακρόθεν, ὑστέρου ᾗ ὃ δοῦλος αὐτοῦ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ χαριζόμενοι μᾶλλον ἐποίησαν; οὐκ εἶπον ὑμῖν ὡδὶ τὴν ἐξοδον, πῶς δίεισιν αὐτοῦ ὃ σωμάδος; πῶς σκοπεῖται τῆς οἰκουμένης ἀπάσης; πῶς μείζονα ᾗ σημεῖα μὴ Ⓜ φανερὰ ἐν τῶν τοῦ φανεροῦ; ἀδελφὸς ἐκείνου ᾗ ὁ σημεῖον εἰστελθὼν λόγος. τί γὰρ ἔ κῦ Παῦλον μείζονα σημείου ἠκούσατε αὐ'; ζῶντα μὲ γὰρ αὖθις ᾗ ὁ Πέτρος κρίνεται, ἀποθανόντα ᾗ ὁ Παῦλος ὡμολόγησε. τὸ ᾗ νεκρὸς ἐγείρας ἀπὸ τὴν σκιὰν μείζονα σημεῖον ἐν, ὃ τὸν γνώμιμον Παύλου ὅλα πάσαν ἀθανασίαν ᾗ ἐλπίν. ἐκεῖ μὲ γὰρ ἡ φύσις εἴπετο, ὃ δὲ οὐκ ἀντέλεγε ὃ ὅτι πάντων τί ἐστὶν ζῶντα ᾗ προαίρεσις ἐν, τὸ πιστεύειν. ᾗ τὸ μὴ πιστεύειν κυρία· ὅθεν πολλὴ ἡ δύναμις τὸ πίστεντος δίκυται. τὸ γὰρ φύσιν ἀπορθοῦσαν ὃ προαίρεσιν μετεβάλλειν πολλῷ μείζονα ἐν· μᾶλλον ἀρα τὴν ἄλλων ἀπάντων σημεῖον ἐγένετο ὃ Παῦλον προσελθεῖν ὃ Χριστῷ μὴ Ⓜ φανερὸν ᾗ Ⓜ ζάφον. ᾗ γὰρ ἀπὸ τέτρο ἀφῆκεν αὖθις ὁ Χριστὸς πᾶσαι τὴν ἐξορμὴν ὅτι διδάξασθαι, ᾗ τότε σκάλεσεν, ἵνα δι' ὑποστάσεως ποιήσῃ τῆς αἰσχύσεως τὴν ἀποδείξιν, καὶ τὴν διδασκαλίας λόγον. Πίστις μὲν γὰρ ὡδὶ αὐτὸ λέγων ἴσως ὑπεστάθετο· ἔδει γὰρ ὡς τὴν ἀναισχύντων ἐπτῆν ἀ. Εἶπον ᾗ τὴν αἰσχυντῶν, ὅτι κακὴ φάμεσε ἡ ἀποδειξις ἐν. ᾗ γὰρ ᾗ σκῆνος αὖθις κρίνεται ποτέρου, ᾗ κρίνεται μὲν ὄρκου, ἀλλ' ὅμως Ⓜ αὖθις τὸν ὁμολογῶν ὑστέρου ᾗ τὴν ψυχὴν ἐπέδωκε τὴν ἑαυτῷ. Εἰ ᾗ μὴ αὐτὸς, οὐκ ἂν ὁ ζῶντα ἀρνησάμενος, ὥστε μὴ ἀρνήσασθαι τελευτήσαντα μυεῖος ἀν' ἀκατάτου ταναύπλιος. δὲ ὅτι Πέτρου φάμεσε ἡ ἀποδειξις τῆς αἰσχύσεως ἐν. πλὴν ἀλλ" σκεῦος μὲν Εἶχον Ⓐ ἀναισχυντοι λέγει, ὅτι ὅτῳ μαθητὰς αὐτὸ ἐν, ὅτῳ πεπίζης σκοπώτησεν αὐτῷ, ᾗ τελευτήσεν αὐτῷ συνεῖδεν, ὅτῳ διδασκαλίας ἀπλήκυσεν, ὅτῳ σκολακεύθη ταναύπλια αὐτὸ ἀπατηθείς, δὲ τὸ κηρύττει αὐτὸ τὴν ἀναίσχυντον. ὅτε μὴ Παῦλον ἴδης οὐκ εἰδότα αὖθις, Ⓜ οὐκ ἀκούσαντα αὐτὸ, Ⓜ ᾗ μετασχόντα τῆς διδασκαλίας, Ⓜ καὶ μὴ Ⓜ φανερὸν αὐτῷ πολεμοῦντα

λεμοιῶ(α, ⓐ ἀποτιμώμενα τῷ Θεῷ εἰς αὔξησιν πίστεως, ⓑ πάντα συγχόπτα καὶ παράτυπτα, τύχοι ἁλιφίπης μεταβεβλημένον, καὶ τοῖς ὑπὲρ τοῦ κηρύγματος κεκμαῖτοις ἄπτυστα πρεσβεύοντα τῷ τοῦ Χριστοῦ φίλους, ποῖόν ἕξεις λοιπόν, ἀπέ μοι, φύλαγμα πίστεως φέρουσιν, ἀπιστῶν παῖ τῆς ἀναστάσεως λόγῳ; Εἰ γὰρ μὴ αὐτὸν ὁ Χριστὸς, πῆς τ' οὕτως ὠμὸν ⓒ ἀπαθῆ δεσπότην, τίς ⓓ ἐκπεπολεμημένον ⓔ ἀγελωμένοι ἐπιπαύσατο αὖ, ⓕ ὡς ἐαυτὸν ἐπηγάγετο; Εἰπὲ γάρ μοι, ὦ Ἰουδαῖε, τίς Παῦλον ἔσωσε πρεσβεῦσαι τῷ Χριστῷ; Πέτρος; ἀλλ' Ἰάκωβος; ἀλλ' Ἰωάννης; ἀλλ' οὗτοι πάντες αὐτὸν ἐδιδάσκεσθαι ⓖ ἔφριττον, ⓗ οὐχὶ πρὸ τούτου μόνου, ἀλλὰ καὶ ὅτε τῶν φίλων ἐδίωκεν. ὅτε Βαρνάβας ὑπαγόμενος αὐτῷ τῆς χλεύης ἐπατήχθη εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐπὶ ἐφοβοῦντο καλῶς αὐτόν. καὶ ὁ μὲν πόλεμος ἐλέλυτο, ὁ δὲ φόβος ἐπέμενε τοῖς ἀποστόλοις. ⓘ οἷον καταλαλήσατε αὐτῶν ἐπὶ φοβουμένοις, ἐμφρόνως ὅτα καὶ πολέμιον ἐπόλμων πῆσαι; πρεσβεῦσαι γὰρ ὤλως, ἢ σιωπᾶν, ἢ ἀξιοῦσθαι τόμα, φωνῶσαι δ' ὅλως οὐκ ἐμέλλον; οὐκ ἔστ' ταῦτα, οὐκ ἔστιν. οὐκ ἰῶ δὴ, δέσποτα παυσῶν ὁ χαίρομαι, ἀλλὰ θείας χάριτος. Εἰ ποῖον νεκρὸς ἰῶ, ὡς φατὶ, ὁ Χριστὸς, ἢ ἐλθόντας ⓙ μαθητὰς αὐτῷ ἐκλελοιπέναι αὐτὸν, πῶς μείζονα τὰ σημεῖα μᾶλλον τῶν φανερῶν ἐδίδου; πῶς πλείονι ἢ ἀποδιξις τῆς δυνάμεως; ἢ γὰρ μόνον μετῆκεν τὸν πολέμιον, καὶ ἐχθρὸν τῆς μάχης ὑμῶν (καίτοι εἰ ἢ τῶν μόνον ἐποίησε, μείζονος δυνάμεως ἰῶ ὃ τὸν ἐχθρὸν ἢ πολέμιον λαβεῖν αἰχμάλωτον) νῦν δ' οὐχὶ τοῦτο μόνον εἰργάσατο, ἀλλὰ καὶ τούτῳ πολλῷ μείζον. ἢ γὰρ μόνον μετῆκεν, ἀλλ' ὅπως οἰκεῖος ἐποίησεν, οὕτως ἐπαύσατο πρὸς τὸν θυμὸν τοῦ ἑαυτῷ, ὡς καὶ αὐτῷ πάντα τῆς ἐκκλησίας τὰ πρόσημα ἐγχρῶσαι. Σκεῦος γάρ, φησιν, ἐκλογῆς μοί ἐστιν οὗτος, τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν ἢ βασιλέων, ⓚ πλείονα τῶν ἀποστόλων πᾶσαι καμεῖν ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας τῆς πρώτης ὑπ' αὐτῷ πολεμουμένης. βούλει μαθεῖν πῶς αὐτὸν μετῆκεν; πῶς αὐτὸν ἡμείωσε τοῦτο; πῶς αὐτῷ ἀπεπαύσατο; πῶς οἷς τὸν πρώτους τῶν φίλων κατέλεξεν; ὁρᾷς τῶν ἀνθρώπων ὅσαῦτα ἐδιάρρησεν εἰπεῖν ἀποῤῥητα, ὅσα τῷ Παύλῳ. ἢ

Ἐξοδ. θ. ιι. Ρ. Κορ. ιε. δ. σοφίᾳ τοῦτο δῆλον; Ἠκουσε ἀῤῥητα ῥήματα, φησιν, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. Εἶδες ὁ ἐχθρὸς ὁ πολέμιος πόσην εὔνοιαν ἐπεδείξατο; Δι' ἢ τοῦτο ἀναγκαῖον καὶ τὸν πρώτερον βίον αὐτοῦ εἰπεῖν. Ἐ γὰρ πλὴν τῷ Θεοῦ δείκνυσιν ἡμῖν φίλων, δεσπότην ἢ δύναμιν. φίλων δεσπότου μὲν, ὅτι ἐβουλήθη ⓛ τοσαῦτα κακὰ ἐργασάμενον σῶσαι, ἢ πρὸς ἑαυτὸν ὁλοσχερῶς μεταθεῖναι· δύναμιν δ', ὅτι βουληθεὶς ἔφυσε. ἢ πλὴν Παύλου δ' τοῦτο δείκνυσι πλὴν ψυχήν, ὅτι σοφὸς φιλονεικίας ἐποίει, σοφὸν δὲ δεσπότην πρεσκατηλλημένος δέξη, καθάπερ ⓜ Ἰουδαῖοι· ἀλλὰ ζῆλον πεπυρωμένος, οὐκ ὀρθῷ δὲ, ζῆλον δ' ὅμως· ὅπερ ἢ αὐτὸς ἐοίκα λέγων· ὅτι Διὰ τοῦτο ἠλεήθην ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ· ἢ πλὴν τῷ Θεοῦ φίλων, δεσπότην ἐκπληθόμενος ἔλεγχε· Ἵνα δ' ἐμοὶ πρέπτῃ τὸ δίδιξιν Χριστὸς πλὴν ἅπασαν μακροθυμίαν, πρὸς ὑπότυπωσιν δ' τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον· ἐ ἀναγκαῖον πάλιν ἔλεγχε, Οὐ πλὲν ἐνέργαζε τῆς δυνάμεως αὐτῷ μάλιστα ἐδήλωσε ἐν ἡμῖν τὸν πιστεύοντας. εἶδες πῶς ἐ πλὴν φιλανθρωπίας ἐδιδιξε τὴν Θεόν, ἢ τὴν δυνάμιν, ἢ ὃ τὴν ἑαυτοῦ γνώμης ἀδύνατον ὁ πρότερος Παῦλος βίος; ὅτο γὰρ ⓝ ἀπάτης χαλεφὸν εἰς ἀποδιξιν πρήγματος μὴ

Γεν. α. ιγ. δι' ἀνθρώπους μεταβάλλεται, ἀνάγκαι θεῖαι μετιτεῖνθαι δυνάμεις. Εἰ γὰρ ἀνθρώποις, φησὶν, ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος ὐκ ἂν ἦμεν. ἢ πόθεν δῆλον ὅτι ὐκ ἀνθρώποις ἀρέσκων, φησὶ δ' κήρυγμα μετῆσης; Ἠκήκοατε, φησι, τὴν ἐμὴν ἀναστροφὴν ποτὲ ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, ⓞ ἐπόρθουν αὐτήν. ὑκ ἂν δ', Εἰ ἀνθρώποις ἀρέσκειν ἤθελε, μετῆσεν πρὸς τὴν πίστιν. ἀλλ' τί; ἐπιμάτω πᾶσι Ἰουδαίοις, ⓟ ἀδίας ἀπήλαυε πολλῆς, ἢ πρεσβείας ἰξιοῦτο· ὐκ ἂν δ' ἦν πρὸς ὑπόκρισιν μετῆσι βίου τὴν ἀποστόλων, τὴν δυσφημίας τέμνοντα, ⓠ συμφορῶν ἐμπεπλημένον, ὥστε αὐτὸν ἀ θεὸς μεταβολῆς ⓡ μεταστάσει ἢ ὃ κατάλιπεν μὲ τὸ παρὰ Ἰουδαίοις τιμᾶν ἢ ⓢ ἀπόλεμον βίον, ἀφελόμενος ἂν τὸν τῶν ἀποστόλων ζωὴν,

ἰω, τὼ μυρίους ἔχουσαι δικαίτας, μάλιστα γέγονεν ἀπόδειξις τοῦ μὴ δι' αἰῶνος ἐφεπόμενόν τινα τοῖς φάσι μεταπηδᾶναι ⓜ Παύλου. Διὰ τοῦτο δὲ ἡμᾶς ἐβουλήθημεν ⓜ τοιοῦτον αὐτοῦ βίον εἰς μέσον ἀγαγεῖν, & δόξαι ⓜ πυπρωμένον ζῆλον ⓜ τῆς ἐκκλησίας, ἵν', ὅταν ἴδωμεν τὸν πολλὰ τοιαῦτα θυμούμενον τὴν ἐκκλησίας, θαυμάσωμεν ⓜ ποιοῦντα πρῶτα καὶ μεταπαιδαγωγοῦντα Θεόν. Διὰ τοῦτο δὲ ὁ μαθητὴς ὁ Παύλου τὰ τοιαῦτα ἡμῖν μετ' ἀκριβείας διηγήσατο, καὶ πολλῆς ἐμφάσεως οὕτως εἰπών· Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ Κυρίου. ἐβουλόμην μὲν οὖν καὶ αὐτὸς ἄρξασθαι τοῦ τοιούτου σώματος, ἐβουλόμην ἐμβοῆσαι εἰς τὴν ἀγελὴν τοῦ διηγήματος, ἀλλ' ὁρῶ πέλαγος γοημάτων ἀπὸ τοῦ ὀνόματος μόνου. εἰσόπιν γὰρ ὅσον θλῖψις ἡμῖν κινῆσαι τὸ διήγημα. Ὅ, Σαῦλος, τοῦτο. τὸ γὰρ πρὸς ἑπτὰ λαοὺς ἕτερον ὄνομα ὁρῶ κείμενον. Παῦλος δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος· Παῦλος & Σωσθένης· Παῦλος κλητὸς ἀπόστολος· Ἰδοὺ ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν· τὸν ὡς Παῦλος, & πρωταχοῦ Παῦλος καλῆται, ἀλλ' οὐχὶ Σαῦλος λέγεται. πρὸς ὃν ἕνεκεν τοῦ τοῦτο μὲν Σαῦλος, μὴ ὢν Ὧ τοῦτο Παῦλος σκληθῇ; σὺν ἔστι φλὼν ὁ ζήτημα. ὃ γὰρ Πέτρος θλῖψεως ἐπιτρέχει· ὃ γὰρ καρκίνειας τοῦ τοῦτο μὲν Σίμων ἐλέγετο, μὴ ὢν Ὧ τοῦτο ὠνόμασεν Κηφᾶς. ὃ μὲν Ζεβεδαίου, Ἰακώβου & Ἰωάννης, μὲν βροντῆς μετωνόμασθησαν. ὃ οὐκ ὢν τῇ καμῇ ὢν μόνον, ἀλλὰ & ὢν τῇ πλανᾷ εὐεσεβείᾳ ⓜ Ἀβραὰμ τοῦ τοῦτο μὲν Ἀβραὰμ λεγόμενον, μὴ ὢν Ὧ τοῦτο ὢν Ἀβραάμ· & τὸν Ἰακὼβ τοῦτο μὲν Ἰακὼβ λεγόμενον, μὴ ὢν Ὧ τοῦτο Ἰσραήλ· & Σάρραν τοῦτο Σάραν λεγομένην, μὴ ὢν Ὧ τοῦτο Σάρραν· & πολλῶν ἡμῖν τῶν ὀνομάτων ἡ μετάθεσις πρόσχει τὴν ζήτησιν· & δίδοικα μὴ πολλὰ ῥήματα ποιήσῃ ἐξαίφνης ἀφεῖς, ἐποπτεύω τῆς διδασκαλίας τὸν λόγον. καθάπερ γὰρ ὁ χωλὸς ποτίδα ἔχοντι, ὅταν δὲ ἀμβλύνῃς, πηγαὶ πρωτοβόλον ἐκπηδῶσιν· ὕτω & ὁ τὸν χωλὸν τῶν θείων γραφῶν, ὅταν δὲ αἱ ἀμβλυοίξῃς, ποταμὸς ἐξιόντας ὀλίγους πολλούς, ὅθεν & πρώτας αὐλοὺς ἀρξόμενον ἀφῆναι τὰ μικρὸν δίστρ ⓜ ἡμίτομον ἀποφράξαι ῥύακα πλημμελῶ τὴν ὑμετέραν ἀγάπην περὶ τὴν ἱερὰν πηγὴν τῶν ἑβδομήκοντα τὸν διδασκάλων τὸν καθαρὸν ζῶντα τὸν & πόσιμον & γλυκὺ, τὰ μὰ ὃ ἐξ αὐτῆς ἐξερχόμενον τῆς στέγας τῆς ἱερᾶς. πρωσκυνήσωμεν τοίνυν τὴν δίψαν σας ὑποδοχὴν τῆς διδασκαλίας ἀρύσασθαι τὰ πνεύματικὰ νάματα, ἵνα γένηται & ἡμῖν πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, χάριτι & φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ & μεθ' οὗ πατρὶ δόξα, τιμὴ, κράτος, ἅμα τῷ ἁγίῳ & ζωοποιῷ πνεύματι, νῦν & ἀεὶ, & εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Ρωμ. α. α. α. Κορ. α. α. Ἐφ. α β.

Μαρκ. γ. ις.

ΕΙΣ ΕΥΤΡΟΠΙΟΝ ΕΥΝΟΥΧΟΝ ΠΑΤΡΙΚΙΟΝ ΚΑΙ ΥΠΑΤΟΝ.

Ἐκκλησ. α β.

Εἰ μὲν, μάλιστα & νῦν δίκαιόν ἐστιν, Μακαριότης μακαριότητα, & πόνον μακαριότης. ποῦ νῦν ἡ λαμπρὰ τῆς ἀποστολικῆς πολιτείας ἀκολουθία; ποῦ ὁ αἰχμάλωτος Παῦλος; ποῦ ὁ κρότος, & ὁ χορὸς, & αἱ θαλίαι, & αἱ πομπεύσεις; ποῦ ὁ τεθνεὼς & ἀναστὰς; ποῦ ὁ τῆς πόλεως δρόμος, & αἱ ἐπὶ ἱπποδρομίας ἀφρισμίαι, & τὸ καθ' ἡμᾶς αἰχμάλωσις; πόθεν ἐκλήθη οἴκεται, & δώμος πνεύσας ἀνέρον τὰ κλῶν φύλλα καὶ πέδησε, χυμὸν ὃ μὴν ὃ δένδρον ἐλαύσε & ἀπὸ τῆς ῥίζης αὐτῆς σαλεύομένου λοιπόν. ὅμοιόν γὰρ τὸ τοῦ πνεύματος γέγονε πρᾶγμα, ὡς & πρόρριζον ἀπειλῆ φύσασθαι & αὐτὰ ἄβατα λεύσας τὰ δένδρου & κενεά· ποῦ νῦν ⓜ πτερὰ σμένοι φίλοι; ποῦ τὰ συμπόσια, & τὰ δεῖπνα; ποῦ ὁ τῶν θαυμάσιων ἑσμός, & ὁ δι' ὅλης ἡμέρας ἐγχεόμενος ἀκρατος,

ζ αἰ ποικίλαι τῶν μαπήρων τέχναι, ἢ ⓐ τ δυναστείας θεραπεύται, ⓐ πόσα πρὸς χάριν ποιοῦντες ἢ λέγοντες; νὺξ ἐῶ πάντα εἰπεῖν ἢ ἡμέρας ἡμολογῆσαι ἡφαίστῳ· ἄνθη ἐῶ εἰαρινά, ἢ πρόελθόντες τὸ ἔαρος, ἄπαντα καταπεπάτηται· σκιαὶ ἐῶ, καὶ πρέδραμε καπνὸς ἐῶ, ἢ διελύθη· πομφόλυγες ἦσαν, ζ διερράγησαν· θραῦμα ἐῶ, καὶ διεσπάσθη. διὰ ταύτῳ τῷ πνευματικῷ ῥᾳστα ἐπαδωμεν, σωνεχῶς ὀφιλέγοντες, ματαιότης ματαιοτήτων, ἢ πάντα ματαιότης. ταύτῳ γὰρ τῷ ῥᾴστα ζ σε πείσεις, ἢ σε ἱματίοις, καὶ σε ἀργυρᾷ, καὶ σε οἰκίᾳ, ἢ σε ὁδοῖς, καὶ σε ὑγείᾳ, καὶ σε εἰσόδοις, καὶ πρὸς πάντων σε τῶν ἐκείνου σωνειδότι σωνεχῶς ἐπεζεράφθαι δεῖ, καὶ ἀμεταπτώτως αὐτῷ μάχεσθαι. ὅθεν ἡ τῶν πραγμάτων ἀπάτη καὶ τὰ πρόσωπα καὶ ἡ ὑποκρισις, ἀλήθεια πᾶσι τοῖς πολλοῖς εἶναι δοκεῖ, ταύτῳ κἀγὼ ἐκείνῳ ἡμέρᾳ καὶ σὲ δείπνῳ, καὶ σὲ ἅρίστῳ, καὶ σὲ συλλόγοις ὀπαλέγω ἑκάστοτε τῷ πλησίον ἐλεῶ, καὶ πᾶσι τὸ πλησίον ἀκούειν, ὅτι ματαιότης ματαιοτήτων, ⓐ πάντα ματαιότης. οὐκ ἔλεγόν σοι σωνεχῶς, ὅτι δραπέτης ὀδὶ ὁ πλοῦτος, σὺ ζ ἠμῶν οὐκ ἠνείχου; οὐκ ἔλεγον ὅτι ἀγνώμων ὀδὶ οἰκέτης, σὺ ζ οὐκ ἐβούλω πείθεσθαι; ἰδοὺ ὁκ τῶν πραγμάτων ἔδειξεν ἡ πεῖρα, ὅτι οὐ δραπέτης μόνον, ὁδὶ ἀγνώμων, ἀλλὰ καὶ μιάφοφόιος. ὁδὶ γὰρ σε πέμαιν νῦν καὶ διδικέναι πρέσκιθάσεν. οὐκ ἔλεγόν σοι, ὡίκα σωνεχῶς ἐπεπίμας μοι λέγοντι ὦλιθι, ὅτι ἐγώ σε φιλῶ μᾶλλον ἢ κλακιθύοντων; ἐγὼ ὁ ἐλέγχων πλέον κίνδυμον τῶν ψευδομένων; οὐ πρόσεστιν ὧν τοῖς ῥήμασι τύτοις, ὅτι Ἀξιοπιστότερα πεύματα φίλων ὑπὲρ ἐχθύσια φιλήματα ἑκόντων; Παροιμ. κζ. μς. Εἰ τῶν ἐμῶν ὡείχε πεαυμάτων, οὐκ ἂν σοι τὰ φιλήματα ἐκείνων Ⓦ δόλια τὴν ἕτιγεν. τὰ γὰρ ἐμὰ πεαύματα ὠφέλιμα ἐργάζεται· τὰ ζ ἐκείνων φιλήματα πόσον αἰῶνα κατισκιθάσει. ὧν νῦν ⓐ οἰονοῦν, ὧν ζ ⓐ σωδοιῶ-σιν τις ὀδὶ τῆς αἰρέσεως, καὶ μυρία πᾶσιν ἐγκώμια λέγοντες; ἐφαπτόμενοι, πρόσωπον τῶν φιλίας, ἀσφάλειαν ἑαυτοῖς ἐμῆ τῆς σῆς ἀγωνίας ποιῆσιν. ἀλλ' οὐχ ἡμῖν οὕτως· ἀλλὰ καὶ τὸ δυσχεραίνοντός σου οὐκ ἀποκνῶμεν, καὶ νῦν πεισόντα πρὸς τέλος μόνον καὶ θεραπεύσομεν. καὶ ἡ μὲν πολεμήσασα ἐκκλησία πᾶσι σὺν κόλπος ἦν λωσε καὶ ὑπεδέξατο· τὰ ζ θεραπεύοντα θέατρα, ὑφ' ὧν πολλάκις ὧρος ἡμᾶς ἠναγάκτες, πρὸς οὐδένα καὶ ἀπώλεσεν. ἀλλ' ὅμως οὐκ ἐπαυσάμεθα ἀεὶ λέγοντες, τί ταῦτα ποιεῖς; ἐκβακχεύεις τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τῷ κρημνῶν σεαυτὸν φέρεις, καὶ παρέτρεχες ἄπονα. καὶ αἱ μὲν ἱπποδρομίαι Ⓦ πλούτου Ⓦ σὺν ἀφαλώσασαι, ὃ ξίφος ἀκόπησεν· ἡ ἐκκλησία ἡ τῆς ὀργῆς τῆς σῆς ἀποπλαύσασα τῆς ἀκμέσου, πάντα χοῦ πρεπτέχλ τῶν δικτύων σε ἐξαρπάσαι βουλομένῳ. ἢ ταῦτα λέγω νῦν, οὐκ ἐπιμελομένων τῶν κειμένων, ἀλλὰ σὸν ἑτοίμως ἀσφαλεστέρως ποιῆσαι βουλόμενος, οὐκ ἀμελούντων τὰ ἤδη τῆ πεπωμένου, ἀλλὰ σὸν μηδέπω τεπωμένοις ἐν ὑγείᾳ ἀμετρήσας ἀσφαλῆ· οὐ καταπονῶν Ⓦ κλυδωνιζόμενον, ἀλλὰ σὸν ἐξ οὐείας πλέονται παιδόμων, ὥστε μὴ ἠμέσθαι ὑπὸ χωμένων. πῶς δ' ἂν τῦτο γένοιτο; Εἰ πᾶς μεταβολῆς τῶν ἀνθρωπίνων ὑπομένομεν πεαγμάτων. ἢ γὰρ σὺ, εἰ ἔλιφσε μεταβολὴ, οὐκ ἂν ὑπέμεινε μεταβολή. ἀλλ' ἐπειπερ σὺ οὔτε οἴκθει, οὔτε πῶ ἑτέρων ἐμέτερον βελτίων, ὑμᾶς ὧν ⓐ κομίζω τῷ πλούτῳ ὀπὸ τῆς τύτῳ κερδήσατε συμφορᾶς. σὺν γὰρ τῶν ἀνθρωπίνων πεαγμάτων ἀδιαφορεῖν. διόπερ οἶμαι ἂν εἶναι τις ὄνομα τῆς θέλειας αὐτῶν, ἐλαφρὸν τῆς ἀληθείας ἐρᾷ· καὶ κτήνεσιν αὐτὰ, καὶ ἀργύρῳ, καὶ ὀφαρ, καὶ ἀνθρώποις ἐαρεσκεῖ, καὶ ὁπουοῦν ἕτερον ὀνομάσῃ, οὕτως ὀδὶ ὀπίκηρος ἢ τῶν σὺν ὄντων οὐδαμοῦ πεπόρευται. ὅτι ζ μὴ τῆς οὐσίας καὶ πολὺ ἐχθρὸ ὂ ἀπόκρημνον, δῆλον ἐντεῦθεν. Ὁς γὰρ τύτῳ χάρεσι ὑψηλότερος· οὐ πᾶσιν τῶν οἰκουμένων πρῆλθε τῷ πλύτῳ· οὐ πρὸς αὐτὰ τῶν ἀξιωμάτων ἀνέβη ζ χρυσᾶς; οὐχὶ πάντες αὖθις ἕτερον ἢ ἐδεδοίκεισαν; ἀλλ' ἰδοὺ γέγονε ζ δεσμωτῶν ἀθλιώτερος, ἢ οἰκετῶν ἐλεεινότερος, ἢ τῶν λιμῷ πτωχῶν ὀδιέστερος, καὶ ἐκάστου ἡμέρᾳ ξίφη βλέπων ἠκονημένα, ἢ βαρα θρων, ἢ δη-

ιθ. τυχόν

μίας,

μίας, καὶ τὸν ὀλέθριον θάνατον ἀπαγορεύω· ἢ οὐδὲ ἐξ ἑνὸς ποτε πέπαυται ὀλέθρου τῆς ὠδῖνος ᾠδὴ ἐκείνης, οὐδὲ αὐτῆς αἰσθάνεται τῆς ἀκάνθης· ἀλλ' ὁ μεσημβρίας μίσος, καθάπερ ὁ πεκμυτὰ τὴν νυκτὶ τὸν ἐλεεινὸν χασμώδη, οὕτω τοῦ ἑνὸς πυπόρρα?) μαλλον ἢ, ὅσα ἂν φιλονικήσωμεν, οὐ δυνησόμεθα τῷ λόγῳ καθικέσθαι ὁ πάθος ὅπερ ἐστὶ μᾶλλον αὐτοῦ εἰκὼς ἢ καθ' ἑκάστην ὥραν ἀποτόμως ἀπορρήγνυσθαι καὶ ἐξοδυρόμενος. ἀλλὰ γὰρ τὰ δὴ λόγων πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἕνεκα καθάπερ ὁ Εἰκὼν ὑπαφοὺς ἀπηχεῖ φωνὰς ἡμῖν ἡ γὰρ ἀντιπαρέκτασις, ὅτε ἐκ' αὐτοῦ ἤλθομεν ἐκ τῆς βασιλικῆς αὐλῆς, καὶ τὸν βίον ἀφελκύσαι βουλάμενοι, ἢ τοῖς σκυβάλοις ἀντεξάγαμα πῖσι ἱερεῖς, ἰὼ αὐτὸ ὁ ἀντέσωπον ὁ πατὴρ ἐκφοβήτορος ἀπαξ ἐσθῆτι ἀμφιεσάμενον ἀπὸ τύπος ἢ τῶν ὁδίτων, ἢ πάντας ἢ ἔξοδος τῆς πόλεως πάσης, ἢ φωνὴ ἀβροσπουδίου, ἢ γλωττία ἀβροδιονυσίου, ἢ ὄγκος τοιοῦτος, οἷς εἰκὸς τὸν λιθίνων ἔχειν ψυχήν. ἢ ἐγὼ τὰ λέγω οὐκ ἐπιθυμῶ ζῶν, οὐδὲ ἐπερεθαίνομαι αὐτῷ τῇ συμφορᾷ, ἀλλὰ τὸν ὑμετέραν ἀβροσύνην μαλακίζεσθαι βουλόμενος, ἢ εἰς ἔλεον ὑπεπάσασθαι, ἢ ὡσοῦν ἐγκεκαθύπνωκε τῇ πικρίᾳ τῇ μεγίστῃ. ἔσθ' γὰρ εἶσι πολλοὶ πρὸς ἡμᾶς ἀπόνοιαν, ὥστε ὁμοίως ἢ ἡμῖν ἐγκαλεῖν, ὅτι αὐτὸν ἐδέξαμεθα τῶν βάλλων, ὃ ἀνόρθωσιν αὐτῶν τοῖς ἀνιγμάσι μαλάξαι βουλόμενος, ἐκπορπάζων τὰ τότε πάθη. ἵνες γὰρ ἕνεκεν ἀναιμακτῆς, ἐπεὶ μοι ἀναπαπᾶ· ἀλλ, φησὶς Εἰς ἐκκλησίαν καταφυγὴν ὑπελαμβάνομεν αὐτὸν διώκειν. ἀλλ' τοῦτ' ἐδὲν μᾶλλον ἐδεξάζεν ἐγείρων Ⓜ Θεόν, ἀλλ' ἀφῆκαι αὐτὸν ὁ τοσοῦτος καταφυγὴ ἀνάγκη, ὥστε ὁ τὸν ἀνάμνησιν τῆς ἐκκλησίας, καὶ τὸν φιλανθρωπίαν μαθεῖν· τὸν ἀνάμνησιν, ἀφ' ὧν τοσαύτων ἐπεμφθῆ μαθεῖν ἐκ τῶν τοῦς ἐκείνων πολάμων· τὸν φιλανθρωπίαν ἢ, ἀξ ὧν πολεμηθεῖσαν τὸν ἀσπίδα προβάλλε?). ἢ ὁτοῦ ἔμ' πέφευγας ἐπέξεσε ἔμαυτῆς, ἢ σὸ ἀσφαλείᾳ πᾶσιν κατάστησον, ἢ μηνησικάκησας ὑπὲρ τῆς ἔμ' προσθεῖ σεαυτὸν, ἀλλὰ τὲς πόλεμους αὐτοῦ μᾶ πολλῆς ἀπλώσασα τῆς φιλοτιμίας· τῶν γὰρ ἔμπαλιν πρῶτος λαμπρότατος ἔσῃ· τῶν πίνη σεαυτὸν ὁ μῆνις· τῶν ἐλλιώσας ἐπιτέσῃ· τῶν ἢ ἔλεγξις κρατήσαις· τῶν φαιδρὸν αὐτῆς ὁ προσώπου διέκεσον, ὅτι Ⓜ πρὸ λέκιος μὲ χιμαλάων ῥᾳδίως φείδεται, ἢ πάντων αὐτὸν ὁ ἐρημίας πᾶν ἰδύτων, μᾶλλον, καθάπερ μὲ τὴν φιλοτιμίαν, ἔστω σοι τὸ ἔμπαθές σῶμα αὐτῆς ἔχρυσα, ἔ ταῦς βασιλικὸν ἀργύλιον, ταῦς ἄνακτα ἔμπαν, ἢ ταῦς ἐμπόρους ἀφθόνων. τῶν τὴν ἐυσεβείαν κόσμον. πῶς κόσμος, φησὶ, ὁ Ⓜ εἰκὼν ἢ πλατύκτιλος ἢ ἁρπαγὰ αὐτόθεν τὸ ἐυσεβείου; μᾶλλον ἔμοιγε· ἔσθ' ἢ ὁ πάρτι ἤλατο τῶν πολῶν τὸ Χριστοῦ, ὁ σταυρὸς εἰκὼν ἢ ἀνάθεμα τος· ἢ οὐκ ἐν ἐγκλημα τὸν Ἰησοῦ ὁ χαλάβδιον, ἀλλὰ θαῦμα ἢ ὕμνος μέγας. οὐ γὰρ Ⓜ καθεσθὲν ἐβλασφόμησε ὁ ἀνάθεμα τος, ἀλλὰ τὸν εἰκὼν πάρτιον· ὁ καθαρὸς ἢ ἀγίασμος ἔξω τῆς αἰθῆς καθαρὸν ἐπιχάσκασε. μὴ δὴ μηνησικάκησης, ὦ δέσποτα. εἰκαίνου οἰκέτας ἐσπιὼ τὸν σπουρωδίου ἢ λέγιστος. Ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσιν. ἀλλ' ἀπὸ τοῦ χρόνου, φησὶ, πῶν σὸν ἔωθεν καὶ ἔω φυλακὴ χρόμματα ἢ νόμοις ἔξαφορεῖς. ἀλλ' ἰδοὺ ἔξω τῶν ἔργων ἔμαθον ὅστερ ἐποίησι, ἢ τὸν νόμον ἔλυσε παρέστας αὐτοῖς, δι' ὧν ἐποίησε· ἢ χάριτε τῆς οἰκουμένης θεάσῃ, ἢ σωτῆρ σὸ τὸ δὴν ἀφίσι φόνων ἀπαντᾶ ἔμοιγε, μὴ ποιῆτε τοιαῦτα, ἵνα μὴ πάθητε τοιαῦτα. διδάσκαλος ἀμέφαιμι ἔξω τῆς συμφορᾶς, ἔ λαμπηδόνα μεγάλην ἀφίσι Ὃ ὑυσιαστήριον ναῦ φοβερὸν μᾶλιστα ἢ ὃν τάτε φαινόμενοι, ὅτι Ⓜ λέοντος δεδιδυμόν ἔχει· ἐπεὶ ἢ βασιλικὴ Εἰκὼν μόνος ἠμῖστο κόσμος, οὐχ ὅσθ' ὅπῃ τῷ θεσίου κοσθῆ?) παρφυεῖδα ἐβελοβελόπιμος, ἢ ἀφίδημα ἐβελοπόμβος ὁβασιλεὺς μόνοι, ἀλλὰ ἢ ὅτοθ' ὑπὸ τοῦ ποδὸς τοῦ βασιλικῆς βεβρόβαρον τῶν χθονίων ἀτάτων δεδαμένοι, κάτω ταῦς κεφαλὰς ἰδίωσι καὶ μόνοι. ἔ ὅσπου πῖθανότητι" κόμπου?) λόγων, ὑμᾶς μύρτυρες τῆς ἀσουσῆς ἢ τῆς στεινοδρομῆς. Καὶ γὰρ λαμπρὸς ἐστὶ ἡμῖν ὁ θεάσῃ σπιλεσιν, ἢ φαιδρὸς ὁ σύλλογος· ἢ ὅσον ὁ τῷ πάρα τοῦ ἱερῷ δῆμον ἐδέδει σεσωσμένοι, τοσοῦτον ὁρῶ ἢ ὁ ταῦτα τῶν· ἢ "οὕτως σιγῶν πρὸς ταῦς ἐκκλέσι, σὰν πᾶσι λαμπρότερον φωνὸν ἔχει τὸ παραμυ-

τῶν

Λυκ. κγ. λδ.

χ. κέχρημαι

Ιο. ιβ

των αφεὶς. ᾗ πλοῦτον θησαύρισε, ᾗ γυναῖκας χωλὰς καὶ χήρας, ᾗ ἀνδρὸς τὴν ἀγορὰν κινώσαντες, πάντες σὺν τῷ θεῷ δι' ἑαυτῶν ἔσεσθε. ἵνα τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν ἴδητε ἐλεγχομένην, ᾗ τὴν βιωτικὴν τοῦ κτήματος ὀλιγωρίαν ὑπερνικωμένην, ᾗ τὴν πρακτικὴν ἀρετὴν, τὴν ἀφ' ἧς ᾗ θεωρίας φανεῖσαν ἀπολαμπρυνθῆναι (ᾗ γὰρ τοιαύτη ἡ διαγωγία ἡ ἀπὸ τῶν πλουσίων, πολλοὺς γεωργοὺς ῥυπῶντας ἐργάτας ἀφεστῶτας φαπομένη) καθάπερ ἀστραπή τινι, τῇ μεταβολῇ, τῷ ἐπιτεμμαζε ᾗ τῷ ὀπτικῷ φῶς ἐκμάξασαν. τοιαύτη γὰρ τῆς δυσπραξίας ἡ ἰσχύς. ⓜ φαιδρὸν ᾗ ἀβέβαιον πάντων ἐποίησεν εὐπλέστερον φαίνεσθαι νῦν. καὶ πλούσιος εἰσέλθῃ, μεγάλα καρδιάσει. ὁρᾷ γὰρ ὁπόσα τούτου κατηφῆ κατηφιῶντα ⓜ στένοντα τὸν οἰκουμενικὸν ἅπαντα, καὶ στενοχωρούμενα λιθίδιον, ᾗ λαγωοῦ ᾗ βατράχου δηλότερον γλιχόμενον, ᾗ χωρὶς δισμοῦ τοῦ κίονι πάντῃ περιπλωμένον, καὶ αὐτὸ ἀλύσιον τὸν φόβον ἀβέβαιον σφιγγόμενον, καὶ διδύσκοντα καὶ τρέμοντα, καθιστάμενα τὸν φλεγμονῶν, καθαιρῇ ὁ φύσημα, καὶ φιλοσοφήσας ἀπ' ἀρχῆς ἀβέβαιον τὸν αἰσθητῶν φιλοσοφῆς, οὕτως ἀπάγει, ἀ
Ησ. μ. ζ. ῥήματων λέγεται αἱ γραφαί, ζωῦσα ῥήματα τῶν θεωμένων μανθάνων, ὅλη πᾶσα σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου, ὡς ἄνθος χόρτου· ᾗ ὁ χόρτος ἐξηράνθη, καὶ ὁ ἄνθος ἐξέπεσεν. οἵ, Ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἐπεξηράνθησαν), ᾗ ὡσεὶ λάχανα χλόης ταχὺ ἐπεπέσοσαν·
Ψαλ. λε. β. Ψαλ. ϙα. δ'. πων· ὅτι ὡσεὶ κοπὸς αἱ ἡμέραι αὐτῶν, ᾗ ὅσα τοιαῦτα. πάλιν ὁ πτωχὸς εἰσελθὼν, καὶ ἀφεὶς τὸν ἴδιον ζοῦντα ἰδιῶς, οὐκ ἐξελπιλίζει ἑαυτὸν, ὁσονοῦν ἐδωκώπαις ᾗ ἐφ' τῶν πλουσίων· ἀλλὰ ᾗ χαρὰν οἶδε τὴν πενίαν, ὅτι χωρὶς αὐτοῦ γίγνεται ἀσυλον, ᾗ λιμὸν ἀκύμαντος, ᾗ τὴν ἀσφαλές· ᾗ πολλάκις ἀν' ἑλοιτο ζῶντα ὁρᾶν μᾶλλον εἴδωλα ὄζοντα, ἢ ἀφεὶς βεκὼ τὰ πόντου λαοῦ, ὕστερον ᾗ ὑπὸ αἵματος κατδιωλύειν ἑαυτῷ. ὁρᾷς ὡς οὐ μικρὸν κέρδος γίγνεται ᾗ πλησίος ᾗ πτῶσις, ἐξ ἀκριτοῖς ᾗ ὑφηλοῖς, ᾗ δηλοῖς ᾗ ἐλευθέρεις ἀπὸ τῆς οὐσίας τύτε κατασφυγῆς; ὁρᾷς πῶς ἔκκεινος Φαρισαῖος λαοῦ ὑπερθὰν ἀπεινεν, ἀπὸ τῆς ὅλως ζωῆς μέσης θεωρεύόμενος, ἀρὰ ἐμαλαξε ὑμᾶς ὁ πάθος, ᾗ δέξεσαλεν ὀργιλώς; ἀρὰ ἐσβεσε τὸν ἀπὸν θεωρίαν; ἀρὰ εἰς συμπαθῆναι ἠναγκεν; σφόδρα ἐγωνιῶ οἶμαι· ᾗ δηλοῖ τὰ πρόσωπα ᾗ αἱ τῶν δακρύων πηγαί. ἐπεὶ οὖν ἡλίου ἡ πύρα γίγνεται βαθυτέρα, ἐξ λιπρὸν χρῶμα, φέρε δὴ ᾗ κατὰ τὸν ἐλεημοσύνης βλαστήσαντες, ᾗ τ' ταχὺ κομιῶμεν τ' συμπαθείας ὀπτηδεξάμενοι, προσπίσωμεν τῷ βασιλῇ, μᾶλλον δὲ προσκαλέσωμεν ⓜ φιλάνθρωπον θεὸν μαθόντες ⓜ θυμοῦ τῦ βασιλέως, ᾗ ἀπαλὸν αὐτὸ ποιῆσαι τὸν καρδίαν, ὥστε ὀλόκληρον ἡμῖν δοῦναι τὸ χρέον. ᾗ ἤδη μὲ γὰρ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἧς ἔδωκε κατάφυγὸν σὸν θεῶν, οὐ μικρὸν γίγνεται ἡ μεταβολή. ἔδηξε γὰρ ὁ βασιλεὺς ἐγῶν, ὅτι ἐξ ὃ ἀσυλον τῦτο χωρίον κατέφραμε, τῦ στραπτόντος πρόσωπος ᾗ στεροξωσμένου ταχὺ τὸν αὐτοῦ πεπλημμελημένων, ᾗ ἐξ σφαγὸν αὖθ' αἵτινα, μικρὸν ἀπέστησε λύγον, ⓜ στραπωτικὸν κατειλῶν θυμὸν, ἀξιῶν μὴ τὰ ἁμαρτήματα μένειν, ἀλλὰ ᾗ ἀπ' αὐτοῦ γίγνεσθαι κατόρθωμα, ᾗ τῦτο λογίζεσθαι, ὡς ἐδὲ μὲ εἰδέναι χρὴν ὁμολογῶν, ταχὺ ᾗ τὸν ἑτέρους ἐχθρὸν ὡς αὐθεντῶν συγγινώσκων. ὡς ᾗ ἐπέκεινα πάλιν ἐξ σκιδικὸν τῦ ὑβρεισμένου βασιλέως, βοσῶντες, πηδῶντες, θαυάτου μεμνημένοι, ᾗ τὰ δέκτα στένοντες, πηγὰς λοιπὸν ἀφεὶς δακρύων ἀπὸ τῶν ἡμεροωμένων ὀφθαλμῶν, ᾗ ἀναμησάσης τῆς ἱερᾶς πραπίδος, εἰς ἰὼ κατέφυγον, οὕτω τὸν ὀργὴν κατέπαυσε. πλὴν ἀλλὰ ᾗ ἡμεῖς πρὸ ἑαυτῶν προσθῶμεν. πόσος γὰρ αὖ ἦτε συγγινώμης ἄξιοι, εἰ τῦ βασιλέως τῦ ὑβρεισμένου μὴ μισητικοῦτος, ὑμεῖς ⓜ μηδὲν τοιοῦτον παθόντες, τοσαύτην ὀργὴν ἐπεδείξασθε; πῶς ᾗ, τ' θαῦμα τύτε λυθέντος, ὑμεῖς μισητὸν ἄψασθε, ᾗ τὴν θύραν ἐκείνην, δι' ἧς καλευόμεθα λιγὺ, Ἄφες ἡμῖν, καθὼς ᾗ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφλέταις ἡμῶν, ⓜ ὑμᾶς ὀφειλέτην ἀπαιτοῦντες δίκην; ᾗδίκησε μεγάλα ἐξ ὕβρισεν· οὐδὲ ἡμεῖς αὐτὸ ἐζητήσαμεν. ἀλλ' οὐ δικαιοῖ χωρὶς ἰῶ, ἀλλ' ἐλέους· οὐκ ἀθῳώσης, ἀλλὰ φιλανθρωπίας· οὐκ ἀξιοπίστως, ἀλλὰ συγχωρήσεως· οὐ ψήφῳ ᾗ δίκης, ἀλλ' οἰκτίρμου ᾗ χαρίτος.

μὴ

μὴ τοίνυν φλεγμαινέτω τις, μηδὲ δυσχεραινέτω, ἀλλὰ μᾶλλον διηθῶμεν τῇ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Θεοῦ δουῶναι αὐτοῖς προθυμίαν ζωῆς, ἧς τῆς ἀπειλημμένης ἀξιαρπάσας σφαγῆς, ὥσπερ αὖθις ἀποδύσασθαι τὰ πεπλημμεληκότα, καὶ κοινῇ προσπλεχθῶμεν τῷ φιλανθρωπικῷ βασιλεῖ ἐκκλησίας, ἐπὶ τὴν θυσιαστηρίου, ἵνα αὐδρα τῇ πραπίδι τῇ ἱερᾷ χαριζώμεθα παραπλησίως. καὶ τοῦτο ποιήσωμεν, καὶ αὖθις ὁ βασιλεὺς ἀποδέξεται, καὶ ὁ Θεὸς προσ τοῦ βασιλέως ἐπαινέσεται, καὶ μεγαλίων ἡμῖν τῆς φιλανθρωπίας ἀποδώσει τὸν ἀμοιβόν. ὥσπερ γὰρ τὸν ὁμὸν καὶ ἀπαθῆ θεσπέσιον ἐπεσπάσω καὶ μιστεῖ, οὕτω τὸ ἐλεήμονα καὶ φιλάνθρωπον προσίεται καὶ φιλεῖ. καὶ μὴ δίκαιος ὁ τοιοῦτος ἦ, λαμπρὸς τόρυς αὐτῷ πλέκει τοὺς τεφάνους· αὖ δ' ἁμαρτωλὸς, πρὸς τὰ ἁμαρτήματα, τῆς πρὸς τὸν ὁμόφυλον συμπαθείας ἀμοιβὰν παρὰ τοῦ ἀποδιδόντος. Ελεον γὰρ, φησι, θέλω, καὶ οὐ θυσίαν. καὶ πάντα χορὸν τῶν χαμαιφώων ὁρᾷς αὖθις οὗτος αὖ ὑπερίσταται, καὶ ταύτην λύσιν τῶν ἁμαρτημάτων εἰλήφασι. οὕτω τοίνυν αὖθις καὶ ἡμεῖς ἵλεων ἐργασώμεθα, ὕτω τὰ ἡμέτερα ἀναλύσωμεν πλημμελήματα, ὕτω τῷ ἐκκλησίας κοσμήσωμεν· ὕτω καὶ βασιλέα ἡμᾶς ὁ φιλάνθρωπος ἐπαινέσεται, καθαπὲρ ἐφθην εἰπών, καὶ ἅπας ὁ δῆμος χροτήσει, καὶ τὰ πίσκατα τῆς οἰκουμένης ὁ φιλάνθρωπος καὶ ἡμερος τῆς πόλεως ἀναμάσεται, καὶ μαθόντες Θ πάντες τοῦ γῆς τὰ ῥυόμενα, κηρύξουσι ἡμᾶς. ἵνα δῶν ἀπολαύσωμεν τῶν τοσούτων ἀγαθῶν, προασπίσωμεν, ἀναλέσωμεν, ἀνηθώμεν, ἀξιαρπάσωμεν τῶν κινδύνων τὸν αἰχμάλωτον, τὸν φυγάδα, τὸν ἰκέτην· ἵνα καὶ αὐτοὶ τῶν μελλόντων ἀγαθῶν ὑπερτύχωμεν, χάριτι τοῦ φιλανθρώπου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ιησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Αμήν.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΩΝ ΜΕΛΛΟΝΤΩΝ ΑΠΟΛΑΥΣΕΩΣ, καὶ τῆς τῶν πρόντων ὠφελείας.

Φοδρὸν τὸ κακὸν, καὶ βαρὺ ὁ αὐχμός· ἀλλὰ τὴν προθυμίαν ὑμῶν οὐκ ἐξέλυσεν, οὐδὲ Θ πόδον τῆς ἀκροάσεως ἐμέβλυσε. τοιοῦτον γὰρ ἀκροατὴς θερμὸς καὶ διεγηγερμένος· τῶν τῆς ἀκροάσεως ἕρωτι θυρυβούμενος, πρόθυμα ῥᾳδίως αὖ ὑπέγκει, ὥστε τὴν ὑπαθυμίαν ἐμπλῆσαι τοιούτων τὸν κενὸν καὶ πνθμαπικόν· καὶ οὔτε κρυμὸς, οὔτε αὐχμὸς, καὶ προσκμάτων ὄχλος, οὐ φερεπίδων πλῆθος, οὐκ ἄλλο τῶν τοιούτων οὐδὲν ἀποσκελίσαι δυνάμενον αὖ· ὥσπερ οὖν Θ ὕετιον καὶ ἀμπνοῶκότα, οὐκ αἰέρων βύκεσσίαν, οὐ θολὴ καὶ ἀδεια, οὐ ῥαστώνη καὶ αἴσεσις διεγίρειεν αὖ, ἀλλὰ μᾶλλον καθεύδων ὕπνον πνα πολλῆς κατηγορίας ἄξιον. ἀλλ' οὐχ ὑμεῖς τοιοῦτοι, ἀλλὰ ''πρὸς τὴν τῶν πόλιν οἰκοιῶτων ἡμῖν ἀμείνους. καὶ γὰρ ὁ κεφάλαιον τῆς πόλεως ὑμεῖς· ὕτω συνεπεμβοεῖ καὶ συνήφοντες, καὶ τοῖς λεγομένοις μὴ ἀκριβείας πρακολουθοῦντες αὐτοῖς. τῦτο ἐμοὶ ὁ θαῤῥεῖν τὴν βασιλικὴν αὐλὴν συμπότερον. σκεφθῆ γὰρ τὰ διδόμενα, οἷα ἀν ἦ, ὦ πρόντι συγκατακλύεται βίᾳ, ὦ δορύδου γάμει καὶ θαλασσῆς ἐμπόπλησι· οὐδὲν ἂν τοιοῦτον οὐδὲν, ἀλλὰ καὶ ἀσφάλεια πᾶσα, καὶ τιμὴ θαλασσῆς ἀπαλλαγείσης, καὶ ἀρχαὶ τέλος οὐκ ἔχουσαι, οὐδὲ αὐτῷ τῷ θανάτῳ προκατόμεναι, ἀλλὰ τῦτο ἀσφαλέστεραι γιόμεναι. μὴ γὰρ μοι Θ ἐπ' ὀχήματος εἶπης καθήμενοι, καὶ ἵπποις ἀφρῶσι φερόμενοι, καὶ πολλοὺς ἔχοντα δορυφόρους, μήτε τῶν ζώντων καὶ τῶν τὸ κήρυκος φωνῆς· μὴ ὀπτεύθω μοι Θ ἀρχόντα χαριστείσης, ἀλλ' ἀπὸ τῆς καταστάσεως τῆς ψυχῆς, εἰ τῶν ἐμῶν παθῶν ἀρχὴ, εἰ τῶν νοημάτων πρέγινε· εἰ χρημάτων ὑπερθυμίας κρατῆ, εἰ σωμάτων ἀκρίσεων ἔρωτα κατέταξεν, εἰ μὴ τήκεται φθόνῳ, εἰ μὴ σύρεται τῷ χαίροντι τῆς κενοδοξίας παθῇ, εἰ μὴ δέδικα

δοκει γ̀ρ πέρα πονᾶν, Εἰ μὴ τὸν ὅτι ὃ σκυ. δεσπότην μεταβολὴν, Εἰ μὴ ἀποτρύνεκα
δ᾽ λύει τύπτε. τοιοῦτόν μοι δῆξον ⓜ αἴρεται· τῦτο γ̀ρ ἔρχε. Εἰ γ̀ κρεῖττ μὲν ἀν δεσπότου,
δουλεύει γ̀ παῖδες, πόνων ἀν δεσπότου δουλικώτερον ⓜ τοιοῦτον εἶπόμι αὖ ἔγωγε. καὶ
καθάπερ ⓜ ὸ τῇ βαθῇ ⓜ πυρετὸν ἔχοντα κατακλινόμενον, κᾆτ μηδὲν τοιοῦτον ἢ ὅτι φά-
νεια τὸ σῶμα τος ὸ δείκνυται, πόνων μάλιστα φαῖεν αὖ πυρέτειν ⓓ τῶν ἰατρῶν παῖδες, 5
κᾆτ ⓓ ἰδιῶται ἀγνοῶσιν· ὕτω δὴ κἀγώ, ⓜ ψυχὴν ἔχοντα δούλην, ὃ τῶν πάθων ἀχμά-
λωτον, κᾆτ μή πω ζιοῦτον ἢ ἔξωθεν ὅπτ δίκνυται ὀλίγα, ἀλλὰ τύπτοντα, ἀ πόνων δουλικώ-
τερον φαίην ἂν ⓜ ὸ τῇ βαθῇ ⓜ πυρετὸν τῶν νοσημάτων ἔχοντα, καὶ τὸν τυραννίδα ὸ
αὐτῇ ἱδρυμένον τῇ ψυχῇ· ἀρξάντα γ̀ ἂ ἐλθόντος, ἂ βασιλέων βασιλικώτερον, κᾆτ ῥᾴ-
κια πεζεβεβληκότος ἦ, κᾆτ δεσμωτήριον οἰκῇ, κᾆτ ἅλυσιν πεζεικόπτα, ⓜ ζωντὸν ὀπόδυ- 10
σάμενον τὸν τυραννίδα, καὶ ὅτε πᾶς πομπαῖς ὅπτ θυμίας κατηγόρμενον, ὅτε ἄλυσιν δέος πτει-
νὰ γ̀ ἀπιμίας, αὐτῶν τῶν δοκούντων ἔ᾽ λυπηρῶν ὸ τῇ πρόνοιᾳ βίᾳ, δεδικότα καὶ τέ-
μενα. αὖτα αἱ ἀρχαὶ ὸκ εἰσὶ χρημάτων ὠνηταί, οὐδὲ ὸκ φονοκῶτας ἔχυσι· ζωντὸν
ὸκ οἶδε κατηόρην γλαῦπα, οὐτε βασκάνου ὀφθαλμός, οὐδὲ ὅπτ βουλῶν μηχανήματα,
ἀλλ᾽ ὥσπερ ὸ᾽ ἀπύλῳ χωρίῳ πᾶς ὅ᾽ τῆς φιλοσοφίας ὸδηγεῖται μόδε διλιεκῶς ἀγκί- 15 Is. ἀσὺ
ρωτος, οὐ μόνον ταῖς ἄλλαις τῶν πραγμάτων πεζεισάσεσιν, ἀλλ᾽ οὐδὲ αὐτῇ εἰκούσα τῇ τε-
λευτῇ. γ̀ δικηούσι ζωῦτα ⓓ μῦρτυρες, ὧν τὰ σώματα μὲ διελύθη ὃ κόνις γέγονε γ̀ τέφρα,
ἡ γ̀ ἀρχὴ καθ᾽ ἑκάστην ζῇ τὸν ἡμέραν γ̀ ὀπεργεῖ, δαίμονας ἀπελαύνουσα, γ̀ νοσήματα θερα-
πεύειν πεδισκυάζουσα, καὶ πόλεις ὁλοκλήρους ἀνατρεφούσα, γ̀ δήμους ὀσπάθα ἀγυ-
σα. τοσαύτη τῆς ἀρχῆς ταύτης ἡ δυνάμις, οὐχὶ ζώντων τῶν ἀρχόντων μόνον, ἀλλὰ καὶ 20
τελευτησάντων, ὡς ἀναγκὴ μὲ μηδένα, γνώμῃ γ̀ ἂ πάθα πόνται ὀσπάθα ἐλθεῖν, καὶ
μηδενὶ μῦρίεσθαι χείρα. ὀφᾶτε ὡς οὐ μάτην τυπὶ ὃ ἁλέγων συμβότρεγι ἐφίω ἢ τῶν
βασιλικῶν αὐλῶν; ἐκεῖ γ̀ ὸκ ἦν φύλλοις ἔοικε μυρσινοειδέσι, ὸ σκιᾶς πεζεκτεχούσας·
ἐκ᾽ ὃ ὸ᾽ ἐκεῖθα διδόμενα ⓜ ἀδάμαντα μιμεῖται, μᾶλλον ὃ κἀκείνου τερρότερον, ἅτε ἀδά- Is. -α
ματα ὄντα γ̀ ἀκίνητα ὲ ὸδηλιᾶς ἄκοντα ποτε μεταβολῆς, καὶ τοῖς ἐρῶσιν αὐτῶν ἀδεῶς 25
ὅπτ᾽ ὄντα, μάχης ἀπηλλαγμένα καὶ φιλονεικίας, καὶ φθόνου καὶ δικαστηρίων, καὶ ὅπτ᾽ ἐγκλη-
μάτων καὶ συκοφαντίας. ἐκ᾽ ὡν γ̀ βιωτικὰ πολλὰ ἔχει τῶν φονοκῶτας· ἐκ᾽ ὃ
πνευματικά, ὅσον ἀν᾽ εἰς πλείονας ἔλθῃ, ζοῦτον μᾶλλον τὸν ὑποπλοῦν ὸδείκνυται
τὸν ἑαυτῶν. καὶ τῦτο ἔξεστιν ὑμῖν ὸκ τῦ λόγου τῦτ᾽ μαθεῖν. ⓜ γ̀ λόγον, ὃν εἰς
πόντον ὲκχέω, ἀν᾽ μὲ οἴκοι καπάσω πᾶς ἐμοιτῶ, ἀπρωτόπες γίνομαι· ἀν᾽ ὃ εἰς πόν- 30
τον ὲκχέω, ὥσπερ εἰς ἀρύουσαι θαλάσσης βάλλων τὰ σπέρματα, ὅλπτίνων μᾶ τὸν ὑπο-
πλοῦν, πλείονα ποιῶ τῶν πλοῦτον, ἀπόντων ὑμᾶς ὑπορωτέρους ἐργαζόμενος, αὖλος ὃ ὸδὲν
ὸ τοῦτο πονέστερος γίνόμενος, ἀλλὰ γ̀ πλουσιώτερος μιζόνως· ὅπερ ὅπτ᾽ χρημάτων ὸκ
ἔστι, ἀλλὰ τὸν ἀνθρώπων ἄπαντα. Εἰ γ̀ ἔχων χρεῖσιν ἀποκείμενον, εἰς πόντον αὖθ᾽ ἁγνῆμεν
ἐλάμπλιν, ὸκεῖθα ἂν δυναίμλιν ἔχειν τὸν ὑποπλοῦν εὐπορεία, τῇ ἀμφιρύσει τοῦτος ἐ- 35
χρησπευόμενος. ἐπεὶ δῶν τοσαῦτα τῶν πνευματικῶν τὰ ἐξαίρετα, ὃ πολλὸν ἔχει τὸν εὐκο-
λίαν, αὖτε πᾶσι τοῖς βουλομένοις δωρεὰν ὸδηγούμενα, τύτων μᾶλλον ἐραστὰ, καὶ σκιᾶς
ἀφέντες, καὶ μὴ ὸδὲ χρημάτος ὃ ὸδὲ σκηπάλεως δεόμενοι. ὃ γ̀ ἵνα τῦτο ⓜ ἐρωτᾷ ὁ
Θεὸς ὅλατέλη, καὶ πόθεν τῆς τελευτῆς τὸ κακηπαθοῦν ζωῦτα δὸ, δεῖται ἡμῶν ἐκεῖνος συν-
εκπλήρωσιν. οἷόν τι λέγω· οὐχ ὅταν ὁ κακηπαθῶν ζωῦτα τελευτήσῃ, τότε γ̀ ἀὐτὸ τελευτᾷ, 40
ἀλλὰ γ̀ ζῶντος ἔτι μοραίνεται ζωῦτα γ̀ ὀπόθνησκει, ἵνα ὃ ὅπτικεῖνον αὐτῶν γ̀ ὸδὲ σφόδρα
αὐτῦ ἐρᾷν καὶ πεζὶ αὐτὰ μεμηπόζῃ τῆς ζαλεπῆς ταύτης ἀπαλάγῃ λύπης, παιδεύοντα
αὐτῶν τὸν φύσιν, γ̀ διδάσκοντα ὀλίγ᾽ τῆς πείρας, ὅτι σκιᾶς ὄντα ἀδρανέστερα, καὶ ταύτην τὸν ἔ-
ρωτα κατηγόντα. εἶ ὡς ὅπτ᾽ πεζδείγματος· ὁ πλοῦτος οὐχὶ τῦ πλουτοῦντος μόνον
πλουτοῦντος

τελευτῶντος κατηγύεται, ἀλλὰ καὶ ζῶντος μᾶλλον ἀπέκτη. ἡ γὰρ τοῦτο, τὸν ἔχοντα οὐχὶ πλουτήσαντα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμπένοντα εἰς ἀπολιποῦσα οἴχεται, ἐν τῇ τῆς ἡλικίας ὁδῷ καταλύουσα, καὶ τῶν γήρᾳ προσχωροῦσα· ὃ κἀκεῖνος ὁμοῦ καὶ ἡ εὐμορφία, εἰς ζώσης τῆς γυναικός, ἐτελεύτησε, καὶ ποῖς ἀμορφίαν μετῆκε· αἱ δὲ ἕξεις, αἱ δυναστεῖαι πάλιν ὁμοίως· αἱ πυραί, αἱ ἀρχαί, ἐφήμεροι καὶ ποιήσκωροι, καὶ τῶν ἐχόντων αὐτὰ αἱ δεσπόται ἀπάντων· καὶ ὥσπερ σωμάτων θανάτους ὁρᾷ καὶ θησαυροὺς ὁρᾷς, οὕτω καὶ προσωπείων. τοῦτο γὰρ ἴσως, ἵνα τὸ πρόσωπον ὑπορωῶντες, τὴν μιμητὴν ἐκκόψωμεν, καὶ τὸ ἐκείνου ἐκκρεμάσωμεν ἀπολαύσεως, καὶ ἐν τῇ γῇ βαδίζοντες, τῷ πόδῳ ἐν οὐρανοῖς δίκτρίβωμεν. Καὶ γὰρ δύο τούτους αἰῶνας ἐποίησεν ὁ Θεός, τὸν μὲν παρόντα, τὸν δὲ μέλλοντα, ἵνα μὲν ὁρατὸν, τὸν δὲ ἀόρατον· τὸν μὲν αἰσθητὸν, τὸν δὲ νοητόν· ἵνα μὲν σωματικὴν ἔχοντα ἀνάπαυσιν, τὸν δὲ ἀσώματον· τὸν μὲν ἐν πείρᾳ, τὸν δὲ ἐν πίστει· τὸν μὲν ἐν χαρᾷ, ἵνα δὲ ἐν ἐλπίσι· ἵνα τὸν μὲν ἓξ καταδῦσι σκέλυθρα, ἵνα δὲ βεβαιῶσι· καὶ τούτῳ μὲν σκάμματα καὶ πόνους ἵδρωτας στενοχώρους, σκαίνῳ δὲ τρυφώσας καὶ ἐπαθλα ἵνα ἀμοιβάς· τὸν μὲν πέλαγος, τὸν δὲ λιμένα κατασκευάσῃ· ἵνα δὲ μὲν βεσχὺν, τὸν δὲ ἀγόρᾳ καὶ ἀδιάλυτον. ἐπεὶ οὖν πολλοὶ τὸ ἀνθρώπου τὸ νοερὸν σκέλυνον ἵνα αἰσθητὰ προετίμων, στενοχωρίαν τούτοις ὁ ὀπτικὸς νόμος, καὶ ὁ προσκαιρος, ἵνα παύσῃ τῶν παρόντων ἀπαγωγὰς, ἔρωτι τῶν μελλόντων μὴ πολλῆς αὐτοῖς προσδόσῃ τῆς ἀκριβείας. Εἶτα ὅπῃ ἀόρατα ἐκεῖνα ἔστι καὶ ἐν πίστει καὶ ἐν ἐλπίσι, ὅρα τί ποιεῖ. πανταχοῦ γὰρ ὁ σὰρξ καὶ τῶν σαρκὸς λαβὼν τὴν ἡμετέραν, καὶ τῶν ψυχῶν ἐκείνων οἰκειούμενα ἐργασάμενος, ὥστε ὕλη ἀεὶ τοῖς μέλλουσι, ἵνα ταχυτέρας καὶ θαυμαστοτέρας ἔχωσι πληροφορῶν ἀφορμάς. ὅπῃ γὰρ ἥλιος κομίζων πολιτείαν ἀγγελικὴν, καὶ τῶν γῆν οὐρανὸν ἐργαζόμενος, καὶ τοῦτο ὁπτικὸν, ἃ τοῖς ἀσωμάτοις ἐκεῖνοις δυνάμεσι τὸν μετιόντα, καὶ τὸν θεὸν ἀνθρώποις ἀγγέλους ἐποίησε, καὶ πρὸς τὰς ἐλπίδας σκάλας τὰς ἄνω, καὶ μακρὰ σκάμματα διέτμησε, καὶ ὑψηλότερα ἱππασίας ἐκέλευσε, καὶ ποῖς αὐτὰς ἀναβαίνειν τῶν οὐρανῶν τὰς αὐλίδας, καὶ ποῖς δαίμοσιν ἀπόδυεσθαι, καὶ ποῖς ἅπασι τὸ πρὸς γῆν τῶν φαλαγγῶν ἀποπτῆσθαι, σῶμα ἔχοντας, ὁμοῦ συμπεπλεγμένοις τὰ σώματα νεκροῖς, καὶ τῶν παθῶν ἀζοεῖζειν ἀθρόοις, καὶ τῶν σάρκα ἁπλῶς ἀπεκδύεσθαι, πᾶν ἄμεινον ἂν ποῖς τὰς ἀσωμάτους δυνάμεις πιέζεσθαι. ὅπῃ γὰρ τοῦτο ἐπέταξεν, ὅρα τί ποιεῖ, πῶς δύκολον ἀγῶνα ἐργάζεται. μᾶλλον ἂν, εἰ δοκεῖ, ποτέρου εἶπωμεν τῶν ὁπτασμάτων ὁ μόχθος, καὶ πῶς ὑψηλὸν ὁ τέλεσιν κατασκάζε, καὶ τῆς αἰσθητῆς ἡδονῆς ἀζοικίζων φύσεως, ποῖς οὐρανὸν μεθαρμόζεσθαι πάντας ἀναγκάζει. τὸ γὰρ νόμιμα κελεύοντος ὀφθαλμὸν αὐτὶ ὀφθαλμοῦ, ἀὐτὸς φησιν· Ἐὰν τις σε ῥαπίσῃ εἰς τὴν δεξιὰν σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην. οὐκ εἶπε, φόρεσε ἡμιαίως μόνον καὶ παράσχου τὴν πρόνοιαν, ἀλλὰ τὸ πρόῤῥιζ πρόσκειται τὸν φιλοσοφίαν, καὶ μείζονα προσκυνάζου παχὰν, ἢ σκήνος ποιῆσαι ὀπτόμενος· τῇ δαψιλείᾳ τῆ φιλοσοφίας νίκησον αὐτὸ τὸ προπετὲς τῆ προνοίας· ἵνα αἰδεσθεὶς σε τὸ χαρτάλλυξ ὀπτικείσθαι, αἰσχυνθῇς. καὶ πάλιν φησὶν· Εὔχεσθε γὰρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς· δύνασθε γὰρ τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν· κελεύει ποιῆσαι τοῦτο, ἵνα δείξῃ τῆς προθυμίας τὸν ἀκρότητα. τὸν δὲ εἰ τῆς προθυμίας πάλιν εἰσήνεγκα συμβουλὴν λέγων· Ὁ δυνάμενος χωρῆσαι, χωρείτω. ὅπῃ γὰρ οὐκ ἀναδείσιον ὁ προσκαιρος ἀπόπτωσιν, καὶ μὴ τῶν ἀναπαύσεως ἀνεχώρησε, καὶ ποῖ οὐκ τῶν οὐρανοῦ, πάλιν αὐτὸν ἐπεμήνατο, καθάπερ φυγάδα ποῖς τὸν ἀρχαίαν ἐποναγανῶν πατρίδα, καὶ τῆς μακρᾶς ἀζοείας ἀπαλλάττων· καὶ ἐλπὶν ποῖσον οὐκ ἀπόβλητον ἐπίκτητο, καὶ τῶν τῆς φύσεως σκίπτρων νόμους, οὐκ ἀποτομίαν πέμπων αὐτὸν, καὶ μητέρα τὸν ἀπόβλητον ἀποφαίνων. ὅπῃ πάντων ἀναδημόδυος τοιαῦτα ἐπιζάβῃ, καὶ ὑψηλὸν τὸν πολιτείαν εἰργάζετο, ἄξια καὶ τὰ ἔπαθλα τῶν πόνων ἐδίδου, μᾶλλον δὲ πολλῷ μείζονα καὶ ὑψηλότερα. ἀλλ' ἵνα καὶ τοῦτο ἀσφαλὲς, καὶ οὐκ ἐλπίσι καὶ οὐ πίστει καὶ οὐ προσδοκίᾳ τῶν μελλόντων. ἐπεὶ οὖν τοῦτο ὁπτάγματος ὁπτόπτα καὶ ὑψηλὸν, πᾶν δὲ ἔπαθλα

ὴ τὰ βεκκέδια ἀφ' πίτς, ἔφη τί ποιῆς· πῶς εὐκόλων ⟨Θ⟩ ἀγάπα ἐρωτᾷς με· πῶς ῥᾴδια τὰ σκάμματα. πῶς ἡ πίνι ἔφην; δύο δὴ ζεύγαις ὁδοῖς, μιᾷ μέν, ᾗ αὐλοὶ αὐτὰ μετελθεῖν, ἑτέρᾳ δ', ᾗ αὐλοὶ δεῖξαι τὰ βεκκέδια ἡ ὑπαὶ ἀγαγεῖν. τὰν γὰρ πρὸς αὐτὴν λεγομένων,

Matth. 5. μδ. τὰ μὲ ἐστολὴ ἦν, τὰ δ' ἔπαθλα· ἐστολὴ μέν, Εὐχόμεθα γάρ τοῖς ἐπηρεάζουσιν ὑμᾶς καὶ
Matth. 6. ια. διωκόντων· ἔπαθλον δ', Ὅτι ποιοῦντες ἀγαθὸν ἡμῖν τὴν παρ' ὑμῶν τιμὴν τὴν εἰς τοὺς οὐρανούς. πάλιν, Μα- 5
κάριοι, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς ἡ διώξωσι, ἡ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδόμενοι. χαίρετε ἡ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Εἶδες δὲ μέ, ἐστολὴν, δ' δ',

Matth. 18. κα. ἔπαθλον; πάλιν, Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι), πώλησον σου τὰ ὑπάρχοντα, ἡ δὸς τοῖς πτωχοῖς, ἡ δεῦ- 10
ρο ἀκολούθει μοι, ἡ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ. Εἶδες ἄλλην ἐστολήν, ἡ ἔπαθλον; δὸ μὲν γὰρ αὐλοὺς ἐκέλευσε ποιῆν, δ' δ' αὐτὸς ἡπαίμασεν, ὅταν ἐν μισθὸς ἡ ἀπόδοσις. καὶ πάλιν·

Matth. 19. κδ. Ὅστις ἀφῆκεν οἰκίας ἡ ἀδελφοὺς ἡ ἀδελφάς· τὴν ἐστολήν· Ἐκατονταπλασίονα λήψεται, ἡ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει. τὸ τὸ βεκκέδιον ἡ τὸ ἅρμα; ἐπεὶ οὖν ἡ τὰ ὑπερβάλλοντα 15
μεγάλα ἐμοὶ, ἡ τὰ ἔπαθλα αὐτὴν οὐ φαινόμενα, ἄρα τί ποιῆς. αὐτὸς αὖ ἐμοὶ πρὸς ἔργων ὑπερβάλλουσι, ἡ ἐδὲν σεφούσις ἐσ' οὔτι ἀγαθ. ὥσπερ γὰρ ὁ καλὸδρομος ἀπεκδὲ βαδίζειν ὁδὸν, ἐὰν ἴδῃ πρόσθεν τινα βαδίζοντα, βιάζεται καὶ πλείονα λαμβάνει τὴν προθυμίαν· οὕτω ἡ σὺ ἐστολαῖς, ⟨Θ⟩ ἐδὲν προσηρμένος ὁρῶντες, ῥᾳδίως ὑπονται. ἵν' οὖν βιάζωμεν ἡμετέρα φύσις ἀκόλουθήσῃ, ζωὴν τὴν λαβεῖν τὴν σάρκα, καὶ τὴ φύσιν τὴ

Matth. 5. λθ. ἡμετέραν, οὕτως αὐτὴν ἐκδέδεται, ἡ ζῇ ἐστολῆς ἀξίᾳ πρὸς ἄρσεν ἐπεδέξατο. δ' γὰρ, Εἰ τις σε ῥαπίσῃ ἐπὶ τὴν δεξιὰν σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην, αὖδος ἐποίησεν, ὅτ' ἐμὲ αὐτὸν ἐρράπισεν ὁ δοῦλος τῷ ἀρχιερέως. οὐ γὰρ ἡμιῶρον αὖδος, ἀλλὰ τοσαύτην ὑπεικάθι

Ioan. iii. κγ. ἐσαρδέξατο, ὡς Εἰρηνῖν· Εἰ μὲ κακῶς ἐλάλησα, μάρτυρησον περὶ τοῦ κακοῦ· Εἰ δὲ καλῶς, τί με δέρεις; Εἶδες παρρησίαν φεύγις γάμεσαι; Εἶδες παπεινοφροσύνην ἐκπλήξει ἔχουσαν; ἐσυσχέτω, οὐ πρὸς ἐλευθέρου τινός, ἀλλὰ πρὸς οἰκέτην, μαστιγίᾳ, ἡ οἰκοτείβου, ἡ μὴ τοσαύ-

Μιχ. ς. γ. τοις ἀποκρίνεται τοῖς ἐπιτιμῶσι ζωῆς. οὕτω καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ τοῖς Ἰουδαίοις ἔλεγε· Λαός μου, τί ἐποίησά σοι; ἡ τί σε ἐλύπησα; ἡ πῖ πρόσωπόν μου ἐμπτύσατέ μοι; ἀποκρίθητι. ὥσπερ οὖν αὐτὸς φησι, μάρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ, οὕτω ἡ ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἀποκέδητί μοι· ἡ ὥσπερ αὖδος φησι, τί με δέρεις, οὕτω ἡ ὁ πατὴρ, Τί ἐλύπησά σε, ἡ τί πρόσωπόν μου ἐμπτύσατε; πάλιν αἰκτιμοσύνην παῤδύ-

Matth. 11. κ. ων, ὅρα πῶς δέχεται ἔργων αὐτὴ ἐπαίνων λέγων· Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, ἡ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις· ὁ δ' υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. Εἶδες αἰκτιμοσύνης ὑπέρβασιν; οὐ πτώσεις αὖδος αὐτοῦ, οὐ λυχνία, οὐκ οἶκος, οὐ δίφρος, οὐκ ἄλλο τῶν τοιούτων σκεῦος. ἐπίδειξον αὖδος ἐκ τοῦτο ἐμφανίσαντα ἡ ἐπαινέσαντα. ἄσπ γὰρ δαιμονῶν ἐκάλουν αὖδος ἐκαλοῦντο ἡ Σαμαρίτην, δυναμένου αὖδος πάλιν ἀποδέσαι, ἡ τῆς ὕβρεως αὐτῶν κατέπαυσε δίκαιον, οὕτω ἐποίει τοιοῦτον, ἀλλὰ καὶ ὑπερῆρτή, ἡ τὸν δαίμονας αὐτῶν ἀπέλαυσε. καὶ Εἰρηνῖν, ἀγαπᾶτε ὥσπερ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς, Εἰς ⟨Θ⟩ τοιοῦτον τὸν ἀνδρα ἐποίησεν. ὅτῳ γὰρ αὖδος ἐσωρώσατο ἡ προσήλω-

Λυκ. κγ. λθ. σαν, κρεμάμενος ἔλεγεν, Ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἴδασι τί ποιοῦσι. ζῶν τε ἔλεγεν τὸν ἀπωλὸν· αὖδος ἀφῆκαι, ἀλλ' ὑμᾶς παῤδοῦναι ἀγαπᾶσι ὥσπερ ἐμοῦ. ὅτῳ γὰρ οὐ λόγῳ μόνῳ, ἀλλὰ ἔργῳ τὴν διδασκαλίαν ἐπεδέικνυτο, ὅτῳ τοῦτο ἡ τὴν ἀγάπην προσέθηκε. μηδὲς τοίνυν τὴν αἱρετικὴν ὅτῳ τὴν πολλὴν αὐτὴ φλυαρίαν θεραπίαν, ἀσθενειῶν καὶ παγιωσάτω τὴν Εἰρηναίων. αὖδος γὰρ ὅδεν ὁ λέγων· Ἰνα ἡ ἔδητε, ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-

Matth. 9. ς. που ἀφιέναι ὅτι τῆς γῆς ἁμαρτίας. ἀλλ' ὅτῳ παῤδοῦναι ἐβούλετο (ὁ δ' παῤδοῦναι, οὐ δι' ὧν λέγει μόνον, ἀλλὰ ἡ δι' ὧν ποιεῖ τὴν διδασκαλίαν πασαῖνε) τοῦτο γὰρ καὶ τὴν βύκλον φροσέθηκεν· ἐπεὶ ἡ τὴν μαθητὴν ἔδει πόδας ἐνίπτειν, οὐχ ὡς ἀναγκαῖον ὢν, ἀλλὰ Θεὸς ὢν ἡ δι-

Matth. ια. κθ. κατοντος ἐς τοσοῦτο καταβῆναι ταπείνωσιν. Λοιπὸν ἐλεγε· Μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πραΰς

ὁ

πρᾶός εἰμι ᾗ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ. ἑτέρως πάλιν τὸ πάθος αὖθις ἢ πάθλα εἰς μέσον ἀγαγεῖν, ἢ ὑπὸ ὀφθαλμοὺς δικαιῶσαι, ἀκυσον. ὑπερέχετο σωμάτων δύάσεσιν, ἀφθαρσίαν, τὴν εἰς ἀέρα ἀπαθῆτησιν, τὴν ἐν ἡφέλειᾳ ἁρπαγήν. ταῦτα δὲ τῆς τῶν σημάτων ἐδηλοῦε. πῶς ἢ πῦ ἔγωγε; ἀπαθῶν δύέσῃ. δῆλ δὲ ποιεῖ σήκοντα ἡμᾶς ἀῦτοῖς στολὴν, ἵνα ἀῦτοὺς πληροφορήσῃ ἢ δείξῃ πλείονα ἡμῶν ἓξ μέλλει τὰ σώματα μᾶλλον τὴν δύάσεσιν. πάλιν λέγων ἀφ' τῦ Παύλου, Οτι ἐν νεφέλαις ἁρπαγησόμθα εἰς ἀπαντῆσιν ἀῦτῦ εἰς ἀέρα, ἢ τῦτο ἐδήλωσεν ὄργανον. μᾶλλον τὴν δύάσεσιν, πείκα ἔμελλεν δύίεναι εἰς οὐρανοὺς, προῆντων ἀῦτῶν, Επῆρθη, φησί, ἢ νεφέλη ὑπέλαβεν ἀῦτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀῦτῶν· ἓ ὡς ἀπιέζοντες ἦσαν, πορθυμοῦμθοι ἀῦτῦ. οὕτως δῶν ἢ ὁ ἡμέτερον σῶμα ὁμοιοῦσιον ἔσεσθαι ἐκείνῳ τῷ σώματι, ἀπὸ ὧν τῦ φυσήματος ὄν. ὥσπερ γὰρ ἡ κεφαλὴ, οὕτω ἢ ὁ σῶμα· ὥσπερ ἡ ἀρχὴ, οὕτω ἢ ὁ τέλος. ἓ τῦτο σαφέστερον ὁ Παῦλος δηλῶν ἔλεγεν· Ος μεταχημαπίσει ὁ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν, εἰς ὁ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης ἀῦτῦ. Εἰ τοίνυν σύμμορφον γέγ, ἢ τὴν αὐτὴν ὁδὸν βαδίσῃται, ἓ ὁμοίως ὅτι νεφελῶν ἁρθήσεται. ταῦτα περισόδικα ἢ αὐτὸς ἐν τῇ αἰαστάσῃ. ὅπῳ γὰρ ἄδηλον ἐῶ τοῖς ἀκούουσι τέως ὁ ῥῆμα τῆς βασιλείας, ἀφ' τῦτο φιλοτίμῳ ἐν τῷ ὄρει μετεμορφώθη ἔμπροσθεν τῶν μαθητῶν ἀῦτῦ, πρὸ φανοίγων αὐτοῖς τῶν μελλόντων τὴν δόξαν, καὶ ὡς ἐν αἰνίγματι ἢ ἀμυδρῶς ὅπῃ δύνῃς, οὕτως ἔσται τὸ σῶμα ὁ ἡμέτερον. ἀλλὰ πότε μᾶλλον ἰματίων ἐφάπτῃ, ἐν ᾗ τῇ δύάσεσι αὐχ οὕτως. οὐ γὰρ δεῖται τὸ σῶμα ἡμῶν ἱματίων, οὐδὲ φυγῆς, οὐδὲ ὀχήφου, οὐδὲ ἄλλου τῶν τοιούτων οὐδενός. Εἰ γὰρ ὁ Ἀδὰμ πρὸ τῆς παραβάσεως γυμνὸς ὢν οὐκ ἠχμάλωτο, δόξῃ ἡμφιεσμένος, πολλῷ μᾶλλον τὰ σώματα τὰ ἡμέτερα, ὅτα ὅτι μείζονα ἢ ἀμείνω λῆξιν βαδίσῃται, οὐδένος τῦτων δεηθήσεται. Διὸ δὲ τῦτο ἢ αὐτὸς δύιστάμενος, ἵνα ἰματία ὅτι τὰ πάφου ἢ τῶς σταυροῦ καίθαι εἴασε, γυμνὸν αἰαστήσας τὸ σῶμα, δόξῃς ἀφάτῳ ἢ μακαριότητος ἐμπιπλησμένον. ταῦτα οὖν εἰδότες, ἀγαπητοὶ, ἢ ἡμῶ λόγω παραδυόμενοι, ἢ δι' ὀφθαλμῶν διδαχθέντες, τοιαύτην ὅτι δυνάμεθα πολιτείαν, ἵνα σὺ νεφέλαις ἁρπαγῆτε ἀεὶ μετ' αὐτὸ δῆλ τεύσοντες ὧμεν, σωζόμενοι ἢ τῇ αὐτὸ χάριτι, καὶ τῶν μνημάτων ἀπολαύοντες ἁγαθῶν· ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ὅπιτυχεῖν σὺν Χριστῷ τῷ Ἰησῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ τὸ δόξα πατρὶ, ἅμα τῷ ἁγίῳ πνεύματι, δόξα, κράτος, τιμὴ, προσκύνησις, νῦν ἢ ἀεὶ, ἢ εἰς τὸν αἰῶνας τῶν αἰώνων. Αμήν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΑΠΟΓΙΝΩΣΚΕΙΝ ΤΙΝΑΣ ΕΑΥΤΩΝ, μηδὲ κατθύνεσθαι πῶν ἐχθρῶν, μηδὲ ἀπαγορεύειν τὸ πρὸ μὴ ἁμαρτάνειν αἰτιῶσθαι· ἢ περὶ αὐθρας πρὸς τῆς προφήτης γυναῖκας Εἰρήνης.

Πολλὰς ὑμῖν ἔχω χάριτας, ὅτι μᾶλλον μίας σὺν πρὸς τῆς θλίψεως ἐδέξασθε λόγους, ὅτι με μακαρίους ἐποιήσατε. Μακάριος γὰρ ὁ λέγων εἰς ὦτα ἀκροάτων. οὐκ ἀπὸ πῶν κρότων ἢ πῶν ἐπαίνων μόνον, ἀλλὰ δὲ ἀφ' ὧν ποιοῦσιν εἴδον, ἐπειάθλω. ὅτε γὰρ ὑμῖν παρήνουν μὴ καπύχεσθαι πῶν ἐχθρῶν, ἢ ἔλεγον ὅτι ⳩ Θεὸν προξενοῦμεν τῷ ποιοῦντες, ἢ ἀντιμισθίαν μὴν αὐτοῖς (ἀῦτὸς γὰρ εἶπεν, Εὔχεσθε ὑπὲρ πῶν ἐχθρῶν, ἵνα ὑμεῖς γένησθε υἱοὶ τῦ πατρὸς ὑμῶν τῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους) ἢ ἀντιμισθίαν μὴν αὐτοῖς ἔλεγον ἐκ τῆς ἀγάπης, ἢ τῆς ἀφελείας τῆς ἐκείνων, ἢ τῆς σωτηρίας τῆς ἐκείνων, ἢ τῆς ἐπανορθώσεως τῆς ἐκείνων, ἢ τῆς μετανοίας τῆς ἐκείνων, ἢ τῆς ἐπιστροφῆς τῆς ἐκείνων, ἢ τῆς ἀναπαύσεως τῆς ἐκείνων, ἢ τῆς ἀναψύξεως τῆς ἐκείνων, ἢ τῆς ἀναπνοῆς τῆς ἐκείνων, ἢ τῆς ἀναθάρσεως τῆς ἐκείνων, ἢ τῆς ἀναλήψεως τῆς ἐκείνων, ἢ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκείνων, ἢ τῆς ἀναβάσεως τῆς ἐκείνων, ἢ τῆς ἀναγωγῆς τῆς ἐκείνων, ἢ τῆς ἀναπλάσεως

γὰρ ὁ σπουδαῖος ὁ πνευματικὸς· οὐ δήπου σὺν αὐτῷ, οὐδὲ χρόνων, οὐδὲ ἡμερῶν, ἀλλὰ μὴν ὅτι-
λαθόμενα ψυχῆς ἡδυπαίας, εὐθέως τὸ τάχιστα ἀκμάζοντα καὶ ἀπηρτισμένον δείκνυσι· ὃ δὴ καὶ ἐπὶ
τέλους ἐφ' ἡμῶν. κατέβαλον λόγον κατακρίσεως, καὶ ἐβλάστησε φιλανθρωπίας ὄζος μολυσμένης,
φιλανθρωπίας πολλῶν ἔχων ⟨Ⓜ⟩ πλοῦτον τῶν ἀγαθῶν. Εἰ γὰρ ὁ τελώνης ἐκεῖνος, ἵνα δὲ ζητῶ τὸ-
Λυκ. III. 13. σοῦτον εἶπε, λαθόντι μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, ἀπόλλυσι διδιχωρισμένος ὑπὸ ⟨Ⓜ⟩ Φαρισαίου· 5
πόσῳ εἰκὸς ἡμᾶς κτήσασθαι παῤῥησίαν, οὐ βραχεῖ χρόνῳ τοσαύτην κατακρίνειν ὀπτι-
διξαμένους; καίτοι πολλῶν χρέος ὀφλόν. οὗτος γὰρ ἑκάστης ὁρᾶς κακίας ὄζος. ὅταν οὖν ἡ ὁ
Χριστὸς παῤῥαδηλῶν, εἰς παῤῥάδηγμα τῶν ἑκάστων κακῶν ᾖ πάρνας ἡ οὖν πολιὰς αὐτῆ
σωμένος. πεπαῤῥησιασμένη γάρ ἐστι βία, ἀνεπιτίμητος αἵρεται, αὐαίνεται τὸς πλουτοξίας 10
ἔτος, τραγματεία λόγου οὐκ ἔχουσα, ἀναιδὴς ἐμπορία· ἀλλ' ὅμως ὁ τοιοῦτος συζῶν
κακοῖς, ἴσχυσεν ἀπὸ ψιλῶν ῥημάτων ἀπορρίψασθαι τὰ οἰκεῖα, ἢ πλέον ὢν ἥττητος λαθεῖν. αὐ-
τὸς μὲν γὰρ ἤξιε λέγων, Λαθόντι μοι τῷ ἁμαρτωλῷ· ὁ δὲ Θεὸς οὐχ ἵλεως μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐδι-
Εφ. V. 8. καίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ ⟨Ⓜ⟩ Φαρισαίου. Διὰ τοῦτο φησιν ὁ Παῦλος· Τότε δὲ δυναμένῳ πάντα 15
ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκεῖνον ἀπειθοῦντα αὐτοῖς ἀπέβαινεν ἢ νοεῖν. καίτοι ὁ Φαρισαῖος ἠύξατο, ἢ ἐν τῷ ἱερῷ
ἔστη. καὶ ⟨Ⓜ⟩ αὐτὸν ἐκάλεσε Θεὸν, ἢ πλείονα εἶπε ῥήματα, καὶ ἀπὸ εὐχαριστίας ὃ πρεσβίμιον
ἐποιήσατο τῆς εὐχῆς. πόθεν οὖν ἐκεῖνος μὲν καὶ ἐν ἱερῷ ἀπόλεσε καλὰ, ὅτε δὲ καὶ ἐν οἴκῳ εἶ-
χε προσέλαβε παῤῥησίας; ὅτι οὐ τῆς εὐχῆς ὁ αὐλὸς ἔφερε λῶ. ὁ μὲν γὰρ ἀληθινείας ἔτεμε 20
καὶ τύφλ ἢ ἀπονοίας, ὅτε δὲ εὐγνωμοσυνῆς πολλῆς. Διὰ τοῦτο οὖν μὲ μυεῖα ἁμαρτημά-
των φορτία ἔχων, πάντα ἀπέδετο, καὶ δικαιοσυνῶν ἔλαθεν· ἐκεῖνος δὲ πλήρη τῶν ταῦν κα-
θορθωμάτων ἀναγαγὼν, ἐλεημοσυνῆς καὶ ἱκετείας, καθαρᾷ πνεῖ σκηπτῶν προσασκήσας τῷ
τῆς κατοδοξίας καὶ ἀπονοίας φρεγμα, εἰς αὐτῷ τῷ λιμδῷ δ' ναυάγιον ὑπανέμεινε. Δ' γὰρ
εἰς αὐχῆς ζημιωθῆναι, εἰς λιμδὸν ναυάγιόν ἐστι ὑποπαῖναι. ἀλλ' οὐ διὰ τὴν φύσιν τῆς
εὐχῆς τοῦτο γέγονεν, ἀλλὰ διὰ τὴν προαίρεσιν τὴν αὐτοῦ. ὁρᾷς πῶς οὐκ ἐκρεῖ προσ-
σωτηρίαν ἡμῖν ἡ εὐχὴ, ἐὰν μὴ προσῇ δ καὶ ἐκείνος εὔξασθαι οὗν νόμος, ὃς τέθηκεν ὁ Χρι-
στὸς; πόθεν γὰρ τέθηκε νόμος; ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν εὔχεσθαι καὶ τῶν πολλὰ λυπούντων. καὶ μὴν 25
τοῦτο ποιῶμεν, ἀπολυόμεθα πάντως. καὶ δῆλον ἐκ τῆ διδαγείγματος τῆ κ' ⟨Ⓜ⟩ Φαρισαί-
ου. Εἰ γὰρ ὅτε, οὐχὶ τῶν ἐχθρῶν κατεύξαμενος, ἀλλὰ κακοδοξήσας μόνον, τοσαύτην ἔδωκε
δίκην, πῖς μὴ πιωεία εὖν μακροὺς καὶ πολλοὺς κ' τῶν ἐχθρῶν ἀποτίνοντας λόγους; τί ποιεῖς,
ἄνθρωπε; ἔστηκας συζυγόμενος αἰτῶν ἁμαρτημάτων, καὶ θυμοῦ πληρεῖς τὴν ἀγκάνοιαν; ὅτε πάν-
των ἡμεραυτέρων ἐστὶ χρεῶν, διαστὰν Διὰ λεγεωνίων, ὑπὲρ οἰκείων πλημμελημάτων πα- 30
ρακαλοῦντας, ἔλεον καὶ Φιλανθρωπίαν καὶ συγχώμολον αἰτουμένους, τότε ἀγελοῦμεν καὶ πρὸς
θηριωδίαν ἐκπίπτομεν, καὶ πικρίας ὃ πλησμοῦμεν; καὶ πῶς δυνησόμεθα, εἰπέ μοι, τῆ
σωτηρίας ὄπτυχεῖν, σχῆμα μὲ ἱκετῶν προσδαζόμενοι, ῥήματα δ' ἀπονοίας φέροντες, καὶ
καθ' ἑαυτῶν προξενοῦντες ⟨Ⓜ⟩ διαπόντιον; Εἰ πλοῆς τὰ οἰκεῖα θεκαπδύσαι πεῦματα, ὑχὶ
τὰ τῆ πλησίον χαλεπώτερα ἐργάσασθαι. ἱλασμοῦ καιρὸς ὅτι, εὐχῆς καιρὸς, καὶ τεταγμοῦ, 35
ὑχὶ ὀργῆς· δακρύων, οὐχὶ θυμοῦ· κατακυΐσεως, ὑχὶ ἀγανακτήσεως. τί συγχέεις τὴν τά-
ξιν; τί σαυτῷ πολεμεῖς; τί καταλύεις σε τὴν οἰκοδομήν; ⟨Ⓜ⟩ βλέπομεν πρὸ τῶν ἄλλων
ἁπάντων ἡμεσῶν ἐχθρῶν Διάνοιαν, καπεταλθοῦσαν νοῦν, σωπιτεμμένην καρδίαν· ὁ δὲ
τῶν ἐχθρῶν καλὸς ὁδὸς, οὐκ ἂν δυνηθείη τοῦτο καπορθῶσαί ποτε. θυμοῦ γὰρ ὄντι πεπληρω-
μένος, ἐστὶ ἀχ οἷόντε ὄντι ἐχθρὸν καπορθωθῆναι Διάνοιαν. μὴ τοίνυν κατευχώμεθα τῶν ἐχθρῶν, 40
ἀλλὰ μηδὲ τῶν καπορθωμάτων τῶν ἡμετέρων μιμησώμεθα, ἵνα μὴ παθεῖν ὅπερ ὁ Φαρι-
σαῖος. ὥσπερ γὰρ ἁμαρτημάτων μεμνῆσθαι, καλὸν, οὕτω καπορθωμένων ἐπιλαθέσθαι, καλ-
λιόν. τίνος ἕνεκεν; ὅπως ἡ μὲν τῶν καπορθωμάτων μνήμη πρὸς ἀληθοτέραν ἡμᾶς ἐπανάγει, ἡ
δὲ τῶν ἁμαρτημάτων μνήμη καπασκέλλει τὸν Διάνοιαν καὶ καπεινοῖ. ἐκ ἐκείνη μὲν ῥαθυμοτέ-

ρως

ρας ποιῆ, αὕτη γὰρ εὐδαιμονεστέρας ἐργάζεται. καὶ γὰρ ὅσοι μηδὲν τοιοῦτοι ἔχουσιν ἐχθρὸν καλόν, πολλῷ μᾶλλον εὐθυμότεροι γίνονται τῶν τὰ κτήσασθαι τὰ καλὰ· ὁ γὰρ πολλὰ ἑαυτοῖς ἀποτιθέσθαι τὴν ἐμπορίαν ἡγούμενος, θαρρούντως τὴν ζωὴν τὴν ἀρετὴν διεξάγει μᾶλλον εὐδαιμονεστέρως δὲ πλείονα κερδαίνεσθαι πάλιν. μὴ τοίνυν μηνυθῆς τὸν κατορθώματων, ἵνα μηνυθῆ αὐτὸν ὁ Θεός. Λέγε γάρ, φησί, τὰ ἁμαρτήματα σου τῶν ἔργων, ἵνα δικαιωθῆς. καὶ πάλιν· Ησ. μδ. κε. Οὐ μὴ μηνυθῶ τὸν ὁμοπλοῦν σου, φησί· σὺ γὰρ μνήσθητι. Ἀλλὰ τίνος ἕνεκεν τὸ πελώνιον ὕστερον ἐπήκουσεν ὁ Θεός, ὁ Ἰσαὰκ ἀφῆκεν εἰπεῖν ἐν τῇ διέξοδῳ καὶ τὸν Ἰακὼβ αὖθις τὸν γαμετὴν αὐτοῦ, ἐν τότε ἐπιθυμεῖ ταῖς θυγατράσι τῦ δικαίου; ἀνάγκη γὰρ τῆς ἀρχῆς διδασκαλίαν ἀποδοῦναι ὑμῖν τὰ λείψανα. Τίνος οὖν ἕνεκεν τοῦτο γέγονεν; ἵνα ἀπὸ μὲν τῶν κῦ τὸ πελώνιον μάθῃς τὸν φιλανθρωπίαν τὸν θεσπότου τῶν ἐχθρῶν ἐπακούσαντος, ἀπὸ δὲ τῶν κῦ ὁ Ἰσαὰκ μάθῃς τὸν ὑπομονὴν τῦ δούλου βεβαίως λαβόντος, καὶ οὐκ ἀποστάντος τῆς ἱκετηρίας· ἵνα, καὶ ἀμάρτυλος ἦς, μὴ ἀπογνῷς, καὶ δίκαιος ἦς, μὴ ἀπαρθῆς. Οὐ χρείαν ἔχουσιν ὁ ἰσχύοντες ἰατροῦ, ἀλλ' ὁ κακῶς ἔχοντες. κακῶς εἶχεν ὁ τελώνης· διὰ τῶν ἐχθρῶν αὐτῷ ἄρεξε χεῖρα· ὁ δὲ Ἰσαὰκ ἰσχυρότερος ὢν, καὶ διὰ τῦ φίλου ἐβασάνισε, ἵνα αὐτὸν τὸν ὑπομονὴν ἐπιτείνῃ. ἀλλ' οὐδὲ μὲ οὐκ εὐθυμίας ἦμεν ὁ λόγος εἰρηκώς. τίνος δὲ ἕνεκεν ἡ γυνὴ στεῖρα ἦν, ἀναγκαῖον εἰπεῖν. ἵν', ὅταν ἴδῃς παρθένον μητέρα γινομένην, μὴ ἀπιστήσῃς· ἵν', ὅταν εἴπῃ σοι ὁ Ἰουδαῖος, πῶς ἔτεκεν ἡ Μαρία, εἰπεῖν αὐτῷ, πῶς ἔτεκεν ἡ Σάρρα, καὶ ἡ Ρεβέκκα, καὶ ἡ Ραχήλ; ὅταν γὰρ μέλλῃ τι θαυμαστὸν καὶ μέγα γίνεσθαι θαῦμα, πολλοὶ προεπέχουσι τύποι. καθάπερ βασιλέως εἰσιόντος, προεπέχουσι γραπτοὶ τοῖχοι, ὥστε μὴ ἀθεμίτως ἀποδεχθῆναι τὸν βασιλέα, οὕτω καὶ θαύματος μέλλοντος γίνεσθαι πολλοὶ προεπέχουσι τύποι, ὥστε ἡμᾶς προμελετήσαντας μὴ καταπλαγῆναι ἀθρόον, μηδὲ ἐκστῆναι τῶν παρόντων τὸ γινόμενον. τοῦτο καὶ ὅτι τῦ θανάτου. προεῖρηκεν Ἰωνᾶς, ἐξόμνυσιν ἡμῶν τὸν ἀθανασίαν. καθάπερ γὰρ ἐκεῖνον μὴ πρὸς ἡμέρας ὁ κῆτος ἔμεσεν," οὐκ ἀφεὶς ἐν αὐτῷ τὸν οἰκείων ἐνόμισεν καὶ καλλίπλοκον. οἰκεῖα γὰρ τοῖς καταπλαλ. λείπει. ὅτι τὸ μῆκος ἀν χωνῶν λοις θανάτῳ, τῆς ἀμαρτίας ἡ φύσις· ἐντεῦθεν ἐτέχθη, ἐντεῦθεν ἐρρίζωθη, ἐντεῦθεν καὶ πρέφεται. καθάπερ οὖν ἐφ' ἡμῶν, ἐπειδὴν λίθον καταπίωμεν οὐκ εἰδότες, τότε μὲν προπέμπομεν ὀλιγχρὸν πένητα τοῦτον ἐν τῷ σωμάτων δυνάμεις· ἐπειδὰν δὲ εὕρῃ ἀλλοτρίαν αὐτῷ ὕλην ἐνοῦσαν τοῖς, ὁμιλήσασα ὅτι πλέον αὐτῷ τῇ πεπλικῇ δυνάμει, ἐκεῖνον μὲν οὐ διαφθείρει, τὸν δὲ ἑαυτῆς ἀπόλλυσιν ἰσχύν, ὅλην οὐδὲ τὸν προτέραν δυνάτων καὶ ἰσχὺν ἔχοντα, ἀλλὰ ἀπορήσασα κἀκεῖνον αὐτῷ συνεξεμεῖ ἐξ πολλῆς τῆς ὁδυνῆς· ὕστερον καὶ ὅτι τοῦ θανάτου γέγονε. καὶ πάντα ὁ λίθον ὁ ἀκροχωνιαῖον, καὶ οὐκ ἰσχύσαν αὐτὸν πέψαι· πάθημα ἐποίησεν αὐτῷ πᾶσα ἡ δύναμις. διὰ τοῦτο μετ' αὐτῦ καὶ τὸν λοιπὸν, ἵνα συνεξέλαβε ἔχθραν, τὴν δὲ διέφθειρεν συνεξεμέσασα τὸν φύσιν. οὐδὲ γὰρ ζωὴν δυνήσεται λοιπὸν εἰς τέλος. διὰ τοῦτο καὶ αἱ γῆρας προεπέμπομεν, ἵνα ὁ τόκος πιστωθῇ· μᾶλλον δὲ οὐχ ἵνα ὁ τόκος πιστωθῇ μόνον, ἀλλ' ἐὰν ἀκριβῶς ἐξετάσωμεν, καὶ αὐτὸ τὸ θανάτου τὸν φύσιν τύπον οὖσαν δι' ἡμᾶς. Ἀλλὰ προσέχετε. λεπτὸν γὰρ ὁ ῥηθησόμενον. μέλλομεν γὰρ ἐρεῖν, πῶς προεῖπεν τὴν πίστιν τῆς ἀναστάσεως ἡμῶν ἡ μήτρα τῆς Σάρρας φθορὰν ἔχουσα χρόνου. πῶς οὖν ἡμᾶς χρήσιμον; καθάπερ αὐτὴ τεκοῦσα οὖσα ἐκ τῆς τῦ Θεοῦ χάριτος ἀγένητος, καὶ τὸ σῶμα ἐβλάστησε ζωὴν δὲ τῷ Ἰσαάκ· ὕστερον ὁ Χριστὸς νεκρωθεὶς ἠγέρθη τὴν οἰκείαν δυναμι. ἐ ὅτι οὐ βεβίαται ὃ Εἰρηκὼς, ἀκούσον αὐτῷ τῦ Παύλου λέγοντος. Εἰπὼν γὰρ περὶ τῦ Αβραὰμ, Οτι οὐκ ἐνενόησε Ρωμ. δ. ιθ. τὸ νέκρωσιν τῆς μήτρας Σάρρας, ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δοὺς δόξαν τῷ Θεῷ, καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὁ ἐπήγγελται δυνατὸς ἐστὶ καὶ ποιῆσαι, τοιοῦτον, ἀπὸ τῶν νεκρῶν σωτῆρα ζῶντα ποιῆσαι ἡμῶν ἐδῶν ἐφ' ἑαυτῆς εἰς ζωὴν τὸν ἡμᾶς τὸν πίστιν χρήσιμον ἀπήγαγεν. Οὐκ ἐγκαύχα δὲ ἐκεῖνον μόνον, ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς. ὅθεν τί; Ρωμ. δ. κδ.

Οἷς μέλλει, φησί, λογίζεσθαι τοῖς πιστεύουσιν ὅτι Θεὸς ἐγείραντα Ἰησοῦν Κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν. ὁ γὰρ λέγει, τοιοῦτόν ἐστι. Ἰσαὰκ ἀπὸ νεκρῶν σωμάτων ἦγρεν· οὕτω καὶ οὗτοι μέλλουσι, νεκροὶ ὄντες, νεκροὺς ἡμᾶς ποιήσειν. βούλει καὶ ἑτέρου παραδείγματος μαθεῖν σύμβολον οὐσίαν τὴν γειρωσιν; ἤνοιγεν ἡ ἐκκλησία τὸ πλῆθος ἀποκτείνασα τοὺς πιστούς. ἵν' οὖν μὴ ἀπιστῇς, πῶς ἡ ἄγονος, ἡ ἄκαρπος, ἡ χήρα ἔτεκε, παρέλαβεν ἡ φύσει χήρα, παροδοποιοῦσα τῇ παρασκευῇ γειρα, καὶ ἡ Σάρρα τῆς ἐκκλησίας ἐδήλου τύπος. ὥσπερ γὰρ ἐκείνη χήρα ὖσα ἔτεκεν ἐν γήρᾳ, οὕτω καὶ αὕτη χήρα ὖσα ἔτεκεν ἐπ' ἐσχάτων τοὺς χήρους. καὶ ὅτι τοῦτο ἐστιν ἀληθές, ἀκούσον Παύλου λέγοντος· Ἡμεῖς δέ τοῦ ἐλευθέρας τέκνα ἐσμέν. εἶπε γὰρ ἡ Σάρρα τύπος ὄντος τῆς ἐκκλησίας, ἡ ἐλευθέρα, διὰ τοῦτο ἐπήγαγεν· ὅτι τῆς ἐλευθέρας τέκνα ἐσμέν. καὶ πάλιν· Εὐφράνθητι, στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ἀδῖνας οὐ διδοῦσα· ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα. πόθεν δῆλον; ἀπὸ τῆς προφητείας· ὥσπερ οὖν οὐκ ἔτεκε φύσις, οὕτω δὲ ἡμᾶς φύσις οὐκ ἔτεκεν, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. καὶ πάλιν· Ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλὴμ ἐλευθέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶ μήτηρ ἡμῶν· αὕτη δέ ἐστιν ἡ ἐκκλησία. Περισκοπήσατε γὰρ Σιὼν ὄρει, φησί, καὶ πόλει Θεοῦ ζῶντος, Ἱερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ, καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων. Εἰ τοίνυν ἄνω Ἱερουσαλὴμ ἡ ἐκκλησία ἐστί, τῆς δὲ ἄνω Ἱερουσαλὴμ τύπος ἐστὶν ἡ Σάρρα, κἀκεῖθεν· Εἶπεν, ὅτι Δύο εἰσί, μία μὲν Εἰς δουλείαν γεννῶσα, ἥτις ἐστὶν Ἀγάρ· ἡ δὲ ἄνω Ἱερουσαλὴμ ἐλευθέρα ἐστίν, ἥτις ἐστὶ μήτηρ ἡμῶν, εὐθέως ὅτι τῆς ἄνω Ἱερουσαλὴμ τύπος ἐστὶν ἡ Σάρρα καὶ τόκον δὲ τινὰ γειρωσιν. οἶδα ὅτι λεπτότερα δὲ ἑρμηνεύω. ἀλλ' ἐὰν λαθώμεν, σοβεῖν ἡμᾶς προσδραμεῖται τὰ λεγόμενα. οὗτοι μὲν οὖν μυστικώτερα καὶ δογματικώτερα ἀκούσει. εἰ δὲ βούλεσθε, καὶ πηλικώτερον μέτρον ἐρῶ. ἕξεσα ἐώ ἡ γυνή, ἵνα μάθῃς τὸ ἀνδρὸς τοῦ σωφρονοῦντος· ὅτι οὔτε ἐκείνου ἐζέβεσε, καίτοι σοβοῦντος τότε κωλύοντος νόμου, οὔτε ἑτέραν λαβεῖν, τὴν ἐλευθέραν ἐπαισχύνθη· ὁ δὲ πολλοὶ ποιοῦσι προφάσει παιδοποιΐας, τοῦ ἀσέλγειαν τοῦ ἑαυτῶν πληρῶσαι, καὶ ἃ μὲ ἐκβάλλουσι, ἃ δὲ εἰσάγουσι· καὶ δὲ καὶ παλλακίδας ἐφοπλίζουσι, καὶ μοιχείαν καὶ οἰκίας πληροῦσι πολέμων. ἀλλ' οὐκ ἐκεῖνος ὁ δίκαιος οὗτος, ἀλλ' ἐμένε τέρπων τὴν κληρωθεῖσαν αὐτῷ παρὰ τοῦ Θεοῦ γυναῖκα, καὶ προσεκαλεῖτο τῆς φύσεως διαστοῦσαν διορθοῦσα τῆς φύσεως καὶ δεσμά, καὶ οὐκ ὠνείδισε τὴν γυναῖκα. καὶ πόθεν, ὅτι οὐκ ὠνείδισεν; ἐξ αὐτῆς τῆς γραφῆς. εἰ ὠνείδισεν, εἶπεν ἂν ἡ γραφὴ καὶ τοῦτο, καὶ οὐκ ἐσώπησε. καὶ γὰρ τὰ κατορθώματα λέγει τῶν δικαίων, καὶ τὰ ἐλαττώματα, ἵνα τὰ μὲ φύγωμεν, τὰ δὲ ζηλώσωμεν. ὅτε γοῦν πρὸς Θεὸν ἡ αὐτὴ ἡ νύμφη ἡ Ῥαχὴλ ἀπωδύρετο, κάκιστος ἐπίστανξεν, ἀμφότερα τίκτουσα, καὶ οὐκ ἀπέκρυψεν ἡ γραφή. εἶπε γὰρ εἶπε, Δός μοι τέκνα, εἰ δὲ μή, ἀποθανοῦμαι· ἡ φησιν ὀκνηρός; Μὴ Θεὸς ἐγώ, ὃς ἐστήρισέ σε καρπὸν χιλίας; δός μοι τέκνα. γυναικώδης ἡ αἴτησις καὶ ἀλόγιστος. ὅρα δὲ λέγει, δός μοι τέκνα, προσδραμοῦσα Θεὸν τῆς φύσεως διεστοῦσαν; ἆρα τοῦτο δὲ ὀκνηρὸν πλημμελέστερον ἀπεκρινάμενος κατέσβεσε αὐτῆς τὴν ἄλογον αἴτησιν, καὶ ἐδίδαξε προσδραμεῖν πόθεν δεῖ αἰτεῖν. ἀλλ' οὐχ οὕτως, οὐτε αὐτὸς τοιοῦτον εἶπεν, οὔτε ἐκείνη προσέκτησεν ἀπωδυσκετο καὶ ἐμήνυσεν. τὸ ἀπόκρυφον τοῦτο δεῖ σωφροσύνῃ παιδοῦσθαι καὶ πίστει. τὸ μὲ γὰρ δεινὸν τῷ Θεῷ, τὴ πίστιν αὐτοῦ δείκνυσι, τὸ δὲ μὴ ὠνείδισαι, μήτε ἐπογγύσαι, καὶ τὴ σωφροσύνῃ καὶ τὴ φιλοσοφίαν καὶ τὴ πολλὴν ἐπιείκειαν καὶ τὴ φιλοστοργίαν τοῦ πρὸς τὸν γυναῖκα δηλοῖ ποιεῖ. ὥστε γὰρ, καθάπερ πολλοὶ ποιοῦσι νῦν τὰς τοιαύτας προφάσεσιν εἰς μισανθρωπίας καὶ ραθυμίαν, τὰ δεινὰ ζῶντα καὶ ἀνόητα καὶ βλαβερά, καὶ ψυχὴν ἀπολλύοντα, σκῶλα ἐποίησεν, ἀλλὰ πάντα ζῶντα ἀφεὶς καὶ πάντων τῶν ἀνθρωπίνων καταγελάσας, πρὸς τῆς φύσεως διεστῶτα δυσωπούμενος ζῶντα διορθοῦ μόνον ἀπέδραμεν. ἀκούσατε ζῶντα, ἄνδρες, παιδοῦσθε γυναῖκες, μιμησώμεθα δίκαιοι ἅπαντες. μηδὲν ἔστω γυναικὶ ἀνδρὸς πιμώτερον, μηδὲν ἀνδρὶ γυναικὸς ποδνότερον.

Γεν. δ. κα. Γεν. β. κβ. Γεν. β. κγ. Γεν. δ. κβ. Γεν. δ. κε. Γεν. λ. β. Τὸ ἀπόκρυφον λοιδορίαν δέχεται

πολιτότερον. τοῦτο πρῶτον ἡμῖν συγκεκροτῆσθαι τὴν ζωήν, τὸ ὁμονοοῦντα γυναῖκα πρὸς ἄνδρα· τοῦτο στοιχεῖον κόσμου ἄπασιν. καθάπερ γὰρ τὸ θερμὸν σαλεύοντος, πᾶσα ἡ οἰκουδομικὴ καταφέρει, οὕτω καὶ γάμων σασαζόντων, ἅπασ' ὁ βίος ἡμῶν ἀναπίπτει. ὅσα γὰρ, ὁ κόσμος ἐκ τῶν πόλεων συνέστηκεν, αἱ πόλεις ἐκ τῶν οἰκιῶν, αἱ οἰκίαι δὲ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. ἀπὸ τούτων ἐπῆρξεν πόλεμος μεταξὺ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν, εἰς ὅλας οἰκίας εἰσῆλθεν ὁ πόλεμος· τούτων δὲ παρακολουθῶν, καὶ αἱ πόλεις ἀνάστατοι γίνονται. πόλεων δὲ σασαζουσῶν, καὶ τὴν οἰκουμένην πᾶσαν ἀνάγκη ταραχῆς ἐμπεπλῆσθαι καὶ πολέμου καὶ μάχης. ὅθεν τοῦτο ὁ Θεὸς πολλαχοῦ ἐποίησε τὸ πρᾶγμα τοῦτο τῶν προφητῶν· ὅθεν τοῦτο οὐκ ἀφῆκεν σκανδαλίσαι γυναῖκα, ἀλλ' ἢ ὅτι πορνείας μόνον. τί οὖν ἀνδρὸς ἦν, φησιν, αὐτὴν ἀπολῦσαι καὶ πολυτελῆς, καὶ μυρία ἔπρεπε κατορθώματα ἔχειν; φέρε πάντα γυναίως, καὶ μὴ σκανδαλῆς ὅθεν τὰ κατορθώματα, ἀλλὰ διόρθωσον τὰ κατορθώματα. ὅθεν τοῦτο κεφαλῆς ἐπεχθὲς χρῆσαι, ἵνα εὐδῆς θεραπεύσῃ σῶμα. καὶ γὰρ τὸ σῶμα τὸ ἡμέτερον, κἂν μυρία ἔχῃ πλεονάσματα, οὐκ ἀποτέμνομεν τῷ κεφαλῷ. μὴ τοίνυν μηδὲ τὴν γυναῖκα ἀποτέμνῃς ἑαυτῷ. σὺ παίρει γὰρ ἡμῖν ὅτι τὸ σῶμα ἐστὶ καὶ γυνή. ὅθεν τοῦτο καὶ ὁμακάριος Παῦλος ἔλεγεν· Οἱ ἄνδρες οὕτως ὀφείλουσιν ἀγαπᾶν τὰς γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. τὸ πρᾶγμα τὰς γυναῖκας ὁ αὐτὸς νόμος ἡμῖν, ὡς τὴν ἑαυτῆς φιλοκεφαλίαν, ὧν γυναί· τὸ εἰ ἡμᾶς, οὕτω τίμα τὸν ἄνδρα. καὶ γὰρ εἰ ἔχῃ τοσοῦτον ὑπὲρ τὸ πρᾶγμα ποιεῖ, ἴδια λόγῳ. οἷδα ὅσων ἀγαθῶν αἰτίαν ἐστίν, ὅ γυναῖκα πρὸς ἄνδρα μὴ διαφθαρτήν· οἷδα ὅσων κακῶν ἐστὶν ὑποθῆκαι, ὅταν οὕτω πρὸς ἑαυτὸν ἀρμοσαμένη ζῶσι. τότε γὰρ οὐ πλοῦτος, οὐκ εὐπαιδία, οὐ πολυπαιδία, οὐκ ἀρχὴ καὶ δυναστεία, οὐδὲν τοσοῦτον τιμή, οὐ τρυφὴ καὶ πολυτέλεια, οὐκ ἄλλη τις εὐπραγία δύναται οὕτω ἀφεστάναι ποτὲ γυναῖκα καὶ ἄνδρα, ὅταν πρὸς ἀλλήλους ζυγομαχῶσι. τοῦτο δὲ πρὸς τῶν ἄλλων ἁπάντων ἀσυδαίζωμεν. ἐλαττώματα ἔχῃ καὶ γυνὴ ποίησον ὅπερ ἐποίησεν ὁ Ἰσαὰκ διὰ τὴν Ῥεβέκκαν διὰ τὸν Θεόν. εἰ γὰρ ἐκεῖνος τῇ καρτερίᾳ τῆς ἀληθοῦς φύσεως ἔλυσε πάρωσιν, πολλῷ μᾶλλον ἡμᾶς προαιρέσεως ἐλαττώματα διορθῶσαι δυνησόμεθα, καὶ Θεοῦ συνεχῶς παρακαλοῦντος. ἐὰν ἴδῃ σε ὁ Θεὸς ὅθεν καὶ τὸν νόμον καρτερεῖν, καὶ φέρειν ἀνδρείως τὴν γυναικὸς τὰ ἀμαρτήματα, συνεφάψεταί σοι τῆς διδασκαλίας, καὶ μισθὸν σοι δώσει τῆς ὑπομονῆς. Τί γὰρ οἶδας, φησιν, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; ἢ τί οἶδας, γύναι, εἰ καὶ ἄνδρα σώσεις; μὴ ἀποκάμῃς δέ, φησι, μηδὲ ἀπελπίσῃς. συμβαίνει γὰρ αὐτὸν καὶ σωθῆναι. διὰ τί ἀδιόρθωτος εὑρέθη, σὺ καὶ μισθὸν οὐκ ἀπώλεσας τῆς ὑπομονῆς· ἐὰν δὲ σκάλῃς, ἓν τοῦτον ἠμάρτες, τὸ διαβαλεῖν νόμον, καὶ μοιχὸς κρίνεσθαι διὰ τὸν Θεόν. Ὃς γὰρ ἂν σκάλῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, φησι, παρεκτὸς λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι. πολλάκις δὲ καὶ ἑτέραν χαλεπωτέραν σκύπις λαβοῦσι, τὴν μὴ ἀμαρτήσαν εἰρήκασιν, ἀπαπαύστους δὲ οὐκ ἀπέλασας. διὸ δὲ κρείσσων λαβὴς, οὐκ ἀφῆσί σοι τὴν ἡδυλογοῦσαν ἀκέστριαν ἐπὶ τὴν ἐκ τῆς δευτέρας, ἀλλὰ τὴν ἀφεσιν τῆς πρώτης, λογίζομένην σοι μοιχείας. μοιχεία γὰρ ἐστὶ, τὸ τὴν πρώτην ἀφῆναι. ὅταν οὖν ἴδῃς δυσκολίαν τινὰ συμπεσοῦσαν, ἢ σὲ ζηλάμων, ἢ σὲ ἑτέρᾳ πράγματων καταστάσει, διάκαλεῖται ὁ Θεός. αὕτη γὰρ μόνη λύσις ἐστὶν ἀρίστη τῆς συμβαινόντων ἡμῖν ἀλγεῶν. καὶ γὰρ μέγα τῆς εὐχῆς τὸ ὅπλον ἐστί. τοῦτο δὲ πολλάκις εἶπον, καὶ νῦν λέγω, καὶ λέγων οὐ παύσομαι. κἂν ἀμάρτωλός τις ἀρχῇς, βλέπε πρὸς τελώνιόν μὴ ἀποτυχεῖτε, τὸν τοσαῦτα ἁμαρτήματα ἀπενεγκάμενον. βούλῃ μαθεῖν ἐστὶ ἐστὶν εὐχή; σὺ αὐτὸ τοσοῦτον φιλία πρὸς Θεόν, ὅσον θυμός. καὶ σὺ ἐμοὶ ὁ λόγος (οὐ γὰρ ἀπὸ τόπου ἐμνήσθην τοσούτου πράγματος ἀπὸ τῆς ἐμαυτοῦ γνώμης ἀποφήνασθαι) ἀπόχρησον σὺ τὴν ἀφωνίαν, ὅσον σὺ σὺ φιλία ἰώσατο εὐχή. Τίς ἐστὶν ὁ ἀμύθητος, φησιν, ὃς ἔχει φίλον, ὃς ἐλθὼν εἴπῃ αὐτῷ· ἑταῖρε, χρῆσόν μοι τρεῖς ἄρτους· καὶ ἐκεῖνος ἀποκριθεὶς ἐρεῖ αὐτῷ· ἤδη κέκλεισται, τὰ παιδία μου ἐπὶ τῆς κλίνης εἰσί· μὴ μοι κόπους παρέχετε. λέγω δὲ

Ἐφ. ε, κβ.

Δεκ. ιβ. ς.

α. Κορ. ζ. ιζ.

Ματθ. ε. λς.

γὰρ ὑμῖν, Εἰ καὶ ἀμφὶ τὸ εἶδος φίλον αὐτὸν μὴ δώσει αὐτῷ, ἀλλ' ἵνα τὴν αἰσχύνην αὐτοῦ δώσει αὐτῷ ὅσων ἂν χρήζῃ. ὁρᾶς πῶς ὅσου οὐκ ἴσχυσεν ἡ φιλία, τοῦτο ἴσχυσεν ἡ προσευχή; ὅπερ γὰρ φίλος ἐκεῖνος οὐ ἔδωκεν αὐτῷ, ἵνα μὴ νομίσῃς ὅτι ἀμφὶ τοῦτο ἐλέγομεν, Εἶπεν· Εἰ καὶ οὐκ ἀμφὶ τὸ εἶδος φίλον αὐτὸν μὴ δώσει αὐτῷ, ἀλλ' ἵνα τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ δώσῃ αὐτῷ. Εἰ καὶ ἡ φιλία μὴ ἐργάσεται, φησί, τοῦτο, ἀλλὰ ἡ προσευχὴ ἐργάσεται, ὅσον ἡ φιλία οὐκ ἴσχυσε. καὶ πόθεν τοῦτο γίγνεται; ὅτι τοῦ πλούτου. οὐδὲν γὰρ οὕτω τὸν Θεὸν φίλον ὁ πλοῦτος· ἀλλ' ἐχθρὸν φίλος. ὥστε κἂν ἐ-
Matth. 18. 21. χθρὸς ᾖς, τῇ προσευχῇ γίνῃ φίλος. ὅρα καὶ τὴν Συροφοινίσσης, καὶ ἄκουσον τί φησι πρὸς αὐτήν· Οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων, καὶ δοῦναι τοῖς κυναρίοις. καὶ πῶς ἐπαίνεσεν αὐτήν; Εἰ μὴ ἦσθ', καλόν; τῇ προσευχῇ αὐτὴ ἐποίησεν ἡ γυνὴ καλήν· ἵνα μάθῃς, ὅτι ὧν οὐκ ἐσμὲν ἄξιοι, γινόμεθα ἄξιοι ἀμφὶ τὰ προσευχέσθαι. Τοῦτο εἶπαν, ἵνα μὴ λέγῃς ὅτι ἀμαρτωλός εἰμι, ἀπρῳρησίαστός εἰμι, οὐκ ἔχω εὐχήν. σκόπει ἔχει παῤῥησίαν ὁ μὴ νομίζων ἔχειν παῤῥησίαν· ὡς ὁ νομίζων παῤῥησίαν ἔχειν, ἀπώλεσε τὴν παῤῥησίαν, καθάπερ ὁ Φαρισαῖος· ὁ δὲ νομίζων ἑαυτὸν ἀπῤῥυπάντητον καὶ ἀπῤῥησίαστον, οὗτος μάλιστα εἰσακουσθήσεται, καθάπερ ὁ τελώνης. ὅρα πόσα ἔχεις παραδείγματα, τὸν Συροφοινίσσης, καὶ τελώνου, καὶ λῃστοῦ ὅτι σεσωσμένου, καὶ τὴν παράκλησιν τῆς αὐτοῦ τα-
ξ ουχ οὕτω διὰ τὸν φιλίαν, ὡς διὰ τὴν προσευχὴν ὅτι τυχόντα. τούτων ἕνεκεν Οὐκ εἰπεν ὅτι ἁμαρτωλός εἰμι, ὅτι κατηξιωμένος εἰμί, ἀλλὰ τοῦτο οὐκ ὀφείλω προσεύχεσθαι, οὐκ ἀνίωσί τι πλέον· ἀλλ' ὅπερ ἕκαστος τούτων οὐ πρὸς τὸ μέγεθος εἶδε τῶν ἁμαρτημάτων, ἀλλὰ πρὸς τὸν πλοῦτον τῆς τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίας, ἐθάῤῥει καὶ κατεπάλαιεν, καὶ ἁμαρτωλὸς ὢν ἠτοῦτο παρὰ τὸν ἀξίαν τὸν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ ἀνίωσι ἕκαστος ἅπερ ἠξίωσεν. Ταῦτ' οὖν μνημονεύωμεν ἅπαντα καὶ φυλάττωμεν, καὶ θαῤῥῶμεν διωκόμενοι, μὴ νικῶμεν, μὴ τοῦ θαῤῥεῖν, μὴ χρηστὴν ἐλπίδων, μὴ κοινωνίας πολλῆς. μὴ ὅσης ἕτερος κοινωνῆται τῆς ἐχθρᾶς, μὴ τοσαύτης ἡμῖς κοινωνίας καὶ τῆς ἐχθρᾶς, καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀδελφῆς εὐχώμεθα, καὶ πάντως ὀφείλομεν τὴν συμφερόντων ἁπάντων. φιλάνθρωπος γὰρ ὁ δίδους, καὶ οὐχ οὕτως ἡμᾶς ὀφείλομεν λαβεῖν, ὡς σκέψις ὀφείλομεν δοῦναι. Ταῦτ' οὖν ἅπαντα εἰδότες, καὶ ἵνα ἔχωμεν καλῶς πυθόμενα χαίρειν ἀπολέσωμεν, μηδὲ οὕτως ἀποχαλάσωμεν τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας, ἀλλὰ μὴ ἀγαθῆς ἐλπίδος προσίωμεν, πείσαντες ἑαυτοὺς ὅτι πάντως ληψόμεθα ἅπερ αἰτήσωμεν, ἂν μὴ ἀνάξια αὐτοῦ κτησώμεθα νόμους αὐτοῦ. ὧν δυνηθείημεν πάντα ποιῆσαι χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ τῷ Πατρὶ ἅμα τῷ παναγίῳ καὶ ζωοποιῷ καὶ ὁμοουσίῳ Πνεύματι, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ, ΠΟΙΑΣ ΔΕΙ ΑΓΕΣΘΑΙ γυναῖκας.

ΟΤι μὲ ἀπελείφθην ὑμῶν τῇ προελθούσῃ σωτείᾳ, ἤλγησα· ὅτι δὲ πλουσιωτέρας ἀπελαύσατε πραπέζης, ἥσθην. ὁ γὰρ μετ' ἐμοῦ ζυγὸς ἔλκων, τίνι τι αὐλακα σφῶν ὑμῖν ἀνέτεμε, καὶ τὰ σπέρματα κατέβαλε δαψιλικῇ γλώττῃ, καὶ μὴ πολλῆς τῆς ὀπτημένης ἐγλιχόρησε τοὺς ὑμετέρας ψυχάς. Εἰδότι γὰρ ἐμὲ σκληροκαρδίᾳ, νηκούσαντι λόγου ζωοποιοῦ πυθμένι γενομένῃ, ἀπελαύσαντι ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον, εἰδότι πηγὴν ποταμοὺς ἀφιέσαν χρυσίου καθαροῦ. λέγεται γὰρ τοὺς ποταμοὺς χρυσίου ψάμμαθα φέρειν τοῖς παροικοῦσιν αὐτούς· ἀνθρώπους, οὐ τῆς φύσεως τῶν ὑδάτων ὃ χρυσίον πικτούσης· ἀλλ' ὅτῳ τοὺς ποταμοὺς τοὺς πηγὰς ὁ μετανοίας ὄρεσι διέρχεται σπυέ-

σι,

ϛη, δι' ἐλαίων τῶν ὄρεων ὁ ποταμὸς ῥέων ἢ τὸ χρυσῖον πῶς ἀσύρων γῆν, ἀνασυρὰς τοῖς πρῶτοις χοῦσι χῆν, ἐφεδιασμένον πρέχων Ⓦ πλοῦτον. τοῦτον ἢ ὁ διδάσκαλος ἐκεῖ ἐμιμήσατο ποιῆσαι τὸ ποταμόν, ὥσπερ δεῖ μεταλλικὸν ὀρέων, τὸ χρυσοῦν ῥέον, ἐκ τὰ χρυσία παντὸς τιμιώτερα νοήματα τὰ ὑμετέρας κομίζων ψυχάς. ἢ οἶδα μὴν ὅτι πολυχρονιώτερα ἐκ ἡμέτερα ὑμῖν φαίνεται σήμερον. ὁ γὰρ πενιχρὰς ἀποδυόμενος τραπέζης διὰ μέσου, καὶ δι' ὑπερωτέρας μεταξύ που πνὸς ὀθνείου τύχῃ, εἶτα ποιεῖ τινὰ ἑαυτῦ πάλιν ἐπιδημέλθῃ, μᾶλλον αὐτῆς καπνίσεται τὸ πενίαν. οὐ μὴν ἀλλὰ τῦτο ὀκνηρότερον ἀποδύσομαι. ἴσα γὰρ, Παῦλος μαθητεύθεντες, Philip. 3. 16.
ἢ χορταίζεσθαι ἐκ πεινᾶν, ἐκ περισσεύειν ἢ ὑστερεῖσθαι, ἢ ἐν ὑπερβολῇ χαιρεῖν, ἢ ἐν παντὶ μυεῖσθαι ἀγαθοῦσθαι. ἢ καθάπερ Ⓓ φίλιπποι καὶ Ⓓ Φιλιππήσιοι καὶ Ⓓ φιλοπόται ἀσπάζονται μὲν τὸ ἀμπελῶνα οἶνον, οὐ μὴν ἢ τῦ καταδεεστέρᾳ καὶ φθονουμένου. ὕτω δὴ ἢ ὑμεῖς ἐκεῖ τὴν τῶν Ἰουδαίων λογίων αἵρεσιν μεμηνότες, ἀποδέχεσθε μᾶλλον ἐν σοφωτέρᾳ τῶν διδασκάλων, ἐκ τοῖς θύπλεστέροις ἢ οὐ τὴν τυχοῦσαν πρέχεται ἀσυδοσίαν ἢ ἐκ ἐπιθυμίαν. Ⓓ μὲ γὰρ ἐκ ἔστιν ἢ ἀγαπᾶν ἀλλήλους, ἢ ἐκ ἐν τῶν πολυτελεστέρων ναυπηγεῖσθαι τραπέζῃ· Ⓓ ἢ διεγηγερμένους ἢ ἀφόντες, ἢ πεινῶντες ἢ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην, ἢ ἐκ ἐν τῶν πενεστέρων μᾶ πολλῆς τρέχοντες ἐκθυμίας. ἢ ὅπου οὐ κλαπεῖα τὰ ῥήματα, ἀπὸ τῆς ἐκείνου ὑμῖν ἀληθείας γαννυμένης τῦτο ἐδιδάξατε μάλιστα. ὅθεν γὰρ πολλοὶ ἐκεῖ γάμοι λύγοις ἐποιοῦντο ἐκ ἐν ὑμᾶς, δίκαιον ἔστι μισγόμενα ὡς ἀπαρτισμένη ὁ σκάνδαλεν γυναῖκας, ἢ σκανδαλισθῆναι λαμβάνειν, ζώντων ἐπὶ τῆς ἐκείνου ἀνδρῶν, ἢ Ⓦ τῦ Χριστοῦ νόμου αἰσχυνόμενοι Ⓦ λέγοντα, Ὅτι ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται, ἢ ὁ ἀπολύων γυναῖκα πρᾶκτος λόγυ Matth. 5. 32.
πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι, πολλοὶ εἶδον κάτω κύπτοντας, ὃ ἐκείνου πρόσωπον τύπτοντας, καὶ ἐκεῖ ἀνάστασιν δυναμένους. τότε δὴ καὶ εἰς Ⓦ οὐρανὸν ἀναβλέψας εἶπον· Εὐλογητός ὁ Θεός, ὅτι ἐκ εἰς νεκρὰς αἰκιὰς ἐσηχολῶμεν, ἀλλ' ὑπλεμβαίνεται τῆς ἀληθείας τὴν αἰκιώδεστον ἐκ λογόμυα μᾶ πολλῆς τῆς σφοδρότητος. ἀμείνων μὲν γὰρ μᾶλλον ἀμῦτᾶν· οὐ μικρὸν ἢ εἰς σωτηρίας λόγον, καταδυναστεῖσθαι, ἢ κακῶσθαι Ⓦ ἀμῦτόμενον τὰ τῆς ἑαυτῦ ψυχῆς, ἢ μᾶλλον ὁ σωφρονίζων μᾶ πολλῆς τῆς ἀκριβείας. ἢ γὰρ ἰδιωτὴ κακῶσωσις δικαιοσύνης ἐστὶ μέρος, ἢ ὅλως ὅτι ὁ μηκέτι ἀμῦτόμενον ἄγγελος. ἀλλὰ τῦτο καὶ ὁ Παῦλος λυπήσας ἐαυτὸν ἠμῦτηκότας ἔχαιρεν, οὐχ ὅτι ἐλυπήσεν, ἀλλ' ὅτι τῇ λύπῃ διώρθωσεν. Ἐχαίρω γάρ, φησιν, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν. ἡ γὰρ β. Kor. 7. 9.
κῦ Θεοῦ λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται. Εἴτε γὰρ τὸν τῶν οἰκείων, εἴτε τὸν τῶν ἀλλοτρίων τότε ἀμῦρτημάτων ἐλεγήσατε, μείζων ἢτε ἐπαίνου ἀξιοι. ὅτε γὰρ τὸν τῶν ἀλλοτρίων ἀλγήσει τις, ἀποστολικὸν ἀποδείκνυται σπλάγχνα, καὶ Ⓦ ἄγιον ἐκείνου μιμᾶται Ⓦ λέγοντα· Τίς ἀσθενεῖ, καὶ οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, ἢ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι; ὅτε δὲ τὸν τῶν οἰκείων δηχθῆ, τότε τὸ ὀθνεῖ τοῖς ἤδη τολμηθῆσι κέλσαι ἔοικεν, ἢ ἐκ ἐν τῶν μέλλοντα ἑαυτὸν ἀσφαλίζεσθαι δεῖ τῆς λύπης ταύτης ἐποιήσατο. δεῖ ταῦτα καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ κύπτοντας ὁρᾶν, ἐκ ὃ σωφρονίζοντας, ἢ ὃ ἐκείνου πρόσωπον τύπτοντας, ἐχαίρον Ⓦ ἀπὸ τῆς λύπης ταύτης ἐνοσῶν κέρδος. δεῖ τῦτο καὶ σήμερον ἐκεῖ τῆς αὐτῆς ὑμῖν ὑποθέσεως δεῖ ἐλέγχομαι· ὥστε ἐδὲν βουλομένοις εἰς γάμον ἐλθεῖν, πολλὴν τὸν τῶν παράγματος τῦτο ποιεῖσθαι σωφρονισμόν. Εἰ γὰρ οἰκίας ὠφεῖσθαι μέλλοντες ἢ οἰκέται, ἐκ ἐργαζόμενοι ἢ πολυπραγμονοῦμεν τὰς τε πωλουμένας, τὰς τε ἐμπορευθεὶς κτησαμένους, αὐτῆς τε πωλουμένου, τῆς κλῆ τινὸς καταβεβλημένου, τῆς ὃ ἢ τινὸς τῦ σώματος ἕξεως, ἢ τινὸς τῶν ὑγιᾶς προαιρέσεως· πολλῷ μᾶλλον γυναῖκας μέλλοντες ἀγαθᾶι, σωφρονίσαι ἐσαύτινι ἢ πολλῷ πλείονα ὑπιδείκνυσθαι χρὴ. οἶκίαν μὲν γὰρ φαύλην οὖσαν ἀποδόσθαι πάλιν ἔξεστι, καὶ οἰκέτην σκαῦρον φανέντα ἀποδοῦναι ᾧ πραγματεύσαντι πάλιν" ἀφίεῖ γυναῖκα ὃ λαμβάνοντα ἀποδοῦναι πάλιν τοῖς ἐκδεδωκόσιν ἐκκ ἔνι, ἀλλὰ ἀνάγκη πᾶσα δεῖ τέλους ἔνδον ἔχειν, ἢ

πονηρὸν

ποιησεῖν ὄσαι σκεδάλλοντα, μοιχείας ἀλίσκεσθαι καὶ τοῦ τῶ Θεοῦ νόμου. ὅταν οὖν μέλλῃς γαμεῖν γυναῖκα, μὴ τοῦ ἔξωθεν αἰσχύνωσκε νόμος μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ σεαυτοῦ, τοῦ πρὸ ἡμῶν χειμάρρους. καὶ γὰρ τούτου, οὐκ ἐκείνος σοι μᾶλλον κρίνει καὶ τῶν ἡμέραν ἐκείνων ὁ Θεός. καὶ κεῖνοι μὲν προφθάντες, εἰς χρήματα τῶν ζημίαν πολλάκις ὠσγνωμόνησαν τοῦ τοῦτο παθόντες τὴν ψυχὴν καὶ ἀπροσκοπίτους ἐπάγουσι ὑμῶν ἐμίας, καὶ ὃ πῦρ ἐκφυγὼν ὃ ἀσέβειαν. σὺ δὲ ὅταν μέλλῃς ἄγεσθαι γυναῖκα, σκόπει μὴν τοῦ ἔξω νομικοὺς μὴ πολλῆς πρέπεις τῆς σπουδῆς, ἢ σοφισθήμενος αὐδεῖς, μὴ πάσης ἀκριβείας δέσεται ζεις, τί μὴν ἔσται, ἐὰν ἅπαξ τελευτήσῃ ἡ γυνή, τί δ' ἐὰν ἔχουσα παῖδα, τί δὲ ἐὰν δύο ἢ τρεῖς, καὶ ὡς μὴν ἔχουσα πατέρα, πῶς δὲ οὐκ ἔχουσα τοῖς ἑαυτῆς χρήσεται σκόμασι, καὶ τί μὴν εἰς τοῦ ἀδελφοὺς ἥξει τῶ κλήρου, τί δὲ εἰς ⓜ συνοικοῦσα, ἢ πάντα κύριος ἔσται τῶ πάντος, μηδένα μηδὲν ἀφιεὶς τῶν σκείνης σοδιαπάσασθαι μέρος, ἢ ποτὲ τῶ πάντος σκπιστεῖται, ἢ πολλαὶ ἕτεραι ταῦτα πολυσχόμοισεῖς πρὸ σκείνων ἢ ζητῆς, πάντα σεῖσι ἢ σεῖσιν τοῦ, ὅπως σὺ μηδενὸς ἧσσ') ἦσθ' ὑπὲρ τῆν γυναικὸς σεσκμάτων εἰς ἓνα τῆν σκείνη προσηκόντων ἐλθεῖν. καίτοι, ὅπερ ἔφθην εἰπών, εἰ καί τι συμβαίη τῆν ἀδυκήτων, οὐ χρήμασιν ἔσται τὰ τῆς ζημίας, ἀλλ' ὅμως οὐκ ἀσέχη τούτων οὐδὲν πρόδηλον. ὡς οὖν οὐκ ἄτοπον, χρημάτων μὴν ἡμῖν ἐπέλυσθαι μηνύοντων τοσαύτην σπουδὴν ἐπιδείκνυσθαι, ὑπὲρ δὲ ψυχῆς οὕτως ἡμῖν τῆ κινδύνου καὶ τῆν αἰθνιῶν τῆν σκῆ, μηδένα ποιεῖσθαι λόγον, δέον σοὶ τῆν ἄλλων πάντων ζῶντα ζητεῖν ἢ σεῖσπεράζεσθαι καὶ πολυσχόμοισεῖν; διὸ σοὶ παρακαλῶ καὶ συμβουλεύω τοῦ μέλοντος, ἀγεσθαι γυναῖκας, σοὶς ⓜ μακαρίου Παῦλον ἀπάντων, ἢ τοῦ πρὸ αὐτοῦ χειμάρρους σοὶ γάμων αἰσχύνωσκειν νόμους, καὶ μαθόντας σοὶ σερον, τί κελεύει ποιεῖν, ὅταν ποιήσῃ καὶ ὕστερος, ἢ μεθῆς ἐλπίσῃ, ἢ λοίδορος ἢ αὐοίας γέμουσα, ἢ οὐποιῶ ἄλλο τοιοῦτον ἐλαττώμασ ἔχουσα τύχῃ γυνή, ὅπου ἀμελεῖσθαι σοὶ γάμου. καὶ μὴν γὰρ ἴσθι ὅτι σοι δίδωσιν ἐξουσίαν ὁ τούτων αὐσγήτα τῆν ἐλαττωμάτων σκβάλλειν μὴ ἐκείνου, εἰσάγῃ δὲ ἑτέραν, ὡς πάντος ἀπαλλαγέντος κινδύνου θαῤῥεῖ· ἀν δὲ τοῦτο μὴ σὸν ὑπηρέσῃ, καλῶν δὲ πλεῖν σορείας πάντα τὰ ἄλλα ἐλαττώματα ἔχουσαι σέρεσθαι ἢ ἔνδον κατέχειν, ὅτως ἀσφάλισαι ἑαυτόν, ὡς μᾶλλον ἅπασαι φέρειν τῆς γυναικὸς τῶν ποινείαν. εἰ δὲ βαρὺ τοῦτο καὶ φορτικόν, πάντα ποιεῖ ἢ σεσκμάτων, ὥστε χρῆσθαι καὶ ὑπηκόῃ ἢ πιθήνοι γυναῖκα λαβεῖν, εἰδὼς ὅτι δυοῖν θάτερον, ἢ ποινεῖν λαβοῦσα γυναῖκα φέρειν αὐτῆς τῶν ἐπαθείαν, ἢ τοῦτο μὴ βουλόμενον, σκβαλοῦσα μοιχείας ἀλίσκεσθαι.

Ματθ. ε. λϛ. Ὁ γὰρ σκβαλὼν γυναῖκα, φησι, πρεκτὸς λόγου πορείας, ποιεῖ αὐτῶν μοιχᾶσθαι· ἢ ὁ ἀπολελυμένῳ γαμῶν μοιχᾶται. ἀν ταῦτα σοὶ τὰ γάμα καλῶς ὠμῶν διεσκεμμένοι, ἢ σοὺς νόμους τούτους εἰδότες, πολλῶ ποινοτέρα σπουδῶ, ὥστε ἐξ ἀρχῆς ἀρυθμὸν πᾶσαν ἢ συμβαίνουσαν τοῖς ἡμετέροις ζόφοις γυναῖκα λαβεῖν. τοιαύτην ἢ λαβοῦσας, οὐ τοῦτο καρπωσόμεθα μόνον, ὅτι σοδέποτε αὐτῶν σκβαλοῦμεν, ἀλλ' ὅτι καὶ μὴ πολλῆς αὐτῶν ἀγαπήσομεν τῆς σφοδρότητος, ἢ μὴ ὅσης ὁ Παῦλος σκέλευσεν. Εἰπὼν γὰρ, Οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τοὺς γυναῖκας, σοὐκ ἔση μέχρι τούτου μόνον, ἀλλὰ καὶ μέζον ἡμῖν ἔδωκεν ἀγάπης, Καθὼς ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τῶν ἐκκλησίαν. καὶ πῶς ἠγάπησεν ὁ Χριστός, Εἰπέ μοι; ὅτι προέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ αὐτῆς. ὥστε κἀν ἀποθανεῖν ὑπὲρ τῆν γυναικῶν δίκη, μὴ σοδιστίσῃ. Εἰ γὰρ ὁ δεσπότης τῶν δούλων ὕτως ἠγάπησεν, ὡς ἢ ἑαυτοῦ ἐπιδοῦναι ὑπὲρ αὐτῆς, πολλῶ μᾶλλόν σε τῶν ὁμοδούλων οὕτως ἀγαπᾶν χρή. ἀλλ' εἰδῶμεν μή ποτε ὃ κάλλος τῆς νύμφης ἐπεσπάσατο ⓜ νυμφίον, ἢ ἡ χρεστὴ τῆς ψυχῆς. οὐκ ἔστι τοῦτο εἰπεῖν. ὅτι γὰ δυσπαθὴς ἦν καὶ ἀκόλαστος, ἀκουσον τῶν ἐξῆς. Εἰπὼν γὰρ, Παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ αὐτῆς, ἐπήγαγον, Ἵνα ἁγιάσῃ αὐτῶν, καθαρίσας τῶ λουτρῶ τοῦ ὕδατος. Εἰπὼν δ', καθαρίσας αὐτῶν, ἔδειξεν ἀκόλαστον ὖσαν ἐμπροσθεν ἢ σκαθῆ, ἢ οὐχ ὡς ἔτυχεν, ἀλλὰ τὴν ἐκείνων ἀκαθαρσίαν.

Εφ. ε. κϛ.

Εφ. ε. κζ.

οἷας, κἂν ἐν τῷ καπνῷ ἢ λύθρῳ ἢ αἵματι ᾖ μυελοῖς ἑστῶσις τοιαύτας καταῤῥυπωθῆναι χιλίαν δηλ' ὅμως οὐκ ἐδεδήγμεθα τὴν ἀμορφίαν, δηλαδὴ μετέβαλε τὴν ἀπεῖδον, μετεῤῥύθμισεν, ἀφῆκε ἐκ μιᾶς τομῆς. τοῦτον ἐν σὺ μίμησαι· καὶ μυελοὶ ἀμῦρτη ἢ στεῤῥοιχάσα εἰς σὲ ἁμαρτήματα, πεμῶ σε ἄφεσι ἢ συγχώρησιν· καὶ λαβὴν δύσροπον, μεταῤῥύθμισον ὀπτικοῖς, παραύτικα, καθὼς ἡ ὁ Χριστὸς τὴν ἐκκλησίαν. οὐ γὰρ τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῆς μόνον ἀπέσμηξεν, ἀλλὰ ἐν τῷ χρῆσαι ἀπέζυσεν, τὴν παλαιὰν ἐκποδὼν ἀπῆλθεν, τὴν ἐκ τῆς ἁμαρτίας συγχεόμενον. ἐν δὲν αὖθις ἀμωμητόμωμος πάλιν ὁ Παῦλος ἔλεγεν· ἵνα παραστήσῃ αὐτὴ ἑαυτῷ ἔνδοξον Εφ. ε. ιζ.
τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσα σπίλον ἢ ῥυτίδα. οὐ γὰρ καλὸν μόνον ἐπαίνων, ἀλλὰ ἐν νέᾳ, οὐ κατὰ τὸν τῶν σώματος φύσιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τῆς προαιρέσεως ἕξιν. ἐν οὐ τοῦτο μόνον δεῖ γαμεῖν, ὅτι λαβὼν ἀμορφον ἐν δυσειδῆ ἐν αἰσχρὰ ἐν γεγενακῖαν, οὕτε ἐδεδιλύξατο τὸν ἀμορφίαν, ἀλλὰ ἐν ἐξ ἀνάγκης ἑαυτῷ προέδωκε, ἐν μετεῤῥύθμισεν αὐτὸν εἰς κάλλος ἀμύχανον· ἀλλ' ὅτι ἐν μὴ τοῦτο πολλαχοῦ ῥυπωμένον, κηλιδωμένον ὁρᾶν, οὐκ ἐκβάλλει, ὑδρ' ἀπορρήγνυσιν ἑαυτῆς, ἀλλὰ ἐν μένει προσπαθῶν ἐν διορθούμενος. πόσοι γὰρ, εἰπέ μοι, μὴ ὃ πιστεύσαντες ἠλθον; ἀλλ' ὅμως αὖθις οὐκ ἐδεδιλύξατο· οἶδ, ὁ καὶ Κορινθίοις πεποιηθώς, μέλος τῆς ἐκκλησίας ἐω· ἀλλ' οὐκ ἀξίκοψε ὃ μέλος, ἀλλὰ διώρθωσεν. ἡ Γαλατῶν ἐκκλησία ἅπασα ἀπεσπάρτησεν, ἐν πρὸς Ἰουδαϊσμὸν κατέπεσεν· ἀλλ' ὅμως οὐκ ἐκείνων ἀξίβαλεν, ἀλλὰ δι' τὸν Παῦλον προσπαθοῦσαν αὐτῶν, ὅτι τὸν πρότερον ἐπεμνήματι συγγένειαν. ὥσπερ οὖν οὐ τοὺς σώμασι τοὺς ἡμετέρους, ἐπιδιὰ ἡμῶν νόσημα, ὑ ὃ μέλος ἐκκόπτομεν, ἀλλὰ ὃ νόσημα ἀπελαύνομεν, οὕτω ἐν ὅτι τῆς γυναικὸς ποιοῦμεν. ἐαὶ ἡμῶν τις ἐν αὐτῇ πονηρία, μὰ τὸν γυναῖκα ἐκβάλῃς, ἀλλὰ τὸν κακὸν ἀπέλασον· κἂν τοι γυναῖκα μὲ διορθώσασθαι δυνατόν, μέλος ὃ πολλάκις πεπερασμένον θεραπεῦσαι ἐκ ἔνι· ἀλλ' ὅμως ἐιδότες αὐτὸ τὸν πόρνον οὖσαν δούλιον, ὅμως οὕτως ἐκκοπτόμεθα. ἀλλὰ καὶ πόδα διεῤῥαμμένον ἔχοντες πολλοὶ πολλάκις, ἐν σκέλος χωλὸν, ἐν χεῖρα ξηρὰν ἐ νενευρωμένην, ἐν ὀφθαλμὸν ἐσβεσμένον, οὔτε Ⓦ ὀφθαλμοὶ ἐξορύτουσιν, οὔτε τὸ σκέλος ἐκκόπτουσιν, οὔτε τὴν χεῖρα ἐκπέμπουσιν, ἀλλ' ὁρῶντες οὔτε κέρδος ἐγγίνεται μικρὸν ἐξ αὐτῶν τι τῷ σώματι, ἐν πολλὰ τοῖς λοιποῖς μέλεσιν αἰσχύνην, μίσησιν αὐτὸν ἔχοντες ἐκεῖ τὸν τοῦτο θεραπεύειν. πῶς οὖν οὐκ ἄτοπον, εἰ μὲν αἰσίας ἡ διόρθωσις, ἐν κέρδος ἐσθῆ, τοσαύτην ποιεῖσθαι προνοίαν· εἰ δὲ χρήσεται ἐλπίδος, ἐ πολλὴ ἡ ματαιολογία, ἀπαγορεύειν τὴν θεραπείαν; ἐαὶ γὰρ τῇ φύσει πεῤῥωμένα ἀδύνατον αἰακτήσασθαι πάλιν, τὰ ὃ προαίρεσιν διεῤῥαμμένην δυνατὸν μεταῤῥυθμίσαι. εἰ ὃ αὐτὸν λέγεις αἰσίαν ποιεῖν, ἐ πολλῆς ὀπτικοῦ τυχοῦσαν τῆς οἰκείας χειρὸς θαυμάζω, ὅτι οὕτως αὐτὸν ἐκολάζει. οὐ γὰρ τὸ μέλος αἰσίαν νοσοῦν ἐκκόπτει· μέλος ὃ καὶ αὐτὸ σῶμα. Εσονται γὰρ, φησι, Γεν. β. κδ.
εἰς σάρκα μίαν. ἐ ὅτι μὲ τὰ μέλη, οὐδὲν ἔστι κέρδος ἡλίου ἡ θεραπείας, ἐσωζόμεν ἐκεῖνα ἡ ἐῤῥωσίας ἀδιόρθωτον φθάσῃ ἡμέας· ὅτι ὃ τῆς γυναικὸς, καὶ ἀνίατα μᾶλλον νοσοῦσα, πολλὰς ἡμῖν ὁ μισθὸς ἐπεκίσατο, διδάσκουσι, παιδαγωγοῦσι. κἂν μὲν δὲν σκαίνῃ τὰ τῆς ἡμετέρας διδασκαλίας κερδαίνῃ, τῆς γυναικὸς πολὺν τὸν τῷ Θεοῦ λυπόμεθα μισθὸν, ὅτι δὲ Ⓦ σκεύους φόβου τοσαύτην ἐπεδιξάμεθα, ἐ τὴν κακίαν αὐτῆς παράσιτον ἐγκαλοῦμεν, ἐ τὸ μέγος ἡμῶν ἐκεκτήσαμεν. μᾶλλον γὰρ ἡμῶν εἰσαγαγεῖν ἡ γυνὴ· ἐ ὃ τοῦτο αὐτὸ μάλιστα δεῖ φιλῆν. ὅπερ οὖν ἐ αὐτὸ τοῦτο διδάσκων πάλιν ὁ Παῦλος
ἐλεγεν· Οὕτως ὀφείλουσιν Ⓒ ἀνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα· Εφ. ε. κη.
ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτῆς γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ. οὐδεὶς γὰρ ποτε τὴν ἑαυτῆς σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει Ⓒ θάλπει αὐτὴν, καθὼς Ⓒ ὁ Χριστὸς τὴν ἐκκλησίαν· ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. καθάπερ γὰρ ἡ Εὔα, φησὶν, ἐπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ Ἀδὰμ ἐτέχνευε· ὕπα καὶ ἡμᾶς ἐκ τῆς πλευρᾶς τοῦ Χριστοῦ. τοῦτο γὰρ ἐστι, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ.

ἀλλ'

ἀλλ' ὅτι μὲν ἡ Εὔα ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ τοῦ Ἀδὰμ γέγονεν, ἀπίθανος ἴσμεν, καὶ σαφῶς ἡ γρα-
φὴ τοῦτο εὑρῆκεν, ὅτι ἐπέβαλεν ἔκστασιν ἐπ' αὐτῷ, ἐξ ἧς λαβὲ μίαν τῶν πλευρῶν αὐτοῦ, καὶ ἀνοδόμη-
σεν ἀντὶ γυναῖκα. Ὅλη δὲ καὶ ἡ ἐκκλησία ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ Χριστοῦ συνέστη, πολὺ ἔχει τὸ ἀν-
απλάττειν καὶ τοῦτο ἡ γραφὴ δεικνῦσι. Ὅταν γὰρ ὁ Χριστὸς εἰς τὸ σταυρὸν ἀνέβη, καὶ προσπα-
λωθῇ, καὶ ἀποθάνῃ, προσπλήσσει εἷς τῶν στρατιωτῶν ἔνυξεν αὐτοῦ τὴν πλευράν, καὶ ἐξῆλθεν 5
Ιωαν. ιθ. λβ. αἷμα καὶ ὕδωρ· καὶ ἐξ ἐκείνου τοῦ αἵματος καὶ τοῦ ὕδατος ἡ ἐκκλησία ἅπασα συνέστηκε. καὶ μάλ-
Ιωαν. γ. ε. τυρεῖ αὖθις λέγων· ὅτι Ἐὰν μή τις ἀναγεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος, οὐ δύναται εἰσελ-
θεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ὃ γὰρ αἷμα, πνεῦμα λέγει. Ἐκ γοῦν τούτων ἐξ ὕδατος μὲν ἐξ τοῦ
ὕδατος τοῦ βαπτίσματος, περὶ οὗ λέγω τὸ αἷμα τος. ὁρᾶς πῶς ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ ἐσμεν,
καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ, ἀπὸ τοῦ αἵματος ἐκείνου καὶ τοῦ ὕδατος ἐκπορευόμενοι; καὶ κε- 10
φαλὴ τοῦ Ἀδὰμ καὶ βάθος τος, ἡ γυνὴ κατεσκευάζετο. οὕτω τοῦ Χριστοῦ ἀπορρητότερος, ἡ ἐκ-
κλησία διεπλάττετο ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτοῦ. οὐ δεῖ τοίνυν ἡμᾶς φιλῶν τὴν γυναῖ-
κα, ὅτι μέρος ἡμῶν ἐστι, καὶ ἐξ ἡμῶν ἔφυ τὸ τῆς δημιουργίας ἐγκώμιον· ἀλλ' ὅτι ἐκ τούτου τοῦ
Γεν. β. κδ. αὐτοῦ τοῦτο πέπλασται ὁ Θεός, ἵνα λέγω· Ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ 15
καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρ-
κα μίαν. Δεῖ γὰρ τοῦτο ἐκ τούτου ἡμῖν ὁ Παῦλος διέρχεται νόμου, ἵνα πάντας ἡμᾶς
πρὸς τὸν ἔρωτα συνελάσῃ τοῦτον. καὶ σκόπει σοφίαν ἀποκαλυπτικήν. ὅτε γὰρ ἀπὸ τῶν ἀλλο-
νόμων, ὅτε ἀπὸ τῶν ἀνθρωπίνων μύθων, εἰς τὴν ἀγάπην ἡμᾶς ἐκάλεσε τῶν γυναικῶν, ἀλ-
λαχοῦ καὶ ἀπὸ τούτων καὶ αὖθις ἐκείνων ἐσήμανε τοὺς ἀμφότερος ζῶντας πόθους. ἵνα οἱ μὲν ὑψηλότε- 20
ρους ἐκ φιλοσοφώτερος ἀπὸ τῶν ἀνώτω, οἱ δὲ ἀνθρώπινοι ἀπὸ τῶν κατὰ σάρκα ἐκ τῆς τῆς φύσεως,
εἰς φίλεγχον ἀγάπην. ἀλλ' οὗτοι ἀφεγγέμενος μὲν ἀπὸ τῶν τοῦ Χριστοῦ καταρτισμάτων, τὴν
Εφ. ε. κε. κς. πρὸς ἀνδρὸς εἰσαγωγὴν οὕτω λέγων· Ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν
λ. λα. λβ. ἐκκλησίαν. Εἶτα πάλιν ἀπὸ τῶν ἀνθρωπίνων· Οὕτως ὀφείλουσι καὶ οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν 25
τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. Εἶτα πάλιν ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ· Ὅτι μέλη
ἐσμὲν ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. Εἶτα πάλιν ἀπὸ
τῶν ἀνθρώπων· Ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ
Εφ. ε. λς. προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ τὸν νόμον ἀμαγνοεῖ τοῦτον, φησί· Τὸ μυ-
στήριον τοῦτο μέγα ἐστί. πῶς μέγα ἐστίν, εἶπέ μοι; ὅτι ἄπαντα θαλαμευομένη ἡ κόρη 30
χρέους, μηδένα τῶν νυμφίων ἐωρακυῖα, ἀπὸ τῆς προτέρας ἡμέρας οὕτω πορεύεται καὶ στέργει ὡς σῶ-
μα οἰκεῖον. πάλιν ὁ αὐτὸς, ἵνα δείξῃ τὸν ἐλεύθερον, ἧς δείξῃ τὸν ἐν λόγῳ σκοπιώτησε συνου-
σίας, ζώντων κἀκείνος ἀπὸ τῆς προτέρας ἡμέρας ἀπαθῶν προσπήδησε τῶν φίλων, καὶ τῶν
οἰκείων, καὶ τῶν ἡδυπαθούντων αὐτῶν. Ἀνοίξ πάλιν, ἀνοῖ μοι ἐξ ἑτέρας καταδήσεως ἀφαρ-
πασθῶσι χρέματα, δάκνονται, ἀλγοῦσι, εἰς διαφθορὰν σὺν ἀφελομένοις ἐλκύσεσι· διόφω- 35
πρᾳ δὴ πολλάκις μηδέποτε ὀφθῆτε, μηδὲ γνωσθῆτε, καὶ τῶν θυγατέρα τῶν ἑαυτοῦ, καὶ
προῖκα χρημάτων πολλῶν ἐγγυήσεσι, καὶ χαίρουσι τοῦτο ποιοῦντες, ἃ ὑκ ἠρεσκότας ζη-
μίαν δέ ὃ νόμος. Ἀλλ' ὁρᾶντες τῶν θυγατέρα ἀπαγομένων, οὐ σκυθρώπας μεμνήσεται,
οὐκ ἀλγοῦσι, οὐ δάκνονται, ἀλλὰ καὶ θυσίας θύσι, καὶ εὐχὰς ἔρχεται εἰσομένους δὲ καὶ τῶν θυ-
γατέρα ἰδίαν τῆς οἰκίας ἐξαγομένων, καὶ πολλὰ μετ' ἐκείνης χρέματα. ζῶντα οὖν ἀπόντα
ἐποιήσας ὁ Παῦλος, ὅτι σὺν γοιῆς ἀφέντες ἀμφότεροι ἀλλήλοις συνδεδεμένοι, καὶ χρέ-
ους τοσούτου συνηθείας ἢ τότε συντυχία τυραννικωτέρα γέγονε, δι συνιδών, ὅτι οὐκ ἔστι τοῦτο ἀν- 40
θρώπινον, ἀλλ' ὁ Θεὸς σὺν ἔρωτος τούτους ἐγκαταπάσσει, καὶ σὺν σκιδνύσι καὶ σκεδαννύσι
μὴ χρεῶν τοῦτο ποιῇ προσκαίρως, φησί, τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστί. δι καθάπερ ὅτε τῶν
παίδων, ὃ παιδίον περιέρχεται ἀπὸ τῆς οἰκίας ἀνοίξας ὑπίσω σὺν γοιῆς οὐ φθέγγεται μόνον· οὕτω
δὴ καὶ νυμφίος καὶ νύμφη, σύνδεσμος συνάπτοντες, σύνδεσμος προσποιούμενος καὶ συμβαλλόμενος, ἀπὸ

τῆς

τῆς ὄψεως ἀλλήλοις συμπλέκονται. Εἶτα ἰδοὺ ὅτι ἓ ὅτι τῦ Χριστοῦ τῦτο ἐζήλωτο, ἢ ὅτι τῆς ἐκκλησίας μάλιστα, ἐξεπλάγη ἢ ἐθαύμασε. πῶς οὖν ὅτι τῦ Χριστοῦ ἢ τ ἐκκλησίας τῦτο ἐζήλωτο; καθάπερ ὁ νυμφίος τ πατέρα ἀφεὶς πρὸς τὴν νύμφην ἦρχε· ὕτω κ ὁ Χριστὸς τ πατρικὸν θρόνον ἀφεὶς πρὸς τ νύμφην ἦλθε. ἀχ ἡμᾶς αὖω σκάλευσον, ἀλλ' αὐτὸς πρὸς ἡμᾶς πρ ελθέτω. ὅτε γ ἀκούσῃς ὅτι ἀφῆκε, μὴ μετάσχοις νοήσῃς, ἀγαὰ συγκαταβασιν. ἢ γὰρ ἢ μᾶλ' ἡμῶν ὤν, μ τ τῦ πατρὸς ἰσ. δῆλ τῦτό φησι, τὸ μυστήριον τῦτο μέγα ὄσι. μέγα μὲν ὄσι ἔ ὅτι ἀνθρώπων γινόμενος· ὅτε γ ἴδοι εἰς τ Χριστὸν ἢ εἰς τ ἐκκλησίαν αὖθ συμβαῖνον, τότε ἐκπλήττομαι, τότε θαυμάζω. δῆλ τῦτο εἰπὼν, ὃ μυστήριον τῦτο μέγα ὄσι, ἐπήγαγεν· Ἐγὼ γ λέγω, εἰς τ Χριστὸν, ἢ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Εἰδὼς τοίνυν ἡλίκον μυστήριόν ὄσι ὁ γάμος, ἢ ἡλίκου πορισμάτος τύπος, μή ἁπλῶς, μηδὲ ὡς ἔτυχε περὶ τύτου βουλεύου, μηδὲ χρημ. δ' ποιεῖσθαι ζήτει μᾶλλον ἀγαθὰ νυμφίου. οὐ γὰρ κοπτηλείας, ἀλλὰ βίου κοινωνίαν εἰ ⓜ γάμος δῆλον νομίζων. ἢ γὰρ πολλῶν ἥκουσα λεγόντων, ὁ δῆθεν δύπορώτερος γίγνεται ἀπὸ τῦ γάμου, πόσης ὤν· ὅτε γ γυναῖκα δύπορον ἔλαβε, πλουτεῖ καὶ πυφᾶται πάλιν. τί λέγεις, ὦ θεράπον; ἀπὸ γυναικὸς καρδιάσεις ὅτι πλοῦτος, ἢ οὐκ αἰχμὴν οὐδὲ ἄρυβδιάς, οὐδὲ εἰς τὴν γῆν κεκαθὼς τοιούτους καρδιῶν ὅτι ζητητὰς ἔφησας; ἢ τῶ θεῶ τὰ ἀνδρὸς καὶ ῥήματα; γυναικὸς ἓ ὅσι μόνον, ἀλ συλλειτούργημα δεῖ φυλάττειν, ἵνα σωσθῇς διὰ τῦτο, τῆς οἰκίας ὅτι μάλιστα. ἢ γὰρ δῆλ τῦτο αὐτὴν ἔδωκεν ὁ Θεὸς, ἵνα σὺ τύπῳ ἡμῖν βοηθῇ μ τῆ ἄλλων ἀπῶτων. ὅτε γὰρ ⓜ βίοι ἡμέτεροι δύο ἀλλήλοις συγκροτεῖ ἐλῶθε, πάντα πολιτικὴ ἢ ἰδιωτικὴ πράγματα, διελὼν ἀμφότερα ἀλλήλοις ὁ Θεὸς, τὰ μὲν τὴν οἰκίαν ἐκ τὴν τῆς οἰκίας πραγματείαν ἀπένειμε, τοῖς δ' ἀνδράσι τὰ τῆς πόλεως ἀπῶλλε πράγματα, πάντα ὅτι τῆς ἀγορᾶς δικαστήρια, βουλευτήρια, στρατηγίας, πάντα πόντα. οὐ δικαίως ἀκυροῖτο λόγος, οὐδὲ ἀφῆναι βάλοις ἡ γυνὴ· ἀλλ' ἠκριβωτὴν δικαίαν λαβοῦσα, ἢ ἰσότιμον ἀφῶσα, ἐκ τὰ ἄλλα πάντα τὰ κ τὴν οἰκίαν ἀμφοῖν καλῶς. ἢ δικαίως γρ. γάμων εἰσηγήσαιτο ἐν βουλευτηρίῳ· ἀλλὰ δικαίως γρ. γάμων εἰσηγήσαιτο ἐν οἰκίᾳ· ἐκ πολλαχοῦ ἄμεινον σκοπεῖν ὁ ἀνὴρ τ κ τὴν οἰκίαν, βέλτιον αὐτὴν σκοπεῖν. οὐ δικαίως τὰ δημόσια ἀμφοῖν καλῶς· ἀλλὰ δικαίως παιδία δεῖ θρέψαι καλῶς, ἐκ καφάλαιον τ κτημ., δικαίως θεραπαινίδων κακουργίας σκοπεῖν, ἢ σωφροσύνης ὅτι μαλιστα δεῖν τ ἀγοραίων μέριμναν, τὴν ἀλλὴν ἅπασαν τὴν σκοπὴν αὐτῷ παραχωρῆσαι· καὶ πάσης αὖθ τοιαύτης ἀπαλλάξαι φροντίδος ἐν οἰκίᾳ, ταμιείων, ἐργαστηρίου, θρέπτων, σκευῶν, ἱματίων διαφημοσκόμης, τ ἄλλων ἀπῶτων ὅτι μαλιστα μᾶλλον, ἅπερ ἀνδρὶ οὐδὲ ἁρμόττει, οὐδὲ ἄνεσθαι μεταχειρίσασθαί ποτε, καὶ μυρία φιλονεικῆ. ἢ γὰρ ἐν τῦτο τῆς τ Θεοῦ φιλανθρωπίας ἢ σοφίας ἔργον, ⓜ ἐν τοῖς μείζοσι χρήσιμον, ἐν τοῖς ἐλαχίστοις καὶ ἀδιάφορον ἢ ἄχρηστον εἶ), ἵνα ἀναγκαία ἀνὴρ ἢ τῆς γυναικὸς ἡ χρεία. Εἰ γὰρ ἐν ἁμφοτέροις ἐποίησε ⓜ ἀνδρα ὅτι τὸ κρεῖττον ὄν εἶ), οὐκ ἂν φρόντισε ἀν ὁ τ γυναικῶν ἐλάττω ἦμος. πάλιν, Εἰ δ μᾶλλον ἢ χρησιμώτερον ἐπέτρεψε τῇ γυναικί, πολλῆς ἂν ἐφείπετο τὸν ἄνδρας τῆς ἀνοίας. δῆλ τῦτο οὐτε ἀμφοτέροις ἐνὶ ἔδωκεν, ἵνα μὴ τὸ ἕτερον ἐλαττῶῃ ἦμος, ἐ πάντ τοῦ εἶ) δοκῇ· οὐτε ἐξ ἴσης ἀμφοτέροις ἐκατέρῳ διένειμεν, ἵνα μὴ πάλιν ἐκ τ ἰσοτιμίας μάχης ἦμπτῃ ἢ φιλονεικία, τῆς αὐτῆς πρεσβρίας τοῖς ἀνδράσι φιλονεικουσῶν αἰζιοῦσθαι τῆς γυναικός. ἀλλ' ὁμῶ καὶ τὰς ἐριδμὰς πρεσφυσαν ἐκάστῳ τάξιν δῆλ τρόν, ἐκ εἰς δύο τῶτα διελὼν ἡμῖν τὸν ζωὸν, τὸ μὲν ἀναγκαιότερον ἢ χρησιμώτερον τῷ ἀνδρὶ, τὸ δ' ἔλαττον καὶ καταδεέστερον δίδωκε τῇ γυναικί· ἵν' ὁ μὲν δῆλ τὸ ἀναγκαῖον τῆς χρείας πρεῖαττόν δατος ἦμιν ᾖ, ἡ δ' δῆλ τὸ καταδεέστερον τῆς οἰκονίας μὴ καταξιώσατε τῦ σωσκοιῶτος. τῶτ' οὖν ἅπαντες εἰδότες, ἓν μόνον ζητῶμεν, ψυχῆς ἐρεπτὸν ἢ ἀγήρατον εἶναι, ἵνα εἰρήνης ἀπολαύωμεν, ἵνα σπουδῶμεν εἰ ὁμονοίᾳ καὶ ἀγάπῃ διαιωνίῳ.

ὁ τί γὰρ ἀπόρων λαβοῦσα γύναιον, δέκα σταθμὸν μᾶλλον ἔλαβεν ἢ γύναιον. Εἰ γὰρ ἡ χαλεπὴ τὸν τρόπον, φησὶν, καὶ ὀργίλη ἐστὶν ἡ γυνὴ, καὶ μὴ πολλὴν ἔχει τὴν ἐπιείκειαν, ἀλλ' ἡ τοῦ πλησίον ἀφροντιστοῦσα, πῶς ἂν δόξῃ ἕρωτα δείξειεν ἂν τοῦτο μᾶλλον, ἢ τὸ τοῦ πλησίον προστατεῖν; πῶς ἂν δόξῃ φροντίδα ποιεῖσθαι τῶν οἰκείων, ἢ τὸ τοῦ πλησίον προνοεῖσθαι; πῶς ἔσονται φορηταὶ τοῖς συνοικοῦσιν αὐτῇ; ὁ δὲ ὁμότιμον ἢ πενεστέραν λαβοῦσα γυνὴ, βοηθὸν δὲ σύμμαχον ἔλαβε, καὶ πόλιν εἰς τὸν οἶκον εἰσήνεγκε δεῖ ἀγαθὰ, ἡ γὰρ τῶν πενήτων ἀνάγκη θερμοτέραν αὐτὴν μὴ πολλῆς τῆς τιμῆς λείας ἀπαιτήσῃ τὸν ἄνδρα, καὶ πόλιν εἶναι δεῖ πείθεσθαι, καὶ ἔλεγχος ἐκεῖ καὶ μάχης καὶ ἀηδονίας καὶ ὕβρεως πόθεν ἀνάρχῃ τοσοῦτος. Εἰρήνης ὄντος, καὶ ὁμονοίας, καὶ ἀγάπης, καὶ συμφωνίας πολλῆς στεῖρα οἶκος. μὴ τοίνυν τοῦτο ζητῶμεν, ὅπως χρήματα ἔχωμεν, ἀλλ' ὅπως εἰρήνην, ὅπως ἡδονὴν ἀπολαύσωμεν. διὰ τοῦτο γὰμος, οὐχ ἵνα πολέμου καὶ μάχης ἔσται οἰκίας ἐμπιπλάμεθα, οὐχ ἵνα ἔριδος καὶ φιλονεικίας ἔχωμεν, οὐχ ἵνα τοῖς ἀλλήλοις διαφθείρωμεν, καὶ βίον ποιήσωμεν, ἀλλ' ἵνα βοηθείας ἀπολαύσωμεν, καὶ λιμένα ἔχωμεν καὶ κατάφυγὴν, καὶ παραμυθίαν τῶν ἐπικειμένων κακῶν, ἵνα μὴ ἡδονῆς τῆς γυναικὸς διελεγχώμεθα. πόσοι πλουτοῦντες, γαμοῦντες λαβόντες δύπορον, τὴν οὐσίαν αὐξήσαντες τὴν ἡδονὴν καὶ τὴν ὁμόνοιαν κατέλυσαν, καὶ δημοσίᾳ μάχας ὅτι τῆς τραπέζης ποιούμενοι, φιλονεικίας ἔγειραν; πόσοι πένητες πενεστέρας λαβόντες, εἰρήνης ἀπολαύσουσι, καὶ μετ' εὐφροσύνης πολλῆς τὸν ἥλιον πᾶσιν βλέπουσι. ὁ δὲ εὔπορος, πῶς παχθήσεται αὐλὴς πρὸς εἰκαιολογίας τρυφῆς, διὰ τὰς γυναῖκας ἡδυσμῶν πολλὰκις ἀπορήσει, καὶ τῆς προύσης ἀπαλλαγῆναι ζωῆς; οὕτως οὐδὲν χρημάτων ὄφελος, ὅταν ψυχὴς μὴ ὀρθὴ τυγχάνωμεν διαγωγῆς. καὶ τί χρὴ λέγειν περὶ εἰρήνης καὶ ὁμονοίας; καὶ γὰρ εἰς αὐτὸν τὸν χρημάτων τὴν κτῆσιν πολλάκις ὁ πλουσιώτερον λαβοῦσι μείζονα πόλεμον ἔσχηκεν. ὅταν γὰρ εἰς τὴν τοῦ λήγειν ἄπασαν τὴν περιουσίαν ὅτι δοῦλος, εἶτα ἀδελφὸν συμβολάτης γνήσιος, καταδυναστεύσῃ τὴν κληρονομίαν ἀναγκάζῃ τὴν περιουσίαν ἀπάσαν· καθάπερ οἱ ναυάγιον συμβάντος ὅτι τῆς θαλάσσης, ὁ σῶμα σχοινίον μόνον, οὗτοι δὲ ἡ οὐσία, μὴ πολλὰ φιλονεικίας, καὶ μάχας, καὶ ὕβρεις, καὶ δικαστήρια, μόλις ὁ σῶμα ἐλεύθερον ἔλαν ἐξέρχεται. καὶ καθάπερ ἡ τῶν ἐμπόρων ἀπληστία, μείζονα τὸν τῶν πλωόντων φορτίων, καὶ πλέον τῆς δυνάμεως ἄγειν βιαζόμενοι, καὶ πίδυσαν ὁ σκάφος, καὶ πόλιν ἀπώλεσαν· οὕτω δὴ καὶ οὗτοι ὁ καθόγκως ἀρόμενοι γάμους, μείζονα πολλάκις δύξαντες περιβαλέσθαι οὐσίαν ἔχει τῆς γυναικὸς, καὶ τῆς οὐσίας ἐλάττονα. ὁ ὥσπερ ἐκ κύματος ἐμβολὴ βραχεῖα ἐμπεσοῦσα βαπτίζει ὁ σκάφος, οὕτω καὶ ὁ σκάφος, θάνατος ἄωρος παρασκευάζει, μὴ τῆς γυναικὸς καὶ πόλιν τὰ οἴκοι αὐτὴ ἀφέλειν. ταῦτ' οὖν ἀπόντα ὀνοῦντες, μὴ χρήματα ποιησώμεθα, ἀλλὰ ἔχοντι βλέπειν, καὶ σεμνότητα καὶ σωφροσύνην. γυνὴ γὰρ σώφρων, καὶ βλέπεις, καὶ μετρία, κἂν πένης ᾖ, τὸν πένητα πλοῦτον βέλτιον ἀγαθεῖναι δυνήσεται· ὥσπερ ἡ διεφθαρμένη καὶ ἀκόλαστος καὶ φίλεργος, καὶ μείζονος εὑρῇ θησαυροὺς ἔνδον κειμένους, δόμον πάντως ταχέως οἴκοις ἐκφυσήσασα, καὶ συμφορᾶς μείζονας μὴ τῆς πενίας ποιήσασα ἄνδρα. μὴ τοίνυν πλοῦτον ζητῶμεν, ἀλλὰ τὸν χρησομένον καλῶς τοῖς οὖσι. ποῦτερον μάθω, τίς ἡ τοῦ γάμου αἰτία, καὶ τίνος ἕνεκεν εἰς τὸν βίον εἰσεληλύθεν; τὸ μέτερον, καὶ μηδὲν πλέον ἀπαίτει. τίς οὖν ἡ τοῦ γάμου ποίησις, καὶ τίνος ἕνεκεν ἔδωκεν αὐτὸν ὁ Θεός; ἄκουσον τοῦ Παύλου λέγοντος· Διὰ τὴν πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω. a. Cor. ζ. β. οὐκ εἶπε, σχῇ τὴν τῆς πενίας ἀπαλλαγὴν, ἢ σχῇ τὴν τῆς εὐπορείας κτῆσιν, ἀλλὰ τί; ἵνα πορνείας φύγωμεν, ἵνα τὴν ὀφθαλμίαν κατασείλωμεν, ἵνα σωφροσύνῃ συζήσωμεν, ἵνα εὐαρεστήσωμεν Θεῷ, τὴν οἰκείαν ἐρκούμενοι γαμετὴν. τοῦτο τοῦ γάμου ὁ δῶρον, οὗτος ὁ κέρδος, τοῦτο τὸ κέρδος. μὴ τοίνυν τὰ μείζονα ἀφεὶς, τὰ ἐλάττονα ζήτει. πολὺ γὰρ σωφροσύνης ἐλάττων ὁ πλοῦτος. διὸν γὰ τοῦτο μόνον χρὴ λαμβάνειν γυναῖκα, ἵνα τὴν ἀκολασίαν φύγωμεν, ἵνα πορνείας ἀπάσης ἀπαλλαγῶμεν· ταῦτα τοῦτο χρὴ τὸν γάμον κεκλῆσθαι πάντα, ἵνα εἰς σωφροσύνην ὑμᾶς συμπαρακαλῇ· ἔστω γὰ τοῦτο, ἐμοὶ τοιαῦτα

αὐτὰς ἀγωνίζεσθαι ὑμᾶς φασι, καὶ πολλὴν τὴν εὐλάβειαν, πολλὴν τὴν σωφροσύνην, πολλὴν τὴν ἐπιμέλειαν ὑμῖν εἰσαγαγεῖν δυνάμενον. ἡ μὲν γὰρ τοῦ σώματος εὐμορφία, ἔστω μὲν σεσεζυγμένον ἔχη πρὸς τὴν ψυχὴν τὸ σχῆμα· εἰ δὲ τοὐναντίον ἡ φύσις ἐποίησε τὰ μέρη, ἀνδρὸς ἐλθόντος, πολλάκις ἀπέστη τῆς ἐπιθυμίας ἡ γυνή· ἡ δὲ

τῷ ὑποζυγίῳ αὐτοῦ τῷ ἑαυτῷ, ἢ ἵνα αὐτῷ εἰς τέλος ἀναγῇ, συμπορεύεται, ἢ ὁδεύματι εἰσῆλθε πρόσκαιρον ἀπόντα, ἢ τέλος ὅπου ὅποτε τύπτ' ὅπερ βούλεται. Ταῦτα εἰπών, ἐπέμψε Ⓦ παῖδα. Εἶτα ἐλθὼν ἐκεῖνος εἰς τὸν χῶρον ἐκεῖνον, ἐπεζήλωσε λιπεῖν τὴν τοῦ πόλιν οἰκουμένην, οὐ διελέχθη δὲ θεός, ἐδὲν ἐκάλεσεν γυναῖκας· ἀλλ' ὅρκῳ ὡς καὶ
Γεν. κδ. 12. ἔκθιος πιστὸς ὤν, Ⓦ μαρτύρων, οἳ ἔλαβεν, αὐτῷ κατῆλθεν, αὐτῷ διελέγετο μόνῳ, Καὶ εἶπας ἠυξατό, φησι, ἢ εἶπε· Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ κυρίου μου Αβρααμ, εὐόδωσον ἐναντίον μου σήμερον. καὶ ἐκ εἶπε, Κύριε ὁ Θεὸς μου, ἀλλά τί; Κύριε ὁ Θεὸς τοῦ κυρίου μου Αβρααμ. Εἰ ἢ ἐγὼ εὐτελὴς ἢ ἀφρόμμενος, φησιν, ἀλλ' Ⓦ δεσπότην προσκαλοῦμαι Ⓦ ἐμοί. οὐ γὰρ ἐμαυτῷ, ἀλλ' ἐκείνῳ δέομαι ἥκω· ἐκείνου τοίνυν αἰδεσθεὶς τὸν δεσπότην, συγκαταπροσέξοι μοι ὁ προκείμενον ἀπόν. Εἶτα ἵνα μὴ νομίσῃς ὅτι ὡς χρέος ἀπαιτῶ, ἀκουσον ἢ τῷ ἐξῆς· Καὶ πίσον ἔλεος μοι τοῦ κυρίου μου Αβρααμ. κἂν μικρὰ ὦμεν, φησι, καταρθωκότες, ἀξιοῦμεν χάριτι σωθῆναι, ἓ ἀπὸ φιλαν θρωπίας τοῦτο λαβεῖν, ἐκ ἐξ ὀφειλῆς
Γεν κδ. 13. πινος ἢ χρέους. τί τοίνυν βούλει; Ἰδοὺ ἔστηκε, φησιν, ὅπι τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος· αἱ θυγατέρες τῶν οἰκούντων τὴν πόλιν ἐκπορεύονται ἀντλῆσαι ὕδωρ· ἐὰν οὖν ἢ πρόθυμος, ἢ μὲν ἐγὼ εἶπον, ὅπι κλινόν μοι τὴν ὑδρίαν σου, ἵνα πίω, καὶ εἶπῃ, πίε ἓ σύ, καὶ ἓ καμήλους σου ποτιῶ ἕως ἂν παύσωνται πάσαι πίνουσαι, ἓωτὸν ἠτοίμασας ὡς παιδίσκην Ισαακ, ἢ ἐκ τούτου γνώσομαί ὅτι ἐποίησας ἔλεος τῷ κυρίῳ μου Αβρααμ. ὅρα σοφίαν οἰκέτου, οἳ πᾶσιν σημεῖον. ἐκ εἶπεν, ἐὰν ἵνα ἴδω ὅτι ἡμίονον φέρομαι, ὅτι ὀχήματος ὀχυρώτερον, ἢ ἐσμὸν ὅπλων φορῶν, πολλὴν ἐπιφέρουσαν δεξιτερίαν, θώρακα ἢ ἀσπίδα περιπτυσσομένην τῷ σώματος ὥραν, ἓωτὸν ἠτοίμασας τῷ παιδίσκῃ σου· ἀλλά τί; ἢ μὲν ἐγὼ εἶπον, ὅπι κλινόν μοι τὴν ὑδρίαν σου, ἵνα πίω. τί ποιεῖς, μὲν δέσποτα; ὅτως εὐτελῆ γυναῖκα τῷ δεσπότῃ σου ζητεῖς, ὑδροφορουσαν ἢ σοὶ δέ ἐλευθέραν δυναμένην; ναί, φησιν· οὐ γὰρ ἐπέμφθη μεγέθη εὐπορίαν, οὐδὲ ἡδονὰς λαμπρότητα, ἀλλὰ ψυχὴν εὐθύμιαν ἐπιζητήσουσα. πολλαὶ πολλάκις τῶν ὑδροφορουσῶν τοῦτον ὀλόκληρον ἔχουσιν θρέπτειν· ἄλλαι ἓ ἐν οἴκοις λαμπροῖς καθήμεναι, πόνων εἰσὶ χείρους ἢ φαυλότεραι. Εἶτα ἢ πόθεν τοῦτο, ὅτι σπαρέτος ἐστὶν ἡ γυνή; ἀπὸ τοῦ σημείου, φησίν, ὃ εἶπε. ἢ ποῖον τοῦτο σημεῖον θρέπτης; μόνον ἢ ἀμφισβήτητον. φιλοξενίας γὰρ τοῦτο μέγα σημεῖόν ἐστιν, ὥστε πᾶσαν προσδέχεσθαι ἀπόδειξιν. ὁ τοίνυν λέγων τοιοῦτόν ἐστιν, Εἰ καὶ μὴ ζωῦται φθέγγεται τὰ ῥήματα· ἐκείνου ζητῶ τὸν πρόθυμον, ἥτις οὕτω φιλοξενός ἐστιν, ὡς πᾶσαν προσδέχεσθαι ἐν οἷς δύναται θεραπείαν. ἓ οὐχ ἁπλῶς ζοῦσ' ἐζήτει· ἀλλ' ὀφθῆναι βιωτικῆς οἰκίας ἐῶ, ἐν ᾗ μάλιστα τὰ τῆς φιλοξενίας ἐῶσι καταρθώματα, τοῦτο προ τῶν ἄλλων ἐζήτησεν, ὁμοίως ποτὲ τοῖς ἑαυτῶν διαπόνοις λαβεῖν. Εἰς οἰκίαν αὐτὸν μέλλουσι, φησιν, εἰσαγαγεῖν, ξένοις αἰσχυνόμενον, ἵνα μὴ πόλεμος ἢ καὶ μάχη τῶν αἰδρῶς προειλημμένων τὰ ὄντα, ἢ Ⓦ πατέρα μεμουλμένου, ἢ ὃν ξένοις ἐπαδεγμένου. ἐπιδεῖν ἡμῖν ἓ τῇ οἰκίᾳ ἅπαντα γένηται ἀγαθά. ἢ ἀφ' τοῦτο προ τῶν ἄλλων τοῦτο ὅπι ζητῶ. μὴν τοῦτο ἴδωμεν, ὅτι ὕδωρ ἐπιζήτησεν, ἀλλ' ἐκφνο σκηπτόμενον, ὅτι σρόφρα φιλοξένου ψυχῆς,
Γεν. κδ. 18. μὴ μόνον δοῦναι θ' αὐτήν, ἀλλὰ ἢ πλέον ὧν ἤτησε προσδέχεσθαι. Καὶ ἐγένετο, φησι, προ τοῦ συντελέσαι αὐτὸν λαλοῦντα, ἰδοὺ Ρεβέκκα ἐξεπορεύετο, ἢ ὃ προφητικὸν ἐκφνο ἐπληρῶτο· Ἐπ λαλοῦντός σου ἐρῶ, ἰδοὺ πάρειμι. τοιαῦτα τῶν γυναίων ἀνδρῶν αἱ εὐχαὶ· προ τέλους πείθουσι Ⓦ Θεὸν ὅτι ἐνδυσαι τοῖς λογισμοῖς. ἢ σὺ τοίνυν ἐπειδὴ μέλλῃς γυναῖκα ἄγειν, μὴ προὶς ἀνθρώπους καταφύγῃς, μηδὲ προὶς γυναῖκας ἐμπαρδυνάμενος αἱ ἀλλοτρίας συμφορᾶς, ἢ ζητήσας ἓν μόνον, ὅπως αὐταὶ μιαθῶν λάβωσιν· ἀλλὰ κατάφυγε ὅτι Ⓦ
Μάτθ. ε. λγ. Θεόν. ἐκ ἐπαισχύνεταί σε γνώεσθαι νυμφαγωγός. αὐτὸς ὑποτάσσεται ἢ εἶπε· Ζητεῖτε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἢ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. καὶ μὴ λέγε, πῶς δύναμαι Ⓦ Θεὸν ἰδεῖν; μὴ γὰρ ἀφῆκέ μοι φωνὴν ἔχειν, ἢ Δαβὶδ φανερῶς, ἵνα προσπλη-

γὴν

θῶν ἐρωτήσω; ἀπίστου ζῶντα ψυχῆς. καὶ γὰρ ὀξέως ἂν χωλεὶς φωνῆς πεύσεται, ὅσα δοῦ θέλῃ, δυνάσεται καζασκευάζειν ὁ Θεός· ὃ δὴ καὶ ὅτι τότε γέγονεν. οὐδὲ γὰρ φωνὴν ἤκουσεν, οὐδὲ ἔφυ ἅπαξ εἶδεν, ἀλλ' ὅτι πηγὴ ἐτοῖς ἤνοιξατο, καὶ ζαχέως ἐπέτυχεν. Ἐβίωσε γὰρ ὡρὶν ἡ στεῖρα τελέσαι λαβεῖν τὰ αὐτῆ, φησι, Ρεβέκκα ἐξεπορεύετο ἡ πεῖσα Βαθουὴλ τῷ υἱῷ Μελχάς, ἔχουσα τὴν ὑδρίαν ὅτι τοῦ ὤμων. ἡ δὲ παρθένος λίαν καλὴ τῇ ὄψει σφόδρα. παρθένος λίαν, ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν. τί μοι λέγεις τὴν βόμορφίαν τοῦ σώματος; ἵνα μάθῃς τὴν ἀσφάλειαν τῆς σωφροσύνης, ἵνα μάθῃς ὃ κάλλος οὐ τῇ ψυχῇ. θαυμάσον μοι γὰρ ὃ σωφρονεῖν· πολλῷ μᾶλλον ἄν θαυμάσειεν, ὅταν μετ' βόμορφίας τοῦτο κτήσηται. Διὰ τοῦτο καὶ τοῦ Ἰωσὴφ μέλλων ἡμῖν διηγεῖσθαι καὶ τῆς ἐκείνου σωφροσύνης, πρότερον τὴν εὐμορφίαν τοῦ σώματος πέφηκεν, εἶπών· Καλὸς λίαν τῷ εἴδει, καὶ ὡραῖος τῇ ὄψει σφόδρα· καὶ τότε τὴν σωφροσύνην αὐτοῦ διηγήσατο δεικνύς, ὅτι ὃ κάλλος αὐτοῦ εἰς ἀσέλγειαν οὐ προσήγαγεν. ὅτε γὰρ ὃ κάλλος πορείας αἴτιον, ὅτε ἡ εὐμορφία σωφροσύνης πρόξενος. πολλαὶ γὰρ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ σώματος λάμψασαι, μείζονας κατὰ τὴν σωφροσύνην ἔλαμψαν· ἄλλαι πάλιν αἰσχραὶ καὶ δυσειδεῖς ὄσαι, αἰσχροτέραν κατὰ τὴν ψυχὴν ἐβλάστησαν, μυρίας ῥυπωθεῖσαι πορνείας. οὐ γὰρ ἡ φύσις τοῦ σώματος, ἀλλ' ἡ προαίρεσις τῆς ψυχῆς, καὶ τοῦτο κἀκεῖνο αἰτία. ὃ καὶ ἁπλῶς ὁ δεύτερον αὐτὸν παρθένον εἶπεν. Εἰ μὲν γὰρ, παρθένος ἦν, ἐπῆγε· παρθένος ἦν, ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν. ὅπου γὰρ πολλαὶ παρθένων ὃ σῶμα αἰσχρῶς τηρούσαι, τὴν ψυχὴν πολλῆς ἀκαθαρσίας πλήρουσι, καλλωπιζόμεναι, μυρίους πάντοθεν ὀδιταπαλμᾶσαι ἐφέσεις, καὶ τοῦ νέων ὀφθαλμοὺς διαπερῶσιν, ὑπέδρας ἀθεῖσαι καὶ βαράθρα, δεικνὺς ὁ Μωϋσῆς ὅτι οὐκ αὐτὴ τοιαύτη, ἀλλ' ἑκατέρωθεν ἡ παρθένος, ἀπό τε σώματος, ἀπό τε ψυχῆς, φησι, παρθένος ἦν, ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν. χαίτοιγε πολλὰς εἶχεν ἀφορμὰς τοῦ γνωσθῆναι διὰ ῥᾳστώνην. πρῶτον μὲν, ὃ κάλλος τοῦ σώματος· δεύτερον δὲ, ὁ τῆς ἡλικίας ἄνθος. εἰ μὲν γὰρ ἐν τῷ λάμψαι διέφευγεν ἐκάθητο, καθάπερ αἱ νῦν παρθένοι, καὶ μηδέποτε εἰς ἀγορὰν ἐξέβαινεν, μηδὲ ἐξῆλθεν τὴν οἰκίαν τὴν πατρῴαν, οὐδὲν ἂν ἦν τοσοῦτον εἰς ἐγκώμιον λέγειν πρὸς αὐτῆς, ὅτι ἀνὴρ οὐκ ἔγνω αὐτήν. ὅτε δὲ ἦλθεν αὐτὴν εἰς ἀγορὰν ἐξιοῦσαν, καὶ ἐκεῖ τὸν ἡμέραν ὑδροφορῆσ ἀναγκαζομένην, καὶ ἅπαξ καὶ δὶς καὶ πολλάκις, εἶτα μηδενὶ γνώριμον ὄσαι ἀνδρὶ, τότε μάλιστα αὐτῆς δυνηθῆναι κατορθῶσαι τὸ ἐγκώμιον. Εἰ γὰρ ὀλιγάκις εἰς ἀγορὰν παρελθοῦσα παρθένος, καὶ δυσειδὴς ὄσα καὶ ἄμορφος, πολλοῦ ἐπολλῶν θεατὴν ἐσκευάσθη, ἀπὸ τῆς ἐξόδου τοῦ ἔθνος πολλάκις· ἡ καὶ ἐκεῖ τὴν ἡμέραν οὐκ ἦ παρῆλθεν οἰκίας ἐξιοῦσα μόνη, καὶ οὐκ εἰς ἀγορὰν ἁπλῶς, ἀλλ' εἰς τὸν πηγὸν ἀπῆντησα καὶ ὑδρηνομήθη, ἔνθα πολλοὶ καὶ ἑπτάρυς στενόπορος ἀνάγκη, πῶς οὐκ ἂν εἴη μυρίων ἀζιαθαυμάτων, οὔτε ἀπὸ τῆς ἐξόδου τῆς στενοχῶν, οὔτε ἀπὸ τῆς τοῦ ὄχλου βόμορφίας, οὔτε ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν προσκυνούντων, ὅτε ἄλλοθεν οὐδαμόθεν ἀφθαρῆσα ὃ ἦλθε· ἀλλὰ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν ἀδιάφθορος μείνασα, καὶ τὴν σωφροσύνην τῶν ἐν γυναικωνίτιδι καὶ θηλέων ἀκριβεστέραν ἀφορισαμένη, καὶ τοιαύτη φανεῖσα, οἵαν ὁ Παῦλος ὅπου ζητεῖ λέγων, Ἵνα ἡ ἁγία σώματι καὶ πνεύματι; Καταβᾶσα οὖνον ὅτι τὴν πηγὴν ἔστη τοῦ ὑδρίαν τοῦ ὕδατος, καὶ ἠνέῳξεν. καὶ ἔδραμεν ὁ παῖς εἰς συναντησιν αὐτῆς, καὶ εἶπε· πότισόν με μικρὸν ἐκ τῆς ὑδρίας σου. ἡ δὲ εἶπε· πίε, κύριε· καὶ ἔσπευσε, καὶ καθεῖλε τὴν ὑδρίαν ὅτι Ⓜ βραχίονα αὐτῆς, καὶ ἐπότισεν αὐτὸν ἕως ἐπαύσατο πίνων. Ⓒ εἶπε· καὶ ταῖς καμήλοις σου ὑδρεύσομαι, ἕως ἂν πᾶσαι πίωσι. καὶ ἔσπευσε καὶ ἐξεχέωσε τὴν ὑδρίαν εἰς Ⓞ ποτιστήριον· καὶ ἔδραμεν ὅτι Ⓟ φρέαρ αὐτῆσαι, καὶ ὑδρεύσασθαι πάσαις ταῖς καμήλοις. πολλὴ μὲν τῆς γυναικὸς ἡ φιλοξενία, πολλὴ δὲ ἡ σωφροσύνη. καὶ ἀμφότερα ζῶντα, Ⓒ ἀφ' ὧν ἐποίησε, καὶ ἀφ' ὧν εἶπε, μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ καταμαθεῖν. εἶδες πῶς οὔτε ἡ σωφροσύνη τὴν φιλοξενίαν ἐλυμήνατο, οὔτε ἡ φιλοξενία τὴν σωφροσύνην

Gen. xxiv.

a. Cor. ζ. xvi.

διέφθαρε; Θ μὴ γὰρ μὴ προσῆκεν ἐπισφαλῶς, μηδὲ προσεῖπεν ☧ ὕδωρ, σωφρονίσης αὐτὸν τὸ ἀγνοούμενον πάλιν μὴ ἀνανεύσαι, μηδὲ ἐγνώσαθαι, φιλοξενίας καὶ φιλανθρωπίας πολλῆς. ὥσπερ γὰρ εἰ προτέρα προσέδραμε καὶ μηδὲν εἰπόντι διελέχθη, ἰσομοιρίτης ἴσως ἢ δυναμωτίας· οὕτως, εἰ τοσαῦτα λέσαντα διεκρούσατο, ὠμότητος ἴσως ἂν ἀπήνθρωπίας. νῦν δὲ θάτερον τούτων ἐποίησεν· οὔτε γὰρ τὴν σωφροσύνην τὴν φιλοξενίαν ἐλυμήνατο, οὐδ' αὖ πάλιν γὰρ τὴν φιλοξενίαν τὸ τῆς σωφροσύνης ἐγκώμιον προετίμησεν, ἀλλ' ὁλόκληρον ἑκατέρων προετίμητο τὴν ἀρετὴν, τῷ μὴ δυναμένῳ τὴν αἴτησιν, τὴν σωφροσύνην ὑπεδικυμένην, τῷ δυναμένῳ μὴ τὴν αἴτησιν, τὴν φιλοξενίαν τὴν ἄφατον. ἢ γὰρ ἀφάτου φιλοξενίας ἴσον, τὸ μὴ μόνον ὅπερ ἤτησε δοῦναι, ἀλλὰ καὶ πλέον τι δυνάμενον τῶν αἰτηθέντων. εἰ δὲ ὕδωρ ἴσον τὸ διδόμενον, τί τὴν κυρίαν ἴσον τότε. οὐδὲ ὁ φιλοξένης οὐκ ἀπὸ τῆς πολυτελείας τὴν δίδομένην, ἀλλ' ἀπὸ τῆς δυναμένης, ἧς προῆχθαι κρίνειν ἐθέλησεν· ἐπεὶ καὶ τὸ ποτήριον δόντα ψυχροῦ ὁ Θεὸς ἐπῄνεσε, καὶ τὴν δύο λεπτὰ καταβαλόσαν πάντων πλέον κατέβαλεν ἐκείνης ἔφη, ὅτι πάντα, ἅπερ εἶχε, τότε κατέβαλεν. οὕτω καὶ αὕτη τὸν τοῦ γυναίου σκῆνον ἐξένισεν, ὃν οὐδὲν εἶχε πλέον αὐτῷ δυνάμει. οὐκ ἀνωλῶς ὁ προσκειται, τὸ, ἔπαυσε, καὶ ἔδραμε, ἃ ὅσα τοιαῦτα, ἀλλ' ἵνα μάθῃς τὴν προθυμίαν, μᾶλ' ἧς ἐποίει τὸ προσῆκον, οὐκ ἀκυσα, οὐδὲ ἀναγκαζομένη, οὐδὲ δυσχεραίνουσα, οὐδὲ ἀγανακτοῦσα. καὶ ὅτι οὐ μικρὸν τοῦτο ἐστι, πολλάκις προῖόντα πολὺ σταῦμα μικρὸν ἠτήσαντα διαδὲ κατηχθῆται, ἵνα ἀνέλωμεν, ἢ ὕδωρ βαστάζοντα, ὥστε ἀποπῖαι, καὶ οὐκ ἰωέγειν, ἀλλ' ἐδυσχέρανεν· σκεύη δὲ οὐ μόνον ἀπεκλινεν αὐτῷ τὴν ὑδρίαν, ἀλλὰ καὶ πᾶς κεμήλοις πάσαις ὑδρεύσατο, πόνον τοσοῦτον ἀναδεξαμένη, καὶ τὴν ἀπὸ τοῦ σώματος λειτουργίαν εἰς τὴν φιλοξενίαν εἰσενεγκοῦσα μᾶλλον πολλῆς προθυμίας. ἢ γὰρ τὸ ποιῆσαι μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ προθύμως, δείκνυσιν αὐτῆς τὴν ἀρετήν. κύριον καλῶ ἀνδρα ὁμοίως καὶ τότε φανέντα προθύμον. καὶ καθάπερ ὁ κηδεστὴς αὐτῆς Ἀβραὰμ οὐκ ἠρώτα σοῦ πρότερον, τίνος τὸ ἔστε; καὶ πόθεν; καὶ ποῦ πορεύεσθε; καὶ πόθεν ἤκατε; ἀλλ' ἁπλῶς τὴν φιλοξενίαν ἐκαρποῦτο· οὕτω καὶ αὕτη οὐκ εἶπε, τίς εἶ, καὶ πόθεν, καὶ τίνος ἕνεκεν προῆχθας; ἀλλὰ καρπωσαμένη τὴν εὐπρέπειαν τῆς φιλοξενίας, ἐκ δευτέρα πρὸς ἀφῆκε. καὶ γὰρ ὦ μυρμιδόνες ὠούμενοι, καὶ χειτὸν λαμβάνοντες, ἓν τοῦτο ζητοῦσι μόνον, ἵνα καρδήσωσιν ἀπὸ τῶν ἐμπόντων ἐκ ζεύματα, ἠχ ὅπως αὐξῆς πεπεργάσωνται· ἢ αὕτη τοῦτο μόνον ζητεῖ ὅπως δέξηται ☧ τῆς φιλοξενίας καρπὸν, ὅπως λάβοι ☧ μισθὸν ἀπαρτησμένον. ἤδη τοῦτο σαφὲς, ὅτι ὁ ξένος μᾶλιστα πάντων αἰχμώ). Διὰ τοῦτο δῆτα πολλῆς τῆς φιλοσοφοσύνης, ἢ ἀπεπεργάσου τῆς σωφροσύνης. ἀν τοίνυν μάλλον δῶμεν πεπεργάζεσθαι καὶ πολυπραγμονῆσαι, ὁμοῦ δὲ ἀναδύῃ), καὶ ἀπὸ τῶν προσέρχῃ). διὰ τοῦτο οὖν αὕτη τοῦτο ἐποίησεν ὅτι τοῦτο, ὑδὲ ὅτι τὴν ξένων ὁ κηδεστὴς ὁ ζωῆτης, ἵνα μὴ τὴν θύραν ἀποσοβήσῃ, ἀλλ' ἐκκρούσῃ αὐτὸν προῖόντα μόνον, ἢ καρποῦμενος δι' αὐτοῦ ὅπερ ἐζήλωτο, οὕτως αὐτὸν ἐζέπεμπε. Διὰ τοῦτο ἢ ἀγγέλως ποτὲ ὑπεδέξατο ὡς εἶχε προεπεργάζετο, ἠλαπάσθη δὲ αὐτῷ ὁ ἐλπικείμενος μισθός. ἢ γὰ θαυμαζόμεν αὖθις, ἠχ ὅτι ἀγγέλως ὑπεδέξατο, ἀλ' ὅτι ἀγνοῶν ὑπεδέξατο. εἰ μὴ γὰ εἰδὼς ἐκεκρίπτωσεν, οὐδὲν θαυμαστὸν ἐποίει, τὰ ἀξίας τῶν ὑπεδεξάντων ἢ τὸ σφόδρα λίθινον ἢ ἀπάνθρωπον κατέφαινε καὶ ζόσης φιλανθρώπου ἠμέρας ἢ ἥμερον. Θ δ' θαυμαστὸν τοῦτο ἴσως, ὅτι οὐδίζας πινὰς αὐτῶν εἴδ) νομίζων, τοσαύτην ὑπ' αὐτοῖς ὑπεδείξατο τὴν θεραπείαν. τοιαύτη ἢ αὕτη ἴσως· οὐκ οἶδεν ὅτι τί προσῆκεν, ἢ δ' ὅτι αὐτὸν μηχανευόμενος ἦλθεν, ἀλλὰ ξένον πινὰ ἢ ἰδιπόρον ὑπόμισε. Διὰ τοῦτο μείζων αὐτῆ ὁ μισθὸς τῆς φιλοξενίας ἐγένετο, ὅτι ☧ οὐδαμόθεν οὕτω γνώριμον μᾶ τοσαύτης ὑπεδέξατο διανοίας, ὁμοῦ τὴν σωφροσύνην Διαπεσῦσα. οὐδὲ γὰρ ἀναισχύντως, οὐδὲ ἰταμῶς, οὔτε ἀναγκάζουσα, οὔτε ὀργιζομένη, ἀλλὰ μᾶ τῆς προσηκούσης σεμνότητος τοῦτο ἐποίει. τοῦτο γὰρ αὖθις ἠίξατο ὁ

Μωυσῆς

Μωϋσῆς λέγων· Ὁ δὲ ἀνδρόπους κατεμαθάνειν αὐτὲν, ἢ πρόσωπα τῦ γνῶναι, Εἰ δώσει Κύριος τὸν ὁδὸν αὐτῦ. τί δέ, κατεμαθάνειν αὐτὲν; ἢ ῥῆμα, ἢ βάδισμα, ἢ βλίμμα, καὶ ῥῆμα, καὶ πρόσωπα ἀκριβῶς ἐξήτασεν, ἀπὸ τῶν τῦ σώματος κινημάτων τὴν ἕξιν τῆς ψυχῆς καταμαθάνων. καὶ οὐδὲ τότε μόνον, ἀλλὰ διὰ παντὸς προσεχῆ πεῖραν. Γεν. κδ. κα.

ὅθεν δὲ ἐπόησεν αὖθις, οὐκ ἔστι μαθεῖν τότε, ἀλλ' εἶπεν αὐτῇ, Τίνος θυγάτηρ εἶ, ἀπάγγειλόν μοι, καὶ εἰ ἔστι παρὰ τῷ πατρί σε τόπος καταλῦσαι. τί δῆτα ἐκείνη; ἀνεξικάκως καὶ φρονίμως καὶ τῷ πατρὶ σεμνῶς εἶπε, καὶ οὐκ ἠνάσχετησε, λέγουσα, σὺ δέ τις εἶ ὁ πολυπραγμονῶν καὶ ζητῶν, καὶ τὸν οἶκόν μου περιεργαζόμενος; ἀλλὰ τί; Θυγάτηρ Βαθουὴλ εἰμὶ ἐγὼ ἡοῦ Μελχᾶ, ὃς ἔτεκεν αὐτῷ Ναχώρ· καὶ ἄχυρα καὶ χορτάσματα πολλὰ παρ' ἡμῖν, καὶ τόπος τῦ καταλῦσαι. ὥσπερ δῆτα τῦ ὕδατος, πλέον ὧν ἤτησεν ἔδωκεν. ὁ μὲν γὰρ παρ' ἤτησε μόνον, ἡ δὲ καὶ μεμνῆσθαι προέθετο ποτίζειν, καὶ ἐπότισεν. ὕστερον καὶ σὺν τοῖς ἄλλοις τόπον ἤτησε μόνον, ἡ δὲ καὶ ἄχυρα καὶ χορτάσματα καὶ ἄλλα πολλά, ἅπερ τότων πρῶτον αὐτὸν ἐκκαλυμμένη, καὶ τοῖς τῷ οἰκίᾳ ἐλκύσουσι, ἵνα ⟨Ⓜ⟩ τῆς φιλοξενίας καρπώσηται μισθόν. Γεν. κδ. κε.

Ζῶζα δὲ μὴ πρόφρονως, μηδὲ ἁπλῶς αἰνυόμενα, ἀλλ' ἡμᾶς αὐτὸν καὶ ἑαυτὸν ἐποοῦντες, καὶ τὸν τῷ δωδεκαλλοντες, ὕστερον εἰσόμεθα τῷ ἀρετῷ τῆς γυναικός. πολλάκις γοῦν γνωρίμους τινὰς ἢ ὑπτιπλίους ἐπιδεικνύμενοι δυσχεραίνομεν· καὶ μίαν ἢ δευτέραν ἡμέραν ἐνδεχετέψωσι, βαρυνόμεθα· αὕτη δὲ Ⓜ αἰγάπα καὶ ξένον μὲν πολλῆς εἰς τὸν οἰκίας εἶλκε τῆς προθυμίας, καὶ ζῶτα οὐκ αὐτῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ καμήλοις ποσὶν ταῖς μάλιστα πρέπειν τῷ θεραπείῳ. ὅθεν δὲ εἰσῆλθε, σκόπει ἐντεῦθεν μᾶλλον αὐτὸν τῷ σεμνεῖον. ὡς γὰρ προέθηκε φαγεῖν αὐτῷ ἄρτους, φησίν· Οὐ μὴ φάγω, ἕως ὅτου λαλήσω τὰ ῥήματά μου. Εἶδες πῶς ὦ ἐγκρατοῦς ἡ νήφουσα; εἶδε, ὅθεν εἰπεῖν ἐπέσχεψε μ, ἵδωμεν πῶς αὐτοῖς ἀφελήσεται. ἆρα ζῶζα εἶπε πρὸς αὐτὸν τὰ ῥήματα, ὧν διασώσει ἔχω πρόφασιν καὶ λαμπρὸν, πᾶσι πᾶσιν ὑμῶν μῦθον, πολλῆς πᾶσι τῦ ἐγκρατείας ἀποδεσμίας; καίτοιγε εἶπερ ἐβούλετο ζῶζα εἰπεῖν, οὐκ ἂν ἀπέφησε. καὶ γὰρ οἱ ζῶζα βασιλέως αὐλῶν Ⓜ ὑπηκόοι ἐπίμεν. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν τότων εἶπεν, ἀλλὰ τὰ ἀνθρώπινα ζῶζα ἀφεὶς, ἀπὸ τῆς ἀνωθεν αὐτὸν ροπῆς σωσόμενον οὕτω λέγει· Παῖς Αβρααμ ἐγώ εἰμι. Κύριος εὐλόγησε τὸν κύριόν μου σφόδρα, καὶ ὑψώθη, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ πρόβατα, καὶ μόσχους, ἀργύριον καὶ χρυσίον. τὸν πλοῦτον εἶπεν, οὐχ ἵνα εὐπορεῖν δείξῃ ὀπτὰ, ἀλλ' ἵνα φιλοθέον. ὁ γὰρ ἀπὸ τῆς κεκτῆσθαι, ἀλλ' ἀπὸ τῆς παρὰ Θεοῦ ζῶζα αὐτὸν εἰληφέναι ἐγκωμιάσαι βούλεται. εἶτα πρὸς τὸ συμφόρου ἐγκαλεῖ μενος· Καὶ ἔτεκε Σάρρα ἡ γυνὴ τῦ κυρίου μου υἱὸν ἕνα ζῶ κυρίῳ μου μ ὃ γηρᾶσαι αὐτόν. σὺ ζῶζα μοι ἡ Ⓜ ἔχεσον τῶν ὠδίνων ἡνίξατο δῆλος, ὅτι ἡ ὀτόκος ἀπὸ τῆς τῦ Θεοῦ χάριτος πρεσβείας τῆς πρὸς σὲ ἦν, οὐ μ φύσεως ἀκολουθίαν. ἡ σὺ ποίνυν αὖτε συμφόρου, ἀντὶ συμφόρου δίκης ζῶζα τῶν τῷ ἄλλων ζήτει· εἰ θεοφιλὴς ἐστὶν, εἰ πολλῆς αὖθις ἀπολαύει τῆς εὐποιίας. ἀν' γὰρ ἑκεῖνα ἢ, ἡ τὰ ἄλλα ἔσεται· τότων ἡ σὲ ὧν τῶν, καὶ μ πολλῶν τῆς ἀδείας αὖθις ὑπάρχῃ ζῶ βιωτικὰ, κέρδος σοὶ ἐστὶν. εἶπε ἵνα μὴ λέγωσι, τίνος θεῶ ἕνεκεν σοὶ δημίαν τῷ ὑπηκόων ἔλαβε γυναῖκα; Ὡρκισέ μέ, φησὶ, λέγων· ἡ λήψῃ τῷ υἱῷ μου γυναῖκα ἀπὸ τῶν θυγατέρων τῷ Χαναναίων, ἀλλ' εἰς τὸν οἶκον τὸ πατρός μου πορεύσῃ, ἡ εἰς τὸν φυλὴν μου, ζῶ λήψῃ γυναῖκα τῷ υἱῷ μου. ἀλλ' ἵνα μὴ πάσην τὴν ἱστορίαν εἰς μέσον φέροντες πρήσχλῃ δόξωμεν, ὅτι ὁ τέλος ἴωμεν. ὅθεν γὰρ εἶπε, πῶς ὑπὸ τῆς πηγῆς ἔστι, πῶς ἤτησε τὸν κόρον, πῶς ἔδωκεν σκεύη πλέον τῆς αἰτήσεως, πῶς ὁ Θεὸς μεσίτης ἐγίνετο, ἡ πάντα μ ἀκριβείας ἀπαγγείλας, κατέλυσεν ὁ τότοις τὸν λόγον. ζῶτα ἀπόντα ἀκούσαντες σκῆνοι, οὐκέτι λοιπὸν ἀμφέβολον, οὐδὲ ἡμέλησαν, ἀλλ' ὥσπερ ὁ Θεὸς τὸν ψυχὴν αὐτῷ εἰς τὸν κινήσαντος, εὐθέως αὐτῷ καθομολόγησαν τὸν θυγατέρα. καὶ ἀποκριθεὶς Λαβὰν ὁ Βαθουὴλ, εἶπον

Γεν. κδ. λγ.

Γεν. κδ. λδ.

Γεν. κδ. λε.

Γεν. κδ. λζ.

Γεν. κδ. ρ. που· Τὸ πρόσταγμα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθεν· ὁ δυνησόμενος οὕτω σοι φυτεῦσαι κακόν· ἰδοὺ Ρεβέκκα, λαβὲ σὺ πήρηχα, καὶ ἔξελθε χωρὶς τοῦ κυρίου σου, καθάπερ ἐλάλησε Κύριος. τίς οὖν αἰσχυλαγεῖν, τίς οὐκ ἂν θαυμάσειεν, ὅσα καὶ ἡλίκα κωλύματα τὸ βαρύκοιλον κηδεμονικὸν ῥοπὴν εὑρήσει; καὶ γὰρ ὁ ξένος ἦν, καὶ οἰκέτιν, καὶ ἀγνῶτα, καὶ πολυτῆς ὁδοῦ ὁ λιμός, καὶ ὁ μηδὲ τὴν κηδεστὴν, μηδὲ τὴν νυμφίον, μήτε ἄλλον πιὰ τῶν ἐκείνη προσηκόντων γνωρίζεσθαι, ἐκ καὶ ἑαυτὸ τούτων ἕκαστον ἰσχυρὸν τοῦ κωλῦσαι τὸν γάμον. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν ἐκώλυσεν, ἀλλὰ πάντα ἔζωπυρίζετο· καὶ καθάπερ γυμνάσιόν τι πλησίον οἰκοῦντι, καὶ ἐκ προθέσεως ἡμέρας στεφανηφορεῖν, οὕτως αὐτῷ θαρρύνοντες συνεχείριζον τὸν νυμφίον. ὃ δὴ αἴτιον, ὁ Θεὸς τοῦ ἐν μέσῳ. ὥσπερ γὰρ ὅταν χωρὶς αὐτὸ τι ποιῶμεν, κἂν ἄπραγτα ᾖ λαβὰ καὶ ῥάδια, βαρὰ, ὄφρα ἐκ κρημνοῦ καὶ μυείας ἐκ αὐδῆς ἀποτυχίας διείσκωμεν· οὕτως ὅταν πρὸς τὸ συνεφάπτηται, καὶ ἀπρόπτων ἀπροπτότερα ἢ ἐκ προσδοκίας, ἄπραγτα λαβὰ καὶ ῥάδια γίνεται. μηδὲν οὖν μήτε ποιῶμεν, μήτε λέγωμεν, πρὶν ἢ τοῦ Θεοῦ καλέσαι καὶ συνεφάψασθαι τοῦ χειρὸς ἡμῖν ἀπρόπτων, καθάπερ οὖν καὶ τοῦτ' ἐποίησεν. ἀλλ' ἰδωμεν ὅπῃ αὐτῷ ἔλαβε, ποίῳ ἔβαψε γάμον ἐπετέλεσεν. ἀρὰ κύμβαλα καὶ σύριγγας καὶ χορεὺς καὶ τύμπανα καὶ αὐλοὺς καὶ τἄλλα ἐπεισήκτο φαντασίαν; οὐδέν τούτων, ἀλλὰ μόνῳ λαβὼν οὕτως ἀπῆλθεν, τὸν ἄγγελον ἔχων μόνον ἑαυτῷ συμπέμποντα αὐτῷ καὶ συνοδοιπορεύοντα, ὃν ὁ δεσπότης αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ ἱκέτευσεν αὐτῷ συναποστεῖλαι ἐκ τῆς οἰκίας ἐξερχομένῳ. καὶ ἦγεν λοιπὸν ἡ νύμφη αὐλῶν μὲν καὶ χιθάρας, καὶ πολλῶν ἄλλων τοιούτων οὐδένος ἀκούσασα, μυείας δὲ πολλῆς τοῦ Θεοῦ διὰ τὸν καφαλικὸν ἔρωτα ἔχουσα, σφαγὰς ἀγελαίας πάντος λαμπρύνουσαν. ἦγεν οὐ χρυσᾶ πεδίλοις ἐμβεβλημένη ἱμάτια, ἀλλὰ σωφροσύνῃ καὶ εὐλαβείᾳ, καὶ φιλοξενίᾳ, καὶ τῷ ἄλλῳ ἅπασαν ἀρετήν. ἦγετο οὐκ ἐπὶ ὀχήματος καθαρεύουσα, οὐδὲ διὰ ἄλλης τινὸς φαντασίας τοιαύτης, ἀλλ' ἐπὶ τῆς καμήλου καθημένη. μὴ γὰρ τῆς ἀρετῆς τῆς ἐν τῇ ψυχῇ, καὶ τὰ σώματα ταῖς προθέσεις ὁ παλαιὸν πολλῆς μετέσχε τῆς εὐεξίας. οὐ γὰρ οὕτως αὐτὰ ἔτερφον αἱ μητέρες, καθάπερ τὰ νῦν, βαθυμείοις πυκνοῖς, μύρων ἀλοιφαῖς, ὀπτεπίμμασι σκιαγραφίαις, μαλακαῖς ἱματίοις, ἐπέρεισι μυείοις διαφθείρουσαν ἕξεσις, καὶ τὸ δέοντος μαλακωτέρας ποιοῦσαι, ἀλλ' εἰς ἄπασαν αὐτὰ ἦγαγον εὐφύαν σκληραγωγίαν. ὅθεν τοῦτο αὐταῖς καὶ τὸ σώματος ἡ ὥρα σφόδρα ἐν βύθῳ θησὶ καὶ γηπιά, ἅτε φυσικὴ τις οὖσα, ἀλλ' οὐ χλεσταίνητος, οὐτε ὀπτηθυλάκου. διὰ τοῦτο καὶ ὑγιείας ἀπέλαυον καθαρᾶς, καὶ κάλλος αὐταῖς ἀμήχανον ἐν, οὐδὲ μιᾶς χρῶτας εὐανθοῦσης ὡς σώματι, ἀλλὰ πάσης βλακείας ἐκκεκλημένης. καὶ γὰρ πόνοι καὶ αἱ τοιαυτοπειρία καὶ ὁ ὑπὲρ ἅπασαν αὐτουργεῖν βλακείαν μὲν ἀπήλαυνε πᾶσαν, εὐρωστίαν δὲ καὶ ὑγίειαν μὴ πολλῆς προφάσεως ἀσφαλείας. δεῖ δὲ καὶ ποφύτερα τοῖς ἀδράσιν ἦσαι, καὶ μᾶλλον ἐπέρεσιν. οὐ γὰρ δὴ τὸ σῶμα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν τούτοις βελτίω καὶ σωφρονεστέραν κατεργάσαντο. καὶ σημεῖον τοίνυν ὅτι τῆς καμήλου καὶ φάσασα εἰς τὸν χῶρον, ὃν αὐτῷ ἐλθεῖν ἐπεῖς, ἀνακαλέσασα εἶδε τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ Ἰσαάκ, καὶ κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς καμήλου. εἶπε δὲς ἰσχύω; εἶδες εὐεξίαν; κατεπήδησεν ἀπὸ τῆς καμήλου (οὕτως αὐτῆς ῥώμη πολλὴ μὴ σωφροστοῦσης ὡς) καὶ εἶπε τῷ παιδί· Τίς ἐστιν ὁ ἀνθρωπος ἐκεῖνος ὁ πορευόμενος ἐν τῷ πεδίῳ; εἶπε δὲ ὁ παῖς· ὁ κύριός μου. εἶτα λαβοῦσα τὸ θέριστρον ἐκεκαλύπτετο. ὅρα πάντα χορὸν τὴν σωφροσύνην αὐτῆς μαρτυρουμένην, πῶς ὡς ἀσχημονήσει, πῶς οὐκ αἰδέσιμος. καὶ ἔλαβεν αὐτὴν ὁ Ἰσαάκ, καὶ ἐγνώρισε αὐτῷ· εἰς γυναῖκα, καὶ ἠγάπησεν αὐτὸν, καὶ παρεκλήθη ἀπὸ τῆς Σάρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ· ὃ γὰρ ἀπολωλὸς τῶν ἔτι ἐπρηνεν, ὅτι ἠγάπησεν αὐτὸν, καὶ παρεκλήθη ἀπὸ τῆς Σάρρας τῆς μητρὸς αὐτοῦ· ἀλλ' ἵνα μάθῃς τὸ φίλανδρον καὶ τῆς ἀγάπης αὐτῆς τὸ ἀσθενὲς, ἀφ' οἵας ἔλθουσα ἦλθεν γυναικός. τίς γὰρ τὸν τοιαῦτον οὐκ ἂν ἠγάπησε, τὸν οὕτω σώφρονα, τὸν οὕτω κοσμίαν, τὸν οὕτω φιλόξενον καὶ φιλάνθρωπον καὶ

ἥμερον,

ἡμερον, τὴν ἀνδρείαν μὴ κτῆ τὴν ψυχὴν, ῥώμαλέαν δὲ κτῆ τὸ σῶμα. Ζῶπυρε εἶπον, οὐχ ἵνα ἀκούσητε, οὐδ' ἵνα ἀκούσαντες ἐπαινέσητε μόνον, ἀλλ' ἵνα καὶ ζηλώσητε. καὶ πατέρες μὲν τὴν πονηρὸν τῦ πατρὸς ἀρχὴν μιμεῖσθε, ἐὰν ἐποίησε πρὸς τῦ λαβῆν γυναῖκα ἄπλαστον, οὐ χρήματα διζησάμενος, οὐ γένους λαμπρότητα, οὐ σώματος κάλλος, οὐκ ἄλλο τοιοῦτον, ἀλλὰ ψυχῆς εὐγένειαν μόνον· μητέρες δ' οὕτω καὶ ἑαυτῶν φροντίζετε θυγατέρας· ὦ δ' ἀγαθαὶ αὐτὰς μέλλοντες νυμφίοις, μὴ τοσαύτης αὐτὰς ἀγαθὲ κοσμιότητος, χορείας μὲν καὶ γέλωτας καὶ ῥήματα αἰσχρὰ, καὶ σύριγξας καὶ αὐλοὺς, καὶ τὴν Δημοτελικὴν φαντασίαν, καὶ τὰ ἄλλα πάντα τὰ τοιαῦτα ἐξορίζοντες, τὸ Θεοῦ δ' ἀεὶ προδιακαλοῦντες μισεῖν ἡμᾶς τῶν πορνικῶν ἀπάντων. οὐ γὰρ οὕτω καὶ δ' ἑαυτοὺς οἰκονομήσωμεν, ὡς ἀποστάσιον ἐξ αὐτῆς ποτὲ, οὐ μοιχείας ὑποψία, οὐ ζηλοτυπίας προφάσεις, οὐ μάχη καὶ ἔρις, ἀλλὰ πολλῆς μὲν ἀπολαυσόμεθα τῆς Εἰρήνης, πολλῆς δ' τῆς ὁμονοίας. Ζώντης δ' οὖσης, καὶ αἱ ἄλλαι πάντως ἕψονται ἀρεταί. ὥσπερ γὰρ γυναικὸς πονηρᾶς ἀνδρα σαπιζούσης, οὐδὲν ὑγιὲς ἔσται τῆς οἰκίας, κἂν ἄπαντα τὰ ἄλλα καλῶς ῥοῦν φέρηται πρᾶγματα· ὕπως ὁμοπαθοῦσης καὶ Εἰρηνοβιούσης, οὐδὲν ἔσται ἀνδρὶ, κἂν μυρίοι χάμωνες καθ' ἑκάστην πίπτωσι τὴν ἡμέραν. ἀνούτως καὶ γάμοι γίνονται, καὶ τὰ παιδία μὴ πολλῆς τῆς βιωλίας ἐις ἀρετὴν ἀγαγεῖν δυνησόμεθα. ὅταν γὰρ ἡ μήτηρ ᾖ τοιαύτη καὶ κοσμία καὶ σώφρων, καὶ πᾶσαν ἀρετὴν κεκτημένη, πάντας καὶ ἄνδρα ἑλκύσειεν καὶ χρήσασθαι τῷ θεῖ αὐτὴν ποιῆσαι· ἐλουσά δ' ἀνδρὸς, μὴ πολλῆς ἔξει τῆς προθυμίας βοηθοῦντα τοῖς τῶν παίδων ἐπιμέλειαν, καὶ τὸν Θεὸν οὕτως ἐπαράσεται τοῖς τῶν αὐτῶν ζώντων τοιούτοις. ἐκείνου δ' σωφρονοῦντος τῆς καλῆς ζώντης οἰκονομίας, καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν παίδων ἀσκιωτοι, οὐδὲν ἀπόδεες ἔσται λοιπὸν, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς οἰκίας δι' ἀκρείας ἔσται, τὰ μὲν ἐπιόντων ὕπο ἀδικημάτων, καὶ μὴ τὰ τῆς οἰκίας ὕστερα ἕκαστος δυνήσεται), τὰ ἑαυτῆς γυναικὸς λέγω, καὶ παίδων καὶ οἰκετῶν, καὶ ἅπαντα μὴ ἀδίκως ἀπάσης ἀκμάσασα βίου, εἰς εἰς τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείαν εἰσελθεῖν· ἧς γένοιτο πάντας ἡμᾶς ἐπιτυχεῖν, χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ τῷ πατρὶ δόξα, κράτος, σὺν ἁγίῳ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΟΤΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΝ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΛΕΓΟΥΣΙ, ΚΑΙ ΤΟΙΣ ἀκούουσι τὸ πρὸς χάριν δημηγορῆν, καὶ ὅτι χρήσιμον καὶ δικαιοσύνη μεγίστη, τὸ κατηγορεῖν τῶν οἰκείων ἁμαρτημάτων.

Καιρὸς ὑμῖν οἶμαι καὶ παλαιὰ πρᾶξαι, καὶ βαθυτέραν ἐδώκαμεν τὴν πληγὴν· ὀκνοῦσι αἰσχύνη θεραπεῦσαι τὴν μείζω, καὶ πρεσπεύτερα ὀπτέον καὶ φάρμακα. ὅτε γὰρ ἄριστος ἰατρεία ἕψεται, μὴ μόνον τέμνειν, ἀλλὰ καὶ ὀπτέον καὶ ἕλκη· ὅτε γυναικὸς διδασκαλίας νόμος, μὴ μόνον ἐπιτιμᾶν, ἀλλὰ καὶ προκαλεῖ καὶ προμυθεῖσθαι. ὅταν Παῦλος συμβλυσεν· Ἐλέγξον, ἐπιτίμησον, προκάλεσον. ἐλῶ τὸ προκαλῆ τῆς δίλλ, ῥαθυμοτέρως ποιεῖ τὸν ἀκροατὴ· ἐλῶ τὸ ἐπιτιμᾶ μόνον, ταχυτέρως ἐργάζεται. οὐ γὰρ δυνάμενοι ὁ φορτίον τῶν διωκόντων ἐλέγχων ἐνεγκεῖν, ἀποπηδῶσιν αὐθέως. δεῖ χρὴ ποικίλον τινὰ εἶ τῆς διδασκαλίας ὄρον. ἐπεὶ οὖν τῇ πρώτερα σφοδρότερον τῶν ἑκάστου δι' ἁμαρτιῶν ἐδάκνει ὁ λόγος, πρεσπεύτερος ἡμῖν δι' τῆς διδασκαλίας τίμεσι, καὶ ταῖς ἐκ τῶν ἐλέγχων ῥωμφίαις ὀδυνάς, ὥσπερ ἔλαιον, ἀναγκαῖον ὀπτεῖσαι τὸν λόγον ὁ πρεσπεῖ, πρέπον αὐτῶν ὑμᾶς φιλοσοφήσαντας τῶν ἐλέγχων. φιλόγνωμόν ὑμῖν πρᾶξιν τοῦ Παύλου νόμον περὶ τῆς τῶν μυστηρίων κοινωνίας κείμενον τοῖς μεμυημένοις ἅπασιν. ὁ δὲ νόμος ἐὰν ἔσθιε. Οὐδὲν γὰρ κωλύει καὶ νεῶν αὖθις ἀναγνῶναι πάλιν. Δοκιμαζέτω

β. Τιμ. δ. β.

α. Κορ. ια. κη.

κιμαζέτω ὁ ἕκαστος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τῆς ἀρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. Ἐν-
σιν (Ⓖ) μεμνημένοι γὰρ λεγόμενα, καὶ πῶς μὲ ὁ ἄρτος, πῶ ὁ ποτήριον. Οὐχ ἑαθίων καὶ πίων,
φησίν, ἀναξίως τοῦ Κυρίου, ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου. τοῦτον γὰρ
(Ⓜ) νόμον αἰνίττωμαι, ἔξηγησάμενος ὃν ἔθηκεν ὁ Θεὸς τοῖς Ἰσραηλίταις τοῦ ῥητοῦ. Εἶπόμεν τί ἐστι, ἔνοχος ἔ-
σται τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου, ὅτι τῶν αὐτῶν δώσει δίκην, ὅσοι ἐπορκήσαντα
τιμωρίαν (Ⓖ) ταυρώσαντες (Ⓜ) Χριστόν. καθάπερ γὰρ σκῆνοι, φησίν, (Ⓖ) σφαγῆς ἔνοχοι ἐτέ-
νοντο τοῦ αἵματος, ὅτων καὶ ὁποῖοι (Ⓖ) ἀναξίως κοινωνοῦντες τῶν μυστηρίων. τοῦτο γὰρ ἐστι, ἔνο-
χος ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ Κυρίου. ἐδόκει πολλοῖς ὑπερβολὴν ἔχειν ὁ Εἰρη-
μένος, καὶ ἀφόρητος εἶναι ἡ ἀπειλή. πρέσταθήκαμεν καὶ λογισμὸν ἐκ παραδείγματος ἀκο-
λουθίαν ἔχοντα πολλοῦ. ὥσπερ γὰρ, ἔφην, ἄντι βασιλέως τις τὴν προφυείδα τοῦ βασι-
λικοῦ, ἄντι μολυβῆ βυρσίνην, παραπλησίως εἰς (Ⓜ) σιδηρᾶν ὠνῆται τὴν ὕδειαν βασιλέα·
οὕτω δὴ καὶ ἐνταῦθα· οἱ τὰ ἀνελόντες ὁ σῶμα ὁ διαπονηρὸν, οἱ τε ἀκαθάρτων δεχόμενοι τῆ
μιαρότητα, ὁμοίως ἐμπαρεισδύσι τῶν σιδήμασι τῶν βασιλικῶν. διέρρηξαν μὲν οὖν αὐτὸ Ἰου-
δαῖοι τῷ σταυρῷ, μᾶλλον δὲ ὁ ἀκαθάρτων δεσμὸς αὐτῆς· ὥστε εἰ μὴ μιαρότερα τῶν
παρανομίας, ἀλλὰ τὰ τῆς ὕβρεως ἴσα. τοῦτο πολλοῦ καθήκατο, τοῦτο πολλοὺς ἐθόρυ-
βησεν· ἔδακε δὲ σωτειδὸς τὴν ἀκουόντων, μᾶλλον δὲ οὐχὶ τὴν ἀκουόντων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμοῦ
τοῦ λέγοντος τοῦ ὑμῶν. κοινὴ γὰρ ἡ διδασκαλία, κοινὰ τὰ τραύματα· διὸ καὶ κοινὰ τὰ φάρ-
ματα ἐπιθήσω. τοῦτο τῆς τοῦ Θεοῦ Φιλανθρωπίας ἐνθυμητὸν ἔργον, ὥστε καὶ (Ⓜ) λέγοντα δὲ
σὺν ἀκούοντας τοῖς αὐτοῖς πατεκαίεσθαι νόμοις, τῆς αὐτῆς κοινωνοῦν φύσεως, ὁμοίως ἅπαντων
πατάθυμον εἶναι (Ⓖ) παραδεδωκότα. Διὰ τί; ἵνα μὴ συμμετοχὰς ποιῶνται τοῦ ὑβρίσαι, ἵνα
ἵνα συνωμοσικὸς ᾖ τοῖς ἀμυθήτοις, ἵνα ἀναμιμνησκόμενος τῆς οἰκείας ἀσθενείας μὴ
ἀφόρητον ποιῶνται (Ⓜ) ἔλεγχον. Διὰ τοῦτο οὐκ ἀγγέλους ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καλεῖ ὁ
Θεὸς" τὴν τοῦ ἀνθρώπου" φύσιν διδασκάλους ἐπίστησεν, ἵνα μὴ διὰ τὸ τῆς φύσεως ὑπερέ- Η. τῆς
χον, ἢ τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας τοῦ ἀγνοῦσι, ἀφειδέστερον ποιῶνται τοῦ καθ' ἡμῶν ὑβρι- Η. φύσεως
σμούς· ἀλλὰ ἀνθρώπους ἔπεμψεν ἐδόκει διδασκάλους καὶ ἱερέας, ἀνθρώπους ἀσθένειαν
περικειμένους, ἵ' αὐτὸ δὴ τοῦτο, ὃ τοῖς αὐτοῖς πατάθυμον εἶ, καὶ (Ⓜ) λέγοντα καὶ σὺν ἀκρο-
ατὰ, χαλινὸς ᾖ ὀργὴ τῆ τῶν λέγοντος γλώττη, μὴ συγχωρῶν πέρα τῶν μέτρου ποιεῖσθαι
τοὺς κατηγορίας. καὶ ὅπερ τοῦτο ἔδει ἀληθὲς, αὐτὸς ὁ Παῦλος ὁ (Ⓜ) νόμον σκήπτων θεῖς, καὶ τοῦ-
τῶν ἡμᾶς ἐδίδαξε τῶν αὐτῶν, ὅταν εἴπῃ· Πᾶς γὰρ ἱερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμε- Εβρ. ε. β.
νος, ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται, μετελοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανωμένοις.
πόθεν καὶ ἐξ τί; Ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν. ὁρᾶς ὅτι ἡ ἀσθένεια τῆς συμπαθείας
ποιητικὴ ἔζ, καὶ ὁ συγγενὴς τῆς φύσεως σὸν ἀφίησιν εἰς ἀμετρίαν ποτὲ σκιρτεῖν (Ⓜ) ἐπὶ
πᾶσι, καὶ σφόδρα φιλονεικῇ; Ἵνος ἕνεκεν ταῦτα εἶπεν; ἵνα μὴ λέγητε, ὅτι σὺ καθαρὸς ὢν ἁμαρτημάτων, ἀπαλλαγμένος τῆς ὀδυνῆς τῆς ἐξ τοῦ ὑβρίσμου, μᾶλλον δὲ ἐξουσίας ὑπεφέρεις ἡμῖν βαθυτέρων τοῦ τομοῦ. ἐγὼ γὰρ τοσούτου ἀφαθύμουν τῆς ὀδύ- Σειρ. π. ς.
νης, ὅσῳ ἡ αὐτὸς ὑπαθύμως εἰμὶ τοῖς ἁμαρτήμασι. Πάντες γὰρ ἐσμεν οἱ ὑβρισμοὶ Παροιμ. κ. θ.
καὶ, Οὐδεὶς καθαρὸς ἀπὸ ῥύπου, ἂν μία ἡμέρα ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. ὥστε οὐκ ἐν ἀλλοτρίοις φιλοσοφῶν καιροῖς,
οὐδὲ ἐξ ἀπόνου θεωρίας πινὸς, ἀλλ' ἐκ πολλῆς μανίας πολλὰς ὑμῖν ἐλέγχω· ἐπεισπάμενον ἑκάσ-
τους. ὑβρίσθη μὲν γὰρ τὰ σώματα ἰαπτόμενον, ὁ μὲν ἐπάγων τὴν πληγὴν, οὐδεμίαν λαμ-
βάνει τῆς πληγῆς αἰσθησιν, ὁ δὲ τεμνόμενος, οὗτος ἐστιν ὁ ἐξαπαύδως πῶς ἀλγηδόνα μόνος· ὑβρίσθη
δὲ τὰ ψυχαὶ θεραπεύονται οὐχ ὅτως (εἰ μήπως σφάλλομεν ἐξ ἑαυτῶν τὰ τῆς λοι-
πῶν δοκιμαζόντων) ἀλλ' αὐτὸς πρέπεσε ὁδυνᾶται ὁ λέγων, ἰώμενα δὲ ἕτεροις ὑβρισμάτων· οὐ-
δὲ γὰρ ἄν ἐλεγχόμενοι πρὸ ἑτέρου ἀλγοῦμεν, ὡς ἐλέγχοντες ἑτέρους τοῦ ἁμαρτημένους,
ὧν ἐσμεν πατάθυμοι. ὑβριζόμενοι γὰρ οὕτως ὁ στεφάνου τοῦ λέγοντος, ἢ τὸ διδασκα-

λίας

λίας τοιαυτὶ αὐθις ἀξίωμα, ἐὰς ἀμφὶ αὐτὰ τοῖς μαθηταῖς καταπίπτειν ἀμάρτημα, ἡ τῶν ὠφελουμένων ἐλέγχων. πικροτέρῳ ἐκ λέγοντι ποιῇ τὸν ὀδυνῶν. ἡ ταῦτα οὐχ ἁπλῶς ἀποδύρομαι τῷ· ἀλλ' ὅτῳ πολλοὶ τὰ βάρος τῶν ἐπιτιμήσεων οὐκ ἐνεγκόντες, μὴ τὸν ἀναχώρησιν ποιησάμενοι ἐδυσφόρουν, ἡγανάκτουν, ἀπάγης ἡμᾶς, λέγοντες, τῆς ἱερᾶς τραπέζης, ἡ τῆς κοινωνίας ἀποσοβῆς. ἐγὼ τοῦτο ταῦτα ποιῶ ἐγκαλῶν ἐπ' ἐμοὶ, ἵνα μάθητε ὅτι οὐκ ἀπάγω, ἀλλὰ σπεύδω μᾶλλον· οὐκ ἀποσοβῶ, σοβεῖ πειρῶμαι ἐγὼ τῶν ἐλέγχων πλέον. ὁ γὰρ φόβος τῆς ἐπιτιμήσεως ὑμᾶς, καθάπερ πῦρ ἔξω κηρὸν, ὥστε εἰς τὸ σωφελοῦς τῶν ἁμαρτημάτων ἐμπίπλων, λύει μὲν ἡμῶν ἡ τάχει τὰ πλημμελήματα διαπαντὸς ἐγκαθήλωσε, καθαρὰν ἡ ἀποτίλουσαν ἐργαζόμενος τὴν ψυχὴν, πλείονα τὴν παῤῥησίαν ἡμῖν ἐντίθησιν. ἀπὸ τῆς παῤῥησίας ἡ προθυμία πλείων γένοιτ' ἂν πρὸς τὸ σωφελοῦς τῶν ἀπορρήτων ἡ φεικτῶν κοινωφελῶν μυστηρίων. ὡς καθάπερ ὁ πικρὸς φάρμακος τοῖς κακοσίτοις δίδοις, ἡ ὧν πονηρὸς σκωληκάρων χυμοὺς, διεγείρει τὴν καθεδέλκησιν ὄρεξιν, ἡ μὴ πλείονος προσκυλίζει τῆς προθυμίας τῆς σωτηρίας ἀπτεσθαι ψυφῆς· ὅταν δὴ ἡ ὑπικρὰ λέγων ῥήματα, ἡ καθαίρων ὧν πονηρὸς λογισμοὺς τῆς ψυχοίας, ἡ τὸ βαρὺ τῶν ἁμαρτημάτων ἀποσκυλίζομαι φορτίον, δίδωσιν ἀναπνεῦσαι τῷ σωτειδοῦτι, καὶ μὴ πολλῆς τῆς ἡδονῆς ἀποκλύσασθαι τὸ σώματος προσκυλίζει τὸ διεστηκός. οὐ τοίνυν δυσχεραίνειν χρὴ τῶν ἐπιπλήξεων ἐκεῖ, ἀλλ' ἀποδέχεσθαι ἡ ἐπαινεῖν. εἰ δέ τινες ἀσθενέστερον ψυχεῖται, ὧν οὐκ αἰσχύνομαι ταύτης ἡμῶν τῆς ἀπολογίας, ἐκεῖνο αὖ ἐπιποιμι πρὸς αὐτὸν, ὅτι οὐκ ἐμαυτὸν νόμιμος ὑμῖν ἐξηγεῖσθαι, ἀλλ' ἐκ τῶν γραφῶν καταδέομαι ἀναγινώσκεσθαι γράμματα· ἡ ἀνάγκη ἐστὶν ἐκ τοῦτον ἐμπίπτειν τὴν ψυχήν, ἡ πόθεν μὴ παῤῥησίας ἐπιφέρειν τὰ ἐγκείμενα, ὃ συμφέρει, ἀλλὰ μὴ ὁ ἡδὺς τοῖς ἀκροαταῖς πάντα τρόπον ζητῶν· ἡ τὴν τῶν ἀκουόντων ὠφελιμώτατον ἀπόδειξιν, ἐκ τὴν ἑαυτοῦ ἡ τὴν ἐκείνων προφέρεσθαι σωτηρίαν, ψυχῆς τῆς ἀκούοντος ἕνεκα τῆς χάριτος. ὅτι γὰρ ἡ τοῦ λέγοντος ἡ τοῖς ἀκούουσι σφόδρα ὑπικίνδυνον ὁ τῶν γεῖων ἀποκρύπτεσθαι τι νόμων· ἡ ὅτι φόνων ὠφελιμοι ἐκ ὁ διδάσκαλοι κρίνοιτο, ὅταν μὴ πάντα χωρὶς ὑποστολῆς δέξηνται τὸ Θεοῦ ἐκ δικαιώματα, Παῦλον ὑμῖν τοῦτον πάλιν προφέρομαι μάρτυρα. ψυχὴ γὰρ τοῦτο σωφρόνως ὑπὲρ ἀπάντων ὅτι τὸν ἀγῶνα ἐκείνου καταφθάνω ψυχὴν, ὅτι χρήσιμοί τινες εἶσι ἡ θεῖοι νόμοι ἐκ Παύλου ῥήματα. οὐ γὰρ Παῦλός ἐστιν ὁ λαλῶν, ἀλλ' ὁ Χριστὸς ὁ τὸν ἐκείνου ψυχὴν κινῶν. διὸ ἐκείνου γὰρ φθέγξεται πάντα, ἅπερ ἐκεῖνος εἶπε. τί τοίνυν φησὶν ὁ Παῦλος; καλέσας ἐκεῖ τὸν Ἐφεσον οἰκοδομῆσαι, ἡ ἐφάπτων πρὸς αὐτοὺς δημηγορίαν εἰπὼν, ὅτῳ λοιπὸν αὐτὰ ἀφίσας ὑμᾶς, διδάσκων ἐκεῖ ἐφεσηκοῦσι αὐτοῖς, ὅπη καθάπερ οἱ ἅμα ἐκχέοντες τὰ μαθητὰ, ὅπως οἱ τὰ συμφέροντα μὴ λέγοντες αὐτοῖς, εἰσὶν ὑπεύθυνοι καλέσεως ἡ πωμρίας, ὅτω πως φησὶ Καθαρὸς εἰμὶ ἐγὼ ἀπὸ τῶν αἱμάτων πάντων. ἐγὼ τί; Οὐ γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ· ὡς εἰ ὑποστειλάμενος τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι, ἐκκ ἂν καθαρὸς ἐκ τῶν αἱμάτων, ἀλλ' ὡς ἀνδροφόνος ἐκείνετο. ἡ μάλα εἰκότως. ὁ μὲν γὰρ ἀνδροφόνος ὁ σῶμα ἀναιρεῖ μόνον, * ὁ δὲ ποιῶν ἀφανισμοὺς ψυχῶν, ἡ ῥαθυμοτέρους ποιῶν ἐκ ἀκροωμένους, τὴν ψυχὴν ἀπόλλυσι· κἀκεῖνος μὲν τῷ παρόντι ποιεῖ δῆλα παντί, ἐκεῖ δὲ τὴν ψυχὴν ἀπόλλυσι, ἡ ποιῶν ἐκ ἀθανάτους ἀναπέμπει κλήσεις ἡ πωμρείας. ἆρα οὖν Παῦλος μόνος τοῦτο φησιν· οὐδαμῶς, ἀλλὰ ἡ ποιῶν Παῦλε πάλιν ὁ Θεὸς ἐγὼ τῶν ποιφήτων ὁ αὐτὸ τοῦτο αἰτίᾳ ἐται οὕτω λέγων· Σκηπὸν δέδωκά σε τοῦ οἴκῳ Ισραὴλ. τί δέ, σκηπὸν; σκηπὸς λέγει, ὁ, τὴν γραστοπέδων κάτω καὶ δηλῶσαι, ὑψηλὸν ἡ γλαύλοφον χωρίον κατάγαιον, καὶ κρύβδην ὑπίουσι τὸν πολεμίων σκηπτῶν, ἡ τοῖς κάτω καὶ δηλωθοῖς μέλλουσι τὴν ἔφοδον, καὶ διεγείρων ποιεῖ τὸν τῶν πολεμίων προσπάθειαν, ὥστε μὴ ἀφυλάκτους ὑπτιποιεῖσθαι, μὴ πολλῆς ἀμελείσασθαι τῆς εὐκολίας. ἐπεὶ οὖν πολλοὶ τῶν ὑπτιόντων ἀφνῶν ἐκ ὁρῶμεν ἡμᾶς

χ. ὑπεύθυνοι

χ. ἐκζητοῦντα

Ezech. κ. κζ.

* ἡ τῷ παρόντι σκεδιάζει

Ezech. γ. ιζ.

μῆς ⸀ χρυσῆ βασίζοντες, ὡκονόμησεν ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις, ὥσπερ ἐφ' ὑψηλοῦ χωρίου τῆς προφητείας, τὸν ἀγῶνα προφῆται ἐστᾶσι, μᾶλλον δὲ τοῦ Θεοῦ τὴν ὀργὴν ἡμῖν ὑπτιάσαι παρῤῥησίᾳ προμηνύων· ἵνα ὅταν τὰς μετανοίας ἐκεῖθεν ἀκούσητε μόνοι, καὶ πιστῶς κλίνωμεν ἡμῶν τὴν ψυχὴν ἀπορῥώσαντες, τὴν δεήσεσι παῤῥησίᾳ πολεμῶμεν. ὅθεν τοῦτό φησι· συμπόνει δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ἰσραήλ· ἵνα μέλλουσαι ὑπτιάζειν τὴν συμφορὴν προμηνύσῃς, καθάπερ σκάφος τὸν πολεμίους. ⸀ Τὴν μὲν οὖν μικρὰν ὑπτίασιν τὴν μὴ προλέγοντι τοῦ Θεοῦ τὴν ὀργήν. ποίαν δὴ τούτων; Τὰς ψυχὰς τὴν ἀπολωλυίαν, φησίν, ὀκτῆς χειρός σου ἐκζητήσω. Ὡς οὖν ἅπαξ τοῦτο ὠμὸς ἡ ἀπώλεια δεσπότου ἡ ἀσυμπαθὴς, ὡς ἐγκαλεῖν τῷ λέγοντι ἡ τοσαύτης τοῦ Θεοῦ ἀγανακτήσεως ὀργῆς, τοσαύτην κόλασιν ὑφίστασθαι μέλλοντι, εἰ σιγήσειεν; ὅτι μὴ οὕτως ἡμῖν οὐ συμφέρει τοῖς λέγουσι τὰ τοιαῦτα σιγᾶν, ἰκανῶς ἡ ὁ προφήτης, ἡ ὁ ἀπόστολος ἡμᾶς ἐπαίδευσεν. ὅπου γὰρ οὐδὲ ὑμῖν τοῖς ἀκούουσι, δίκην ὀκφεύγει. Εἰ μὲ γὰρ ἐγὼ σιγήσας ἀπέκρυπτον τὴν σιγὴν τὰ ἁμαρτήματα, κἀμοὶ ἐδυνᾶμην ἕκαστος ἡ ἡσυχάκειν ἀνεχόμενος, μὴ σιγῶντος ἐμοῦ· Εἰ δὲ ἡμεῖς σιγῶντων ὑμῶν, ἀναγκη πάντως ὀκφανίσθη τὰ πλημμελήματα, ἡ ὃ ὄφελος ἀπὸ τῆς σιγῆς γίνοιτ' ἄν; ἀλλ' ὄφελος μὲ οὐδὲν, βλάβη δ' ἑκάτη. αὐ μὲ γὰρ εἴπω ὑμῖν, εἰς μετανοίας ἄγων ἡ καταμύξῃ ἁμαρτίας· ἀν' δ' σιγήσω, ὑμῶν μᾶλλον αἰσχυνθήσομαι τὴν παῤῥησίαν ἡμῶν, οὐδὲ μετανοήσουσιν· ὀκφ' ᾧ αὖ ὀφθαλμὸν τοῦ τὴν ὀφθαλμῶν γυμνὰ ἡ πεπαχυλισμένα, ἡ ἀφιλόπονα μᾶλλον εἰκῆ ἡ μάτην. ἐπεὶ οὖν αἰσχύνη πάντως, ἢ ὀκφ', ἢ ὀφθῆναι τοῦτο ὅτι τοῖς ἁμαρτήμασι, βέλτιον οὐτωσὶ ἁμαρτάνειν, ἡ μὴ ὀκφ. πόθεν τοῦτο δῆλον; ἀπὸ τοῦ προφήτου Ψαλ. ε. ε. ῥητῶς, ἀπὸ τοῦ διαγελᾶν. ὁ μὲ γὰρ προφήτης φησὶν, Ἐν ᾧ ἂν ὑμῖν τὰς ἐξομολογήσεται σοι· ἡ χ ὅτι οὐκ ἐξομολογεῖσθε, ἀλλ' ὅτι ὀκφ' οὗπερ ποιεῖσθε. ὁ δ' Χριστὸς ἡ ἀφ' ἑαυτοῦ λέγει ἐπαίδευσεν. Λάζαρος γὰρ τὸν ἰδ' πλουτοχόν, φησὶν, ἠλκωμένος πάντοθεν, νόσου δείπνου ἔχων· ἕτερος δὲ ἵνα πλούτου τὴν ψυχὴν οὐ μεταδίδου τοῦ πένητος. ἡ τί δῆτα πᾶσαν ἐπλήγην τὴν παραβολὴν; ἵνα γὰρ τὴν ἰσοτιμίαν ἅπασαν, τὴν ὁμότιμον τοῦ πλουσίου, πῶς οὐ μεταδίδου τῆς τραπέζης τῷ πτωχῷ, τὴν πατέρα τὴν ὀκείνου ἡ τὰ λιμὸν, ᾧ προσεπάλαιε· ἰσχνὸς. ἀλλ' οὐτωσὶ ἄκουε. ὅπερ ὀκτελῶν ἕκαστος, ὁρᾷ ⸀ πτωχὸν ὀκφίον τὸ τοῖς κόλποις τοῦ Λκ. ιϛ. κβ. Ἀβραάμ. ἡ τί φησι; Πάτερ Ἀβραάμ, ἀπόστελον αὐτὸν, ἵνα ὑπτιάξῃ ⸀ δακτύλου ἄκρῳ τῇ γλώττῃ μου, ἵνα αἰσθανόμην τῆς ὀδύνης. Εἶδες αὐθάδειαν; οὐ μετέδωκεν αὐτῷ ψιχάων, οὐ μεταλαμβάνει σταγόνος ὕδατος. Ὦ γὰρ μάτεφ, φησὶ, ματεώτε, ματεφήσοντες ὑμῖν. Λκ. ιϛ. κδ. Τί οὖν ὁ Ἀβραάμ; Τέκνον, ἀπήλαυσες τὰ ἀγαθὰ σου, ἡ Λάζαρος τὰ κακά· ⸀ νῦν δὲ ὧδε μὲ σὺ παῤῥακλαίεται, σὺ δ' ὀδυνᾶσαι. ἀλλὰ δι' ζητῶ μόνον, ὅτι κατηυξάντησαν μὲν ὑπὲρ τοῖς ἁμαρτήμασι δὲ μεταβάλλοντας δὲ βελτίους γένοντας ἀπὸ τῆς γεέννης, σώζει δ' κερδαίνουσι εἰς παῤῥησίαν τῆς φλογός. Πάτερ γὰρ, ἀπόστελον αὐτὸν εἰς ⸀ οἶκόν μου, φησίν, ἵνα τοῖς συγγενέσι μου διαμαρτύρηται, ἡ μὴ ἔλθωσιν εἰς ⸀ τόπον τοῦτον. Διὰ τοῦτο ἀπόστυχει τῆς αὐθαιρεσίας, στέρεις προσέχειν τὴν σωτηρίαν λοιπόν. Εἶδες πῶς ὠμὸς ὢν πρὸ τούτου, πῶς φιλάνθρωπος ἐγένετο μᾶ; τοῦτο; πρὸ τὴν ὀφθαλμῶν κείμενον παρέτεχε ⸀ Λάζαρον ζῶν, νυνὶ δ' καὶ ἀπόντων φροντίζει τὴν συγγενῶν· καὶ τότε μὲν ὁ πλουσίου ὢν, πρὸς τὴν ἐλεεινὸν οὐκ ἐπεκάμπτετο τοῦ πτωχοῦ θέαν, νυνὶ δ' ὁ ὀδυνώμενος ὢν ἀνάγκης ὢν ἀπροθυμότερος, κηδεται τὴν αὐτοῦ προσηκόντων, ὃ ἀξιοῖ πεμφθῆναι ⸀ τοῦτον ἀπαγγελοῦντα αὐτοῖς. ὁρᾷς πῶς φιλάνθρωπος γέγονε ἡ ἡμέρας ἡ συμπαθητικὸς; τί οὖν, ἀπώλετό τι τῆς μετανοίας; ἐγήγετό τι κέρδος αὐτῷ ἀπὸ τῆς καταμύξεως; οὐδαμῶς. ἄκαιρος γὰρ ἡ μετάνοια. ἐλύθη δ' θέα ζῆν, ἀπῆλθε τὰ σκάμματα, οὐκ ἐπὶ καιρὸς τὴν παιδευμάτων ἰών. Δεῖ τοῦτο προσέχειν ἡ δέομεν ἡ ἀνθρώποι, σώζεσθαι χρὴ ἡ ἀφιέναι ὅτι τοῖς ἁμαρτήμασι. λυπεῖται ἡμᾶς σώζεσθαι τὰ ῥήματα, καὶ

μὴ

μὴ φοβεῖτο ἐκεῖ τὰ πεφάσματα· διακόπτω ἡμᾶς ὁ λόγος ἐνταῦθα, καὶ μὴ διακόπτετε ἡμᾶς ἐκεῖ σκώληξ ὁ ἰοβόλος· κρύπτει ἡμᾶς ἐνταῦθα ἡ ἐπιτήμησις, ἐκεῖ μὴ κρύπτει ἐκεῖ γέεννα τοῦ πυρός. ἐκεῖ ἐνταῦθα θρηνοῦσαι ἀκόλουθον ἐκεῖ πᾶσι κλαῦσαι· ἐκεῖ ἐνταῦθα πυροῦσθαι καὶ ῥιγοῦσθαι καὶ ὑπὸ τῶν ἁμαρτημάτων ἐξελαυνόμενοι ἀνάγκη πάσαι ἐκεῖ θρηνῆσαι καὶ ὀδύρεσθαι καὶ ῥύζαι ἐκεῖ ὀδύρεσθαι. οὐκ ἐμὸς ἐκεῖνος ὁ λόγος, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ τοῦ δικαίζοντος ἡμῶν. μακάριοι γάρ, φησιν, οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται· οὐκοῦν μὴν καὶ ὑμεῖς οἱ κλαίοντες, ὅτι κλαύσετε. πόσῳ τοίνυν βέλτιον πενθῆσαι καὶ τὰ δάκρυα κατανύξαι καὶ ὀδυρμὸν ἀνιάτων ἀλλαξάσθαι καλῶν καὶ ἡδονῆς τέλος οὐκ ἐχούσης, ἢ βεβαίως τοῦτον καὶ πενθῆσαι βίον σταθῆναι καὶ ἀπολεῖσθαι ἐκεῖ κολασθησομένους ἀδιαίτως; ἀλλ' αἰρωμεν καὶ ἐρυθριάσωμεν τὰ ἁμαρτήματα ἐξαιτῆσαι ἐκεῖ κολασθησομένους ἀδιαίτως; ἀλλ' αἰρωμεν καὶ ἐρυθριάσωμεν τὰ ἁμαρτήματα ἐξαιτῆσαι καὶ ἐκπομπεύειν, οὐδεὶς οὕτως αἰσχύνεται ἑαυτὸν (αἰσχύνη γὰρ ὃ ἁμαρτάνων, οὐ τὸ ὁμολογῆσαι τὰ ἁμαρτηθέντα) καὶ γὰρ ἀνάγκη πρὸ τούτων μυρίων ἐξομολογήσασθαι. πολλὰ τοῖς λογισμοῖς τῶν συνειδότων γενέσθω τὸ πεπλημμεληκότων ἡ ἐξέτασις· ἁμάρτυρον ἔστω ὃ δικαιοῖ. ὁ Θεὸς ὁρᾷ τὰ μόνος ἐξομολογούμενον, ὁ Θεὸς ὁ μὴ ὀνειδίζων τὰ ἁμαρτήματα, ἀλλὰ λύων τὰ ἁμαρτήματα ἀπὸ τῆς ἐξομολογήσεως. ἀλλὰ καὶ οὕτως ὀκνεῖς καὶ αἰσχύνῃ καὶ ἀναβύῃ; οἶδα καὶγὼ, ὅτι οὐκ ἀνέχεται ὁ συνειδὸς τὴν μνήμην τῶν οἰκείων πλημμελημάτων. δὸς γὰρ ἑλέσθαι μίσος εἰς ἀνάμνησιν τῶν πεπλημμεληκότων ἡμῖν, καθάπερ πολλῆς τινος ἀδάμαντος καὶ δυσίνους, σκιρτᾷ ἡ ζῳοποιός. ἀλλὰ κάθαρε, χάλιωσον, κατάψηχε τῇ χάρι, ἥμερον αὐτὸν ποίησον· πεῖσον ὅλον ἀνθρωπον μὴ νεῦσαι ἐξομολογήσεται, ἐκεῖ ἐξομολογήσεται, ὅταν πλείων ἡ κόλασις, ὅταν μείζων ὁ πολυδιγμασμός. ἐνταῦθα ἁμάρτυρον ὄντα ὁ δικαιοῦντος, καὶ σὺ σεαυτὸν δικαίζεις ὁ ἡμέρτηκώς· ἐκεῖ ἓν ἐξ μέσου ὁ θεὸς ἔσται τῆς οἰκουμένης ἀπάντων πολλοῖς, ἀνάμνησιν μὴ ποιήσεται τῶν ἁμαρτημάτων· ἀλλὰ καὶ ἀπαλείψει· αἰσχύνη ὁμολογήσας ἁμάρτημα· αἰσχύνου ποιῆσαι ἁμάρτημα. ἡμῖς ἓν ὅταν αὐτὰ ἀπαλείψωμεν, ἵνα μὴ ἐκεῖ ἡμᾶς μύπος πολλῶν μύδρων· ὅταν ἓν ὁμολογήσαι δέῃ, τότε αἰσχυνώμεθα καὶ ἐνοχλώμεθα· δέον μὴ ποιῆσαι τοῦτο πρὸ ἓν. οὐ γὰρ ἔστιν αἰσχύνη κατηγορῆσαι ἁμάρτημα, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ ἀρετή. εἰ μὴ δικαιοσύνη καὶ ἀρετή ἐστι, οὐκ ἂν μισθὸν ἐλπίσαι αὐτὴν ὁ Θεός. ἐπεὶ γὰρ μισθὸς ἐγγὺς ἡ ἐξομολόγησις, ἀκούσου τί φησι· λέγε σὺ τὰς ἀνομίας σου πρῶτος, ἵνα δικαιωθῇς. πῶς αἰσχύνεται ἔργον, ἀφ' οὗ ἓν δίκαιος; πῶς αἰσχύνεται ὁμολογῆσαι ἁμάρτήματα, ἵνα λύσῃ ἁμάρτήματα; μὴ γὰρ ἐξὸν τοῦτο κελεύει ὁμολογῆσαι, ἵνα κολάσῃ; οὐχ ἵνα κολάσῃ, ἀλλ' ἵνα συγχωρήσῃ. ὅτι γὰρ τῶν ἔξω δικαιείων, μὴ τὴν ὁμολογίαν, κόλασις. ἐκεῖ τοῦτο ἓν ὁ ψόγος αὐτὸ τοῦτο ὑποφορώμενος, μὴ πῶς ἀδίκως κόλασιν μὴ τὴν ἐξομολόγησιν ἔρριψεν ἢ τὰ ἁμάρτήματα, φησιν· ἐξομολογείσθω ἓν Κυρίῳ, ὅτι χρηστός, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ὁ ἔλεος αὐτοῦ. μὴ γὰρ οὐκ οἶδε τὰ ἁμάρτήματα σου, ἐὰν μὴ σὺ ὁμολογήσῃς; τί οὖν σοι ἓν πλέον ἐν τῷ μὴ ὁμολογεῖν; μὴ γὰρ δύναται λαθεῖν; καὶ μὴν εἴρηται, ἐκφυγὸς οἶδεν. ἀλλ' ὁ σὺ εἴρηκας, ἐκφυγὸς ὑπολαμβάνεται. ἰδοὺ γὰρ ἐγὼ Θεός ἐμὲ ἐξαλείφων τὰς ἀνομίας σου, καὶ οὐ μὴ μνησθῶ. ὁρᾷς; ἐγὼ οὐ μὴ μνησθῶ, φησι. φλαυθεσπίας γὰρ τοῦτο. σὺ δὲ μνήσθητι, ἵνα σωφρονισμὸν λάβῃς· καὶ πάθεσιν. τοῦτο ἀκούσας ὁ Παῦλος, ἁμαρτημῶν ὧν οὐκ ἐμέμνητο ὁ Θεός, αὐτὸς θαυμακῶς ἐμέμνητο οὕτως λέγων· οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι ἀπόστολος, ὅτι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν. καὶ, Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ. οὐκ εἶπεν, ἦμην, ἀλλ', εἰμί. ἡ συγχώρησις ἐδήλωτο τῶν ἁμαρτημάτων τῷ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ μνήμη τῶν συγκεχωρημένων ἁμαρτημάτων οὐκ ἀφανίζετο τῷ τοῦ Παύλου· ἅπερ ὁ ἀκατάστατος ἀπηλάθη, ταῦτα αὖθις ἐξεπόμπευσεν. ἠκούσατε γὰρ τοῦ προφήτου λέγοντος, καὶ ὁ μὴ μνησθῶ· σὺ δὲ μνήσθητι. ὁ Θεὸς σκεδὸς ἐκλογῆς αὖθις καλεῖ, καὶ ἔστι πρῶτον τῶν ἁμαρτωλῶν ἐαυτὸν καλεῖ. εἰ δὲ τῶν συγκεχωρημένων ἁμαρτημάτων

μάτων. Οὐκ ἐπελαθόμεθα, ἐνόησεν πῶς τῆ διερτισεῶ ἐμέμνητο τῦ Θεοῦ. καὶ τί λέγω, ὅτι οὐ κατασιωπᾷ μνήμη ἁμαρτημάτων; ἀχ ὕτως ἡμᾶς ποιῆ λαμπρεῖς κατορθωμάτων μνήμη, ὡς ἡ τῶν ἁμαρτημάτων μνήμη. μᾶλλον γὰρ ἡ μὲ τῶν κατορθωμάτων μνήμη οὐ μόνον οὐ ποιῆ λαμπρεῖς, ἀλλα᾽ καὶ αἰσχύνης πλησεῖ καὶ καταγώσεως· ἡ γὰρ τῶν ἁμαρτημάτων μνήμη πᾶῤῥησίας ἡμᾶς ἐμπίπλησι καὶ διαχυσεώσης πολλῆς. πῖς τῦτο φησιν; ὁ Φαρισαῖος καὶ ὁ τελώνης. ὁμῶ γὰρ εἰς ναὸν ἀνέβησαν τῦ προσεύξασθαι· ὁ μὲν εἶπεν τὰ κατορθώματα, κατῆλθεν ἐλάττων τῦ τελώνε δεδικαιωμένος· ὁ δὲ εἶπεν τὰ ἁμαρτήματα, κατῆλθεν ἐλάττων τῦ τελώνε δεδικαιωμένος. ὁρᾶς ὅση βλάβη μεμνῆσθαι κατορθωμάτων· ὅση ὠφέλεια μὴ ὀπτελεσθῆναι ἁμαρτημάτων; καὶ μάλα εἰκότως. ὁμῶ γὰρ τὰ κατορθωμάτων μεμνησθένος εἰς ἀπόνοιαν αἴρει), ἐπιφορᾶ τὰ λειπῶν ἀνθρώπων, ὅπερ ὁ Φαρισαῖος ἔπαθεν (οὐ γὰρ ἂν εἰς τοσῦτον ἀληθονείας ἦλθεν, εἰκὸς ἦν εἰπεῖν, Οὐκ εἰμὶ ὡς ⟨Δ⟩ λοιποὶ ἄνθρωποι, εἰ μὴ ἐμέμνητο τῆς ἡσυχίας αὐτῦ καὶ τῆς δεκάτης) ἡ γὰρ μνήμη τῶν ἁμαρτημάτων καταξέλλει τὸν ἄνθρωπον, ἐπισφίγγει πεῖνη, καὶ ἄνθρωπος ἐπιστρέφεται πρὸς τὸν Θεὸν τὸν οἰκτιρμόν. ἀκύνησον γοῦν πῶς ὁ Χριστὸς κελεύει λήθην ποιῆσθαι τῶν ἁμαρτημάτων ἡμᾶς καὶ κατορθώματα. Ὅταν ζῶμεν πάντα ποιῶμεν, λέγωμεν ὅτι ἀχρεῖοί ἐσμεν. δοῦλοί ἐσμεν. σὺ λέγε ὅλη ἀχρεῖος δοῦλος εἶ, ἐγὼ σε οὐ ποιῶ ἀχρεῖον· σὺ ἐὰν ὁμολογήσῃς τὸν ἐντελειῶν τῶν σεαυτῦ, ἐγώ σε λαμπρεῖ ποιῶ καὶ φιλῶ. ὁρᾶς ὅσα πόσων ἡμῖν ἀποδέδωκε κέρδη ἔχουσα τῶν ἁμαρτημάτων ἡ μνήμη, ἡ βλαβέος τῶν κατορθωμάτων ἡ μνήμη· καὶ πάλιν πάλιν, κόλασις μὲν ἀπὸ τῆς λήθης τῶν ἁμαρτημάτων, ὠφέλεια δὲ ἀπὸ τῆς λήθης τῶν κατορθωμάτων ἡμῖν γινομένη; βούλει μαθεῖν καὶ ἑτέρωθεν ὅτι κατορθώματα μείζονα τὸ μεμνῆσθαι ἁμαρτημάτων; ἄκουσον τῦ Ἰωὴλ. ὥσπερ γὰρ ὅτι τοῖς ἄλλοις ἐκαλλωπίζετο, οὕτω δὴ καὶ ὅτι τῇ ἐξομολογήσει τῶν ἀνομημάτων, σύτωσί λέγων· Εἰ δὲ καὶ ἀνδρῶν ἀνοσίως διεπράξατην πολυοχλίαι λαοῦ μου, τὸ μὲ ἐξαγγελλαι ταῖς ἀνδρίας μου. ὃ δὲ λέγει τοιοῦτόν ἐστιν· ἐπεδείξατο μὲ σύλλογος τῶν σωζομένων εἰς αἰσχύνην ἡμᾶν. τί γὰρ ὄφελος ἐκ τῆς ἀγοίας τῶν ἀνθρώπων, τῦ κριτῦ πάντα εἰδότος; τί γὰρ βλάβος ἐκ τῦ εἰδέναι τύτους τὰ πεπλημμεληκότα, ὅταν ἐκεῖνος ἀποδύσαι βούλη τῆς δίκης; καὶ πάντες δικαίζωσιν, ὁ δικαιῶν ἀπεφήσατο, ἐπαίδις μοι λόγος τῆς ἐκείνων ψήφου· καὶ ἄπαντες ἐπαινέσωσι καὶ θαυμάσωσιν, ἐκεῖνός δέ με καταδικάζῃ, ἐπαίδη μοι πάλιν ὄφελος τῆς ἐκείνων κρίσεως. πάντα χοῦν γὰρ πρὸς ἐκεῖνον ὁρᾶν χρή, καὶ ζῶντό ποιῆ ὅτι τῶν ἁμαρτημάτων, ὅπερ ποιοῦμεν ὅταν τῆς τῶν χρημάτων διανομῆς. διὰ τῦτο αἰσχύνης ἀπὸ τῆς κλίνης, ὅταν εἰς ἀγορὰν ἐμβαλῶν, ἢ μεταχείσης τι τῶν ἰδιωτικῶν ἢ δημοσίων πραγμάτων, ⟨Ω⟩ οἰκέτην καλέσαντες ἀπαιτῆσόν μου λόγον τῶν διαπεπραγμένων, ἵν᾽ εἰδῶμεν τί μὲ κακῶς, τί δὲ εἰς δέον ἐμόχλω), πόσον δὲ ὑπολέλειπται· καὶ εἰδῶμεν ὀλίγον ὄν ὃ ἐπολελειμμένον, πάντι ζήτῳ πρόσωπον ἀφορμὰς ὀπτιοῦμεν, ἵνα μὴ λάθωμεν ἁμαρτάνοντες λιμῷ. τῦτο τοίνυν καὶ ὅτι τῶν προσόξεων τῶν ἡμετέρων ποιῶμεν. ὃ συνειδὸς ὃ ἡμέτερον καλέσαντες ποιήσωμεν αὐτῦ λόγον τῶν ῥημάτων, τῶν πραγμάτων, τῶν ἐνθυμήσεων· ἐζετάσωμεν, τί μὲ εἰς δέον ἀπήλαυσε, τί δὲ ὅτι βλαβῆ τῇ ἡμετέρᾳ· ποῖος λόγος ἐδαπανήθη κακῶς, εἰς λοιδορίας, εἰς αἰσχρολογίας, εἰς ὕβρεις· ποῖον ἐνθύμημα ⟨Ω⟩ ὀφθαλμὸν εἰς ἀκάθαρτον ἐκίνησε· τίς λογισμὸς ὅτι βλαβῆ τῇ ἡμετέρᾳ εἰς ἔργον ἐξέλιξεν, ἢ ἀπὸ χειρῶν, ἢ ἀπὸ γλώττης, ἢ ἀπὸ τῶν ὀμμάτων αὐτῶν. καὶ κατορθώσωμεν τῆς μὲ ἀκαίρου δαπάνης ἀποστῆναι, διότι τῶν ἄπαξ ἀναλωθέντων κακῶς, ἑτέραν ἀποθέσθαι προσόδον· διότι τῶν ῥημάτων τῶν εἰκῆ προσιεμένων, βίχας· ἀντὶ τῶν ὄψεων τῶν ἀκαλάστως γλυκαινόντων, ἐλεημοσύνας, νηστείας. Εἰ γὰρ μᾶλλον μὲν δαπανᾶν μὲ ἀκαίρως, μηδὲν δὲ ἀποτίθεσθαι, μηδὲ ἡσυχίαν ἑαυτοῖς ἀγαθὴν, εἰς ἑκάστην κατανεμόντες πτένιαν, λήσομεν τοὺς τῶν ἀθλίων τῦ πυρὸς ἑαυτοὺς καθυπέμποντες κόλασιν. τῶν μὲ δῶν χρημάτων ⟨Ω⟩ τῶν τῶν ἔω ⟨Ω⟩ λόγον

Λυκ. ιη. ιδ.

Λυκ. ιζ. ι.

Ιωὴλ. λα. λδ.

ἰσ. χρτοῦ

χ. ἰδιω

χ. κακῶ τῆς

λόγων ποιῶν ἐπίδειξιν. τῶν γὰρ παρόντων μᾶλλον ἕκαστος ἐπιμελεῖται, καὶ ὁ πλούσιος καὶ ὁ πένης, καὶ ὁ ἰδιώτης καὶ ὁ ἄρχων, καὶ ὁ γέρων καὶ ὁ νέος, καὶ ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνή. ἐπειδὴ γὰρ ἐκεῖνοι μὲν ἐν τοῖς ἔργοις ἐσμὲν, ἐν τοῖς ἀγῶσι, καὶ τοῖς πολέμοις, καὶ ταῖς ἐκκλησίαις, καὶ ταῖς ἀγοραῖς, καὶ τοῖς δικαστηρίοις, καὶ ταῖς ἄλλαις ἁπάσαις συνόδοις, ἐνταῦθα δὲ μόνον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ τοῦτο ἐν ὀλίγαις ἡμέραις τῆς ὅλης ἑβδομάδος, καὶ ἐν ἑνὶ μέρει τῆς ἡμέρας, καὶ ἐν τούτῳ πολλὰ τῶν ἀκροατῶν ἐστὶ τὰ κωλύοντα τὸν λόγον, ἀνάγκη καὶ τὸν λέγοντα πολλὴν ἐπιδείκνυσθαι τὴν σπουδὴν, ἵνα μὴ τὰ τοιαῦτα τὸν λόγον ἐκκόψῃ. καὶ γὰρ ἐν τοῖς θεάτροις ὁ μὲν ἀκροατὴς ἐν ἡσυχίᾳ καθήμενος ἀκούει τῶν ὑποκριτῶν, ὁ δὲ ὑποκριτὴς πολλὰ ἔχει τὰ κωλύοντα τὸν λόγον, καὶ τὸν ἀκροατὴν ἀπάγοντα τῆς ἀκροάσεως, καὶ τὸν ὑποκριτὴν ἀναγκάζοντα πολλὴν ἐπιδείκνυσθαι τὴν σπουδήν. καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι δὲ τοῖς γυμνικοῖς ὁ μὲν θεατὴς ἐν ἡσυχίᾳ καθήμενος θεωρεῖ τοὺς ἀγωνιζομένους, ὁ δὲ ἀγωνιζόμενος πολλὰ ἔχει τὰ κωλύοντα τὸν ἀγῶνα, καὶ τὸν θεατὴν ἀναγκάζοντα πολλὴν ἐπιδείκνυσθαι τὴν σπουδήν. καὶ ἐν τοῖς πολέμοις δὲ ὁ μὲν ἐν τῇ ἀσφαλείᾳ τῶν τειχῶν ἑστὼς ἐν ἡσυχίᾳ θεωρεῖ τοὺς ἀγωνιζομένους, ὁ δὲ ἀγωνιζόμενος πολλὰ ἔχει τὰ κωλύοντα τὸν ἀγῶνα, καὶ τὸν θεατὴν ἀναγκάζοντα πολλὴν ἐπιδείκνυσθαι τὴν σπουδήν. καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι δὲ τοῖς γυμνικοῖς ὁ μὲν θεατὴς ἐν ἡσυχίᾳ καθήμενος θεωρεῖ τοὺς ἀγωνιζομένους, ὁ δὲ ἀγωνιζόμενος πολλὰ ἔχει τὰ κωλύοντα τὸν ἀγῶνα, καὶ τὸν θεατὴν ἀναγκάζοντα πολλὴν ἐπιδείκνυσθαι τὴν σπουδήν. καὶ ἐν τοῖς πολέμοις δὲ ὁ μὲν ἐν τῇ ἀσφαλείᾳ τῶν τειχῶν ἑστὼς ἐν ἡσυχίᾳ θεωρεῖ τοὺς ἀγωνιζομένους, ὁ δὲ ἀγωνιζόμενος πολλὰ ἔχει τὰ κωλύοντα τὸν ἀγῶνα, καὶ τὸν θεατὴν ἀναγκάζοντα πολλὴν ἐπιδείκνυσθαι τὴν σπουδήν. καὶ ἐν τοῖς πολέμοις δὲ ὁ μὲν ἐν τῇ ἀσφαλείᾳ τῶν τειχῶν ἑστὼς ἐν ἡσυχίᾳ θεωρεῖ τοὺς ἀγωνιζομένους, ὁ δὲ ἀγωνιζόμενος πολλὰ ἔχει τὰ κωλύοντα τὸν ἀγῶνα, καὶ τὸν θεατὴν ἀναγκάζοντα πολλὴν ἐπιδείκνυσθαι τὴν σπουδήν. καὶ ἐν τοῖς πολέμοις δὲ ὁ μὲν ἐν τῇ ἀσφαλείᾳ τῶν τειχῶν ἑστὼς ἐν ἡσυχίᾳ θεωρεῖ τοὺς ἀγωνιζομένους, ὁ δὲ ἀγωνιζόμενος πολλὰ ἔχει τὰ κωλύοντα τὸν ἀγῶνα, καὶ τὸν θεατὴν ἀναγκάζοντα πολλὴν ἐπιδείκνυσθαι τὴν σπουδήν.

λόγων ποιῶν ἐπίδειξιν. τῶν γὰρ παρόντων μᾶλλον ἕκαστος ἐπιμελεῖται, καὶ ὁ πλούσιος καὶ ὁ πένης, καὶ ὁ ἰδιώτης καὶ ὁ ἄρχων, καὶ ὁ γέρων καὶ ὁ νέος, καὶ ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνή. ἐπειδὴ γὰρ ἐκεῖνοι μὲν ἐν τοῖς ἔργοις ἐσμὲν, ἐν τοῖς ἀγῶσι, καὶ τοῖς πολέμοις, καὶ ταῖς ἐκκλησίαις, καὶ ταῖς ἀγοραῖς, καὶ τοῖς δικαστηρίοις, καὶ ταῖς ἄλλαις ἁπάσαις συνόδοις, ἐνταῦθα δὲ μόνον ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ τοῦτο ἐν ὀλίγαις ἡμέραις τῆς ὅλης ἑβδομάδος, καὶ ἐν ἑνὶ μέρει τῆς ἡμέρας, καὶ ἐν τούτῳ πολλὰ τῶν ἀκροατῶν ἐστὶ τὰ κωλύοντα τὸν λόγον, ἀνάγκη καὶ τὸν λέγοντα πολλὴν ἐπιδείκνυσθαι τὴν σπουδήν. καὶ γὰρ ἐν τοῖς θεάτροις ὁ μὲν ἀκροατὴς ἐν ἡσυχίᾳ καθήμενος ἀκούει τῶν ὑποκριτῶν, ὁ δὲ ὑποκριτὴς πολλὰ ἔχει τὰ κωλύοντα τὸν λόγον, καὶ τὸν ἀκροατὴν ἀπάγοντα τῆς ἀκροάσεως, καὶ τὸν ὑποκριτὴν ἀναγκάζοντα πολλὴν ἐπιδείκνυσθαι τὴν σπουδήν. καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι δὲ τοῖς γυμνικοῖς ὁ μὲν θεατὴς ἐν ἡσυχίᾳ καθήμενος θεωρεῖ τοὺς ἀγωνιζομένους, ὁ δὲ ἀγωνιζόμενος πολλὰ ἔχει τὰ κωλύοντα τὸν ἀγῶνα, καὶ τὸν θεατὴν ἀναγκάζοντα πολλὴν ἐπιδείκνυσθαι τὴν σπουδήν. καὶ ἐν τοῖς πολέμοις δὲ ὁ μὲν ἐν τῇ ἀσφαλείᾳ τῶν τειχῶν ἑστὼς ἐν ἡσυχίᾳ θεωρεῖ τοὺς ἀγωνιζομένους, ὁ δὲ ἀγωνιζόμενος πολλὰ ἔχει τὰ κωλύοντα τὸν ἀγῶνα, καὶ τὸν θεατὴν ἀναγκάζοντα πολλὴν ἐπιδείκνυσθαι τὴν σπουδήν. καὶ ἐν τοῖς πολέμοις δὲ ὁ μὲν ἐν τῇ ἀσφαλείᾳ τῶν τειχῶν ἑστὼς ἐν ἡσυχίᾳ θεωρεῖ τοὺς ἀγωνιζομένους, ὁ δὲ ἀγωνιζόμενος πολλὰ ἔχει τὰ κωλύοντα τὸν ἀγῶνα, καὶ τὸν θεατὴν ἀναγκάζοντα πολλὴν ἐπιδείκνυσθαι τὴν σπουδήν. καὶ ἐν τοῖς πολέμοις δὲ ὁ μὲν ἐν τῇ ἀσφαλείᾳ τῶν τειχῶν ἑστὼς ἐν ἡσυχίᾳ θεωρεῖ τοὺς ἀγωνιζομένους, ὁ δὲ ἀγωνιζόμενος πολλὰ ἔχει τὰ κωλύοντα τὸν ἀγῶνα, καὶ τὸν θεατὴν ἀναγκάζοντα πολλὴν ἐπιδείκνυσθαι τὴν σπουδήν.

Ps. 9. 6.

Ἐξοδ. κβ. 8.

Ἰσ. μαθήτας

Γεν. κε. λα.

Ἱερ. ε. α.

σεται τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ· πόλις γὰρ ὁλόκληρος διεφθαρμένη πρὸς τὸν οἰκείαν κόλασιν ἢ μερίδα ὁλοκαυτοῦται ὑπὸ θυμιώτατα καὶ καθαρὰ οὐ θυμιᾶται. ἢ τὸν ἀπὸ τοῦ Νῶε δῆλον. πρώτων γοῦν ἁπάντων ἐκλυμβρίων διεσώζετο μόνος· καὶ ἀπὸ τοῦ Μωυσέως φασεφεῖ. μόνος γοῦν ἴσχυσε δῆμον ὅσον πολυανθρώπων διεσώζετο μόνος· καὶ ἀπὸ τοῦ Μωυσέως φασεφεῖ. μόνος γοῦν ἴσχυσε δῆμον ὅσον πολυανθρώπων διασῶσαι. ἐγὼ γὰρ ἢ ἔτερον μᾶζον ἔχω τὴν φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ δόγμα εἰπεῖν. ὅτε γὰρ ζωὴν καὶ θεσπίσεις ἢ προφητείαν ἔχοιμι μὴ ὅτι δυναμένους ἐξαγαγεῖν τὸν ἠμαρτηκότας, ὅτι καὶ τελευτήσαντας καθαφθῆναι, ἢ δι' ἐκείνους φησὶν ἀφίεναι τὰ ἁμαρτήματα, ὥσπερ οὖν τῷ Ἐζεκίᾳ φησὶν· Ὑπερασπιῶ τῆς πόλεως ταύτης δι' ἐμὲ, ἢ διὰ Δαβὶδ καὶ παῖδά μου, καὶ ἵνα τελευτήσω. ταῦτ' οὖν εἰδότες ὅτι πρώτα καὶ ἢ μεγαλειότης ὁ Θεὸς, ὥστε ἡμᾶς ἀπαλλάξαι καλάσεως καὶ τιμωρίας, πολλὰς προέχομεν αὐτῷ ἀφορμάς, ὁμολογούμενοι, μετανοοῦντες, δακρύοντες, θρηνοῦμεν, τοῖς πλησίον τὸν ὀργὴν ἀφιέντες, τὸν τῆς πόλεως πενθοῦμεν, ἐλεούμενοι, ἐν ταῖς θύραις νηφοντες, ταπεινοφρονοῦντες ὀπτιδεικνύμενοι, τῶν ἁμαρτημάτων μεμνημένοι στενοχῶς. οὐ γὰρ ἔρχεται ὁ Εἰπεῖν, ὅτι ἁμάρτηλός εἰμι, ἀλλὰ δεῖ ἢ κατ' εἶδος αὐτῶν μεμνῆσθαι τῶν πλημμελημάτων. καθάπερ γὰρ πῦρ εἰς ἀκανθας ἐμπεσὸν ἀφθονίζει ῥᾳδίως αὐτὰς, ὅταν καὶ λογισμὸς στενοχῶς περὶ ἑαυτῶν τὰ περιστρέφων τὰ πεπλημμελημένα, ῥᾳδίως αὐτὰ ἀπόλλυσι ἢ καταδύει. ὁ ἢ Θεὸς ὁ χαρίζεσθαι ἀέρμιας, ἐξαίρων ἀδικίας, ἢ τὸν ἁμαρτιῶν ἡμᾶς ἀπαλλάξειε, ἢ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἀξιώσειε, χάριτι δὲ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἢ μεθ' ἢ τῷ πατρὶ δόξα, ἅμα τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεί, ἢ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

S. Bas. t. 2.

SVPPLEMENTVM ORATIONIS 38. Vol. 6. Οτι φρεσβύτερος παρεχάρ.

PAg. 447. lin. 24. sublatis asteriscis lege: ἡμῶν τὴν νεότητα. φέρε δή, ὥσπερ εἰς λιμένα πάλιν * τὴν σιγὴν τοῦ λόγου αἰσπασώσωμεν. ἀλλ' οὐκ ἐθέλουσιν ἀφίσασθαι, ἀλλὰ δυσχεράσουσι καὶ ἀγανακτῆσι, πάντως ἐμπλησθῆναι τῶν λιμένος ἐπιθυμοῦντες. ἀλλὰ τοῦτο ἀμηχάνων, ὦ παῖδες. παυσώμεθα οὖν διώκοντες ἀκίνητα. ἔρχεσθε εἰς ἀναμνησθῆναι ἡμῖν ἢ τὰ εἰρημένα· ἐπεὶ δὲ ὅτι τὴν μύρων τὴν πολυτελῶν, οὐκ ἐὰν καὶ λέβητα χεῖρ τις μόνον, ἀλλὰ καὶ ἄκρας τῆς ὀπτιφανείας ἅψηται τοῖς δακτύλοις, τοῦ τε ἀέρος ἀνέχεσθε, καὶ τὸν παρόντος τῆς ἡδονῆς ἀπέπλησεν ἄπαντας· ὁ δὲ ἐκ τῶν γέγονεν, οὐ σχῆ τὸν δυνάμιν τὴν ἡματέρων λόγων, ἀλλὰ σχῆ τὸν ἀρετὸν τὴν τούτων καταρθωμάτων. ἀπίωμεν οὖν, ἀπίωμεν εἰς θύρας καταλύσαντες· διηθῶμεν ὥστε τὸν κοινὸν ἡμῶν μητέρα ἀσπάσασθαι μένει ἢ ἀκίνητον, ἐκ καὶ πατέρα τοῦτον, καὶ διδάσκαλον, καὶ ποιμένα, καὶ κυβερνήτην, τοσοῦτον μακροτέρων" ἐξάμενος ζωῆς ζωῆ. Εἰ τις ὑμῶν ἐκ ἡμῶν λόγος (οὐ γὰρ δὴ μὴ τῶν ἱερέων ἑαυτοὺς καταλέγειν τολμήσομεν, ὅπερ μηδὲ θέμις τὰ σκηνώματα μὴ τῶν δεσποτικῶν σχεδιάζει) εἰ δέ τις ἡμῶν ἢ ἐμὸς λόγος, ὥσπερ ἀμέλγων σφιδίου ὕδατος, δεῦτε πάντες πολλὸν ἡμῶν ἢ ὠφέλειαν τὴν ῥοπὴν. ἔστι μὲν γὰρ ὑμῶν ἢ πρόθεσις ἀσφαλείας, ὅτε καὶ ἑαυτοὺς ἐζώσατε ἐκ ἀποσχίσματα βίου· ὅπερ ἐστὶν ἐκ μέσον ἡμῶν (ὃ γὰ πῶς πρίνω, εἴτε διὰ δειλίαν ἀσυνεξίαν, εἴτε χαρίτι θείαν· οἶδεν γὰρ ὑμῶν φιλονεικῶ, ἵνα μὴ ἵς ἢ εἰρωνεύεσθαι" φαίην) πλὴν ἀλλ' ὅπερ ἐστὶν ἡμῶν, καὶ ἐκ ζυγὸν τῶνον ὑπεδύσωμεν ἐκ βαρύν· πολλοὶ γὰρ ἡμῖν δι' χάριν, μείζων εὐχῶν, ὥστε δυνηθῆναι τὸν ἀδικαπόκλυσιν ἀπολῦσαι σώμα τῶν ἀδικαπολεμίων διασώσῃ κ' τὴν ἡμέραν ἐκείνην, ὅταν ἐκ πάντα τὰ θυητὰ καλῶσιν ἢ εἰσαγωγαῖς, ἢ τὰς εὐθυνίας ὑπέχωσι. δεήθητε τοίνυν μὴ τῶν δεδεμένων ἡμᾶς γένεσθαι, μηδὲ τῶν εἰς ὃ σκότος ἐκβαλλομένων,

χ. τὸν πῦρ

ἰσ. -ιτ.

ἰσ. φέν

λεμψων, ἀλλ' τῶν δωδεκψων συγκοιμης γειῶ μετοικίας τυχεῖν, χαρᾶ τε φιλοξενίᾳ τῆ Κυρίου ἡμῶν Ιησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Αμήν.

SVPPLEMENTA DVO ORATIONIS 61. Vol. 6. Οὐ Θεὸς ὁ Χριστός.

Pag. 625. l. 15. sublatis asteriscis, lege: Εμψησεν ὁ Ηρῳδης ἐπιζητῶν αὐτὸν τὸ παιδίον, ἀκριβῶς πάντα αὐτοῦ πυθόμενος· καὶ οὕτως εἰσῆλθεν τὸ τέλος τοῦτο εἰσήγαγεν ⟨4⟩ προφῆται, ἀλλὰ προ
πολλῶν προεμεφώνησαν τῶν χρόνων εἰπόντες· Φωνὴ ἐν Ραμᾶ ἠκούσθη, ὀδυρμὸς καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολύς· Ραχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι οὐκ εἰσίν. ἔμψησεν δὲ Λιγύπτου φυγεῖναι, καὶ τοῦτο ἐβουλεύσαντο εἰπόντες· Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα ⟨Ω⟩ υἱόν μου. ἀλλὰ καὶ ἐν τύποις φανερῶς προεγνώσθη ἔμψησεν θύτως σημεῖα ποιῆσαι καὶ διδάσκειν, καὶ τοῦτο προεμεφωνήθη. ἄκουε γὰρ Ησαΐου λέγοντος· Χώρα Ζαβουλὼν, γῆ
Νεφθαλείμ, ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς, τίνι προσοίσει αὐτὸ ἐντεῦθεν δηλονότι τίνι ἔκφυσε, [τίνι διδασκαλίαν,] τίνι ἀπὸ τῶν γραμμάτων θρομβῶσαι αὐτοῖς ὑπάγωσιν. Εἶτα πάλιν ἕτερα γράμματα διηγούμενος, ὃ φησιν πῶς χωλοὶ ἐθεραπεύοντο, πῶς τυφλοὶ ἰάσατο, πῶς ἀλάλους προσεκύνησαν λαλῆν· Τότε ἀνοιχθήσονται, φησιν, ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, καὶ ὦτα κω
φῶν ἀκουσθήσεται· καὶ μὴν ἕτερα· Τότε ἀλαλήσει ὡς ἔλαφος ὁ χωλός, καὶ τραυλὴ ἔσται γλῶσσα μογιλάλων· ὅπερ οὐδέποτε γέγονεν, ἢ ὅτι τὰ προσοίσει αὐτῷ· οἷον ἂν σημείων καὶ ἰδικῶς ἐμνημόνευσαν. Εἰσῆλθε γοῦν ποτε εἰς τὸ ἱερὸν, καὶ τὰ παιδία τὰ ἐπὶ τοσούτοις ἐμαίζα καὶ ἀλάλαζε τὸν φωνὴν ἔχοντα ἤδη εἰς αὖθις ὕμνους ἱερεῖς, οὕτω λέγοντες· Ωσαννὰ ὁ τοῖς ὑψίστοις· εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου. τοῦτο ὡσθεν προφήτου ὁ προφήτης οὕτω
λέγων· Ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον, τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἀνδικητήν. ὁρᾶς πῶς καθ' ἑαυτὴν ἡ φύσις ἀγωνιζομένη καὶ ⟨Ψ⟩ δημιουργὸν ἀνακηρύττουσα, ἡ ἀπιεράκαρος ἡλικία καὶ μήπω λόγῳ θεοῦ φωνὴν δυναμένη, ἐποσοβικὸν ἀνέδεξατο κήρυγμα; ὅπου γὰρ ἀγαλλόμενος πολλαχοῦ τοῖς Ιουδαίοις, ὅτι τὴν ἀγνωμοσύνην αὐτῶν συνεσκιασμένος τὰ πολλὰ διελέγετο, ὡς ἐν αἰνίγματι καὶ παραβολαῖς· καὶ τοῦτο αὖθις προσε
λεγε· Φθέγξομαι προβλήματα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπ' ἀρχῆς. ἀλλὰ καὶ τὴν σοφίαν τὴν ἐν ᾧ δημιουργῶν αὖθις προανακρύπτων ὁ προφήτης ἔλεγεν· Ἐξεχύθη ἡ χάρις ἐν χείλεσί σου. καὶ ἕτερος προφήτης πάλιν· Ιδοὺ συνήσει ὁ παῖς
μου, καὶ ὑψωθήσεται καὶ δοξασθήσεται καὶ μετεωρισθήσεται σφόδρα· καὶ τῆς προσοίσας αὐτῆς τὰ καταρτώματα καὶ μὴν τὰ σημείων γνώμονα ὡς ἐν βραχεῖ διηγούμενος, πάλιν αὖθις οὕτως ἐ-
λεγε· Πνεῦμα Κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ ἕνεκεν ἔχρισέ με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέστειλέ με κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν· ὅπου καὶ ⟨Ω⟩ τοσαῦτα ἐναργῆ τῶν ἔργα αὖθις ἐμνημόνευσεν προφήτευθαι ---

Ψαλ. ρμδ'. ζ'. Ησ. λα. ιθ. Ωσ. ια. α. Ησ. θ. α. Ησ. λε. ε. Ματθ. κα. θ'. Ψαλ. η. γ. Ψαλ. οζ'. β'. Ψαλ. μδ'. γ. Ησ. νζ. ιγ. Ησ. ξα. α. Λυκ. δ'. ιη.

Pag. 640. l. 26. sublatis asteriscis, lege· τῆς δαψιλείας. οὐ μικροῦ, οὐ μέγα ὄν τοῖς δαδραμόντες, ἀλλ' ἐν ὅλῳ τοῖς σημείοις καὶ τοῖς θαύμασι τὰ πλῆσται πρῆκεν, ἐν οἷς τοῖς παθήμασι καὶ τοῖς δοκοῦσιν ἐπονειδίστοις, τούτοις ἐνδιατείνοντες, πάντα πάντες μᾶλλον ἀκριβείας εἰρήκασιν. ἀλλ' ἐγὼ τούτων πρὸς σὲ οὐδὲν εἰρηκὼς, τῶν θαυμάτων λέγω τὸ τῶν σημείων, ἵνα ἐκ περιουσίας πᾶσαν ἀναίκμων ἐμφράξω γλῶσσαν, τὰ νῦν φανούμενα, τὰ νῦν προσοφθαλμίζοντα, καὶ τὴν ἡλίου φαιδρότερα, τὰ πάντα χορὸς τῆς οἰκουμένης διε-

απαρθμά, τὰ πᾶσαν κατακλυζόντα τὴν οἰκουμένην ἐπιθαλάττια φύσιν κατορθύμματα, καὶ ἃ θεοῦ μόνου ἴδιά, ζῶντα εἰς μέσον ἤλαυνον. τί λέγεις; οὐκ ἀνέστησε νεκρούς; μὴ δὲ τοῦτο ἔχεις εἰπεῖν, ὅτι αἱ σκηνοποιαὶ οὐκ εἰσὶ τὴν οἰκουμένην; οὐσὶ ὅτι οὐκ ἐπιβουλεύθησαν; οὐσὶ ὅτι κρατοῦσι τῆς πολιτείας; ἀλλ' ὥσπερ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔστιν ἥλιος· οὕτως οὐδὲ ζῶντα. πόθεν; τὴν κατασκαφὴν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ναοῦ οὐχ ὁρᾷς τοῖς ὀφθαλμοῖς χειμένην τῆς οἰκουμένης ἁπάσης; Ἀφ' οὗ μὴ λογίζῃ τοὺς σταυροὺς εἰ μὴ θεὸς ἰσχυρός, ἦν θεὸς ἰσχυρός, πόθεν ἂν οἱ μὲν θεραπεύοντες αὐτὸν ὕπνῳ ἐκοιμήθησαν καὶ ἐσχολύμβησαν, οἱ δὲ ἐσταυρωκότες αὐτὸν ἐπεσκεπτοῦντο ὕπνῳ ἐξαπατώμενοι, ὡς καὶ πολιτείας σκηπτεῖν ἁπάσης, ἢ ἀλήπαι ἢ πλανοὶ ἢ φυγάδες πεφεύγοσιν; ἢ χρόνος οὐδεὶς οὐδέπεσεν ἔλυσε; καίτοιγε τοὺς τῶν Ῥωμαίων θεοὺς οὗτοι δή, οὗτοι οἱ Ἰουδαῖοι καὶ πόλεμον εἶλον, καὶ ὅπλα σκίπωσαν, καὶ μακρῷ χρόνῳ διαπαλαίσαντες διετέλεσαν, καὶ πῦρ καὶ σκεπάτησαν, καὶ στρατήγματα πρέφουσι τοῖς τότε Αὐγούστοις οὐ ῥᾳδίως τυχόντα· τοσαύτη ὡς αὐτῶν ἡ δύναμις. ἀλλ' ὅμως οἱ πολεμήσαντες τοσούτοις βασιλεῦσι δὲ διαπαλαίσαντες, καὶ χρημάτων ἰσχὺν τοσαύτην καὶ ὅπλων καὶ γραπτῶν ἔργων, καὶ στρατηγοὺς καὶ μυρίους ἐλάσαντες, ἕνα οὐκ ἴσχυσαν ἀνασῶσαι ναόν· ἀλλὰ σωαγωγὰς μὲν πολλαχοῦ τῆς πόλεως ὠκοδόμησαν, τὸν δὲ τόπον τὸ πρέσκηπτα αὐτοῖς τῆς οἰκείας πολιτείας ὁ κύριος, καὶ εἴθε πρὸς πλῆθος εἰώθασι, καὶ ὅθεν ὁ Ἰουδαϊσμὸς συγκεκρότηται, τοῦτον μόνον οὐκ ἴσχυσαν ἀνασῶσαι.

ΕΠΙΤΙΜΗΣΙΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΠΟΛΕΙΦΟΘΕΝΤΩΝ, ΚΑΙ ΠΑΡΑΙΝΕΣΙΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΠΡΟΚΟΠΤΟΝΤΑΣ, ΕΙΣ Ο ΚΗΔΕΣΘΑΙ ΤΗΝ ΑΔΕΛΦΗΝ· ΚΑΙ ΕΙΣ Ο ΠΑΡΟΜΟΙΟΝ ΤΗΣ ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ, ΠΑΥΛΟΥ ΚΛΗΤΟΣ· ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΜΗ ΠΡΟΦΕΡΕΣΘΑΙ ΩΝ

1 Cor. 6. 1.

Τὴν εἰς τὴν ὀλιγότητα ἀπίδα τῶν ὑμετέρων, τὸ ποίμνιον θεάσομαι καὶ ἐκάστου σώματος ἐλαφρύνομαι, καὶ θυμοῦ, καὶ χαίρω· χαίρω μὲν δι' ὑμᾶς τοὺς προκόπτοντας, ἀθυμῶ δὲ δι' ἐκείνους τοὺς ἀπόντας. ὑμᾶς μὲν γὰρ ἐπαίνων ἄξιοι, οὐδὲ ἀπὸ τῆς ὀλιγότητος ῥᾳθυμότερον ἡδόμενοι· ἐκείνους δὲ ἀνωθύνων ἐγκλημάτων, οὐδὲ ἀπὸ τῆς ὑμετέρας σπουδῆς εἰς προθυμίαν διεγειρόμενοι. ἀφ' οὗ τοίνυν ὑμᾶς μὲν μακαρίζω καὶ ζηλωτὰς εἶναι φημι, ὅτι οὐδὲν ὑμᾶς πρέβλαψαν οἱ ἐκείνων ὀλιγωρία· ἐκείνους δὲ ταλανίζω καὶ δακρύω, ὅτι οὐδὲν αὐτοῖς ὠφέλησεν ἡ ὑμετέρα σπουδή. οὐκ ἤκουσαν γὰρ τοῦ Ψαλμ. 79. 12. προφήτου λέγοντος· Ἐξελεξάμην προσρίπτεσθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ, ἢ οἰκεῖν με ἐν σκηνώμασιν ἁμαρτωλῶν. οὐκ εἶπεν, ἐξελεξάμην κατοικεῖν ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ μου, οὐδὲ, ἀφετέον, οὐδὲ, εἰσιέναι· ἀλλ', ἐξελεξάμην προσρίπτεσθαι. ἀγαπητοὶ μοι καὶ ἐν τοῖς ἐσχάτοις τοῦτο θέσθαι φέρω· ἐν τούτῳ, καὶ τῇ προθυμίᾳ τῇ περὶ τὸν ναὸν καταξιωθῆναι, φησὶ, μᾶλλον ἠθέλησα δωρεάν, καὶ μετὰ τελωνῶν ἀριθμήσειέ με ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ μου. κενὸν δεικνύειν ὁ πόθος ἰδίᾳ ποιεῖται· τοιοῦτον γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη. ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ μου, ὁ φιλῶν οὐχὶ τὸν φιλούμενον μόνον ὀπτῶμαι ἰδεῖν, ἀλλὰ δὲ τὸν οἶκον ἐκείνου μόνον, ἀλλὰ καὶ τὴν πυλῶνα· οὐχὶ τὴν πυλῶνα τῆς οἰκίας μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐλὴν τὸν περίπατον καὶ δόμφοδον. καὶ κἂν ἱμάτιον, κἂν ὑπόδημα ἴδῃ τοῦ φιλουμένου, αὐτὸν νομίζει προσφέρειν τὸν φιλούμενον. τοιοῦτοι ἦσαν οἱ προφῆται· ὅθεν τοι τὸν θεὸν οὐκ ἐώρων τὸν ἀσώματον, ἐώρων τὸν οἶκον, καὶ ἀφ' ἑκάστου τοῦ οἴκου τὴν ἐκείνου προῦσίαν ἐφαντάζοντο. ἐξελεξάμην προσρίπτεσθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ μου μᾶλλον, ἢ οἰκεῖν με ἐν σκηνώμασιν ἁμαρτωλῶν. ἕκαστος τόπος, ἕκαστον χωρίον πρὸς τὴν σύγκρισιν τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ, σκήνωμα ἁμαρτωλοῦ ἐστι, καὶ δικαιο-

ρεται

ειον εἶπης, καὶ βουλευτήριον, καὶ τὴν ἐκάστου οἰκίαν. καὶ γὰρ αὐχαὶ γάνων) ὀκῆ, καὶ ἱκετηρία, ἀλλ' ἀνάγκη ϗ φιλονεικίας γίνεσθαι ϗ μάχας ϗ λοιδορίας, ϗ συλλήψεις ὑπὸ βιωτικῶν φερομένων· ὁ ϗ οἶκος σοῦ τούτων καθαρεύει πάντων. Διὰ τοῦτο, σκήνα μὲ σκηνώματα ἀμόρτωλα, σοῦ ϗ οἶκος τοῦ Θεοῦ. ϗ καθάπερ λιμὴν πνευμάτων ϗ κυμάτων ἀπαλλαγμένος, πολλῶ τοὺς ὁρμιζομένους πλοίοις πρέπει τὴν ἀσφάλειαν· οὕτω δὴ ϗ ὁ τοῦ Θεοῦ οἶκος, ὥσπερ ἀπό τινος χώρου τὴν ἔξωθεν παραγμάτων δεῖ εἰσοίζας ἀδαραπάζων, μὴ πολλῆς πρέπει τῆς γαλήνης ϗ τῆς ἀσφαλείας ἐσάναι, ϗ τῶν θείων ἀκροᾶσθαι λογίων. τοῦτο δὲ χωρεῖον ὑποδοχὸς ἔστιν ἀρετῆς, διδασκάλιον φιλοσοφίας· ὅθεν ὁ σωτὴρ ἔφη μέσοι, ὅτε ἀκροάσεις γράφει ϗ διδασκαλία πνευματική, καὶ σωτήριον πατέρων αἰδεσίμων· ἀλλ' ϗ ὁ πρῶτος τῶν λοιπῶν χαιρῶ, ὅτι ὅλη τῶν προθύρων μόνον, ϗ οὐδέπω ἀπέβην ἐμὲ φερομένας ἐμὲ βιωτικάς. Εἰσέλθε τῶν προθύρων εἴσω, ϗ καθάπερ αὖ ἐκ τῆς πνευματικῆς ἀδείσατε σου τὴν ψυχήν. αὕτη ἡσυχία εἰς φείκην ἀγαθή, ϗ διδάσκει φιλοσοφῆν· ὡΐσηκε ὁ φερόμενος, ϗ ὅσα ἀφίησι μεμψιμοιρίας τῶν πρόσω, μᾶλλησιν ἀπὸ γῆς εἰς Ⓜ οὐρανόν. Εἰ ϗ χρεὼς σωτάζεως τοσοῦτον ὁ κέρδος τῆς ἐνθάδε προυσίας, ὅταν προφῆται πρόσθεν βοῶσιν, ὅταν
ις. πατὴρ ἀπόστολοι θαυμελίζωνται, ὅταν ὁ Χριστὸς ὁ μέσος εἰσίκη, ὅταν " πτέρυξ ἀποδύηται τὰ γνόμενα, ὅταν πνεῦμα ἄγιον πρέπει τὴν οἰκείαν ἀγαλλίασιν, πάσης μὲν ὠφελείας ἐμπλησθέντες Ⓓ παρόντες ἀπέρχονται, Ⓓ ἀπόντες ϗ πόσην ζημίαν ὑποστήσουσιν; ἐβουλόμην εἰδέναι ποῦ Διαπείσουσι Ⓓ τῆς σωτάζεως καταφρονήσαντες, τί κατέχει αὐτοὺς, ϗ τῆς ἱερᾶς ῥώτης πραπέζης ἀπόντας, ἐκεῖ πίνων ἡ Διάλεξις. μᾶλλον ϗ οἶδα σαφῶς. ἡ γὰρ
χ. φερομένων ἐκεῖ ἀτόπων ϗ καταγελάστων παραγμάτων Διαλέγονται, ἢ βιωτικῆς εἶσι " περισπλωμένοι φερόμενοι· ἀμφοτέρων ϗ ἡ Διάτριβὴ συπνώμενος ἀπεφέρηται, ϗ κόλασιν ἔχει τὴν ἐραστήν. ϗ ἐκεῖ μὲ τῆς περιέρας ὁδὸν λόγου δῆ, ὅτε ἀποδείξεως· ὅτι ϗ Ⓓ τὰ τῆς οἰκίας ἡμῖν περιθρόμενοι περίγματα, ϗ τὴν ἀφόρητον ἐκθέσι ἀνάγκην λέγοντες, ὁδὸν ὅτου δυώσατε συπνώμενος τυχεῖν, ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος ἐνθάδε καλούμενοι, ἐ ὁδὸν τότε
ιε ἐχόμενοι τὰ πνευματικὰ τῶν γνίων περιπίπτομεν παραγμάτων, ἀπὸ τῶν εὐαγγελίων δῆλον. καὶ γὰρ Ⓓ κληθέντες ὅτι Ⓜ γάμον Ⓜ πνευματικὸν, ἐμὲ ἐκ περιβάλλοντο ἐμὲ περιφάσεις, ὁ μὲ ὅπ ζεύγης ὠνήσατο, ὁ ϗ ὅπ' ἀγρὸν ἐωριάσατο, ὁ ϗ ὅπ' ἡμιφλιν ἠγόρασε· ἀλλ' ἐκολούθησαν ὅμως. ἀναγκαία μὲν αἰτία· ἀλλ' ὅταν ὁ Θεὸς καλῇ, ἀπολογίαι ὁδὲν ἔχουσι. μᾶ γὰρ Ⓜ Θεὸν ἡμῖν πρώτα ἀναγκᾶα· μᾶ τὴν ἐκείνου τιμὴν, τότε
ιθ τὰ ἄλλα ἀπολυέτω ἀσυνδῆς. τίς γὰρ οἰκέτης, εἰπέ μοι, φωρὶν ἢ τὴν δεσποτικὴν πληρώσῃ δέκοινόμην, τῶν κῦ τὴν ἰδίαν οἰκίαν ὅπτι μελήσιτα ποτε; πῶς δῶν ὁδὸν ἀπόπον ἐπ' ἀνθρώπω μᾶν, ἵνθα φιλῶ ἵνομα ἡ δεσποτεία, ὁσαύτην τοῖς κυρίοις πρέπει τὴν αἰδῶ ϗ τὴν ὑπακοὴν, Ⓜ ϗ ἀληθῶς δεσπότην, οὐχ ἡμῶν μόνον, ἀλλὰ ϗ τῶν δῶν δυωάμεων, μηδὲ τῆς αὐτῆς τοῖς ἡμετέροις συνδούλοις ἀξιοῦσθαι θεραπείας; Ἐνθα ἰῶ δυωάτου ὑμῖν εἰς ὃ συν
κε ειδὸς αὐτῶν εἰσελυθῆναι, ϗ τότε εἴδετε αὖ καλῶς, πόσων πραμάτων ἔτεμεν, ὅσας ἀκμὰς ἔσχε. καθάπερ γὰρ ἡ γεωργικὴν ὁδὸν ἀπολαύουσα χρῶν, χρῆσται ϗ ὑλομανῆ· ὕτω ϗ ψυχὴ πνευματικῆς ὁδὸν ἀπολαύουσα διδασκαλίας, ἀκανθας ἐ πεδόλυς σκέπει. Εἰ γὰρ ἡμεῖς Ⓓ καθ' ἑκάστω ἡμέρᾳ τῆς τῶν περφητῶν ϗ ἀποστόλων μετέχοιτες ἀκροάσεως, μόλις κατέχομεν θυμόν, μόλις χθιμουθμεν ὀργῆς, μόλις καταγέλομεν ὕβριν
μ ὕβεως, μόλις σκανδαλόμεθα τηκεδόνα φθόνου, σωσεχῆς ἐπιῤῥᾳδὰς ϗ ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν ἐπαίδοιτες τοῖς ἡμετέροις παῖσι, μόλις καταγέλομεν τὰ δώαμετα θεῖα· σκῆνοι Ⓓ μηδέποτε ζωὴν ἀπολαύοντες τῆς ἰατρείας, μηδὲ τῆς θείας τραπεζούσης φιλοσοφίας, ποίαν σωτηρίας ἐλπίδα ἔξουσιν, εἰπέ μοι; ἐβουλόμην δυώασθαι δῆξαι τοῖς ὑμετέροις ὀφθαλμοῖς τὴν σκείνων ψυχὴν, ϗ εἴδετε αὖ ῥυπῶσαν, ὡχριῶσαν, " κατακεχυμένην καὶ
χ. κατεχυμένην πεπεπωμένην,

τεταπεινωμβρίω, ἀπρόῤῥητον. ὥσπερ γὰρ τὰ βαλανείων σὺν ἀποκαύσαντα σώματα, αὐχμοῦ ἐν ῥύπου γέμει πολλοῦ· ὕτω καὶ ἡ ψυχὴ διδασκαλίας σὺν ἀποκαυσαμένη πνευματικῆς, πολλῷ τῷ ἀμβρτημάτων ἔχῃ πεπειμβρίω αὐτῇ τῷ κηλίδα. καὶ γὰρ βαλανεῖοι δύο τὰ σὺν τῷ πνευματικοί, τῇ θέρμῃ τοῦ πνεύματος πάντα ἀποσμήχοι ῥύπου· μᾶλλον δὲ οὐχὶ
Ησ. α. ιη. ῥύπου ἀποσμῆχαν μόνον ὁ τοῦ πνεύματος πῦρ, ἀλλὰ καὶ βαφεῖ. Εἰ γὰρ ὧδί, φησιν, αἱ ἁμβρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοῦν, ὡς χιόνα λευκανῶ· " καὶ μὴ τῆς αὐτῆς, φησιν, ἀκριβείας τῷ ἁμβρτημάτων ὁ ῥύπος " δεῖται τῆς ψυχῆς τῷ οὐσίας, ὡς εἰς ἕξιν βαφῆς ἀκίνητον καταζῆναι, καὶ ὅπως ἐγὼ δείκνυμι εἰς τὸν ἀνθρωπίνον αὐτὸν καταζῆσαι ποιότητα. ἔρχεται γὰρ νεῦσαι, καὶ πάντα ἀφανίζει τὰ ἁμβρτήματα. ταῦτα λέγω, ἵνα ὑμᾶς ἀκούσαντες (οἶδε γὰρ ὑμᾶς ἀσφαλῶς τῷ φαρμάκων ἰσχὺν τὸν τοῦ Θεοῦ χάριν) ἀλλ' ἵνα ἀνθρωποι δι' ὑμῶν μάθωσιν. εἰ δὲ δεῖ καὶ μᾶλλον εἰδέναι σὺν τούτοις ἐν οἷς συλλέγομεν, σὺκ ἂν ἰώαχλήσαι τὸν ὑμετέραν ἀγάπην· ἀλλ' ὅτι ἀδύνατόν μοι ἐνὶ ὄντι τοσοῦτον εἰδέναι δῆμον, ὑμῖν ἐγχαλίζω τῷ ἀδελφῶν τῶν ὑμετέρων τὸν θεραπείαν· ὅτι μελήσατε τῶν ἀδελφῶν τῶν οἰκείων, ὅτι πασάσατε, καλέσατε. οἶδα ὅτι πολλάκις τοῦτο ἐποιήσατε· ἀλλ' οὐδὲν ὃ πολλάκις τοῦτο ποιῆσαι, ἀλλ' ἕως τότε ποιῆσαι, ἕως ἂν πείσητε ἓξ ἑλκύσητε. οἶδα ὅτι ἰώαχλήσατε, ὅτι φορτικοὶ πολλάκις γεγόμεθα, ὅτι σὺκ ἐπείσατε· καὶ τοῦτο ὑμᾶς ἐκνευρύτερους ἐποίησεν. ἀλλὰ
a. Κορ. ιγ. ζ. τῷδε μαθέτω ὑμᾶς ὁ Παῦλος λέγων· Ἡ ἀγάπη πάντα ἐλπίζει, πάντα πίστευει, πάντα ὑπομένει, ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει. σὺ δὲ σαυτὸν ποίησον· καὶ ἐκεῖνος μὴ δίξῃ τὸν θεραπείαν, σὺ δὲ μιαθοῦ ἔχῃς παῤῥησίαν πρὸς τὸν Θεόν. ὅτι οὖν γὰρ τῆς γῆς αὖ καταβάλλεις τὰ σπέρματα, καὶ μὴ ἐξενέγκῃ σὸν ἀσταχυας, κενὸς φυσᾷ, καὶ χερσὶν ἀπελθεῖν· ὅτι ἡ τῆς ψυχῆς οὐχ ὕπως· ἀλλὰ σὺ μόνον καταβαλε τὸν διδασκαλίαν, σκέπτη δὲ καὶ μὴ πειαθῇ τοῖς λεγομένοις, ἀπηρτισμένον ἔχεις τὸν μιαθόν, καὶ τοσοῦτον, ὅσον αὐτὸν εἰς ἐπείθη. οὐ παῤῥησίᾳ τέλειν τῶν προσταγμάτων ἁπλῶς, ἀλλὰ τῇ γνώμῃ τῶν ποιουμένων προσέχων ὁ Θεός, οὕτω τοὺς ἀμοιβὰς οἰκείων εἰσωθεῖ παῤῥακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ὅπερ ποιοῦσι οἱ περὶ τὰ ῥάπτα μεμηνότες πρὸς τὴν ἵππων ἀμίλλας, τοῦτο ἓξ ὑμῖς πεισησατε. πῶς ἓξ ἐκεῖνοι ποιοῦσιν; ἐπὸ ἑταίρας " ἀλλήλας σωζόσ- ἰσ. αλλήλοι
σονται, καὶ εἰς τοὺς οἰκίας ἀλλήλων ἀπέμπουσιν· ἴσον τὸν ἕω, καὶ τόποις ἑτέρους ἑαυτοῖς ἀφορίζοισι, ἵν' ὁμοῦ συγκροτηθῶσιν, μὴ πλείονος ἡδονῆς ὀδὴ τὸν Σατόμικὸν σκέπλου αἰσθῶσι ῥάων. ὥσπερ σκῆνοι τῆς ἑαυτῶν ἀνδριζοισι ψυχῆς, καὶ ἀλλήλοις συγκατακαπτοῦσι· ὕτως ὑμῖς προνοήσατε τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς, καὶ ἀνηλῶς σωνδιαπόσατε, καὶ συνάξεως μηλούσης γίνεσθαι, ὅπὶ τὸν οἰκίαν ἀπέμπτησον τὸ ἀδελφοῦ, καὶ αἰάμενον ἔξω τῶν πρόθύρων, ἓξ ἐλεηδότα κάπαχε· καὶ μείαν κελεῦσιν ἀνάγκη, μὴ συγχωρήσῃς, μηδὲ ὑπιτρέψῃς ἄναθαί τινος τῶν βιωτικῶν, πρὶν εἰς τὸν ἐκκλησίαν ἀγαγεῖν καὶ πεῖσαι τῆς συνάξεως μεταχεῖν ἁπάσης. καὶ φιλονεικῆ, καὶ ἀνάπλέγῃ, καὶ μείας προβάλληται προφάσεις, μὴ πάθῃς, μηδὲ ἀνάσχῃ, ἀλλ' εἰπὸν καὶ διδάξας ὅτι καὶ ἄλλα αὐτῷ τότε μᾶλλον ἐξένεγκῃ ὠφελοῦντα), ὅταν τὸν συνάξιν ὑπιτελέσας, καὶ κοινωνήσας θεῖων, καὶ διλογιῶν πατέρων ἀπολύσας, οὕτω πρὸς σκῆνα βαδίζει, καὶ τότοις καὶ πλείοσι τοῦτον ἑτέροις λόγοις καταδήσας ἰῶδιν, οὕτως ἄγε πρὸς τὸν ἱερὰν ταύτην πεῖραν, ἵνα διπλοῦν ἔχῃς μιαθόν, ἓξ ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ, καὶ ὑπὲρ τῆς ἐκείνου προυσίας. πάντως, ἂν τοσαύτη ἓξ ἀσουδῇ καὶ προθυμία περὶ τὸν ἀγέλην τῶν ῥαθυμοτέρων χρησώμεθα, ὑπιτυδεξόμεθα τῆς σωτηρίας. καὶ γὰρ μειακίς ὧσιν ὀλίγωροι καὶ ἀπαίθμητοι καὶ φονικοὶ, ὃ συνεχὲς ὑμῶν τῆς προαιρέσεως ἐρυθριάσαντες, ἐπορθήσονται ποτε τῆς ῥαθυμίας. οὐ γὰρ ἔστιν ἐκείνου τὸ δικαίωσαι τὸν Θεόν σὺκ εἰδότος, σὺδὲ ἂν θέφτης αἰχμωτῶν χθεπότεροι, καὶ μειακίς ὧσιν ἀναιδεῖ τοι· ἀλλ' ὅμως ἐκεῖνοι τὸν ἀγνοι, τὸν ἄγνοι, τὸν ἀσθενεῖς, τὸν ἀδάμαντα μιᾶς γυναικὸς χήρας προσδρέια σωέχης ἐδυσώπησε. ποίας δὲ ἂν ἐπιμῶ συγγνώμης ἀξίοι, εἰ γυναικὸς χήρας

δικαιω-

δικαίως ὦμεν, ϗ μήτε τ̄ Θεοῦ φοβώμεθα, μήτε ἀνθρώπους ὡς τε πολεμῶμεν, δυνηθείσης ὑπερκαλύψαι ϗ πεῖσαι δοῦναι τ̄ χάριν, ἡμᾶς δὲ ἀδελφοὺς, δὲ ἀνεκτοτέρους εἶναι τοῦ πολλῷ ϗ μετεωτέρους εἶναι τοῦ, μὴ δυνηθέντων ἐφελκύσασθαι, ὑπὲρ τῶν οἰκείων αὐλῶν ἀγωνιζομένους ἀγαθοὺς; ζῶντα πολλάκις εἶπον, δὲ λέγων οὐ παύσομαι, ἕως ἂν ἐνδῶ δὲ νοσοῦντας ὑγιαίνοντας. καὶ θ' ἑκάστῳ αὐλῷ ὑπιζητῶ τὸν ἡμέραν, ἕως ἂν δυνηθῶ ἀφ' τῆς ὑμετέρας ταυτησὶ αὐλῶς θύρᾳ. διόμεθ' ὖ ϗ ὑμῶν, μ̄ τῆς αὐτῆς ὁδοιπορίας, ἀλλ' ἧς ζῶντα λέγω νῦν, μ̄ τῷ αὐτ' πάντα τὸν ἔρθρον ποιεῖσθαι τὴν ῥαθυμοτέραν. δὲ γὰρ ἐμοὶ μόνον, ἀλλὰ ϗ ὑμῖν Παῦλος ἐπέταξε τῶν οἰκείων φροντίζειν μᾶλλον. Παρακαλῶ γὰρ, φησιν, εἶς ℣ ἕνα ἐν τοῖς λόγοις τούτοις, καθὼς καὶ ποιῶ. καὶ πάλιν· Οἰκοδομεῖτε ἀλλήλους. καὶ γὰρ ὁ a. Θεσ. ε. ια.
μισθὸς μέγας τοῖς τῶν ἀδελφῶν κηδεμόσι, καὶ τιμωρία μεγίστη, τοῖς ἀμελοῦσι καὶ καταφρονοῦσι τῆς σωτηρίας αὐτῶν. ὅταν σφόδρα θαῤῥῶ καὶ πεπίσθυκε ὅτι μ̄ πολλῆς τῆς προθυμίας ποιήσετε τὰ εἰρημένα ϗ ἀφ' τούτου σώζητε τοὺτων τὸν ῥᾳδιότερον εἶναι, ὅτι τὸν Παύλου πρὸς ἅπαξ ὑμᾶς ἀγαγεῖν πεισάσμου. Παῦλος a. Κορ. α. α.
κλητὸς ἀπόστολος. ζῶντα πολλάκις ϗ ὑμᾶς ἠκούσατε, ϗ ἡμᾶς ἀμέλησωμεν. ἀλλ' οὐκ ἀμάθησεν μόνον, ἀλλὰ δ' ὑπομνῆσαι χρὴ τὰ λεγόμενα· ἐπεὶ κέρδος οὐδὲν ἡμῖν ἐσ' ἀμ τῆς ἀναγνώσεως. ϗ γὰρ ὀφειλέτης αὐτῶν πατρόθεν οὐκ ἐδείκνυται ℣ πλούτου, ἀλλὰ χρὴ διορύξαι τὸ ἔδαφος τοῦτο αὐλοῦ, δὲ καταβῶμεν κάτω, ϗ οὕτως ἀπόθεσιν τὸν εὑπορίαν εὑρεῖν· ὕτω καὶ ὅτι τῶν γραφῶν, οὐκ ἀρκεῖ μόνον ἡ ἀνάγνωσις ἁπλῶς ἀμ τ̄ τῶν ἀποκειμένων ἀγαθῶν φησαι ἐσθ', ἀλ' μὴ διερμήνευσις ὁ βάθος. Εἰ ἦρκει ἀνάγνωσις, οὐκ ἂν εἶπεν ὁ Φίλιππος ὦ εὐ- Πεκξ. π. λ.
νοῦχε, Αρά γε γινώσκεις ἃ ἀναγινώσκεις; Εἰ ἦρκει ἡ ἀνάγνωσις, οὐκ ἂν εἶπεν ὁ Χριστὸς τοῖς Ιωαν. ε. λθ.
Ιουδαίοις, Ερευνᾶτε τὰς γραφάς· ὁ ὖ ἐρευνῶν οὐ μόνον τῆς ὑπερφανείας ἴσταται, ἀλλὰ ποιεῖ ὁ βάθος αὐτὸ κατασκάπτειν. ϗ γὰρ πολὺ πέλαγος τοσημάτων ἐν τοῖς προφητικοῖς ὁρᾷ. ἐν μὲν γὰρ ταῖς βιωφελεῖς ὑποτυπώσεις αἱ προφητεῖαι ἁπλῶς γίνονται, δηλοποιοῦσαι ἐμφανέστερα μόνον· ἐν τοῖς δὲ οὐχ ὕτως, ἀλλὰ πολλῆς σοφίας γέμει ὁ προφητικὸν. οὐ γὰρ Παῦλός ἐστιν ὁ φθεγγόμενος, ἀλλ' ὁ κύριος τὸν ἐκείνῳ ψυχῶν Χριστός. Παῦλος κλητός. ὁ Παῦλος τοῦτο, ὄνομα μόνον ἐστὶν ἐν, ϗ ψιλὸν ὄνομα· τοσοῦτον ὖ ἔχει κοπιάσαι δηλαδὴ ἀποκάλυψιν, ὅσον ἀφ' τῆς πίστεως ἔγνωσι. Εἰ γὰρ δὴ μέμνησθε, ἴστε ὅλη τῆς ἡμέρας ὁλοκλήρους ὑπὲρ τὸ ὀνόματος τούτου διελέχθην μόνον, ὡς αἰτίας λέγων δι' ἃς ποτὲ τοῦτο Σαῦλος κεκλήκαμος, μ̄ ζῶντα σκληρὸν Παῦλος, ϗ πῶς ἔσχεκεν οὐκ εὐθὺς μεταστὰς ποιεῖς τὴν πίστιν, ἐδίζατο τὴν προφητείαν, ἀλλὰ μᾶλλον πολλοῦ διέμενεν ἔχων ὃ ὁρᾶτε, ὅπερ ὡχαρίτης ἔθετο ℣ θεὸς· ϗ πολλῷ ὑπὲρ τοῦτο τὸ Θεοῦ σοφίαν καὶ κηδεμονίαν ἀνεδείκνυτο, ϗ ποιεῖ ἡμᾶς, καὶ ποιεῖ ἐσθ' ἁγίους σκεύους γεγονέναι. Εἰ γὰρ ἀν' ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν παιδίων ὑπ' ἁπλῶς ὑπεδείκνυσι τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ ὃ μ̄ ἀπὸ τοῦ παῖζειν, ὃ ὖ ἀπὸ τοῦ πάππου, τὸ ὖ ἀφ' ἑτέρων προφητῶν καλοῦντος· πολλῷ μᾶλλον ὁ Θεὸς τοῖς ἑαυτ̄ δούλοις οὐκ ἀν ἁπλῶς, οὐδ' ἀπὸ λόγου τινὸς τοῦ προφητείας ἐπέθηκεν, ἀλλὰ μ̄ πλείονος σοφίας. αὖ ἄνθρωποι μὲν γὰρ εἰς τὸ πολὺ τῶν ἀπελθόντων, εἰς τε ἑαυτῶν ἀνδρείαν πολλάκις, τοῖς τῶν πεπλουτηκότων ὀνόμασιν ἀν' ἑαυτῶν υἱοὺς καλοῦσι, ἀνδρείαν ἵνα τῆς τῶν κοπιησάντων πλούτου ἔχῃ τῆς παίδων προφητείας ὑπιοῦντες· ὁ ὖ Θεὸς ἀρετῆς ὑπόμνησιν ϗ διδασκαλίαν, ὥσπερ ἐν ῥήλῃ χαλκῇ, τῇ προφητείᾳ τῶν ἁγίων ἐναπέθετο. ℣ γοῦν Πέτρου ἀπὸ τῆς ἀρε- 40
τῆς ὕτως σκάλευε, τὸν ἀπόδειξιν τοῦ ποτὲ τὸν πίστιν ἐρρότητος ἐναπολιθέμενος αὐτῷ τῷ ὀνόματι, ἵνα ἔχῃ διδάσκαλον διὰ μονῆς, πρὸς προφητείας, τῆς ἰσαύτης ἐρρότητος. τοῦτο καὶ ℣ Ιωάννου δὲ ℣ Ιάκωβον σκάλεσιν, ἀπὸ τῆς κῦ δ' κήρυγμα μεγαλοφωνίας. ἀλλ' ἵνα μὴ πάλιν ἐγὼ αὐτὰ λέγων διεκχλῶ, ζῶντα ἀφεὶς, ὀκτὼ ἑρῶ, ὅπ ϗ αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ λεγόμενα ἐν ὀνόματα τῶν ἁγίων, ϗ τοῖς φιλοθέοις εἰσὶν αἰδέσιμα, ϗ τοῖς ἀμυδροτέροις φοβε-

ρά.

σά. ☞ γοιῶ Ονήσιμον ἁρπάσαι τὸν κλέπτην ἡμῶν, καὶ τὴν διακονικὴν ὠφελούμενον πρὸς τὴν μάθησιν. ὁ Παῦλος ἡ μεταδιδοὺς, ἡ ὅτι πρὸς τὴν ἑαυτοῦ χρείαν οἰκειοποιήσας
Ἑλλην. π. μυσταγωγίαν. Εἶτα μέλλων ἀποδιδύσκειν αὖθις ἔγραφε· Διὸ πολλὰ ἐν Χριστῷ παῤῥησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι ὃ ἀνῆκον διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακαλῶ, τοιοῦτος ὢν ὡς Παῦλος πρεσβύτης, νυνὶ δὲ καὶ δέσμιος ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ὁρᾷς ὅπου πέπτωκε; τὰ δεσμὰ τὰ διὰ ☞ Χριστὸν, τὴν πολιτείαν τὴν ἀπὸ τῆς ἡλικίας, τὴν αἰδῶ τὴν ἀπὸ τῆς πρεσβυτείας; ὅλην γὰρ εἶχε τὴν ὑποθήκην, τελείωσιν ἐφιλοτείμησε ποιῆσαι ☞ ὁ Ονήσιμος διόρθωσιν, ἵνα πρεσβύτης. ὁρᾷς ὅλα τὰ ἐμὰ καὶ ἑαυτοῦ τὰ ὀνόματα αἰδέσιμα τοῖς πιστοῖς ὄντα ἡ φιλόθεα; Εἰ γὰρ παιδίου φιλευσεβοῦς προσηγορία ὀνομαθεῖσα πολλάκις, καὶ μὴ βουλόμενον ☞ πατέρα ἔσχεν δοῦναι τὴν χάριν ☞ ὁ πρεσβύτης ὃ ἴσομα φίλτρον· πολλῷ μᾶλλον ὅτι τῶν ἁγίων συμβαίνειν τοῦτο εἰκὸς ἦν. ὅπου γὲ τοῖς ἀμβρυθήσεσι φόβος ἦν, καθάπερ παιδίοις ῥαθυμοῦσι τὴν διδασκαλικὴν ὀνόματα, ἀκούουσιν πῶς Γαλάται ὑπεῤῥέλων, αὖθις ὅτε ἠνίξατο. ὅλην γὰρ εἰς ἀδεξείαν ἀπέκλινεν Ἰουδαϊκὴν, ἡ πρὸ τὴν πίστιν αὐτὴν σκανδάλου, βουλόμενος αὐτὸν διακῆσαι ἡ πεῖσαι μηδὲν Ἰουδαϊκὸν ἐπιτελεῖν τῇ τοῦ βαπτίσματος διδασκαλίᾳ, ὅτως ἔγραφε· Ἰδὲ ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν περιτέμνησθε, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. Εἶπες, ἐγὼ· τίνος ἕνεκεν πρεσβεύεις τὸ ὄνομα; ὃ γὰρ, ἐγὼ, οὐκ ἰσχυρὸν δηλοῦσα ☞ γράφουσα; ἀλλ' ἵνα μάθῃς, ὅτι ἡ αὐτὴ τοῦ ὀνόματος δύναμις ἐγένετο, ἰσχυρὰ τὴν ἀκουόντων καθάπαξ, διὰ τοῦτο πρεσβεύσῃ τὸν πρεσβυτέρου, εἰς ὑπόμνησιν αὐτοῦ ἀγαν τοῦ διδασκάλου. ἐὰν ἡμᾶς ὁ αὐτὸς τοῦτο πάθωμεν. ὅταν γὰρ ἀναμνησθῶμεν τῶν ἁγίων, καὶ ἐν ῥᾳθυμίᾳ ὦμεν, διανιστάμεθα, καὶ ἐν καταφρονήσει, φοβούμεθα. Παῦλον γοιῶ ☞ ἀπόστολον ὅταν ἀκούσω ἐγὼ, σίνομαι ☞ ἐν θλίψεσι, ☞ ἐν στενοχωρίαις, ☞ ἐν πληγαῖς, ☞ ἐν φυλακαῖς, ☞ ἐν τῷ βυθῷ νυχθήμερον γινόμενον, ☞ εἰς πέπτον ἁρπαγέντα οὐρανοῦ, ☞ ἐν ᾧ ὁ παράδεισος ἐκ ἁῤῥήτα ῥήματα ἀκούσαντα, ὃ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, ☞ νυμφαγωγὸν τοῦ Χριστοῦ, ☞ δέξάμενον ἀνάθεμα εἶ ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν. ἡ καθάπερ σειρὰς χρυσῆ, τὴν καρδιωμάτων ὁ ὁρμαθὸς μὴ τῆς τοῦ ὀνόματος μνήμης τοῖς μὴ ἀκριβείας προσέρχεσιν ἐπεισέρχεται· ἡ οὐ μικρὸν ἡμῖν ἀπὸ τούτου γίνεται κέρδος. οὕτω γὲ πλείονα τούτου εἰς τὸ προσηγορίαν ἔτοιμοι, ἀλλ' ἵνα ἡ τῆς δευτέρας ἀφωνίας λέξεως, σιωπᾶν τὴν ἀεὶ τοῦ ὀνόματος ἕνωσιν θεωρίαν, ὥσ' σκοπεῖν βαδίζομεν λοιπόν. ὥσπερ γὰρ ὁ Παῦλος ὄνομα πολλὴν πρόφασιν ἡμῖν δώσειν, ὅτου γὲ ὁ κλητὸς, εἰ βουληθείημεν αὖθις καταμαθεῖν μὴ τῆς προσηκούσης ἀπουσθῆς, τῆς ἴσης ἢ καὶ πλείονος ἐμπλησθείημεν θεωρίας ἡμᾶς. ἡ καθάπερ ἀπὸ κόσμου χρυσοῦ, ἢ ἁβδήματος βασιλικοῦ λίθον ἕνα λαβεῖν, ἡ οἰκίας λαμπρᾶς γὲ πολυτελῆς αἴρεσις, ἡ οἰκετῶν ἀγάλλεσθαι, ἡ ἕτερα πολλῷ πλείονα τούτων πρίασθαι δυνάμενα δῶρα, τὸν μύραριτλον ἀποδόμενος ἐκείνου. ὅτου δὲ ἡ ὅτι τῶν θείων ῥημάτων, αἱ μιᾶς ῥήσεως ἕνοιαι ἀναθύξαι θελήσης, πολλοῦ σοι πρέξει πνθυμαπικὴν εὐπορίας ἐπιθέσθαι, οὐκ οἰκίας, οὐδὲ ἀνδράποδα, οὐδὲ σταθμὸν γῆς κομίζουσα, ἀλλὰ θεοσεβείας ἡ φιλοσοφίας ἀφορμὰς ἐνίσα ταῖς τῶν προσιόντων ψυχαῖς. σκόπει οὖν αὖθις τοῦτο ὁ κλητὸς, εἰς ὕσην ἡμᾶς χρεωστεῖ προσμεῖναι ἰσοείδη πνθυμαπικῶν. ἆρ' οὐ προσῆκε μαθεῖν, τί ποτ' ὄντ' αὖθις ὁ κλητὸς· ἡ δεύτερον ἀζεπάσαι, ἵνος ἕνεκεν Κορινθίοις ὀπτιστέλλων μονον ἡ Ρωμαίοις ὕτως ἔγραψεν, ἀλλως ἡ οὐδεί. οὐ γὰρ ἁπλῶς, οὐδὲ εἰκῇ τοῦτο ποιεῖ. Εἰ γὰρ ἡμᾶς τῶν ἐπιστολῶν ἕως προῤῥήσεις οὐχ ἁπλῶς ποιούμθα, ἀλλ' ὑποδιεξέρεσιν ἐν ὀπτιστέλλοντες, ὁ ἀφὶα ἔφ' ἡμῖν χράφομθα, ὅταν ὁ ὁμοτίμοις, ἡ διαστὸν σὺν τῇ προῤῥήσει καλούμθα ☞ διηρθμον τὸν ὀπτιστολὸν· ὅταν ὁ πολὺ τὸ ἀξίωμα ὑπερέχωσι τὸν ἡμέτερον, ἡ ἕτερα πλείονα προσῄδεμθα ὀνόματα, μείζονα ἔχοντα τὸν θεραπείαν. Εἰ οὖν ἡμᾶς τοσαύτη προσηνοία κε-

Γαλ. ε. γ.

ἴσ. τὸν ἐμὸν σύνδεσμον. ἡ σχ. σύνδεσμον, πρ. Παῦλον.

ἴσ. ἐμελλον

χαρίσθαι,

χρώμεθα, ϗ οὐχ ἑνὶ ἕπεσθαι πᾶσι χαλεφωμεν, ἀλλα τῆ διαφορᾳ τῶ διηγημάτων προσώπων
καταμηνύσης ποιούμεθα τὰς προσηγορείας, πολλῷ μαλλον ὁ Παῦλος, οὐχ ἁπλῶς, οὐδὲ εἰ-
κῆ τούτοις μὲ ὕτως, ἐκείνοις ὃ ἑτέρως ἐπέστελλεν, ἀλλα μετα τινος σοφίας πνθματικῆς. ὁτι
μὴν οὐδενὶ τῶ ἄλλων ὑπεστέλλων, κλητὸν ἑαυτὸν ἐν τῳ προοιμίῳ τῆς ὑπιστολῆς ἐ-
καλεσεν, ἔξεστιν κἀεῖν αὐτὰς τῶ ὑπιστολῶν τὰς ἀρχας ἐπαλουδοσι τουτο μαθεῖν. τί-
νος ὃ ἕνεκεν τοῦτο ἐποίει, ἡμέτερον αὖ εἶη λοιπὸν εἰπεῖν, ἐπιφθὰν διέξιωμεν πρότερον
τί ὅστιν ὁ κλητὸς, ϗ τί ἀφ᾽ τῆς ῥήσεως ἡμας διδάξαι ὁ Παῦλος ἠθέλησε τοῦτης. τί ποτ᾽
οὖν ἡμας βούλεται διδάξαι ἀφ᾽ τῶ κλητὸν ἑαυτὸν κεκλεσθαι; ὁτι οὐκ αὐτὸς τῳ δεσποτῃ
προσῆλθε πρῶτος, ἀλλα κληθεὶς ὑπ᾽ἠκουσεν· οὐκ αὐτὸς ἐζήτησε ϗ εὗρεν, ἀλλ᾽ εὑρέθη
πλανώμενος· οὐκ αὐτὸς πρὸς τὸ φῶς ἀνέβλεψε πρῶτος, ἀλλα τὸ φῶς τὰς οἰκείας ακ-
τῖνας πρὸς τὰς ὄψεις ἀφῆκε τὰς ἐκείνου, ϗ οὐ τὸ ἔξω πρῶσας ὠφθαλμοις, οὕτω σὺ ἐν-
δοθεν ἰώσιξε. βουλόμενος οὖν ἡμας παιδεῦσαι ὁτι τῶ καπρθωμῦ αὐτῶ πρώτων σωτη-
ἑαυτῶ λογίζεται, ἀλλα τῶ κακλητικὸν Θεῷ, κλητὸν ἑαυτὸν καλῶ. ὁ γὰρ τὰς πύλας μοι
τῶ σκάμματος ἀνοίξας, φησί, κἀὸ ὁ σάδδαι, οὗτός ϗ τῶν στεφανων αὐτος ἔχῦ· ὁ τὴν ἀρχὴν
ἀφθαρσιαν ϗ τ ῥίζαν καταβαλλόμενος, οὗτος κἀ τῶν βλασησάντων μοι τῶν τοῦτα καρπῶν
πρέπει μοι τὰς ἀφορμας. ἀφ᾽ τούτου ϗ ἀλλαχοῦ πάλιν εἰπών, Πλείονα πόνων σκοπή-
σασα, ἐπήκαλμι, οὐκ ἐγὼ ὃ, ἀλλ᾽ ἡ χαρις ἡ σὺν ἐμοί. ὁ οὖν κλητὸς ἄποστ, οὐδένος ὄντι ἐν-
δεξις ἑτέρου, ϗ "ὃ μηδὲν οἰκεῖον νομίζειν ἔᾖ Παῦλον τῶ οἰκείων καπορθωμάτων, ἀλλα
πάντα ἀναπήναι τῳ δεσποτῃ Θεῷ. ὅπερ οὖν ϗ ὁ Χεισὸς σὺν μαθητὰς ἐδίδασκε λέγων,
οὐχ ὑμὴς με ἐξελέξασθε, ἀλλ᾽ ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμας· ϗ ὁ ἀπόστολος ὃ αὐτὸ τοῦτο πάλιν
ὄτι τ αὐτῆς ὑπιστολῆς αὐτῆπεται λέγων· Τότε ὃ ὑπηγώσομαι, καθως ϗ ἐπεγνώσθην. νυν
γὰρ, φησιν, οὐκ ἐγὼ προῆτος ἐπέγνων, ἀλλ᾽ αὖτός ἐπεγνώσθην προῆτος. διὸκοιτα γὰρ
αὖτὸν ϗ παρδομοῦσα τὴν ἐκκλησίαν ὁ Χεισὸς σκάλεσε, λέγων· Σαῦλε, Σαῦλε, τί με δι-
ώκεις; ἀφ᾽ τοῦτο κλητὸν ἑαυτὸν καλεῖ. Ὑιος ἕνεκεν Κορενθίοις οὗτος ἐπίστελλεν; ἡ Κόρενθος
αὖτη τῆς Αχαίας μητροπόλις ὄσῖ, ἓ πνθματικοῖς σκόμμασι προέσκασι· ϗ μάλα εἰκότως.
τῆς γὰρ Παύλου γλώττης προφητη ἀπήλαυσε, ἓ καθάπερ ἄμπελος ὡρίσου πινὸς ϗ ὑπι-
μνήσεως ἀποπλούσιος γεωργοῦ, πολλοῖς μὲ κομᾶ τοῖς φύλλοις, πολλῷ ὃ τῳ καρπῷ βεβῆ δι-
ωνεκῶς, οὕτω δὴ ἓ ἡ πόλις ἐκείνη, ὥασπερ πινὸς ὡρίσου γεωργοῦ, τῆς Παύλου διδασκαλίας
μαθητρόσα προφητη, ϗ ὑπὶ πολιῶ ὑπηυφήσασα χρόνον τῇ τότε σοφίᾳ, πᾶσιν ἐτε δηλῆ τοῖς
ἀγαθοῖς. οὐ πνθματικῶν ὃ "αὐτη χαρισμάτων ἐξουσία μόνη τοῦ, ἀλλα ϗ βιωτικῶν πλε-
ονεκτημάτων πολλῶν ἐπῆχε τὴν ἀφθονίαν. ϗ γὰρ σοφία λόγων τῶν ἐξωθεν, ϗ πλούτου ϗ
δυναστίας τῶν ἄλλων ἐκρατῆ πόλεων. καὶ ταῦτα αὐτὴν ἐφύτευσε καὶ πρὸς ἀποιαν ἦρε,
καὶ ἀφ᾽ τῆς ἀποιοίας εἰς πολλα διέχυσε μέρη. τοιαύτη γὰρ τῆς ὑπερφυίας ἡ φύσις·
ⓦ τοὺς ἀγάπης ἀρρήκτοις συνδέσμοις, ἓ ⓦ πλησίον ἀπαγέι, καὶ καθ᾽ ἑαυτὸν ἔκλεσεν
ⓔ ποιεῖ ⓦ κεκτημένον αὐτόν. καὶ καθάπερ τοῖχος φυσηθεὶς ἀφανίει τὴν οἰκοδομὴν,
οὕτω δὴ ἓ ψυχὴ φυσηθεῖσα τῆς πρὸς ἕτερον συναφείας οὐκ ἀνέχε). ὅθεν ϗ ἡ Κόρενθος ἔ-
παθε τοῦτο· καὶ πρὸς ἀλλήλους διεστασίαζον, ϗ εἰς πολλα μέρη τὴν ἐκκλησίαν κατέτεμον,
καὶ μυρίους ἑαυτοῖς ἑτέρους ἐπίσησαν διδασκάλους, καὶ τῦ φατρίας καὶ συμμορίας ἠνόμε-
νοι ἐλυμήναντο ὃ τῆς ἐκκλησίας ἀξίωμα. ἐκκλησίας γὰρ ἀξίωμα, ὅταν σώματος ἀκο-
λουθίαν πρὸς ἑαυτὸν ⓓ συλλεγομένοι ἐχετηρῶσι. δεῖ ὃ ταῦτα ἀποδεῖξαι ὑμὴν πάντα, ὅτι
προῆτοι Παύλου ἡ διδασκαλίας Κορένθιοι ὄντα ἀπήλαυσε, ὅτι χαρισμάτων ἧς πνθματι-
κῶν πεπληρωμένοι, ὅτι ϗ βιωτικῆς πλεονεκτήμασιν ἐκρατοῦντο· ὅτι ἐχθαῦτα ἀποκηύντες
ἀλλήλοις "ἀνῤῥάγησαν, ϗ ⓓ μὴ τούτοις, ⓓ ὃ ἐκείνοις προσένεμον ἑαυτούς. ὅτι μὲ οὖν
προῆτοι τῆς Παύλου διδασκαλίας ἀπήλαυσαν, ἄκουσον πῶς αὖτὸν τοῦτο ὁ Παῦλος ἠνίξατο.

Εμὴ

α. Κορ. δ. 15. Ἐν γὰρ, φησι, πολλοὺς παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας. ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ ε�αγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. ὁ δὲ γεννήσας πανταχοῦ οἰκεῖος ἐστι τοῖς γεννηθεῖσιν.

α. Κορ. γ. 5. Καὶ πάλιν, Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλὼς ἐπότισεν· ἀλλ' οὐκ ἐπειδὴ ταῦτα εἶπεν ὁ Παῦλος, καὶ τὸν Ἀπολλὼ ἐπῄνεσεν. ὅπου γὰρ χρείαν ἔσχον ἀνόμων πνευματικῆς, σκληρὸν ἦν. Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου, φησὶ, τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, πάσῃ ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι. ἀμὴν οὖν σοφίας μετεῖχον τὴν ἔξωθεν, ἀλλ' ὧν πολλοὶ καὶ μακροὶ τῆς σοφίας ἀπεστέρηνται ἐν ἑτέρᾳ ποιήσας διῃτήσατο, ἐνταῦθα καὶ πολλὴν κέχρηκε τῇ κατηγορίᾳ. καὶ μάλα εἰκότως. ὥσπερ γὰρ

α. Κορ. α. κ. ἐν τοῖς Φλεγμονὴ γέγραπται, ἐκεῖ καὶ πάντα τὸν λεγόμενον· Οὐ γὰρ ἀπέστειλέ με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι, οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. ὅρα πόση κατηγορία τῆς ἔξωθεν σοφίας, ὅτι μὴ μόνον μηδὲν φαίνεται συντελοῦσα πρὸς τὴν εὐσέβειαν, ἀλλὰ καὶ ἐμποδισμα καὶ κώλυμα οὖσα. καθάπερ γὰρ τὰ γράμματα τῶν σωμάτων, ἃ τῶν ὄψεων εὐθυδρόμους καὶ κελεύει ἔξωθεν λαβεῖν, εἰς τὸν τῆς οἰκείας εὐμορφίας βλάπτοντα δέξαι, τὸν ἀπογραμμάτων καὶ τὸν ἀπογραφὰν καὶ τῆς ἄλλης ἐπιτηρήσεως μεμεζουμένων πρὸς ἑαυτὰ καὶ τὰ κάλλη ἐπαίρει· ἀσ' ἧς μηδὲν ἐπαγάγῃς αὐτῇ, μᾶλλον αὐτὴν ἐκφαίνεις τὸν εὐμορφίαν, γυμνὴν καθ' ἑαυτὴν τὴν ὥραν ἀγωνιζομένην, καὶ ὁλόκληρον κρατυνομένην δὲ ἅπασι· οὕτω καὶ ὅτι τῆς εὐσεβείας καὶ τῆς νυμφῆς τῆς πνευματικῆς, ἀμὴν τι τῶν ἔξωθεν ἐπεισαγάγῃς αὐτῇ, ἢ πλοῦτον, ἢ δυναστείαν, ἢ λόγων ἰσχύν, ἐκείνους τὸν δόξαν αὐτῆς, οὐκ ἀφεῖς ὁλόκληρον αὐτῆς φανῆναι· ὥσπερ δὲ ἅπασι, ἀλλ' εἰς πολλὰ καταμερίσας αὐτῆς τὸν δόξαν ἀπ' ἧς γυμνὸν καθ' ἑαυτὴν ἀγωνίζεσθαι, πάντα ἀποτήσας τὰ ἀνθρώπινα, τότε ἀκριβῶς αὐτῆς φανήσεται ὁ κάλλος ἅπαν, τότε ἐκλάμψῃ σαφῶς ἡ ἀμαχος ἰσχύς, ὅταν μήτε πλούτου, μήτε σοφίας, μήτε δυναστείας, μήτε δι' ἡδονῆς, μήτε ἄλλου τινὸς τῶν ἀνθρωπίνων δεηθεῖσα, πάντων δυνῇ κρατεῖν ἀποδεικνυμένη δι' ἀνθρώπων εὐτελῶν καὶ ταπεινῶν καὶ πενήτων καὶ ἰδιωτῶν, καὶ ἀστέων, ῥητόρων καὶ φιλοσόφων καὶ τυράννων, καὶ τῆς οἰκουμένης κρατήσασα ἁπάσης. διὸ καὶ Παῦλος ἔλεγε·

α. Κορ. β. α. Οὐκ ἦλθον καθ' ὑπεροχὴν λόγου κηρύσσων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ Θεοῦ· καὶ, Τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου

α. Κορ. α. κζ. ἐξελέξατο ὁ Θεὸς, ἵνα καταισχύνῃ τοὺς σοφούς. οὐχ ἁπλῶς εἶπε, Τὰ μωρὰ, ἀλλὰ, τὰ τοῦ κόσμου μωρά. οὐ πάντως δὲ, ὅτι τὰ τοῦ κόσμου μωρὰ, καὶ τῷ Θεῷ μωρά· ἀλλὰ πολλὰ τῶν ἐνταῦθα δοκιμωτάτων εἶναι φαίνεται, καὶ τῷ Θεῷ πάντων εἰσὶ τῶν ἄλλων σοφώτερα· ὥσπερ οὖν καὶ πολλοὶ τῶν ἐν πενίᾳ ζώντων ἐνταῦθα, πάντων εἰσὶν εὐπορώτερα καὶ τῷ Θεῷ. ἐπεὶ καὶ ὁ Λάζαρος ἐκεῖνος πάντων πλουσιώτερος ὢν τῷ κόσμῳ, πάντων ἦν εὐπορώτερος ἐν τοῖς οὐρανοῖς. μωρίαν τοίνυν τοῦ κόσμου καλεῖ, ὃν οὐκ ἔχοντας γλωττῆν ἀκοπιᾶν, ὃν τῆς ἔξωθεν οὐ μεταποιεῖται σοφίας, ὃν εὐγλωττίας ἀπεστερημένους. καὶ τούτους ἐξελέξατο, φησὶν, ὁ Θεὸς, ἵνα καταισχύνῃ ὃν σοφούς. καὶ πῶς, εἰπέ μοι, καὶ τούτων ἐκεῖνοι καταισχύνουν; ἀφ' ἧς τῶν πραγμάτων πίστεως. ὅταν γὰρ τὸν γῆρα τὸν ἔξω καθημένην καὶ πρεσβυτέραν, πολλαχοῦ καὶ ὃ σῶμα ἀσθένειαν ἔχον, ἀφ' ἧς ἐξέστησε πολλὰ ἀθανασίας ψυχὴ, πολλὰ σωμάτων ἀναστάσεως, πολλὰ προνοίας Θεοῦ, πολλὰ τῆς κατ' ἀξίαν ἀντιδόσεως, πολλὰ τῆς εὐθυνῶν τῶν ἐκεῖ, πολλὰ τοῦ φοβεροῦ δικαστηρίου, πολλὰ τῆς ἀποκειμένης τοῖς καταρτίσασιν ἀγαθῶν, πολλὰ τῆς ἠπειλημένης τοῖς ἀμετανοήτοις τιμωρίας, πολλὰ τῶν ἄλλων ἀπάντων· εἶτα μὴ ἀκριβείας ἀποκρίνεται καὶ πλουσιοφρείας πολλῆς· ὁ φιλόσοφος καὶ μέγα ὄντι κόμην καὶ βακτηρίαν φέροντι, μὴ τοῦ πολλοὺς καὶ μακροὺς τῶν λόγων ἀναγίνεσθαι, μὴ τὰ πολλὰς καὶ ἀκαίρους ἀδολεσχίας, μηδὲ χάσκειν δυνάμενα, μηδὲ διατρέχειν τόπον ἐνταῦθα τότε γνώσῃ καλῶς, πῶς ἐξελέξατο τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ὁ Θεὸς, ἵνα καταισχύνῃ τοὺς σοφούς. ἅπερ γὰρ ἐκεῖνοι διὰ ἀπόνοιαν καὶ ὑπερηφανίαν οὐκ ἠθέλησαν ἀκοῦσαι, τῆς

μὴ

μὴ τὰ πνεύματος ἑαυτῶν ἀποτήσαντες διδασκαλίας, τοῖς ἰδίοις λογισμοῖς ὃ πᾶν ὑπερ-
ῥίψαντες, ταῦτα ϕησὶ πάντων ἐστὶ ἀνορθρίμενοι, ᾗ τῆς ἐξωθεν ἀπειρηκότι παιδεύσεως, κζ΄
ἀκριβείας ἔμαθον ἅπαντα, τῆς ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐξαρτήσαντες ἑαυτὸν διδασκαλίας. Οὐκ
ἐν ζῶσθε ἰδίον μόνον ἴσατε κατηγορῶν τῆς ἔξωθεν σοφίας, ἀλλὰ ᾗ ἕτερα τούτων πλείονα προσ-
5 τίθησι λέγων· Ἡ σοφία τοῦ κόσμου τούτου, μωρία παρὰ τῶ Θεῶ. ᾗ γὰρ γέγραπται τοὺς ἁλί- a. Kορ. γ. ιθ.
σκομαι τοὺς ἐν τῆ πανουργίᾳ αὐτῶν· ἀπὸ μιᾶς ᾗ σφοδρότητος ἔλεγχε· Εἰ γάρ τις δοκεῖ, ϕησὶν, ἐν a. Kορ. γ. ιη.
ὑμῖν σοφὸς εἶναι ἐν τῶ αἰῶνι τούτω, μωρὸς γινέσθω, ἵνα γένηται σοφός. καὶ πάλιν· Γέγρα- a. Kορ. α. ιθ.
πται, Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, ᾗ τὴν συνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω. καὶ πάλιν,
Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων, ὅτι εἰσὶ ματαιοι. Ἀλλ' ὅτι μὲν σοφίας a. Kορ. γ. κ.
10 ματέχων ᾗ Κορίνθιοι, δῆλον ἐκ τούτων· ὅτι ὃ μέγα ἐφρόνουν ᾗ ἐφυσῶντο, πάλιν ἐξ αὐτῆς
τῆς ἐπιστολῆς ἔστι ϕανερόν. κατηγορήσας γάρ που τῶ πεπορνευκότος, ἐπήγαγε λέγων· Καὶ a. Kορ. ε. β.
ὑμεῖς ὐ πεϕυσιωμένοι ἐστέ. ὅπ ὃ ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἄλλης ἔστιν, ᾗ αὖθις τοῦτο ἐδή-
λωσε πάλιν ἐπών· Ὅπερ γὰρ οὐ μὴ ἔρις ᾗ ζῆλος καὶ διχοστασίαι, οὐχὶ σαρκικοί ἐστε, ᾗ κζ΄ a. Kορ. γ. γ.
δὺ ἄνθρωποι περιπατεῖτε; καὶ ἵς ὁ τῆς ἐκλησίας ἐσθος; Εἰς πολλοὺς ἀρχόντας κατέστημεν ἑ-
15 αυτὸν, ὃ ἐμὲ τὸ ϕησι, Λέγω ὐ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν ϕησιν, ἐγὼ μὲν εἰμι Παύλου, ἐγὼ a. Kορ. α. ιϛ.
ὃ Ἀπολλώ, ἐγὼ ὃ Κηϕᾶ. Οὕτω ἔλεγε, οὐκ ὀρθῶς Παύλῳ ᾗ Κηϕᾶ ᾗ Ἀπολλῶ πεποιθέ-
ναμεν ἑαυτὸν, ἀλλὰ τοῖς ὀνόμασι τούτοις ἀποκρύψας βουλὴ ἑαυτὸν τῆς κατὰ σῶμα αἰτίας γαγ-
νιῶσας· ὥστε μὴ ϕανερὰς καταστῆσαι, ϕιλονεικοτέρους ποιῆσαι, ᾗ εἰς μείζονα ἀνάπαμω-
πλὴν ἀγαπῆν. ὅπ γὰρ οὐ Παύλῳ ᾗ Πέτρῳ ᾗ Ἀπολλῶ πεποίνεμεν ἑαυτὸν, ἀλλ' ἑτέρους
20 ποτὲ, ᾗ τοῦτο ἐκ τῶν ἐξῆς δῆλον. ἐγκαλέσας γὰρ αὖθις ὅτι τῆ ἀγαπᾶσι ταύτη, πάλιν ἐπή- a. Kορ. δ. ε.
γαγε λέγων· Ταῦτα ὃ, ἀδελϕοὶ, μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν ᾗ Ἀπολλῶ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν
ὑμῖν μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται ϕρονεῖν, ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς μὴ ϕυσιοῦσθε κζ΄
κατὰ ἑτέρου. πολλοὶ γὰρ τῶν ἰδίων τῶν ἐγγυτέρω οἰκοθεν ἐπαίρεται, οὐκοῦν ἐδὲν παλαιον δίκαιον,
25 πεϕυσιάμενοι ἴνας ἑαυτῶν ἀρχόντας, τοῖς ἐκείνων πλεονεκτήμασιν εἰς τὸν καθ' ἕτερον
ὑπερϕανίαν ἐκίνησαν. ᾗ ἡ τῶν διδασκόντων αὐτὸν σοφία, τῆς καθ' ἑτέρων αὐτοῖς ἐπι-
νοίας ἠμύνετο πεϕάσεσι. ὅπερ ἑκάστης δοξομανίας ἰῶ, οἰκοθεν ἐκ ἔχοντας ἐναβρύνεσθαι,
τῶν ἑτέρων ὑπερεχῆς ἐπιχεῖσθαι εἰς τὸν κζ΄ τῶν ἀδελϕῶν ὑπερορᾶν. ἐπὶ δὲ τῶν
ᾗ εἰς ἀποστολὴν ἠρῆσθαι ᾗ διεστάλθαι, ᾗ εἰς πολλὰ κατεστημένοι μέρη ἑαυτὸν, ᾗ μέγα ἐ-
30 ϕρονοῦν ὅτι τῆ διδασκαλίᾳ, ὡς οἰκοθέν τε ᾗ πρὸ ἑαυτῶν διῤῥητες, ἀλλ' ὑχ ὡς ἀνωθεν δεξά-
μενοι ᾗ ἐκ τῆς τοῦ Θεοῦ χάριτος ταῖς ἀληθείας δόγματα, βουλόμενος αὐτῶν κατασεῖ-
λαι τὸ ϕύσημα, διὰ τῶν ἀπὸ τῶν προσωπείων κλητῶν αὐτοῦ σκάλεσε, μανουχὶ λέγων· Εἰ
ἐγὼ ὁ διδάσκαλος οὐδὲν οἰκοθεν ἤμην, οὐτε προσῆλθον ἂν Θεῷ προσῆλθον, ἀλλὰ κλη-
δεὶς τότε ὑπήκουσα, πῶς ὑμεῖς ᾗ μαθηταὶ, ᾗ πρὸ ἐμοῦ τὰ δόγματα δεξάμενοι, δεινὰ ἀ-
μέτρα ϕρονεῖν, ὡς αὐτοὶ τούτων ῥήτορες γινόμενοι; Ἀλλὰ τοῦτο ᾗ προσωπεῖον ἔλεγχε αὐτοῖς· Τίς γὰρ a. Kορ. δ. ζ.
35 σε διακρίνει; τί ὃ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; Εἰ ὃ ᾗ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών; οὐδὲν οὖν
ἄλλο ἔστ ὃ κλητὸς τοῦτο, ἀλλ' ἢ ταπεινοϕροσύνης διδασκαλία, ᾗ τύϕου καθαίρεσις, ᾗ πά-
σης ἀλαζονείας καταβολή. οὐδὲν γὰρ ὄϕελος, οὐδὲν ὕτως ὁ συγκρατῆν ᾗ στενοχωρῆσαι δύ-
ναται δύο, ὡς ταπεινοϕροσύνη, ᾗ μετεωρίζειν, ᾗ ὃ κατισχύσθαι, ᾗ μηδὲν μηδέποτε πρὸς ἑ-
αυτὸν μέγα ϕαντάζεσθαι. ὅπερ ᾗ ὁ Χριστὸς στυνεδὼς, ᾗ τῶ πνευματικῆς ἐκείνης διδασκαλίας
40 ἀγχίβολος, ἀπὸ ταπεινοϕροσύνης πρῶτον τῶν μαθητῶν ἤρξατο, ᾗ ὃ τοῦτο δυοῖν τού-
των πρώτων εἰσήνεγκε ᾗ νόμων, οὕτως εἰπὼν Μακάριοι ᾗ πτωχοὶ ὃ πνεύματι. καθά- Matθ. ε. γ.
περ γὰρ τῆς οἰκίας μεγάλων ᾗ λαμπρῶν οἰκοδομεῖσθαι μέλλων, φυάλαγγα καταβάλλεται
ᾗ θεμέλιον, ὥστε δυνηθῆναι ὃ κζ΄ τοῦτα ὑπενεγκεῖν ἐνεγκεῖν βαρος· οὕτω δὴ καὶ ὁ Χριστὸς,
τῶν μεγάλων ἐκείνων οἰκοδομῶν τῆς ϕιλοσοφίας ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν ἐγείρων, ὥσπερ

τινα᾽ μεμάλιστα δὲ ἔστιν ἀσφαλῆ καὶ κρηπῖδα βεβαίαν ἐς ἀκίνητον, τὴν τῆς ταπεινοφροσύνης
ταύτης καταβάλεται θεμέλιον, εἰδὼς ὅτι ταύτης ἐρριζωμένης τὰς ἀρετὰς τὰς οἰκείας τὴν ἀκλι-
νῆ στήσει, ἄπραγα ἄλλα τῆς ἀρετῆς μόνη μὴ ἀσφαλείας οἰκοδομήσασα διώκει. ὥσπερ
οὖν τοῦτον ἀκίνητος, καὶ ἀπασῶν τὴν λοιπὴν ἀρετὴν κατορθοῖ, εἰκὼς καὶ ταύτην
ἐς τοῦτο ἐλθεῖν δεῖν ὅτι πεπονηκώς, κατ᾽ ἐκεῖνον ὅτι τῆς ἁμάρτου τὴν οἰκίαν οἰκοδομή- ἴσ. παῖπι
σαντα, ὃς οὐ μὴ πέσῃ ἐπέμενε, τὴν δὲ κάρδιαν οὐκ ἀπώσατο, ὅθεν θεμέλιον οὐ κατι- ἀείσις
σχύει ἀσφαλῆ· οὕτως ὁ χωρὶς ταπεινοφροσύνης ὁποιωνοῦν μισθῶν ἀγαθῶν, ἀπώλεσεν ἅπαν-
τα καὶ διέφθαρε. ταπεινοφροσύνην δέ, οὐ τὴν ἐν ῥήμασι λέγω, οὐδὲ τὴν ὅτι τῆς γλώττης, ἀλλὰ
τὴν ἐν τῇ ἐγκοίᾳ, τὴν ἀπὸ τῆς ψυχῆς, τὴν ἐν σωφρόνι, ἣν ὁ Θεὸς διώκειν μόνος ὁρᾷν. ἀρκεῖ
τοῦτο δὲ πλεονέκτημα, καὶ καθ᾽ ἑαυτὸ πολλὰς φανέν μον, ἵλεω ποιῆσαι τὸν Θεόν. καὶ τοῦτο
ὁ τελώνης ἐδήλωσεν. οὐδὲν γὰρ ἔχων ἀγαθὸν, οὐδὲ ἀπὸ καταρθωμάτων φανῆναι δυνάμε-
Λυκ ιη. ιγ. νος, εἰπὼν μόνον, Ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ, κατέπλησε· καὶ τὸν φαρισαῖον ὑπερῴκησε·
καίτοιγε οὐδὲ ταπεινοφροσύνης ἦσαν ἐκεῖνα τὰ ῥήματα, ἀλλ᾽ αὐτογνωμοσύνης μόνον. ταπεινο-
φροσύνης μὲν γάρ ἐστιν, ὅταν μεγάλα τις ἑαυτῷ συνειδὼς, μηδὲν μέγα περὶ αὐτοῦ φαντά-
ζηται· αὐτογνωμοσύνη δέ, ὅταν ἁμαρτωλὸς ὤν, αὐτὸ τοῦτο ὁμολογῇ. εἰ δὲ μηδὲν ἑαυτῷ συ-
νειδὼς ἀγαθὸν, ὅπερ ἦν, ὡμολόγησεν, οὕτω τὸν Θεὸν εἰς βύθιον ἐπαπατήσατο,
πόσης ἂν πλησθείσης ῥᾳδιουργίας καὶ πολλὰ μὲν ἔχοντες ἑαυτῶν κατορθώματα ἀπιστοῦμεν, πολλῶν δὲ
ἐκείνων ὀλιγωρήσαντες, καὶ εἰς οὐδὲν ἑαυτοὺς ἀριθμοῦντες; καθάπερ οὖν καὶ ὁ
Παῦλος ἐποίησε. τοσοῦτος γὰρ ἀπῆν τῶν ἀνθρώπων, τοσοῦτον ἑαυτὸν ἁμαρτωλὸν ἔλε-
α. Τιμ. α. ιε. γεν ἐστί· οὐκ ἔλεγε μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπέτεινε, πρὸς τὸ διδασκάλου μαθὼν, ὅτι μὴ ὃ πάν-
τα ποιῆσαι ἀχρείους δούλους ἑαυτοὺς χρὴ καλεῖν. τοῦτο ἐστὶ ταπεινοφροσύνη, τοῦτον ζηλώ-
σατε καὶ κατορθώματα ἔχοιτε, ἃ τελοῦσιν ὑμεῖς καὶ ἁμάρτημάτων γέμοντες, καὶ ὁμο-
Ανκ. κ. ι. λογοῦμεν ἅπαντες ἐσμέν, καὶ ὃ κῆδος πλήθομεν, καὶ τὴν ἀγάπην πείθομεν μέγα περὶ ιστ. ιδ
ἑαυτῶν φαντάζεσθαι. καὶ γὰρ οὕτως ὠφελοῦμεν ἀγαπώμενοι, ἐγκαὶ τοῦτο ἡμῖν εἰς προσφο-
ρὰν καὶ θυσίαν. καὶ καθάπερ καὶ ὁ Δαυὶδ ἔλεγε· θυσία τῷ Θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον· καρ-
Ψαλ. ν. ιη. δίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ Θεὸς οὐκ ἐξουδενώσει. οὐχ ἁπλῶς εἶπε τεται-
πεινωμένην, ἀλλὰ συντετριμμένην. ὃ γὰρ συντετριμμένον, καὶ ἐγκεκλασμένον. εἰ δέ
ἐστι βούλεται, ἐπὶ τούτῳ θύεται θυσίαν. οὕτω δὴ καὶ ἡμεῖς μὴ ταπεινώσωμεν μόνον τὴν ψυχὴν
τὴν ἡμετέραν, ἀλλὰ καὶ συντρίψωμεν καὶ κατακόψωμεν· συντρίβει δὲ τὴν οἰκείαν ἁμαρτημά-
των μνημονεύων συνεχῶς. αἱ οὕτως αὐτὴν ταπεινώσωμεν, οὐδὲ βουλησόμεθα πρὸς τοῦτο φύσ-
ειν ἀναδῦναι, δυνησόμεθα, ὥσπερ πιὸς χαλινοῦ τὸ σῶμα τοῦτο ἀπολαμβανόμενοι διεγερόμενης αὐ-
τῆς, καὶ καταστέλλοντες καὶ πείθοντες μετριάζειν εἰς ἅπασιν. οὕτω δυνησόμεθα πρὸς τὸν Θεὸν
εὑρεῖν χάριν θύραζε. Ὅσῳ γὰρ μείζονες εἶ, φησὶ, σεαυτὸν ταπείνου σφόδρα, καὶ ἐνώπιον Κυρίου εὑ-
Σειρ. γ. ιη. ρήσεις χάριν. ὁ δὲ πρὸς τὸ Θεοῦ χάριν εὑρὼν, οὐδενὸς αἰσθήσεται χαλεπού, ἀλλὰ καὶ εὐχαρι-
στήσει μᾶλλον τῆς τοῦ Θεοῦ χάριτος σκῶμα ἀπόντα μετ᾽ εὐκολίας πρὸς ἀφάνειαν τάχα
νᾶι, καὶ σκῶμα κεκωλυμένης τοῖς ἁμαρτήμασι πρὸς φυγεῖν ἡμᾶς, τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ παν-
τοῦ προσηγωνισμένης, καὶ πρώτα ἐξαιρομένης αὐτῆς· ἧς γένοιτο πρὸς πάντας ἡμᾶς ἐπιπλεῦσαι
τὸ Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, δι᾽ οὗ καὶ μεθ᾽ οὗ τῷ πατρὶ δόξα, ἅμα τῷ ἁγίῳ πνεύματι, νῦν
καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

40

ΟΤΙ ΧΡΗΣΙΜΟΣ Η ΤΩΝ ΓΡΑΦΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ,

καὶ ὅτι δυλαία καὶ ἐπισάτει τὰ γεγραμμένα ἀχίρωτοι ποιῆ Ⓜ τὸ στίχοντα, καὶ ὅτι ὄνομα τῶν ἀποστόλων πολλῶν ἐστιν ἀξιωμάτων ὄνομα, καὶ ὅτι τῶν ἔξωθεν ἀρχόντων καὶ αὐτῶν τῶν βασιλευόντων πολλῷ μείζονα κέκτηται δύναμιν Ⓒ ἀποστολικὴ Ⓒ ἐξουσία· καὶ πρὸς τὴν πίστιν πρὸς ἡσυχαστούς.

Τὸν μὲν Εἰς τὸν τωβχαῖον τῆς ἀγνοίας ἴδωμεν τῆς ἐμαυτῶ, ἀρκῶ καὶ ἀναδύομαι πρὸς ἀγκλεξιν ποσάτου δήμου καὶ λαοῦ λυμός· ὅταν ὁ Εἰς τὸν πρόθυμίαν ἀναζωπυρήσαν, καὶ ὁ τῆς ἀκροάσεως ἀκόρεστος, ἀπρὰξ καὶ ἀγνίσαμεν, καὶ ἡ πρόθυμίας πρὸς ὃ τὴ διδασκαλίας ἐπόδυομαι τάξιν. ἰκμοὶ γὰρ ὑμᾶς καὶ λιθίνων λαθόντες ἀγνοιαν, ὥσπερ οὖν πάντες κουφότερον ἐργάσασθαι τῆ πρὸς τὸν ἀκρίασιν ὀπτηθυμίᾳ τε καὶ ἀσυνδήτῳ. καὶ καθάπερ τὰ φωλεύοντα τῶν ζώων ἐν μέσῳ ἓν χάμῳ πρὸς ζωὴ πέτρας καταδύομα, ἐπάδων ἴδῃ ὃ θέρος φλυῖ, ἀφίπτ τὸν καπάδυσιν, καὶ μὴ τ' λοιπῶν ζώων ἀγλαίζῃ. ἓν κοινῇ μὲν ὑμῖν σκιρτᾷ· ὅπου καὶ ἡ ψυχὴ ἡ ἐμὴ τέρα ὥσπερ εἰς πινὰ φωλεὸν τῆς ἀθείας τὸ στεινὸν δόξης καταδυομένη, ὅταν ἴδῃ Ⓜ πόδον τῆς ὑμετέρας ἀγάπης, ἀφίπτ Ⓜ φωλεόν, καὶ μὲν ὑμῖν ἀγλαίζεται, κοινῇ μεθ' ὑμῶν σκιρτᾷ· τὰ καλὰ τῶν γραφῶν σκιρτήματα, ὁ τῶ πνευματικῷ καὶ θείῳ λήμματι, ὁ τῷ ποθεινῷ τῆς γραφῆς, καὶ γλυκὺ πνευματικὸς λειμών, καὶ ποθεινὸς πνοῆς ἡ τῶν θείων γραφῶν ὄζη ἀναγνωσις, ποθεινὸς ἡ πνοῆς ὁ κλεῖτος τὸ ποθεινὸν βλαπτων. τύπτει Ⓜ ποθεινὸν οὐκ ἐν τῇ γῇ, ἀλλ' ὁ ταῖς τῶν πιστευόντων ψυχαῖς ἐφύτευσιν ὁ Θεός· τύπτει Ⓜ ποθεινὸν οὐκ ὁ Εἶμι, οὐδὲ κῦ αἰσθησις ἔδοτο ὁ εἰ πρὸς γάλας χωλός, ἀλλὰ πάντα ἐν τῆς γῆς ὀξύπλωσε, καὶ Εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης ὀξέπτωσε. καὶ ὅπου πάντα τῆς οἰκουμένης τὰ γραφὰς ἁπλωσεν, ἀκουσον τὸ προφήτου λέγοντος, Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. καὶ πρὸς Ἰουδαίους ἀπέλθητε, οὓς προέτυχεν αἰσχυνόμενος ὁ ἥλιος ὁρᾷ· καὶ Εἰς Ⓜ οἰκεδομὴν ἀπέλθητε, καὶ πρὸς τὰ Βρετθανικὰς νήσους ὁμοίως· καὶ Εἰς Ⓜ Εὐξεινον πλεύσητε πόντον, καὶ πρὸς τὰ τόπα ἀπέλθητε μάρη, πάντων ἀκούσῃ πανταχοῦ τὰ ῥήματα τῆς γραφῆς φιλοσοφούντων, φωνῇ μὲν ἑτέρᾳ, πίστει δ' οὐχ ἑτέρᾳ, καὶ γλώσσῃ μὲν διαφέρομεν. διαφορὰ δ' συμφώνως· ὁ μὲν γὰρ φθόγγος τῆς γλώσσης ὁμόλακται, ὁ δ' ἔμφυτος τῆς εὐσεβείας οὐκ ὁμόλακται· καὶ βαρβαρίζουσι μὲν τῇ γλώττῃ, φιλοσοφοῦσι δ' τῇ γνώμῃ· καὶ συλοικίζουσι μὲν τῷ φθόγγῳ, εὐστοχοῦσι δ' τῷ ἔμφυτῳ. Εἶδες ποθεινὸν μῆκος πρὸς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης ἐκτεταμένον; σκόπει δὲ οὐκ ἔστιν ὄφις, καθαρὸν τῶν θηρίων ὄντα τὸ χρεῖον, καὶ τῇ τοῦ πνεύματος παιζόμενα χάριτι. ἔχει καὶ πηγὴν ὁ ποθεινὸς οὗτος καθάπερ ὄφις, πηγὴν μυρίων ποταμῶν πατέρα, οὐχὶ παταρῶν. οὐ γὰρ Ⓜ Τίγρητα, οὐδὲ Ⓜ Εὐφράτην, οὐδὲ τ' Αἰγύπτιον Νῖλον, οὐδὲ τ' Ινδὸν Γάγγην, ἀλλὰ μυρίους ἐφίησι ποταμοὺς αὐτὴ ἡ πηγή. Τίς δὲ τοῦτ' φησι; αὐτὸς ὁ τῶν ποταμῶν ἡμῶν χειροτόνησας Θεός· Ὁ πιστεύων γὰρ Εἰς ἐμέ, φησι, καθὼς εἶπεν ἡ γραφή, ποταμοὶ ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. Εἶδες πῶς οὐχὶ πέντε ποταμοί, ἀλλὰ ἀβύσσους ἀπὸ τῆς πηγῆς ἐκείνης ἐλκόντες; οὐ τῷ πλήθει μόνον, ἀλλὰ τῇ φύσει θαυμασὴ ἡ πηγή. οὐ γὰρ ὕδατός ἐστι τὰ ῥεύματα, ἀλλὰ πνεύματος τὰ χαρίσματα. αὕτη ἡ πηγὴ καθ' ἑκάστην ψυχὴν ἐστὶ τῶν πιστῶν μειζομένη, καὶ ἡ μετανοίᾳ· μειζομένη, καὶ ἡ διὰ πόνων· κατακερματιζομένη, καὶ οὐκ ἐλαττουμένη· πᾶσι πάσιν ὁλόκληρος, καὶ ἐν ἑκάστῳ ὁλόκληρος. τοσαῦτα γὰρ τὰ πνεύματος τὰ χαρίσματα. βούλει μαθεῖν τὴν ὑδάτων τὴν φύσιν, πῶς οὐκ ἴσασι τὰ τοῦτο, ἀλλὰ

βελτίω τύπων ἡ θαυμασιώτερα ἐστίν; ἄκυσον πάλιν αὐτῶν τῆς Χριστοῦ λέγοντος τῇ Σαμαρείτιδι, ἵνα μάθῃς τὴν διαφέρουσαν τῆς πηγῆς. Τὸ ὕδωρ, ὃ ἐγὼ δώσω, φησί, τῷ πιστῷ, γενήσεται ἐν αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. Οὐκ εἶπεν, ἐξιόντος, οὐκ εἶπε, προχεομένου· ἀλλ', ἁλλομένου, δηλῶν τὴν ἀλυπίαν καὶ τὴν ἀφθονίαν ἡμῖν ἐμφαίνων. ἐκεῖνα τῶν κρηναίων ὑδάτων ἐξαλλεῖς καὶ πηδᾷν παιτεργεῖ ἐίωθεν, ἂν μὴ ἐμπαγῇ ἐν τοῖς κάλποις μὴ δυνάμενα κατέχειν, ἀλλὰ νικώμενα τῇ συνεχείᾳ τῆς ὑπερρύσεως πάντα χεῖθαι αὐτὰ ἀναβλύζει. Βλέπομεν οὖν τὴν διαφέρειαν τῶν ναμάτων δηλοῦσαν, εἶπεν, ἁλλομένου, οὐκ, ἐξιόντος. Βούλει καὶ τὴν φύσιν αὐτῆς καταμαθεῖν; μάθωμεν ἀπὸ τῆς χρείας. ἡ γὰρ εἰς ζωὴν τὴν πρώτην, ἀλλ' εἰς ζωὴν αἰώνιον ἐστὶ χρησίμη. Διατί γοῦν τοίνυν ἐν τῷ παραδείσῳ τούτῳ, παραπεζώμεθα τῇ πηγῇ· μὴ πάλιν ὥσπερ ἔπαθεν ὁ Ἀδάμ, καὶ ἐκπέσωμεν τοῦ παραδείσου· μὴ δεξώμεθα συμβουλεύοντα ὀλεθρίαν, μὴ παραδεξώμεθα τὴν ἀπάτην τοῦ ὄφεως· μᾶλλον δὲ ἐνδυ· πολλὴν γὰρ ἡ ἐντεῦθεν ἀσφάλεια· μᾶλλον ἐν τῇ ἀναγνώσει τῶν γραφῶν τούτων. καθάπερ γὰρ ἡ πηγὴ παραπεζώμενοι, ἡ τῆς αὐγῆς ἐκείνης ἀπολαύοντες, ἐν καύσωνος ὀπτικειμένῳ, τὴν ὄψιν σωτικῶς ὀπτικνύοντες, ἀποκρύπτομεν τὸ πνίγος τοῖς κάμασι, ἡ δίψος διενοχλοῦντος ῥᾳδίως ἰώμεθα τὸ πάθος, ἐπιδύντες τὸ φάρμακον ἀπὸ τῆς πηγῆς ἔχοντες· ὅπως ὁ παρὰ τὴν πηγὴν τῶν θείων γραφῶν παραπεζώμενος, καὶ ὀπτώμενος ἀπὸ πολλῶν φλογμῶν διενοχλούσης ὕβρεως, ῥᾳδίως ἀπὸ τῶν καμάτων ἐκείνων τὴν ψυχὴν " ἀποκρύσασα ἀπεκρύσατο τὴν φλόγα· καὶ ὀργὴ βλασφημίας ἐνοχλῇ, τὴν καρδίαν καθαρῶς λέβητα ὑποχαμόμενον ἀναβεβράσουσα, μικρὸν τῷ καύματος ὀπτιχθέντος, εὐθέως κατέσβεσε τῶν πάντων τὴν αἰσχρολογίαν· ἡ ἐκ πόνων τῶν πονηρῶν λογισμῶν, ὥσπερ ἐκ μέσης φλογὸς ἐξαρπάζει τὴν ψυχὴν ἡ τῶν θείων γραφῶν ἀναγνῶσις. διὸ καὶ ὁ προφήτης ὁ μέγας Δαβὶδ ἐνθυς, ἐνίδως τὴν ὠφέλειαν τὴν ἀπὸ τῆς ἀναγνώσεως τῶν γραφῶν, καὶ διλωεκῶς προσέχοντας τοῖς γραφαῖς," τῆς ὁμιλίας ταύτης ἀπολαύοντας προσηκάζει φυτῷ ἀεὶ τηθηλόπ, παραβὰν ῥύακας ἐσηκότι τῶν ὑδάτων, ὑτωσὶ λέγων· Μακάριος ἀνὴρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν, καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη, καὶ ἐπὶ καθέδρᾳ λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν· ἀλλ' ἐν τῷ νόμῳ Κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει ἡμέρας καὶ νυκτός· καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τοὺς διεξόδους τῶν ὑδάτων. καθάπερ γὰρ τὸ ξύλον ἐκεῖνο τὸ παρὰ τοὺς διεξόδους τῶν ὑδάτων πεφυτευμένον, πρὸς αὐξησιν καὶ ῥύακας ἐσηκὸς, διλωεκῆ τῆς ἀρδείας ἔχον τὸ χορηγόν, πάσῃ αἴρων ἀνωμαλίᾳ ἀχείρωτον χῆν, καὶ ὅτε ἀκτῖνα θερμοτέραν ἡμοιβῶν δίδοικαν, ὅτε τὴ ἀέρα μεταπεσόντα εἰς αὐχμὸν θάλασσαν (ἰκμάδα γὰρ ἔχον ἀναπεκλεισμένην ἐν ἑαυτῷ τὴν τοιάδα, πάσης ἠλιακῆς θέρμης πλεονεξίαν ἔξωθεν προσδεχόμενον οὐδέως ἀποκρύεται) ὅτε καὶ ψυχὰ παρὰ τοὺς ῥύακας ἐσηκυῖα τῶν θείων γραφῶν, καὶ ποτιζομένη διλωεκῶς, σκέπα τὰ κάματα καὶ τὸ δρόσου τῶν πνευμάτων ἐν ἑαυτῇ συναγόμενα, προῖς πᾶσαν προσαγωγὴν πείσιον ἀχείρωτος ἔσαι, καὶ νόσος, καὶ ἔπήρεια, καὶ συκοφαντία, καὶ λοιδορία, καὶ σκώμματα, καὶ πᾶσα ῥαθυμία, καὶ πάντα τὰ τῆς οἰκουμένης κακὰ εἰς τὸ τοιαύτα κατασκήψῃ ψυχῆ, εὐκόλως ἀποκρύεται τὸν πύρωσιν τῶν παθῶν, ἀπὸ τῆς τῶν γραφῶν ἀναγνώσεως ἰσχυρὸν παρακλησιν ἔχουσα. οὔτε γὰρ δόξης μέγεθος, οὐ δυναστείας ὄγκος, οὐ φίλων προσοσία, οὐκ ἄλλο οὐδὲν τῶν ἀνθρωπίνων εὖπε ἀν ὁ ὀδυνῶν ἐνθυμηθῆσαι δυνήσεται, ὡς ἡ τῶν θείων γραφῶν ἀνάγνωσις. τί δήποτε; ὅτι ἐκεῖνα μὲν ὀπτίκησε καὶ φθαρτά, διὸ καὶ φθαρτὴ αὐτῶν ἡ παράκλησις· ἡ δὲ τῶν γραφῶν ἀνάγνωσις Θεοῦ ὁμιλία ἐστίν. ὅταν οὖν ὁ Θεὸς ἀν ὀδυνία παράκλῃ, τί τῶν ὄντων αὐτῷ εἰς ἀθυμίαν ἐμβαλεῖν δύναται; προσέχωμεν πάντα τῇ ἀναγνώσει, μὴ ἂς δύο μόνον ταύτας ὥρας (οὐ γὰρ ἀρκεῖ ἡμῖν εἰς ἀσφάλειαν ἡ ὕλη αὕτη ἀκρόασις) ἀλλὰ διλωεκῶς,

Ἰωαν. δ. 18. Ψαλμ. α. α. Ἰσ. κεφάλαιον

διωκτέον· ἢ ἕνεκα οἰκάδε ἀναχωρήσας τὰ βιβλία μοι χθὲς ἀπαιτήσατε, ἢ τῶν εἰρημένων ἐπιτρέψατε τὰ νοήματα, εἰ γε μέλλει διώκεσθαι ἢ σκοῦσαι ἐχθρὸν τὸν ἀπὸ τῆς γραφῆς ὠφέλειαν. ἢ γὰρ ὃ ξύλον ἐκεῖνο, ὃ τοῦτ' ἐκεῖ ῥύακας ἐσπικός, ἢ δύο καὶ τρεῖς ὧρας ὁμιλῆ τοῖς ὕδασιν, ἀλλὰ πᾶσαν ὠμὴν ἡμέραν, πᾶσαν νύκτα. οὐχὶ τοῦτο κομᾷ τοῖς φυλλοις, ἀλλὰ τοῦτο βελτίω τῷ καρπῷ ἐκεῖνο ξύλον, καὶ μηδεὶς αὐτὸ διαβαλλέτω· διὰ τοῦτο τοῦτ' ἐκεῖ ῥύακας ἔσπικεν αὐτό, οὐχὶ τὴν ῥίζαν ὅπως πατάξῃ τὴν νοητὴν, ὥσπερ οὐχὶ πινων πόρων τοῦτο πέμπτῃ τὸν ἀφελῆ τὸν πνοὴν τῷ σώματι· ὅτι καὶ ὁ στενοχῶς ἀναγινώσκων τὰς θείας γραφὰς, καὶ τοῦτ' ἐκεῖ ῥύακας αὐτῶν ἐσπικώς, καὶ μηδὲν ἔχῃ τοιοῦτον, οὐχὶ τῆς στενοχῶς ἀναγνώσεως, ὥσπερ οὐχὶ πινων ῥιζῶν, πολλοὺ ὅπως πατάξῃ τὸν ὠφέλειαν. οὐχὶ ὅτι καὶ ἡμεῖς τὰς φερούσας ὑμῶν εἰδότες, διὰ τοῦτο πειρασμούς, τὰς ἀπωλίας τὰς πολλὰς, ἐρήμας καὶ παντελῶς ἀκάρπους ποιοῦμεν τοὺς νοήμασι τῶν γραφῶν, ὦ βραδεῖς τῆς ἐκζητήσεως μώροι καὶ ἀνόητοι τῶν λεγομένων τῷ μακαρίῳ. καὶ γὰρ ὅμοιος ῥαγδαῖος μὲν καταῤῥηγνύμενος καὶ κλύζει τὴν ἐπιφάνειαν, ὁ δὲ βαθὺς οὐδὲν ὠφελεῖ· ἐρήμη γὰρ καὶ παντελῶς ἐλαίου δίκην σπερμάτων ὦ προσώπου τῆς γῆς, ὥσπερ οὐχὶ πινων φλεβῶν τῶν ἀπόρων αὐτῆς ποιεῖ ὁ βαθὺς διαπλατύνων, καὶ λαμβάνας αὐτῆς ἐμπλήσας νοητοῦ, θύπορα τὴν ποιεῖ ποιεῖς τὴν τῶν καρπῶν φορέν. διὰ τοῦτο καὶ πνευματικὸν τῶν ὅμοιον ἐρήμα ταῖς ὑμετέραις διεφθαρμέναις ψυχαῖς. αἱ μὲν γὰρ γραφαὶ ἀφέλειαν ἐοίκασι πνευματικῆς, τὰ ῥήματα δὲ νοήματα ὅμοιον ποιεῖ στείρα πολλῷ τοῦ τῷ βελτίονι. ὃ δὲ οὐχὶ τοῦτο τὸ πνευματικὸν ὅπου ὅμοιον καταμικρὸν ὑγρὸν διέρχεται, ἵνα ποιεῖς αὐτὸ ὁ βαθὺς χωρήσῃ τὰ ῥήματα. οὐχὶ τοῦτο παρ' ἡμῶν σήμερον ἡμέραν ἔχοντος ἀκρίβειαν, οὐδὲν μέσα ὑπογραφεῖν προελθεῖν ἠδυνήθημεν, ἀλλ' ἐπὶ ποσὸν αὐτὸ τρεφόμενα. βέλτιον γὰρ μικρὸν διασκάπτοντας χωρίον, ἢ ποιεῖς ὁ βαθὺς καταβαίνοντας πολιὸν τῶν ἀναγκῶν εὐεύσκειν. θησαυρόν, ἢ πολλὰς ἀρούσας ὑπὸ τοῖς αὐχῆν, ἀπλῶς ἢ εἰκῇ καταπορεύεσθαι καὶ μάτην. καίτοι οἶδα πολλοὺς ποιεῖς τὸν βεβαιότητα ταύτην διαφεύγοντας· ἀλλ' οὐ μέλει μοι τῆς ἐκείνων κατηγορίας, ἀλλὰ μέλει μοι τῆς ὑμετέρας ὠφελείας. ὀξύτερον βαδίζειν δυνάμενοι σὺν βεβαιότερος τῶν ἀδελφῶν φαίνεσθαι. ὅταν μὲν γὰρ ἐκείνοις ἀναμένω δυνάμενοι), οἱ δὲ ἀπιστέστεροι ποιεῖς ἐκείνοις ἑαυτὸς πρέπει φαίνεσθαι. οὐχὶ ὅτι καὶ ὁ Παῦλός φησιν, ὅτι σὺν ὀφείλομεν σὺν ἀπιστεῖς ἀναγκάζειν ποιεῖ καιρού, ποιεῖς τὸ πλειότητα τῶν δυνατῶν ἐκτείνεσθαι μὴ δυναμένους· ἀλλ' ὅτι ἡμεῖς ὀφείλομεν ὁ δυνατοὶ τὰ ἀδυνήματα τῶν ἀδυνάτων βαστάζειν. ὠφελείας ἡμῖν μᾶλλον τῆς ὑμετέρας, οὐκ ἐπιδιΐξεως ἁπλῶς. οὐχὶ τοῦτο ἐνοὐχὶ τελοῦμεν τοῖς νοήμασι. τὴν μὲν οὖν ποιεῖ τὴν ἡμέρα, ὅλη οὐχ ἁπλῶς πάντα ἐχόν τὰ ὑπογραφὰς ἔλεγον, ὅτε καὶ ὁ ὑπογραμμὸς ὑμῖν δοίεγον ὁ βωμοῦ, καὶ τὸν σοφίαν ἐπεδείξατο Παύλου, ὁ ἀλλοτέου γραπώτου, ὃ ἐν τῇ πάντα ἔχει τῶν ἐξηρθαι ἐσχιότα ποιεῖς τὸν οἰκείαν φάλαγγα μεταχίσαντος. εἰς τοῦτο δὲ τὴν ποιεῖ τὴν ἡμέραν κατέλαβεν ἡ διδασκαλία πᾶσα. μετ' ἐκεῖνον δὲ τὴν δευτέραν ἡμέραν ἐζητήσαμεν τίς ἐστὶν ὁ βιβλίον γράφας· καὶ βουλῇ τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι λυσιτελοῦν, καὶ ὁμοῦ πλειόνων ἀποδείξεων ὑμῖν προεσηκάμην ὃ ζητούμενον, τῶν μὲν σαφεστέρων, τῶν δὲ βαθυτέρων. οἶδα γὰρ ὅτι τοῖς ἑκάστοις τῶν ἐρημένων πολλοὶ τῶν ἀκουσάντων καὶ προσκυνοῦσιν· ἀλλ' ὅμως οὐ χρὴ τοῦτο ἀποκναίειν τοῦ καταλιπεῖν λειποτέρων νοημάτων. τὰ μὲν οὖν σαφέστερα τοῖς ἀφελεστέροις, τὰ δὲ βαθύτερα τοῖς ὀξύτερον σοροῦσιν ἐστὶ χρήσιμα. ποικίλων γὰρ ἐν τῷ πειράζειν καὶ ὠφελεῖν. ὅλῃ δὲ ὠφέλειαν καὶ τῶν κακοηθείαν ἐπιθυμία. τὴν μὲν οὖν τρίτην ἡμέρα ποιεῖ ὑπογραφῆς, τὴν δὲ δευτέρα ἡμέρα ποιεῖ τοῦ γράψαντος ὁ βιβλίου· τὴν τετάρτην ἡμέρα ἐβδόμης ποιεῖς σὺν ποιηλυθμοῦς ποιεῖ τῆς ἀρχῆς τῆς γραφῆς διελέχθημεν, καὶ ἐξετάζαμεν, καθάπερ ἴσασιν ὑμῖν ἀκηκοότες, τί μὲν ὄστι ποιεῖ ἄξις, τί δὲ ὄστι λοῦμα· καὶ τί μὲν ὄστι πολιτεία, τί δὲ ὄστι σημεῖον, καὶ πόσας, καὶ ποίας ἐδυάμεις, καὶ πόσον ὁ μέσον ἑκατέρων· καὶ πα-

πῶς δὲ μᾶλλον, δῆλον χρησιμώτερον· ἢ πῶς δὲ καθ' ἑαυτὸ οἱ βασιλεῖς τοσοῦτον ἔχουσι, δῆλον ἐκ μὴ λαβεῖν τιν' ἀπὸ τῆς τοιαύτης συμμαχίας, ἔξω τῆς τοσαύτης ὠφελείας ἐκείνων ἐκβαλλέτω. σκόπει δὲ καὶ ἀναγκαῖον εἶπεῖν, δι' ὃ λείπει πολλάκις τὴν ἐπιγραφήν, ἢ διὰ τί ποτε δεῖ ὄνομα τῆς ἀποστολῆς. οὐδὲ γὰρ μικρὸν δεῖ τοῦτο, ἀλλ' ἀπ' ἀρχῆς δεῖ τοσαύτης ἀρχῆς μεγίστης, ἀρχῆς τῆς πνευματικωτάτης, ἀρχῆς τῆς ἄνω. ἀλλὰ ζητήσατε. καθάπερ γὰρ ἐν τοῖς βιωτικοῖς τοιαῦτά ἐστιν ἀρχαὶ πολλαί, οὐ πᾶσαι δὲ τῆς αὐτῆς ἀξίας, ἀλλ' αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ ἐλάττους· οἷ (ἵνα ἀπὸ τῆς καταστάσεως τὸν ἀριθμὸν ποιησώμεθα) δεῖ ὁ τῆς πόλεως ἔκδικος· ἔστιν ἀνώτερος ἐκείνου ὁ τὸ ἔθνους ἡγεμών· ἔστι μετ' ἐκεῖνον ἕτερος ἀρχῶν μείζων· ἔστι πάλιν ὁ στρατηλάτης· ἔστιν ὁ ὕπαρχος· ἔστιν ἀνώτερος τούτων ἀρχὴ, ἡ τῶν ὑπάτων ἀρχή· ἢ πᾶσαι μὲν αὗται ἀρχαί, οὐ πᾶσαι δὲ τῆς αὐτῆς ἀξίας· οὕτω καὶ τῶν πνευματικῶν πολλαὶ μὲν ἀρχαί, οὐ πᾶσαι δὲ τῆς αὐτῆς ἀξίας, πασῶν δὲ μείζων ἡ τῆς ἀποστολῆς ἀξία. ἢ γὰρ ἀπὸ τῶν ἀφανῶν ὑμᾶς δεῖ τὰ νοητὰ χειραγωγεῖν δῆλον. οὕτω δὲ ὁ Χριστὸς ἐποίησε, τοῖς πνεύματος ἁφὴ ἐλεγόμενος, ὕδατος ἐμνημόνευσεν· Ὁ γὰρ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος τούτου, διψήσει πάλιν, φησίν· ὁ δὲ πίων ἐκ τοῦ ὕδατος, οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ, οὐ μὴ διψήσει εἰς τὸν αἰῶνα. ὁρᾷς αὖθις ἀπὸ τῶν αἰσθητῶν δεῖ τὰ νοητὰ χειραγωγεῖσθαι τὸ ζωμαῖον; οὐκοῦν ἢ ὑμᾶς ποιοῦμεν, ἢ κάτωθεν ἀναβαίνομεν ἄνω, ὥστε ἀσυμπότερον ἡμᾶς εἶναι τὸν λόγον. δῆλον τοίνυν ὅτι ἀρχῆς ἁφὴ λεγόμενοι, οὐ πνευματικῆς ἐμνημόνευσεν ἀρχῆς, ἀλλ' αἰσθητῆς, ἵνα ἀπὸ ταύτης τοὺς ἐκείνων ὑμᾶς χειραγωγήσωμεν. ἡκούσατε πόσας ἠρωτήσαμεν ἀρχὰς βιωτικὰς, ἢ πῶς αἱ μὲν μείζους, αἱ δὲ ἐλάττους· καὶ πῶς ἡ τῶν ὑπάτων ἀρχὴ καθάπερ κορυφὴ καὶ κεφαλὴ πᾶσιν ὑπόκειται· ἴδωμεν ἢ ταῖς ἀρχαῖς ταῖς πνευματικαῖς. ἔστιν ἀρχὴ πνευματικὴ, προφητείας ἀρχὴ, ἔστιν ἑτέρα ἀρχὴ διαλεκτισμοῦ, ἔστι ποιμένος, ἔστι διδασκάλου, ἔστι χαρισμάτων, ἔστιν ἰαμάτων, ἔστιν ἑρμηνείας γλωσσῶν. ταῦτα πάντα ὀνόματα μὲν δηλοῖ χαρισμάτων, σχήματα δὲ ἀρχῶν καὶ ἐξουσιῶν. ὁ προφήτης ἀρχὴν δηλοῖ· πρὸ ἡμῶν ὁ δαίμονας ἐξελαύνων ἀρχὴν δηλοῖ· πρὸ ἡμῶν ὁ ποιμαίνων δὲ διδάσκαλος ἀρχὴν δηλοῖ πνευματικὴν· ἀλλὰ τούτων ἁπάντων μείζων δῆλον ἀρχὴ ἡ ἀποστολική. καὶ πόθεν τοῦτο δῆλον; ὅτι τοὺς πάντων ὑποστόλους τούτων δεῖ. ἢ καθάπερ ὁ ὕπατος ἐν ταῖς αἰσθηταῖς ἀρχαῖς, οὕτως ὁ ἀπόστολος ἐν τοῖς πνευματικοῖς τοῖς προεδρείαν ἔχει. αὐτὸ τὸ Παῦλε ἀκούσωμεν δριζομένου τὴν ἀρχὴν, καὶ ὁρίζοντος. τί φησιν; Οὓς μὲν ἔθετο ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, καὶ ποιμένας· εἶτα χαρίσματα ἰαμάτων. εἶδες κορυφὴν ἀρχῆς; εἶδες ὑπηλίκην καθήλωσεν ἀπόστολον, ἢ οὐδένα πρὸ ἐκείνου ὄντα, οὔτε αὐτόπτην; πρῶτον γὰρ ἀποστόλους, φησὶ· δεύτερον προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα ποιμένας. εἶτα χαρίσματα ἰαμάτων, αντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσῶν. οὐκ ἀρχὴ ὁ μείων ἐστὶν ἡ ἀποστολὴ τῶν ἄλλων ἀρχῶν, ἀλλὰ ἢ ὑπόθεσις καὶ ῥίζα. καὶ καθάπερ ἡ κεφαλὴ ἐν τῷ ὑψηλοτέρῳ τοῦ σώματός ἐστι καὶ πρώτη, οὐ μείων ἀρχὴ τοῦ σώματός ἐστι ἡ ἐξουσία, ἀλλὰ ἢ ῥίζα (καὶ γὰρ ἐνδεᾶ τὰ ἄλλα οἰκειοῦται δὲ σῶμα ὄζε ἐκείνης ἀκτινόμενα, ἢ ὄζε αὐτὸ βλαστάνοντα τὴν ἐγκεφαλον, ἢ τὴν τοῦ πνεύματος δηλήμνα χορηγίαν, ὅτως ἄπαν οἰκονομῆ ὁ ζῶον) ὅπερ ἢ ἀποστολὴ οὐ μείων ὡς ἀρχὴ ἢ ἐξουσία τοῖς λοιποῖς ὑπόκειται χαρίσμασιν, ἀλλὰ ἢ ταῦ ἀπόντων ῥίζας ἐν ἑαυτῇ συλλαβοῦσα κατέχει. ἢ ὁ μὲν προφήτης οὐ δύναται δεῖ ἢ ἀπόστολος, ἢ προφήτης· ὁ δὲ ἀπόστολος δὲ προφήτης δεῖ πάντως, ἢ χαρίσματα ἔχει ἰαμάτων, καὶ γένη γλωσσῶν, καὶ ἑρμηνείας γλωσσῶν· δῆλ ἀρχὴ ἢ ῥίζα δεῖ τῶν χαρισμάτων. ἢ ὅτι ταῦτα οὕτω ἔχει, Παῦλον ὑμῖν παραγάγω μάρτυρα. πρῶτον μὲν ἀναγκαῖον εἰπεῖν, τί ποτε δεῖ γένη γλωσσῶν. τί δῶν δεῖ γένη γλωσσῶν; ὅ παλαιὸν ὁ βαπτιζόμενος ἢ πίστιν, δι' ἧς τοὺς τῶν φαύλων τοῦ πνεύματος ἀφορίσας ἐλάλει γλώσσαις. ὅθεν γὰρ ἐπ' ἀρετὴν ἕτερον διέκειντο ὁ τότε,

Ισαιν. ε'. 1.

a Κορ 12. κη.

τότε, καὶ τὰ νοητὰ χαρίσματα ὁρᾷς· οὐκ ἠδύναντο τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς καρδίας, εἰδέναι τὸν ἀόρατον
χάρισμα, "Ὃ νοητὸν γλῶσσαν καταφανές· καὶ ὁ βασιλεὺς Δαβὶδ εὐχόμενος καὶ τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν, καὶ τὴν
τῶν Περσῶν, καὶ τὴν τῶν Ἰνδῶν, καὶ τὴν τῶν Σκυθῶν ἐφθέγξατο, ὥστε μαθεῖν καὶ σὺ ἀπίστους, ὅτι
πνεύματος ἁγίου ἦξίωτο. καὶ ἵνα σὲ μᾶλλον σημεῖον ἀόρατον, ἡ τοιαύτη φωνὴ λέγω (τὴν γὰρ
ἀοράτου τοῦ σώματος αὐτῆς ἦκουον) πῶς ὁ νοητὸν, ὡς ὄχ ὁρωμένου τοῦ πνεύματος χάριν πά-
σι δὲ ἀόρατον τοῦτο σημεῖον καταφανὲς ἐποίει. καὶ τοῦτο τὸ σημεῖον σκαλεύσω ὑμῶν γλωσ-
σῶν. "Ὅσα γὰρ, μείζονα γλῶσσαν ἔχω ἀπὸ τῆς φύσεως, ποικίλως ἐλάλει γλώσσας καὶ
διαφόρους ἀπὸ τῆς χάριτος. καὶ ἵνα ἴδῃς ἀκριβῶς ποῦ ἐστι μοι τοῦ ἀριθμοῦ, ποικίλον ὂν
ἴδοις χαρίσμασι, καὶ διαφόρους τόμους ἔχοντα, καὶ διαφόρους γλώσσας. ἴδωμεν οὖν πῶς
ὁ ἀπόστολος καὶ τοῦτο εἶχε τὸ χάρισμα, καὶ τὰ ἄλλα πάντα. Θέλω μᾶλλον τοῦτο οὕτω λέγειν· a. Cor. 14. 18.
Πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶ. εἴδες πῶς ἔχει τὰ ὑμῶν τῶν γλωσσῶν, ὃ οὐκ ἔχει
μόνον, ἀλλὰ καὶ πλείονος ὑπερβολῆς, ἢ ὦ λοιποὶ πάντες πιστοί; οὐ γὰρ εἶπεν, ὅτι γλώσσαις
ἔχω λαλῶ μόνον, ἀλλὰ ὃ, πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶ. πῶς οὖν προφητείαν, ὡς
εἶχε, δι' ἐκείνων δείκνυσι τῶν ῥημάτων, οὕτω λέγων· Τὸ μὲν πνεῦμα ῥητῶς λέγει, ὅτι ἐν β. Tim. 4. 2.
ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες τῆς πίστεως προσέχοντες πλάνοις δαιμονίων· ὅτι δὲ οὐ
δέδοται, πάντα τὰ δῶρα. καὶ πάλιν, Τὸν γινώσκετε, ὅτι ἐν ἐσχάτοις καιροῖς ἐνστήσονται καιροὶ
χαλεποί· καὶ πάλιν, Λέγω δὲ ὑμῖν ἐν λόγῳ Κυρίου, ὅτι οὐκέτι περισσεύειν ὑμᾶς ζῶν- a Thes. 4. 15.
τες οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς μὴ κοιμηθέντας. καὶ πάλιν, Τοῦτο προφητεία δέδοται.
Εἶδες πῶς ὑμῶν γλωσσῶν καὶ προφητείας ἔχει; βούλει μαθεῖν πῶς ἔχει καὶ χαρίσματα
ἰαμάτων; ἀλλὰ δεῖξα τοῦτο σοι ἐκ τῆς ἀπὸ τῶν λόγων ἀποδείξεως δεῖται, ὅτι καὶ ἰδιωμάτων οὐ μόνον
τοὺς ἀποστόλους, ἀλλὰ καὶ ἰδιώτας αὐτῶν χαρίσματα ἰαμάτων ἔχοντας. ὅτι δὲ καὶ διδάσκαλος
ὢν τῶν ἐθνῶν, πολλαχοῦ τοῦτο λέγει, καὶ ὅτι τῆς οἰκουμένης ἁπάσης μεταδιδοὺς τοῖς πᾶσι, καὶ διεκυ-
βέρνα ταῖς ἐκκλησίαις. ὅταν οὖν ἀκούσῃς, προφῆται ἀποστόλοις, δύνασαι προφήτας, τέλειον
ποιμένας καὶ διδασκάλους, χαρίσματα ἰαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, ὑμῶν γλωσσῶν,
μάθε ὅτι πᾶσα ἡ χορηγία τῶν λοιπῶν χαρισμάτων, ὥσπερ ἐν καφαλῇ, τῇ ἀποστολῇ ἐναπό-
κειται. ἆρ' οὖν φίλοι ἐνομίζετε τοὔνομα τῶν ἀποστόλων μόνον τοῦτο; ἰδοὺ νῦν ἔγνωτε πόσον
βάθος ἔχει νοήματος τὸ ὄνομα. Ζώσπερ γὰρ εἰρήκαμεν, οὐκ οἰκείας δυνάμεως ὑπῆρξεν ποιή-
σασθαι τοὺς ἀνθρώπους ἐμπιστευθέντες. καὶ ὅτι ἀρχοντικὴ ἐστὶ πνεύματικοὶ, ἐκ τούτου ἀποδείξαι πει-
σόμεθα, ἵνα μὴ τῶν ἀποδείξει μάθητε ὅτι τοσούτῳ βελτίους εἰσὶν ἀπόστολοι τῶν ἀρχόν-
των τοῦ βιωτικοῦ, ὅσῳ αὖθις οἱ βιωτικοὶ ἀρχοντες τῶν ναῶν τῶν παίζόντων ἀμείνους εἰσί.
πολὺ γὰρ μείζων αὕτη σκέψις ἡ ἀρχή, καὶ μᾶλλον τῶν ἡμετέραν σωζει ζωὴν, καὶ τοῦ-
της ἀρχούσης, πάντα οἰκεῖα καὶ ἀγαθὰ ἕπεται. Οἱ ποτ' οὖν ἐστὶν ἀρχῆς σύμβολον, καὶ τίνα
ἔχειν τοὺς ἀρχοντας χρή; δεσμωτηρίου ἄξουσιν, ὥστε δεῖν μὲν δῆσαι, δεῖν δὲ λύσαι, δεῖν μὲν
κωλῦσαι, δεῖν δ' ἐπιτρέψαι κύριος ἐστίν· ἀφεῖναι πάλιν χρημάτων ὀφλήματα, καὶ δεῖν μὴ
ἀπολύσαι ὀφλήματος, δεῖν δὲ κελεῦσαι ἀποδοῦναι κύριός ἐστιν. Εἰς θανάτου πά-
λιν ἀπαγαγεῖν, καὶ ἀπὸ θανάτου καλέσαι· μᾶλλον δὲ τοῦτο ἀρχοντος μὲν οὐκ ἔστι, βασιλέ-
ως δὲ μόνον· μᾶλλον δὲ οὐδὲ βασιλέως ὁλοκλήρου ἐστὶ δῶρον. οὐ γὰρ ἀπὸ θανάτου καλεῖ
τὴν ἀπόστασιν, ἀλλ' ἐξ ἀπαγωγῆς μόνον, καὶ ἀποφάσεως μὲν λύσαι δύναται, ἀπὸ θανάτου δὲ
ἀναγαγέσθαι οὐ δύναται, καὶ ὃ μὲν ἀφεῖναι ἔχει, τὸ βελτίονος δὲ ἀπεστέρηται. ἀπὸ τῆς ζωῆς δὲ
πάλιν δοκιμάζων τὴν ἀρχοντα, ἀπὸ τῆς τοῦ κήρυκος φωνῆς, ἀπὸ τῶν ῥαδδούχων, ἀπὸ τοῦ

σήματος,

ρήματος, ἀπὸ τῦ ξίφους. Τῶτα γὰρ πάντα ἀρχῆς σύμβολα. ἰδωμὲν δέπνω ἢ τὼ τῶν ἀποστόλων ἀρχώ, εἰ τῶτα ἐχῖ τὰ σύμβολα· ἔχει μὲν, οὐ διαῦτα ἦ, ἀλλὰ πολλῷ βελτίονα. ἔ ἵνα μάθης ὅτι τῶτα μὲν ὀνόματα τῶν ἔργμάτων, σκόπει ἦ ἀλήθεια τῶν ἔργμάτων· ἵνα μάθης ὃ μέσον τῶν παιδίων τῶν παιζόντων ἀρχαὶ, ἢ τῶν ἀρχῶν τῶν ἐχθίστων ταῖς ἀρχαῖς· καὶ, εἰ βούλεσθε, ἀπὸ τῦ δεσμωτηρίου τῶτον ἀριθμήσωμεν. ἢ γὰρ εἰρήκαμὲν, ὅτι κύριος τῦ δῆσαι ἢ λῦσαι ἐστὶν ὁ ἀρχῶν. ὅρα δὲ τῶτον τὸν ἀρχῶν ὅπως ἀποστόλους ἔχει τῶτα. Ματθ. ιιι. ιη. Ὅσους γὰρ ἂν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς, φησὶν, ἔσονται δεδεμένοι ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Εἶδες δεσμωτηρίου, ἢ δεσμωτηρίου ἀξιόσιδν· ἔ ὃ μὲν ὄνομα ὃ αὐτὸ, ὃ ἦ πρᾶγμα οὐ ὃ αὐτό. δεσμά, ἢ δεσμά· ἀλλ' ἐκ μὲν ὅτι τῆς γῆς, ἐκ ἦ ἐν οὐρανῷ. οὐρανὸς γὰρ ἐστὶν αὐτοῖς ὃ δεσμωτήριον. μάθε τοίνυν ὃ μέτρος τῆς ἀρχῆς. ὅτι τῆς γῆς καὶ θνητοῖς φέρεται τὴν ψῆφον, ἢ τῆς ψήφου ἡ δυνάμις ἅπασα ἐκεῖσε οὐρανοῖς. καὶ καθάπερ ἐκ μὲν βασιλεῖς καὶ θνητοὶ ἐν μιᾷ πόλει ψηφίζονται καὶ νομοθετοῦσι, ἡ ἦ τῶν ψηφισμάτων καὶ τῶν νόμων δυνάμις πᾶσαν ἅπερέχει τὴν οἰκουμένην· οὕτω καὶ τότε, ἐκ μὲν ἀπόστολοι ἐν ἐνὶ τόπῳ καὶ θνητοὶ ὄντα σωμοθέτουν· ἡ ἦ τῶν νόμων δυνάμις, καὶ τῶν δεσμῶν τότων, οὐχὶ τὴν οἰκουμένην μόνον διέπεσχεν, ἀλλὰ καὶ εἰς αὖθις ὃ ὕψος τῶν οὐρανῶν ἀνέβαινεν. εἶδες δεσμωτήριον, ἢ δεσμωτηρίου· ὃ μὲν ὅτι γῆς, τὸ ἦ ἐν οὐρανῷ, τὸ μὲν σωμάτων, τὸ ἦ ψυχῶν· μᾶλλον ἔ ψυχῶν ἐ σωμάτων. οὐ γὰρ σώματα ἐδέσμουν μόνον, ἀλλὰ καὶ ψυχάς. βούλει μαθεῖν πῶς κύριοι ἦσαν ἐ ὀφλήματα ἀφέναι; ἢ γὰρ ἐ σὲ ὧν πολὺ τὸ ὀφλόμενον ὤφλ. οὐ γὰρ ὀφλήματα χρημάτων, ἀλλ' ὀφλήματα ἁμαρτημάτων ἀφίεσαν. Ὡι γὰρ, φησὶν, ἀφῆτε τὰ ἁμαρτήματα, ἀφέωνται αὐτοῖς· ἔ ὧν ἂν κρατῆτε, κεκράτηνται. τί μοι τῦτο ἀποδείξας χρή; ὅτι ἐ εἰς θάνατον ἔπεμπον, ἐ ἀπὸ θανάτου πάλιν ἀνάλυον· οὐκ ἦν ἀποφάσεως μόνης, ἢ ἀπαγωγῆς, ἀλλὰ ἐ σὺν θανάτῳ σὺν κινδύνοις ἦδη ἢ ἀφαιρέσεως αὐτοῖς. ποῦ τοίνυν κατεδίκασαν; ποῦ ἦ ἀπήλαξαν θανάτου; ὁ Ἀνανίας ἢ ἡ Σάπφειρα ἱερουσολίας ἐάλωσαν (εἰ γὰρ καὶ τὰ ἑαυτῶν ἐκλεψάτην χρήματα, ἀλλ' ὅμως ἱερουσολίας τὸ πλημμέλημα ἦν· μᾶλλον δὲ τῶν ὑποκρισιν οὐκ ἐπὶ τοῖς αὐτῶν τὰ χρήματα) τί οὖν ὁ ἀπόστολος; ἀκούσον ὡς καθάπερ ὁ δικαστηρίου καθήμενος, ἐν ἱερεῖ συλον εἰσάγῃ, ἢ πεῦσιν ποιούμενος καθάπερ δικαστής, ἢ τότε τὴν ἀπόφασιν ἐπάγῃ. οὐ γὰρ ποιεῖ τῆς ἐρωτήσεως ἡ ἀπόφασις· δῆλον μὲν γὰρ ἦν ἡ ἁμαρτία· ἀλλ' ἵνα νέμας ἐκεῖ ἔζωσιν ἐκείνῳ πίσιν, ὅτι δικαίως ἐπάγῃ τὴν ψῆφον· ἰδὲ τῦτο ποιοῦσα τὴν ἐρώτησιν, ὕτω λέγων· Διὰ τί ἐπλήρωσεν ὁ Σατανᾶς τὴν καρδίαν σν, ψεύσασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἐ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τῦ χωρίου; οὐχὶ μένον σοι ἔμενε, ἢ πραθὲν ὑπῆρχεν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ; Πράξ. ε. γ. οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ. Τί οὖν ἀκούσαι ἔκρινε τὸν λόγον τότον; πιστὸν ἐξέψυξεν. Εἶδες ὡς ἢ ξίφος ἔχουσι ἐ ἀπόστολοι. ὅταν ἀκούσῃς Παύλᾳ λέγοντος, ὅτι, Ἐπὶ πᾶσι τὸν μάχαιραν τὸ πνεύματος, ὅ ἐστι ῥῆμα Θεοῦ, ἀναμνήσθητι τῆς ἀποφάσεως ταύτης, ὅτι σὺν ἁμοῦ ξίφος, καὶ τῷ ῥήματι πληγαὶς ὁ ἱερεύσυλος ἔπεσεν. Εἶδες μάχαιραν ἀκονημένην καὶ γεγυμνωμένην· οὐδαμοῦ σίδηρος, οὐδαμοῦ ῥαθὴ, οὐδαμοῦ χεῖρες· ἀλλ' αὐτὸ τῆς χειρὸς ἡ γλῶττα, ἐκ ῥήματα αὐτῆς μαχαίρας ἐξενεγκοῦσα αὐθὺς ἔκρυον ἀπέσφαξε. μὴ τοίνυν εἰσπήδᾳ ἡ γνώμη, καὶ ἐβούλετο αὐτὴν δοῦναι ἀποφάσει ἀπολογίας, ἀφορμὰν συστῶμεν. ἰδὲ τὸ πάλιν ἐρωτᾷ· Εἰπέ μοι, εἰ τοσούτῳ τὸ χωρίον ἀπέδοσθε. χαίτοιγε ἤδει, ὅτι οὐ τοσούτῳ· ἀλλ' ἵνα αὐτὸν ἐκ τῆς ἐρωτήσεως εἰς μετανόησιν ἀγάγῃ, ἐ καταγνῷ τῶν ἡμαρτημένων, καὶ μὴ συγχώμης αὐτῇ, ἐκ τῦτο αὐτὸν ἐρωτᾷ· ἀλλ' ὅμως ἐκεῖνα μὴ τῶτα δύναμιν τοῦ διέκειτο· ἐκ τῦτο ἐκοινώνησε τῆς ἡμερείας τὸ αἷδρος. Εἶδες δεσμωτηρίου δύναμιν; Εἶδες πῶς εἰσὶ κύριοι εἰς θάνατον πέμπειν; ἰδωμὲν ἢ τὸ βέλτιον, πῶς ἀπὸ θανάτου ἀποκαλοῦσι πάλιν. ἡ Ταοῦτα ἡ μαθήτεια, ἐλεημοσύνας πολλᾶς κομῶσα ἀπέδαινε· Matth. xvi. 19. Ἀκ. ix. 41. Ἰω. xx. 23.

ιζ

καὶ δρόμος δύσκολος ὁδοὶ τῶν ἀποστόλων. ἠδύνατον γὰρ ὅπ᾽ ἡ θανάτυ ἡ ζωῆς ἐξοτσίαν ἔχειν· ἠδύναντο τὸν δοῦλον ἀρχὴν κατενεχθῆναι. τί οὖν ἐλέγων ὁ Πέτρος; Ταχέως, ἀναίρει, φησὶν. ὑδεμιᾶς παραγραπείας εἰδέπω αὐτῷ, οὐχ ὑπηρετῶ, οὐ μαχοῦμαι· ἀλλ᾽ ἤρκεσε τὰ ῥήματα πρὸς τὸν φόβον. ἤκουσε γὰρ τῆς φωνῆς ὁ θάνατος, καὶ ἔφυγε καθαρεῖν τῶν νεκρῶν. Εἶδες οἵαν τῶν δικαίων τάξιν αἱ ζωναι; αἱ μὲν γὰρ τῶν ἔξωθεν δικαίων ἀ-
5 φεῖνται. κἂν γὰρ ὑπακούῃ τις ἐκείνων, ὁ ὑμᾶς μὴ ὑπηρετήσῃ, διεκόπη ὁ πρόσκαιρος. ἐνταῦθα δὲ οὐ μάχαιραι μάχοιται· ἀλλ᾽ εἶπε, καὶ αὐθέως ἐλύθη. εἶδες αὐτῶν ὁ δεσμωτήριον, ὅπερ ἀρχὴς ὄβτι σύμβολον· Εἶδες πῶς ἀφιᾶσιν ἁμαρτήματα, πῶς λύουσι θάνατον, πῶς εἰς ζωὴν ἐπαναγουσι. βούλει μαθεῖν καὶ τὸν ζωὴν αὐτῶν; ἡ γὰρ ἐξωσμένης
10 αὐτοῦ ὁ Χριστὸς ἐπεμψεν, οὐχὶ σὺ σέρματι, ἀλλ᾽ ὑ ἀληθείᾳ. ἡ γὰρ ἡ ἀρχὴ πνευματική, διὸ μηδὲ αὐθητὸν ζήτει· Πάσα γὰρ ἡ δόξα τῆς θυγατρὸς τῦ βασιλέως ἔσωθεν. ἀλλ᾽ τί βούλει; καὶ οἱ δημόσιοι ἰδιῶ; δημοσί εἰσιν ὧν οἱ ὑπευθυνοι μασίζοντες, πρεσβυτῶντες τὰ ζύλα, ἀλλαξάμενοι τὰς πλουσίας, παιδεύοντας, καθέζοντες. βλέπει οὖν τὰ τοιαῦτα ἰδιῶ; οὐκ αὐθρωπος ἔχοισεν, ἀλλ᾽ αὐτοὶ ὧν ἀγγέλοι, ἡ οἱ δαίμονας, οἱ σῶμα ἡ σάρκα πει-
15 κάμενοι, καὶ ἀσωμάτους εἶχον ὑπηρετούσας δυνάμεις. ἄκουσον γοῦν πῶς μὴ αὐθεντίας ἐκείνοις ἐπέτραπεν ὁ Παῦλος. πεῖ γὰρ τῦ πορνεύσαντος γράφων ἔλεγε· Παραδοῦναι ὧν τοιοῦτον τῷ Σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός. πάλιν ἑτέρων βλασφημούντων ὁ αὐτὸ τοῦτο πεποίηκε. Παρέδωκα γὰρ αὐτοὺς, φησὶ, τῷ Σατανᾷ, ἵνα παιδευθῶσι μὴ βλα-
20 σφημεῖν. τί λοιπὸν ὑπολέλειπται δεῖξαι; ὅλα ἡ ὀνόματα ἔχοισιν· ἀλλ᾽ οὐδὲ ὧν τῆς ἁρπάσεως ἐδὲ ὧν Φίλιππον, ὅτε ὧν αὐτὸν ἐβάπτισε, καὶ πρὸς τὸν ἱερέων μυταγωγίαν ἐχειραγώγησεν, ἔδει ὑ αὐτὸν ἐπεμβῆναι, ἥρπασεν αὐτὸν ὁ πνεῦμα, καὶ θύρεθη εἰς Αζωτον ἀπὸ τῆς ἐρήμου. Εἶδες ὄγκια ὑπερτέρων; Εἶδες ζεύγος ἀνέμου σφοδρότερον; πάλιν ἔδει ὧν ἀπόστολον εἰς ὧν πρόσθισον ὁδεύσοντα, μῆκος ὕπω πολύ, ἡ ἀφή-
25 κημα ἀπειρον· κακῶς πάλιν ἀθεῶν ἁρπαγεὶς ἐκφ μετεφέρετο ἀπαντῆ, καὶ ὁ βοσκεία χαμεσύροπῆ. τὰ μὲν οὖν ὀνήματα ὅταν τὰ· ἡ ὑ τῦ κηρύγματος φωνὴ, καὶ αὖτη πάλιν ἀξία τῆς ἀρχῆς. οὐ γὰρ ἀνθρωπος αὐτῷ πρεσητῶτο, φωνὴ ἀφειὶς, ἀλλ᾽ ἡ τῦ πνεύματος χάρις, καὶ ἡ ἀρὰ τῶν χαυμάτων ἀπόσθιξις πάσης σάλπιγος λαμπροτέραν ἀφεὶς φωνήν. ὅτως ἀνθρώπω πάντων πρεσόδοκος· καὶ καθάπερ ὧν ἀρχοντες ὁ πολλῆ πρόνοιαν καὶ ἐπιμέλειαν καὶ ἐκτησιν, τῶν ἰδιωτῶν ὁ τολμώντων αὐτοῖς ἁπλῶς αἰαμίγνυσθαι. ὅτω καὶ ὁδὸς τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο.
30 Τῶν γὰρ λοιπῶν, φησὶν, οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς· ἀλλ᾽ ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός. Πραξ. κ. ιγ.
Εἶδες δεσμωτηρίου δύναμιν, καὶ ἀφέστεως ὀφληματῶν ἰσχύν, καὶ ξίφος ἔχοντας, καὶ ζώντων ἐζωσμένους, καὶ ὀχήματι ὁδεύοντας, καὶ φωνὴν πάσης φωνῆς λαμπροτέραν πρεσηχοῦσαν αὐτῷ, καὶ ἐν πολλῇ πρεσφανείᾳ ὁντας; ἀναγκαῖον δὴ καὶ καταφρονεῖν αὐτῶν ὀφῆκε πάντα, καὶ ὅσα τῶν οἰκοκυμένων ὤπασαν. καὶ γὰρ καὶ τῦτο τῶν ἀρχόντων, ὃ μὴ τιμᾶς ἀπολαύειν μόνον, ἀλλὰ
35 καὶ πολλῶν ὀδλίκνυσθαι πρὸς τὸν ἀρχομένους τῶν πρόνοιαν καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν. ἀλλὰ πλέονα τὸ δόντος καὶ τὰ ἐπιμέλεια. Διὰ τῦτο εἰς ἑτέραν ἀναβαίνομεν ὑπόθεσιν, πρὸς τὴν τῶν νεοφωτίστων ὠφέλειαν πικεράσομαι λόγον. μηδεὶς ὑ ἀκηκοὼς νομιζέτω τὴν συμβολίαν. καὶ γὰρ ἐρῶ πλείονα εἰπών, ὅτι μὴ δύνασθε ἐπίκοοι ἔτι δυνατὸν νεοφώτιστοι καλῶν ὧν μεμνημένοι, ἐὰν νήφωσι. Διὰ τῦτο ὧν ἡμῖν ἀρκεῖ
40 ὠφέλειαν· Εἰ τῦ ἔφυπου τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν ἀναμνήσαιμεν, καὶ τῦ πρώτου, καὶ τῦ δευτέρου, τῦ φυσικῦ, καὶ τῦ πνευματικῦ, καὶ τί ὃ μέσον ἑκατέρας τῆς ἁμαρτίας δείξαιμεν. μᾶλλον ὑ οὐ δῆλον ἡμῖν αὐτοὺς ζῶντα μανθάνειν· αὐτὸς ὁ τῆς βροντῆς υἱὸς πρὸς τύτων αὐτοὺς ὀφελέξεται, ὁ ἀγαπητὸς τῦ Χριστῦ Ιωάννης. Τί οὖν σκηνός φησι; Οσοι ὑ ἔλαβον αὐτὸν, ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τέκνα Θεοῦ γενέσθαι. Εἶτα ἀναμιμνήσκων αὐτῦ τῆς πρότε- Ιωαν. α. 12.

ρας ἁγνήσεως, ἢ ἐκ συγκρίσεως δὲ σημεῖόν τῆς προύσης χάριτος ὁ δεκεπτάμηνος, οὕτω φησίν·
Ἰωαν. α. 13. Οἱ οὐκ ἐξ αἱμάτων, οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐκ Θεοῦ ἐγεννήθησαν. εἰ ῥήματι αὐτῶν ἔδωξε τὴν δικαιοσύνην. ὦ καθαρῶν ὠδίνων· ὦ πνευματικῶν τόκων· ὦ κρεισσόνων λοχευμάτων· χωρεῖς μήτρας σύλληψις, χωρεῖς γαστρὸς ἁγνότης, χωρεῖς ὠδῖνας τόκος πνευματικὸς, τόκος ἐκ χάριτος ἢ φιλανθρωπίας Θεοῦ, τόκος δίφεσσιμος γάμων ἢ χαρᾶς. ἀλλ' οὐ τοιοῦτος ὁ περίπτερος, ἀλλ' ἀπὸ ἀρτιώνων ἐχθὲ τὴν ἀρχήν. δὸ γὰρ παιδίον ἐκ τῆς μήτρας ὀλισθᾶνον, ἐκ τῆς νηδύος καταφερόμενον, περὶ τὴν φωνὴν μὴ δακρύων ἐκβάλλει, καθάπερ ὁ Σωτ. ζ. δ. φησι, Πρώτην φωνὴν τὴν ὁμοίαν ἅπασιν ἴσα κλαίων. ὅθεν ἀρτίων γὸ ἡ ἔξοδος εἰς φῶς βίον, ὅθεν δακρύων τὰ πρῶτα, τῆς φύσεως δὲ μᾶλλον ὀδυνηρὰν περὶ αὐτὰ φωνούσης. ἡ κλαίει δὲ παιδίον εἰς φῶς ἐλθόν; ὅθεν τοῦτο· περὶ μὲν τῆς ἀμαρτίας ἔλεγχόν ὁ Γεν. α. κβ. Θεὸς, Αὐξάνεσθε, καὶ πληθύνεσθε, ὅπερ βλάβης ἐστίν· δὸ ἡ, Ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα, μὴ τὴν Γεν. γ. ιε. ἁμαρτίαν, ὅπερ ὀφθαλμοῖς ἐστίν. οὐ δάκρυα ἢ ἐν τῇ γεννήσει μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀσπάργανα καὶ δεσμά· δάκρυα μὲν τὴν γέννησιν, δάκρυα δὲ θνατὰ τῷ, ἀσπάργανα δὲ γεννήσει, ἀσπάργανα δὲ θανάτῳ· ἵνα μάθῃς ὅτι πρὸς θάνατον ἡ ζωὴ αὕτη πλουτᾷ, ἢ πρὸς ἐκφορὰν καὶ ταφὴ ὁ τέλος. ἀλλ' οὐχ ἡ γέννησις αὕτη· οὐδαμοῦ δάκρυα ἢ σπάργανα, ἀλλὰ λελυμένος ὁ γεννηθεὶς καὶ ἢ πρὸς ἀγῶνας πρεσκευασμένος. ὅθεν τοῦτο ἄφεσι καὶ πόδες καὶ αἱ χεῖρες, ἵνα τρέχῃ καὶ πυκτεύῃ· οὐδαμοῦ ὀρθῶς, οὐδαμοῦ δάκρυα ἐπιζῶντα, ἀλλ' ἀσπασμοὶ, καὶ φιλίαι, καὶ περιπλοκαὶ τῶν ἀδελφῶν· τὸ οἰκεῖον μέλος ὑπτιωνοσύντων, ἢ ὥσπερ ἐκ μακρᾶς ἀποδημίας ἐπανιόντων. ὅθεν γὸ πρὸς τὸ φωτισμοῦ ἐφορᾶν ἐῶν, μὴ ἢ τὸ φώτισμα γένηται φίλος τοῦ κοινοῦ πάντων ἡμῶν δεσπότου, ὅθεν τοῦτο πάντες στενοδυμοῦμεν, ὅθεν τοῦτο ἢ τὸ φίλημα εἰρῆνην καλοῦσι, ἵνα μάθωμεν ὅτι πόλεμον καὶ τάλυσιν ὁ Θεὸς, ἢ πρὸς τὴν οἰκείωσιν ἐπαίτιαται τὴν ἑαυτῦ. Τοῦτον οὖν προσλαβόμενοι διὰ παντὸς, τοῦτον φυλάξωμεν τὴν εἰρήνην, τοῦτον ἐκτησώμεθα τὸν φιλίαν, ἵνα καὶ τῶν αἰωνίων ἐπιτύχωμεν σκηνῶν, χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μεθ' οὗ τῷ πατρὶ ἡ δόξα, ἅμα τῷ ἁγίῳ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεί, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἀμήν.

APPENDIX
AD
CHRYSOSTOMVM.

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΕΚΠΕΠΤΩΚΟΤΟΣ ΑΝΤΙΓΡΑΜΜΑ

περὶ τοῦ ἁγίου πατέρος ἡμῶν, καὶ οἰκουμενικοῦ διδάσκαλου Ἰωάννου τοῦ Χρυσόστομου.

Αντοτι οἱ ὑδάτιοις λιμέσιν ὁρμιζόμενοι τοῖς ἐν μέσῳ θαλάσσης χειμαζομένοις βοηθεῖν σπουδάζουσιν, ὡς αὐτῆ δυνατὸν, κατὰ δύο ἔστιν· ἢ ὡς πρὸς ἐλθόντας τοὺς χειμῶνας, καὶ μεμνημένοι τοῦ φοβεροῦ κυμάτος, τὰ ὅσα αὐτοῖς ἡ θάλασσα δεινὰ σωσάμενοι, οἰκτείρουσι τοὺς πάσχοντας· ἢ μήπω χειμασθέντες, ὡσαύτως οἰκειοῦνται τοὺς κινδυνεύοντας, ἅτε δὴ δεῖν τὴν αὐτὴν θάλασσαν τέμνοντας, καὶ τὰ αὐτὰ τοῦ κυμάτων δεινὰ πειρασόντας, ἵνα τοῦτο ὅτι μὴ λιμένα τῆς ἀσφαλείας κατασχόντας, ἀπαλλάζοιτο, τὰ μυείας μηχανὰς ἐρεύνωμεν, εἰ δυνατὸν, ὅλην τὴν ναῦν τοῦ ἐποικτεῖραι δι' ἡμῶν τὸν Θεόν· εἰ δὲ μήτι, καὶ τοὺς ναυαγήσαντας γυμνοὺς τοῦ σῶσαι σπουδάζοιτο, καὶ τῆς παρὰ τοῦ Θεοῦ δικαίας μισθαποδοσίας τυχεῖν ἐλπίζοιτο. Ἀλλ' ἐμοὶ μὲν θάλασσαν, ναυαγίῳ τοῦ ἐπιστῆσαι χαλεπωτάτῳ, καὶ χειμαζομένῳ, οὐ λέγω τὸν μέσῳ θαλάσσης, ἀλλὰ τὸν πυθμένι βυθοῦ, καὶ ὅτι ἀγωνιζομένῳ, ὥσπερ πυὶ ἐξ ὕδατος βάθους τοῦ τὴν ἀῶ ὀπτανόμενον αἰσπερχομένῳ, ἀπολαλιῶν τοῦ βυθοῦ ἰσόθεον ἐρπετῶν, οὐδεὶς ὁ βοηθῶν· πρώτως γὰρ ὁ πειρασμὸς ἡμῶν μήπω ἔχει. Οὐδέποτε γὰρ δυσανάμενοι τοσοῦτοι ἐπιφάνημεν, ἢ ὅλως τῶν ὑπὸ τὸν ἥλιον δύρεθημεν, ἵνα μάθωμεν ἀφ' ὧν πάσχομεν. Ἀλλὰ μὴ τοῦτο πολλάζηται, ὑμνοι πατέρες, ἐπιδείξησθε τὸν ἐμοὶ τὸν ἀνατείνατε καὶ ἀπειλῶ, ἵνα μὴ τὸν αὐτὸν πειρασθῆτε, ἰδόντες ἢ ὅ ἐμὸν πεῖσμα φοβηθῆτε. Τί γὰρ εἰ ἐποιμι; ἄρα ὑμέτερε, οὐ χρῆτις, οὐχ ἡμερῶν δύο ὁλοὴ, οὐχ ἑτὸς ζωὸν κάματος ὑρέθη; ἀλλὰ πρώτως τοῦ ἐμπειρότατος τοῦ ἰατροῦ, ὅτι ὅταν ἄψωνται, καὶ ἴδωσι τοὺς θαλάσσιον ἐπιτηδείους, ἐπικρατοῦσι μὲν τὰ βοηθήματα, τοῦ δυσκολάζοιτο ἢ ὅλως τῶν ζώντων τὸ ὁρμήσαντι τοῦ ὑπὸ θανάτου, καὶ τοῖς φίλοις τοῦ ζωῦντος τὸ θαλάσσης καταγέλωσι, πένθους δεινοῦ ὑποφῆναι γινόμενοι, οὐ τὸν αὐτὸν τύχης τοῦ ἐπιτυχίας σινομένοις, ἀλλ' ἐρχοντικῷ φρονήματι καὶ τὸ κάμνοντος ἐπιφαίνοντας· οὕτω δὴ καὶ ἡμεῖς ἐσόμεθα οὐτοτης ἀπεκράτησε μὲν τὴν τοῦ κλύσι, ἀπέκλισε ἢ τὴν πρᾶσιν, ἐσπούδασε ἢ ὅ σύστημα τῆς ἀδελφότητος διασπαρῶσαι, καὶ πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὴν τοῦ δε τὴν οἰκουμένην οἰκοῦσιν ἐξήνεγκε τὴν ἡμέτερον θάνατον, ὡς διαδηλῶσαι τοῖς ὑπὸ τοῦ ὅλα οἰκοῦσι, καὶ τοῖς μὲν δύλαβέσι καὶ ἀγαπητοῖς πένθος δεινὸν, τοῖς ἢ ἄλλως ἔχουσι κατὰ τῆς πίστεως διαφερομένοις καὶ χαρὰ πᾶσιν ἢ ἑρεῖτε τῶν· Εφώνησε πόρδιξ, καὶ σιωπήσαμεν ἃ οὐκ ἔστιν, ποιῶν ἔλεον αὐτῶ· ὁ ἡμέρας ἡμερῶν αὐτῶ ἐγκαταλείψουσιν αὐτὸν, καὶ ἐσαν ἐφάτων αὐτῶ ἔσται ἀφρων. ἰδόντες τοίνυν τὸ ἐμὸν πεῖσμα, πατέρες ὑμνοι, φοβηθῆτε, καὶ τοῦτον μὲν ὅλως τὸν ἀγῶνα ὑμῖν διαχῶν δυσωπήσαι τὸν δεσπόζοντα σπουδάσατε, ὥστε φθάσαι αὐτὸν τὴν φιλανθρωπίαν μείζεις ἡμῶν τὰ, καὶ θαλάσσης πείρας, ὁ ἐστι πυθμένι βυθοῦ, καὶ ὁ μέσῳ ἀφθόνων πεσόντων· ἔπειτα καὶ συντυχία ἀγαθὴ βοηθῆσαι μὴ ὀκνήσητε. ἐπὶ γὰρ ὁλυμῷ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης καὶ θαρρῶ· ὁ Α-

δελφὸς ὑπὸ ἀδελφῶ βοηθούμενος. οἶδα γὰρ ὡς οὐκ ἀρνεῖσθε, ἀλλ' ὁμολογεῖτε μᾶλλον, ἢ ἰδόντες ὃ ἐμοὶ πεπόμφατε φοβοῦσθε. ἀλλὰ μή με νομίσητε ὑπὸ δειλίας λόγων ποιεῖσθαι, ἢ ἀδολεσχίας σκώπτειν, οὐ μὰ τὸν ὑμετέραν ἀγάπην· ἀλλὰ δίκαιόν με ὡς ἄλλος ἔχοντα μεγάλης πληγῆς, καὶ φόβου καὶ ἀσθενείας αἰωνίου, ὑπὲρ ὑμῶν τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, ὧν τε ἠκούσατε, ὧν τε ἐγὼ ἐμαθον, εἰ οἷς καὶ χρέων διήγαγον περὶ τῶν ὑπὸ τῶν πολεμίων κατατετρῶσθαι. τοιαῦτα γὰρ ἀκούομεν οἱ δόλιοι ἐδοκιμάσαμεν, καὶ πάντων πεπειραμένοι μηχανῶν παγκάκων ἀνθρωποι, τῆς νίκης ἐφάπαξ ἔστησαν. ἰδὼν οἶνον ἕκαστος ὑμῶν ὃ ἐμοὶ πεφώραται, φοβηθήτω· καὶ ὁ μὲν ἀφ' ἡμῶν ἐν τοῖς περιφρονοῦσι ἀγαθοῖς, ὡς δεινὸς καὶ μεγάλοις ἐφόροις ἐχων κύκλω, περισκοπείτω τὴν ἐπιβουλὴν τῆς τοῦ θησαυροῦ ἀφαιρέσεως· ὁ δὲ μήπω γαυριάσας, ἀσυδαίζων δέ, ὡς πολλοὶ καὶ μεγάλοις πολεμίοις ἐοικότι δέος κωλύοντας ἔχων, ἀσφαλίζεσθω. ἀλλ' ὅτι ὃ περικείμενοι ἐπεμελήθημεν, καὶ τῶν ἡμῖν συμβεβημότων διηθῶμεν περὶ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης. ὑπὸ γὰρ τῆς ἡδονῆς τῶν λεγομένων κατὰ μικροὶ ἐμπεπωκέναμεν, εἰ καὶ μὴ ἐβλάβημεν οὖν πείσομαι, μᾶλλον δὲ ἐπιῤῥώσαιμεν. ἡ γὰρ ὑμετέρα νίκη περὶ τὸ ἐχθρὸν οὐκ ἀσυνέτως περιασκυβαλίζει, ἡμᾶς δὲ αἰσθανομένους τὰ ὅπλα, αὖθις ὅτι οὐκ ἀγῶνας ἐλαθεν, μὴ περὶ φόβου τῆς ἑαυτῶν πληγῆς ποιήσομαι, ἀλλὰ τῇ περιθυμίᾳ τῆς ὑμετέρας νίκης ὅτι ὃ ταῦτα γλυκαιτέρας ἐλαθεν. πάλιν οὖν ὡς ἐκ πολλοῦ αἰσθήσω, καὶ τῶν τῆς ὑμετέρας βλαβείας ἐπόλμησα, ἵνα καὶ ἐξιώσητε ἐμὲ βλαχὺν ὑμῶν αἰχίστρα δίκλω εἰς βυθὸν πέμψαι, καὶ σκῆπτον ἐμαυτῷ ἀνακλίσασθαι, καὶ εἰσαγαγεῖν τύπον εἰς τὸν σαγλίνον, ἐξ ἧς ὑπὸ σροσθρεῖν καὶ ἀνέμων κυμάτων εἰς βυθὸν κατῤῥίφειν, καὶ ἰδόντες ὃ ἐμοὶ πεφώραται, φοβήθητε· καὶ ἐμὸν μὲν ὅσον περὶ ὑπομονῆς τῆς ὑμετέρας ἀγάπης χρέα ἐκατύδασα, οὐκ ἀξίως ἂν λόγου τῆς ὑποδέσεως ποιούμενος. εἴθε γὰρ αὖ δυνατὸν ἦν, ὅτι ἐμὲ τὸν ἀκρωτηρίων ὑπεσπάνισα με, σκαλπίσας ἀφ' ἑτέρου τόματος μου, καὶ βεβιῶσθαι δίκλω ἐξαποστεῖλαι καὶ πάντα τὸν κόσμον θριαμβεύοντα τὸν ἐμὸν ἀμάρτιαν, καὶ οὐκ ἀν ἐδύσασα τὸν οἰκειμάτιον εἰς βοὴν ἐμὲ τὸ κατορθώματός μου μὴ ὑπασπάσασθαι· ἀλλ' ἀδύνατον ὃ πρᾶγμα· ἀν' ἀσφαλὲς γὰρ εἰμι μικροφώνος καὶ ὀλιγόδιος, λοιπὸν ἂν σωνεχόμενος ὑπὸ τῶ λόγου, τολμήσω μνημονεῦσαι τῶν θείων χρεῶν, καὶ τῶτο πρὸς αὐτοὺς ποιῶν. Τῷ γὰρ ἀμαρτωλῷ, φησὶν, εἶπεν ὁ Θεὸς, ἵνα τί σὺ ἐκδιηγῇ τὰ δικαιώματά μου; νῦν ἀληθῶς ἐκδόσεως ὃ προφητικὸν ἐκεῖνο, καὶ εἶπεν· Τίς δώσει τῇ κεφαλῇ μου ὕδωρ, καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πηγὴν δακρύων, καὶ κλαύσομαι τοὺς πεπεωματισμένους ἐγκατ' ἐμοῦ λαοῦ μου. Εἰ γὰρ Ἱερεμίας τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τὰ σώματα πεπληγότας μυείων θρίων ἀξίους ἔκλαιε, ἵν' ἀν' ἐγὼ εἴποι περὶ τηλικούτων ψυχῆς συμφορῶν; Οἱ πεπωματίαι μου, οὐ πεωματίαι ῥομφαίας, καὶ θανάτου μου, οὐ νεκροὶ πολέμου. οὐ θεὶ νεκροὶ σωμάτων λέγω, ἀλλὰ ὃ κεῖσθαι τῦ "ὅπου θανάτου, ἔνθα τὸν χαλεπὸν ἀμάρτιαν ὀδύρεται, καὶ τὰ πεπυρωμένα βέλη τῦ πονηροῦ, ψυχαὶ ὁμῶ μὴ σωμάτων βαρβαρικῶς καὶ ἀφελέξαυτα. μιγάλως γὰρ ἀνιάζουσι θεοῦ τόμοι μὴ τῶν ἀγίων πνευμάτων τηλικούτου ἄλυρος, καὶ ἐσ' ἐμοὶ βλέπουτες. καὶ ἐμοὶ γὰρ πικροὶ ἐξέβη τῶν γλυκείων ἐκείνων ῥημάτων ὃ πέρας, ὦ φίλοι· καὶ πεινᾶν αἰσχύνη με πάλιν, ἐφ' οἷς ἤδει χαίρων. ἀρᾶς γὰρ τὰ μέλη τῦ Χριστοῦ ἐποίησα αὐτὰ πόρνης μέλη. ὅτι τυφλοὺς τίς οὐκ ἂν πεινθήσαις εἶπεν· Πῶς ἐγήγερσε πόρνη πόλις πιστὴ Σιών; ἐξέστη ὁ οὐρανὸς ὅτι τούτῳ, καὶ ἔφριξεν ἡ γῆ σφόδρα, λέγει Κύριος. ἀλλ' ἄξιαδαν ἡμοι καὶ ὅσοι πατέρες μυηθῶμεν τῆς καλῆς ὁμολογίας, ἵνα ὁμολογήσω σὺν πᾶσιν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀγγέλων, καὶ ἀνθρώπων. ἡμᾶς γὰρ ἐπεισελθόντες ἀλλότριοι τῇ οἰκίᾳ, τοιούτους δορυφόρους κινῶ σασυδαζόουσι, ὡς καὶ αὐτὴν τὴν ὁμολογίας λήθειν ἐμποιῆσαι· ἀλλ' ἀγαθῆς τῆς ὑμετέρας ἀγάπης Κύριος Σαβαὼθ ἐγκαταλίπειν ἡμῖν σπέρμα μνήμης· ὅθεν ἐπικαλῶ ἂν λόγου ἡ μνήμη ἐπαφέρουσα τὴν λυπηρὰν τῶν καρδίαν, καὶ περιασπάσουσα τὸ δάκρυον τῶν φωτιὰ ὑπικάπει, ὅταν ἐνθυμηθῆ τὸ

Ψαλ. μδ. ις'.

Ησ. ξ. α.

Ησ. κζ'. β.

Ιε. ὄντι

τὸ πρεῖ τ συμβεβηκότων μοι δ ψωῦ, ὅτ ἀν σ θυμηθῇ, ὅτι Χεις ῷ ὁμολογίας δεδωκὰς, αἰτηχρείς φ ω ἐπάγω, ὅτ ἀν σ θυμηθῇ ὅτι πνεύματι ἁγ ξάιθρος, ἑρκικὸς ἀπεστελεσθ ω. οἴμοι τ Παπιῷ ἡ σκληρῷ τ, ἀπ ὀδυνῶς ἰω ὀδυνῶμαι, ἀπ αἰχμῶς ἡ ἀπολογίας αἰαπολογήτ υ. ὁ ψυχηδεὶς εἰς ζωλω, θανάτ πρεδόθω. ἐλεῦσατ μα, ὦ ἐλεήμονες πατέρες ἡ ἰαξοὶ, ἐλεήσατε, ἀναλῶσετε ἐπ ἐμοὶ ἡρῶοι, ἡ κόπτεσθε ⓦ ἐχίδνης ἰοβόλου φαρμάκυ δελεάσμασι βεβολημένοι· αἰαλῶσετε ἐπ ἐμοὶ ἡρῶοι, ἡ κόπτεσθε ἐφ ἑαυσ ὺ πρ πληγῆς· τὰ δάκρυα ὑμῶν ψυέσθω πρ στιχάσματα κ τ ὺ ἀνάπαλ· χρείσατέ μοι δάκρυσι δαψιλέσ ⓘ τ ὺ κακτημένοι, ὥστε καθαρθῆξαι τ καρδίαν, ἡ ἐξαλθῆναι σ ὺ ἀπ τῆς ἀμαρτίας ἐπεγεγραμμένος τόμος. ναὶ δέομαι ὑμῶν, σπλαγχνισθῆτε τ ὺτων πρ ὃ ἐπεγραφῶαι σ ὺ τόμυ σ ὺ βασιλικοῦ, σ ὺ τόμυ σ ὺ πνθυμαπικοῦ, σ ὺ τόμυ σ ὺ ἐπταραίου. Κύριος Σαβαὼθ ἐγκατέλιπέ μοι σπέρμα πίστεως, ἵνα μὴ πελείως Σόδομα ψηθῶ συλλιπαμβύσατέ μοι λοιπὸν, ὦ ἐλεήμονες ἡ χρηστοὶ πατέρες, ἵνα τ τῆ Νινευίτ ματάνοία σωσαπθῶαι δυνηθῶ. κλαύσατε ἡ ἐπ ἐμοὶ, ἡ λυπήθητε σ ὺ κ Ιωνᾶ τ προφήτ ὑποφήτας μοι ψυολόγυς. ὁ γὰ ἰῶ ἐκφυος ψυχῆς, ὡς ὄτ ὑμεῖς, ἀλλ ἡ ὁ φιλανθρωπίαν Θεῦ ἀπλαγχνία τ ἕνα ἐλύπησεν, ἡ τὰς πολλὰς ἀπώλεσεν. ὅτε ὃ ἑκφυος ὀφὶ μισανθρωπίαν ἐλυπήθη, ἀνὴ σκινδύνευε, μὴ ὃ τ φιλανθρωπίας μέρος ὀφθολοιπῶ κ ὃ ἀποστείλαντος ὡς ψυχ ἁρπάσαι· ἡ ὑμετέρα ἀγάπη οὐχ ὕπας· ἀλλ οἶδα συγχαίρειν ὑμᾶς, ἐπὶ χαρᾷ σ ὺ εὑρεθῆναι τ ὃτι μετέχοιτε ἑνὸς ἀμόρτωλοῦ, ἡ εὐχαῖς ἀσφαλείστως τῶν φιλανθρωπίαν τ Θεοῦ πρ κατακραθῆ τὰ ἀπολλύμενα τῶν μελῶν. ὀφ ὃ συμπάσχειν πέφυπα τοῖς μέλη. λοιπὸν γὰ ἡ τ Θεῦ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης ὀφείλοιτε λεχθῆναι, ἑαυτῶν ὀφλεχθήσομεν, ὥσπερ ἀπ πιος ἀοφύτ δυνάμεως συλλαβὼν λεληθότως σ ὺν λόγοις. ἡ γὰ δι ἡμέρας ἡ νυκτὸς σ μνήμη τὰ τῆς πρ βακλήσεως τῆς ὑμετέρας ἀγάπης φέρων, ἑαυτὸν ἀνακαλέσασθαι σπουδάζω, τῶν ὑμετέραν εὐχῶν εἰς βοηθὸν ἔχων· ἡ καθ ἡμέραν, ὥσπερ διδασκαλία παιδευσαμένη, τῆς ὑμετέρας ἀγάπης ἡ πρόνοια τῇ ἐμῇ ψυχῇ, χρῆ πρ βακλήσις, παιδευσάτω τῆς ἀγίας εὐχῆς ὑμῶν ὃ ἀφίπυφον· τ ὺτο μὲ τῦ μακαρίυ Ιεζεκιὴλ ἐποιειδίζοντος, ἡ λέγοντος σ ὺ τῇ σπορμήσει τῆ πρ πόρων εὐεργεσιῶν· Διῆλθον ἀφ ὑμᾶς σ ὺ, ἡ εἶδόν σε, ἡ ἰδ ὺ καιρός σ ου, ἡ καιρὸς πρ καταδύσεων σε, ἡ διεπέτασα τὰ πέρυγάς μ ὑπὲ σ ὺ, καὶ ἐκάλυψα τῶν ἀσχημοσυνῶν σ ου, ἡ ὤμοσά σοι, ἡ εἰσῆλθον σ ὺν ὀφθῆκη μετὰ σ ὺ, λέγ ὰ Δεσποτὰ Κύριος· ἡ ἐλθὺ μοι καλὴ σφόδρα, ἡ ἔλυσά σε σ ὺ ὕδατι, ἡ ἀπέπλυνά σ ὺ αἷμά σ ου ἀπ σ ὺ, ἡ ἤλειψά σε σ ὺ ἐλαίῳ, καὶ ἐνέδυσά σε ποικίλα, καὶ ὑακίνθυ, καὶ ἔζωσά σε βύσσυ, ἡ περιέθηκά σε περιαπῶ, καὶ ἐκόσμησά σε κόσμῳ, ἡ περιέθηκε ψέλλια περὶ τὰ χφρᾶς σ ου, καὶ κάλλημα περὶ ⓦ τ αχηλόν σ ου, καὶ ἔδωκα σ ὐώπιον περὶ ⓦ μυκτῆρά σ ου, καὶ ἐνώτια περὶ τὰ ὦτά σ ου, καὶ τέφανον καυχήσεως ὑπὲ τῶν κεφαλῆ σ ου, καὶ ἐκοσμήθης χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ, καὶ περιεβάλου σε βύσσινα, καὶ ποικίλα· καὶ σεμίδαλιν, καὶ μέλι, καὶ ἔλαιον ἔφαγες, καὶ ἐλύθ μοι καλὴ σφόδρα, σφόδρα· καὶ ἐξῆλθές σου ὄνομα σὲ τοῖς ἔθνεσιν σ τῦ κάλλει σ ου, ὅτι σεσωπτελεσμένον ἰῶ σ τῇ ὡραιότητί, σ ὺ θωρεπτία ἣ ἔταξά σ ὑπὲ σ ὺ, λέγ ὰ Δεσποτὰ Κύριος. καὶ ἐπεποίθεις σ τῦ κάλλει σ ου, καὶ ἐπόρνευσας ὑπὲ τ ὀνόματί σ ου, ἡ ἐξέχεας τὴν πορνείαν σ ου ὑπὲ παντὸς πρ ὁδοῦ, ἡ ἔλαβες σκ τῶν ἱματίων σ ου, ἡ ἐποίησας σεαυτῇ ἑδώλα ραιτά, ἡ ἐπόρνευσας σ ὐδοῖς, ἡ οὐ μὴ εἰσέλθῃς, ὑσῇ ὑ μὴ ἡθῇτα. ἡ ἔλαβες τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σ ου σκ τῦ ἀργυρίυ μ ου, ἡ σκ τῦ χρυσίυ μ ου, ἧς ὧν ἔδωκά σοι, ἡ ἐποίησας σεαυτῇ εἰκόνας ἀρρένικάς, ἡ ὀζεπορνεύσας ἐν αὐτοῖς. τῦ γὰ μακαρίυ Ιερεμίυ ἐμβοῶντος ἡ λέγοντος ὑπὲ τ ὑτ ῦ· Μὴ ὁ πίπτων σκ ἀνίσταται, ἡ ὁ ἀποστρέφων σκ ἐπιστρέφει; μὴ ῥητὸν σκ ἔστιν ἐν Γαλαάδ, ἢ ἰατρὸς σκ ἔστιν ἐκεῖ; εἶπα γὰ μᾶ ὃ πορνεύσας αὐτῶν τοῦτο πάντα πρὸς μὲ ἀναστρέψον. ἀλλ ὑπὲ τ ὑτοις δέ-

Ier. π. ιζ.

δια, μὴ ποτε ἡ ὑμετέρα βλάβη τὸν λόγον ἡμᾶς ὡς διδασκαλίας λόγοις ποιήσηται. ἐμὲ μὲν τὴν ὑμετέραν ἐλπίδα, ἵνα ἔχητε πρὸς Θεόν· ἀλλ' ὥσπερ στεφάνους τοὺς ἀγωνιζομένους τοὺς ἀθλητὰς ἀλγηδόνων, ἐὰν δὲ πάθος τοῖς ἰατροῖς ἀνάπαυσιν, τὴν ἐλπίδα τῆς βοηθείας τοῖς ὀδυνῶσι καὶ παύουσιν· ὕστερον καὶ ἐγὼ τὸν τῆς πρὸς τὸν ὑμετέρον ἀγάπην ὁμιλίας, ὡς ἡδὺ διαρρεόντων τῆς τραυμάτων, βεβαιοτέρους γένοιτο, αὐτὸς τῆς μνήμης ὑμῖν τὸν ἀδάκνοντα ἐν τῇ καρδίᾳ λελησόμενος φόβος ἐργασαμένης. διόμεν τοίνυν ὑμῖν, ὦ τῆς χριστιανῶν θείας σύλλογος, ὁ ἄγιον ἀγέλασμα, ὦ ἱερὸς λαός, δεῖσθαι ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς Κύριον, διέπει σὲ ἐπὶ φέρω μὴ θρεπτῶναί με ἔξω τῆς ποίμνης, ἔξω τῆς σαγήνης, ἔξω τῆς μανάρας πνευματικῆς, ἀλλ' ἔνδοι τῶν ἀμπελώνος, ἔνδον τῆς νυμφῶνος, ἔσω τῆς παραδείσου, ἵνα ἡ στεφανοῦμαι θρέξω ἐν αἴτει. ἐξ ἰδόντες δὲ ἐμοὶ τραῦμα φοβηθῆτε· ὅτε γὰρ ὁμολογεῖν αἰσχύνομαι, ὅτε πλειόνας λέγειν ἰσχύω· ἠσχύνθη γὰρ ὅτε ἡμαρτόθην· ὃ δὲ ἀναγνόντες μοι τὸν ὕβριστολόν, διεπιμελᾶσθε πάσῃ τῇ ἀδελφότητι, ἀδελφικῶς εὐχόμενοι πρὸς δ ὑπιτρέψαι ἁμαρτωλὸν ἐκ πλανῆς ὁδοῦ, ἵνα σώσητε ἑαυτῶν ψυχάς, ἃ καλύψητε πλῆθος ἁμαρτιῶν. ἐξ μέχρι μὲ τούτου καταπαύσω λόγου. πρὸς σὲ δέ μοι ὁ λόγος, ὦ τιμιώτατε ἐν θεοφιλέστατε ἀδελφὲ ἐν πάτερ· ἐξ ὑπὲρ ὡς πατέρα ὑπεραλγῶ, ἐν ὡς ἀδελφῷ ἐξ φρεσθεῖσα δοῦναί σοὶ ποτε ἁμφέλεγον. ἀποστῶ γὰρ τὸ πλέον σε τῆς κοινῆς ἀδελφότητος, ὥσπερ ἁ νέοι τὴν παίδων, καὶ ἀθημώνως παίζωσι εἰς κόλπους πατέρων, οὐδέ ποτε τὸ πατρικὸν σπλάγχνον ἀποβεβλῆσθαι ἐλπίζοισι, τὴν ὑπερβολὴν τῆς πατρικῆς ἀγαθότητος πεποιθότες. ἀλλ' ἐπ' ἐμοὶ ἐν ζῶντα ἤργησε. καίτοι μὲ ἴσως ἀξίαν τοῦ τιμωρίας τὴν φρενοπληξίαν ὑπέχω· ἀλλ' ἀναμνήσθω μοι αὖθις, θεοφιλέστατε πάτερ Χρυσόστομε, μή πως ἀσπλαγχνίας δίκην δῶτε ὅτι τῷ δικαιοκρίτῃ Θεῷ. Θεὸς γὰρ οἶδεν, ὡς ἐν τῇ μνήμῃ τῆς σῆς γλυκύτητος ὑπερφυῶς ἐν δάκρυα ἐν λογισμοὶ, ἐν ἐπὶ ἐν λόγων. ὅθεν ἐν ζῶντα καταπαύσω τὸν λέγειν· Θεὸς ἐν ἔστω κριτὴς ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ σου, σπλαγχνότατε ἐν θεοφιλέστατε πάτερ Χρυσόστομε, ὅτι αὐτῷ ἐστι μόνῳ ἡ δόξα ἐν τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΜΕΓΑΝ

Θεοδόσιον περὶ τῆς σώσεως.

Τύχηκε μὲν ἡμῖν ἡ πόλις, ὦ βασιλεῦ, ζιούτων ἐν αὐτῇ πρὸς ἐμαυτῷ ἐναγωνίων· αἰσχύνεται ἐν ὡς ἠδικηκυῖα· ἐν τούτῳ κεκώλυται πέμψαι πρὸς σὲ πρεσβείαν τὴν ὑπὲρ τῶν συμβάντων καὶ λόγῳ χρησομένην, ἐν ἔργα δυσωπήσουσιν. ἐγὼ δ' ἐμαυτὸν ὑπέστησα ἔχω, μέγα μὲν πολύλημος, εἰ ὁπόσον θύχομεν δυνηθείην· οὐ μικρὸν δ', ἐν αὖθις ἐν τῆς οἰκείας πάτον, καὶ αὐτυχήσαι τῶν πόλεως ἡμῶν. κεῖσθαι γὰρ ἡδύμην τῇ γνώμῃ μᾶλλον, ἢ τοῖς ἐκ ἀρξασι τῶν δουλευομένοις. ὃ μὲν οὖν γῆρας οἴκοι μοι πρόνοει καθῆσθαι, ἐν πολλοὶ τῶν τε οἰκείων καὶ τῶν ὑπηκόων· ὧν ἕως ἀκούειν, ὡς οὐκ ἀσφαλὲς εἴη λέγειν ὑπὲρ τοιούτων πρὸς ὠργισμένον βασιλέα. ἐγὼ δ' ἐμὲ μὴ δὲν ἐκ τῶν λεγομένων ἔσεσθαί μοι δυσχερές, ἀπὸ τῆς σῆς φύσεως εἶχον ἐν ἐξ ὅπου· γῆρας δ', θεοῦ βουλομένου, ἐν πρὸς δὶς τοσαύτης ὁδοῦ μῆκος ἐκκέσειν ἐπεπεισμένον. καὶ ὡς ὀρθῶς, αὖθις τὸ πρᾶγμα δηλοῖ· ὁ γὰρ οὐκ αὖ πρὸ τῶν σαθμὸν ἐλαπτεῖς ἁμαρτεῖσαι, ἁμαρτῶν τῶν πολλῶν" ὕστως ἀφίγμαι· ἐξ δίεξιν βούσασθαι, ἔτι τοῖς βασιλείοις ἐστὶ μι, ἐν τοῖς πρὸς τῆς πόλεως λόγοις. ὧν οὖν συλλαμβανόντων ἐκλιπόντα τὴν ὁδὸν, καὶ οὐκ ἀπεῖπον, τούτοις ἐν πρὸς τὸν ὅλον κατευδὲν ἔξειμι ἡσυχίαν συμμάχους. ἦλθε μὲν οὖν προς ἤκουσα ζηλωτὸς τὴν ἡμετέραν πόλιν, ὑδάπαν τὸ ἔνεκα ἐν πυθμάτων, ἐν μεγάθους

ἢ κάλλος τῶν οἰκοικούντων, ἢ τὸ λόγοις εὖ αὐτῇ ἢ διδόσθαι, ἢ λαμβανέσθαι, ἃ εἴ) τύς τε παιδεύεσθαι βουλομένοις, τύς τε παιδεύειν δυναμένοις. ἐγὼ γ' οὐκ εἰς ὀλιγαρχίας αὐτὴν μᾶλλον ἢ εἰς δῆμον ἀφορῶ τὴν πόλιν, ἢ τὴν ἀναστάσει, λογιζόμενος στάσεις τε ἢ τὰ ἀπ' αὐτῶν πάσχοντα, καὶ Περσῶν ὀβριστράπας [καὶ πορθήσεις] ἢ κατασκαφάς, ἢ πῦρ, ἢ πάντως ἐγὼ φαίην ἂν, δυσυχίας ἀπάσης μείζονα, θυμόν τε κατ' ἐρημίαν ἀδικεῖν, καὶ ὃ "ἔλεξεν "παῖς ἀπὸ τῶν ποδῶν θαμάτους, ἃ πρὸ ἄλλων ὃ ὀνείδεσιν ἀκηκόαμεν πολλάκις. "ὄμμ' γὰρ ἠτύχηκε, ἢ ἐγκέκλημαι. καίτοι "ποδὸς δίκαιον τοῦτο γε; τῷ αὐτῷ δὴ ἢ τὸ νῷ εἴ) ζημιοῦσθαι δικαίως, ὃς σλαθέντος ἢ τὸν ὀφθαλμὸν νέμεσιν· ἢ δ' "ὄφις μηκέτ' εἴ) τὸ ἕδος. καὶ "τοῦτ' ἀπεδίδου τοῖς ἐξ ἱερᾶς νεμέσεως ἑτέρᾳ ζεζημιωμένοις. ἢ ὡς μὲν οὐ δίκαια ὃ ἀνθρώπεια εἰκόνας, τίς ἀντίτυπος; τίς δ' οὐκ ἂν σκυτέως σκυτίνου ἐσθῆτος ἢ τὴν ἡμέραν; ἰὼ γ', ὦ βασιλεῦ, μαινομένης πόλεως. τὸ δ' "ἐκβάλλομαι τῆς φρενῶν ἰὼ ἢ ἰσχυρότερον· "ὡς εἰ καὶ συγχωρῆσαι δίκαιόν τῆς πόλεως ἁπάσης εἴ) τὸ ἀδίκημα, τίνι ἀπολογήσομαι τὸν κινοῦντος ἔγκλ. ἃ γὰρ οὐκ ἂν ἐφάσαν φρονοῦσαι, ταῦτα ἐτόλμα πᾶσα φρονοῦσα. ⓦ γ' οὖν τοῦτο ποιοῦσα αἰσθήσεται οὐ κολάζειν νόμος, ἀλλ' ἐλεῖν, ἢ πιέζουσα τέχνη τὴν τῶν ἰατρῶν ἐπαμοργῆν, οὐδὲν γ' οὕτως ⓦ μαινομένον, οὐδὲ ἔγκλημα νόσου ποιούμενος, τίνι νόσον κατηγορεῖ. νοσοῦσι ἢ πόλεις, βασιλεῦ. ταῦ γ' νοσήμασι τούτων, ταραχαί, δορυβοι, ὀργαὶ πλημμύραι, ταῦ τῶν πλημμυρίων ἀμπτῶν, ταῦ νόμων κακοκλυσμὸν πεφέρκασι. τοῦτο γὰρ αἱ στάσεις· ἐν αἷς ἄλλα τε πολλὰ ταῦ δεινά, ἢ σφαγαὶ οὐ πολιτῶν μόνον, ἀλλ' ἤδη ἢ συγγενεῶν, τῶν ἐκ τοῦ ὑμοῦ βίας νικώσης ταῦ πάντα τῆς φύσεως. ἢ τοῦτο μὲν τὸ κακὸν ἔλθοι μὴ μὲν ποτε καὶ ὅτι σμικρὸν πόλιν αἷς δ' ἔστι μέγεθος. πολὺ τοῦτο ἐν ταῦτα. καὶ ὀξέπασης τῆς Ῥωμαίων βασιλείας ⓦ χερόνησον, ἢ στάσεις ἐν ταῖς τηλικαύταις ὑρπάσεις, αἷς ⓒ μὲν ἀμείνοι τῶν βασιλέων φρονιοῦντες, συγγνώμης ἠξίωσαν· πῶς οὖν οὐκ ἀξιοῦσθαι μίσων ἤλθον ἐπ' αὐτῷ ζημίαι, ζημιοῦσαι καὶ αὐτὸν τὸν ζημιοῦσθαι. ὡς γὰρ τῷ ⓒ αὐτῶν ἀθυτέρεσι ποιῆι, οὐδ' εἰδέναι χρεῖς ἀκολυθεῖν ὠμολόγουν. ἵνα γὰρ δὴ τὰ τῶν θεῶν; συγχώρημι τοῖς ⓒ καθ' ἡμέραν ῥήματα ἐπ' αὐτοῖς ἀφίσιν, ὅταν τι πᾶσι τῶν ὡς ἁμαρτάνων λυποῦνται· καίτοι πολλάκις αὐτοὶ σφᾶς αὐτοὺς ἀποκτείνουσιν. ἀλλ' ⓓ μὴν συχφαντοῦσιν, ⓓ γ' αἰτίαν ἔχουσι. καὶ ὅμως τῶν πολυ ⓒ τῶν αἰσθόντων ὄχλος. εἰ δ' εἶπόντο πάσιν ἀμπτάμασι δίκαι, σφόδρα αὐ ὀλίγοι ἰὼ ὦ σωζόμενοι. ὅσοις οὖν ἐοικέναι βούλεται θεοῖς φαίσις τιμωρεῖα χαίρειν μᾶλλον ἢ λαμβάνειν· ὧ μεγίστῳ ἢ τῶν Ἑλλήνας βούσκω τῶν βαρβάρων ἀλαφέρουσας. ⓓ μὴν γε ἑτοῖς εἰσι τῶν θηρίων ἀπιμάζοι τοῖς ⓦ ἔλεοι· ⓓ γ' ὀξὺς τε ἐλεῖν, ἢ ὀργῆς ⓒ ἐοῦντες. ὅτω Λακεδαιμόνιοι μὲν, ὦζοι Ἀθηναῖοι ἀνέλθατε, ἐφείσαντο· ⓓ γ' ⓒ τοὺς ⓦ Μῆδον πολεμήσαντες, τῶν ἑλλήνων τῶν μετ' ἐκείνου ἐόντων· ἐ ταῦτα ἀνάγκην οὐ μικρὰν εἰς τὸν δίκαιον ἔχοντες, τὰ δεδοξασμένα ⓒ αὐτῶν. Ἦν δ' ἀν' ἢ Ἀλέξανδρος ὁ Μακεδὼν βελτίων οὐ κατασκάψας Θήβας· ἢ γὰρ "ἀπὸν τὸν τοῖς ⓒ αὐτοῦ λόγοις· ἀλλ' ἰὼ ὦ ⓒ τοῖς ⓒ αὐτοῦ λόγοις δῆτα τὰ λεγόμενα, δεινὰ ἐ τὰ ἠμυάλματα. ἐ δ' ἐν Ἀλεξανδρείᾳ μίτρια τὰ πολλὰ ἢ πυκνὰ· οἷς ὃ θάλλων τὰ πρὸς τοῦ ἀρχῆσθαι αὐτῶν πολεμίων χωρίον. ἐν δ' αὖ "τοῖς πρὸς ἐκείνους πολέμοις καὶ ὑμῖν τοῖς ⓒ σκηπτέρα ἔχουσι πολεμίοις, ῥῆμα οὐδὲν ὠμοῦντες· οἳ ἐ τοῦ τῶν βασιλέων τῶν ⓒ τὴν ἐπιστέραν φονέας, ἢ τὰ ἐκείνων ἔχοντας, πρώτων ἀκηκόαμεν, ἐκάλουν ὅτι τὸν Αἴγυπτον. ἀλλ' ὅμως ἐστί τι ἡ πόλις ἢ μόνον· ἢ δέδοται τῇ φύσει τῶν πόλεων τὰ τοιαῦτα πλημμελῆν. καὶ οὐ δ' ἀμπτάνειν θαυμάζομεν· ἀλλ' ὃ μὴ ὕτως (εἰ καὶ μὴ ἐν χαμμασιν, ἀλλ' ἔργῳ τῶν πλείστων ⓦ νόμοι) συνεώμμυεν ἔχειν πόλεων ἀνοίας. τοῦτο γ' ἀξία οἶδε καλεῖς ἐ τὸν ἀδελφοῖν τὸν Παιόνιον ὁ νεώτερος. τὸν γὰρ αὖ μεγάλην πόλιν ἡδίως ἀποδεξαμένου τυράννου θράσος, ἢ τὰ μὲν ἐπιδόσει, τὰ δ' ⓒ θεραξαν (ἐν οἷς ἀμφοτέρεσι, ταῖς εἰς σκήνοι ὑφρεσιν ἐχωρίζετο ὃ τυράννου) τῶν τοίνυν σκήνος

χ. ὄμμα
χ. πού
χ. ἃ
χ. πῶς δ.
χ. παῖτα
χ. ἐκβάλλομαι

καθελών, ἔξειν τε ἐλπίζόμενος ὅτι τε ὃ σῶμα τῆ πόλεως, ὕπο μὲν ὑδὲ ἐνενόησεν ἐκπλαγέντο ἢ ἀμαμένων, ὅσις αὐτὴ ἐξαιτήσοι), ἢ φασέντος, τῷ μὲν ἐπήνεσε, τῇ ἢ ἠκ ἐκόλασε. λεπέσθω δίνιμ καὶ πρὸς σῦ τοιῦτο, ἄλλως ἢ ὅτι σοι ἢ δόξα πλείων ἐστεύθεν, ἡ πρὸς τ ἐν ὅπλοις καπαρθωμῶν, ἃ σε διαπόπλει ἐς Σκυθῶν ἐποίησε δούλων βύτων. ὃ ἢ ἐκείνος ὕπος ἔχλη, ὁκ πῆν σῶν ἐις ἐκείνος. ἀὐτὴ γλρ τῦ κακοῦ, "ῥᾴδιον οἶμαι πάντι ἐρχομένοις, οἷς" ἀδιεῖς ἔσονται, ποιῆσ. ἐστεῦθέν ἐστιν ἀκούειν ὀειζόντων, τ μὴν ὡς πολεμικώτερος ἐίης μᾶλλον ἢ φιλαν.θρωπότερος· πῆν ἢ ὡς φιλαν.θρωπότερος μᾶλλον ἢ πολεμικώτερος. ὁ δὲ ἐπαινος πολλῷ λαμπρότερος, ὁ τὸν φιλαν.θρωπίαν ἔχων· αὐτὸ γλρ ἑνὸς ἐστ καθαρῶς. βασιλέως ἢ πολεμίων κεκρατηκότος, ὃ μὲν τ γίγνεται τῦ στρατηγῦ, ὃ ἢ πῆν στρατιωτῶν, ὃ ἢ πῆν ὅπλων, ὃ ἢ πῆν ἵππων, * ὃ ἢ πῆν νεῶν, εἰ δὲ δόξε τότων μάχοιντο. μὴ τοίνυν, ὦ βασιλεῦ, δόξῃ οὕτω καλὸν ἀνέλης· ἀλλ' εὐθυμοῦ μᾶλ ὡς εἰοικέναι δεῖ πατρὶ τ βασιλέα. πατέρων δ' ἐστ τὸ φράως φέρειν "πρεπτπίας ἐέων. πολλὰ μὲν δῶν ἐστι ἐκπόμια καὶ εὖ λέγλη· πλῆστοι δ' ἀληθείας ὸ τῶ τῆς ἡμερότητος ἔπεστιν. ὥστε εἰ ἢ πάντες ἦσαν ἀπτηδς καὶ χαλεποί, σε τῦτο φυλάττειν ἐχρεῖν. νῦν δ' ὁραῖς ἔξεστ καὶ Ⓜ Ιουλιανὸν ἐντεῦθεν βδδομιμεῖν ἐσσυδαπόζε, τόν τ' ἀπηθντα τῇ Ρωμαίων βουλῇ τῶ νέῳ, ὅμως, ὅστν οὖ, πᾶν ὅπιδεδιγμῶον. τῦ Ρωμαίων γλρ ποτε δήμυ βοᾶς αὖσι ἀσπλαγέραις βελπκότος, πῆ χρὴ ποιῆ ἐσχῶμος ἐδὲ ἀδελφοις, ἢ ἕ μὲ εἰ πάντος δῆ πέμπειν ἐπ' αὐτὸδ δυνάμιν ἢ κατακόπειν, ἠγήσεσθαι ἢ ἄλλος· τῦ ἢ, ὅτι βασιλικὸν ἐίη ὃ μηδ' ἐξδύναμ πάντα τοιαῦτα, Ⓜ μὴ ἀ δῆ πρᾶιτῆ, τ ἢ πικρὸν σκῆνο ἥκιστα βασιλῆ συμφέρειν ἐιπών, ἐδὲ ἢ κρατῶν ἐδὲ πρέπειν ἀνέγλαζ πῆν τοιῦτων σκιρτημάτων· Ⓜ μὲ ἐποίησε μέγαν τῇ δόξῃ, τ ἢ συσίλας ἀπέπεμψεν· βίνοιν ἢ αὐτῇ τὸν Ρώμλον ἐποίησε, νομοθετήσας γέλωτος ἀφορμὴν ἐδὲ βασιλέας τὰ τοιαῦτα ποιῆσθαι. ἀλλ' ἔμος σοί γε ὁὐκ ἴσος κἀκείνῳ· εἰς φιλαν.θρωπίας ὁ λόγος. πρὸς μὲν γλρ τοιαῦτα πράως ἔχων, χαλεπώτατος ἐῶ τοῖς ὀρεγομένοις βασιλείας, ἢ τὰ τοιαῦτα ὀπτεῶλβύοντι· ἢ οὐ ποῖσδε μόνοις, ἀλλ' ἃ καὶ ὅσοι μάπτσιν ὑπὲρ τῦ ποῖ χωρήσει ζα ἐκείνων διελέγοντο, ἢ ὁσθμία πέχρι πόρρω ζοιοῦτον ἐξέμλετ' αὖ ἕ πυρός. σὺ δὲ ποῖος γε εἶς ἐν τύτοις, πῖς μὲν Ρωμαίων, πῖς ἢ βαρβάρων ὁὐκ οἶδε; ἀπὸ μὲν γλρ ὁμοίων ἐγκλημάτων ἥσαν πῖες ἀπθανούμθοι. ἐν ἡ ψῆφος ἐίχε θάνατος, ἡ ἢ λύσασ φωνὴ τὸν ψῆφον, ἀφοῦσα τὸν ὀργλν ὁὐκ πῆν βασιλείων, ἐχώρῃ ὀξὲ τῆς πόλεως, ἀπάγουσα πῆν αὐχένων τὰ ξίφη· ἢ νῦν ζῶσιν ὁ χοῖος πρὸ ἐχοῦσιν ἡδονας· ἐσ' ἐλέγχοις ἀπόδοι θαλάττ. ἀπολέλαυκέ σε τῆς φιλαν.θρωπίας, ὦ βασιλεῦ, ἢ ἡ "πολλὰς καὶ ὀ ἐκάστω ἡμέραι πκμῶμ δα πόνους, ὁἱ ὧν ἀεὶ μείζων τε ἢ καλλίων γίγνε). Ⓓ τοίνυν Σκύθαι πνὰ γραπὸ τῶν αἰπαθέντα τι ὅτι μὲ δικαίκιον ὁὐκ ἀγαγόντες, ὅτι ἢ τὸν θάλασσαν μὴ τὸν ὸ τῇ γῇ σφαγλν, πρσαποστρεφόντες ἢ ταφῆς, ἐλύπησαν μὲ οἷς ἐτόλμησαν κινοῦντες ὃ Σκυθικόν· ἔδλψαν ἢ τὸν ὀργλν, ἢ ὁσὲ ὅλλον ἡμέρην· ἀλλ' ἐλπίσαντες πειπόσειν, ἥσαν ὸ ἀῦτῳ πάλιν πῆδε πῆν δῆσλαγῶν. ἢ δῶν ἔπειμ σε δῆ θνέαθαι σήμερον, ἢ ἀῶν ποταμῶν βύρεσθῶαι ὃ πρᾶγμα· ἢ ἕως ἀὐ ἦς ὁ ἄνθρ, μηδὲ νεῶν ὅτι δίκην ἐλῇν. πίγλρ δὴ ἔ πεδιικοί, πόλιν ὑπήκοον ποίησαν κακῶς; ὁσὲ γλρ τοῖς ποιμέσι ῥύειν ὅποσα βούλοιντο πῆν πρᾳάπων ὅστι, ὁσὲ τοῖς βουκόλοις πῆν βοῶν, ὁσὲ τοῖς αἰπόλοις πῆν αἰγῶν· ἀλλ' ὃ μὲ ὑπὲρ αὐτῶν μάχεσθαι τοῖς ὅπτοῦσι πῆν ἀγελῶν ἢ κρατῆσ ἢ ἀπωθεῖν, μάχα ἢ λαμπρὸν· ὃ ἢ κατασθιων ἃ τις νέμει, θαυμασὸν ὁσέν. οὕτω μὲ, ὦ βασιλεῦ, ἢ χθὴ τῆς πόλεως ἠμῦρτηκέας τῇ γε σῇ φύσει προνοητέον ἀὐ ἰῶ· νῦν ἢ ἄκουσον ἑκάσε διηγουμένου. ἠμοῖο γλρ ἀὐ οὕτω δικαιότερος κρίτης, ἢ ἀξιωτίσοις ἀπ' αὐτῶν πῆν πεπραγμένων ὁδ' ἀφικνεῖσθαι τὸν πόλιν.

Ηκε τὰ πρὸς τῦ χρεσίου γράμματα, πρᾳγμα πάλαι φοβερόν, πιθυομένου τῦ τέως ἀπισευομένου· ἢ τῆς γῆς οὐ φερούσης ὃ ἄλθος, κατπνέχθησαι Ⓓ τῆς ὀπισθίλης ἀκηκοίτες

εἰς

* πῆ ἢ ἵππ. πάν.

χ. φοπίπια

Εἰς γῆν, ἱδρῶτα ὄντες ⓐ πολλοὶ τὸν πολλὸν αὐτῶν ἀδυναμίαν, ἢ ὡς εἰς ἃ μὴ δυνάμενοι
μὲν, οὐσῖ' εἰ πάνυ βουλοίντο, δυνησόμενοι· τὰ σώματα δὲ σφίσιν οἱ τοῖς ἐργάταις ἀναγκαῖς
ἔσται. καὶ παρεύρεσιν τοίνυν ὅτι τῷ τοῦδε τοῦ Θεοῦ συμμαχίαν, αὖθις σκῆψιν καλλιώτης,
ἰσ. λείπει, ἐν οἵονται ὄντα πεῖσαί σε τῆς πλήθους ἀφελῆν, μεσοῦντος δυσφορὰν τοῦ δικαστηρίου, ὧν ⓐ μὲ "ἐρ-
χαῖς ἐχεγγύοις εἶναι, ⓐ δ' ἐπολιτεύοντο, ⓐ δ' τὸν ἀπὸ τοῦ "στωμυλεῖν ἔχοντ' ἀποσοβεῖν, τοῖς δ' ὁ
χρόνος ἐλελυκὼς γραπτοῖς πόνοις. τούτων τοίνυν τῶν ἀναθημάτων, ⓐ ὧν, ὅπερ ἔφην,
χ. λείπ. ἐκκέκυθον δάκρυσιν, ⓐ σὴ δ' αὖθις φωνῆς ἐδάκρυον, οἷς νῦν αὖθις ἐπὶ τοῖς ἐκκεκυθόσι" δήπου χρεῶν.
ὁ δ' ἀρχὴν οὐκ εἶχεν ὀδυρμῶν. τίνα γὰρ ἂν τις μεμψιν ἐκκεκύθοι δίκαιος ; οὐκοῦν μέτρον
μὲν τούτων οὐδὲν ἐστ' οὐδενὸς πάλαι, βασιλεῦ. ποῖον γὰρ ἀδίκημα, πρὸς οὗ ἐστ' αὖθις αἰ-
10 τῆς ἔσ' ἀγαθὰ καὶ ἐκόντι ἡμέραν, τοῦτον τινα δυσεβῶν βοηθὸν αὐτῷ γεγένθαι βούλεσθ' ;
χ. ἐπαγκάτων ἴδοι δ' ὅπως ἐξῶ ἐστ' ληρούντων τῶν τοιούτων "ῥημάτ", αἳ δεσποτῶν τινες, ὑπεγκύκλων σκευῶν, εἰσῆ-
χ. ἔπου γον τὸν πεσκλῖν'. ἐστ' πεσελθόντες οὖν φλαθιάμου εὑρήσειν ἔμμηνοι, ὑχ εὑρήσειν, εἶπα ἀμέ-
φρεφον "ὅθεν πεσῆν σκιῆσαι, ἀπλόκυμοι μὲν ῥημάτ' οὐ καλῶν, μέλοντες δ' ἐστ' ἔργων. τοῦτ'
δ' ἐστ' ᾠόνου οἶγα ὀπτεικέσεσι. τίνες δῶν ἦσαν σκῆψοι; ⓐ ἢ ἡλίου ἐστ' σπλώνης ἢ νεφῶν αὐτῶν
15 τῶν ὀργυιάμων πεσπίπτοντες· ὧν ἤδη τις ἢ πῶν ἐστ' Βηρυτῷ συμφορῶν αἴτιος ἑτηρύει. ζωπί-
χ. ὑγιεινὸν ἢν γὰρ ὑγιεσθ' "ἔγωσ' αι. τοιούτοις οὖν ὑπηρέταις χρεώμενος ὁ κακὸς δαίμων ἔπεσχεν ἀ-
σιωπᾶν μὲ ἐβουλήμην, εἶπα δέ. ἃς γὰρ μετ' αἰδοῦς ἐωρᾶμεν ὑμετέρας εἰκότας, ζω-
ῦσας οὐχ οὕτως εἶδον ⓐ πολυμεσήπατοι. τῷ δ' σταὶ δαίμονι πομπῷ τὰ τοιαῦτα ποιῆν, τικ-
μήριον ἀναγκῆς, ὃ ῥᾳδίως ἄπαν τῶν πεπεσῆσθαι· παιδαγώγων πολὺ πεσ' ἦσθε ὅτι πάν-
20 τα πεπαιδῶν ὀξέως, ἀμάθαιμόντων, καταβαιμόντων, ἀπ' ἄλλων ἐπ' ἄλλα ἀμφιδώτων
μετ' ἰαμόνος πλείονος τῆς ἐν ἀκμαίζουσιν σκούσης. λέγεται δ' ἢ γέροντα μείζονα ἢ κῦ γέρον-
τα δυνηθέντα πεῖ Ⓜ ἵππων, εὐχερῶ ὤτερον, ἀκηκόασπε, ἀμείναν πολλῶν ὁρώντων πεσ'πε-
χ. ἵππ σῶν μὲ εἰσπεδύσειν ἑαυτῶν· ἔπειτα δ' εἰς παῖδα, ἢ οὕτως ἀφασιαθῦσαι· ἢ φείκλων οὐ
μικρῶν ἐπελθεῖν αὖθις τοῦτα ἰδδοσι τοῖ μεταβολάς. ἐγὰ μὲ δῶν ἤκουον ἢ σὺ ταῖς βοαῖς·
25 χρυσοῦς πολεῖς ἰῶ, ὅτη δρόμος αὐτ'. ὑπὲρ τούτων φωνᾶ. τὸ πεσάμαρτ' δ' ὅτι τοῖ εἰ-
κόνας πεσελθόντος, ⓐ μὲν ἠδίκουν, ⓐ σὴ ἐθεώρουν, ὅτ'τε πολλῷ πλείους τῶν δεινὰ
τοῦτα ποιούντων. πῶς οὖν σὺκ σκώλυον ; Ⓜ αὖθι πάλιν ἐρᾶ λόγου· ὅτη δ' κωλύον ἰῶ
ἰαμούτερον. ἰῶ γὰρ, ἰῶ τι δαιμόνιον σὺ τοῦτα, ἰῶ ἔνδυ, ὃ δ' καὶ ἔκκυσον κατεπαάγκασε
βλέπτειν, αὖθι δ' σὺκ εἶα ῥῆξαι φωνῆν. ἐρᾷς δ' μὴ φαιοειδῆσι, οὕτως ἠρεμῆν ἀμάγκην ἢ
3 c πλῆθος ὄντας. ⓐ πολιτευόμενοι δ' πέρρω τῶν ἦσαν τοῦτα καὶ πεσπίπτειν ἢ ὁραῖν· καὶ
καταδυόντες ὥστε τύχοιεν, ἑαυτὸς διέσωζον, δεδίττης μὴ φανέντες ἕλκοιντο. πολὺ δ' ἀφο-
τέρων ὄντων τῶν πεσπεσκμένων, σκῆψιν εἶχον εὔλογον Ⓜ ὅτι τοῖς ἐλάττοσι φόβου. ἰδοὺ
γὰρ σκείνων σὺκ ἀπεσκμηδίους τινὰς ἐδῆ νομίζειν σὸ τοῖς ἄλλοις ἔστεσθαι, καὶ τοῦτα ἤδη πυ-
ρὸς εἰς τινὸς τῶν λαμπεσπέρων οἰκίαν ἐμβεβλημένου ; ἰῶ δ' αὖθις πολὺ πλείων τῶν ψυ-
3 5 χῶν ἢ τῶν οἰκιῶν ὁ λόγος. διεσπαρμένοι τοίνυν κῦ τ' ἐμπεσῳοκόζα φόβου, καὶ σὺκ ἔχοντες ἰ-
δῆν ἀλλήλους, σὐδὲ' εἶπεῖν, οὐσῖ' ἀκούσαι πεῖ τῶν πῦόντων· ἢ ἅμα τῶν ἀγγελομένων
πλείονες ποιούντων ταῖς εἰκόσιν ὀπτεσθμοῖς, ἔκαινε, εὐχόλπνοι μὲν λαβδῆν τὰ πῦόντα λύσιν,
πεσδεῶσαι δ' εἰς ἔργον σὰκ ἔχοντες. ἴδοι δ' ἀν τις καὶ εἶδεν, ὡς σὺκ ἄνευ δαιμονίας ἰῶ τινος
τοῦτα ἀμάγκης. οὐ γὰρ ἢ ἄκλητον ἔδει τὰ τοιαῦτα κωλύειν, τοξόζα σὺ τοῦτα ἐφεστικόζα
4 c τεσφοιβῶσ· ὑπὲρ καιρὸν ἀπαγτόντων βέλη, κεχλάκμενος σδῦ μυείαις φωναῖς, μαπαῖς λέ-
γων πεσφάσεις σκάθητ'· καίτοι ἢ μηδενὸς καλοῦτος εἰκότως ἢ αἰσχρὰς ἢ δραμεῖν. ὁ
δ' ἐμπίεσις ὢν πολέμιε, ἢ πάλλα οὐ κακὸς, ἢ εἰδέναι ὡς σὸδὲ τὸν ὄλιν ⓐ ζορυβοιῶντες οἱ-
στισι τῶν τόξων, ὃν μὲν τοῖς ὑπὲρ ἡμῶν ἐκ σκιῆσθ', ἀνῆ ἰῶ εὐλαβῆς, ἢ ἐμμῆναι· οἰκία δ' ἐσοπ-
τὰ πεσθήμως· ἢ πολλῷ ἐλπίζομένῳ τῇ φλόγα δυσὶ βέλεσιν σὸ πεσοιμίοις ἔσεσθαι, ὡς'
αὖθις

αὐλοῦ· αὐτὸ καὶ τὴν ὀργήν, οὐκ ὄπτι τῶν σημυστήρων ζωὰ πεποιηκότος. ὁ δὲ ἀρχὼν τῶν ἐνταῦθ', ὡς ἤκουσε τὸν ὅλως ἥκειν ζῶντι ὅτι ἐδεῖτο ὁ πῦρ τοσαύτην ζῶσι, καὶ τὰ αὐλοῦ, ἐκ τὰ ἀπὸ τῶν λόγων
Εἰσπέμψας, δῆλον τοῦτο ποιήσας, ὡς μὴ τῆς αὐτῆς χρείας ὁ αὐλὸς ἀμφὶ ἰῶ καὶ τοῖς τροπέοις. χ. εἰσήγκ
ζῶν μὲν οὖν" καὶ οὕτως πρόιδωκε τὴν δικαιείαν τὰ ζῶ τῶν κεφαλίδων τεκμήρια." ὥστε δὲ χ. ἀπόνυ
ποθενοῦσας πολλαὶ τοῖς τὸ θήρειο ὁδοὶ· καὶ πάντοθεν ὁ ἄλλων ἀπὸ στωμασθέντες, ἀλλή- τὸ. τῶν ἀ ἐν
λους τε καὶ τὰ ἄλλων εἰδότες, καὶ παχὺς τε ὁ σαφὴς καὶ ῥᾷστος ὁ ἔλεγχος. ἐδικάζετο δὲ χωρὶς ἑκάτερα
ὥστε εἰλημμένους καὶ τῶν ἀδικημάτων μέγεθος. τοῦτο οὖν ἐγίγνετο. ἔδει χωρὶς εὐθὺς ὅστις χ. ναῦ
τῶν τῶν ποινεστόρων τιμωρεῖσθαι· ὃ τοῦτο" τοίνυν ἐπεσκέπτετο, τῶν μὲν ξίφει πεσόντων, τῶν δὲ
πυρὶ ζῶσι ψυχαὶ ἀφιέντων, τῶν δὲ σώμασι θηρίων διαπνηθέντων. ἐσωζε δὲ σοῦν ὥστε κρεμᾶν
παῖδας τοῦτ' αὐλεῖ. ἀλλ' ἰῶ αὐλοῖς αἰσχρὰ ἐλπὶς, ὡς σὺ τηλικούτοις, ὁ τῶν ἐπῶν ἀριθμός." ὁ μὴ
δοὺς δίκην, σοῦν ἠδικηκέναι, πάντα χρὸ τὸ δικάζοντος ἰόντος τοῖς λογισμοῖς, ὃ τῶν ἀκριβείαν
ἐκάστῳ σοφιστοῦντος, ὡς" μηδαμῶς πάλησε πίπτοιμι μηδενός. Σκέψαι δὲ, βασιλεῦ, χ. μηδαμ
τί ποιῶν ὅπτι τούτοις σοῦ" ἑταίροις ἔζης. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖς ἀρκεῖν, πρὸ μόνος ὁ μηκέτ' ὢν χ. ἐπιπλή
μηδένα τῶν ζῶντ' ἠδικηκότων. εἰ μὲν γὰρ ἰῶ πολλοῖς θανάτοις ἀποθανεῖν ἀμφέρετον, τοῦ πάντας
ἡμᾶς ἅπαξ ποιεῖν· τούτῳ δὲ οὐκ ὄντος, ὥσπερ παύσασθαι τῆς ὀργῆς. μὴ γὰρ δὴ τῶν φυλλορροούντων
μηδὲν εἰς ἔργον ἐλθοι. τίνα δὲ ζῶντ' ἔστιν; ὃ μὲν εἰς ἀρπαγὴν τῶν ὄντων ἐκείνοις χρημά-
των φασὶν ἐπαφῆσαι σε γραπτῶσι· ὃ δ' ὅτι σφαγὰς τῶν ἐχθρῶν τῷ πόλει· ὃ δὲ ἀδικεῖ
μεγάλους καταδίκης ἀμυνέσθαι τὴν ὕβριν· ὃ δὲ αἷμα τῶν ὁ τῇ βουλῇ γνωρίμωτάτων.
ἐγὼ δὲ τοῦτο ζῶσι ἐμαχόμην ζῶ δόξας, οὐκ εἰδέναι σε λέγων σοῦν πᾶσιαῦτα οἰομένους.
ὅτι μὴν γὰρ ἀχ' ἁπάσης ὀργῆς τῆς πόλεως, ἤκουσας δηλουμένου. πόθεν οὖν ἀσφαλῆ-
σκειν ποιῶ δίκαιον, τοῖς τε ὅτι ζῶντα ἠμύρτησέτο μηδὲ ὀπτιδημιοῦσι, τοῖς τε νόσῳ πεπει-
δημένοις, τέ τε" εἰ ὡς αὐλοῖς ἀποκτείνη, τοῖς θεοῖς εἰδόσι χάριν; ἀλλὰ μὴν ὃ γυναι- χ. εἰ μέ
ξὶν οὐκ ἔστιν ἐπιπλα. γυναῖκας δ' ὁρᾷ αὖ εἰς φαίη μεταμπεκένεαι τῷ πολεμήσας· αἴγε
σιδηρᾶς μὲν αὐτοῖς ἠύξαντο εἶ ζῶ δύσις, ὅτι τοῖς αὐτοῖς ἐδίδοσαν. σκοπῶ δὲ τὰ τούτων τῶν
γυναικῶν, αἷς ὅτε μὲν πατήρ, ὅτε παῖδες, οὔτε ἀδελφοί, τῶν εἰς ἁρπαγὴν ἀξιούσιαν λαβόντων,
ὅστις. ἐαὶ δῶν εἴποιεν τοσοῦτο ἀλθοῦσαι, Οτι, ὦ βασιλεῦ, ἀλλ' ἡμᾶς γε ζῶντα οὔτε ἐβουλήθη-
μεν, οὔτε ἐζητήσαμεν, ὃ δ' ὅπως ἐς αὖ τοσοῦτο ἔλαμεν, οὔτε πολυμηχάνων ἠσθόμεθα, οὔτε σὺ
δίκην τῶν τοσοῦτο ἰώναγκάσμεθα, καὶ ζῶντα σοῦν ὄντος τοῦ ἀδόντος, τῷ κοινῷ σὺ τῇ
πόλει ἁμύνεσθαι τὸν πατέρα, τί τοῖς ζῶντα ἐρᾷς, ὦ βασιλεῦ; πῶ δὲ εἰ τοῖς σὲ μὲν σοῦν
τοιοῦτον· τοῖς ὁ ἥλιον λέγοιτο; ἢ καὶ τὸ ἁρλοῦσι λυπῆσθαι τοῖς τῶν ὀδυσαμένων τὸ δί-
κην; οὐ τοίνυν σοῦν τῇ κατὰ δίκην χάρᾳ [σοῦσαι] ὁρᾷ. πῶς γὰρ οἷς σοῦν ἔστιν ἐλέγξαι πε-
ποινηρευμένους, τούτους ἐνὶ ζημιῶσαι χρήμασι; καὶ μὲν εἰ μὴ κῦ πρώτων τοῦδ' ἕξω, ἢ
οἷς ὡς φίλοις τῷ Θεῷ τιμᾶν ἀξιοῖς, ζημιοῦ ἀφῆσον. εἰ δ' ἔσαι ὃ χρεὼς κεισόμενοι, καὶ
ὁ πεπληξόμενοι τῇ κατὰ δίκην, δίνα φήσεισι πάσχειν ὃ καθεσεῖ μὲν αἰτίας, ὥσπερ ἐκόν-
νοι, μὴ τῶν ἴσων δ' ἐκείνοις τυγχάνοτες. καὶ μὲν εἰ μὲν τῶν ζῶν εἰκόνας κεκινηκότων εἶσιν
ὃ τοῦτο πάσχοιμοι, βαίαιον ὀφείλοιεν τὴν δίκην, ἀλλ' ὁ τῶν εἰς χρήματα. εἰ δ'
σοῦδεῖς μὲν τοῦτο φήσειε, τίνος ἀπαγτοιῶται δίκην; λείπει δὲ τῶν πολιτθυομένων, ὃ τῶν
ἐκείνων κεφαλῶν· οἷς εἴ τις ἐπικτείνει, μηδὲν ἔχων αἰτιάσασθαι" ἀδικίας· πολιτείας αὖτ' χ. χάρ
ἀδικήματος εἰλημμένος ἐς αὖ τιμωρεῖν· ὃ δὲ πρᾶγμα" φυγεῖν ἄξιον ὃ τῶν εἶ δοκεῖν, χ. ἐπιτιμ
ἔτ' ἐς αὖ φοβερώτερον. τί οὖν ἐξ ἁπάντων δίκαιοτατ' τούτων; ὅτι σοι τῆς ὀργῆς παυστέον. ὁ φαιρίσ
ὃ Διοκλέα λεγαν σοι, ὃ Ἡ ἰώναγκασμένοι Εὐθύμιον, ὃ τῶν ὁκ Σικελίας δεῦρο μὴ ἰέθης
ἐσοδον. ὃ Ἡ ἐμον παπποι ὃ Ἡ Βερισίθη· ὃ ὡς ἀπέθανον οὗτοί τε καὶ πινες ἔπεσοι, κρί-
σεως μὲν οὐ τυχόντες, σοῦδὲ ἀποδογίας, κατ' αὐλοῦ δ' ὃ πολιτθύεσθαι μόνοι· ὃ ζῶ τά σοι
λέγοντες, οὐχ ἃ μιμεῖσθαι τοσοῦτε, λέγεσοιν. οὐ γὰρ ἴσοι, οὐκ ἴσοι, Θεοδόσιος ὃ Διοκλῆς.

ἐλεσιτίλ

γ. ὀστο μ. ι. δ. 9. δ. 5 τ. ἐλεσιτέλει· ἢ οἶμαι καὶ κἀκεῖνα, μὴ δ' ὀξίφος ἀκμαῖον. νυνὶ μὲν ἢ πολλῷ τούτῳ χρησάμενος, "ὦν οὐκ ὀλίγοις ἤνυσας, διέβαλε τοῖς καλοῖς τοὺς χείρους· ὥστε ἢ τοιοῦτόν σευ ἀγὼν τοὺς ἀκοντίζοντας ἀνδάνει, ἢ ποιῆν ἀποπνιγάν. μᾶλλον μὲν οὖν μεμνῆσθαι τῆς Κωνσταντίου, τὰ πρὸς τοὺς τῶν πολεμίων ἀμύητας ἡμέρου, "ὡς ὑπαρχόντων σοι ἔνδοθεν πέμπτη Στρατήγιον ὅτι δὲ Θεο-

γ. δε χ. ἀξίους φίλου ἕνεκα τοῦ, οὐκ "ἄξιον ὀκνῆσαι τὴν ἔμπροσθεν ἐδίξατο, χρηστὸς ἀρχὴν ὑπὸ χαλκέων πάντα καὶ τανυσθεὶς σὺν ἀμίλλαις ἁρμάτων. τότ' οὖν ἤλπισε μὲν πλεῖν καρδίαν ὁ Κωνσταντίος. πυθόμενος ἢ τοὺς αὖθις μεμνημένους ὅπως μετελθεῖν τὰ χρήσιμα τῷ σχήματι, πολλάκις εἶπε, κἀκεῖνος οὐκ ἀπίμασε τοὺς ὑπολοίπους· οὐδὲ πλείους ἢ τοσοῦτοι μετῆρες ἐφρόνησαν. ἀλλὰ Θεόφιλος ἤθυμησεν, ἐρᾷ πως τότε· ὃ ἢ νυνὶ ὕβρεως εἰς βασιλέως εἰκόνας. Ἐγὼ

10 ἢ εἰ κἀκεῖνο μὲν ὕβρεως εἰς βασιλέα, πρῆσαι νυνὶ· ὑπιδείξω ἢ ὡς τὸ ὁμοίως αὖθις σχῆμα ἐφθέγξατο. "Εδοσαν γὰρ ἡ πόλις μεμναμένη τι τῶν τοτὲ αὐτοῦ, χαλκοῦν εἰκόνα αὐτῷ καθελόντες, εἶτα ἀρᾶσθαι τοῖσιν κ(ύ) Ⓐ ὅτι σὺν παῖδας σὺ τοῖς διδασκαλείοις νόμοι, ἐτυπτῶσι ἰμᾶσι τά τε νῶτα ἢ τὰ μὴ τούτων· καὶ τὰ τοτὲ ἐθέντες, ὡς ὕστερ πληγὴ τοιαύτη προσήκουσι, πλῆσαι ἀπέχθ βασιλείας. Ταῦτα μαθὼν ὁ Κωνσάντιος, οὐκ ἔπεσεν εἰς ὀργήν·

15 οὐκ ἐζήτησε δίκην· οὐδὲ χεῖρα κατέσχεν τὴν πόλιν· ἀλλ' ὥσπερ οὐκ ἂν ὀκνήσασε χαρέσθαι τῶν κλαυσίων, οὕτως οὐδὲ ἐκείνοις. Ταῦτα δὲ τὰ παίσματα οὕτως ἐξ ἐδόκει καλά τε καὶ ἐπαίνων ἄξια, ὡς τοῖς ὑπ' ἐκείνοις ἢ κ(ύ) τοῦ πολέμους ἐκέκρυπτο ῥᾳδιουργία· δὲ Περσῶν καὶ Ἀρμενίων ἔτος ἀεί τι πρᾶγμα ἀπωλύων, ἢ τε αὐτῷ μείζω ποιουμένων τοῖς ἠμυτέρεσιν χωρίοις, ὅμως εἶχε σὺν σπουδαίοις αὖπω, ἢ ζῆν βαλλομένοις· ὑπὸ τῆ ἐκείνου παρούσῃ

20 ἐξ τὰ πόλεις. ἅπαντα μὲν γὰρ ἀνέφερον κομιδῇ δικαίᾳ)· ὃν φερόντως ἢ σὺν ὑπ ἐξουσίας. Ὃ γὰρ πολίτα ποιῆν ὑπήκοος τῆς τύχης, ἐξ) Ὃ ὑπῆρχον ἢ ἀγακωλύσουν, μέγα τέρας εἰς ἀφθονίαν δὲ δόξαν. Εἶτ' ἀκούειν ἐξ ἐπέρου τὰ μᾶλλον ἐθελήσεις, ἢ πρέχειν τοῖς ἀνθρώποις ἐξ σεαυτ' λέγε· μηδαμῶς, ὦ ἡνίαξε· μηδεὶ τῆς σὺν τὰ ἀγαθὰ ἀγαχόρει νίκης. ἀλλὰ τοὺς εἰρηνίους δὲ ἐξ πόλεις ὅτι σκόπει. μάλιστα μὲν γὰρ μη-

25 δεμίᾳ ἐξεστίδεον, οὐδὲ τὴν σμικροπάτην, οὐδὲ τὸν σὸν σκότῳ καινόνιον. ἀπάσης γὰρ μάλει θεοῖς, καὶ εἰσὶν σκείνων κτήματα. Εἶπε σ' ἂν ἴσως τις, ὡς ἢ μεγάλη τὰ τοιαῦτα ζημία, ὥσπερ ὁ χαρᾷ, τῷ Φαυλοπάτου χορδυτῇ σιωπῶντος. Ἀλλ' ὑ ἐξ τῆς ἡμετέρας εἴ τι τοιούτου εἰπεῖν, οὔτε σὸν μηθὲν· ἢ τοὺς ἐοῦτο μὲν τέτταρας μῆκος, ὡς μὴ ἐξ) ῥᾴδιον ὃν πυλῶν εἰς πύλας ἐλθεῖν· τοιαύτην ἢ δὲ οὕτω πολλὴν ἐξικέτας χῶν, ὥστε πᾶσι ἂν

30 φέρειν, αὐτὴ ἢ ἀπορεῖν· πηγαὶ ἢ οὐ μικραὶ μὲν αἱ ἐν ὕσῳ τειχῶν, οὐδὲ ὀλίγαι· ταῖς δ' ἀπὸ τῆς δάφνης ὅτι ὃ ἄν φερούσαις οὐ πολλὰς αἰτήσεις. ἢ μὲν χιὼν τε φράος, δὲ θέρος ἀνέμοις ἥδιστοι· ἀηδεσά τε ἡ καθ' ἡμέραν ἀνθῇ, πρέπουσα τοῖς ῥοῦσιν ὥσπερ ὑπὸ μιᾶς. πολὺ ἢ δ πᾶν ταχθὲν εἰς αὐτὸν μετοικιζόμενον· ἡ ἢ δέκατα ἀσμένως, ἢ θεραπεύει, δὲ σὺν ἐᾷ μέμφασθαι ἐξ βεβουλευμένα. τὴν ἰσχὺν δὲ τῶν ἀξιοπάσης τῆς πόλεως,

35 πολλοὶ μὲν πόλεμοι τοὺς τὴν Περσῶν ἀρχὴν πολεμηθέντες ἐπέδειξεν· οὐχ ἥκιστα ἢ ὡ πέρας Ἰουλιανοῦ σχῆμα ἐπέθηκε· διδάξας διώκειν σὺν φεύγοντα μεμαθηκότας ἀεὶ χρέους Ῥωμαίους, ἔρρειν αὐτὴν ἀπόδους. Μὴ οὖν ἄλλο τι ῥομίσῃς νυνί, ἢ τοῦτ' τὸν ὅλων ἐξ) τὴν βουλὴν, εἴπερ ἐστὶ πόλεώς ὅστις, ἐῶ ὁ Μήδος ἢ μὴ ἐξ) βούλοιτ' ἄν, ἢ τοῦτ' εἶναι κακῶς, ὡς ἐξ αὐτὸ βέλτιον ἀεὶ ἐξ τὸ ἔχοντα. μὴ ποίειν σεαυτὸν ἀγωνίσῃ τοῖς τὴν βαρβάρων ὑπηνιμίας·

40 μηδὲ τὴν ἀρετὴν τὴν Κέλσου ἀφανίζεσθαι. Εἰ γὰρ σὺ ζητήσεις τι πλέον, σκεῖνο δ μέζον" ἠμελῆ)· ἢ πρὸν ἀνὴρ ἄξιος. Ἀλλὰ μικρὸν ἐ πεπηκότες τοῖς τὴν σὲν ἀγαθυμίαν. σὺ ἢ μηδὲ τὴν ὅτι τούτῳ πιστεύειν ἀγνίει, τὴν φυγὴν, ὦ βασιλῆ, τῶν πολλῶν ἀνδρῶν, γυναικῶν, παίδων, γηγενεστάτων, ὧν ἀφ' ἑκάστου πολλὰ δάκρυα κ(ύ) τὸν ὤνων, κ(ύ) τὸν ὀρέων, κ(ύ) τὸν κημήλων· ὧν ὁ μισθὸς ἁπλάσιος τῇ χρείᾳ τῶν μαθουμένων. ὁ ἢ τὴ-

μεσον

μεσι ἐγκαλῶν τῷ μιμιαμβικῷ, τῶν ϛωικῶν ποιουμένων ὅτι ὁ ὑπεύθυνος ἐστὶν. ἐπεὶ γοῦν τὴν ὀ, φ. μὲν εἰς ἐτέρας πόλεις· φ. δ' εἰς ἀγορὰς. ϵ κεῖ μὲν, ὡς εἶπεῖν, ἡ πόλις· αἱ δ' ἀγορὰς τὰ ἀπὸ τῶν ἀγρῶν δίοδος ἀγουσαι καὶ ἐκάστην πύλιν ὁδοὶ ἐκ τῆς πόλεως πολλαχῆ μεῖζοσιν. οἱόντε γὰρ μάνητες μὴν ἀπολῆσθαι ξιφῶν ἐπιλόντων· δικαστηρίοις δ' ἢ δύναντο ἐκεῖσε τυχεῖν μὴ ἴσως ἀσφαλείας. κηρυκὸς δ' τοῖς ληϊσαῖς, οἷος οὐχ ἕτερος· χρημῶν μὴν κομιζομένων, ῥαστώνης δ' οὔσης εἰς στρατιώ. φέρει δ' ὁ ποταμὸς νεκρεῖς εἰς τὴν θάλασσαν, οὓς ἐμβαλόντων τῶν πτοιθυκότων δίκτας. ἡ γενεαλογία μὴν ὁ ἀγορῆς· ὀλιγαν, θερπία δ' ὁ τῇ πόλει, ὥς· εἰ βεκχὶ τοῖς σιτοποιοῖς ὁ ὄρυγι. δικαιούσι δ' οἱ μὴ ὅπως τὴν πόλιν ἀφῶντες, τῷ μήπω· φ. δ' ἀπελθόντες τῷ πόθῳ. νοσήματα δ' ἰατρῶν" ἀσθμὶς ἰσ.-νιι
ικᾶς, ὁ δ' ἀποθανὼν, παρεφὼν ἑτέρῃ μνημῦ· λιμὸς δ' ὁ. οὐ λιμῷ, ἀλλ' ὁ πλῆθος τοῦ ἐ- 10
κατομβοῦ καθημένων. ἀρχόντες δ' ἀρθόντας μὴν ταῖς μετάφασάσισι· κωλύσας δ' οὐκ ἔχυσι τῇ τῶν μέλλοντες ἀγορίᾳ. τοῖς γὰρ Ⓜ τρέμοντα, ὃ μηδὲν ἐστὶν λυπῆσαι, οὐκ ἀν' ἐγγυήσασθαι δύναιτο. ἐστὶ δ' ὧν οὐδὲν τοσοῦτος ἐξω φόβου, οὔτε ὁ μένων, οὔτε ὁ πορευόμενος. ἡ γὰρ ὀδὸς ὃ μεθυπκότας δέδοικε. ὃ γοῦν χρόνου τοσοῦτου τοσοῦτον στενοχωρίᾳ φόβῳ, πόσην ἔχει τὴν δίκην; ἐλπὶς γὰρ θανάτου ἡ τῆς μὴ γνησιομόνου, τῆς δ' ὧν τοσοδικίας πλυγῆς 15
ἀμηχανώτερον. πολλοῖς ἀπόλωλε χρήματα, βασιλῦ· πολλοῖς θεσπέσιαι σὺ οὐ φορητοῖς κυμάτοις· πολλαῖς μητράσιν οὐκ ἦν γονάτων "ὀξέπους τὰ παιδία· πολλοὺς δ' ὧδρας ἥρπασε ληϊσῶν κύματα· πολλοὶ ταῖς ψυχαῖς ἡ ταφὼ τοσοσαφηνίσαν. ἑτέρα γέγονεν ἡμῖν ἡ πόλις· ἡ πόγε ἀληθέστερον, οὐδὲ πόλις. κέκλικεν μὲ θαλασσα οὐκέτι· κέκλῆσαι δ' ἱππόδρομος· οὐ κόρλα ἀγορ) νυμφίος, οὐ δαῖδες ἄπονται γάμοις· οὐχ ὑμέναιος ἀδεται. ὀξήλθον 20
αὐλοὶ πολῖται, ὀξήλθον σύριγξες, ὀξήλθον ἄσματα. οὐ σκῶμμα, οὐκ ἀστεῖοι, οὐ συμπόσιον· οὐδὲν ἀπόλωλε τ' ἡδυπὸ φερόντων ϵ χρὴν ἰδεῖ τῆς σὺ αὐτῆ. καταλέλυκ) μὴν αἱ πεδεῖ λόγοις ἀγορεύειν· καταλέλυται δ' αἱ πεδεῖ τὰ γράμματα διδασκαλίαι· διδάσκει δ' οὐδείς, οὐδὲ μανθάνει. νοσούντων μὴν ἡ χρόα· οὐκ ἐρρωμένων δ' ἡ φωνή· πεπλημμελῶν δ' ἡ γνώμη· καί τις ἐσ' ἄλλοι ὁρμήσας λόγῳ, ἐσ' ἄλλον ἀπηνέχθη. Οἶμαι δ' ὃ Ⓜ Θεὸν βοηθοῦ- 25
σαν μὲν τοῖς λόγοις, ἀλλ' ὅτι τὴν Ρωμαίων χλῶ Περσικὴν πρεσβείαν. οὐ γὰρ αὖ ἔχοι καλῶς ἰδιῶν σκοπεῖν πόλιν τῶν πρὸς ἓω τὴν μεγίστην, ὃν μίσει τε τῷ θεῷ σοῦ ϵ καλάσσειν αἰσχύνῃ" ἐχούσας τῷ ζήπῳ τῆς πόλεως. νομίσας οὖν μεδὲ ϛῶτα αὐτεῖ γεγῦῆσθαι, ἰσ. ἴχνια
γίγνε πρᾶος· ϵ μὴ τιρήσης τὴν ἠματέρην, ὧν Παφλαγόνων τοῖ μεταδέδωκας, ὀλίγοις ὀλίγῃσι οἰκοῦσι πόλιν· ἢ ἡ φυλῆς μιᾶς τὴν ὀκτακαίδεκα τὴν πρὸ ἡμῖν λείπει). καλεῖ, ὦ 30
βασιλῦ, ἡ σὲ τύτοις σημιώσεσθαι, ἡ παῖδας σοὺς, ἡ ϛῶτα φιλοτιμίαν τε ϵ διδαχλῶ αὖθις ἐξ τῶ πῶς δ' χρησις ὁμοίοις πρεσφέρειν. φέρων μὴν γὰ δυσκολίας ὁ χρόνος οὐ παύσεται. μᾶλλ' δ' ἐκείνοις, οἶμαι, μὴ Ⓜ συμβουλεύσοιτε ζητεῖν, οἱ γῆν ἡ πρὸς τὲ φύσεως ἔχοιτ τῶν πρὸς εἶναι. λύε δὲ τῶν πολλῶν συμφορεῖν, ὦ βασιλῦ, ἡ ταῖς φυγαῖς ϵ τοῖς ὁδυρμοῖς ἐξίσωσον τῶν τῆς καθόδου φαιδρότητα. κομισάσθω τις Ⓜ πρόθυμα· κο- 35
μισάσθω δ' δωμάτιον· φιλησάτω ϛῶ πρὸς ϛῶ φύγας, "τῶν δάκτυλον, τῶν ἐσ' ἐκείνας· ἀπολαυσάτω τῆς νυκτὸς ἐξ ὕπνου σὺ τοῖς αὐτῦ κατακείμενος. πολλαὶ μὴν ἀκήκοας ἐγκωμίων, πρὸ μὴν ὀθνεῖ ῥητόρων, πρὸ ἡ μασία ποιητῶν αἰρασμένων, σὺ οἷς παρεφὼ τε ἀρετὴ ἡ σοὶ, ἡ ὅπλα, ἡ στρατηλάσι, ἡ μάχαι ἡ νίκαι, ἡ δὲ πρὸν ἡ ἄγημα τύπε, καὶ ἡ ὁ τοῖς ἄλλοις ἐφέστηκας, ἐκόντων ϵ σὲ πρὸ βαρβάρων ἰόντων. ποίησον δὴ καλλίους ὧν μὴ ϛῶτα 40
λόγους, ϕ καλλίω τοῖς πρόσθεσι δ' τύτοις ποιῆσαι τὴν ϵ σὲ θεσιν. ὅπως γὰ σκείνων μεγάλων, εἴνι π πλέοι σὺ τύτοις ϵ σὲ ὧν ὀνομὶ λόγῳ. Νεῦσον τοίνυν, ὦ θεία κεφαλή, ἡ ποιήσας μοι ὃ γῆρας βδέλυγμα τῷ θεῷ ὧν ἀφίλυμαι καταρᾶσθαι, χρησὴν ἀγγελίαν φέρουσα τοῖς ἡ. ἐμοῖς πολίταις ἀποστιμῶσι.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΤΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ ΛΟΓΟΣ ΠΡΟΣ ΘΕΟΔΟ-ΣΙΟΝ Ⓐ ΒΑΣΙΛΕΑ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ.

ἐν. ἀκίν

ΑΜΕΝ πολλάκις προῆλθον ὡς Ⓐ βασιλέα ὑπὲρ τῶν δικαστηρίων· ὅπου γε καὶ τὴν πόλιν ἐπῆρξέ μοι προελθεῖν, ὡς οὐκ ἐξὸν πρότερον. ἐπεὶ δ' ἅπασιν τοῖς ἀεὶ παροῦσιν ἀποδοῦναι χάριν, δι' ἐμοῦ τοῦτο ποιεῖ τὴν Ἀντιοχέων ἡ πόλις, τῆς μὲν δι' ἔργων ἀμοιβῆς ἀπολελειμμένη· τῇ δ' ἐμῇ λόγων αὐτῇ χάριν εἰπεῖν μόνῃ χορηγοῦσα. δοκεῖ δέ μοι καὶ τοῖς θεοῖς ὕμνος ἅπας οὗ ἔχων ἀπήμαντος αἰὰ δῶρα τιμιώτερος, ὡς δηλοῖ Πίνδαρος ὁ Θηβαῖος, μειζόνων ὧδε ὑ Πυθίου τυγχάνων, ἢ Ⓐ πλοῦτον χρυσοῦ σκῆψαι κεκτημένος. αἰσχύνομαι μὲν οὖν σοὶ κ' τῆς ἐμαυτοῦ ῥητορικῆς μόνοις λόγοις ἐπαινεῖν οὕτω μέγα φυτόν· σῶσαι δ' ἐπιτήδειον τῷ θεῷ τῆς χάριτος λόγῳ, φεύγω τὰ ἐπὶ τῆς ἀληθείας· βουλόμενος μὲν ἀνὴρ ἐλεύθερος εἰπεῖν περὶ αὐτῆς ἀμείνων, τῆς δυνάμεως δ' ὑπὲρ τὴν ἀνθρωπίνης ἐρῶ. ἐβούλετο μὲν βασιλέα χρηστὸν ἡ ἡμετέρα πόλις μὴ μόνον τῶν ὀθνείων ἀμάγνωσιν ἐπιστείλασθαι τοῖς ἄρχουσι· τῷ δοκεῖν ὅτι Ⓐ Θεὸν καταβλέπῃ. τὴν γὰρ ἀδικημάτων ἀφαίρεσιν οὐκ οἶδα δικαίᾳ τινὶ τῶν ῥημάτων λαβοῦσα· ἢ τοῦτο μὲν ἄρχει τῇ δικαστηρίῳ πολλῶν συμμοιρία, πλείους ἔξω τῶν δικαζόντων ἀκροώμενοι, καὶ μετ' ἐκείνους ἕτερα πλείους, ἓ πάλιν ἄλλοι, συνέχεσι μὲν τὸ χωρίον βαδιζόντων ὁμοῦ λαμπρότατα μέρη. κινδυνεύουσι δ' οὐκ ἀνθρώπων ἐφορᾶσαι ὅτι μείζων ἐστὶ θεοῦ ὀμνυόμενος, προσαπόλοιτο μὲν ἅπαν σφοδρῶς τῇ τοῦ ἀργύρου κιγκλίδι, ἢ ταῖς μετ' ἐκείνου θύραις, ὥστε λῦσαι δοῦναι κηρίζας μὴ καὶ ῥήξαντας αὐτὰς ἀποκτεῖναι αὐτόν, οἷα τοιοῦτοι χαρεῖ πεποιηκότι πολλαχοῦ. τοῦτο δ' ἐννοηθέντες κατέχασι μὲν τὴν ἑαυτῶν κεφαλῶν ὕβρεις (ἄτοπα γὰρ ἀμείνων εἰπεῖν) ἃς ἐν ἐκπλήξει τὴν τῆς ἀγορᾶς ἐφ' ἑτέρῳ τὸν ἴσον. τύπτω δ' οἱονεὶ ποσὶ πᾶσι τὸ ἔργον ἐπὶ θήκῃ, δραμόντες ὅτι σε τι καὶ τῶν χωλαίνειν δοκούντων ἢ τέκνα· χαροῖ τι ἢ κἀλεῖς ζῶντα δείξαντες χαμαί. καὶ οὐκ ἀπέχει ζῶντα· ἀλλ' εἶλκον Ⓐ μὲν ὅλως· Ⓐ δ' διεστασμένους. καὶ Ⓐ μὲν τοιαῦτα κἀλεκον· Ⓐ δ' τῷ βασιλεῖ ζῶντα ἀπελογοῦντες ἔσωσε, πεφεικότες οἷα σφᾶς δείσει μιλυῶεν. ἡ πόλις δ' ἐνόρισεν ὧδε τὸν τοιαῦτα πεπαιδευμένων· αἱ δ' ἐλπίδες αἱ μὲν ἔχειν λόγου ὅτι τῶν ὧδε πεπαιδευμένων φόνῳ· ἢ δ' οὐ κτανῶν μὲν, δι' ἃς ἅπαντες δ' τὰ πάντων ἔχειν· ἑτέρα νῆφος ἐπῆλθε δημίων δέξιας ἀποτελεῖσθαι μὲν ὃ βουλεύσει· ἀποτελεῖσθαι δ' μοῖραν οὐ μικρὰν τῶν ἐν τῷ δήμῳ. πῶς οὖν ἔσῶ; παραδήμῳ μὲν ἡμιωρίᾳ μὴ τὰ ἴασιν ἐχούσῃ, δωμαλίᾳ δ' πεπαυμένοι τῇ λύπῃ πάλιν ἐλαθέσθαι τῶν λυπούντων ποιήσας· καὶ μὴ ἀμιλλᾶσθαι ἵπποις· μήτ' εἰς θάλασσαν ἵππ, μήτε ὁ τόρπων, μήτε ὁ τερπόλαμπας· καὶ μικρῷς οἰκέται πόλεως ἡ μεγάλη κεκλῆσθαι· καὶ τῆς ἐπὶ βαθμοῖσιν ἀπεχέσθω τευθίς· ὧν ἕνεκεν ἄλυπον, ὅτι δ' τῶν οἰκίων χρίσιν, πέμπει μὲν οἷς στυγηθὲν δικαιοστόμου· ἐλέγχου δ' ποιήσας κυρίως, ὡς αὐτὸς δ' λοιποὶ ἐφύλαξεν· ὅπως ὁπόσον ἀφήσει ἅπασι, εἶπ κἀθαφεύς. καὶ Ⓐ μὲν ἀπρεσβῶντες ἔρησεως ἔκεπτο ἐν τῷ οἰκήματι· καὶ ἔρησαν Ⓐ τῶν οἰκοῦσι· ἐν δὲ τῷ τοῖς θανάτῳ φιλημάτων τῶν μετ' ὀδυρμῶν ἀφειζόμενοι χάριν. ἔπτι δ' ὅπερ ἥλιος ἐργάζεται, ἡνίκ' ἀνέπτη νέφη, φῶς ἦκεν ὀθνειολὰς, ἀπαλαιοῦσι δ' σκότος· καὶ πᾶν μὲν γυναῖοι ἐξεκεχωρήκει· πᾶν δ' εἰς θιάσου ἄγον, εἰσελαλύθη· καὶ προσηγορίαν τε δ' ἦν αὖθις εἴχομεν, ἢ γραμάτων εἶδη, καὶ λούσασθαι δή· ἢ τῶν αὐτῆς χῶν ἡ πάλις, καὶ τῶν αὐτῷ ἔφθιν ὁ πόης. ὁ μὲν γὰρ Ἀσκληπιὸς ἐνί τινι λέγεται λῦσαι θανάτου, καὶ Ἡρακλῆς μιᾷ ἴνι γυναικί· σοὶ δ' ὧδε ἄλλων τῶν πάντων πεφυκότι πόλιν· ἓν ὅσις αἰδεσθεῖσα καὶ λέγει, καλῶς αὖ λέγει. τοσοῦτον ἐστὶ τὸ ἔργον δραστήριον ὁ φόβος· οὐ τοῦ φθόγγου ἀμάγνωστος,

τῆς

τῆς ἢ πρεσβυτικὴν ἡμῶν εἰας τῆ δέοις, ὦ παῦσαι, ὦ βασιλῆ, μηδὲ αὖθις σωμάτων ἀπέφλωσας τὴν πόλιν. γνοὶν δ' ἀν ὡς ἠλίκα δίδωκεν, εἰ λογίσαιτο, πόσους ἀν ὧν αὐτὸς λόγος ὠλεθρώπει τὴν ὀφειλομένην δίκην· ὧν εἴ τις ἠπάσατο λαβόντα, συνοφάντης ἀν ὧν, ὧν δ' ἀν ἡ πρεσβυτέρα δίκη, πολὺ μᾶλλον αἷμα· πολλοὶ γὰρ νεκροὶ, δήμου τῆς ὄντων, ἐκλελοιπέναι τῆς οἰκίας, ἢ μηδ' ἀποθανόντι μετρίαις παιτρφῶν μνημάτων· εἰ δὲ τις ἐπελαμβάνετο τούτων, ὃ φόμα αὐ σεφερέπετο, τοῦτο μὲν ταῖς βλασφημίαις, τοῦτο δὲ ταῖς εἰκόσιν ὕστερον πολλαῖς. πρὸς δὲ ἄπορον ὀκρίον, ὧν ἀν τῷ βασιλῆ λέγῃ· αὐθέντα, τῶν ῥημάτων οὐκ ἀκήκοας; οὐκ ἐλεγμόθους οὐκ εἶδες; εἰ γὰρ πρὲ μόνοι νεώτεροι τῶν παίδων ζῶντα ἂν ἠσελγημένα, φέρειν ἔδει· εἰ δὲ πρόσκειται μοὶ ὁ πρεσβύτερος, τοῦτο δὲ ἡ τεκοῦσα, τῇ τιχούσῃ δὲ ἐγὼ, ἓ δὲ δὴ τούτων ἀφορητότερον ἐμοὶ, πατέρα τὸ ἐμοὶ αὐτῷ ἵππων καπηλεγκόντες· ὥσπερ οὐ ἵππομαχίας πρώσαντες ἀμφοτέρους ἐγέλων, ὡς οὐκ ὄντος τοῦ χαλεπθμοιοῦντος· τοιούτων κακῶν, οὐδὲ καπαλελειμμένου τῷ ληφθμίου δίκῃ. πόσους δὲ καὶ ἔκαστον τῶν ὑβεισμένων ἀποθανεῖν. οὐκοῦν ὃ μὲν θανατῶν λαβεῖν τοιούτων ὑμορίδν, ἀμεμπτόν· δίδοτε δὲ ἐπομαι· ὃ δὲ μὴ τοιαύτης δικῶν δίκης, ἥμερον. καὶ ὃ μὲν ὅλως ὑπὲρ λαβεῖν, νουθετοῦντες· ὃ δὲ μηδὲ τηλικούτου, φράσαι τε ἂν πειρωμένῳ τοῖς θεοῖς εἰς ὅσον οἷόντε ἀφομοιοῦν ἑαυτόν. τί γὰρ δὴ ὃ ἐκείνων; ἀνῶσθαι μὲν ἄπαντα καθορῶσι ἂν ἀκούοσιν· ὃ δ' αὖ τοῖς ὀπτὶ γῆς ἂν λεγομένοις ἂν πρεσβυτέροις ἀδικήματα πολλὰ γὰ ἄλλα, ἂν δὲ ὅτι μὲν δὶ αὐτοὺς ἀνθρώποι πρεσβῆσαι κακῶς, ἀδικεῖσθαί τε λέγουσι πρὸ ἐκείνων, ἐκκλέπουσιν εἰς τὸ ὑρεκτὸν, οὐδενὸς ἀπέχονται ῥήματος. εἶδον ἐγὼ ὧνας ἂν λίθοις ἐπ' αὐτῶν ἀφιέντας· οἱ δ' ἐκ τοιαύτης δυνάμεως τὸ λαβεῖν δίκην, οἱ βουληθεῖεν, ὄντες, ὑβλοῦν· εἰ δ' ἅπασιν εἴποιτο τοῖς τοιούτοις αἱ δίκαι, πόλιν ἂν ὧν καὶ ἡμέρᾳ τὸ ἐπὶ πλυθίων πλέα· ἂν νῦν αὖ ἐξέρκειον ζητοῦντες πρὸς ἓξ Ἑλλάδος. νυνὶ δὲ ἐκ αὐτοῦ τούτου ὃ κρείττους εἶ δικαιούσοι, ἓν μηδὲ δικαίᾳ χρῆσθαι δυνάμει πολλάκις. οὕτως δεῖν ἡτίζο θοῖς ἴσος ὢν τὸ βασιλᾶς φανῆσθαι, ἂν δίστερος ὡς ἀληθῶς, εἰ μὴ πεφείαις ἥδιστο τοῖς κρ' πὶ ἐξίᾳ, ἂν τοῦτο εἶ νομίζει βασιλικώτερον, ἂν ᾧ μᾶλλον αὖ ἀρχὴ ἀφισώζοιτο. οὐ γὰρ οὕτως ἀγαπᾶται ὃ κρατοῦν, οὔτε ἀπὸ ἐρπαίων, οὔτε ἀπὸ πόλεων ἢ λαμπρυνομένων ὅπλοις, ἢ πλουτιζόμενος ἀπονδαῖς, οὔτε ἀπὸ πλήθους γραπιοφόρ, οὔτε ἀπὸ νόμων ἰσότης, οὔτε ἀπὸ σοφίας, οὔτε ἀπὸ τῆς τὸ ὀρθὸν δικάζειν ἀκριβείας, ὡς ἀπὸ τῦ συγχαίμενα τὸ ἀλήθειας πέμειν. ἃ μοι δοκῇ καλῶς οὗτος ὑβρισμόθαι, οἷς ἐκ ἂν ἐξκλῆσαι ἂν μέγιστα πρὸς πῦ τῆς ἀρχῆς χρόνον, τούτων, ἐξοικλῆναι, φείσασθαι ἀπὸ τῦς αὐτῆς ἀρετῆς· ὧν μὲν δὲ πλῆξαι ἂν ἐλκύσασι Σκύθαν, καὶ κατατοντίσασι νεκρόν· ὧν καὶ ἕκαστον ἠδίκητο βασιλᾶς· τῆς μέντοι ὑβρεῖ ὃ τῆς πόλεως κρινὸν εἰκότως ἐρχομένης, ὃ μὲν τῆς ἡμέρας ἥμισυ τὸ ὀργλοῦ ἐδίζατο, πλὴ μᾶλλον τὸ οὐ διδομένων ἀρτων. ἔπειτ' ἰῶ ὁ πρεσβύτερος ἂν ἡ λῆψις ἂν ἡ ἀδσις, ἂν σοῦ ἐκείνοις ἕκαστος οἰκεῖος ἦρχετο· καὶ ἀπικλοιότες τε ἂν τὰ ἄλλα πρεσβυθήκοτες. ἕτεροι δοῖνον πολὺ θαυμαστότεροι. σὺν γὰρ ἐπ' αὐτῇ τῇ βασιλείᾳ πολλάκις στασελθόντας, καὶ δὴ ἂν μυπτείοις ἰῶν χληκόθας, λαβεῖν ὁμολογησῶντας, ἀκούσας ψήφῳ πρὸς θάνατον αἰρομένοις, ἀφῆκεν, ἕως ἔξεσι βιωσομένοις, ὑμνήσας καὶ ταῦτα εἰς μέσον ἀναγόντα Θεοὶ ὃν ὃ ξίφος οὗτος ἐπὶς οἱ ὀπτιχαῖν. ἀλλὰ τοιαύτης δοῖνον φιλαν θρωπίας ἦκον, καὶ πολλῇ τῇ πρὸ αὐτοῦ μελέτῃ κεχρημένος, ἂν πρεσπευείαν ἐπτεσθεν κλησάμενος, οὐκ ἐμελλες οὔτε ἐκείνῳ καταλύσιν, ἵνα ταῦτα δέξελέξειν· ἀλλὰ συμφωνοῦντα αὐτῷ πρέξεσθαι καὶ χρόνον, ἂν τῷ πρεσβύτερον οὐ χείρω διδξειν τὰ δόυτερα. ἑπαρῶν δ' ἂν πού σὺ ἂν Λακεδαιμονίων, καὶ Ἀθηναίων ὃ σεσωκέναι πόλεις, ἐμέμφω πολλάκις ἑκατέρων ὃ διεφθαρκέναι πόλις, καὶ φοῦ ἂν βελτίους ἀμφοτέρους εἶ), μὴ πρεσβεύειν τὰ σκυθρώπτερα. καὶ τὶ πῶς οὐκ ἐπὶς θεὸς βασιλᾶς τοιαῦτα μὲν θαυμάζων, τοιαῦτα δ' ἀμπώμθος; ἔδει δὲ καὶ τειχίσαι τὰ κρατιώτατα τε ἂν ὀ-

φλοις

πλοις τὴν Ρωμαίων ἀρχὴν ἢ τότ' ἔχθρα νῦν τῇ ψυχῇ παλαιόν, ὃ μὴ ῥᾳδίως ὑπὸ σοῦ τὴν ἐπιεικῶν χορηγὸν ἀνήκεστα. οὕτω γὰρ οὐμὸς πατὴρ ὃ τῶ παιδὸς ἑαυτῷ ποτε σῶμα ἐπεδείξατο, ἢ τῇ τοῦ μιμηθῆναι καθάψῃ συγκατέσκαψεν, οὐκ ὀφειλούσῃ δίκην. σκήπτει δ' πεντακοσίων τὴς ἦρχεν ὁ Σελεύκεια ζωὴν γραπτὴν, οἷς ἔργοις ἰῶ βαθὺ ποιῇ τοῖς αὐτῶν ποιοις τῶν λιθῶν τὸ σῶμα· τύποις ἔδει καὶ ἐκεῖ ἀρτῶν ὧν θρέψονται τῆς νυκτὸς παλαιπωρῶν, ὡς μὴ δεῖ) καζεύδειν. ζῶσὶ δ' ⓐ πεντακόσιοι μὴ δυνάμενοι φέρειν, ὠδύσιν εἰς βασιλέως προσηγείλαν Ⓜ ἀφεσικότα, κλείειν ἀπειλοῦντες οὐκ ἀναγόμενον. ὁ δ' Ⓜ ἑτέρω δίχα χρυσόμυκος θάνατον, ἢ ἄτα γένων, πιστότων ὃν τῶν ἀρχῶν ἄχεα μέθης, τῶν ἐκεῖ Ⓜ λιμῶνα κακακωμῶν· εἰ αὐτοσύτων δ' δεῦρο ἐκεῖ ἡλίᾳ δύσιν, τῶν οὐδὲ οἱ γῆς ἦσαν ἀμφὶ Ⓜ οἶνον εἰδότων, μοχλοὶς τοῖς δόρασιν ἀνύπαξάμενοι Ⓐ τότε τὴν πόλιν ἔχοντες· ὁμοιοῦσθαι δὲ ἄρα ἢ γυναῖκας τῷ ἔργου, ἐκεῖ ἐσθῆτον ὕπνον ὃ τέλος ἐπιθήκῃ. ἢ ἰῶ οὐδεὶς, ὃς οὐκ ἔκειτο. τύτως τόθεν οὖν τῆς μὴ ἀρχῆς οὐ κεκοιωνικόζει, οὖν δ' ἀμβρότοζει, ἢ ὃ ἐκεῖθεν οὐ βουλεύθμιος μὴ τηλωπᾶζ, γεγονὸς δ' σοίσαν ζει, ἀπιζήσησ τῶν ὃ τῇ βουλῇ ἐσθῆτον· ὥσπερ ἐῶ ἢ τὴν Σελεύκειαν. ἠδικηκέ δ' οὐδὲν τερος οὐδ' ὅτε ὠρμήθησαν, οὐδ' οὗ διεφθάρησαν· ἀλλ' ὅμως ἐδίκει δ' ὑφ' οὖν ὀξέκτερος πόλεως ἀπολωλέναι, ἢ πλείστοι δὴ Ⓜ ἐμὸν πάππον λέγω δ') δακρύων τυγχανέναι, καίλλος τε ἢ μεγίθος τῶν ἐκποιητῶν. εἰ δ' ὄφελσι ἢ κῦ μικρὸν, ὦ βασιλεῦ, τῇ μὴ οὐκ αὖ ἐκκαλεσῃ καθαρθίοισι τῆς αἰτίας· τὴν δ' ἡμετέραν καὶ ἐπιφάνωσιν ἐφ' οὕτω ταλαίᾳ νίκῃ. ὥσπερ οὖν ἐκεῖνα μὴν τὸ μνημονεύεται καὶ μνημονεύθησεται, ἢ λιθίνων οὐδεὶς ἀν' αὖθις ἐμποιήσῃσε χρόνος· οὕτω ἢ τὰ σὰ δὴ ζῶντα μνήμης ἀθανάτου τετεύξε δ'), ὃ οὐτε τῆς ἡμετέρας αἰσίας δυήκους οὐδεὶς ἀν' ἀφέπων ἔσται· οἷός τε γὰρ ἐφ' οἷοις γλῶτταν πρῶτ' ὃ ὀπτιγνόμενον ἔσεται. ικᾶς δ' οὐ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ ἢ Ⓜ τῷ Διὸς παῖδα δόξαντα ἐ) Ⓜ Αλέξανδρον, εἰς γε ἡμᾶς τότε· ὁ δὲ γε Θήβας, ἐπειδήπερ ἐλευθερίας, ἰῶ ποτ' ἔχειν, ἐπεθύμησεν ἡ πόλις, αὐτάσασα πόλιν ψαύσιον ἀγγλίας ἀπατηθεῖσ (ὃ καὶ εἰς ἀνὴρ παῖδι στεῖσεσιν ἔχειν δοκῶν) σὺ δ' ὑδ' ὅσον εἰς οἰκίδιον τοῦτο ἐδρασας ἡμέτερον. οὐ πάλιν μιᾶς οἰκίας τῶν Πινδάρου, τῶν ἄλλων καθελὼν πόλιν, καὶ τοῦτο ἡμῖσας τὸν ποιητὴν, καλλίων δ' ἰῶ ὅλη τῇ πόλει ἡμίσους τὸν ποιητήν. ἐκείνῳ τε γὰρ ἔφερε δοῶσαι τοσοῦτον, ἢ ζῷ Πινδάρῳ λαβεῖν. μιᾶς δ' οἰκίας ἐσώσησ ἐν πόλει κειρθμὸν, τί δ' κέρδος ἢ τῇ πόλει πρὸ ἐκείνης, ἢ αὐτῇ γε ἐκείνῃ, ἢ μὴ οὐσῇ δ' οἰκεῖν ὁ διαφθορὰ τὸ ποιοῦσις τοῖς θεοῖς αὐτῶν ἔχει; ἀλλὰ μὴ θεὸς γε τῶν δοκοῦσαι φιλαθηναίων Φιλίππου θεοῖ τὸν ἀληθῆ Αθηναίους, ὅτ' Αρχαῖον κωτῆρα, οὐ χαλεπὸν δ' ὑπιθεῖν, ὡς οὐκ ἐν τῦτο φιλαθηναῖα. τὸ θεοσεβοῦσι γὰρ Αθηναίους ἀφ' ἀγκυρ ἔχων, τῶν ἀσθενειαν αὐτοῖς, οὐ ῥᾴδιος δ' ὀκόλασεν, ἀκὼν ἀφῆκε· ὃ μηδὲν πρὸ Αθηναίων ὕστερον παθεῖν ὠούμενος. οὐκοῦν οὐκ ἰῶ αἰχμαλώτους ἐλεοῶτος ὃ γιγνόμενον, ἀλλὰ τῶν αὐτῶν χάριν πειρωμένου ῥύεζ. πολὺ δ' οἰμᾳ ὃ μέσον φιλαθηναῖα ἢ φόβου. σὺ δ' ποίᾳ μὲν Αθηναίους, ποίοις δ' Αθηναίων ναῶν γραπτῆσες, ποίας δ' ἰῶνας, ποίας δ' ἱπποδρομὸς πεύρμις δείσειν ἐμβυες; οὕτως ἐλίκρινές ζῶσθα ὃ τῆς φιλαθηναῖα, ἐ οὐδεὶς δ' οὐδαμόθεν αἰτίαν φαυλοτέρων ἐκεῖ ἀψῖδ τῷ σχήματι. λείπεται δὴ κἀκεῖνος τῶν δὴ τῦτο, ὁ τῇ Ρώμῃ μὲν ὁμώνυμον ἐγείρας πόλιν, ὃ χῆμα δ' ὃ ἐκείνης ἄπαν εἰς ζῶντα εἰσαγαγὼν· βιβλιμῶν δ' ἐν τῶν Ρωμαίων δῆμον ἐκεγκεῖν ἀγρικιαμῶν τι ῥῆμα. ἐκ μὲν γὰρ βιβλίων ἰῶν ἔγκεν, ἔργων δ' οὐδὲν θεοσεβῶ, οὐδὲ κατ' εἰκόνος ὕβρεις. κἀκεῖ πολλαί γε ἐφίκεσαν ἐκείνῳ· αἷς οὐχ ὅπως χρῆσε ἐπήνεγκεν, ἀλλ' οὐδ' ὅσον εἰς βλέμμα πρόνοιας ἔρχεται, φαίνονται λελυπηκότες. οὐκοῦν ἐκζῶσθαι μὲν ἢ ῥήματα ἢ ἔργα· ἐκεῖ δ' τἀληθὲς μόνον, ἐκ ῥήματα. οὕτω τῦ βεκχυτέρα μὲν ἐκείνῳ κοινωνῆς, κοινωνῶν δ' ἐκεῖνον τῦ μείζονος οὐκ ἔχῃς. ἐξεταζέσθω δὲ ἢ τοῖν ἀδελφοῖν οἷς πόλις ἡ Κιβαλίς· ὁ νεώτερος ὃς ὑβρισμένος ἐν γράμμασιν ἐν τῇ μεγάλῃ πόλει

καὶ θηρημένης ἥδη τῆς τυραννίδος, οὐκ ἐμμηνισκίνησεν. ὁ μὲν οὖν μὴ καλὸν τοῦτο νομίζων, κακὸς δ' εἶπ' ἂν ἀλλὰ σεμνὸν μὲν γράμματα ἐᾶν, καὶ ζωὴν δι' αὐτῶν διεξάγειν μὴ ἀγεώφου ῥήματος, ἧττον δὲ ἥδεσθαι πάλιν. καίτοι τὴν εἰκόνες εὐφραίνουσι τοὺς ζώσας ἀκηκοότας· ἀλλ' ὅμως αὐτὰς πρῆσεσαν, οὔτε πιθηκίσαντες, οὔτε αἰλουροίζοντες. ὃ δὲ μέγιστον, ὦ μὴ τυραννούμενοι τὰ τοιαῦτα ἐγράφοσαν, ἢ οὐκ ἰῶ αὐτῶν μᾶλλον, ἢ τῆς ἀνάγκης τῆς τοῦ τὰ δεσπότου, ἤτοι φαιερὰς καλοῦσης, ἢ ὦ τοῦ δηλοῦντος ὅτι βούλοιτ' ἂν αὐτὰ ζωιὰ εἶναι δόξαι. ὃ δὴ δίκαιον οὐκ ἂν νομίζειν λαμβάνειν δίκην, ὧν τινες εἰκαίως ἔπαθον ἰώμενοι ἐβούλοντο. τὰ δ' εἰς σὲ κεκρυμμένα τὰ αὐτῶν ἢ ἀρχαῖα ἢ βασιλέων παραγεγραμμένα, ἀφορμὴν δὲ σὲ ἐπὶ φιλανθρωπίαν πρὸς τοὺς ἀδικοῦντας καὶ ἐλκάζοντας. πρὸς τί δὲ σε λοιπὸν ἀξιοῦσιν; ἀλλ' εἰ μὴ τὴν Ἐμεσαν καὶ τὰς ἐκείνης ἑορτάς, ἃς δὴ καὶ τὰς ἑορτὰς ἐθυμηδεῖν νόμος, ὡς παλαιὸν τι τῶν ὑφ' ἡμῶν βασιλέων ἦκον, καὶ δι' ἡδονὴν μᾶλλον ἢ δόνλειαν φέρει, ἢ λύπην· πολὺ δ' οὐκ ἴσον τῷ πρὸς τὰς εἰκόνας ἀμφοτέρων βλάπτει, ἃ τοσοῦτον, ὅσον ὕβρεως ἃ παιδιᾶς ὁ μέσος. λέγε· ἢ ἃ σοφῶν ἀνδρῶν δόκιμα, ὃ καταδεδεῖσθαι γελοιοῦνται τοῖς τοιαῦτα δαίμοσι, ταῖς μὴ παιδιᾶς λοιδορίας ἐστὶν ὧν ἐκεῖνοι· ὅπως ζωὴν κεκορεσμένοι, μηδὲν πλέον τοῦ δυσσεβῶν ζητῶσι. καὶ ἀπιστεῖν γε οὐκ ἄξιον ὁρῶντα, καὶ σφᾶς αὐτοὺς κωμῳδοῦντας ἐκείνους, καὶ τοὺς γε ἐν δεξιᾷ περὶ αὐτοῖς ὄντας ἀφορμὴν γιγνομένους τοῖς μὴ δρόμου σκώμμασι. καὶ ἔκαστον τούτων ἔστι τοιαῦτα θεοῦντες ἔχεσι τὸν ἐπὶ τῷ κακῷ τῷ πλησίος αὐτῶν ἀσφάλειαν· οὐ τὸν ὅτι ῥήμασι μόνον, ἀλλ' ὅμως ἐφ' ἅπασιν ἃ ποιοῦσι πάλιν δικαίως τὴν ἑορτήν· καὶ ἀρχὰν οὐκ ὀρθῶς ἀμελεῖς ὅτι τὸν πλησίον ἴῃ, μικρόψυχός τε ἀνὴρ, καὶ σκαιὸς ἡγοῦμαι, καὶ νόμων ἱερῶν ἀλλότριος. ἀλλ' οὐχ ἥμιν γε ἰῶ ἐπιτροφὴ τῆς οὐδαμόθεν, ὑδ' αὖθ' ὑμῶν ἐπιτιμήσομεν· ἀλλ' ὁ τῆ σιγῆ τῶν δεδρακότων ἡ κατηγορία τῶν πεπραγμένων ἐστίν. ὥστε σὺ μὲν ἐκείνη πρότερος αὖ σεαυτὸν τῇ πόλει, τῆδε δ' ἡμᾶς ἀνδρὸς ἑνὸς· οὕτω δὲ Ⓐ ἥμεροι ἐσ] δόξαντα τῇ γαλεώτῃ προελήλυθας. Ⓒ τί δὴ Ⓐ πατέρα Ⓐ Τίτυν μηδὲν σὲ ζωὴν λεύπεσθαι λέγοντες, Ⓐ ὁ μὲν πᾶς εἰκόσιν ὅμοια πεποίηται, κτείνασα τὴ σθένεια τῇ πρὸ ἑαυτῆ ψήφῳ, πά τε Ⓐ σίτου οὐκ ὀβέλοισιν ὁρᾷν, πά τι Ⓐ οὐκ ὂν Παλαίστινης ἱκέσθαι, ὧν ὃ μὲν ἀνδρὸς ἐποίει λιμὸν, ὃ δ' ἀσεβείας ἀπάγκλου· ὃ δ' ἀμφὶ τοῦδ' ἀμύνεσθαι, οὐκ αὐτῶν ἰῶ μᾶλλον, ἢ τῶν ὅτι ζωὴν ἀγόντων. ὧ· ἐκείνοι δίκην ὡς ἀληθῶς ὤφειλον ὧν Ἀλεξανδρέας ὤφελε. ἢ γὰρ ὅσις χρήματ' ἀποδιδράσκουσι δικαστὴν, ἠδίκησε μᾶλλον, ἢ τοῦτο πεποίηκεν. ἃ γὰρ οὐκ ἐβούλετο βιασθεὶς, ζωὴν ἀγὼν ἐπ' ἐκείνοις δυνάμενος; ἐπαυθεν δὲ ποία σπουδία; πὶς λιμὸς; πὶς ὠμότης ἐπανακόσαι χαιρῷ δεομένῃ χρημάτων; ἢ ποῖον μεῖζον τῶν Ῥωμαίων δυνάμεων, καὶ ὃ μὴ πρὸς τοῖς ὅλοις δεδοικέναι, ἀμφὶ τούτου καρδοκῶσα; ὃ δὲ μέγιστον, Ⓐ ὦ ἀπεσφάγησαν Ἀλεξανδρῆς ἐπὶ τῶν ἐγκλημάτων τῇ πόλει γραπτῶν· ὕπου δὴ πολλοὶ ἦσαν ὡς τοιαῦτα τοῖς τυπίοις τὰ ξίφη. Οἱ οὖν ἔδει ζητεῖν ὁ θορὴν ἢ πυθέσθαι πρὸς τῶς στάσεως ἐλθεῖν; τί τοῦ δὲ τοιοῦτον πρὸς τῶν τῆδε τοῖς ἐγκρύπτει. δυοῖν γὰρ δὴ σωμάτων ἥψατο δυοβέλη βοηδοῦντα τῶν γωρίμων τινὸς οἰκίαι θορυβουμένη. ἐκτοῦ ὁ μὲν ἀφ' τῶν γραπτῶν ἀπεκτάνει· σὺ δὲ ἐκ αὐτοδιδῆς· ἐπὶ δὲ φόβῳ ζητῆσας· τὸν οὖν δὲ τοῦτ' λέγεν ἄξιον. ὕπου δὴ ἡ ζῶσ' ἤπηται. τῶν τοίνυν ἐγκλημάτων μοι τὰ πολλὰ ἢ μαίτιν ἐποίει με, οὐχ ὁ Λητῶς καὶ Διός, οὐδ' ἄλλος τις θεὸς· ἀλλ' ὡς μὴ τὴν ἀτυχίαν ἐκείνων ἡ πόλις ἰῶ ἐπὶ φόβῳ τῷ τῆς δίκης, ἢ πολὺς ἰῶ τῶν ὀλεθρίων καθάλλοις, ἐγὼ δὲ ἀμφὶ πάσης ἐγκλήσεως, θαρρῶν τε ἐκέλευον, καὶ πέμουσας ἔπαυον, ἢ πᾶν ἀκριβῶς ἔλεγον ὃ μέλλον προφορᾶν, ὥστε τοὺς κακοηθεστέρους ἐπῆναι πρὸς ἀλλήλους λέγειν, ὅτι ἀνὴρ ἐξ ὀρθίων ἡμῖν ἀφίκηται, καὶ ποιᾷ νεῖ ὁ πάλαι πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς ὁ Καλχας ὁ Θέστορος.

τότε

πότε οὖν εἶ μαντὶς οὐκ ἀπηρυθμεῖτο· θορυβούντων γ', ὡς ἐγὼ σοῦ τε μαντὶς ἔλεγεν γεγενῆσθαι, ἢ βλέπειν ἐμοῦ πάντων ὡς ἀετὸν ἕνα σε, καὶ ὃ μὴ φαινόμενον οὐκ ἦν οὐδὲ γεγενημένον ἐρεῖ· ἔπειτα ἢ Ἡρακλέα πορθούμενον ἐπ' ἔργοις ἑκόντα, ἢ ἢ πεπαλάμθαι, ὅσπερ ἦλθε καλὸς τὸν Ἡρακλέους φύσιν, λέγων ὅτι καὶ καταρρώσει. μαντὶς αὖ ἐγώ, οὐκ ἦν Ἡρακλῆ καταπραττόμενον, εἰς ὃ πρᾶγμα κινούμενος· μαντεύει γ' ἢ ἢ Ἀγαμέμνων κακὸν ἔσεσθαι Τρωσὶ καὶ Ἀχιλλέως ἁμαρτάς, εἰδὼς καὶ πρὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐκείνου πανπρωθήβας πόλεις. μαντεύεται γ' ἐξ αὖθις Ἀχιλλεὺς πρὸ τε τῆς Ἑκτορος ἀριστείας, ἢ ὅπως αὐτοῦ ζητήσει τὰ πραάγματα· ἢ πρὸ Αἰσιμίδου γ' τὸ Λεσιμαΐδου μὴ δῶν φόρους ἀργυρολόγῳ πλέοντος, ἵνα αὖ μοι ὁ τῶν μαντίων ποιμὴν· προλέγων ὡς μὴ ὁμοίας ἐπάμειση ποινίας. ἢ νῦν τοίνυν ἐδόκουν, ἢν ἴῃ καὶ τὰ βασιλεὺς εἶσι γ' ἂν ὕπνος ἀκριδῶς, ὡς μηδὲν εἶ πλέον τοῖς αὐτοῦ πλανωμένοις ἡμῖν· αὐχένα γ' ὁδοῦσα ὑποθήσει σιδήρῳ. ἢ ἐπέπεττο δὴ τούτοις ἐξέτασις ποιμένων ἔργων (δηλαδὴ τότε ἀληθὲς ὁμολογεῖν) καὶ δικάσαι τοῦτ' ὄντες, ὃ δὴ καὶ κέκλικεν, ἢ γράμμασιν λύσιν ἔχοντα τῶν πρώτερον· ἐν οἷς ἔνεστιν ὁρᾶν λάμπουσαν τῷ βασιλεῖ τὴν φύσιν· ὅτου ἀπολογήσαι ἂν ἐκ τῆς τῶν ἠδικηκότων καρδίας, φάσκειν γ' αὐτὸν τὴν ὀργὴν ἄλλοτέ μοι τε εἶναι, καὶ ἀφεῖναι τοῦτο ἐχέως μεταπηδᾶν, ὅτι τὰ πραότερα, ἢ τοῦτο πλέον λόγου ἔχειν, ἢ τὰ πιμελῆ λαμβάνειν. χρήσιμος γ' ὢν καὶ φιλόδωρος χαρίζεται καὶ τῷ μεγάλῳ στρατηγίᾳ ἢ ᾧ μεγάλῳ δήμῳ, ὃ ἢ παῖς ἐκείνων ἱκεσίας πεπρεσβεύθαι ἢ τῶν ὀπτικεκτέρων· ἐπεὶ ἔγωγε πάντα πείσομαι ζῶντα αὐ γνώσεσθαι βουλομένων οὐκ ἐκείνων μόνον, ἀλλὰ ἢ πάντων ἀνθρώπων. νῦν γ' πλέον ἢ ἀγαθὸν γίνοιτο τῇ ἢ νῦν πολλὰ κερτομοῦντι πόλει, δακρύων τε ἐπὶ τοῖς ἄλλων, ἃ τ' βοήσεται εἶναι. ἔστω δὴ μὲν τοι χρῆν ἡτηκότες, ἢ ἐδώκαμεν δῶ τῇ γῇ, ἢ μηδενὸς μεταγελοῦντος. οἱ δ' αὐ οὐδὲν ἂν ἐδυνάμεθα καλῶς, ἢ ὡς εἰσὶν θωρᾴτῃ ἀξίοι βασιλέα ἐπὶ πρεσκαλεῖσθαι ἐφ' ἃ ἢ πρὸ ἐκείνων αὐτὸς αὐτόν. δηλοῖ δ' οἷός ἐστιν ἐκεῖνος ἐν τῇ τῶν φιλανθρώπων ἀφετείᾳ. διελὼν γὰρ ἃ δίδωσι χωρὶς ἕκαστον ἀπριδμῇ, καὶ ὑσίας, καὶ θεάματα, οὐδὲν ἀξιολογώτερόν ἐστιν ἐκείνων αὐτὸς αὐτὸν. ἐγὼ δὲ ἐν οἷς ἔζηλον ἐγὼ, ἔχων οὐ δυοῖν, ἢ ὑπὲρ ἐθέλετο, ῥήσασι πρὸς λαβεῖν τὴν δόσιν· ὁ γ', ὥσπερ ἢ τῶν αὐλῶν βεβαίως ἀπεκπαπόμενοι, μακρηγορῶ· ἐξ μόλις ἐξέρχεται· ἢ διδόκει χαρᾶ τῶν πεινώντων, ὡς ἴσον οἱ ἐπορεῖν ἐξ πεινᾶν. μᾶλλον τοῦτο τοῦ ζῆν προσέθηκε, ὃ ἐξ οὐ οἷς εἶναι ζῆν. εἰσὶ γ' οἳ δι' ἀδίκων θανάτων ὅτι πεινῶ ἥκουν Ἀσίας· ἢ γ' ἐστὶν ὠφέλεια νῦν τε ἢ εἰς ἀεί, τῶν ἀεὶ ὁ κρατῶν ἐγνώκει, διδασκομένων μὴ τῶν ὅπλων σκάλλειν ἐδῶ κεκτημένους. μηδὲ κέρδη τὰ τοιαῦτα νομίζειν. ἐπ. ὑπάτῳ, ἔ. τῶν μὲν οὖν ἴσων ἔτυχεν ἂν ἢ οὐ τοσαύτη πόλις ἐν τοιούτοις ἀμῦναι· εἰδότες ὅτι καθαρὸν ἐν σώματι, κἂν ὁ μικρὸς ἅπτηται ἀφέλης, ὁ πᾶν ἐξημίωκεν· ὅτε καὶ τῇ μορφῇ τῇ ἀπὸ τῶν πόλεων, πολυθρυλήτου τε τίως μέντοι, ἐπὶ ἀπολωλότος, νῦν δυοῖν μὲν ἥδεσθαι τέχνῃ, τέχνῃ γ' ἴσον· τῶν δ' ἄλλων ἀφίεσι, ἢ γέγονεν οἰκιστὴς ἀπὸ τῆς σωτηρίας· οὐ λίγους ὅτι λίγοις ἀπὸ πεντήκοντα πηδεῖς, ὑδὲ ἐναρμοσθῆναι ξύλα, ὑδὲ ἐπάγειν κέραμον, ὑδὲ εἰς πόνον ἐξ ὃ καθῆσθαι μᾶλλον ἢ σαυτόν, οὐδὲ πολλοῦ ἐπὶ εἰς ὃ πᾶν δεύοιμος, ἀλλ' ἀπόγνωμις τε ἡμέρᾳ, ἐξ γράμματον ὀλίγων, ἢ τὰ κρείττω θυμεῖ ἡμέσθαι. ἢ νῦν ἄπεμπε ἐκεῖνα τοῦ τῶν ἐκ τῆς Ἰοῦς τὰ τῶν ἐκείνου ζητητῶν, τοῦ Ἀλεξάνδρου, τὰ Σελεύκου, τὰ τῶν μετ' ἐκεῖνον ἀρξάντων, σοὶ ἔγγυ· ὁ μῆκος, ὃ πλάτος, τὰ ἱερά, τοῦ ἰάσιμα, τὰ δημόσια, σοῦ κάλλος, ἀγορᾶς φαιδρότης, βαλανεύτηρια, θέατρα, λαγυνά. τὰ μὲν γὰρ ἐκείνων οἴγεται τῇ σιάσῃ· τοῦ δ' ὅταν σοῦ ἡ συγχώμη πεποίηκε. ὁ γὰρ εἰκότως ἀμελῶν φειδόμενος ἐς τοῦ τῶν κτισάντος χάριν, ἐξ ὧν οὐκ ἀνήρηκεν, εἰσάγεται· ἐπεὶ ἢ ὅσις αὖ θεῖπον ποτὲ μὴ ῥύμης ἐξέρπασε, πατὴρ δ' εἰκότως ἐστὶ τῶν σεσωσμένων δοκοῖ. ὅτε οὖν τις ἐπαγγέλῃ βασιλέας, ἐξ ὧν ἔδοσαν τῇ γῇ πόλεων, ἔξεσι ἑτέρῳ τοῦδε πᾶσθαι σοῦ διδόσθαι λόγῳ. ἢ γὰρ Ἐκτορος τῇ Τροίᾳ, τ' ὀ τῇ μονομαχίᾳ πεσόντος πρὸς Ἀπόλλωνος, δίδοσθαι τὰ γε φωσφόρων. ὥστε σὺ μὴ ἐ-

μησ' ἀν' ὅτιοῦν τῇ πόλει μεταθεῖναι ἐκ τῆς σῆς οἰκίας μηδένα ἀν' αἱπάσασθαι. καὶ δὴ τοῦτό γε ἐν οἷς ἠλθρτήκαμεν ὁρᾷς ἐξειλεγμένη, πανταπασι δὲ δυτέρας προσηγορίας, οἷά περ ἀκήκοας εἰπεῖν. δεῖ τοίνυν σε τοῖς πεπραγμένοις οἷονεὶ τὸ πεφηνότα, σαυτῷ τε ἔργον τὸ μαθεῖν ἡγεῖσθαι νομίσαι, καὶ τῷ μὴ ἀμφιβαλλεσθαι περὶ τῆς σῆς τύχης ἀξίας· οἵας δὴ καὶ τῷ Δαρείῳ κρίνων κατέστησας, βασίλεια παλαιὰ τοῖς νέοις ἐπικρύπτας. διὰ- 5
κεισθω δή τι ἓν ὃ ἄξει πρὸς πλησίον, εἴτ' ἐν τῇ ἠσῴ βύλει τῇ πέρᾳ τῆς ποταμοῦ, εἴτ' ἐν ᾧ περὶ Ζώντης οἰκισμένῳ χωρίῳ. πρὸς καλῶ γ' ἂν ἔτ' ὀλίγα τοῦτα, ὦ βασιλεῦ, καὶ μόνον ὑπὲρ μετέβης καὶ κάλλους, ἀλλ' ὅπως καὶ μαθεῖν ἡμῖν ἐγκλείσιον· εἶτα ἔπ' ἐρικτοῦ ἐκεῖθεν ἔχομεν, εἴ- τι ἦλθ πέπαυται. σὺ δ' κρείττων μὲν ἁλίου τῆς προνοίας, φυλάττοις δ' ὁ ἡμούμενον, ὑπὸ δ' τῷ Θεοῦ λαμπάδος, δι' ἣν ὡς ἥδιστα μὲν ἑώρας ἅπαντα περισσείας," ὁρᾶν δὲ τοῖς πρᾶ- 10 ἴσ. ἐρᾶν
σι ἔστιν ἁπανταχοῦ· ἀφεστηκυῖαν δὲ οὐχ ἥκιστα. διαφραγνυσι δ' τῷ τε πεπαῖσθαι, τῷ τε ἀκούειν περὶ ἡμῶν. μέγα μὲν δὴ καὶ ὃ λῆξαι τῶν ὁρκίων, πολλῷ δ' ἔτι μᾶλλον ὃ μὴ ἐρασθαι λῆ- ξαι. τῷ περστέρῳ τοίνυν πιμήσας, πίμησον, ὦ βασιλεῦ, καὶ τῷ δευτέρῳ. θεῶν δ' ἀν' εἶη καὶ ὃ τρίτον πρᾶξαι, ὃ τήνδε σε ὑπερδῶναι χώρας καὶ πόλεως· πάλιν δ' αὖ τῶνδε μᾶλλον ὃ στεῦται γὰρ ἡσυχίαν βασιλῆ, τότε καὶ ἡμῖν, τότε καὶ περὶ βίαι δώσεις τῶν ἀπὸ τῶν παιδὸς ἐπωνυμίαν. 15
λέγω δ' βίαν, ὅσην δὴ ἥμιστ' ἂν πρὸς ἀπηκόων σωφρονιούντων· ὡς καλὸν πάντα τοιαῦτα βα- σιλέα περσαναγκάζειν. ἡμᾶς μὲ δεῖν ἐκ τῶν περστρῆ τις δύδαίμονας· ἔνδον" σε τῶν ἴσ. πανδ.
καλλιπόλεων, καὶ βουλῆς βουλεύοντος σωτηρίας· καὶ γὰρ τῷ πεδίῳ τὰ πολέμια μυρεπώντος τε αὐτοῦ, καὶ τῷ γραπταὶ παιδεύοντος· καὶ γυμνασίων τε ἐκ ποιοῦντος βελτίους, Πέρσαις τε σφᾶς ἀνδρὶ ἐπαινῷ πρέχοντος, ὁπότ' τῷ ἐκ τῆς Εἰρωνίης ἀσφάλειαν δραμοῦσιν. δὸ δ' ἐᾶν καὶ 20
πολέμου δίκησιεν, ἕξεις καὶ σὺ ἀσπλους ἡμᾶς στωναγωνιστάς, ἀνδρας τε καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας, ὅσοι τῷ πάλιν οἰκοῦσι, καὶ ὅσοι τῷ γλῶ ἐργάζονται, καὶ ὅσοι διακόσμους ὑπηρετοῦσι. τίς οὖν ἡ πρᾶξις δε τῶν γυμνάσιων στωτέλεια; ἐὰν θεοὶ ἕκαστοι τὸ πάν καλέσουσιν ἀπ' ἀνοί- ας ἀκριβοῦς, ἀρη, τῷ Ἀθηνᾶ, ἐὰν ἄλλος, ὧν πᾶς γνώμαις ἐκβαίνει τὰ πρὸ πολέμων πάλη, μεμνημένοι πρὸ τε λελυμβρωκισδιώκων, τῆς τε ἀνελπίστου ζώντης σωτηρίας. αἰτιῶ- 25
τες τοὺς ἐναντίους, εἰ τινες αὖθ φθονοῦσιν εἰς δέος τε πίπτειν καὶ ἔρημον, ἢ φυγῆς μᾶλλον ἢ δι- ώξεως ἐρᾶν. ὅσῳ δ' ἐκ πολέμου περάγμασιν ἔρχεται εὐχαριροπίη, ὁρᾷ μᾶλλον ἐκ ταῖς ποιήσεσι. καὶ μή τις νομίσῃ πρᾶξαι τῆσδε μόνης τύπτεσθαι ἔξειν δ' ἀγαθόν· ἀλλ' ὅσοι δεῖ δ' βασιλεύδμενον, πασῶν δ' σωνδιξόμενοι. δ' γὰρ πρὸ ἀδελφοῦ δίκαιόν δεῖ δίκαια καὶ πᾶς πόλεσι, καὶ σωνα- 30 ἴσ. μὴν
χθονται γε πληθομένοις, καὶ σύγχαίρεσιοι ἐκ τοῖς ἀμείνοσι. καὶ ὥσπερ ὁ "μέλει πόλεως λυμη- ἴσ. λαίνων
νάμενος, καὶ δ μηδὲν πεποιηδος." ἰωὴ κακῶ· οὕτως ὁ μιᾷ πόλει λελυπηκὼς ἁπάσας. δοκοῦσι δ' ὅτου τι χρηστὸν εἰς μίαν γεγλῆνη), πάσας ἐκ ὠφεληκέναι. ἀπὸ τοσούτων οὖν ὁμῶν εὐ- χῶν πόσον τι χρὴ νομίζειν δεδυνῆσθαι, οὕτως οὐ φιλοῦσθεοπάσοι μόνοι, ἀλλὰ καὶ λοιστε- λεσιοῦσα πάσακαι. καὶ φύσει γε ὃ παράγαμα τοιοῦτόν ἐστι. καὶ μὲ ἐθέτει συμφέρειν, καίτοι καὶ ἐξ μηδενὸς κέρδος ἐμόγει ἐπιτυδεῖ ἀκολουθήσειν, ἀλλ' γε σὺ δώσῃ τὸ καλὸν τιμήσειν ἕ- μαλλες. ὃ καλὸν δ' οἶμαι, ὃ μὴ πικρῶς ἔχει τοῖς ἀμελῆ τιθέμενοις, οὐδὲ δὴ θεσπίοις. εἰς μὲ γὰρ οὐρανὸν τὸν ἐκ ἐσέρχεται, πρὸ δ' ἀπὸ τῆς ἀτῆς ἐκ ἔστι καθαρεύσας τῷ γλῶ. θεῖος δὲ τις ἐξ δοκεῖ καὶ πολλὰ ἐπαμῆναι ἀξιος, ὡς ἐπ ταῖς πρὸ ἐκείνης ἐπηρείαις, τοῖς πρᾶξαι πεσοῦσιν ἐκ ἐπίδητο· καὶ τῶν ἐκὺς πάντα χοῦ πολεῖς ὁ λόγος, οἷα μὲ τὰ πρὸ ἐμοῦ, οἷα δ' τὰ πρᾶξαι σοῦ. οἶμαι δ' καὶ θεῶν συλλόγοις μνήμῶν ἀμφοτέρων εἶ), καὶ πρᾶξαι μὲ πρὸ ἐγκώμια λέγε- σθαι. Μουσῶν τε καὶ Ἑρμοῦ, καὶ Ἀπόλλωνος· ἐκὺς δ' ἀν' δωρεῶν, ἃς δὴ σοι πρὸ ἐκείνων ἐλ- θεῖν ἐκώμιον ἀποφαίνεσθαι· Καλλιόπη δ' ὃ μὲ δράσει, μᾶλλον πρὸ ἀδελφοῦ· ἀν' δ' τῆς ἑαυτῆς πόλεως ἀποδῶσι καὶ δύτερσι ἀμοιβῶν," ἔρωτα τοῖς σοῖς ὑέσι παιδείας ἐνθεῖσα μαιευτικῆς.

ΕΚ ΤΩΝ ΦΩΤΙΟΥ

ΑΝεγνώσθη ἐκ τῆς τοῦ μακαρίου Θεοδωρήτου λόγων, οὓς εἰς τὸν ἁγίοις Ἰωάννῃ Χρυσόστομον συνετάξατο· ὧν ἡμᾶς πάντως τέως ἠδόλμῳ· δι' ὧν καὶ ἡμᾶς ἐκλογὰς τοῦ ἀποστατικοῦ πρεσβυτέρου. Οὗτος πάντα λόγων ὁ μακάριος ἄλλον μὲν οὐδένα δοκεῖ διήκεσθαι, ἢ μάρος αὐτὸ εἶ)· πλὴν ὀφλεκμεδόνει, ὅθεν τε μετάκλητος εἰς Κωνσταντινούπολιν ἦκε, καὶ ὅπως αὐτῆς ἀρχιερεὺς κατέστη, καὶ ὡς τὴν ἱεροσυλίαν καὶ ἀρχιεροσυλίαν εἰς τοὺς ἀρχιερεῖς κοσμίους ἐπεμαίνετο ἐπιεικῶς ἀπουδεὶς παντὸς· καὶ ὅσα μετὰ Γαϊανᾶν, τοῦτο μὲν ὁ ἡμέτερος ἱστοριολόγος Ἰωάννης, τοῦτο δὲ πᾶσι γνώριμα τῆς πολιτείας ὀφθαρεσβυόμενος πραγμάτων, διεπραξάτο· καὶ ὡς φθόνος αὐτὸν τὴν ἀποφορὰν ἐνέφυσε το. καὶ ἵνα τῆς μείζονος τέλους ἱστορίας ὧν ἐπιστόμῳ αὐδρὶ δι-
χ. Γαϊανᾶ
χ. ἀποφορὰν
νυσμένων, ὧν πολλὰ, μᾶλλον δὲ πάντα πλήσια ἀπόντα ἔχει. ὁ δὲ ἐφεξῆς λόγος ἐπαίνους ἔνεκα ὁ-
λιγοστίχους, καὶ αὐτὸς ὀλιγόστιχος ὤν, ὀφθαλμαίρει, ἀρχόμενος ὧδε· Πάλιν ἡμῖν Ἰωάννου ὁ μνημόσυνον. ὁ δὲ μὴ τοῦτον, ἐγκωμίων μὴν καὶ ἀύλως ἀπόντα ἔχεται νόμιμος· ὀφθαρεῖ δὲ τὴν αὐτὸ τῇ καλλονῇ τῆς τε ῥημάτων καὶ τῶν νοημάτων. παρομοιάζεται δὲ ὅπου· Πολυτόμως τὴν πρόσοψιν ἀπόθεσιν σάλπιγξ δεομένῳ ὁ παιδικῆ νῦν ὁρᾷ κινδυνεύοντ, γλώττῃ, ᾗ κάλλος ἀθλητῆ, μυείας συγγενομένου τύχῃς, ἀθανάτων, εἰς χαφὼ ἐμοὶ πιχείτη παρακείμενον. ὃ μὲν παρόμοιον ὁ ποιητὴς. ἄλλος αὐτὸν ἕλκῃ βοηδρομος, ἁρπαζόμενος· ἄλλος καλεῖ δικαζόμενος συνδίκων· ἄλλος πτηνὸν, ὀφθαρὴς ἱκετηρίᾳ· γυμνὸς, ὀφθαρὲν δύμασι· ἄλλος αὐτὸν ἀποδύῃ· ἄλλος πτηνῶν, εἰς ὀφθάλμων ὀφθαρῆναι· δεσμῶν ἕτερος ἀπολυθῆναι βοᾷ· ἕλκῃ τις αὐτὸν ἄλλος πρὸς τόσων ὑπόσκεψιν· ξένος αὖτ' καλέσαγόμενοι· ἕτερος ὀφθαρὰς, χρέος ὀδύρεται· ἄλλος ἐπιπάθειαν ᾗ ὀμμάκτῃ τὴν κατ' οἶκον μεταπέμπεται φάσεων· οὐδὲ δούλος πρὸς ἄλλοι καθαφθύῃ, δεσπότην πικρὸν ὀλοφυόμενος ἀναιμάκτησιν· χάρα βοᾷ δ', ἐλέησον· ἄλλη τὴν ὀρφανίαν ὀδύρεται· μυείας ὃν παπεῖ καθ' ἑκάστου πρὸς ἑκάστους ὀφθαρὲν ἑκάστῳ ζῶπαί. ἁρπάζεται τις, ὃ στεινόχωρος ὁ παπὴρ· λιμὸς ἀσχλῆ, ᾗ ζῶφὸς ὁπ στεινόχωρου χθῆ· νοστεῖ τις, καὶ εἰς ἰαξῶν ὁ ζῶφὸς μεταβάλλεται· πάθη τις πρεπιπάθωκα, ᾗ ὁ νοσοκόμος βδείσκεται ὀφθαμώδιον· ξένων ἐπίσκη φροντὶς, ὃ ξειοδόχος ὁ πάντα χαρακτὼς δυάδικυται. καὶ τί χρὴ καθ' ἕκαστον λέγειν, ὅσα χρόνου μέρη ὃ ἐκείνου βίου διεμέρισεν; ἵνα μὴ τὴν ἀρχιεροσυλίαν μόνην λέγω· τοσαύτη τοῦ αἰθέρος ἔργων σωτηρίων ποικιλία προῄδετο ᾗ διέλιπεν. ὦ γραπαύτᾳ ᾗ μὴ παλαυτιῶ ἀγιτέως· ὦ λυπηρὸν τοῖς ἐχθροῖς ὃ μὴ πάφον ὁπλίτᾳ· ὦ πᾶν ἁρμονίας λύσεως πλαυτῆ λελευμένης· ὦ δικαιτηρίων τηλικούτων ῥυθμιστὼ ἐζημιωμένων· ὦ σωτηρίου τοῖς αἰθέροις εἰς ἁρμὸν ἀναρπαζόμενος σαγλώνης· ὦ δένδρου πρὸς ἁρμὸν ᾗ γλῶ μειλοζόντος, ᾗ τῇ μὲν ὃ σῶμα, τῷ δὲ τὸν ψυχὸν ὀφθαρόντος. ὁ πάφῳ ὃ τῆς ἐκκλησίας συγκέκλεις αι τόμα· οἷος βύσεως αἰθέρων ὀφθαλμὸς αἰπρπάθη; οὐ τέθνηκας, ὦ μακάριε πάτερ, ἀλλ' ὡς ἥλιος ἔδυς· οὐχ ὡς ἀποθανόντος ἀληθεύομεν, ἀλλ' ὡς ἡμῖν κεκρυμμένου· οὐχ ὡς τεθνεῶτα ζητοῦμεν, ἀλλ' ὡς εἰς οὐρανοὺς μεταστάντα. ἀλλὰ τοιαῦτα μὲν καὶ ὁ τέλος λόγος.

Ἐγκωμιαστικοῦ δὲ τύπον ὃ πάτερος ὀφθαρεῖ, ἐκ τοῦ δῆθ πάντα πατέρας, τῆς ἐπαίνων ἀπροφθάσεως· οὔδεί καὶ ζῶντα. τύπων τῆς ποιμένων εἰς καὶ ὁ Ἰωάννης, ἡ ἄκακος σύνεσις, ὁ πολυάμματος νοῦς, τῆς βιαπελικῆς ἐρμηνείας ἡ βίβλος, ὁ κηρὸς πρὸς ὀφθαλμὸς εὐπλαστότερος, ὃ πρὸς χείλισματα πέλαγος, ὁ πρὸς δόλους πολεμιώτατος ἀκέραιος, τῆς

ἐκκλησίας ὁ ἀδελφός. Σὺ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ διελάβετο ὄφις. πόθεν σοι βούλει
διέξοδον Ⓜ Ἰωάννου πολύτιμον; ἐκ φιλοξενίας; ἢ τίς Ἰωάννου φιλοξενώτερος; ἐκ τῆς
ἐν πρεσβείαις ταπεινότητος; καὶ τίς αὐτῶν δυνατὸς κατῆλθεν; ἐκ τῆς περὶ τὴν ἐκκλησίαν
σπουδῆς; καὶ τίνος ἡ τῆς ψαλμῳδίας τὴν δημοτικὴν ζαμάτων μίξει νῦν εὐρυθμία; ἀλλὰ
ταῦτα μὲν ἢ ἐκεῖ ὁ λόγος.

Ὁ δ' ἐφεξῆς ἐκεῖνος αὐτὸς ἀνὴρ τὴν ἐγκαμίαν πλέκει τῷ Φαύλου, λαμπρότερον δέ πως τὸν
τοῦ ἰσημάτων ἐμοὶ ἀπαγγέλλει. ἐοίκασι γὰρ ὅτοι πρώτης Ⓓ πύστις λόγοι μὴ τὴν ἀπὸ τῆς
ἐκφορείας ἀνακομιδὴν στεναχθῆναι τὸ γνώμῃ λόγῳ μέρος ἐτόλμησαν οἱ δεικνύντες τὴν ἐπανελθόντων ῥημάτων.

Χρῆσον ἡμῖν, ὦ πάτερ, τὴν λύραν τὴν σὴν, ἣ σὸν εἰς τὸν σὸν εὐφημίαν διήνεισον πλήκτρῳ. εἰ γὰρ ἢ αἱ χῆρες ἐλύθησαν τῷ τόμῳ τῆς φύσεως, ἀλλ' ἡ λύρα ἀμοῖ πάσης τῆς οἰκουμένης ἠχεῖ τῷ" δώρᾳ τῆς χάριτος. ὀκείνης ἡμῖν τῆς ἀθανάτου γλώττης μεταδὸς μόνῃ γὰρ ἡ σὴ γλῶττα τῶν σῶν κατορθωμάτων ἀξία. ἀμοῖ Ζωσιμᾶ Ἰωάννης Ἰωάννου ἀπείληφεν, ὁ πατρόπρισμβύτης Ⓓ ζηλωτής· ὁ μὴ θάνατον ἐλέγχων τὸν κηρύττοντα μὴ θάνατον, ὁ τῆς ἐρήμου πολίτης τοῦ πάσης πόλεως σωφρονιστής. ἐχθὲς γὰρ ἄλλων πρὸς τοὺς ἀποστόλους συναγωνίζεται. πρῶτος γὰρ τοῖς ἀμαυρόβιοις Σκύθαις θυσιαστήρια ἔπηξας, καὶ μόλις τὴν ἵππων ἀποπνίσας ὁ βαρβαρος, ἔμαθε ῥᾴον κάμπτειν, ἢ εἰς ἴδιαφος ἐξαπλοῦσθαι· καὶ ὁ τοῖς τὴν αἰχμαλώτων διάκρισιν μὴ καταπτόητος, ἔμαθεν ὑπὸ ἀμύητον δακρύειν. καὶ μὴν καὶ τοὺς τοξότας Πέρσας ἀνατρέψας ὡς κηρύγματι· ὃ σιδηροφορεῖσθαι πρὸς σκιωδεῖσι σὺν τοῖς φαρμακοῖς πέπτωκε. σύνοικος ἡ σὴ γλῶττα Χαλδαίων καὶ Μάγων μαθηματικὴ· καὶ ἡ καχρησωθεῖσα Περσὶς δίκτυόλοις οἴκοις ἐδούλωσεν. ὀκεῖνος τῆς αὐστηρᾶς ἀγωνίας τὰ βαθυλώνιος ἀλλότρια. ζωῦτά σε τοῖς ἀποστόλοις συμβάλλει· ἵνα σὺ ἡμῖν ζῷα πύρματα τῆς σῆς γλώττης ἀνθῇ· καὶ Ἰωάννου τῆς ὁμοιώσεως, πολὺς ὁ ἦχος ἐκκρούεται. ἡ γὰρ ἐκκλησιαστικὴ λύρα τὸ ἀρχαῖον πλῆκτρον ὑπτιωτέρᾳ, καὶ ἀμφὶ δακτύλων ἄρκυσιν αἰτεῖ σοῦ ὁμόμαπος συλλαβεῖν. ἔβλεπεν ἡ βασιλὶς πόλις τὰ ἐκ Συρῶν ὑφάσματα, καὶ διέπνευε· ἐθεώρει γὰρ ἐξ Ἰνδῶν λίθους, καὶ καπηφόνει· σὺ δὲ τῆς Τύρου τὸ ἀλφυρτὲς αὐτῇ ἔτερπεν ἀμῦτος· πηλίνου ἐπῆλθ' ἡ γλῶττα, αἰθάματα διδασκαλίας προσχέουσα ἱκμάτα. ἐπεὶ δὲ καὶ ἡ Ἔφεσος ἡ ἀρχαία, ἢ νέον Ἰωάννου προστάτην. εἶδε, καὶ εὐαγγελικῆς" ὑπεμνήσθη βροντῆς. ὀπτεύθην, ἀγαπητοί, τὸ ῥεῦμα τοῦ λόγου πεφυκότα. ἀλλὰ μὴ φύγωμεν τὴν πεφυτότητα, τῆς εἰρήνης λοιπὸν ὁδὸν πλουσίης τῷ ῥεύματι. εἰ γὰρ τι πρὸς σὲ σοὶ ναύτας, ὦ πάτερ, ἀγανακτῶ· εἰ δέ τι πρὸς σὲ συμπεπλεγμένος λυπῶ· συνόησον, ὅτι χεῖμων καὶ κλύδων ἢ θάλασσα βεκασμένη ἰωάγκασεν αὐτοὺς ἢ ἀκοῦσαι τὸν Ἰωνᾶ προσρίζαι τοῖς κύμασιν. οὐκ ἐκείνων μῖσος, ἀλλὰ σὸν γραμμάτων τὸ συμβαῖ· οὐκ ἐκείνων φόλεμος, ἀλλὰ σὸς ἀγὼν τὰ ῥηθέντα· οὐκ ἐκεῖνοι τῆς ἀδελφικῆς ἀπηλέξησαν φάφου, ἀλλ' ἐδίκη σε τὸν δίκαιον τὴν μύτραν θραῦσ. ἀποῤῥήτου τῆς οἰκονομίας" σκάμματά σοι ἢ ἀμφύλους ἡυτεύπισα. πρώτους ἐρρέθη ἢ πρὸς οὓς πρὸς τὸν κοινὸν δυτίπαλον τῆς ἀνθρωπότητος· Περσίδας τὴν ἀμφιοίας σὺ κρῖ ἢ θεράποντος μὴν Ἰωάννην, ἢ ἐχθὲς. ἐχρεωκόπησ ὡς λημπρῷ βίᾳ ἢ λαμπρᾷ πολυτελῆ. ἐπάλαιε δὲ τῷ Ἰωδὲ ὁ ἀμφίδολος, ἐδάκνετο ὃ προσκυνεῖν Ⓓ φίλοι. ἀμοῖ τῦτο ὕστερον ὁ Θεὸς ἐξέτασε τοὺς φίλους, ὡς τοὺς φίλους φίλων Ⓜ ἀποδίδωσι. τῦτο ἢ νεῦ ὥσπερ αὐτοὶ ὁμῶ γεγονώς, ὦ πάτερ· καὶ ζῷ δυξίας τὴν πατέρων ἀλλήλοις σεσηφαπλομένας παζόμενος. ἀπέλαβεν Ἰωδὲ πολυπλασιασθέντα τὰ κτήματα· ἀπέλαβες ἢ σὺ μὴ προσοδικὴν τὴν ἀρχὴν πόθεν τιμῶ. Τοῦτον Ⓜ ἔφατον λόγον ἡ ὀπτιγραφὴ ἐν ᾧ ἀποστολίᾳ ἐῤῥήθη λέγει· ὃ ὃ προσοίμιον αἰτήσεται, ὡς ἄλλων προσαπόντων, ὁ συῤῥαφὰς μετ' ἐκείνους δημιουργός. ἐχρῆν γὰρ οὕτως· ὅπῳ καμὲ πρὸς ὃ λέγω ὁ κύκλος ἀνάγκην, ὅπῳ ὃ συνάθημα

στώθημα περὶς τὴν κοινὴν χορείαν ὁμαίρειν, ὅπερ δικαιοῦ περὶς ἀσφάλειαν παρασκευὴν ἀναμακρύνεσθαι μέλλοντ· καὶ πολλοὶ μὲ ⟨Θ⟩ ὃ ὄφλημα ὃ ἀποδιδόντες ἀπαιτοῦντες, πρὸς ἡμῶν ὁ σωτὴρ τῆς παρελκῆς ἐφιέμενοι δεσποτείας· χρῆσον ἡμῖν, ὦ πάτερ Ἰωάννη, τὴν λύσιν τῶν σῶν. χ. ἡμῖν τὴν

Ανεγνώσθη Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ὁμιλία τοῦ ἐγκωμίου τῶν Εἰς τοὺς ἁγίους παρασκευὴ καὶ μαρτύρων.

Ἐγκωμιάζομεν μάρτυρες, οὐχ ἵνα αὐξῶμεν ⟨Θ⟩ ἔπαινον λάβωσιν, ἀλλ' ἵνα ἡμᾶς ὀφελῶσιν ὁ ἔπαινος. Ἀφαιρεθῶμεν περὶς τὴν μίμησιν. ἐβλίβησαν γὰρ δίκαιοι καὶ ἀδικοι· ἀλλ' ⟨Θ⟩ μὲ Εἰς γυμνάσιον διαφοστώσης, ⟨Θ⟩ ὃ Εἰσὶ ἔλεγχον ἀμάρτιας. ἀφῶ τοῦτο παλὶ τῶν δικαίων παῦσαι βλίβεσθαι· αὐτὴ γὰρ ἡ ἀμάρτια καὶ τοὺς δικαίους ἐπιδείκνυσι μείζονας. Ματθ. ιγ. ιδ. Μακάριοι ⟨Θ⟩ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν, ὅτι βλέπουσι· καὶ τί, ὅτι κατανοοῦσιν. Εἰ γὰρ ἐπὶ τῷ ὁρᾶν ἐλέω ὁ μακαρισμός, καὶ ⟨Θ⟩ Ἰουδαῖοι ⟨Θ⟩ σωτῆρος ὀφθαλμοὶ ἰδόντες ἐμακαρίζοντο ἄν. ἡ γὰρ ὄψις βλέπουσα τῇ γραφῇ, ὃ ⟨Θ⟩ ἔφη τῆς ὑμῶν ὄμματι καταλαμβάνεσθαι δηλοῖ, ⟨Θ⟩ ὃ παθεῖν καθορᾶν τῆς ἀληθείας. Διὰ τοῦτο ἡ σὺν τοῖς ἁγιασμοῖς σὺν προφήτης βλέπουσα σκάλουσι. μακα- α. Βασ. θ.
ρίζει τοίνυν ὁ σωτὴρ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ἀρετῆς, καὶ τὸ σώματος τὸ, ὀφθαλμοὺς καλοῦς βλέποντας, ἡ ὡς ἀκριβεστέρως ἀκούοντας. διὰ γὰρ ἀκούσαντα νοῆσαι, ἡ νοήσαντα ⟨Θ⟩ πακοῦσαι, καὶ ὃ γεγραμμένον, Ἀκουσον, ὑγιατερ, ⟨Θ⟩ ἴδε, ἡ κλῖνον ὃ οὖς σου· αὐτὴ τὴ, ⟨Θ⟩ πακουσον, νόησον. ὥσπερ δὲ ζαλμὸν σωλῆνι περσκέκλιται ῥέοντι, οὕτως ἡ ἀκοὴ τῇ δικαίου περσκέκλιται τῷ θείου νόμου τοῖς τάγμασι. Κλινῶ γὰρ Εἰς παραβολήν· ὃ οἷς μυ. διὰ τί κλι- Ψαλμ. μη. δ.
νῶ; ὅπερ πᾶσα ὑδρία δεχομένη ὕδωρ, κεκλιμένης τῷ σχήματι δέχεται· διὰ τοῦτο ⟨Θ⟩ πᾶσα ἀκοὴ δεχομένη τὸ θείου λόγου τὰ ῥήματα, περσκεκλίσθαι τούτοις λέγεται. μακαρίζω τοὺς τῶν μαρτύρων πλευρούς, οἳ τὸν τῆς εὐσεβείας πλευρὸν ἀπέπηξαν ξεόλθναι ἐδώξαν, τὸν διαβολικὸν μὴ ἐπαγαγόμενοι. ⟨Θ⟩ γὰρ ἐπλήρωτο ὡς ὑπὲρ τοὺς πλευροὺς, ὅπερ ἐπὶ πλευρὰς ἡ ἀμάρτια ἐβλάστησεν. ἀμάρτια γὰρ ἰχνηλατεῖ· Θεοῦ γὰρ πλάσμα καὶ αὖτο· ἀλλ' ὅτι σὶ ἐκείνης ἐδὲν ὕφειν ἡ ἀποβάλλεσις. ξέονται οὖν ⟨Θ⟩ μάρτυρες τοὺς πλευροὺς, ἐξ ὧν ἐπήγασεν ἡ ἀμάρτια. ⟨Θ⟩ ὁ σωτὴρ τοῦτο κτᾷ τοὺς πλευροὺς ἐβάλετο λόγχῃ, ⟨Θ⟩ Ιωαν. ιθ. λδ.
ἐξῆλθεν ὕδωρ καὶ αἷμα, τὸν κόσμον καθάρσιον, καὶ τῆς παλαιᾶς ἐκείνης πληγῆς ἀλεξίτηριον. ὥσπερ γὰρ μάλη δικαίων ἐγκωμιάζονται κτᾷ μέρος· ὕπα καὶ μάλη ἀσεβῶν ἐγκαλινδοῦνται, καὶ ἁμαρτάνουσι κτᾷ μέρος. Μὴ ἐλθέτω μοι ποτὲ ⟨Θ⟩ φαντασία, ⟨Θ⟩ χεὶρ ἀμάρτωλὸν μὴ σαλεύσῃ με. Ψαλμ. λε. ιδ.
πολὺς ⟨Θ⟩ φαντασιῶν, ἡ ὁδὸς τῆς ⟨Θ⟩ φαντασίας· χεὶρ γὰρ ἡ περσῆξις. ὁρᾷ, μήποτε περσῆξις ἁμάρτιας, μήτε τέλος περστέλθῃ μοι, μηδὲ περσκοπή. διὰ καὶ Μωϋσῆς ὃς δεξιὸν τὸν ἱερέως αἷμα- Λευϊτ. η. κδ.
τι τὸ ἀμνὸν χειρὶ, καὶ ὃ ἄκρον τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ τὸ δεξιοῦ ποδὸς· ὃ μὲ, ὡς δηλοῦσιν τὸν θείου λόγου μάλλον ἑστᾶς· τὸν γὰρ, ὡς περσῆξεως δηλωτικὸν· ⟨Θ⟩ πόδα γὰρ, ὡς περσκοπῆς τῆς ἐπ' ἀρετῇ καὶ παλειώσεως συμβολον. δύο ἐρημάζεται ἡ πηγὴ τὸ διαγλείφῃ, καθαίρει ⟨Θ⟩ ποιῆσεί τὸ ἀφιτὸν
ποιῆσεί μὲ τοὺς διώκοντας, καθαίρει δὲ τοὺς ῥυπώσεις ψυχάς. Ο μισθὸς γὰρ πολὺς ὁ τοῖς Ματθ. ε. ιϛ.
οὐρανοῖς, ὃ τοῖς διαγλείοις ἀπαξ Εἰρηται, ὡς ὁ θεῖος λόγος. Η, πολὺς, φωνὴ, ἡ ὁ τὴ παλαιᾷ ἅπαξ περσῆς ⟨Θ⟩ Αβραὰμ, καὶ τὸν κοινὸν τῶν βασιλέων, ἡ τὸν φιλάρχυρον τῶν αἰχμαλώτων, ἡ κτᾷ ὃ μὴ καταδίξασθαι μισθὸν λαβεῖν τῶν πόνων ἡ τῆς κτᾶς τῶν αἰχμαλωτισθέντων νίκης. τότε γὰρ φησι περσῆς αὐτὸν ὁ Θεός· Μὴ φοβοῦ, Αβραὰμ, ὁ μισθός σου Γεν. ιε. α.
πολὺς ἐστι σφόδρα. κτᾷ λέξιν ἡ ἅπαξ ἡ ἅπαξ [ὁ μισθός σου] ⟨Θ⟩, πολὺς, Εἰρηται· κτᾷ ἡ ⟨Θ⟩ σημαινόμενον, ἡ πολλάκις. ⟨Θ⟩ γὰρ ὁ Δαβὶδ φησιν· Ανταπόδοσις πολλὴ· αὐτὴ τὴ, μισθὸς Ψαλμ. ιη. ιβ.
πολὺς. ἡ ἀλλαχοῦ· ὅτεν ἡ Θεὸς Εἶπε, πολὺς ὁ μισθός, ⟨Θ⟩ νοήσας ⟨Θ⟩ ἀπαγγέλουσιν, σὺ νοεῖ δὲ ⟨Θ⟩ ἄφατον λόγον τὸ, πολύ. ἄλλο γὰρ ὄφτι Εἰπεῖν ἀγεῖν πολὺ, ἡ ἄλλο πολίτη· μᾶζον δὲ ἀμφοῖν τὸ στρατηγοῦ ὃ πολύ. ὃ ἡ ⟨Θ⟩ τῷ βασιλῆ πολύ, μυριοπλάσιον

πλαίσιοι τῶ πλησίον ἀλλοις· ὃ ἡ πλησίον Θεῷ πολὺ προσεπλαίσιον ἀὐ συμπολίτων ἐστίν, ὑσὶ ἐστι ῥητόν. πολλὰ οὖν ὁ μαθὴς τῶ μαρτύρων, τῶ ἀδίκως διωχθέντων, τῶ συκοφαντηθέντων ἕνεκα Θεοῦ, τῶ ὀλιγωρούντων, καὶ τῶ αὐθεντούντων δόξης, ὥσπερ ὁ Ἀβεσσαλὼμ, κατεπατουμένων. καὶ γὰρ ὁπλίτης τῶν ἵππων πᾶσαν διδόντων τῶ τῆς Γομόρρας καὶ τῶ Σοδόμων βασιλέων, καὶ τύ- Γεν. ιδ. κα.
πτοις τιμωρίτων αὐτὸ ὧν αὐλῆς ἀνεσώσατο τῶ γυναικὸς καὶ παίδων τῶν αἰχμαλωσίαν· πρῆ- 5
τήσατο τῶν πρὸς αὐτῶν δόξαν, μὴ θελήσας τῶ ἰδίων κερμάτων πρὸς ἀνθρώπων λαβεῖν μισθόν. διὸ καὶ ἠξιώθη πρὸς Θεοῦ ἀκοῦσαι, ὅτι ὁ μισθὸς σου πολύς.

"Σφαιρωτήρ, φησι, ὃ πρὸς τοῖς πολλοῖς λεγόμενον λώριον. σφαιρωτῆρα γὰρ λέγουσι, Γεν. ιδ. γ. χ. σειρωτὴν
διὰ πολλὰκις κυκλουμένης ἀπερχόμενα ὃ δέρμα καὶ περιέπτιλον, ἐστὶν ὕτω τιμῶν. τινὲς δέ 10
φασι τῶν κλῆσιν λαβεῖν ἀπὸ τῆ σφυρᾶ τηρεῖν.

Κεῖνται ὧ δώδεκα ὡς δώδεκα φυλαὶ ὕ Ισραὴλ· κρινῶ γὰρ Παῦλος τὴ οἰκουμένην, ὁ κήρυξ Ματθ. ιθ κη.
τῆς οἰκουμένης· οὐ Παῦλος γὰρ μόνοι, ἀλλὰ ἐν ὧ πάντες σωθήσονται ἐλθεῖν. ἀκούει γὰρ αὐτῶ λέ- α. Κορ. ε. β.
γοντος· Οὐκ οἴδατε, ὅτι ὧ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσι; καὶ ἐὰν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀ-
ναξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων.

Ἄλλο ἐστὶν ἀδικῆσαι, καὶ ἄλλο λαῶν ἐλεγχῖς. ἢ μὴ γὰρ ἀδικήσεις ἐν τοῖς ἀπιστήσασι 15
πᾶσιλεῦς· λαοὺς γὰρ μὴ θελήσασιζ εἰς ὑπήκοων ἐλθεῖν, ὧν καὶ ὧ ἐλεγμοὶ· ἀφ' ὧν
ἀδικηθῆναι οὐκ εἰσαγάγει. ἢ γὰρ εἰσαγωγὴς, τῶν ἐχθρῶν· ἀλλ' ἐλέγχῃ ὡς διαστῆς, τὰ ἁ-
μαρτήματα ἀνακρίνων.

Ὅταν ἐξέλθῃ ψυχὴ δικαίου ἐκπύστου, πρὸς πέμπεται ὑπὸ χερῶν ἀγγέλων, καὶ παρεστῶ- 20
σιν αὐτῶ ἐν τῆ βασιλείᾳ πόλει, ἥτις ἐστὶν ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ.

Εἰς τὸν ἁγιορείτην Ἰωάννου τὸν Βατοπεδινόν.

Ἐπιχαίρω μὲν τῶ Χρυσοστόμῳ, οὐκ ἐμοὶ δοκῆ δέ. τοῖς πολλοῖς ὀφθυμήμασι, καὶ πύρα τῆς
γραφῆς, πολὺ ἔ ἐνδιὲς τῶν ἄλλων αὐτὸ λόγων ἐποφέρεται. πλεῖόν ἄρα καὶ ὀξὺ αὐτὸ πα- 25
ρεξεβλήθη. ἔστι γὰρ αὐτὸ καὶ ἡ λέξις ξυδαία, καὶ τῆς ἐκείνου πρόπαλαίστυσα.

Ὡ προσώπου ἀλλοκότου. Ἰωάννης τὸν διδιδυμέον αὐτὸ ψυχὸν τῇ σπορᾷ τῆς ἀμέ-
πίας ὀφθῆ τῶ ἐλέγχου λύειν ἐβούλετο, καὶ καὶπὸς τὸν λύοντα ἐδίσκει.

Τοῦ αὐτοῦ ὑπὲρ τῆς ἀφέσεως λόγος εἰς τὸν αὐτὸν ἐπίσκοπον,
ὃ ἐστὶ κεφάλαια ὁμοίως ἔχων ὧ πρὸ αὐτοῦ.

Ἀδιστ. κα. ε. Ἰουδαίοις ἐπιτέτραπται γυναῖκα μὴ θάπτειν ὧ ἀπαιδία τῆ ἀδελφοῦ ἀγαθαῖ, τὸν
πρὸς τὰ ἔθνη κωλύων ὑπερβασίᾳ, ἕως ἔχουσιν τοῖς εἰδώλοις προσέρχεσθαι. ὡς κουφότερον 30
Μαρκ. ε. κ. οὖν τὸ εἰδωλολατρείας ὁ τοιοῦτος γάμος τοῖς Ἰουδαίοις συγκεχώρηται. Ὡρχήσατο ἡ θυγάτηρ
τῆς Ἡρωδιάδος. ἀξία τῆς ἑορτῆς ἡ τιμή, ἡ πέρας τῆς πανηγύρεως. ᾧ ὅρκου ὠμολόγη-
σεν αὐτῇ, ὁ, τι ἂν αἰτήσηται. ἐ τὸ προσδοκηθὲν τῶ αἰρέσεως βαρυτέρα, ὅρκος ἀδίεικτος, καὶ
ἐξὸν δὲ ὅρκοσιν. τῶν βασιλικῶν ἀνθεντῶν τοῖς προσπαίζουσι κόρης ὁ μάταιος ἐπαίσχυνεν· ἔδοξε
τῶν τῆς βασιλίδος ἀξίαν πατηθῆναι· ὑφ' ἧς [γὰρ] ὅρκῳ γέγονε δίσμιος ὁ τῆς ὀπτιμί- 35
ας αἰχμάλωτος. ἄκων λοιπὸν τῷ τῆς κόρης διδούλῳ νεύματι, μᾶλλον ἢ τῷ τῆς Εὔας πά-
λαι ὁ ἀνδρόπους ἐπαπατήθη διλεάσματι. διὸν ὃ τῆς αὐτήσεως τόλμημα, καφαλαιῶ χ. πάλιν
δικαίου λαβεῖν ὅτι πάνακι, ἢ πέρας ἀνταλλάξασθαι" πάσης, ἢ πάφοι καταπόσαι τὸ πρόπιμον.
ἐκθέσμου, ἀθλίας, δυσῶαι φόνοι μισθοὶ ἐδικῆ τῇ ὀρχήσει, ἢ θάπατον μίσθη τέρψιν χαρίσασθαι; ὅρ-
σοι κατοχῇ; ἀλλ' ὁ φόνος κωλύει. ἐπόθησαν ἀπαιτεῖ; ἀλλ' ἴσην ὀρχήσει. "Ψυχῆς αἰτεῖ- χ. ὑχ ἢ ἐ
ος οὐδ' ὁ κόσμος. ξένοι τῶ Ἡρῴδου ὃ δικαιῆσιον· πρόπεζα, ἢ μίσθη, ἢ ὀρχήσις ἐδίκαζεν. ὦ πάξιῳ
δικαιοσύνης πολυμήσης πρόμημα. εὐορκεῖν ἐπικαίνει), ὃ φονεύειν οὐκ αἰσχύνει). Ἐῆν
καλῶς ὑπεσχήσας, ἢ μὴ πρὸς ὁμῶς εὐώρκησας. ὦ συμπόσιον δικαίου "χιρῶν θάνατον· ὦ χ. κείνου
συμπόσιοι, νόμο φύλακες οἰνοχούμενον αἵματι.

Τοῦ

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτὸν ἀπόδεσιν.

Εοικε δ' ἔξεσ ὁ λόγος συγγενὴς εἶ τῷ τῶ Χρυσοστόμω λόγων· οὐκ ἔστ ἴ, οὐδὲ σπουδῇ ϕ νοῶ ἐκείνοις ὁμοίκυμβος· ὥσπερ ϕ δύο ἐκείνοι τὴν πρὸς ἀλλήλους ἔχουν ϕ ἀλληλουχίαν ἀμφοτέροισιν· ἀλλ' ἀπ' ἀρχῆς ἰδίας πορεύεται.

Ιωαννὴν μὲν θυμήσω, ϗ τὸν ἐκείνου σοφίαν πᾶσιν ὑμῖν γνώριμον κατασήσω· Ιωάννου τ μεγαλύνων μᾶ τὸ παῖδος τὸ μετρίους κήρυγμα. ϗ γὰρ ὁ μὲ, Οὗτός ϭστιν, ἐμοῦ τύρει ἀνωθεν, ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός· ὁ ἴ κάτωθεν, Ιδε ὁ ἀμνὸς τῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τῦ κόσμου· καὶ ὁ πατὴρ δηλ τῆς πίστεως τὸν ἀγαπητὸν ἐπεδείκνυεν· ὁ ἴ τῇ χρείᾳ τ τῆς οἰκουμένης λυτρωτὴν ἐσεφαίζεν. ἐχρῆν φωνῆς ϕωνηέσης, τὸν λόγον λυθῶναι τῦ παῖδος. ὅπερ γὰρ οὐκ ἐπίστευσεν ὁ Ζαχαρίας ὅτι λύεται τῆς Ελισάβετ ἡ στείρωσις, ἐδέθη τὸ ὄργανον τῆς γλώσσης, ἵνα μὴ παρέλθῃ λόγος ἐξ ἀπίστου στόματος. ἐπεὶ δ' ἐλύετο ἡ στεῖρα, ϗ παρῆλθεν ἡ ϕωνή· ἐλύθη ϗ ἡ τῦ Ζαχαρίου γλῶσσα, ϗ παρήρχετο ὁ λόγος. ὦ ϕωνῆς ἀειπαίου ϗ μᾶ ϕάσεως τὴν οἰκουμένην πεπληχούσης.

Ματθ. γ. ιζ. Ιωαν. α κθ.

ΕΚ ΤΩΝ ΦΩΤΙΟΥ.

Ανεγνώσθη τῦ Χρυσοστόμου ἐκ τῆς περὶ τῦ ἁγίου πνεύματος περὶ τῆς ὁμιλίας, ἧς ἡ ἀρχή· Χθὲς ἡμῖν, ὦ φιλήκροι, ϗ ψευδηκροὶ αὖ ἑαυτῶν ἐλήλυθε, οὐκ ἐκ νόμου, οὐκ ἐκ προφητῶν, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς ἰδίας γνώμης ϗ ὁρμῆς. ὁ ἴ σωτὴρ οὐκ ἀπίστη νόμῳ, οὐκ ἐγκαταλέλοιπε προφήτας, ἀλλ' ἔλεγε περὶ μᾶ, Καλῶς εἶπεν Ησαΐας, περὶ ἧς ἴ, Οὐ γέγραπται ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν; ϗ μυεῖα τοιαῦτα. ἐπεὶ οὖν ϗ ἐλθόντες πρὸς Χριστόν, ϗ ὃ ἐκείνου πεζεύοντες ἑαυτοῖς κακούργως ἤοιμα, οὐκ ἀπὸ τῶν ἱερῶν γραφῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς ἰδίας ἀπονοίας τὰ τῆς πλάνης προσυάλλοιτο, λέγ ὁ σωτὴρ· Εγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ ὐ λαλῶ, ὥσπερ σὺσνοι. Ὃ γὰρ ἀφ' ἑαυτῦ λαλῶ, ὃ ἔζω τῶν ἱερῶν γραφῶν ὅϭι λαλεῖν. ὅπ ἴ Ὃ ἀφ' ἑαυτοῦ λαλεῖν, ψευδηκροίσι ὅϭι καὶ ψευδοπροφήτων, λέγ δηλ τῶ προφήτᾳ Ιεζεκιὴλ ὁ Θεός· Οὐκ ἐπίσταλκα αὐτούς, ἀφ' ἑαυτῶν ἐλάλησαν, ἐκ τῆς καρδίας αὐτῶν φλέγονται. ἐπεὶ οὖν ϗ ψευδοπροφῆται ἀφ' ἑαυτῶν ἐκπύρσοι, ζωῦτιν ἀποδυόμενος τὸν παλαιὸν (καὶ γὰρ ἐδυσφήμει Ὃ ἀγαθὸν τῶν Ιουδαίων ἔθνος πλαῖον, ϗ πλανᾷ ϗ κόσμον) δηλ τῦτο ἐλεγεν· Εγὼ ἀπ' ἐμαυτῦ οὐ λαλῶ, ἀλλ' ἀπὸ νόμου, ἀπὸ τῶν προφητῶν· Οσα ἠκουσα παρὰ τῦ παῖδός σου νόμου, ἐκ προφητῶν (ἐκ προσώπου ἴ τῆς ἁγιὸς ζωῦτα λέγ, ϗ εἰς δηλῶσιν τῆς δυσεβούσης παρανοίας) ὑμῶν ἴ, ὅσα ἠκούσατε παρὰ τῦ παῖδος ὑμῶν τῦ Θεοῦ. Τὰ γὰρ τῦ παῖδος κτίσεως ζῷ τοῖς ταυσὶ ϗ δηλ τῦτο τὰ ἐκείνῳ ζῷ τῶν κληρονόμων. ὡς ἴσον σ' ζῶ ἅπαντα καθοσιῶσθαι, ϗ εἰς ζωὴν στεψιέαν Ὃ ἐξ ἑαυτῶν λαλῶν, Ὃ ἐκ τῦ παῖδος αὐτῦ τῦ δηλοῦντος λαλῶν. ὥσπερ ὁ Χριστὸς ἐλθὼν ἐπλήρωσε νόμον ϗ προφήτας, ὅτε ϗ ἐκεῖνα ἐπλήρωσε τὰ τῦ εὐαγγελίου· ὅτε ὅϭιν ὁ τῆ τῦ Χριστοῦ διδασκαλία, τὸ πνεῦμα πληροῖ ὅσα ἐπλήρωσε τὰ τῆ τῦ νόμῳ, ὁ Χριστος, ϗχ ὡς ἀπελθὼν ὄντος τῦ παῖδος, ἀλλ' ὡς ἐρημωθυτὴς τῶν τῦ παῖδος, καὶ τελειωτής. ὅτω ἴ τὸ πνεῦμα δηλώσαφῆ, ϗ δηλῶσαι ἔοικε τῦ υἱοῦ. καὶ γὰρ φησι, Πολλὰ ἔχω ὑμῖν λαλῆν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι· ὅταν ἴ ἔλθῃ τὸ πνεῦμα τὸ ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς ἐν τῇ πάσῃ τὴν ἀλήθειαν, ϗ ἐξῆς. ὅτι ἀφ' ἑαυτῦ οὐ λαλῆ· οὐ γὰρ ἀνάγκην πεφύκασιν τῷ υἱῷ, ἀλλ' ἀναπληροῖ ζῷ τῦ υἱοῦ, καθ' ὃν ἔστιν ὁ υἱὸς τῦ παῖδος. ὅτι δὲ τοῦτο

Ματθ. ιε. ζ. Ιωαν. ιι. ιζ

Ιωαν. ιδ. ι.

Ιεζεκ. ιγ. ϛ. ζ.

Ιωαν. ιϛ. ιγ. Ιωαν. ιϛ μϛ.

Ρωμ. ι. δ.

Ιωαν. ιε. ιϛ.

τῷ τῷ λόγῳ εὐρήσεις τὸς τῷ τέλει, δικαιώτος τῦ Χρυσοστόμ, ὅτι ἡ ἀποστολὴ οὔτε ℣ ψυχὴ, ὑ τι τὸ πνεῦμα ἐλέγξῃ ποιᾷ τῦ πεζῆς. ὅτι καὶ αὐλὸς ὁ πατὴρ ἀποστέλλεται τῷ τῦ πνεύματος, ὑ τῷ τῦ ψυχῦ, λέγ αὐτὰς λέξεσιν· ἐαὶ σοι διίζω ℣ ποιητὴν ὑράνου ὑ γῆς ἀποστελλόμενον τῷ τῦ πνεύματος, ὑ τῷ τῦ ψυχῦ, τί ποιῇς ἢ ἀρήσεις ℣ Χριστόν, ὃ ἀ- χ. ἀπόρημα
πάλειψον τὰ γραφάς, ἢ δοῦλος ὢν τῦ γραφῶν, ὑποτάττου ταῖς γραφαῖς. Ὃ τοῦ, φησιν, 5
Ησ. μα. ιϛ. Εἴρηται τῦτο; ἄκουε τῦ Θεοῦ ἀπ᾽ τῦ προφήτυ λέγοντος Ησαΐυ· Ἄκουε ἐμοῦ, Ισραὴλ, ὃν ἐγὼ κάλω· ὑ ὅλιν τὸν ἐκλεκτόν μου ἐπὶ τῆς χειρός μέζει τῦ, Καὶ νῦν Κύριος ἀπέ- στειλέ με, ὑ τὸ πνεῦμα αὐτῦ· διὰ ταῦτά φησιν ℣ πατέρα τὸν τοῦτο εἰπόν, ὃν τὸν προπαλαι- ῶν βεβαιῶν ℣ λόγον, ὑ κλῆσιν· ἄλλον, ὡς ὁ πατὴρ εἶπε νῦν ὁ λόγων, ὑ ἀποστελλόμενος 10
τὰ τῦ πνεύματος, καὶ τῦ ψυ.

Τῷ αὐτῷ, ὃν τῷ, ὅτι Χριστὸς ἀνάπαλή, ὑ εἰς ὃ, ἀνέδη ὑ κατε-
Λυκ. α. ον. βη· ὑ ὅτι ὃ πνεῦμα ὃ ἅγιον παντοκράτωρ ἐστίν.
Εφ. δ. θ.
Ιωαν. α. Ὅτι ὁ Θεὸς λόγος, φησὶ Ιωάννης, ℣ βεβαίοτα εἰς τὸν οἰκονομίαν σκληρῶν τῦ σωτῆρος καὶ τὸν αὐτῦ θεότητα. πολλά, φησι, σημεῖα ποιήσαντος τῦ Ἰησοῦ, οὐκ ὄντες ἐπί- στευσαν εἰς αὐτὸν ℣ Ἰουδαῖοι, ἵνα πληρωθῇ ὃ ῥηθὲν ℣ τῶ Ησαΐυ· Κύριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀκοῇ 15
Ησ. ιγ. α. ἡμῶν; ὑ ὁ βραχίων Κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; αὐτὸς τοίνυν ὑ δικαιοσύνη· ἐγγίζει γὰρ ἡ δι- καιοσύνη μου παραγινέσθαι. αὐτὸς ὑ σωτὴρ, αὐτὸς ὑ βραχίων. διὰ τοῦτο ὑ ὁ Παῦλος πει-
α. Κορ. α. λ. σθῶν ἀπόντα, εἰς ὃν αἰσφέρει, λέγων· Ος ἐγένθη ἡμῖν ἀπὸ Θεοῦ σοφία, ὑ ἁγιασμός, ὑ ἀπολύτρωσις. ἔστ᾽ ἡμῖν διάτειλεν ἀνάπαλιν δικαίαν· Ἰδοὺ γὰρ, φησι, ἀνάπαλιν ℣ οἶ- κον Δαβὶδ ἀνάπαλιν δικαίαν. ὑ βασιλεὺς δίκαιος. μία μὲ οὖν ἡ ἀνάπαλη, πολλαὶ ὑ αὖ- τῆς αἱ ἀκτῖνες· φίλευ, θεραπείας, ἰάσεως, εἰρήνης, δικαιοσύνης· ἀκτῖνες ὑ μυείων ἄλλων.
Ψαλ. οα. ζ. δὲ ὁ Δαβὶδ προεπαίζων ἤδειν· Ἀνάπαλή ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῦ δικαιοσύνη, ὃ πλῆθος εἰρήνης, ἕως ὑ ἀπέσβαρεθῇ ἡ σελήνη. αὕτη γοῦν ἡ ἀνάπαλη ἀπ᾽ ὕψους ἀνέτειλε, ὑ ἀπὸ τῆς γῆς· ἀπ᾽ ὕψους μὲν κ᾽ τὸν οἰκουμένην, ἀπὸ γῆς δ᾽ κ᾽ τὸν οἰκουμένην.

Τῷ αὐτῷ, ὃν τῷ Εἰς τὸν ὦμον Θεράποντα τῦ Κυρίου ἡμῶν Ιησοῦ 25
Χριστοῦ· καὶ ὅτι ἑκάστῳ κλίματι ἐφεστήκασιν ἄγγελοι.

Εδούλθυσεν ἡ κτίσις τῷ ἀνθρώπῳ [ἠχ ὡς ἀξίῳ], ἤλιος ὑ σελήνη, ἄστρα, ὑ θάλασσα, ὑ γῆ, ὃ ἐν αὐτοῖς· ἠχ ὡς ἀξίῳ δ᾽ (καὶ γὰρ ℣ δικαιότης ἐκεῖ ὑ ℣ τρόπικος) ἀλλ᾽ τῦ Θεοῦ δουλεύειν ℣ σπεύξαντος, ὡς ἀν᾽ μὴ ἐξυβρίσαν θεὸν πάντων ἡ εἰκών, εἰ ὃ πρέ- ση. πάσης τοίνυν τῆς κτίσεως σπουδούσης, ὁ Θεὸς κελθύει τῇ κτίσει μὴ ἀφιωσίαν· ἀλλὰ 30
πρέχθι μᾶλ ℣ ἥλιον τὸν ἑαυτῦ ἀκτῖνα, τὸν δ᾽ θάλασσαν ὑγρὸν, ὑ ἐμπορίας, ὃ ἕκαστον τῶν κτισμάτων τὸν δὲ ἑαυτῶν χρείαν ὑ ὠφέλειαν τοῖς ἀνθρώποις. Ταύτην ἐπιγνωμόνως
Ρωμ. ι. κ. ὁ ἀπόστολος τὸν ἔννοιαν, φάσκει· Ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τ᾽ ἀποκάλυψιν τ᾽ υἱῶν τ Θεῦ ἀπεκδέχ᾽ τῇ γὰ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, ἠχ ἑκοῦσα, ἀλλ᾽ διὰ τ ὑποτάξαντα ὅτι ἐλπίδι. ὅπ ὑ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσε᾽ ἀπὸ τ δουλείας τ φθορᾶς εἰς τ ἐλευθερίαν τ 35
δόξης τ τέκνων τ Θεῦ. οἶόν τι λέγω· ὡς εἶδεν ὁ Θεὸς τ ἀνθρωπον ἐκπεσόντα, ὑ τ κτίσιν ἀνάπαυ- σιν, πρὸς ὑπηρεσίαν τῷ ἡμετέρῳ κόπου, ἐχαρίσωτο αὐτ᾽ τὸ μὴ θέλουσαν, ὑ ἐκέλευσεν ὑπηρε- τεῖν ὡς πρότερον, ἰωίκα τὸ βασιλικὸν ἑαυτῦ ὑ ἀγαθὸν τ ὑποπολῶν φυλάττων σεμνὸν διέσαζεν· ἠκμύετο γὰρ ἡ κτίσις τὸν αἰχμάλωτον τῇ ἀνθρώπου κύριον ὑπηρετεῖν αὐτῇ, τῆς ἀμαρτίας αὐτὸν ὁρίσασα δοῦλον· ἠμόμενον. ἀλλ᾽ ἐκέλευσεν ἡ κτίσις μὴ ἐξαρνᾶσθαι 40
τὸν ἀνθρώπον, ἀλλ᾽ ὑπὲρ δεικνύειν τῦ κοινοῦ δεσπότυ τὸν ἀφθονον χάριν, ὑ ὃ τῆς θυσίας ἀμετάθετον· ἐπαγγειλάμενος ὑ τῇ κτίσει, ὅπερ, αἰχμαλωτιζομένου, ὑ ἐλευθερουμένου τῦ φθαρέντος ὑ αἰχμαλωτισθέντος ἀνθρώπου, ἀναχωνευθήσεται ὑ αὐτή. ὡς αὖ ἐι ἐ- λεγεν· ἔπεσεν ἡ εἰκὼν, ὑ ὠλιάνησε διὰ τὸν ἀνθρώπον, ὑ φθείρε᾽ διὰ τὸν ἀνθρωπον·

αἰάχρου

αἰσχρὸν βουλεύσαι τῇ τοῦ φθορέως φθορᾷ, ἵνα, ὅταν αὖθις αἰσχυνίζω, τὴν ἐμὴν εἰκόνα Θ φθορέως ἀνθεσφίσω, σεμνὸν αὖτῳ καί σε τὴν κτίσιν ἀσχημόνησον, ἢ σεμνὸν θεσμὸν αὐτοῦ τῇ παλιμπωλείᾳ σεμνοποίησον τῇ δόξῃ. τί δὲ δεῖ ὃ, τὴν κτίσιν φθόγλιν τοῦ τοῦ ἀνθρώπου διασοπίσαι; λέγε γὰρ, Τῇ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπεκύφθη· οὐκ ἑκοῦσα· ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα· ποίᾳ ματαιότητι; ἀφ' οὗ δὴ ἐκπεσὼν ὁ ἀνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ματαιότης κεκλῆται. ἄκουσον ψάλλοντος τοῦ Δαβίδ· Πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης, πᾶς ἀνθρωπος ζῶν, πᾶς ἄνθρωπος μάταιός ἐστιν, ὁ Θ Θεὸν καταλιμπάνων, καὶ τὰ μάταια μεταδιώκων. Ἔστησαν ὁ Θεὸς ἀγγέλους κατὰ τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, ἵνα ἕκαστον ἔθνος ἐξεταστεύσωσιν, ὡς ἐν Μωϋσῆς λέγει, ἕνος ἑκάστου ἔθνους ἔστησε ἄγγελον, ἵνα τὴν ἀψυχον κτίσιν χαλιώσωσιν, ἥλιον, καὶ στελλούσι, καὶ θαλασσῶν, καὶ χιόν, καὶ τὰ λοιπὰ ἐπιτάξωσι τῇ τοῦ ἀνθρώπου ἀπολαύσει. πάλιν Θ ἀγγέλοις ἐτοίμοις ἐπιτάσσει, ὑπηρετοῦντας καὶ λειτουργοῦντας, καὶ δίκης ἐπόχους ἀνθρώποις· μάλιστα, ὁρῶντες αὐτοὺς τὴν διαστολὴν ἀξίαν τοῖς εἰδώλοις ἀπαιτοῦντας, καὶ φιλεργοῦντας. ἔφερεν ἡ γῆ Θ οἶκον, καὶ Θ βωμοὺς καὶ σπονδὰς ἐδέχοντο, τοῦ ἄλλους καρποὺς, καὶ τοῖς εἰδώλοις ἀνετίθεντο. Διὰ τοῦτο ἐδυσφόρησεν Θ ἄγγελοι, ὑπὲρ μὴ ὄντα ὁρῶντες αἰτοῦντα τοῦ ὄντος τιμώμενα. ὑπεῖδεν· καὶ ὃ ἕτερον ζήτημα, καὶ ὃ εἰς Θ τοσοῦτον αἰσχυνόμενον. Ἦλθε τοίνυν αὖθις, φησὶν, ὁ ἄγγελος Γαβριὴλ, καὶ λέγει αὐτῷ· Δανιὴλ ὁ δοῦλος τοῦ Θεοῦ, ἀφ' ἧς ἡμέρας τοσοῦτον κακῶσαι τὴν ψυχήν σου ἔστησε Κυρίου, εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἀπεστάλην ἀπαγγεῖλαί σοι τὰ ῥήματα ταῦτα. ἀλλ' ὁ ἄρχων τῆς βασιλείας Περσῶν ἀντέστη μοι. εἰ μὴ Μιχαὴλ ὁ ἄρχων τοῦ ἔθνους ὑμῶν ἦλθεν εἰς βοήθειάν. ἐπορεύσειν γὰρ ἀν' πς, εἰ ὁ τῆς Περσίδος ὀπτεξουσιοῦχος ἄγγελος, τοῦ Θεοῦ ὀπτεξουσιοῦχον τόξαι· ἀσαύτως ἢ ἡ ὁ Γαβριὴλ ἀνακομίσας τὴν Ἰσραὴλ τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ Θεοῦ ἀπέστελλεν. πῶς αὖτῳ τὴν Περσῶν ὁ ἄρχων ἀνθίστατο; λυθείσης ἀν' ὃ Διὰ τοῦτο οὖν ὁ κόσμος εἰδωλολατρείας ἐπιπλήρωτο· Θ ἢ ἄγγελοι Θ ἐφεστῶτες τὴν ἐθνῶν ἡγεμονίαν ἐβλίσκοντο· αἰχμάλωτος ἦ Δανιὴλ, εἰς Βαβυλῶνα ὡς τὴν ὁμοφύλων ἀπαχθείς, τὴν θεογνωσίαν σκυρύττει· ὡσαύτως δὲ Θ τρεῖς παῖδες, οὓς ὃ πῦρ εἰς ἰλαρὰς αὖρας τὴν καυστικὴν δυνάμιν ἀμείψαν ἀνέψυξε. διὸ καὶ πολλοὺς τῆς εἰδωλικῆς μεταστήσαιτις πλανῆς, θεοσεβῆ προσκαλέσασα [ἐπ' αὐτῆς]. ὁ δὲ τῆς ὀργῆς τὴν Περσῶν ἐφεστηκὼς ἄγγελος ἐχαιρεν, ὁρῶν ὃν τοῖς αὐτοῦ μέρεσι Θ Θεὸν αἰνοῦντα τὴν εἰδώλων λατρευθούμενον. Θ Ναβουχοδονόσορ βώσας αὐτὸ τὸ κατὰ μαγικὴν ὕφεσιν εἰδώλοις, δὲ ἐφάπαξ οὐ μὴ πεισθούμενος ἐπεβάλλετο πυρώσειν, λαμπρῶς θεολογοῦσα, καὶ λέγοντα· Σιδρὰχ, Μισὰχ, καὶ Ἀβδεναγὼ Θ δοῦλοι τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, καὶ πολλὰ τοιαῦτα. ἐπεὶ οὖν ὁ μακάριος Δανιὴλ ἐδέετο τοῦ Θεοῦ, πληροῦντων τὴν ἑβδομάκοντα ἐτῶν, τὴν ὅτι τῇ αἰχμαλωσίᾳ διῆρειθήσεται, ἀναγαγεῖν τῆς αἰχμαλωσίας Θ Ἰσραὴλ· ἀπεστάλη ὁ Γαβριὴλ μεμνημένος αὐτοῦ τὴν ἀνάρρισιν· αἰτίζατο τὸν Γαβριὴλ ὁ τῆς Περσικῆς ἀρχῆς ὀπτεξούσιος λυπούμενος ὅτι πάλιν ἡ γῆ, ἧς ἐπεστάτει, τὴν διδασκάλων τῆς εὐσεβείας σκῦλον ἀνακομισθέντων, εἰς τὸν προτερον ἐπιφαρέλλ ἀσέβειαν καὶ πλάνην. αἰτίζατο ὁ μακάριος, ἀμὰ δικαιολογούμενος· πῆς ἡ κατοῦδη, λέγων, τῆς αἰνόδου; τὸν οἰκείαν οἰκῶν πατρίδα ὁ Ἰσραὴλ, καὶ βιάζων, εἰς εἰδωλολατρείαν πολλάκις ἐξώλιστε· καὶ ὁ καταρᾶς εὐσεβῆ, τὸν ἀλλοτρίαν προικῶν· καὶ σὺ εὐσεβὴς μόνος, ἀλλὰ καταθλῆ τῆς εὐσεβείας, πολλοὺς τὴν πεπλανημένων τοῖς Θ ἀληθινὸν ὀπτρέφοντι θεόν. ὅτι οὖν καὶ τοῖς τὸν χρόνον δεδομένοις καὶ τοῦδε ψυχὸν λειστελέστερον ἐπακολουθεῖ, καὶ σὺ εὐσεβῆ· Διὰ αὐτὸς ἐξελαθεὶς ὁ ἔγκατον κακὸν ἡ δυσέβεια πάλιν ἐστοιχείοις ποιῆ πόσον καὶ ἄμεινον, καὶ Θ Ἰσραὴλ τέως τῆς αἰχμαλωσίας μὴ" ἀναγάγῃ, καὶ σὺ αὖτε τοῖς ὁ φῶς ἀναβλέψαντας τῆς θεογνωσίας, σὺ τὴ αὐτὴν στωτηρῆν εὐσέβειαν; Ἀπεστάλην, φῆς, Θ λαὸν ἐπικαταστῆσαι τῇ πατρίδι. ποίᾳ πατρίδι; ἕως οἰκουμένης ἐμίδμον, χρίσταις δαίμοσι ῥύοντες, καὶ εἰδωλομανίαις. οὐ ζῶντα κατη-

ργῆς

Ρωμ. η. ιη.

Ψαλμ. λη. ϛ.

Δευτ. λϛ. ιη

Δαν. ι. ιγ.

Δαν. γ. κϛ.

χ. ἀφαιδίνωσι

χ. διὰ τοῦ

χ. ἀναγαγεῖν,

Ιερ. β. κη. γ. ιε. ιγ. γραφ λέγων Ιερεμίας· Κατὰ ἀριθμὸν τῶν πολέων σου ἦσαν ⟨θ⟩ θεοί σου, Ιούδα· καὶ κατὰ ἀμφοδα Ιερουσαλὴμ ἔθυες τῷ Βααλ· μυελοὺς τότε τῶν ὀστέων Θεοῦ ἐπεκαλύζοντο ἀγαθοῖς· καὶ τῆς κακίας καὶ ἀσεβείας σὸν ἀνεχάρισαν· μυελὸς νεῶν ὑποτεθνήκοσι κακοῖς, καὶ τὸ Θεοῦ σὸν ἀφίσαται. τί ποτ' οὖν ἔσται ὃ τῆς ἐπιθυμίας χέρδος; ἰδοὺ τοίνυν ἡ αἰτίασις οὐ κακοῦ πρὸς ἀγαθὸν (οὐ γὰρ εἶπεν, ἐμάχετο, ἀλλὰ, ἀνθίστατο. καὶ γὰρ δὴ πολλάκις αἰτίασις δικαίου πρὸς ἀγαθὸν, ὡς αἰνίσαται πολλαχοῦ νόμῳ φιλανθρωπία, καὶ φιλανθρωπία νόμος. ὁ νόμος ⟨ϖ⟩ ἀμύητον τὸν ἀμύητον κολάζει· φιλανθρωπία πολλάκις βασιλέως τὸν ἀμύητον παῖδα ἐλεεῖ, καὶ ὀξυπαράζει τὴν πλημέλειαν) ὧδε δὴ καὶ ἡ μάχη νῦν ὁσαπερεὶ πρὸς σώφρονα, ἀλλὰ συγγενῆ τρόπος συζυγίας. ὅτι γὰρ ὁ δίκαιος ἔζω ἀγαθότητος, ὅτι τὸ ἀγαθὸν ἔζω δικαιοσύνης εὐείσης). ὅτι τῆς κτίσεως, φησιν, ὡς πρείπει δίχα κειμήλιος, καὶ ἀγαλμακτύσης ἐφ' ᾧ καὶ ἄκουσα τῷ παραβάτῃ πρέπει τὸ χρεία, καὶ ὀξυπρατεῖ, καὶ ἀγγέλων ἀξιουμένων ὅτι τὴν τοῦ εὐεργετεμένου ἀγαμοσύνη· καὶ ὅλου κακοῦντος τὸ κόσμου δίχα τοῦ ⟨θ⟩ Δημιουργίας (Καὶ γὰρ εἶδε, φησι, ὁ Θεὸς τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ κακοῦντο τὸ κόσμου δίχα τοῦ ⟨θ⟩ Δημιουργίας (Καὶ γὰρ εἶδε, φησι, ὁ Θεὸς τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ κατέφθαρται πᾶσα σὰρξ τὴν ὁδὸν αὐτῆς. σὸν ἰδοὺ ἡ κτίσις, οἷαι ὑπέστησαν αὐτὴν ὁ Θεὸς ἀπ' ἀρχῆς· σὸν ἰδοὺ τοῖς ἄρροις ὁ σύγκοιτος, ὡς τὸ πρίν, ἀνὴρ πρὸς μιάσματος καταλαμπόμενος· σὸν ἰδοὺ ἡ γῆ σὺν καρποῖς ἀμολυώτοις, ὡς τὸ πρίν, ἀναδιδοῦσα· οὐ θάλασσα, σὸν ἄλλο πλὴν ὑπὸ τῇ κτίσει. ὁ γὰρ ⟨ϖ⟩ Δημιουργὸς ἐσπλησθεὶς ὑπ' αὐτῆς, καταμίσμασι, καὶ δυσφόλωσεν ἀπάντων, πᾶσι βλασφημίαις πᾶσι θεομάχοις, καὶ αἱρεσιῶν φωναῖς, πᾶσι μιαφονίαις, πᾶσι πυιεραπείαις καὶ ληπαῖς τὴν θαλασσὴν, ταῖς πηγαῖς καὶ ποταμοῖς πᾶσι εἰδωλολατρείαις, νύμφαις καὶ δαίμοσιν ἀναπλήστοις αὐτά· πᾶσα τοῖς αἰθέρεσι ἡ κτίσις εἰς θεοὺς ἀεπλάτηται· σὸν δὴ κτίσιν οὕτω μιαίνει, καὶ κυδηλύει, ὡς ὃ προπεφθαι αὐτὴν) δίχα τοῦ πα ⟨θ⟩ εἰσῆλθεν ὁ σωτὴρ τὸν κόσμου Δία· Θρικὸς ὁ αὐτὴ, ὃ τοῦτον τὴν μυελὸν τύπων ἀπαλλάξας μιασμάτων, ἀνεκαίνισε, πολὺ χαλεπωτέρων ἢ συμπασῶν δίχα φθορᾶς ἐλευθερώσας αὐτὴν κακώσεων καὶ παθῶν. ἀνακαινίζει Δία τῆς πρώτης πλοισίας τὴν κτίσιν, ἵνα μάθῃς, ὅτι ἄλλος ἐστὶν, ὁ ἀπ' ἀρχῆς αὐτὴν δημιουργήσας. καὶ γὰρ ἄλλο μὲν κτίζειν, ἄλλου δὲ δίχα φθαρῆναι ἀνακαινίζειν, ἀλλὰ τ' αὐτῆς ἑκάτερον σοφίας καὶ τέχνης. ἀνακαινίζει τὴν κτίσιν κατὰ τὴν πρώτην ὑπόδημίαν, ἵνα μηδεμία σοι χάρις καταλειφθῇ ἀπιστίας, ὡς κατὰ τὴν δευτέραν πλοισίαν οὐ καινισθήσεται. ὁ σὺ πρὸς αὐτῆς εἰς ἀφθαρσίαν, εἰς ἀπαθῆ, εἰς ἄφατον καλλονήν. εἰ γὰρ, ὅτε ἐν ἐχὰν σὸν ἀδύνειαν ὁ χρὸς, σὸν ἰσθένουν, σὸ πάθεσιν ὁ Χειρὸς, ὅτε πλαίος ὁ Σαμψὼν ἐσυκοφαντῆτο, τὴν κτίσιν ἐκάθαρε τῶν ποσύπων, καὶ τηλικούτων, καὶ πολυχρονιωτάτων παθῶν, καὶ μιασμάτων· ὅτε μὲν ὡς κριτὴς ζώντων ⟨θ⟩ Δημιουργὸς) καὶ νεκρῶν, ὅτε μὲν μυελοῖσιν ἀγγέλων δρυσὶ ὀρούλμοις πάγμασιν, ὅτε πτώσεσι διεσπόζων καὶ Κύνες, ὅτε πτώσει φείλοτη καὶ πρίμη· πῶς ἡ σὺ φθορᾶς εἰς ἀφθαρσίαν μεταβολὴ οὐ [κτίσ] δ' ῥᾴστον ἔχουσα καὶ θεῖον καὶ ὁ ἀκόλουθον καὶ θεοπρεπές;

Οτι ⟨θ⟩ Δημιουργὸς ὁ σωτὴρ προεκηρυτθίοντων τὴν προφητῶν, ἵνα μὴ τις νομίσῃ, ὅτι καὶ ὅτι ξένου πρὸς θεοῦ τοὺς προτέρους δίκαιον ὑπὸ ζουλῆς καὶ βοηθείας ὅτι δευτέραν ἔρχεται, οὕτω καὶ ὁ Θεός. ἵνα δῶμεν μὴ τις ὑπονοήσῃ τοῦτο, δώωδεν προέλεγεν ⟨ϖ⟩ προφήτας τὴν πλοισίαν αὐτὴ, ἵνα δείξωσι, ὅτι Θεὸς οὐ σκεπτόμενος ἀγίσκει ὃ συμφέρει, ἀλλ' ἀπ' ἀρχῆς προῄδει ἅπαντα· ἡμᾶς μὲν γὰρ ⟨ϖ⟩ ἀθεσπι σκεπτόμενα, καὶ ἐαὶ ἀποτυχωμεν τῆς προφήτης πείρας, ἐφ' ἑτέραν μεταβαίνομεν· ὁ δὲ Θεὸς οὐχ οὕτως, ἀλλ' ἔδωκε νόμον, προφήτας, καὶ μὴ ταῦτα ὃ ἀναγτέλιον, οὐ χρόνῳ τὸ συμφέρον μεταμαθών, ἀπ' ἀρχῆς ὃ εἰδὼς, ὡς οὐχ οἷόντε ἄλλως ἰδεῖν τὴν κτίσιν, ὃ ⟨ϖ⟩ ὁ αὐτὴ ἀθεσπι οὔτε ἠμέλησεν, οὔτε παιδαγωγηθῆναι, οὔτε ὃ τῆς ἀφθαρσίας ἀξίωμα ἀπαλέσθαι, εἰ μὴ καὶ ὃ ὅτι ἔχρηστο ἡ ἄφατος πρόνοια. ὃ φιλανθρωπία οἰκονόμησεν.

Οτι φασὶν, Εἰ προῄδει ἁμύητον ⟨ϖ⟩ Αδὰμ ὁ Θεὸς, τί ἐν προήγαγε αὖθις; καὶ πολλοὶ

χ. ὃ

χ. αὐτὴν τῆς γῆς

χ. φησι

μὴ εἶσι καὶ πάγκαλοι τῶδε τῷ ἀπορήματος ἀπολύσεις· λέγε γὰρ σὺ καὶ ὁ θεόσοφος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὅτι οὐ τοῦτο μόνον φησί, ὅτι προῄδη, ἀλλ' ὅτι καὶ πεσόντα ἀναστήσει αὖθις διὰ τῆς οἰκονομίας. καὶ οὐ προῆκτο εἰδὼς τὴν πτῶσιν, εἰ μὴ προεπένοησε τὴν ἀνάστασιν. ἤδη ὅτι πεσεῖται, ἀλλὰ προαπόδεκτο τῆς ἀναστάσεως φάρμακον, καὶ στενοχώρησεν εἰς πτῶσιν ἐλθεῖν ἀνάτερ Ⓜ ἀνθρώπου, ἵνα μάθοι τίνος μὲ ἐπλασεν δι' ἑαυτόν, τίνος δὲ τῇ τοῦ πλάσαντος χάριτι. ἤδει πεσούμενον Ⓜ Ἀδάμ· ἀλλ' ἔβλεπεν ἐξ αὐτοῦ προελευσόμενον Ⓜ Ἄβελ, Ⓜ Ἐνώς, Ⓜ Ἐνώχ, Ⓜ Νῶε, Ⓜ Ἡλίαν, τοὺς προφήτας, τοὺς θαυμασιοὺς ἀποστόλους, τὴν πλήρωμα τῆς φύσεως, τὰ θεοκίνητα τῶν μυρτύρων καὶ σαίζοντα τὸν σύσπειρον νέφη. ἐβλεπε ταῦτα· καὶ πού μοι καλόν; ποῦ δὲ χρεών; ποῦ δὲ θεοπρεπές; [ἵνα] δῆτα ἐμβλέψει εἰς ἀνθρώπους ἀμυρτήσει, τάχα μὴ ἀγαγεῖν εἰς μὴ ὄντων; ἢ τοσούτων ἀνδρῶν, οὓς οὐδὲ καθ' ἕνα ἄξιος ὁ κόσμος, φοβεῖ ἀνακόπλαι, ἢ θεῖσαν προῤῥίζων τὸν τοσοῦτον τῆς γῆνοις βλάστησιν εἰς καλὸν ἢ κατ' αὐτὸς ἐπαφίεναι τὸν σκοπὸν ἢ ὀργόν· ἢ τότε τῆς τῶν ἁμυρτιῶν ὕστερον ἐλεημόνου, οὔτε ἀμυρτούτος, οὔτε ἀμυρτῶν" μεθεκτικὸς ἄν μὴ πω μηδὲ ὑφεστῶτος; εἰ γὰρ σωφρόνων ἐστὶν ἀνδρὸς, ὃ μεθετίσαντα μὲ ἀμυρτῆσαι, μὴ ἀμυρτήσαντα ἢ μὴ εἰωσκέπειν δύνας ἀμυρτημάτων, ἢ ποῦ γε δὴ εἰκὸς θεοῦ, τὸν μηδὲ μεθετήσαντα εἰξαμυρτῆσαι, ἓν τῶν ἡμυρτικότων ἀπαιτῆσθαι δίκας, καὶ τότε χαλεπὸς εἶ ὄντας τὸ ἁμυρτήματος; πῶς γὰρ οὐ χαλεπὸν, ἀθέτησις διαστοιχὴς ὁπότε λῆς; οὐκ ἀνιᾶται ἢ ἐσαιμόνου, τῇ ἀφάτῳ φιλανθρωπίᾳ τῶν τοιούτων, καὶ τῷ προπλάσαντι, εἰς τὸν ἐρχόμενον ἐπιμαίνεσθαι μέλλοντος δύνασθαι. ὥστε εἰ μὴ προῆκτο, δῆτα ἔμελλεν ἁμυρτεῖν ὁ ἀρχέγονος, ἐδείκνυτο δὲ τὸ θεῖον τὸν μήπω ἁμυρτήσαντα κολάζειν, καὶ τῆς ὕστερον ἀπολήσεως ἢ σωτηρίας ἀποστερεῖν, καὶ τοσούτων ἀνδρῶν καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν ἔρημον τὸν κτίσιν ἀποφαίνειν.

Ὅτι, τῷ θείῳ Παύλου εἰπόντος, Πρωτότοκος πάσης κτίσεως, Ⓐ αἱρετικοί, φησι, μὴ τολμήσαντες ἀθέσι περὶ κτίσεως λέγειν, εἰς κτίσμα τὸν υἱὸν Ⓐ αἰώνιον καταβιβάζουσι. διὸ ἢ κτίσις ἢ μὲν γὰρ ἐστι, καὶ γεγένηται, ἢ δὲ, ἀναχρονιζομένη. ἀλλὰ πάλιν Παῦλος βοᾷ· Εἴ τις ἐν Χριστῷ καινὴ κτίσις. ἵνα δὲ" λάμπειν ὑπεδείξῃ, ὅτι τῆς ἀναχρονιζομένης κτίσεως λέγει πρωτότοκον τὸν Χριστὸν, ἐπαγγέλλεται, Πρωτότοκος ἐκ νεκρῶν, ἵνα γένηται ἐν πᾶσι πρωτεύων. πρωτεύων τῶν ἀναχρονιζομένων, τῶν εἰς ἀφθαρσίαν καὶ λυσιφόνιν, τῶν ἐκ νεκρῶν ἐγειρομένων, φαυλίαν οὐ κτῶν τὴν θεότητα (ἅπαγε· ὕβρεις γὰρ Θεοῦ, ὃ κηδεμονίαν προπάσης ὑποφθορᾶς καὶ ἀμεταποιήτου ὑποφορᾶς πάσης ὑποφθορᾶς καὶ ἀφθορᾶς φύσεως) ἀλλὰ προτεύει καὶ πάντα τὴν ἀνθρωπότητα, ἀρχηγὸς ἡμῶν γενόμενος τῆς ἀναστάσεως, ἐκ τῶν ἐκ φθορᾶς εἰς ἀφθαρσίαν μεταποιούμενος. εἰ γὰρ ἢ Ἠλίας τὸν υἱὸν τῆς χήρας ἤγειρε, καὶ Ἐλισσαῖος Ⓜ τὸν Σωμανίτιδος, καὶ αὖθις ὁ σωτὴρ τετραήμερον Ⓜ Λάζαρον ἐξανέστησεν, ἀλλ' οὐδεὶς αὐτῶν εἰς ἀφθαρσίαν, καὶ ἀθανασίαν ἐξανέστη· πάλιν γὰρ αὐτῶν ὁ θάνατος ἐκυρίευσε· Χριστὸς δὲ ἀναστὰς ἐκ νεκρῶν, οὐκέτι ἀποθνήσκει, θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει· ἀλλ' οὐδὲ σκιάσει, ὡς τῶν δευτέραν αὐτοῦ προοιδὰν ἀναστάσει. ὧν κακῶς ἢ ἀφθορία ὑμῶν γάμους. ἦλθεν ὁ Χριστὸς πρὸς ἡμᾶς, ἐδωκεν ἡμῖν τὸ αὐτοῦ πνεῦμα, καὶ ἀνέλαβε τὸ ἡμέτερον σῶμα, εἰς τὸ σωμάλλαγμα προῆλθε, εἰς λαβεῖν ἡμῶν τὸ φύραμα ἀνύψωσεν αὖθις, ἢ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ παρέδρου, καὶ ἡ ἀγιωσυνεστάτη τῶν διηρεσίαν ὑμεῖς. ἔλαβε πρῶτον ἡμῶν τὸ πλάσμα, εἰς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ παρέδρου· ἐλήψεται δὲ ἡμῶν τὸ πνεῦμα, καὶ ὑμεῖς ἡμᾶς, καὶ" κτίσμασι καὶ διάλυσις αὖθις καταλέγοντες.

Ὅτι, φησὶ, δέησις ἐμὴ λέγεται, ὅταν μὲ Ⓜ θεοῦ ἄξιοί εἰς προῆκτο· προσοδικὴ δὲ, ὅταν ὑμνῶ Ⓜ θεόν· διαφερεία δὲ, ὅταν μὲ ὑπὲρ ὧν ἔπαθε, χάριν ἀμόμολογῶ τῷ Θεῷ· εὐτυχία δὲ, ὅταν μὲ καὶ τῶν ἀδικούντων εὐτυχοῦντα τῷ Θεῷ, προσοδυρόμενος αὖθις εἰς εὐ-

δίκησιν. Οπῦ δ', σ'τυγχάνειν, σὐκ ἔστ, φησίν, ἱκετεύειν, ἀλλ' ἐρωτᾶν· ϗ ἀπόκρισιν δ'χεῖν,
γ. Βασ. ιθ. ι. λέγ' ὁ Θεὸς πρὸς Ⓗ Ηλίαν· Τί σὺ σὐ ζῇδα, Ηλία; ἀποκρίνεται ἐρωτηθεὶς ὁ προφήτης· Ζηλῶν ἐζ'ήλωκα Κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι ἐγκατέλιπόν σε Ⓘ υἱοὶ Ισραήλ, ϗ ἐξῆς. ϗ σὐκ ἔστιν ὡ ζῇδα δίκησις, ἀλλ' ἐρώτησις ϗ ἀπόκρισις· ϗ γέγραπται δ' ὀξ ἀμφοῖν ἔντ'ξις. κϗ
Ρωμ. ιε. γ. πάθει δῆλον; Παύλου λέγοντος ἀκούσω· Οὐκ ἀνέγνωτε σὲν Ηλίᾳ τῷ προφήτῃ τί λέγ' ἡ γρ'φή; ὡς σ'τυγχάνει τῷ Θεῷ κ᾽ τῶ Ισραήλ· σὺ μὲν ἡ σ'τυχία σὰκ ἔστ δέησις. ἀλλ' ζῶντα μὲν ὁ Χρυσόστομος. δ'ϟ δ' οὖν ἔτι λεπτομερέστερον ζῶντα Δ'ϟφορᾶς τῶν ἐρημιῶν ἐνομάτων Δ'ϟασκέφασθαι, ὡ ὀλιγωρῆσαι· ὥστε μὴ τῷ πλήθ μοίου ἰκμὰ ἐῇ λέγεσθαι, ἀλλ' ϗ τοῖς δειλότεροι δ'ϟικωδωνίζειν ζῶντα βουλομένοις ἀπάλωτα ϗ αἰεππρέαστα δ'ϟμῦν.

ΕΚ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ, ΟΤΙ ΠΑΛΑΙΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ ΕΙΣ ὁ νομοθέτης· ϗ Εἰς ὃ ἔνδυμα τῦ ἱερέως· ϗ πρὸ μετθοίας.

Ρωμ. α. ιη. ΟΤιφησὶν ὁ Παῦλος· Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ βὰαγγέλιον· δικαιοσύνη γὰρ Θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται. πῶς οὖν δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται; πῶς; ὅτῃ ὁ προφῆτος νόμος Ιουδαίοις μόνοις ἐδίδητο, ϗ πᾶν ἄλλων ἀνθρώπων τῆς αὐτῆς ἐπαρχήτων δημιουργίας ϗ φύσεως· ὃ γὰ βὰαγγέλιον πᾶσιν ὁμοτίμως τοῖς ὁμοφύσιν, Εἰκότως ἐν αὐτῷ δικαιοσύνη Θεοῦ ἀποκαλύπτεται, ϗ κα'φ'ται δικαιοσύνης βὰαγγέλιον. ἐν τοίνυν τῇ παλαιᾷ Δ'ϟήκῃ σὰκ ἰῶ ἡ κλῆσις δικαία. ϗ γὰρ ὁμοίως πρὸς ζῶντα ἐκάλει ϗ ἐφώτιζε, σὺν Ιουδαίοις ὁ μοῦσ. σὰκ ἰῶ οὖν δικαία, ἀλλ' οἰκειομική, προσδ'σκβυάζουσα ὁδὸν τῇ δικαιοσύνῃ· ϗ λέγω ζῶντιν δικαίαν, καὶκείνην ἀδίκων· ἀλλ' ἐκείνῳ ὁδὸν ζῶντες, ϗ προσκαπασκβυάζ ζῶντες. ἐλάμβανον Ⓗ Ιουδαῖοι, ὅτι ϗ εὐαγγέλιον αὐθις δοθήσεται μοῦσι, ὥσπερ ἐ ὁ νόμος· ὀξέδη ὁ πρὸ ἐλπίδος ἡ προσδοκία. δ'ϟ ϗ
Ψϟ. μζ. π. ι. Δαυὶδ λέγ'· Υπελαβόμην, ὁ Θεός, ὅ ἔλεός σου ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου. Εἶπα· Καὶ ὁ ὀνομά σου, ὁ Θεός, ὕπα ϗ ἡ αἴνεσίς σου· ϗ χὶ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ σου μοῦσι, ἀλλ' ὅτι τὰ πέρατα τῆς γῆς. ϗ ἵνα δ'κίζῃ, ὅτι ὃ ἐλεᾶσαι τὰ πέρατα τῆς γῆς, δικαιοσύνης ὅτι, ἐπάγ' Δικαιοσύνης πλήρης ἡ δεξιά σου.

Ψϟ. κθ. α. ϗ ζ. α. Ο Κύριος, φησὶν, ἐβασίλευσε. πῶς ὁ Κύριος ἐβασίλευσεν; ἆρ' ὡς πρόσφατον λαβόν τὸ τῆς βασιλείας ἀξίωμα; Εἰ μὲν γὰρ εἶπεν· ὁ Κύριος βασιλεύει, τὴν ἀίδιον αὐτῦ ὑπομένουσιν ἐζουσίαν· Εἰπὼν δ', ἐβασίλευσε, τὴν δ'χὴ Ελλ. αὐτῦ οἰκειομένην λέγ', δι' ἧς ἡ φύσις ἡμῶν τὴν ὑπεκφύγασαν τῦ δ'χεσθαι, τῆς ἀιδιότ'τος, τῦ θανάτ' ἀποστεισαμένη, ἐπέγνω πλάσ'ντα, Ⓦ ὡς ἀληθῶς βασιλέα, Ⓦ χορηγὸν τῆς ἀφθαρσίας, τῆς ἁγιάσεως. θυαγελίζεται τοίνυν ὁ Δαυὶδ τοῖς ἀπὸ τῆς ἀιδιότ'τος, ἀπὸ τῦ θανάτ', ἀπὸ τῦ δ'χεσθαι πάλαι βασιλευομένοις, ὅτι ὁ ζῶν ὁς σωτ'ρίαν ἔφη· Ὁ κύριος ἐβασίλευσε, ϗ βασιλεύσ' πάντων ὁ Κύριος. ὡς ϗ αὖθις μ᾽ τὴν ἁγίασιν ἔφη· Εὐδόκησαν μοι πᾶσα ἐζουσία ἐν οὐρανῷ ϗ
Ματθ. κη. ὅτι γῆς· φησὶ, ὅ ἐβασίλευσε ἡμῶν ὁ θάνατος ϗ ἡ ἀιδιότ'τος. Ἐβασίλευσε γὰρ ὁ θάνατος ἀπὸ
Ρωμ. ε. ιδ. Ματθ. ιζ. κς. Αδὰμ μέχρι Μωϋσέως, ϗ ἐξῆς. ϗ ὁ σωτὴρ πρὸς τὸ δ'χεσθαι· Καὶ ἐὰ ὁ Σατθμᾶς Ⓦ Σατθμᾶν σκβάλλει, ἐμεμέλητο ἡ βασιλεία αὐτῦ. ὥστε ἐβασίλευσε πρὸ τῆς ὀβτιθ'μίας τῦ
Ρωμ. ε. β. Χριστοῦ, ὅ ἡμῶν ἡμῆν ὁ Σατθμᾶς. ἀλλ' ϗ ἡ ἀιδιότ'τος. λέγ' γὰρ πάλιν Παῦλος· Ωσπερ γὰρ ἐβασίλευσεν ἡ ἀιδιότ'τος ἐν τῷ θνητῷ ἡμῶν σώματι, ὕτω ϗ ἡ χάρις βασιλεύσει δ'χὶ Χριστοῦ.
Ψϟ. ζ. α. Ο Κύριος ἐβασίλευσε (πέπαυται γὰρ τῆς ἀιδιότ'τος ὁ κράτος, τῦ θανάτ', τῦ δ'χεσθαι) σὰκ ὀνειδιάσθω ἡ γῆ· ἡ φύσις ἡ γνῶμης, ἡ ποτὲ πλημμελήν, νυνὶ δ' ὀξαζομένη· ἡ ποτὲ ἐν πάθοις, νυνὶ δ' ἐν θείοις.

Οτι φησὶν οἰκονομίας ἰδίᾳ τὰ πλάσματα τῶν ἐν τῇ παλαιᾷ, ἀλλ' οὐκ αἱρέσεις Θεοῦ, καὶ παραμυθίας βιβλίοις, ἢ τύποι τῶν μυστηρίων ἢ σκιαί, ἀλλ' οὐκ αὐτὰ τὰ πράγματα. ἢ ἔστι ἰδεῖν ἐπ' αὐτῶν ἄλλα μὲν τὰ σήματα, ἄλλα δὲ τὰ νοήματα. οἷς· οὐ πρώτως θεὶς αἱματεύεται ὑακίνθῳ ἢ πορφύρᾳ ἢ κόκκῳ ἢ βύσσῳ (Θεὸς γὰρ ψυχῶν ἀπαιτητὴς καθαρότητα, ἢ σωμάτων ἀνθρώπων δὲ λαμπρότητα) ἀλλ' ἐν ταῖς σωματικαῖς φαυδρότησι τὴν εἰκόνα τῶν ἀρετῶν ἀμαυροῦσθαι. εἰ γὰρ ταῖς στολαῖς ἐκείναις ὡς ἀληθῶς ἀνεπαύετο, πῶς Μωϋσῆν τὸν τοῦ Ααρὼν οὐκ ἐνέδυσεν· ἀλλ' ἵνα σκῆνος οὐκ ἐνεδύσατο, ταύτην δὲν ἱερέως ἡμφίασε; ἢ Μωϋσῆς μὲν οὐκ ἐλούσθη ὕδατι, ἢ ἔλουσε. δῆλόν τί; ἵνα μάθῃς, ὅτι οὐκ ἵνα ταῦτα προηγούμενα τῷ Θεῷ· ὅτι τὴν τελείαν πρὸς κόσμον ἀρχεῖ ἡ ἀρετή· ἢ ὅτι ταῦτα τύπος ἦν τῆς ἀρετῆς, [ἀλλ'] οὐκ ἀρετή.

Οτι διὰ τῆς κεφαλῆς, φησι, ἔφερεν ὁ ἀρχιερεὺς Ἀαρὼν, δῆλα ἡμῖν πρεσβεύοντας ἀπρώτων κεφαλῶν, [καὶ] τὴν κεφαλὴν ἔχειν τὴν ἀξιοσίαν ἐδιδάσκετο, ἢ εἰδέναι ὅτι κεφαλὴ πάντων ἄλλων προσδοκώμενος, ἢ αὐτὸς ὑπὸ κεφαλὴν ἔστω κεφαλὴν ὄντι ἡμῶν ἀπρώτων διακόνων ἢ ὀξουσιαστῶν· ἀποκαλυμμένη γὰρ αὐθεντία ἢ αὐτόνομος, ἀφόρητος ὄντι καὶ χαλεπή. διὰ τοῦτο καὶ ὁ τῇ χάριτι ἡμῶν ἀρχιερατεύειν πεπολιτευμένος, ὃ εὐαγγέλιον ὅτι κεφαλῆς δίκην τὰ· ἵνα μάθῃ ὁ χειροτονούμενος, ὅτι τὴν ἀληθινὴν τῶν διαγελίαν παρὰ παραβαίνει, ἢ ὅτι εἰ ἢ τῶν ἄλλων ἱερουργείτω κεφαλή, ἀλλ' οὖν ἢ αὐτὸς ὑπὸ τούτῳ πλὴν σὺν νόμῳ, ὃ τῶν ἄλλων κεφαλῶν, τὸν νόμῳ κρατήσαι. ἀλλ' ἢ μὴ παρὰ τὴν ὀξουσίαν ἑτέρου, ἵνα τι αὐτὸς εἶχε τὸν λαὸν, ὃ ὑφ' ἑαυτὸν αὐτὸς ἀνέφερεν τῷ Θεοῦ.

Τὸν ὂν πέταλον ὃ χρυσοῦν, ὃν ᾧ ὄνομα σκευοκόπτου τῷ Θεοῦ, ἐπέκειτο μὲν τῷ μετώπῳ, φυλακὴν ὂν ἐπέχειν τύπου τῶν ὃν καρδίᾳ κινημάτων· ὃ ὡς δὴ τοῦτο [καὶ] καταρρυθμίζειν τῇ θείᾳ νόμῳ καὶ καθαρᾷ. Ἐξοδ. κη. θ.
ὅτι ὂν τῶν ὤμων σμαράγδου λίθοι δύο, ἔχοντες ἓξ φυλὰς ἑκατέρωθεν, ἢ ἓξ ἑκατόν· ὅτι ὂν συμβολὴν ἦσαν τῆς ὤμους τῆς ἀρχιερατικῆς. ἔχει γὰρ ἡ σμαράγδου ψῆφος ἢ χλωρότητα δυσωπεῖν, ὃ καθαρότητα διαγνῶναι, κατόπιν ἐρῶν δυνάμιν ἐστοφαίνουσα. ἢ γὰρ δὴ ἱερεία ἢ ἀσκήσει ἡφεῖν, ἢ βίον τοῖς ἐστὼ αὐτὸν ὥσπερ κατόπιν πρέχει. ὅτι τῶν ὤμων ὂν ἡ σμαράγδος, ὅπερ πρεσβείας ὅτι σημεῖον. ἡ γὰρ πρακτικὴ δυνάμις τῶν ὤμων ἤρτηται. διὰ ἢ ὁ Θεὸς πρὸς τὸν Ἰεσουσαλὴμ λέγει· Θὲς τὴν καρδίαν σου ὅτι τῶν ὤμων σου, ἡνίκα ἡμέρα, ὅτι Κύριος κτίζει σε εἰς σωτηρίαν. ἢ γὰρ ἐμὲ χρῆσις ἢ σὸν ὤμους εἰς πρεσβείαν ἢ χεῖρα λαμβάνει· ὡς ὁ τὸν λέγη πρὸς τὸν Δαβίδ· Καὶ σὺ ταῖς σωτηρίαις τῶν χειρῶν αὐτῶν ὠδήγησεν αὐτούς. σήμαινε ὂν τῷ λαγὼ τῷ ὅτι τὸ σήμερον ἢ ὡδίνας δώδεκα λίθοι σπερμοσμένοι, ἐμὲ δώδεκα φυλὰς ἐστοδηλοῦντες. ἢ ὅρα· ἀλλ' ὦ μὴ καὶ ὅτι τῶν ὤμων μία μὲν φύσις τῶν λίθων ἢ σμαράγδος· κἂν τοῦ ὂν ἢ ὅτι τὸ σήμερον, ἢ δώδεκα. ἀμνημονεύουσι τὸ λόγου, ὅτι αὐθεν μὲν ἐκ μιᾶς ἀπάντες προηλθομεν φύσεως· προϊόντος ὂν τοῦ χρόνου, διαφόρους γνώμης ἐμαρτάνομεν· καὶ ὁ μὲν δίδωσι τῇ γνώμῃ, ὃ ὂν τῇ φύσει· ἐστὼ ὂν ὃ κρύπτειδι τὸ ἱερέως, ὃ λεγόμενον λαμπρὸν, ἀλλὰ ῥόας, ἢ ῥύσεσι χρυσοῦ, ἢ κώδωνες ἀπηώρηντο. καὶ πῶς αὖ εἶπε Θεῷ ταῦτα καὶ πρέπον λόγῳ ἐρίσκοντα; ἀλλ' ἐν τῷ σήματι τὸ ἱερέως ἐφῆκεν ἐξεικονίζεσθαι καὶ ἁρπάζειν. κἀτω δὲ τῷ καιρῷ, ὃ τῶν ἄρτων κατορθώματα, ἀλλὰ ὅτιν ἐλεημοσυνῶν καὶ δικαιοσυνῶν ἢ φιλανθρωπία, ἢ τῶν ἄλλων ὁ σύσοιχος αὐταῖς χρεών.

Οτι, φησὶ, μὴ μεταδάλλε ῥήματα Θεοῦ ζῶντος· εἰς πατέρες ἢ υἱὸν ἢ ἅγιον πνεῦμα ἐκαπολίθης. ἵνα ἀμαρτὼ ὃ ὀνόματα ὃ ζῶντα, ἢ εἰσάγῃς ὀνόματα λογισμὸν, γλῶσσαν, λάρυγγα, ἢ ἀγλώσσητον, ἢ γλωσσητὸν, ὃν ἀεὶ, ἢ μὴ ὂν ἀεί· τίνων αἰτίαν; Θεὸς τῶν ματαίων ῥημάτων; ἢ ῥῆμα ἵνα μεταδάλῃ, προφήτης ποτὲ σκανδαλισθὲν ἀπολέσῃ. ἢ βλέπε ῥήματος μικροῦ ἀκριβολογίαν. τὰ ῥήματα τῶν προφητῶν ἵνες ἐκάλεσαν ὑπὸ ἀπειρίας λῆμμα Κυρίου. λέγει ὁ Θεὸς

Ιερ. κγ. λγ. δ᾽ Ιερεμίου· Εαν᾽ ἐρωτήσῃ τις ὁ λαὸς, ἢ ὁ ἱερεὺς, ἢ ὁ προφήτης, ἢ Εἴπῃ σοι, τί τὸ λῆμμα; Εἰπὸ αὐτοῖς, ὅτι τὸ λῆμμα Κυρίου ὑμεῖς ἐστε. λήψομαι γὰρ ὑμᾶς λῆμμα, καὶ ῥάξω ὑμᾶς, ἵνα μὴ λέγητε λῆμμα. ἐὰν ῥηθῇ ἵνα μὴ μεταποιηθῇ, ἀπειλῇ ὁ Θεός· καὶ σὺ ὁλόκληρον δόλ-
μάτων ἀκρίβειαν διαστρέφων, νομίζεις διαφυγεῖν τὴν τοῦ Θεοῦ χεῖρας;

β. Κορ. ιβ. θ. Εκ τοῦ, Εἰς τὸ, Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμις
μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται.

Οτι ἦλθε μὲν ὁ παῖς, φησιν, ὁ Χριστὸς πρὸς τὸν ἀνθρωπον προσδιωτὴς, [ἐσφά-
γη ὁ προσδιωτὴς·] καὶ τότε γέγονεν ἡ Εἰρήνη. ἀλλ᾽ ὦ προσδοκῶντες ἐρχόμενοι, καὶ δῶρα φέρο-
σι, καὶ δῶρα λαμβάνουσι. ποῖοι οὖν ἦκε φέρων δῶρον, ἢ ποῖοι αἰτήσαιτο; μὲν δέξοι τὸ δῶ-
ρον, ὡς καὶ ὁ προσδιωτὴς μὲν δέξοιτο. τὸ αἷμα αὐτοῦ φέρων ἦλθε δῶρον· τὸ σῶμα αὐτοῦ φέ-
ρων ἦλθε δῶρον· εἰ τι περὶ ἐμοῦ ἔλαβε δῶρον, πίστιν. καὶ τι αὐτῷ μοι πρόσεστι; χάριν.
ὅπερ ἔλυσα ἐγὼ, ἐξῆλεισατο σκῆπτρον· ἐλύθη ἡ ἔχθρα. ὁ προσδιωτὴς ὅταν ἔλθῃ πρὸς ἔθνος,
οὐκ αἰχμὴν ἵνα τὴν ἀγελαίαν ἡ πενήτων ἀγκαλιζόμενα· ἀλλ᾽ αὐγὴν ᾗ βασιλεῖ προσῆκεν· οὗτος
μὲν ὁ προσδιωτὴς ἦλθε, καὶ εὐθὺς πόρνη, καὶ ληστὴ, καὶ πλανὴ, καὶ μάχης διελέχθη. εἶ-
δες προσδιωτοῦ φιλανθρωπίαν; οὐ γὰρ πρὸς ἕνα καὶ δύτερον ἦλθεν, ἀλλὰ πρὸς
πᾶν κοινὸν φύσει· ᾧ ἦλθε τὸ ἐμὸν ἀπελεελημένος ἱμάτιον, ἵνα μὴ γυμνὴ τῇ θεότητι προ-
σχήματος φοβήσῃ πᾶν θηρίον.

β. Κορ. ε. ιζ. Εκ τοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ Ἀποστόλου· Εἴ τις ἐν Χριστῷ καινὴ κτίσις· τὰ
ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα.

Οτι φασὶν οἱ ἑλλιωτικαὶ καὶ τὸ Ιουδαΐζον· τί κομπάζει Παῦλος λέγων· τὰ ἀρχαῖα
παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα." εἴ τις ἐν Χριστῷ καινὴ κτίσις· ἐγὼ γάρ, φησι, καινὸν γ. ἐπι. ἁγ.
οὐρανὸν βλέπω. οὐ γὰρ ἔχεις ὀφθαλμούς, ἵνα ἴδῃς τὰ ἄστρα. δοῦλος, καὶ ποιήσω σοι ὀφθαλμούς. τί εἶπα
ὁρᾷς; ναὶ σὺ ποιεῖς ὀφθαλμούς; ναί. ὦ δημιουργὸς εἶ; καὶ πάνυ. οὐκ ἀποκτείνουσαι; οὐχί. οὐκοῦν
ποίησον ὀφθαλμοὺς τοῦ σώματος; οὐκ· ἀλλὰ τὰ μᾶζον, τῆς ψυχούσας. καὶ ποιεῖς μοι ὀφθαλμούς;
μάλιστα. οὐ γὰρ ἔχω; οὐχί. σὺ ἔχεις; ναί. πῶς, εἰπάτωσαν; ὅταν ἀπέλθῃς εἰς νεὼν, καὶ ἴ-
δῃς ἐκεῖ ξόανον γλυπτὸν, λίθον ἄφωνον, καὶ εἴπῃς, οὗτός ἐστιν ὁ Θεός ἐστιν· ἆρα ὀφθαλμοὺς ἔχεις; μὴ κ. ὦ
ὁμοίου Θεὸν ὀνομάζων; ὅταν τὰ πάντα ποιῇς, ὀφθαλμοὺς ἔχεις; μαθέτω ὁ ἀνθρωπος, καὶ πε-
λεφέρεται, καὶ καταγλᾶται, καὶ γέλῳ αὐτὸ ἀνθρωπος ἄλογος. σὺ δὲ λέγεις, ἡ μέθη, Θεός ὁ
Διόνυσος· ἡ κλοπὴ, Θεὸς ὁ Ερμῆς. ὁρᾷς ὅτι χρεία σοι ὀφθαλμῶν; ὁ τόμος τὰ πάντα χαράξει, ὦ
σὺ ζῶντα ποιοῦν οὐκ αἰσθάνῃ; εἰ βούλει δὲ, πρόσεχε, ὅπως γέγονε πάντα καινά. κτίσις δὲ
τῇ χαρᾷ λέγεται οὐ μόνον ἡ ὂν τοῦ μὴ ὄντος εἰς δὲ εἶ) πάντα γενῇ, ἀλλὰ ὦ ἡ ὂν τοῦ ὄντος
ὄντι δὲ βέλτιον μεταβολή. ἔκτισεν ὁ Θεὸς ἵνα οὐρανὸν· τοῦτ᾽ ἔστιν οὐκ ὂν μὴ ὄντος ἐργάσασθαι.
κτίζει ὦ ὅταν ποιήσῃ αὐθρωπον κελεύσας ἀπεργάσῃ)· οὕτω δὲ κτίζειν προσημά-
των ὄντι ὄντα δὲ βέλτιον μεταβολή. ὦ ἄκουσον τοῦ Δαβὶδ λέγοντος. ὄντως γὰρ ἐν ἀδῇ ὦ
ἡ καρδία αὐτοῦ οὐκ ἐπισμένη, ἐρρύπωθη δὲ τῇ μοιχείᾳ ὦ τῇ φόνῳ, ὦ πρὸς Φθορὰν κατέφερετο·
Ψαλ. ν. ια. πᾶν καλῶ ἵνα Θεόν, ἐὰν λέγῃ· Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοὶ ὁ Θεός. οὐχ ὅτι πρότε-
ρον οὐκ εἶχε καρδίαν, οὐδὲ πρὸ τῆς οὐσίας τῆς καρδίας λέγει, ἀλλὰ πρὸ τῆς κοσμήσεως
αὐτῆς ἀρίστης πολιτείας. ἰδοὺ τοίνυν κτίσις λέγεται, οὐ μόνον ἡ οὐκ ὂν τοῦ μὴ ὄντος εἰς δὲ εἶ)
πάντα γενῇ, ἀλλὰ ὦ ἡ τῆς οὐσίας διαφθαρείσης εἰς δὲ βέλτιον μεταβολή. οὕτω κτίζεται
σώφρων ἡ πόρνη· οὕτως ἐλεήμων ὁ ἁρπαξ· οὕτω μεταβάλλεται εἰς πρόβατον ὁ λυκὸς, ὦ
ὁ ἱερεὺς εἰς ἀρχιερέα. δύο κτίσεις· διὰ τοῦτο ὦ δὲ λυσῇ κτίσμα λέγε), δὲ λυσῇ λέγω

τῆς

τῆς παλιγγενεσίας. " Ἀποδυσάμενοι γάρ, φησι, (Ⓦ) παλαιὸν ἄνθρωπον, " ἐνδυσάμενοι ὃν Κολασ. γ. θ.
(Ⓦ) νέον, (Ⓦ) " ἀνακαινούμενον κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν. ὁρᾷς οὖν ὅτι ὄντως καινὴ κτίσις; τί γάρ μοι ὄφελος, ἐὰν γένηται οὐρανὸς καινός, ἡ γῆ καινή, ἐγὼ δὲ ταῖς ἁμαρτίαις πεπαλαίωμαι; ὁ οὐρανὸς οἰκὸς ἐστιν· ἐγὼ δὲ ἀλλοτρίωμός σε καὶ ἄπιστος καὶ νοσῶν. ἐὰν ἰατρὸς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρρωστοῦντος εἰσέλθοι, ἡ τοῦ μὲν σώματος οἰκία λαμπροὶ καὶ λευκαίνη ᾖ σὺν τοίχοις, ἡ δὲ ψυχὴ ταφὴ (Ⓦ) ὁ ἔσω δὲ ἐστιν ἀκάθαρτος καὶ νοσῶν πᾶσι, τί τὸν ἰατρὸν ὠφελήσει τὰ ἔξωθεν; οὐκ ἂν εἴποις αὐτῷ, ἄνθρωπε, μὴ ἐπιμελοῦ τοῦ νοσοῦντος, τί τὴν οἰκίαν καλλωπίζεις; βοήθησον τῇ ψυχῇ. ἡ ὁ Χριστὸς εἰσῆλθε εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἐν ᾧ καὶ πανταχοῦ εὕρε τὴν φύσιν μὲν ἡ νοσοῦσαν, ἡ πρὸς τὴν θεραπείαν αὐτῆς ἅπαντα δέχεται τὸν ἀγῶνα, ἡ ἀναχαιτίζει δὲ διαφθορὰ τὴν φύσιν. τί οὖν τὸν ἰατρὸν μέμφῃ, ὅτι μὴ ὅλα ποιεῖ; 9
10 Τ Χριστὸν ἦλθε πάλιν ἵνα τοῦτο μῶμον πίῃς, ὅτι ὅλα τὰ ποιεῖ; οὕτω πρόῆλθε τὰ ἀρχαῖα, οὕτω γέγονε τὰ παλαιὰ καινά, οὕτω καινὴ κτίσις, ἡ μοῦσα δὲ πᾶς τοιαῦτα ὑβρίσει ἀφῇ.

Ἐκ τοῦ ιζ΄ τοῦ Καλφίδας, ἡ ἑξῆς· ἡ κζ΄ μεθυόντων. Matth. ιδ. ιγ.

Ὁ τοίνυν Χριστὸς τὰ ἀπίστα πλῆθη ἑστιάσας ὅτι τῆς ἐρήμου, οὐκ ὅτι σκηνὴν ἡ ὕπνου ὠδῆς ἔπεμψαν, ἀλλ' ὅτι θείων ἀκροάσεων σκάλεται λογίων. οὕτω ἡ ἡμᾶς ποιῆσαι, ἡ τοσοῦτο ἐδημοῦ ἑαυτῷ ἑαθεῖν, ὅσον πρὸς τὸ ζῆν μόνον, οὐχ ὅσον τοῦ ἁπλῶς ἡ βαρυσέβαστος· οὐ γὰρ τοῦτο ἐδημούμεθα ἡ ζωῆς, ἵνα φάγωμεν ἡ πίωμεν· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἐαθήμεν, ἵνα ζήσωμεν. οὐ τὸ ζῆν διὰ τὸ φαγεῖν, ἀλλὰ διὰ τὸ ζῆν τὸ φαγεῖν γέγονεν ἐξ ἀρχῆς. ἡμᾶς δὲ ὡς διὰ τοῦτο τὸ ἐλθεῖν εἰς τὸν κόσμον, οὕτως ἅπαντα εἰς τοῦτο κατεσκεύασεν.

Ἐκ τοῦ, εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ Ἀποστόλου. Περὶ δὲ τῶν κεκοιμημένων οὐ θέλω ὑμᾶς ἀ- α. Θεσσ. δ. ιγ.
20 γνοεῖν, ἀδελφοί· ἵνα μὴ λυπῆσθε ὡς οἱ (Ⓐ) λοιποὶ, οἱ μὴ ἔχοντες.

Τί δήποτε, ὅταν μὲν περὶ τοῦ Χριστοῦ διαλέγηται ὁ Παῦλος, θάνατον καλεῖ τὸν σκεῦος θάνατον· ὅταν δὲ περὶ τῆς ἡμετέρας τελευτῆς, κοίμησιν αὐτὴν, καὶ οὐ θάνατον ὀνομάζει; Ρωμ. ε. γ.
καὶ γὰρ ὁ τῷ αὐτῷ λόγῳ πεῖσον μηδεὶς τὴν τελευτὴν τοῦ μακαρίου θάνατον λέγῃ, ἀλλὰ κοίμησιν τὴν ἁγιασμὸν ὀνομάζει. οὐδὲ περίεργος ζητῆσαι τὴν αἰτίαν λέξεων τοσαύτην ποιήσαι, ἀλλὰ σοφόν τι καὶ μέγα κατασκευάζει. ὅτι μὲν οὖν τοῦ Χριστοῦ θάνατοι καλεῖ, ἵνα τὸ πάθος πιστώσηται· ὅτι δὲ ἡμῶν, κοίμησιν, ἵνα τὴν ὀδυνηρὰν ταύτην μνήσῃ. ἔνθα μὲν γὰρ παρεκάρησεν ἡ ἀνάστασις, θαρρύνει καλεῖ θάνατον· ἔνθα δὲ ἐλπίσιν ἐπιφέρει, κοίμησιν καλεῖ· ἡ ὅλως ταύτης τοσαύτην ἐνδυναμούσης ἡμᾶς τῆς παρουσίας, καὶ χρείας ἐλαττούσης τοσοῦτον τὸν μεταξὺ χρόνον. ὁ γὰρ κοιμώμενος ἀναστήσεται πρώτως, ἐπεὶ ἡ θάνατος ὀλίγον ἔτι ἐστὶν ἡ μακροχρόνιος ὕπνος. α. Κορ. ιε. ν. α. Κορ. ιβ. ν. ιπ. κ. πα. α. Θεσσ. δ. ιδ. ιε.

Τοῦ αὐτοῦ Χρυσοστόμου ἐκ τοῦ περὶ μετανοίας.

Μάνα ἔαθοι Ⓐ Ἰουδαῖοι, καὶ τὰ σὰ Αἰγύπτῳ κρόμμυα ἐπιζήτουν. οὕτως αἰσχρὸν ἡ συνήθεια πρᾶγμα, ἡ κάκιστον. κἂν εἰς δέκα ἡμέρας κατορθώσῃς, κἂν εἰς εἴκοσι, κἂν εἰς τεσσαράκοντα, οὐκ ἀγαπῶ, οὐ χαίρω ἔχω, οὐ περιποιοῦμαί σε· μόνοι μὴ ἀποκάμῃς, ἀλλ' ἀφόβου ἡ καταγώνισκε. πάλιν διελεήθην περὶ ἀγάπης· ἤκουσας, ἀπῆλθες, ἡ ἥρπασας. οὐκ ἐπεδείξω ὅλως τὸ ἔργων τὸν λόγον. μὴ αἰσχυνθῇς πάλιν εἰσελθεῖν εἰ τὴν ἐκκλησίαν. αἰσχύνου ἁμαρτάνων, μὴ αἰσχύνῃ μετανοῶν. δύο ζῶντά ἐστιν, ἁμαρτία ἡ μετάνοια· τραῦμα καὶ ἡ ἁμαρτία, φάρμακον ἡ ἡ μετάνοια. ἐν ᾧ τραύματι σπεύδω, ἐν τῷ φαρμάκῳ τὸ σπεύδοντος ὁ καθαρισμός. ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὄνειδος, γέλως· ἐν τῇ μετανοίᾳ ἔπαινος, παῤῥησία, ἐλευθερία. ἀλλ' ὑπισχνεῖται καὶ ταῦτα ὁ Σατανᾶς, ἡ δίδωσι τοῖς πεπτωκόσιν αὖτις ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ καὶ παῤῥησίαν, ἐν ᾗ τῇ μετανοίᾳ καὶ αἰσχύνῃ. σὺ δὲ μὴ πεισθῇς αὖτις, ἀλλ' ἑκατέρᾳ προσέχει τὸ οἰκεῖον ἀπονέμεσθαι σπουδάσαν. 33 40

Ὅρασις, ἣν εἶδεν Ησαΐας κζ΄ Ἰουδαίας, καὶ κζ΄ Ἱερουσαλήμ.

Εἰπὲ καὶ ὅρασιν, ἣν εἶδες. ὁ δὲ λέγει· Ἄκουε οὐρανέ, καὶ ἐνωτίζου γῆ, ὅτι Κύριος ἐλά- Ησ. α. β.

λησεν. ἀλλα ἐπηγγείλω, ἢ ἀλλα λέγλς ; Ἐρχόμθος εἶπες, ὅερασις κ̣ῦ Ιουδαίας ἢ κ̣ῦ Ιερουσαλήμ· καὶ ἀφιεὶς τὼ δηλησιν, ὑεραν ἢ καλέγη ; ἀφῆκας ϲ̣ὸν ἀν̣θρωπον, καὶ τοῖς ἀλόγοις τοιχείοις ϖροσδιαλέγη ; ναί, φησιν· ὅλῳ γ̣ὰρ ἀλόγων ἀλογώτερα γεγόνασιν Ⓐ λογικά. ἢ οὐ Δ̣ϝ τῦτο μόνον, ἀλλα ἢ δ̣ὶ᾽ ὁ μέλλων ὁ Μωϋσῆς Εἰσάγλν αὐλοὺς Εἰς
Δετ. λϛ.α. τὼ γλῶ τῆς ἐπαγγελίας, ἢ ϖροορῶν τα μέλλοντα ἔσεσθαι, οὕτω πως φησίν· Ακουε ὑρανέ, 5
ἐ λαλῶ· ϖροσεχέτω ἡ γῆ ῥήματα ϲ̣κ τόματός μυ. Δ̣ϝμῦρτύρομαι ὑμῖν φησιν, Ιν-
δαῖοι, Ⓦ οὐρανὸν ἢ τὼ γλῶ ὁ Μωϋσῆς, ὅτι ἐαν εἰσέλθητε Εἰς τὼ γλῶ τῆς ἐπαγγελίας,
ἐ ἐγκαταλίπηλε Κύριον Ⓦ Θεόν, Δ̣ϝσκεδασθήσεσθε Εἰς ϖάντα τα ἔθνη. ἤλθε τοίνυν
Ησαΐας, ἔμελλεν ἡ ἀπειλὴ ϖερατῦσθαι. Οὐκ ἠδυάτο καλέσαι Μωϋσέα Ⓦ ἤδη τε θνη-
κότα, οὐδὲ τοὺς ϖοτε ἀκηκοότας· λοιϖὸν ϲ̣ὺν τοιχεία καλῆ, ἅϖερ Δ̣ϝμῦρτυρόμθος αὐτοῖς 10
ϲκάλλει ἐ ὁ Μωϋσῆς. καίϖοιγε ὀκφὸς ἠδυάτο ἐ Ⓦ Ααρὼν καλῆ· Εἰς μῦρτυρίαν, καὶ
ϖολλοὺς ἄλλους· ἀλλα Δ̣ϝ τῦτο (φαίη αἴ) οὐκ ϲκώλεσα τότες, ἐπῳδήϖερ ἔμελλον ϲκλη-
ροὶ ϖαλυταὶ, ἢ μὴ ϖῦρίναι μῦρτυρες. ἐπεὶ οἶ᾽ δ̣ὼ Εἰς ϖδσκευομίαν δ̣ξέκλινεν ὁ Ισραὴλ, δ̣ὶ᾽
τὰ ὠδόντα τοιχεῖα Εἰκότως Εἰς μῦρτυρίαν καλῶ. οὕτω ἢ Ησαΐας ϖοιῆ· οὐ Δ̣ϝ τα Εἰ-
ρημένα μόνον, ἀλλα ἢ ὅλῳ Δ̣ϝλεγθεὶς τοῖς Ιουδαίοις, ἵνα ἀῦλοὶ μὴ ἀκούοντες αὐτῶ, ὅτι 15
Εξοδ. ιϛ. ιγ. τὰ τοιχῆα ϕρέφει), ἐ μῦρτυρες ϖδσλαμβάνι αὐτῶ. Ακουε οὐρανέ· σὺ γ̣ὰρ ὁ μαίνα ἤ-
ιδ. νεγκας· ἐνωτίζου γῆ· σὺ γ̣ὰρ τὼ ὀρτυγομήτραν ἔδωκας. ἀκουε οὐρανέ· σὺ γ̣ὰρ τα ϲ̣ῶϕ
φύσι ἀῦλοις ἐχορήγησας· λῶον καὶ ὃν ἔϕυτον ἐτρεώθης, ἐλπιες, ἢ μίμησιν ὐχ ὑϖοφή-
δες ἄλογος. ἐνωτίζου γῆ· σὺ γ̣ὰρ κἀτα ϖᾶ, ἢ ϖραπτζόν αὐλοῖς ϖροφητᾶς αὐλογέδγι.
δ̣ιὰ τῦτο ἢ ἕτερος ϖροφήτης ὁρᾶν Ⓦ βασιλέα μεγιόμλον, ἐ ἐϊδώλων λατρδυόμλον, Ⓦ Θε- 20
ὸν ὑδελζόμλον, ϲ̣ὸν ἀλλοις ἐναντηχόϖς, ϖρὸς ϲ̣ὸδένα τύτων ϖοιῆται Ⓦ λόγον, ἀλλ᾽ ἀϖο-
γ. Βασ. ιγ. ιϐ. γραφεὶς, Ακουσόν, φησι, θυσιαστήριον, ἄκουσόν μυ. τί οὖν· λίθῳ ϖροσδιαλέγη ; ναί, φη-
σιν· ὅλῳ λίθου αἰαμαθητότερος ὁ βασιλάς. Ακουσον θυσιαστήριον, τα δ᾽ λέγλ Κύριος. ἢ βά-
θρως ἐρέαθη ὃ θυσιαστήριον ἢ ἐρράγη, ἢ ἐξέχεε τὼ θυσίαν. ὁ δ᾽ ἀν̣θρωϖος ὐκ ἤκουσεν,
ἀλλ᾽ ὀκτείνει τὼ χῆρα· οὐ ξηραίνει δ᾽ αὐτῦ ἐξ ἀρχῆς τὼ χῆρα, ἵνα τῷ᾽ τῦ λίθου ϖάθῃ
σωφρονέστερος ἦνπερ. ἐβούλετο γ̣ὰρ αὐλοῦ ἀῦλὸν τῆς Εἰς αὐλὸν κολάσεως σωφρονισθῆναι·
ἀλλ᾽ ἐ ϖαῦλθη, ϕησι, ὁ λίθος ἐρέαθη, καὶ σὺ οὐ διορθώθης, ὅϖα σε τὼ δικαίῳ ὀργὼ ὄπτ-
ρέψω.

Εκ τῦ Εἰς τὸν ἄσωτον, ἢ Εἰς μετανοίαν, ἢ Εἰς ὃ ξύλον γνωσὸν καλῦ καὶ ϖονηρῦ, καὶ Εἰς τὸν λησ̣τήν.

Οϖ ὃ ϖάγμα τῆ᾽ δικαίων οὐ βούλεται εἰς ἑαυτὸ ἁρϖάσαι τὼ ὄξοισίαν τ̣ῆ κτισμ̣ᾶ᾽,
ἀλλ᾽ ϲ̣ϖὸ τὼ τῦ παῖς ϖρσίοιαν ϑέλει καίεδαι τα τῆς οἰκονομίας. δ̣ιὸ ἢ ὁ ϖδσλοκόλ τὸν
Λυκ. ιϛ. ιϐ. νεώτερον Εἰσάγλ λαθοῦσα τὼ ϖατερικὴν ὐσίαν, Εἰς χρεαν ἀϖοδημῆσαι μακρᾶν. ὃ δ᾽ μᾶ-
κρος οὐ ϛαδίοις διετίνετο, ἀλλα ἔϛϖοις ὄξετοπίζετο. καὶ γ̣ὰρ ὁ ἀμῦρτάμων μακρᾶν ἦ᾽ Θε- γ. ἐξῆς
οῦ, ὑ ϖάντω, ἀλλα ἔϛϖω. λαθοῦσα δ᾽ τὼ ὐσίαν τ̣ῆ ϖατερικὴν, ἀϖώλεσεν αὐτὼ ἀ σώτως ζᾶν. πίζετο
ἐλαθεῖν ἥλιον Εἰς ἀϖόλαυσιν, καὶ ὃ δῶρον ὡς Θεὸν ϖροσκυνῆσαι· ἔλαβε ϖηγὰς Εἰς ϖευ-
φιλῶ, ἢ ὃ δῶρον ἐθεοϖοίησεν. ἠγόησε τ̣ῆ χρημασάμνου, ἢ ὃ χρῆσμα ϲ̣αφεδέξασεν. ἡ
αὐτὴ κῆσις, ἀλλ᾽ οὐ ϖᾶσιν ὁμοίως ὁρωμδόη. ϖατερικὴ ὑσία, ἀλλ᾽ ὁ μ̣ὴ καλὰς αὐτῆ, ὁ δ᾽
καλῶς ἀϖεχρήσατο. ϖάγμα τῦτο, καίκαινο, εἰ ἢ ὄξιφορεν· ὁ βύσσινος ὃ καλλος ὁρᾷ τῆ᾽ ὑ-
Ψαλ. ιη δ. σεινοῦ, ἐ ἀϖὸ ϑ̣ῦ καλλυς τ̣ῆ δημιυργοῦ ἀνυμνᾷ. Ομολογῶ γ̣ὰρ, φησι, ϲ̣ὸν οὐρανὸν, ἔργα τῶ᾽
δακτύλων ϲυ. εἶδεν ὁ ἀσωτὸς, ἢ ϖρὸς μ̣ὲ τ̣ῆ κλίσιν τὼ ὀξοισίαν οὐ διεβίβασεν, ϲ̣αϖα-
μείνας δ᾽ τῷ καλλει τῦ ὑρανοῦ, Θεὸν ἐφωνησεν ϑ̣ῆ δημιυργημα· ὁ βύσσινος ὐχ ὑδελζῆ
τὼ κλίσιν, ὁμα ζῷ᾽ διασύτῃ τὼ ϖροσκυνῆσαι τα μιδύεται. τιμᾷ τὼ κλίσιν, ὁμ᾽ ὡς ε-
μιδδυλον·

μόδουλον· ὑκ ἀφαιρῶν ἢ τὸ σίδας τῦ κλίσαντος, ἀλλὰ σῶσει τῷ κλίσματι. ἐπαινεῖ τὸ φιλοτέχνημα, ἀνὴρ ὑχὶ τὼ τεχνίτω δόξαν εἰς σκῆψιν ἀνείσησιν. ὁ ἢ δυσερὴς "κακλὰς μὲ εἶδε, κακῶς ἢ ἀσεσκύφησι, ἢ πᾶσαι τὼ παῖχν ἀνέτρεψεν.

χρυσῶν

Οπ δράκοντα πολλάκις ἡ χαφὴ κακλῆ τ' ἀμφίβολον ἐς ὄφιν σχολιόν.

Διὸ ἢ ὁ σωτὴρ φησιν, Ιδοὺ δέδωκα ὑμῖν ἐξουσίαν πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων. καὶ ἵνα Λυκ. 1. 18.
μὴ τὰ ἑρπετὰ ἀπολέσῃς, ἐπήγαγε· Καὶ ὅτι πᾶσαν τὼν δυνάμιν τῦ ἐχθροῦ. δράκων καὶ ὄφις, ὁ διάβολος· ὑχ ὡς ῥίζα κακίας, ὥς φασιν Μανιχαῖοι, ἀνὴρ ὡς καταρχὼν τῶν δαιμόνων, καὶ ἀρχηγὸς ἀπωλείας τῆς σκληρώσεως γεγονώς.

Εκ τῦ προφητικοῦ λόγου τῦ περὶ μετανοίας.

Τοῦ εἰπόντος· Καθελῶμαι τὰ ἀποθήκας, καὶ μείζονας οἰκοδομήσω· τῦτο τὼν ὑκ Θεὸς Λυκ. 12. 18.
ἐπανεθήσαν ἀπόφασιν εἰς μηδαμῶς ἀνέφικτον λαβόντες αἰσίαν τὴν ὑπεναντίαν ὑμῶν, ἢ δὲ τὰ ἑλεημοσύνων· ποιήσατε ἑαυτοῖς θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ὃ τὰ ἀφανῶς κλέπτων, ἢ σὴς ἀφανίζει, καθὼς περιστάσι ὁ Κύριος· ἢ τ' ἐμπαίκτων πλοῦτον ὑκ τόκῳ καὶ ἐξ ἀδικίας συλλέξαντας ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ὑκ τῦ μαμμωνᾶ, καθὼς ὁ διαστὼς προσκελεύεται, ἵν', ὅταν ὑκλίπητε, δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰ αἰώνιος σκηνάς.

Εκ τῦ εἰς τ' σεισμὸν, καὶ εἰς τ' Λάζαρον, ἢ εἰς τ' πλούσιον.

Οὐ" παύομαι λέγων ἐγὼ, καὶ" μηδεὶς ἀκούων ἢ. ἰαβὸς εἰμι, τὰ φαρμακα ὅτι πέπωμι· χ. παύομαι
διδάσκαλός εἰμι, προφητῶν σκελεθύθω. σεσίνια διεργάζομαι· ἢ τί τῦτο; ἀνὴρ ἐγὼ τ' μισθὸν
ἔχω, καὶ τῦτο καθ' ὑπερβολὴν εἶπον. "ἀδυνάτου γὰρ ὑ τοσύτῳ πλείονι μὴ διεργασθῆναί χ. ἀμάχαιραν
πνα. ἀκούω, φησὶ, καὶ ἀμέρων, καὶ ὑ ποιῶ. ἀκούε, καὶν μὴ ποιῆς· ὑκ γὰρ τῦ ἀκούειν καὶ ὁ
περάτειν πέλινεται. καὶν μὴ ποιῆς, αἰσμὴν ὅτι τὴν ἁμαρτίαν· καὶν μὴ ποιῆς, μεταβάλλη
τὸν γνώμονα· καὶν μὴ ποιῆς, καταδικάζεις σεαυτὸν, ὅτι ἃ ποιεῖς. τὸ ἢ κατηγορεῖν ἑαυτῦ, ἐρχὴ διορθώσεως. ὅταν εἴπῃς, οἴμοι, ἤκουσα, καὶ ἃ ποιῶ· τὸ, οἴμοι, περιόμιον ὅτι τῆς ὅτι τὸ βέλτιον μεταβολῆς.

Εἰς τὸ, Πέμψον Λάζαρον, καὶ τὰ ἑξῆς.

Καὶ πόθεν οἱ οἰνοχόοι σου, οἱ τάπητες, οἱ θρόνοι τοι, οἱ κόλακες; πόθεν ὁ τύφος; ὦ ἡ φαντασία· φύλλα ἐσθῆτος, ἃ χιμὼν κατέλαβε, ἃ πόντα ἀπώλεσε. ἄναρ ἐσθίω, καὶ ἡμέρα γέγονε, ἃ τὸ ὄναρ διελήλυθα. διὰ τῦτο ἢ ἐν τ' Νῶε, ἢ τῶν Ιακὼβ, ἢ τ' Ισαὰκ, ἀνὰ τὸν Αβρααμ ὁ πλῦτος ὁρᾶ. διὰ πίνητος φιλόξενος ἐσθίω ὁ Αβρααμ, καὶ τῆς ἀπόνω θεωρίας τύτῳ μείζων ἢ κατηγορία ἡ ὀκείου φιλοξενία.

Εκ τῦ, μὴ ἔπω σφοδρὰς θρηνεῖν ἐπὶ τελευτῶντας.

Θανάτου μεμνῶν λύσις. εἰ μὴ θάνατος ἐσθίω, ἐκωλύθη δὲ κατανθίμην· εἰ μὴ κόλασιν ἐξεδεχόμεθα, ὑδαμῶς τῶν κακῶν ἐπαυσάμεθα. εἶδες διαστύτε φιλανθρωπίαν; τὸ ὑκ ἀναβάσεως ὅπου θύμιον, ἀφορμὴν σωτηρίας ἀπεργάσατο. εἰ μὲ δῶν δίκαιός ὅστις ὁ ἀπόθανών, χαῖρε, δίδου θαρρῶν πρὸς τ' διαστύτε παρουσίαν· εἰ ἢ ἁμαρτωλὸς, μὴ λυπῦ· ὑκέρδησεν ἐφ' οἷς πὼν προσέθηκεν τῶν ἁμαρτημάτων ἀφήρηται.

Οπ ὁ τῇ πρὸς τὸν ὄπισθεν Κυριακὸν ὄπισθολῇ, ἐν ἀπὸ τῆς δευτέρας ἐξέπεμψεν ἐξορίας, καθαίρεται μὲ τῦ Αρσακίου, λήθῃ αὖθις καὶ μοιχὸν καλῶν· ἐπαινεῖ ἢ ἐν ἀποτρεφομένους πὼν αὐτῦ κοινωνίαν, ὡς διὰ Θεὸν, καὶ τὸ εἰς τ' ἀρχιερέα αὐτῶν ἀδίκημα, πὼν ἀποστροφὴν αὐτῶν ποιουμένους. καίτοιγε ὁ ἄλλοις φαίνεται θρασὺς μὴ ἀφίσασθαι ἀπὸ τῆς σκληρίας. Εἰς τοῦτο ἢ ὕστερον, ὡς ἔοικα, μετῆκεν, ὅπῃ καὶ ἢ τῦτον ἀδίκως σκανδάλητες, οὐχ οἷς ἐπροσέβαλον ἕστερον, ἀλλὰ ἃ καθόρομας· ἃ ὅπου γε ἀδίκως σκανδαλώμενος καὶ ἢ πὼν" ἄνω προσπανικαιμένων ἃ χαροσείας ἐπαλαμήσαντο. χ. οὐπῖς

ΕΚ ΤΩΝ ΦΩΤΙΟΥ.

Pag. 200. Edit. Augustine.

ΑΝεγνώσθησαν τῦ Χρυσοστόμυ ὁμιλίαι εἰς τὸν ψαλμὸν ἑξήκοντα ἡ μία. ὁ τύχοι τοσοῦτοι· ὧν ὃ μὲν πρῶτον ὁμιλίας τρόπον ἔχει εἰκοσι, ὃ δεύτερον ἢ ἑκκαίδεκα, ὁ δὲ τρίτον κέ. ἐμφαίνεται ἢ ὁ τῷ πρώτῳ, ὡς ἀπ' ἀρχῆς τῆς παραινέσεως ἀρξάμενος ὁμιλῆσ, μήπω συναπερπαθείσης αὐτῆς, τὰς τε εἴκοσι λόγους τούτους, καὶ ἄλλους ὁσους πρὸς ἢ πέντε, μεταξὺ τὸν εἰς τὸν ψαλμὸν λόγον, χρείας (ὡς εἰκὸς) προσεμπεσούσης τῷ λαῷ προσομιλῆσαι. ἔνεστι ἢ συνιδεῖν, ὡς εἰ καὶ, ΛΟΓΟΙ, ἐχρῆτο τῷ ὀνόματι ὁ βιβλίον. ὅτου γὰρ εὕρηται ὁ τοιοῦτος τρόπος ὁρῶν τὸν ἀκροατὰν, ὅτου προὸς αὐτὸν ἀπατείνεται, καὶ ἐρωτᾷ, καὶ ἀποκρίνεται καὶ ὑπαγορεύει· ὁμωμβίου μοὶ, καὶ ἄλλως ἔχοντος τὸ λόγυ, καὶ καθ' ὁμιλίαν, τοιαῦτα φιλοτιμίζειν καὶ ἐπιδείκνυσθαι. ὁ μὲν ἀλλὰ ὁ συνεχῶς καὶ ὀνόματος τοῦτο ποιεῖ, καὶ οὐχὶ συνήθειά τινί, παρίσησιν ὁμιλίας αὐτὰ ἔχει. ὡμίλει ἢ ταύτα τῷ πλήθει, ὡς ἔστι μαθεῖν ἐξ αὐτῦ τούτων, πολλάκις μὲν καθ' ἑκάστην, ἐαν ὅτι ἢ καὶ πλείονα. ὅτου μὲν τὸ πρῶτον βιβλίον, ὃ ᾧ καὶ εἴκοσι ὁμιλίαι· τὸ ἕτερον βιβλίον ἔχει ἑκκαίδεκα λόγους, ὧν μὲν πρώτους ἑπτὰ ἐπὶ τῆς παραινέσεως ὑποστάσης ὑπὸ πολλῶν καθομιλημένους· ὡς ἔστι ὧν δι' ὅλης αὐτῆ τῆς παραινέσεως, μέχρι τῆς μεγάλης πεντάδος, τὸν εἰς τὸν ψαλμὸν, λόγους κζ'. ὁ ἢ ὑποδείκνυσι λόγοι σύνεδα τῦ δευτέρυ βιβλίυ, ὃ ὁ λοιποὶ κὲ τῦ τρίτυ, οὐκ εὐθὺς ὁμιλήθησαν, οὐδὲ συνεχῶς μὲν τὸ πάχα. μὲν γὰρ τὸν ὁ τῇ μεγάλῃ πεντάδι ὁμιλίας, ἕως ἐως τὸν εἰς τὸν ψαλμὸν κζ', ὡμίληται τῇ ἑφεξῆς εἰς Ⓜ ϛωρεῖν, εἶτα εἰς τὸν προδοῦναι, ὃ λοιπὸν ἑφεξῆς κζ' ἅς ἀναχωροῦσιν τὸν ἡμερῶν πάσχα τε καὶ ὑποθέσεις αἰσαλόγως αἱ ὁμιλίαι ἐλήφοντο. ἢ μὲν ἅς δὲ αἰσασίσεως ὁμιλίας, ὡμίλησεν εἰς ἅς προέξεις συνεχῶς, ὡς αὖθις ὁκήσος ἀρχόμενος τῦ εἰκοσὸν ὀγδόου λόγου τῶ εἰς τὸν ψαλμὸν ὁπτισαμένε· ὃν, ὡς δῆλον, ἢ ὅδε σὺν αὐτῷ μὴ πολὺ χρόνοι προσωμίλησεν. αἱ γὰρ εἰς ἅς προέξεις ὁμιλίαι πεντεκαίδεκα μὲν εἰσι, ἀριθὸν ἢ δι' ὅλου αὖτε ἢ ἑνιαυτὸν ἐρρήθησαν. οὐ γὰρ καθ' ἡμέραν ἅπασι, ἀλλὰ ἢ πάντα ἢ ὑπὲρ ἑπτὰ καὶ πλείω καθωμίλει. ἃς δῆλον αὐτὸς ποιεῖ, ὅτι ἀρχιερατεύων κζ' τὸ τέταρτον ἔτος ὡμίλησε. ἅς ἢ εἰς τὸν ψαλμὸν οὐκ ἔχομεν γνῶναι, ὁπότε ὡμιλήσειε. πλὴν εἰ ὁκείων μίμνηται τὴν ὁμιλιῶν ὁ τῷ κὴ λόγῳ ὡμιλήσας, ἃς ἀφ' τὸ τετάρτυ ἔτυς τῆς ἀρχιερωσύνης αὐτὸ ἐξευρήκασιν, ἀλλὰ μὴ ἑτέρων τινῶν πρὸ ἅς (οὕτω γὰρ τὸ τοῦτο ἔγνων) δῆλον ὅτι ὁ ἅς ἀρχιερατείων κατεσκεύασεν, ἅς μὲ κζ' τῇ παραινέσεως τὸ δευτέρυ ἔτυς, ἅς ἢ λοιπὸς λὸ τῷ τεσσαρτῷ ἔτει. ἡ ἢ φράσις αὐτὸ μὴ τῆς συνήθους σαφηνείας καθαρότητος ἢ ὃ λημασὸν ἢ βάρος οὐδεὶκνυται, ὃ πολύχρων τὸν ἰσημῶν, ἢ τὸν τῶν πολλῶν ἁγμάτων ποικίλην διάπειδν συνυπφαίνουσα. ἁλῷπηται ἢ ὅμως τῆς οὐ ταῖς προέξεσι φράσεως ὅτι ὁ ταπεινότερον ἀπεικασμένη, ὅσον τὸν εἰς Ⓜ ἀπόστολον ἑρμηνείαν, ἢ ἐπὶ τὸν εἰς Ⓜ ψαλτῆρα ὑπομνημάτων ἡ οὐ ταῖς προέξεσιν ὑπολείπεται. πάντα γὰρ τοῖς λόγοις αὐτὸ ὁ καθαρὸν ἢ λαμπρὸν ἢ δίκρινὲς μὴ τῦ ἡδίος πεχουργῶν, τούτοις τε οὐχ ἥκιστα μάλιστα ἀφαρέσκει, ἢ τῇ τὸν ἀναβιβασμάτων διάπειδν ἢ τῇ τὸν οὐδυμημάτων ἀφθονίαι, ὃ (εἰ που δέοι) ἁφυότητι ἢ ἀπλῶς ἔν τι λέξει, ἢ συνθήκῃ, ἢ μεθόδῳ, καὶ νοήμασι, ἢ τῇ ἄλλῃ κατασκευῇ, αἰρίσει πάσῃ ἅς συμφέρεσθαι ὑπεσχήσατο. ἀλλὰ ἅς μὲ εἰς Ⓜ ἀπόστολον ὅτι ἐξ αὐτὸν οἰκείων ὑπογραφὴν, ποίαις τε αὐτὸν ὁ Ἀντιοχείας ἀφιστίσοντι ἐξεποίησαν, αἳ ἢ μᾶλλον διακρίνωσιν· ἢ ποίαις ἀρχιερατείοντι ἐποίησαν· ἅς ὁ

ὃ εἰς τοὺς ψαλμοὺς οὕτω ἐρωθῶ [ὅσον] καὶ ὃ ἱστορίαν γνῶναι· πλεῖ εἰ δὲ τις τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἀλλὴν ἀρετὴν τοῦ λόγου θαυμάζων, σχολάζοιτο αὐτῷ μᾶλλον, ἀλλ' οὐ τοσούτοις συγγράμμασι κοπιοῖς συγγραφόμενον, ταύτας φαίη ἂν ἐξεργάσασθαι. εἰ δέ τινα τῶν ῥητῶν, ἢ ἑρμηνείας, ἢ βαθυτέρας ἱστορίας δεόμενα, οὐκ ἐπιμελῶς ἐπεξῆλθεν, οὐ δυσθαυμάζειν. ὅσα γὰρ ἡ τῶν ἀκροατῶν ἐχώρει δύναμις, ἐς εἰς τὴν σκηνὴν συνέτεινε σωτηρίαν καὶ ὠφέλειαν, οὐδὲν οὐδαμοῦ πρῆκε. δεῖ μοι καὶ ἀεὶ θαυμάζειν ἔπεισι τοσμαχείστου αὐθεφτου σκῆνος, ὅπ ἀεὶ ἐς τὰ πᾶσιν αὐτοῖς τοῖς λόγοις τοῦτο σχοπὸν ἐποιῆτο, τὴν ὠφέλειαν τῶν ἀκροατῶν· τῶν δ' ἄλλων ἢ οὐδάλως ἐφεώντιζεν, ἢ ὡς ἐλάχιστον. ἀλλὰ καὶ τοῦ δέζαι λαθεῖν αὐτοὺς ἔνια τῶν νοημάτων, καὶ οὐ τοσοῦτον μὴ πειθεῖσθαι πρεισδύνειν, καὶ εἰ τι τοιοῦτον, ὑπὲρ τῆς τῶν ἀκροωμένων ὠφελείας παντάπασιν ὠλιγώρει.

Ἀνεγνώσθη τοῦ Χρυσοστόμου ἐκ τοῦ εἰς τὸν ἅγιον Παῦλον. Pag. 812

Ἦλθεν εἰς τὴν Ἀντιόχου πόλιν ὁ Παῦλος, ἐς ποσοῦτον πλῆθος πίστεως ἐγκεκύρηκεν, ὡς τοσαυτηρολείας φορὸς τὴν χριστιανὴν τότε τοσοῦτον ἐν αὐτῇ ἀνθῆσαι. ταῦτην τοίνυν ἐκ τῆς ὑπογραφῆς τοῦ βιβλίου τὴν ἀφορμὴν λαβὼν ὁ πνευματικὸς ἡμῖν ῥήτωρ, τὴν οἰκείαν προθεσπάλλ διδασκαλίαν, ἐκ τῆν ἀμφιβόλου γραμμάτων πιστευθέντων τὴν ἀληθείαν. βουλόμενος ἀνέσπασε τὴν ἀμφ' τῆς ὑπογραφῆς, ὡς ὄντι Θεοῦ ἔπερος ἀγγελούμενος· τοῦτον ἦκε κηρύττων ἐγώ. ὦ τῶν παθόντων τοσαυτα. Ⓜ βουλόντος τὴν ἀμφιβολον σεσωκηκεν" πεπόμπε τοῦ Χριστοῦ· ὃ γραπτόμενος τῆς πλάνης ὑπόγραμμα ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἐφθέγξετο· ἡ σὴν τῆς ἀπάτης ἐξηλίτβισε τὴν ἀπάτην. ὀλίγῳ τε τῶν προφητῶν Ἀθηναίοις ἦν δυσπαρέδεκτα, ὁ βουλόμος ἐν τοῖς γράμμασι τῶν δαιμόνων τῇ σοφίᾳ Παύλου σκήρυσε τὴν εὐσέβειαν· εἰσῆκει ἀθρῶσαι ὁ ἀμφίβολος, ὁρᾶν αὐτοῦ τὰ σοφίσματα ὑπὲρ Χριστοῦ ῥητορεύοντα· ἐπαύθη βλάπτων Ⓜ ἑαυτῷ χριστιανὸς Παύλου κατ' αὐτοῦ στρατηγοῦντα, καὶ τῆς οἰκείοις ὅπλοις αὐτὸν καταβάλλοντα.

κ΄ χῦμα 15 Ἀνεγνώσθη τοῦ Χρυσοστόμου ὑπογραφὴ ἔχουσα," ἑρμηνεῖα εἰς Ⓜ θαύματον, λήγει μικροῖς ὕστε- Pag. 7.
κοσι δύο, ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ θαυμαπλήσιοι εἰς τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου κε΄· ἐν ᾧ ἐπὶ εἰς τὸν πεντηκοστὸν ὡσαύτως λήγει ζ΄.

Ἀνεγνώσθη συνόδου τῆς θαυμόμους κζ΄ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου συγκρο- Pag. 25.
τηθείσης· ἐν ᾗ ὑπῆρχον κατάρχοντες Θεόφιλός τε Ἀλεξανδρείας, Ἀκάκιος ὁ Βερροίας, Ἀντίοχος ὁ Πτολεμαΐδος, ἐν ὁ Σεβαστείας Γαβάλων, ἐς Κυζικηνὸς ὁ Χαλκηδόνος, Ⓜ τὰ μάλιστα δυσμενῶς ἔχοντες τοῖς Ⓜ ἀνδρα, οἳ ἅμα πάντα ἐν κριτῇ ἐν κατηγορίᾳ ἐν μάρτυρες ἦσαν. ἐν ὑπομνήμασι ὃ αὐτὰ ἐπεφέρθη δέκα τοῖς τοιοῦτοι· ἀλλὰ τὰ μὲν δύο ἐν δέκα κζ΄ τοῦ ἁγίου· ὃ ὃ πρῶτος ἐς δέκατον ἐπεξῆλθε τὰ κζ΄ Ἡρακλείδου, τοῦ εἰς Ἐφέσου ὑπ' αὐτοῦ χειροτονηθέντος, ὅπερ ὑπὸ πλῶν καθαίρεσιν ἴσχυσαν πολλάσαι, ἑτέρων πολῶν κωλυσάντων. ὁ ὃ κατηγορος Ἡρακλείδου, τοῦ Μαγνητῶν πόλεως ὑπίσκοπος ἐν ὀνόματι Μακαρίου· ὁ ὃ Μακαρίου Ἰωαννου προφωνὴς ἑρμος ἐν προτος κατηγορος, Ἰωάννης ὁ ἡγεκτος αὐτοῦ ἐν. κατηγορεῖ ὃ τοῦ Χρυσοστόμου, ὅτι τε αὐτὸν ἠδίκησεν ἀφορίσας αὐτὸν, διότι τὸν οἰκεῖον παῖδα Εὐτρόπιον ἐτυφλ. Δεύτερον ὃ, ὅτι Ἰωάννης τις μοναχὸς ἐξ ὑπογραφῆς τοῦ Χρυσοστόμου, ἐτυπήθη, ὡς φησι, καὶ ἐσύρη, καὶ μὴ τοῦ δαιμονίων ἐσηθησφόρησε. Τρίτον, ὅτι τὸν καιμηλίων πλῆθος πολὺ διέφθαρσε. Τέταρτον, ὅτι τὰ μύρα τῆς ἁγίας Ἀναστασίας, ἃ ὁ Νεκτάριος εἰς μύρωσιν τῆς ἁγιοσίας ἐναπέλυτο, ταῦτ' διέφθαρσε. Πέμπτον, ὅτι τοὺς κληρικοὺς ἀτίμως ἐξεφθαρμένους, καὶ" αὐτοὺς θαυμαζόντους καὶ τελοβολημένους ὑβρίζει. Ἕκτον, ὅτι τὸν ἅγιον Ἐπιφάνιον λῆρον ἀπεκάλει ἐξ δαιμονιαφίον. Ἑβδομον, ὅτι τοῦ Σεβαστείας συσκευὴν ἐποιήσατο, κινήσας κατ'

αὐτοῦ

αὐτῷ τὸν διάβολον. Ογδοον, ὅτι ὁ κ(ύριο)ς τῷ κλήρῳ συκοφαντικὴν βιβλίον κατεσκεύασεν. Ενατον, ὅτι συγκροτήσας συνέδριον πρῶτος τῷ κλήρῳ, ἔσησε τοὺς Δ(ια)κόνους, Ακάκιον, Εὐδόξιον, Ιωάννην, κατηγορήσας ὡς τὸ ὠμοφόριον αὐτῷ κλέψαντας, λέγων, μὴ ὁ εἰς ἄλλο πάντως ἔλαβεν; Δέκατον, ὅτι Αντώνιον ἐλεγχθέντα τυμβωρύχην ἐχειροτόνησεν ὀρθίσκοπον. Ενδέκατον, ὅτι Ιωάννην Φ κόμητα ἐν τῇ στάσει τῶν γραπτῶν ἄδικως κατεμίωσεν. Δωδέκατον, ὅτι ὅτε πρεσβεῖον ᾔξατο εἰς τὸν ἐκκλησίαν, ὅτε εἰσιών. Τεσσαρεσκαιδέκατον, ὅτι αἴθουσαν ῥίψας χειροτονίας Δ(ια)κόνων καὶ πρεσβυτέρων ἐποίησε. Τεσσαρεσκαιδέκατον, ὅτι ὁ μιᾷ χειροτονίᾳ πάντας ὀρθοσκόπους ἐποίησε. Πεντεκαιδέκατον, ὅτι δέκατος γυναῖκας " μόνος πρὸς μόναις, πρώτως ἐκβαλὼν ἔξω. Εξεκαιδέκατον, ὅτι τὸν κληρονομίαν τ' ἀπὸ Θέκλας καταλειφθεῖσ πάντα ἔσχε Θεόδωλα. Επτακαιδέκατον, ὅτι πᾶν πρόσοδα τῆς ἐκκλησίας ὠνεῖς οἶδε πολὺ ἀπώλεσεν. Οκτακαιδέκατον, ὅτι Σακκοφόρια ὑπὸ ἔγκλημα ὄντα, πρεσβύτερα ἐχειροτόνησεν. Επεκαιδέκατον, ὅτι τῶν κοινωνικῶν τῆς οἰκουμένης κ(αὶ) γνώμιλον αὐτῷ ἐγκλεισθέντας, καὶ τελευτήσαντας ἐν τῇ φυλακῇ ὑπὸ δοῦλα σκηνώματα αὐτῷ πρεσβείαν " ἔξιωσεν. Εἰκοστόν, ὅτι Φ ἀγιώτατον Ακάκιον ὕβρισε, καὶ ὅτε λόγων μετέδωκεν αὐτῷ. Εἰκοστὸν πρῶτον, ὅτι Πορφύριον Φ πρεσβύτερον προέβαλεν Εὐσεβίῳ ἐξοπλίζων. Εἰκοστὸν δεύτερον, ὅτι καὶ " Βενέριον πρεσβύτερον προέβαλε μὴ ὕβρεως πολλῆς. Εἰκοστὸν τρίτον, ὅτι αὐτῷ μόνῳ λαβεῖν ὑποκείμενον, καὶ μὴ τὸ λαβέσθαι αὖθις Σακκοφόρια " ἀπεκλεισε τὸν ἔμβασιν, ὥστε ἄλλον ὑπὲρ μὴ λούεσθαι. Εἰκοστὸν τέταρτον, ὅτι πολλὰς ἀμβρώσεις ἐχειροτόνησεν. Εἰκοστὸν πέμπτον, ὅτι μόνος ἐαθεὶς, ἀσώτως ζωὴν Κυκλωπικὸν βίον. Εἰκοστὸν ἕκτον, ὅτι αὖθις κατηγορῆς, αὐτὸς μάρτυρες, αὐτὸς ἀπόφασις. Καὶ ἄλλον ἐκ τῶν πρὸ Μαρτυρίου Φ πρεσβυτεριακῶν, καὶ ἐκ τῶν πρὸ Περαμίσιδος φασι, τὸν Λυκίας ὀρθόσκοπον. Εἰκοστὸν ἕβδομον, ὅτι λέγων ἔδωκε Μέμνονι ἐν τοῖς ἀποστόλοις, καὶ ῥέοντος τοῦ ἅγματος ἐκ τοῦ τόματος αὐτοῦ, πρόσφαγμα καὶ μυσήρια. Εἰκοστὸν ὄγδοον, ὅτι οὐ θεῖον ἀποδύεται ἐνδύεται, καὶ " πανύλλον πρώην. Εἰκοστὸν ἔνατον, ὅτι καὶ χρέματα τοῖς ὑπ' αὐτὸν χειροτονουμένοις ὀρθοσκόποις δίδωσιν, ἵνα δι' αὐτῶν καταπονῇ τὸν κλῆρον. τὰ μὲν ὧν κ(αὶ) τῶν ἁγίου κεφάλαια ταῦτα. Ὑπάτιος δὲ πέμπτον προσκληθείς, οὐ προῆλθετο· δηλαδὴ πεισθεὶς τοῖς προσκαλουμένοις, ὅτι εἰ τὸν προφάσεις ἐνδρους ἀπὸ τῆς τάξεως τῶν κριτῶν προβάλλεται, ἑτοιμός εἰμι καὶ προβληθῆναι, καὶ ἀποληφθῆναι, εἰ τις μὲν κατηγορῆ. εἰ δὲ τῦτο ποιῆσαι οὐ βούλεσθε, ὁσάκις ἂν ἀποτίλητε, τοσῦτ πλέον λύσωσιν. Ἐζήτησαν δὲ, ὡς ὑπόμνεται, ἐκ τῶν κεφαλαίων τῦτων τὸ πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον. Εἶτα ἦρξατο περὶ Ηρακλείδου, καὶ Παλλαδίου τοῦ Ελενοπόλεως τῶν ἐπισκόπων ἐζητεῖζεν· καὶ ἀπέδωκα λίβελλον πάλιν ὁ μοναχὸς Ιωάννης (οὗ ὁ Δ(ια)κόνος Ιωάννης ἐν ταῖς κατὰ τὸ Χρυσοστόμου κατηγορίαις ἐμνήσθη) ἐγκαλῶν καὶ περὶ Ηρακλείδου, ὅτι Ωξυρυγχείτης ὑπῆρ, καὶ ὅτι κλέπτης ἐφωράθη ἐν Καισαρείᾳ τῆς Παλαιστίνης, ἱμάτια τοῦ Δ(ια)κόνου Ακυλίνου κλέψας· καὶ ὅλως, φησὶν, ὁ ὀρθόσκοπος Ιωάννης τοιοῦτον ὑπῆρ εἰς Εφεσον ἐχειροτόνησεν. ἐνεκάλει δὲ καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ Χρυσοστόμου, ὡς πολλὰ καὶ κακὰ παθὼν χάριν τῶν Ωξυρυγχιτῶν, περὶ Σακκοφόρων, καὶ περὶ αὐτοῦ ἐκείνου [ἀπέτυχεν.] Εἶτα τῦτον ἐζεταθέντων, ἐζητάθη πάλιν τὸ ὑπατον κεφάλαιον τῶν ἐγκλημάτ(ων)· Εἶτα τὸ κ(εφάλαι)ον· Εἶτα πάλιν κατηγόρησεν Ισαάκιος ὀρθόσκοπος τοῦ Ηρακλείδου, ὡς Ωρειγχιασοῦ, καὶ ὡς μὴ προδιορθέντος Επιφανίῳ τὰ ἀγιώτατα, μήτε εἰς ἡγιῶ, μήτε εἰς συνεσίασιν. ἐπέδωκε δὲ ὁ αὐτὸς Ισαάκιος καὶ λίβελλον κ(αὶ) τοῦ Χρυσοστόμου περὶ ἐχόντα ταῦτα. Πρῶτον, περὶ τοῦ πολλάκις μνημονευθέντος Ιωάννου τοῦ μοναχοῦ, ὅτι ἐδάρη ὑπὸ τῶν Ωξυρυγχιτῶν, καὶ ὅτι ἐσιδηροφόρησε. Δεύτερον, ὅτι ὁ μακαρίτης Επιφάνιος ὑπὸ τῶν Ωξυρυγχιτῶν, Αμμωνίου, Εὐθυμίου, Εὐσεβίου, καὶ Ηρακλείδου, καὶ Παλλαδίου οὐκ ἠθέλησε κοινωνῆσαι. Τρίτον, ὅτι τὸν φιλοξενίαν αὐτοῦ μοιχεύσαν ὀρθοσκόπων. Τέταρτον, ὅτι ἐπ' ἐκκλησίας λέγ(ε)ται πεπε-

ζαν

χ· μ· παρὰ μονα

χ· κεφ.

χ· Βερίνιον
χ· ἀπαλίν

χ· πάνυ

χ· φῶν χρίστ

ζομ ἐελπυόων πεπληρωμβόλιον. Πέμπτον, ὅτι κεκυρῶται ἐπὶ " ἐκκλησίας, λέγων, ἐρωῦ, μήνομαι. Ἕκτον, ὅτι ὀφείλει ἐρμιλεύσαι τίνες εἰσὶν ἐελπυύες, καὶ τί ὄϛι ὃ λέγλν, ἐρωῦ, μήνομαι. ἢ γὰρ ἐκκλησία οὐκ οἶδε ζῶντα. Ἑβδομον, ὅτι ἀδήλως πρὸς τοὺς ἁμαρτάνοντας, διδάσκειν· ἐὰν πάλιν ἁμαρτῆς, πάλιν μετανόησον, ἢ ὁσάκις ἂν ἁμαρτάνῃς, ἐλθὲ πρὸς μέ, καὶ ἐγώ σε θεραπεύσω. Ογδοον, ὅτι βλασφημεῖ ἐπ' ἐκκλησίας λέγων, ὅτι ὁ Χελκὸς πρασβυξάμβνος οὐκ εἰσηκούσθη, ἐπεὶ μὴ δεόντως προσηύξατο. Ενατον, ὅτι τοῖς λαοῖς ἐπιτάλλει σασάζειν τὴν στεώδν. Δέκατον, ὅτι ἕλλιψας πολλὰ κακὰ τοῖς Χελσιανοῖς ἀφ' ἡμβμόνος ἐπράξατο, ἢ ἐχθὲ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ προϊστατο αὐτῶν. Δέκατον, ὅτι σαμένει ἀλλοτρίας ἐπαρχίας, καὶ χρεστὸν ὀπτσκόπες. Ενδέκατον, ὅτι ὑβρίζει τὸν ὀπτσκόπες, ὃν ἐκπυγάτης κελδύει ἐκβληθῆναι τῆς οἰκίας αὐτοῦ. Δωδέκατον, ὅτι τὸν κληρικοὺς ξένους ὕβρεσιν ὑβρίζῃ. Τεσκαιδέκατον, ὅτι πρὸς ἡμᾶς ἀλλοτρίας ὥρπασε βία. Τεσσαρεσκαιδέκατον, ὅτι αὖθι στεωδρίου, καὶ πρὸς γνώμλν τὸ κλήρου ποιῇ τὰς χειροτονίας. Πεντεκαιδέκατον, ὅτι τὸν μὴ Ωριγενειασὰς " ἐδέξατο, τὸν δ' κοινωνικοὺς τῆς ἐκκλησίας μὴ συναπτῆν ἐλθόντας γραμμάτων, καὶ σὲ τῇ φυλακῇ βληθῆναι οὐκ ἠξέλετο, ἀλλὰ καὶ ἐπηνιόνησε σὲ αὐτῇ " οὐκ ἐπεσκέλατο. Εκκαιδέκατον, ὅτι δούλους ἀλλοτρίους μήπω ἐλευθερωθέντας, ἀλλὰ καὶ πρὸς δεσπότλν ἐχθρότατον ὀπτσκόπες. Εσπαρακαιδέκατον, ὅτι αὖθι τὸν Ισαάκιον πολλὰ πρὸ αὐτῶ στενάξαι κακωθῆναι. τὸ πᾶν δὲ τῆν κατηγορίαν ὃ μὲν πρῶτον, ἀπὸ δὲ πρασεξεπαθεν, ὡς ὁ ὁμιλος, οὐκέτι ἠξιπάσθη· ὃ δ' δύτερον ἠξιπάσθη, καὶ ὃ ἑβδομος. Εἶτα ἠξιπάσθη πάλιν ὃ τέτοι ἔγκλημα τῆν ἀπὸ τὸ ἁγιακόν Ιωαννου ὀπτσκόπου. ἐν τύτῳ δ' τῷ κεφαλαίῳ καὶ Αρσάκιος ὁ πρωτοπρεσβύτερος, ὁ αὐτὸν Χρυσόστομον ἀφωρίζαμβνος, καὶ Απίκιος ὁ πρεσβύτερος, οὐκ οἶδ' ὅπως μάρτυρες ἔστησαν, καὶ τὸ ἁγίου κατεμαρτύρησαν· καὶ Ελπίδιος [δ'] ὁ πρεσβύτερος. ἀὐτοὶ δ' κατεμαρτύρησαν, ἐν στεῶ αὐτοῖς καὶ ὁ πρεσβύτερος Ακάκιος ἐπὶ τῷ τάρτῳ κεφαλαίῳ. τύτων δὲ ἠξεπαθέντων, αὐτοί τε ἀφωρισμβνοι πρεσβύτεροι, καὶ Εὐδαίμων ἐπὶ καὶ Ονήσιμος ἠτοιῶτο ὀπτσκόπεσθαι τῆ ἐπαφάσει. καὶ πρῶτος τῆς στεώδν Παῦλος ὁ Ηρακλείας ἠξίωσεν ἀπῶσθαι ἀπὸ φιλίας θαι. καὶ ἀπεφήνατο δ' τὸ ἁγίου, ὡς ἔδοξεν ἑαυτοῖς, καθαίρεσιν, ἀξιαμβνος Γυμνασίου ὀπτσκόπου, καὶ τελυτήσαντος Θεοφίλου τῆ Αλεξανδρείας, ἀφωρίσθη δ' ὑπὸ τῶν ἁγιωτάτων πάντων. Εἶτα ἐγράφη τῷ κλήρῳ Κωνσταντινουπόλεως, ὡς δῆθεν ἀπὸ στεώδν, πρὸς τῆς τὸ ἁγίου καθαιρέσεως. αἰλιώρθη καὶ τοῖς " βασιλεύσιν. ἐπεδώθησαν δ' ἐπὶ καὶ λίβελλοι τρεῖς, πρὸς Γερόντιον, πρὸς Φαυστῖνον, πρὸς Εὐγνωμονίου, οἱ ἔλεγον ἑαυτὸν ἀδίκως ἀπὸ Ιωαννου κεχθηρῆσθαι. ἐγλώετο καὶ μὰ γραφὴ βασιλικὴ πρὸς τὸν στεώδον, ἐν οἷς καὶ δωδεκάτη πρᾶξις. ἡ δ' τεσκαιδεκάτη, ὡς ἐρρέθη, ἔχει πρὸς Ηρακλείδλν τὸν Εφέσου ὀπτσκοπον.

χ ἐκκλησίας

χ βασιλεῦσι

Ανεγνώσθησαν ὀπτσολαὶ τῆ ἐν ἁγίοις πατρὸς Ιωαννου τῆ Χρυσοστόμου, ἃς μὴ τῶν ἀδικουν καὶ ἀπῶν, θερπον δ' ἐξοείας, πρὸς δεσφορεῖς ἔγραψαν· ἐν οἷς ἐὶς ὃ χρειώδες μᾶλλον στυντείνουσαι, αἵ τε πρὸς τὴ βιληδεσσάτλν Ολυμπιάδα τὴ δεσκονον αὐτῆ γεγραμμέναι δεκαεπτά, καὶ αἱ πρὸς Ινοκέντιον τὸν Ρώμης· ἐν οἷς καὶ ὅσα αὐτῆ στυνιώρθη, ὡς ἐν ὀπτσολῆς ἐὶδει δεῖσρφ. κεχρηται δ' καὶ ζωάταις ταῖς ὀπτσολαῖς τῆ στυνηθῆ τὸ λόγου χαρακτῆρι. λαμπρὸς τε γὰρ ὄϛι καὶ σαφὴς, καὶ αἰῶν μὴ τὸ ἡδέος τῶν πιθανότητα. πλὴν ὅσον ἐμμελέστερόν πως δοκοῦσιν αἱ πρὸς Ολυμπιάδα αὐτῆ συγκεῖσθαι ὀπτσολαὶ, εἰ ἐν τῷ ὀπτσολικῷ τύπῳ, τῶν προγεγραμμάτων τότε ἐὶς τὸν ἑαυτῶν ἰκμὸν τῶν ῥημάτων νόμους ἐκβιασαμβνων, ὑ λίαν ἐγράφησαν σοφιζόμβνοι.

Page 118.

Εοικε

Pag. 196. Εοικε γ᾽ ὄντως [Βασίλειος ὁ τῆς Σελβυκείας ἐπίσκοπος] μᾶλλον εἶναι, ἢ ὁ Καισαρείας μέγας Βασίλειος, ὁ τῷ τεισμακεῖ σῷ Ιωαννῃ τῷ Χρυσοστόμῳ φίλος γεγονὼς καὶ ὁμωφόφιος· ὡς εἶναι ἱερωσύνης λόγος σεσυπάκασι. πολλὰ γὰρ ἴχνη τῶν ἐκείνου λόγων καὶ νοημάτων, ἐν μάλιστα τῷ κατὰ τὸν ψαλμὸν χαφολὼ, ἐν τοῖς τοῦ Βασιλείου λόγοις ἐπιφαίνει· ὡς δὲ ἀπὸ τῆς αὐτῆς πηγῆς τὸν μακάριον ἀρυσαμένω ἀμφω τὰ ποτίσματα. ἐν τῆς ἑτέρας ἢ καὶ ἐμφασιν καὶ οἰκείωσιν μεταχείρισις, τῆς Ιωάννου σωφροσύνης καὶ σεμναγλωττίας οὐκ ἐλαττόνως ὑπερέχει τὸ μέτριον. κέκρηται γὰρ τοιοῦτος καὶ ὁ θεῖος ἀνὴρ ἐκ τοῦ κεκραμένου, καὶ λίαν ἐπικαίρως, καὶ τῇ ἀφελείᾳ τὸ σκληρὸν ὀγκοῦντος μιγνύς), ἀξιολογώτατον δὲ φυσᾷ καὶ τὸν λόγον· πολιτικοῦ ποιούμενος λόγου εἰκόνα. χ. πεπαιδ

Pag. 420. ---Ιωάννου γὰρ τοῦ Χρυσοστόμου, ὃν τῷ ἐπωμυήματος τῆς πρὸς Γαλάτας ἐπιστολῆς. ὅπ, φησὶ, δεῖ λέγειν καὶ παθεῖν τὸ θεῖον λόγον, φρόνημα τῆς ἐκκλησίας ὄζειν ὥσπερ καὶ βλασφημεῖν καὶ ἀποθνῄσκειν δεῖ, κηρύττειν αὐτὸν παθεῖν τῇ φύσει τῆς θεότητος.

Pag. 99. Ἀρξομαι μὲν [ὁ Εὐναπίος] τῆς ἱστορίας ἀπὸ τῆς Κλαυδίου βασιλείας, εἰς ὃν Δεξίππου ἡ ἱστορία καταλήγει· ἐπιτελευτᾷ γὰρ εἰς τὸ Οὐαλεντᾶ ὁ Θρᾴξ καὶ Ἀρκαδίου τοῦ Θεοδοσίου παῖδων βασιλεία· ἐκεῖνον καὶ χρόνου πάλιν τῆς ἱστορίας ποιησάμενος, ὃν Ἀρσάκιον μὲν, τὸν χρυσοῦν δὲ ἐκκλησίας στόματος Ἰωάννου ἀποκαλοῦντος, εἰς καὶ ἀρχιερατικὸν, ἀρχὸν αἰνιγμάτων ἱερεάτων.

Pag. 158. Φησὶ γὰρ [ὁ τὴν ἐπὶ τὸ πάσχα λόγων συγγραφὰς ἀνώνυμος] ὅτι κύριος μὲν ἅπαντες τῆς προθεσίας αὐτὸν οἶδασιν ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν ὁ Χριστὸς ὁ νομικὴν ἐπιτελέσας πάσχα, καθ᾽ ὃν καὶ παρεδόθη, οὐκ ὤν· ἡ σκοτία χρή. ὁ δὲ Χρυσόστομος καὶ ἡ ἐκκλησία τότε φησὶν αὐτὸν ἐπιτελῶσαι τὸ νομικὸν πάσχα τὸ μυστικὸν δεῖπνον.

ΕΚ ΤΩΝ ΙΣΙΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΗΛΟΥΣΙΩΤΟΥ ἐπιστολῶν.

Lib. 2. Ep. 42. Τοῦ καταπληχθῆναι οὐ φημὶ σὲ ἄλλους (μικρὸν γάρ ἴσως τοῖς πολλοῖς τοῦτο) ἀλλὰ καὶ αὐτὸν Λιβάνιον, καὶ ἐπ᾽ εὐγλωττίᾳ πᾶσι βεβοημένον, τὴν τοῦ ἀοιδίμου Ἰωάννου γλῶτταν, καὶ ὃ κάλλος τῶν ῥημάτων, καὶ τὴν πυκνότητα τῶν σχημάτων, πικμήλιον ἢ ἐπιστολὴ· οὐ μόνον αὐτὸν μακαρίζει οὕτω δεινὰ μιμούμενον εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ σὲ ἐγκωμιαστέον, ὡς τοιοῦτα βασιλεῖ τυγχάνοντας, ὅτι δὴ τοιούτου ἐπαινέτου τετυχήκασιν. ἔστι γὰρ αὖτε.

Λιβανίου Ἰωάννῃ.

Ἐξαμείβομαί σε λόγον πολλὸν καὶ καλὸν, αἰσίων διάφορα λόγων καὶ αὐτοῖς δημιουργὸς· ὃν σοφὸς εἶ, ὃς οὐκ ἐπῄδακε τὸ ἔδαφος, καὶ πόντια ἕδρα τὸν σκόπελον μύων. ἤδειν οὖν, ὅτι τὴν ἀφυσσωμένην τῶν τέχνων τὸ δικαστήριον ἀσσοῖς τοῖς ἐπιδείξεις. καὶ μακαρίζω σε μᾶλλον ἢ τὸν δεινὰ μιμούμενον ἐπαινῆσαι· ἐπαινέτου γὰρ τοιούτου τετυχηκότας τὸν τε δόντα πατέρα, καὶ σὸν λαβόντας υἱέα τῶν βασιλέων.

ΕΚ ΤΩΝ ΦΩΤΙΟΥ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΗΣ ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ συγγραφῆς.

ΑΝεγνώσθη βιβλίον, ᾧ τὸ μὲν Χρυσόστομον ἐπιγραφὴν ἔχον, Γεωργίου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας. ὅστις δέ ἐστι οὗτος, οὐκ ἔχω σαφὲς ἢ πεπυσμένος. ἔστι μὲν πίστει φερόμενος ἁπλοϊκῶς, καὶ εἰς πολλὴν εὐδαιμονίαν καὶ τεταπεινωμένος· μηδὲ τοῦτο δηλῶν, ὃ πολλοὶ τοῖς γραμματικοῖς καὶ χαίρουσι, πίστει ὀνομάτων καὶ ῥημάτων στιλπνῇ, πεκριδωμένος. λέγει δὲ ἔκ τε τοῦ Παμφιλίου (ἐπίσκοπος δὲ ὁ Παμφίλιος, καὶ διαγνῶναι τοῦτο καλῶς τε καὶ ἀκριβείας ᾧ τὸ μὲν Χρυσόστομον ἀμφιβάλλεται) ἔκ τε δὴ τούτου φησί, καὶ Σωκράτους, καὶ διαφόρων ἄλλων πίστει ἱστορίαν ἀνθηρὰν ἀμφιβόλων, εἰς ἓν συνάγεσθαι. & in fine capitis, p. 146. ὁ δὲ συνέγραφεν οὗτος οὐκ ὀλίγα φαίνεται παρεωρακώς. ἀλλ' οὐδὲν κωλύει τοῦτον ἀναγινώσκοντας ἐκλεγομένους τὰ χρήσιμα, καὶ λοιπὰ πέρᾶν. *Pag. 138. Edit. Augustane.*

ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ ΕΞΗΓΗΣΙΣ, ΗΤΟΙ ΒΙΟΣ

καὶ πολιτία καὶ θαύματα τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν καὶ οἰκουμενικοῦ διδασκάλου καὶ ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

ΑΝτες ὁ παλαιοὶ ἱστοριογράφοι τὰ μὲν ὑπ' ἐκείνων προηγουμένων αὐτῷ συγγραφέων ἐκδεδώκασι, καὶ ὃ ἀπ' ἀκοῆς, καὶ ὃ καὶ αὐτόπται τῶν πραγμάτων γεγόνᾶσι. Μωϋσῆς γὰρ ὁ μέγας ὁ προφήτας, πίστει δὲ ἀρχῆς κόσμου ἡμῖν παρὰ τοῦ Θεοῦ δημιουργηθέντα ἐζήτησατο, μυσταγωγηθεὶς περὶ αὐτοῦ, μηδὲν δὲ εὐπρεπὲς ἐωρακὼς τοῖς ἀνθρωπίνοις ὀφθαλμοῖς, ἰδίᾳ καὶ πεπλασμένῃ. Εἶτα μετὰ ταῦτα πίστει συγγραφέως, καὶ ἑτέρου βίβλοι συνεγράφατο, πίστει τοῦ ἰδίου ἔθνους δὲ Αἰγύπτου ἔξοδον, καὶ δουλείας Φαραωνίτιδος ἐλευθερίαν· ὧν μέρος μὲν αὐτὸς, οὐ πρὸς αὐτοῦ γεγενημένων *Procœmium.*

νηπλόων σὺν Αἰγυπτίῳ Εβραίων ἀκήκοε, ἃ πλῆσα ὑπ' αὐτῶν ὅλοσι τηδάπαι· εἶπα καθεξῆς
ἃ ἐπέλοιπα πεῖα βιβλία τῆ Ιουδαϊκοῦ νόμυ μέχρι τῆς αὐτῆ πολυτῆς. μετ' ὀκφίον ὑ
πάλιν ἃ κῦ γλυκεῶ συμβολῶπα, οἷ ἃ ὅλοι τῦ Ιησοῦ τῦ Ναυῆ, ὃ τῆ Κειτῆ τῦ Ισραηλίτυ
λαοῦ, ὑ τῆ πολεμικῆ ἀ θρισμάπαν, Ιουδαίων τε ὑ ἀλλοφύλων, ἕτεροι σκιδίδωκαν. μεῖ'
ἐκείνοις ἄλλοι σπευσράφαπο πὰ ὁλοι τῆ Βασιλέων αὐτῆ συμβεβηκότα, εἶπα πρεφη- 5
πίας ἀνδρῶν ἁγίων ὃ ὁσίων, ὑ βιβλίοι ψαλμικῆς μελῳδίας, ὃ σοφίας, ὑ προμείας· ἐπ
μὲν ὃ ἃ τῶ Περσῶν ὑ Μήδων ὑ Ρωμαίων συμβολῶπα τοῖς Ιουδαίοις δῆνα· ὑ ἑτέρων πλη-
θόνων σὺ τῆ παλαιᾶ ἱσορίας ἀμφόρεις ἴνας· ὁυρῆσι ὡς κῦ ὀξυφόρυς κεμῆς σκιτιθείσας
πρὸς γνῶσιν ὃ εἴδησιν τῆ μετ' ἔπειτα ᾐνεῶν. πάλιν ὃ μετ' ἐκεῖνον τὸν παρελθὸν χρα-
φὸν, ἐπιλῶησεν ἡ τῦ Κυρίυ ἡμῶν ὑ Θεοῦ ὑ σωτῆρος Ιησοῦ Χριστοῦ ἔνδοξος πῆροσία, ὡς 10 γρ. ἐυαγγελία
ἔαρ, πάσης πνευματικῆς ὠφελίας ἀποπέμπουσα τὸν βιοσιλαν, ἀποδιώκουσα πᾶσαν ἀ-
χλυὸ ἀγνωσίας, ὑ φωπίζουσα ἃ ὀξυνοίας τῆ πις ὑόντων εἰς αὖῶ· ὄξ τῆς ἐκδόσε-
ως τῆ ἱεῖων θιαγγελιςῶν ὑ ἀποςόλων αὐτῆ. πρεσέλαμεν ὃ ὑ ἁγίων μὰρτύρων τῆς ἀ-
ληθείας ὑ ἀσκητῆ ὑ θεοφόρων ἀνδρῶν πλήθη ἀπειρα, ὧνινων ἃ ἀρεσῶ ὑ βίοις ὑ ἄθλοις
σπευσράφαπο ⓜ κατ' ἐκείνυ καιρὸν ὑιρεθέντες φιλοπονέσεροι τῆ ἄλλων ἀνδρῶν, πρὸς 15
δόξαν μὲ Θεοῦ, ἀναμνησιν ὑ ὠφέλειαν τῆς ἐκείνων πολιτείας. πάλιν ὃ ἀνεδείξησαν μεῖ'
ἐκείνους καθολικοὶ τῆ ἐκκλησιῶν ἰσοριογράφοι, ἅπα πὰ πρὸς αὐτῆ ὃ ἐπ' αὐτῆ χρησόπα
συνῆγα μένοι πρὸς ὠφέλειάν τῆ ὀσθυξομούντων. ὡσαύτως πάλιν ἀνεφύησεν ποιητὰ
τῆ ἑλλήνων ὑ ἰσοριογράφοι, συνῆγα μένοι ὃ αὖθι, καθὼς ἐκάς ῳ ἤρεσεν· ὧνινων αἱ βί-
βλοι αἱ μὲν τῶ χρόνῳ ἀπόλωλεν, αἱ ὃ ὑ μέχρι τῶ σώζονται. τύπων ὃ ἀπεμάπων μνείαν πε- 20
ποιήμθα ὑ εἰς μέσον πρηγάγομεν, ὀὐκ εἰκῆ, οὐδ' ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ὡς μέλλοντες καὶ ἡμεῖς
ἐκδόσθαι ἃ κῦ ⓜ ὅσιον ὑ πρωίερον ὑ τῆς οἰκυμένης ἁπάσης διδάσκαλον ὑ φωσῆρα ⓜ
μακεδόνος Ιωάννυ ⓜ τῆς Κωνσαντινουπόλεως ἰωάμενα ἃ κοσμήσαντα θρόνον σὺ τοῖς
χρόνοις Αρκαδίου ὑ Ονωρίου τῆ βασιλέων, πρὸς ὠφέλειάν τῆ ἐντυξομένων, οὐδὲν μᾶ
ὄξ αὐτῆ αὐθοπήσαντες, ἐκ ὃ τῆ συγγραφμάτων αὐτὰ ἀνθολογήσαντες. ἵνα μὴ ὑ δι- 25
τῆ ἐκ τῆς χρονίας ὀξαλέιξεως πῶ ἀπὸ Πομπηΐου τῦ ἐπισκόπυ πρὸς Θεόδωρον ⓜ ὀξάκη-
τον ἃ Ρωμέων ἐκκλησίας ἐξιωπλήσαμεν (ἄπι [τῦ] αὐτῦ σὺ τοῖς χρόνοις ἐκείνοις πρῶτος
σὺ Κωνσαντινουπόλει, ὑ πρακλήθησαντος πᾶσι τοῖς πεπρεγμένοις, ἀναχωρήσαντος
ὃ ὑσέρως καὶ τῆς πόλεως καὶ τῆς αὐτῆ ἐπισκοπῆς, βδελυξαμένου καὶ τὸν κοινωνὸν
τῆ συσκιθασαμένων κῦ τῶ * μακεδόνος Ιωάννου καὶ ἀκμονίσως καταληφισαμένων αὐ- 30 * ἰωαννῆ
τῶ, μᾶλλον ὃ κῦ τῆς ἑαυτῆ κεφαλῆς) πινὰ ὃ αὐτῆ ὑ ἐκ τῆ συγγεγράφεναι ἀπὸ Σωκρά-
τους τῦ ἐκκλησιασικοῦ ἰσοριογράφου· ἀλλα ὃ ὑ ὀξ ἑτέρων αὐτογράφων· πινὰ ὃ ὑ ὀξ ἀ-
κοῆς πισῶν ἱερέων ὑ λαϊκῶν ὑποσεβῶν ὅρκοις φοβερῆς πληροφορησάντων ἡμᾶς ἐξεγέφως
" διεγήρθαι, ἅπερ ὑξηγήσαντο ἡμῖν πρὸς αὐτά. τοιούτος γὰρ ὑπάρχει ὁ αἰὴρ, τοῖς πᾶσιν ἡδὺς Ier. 4. 30
ὑ ἐράσμιος, ὡς ποῦον ἐρικέναι πῶς οὐ μόνον ἀκούειν τὰ κῦ τὸν βίον αὐτῦ, ἀλλα καὶ ὁ 33
ὑπομνήμασι ὑ συγγραφαῖς ζῶπα ὑπάρχαι. ἡμᾶς ὃ πᾶσι τύτοις ὑπατυχηκότες, " οὐ δί- Ps. 118. 160
καιον ἡγησάμθα αποφάσθαι ἐάσαι ἃ τοιαῦτα αὐτὰ ἀρεθῆναι πλαζεσθαι, ἀλλα δ μᾶλλον
εἰς μέσον πινὰ εἰσαρμόσαι διήγησιν συμπλέξαι ὥσπερ ἀλύσει χρυσῆ" συνδεδεμένην. ὁσὸν δὲ Ier. 4. 30
ἑαυτῆ πρεσευηχότες αὐτῆ. Εἰ ὑ τὰ μάλισα ὑπελῆ εἶσι πρὸς τὸν ἐκείνου ἀρετὸν'
γεγραμμένα· ὅμως ὃ τοῖς δυνωμένοις διηρμένοις ἰχμὰ ὑ ζῶπα ὑπάρχαι δῆλα τῆ ἀ- 40
γίᾳ τύτῳ " θρόνῳ πρὸς τὰ ῥηθέντων ὑ ἀκολύθων αὐτῆ ὑ εἰσάρεσον ἀγαγεῖν, ὑ ὅπως
ὑπῆρχε τὰ αἰθερίων ψυχῶν φρυντὶς, μιμητὴς θνὸμένος σὺ πᾶσι Παύλυ τῦ ἀγωνι-
σῶ ἀποσόλυ, ὑ τῶ θείων γραφῶν ἐξηγητὴς δόκιμος, διερμυνεύων ὑ σαφηνίζων τὰ πολλοῖς
δυσιόητα. Εἰκὸς ὃ ὲ ἄλλαι συγγραφαὶ θυείσκυνται ὑπό τινων φιλοπόνων ἐκτεθεῖσαι,
σπευδούσαι

σωτηρίουσαν εἰς τ' τῦ θεῦ μαστίου αἰσθρὸς σκεῦος βίον, λαβοῦσαν ἡμᾶς. καὶ μηδεὶς ἀπιστείτω, ἀλλὰ διηγέσθω καὶ ἕτερος ὑγιασθείς ποιήσομαι, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς νέας αὐτῦ ἡλικίας, καθὼς προελάβομεν ἐν τῷ τῶνδε τῷ ἡμῶν ἐγκωμίῳ.

Οὗτος τοίνυν ὁ θρυμμάτων ἐκ σφῶ πατος ἐκ αἰχμάλωτος Ιωάννης, Αντιοχεὺς μὲν ἐκ τῆς Κοίλης Συρίας, υἱὸς δὲ τινὸς ἄρχοντος τῆς ἐμφανοῦς τῆς πόλεως ἐκείνης, ὀνόματι Σεκοῦνδου, ἀφ' ἱππικῆς ἐλαύνοντος ἔν τε πλούτῳ πολλῷ καὶ ἀξιώματι στρατηλάτου· μητρὸς δὲ Ανθούσης ἔτι καλλυμμένης, καὶ αὐτῆς τῶν εὐγενεστάτων τῆς πόλεως θυγατέρος θρυλουμένης. ἐκ δὲ καὶ αὐτὸς ὁ Ιωάννης ἐκ βεβαίας ἡλικίας ἐκ μὲν ἦλθος καλῶν σφόδρα κεκτημένος, τῷ δὲ ἀνατροφῷ κατεσταλμένῳ ἐκ ὑπερήμενος, ἀπεχόμενος ἀεὶ τῶν παιδικῶν ἀθυρμάτων. ἀεστερέφετο δὲ πάνυ φιλοφρόνως ἔτι τῶν αὐτῦ γονέων κ' τῷ δίδοσθαι καὶ πρέπτεσθαι αὐτοῖς εὐγένειαν. πάντες δὲ ἦσαν ἔλλογιμοι. Μήτηρ δὲ τῦ Αρμενίου ἡ ὁμολογουμένως τῶν θρόνων ἐπέχοντος Αντιοχείας, βαπτίζεται μὲν τὸ μακάριον Ιωάννην· εἰς ὕστερον δὲ ἡ ἐκ τούτου γονὴς ἐβάπτισεν. ἡ δὲ πατὴρ ἀναχωρεῖ ὁ Θεὸς τοιούτου φωστῆρος καὶ τῆς ἐκκλησίας διδασκάλου ἡμᾶς ἀμοιρῆσαι τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως ἡ γνώσεως ἀφ' τῦ βαπτίσματος. ὅθεν δὲ μὲν ἐκοπίασεν ὁ Ιωάννης τὴν ἡλικίαν, ἡ ὁπόσοις λοιποὶ γέγονε μὲν τῶν ἱερῶν καὶ βελτίστων γραμμάτων μαθηταί, τῷ δὲ δόξαι καὶ* τινι διδασκάλῳ εἰς διδασκάλου· δεξιᾶς δὲ φύσεως πάλαι ὁ παῖς, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τοῦτα ἐξέμαθεν. ἐπὶ δὲ πάνυ φιλομαθὴς, ἔχων ἡ φόβον Θεοῦ ἐν ἰσχυρᾷ ἡ ταπεινοφροσύνῃ μεγάλῃ, ἐθελήζων νύκτωρ τε ἡ καὶ ἡμέρᾳ εἰς τὸν μηδέπω τῶν μαθημάτων αὐτῦ. Φιλεῖ δέπως τὸ αὐτὸ θεσπεσιον ἡ φύσις, ἡ μάλιστα τὸ πλούτῳ κομῶντας, τὸν ἐκφροσύνην δὲ φαντασίαν τῦ αἰσθους τούτου. προσκάπτουσι δὴν οἱ γονῆς αὐτῦ ἵππῳ ὀχεῖσθαι, ἡ παῖδας ἐπακολουθεῖν σὺν παιδαγωγῷ, ἡ μὴ πολλῆς τῆς δορυφορίας τῷ παιδευτηρίῳ προσφοιτᾶν· αὐτὸς δὲ μόνος ἐ προσέχε τύπτε τοῖς πρερημένοις ἡ ῥᾳστοῖς, ἀλλὰ ἡ μᾶλλον τὰ μάστια τούτων ἐφόβητο, καταφρονῶν ἡ μὴ βουλόμενός π τῶν εἰς ἀπόνοιαν* φερόντων προσέχειν, καθότι ἐν πολλῇ ταπεινοφροσύνῃ διῆγε, καίτοι πολλῶν συνηλικιωτῶν αὐτῦ μὲν πολλῆς φαντασίας ἐν τῇ σχολῇ πρηγκιπευόντων, ἡ * ὀνειδιζόντων αὐτὸν ἐπὶ τῇ ὑπελείᾳ, ἢ ὑποδεικνυτο. αὐτὸς δὲ τούτων μὲν ἐδὲ ὅλως ἐφρόντιζεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μαθήμασι τῶν σχολαστῶν ἐμφιλοχωρῶν ἠναγκάζεν, ὑδαμῶς ἐξιστάμενος τῆς ἰδίας καταστάσεως. θεασάμενοι δὲ αὐτὸν ὁ τὰ παιδαγωγὸς καὶ ὁ σὺν αὐτῷ παῖδες οὕτω σχεδὸν πολλοὶ, ἠναγκάζοντο αὐτὸν καλεῖν ἀφαρπάσαι τοῖς ἐκ τῦ γονέων αὐτῦ κελεῦσθεῖσιν αὐτοῖς πρεῖ αὐτῦ. αὐτὸς δὲ οὐκ ἠνείχετο αὐτῶν. πάλιν δὲ μετ' ὀλίγας ἡμέρας πάνυ συλλόντες λέγουσιν αὐτῷ· Κύριε, ὁ σὺν σοὶ δεσπότου ἡμῶν, καὶ ἱκετεύουσί σου προσέπαξαν ἡμῖν ποιῆσαί σοι τὸν δουλεύειν τοῦτον εἰς ἔπαινον καὶ δόξαν τῆς τιμῆς αὐτῦ. οὐ δῶν μὴ ἀνέχεσθαι ἡμῶν, οὐ ἀν τυχόντα κίνδυνον ἡ θυμὸν κατ' ἡμῶν ἐπάγῃς πρὸς αὐτῦ ἱκετεύσαι. ὀργισθήσονται δὲ ἡμῖν, ἐπονοήσαντες ἡμᾶς ὡς καταφρονήσαντες τῆς προσπάξεως αὐτῦ, ἐς μὴ φρονήσαντες τῆς ἐπολήψεως αὐτῦ· ἡ ἀπολύσουσιν ἡμᾶς ἐκεῖ σου. τῶν δῶν δέντιθοῦσιν τῇ δεήσει ἡμῶν, ἡ σῶσον ἡμᾶς ἀπὸ ἐλλείψεως, συγχωρῶν ἡμῖν διαφαράξασθαι εἰς σὲ κ' τῶν κέλευσιν αὐτῶν. Αποκριθεὶς δὲ αὐτοῖς ὁ σφῶ πατος Ιωάννης μὴ πολλῆς* ταπεινώσεως ἡ παραύτητος εἶπεν· Εἰ δὲ μάλιστα ὕτως ἔχει τὰ πράγματα, καθὼς εἰρήκατε, ἀλλ' ὅμως ἐφ' ὅσον εἰς διδαχὴν γραμμάτων ἐξεδόθην, δέον μοί ὅστι ἔχειν ταπεινοφροσύνῃ, ἡ μιμεῖσθαι τὸν λοιπὸν αὐτὸν ἐξ συμφοιτᾶν μοι, πρὸς δ ῥίζωθῶσι ἐν τῇ καρδίᾳ μου τὰ διδάγματα, ἡ καρποφορήσῃ αὐτὰ ἐν τῷ λογισμῷ μου, ἡ μὴ τῇ κενοδοξίᾳ ἡ φαντασίᾳ προσπλυθέντα συγχύσω νοῦν εἰς δύνησθαι, ἐς ἃ μὴ δεῖ μεις. ἐκφανεία γὰρ μήτηρ ἀσυνέτων ἐκ ἀγαθή, ἐς ὁ προσέχων αὐτῇ ἐπλυτος· ταπεινοφροσύνη

1 Chrysostomi pueritia & humilitas.

* τοῦ

* δαιμαίνοντων

* χαριτώσεως

πτεινοφεγοτεών ὃ τὰ πρώτα κατορθοῖ, ἀνύφουσα καὶ κατθυοδοῦσα τὸν κεκτημένους αὐτῶν. τί γὰρ μοι κέρδος τὸ σοφιεῖσθαι ἐν τῷ ἐρῆμον καὶ ἡμιόνων ὀπτιβεβηκέναι, πρὸς οἷς οὐκ ἔστι συνέσεις, ἀλίβαντ' ἂν ὑμᾶς τὸν ἀκηλεθοῦντας μὴ πεζοπορεῖν; πῶς δ' οὐ φεγοτοῦτον οὐ μέμψεται, ὁρῶν με τὰ τοιαῦτα τὸ σπούδασμα πρὸς ὑμᾶς, ὃ δ' ἂν ἐμοὶ βούλοιτο ἀποδέδειγμαι πρὸς ὑμᾶς. Τότε θαυμάσαντες ἕκφοι ὃ ἀκμαῖος τοῦ λογισμοῦ αὐτοῦ καὶ ἀμεταθέτου τῆς προαιρέσεως, παρεδόθητε τῷ ἀφροδισιάζειν τοῖς γονεῦσιν αὐτοῦ πρὸ τούτων ἁπάντων, καίτοι ἀπορῶν, ὡς ὅτι μάλιστα φεγοτίζειν πᾶσιν ἀνθρώποις δόξης ἢ ἀσωτείας τοῦ κόσμου τούτου, ἀλλ' ἔστιν ὡς ἔοικε τοῦ θεοῦ πλὴν αἰσθάνεσθαι. Ταῦτα δ' ἀκούσαντες πρὸς αὐτὸν ὁ γονεὺς αὐτοῦ, προσκαλεσάμενοι αὐτὸν εἶπον αὐτῷ· Διὰ τί ποτε αἰτίαν οὕτω καταφεγήκεις ἡμῶν τῆς τιμῆς καὶ τοῦ ἀξιώματος, τέκνον, μὴ ἐξακολουθῶν τοῖς πρέπουσι καὶ τοῖς ἐν πλούτῳ διαπρέπουσι ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἀλλ' ὑπαλίζεις ἡμῶν τὴν προφάσειαν ἀφ' ἧς τὴν καταπεινοφεγοσύνης σου; ἢ οὐκ οἶδας ὅτι τοιούτων γονέων ὑπάρχεις; ἀπόκριναι οὖν τῆς τοιαύτης διαγωγῆς, ᾗ πρέπει τὰ πρέποντα ἡμῖν ποιεῖν. Ἀποκριθεὶς ὃ αὐτὸς ὁ σοφὸς εἶπε· Ἰωάννης ὀπτιέχως εἶπεν· Οὐδέποτε ἠκούσατε τῆς θείας γραφῆς ἀμακρυπτήσης τὸν ἐν τῇ καταπεινοφεγοσύνῃ βιοῦντας, ἀξιουμένους ὃ καὶ ὑπὸ τοῦ ἀληθοῦς ἀγγέλου καὶ μαθητὴν ζωῆς; μὴ κρείττων εἰμὶ ἐγὼ τοῦ Δανιήλ, ἢ πῶς πειθὼν ἐκείνων παῖδας τὴν ἐν καταπονῇ χλιμπὶ βιωσάμενον ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ τοῦ Ἰσραὴλ εἰς Βαβυλῶνα; ὡς ὁ μὲν ἓξ τόματα λεόντων ἐμβληθεὶς ἐν τῷ λάκκῳ ἔφραξεν, καὶ ὃ τῆς καμίνου πυρὸς τοσοῦτον ἐκκαῦσαι δὲ εἰς ὕψος ἐπηρθῆναι ἔσθεσεν. μὴ δὲ ὑπερηφανίας καὶ ὑπερηφανίας τύπων ἐπέτυχεν τῶν μεγάλων καὶ ἐνδόξων βασιλέων, ὧν οὐ διέγνωκεν ἡ καταπεινοφεγοσύνη ταῦτα πάντα καταρθῶσαι, ὡς καὶ αὐτὸν τὸν βασιλικὸν προσταγμάτων οἰκονόμους γενέσθαι ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ; τίνες οὖν καίγε μεμυθμένοι, ὀπτισάμενος ὡς ἀράχνης ἀδρανέστερα ὑπαρχόντα καὶ ἀβέβαια τὰ πρὸς ζωὴν γινόμενα, οὐ μόνον ἐνθένδε ὠφελοῦντα τοῖς χρωμένοις αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ ἐν μέλλοντι οὐ τὴν τυχοῦσαν προξενοῦντα τοῖς ἐναγκαλισαμένοις αὐτά. ποιήσω δ' μᾶλλον πάντα τὰ πρέποντα τοῖς ἐπαγγελλομένοις θεοσέβειαν, ἐλπίζων κομίσασθαι παρὰ τοῦ πλουσιοδώρου Θεοῦ πολλαπλάσιον ὑπὲρ καὶ παιδῶν καὶ τιμῆς καὶ φαντασίας κοσμικῆς, ἵνα αὐτὸς δίδωσι τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν, καθὼς γέγραπται· Ὅτι πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον παρὰ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων. οὐτε γὰρ δύναταί τις ἑαυτῷ δόξαν προσ- Matth. xxv. 26. ποιήσασθαι, ἐὰν μὴ εἴη δεδομένη αὐτῷ ἐκ τοῦ Θεοῦ. Πᾶς γὰρ ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν, ταπεινωθήσεται· ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν, ὑψωθήσεται. ὅθεν ἀδύνατόν ἐστι καὶ ὃ ὀρεγόμενον τυχεῖν ἀρετῆς πολιτείας τοιούτου καταρθῶσαι μὴ προτερον ἑαυτὸν ταπεινώσαντα, καθὼς γέγραπται ἐν Psalm. cxvii. 18. τῷ ψαλμῳδῷ· Ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με, ὅπως ἂν μάθω τὰ δικαιώματά σου. ἀγαθὸν οὖν ἐστι καὶ ἐμοὶ τὸ με βραχὺ ταπεινῶσαι ἑαυτὸν, ἵνα χαρᾷ ὑπηρετήσῃ ὑψωθῇ παρὰ τῷ Θεῷ.

Τούτοις καὶ τοῖς τοιούτοις λόγοις χρησάμενος πρὸς τὸν ἑαυτοῦ γονέα ὁ μακάριος Ἰωάννης, ἐξέπληξεν αὐτὸν ὅτι τοῖς ῥήμασιν αὐτοῦ. ἦσαν γὰρ ἠρτυμένοι ὡς θείᾳ ἁλὶ χαρ. 55 δι' ἣ πειθόμενος αὐτοῦ τοῖς λόγοις, συνεχώρησαν καθὼς ἐβούλετο ἀφ' ἑαυτοῦ ἀπελθεῖν, αἰτήσαντες αὐτὸν καὶ ἕνα παῖδα συλλαβόντα συνακολουθεῖν αὐτῷ πρὸς ὠφέλειαν καὶ τῆς ὁδοῦ, ἵνα μὴ μόνος πρὸς ἑαυτὸν ἐν τῇ ὁδῷ. ὁ δὲ πειθοδὴς ἔλαβε τὸν παῖδα. ἐξακολουθοῦσαν δὲ τοῦτο γέγονεν εἰς πᾶσαν τὴν πόλιν ἐκείνην, ὡς θαυμάζειν πάντας τὸν ἀκούοντας, ἐν ὀλιγοστῇ τοσαύτῃ σοφίᾳ τοιούτου παιδίου τεθησαυρίσθαι, καὶ λέγειν· τί ἆρα μέλλει ἐξ αὐτοῦ ἔσεσθαι; 40

3 Patris mores audit Libanium & Andragathium philosophum.

Μετ' οὐ πολὺ δὲ χρόνου ἐτελεύτησεν ὁ τούτου πατὴρ καταλείψας αὐτὸν ὀρφανὸν τῇ μητρί. ἣ δὲ τούτου μήτηρ ἀξιάφνης χηρεύσασα, κόρη ἀπὸ μὲν τῆς οἰκίας πατρώας προελθοῦσα, φραμμένη δὲ ἀπείρως ἔχουσα, πεζῇ ἀφ' ἑτοῦ ἐβάλλετο, καὶ μυρίαις θλίψεσι συνείχετο, ὧν μόνην ἡ χαρίεις πειρασθεῖσα γυναῖκες τὰ καθ' ἑκάστην διωάγιτ' ἂν εἰδέναι ἀκριβῶς. λόγος γὰρ αὐ ἐσθλὸς

ἐφίκηται

ἐφίκοιτο τοῦ χιμῶνος ὁ καιρὸς καὶ τοῦ κλύδωνος, οὗπερ ὑφίσανται, καὶ μάλιστα εἰ εὐχωμόνως
ταῖς τοῦ χάρακος σειωθήκης τοῖς ἐξω σειωένοις φυλάττοιστη μονοχαμία. ἰωαγκάζετο γὰρ
ἐκ μειζόνων φερεσθαι, καὶ τῆς ἡλικίας καὶ τῆς φύσεως αὐτὴν ἀπάγουσα" μειζόνως, καὶ ἅμα γὰρ τῶν οἰκετῶν ῥαθυ-
μίας ὑπισρέφουσα, καὶ τῶν κακουργίας αὐτῶν ἀπαλλαττομένη, συλλεγων ἡ πάλιν ἀποκρουομένη
καὶ ὑπηδουλεύς, τῶν τὰ δημόσια πραγμάτα διοικουμένων καὶ ἐπιπρείας, καὶ τὴν ἀπειλὴν ἐκ
τοῖς τῶν εἰσφορῶν καταβολαῖς φέρων ἡμιτάιως. οὐ μόνον δὲ τούτων τὴν μεμνᾶτο εἶχεν
ἡ μακαρία σκεῖνη, ἀλλὰ σειὼ τούτοις ἐκ τῆ ὑοῦ τὴν ὑπιμέλειαν καὶ ἐκάστω ἡμέρᾳ, μει-
ζίων αὐτὴν φίλων ἐμπιμπλάντων, ἐκ πλειόνων φερομένων, ὅπτος ἐλευθέρως αὐτὸν αἰσθρέ-
ψῃ. ἐπεθύμει γὰρ αὐτὸν οὕτω διάγεσθαι, ὡς μηδὲν ἕν τινα ἐν τῇ πόλει σκεῖνη καθ' ἕλλον-
τα αὐτὸν ἐν τισειώσει ἐκ σοφίᾳ καὶ δέξαν ἐκ τοῦ πόδου αὐτοῦ εἰς
αὐτὸν, ὡς καὶ πρὸ αὐτῆ τοῖς πᾶσιν ἐγνωρίζησαν. διὸ καὶ αὐτὸν μὴ πολλῆς τιμῆς ἡ θερα-
πείας καὶ σωματικῆς ἀπολαύοντος κ' τὴν σειωνθῆ" αὐτοῖς τὸ βίου εὐχέρειαν. πολλοὶ
χιμῶνι γὰρ τῶν σειωπλακιωτῶν αὐτὸ ἐπεθύμησαν αὐτῷ διάγειν τοῦ, ἐκ θεαμάτων ἡδονῆς, ἐκ τῆ θαλαμείας καὶ ὑποδρομέ-
ως σειωδιαφορᾶς αὐτοῖς. ἐκεῖνος δὲ ἠσυχίᾳ τοῖς μαθήμασι τὴν σχολὴν αὐτῆ ἐμφιλο-
χωρῆσαι ἰωάγκαζεν, οὐδαμῶς ἐξιστάμενος τῆς ἰδίας καταστάσεως καὶ ἀπαλλάξεως. πληρώ-
σας δὲ τὴν τῶν γραμμάτων παίδευσιν μαθητὴν Λιβανίου τοῦ Σοφιστῆ, αἰσθρὶ εἰς ἄκρον
ἠσκημένον τὴν τε γραμματικὴν καὶ σοφιστικὴν καὶ ῥητορικὴν παιδείαν· ἦν δὲ καὶ ἀκροατὴς
Ανδραχαθίου τοῦ φιλοσόφου, οἵπερ ἐν τοῖς βίοις κατηγεῖς διέφερεν ἀπὸ πάντας τοῦ ἐν Αν-
τιοχείᾳ σοφοῖς. ἐκδέδωκε δὲ ἑαυτὸν ὁ μακάριος Ιωάννης τῇ μαθήσει καὶ παιδεύσει πάν-
των τῶν γραμμάτων, ὥστε διὰ εὐαριθμήτου τινος χρόνου σκεπήσας τὰ πλῆθα βιβλία τῶν
ἀρχαίων, ἅπερ οἱ πολλοὶ μὴ κόπῳ ἐκ μόχθου πολλοῦ διὰ ἐκμοῦ χρόνου ἡ δυνάμεως ἦν κα-
τορθῶσαι, σειωὼν μὲ ἅπερ αἰσχύνοσκε, κωμῳδῶν δὲ τὴν ἑλληνικὴν μυθολογίαν ἀφ' ἧς
τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας τῆς οἰκουμένης ἐν αὐτοῦ. ἐκ τὰ μὴ χρήσιμα αὐτῶν ἐξέρπετο, τὰ δὲ ἄλλα ὡς
ἀχυρώδη ἀπεσρέφετο. ἐξίσαντο δὲ πόῤῥωτις οἱ ἐν τῇ πόλει ὁρῶντες αὐτοὺ ὅτω προσκόπτοι-
σαν ἐν τοῖς μαθήμασιν.

Ἐτῶν δὲ ὢν τέσσαρα εἰς ἄκρον ἐξεπαιδεύθη, ἥκμασε δὲ λοιπὸν ἐκ τῇ ἡλικίᾳ, ἐξέρχεται 4
ἀπὸ Ανθιοχείας ἐκ προάγεται εἰς Αθήνας, πληρώσας θέλων τὰ λείποντα τῆς παιδεύσε- Athenas
ως, ὅπως ἐκ μηδενὶ ὦσαι λειπόμενος. ὑπιμόνως οὖν κάκῆ σχολάζων τῇ μόνῃ τῶν θεά- proficiscitur.
γνωσμάτων ἐκ τῇ πυκνότητι ἐκ δεινότητι αὐτῶν, ἐκ θερμῇ κεκριμένῃ αἰσθήσει, καθάπερ τινὸς
ὕδωρ, ἐκ τὴν τῶν Αθηναίων ἀμφιέλισιν, ἐκφακιντίσας ἀπόῤῥως τοῦ ἐκ αὐτῆ ὁρίζει ἐν
τῇ σχολῇ· ὥστε πάλιν κάκεῖσε θαυμάζεσθαι αὖθις ὑπὸ τῶν οἰκητόρων τῆς πόλεως, ἐκ λέγειν
αὐτοὺς πάντα τῶν ἀρχαίων ῥητόρων ἐμπνέειν αὐτοῦ. ἤρξατο δὲ φθονεῖσθαι ὑπὸ τῶν συμφοιτη-
τῶν αὐτοῦ. οὗτοι γὰρ ἠγάλλοντο ἐκ Αθηναῖοι θεωρῶσί τινα ὑπερβάλλοντα αὐτοῦ ἐν ἑλληνισι ἐκ
σοφίᾳ, μάλιστα ξένον τῆς πόλεως αὐτῶν. ἀνὴρ δέ τις ἐν Αθηναίοις, ὀνόματι Αιθέμιος, πε-
παιδευμένος εἰς ἄκρον τὴν πᾶσαν τῶν γραμμάτων σοφίαν, ὥστε δοκεῖν τοῦτον τὴν αὐτὴν ἐκ
ζήλου αὐτῷ ἀνεγεῖσθαι ἐν τε Αθήναις ἐκ ἐν Ρώμῃ. ἐκαλεῖτο δὲ αὐτῷ περιχωρῶν ἐκ τάξις
μεγάλη, ἐ μόνοι εἰς ὀλίγοι αὐτοῦ, ἀλλὰ ἐκ πλείονες ἐκ ὑπὸ μισθῶτες ἀκροαταὶ αὐτῷ ἐγκύ-
σθαι τῆς σοφίας. ἐπῆρτο δὲ ἐκ μεγάλη ἀλαζονείᾳ, πλησμονὴν ἐπὸ πολλῆς τοῦ λαοῦ ἐκ
τῶν κτητόρων ἐκ ἀρχόντων τῆς πόλεως ἐκ τῆς περιοίκου αὐτῆς. ὁ δὲ σοφώτατος Ιωάννης ἐν
πλήρης οὐ μόνον αἰσθητῆς σοφίας, ἀλλὰ ἐκ θείκης σειωίσεως ἐκ χάρτος ἐκ καταστάσεως, ἀ-
γαπῶν πολὺ ὃ μετεπαίζειν, καὶ ὑπὸ λίθου ἐκ ἡσύχου βίου ἀεὶ ἐξήγλη. ἠγαπᾶτο δὲ ἐκ ὑπὸ
πολλῶν τῶν πολιτῶν ἐκ γνωρίμων αὐτοῦ ἐξαιτοῦ ἐπιφοβουμένου αὐτῷ ἐν ἐκέκτητο.
ἐν μιᾷ δὲν συνηθροισμένων πολλῶν, ἐκ τῷ ἐπάρχου τῆς πόλεως, ἐν τινι πρωϊαιτάτῳ ὕπτῳ
τῆς πόλεως ἐν ὑπισήμῳ ἡμέρᾳ, ἀπουσιάλλει ὁ ὕπαρχος πρὸς τὸν μακάριον Ιωάννην ἄγγελοι, ὅπως

ὅπως ἐπιδεᾷ αὐτῷ τῆς ἀγάπης τοὺς αὐτὸν ἐν τῷ συνεδρίῳ. ἦκεν γὰρ πρὸς τῆς εὐσεβείας αὐτοῦ σοφίας, ἣν ἐπεθύμει αὐτὸν ἰδεῖν καὶ θεάσασθαι. ὁ δὲ μακάριος Ἰωάννης τοῦτο μὲν προῆκτο ποιῆσαι, τοῖς δὲ ταλάσι τοὺς αὐτὸν μὴ τὸ ὀφθαλμοῦ ἀπεκρίναι λίγων· Εἰ ἐδεῖ παιδεύεσθαι ἀκούειν ἐθέλομεν ἐξ ἡμῶν πατέρων ἢ ἐκ ἰωσεφόμεν ἐξ ἀλλοτρίων; πῶς ἀνέξομαι τοῦ θεάσασθαι τοὺς τὴν ἐπίσκοπον τοσαύτην ἢ τηλικαύτην τοῦ παιδεύειν, ἢ μάλιστα ἐν ἀλλοδαπῇ χώρᾳ; ἵστω δὲ ὑμῖν καθότι ἀπίτε, κἀγὼ τοῖς ποσὶ μου βαδίζων ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς. δοῦλος γὰρ πόλων Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ μου, ἢ πρὸς αὐτὸν διδαχθεὶς μὴ φεύγειν τὰ τῆς ἀληθείας προσκόμματα, οὐ δύναμαι ἑξῆς θεάσασθαι τὴν ὑμῶν σεπτόλων.

Ὑποστρέψαντων δὲ τῶν ὑπηρετῶν τοῦ ἐπίσκοπου πρὸς αὐτὸν, ἐξεδιηγήσαντο αὐτῷ πάντα, ἅπερ ἤκουσαν παρὰ τοῦ μακαρίου Ἰωάννου, ἐθαύμασε σφόδρα καὶ ἑαυτὸν ἀπελέγχων τῷ τότε φεύγοντι· ὅτι πλεῖόν ἢ ἐποποίει αὐτὸν ἐξελεπόμενος ἔνθεν κἀκεῖσε, πότε θεάσεται αὐτὸν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν. ὡ δὲ ἐπίσκοπος ἐλλιωίζει, Δημοσθένης ὀνόματι. ὁ δὲ μακάριος Ἰωάννης οὐκ ἀνέμενεν, ἀλλὰ παραυτὰ παραγίνεται ἐν τῷ συνεδρίῳ. τῶτοι δὲ θεασάμενος ὁ ἐπίσκοπος, θᾶττον ἐπανέστη αὐτῷ, ἢ πρότερος ⟨Φ⟩ μεγιστᾶνες αὐτοῦ, ἢ ⟨Φ⟩ σοφοὶ τῆς πόλεως Ἀθηνῶν ⟨Φ⟩ συμπαρόντες αὐτῷ. ὁ δὲ Ἰωάννης κατακλίνας τὸν κεφαλὸν ἑαυτῷ προσκυνῆσαι, προῆκτο μὲ πρότερον ⟨Φ⟩ ἐπίσκοπον, ἐξ οὗτος πρὸς τὸν ἰδόντα ἢ αὐτὸν τοσαύτην παπεινοφροσύνην, ἢ ὅτι ὡς ἐξ ἴσης τῷ βυτελῷ προέκυπτε τοῖς αὐτοῦ, ὅτι πλεῖον ἐθαύμασαν τὸν ἀρετὸν ἢ σοφίαν αὐτοῦ. προσπαπεὶς οὖν παρὰ τοῦ ἐπίσκοπου συνεκάθισεν αὐτοῖς ἐν τῷ συνεδρίῳ, ἀπελθὼν ἐξ ⟨Φ⟩ κατώτερον παίνων τόπον ἐκαθίσεν. ⟨Φ⟩ δὲ πλεῖα ἔζεσε τὸ μέσον αὐτῶν κεκλίσει, ἢ μόλις ποτὲ μὴ πολλῶν παρακλήσεων ἠδυνήθησαν πεῖσαι αὐτὸν καταδέξασθαι τῶτο ποιῆσαι. ἐν τῷ συνεδρίῳ ἢ Ἀνθέμιος ὁ φιλόσοφος. θεασάμενος οὖν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν Ἰωάννην παρὰ τοῦ ἐπίσκοπου, ἢ τῶν σὺν αὐτῷ, ἢ ἀκόλουθον αὐτῶν λαλουμένων πρὸς ἄλληλους ἐξ τῆς συνέσεως ἢ φρονήσεως αὐτοῦ, πλησθεὶς ζήλου ἢ θυμοῦ πολλοῦ, ἀποκριθεὶς ἐκ μέσου αὐτῶν εἶπεν· Ὡς ὁρῶ, ὦ μακαρισταὶ μήτηρ τὰ ἤθη τῆς πόλεως ταύτης, ἢ χαίρουσιν ἐν αὐτῇ νόμοι τέοι, οὕστερ οὐτε ἀκηκόαμεν πρὸς ἡμῶν ἡμοιμόρους, οὔτε ὁ ἡμῖς ἐθεασάμεθα. πῶς γὰρ ἔξεσι ἐλθόντες ἐνταῦθα εἰς βαθμοὺς τὸ πρὸ αὐτῶν ἀναβεβηκότων ἐν τῇ σχολῇ ἡμῶν ἐπολμήσαι ἁρπάσαι, ἢ τὰ πρωτεῖα αὐτῶν ἐδιώξαι. ἀλλ' οὐκ αἰσχύνομαι τῶν τοιούτων ἀδόμων προσχήματων. πάντες γὰρ ⟨Φ⟩ ἐν τῇ ἀναγνώσει ὑπαρχοντες κ τὸν ἴδιον τάξιν τῶν μαθητῶν εἰς βαθμοὺς τῆς καθέσεως ἔρχεσι ἐν τῇ σχολῇ, ἢ οὐδεὶς ὑπερβαίνει ⟨Φ⟩ ἴδιον βαθμόν, ἐὰ μὴ τι ἀρα ὑπεραγωνίσῃ τῶν λοιπῶν ἐν γνώσει μαθημάτων. πῶς οὖν, τὸ Ἰωάννου ἐνεπλήσθητος, παραυτὰ ἢ προκαθέδριαν τὸν πρωκαθεδρίαν δεδώκηται αὐτῷ, μὴ φυλάξαντες τὸ πρέπτησαν ἢ εἰθισμένον τάξιν; λέλυται ὡς ἀληθῶς ἡ τῶν νόμων ἀκρίβεια, καταπατήται ἡ τῆς σχολῆς τιμή, ὀξυδερκῶ τῶν βαθμῶν ἡ εὐπρέπεια. Τούτοις ἢ τοῖς ποιήσασι ῥήμασιν ὁ Ἀνθέμιος κατακόσας, ζηλώσας ἑαυτὸν οὐ τὸ τυχοῦσαν προσεπέστε δι' αὐτῶν. ὁ δὲ ἐπὶ ἀπείρεμον αὐτῷ τὸ πρότερον αὖθις πάλιν ὁ τὸ ἐπίσκοπος ἢ ⟨Φ⟩ πρῶτος τῆς πόλεως, μαθόντας ὡς ὁ φρονῦζων τὸ σχολῆς, ἀλλ' ἀπεῤῥῶς ἔχων πρὸς τὸ Ἰωάννου ταῦτα εἴρηκε τὰ ῥήματα. ἀποκριθεὶς ὁ ἐπίσκοπος ὦπτε ὃν Ἀνθεμίῳ· Εἰδέναι, ὦ φιλόσοφε, ὡς φιλόσοφοι, τὸ φιλοσόφῳ πρέποντα ἐν λαλεῖν ἢ πράττειν, ἐὰ μὴ ὃ μὲ ὄνομα ἔχει, ἐὰ ἔργα μὴ ποιῇ, μήτε ὀρθῶς λογίζεσθαι, ὡς οὐ δῆμος ὁ μέσος τοσοῦτον συλλόγου τὰ δημοτῶν ἴστε ποιῇ, ἢ βοᾷ, ὥσπερ τινὲς ἀγρίκων ἐν τοῖς πεδίοις ὄρας ἀπαλωώτης, ἢ ἢ ⟨Φ⟩ τοῦ λήξων καθαρπαζόμενοι. Εἰ γὰρ ἢ τιμῆ ὁ σοφὸς ἐξῆς Ἰωάννης πρὸ ἡμῶν, ἀλλ' οὐκ ἔξω τὸ καθήκοντος τι εἰς αὐτὸν διεπραξάμεθα, καθότι πρῶτον μὲ ὑός ὄστι τοῦ ἡμοιμόρου μεγάλου στρατηλάτου ὁ Ἀντιοχαίας, ἢ πρέπον ἡμῖν ὄστι ἀποτίμησιν αὐτοῦ τὸν δίκαιον τῆς ἀξίας τιμῆν· λοιπὸν ἢ ὅτι ἀνεδείχθη ἐλλόγιμος καὶ

σοφὸς

σοφὸς ὢ μόνον ἀλλὰ πολλοὺς τῶν συνακμασάντων αὐτῷ, ἀλλ' ἐν τῷ ἀκριβεστέροις αὐτοῦ τῆ ἡλικίᾳ ἐν ἐργοτελεσταῖς σὺ τῆδε τῆ σχολῆ. πλεῖόν ὅμως ἢ τὰ αὐτὸς ἐθελήθη τοῦτο ποιῆσαι, ἀλλ' ἡμεῖς αὐτοὶ ἐδιασάμεθα, θεωρήσαντες τὴν ἀκρόλλυσαν αὐτοῦ τὸ πνεῦμα σοφίαν. Ὁ δὲ μακάριος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς μηδὲν ὅτι τούτοις χαλεπήνας ἢ ὀργισθείς, * ἀποκριθεὶς φαιδρέως καὶ καταγελάσθη τῇ φωνῇ φησι τοῖς αὐτοῦ· Αἴθιοψ, εἰς τοῦτο κατελήλυθέ σου ἡ σοφία, φθάσασα ἕως τοῦ θυμικοῦ ὀκτακῆξαι ἡμῖν, καὶ οἱ μηδὲν σε ἠδικηκότοι, μήτε δὲ αὐθαιρέτου προαιρέσει ἀλλ' ἀγνοημόνως ἐν τῷ πρόσθεν σωφρονίᾳ· ἀλλὰ κελεύθητε ἐκ τοῦδε τοῦ ἐκκλησιάσματος. ποῖον δὲ καὶ βαθμὸν ὕψους πράσασθε, ὡς σὺ εἶπας θρασυνόμενος καὶ ἡμῶν; μὴ γὰρ αὐξομολογήσας προαιρέσει καθάρσιον ἐμοιγε πεποίηκε; ἢ ζευσάτω ἐν ἀζυγίᾳ ὁ ἔμπροσθεν τεθνηκὼς με, ἢ σαλαῖς ἐνδέξοις ἡμφιάσθω με· τὸ λοιπὸν παύσω τοῦ φθονεῖν, ἐκ μὴ ὀργίζου εἰκῆ. ἐγὼ γὰρ ὡς τοῦ Χριστοῦ μου μαθητὴς ἀρχὴν, ἐβουλόμην ἐν πρίσματι λαλεῖν τοῖς ἀκροωμένοις τὰ πρὸς ὠφέλειαν ἐκ σωτηρίαν τῆς ἐαυτῶν ψυχῆς, μὴ διόπερ διφρεῖν, ἢ καθέδραν πρὸς κόμπον τῶν πρὸς ἡμᾶς κεχηνότων. τῷ γὰρ τὰ πάντα ἐν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐνδιδύσκεσθαι μεμαθηκέναι πρὸς αὐτοῦ, καὶ πᾶσιν ἐκ γεγωμώσεως ἀνακύπτειν ἐκ πειθαρχεῖν, ἐκ μάλιστα τοῖς ἐν ἀρχαῖς ἐκ ἐξουσίαις ἐξαστράπτουσι, ὅταν μηδὲν ἡμῖν ὀκνηρέπτωσι πρὸς πρόσβασιν ψυχῆς σωτήριον. Ταῦτα ἐκ τὰ θεσπεσία τῶν ἐκπόνων τοῦ μακαρίου Ἰωάννου, πρῶτος ἐπικρύπτουσιν τῷ σωζεσθαι αὐτοῦ ἐκ διδασκαλίαν. ὡσὸν γὰρ αὐτοῦ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ πρόσωπον κατηγλαϊσμένον τῇ τοῦ ἁγίου πνεύματος χάριτι. μᾶλλον ἢ τὸ ἐσυχάσαν Ⓜ Ἰωάννου ἀποκριθεὶς ὁ ἔμπροσθεν, Εἶπεν· Ἀληθῶς ἀσύμφωνός ὀκτὶν ἡ τῶν Ἑλλήνων παιδεία πρὸς τὴν τῶν χριστιανῶν διδασκαλίαν. ἑτέρα γὰρ ὀκτὶν ἡ τοῦ Χριστοῦ νομοθεσία, ἐκ ἄλλη πρὸ ἐκείνου ἡ τῶν θεῶν, ἐκ πολὺ τὸ ἐξάμισυ. ὅσων γὰρ οἱ τῶν Ἑλλήνων νομοθέται τὴν φιλαρχίαν ἐκ ἀφροψίαν ἀγαπῶσι, τοσοῦτον Ⓐ τῶν χριστιανῶν διδάσκαλοι τὴν ταπεινοφροσύνην ἐκ τὴν ἀκτημοσύνην ἐκ Ⓜ λιτὸν βίον πρὸς ἅπασαν μετέπειτα διδάσκουσι. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ μακάριος Ἰωάννης, Εἶπεν· Μειοῦται ἀληθῶς μεγίστη ἡ ἀσυμφωνία ἡμῖν τε τῶν Χριστοῦ δούλων, ἐ μόνον τῶν ἐν Ἑλλάδι πρεσβευόντων, καὶ ἄλλοις κηρυσσόντων τοῦτο. Ποία γὰρ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; ἢ τίς μέλει Κυρίου πρὸς Βελίαρ; ἢ γὰρ τῶν Ἑλλήνων βέβηλος συνήθεια, μυθολογίαι ψυχαὶ ἀσεβεῖς ἐκ ἀσεβεῖς ἐξιστόρησι, δαιμόνων ὑφάσματα, γοητῶν τε ἐκ ὑποποιῶν τελεταὶ ἐκ ψυχοφθόρεις κακομηχανίαι· ὅθεν μαίνεσθαι ὑπάρχουσι, ἐκ ἄξια γλώττης εἰσὶ, δίς οὔτε ἑαυτοῖς συμφωνοῦσι, ἀλλ' ἕτερος ὑφ' ἑτέρου αἰσχρέπτεται ἀφ' ἑαυτοῦ ἐσυνειδῆ. πάλιν ἢ εἰς τοσοῦτον ἀμοιρίαν ἐξώκλασαν οἱ τῶν λογάδες, ὥστε ἀστέλγειαν στεμμῶσαι, ἐκ μαγείαν ἐκ φαρμακείαν τιμῆσαι, ἐκ σπλάγχνα κυνοδάλων πθνητῶν ἐκ θνείων ὀστέων ἐκ λίθους ἐκ πᾶσαν ὑλικὴν τεχνουργίαν ἡμερωθῶν ἀνάσχεσαι, ἐκ προσκυλινδεῖσθαι αὐτοῖς ὡς θεοῖς. οὐ μόνον ἢ ἔφησαν ἕως τούτων, ἀλλ' ἐκ τοιοῦτον παμμιαίφονα οἰκτρὸν μοῦσαν τῶν τε Ἀπόλλωνα ἐκ Διὶ ἐκ Κρόνον καὶ Ἑρμῆ, Ἀφροδίτην τε καὶ Ἥραν, ἐκ τοῖς λοιποῖς ὑμῶν θεοῖς νεκροῖς ὄσιν, ὅτινες ἐκ ἐν τῇ ἑαυτῶν ζωῇ οὔτε τὸν φυσικὸν ἐξήσκησαν ἀγῶνα, ὧν αἱ πρόξεις κωμῳδούμεναι καὶ αὐτοῖς Ⓜ αἰσχρὸν μολύνουσι. ὑμῶσι δὲ καὶ Ἀθηναῖοι τὸν Ἀθηνᾶν καὶ Ἄρτεμιν, οἷς καὶ σπλάγχνα ἀπέθεντο ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἐκ ὡς θεοῖς λατρεύουσιν αὐτοῖς, παρακαὶς γυναικείοις Ⓐ σοφοὶ τῶν Ἑλλήνων θυσίας ὀκτιπλοῦντες καὶ ἐκκωχμάδμοι ἐν αὐτοῖς, μὴ γινώσκοντες, ὡς τύπων ἡ ἀπάτη ὅτι μαγικῆς πτέχνης σωζέσθαι ἐκ δαιμονικῆς ἐνεργείας πεφαύλισαι· ἢ ἐν ἡμῖν τῶν χριστιανῶν πίστις ὀκ ἰσχὺς δυνάμεως σωζέσθαι, παῖς τε ἐν ἁγίου πνεύματος, μιᾶς θεότητος, τελουμένου τε ἐν ἀϊδίου, μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν, μήτε μὴν ζωῆς τέλος ἐχούσης. ἀλλὰ σοὶ τὰ τῶν ὧδε ἀρμόδιον ἐν τοῦ πρόσθεν σωζεσθαι φιλοσοφῆσαι· ἐγὼ δὲ θέλω τοῦτο ὑμᾶς μυσταγωγῆσαι, ἐν τοῖς τῶν ἀληθινῶν τεύχεσι διδαχθῆναι, ἕνεκεν ἐν ἀληθῶς αἰ

* ἀλλὰ τὸν γοῦν ἐμαθές

Ps. 13. 1. Rom. 13. a.

Ps. 138. 21.

θλῶσι καὶ ἐλευθεροῦσιν τῶν ματαίων ὑμῶν εἰδώλων. Αὕτη δὲ ἡ τοῦ Ἰωάννου ἡ παῤῥησιασμένη πρὸς Χριστὸν ὅτι σωφρονίου διδασκαλία γέγονε. Ταῦτα ἀκούσας ὁ ἔπαρχος καὶ συμπαθήσαντος αὐτῷ σὺν Ἀνθεμίᾳ, καὶ μὴ χρισιανοί ὄντος δὲ αὐτῶν ἐχαίρησαν σφόδρα ὅτι τοῖς λόγοις τῆς χαρίτος τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἅλῶ τῆς ὅτι φοιτήσεως τοῦ πνεύματος πνεύματος. καὶ ὃ εἰδωλολάτρας αὐτῶν ὠρύσθησαν, καὶ ἀνδῶς αὐτῶν ἤκουσι λαλοῦντος πρὸς τοῦτο. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἔπαρχος πρὸς αὐτοὺς εἶπεν· Ἐγω, ὦ διδάσκειε, ὅτι τῷ ὀνόματι τῶν θεῶν· ἵνα τί καὶ ποιᾷς αὐτοὺς βδελύγματα, ἀλλὰ τῶν εἰς αὐτοὺς φιλίαν; ἢ οὐ γινώσκεις ὡς καὶ Ἀθηναῖοι λατρεύουσιν αὐτοῖς ὑπὸ πόλεως δώδεκα πόλεις ὅτι γῆς; δὸς παύσαι καὶ ἀπὸ τοιούτων σου ῥημάτων. Εἰ μὴ γὰρ ἦς τεπεμπλησμένος πρὸ ἡμῶν, οὐκ ἂν εἶχοι αἰκάσασθαί σε καθυβρίζοντος αὐτούς. ὅμως οὐ τιμωρῶ σε πλείω αὐτῶν. Ταῦτα τοῦ ἐπάρχου εἰπόντος, ὁ Ἀνθέμιος χάρας δὲ ταμιοῦς καὶ τῶν βασιλικῶν τοῦ Ἰωάννου, εἰς ὑπόμνησιν τοῦ στεναδρίου ἔφη πρὸς τὸν ἔπαρχον·

Πολλῶν διεργασιῶν τεπυχήκαμεν ἐκ τῆς ὑμετέρας ὀρθοπραξίας, ἀφ' οὗ ἡ ἀρχὴ ταύτης ἐπελήφθη. ὅθεν καὶ εὐχαριστίας ὑμῶν πάντα χρὴ ἀναπρύσσοντες οὐ παυόμεθα, αἰτησάμενοι καὶ τὴν βασιλέα ὥστε σε ὀλίγοις χρόνοις πρέσβυν ἀλῶναι ἰδιώντα τῇ ἀρχῇ τῶν παρ' ἡμῶν. καὶ τοῦτο δὲ οὐκ ἀγνοῶ ἡ σὴ ἀρχή, ὡς πᾶς ἀνὴρ δεδημόσιος ὢν τῇ φολῇ τῆς πόλεως ταύτης οὐ τῶν τυχόντων σοι ἡμῖν ἀναπεπλήρωκε τοῖς θεοῖς, ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀλλωάς, καὶ πρεσβυτέρων αὐτῇ, καὶ ἑξαετύμνους αὐτῶν σοφίσας καὶ λογισμοὺς αὐτῶν πρὸς ἀναδιδαχὴν τῶν μαθημάτων. ὅθεν τούτῳ ἐκπεπυγχόντες ἐκ τῆς ὀπτικείας αὐτῆς, ἀναστρέφουσιν εἰς τὰ ἴδια πλείστας θυσίας αὐτῇ πρεσβεύοντες. Ἰωάννης δὲ εἷς μόνος δεδημόσιος οὐδὲ τῶν μὴ σοφίαν πᾶσαν τῶν γραμμάτων εἰς ἄκρον ἐξεπαιδεύθη τῇ τῆς θεᾶς Ἀλλωάς δυνάμει καὶ φροντίδι, πιμηθεὶς ἀναδιδαχὴν τῶν πολιτῶν καὶ τῆς ὑμετέρας μεγαλειότητος ἐκ τοῦ πρὸς θεοῦ αὐτῷ γεγονότος τὸ τῇ φολῇ· τῶν δὲ φρίπουσιν καὶ ὀφειλομένου ἀμοιβὴν καὶ εὐχαριστίαν τῇ πόλει καὶ τοῖς εὐαρεστήσασιν αὐτῷ οὐ μόνον σὺν ἀπόνοιαν, ἀλλὰ καὶ ὕβρεισε σὺν θεοὺς ἡμῶν, βδελυξάμενος καὶ τὰ ἱερὰ δόγματα, καὶ λογισάμενος αὐτὰ μῦθους· καὶ λοιπὸν πάντας καταλείψαντας τὸ ἱερὸν τῆς μεγάλης Ἀλλωάς, ἐξελκυσθέντας ἐπ' αὐτὸ εἰς τὸ ἐαυτῶν διδαχεῖον, καὶ ἔσονται πάντα τὰ ἀρχαῖα ἡμῶν σεβάσματα καταπατήματα ἐπὸ τῶν χριστιανῶν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἔπαρχος εἶπεν· Οἱ σεβάσμιοι ἡμῶν βασιλῆς χριστιανοὶ ὑπάρχουσι, καὶ ἐξέθεντο δόγματα τῷ μὴ λατρεύειν ἵνα θεῷ ἑτέρῳ, ἀλλ' ἢ μόνῳ Χριστῷ, ᾧ προσκυνοῦσι καὶ πιστεύουσι. καὶ τοῦτο μεθ' ὅτιος ᾧ προσκείμενοι τὴν ἑλληνικὴν λατρείαν κρυφίως ταύτην ἐκτελοῦσι· καὶ ᾧ ποιοῦντες ταύτην ὠφελοῦσι, ἐαὶ γνωσθῶσιν ὑπὸ τῶν αὐτοκρατόρων, διαφθαίρονται ὑπ' αὐτῶν καὶ ἀπόλλυνται, ὡς καὶ πρότερον τῆς θείας αὐτοῦ καὶ ἀπραμπτήτου καλβύσεως. παῦσον δὴν ὁ λοιπόν, Ἀνθέμιε· μὴ κινοῦ ᾧ πρὸς τοῦτο λύγον, μήποτε φλάσῃ εἰς τὰς ἰμείας αὐτῶν ἀκοάς, καὶ οὐ μόνον ἐκ μέσου γένηται αὐτὴ ἡ μικρὰ καὶ κρυπτὴ τῶν θεῶν λατρεία, ἀλλὰ καὶ κινδύνοις καὶ ζημίαις αἰσχίστοις ὑποβληθῶμεν· δῆτα ἐκ παντὸς ἀληθείᾳ ἤκιστος δώδεκα πόλεις καὶ πᾶσα χώρα ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν οὖσα αὐτῶν τῷ Χριστῷ λατρεύει, καὶ αὐτῶν σέβονται πάντες. σήμερον γὰρ ὑψώθη ἡ βασιλεία αὐτοῦ καὶ ἡ δόξα, καὶ καθυπέταξε αὐ πλῆθα βαρβάρα ἔθνη, καὶ ὑπέκλινεν αὐτοῖς ᾧ αὐχένα, ἀφ' οὗ τῷ Χριστῷ ὠθίζωσεν ᾧ βασιλῆς Ρωμαίων· καὶ γὼ ὁ αὐτὸς ἐκοινώνησα τῇ πίστει αὐτοῖς πρὸ τοῦ με ἐλθεῖν εἰς ταύτην τὴν ἀρχήν. ἀρχαιωθεὶς δὴν οἷς εἴρηκας, πρὸ τούτου σιώπησον.

Ταῦτα ἀκούσας Ἀνθέμιος, ὁ καταμωμηθείς, ἅμα τῷ φόβῳ συναχθεὶς ἐφιμώθη. ὑπολαβὼν δὲ ὁ μακάριος Ἰωάννης εἶπεν· Ἀληθῶς γὰρ ἐνεφύσατο ὁ ἔπαρχος. ποῖος γὰρ τόπος ὅτι σημαίνει, εἰδὼς οὐ προσκυνεῖται Χριστὸς ἐν αὐτῷ; ἢ ποῖον ἔθνος οὐχ ὁμολογεῖ αὐτὸν Θεόν; πᾶσα γῆ

σαν γὰρ αἱ πατερικαὶ τῶν ἐνδον αὐτοῦ διαλογισμοὶ συν τῷ πατρὶ τῷ ἀγίῳ αὐτοῦ πνεύματι ἀπ' ἄκρου τῆς οἰκουμένης μέχρι τῆς ἐρήμου αὐτῆς. Εἰ δὲ ἡ θέλετε μαθεῖν τί πεπόνθασιν οἱ ἀποσκιρτήσαντες τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως, καὶ ἐρωτήσατε τοὺς κακοὺς τοὺς ἐπίστευσαν οἱ ἐν Ιερουσαλὴμ Ιουδαῖοι πολιορκηθείσης τῆς πόλεως ἀπὸ τοῦ τῶν Ρωμαίων μὴ τὸ σὺν νεκροῖς αὐτοῦ ἐνδοξον τεθάψεσθαι· ὡς ἐκ τῆς γενέσεως τοῦ λιμοῦ
Ιε ποτα "πιες αὐτοὺς τῶν ἰδίων νηπίων τὰς σάρκας φαγεῖν αὐτὰ αὐτοῦ. λοιπὸν ἐὰν θέλητε ὑπισχνεῖσθαι σὺν τῇ ματαίᾳ ὑμῶν πλάνῃ, ἀπέλθητε πρὸς τὸ ὁσιώτατον ὑπόστεγον τῆς πόλεως, καὶ προσέλθητε αὐτῷ μὴ συνειδήσεως ἀγαθῆς, καὶ αὐτὸς ὑμᾶς ὁδηγήσει πρὸς τὸν ἀληθῆ. τί γὰρ ὑμῖν καὶ τῇ Αθηνᾷ καὶ τῷ ἱερῷ αὐτῆς, μᾶλλον δὲ ἀνιέρῳ καὶ βεβήλῳ; πάλαι ἰδοὺ μάρτυρες ὑμῖν, ὅτι ἐὰν μὴ μετάνοιαν ποιήσητε βαπτισθῆτε καὶ πιστεύσητε τῷ Χριστῷ, ἀναφέρω τοῖς θεοσεβεστάτοις καὶ μόνῳ βασιλεῖ πάντων, καὶ ὅτι σὺν ἡκούσατε τῶν προσταγμάτων αὐτῶν, ἀλλὰ ζῶντα ἠδετήσατε. καὶ ὀψὲ τάχος τὸ ἐπαλυσιτέλημον ἄφεσιν καὶ βίαιον θάνατον ἐφ' ὑμᾶς, καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν εἰς δήμευσιν. κρεῖττον γὰρ ὑμᾶς μὴ πεῖσθῆναι τῷ Χριστῷ, τῇ ὄντως ζωῇ, τῆς προσκαίρου ζωῆς ἀποῤῥαγῆναι, ἢ ζῆν καὶ βλασφημεῖν εἰς αὐτὸν ἀφ' τῆς ἐδωλολατρείας ὑμῶν, καὶ παρανικεῖν τὸ πνεῦμα ὑμᾶς,
ια. μηκετι βλεπε μήτε ἀῶλες σὺν κωφὰς" μεμηνότι. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι δύνανται ἐν τοῖς λόγοις ἀποσώζεσθαι πρὸς σὺν πνεύματος ἀῶλες καὶ διασῴζονται αὐτῷ. οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἀγεῖα θεῖα, καὶ πεπλανημένα ἐκ τῆς εἰς τοῦτο πεπαιδαγωγημένων καὶ ζολαζόντων καὶ ἀπὸ
ιβ τριβολεια "πνεύματος ἀκαθάρτου ἀποστάντα ἡμερώτερα πρὸς τὸν Θεὸν πρώτων *, ἢ δι' ἐκεῖνα ἀφθονον τῆς ἀγαθῆς. Ταῦτα ἀκούσας Αθήνιος, πάλιν ἀναβαλλόμενος τὴν ἀπόκρισιν ἔφη τῷ ὁσίῳ Ιωαννῇ λέγων· Οὐχ ὁ Χριστὸς πέφευγε ἡμᾶς, ἀλλ' ἡ γῆ μὲν σὺν καρπὸν βλαστάνει καὶ λειμῶνες ἀνθοῦσι σὺν τῆς χλωρᾶς καὶ
ιε ανειρομενη, ὁ δὲ ἀὴρ αὖξει καὶ τρέφει καταπαίων ἀῶλες πρόσεστι καὶ προμηθείας τῆς θεοῦ. Τότε ἐξαίφνης ἀθέως καὶ παράνομα σὺν πνεύματος ακαθαρτου "ληφθεὶς ὁ
κ βλαπτε Ἀθήνιος ἔπτυσεν ὅτι ὁ ἔδαφος, καὶ ἔμιξε παρεμπόλημα σὺν τῶν δαιμόνων αἰνιλεώς, καὶ σπαργῶν σὺν ὀφθαλμοὺς ὁ τόμος, καὶ ἀφεὶς αἰσθητῶς σὺν τῶν αὐτοῦ τόματος, ὥστε πρὸς σὺν προσεῶσθαι ὁ τοῦ τόπου σκοπὸς φόβῳ συγχυθῆναι, πολλοὺς δὲ καὶ φυγεῖν. παρεκάλουν τὸ
ιθ μαθειν Ἀθήνιον Ἰωάννην τοῦτον ἰάσασθαι. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· Ἐὰν μὴ μετάνοιαν ποιήσῃ σὺν αὐτοῦ βλασφημήσαντι Χριστῷ, οὐ μὴ ἰαθῇ. παρόντα δὲ αἰσθόμενον ὁ Ἀθήνιος, ἔπτυσεν ὁ σχλασμὸς σὺν τοῦ δαίμονος, λέγων· Ὁμολογῶ μὴ εἶ Θεὸν μήτε σὲ τῷ οὐρανῷ, μήτε σὲ τῇ γῇ πλὴν τοῦ Θεοῦ τῆς χριστιανῶν, ᾧ πιστεύει ὁ ὅσιος Ἰωάννης. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐξομολογουμένου, εὐθὺς αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀπεκατεστάθη ὑγιὴς, καὶ γενόμενος ἐν ἑκστάσει, ἀναβὰς ἔστη ὅτι σὺν πόδας αὐτοῦ, ὥστε πρὸς σκοπὸν λῶσαι ὅτι τῇ τοιαύτῃ αὐτοῦ ἀθεΐᾳ μεταβολῇ. ὁ δὲ μακάριος Ἰωάννης λέγει αὐτῷ· Ἀθήνιε, ἐπιθέσεως, ἐξ ὧν σὺν ἔσης, μὴ καταλαβὼν Θεοῦ ζῶντος· ἀφ' τί σὲ ἐβοήθησέ σοι ἡ Αθηνᾶ ἢ ἡ Αρτεμις καὶ ὁ Ζεὺς ἢ οἱ λοιποὶ τῆς πλάνης θεοί; ἀτενίσας δὲ πρὸς Ἀθήνιον, λέγει αὐτῷ· Εὐχαριστῶ σοι, κύριέ μου Ἰωάννη, ὁδηγήσαντί με πρὸς τὸν ἀληθῆ. ἀλλὰ πάλιν παρακαλῶ σε ἐπιτρέψαι, τί ὀφείλω ποιῆσαι, ὅπως πλείους ῥυάσω σὺν τῆς ἐπιλήψεως μοι ζώντης συμφορᾶς, σωθῇ δέ μου καὶ ἡ ψυχή. ὁ δὲ ἔφη αὐτῷ· Πορεύου σὺν τῇ ἐκκλησίᾳ πρὸς τὸν ὅσιον πατέρα ἡμῶν τὸν ὑπόστεγον, καὶ αὐτὸς σε διδάξει ἃ δεῖ ποιῆσαι πρὸς τὸ συμφέρειν σοι. ὁ δὲ ἐπῆλθε καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτοῦ θεωρήσαντες ἅπαντα τὰ γενόμενα, μὴ φόβου καὶ θάμβου ὑπερβαλόντος ὁμοῦ μανθάνειν, ὡς δὲ ἐκ τόματος λέγοντες· Μέγας ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν, ὁ ποιῶν θαυμάσια μόνος. ποῖος Θεὸς

δυνάται

δυνάμεως ταῦτα σημεῖα ποιῆσαι, ὡς ὁ Χριστὸς, οὐ σέβονται ⓒ χριστιανοί; μεγάλη ἡ πίστις αὐτῶν. ἀληθῶς πεπλανημένοι εἰσὶν, σέβοντες θεοὺς μὴ δυναμένους ὠφελῆσαι, ἢ βλάψαι ποιά. ὁ δὲ Ἀνθέμιος ἐπιστρέψας εἰς ⓦ οἶκον αὐτοῦ, παρελαμβάνετο τὸν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τέκνα. ἐν οἷς καὶ παῖδας ἐν ἕξει παιδίσκας, καὶ ἀφῆκεν πρὸς ⓦ βάπτισιν, καὶ πολλοὺς τῶν πολιτῶν τῶν βασιλευόντων τῆς πόλεως. καὶ ἐβάπτισεν αὐτοὺς, πρεσκαλεσάμενος τὸν λαὸν τῆς ἐκκλησίας τῆς ἁγίας Σοφίας, καὶ βαπτίσας αὐτοὺς, καὶ πολλοὺς τῶν οἴκων αὐτῶν, καὶ δημοσίᾳ τῶν Θεοῦ παρρησίαν αὐτῷ συνχώρησιν, ὅτι οἷς πρόσθεν βλασφημηθῆσαι ὑπ' αὐτῶν. θαυμάσιος δὲ ὁ βάπτισμος τῆς ἁγίας τριάδος μεταβολὴν ὅλην ὁ κρίνων, καὶ ὅτι οὕτω προθύμως ἤκουσαν τοῦ Χριστοῦ, ἐχάρη μεγάλῃ δόξασας ⓦ φιλανθρωποι Θεοῦ, ⓦ προσκαλούμενοι αὐτοὺς εἰς τὴν ἀληθινὴν, καὶ φωτίσαντα αὐτοὺς τῷ ἁγιάσματι. πρὸ αὐτοῦ δὲ μηνὸς μηνύσας κατήχησιν πρὸς αὐτὸν, καὶ ἠξίωσε τοῦ ἁγίου βαπτίσματος, διδάξας αὐτὸν τριῶν τῶν ὑποστάσεων τῆς Κυρίας, καὶ μηκέτι προσκυνῆσαι τοῖς ἀκαθάρτοις εἰδώλοις, ἀλλὰ μᾶλλον δουλεύειν τῷ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ, καὶ ἀναγινώσκειν τὰς θείας γραφάς, εἶπεν, καγὼ ὁ Κύριος ⓒ παρακαλῶ, Ἰδοὺ ὑγιὴς γέγονας, μηκέτι ἁμάρτῃς, ἵνα μὴ χείρον τί σοι γένηται. καὶ ταῦτα μὲν ὁ Ἀνθέμιος. ὁ δὲ ἔπαρχος καὶ ⓒ οἰκήτορες καὶ ⓒ ὁ προεστὼς ὄντες καὶ ὁ πλοῦς τῆς πόλεως ὄχλος ἀκούσαντες ὅτι Ἀνθέμιος ἐβαπτίσθη πρωϊκὶ τῷ Κυρίῳ πιστεύσας, ἐθορυβοῦντο πρὸς ἐλθόντο εἰς τὴν ἐκκλησίαν πρὸς ⓦ βάπτισιν, καὶ προέλαβον αὐτοὺς ποιῆσαι καὶ αὐτοὺς χριστιανούς. ὅτε ⓦ μὴ ἔπαρχον οὐκ ἐβάπτισε δέ· ὁ ἅπαξ βαπτισθῆναι αὐτόν, ἀλλὰ κατηχήσας αὐτὸν κατὰ τὸν ἀκολουθίαν τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων καὶ ποιήσας αὐτῷ τὸν ὀφλουμένον βίκλι, μετέδωκεν αὐτὸν τῶν ἀγαθῶν μυστηρίων· ὅτε δὲ ἄλλους πρώτους κατηχήσας ἐβάπτισε. πολλοὶ δὲ τῆς πόλεως μὴ βουλόμενοι ποτὲ ὑπ' αὐτῶν, ἀλλ' ὕστερον προσελθόντες ἐβαπτίσθησαν λέγοντες· ὅτι Εἰ μὴ πρώτοι ἦσαν ἐπλησφορήθησαν ὅ τε ἔπαρχος καὶ ὁ Ἀνθέμιος καὶ ⓒ ἐγκριτοι τῆς πόλεως ἡμῶν, ὅτι ἡ πίστις τῶν χριστιανῶν ἀφορίζεται πασῶν τῶν θρησκειῶν ἐστὶν ἀρχή, οὐκ ἂν ἐθέλον καταλιπεῖν τὸν Ἀθηνᾶν καὶ προσπελθεῖν τῷ Χριστῷ. ἐν γὰρ ὁ ἁγὸς Ἀνθέμιος προσκαίμενος αὐτῇ μεγάλως καὶ ἀεὶ ἀσυνεχῶς προσφέρων τῷ Θεῷ λόγον καὶ τελεσμόν. γέγονε δὲ πάση τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ χαρὰ μεγάλη καὶ ἀγαθμίασις, στεναχωρίων τῶν ὄχλων δὲ ἀθροιζομένων ἐπ' αὐτῇ καὶ μεθυοσούντων, ἐφ' οἷς ἤκουστον ὁ προφὴτ προσκυνοῦντες εἰδώλοις ἀψύχοις· ὡς πληρωθῆναι ὃ * ψαλμικὸν λόγιον ὃ φάσκον, Ὡς διφθαρησομένων πάντων ἢ καταισχύνεσθαι ἐπ' σοί. ὁ δὲ βάπτισχος ἐγὼ θρίν, ὡς ὁ καπόρθωμα τοῦτο γέγονε ἀφ' οὗ μακαρίου Ἰωάννου. μαθὼν δὲ, ἠθελήθη χαρίσασθαι αὐτῷ καταχεῖν ἐπ' Ἀθηνᾶς, ἵνα ἀφέλῃ αὐτὸ καταισχύνην αὐτοῦ ἐπὶ τῷ ἔθνει τῆς βάπτισχος Ἀθηνᾶ. ἐν γὰρ ἐπ' " γήρει πίονι προσεβεβήκως ὁ αὐτὸς βάπτισχος. μαθὼν δὲ τοῦτο ὁ μακάριος Ἰωάννης ἀνεχώρησε λάθρα ἐκεῖθεν, καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα Ἀντιόχειαν.

Ἐπειδὴ δὲ ἐξῆλθεν ὀλίγον ὃ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ τῇ περιχώρῳ ἐκείνῃ, πρέπει τῆς συνουσίας καὶ συνήθειας καὶ ἐμπειροφρονήσεως αὐτοῦ, καὶ ὅπως εἰς ἄκρον ἐζήλωσεν πᾶσαν τὸν τῶν ἐλλιπῶν παίδευσιν (οὐδὲν γὰρ αὐτοῦ ἐλαττώνετο) μέλοντες γράφειν ⓒ τῆς πόλεως ὅτι " μικτὸν τάξιν ἀγὰν αὐτὸν, στεναζόντων ⓦ ἐπὶ τοῖς δικαιοπραξίαις μαθητὴν βίου, ὅτι τ' ἡσύχιον μᾶλλον ἐτρέφετο. ὅτι δὲ μᾶλλον ἡ ἀληθῶς καὶ ἐν τῷ ἔχειν ⓦ μονὴν βίου, καὶ μακαρίζων ἀεὶ τοὺς δικαιοπράξαντας τοῦτον κατορθώσαντας, καὶ τοῦτο ἔλεγε Σπλώσιν Εὐάγριον (ἦν αὐτοῦ " φοιτητὴν γνώριμον Λιβανίου τοῦ Σοφιστοῦ καὶ Ἀνθραγαθίου τοῦ Φιλοσόφου, πρὸς οἷς καὶ μακάριος Ἰωάννης ἐμαθήτευστ) ⓦ ἡσύχιον βίον μεταλῆψαι. ἐν δὲ θεῖς μεταθεὶς ὁ χρῆμα καὶ ὁ βάσισμα, τοῖς θείοις ἀναγνώσμασι τῶν ἱερῶν γραμμάτων προσπίπτε τοῦ ἰουδαϊκοῦ λαοῦ τοὺς ἐπιδοκίμους τῶν θείων λογίων. οὐκοῦν καὶ δίκαιον ἦτος ἄγων τῆς ἡλικίας αὐτὸν ἀφιωσατο τῷ Σοφιστῇ

Ioan. 5. 15.

Ψαλ. πε. ζ.

Prov. 11. 29.

Ps. 127. 3.

Ps. 36. 25.

Ps. 36. 37.

Ps. 36. 38.

Ps. 36. 39.

Ps. 36. 40.

Ps. 36. 41.

Ps. 36. 42.

Ps. 36. 43.

Ps. 36. 44.

Ps. 36. 45.

Ps. 36. 46.

Ps. 36. 47.

Ps. 36. 48.

Ps. 36. 49.

Ps. 36.

φισοῦ τῶν λεξυδρίων. ὁ δὲ μακάριος Μιλήτιος τοσαῦτα θύφυῆ τ νεανίσκον, ὑπηρέτηϲε αὐτῷ συχνὰϲ πλησιάζων αὐτῷ τε καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐφελκόμενος τὰ κάλλιϲτα τῆϲ τότε καρδίας, προφητικῷ ὄμματι τοσαῦτα περιλέγόμενος τὸ μακαρίου τὸν ἔκβασιν. ὡϲ δὲ συνεχῆϲ ἐποιεῖτο τὰϲ πρὸϲ τὸν ἐκκλησίαν ἀπουδάϲ, πεῖϲαι Θεόδωρον ἐϲ Μάξιμον συμφοιτητὰϲ αὐτοῦ γα-
5 νομένουϲ τῷ δὲ τῷ σοφιϲτῇ Λιβανίῳ καταγνῶϲι Ⓦ χρηματιϲτικὸν βίον, μαπέναι δὲ Ⓦ λιτὸν· ὧν ὁ μὲν Θεόδωροϲ τῆϲ ἐκκλησίαϲ Μοψουεϲτίαϲ ἐβδόμου τοῦ γένουϲ, Μάξιμοϲ δὲ Σιβυλλείαϲ τῆϲ ἐν Ἰσαυρίᾳ. ὁ δὲ μακάριοϲ Ἰωάννηϲ ἅμα Βαϲιλείῳ τῷ ποτὲ μὲν Δαμαϲκηνῷ ὑπὸ Μιλητίου καταϲταθέντι, μετὰ ταῦτα δὲ ἡνωμένῳ ἐβδόμῳ τοῦ Καππαδοκῶν τὰ πολλὰ
10 Ἰωάννηϲ γνήϲιοϲ καὶ ἀληθινὸϲ ἐν θεῷ τῆϲ φιλίαϲ νόμοϲ ἐδίδου καὶ φυλάττεϲθαι ἀκριβῶϲ, ἀλλ' οὖν ἀπῆν τῶν ὑπαρξάντων τῇ ποιᾷ αὐτοῦ φιλίᾳ· ὁ αὐτὸϲ Βαϲιλείοϲ, Θεοδώρου ἀκολουθῶν αὐτῷ Ⓦ ἀπῆν τὰ χρήσιμον, τῶν αὐτῶν ἡνωμένοι μαθημάτων. ἐν ᾧ αὐτοῖϲ ὑπῆν μία καὶ συνδὺ μία θεία λόγου ὕϲ ἐπονοῦντο. προεκάλει δὲ αὐτὸϲ Ⓦ μακάριοϲ Ἰωάννηϲ τῶν μοναχῶν μεταδιώκειν βίον, αὐτὸϲ τὸ Βαϲιλείου ποιᾷ ἀποταξάμενοϲ. πειθόμενοϲ
15 δὲ αὐτὸϲ, ἐν τῷ προάγματοϲ τὸ χαρὸν ὄντοϲ, διεκωλύθη ἐκ τῶν συχνῶν τῆϲ μητρὸϲ θορυβήϲεων. ὡϲ μὲν γὰρ ἐγὼ ϲῴζω αὐτὸν βουλευόμενον ἡ μήτηρ αὐτοῦ, ὑπιλαμβανομένη τῆϲ δόξηϲ αὐτοῦ χλευῇ, εἰϲήγαγεν αὐτὸν εἰϲ τὰ κοιτῶνα αὐτῆϲ, ἐν καθίϲαϲα πλησίον τῆϲ θύρηϲ, ἵνα ἐνθύμηϲιν αὐτὸν, πηγὰϲ τε δακρύων ἀφεῖϲα, καὶ κινή

κῦ Ιουδαίων ἐξ λόγοις στωϊτάξει. οὐθέως οὖν μῦ τὼ χριστιανῶ τῦ φιλαγνώστου, ἐπὶ ὧν ὁ τῇ πόλει ἦρξατο τῆς ἀσκήσεως ὁ σκληραγωγίας, δεκαμαίζων ἑαυτῶν· ἐις τ μοναχὴν βίον, ὃν ἐπόθη ὁ κ βεσχείας ἡλικίας.

6 *Maris mors. vitam monachi amplicatur.*

Χρόνῳ ὁ οὐ πολλῷ διαπαύσαντος, τέλει δ βίῳ ἐχρήσατο ὁ μακαρία αὐτῦ μήτηρ καταλείψασα αὐτῷ πλοῦτον πολὺν ἐν τ χρυσίῳ ἀ ἀργυρίῳ ὁ ἐσθῆτι ἀ κλίναις ἀ αἰθραπόδοις ἀ ἀλόγοις ἀ ἄλλοις οἰκιακοῖς πολλοῖς τε ἀγγείοις. ὁ μὲν οὖν κοσμίως ἀ εὐσεβῶς κηδεύσας ἀ ἐκκομίσας κατέβητον ὁ τῷ ὁσίῳ, ὁ ᾧ ὢν ὁ μακάριος πατὴρ αὐτῦ κατασκήνωσος, κῦ τὼ πρὸς ἕξιν τῆς οὐσίας αὐτῦ μηδὲν. ὁ δὲ αὐτὸς οὖν ὁ μὲ χρυσίον διέδωκε πτωχοῖς ἀ τοῖς δεομένοις, ⓜ ὁ ἀργυρον διέτριβεν ἐις τὰ ἐκκλησίας ἀ τὰ πρὸς τὴν μοναστήρια τῆς πόλεως πρὸς κατασκευὴν πυλῶν κειμηλίων, οὓς ὁ παῖδας ἀ παιδίσκας ἔλυσε τῦ δεσμοῦ τ ἀνελείας, πρὸς ἐλευθεράσας, ἀ λεγατεύσας ὁ τ πρωτοτυπώτων φραγμῶν, τ ὁ κτῆσιν ὁ τὰ ἄλογα ἀπέδωκε τοῖς τῆς πόλεως, ὅμᾶ ὁ αἰσχίστων αὖθις ἐξ ὑπὸ τῶν οὖν δημοσίοις φόροις ἀποτιμώτων. ταῦτα πρῶτα ὕστερον διοικήσας ὁ τῆς ἀληθείας ἀγωνιστὴς ὁ φύσει πολλῇ δίψῃ, ἀρδεύειν τῇ μελέτῃ ἀ φιλαγνώστει τῶν θείων γραφῶν, φύλαξ ἐγκήρατος ἡμόλυπος τῦ ἑαυτῦ σώματος, φεύγων σφόδρα ἀ ἀποσοβῶν οὖν γραγαλισμοὺς ὁ τὰ ἀπρεπῆ μίξεις τῶν αἰσχρῶν ὀπτιλυμάτων, πρόνοιαν ὁ καὶ αἰνείδω, ὡς ὁ ναῷ ἁγίῳ, ὁ τῷ σώματι αὐτῦ κατοικιζόμενος. ευπόλυπος ὁ ὑπὸ τῦ σωνειδότος μὴ ἀρκεῖσθαι τοῖς ὁ τῇ πόλει πόνοις, σφεύγασος αὐτὸ τὸς ὥρας, ἐι ἀ σῶον ἰῶ ὃ φεύγημα, καὶ ἀναχωρήσας τῆς ὁδοῦ ἐις τὸν ὄρος ἱερουσαλὴμ πολιτογραφηθεὶς, ὁ ἡ ἀ γναθλῶν ἐαυτὸν ἐ ἐπιπόλῃ. ἤρξατο χρῶ κἀκῆσε ἐλεεῖσθαι τ αὐτῆς ἀσκήσεως ἀ ἀχρυπνίας, ἐπεκτείνας ταύτῃ, ἀ φολάξων ἀεὶ τὴ σωσυχίᾳ, ἀ μὴ διδοὺς ἑαυτῷ ὕπνους, ἀλλ' ἀνενδότως νύκτωρ τε ὁ μὲ ἡμέραι τῶν ἀσιδῶν, ὥσπερ τότε ὁ ἀρξάμενος, τοῖς ᾧ ἤδη προθυμοῦσι ὀπτιλήσωσι ἀγωνίσασθαι, τοῖς ὁ μέλλουσιν ἐπεκτεινόμενος, μιμητὴς τῦ σοφωτάτου Παύλου τ ἀρχῶν. ὁρῶντες ὁ αὐτὸν ὁ ὁ τῷ μοναστηρίῳ, ὁ ᾧ ὢν, ὁιαύτης ἀγωγῆς ὄντα, σφόδρα ἐκλαῦσαι αὐτὸν " σοῖς ἀδῶν αὐτῶν, ἀ διδάσκειν αὐτὸν τὰ πρὸς ὠφελείας ψυχῆς. ὁ ὁ ἠνάγκασε μὴ αὐτῶν ὁ ἐκ ἐθέλοντα ἀγ. ⓜ πρὸς ἀπασμὸν τῆς τῶν ἀδελφῶν φροντίδος, σφόδρα ὁ αὐτοῖς ὁρους ἐγκρατείας ἀ σωσυχίας καὶ ἀσκήσεως, μηδέποτε τ τῶν θείων γραφῶν, ἀ πολιτείᾳ ἥσυχον ἀ βίου ἀκτήμονα, πάσῃ τε σάσεως ὁ τῇ ἐκκλησίᾳ τῷ κυρῷ τῆς νυκτερινῆς ψαλμῳδίας ἀ καθημερινῆς προσευχῆς, ἐπέχειν τε τὸν γλῶτταν ἀ χαλιναγωγεῖν αὐτὸν πρὸς ὃ μηδὲν ἀφρονὲς ἀποφθέγξεσθαι, προσπερπόμενος αὐτὸν ἀνεγινώσκεσθαι κῦ τῶ ὑποδοχῇ, ἀ ἀγρίπνειν ἐαυτὸν ὀπτιβουλὰς καὶ οὖν πονηροὺς λογισμοὺς, ὧς ὑποπίπτει τοῖς ἀνθρώποις· ἐπιμελεῖσθαί τε αὐτὸν τῇ ἀναπαύσει καὶ τῶ μιμεῖσθαι ἐαυτὸν πολιτείας τῶν ἁγίων, κατεξαίρετον Ηλιοῦ καὶ Ελισαίου τῶν προφητῶν, οἵτινες ἀγ. πολλὰν ἀκτημοσύνην ἐπέτυχον τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας, γυμνόποδοι ὀπτιγλοῦ ἀγγελοι· μὴ προσέχειν ὁ πραπέζαις πολυτελαῖς ἐδεσμάτων, ἀλλὰ μόνον ὃ ἐπρόκειτο πρὸς τὸν τῦ σώματος χρείαν· μεταδιδοῦν ὁ καὶ τοῖς " δεομένοις ὧν τῶν ἰδίων πόνων, ἀπεκδεχομένους ἐαυτῶν ἀμοιβὰς ἀπὸ τῦ πλουτοδότου Θεοῦ. ὅπερ τισὶν ὁ οὖν μὴ ἐσηκόουσε ἐπισφαλίζετο, οὖν ὁ σαλθυσιόμενος ἐσήριζεν, ἀεινάως ὁ οὖν πρὸς κρίσεως λόγους καὶ ἀνταποδόσεως ἀ κολάσεως καὶ γεέννης σκίνει. πάλιν ὁ καὶ οὖν πρὸς ἀναπαύσεως καὶ βασιλείας οὐρανῶν διηγεῖτο ἐπερ, διὸ ὧν ἐις πόθον ἠρέθιζε οὖν ἀμιμοῦσθαι αὐτῶν καὶ ἐις μετάνοιαν ἦγε, οὖν ὁ πλειοτέρως ἐις πλείονα ἐρεθὶς ἀνεκόμιζε, ταῦτα καὶ τὰ τῶν προφητῶν διδάσκων αὐτὸν ἀεινάως. οὐ μὴν ὁ, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἀπὸ πάσης τῆ μοναστηρίῳ σκείνῳ διήρει πρὸς ὠφέλειαν ψυχῆς, ἡμόλυπος σπλὴν διδασκαλίας πάσῃ τῇ Αντιοχέων χώρᾳ· ᾗ ὢν αὐτοῖς ποθητὸς, καὶ μᾶ δίοις καὶ πολλῆς αἰδοῦς ἠρέτο πρὸς αὐτὸν ὁ μέγον

φιλιπ. γ. 18. — χ. ἐμπτυσμὸν — ἰσ. φιλιπ. 21 — χ. παγκάρπια

μόνον ἀσκητάς, ἀλλὰ καὶ λαϊκοὺς καὶ κληρικοὺς καὶ ἀξιωματικοὺς ἀκούσας τῆς σοφίας αὐτοῦ καὶ νουθεσίας πνευματικῆς. εἶχε γὰρ ὁ αὐτὸς οἰκοῦν ὃ πνεῦμα ὃ ἅγιον, ᾧ βρύων ὁ τῷ σώματι αὐτοῦ πᾶ θεῖα λόγια. πᾶσιν ὃ εὐφραινόμενοι καὶ ὠφελούμενοι ψυχικῶς, ὡσαύτως ἐστρέφοντο εἰς τὰ ἴδια διηγεστοῦντες τῷ Θεῷ. φήμη ὃ διέδραμε πᾶσαν ὃλον τὸν αὐτόν. ὡσὲ γὰρ ἀξιοῦσι πᾶσαν τὸ Θεοῦ ἐν τούτῳ τῷ χαρίσματος, ὥστε σωτήριαν ἔχειν ἰδίας ψυχῆς, ἐρμηνεύειν αὐτὰ, καὶ ἔχειν ἐν αὐτοῖς δυσκόλους φράσεις τηλαυγῶς τοῖς πᾶσι διηκείσθαι ἐν σαφηνίζειν, συζητοῦντας καὶ βίβλους παρὰ ἀφέλειαν πολλὴν ἐρωτῶσιν, ὥστε πολλοὺς μεταγράφειν αὐτὰ, καὶ λαμβάνειν εἰς τὰ ἰδίας πατρίδας, καὶ μελετᾶν ἐν αὐτοῖς ἀδιαλείπτως, καὶ σκοπεῖν αὐτά.

Ἦν δέ τις ἀναχωρητὴς ἐν τῷ μοναστηρίῳ, Σύριος τῷ γένει, ὀνόματι Ησύχιος, παρεβόησε τῷ γήρᾳ τῆς ἡλικίας, ποιήσας χρόνον ἐν αὐτῷ, ἀσκούμενος ἐν σκληραγωγίᾳ μεγάλῃ. εἶχε δὲ καὶ παρρησίαν θείας ἀποκαλύψεως. τοῦτον οὖν ἐμιμεῖτο ὁ μακάριος Ιωάννης ἐν τοῖς ἤθεσι καὶ τοῖς τρόποις καὶ τῇ ἐγκρατείᾳ. ἐν μιᾷ οὖν νυκτὶ ἀγρυπνοῦντος αὐτοῦ καὶ προσευχομένου, ὁρᾷ δύο ἄνδρας ἀλλόκοτους παρὰ τὸν μακάριον Ιωάννην, ἑστῶτας ἐπὶ τὰ ἄκρα αὐτοῦ "ὀπίσω λαιᾶ, πεπεδημένους τοῖς λίθοις, ἱεροσυρτοῦς τε ἅμα, καὶ κατηγορουμένους ἐν δεξιᾷ ἀνεκφεύκτῳ, ἐν μὲν ἔνα κρατοῦντα ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τόμον μεγαλογράμμου, ἐν δὲ ἕτερον κλῆδας κατέχοντα· οἷς θεασάμενος ὁ Ιωάννης, καὶ ἔμφοβος γενόμενος, ἀπεύσασε προσεκύνησεν" αὐτοῖς ὅτι τὸν γνῶ. οἱ δὲ κρατήσαντες τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἀγέσπασαν αὐτοῦ λέγοντες· θάρσει, καὶ μὴ φοβοῦ. ὁ δὲ φησι πρὸς αὐτούς· τίνες εἶτε, κύριοί μου, ὅτι κατηξιώσατε τοιαύτην θεωρίαν πρὸς ἐμέ; οὔπω γὰρ ποτε ἐθεασάμην τινὰ ἔχοντα τοιαύτην δόξαν, ὦ ὁρᾶν ὑμᾶς ἠξίωται. ἀποκριθέντες δὲ εἶπον αὐτῷ, μὴ φοβοῦ, ἄνερ ἐπιθυμιῶν, νέε Δανιὴλ, ἐν ᾧ "διέδοκησε κατοικῆσαι ὃ ἅγιον πνεῦμα ἐν σοὶ τὸν καθαρότητα τῆς καρδίας σου. ἀπεσταλημεν γὰρ πρὸς σὲ παρὰ μεγάλου διδασκάλου ἐν σωτῆρος ἡμῶν Ιησοῦ Χριστοῦ, ἀναγγεῖλαί σοι χαρὰν μεγάλην, ἥτις ἔσται παντὶ τῷ ἐκκλησίᾳ τῷ Θεοῦ. σκῆπτρον δὲ ὁ πρῶτος τὸν χεῖρα αὐτοῦ ἐπιδέδωκεν αὐτῷ ἐν μακρὸν ἐχόμενον τόμον, ὃν κατέχει, εἶπον· δέξαι τοῦτον ἐν τὴν χεῖρά σου τὴν ἐμήν. ἐγὼ γάρ εἰμι Ιωάννης ὁ ἀναπεσὼν εἰς τὸ στῆθος τοῦ Κυρίου ἐν τῷ μυστικῷ δείπνῳ, καὶ κληθεὶς θεολογίας καὶνά ματα, καὶ φράσαι εἶπον· Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος, καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ λόγος. καὶ σοὶ δῶν ἐχαρίσατο ὁ Κύριος τῆς ἀληθείας τὸ γνῶσιν εἰς τὸ ἀφορίσαι ἀφ' τῶν σώματός σου πάντας τοὺς λαοὺς τὸν βρῶσιν, καὶ τὸν ἀπολυμβρόν, ἀλλὰ τὸν μόνους εἰς ζωὴν αἰώνιον, καὶ ἑτοιμάσαι αἱρετικῶν σώματα, ἑλλήνων τε καὶ Ιουδαίων, τὰ λαλοῦντα παράνομα κατὰ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. ὁ δὲ ἕτερος σκῆπτρας τὸν χεῖρα αὐτοῦ ἐπιδέδωκεν αὐτῷ, ἀστέρι κατέχε κλῆδας, λέγων· δέξαι καὶ τοῦτον. ἐγὼ γάρ εἰμι Πέτρος ὁ ἁρμὸς τῆ πίστι, ὁ καὶ ὁμολογήσας τὸν Κύριον Χριστὸν καὶ υἱὸν τοῦ ζῶντος Θεοῦ, καὶ ἀφ' τούτου πρὸς αὐτοῦ ἐκλῆς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν. καὶ σοὶ δῶν αὐτὰς ὁ Κύριος ἐκλῆς τὸ ἀλίου αὐτοῦ σκληνῶν" ἐνεπίσθυσεν, ἵνα ὅσῳ δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ὃ ἂν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τῷ οὐρανῷ. πάλιν οὖν κλίνας ἐνένευσε αὐτοῦ ὁ μακάριος Ιωάννης προσεκύνησε λέγων· τίς εἶμι ἐγὼ, κύριοί μου, ὁ ἀμάρτωλὸς καὶ πάντων ἀνάξιος" ἑαυτοῦ, ἵνα ἰχνῶν πρὸς τοῦτο, ἄνδρ εἶπατε, αὐτάρκεσεν. οὐκ εἶμι ἄξιος ταπεινώσεως μείζους καὶ φόβερᾶς καταπλήσσομαι ἀξιώσεως· εὐ δυνάμεθα πρὸς αὐτόν. οἱ δὲ αὖθις ἐπιπλοῦμενοι αὐτῷ τῆς δόξιας ἤγλεγον λέγοντες· εἶπε ἐπὶ σὸν πόδας σε, ἵσχε καὶ ἀνδρίζου, καὶ ποίησον πάντα ὅσα ἐνετειλάμεθά σοι. μὴ ἀποκρύψῃς τὸν δοθεῖσάν σοι χάριν παρὰ τοῦ Θεοῦ εἰς τὸ λαλῆσαι καὶ φωτίσαι καὶ σπεῖραι λόγον αὐτοῦ ἐν τῇ διδασκαλίᾳ σε, ἵνα ᾖ καὶ ὃ ἴδιον αὐτοῦ αἷμα ἐκζέχεται, ἵνα σώσῃ αὐτὸν ἐκ πλάνης. λάλησον λόγον τοῦ Θεοῦ

Hesychii visio de Iohanne. 7

Θεοῦ ἀνενδυάτως. μνήσθητι τῶν Κυρίου εἰπόντος· Μὴ φοβοῦ τὸ μικρὸν ποίμνιον, ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ μου δοῦναι ὑμῖν τὴν βασιλείαν τὴν οὐρανῶν. καὶ σὺ οὖν μὴ διαλίπῃς, ὅτι ηὐδόκησεν ὁ Χριστὸς καὶ Θεὸς ἡμῶν ἀφ' οὗ φωτίσας πολλὰς ψυχὰς καὶ εἰς ὑπήγαγεν αὐτὸν ἀγαλλίαν. μέλλεις δὲ καὶ εἰς θλίψεις καὶ κινδύνους ἀλθεῖν ἀφ' τὴν ὀρθότητα τῆς ψυχῆς σου; ἀλλ' ὑπόμενον ὡς ἡνιοχὸς ἀγωνιστής. ἀφ' γὰρ ταύτας τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν κληρονομήσεις. ταῦτα αὐτῷ εἰπόντων καὶ καταφερομένων ὁ μέγας καὶ πάνυ τοῦ μέλη αὐτοῦ, διδάσκεται αὐτὸν ὑπὲρ τὸν ἐν Κυρίῳ ἀπασμὸν ἀνεχώρησαν. ὁ δὲ ὅσιος Ησύχιος ταῦτα θεασάμενος ἐμάνθανε ὅτι πολλὰς ὥρας ἐνεός, θαυμάζων τὴν ὑπόκρισιν καὶ ἐκπληττόμενος. περφίας δὲ ἡμερώθης, ἦλθεν εἰς τὴν ἔκκλησίαν, ᾗ εὗρε τὸν ἀδελφοὺς συνηθροισμένους ἐν αὐτῇ. ᾗ καθίσας σὺν αὐτοῖς πάλιν καὶ ἐαυτὸν ἡδολέχα καὶ ἐξέστατο, ἐνθυμούμενος τὴν ὄρασιν, ἣν εἶδεν. ὡς δὲ εἶδον αὐτὸν ᾧ σὺν αὐτῷ ὕπνα ἀγκαίωσαν, παρεσυλλόγησαν αὐτῷ πρὸς κάλεσιν ἀναγκαίαν αὐτοῖς τὴν αἰτίαν. ὁ δὲ στενάξας μέγα ἐκ βάθους τῆς καρδίας αὐτοῦ καὶ εἶπας τὴν κεφαλὴν, μὴ δακρύων εἶπεν· ὦ τέκνα, πόσους κρυπτοὺς δούλους ἔχει ὁ Θεός, ὧν ὅτι ἐστὶν ἄξιος ὁ κόσμος; ἀληθῶς θαυμαστὰ αἱ ὁδοί σου, Κύριε, ᾗ αἱ ἐξερεύνητοι τὰ κρίματά σου. τὴν οὖν ἀδελφὴν ὑπεπείσαν τὸν ἀκαλωσύνην αὐτὸν φεῦσαι αὐτοῖς τὴν αἰτίαν, ὑποκριθεὶς ὁ Ησύχιος λέγει· Μυσήρια μὲ βασιλέως κρύπτων καλὸν, θαμβεῖσθαι ὃν ὅτι ἀσφαλὲς, ἀλλὰ δὲ βαρυτάτην τὴν ημωρίαν ἐπάγει· μυστήρια τοῦ Θεοῦ καλύπτειν ἴσον κίνδυνον ἔχει, τάχα δὲ καὶ μείζονα, καὶ ὁ εἰς ψυχὴν τίνει, ᾗ ὀφείλει τοῦτο αἰώνιον κόλασιν ἐπάγει. διὸ οὐ χρὴ κρύβειν ταῦτα, καὶ μάλιστα ἅπερ αὖθις θέλει γνωσθῆναι θεὶ τὴν δούλων αὐτοῦ τὴν γνησίως αὐτῷ προσκειμένων, καὶ ἀγωνιζομένων ὑπὲρ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας. ἀλλὰ προσκαλοῦμαι ὑμᾶς πίστιν καὶ ὑπομονὴν ἀκούσαι τὴν λεγομένων, μὴ τυφεσθῆναι μοι τῆς συνειδήσεώς μου, ὅτι ᾗ ψεύδομαι. τότε ἐξηγήσατο αὖθις πάντα τὰ τῆς ὁπτασίας, παρακαλέσας αὐτοὺς μὴ γνωσθῆναι ταῦτα τῷ μακαρίτῃ Ιωάννῃ πρὸς δὲ μὴ ἀνεχωρῆσαι αὐτὸν ἐκ τοῦ μοναστηρίου, καὶ ζοπιωσθῆναι αὐτὸν τοιούτῳ μεγάλῳ θησαυρῷ. ὁ δὲ ἀκούσεντες ταῦτα ἐθαύμασαν, δοξάζοντες Θεόν. ὁ δὲ μακάριος Ιωάννης ταῦτα ἐκ ἔμαθε παρά τινος· ἀλλ' ὁπόθ' ἡμέλει τῆς ἀσκήσεως, ᾗ μιγότης τῶν θείων γραφῶν, ᾗ τῆς ἀγρυπνίας ὁ πρεσβύτης ᾗ δέησιν, ἐν ᾗ φέρεν ᾗ ἐκπλήξεν τὸν τε παλαιὰ ᾗ καινὴν διήκουεν, ἡ ἐρημιωτῶν αὐτοῦ. πολλοὶ δὲ τῶν πέριξ μοναστηρίων ὁρῶντες αὐτὸν ἀκηλίδωτον βίον, ἐπόθησαν αὐτοῦ τὴν πολιτείαν ᾗ ἀρετὴν, ᾗ ἐκαρποφόρησαν τῷ Θεῷ πολλὰ κατορθώματα. φήμη δὲ διέβραμε πρὸς αὐτὸν εἰς πᾶσαν τὴν χώραν ἐκείνην, ᾗ εἰς ἅπαντας ἐπῆλθε, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν θεάσασθαι αὐτὸν, ᾗ ἀκοῦσαι τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ. συνεχάλασε δὲ ᾗ ἀσκητικὸς λόγους, ᾗ ἀπίσχλει ἀνθρώπους τοὺς ὑπὸ μοῦσι τὴν ἀγγελικὴν πολιτείαν μιμήσασθαι πρὸς νουθεσίαν ᾗ ὠφελείαν αὐτῶν. ὧν γὰρ τὴν μὲ ἀγάπην πάντων ὁρᾶν κὴ τὴν πίστιν, ὁρᾶν κὴ τὰ ἔργα, ὁρᾶν κὴ τὴν πρὸς Θεὸν προθυμίαν ὁρᾶν ἐλάμπων· τὴν δὲ ἀκτημοσύνην βίου ᾗ στενὴν ᾗ πολλὴν μέριμνον ᾗ τῶν ἀλλοτρίων στὼ ἀφροντίδα πολλῆ ζώντων ὁρᾶν ὀλίγῳ μείζων. παρεφύλαττε γὰρ τὰ θεῖα λόγια, ᾗ φόβος αὐτοῦ προσῆν θεὶ αὐτῶν, ᾗ ἦλε πάντας τὴν τοιαύτην πολιτείαν μετέρχεσθαι. ἐμέμνητο δὲ ᾗ τῶν λεγόντων ἐν ᾧ ἑκάστῳ ὧν ὁκτακαιδεκάτῳ ψαλμῷ· Τὰς ὁπολείς σου ἐζήζητησα, ἐ ἐλάλουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου ἐνώπιον βασιλέων, ᾗ ὁκ ᾐσχυνόμην· καὶ ἐμελέτων ἐν ταῖς ὁντολαῖς σου, αἷς ἠγάπησα σφόδρα.

8 *Miraculum de Antiocheno nobili Hemicranio laborante.*

Ἐπεδὴ δὲ ποιῆ Κύριος θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν, ᾗ προσετέθη αὐτῷ παρ' αὐτοῦ σὺν τῇ δοξούσῃ αὐτῷ τὸν λόγον χαρίτι ᾗ ἡ κτῆσις τῶν παθῶν ἐζουσία, λοιπὸν ὁκνητέον ἐ θεῖ αὐτῶν ὀλίγα εἰπεῖν ὁκ πολλὰ, ᾗ δόξαι τὸν τῆς ἀνδρὸς θεοφιλείας. ἀνὴρ γάρ τις τῶν ὁ Ἀντιοχείᾳ, πλούσιος σφόδρα ᾗ εὐγενὴς, ἦλγε δὲ ἡμικρανίου αὐτοῦ, ὥστε ὁκ τῆ πολλοῦ πόνου

νου πηδῆσαι καὶ δεξιὸν αὐτοῦ ὀφθαλμὸν, καὶ κρέμασθαι ἐν τῇ σαγήνῃ αὐτοῦ. πολλὰ δὲ ἀγνήματα ἀνάλωσας εἰς σὲ ἰατρούς· καὶ σοφιστὰς ἔλυσε πλέον σοῦ. σὺ δὲ ἀκούσας παρὰ πολλῶν περὶ Ἰωάννου, ἀφάστας ἐν πίστει παρεγένου πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ μοναστηρίῳ, καὶ προσβὰς ἐκραύγασας αὐτῷ ἐκ τῆς ἀγίας χάριτος, καὶ κατηπείλεσας λέγων· εὐλόγησόν με, πάτερ, καὶ δεήθητι τοῦ Κυρίου περὶ ἐμοῦ, ὅπως ἰάσηταί με ἀφ' σοῦ, καὶ ἀπαλλαγῶ τῆς συμφορᾶς με μάστιγος· δίδε πρῶτα ποιήσας σὲ ἀδυνήθην προσκυνῆσαι ἐμαυτῷ τὸν σωτῆρα. εἰ γὰρ ἠνέσχην ἀδυνάμων με ἰάσασθαι, ἔχον πρῶτα τὰ τῆς ἀρχιερατικῆς μου δεήσεως αὐτῷ προσφέρειν, καὶ οὕτως, εἰ ἠδυνήθην, τὸν ψυχικόν μου. ἀποκριθεὶς δέ, ὁ μακάριος Ἰωάννης εἶπεν αὐτῷ· ἀγνοιαῦται συμφορᾶι ἐπέρχονται τοῖς ἀνθρώποις ἀφ' τὴν σκληρότητα τῆς ψυχῆς αὐτῶν, καὶ τὸν εἰς Χριστὸν ὀλιγοπιστίαν. ἐὰν οὖν ὁλοψύχως πιστεύσῃς, ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἰάσασθαί σε, καὶ ἀποῆς σὺ τῶν προτέρων σου κακῶν σεσηπότων, ὀψῇ τὸν δόξαν τοῦ Θεοῦ. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀνήρ, εἶπεν αὐτῷ· πιστεύω, Κύριε, πιστεύω καὶ πάντα τὰ κελεύσματα ἀφ' σοῦ· καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέχυσεν τὸν ἱματίων αὐτοῦ τοῦ μακαρίου Ἰωάννου, ὧν ἐνεβάλετο, καὶ ἐπέθηκε τῇ ἑαυτοῦ κεφαλῇ καὶ τῷ νοσοῦντι ὀφθαλμῷ. καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ ἔκλαυσε ὁ μὲν πόνος ἔπαυσε τοῦ ἡμικρανίου, ἀπεκατέστη δὲ καὶ ὁ ὀφθαλμὸς αὐτοῦ εἰς τὸν ἴδιον τόπον, ὥσπερ ἦν πρόβλεψε, καὶ γέγονεν ὅλος ὑγιής, ὡς μηδέποτε ἀλγήσας. καὶ ἀπῆλθεν ὁ ἀνὴρ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν Θεὸν καὶ λέγων τὰ θαυμάσια αὐτοῦ Ἰωάννου χαρισάμενον αὐτῷ τὸν ὑγίειαν. διηγήσατο δὲ πᾶσι τοῖς Ἀντιοχεῦσι τὸ γινόμενον εἰς αὐτὸν σημεῖον, καὶ πάντες ἐξεπλήσσοντο ὅτι θαύματα τοιαῦτα ἐποίει.

9 *Miraculi de Archelao leproso.*

Ἀνὴρ δέ τις ἦν ὀνόματι Ἀρχέλαος, τοῦτ' ἦν ἀξιωματικός, καὶ πρῶτος τῶν ἐν τῇ πόλει. ἐζηλώθησεν οὖν ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ λέπρα, καὶ πολλὰ ποιήσας οὐκ ἠδυνήθη ὑγίης καθαρισθῆναι. ἐθελίσεν οὖν μεγάλως οὐ μόνον ἀφ' τὸν νόσον, ἀλλὰ καὶ ἀφ' τὸν αἰσχύνην, καθότι ἐν τοῖς ὀπφωῆ ὕπον ἦν, καὶ οὐκ ἠδυνατο κρύψαι αὐτὸν, ὡς καὶ πλειστάκις γεγονότος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἀφ' οὗ ἦν αὐτὸν ἀποέσιτον. πάντες γὰρ ἐβδελύσσοντο καὶ ἀπεστρέφοντο αὐτὸν, μωσαπόλμοι καὶ πλησιάσαι αὐτῷ. ἐπῆρχε δὲ αὐτῷ γνήσιος φίλος, καὶ ἐθελίσεν θεωρῶν αὐτὸν ὕτω ἀφανισμένον. ἐν μιᾷ οὖν συνῶν αὐτῷ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ἐν ἰδίαις ὑπὸς προσοίας κινηθεὶς λέγει τῷ Ἀρχελάῳ· πολλὰ ἀκούω περί τινος μοναζόντος οἰκοῦντος ἐν τῶν μοναστηρίων τῶν περὶ τῆς πόλεως, ἀπερχομένων τινῶν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐπιστρεφόντων, πλεῖστα εὐεργετουμένων αὐτῷ. ἀκουσόν μου οὖν συμβουλεύοντός σοι, καὶ ἀπέλθωμεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ μοναστηρίῳ μὴ πίστεως καὶ ὀρθοῦ σωτειδότος, καὶ προσκαλέσωμεν αὐτὸν εὐξασθαί σε, καὶ ἐλπίζωμεν ἐν τῷ ἐπ' αὐτῷ θεραπεύσωμεν Θεόν, ὅτι οὐχ ἐπιστρέφωμεν δέ αὐτῷ ἀπρακτοι. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἀρχέλαος, ὑπὸς θυσε τῷ Θεῷ καὶ τῷ λόγῳ τοῦ φίλου αὐτοῦ. καὶ τῇ ἐπαύριον ἀναστάντες ἀμφότεροι μὴ ἀπουδῆς πορευθέντο ἐν τῷ μοναστηρίῳ, ἐν ἐισελθόντες πρὸς τὸν μακάριον Ἰωάννην, εὗρον αὐτὸν καθήμενον ἐπὶ τοῦ ξύλου τοῦ πυλῶνος. καὶ πεσόντες πρὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ πόδας εἶδεν αὐτοῦ καὶ ἤρατον λαβεῖν εὐχήν. ὁ δὲ ἀναστήσας αὐτοὺς ἐπιμελέστερον τὸν αἰτίαν δι' ἣν παρεγένοντο. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἀρχέλαος εἶπε· πίστει πάτερ, προσκαλέσαι τὸν Θεὸν ἀφελεῖν τὸν νόσον ἀφ' ἐμοῦ. οἶδα γὰρ ὅτι οὐ προσκύει σε ὁ Θεός, εἰς ὃ μὴ αὐτήσῃς αὐτόν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ἰλαρῷ τῷ προσώπῳ· ἄνθρωπε, τίς εἰμι ἐγώ, ὁ ἐλαχιστότερος πάντων τῶν δούλων ἀδελφῶν, ἵνα προσεύξωμαι περὶ σοῦ, καὶ δυνηθῇ ἡ δέησίς μου ἰάσασθαί σε; ὁ δὲ ὑπολαβὼν προσκαλεῖ αὐτὸν μὴ πολλῶν διακρύων σεσῷ τῷ φίλῳ αὐτοῦ ὑπηκούσας τῇ αἰτήσει αὐτῶν, καὶ μὴ ἀμοίρους αὐτοὺς γένεσθαι, μήτε σκῆψιν τῆς ἐλπίδος αὐτῶν. ὡς δὲ ἐθεάσαντο τὴν ἐλλιπρῆ αὐτῶν πίστιν, λέγει πρὸς τὸν Ἀρχέλαον· σωτάξαι τῷ Θεῷ ποιῆσαι ὃ ἐρεσθ αὐτῷ, καὶ πλῆσαι τὰς χάρας τῶν πλωρῶν σὺ τῶν ὑπερχόντων σε, πίστευσον ὅτι δύνα-

τοῦ σε ἰάσασθαι, καὶ ἄλλος διεκπέμψει σε ἐκ τῆς ἀπελευσύσης σε νόσου. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἀρχέλαος εἶπεν αὐτῷ· πρώτα ἐκελεύσθημέν μοι παρὰ τῆς αἰωνοτοκίας σου εἰς πέρας ἄξω, καὶ εἰ ἔμοιός τι ἀφειλόμην ἀδίκως, ἀποτίσω αὖθις κατὰ δ διπλάσιον· μόνον ἵασαί με, πάτερ ὁσιε. τότε ὁ μακάριος Ἰωάννης λέγει τοῖς πρεσβύταις· λάβετε αὖθις, καὶ λούσατε ἐκ τοῦ ὕδατος τοῦ λάκκου, οὗ πίνουσι ⓐ ἀδελφοὶ, ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἰαθήσεται. λαβόντες οὖν αὐτὸν ἐποίησαν καθὼς ἐκετέλεσε αὐτοῖς, καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐκαθαρίσθη ἡ λέπρα ἀπὸ τοῦ προσώπου αὐτοῦ, ἐπεμελοῦσης τῆς χειρὸς αὐτοῦ καὶ ἐμοιολόγησε ὥσπερ ἐν ὥρᾳ, ὡς μήτε ἴχνος αὐτῆς φανῆναι ἐν αὐτῇ. ἀναστρεψας δὲ ὁ ἀνὴρ τοῦ θεοῦ ⓜ μακαρίου Ἰωάννου ἐδόξαζεν τὸν Θεὸν ἐν αὐτῇ, προσαπέπεμψεν τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, ἐν ὁμολογῶν τὸν ἰατρικήν. αὐτὸς δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· φύλαξαι ἀπὸ τοῦ νῦν τοῦ μὴ ἀδικῆσαι σεαυτὸν πάλιν. ὁ γὰρ Θεὸς βοηθὸς ἐν μεριμνητὴς αὐτῶν ἐστι, ἐν ἐμὲ σε ἀνέξηται ἐπηρεάζοντος ἐν θλίβοντος αὐτούς. ἐν ἔρχεται εἰς πλεονεξίαν τῶν ἑτέρων ἀπὸ τοῦ πλουσίου ἐκείνου ἐν τοῦ Λαζάρου παραβολή, πῶς ὁ μὲ Luκ. 16. 19. ἄρτι τῶν ἁπάντων δεσπόζων ἐν ἀπλέτῳ γρώμῳ ἁπλεῶς ἐκολάζετο, ἐν μὴν μηδὲν καθαρπάσαντος ἐξ αὐτοῦ (ἤτω γὰρ εἶχεν ὁ λάθοι) ὁ ἐκ κόλπου Ἀβραὰμ αἰώνιος ἄρχων ἀνεπαύσατο αὐλιζόμενος. ὁ γὰρ πλοῦτος διαφερόμενος καὶ ἡμέρᾳ λαμπρῷ, κατεφέρει τοῦ πλουσίου λιματτόμενον καὶ ὀπτηθυμοῦντος καὶ ἀπὸ τῶν ψιχίων τῆς τραπέζης αὐτοῦ χορταθῆναι, καὶ μὴ διρίσκοντος. Ἐι δὲ ὧν ἄρα τὸν ἐκεῖσε κατέχει τὰ μέλεα κακὰ ἰκαίτα, τί δὲ πίσταδε ὑμᾶς ⓐ καθαρπάζοντας τὸν πέντε καὶ καταθίοντας ἐν γυμνοῦντας ἐν στρεβλοῦντας αὐτὸν ἐν αὐτῆς τῆς καθημερινῆς ἕδρης; ποῖος ὑμᾶς κατοδέξε) τόπος, Εἰ μὴ ἐκεῖνος, ἔνθα ὁ κλαυθμὸς ἐν ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων; εὐφρείνεσθαι οὖν τῷ Θεῷ τῷ παραδύσαντί σε ἐκ γῆθεν ἀπὸ τῆς πρὸς ὀλίγον ἡμοιδίης ζωῆς ἐν νόσου ζωτικῆς. Εἰ μὴ γὰρ αὐτὴν στυγέοι ζωὴν συμφορὰ, εἶχες ἂν καταδικαθῆναι ἐν σὺ τῇ αἰωνίᾳ κολάσει, ὧν ἕνεκεν ὁ πλούσιος ἐκεῖνος. λοιπὸν δὲς δέξαι ὦ Θεῷ, ἀξιωθεὶς ἐξόμβος αὐτῷ ἀπὸ ἀγαθῶν πρόξεων, καὶ πλήρων πάντα, ἃ στυγέταξα παιδὶ εἰς σὸν πλοῦτον. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἀρχέλαος εἶπεν αὐτῷ· ἐν ἀληθείᾳ ζοι λέγω, πάτερ ὅσιε, ὅτι ⓐ λόγοι σου διῆλθον εἰς τὰς καρδίας μου, ὡσπερ ῥομφαία δίστομος, καὶ ἠθύμησαν αὐτῶν ὡς αὐτὸ τὸ Κυρίου ἀπολεσθέντος μοι· ἐν τῷ λοιπῷ οὐ προσθήσω προσθεῖναι κτῆσίν μου πλημμελείας, οὔτε μὴν δουλεύσω ἀπὸ τοῦ νῦν ὀπτηλίᾳ βασιλῆ, ἀλλὰ μόνῳ ὦ ἐσταυρωμένῳ ἅπαξ Χριστῷ ὦ Θεῷ ἡμῶν. ἀπέρχομαι τοίνυν ἐν τῇ πόλει, ἐν πρασκόπω τινὶ ὑπηρξίν μου πᾶσιν, ἐν τοῦτον ἀφανίσω τοῖς ἐνθάδε. ἀναστρέψας δὲ ἐκεῖθεν ἔσομαι ⓜ ἀπόλειπον χρόνον τῆς ζωῆς μου ἀπὸ σὸν πάμιον πόδας τῆς σῆς μακαριότητος. παρακαλῶ οὖν σε, πάτερ, ἀξιωθῆναι ὑπ' ἐμοῦ, καὶ μνημονεῦσαί μου πρὸς Κύριον, ὅπως εὐοδώσῃ με ὁ Θεὸς πληρῶσαι πρόθεσιν, ὡς στυγέμιλλον αὐτῷ ἐν ὑμῖν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ μακάριος Ἰωάννης εἶπεν αὐτῷ· πορεύου, τέκνον, ὁ εἰρήνη, καὶ ὁ Κύριος καταθυδώσει τὰ βουλήματά σου, ἐν πᾶσιν τοῖς βουλοῖς σε πληρώσει εἰς ἀγαθόν. ἀπελθὼν δὲ ὁ Ἀρχέλαος ἐν τῇ πόλει ἐποίησε πρῶτα πάντα ἐκπορθῦναι ἐκ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐν ἀναστρέψας ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἀπεπαίξατο τοῦ βίου, ἐν γήρασι ἀσκητὴς πλείοις ἐγκρατευσάμενος ἀπὸ πρώτου ποιητοῦ προσάγματος μέχρι τελευτῆς αὐτοῦ. ἀνέπαυσε δὲ ὦ ἐν αὐτῷ μοναστηρίῳ ἐν ἀγαθῷ γήρει ἐν τῷ ὁσίᾳ Ἰωάννῃ ἐν τοῦ φίλῳ αὐτοῦ, ὡς αἰτίᾳ γεγονότι τῆς ἀγαθῆς ταύτης συμβουλῆς ἐν ἀγωγῆς.

** Ἀνὴρ δὲ περιέχόμενος θεάσεως, ἦμεν τε ἐν πλούτῳ κεκμηκὼς ἀνύσας ὁ ἐποίησεν Ἀρχέλαος, ὅτι ἀπεπαίξατο ὦ βίου, προθήσας ⓜ μοναχὸν βίον ἐλέσθαι, παραγένεται ἐν αὐτὸς ἐν τοῦ μοναστηρίου πρὸς ⓜ μακαρίου Ἰωάννου, ἐν ἀναλαβόμενος τὸν τῶν ἀγγέλων πολιτείαν γέγονεν ἀσκητὴς δόκιμος. πολλοὶ δὲ τῆς πόλεως Ἀντιοχείας ζηλώσαντες ⓜ μοναχὸν βίον, ἀπεπαίξασο

10 Plerisq; exemplo Iohannis monachizantis.

Χ. λιμαγχουμένων

ξασιν πᾶσι τοῖς ὑπάρχουσιν αὐλοῖς, ἢ ἐλθόντες πινές μὲ ἐκ τῆς μοναστηρίας, ἔνθα διῆγεν ὁ μακάριος Ιωάννης, ἔτερον ἢ ἐκ τοῖς πρὸς τῆς πόλεως μοναστηρίοις γενόμενοι μοναχοί, ἢ ἠκουσθησαν ἐκ τοῦ αὐτοῦ καλὸν ἀγῶνα καὶ τῆ κοινοῦ ἐγρηγόρου τῆ ἀγρυπνίαν τῆ ἀσκήσεως ἐκ παλαιότητι ἀφεστῶτες, τῆν μὲ ἐκ κριτῶν λίαν γενοῖς ἐγκλεισμῶν ἢ μηδενὶ ὃ συνόλως ἀνεῳγμένων στωτυχλῶν, τῆ ἢ ἀποκλεισμένων ἢ μηδενὶ κωλυόντων εἰσιέναι τῆ πρὸς αὐτοὺς προσχωροῦντας στωτυχλοις· ἢ ἄλλοι ἄλλως ἐκ πολιτείας μετήρχοντο τῆς ἀσκήσεως, δρεπόμενοι ἐκ ἐξ αὐτῆς στεφάνους ἐκείνους παρὰ τῶ ἑαυτῶ ἰησοῦ. τοῦτον ἢ ἀπάντων ἡ αὐλὴ τῆν ἀγαθῶν, καὶ τῶ τῆ Θεοῦ βοηθήσαν, Ιωάννου ἐκ. πάντας γὰρ ἐκουδὲν ἐξ ἐδίδασκε πάντα τοῖς ἴδιοις γράφαις, ὅτι σκεπτόμενος ἐκ ἐγκλείστους ἢ ἀδυνάτους, ἢ ἐπαλείφων αὐτοὺς λόγοις παρακλητικοῖς πρὸς ὑπομονῶ τῆν τῆ ἐγρηγορῦ ἐπιμέλειαν. πάντες ἢ πατέρα ἐκάλουν αὐτόν, αἰσθημένοι αὐτῦ ἐκ ὑπερχομένους αὐτοῖς λογισμούς, ἢ λεπτομένους τῶ τῶν ἀγκρίσιν ἀνέχεσθαι εἰς ἐκ ἰδίους τόπους, δόξαν αἰσπέμποντες ἐκ αὐτοὺς ἀγκ τῆς Ιωάννου σοφίας Θεοῦ. οὐ μόνον ἢ μαίζοντες τοῦτο ἐποίουν, ἀλλα ἢ πολλοὶ τῆν ἐκ κόσμῳ πολεμούμενοι ὑπὸ λογισμῶν προσηλύοντο πρὸς αὐτόν, ἢ ἀνεκαλύπτοντο αὐτῶ τῆς ψυχῆς τραύματα, ὥσπερ ἂν νοσοῦντες σωματικῶς τοῖς ἰατροῖς τὰ πάθη, ἢ κομιζόμενοι ἐκ ἀρμοδίους ψυχοφελῆς ἐμπλήκτρους πρὸς θεραπείαν ὑπέστρεφον χαίροντας. ἰῶ ἢ ὁ πᾶσι τοῖς μοναστηρίοις ἐκείνοις ἀγάπη πολλὴ πρὸς ἀλλήλους εἰρηνικὸς βιοτεύων. ἐκ ἰῶ ἐκ αὐτοῖς ἀληθοφεία, οὐ ταραχος, οὐ βρωμῦ ἀδηφαγία, οὐ πόσως οἰνοφλυγία, οὐ γέλως ἐκκεχυμένος, ἢ στωτυχία ὀπισθάλης, ἐκ ἔρις ἢ ζῆλος, ἐκκ ἄλλο τι τῆν κακοδιλων. πάντα γὰρ ἰῶ ἐκπεδῶν γενέσθαι ἀγκ τῆς στιεροῦς τῆν ἡδίων λογίων μελέτης ἢ τῆς Ιωάννου φερωνύμου ἢ ὀπτεικείας.

Allos δέ τις ἀνὴρ, ὀνόματι Εὔκλεος, ἐκ ἀγκυλικῆς ἐνεργείας ἀπώλεσε τὸν δεξιὸν αὐτῦ ὀφθαλμόν. ἐπὶ παρεγένετο πρὸς τὸν ὅσιον Ιωάννην ὀπτὸ μετελθεῖν τὸν μοναχὸν βίον. τότε ἢ τὰς τέλειας κεφάλαιος ἢ εὐδυναμοῦσα ὃ μοναχικὸν ἄημα, ἐπηύξατο αὐτῶ ὁ Ιωάννης εἰπών· ὁ Θεὸς, ἀδελφὲ, φωτίσῃ σε τῶ ψυχῶ, ἢ τῆ σώματος τὰ αἰσθητήρια πρὸς καρποφορίαν τῆν ἡδίων αὐτῦ ἐντολῶν. ταῦτα ἢ εἰπόντος, παραχρῆμα ἰωσεὶ ἀνέβλεψεν αὐτῦ ὁ ὀφθαλμὸς, ἐ γέγονεν ὥσπερ ἢ ὁ ἄλλος. ἰδόντες ἢ οἱ ἀδελφοὶ ὃ γεγενημένον σημεῖον, ἐθαύμασε ἐ λέγοντες· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ ἐστὶν ἀνὴρ τῦ Θεοῦ ὗτος, ἢ ὃ ἅγιον πνεῦμα οἰκεῖ ἐν αὐτῶ, πρόδηλον αὐτῶ τὴν τῆ ἰάσιον χάριν, ὥσπερ ἢ τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις. εἶχον ἢ ἢ τὸ πρόσωπον αὐτῦ ἐ ἀδελφοὶ, ὅτι πλείω στιναζομένου φόβῳ τῆ προσ αὐτόν ἀγάπῃ, βλέποντες ἃ ἐποίει σημεῖα ὅτι τῆν ἀθεωσιώτατον ὁ Θεὸς δι' αὐτῦ.

11 *Miraculum de Euclæ monophthalmo.*

Γυνὴ δέ τις ὠδίνασα χείσπα, αἱμόῤῥοιδι ἐφικτῶ ὅτι ἐπλάετη χρόνον. ἢ πολλὰ διαπαντὸς τῦ ζωότος συμβούλου εἰς ἰατρεῖς ὅτι μὴ γουμένου τῆς θεραπείας αὐτῆς, ἐδὲν ἠδυνήθη καὶ τῆ πάθος πρὸς ὠφέλειαν κρείττονα πὶ ποῆσαι· αὕτη ἀκούσασα τὰ καὶ τῦ μακαρίου Ιωάννου, παρεκάλει τὸν ἄνδρα χαθῆναι αὐτῶ πρὸς αὐτόν. ὅτις δυσωπηθεὶς λέγουσα, ὅτι εἰ ἢ ἀναξία εἰμὶ ἵνα σωθῶ τῦ ἀγελικὸν αὐτὸ χαρακτῆρα, ἀλλ' οἶδε ὅτι οὐ μὴ μὰ ἀποστείσῃ, ἐκ βελύξει τῦ ἀμύρτωλὸν, μεμυλυμένος τῦ κυνὸς ἀπάντων διαστῶτα ἢ Κύριον, μὴ σπερμάναντα τῶν ὁμοιοπαθῆ μοι αἱμόῤῥοον γυναῖκα, ἀλλὰ ταύτῃ ἰασάμενον τῆ ἀφῆ τῆς κρασπέδου αὐτῦ. ὅτι θαῤῥήσασα δῶ αὐτῶ ὁ ταύτης σύμβιος στοχυγίαν, ἠγαγὼν ἐν τῶ μοναστηρίῳ, ἢ καταλιπὼν αὐτῶ ἐξῆλθεν τῆς θύρας ἅμα τῆ στιναλθόντων αὐτῆ, εἰσελήλυθε πρὸς τὸν μέγαν Ιωάννην, ἢ ῥίψας ἑαυτὸν παρὰ τοὺς τῦ ἁγίου, προσκέκλειτο στιῦ δάκρυσι λέγων· πάτερ, βοήθησόν μοι τῦ Θεοῦ. ἅμα ἢ ἢ ἀπήγειλεν αὐτῶ τὸν αἴτιον ἢ ὁ πάθος τῆς γυναικός. ἀποκριθεὶς ἢ ὁ μακάριος Ιωάννης μὴ πολλῆς παῤῥησίας λέγει πρὸς αὐτόν· ἐκπλήττομαι ἐπὶ τῶ πώρωσιν τῆν νομιζόντων, ὅτι ἐν τῆ δυνάμει ἡμῶν ἢ ἐξουσίᾳ τὰ

12 *Miraculum de Christina æmorrhoïsa.*

τοιαῦτα κατορθώματα τοῖς ἀνθρώποις. τίς ἡ ἰσχύς μου τῶν ἀμβροτολυγῶν ἰάσεις ποιῆσαι; πλὴν οὐκ οἶδα, ὅτι παιδεύει ὑμᾶς ὁ Θεὸς ὡς ὁ συμφέρει ὑμῖν, ὃς μὴ ἀνακόπτων τὴν πολλῶν ἀμαρτημάτων ὠμότητα περιόψεται, ὃς ἵνα μὴ δοκιμάζων, εἰ βούλεται τὸν παίδευσιν αὐτοῦ; αὐτὸς γὰρ ἴστι ὁ παιδεύων, καὶ πάλιν ἰώμενος. ὑπὲρ οὖν τῆς συνεύνης σου παύσασθε τῆς ἀναμιμνήσεως αὐτῆς γνώμης καὶ αὐθαδείας, ἧς κέκτηται εἰς τὰς ἀδελφὰς αὐτῆς, γινώσκουσα ὅτι καὶ αὐτὴ τοῦ αὐτοῦ ἐκείνων φύσεως πέπλεκται, καὶ ἐν τῷ αὐτῷ φυσήματος διαδημιουργηθεῖσα, καὶ ἐν τῷδε τῷ βίῳ διάκονος αὐτῶν ἀκούσῃ, τῷ θανάτῳ πρώτῳ ἀγκαλούσης, ἴσως ἀμφοτέρας δικτυπηδῶντος. Εἶπε δὲ πάλιν αὐτῇ βλασφημήσαι τῆς ἰδίας ψυχῆς ἀγκᾶς τῆς τῶν πενήτων φειδόδος, καὶ τῆς φυλακῆς τῶν ὠφελουμένων καὶ τετυπωμένων ἡμερῶν τῶν ἁγίων καὶ σεβασμίων ἡσυχιῶν, καὶ μὴ μολυνθῆναι ἑαυτὴν τὸ αὐτοῦ ἀγκᾶς ἀδηφαγίας, καὶ φολαξάτω τὴν ἁγίαν σκηνοπηγίαν. καὶ ἰδοὺ ἀκούσῃ, καὶ φυλάξῃ ζωῦπα, ὁ Θεὸς πρόκειται αὐτῇ τὴν ῥῶσιν. ὀξέβγων δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἀνήγειλεν αὐτῇ ζωῦτα πάντα. σκεῖνη δὲ μετὰ φωνῆς μεγάλης εἶπε· πάτερ ἅγιε, φυλάξῃ πάσας ζωὰς ὑμίας καὶ θεωρεῖσθε ὡς ἀγγελίας μιᾶς τῆς ἐμαυτῆς μου ἀναπνοῆς. ἀποστρέψας δὲ ὁ ζωύτης ἀνὴρ πρὸς τὸν ὅσιον, λέγει αὐτῷ· ἰδοὺ, πάτερ, στενεταζατο ποιῆσαι πάντα ζὰ καλθυσθέντα αὐτῇ ἀγκᾶ τῆς σῆς ἀγιωσυνίης. λοιπὸν μὴ ἀποχραφωμεν πετασπινωμένοι, σκοπεσόντες τῆς ἐλπίδος ἡμῶν. ὅτι ἀποκριθεὶς ὁ μακάριος Ἰωάννης εἶπε τῷ ἀνδρί· πορεύεσθε εἰς Εἰρήνην· ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἰάσεται αὐτὴν ἀπὸ τῆς βασάνου, ἧς ἔχει. εἰς αὐτὴν δὲ τὴν ὥραν ἔσχε ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος, καὶ ἐγνώσθη τὴν ἰδιοφυΐαν ὑγίαν εἰς ἑαυτήν. καὶ ὑποστρέψασα εἰς τὸν Κύριον ἀπῆντες ἅπαντες σὺν αὐτῇ· καὶ ἐστέρξαν εἰς χεῖρα μεγάλην εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν κηρύσσοντες ζὰ εὐεργεσίας καὶ τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ ζὰ γινόμενα εἰς αὐτὸν ἀγκᾶ τοῦ ὁσίου αὐτοῦ δούλου Ἰωάννου.

13 *Miraculum de leone per crucem prostrato.*

Καὶ τοῦτο δὲ τὸ ἀξαίρετον θαῦμα ἐποίησεν ὁ Κύριος ἀγκᾶ τῶν εὐχῶν τοῦ μακαρίου Ἰωάννου. λέων γὰρ ἐν τοῖς μέρεσιν ἐκείνοις πάνυ φοβερὸς καὶ αἱμοβόρος, ἀποκτείνων πολλὰ κτήνη τῶν περιξ πόλεων καὶ χωρίων, καὶ ἁρπάζων σῶν πρίονας καὶ γεννήτρας ἀγκᾶ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. πολλάκις γοῦν καὶ τῶν τῆς στρατοπέδου περιερχομένων ἀπολιτῶν, ἐνόησαν αὐτῶν τὰς ῥομφαίας ἐσπασμένας καὶ ζὰ τόξα τεταμένα, ἀξερχόμενος ὁ θὴρ ἐκ τῆς δρυμοῦ, τῷ θυμῷ καὶ τῇ δυνάμει αὐτοῦ χερώσιος, ὀπτασίαν αὐτοῖς διεσκόρπιζε· καὶ οὓς μὲν ἀπέκτεινεν, οὓς δὲ καὶ ἐπλήγη, ὡς δὲ καὶ ἁρπάζων εἰσήρχετο ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτῆς, κἀκεῖσε κατεσθίει αὐτούς, μηδενὸς τολμῶντος λυτρώσασθαί τινα ἀξ' αὐτῶν ἁρπαζομένων. ἐπέπεσε δὲ ὁ φόβος αὐτοῦ ὀλίγ πάντας, ὥστε φεύγειν ἀπὸ χωρίων καὶ πόλεων τὸ παρόν αὐτῶν ἀφύλακτον ἐν τοῖς λοιποῖς, καὶ κατερχόμενα τὰ ἄλλα ζῶα ἀπὸ τῆς ἐρήμου κατεσθίειν καὶ ἀφανίζειν αὐτούς. πολλοὶ δὲ καὶ ἔφθυσαν ἀπὸ τῆς ἰδίας πατρίδος, καὶ εἰσερχόμενοι εἰς τὰς πόλεις χώμας ὤκουν ἐν αὐτοῖς· ἕτεροι δὲ σκηνίτας τὰς εὐθείας ὁδοὺς, ἀγκᾶ αἰσθάνεσθαι ζῶπον τὴν πορείαν ἐποιοῦντο, ῥιψοκινδύνως τῶν ἰδίων ψυχῶν γινόμενοι. ὁ δὲ ἀπορία οὖσα καὶ θλῖψις μεγάλη ὑπῆρχε τῷ τόπῳ ἐκείνῳ, ἀπερωτῶντες πρᾶξαι ζὲ τοιούτῳ δήποτε θηρίου. ὁ δὲ συνακούσας ὅτι ὁ αὐτὸς ἐδίωκτο ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ὑπὸ Θεοῦ δούλου αὐτοῖς εἶπεν πρὸς ἀπώλειαν αὐτοῦ. ἀποκριθεὶς δὲ εἷς ἀξ αὐτῶν εἶπε· πορευθῶμεν πρὸς τὸν ὅσιον πάτερα ἡμῶν Ἰωάννην, ὁ δυνάμενος αὐτὸν ὁ Θεὸς, ὁ δυσωπήσας αὐτὸν ζὲ τοῦτο· ὁ πάντας εἰσακούει αὐτοῦ, ὁ ποιῆσαι εἶπεν εἰς ἀπώλειαν τοῦ θηρίου τούτου, ὁ σώζει λαὸν αὐτοῦ ἀξ αὐτοῦ. πάντες δὲ συμφώνως ἀξ ἑνὸς στόματος ἀπεκρίθησαν λέγοντες· ἀληθῶς κρὶ νῦν ἐλησεν ὁ Θεὸς τὸ ὠλεσεν ὁ λέοντος. ἀναζάντες οὖν πάντες ὁμοθυμαδὸν ἦλθον σὺν δάκρυσι μετὰ πίστεως εἰς τὸ μοναστήριον πρὸς τὸν μέγαν Ἰωάννην, καὶ προσπίπτουσιν αὐτῷ μετὰ δακρύων βοῶντες καὶ λέγοντες· ἐλέησον ἡμᾶς, πάτερ ἅγιε, καὶ ἀξέλθου τῆς στενοχώρου ταύτης ἡλίψεως. ὁ δὲ ἀναστήσας αὐτοὺς, ἐπυνθάνετο περὶ αὐτῆς τῆς αἰτίας. οἱ δὲ ἀνήγειλαν αὐτῷ τὰ περὶ τοῦ λέοντος, ἀξηγησάμενοι

ἐξηγησάμενοι αὐτῷ πάσας τὰς ἀταξίας, ἃς ἐποίησε. τότε ἀποκριθεὶς ὁ πνευματοφόρος πατὴρ Ἰωάννης λέγει αὐτοῖς· τοῦτο σωιζέσθω ὑμῖν, ὅτῳ ὀλιγόπιστοί ἐστε. Εἰ γὰρ εἴχατε πίστιν βεβαίαν εἰς τὸν Χριστὸν, οὐκ ἠδύνατο ὑμᾶς βλάψαι ὁ θηρίον, τοῦ Κυρίου διδάσκοντος ἀξίαν οὐσίαν τοῖς εἰς αὐτὸν πιστεύουσιν εἰλικρινῶς πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων καὶ ὅτι πᾶσαν τὴν δύ- Aux. 2. 16.
ναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ μηδὲν ἀδικεῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ· οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ὅπως ἀξίαν τὴν ὄρεξιν τούτων μεταβαλεῖν καὶ βλητὴν εἰς τὸν θαλασσαν, καὶ εἰσακουσθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος, φόβος ἐπέπεσεν ὅτι πάντας αὐτοὺς καὶ ἔκστασις. λαβὼν οὖν Ⓜ τίμιον σταυρὸν δίδωκεν αὐτοῖς λέγων· ἀπελθόντες πῆξατε αὐτὸν ἐν τῷ τόπῳ, ἔνθα ἔρχόμενος ὁ λέων ποιεῖ τὰς ἀταξίας, μηδὲν διακρινόμενοι. μηδεὶς δὲ ὑμῶν προσμενέτω ἐκεῖσε. καὶ ἐλπίζω εἰς Ⓜ Κύριον καὶ Θεὸν ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, ὅτι αὐτὸς δείξει τοῦτο ὑμῖν τὸ θαυμάσιον αὐτοῦ εἰς αὐτὸν, καὶ τὸ λοιπὸν οὐ συγχωρεῖ ὑμᾶς θλίβεσθαι ὑπ' αὐτοῦ. ἀσπάσας δὲ ὑμᾶς σὺν τέκνοις καὶ γυναιξὶ προπέμψαντες τὰς ἁγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας, δεήσεις καὶ ἐξομολογήσεις ποιησάμενοι αὐτῷ, καὶ αἰτησάντες συγχώρησιν τῷ ποιμνίῳ ὑμῶν ἡμῶν πανώλεθρον διὰ τοῦ νοσεῖν τὸ ἀμπρεπέως, ἵνα μὴ χρείαν τι θλίπτειν ὑμᾶς. λαβόντες δὲ ἐκεῖνοι δὲ τίμιον καὶ ἁγιασμάτων ὕπλον, δ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, μετὰ χαρᾶς μεγάλης καὶ πίστεως, ἅμα τε καὶ σὺν πολυτρόποις αὐτοῖς ἀφελήθησαν ἀπῆλθον, καὶ ἐποίησαν ὡς προσετάξει αὐτοῖς ὁ ἀοίδιμος ἡμῶν πατήρ, καὶ πήξαντες αὐτὸν ἐν Ⓜ τόπῳ ἀνεχώρησαν. ὁρισάμενοι δὲ Ⓜ ἄνδρες περιέλθοντες σὺν τῷ σταυρῷ τοῦ λέοντος, καὶ θύσαν τὸ λέοντα χαμαὶ ἐρριμμένον. τότε τὸ σκηνοφύλαξ σταυρὸν νεκρόν. ἀνέκραξαν δὲ πάντες λέγοντες· ὁ Χριστὸς ἐπάταξε τὸ λέοντα τότε τὸ σταυρὸν αὐτοῦ τοὺς ἰκεσίας τοῦ θεραπεύοντος αὐτὸν Ἰωάνου. σωιζέσθω δὲ πολὺ πλῆθος ἀπ' ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἐκ τῆς περιχώρου πάσης θεασάμενοι τὸ θαῦμα τοῦ θηρίου, καὶ θεασάμενοι αὐτὸν τότε τὸ ζωοποιοῦν κείμενον χαμαὶ, ὅτῳ θύσαν Ⓜ Χριστῷ. πολὺ δὲ πλῆθος ἀπίστων ἐβαπτίσθη, καὶ ἐκήρυξον τὸν δόξαν αὐτοῦ, διηγερτεύοντες αὐτοὺς τῷ δεδωκότι αὐτοῖς ἀφορμὴν τοῦ λυτρωθῆναι ἐκ τῆς ματαίας τῶν εἰδώλων λατρείας, καὶ ποιοῦσι τοιαῦτα θαύματα ἀξιὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ ὑγιάπα ὁ μακάριος ἐν ὑσυχίᾳ πάντοτε διέλαμπε καὶ ἀποδείκνυσιν βίον ἔχων πρὸς τὸ δύνασθαι προσκαρτερῆσαι τῇ προσευχῇ καὶ τῇ ἀναγνώσει τῶν θείων γραφῶν (ἐ- 14
δυσχέραινε γὰρ ὁρᾶν ἑαυτὸν ὀχλούμενον ὑπὸ τῶν συνήθως προσβαλόντων αὐτῷ ἀσκητῶν τε καὶ λαϊκῶν καὶ ἀρχόντων πάντα χρόνον. πάλιν δὲ ἀνάδην εἶχεν ἀποχρῆναι τινὰ τῶν προσερχομένων πρὸς αὐτὸν, σαφῶς ὅπως ἀπαλλάσσωμεν ὡς πάντως ὠφελησόντων ἀπὸ τῆς συνουσίας αὐτοῦ. ἀλλ' οὐτε ἐκρύβεν ἑαυτὸν ἀπ' αὐτῶν, ἵνα μὴ Ⓜ σκῶπτον αὐτὸν, διὸν τὸ τοιοῦτον· ἀλαζονείαν αὐτὸ ὅτι χρέα ψωσι, καὶ αὐτὸ ὠφελείας βλάβεν αὐτοῖς προσγίνεται. ἐπανέλιμψεν γὰρ κακὸν ἕλεγον δ προσκομμα ἕν) σπεύδων δὲ ἑτέρῳ τόπῳ ἀπελθεῖν καὶ ἡδέσας, πρὸς δ διαλαθεῖν τοὺς πολλοὺς, καὶ ἀμφότερα οἰκονομήσας τὰ προσκόμματα. ὡ γὰρ ἦν τεσσαρεσκαίδεκα χρόνον μένας ἐν ἐκείνῳ τῷ μοναστηρίῳ, ἐπομαχόμενος ταῖς τῶν ἀδυναθείας ἀπλῶσι, καὶ ῥᾴον προσγινόμενος τούτων, οὐ πόνῳ ὑσοῦτον, ὅσον λόγῳ. δεξάμενος γοῦν ἐκεῖθεν, ἀγνοούντων πάντων, καὶ ἔρχεται εἰς ἀπηλιώτην μονὸς ὑλιβόμενος ἀδηλίας. κακεῖ διατέλας δεκαπέντε χρόνον, ἀϋπνος διετέλει ὁ πλῆστον, ἐκ μαθημάτων ὧν τῶν Χριστοῦ δεδομένων προσδοκρακισμὸν τῆς ἀγνοίας. μὴ δύνασθαι δὲ Ⓜ τῆς διετίας χρόνον, μὴ νύκτωρ, μὴ μὲν ἡμέραν, νεκρῶν τινα τὰ ὑπαγάρια, πλησεὶς ὑπὸ τοῦ κρύους ὧν ἐκεῖ ἐθνῶν φοβερὸς διωγμός. οὐκ ἐπέρκεσεν δὲ ἑαυτῷ χρησιμεύειν διὰ τὴν ἀσθένειαν, πάλιν ἐξέρχεται ἐκ τῆ πόλει, ἐκκλαλαμβάνει Ⓜ ἐκκλησιαστικὸν λιμβᾶα, καὶ τοῦτο τῆς τοῦ σωτῆρος προσοίας πρὸς ὃ χρήσιμον τῆς ἐκκλησίας διὰ τῆς ἀσθενείας τῶν τῆς ἀσκήσεως πόνων ἀπραγματείας, ἵνα ἐμποδισθεὶς τῇ ἀδυναμίᾳ ἐπίδηται τῶν κατηλείων.

Μετ'

15 *Iohannes diaconus factus redit ad monasterium.*

Μετ' οὐ πολὺ δ' καὶ τῆς Ἀλεκτίνου ἀξίας ἐπλαύσει χλευτουηθεὶς ὑπὸ Μελετίου ὑπο-
ρετήσας τῷ θυσιαστηρίῳ δύο ἔτεσι τοῖς τελοῦσι ἔπεσιν. ἤδη δ' τῆς διδασκαλικῆς αὐτῷ ἀρε-
τῆς πέψαντος Ἀλεξανδρουπόλεως, καὶ τὴν λαοῦ ὅλων ὀκτὼ τὸ βίου ἄλυπος γλυκαινομέ-
νων τῇ αὐτῷ σωτυχίᾳ, ὃν ἔθει ἱερωσύνης λήξεις σεμνύναξε, καὶ ὃν ἔθει Σπαλαίειον
ἵνα δαιμονῶντα Ἀγκλητικοὶ πρὸς λύτρες ἀξέφετο, ἐπὶ μιᾷ καὶ ὃν ἔθει ἀκαθαλήτου
καὶ ὁμοίου, καὶ ὃν ἔθει τὴν σεμνισαίκτων ἐξ λόγως σεμνέταξε. μὴ Τοιοῦτα δ' Μελέτιος
ὁ Κωνσταντινουπόλεως πολυθρύλητος ἐκεῖ γὰρ Ἀγκύρας Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου Γρηγορίου
τοῦ Ναζιανζηνοῦ καταίσασιν) ἀναχωρήσας ὁ Ἰωάννης ἐξελθὼν τ' πόλεως πάλιν Ἀγκύλετας
ὁ ὃν μοναστηρίῳ, ἔνθα ἰδ' ἔθεσίῳ, καὶ ἐμεινε ἡσυχάζων ἕως ἡμέρας ὅλως ὁσιωτάτης. Ἠκα-
σάμενοι δ' αὐτὸν ὁ ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἀσκηταὶ ἐχειροτόνησαν χαρὰ μεγάλων σφόδρα, ἐξ ἐξε-
τέλεσαν ἑορτὴν πνευματικὴν ὅτι τῇ πρόοσισ αὐτοῦ, ἐπληθύνοντο τὴν ἐξ ἔθνος αὐτῷ δι-
δασκαλίαν, ἐξ ἐρυθέμνοι ὡς ἐκ πηγῆς ἀειναῦ τὰ ναύματα ὀρθοδόξων δογμάτ καὶ βίστεων
διδασκάλων ἀναπλεα.

16 *Iohannes à Flaviano fit presbyter.*

Μελετίου δ' τὸ ὑπισκόπου τελευτήσαντος, ἐξ Φλαβιανοῦ Ἀλεξανδρέως Ⓐ ἐφόρου τῆς
Ἀντιοχέων, χλεστοφόρου ὁ μακάριος Ἰωάννης πρεσβύτερος τοιοῦτο ἔργον. ὃ λεξάντος μα-
κρείου Φλαβιανοῦ ἀφέγοντος ἐν τῷ ὑπισκοπείῳ τῆς ἐκκλησίας, ἐ σκοτεινῶντος Ⓐ νυκτε-
ρινὸν χαιρόνα τῆς ἁλμυρίδας, ὧφθη αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου λέγων πρὸς αὐτόν· ἀνάστα ἐ-
ωθεν Ἀγκυρίου ἐν τῷ μοναστηρίῳ, ἔνθα ἔστι ὁ ἐκλεκτὸς τοῦ Θεοῦ Ἰωάννης, ἐ τάχει ἀγαγὼν
αὐ ἐν τῇ πόλει, χλεστόνησον αὐτὸν πρεσβύτερον. μέλλει γὰρ ὁ Θεὸς δι' αὐτοῦ πολὺν λεὼν φω- κ. εἰς ἔ κ
πίσαι, ἐ εἰς βάπτισιν αὐτοῦ ἀγαγεῖν, ἐ φάσλξιν αὐτοῦ ἄλλον τέον ἐπίσολον. σκεῦος γὰρ λιν
ἐκλογῆς ἐστὶ μοι. ἰδοὺ δ' ἐγὼ αὐτὸν ἀπεσάλλω Ἀγκὰ τοῦ Θεοῦ ἐσπείλασθαι αὐτῷ
μὴ Ἀγκαιδσαι σου ἐν πνι, ἀλλὰ πεῖσαι πάντα τὰ λεγόμενα αὐτῷ Ἀγκὰ σοῦ. ὡσ δ' καὶ ὁ
μακάριος Ἰωάννης ὡς Ⓐ ἀναχωρητικῶ· αὐτοῦ καλίᾳ ἐκπλαῦν ἐαὶ εὐστομίας αὐτῷ δίχα-
ἐ δυνάσεις πρὸς Ⓐ Θεόν. ἐξαίφνης οὖν πρόεση αὐτῷ ἄγγελος Κυρίου ὡ ἐσθῆτι λαμπρᾷ,
οὗ θεασάμενος ἐ πληθεὶς σφόδρα, ἔπεσεν ὅτι τῆς γῆς ἐν ἔθεμος γεγονὼς ὅλος. ὅτι ἀναβό-
ησας δ' τῆς χλεῖς αὐτοῦ ὁ ἄγγελος, ἠγέρει αὐτὸν λέγων· ἀνάστηθι ἐμοὶ φοβοῦ. Ἀγκαστὰ δ' με-
ταχειρίσασθαι ἑαυτὸν ὁ ἄγγελος εἰς μορφὴν ἀνθρώπου. ὁ δ' Ἰωάννης ἀναβὰς εἰς ἑαυτὸν εἶ-
πεν αὐτῷ· τίς εἶ, κύριε, ὅτι ἡ ὅρασίς σου ἐξεπάρωξέ με, ἐ θάμβος ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ; ὁ δ'
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· ἐγὼ ἄγγελος Κυρίου εἰμὶ, ἐ ἀπέσαλλεν πρὸς αὐτὸν εἰπεῖν σοι, καὶ
ἐσεμνύνησεν ὃν λόγως αὐτοῦ, οὓς εἴρηκε πρὸς ὃν Ἰουδαίους, ὅτι Οὐ χρείαν ἔχουσιν Ⓐ 30
ὑγιαίνοντες ἰατροῦ, ἀλλ' Ⓐ κακῶς ἐχόντες. τῇ γὰρ ἀδελφῇ σοι πρὸ αὐτοῦ σοφίᾳ ἐκόσμησας Ἀνκ. ε. λεῦ
ὃ μοναχικὸν ἦθμα, ἐ ἐπλησας τὰ φρονητήρια τῆς ἀσκητῆ, διδασκὰς αὐτοὺς ἐ κθυσίας
μοναχικάς· ἐ οὐ χρεία σοι λοιπὸν ἐκεῖσε ἀπελθεῖν, ἀλλὰ Ἀγκαθέσθαι σε ἐ εἰς ἑτέρους
τόπους, καὶ κοσμῆσαι ταῖς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ Ἀφ' ἑξῆς τῶν σε, ἐ συναγαγεῖν πλῆθον
λαοῦ εἰς ὃ πιστεύσαι τῷ Χριστῷ, ἐ σωθῆναι ἐκ τῆς τῆ εἰδώλων πλάνης· οὐ μόνον δ', 35
ἀλλὰ καὶ ἑτέρους πολλοὺς διδάξαι μετανοῆσαι ἐ βαπτίσαι ἐκ τῆ πονηρῶν αὐτῆ ἀνθρ-
πῶν ἐ κομίσασθαι τὴν τ' οὐρανῶν βασιλείαν. μέλλουσι γὰρ ῥήματα τοῦ τόματός σου κα-
τακλασθῆναι ταῖς πέρασι τῆς οἰκουμένης ἐ ἕως ἐσχάτης τῆς γῆς, ἐ πολλοὶ πιστεύσουσι δι' ἀκοῆς σου αὐ-
τῇ. ὁ δ' μακάριος Ἰωάννης πρόσεπεσε Ἀγκὰ πάντων αὐτῷ λέγων· δέομαί σου, κύριέ μου,
μή με ἀπαλλοτριώσῃς, μηδὲ χωρίσῃς τῆς ἐσαγγελίου ταύτης πολιτείας ἐ σεμνοθείας τῆ ἀ-
γελφῶν τούτων. οὔτε γὰρ εἰμὶ ἱκανὸς ἐκπλέσαι τὴν ἀγκοπίαν ταύτην ἀδενὴς ὤν. ἀπο-
κριθεὶς δ' ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ· οὐκ αἰσχύνῃ σε τῇ γραφῇ τί εἴρηκεν ὁ Θεὸς Ⓐ Μωϋσῇ, ἰνί-
κα ἐπεμψεν αὐτὸν πρὸς Φαραὼ βασιλέα Αἰγύπτου ἐξαγαγεῖν Ⓐ Ισραὴλ, ὅτι Δίδωμί
σε Θεὸν τῷ Φαραὼ, ἐ σισχύσω σε ἐ πάντα ἔργα ; καὶ σὲ οὖν αὐτὸς σισχύσει, ἐ δίδωσι δ' χά- Ἐξοδ. ζ. α.

ελσια

εισμα τῆς ἀρχιερωσύνης ἀν τῷ Θεῷ ὃ ἔργον ὁ προχειρίζεται σι. Ἀλλὰ φύασας ἔωθεν ὑπίλεξαι
δύο ἐκ τῶν ἀσκητῶν, οἷς δὺ ἐπαδυίξη σοι ὁ Θεὸς ὃ ἀρέσεις αὐτῷ, ἢ κατάπεμσον αὐτῶν ἡ-
γεῖσθαι τῶν ὧδε μοναστηρίῳ. μέλλουσι γὰρ ἢ αὐτοὶ μιμήσασθαί σε τὸν πολιτεῖαν, καὶ
φερντίσαι τῆς σωτηρίας τῶν οἰκουμένων σὺ αὐτῷ. σὺ ἢ ἀκολούθησοι τῷ ὑπισκόπῳ Φρα-
5 ειαρῷ Εἰς τὸν πόλιν ἀδιαλείπτως, ἢ ποίησον πάντα τὰ προσηκόμενα σοι περὶ αὐτό. ἤδη
γὰρ ἀπεκαλύφθη ἢ αὐτῷ τὰ ὧδε Θεοῦ, καὶ ἰδοὺ ἔρχεται μὲ τὸ κλέος τῆς πόλεως λαβεῖν
σε ἐν τῇ πόλει. Ταῦτα ἢ Εἰρήνης τὸ ἀγγέλῳ, λέγε αὐτῷ, Εἰρήνη σοι· ἴδιε δὲ αἰδρίζου.
προφίας ἢ ἡμοιβῆς ἀπεῖξε πρὸς ὧδε ἀδελφοὺς ὁ μακάριος Ἰωάννης, καὶ ὑπιλεξάμε-
νος δύο ἐξ αὐτῶν διαφερόντως ἐν ἀσκήσει καὶ ἀρετῇ πολλῇ κεκοσμημένους, κατέπεμ-
10 σεν αὐτοὺς ἡγουμένους αὐτῶν, προαγαγὼν αὐτοὺς ἐπείκαν αὐτοὺς καλῶ ταῦτα
ἐν φόβῳ Κυρίου, καὶ μὴ προκόπτειν" τῆς νουθεσίας αὐτῶν. ὁ γὰρ προκόπων αὐ-
τῶν, φησι, ἢ ἐξουδενεῖ ὧδε προαγγελίας αὐτῶν, ἐξουδενώθησεται προ τῷ Θεοῦ.
ἐμοὶ γὰρ προστέτακται αἰαχωρῆσαι ἐκ τῆ μοναστηίου τύτυ, καὶ μεταδῶναι ἐν οἷς
ὅτῳ ὁ Θεὸς ὥρισέ με κῦ τὸ θέλημα αὐτῦ. Ταῦτα ἢ αὐτῦ ἐξηγεμόνου τοῖς ἀδελφοῖς,
15 Εἰσῆλθον δύο κληρικοὶ τῦ ὑπισκόπυ Εἰς ὃ μοναστηίου μιμύοντες πᾶν ἀφιξιν αὐτῦ. ὁ δὲ
μέγας Ἰωάννης καὶ πάντες ὁ ἀδελφοὶ ἐξῆλθοντες ἔξω τῆ μοναστηίε ἠσπάσαντο αὐτῷ, καὶ
προσκυνήσαντες αὐτὸν εἰσήγαγον ἐν ὧ μοναστηίῳ. ὀξαλμῶν ἢ αὐτὸν ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐκ-
κλησίᾳ ἢ κελισιάτων, ἀτενίσας ὁ ὑπισκόπος πρὸς ὁ Ἰωάννην, Εἶπεν· Ἐκ πλείσου
χρόνου ἐπεθύμουν ἰδεῖν σε ὁ Ὑμῶν ὃ γεραικῶν, ὅσπε πάτερ Ἰωάννη· ἀλλ' αἱ φερητίδες
20 καὶ μέεμναι τῦ ἐκκλησιαστικῦ προγμάτων διεκώλυσάν με μέχρι τῆς δύρεν. Ἀλλὰ
νῦν καλῶδεῖς ὑπὸ τῦ Θεῦ τῦτο ποίησον, ἀμὰ δόλας οὐ τετόλμηκα. διὸ χαίρεις, πατὴρ
ἱερῦ, τῆς τῦ Χριστοῦ ἁγίας ἐκκλησίας. Εἰρήνη σοι, θεραπεύτα τῷ" νοσημάτων ψυχι-
κῶν καὶ σωματικῶν, μιμητὰ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, Εἰρήνη σοι ὃ καταβαίνοντι πατερῶν
ὃ κοινὸν ἀπάντων ἡμῶν ἐμβρὸν ὁ ἀκόλουθον τῇ πίστι τῆς ἁγίας τειάδος, καθὼς ὃ Δαβὶδ
25 πάλαι τ' ἀνὸ ὀφυλοι Γολιὰθ ἐν ὃ πολέμῳ ἀφ' τ' βολῆς τ' σφενδόνης τ' τειῶν λίθων. χαί-
ρομεν ὁ ἀπολείπεις ὁ βρυσροι ἢ αἱμοῤῥόσι λέοντα τῇ δυνάμει τῦ σταυρῦ τῦ Χριστοῦ, ὃ τῇ ἐν-
ούσῃ σοι ἐνεργείᾳ τῦ πνεύματος τὸν βύματος. μακαρία ἡ πόλις Αντιόχεια· ποίον δίδρον ἀ-
νεδλάστησε πρόχον ὠφέλιμος καρπὸς τῆς δικαιοσύνης· μακαρία ἐστὶ πάλιν, λέγω· ποίον
δισαυρὸν πνευματικοὶ λίθων ὑμίων ἀνὰ μέσον ἡμῶν αἰσκεκάλυλας; μακάριοι πάντες ὁ
30 ἀπολαύοντες τῆς πνευματικῆς πατρίδης τῶν θείων σου λόγων, ἢ πίνοντες τὸ ὑφηγουμένη ἐκ
τῦ κεφάσματος τῦ κεφτῆρος τῆς σῆς διδαχῆς. Ταῦτα ἢ λεγόντος τῦ ὑπισκόπυ,
πάντες ὁ ἀκούοντες κατεπλήττοντο. πάλιν ἢ ὁ ὑπίσκοπος ἀποκριθεὶς Εἶπε πρὸς αὐτόν·
Ἰωάννη, ὃν ὁ Θεὸς ἐπίστευσε ὃ ὕμνωσε ἀφ' ὅλης προφήτης σου ὅλε σωτῆρος, ἀπόλυσον ἡμᾶς
ὅλους σκηπτέσας ὃ προσταγμα τῦ Κυρίυ. προπέπτει γὰρ ἡμᾶς Εἰς τὸν ὃ γεγραμ-
35 μένον· Οὕτω φρέπον ἡμῖν ὅσι πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην. ἐγείρε, ἀγωμὲν ἐντεῦθεν, ὅ- Matth. 3. 15.
πως σκληρώσωμεν ὃ προσταγμα τῦ Κυρίυ ὃ ἐπὶ σῦ· ὡσ' αὐτὸν καλῶδωθῆ ἡμῖν. ὁ δὲ
Ἰωάννης ἀπεκρίθη ὃ ὑπισκόπῳ λέγων· Τίμιε πάτερ, δράκοιμεν τ' σὸν ἀγωσύ-
νεν δύναμιν ἐν ὧ μοναστηίῳ ἢ σκτηέσας ἡμῖν τὸν ἀναίμακτον θυσίαν, ὃ μεταδῶναι τ'
ἀρχόντων * μυστηίων Χριστοῦ τῦ Θεῦ ἡμῶν· ἢ ἐπὶ τύτων πάντα τὰ κηδεύματά μοι πρὸς
40 τὴν ὑμῶν ὁσιότητος ἀνάλυρρήτως ποιήσω. Εμεινε ἢ ὁ ὑπίσκοπος τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν
ὧ μοναστηίῳ, ἢ σκτηέσας τὸν θείαν μυσταγωγίαν, μετέδωκε πᾶσι τῦ πιμίου σώματος καὶ
αἵματος τῦ Χριστοῦ. τῇ ἢ ἑξῆς ἡμέρᾳ προεκάλεσεν ὁ * Ἰωάννης ὁ ὑπίσκοπον χρόνιν τ' δύο
ἡγουμένων, ὧν κατέστησεν Εἰς ὃ μοναστηίου, ὅπως τύτοις πρόδωσιν τὸ ποίμνιον τῶν ἀδελ-
φῶν, ἢ ἡγήσωνται τῆς φροντίδος αὐτῶν ἐν τῷ μοναστηίου. προσκαγεκάμενος ἢ αὐτῷ ὁ ἐ-

πίσκοπος

πίσκοπος ὁ πᾶσαν τὴν ἀδελφότητα, προθυμηθείλεν ἀμφοτέροις τοῖς πρέποντα πρὸς σωτηρίαν, καὶ ἐπωδυξάμενος αὐτοῖς καὶ τοῖς χῆραι ὀλπτεθεικώς ὑποπόσεως αὐτοῦ ἡγουμένοις. πάντες οἱ ἀδελφοὶ ἐδάκρυον πικρῶς καταρρήγοντες τὴν γλῶσσαν δάκρυσι, βοῶντες καὶ λέγοντες· οὐαὶ ἡμῖν, τίνος ἐστερήθημεν σήμερον; πῦ θυρίσουν λοιπὸν ἐπιφείροντα ἡμῖν τὰ τῆς ψυχῆς τραύματα; τίς ὁ διδάσκων καὶ νουθετῶν τὰ πρὸς σωτηρίαν, καὶ ὁδηγῶν τοῖς ψυχικοῖς ἡμῶν πρὸς τὸ συμφέρον; ὀμοῖ μεγάλου ἀγαθοῦ ἐστερήθημεν, καὶ ἀλλότριοι γεγόναμεν ξενωθέντος τῶ ποιμένος ἡμῶν ἀφ' ἡμῶν. ἔλεγον δὲ καὶ Ὦ ὁσίῳ Ἰωάννη· καὶ ἡμεῖς σοὶ σὺν ἐξερχόμεθα ἐκ τοῦ μοναστηρίου. οὐκ ἔτι γὰρ καρτερῶμεν ἐν αὐτῷ, σὲ μὴ ἐχοντες μεθ' ἡμῶν. καὶ ἄλλος δὲ κλαίων ἔλεγεν· ἀληθῶς πατέρες καὶ ἀδελφοὶ μου, οὐτε ἐγὼ ἐβουλόμην τῆς ἁγίας καὶ ἐναρέτου ὑμῶν χωρισθῆναι συνοδίας, καὶ πολλὰ ἐθέλησε τὸ τοῦτο προσκαλέσαι, καὶ οὐκ ἴσχυσα αὐθεντεῖν ὃ κατα- θύμιον. ἀλλά τί δράσω, οὐκ οἶδα. δοῦλος γὰρ εἰμι τοῦ Κυρίου μου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ οὐ πολμῶ ἀντιστῆναι τῇ κλήσει αὐτοῦ· πλὴν ἰδοὺ ἔχατε σὺν ἡγουμένους ὑμῶν, ἄνδρας ὁσίους καὶ ὁσίους βίου ἀγαπητοὺς καὶ ἐπουρανίους· ἀκούσατε αὐτῶν, ὡς πατέρων. ὁ δὲ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν εὐλογήσει αὐτοὺς, καὶ καταπέμψει ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἅγιος αὐτοῦ πνεῦμα ὡσεὶ ὁ ποιμαίνων ὑμᾶς καὶ ὁ ἅγιος αὐτοῦ θέλημα· οὐδηγήσει δὲ ὑμᾶς εἰς τὸ φόβον αὐτοῦ, καὶ σώσει ἀπὸ παντὸς τοῦ ἀφρονικοῦ πτοεσμοῦ. χ. αὐτῶν

Τούτοις καὶ τοῖς τοιούτοις ὠδυμπλησίοις λόγοις ὠδυμοδύμενος αὐτοῦ, προεκάλεσε τὸ ἐπίσκοπον ποιῆσαι αὐτοῖς εὐχήν, ὡς ἡ ἐξέλθωσι τὸ μοναστήριον. εὐξαμένου δὲ αὐτοῦ, καὶ πάντων εἰπόντων Ὃ ἀμήν, ἐξῆλθεν ὅ τε ὀπίσκοπος καὶ ὁ μέγας Ἰωάννης. καὶ πάντες οἱ ἀδελφοὶ συνεξῆλθον αὐτοῖς καὶ παλαύλαντες τὸ μοναστήριον μὴ ἔχον πνα ἐν αὐτῷ. ἰδὼν δὲ τοῦτο ὁ Ἰωάννης προεκάλεσε τὸ ὀπίσκοπον ἀποδυσαι αὐτοὺς. οἱ δὲ κατεδέχοντο. θεασάμενος δὲ ὁ ὀπίμονον αὐτῶν, ὃν ὀπιμιμᾶ τῶν ἁγίων μυρηρίων ἀφόρησεν αὐτοὺς. τότε ἀναγκασθέντες οἱ ἀδελφοὶ ὑπέστρεφον εἰς τὸ μοναστήριον, τύπτοντες τὰ στήθη καὶ ὀδυρόμενοι ὅτι τῇ φρήσει αὐτοῦ. πορευόμενοι δὲ τὸ ὀπίσκοπος καὶ Ἰωάννης στωμύλειων ἀλλήλοις, ὡς ποτε Ηλίας καὶ Ελισσαῖος οἱ θεοφῆται. καὶ δὴ θεοστηγλσαντες τὴν πόλει, σκηρύχθη ἡ ἠδρεσία αὐτῶν. ἀκούσαντες δὲ οἱ τῆς πόλεως τὸν ἀφιξιν τοῦ ὁσίου, ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, ὀπιποθοῦντες θεάσασθαι αὐτόν. αὐτὸς θεῶπας τῆς πόλεως γωνιαῖκες αἰχμωύμεναι τῷ ὄχλῳ συνεξελθεῖν, ἀλλὰ τῶν θυρίδων προέκυψον ἰδῆν αὐτόν. ἔλεγον γὰρ ὦ ἑαυτοῖς, ὅτι ὃ μόνον θεάσασθαι αὐτὸν εὐλογία αὐτοῖς ἦν. [ἐλθὼν δὲ θεάσατο μεγάλη ὀπὸ τῆς πόλει τὴν ἡμέραν ἐκείνην.] Εἰσελθόντων δὲ αὐτῶν ὀπὸ τὴν ὀκκλησίαν μετὰ τῆς θρεπτύσης τιμῆς ἐτέλεσαν πᾶσαν τὴν νύκτα ὀπὸ ἀγρυπνίας καὶ θεσουδυχίας ἀλήκτους. θεωρίας δὲ γνωμόδης, συνῆλθε πᾶς ὁ λαὸς τῆς πόλεως καὶ πᾶσα πληθὺς ἀρχόντων τε καὶ ἰδιωτῶν ὀπὸ τῶν ὀκκλησιῶν τῶν προτεύμασι καὶ ἀξιάμασι θεωρεπόντων, οὐ μόνον δὲ τῶν πιστῶν, ἀλλὰ ὀπὸ τῶν ἑλλίνων ὄντων, θεάσασθαι αὐτόν. ἐπλήσθη δὲ πᾶσα ἡ ὀκκλησία ὀπὸ τοῦ λαοῦ *, ὥστε χωρηθῆναι αὐτοῦ καὶ μικρὰ εὐρίσκειν πού καθίσαι ἡ χῆναι πνα. ἡμολόγησε δὲ τῆς ἐπιφανείας ἀκολουθίας, καὶ λοιπὸν τῆς ὥρας καλούσης ὀπὸς ὁ ζητούμενος, ἀγρυπνήσας ὅσιον Ἰωάννην ὅτι τὸν χριστονίαν τοῦ θρεσβυτερικοῦ βαθμοῦ. ἦν δὲ θαῦμα ὄξαίσιον ὀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. αὐτοῦ γὰρ κεκλικότος τὴν κεφαλὴν, καὶ τοῦ ὀπισκόπου χριστονήσαντος αὐτοῦ καὶ ἁρξαμένου τῆς εὐχῆς τῆς χριστονίας, ἄφνω ὡσεὶ στερεὰ λευκὴ κατελθοῦσα φάνηκε ἔσηι ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ μακαρίου. θεασάμενος δὲ τοῦτο ὁ ὀπίσκοπος καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἐξέστησαν θαυμαζοντες ὅτι ὥρας ἰχθυας. διελαλήθη δὲ ὁ λόγος οὗτος εἰς πᾶσαν τὴν πόλιν, καὶ τὴν ὡσίχωρεν αὐτῆς, καὶ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ ἔγεντο εἰς πάσας καρδίας αὐτῶν πάντες οἱ ἀκούσαντες θαῦμα, λέγοντες· τί ἄρα μέλλει γένεσθαι αὐτῷ; ἰδοὺ γὰρ ὃν προοιμίων ἐφάνερώθη εἰς αὐτὸν ἡ δόξα Κυρίου. ἀφετέλας δὲ τὴν τῶν Ἀντιοχέων ὀκκλησίαν δωδεκαετῆ χρόνον, ἀποστμώσα δὲ ὀκόμη ἑξακτὸν τοῦ βίου τῇ ἀκριβείᾳ, ἐδι-

* αὐθρώπων πολυπλήθεια, γυναικῶν καὶ παιδίων, χ. ἐξαίρετος

σὺν μὲ ἀγαλλίων τῇ σωφρονεστάτῃ, σὺν ᾧ φωτίζων τῇ διδασκαλίᾳ, σὺν ᾧ ποτίζων τὰ τῆς πνεύματος νάματα. ἰὼ ᾧ πάτερ, ὡς φασι, ἀμφὶ ζῆλον σωφρονεστέρης πικρότερος ἢ πλεῖον, ὡς ἔφη τὴν οἰκειοπάτων αὐτοῦ, ἢ νέας ἡλικίας θυμῷ μᾶλλον, ἢ αἰδοῖ ἐχαρίζετο· ἢ ἀμφὶ μὲ ὀρθότητα βίου σὺν ἀσφαλὴς πρὸς τὰ μάλιστα, δι' ἁπλότητα ᾧ ἀκακίας· ἐλαύνεσθαι ᾧ πρὸς σὺν σὸ τυγχάνοντας ἀμέτρως ἐκλέγετο. ἢ ἐν μὲ τῷ διδάσκειν πολεμεῖ ἰὼ ἀφελῆσαι τὰ τῶν ἀκουόντων ἤθη· σὺ ᾧ ταῖς στενοχωρίαις ἀληθοποιὸς τοῖς ἀγροοῦσιν αὐτὸν ἐνομίζετο, τοιοῦτος ὢν ὃ ἦθος.

Ο ᾧ ἐπίσκοπος Φλαβιανὸς ὁρῶν τὸ τοῦ ἀγίου πνεύματος χάριν βλύζουσαν ἐν αὐτῷ, πρὸς καλεῖ αὐτὸν ἐξηγεῖσθαι ὃν λαὸν τὰς προς νουθεσίας ἢ σωτηρίας ψυχῆς. αὐτὸς ᾧ μᾶλλον οὐκ ἤθελε τοῦτο ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν αὐθεντίαν ἔπαινον. ὅμως γνησίων ὃ μὴ προδηλωθῆναι, ἔχων ᾧ ἐν καρδίᾳ ἢ τῆς ἀγγέλου προθυμίας, ἐὰν ἀναγκάζει ἑαυτὸν ἀφ' ἑαυτοῦ συγκεφαλαιοῦν τοῦτο ποιῆσαι. ἢ πλήσασις ὁ ὃν στερέτης τῆς ἐκκλησίας ἀνεγνώσκοντο αἱ ἐξηγήσεις αὐτοῦ, πρῶτος τῆς ἐπισκοπῆς καὶ τῆς κλήρου ἢ πᾶσι τῆς πόλεως· πολλάκις ᾧ δὲ ὅτι τῆς ἁμίλλωτος ἀνεγνώσκοντο, ἢ πρώτης ἀθροισθέντες πνευματικῶς οἴκαδε ἐπορεύοντο. ὅτι περιπατοῦσιν ἢ ἀγοραῖς τῶν ἰδιωτῶν ἐξηγήσεις ἀλλήλοις ἐξηγοῦντο, τῶν μὲ ὡς ὅτι τῆς ἀληθείου" ἐκκλησιάζοντες, τῶν ᾧ ὁ χριστιανὸς μετέγραφον, πρὸς ἑαυτοὺς ἀειπάλιν μεπορεύομενοι. πολλὰς μὲ ὧν ἐξηγήσεις ἐποίησεν ὁ Ἀντιοχείας, πρὶν ἢ ἡμέας αὐτὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως, ὧν αἱ πλείονες ἐσώθησαν ὁ ὃν ἐπισκοπεῖν τῆς ἐκκλησίας, ἢ παρὰ ὅτις ἀσυνδιατρεσις τῆς λαοῦ. ὁ μιᾷ ὧν πρεπέπεται αὐτὸν ὁ ἐπίσκοπος Φλαβιανὸς αὐτοχειρίως ἀμβλύνται ἐξηγήσας τὴν λαῶ, ἢ μὴ ἀφ' χρῆται. ὁ ᾧ πάλιν "ἐδυνήθραιτεν ὅτι τῶν ἢτε συγπαίμιλιν. ὁ ᾧ "πλοῦν ἰωάλιζεν αὐτοῦ. βιαθεὶς ὧν ὑπὸ τοῦ ἰδίου στενοχώρου, ἔχων ᾧ ὁ ἑαυτὸν ἢ τὸν τῆς ἁγίου πνεύματος ἰσχὺν ἀφ' τῆς καθαρεῖς αὐτῆς καρδίας, ἀνῆλθε πρὸς ὁ ὃν ἁμίλωνα, ἢ ἀπ' χεται λέγειν ἐξ ὃ πλῆθος τῶν στενελθόντων, τὸ πρῶτον τότε εἰσῆλθ, ἢ ἐξ ἐκ ἐπίσκοπον, οὐ ἢ ἐρχή, ἀρξ ἀληθῆ ἐκ συμβολότα πρεῖ ἡμᾶς; πόθεν ᾧ θαυμάσιοι αὐτοῖς, μήτε χρόος, μητὲ βιβλίον μᾶ χρῆσις ἔχοντα, ἀλλ' αὐτοσχεδίως ὁμιλοῦντα αὐτοῖς, ἐξεπλήττοντο ἐπίπλαγον δὲ ἐξαίζοντες αὐτὸν κρότοις ἐκ εἰκομίοις πλεύσοις. οὔτε γὰρ ἦσαν πώποτε ἰδόντες ἢ ἀκούσαντες τοιοῦτόν τι ἡμοιλοῦν τινος ἐν τῇ πολῇ σκιᾷ. ἰωΐκα ᾧ ἐμαθάνων ἐκ ὄχλοι, ὡς μέλλ ἐξηγεῖσθαι ὁ Ἰωάννης, πόθεν τις στενέρχον προθύμως ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ. ἐκ μὲ γὰρ χρεστήχων πρόεωντες τὰ ἔργα αὐτῶν ἤρχοντο, ἐκ ᾧ ἐσ' ἐξουσιῶν προδιελέποντες τὰ προσκλέα αὐτῶν ἀπροσκλα δρομῆοι προεῖμοντο. ἢ θαῦσιν ᾧ ἢ ὑποδρόμιοι εἰ ἔδυξεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκκλῃ ἐπιτελεσθῆναι, πάντες πρεῶντες τὰ ἀρματα ἐς σὺν Σατορνικοὶς αὐλοὺς ἢ ἐκ πορνικὰς κωμῳδίας ἐς δαιμονιώδη" ἐκδαμχούματα ῥαγδαίως ἔπεχον" ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ προὸς τὸ μὴ ἀμοιρῆσαι. αὐσὺν ἀρέδν εἰσῆλθ, ἑνὸς ῥήματος ἐκπορθομένου ἀφ' τόματος αὐτοῦ, ζημίαν μεγάλων ἠνύμενοι· ἢ ἀκούοντες τ' μιγῤῥύπαν αὐτῷ λογίων ἀπήρχοντο δὲ ἀπ' "αἰσπέμποντες τῷ Φίλιπ. θεσσαλονίκῃ Θεῷ. ἐκ ἀπὸ τῶν γὰρ χρῆν ὁ Κύριος δωρησάμενος αὐτὸν εἰς ὃ λαὸν τὰ μεγάλα αὐτῷ ἀκολουθοῦσι. ἐγνώσθη δὲ τὰ τοῦ αὐτοῦ Ἀρκαδίῳ ὃ βασιλῆ, ἢ ἐπιθυμεῖ θαύσασθαι αὐτὸν, ἢ ἀκροᾶσθαι τῆς πνευματέτου αὐτῆ σοφίας. ὁρῶν ᾧ αὐτὸν ὁ ἐπίσκοπος οὕτω προκόπτοντα ἐν τῇ θεοσεβείᾳ, ἐγνωτα ᾧ ἢ τὸν" ἐπιφυλάξαι τῷ ἁγίου πνεύματος, πρεκάλει αὐτὸν προσιῶναι τῶν ἐκκλησιαστικῶν προαγμάτων, ἐγχεῖν δὲ ἢ τὸν τῆ κλήρῳ ἡγεμονίᾳ, προσδοκῶν μετὰ θαίατον ἀφ' ἑαυτοῦ χαρίσασθαι τῷ θρόνου Ἀντιοχείας. ὁ δὲ σὺν ἐθέλετο, λέγων· συγχώρησόν μοι, πάτερ, σὺν ἐθέλω ἰσχυρὸς αὐτὸς ἐαυτοῦ βιωτικῶν προαγμάτων. θέλω γὰρ τὸν σωτηρίαν τῆς ἐμῆς ψυχῆς καρδήσαι, πᾶσαν τὸν γοητικὸν μου ὑπάρξιν καταλιπὼν πολλῶν ἀφ', ἢ ἰδίαν σὺν τῷ κόσμου. ἰδὼν ᾧ ὁ ἐπίσκοπος ὃ ἀμετάθετον αὐτοῦ, μὴ βουλόμενος ἐξ παρεῖαν σιν

17 *Expositiones scripturarũ Antiochiæ scriptæ à Chrysostomo ẽt quotidiè.*

χ. ὑπεσθ.

ἐν ἐδυνάμεθα. ἢ ὅτι τὸν. χ. ἐπὶ πλεῖον

εἰασαν τοσαῦτα συγχύσαι τὸν λογισμὸν αὐτοῦ, ὥστε ἐμποδίσαι αὐτὸν τοῦ φέρειν τὸν λόγον Κυρίου τὸν πνευματικὸν ἑστῶτα μετὰ τῶν θεοπνεύστων καὶ ἁγιαρέτων αὐτοῦ ἐξηγήσεων, παρεχώρησεν αὐτῷ, τῷ τοῦ Θεοῦ καταγελάσαντος τοῖς ὠφέλειαν ψυχῶν, φυλαττομένου δηλαδὴ ὡς ὃ κρεῖττον ἔργον τῆς ἐπισκοπῆς ὁ ἀμέτοχος Κυρίου.

ἴσ. ις

18 Γυνὴ δέ τις, ὀνόματι Εὐκλεια, γαμετὴ τοῦ ἀρχούσης ἔτους τοῦ παρόντος Ἀντιοχείας εἶχεν υἱὸν μονογενῆ. ἧς πυρετικῇ τόσῳ παρεπιτόνῳ, καὶ κινδυνώδει ἐνέμιγε τὸν βίον ἀπορρήγνυσθαι. ἡ δὲ τούτου μήτηρ θεασαμένη αὐτὸν εἰς ἀπογνώσει τοῦ ἀρχοντος, λαβοῦσα ἡγεμόνα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ῥίψασα αὐτὸν παρὰ τοὺς πόδας Ἰωάννου "προσκλαίει αὐτῷ δακρύων * λέγουσα· δέσποτα μου, δέησαι τοῦ Κυρίου σου ἐφ' ἱκετεύσαι μοι τὸν παῖδα μονογενῆ μου καὶ εἰς παῖς πύλαις τοῦ ἅδου πρὸ ὀλίγου ἤδη φλιοβατήσαντα. πιστεύω γὰρ ὅτι Θεῷ, ὅπερ ὅσα ἂν αἰτήσῃς αὐτόν, παρέχῃ σοι. λοιπὸν ἐπιβλέψας μετὰ ἀθυμίας τοσαύτης ἴσαι, πάτερ ἅγιε. ἀποκριθεὶς ὁ Ἰωάννης λέγει αὐτῇ· ὦ γύναι, οὐχ ἡμεῖς ἐσμὲν οἱ δοῦναι οἷς θέλομεν, ἵνα μὴ ὦμεν θέλοντες λαβεῖν δεδώκαμεν· ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ ἐστι τοῦτο τὸ ἔργον, καθὼς διδασκόμεθα παρὰ τοῦ ἀποστόλου. πίστευσον οὖν τῷ Θεῷ· ὁ λυπῶν, καὶ ἐκέτευσον αὐτὸν σὺ μετὰ μοιρίας, καὶ αὐτὸς πρέχει τῷ υἱῷ σου τὸ ἴαμα. πλὴν ἀπίσχου τῶν λοιπῶν τοῦ παντὸς σε παθημάτων, καὶ σωτηρίᾳ τῇ Χριστῷ ἀπὸ τοῦ νῦν ἀφίγμαι σὺ μετὰ μοιρίας, καὶ πάντως οὐ θλιβήσῃ εἰς τὸν υἱόν σου. φείδεται γὰρ ἐστὶ ὁ υἱός σου, ὃν τέσσαρες ἐτελεύτησαν. ἐμοὶ γὰρ τὸν θάνατον ἀφῆκε τῆς ἁμαρτίας σου τε καὶ τοῦ πάντος σου. ὁ γὰρ Θεὸς ἐπαῤῥύσει ὑμᾶς ἀπὸ τῆς φρήσεως τῶν τέκνων ὑμῶν, ὅπως ἀποδῷτε τῷ παντοκράτορι ὑμῶν θυσίαν. ὑμᾶς δὲ οὐκ ἀπέστητε αὐτῷ, ἀλλὰ χείρω πολιοῦντες οὐκ ἐπαύσασθε. ἀρτίως οὖν κἀγὼ ὁπλὴ ποτε αἰδῶ ἦλθε, καὶ οὐ μόνον χαρήσεται ὑμῶν ὁ παῖς, ἀλλὰ καὶ τῆς ἁρμοῦς βασιλείας ἀξιωθήσεσθε. ἀποκριθεὶς δὲ ἡ γυνὴ σὺν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς ἐν πολλῇ κατεθυμίᾳ εἶπον· πιστεύομεν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν δυνάμενον ἰάσασθαι πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν· καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν ἀπεγράμμεθα τῶν πατέρων ἡμῶν τοῦ ἔρχεσθαι, τὸν Θεὸν εἰς τοῦτο δωρησάμενον σοι πρόσεχοντες. θεωρήσας δὲ τὸν Ζαπαναφεστεώτην αὐτῶν ὁ μακάριος ὁ τὸν ὀπὶ ὁ κρεῖττον μεταβολὴν, λαβὼν ὕδωρ ἐν σφεγγίσας αὐτὸ εἶπεν· ἐν ὀνόματι τοῦ παῖδος καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἐξέλθοι τῶν δαιμονίων εὐχὴ τοῦ ἡμίου ἡμῶν παῖδος καὶ ὑπισχνεῖται ἡμῖν ὃ ὕδωρ τοῦτο εἰς ἀποστολικὸν πάσης νόσου. καὶ ῥαντίσας δὲ ὕδατι τὸν παῖδα ὀπὶ τοῦ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός, καὶ αἰασάς ἔση ὀπὶ σὺν ποδὰς αὐτοῦ ὑγιής, μὴ ἔχων ἐν ἑαυτῷ ἴχνος παντοίας νόσου. λαβόντες οὖν αὐτὸν ὁ γονεῖς αὐτοῦ ἀπῆλθον εἰς τὸν οἶκον αὐτῶν μετὰ χαρᾶς μεγάλης, δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ὀπὶ τῷ γεγονότι θαύματι. ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ θαυμασθεὶς ἐνέγκας χρυσίον πολὺ πῆκε θαῤῥῶν σὺν ποδὰς τοῦ μακαρίου, λέγων· δέξαι τοῦτο, πάτερ, ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ υἱοῦ μου. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· ὁ δοῦλος τοῦ Χριστοῦ τούτων οὐ χρῄζει, οὐδὲ δίδεται. οὔτε γὰρ χρήμασιν ἡ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ πιπράσκεται τοῖς ἀθεμίτοις, ἀλλὰ πίστει δωρεῖται. λαβὼν οὖν ταῦτα, παράμυθε δὲ "πλάγας αὐτῶν τοῖς ἀδικηθεῖσιν ὑπὸ σοῦ, καὶ λοιπὰ ἀγάθους τοῖς χρείαν ἔχουσι, τυφλοῖς, χωλοῖς, ἀφαπήγοις, καὶ φύλαξαι ἀπὸ τοῦ νῦν μὴ ἁμπτεῖν εἰς τὰς πρώτας σου ἁμαρτίας. ἐπαίδυσε γὰρ ὑμᾶς ὁ Κύριος, ὡς μισῶν, ἀλλὰ βουλόμενος τὸν σωτηρίαν τῶν ὑμετέρων ψυχῶν ἀγὰ τῆς κλήσεως πρὸς ἀῶν ἐπιστροφῆς καὶ μετανοίας. ᾧ ἦτως ἀπέλυσεν αὐτόν.

ἴσ. ις

χ. ἰώπτειλη
* ἀκρατῶν

χ. χειρῶ

19 *Uxor prefecti Antiocheni Marcionista liberata dysenteria.*

Ἐν ᾗ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παλὶς ἀγκολικὴ ἰῶ ἀζηπλωμένη ἐν τῇ Ἀντιοχείᾳ καὶ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ αὐτῆς, ἐν πολλοὶ συνελαμβάνοντο ὑπ' αὐτῆς. ἡ γὰρ τῶν Μαρκιωνιστῶν αἵρεσις ἐπῤῥήσατο ἔχειν τόπε. ἦσαν ἢ καὶ συναγωγεῖα ἔχοντες ἐν τοιαύτης αἱρέσεως, καὶ πολλοὺς συνῆγον πολλοὺς τῶν ἀφελεστέρων εἰς τὸν πλανῶν ἑαυτῶν. ἰῶ ἢ καὶ ὁ ἄρχων τῆς πόλεως τῆς μιαρᾶς αὐτῶν θρησκείας καὶ συμμορίας, καὶ πολλοὶ δι' αὐτὸν ἀγνοούμενοι τὸν ὀρθόδοξον

πίστιν

πίστιν συνήρχοντο αὐλῆς. ὁ δὲ Θεὸς ὁ θέλων πάντας εἰς ἐπίγνωσιν αὐτοῦ ἐλθεῖν, καὶ θεραφάσαι σῶζων τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀεί, ἐποίησε καὶ τότε τὸ σημεῖον γνώεσθαι διὰ τοῦ ὁσίου Ἰωάννου, ὅπως ῥυσθῶσι πολλαὶ ψυχαὶ τῆς αἱρέσεως καὶ πλανῆς ἐκείνων. ἦλθε γὰρ νῦν τὸ ἐπιτιμίου ἀρχοντος θεραπεῦσαι δυσωπτέρα νόσῳ, καὶ ἦλθε σφόδρα κεκαυσεραμένῳ τῷ χαλεπῷ, καὶ μὴ ἔχουσα πάντοθεν ἀνεσιν μήτε νυκτὸς, μήτε ἡμέρας. διὰ τοῦτο οὖν ἐπεσκέπτοντο πάντες τὴν ἰατρὸν τῆς πόλεως ὡς δικυμνήμονοι εἰς αὐτὸν πᾶσαν σπουδὴν καὶ ἐπιμέλειαν τῆς τέχνης αὐτῶν θεῖναι ὁ ἰάσασθαι αὐτόν· ἐκεῖνη δὲ ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ὅτι ὁ κακὸς ἐπεγίνετο. ἀπορήσαντες οὖν οἱ ἰατροὶ, καὶ μηκέτι ὑπισχνούμενοι τι θεραπεῦσαι τὸν θεραπεύεσθαι τῆς νόσου, ἀπεπέμψαντο αὐτόν. ὁ δὲ διὰ τοῦτο σύμβιος θεωρήσας τὸν τῶν ἰατρῶν ἀσθένειαν, θεραπεύειν ἐκάλεσε τοὺς τῆς αἱρέσεως αὐτοῦ εἰς οἶκον αὐτῶν, καὶ ἐκάλει βοηθῆσαι αὐτῇ, καὶ αὐτὴ ἐπέζη αὐτῇ τὴν ῥᾴστην. οἱ δὲ μὴ πολλῆς σπουδῆς τοῦτο ἐποίουν, ὠχρώμενοι αὐτῇ ἀφελεῖσθαι ὅτι τέσσαρες ἡμέρας. ὡς δὲ ἤκουσε τοῦτο ὁ ἀνὴρ ἀφῆκαν ἀπὸ τῆς ὑπηρεσίας, θεραπεύειν καὶ γυναῖκα τὸν ἰδίαν ἄνδρα, καὶ φησι πρὸς αὐτόν· χάριν σοι ὁμολογῶ, κύριέ μου, ἀγωνισαμένῳ εἰς τὸν σωτηρίαν μου. καὶ γὰρ δι' ἐμὲ ἀνέλαβες ἰατρῶν· πλήν γε, ὁ πλῆθος Μαρκιωνιστῶν συνεκάλεσας, ἀμφότερόν τι μὴ παθοῦσα. νῦν οὖν δύναμαι σε, μὴ θεραπεύεσθαί με παρακαλοῦσάν σε. πέπεισμαι γὰρ ἀληθῶς, ὅτι ἐὰν ἀκούσῃς τῆς δούλης σου, ἰάθησομαι πάντως. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ· ἐὰν αἰτήσῃ με δοῦναι πᾶσαν τὴν ὑπαρξίαν μου πρὸς ὃ ἀπαλλαγῆναί σε τῆς νόσου, οὐ μή σε θεραπεύσω. διὰκελεύσασα οὖν ἐκ τῆς κλίνης ἐκλιπεῖν αὐτῷ τὸν καφφλιὸν, ᾧ προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ φησι· ἤκουσα περί τινος Ἰωάννου καλουμένου, οὗτος θεραπεύει τῷ βαπτισθέντι Φλαβιανῷ, ὅτι μαθητὴς ὢν τοῦ Χριστοῦ, καὶ πάντα, ὅσα ἂν αἰτήσηται αὐτὸν, παρέχει αὐτῷ. ῥάδιόν μοι οὖν πρὸς αὐτὸν, ὅπως προσεύξηται ὑπὲρ ἐμοῦ, καὶ δότι πολλὰ σημεῖα ἤκουσα αὐτὸν πεποιηκέναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ. εἰ γὰρ ἐν τοῖς θεραπεύει Μαρκιωνιστὰς δυνάμεις ὠφελείας, ἢ πίστις ὀρθὴ, ἔχει δὲ εἰσακουσθῆναι διὰ τῆς προσευχῆς αὐτοῦ. ἵνα δὲ τὸν ἀλήθειαν εἴπω σοι, ἐγνώσθη μοι, ὡς πολλοὶ τῆς πόλεως θεραπεύει τῆς βδελύσσονται αὐλῆς· χάριν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ προσέρχεται. ἀλλ' οὔπω ἤκουσα τοῦτό τινος ἰαθέντος ὑπ' αὐτοῦ πώποτε. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀνὴρ εἶπεν· οὐ φοβοῦμαι ἡμῖν κακὸν γενέσθαι τοιοῦτος αὐθεσπέσιος λατρεύοντας τῷ Χριστῷ· ὅμως πορεύσωμαι πρὸς τὸν ἄνδρα, καὶ παρακαλέσωμεν αὐτὸν ἐλθεῖν σοί. καὶ ἐὰν ἰάσηταί σε ὁ Θεὸς διὰ αὐτοῦ, οὐ μὴ τὸ λοιπὸν ὑποστρέψωμεν πρὸς τοὺς Μαρκιωνιστὰς, ἀλλὰ χωρισθῶμεν ἀπ' αὐτῆς κοινωνίας. ἀφὸ γὰρ τῆς ὑγιείας σοῦ ἔσται ἡ δήλωσις τῆς ὀρθῆς ἡμῶν πίστεως. ὁ δὲ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ βαδίσας αὐτὸν πρὸς τὸν ἐπισκοπὴν εἰς ἄφεσιν, ἤγαγεν πρὸς τὸν μακάριον Ἰωάννην. στενοχωρούμενος δὲ αὐτῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, καὶ ὁ τῆς πόλεως τὸ πρωτεῖον ἀπάντων. φθάσαντες δὲ τὸν ἐκκλησίαν ἔστησαν πρὸ τῶν θυρῶν αὐτῆς· καὶ ἐμήνυσαν τῷ βαπτιστῷ καὶ τῷ μακαρίᾳ Ἰωάννῃ ἡ ἄφιξις αὐτῶν, καὶ ἡ αἰτία δι' ἣν προῆλθοντο. ἀποκριθέντες δὲ ἀμφότεροι ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος εἶπον· ἀνάξιοί εἰσιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ· ἀλλὰ μεινάτωσαν ἔξω, καὶ ἡμεῖς ἐξερχόμεθα πρὸς αὐτούς. προσελθόντων οὖν αὐτῶν πρὸς αὐτοὺς ἐκάλεσαν. προσελθόντες δὲ προσεκύνησαν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, θεραπεύειν αὐτοὺς λέγοντες· ἤλθομεν, πατέρες ἅγιοι, πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, προσκαλέσαι ὑμᾶς, ὅπως ἀφῆτε τὸν καταισχυνόντος εἰς ὑμᾶς ἁγίου πνεύματος δώσητε ἡμῖν τὴν ὑμέραν τῆς θεραπείας ἡμᾶς πικροτάτης θλίψεως. ἀνήλωσε γὰρ χρήματα πολλὰ εἰς ἰατροὺς καὶ ἄλλους πάντας, καὶ πάντα εἰς οὐδέν ἐστι ὠφέλησε. ἀκηκόαμεν δὲ περὶ ὑμῶν ὡς τέλειοι μαθηταὶ τοῦ Κυρίου πάντες, καὶ πάντα, ὅσα ἐὰν αἰτήσασθε αὐτόν, δίδωσιν ὑμῖν· καὶ ἤκομεν πρὸς ὑμᾶς, ὅπως ὁράσητε τὴν ἐλεεινότητα ἡμῶν, καὶ ταχυνθῆτε καὶ ἐλεήσητε ἡμᾶς. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ μέγας Ἰωάννης, εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς· Ἐλεήσωμεν ἐκεῖνον πειράσαντα ἡμᾶς, καὶ λέγει ὅτι πέπεισμαι μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, καὶ σὺ

σοῦσι προσκύνει ἡμῶν; ἀλλ' εἰ καὶ αὐτὸς οὐ προσέρχῃ, ἀλλὰ μᾶλλον ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς εἰς αὐτὸν ἀμοιβαίας πίστεως, μηδενὸς ὄντος τοῦ κωλύοντός σε, ἐὰν θέλῃς σωθῆναι· ἀλλ' ὑπερμένεις τῇ ἀκαθάρτῳ αἱρέσει τῶν Μαρκιωνιστῶν, πειθόμενος ταῖς βδελυκτοῖς αὐτῶν ματαιολογίαις· ὥρισται γὰρ ταῖς θύραις ἐπιτριβόλιθος, εἰσάγαγε εἰς τὸν οἶκόν σου, νομίζων ἐξ αὐτῶν τελειώσεσθαι προσαρίσασθαι τῇ συμβίᾳ σου; λαβὼν οὖν αὐτὸν, αὖθις στεφάνωσον εἰς τὸν οἶκόν σου πλείους τῶν πρώτων, ἢ δυσώπησον αὐτὸν προσεύξασθαι ὑπὲρ αὐτῆς ἐκτενῶς· ἴσως προστιχόμενοι εἰσακουσθήσονται. μὴ χάλασε ταῖς ἀμφιβολίαις. οὕτω γὰρ διώσασα χριστιανὸς ἀκύρωτον, Μαρκιωνιστὴς ἀπ' ἀρχῆς τὴν θρησκείαν. Ὁ δὲ ἀνδρεῖος ἀποκριθεὶς εἶπε· Γονέων τοιούτων υἱὸς γνήσιος, δὲ ἀπαλλαγὴν οὐχὶ ζητῶ ματαίλογον τῆς θρησκείας, βούλεσθαι δὲ προσγενέσθαι νομίζων τοῦτο. πλὴν σύγνωθί μοι τῇ ἀγνοίᾳ ὁδηγῶν με πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Ἀπορίσας δὲ αὐτὸν ὁ μακάριος εἶπεν· Ἔστιν ὁδὸς ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωὴν, καὶ ἑτέρα ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, ἣν πολλοὶ βαδίζοντες νομίζοντες ἀγαθὴν εἶναι· ἔστι δὲ σκολιὰ καὶ πάτησα εἰς ἅδου τὸν ἐλευθέρους αὐτοῦ. ὅμως ἐφ' ὅσον σὺ αἰτεῖς ἀληθείαν, καὶ ἀπὸ γνώσεως τοῦ ἀληθοῦς, ὡς σωζόμενος ἀμόσῃ ὡς Θεῷ, αἱρεματίζοντος Μαρκίωνα καὶ τὰ συγγράμματα αὐτοῦ, ἢ πρῶτον τὸν αὐτὸν πλανεμένους· ἢ ὁ Θεὸς, εἰς ὃν ἐπιστρέψατε, προέχει αὐτῷ ῥᾴδιον. Ταῦτα ἀκούσασα ἡ γυνὴ ἀνέκραξε προθύμως σωζομένη· τὸν λόγον ὅσιον Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ὃν μηκέτι κοινωνῆσαι τοῖς Μαρκιωνίσταις, ἀλλὰ προσελθεῖν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ. ὃ δ' αὐτὸ ἢ ὁ αὐτὸς αὐτὸ ποιήσας, προσκαλέσαντος αὐτὸν ὁ τε ἀνὴρ ἢ γαμετὴ αὐτοῦ προσδέεσθαι Θεοῦ ὑπὲρ αὐτῶν, ἐφωτίσθαι αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. τότε ὁ βλίσχος προστέψατο τὸ μακάριον Ἰωάννην διηθῆσαι ὃ Κυρίῳ ὑπὲρ αὐτοῦ. ὁ δὲ προσατὴς ἐπεξηθῶμαι ὕδωρ, ἢ δεῖς ὃν βλίσχῳ εἶπε· σφράγισον αὐτὸ τὴ οὐσίας σου χρισί, πάτερ ὅσιε, ἵνα σὺ τῷ ὀνόματι τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ γλύφῃ αὐτὴ εἰς ἴασιν ἀψῇ τῶν ἁγίων σου δώρων. ὁ δὲ βλίσχος εἶπε, Ὁ χρῖσμα τὸ ἰάσεώς σοι ἁρμόζει. ὁ δὲ Ἰωάννης ἐπεσωχώρησε τὸ ὕδωρ δοθῆναι τῇ γυναικί, ἀφεῖς δὲ αὐτὸ ἐσφράγισεν ὁ βλίσχος. ἢ δὲ τότε γενόμενος, ἐπίστεψεν ὁ μακάριος Ἰωάννης ὅτι προσχωθῆναι αὐτῇ, εἰπών· Ἐν ὀνόματι τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ γλύπται σοι εἰς ἴασιν τὸ ὕδωρ τοῦτο. ἢ αὐτὴ τῇ ὥρᾳ ἰάθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς νόσου αὐτῆς, ἣ ἔσχε ὅτι τοὺς πόδας αὐτῆς ἐῤῥωμένη ἢ μηδὲν κακὸν ἔχουσα, δοξάζουσα τὸν Θεὸν σὺν πᾶσι τοῖς πορθυθήσιν ἐκεῖ. ὁ δὲ τούτης ἀνὴρ θαυμάσιος ὁ γεγενὼς θαῦμα προσέπιστε τοῖς ἔθνεσι τὸ μακαρίου, ἐκλιπὼν αὐτὸν εὔξασθαι ὑπὲρ αὐτοῦ δοθῆναι αὐτῷ σφάσιν ἰδίασας ἐκ τῆς τύρσης τῶν δημοσίων γραμμάτων, ἢ ὁλόσφυρος εἰς τὸν σωτηρίαν τῆς ἰδίας ψυχῆς. ὁ δὲ μέγας Ἰωάννης ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· ὁ Θεὸς ὁδηγήσει ὑμᾶς πρὸς ὃ συμφέρει ὑμῖν. Ἀλλ' οὖν πρὸ πάντος ποιήσατε, ἐὰν τὸ σωσεσθῆναι τῆς Χριστοῦ, ἢ ἀποστῶμεν τῆς μαρᾶς αἱρέσεως τῶν Μαρκιωνιστῶν. ὑποστρέψαντων δὲ αὐτῶν ἐκ τοῦ οἴκου μὲν χαρᾶς ἢ διφθεγγώσης πολλῆς, διέκειμεν χρήματα πολλὰ τοῖς δεομένοις· ἀπέστησαν δὲ ἢ τὸ πρότερας αἱρέσεως, ἢ ἀπῆρχον ἐν τῇ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ ἡμέρας σίως ὁλοκλήρους τὰς σωάξεσι ἢ ἀκροάσεσι τῶν θείων γραφῶν. δίδωκε δὲ τελέσκυτα λίτρας χρυσίου ἐν τῷ ξενοδοχείῳ εἰς ἀνάλωμα τῶν ὑπεξενουμένων ἢ χρείαν πιπτόντων ἢ ἀῤῥώστων. ἤκουσαν δὲ ἀφ' ἑνὸς τῆς αἱρέσεως ἐκείνης, ὡς ἀπέστη αὐτῶν ὁ ἀρχηγὸς δὲ γεγονὼς συγχωνωνὸς Ἰωάννου ἢ τῷ βλίσχῳ, ἢ ἐν πολλῇ ἀθυμίᾳ ἢ ἀλλοφρονήσει ἐγένοντο. τῆς δὲ ἀγίας κυριακῆς καταλαβούσης, ἢ μὴ προσμενόντος αὐτὸν ἐν ᾧ συναγωγῇ αὐτῶν, ἦλθον πρὸς αὐτὸν προσκαλοῦντες μὲν δακρύων μὴ ἀπολιπεῖν τῆς γνώσεως αὐτῶν θρησκείας, μήτε καταλιπεῖν αὐλὰς ὀρφανούς. ἀποκριθεὶς δὲ αὐτοῖς ἔφη· μὴ μοι γένοιτο ἀπὸ τοῦ νῦν ἐπιστρέψαι εἰς τὴν αἵρεσιν ὑμῶν. ὀρκῶ μοι γὰρ, εἴ τι ἐπλανήθην ἐξ αὐτῆς ἕως τῆς δεῦρο. νῦν δὲ θέλω ὑμᾶς ὁδηγεῖσθαι ἡμᾶς εἰς τὴν οὐρανὸν βασιλείαν διὰ τῆς ὀρθῆς πίστεως. Ταῦτα ἀκούσαντες,

χ. τῇ καὶ

χ. ἐπιστιαν

κύσαντες ἀνεχώρησαν μετ' αἰσχύνης μεγάλης, βρύχοντες ὃν ἐδόκει αὐτῶν κῆ τῆ μακαρίου Ἰωάννου, ἡ θεοσοφώτες ἡ πόλιν καπηδῶσι αὐτῆ μᾶλλον ἐποκαλοῦντες, ἡ λέγοντες, ὡς ἀφ' ἧς μεγάλα αὐτῆ ἐπλούτησε ⓦ ἀρχοντα δὲ τὴν γυναῖκα αὐτῆ, μεταστήσας εἰς ἄλλο τεῖχος πίστη. μαθὼν ἡ τάυτης ὃν λόγους ὁ Ἰωάννης, ἐδυσχέρανε μᾶλλον ἡ οὐδαμῶς, μᾶλλον ἡ ἐγέλασεν, τὴν πόλιν ἐκείνην ἀποδυρόμενος. ἔλεγε ἡ δὲ τοῖς προδόσι· Οὐχὶ δὲ ⓦ Ἰουδαίοις μόνοις Ἰουδαῖοι ⓦ Κύριον τὸν ὀνόματι τάυτης ἐκάλουν λέγοντες, Οτι ἐν Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια ἐκεῖνα; τί οὖν ξενόφανον τοῦτο, εἰ δὲ ἡμᾶς αὐτῶ ἐξισώσουσι, αἰχμαλωτιζόμενοι καθ' ἡμέραν τῶν δούλων αὐτῆ; πολλὴ ἐλπίζω εἰς ⓦ Θεόν μου, ὃ λαμπρὸν νύκτωρ τε ἡ μεθ' ἡμέραν, ὅτι δείξει ἐγγὺ ὃν τιμωρίαν λαῷ αὐτῆ τὴν πᾶσιν ἐκείνων ἡ τὴν βλασφημίαν αὐτῶν ἐν παχεῖ, ὅπως δι' αὐτῶν ἡ ἑτέρους σωφρονισθῶσι τὰ μικρὰ καλέσαι ἐκ δούλους τῆ Θεοῦ γνῶμα ἡ πλαίους. Εν ἐκείνη ἡ τῆ νυκτὶ ἐξαίφνης ἐστείλθη πᾶσα ἡ πόλις, ὥστε μέλλειν αὐτὴν καταφέρεσθαι. κατέλαβε ἡ ἡ σκότος φλαφηρὸν ὃ σωματικὸν τῶν αἰρετικῶν ἐκείνων στῦφος, ἡ τῦφος καπέλαβε ἕως τῆ ἐδάφους. ἀπέθανον ἡ ἡ πολῖται ⓓ ἐν αὐτῷ λυρεθέντες· ἡ πολλαὶ οἰκίαι αὐτῶν συνέπεσον, ἡ ἀπέκτεινε ὃν κατοικοῦντας ἐν αὐταῖς, Καὶ γενόμενα πάφοι αὐτῶν αἱ οἰκίαι αὐτῶν κῆ ὃ θεοφιλικὸν λόγιον, οὐδεὶς τῶν ὀρθοδόξων βλαβέντος, ἡ οἶκον αὐτῶν καταφερέντος, ἡ οἰκέτου τόσων ἐκ τῆς ζιαυτῆς θεηλάτου ὀργῆς. ⓓ ἡ πιστοὶ θαυμάσωσι ὃ σημεῖον τοῦτο, ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν, δοξάζοντες ⓦ οἰκτίρμονα Θεὸν τὸν ἐκκλησιάσαντα τὸν ὅσιον Ἰωάννην, ἐφ' οἷς κατέφυσαν αὐτοῦ ⓓ αἱρετικοί. ⓓ ἡ σωθέντες ἐκ τῆς ὀργῆς ἐκείνης Μαρκιωνιστὰι ἀπέστησαν τῆς θρησκείας αὐτῶν, ἡ προσετίθησαν τῆ ὀρθοδόξῳ πίστι. ὃ γέγονε μεγάλη χαρὰ ἐν πάση τῆ πόλει, τῷ λαοῦ πληθυνομένου ἡμέραν καθ' ἡμέραν. καὶ ταῦτα μὲν τὰ κῆ τὸν μακάριον Ἰωάννην ἐν Αντιοχείᾳ γεγονότα, ὀλίγα ἐκ πολλῶν συλλεγέντα.

Μετὰ ἡ χρόνου τινὰ βραχὺ Νεκτάριος ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπος ἐτελεύτησεν ἐν ὑπατείᾳ Καθφρείου ἡ Αθηναίου, τῇ εἰκοστῇ ἑβδόμῃ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνός. Βὴθεως οὖν ἀπουδὴ τῆς χειροτονίας ἐπισκόπου ἐγίνετο, ἡ ἄλλων ἄλλοι ἐπιζητούντων, συνέτρεχον τινες τῶν μὲν ζητουμένων ἀμφισβητοῦντες τὴν προεδρίαν, ἀνδρες τινὲς ὄντες ἀνδρες, πρεσβύτεροι μὲν τὴν ἀξίαν, ἀναξίοι ἡ τῆς ἱερωσύνης, ⓓ μὴ πραγματεία κατατρέχοντες, διωγμοκωπτες, ἄλλοι ἡ ἐν τοῦ δήμους γεγυπτιωτῶντες. ὅτι τάυτοις κλονῆται ὁ λαὸς τῶν ὀρθοδόξων ζηλωτῶν ⓦ βασιλέα, ἐπιζητούντων ἐπισήμανα ἱερωσύνης. πολλάκις ἡ πρὸ τάυτην βουλῆς προτεθείσης, τέλος ἐδόξεν ὃν τῆς Αντιοχείας μεταπέμπεσθαι Ἰωάννην ⓦ τῆς ἐκκλησίας προσεύτεροι. φήμη γὰρ ἐκεῖτο πρὸ αὐτῆ, ὡς ἐν διδακτικὸς, ὃ ταύτῃ ἐ ἐλλόγιμος. ὄθεν ἐν Εὐτρόπιος ὁ παιδὸν, ἀφηρυλλιος τότε τῶν βασιλικῶν κοιτώνων, βουλόμενος ἑαυτὸν θρονιάζειν τῇ πόλει, ἔχων ἐν φρόνημα τῆς ἀρετῆς Ἰωάννου, βασιλικῆς αὐτὸν αἰτίας ἐκ ἀναπολίτευτον τῆ σεβαστεύσης, θρονιάζειν ⓦ βασιλέα Αρκάδιον ψηφίσματι κοινῷ πάντων ὁμοῦ, κληρικῶν τε φημι ἐν λαϊκῶν, γράμματα χαράξαι πρὸς Φλαβιανὸν ⓦ ἐπίσκοπον Αντιοχείας, ἀποστεῖλαι πρὸς αὐτὸν ⓦ μακάριον Ἰωάννην ἀφοφητί, μὴ" θρονιάζεσθαι τὴν πόλιν Αντιόχειαν, πέμψας τὰ τοιαῦτα γράμματα θρονιάζειν κληρικῶν καὶ πάντων ἀξιωματικῶν τῆ παλαιοῦ θεσιέρητα ⓦ τύπου τῆτου. Αρκάδιος ἐν Οὐάλεος νικητὴ, ἐμπαιοῦχοι, πιστοὶ ὃν Χριστῷ Ιησοῦ βασιλῆς Ρωμαίων, ἡ ἀγαπητῷ πατρὶ Φλαβιανῷ ἐπισκόπῳ χαίρειν. σὲν ἡμῖν οὔτε θεσπεσιάστοις, ὡς ἡ τῶν ἀγίων σκηνοπαγῶν φρονητὶς, ἐν τῆς ὃν Χριστῷ πίστεως ἡ ἀσφαλεστάτη κρηπὶς, δι' ἧς σωζόμθα, ἐν ἐπιζόμενοι ἡμῖν τὰ βαθυφρόνως ἐχθη. οὔτε γὰρ ὃν τῇ ἡμετέρᾳ δυνάμει τὸ θεσπεσιολογῶ, οὔτε ὃν δυνατείᾳ ἱππέων ἐν ἁρμάτων πολεμικῶν ἐν" πληθος στρατῶ, ἀλλ' ὃν τῇ ἐλπὶ τῆ Θεοῦ κεκραυμένοι, πάντα ἡμῖν τὰ θεσὶς λυσιτελοῦντα κατορθοῦται θεάγματα.

Χρυσοῦ

Ψαλ. μη. ι.

ἐν ἅρματα ὄντα

κ. πάλαι

20 *Iohannes Constantinopolitæ vocatur ab Imperatore, episcopus consecratur.*

ἢ ταῦτα μὴ ἐθέλοντι. πάντως οὐκήκοεν ἡ σὴ* ὁσιότης, ὡς πάλαι τὸ βίου ἐχρήσατο Νεκτάριος ὁ μακαριώτατος ὀπίσκοπος τῆς τῶν Κωνσταντινοπολιτῶν ἁγίας ἐκκλησίας, καὶ οὐ δυνάμενος αὐτῶν χαρίσασθαι ὀπίσκοπον, μᾶλλον τὸ ἰδιαίτερα μεγίστη πάλαι ἢ βασιλεύουσα. ἐγνώσθη οὖν ἡμῖν εἴσοδος Ἰωάννου τοῦ πρεσβυτέρου" αὐτόθι, ὃ ἐστὶ λεγόμενον πρὸς τὸν σὸν ὁσιότητα τοὺς πρώτους βουλῆς κληρικούς, ἐπὶ μὲν τῷ τοῦ σοῦ αὐλοῖς ἐπιδεδόσθαι ἀρχιερατικοῦ, ὅπως τοῦτον ἀποστείλῃς πρὸς ἐμὲ διὰ αὐτῶν, ὀφείλοντα κομίσασθαι τὸν τῆσδε ἁγίου ἐκκλησίας. ἡγοῦμαι δίκαιον ὑμᾶς μὴ ἀποκωλύειν τῆς τοῦτο εὐαρέστου σοφίας, ἡμᾶς ὀφείλοντας ἀμοιβῆς αὐτῆς. ἀλλὰ μὴ ἀμελήσαντες τῶν πάντως εἰς πᾶσαν ἀξίαν τὸν κέλευσιν ἡμῶν ἅμα" τοῦ αἰσχυνθῆναι σε ἐκ προθύμου ἡμῶν γράμματα. ἔρρωσο, θυγάριμος ὑπὲρ ἡμῶν. Δεξάμενος οὖν ὁ ὀπίσκοπος τὰ τοῦ βασιλέως γράμματα ἡ ἀναγνούς, ὑπεδέξατο αὐτὰ ὡς μακαρίᾳ Ἰωάννης ὁ δὲ μαθὼν τὸν τὸ αὐλοῖς ἐμφερομένου κέλευσιν, ἐνάξας τὸν βάθους καρδίας αὐτοῦ εἶπε τῷ ὀπίσκοπῳ· Τίς εἰμι ὁ βέλτιστος ἐγώ, ἵνα τολμήσω τοιοῦτο κεφαλαίῳ ὀπίσκοπος, ἡ μᾶλλον τὸ τηλικαύτῃ πόλει πολυαίδρῳ; ἀπορίζεις δὲ ὀπίσκοπος εἶπεν αὐτῷ· Ἃ προσώπου ὁ Θεός, ταῦτα πάντως μέλλουσι ἐκ πᾶσας λαοῦ. κελεύσας δὲ τὸν ἀρχιμανδρίτου αὐτοῦ ἀπὸ δὲ βασιλέως ὁ ὀπίσκοπος ἀναπαυθῆναι ἐν τισι καταγωγίοις φιλοφρόνως ἐδεξιώσατο αὐτὸν, ὀπτερέλας ἐκ τῆς ἁγίας ἐκκλησίας γίνεσθαι τὸν χρείαν τῶν ἀνδρωμάτων αὐτῶν διάπορος. ⓟ δὲ τῆς πόλεως Ἀντιοχείας μαθόντες τὸν αἰτίαν" τῶν ἐλθόντων ἀπὸ τοῦ βασιλέως, στενοχωρηθέντες ἄφθυμοι ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸν ἐκκλησίαν, τασιάζοντες ἡ καταδοῦντες τοῦ βασιλέως ἡ τοῦ ὀπίσκοπον, λέγοντες· ὡς ἡ μὴ συγχωρήσωμεν ὃ δῶσει, ὁ ἐχθρὸς τοῦτο ἡμῖν ὁ Θεός, ἀπελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως ἡμῶν εἰς ἑτέραν πόλιν, ἐὰν ἐχωμεν πάντες ἀποθανεῖν ἡ ἐλθεῖν ἕως ἐνός. ἡ λοιπὸν δὲ ⓜ βασιλέα αὐτοκράτορος εἰς ὀπίσκοπον τῆς Κωνσταντινοπολέως ἐκκλησίας. ὁ δὲ ὀπίσκοπος ἠσυχάσθη ἀποδεχόμενος τὴν λαοῦ· ἐκεῖνοι δὲ οὐ παρεσιγῶν αὐτῷ, οὐδὲ ἐδέχοντο πρὸς αὐτὸ ῥῆμα, ἀλλ' ὑπερίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν πλέονος, ὥστε ἡ εἰς ἀταξίαν τινὰς μέλλειν αὐτῶν προχωρεῖν. θασσάμενος οὖν ὁ ὀπίσκοπος τὸν πιαυτὸν τύρβον, πρόντων ἡ τῶν ἀποκλήτων τοῦ τῶν βασιλέως, ἡ φοβηθεὶς μή πως ἡ αἱματικχυσίαν γένωνται εἰς ⓜ λαοῦ, ἀνέβη ὡς ὁ ὀπίσκοπίῳ καλεῖσθαι ἀσφαλισθῆναι ἐκ θύρας αὐτῶν ἡ τηρηθῆναι ὡσεὶ ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν ἡ φερεγγύων τῆς ἐκκλησίας. περὶ αὐτὰ γενῶ μεταστηλάμενος τινας τῶν τὰ πρῶτα φερόντων τῆς πόλεως ἐκ ἑαυτὸν, προκαλεῖ αὐτὸν ἀποσθῆναι ⓜ ὄχλον, ἡ μὴ αὐτιστῆν τὴν κλῆσιν τῶν βασιλέως. ⓟ δὲ ἐξεβόησαν ἐκ ὄχλου τὰ ἐναντία ἐπέμενον ὑπερεκθεσιάζοντες κράζοντες, ὡς ἐκ ὀπίσκοπον ἀπὸ τὰς θύρας τῶν ἐκκλησίαν, ἐπέμενον ὑπερεκθεσιάζοντες κράζοντες, ὡς μακάριον Ἰωάννην ἐκ τῶν ὀπίσκοπίν. ὡς δῶν ἐνόησαν ταῦτα, ἡ ὅτι οὐδὲν ὠφέλησι, ἀλλὰ ἡ πλείονα θόρυβος ἔσται ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκ τῶν πολιτῶν ἡ τῆς χώρας, δίδωσι αὐτοῖς ὁρκον ὁ ὀπίσκοπος, ὡς ἡ μὴ ἐξαποστείλῃ αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως. ἡ αὐτὸς γένηται ὁ βασιλεὺς οὐ θέλει ὑμᾶς ἐλεύθερα εἰς τοῦτο, ἐφ' ὅσον ἀνδῶς ἔχετε ἀποδῦσαι αὐτόν. τοῦτοις δὲ τοῖς τοιούτοις ῥήμασι προσκαλεῖ ⓜ λαοῦ, μόλις ποτὲ ἡδυνήθη πληροφορῆσαι αὐτὸν ἡσυχάσαι. ὅμως καὶ τότων ἡμοιβάων ἐκ ἀφίσαιτο τῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ κύκλῳ αὐτῆς προσκαθήμενοι ἐστήσαν ἐξέδρας αὐτῆς, φοβούμενοι μή πως ἐξέλθῃ ὁπόπου τινὸς κρυφαίως ἐξενέγκωσιν αὐτόν. ἐπιζήτησι δὲ ἡμέρᾳ ἐξ ἡμέρας. τότε ἀμηχάνοις ἐχρήσατο ὁ ὀπίσκοπος πρὸς ⓜ βασιλέα, δηλώσας αὐτῷ πάντα τὰ προσκληθέντα ἀπὸ τοῦ λαοῦ χάριν τοῦ Ἰωάννου, ἡ ὅτι φρικτοῖς ὅρκοις ἐπωμόσατο αὐτοῖς μὴ ἐκδῶναι αὐτόν, αἰτῶν ἅμα ἡ συγχώρησιν λαοῦ περὶ αὐτοῦ τῆς ἀδυναμίας τοῦ πράγματος, ἡ τοῦ μὴ κατθαμάσασθαι αὐτὸ φθονῶν ὀπίσκοπι. ⓟ δὲ λαοῦ τὰ γράμματα τοῦ ὀπίσκοπος ἀνέλθον εἰς ὃ τραπέσθαι, ἡ εἰσελθόντες πρὸς ⓜ βασιλέα ἐπέδωκαν αὐτῷ τὸν ὀπισολίν, ἀναγνόντος

* παρειλ

χειρόκτου.

5

10

15

20

25

30

35

40

γελάσαντες αὐτῷ ἐβόησαν φωνῇ πάντες τὸ ἠθελήσατε τοῦ πλήθους τοῦ λαοῦ. ἀκούσας ὁ Θεῖος ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσεν, ἵνα μὴ ἀναγνωσθῶσιν αὐτοῖς τὰ γράμματα τῆς ἐπισκοπῆς, ἐξηγήσασθαι ὃ καὶ οὕτω ἀπεσταλμένοις ἐκ τοῦ αὐτοῦ χαρίου τοῦ μακαρίου Ἰωάννου πάντα, καθὼς τῷ βασιλεῖ ἐξηγήσαντο. Ὡς δὲ πρῶτον ὁ ἀκούσαντες, ὅτε ἐπλήσθησαν τοῦ λέγοντες, ὅτι ἄξιός ἐστι τῆς βασιλευούσης πόλεως τὸ ἄρχειν ἰθύσαι. ὅτι πλείω ὃ ἐξεχύθη ὁ πόθος τοῦ βασιλέως καὶ πρώτων εἰς αὐτόν, ἢ διελογίζοντο ποίῳ τρόπῳ ἀγάγωσιν αὐτόν. Ὅτε στείλας ὁ βασιλεὺς γράμματα τοῦ κόμητα Ἀντιοχείας, τοῦτον ἔπεμψε λαβεῖν αὐτὸν πάντων ἀγροικοτάτων, ἢ αὐτὸν Ἰωάννου μὴ ἀφέλεσθαι ἐμποιοῦντος τῇ πόλει. ὡς δὲ αὐτὸς δεξάμενος τὰ γράμματα τοῦ βασιλέως ἐκάλεσε Ἰωάννην ἔξω τῆς πόλεως ἐλθεῖν μέχρι τῶν μαρτυρίων πλησίον τῆς πύλης τῆς καλουμένης Ῥωμαϊκῆς, ὡς ἐπιβιβάσας αὐτὸν δημοσίῳ βεβαίῳ ἐπιδοῦναι τῷ ἐπισκοπεύοντι θρόνῳ στεῦ τῷ γραπτῷ τοῦ μακαρίου. ἐπισπεύσαντος δὲ αὐτὸν εἰς τὴν πόλει, ἐμείνου δὲ βασιλεῖ ἡ προυσία αὐτοῦ. ἢ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ καλεῖται ἐξελθεῖν πᾶσαν τὴν σύγκλητον ἢ ὅθεν προτιθέντος τῆς πόλεως καὶ κλῆσιν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ, ἢ εἰσαγαγεῖν αὐτὸν μετὰ πάσης τιμῆς εἰς τὴν ἐκκλησίαν. τότε προθύμως ἅπαντες ἐξῆλθον, ὡς ἐπὶ ἰωάννην αὐτὸν μετὰ ἐξ μιλίων τῆς πόλεως. ἐπεθύμουν γὰρ πάντες θεάσασθαι αὐτόν, ἀκούοντες ἐπὶ ἐπὶ αὐτοῦ. ἐκέλευσε δὲ αὐτὸν εἰς τὸ βαπτιστήριον, καὶ ἐμείνεσθαι τὴν φερενίδα αὐτοῦ ἄχρι τοῦ χρόνου ἐκείνου. ἐξῆλθε δὲ ὁ ἀξιόπιστον τῆς χρεστονίας πρῶτον εἰς βασιλικοῦ μεσταύματος πολλοί τε ἢ ἄλλοι ἐπίσκοποι, ἢ δὴ ἢ ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος Θεόφιλος, ὅστις κατὰ τὸν ἐπέδετο ἐξασύραι τότε τὴν δόξαν, μεταχὼν αὐτοῦ τῇ καταστάσει, καὶ ὁ ἐμέσπιλησθοι τῆς πρώτης· εἰδὸ ὅτως, ὅτι ἔθος αὐτῷ ἐστὶ μὴ χρεστονῆν ἐπὶ ἐχέφρενας, εἰ μή τι δὴ ἀστοχήσει, βουλόμενος αὐτὴν ἀρχὴν ὡς ἀνόητον, ἄμεινον ἡγούμενος αὐτὴν κρατεῖν, ἢ φρενίμων ἀκούειν. πλὴν ὅμως νικᾶται ὑπὸ τῆς σωτείου μεγαιότητος ἢ ἐκὼν καὶ ἄκων. Εἶπε καὶ ὅτι Ἰσίδωρον ἵνα μεσεδρύσειεν ὑφ' ἑαυτὸν ἔχων, μεχρὶς τὸν ἐπισκοπεῖον μεχρίσαθαι ἔσπευδεν. ἡγάπα γὰρ αὐτὸν παῦρο ὁ Θεόφιλος, ὅτι ὑπὲρ αὐτὸν ποτὲ κινδυνώδες μεῖγμα ἐνέδειξατο. τί δὲ τοῦτό ἐστι, λεκτέον. Ἰοῦτος ὁ βασιλεὺς Θεοδόσιος μεχρὶς Μαξίμων τύραννον ἠγωνίζετο, Θεόφιλος λαβὼν τὸν αὐτὸν Ἰσίδωρον ξένια πέμπων τῷ βασιλεῖ, δισσὰς αὐτῷ ἐπιστολὰς ἐνεχείρισεν, ἐν τῇ λάθρᾳ μεσενεγκὼν τὸν νικήσειεν καὶ τὰ δῶρα καὶ τὰ γράμματα. τούτοις δὲ κακουούμενος ὁ Ἰσίδωρος καταλαβὼν τὸν Ῥώμιλον, τὸν νίκιλα ἐφέρθρεν. ἀλλ' οὐκ εἰς μακρὰν ὁ γενόμενον ἔλαθεν, ἀναγνώστου στεῦ ὄντος αὐτοῦ τῷ ἐπιστολῶν ἐκκλίναντος. οὗ εἵνεκεν ὁ Ἰσίδωρος τὸν φόβῳ ἠνάγκασε, ὡς εἶχεν, ὅτι τὸν Ἀλεξάνδρειαν ἔφυγε. αὕτη μεσόφασις ἐπὶ Θεοφίλῳ τῆς ὑπὲρ Ἰσιδώρου σπουδῆς. ὁ μὲν τοι κατὰ βασίλεια Ἰωάννου μεσέκριναν. ὅτε δὲ κατηγορίας πολλὰς κατὰ Θεοφίλου ἀνενεχθείσας, βιβλία τε κατ' αὐτοῦ ἄλλος δι' ἄλλου αἰτίας τοῖς πρώτοις ἐπιστόποις ἐπιδεδόασιν, Εὐσέβιος σχῆμα ὁ μεσεστὼς τῶν βασιλικῶν κριτῶν ἐκδίκων, ἐγκεκλοφὼς κατηγορίας ὑπὸ ἦλθε τῷ Θεοφίλῳ, εἰ ἐπὶ τῷ βαπτιστῇ ἔχῃ, ἢ χρεστονῆν Ἰωάννου, ἢ καὶ κατ' αὐτοῦ κατηγορίας εἰς ἔλεγχον ἀγωνᾶς. ὡς τὰ φοβηθεὶς ὁ Θεόφιλος ἐχρεστονήσατο αὐτοῦ, καὶ οὐθέως μὴ τὸν σκληρύνειν ἐπενόει, ὅπως αὐτοῦ σκυθωρίσηται. καὶ ὅσα μὲν τῶν παρόντων ἐδεῖ τοῦτου κρυφίως διελέγετο, πολλοῖς δὲ καὶ τῶν μακρὰν ἐπόντων τὸν οἰκείαν διήγειλε βουλήν. ἐλύπει γὰρ αὐτὸν ἡ μὴ ὡς τὰ τοῦ μακαρίου Ἰωάννου πρόνοια. χρεστονήσας οὖν ὡς τὸν τῆς ἐπισκοπῆς ἱερωσύνου, καὶ ἐνθρονίζεται τῇ Εἰκάδι ἕκτῃ τοῦ Φεβρουαρίου μηνὸς, ὑπατείᾳ τῇ ἕξης, ἐὼ ἐπετέλεν ὁ μὴ τῇ Ῥώμῃ ὁ βασιλεὺς Ὁνώριος, ὁ δὲ Κωνσταντινουπόλει Εὐτυχιανὸς ὁ ὕστερον τὴν βασιλέων ὑπῆρχος.

Τῇ δ' ἑξῆς ἡμέρᾳ ἐβασιλεύετο ὁ βασιλεὺς ἢ ἡ σύγκλητος εἰς τὸν ἁγίαν ἐκκλησίαν ἔ εὐλογηθῶσι

21 *Colloquium Imperatoris & Iohannis proximo post inthronizationem dic.*

εὐλογηθῶσι ἀπὸ Ἰωσαὴ. αὐτὸς δὲ ἀπέλιπε τὸν βασιλέα, καὶ πᾶς ὁ κλῆρος σὺν αὐτῷ, καὶ προσεκύνησαν αὐτῷ. ὁμοίως δὲ καὶ αὐτὸς ἀπέκλινε τὴν αὐχένα τῷ Ἰωαὴν, καὶ πάντες οἱ συμπρόντες αὐτῷ, αἰτιώμενοι αὐτὸν εὐλογῆσαι αὐτούς. ὁ δὲ ἐπεξελάθωσε τῷ τὸ βασιλεῖ καὶ τῇ βασιλίδι τὰ χρήσα, καὶ πάντα τὸν λαὸν, μὴ ὃ ἐκ συνηθείας ἁμὲν ἐκάθισαν. καὶ δόξας ὃ τόμα αὐτὸν εἶπε τῷ βασιλεῖ· Φορτικόν μοι ὃ ἀξίωμα τὸ ὑπισχνῆσθαι τάλεα, ὑστεξέσατε Βασιλεῦ. ἀπὸ γὰρ τὸ μήτρα μου καὶ ἀπὸ τὸ ἀποξέις μὲν καθέσηκε τοῦτο, ἐλαφρότερος πάντων ἀπαρχῶν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπεν· Ὁ ἐκλεξάμενος Κύριος ἡμᾶς Ἰησοῦς Χριστὸς τὸν ἴδιον αὐτοῦ μαθητὰς καὶ ἀποστόλους, καὶ ἀποξελάσε αὐτὸν εἰς τὸ κόσμον φωτίσαι τὸν ἐσκοτισμένους καὶ ὁδηγῆσαι τὸν πεπλανημένους, αὐτὸς καὶ σὲ ἀξελέξατο ἱερέα καὶ ποιμένα ἡμῶν γνέσθαι, ἄξιον ὄντα τῆς τιμῆς ταύτης, μιμούμενον τὸν καλὸν καὶ ἀληθινὸν ποιμένα, τὸ τιλὶ ψυχὰς αὐτοῦ τεθηκότα ἀπὸ τῶν λογικῶν προβάτων. τότε ὁ μακάριος Ἰωαὴς εἶπε τῷ βασιλεῖ· Ἐπίσταμαι ἡ ὑμετέρα εὐσέβεια, ὅτι ἱερᾶς πάξις ἀπαιτεῖ ἐπέχεσι, ἀξιακνούοντας πᾶσι τὸ σωτῆρος θείας ἐντολάς. καὶ ἐὰν μὴ φροντίσωσι τῆς σωτηρίας αὐτῶν, ἀποτρέφοντες τὸν ἀπ' αὐτῶν ποιμαινομένους ἐκ τῆς τέλου αὐτῶν τῆς σχολιᾶς ἀξιώτε νουθεσίας καὶ ἐλεγμοῦ καὶ ἐπιτιμήσεως, ἀλλὰ συγχωρεῖσθαι ἕκαστον τῇ ὁδῷ αὐτοῦ πορεύεσθαι, αὐτοὶ γὰρ αὐτῶν δώσουσι λόγον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. ἡμᾶς δὲ ἀσφαλοδότους, κατακρινομένους εἰς κόλασιν μὴ τὸν κατακρίναντος ὃ πάντων ἐν τῇ χειρὶ τὸν κυρίου αὐτοῦ. ἵνα οὖν μὴ τῷ τοιούτῳ ἐγκλήματι ἀπαίτιος γνώμην, παρακαλῶ ὑμᾶς πᾶσι τὸ ἔργοις ἀμέμπτοις προκόπτειν, καὶ ἀπέχεσθαι πᾶσι ἐπιτηδευμάτων τὸν ποιηρὸν, καὶ φολάξειν τὰς παραδόσεις καὶ δόγματα ἃ ἐπαρέδωκα ὑμῖν ἐν τοῖς ἁγίαις Χριστοῦ ἐκκλησίαις, καὶ μὴ ἑλίσσειν ὃ πνεῦμα ὃ ἅγιον ἐν τῷ πρόρησμῷ ὑμῶν, ἐν τιλὶ παραφυλὴ μὲν ψυχὴ ὁ ἀθυμία κατασήσετε. τοῦτο δὲ γνώσκετε, ὡς οὐ μὴ φείσομαί ποτε δεομένου τοιούτου ἐλέγχων αὐτὸν παρόντα· συμφέρον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. καὶ γὰρ ποτε τὸν Δαβὶδ ὁ βασιλεὺς ἐν προφήτῃ ἁμαρτήσαντος καὶ ἐλεγχθέντος ἀπὸ Νάθαν τὸν προφήτην, καὶ καίπερ δεδέκαμενος τὴν πλησίον, ὑγνωμόνως ὡμολόγησεν εἰπών· Ἡμάρτηκα τῷ Κυρίῳ μου. ὅθεν καὶ παρεχρῆμα τὴν ἴασιν ἐκαρπώσατο, τὸν καρπὸν τῆς μετανοίας, ἐν τῆς ἀφέσεως τὸν ἁμαρτήματος ὃ βεβοσὸν ἀναδησάμενος. φησὶ γὰρ ὁ Νάθαν πρὸς αὐτόν, Καὶ Κύριος ἀφῆκε τὸ ἁμάρτημά σου. ἔστω οὖν ὑμῖν τοῦτο εἰς ἀσφάλισμα σωτηρίας, ἵνα ἐλεγχόμενοι περὶ ἁμαρτίας μὴ ἀποσκιρτήσητε, ἀλλ' ἐν φόβῳ Κυρίου μετανοήσητε ἀποστρέφοντες ἀπὸ τῶν πονηρῶν ὑμῶν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς καὶ πάντες εἶπον αὐτῷ· Ἀνούσαμέν σου τὴν ῥημῖν, πάμιε πάτερ· ποίησον κὲ πάντα τὰ "ἀρεστὰ ἐν ὀφθαλμοῖς σου. σοβεῖς γὰρ παρακαίει σε· ἀλλὰ πάντα τὰ κελευόμενα ἡμῖν παρὰ σοῦ, ὡς ἐξ αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ διηνέμενοι πρὸ θύμως ὑπιτελοῦμεν. ὀξεπλήσθησαν δὲ πάντες ἀκούοντες αὐτοῦ, καὶ μὴ ζωπα ὑπηκόων ὀλίγοι τοὺς λόγους, πάλιν ἐμπρεθέντες τῷ ἁγίῳ πνεύματι, ἀνοίξας ὃ τόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὖθις τὰ παρὰ τοῦ δεσπότου πάντων Θεοῦ θεσπεσθέντα, καὶ φησιν·

Λυκ. 18. μη. Σοφ. 5. 5. Λυκ. 18. μη. Ὡπὶ πολὺ παρακεκλήσεται, πολὺ καὶ ζητηθήσεται παρ' αὐτοῦ· ὃ αἰδὶς, Διωατοὶ δυνατῶς ἐξασθήσουσι· ὃ πᾶν δούλων ἐὰν μὴ διαπήσουσι πολλά, ἐὰν ὀλίγα. ἡμεῖς δὲ ἐσμεν ἱερᾶς ὃ κλειροὶ (ἐπὶ μέν ὃ ἐὰν κοσμικοὶ ἀρχοντες) ἐὰν πολλὰ διαρῶναι ἔχοντες, ἅτε οὐ γνώσει ἁμαρτάνοντες ὃ συγχώμου σὺν ἔχοντες, ἅτε πολλὰς ψυχὰς πεπιστευμένοι, ὃ τῆς ὑγιείας αὐτῶν μὴ φροντίζοντες, ἅτε μὴ λογιζόμενοι, ὡς ὁ καταλιμπάνων "σκληρίαν, ἐξὰ τὸν πλοχεῖς ὃ ἀναπήρεις κατελιμπάνων· ὃ οὐ χρὴ τὰ ἐκείνων ἡμᾶς ἐξὶς ἑαυτοὺς, "εἰ ἐξὶς μὴ δέον προσῆμα σκορπίζειν. ἐξ γὰρ ἐὰν ὑπίσχωσι δόσεπίληπτοι ἔξ), ὡς ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφηκε Τιμοθέῳ. Ἔλεγε δὲ αὖθις ὃ ἄλλα, ὁπόταν εἰς ἐὰν πτώχια βίον στειρεύει, ὃ μόνοι ἐκ τῆς τοῦ Ἑβραίους ὑπισχνῆς ζωῆς· Τῆς δὲ ἀποιίας καὶ κοινωνίας μὴ ὑπολαμβάνεσθε. ταύταις γὰρ θυσίαις διαρεσεῖται ὁ

α. Τιμ. γ. β. Εβρ 13. ις. ιζ.

Θεὸς

Θεός. Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες, καὶ τὰ ἑξῆς. ἑρμηνεύων ἢ ὅτε ἐδίδασκε χειροτονῶν τοὺς τε λαϊκοὺς καὶ πρώτους τοῦ ὑπὸ τὸν χεῖρα τοῦ ἱερέως, τῆς ἐλεημοσύνης, καὶ εἰρήνης, τῆς θείας μεταλήψεως, καὶ τοῦ πρώτου τοῦ ἱερέως μὴ ἀμύνειν· τοὺς τε ἱερέας ἐπαγρυπνεῖν ἀσχολιάσεως ὑπὲρ τοῦ λαοῦ εὐχαῖς καὶ νουθεσίαις καὶ τῇ περὶ εἰς Θεὸν καρτερίᾳ καὶ ἐλπίδι ἀμάσεως, ἅτε ζητησομένους, οὐχ ὅλα τὰ καθ' ἑαυτοὺς μόνον ὅπως διήκωσι, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ἀρχομένων. γέγραπται γὰρ καὶ τοῦτο φησίν· Οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ἀπολωλεκόσι τὸν ὑποφήτην. Καὶ ἵνα ποιήσετε, ὅταν ὑπισκέπτηται Κύριος; καὶ ὁ ἀποστολικὸν, Εἰρηνεύω διώκετε μετὰ πάντων καὶ τὸν ἁγιασμὸν, οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν Κύριον. περισπεύδετε ἢ τὴν νουθεσίαν, καὶ τὴν ἐπιμέλειαν· ἀπὸ τῆς λογικῆς ἀρξάμενος κλίμακος, τῆς τῶν πραγμάτων διοικήσεως, ὁλικῶς καταχρώμενος τῇ ἐλευθερίᾳ βακτηρίᾳ. καταπαύσῃ οὖν ὁ λύκος τῆς ἀρπαγῆς· ἀπὸ τῆς ἀγέλης Χριστοῦ τῆς ἀγάπης καπηλεύων τὸν λόγον· ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς Χριστοῦ τῆς ἀσκήσεως κακοζωίας, ἀπὸ τῶν καλουμένων πρᾳοσύνων, ἀποδυομένους τὸ αἱρέσει κακὸν ἀμείνους εἶναι· ἀπὸ τοῦ πορνοβοσκοῦ. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ πέρνημι τὴν ἰατρείαν οἰκοῦντες καθ' ἑαυτοὺς, ἕλκουσι τοὺς βλωθρίους τῶν νέων· οὗτοι ἢ ἔνδον τὸ ἐργαστήριον οἰκοῦντες τῆς σωτηρίας, καὶ τοὺς ὑγιαίνοντας σκηνοῦσι εἰς νόσον. σὺ δὲ τοῦ ἀφιλοθέου μέρος τοῦ κλήρου, πυρείπου τὸν πάπαν. μετὰ σκήνων τὸν λόγον ἀρχόμενος τῆς ἀδικίας, καταφρέων τῶν ἀκροπόλιν τῶν κακῶν, τῶν πλουσιοξένων, εἰς οἰκοδομὴν τῆς

Ioh. 21. 15. 16. 17.

Isa. 3. 14.

Act. 18. 18.

Heb. 12. 14.

1 Tim. 5. 8.

Iohannis Constantinopoli. Act. 22.

τῆς δικαιοσύνης. τοῦτο γὰρ ἴδιον τῆς σοφῆς ἀρχιτεκτόνων τοῦτο εἶναι κατασκευάζειν τὴν οἰκοδομὴν τοῦ ψεύδους, εἰ δ' ὅσον οἷόν τε ἦν ἀσθενῆ τὰ θεμέλια τῆς ἀληθείας, ὡς λέγεται τῷ δὲ προφήτῃ· Καθαίρησόν σε ἐστ' ἔσῃ ὁ βασιλεύς σκευάζουσιν ἢ κατασκάπτειν, ἢ "οἰκοδομῆν, τὸ μὲν ὡς γεωργῶ, τὸ δ' ὡς οἰκοδόμῳ. ὃν τούτου παράστατε πάλιν τὸ μέσος τῆς βδελυπτοσκήπτων. μὴ τοῦτο δοκιμάζητε αὐτῆς τῆς διαίτης, τοῦ δικαίου ἀρκεῖσθαι τοῖς σκληναστικοῖς ὀψωνίοις, ἢ μὴ διώκειν τὰς κτίσεις τὰς τῆς πλουσίου, ἵνα μὴ κατοῦ ἔχοντες τῆς ἀδυνάτου, τῇ φλογὶ τῆς ἀκολασίας παραδοθῶσι, κολάκων ἢ παρασίτων μεταδιώξαντες βίου. σὺδὲν ἡμῶν ὑπόληπται ⓐ πλείους τῆς λαμπρότητος, συγκλωσθέντες τοῖς σοφισταῖς τῆς κατηγορίας. πρὸς κλῆ δ' ἀφ' τῆς νοθείας τοῖς ἐν ἀμφιβολίαις βιολαίως ἔχουσι ἀποστόλου μὴ τὰ προτέρων αὐτοῖς ἐσφαλμένων, ἐλθεῖν δ' ὅτι ⓦ τῆς μετανοίας λιμένα. ἀλλὰ λέγω δὲ τοῦ πλεονεκτεῖν, ὡς τοῦ πολλοὺς αἰσχύνης ἀκούσας, ὅτι ὅλως ἠδικήθη τις ὑπ' αὐτῶν, συγχωρεῖτε, χαίρειν εἰπεῖν, τοῖς δοκοῦσι πλεονεκτεῖν ὑπ' αὐτῶν ἢ παρὰ ἴδια βίβλοις. σχολάζει δ' ἢ τοῦ φιλοδόξους ἀφ' τῆς ὑπερηφάνου αὐτοῦ ἀξιώσεως ἢ νομίσεως, ὡς τοῦ πολλοὺς κωλύειν ἑαυτοῦ ἢ τοῦ στόματος γάμου. αὐτὸς δ' τοῦτο οὐκ ἐπέτρεψεν, ἀλλ' ἀεὶ ἔλεγε· Τίμιον ⓦ γάμον, ἢ τὴν κοίτην ἀγνὴν φυλάττειν. σὺ δ' ταῖς πλείοσιν αὐτοῦ ἀξιώσεσι μενεῖν ἐποίησε τῆς φρονήσεως τῆς πενήτων, οἰκειδίζων τοῦ πλησίους ὡς ὑπὸ πολὺ οὕτως ἀπολάγχως ἀφεκειλόμους πρὸς τοῦ πλουτεῖν, ὑπομιμνήσκων αὐτοῦ ἀεὶ τῆς τοῦ Κυρίου φωνῆς λεγούσης· Ὅφ ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε. πολλοὶ οὖν οὐκ τούτῳ ἐμαλακίζοντο τὴν σκληροκαρδίαν, ἴσως κυρίᾳ ὑπὸ πυρὸς τηκομένου, ἢ τὰ χρήματα φιλίσκων εἰς τοῦ δεομένους, αὐχένας ἀφοσχρπίζοντες αὐτοῦ, ὡς ἢ πολλοὺς πρὸς τὴν ὑπερχοντας πείσαι πλουτῆσαι εἰς ὕστερον οὐκ τῆς διδομένης αὐτοῖς ὑποποίας, ἓ ἀνακλήσασθαι αὐτῶν τὴν δυσχέρειαν. ὅταν οὐ τούτῳ ὠνομάσθη πρὸς πολλῶν, Ἰωάννης ὁ τῆς ἐλεημοσύνης. κατεδέχθη δ' ἢ τὴν ἐπῳδὴν τῆς ἀληθοιείας, ἢ ⓦ τύφοι αὐτῆς οὐκ τ" πλείστων ἠφάνιζεν, ἐπαινῶν τὴν ἀπειποφρονεστέρου ἢ τοῦ ζωὴν συμβιοῦσθαι σεμνῶς, ὡς οὐ τούτῳ πάλιν τοὺς πρώτους μὴ πλήθους πολλῶν οἰκεῖν σὺ σκληνίσαις καὶ ἀγρυπνίας ἢ βαλανείοις εἰσελαύνοντας ἀρκεῖσθαι ἑνὸς ἢ δευτέρου παιδὸς σωκηλυθεῖν αὐτοῖς, ἢ τοῦτο δ' πινα χρείαν, ὡς εἰκὸς, κατατρίψουσαν. πρὸς τούτοις ἔλεγε τὴν ἀγνείαν ἢ καθαιρότητα τοῦ σώματος, ἢ τῆς ψυχῆς ἰσάγγελον οὖσαν· ἃ δ' ἢ κατ' ἀλλήλων συκοφαντίας ἓ καταλαλιάς· τὰ δ' ἀφ' ὧν ἢ τῶν δαιμόνων ὅλη τὰ δόλια ἐξ. καὶ ἕνος γὰρ δ' τοῦτο σκληρὸν ἀφ' ὅλος, ὡς καταλαλήσας τοῦ Θεοῦ πρὸς ⓦ Ἀδάμ, ἢ πάλιν τὸ Ἰωὴ πρὸς τ' Θεόν· καὶ ὅπ' ὅμοιος φονέως ὅστις ὁ συκοφάντης. πρεκάλει δ' αὐτοῦ ἀλλήλους ἀγαπᾶν ἢ τιμᾶν ἐν τοῖς καθίσμασι καὶ" ἀνακλίσεσιν, ὁ ἀρίστος ἢ δειπνοις, ἢ μὴ ἀγαπᾶν ἃ πρεκαθεδρίας. σὺ δ' ταῖς στυχίαις" αὐτοῦ βίου ἁγίων πατέρων ἢ ἀναχωρητῶν, καὶ τῶν τούτων πολιτείαν καὶ ἀρετὴν ἐξηγεῖτο, ὡς τοῦ τοιούτων ῥημῶν πολλοὺς κατηφυτεῦσθαι καὶ πλῆθος δακρύων καταφέρειν τοῦ ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ποθοῦσα δ' καὶ τὸν μοναχὸν βίον μετελθεῖν, καὶ ἀποπέζασθαι τῆς τύρβης καὶ συγχύσεως τοῦ βίου. σπουδάστ' δ' αὐ τοὺς ἀγαπᾶν τὴν τῶν ξένων ἀποδοχήν, ἢ μάλιστα τοὺς σεδημαιοῦσθαι ἀσκητάς, καὶ φιλοφρόνως αὐτῶν προπέμπεσθαι, καὶ ὕπως ἔλεγε πρὸς ἑαυτοῦς αὐτοῦ τ' Χριστὸν ἀποδέχεσθαι, καθώς, φησι, αὐτὸς ὁ Κύριος ἔλεγε· Ξένος ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με. ἀπεμίμησκε δ' αὐτοὺς πάλιν καὶ ὁ σὸ ἀπόστολος γεγραμμένον ῥητόν, φάσκων πλειστάκις, Ἀληθῶς τινὲς ἐξένισαν ἀγγέλους. πόθεν γὰρ, φησιν, οἶδατε, Εἰ αὐτὸς ὄντι ὁ Χριστὸς μεταχειρίζων ἑαυτοῦ εἰς ἀνθρωπον, καὶ δοκιμάζων ὑμᾶς· ἐδίδασκε δ' αὐτοὺς αὐτὸ τῆς μετοικῆν καὶ ἀφελελυμένων αἰσθάνειν μεμνῆσθαι ὅ ψυχήριον, ἢ ἀδ' ἓν πνευματικὸ λόγια ὁ πρωτόπωρον, ἐὰν εὑρίσκηται. ὃ ἔτερα δ' πολλὰ ἰουδετῶν καὶ πρὸς καλῶν τὸν λαὸν οὐκ ἐπαύσατο, ὑ μόνον ὁ τῇ σκληνίᾳ ἀξηγούμενος*, ἀλλὰ

ὃ

Isp α. 1. — "Ν. αἰσχυνθῆναι μᾶλλον

5

Ecp. 19. 5. — 10

Ματθ. με. μ — 15

20

Ματθ. κα. λα. — 25

Ecp. 19 β. — 30

Ἰα. αἰσχύνην χ. αὐτῷ — 35

40

* . . . σχόλιος

ἢ σὲ ὡς σκληρὸν ἢ σὲ ὡς ὀβριστικὸν καὶ ἀνήμερον ἀεὶ παῖσαι τοῦτο ἐποίει, ἔχων σὲ τῇ χειρὶ τοῦ τοῦ ἁγίου πνεύματος ἀφθόνου χορηγοῦντος αὐτῷ τὰ θεῖα λόγια.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ ταῦτα ἐποίει τὸ θεομάχημα μόνον σκιᾶς τὴν πόλεως, ἀλλὰ καὶ τὴν Θρᾴκης ἀπάσης (αἰς ἐξ ἧς αὐτὴ τιμωρίας διήρπασε) καὶ τὴν Ἀσίας ὅλης. ἐκαθ' ἑνδέκα καὶ αὐτὴ ἀρχόντων ἰδίᾳ. καὶ μόνοι καὶ τῶν Ποντικῶν τούτοις κατεκόσμει τοῖς ὁμοίοις. ἐφ' ὅμως δὲ καὶ αὐτὴ ἔχει τὴν Ἀσίαν ὅλην ἠγωνιάκει. μαθὼν δὲ τὸν Φοινίκων ἐπὶ θεὸν ἐκ δαιμόνων πλεῖστα μεμηχανημένα, ἀσκηθεὶς μὲν ξύλῳ θείᾳ πυρπολωμένῳ στεμμάτεξε, νόμους δὲ αὐτοῖς ὁπλίσας βασιλικοὺς καὶ τὴν εἰδωλικὴν ἐξέπεμψε πλάνην. τὰ δὲ τοῖς κατηλυόσι τεχνήματα καὶ τοὺς τούτων ἐπουργίαις χορηγούμενα χρήματα οὐκ ἐκ τοιμείων βασιλικῶν, ἀλλὰ ἐκ πλούτου κεκομισμένα καὶ πίστει λαμπρυνομένας χωλαίνοις φιλοτίμως ἐκ τῶν ἀφ' ἑαυτῶν, τὴν ἐκ τῆς χορηγίας φυομένην εὐλογίαν ὑπιδυόμενος. τοῦτο μὲν οὖν ἐπολειφθέντας δαιμόνων σκιὰς τούτῳ τῷ ἔργῳ ἐκ βάθους αἰάσασιν. ὁρῶν δὲ καὶ τὴν Κελτικὴν ὁμιλοῦν ἐπὶ τὸ Ἀρειομανίτης ἠπορθωμένα ἐκλιμῆς, αὐτὸς μηχανήσατο καὶ αὐτὸς, ἐκ πόρου ἀλγεῖν ἐξεύρεν. ὁμολογήσας γὰρ ἐκείνοις θρεσευτέρους καὶ λαϊκοὺς καὶ τοῦ πάθεια ἐπαναγινώσκεσθαι λόγια τοῦ θεοῦ λόμους, μέλλοντος ἀπειλεῖν ἐκκλησίαις, καὶ ἐξὸν τούτων πολλὰς τὴν πλανωμένων ἐνήρθωσεν. αὐτὸς τοίνυν ἐκεῖσε τοῦ θρόνου διελέγετο, ἑρμηνεύοντας χρώμενος τὴν ἑκατέρων γλῶτταν ὑπιστάμενος. ταῦτα μὲν οὖν ἐνδοτέρω τῇ πόλει διετέλει ποιῶν, ἐκ πολλὰς τὴν ἔξωπατημένων ἐξώγρει, τὴν ἀποστολικὴν κηρυγμάτων ὑπιδικνὺς τὴν ἀλήθειαν. μαθὼν δὲ τινας τὴν Νομάδων Σκυθῶν ὑπὸ τὸ Ἴστρου ἐσκηνωμένους διὰψῆς μὲν πλεῖ σωτηρίαν, τοιαῦτα ἐκ τῶν δι' ἀγωνίαν, ἐπιζήτησεν αὐτοὺς τὴν ἀποστολικὴν ἐζηλωκότας φιλοσοφίαν, καὶ τούτους σκιὰς ἐπέστησε, καὶ χειμάσαι ἐκέλευσε τοὺς Λεόντιον ⟨Ⓜ⟩ Ἀγκύρας ὑπίσκοπον, δι' ὧν καὶ τὴν Σκυθῶν ἐδίλωσε τὴν μεταβολήν, ἐπεμφθεῖσαν ἀνδρας τοὺς τὸν τόπον πολιτείαν ὑπιτηδείους ἠξίωσεν. ὃν ἐκ τοῖς δόκιμοις μέρεσι τὴν Μαρκίωνος ὁσίου κώμης πίσιν ὑπισκιάσαν πάλαι μαθὼν, ἀπίσχλε ἐκ τὴν ἐκκλησίαν ποιμήσοντι, θεοτεκτόνους ἐξελάσαι αὐτὴν, τὴν ἀπὸ τὴν βασιλικὴν νόμων ὑπικουείαν φέγων. ὅπως μὲν οὖν τὴν ἐκκλησιῶν φερομένων ἐν τῇ ψυχῇ ἐξέφερε καὶ ⟨Ⓜ⟩ πατρίσιον ἀπέστειλεν, ἱκανὰ καὶ τοῦτα δηλῶσαι.

Μετὰ δὲ τὰ ἐκκλησιῶν φερομένων διερυπᾶ τὰ βρέφια ὁ οἰκουμένη· καὶ διείσκει δυάλωμα ἐκ ὠφελῆν τὴν ἐκκλησίαν. θεσσάλοις τούτων ἀρχαῖς τὴν ὑπικουείαν. ἄρχῃ εἰς δὲ μέρος τὴν δυάλωμα τὸ ὑπισκοπεῖν· διείσκει δὲ ἀφίλειαν ὁ τὴν τυχοῦσ. καλβίει μετενεχθῆναι τὸν τῶν πολυτέλειαν εἰς ὃ νοσοκομεῖον. θεσπεσθυσης δὲ τὴν χρείας κτίζει νοσοκομεῖα πλείονα, προσκαταστὰς δύο τὴν βιλαιῶν προεσυτέρων, ἐ ἰατροὺς, ἔτι καὶ χρηστοὺς τὴν ἐργατὴν ἀγάμους τούτους εἰς ὑπηρεσίαν, ὥστε τὸν ὑπηρεσιάζοντας ξένους, ἐ ὑπὸ νόσου ληφθέντας ὑπιμελείας τυγχάνειν, καὶ δι' αὖθ' ὃ κελεῦ, καὶ ἐξὸν τὴν τοῦ σωτῆρος δόξαν. μὴ τοῦτο οὖν προσκαλῆται τὴν χαρὰν ὃ πάγμα, σκηπτεύοφῶν εἰ αὐτοὺς τοὺς οὐκ ὀρθῶς διαιρεφομένους. καὶ βύρσην φιλοπόρκους πυᾶς, ἐξὸν τὴν ὑπτίον διαλαβεῖν ἀπιχομένας βαλανείων καὶ θεάτρων ἰματίων, ἢ ἄλλον χωρὶς ὑπὲ δδύπεσιν γάμων, ἵνα μὴ ὑβρίζηται ὁ τόμος τοῦ Θεοῦ. μὴ τοῦτο ἐξὸν κελεῖ τὸν δήμους προσκαρτρεῖν ταῖς νυκτερειναῖς λιτανείαις, ἐξὸν τούτων γυναῖκας οἴκοι μένειν εἰ ἡμέρα. προσευχομένας, ἐξὸν ὃ μὴ ἐρλείειν τὸν ἀνδρας εἰ ἡμέρα. ἐξὸν πα ὁ πρῶτα ἐλύπει τὸν ἀμελεστέρους τὴ κλήρου πρωτύχιον καὶ δυὸ ἢ ἐξισιμένους. αὐτὸς ὃ ἐξὸν τα ἐποίει διορθοῦν τὸν βίους τῶν ἀνὰ ἄνδρ κλῆρον, ὡς ὕστερ, προαγορεύόμενος. μὴ τοῦτο ἢ ἐξὸν τὸ ἐλεγκτικὸ ξίφος κὴ τὴν πλουσίων, σκτίμων τὰ τῆς ψυχῆς ἀποφάσματα, αὐτοφίαν αὐτὸν σκιδιδάσκων μετενοφερομένους πρὸς τὸν λοιπὸν δι' ἐφόδους, ἀποστολικῶ πειθόμενος λόγῳ τῷ πρὸς Τιμόθεον φερομένῳ, Τοῖς πλουσίοις ὁ τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε

23 *Iohannes religionem Christianã sedulo propagare studet.*

24 *Iohannes ordinat oeconomos &c.*

Ita emendo

Ita emendo

*Ita emendo

ωδ᾽ ἀγέλλε μὴ ὑφ᾽ ἡδονῆς φθονῶν, μηδὲ ἡλπικέναι ὅτι πλούτου ἀδηλότητι. Ἰωάννης μὲν τοι
" ὅτι διαχρίνας λοῦ, ὡς εἶπεν, τύπος ἀποστολείς τοῖς μετέπειτα ὀρθοτόμοις, ὡς ὀφείλουσι . γ. ἐπαθλ
ζῆν κῦ Παύλῳ, οὐ ἰδίᾳ μεθώμασι κηρύξας τὴν μετάνοιαν. μηδενὸς ἀνθρώπου τῶν τῆς χρίσεως
Πεφξ. κη. γ. ἐκκλησίας, ἢ τῆς ἡμέρας μόνης ἐλαμβάνε βράσματα, δραπετεύσαι ἀεὶ τὴν τοιαύτην φρονι-
πόδα. Εἰ γὰρ ἡ ἐλαμβάνει, οὐδὲ ἁπλῶς ἐποίει κῦ ⳨ Εἰπόντα, Ἄξιος ὁ ἐργάτης τῆ μι- 5
Λυκ. ι. ζ. α. Κορ. θ. ζ. σθοῦ αὐτῦ· καὶ, Τίς ποιμαίνει ποίμνην, ἢ οὐκ ἐσθίει τὸ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει; τίς ἢ φυτεύει ἀμπελῶνα, καὶ οὐκ τῆ καρπῦ αὐτῦ οὐ μεταλαμβάνει; οὐκ ἐβούλετο ἢ στενοχω-
πῆ, ὅτε καὶ ὑλοτόμος κατὰ πίων εἰς ἑστίασιν πρεσβύτερος ὢν εἰς αὐτὸν ἀφ᾽ ὧν ἔχομεν καὶ αἰτῆ-
σας. ἀφῶτοι μὲ, οἷον οὐκ ἔπινε ἀφ᾽ τῶν τῆς κεφαλῆς θέρμων, εἰ μὴ που σὺν τοῖς κυβιστᾶ
ᾧ ἀφ᾽ ῥόδων ἐχράτο· δῆλον ἦν ὅτι ἢ τοιαύτη οὐκ εἶχεν ὅπῃ πίνοις ἀνθρώπους ἀθυμίας, 10
ὡς πολλάκις τὰ ὑπερπιθέντα αὐτῷ εἰς βραδυτῆτα ἀνδρῶν φαιδῶναι, ἢ ὅλως ἐπιζητῆσαι μὴ πρόσπα.
Εἶτα σὺ ὁτὲ καὶ λήθῃ ἐλάμβανε τῶν βρωμῶν ἀθανατίων ἕως ἐσπέρας, τοῦτο μὲν πᾶς ὁκνη-
σιαστικῆς ἐπιμελούμενος φροντίσι, τοῦτο ἢ πᾶς πνευματικῆς ἀπεσταλμένος θεωρίας. ἠ-
γανίζετο ἢ μηδὲν ἀπορεῖν τῶν θείων γραφῶν, ἀπεκόπων ὁμοῦ σὺν τούτοις καὶ τῶν οἰκονόμων
ἀπὸ τῆς κλοπῆς ἀφορμας, ἵνα μηδὲ καταπολυπλασιάσωσι ἀπὸ τιμᾶς τῶν ὠνίων οἱ τοῖς 15
βρεφίοις, ἀπὸ τῶν πενήτων στρεπτιζόμενοι χρείας. ἀπὸ τούτοις ὁ πλῆθος τῆς πόλεως σὺ-
νοιδε, ἐσκόπει ὅτι ὀφείλει ἡ πόλις ἀξίωμα ζώσης τῆς τιμῆς ἀξιωσαι ὡς Χείσου οἰκονίμου,
ἢ μηδενὶ ἀφαιρεῖν ὃ ἀφαιμα. Εἰ ἢ καὶ ἐδεδώκει ἑαυτὸν ἐκδότον ταῖς πραπίζαις, πόσοις
ἐξήρκει ἀξιώμασι τηλικαύτῃ πόλει οἰκῆν, ἐκάστου ἢ διὰ βλάγίδα, ἢ ἀφ᾽ πενίαν, ἢ ἀφ᾽
χαρτιωρύγιον διπλοῦντος τὸ φαγεῖν; ἀπουδὲν ἢ καὶ ὁλόλυξ ἦν τῇ τῦ Θεοῦ ἰκεσία, τῇ 20
τῦ λόγυ θεραπεία, τῇ τῶν γραφῶν ἱστορία, τῇ τῶν χαρισμάτων κηδεμονία, τῇ τῶν ὀρφανῶν ἀφ-
μιλία, τῇ τῶν νοσούντων ἐπιμελεία ἢ κατοπτευομένων ὑπακοῆ, τῇ τῶν πλανωμένων ἐ-
πιστροφῇ, τῇ τῶν ἐν φυλακαῖς ὑπισκέψει. ὡς ἢ τόμα ἐξισκημένον ἐν θείοις λόγοις, ἐ
ὃς ἐν ἱδρυμένοι ἀκούειν θείων χρησμῶν ἰωὲ χαπὸ πολυλογίας πραπίζης ἐπακῦειν; ἀποβλε-
φάμενος οὖν εἰς ἐν ἑαυτῆς δορυφόρους, καὶ εἰς ὃ τῶν πλωμένων ἀναλωμάτων πλῆθος, 25
ἐφειλιάσε πρὸς ὃ ἀφαιμα, μαχεῖν χαίρειν εἰπὼν ταῖς ὑπαιτίαις κακολογίαις, ὃ τῶν
ἀποστολικῶν ἀφιξέων ἑαυτῷ κατηπάδων· Ἄνδρες ἀδελφοί, οὐκ ἐξὸν ἡμῖν καταλείψαντας
Πεφξ. ϛ. β. λόγον τῦ Θεοῦ διακονῆν τραπίζαις. καὶ ἑαυτὴ μὲ ἡ ἀφοφωνὴς αὐτὰ τὰ μὴ στενδιατ-
πωδαί, φασί· ὃ ἢ ἀληθές, οὐ τῆς ὑπερβαλλούσης ἀσκήσεως τοῦτο ἐποίει. ὢν γὰρ φιλ-
αθήνυρος, ἢ εἰς σωφροσυνίαν τὴν ἀπὸ πάντα καὶ εἰς ὑπερφροσύνην (ἑαυτὰ ἢ πάντα 30
ἀφθορώς ὄντι ἱερέως) ἀρὸς τὰ τοῖς εἰς παιδείαν λόγων, ἐ εἰς ὃ ἀδικήσας ἢ πᾶσαν, ἢ οὐδὲν
ἀφ᾽ ἑαυτοῦ φρονῆσαι, ἀσεβοῆσαί τε ἀνομίας ἐ εὐκλείας, ἢ ἀσεβῶν χαρὰν καὶ ὀρ-
φανῶν, ἐλεῆσαι πᾶσαν καὶ ἀδυνάτους. πολλοῖς ἢ ἐφάνετο τραχὺς ὢν τῶν τῆ κλήρυ,
ἢ κατηγόρουν αὐτῦ, καὶ ἐμισεῖτο ὑπ᾽ αὐτῶν, ἢ ἐξέκλινον ἀπ᾽ αὐτῦ ὡς ὑπ᾽ ὀλέγχεσθαι ὑπ᾽
αὐτῦ ἐν ἔργα αὐτῶν. 35

25
Serapion diaconus, imitatricis Iohannis cum S. nerano Gabalorum episcopo.

Ἐπῆρε ἢ αὐτὸν πλεῖω πρὸς τὸ πᾶσι προσκρύειν ὡς τῆς διδαχῆς αὐτῦ Σαραπίων ὡς κό-
κονος ὢν αὐτῦ κατόμενος, ὃς καὶ ποτε, πρόντων τῶν κληρικῶν, μεγάλῃ τῇ φωνῇ πρὸς
αὐτὸν τοιῦτον λόγον ἐφθέγξατο· ὕποτε, ὦ βλάσφημε, τύτων κρατήσας δυνάσῃ, οἱ μὴ μισ-
ράδδῳ πάντας ἐλαιώδοις. τῦτο ἢ λεχθὲν ὃ κῦ τὸ βλασφήμε μῖσος ἐξήγλρεν. ὁ ἢ ὅσιος Ἰω-
άννης οὐκ εἰς μαχεῖν πολλοὺς τῆς ἐκκλησίας, ἀλλον δ᾽ ἄλλην αἰτίαν, ἐξέβαλε· Σαρα- 40
πίωνος ἢ τὸν ὀφρυὸν ἢ τὸν ἀλαζονείαν οὐδεὶς ἀνεφέρεν ἀδυνατο. ἐπεὶ γὰ πολλὰ τῶν
πρίσεων ἀφ᾽ ὧν βλασφήμου Ἰωάννην ἐκέκτητο, πάρα τὸ καθῆκον πᾶσι προσεφέρετο.
ποτὲ μὲν Σαβινιανοῦ πρεσβύτου Ἰωάννην ἐκβλασφήμουσαν βλασφήμων σὺκ ἀπένεμεν, ἀλ- γ. Σεβίνου
λὰ καὶ ἡμιμόριον διετίλει, δείκνυς μικρὰ φέρειν τῆς Σαβινιανοῦ πρεσβείας. Τοῦτον οὖν

ἐνέγκαι

ἰωάγκαν ὁ Σβηνελμὸς τὴν τῦ Σαραπίωνος κατα φρόνησιν, ἢ τοὺς ἐδ' πρόσω μάχα ἀνέκραγεν Εἰπών· Εἰ Σαραπίων χρυσόστομος ἀπεθάνοι, Χριστὸς οὐκ ἂν ὤλω ἐφθέγξατο. Ταύτης τῆς ἀφορμῆς ὁ Σαραπίων ὀργιζόμενος, φθονερῶς ἐζήρωσε τὸν Σβηνελμὸν ὃν μακαρίῳ Ἰωάννῃ κατέχοντα, ἀποκρύψας μὲν Ⓜ τὸ σοφὸν ἦθος, ὃ, Εἰ Σαραπίων χρυσόστομος ἀπεθάνοι, μόνον ἢ Εἰρηνέαν Εἰπών Ⓜ Σβηνελμὸν, ἀρὰ Χριστὸς οὐκ ὤλω ἐφθέγξατο. ἢ ἢ σφοδρὸς ἑαυτῦ μάρτυρες, ὡς ὅτι Εἰρηνέῳ τότε πρόσηγε τοὺς Ⓜ ὀπίσω πον. μὴ μελήσῃ δὲ ὁ μακάριος Ἰωάννης ἐξεκαυσὲ αὐτὸν τῆς πόλεως, ἐκκλίνας τὴν τοὺς αὐτοῦ φιλίαν, ὡς δῆθεν λόγων βλασφήμων ἀφιέντα. γνοῦσα ἢ Θεῶτα ἡ βασίλισσα Εὐδοξία ὀργῇ τῇ ἐπιτιμίῳ τῶν ἀποστόλων ἐκκλησίᾳ Ⓜ ἑαυτῆς γὸν Θεοδόσιον τὸν βασιλεύσαντα μετ' Ἀρκαδίου τὸν πατέρα αὐτῦ, κομιδῇ τότε νήπιον ὄντα, Εἰς τὰ γόνατα τῦ ὁσίου Ἰωάννου ἐμποδὼν ἐλθοῦσα, ἢ ὄρκοις πολλοῖς κατ' αὐτῦ κατορκίσασα, μόλις τὴν τοὺς Σβηνελμὸν ἔπεισε φιλίαν ἀποκαταστῆναι· καὶ τοῦθ' ἥδιον τὴν γνώμην ὑπῆρχεν ἐφυλάττε Σβηνελμὸς τοὺς Ἰωάννου. ἢ μάλα δὲ εἰκότως ἀξίως ἐλυπήθη ὁ Ἰωάννης κ' Σβηνελμοῦ. ὧν γὰρ σφόδρα ζηλωτὴς φέρε τὴν πίστιν, ἢ μάλιστα Εἰς λόγῳ λεγόμενον κ' τῦ θείου, καὶ Εἰ ἄλλοίως ἐρρέθη τοῦ Σβηνελμοῦ, ἐξ ἄλλοίως ἐδιδάχθη ὁ Ἰωάννης, ἢ Εἰς τόδε, ὡς Εἴρηται, δείκνυς ὃ θερμὸν τῆς Εἰς Χριστὸν πίστεως, πληροῖ ἅμα ἢ τὰ ὁ τῆ θείᾳ γραφῆ Εἰρημένα· Ζηλῶ ἐζήλωκε ὃν Κυρίῳ· ἢ πάλιν, Οὐχὶ τοὺς μισοῦντάς σε, Κύριε, ἐμίσησα, καὶ ὅτι τοὺς ἐχθρούς σου ἐξετηκόμην; ἢ πλέον μίσος ἐμίσησα αὐτοὺς, Εἰς ἐχθροὺς ἐλογίστο μοι. ἡ μὲν τοῦθεος τῆς τοὺς Σβηνελμοῦ λύπης τῦ Ἰωάννου τοιαύτη τις ἦν αἰτία.

γ. Bασ. ἐπ. ι. Ψαλμ. ρλη. κ.

Οἱ ἢ τοὺς Ἰωάννου ἀπεχθῶς ἔχοντες ἐκ τῦτο προσέπεσον, οἷα φιλεῖ γίνεσθαι ὁ τῶν τοιούτων τὴν κεκτημένων ὁρμῆς· Φροντίδα ποιεῖσθαι κατ' αὐτῦ, ἢ ἀφορολαῖς χρὸς τὸν δῆμον ἐπιχέοντα. ὁ μὲν τοι λαὸς ἀφ' ἑαυτῦ ὁ τῆ ἐκκλησίᾳ λεγομένους τοῦ αὐτῦ λόγους ἐφόδρα στωικρότει ἢ ἠγάπα τὸν ἄνθρωπον, μικρὸν ἢ ἐφείπετο αὐτὸς τὴν καταγορῆν ὀπτιλεγομένων αὐτῦ. ὁ ὀλίγῳ ἢ χρόνῳ διεδραμὸν ἡ τοῦ αὐτῦ φήμη Εἰς ἅπασαν τὴν πόλιν ἐχώρησε, ὥστε πάντας ἐφικέσθαι ἢ ὀπτιθυμεῖν αὐτῦ τῆς θεωρίας, ἢ ἀκῦσαι τῆς διδασκαλίας αὐτῦ. πολλάκις ἢ ὁ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ἐγκαλέφει τοὺς Ⓜ μακαρίους Ἰσιδώρους, ὁ ἐδέχατο πρὸς αὐτὸ γράμματα, ἀποδεχόμενος τὴν φρόνησιν ὁ διδασκαλίαν αὐτῦ. ὁποῖοι δέ εἰσιν οἱ τὰ ὀπιδέχοντες πρὸς αὐτὸ λόγοι, ὁ Ⓜ λέγοντος αὐτῦ ὑπὸ τῶν ἐξυγράφων ἐκληφθέντος, ὅπως τε λαμπρυνεῖ ὁ ὅ ἐπαγωγὸν ἔχοντες, τί δῆ ποῦ λεγθ· δεῖ τοὺς βουλομένους αὐτὸν ἀναλέγεσθαι, ἢ τὴν ἐξ αὐτῶν ὠφέλειαν κερποῦσθαι θύραθεν πόνου. ἱκανὸς ἢ ὢν τὰ μακρὰν δέπασιν κατακλείειν εἰς βραχέα πινας λόγους ἢ ῥάδιος συλλαβεῖν, ἢ τὴν διὰ ὀλίγων εἰς μῆκος ἐπικτείνειν. ὥστε ἢ καλῶς φέρειν· ὥστε ἢ πλείονα ἢ ποικιλώτερα πάντων ἀφεδὸν τῶν ἱερέων κ' Ἀθανάσιον τὸν Ἀλεξανδρείας ὀπίσω πον, ἢ Βασίλειον τὸν Καισαρείας Καππαδοκίας, ἢ Γρηγόριον τὸν Ναζιανζοῦ, οὓς" αἰαμιλλήτως ἢ μυήσεις ἀξίους, διδάξαι ὁ στωγράψαι ἢ δογματίσαι, ἢ μηδαμοῦ λαθεῖν πλωικόπε τῶν λόγων αὐτῦ δῶναι. τοὺς τύπους, δυναστὸς ἰῶ ἀποτελέσαι ὄξυς, ἀργύπνους καὶ στωεσθῦ, οὓς παχεῖς τ' ὄσιν ἢ κατηλὲς καὶ ῥαδύμους, ἢ εἰς πόνους καὶ τέχνας καὶ γεωργίας οὓς ἀργοὺς ἢ ἀτέχνους διεγείρῃ, ἀπὸ πάντων μὲν τ' ἀξιαγάστων αὐτῦ ἔργων, οὐχ ἥκιστα ἢ ἀπὸ τ' ἑαυτοῦ μηδὲ πα ζημιῶσαι τῶν νυκτερινῶν καὶ ὀρθρινῶν καὶ πανημερίων στενάξεων καὶ ἐαστειρῶν ὑμφαδίων, ἀποδάκειν ἢ μηδένα τοῦ αὐτῦ αἵρεσθαι, καὶ τὴν ἀγάπην ἐκκλησίαν ἀνοίγειν. οἵτινες τοὺς θησαυροὺς τῦ πλούτου τῶν στεμνολογιῶν, καὶ τῦ στεμνοπρεποῦς τῶν λόγων βίᾳ τυγχάνοντες, οὕτως θῦς ὀπτιθυμίᾳ πλίσχυντο τῦ αἴδρος, ὥστε εἶσαι ἀφ' ἑστηρῆν τὴν ἐπ' αὐτῷ γνώμην ἀκίνητοι, καὶ πολλῶν τῶν ἀξιοῦντων τὸ ἱερωσυνὴν τοῦ φερέσθαι ἠγεῖσθαι. καίτοι καὶ τὰ τοῦ σκείνου, καὶ τὰ μετ' αὐτὸν οὐκ ἰῶ τότε καταδέεσθαι· ἀλλ' ὅμως εἶχε καὶ

26 Iohannes concionatur Constantinopoli.

χαὶ πλήσι

καὶ ἔχλ τὰ αὐτῦ καὶ ἰδιαζόυσ χάριν, ὅπερ γε καὶ ὁ τῆ ἀξιοεία σοδὲν ἑαυῖ ἐφεγπίζει, ὡς πολ-
Ψαλ. κγ. a. λοί πιες, ἀλλ' ἀεὶ ἔ-ψαλε τ τῦ Κυρίυ ψαλμόν· Τῦ Κυρίυ ἡ γῆ καὶ ὁ πλήρωμα αὐτῆς, ἡ
οἰκουμένη καὶ πάντες ⓐ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ.

27 Ηγαπα δ ὁ μακάριος Ιωάννης τὰ ἐπιστολὰς τῦ σοφωτάτυ Παύλυ τῦ ἀποστόλυ ἅγιαν,
De commentaryis ab eo scriptis in epistolas Pauli, & Procli visione. ἐν πάντοτε μὲν χάριτας ἐν ἔχε τὴν βίβλον αὐτῦ, σπυδχάζων ἐν ψυχαῖς τὴν κἀθαρότητα, ἐν τῦ 2
σώματος δ' ἀσπλοι, ἔχων ἀνενδυάτως πρ' ἑαυτ, ὡς σὲκ ἂν ἤτῦ ἁγίου πνεύματος χάρις
ἐχορήγ αὐτῇ φράσαι τοιαῦτα λόγια, εἰ μὴ ἰῶ τοιοῦτος, κεκαθαρμένος σὲκ πάντος κοσμι-
κοῦ ῥύπυ, σὲ μὴν ἐμὴν φέρων πάντοτε θεὶ αὐτ' δ τῦ σωτῆρος ῥητὸν δ φάσκον, Μακάριοι
ⓐ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ, ὅτι αὐτοὶ ⓦ Θεὸν ὄψονται. ἰῶ ἐν ἐγὼ δ σὲκ τύπαμαι τῦ αὐτ' ἀποσ- 10
τόλυ ἔχων σὲ εἰκόνι, ἔνθα αἰεπαύετο Δ.φ τὴν τῦ σώματος ἀσθένειαν, βεβαιῶ π(ἰῶ γὰρ πο-
λυαγχνπνος ὑπ' φύσιν) ἐν ἰωΐκᾳ διήρχετο ζω ὁπιστολὰς αὐτ', σπτείνεσ ἐν αὐτῇ, ἐν ὡς "ὅτι
ζῶντος αὐτ', οὕτω πεφσεικέναι αὐτ, μακαρίζων αὐτὸν, ἐν ὅλῃ ⓦ λογισμοὶ πρὸς αὐτὸν Ἰσ. νίι
ἐεἶχε, φάντασ ὅλως δ.ὰ τῆς θεωρίας αὐτ' ὁμιλ.ν. ἔρχε δ' οὖν εἰς πόδον τῦ ἑρμηνεῦσαι
ζω τοιαύτα ὁπιστολὰς πρὸς δ δηλῶσαι πᾶσι τὴν τῦ ὑδάτος ἔνδειαν· ἔρετμόν, οὐ πρέπον 15
ἡγησάμενος τοιῦτον πλουσίων δωρεῶν ἀμοιρῆσαι τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλὰ τηλαυγέστερος αὖ-
ζω ἐκδοῦναι τοῖς ἐξ αὐτῶν ὠφελητέαν ἑρωτῶσιν· ὃ δ' καὶ πεποίηκεν. ἀπὸ ταύτης γὰρ,
ἰωΐκα ἀρλιὼ ἦν δ "ὁπισκοπίων, καὶ σὺν ἐς πρῶτ τῶν ἐποχλίτων, αὐτὸς ἐπῆρχετο τὸ Ἰσ. πῶν
τῦ διαχωρητικῦ κοιτῶνι αὐτ', καὶ καθήμενος ὑπ' πινος ὀρόφυ ἵππῳ ἐπώπιον αὐτ'
λαμπάδα κηρύ, καὶ λαμβάνων μετὰ χάριτος τὰ δέδη, ἀφ' ἑαυτ ἔγεσφεν ἐπ' αὐ- 20
τοῖς τὰ φάσκοις τ ἀποστόλ καὶ τὰ ἑρμηνείας αὐτῶν. σὺν δὲ ἐς ὦν ἐπόλμα εἰσπλῆναι
πρὸς αὐτὸν, ἵ'τι μὴν ἔξωθεν τῆς ὕλης ζητῶν καὶ λαλῆσαι, δ.ὰ δ μὴ δ.ασκεδαννύειν τ
λογισμὸν αὐτῦ, ἰωΐκα τι τοιοῦτον ἐπιχείρει γεσφειν. ἑρμηνεύσας οὖν πλείστας ἐκ τῶν αὐ-
τῦ ὁπιστολῶν, δν.θεσπιόν τι στυίβον αὐτῷ, καὶ ἠκπλάσας λέγων ἐν ἑαυτ· τίς οἶδεν, εἰ ἀ-
ρέσκοιστ τῷ Θεῷ ταῦτα, εἰ, ὡς ὤφειλον, διηρμήνευσα ἀκριβ.γώτως, εἰ κατέλαβον 25
τὸ σκοτεινὸν ἐκεῖνον τῦ σοφῦ καὶ τηλικούτυ ἀνδρός· ἐδέετο δ' τῦ Θεοῦ πληροφορίας ἔσπον
δ.ξαι αὐτῷ πρὸ τούτυ. ἐκ ἐξ μακρὰν δ' ἦν τὸ πέρας ἅμιλλα, ὥτε διεξδιώκειν αὐτὸν μὴ Ἰσ. αὐτὸ
μόνον ζῆν αὐτῦ τὴν προαίρεσιν ἐκπλέουσαν, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἑτέρας αὖ ἐκδιώκειν ἑρ-
μηνείας. ἀνὴρ γὰρ τις τῶν ἀξιωματικῶν τῆς πόλεως δ.ελθὼν ἐπὶ βασκάνων ἀν- 30
δρῶν πρὸς βασιλέα προφάσει τινὸς αἰτίας, ἠγωνιάκει ἐπ' αὐτῦ, καὶ ἐκβαλεῖν τὸ
παλατίου, δ.ὸ ὠθεῖς ἐκ τῆς ἀξίας αὐτῦ. σὺν οὖν τὸ πολλῆ ἀθυμίᾳ ἐπ' ἀρχὴν, καὶ μὴ
βούεσθαι ἔσπον δ.ελθεῖν τ βασιλέα πρὸς αὐτ, δ.ὰ δ μὴ δύνασθαί τινα πρὸ δ.ακαλέ-
σαι ἐπ' αὐτῦ, κ' νοῦν λαβὼν τὴν Ἰωάννου πρὸς τὸν βασιλέα πρόρησιν, καὶ ὅτι πάντως
οὐ πρὸ δ.ακεῖται αὐτῦ αἰτιωμένου τὴν πρὸς αὐτ' εὐμένειαν πάλιν ἐπιδείξασθαι, πεσκαλεῖταί
τινα τῶν γνησίων αὐτῦ, καὶ ἀπαίτηται αὐτῷ τὴν γνώμην αὐτῦ· καὶ πρὸ δ.ακαλεῖ πρὸ δ.ακά- 35
σαι πρὸς τ ὅσον Ἰωάννην, καὶ δυσωπῆσαι αὐτὸν καλέσαι αὐτὸν ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν καὶ αὐ-
τὸ πεσσώσαι αἰσχεῖναι αὐτῷ δ κατ' αὐτὸν κεφάλαιον. ἐφοβεῖτο μὲν τοι ὁ δ.ὰ θεσπὸς ἐν
ἡμέρᾳ πρὸ δ.ακάθασθαι πρὸς ⓦ Ἰωάννην, ἵνα μὴ θαυθῇ ἐπ' ὄνος τῶν ἐμῶν αὐτ', ἐν πάλιν
ἐπ' ὀλιθῇ ὦ βασιλεῖ πρεσβείαν ζητῶν πέμψαι αὐτῷ δ.ακονήσοντας χάριν. πραυτὰ οὖν
πρὸ δ.ακάνετο ὁ δ.ὰ θεσπὸς πρὸς ⓦ μακάριον Ιωάννην, ἐν αἰσχύνεται αὐτῷ ζῶντα, πρὸ δ.α- 40
καλέσασθαι αὖθις ὁπιτρέπαν πίπ τῶν πρεσβευόντων αὐτῷ μικύσαι αὐτῷ τὴν νυκτὶ τὴν παρου-
σίαν αὐτ. ἔπειμος οὖν ἐπ' ἀρχὴν εἰς ὃ πᾶσι τοῖς ἀλιθομένοις ὁρέξαι χεῖρα βοηθείας,
καλεῖ Πρόκλον ὑπὸ εἰς αὖθις τοῦτο ἀφωρισμένον, δύθρα ἰσοσθῆναι ἐν τάχει τὴν κακοσκη-
νθέντα, ἐν ὁπιτρέπαι αὐτῷ πρὸ αὐτ. πάλιν δ' ⓦ ὄκνον ἐπιδάμενος ὁ Ιωάννης, μᾶλλον δ' τοῦ
Θεοῦ

Θεοῦ εἰς τοῦτο αὐτὸν κινήσαντος τοὺς πληροφορίαν τῶν ἤδη ἐπ' αὐτῇ ἡρμένων θείτων, αὐτῇ τῇ νυκτὶ τὰ ἀδύτα μὴ χαίρας λαβών, εἴλετο τῶν ἑρμηνειῶν τὴν ἀποστολήν. ἐλθὼν οὖν ὁ ἀνθρωπος πρὸς τὸν σωτῆρα ἄξιν, ὡς ὀφείλων σωτυχεῖν αὐτοῦ, μείζονα παρὰ Πέτρου λαβὼν χάριν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ τῶν ποιῶν, ἢ ἐκεῖνος ἐπὶ τῇ θύρᾳ τῆς ποιμῆς ὁπῆς ὁρᾷ Ἰωάννου καὶ Φίλιππον ἐπὶ τῷ ἐπὶ τῷ θεῷ ἀνθρώπου ἐπὶ τῷ κεφαλῇ αὐτῷ, ἢ ἔχοντα ὃ τόμα αὐτῷ κάτω εἰς ὃ ὃς τῷ Ἰωάννου τὸ δεξιόν, ἢ ὁμιλοῦντα αὐτῷ. ἰοῦ ἰοῦ Ἐλισσαῖε ἡ μορφὴ αὐτῷ, καὶ ὁ πάντων τέλειος ἢ πλατύς. πρεσβυτέρασάμενος ἢ ἀκούσας ἢ βουλόμενος τῶν λαλουμένων, οὐδὲν ἐκινήσαν. ἐπεχώρησας οὖν ἐκ θύρας, λέγε δὲ ἀνθρωπε, ἠλέησεν μικρόν· ἄλλος γάρ σοι σὲ εἰσῆλθε ἢ σωτυγχάνει αὐτῷ, ἢ ἡ δύναμις εἰσαγαγεῖν σε πρὸς ἄλλον, ἄχρις ἂν ἐκφυγὼν δέξεληθῃ, μήποτε ἄρτε ἐκφυγὼν γνωσθῆναι θέλει ὡς ὅστις, ὥσπερ οὐδὲ σὺ θέλεις θεασθῆναι ἐπὶ πίστις. ἰοῦ ὁ Πέτρος ἐν σωζόμενος μεγάλῃ, ἐπορεύθη πρὸς ἐκεῖνον, ὡς ἠδυνήθη εἰσελθεῖν εἰς Ἰωάννην, αὐτὸ μὴ μαθόντος, καθὼς οὐδεὶς ἰδίαζει αὐτῷ εἰς Ἰωάννου κοιτῶνα αὐτοῦ, εἰ μὴ πρότερον ἐμνήσθη ἐπὶ τῷ Πέτρου. προστρέξασπος οὖν τῷ ἀνθρώπῳ ὅτι ὥρας ἱκμάς, πάλιν Ἰωάννης τὸ Πέτρον ἐγκρύπτα μηνύσας αὐτόν. ὁ ὁ ἀποκριθεὶς λέγε αὐτῷ· ἰδοὺ πόσας ὥρας ἔχρυβε καὶ θησαυρὸς ἐκείνου

σας ὠρχήσθη μὲ καὶ Θεόδοτος (ὅτε γὰρ εἶχε τροῦς τινα) εἰς ἑαυτὸν ἦ ὃ ἔγκλημα καταβαλών, ὡς ἐξ ἀμβλείας αὐτὴ τότε γεγονότος, διέδωκε καθ' ἑαυτῆς ὅτι μήτε φαγεῖν, μήτε πιεῖν, μήτε κατευδῆσαι, μήτε κινηθῆναι τῆς ὑγρᾶς τοῦ κοιτῶνος ἀπὸ μακαρίου Ἰωάννου, ἀχρὶς οὗ εἰσπαγῇ τὸ ἄνθρωπον τροῦς αὐτόν, ἢ μαθὴ τὶς ὅτι ὁ εἰσφέρων τροῦς αὐτὸν τὸ ὁμολογῶν αὐτῷ ὃ πᾶς πρελθούσας δύο νυξί. τοῦτο οὖν ποιήσας, ἔμεινε τρεσβεύων τῇ ὑρᾷ, μὴ ἀφιστάμενος τρὲς ῥοπλύ. καὶ ὁ Εἰωὴλος τροφαίνεται πάλιν ὁ ἀνθρωπος εἰς ὃ ὑπισχνητέον. παρρήσας οὖν ὁ Πρόκλος ὡς μηδενὸς εἰσελθόντος τροῦς αὐτὸν, λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἀληθῶς, κύριε ἀδελφέ, ἐκεκόν σε ὃκ ἀπέστειλα τοῦ ὑπνοῦτε. εὐθέως οὖν μιλυῶ σε τροῦς αὐτόν. ἀναστὰς δὲ ὁ ἐγγίσας τῇ θύρᾳ, τροσκυνήσας ὁρᾷ πάλιν τὸν ἀμφοτέρους καὶ οὐ τρόπον ἐγκάσαιτο αὐτοὺς ὃ τροότερον συλλαλοῦντας ἀλλήλοις. ὅτε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ· ἀνάστα, ἀδελφέ, ἀπὶτ ἐν τῷ οἴκῳ σου, ἕως ἔσο τροσκαλοῦμαί τὸν Θεόν βοηθήσαί σοι. ὡς ὁρᾷ τὸν ὁ λαλῶν τῷ ὑπισχύτῳ, ἐκ τοῦ Θεοῦ ὅτι ἀποστελόμενος. διὸ ὁ δὲ ἀσφαλῶς εἰσέρχεται· ἐπεὶ ἀχρὶ τῆς ὑρᾶς τούτης τοῦτος εἰσῆλθε τροὸς αὐτόν, ὁ ἀναστὰς ἐπορεύετο κλαίων ἀπελπίσας τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας. τροφάσις ἦ ἡμοιβῆς ἐμεμήνθη ὁ μακάριος Ἰωάννης τοῦ ἀνθρώπου, ἕως τροσκαλεσάμενος τὸν Πρόκλον λέγει αὐτῷ· ὃκ ἤλθεν ἐν τούτῳ ἐκεῖνος ὁ δηλώσας ἡμῖν ἐφ' ᾧ τροσκαλεῖσθαι τροὸς ἡμᾶς; ὁ ἦ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἐκείνῳ· ναί· δηλῆς πάτερ, ἰδοὺ σήμερον τεῖτην νύκτα ἔρχόμενος. ὁ δὲ φησι, ἕως ἂν μὴ αὐτὸν ὃκ ἐμήνυσάς μοι αὐτόν; ἀποκριθεὶς ἦ ὁ Πρόκλος εἶπεν, ὅτι ἄλλῳ τινὶ ἰδίαζες, καὶ ἕως τοῦ δὸ τὶ τροπετοῦς τροσέχαι. ὁ δέ, ἴνα, φησὶν; οὐδεὶς εἰσῆλθε τροὸς μὲ ὃ τὴν νυξὶ ταύτας. τότε ὁ Πρόκλος ὀξυήσατο αὐτῷ ἦ τὸ μορφίον ἦ ὃ ᾐμα ἕ ὀφθέντος αὐτῷ, ἦ ὃ πῶς εἶχε ὃ σῶμα αὐτοῦ κάτω εἰς ὃ ὃς αὐτὸ, ἦ ὃ μυθεῖσθαι αὐτῷ χαίροντος ἕ μακαρίου. ὑπεπλεῖσθαι δὲ ἐθαύμασε ἕκαστον ἀκούων πρὸς αὐτό. ὡς δὲ ἐπαύσαντο ὁ Πρόκλος λαλῶν, ἀνανεύσας τῇ εἰκόνι ἦ ἀποστόλου, ἦ θαυμάσθηκε τὸ χαρακτῆρα αὐτὸ ὅμοιον τὸ ὀρθέντος αὐτῷ, βοᾷ μετὰ μύσεως ὃ Ἰωάννη ἦ δακτυλοδήκτε ἦ εἰκόνα, εἶπε· συγχώρησόν μοι, πάτερ, ὃ εἶδον λαλοῦντά σοι, ὅμοιός ὑπ τότε, ὡς δὲ ὑπὸ λαμβάνω, ἦ αὐτὸς ὑπ. ὅτε γὰρ ὁ σοφώτατος Ἰωάννης, ὡς ὁ Θεὸς ἐπέτρεψεν αὐτῷ, ἦ ἐπληροφόρησεν αὐτὸν εἰς ἦ ἑρμήνειαν τῶν τοιούτων ὀπτασιῶν, "αὐτὸν ἦ ὑπὸ σολον ἐκέλευσε ἐκ ἑαυτῆς ἑρμηνεῦσαι σχὸ τῷ Ἰωάννου, ὀπτασίας δὲ ἦ Πρόκλον ἔξω τῆς θύρας μικρὸν ἀναμεῖναι, κλείσας αὐτῷ ἐρρίψων ἑαυτὸν εἰς ὃ ἔδαφος, εὐχαριστῶν ὃ Φιλεῖ Θεῷ τῷ Θεῷ, ἦ εὐχόμενος συν διάκρισιν καὶ γενναιότητος ὅτι ὧρας ἰχθύς. μὴ οὖν ὃ παύσασθαι αὐτὸν, τροσκαλεσάμενος ἦ Πρόκλον λέγει αὐτῷ· ἀλλωσον τῷ ἀνθρώπῳ ἐλθεῖν τῇ νυκτὶ ταύτῃ τροὸς μέ. ἦ μὴ γὰρ ὀψὲ τὸ λοιπόν σκήνον, οὗ εἶδες λαλοῦντά μοι. τότε δηλοῖ ὃ ἀνθρώπῳ πᾶσαν τοῖς αὐτοῦ. ἦ ἐλθὼν τῇ νυκτὶ, φάσας ὁ Πρόκλος εἶδε ἦ Ἰωάννου μόνον καθήμενον ἦ γράφοντα, σκήνον ὃ ὁρᾶσαι τὸ ἐμιλύσατο ⟨Φ⟩ ἀνθρωπον. εἰσελθὼν οὖν τροὸς αὐτὸν ἀνήγειλεν αὐτῷ ὃ καὶ ἑαυτόν. τροφάσις ἦ ἡμοιβῆς πᾶσαν ἔπεσε ὁ Ἰωάννης τροὸς ⟨Φ⟩ βασιλέα, ὃ ἠξίωσεν αὐτὸν πρὸς αὐτόν. ὁ ἦ ἐκέλευσε πολύτιμα τὰ τοῦ μακαρίου Ἰωάννου αἰτηθέντα εἰς πέρας ἄξαι, ἦ αὐτὸς ἀπῆλθεν ὁ ἀνθρωπος εἰς τὸν τροῦτον αὐτῷ ὅρκον ἦ τιμιώ. μὴ γένοιτο τὸν τοιαύτην πλεονεξίαν λαβεῖν τὰ τροῦτα ἀφ' ὧν τῆς αὐτῆς ἑρμηνείας, ἤρξατο ὅπως ἀναζητεῖν, ἦ τοῦ τῆς ζωῆς ὃ ἁγίου πνεύματος χαριτωθυμένος, ὅπου μὲ ὃ λόγου, ἀνεπλήρωσεν· ὅπου ἦ ἐν τῷ ὦ, ὡς εἰκός, δύο τριλογιῶν, πρέπειν, ἑρμηνεύσας ἦ ὅτι τοὺς ὑπισχνεῖσθαι αὐτῷ ἀνεδυάσως. ⟨Φ⟩ ἦ κατὰ τὴν ὑσιν τοῦ ἀνακληθέντος ἀνδρὸς τοῦ ὃ βασιλέως μαθόντες ὡς δι' αἰτήσεως ὃ μακαρίου Ἰωάννου διορθώθη ὃ καὶ αὐτῷ τροῖγμα, ὠρχήσαντο σφόδρα καὶ αὐτὸ, ἦ συναγαγὸν ὅτι ὃ αὐτὸ ἔμφυτες συνεργὸν ἦ συμπράκτορα τοῦτο ὃ ὁρᾶματος κεφαλαιωτὸν ὄχλον, ἦ βυλεύον ποιῆσθαι τοῦτο ἀντιμείψασθαι αὐτόν. ὁ ἦ πολὺς ἐν φρονήσει, ἦ μέγας ἐν ὄρει Ἰωάννης τοῦτα μὲ ἔγνω, ὀλίγα ἦ ἐφεύρισε τοῖς αὐτοῖς.

Ἡ ἦ βασίλισσα Εὐδοξία ἐνεκότει φιλόργυρος πολύ, ἦ ἤρξατο σωρεύειν πάμπολλα χρήματα

28 *Eudoxia Theodorichum pecuniis spoliare conata, a Iohanne prohibetur.*

ματα ἀπὸ ἀδικιῶν πλείων. πολλάκις γοῦν ὁ μακάριος οὗτος ἐν Ἀγκύρᾳ ἐξηγήσεσιν αὐτὸν ἐμνημόνευε τῆς ἰδιαύτης ποινῆς· ὀπτὴν ἐμὲ ἔλεγεν ἐργάσασθαι τὴν Εὐδαιμονίαν, βουλόμενος δι' αὐτῆς" ἀνατρέψαι τὴν τῶν βασιλικῶν καὶ κακτημένων τὴν ἡδυπάθειαν. ὁ μὲν οὖν ἐμὸς ἐνόμιζεν εἶναι τοῦτο πάθος· ἀλλ' ὁ ἔχων τὴν νόσον καὶ τὴν σπουδὴν αὐτῆς, ἐπελήμβανεν αὖθις ἀπιστεῖσθαι, καὶ " προσκρούειν αὐτῇ Ἀγκύρᾳ τῶν ἰδιούτων αὐτῷ ὁμιλιῶν. ἐπὶ δὲ πὶς ἀνὴρ ἐν Κωνσταντινουπόλει πατείκιος, ὀνόματι Θεοδώρειχος, πλούσιος καὶ προπὸς τῶν ἐν τῷ παλατίῳ. οὗτ' πλειστάκις ἐπεβουλεύθη ὑπὸ τῆς βασιλίσσης ζητήσης καθαιρεθῆναι αὐτὸν τὰ ἐναρχοντα. μὴ δυνάμενος οὖν αὐτῆς ἴσχυσεν, ἐπὶ δὲ δυνήσεται τοῦτο προσβαλεῖν, ἐδυσφόρει μεγάλως. ἐπὶ γὰρ ὁ αὐτὸς προπὸς ἐν πολλῇ σωφροσύνῃ διῆγεν. ἐν μιᾷ οὖν τῶν ἡμερῶν προσκαλεῖται αὐτὸν ἐν τῷ παλατίῳ, καὶ δηλοῖ αὐτῷ διά τινος σιλεντιαρίου λέγουσα· βλέπεται ἡ σὴ εὐκλεια ὡς πολλὰ ἀναλώματα ποιεῖ ἡ βασιλεία εἰς τε ταῖς ῥόγαις τῶν στρατοπέδων καὶ εἰς ἄλλας ἀποδεικτέους αἰτίας· διὰ ταῦτα ἀφελεῖσθαι οὐ μόνον ἡ, ἀλλὰ καὶ φόρους πρέχουσα τοῖς ἐναντίοις προπὸς τὸ βλασφημεῖσθαι αὐτὸν τὴν προπὸς ἡμᾶς εἰρήνην, καὶ τὸ γενόσει εἰσὶ σήμερον ἐν προφάσει. δώσειν οὖν τῇ βασιλείᾳ μέρος τι ἐκ τῶν ἐναρχόντων σοι λόγῳ τῆς τοιαύτης ἐξόδου, ὅπως προπὸν μὴ ἀπολεσθῇ τῆς πρὸ ἡμῶν εὐνοίας καὶ μείζονος προκοπῆς, ἔπειτα ἡ αὖθις ἀπολαμβάνων ἀκινητομήτως τὰ δοθέντα οὐ ἡμῖν δι' ἐχθρείας, λοιπὸν μὴ ὀκνήσῃς τὸ πρῶτον καὶ πρώτως πλουσίους ἡμᾶς ἀποθεραπεῦσαι ἐκ τῆς σῆς καὶ ζέουσης σου προθυμίας. ταῦτα ἀκούσας ὁ Θεοδώρειχος ἐθερμάνθη σφόδρα· ἐξ ἐλεήθη ἐκ τὴ παλατίου μὴ ἀλλῶς μεταλλαγῆναι, καὶ ἀπολαμβάνει τὰ ἀγαθὰ τῆς ἐκκλησίας, προὸς τὸν οἰκεῖον αὐτῆς κατέχοντα μακάριον Ἰωάννην, ἐξ ἐξηγήσατο αὐτῷ ἅπαντα τὰ προδοκηθέντα· ἐκχέων δάκρυα πολλά, καὶ ἐφαπτόμενος τοῖς ποσὶν αὐτοῦ, δεόμενος τυχεῖν ἐκ πρὸ αὐτοῦ μετ' Θεὸν βλασφημείας καὶ ἀνδληψέως. ὁ δὲ συμπαθητικὸς προὸς πρᾶξιν, θαυμάσιος ἀλλ' ὅπερ κατὰ δίκαιον καὶ ἀπολαγχιωθεῖς, προδυπὰ ἀποστέλλει προὸς τὸν βασιλεύοντα δύο κληρικοὺς μετὰ χάρτου ἔχοντας προδηλωτικὸν προεχόντα πάδε. Ὡς ὁρᾷ, ἄπαρ ἀσυδὲ οἰκοδομῆν προὸς σωτηρίαν τῆς θεοφιλείας σου ψυχῆς, σὺ δὲ μᾶλλον καθαίρῃ σὸν οἶκον. ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον ταύτης τῆς προσκαίρου βασιλείας ἀποδοκιμάσαί σε βούλομαι σὺν τῷ πέρα πίστει, ἀλλὰ καὶ τῆς ἐπουρανίου καὶ ἀπερίττου τῶν ἀγαθῶν βασιλείας κληρονόμον σε ἀναδεῖξαι βούλομαι διὰ τῆς ἀγαθοεργίας σου. ποίαν γὰρ κατήγορον ἔχοντες ταύτης ἐγκλήσεως τῶν πάσι γνώριμον ἐγκαλεῖσθαι τὴν ὑμετέραν καλοκαγαθίαν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ εὐπρεπείᾳ βιοῦν; ἐκπέπληγμαι δ' ἀληθῶς καὶ ἐξίσταμαι ἀκηκοὼς τῶν πρὸ ὑμῶν ῥηθέντων σήμερον Θεοδωρείχου τοῦ πατρικίου, ἀνδρὸς κατὰ Θεὸν ζῶντα, καὶ ὄντα ὁ Θεὸς κατέστησεν ὑμᾶς δεσπόζειν πάσης γῆς καὶ θαλάσσης, καὶ οὐ δέεται ἡ βασιλεία τῶν ἐναρχόντων αὐτοῦ, καὶ μάλιστα μηδὲν αὐτοῦ πλαισάντος αὐτῇ. προδικάζω οὖν τὴν ὑμετέραν θεοφίλειαν μηδὲν ὧν ἔπαθε παρ' ἐκείνου ζητῆσαι πρὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ συγχωρῆσαι αὐτῷ πάντα, κἀκεῖνος ἡ ἐξ ἀγγέλου τροφὸς αὐτοῦ πολιτεύεσθαι. ὁ δὲ δεσπότης καὶ Θεὸς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκτελέσαι πάντα τὰ αἰτήματα ὑμῶν εἰς τὸ ἀγαθὸν κατὰ τὸ αὐτοῦ θέλημα, φιλάνθρωπε. ἐῤῥῶσθαι, πολλοῖς ἔτεσιν προβιώσασα τῇ πολιτείᾳ Ῥωμαίων. Τούτων ἐναγνωσθέντων τῇ βασιλίσσῃ, καὶ γνοῦσα ὡς ἠκμαίως προδικήσασα αὐτοῦ, ἀπηλλάγη αὐτῷ δῶρά τινος τῶν παλατίου λέγουσα· Ὡς ἐκέλευσας ἡμῖν, πάτερ, ποιοῦμεν. οὐ μόνον γὰρ σοῦ λαμβάνομεν ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀφίεσας δίδομεν σὺ τῇ πόλει καὶ τῷ παλατίῳ μηδὲν ὑφορώμενος, ὡς χθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν, καὶ σοῦ εἰς ὁ πρεσβύτερος ἀπῆλθε πρὸς αὐτὸν προπέμπουσα δῶρα. ὑποστρέψαντος δὲ τοῦ ἀποσταλέντος προὸς τῆς βασιλίσσης προὸς τὸν Ἰωάννην, ἀτινόσας προὸς Θεοδώρειχον λέγει αὐτῷ· Εἰ ἐδήλωσέ σε ἡ βασίλισσα, οὐκ ἀπελείπετό σοί τι ποτε. πόθεν οὖν πάλιν εἶχες σεαυτὸν ἀγαγεῖν εἰς αὐτὴν αὐτῷ; οὐ μόνον γὰρ οὐκ ἐδώκαμεν,

ἐδωδοῦν, ἀλλ' οὔτε ἐλογίζοντό σοι εἰς δικαιοσύνην τῷ Θεοῦ. Εἰ γὰρ δώσεις αὐτῷ τὸ Χεῖρ σῷ, ὅπερ μεμελετηκασιν ἐποτίσει σοι αὐτὸς ἐν τῇ τῶν οὐρανῶν βασιλείᾳ, ἢ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσεις. Ὁ γὰρ ἐλεῶν πτωχόν, Θεῷ δανείζει. Ἐν αὐτοῖς ὁ Θεὸς διδάσκει λέγων, Κτίσατε δὲ ἑαυτοῖς βαλλάντια μὴ παλαιούμενα, ἢ θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Ἀποκριθεὶς ὁ Θεοδώρητος εἶπεν αὐτῷ· ἰδοὺ πάντα τὰ ὑπάρχοντά μοι δίδωμι εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς ἐκκλησίας, λύσῃ χρείας τῶν ἐπιξενουμένων πενήτων, πλὴν ἓν ὀλίγον ἐξ αὐτῶν εἰς ἀποφορὰν ἐμοὶ καὶ τοῖς τέκνοις μου. ἀφίημί σοι καὶ τοῖς ὀφειλέταις μου πᾶν τὸ χρέος αὐτῶν σὺν τοῖνον εἰς ποσότητα χρυσίου ἑξακοσίων. ἀναβλέψας ὁ μὲν Θεόπεμπος ἐποίησε καὶ πάντα ὅσα συνέλεξε τῷ μακαρίῳ Ἰωάννῃ, πληρώσας τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ λιπὼν. Προσελθὼν δὲ τῷ μακαρίῳ Ἰωάννῃ προσεκλαυσε ἱκετηρίαν ὑπὲρ αὐτοῦ ποιήσαι πρὸς τὸν Θεὸν, ὅπως συγχωρήσῃ αὐτῷ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ, ἢ προσδέξηται τὴν ἐλεημοσύνην αὐτοῦ. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· πρὸ μὲν τῶν πρότερον σε πληροφορήματι θαρρῶν εἰς τὸν φιλάνθρωπον Θεὸν ἀπεφηνάμην σοι, ὡς ἤδη τετύχηκας περὶ αὐτῶν τῆς ἀφέσεως αὐτῶν· ἀλλὰ παραφύλαξον σεαυτὸν ἀπὸ τοῦ νῦν, μή ποτε αἰσχύνῃ αὐτὸν, ὅπως ᾖ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἄξιόν σε ποιήσῃ, λυτρούμενος τῆς αἰωνίου κολάσεως. Προσεδέξατο γὰρ ἡ ἐλεημοσύνη, ὥσπερ ἡ τοῦ Κορνηλίου. μαθοῦσα δὲ ἡ βασίλισσα Εὐδοξία τὰ γενόμενα ὑπὸ Θεοδωρείχου ἐλυπήθη σφόδρα, καὶ μετακαλεσαμένη πινὰ τῶν πρώτων τῆς πόλεως, κελεύει αὐτὸν ἀπαχθῆναι πρὸς τὸν μέγαν Ἰωάννην, ἢ εἰπεῖν αὐτῷ τάδε. Κατὰ τὸ κέλευσίν σε ἀπέλυσα Θεοδώρειχον τὸν πατρίκιον ἀδίκως ὀφροῦσα, μὴ λαθοῦσά σε ποτε περὶ αὐτοῦ, καὶ τοι τῆς βασιλείας δικαιώσης ἀξιοῦ τὰ ἀνακύπτοντα ἀμφίβολα ἀναλώματα. σὺ δὲ τοῦτον ἥρπασας σὺν τοῖς ὑπ' ἀρχοῦσιν αὐτῷ, εἰς ἴδιον κέρδος τοσαυτάκις μος αὐτὰ, ἡμῖν τούτων ἀριθμουμένων, ὡς ἐκείνου ὄν τῆς βασιλικῆς λειτουργίας ζῶντα κλησαμένου. οὐκ ἔδει σε τοῦτο ποιῆσαι, ἀλλὰ δὸς μᾶλλον μιμήσασθαι ἡμᾶς· ἢ ὥσπερ σοῦ ἐλεήσαμεν ἐξ αὐτοῦ, μήτε σε λαθεῖν. Ὁ δὲ σοφὸς σοῦ λαθεῖν χρόνον ἢ κέρδος ἡγήσατο ποιῆσαι αὐτοῦ οὔτως. Ὡς οἶμαι, οὐ λελήθασιν τὸν σὸν θεοφιλέστατον ἡμῶν ἐμοῦ ἡμιτόρων δύσμενα ἢ δυσπρεπῆ, ἢ τῆς ἀξίας αὐτοῦ ἡ ποιφάνεια. πάλιν δὲ ὡς σοῦ ποτε ἠγάπησα πλοῦτον, οὔτε ἐσθῆτα χρημάτων, ἢ δόξης ἀνθρωπίνης· ἀλλὰ κἀκείνοις πολλάκις συνεβουλεύθην ἀποκτήσασθαι τὸν τοιοῦτον μαργαρίτην φρονιδα, ἢ ὀπτιμήσασθαι τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας ἀγορᾶς τὴν εἰς σὸν πένητας μεταδόσεως, ὅπως κληρονομήσωσι τὴν ἑτοιμασθεῖσαν βασιλείαν. πῶς δὲ καὶ χρημάτων ὀπτιμώσω, ἀεὶ ἐνδεεῖς ἢ ὀπλοπλήκτων σε ταῖς ὀξηγήσεσι σὸν ὄντα κεκλημένους, ἢ μὴ ῥαστίζοντας αὐτὰ εἰς ἅπερ πενήτων χρείας; ἐμοὶ γὰρ "Ὀρκῳ πρὸς ἀποφθέγματι ὁλίγας ἄρτος σοὶ ἄλαπτ ἢ λαχανώδεις οἰκοξεῖς ἀγαθὸν τὸ σῶμα ἀσθενέσθαι. καὶ Θεοδωρείχου ἐπήμανας ὡς ἐσφετέρισε τὴν ὑπάρξιν αὐτοῦ εἰς ἴδιόν μου κέρδος. τοῦτο οὖν γνωστὸν ἔστω σοι, ὡς ἐμοί τι ποτε οὐκ ἔδωκεν· ἀλλ' οὔτε εἰ ἔδωκεν, ἐλήμβανον παρ' αὐτοῦ ὃ εἴτι οἰῶ. ἀλλ' ἐκεῖνος ὃν Χεῖρ ἐδημόσιευσεν αὐτὰ, ὅπαυδα παραλήμψομαι εἰς τὰς τῶν πενήτων * χῆρας, ὅπως παύσῃ κυμίσπας παρ' αὐτοῦ σε τὰ μέλλοντα αἰῶνι πολυπλασίονα. Εἶδε γὰρ αὐτὴ τοῦτον ἐζήλωσας, κανώσασα τὰ χρήματά σε εἰς σὸν αἰώνιος θησαυρὸς, ὅπου οὔτε σὴς, οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, ἢ κλέπται ἢ ὀρύσσουσι διορύττουσι τολμῶσι. Ματθ. ε. ιθ. ἐδόθη γὰρ αὐτὰ εἰς ὃ ξενοδοχεῖον τῆς ἐκκλησίας, ὅπως δι' αὐτῶν γένηται ἡ φροντὶς τῶν δεομένων. Εἰ οὖν βάλλει παύσῃ λαθεῖν ἢ λυπῆσαι Θ Χεῖρ, σὺ ὄψῃ. πίστευε γὰρ μοι, ὅτι ἐὰν τοῦτο ποιήσῃς, ἀλλάξεται χῆ σοῦ. Τύπτων δὲ ἀναπαγωθεὶς τῇ βασιλίσσῃ, ὀπλήσθη θυμοῦ καὶ ὀργῆς, ἢ διελογίζετο ἐν ἑαυτῇ ποίῳ τρόπῳ καιρὸν τὸν Ἰωάννου. Θεοδώρειχος δὲ ἐκόλαζε τὴν ταπείνωσιν καὶ προσευχὴν, προσκαρτερῶν ἀενάως τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, ὡς ἐξακουσθῆναι ὑπὸ πολλοὺς τόπους τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ ἢ τὴν πολιτείαν.

Παροιμ. ιθ. ιζ. Λυκ. ιβ. λγ. Πεφ. ι.

Χ. αὐτῷ

Χ. μόνον

Χ. ἐπιστ.

* χήρας

Ὁ μὲν οὖν τῆς οἰκουμένης φωστὴρ καὶ διδάσκαλος καὶ τῶν ὅλων ἡγεμονίας ἀδικίας στυλοβάτης καὶ πρόμαχος ἐλεγχόμενος οὐκ ὤκνει, καὶ βασιλέα καὶ βασιλίδα παρρησίᾳ διελέγχων· οὐκ ἐπαισχύνετο δὲ καὶ τοῦ ἱερέως ἥττων εἶναι· ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ἐκ τοῦ ἱερέως ἐκράτει καὶ τοῦ βασιλέως, οὗτος δὲ ἐκ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ ἱερέως ἐκράτει· καὶ

Matth. 6. μη. δεις ὀλιγοπιστίαν ὀλίγοπιστίαν ῥήμασι ἀγαθοῦ ὀλίγα ἰματίῳ παλαιῷ. ᾧ πάλιν, Ἔσεσθε οὖν τέλειοι, ὡς ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τέλειός ἐστιν. Ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ· Φαίνονται ἡμῖν τῶν Ἑλλήνων τὴν σωτηρίαν. τότε λέγει αὐτῷ· Ἰδοὺ ὡς ὁρᾷς, Κύριέ μου βασιλεῦ, πᾶσα ἡ πόλις σήμερον εἰς θεοσέβειαν ᾗ ὀρθοδοξίαν ἐστίν, ἀπειρημένων πρώτων ἐκ τῶν πολλῶν ψευδῶν ὀνομάτων· εἰσὶ δὲ αὐτῇ ἡ μαρά τῶν Ἀριανιζόντων αἱρέσεις ἐπισκοτοῦσα τοῖς ψυχαῖς τῶν ἀφελεστέρων διὰ θεόπνων, σκάνδαλον ᾗ προσκόμμα γινομένη ἀδελφοῖς, παρρησίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἀγουσα ἐν αὐτῇ, ὡς ᾗ ἐν πλείστοις ἀσκεύετως λέγειν, ὅτι Εἰ μὴ ἀρὰ ἐγίνωσκεν ὁ βασιλεὺς ὀρθῶς αὐτὸν σέβοντας, εἶχε τύτες κωλύσαι ἐν ἁμαρτήσαι τῷ τοιούτῳ ὀλιγοπιστήματος. κελεύσει οὖν ὁ ὑμέτερος κράτος ἢ τύτες μετάμαθεῖν, ὅτι ταῖς βλασφημίαις αὐτῶν προσεληλύθη τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει, ἢ ὀκνηθήσεται τῆς πόλεως, ᾗ ἐξωθεῖν αὐτῆς ποιῆσι τὰ στρωκτήρια αὐτῶν, ἢ πλέον ἰσχύσει θήσεται τῆς πόλεως αὐτῆς ᾗ τῆς ὑμετέρας γαλήνης, καταγραφήσεται ὁ αὐτὸς ᾗ τὰ τύτων ὀναγῆ στρωκτήρια. καὶ προσκαλεῖ ᾗ αἰτήσολεῖ τῷ σὺν ἡμερότητα τῦτο κελεῦσαι γενέσθαι, ᾗ μὴ συγχωρῆσαι ὅτι τῆς πανυσιούς βασιλείας σε τὸ ὑὸν τῦ Θεοῦ βλασφημηθήσεται ὑπ' ἐκείνων, μήποτε ᾗ ὀργὴν κατ' ἐαυτῶν κινήσωμεν. οὐ γὰρ ἐσμεν πόλεις ἀνέξε) ἡμῶν τῦτο ποιούντων, ᾗ μᾶλλα βάλλοντες διναμένου τῦ κράτος σε τῦτο προξέναι. Ἀκούσας ὁ Θεῶτα ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσιν ὀνειδισθῆναι τὸν προσεγκόντα αὐτῷ. προσελθόντες ὁ προσγυμόμενοι ἠρώτησαν φήσαντα τὴν ὁμολογίαν αὐτῶν ὅτι τὸ ὀρθόδοξον. ⟨1⟩ ὁ Εἶπεν ῥήματα πολλὴν βλασφημίας ᾗ κακοδοξίας. τότε πληθεὶς ὁ βασιλεὺς θυμοῦ ἐκέλευσιν αὐτὸν προσευτὰ τῆς πόλεως ἐκβληθῆναι, ᾗ τὰ στωκτήρια αὐτῶν ἀσφαλισθῆναι, ἄχρις οὗ σκέψηται τί ὀφείλει ποιῆσαι περὶ αὐτῶν. δεξάμενος γὰρ αὐτῶν τὴν ὅτι ὀρθὸν μεταδολιὸ. ὅθεν ᾗ πολλοὶ δὲ αὐτῶν θαυμάσαντες ὁ γέρων εἰς αὐτὸν, ἀπέσπασαν τῆς μιαρᾶς ἐκείνης αἱρέσεως, ᾗ προσῆλθον τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ. ἐκέλευσε ὁ βασιλεὺς ᾗ προθέματα γενέσθαι κῦ πᾶσαν τὴν πόλιν τύπον ἔχοντα. ⟨2⟩ μὴ θέλοντα μετάνοησαν ᾗ ὀλιγόψυχα ἐκ τῆσδε τῆς αἱρέσεως εἰς τὴν ὀρθοδοξον πίστιν, ἀλλ' ὀλιγώροντα τῇ πλάνῃ αὐτῆς, ἐκβληθῆναι μὲ τῆς πόλεως, ὡς ὁ ὑπάρχοντα αὐτῷ δῆ εἰς ἀγερπαγήν. χρόνος δὲ πινος προῆλθόντος, ᾗ τῶν Ἀριανιζόντων ἔξω τῆς πόλεως ἐχόντων τὰ στωκτήρια αὐτῶν, ὑστερον πάλιν ἀγέπινον τῆς αὐλῆς τῦ βασιλέως προϊσταμένων αὐτῶν ἤρξαντο παρρησιάζεσθαι. ἰωάννα γὰρ ἐκείνης ἑβδομάδος ἑορτὴ κατελάμβανον, φημὶ ὁ σαββατον ᾗ κυριακὴν, ἐν αἷς στωκτήρεις κῦ ὡς ἐκκλησίας ἐθίωθεν γίνεσθαι, αὐδὲ ἐντὸς τῶν τῆς πόλεως πυλῶν ὅτι ὡς τοσαῦτ' ἀγοραζόμενοι ᾗ φάδας αἰτοφώνως προῆς τὴ Ἀριανῶν δόξαν στωτηρότητα ἤδη. ἐν τῦτο ἐποίουν κῦ ὁ πλῆθος μέρος τ' νυκτὸς· ὑπὸ δὲ τ' ὄρθρον ὡς ἐκ τοιαῦτα φωνὰ λέγοντες ἀγὼ μέσης τῆς πόλεως ἐξίεσαν τῶν πυλῶν, ᾗ ἐν ὕπνοις ἵνα στωκτήρετο κατελάμβανον. ὅθεν δὲ ἐρεθισμοὶ κῦ ἐν ὁ ὁμοούσιον φρονιῶς λέγοντες ὀκ ἐπαύοντο (πολλάκις γὰρ ᾗ ὁσιώτατα φάδα ἔλεγον, ποῦ εἰσιν ⟨3⟩ λέγοντες τὰ τρία μέρη δυάμεν;) τότε δὴ ᾗ Ἰωάννης βιαζόμενος μή πις τῶν Ἀριανῶν ἐκτὸς τῶν τοιούτων φάδων ἀπελαθῇ τῆς ἐκκλησίας, ἀντιπάθησιν αὐδὲς ἐν τῷ ἰδίου λαοῦ, ὅπως ἀν ᾗ αὐτοὶ ταῖς νυκτερειναῖς ὑμνολογίαις ὁμολογοῦντες ἀμωμοσίαν ἐν τῷ ὀκείων περὶ τύτων ἀπορδίαν, βεβαίως ᾗ ἐν οἰκείοις περὶς τῷ ἑαυτῶν πίστιν ἐγράσωνται. ἀλλ' ὁ ἐν σκηπὸς Ἰωάννου ἐδόκει ἐν γένεσθαι, στὸ παχὺ ᾗ ᾧ κινδυνώδες ὁ τέλος ἐδέξατο. ὡς γὰρ λαμπεδήσεσι ⟨4⟩ τῷ ὁμοσίου ὑμνοι ἐν ταῖς νυκτερειναῖς ὑμνολογίαις ἐδίκηνεν (ὀλιγανόδωτο γὰρ σαφεῖς ἐξηγυρῶς φέσεσθαι φῶτα ὀκ τῶν κηρίων λαμπάδων, τῆς βασιλίδος Εὐδοξίας χορηγούσης τῷ εἰς αὐτὰ δαπάνῳ) πλῆθος ὄντες ⟨5⟩ Ἀρειανίζοντες ᾗ ζηλοτυπίας ᾗ συμπλοκάδας ἐπεχείρησαν ποιῆσαι. ἐπὶ γὰρ ὀκ τῆς παρακούσης δυναστίας ἐνθερμοί τε περὶς μάχην ἦσαν, καὶ κατεφέροντο αὐτῶν. μὴ μνησικακήσαντες οὖν ἐν μιᾷ τῶν νυκτῶν συγκροτῆσι. ᾗ βάλλεται μὲ

λίθῳ

λίθῳ καὶ ἔβαπτεν Βρίσων ὁ τῆς βασιλίδος Εὐδοξίας συγκροτῶν τότε ὅλου ὑμνῳδούς, ἐπάλλωπας ἦν καὶ ἵνας τοῦ λαοῦ ἀξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν. ἐφ' οἷς κινηθεὶς ὁ βασιλεὺς διεκώλυε πάλιν ὅλου Ἀρειανοὺς ὑμολογίας ἐν τῷ δημοσίῳ ποιεῖν. λεκτέον ἦ καὶ ὅθεν ἐξεχύθη ἡ καθ' ὅλου αὐτῶν φώνους ὕμνους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ στενάγματα. Ἰγνάτιος γὰρ ὁ Ἀντιοχείας τῆς Συρίας πέμπτος ἀπὸ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου ἐπίσκοπος, ὃς καὶ τοῖς ἀποστόλοις ἀδελφὸς συνδιέτριψεν, ὁ θαυμασίαν εἶδεν ἀγγέλων δόξαν τὴν ἀντιφώνων ὑμνουμένων τῷ ἁγίᾳ τριάδι, καὶ ἐξ ἐκείνου τοῦ ὁράματος τῇ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐκκλησίᾳ παραδέδωκεν· ὅθεν καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις οὕτω καὶ παράδοσις διελθεῖν.

Γαϊνᾶς δέ τις ὀνόματι ἐπὶ τοῦ Κωνσταντινουπόλει, Κελτὸς μὲν τὸ γένος, βαρβαρόφρονος δὲ τὴν γνώμην. ὑπὸ Ῥωμαίοις δὲ γενόμενος, καὶ στρατίᾳ προσομιλήσας, καὶ βραχὺ διαπρέψας, τέλος στρατηλάτης Ῥωμαίων ἐπάρας τε καὶ πτοίκης ἀπαδείκνυ. σὺν τῷ Ἀρείου λώβῃ μεταλαχὼν μέρα τῆν θείων σηκῶν τῶν ἐντὸς τῆς πόλεως προσενεμηθῶσι τοῖς ὁμοθρήσκοις ἐπάλμησε βασιλέα Ἀρκαδίου αἰτήσασθαι. ὁ δὲ σκηψιν ἔφη, ὡς θεραπεύειν αὐτὸν ἐπηγγείλατο. καὶ θείου μεταπεμψάμενος Ἰωάννου καὶ τὴν αἴτησιν εἶπε, καὶ τῆς δυνατείας αὐτῷ μνησθείς, καὶ τὸν μισθωτὸν ὑπεσχέτο τυραννίδα, εἰ φθάσειε τὴν δόσιν χαλινώσας εἷς βαρβάρου θυμόν. ὁ δὲ ἀνὴρ οὐκ ἦν, μὴ τοιαῦτα ἔφη, βασιλεῦ, ὑπισχνοῦ, μηδὲ δίδυαι τὰ ἄγια τοῖς κυσὶ παρακελεύου. οὐ γὰρ ἀνέξομαι σὸν τὸν Θεὸν λόγοις θεολογικῶς τὰ εἰ ὑμνοιῶς ἐξαγαγεῖν, τοῖς δὲ τῶν βλασφημούσιν ἐλδωσαι τὸν θείον νεών. καὶ μὴ τοι δείσῃς τὸν βάρβαρον, βασιλεῦ, ἀλλ' ἀμφω καλέσας, ἐμὲ πικάκρινον, σὺ δὲ ἰσυχῇ τῷ λεγομένῳ ἐπάκουε, ἐγὼ δὲ ἐκείνου χρήσω τὴν γλῶτταν, καὶ πεῖσαι ἥκιστα αἰτῆσαι, ὃ μὴ δοῦναι συμφέρει. τούτων ἀκούσας ὁ βασιλεὺς ἥδη τε καὶ τῇ ὑστεραίᾳ ἀμφοτέρους ἐκάλεσε. καὶ ὁ μὲν τὴν ἐπαγγελίαν ἐζήτει· ὁ δὲ μέγας Ἰωάννης ἀντέλεγε, φάσκων οὐκ ἐᾷν βασιλεῖ τῶν θείων καταπολμᾶν δύσεβές γε προσαρμόττον. ἐκείνου δὲ λέγοντος, ὡς χρὴ κατ' ἄνδρα λοιπὸν ἕκαστον εἶναι, ἅπασι σοι, ἔφη ὁ θεῖος Ἰωάννης, πιστὸς οἶκος ἰώμεθα, καὶ θεοῦ εἷς ἕκαστος προσευξάσθω προθυμούμενος. ἀλλ' ἐγώ, ἔφη ὁ Γαϊνᾶς, ἑτέρας ἀπάρχω συμμορίας, καὶ σὺν ἐκείνοις ἕνα θείον οἶκον ἕξειν αὐτῷ· καὶ μάλιστα δικαίως αὐτῷ, πολλοὺς ἀπὸ Ῥωμαίων πολεμικοὺς ἀπωλόμην ἀγῶνας. ἀλλ' ἔχεις, ἔφη Ἰωάννης, μείζους τῶν πόνων τὰς ἀποδόσεις. στρατηγὸς τε γὰρ εἶ, καὶ τῆς ἀπατικῆς ἡδιώδους σολῆς. καὶ χρή σε σκηψασθαι, πῖς μὲ ἥδαι πάλαι, ὡς δὲ γεγλήπασαι νεῶ· καὶ τίς μὴν ἡ παρεστέρα πυία, τίς δὲ ἡ παροῦσα προθεσία· καὶ ποῖοις μὴν ἐνθήμασιν ἐκέχρησο πρὶν ἀφελῶμαι θρόνοι, ὁποῖα δὲ νεῶ προσέθεσαν. σκήψασθαι τοίνυν ὡς ὀλίγοι μὲν πόνοι, μείζους δὲ τοῦ γέρως, καὶ μὴ γένου πρὸς σὸν τιμητικὸν ἀχάριτος. τοῖς δὲ χρεώμενος λόγοις ὁ τῆς οἰκουμένης διδάσκαλος, ἐπεστόμισε Γαϊνᾶν ἐ σιγῇ ἀγὴν ἐναγκάσειν, ὥστε βασιλέα θαυμάσαι τὴν Ἰωάννου σοφίαν, ὅπως ἀφ' ἑβραίων λόγων δεδώκοι τοιοῦτον ἀπρόσμαχον ὅπλον, ἀφ' οὗ βλασφήμοις εἰς Θεὸν τόμος χρεοῦν ἦν διελθόντος τὴν πάλαι μηνηθεῖσαν ὁ Γαϊνᾶς ἐγύμνωσε τυραννίδα, ἡ τὴν πρᾶξαι ἐν τῇ Θρᾴκῃ συναγαγὼν ἐλπίζετο τε καὶ ἐδήου τὰ πλῆσα. ζῶντα μαθόντες, κατέπηξάν ἀπρώτες καὶ ἀρχοντες καὶ ἀρχόμενοι, καὶ ὅτε παραπέσοιεν τὰς θύρας ἐκεῖσε ἐβούλετο; ὅτε προσβάλοιεν. ὃ γὰρ τῆς γνώμης βαρβαρικὸν ἔκαστος ὑφορᾶτο. ὥστε σὺν ἄλλῃ ἀπομοιρᾳ ὡς διδάξας κατοφυπόντες, τὸ μέγαν τοῦτον ἔπεισαν ἀριστέα τὴν προσοίσειν ποιήσασθαι προς ἐκεῖνον. ὁ δὲ σὺν τὴν γεγλημμένην αὐτίσασιν λογισάμενος, οὐτε τὴν ἐξ ἐκείνης φυσσαν ἀφορμὴν, προθύμως ἐις τὴν Θρᾴκην ἐξώρμησε. γνοὺς δὲ ἐκεῖνος προσβυτὴν, καὶ σὺν τῆς εὐσεβείας γεγλημμένην εὐθυμηθεὶς ἀρρησίᾳ, σὺν λωτησε τε πορρώτερ, καὶ τὴν ἐκείνου δύξιαν τοῖς ὀφθαλμοῖς προεστήκει, καὶ μὴν τοι καὶ σὺν παίδας τοῖς ἱερεῦσι

αὐτοῦ

31 Iohannes Gaine silentium imponit.

χαλινώσασα, χαλεπωτὸν φαινόμενον

αὐτὸν προσκόμισιν γίνασι· διὸ ἡ τῶν αἰτησιν ἐχορέισατο, κατασπουδὸς αὖθις Ρωμαίοις γενόμενος, ὅλα λύσας τὸν τῆς τυραννίδος σὺν τῷ τέως χαλινὸν, καὶ τὴν πρὸς τὸν βασιλέα εἰρήνην ἀπασάσατο. οὕτω πᾶφυκεν ἀρετὴ καταμένειν τε καὶ καθαπλήσειν σὺν ἄχαν δυσμενεστάτους. ὁ μὴ πολὺ ὕλη τῆς Θρᾴκης φυγῇ χρησάμενος ὁ Γαϊνᾶς, ἐπιπέσει δυναμεῖ Ρωμαίων, καὶ ἀναιρήσει ἅμα τοῖς σὺν αὐτῷ βαρβάροις. τὰ μὲν τότε τοιαῦτα πολέμια σὺν ἐπήρα συγγραφῇ ἐκδέδοται τισὶ τινων.

Ἐπὶ δὲ τῆς τεσσαρακοστῆς ὀκτωκαιδεκάτης τῶν τότε διέποντος κύκλου, ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐλθόντες ⓐ ἀπὸ Ἀσίας τινῶν ἕνεκα αἰσχρῶν διέτελουν. ὁ αὐτῷ σὺν Θεοτίμῳ τῷ τῆς Σκυθίας ἐπισκόπῳ, ὁ Ἀμμωνος τοῦ Αἰγυπτίου ἐπισκόπου Θρᾴκης, ὁ ᾽Αραβίνου ἐπισκόπου Γαλατίας, καὶ Παλλαδίου ἐπισκόπου Ἑλενουπόλεως, καὶ ἑτέρων πλειόνων ἐπισκόπων, πρώτων μητροπολιτῶν, χειροτονήτων, σωτηρίοντων εἰς ἕνωσιν καὶ δύο ἐπισκόπους, πρώτων σωναγωγῶν καὶ κοινωνούντων, ἐπιτηρήσας Εὐσέβιος τὴς ἀπὸ τῆς Καλχηδόνος λεγομένων τόπων, ἐπίσκοπος Οὐαλεντίνου πόλεως, τῶν συνηγμένων σύνοδον, ἐπίτασι· ὃ μιᾷ τῶν σαββάτων λιβέλλους ἐπιδέδωκε τῇ συνόδῳ, ἐν οἷς δηλονότι ἀκολουθῶς προσῆλθε ὁ ὄνομα Ἰωάννης, κτλ᾽ Αντωνίνου τῶν Ἐφεσίων ἐπισκόπου ἐπὶ κεφάλαια ἀνελέξας, ἅπερ εἰσὶ ταῦτα. Τὸ μὲν πρῶτον, ὅτι καμήλια χαλκοῦσας ἀργυρᾶ εἰς ὃ ὄνομα τοῦ υἱοῦ κατεσκεύασε. Δεύτερον δὲ, ὅτι μύρα τῆς εἰσόδου τῶν βαπτισηρίου λαβὼν τὴν ἰδίᾳ βαγανείῳ προσέθηκε. Τέταρτον, ὅτι κίονας ἐκκλησιαστικοὺς ἀπὸ πλειόνων ἐτῶν καμφθεὶς ἔνδον εἰς τὸν ἑαυτοῦ τελκλινιον ἔσησε. Τέταρτον, ὅτι παῖς αὐτῷ φόνον ἐποίησε, ᾧ ἔλαθεν αὐτὸν ἐν τῇ προσευχῇ ἀπέγκλητον. Πέμπτον, ὅτι χωρία τοῦ βασιλίσσης τῆς μητρὸς Ἰουλιανοῦ τῶν βασιλέως κατεχειφώνησε τὴν ἐκκλησίαν πωλήσας ἐσφετερίσατο. Ἕκτον, ὅτι ἐπετάξαμβος τῆς ἰδίας γαμετῆς, πάλιν αὐτὴν συνῆλθε, καὶ ἐπαγγελοποίησεν ἐξ αὐτῆς. Ἑβδομον, ὅτι ὡς νόμον ἐδώμα ἔλαθεν πωλῆσαι τὴν ἐπισκόπων χειροτονίας καὶ προσόδων ἀναλογίαν. Πρεῖσι δὲ ⓐ διδωκότες καὶ χειροτονηθέντες, καὶ ὁ λαοῦ. ὅπερ τούτοις ἔχω ὡς ἀποδείξεις. ὁ᾽ Ἰωαμάσιος Ἰωάννης κιμήσας τῶν τὸν ζῆλον βουλόμενος ἀφ᾽ τῆς αὐτῶν ἐπισκοπείας, ἀποκριθεὶς εἶπεν· ἀδελφὲ Εὐσέβιε, ὅλῳ πολλάκις αἱ λύσεων κατηγορίαι οὐκ ὠφέλησε ἕτερόν τινα ἀποδείξεις, ἀλλ᾽ ἐκέλευσε παύσασθαι τῶν ἐγκράφως κατηπεῖν τῶν ἀδελφὸν Αντωνίνου, ἡμῖν τὰς αἰτίας τῆς λύπης διορθουμένων. πρὸς τούτοις Ἀλεξανδρινοὶς παρῆσαν ἐκέλευσε λύσεις, σφαδάζων ὅλως καὶ τῶν Αντωνίνου, καὶ ἐπιμένων τῇ κατηγορίᾳ. τότε προσῆλθε ὁ μέγας Ἰωάννης Παῦλον τὸν Ἡρακλείας ἐπίσκοπον (ἐδόκει γὰρ σπουδάζειν ὑπὲρ Αντωνίνου) ἵνα αὐτῷ φιλίαν αὖθις συνάψαι, καὶ ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὸ συνκλητήριον σὺν τοῖς ἐπισκόποις. ἰδὼν γὰρ κρεῖττόν τι ἱεραπείας. ἤθελε γὰρ ὁ λαὸς τὸν συνῆναι τὸν ἐρίζοντας προσηγορίαν, ἐκέλευσι σὺν τοῖς λοιποῖς ἐπισκόποις, ἐπισφίξαι ὁ λεγόντας ὁ κατήγορος Εὐσέβιος ἐπὶ πᾶσιν ὃ λαὸς καὶ τὸν ἐπισκόπων ἐπιδίδωσιν ἕτερον βιβλίον τὰ αὐτὰ περιέχον κεφάλαια, ὁρκίζων τὸν Ἰωάννην ὅρκοις φρικτοῖς, συμπλέξας αὖθις καὶ τὸν σωτηρίαν τῶν βασιλέων μὴ πολλῆς χάριτος, ὡς νομίσαι σὺν λαοὺς ὀφείλειν ἀθῶσαι ὅτι πᾶν ἐπαμῷ, ὅπερ ἀκάτερα συγχώρησιν προσκαλεῖ αὐτῆσαι ⓐ βασιλέα. ὁ δὲ Ἰωάννης θαυμάσας τὴν ἔνστασιν τὴν ἀνδρός, ὃ ἀπαίσχυνόν τε ἀνθρώπων ἤλων τὸν λαοῦ, ἐδέξατο ὃ βιβλίον, καὶ μὴ τὰ ἀναγνώσματα τῶν θείων λογίων προσκλείσας Πλουσίου τῆς Πισιδίας προσαγαγεῖν τὰ δῶρα, ἀλλ᾽ ἐξῆλθε σὺν τοῖς λοιποῖς ἐπισκόποις (παρηγγέλθη γὰρ ἐπίτηδες ἱερεκτύειν τὸ διαγγέλιον, ὃ, Οταν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου, καὶ τὰ ἐξῆς) ἡ προσκαλέσας μὴ τὸν τοῦ λαοῦ ἀποστολικὸν, καθεζεσθεὶς ἐπὶ τοῦ φωτισηρίου σὺν τοῖς ἐπισκόποις ⓐ κατήγορον προσκαλῆται, φήσας ὅτι πάντων καὶ πάλιν σοι λέγω τοῦτο, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ λύπης καὶ λέγεσι καὶ γράφουσι πολλὰ, ἀτονοῦντες περὶ τῶν ἀποδείξεις. Εἰ τοίνυν σαφῶς ἐπίστασαι περὶ ὧν βούλει κατηγορῆν (οὔτε γὰρ δίκαιον ἀμφοῖν ἀπρόοπτον εἶναι, οὔτε μὴ δίκαιον ἀμφοῖν ἔλκομεν) πρὸν οὖν ἀναγκωθῆναι

32 Asianorum episcoporum depositio.

Matth. 5. κγ.

χί. ἀρχιε. νῶ

χ. Αντωνίνου

ἀθῶαι δ' βιβλίου, ἐκλεξαι τὸ συμφέρον. μ' γὰρ τὸ ἀναγνωσθῆναι καὶ εἰς ἀκοὰς πάντων ἐλθεῖν, περιπομπῶν καὶ μνημάτων, οὐκέτι ζῶ ἔξεστιν ὑπισχνοῦμαι ὅτι αὐτῷ ἀδουλητόρια. ὅτι τύποις πάλιν ἐπέδωκε τῇ οἰκείᾳ, περὶς οἷς κελεύουσιν ἀναγνωσθῆναι τὸ βιβλίον. ἀνέγνωσθησαν δ' τὰ περιπεμφθέντα κεφάλαια. τότε λέγουσιν ⓖ γέροντες τῶν ὑπισχνοῦμαι τῷ Ἰωάννῃ, ἀκηκοότες τῶν διώκειν τὸ βιβλίου· Εἰ δ' καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἑνὸς κεφαλαίου δυσκόλεσι τοῦ ὄζει καὶ ἀπηρθρωμένοι πάντα ἔχθει τοῖς ἱεροῖς νόμοις, ἵνα μὴ δέξωμεν σὲ τοῖς ἀποβλήτοις τῶν ἅπασαι βουλὴ ποιῆσθαι, ἀπὸ τῆς φειδωδεστάτης ἐξέβασις ἡμῶν. Εἰ γὰρ σκῆφος ἀληθῶς φύρεται, σὲν ἔστι φύρησις περὶ τῶν λοιπῶν κεφαλαίων, τῆς ῥίζης σκεύους τῆς κεφαλαίου πάντων Εἶδος καὶ ἰσχὺς καρποφορούσης, κ' ⓜ Εἰ πόντα· Ῥίζα πάντων τῶν κακῶν ὅτι ἡ φιλαργυρία. ὁ γὰρ ἐπ' ἀθώοις δῶρα λαμβάνων, ἢ τῷ ἀγίου πνεύματος ἀφαιρεῖται ἐργυρίῳ ἀπεμπολήσας, ὡς φείσεται ἐπὶ χειμαλίων ἢ λίθων ἢ χωρίων τῆς ἐκκλησίας; πότε ὁ μακάριος Ἰωάννης ἀρχὴ τῆς ἐξετάσεως, φήσας τῷ Ἀντωνίνῳ· σὺ ἢ λέγεις περὶς ἐμοῦ πω; ὁ ἠρνήσατο ἐξ ἀνάγκης. πῶς γὰρ οἷόντε ἐκ περιαιμίων αὐτῶν τῶν ἰδίαν αἰσχύνην ὁμολογῆσαι; ἠρωτήθησαν ⓓ δεδωκότες ὃ χρεισίον· ἠρνήσαντο καὶ φοβοῦντα ὅτι τύποις. ὅτι μὴ ὧν τῆς ἐξετάσεως ἡμολογήσ μέρεις ὥρας ὑγιάνης, ἐκ τεκμηρίων μαρφοῦται ἡ δίκη. καταλήγα τὰ πολυτάξα, ὡς εἰκὸς, εἰς μάρτυρας, ἐφ' ὧν ⓒ δεδώκασι ⓒ εἰλήφασιν. οὐ πρῶτον οὖν ⓓ μάρτυρες. χρεία γὰρ τῆς τούτων πράξεως. ἀποδείξας οὖν ὁ ὅσιος Ἰωάννης εἰς ὃ ἐργώδες τῆς τούτων πράξεως, περιθυμῆσαι ὅτι καθαιρεσιμᾷ τῆς τοῦ Θεοῦ ἁγίας ἐκκλησίας, ἢ ἀφειδῶν τῶν μάρτυρων, δι' ἑαυτοῦ πράγματος εἰς τὴν Ἀσίαν, τῷ ἐξέπασιν τῶν κ' Ἀντωνίνου ὑπεδεκτῶν κεφαλαίων συμπερασιῶσαι. διασταλμος οὖν ὁ Ἀντωνῖνος ὃ ἄοκνος αὐτὸ ἢ τὸ ἀδίκημον, ὡς ἂν τε σπουδὼς ἑαυτῷ, ἀπεστελῶν εἰς ἕνα ἕνα τῶν τότε κεκτημένων (οὓς καὶ τῶν γνήσιον ἐφορτίζειν ἐν τῇ Ἀσίᾳ ὄντων) καθαιρεθῆναι ⓜ Ἰωάννην, ἵνα μὴ ἀπὸν ἢ εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀποστρέμβος τῶν μάρτυρων πράξασιν· ὃς δ' αὐτῆς πράσκυλίαι δηλωθῆναι ὁν τῷ παλαιτίου ⓜ Ἰωάννου τάδε. ἀποπεῖ ὅτι πεῖγμα ὑπίσχηται σε ὄντα, ἢ τ' ψυχὴν ἡμῶν φροσατίων, ἐν τοσαύτῃ πεσοδοκίᾳ τῆς ἀρυίου καταλειπαπὰ σε τὴν πόλιν εἰλῆσθαι τὴν ἀποδημίαν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀγχερὼς τῶν μάρτυρων ἐξαφθημένων. ἐῶ ὁ πεσοδοκώμενος ἀρυίος Γαϊνᾶ τῷ βαρβαρου, πεῖ δ' ἀνωτέρω εἰρη). πειθε) οὖν ἀποδημῆναι, φεισπίζων ὁμοῦ καὶ τῆς δίκης καὶ τῆς στωτελοῦς τῶν μάρτυρων. ἔρμαιον ὃ τῷ καταγρηθέντι ὑπῆλθεν ἢ εἰς τὸν μάρτυρας ἀναβολή, ὃς ἠδύνατο φυγαδεῦσαι ἢ ἐργυρίῳ ἢ δωρεᾶς. ἐῶ τα πεσεφερικὼς ὁ Ἰωάννης σκέπτεται μ' τῆς παρούσης στωδου ὁδοῦ ὑπὲρ τῶν παρόντων ὑπισχνοῦμαι ἀποφλαι εἰς τὴν Ἀσίαν ὅτι ἐρωτήσει τῶν μάρτυρων. ἐξ αὐτῆς οὖν ὠείωθησαν τρεῖς ὑπισχνοῦμαι καταλῆσαι, Συγκλήτιος μητροπολίτης Τραϊανουπόλεως, καὶ Ἡσύχιος ὁ Ὀπαείου, ἢ Παλλάδιος ὁ Ἑλενοπόλεως ἀφαλλόμενοι εἰς τὴν στωδου ὃς τοὺς ἀποδημήσαν, ὡς τὸν αὐτὸς δύο μέλλων μὴ ἀπομπήσαντα σὲ τοὺς αὐτῶν δικαίους σὲ Ὑπέπιος τῇ Ἀσιανῶν πόλει (ἀφ' ὃ σὲ ἡ ἀτοίων ἐῖ) ἢ τῶν ἐλεγχομένους ἢ τῶν λοιπῶν τῶν ὑπισχνοῦμαι τῶν ὀφείλοντας στωδικάσαι τοὺς περὶ Συγκλήτιον) τὸν ἀκοινώνητον γένεσθαι. περὶς τὰ τοὺς καταλῆσαι ⓓ τυπωθέντες, Συγκλήτιος δ' Παμφάλιος σὲ Σμύρνη (ὁ γὰρ Ἡσύχιος φίλος ὢν τῷ Ἀντωνίνου περισποιήσατο κεκακῶσθαι) δέξαντῆς ἢ χάλαντες ἐσήμανεν αἰμοφοτέρεις τοῖς μέρεσι τῶν ἑαυτῶν σὸδημίαν, ἵνα στωδραμόντες εἰς τὴν ὠεισμένην πόλιν σὲ πληρώσωσι τὰς ἀποχάσεις. ⓓ ὃ πείσαντες ἀλλήλοις, ὁ μὲ χρεισίᾳ, ὁ δ' ὅρκῳ φίλοι γενόμενοι περὶ τῆς τῶν δικαζόντων πρόνοιας. στωδραμόντες ἢ ἡμᾶς σὲ τῇ Ὑπέπιῳ, σὸμοσαν τῶν κριτὰ ἀφαιρεῖν ὅτι ἀφθόνοι πάλιν τῶν μάρτυρων, ὡς σὸδημιούντων εἰς ἀφορέσεις χρείας. περὶς τύποις ἐρωτῶσι ⓓ δικαστὰ ⓜ κατήγορον, σὲ τὸς πάσῶν ἡμερῶν

γ. Λεπτ. 1α

α. Τιμ. ε. 1.

μαρδ ἀγλς ἀωδδν, ἡ ὁκδεηδμδα ; νομίσας ὁκδνος δυσφορωῶδς ἀωδδν ποεσ' τὴν τῆδ
ἀέρων ἐπάχθειαν ἀποχωρδν (ὡδ γλρ ὃ ἀκραιφνὲς τῆς θεωνῆς ὥρας) ὑπ'ἐρετο σὺν τοὺς τισ-
ςράκοντα ἡμαρδ ἰεξακόσως ἢ ἀγαγεῖν ἀδν μάρτυρας, ἢ ὑφίεσθαι τὰ τῆδ κωνόων. ἀφε-
θεὶς οὖν ὡς ὅτι ζητήσει τῆδ μαρτύρων, κατῆλθεν ὁ ποεσβα, κατὰ μικρὸν εἰς τ Κωνσαν-
τινόπολιν ὁκδσε δξηλθάκειν. ἐξεδέξατο οὖν ὁ κριτὴς ὡς τεσαρακοντα ἡμέρας, ἢ οὐ- 5
δαμοῦ ἐφάνη. τότε γοῦν ὅπερ ἐλπιοι τοὺς πρωταγωνιστὴς Ασίας ὑπισχνοῦμαι, ποιήσαντες
αὐτὸν ἀκοινώνητον, ὡς λῃποτακτίλιν, ἢ συκοφάντην. μὴ γὰρ τῶν ποεσβυτέρων ἄλλας
τελάκοντα ἡμέρας. ἢ ὡς οὐδαμοῦ ἐφάνη, αἰσχορήσαντες ἦλθον ὁ Κωνσαντινόπολ, κὰ-
κεῖσε ποειτυχόντες αὐτῷ ἐπεκάλεσαν ὅτι ὃν τεθνήκειμεν. ὁ γὰ πάλιν ἀῤῥωσίαν ςόματος 10
ποεφασισάμενος ὑπεχώρησεν ὁδὸν μάρτυρας. τούτων οὕτω γενομένων, ἀπεθνήσκε
ὁ Αντωνῖνος, μὴ οὐ εἶχεν ὁ Ευσέβιος τὴν δίκην. αὖθις γὰ ἤρξατο ψήφισμα ἀπὸ Ασίας,
τοῦτο μὲ τὰ κλήρω τῆς Εφεσίων ἐκκλησίας, τοῦτο γὰ τῆδ ὑπισχόντων ποεσ' Μακέλον Ιω-
ανίλιον, ποιέχον ἀξίωσιν μὴ ὅρκου φείλειν. φησὶ γὰρ, Επειδὴ τοῖς ἐμπροσθεν χρόνοις Φύρ-
δλιν οἱ τὰ θεσμοὶ, ἢ ἡμᾶς ἐπομνήσθηκεν, ἀξιοῦμεν σε τ' ὁσιότητα κατῆδοῦσαν τύπον ὑπι- 15
δεῖναι ψεύσθυσον τῇ Εφεσίων ἐκκλησίᾳ ἐκ μακρὰν τῆδ χρόνων καταποιήσει, τοῦτο μὲν
τὸν τῆδ τὰ Αρείου φρονούντων, τοῦτο γὰ τὸν τῆδ ἐφ' ἡμέτερα μὴ πλεονεξίας, ἢ φιλαρ-
γίας αὐχούντων· ὑπὲῤ μάλιστα πολλοὶ ἐρεδρδυσαν, ὡς λύκοι βαῤῥεῖς, ὀῤῥὶ χρημάτων ἀρ-
πάσαι ὡς θρέψοι τῆς ὑπισχνῆς ἐπειγόμενοι. Ὁ δὲ Ιωάννης ὁ τοσαύτη σώματος
ἀσθενείᾳ ἢ ἀνωμαλίᾳ, ἢ χλμειάς τῆς ὥρας οὔσης, ὑπῆλθε τ' ὀφθαλμῶν λυπηρὸν θεασά- 20
μενος, ὅτι κατεσκύσει μάλιστα γενοσηκότων ποεσβμάτων ὅλης τῆς Ασιδνῆς διοικήσεως δι'
ἀπειλείας ἢ ἐρημιάν ποιεμένων, τοιωδεῖ τῇ ποεσθυμίᾳ, ἐμβὰς εἰς πλοῖον ἀπαίρει τῆς πό-
λεως. ὅτι μέναντες οὖν ὁ τῷ πλοίῳ ρεμβόμενοι δύο ἡμέρας ἢ νύκτ, τῇ τέτῃ ὀξῆλθον εἰς
Απάμειαν, ὁ ἦ ὀξεδέχοντο Παῦλος ἢ Κυρῖνος ἢ Πομπήδιος ὑπισχνοῦμενοι. τύπος γὰρ ἐκέμ- 25
βανε συνεκδήμους ὁ Ιωάννης. ἐχνύσαντες ὃ τῇ πρῶτῃ πορείᾳ τὴν ὁδὸν, ὑπεβάλλοσιν εἰς
τὴν Εφεσον, ὁ συναγαγόντες ὁδὸν τῆς Λυδίας ὑπισχνοῦμενοι ἢ Καρίας ἢ Ασίας, συντείνον-
τας εἰς ἑβδομήκοντα ἄνδρας, ποιουμένους τ' χλεστονίαν, τ πολλῶν ὁκ ποεσθυμίας ἐκεισὲ
ἀπδυτησάντων, μάλιστα Φρυγῶν, ὅτι ἀπλουσίου σοφίας ςόματος αὐτοῦ, κὲ ὃ Ειρηνδίου·
Παροιμ. α. ι. Σοφία ἐν ὀξόδοις ὑμνεῖται, τυτέστιν, ἐν καρδίαις τοῖς ὀχὶ πολυξύπτων ἐλίγλων πλατύν-
θησας. τούτων οὕτως ἐχόντων, ποοσῆλθε τοῖς ὑπισχνοῦμένοις πᾶσιν ὁ τ μακρηγορίας ἡμῖν αἴτιος
χρυσὸς Ευσέβιος ὁ κατήγορος Αντωνίνε, τῆδ λοιπῶν ὑπισχνουμένων ἀξιῶν διεξιέναι εἰς κοι-
νωνίαν. τότε ποεσαντιλέγουσί τινες τῆδ ὑπισχνουμένων μὴ δεῖν αὐτὸν διεξιέναι εἰς κοινωνίαν,
ὡς συκοφάντην. ὁ δὲ ἰκέτευσε, λέγων· ὅπῳ ἡ δίκη ὃ πλεῖστον μέρος ὅτι ἔτη δύο ἐβασανί-
σθη, εἰς μάρτυρας δὲ χρῄζηται ἡ ἐπανόρθωσις, δεόμεθα τῆς ὑμετέρας θεοσεβείας σύμφωνον
ποῆσαι δοῦναί μοι ὁδὸν μάρτυρας. Εἰ γὰ ἢ Αντωνῖνος ἐπελάβετο ὁ λαῶν ὃ χρεσίου ἢ χλ- ἰσ. μα
εστονήσας, ἀλλ' οὖν ἐμμείσειεν ὁ δεδωκότος ὃ χλεστονηθέντες. ἀποκριθεῖσα ἡ συνόδος εἶ-
πεν, δίκαιον ζητηθῆναι ὃ ποεσβα. ἀρξεται οὖν ἡ ἐπανόρθωσις ἐξ ἀναγνώσματος τῆδ
ποεσθυμιῶν προελθόντων ἐπομνημάτ· Εἰσῆλθον ὁ μάρτυρες· Εἰσῆλθον ὁ ὁ ἐξ τῆδ δεδω-
κότων ἢ χλεστονηθέντων. ὃ δὲ μὴ τοῖς ἐρχομένοις ἠρώτων. ὑπομνωόντων ὃ τῆδ μαρτύρων,
τῆδ μὲ λεχθέν, τῆδ ὃ ὃ ποεσβυτέρων οἷς ἐδόξαμεν πεθαῤῥήκεναι, ἢ γνωμικῶν τινες, ἢ τὰ εἰ- ἰσ. ποε
δη τῆδ ἐπεγόντων λεγόντων, ἢ ὃν τόποις ἢ ὃν χωρεῖς ἢ τὸν ποσότητα, οὐ πάνυ ἀμελειμέ-
νης αὐτῆδ κακῶς τῆς συνειδήσεως, ἀνῃρέτου ὁμολογοῦσι δίχα πολλῆς ἀνάγκης, ὅτι ἢ δεδώ-
κασιν, ὡμολόγηται, ἢ χεῖρόν μὲν τοιαύτην νομίσαντες εἶ ἀκολουθεῖν, ἵνα δόξωμεν τὰ βουλευτηρίου ἐλθυθερωθεῖσθαι. ἢ τὸν διόμβα, Εἰ μὴ ὅσον ἡμας ὃ εἶ ἐ τῇ λειτουργίᾳ τῆς ἐκ-
κλησίας· ἔτει, καὶ ὃ χρεσίου, ὁ δεδώκαμεν, ἵνα λάβωμεν. τινὲς γὰ ὃξ ἡμῆδ τὰ τῆδ γνωμ-

κδν

κῶν ἡμῶν διδάσκαλον σκυβῆν. ὁ μακάριος Ἰωάννης πρὸς ταῦτα ἀπέκρινατο τῇ συνόδῳ, ὅτι τῇ μὲν βουλευτηρίου ἐγὼ οὐδεὶς σταν Θεῷ ἀπαλλάξω, ἀξιώσας Ⓜ βασιλέα· ὑμᾶς δ' πρὸς τάξαι αὐτοὺς λαβεῖν, ὁ διδόκασι παρὰ τῶν Ἀντωνίου κληρονόμων. τότε πρὸς τάξεν ἡ συνόδος δ' μὲν χρεοῖσι αὐσθαι δύναλαβεῖν παρὰ τῶν κληρονόμων Ἀντωνίου, κοπωνῆν δ' ἐξ δὸν τῷ θυσιαστηρίου, εἰ δ' ἀπὸ ἱερέων· ἵνα μὴ τύτων συγχορηδέωσιν, ἕδος ἡθῶσι Ἰουδαϊκὸν τῷ πολῆν ἀγορεύειν τὸν ἱερωσύνιν. τύτων πρώτων ἐισὶ τὰ ἀπομνήματα, ἃ Ⓜ κρίναντες. δ' σὺν ἐις μίαν ἡμέραν γενῆσθαι ταῦτα, ἠρώτα ἡ ἀξίτασις, ἀλλ' ὅτι δύο ἔτη. ἀ ἐπερξαν Ⓜ καθαιρεθέντες, τῆς μωμούσης κρίσεως ἐλευθερωθέντες, ὡς Ⓜ εἶα ἀξ αὐτῶν ἐκδικεῖν δημοσίων ἠδικῆσθαι πραγμάτων. ἀ εἰς τόπους αὐτῶν ἕτεροι "ἀεὶ παῖδες αὐτοσχέδιοι, ἰδιώτους βίῳ ἀ λόγῳ κακοσυνεθέες. θρῶν ὁ Ἰωακίμης ἀ ἄλλοις ἐξ ὀλιγοστόμους σὰ τῇ Ἀσίᾳ ὡσπερ τῆς ἱεραπικῆς ἀξίας, τύτυς θεῖα φέφᾳ καθεῖλεν, ἀξίως. τίς ἐδάκρυσε; τίνος ὁ ῥῖνες ἔσταξαν αἷμα; ποίος θράσσης ἐράθη; τίς ὁ τῆς οἰκίας αὐτὸ ἔξῆλθε; τίς ὁ ὁδοὺς ἐξῆμιώθη; ποίος ὁ τῆς Ἀσίας ἀγύρτης, ἡ δημιουργὸς, ἡ κηπῶνος, ἡ σκυτοτόμος, ἡ δημότης σὺν ἠσυχίσε δ' γενεμηδόν, ἐπεσκιδίαζ" τῶν ἱερῶν τόμων ἐπὶ φυμῶν; τύτων ἀπρώτων καθαιρεθέντων, ἀ τῶν πρεσβύτερων ἀφ' τὸν τῆς ἱερωσύνης καθαρότητα (ἀ ὧν ἐισὶ τὰ ἀπομνήματα σωζόμενα) μὴν ἐπογραφῆς τῶν ἐλθεῖν δύο ἐπισκόπων τὸν ἀρχὸν ἀκηκοασάντων, ἐ τῶν ἐδόμηκοντα τῶ καθηλάντων ἀ τῶ δίκην προεσαίτων, κρίσιν ἐδέξαντο τῶ μεγαπόλεσιν ἐπισκόπους ἐπιλεκτῶν ἀ ἀκτίμιτας, ἀποφύγοντας μὲν ὃ πραγμα, ἱερατρεπῆ ἐγκλημάτων, ἀσυγκρίτως ἡμελημένος πρὸ τῶν. ἀλλ' ἀ τοιούτως ὀργὰς εἶν χρεστομαθίας ὑμᾶς ἠσφαλίζετο ἀρχαῖ, ἀ κατέκρινε, λέγων, πρῶτον μὲν τὰ πρὸς Τιμόθεον παρὰ τῦ ἱερωτάτυ Παύλυ γραφέντα πρὸ ἐπισκόπων ἀ κληρικῶν, ἐν οἷς ὅτι ἀ τύτο· Χρὰς ἀκέως μηδενὶ ἐπιτίθη, μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις· σεαυτὸν ἁγνὸν τήρει. ὅπῃ ἡ ταῦτα κατορθωσεν ὁ μακάριος Ἰωάννης ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ζήτησις ἐγένετο πρὸ χρεστομαθίας τῦ ἐπισκόπυ Ἐφέσου, Ἀντωνίνου τῦ ἐπισκόπυ τετελευτηκότος· ἄλλου τε ἄλλοι πρεσβεύεσθαι ἀπουδόντων, αὖθις ὁ Ἰωάννης Ἡρακλείδην τινὰ ἐγχώριον ἑαυτῷ ἦμεν Κύπριον εἰς τὸν ἐπισκοπτὸν πρεσβεύετο. ἡμοιβάς ἡ ὅτι τύτῳ σάσιος σὺν ὀλίγης ἐν τῇ Ἐφέσῳ, ὡς σὺν ἀξίου πρὸς τὸν ἐπισκοπτὸν τῦ Ἡρακλείδου ὄντος, ἀναίγκη γένητο χρονίζειν τ' Ἰωάννην εἰς τὸν Ἐφεσον.

Παρελκόντος ἡ αὐτῦ καὶ αὐ τὸν ὁ Σθυπλαμὸς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐρασμώτερος τοῖς ἀκροαταῖς ἐγένετο. ἀ ταῦτα σὺν ἐλαύθανε μὲ τ' Ἰωάννην. ταχέως γ' αὐτῷ τὰ ἀπόφατα διηγέλετο. πολλὰς μὲν τοῖς σκληρίας Ναυσταθῶν ἀ πεπαρρησιακὼς δικαιτηρίῳ ἀφελῶν ὅτι τὸν Κωνσταντινύπολιν ἔρχεται. ἀ αὐτὸς μὲ πάλιν τὸν πρεσβύτερον κηδεμονίαν τῶν σκληρῶν ἐπαίρῃ, ἀξιῶν δόμος τὰ πρὸς ὠφέλειαν ἀ σωτηρίαν ψυχῆς ἔχ λαβῶ. λεκτέον ἡ καὶ ποίῳ ἔφῳ Σθυπλαμὸς τὸν Κωνσταντινύπολιν κατέλαβεν. ὁ γὰρ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις Ἀντίοχος ὁ ἐπίσκοπος Πτολεμαΐδος τῆς ἐν Φοινίκῃ πρὸς ἀγόμενος τὸ πόλει, ῥητορικῶν λόγων τὸν πάρεστι παιδοθήσεις, ὃς κῦ ἐκ σκληρίας ὅτι χρέος τινὰ "πεποιημένος διδάξας ἀ πολλὰ ὧν τύτων ζημιαπεράμενος, ὅτι τὸν ἑαυτῦ πόλιν αἰέθραμε. Σθυπλιανὸς ἡ καὶ αὐτὸς ἀφ' λόγων ῥητορικῶν ἀφθεὶς, καὶ δοκῶν πεπαιδοθαι, οὐ πρὸ τῦ φωνῆ τῶν ἑλληνικῶν ἐξετάσου γλαύσαμ, ἀλλὰ καὶ ἑλλησὶ φθεγγόμενος, Σύρος ὢν τῇ φωνῇ. ἐξ πυθόμενος πολλὰ τ' Ἀντίοχον ἐκ τ' Κωνσταντινουπόλεως συλλέξαι θα, ζηλωτὴν ἀ αὐτὸς ὢν ἐπαύσθασεν· ἀσκηθεὶς τε τὸ ὦ, καὶ συντάξας λόγους συχνούς, καὶ αὐτὸς ὅτι τῶν Κωνσταντινύπολιν ἐρχόμενος· ἀ διῃθεὶς ἀσπάσων πρὸ Ἰωάννου, ὡσθὲν ἦπον ἀγαπώμενος καὶ πεμπόμενος πρ' αὐτῦ, ὧν τε καὶ κατὰ τὰς διδασκαλίας, καὶ πολλοῖς τῶν σὺν τέλει, καὶ αὐτῷ τῷ Βασιλῆ γένεται γνώριμος.

Γυνὴ δέ τις ἦρα, ὀνόματι Καλλίσῃπη, γαμετὴ γενομένη πρεσβυτικλήτου τινὸς Ἀλεξανδρέως

33 *Severianum Gabalorum episcopum, & Antiochum Ptolemaidis. Iohannes redit in urbem.*

34 *Callitrope Alexandrina operâ Iohannis 500 aureos sibi per vim à Paulacio ereptos recuperat, etiam inuitâ Eudoxiâ, detento scilicet in carceribus Paulacio.*

δρέως φθόνῳ Δμφολικῷ ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν αὐτῆς Παυλαχίῳ τῷ στρατηλάτῃ, ᾧ τὴν νῆσον ἐγχειρίζοντι τῷ Αὐγουσταλικίῳ ὀξουσίαν τῆς αὐτῆς πόλεως Δμφαλλεται, ὡς δύπορον αὐτῆς οὔσης. Ζωτίων οὖν ὁ Δαλμάτων, ἰωάγκαζε δοῦναι χρυσίου πενταχόσιον. μὴ δὲ πορύσης ἡ αὐτῆς ἀποδοῦναι ὃ πρῶ, δέδωκεν ἐκεῖνος, πρῶτα τοῦ ὑπατεύσαντος, ἐπεδόθη ὑπὸ τῆς ἀρχῆς ὁ Παυλαχίος, ᾗ δολωθεὶς ὁ Κωνσταντινουπόλει, λόγοι ἐπιστρατόμενος τῆς δξικήσεως αὐτῆ ἕνεκα. φυλαξάτω ἡ δὲ ἡ ἐλεεινὴ ὀκείνη χήρα ἀπόπλουσι ᾗ αὐτὴ κατόπιθεν αὐτῆ, ἀπρχαιμὴν εἰς ὃ στρατόπεδον προσέλθουσιν ποιήσασθαι κατ' αὐτῆ. μαθὼν ἡ τοῦτο τὰ ὁ βασιλάς, κελεύει τῷ ἐπὶ τῆς πόλεως "ὀμβράσας αὐλῶν, ἀγεῖς αὐ ἀποδῷ πρῶτα τὰ ληφθέντα ὑπ' αὐτῆ τῇ χήρᾳ. ὁ δὲ ἐπὶ τῆς διέβαλε ὃ κεφάλαιον αὐτῆς. τῷ δὲ ᾗ προσατεύων τῷ Παυλαχίῳ ὤθει ᾗ τῆς ἀρχῆς ἡ αὐτὴν δι' αὐτῆ ἔχειν. ἡ δὲ γυνὴ θεωρήσασα ἑαυτὴν οὕτω προφερομένην, προσέρχεται πιὶ τῶν ναυκλήρων τῆς βασιλίσσης Κωνσταντινουπόλεως, δηλώσασα αὐτῷ τὰ κατ' αὐτῆ. ὁ δὲ παλαγχιωθεὶς ἐπ' αὐτὸν, ᾗ ὡς ἔχων πρόφασιν τοῦ βασιλικοῦ, εἰσήγαγεν αὐτὸν πρὸς αὐτὸν, ᾗ αἰτιολογεῖται αὐτῷ τὴν δξικίαν αὐτῆς. προσπεσοῦσα δὲ αὐτῷ τῇ ὥρᾳ ἀποξέλλει ἡ βασίλισσα δύο ἐξκυβίτορας ἀγάλματος Παυλαχίου προς αὐτὸν. προσκλινομένου δὲ αὐτῆ, λέγει αὐτῷ· σὺ εἶ ὁ ἐρημώσας τὸν μητέρα πόλιν τῆς Αἰγύπτου Αλεξάνδρειαν, φησὶ τὸ ἐξαρτίσας δὲ συσῆσαι ᾗ δξικῆσαι αὐτὸν, ὡς οὕτω κελευσθεὶς πρὸ ἡμῶν; ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· δίκαιόσα, οὐκ ἠρήμωσα, οὔτε ἐχεύουσα, οὔτε ἠδίκησα πώποτε. ἡ δὲ προς αὐτὸν· ἰδοὺ μία ἐκ τῶν ἠδικημένων ὑπὸ σοῦ ἀπαιτηθεῖσα νομίσματα πεντακόσια. τί προς τοῦτο διπορεῖς ἀποδογήσασθαι; ὁ δὲ φησιν, οὐκ ἀγνοῶ ὃ κράτος σου, ὅτι πρεχόμην τὰ ἀρχοντικὰ ὁ τῷ θείῳ παιδίῳ προς τὸ μὲ ἐκλεχθῆναι τὸν ἀρχιλὸν τῆς πόλεως ἐκείνης. ἡ δὲ εἶπεν· οὐδὲν ὀξ ὧν λέγεις, δίκαιόσα μεν· ὅμως, μάτ' σωτηρίαν τῶν αὐτοκρατόρων, οὐ μήποτε ἀποδύσω, πρὶν ἢ ἀπαιτηθεῖσα ἑκατὸν λίτρας χρυσίου. ζωῶν δὲ αὐτῆς ἐπιούσης, προσέταξε τοῖς ἐξκυβίτορσι θλίψαι αὐτὸν, ἕως οὗ ἀποδῷ ὃ τοιοῦτον ποσόν. γνοὶς δὲ ὁ Παυλαχίος τὸν κέλευσιν αὐτῆς ἀποδιάτητον οὖσαν, δέδωκε ὃ τοιοῦτον χρυσίον, ᾗ ἀπελύθη. ἡ δὲ λαβοῦσα αὐτὸ, δέδωκε τῇ χήρᾳ ὀξ αὐτῆ τελέσαντα ἐξ νομίσματα, καὶ ἐξέβαλεν αὐτὸν ὀξ αὐτῆς. ὀξπλθε δὲ ἡ γυνὴ κλαίουσα καὶ ὀδυρομένη ὅτι τῷ γεγονότι ἀπροσδοκήτως κακῷ, καὶ τῇ ἐπελθούσῃ αὐτῇ δευτέρᾳ συμφορᾷ. ἀκούσασα δὲ τὰ περὶ τοῦ μακελείου Ιωάννου, ὅτι αἰτιαμενόμενος τῶν κατηπειγομένων, καὶ μάλιστα τῶν μηδένα ἐχόντων βοηθόν, προσεπῶσει αὐτῷ, ἀναθεῖσα πρῶτα τὰ ἀναγκαιοτάτα ὑπὸ τῆς βασιλίσσης εἰς Παυλαχίου χεῖρα αὐτῆς, καὶ ὅτι ἐλπίζουσα ἐλέους τυχεῖν πρὸ αὐτῆς καὶ ἐκδικήσεως, μᾶλλον ἠδικήθη. μαθὼν δὲ ζωῶτα ὁ Ιωαννης ὁ κατοικτειρήσας αὐτὸν, μάλιστα ἐπιούσης αὐτῆς ὡς τόκος πρὸς τοῦ χρυσίου τοῖς δημοσίοις αὐτῆ ὁ Αλεξανδρείας, μεταστέλλεται Παυλαχίου ὁ τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ, ᾗ λέγει αὐτῷ· ὡς ἔοικε, δοκεῖ σοι ἀδίκησαι Θεοῦ πατέρα τῶν ὀρφανῶν καὶ κριτὴν τῶν χηρῶν, μὴ ὀλιγαπάμενος ὅτι σκληρόν σοι ἐστὶ κέντρα λακτίζειν. ἐρτίως οὖν ἀπόδος τῇ ταπεινῇ ταύτῃ τὰ πεντακόσια νομίσματα, ἅπερ ἀπήτησας αὐτῆ ἀδίκως, ὅπως πληρώσῃ σὺν κυρίως ᾗ ποιήτην ποσῦ, καὶ λυτρωθῇ μὲ αὐτῆ σὺν τοῖς τόκοις αὐτῆς τῆς ἀδικίας. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς ὁ Παυλαχίος εἶπεν αὐτῷ· προσῆλθεν αὐτὴ ἤδη τῇ Αὐγούστῃ κατ' ἐμοῦ, καὶ ἐζημίωσέ με· ὑπὲρ τοῦ κεφαλαίου αὐτῆς ἑκατὸν λίτρας χρυσίου. παρθεῖσα οὖν προς αὐτὸν, κομίσεται ὀξ αὐτῆς εἰ τί μου καταβοᾷ. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ιωάννης εἶπεν αὐτῷ· καὶ

ἡ Αὐγούστα

ἢ Αὐγούστα ἀπήντησέ σε, ὡς λέγεις, ὃ τοιοῦτον ποσόν, ἀλλ' ὅλη ἦν αἰδοῖλις, ἅσπερ ἔπρεσβίτις σὸ τῇ ἐκκλησίᾳ σε, τοῦτο πέπονθας· ἐγὼ γὰρ τοῦτο πολλαχοῦ ὁ δίκαιος τῆς πενιχρᾶς ταύτης. λοιπὸν πρόσελθε αὐτῇ· εἰ μὲ ἔλαβες ἐξ αὐτῆς, καὶ μὴ προφάσιση τοῦτ' Αὐγούσταν. λέγω σοι γὰρ, οὐ μὴ ἐξέλθῃς τοῦτ' ἐκεῖθεν, ἕως ἂν πληρώσῃς ⁂ ἔχασον ὁδοῦ. ἔσωτεν ὃ αὐτῇ ἢ τὰ δοθέντα αὐτῇ ὑπὸ τῆς βασιλίσσης νομίσματα τετρακοσιαπλᾶ ἐξ εἰς ἀμύθμητον λόγον. γνοῦσα ὃ ταῦτα ἡ βασίλισσα δηλονότι τοῦ Ἰωάννου τάδε· Ἀπόλυσον τὸν Παυλῖνον. ἤδη γὰρ ἀπῆτησα αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς παρὰ τῆς ὑποθέσεως ταύτης. ὁ ὃ Ἰωάννης αὐτὸ δηλώσει αὐτῇ ὅλῃ τοῦ ἀπίστου λυθῆναι, ὅτι οὐ μὴ ἀπολυθῇ ὑπὸ τοῦ σοῦ, λείπων τι ἐξ ὧν ἀπῄτησεν ταῦτα τοῦ ξένου καὶ ἀπειλήσας γυναῖκα. πάλιν αὐτὸ δηλώσει αὐτῷ ἡ βασίλισσα λέγουσα· ἀπόλυσον τὸν ἄνθρωπον. ὁ ὃ Ἰωάννης πρὸς ταῦτα· εἰ κελεύεις ἀπολυθῆναι αὐτόν, σεῖλον τῇ χώρᾳ τὰ πεντακόσια νομίσματα. ὅτε γὰρ καὶ τοῦτο ποιήσεις, οὐδὲν μέγα ἐποίησας, τῇ προφάσει αὐτῆς ἀπαιτήσασα ⁂ Παυλίνου κατηπαρίνα χρεῶν. Ταῦτα ἀκούσασα ἡ βασίλισσα πρὸς τοῦ ὑποκρισιαρίου αὐτῆς, θυμοῦ πλησθεῖσα εἶπεν· ὡς ὁρᾷς, ἦλθεν οὗτος ἀπὸ Αἰτιοχείας ἀπροσκλοῦς ποιῆσαι ἐμὲ κελεύσεις τοῦ βασιλέως. ὁ αὐτὸς τῇ ὥρᾳ κελεύει σταλῆναι δύο ἑκατοντάρχους μὴ ἀμφισοῦσιν γραπῶσαι εἰς τὸν ἐκκλησιάν, σὺν τὰ μάθωσιν αὐτοῦ εἰσελθεῖν, ἐκ χρεῖ ἀπαιτήσαι τὸν Παυλῖνον ἐκ τοῦ ὑπουργείου, ἐκ ἀπολῦσαι αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. προσελθόντες ὃ αὐτοῖς εἰσῆλθον τοῦ ἀπρεπῆσαι τῆς ἐκκλησίας καὶ θελησάντων εἰσελθεῖν, εἶδον ἄγγελον Κυρίου ἑστῶτα ἐμπροσθεν τοῦ πυλῶνος, ἔχοντα σὺν τῇ χρεῖ αὐτοῦ ῥομφαίαν ἐσπασμένην, καὶ κολούσας αὐτοὺς εἰσῆλθεν. θεασάμενοι οὖν τοῦτο ἐφοβήθησαν σφόδρα, καὶ ὑπέστρεψαν εἰς τὸν βασιλικὸν μὴ ἔσω, καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῇ τὸν ὁρασιαν τοῦ ἀγγέλου, ἐκ πῶς ἐκφάτει τὸν ῥομφαίαν κατ' αὐτῶν. ἀκούσασα ὃ ταῦτα ἡ βασίλισσα ἐφοβήθη ἅμα καὶ ἐξεφέρετο σὺν ἐπληρῆξει· ὅμως οὐκ ἀπέθετο τὸν ἀπρέπειαν ἐκ τῆς ψυχῆς αὐτῆς, ἵν' εἴγε πρὸς τὸν Ἰωάννην, ἀλλ' ἐμμησικάκει πρὸς αὐτόν, καιρὸν τηροῦσα καὶ ζητοῦσα τόπον ἀμυνάσθαι αὐτόν. πάλιν οὖν ἡ βασίλισσα ἀπέστειλε πρὸς Φορμιώτιον ὀνόματι ἀξιωματικόν, ἀξιοῦσα ὅλῃ πίστει λογίᾳ ἀπολῦσαι τὸν Παυλῖνον. ὁ ὃ μέγας Ἰωάννης οὔτε ἐκείνου τοῖς κολακείαις ἐπείσθη, ἀλλ' ἐπέμψε τοῖς αὐλοῖς λέγων· οὐ πίστεμα πρὸς αὐτὸν φερέσθω τοῦτο ποιῶ, ἀλλὰ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν λυπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν τοῦτον χρεῶν ἐκ τῶν δίκαιων τῆς αἰδικίας, ἧς ἠδίκησεν αὐτὸν οὗτος, λοιπὸν ὃ δεῖ προσκαλεῖσθαι τὸν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς τῆς βασιλίσσης. ὁ ὃ Παυλῖνος θαυμάσας ὃ ἀνήνυτον τὸ πρόσταγμα, ἀποστείλας εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἦλθε τὰ πεντακόσια νομίσματα, καὶ δέδωκε τῇ χήρᾳ ἐκ προθέσεως τοῦ ὑποκρίτου, καὶ οὕτως ἀπελύθη ἀπολῦσαι εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἐπέστρεψε ὃ καὶ ἡμνὴ εἰς τὴν πόλιν αὐτῆς, δεξάζουσα τὸν Θεὸν τὸν βοηθήσαντα αὐτῇ ὅλῃ τῆς ὑπικυείας τοῦ ὑποκρίτου Ἰωάννου.

Αὐτὸς ὃ πάλιν τοὺς αὐτοῦ ἰουδαίους ἐξήλασε, κατηχῶν ⁂ λαόν, ἀποστῆσαι ἅλων πολλοὺς ἐκ τῆς νόσου τῆς φιλαργυρείας. μὴ δέ τινας ἡμέρας πάλιν δηλονότι τοῦ μακαρίου Ἰωάννη ἡ βασίλισσα ὅλῃ πίναν τοῦ παλατίου, πῆ μὲν ἀπειλοῦσα, πῆ ὃ καλακεύουσα, προτρεπομένη αὐτὸν ἀποξῶσαι τῆς πρὸς αὐτὸν ὀμοπιώσεως, εἰποῦσα τάδε· Παῦσαι λοιπὸν πρὸς δυσὶν τοῖς μὴ αἰτήσασί σοι βασιλικοῖς κεφαλαίοις. ἀποχάρει τοιούτων ὑπαρχημάτων, ὧν ἕνεκεν καὶ ἡ βασίλισσα ἀπέλεγε τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ προσταγμάτων, πολλαχοῦ σοι τοῦτο τὸν δίκαιον δίκαιον. παῦσαι καὶ τοῦ δημοσίου ἐπ' ἐκκλησίας ὑβρίζειν με, καὶ παρακολούθει με τοῖς πᾶσιν ἀποκλήτοις. ἐγὼ γὰρ οὐκ ἐπαυσάμην ὡς πατέρα ἔχουσα καὶ τιμῶσά σε. λοιπὸν καὶ ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὸ ἀμείνονα τοῦ ὑποτύπων ἀφορᾶν, ὑπέλεξαι τὸ πρέπον, προσίσταμένος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ προσταγμάτων, καὶ μὴ ἐμβάλλων ἑαυτὸν εἰς πολιτικὰ καὶ δημόσια πράγματα. οὐ τὰ γὰρ ἀνέξομαί σε ὕστερον προσήποντος. Ὁ ὃ μακάριος

35 Eudoxia Iohanni infesta.

κάριος Ἰωάννης ζῶπα ἀχρύσας, ἐξέλυπος γέγονε λίαν, ἢ διελογίζετο καθ' ἑαυτὸν λέγων· τί ἀρά ἐστιν ταῦτ' ὄντως ἠνάγκωτησάν με προσορυζοῦσιν (Α) Θεοῦ ἕνεκα τῶν ἔργων αὐτῆς; ἢ ξενάξας μέγα, ἀποκρίνεται ἐν ἑαυτοῖς· Εἰ ἔτι τοῖς ἀποστόλοις Παῦλος βοᾷ λέγων· Εἰ ἀνθρώπους ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην. Ἐὰ αὖθις λέγ· Ελεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον. καὶ πάλιν, Ἐμοὶ μὲν τὸ λέγειν οὐκ ὀκνηρόν, ὑμῖν δὲ τὸ ἀσφαλές· πλὴν ὅμως ὅτι αὐτοῦδε μὴ καταληφθῶσί με τὸ μῶμον, ἢ ῥητὸν πάντοτε, ἀλλὰ φυλαχθῆναί με ὑπὸ τῆς τοῦ Κυρίου προνοίας ἀπαύστου μέχρι τῆς ἐσχάτης μου ἀναπνοῆς. Εἰ δὲ καὶ ὡς ἐλέγχοντα αὐτὸν ἔχει με ὁ παῖς ἀζηλήσιον, οὐκ ὠφελε καταγνῶναί μου, ἢ ἀλιθεῦσαι. ὁρᾷ γὰρ αὐτὸν ἔξω τοῦ προσήκοντος γενόμενον ἐν τῷ ἀποστολῶν τοῦ Χριστοῦ. ὅμως εἰς πρόσωπον ὅτι αὐτὸν, ὅτε ἄλλον ὑβρίσαι (μὴ μοι δῴη ὁ Κύριος) ἀλλὰ σὺν τῇ φιλαργυρίᾳ κεκρατημένους ἐλέγχων οὐκ ἐπαυσάμην, οὔτε παύσομαι. Εἰ οὖν ἐλθεῖν ὄντα τοιούτου πάθους, τὸ μᾶλλον ἐγρεῖν αὐτὸν ὠφεληθῆναι· ἀπαγωνιστέον ἦν αὐτῷ· Εἰ δὲ καὶ τοῖς λεγομένοις, καὶ ἔνοχος αὐτῷ πέλει, ἴσθι βλάπτεσθαι, ὡς οὐκ ἐγὼ εἶμι ὁ ἐλέγχων αὐτὸν ἢ ὑβρίζων, ἀλλὰ τὰ ἔργα αὐτῆς εἰσιν. Ὁ γὰρ ποιῶν τὸ ἁμάρτημα, δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας, καθὼς διδασκόμεθα ὑπὸ τοῦ Κυρίου. Ὁ γὰρ ὄντι τὸ κωλύων αὐτῷ ποιῆσαι τὸ ἁμάρτημα; Ἢ τί ὠφελήσει, εἰ (Α) κόσμον ὅλον κερδήσει, τὸν δὲ ψυχὴν αὐτῆς ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Τούτοις τοῖς τοιούτοις πολυτρόπως λόγοις καὶ πλείοσιν ἐκπλήξας τὸν ἀνθρωπον, ἀπέλυσεν εἰς εἰρήνην ἀπαλλαγῆναι αὐτῆς ἄπρακτον. (Α) Ὃ ἐγὼ ἐφώς τούτοις λαβόντες, ἀπῆλθον αὐτῆς πάντα, εἰ μὴ τοῦ ἐκ νέφους μόνου λόγους ἀνθρώπου μὴ ὑφορωμένου θάνατον παντοῖον, μὴ ἀλλὰ ξίφους, μὴ ἐπικρύχιον θαλάσσης ὑμᾶσθαι, ἀλλὰ πάντα εἰς οὐδὲν λογιζομένου, ἕνεκα δὲ μόνου φρονήματος παντελοῦς τοῦ ἐλέγχειν καὶ διδάσκειν πάντοτε ἀνεμποδίστως. Ἐὰ λοιπὸν ὁ τοιοῦτος ἀνακεχώρηκεν ἐπ' ἀρχῆς. Ταῦτα δὲ εἰπόντες αὐτῇ, ὅτι δέδωκεν τὸ χειρόγραφον αὐτῆς, ἐφ' ᾧ ἦσαν (Α) λόγοι αὐτοῦ ἐγκεχαραγμένοι. ἢ προσκαλεσάμενοι πινὰ τῶν ἀποκρίνων αὐτῆς ἐπ' ἀμφίνεω αὖθις, ἢ μαθοῦσα τὴν δύναμιν αὐτοῦ, ὅτι πλείω ἐπλήσθη θυμοῦ καὶ ὀργῆς.

Γλυ. ασ. β. Τιμ. δ. c. φιλιπ. γ. a

Ἰωαν. κ. λδ.

Ματθ. ιϛ. κϛ.

χ. ἀποστολ.

χ. ἀπορίαν. ἀθλίαν

Ἀλλὰ τὸν ὅτι ὀφειλόμενον τῶν προσταγμάτων, ἐκ τῆς ἐκκλησίας ὁσημέραι ἀνθούσης ὅτι ὁ κρείττων, ἐκ πάσης τῆς πόλεως εἰς αὐξήσεσιν μεταχωρούσης σωφροσύνῃ ἢ φαλμῳδίᾳ τῶν ψυχῶν γεγανωμένων, οὐκ ἠνέγκεν ὁ μισόκαλος διάβολος, τὸν ἐπ' αὐτῷ κεκτημένον, ὃς ἀπέστησεν ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἀφ' ἑαυτῆς Ἰωάννου διδασκαλίας, ὡς ἐκ ὑπομενεῖς καὶ θαλασσούσης καταλιπόντας ἐκ αὐτῆς τὸ ἀγαθὸν σπουδαίως χωρεῖν ὅτι τῶν μαθόντων τὸ παλαιόν, ἐρωτᾷ συνεχῶς τὸ φιλοπρόσωπον τοιοῦτος· ἐκ ἰώνεγκεν ὁ φθόνος ἐκ τῆς ἐκείνου σοφίας μὴ λιμνύσας, ἀλλὰ ταῖς οἰκείαις ἐρεσσόμενος μηχαναῖς, τὴν βασιλεύουσαν πόλιν, μᾶλλον ὃ τῶν οἰκουμένων πᾶσαν τῆς ἐκείνου γλώττης ἐξέρπουσαν ἢ φρενός. πινὲς γὰρ ἀλλοφόρους δυσμενείας ἐμηκότες προφάσεις πινάς, ἐκ μὲ ἀπασχολούσας λαμπάδας τοῦ φωτὸς ἢ ἐρᾶσθαι ἰδιοῦ οὐκ ἠθέλησαν, δυσχεῖς ὃ κατηγείας θεμένης, ἢ τῆς συκοφαντίας ὃ προφάσεις ἐκασάμενοι, ἀδικεῖν ἐπελάμησαν. (Α) Ἐὰ γὰρ τῆς αἰτίας προσκάτω, ὡς ἅπας ὁ πρόλογος ὅτι σπάνις χόρος, εἶσιν Ἀκάκιος ἢ Αντίοχος, Θεόφιλος δὲ Σαμοσατεύς, (Α) λεγόμενοι μὲ ὁ μὴ εἶσιν, οὗτος ὃ λέγος οὐκ αὐξοίτω· τοῦ πάγματος τῶν κλεικῶν προσεύτερον δύο ἢ ἀλλάκοντι πέντε, (Α) μὲ ἐκ ἀκαθάρτω, (Α) ὃ οὐκ κακοπιχεῖ ἀριθμοῦ σεσωσμένοι. οὐκ οἶδα ὃ εἰ ἀκίνδυνοι τοῦ τοιούτου λέγω προσωπίσεις καὶ ἀλλάκοις. τῆς ὃ τοῦ βασιλέως αὐλῆς δύο ἢ τρεῖς μόνοι, οἱ ἢ ἐνδύρωσαν τοῦ θεοῦ Θεόφιλον στρατιωτικῇ βοηθείᾳ σεσωσμένοι. χωλαίνων τε τοῖς ταῖς φημελομάγαις τρεῖς· χάρει μὲ, ὠφρόπλουτε ὃ, ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς ἑαυτῶν σωτηρίας τοῦ ἐκ ἁρπαγῆς χρήματα κεκτημένοι, τοσεξαύτειαι

36. *Conspiratio Theophili, Acacy, Sescriani, Antiochi, episcoporum: 2. presb. 5. diaconorum, & 3. viduarũ, Marsæ, Cafricia, & Eugraphiæ contra Iohannem, cum 3 aulicis.*

ξαλύτειαν & ἀνάπαυσιν, Μαύρα Προμότη γυνή, ἡ Καισαρία Σαπρινοῦ, ἡ Εὐγραφία
Ἀμιφιμανίτης. τὰ δ' λοιπὰ αἰδὼς λέγειν αὐτά. ἡ δ' ὅτου νοῦ θεοκάρδιοι ὅτις ἐν τῇ πίστει,
καθάπερ φάλαγξ οἰκουμενικὴ, εἰς μίαν ἐλθόντες μισοδιδασκαλίας γνώμιλον, χείμαρρον
ἀπωλείας καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης εἰργάσαντο. σαφέστερον γὰρ κατ' ὀνόματα κηρῶ,
Ἀκάκιος ὁ τῆς Βερροίας, οὗ ἡ μνήμη τῇ ιβ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἰωάννης ὁ τῆς Ἀντιοχέων,
οὗ ἡ μνήμη τῇ κ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀσσύριος ὁ τῆς Νικομηδείας, οὗ ἡ μνήμη τῇ κε' τοῦ
αὐτοῦ μηνός· Ἀντίοχος ὁ τῆς Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ μνήμη τῇ κζ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἑλλάδιος
ὁ τῆς Ῥαιτῶν, οὗ ἡ μνήμη τῇ κθ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀμμώνιος ὁ τῆς Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ
μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἡσύχιος ὁ τῆς Ἰερουσαλήμ, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ
μηνός· Ἀκάκιος ὁ τῆς Μελιτηνῆς, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀλύπιος ὁ τῆς
Ἀντιοχέων, οὗ ἡ μνήμη τῇ α' τοῦ Νοεμβρίου μηνός· Ἀσκληπιάδης ὁ τῆς Γαζαίων, οὗ ἡ
μνήμη τῇ δ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀλέξανδρος ὁ τῆς Ἱεραπόλεως, οὗ ἡ μνήμη τῇ ε' τοῦ αὐτοῦ
μηνός· Ἀκάκιος ὁ τῆς Βερροίας, οὗ ἡ μνήμη τῇ ιβ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀντίοχος ὁ τῆς
Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ μνήμη τῇ κζ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἑλλάδιος ὁ τῆς Ῥαιτῶν, οὗ ἡ μνήμη
τῇ κθ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀμμώνιος ὁ τῆς Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός·
Ἡσύχιος ὁ τῆς Ἰερουσαλήμ, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀκάκιος ὁ τῆς Μελιτηνῆς,
οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀλύπιος ὁ τῆς Ἀντιοχέων, οὗ ἡ μνήμη τῇ α' τοῦ
Νοεμβρίου μηνός· Ἀσκληπιάδης ὁ τῆς Γαζαίων, οὗ ἡ μνήμη τῇ δ' τοῦ αὐτοῦ μηνός·
Ἀλέξανδρος ὁ τῆς Ἱεραπόλεως, οὗ ἡ μνήμη τῇ ε' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀκάκιος ὁ τῆς
Βερροίας, οὗ ἡ μνήμη τῇ ιβ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἰωάννης ὁ τῆς Ἀντιοχέων, οὗ ἡ μνήμη τῇ
κ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀσσύριος ὁ τῆς Νικομηδείας, οὗ ἡ μνήμη τῇ κε' τοῦ αὐτοῦ μηνός·
Ἀντίοχος ὁ τῆς Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ μνήμη τῇ κζ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἑλλάδιος ὁ τῆς
Ῥαιτῶν, οὗ ἡ μνήμη τῇ κθ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀμμώνιος ὁ τῆς Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ μνήμη
τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἡσύχιος ὁ τῆς Ἰερουσαλήμ, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός·
Ἀκάκιος ὁ τῆς Μελιτηνῆς, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀλύπιος ὁ τῆς Ἀντιοχέων,
οὗ ἡ μνήμη τῇ α' τοῦ Νοεμβρίου μηνός· Ἀσκληπιάδης ὁ τῆς Γαζαίων, οὗ ἡ μνήμη τῇ δ'
τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀλέξανδρος ὁ τῆς Ἱεραπόλεως, οὗ ἡ μνήμη τῇ ε' τοῦ αὐτοῦ μηνός·
Ἀκάκιος ὁ τῆς Βερροίας, οὗ ἡ μνήμη τῇ ιβ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἰωάννης ὁ τῆς Ἀντιοχέων,
οὗ ἡ μνήμη τῇ κ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀσσύριος ὁ τῆς Νικομηδείας, οὗ ἡ μνήμη τῇ κε' τοῦ
αὐτοῦ μηνός· Ἀντίοχος ὁ τῆς Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ μνήμη τῇ κζ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἑλλάδιος
ὁ τῆς Ῥαιτῶν, οὗ ἡ μνήμη τῇ κθ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀμμώνιος ὁ τῆς Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ
μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἡσύχιος ὁ τῆς Ἰερουσαλήμ, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ
μηνός· Ἀκάκιος ὁ τῆς Μελιτηνῆς, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀλύπιος ὁ τῆς
Ἀντιοχέων, οὗ ἡ μνήμη τῇ α' τοῦ Νοεμβρίου μηνός· Ἀσκληπιάδης ὁ τῆς Γαζαίων, οὗ ἡ
μνήμη τῇ δ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀλέξανδρος ὁ τῆς Ἱεραπόλεως, οὗ ἡ μνήμη τῇ ε' τοῦ αὐτοῦ
μηνός· Ἀκάκιος ὁ τῆς Βερροίας, οὗ ἡ μνήμη τῇ ιβ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἰωάννης ὁ τῆς
Ἀντιοχέων, οὗ ἡ μνήμη τῇ κ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀσσύριος ὁ τῆς Νικομηδείας, οὗ ἡ μνήμη
τῇ κε' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀντίοχος ὁ τῆς Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ μνήμη τῇ κζ' τοῦ αὐτοῦ μηνός·
Ἑλλάδιος ὁ τῆς Ῥαιτῶν, οὗ ἡ μνήμη τῇ κθ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀμμώνιος ὁ τῆς Πτολεμαΐδος,
οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἡσύχιος ὁ τῆς Ἰερουσαλήμ, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ
αὐτοῦ μηνός· Ἀκάκιος ὁ τῆς Μελιτηνῆς, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀλύπιος ὁ
τῆς Ἀντιοχέων, οὗ ἡ μνήμη τῇ α' τοῦ Νοεμβρίου μηνός· Ἀσκληπιάδης ὁ τῆς Γαζαίων, οὗ
ἡ μνήμη τῇ δ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀλέξανδρος ὁ τῆς Ἱεραπόλεως, οὗ ἡ μνήμη τῇ ε' τοῦ
αὐτοῦ μηνός· Ἀκάκιος ὁ τῆς Βερροίας, οὗ ἡ μνήμη τῇ ιβ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἰωάννης ὁ
τῆς Ἀντιοχέων, οὗ ἡ μνήμη τῇ κ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀσσύριος ὁ τῆς Νικομηδείας, οὗ ἡ
μνήμη τῇ κε' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀντίοχος ὁ τῆς Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ μνήμη τῇ κζ' τοῦ
αὐτοῦ μηνός· Ἑλλάδιος ὁ τῆς Ῥαιτῶν, οὗ ἡ μνήμη τῇ κθ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀμμώνιος ὁ
τῆς Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἡσύχιος ὁ τῆς Ἰερουσαλήμ, οὗ ἡ
μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀκάκιος ὁ τῆς Μελιτηνῆς, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ
μηνός· Ἀλύπιος ὁ τῆς Ἀντιοχέων, οὗ ἡ μνήμη τῇ α' τοῦ Νοεμβρίου μηνός· Ἀσκληπιάδης
ὁ τῆς Γαζαίων, οὗ ἡ μνήμη τῇ δ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀλέξανδρος ὁ τῆς Ἱεραπόλεως, οὗ ἡ
μνήμη τῇ ε' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀκάκιος ὁ τῆς Βερροίας, οὗ ἡ μνήμη τῇ ιβ' τοῦ αὐτοῦ
μηνός· Ἰωάννης ὁ τῆς Ἀντιοχέων, οὗ ἡ μνήμη τῇ κ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀσσύριος ὁ τῆς
Νικομηδείας, οὗ ἡ μνήμη τῇ κε' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀντίοχος ὁ τῆς Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ
μνήμη τῇ κζ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἑλλάδιος ὁ τῆς Ῥαιτῶν, οὗ ἡ μνήμη τῇ κθ' τοῦ αὐτοῦ
μηνός· Ἀμμώνιος ὁ τῆς Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἡσύχιος ὁ τῆς
Ἰερουσαλήμ, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀκάκιος ὁ τῆς Μελιτηνῆς, οὗ ἡ μνήμη
τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀλύπιος ὁ τῆς Ἀντιοχέων, οὗ ἡ μνήμη τῇ α' τοῦ Νοεμβρίου
μηνός· Ἀσκληπιάδης ὁ τῆς Γαζαίων, οὗ ἡ μνήμη τῇ δ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀλέξανδρος ὁ
τῆς Ἱεραπόλεως, οὗ ἡ μνήμη τῇ ε' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀκάκιος ὁ τῆς Βερροίας, οὗ ἡ μνήμη
τῇ ιβ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἰωάννης ὁ τῆς Ἀντιοχέων, οὗ ἡ μνήμη τῇ κ' τοῦ αὐτοῦ μηνός·
Ἀσσύριος ὁ τῆς Νικομηδείας, οὗ ἡ μνήμη τῇ κε' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀντίοχος ὁ τῆς
Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ μνήμη τῇ κζ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἑλλάδιος ὁ τῆς Ῥαιτῶν, οὗ ἡ μνήμη
τῇ κθ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀμμώνιος ὁ τῆς Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ
μηνός· Ἡσύχιος ὁ τῆς Ἰερουσαλήμ, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀκάκιος ὁ τῆς
Μελιτηνῆς, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀλύπιος ὁ τῆς Ἀντιοχέων, οὗ ἡ μνήμη
τῇ α' τοῦ Νοεμβρίου μηνός· Ἀσκληπιάδης ὁ τῆς Γαζαίων, οὗ ἡ μνήμη τῇ δ' τοῦ αὐτοῦ
μηνός· Ἀλέξανδρος ὁ τῆς Ἱεραπόλεως, οὗ ἡ μνήμη τῇ ε' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀκάκιος ὁ
τῆς Βερροίας, οὗ ἡ μνήμη τῇ ιβ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἰωάννης ὁ τῆς Ἀντιοχέων, οὗ ἡ μνήμη
τῇ κ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀσσύριος ὁ τῆς Νικομηδείας, οὗ ἡ μνήμη τῇ κε' τοῦ αὐτοῦ
μηνός· Ἀντίοχος ὁ τῆς Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ μνήμη τῇ κζ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἑλλάδιος ὁ
τῆς Ῥαιτῶν, οὗ ἡ μνήμη τῇ κθ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀμμώνιος ὁ τῆς Πτολεμαΐδος, οὗ ἡ
μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἡσύχιος ὁ τῆς Ἰερουσαλήμ, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ
μηνός· Ἀκάκιος ὁ τῆς Μελιτηνῆς, οὗ ἡ μνήμη τῇ λ' τοῦ αὐτοῦ μηνός· Ἀλύπιος ὁ τῆς
Ἀντιοχέων, οὗ ἡ μνήμη τῇ α' τοῦ Νοεμβρίου μηνός· Ἀσκληπιάδης ὁ τῆς Γαζαίων, οὗ ἡ

ᾗ συγκροτήσεις ὃ ἱεραπόρον, πρῶτος τῷ Ἰσιδώρῳ, ἐφη τῷν ἐδυξάμιλω πρὸ δικαιοπῶ ἐπῶν, Ἰσίδωρε, κῦ σῦ· ᾗ ὅλῳ πλειάζολος ἐλθομόμλω, λήθη πρεδίδη δὲ πρᾶγμα· ἰωῶ ᾗ ἑτέρως χρῆσθαι δύνῃ τῷν, δύρηται τῦτο ὃ πλεῖ σῦ κεφάλαιον. ἀπολόγησαι πρὸς αὐτό. πλειάζε ᾗ ὁ χρῆστης ἔγκλημα ὃ Σοδόμων. πρὸς ταῦτα ὁ Ἰσίδωρος ἀπλαγυάλμος, ἔλεγε τῷ Θεοφίλῳ· συγχωρήσωμεν ἀληθῶς εἶ ὅτι ᾗ ἐδίξω ⟨ⲭ⟩ χρῆται, ᾗ πρῦπόπεσεν· ὅσκ ἰῶ ὁ δοὺς τ̄ λίβελλον, ἵνα σκ δὺ τέρου ὕπο ἀπατηθῇ; πρὸς ταῦτα ὁ Θεόφιλος· ἀλλ' οὐ πρῦιῶ ὁ παῖς πλιβύσης ⟨ⲁ⟩ρχων. ἀπεκρίθη ὁ Ἰσίδωρος· οὐ πρῦιῶ ⟨ⲁ⟩ρχυτά, ὡς λέγᾳς, πάπα· μῦ ⟨ⲭ⟩ πλοιῶ οὐ πρῦιῶ; τῳ δὺ τέρῳ ἑτέ οὐ πρῦιῶ, ὥσθ' τῷ τέτῳ, ᾗ νεῶ πρῆσει; κάλθυσον δῦῶ ς̄ ἰῶναι τ̄ αἰ̈ρεσιν. πρὸς ταῦτα ὁ Θεόφιλος ἀνάβα λλε᾽) εἰς ἡμέραν ἑτέραν· ᾗ λιπαρήσας πᾶσι νεανίσκοις ⟨ⲁ⟩ποχθέσι πολυύλοις, ἤλειψεν εἰς τ̄ κατηχείαν κῦ Ἰσιδώρᾳ, δεῖς αὐτῷ, ὡς φασι, πνευτικήδικος χρεοπάις. ὃς δὲ αὐτῆς ἀνατίθεται τῇ μητρί. ἡ ᾗ τῦτο μῖ ⟨ⲁ⟩πὸ τῷ ἀκλινοῦς ὀφθαλμοῦ, τῦτο ᾗ ⟨ⲁ⟩πὸ τῷ δέους τῷ νόμῳ αἰσχυσπόνῳ σῦνυμιλμένη, μήποτε ὁ Ἰσίδωρος συκοφωντηθεὶς ἐγκαλέσῃται, ὅτι ⟨ⲑ⟩ ⲁρχοιτα τῷ δημῷ ἐλθῦσα ὁμολογεῖ τίνι δραματυργίαν τῷ Ἰσιδώρᾳ, δίξασα αὐτῷ τῶν χρυσῶν, οὓς ἔλεγε πρᾶ τῆς ἀδιλφῆς Θεοφίλου εἰληφέναι μαθοῦσα κῦ τῷ ἀθῴου. ᾗ αὐτὴ μῖ δέᾳ πολλά, ἐξαιρέτως ᾗ ΔΔ᾽ τῦτο ἀξίᾳ πίσασα ποιῆσαι, τελθυτᾷ τῶν ματεῖ χρεωρυχυμένη. πρὸς ταῦτα ὁ Ἰσίδωρος ἔφη· οἶκοι, ⟨ⲑ⟩ Θεοῦ ἱκετεύων. ὁ ᾗ νεανίσκος ὃ μῖ τῶν νόμων φοβούμενος, ὃ ᾗ Θεόφιλον, δεινότερον ὑπονοῦν τίνι ἀσυγχέᾳ, ὅτι λειτιτελέσειν καταφθῇ τ̄ χος, τίνι ἐκκλησίαν, πρᾶσφυγὸν ὡς θυσιαστηρίῳ. οὕτως ὁ Θεόφιλος κωφῇ τῇ δίκῃ ἐπεκηρύτ̄ει ⟨ⲑ⟩ Ἰσιδώρου τῆς ἐκκλησίας, ᾗ ἀνάκτα ὑπεφυπιίσας, ᾗ χμᾶ πασάνδυλος σημοπρέπθαν τῇ ἀδικίᾳ. πρὸς τῦτο ὁ Ἰσίδωρος δείσας μή ποτε χαλεπωτέρᾳ θυμῶ πιεσθεὶς ὁ Θεόφιλος, σκέψῃ) κατ' αὐτῦ ἕτερον τῆς σωτηρίας (φθάνει γὰρ ἐμὲ μίᾳ ἐμὲ τῦτον) δρομαίως χωρᾷ ὅτι ὃ ὄρος τῆς Νιτρίας πρὸς ὃ τάγμα τῷ μοναζόντων, ἔθη ἐκ τῆς νεότητος ἠσκήθη ἀγωτελεῖς, ᾗ κελίσας ὁ ὡς καλιᾷ αὐτῦ, πρᾶσπύχετο μακροθύμως Θεῷ ὀντυγχάνων.

38 *Theophilus fratres monachos, quos prius in deliciis habuit, monasterys pellit & Ægypto universa: contra quos scribit ad Sylvanum episcopum Hierosol.*

Τηλικύτων ᾗ τότε καπιληφότων τὰ Ρωμαίων πρᾶγματα, ⟨ⲁ⟩ τίνι ἱερωσυίῳ πεπιφυλμένοι τῷ ῥάπιεν καὶ ἑαυτῷν ὅλως ἐφ' ὕρει τῷ χριστιανισμοῦ οὐδαμῶς ἀπεῖχοντο. ᾗ γὰρ ὁ τότε τῷ χρόνῳ ἐπθυμᾶσαι ἐμβιβέτων κατ' ἀλλήλων ⟨ⲑ⟩ ἱερᾶς· ἀρχὴ ᾗ ὁ κακὸν ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἐλήλυθεν. ἰῶ γὰρ μικρὸν ἐμπροσθεν ζήτησις κινηθεῖσα, πότερον ὁ Θεὸς σωμά ἐστι, ᾗ ἀ̈ᾶσώματός ἐστι, ᾗ ἀπόλλακται ἀν̄ᾶσπίνῳ τε καὶ πάντος, ἀκλᾶς εἰπεῖν, σωμα πικοῦ ᾗμα τος. ὁπ ᾗ τῦτο τ̄ ζητήματος ἐελθὼ ᾗ φιλοτεικίᾳ πᾶσι τοῖς πολλοῖς ἐγίνετο, τῷ μῖ τῦτῳ πρᾶσιδεμένων ὡς λόγῳ, τ̄ ᾗ ἑτέρᾳ σεμνηρομένων. ᾗ μάλιστα μῖ πολλοὶ τῷ ἁπλουστέρων ἀσκητῷ σωματικὴν καὶ ἀνθρωπόμορφον ⟨ⲑ⟩ Θεὸν τῆς εἶ ἐδούλοντο· πλεῖστοι ᾗ τῦτον καταγινώσκοντες, ἀσώματον εἶ) ⟨ⲑ⟩ Θεὸν ἔλεγον, ᾗ πάσης ὑκτὸς εἶ) σωματικῆς μορφῆς ἀπεφώσαν· οἷς ᾗ Θεόφιλος ὁ τῆς Αλεξανδρέων ἱθίσκοπος σωεφώνει, ὡς ᾗ ὅτι πᾶς ὁ ἐκκλησίας ὅτι ᾗ ὃ λεοῦ κατεδραμεῖν μῖ τ̄ ἀνθρωπόμορφον λεγόντων ὃ θεῖον, ἀσώματον ᾗ εἶναι δογματίσαι ⟨ⲑ⟩ Θεόν. ταῦτα μαθόντες ⟨ⲁ⟩ Αἰγύπτιοι μοναχοὶ, κατὰ μικρὸν τὰ μοναστήρια, ὅτι τῶν Αλεξανδρέων ἔρχονται, ᾗ κατασαίζοι τῷ Θεοφίλου, κρίναντες ὡς ἀσεβοῦντα, ᾗ ἀνέχῃ βαλόμενοι. τῦτο γνοὺς ὁ Θεόφιλος ἐὶς ἀγῶνα καθίσατο, ᾗ ἐπανόει τέχνῃ, ὅπως ἀν̄ ἐκφύγῃ ⟨ⲑ⟩ ἀπειλημμένοι ὑπὸ αὐτοῦ κλησίας μετῆλθε τῶν ἀδρας, οὕτως ἐπὶ πρὸς αὐτοὺς· ὕτας ὑμᾶς ἐίδον, ὡς Θεῶν πρόσωπον. τῦτο λεῖπεν ἐκμώσατε τῶν μοναχοὺς τῆς ὁρμῆς. ἀλλ' εἰ ἀληθεύει, ἔφησεν, ὅτι ὃ τῷ Θεοῦ πρόσωπόν ἐστι, ὡς ᾗ ὃ ἡμέτερον, ἀνάθεμά πισον τὰ Ωριγένους βιβλία (ἐξ ὧν γὰρ ἐκλελεγμένοι τινες, ἐναστομῶσιν τῇ δόξῃ ἡμῶν) εἰ ᾗ μὴ τῦτο ποιήσῃς, ὡς τῷ ἀσεβοιωτῶν ᾗ θεομάχων ἐκδίχε πᾶν' ἡμῶν. ἀλλ' ἐγώ, ἔφη ὁ Θεόφιλος, ποιήσω τὰ δεδογμένα

ὑμῖν, ἢ μὴ χαλεπαίνετε τοῖς ἐμοῖς. ἢ γὰρ ἐγὼ ἀπροθύμως ἔχω πρὸς τὰ Ωριγένους βιβλία, ἢ μέμφομαι τοῖς ἐνδιατρίβουσιν αὐτοῖς. οὕτω μὲν οὖν ἔχει τὰ τοῦ μοναχοῦ ἐπιτροπεύσαντος ἀπεπέμφατο. ἴσως δ' ἂν καὶ τούτου ζήτησις ἄγοι τὸν προλαβόντα ἐπαύσατο, εἰ μὴ ὑπεσημήνατο τοῦτο ἕτερον προσῆμα ποιούσα. τῶν γὰρ ὁσίων Αἰγυπτίων ἀσκητηρίων προεστήκασιν ἄνδρες δύο θεοῦ, Διόσκορος καὶ Ἀμμώνιος, Εὐσεβίός τε καὶ Εὐθύμιος. οὗτοι αὐτάδελφοι ἦσαν, ἀμφω μακροὶ τὸ σώματος ὀνομάζοντο. ἦσαν δὲ καὶ λόγου καὶ βίου ἐμπορεύσιμοι, καὶ ἀφ' οὗ τὴν πολιτικὴν ἐν τῇ Ἀλεξανδρείᾳ προεῖλαντο λόγου· Θεόφιλός τε ὁ τηνικάδε ὑπάρχων τῆς πόλεως ἐπίσκοπος καὶ ἡμῶν οὗτοι μοναχοί. δύο δὲ ἐξ αὐτῶν ἀποκεκλεισμένω διάγειν Διόσκορον καθίσας τῆς Ἑρμουπόλεως, βίᾳ ἐλκύσας· δύο δὲ ἐξ αὐτῶν προεκάλεσε συνοδίαν αὐτῷ, καὶ μάλις μὲν ἔπεισεν· ὡς ὑπέσχετο δὲ ὅμως καὶ προσωλάγησεν, καὶ τὴν τοῦ κλήρου ἀξίαν τιμήσας τῷ οἰκονομίαν αὐδεῖς τῆς ἐκκλησίας ἐχειρίσατο. ἐπὶ τῇ αἰτήσει μὲν ἔλθων, κἀγὼ τὴν οἰκονομίαν προσέσχον· ἰδιάζον δ' ὅμως, ὅτι μὴ ἐφιλοσόφουν, ὡς ἤθελον, τῇ ἀσκήσει προσκείμενοι. ἐπεὶ δὲ προὔντος τοῦ χρόνου καὶ προσολάπτεσθαι τῷ ψυχείῳ ὁρμίζον, ὁρῶντες ὑπέσχετο χρηματιστικὸν μεταχειρίζομον βίον, καὶ πολλὰ κατοδῶν τοῖς χρημάτων κτῆσιν τιθέμενον, καὶ ἀφ' ἑαυτῶν δὲ ἀλογοῦντα, πόνητα λίαν κινοῦντα, πρήγματά τε συνοδίαν αὐτῷ, τὴν ἐρημίαν ἀγαπᾶν ἐπέτρεπον, καὶ ἑαυτὸν προτιμᾶν τῆς τοῦ ἄστεος διαγωγῆς. ὁ δὲ ἕως μὲν τὸν ἐγίνωσκε τὸν ἀληθῆ προφασιν, προεκάλει προσμένειν. ὑπὸ δ' ἐγὼ καταγινωσκόμενος τῶν αὐτῶν, ὀργῆς κατεπίμπλατο, καὶ πολλὰ αὐδεῖς κακὸν ἐπέλπει ποιεῖν. τῶν δὲ μικρὰ φρονησάντων τῆς ἀπειλῆς, καὶ ἐς τὸν ἐρημικὸν χωρησάντων, θερμός τις, ὡς ἔοικεν, ὁ Θεόφιλος ὤν, οὐ μικρὰν ἐποιεῖτο τιμωρίαν καὶ αὐτῶν, ἀλλὰ σκυθρωπάζων πᾶσιν μὲν ἀνδρας ἐκαπόδαζεν. ἐμίσει δὲ βλύθυς καὶ τὸν αὐτῶν ἀδελφὸν Διόσκορον τὸν τῆς Ἑρμουπόλεως ὑπέσχοντον. ἐλύπει δὲ ἄλλον ἐκείνως, ὅ προσκαλεῖ αὐτῷ τὸν ἀσκητὰς καὶ τὸν μοναχοὺς σκοπολεμήσει αὐδεῖς. μεθόλῳ οὖν χρῆται τοιαύτῃ· οὐ πείσατο τὸν ἄνδρας πολλάκις ἅμα αὐτῷ θεοῦ λόγοις κεκινηκότα, ὡς ἔστιν ὁ Θεὸς ἀσώματος, ἐ ὑδαμοῦ ἀνθρωπόμορφος. ἀκολουθεῖ γὰρ δὲ ἀναγκης ὦ ἄνθρωπομόρφῳ ὁ ἀνθρωποπαθὴς· καὶ τοῦτο μεγύμνασεν ἐν τοῖς παλαιοτέροις, μάλιστα δὲ Ωριγένους. οὕτως ἔχων καὶ φρονῶν ὁ Θεόφιλος, ἀφ' ὁ ἀμυάλας τὸν ἔφρεσε, "ἀνατρέφει τοὺς καλὰς αὐτῷ διεδομένα ὑπ' ὤκυπεν· ἀλλὰ συναρπάζει τὸν πλείστους τῶν μοναχῶν, ἀνθρώπους ἀκαιρότερος μὲν, ἰδιώτας ὄ ἀφ' λόγῳ, τὸν πολλὰς ὄ καὶ γραμματικὰς ὄντας, καὶ ἀφαπίπτεται τοῖς ἐν ἐρήμῳ ἀσκητηρίοις, μηδεὶς πείθεσθαι Διοσκόρῳ, μηδὲ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτὸ λέγουσιν ἀσώματον τὸ Θεόν. ὁ γὰρ Θεός, φησι, κεῖται χαρίεν καὶ ὀφθαλμὸς ἔχει καὶ ὦτα καὶ χεῖρας καὶ πόδας, καθὰ καὶ οἱ ἀληθεῖς θεοῦ. οἱ δὲ τοῦ Διόσκορον Ωριγενικὴ ἀκολουθοῦντες βλασφήμων δόγμα εἰσάγουσιν, ὡς ἄρα ὁ Θεὸς οὐτε ὀφθαλμοὺς, οὔτε ὦτα, οὔτε χεῖρας, οὔτε πόδας ἔχει. τούτῳ τῷ σοφίσματι συναρπάζει τοὺς πλείστους τῶν μοναχῶν, καὶ ἐξ ἀφ' ἁπάντων εἰσὶν οἱ αὐδεῖς. ὅσοι μὲν οὖν μεγυμνασμένοι ἐν ἔχον νοῦν, οὐ συνηρπάγησαν τὸ τῷ σοφίσματι, ἀλλὰ καὶ τοῖς τοῦ Διόσκορον καὶ Ωριγενικοῖς ἐπέθοντο· ὁ δὲ ἁπλούστεροι, πλείους τε ὄντες καὶ ζῆλον ἔχοντες θερμὸν, διὰ τὸν ἀδελφὸν ἐχώρουν. ἐὰν οὖν ἀφαίρεσις τὸ αὐδεῖς, καὶ ἀλλήλους ὡς αὐτεβοῶσας διέσυρον. καὶ ὁ μὲν Θεόφιλος προσέχοντες Ωριγενιασὰς καὶ αὐτεβοῦς σκάλοιον τοὺς ἀδελφοὺς, ὁ δὲ ἕτεροι ἀνθρωπομορφιασοὺς τοὺς τοῦ Θεοφίλου ἀναπειθέντας ὠόμιζον. ἐκ τούτου δὲ πολεμικὸς γίνου οὐ μικρὸς, καὶ ἐν μεταξὺ τῶν μοναχῶν πόλεμος ἀσπονδος. Θεόφιλος δὲ ὁ ἐγὼ προσβάλλοντα τὸν σκοπὸν, πέμπει γράμματα τοῖς ἐγγὺς ὑπισχνουμένοις, καὶ κελεύει ἵνας τῶν προὼν ριφθῶσι τὸ ὄρους, καὶ τῆς ὑπὸ τὸν ἑρήμου τοῦ ὑπὸ κεφαλῆς μοναχοὺς, τοὺς ἐπαναγαγὼν τὸν αὐτὸν. οἱ δὲ μοναχοὶ στοὺς τοῖς προεσβυτέροις καταλήγοντες

καπηλόντες εἰς Ἀλεξάνδρειαν προσεκάλουν Θεόφιλον εἰπόντι τὴν αἰτίαν, δι' ἣν κατεδικάσθησαν ῥιφῆναι. ὁ δὲ ὑφαίμιος τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκτείνας ἀλλοῖς, ἐπεβλέπετο ποτὲ μὲν πολιτικός, ποτὲ δὲ ὠμὸς, ἄλλοτε δὲ ἐν ὀργῇ θεοῦ μῆνις" ἐπειδὴ ἐκ τοῦ Ἀμμωνίου ὕδατος πλακοῦντα δύο ὁμοφόρια αὐτῷ ἐπὶ τῷ πραχθῆναι οἰκείας χάριν, ἐν πλήναις τῶν σταφύλων αὐτῷ ἐμφορήσας συνεπατημένοις δακτύλοις, ἠμάξευεν αὐτῷ τῷ χέρσῳ, τῷ δὲ ἀδελφῷ, τῷ δὲ ἐν τῇ φωνῇ· ἀρετικέ, σὲ δεῖ πατεῖσθαι ὠμοῖς ὀδοῦσιν, τοῦτο μὲν ἐκ τοῦ ἀδελφοῦ, τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ Ἰσίδωρου ξενοδόχου ὄντα σὸν τῇ Νιτρίᾳ. ὕστερον οὖν αἰματόφυρτοι ἐν ἀμαπόκριτοι ἐποτρέφοισιν εἰς τὰ μετάλλα ἑαυτῶν. εἰληχότα οὖν τῆς προκειμένης ἀσκήσεως, τῇ μαθήσει τῶν γραφῶν τὴν φύσιν ὑξιώσαντες, δι' ὧν ἡ σωτηρία προσγίνεται, ἔλαθον φρονήσαντες τῆς τούτου μανίας, τῷ μηδὲν ἑαυτοῖς συνειδέναι κακόν. πρὸς τούτοις οὐκ ἠρέμησας ὁ Θεόφιλος, ἀποστέλλει πάλιν πρὸς αὐτὸν ἐκ γαιτόνων ὑπηκόους, ἐν συγκροτῆσ κῦ τὴν μοναχῶν συνέδριον. οὗτοι καλέσας αὐτὸν εἰς ἀπολογίαν, ὕτε μαπαδοὺς λόγου, ἀποκηρύττει τῆς αὐτοῦ ἐπ' ὀξοχῆς αὐδρας, Ἀμμωνίου, Εὐσεβίου ἐν Εὐθυμίου, φοβηθεὶς ἀ ἀρέσω κῦ τὸ πλῆθος συνέχειν τὴν πυρείαν, χειμασπαμένους δογμάτων πρὸς ἀφροσύν. καὶ ὑς πολλάκις ἐκ ὑπισκόπους ἐτίμα, ὡς διδασκάλους, ἀφ' ὧν λόγων, ἀφ' ὧν βίου, τούτους οὐκ ἠδέσθη ἀνάθεμα ὁμολογῆσαι ἀφ' ὧν πρὸς Ἰσίδωρον ἀπόφασιν. ἐν μὲν ὁ ἀποκηρύξας ὀξ αὐτὸν τοὺς τοῦ ὄρους, ἀλλάξει μὲν ἀρέσκεια πάντα, ἃ μηδέποτε ἐν συλλόγῳ τῶν τῆς ἐρήμου γερόντων ἔσησαν, οὐκ ἂν λέγω, ἐν θυρωρείου αἰσχίω· ἐν δὲ μὴ χρὴ ὑπισχνεῖσθαι, ἐγκαταπάξας κωμῳδρίᾳ, πάλιν οὐκ ἔχων, τί ὑ πρεσβύτερον, τοὺς ὑ τῆς ἀγκοίτους, οὐκ ὄντας ὕτε τῶν Αἰγυπτίων, ἀμαὶ ἀγαθόρων ὑβρεων. ὁμοῦ γὰρ ἐν Λίβυες, ὁ ὑ Ἀλεξανδρεὺς, ὁ ὑ Φαρανίτης, ἄλλος Παφλαγὼν Σατυρίων. διὸ καὶ προκυσαν αὐτὸν, ὃ αἰέλπιστον ἔχοντες τῶν τῆς πατρίδος ἐκχύρων. ἐν προσκυλίζει αὐτοὺς δοιῶν λιβέλλους κῦ τῶν τρισὶν ὀκείων, ἀλλὰ ὑφαίμιος τὰς λόγους τῆς συκοφαντίας, " τοῦτο μόνον συνειστηγκότων ὃ προγράψας. μὴ τοῦτο λαθεῖν τοὺς λιβέλλους πρὸ αὐτῶν ὑπὸ τῆς ὀκλησίας, εἰσέρχεται πρὸς Αὐγουστάλιον, καὶ ἀποπέμπεται κατ' αὐτῶν ὀντυχήσων ὀκ προσώπου τῶ οἰκείου, συμπλέξας ὃ τὰς τῆς συκοφαντίας λιβέλλους, ἐν ἀξιοῖ γραπτοποιὴν βοηθεῖαι ῥιφῆναι τὰς ἀνδρας ἀπὸ πάσης Αἰγύπτου. λαθεῖν δὲ γραπτὸν ἕως ὁμοιάτων πεντακοσίων, ἅμα τῷ προσάγματι σπουδάζει πλῆθος πλημμελῶν εὐκόλως πρὸς τὰ ἀξίας, ἐν ὑπισχυρτὰ τοῖς μοναστηρίοις ἀ ἀρέσω τὸ νυκτὶ, οἰνοφλυγήσας τὰς παῖδας τὰς σπουδὰς αὐτοῦ. ἐν προῆλθε μὲν τύπαν ἀδελφὸν Διόσκορον ὑπισκοπον κελεύει ὃ ἀρέσω ῥιφῆναι, συρέντα δι' οἰκετῶν Αἰγυπτίων, ἐν αὐτὸ τάχα ἀκμῆσαι ἀκαπίστων, λαθεῖν αὐτὸ τὴν προοικίαν, ἣν ἀπὸ πρώτης Χερσονήσου ἔχει ἡ ὑ Διοσκόρου πόλις. μὴ ὕτο λαφυραγωγῆσ ὁ ὄρος, μεθὸ τοῖς νεωτέροις τὰ μικρὰ παράσματα τῶν μοναζόντων διδοὺς. σκυλεύσας ὑ τὰ κέλλας, ἐπιζητεῖ τὸν τῆς σκηνοῦς, οὓς κεχαλασμένους ὁ φρέατι ψάλον ὑπισχνοῦντες ὃ τομίᾳ. μὴ εὑρὼν ὑ αὐλοὺς, ἐμπίπρησι τὰ κέλλας αὐτῶν φρυγάνοις, συλήσας ἐν τὰ βιβλίους πάσας ὁ ἀφλητὴς τὸ ἐν σπουδαίοις οὔσας, ἐν παιδίον ἕν, ὡς ἔφασαν Θεωρικοῖς, ὃ τὰ σύμβολα τῶν μυστηρίων. ὕστερον οὖν λωφήσας τῆς ἀλόγου ὀργῆς, καταλαμβάνει πάλιν τὴν Ἀλεξάνδρειαν, δοὺς χάρας φυγὰς τοῖς ἀγίοις σκηνοῖς· οἵτινες δὲ αὐτῆς λαβόντες αὐτῶν τὰ μηλωτὰ, εἰσῆλθον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, ἐν γυμνοὶ περῆλθον τὴν πόλιν ὃ τὴν πλατεῖαν, ἑλκυσμένοι μόνον λεντίᾳ, ὃ κλαίοντες. γνόντες ὑ Θ πολῖται, τινές εἰσι, σεμνῆθησαν πρώτης ἐξόδου λαμπάδας μὴ χάρας, ἐ ἀπέρχονται ὁ τῷ ὑπισκοπίῳ, ἔνθα κατοικεῖ ὁ Θεόφιλος, ἐ ἤρξατο κράζειν αὐτῷ, Ἀναστὰς ἀπόστα τὰ ὁ τῷ ὑπισκοπίῳ. μὴ γνόντων ὑ ὃ τὰ τοῦ κακίμελια χορδῆς, ὁ ἀρχὼν τῶν κτιδίων φοβηθεὶς κατέβαλε αὐτῷ, ζητῶν ἀπολογήσασθαι αὐτοῖς. Θ ὑ οὐκ ἠθέλησε κρατοῦντος ἐ θρόνου ἐκβαίνοντος κατὰ τὸ Θεοφίλου ἀκαταπαύστως. ὁ ὑ ἀρχὼν σκαγώνιος ἠνόμβος ἐθάκιμαζε πρὸς δυσὶν εἰς χάρας

τὸ

Ios. ἐσιλλι

Ios. τίτλ

τῷ δήμῳ τὸν Θεόφιλον. αὐτὸς δ' φυγῇ τὴν σωτηρίαν ἐμηχανήσατο. ὁ δὲ μηδ' κρυπτόμενος τὸν φόβον τῆς ὑποστροφῆς κατέχωσεν ἐπ' ὀλίγῃ ῥίψας ἑαυτόν. ὁ δ' ἀρχιεπίσκοπος Θεόφιλος οὐδὲν ἀσυνήθως ἐπέδυσεν αὐτὸν ἱμάτια, ἐς ἀπήγαγεν εἰς τὸ πρωιτώμενον, ὡς δὲ κελεύσας αὐτὸν ἐξελθεῖν ἐς τὴν δήμιος καταπαύσαι τὸν θόρυβον. ἐξελθόντες δ' ἐδόκησαν πληροφορῆσαι τὸν λαόν.

χίλιοι 8 ὁ δ' πλείω ἐπιβόων, ὠθούντες τὰ ἱμάτια εἰς τὸν ἀέρα. ἐξελθὼν οὖν αὐτὸς ἐκ τοῦ πρωιτωμείου, κράξας ὡς ἐκ τῆς θύρας, ἐπίσεισεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας, σιωπῆσαι ἐς δὲ ἔλαθεν ὑπολαβὼν ὡς δεκανός. ὁ δ' μικρὸν ἠσυχάσαντες, ὥμοσεν αὐτοῖς λέγων· μὰ τὴν νίκην τῶν ἁγίων ἡμῶν διατοῦτ', οὐκ ἐθαρρησά μοι τὴν βουλὴν αὐτοῦ ὁ Θεόφιλος, ἀλλὰ προφάσει τινὶ αἱρετικῆς ἐγκεφαλοποιῶν τὴν πίστιν, ἐς θέλων αὐτὸν καταπῆσαι εἰς ὀρθοδοξίαν, ἔλαθε μὲν ἑαυτὸν εἰς συμμαχίαν τῶν γραπτῶς. εἰ γὰρ ἠμάθον, ὅτι ὑπὸ βάλε προφάσει, ὅτι γραπτῶς πρόσχον αὐτῷ, οὔτε αὐτὸν συνεχώρουν ἐκ τῆς πόλεως ἐξελθεῖν. ἢ οὕτω πληροφορήσαντες πάντες ἀνεχώρησ'. ὁ δὲ Θεόφιλος ἐγκεκλεισάς τὰ καθ' ἑαυτὸν προς τὸν ἀρχιεπίσκοπον, ἢ πλήσας δώρων πολλῶν ἐκ χεῖρας αὐτῷ, ἅμα τε ἢ τὰ μέρη θεραπεύσας ἢ πλουσίως φιλοτιμήσας τὸν προφήτας αὐτῷ, ἐπανῆλθε πάλιν εἰς τὸν ἴδιον θρόνον ἀφόβως, κἂν τοῖς μισθωτοῖς ὑπὸ τῶν δωροδοκηθέντων ὑπ' αὐτοῦ, ἢ ὑπὸ πολλῶν τῆς πόλεως. ὁ δὲ τοῦ Διόσκορον ἐξέρχονται πρὸς Σιλβανὸν τὸν ὑπάτικον Ἱεροσολύμων καταλαβόντες, οἷς συνεξῆλθον συνεπρεσβύτεροι ἢ ἐγκυκλίοις τῶν ὁσίων τελακόσιοι τῶν ἀσυνδαίων μοναχοί· ὁ δ' ἕτεροι ἐγκέφαλοι ἐπαπάρησαν τόποις. τότων μὴ φέρων τὴν ἰδίαν προαιρεσίαν ὁ σκολιὸς ὄφις τὸν δρόμον, ἀνασπᾶσι κατ' αὐτῶν ὁ Θεόφιλος· ὃς ἀπαδεσμεύτεις ὑπὸ τῆς ὀργῆς, χαράσσοντες χαράγματα πρὸς Σιλβανὸν ὁ ὑπάτικος καὶ τοὺς λοιποὺς τῆς Παλαιστίνης ὑπάτους προειρήκατα οὕτως· Οὐκ ἔδοξέ μοι ὑμᾶς παρελθεῖν μου σὺν ταῖς πόλεσιν ὑπαδέξασθαι τότους. ὅπερ ἢ ἠγνοήσατε, συνιῶμεν ὑμῖν τέμω. τὸν λοιπὸν τοίνυν φερντίσατε, μήτε εἰς ἐκκλησιασικὴν, μήτε εἰς ἰδιωτικὴν τότους ὑπαδέξασθαι.

Ταῦτα κἀγὼ τὸν Αἰγυπτίου ἠμόμνυα ὁ Κωνσταντινουπόλεως ὑπάτικος ὁ μακάριος Ἰωάννης ἠγνόει τότε· ὃς τοὺς διδασκαλίαις ἐπαυλῶτο ἢ παρεῖτο ἐῶ. ὁ δ' μοναζόντες ὑπὸ πολλῆς δυσανάγκης φερόμενοι, ἀφ' ὃ τόπους ἐκ τόπων ἀμείβει, καταλαμβανόμενοι ὃ φατνοπεδοι, εἶθα σὺν θρόνῳ ὁ ὑπάτικος Ἰωάννης ὑπὸ τῆς θείας χάριτος ὡς ὑπομένειν τὴν δυνασ δυόπων, ἢ προσπαντᾶντες αὐτῷ τοῖς γόνασιν ἐδέοντο βοηθεῖν ψυχαῖς συκοφαντηθείσαις καὶ λελεληστημέναις ὑπὸ τοῦτο μᾶλλον ἢ αὐτοῦ ἐνίστημένων. ἔστι οὖν ὁ Ἰωάννης, ἢ ἐπιτίνονται λογάδων ἀνδρῶν πόνοις ἱερεῖς βαφῆσαι στολὴν ἀμφιεσμένοις. στυγῶν δ' αὐτοῖς ἢ Ἰσίδωρος ὁ πάλαι Θεοφίλου τὸ ὑπατικοῦ φίλτατος, τότε δ' ἀπεχθέστατος ἠμόμνυτο. ὁ δ' Ἰωάννης δριμυθεὶς φιλαδελφίας πάθη κἀγὼ Ἰωσὴφ δάκρυσι συνεχέθη, πυνθανόμενος περὶ αὐτῶν τὴν αἰτίαν. ὁ δὲ φασι· βοηθήσας, πάτερ, μότωσον ἡμᾶς οὐχ ὡς ἔτυχε πρόσωπα τὴν Θεοφίλου δ' πάπα Ἀλεξανδρείας μανίαν, εἰ ἀρα διωκθείης συνουλαθεῖσαν ἡμῖν τὰ τῶν ἡμ' οἰδήματα. ἐφὸ γὰρ ἢ αὐτὸς ἡμᾶς ὑπελάγιον, ἢ αἰδιεῖς, ἢ φοβηθεὶς ὁ Θεόφιλον κἀγὼ λοιποὺς ὑπατικοὺς, οὐδὲν λοιπὸν περὶ ἡμῶν ὑστερῆται, ἢ ὃ βασιλεὺς προσελθόντας ἀσαλδιάξαι τὰς αὐτοῦ κακοπραγίας ἐφ' ὕδρει τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑπολήψεως. ὑπιθύσας, πρῶτον αὐτὸν συγχωρῆσαι ἡμῖν τὴν οἴκησιν τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, μηδὲν ἐπιταγκόσι μήτε εἰς ὁ τῶ σωτῆρος νόμου, μήτε εἰς αὐτὸν ἐκθρον. μαθὼν δ' ταῦτα ὁ Ἰωάννης, ἐπῆρε τὴν ἐν ἔσχε τὸν ἀνδρας, ἢ τὴν βύχων μετὴλθ' ὀκ ἐκώλυσε· κοινωνίαν δ' τὴν μυστηρίων ὀκ ἔφη τοῖ ἀγνώστως μεταδώσειν αὐτοῖς, προσδοκήσας βύχρας μεταβαλεῖν τὴν Θεοφίλου πρὸς αὐτὸν μνησικακίαν. ὡδεκελεύσαν τὸν ἀνδρας φιλοθέως σιγῆ πρὸς πάντα ἡσυχάσαι τὴν αἰτίαν τῆς προοισίας, μέχρις οὗ ἀποστείλω, φησί, πρὸς ἀδελφὸν Θεόφιλον. ἢ δοὺς αὐτοῖς ἐν τῇ Ἀναστασίᾳ κοιμωμένῃ ἐκκλησίᾳ μονὰς πρὸς ἀνάπαυσιν, αὐτὸς

39 Monachi fratres Constantinop. venientes queruntur apud Iohannem & Imperatorem. Arcadius episcopos convocat, ut de Theophili causâ sententiam ferant.

αὐτὸς μὲ οὐκ ἐπικούρει ἢ πρὸς τὴν χρείαν· γυναῖκες ἦ φιλόθεοι ἐπόρχησαν αὐτοῖς τὴν διαιτὴν, ἓ αὐτῶν συνεισφερόντων ἐκ μέσης τὴν τῶν χήρων ἐργασίαν. συνέβη ἦ κατ' ἐκεῖνο καιρὸ καὶ πελικοὺς εἶ τῷ Θεοφίλου ὁ Κωνσταντινουπόλει, ὃν πεσαγορεύζουσι ὁ τῇ Αἰγυπτίαχῇ διοικήσει, ἓς εἰς αὐτὸν διγοίας ὃν πεπαιδύμενος ἐπ' ὀλέθρῳ τ αὐτῷ λυποῦντων. πεσοκαλεσάμενος δ αὐτὸν ὁ Ιωάννης ἐπωσάνετο, εἰ ὀπίσαιτας τὸν πρόσταξα ἀσκητά. ⓐ ἦ φιλανθρώπως ἐμβύτύρησαν τοῖς φιλοφράσι, τῷ μακαρίῳ λέγοντες Ιωάννῃ, ὅτι καὶ ἴσμεν αὐτὸν, ἓ μεγάλων ἐπιστήσαν βίβλ. καὶ εἰ βούλει, δίασσον, τῆς μὲ πνευματικῆς κοινωνίας μὴ μεταδῷς, ἵνα μὴ λυπήσῃς τὸν πάππα· φιλοθεήσας ἦ ὁ τοῖς ἄλλοις. πρέπει γὰρ σοι, ὡς ὀπίσκοπῳ. ὁ δὲ πεποίηκε. ὅτε γὰρ ὁ Ιωάννης τῷ Θεοφίλῳ λιπαρῶς· Χωρίον μοι δόμενον τὴν χάριν ὡς τέκνῳ σῷ καὶ ἀδελφῷ, ἐκαγκαλισάμενος αὐτὸν ἀνδρας. πεὸς τέτοις ὁ Θεοφίλος ὁ πεοστάξε τὴν χάριν τῷ Ιωάννῃ· ἐπέστελλε δὲ πίνας πεισυρμένους εἰς λογικὰς ἀμελείας, πεὲ ὧν ἀνωτέρω ἐίρηται, ἡ πρασκυλάζῃ δεήσεις αὐτὸν ὀπιδοῦναι, ἃς σεμνῶς αὐτὸς ἐπανηρθρωσε, πεεξεύσας ψευδὸς μὲ ὁμολογησάμενον, ἠμφιεσμένον ἦ τὸν πολυχρόνιον συκοφαντίαν τὸν ὁ τοῖς ἀσεβέσι, μηδὲν ἔχων αὐτῷ ἀγαθαλφὶ ζῶν βίοι· ἡ πρασκυλάζει αὐτὸν ὁ ὦ παλαπίῳ, ὡς γήσιε, δακτυλοδιακτιδεῖν. ὡς ἦ εἶδον ⓐ ἀσκηταί, ὅτι οὐ μόνον αὐτοὶ διῤῥηδύται ἀξιώσας αὐτῷ, πεοσαγαγόντας πολλοὺς, μᾶ ὁ ἀναθεματίσας πᾶσαι ψευδοδοξίαν, ὀπιδιδόασι λιβέλλους ὁ τὸν Ιωάννη, ἀπαιτιδιδόξαντες τὰ τῆς τυραννίδος εἶδη μᾶ κεφαλαίων πιαδὴ, ἀ λέγῃ ὅτι τῷ τεωτέρων ὑχ ὅσιον, ἵνα μὴ ἡ τῆς πίστεως ἀπελεαθῶσιν· ἴσως ἡ πρασκυλάζουσι τοῖς τελειοτέροις οὐ πιστεύομεν. πάλιν ἡ δι' ἑαυτῆς, ἓ δι' ἑτέρων ὀπισκόπων ὁ Ιωάννης πρασκαλᾷ αὐτὸν παύσαθαι τῆς κατ' αὐτῶ κατηγορίας ἀφὰ τὴν ὀκ τῆς δίκης κακοπάθειαν, χαίρας ὦ Θεοφίλε, ὅτι εἰς τοσαύτην λύπην ἠλήφησαν ⓐ ἄνδρες, ὡς ἓ ἐγλεφόφως σε κατηγορῆν. λοιπὸν ὁ δοκῶ σοι ἀντίχαλον. οὐδὲ γὰρ ἀνέχονταί μου ἔπος ἰῶναι τῶ γραπτεύειν. ὅτι τέτοις ἀφεπυρωθεὶς ὁ Θεόφιλος ὅλος ἐίρηλ ἡ τὸν ἀδελφὸν τὴν μοναχῶν Διόσκορον τ ὀπίσκοπον γεγενεκότα ὁ τῇ ἐκκλησίᾳ, ὦ ἦ ὀπισκόπῳ Ιωάννῃ χαίρει· Οἶμαι μὴν οἱ μὴ ἀγνοῆν ὁ ἀμάπλμα τὴν ὁ Νικαία κανόνων, ὅσα ἡ καθίζουσιν ὀπίσκοπον ἀκρόπολιν μὴ κρίνειν δίκην. εἰ ἦ ἀγνοῆς μαθὼν ἀπόρου τὴν κατ' ἐμοῦ λιβέλλων. εἰ γὰρ ἡ δόμημα κριθῶμι, πρασκυλᾷ τὴν Αἰγυπτίων, ἡ ὁ πρασκυσῦ, ἀφεζῶτός σε ἑβδομήκοντα ἡμεραῖς ὁδόν. Λαβὼν οὖν ὁ Ιωάννης τὸν ὀπιστολὴν, καὶ ἀπαγορεύς, ὡς τὸν μὲ ἔχε πρὸ ἑαυτῷ· τοῖς δὲ ἀσκηταῖς ἀμφοτέραν τὴν μεραν διῆλθεν ἀφορῶν ἀμφότερα. ἀκούσαντα ἦ ἀμφότερα ἀμέρη ἐπαρέλθη, ὃ μὲ ὡς τετυφωμμένον, ὃ δὲ ὡς ὀδὲν ἧττον ἄνθρωπον Θεοφίλου ἢ τῆς Εἰρήνης ὀξυσίαν, ἀφὰ ὃ ἡ κ' χέλθυσιν αὐτὸν ὀπιδεδωκέναι αὐτὸν ἀφὰ τῆς συκοφαντίας δήσεις. ὅπως Ιωάννης δοὺς αὐτοῖς ἀπόκρισιν, ἀπέλυσε τὴν ἑαυτῷ ἀφοιτίας. πεοσ τέτοις ἀναχωρήσαντες οἱ μοναχοὶ ἢ ἠδικημένοι μέρος, συντάσσεσι πολυτόμους δήσεις ἐγράψαντες, κ' μὲ ἢ τὴν μοναχῶν ὡς συκοφαντῆν, κ' δὲ Θεοφίλου, ἀφὰ Θεοφίλου, ἵνα μὴ ὡς ἄλλως λεχθῶσι, ποσαῦτα ὅσα ἕκαστος οἶδε· ἡ ὀπτύξαμενοι τοῖς Αὐγούστοις πεοσέρχονται ὁ τὸν μαρτυρίῳ τὸ ἁγίου Ιωάννου τῇ βασιλίσσῃ, δεηθέντες τὴν μὲ δικαίων μοναχῶν τὸν δέσποτ πρὸς τοὺς ἐπηρόχους γυμνασθῆναι, ⓜ ἦ Θεόφιλον πρασκάντα ἡ ἀκοντα ὅτι Ιωάννου κρίθῆναι. ἐπεσέρθη οὖν ἡ δέησις ἔχουσα τὸν δε τὸν ἀπόφασιν· ὥστε ⓜ Θεόφιλον πρασκάντα ἀφ' τὸ μαγίστρου ἡ ἑκόντα ἡ ἄκοντα δοῦναι δίκην ὅτι Ιωάννου· ὃν ἦ Θεοφίλῳ μοναχοὶ ἢ συςῶναι ἑαυτοὶς ὅτι τοῖς ἐγκλήμασιν οἷς κατηγόρησαν τὴν ἁγίων γεγόντων, ἢ ὦ τὴν συκοφαντῆν ὑφίσασθαι. ὅτως οὖν εἰς Αλεξάνδρειαν ἀπεστάλη Ελάφιος μικρὸν ὕστερον ἀπὸ φρυγικίπων γεγονὼς μᾶ γραμμάτων τῦ βασιλέως πεὸς ⓜ Αὐγουστάλιον τῆς πόλεως ἀφηγεῖσθαι ⓜ Θεόφιλον, πεεξεύσας ⓜ τύπον τῦτον· Οὐ λέληθας πάντως, ὅτι τὴν φρὴν ἀρχιερέων ἡ πανταλμία ὁ ἔξυος

χ. φρεσβύτ. συντ. ιδ. ἐξυπνιδίοις

ἔθνος ὤλεσε, καὶ εἰς πᾶσαν τὴν οἰκουμένην διέσπειρεν. οὕτω δὴ τὸ κοινὸν ὡς βλέπομεν ἀρτίως γινόμενον· ὅπερ ἐὰν σιωπήσωμεν, τῷ τοιούτῳ πλεονάσαντι κακῷ, ἢ τὴν βασιλείαν, ἢ τοὺς ἐπιτηδείους δόξει ὁ χρόνος καταπραΰνειν. ταῦτα γὰρ γεγράφαμεν μεμφόμενοί σου τῆς ἀμελείας, ὅπερ τὴν εἰς πρόσωπον ἡμῶν ἐπῆρκει ἐξουσίαν καὶ δυναστείαν, ὑδαμῶς ἡμᾶς δοκεῖς μιμεῖσθαι τοὺς ἔξωθεν, ἀλλὰ δύσεως πρόσοχον τὴν ἡμῶν προσαγωγὴν καὶ ἀφορμὴν εἰς πᾶσαν ἡμῖν τὴν ἀσφάλειαν ἐκ δίκης εἰς σὲ οὖσιν. ὅθεν σὺν ἔξω τῆς ἡμετέρας ἀγανακτήσεως ἴσῃ, ὡς καταφρονητὴς τῆς ἡμῶν γαλήνης. πρόδηλα δέ σοι καὶ πρόδηλα μηδεμίαν ἀφορμὴν ἐπιφημίζοντι Θεόφιλον τὸν ἐπίσκοπον ὡς κατάκριτον ἀπεσταλκέναι πρὸς ἡμᾶς, μηδεμίαν ἡμῖν ἢ θεραπείαν προσκούσαν αὐτῷ ἀποδιδούς, εἰδὼς ὡς εἰ μὴ ὅτι πᾶσι ἔξοπις ἀποπληρώσῃς, δέοι πολλῷ κανδυωύειεις εἰς αὐτὸν τὸν ζωλὸν σου, καὶ τὰ καὶ ἔξωσόν σε ἠλεύθαι τῆς οἰκείας σου. σὺν γὰρ κατηγόρεις αὐτοῦ, οἵτινες ἐπίσκοποι καὶ κληρικοὶ τυγχάνουσιν, ἅμα Θεοδότῃ τῇ ἀδελφῇ Θεοδώρου τοῦ ἀπὸ Ἀρσινόητων σου αὐτῷ ἀπεσταλκότος πρὸς ἡμᾶς. Δεξάμενος οὖν ὁ Ἀνησυσάλιος τὰ τοῦ βασιλέως γράμματα καὶ προσκαλεσάμενος Θεόφιλον μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς μεγάλης ἐπέπληξεν αὐτῷ ὡς ἔχοντι πολλὰ μὲν ἐγκλήματα τῶν ἐλλιπόντων εἰς τοὺς ὑποτεταγμένους αὐτῷ, καὶ εἰς αὐτὰ δὲ ταῦτα ῥᾳδίως τοιαῦτα πεποιηκότα πράγματα τολμᾶν πράττειν εἰς σὲ τὸν αὐτὸν ἀναισθήτους κλονεῖσθαι τε καὶ μαίνεσθαι. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπεῖπεν αὐτῷ, εἰ μὴ τὰς αὐτὰς σὺν λόγοις τούτοις καὶ σὺν τούτοις πολλαπλασίοις, ἐκφανίσει αὐτῷ καὶ τὸν τῆς βασιλέως πρόσταξιν, εἰπὼν αὐτῷ καὶ πάσης συντομίας ἀπομνεύσαι ὅπερ ἐστὶ γραπτέον. ὁ δὲ Θεόφιλος πάλιν καὶ Γεωργίου τοῦ ἀδελφιδοῦ τοῦ ἀρχιερέως πλήσας τὰ βαλάντια ἀμφοτέρων δαψιλείας χρημάτων, ἐπὶ μὲν καὶ Ἐλαφίου τοῦ ἐλθόντος αἰσχρατίῃ αὖθις, εἶχεν αἰσχύνῃ, ἄχρις οὗ τοῦ καλλιεύοντα Αἰγύπτου καὶ Ἰνδίας βρώματα καὶ ποτὰ ἀπέσωσεν ἐν συναισθήσει δὲ ἑαυτοῦ ὁ Κωνσταντινουπόλει. καὶ ταῦτα μὲν οὖν Θεοφίλῳ· οὐδὲν τῶν μοναχῶν αὐτὸν ἀπόφασιν οἱ ὑπῆρχον ἐξεδίδασαν. γυμναζούσης δὲ τῆς δίκης καὶ εἰς ἄπορον καὶ βαλησύσης, οἱ μὲν τόμοι ἐπέκειντο ἀποστέλλοντες τὸ ξίφος· οἱ δὲ ἄλλοι σκήνοι φοβηθέντες τὴν ἐκδασιν ἀπῆλθον) εἰς Θεόφιλον, ὡς αὐτῷ αὐθὶς καταλάβοντες ἐν ταῖς δίνοις ἀναγορεύσαντος. οὗτος ἡ παῖξις βάλλει αὐθὶς εἰς δισμωτήριον, μέχρι τῆς Θεοφίλου πρεσβείας, μὴ ἀναχρονίσῃ ἔτι καταδήσει τοιαύτῃ δίκαιαθαι ἐχούσας. καὶ τούτων οἱ μὲν πλουτοῦσιν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ χρονοτελοῦσαντες ὀχῇ τὸν Θεοφίλου βραδυτῆτα· οἱ δὲ μὴ τὸν Θεοφίλου πρόνοιαν χρῆσαι ὃ πρᾶγμα ῥώσαντες, ἐν πλουτοῦσι ἐξεδίδασι τὸν Περσάπτσον οἰκεῖν πρὸς τοὺς νόμους ὡς συκοφάνται κατακριθέντας. ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀρκαδίου γράφει Ἰνοκεντίῳ ἐπὶ πάσαις Ῥώμης γράμματα πρὸς αὐτὸν Νικητὴς Συμαγοῦχος Ἀρκαδίου καὶ Ἰνοκεντίῳ πάπᾳ Ῥώμης, ἐρρῶσθαι. πρὸς πρὸς ἐν Αἰγύπτῳ ἀσκητὴν κατέλαβον τὸν βασιλεύοντα πόλιν, ἡ πρεσβεῖα ἡμῖν καὶ Θεοφίλῳ τῷ ἐπισκόπῳ Ἀλεξανδρείας, ἐγκλήματα κακὰ λιβέλλους ἐπιδεδωκότες ἡμῖν κατ' αὐτοῦ. πρεσβεύσαμεν οὖν σκέπτεσθαι αὐτοῦ τὸ ζωμαϊκὸς μὲν καὶ ἐμμανὲς πνεῦμα Θεοδότης, ὅτις, ὡς λέγεται, ὅλης τῆς ἐπισκόπου ἐπίσης παρὰ τὴν ῥίζαν· ἐπὶ μὲν ἡ ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν δοκιμώτων κατ' αὐτὸ αἰτιολογίαθαι, ὀφείλοντας πόλιν ἐπὶ τὸν ἐπισκόπων κρίνεσθαι τὸν Θεόν. ἡ γὰρ τοιαύτη στάσις θορυβήσει στασιόδης ἔξω ἀποπέμπεται πᾶσαν ὑπόνοιαν κοινωνίᾳ, ἀσυμπαθῶς ὁμοῦ τε ἡ ἀπρεσπαθῶς τὰ δίκαια ἐκκατέρεις τοῖς μέρεσιν ἐκφωνοῦσα. κατασχόντος οὖν ἡ σὴ πατρικὴ ἀγωσύνη γράμματα τοῖς καθ' ἑκάστην πόλιν συνόδους ἀπάντων ἐν ταῖς ἀνακτιβούσαις συνόδοις, συναχθῆναι ἐν αὐτῇ τῇ βασιλίδι πόλει ἅμα οἷς πρεσβεύσαι τὰ ποτηρίαν δ' ἀποστολικοῦ θρόνου, ὀφείλοντας σὺν τοῖς περὶ ἡμῶν θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις συγκαθίσαι, καὶ πάντα τὰ κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν κανόνας ἐξ ἀσκητοῦ κρίναι. οὐ γὰρ ἀσκεπτῶν, ἢ ἀζήτητον τὸ τοιοῦτον κεφάλαιον συγχωρήσομεν ἐᾶν, ἀλλ' ἐναργεστάτας ἀποδείξεις ποιησόμεν. ἔρρωσο, βιχόμενος ὑπὲρ

περ ἡμῶν, τιμιε πάτερ. Γράφει ὁ αὐτὸς Οὐάλεντι ⟨℣⟩ ἱδίᾳ ἀδελφῷ παῖδι· Ε-
πειδὴ πάλαι πᾶν ὁπλισάμενος ἐτύγχανε ἡμῶν κατὰ τῆς βασιλείας, λελησθότως Θεόφι-
λος ὁ ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας ἐρῆσαι ἡμᾶς τῆς βασιλείας καὶ τῆς τιμῆς καταπείρατο. Ἀφ'
ἧς τὸν αὐτὸν ἀχαριστίας πίστεως ἠμοιβώμην ὁ τῷ αὐτῷ ἐπίσκοπῳ (πίνες γὰρ ὁμοῦ
ὁ Αἰγύπτιος μοναχείων προεβήσατο τοὺς ἡμᾶς οὐ μικρὰς μεμψὰς κατέχοντες αὐτοῦ, καὶ
ἐγκλήματικοὺς λιβέλλους ἐπιδιδόντες ἡμῖν, ὧν οὐ σωζόμεθα ἀκριτον αὐτῷ ὃ κεφάλαιον
⟨℣⟩ γράμμιν) φεύγοντα τοῦτον ἡ σὴ γαλήνωσις δεῖ τοῦτο, καὶ ⟨℣⟩ δέχεσθαι ⟨℣⟩ πάσῃ Ι-
ταλίᾳ καὶ ἐπέχειν τοῦτον Γαλλίας ἐπισκόποις μὴ τὸν τοποτηρητὴν αὐτοῦ, ὅπως συνθυσιάζωμεν
καὶ τοῖς τῆς ἡμετέρας ἐπαρχίας ἐπισκόποις, τὴν κρίσιν ἐκφωνήσωσι ἀπροσωπολήπτως.
Δεξάμενοι ὁ ἀμφότεροι τὰ τοιαῦτα γράμματα ἀλλήλοις ἀνακοινοῦνται, ὥστε βύτερόν σε
δεῖν ὀφείλοντας καταλῦσαι τὸν Κωνσταντινουπόλεως, ἀνδρὸς ἄξιον γράμματα τοῦ βασι-
λέως Ἀρκαδίου δηλοῦντα αὐδεῖς τὴν τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων ἀφιξιν, ἵνα μὴ ἐκείνων, ὡς εἰ-
κός, ἀμελουμένων δεῖ ⟨℣⟩ ἀνάπλουν χρονοτριβήσωσιν ⟨℣⟩ ῥωμῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει.
Ταύτης τῆς βουλῆς γνωμένης, ⟨℣⟩ γυνὰ ἀποστέλλει ὁ πάπας Ἰνοκέντιος γράμματα τοῖς
τῶν Ἰταλῶν ἐπισκόποις καὶ Γαλλῶν, τυτίσι, Χρωμάτιον ⟨℣⟩ Ἀκυλείας, καὶ Βενέριον τῆς
Μεδιολάνων, καὶ Αἰμίλιον τοῦ Βενεβέντου, καὶ Κυδώνιον καὶ Γαυδέντιον τῶν ἐπισκόπων Γαλλίας,
ὑπερπαθοῦσαι αὐδεῖς τοῖς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει πορεύειν, μηδησαντᾶς οὐδαμῶς, ἵνα
διχομηνῶν αὐτῷ ἑτέραν ἀποκεῖσιν, δεῖ τοῦτο ἕτοιμοι ὑπρεθῶσιν. ἐπιτρέπει ὁ καὶ Οὐαλε-
τινῷ καὶ Βοηθαστίῳ τοῖς παρεσυτήρεσι τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας τὰ αὐτά· ὁ ὁ βασιλεὺς Ἀρκά-
διος οὐ παρεστέλετο ὑ λοιπὸν γράψαι αὐδεῖς δεῖ τοῦτο, ἀλλ' οὔτι ὁ ἔμαθε τὸν σκοπὸν τῆς βου-
λῆς αὐτῷ, ὃ δεδίδακτο ὁ τὸν προεστῶτα αὐτῷ. ὅμως οὔτε αὐδεὶ κατέλυσαν ἐν Κωνσταντινου-
πόλει τότε.

40 *Theophilus insinuans se in amicitiam Epiphanij, quem prius oderat, Origenem duob. conciliis, altero in Cypro ab Ep. altero Alexandria à se coacto, damnari procurat.*

Ἐν τούτοις καθεζώστος τῷ παρόντος, ἡκε ἐκ τῆς ἀκοῆς Θεοφίλῳ λόγος ψευδὴς, ὡς ἐπὶ
Ἰωάννης ἐκ εἰς τὰ μυστήρια δεδεξάμενος δεῖν ἀσκηταί, ὑ ἔτοιμος πρὸς ὃ ἐπικυρῆσαι αὐτοῖς. ὑ
παντοῖος ἐγίνετο, ὅπως μὴ μόνον δεῖν δεῖ Διόσκορον ὑ Ἰσίδωρον ἀμύνῃ), ἀμὰ γὰρ ὑ Ἰωάν-
νην κατενέγκη τὸ θέμου. Ἀλλὰ τὸν μὲ κλήρων καταπαμπῆσαι ὁ Θεόφιλος αἰτίας, τὸν οἰ-
κεῖόν ὃ ὀργὸν ἐκπληροῖ. ἐκεῖνον γὰρ φιλικώτερον ἐπῆν, "ἐγκαλοῦντα ἐπ' βύτερόν ἐ- χ. ψεύσῃ
πισκόπων, ἀδελφὲ Ἰωάννη, πρῆλθέ σε πεποικότα τοῦτο." ὑ ⟨℣⟩ Ἰωάννιον ἐπολογησάμενον
ἢ ἠγνοηκέναι ὃ τοιοῦτον, ἢ συγχώρησιν αἰτῆσαι, εἰ ὑ ὅλως πεποίκει, ὁ κατηγκαλῆσθαι
δεῖ αὐτὸν εἰς τοῦτο. ἐξαπέμπει ὁ οὖν ὁ Θεόφιλος κτ πολλοὺς τοὺς δεῖν ἐπισκόπους ἐπι-
στολὰς, κρύπτων μὲ ⟨℣⟩ ἑαυτῷ σκοπὸν, μόνοις ὑ τοῖς Ὠριγένους βιβλίοις δῆθεν μεμφόμενος, οἷς
τοὺς αὐτὸς Ἀθανάσιος μάρτυσι τὴν οἰκείας πίστεως ὁ τοῖς κτ Ἀρειανῶν λόγοις ἐξεπάστο πολ-
λάκις. καὶ δὴ τὸν τοὺς Ἐπιφάνιον τὸν μακαριώτατον ἐπίσκοπον Κωνσταντίας τῆς Κυ-
πρίων νήσου φιλίᾳ, ἀνδρα ἅγιον, ἀρξάντα τῆς ἐκκλησίας τελευτάντα ἐξ ἔτη, δυσφημήσας
ὡς αἱρετικὴν φρονήματα ἐπὶ Δαμάσου καὶ Σιρικίου τῶν παλαιότερον, ὑ ἀφορίσαι τοὺς τοὺς χ. Ρωμ
αὐτὸν ὃ τρόπον, ἀφ' τὸ μὴ τοὺς στέργειν Ἐπιφάνιον τοῖς βίβλοις Ὠριγένους, ἀλλ' ἐπαλλεῖσθαι
αὐτούς. ὁ οὖν Θεόφιλος ἀφ' τὸν τοὺς ἑτέρους ἀπέχθειαν, ἡνίκα μὲ ὁ τοῦ φθονεροῦ, ἀ ἔ-
δοξε· φιλοπονίσας ὁ τότε τὸ Ἐπιφάνιον, ὡς ἐκ μετόνοιας ὁμοφρονήσας αὐτοῖς, ὑ ⟨℣⟩ δασκυ-
λεῖ αὐτὸν συνόδου ποιῆσαι τῶν ἐν Κύπρῳ ἐπισκόπων ὅπῃ ὃ ἀφαλῆ τὰ Ὠριγένους βι-
βλία. Ἐπιφάνιος ὁ δὲ ἐπαβάλλουσαν βιβλείαν ἐν χάει ἐπῆρθη ἐπὶ τῶν Θεοφίλῳ
γραμμάτων, ὑ καλέσας συνέδριον τῶν ἐν τῇ νήσῳ ἐπισκόπων, ἀπαγορεύει μὲ τὰ ἀναγινώσκε-
ν ἐκείνα βιβλία, ἀφαπέμπει ὁ ὑ γράμματα τοῦ Ἰωάννου ⟨℣⟩ δηλοῦσι ἀπέχεσθαι μὲ
τῶν Ὠριγενείων ἀναγνωσμάτων, συνάγει ὁ ὑ αὐτὸν συνέδριον ὑ σύμφωνον κτ ὑπὸ ἡγεμόνος.
Θεόφιλος οὖν ⟨℣⟩ ἐπὶ βιβλείᾳ τοῦ ἐκείνου Ἐπιφάνιον συναρπάσας, ὑ γνοὺς τοῦ ἐκείνα

αὐτὸ

αὐτὸν Θ σκῆπον, ἓ αὖθις θαῤῥῶν στωμύλλ πολλοὺς τῶν ὀρθοδόξων ἐν πλανησία ὄν. Ἐπιφανίῳ κ τῶν Ωριγενιστῶν βιβλίων τὸ περὶ διακοσίων που ἐτῶν τελευτήσαντος Θεόφιλον ἐπιστέλλει, οὐ τὸν αὐτὸν ἔχων Θ σκοπὸν, ἀλλὰ τὸν περὶ Διόσκορον καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἀναθεματισμόν.

9 Ἰωάννης ὁ μικρὸς φερώνυμος τῶν μιλησίων αὐτοῦ πρεσβύτερος ἓ Ἐπιφανίου ἓ αὐτοῦ Θεοφίλου, τὴν διδασκαλίαν τῶν ἐκκλησιῶν περιέχων Θ νοῦν, ἐν ᾧ ἐνῆν μὴ κατ' αὐτὸν, τῆς ὁμονοίας κατ' αὐτὸ σπουδαίας ἕνεκεν λόγου ἐπέθετο. ἐπὶ δὲ τῆς αὐτῆς συγκλητικὸς ὢν τὴν πόλιν, Θεόγνωστος ὠμόστι. ἦν φιλόχριστος ὤν, εἶχε Θ φόβον τοῦ Θεοῦ περὶ ὀφθαλμῶν διαλείπων, ἓ ἐν ᾧ τῶν ἀγαπώντων ἐκπεσὼν τοῦ βασιλέως πρώτου. ἄλλος δέ τις ἐν ᾧ αὐτὸς τῆς συγκλήτου, Γάϊος ὠμόστι, Ἀριανὸς τὴν θρησκείαν. ἦν φθόνῳ φερόμενος ἐβασάλλει Θεόγνωστον ὡς βασιλῆ, ὡς ὑβρίσαντα αὐτὸν στωμυλίᾳ Αὐγούστῃ, ἐπικαλέσας αὐτὸν λύμιλλα ἐν ἀκύροσι περὶ τὴν συμπλοκὴν τῶν χρημάτων. καλλίει δὴν ὁ βασιλεὺς Θ μὲν Θεόγνωστον ὡς δαπανηρὸν ὀζοπαθῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ, τὰ ὑπ' ἀρχοίτα αὐτοῦ πρώτα δημοσθένην πρὸς ἐκτὸς ἑνὸς περιαστείου ὄντος ἐξόδων τῆς ἄρτεως, πρεσβεύοντος τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐν τοῖς τέκνοις λόγῳ ἐπιτροφῆς αὐτῶν. ἀπερχομένου ὑπὸ τοῦ Θεογνώστου ὅτι τὴν ὀζοπαθῶν ἐπαλθύτησεν. ἡ δὲ τούτου γυνὴ θαασαμένη τὰ ὀζοφθορίας ἐπελθόντα τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς δηναί, ἐν τῷ ἀφαίρεσιν τῆς ὑπ' ἀρχοίτας αὐτῶν πολλῷ δόσει, διὰ ἀφαίτῳ συμβεβῆσα, λαβοῦσα τὰ ἴδια τέκνα αὐτῆς περιφθορᾷ τῇ ἐκκλησίᾳ περὶ Θ μοναστήριον Ἰωάννου, καὶ ἀναγγέλλει αὐτῷ ἄπαντα τὰ γεγονότα. ἀκούσας ὁ Θεόφιλος ὁ περὶ πρώτα συμπαθέστατος ὀλίσθησε ἐλυπήθη σφόδρα, ἓ ἤρξατο θαμμυθεῖσθαι αὐτῷ, λέγων· μὴ λυποῦ, ἀλλὰ μᾶλλον διέγειρε φέρε *. ἔγλε γὰρ Θ Θεὸν κριτὴν σε μὴν τῆς χηρείας, πατέρα ὁ τῶν ὀρφανῶν σε. πρώτα γὰρ αὖθις ὀλίσθησαι, ἐν τὰ συμφέροντα ἡμῖν πράγματα εἴπατε ὡς ἰδίοις οἰκέταις. ὅμως εἰ ἐν ἀρᾷ ἀδίκως τεθνηκε Θεόγνωστος ὁ ὀζοπαθῶν, ἀλλ' εἰς ἀπώλειαν ζωῆς αἰωνίου ὑπ' αὐτοῦ ὁ θάνατος, εἰς ἀπώλειαν ὁ καὶ κόλασιν ἀπροσδιόρθωτον. τῶν κατηγόρων αὐτοῦ. τούτοις ἓ τοῖς πρὸς ἀπολλοῦσι ἐν ᾧ τῆς ἐν ᾧ πρὸς ἀπολλοῦσι λόγοις πρὸς μυθασάμενος αὐτοῖς, ἀπέλυσεν εἰς Θ οἶκον αὐτῆς, ὀλιγοστέψας ἐκ τοῦ ξενοδοχείου τῆς ἐκκλησίας χορηγηθεῖσαν αὐτῇ ἓ τοῖς τέκνοις αὐτῆς τὴν δίαιταν διαπρύσιν εἰς ἀπώλειαν, κ νοῦν φέρων, ποίῳ ζῆτῳ ἐξαιτήσῃ) Θ βασιλέα ἀναδιδῶναι αὐτῇ τὰ περίγραμματα αὐτῆς ἐν τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. ἀλλ' ὡς ἐπὶ τοῦτο διενοήθη, ἕτερόν τι ὁ πονηρὸς περίγραμμα κακοῦ κ τῆς δυσφιλίου γυναικὸς κ τῶν τέκνων αὐτῆς ἓ αὐτῆ ὁ τῆ μακαρίᾳ Ἰωάννου αἱρεῖται. τὸ γὰρ χαμηλὸν τῶν πτωχῶν καταλαβόντος, ὃν ᾧ πρώτης ἐξέρχονται εἰς τὰ περάσματα πτώσεως τοῦ ἀμπελῶνος ἑαυτῶν, ἐξῆλθε καὶ ἡ βασίλισσα. Εὐδοξία ὃν τοῖς βασιλικοῖς περιαστείοις ἐβασκοπῆσαι. πρίουσα ὁ εἰσῆλθεν εἰς ὃ περάσματος Θεογνώστου, ἐν ἀπὸ τιμῆς βότρυας σταφυλῆς ἐκ τῆς ἀμπέλου ἰδίαις χερσὶ, ἐν ἐφαγεῖν. εἶπεν ὁ αὐτῷ Θ πρεσβύτερος· δίκαιόν ἐστιν ἡ ἀμπελος· νόμος ὁ βασιλικὸς ὑπάρχει πᾶσι καλοῦσι μῆλος, ἵνα ἐὰν βασιλεὺς, ἡ βασίλισσα εἰσέλθῃ εἰς περάσματος ἐν πεπατηκὸς ὑπ' αὐτοῦ, ἡ ἐν ἀπογλύσῃ) ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ, μηκέτι ἔχῃ Θ κύριον τοῦ τόπου ἐκείνου ἐξουσίαν αὐτοῦ, ἀλλ' ἐστὶ μὴν περισκυρῶται τοῖς βασιλεῦσι· ὁ κύριος αὐτοῦ ἡ Θ αὐτ' αὐτοῦ τόπου λαμβάνει, ἡ ἕτερον βασιλικὸν τόπον, ἔνθα ἐὰν θέλῃ εἰσέλθῃ βασιλεύς, ἡ τὸ ἴσον μισθὸν τοῦ ἰδίου τόπου κ τὴν φαγεμηδίαν δικαίαν πιμὴν ἐκ τῆς βασιλικῆς ταμιείων. ἐκέλευσεν οὖν ἡ Αὐγούστα πληρωθῆναι ὃ προαίρεσιν Θεογνώστου τοῖς βασιλικοῖς καὶ ἄμφω ἐὰν ἔφησεν, πῆ μὴ θέλουσα θλῖψαι τὴν χήρειν ἐν τὰ τέκνα αὐτῆς ἔχει ὃ ἔχειν κατ' αὐτῆς τὴν μῆνιν, χάριν τοῦ περιστεῖλαι αὐτὸ τῷ Ἰωάννῃ· πῆ ὁ ἐν ζητοῦσα ἀφορμὴς περίφασιν, δι' ἧς δύνηται) προσκρῦσαι αὐτῷ ἐν εὐκαίρως ἐκβαλεῖν αὖθις τῆς ἐκκλησίας. ἠπίστατο γὰρ αὐτὸ τὸ ἦθος συμπαθητικὸν ὂν περὶ τὰ τοιαῦτα πράγματα, καὶ ὅτι ἐὰν ἀκύρωτο τὸ γεγονὸς, οὐ μὴ βασιλέ-

41 *Orta inter Iohannem & Imperatricē ir.irū causa propter vineam Theognosti.*

* παρακάπτει ἐν τῷ ἐν ζωπίῳ.

ψη τὸν χάρον σου τοῖς τέκνοις αὐτῆς ἀδικουμένοις, ἢ πάντας ἐκ τούτου μέλλει π" ἀναφύ- Χ. ἀναφύ-
ναν συμφορᾶς οὐτῇ εἰς ὃ βούλεται· ὃ δὴ καὶ γέγονε. γνοὺς γὰρ ταῦτα ὁ μακάριος Ιωάν-
νης δηλοῖ αὐτῇ διὰ Εὐτύχου τοῦ ἀρχιδιακόνου αὐτοῦ· ἀνδρὸς λογίου καὶ βίῳ σεμνοτέρῳ κεκοσμη-
μένου πάνυ. Ἡ δὲ φιλόχριστος πίστις καὶ ὁμολογητὴς τῶν ὑμετέρων γονέων πᾶσι καταδηλος
ἐστὶν ἀρτίως. διὸ καὶ ταῖς εὐχαῖς καὶ παρακλήσεσιν αὐτῶν ὁ Θεὸς δυσωπούμενος ἀπένειμά σοι τὰ 5
τῆσδε τῆς ὀρθοδόξου βασιλείας τὰ σκῆπτρα, ὡς διὰ χειρὸς ἀμφοῖν ἐμοῦ τε τοῦ ἔργων σε καὶ τῆς εὐσεβοῦς
βασιλείας κληρονόμον εἰσαγαγεῖν σε. πλοῦτος γὰρ καὶ δόξα καὶ εὐσεβὴς οὐσία κοσμικὴ οὐκ ὠ-
φελήσει ἡμᾶς ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ἀλλ' ἡ μόνη ἡ ἐμοὶ τῶν ἔργων ἡμῶν ἐξαγο-
γή. μὴ οὖν ὀρθοδόξων ἡμῶν τύραννος, μηδὲ τῆ φόβου τοῦ Θεοῦ, σαφῶς ὑπεισελθών, ὅπερ ἡ
πονηρὰ πάντων ἡμῶν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἐστι, ἢ ὃ μὴ θέμις ἐστὶ βουλεῦσαι ἢ ἀφαιρεῖ, 10
χρεὼν ἐστὶ πάντας ἄρχοντας, μετ' ὀλίγον εἰς γῆν καταφερομένους ἐν σκώληξιν ἢ ἀφεγ-
γέσι χωρεῖσις, καθὼς καὶ ἡμεῖς ὑμῶν πάντες βασιλεῖς ἢ ἄρχοντες ἢ ἐξεγένεθμεν. Ἀπό-
βλεψον εἰς σεαυτὸν ἐμοὶ ὑμῶν βασιλέας. τί ἐθνὴ ἴσασι τότε, τί δὲ ἐκεῖνοι ἐσώθησαν; πῶς ἐφ'
ἑκάστης ἡμῶν ἐν ἀγαθοῖς μνημονευόμεθα, ἢ δὲ τὰ φαῦλα διεξελθόντες, ὅτι κακοῖς ἀεὶ καὶ 15
κακίαις ἐν ταῖς τυχούσαις ἐπὶ πάντων μνημονευόμεθα πλειστάκις, οὐδὲ τῶν ὀνομάτων
αὐτῶν ἐπὶ τῶν πολλοῖς λεγομένων. μιμησόμεθα οὖν ἢ ὑμετέρα φιλόχριστος θεοσέβεια
τοὺς πίστιν τηρήσαντας ἀλωβήτως, ἢ ⟨Μ⟩ καλὸν δρόμον ἐληλακότας ἐν τῷ δι' ἐν τῇ βίᾳ
δόξῃ τῶν ἀγαθῶν προέξεσιν, ἢ καθόσον ἀναδοθῶμεν τῇ ταπεινῇ Θεογνώσου γυναικὶ ἐν
τοῖς τέκνοις αὐτῆς ⟨Μ⟩ ἀμπελῶνα αὐτῶν, ὃν εἶχον εἰς δεσμωτήριον. ἔρχεται γὰρ αὐτοῖς ἡ
καλὰ λεγόυσα αὐτῶν ἐλπὶς ἢ συμφορὰ, ὡς εἶνον ἐμοὶ ἐν ὀξυοίᾳ τετελευτηκότος, τῆς δὲ 20
ἐπισταθείσης αὐτῶν πάσης ἀφαιρεθείσης. ναὶ, δεδακρυκὰ σε λύσας πρὸς αὐτοὺς ἢ μνη-
Ep. 9. κε. σικακίαν σε, μεμνημένη τῶν σωτῆρος ἐν διαθήκαις δεδακρυόμενον ἡμῖν, Μὴ ὅτι δύναμαι
⟨Μ⟩ ἥλιον ὑπὸ τὸν πλουτισμὸν ἡμῶν· πάλιν ὃ αὐτὸς διαρρήδην πρὸς ⟨Μ⟩ πλούσιον ὡς ἀνα-
Luc. 18. κ. ποτρόμενον καὶ λέγοντος· Ἄφρων, τῇ νυκτὶ ταύτῃ τὴν ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ· ἃ δὲ ἡ
ἑτοίμασας, τίνι ἔσται; μὴ συγκαθῆσθε ἡμῖν ὡς ὦ ἀδηγλυκύτης καρπὸν ἀμπέλου, ἢ ἡδύ- 25
της σύκων, ἢ λιπότης ἐλαίου, ἢ χρημάτων ἢ κτημάτων περισσία, ἢ δόξα ἐρχῆς; ὑχὶ πάντα προέρ-
χεται ἀπερχόμενα τὸ ταῦτα γυμνοὶ ἢ ἀποστάντοι; ὑκοῦν τούτων πάντων μνημονεύουσα,
ὅπερ ἐφύλαξον ἀναδοθῶμεν τοῖς ἀμπελῶνα, ἵνα δῶσι ἡδονὴν τὸ ἡμέρα κρίσεως. Ταῦτα
ἢ τὰ τούτοις ὅμοια δηλώσας αὐτῇ, ἀπέστειλε ἢ τὸν Εὐτύχην. Θεοδωρώμενος ὃ πρὸς τὸν
βασιλιοσθῆ, ἀπήγγειλεν αὐτῇ πάντα. ἡ δὲ ἀκούσασα ταῦτα, γράφει πρὸς αὐτὸν ταῦτα· 30

Ἐσκλήρωμας τῇ ἐπερωτῆσαι, κατακρίνας με ὡς ἄδικον ἢ ἀθέσμως διαφαπομθίλιν, μὴ
γνώσκων σὸν βασιλικοὺς νόμους ἢ ὅρους, μήτε ἐπενέμων μοι τὸν ἐπιφειλομθίλιν τιμιλύ.
Ἀλλ' ὅσα ἀνέξομαί σε, τελείως καθυβεζομθήν ἐστὸ σὸν. πρεὶ δὲ τῇ ἀμπελῶνος Θεογνώ-
του πάντως σὸν ἀγνοεῖς σὸν νόμους τῶν Ρωμαίων, τί δεδικελθόπαμ πρεὶ τῶν τοιούτων.
Εἰ δὲ ἀγνοεῖς, μαθεῖν ὅ πῶς ὁμομοθέτησαν ἐκπαλαι. Ὃ οὖν ἀρίσκει αὐτῇ ἐξ ὁποτέρων 35
ὑπολέξηται, ἢ τὸν αὐτ' αὐτοῦ ὕπον, ὅπου δ' ἂν θέλῃ, ὁμοίων τῷ ἀμπελῶνος αὐτῆς, ἢ ἐξ τού-
τῳ τιμᾶς. ἐγὼ γὰρ διαπεῶσαι νόμους βασιλικοὺς ἀρχαίους οὔτε βούλομαι, οὔτε
πρέξαι τοιοῦτόν τι ἀνέχομαι. ὡς οὖν ἀνέγνω ταῦτα ὁ μακάριος Ιωάννης, αἰσας' δεδα-
γόησε πρὸς αὐτοὺς ὁ τοῦ παλαιοῦ· ἢ καθίσας ἤρξατο πάλιν ἰουδαϊκοῖς λόγοις λαλεῖν
πρὸς αὐτοὺς πλείονα τῶν πρώτων. καὶ μᾶς ταῦτα λέγει αὐτῇ· Ἀναδὸς τῇ χάρᾳ τὸν ἴδιον 40
ἀμπελῶνα, ἢ μὴ θελήσῃς ἀκοῦσαι ἀδικήσασα αὐτούς. ἡ δὲ εἶπεν, ἤδη γέγραφά σοι τὴ
ὥρισται δεδόχθαι τῶν πρὸς ἡμῶν βασιλέων πρὸς τῶν τοιούτων τόπων, δεδωκέμα αὐτῇ τοῦ προ-
ὑμήσειν τῆς ὑπολογῆς τὸ αὐτ' αὐτοῦ, ἢ τῆς τούτῳ τιμῆς. ὁ δὲ Ιωάννης πρὸς αὐτοὺς, Εἶπόν
σοι, ὅτι πάλιν λέγω, "ἀναδὸς τῇ χάρᾳ ὃ ἴδιον. Σοῦδὲν γὰρ ἀλλότριον ζητεῖ δεδόχθαι σοῦ. ἡ δὲ βα- Χ. ἀλλότ
σιλίσσα

οἰλιοτα λέγ{ε} αὐτῷ· μὴ οὕτως ἀντιλεγε βασιλεῦσιν. οὐ γὰρ ὠφεληθήσ{ε}ται σοι τοῦτο. ἀπο-
κριθεὶς ὁ πάλιν λέγ{ε} αὐτῇ· ἀπόδος τὸν ἀμπελῶνα, ἢ μὴ ἀφορμαίζου εἰς τὰ ἡμέτερα τό-
μοις, ἢ μάλιστα εἰκὸς ἢ ἐντὸς ἀπίστων ἐντεθνάζ{ε}ι. πρώτως γὰρ ⓐ βασιλεὺς, νόμοι εἰ-
σί· ἢ θεῖόν σε κωλύει ἁμαρτάνειν ἀδίκους νόμους ἢ ὅρους βασιλεῖοι οὔσῃ ἢ γνωμικὴ βασιλέ-
ως. λοιπὸν μὴ θελούσης ἀκούσ{ε}ι, νέα Ιεζάβελ, ἢ ⓦ ἁγιαζέτω ὅπῃ σε καθαρὰν ἰσοδυνάμ{ε}ι τὴν
ἐλείμ{ε}ι τῇ καθαρᾷ. τούτων ῥηθέντων, θυμῷ πλησθεῖσα ἡ βασίλισσα κελεύει τὸν Ιω-
άννην ἀξιωθῆναι τοῦ παλατίου βίᾳ, ἐκφάσασα τὸν ὀν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἐγκεκρυμμένον ἰὸν
ἐν τῷ στόματι, λέγουσα ⓦ φανερῶς· ἐγὼ ἐμφωτίω ἐκδικήσω εἰς τοῦτον· ἢ οὔτε τὸν ἀμ-
πελῶνα ἀναδώσω, οὔτε τὸν αὐτ{ε} ἀοῦτον, οὔτε ὃ μνημα αὐτοῦ· οὔτε σὺ δυνήσῃ νικήσαι με, ἢ
ἀναγκάσαι ποιῆσαι, ὅσα ἢ θέλω· ἀλλὰ ἢ σὲ διδάξω μὴ καταφρονεῖν μου.

Ο ὁ Ιωάννης ἀξιοῦται τοῦ παλατίου, ⓦ ἀσκήσ{ε}ως ⓦ Εὐτυχοῦς, ⓦ ἀγγέλου αὐτοῦ λέ- 41
γων· Εἶπον τοῖς θυρωροῖς τῆς ἐκκλησίας, ἵνα ὅταν ⓦ ἀκούσωσι τὴν ἐκκλησίαν ἢ βασί- *Iohannes Imperatrici ecclesiã arcet.*
λισσα, κλείσωσι κατ' αὐτῆς τὰς πύλας, καὶ μὴ συγχωρήσωσιν αὐτῇ εἰσελθεῖν, μήτε
τινὰ τῶν στεινόντων αὐτῇ, ὅτι Ιωάννης ἐπέτρεψέν ἡμῖν τοῦτο ποιῆσαι. ὁρῶσι μὴ ⓦ ἀκού-
σῃσι. τῆς γὰρ ἑορτῆς τῆς ὑψώσεως τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιοῦ ξύλου τοῦ σωτῆρος καταλαβούσης,
στεινόμενοι πᾶς ὁ λαὸς τῆς πόλεως ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ ὁ βασιλεὺς καὶ πᾶσα ἡ σύγκλητος
μετ' αὐτοῦ, καὶ ἡ ⓦ εἰσχωρήσ{ε}ως τῆς πόλεως, καὶ ⓐ πρεπιδημοῦσῶν ξένοι, οὐ μόνοι ⓦ ἐν τῷ
ἑορτῷ, ἀλλὰ καὶ ὀφὶ ὃ ἀκούσ{ε}ι τῶν τοῦ Ιωάννου ἐξηγήσεων. ἀῶθεν ὁ Ιωάννης τῇ τοῦ πνεύ-
ματος δυνάμει καταλαμπρωθεὶς, ἤρξατο ὁμιλῶν περὶ λόγῳ ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῶν.
πρώτως ὁ ἐθαύμαζον εἰς τὸν ἐν Θεοῦ δοθεῖσαν αὐτῷ σοφίαν, καὶ πῶς διέλυσεν αὐθῖς τὰ
ἐν ταῖς θείαις γραφαῖς δυσπρμίβλητα καὶ δυσκόητα, ἢ σκότους αὐτοῦ, ὑφωτῶν εἰς τὸν
ἀέρα ⓐ μὴν ⓦ ἀχλυώδας ἑαυτῶν, ⓐ ὁ τὰ πολυτελῆ τῶν κοσμικῶν, ὑπερβὰς ὁ ἐγκαλέσῃ,
ἢ ἄλλοι τὰ φακιόλια, βοαῦτες, ὡς ἀληθῶς ἄξιος εἶ τῆς ἱερωσύνης ταύτης, πεσκαδίκατο
τῶν ἀποστόλων. ὁ Χριστὸς ἔπιμελές σε ⓦ ἐς ἡμᾶς σῶσαι ⓦ ψυχὰς ἡμῶν ἢ ποτίσαι ἐκ τῶν
πηγῶν τοῦ σωτῆρίου, οὐ αὐτὸς ἐδωρήσατό σοι. ὡῶ ὁ ἢ πλῆθος ἀρέσκεσθε ἢ ταχυγράφων ἢ
φιλοπόνων ἐκλεγομένων τὰ λεγόμενα ὑπ' αὐτοῦ. ἢ ἐξεπλήττοντο τῶν ὀνομάτων ἢ
ἐθαύμαζον ἐν ταῖς λέξεσιν, οὐδὲν ἴδιον λόγῳ, ὡς ἄλλοι· ἀλλ' ὡς ἐκ στεινόμενος ἐλάλει. τότων δὲ
οὕτως ἐκπεπληγμένων, καὶ πρώτων διαφερομένων ὅπῃ ταῖς διδαχαῖς αὐτοῦ, ὡς πληρωθῆναι ὃ
ⓦ προφητικὸν ῥητὸν ἐπ' αὐτῷ φάσκον, Ὡς διέφθειραν μωλῶν πρώτων ἢ κατοικία σου, σοί, ψαλμ. 87. 2.
ἐν ἢ ἡ βασίλισσα ⓦ θυρῶν τῆς ἐκκλησίας μὴ πάσης αὐτῆς τῆς φαντασίας, ἢ τῶν κωδωνο-
λογείων ἢ τῆς τάξεως θέλουσα εἰσελθεῖν. ⓐ ὁ θυρωροὶ τῆς ἐκκλησίας ἐποίησαν κατὰ πρώ-
τα τὰ ⓦ προσταχθέντα αὐτοῖς ⓦ ὑπὸ Ιωάννου διὰ Εὐτυχοῦς τοῦ ἀρχιδιακόνου αὐτοῦ, ἢ ἀπέκλει-
σαν τοὺς πύλωνας τῆς ἐκκλησίας ἔμπροσθεν αὐτῆς, μὴ συγχωρήσαντες αὐτῷ εἰσελθεῖν.
ἡ ὁ θυμοῦ ἢ αἰσχύνης πλησθεῖσα ἔκραξε λέγουσα, καταδιωκάσατε πρώτως, οἵαν μῆνιν ἔχει ὁ ἀλ-
θρωπος οὗτος εἰς ἐμέ· ὅτι πρώτως εἰσπλησιάσῃσι τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ ἀκωλύτως, ἐμὲ ὁ
μοῖρα κώλυει εἰσελθεῖν. μὴ οὐ δυνάμ{ε}ι ⓦ ἀμύνασθαι καὶ καθαλῶσαι αὐτὸν ἐκ τοῦ θρόνου αὐτοῦ;
ⓐ ὁ στεινόντες αὐτῇ εἶπον τοῖς θυρωροῖς ἔξωθεν τῶν πυλώνων ἑστῶτες, ἀνοίξατε τῇ βασιλί-
νῃ, καὶ μὴ θέλετε ⓦ ἀκροᾶσθαι. ἀποκριθέντες ὁ ἔνδοθεν εἶπον πρὸς αὐτούς· οὐκ ἀφ' ἑ- *Χ ὑπερφυῶς.*
αὐτῶν τοῦτο ποιοῦμεν, ἀλλ' ὡς ἐκελεύσθημεν ἐκ τοῦ ὀπτικοῦ· ἢ οὐ τολμῶμεν
ἀλλὰ τῆς κελεύσεως αὐτοῦ εἰσαγαγεῖν αὐτὴν ἐσόμεθα. τότε εἷς τῶν πρώτων ἔχων ἐν τῇ χεῖ
αὐτοῦ ῥομφαίαν, ἐξέτεινεν αὐτὴν, θέλων παῖσαι τὸν πυλῶνα ἐκ τῆς ἐκκλησίας. πα-
ρεσύρθη οὖν ἐξηρμόσθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ, ἢ γέγονεν ὡσεὶ νεκρά. ἰδοῦσα δὲ τοῦτο ἡ βασίλισσα καὶ
πρώτως ⓐ σὺν αὐτῇ ἐφοβήθησαν σφόδρα, ἢ ἐπέστρεψαν ἐκ τῆς παλατίου. ὁ δὲ τὴν χεῖ-
ρα ἔχων ξηρὰν εἰσῆλθεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἢ ἔστη ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ, πρώτων ὁρώντων αὐτὸν, ἐ

ἐκέκραξε λέγων· ἐλέησόν με, Κύριε μὲν πάτερ ἄγιε, ᾗ ἴασαί μου τὴν χεῖρα ξηρανθεῖσαν, ἀφρόνως καὶ παλαμήσασαν τὴν ἱερὰν δόμον. ἤκουσεν, συγχώρησόν μοι. γνοὺς δὲ τὴν πνοὴν μου ὁ μακάριος Ἰωάννης τὴν αἰτίαν, δι' ἣν τοῦτο ἔπαθε, λέγει αὐτῷ, ἀπιθι, ἐπίνιψόν σε τὴν χεῖρα εἰς τὸν λυτῆρα τῆς ἐκκλησίας, ᾗ ἐλπίζω εἰς τὸν Χριστὸν, ὅτι γνήσεταί σοι κ τὴν πίστιν σου. ἀπῆλθεν οὖν ὁ ἀνθρωπος, ᾗ σὺν χαρᾷ, ᾗ γέγονεν ὑγιής, ἐ ἦλθεν εἰς τὸ μέσον δοξάζων ᾗ δι' ὑμνῳδιῶν τὸν Θεόν. ᾗ πρώτης δὲ ⓓ θανασάμενοι αὐτὸν ἀνθρώπου ὑγιῆ γεγονότα, αἰτοῦσι παρ' αὐτοῦ χειροτονῆσαι τὸν Θεοῦ τῷ διαπρεπεῖ τῷ Ἰωάννῃ ἱερέα. ταῦτα δὲ πρῶτα ἐκ ἠγνόησεν ὁ βασιλεύς, ἀλλὰ προθύμως προέλετο καὶ χειρόμβια εἰς τὸ βασίλειον, ὅπερ ἐφάμιλλος ὃ ἦν τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας· ᾗ καὶ πίνα μοναστήρια ᾗ μαρτύρια ἦσαν ἐν αὐτῇ φροντιζόμενα ὑπὸ τῆς βασίλισσης, ἅπερ διὰ αὐτὸν οὐ προσεῖχον τῷ Ἰωάννῃ.

43 *Epiphanius Constantinop. conciliabulo habito damnat Originis libros, Iohanne non assentiente.*

Μεθ' οὗ πολὺ ᾗ ἐκ τῆς Κύπρου ὁ ὀπτίσχηπος Ἐπιφάνιος ὅτι τὴν Κωνσταντινούπολιν ἔρχεται παῖς ὑπαρχούσης Θεοφίλου πυθομένης, ὅπως μιξόλιθος ὁ ταύτῃ τὰ καθαιρετικὰ βιβλία τῶν Ὠριγένους, δι' ὧν οὐκ αὖθις Ὠριγένην ἀνακινήσειν ἔφη, ἀλλὰ τὰ βιβλία μόνα διέβαλε. προσορμίσας οὖν τῷ ὅτι Ἰωάννου μαρτυρίᾳ (ἀπιθι ᾗ τοῦτο ἐπὶ σημεῖα τῆς πόλεως) ᾗ ἐξελθὼν τῆς νηὸς, συναλεῖν τὰ ὀπτιπλέοντας, ᾗ ἡδέως χειροτονήσας, αὖθις ἐπὶ τὴν πόλιν εἰσήρχετο, ᾗ τὴν μὲ τῶν Ἰωάννου προεγρῶν ἐξέκλινε Θεοφίλῳ χαριζόμενος, ὃ ἰδιαζούσης ᾗ καταλύει μονῆς. ἐ συγκαλῶν ἐπὶ ὁπόσοι μοῦσι τὴν ὀπτισχηπων, τὰ καθαιρετικὰ βιβλία τῶν Ὠριγένους ἀναγινώσκει, οὐκ ἔχων μόνα τὰ λεγόμενα προὸς αὐτῷ, δοκεῖν ᾗ αὐτῷ ᾗ Θεοφίλῳ ἐκκαλλύειν αὐτά. καί τινες μὲ αἰδούμενοι ⓜ Ἐπιφάνιον προσυπέγραφον, πολλοὶ ᾗ τῶν πεισθέντες ἐξεπέστησαν, ὧν ἓνὶ ᾗ Θεόπιμος ὁ ὀπτίσχηπος Σκυθίας, ὃς προὸς τὸν Ἐπιφάνιον ποιάδε ἀπεκρίνατο· ἐγὼ, ἔφη, ὦ Ἐπιφάνιε, οὔτε τὰ κακῶς πάλαι κακομηθέντα κακοβουλεύειν αἱρούμαι, οὔτε βλάσφημον ὀπτιχρῆσθαι προὸς γάμια τολμῶ, ἐκκαλλύειν δὲ ⓜ πρὸ ἡμῶν οὐκ ἠξίωσαν· ἀλλωστε μήτε κακὴν διδασκαλίαν ὑπὸ τοῖς Ὠριγένους βιβλίοις ὑρᾶν. προσκομίσας τε βιβλίον αὐτῷ ὑπομένω, ᾗ ἐν ἑπτὰ λέγων· ⓜ ταῦτα ὑβρίσαντες εἰς τὰ, προὲ ὧν ⓜ λόγοι, ἐξυβρίσαντες ἐλεγχθεν ἑαυτούς. ταῦτα μὲ ὁ ἐπ' ἀληθείᾳ ᾗ βίου ὀρθότητι προὲκόπτος Θεόπιμος προὸς αὐτὸν τὸν Ἐπιφάνιον ἀπεκρίνατο. Ἀβασάνιστος ὁ τῆς ὁμοουσίου πίστεως ὑπασπαστὴς ὑπὸ τοῖς κῦ Ἀρειομανῖ λόγοις μεγάλην τὴν φωνὴν μὴ ὑπερέχης τῆς οἰκείας πίστεως τὸν ἀνῦδρα κελεύῃς, ὅθεν ἐκείνου λόγοις τοῖς ἰδίοις συναπῆναι ᾗ λέγων· Ὀθαμάσιός, φησι, ᾗ φιλοπονώτατος Ὠριγένης πάλαι προὲ τοῦ ὑμοῦ τῆ Θεοῦ τῇ ἡμετέρᾳ δόξῃ μαρτυρεῖ, συναίδην αὐτὸ λέγων τῷ πατρὶ. ἐλεγθεν οὖν ἑαυτοῖς οἱ λοιδορεῖσθαι Ὠριγένην βλασφημήσαντες ὑπὲ ἐπαινέτην αὐτοῦ Ἀθανάσιον. ὁ μὲν οὖν Ἰωάννης οὐκ ἠναγκάσθη, ἐφ' οἷς προὲ ἐκείνοις ἐποίει ὑπὲ τῇ ὑπὸ αὐλῇ ἐκκλησίᾳ Ἐπιφάνιος χειροτονίᾳ, ἀλλὰ προὲκάλει συνιέναι τοῖς ὀπτισκόποις συμμένειν αὐτῷ. ὁ ᾗ οὐδὲ συνεβούλευσαν ἐλεγθεν, ἐάν μὴ οἷόν προὲ Διόσκορον ἐξελαθῆναι τῆς πόλεως, αὐλῆς ᾗ καθυποχαλᾶναι τοῖς καθαιρετικοῖς τῶν Ὠριγένους βιβλίοις. Ἰωάννης ᾗ παῦσαι ποιῆσαι ὑπὲρ πεφιλμένων, ᾗ λέγοντος, μὴ ἀνῆναι προὲ καθολικῆς ἀναγνώσεως προεπεῖς τι ποιεῖν, ὅτι ἑτέρων βουλεύουσι οἱ ἀπηξιῶς προὸς Ἰωάννην ἐλθόντες τὰ μέλαν Ἐπιφάνιον ἀγῆσαι. κατασκευάζονται γὰρ, μιμούμενοι τὸν τῆ ἐκκλησίᾳ τὴν ἐπανύμων τῶν ἀποστόλων συνάξεως γένεσθαι, προσελθεῖν αὐλῇ, ᾗ ὅτι τὸ λαοῦ πάντος ἀναβαλεῖν μὲν τὰ Ὠριγένους βιβλία, ἀποκηρύξαι ᾗ τὸν προὲ Διόσκορον, ᾗ ἀναστῆναι Ἰωάννην, ὡς ᾗ αὐλῇ ἐκείνοις πηδόμενον.

Ταῦτα

ταῦτα αἰνιττόμενον τὴν Ἰωάννην. καὶ τῇ ἑξῆς τῶν Ἐπιφανίου τέκνων ἐκκλησίαν ἤδη κατειληφότων ἐλέγετο ὁ μακάριος Σαραπίωνος παῖς. Πολλὰ καμόντες πολλάκις, ὦ Ἐπιφάνιε, πολλὰ μὲν ἐν τῷ θορύβῳ τούτῳ ἐν τῇ Κωνσταντίνου σὺ τὰς ὑπὲρ ἐμοῦ ἐκκλησίας ποιησάμενος, εἶτ' ὑπὲρ μὴ πολλὰς ἐν τῇ ἐξορίᾳ ταύτῃ ἐμοῦ σὺ αὐτὰς ἐλευτούργησας, οἰκείαν αὐθεντίαν ἐνεργασάμενος· πάλιν τε αὖθις πολλὰς ἐποίησας, καὶ δὴ καὶ τῶν αὖθις ὀπτῆς ἕπτης σαυτῷ. Φύλαξαι οὖν μὴ πάσχῃς τὸ τῷ λαῷ ἡμῶν βλαβὲν ἐκ ταύτης κίνδυνον αἰσθέσθαι. Ἀκούσας ὁ ταῦτα ὁ Ἐπιφάνιος ἠθύμησε καὶ ἀπέστη τῆς ἐκκλησίας.

Γνοὺς δὲ ὁ βασιλεὺς τὴν πρὸς ἀλλήλους Ἰωάννου καὶ Ἐπιφανίου λύπην, μεταπέμπεται Ἐπιφάνιον πρὸς ἑαυτὸν, καὶ λέγει αὐτῷ· πάτερ Ἐπιφάνιε, ὡς οὐκ ἀγνοῶ, πᾶσα ἡ τῶν Ῥωμαίων βασιλεία ὑπὸ τὴν σὴν χεῖρα μοῦ δέδωκε· καὶ ἰδοὺ σήμερον πᾶσαν τὴν ἱερωσύνην τὴν ἐκκλησιῶν αὐτῆς σοὶ δίδωμι, ἐὰν μὴ ἀκούσῃς εἰς ἓν τί σοι λέγω, καὶ ἰατρεύσῃς μου δι' ἄλλης τῆς ψυχῆς. ὁ δὲ μέγας Ἐπιφάνιος, λέγε, φησὶν, ὦ τέκνον, καὶ ἐγὼ δυνάμενον ποιοῦμαι πρὸς οἰκοδομὴν καὶ σωτηρίαν τῆς σῆς ψυχῆς. τότε τοιοῦτόν τι παίζειν ἐν πρὸς ὃ ἑαυτὸν ἐλπίσας ἐγκωμιάσειν ἀνῆν. εἶπεν· ὅπως Ἰωάννης ἐκ ἀλλοτρίου τῆς ἀξίας τῆς ἱερωσύνης μεγαλαυχήσεται φέρε καὶ βασιλέων, μὴ ἀπενέγκωμεν ἡμῖν τὸν δίκαιον μισθόν· λέγεται δὲ καὶ ἀφεσίν τινα ἐχέτω πρὸς τὴν μητέρα, ἀπὸ πολλοῦ χρόνου καλοκόπτεται μὲν ὁ λογισμὸς πρῖσαι σεισθῆναι, καὶ τὸν ἐκκήρυκτον ποιῆσαι τῆς ἀξίας τῆς ἱερωσύνης, ἕτερον δὲ αὖτ' αὖτε δυνάμενον ταύτης ἀνθέξασθαι ὅπερ δεῖ καταφῆσαι· ὅπως ἡ ἐμὴ βασιλεία σὲ πᾶσιν εἰρηνεύσῃ ἀπὸ τοῦ νῦν. ὡς δὲ ταῦτα ἐλέγετο ὁ βασιλεὺς πρὸς Ἐπιφάνιον, ἀπὸ τοῦ πολλοῦ θυμοῦ ὅλον προέκυπτο. πάλιν δὲ αὐτῷ εἶπε· τῆς σῆς πατρικῆς ἀγιωσύνης ὕσης ἐν τῆς τοῦ Θεοῦ ἐπικηρυκείας ἐκτὸς, οὐ χρεία λοιπὸν ἐν σοὶ ἄλλης πατρικῆς εἰς κόπον ἐμοῦ δῆσαι καὶ ἀγαγεῖν ἐκτός. λοιπὸν εἴ τινά σοι ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτει, καθίσησον ἐπίσκοπον, καὶ τοῦτον ἐκδέχεται ἐκκλησίας. ἐγὼ γὰρ πληροφορήσω πᾶσας πειθοῖ σοι. εἶπε δὲ αὐτῷ Ἐπιφάνιος· ἀνέξικακος, τέκνον, ἄκουσον τοῦ σοῦ πατρός. ἡ δὲ εἶπε· λέγε, πάτερ· εἴ τι καλοῦντες, καὶ ἐγὼ εἰς πάντα ἕρπω μετὰ σοῦ ἐμοὶ πατρί. εἶπεν αὐτῷ λοιπὸν ὁ μέγας Ἐπιφάνιος· εἰ μὲν ἐκ τῆς λεγομένης αἱρέσεως καταγινώσκεται ὁ Ἰωάννης, καὶ οὐ δικαίως ἀποδυσύμενος τὴν ἀμφιτάμνει ἐπὶ μετανοίᾳ, ἀναξίως ὅσῃ τῆς ἱερωσύνης, ἐὰν εἴ τι καλοῦντες, ποιοῦμεν· εἰ δὲ ἐκτὸς ὑμετέρας ὕβρεως ζητεῖς τὸν Ἰωάννην τῆς ἐκκλησίας ἀποῦσαν, Ἐπιφάνιος εἶς τοῦτο οὐ στοιχήσει, καὶ μάλιστα, τέκνον, ὅτι τὴν βασιλέων ὅσῃ ὁ ὑπερίζεσθαι, καὶ συγχωρεῖ· ὅθεν καὶ ὑμᾶς ἐκχεῖται βασιλέα ἐν οὐρανοῖς, ᾧ στεναχθῆναι ἀμφοτέρωθεν, καὶ ἀφίσειν ὑμᾶς, ὡς λέγει οἱ τοῖς ἁγίοις θυαγγελίοις· Γίνεσθε οἰκτίρμονες, ὡς ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος οἰκτίρμων ὅστιν. εἶπε δὲ πάλιν πρὸς Ἐπιφάνιον ἡ βασίλισσα· ἐὰν ἐμπόδιον ποιήσῃς, πάτερ, τοῦτον Ἰωάννου ἀζοελισθῆναι, οὐδὲ ναοὺς τῶν εἰδώλων ἀνοίγω, καὶ ποιήσω πεσκιωθῆναι ὑπὸ τῶν ἀποστόλων, καὶ γνώσονται ταῦτα χείρονα τῶν πρώτων. καὶ ὡς ταῦτα ἐλάλει, ἀπὸ τῆς πικρίας δάκρυα κατῄει ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς. εἶπε δὲ Ἐπιφάνιος· ἐγὼ, τέκνον, ἀξίως εἰμὶ ἀπὸ τῆς κρίσεως ταύτης· καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ παλατίου. φήμη δὲ διέδραμεν εἰς πᾶσαν τὴν πόλιν λέγουσα, ὅτι ὁ μέγας Ἐπιφάνιος ὁ ἱερεὺς καὶ ὁμολογητὴς τῆς Κυπρίων νήσου εἰσῆλθε πρὸς τὸν βασιλεύοντα, καὶ ἐποίησε τὴν καθαίρεσιν Ἰωάννου. καὶ λαβὼν ὁ Ἰωάννης δίπλυχον ἔγραψαν Ἐπιφανίῳ· Ἐπιφάνιε σοφὲ, σὺ σεσηπέναι ὅτι τῇ ἐμῇ ἐξορίᾳ; οὐ μὴν ἔτι καθίσῃς ὅτι τοῦ θρόνου σου. ὁμοίως δὲ καὶ Ἐπιφάνιος ἀντέγραφεν Ἰωάννῃ ἀθλητά, δέρου καὶ νίκα. ὅτι δὲ τῷ τότε ᾧ ἐξορισθῆς, οὐ μὴ φθάσῃς. μηδεὶς οὖν τῷ Ἐπιφανίῳ ὀπτρίψῃ φόνον τοῦτον. οὐ γὰρ ὁ τοσαῦτα καλὰ κατορθώσας, εἰς τοσοῦτον βάραθρον κακῶν ἔπεσε καταλῆξαι, καὶ τοιοῦτον φωσφόρος τῆς οἰκουμένης ἀσεπιλήπτως καθάραι. ὅμως ἀμφοτέροις ταῦτα ἔδοξε τὰ ἔργα.

44 *Imperatrix Epiphanium instigat ad depositionem Iohannis, frustrà.*

γὰρ τῷ πλοίῳ ἀπιὼν ἐπαλύτησι) ἡ Ἰωαννὶς μικροῦ ὕστερον τὸ θεῖον ἀπέβη, μὴ φθάσας τὴν δυτέραν ὀξοεἰας ☧ τόπον, ὡς θεσπίων ὁ λόγος δηλώσει.

45 *Iohannes concionem habet contra Eudoxiam: quæ, accersito ex Ægypto Theophilo, de Iohannis depositione conciliũm vocat.*

Ἀποπλύσαντος ὃ τὸ μακελείου Ἐπιφανίου ὅπῃ Κωνσταντινουπόλεως, μαθὼν ὁ Ἰωαννὶς ὅλα ἡ βασίλισσα ὀξώπλισι μὲ ☧ Ἐπιφάνιον κατ' αὐτοῦ, αὐδᾷς ὃ οὐ σαυέθετο τῦτο ποιῆσι, ἁρμοὺς ὠὶ δ' ἤθος ἡ θεῖ ☧ λόγῳ ἕτοιμος ὁ Ἰωαννὶς, μὴ μθμήσας διέξεισι ψόγῳ κοπὼς ὅτι τῦ λαοῦ κ' παοῶν τῶν γυναικῶν. ἀρπάζει δ' πλῆθος ☧ λόγῳ ὡς αἴτιγμα κ' τῆς βασιλίδος λεχθέντα, ἡ ὁ λόγος ἐκληφθεὶς ὑπὸ τῶν κακουργωότων εἰς γνῶσιν ἄγαται τῶν κεκτουώτων. γνοῦσα ὃ ἡ Αὐγούστα, θεὸς ☧ βασιλέα ἐξέπληθ τὸν ἰδιῶν ὕβριν λέγουσα, ἡ ☧ διασκυλάζει αὐτὸν σεύοδον καλδύσαι συγκροτηθῶαι κ' Ἰωαννὴν, ὅπως αὐτοῦ ἐξοείσῃ τῆς ἐκκλησίας. χαίρει ὃ ἡ αὐτὴ Θεοφίλῳ ☧ Ἀλεξανδρείας ὅτι σχόπῳ παχῆλθ ποιῆσθαι τὴν πορείαν ἐς Κωνσταντινούπολει ἀφόβως, σωνάξαι ὃ καὶ ὅτι σχόπους πλείονας θεὸς ὃ ἠμείψατ τῷ κ' τῦ Ἰωαννοῦ στυόδου. συγκαταβαίνει ὃ τῶτα ἡ Σθυεκλαμὶς ὁ Γαβαλαῶν. ἐπὶ γὰρ τὴν λύπην ἐφύλαξε θεὸς αὐτόν. οὐ πολὺς ἦν χρόνος ἐν μέσῳ, ἡ πρῶτον Θεόφιλος σεῦ τῶν δέ Αἰγύπτου καλλίστων ἡ τῆς Ἰνδίας πφορτωμένας ☧ ὁλκάδας ἔχων, πολλοὺς ἐκ διαφόρων πόλεων ὅτι σχόπους κιήσας. ὅτε ὃ ἡ τῦ βασιλέως ἐκέλευε θεσπέσιον παῖδα. μάλιστα ὃ σευέρρεον ὅσοι θεὸς Ἰωαννίλιν, ἄλλος δι' ἄλλην αἰτίαν ἐλυπεῖτο. πρῶτον ἡ ὅσους τῆς ὅτι σχόπης " ἀπεκύφισι. πολλοὶ γὰρ ὁ μακέλεος Ἰωάννης κεθηρπάκει τῶν ἐν Ἀσίᾳ ὅτι σχόπων διὰ πολλὰς αἰτίας, ὅτι διὰ τὴν Ἡρακλείδου χειροτονίαν ἀπελαλυθεὶ ὅτι τὴν Ἔφεσον. πρώτης οὖν συμφορήσαντες, εἰς τὴν Χαλκηδόνα τῆς Βιθυνίας σευέρχονται. τότε ὃ ἰδὼ ὅτι σχόπος Χαλκηδόνιος Κυρῖνος μὲ ὀνόματι, γνοὺς ὃ Αἰγύπτιος, ὅσις πολλὰ κατὰ Ἰωάννου θεὸς τὸν ὅτι σχόπους ἐλεγχ ταιδεῖ, ☧ ἀσεβῆ, ☧ ἀλαζόνα, ☧ ἀγύητον. ἤδοντο μὲ οὖν ὅτι τοὺς λεγομένους ☩ ὅτι σχόπους. Μαθοῦσα ὃ ὁ Μεσοποταμίας ὅτι σχόπους ἄκων ☧ πόδα τῦ Κυρίνου ἐπάτησεν. ὁ ὃ ὁδιωπρῶς ἐκ τύτου διαφθείλ, σευδιαβάλλωαι τοὺς ἐπισκόπους ὅτι τὴν Κωνσταντινούπολιν δεδώκασι, ἀλλὰ μᾶλλον μὲ αὐτὸς ἐν τῇ Χαλκηδόνι, ☩ ὃ ἄλλοι διαπρασάντες σεῦ Θεοφίλῳ εἰσίσεσαν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὥρᾳ ἑκτῇ * τῦ σαββάτυ. Θεοφίλῳ δὲ, ὡδηνὸς τ' τ' ἐκκλησίας ἀπθμυτησάσης, ὡδὲ τιμὴν τὴν ἐπὶ τῷ ὑμῶν διαχόντων (φασερὸς γὰρ ὁ ἐξ ἕρος λοιπὸν ἐγνώσκετο) τῶν Ἀλεξανδρέων ὁ ναυτικὸν (ἔτυχε γὰρ τότε πφῆναι ἐς σιτηγωῖαν τῶν πλοίων) ἀπωτίσαν σεῦ Φιμίας ἐδέξαντο, καταχρυσόμενα τοῖς ζέφεσι τ' ἐπαίνων. ὁ δὲ πφαιτήσατο μὲ ἐπὶ τ' δικτήριον οἶκον εἰσβῆναι, ἐν μιᾷ δὲ τ' βασιλίδων οἰκίᾳ κατοικύσῃ, ἢ προσωνυμία Πλακιδιαναί. πάντων δὲ συναθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει, οὐδὲ μοῦ ☩ τοποτηρηταὶ τῆς Ρωμαίων ἐκκλησίας, οὔτε οἱ ὅτι σχοποι αὐτῆς. ὁ οὖν βασιλεὺς Ἀρκάδιος ἐκ ἤθελεν ὅλως σωτυχεῖν τῷ Θεοφίλῳ, ἀλλὰ διηπόρει θεῖ τῶν Ρωμαίων, μή γοις ὅτι ἐξεδέχοντο αὐτὸ ἕτερα χράμματα δηλοῦντα αὐτοῖς τὸν ἑῴας ὅτι σχόπων πρόεσιν. ἡ βασίλισσα Εὐδοξία πεσκηδεσαμῶν τὸν Θεόφιλον σεῦ τοῖς μετ' αὐτὸ ☧ διαγνωμοδόταις ὅτι σχόποις, ἀνεπίδεκτα αὐτοῖς ἐδόξαν σχοπῆ χάριν τῦ μακελείου Ἰωάννου, ὅπως τύχοι, δι' οἵας ὕβρεως βούλοιτο, καθαιρόσιν ἀπὸ τῦ θρόνου, σευῆλθόν αὐτοῖς πφῆναι ☧ βασιλέα τὸν κρίσιν αὐτῶν πεφευσόμενα. ὀμῦσά τε ἡ αὐτὸν διαλῦσθαι τὸν τότε καθαίρεσιν ἡ ὅτι βουλόμην, φιλοτιμησαμῶν αὐτὸν δώροις, ἐς ἀσφαλισαμῶν πρὸς αὐτῶν τὰ θεῖ τότε, ἀπέλυσεν αὐτὸς ἐκ τῦ παλατίου, Ἀρκαδίου μὲν τοι μηδὲν ἐκ τότων ἐγνωκότος. γνοὺς ὃ ὁ Ἰωάννης τὸν τῶν ὅτι σχόπων ὅτι βουλόμην, καὶ ἅπερ σευέθεντο τῇ βασιλίσσῃ, ἐξηγήσατο πᾶσι ἐπ' ἐκκλησίας κατ' αὐτῶν ὕτως ἔχοντα· Συναγάγετε θεὸς μὲ τὸν ἱερὸς τῆς αἰχμῆς ἐαθίοντας πάππζαν Ιεζάβελ, ἵνα ἐ ἦπτω " αὐδὶς· γ. Βασ. ιη. Εως πότε χωλανεῖτε ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς ἰγυαις ὑμῶν; Εἰ ἐστ Θεὸς, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ, Εἰ ὃ πάππζα Ιεζάβελ αὐτὴ Θεὸς, φαγόντες ἐζεμέσητε. " ὁμως ὃ καὶ κ' Θεοφίλου τῶν-

τα

τα εἶπε· Ὡς ποτε τὴν Αἰγυπτίων ὡς Θεόφιλος γέγονεν, ἀξακολουθήσας πείσματι ἀκολάστων γυναικῶν; τίς ἦν τῶν ἀληθινῶν αὐτῶν θεοφιλῶν τὴν μυσαρὰν σκηνὴν Εὐδοξίαν οὐ βδελυτήν; ὡς Ἰωσὴφ τὴν Πετεφρὴ δόξαν; Ταῦτα μαθόντες Θεόφιλος καὶ ⟨Φ⟩ στὺξ αὐτῷ ὑπισχνοῦνται, τρεῖς σὺν ἄλλοις ⟨Κ⟩ βασιλεῖ Ἀρκαδίῳ ὑπιδιδωκότες αὐτῷ καὶ τὰ ἴσα τῆς ἐξηγήσεως Ἰωάννου. ἐλυπήθη ἡ ὁ βασιλεὺς σφόδρα, καὶ ἐξαίρετον ἔχων τὴν βασίλισσαν Εὐδοξίαν, ⟨&⟩ μεταπέμπει ἡ κὴ Θεοφίλου ἀναγκάσαι εἰς Ἰωάννην, καὶ κελεύει Θεοφίλῳ ⟨&⟩ τοῖς σὺν αὐτῷ ποιῆσαι συνόδου κατ' αὐτοῦ, ἣ μάλιστα ὅτι πλείω κινηθεὶς ἀπὸ τῆς βασιλίσσης. αὐτὴ ἡ βασίλισσα Θεοδότην μὲν τὴν δεδωκυῖαν ⟨Φ⟩ χίλια νομίσματα τῷ ξενοδόχῳ Ἰσιδώρῳ εἰς ἔχθραν ἐπήγειρεν ἐπὶ τῷ ἀναστῆσαι Κλημέντιον τὸν ἄρχοντα τῆς πόλεως, τοὺς δὲ ⟨Φ⟩ λογιμωτάτους ὑπισχνουμένους καὶ κληρικοὺς ἀπὸ Αἰγύπτου κὴ Θεοφίλου στῶσαι χειροτονῆσαι ἀνεκάλει ἀποστῶσαι τῆς κατ' αὐτὴν κατηγορίας· ὅλην τοὺς μὲν πειθοῖ ⟨Φ⟩ καὶ ἀναχωρῆσαι ⟨Φ⟩ δώρεις πλείοσι καταπλούτησι, τοὺς δὲ μὴ πειθοῖ ⟨Φ⟩ εἰς Θεσσαλονίκην ἐξώρισεν. ὕστερον δὲ ⟨Φ⟩ Θεόφιλον ἀπαλλάξασα τῶν κατηγορημάτων κατ' αὐτοῦ, ἀμείμπτως ἐξώπλισε κὴ τὸν μακαρίτου Ἰωάννου. ἐξαπέλλας δὲ τρὶς ἑβδομάδας ἡμερῶν ὃν τῇ πόλει, ὕστε ⟨Φ⟩ ὑπισχνεῖσθαι Ἰωάννην στέφανος κὴ ⟨Φ⟩ ὄχλος τῶν ὑπισχνουμένων, ὕστε ἁπλησίασεν ὅλως τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ἔμενεν ἀναγωνιζόμενος ἡνίκαπερ τε ἡ μὲν ἡμέρα, νέον ἔχθος τῷ παλαιῷ ὑπίσχνεσθαι ἀγαπᾶς, ὅπως ⟨Φ⟩ ὑπισχνοῦται Ἰωάννην οὐ μόνον τῆς ἐκκλησίας ἐξεῶσαι, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν τὴν ἔξω ἀπαλλάξαι, τὸν μὲν ἀφειδίᾳ χρησίου τῶν δεισιδαιμονεστέρων τῶν κεκτημένων ὠνούμενος κὴ τῆς ἀληθείας, ἢ τὸν δὲ πολυτελῆ πραπέζῃ τῶν γαστριμάργων δουλούμενος, τὸν δὲ πάλιν κληρικεία ἡ ἀναγκάστι τῆς μείζονος ἀξίας ἡ τῶν συμφθαρτικῶν τῶν κληρικῶν ἀναγόμενος, στενάσας τὸν παρὸν αἰῶνα θρηνίου τοῖς ἡδυνᾶς. ἐπεὶ δὲ Θεόφιλος καὶ ⟨Φ⟩ φθονῶν ἐγίνετο τοῖς πολλοῖς ἀσυνδάτως καθ' ἑαυτῆς τῆς ὑπισχνῆς ⟨Φ⟩ Ἰωάννου, τότε δὴ ἡ ⟨Φ⟩ ἀπεχθῶς τρὸς Ἰωάννου ἔχοντες, τὸν κατ' αὐτὸν σκυθρωπίαν ἐποιοῦντο ἀνυπόστασιν. ἡ πολλοὶ μὲν τὸ κλήρῳ, πολλοὶ δὲ ἡ τῶν ὁπτέλει κὴ τὰ βασίλεια μέγιστοι ἰσχύοντες χαρᾶς εὐφημίαν λογιζόμενοι καὶ ὃν αὐτὸν ἀμείμπτων τοῦ, τρεφόμενοι δὲ καὶ ὑπὸ τῆς βασιλίσσης, ἡ χαριζόμενοι αὐτῇ, πλείω ἐπὶ τῷ στενωθῆναι, ἡ πρεσκευάζοι μεγίστων ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει συνόδου κατ' αὐτοῦ γνώσθαι, τοῦτο μὲν δι' ὑπίσχνων, τὸν δὲ καὶ ἀληθῶς ἀμφιπεπλεγμένοι. τότε δὴ ζητῶν ὁ Θεόφιλος τρόσωπον δαμονιώδες εἰς τὴν τοῦ δράματος ὑπηρεσίαν, οὐ δὴ καὶ ἐπέτυχε· δύο γὰρ ἀμφίονοι ἐκκλησιάζοντες τῆς ἐκκλησίας τῷ τῆς ὑπίσχνου Ἰωάννου ὑπὸ πλημμελήμασι τρωθέντες ἀπεχθήσαντο τῇ χυσοφότητι, καὶ πεῖσαι αὐτοὺς ὑπιδοῦναι λιβέλλους κὴ Ἰωάννου, ὑποχόμενον αὐτοῖς ὑποκατακῦσαι εἰς ⟨Φ⟩ τῆς λειτουργίας ὕπνον (ὡς ἦν αὐτῶν τὰ πλάσματα, τὸ μὲν φόνος, τὸ ἦν μοιχεία) ὁ ἦν ⟨Φ⟩ πεπτώκει. μὴ γὰρ τὴν ἐξοδείαν Ἰωάννου ἀπεκατέστησεν αὐτῶν εἰς ζῶν τόπους αὐτῶν, δηλαδὴ τῶν λιβέλλους ὑπιδοῦναι, οἷς ὑποκηρύττει αὐτὸς σκῆνος, ἔχοντας μὲν ἀληθῆς ὀδὲν πλὴν τύπτειν, ὅτι πρὸ μὴ παῦσι μὴ κοινωνίαν ὑποκλύσασθαι ὕδατος ἢ πασίλλου, ἵνα μὴ ἀκεσίως τῷ σιέλῳ ἢ τῷ φλέγματι σωκεκτῆνόσωσί τι τῶν συμβόλων, αὐτὸς τρῶτος ποιῶν ὃ τρᾶγμα, βούλεσθαι ἐκδιδάσκων τῶν βουλομένων. μὴ ἦν δὲ δέξασθαι τοὺς λιβέλλους, συρρέφειν τρὸς τὴν Εὐδοξίαν ἅμα Σθενελάῳ ἡ Ἀνακίῳ ἡ Ἀντιόχῳ ἡ λοιποὺς ἔχοντι μνησικακίαν κὴ Ἰωάννου ὅτι ταῖς πρεσβεύσεσι ταῖς κοσμικαῖς. εἰώθη γὰρ ὁ μακάριος κὴ ⟨Φ⟩ Παῦλον δημοσίᾳ τε ἡ κατ' οἴκους σημειοτέρειαι ἐκδιδάσκειν, μάλιστα ταῖς παύταις στενοχῶς ὑπισκήπτων· ὅτι γὰρ ἀνδρὶ οὐσῃ δῶναι ⟨Φ⟩ χρόνον, τί αἰνίσσεται ὃ σῶμα ἐκδιάζεσθε, βοσρύχῃς ὅτι τὸ μαστὸν φέρουσαι καθαρὸν αἱ ἑταιρίδες, ὑδρίζουσαι καὶ ζῶσαι λοιπὸς ἐλευθέρας, ὅτι ἀπάτῃ τῶν ὑντυγχανόντων, ἐς τὸν χάραι; τότε ὑπεύθυνον ἀνεκινοῦτο κὴ Ἰωάννου κατηγορίαι πολλαί. ἡ ὃν ἐπὶ μὴν τῶν Ωριγήνους βιβλίων μνεία τις ἦν, ὅτι ἑτέρας ἡ ἀποστόλους κατηγορίας

ἐτρέποντο. Εἷς δέ τις τῶν πρώτων ὑπῆρχεν, ὀνομα Ζακχαῖος, ὃς δεησεις τῷ βασιλῇ, ἢ ἄκουτα αὐτοῦ ἐλωσαι εἰς τὸ συνέδριον. τοῦτο οὖν ἀκούσας, καὶ ἅμα ὅτι τῶν Ιουδαίων χρυσίου τὰ πρώτα αὐτοῖς ἐζημιοῦντο. ὡσὴ ὁ Ιωάννης συνέπεισε τὰ ἐπίσκοπα ἐπισκόπους καθεζόμενος ἐν ᾧ τελικλίνῳ τῆς ἐπισκοπείου, ἢ διελεγίζοντο ἀξιοπίστους, πῶς ὁ ἀναγνώμιος καλυδηθεὶς παρεσιωπᾶ εἰς τὸ τραπέζιον ὅτι ἐγκλήματα, μὴ τοσοῦτων πρεσβύτερος ἐπισκόπων· πῶς δὲ ἀθεσίοι μετηχέσιε ἐκ τῶν κεκτωμένων γνώμας, ὅτι ὃ χαίρει ἀμφρέλας τοὺς πλείονας τῆς κλήρου. Διαπορεμένων ἢ αὐτῶν, ἐμπνευσθεὶς ὑπὸ πνεύματι ὁ Ιωάννης λέγει τοῖς πρόεδρον· Εὔξασθε, ἀδελφοί, ἐκ εἰ φιλῆτε Χριστοῦ, ἐμὲ ἔνεκεν μὴ τῆς ἐκκλεί- β. Τιμ. δ. ς. πῃ τῆς ἐμῆς ἐκκλησίας. Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, ἢ ὁ καιρὸς τῆς ἀναλύσεως μου ἐφέστηκεν· ἀγῶνα καλὸν ἠγώνισμαι, πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειταί μοι στέφανος τῆς δικαιοσύνης, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. οἶδα γὰρ τὸν σκυθρωπὸν τοῦ Σατανᾶ, ὅτι οὐκ ἔστι μοι φόβος τὸν ἐπαπειλοῦντα τῶν λόγων τῶν κατ' αὐτοῦ ἐλεγμάτων. ἢ οὕτως ἐλεηθῆτε· ὑπὲρ ἐμοῦ προσευχὴς ὑμῶν μνημονεύετέ μου.

Συμπεσόντες ἢ ἀφάτῳ ἀθυμίᾳ ἐπὶ τῷ ἐπισκόπων ἐδάκρυον, ἕτεροι ἢ ἐξῆρχοντο τοῦ συνεδρίου, τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ τὸν ἱερὸν καθηγὸν στοῦ ὑπὲρ ἀγέτου μακαρίου τόματος ἀπαραλύοντες * ὑπὲρ πνεύματος. Προσκαλέσας ἢ ἐπηνέχθη ἄπωθεν εἰς τὸ συνέδριον ὧδε καίσοι πρεσβυτέρους καθάπερ μοιχὸς ἐκδεδομοῦσας, λέγει· καθίσατε, ἀδελφοί μου, ἢ μὴ κλαύετε, ἐπιστολέα με θρύπτοιτε. Ἐμοὶ γὰρ ὁ ζῆν Χριστὸς, ἢ ὁ ἀποθανεῖν κέρδος. ἐθυλλητο γὰρ κερτομεῖσθαι ὑπὲρ τῶν ἐπαρχιῶν τῆς πρήσεως. ἔλεγε ἢ αὐτοῖς πάλιν, ὅτι Εἰ μεμνοιβύετε, ἀπαπηύξατε ὑμῶν τὰς μνήμας, ὅτι πρώτοτε ἐλεγον ὑμῖν, οὐδὲς ἐστιν ὁ πρῶν βίος, ἢ τὰ ἔρεπτα αὐτοῦ ἢ τὰ λυπρὰ προδιδύεται, ἢ πεμνύνειε τὰ πρόσωπα. ἠγερέσαμεν, ἐπτολήσαμεν, κατελύσωμεν. μὴ ἀμείνους ἐσμὲν τῶν πατέρων, τῶν προφητῶν, τῶν ἀποστόλων, ἵνα ἀθάνατον ἦμεν προμείνη ὃ ζῆν; ἐπολαλύξας δέ τις τῶν πρόσω ἔφη· Ἀλλ' ἀθρωυσθήτω τὸν ἡμῶν ὀρφανίσθω, τὸν τῆς ἐκκλησίας χωρίσθω, τὸν τῶν θεσμῶν σύγχυσιν, τὸν φιλαρχίαν τῶν μὴ φοβουμένων τὸν Κύριον ἢ τοὺς προεστῶσας ἐπισιδύοντων, τῶν πλοκῶν ὃ ἀπροσπάθυτον, τῆς διδασκαλίας τὸν ἐρημίαν. ὑπτιρώσας ἢ ὃς λειχμῷ δακτύλῳ τὸν παρὸν τῆς ἀριστερᾶς χηρὸς (εἰώθη γὰρ ὁ φιλόχρειος ὁ παῖς κῆ τοιῶ φερνίσιν αὐλῶ ποιῆι) ὃ ὁμιλοῦντα εἶπεν· Ἀρκεῖ, ἀδελφέ, μὴ πολλά· ἀλλ' ὁ εἶπον, ὡς ἐκκλησίας ὑμῶν μὴ ἀφῆτε. οὔτε γὰρ ἀπ' ἐμοῦ ἤρξατο ὃ διδασκάλιος, οὔτε εἰς ἐμὲ ἐτελεύτησεν. μὴ οὐκ ἀπήλθεν Μωϋσῆς; οὐχ ὑπέμεινε Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ναυῆ; οὐκ ἐπελοῦτησε Σαμουὴλ; οὐκ ἐχρείσθη Δαβίδ; ἀπέλιπεν Ἱερεμίας τὸν βίον· οὐκ ὧν ὁ Βαρούχ; ἀφῆφθη Ἠλίας· οὐ προεφητεύσεν Ἐλισσαῖος; συναπεπομδη Παῦλος· οὐκ ἀπέλιπε Τιμόθεον, Τίτον, Ἀπολλώ, ἢ ἄλλους μυρίους; μὴ ἢ σὺ λόγους τούτους λέγε Εὐλύσιος ὁ Ἀπαμείας τῆς Βιθυνίας· Ἐπηνάγκασε ἡμᾶς ὅτι κατέχουσι τὰς ἐκκλησίας ἀναγκαιοθῶναι καὶ κοινωνῆσαι τῷ ἐπισκόπῳ. ἔφη ὁ μακάριος Ἰωάννης· Κοινωνήσατε μοι, ἵνα μὴ χάσητε τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἐπισκώπτητε δέ· οὐδὲν γὰρ ἐμοιωτῶ σωιδαὶ ἄξιον καθαιρέσεως σύνοισας.

46 *Concilium ad Quercū, Chalcedonis suburbanū: cuius decreto primium in exilium pulsus Iohannes in Hieron in ore ponti.*

Οἱ δὲ ἐπίσκοποι τῆς συκοφαντίας προφανῶς ἀπαθύμησι, πύρρωτῦ ἄστεως ἐκάθισαν τὸ συνέδριον ἐν προαστείῳ λυὶ Χαλκηδόνος, ᾧ ἐπώνυμον Δρυός, πέραν θαλάσσης, Ρουφίνου ἡγουμένου, ἢ καλοῦσιν δὶ' ὑδάτων τὸν Ιωαννίνων ἀπολογήσασθαι ἐξεῖ ὧν κατηγορήθη. σκέλλουσι ἢ ἅμα αὐτῷ πρᾶγμα Σαραπίωνα ἢ Τίγριον διάνοιχον πρεσβύτερον, ἢ Παῦλον διάγνωστον. Προσηγωνίσθων ἢ τῶν ἀπόστολλόντων πρὸς Θεοφίλου, ἐμιλοῦ ἦσαν εἰσιόντες. Εἰσιόντων δὲ αὐτῶν, ἤρετο ποίου βαθμοῦ εἰσι· λέγουσιν αὐτῷ, ἐπίσκοποι. Προσκαλεῖ καθίσαντας εἰπεῖν, ἐφ' ᾧ πρῆσαν. οἱ δὲ λέγουσι· Παρεκαταγνωσκόν ἐχρόμθ, μόνον ποιήσατε αὐτὸ ἀναγνωσθῆναι. κελεύει ὁ Ιωάννης ἀναγνωσθῆναι. προστάσσει τῷ παιδαρίῳ Θεοφί-

λῳ

λου ἀπαγωλιαν τὴν ἀπαγορίαν, ἢ ἀνίημι. ἰῶ δὲ ὃ ὕφος τοῦτο. Ἡ συμῳδὸς ἡ ἀγία ἡ ἐπὶ Δρυῶ συναρθεῖσα Ἰωάννῃ (ἀθελεύφαντος ὁ λεῶς, τυτίσι, τῷ ἐπισκόπῳ, χεάφαντες δὲ ὁ ἐμβρέτοντο. Φιλῆ γὰρ πως ἡ ἐσκοτωμένη ψυχὴ σὺκ ἀκολούθως βλέπειν, ἀλλὰ φαιπάζεσθαι ἃ ὃ παῦρος ἀπαγορεύει) λιθέλλους ἐδιδέαμεν κατὰ σοῦ πεῖσμασι μυρία κακά. ἀπόντησον τοίνυν, ἐπαρώμενος Σαρεπίοντα ἢ Τύρειον σὺν φρεσὶ τοῦτοις, ἢ Παῦλον ἀναγνῶναι. ἔστι γὰρ αὐτῷ χρεία. οὗτοι γὰρ συγκατηρεφώτο τῷ Ἰωάννῃ. ἦσαν δὲ οἱ ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν Διόσκορος ἢ Παῦλος, ἀπόγονοι κακαῖνοι. μὴ δὲ ἀναγνωσθῶσιν τὴν δίλτον, ἀπὸ πλέρωσιν οἱ σοὶ τῷ μακαρίῳ Ἰωάννῃ ὀπίσκοποι, δηλώσαντες τῷ Θεοφίλῳ ἀγκὶ Λουπικίνου ἢ Δημητρίου ἢ Εὐλογίου τῶν ὀπισκόπων, ἢ Γερμανοῦ ἢ Σθενίου τῶν πρεσβυτέρων, πόθεν ἀνδρῶν ἁγίων ἢ δικαίων ἢ ἀξιολόγων. Μὴ καπάλυε τὰ πεφάγματα τῆς ἐκκλησίας, ἢ μὴ σχίζε τὴν ἐκκλησίαν, δι᾽ ὃ Θεὸς σάρκα ἐφόρεσεν. Εἰ ὃ ἀπακτὸν καπαλύεις σὺν Νικαίας χιλιόναις τῶν πελακοσίων ὀκτωκαίδεκα ἁγίων πατέρων ἐν ὀπισκόποις, ἢ ἐκβρόεσι δικαίζεις δίκαι, σὺ πέρασον πρὸς ἡμᾶς ἐις τὴν Ἀντιοχέων πόλιν, μὴ πεπαλυόμενος ⓜ Ἀξελ κὶ ⓜ Καὶν εἰς ὃ πεδίον, ἵνα σε ἡμῖς φονεύσωμεν. ἐχομεν γὰρ κὶ σοὶ ἑβδομήκοντα κεφαλὰς λυθέλλους πεφιλλους ἀθεμιτουργίας ἐχούσας, ἐ πλειοις ἐσμὲν τῇ τοῦ Θεοῦ χάριτι τῆς σῆς σεμνόθυ, σεμνοθύπτος σὸκ ὄπι καπαλύσει τῆς ἐκκλησίας, ἀλλ᾽ ὁ εἰρήνη. σὺ μὲν γὰρ εἶ πελαγοῦς ἔκπος ἐκ ἐπιχλίας μιᾶς, ἡμῖς δὲ ἐσμεν πασπορέχοντα ὁπ Διαφόρων ἐπιχλῶν, ὁ οἷς ἐσμεν ἐ ἐκπλὰ ⓓ μὴ ἐγκολπίται. ἐ ἀκολουθοῦ ὅτι ⓜ ἐλαπίοντα πρὸς τῶν πλειόνων ἢ διαφερόντων κὶ σὸν κατὰ νοιας κριτῶν. ἐχομεν γὰρ σε ἢ τὴν ὀπισυλίαν, δι᾽ ἧς πρεπυθάσας τῷ συλλειτουργῷ ἡμῶν Ἰωάννῃ ὃ μὴ δῆλ ὑποφοίσεις εἰσδέχεσθαι δίκας. ὅθεν πειθόμενος πρὸς ἐκκλησιαστικοῖς ὅροις ἢ νόμοις, πρέκαλέι σε. σὺν κατηγορεῖς ἢ παύσασθαι τῆς κατηγορίας, ἢ τῆς πρὸς αὐτὸν πορεύου. Πρὸς ταῦτα κινηθεὶς ὁ Ἰωάννης πρὸς μὲ ὀπισκόπους αὐτὸν ἐλεγθ· ὑμῖς ὁ δόκει ὑμῖν δηλώσατε· ἐμὲ γὰρ ὁ ἀκάλυπτος ὅτι πρὸς πὰ δηλωθέντα μοι μὴ τιδηλώσας. πρὸς γὰρ Θεόφιλον μὰ τὰ πίστις ἔλεγεν ὅπως· Ἐγὼ, ἐὰν τὶν ἴχῃ πις κατ᾽ ἐμοῦ τι λέγειν, μένει τῆς δεύτερ ἐνδεπάσποτε ἔγκλη· εἰ δέ πις κατ᾽ ἐμὲ τι, ἢ βέλεσθέ με ἀκούσθαι, σὺν πρεσβύλεις μου ἐρχοῦς, οἵτινες ὄκ τ᾽ ἀμφισβήτησ πρὸς ἐμὲ, βάλλετε ἔξω τ᾽ ὑμετέρ συλλόγου, ἢ ὑκ ἀμφισβητῶ, ὅσα δίκη κριθῆναι, εἰ ἢ τὰ μάλιστα ἔδει ἐν τῇ πόλ. αὐτῇ, ὡς ἀκαιτῶμαι, Θεόφιλος, ὃν ἐλέγχω αἱρητικόπα ἢ ὸν Αλεξάνδρειας ἢ ὸν Λυκίας, ὃν ἀνέρχομαι εἰς ὃ κωμητάριον, τ᾽ Ἰωαήλιν καθελῶν. ἔστ ὃ ἀμηθὲς ἀξ ὧν ἀκαιτῶμόμενος αὐτὸ σεωπυτύχηκέ μοι, ὑδὲ σκοπῶπσέ μοι. ὃς οὖν πρὸς τῆς ἀκροάσεως πα ἐχθρὸν ἐπιτέλεσε, πῖ ἂν ποιήσῃ κὶ τὴν δίκην ὁμοίως ἢ ἢ Ακάκιον διελέγχω ἐφ᾽ ὧν εἶπεν, ὁτῶ ἀρτύσω αὐτῷ χύτραν. πρὸς ἢ Σάνπελλου ἢ Αντιόχου, ὃς ἴχιον μπελεύσπαι ἢ θεία δίκη, πῖ φῆμ ἢ λέγειν; ὧν πρὸς νεωτεροποιίας ἢ τὸ κοσμικὸ ἄθεσι θέατρα. Οὕτω ἀκέκλυθε, εἰ κὶ ἀλήθεια βλέπει σθε μᾶ ἐλθεῖν, τύτυς σὺν τίσατρας, ἐπὶ μὴ ὡς δικαιοῦς, ἐκβάλητε τῶ σεωδρίου· εἰ ὃ ὡς κατηγορεῖς, σήσατε εἰς τὴν κρίσιν, ἵνα γνῶ ὅπως χρὴ ζωμεν, πότερον ὡς πρὸς αἱπόδηκας, ἢ ὡς δικαιοῦς· ἢ πρώτως ἐλεύσομεν οὐ μόνον πρὸς ὑμᾶς, ἀλλὰ ἢ πρὸς πάσαν τῆς οἰκουμένης σεώσθον. ὥστε οὖν γνῶτε, ἐκὶ μυρίακις ἀποστείλητε πρὸς μὲ, σὸν πλέον ἀκύσουσθε πρὸς ἐμοῦ. Τούτων ἐξελθόντων, ποπρεῖος ἦλθε πρὸς πόδας γεγράμμα ἔχων βασιλικὸν, ὃν ᾧ πρεσθύπερον ἀκούσαντα αὖθις ἀπέστειλε πρὸς ἐις τὴν ὕβριν. * ὃ τὴν αἰπόκριον τῶν πρὸς ποζάειον ἐμέλλησθησαι δύο πρεσβύτερον τῆς Ἰωάννου, Εὐγένιός τις, ὃς μιαθὸν τῆς κατ᾽ αὐτὸν συσκευῆς, τὴν πρεσβρίαν ἔλαβεν Ἡρακλείας, ἢ ὁ ποντικὸς Ισαάκιος, ἵνα μή, ὡς ἄλλως εἶπε, λέγοντες· ἐβλάψασε σοι ἡ σεωδοδε, πέρασον πρὸς ἡμᾶς ἀπολογησόμενος πρὸς ἐκκλησίαστα τὰ κὶ σῦ ὑπεδεδάντα ἡμῖν. πρὸς ταῦτα ὁ Ἰωάννης αὐτὸν ἐλέγ-

σε

στὸ δ' ὀλίγον ἐπάρων. Ποία ἀκολουθία, μήτε σὺν ἐμοὶ μὴ ὀξέως ἐλθεῖν, καὶ μὲ ἐμοῦ ἀξιοῦν ἐμοῦ κελεύειν μεταστέλλου. Λουκιανοῦ ἐν Δημητρίου καὶ Εὐλεσίου τῶν ὀλιγοστίχων, τῶν καὶ τοῦ Ἰωαννίου καλέντων τοὺς σὺν αὐτῷ Θεόφιλον, καὶ δημοσίων τρὸς αὐτὸν, καὶ ἀπαγγειλάντων αὐτοῖς, ὅ τι Θεόφιλος ἐν Ⓓ σὺν αὐτῷ ὀλίγοι τροκατέσαντες αὐτοὺς, Ⓦ μὴ ἐδύνατο, Ⓦ ἐν ὠφελήσαν, Ⓦ ἐν οἰδένα τῷ τραχήλῳ ἀφεῖκται, ἅπερ ἦσαν εὐτρεπίσαντες τῷ ἀγίῳ Ἰωαννίῃ, ἵνα ὕστω βληθεὶς εἰς πλοῖον εἰς ἀδηλον ἀποκληθῇ τόπον, τῷ δοῦμενος ἀγελώσαντος αὐτοὺς, καθάπερ λέοντας. ἐπεὶ ἐν Ἰωάννης τὴς καλουσῶτας ὡς ἐχθρους τροσελθόντος, οἰκειωμένου ἐν ἐπεκαλέσῳ στυόδου, ἰδὼν τὴν ἀναιδῆ αὐτῶν γνώμην, ἐαυτὸν κατέσχεν. Ⓓ ἐν ἡμιπάδης τροσέξεσαν κατομνήματα ἀράχνης ἀδρανίστερα τρὸς ἀφοσίωσιν, ἀποφαίροντας κῦ τὸ μακαρίου Ἰωαννίου, ἐν καταψηφισάμενοι αὐτὸν καθεῖλον αὐτόν, ὅπως σὺν τρόσωπον ἐίδει, σὺν φωνῆς ἤκουσαν, ὁ ἡμέρα μιᾷ τὴν ὁ πολλῷ χρόνῳ ὑφανομένην κακίαν συμπεραιώσαντες. ἀνεπίσχετον γὰρ ὁ δαιμονιώδης ὁρμημα. Οὐκ ἀνέμενον σκέψιν. καὶ πίμπλαντες ὁ βασιλῆ ἀναφορῶν τροσέταξεν. ὅπῳ κατηγορηθεὶς ὁ Ἰωάννης ὅτι τοσι κακοῖς; ὁ συνειδὼς ἑαυτῷ, ἀπῃτῆσαι οὐκ ἠδέλησι. Ⓦ ἐν τοιοῦτον κακοηθουσίαι Ⓓ τόμοι, ὁ δὴ ὁ τρεσβύτης ἐν τροέχοντι δὲ Ⓓ λίβελλοι ὁ κακοσώστως ἐγκλήμασι καλεύσαι εἶων ἡ ὑμῖν εὐσέβεια ἐν ἄκοντα αὐτὸν ὀξωαθῶναι, ὁ δίκας δοῦναι ὅτι τῇ κακοσώστῃ, ὅπῳ ἡμῖν οὐκ ἔξεστι ζῶντα ζητῆν. Ὦ τεισάλιοι, ἃ φρονεῖτε ὁ ποιῆτε ταῦτα τροσάπτοντες, οὐ Θεοῦ, ἀλλ' ἀνθρώπους αἰδούμενοι ἐν φοβούμενοι. ἐν δὲ ἡ κακοσώστης, ἡ εἰς τὸν βασίλειαν λοιδορία, ὡς σκῆνοι ἀνέγκλημ, ὅτι εἶπεν αὐτὸν Ἰεζάβῃλ. ἐν Ⓓ ὠθαυμάσοιν Ⓦ ὀξὺ ξίφοις αὐτῷ θανάτου ποδήσαντες ἰδῆν, ὕτως ἀνέγκλημ. ὁ δὲ Θεὸς τύπτων ἐφαμέρωσε τὸν σκληρωτάτου κακίαν, ἐν τῶν ἀρχόντων ἐμαλάκισε τὸν καρδίαν, καθάπερ ὅτι τῷ Δαυὶλ στυόξεν ὁ Βαβυλῶνι. σκῆ γὰρ Ⓓ λέοντες ἡμερώθησαν ἀφειδόσαντες τῷ τροφήτῃ, καὶ ἐδυσώπησαν ὁ Θεὸς τοὺς τῶν φύσιν" ἀγελωθέντας ὀξὺ τῶν κῦ φύσιν ἀγελιωθέντων· ὁ δὲ βασιλᾶς, ὡς ἱερεῦσι πιστεύσας, μήτε τῆς κατηγορίας ἀκύσας, μήτε τὸν ἀπολογίαν τροσθεγκάν, ὡς ἐληλεγμένου ἐφ' οἷς ἠπάθη, τῶν τὰ καλεύει Ⓦ Ἰωαννῆν ὀξωαθῶναι τῆς σκηνῆς, κόμητος ἀποσκαλεύσας συὶ γραπωτικῆν βοηθείαι, καθάπερ ὅτι βαρβαρικῆς τῶν τὰ ξεσ. τὸν ἀπαγγελθὲν" τροεῖ ἐσπέρας, εἰς μεγίστω ὀξῆλε ὁ πλῆθος ὀργῶ ἐν " ὀξυκυκτερεύσαντες οὐ συνεχώρουν ἀφέλκεσθαι αὐτὸν τῆς σκηνῆς, ἀλλ' ἑῶσαν ὀξημέρωσθαι τὰ κατ' αὐτὸν ὅτι μείζονος συνεδρίου. τῷ βασιλέως δὲ τροῖσα χλωσκέλουσε τὰ τῆς αὐτὸν ὀξωαθῶναι, ἐν ἐπ' ὀξείαις ἀπάγεσθαι. τῦτο γοῦς ὁ Ἰωάννης τροεῖπε κῦ τὴν καθαίρεσιν ἡμέρᾳ τροεῖ ὁ μεσημβρινὸς, ἑαυτὸν ὅτι δίδωκε, λαθεῖν βουλῆθος. ἐφυλάττετο γὰρ, μή τις τασχῇ ἡμῖν διὰ αὐτόν. ἐν ὁ ὑδὲ Ἰωάννης ἀπῆλθε ὅτι ἐ ὀξείαις· ὁ δ' ὅμοια τῷ Πόντῳ κειμένῳ Ἱερῷ (οὕτω γὰρ σκῆνο ὁ ὅτιπεσοι δόμαζόμενοι) ὁ ἐν λαὸς ἀφόρητα ἐσασίαζεν ὁ τὴν πόλει, οἷα ὁ τοῖς τοιούτοις φιλῆ γίνεσθαι. πολλοὶ γὰρ τῶν ἀπηλθῶς τροεῖς αὖλον ἐμόντων ἐπ' οἴκων μετεβάλλοντο ὁ συκοφαντίαν ἄλλην, ὃν μικρὸν ἐμπροσθεν καθηρημένων ἐπιθύμουν ἁλῶναι. πλείστ ὅλως ὁ ἐν τῦτο ἐῆλθοντο. Ⓓ καταβοήσαντες ἐν τῦ βασιλέως ὁ τῆς στυόδου τῶν ὅτιποτοῦν, μάλιστα Θεοφίλῳ τὸν ἀπὸ τῆς σκηνῶρίας ἐπίσκοπον. ἐν γὰρ ἐπ' ἀληθείαν ὅτι τοῦτος ἠδύνατο, ὁκ πολλοὶ μὲν ὅλως· καὶ ἄλλων πικμηρίων, μάλιστα ἐν ὅτι τοῖς τῶν Διόσκορον τοῖς ἐπιλεγομένοις μακεδῆς ἀνθρώ μὴ τὴν Ἰωάννου καθαίρεσιν ὁκοινώνησε. τότε δὲ ἐν Σθπελιανὸς ἐδίδασκεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἀνηκόρως ἀκῶν ἐξεσύρας Ⓦ Ἰωάννῃν, φήσας, Εἰ ἐν μηδὲν ἄλλο κατέγνωσο Ἰωάννης, ἀλλ' ὅλως γε ἐκρωνὸν ἐγκλημα τῶν καθαίρεσιν ὁ ἀληζοικὸν ἦθος αὐτό. πρῶτα μὲν γὰρ τὰ ἀμβρτήματα συγχωρῆται τοῖς ἀνθρώποις, Ὑπερηφάνοις ἐν ὁ Θεὸς ἀνθίστασται, ὡς δηλῶν αὐ ἡσίαν γεγραφώς. Τοῦτα λεχθέντα φιλονεικότερον ἐποίει ὁ πλῆθος.

Ψαλ. γ. λδ.

Μέχρι

Μεθ' ὃν τὴν καθαίρεσιν τοῦ μακαρίου Ἰωάννου χαράξας γράμματα ὁ Θεόφιλος πρὸς Ἰνοκέντιον τὸν πάπαν Ῥώμης, ἀπεστάλκει αὐτὰ μετά τινος διακονήσου αὐτοῦ Ἀλεξανδρέως, ὁ δὲ οἷς πρεσβύτερος καὶ διάκονος Ἰωάννου. οἷς γράμμασιν ἐντυχὼν μικροῦ δεήσαντος πεπειστέα τοῦτο Θεόφιλον, ὅτι μὲν μόνος γεγράφηκε, μαθεῖν τὴν γνώσιν οὐκ ἔσπευδε, διὸ καὶ ἔλεγεν, ἢ μὴ πιεῖν. ὅτι τούτοις ἔμφυτον, ἀθυρόγραφον μὴ θέλειν ἄρχειν τοῦ κοσμοῦντος τὰ πράγματος. ἐν οἷς ἀγράμματός τις, ὀνόματι Εὐστόχιος, τῆς Κωνσταντινουπολιτῶν ἐκκλησιαστικῆς οἰκείας πραγμάτων ἀφιστάμενον τὸ τῆς Ῥώμης πρεσβεῖον τῷ πάπᾳ Ἰνοκεντίῳ, στυγνικοῖς λίβελλος ἐπέδωκεν αὐτῷ ὁρκίζων μικροῦ δεήσαν χρόνου, ὁμόσαι τῆς συσκευῆς τὴν ἀποκάλυψιν. μὴ ἢ πρὸς ἡμέρας ἑπτὰ σπουδὴν ποιήσασθαι τὰ τοῦ μακαρίου Ἰωάννου, φύσεως ἰδιώτας ἐπιστῆσαι τοῖς αὐτοῦ ὁρκίοις,

τηγεῖσθαι αὐτὸν ἐπίσκοπον. γάνις οὖν ὁ τοιοῦτον καὶ ὀξυπλήκτισμοὶ μεταξὺ τῶν Κωνσταντινουπολιτῶν λαοῦ καὶ τῶν Αλεξανδρείας ἐγένοντο συνεχεῖς· καὶ θηριώδης συμπλοκὴ ἀδός, πολλοὶ μὲν τραύματα ἔλαβον, οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ ἀπώλοντο. ζωῦπα ἰδὼν ὁ Θεόφιλος, εὐθέως ὅλῃ τῇ Αλεξανδρείᾳ ἐφυγῆν. ἐζήτει γὰρ αὐτὸν ἡ πόλις θανατῶσαι· ὅθεν διὰ τῆς φυγῆς τὴν σωτηρίαν ἐκτήσατο. τοῦτο δὲ καὶ ἄλλοι ἐπίσκοποι πολλοὶ ὀλίγῳ, οἱ τὰ Ἰωαννίτου ὑποπτεύοντο, καὶ πρώτης εἰς τὸ ἑαυτῶν φυγὴν ἐπεχείρησαν. τούτων οὕτω γινομένων ὁ καταγνώστης τοῖς πᾶσιν ὁ Θεόφιλος ἦν· ἡύξητο δὲ κατ' αὐτοῦ μῖσος, ὃ αὐτὸς αὐτὸν μηδὲν ὑποπτεύσας καὶ Ὠριγένους βιβλία ἀσκήσας. καὶ ζωῦπα μὲν τὸν Θεοφίλου, καὶ τὴν σὺν αὐτῷ καθηρέτων οἱ μακάριοι Ἰωαννίται. Διόσκορος δὲ εἷς τῶν λεγομένων μακρῶν, τῆς Ερμουπόλεως ἐπίσκοπος, ὀλίγῳ ὕστερον μετὰ τὸν Θεοφίλου φυγὴν ἐπελεύτησε, καὶ ζωῆς ἤξιώθη λαμπρᾶς, κηδευθεὶς ἐν ᾧ μαρτυρίῳ ἐν τῇ Δρυΐ, ἔνθα διὰ Ἰωαννίου γέγονεν ἡ τῶν συκοφαντίας στάσις.

49. *Arcadius Honorij literis, populi Constantin. clamoribus, & terræmotu ingenti permotus, Iohannem revocat, & populo conciliatur.*

Ο δὲ βασιλεὺς Ονώριος μαθὼν διὰ Ιποκεντίου τοῦ πάπα Ρώμης περὶ τῶν γεγονότων εἰς τοὺς μακαρίους Ἰωάννην, καὶ ὅτι οἱ περὶ Θεόφιλον χαριζόμενοι τῇ βασιλίδι Εὐδοξίᾳ ἀκωλύτως χωρεῖς τῆς οἰκείας αἱρέσεως καθῆρεν αὐτὸν, ἐλυπήθη σφόδρα. ἦκουε γὰρ καὶ περὶ τούτου περὶ τῆς σωφρόνου αὐτοῦ διαγωγῆς καὶ τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ διδασκαλίας, καὶ ἐπεθύμει θεάσασθαι αὐτόν. διὰ ταῦτα δὴ γράφει γράμματα πρὸς τοὺς ἰδίους ἀδελφοὺς Αρκαδίου καὶ βασιλέα, μεμφόμενος αὐτῷ συγχωρήσαντι διωδίου ἄλλον θρόνου μεμυστυρημένου ὑπὸ πάντων καθαιρεθῆναι πρὸς ὃ καὶ βεκτόρες χρόνου ἐδυσφήμουν ὡς ἀκανόνιστος ποιοῦντα τὰ κατὰ τὴν αὐτοῦ ἐπίσκοπήν, τοῦτον κατέσπευσε τιλικῦτον ἀμέμπτου ἀνδρὸς ἐκκλησιαστικοῦ διδασκάλου χριτιανῶν, καὶ μάλιστα αὖθις τῶν τοποτηρητῶν τοῦ Αποστολικοῦ θρόνου, καὶ τῶν Ρώμης ἐπισκόπων. δεξάμενος δὲ τὰ γράμματα ὁ βασιλεὺς Αρκάδιος ἐλυπήθη, καὶ ἤθελεν εὑρεῖν τρόπον τῆς ἀπολύσεως αὐτοῦ. ἐγνώκει γὰρ καὶτοὺς εἰς ὕστερον συκοφαντηθῆναι τοὺς μακαρίους Ἰωάννιον, καὶ ἀδίκως καθαιρεῖται ὑπὸ τῶν περὶ Θεόφιλον. στασμοῦ δὲ μεγίστου γενομένου νύκτωρ ἐν τῇ πόλει, καὶ δείματος τοῦ βασιλείως κατεχομένου, διὰ τὸ θραῦσαι ἵνα ἐν τῷ βασιλικῷ κοιτῶνι γενῆναι, ὁ λαὸς τῆς πόλεως θόρυβοι μέγαν ἐποίουν, βοῶντες ὡς εἰ μὴ ἔλθῃ Ἰωάννης ὁ ἀδίκως ἐκβληθεὶς τῆς ἐκκλησίας, πᾶσα ἡ πόλις καταποθῆναι. ὅθεν παρασχὼν ὁ βασιλεὺς ἐκέλευσε γενέσθαι τοῦ ἀνακλητοῦ. πεμφθεὶς οὖν ὁ τῆς βασιλίδος εὐνοῦχος Βέλισσος μετὰ καὶ ἄλλων πλειόνων τῶν ἐληλαμένων Ἰωάννου, καταλαμβάνει αὐτὸν ἐν Πιτυοῦντι (ἐμπορεῖον δὲ τοῦτο κατάπικρις τῆς Νικομηδείας κείμενον) καὶ ὑποτρόχως ἐλαύνει ὅ αὐτὸν καταλαβὼν, καὶ ἔσησε τῇ πόλει τὸν κύδωνα. καὶ ἕτεροι δὲ μετ' ἐκείνους ἐπέμφθησαν, καὶ ἄλλοι μετὰ τούτους, καὶ πλήρης ὁ βόσπορος τῶν πεμπομένων ἐγένετο. αὐτὸν δὲ ἐπιστρέψαντος μετ' αὐτῶν, ὡς ἴσως τοῦτο ὁ πιστότατος τῆς πόλεως ὄχλος, σκάλυψε πορθμεῖος τῆς Πεντικίδος τὸ σῶμα (πάντες γὰρ ἐπιλιπόντες καὶ ἐκ κρηνῶν λαμπάδας περιφέροντες) διαλύει δὲ ὁ τῶν δυσμενῶν σῖφος. ὅθεν δὲ ἀνακληθεὶς Ἰωάννης εὐθέως ἐπορεύετο εἰς τὴν πόλιν εἰσβῆναι περιήρητο, ἕως οὗ μείζονι δίκτυείῳ καὶ κατ' αὐτὸ πλησθῆναι ἀνακρίσεως τύχωσιν. ὁ περιαστεῖος κληρικὸς Μαρκιανὸς τῶν ἀπέμενε. πρὸ ἑλκοντος δὲ αὐτὸν καὶ μὴ βουλομένου εἰς τὴν πόλιν ἐπανῆλθεῖν, ἠναγκάκτει ὁ πλῆθος, καὶ τὰ ἐν βλασφημίας κατὰ τῶν κρατούντων ἀφίει ῥήματα· διὸ καὶ ἀνάγκην ἐπέθηκεν τῇ εἰσόδῳ αὐτοῦ. ἐξῆλθον γὰρ ὁ πλῆθος τοῦ λαοῦ σὺν πολλῇ σεβασμίᾳ πομπῇ, ὅτι τῶν ἐκκλησιῶν θύρας ἄγουσι, καὶ περικλείουσι σὺν τῷ ἐπισκοπικῷ καθέζεσθαι θρόνῳ, καὶ συνήθως τοῦ λαοῦ τὸν εἰρηνικὸν ἐπιδέξασθαι, τοῦτο αὖθις καὶ τοῦ βασιλέως θέλοντος. Τοῦ δὲ μακαρίου Ἰωάννου διαπεμφθέντος καὶ λέγοντος, ὅτι δικρίσει τοῦτο γενέσθαι, καὶ δικῶν καθαιφισαμένους πάλιν ἐπιψηφίσασθαι, ἐδέχετο ὁ πλῆθος ἰδεῖν αὐτὸν

τὸν καθήμενον ὑπὲρ τοῦ θρόνου, ποδοκόπους καὶ πάλιν αὐτὸν διδάσκοντος ἀκροάσασθαι. τότε δὴ ἐξίζουσιν ὁ λαὸς ζωὸν καταγράσασθαι. καθίσας οὖν ὁ Ἰωάννης ἐπὶ τοῦ ὑπερκειμένου θρόνου, συνήθως μὲν τὴν εἰρωνίαν ἐπηύξατο τῷ λαῷ, πεσσαγωγικαθεὶς δὲ ἐδίδαξε. τότε τις τῶν ἀπειθῶς ἐχόντων τοῖς ἀπεχθῶς ἔχουσι τοὺς αὐλοὺς ἑτέρας σκηνοβασίας πρόσχημα ἐπέθηκεν. Ἰωάννης δὲ ταῖς διδασκαλίαις ἐχόλωσε, καὶ πᾶσα ἡ πόλις διαφερόντως ἐπ' αὐταῖς, ἑορτὴν ἐπιτελέσαντος τὴν ἡμέραν τῆς ἀναπλήσεως αὐτοῦ. χρόνῳ δὲ καὶ Σαραπίωνα τὸν ὁμόρακα Ἡρακλείας ἐπίσκοπον, διὸ καὶ ὃ κατ' αὐτὸν μῖσος ἐγήγερτο πολλῶν πάνυ ἐπισκόπων καὶ κληρικῶν Κωνσταντινουπόλεως.

Κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν γυνή τις ἦν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὀνόματι Ὀλυμπιάς, ἧς ὁ πλοῦτος ἐπαιδεία μαθημάτων πολυπλανῶν, ἡ διὰ φύσεως καὶ ἄγαν ὥρας κεκοσμημένη. αὕτη ὀρφανὴ οὖσα ἀνδρὸς συνηφθη τῷ, οὐ διεφθάρη ὁ τὸ πρῶτον, ὡς φήμη καὶ αὐτὸς ἐδίδαξε. βιώσασα ὁ μὴ τοῦ αὐτοῦ ἀνδρὸς καὶ πέντε καὶ εἴκοσι μῆνας, στυγνότατος ὂν τῆς φύσεως χρέος ἀπαιτηθεὶς τέλει τοῦ βίου ἐχρήσατο, τύπτοντος τὸ στῆθος καὶ θρηνοῦντος Θεοῦ τὸ πρόσωπον ἐκ τῶν δυθρήνων ἐκβάσεως πεποιημένος. διαμεμενηκὼς τῷ ἐπιτολικῷ νόμῳ δουλεύσας, τῷ βουλομένῳ τεθνάναι χρέως γαμεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, οὐκ ἠθέλησεν, ἀλλὰ Δορκάδος δίκην τοῦ δευτέρου γάμου τὴν παλίδα ἀνεκτῶς ὑπεδήσατο. Δικαίῳ γὰρ νόμος οὐ κεῖται, ἀλλ' ἀνυποτάκτοις, βεβήλοις, ἀκρέτοις καὶ φθορεῦσι. ἔτυχε δὲ καὶ πένα φόνου ἐγκολπίου διηνεκῶς θλίβουσα τοὺς τὸν ἀοίδιμον χρέων εἰς ζωὰς ἀκοὰς Θεοδοσίου τοῦ βασιλέως, ὃς ἔπεμψεν αὐτὴν Ἐλπιδίῳ πινὶ συγγενεῖ αὐτοῦ Σπανῷ στρατάρχῃ εἰς γάμον. ἡ πολλὰ λιπαρήσασα τὸν ἀνδρα θεσπέσιον, ἐπιτυχὼν ἐλυπήθη, διηλωσάσης αὐτῆς οὕτως· Εἰ ἐβούλετο μὲ ὁ ἐμὸς βασιλεὺς αὐδρὶ συζῆν, οὐκ ἂν μὲ τοῦ πρώτου ἀφείλατο. ἀλλ' ὅπερ δυεπιτήδευόν με τὸ πεφυρμένον βίῳ ἐπέγνω, καὶ μὴ δυναμένην αὐδρὶ χρέσαι, καθαίρων τοῦ δισσοῦ πλάθους ῥύσει, καὶ τὸ βαρυτάτῳ ζυγῷ ἀπέλαυε τῆς ἀνδρικῆς δυνάμεως, ἐκ χρεῶν αὐτὸ ζυγὸν τῆς ἐγκρατείας ὑπηγείς μοι τῇ ἐξουσίᾳ. Μεθ' ὃν τὸν ἐπάρχιον ζωὸν τοῦτον ποιεῖται ὁ βασιλεὺς τῷ ὑπάρχῳ τῆς πόλεως φερωνυμεῖσθαι ζωὸν τῆς τοῦ γήματος, μήπω οὐ πληρώσει πεντάκοντα ἔτη τῆς τοῦ σώματος ἡλικίας. ὃς ἐξαυτῆς λαβὼν τὸν τοῦ βασιλέως ὑπέξιτον, εἰς τοσοῦτον αὐτὸν ἐθλίψεν, ὑπὸ βαλλομένου ὑπὸ τοῦ Ἐλπιδίου, ὡς μηδὲ ἄχρι ἐξοικείας μηδὲ τοῖς ὑπισχνουμένοις τὴν ὑπισκόπων στοιχεῖν, χάριν, μηδὲ σκηνοπηγίας ποιεῖσθαι. ἵνα σιωπήσασα ὑπὸ τῆς ἀκοπίας καταπίσῃ εἰς τὸν αἵρεσιν τοῦ γάμου. ἡ δὲ πλέον ἀθῆσαι τῷ Θεῷ βιαζομένη σασα, αἰτιᾶται τὸν βασιλέα ζωῦται· Πρέπουσά ἐστιν ἀρμόπουσαν ὑπισκόπῳ εἰς ἐμὲ τὸν ταπεινὸν ἐπιδείξω, δίκαιόν τε, κελεύσας τὴν φυλαχθῆναί με ὃ βαρύτατον φορτίον, ὃ οὐ ἐφεύρισκον ὅπως δύσικθῆ· μείζονα γὰρ ποίησις, εἰ ποιήσαιμι αὖθις τοῖς πεπραμένοις τῇ σκηνοπηγίᾳ. ἐγὼ γὰρ ἐπηύξαμεν πάλιν τὸν ἐκ τῆς ἀμομήτης καινοδοξίας σκοπόν, ὅπως μὴ ἀμέμπτως τῆς τοῦ πλούτου ἐλιπομένη ὃ ὕλου. Οὕτως ἐπεμελήθη ὁ βασιλεὺς ἀπὸ τοῦ τοῦς Μαξίμου πολέμου, ποιήσαντος ἐξοικίσασαν αὐτὸν τὴν ἰδίων ποιημάτων, ἀκούσας αὐτῆς τῆς ἀσκήσεως τόνον. αὐτίχα τὸ γὰρ ἐμέμψατο, ἀλλ' ὅλως ὁ πλοῦτος. Εἰ δὲ χρεία ἐγένετο βαλανείῳ διὰ ἀρρωστίαν (ἔπαρχε γὰρ συχνάς) τὸ μέγα στοιχεῖν τοῖς ὕδασι κατέβαινεν, αἰδυομένη ἑαυτὸν, ὡς φασι, γυμνοῦ ἰδεῖν. ταύτῃ τῇ ἀσκήσει ποτὲ ἐζώσθη ὁ Δράκοντος ἡθάδας τῆς Κωνσταντινουπολιτῶν σκληρίας. ταύτῃ γυναῖκα, εἶγε ὅλως γυναῖκα δεῖ εἰπεῖν ἀνδρὸς ὁ αὐδρεῖον τῆς ἀρετῆς, ἡπάσατο Θεόφιλος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐπίσκοπος, ὡς δεξαμένῳ τὸν προσονομαζόμενα ἁγίους πατέρας, ἡ ἀσκητὰς ῥιφείσας ἐκ τῆς ἕρσεως τῆς Νιτρείας ὑπ' αὐτοῦ, χαλᾶσαι τοῖς τὴν πάσην Ἰεροκήπου λοιδορῶν αὐτοῦ. ὅπερ ἡ τοῦ δικαίου ἐπισκόπου τὸν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ καθυπερβάντων ὑπὸ Ἰωάννου

50 *De Olympiade, & monachis Nitriâ pulsis à Theophilo.*

a. Tim. a. id. a. Tim. a. θ.

μένου ἐγκαίνια, αὐτὴ ἐξ, ὧν καθῆρεν ὁ τῆ Ασία θρόνω αὐτοῦ ὠσπερ τῆς ἱερατικῆς ἀξίας, οὕτω ὧν ἤδη ὁ τοῖς ἐμπροσθεν ἐμπνεόμενος. ἐγκαίνια λοιδορῶν ὁ Ιωάννου ὡς φιλοδοξοῦντα. Διαφέρως ὁ δὲ αὖθις ὁ Θεόφιλος τῶν δημόνων ὁ Κωνσταντινουπόλει πολλάκις τὰ γύαια αὐτῆς τῆς Ολυμπιάδος κατεφίλει, σκεύεσι χαμαὶ πιπτούσης ὅπερ τερέγματι, καὶ δάκρυα ραινούσης, ὑπισχνούμενα ταῦτα ποιοῦντος. Ἀλλ' ὅμως ὠμολογεῖτο τῶν πάσι καλοῖς ὑπὸ ἀκεστοὺς ὀργῆς καὶ φιλαρχίας τὸ ὄρεσι ἐρίφθαι, ἐς παύτην ἀπὸ δισιδαιμονίας καὶ ἕδρας λελοιδορῆσθαι, τερφασισαμένου σκεύους τὸν μοναζόντα. αἰσχύσας γὰρ ὅπερ πᾶς δουλοπρεπῶσι κολακείας, " ὃ μηδὲν πρὸς αὐτὸν εἰληφέναι, πλὴν βραμεῖν ἢ ξενίσαι, εἰς λοι- Ier. 14
δορίας ἐτράπη. αὖτη πόθεν ὑπὸ τῶν δημοσθένους ὁ Κωνσταντινουπόλει ὑπισχνούμενος ἢ ἀσκηταῖς ἢ μοναζόντα ξενίζουσα φιλοφρόνως ἐδέξατο, καθὼς ὁ λόγος τερσιῶσι διδάξει.

Οὐκ ἀπίθανον ἦν δόμημά τι μέρος τῶν ἐρεπτῶν σκείνων τῶν ἀγίων τῶν ὑπὸ Θεοφίλου ῥιφέντων, ἢ ὑπ' αὐτῆς ὑποδηλούντων μνημονεύσαι τερὶς ζῆλοι πνευματικῶν τῶν ἐλαμέντων αἱρέσεις τούτων ὁ βίον. ἀρχαῖοι γὰρ ὑπῆρχον τῷ Θεῷ, καὶ πολλοὶ ἀπὸ καλῆς τερὶς ἀρετὴν τερσήκαγον. σοφοί τε καὶ τέλειοι ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, καὶ χριστιανοὶ γονέων, Θεῷ ὑποταγθέντες ὡς ἐθέλοντο ὑπὸ κομδὴ νέοι τῇ ματαιότητι δουλδοῦσαι, ὑπὸ τοῖς ὄγλοις σὺν μαγραφίᾳ· ἀλλὰ καπαλαβόντες τὸν ὀκ μετριδείας ἀοίκητον πόρρω που χειμῶνα τῆς οἰκουμένης, στυγεσήσαντο καλύδας, ὅσον δρομεῖν τὸν ἐπαίδειαν ἡ ἡλιακῆς λαμπάδος καὶ τὸν δρόσον τὸν ἐκ τῦ ἀέρος· ὁ ἀῆς ὄγλους καὶ δυχᾶς καὶ θυμαγώσμασι ἑαυτῶν κατεμάλωσεν βίον, τοσοῦτον θλίδοντες ὅσον κερποὶ τῶν ὥρων ὁ ἔργοις σωματικοῖς, ὅσον εἰς ἐφόδιον ὑπὲρ ἐπαρκέσαι, ἀμέτον ὑπομένοντες στυγαγμάξεσθαι θρησκοῖς καὶ τρυθίοις καὶ βουλαίοις, ἢ στυνδυαχρίαις τοῖς Θεοῦ ἀγαθοῦσιν ἀνθρόποις. τούτων ὁ μὲν γερασίμους ἀμφὶ τὰ ὀγδηκοντα πρὸς πόσας ἔτη στυνδιεγράφη τῷ μακαρίῳ Αντωνίῳ, Ιέραξ καλούμενος ὁ κύριον ὄνομα· ὁ δ' ἕτερος, Αμμώνιος, στυνὼ δυσὶν ἀσκηταῖς ἀδελφοῖς ὁ ἐνὶ ὑπισχνῶ, οἱ καὶ κλοιοφορήσαντες ἐπὶ Ουάλεντος ἐξωλείδησεν, ὡς πᾶσα ἐπιγαώσκει ἡ Αλεξάνδρεια, τοιοῦτοι ὄντες ὁ γνώσει, ὡς μηδὲν αὐτῶν δημοφυτῶν τῶν ὁ πᾶς θείας ἐγκαφᾶς πολλοῖς ἀπορημένοις. ὧν ὁ μὲν δύο ἐκοιμήθησαν ὁ Κωνσταντινουπόλει τελευτήσαντες, Αμμώνιος δ' ἡ πεντὼ τὸν ἔξοδον τῦ βίου τερεφήνθησαν. λέγεται δ' Ὀμῆμα αὐτῶ νοσοῦντα τῶν ῥίγας θερμαθύειν. πόκωλας δ' ὁ τῷ μυστυρίῳ τῶν ἀποστόλων πέρι θαλάσης. ὁ δ' ἐπίσκοπος Διόσκορος τελευτήσας κωτὸς ἐπαφηὼ ὁ μυστυρίῳ ὁ τῇ Δρυὸ ὁ τερὶ τῆς πόλης, ὡς τερεύρηται, ὡς ὁ πλείας τῶν γνωμικῶν ἐχούσας πίστι εἰς αὖθις μεγάλων, καταλειφάσας ὁ τῶν μύστυρες ὅρκους, κατὰ τῶν ψυχῶν Διοσθόρου ὀμύειν. ἐστὶ τοίνυν καὶ ἕτερος Ιέραξ ἑλληνικῷ μὲν καλούμενος ὀνόματι, πνευματικὸς δ' κακοσημειώτος ζῆπος· ὃς ὁ μὲν τερῶτα ἔξω πάσης Αἰγύπτου καὶ Θηβαΐδος ὁ τῷ Πορφυρίτῃ ὄρει μόνος αἰακωρήσας, ἀδὺ πνοῆς ἀνθρώπινης πάσας σκαρτέρησεν ἔτη, μόναις ταῖς θερεταῖς θρωκούσαις εἰς τὸν ὄγλον, ἔπειτα δ' τῇ τῆς Νιτρίας ἐρήμῳ εἰκοσιπέντε ἔτη ἅμα τοῖς εἰρημένοις πατράσι. τούτῳ δαίμονες ὑπισχνοῦντο, ὡς αὐτὸς διηγήσατο, πολυχρόνιον ζωὴν ὑποξαλλοντες, ἀπὸ τῆς τερκειμένης ἐλπίδος σαλεῦσαι ἐσπούδαζον. μεταμπιεσθέντες γὰρ εἰς ἀῤῥεῖαν φωτὸς ἔλεγεν· πεντήκοντα ἔτη ἔγεις ζήσας· πῶς καρτερήσεις τὴν ἐρήμον; ὁ δ' τῇ στωέσει ὑπὸ τῆς πίστεως ἀντιπέφερε λέγων· ἐλυπήσατέ μὲ, φησίν, ἐλαττόνα τῆς τερῳθίσεως ὁ χρόνον εἰπόντες. ὑπερκοσίων γὰρ ἐτῶν ὑπεσκεύαζεν ἑπεποίμαν ὁ τὴν ἐρήμον. ὁ δ' ἀκούσαντες ὤχοντο ὀλολύζοντες. τοῦτον ὁ ποιοῦτον, οἱ ὁ δαίμονες οὐκ ἐσάλυσαν πολυμήκει χρόνῳ εἰς ἀκηδίαν σοφισάμενοι, ὁ πάπας Θεόφιλος ὑπὸ τερσταλματος αὐτὸ μετέθησεν, καὶ εἰς τοσαύτην αὐτὸν τερέσησεν ἀναγκίαν, ὡς ὁ γραπτερίδων καπαφυγῆν· ὃς

Luk. 8. ξβ. πάλιν μὲν τὸν κοίμησιν Αμμωνίου τὸν πρεμίρημον καπίληφε, τὸν τῦ Δρόσου ὑπὸ ζολῶ

λεὼ φοβηθεὶς. ἄλλος πάλιν πρεσβύτερος, Ισαὰκ λεγόμενος, μαθητὴς γνώριμος μακαρίου τοῦ γνωρίμου μαθητοῦ τοῦ μεγάλου Αντωνίου, φιλέρημος ὢν ἄνωθεν, πεντηκοστὸν ἄγων ἔτος, καὶ ἀγαθοειδῆ σώζων τὸν πᾶσαν γραφὴν, καρείας ὄφεις ἐκ τῆς χειρὸς ἀκινδύνως βαστάζων, πρόβατος ἐκ μητρὸς, πενταέτης καταλαβὼν τὴν ἔρημον, μὴ πεπαρακοπὰς ἔτη σὺν τοῖς πρεσβυτέροις φοιτήσας τῷ πάππᾳ Θεοφίλῳ ἐσπουδάζετο. ἕτερος Ισαὰκ πρεσβύτερος κἀυτὸς, μαθητὴς ἀγαθὸς τοῦ Κρονίου τοῦ πρεσβυτέρου μαθητοῦ τοῦ αὐτοῦ Αντωνίου, γνωσικὸς ἐν γραφαῖς ὑπάρξας ὄντως, φιλόξενος εἴ τις ἄλλος, ὃς δὴ ὑπερβολὴν φιλανθρωπίας ξενοδοχεῖον κατεσκεύασεν ἐν πανερήμῳ εἰς ἀναψυχὴν τῶν ἀρρώστων μοναχῶν τῶν ὑπηκόων αὐτῷ ὄντων ξένων θέας ἕνεκεν τῆς ἀγίων πατέρων (φασὶ δὲ αὐτὸν ὁρᾶσθαι ἀληθῶς) πλακοῦν ἕνα κομίζοντα ἑκάστου ἔτους ἄνωθεν ἐν τῇ ἀναχωρήσει σὺν τούτοις ἐκακουχήθη. τούτων ὁμοῦ πρεσβυτέρων Ισαὰκ ἑκατὸν πεντήκοντα εἶχεν ὑφ' ἑαυτὸν ἀσκητάς, οὓς καθηγεῖτο ὑπισχόμενος κατέσεσθαι ὁ Θεόφιλος ὡς ἐπιὰ ἢ ὀκτώ· ὁ δὲ ἕτερος Δαμασίους δέκα, οὓς δὲ αὖθις πολλοὺς ὑπισχόμενος μαθητὰς κατηξιώθησαν. οὗτοι εἰσὶν ἐν χώρᾳ Ισιδώρου τοῦ πρεσβυτέρου τῆς ἐρήμου ἐλθόντες πρὸς Θεόφιλον τὸν πάππα· οὗτοι εἰσὶν, οὓς περιόδοις ἱερὰς ὁ Λαβίτας, ὁ εἰς αἰχμάλωτον ἀνδρῶν ἀνδρεία γυνὴ καταβὰς ἐβάπτισε, καὶ εἰς κρίμα βαπτισθῆναι Δαμάσιος γυνὴ καταβὰς καὶ ὀξέως ἐπίστευσε, ἧς ὁ ἔπαινος ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐμπολιτεύεται. πολλῷ δὲ ἕνεκεν τοῦ Σαμαρείτου ἐκείνου, ὅτι πρὸς ὃ ἐστὶν αὐτὸν μιμησάμενον, ὃς τὸν κατὰ λῃστῶν συντελεσθέντα ἡμιθανῆ ἐν τῇ καταβάσει Ιερειχὼ οὖρον, ὅτι ὃ ἴδιον κτῆνος ἐπιβίβασε μόνον τὸ πανδοχεῖον. ὅσῳ δὲ πλουσίαν χρημάτων τοῖς δεομένοις διέπεμψεν, οὐκ ἐμὸν λέγειν, ἀλλὰ τοῦ παθόντων. ἀλλ' ὅτι μὲν ἦν, ἀλλ' ὅτι ἐφυλάχθη. τοιοῦτος δὲ μακάριος Νεκτάριος λέγεται πλέον τεσσαρακονταετίαν, ὡς ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς αὐτὴν πιθανὸν. Αμφιλόχιον δὲ τὸν Ὀπτίμιον καὶ Γρηγόριον, καὶ Πέτρον ἀδελφὸν Βασιλείου, καὶ Επιφάνιον τὸν Κύπρου, οὓς ἁγίους τῇ ἀληθείᾳ λέγω, οἷς ὁ κτήματα ἀγρῶν καὶ χρήματα ἐδωρήσατο· Οπτίμιον δὲ τῷ μετὰ ταῦτα τὸν Καππαδοκίας πόλεως, ὃς ἐν ὀφθαλμοῖς ἐκάμμυσεν ἰδίαις χερσὶ. κοσμεῖ τούτοις ὃν ἐν ὁλκάσιν ἐκ μετεώρου ἀνέψυχεν ἐν πᾶσιν, Αντίοχον δὲ Ἀκάκιον καὶ Σθπεμανὸν, καὶ ἁπλῶς ἐκ μέσης πόλεως ἐν ὑπερθαυμαστῷ ἱερατικοῖς, ἀσκητῶν δὲ καὶ παρθένων ἀναριθμήτους. ἐθεράπευε δὲ καὶ τὸν μακάριον Ιωάννην, καὶ ἠγάπα τὸν αὐτὸν καὶ ἐπῄνει. πηλίκος δὲ ἄξιον τῆς αὐτοῦ ἀρετῆς ἐπιδείξατο εἰς αὐτὸν, εἰ μὴ ὁ ἀποδείξασιν τῆς κεφαλῆς πολλῶν παρεμπόδων· ὅσῳ ὀξὺ καὶ μικρὸν τοῖς τοῦ Χριστοῦ ἐργάταις τύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν τὰ Χριστοῦ καὶ Χριστοῦ μαρτυρῆσαι. ὡς λέγει Παῦλος ἀσπαζόμενος Περσίδα τὸν ἀγαπητὸν ὃν αὐτοῦ τὴν Ολυμπιάδι τάχα ὑμῶν, "κεκμηκυῖαν, Ἀσπάσασθε, γράφων, Περσίδα, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν Κυρίῳ; Τοῦτον τὸν Ρωμ. ιϛ. ιβ. δρετὴν ὑπισχνούμενος ὁ Ἰωάννης, καὶ ὑπισχνεῖτο, δύο ἠξίωσεν ἀπὸ τῆς δευτέρας αὐτοῦ ἐξορείας. τύπτων δὲ πρώτων ἐκ εἰκῇ, οὐδ' ὡς ἔτυχε, μυείαν πεποιήκασθε, ἀλλ' ἀθλητὴς διέξεισι τὸν ἀγῶνα ἐκείνων ἐκ πολιτείας καὶ ἐγκρατείας, καὶ τῆς οσίας Ολυμπιάδος ὃ μεγαλόψυχον ἐκ θεοῦ θεσίτημα, καὶ πλούσιον ἐλεήμονα πτωχοῖς τε καὶ ἱεροῖς καὶ λιπεῖς.

ἐν ὑπονοίᾳ

Μετ' οὐ πολὺ δὲ πάσῃ σπουδῇ ἠμέλητο. τῆς Αὐγούστης Εὐδοξίας διάδριας ἀφέσεως ἀργυρᾶς ἐπὶ κίονος πορφυρᾶ, χλανίδα ἐνδεδυμένος. ἔσπευδε δὲ ὅτι βήματος ὑψηλοῦ, σὺν ἐπίσης, σὺν παῤῥησίᾳ τῆς ἐκκλησίας, ἡ ἐπώνυμος Σοφία, ἀλλὰ θείρᾳ ἅμφω μίσει πλατεῖα ὁδός. ὅτι τάχος συνήθως δηλονότι ἤνυτο παιδιᾷ. Ιωάννης δὲ ὕβρεσι τὰ γινόμενα τῆς ἐκκλησίας νομίζων, τὸν συνήθη τε παῤῥησίᾳ κτησάμενος, πάλιν τὸν ἑαυτῷ γλαφυρὸν καὶ τὸν τοῦτα ποιούντων ἐξώπλιζεν, οὐ λόγῳ πείθων τὸν ἐκκλησιαστὴν σὺν κραυγῇ καὶ παῦσαι παιδιᾶς, καταφορτικὴ δὲ τῇ γλαφυρᾷ χρησάμενος, ἐσκωπτε σὺν γνώσθαι τοῦτα κελεύσαντα. ἡ δὲ βασίλισσα πάλιν εἰς ἑαυτὸν εἶλκε τὰ λεγόμενα, καὶ ὕβρει ἑαυτῆς σὺν σμείνου λόγους νομίζουσα, πάλιν διασύρειν σωφρόνως. ὑπισχνοῦντο γνώσθαι κατ' αὐτοῦ. ἀμαθόμενος

Augusta statua argentea. Iohannis oratio, Πάλιν Herodias μαίνεται. Εudoxia secundum concilium cogit contra Iohannem.

ὃ ὁ Ἰωάννης, τὴν πρεσβεύσαντα σκώπτων ὅτι τῆς ἐκκλησίας διεξῆλθεν ὁμιλίαν, ἧς ἡ ἀρχή, Πάλιν Ἡρῳδιὰς μαίνεται, πάλιν παροινεῖ, πάλιν ὀρχεῖται, πάλιν τὴν κεφαλὴν Ἰωάννου ὅτε πίνακος ζητεῖ λαβεῖν, καὶ τὰ ἑξῆς. τοῦτο πλέον πρὸς ὀργὴν ἐξῆψε τὸν βασιλιστήν. μὴ ὢν δὲ μόνως σεσιγᾶν ἔφασκον ἐφίστασθαι τὸ Κωνσταντινουπόλει, Λεόντιος ὁ Ἀγκύρας τῆς μικρᾶς Γαλατίας, καὶ Ἀμμώνιος ὁ Λαοδικείας τῆς ἐν Πισιδίᾳ, καὶ Βείσων ὁ Φιλίππων τῆν ἐν τῇ Θρᾴκῃ, Ἀχαΐκιος Βεροίας τῆς ἐν Συρίᾳ, καὶ ἄλλοι πλείους σὺν μητροπολίταις. πρῶτον μὲν τούτων ἐκβαλεῖν ἐπιχειρησάντων τῆς πλησμονῆς ἐφεῖλον κατηγορίαν φρυάττειν ἐκ δευτέρου τοῦ Ἰωάννου. εἶτα ὑπάρξαι ὅτι τούτοις, καὶ ἡξίουν "ἐκζητεῖσθαι τὰ κατηγορούμενα. Ν. ἐπιζητεῖσθαι

52 *Concilium, suggerente modum Theophilo, Iohannem inanditum damnat, canone nixi in concilio Antioch. ab Arianis lato contra Athanas. & Marcellum.*

Εὐπρεπέστατα δὲ ἀρχὴν μὲν διορίσαντες ἡ κατηγορία, πέμπτου καὶ εἰκοστοῦ τοῦ Ἀλεξανδρείας πρὸς Θεόφιλον ἐγκλήματος· ἢ πάλιν ἀπαιτήσαι γραφὴν τῶν ἐπὶ Ἰωάννου, ἢ εἰ τοῦτο δόλιον ἔφασκον εἶναι τοῦ λαοῦ, ζητεῖν ἐκεῖθεν ἡμῖν τινα, δι' οὗ τὴν ἀρχὴν ποιησόμεθα. πρὸς τύπτοντας, ὁ Θεόφιλος οὐκ ἀπέτυπτεν μὲν αὐτός, εἰδὼς ὅπως διέφυγεν, ἀπέφηνε δὲ τῆς ἐλεεινοῦ ὑπισχνουμένους, Παῦλον καὶ Ποιμένα οὐτωσὶ καλυομένους, καὶ ἄλλον τινὰ νεοχειροτόνητον, σημαποτείλασι αὐτοῖς καὶ χώραν τινάς, οὓς ἐποίησαν ἐπὶ Ἀρειανοῦ τοῦ μακαρίου Ἀθανασίου· "ἵν' αὐτοῖς τῆς χώρας χρησάμενοι, δίκης πλέξωσι τῷ Ἰωάννῃ, ὡς μὴ καθαίρεσιν ἑαυτῷ ὑπεσπειληθῆναι ἐπηρεασθέντος τῇ ψηφίσει. ἀποφάσει βεβαίως ἐκ αὐτοῦ αὐτοψεικῶν. ἐπὶ δὲ τοῦτο ἀναδραμόντες ὑπέσχοντο καὶ μὴ ἔγκλητον ἐκκλησιάσαι τὸν ἐκ Ἰωάννου, ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ τοῖς πρόσθεν ἐργάσωνται. γνόντες δὲ τοῦτο ἐκκρούσαντες ἠναγάκτησαν ὅτι τῇ κοινωνίᾳ αὐτῶν. καὶ Θεόδωρος μὲν ὁ Τυάνων ἐπίσκοπος, ἀνὴρ θυμήμων, ζωμὸς τὸ σκυθρώπαν, ἐξ ὧν ἦλθεν εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ, ἵνα μὴ ἀκούσῃ. δόξαν τῇ πρεσβείᾳ Θεοφίλου, ἀσυντάκτως καταλιπὼν τὸν πρώτως καταλαβόντα τὴν ἐκκλησίαν, ἐμμείνας τῇ τῶν πιστῶν Ῥωμαίων κοινωνίᾳ. Φαρέτριος δὲ ὁ Καισαρείας τῆς πρὸς τῷ Ἀργαίῳ, ὑπὸ χολῆς διυλίας δίκας, καθάπερ ἐκ κομιδῇ παῖδες τὰ μαρμαλύκεια, μὴ ἐξελθὼν αὐτὸ τὸν πάλιν, ζωπυρήσας τοὺς ἑναντίους ἀφ' ἑαυτοῦ γραμμάτων, καθάπερ μὴ κλητὸς εἰς ὃ μέσον, ἀπειροκάλως ἔχων πρὸς τὸν πρεσβύτην ἀνοίας τὸ κρεῖττον. Λεόντιος δὲ ὁ τῆς Ἀγκύρας Γαλατίας συγκλωθεὶς Ἀμμωνίῳ τῷ Λαοδικείας τῆς καταμυθίνης κεκωμῳδήκει ἐποίησαν τὸν ἐκκλησιάν, οὐ μόνον ἠπηθῶντες τῆς κρατούσης ἀπειρίας, ἀλλὰ τοιαύτην ἐλπίδι δώρων βασιλικῶν ἀπατηθέντες, ἐν τῇ δευτέρᾳ ζωνοδῷ "εἰσφέρεσθαι γνώμην μοχθηρὰν" τοὺς περὶ Ἀντίοχον καὶ Ἀχαΐκιον, κρατῆσαι. τὸν Θεόφιλον ἀκριτοῖ κρίσει, καὶ μηδ' ὅλως τόπον ἀπολογίας δοῦναι τῷ Ἰωάννῃ, διὰ τὴν ὁμολογίαν τῆς τῶν χριστῶν τῶν ὑπὸ Θεοφίλου ἀπηλεήσαν, οὓς ἐθέλουσιν ἐπὶ τοιαύτα χρόνια τῶν Ἀρείου κοινωνικοὶ χρόνιαντες· Εἴ τις ἐπίσκοπος, ἢ πρεσβύτερος δικαίως, ἢ ἀδίκως καθαιρεθεὶς ἑαυτῷ ἐπιστέλλοι δίκα ζωνόδου εἰς τὸν ἐκκλησιάν, μὴ ποιούσῃ μηκέτι ἔχειν χώραν ἀπολογίας, ἀλλὰ πάλαι ἀξιοπίστως· ἄλλο μηδὲν ἐρευνῶντες τῶν ἀδυσωπήτων ἐκείνων γραφῶν ἐπὶ δυσμενείᾳ, ἢ τοῦτο, ἐν ὅλῳ οὐ δῆ εἰς κρίσιν ἀγαγεῖν, ὅτι μὴ τὸν καθαιρεσιν, μὴ ἀφιζομένης τῆς ζωνόδου, ἑαυτῷ εἰς θρόνον εἰσεπήδησεν. αὐτὸς δὲ ἔλεγε μήτε δικάσασθαι, μήτε τῶν γραφῶν ἐπακοῦσαι, μήτε ἀπολογίαν ποιήσασθαι, μήτε μὴν καταδικάσθαι πρότερος, ἀλλ' ὑπὸ βασιλέως ἐξελαθῆναι πρῶτον καὶ πάλιν ὑπ' αὐτοῦ ἀνακληθῆναι, καθὼς ἐν δημῷ τῶν πραγμάτων ἔδειξε. ἐν οἷς μὲν ὁ κρινόμενος ἐξωραϊζόμενος ὑπὸ Σαρδικῆ ὑπὸ Ῥωμαίων καὶ Ἰταλῶν καὶ Ἰλλυρίων καὶ Μακεδόνων καὶ Ἑλλαδικῶν ὑπισχνοῦντο, ὑπήκοα Λιβέριος καὶ Ἰούλιος ὅτι Κωνσταντίου βασιλέως ἐδέξαντο ἄγιον Ἀθανάσιον εἰς κοινωνίαν, καὶ Μάρκελλον Γαλάτιον, δι' οὓς καὶ ὁ κρινόμενος ἐκεῖνος ἐτέθη. ἡμῶν δυὰς τῶν θαυμασίων πρὸς Ἀμμώνιον καὶ Λεόντιον συμπλακέντες Ἀχαϊκίῳ καὶ Ἀντιόχῳ καὶ Κυρίνῳ καὶ Χαλκηδόνος καὶ Σελευκείας, εἰσῆλθον πρὸς βασιλέα ἀναδιδάξαντες εἰσκλησιάσαι τὰ μέρεσι Ἰωάννου δίκα ὑπισχνούμενοι (ἦσαν γὰρ πλείους τῶν πεντεκαίδεκα) ὅτι συσταίσει τῶν

τῶν κληρικῶν, τῶν μὲν διαβαλλομένων ὀρθοδόξως αὐτὸν εἶναι, τῶν δὲ ἀποδεικνυόντων αὐτὸν Ἀρειανῶν ἀπαρχήν. Ἐστελλόντεις δὲ οἱ τὴν πόλιν Ἐλασίβιον καὶ Λαοδικείας Συρίας καὶ Τερεντύλλιον ἐπῆλθον τὴν βασιλέα μὴ δῦναι ἀλόγως ἐκκαλέσασθαι Ἰωάννην. οὔτε γὰρ ὁ πρόεδρος καθῆκεν, ἀλλ' ἀξιώσας ἐκεῖνον τὸν κόμητος· οὔτε μὴν ἑαυτῶν ἐπισκοπῶν, ἀλλὰ τῶν πλησιοχώρων τῆς βασιλείας. καὶ νῦν δὲ οὐ πρόφασιν κλύδωνας, αἱρετικοὺς αὐτὸν δεικνύοντες οὐκ ἔχουσι. καὶ αὖθις δὲ Ἰωάννης κλύδωνα τοῦτον οὐ τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας, ἀλλὰ τῶν Ἀρειανῶν ἔλεγεν εἶναι, ἵνα τὸ Ἀντιοχέων ζωγράφου ἐκεῖνον κλύδωνα δέξασθαι. ὡς δὲ ἐπέμενον ἀτάκτως ζητοῦντες καὶ τὸν Ἰωάννου, καὶ μὴ γνωσθεῖσα φωνὴ, οἱ δὲ στασιάζοντες ἐπαινοῦσι τὸν βασιλέα, τοῦτο ὁ εὐσεβέστατος Ἑλπίδιος, μικροῦ πρόσχημα γελοίου, ἔφησε δεῖν βασιλεῖ· μὴ σκώλωμα ἐπὶ πολὺ τὸ σῶμα ἐμεῖται, ἀλλὰ τάχος ἡμέραν. ἐπεγράφησαν οἱ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀκακίου καὶ Ἀντίοχος, οἷς προσέλαυνον ὀρθοδόξων χαρακτῆρα, ὅτι τῆς πίστεως ὄμνυον τῶν ἐκβεβλημένων αὐτοῦ, ὃ λέληθεν ἡ ἀμφιβολία. προσεχὼν δὲ ὁ βασιλεὺς τῷ ἁπλῷ τῆς προσβλήματος, ἐκέλευσε δόξαι εἶναι τοῦ Ἀντίοχον· οὐδὲν τοῦτον λειτουργεῖν. ἰδοὺ δὲ ὅτι πρώτων τῶν γαλβηνιβώνων ἀναίτιος ὁ βασιλεύς. ἰλιγγιάσαντες οὖν καὶ εἰς ἀλλήλους ἐλιττόμενοι καὶ πρὸς Σβυπέλιον, καθάπερ ἄζακτον ὕδωρ, ὅτι τοῦ φερίμως ῥηθέντος, καὶ ὅτι τῇ τοῦ βασιλέως κρίσει, κατεχήθησαν ἀφασίᾳ, ὅτι δὲ πελιδνότεροι μεταβάλλοντες ἑαυτῶν τὸ μορφοῦν· ὅμως ἐκ τῆς ἀνάγκης τοῦ τόπου σφιγγόμενοι, ἐκρίνοντο καὶ ἄκοντες ἐκοινωνοῦσαν. ὅτε δὲ ἐξελθόντες τὸν μὲν ἐκοίμησαν οὐ πλησθέντες ὡς ἀδούλητον οὖσαι, δεδικότες τὸν ἥδιον, ἐμεγαλύνοντο ὅπου ἔξω ὁ Ἰωάννης.

Τούτων ὄντων, ἄλλων τε ἄλλως ἐξαπορουμένων, πρίν πασαν μιᾶς σπέα, * ὅ ὅτι σκόπου Ἰωάννου τοῦ μακαρίου στεναγμοῦ σεν τοῖς παραφέρονται καὶ δύο ὀπτικοὶ τοις, τῶν ὁ λαὸς ἀπολαύοντων μὴ πολλῆς τῆς ὑβρυμίας τῆς αὐτοῦ διδασκαλίας. φιλεῖ γάρ πως ὁ ἀκατάδεκτος νοῦς ὁ παῖς ἀθεράπευτος γενέσθαι καὶ δυναπότερον ἀπρόφρων λόγον. τῆς δὲ ἑορτῆς τῶν φωτιζομένων τοῦ σωτῆρος ἐπιφούσης, ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν ἐκκλησίαν στενάζων οὐχ ὑπέστρεψε· ἀλλὰ δηλοῖ ὁ Ἰωάννης, ὡς ὁ μὲν προέπεμψεν αὐτῷ κοπωνήσει, ὁρίσας δὲ ἀποδύσηται τὰ ἐγκαίνια. ἐπεὶ δὲ τοῦ Ἰωάνου βαρροῦντος καταπήγει δυλόπτεροι ἐδείκνυντο οἱ πρῶτοι ὀπτικοποιοί, ὁ τότοις ἐπιτρέψησεν ἡ διεσποτικὴ νηστεία, καθάπερ ἔαρ, δι' ὀνειάτων τῶν ἀγορῶν. εἰσελθόντες οὖν πάλιν κατ' ἰδίαν προσῆλθον Ἀντίοχον πρεσβεύοντες βασιλέα μὲν ἐδιδάξαν αὐτόν, ὡς ἠπηθέντος τοῦ Ἰωάννου, ἵνα προσκαλέσῃ αὐτὸν δέξασθῶσιν. ἔφυτα πάντα καὶ ὡς ὀπτικοῖς πιστοῦσαι, δηλοῖ τῷ Ἰωάννῃ δέξελθεῖν τῆς ἐκκλησίας, ὅπου δύο αὐτοῦ κατεψηφίσαντο στεμόδοι, ἐν οὐ δυνάται ὁ βασιλεὺς εἰς τὴν ἐκκλησίαν εἰσελθεῖν, φρὶν ἢ δέξηθεῖν τὸν Ἰωάννου. ὁ δὲ αὐτὸς δηλοῖ· ὅτι ἐγὼ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἐν σωτῆρος ἀποδέδομαι τῶν ἐκκλησίαν ζώντων ὡς ἐπιμελεῖσθαι τῆς τοῦ λαοῦ σωτηρίας· ὃ οὐ δυνάμει αὐτὸν καταλῦσαι. εἰ δὲ τοῦτο βούλει (ἡ γὰρ πόλις σοι ἀγαθοφόρει) βία με ἔξωσον, ἵνα ἐγὼ ἀποδῶ τῆς ἀκοινωνησίας τῶν ἀποστάσεως τῶν σὺ αὐθωτίας. οἵπερ μετὰ προς δίους ἀπειλήσαντες σὺν τοῦ παλατίου ἐξέβωσαν αὐτὸν, κελεύσαντες τέως ἐν τῷ βπτισκοπείῳ ἀγαγεῖν, ὃ ὑποδεχόμενον τῆς τοῦ Θεοῦ ὀργῆς προσδοκῶντες, ὅπ ἐὰν συμβῇ τι αὐτοῖς λυπηρόν, βλητέον αὐτὸν εἰσαναγκάζειν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐξιλεώσωνται ὁ θεῖος· Εἰ δὲ μή, ἵνα πάλιν ἐπιθῶνται, ὡς ὁ Φαρισαῖος τῷ Μωϋσῇ.

Ἠρνεῖτο οὖν ὁ Ἰωάννης λοιπὸν, μηδαμῶς εἰς τὴν ἐκκλησίαν καταβαίνειν, ἀλλ' ἰδιάζων καθ' ἑαυτόν. ἐν τούτοις ἐπέστη ἡ τῆς μεγάλου σαββάτου ἡμέρα, ἐν ᾗ ὁ σωτὴρ σωρευθεὶς ἐκκλησίαν ἀδύνατον ἦν πάλιν αὐτῷ δηλοῦσιν δέξηθεῖν. ἐκ τῆς ἐκκλησίας· αὐτὸν δηλοῖ ὁ πρὸς εἰκότα.

53 *Iohannes à conciliabulo damnatus, Imperatoris iussu.*

54. *Clerici & populus Iohannis partibus fauentes in balneis Constantinianis Paschacelebrantes, cùm inde in Ecclesiam nollent redire, à Lucio tribuno cò cum 400. militibus Lacacianorum suasione missò, dissipantur & carceribus traduntur.*

κότα. εὐλαβούμενος δὲ ὁ βασιλεὺς τὸ εὐκαταστάτητον τῆς ἡμέρας, καὶ τῆς πόλεως καὶ τοῦ λαοῦ κλόνον, μεταστέλλεται τὸν τῶν Ἀντιόχων καὶ Ἀχαϊκῶν, φήσας αὐτοῖς τί δίκαι ἡμᾶς ἀθεῖν. βλέπετε μή πως οὐκ ὀρθῶς βουλεύεσθε. τότε ὁ ἡγεμὼν καὶ ὁ θεῖος ψυχὴ ἐνέπνευσε τῷ βασιλεῖ· βασιλεῦ, ὅτι τὸν κεφαλὴν ἡμῶν τὸν Ἰωάννου καθαίρεσις, ἐφ' οἷς ἀκαιρονίκησε τὸν ἐξ ἐπιπόνου τῷ θρόνῳ. τότε μὴ τὸν δεξάμενοι ἀπολογίαν τοῦ Ἰωάννου, κατεψηφίσατο αὐτοῦ, μὴ νοήσαντες ὅτι τῷ κρείττονι τούτῳ χρησάμενοι καὶ Ἀθανάσιον μίαν καθεῖλον. ἀκούσαντες δὲ τοῦτο ὁ στρατὸς ὅτι ἰσχυροὶ τῷ Ἰωάννῃ, ἰσάριθμοι τῆς ἁγίας ψηφίας ὄντες, τὸν σπλοῦν τῷ βασιλεῖ καὶ τῇ βασιλίσσῃ ἐν τοῖς μύρτυρείοις μὴ δακρύων τὸν καλοῦντος φειδοῦς πιστοὺς τυχεῖν τῶν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν, μάλιστα ὅτε ὁ πάπας καὶ τὸν μέλλοντας αἰσθήσεσθαι ἤδη μυσταγωγήσας, ἀπολαβοῦσι ἱερέα. ὁ δὲ οὐκ ἠκούσθησαν ὅτι τοῦτο. ἀπειρηκὼς γὰρ ὁ ἅγιος Παῦλος ὁ ἀπὸ κρημνίας, ἔλεγεν ἀφόβως παρρησίᾳ· Εὐδόκησα, φοβήθητι θεὸν ἐλέησάσά σε τὰ τέκνα· μὴ ὑβρίζετε τὸν ἑορτὸν τοῦ Θεοῦ τῇ ὑμῶν αἱμάτων ἐκχύσει. ἐπιστρέψαντες γὰρ ὁ πατὴρ εἰσὶ τὰ ὅτι σχισθεῖσι, ἠγέρθησαν ἐν τοῖς καθαγίοις αὐτῶν, ὁ μὲ μὴ δακρύων, ὁ γὰρ λύπης, ἕτεροι γὰρ ἀμάχῃ τῇ Δαιμονίᾳ κατεφθάρησαν χάρᾳ, ὡς ἔκφασιν ἐκυδέρνει ὁ πάθος. ὁ μὲν τι πρεσβύτεροι καὶ ὁ πλειονοὶ Ἰωάννου, ὁ τοῦ Χριστοῦ ἑορτῆς φόβοι, καὶ πάθητε ὁ αὖτε προσκαίμενοι, διὰ τὴς ἐκκλησίας ἀνεχώρησαν, καὶ ὁ μὲ πάπας ἐν τῷ δημοσίᾳ λαύτῃ τῷ ὀπτιλεγομένῳ Κωνσταπαπᾶ ἐπιτίλεσαν. σὺν αὐλοῖς γὰρ οἱ πολλοὶ ὀπίσω τὸν λαοὺς σὺν ἀγήγετο τῆς ἀγρυπνίας, ὁ μὲ τὰ θεῖα λήγια ἀναγινώσκοντες, ὁ γὰρ βασιλίζοντες τὸν κατηχοῦντες, ὡς εἰκὸς, ἀφ' ὃ πάπας. ὧν τὰ προσφέρουσι ὁ γνωμοφόροι ἐν φρεατιπάτου ὁ τὸν Ἀντιόχου ἐν Ἀχαϊκοὶ καὶ Σθμελμοὶ τοῖς ἑαυτῶν προφάταις, ἀξιοῦντες ἐμποδιολυθῶμεν τὸν λαοὺς ἀπὸ τῆς σὺν συναζέως. ἀνέφ-πό τι ὁ μαγίστρος φήσας, νῦξ ὄσι, ἐν ὄχλοι πολλοί, μὴ τι ἀποπτῆμα ἠθέλει. αὐθυποφέρουσι ὁ τὸν Ἀχαϊκοὶ, σὺν δὲ ἐμεῖνε ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, καὶ διδάσκωμεν μὴ ἐσέλθῃ ὁ βασιλεὺς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ μηδὲν ἀνοίκοι, ἀλλὰ ἐπιτηρεῖν τῆς τοῦ λαοῦ εὐνοίας τῆς πρὸς Ἰωάννου, καὶ καθαγιῶ ἡμῶν ὡς βασκάνων· ὅπερ μάλιστα ἐπόμνυμεν αὐτῷ, ὅτι σὺν δὲ ὅσι ὅλως ὁ ἠδίκως αὐτῷ προσέχωμεν, ὡς ἀνθρώπῳ ἀπαθεῖ φ. ὅτως ὁ μαγίστρος ἀμφοτερισθέντος αὐτοῖς ὅτι τοῖς ἐπισκοπομένοις, ὅτι διδοῦσι λοιπὸν πῦρ, ὡς ἔλεγεν, ἐλλιπὼν, ἀφηγούμενοι δ' ἀριθμοῦ τῷ ὁπλοφόρων, ὁ πυρφόρος ὅτι εἰκῶς ἀνθρώπου κλέσας τὸν λαὸν ἐς τὸν ἐκκλησίαν. ἀπρόξιαν δῶν, καὶ μὴ ἀκουσθεὶς ἐπιστρέφει πρὸς τὸν τοῦ Ἀχαϊκοὶ, καὶ δηλήσαντο τὸν τοῦ καὶ τὸν πικρότητα τοῦ λαοῦ. μὲ τοῦτο λιπαρῶς αὐτοῦ πρόκλησιν, χρυσοῖς ῥήμασι δυσωπηθῶτες, καὶ ἐπιτρόσωσι μείζονος πρεσκοπῆς, ἵνα ἐμποδίσῃ τῇ δόξῃ τοῦ Χριστοῦ, ὁ στυλωθέντος αὐτῷ λόγῳ πείσαντα τὸν λαὸν ἀγαγεῖν ὅτι τὸν ἐκκλησίαν, ἡ ὀργὴ θεραπεύοντα παῦσαι τὸν ἑορτὸν τοῦ σωτηρίου. ὃς δὲ αὐτῆς συμπροσλαβὼν κλεικοὺς τοῦ μέρους Ἀχαϊκοῦ, ὀξῆλθε δεύτερος φυλακὴ τῆς νυκτὸς, ἐφ' ᾧ ἀπέταλη (πρόσταξον γὰρ τὸν λαὸν τοῖς μέρεσιν ὁπλείοις ἵνας ἀλεκτοροφωνίας πρῶτης) ἔχων Θρᾷκας ξιφήρεις τοξοτάτους τὸν τὸν Ἡσαῦ τετρακοσίους, ἀναμφῆς πλείονας. ἐπεπήδησαν οὖν αἰφνίδιον τὸν τὸν νύκτα σὺν τοῖς ἐπισυνόντοις κλεικοῖς καὶ τοῖς γραπώπαις ἱππεῖς, ὡς ἂν τὸν λύκος, σιδήρῳ ἐπισύλωσε ἁρπάσας τὸν λαοὺς, χωρήσας ὁ ἔνδον τῆς μακρείων ὑδάτων ὅτι κωλύσει τὸν μυσυμβῶν τὸν ἀνάστασιν τὸ Χριστοῦ. καὶ τὸν μὲν ἀγκώνων, θρασίως ὑπαρθεὶς τὸ συμβολὰ σκήνει, τὸν ἡ πρεσβυτέρους ἤδη που καὶ ἡλικιώτας ῥοπάλοις καὶ κεφαλοῦ παίσας, αἵματι κυρίᾳ τὸν κολυμβήθρου. τότε ἰδὼν ἰδὼν τὸν ἀπελπισὼ ἐκαίνων τύπλα, ὁ ἡ δὲ μόνος ἐπήνεσεν ἐπίηχήσας, εἰς λαβύρινθον μεταβληθείσαν. γυμναὶ γὰρ γυμνάκες σὺν τοῖς ἀνδράσι δρασμῷ ἐχεῖτο, φόβῳ τὸ σφαλῶναι, ἢ ἀσχημονῆσαι, ὁ ἀσήμοτα ἀσπασίσμασι δρόμου. ἕτερός τε τὸν χεῖρα πληγαῖς ὠδυσμένος· ἕτερος ἀλλος πρὸ θύρου ἔσυρε πρεσβύσας· ἕτερος ἱματία ἥρπαζεν, ὧν

χ. εἰσὶν

ὧν ἠδυνήθη· πάντες λαφυραγωγήσαντες, τὰ κειμήλια ἐσφετερίζοντο. οὕτως ⓐ ὠμὴ συλληφθέντες τῶν παρεσυρτόρων ὑπὸ ἀγκύλων εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ἐβάλοντο· ⓐ ἡ ἀξιωματικοὶ ἓξ λαοῦ τῆς μεγαλοπόλεως ἀζεβάλοντο· ἀγκυλώματα ἡ ἀλλεπάλληλα κῆ τόπον προεπήνεγκον ⓐ φορεῖς ἀπειλοῦσ· ἔχοντα ὅτι ἀρνοῦνται τῆς κοινωνίας Ἰωάννου. πλὴν ὅμως καὶ
ἰν. σχημ. 5 ζῶντα ἐγίνετο, ἡ πλείονα ἐξῶθεν ⓐ λεροῦμνοι ὅτι σχοποὶ " παρεφίστανται μοῦ· ἡ αἱ συναξεις τῶν φιλοθεαμάτων, μᾶλλον ἡ τῶν φιλοθέων οὐ κατηρτίσατο, ἀλλ' κῆ ὁ Εἰρηνικὸν ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ἐξόδου ὡδὶ τῶν ἡμῶν Ισραὴλ, ὅτι ὅσον ἀπέκτεινον αὐτοὺς, τοσοῦτον Exod. c. 12.
πλείους ἐγίνοντο. ἀξ ἐκείνου δὲ κατ' ἰδίαν ⓐ συναξεις ⓐ φορεῖς τόπους ἐποιοῦντο, ὡς ἡ Ιωαννίζα παρατηροῦσθαι αὐλεῖς.

10 Τῇ ἡ ἐπαύριον ἐξελθὼν ὁ βασιλεὺς τὴν γυμναδιῶναν ἐν ᾧ ⓐ δακειμένῳ πεδίῳ, εἶδε τὸν ἀπορον χλῶ τὸν " ὡδὶ ὁ πέμπτον λευχίμονοῦσαν. ἡ ἐκπλαγεὶς ὅτι τῇ θεᾷ τῶν ἀθύρων τῶν νεοφωτίσων (ἦσαν γὰρ " ἀμφοῖν ἐσθῆτες περικείμεναι) ἤρετο ⓐ τῶν δωρυφόρων, τίς ἡ λογὰς τῶν ἐκ᾽ στεφανημένων. ⓐ φασάντων ἡ λέγεσι τῶν ἐπενδύτων Οὐδεντιπιανῶν· ἵνα ⓐ δραγάνοι τὸν ἀγαπάτητον τῆ βασιλέως. γνόντες ἡ ἐξ αὐτῆς ⓐ τὸ παράγματος μεσίπαι, ἡ παρεστάπαι τῆ φθόνου, πέμπουσιν εἰς τὸ πίσω ἐσθῆτες τῶν ἀπαμβόν, ὅτι σκορπισμῷ μὴ τῶν ἀκροατῶν, συλλήψ ἡ τῶν διδασκάλων. οἱ ἡ ἐλθόντες κατέχεσι πάλιν ὀλίγες τῶν κληκῶν, πλείους ἡ τῶν λαϊκῶν. ἡ μηδεὶς ἀπιστῶν λεγέτω, πῶς τοσούτων ὄντων τῶν νεοφωτίσων ⓐ βραχεῖς αὐτῶν σκυείθυσαν γραπαῖται σύλλογον ⓐ φασάντες; ἢ ὡς μᾶλλον τῆς βύλαβείας ὁ πλεονέκτημα ἡ διδασκάλου ὑπομνήσεως
20 ἐπόδυξιν ἀσφαλείστως ὁ ἄμαχον τῆς γνώμης ἐπιφορδοῦσα. οὐ γὰρ ἐᾶρεπε σὺν φρόνησιν σκαμυθάσοντας ἡ ὑπεικεῖν ⓐ τῷ ἱερῷ Ιωάννου, ἀφεῖναι ἡ τὰ παρεσκευάσματα αὐτῶν ἀνατρέπεσθαι, σὺν τοῖς καθαρθεῖσι ἡ κληκοῖς ἡ λαϊκοῖς συλλήφασι ἡ γωνάμας ἀνδρῶν ὑπισόμων. ἔστι ἡ ὧν ⓐ μαφόρια ἁρπάσαι, ἕτεροι ἡ τὰ σώπα σὺν τῷ λοιδῷ τῶν ὡτὸς συναπέσασαν· ὡς δὲ ἐλευθέρων τινὰ γωνάμα ἡ διδασκαλεῖον σφίδρα καθαλείψασαν ὁ ἑαυτῆς μαφόριον, μετημφιασμένου ὁ ἁγνὰ ὁ τῶν ἀνδρῶν, ἁρώμῳ ἐσβαλὼν εἰς τὸν πάλιν ὅτι σωτηρίᾳ τῆς σωφροσύνης. ἰῶ γὰρ, ὡς εἰκὸς, θλίψῃ μορφὼ ἡ εὐφυῆ παῖσι ἡμφιεσμένη. τότε οὖν τῷ ἔσπερ πληρωθείσῃ αἱ φυλακαὶ ὁ τῶν ⓐ φορέων ἀρχόντων, μετὰ πολλῶν εἰς ἐκκλησίας. ὁ ὕμνοι μὴ ἡ αἰκαφορᾶς μυσηρίων ὁ τοῖς φυλακαῖς ἐπιτελοῦσ· μάστιγές τε ὁ ὄρκοι φεικτοὶ ἡ γρεβλώσεις ὁ ἐκκλησίας ἐπεσάτ-
ἰν. ἐχθρ. 30 τοντο ὅτι αἰκαθαρσιασμῷ Ιωάννου τῷ μεγαλοκαλαπου " ἐκ᾽ θρώσαντος τῇ καρδίᾳ ἀχθόλας.

Ο οὖν Ιωάννης " ἐπὶ δύο μῆνας οὐδαμῶς παρεβάλλετο, ἀλλ' ἐν ᾧ ὁ ὑπὸ τοῦ πεῖσι τῆς ἐκκλησίας ἀπορεκτος. τῆς πεντηκοστῆς ὁ πληρωθείσης, κῆ πέντε ἡμέρας ἐπιστελλόντες ⓐ ὡδὶ Ἀνικίου ἡ Αντίοχον ἡ Σεβαστείας ἡ Κυρίνου παρὰ ⓦ βασιλέα, λέγοντες αὐτῷ· σὺ μὲν οὐ παρὰ Θεοῦ σὸν ἐξοπλίζεις ὅμιλον, ἀλλ' ἐξοπλίζων τῶν πρώτων. ἔζεσί σοι ὁ θέλεις ποιῆσαι· μὴ γένου οὖν φαύστερος παρασύρτορος, καὶ ὑπὸ τῶν ὁσιωτέρος. ἐπαμῶ σοι ὅτι πάντων, ὅτι τὸν καθηγητὴν ἡμῶν ἡ Ιωάννου καθαίρεσις. μὴ τοίνυν φείσῃ ἑνὸς ἀνθρώπου, ἀφίδησας πάντων ἡμᾶς, Ἰουδαϊκοῖς ῥήμασι, ζῶντα ἡ κῆ παρέγκλιτον παραπίσαντας ⓦ βασιλέα. οὕτως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς Πατρίκιον ⓦ νοταρίου δηλῶ τῷ Ιωάννῃ τάδε· Οἱ μὲν Ἀνικίου ἡ Αντίοχον ἡ Σεβαστείας ἡ Κυρίνου ὃ κῆ σὺ κρῖμα ὅτι τὸν καθαλεῖ ἑαυτῶν ἔθηκαν· ἐγὼ κῆ σαυτὸν οὕτω ἀναδείξω ὃ Θεῷ, ἐξέλθε τῆς ἐκκλησίας. οὕτω καταλθὼν ὁ μακάριος Ιωάννης ἐκ᾽ θρύπτο πίου σὺν τοῖς θρύπτοις κῆ τὸν πανλὸν φάσιν ἐγὼ τὸν ἡ ἀνεπισκίαστον, λέγ᾽ πᾶσι· δδῦτε " παρευξάμενοι σὺν ταῖς ὄμβα ὃ ἀπλήρωτος τῆς ἐκκλησίας, γνησίως μὲν ὅτι ὃ παράγματι, λυπούμενος ἡ ὅτι τῇ τῆ λαοῦ κακουχίᾳ. Ὕστερ ἐαθεὶς ὁ Ιωάννης σὺν ἡσθῆ ἐποίησατο τοῖς ὁρίεσθαι πλὴν ἐξωθῆναι διήγησιν, ἐδεδεδω-

Νεοφωτίσων 3. millium agmen in campo diſſipatur: clerici, laici, mulieres rapiantur.

56 Iohannes miſſu Imperatoris urbe excedit.

χὼς ἰδίοις ὃ σύμβολον τῶν τεσσαράκοντα δέκα ἡ οἰκτρὰ αὐτῶν πατρίδα, ἐκ Βιθυνίας φυλάττεσθαι ἐκ τῶν αἱρέσεων τῶν τε Μαρκιωνιστῶν ἐκ Νοουατιανῶν ἐκ Αρειανῶν, οἵτινες φάσκοντας ὡς ἐθνικοὶ κακοπαραδόξοι, ἴσασιν δὲ εἰσὶ μεσοὶ τεχνικῶς ὑπέρτατοι ἐκ πάσης βλασφημίας ἐκ δυσωδίας. δέξασθε ὃ σημαίνει πρὸς τῶν φιλοθέων δωμάτων ἐκ Ἰωάννη· ὅτε ὁ Λούκιος ὁ ἱπταμὸς ἀνὴρ ἡ αἱματώδης προσώπῳ ἕτοιμός ἐστιν ἐκ ὃν δημοσίᾳ λυτρῷ σὺ τοῖς ἐπ' αὐτὸν γραπώσας, ὅπως, εἰ ἀναβαλλη, ἡ ἀκονᾶ σε σκοδρῷ ἐκ σύρᾳ ἡ δέρεσθαι, προκλοκοῶσα ὃ ἡ Ⓜ δῆμοι τῆς πόλεως, ἀπούδασον δέξηθῆ λελησθότος· ἵνα μὴ σε ἀντιποιούμενος ὁ λαὸς πόλεμον σωνάψῃ μὴ τῶν γραπτῶν. ὅτι ὁ Ἰωάννης καταφιλήσας παῖς τῶν ὀπτικῶν μὴ δακρύων (ἐπὶ γὰρ λοιποὺς οὔτε καταφιλῆν σωνεχόρευ ὃ παῖος) σωνεπάξατο, εἰ πῶν τοῖς λοιποῖς, ἔνδον τῷ ἱερατείου μείνατε τίνος, ἵνα ἀπελθῶν μικρὸν ἀνεθῶ. Εἰσελθὼν ὃ ἐκ ὃν βαπτισηείῳ κλῆ τῷ Ολυμπιάδα ἀναπάλλακτον οὖσαν τῆς ἐκκλησίας, ἐν προσευχαῖς καὶ νηστείαις ὃ ζῆν ἀνηγώσασαι (πρὸς ἃς ἀνωτέρω ἐπὶ ἐρεθὲ ἐμνημονεύσαμεν) σὺν Πετρωνία ἐ Περπέτη ταῖς Ἀχαϊκοῖς, ἡ Σιλβανῇ τῇ τῶ μαγειρίου Νεβεσίου ἠμοιβὴν χαμαὶ, δῶρημένως κοσμήσασαν τῷ ἑαυτῆς χειρείᾳ, καὶ λέγᾳ αὐτᾶς· δεῦτε, ὦ θυγατέρες, ἀκούσατέ μου. ἐκ κατ' ἐμὲ ἐπὶ τέλος ἔχᾳ, ὡς ὁρᾶ. Ⓜ δρόμον τετέλεκα, καὶ ἴσως οὐκ ἔτι ὄψεσθε ὃ προσωπόν μου. τοῦτο ἐστὶ ὁ Ἀδακηλῶ· μὴ τις ὑμῶν ἀναστῇ τῆς συνήθους δύνοις τῆς ἐπὶ τῷ ἐκκλησίᾳ ἔξω. καὶ ὡς ἀν' ἄλλων ἀναχθῇ ὅτι τῷ χρεστοπόλῃ, καὶ μὴ ἀμφισβητήσας ὃ προῆγμα κῆ συνέσειν τῶν πρώτων, κλίνατε αὐτῷ τῷ καθηγεῖ ὑμῶν, ὡς Ἰωάννη. οὐ δύνᾶ) γὰρ ἡ ἐκκλησία ἀνὰ ὅτι σκῆπτρα ἔξ). καὶ οὕτως ἐλεηθῆτε, μέμνησθέ μου ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑμῶν. συγχωθήσαι ὃ δάκρυσιν ἐκυλινδῶτο προὶς ἐδὲ ἁγίους πόδας αὐτῶ. ὅτε νθύπας πὶ τῶ στεμμῶν προσδυτέρων λέγᾳ αὐτῷ· λάβε ζωΐας σὐτδῦσι, ἵνα μὴ παρέξωσι ἐδὲ ὄχλος. οὕτως οὖν μικρὸν ἐμποδιζθῆσαι, ἐδόξας αὐτῷ συγχωρῆν. καὶ οὕτως δέχληθη ὅτι ὁ ἀναπολικὸν μέρος (ὃ δὲ γὰρ πρὸς αὐτῷ δυτικόν) ὃ ἐκ ζύγιον ὃ ἐν ᾧ Εἰώθη καθέζεσθαι ἐν δυτικῷ μέρει ἰῶ, ἔνθα ὁ τῆς ἐκκλησίας πυλών. ἐκεῖθεν αὖν προσδοκῶντες δέχῆθῆ; προὶ τῆς πύλης καλθύσας ἐ ἰῶαν εἰς πρεσβυτερασμὸν τῶν λαῶν, σωνεχέλθοντος αὐτῷ καὶ τῷ ἀγέλου τῆς ἐκκλησίας, μὴ φέροντος τὸν ἐρημίαν αὐτῆς ἰδεῖν, ἰῶ ἐρχαὶ πομπαὶ καὶ δέοισίαι ἐἰργάσαντο, καθάπερ "ἦκα ζωὸμον ἐποδείξασα. ὥσπερ γὰρ ὁ ἦκα πρὸς, κλωσμὸς ἰῶ, συεπῆόντων τῶν ἀσεβῶν, κατακαμπιθέντων, ἁμπρὸς δέχουσῶντων Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων· ὡς ὃ ἐ Ἐρκλαῖς, πλυναὶ καὶ κῆ σπλάγχνων φεξόμεναι βάσεσι ἀπὸ τῶν γραπτῶν, κατάστασις ὃ τῆς ὅλης δυνάμεως ψυχῆς σύστεμία Δῶ τε τῶ τῆ διδασκάλου ἀφαίρεσιν, ἡ δῶ τῶ εἰς ὃ ἦσον βλασφημίαν. ἔνθα γὰ ἀρρητικῆ ἄφεσις, ἐκεῖ ἔκχυσις αἱμάτων ἐγίνετο.

Μεῖᾶ ὃ Ⓜ ἄφατον ἐ δυστερμεθύτην ἐκθρον σκότος, ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ τῶ Ἰωαννίτου δέξέβαλον τῆς ἐκκλησίας, φλὲξ ἀπὸ μέσου τῶ ἀρέτου, ἐν ᾧ Εἰώθη ὁ μακάριος, καθάπερ ἐν μέσῳ καιμδὼν καρδία σώματι, τοῖς λοιποῖς δέχηγιᾶζ μόλεσι τὰ τῶ σωτῆρος λόγια, φλυσσα ἐπιζήτᾳ Ⓜ ἀποφήτου τῶ λόγου· ὃν οὐχ ὑβρεῖσα κατεδόσκετο τὸν σκυλακείαν, δεδρωθεῖσα ὃ ἐἰς ὕλος ἐἰρῆνᾶ Δῶ τῶν ἀλύσεων ὅτι τὸν ζέγλω, ἡ ἔχλως δίκλω τὸν γαστέρα φαγοῦσα, ὅτι νοῦσ ἐφέρετο τῶν δομῶν τῆς ἐκκλησίας· μισθὸν τῆς ἀδικίας, ὥσπερ τὸν ὅτι ζωὴν ὠσεσμένειν δίκης," ἀποδιδόντες τῷ Θεῷ εἰς σωφρονισμὸν ἡ νουθεσίαν τῶν" οἵων τε νυθετῆσθ Δῶ τῆς ὅλως τῶν τοιούτων ζηλωτῶν κακῶν. οὐ μόνον ὃ, ἀλλὰ ἡ μνημεῖον ὑπολείψας τῆς ἀγείας σωτῆρ, κομιδὴς ὃ τῆς ἐκκλησίας, αἵρεμος ἀπηλιώτης πνεύσας καὶ Ⓜ οἶκον τῆς συγκλήτῳ χρεστοίας κατέκαυσεν ἀπὸ πολλῶν βημάτων "κειμδὼν ἀῶπκρις τῆς ἐκκλησίας ἐν μεσημβρείας. φρονίμως ὃ πῦρ, καθάπερ "γάφυρα, Ⓜ ἀγαθεῖον δῆμον Ⓜ δῶ μέσου Δῶ περάσαι, ἐλυμήνετο οὐ πρότερον ὃ πλησιάζον μέρος τῇ ἐκκλησίᾳ (ἵνα μὴ

97 Conflagratio Ecclesiæ & Curiæ.

5 ἐπ' αὐτὸν γραπώσας

10 ἐκ ὃν βαπτισηείῳ

15 χ. ἡμῶν.

20

25

χ. σκηνῆς ἡμῶν

30

35

40 χ. ἀπολλ πε ἰσ. εἶπε π ἰσ. κιλικιᾶ ἰσ. γάφυρα

μὴ ὃ πάθος τῇ ἐγγύτητι ὑπιγεράψωμεν) ἀλλὰ ὃ μέγας ὃ ὅτι τῷ αὐλικῷ τῶν βασιλέων, ἵνα ὃ τοιοῦτον τοῦ ἰωμάτου ἡπλᾶτον πρᾶξαι ὃ σοφισμα. ἰω ὃ ἰδεῖν μεταξὺ δύο ὁρέων πυελῶν ὧν δῆμοι ἀλλήλων ὅτι τοῖς οἰκείοις χρείαις ἀλλοπρόσωποι. οὕτω ὃ τοῦ πεπαίδμον ὃ πῦρ ἐκ κυμηνόμενον, καὶ ἅπαρ ἁλλοῖα βιαίᾳ τότε ῥιπίζομένη, ὥστε σωμάτι βαθίζοι, ἀφειδῶς ἀπόλλυμοι τῶν κύκλῳ δωμῶν, μόνοι ἐφείπτε τῷ οἰκίσκου, ὡς ὃ τῶν ἱερῶν σκιῶν ἀπέκλυσε ὃ πλῆθος· οὐ τὸν χρυσὸν αἰδόμενον, ἢ τῷ λοιπῷ τῷ ἐργάσει ὕλιμον, ἀλλ' ἵνα μὴ τοῖς συκοφάνταις χώσαν ὃ ψευδὲς πρᾶσχῃ κῆ ὃ δικαίου, ὡς αὐτὸ σφετερισαμένου τι τῶν κελλίων. οὕτω ὃ ἐξεκαίσμον ὃ πῦρ ἀνεχαΐζεν ἐς τὸ πίσω, τὸν φθύνον ἐξιχνιάζον τῶν ὧν τα πρᾶξάντων, εἰς ἔλεγχον τῆς Θεοφίλου μανίας, ὅπτε κατασκυάζει ἐξ ἐξ τὰ κειμήλια αὐτὸν ἐκβεβληκόσας. ἐν ἀποβολὴ μὲ ψυχῆς ὁ τοσότοις ὄχλοις ὑπὸ τῶ πυρὸς ἐσθέμια γεγένηται, ἡ λογικοῦ, ἐδὲ ἀλόγου· ὁ ὃ ῥύπος τῶν σαγῶν ὀκτὼ ἀναστραφέντων τῇ τ' πυρὸς ἀπεπλυνεν δυνάμι, ἀπ' ἔκτης ὥρας μέχρις σκάτης, ἐν τεσσὶν ὥραις ἡμέρας, πολυχρονίου ἔργου ἀφανισθέντος. τῶν ὃ γέγονε τῇ ἐκκλησίᾳ τῷ Ἰωαννίου μέλους ὑπὸ τὰ πίᾳ Οἰκουμένου ὃ ἔκτον. πιεῖς ὃ τὸν τοῦ Θεοῦ φόβου μὴ ἔχοντες, μήτε τῆς μέλητος τῷ ἀπειλῷ ἐνίῳ λαβόντες, ἔλεγον, ὡς πίνες τῶν ἀναπαύεται τὸν Ἰωαννίου ἐκέφρησαν τῷ ἐκκλησίᾳ. ὅθεν ἐν Ὀπάτος ὁ ὑπάρχος Κωνσταντινουπόλεως, ἄλλῳ ὢν τῆ θρησκείαν, ἐν ὀξὺ τῶν χριστιανοῖς μισῶν, ὑρῶν τῆς αἰτίας τῷ ἀφορμῷ, πολλοὶ τῶν τοῦ μέρους Ἰωαννίου ἐκόλασε. ὧν μὲ γὰρ λοιποὶ τῶν ὑπισχύπτων στωέκλεισεν· ἄλλοι ὃ ἐσύροντο, βασάνοις οὐ ῥᾳδὶ τυχούσαις λαμβαίοντες.

58 *Iohannes in Bithyniam, inde in Armeniā Cucnum deducitur. in domo Adelphij cuiusdam suscipitur, ab Elpidij seruulo euadens.*

Ἰωάννης ὃ σὺν Κυελακῷ ἐ Εὐλεσίῳ πρᾶγ' τῶν ἐραπωτῶν τοῦ ὑπάρχου δέσμιοι ὑπὸ τῷ Βιθυνίᾳ κατέχοντο, κόλασιν ἀπειλούμενοι ἐξ ταύτῳ τῷ αἰτίᾳ. ὕστεροι ὃ Κυελακὸς ἐ Εὐλύσιος δέσμιοι ἀθέντες ἅμα τοῖς λοιποῖς κληρικοῖς ἀγῶν· ἀποφανθέντες ἀπελύθησαν. ὁ ὃ ἄγιος Ἰωάννης πρὸς τοῖς λοιποῖς πρέσβεσι, ἐν ταύτῳ πολυπαίᾳ ἀπέστελλεν αὖθις, εἰπών· Εἰ ἐν σὺ πῖς ἄλλος ἐ διδάσκαλε μοι χάριν ἀπολογίας, καὶ γὼ ἐἰς τὰ κῆ τῷ ἐκκλησίᾳ ἀκυοδῶ. Εἰ ὃ ἄγιος, ὡς φασι, γένος τῆς καύσεως αὐτῆς, μηδὲ σὺ τύτῳ ἀκυοδῶ. τότε δὴ πρᾶσθέντες αὐτοὶ ⓐ ἐγράψαντα ἀπάντησιν ἐἰς ἔρημον πολίχνιον τῆς Ἀρμενίας, ἢ ὄνομα Κουκυσός, ὅθεν ὃ σφαγῶν αὐτόν. νύκτωρ γὰρ ἐν μὲν ἡμέρᾳ αὐτὸν ἐπολιορκεῖτο ὑπὸ τῶν Ἰσαύρων. ἐν ὑπὸ δέηται αὐτοὶ σὺ ὃ οἰκίσκῳ αὐτῷ ἀνὴρ τις ὀνόματι Ἀδέλφιος, ἔχων κλῆρον τῆς ὑπισχύπτης Ἀρμενιοῦ, ὑσις ἐν ὑπάσιος ἠξιώθη πρεσβυτέρου μισθαθῆς, ὡς φασι, πεντήκοντα νομισμάτων, ἵνα τὸν ἅγιον Ἰωάννην δολοφονήσῃ, φωρεθεὶς ἐπὶ τῷτο πρᾶγμα ἔχων ῥομφαίας, ἐπαυσε σὺν καπήλοις αὐτῷ κατὰ μέρος ἐπᾶλ, ὧν ⓑ πίσαρες πρᾶγματικὰ ἐπάφησαν, ⓒ ὃ πρᾶς ἐπὶ ἰχθμοῖ χρόνοι ὑπὸ μωθέντες ἐσώθησαν.

59 *Iohannes in Armeniâ, sanato paralytico, totam gentem ad fidē Christi convertit, nouū testamentum & psalterium in linguam Armeniorū vertendum curauit, 7. Episcopos ordinat.*

Ἡν ὃ πλῆθος πολὺ τῆ χώρας ἐκείνης, τῆ μὲ σεβομένων τὰ εἴδωλα, τῆ δὲ δίνδρα ἐν δάσει, τῆ δὲ τῆ ἥλιον, μὴ γινώσκοντες ὃν ἁγ προσκυνεῖν Θεόν, ἀλλ' ἀγνοοῦντες τῇ κτίσει πρᾶγ τὸν κτίσαντα. ἀκούσαντες δὲ τὰ κατὰ τὸν μακάριον Ἰωάννην, ὅτι μόνος δούλος τῦ Θεοῦ ὄντ ἐν θαυματουργεῖ ἐξαίσια, ἤγαγόν τινα πρὸς αὐτὸν ὅτι κλίνης βεβλημένον πρᾶλυτικὸν, ἐν παρεκάλεν ἰάσασθαι αὐτόν. ἔλεγον γὰρ ὃ ἑαυτοῖς, ὡς ἐαὶ τῦτον θεραπεύσῃ, πάντως πιστεύομεν ἐἰς Θεὸν αὐτὸν, ἐν ἀκούομεν αὐτὸν κῆ πάντα, ὅσα ἐντέλεται ἡμῖν. αἰοίξας ὃ Ἰωάννης ὃ στόμα αὐτῷ, λέγει ὃ πρᾶλυτικῷ· πόσον χρόνον ἔχῃς ἐξ ὅτε στενάζεν σοι τῦτο; ἀποκριθεὶς ὃ σκῆνος δι' ἑρμηνέως λέγει, ἰχθμόν. πάλιν ὃ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰωάννης· πολιᾶς θρησκείας πέλῃς; ὁ δὲ φησιν, ἡλιολάτρης. ἀποκριθεὶς ὁ Ἰωάννης εἶπεν αὐτῷ· σὺκοῦν ἰάσεταί σε ὁ ἥλιος ὁ Θεός σε. ἀλλ' ὑποφέρει ὁ ἀληθῶς· οὐ δύναται ἄλλο τῷ Θεοῦ αὐτὸ τῦτο ποιῆσαι. ἀκούομεν γὰρ ὅτι ἐν ἀύξει ἔχῃ Θεόν, ᾧ λατρεύει. αὖθις οὖν ὁ Ἰωάννης· ἐν ἐπιστεύσεις ὅλῃ Θεοῦ ἔχῃ καὶ ὑποκείται

Χλαπι. ἐπιστῆ.

ὑποκείται αὐτῷ δουλεύων, δι' ὃν αἰτίαν καὶ ὑμεῖς οὐ προσέχετε αὐτοῖς, καὶ λατρεύετε τῷ Θεῷ, ᾧ
ὁ ἥλιος λατρεύει. Ἀλλ' ἤκουσε, φησιν, οὐ πολυμύθου τοῦτο ποιήσας φοβούμενοι· ὅτι δὲ, ὡς λέ-
γουσιν ἡμῖν τινες, μέγας ὁ ἀρχὴ, καὶ ἑνὸς μὴ ὄντος ἀθέσπιτος ἡ ζῶσα καὶ θαυμαστὴ ἀπὸ ῥί-
ζης ἀμβροσίας, οὐ δύναται προσπαῦσαι αὐτὴν, καὶ δαιμόνιος πλανᾶται. τότε λέγει γ. αὐτὸν
αὐτῷ ὁ σοφὸς ὁ Κυρίου Ἰωάννης· ὦ ἄθεσπι, ὅτι οἱ λόγοι μοῦσοι εἰσὶ καὶ ἀκόλουθοι σοφί- 5 γ. αὐτοῦ
σματα ὑποβαλλόμενα ὑμῖν πρὸς αὐτὸ προς ἀπώλειαν τῶν ψυχῶν ὑμῶν. ὁ γὰρ Θεὸς τοῦ
ἡλίου καὶ ἡμῶν καὶ πάντων ὁρατῶν καὶ ἀοράτων Θεός ἐστι πλασουργὸς ὤν, καὶ οὐκ ἀποστερούμενος
καὶ πιστεύοντας εἰς αὐτὸν ἀσμένως προσδέχεται, καὶ οὐδένα θέλοντα σωθῆναι ἀποβάλλεται ἢ
ἀποτρίπεται ἢ βδελύττεται, εἰ δὲ ἀμέτρητοι ὦσιν, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτῶν τὴν μετάνοιαν καὶ
τὴν ὅπως ἂν κρῆττον μεταβολήν· πίστευσον οὖν καὶ σὺ εἰς αὐτὸν, καὶ ὄψῃ τὴν ὑγείαν προ- 10
χεῖμα δίδομένην σοι ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε· πιστεύω, δέσποτά μου,
καὶ πάντα, ὅσα μοι ἐλάλησας, καὶ ὑπὲρ μὴ λατρεύσω ἀπὸ τοῦ νῦν ἄλλῳ Θεῷ, ἀλλ' ἢ αὐτῷ μόνῳ.
τότε ἐστρέψατο πάντα τὰ μέλη αὐτοῦ ὁ μακάριος Ἰωάννης εἰπών· Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ ἁγι-
άσματος ⳨ τῆς λυτικοῦ σκήνους, οὗ καθήκων προς σε ἐκ τοῦ δωματίου βεβληκότος σε πρὸ
κινδύνου, αὐτὸς καὶ νῦν ἴασαι τοῦτον, ἵνα πάντες θαυμάσωσι σε ⳨ σωτῆρα καὶ Θε- 15
όν, καὶ πιστεύσωσι ⳨ ὁμοίως σοι. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος, εὐθέως ἰάθη ὁ ἄθεσπις ἀπὸ
τῆς νόσου αὐτοῦ, καὶ ἔστη ὑγιής. Θεωρήσαντες οὖν οἱ τοῦ ἔθνους σκεύου δὲ τοιούτου ἐξαίφνης πα-
ράδοξον τεράστιον, ἔπεσον πάντες ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ
ἐβαπτίσθησαν πάντες, πλῆθος αἰσχυνόμενον. ἐγένετο δὲ αὐτοῖς ἐπὶ τοῖς ἐπισκόποις, καὶ
πλῆθος πρεσβυτέρων καὶ διακόνων προς ὃ ἐπῆκέσας τοῖς ὄχλοις εἰς λειτουργίας τῆς ἐκκλη- 20
σίας, καὶ θυσίαν ἱεραὶ καὶ ἀναίμακτον θρῆνος αὐτοῖς, καὶ χαρὰν φωτισμοῦ ἐνδεδεγκὼς αὐτοῖς
καὶ τοῦ θείου μυσταγωγίαν. οὗτος γὰρ ⳨ χρὴν Θεοῦ τινας ὡς αὐτὸν βαπτισμοῦς τοῦ
ἑλληνίδα γλῶσσαν, καὶ προσεκτάσεως αὐτοῦ μεταφράσας τοῦ νέου διδάσκαλος καὶ ὁ ψαλτή-
ριον τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ διαλέκτῳ, ὅπως γνῶσιν λάβωσι τῆς θείας γραφῆς. προσήγαγε δὲ αὐτοῖς
ἐκμαθήσειν ὁ ψαλτήριον, ἵνα ἐκ τοῦ ἀσμάτων αὐτοῦ δόξωσι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, εἰ- 25
πεῖν ὡς κατὰ μέρος καὶ τοῦ παλαιοῦ διαθήκην ἑρμηνεύσας ἔχειν ὑμῖν. ὃ ὀλίγας δὲ
ἡμέρας ἐξεδόθησαν εἰς τοῦ τῶν σωτῆρος πίστιν, ὡς πολλοὶ τῶν ἐξ αὐτῶν πιστευσάντων
ἐβαπτίσθησαν. ἔχαιρε δὲ ὁ μακάριος Ἰωάννης ὁρῶν τοῦ προθυμίαν αὐτῶν καὶ σπουδὴν
ἐπὶ τοῦ πίστιν καὶ πολλὰς δὲ συνεχομένους ποικίλαις νόσοις ἔφερον πρὸς αὐτὸν, καὶ ⳨ ὀνόματι
τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πάντας ἰάσατο ἀπύρετους. 30

60 *Varie tribulationes eorum qui Iohanni adhaserant.*

Μετὰ δὲ ἐξοδίαν τὸν μακάριον Ἰωάννου εἰς Κυκουσὸν, οἱ τοῦ μέρους αὐτοῦ ἐπί-
σκοποι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐβασκανοι, ὡς ὑπ' ἐχθρᾶς ἡ φήμη προεδραμὼν, εἰς ἐλάσσονα ἐπο-
ντοπόρησαν· ὡς δὲ ὁ ἀγνὼς λόγος, εἰς ἐβασάνιζον ἐξοχείαν ἀπεσταλκασιν ἐν ταῖς βαρβαρι-
καῖς ζώναις φρουρούμενοι. ἐλθὼν γὰρ τις ἐξάγγελος συνοδεύσας αὐτοὺς ἀφηγήσατο, Κυρια-
κὸν ⳨ τὸν Ἐμέσης ὑπὸ τύραννον ὀνόματι σημείων εἰς Πόμπειαν ὃ τῶν Περσῶν φρούριον ἐξ· 35
Εὐλύσιον δὲ Βόστρης τὸ Ἀραβωνιωτέρων ὁδῶν ἡμερῶν τριῶν ὁμοίως εἰς φρούριον Μῆφας καὶ λοι-
πὸν πλησίον τῶν Σαρακηνῶν Παλμάδιον δὲ Βλέμμυων τῶν Αἰθιόπων ἐν γάτοις φρουρᾷ δ,
Συλῶν τὸν Κάστρου καλουμένου τὸ τότε· Δημήτριον δὲ ἔστω εἰς Οασιν τὴν γάτνια τῶν γ. αὐτὴν
Μελιτῶν· ἔστι γὰρ ἡ ἄλλη Οασις Σαρακηνὴ δὲ μέχρι μυελοις αἰκαποδείκτως συκοφω- γ. αὐτοῦ
πίας, ὠμότητα, δικαιοῦ καθυβρίσαντες αἰχμαλώτους δὲ σῶμα μέλεις· ἔκκοπῆς τῶν ὀδόντων, ὡς 40 γ. εἰδέναι
λόγος, εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα ἐπεστείλαν. Ἰωάβιος δὲ ἀνὴρ ἅγιος γεγενημένος εἰς τὴν Πόντον
τὴν ὁδὸν πάσαν ἀπεσταλμένος ἐν πλαγιαῖς τοῦ κλήρου, ὃς ὀκτὼ ἡ δέκατον ἔτος ἐζημίωσε γάμου
ἄρτι, ἀλλ' ἡ φιλοσοφία λαχανίων, ἢ κολλύβων ἠθάτει. Αντώνιος δὲ ἐπισκοπεῖος τῆς Παλαιστίνης γ. ἐπισκοπῆς
ἑαυτὸν ἐξώσιον, μὴ πολιτείαν ἐθνικὸν ἢ χωρεῖον. Τιμόθεος ὁ Μαρωνείας, καὶ Ἰωάννης τῆς

Λυδίας

Λυδίας λέγονται· ὁ Μακεδονίας ἀπελθὼν Ῥόδον ὁ τῆς Ασίας ἐπορεύθη· ὁ Μιτυλιώτης· Γρηγέλεος ὁ τῆς Λυδίας λέγεται· ὁ Φρυγίας· Βρίσων δὲ ὁ ἀδελφὸς Παλλαδίου, ἀπέστης ἐκοπτόμενος τῆς ἑαυτῶ ἐκκλησίας, ὁ δὲ ἀγελαδίφ ἑαυτῶ δίδωσι, τοῖς ἰδίοις χρήσιμον γλῶσσόμυθος. Λαμπέλιος δὲ, ὡς φασι, ὁ χωρίφ Λυδίας τῷ ἀπὸ ἔθνους Ελευθέρου ὀστιουρίμβιος, τοῖς ἀναγνώσμασι προσέσχεν. Εὐγένιος ὁ τῇ πατρίδι αὐτοῦ ὢν. Ελπίδιος ὁ μέγας Λαοδικείας τῆς Συρίας ἅμα Πάσσῳ, τεῖα ἐπλούρωσαν ἔτη τὸν κλίμακα τῆς οἰκίας μὴ καταλήγοντες, ἀλλ' ἀεὶ ταῖς προσευχαῖς σχολάζοντες. Ηρακλείδης ὁ Εφέσιος ἐν τῇ ἐκκρτῇ τῆς Νικομηδείας ἐνεκλείσθη ὅτι πτρασεπῆ τῷ προσχρέοντι· Αναπόλιον δὲ ἔφασαν εἰς Γάλλας ἀπελθεῖν. τῷ δὲ προσευτήρων, ὃ μὲ εἰς Αρχέλαον δὲ Παλαιστίνη προσωνείθησαν· Τίγελος δὲ εἰς τὸν μέσον τῷ ποταμῷ προσοικοδομεῖ ἀπέμενε· Φίλιππος ἐπαλλάττησε φυγὴν ὁ Πόντῳ· Θεόφιλος δὲ ὁ Παφλαγονίας δίδωμι· Ιωάννης, ὃς τῶ Αἰδρῆς μοναχῆλιον σωνεκρότησεν, ὁ Καισαρείας. Στέφανον εἰς Αρχέλαον ὄρος ἐνδιάτητα τῷ δημίων ἀπέστασαν ὃ Ισαύρου, ἀπολύσαντες αἵματος χωρεῖν. Σαλουστίων, ὡς φασι, ὁ τῆ Κρήτη ἀπελθεῖν· Φίλιππον ὃ ἀσκητὴν ᾧ προσούτερον τῷ σχολῇ ὁ ἀρρωσίᾳ ἐπαναχρήσαν ὁ Καππαδοκίᾳ. Σοφρόνιος ὁ Μελιτηνὸς ὁ φυλακῇ Θηβαΐδος κατεκλείσθη. Παῦλος ὁ Μελιτηνὸς ᾧ βοηθὸς ὃ Οἰκουμένιε ἐλέγετο ὁ Αφεικῇ Μελιτῆνι· Παῦλος ἄλλος ὁ τῆς Αναζασίας ὁ Ιεροσολύμοις. Ελλάδιος ὁ προσούτερος τῆ παλαιοῦ Μελιτηνοῦ ἐν ἰδίᾳ ἀγελαδίᾳ τῆς Βιθυνίας ὑπάλαξε. πλῆσαι ὃ σκρώσαντο ὁ Κωνσταντινουπόλει· ἄλλοι ὃ ἀπῆλθον εἰς ἑαυτῶ ἰδίας πατρίδας. Σιλβανὸς ὃ ἄγιος ὑπέσχηπε ἐν Τρωάδι τῷ ἁλιβίων, ᾧ τὸν ζωὴν προεξέθεσθαι. Στέφανος ὁ ἀσκητὴς ὁ ἐν Ρωμύλῃ ὑπὸ τοῦ λῃς Μελιτηνοῦ Κωνσταντινουπόλει τῷ αὐτῷ ἐνεκεν τυπηθεὶς, ᾧ εἰς τὸν Ἑρκτὸν ἐνεκλείσθη· προσταθέσης ὃ αὐτῷ κοπωσίας, ᾧ μὴ πειθόμενος, ξεσθεὶς εἰς ἀπόνως πλυθεὶς δὲ ὁ ζῆλος, τῇ τοῦ Χριστοῦ ὑπομνήσεις ἔχοντος εἰς δύτερος ἀγῶνας, μὴ δέκα μέλλας τῆς θεσπεσίας ἐξοδείσθη εἰς ὃ Πηλούσιον. Προκόπιος ὁ γραπτὸς τῆ ἐν Βασιλεία σχολῇ, διαβληθεὶς ὡς φιλητὴς Ιωάννου, μὴ πλησμονῆς πολυξόπους ᾧ ξεσμῶν ἀφθῶν ἐξοδείσθη εἰς Πάτρας· Εὐξόπιος ὁ μακάριος, ἀφορος ἀπὸ γυναικὸς, ψάλτης τῆ ἐκκλησίας, τυφληθεὶς, ᾧ ξεσθεὶς ἄγαν ὃ πλυθρὰς σωῶ ὃ μετρίως ὡς ᾧ ὀφρῶν καταπαθῆναι, λαμπάδων αὐτῷ τρίβωνα τῆ πλυθρᾶς ἀμφοτέρας γυμνοῖς ὀστέοις προσπλωθῶσι, χαίρω κομισῶν, προσεκπνεῖ δὲ ξύλω, παφεὶς μεσονυκτίῳ πρὶν ἢ τοῦ δρασάντων ἱεραπόλῳ, συνεπιμαρτυρήσαντος ᾧ Θεῷ ὃ ζωὴ τῷ ὁσιάσας ψαλμόσας ὀφθῆναι ὃ σύμμορφον ᾧ σωτηρίᾳ πάθους ᾧ ζωὴν τῷ. Διηγήσατο ὃ πάλιν ὁ αὐλὸς ὀφθέντος ὑπανθρώπους ἀπὸ τῆ ὀστεοσκόπων, ὅτι ὃ ὀφθαλμόντος αὐτῷ ἐπιρρικοὶ γραπῶσαι ὅτι τοσοῦτον αὐτῷ ἐλλιπαι κατ' ὀστολῆς πίνων, ὡς εὐχεθῆναι αὐτῷ ζωὴν πῶς ἀπὸ τῆ θεῖ. Ὃ μὲ γὰρ ὁ ἀργυρείοις δωλώμασι, ἃ κῷ τῷ ὁδῷ εἰλήφεισαν, ὑφ' ὃν ἀποστάσαντες εἰς ἀλλήλης διεμείναντο· ξενεῖς ᾧ τοῖς ἐπισυγίοις ὑπερῴκοντες, τῷ δύο ἡμερῶν τῷ ὁδῷ μέσῳ ἐποίουν, βαθείᾳ ἐσπέρᾳ εἰσάγοντες, ᾧ ὀρθρῳ σκοτῳῷ ἐξάγοντες, ὡς μὴ ᾧ αἰδλίας ἔφας κατέχειν ᾧ σώμασι· ῥήμασί τε αἰχρεοῖς ᾧ ἀσέμνοις βάλλοντος σὺν ἐφοιδύντο. Παλλαδίου ὃ ᾧ παῖδα ἀφείλετο διαστέλλεσθαι αὐτῶν ᾧ γραμμάτων ἐκέλευσεν. Δημήτριον ὃ εἰς τοσοῦτον ἤχλιαν εἰς τῷ ὀφθέντων, ὡς ᾧ ζωὴν βαθείᾳ ἐσπέρᾳ· ἐπῆλθε, ὃς πᾶσι πᾶσας εἰς ὃ σῶμα ἐλαστανίσθη ἐποδῶν ὃ ζῆν ἀπορρήξας, ὡς εἶδε ὑπομένοντας γνῶναι τὸν τῆ. Ὑρεῶν ποιῶν, προεπόντος αὐτῷ ᾧ Παμμαδίου, ὡς ὁ ἐλλιπὼν διηγήσατο συγκρατώτης, ὅτι ἄλλων ὁδὸν ἐκ ὁδεύσει οἰκτρῶς τελευτήσας. Ἐκκλησία μὲν γὰρ πλυσιάζειν ὃ σεμνὸν ὑκ ἔᾶν· καλούντος ὃ ἢ ὁ πεμδοχείος, ἔνθα ἐπαιδεύσαν πλῆθος, ἢ ὁ σεμναγωγὰς Σαμαειτῶν, ἢ Ιουδαίων, μάλιστα ἀπὸ Ταρσοῦ δὲ ἐκεῖ, ὥστε ξενοχωρεῖ μᾶλλος αὐτῷ ᾧ ἕτερόν τι ἐπιπηδῶσι προσῆκον. λέγει ὃ εἰς τῷ ὀφθαλμῶν· Οἱ λυπούμενα πρὸς τῷ καταγωγίων; μὴ γὰρ

γλῶσσ᾽ ἡμῖν δῶσι τοῦ ποιῆσαι, ἵνα οἰκεία αἱρέσει ἀχαριστοῦντες δίκης ὀφλήσωμεν; ἢ οὐκ οἴδατε, ὅτι τοῦτα πάντα ἡ χάρις) ἡ ἡμῖν δοθεῖσα, τοῦ Θεοῦ δι᾽ ἀποστόλων δοξαζομένου; πόσων τύπων τὸ ἐναγέλιον λήθειν ἡμᾶς τοῦ Θεοῦ λαβοῦσας, ἢ τὸ δεχόμενον μὴ γνῶναι, ἡμᾶς ἀναπάλιν εἰς φόβον Θεοῦ ἡ ἐποίησε πλῆθος, ἴσως ὅτι ὁ κρίσιν παρέσχε, ἢ ὅτι ὁ χάρισι μὴ καταρρεύσασα; οὐ μικρὸν ἡ ψυχὴ λογικῆ· ἀπὸ πάθης κρατυνθῆναι ἡ ῥοπὴν ἀναεῦσαι, ὅπερ ὅτι ἀπίγμα σωφρονισμός· ὡς τοῦτα ἀποστόλου εἰπόν· ἡ ἱερομανία Παύλου, Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν ὁ τοῖς σῳζομένοις καὶ ὁ τοῖς ἀπολλυμένοις, ᾧ μὲν ὀσμὴ θανάτου θάνατον, ᾧ δὲ ὀσμὴ ζωῆς εἰς ζωήν. καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός; οὐ γὰρ ἐσμεν ὡς λοιποὶ τὸν πολλὸν, καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ᾽ ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ᾽ ὡς ἐκ Θεοῦ κατέναντι Θεοῦ ἐν Χριστῷ λαλοῦμεν. ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; ἢ μὴ χρῄζομεν, ὡς τινες συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν; ἐπιστολὴ ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γινωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων· φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπιστολὴ Χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ᾽ ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ πνεύματι θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλ᾽ ἐν πλαξὶ καρδίαις σαρκίναις. πεποίθησιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Θεόν· οὐχ ὅτι ἀφ᾽ ἑαυτῶν ἱκανοί ἐσμεν λογίσασθαί τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ᾽ ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ, ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτέννει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν ἐντετυπωμένη λίθοις ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ, τὴν καταργουμένην· πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἔσται ἐν δόξῃ; εἰ γὰρ ἡ διακονία τῆς κατακρίσεως δόξα, πολλῷ μᾶλλον περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. καὶ γὰρ οὐ δεδόξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει ἕνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον διὰ δόξης, πολλῷ μᾶλλον τὸ μένον ἐν δόξῃ. ἔχοντες οὖν τὴν ἐλπίδα τοιαύτην πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα, καὶ οὐ καθάπερ Μωσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου· ἀλλὰ ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν· ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον ἡμέρας τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον, ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖται· ἀλλ᾽ ἕως σήμερον ἡνίκα ἂν ἀναγινώσκηται Μωσῆς, κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται· ἡνίκα δὲ ἐὰν ἐπιστρέψῃ πρὸς Κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα. ὁ δὲ Κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν· οὗ δὲ τὸ πνεῦμα Κυρίου, ἐλευθερία. ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκαλυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν Κυρίου κατοπτριζόμενοι, τὴν αὐτὴν εἰκόνα μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν, καθάπερ ἀπὸ Κυρίου πνεύματος. διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην καθὼς ἠλεήθημεν, οὐκ ἐγκακοῦμεν· ἀλλὰ ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης, μὴ περιπατοῦντες ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τῇ φανερώσει τῆς ἀληθείας συνιστάνοντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶ κεκαλυμμένον, ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσε τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ Θεοῦ. οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν Κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψει, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Χριστοῦ. ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν. ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλ᾽ οὐ στενοχωρούμενοι, ἀπορούμενοι ἀλλ᾽ οὐκ ἐξαπορούμενοι, διωκόμενοι ἀλλ᾽ οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι, καταβαλλόμενοι ἀλλ᾽ οὐκ ἀπολλύμενοι, πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τοῖς σώμασιν ἡμῶν φανερωθῇ. ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν. ὥστε ὁ θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως κατὰ τὸ γεγραμμένον· ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα· καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν· εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. τὰ γὰρ πάντα δι᾽ ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. διὸ οὐκ ἐγκακοῦμεν· ἀλλ᾽ εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ᾽ ὁ ἔσω ἡμῶν ἀνακαινοῦται ἡμέρα καὶ ἡμέρα. τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ᾽ ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης κατεργάζεται ἡμῖν, μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια. οἴδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ Θεοῦ ἔχομεν οἰκίαν ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες, εἴγε καὶ ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοὶ εὑρεθησόμεθα. καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν βαρούμενοι, ἐφ᾽ ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι ἀλλ᾽ ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο Θεός, ὁ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος. θαρροῦντες οὖν πάντοτε καὶ εἰδότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ Κυρίου· διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ διὰ εἴδους· θαρροῦμεν δὲ καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν Κύριον. διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι· τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος πρὸς ἃ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε φαῦλον. εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ Κυρίου ἀνθρώπους πείθομεν, Θεῷ δὲ πεφανερώμεθα· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι. οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ μὴ ἐν καρδίᾳ. εἴτε γὰρ ἐξέστημεν, Θεῷ· εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον· καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν κατὰ σάρκα· εἰ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χριστόν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν. ὥστε εἴ τις ἐν Χριστῷ καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινά. τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Χριστοῦ καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς· ὡς ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι᾽ ἡμῶν· δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ Θεῷ. τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ. συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δέξασθαι ὑμᾶς· λέγει γάρ· καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι· ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ νῦν ἡμέρα σωτηρίας· μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία, ἀλλ᾽ ἐν παντὶ συνιστάντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις, ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν πνεύματι ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ, διὰ τῶν ὅπλων τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας· ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς, ὡς ἀγνοούμενοι καὶ ἐπιγινωσκόμενοι, ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν, ὡς παιδευόμενοι καὶ μὴ θανατούμενοι, ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες, ὡς πτωχοὶ πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες, ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες. τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέῳγε πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται· οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν, στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν· τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν, ὡς τέκνοις λέγω, πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς. μὴ γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ μερὶς δικαιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ; τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος; τίς δὲ συμφώνησις Χριστοῦ πρὸς Βελιάρ; ἢ τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; τίς δὲ συγκατάθεσις ναῷ Θεοῦ μετὰ εἰδώλων; ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστε ζῶντος, καθὼς εἶπεν ὁ Θεὸς ὅτι ἐνοικήσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω, καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεὸς καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μου λαός. διὸ ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε, λέγει Κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε, κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας, λέγει Κύριος παντοκράτωρ. ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ. χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. πρὸς κατάκρισιν οὐ λέγω· προείρηκα γὰρ ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν. πολλή μοι παῤῥησία πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλήρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν. καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς Μακεδονίαν οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν, ἀλλ᾽ ἐν παντὶ θλιβόμενοι· ἔξωθεν μάχαι, ἔσωθεν φόβοι. ἀλλ᾽ ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου· οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ᾗ παρεκλήθη ἐφ᾽ ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ὀδυρμόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ, ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι· εἰ καὶ μετεμελόμην, βλέπω ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη εἰ καὶ πρὸς ὥραν ἐλύπησεν ὑμᾶς, νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ᾽ ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ Θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν. ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται. ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ Θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς πόσην κατειργάσατο ὑμῖν σπουδήν, ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλλὰ ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλὰ ἐκδίκησιν· ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἁγνοὺς εἶναι τῷ πράγματι. ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐκ ἕνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος οὐδὲ ἕνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος, ἀλλ᾽ ἕνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα· ἐπὶ δὲ τῇ παρακλήσει ἡμῶν περισσοτέρως μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ Τίτου, ὅτι ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν· ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατῃσχύνθην· ἀλλ᾽ ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλήσαμεν ὑμῖν, οὕτως καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἡ ἐπὶ Τίτου ἀλήθεια ἐγένετο· καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἀναμιμνῃσκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοὴν, ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν. χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαῤῥῶ ἐν ὑμῖν. γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας, ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσεία τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν εἰς τὸ πλοῦτος τῆς ἁπλότητος αὐτῶν· ὅτι κατὰ δύναμιν, μαρτυρῶ, καὶ ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι, μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους· καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν, ἀλλ᾽ ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ Κυρίῳ καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος Θεοῦ· εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προενήρξατο οὕτως καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. ἀλλ᾽ ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, πίστει καὶ λόγῳ καὶ γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ, ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε. οὐ κατ᾽ ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων σπουδῆς καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων· γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι᾽ ὑμᾶς ἐπτώχευσε πλούσιος ὤν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε. καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δίδωμι· τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι· νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε· ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ ἔχειν. εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, εὐπρόσδεκτος καθὸ ἐάν τις ἔχῃ οὐ καθὸ οὐκ ἔχει. οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις, ὑμῖν θλῖψις, ἀλλ᾽ ἐξ ἰσότητος· ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῶν περίσσευμα εἰς τὸ ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης· καθὼς γέγραπται· ὁ τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεόνασε, καὶ ὁ τὸ ὀλίγον οὐκ ἠλαττόνησε. χάρις δὲ τῷ Θεῷ τῷ δόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ Τίτου· ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς. συνεπέμψαμεν δὲ μετ᾽ αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ᾽ ἡμῶν πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν ἡμῶν· στελλόμενοι τοῦτο μή τις ἡμᾶς μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ᾽ ἡμῶν· προνοοῦμεν γὰρ καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον Κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς· εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνεργός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δόξα Χριστοῦ. τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν καὶ ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν εἰς αὐτοὺς ἐνδεικνύμενοι εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν. περισσόν μοί ἐστιν τὸ γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους· οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι· καὶ ὁ ὑμῶν ζῆλος ἠρέθισε τοὺς πλείονας. ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ, ἵνα καθὼς ἔλεγον παρεσκευασμένοι ἦτε· μήποτε ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὕρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ τῆς καυχήσεως. ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς καὶ προκαταρτίσωσι τὴν προηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν ταύτην εἶναι οὕτως ὡς εὐλογίαν καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν. τοῦτο δέ· ὁ σπείρων φειδομένως φειδομένως καὶ θερίσει, καὶ ὁ σπείρων ἐπ᾽ εὐλογίαις ἐπ᾽ εὐλογίαις καὶ θερίσει. ἕκαστος καθὼς προῄρηται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός. δυνατὸς δὲ ὁ Θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχοντες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν· καθὼς γέγραπται· ἐσκόρπισε, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσει καὶ πληθυνεῖ τὸν σπόρον ὑμῶν καὶ αὐξήσει τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν· ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα, ἥτις κατεργάζεται δι᾽ ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ Θεῷ· ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον ἐστὶ προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ Θεῷ· διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν Θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας, καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων ὑμᾶς διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐφ᾽ ὑμῖν. ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ δωρεᾷ αὐτοῦ. εὐχαριστῶ δὲ τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ δωρεᾷ αὐτοῦ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ. αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, οἶδεν ὅτι οὐ ψεύδομαι. ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν πόλιν Δαμασκηνῶν πιάσαι με θέλων, καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ. καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀποκαλύψεις Κυρίου. οἶδα ἄνθρωπον ἐν Χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων, εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα, εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν, ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, εἴτε ἐν σώματι εἴτε χωρὶς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα, ὁ Θεὸς οἶδεν, ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄῤῥητα ῥήματα ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι, ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχήσομαι εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. ἐὰν γὰρ θελήσω καυχήσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι δὲ μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. καὶ τῇ

Ὀλίγων ὖ ἡμερῶν διῃρουσῶν χειροτονῆται ὑπὸ τοῦ κλήρου τῆς Κωνσταντινουπόλεως Ἀρσάκιος, ὁ ἀδελφὸς μὲν Νεκταρίου, βαπτιστὴς δὲ τοῦ βασιλέως Ἀρκαδίου, γηραιὸς σφόδρα. ὑφ' ᾧ δὲ οὐ δυνάμενος ἔτι ἱερουργεῖν, ἀδελφὸς γνήσιος Νεκταρίου τοῦ πρὸ Ἰωάννου τὸν ὑπατικὸν θρόνον διέποντος. ὃν ἐφαίνετο ὑπέρκοπος. ἐπεὶ γὰρ διέβαλλον αὐτὸν ὅρκου τοῦ ἰδίου ἀδελφὸν Νεκτάριον ἐν τοῖς ἀρχαιρεσίοις βιαιοθῆναι μηδέποτε καταδέξασθαι βαπτιστὴν χειροτονίαν, ἐπεὶ καὶ ὠμολόγει αὐτὸν ἀπωσάμενον τὸν βαπτιστὴν τοῦ ἐν Ταρσῷ, καιροσκοπῶν, ὡς ἔοικε, καὶ δειλιῶν τὸν ἑαυτοῦ ἀδελφόν, ὅπως τῷ θεῷ ὑπείξῃ, ὡς ἐν τοῖς πράγμασιν ἔκδηλος ἐδήλωσε. τούτῳ τῷ Ἀρσακίῳ ἐνέκλεις τῶν τοῦ μέρους Ἰωάννου σκοπούντων, ἀλλὰ πρώτως ἀπέφηνεν ὁ τοῖς αὐτοῦ κοινωνίαν δεῖ ὁ Κωνσταντινουπόλεως πρὸ δηλαδὴ λέγειν, ὅσοι πλῆθος ἀπέσχον τῆς ἐκκλησίας συναγόμενοι ἐν τῷ Ἀναθήματι, ὡς μηδὲ τοῦ κρατοῦντος τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἔχειν τοσούτους ἀκροατὰς τῆς σιγῆς. λύσις γὰρ ἡδυμάλως πρὸ αὐλοῦ. ἠασάμενοι ὖ καὶ Ἀκάκιον τὸν Ἀντιόχου τὸν τοῦ λαοῦ ἐπιχώριον, ὃ φοβηθέντες μή πως ἀγανακτήσας ὁ βασιλεὺς ἀνακαλέσηται Ἰωάννην ἐκ τῆς ἐξορίας, ἠδυνήθησαν πληροφορῆσαί τινας τῶν τοῦ παλατίου σχολαστικῶν τὴν βασιλέα πρὸς δῶρα δέξασθαι ἐς πᾶσαν τὴν πόλιν καὶ τῶν ἀπὸ τῶν φόρων τὴν κοινωνίαν τὴν πρὸς Ἀρσάκιον καὶ Θεόφιλον, καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς βαπτιστῶν. τούτων δὴ προτιθέντων μετὰ φόβου καὶ ἀπειλῆς, ὁ μὲν ἀπειθῶς ἔχοντες πρὸς Ἰωάννην ἔχαιρον προσερχόμενοι τῇ ἐκκλησίᾳ· ὁ ὖ δημηγορῶν ἀπαγορεύει τοῦ καλοῦ, πρὸς δὲ δίδυμοι ποῖς ἀρχαίοις τὴν ἁγίων μαρτύρων πίστιν ὁμολογοῦσιν ἀκλινῶς κατέχει, ἵνα ἐκ τῶν φθόνου τῆς πίστεως κομισάμενοι. ἄλλοι ὖ πρὸς τὴν βασιλικὴν δρομικὴν τάξιν ὁπλαῖται φυλακῆς ὤφειλον, ἣ ἐκ τούτου τὸ σωτῆρος πρὸς ἐκλελιπὼς παρῄνεσαν. Ἐαν γὰρ, φησι, διώξωσιν ὑμᾶς ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. Ἀρσάκιος ὖ τὸν πολιοῦχον τῆς βαπτιστοῦ χρόνον. δεκαπέντε γὰρ μῆνας ποιήσας ἐκ τοῦ θρόνου ἐπολιτεύσατο τῇ ἐξῆς ἀναστάσιμα, ἤτις ἦν Στιλεχίου ὃ δύτεγον ἐν Ἀνθεμίου, πρὸ τὸν ἐνδεκάτου τοῦ Νοεμβρίου μηνός.

Πελαγουδάσου ὖ τοῦ πράγματος γεγενημένου τῆς βαπτιστοῦ καὶ τιμαμένου χρόνου πρωϊαίτατα τῇ ἐξῆς ἀναστάσιμα, ἤτις ἦν Ἀρκαδίου ὃ ἕκτον καὶ Πεζέννου, πρεσβεύτερον, Ἀττικὸς οἰόμενος, ὃ ἡνίκα ἐκ τῆς Σεβαστείας τῆς ὑπ' Ἀρμενίαν. ὁ ὖ ὁ Ἐφέσου ἡγιάδης, λαβόντες ὀλίγον (οὐ γὰρ ἔχθ ὄνομα ἡ κακία, ὥσπερ τοῦδε ὑσίᾳ) τοῦ μὴ τοῖς πέρας αἰτίας ῥιφθῆναι πάλιν ὑπὲρ θεμένου τῇ ἐκκλησίᾳ· τοῦ ὖ ὁλόσημος χρεστομηθέντα ἐξέωσαν ὅτι σκορπισμὸν τοῦ τοῦ Χριστοῦ πρεσβάτων. ἀς γὰρ μὴ ἡσυχίαν ὃ διήστων ὃ δοκιμασίας κλήσιν ἐν φόβῳ ὁ πρὸς Πέζεννον ἐν Ἰωαννίνων τοῦ ἀποστόλης ἐπαινοῦσι χρεστονίας, ὅτι ὃ σωσίου μὴ κεφαλῆς ἐν μώδης ὃ δώρων οἰκητῶν ἐν μιμάδων ἐν Ἰουδαίων, ὡς φίλει τὸ σωτῆρος, πρὸς τὴν σοφῶν τὰ ἐπίρρητα τῆς ἱεροσυλίης ἐμπιστεύοντας, δι' ὧν ἐν τοῦ εὐκτηρίους οἴκοις φεύγουσιν ὁ λαοὶ τῶν ὀρθοδόξων. Εἰς ὃ θεὸν γὰρ Ἰωάννου τὸ ὃ εὐαγγέλιον γράψαντος, ἐν εἷς ὃ τῆς σοφίας ἦθος πιστῶς ἐπιμαπεσόντος βδέλυγμα ἐρημώσεως αὐτισαίγεται. χρεστονήσαντες δῶν ὃ Βίκτορες τὸ τελοκωλον εὐνοῦχον ὄνε θεῖσαν, καὶ λοῦτες ὃ ὑπὸ ἐξεδημήκοντα βαπτιστῶν ὁ θρονιαθέντα Ἡρακλείδου, ἐν Εἰρηκτὴ δαπανῶντες ἐπὶ τυραεπὶ χρόνον, ὡς πρεσβυτέρην ἀνδρα μοναστὴν τὸ τῇ ἐρήμῳ, ἀπὸ ἐγκυκλίων ἠμελέου μαθημάτων, καὶ τὴν θείων γραφῶν ὁπόσ ἠμύθιον, ἀγνοήσαντα ἕτη τέλα· ἐν εἶδε ὁ χρεστομηθεὶς εὐνοῦχος ἀφ' βίου ἐν ἠμέλησε σεμνοῦ, καὶ εἰ μὴ κακὸν ἐν κακὸν ἐν. νυνὶ ὖ μισέντα ἐν, γαστρίδυλοι, ἡλυμανιές, ἰταμοὶ, μέθυσοι, πορνόκοποι, ἀργυρώνητοι, ἀνελεύθεροι, φιλάργυροι, πολλάκις δὲ θεατρικὰ κορέσια ἐπ' ὤμων βαστάσαι ὁ ἐν τοῖς συμποσίοις, κιονοῦ τὸν καφηλεῖ ἐστεμμένον, οἰνοχόη, μίμας ὁ πρόσχημα τοῦ μωλικοῦ Διονύσου. ἐν τοῦτο τὸ πρῶτα ἐπράξεν

62 *Arsacius consecratus Episcopus Constantinop. sept. Anno. 404. edictum Regium de communicando cum Arsacio. mors Arsacij, Novemb. Anno Christi 405.*

63 *Atticus succedit Arsacio: Heraclidi Ephes. Eunuchus: Flaviano, Antioch. Porphyrius. Imperator edicto omnes adigit ad communionem cum Theophilo, Porphyrio & Attico.*

Matth. 1. xxv.

ἐπορεξεν οὐ μόνον τῆς εἰς Χειροτονιας, ἀλλὰ μὴ δὲ φώλισμα· ὃς ἀπίωτεται ἀφ' ἑαυτῶν μηδὲ τῇ ἀμαρτάσει πιστεύειν. τῆς γὰρ ἀμαρτάσεως Ⓜ δεμάλιον σα, δεῖν ἔχων, ὡσεὶ ἐπ' αὐτῇ πιστεύσῃ· ὁ δὲ μὴ πιστεύων τῇ ἀμαρτάσει, ὡσὶς κήρυξ αὐτῆς γένηται· σωφρονεῖ μὲν ἄμαθα δέ σιδήρε, μάνεται δ' ἀκαρπα δι οἰκείαν αἰχρότητα. Ⓜ γὰρ μὴ φείξαντες εὐαγγέλιον ὅτι θέλει σαπῆναι κεφαλῇ, εἰς ἓν γαμαικὸν αἱ δύο μεροι ἐπορχήσαντο, πόσιν ἄλλοις στεναριθμήσονται, ἢ τοῖς Ⓜ ἀκηδόνοι τῶ φαοι τῷ ὑῷ τῦ Θεοῦ πεδιήσασι; Πορφύριος δ' ὁ αὖθις ὁ μὲν τῇ ἐκκλησία Αντιοχείας ἐχρόνισε, ὁ δὲ μοναστήρια, ὁ δὲ ἐρεμιτεύσας τὸ τῦ προσδυτερικῦ ζῆλωμα. τῶν μὲν τῦ χρόνων ἐλλότερον ὁ ὄθος φέρων εἰς σὸν πόθυμητικὸν ἐκκινήσιμθυσέ ποτε τῇ ἐκκλησία, τοῖς δ' ἀπεληλυθόσι τῶν εὐλαβῶν ὀπτισόπων αὐτὸ προσήκων, ὡς αὐτὸ μαλίστης ὠν πόλεως, ὃ ἔχων τοὺς ἀρχιερεῖς ἐπ' ἐξουσίας, τὰ προάγματα σκαπήλευεν. ὁπτιβουλεύων δ' ταῖς συμμαχίαις χροτονίαις ἀναισήρχετο, τῇ τῶν ἔθνων αὐτὸ δεινότητι τὰς κ' χειρὸ ὁπτισόπους, ὡς δὲ ἐποιητίς, ὃ ἀκριβῶς καθαπῶν· ὁπτὶ τοῖς αἱρεμοφθόρυσι χροτονίαις. σωφροσυνίμε μὲν γὰρ τῆς κ' τοῖς σαρκικοῖς ἡδυπάθεις οὐ μόνον ξένος, ἀλλὰ καὶ ἐχθρός, καθάπερ ὁ γῦψ τῦ μύρυ, καθίσατο, ὡς κερτὴν αὐτό. φήμη δ' τῆς κ' Σόδομα καὶ Γομόρρας αὖθις ἐ) αἴτιον· οὐ μόνον δ', ἀλλὰ ὁ ἕτερα χείρω τούτων αὐτοῖ ἔργα δέχεται πόλμον, ἅπερ οὐ πρέπον ὅσι τοῖ τῇ συσεφῆ ἐγκαταλέξαι. τελευτήσαντος δ' Φλαβιανοῦ τῦ ὁπτισόπου Αντιοχείας, θεασάμενος ὁ Πορφύριος τὸν ἀνδρωπίτλον καὶ τὸν γναικονίτλον πόδω σκηρεμιδίλω δ' πεζάλφ Κωνσταντίνου τῦ προσδυτέρυ, τὸ δὲ ἀπαλῶν οὐσιῶν δευλεύσαντος τῇ ἐκκλησία, ἀνδρὸς ἀμφοτεροδέξιου· ὃς τοῖ μὲν προῆκα ὁπτιστολαῖς δέξυπηρετήσας ἀμεμπτος ἐπὶ κέρδεις αἰχροῦ, ὁ δ' ὡρων εὑρέθη, μετέπεσεν δὲ ὁπτὶ Ⓜ αἰαγνώστη, ὁ δ' ὀχόκοτον φθάσας, ἐκρότησεν ἀκόπτως τῆς ἐν ἀνθρόποις βασιλευούσης τῶν γναικῶν ἡδονῆς, ὡς λέγει ὁ προιμιαστὴς, Χθρες ἐκλεκτῶν κρατήσουσιν εὐχερῶς. προσὺς μὲν γὰρ ὢ, ἀ Παροιμ. 18. κέ. καί τις ἄλλος ἀσκητὴς, δ[illegible]ρατικὸς, ὀξὺς συνιδεῖν, βεκδὺς εἰς κόλασιν, σκώπτος, ὁ σκεπτικὸν ἀεὶ ἀντιπόλμους, ἐλεήμων, ἀφιλάργυρος, δίκαιος εἰς ζῶ κρίσις, μακρόθυμος εἰς ζῶ ὕβρεις, εὔτυπος εἰς ὁ πεῖσαι, ζῶ κτείνας πολλάκις νήσεις ἑαυτοῦ, ἵνα ἐλθερώσῃ καρδιονυμφίους, σεμνὸς εἶδει, δριμὺς ὁ βλέμμα, ὀξὺς ὁ βάδισμα, ἁγαμος ὡς εἶκος, ἀνδρος μαίζωῶ ὁπτὶ τῷ προσώπου βασάζων καὶ ὁ αὐτᾶς τᾶς νόσις. τοῦτον καθασκυάζει ὁ ἁρπαγματων ὁ Πορφύριος Φυγαδδιθῶμαι τῷ ζῶπῳ τύπῳ. ἀποστέλλας εἰς ὁ στρατόπεδον προσὺς τὸν κρατοῦντα τῶν ὁπτισόπων, ἀθροσκυάζῃ αὐτὸν ἀπὸ γράμματος βασιλικοῦ εἰς Οασιν ἐξορελαθῶναι, ὡς ἀπαστάτλν τῶν δόμων· ὃς δὲ αὐτῆς γνοὺς ἁρπασθέντα ὑπὸ τῶν φίλων εἰς τὸν Κύπρον. αὖθις δ' ὁ Πορφύριος τὸν προϊκυελιακὸν καὶ Διόφαντον τὸν προσδυτέρους καὶ λαικοὺς κληρικοὺς ὑπὸ τὸν ζῆλον ποιήσας ὁπτιπρῆ χειρὸν, ὁ ᾧ πᾶσα ἡ πόλις μεθωρμίζετο, ὁ τοῖς τῆς πόλεως προσαστείοις μιᾶς τῶν ἁγίων τοῖς ἔθνεσιν ὁπτιόντων ἑορτὴν ἁρπ. πεντεκαιεῖας ὁπτιπαλυμένης τῶν Ηερακλίων ἀθλων, Ολυμπίων ὁπτικαλυμμένων, ὁ ἦ, ὡς εἰπεῖν, ὁ γναικῶν αἱ γομάδες σὺν τοῖς δημίοις σκεπτίζονται ὁπτὶ τὸν Δάφνιν ὁπτὶ θέα τῶν ἀγωνιζομένων. ἔχων δ' ὁδὸν προϊ Ακάκιον καὶ Σευηριανὸν καὶ Αντίοχον πρῶ ἑαυτῷ κεκρυμμένους, ὁπτιπηδήσας τῇ ἐκκλησία μετ' αὐτῶν καὶ κλειδῶν ὀλίγων, λεγόντων τὰ ὥρα, τῶν θυρῶν κεκλεισμένων μὴ πολλῆς ασουδῆς, ὡς μήτε τὸν ὄχλον αὐτοὺς φθάσαι ὁπτιπαλέσαι φόβῳ τῦ καταληφθῆναι. τοιαῦτα γὰρ τῆς μειχίας τὰ σοφισμενα καὶ δρώσα. Ⓓ δ' προϊ Σευηριανὸν λαβόντος ὁ ἰχνῶν, δι' ὁρίων καὶ ὁδῶν ἐφυγον, Ⓜ δὲ θεσπίσιον ἰσχύσαντες φόβοι, τῶν δ' ἡῖφ, φ' ἡγήσησι, προεπορεύετες. λυθέντος δ' τῦ θεάτρου, καὶ τῶν δόμων εἰσελθόντων ὁ τὴ πόλει, ἠπέλθη αὖθις ὁ κ' Πορφύριος παῖδος, καὶ ὁ προϊ τοῦ Ακάκιον δράμα. ἐρρύσαντο οὖν πάντες μὴ πυρὸς καὶ φρυγάνων στεναφανίσαι Ⓜ Πορφύριον βεληθέντες. ὁ δ' μὴ ἀγνοῶν ὁ μίσος αὐτῶν ὁ προὸς αὐτὸν, κατεφύγει ὁπτὶ

ὅτι ⓜ τραπεζοποιὸν ἦν, ἢ πλησίον αὐτοῦ τὰς οἰκίας χρυσᾶ, αἰσχρὰν δύνει τοῖς ἀκροατὰις τὴν σωτηρίας, λειπλατήσας τὴν ἐκκλησίαν τῇ ὀρθοδόξῳ σεμνῇ Οὐιγιλίᾳ τῇ κόμητι, πλησίον αὐτὴν ὁ πλοῦτος ὁ φρικωδέστατον τὸ σαυρὸν σημεῖον τοῖς ἑαυτῶν ποσὶ συμπατησάντων. ἦσαν οὖν ⓓ λοιοὶ ἐκ ἀκοντες, " ὃ μὴ δεκεῖν σεναγαγὶ ὁλμοι τῇ ἐκκλησίᾳ φόβῳ τῆς ἀρισμοῦ, τῇ ἢ ἀληθείας βλασφημοῦντες αὐτὸν, σεὶ ὡς ζῆν ἔχειν, τὴν δὲ τοῦ Θεοῦ ἀπίλητον ἀσαλφόντες. ὁ μὲν τοι κλῆρος Αντιοχείας ὁ ὑπίσημος κακρυμμένος σεν-πῆγε, μηδὲ πλησιάζων τοῖς τοίχοις τῆς ἐκκλησίας, ἢ πᾶσα ἡ ὑπίσημος γναικοκρατία, δι' ἃς μάλιστα ἐκφοβεῖσε γενήσαιν ⓓ ἐργυρολόγοι τῆν ἡγεμονίαν. τότε τῷ Πορφυρίῳ κατηναγκάζοντο τοὶ ὁ Κωνσταντινουπόλει ὑρεθῆναι ἐπισκόπαις, ἐπὶ μὲν ἢ τοὶς λαοὶς τῆς πόλεως συγχωρῆσαι. Αθηνόδωρ δὲ ὁ μὲν Αρσακιοι τῆς ἐπισκοπῆς κρατήσας, πάσης μηχανῆς τεχνίτης ὑπαρχων καὶ τῶ μακαρίου Ιωάννου, θεατὰ μὸνος μενδέκα τῆν ἀντιόχων αὐτῶ ἐπισκόπων κοινωνοῦντα, μήτε μὲν τῶ τῆς πόλεως λαοῦ, ἀλλὰ τὰ αὐτομολήματα εἰς ⓜ αὐτὸν μακάριον Ιωάννην, ὥσκισθάζει ἀπιτρέπων ὧν τῆν θείων γραφῶν ἀντιγραφῆς κεκωλαγκάζεσθαι τοὺς μὴ κοινωνοῦντας τοιαῦτ" ἀπιλῶ. Εἴ τις τῶν ἐπισκόπων οὐ κοινωνῇ Θεοφίλῳ ἢ Πορφυρίῳ ἢ Αττικῷ, τῆς μὲν ἐκκλησίας ἐκδομάσθω· τῆς ἢ οὐσίας αὐτῶν τῶν πραγμάτων ῥιπέσθω. Εστ δ' ὅτε ⓓ καταβαρυνόμενοι ὧν τῶν πραγμάτων φορτίῳ ἢ ἀκοντες κοινωνοῦσιν· ⓓ ἢ πενέστεροι ἢ εἰς πίστιν ὑμῖν ἀδενέστεροι ἐπραξέσει δώρων τινῶν σεσυσύρηνται εἰς κοινωνίαν· ⓓ ἢ ἡμοὶς ἢ πραγμάτων ἐκ πατρίδος ἢ δίξης φθαρτῆς ἢ σωματικῆς θλίψεως ἐπαφρόδιτοι, φυγῇ τὴν τῆς ψυχῆς ὑγίειαν διεφυλάξαντο, ἐκ αὖθι, ὡς ⓓ πρὸ αὐτῶν, ὃ διαγελικὸν ῥητὸν δίχα μυήμης ἔχοντες ἀεὶ, ὃ, Εὰν διώκωσιν ὑμᾶς ἐκ τῆς πόλεως ταύτης, φεύγετε εἰς τὴν ἑτέραν· ἐκ ὃ τῆς παροιμίας ἁπλῶς ἐπιλήθοντες, Οὐκ ὠφελήσουσιν ἐπαρχοντα ἐν ἡμέρᾳ θυμοῦ· ἔφθανον μὲν οὖν ⓓ μὴ ἐν τῇ Ρώμῃ, ⓓ ἢ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἕτεροι ἢ ἐν τοῖς τῶν ἀσκητῶν φεγγησηείοις ἀφασωζόμενοι ἐκ τῆς Ιουδαϊκῆς πομπείας. ἡ ἢ πρὸ τῶν λαϊκῶν ὑπηρεσφὴ πρὸ ἐφ᾽ ἡμᾶς, τοὺς μὲ ἐν ἀξιώμασιν ἐκπίπτειν τῆς τῶν ἔργας ἀξίας, ἐκ ἢ γραπῶσι καὶ ζώνας ἀπολυῦν, ἢ τοὺς λοιπὺς δήμους ἐκ χρεστίχνας χρεσίν πολλῶ ὀλκὴ πρεσιμηδὲν ἐπαβάλλεσθαι δέρεσις. πλὴν ὅμως ἐκ ταῦτα ἐπερέπετο, ἐκ αἱ πρεσευχαὶ τῶν καυσαμένων ἐν ὧ ὑπαίθρῳ ἐπιτελοῦντο μὴ πολλῆς τῆς κακοπαθείας φιλία τὴ πρὸς ⓜ σωτῆρα ⓜ Εἰρηνόπολιν· Εγὼ εἰμὶ ἡ ὁδὸς ἐκ ἡ ἀλήθεια· ἢ πάλιν· Θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα ⓜ κόσμον. Ioan. 16. 33. οἱ ἢ λοιποὶ τῶν κοινωνικῶν ὑπισκόπων, οἱ μὲ ἀνέλπιστα εἰθυμηθέντες σκοινώσαν Αθηνόδωρ, εἰς ἑτέρας μεταπιθέντες σκλησίας. Ioan. 15. 19.

Τινὰς ἢ Κωνσταντινουπολιτῶν ἐδεήθησαν ἐν Ρώμῃ, ἵνα τινὰς χρείας ἐγνωκὼς τὼ ἀφίξει αὐτῶν ὁ πάπας Ινοκέντιος μεταπέμψε ἢ αὖθις πρὸς αὖθις, πυθανόμενος περὶ τῆς σκλησιαστικῆς καταστάσεως, ἢ περὶ τῶ μακαρίου Ιωάννου ἐν οἵοις ἔβη. οὕτω γὰρ ἐκ ἀκηκόει ὡς περὶ τῆς δευτέρας αὐτῶ ἐξορείας, ἀλλ' ἔναγρε δοκῶν αὖθις ἔβη ἐν τῷ θρόνῳ τῆς ὑπισκοπῆς ἐν ᾧ ἀνακληθῶσι αὖθις τὸν τῶ βασιλέως ὃ πρέσβεσιν. ⓓ ἢ πικρῶς ἐναξάντος ἢ διάκρισιν πρεσχυθέντες ἀνέπεμψαν αὐτῷ πρώτα τὰ περὶ τῆς δευτέρας αὐτῶ ἐξορείας συμβεβηκότα. ὁ ἢ ἀκούσας ἢ λυπηθεὶς σφόδρα, ἀνέφερει τῷ βασιλῇ Οὐαλείᾳ, ἅ περ ἤκουσε πρὸς αὐτῶν. λυπηθεὶς ἢ καὶ ὁ βασιλεὺς ὅτι τάχιστα, ἐξέπεμψε ἑτέρας ἐλεγκτικὴς γράμματα πρὸς ⓜ ἰδίαν ἀδελφὴν Αρκαδίαν, φήσας οὕτως· Οὐκ ἠρκέσθης, ἀδελφὴ, τῇ πρώτῃ ἁμαρτίᾳ, ἢ πεπείκηκας ἐν ᾧ ἐξορίσαι σε ἀδίκως ἢ ἀκρίτως Ιωάννην ⓜ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπίσκοπον (ὃν ἢ ἡ θρομιλία κατέλαβε τὴν πόλιν) ἀλλ' ἔτι ζῶσα πάλιν τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶ ἀπηχθῆσαι ἔρεσι πρὸς αὖθις, ἵνα ὃ ἐλέγχεσθαι ὑπ' αὐτῶ ἐν ταῖς ἐξετάσεσι ταῖς ἐπ' ἐκκλησίας ἔτεκεν τῶν ἀσεμνῶν ἢ ἀκρασηκότως ὑπ' αὐτῶν δίχα πρεσβευομένων.

64 *Innocentius rescisci de secundo exilio Iohannis. Honorius literas scribit Arcadio fratri pro restitutione Iohannis. Eudoxia portus omneis servari iubet, ad intercipiendos eos, qui Romà advenerint.*

νων. καὶ οὐ μόνον τῶ θεήκου τῆς ὀρθοδοξίας ἀξέωσας, ἀλλὰ καὶ τῆς πόλεως ἄξωέλασας, ἐπάξας ἐφ' ἡμᾶς καὶ ὅτι τὴν βασιλείαν ἡμῶν ἐκλύκησιν αἵματος ἀθώου ἐκκυθέντος· οὗτινος τὸν ἀποληλάν ἐκζητήσει Κύριος ὁ Θεὸς ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως τῶν σε προδεδηγκαίτων. ἐπὶ δὲ τούτῳ σοι σεωσέδη ὃ δεινὸν, καὶ οὕτως ἀξεπάτησας πρὸς αὐτὴν, ὃν εἶπον ὁ Ἀδὰμ ἐπὶ τῆς Εὔας, καὶ ἡμῶν ἀνδμήλωμεν μετὰμοσώτες ὅτι τοῖς ἐσφαλμένοις ἡμῖν, ὅπως Ⓜ Θεοῦ ἀξιλεμίσωμεν ἀποσμηχόμενοι ῥύπον καὶ κηλίδα ἁμάρτιας. καλῶσει οὖν ὁ ὑμετέρα γαληνότης ἐπιστρέψας Ⓜ ὀρθόκοπον Ιωάννεν ἐν τῇ πόλει, καὶ γὰ ἀποστελῶ ἀπὸ τῆς ἡμετέρας Εαστερείας ὀρθοκόπους καὶ κληκικοὺς ἀδιαβλήτους, ὀφείλοντας ἀυρεθῆναι σεὺ τοῖς τόποις καὶ διακρίναι καὶ ἐξετάσαι περὶ αἰτίας, δι' ἃς ἐξεώθη τῆς ὀρθοκοπῆς. ἐὰν γὰρ ἐὰν ἀυρεθῇ βιάλόγως τοῦτο πεποιηῶς, καὶ γὰ σεωπίθημι τῇ τάτε καθαιρέσει. εἰ δ' ἄλλοίως ἀυρεθῇ ἡ ὁιαύτη δραματυργία γεγενῆα, Ⓜ τοῦτο δράσαντες, εἶτε ὀρθόκοποι, εἴτε κληκικοὶ ὦσιν, οὐ μόνον τῆς ἐκκλησίας ἐξιρεθῶναι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ὃ ζῆν ἀφωρεθῶναι. οὕτω γὰρ καὶ ἡ "ἡμετέρα βασιλεία τῆς ἑξιλύης" ἀποληύσῃ. ζῶπερ γνοῦσα ἡ βασίλισσα Εὐδοξία πεῖθε μὲ Ⓜ βασιλέα μὴ τίνος ἀνάκαλέσασθαι Ⓜ Ιωάννεν τῆς ἐξορίας, ἀλλὰ ἀμάμησιν τῶν τῆς Ρωμαίων πρεσβείων, ἵνα μὴ αὐτὸν ἐπιστρέφοντος παρέχῃ γλῶσταν ἐν τῇ πόλει ἐπὶ τῷ ὀνόματι, ἐ μηκέτι συγχωρήσωσιν αὐτὸν ἐξοελασθῆναι, εἰ μὴ βιάλόγως αἰτιασθῆ. πρεσθύασι ὖ ἀλλοις τῷ παλατίου, οἷς ἐμάλιστα σεωεβουλθίσε ὁ βασιλεὺς, ζῶπερ αὐτὸς εἶπεῖν αὐτῷ. μεταχέλλεται ὖ ἡ Μαρίνον Ⓜ πρεσβεῦσαι τῶν ἰδίων αὐτῆς πρεσγμάτων, καὶ ὀπηρέτῃ αὐτῷ φυλάξαι τὸν λιμθῶνα καὶ πόντας τὸν τόπους, δι' ὧν μάλιστα Ⓜ Ρωμαῖοι πρέλθεῖν, καὶ μὴ ἐάσαί τινα ὀξ αὐτῶν εἰσελθεῖν ἐν Κωνσταντινουπόλει, μήτε μιλὼ ἀς ὅτι φέρονται ὀπισθεν ὀπιδοθῶναι ὅ βασιλῆ, ἀλλὰ ζωὸς μὲ ἐπὶ τῶν πρὸ αὐτῶν, ἀυτὸν ὖ μὴ πολλὰς κακκχίας ἐπιστρέψαι ἐν Ρώμῃ. παραυτὰ οὖν ὁ Μαρίνος ἀποστέλλει γραπιδάρια καὶ τὸν ἰμοιν αὐτὸν κὴ τόποις ἐις τὸν αὐτὸ. ὁ ὖ βασιλεὺς Αρκαδίος ζῶπερ ἐγὼ, ἀλλ' ἡ βασίλισσα ζωὸν τὸν συσκλλὼν κατεργάζεται ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῆ, ὀπισταμένη σαφῶς ὅτι τῶν τῆς Εαστερίας ὀπισκόπων καὶ κληκικῶν παρακινομένων. καὶ ἀξεταζομένου τῶ Ⓜ ὅσιον Ιωάννεν κεφαλαίου, καὶ τὰς ἀληθείας φανερουμένης, πάντως ἀποληύεται πάλιν Ⓜ θεήκου αὐτῶ. τῶτο ὖ μεγάλως αὐτὸν ἐβλίσε ἐ ἠγανίζετο μὴ ἀνακληθῆναι αὖθίς. ἐ ζοῦτα μὲ ὧδε ὧν κὴ δδυτέρα ἡμέρᾳ γράφηκεν ὁ βασιλεὺς Ονώριος πρὸς Ⓜ ἰδίαν ἀδελφὴν Αρκαδίαν, ἐ ὧδε ὧν πάλιν σεωεσκθύασιν ἡ βασίλισσα κὴ τῶ μακαρίου Ιωάννου μὴ ὖ ὃ ἐξοελασθῆναι αὖθι.

65 *Grando. clerici omnium ordinum Romam veniunt conquestum apud Innocentium. is inssu Imperatoris Synodum cogit Episcoporū Italiæ, qui unanimi consensu ab Honorio deposcunt, vt fratrem iubeat concilium cogere Thessalonica.*

Επειδὴ ὖ σεωέδη χάλαζαν παμμεγαθεσάτην ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ἐν ὧδε τὰ αὐτῆς πρεσάγια καπνεχθῆναι ὧδε ἡ τελακόσια ὃ Σεσθερμρίου μιλίους, ἐ τῶτο ἔλεγον κὴ Θεοῦ μιλῶν ἠμεῖσθαι ὅτι τῇ ἀκρίτῳ καθαιρέσει Ιωάννου, ἄλλοι τὴν αἰρεληκὴν ἔλεγον δικαίως καθαιρεθῆναι αὐτὸν, ὅτι πολλὰς ἐκκλησίας τῶν Ναυατιανῶν ἐ τῶν Τεσσαρεσκαιδεκατιτῶν, ἐ ὀλλων ἁπλῶν κεκοδόξων κὴ τῶν Ασίαν ἐ τῶν Λυδίαν ἠνώμωσε ἔλαβε, ἐ ὀρθοδόξων αὖθις ἐποίησε. μὴ ὖ ὃ πρεσεθῆναι ζῶ ἀιλιτραφὰς τῶ βασιλέως κὴ τῶν μὴ συγκοινωνούντων Αττικῷ κὴ τοῖς ὧδε αὐτὸν, Κυριακὸς ὁ Σιωάδων ἐπίσκοπος πρὸς ἡμᾶς) ἐν Ρώμῃ, γράμματα μὲ ὄδν ἔχων τῶν ἐπισκόπων, οὔτε τῶ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως· ἰκέτευε ὖ πρὸς δίκησιν ἐνεγκεῖν, ὅστις ἔφυγε ἀχὶ τὸν τῶ βασιλικῶ ὀρδινάγματος ἀπέλιλε· ὅστις αἰτήσιλε ὃ πάντα Ιποκεντίῳ τὸν δυνάμει τῶν ἐμφερομένων ἀπειλῶν τοῖς τοιούτοις ἀνλιγράφοις· ὧδε μὲ ἐπισκόπους ἐξρτεθαι, πρεσαπόλυσθαι ὖ ἡ ἐι τινα χρήματα ἢ οὐσίαν κτημῦ δοκεῖ ἔχειν. Εὐλύσιος ὖ ὁ Απαμείας τῆς Βιθυνίας ἐπίσκοπος πρὸς ἀναγνῶσε ἡ αὐτὸς ἐν Ρώμῃ ἐπιδιδοὺς γράμματα δεκαπέντε ἐπισκόπων τὴν σεωόδου Ιωάννη ἡ ὃ καλογήρου Ανεσίου τῶ Θεσσαλονίκης ἐπισκόπου γραφέντα πρὸς Ⓜ αὐτὸν πάππα, ἀναδιδάσκοντα τὸν πρεσβυμόμενον

καὶ αὖθις ἡμολόγησαν τὴν ἀφορεσιν γενέσθαι πάσης τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ὅτι οὐκ ἐμμένουσι τῇ κρίσει τῶν Ρωμαίων. δυνήσεται οὖν καὶ αὖθις σεσωφρονηκὼς τῶν ἐπισκόπων Κυριακὸς. μὴ γὰρ μίαν ἡμερῶν πάλιν ἀφίνεται τὸ Ρώμης Παλλάδιον ὁ ἐπίσκοπος Ἐλευσινουπόλεως δίκην γραμμῆς, φυγὼν τὴν τῶν ἀρχόντων μανίαν, ἐγκεντρίστερος ἀφηνιάσας μᾶλλον τῷ πατρὶ, ἐπιδεί-
5 ξας αὐτῷ αὐθάδειαν ἀφ' ἁπάσης ἀφειλόντος παιδὸς. Τοὺς κρυπτοὺς ἐπίσκοπους καὶ ἡσυχαστὰς τίς οὐκ οἶδεν; ἢ ὅλως δεχόμενον τὸ οἰκεῖα κοινωνικὸν τοῦ Ἰωάννου, τοῦτο οἴκοι δημεύεται. Δομετιανὸς ὁ πρεσβύτερος καὶ οἰκονόμος τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησίας ἀφῆκεν ὁ Ρώμην ἐπιδεδωκὼς τῷ πάπᾳ ὑπομνήματα κατὰ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως ἑλλιμένος ὄντος, ὡς κοσμίας χωλαίνοντος ἐκ θλίψεων ὑπάντων γεγενημένας ἐκκλησίας τῆς αὐτῆς πό-
10 λεως αὐτὸς αὖθις τὸ ἑτέρα βαθεῖα δημοσίως, καὶ τοῦτο ἀναγκάζει ἢ κοινωνῆσαι τῷ Ἀττικῷ, ἢ διδόναι ἐκκλησίας λίτρας χρυσοῦ τὰ παμμεγέθη ψήφοις. σεσηλιγμένῳ ὁ πρεσβυτέρῳ Δομετιανῷ καὶ ἕτερος πρεσβύτερος, Οὐαλάγασος ὀνόματι, Νισίβιος, δημογυμνὸς καὶ αὖθις τὰ μοναστήρια Μεσοποταμίας τοῦ ὁδυρμοῦ, καὶ τὴν μονομάχου αὖθις βίβλον τὸ συγκοινωνῆσαι Πορφυρίῳ καὶ τοῖς ἀπ' αὐτοῦ. ὧδε ὁ ἀσκητὴν τῶν Ἀρειανῶν πάλαι λέγει; οἵτινες ἀφικνοῦνται εἰς Ρώμην ἀναδείκνυον τῷ πάπᾳ ξεσμοὺς πλαδρῶν ὅτι ξύλα, καὶ αἰκισμοὺς νώτων, καὶ πλαγὰς διαφόρων βασάνων· ὡς μηκέτι καρτερῆσαι αὐτὸν ἀποστεῖλαι πρὸς τὸν αὐτοκράτορα βασιλέα Οὐάλεντα κατὰ μέρος τῶν πραγμάτων τὴν δυναμιν· ὁ δὲ οἷς κινηθεὶς τὰ αὐτὰ βυσσόδεια πρασάτει συνόδου γνώσεσθαι τὴν δυτικὴν, καὶ κοινὴν μίαν ὀνέγκωτος ψῆφον ἀνενεγκεῖν ὅτι τὴν αὐτὴν βυσσόδειαν. ὁ δὲ πάπας Ἰνοκέντιος συναγαγὼν τοὺς ἐπισκό-
20 πους καὶ κληρικοὺς, ὥσπερ ἐπὶ Ἰσαακίσας ἀνελθεῖν ἐπὶ Κωνσταντινουπόλει, ἰώνικα δὲ κατὰ Θεοφίλου κεφάλαιον ἐκέλευσεν ὁ βασιλεὺς Ἀρκάδιος ἀνακριθῆναι, οἵτινες ἐπίσκοποι τῆς Ἰταλίας συναχθέντες παρεκάλουσι τὸν βασιλέα πρεσβεῦσαι ἐφ' ἑαυτὸν ἀδελφῷ καὶ συμβασιλεῖ Ἀρκαδίῳ ἐπὶ Θεσσαλονίκην ἡμέραις τινὶ συνόδου, ὥστε διωρθῶσθαι δίκαιον ἀμφοτέρας συνδρασμὸν τὰ μέρη ἀπὸ ἀπλῆς τε καὶ δύσεως πρὸς ὃ τελείαν γνωμῆν συνόδου, οὐκ ἐν πο-
25 σότητι ἀριθμοῦ, ἀλλ' ἐν ἠκριβωμένῃ γνώμῃ, ἀναμφιλεκτὸν ἔξενεγκεῖν ψῆφον.

Ὅθεν πυρωθεῖσα ἡ αὐτὴ δυσέβεια τῷ μὴ ἐπισκόπῳ Ρώμης ἐπιτρέπει πέμψαι ἐπισκόπους μὴ πέντε, πρεσβυτέρους δὲ δύο, καὶ Διακόνους ἕνα τῆς Ρωμαίων ἐκκλησίας, ὥστε Διακομίσαι αὐτὸ τὸν πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἐπίσκοπον. ἰὼ γὰρ ἡ ἑτέρα ἐπίσκοπος δύο γράψας πρὸς αὐτὸν πρὸ τούτου, ἀσπερ καὶ πρεσεπέξαμεν ἐν τῇ προὐσῃ συγγραφῇ, ἰώνικα ἠρ-
30 ξατο διακινεῖσθαι ἡ κατὰ τὸ μακάριον Ἰωάννου συκοφαντία. πρεῖπε δὲ ἡ νῦν ἐπίσκοπος πάλαι· Τεῖνον γράφω πρὸς τὸν σὸν ἡμερότητα, ἵνα διορθώσεως τύχῃ τὰ κατὰ τὸν συσκηνοῦντα Ἰωάννου τοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησίας ἐπισκόπου, καὶ ὡς ἔοικεν οὐκ ἐώσουσι. διὰ δὲ τῆς πρὸς τοῦτος μὲν ἐπιστολῆς γεγράφηκα σημῆναι ἀποστέλλειν με οὐκ τῶν ἐν τοῖς ἐπισκόπους καὶ κληρικοὺς τοῦ ὀφείλοντος αἰακρίνας κατ' αὐτὸν καὶ διάκονον μετὰ τοῦ κατ' αὐτὸ
35 ἀφορμιάς. ὅθεν τοῦτον ἐπίσχηκά μου τὴν ἐπιστολὴν διὰ τῶν πρώτων ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων, πρὸν φθονηθῆναι τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης, δι' ἧς καὶ ἡμῶν εἰρηνεύεται βασιλεία, ἵνα καταξιώσῃς πρεσβεῦσαι ἐν Θεσσαλονίκῃ συνελθεῖν τοὺς τῆς Ἑῴας ἐπισκόπους. καὶ γὰρ καὶ τῆς ἡμετέρας Εσπερίας ἐπίσκοποι σκληρὰ λαβόντες ἀδρὰς ἀκλινῶς πρὸς κακίαν καὶ ψευδοῦς ἀπεσάλκασι. Φρονήσας τε τὰ σωτηρίας πρὸς καταξίωσον· ἵνα εἰ μὲν πειθη-
40 θῆναι τοὺς ὑπὲρ δίκαιος ἐκβεβληκότας ὁ ἐπίσκοπος Ἰωάννης, διδάξωσί με ἀποστῆναι τῆς αὐτοῦ κοινωνίας, ἢ ἐλέγξαντες ἐθελοκακοῦντας τοὺς τῆς Ἑῴας ἐπισκόπους ἀποστρέψωσι τῆς αὐτῶν κοινωνίας. ἵνα γὰρ ὅσιν ἃ φρονοῦσι πρὸς τὸ ἐπίσκοπον Ἰωάννου ἐν δυτικῇ, ἐκ πασῶν τῶν ἐπιστολῶν τῶν πρὸς ἐμὲ γραφεισῶν ἐπέταξα δύο ἰσοδυναμούσας ταῖς πάσαις, τὴν ἐπιστολὴν τοῦ Ρώμης καὶ τοῦ Ἀκυλείας. τοῦτο δὲ διακαλῶ τὴν σὴν ἡμερότητα πρὸ πάντων,

66 *Honorius tertium scribit ad Arcadium, unà missis etiam Papæ alioru͂m, literis. quas qui perlegerunt Constantinopolin, pessimè sunt excepti, ignaro omnium Arcadio.*

ϗ ἀκοινῶτα τ̃ Αλεξανδρείας Θεόφιλον ϖ̃ρ̃ὸς τ̃ῶν ἀγνοούντων, δι' ὃν μάλιστα λέγ̃ῃ ἅπαντα τὰ κακὰ γεγ̃ὸνθαι· ἵνα εἰς μηδὲν εἴν̃ῃ ἡ τ̃ῶν ϖ̃ροκεχειρο̃μένων ὀ̃πτικὸ̃πων ἐμποδίσασα σύνοδος τ̃ῷ ϖ̃ρέπουσαν τοῖς κρείττοσιν ἡμ̃ῶν εἰρ̃ήνῃ· Βερκβόϋση. Ιποκέντιος ϗ ὁ πάπας Ρώμης ἀποστέλλει ϗ ἀ̃ῶς γράμματα εἰς πᾶσαν τ̃ῶν ἀνατολ̃ῶ μ̃ϒ Δημητρίου τ̃ῦ ὀ̃πτικο̃ῦ Πισιδιώτων, κηρύττων τ̃ῷ ϖ̃ερ̃ὶ ⓜ ὀ̃πτικο̃ῦ Ιωαν̃ίνω κοινωνίαν τ̃ῶν Ρωμαίων· ὃς ϗ ὑποτρέφας ὁ Ρώμη, ἦλαγε γράμματα τ̃ῶν ἀπὸ Καισαρείας ὀ̃πτικο̃ῦ ἀσπαζομένων τ̃ῷ Ιωαν̃ίνου κοινωνίαν. ἦλαγε ϗ ϗ τ̃ῶν ἀπ' Αντιοχείας ϖ̃ρεσβυτέρων γράμματα ϖ̃ερ̃ὶ τ̃ούτ̃ου, ἐν οἷς γλυκαζόμενοι γινώσκειν αὐτ̃ὸν τ̃ῷ τ̃ῶν Ρωμαίων δυτικ̃ῷ, ἀποδυσμένων ϗ τ̃ῷ Πορφυρίου γλεγτονίῳ ἀθέσμως ϗ ἀσεβ̃ῶς γεγ̃ονότος ἀπὸ τ̃ῶν ὀ̃πτικο̃ῦ. γεγ̃ούντες τοιγαροῦν ⓒ ϖ̃ερ̃ὶ ἄγιον Αἰμίλιον ⓜ ὀ̃πτικὸ̃πον Βενεβέντου, ϗ Κυθήριον ϗ Γαϋδέντιον, στεῖν Θεοδεσπίτ̃ῃ ϗ Βονιφατί̃ῳ τοῖς ϖ̃ρεσβυτέροις τ̃ῦ γράμματα τ̃ῦ βασιλέως Ονωρίου τ̃ῦτα πάπα Ιποκεντίου γ̃ι̃τ̃ῶν Ιταλῶν ἐπισκόπων, Χρωματίου Ακυληίας ϗ Βενεβέντου Μεδιολάνων ϗ τ̃ῶν λοιπ̃ῶν, ϗ ὑπομνηστικὸν τ̃ῆς συνόδου πάσης δύσεως δημοσίοις στεγ̃ήμασιν ἀπεσάλησαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν στοὺς ϖ̃ερ̃ὶ Κυρ̃ιακὸν ϗ Δημήτριον ϗ Πσ̃ῃάδιον καὶ Εὐλόγιον τ̃ὸν ἐπίσκοπ̃ον. εἶχε ϗ ὑπομνηστικὸν μὴ ἄ̃ν εἰσελθ̃ῆν Ιωαν̃ίνω εἰς κρίσιν, ἐὰν μὴ ϖ̃ρότερ̃ον ἀποκαθαρθ̃ῆ αὐτ̃ῷ ἡ ἐκκλησία ϗ ἡ κοινωνία, ἵνα εἰς μηδὲν ἔχων ἐγκαλ̃ῆσθαι, αὐθαιρέτως εἰσέλθ̃ῃ εἰς τ̃ὸ στεν̃έδριον. ἐξαράντες οὖν ἀπὸ Ρώμης ϗ ϖ̃ροσπλεύσαντες τ̃ῇ Ελλάδι, κατεχέθησαν ὑπὸ ἀνέμ̃ων χειμαζόμενοι ἐπὶ μῆνας ἓξ ἀπὸ τ̃ῆς Θεσσαλονίκης. ὀκν̃ῶ γὰρ αὐτ̃ῷ ἰῶ ὁ σκοπὸς ϖ̃ροσ̃ῆν ἀποδυσ̃ᾶι γράμματα Απσίῳ τ̃ῷ ἐπισκόπ̃ῳ. ἐμελλ̃ον δὲ αὐτ̃ὸν εἰς δύο πλοῖα ἐξέπεμψεν. ἐπιγνωσθέντος ϗ βιαίου νότου, ἄσιτοι ἐπὶ τεσσ̃ὰρας ἡμέρας ἐπλ̃ωτίσαντες ὃ χ̃ῦ ⓜ Αἴγινα πόλεως, ϗ τὰ ϛεν̃ά, διωδεκάτ̃ῃ ὥρᾳ, τ̃ῇ τρίτ̃ῃ ἡμέρᾳ, ὥρμησαν ϖ̃ερ̃ὶ τ̃ῆς πόλεως πλησίον τ̃ῶν Βίκτορος ϖ̃ροασείων, οὗ ϗ καθεσθέντες τύπῳ ὑπὸ τ̃ῶν τοὺς λιμ̃ένας κρατ̃ούντων ἀπ̃ῆχθησαν εἰς τύπισον, τ̃ῆς βασιλίσσης τοῦτ̃ο κελευσάσης ἐπὶ Μαρίνου τοῦ ἀν̃θυπάτου αὐτ̃ῆς· καὶ συγκλεισθέντες εἰς φρούριον τ̃ῆς Θρᾴκης ϖ̃ροσπαλαίστιον Αὐγέαν καλούμενον, σκεῦός τε τρεχλωθέντες, ⓒ μ̃ῦ Ρωμαῖοι ὃ οἰκίσκῳ λέγ̃ι, καὶ ὁ ἐξκφόριος ⓒ ϖ̃ερ̃ὶ Κυριακὸν, ὡς μήτε παῖδα ἔχειν εἰς ὑπηρεσίαν. ἀπαγορεύομεν ϗ τὰ γράμματα, οὐκ ἔδωκαν εἰπόντες· οὐχ οἷόντε ὄβ̃ῃ ϖ̃ροσεύχας ὑμᾶς ὧδε μὴ ἄνωθεν ϗ τ̃ῆς βασιλ̃ῆς ὀπτεδοθ̃ῆναι ἡμ̃ῖν τὰ γράμματα ϗ βασιλέως ϗ τ̃ῶν ὀπτικ̃ῶν. ὡς οὖν ἐπέμενον μὴ διδοὺς τοῖς, ϖ̃ρ̃ὸ τ̃ῆς ἐλπ̃ίδος Πατρικίου ϖ̃ερ̃ὶ αὐτ̃οῦ, ἕτ̃ερα δὲ πυκν̃ὰ ἐτέρων, πλουτ̃ίων ϗ ἦλθέ τις ἀφηγούμενος ϗ̃ριθμοῦ, Οὐάγελιος ὀνόματι Καππαδόκης, ϗ κλάσας ⓜ ἀντίγραφα τ̃ῦ ὀπτικο̃ῦ Μαείνου, ἀφῆλεν ἐσφραγισμένου τ̃ῷ ὀπτικ̃ῷ τ̃ῦ βασιλέως Ονωρίου στοὺς πᾶσι λοιπᾶις ὀπτικ̃οῖς, ὡς εἰπεῖν, ϗ τὰ ϗ̃ικὰ πυκν̃ὰ ϖ̃ροσοίᾳ πρὸς δεισιδαιμονίας στοῦ τοῖς ἐν χρυσ̃ῷ ἀμυγδ̃ώλοις, ἵνα ἐν ταῖς χρείαις ἁλίσκ̃ῃται· ϖ̃ερ̃ιέχωσί τι τ̃ῶν αἰρουλ̃ήτων. ὀπτιγνωσθέντος οὖν δευτέρας ἡμέρας, ἀπεῖχλεν ϖ̃ερ̃ὸς αὐτ̃ὸν εἴτε ⓒ τ̃ῆς τ̃ῦ βασιλέως αὐλ̃ῆς, εἴτε ⓒ ϖ̃ερ̃ὶ τὸν Αττικὸν, σὺν ἐμαυτ̃ῷ, ἐπιδιδοὺς αὐτοῖς τομισμάτ̃ια τεσσάρια, ἀξιοῦντες αὐτ̃ὸν πειθ̃ῆναι χοινωνῆσαι τ̃ῷ Αττικ̃ῷ, ϖ̃ροσωπ̃ησάμενος τ̃ῷ Ιωαν̃ίνου· ἅτινα. οἷς μὴ πειθέντες ἐμαυτ̃ῷ ϖ̃ροσυχόμενοι ϖ̃ερ̃ὸς μηδὲν εἰρ̃ηνικὸν ἀκοῦσαι, ϗ ἀκηδ̃ῶς κατα λαβ̃ῆν αὐτοὺς τ̃ῆς ἑαυτ̃ῶν ἐκκλησίας, τ̃ῷ τοσαυτ̃ῷ ὁρ̃ῶντες δυνάμεως τ̃ῆτα, τοῦτο ϗ τ̃ῦ σωτ̃ῆρος Θεοῦ ἐξκφόρεσις ἀποκαλύψεσιν αὐτοῖς φωλίσαντος, ὡς ϗ τ̃ῆς ἐξκλησίας τ̃ῦ ἁγίου Αἰμιλίου Παύλῳ αὐδρὶ ϖ̃ερ̃ιοὐσ̃ῃ καὶ αὐτοῖς σώφρονι ὀφθ̃ῶσαι ἐν τ̃ῷ πλοίῳ τ̃ῶν μακ̃ρίων Παύλου τ̃ῶν ἀποστόλων λέγοντα αὐτ̃ῷ· Βλέπετε πῶς ϖ̃ερ̃ιπατ̃ῆτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, ἐξάγοντες ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσιν, ἀντιπολεμ̃ῶν δ' ὀνείρου τ̃ῷ πολύ̃ῳ τῶν ἀπάντ̃ων αὐτ̃ῶν τ̃ῇ τε ἐξκφ̃ῖ δώρων ϗ κολακείας ὀπτὶ ϖ̃ροσ-

ιλαεσθ̃ῆναι

ἐξ. ἰμπλ. ὀπτισ. ἐξ. βεβλιοθ. σω.

Ep. 6.

χαρᾶξει τῆς ἀληθείας. ὅπερ ἆρα οὖν ὁ αὐτὸς Οὐαλεριανὸς ὁ χιλίαρχος ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς στενώτατον πλοῖον, ὡς ἐφυλάττετο, δοὺς τῷ πρώτῳ τῶν ναυκλήρων ὑπισχνεῖτο ἀπώλειαν τῶν ἐμπλεόντων ἅμα εἴκοσι γραπτάς οὐ πάσας ὀλιγαρίους, ἀλλὰ χρήματα ἱκανὰ τῶν Ἀβύρων. ὀλίγα πλυσάντων οὖν αὐτῶν ἰσθμοὺς στάδιος, ἤ μέλλοντες ἀποπλεύσαι πρὸς στόμιον τῆς Λαμψάκου, κἀκεῖθεν ἀμείψαντες τὸν ὁλκάδα, κατῆχθησαν τῇ εἰκοστῇ ἡμέρᾳ εἰς Υδρεστὸν τῆς Καλχηδείας. μὴ ὑπενεγκάμενοι δὲ χρόνον τὸν ἐπιφερόμενον εἰς Ρώμην, φοβούμενοι τὸν πατρικὸν Ἰνοκεντίου τὰ συμβεβηκότα αὐτοῖς, μήτε συνοδοιπορῆσαι, μήτε ἀνθίστασθαι ἀγαγόντες, μήτε μὴν ἐγνωκότες ἢ χειμάσαι ἐν Δημητρίου τῇ Κυζικηνῶν ἢ Εὐλύσιον ἢ Πυλαῖδιν τῶν στενοπεζαλιμένων αὐτοῖς ἀπὸ Ρώμης μὴ τῶν γεμόντων τὰ βασιλέως Ονωρίου, ἢ τὰ τοῦ πάπα Ἰνοκεντίου. ἀλλ' οὔτε ἠδυνήθησαν μαθεῖν, τί γέγονεν ὁ μακάριος Ἰωάννης· ἢ τῶν ἐν μὲν ἐν τῶν ταλέντων ὑπισχνουμένων ἀπὸ Ρώμης ἢ τῆς ἡμονίας κατ' αὐτῶν σκηνωρίας, Αρκαδίου μηδὲν ἐξ αὐτῶν ἐγνωκότος.

67 *Johannis scripta Cucusi, Pessinuntii, ad Cyriacum, Constantinop. presb. Olympiadem. inde translatus Arabissum: inde Pytiuntem: sed in itinere moritur Comanis.*

Ὁ μακάριος Ἰωάννης οἰκήσας τὸν Κυκισσὸν ἐν τῷ οἴκῳ Αδελφίου ἔτος ἕν, οὐκ πλείονα ἐξορίας πέντε τὴν Αρμένειας, οὐ τοσοῦτον ὅσον, ὅσον λέγω (ἔφθασε γὰρ κατ' ὀκτὼ κτήσεων λιμὸς μέγας τὸν χρόνον ἐκεῖνον πικρὸς ἢ παιδαγωγοῦσα, καθάπερ λόγου τὸν πάλαι Κωνσταντῖνον) καὶ κεῖσε πάλιν ἐξῆγεν οὐκ ἐνέλιπε ταῖς αὐτῷ διδασκαλίαις· ἐδημιούργησε γὰρ ἢ νουθετῶν τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἢ ἐπιστολαῖς ἐξεφόρεις χρῆσθαι τοῖς αὐτοῖς. ἢ πρῶτον μὲν ἐκλίθητε λόγον τοῖς τὸν σκηνοδαλιοῦσθαι ἐπὶ ταῖς ἐδημιούργησε ταῖς ἡμονίαις ἢ τῇ τὸ λαοῦ ἢ πολλῶν ἱερέων διώξει ἢ ἐξεφροῦσιν ἔτη καὶ φάλαγα εἰκοσιτέσσερα, οὗ ἡ ἀρχὴ· Ἰατρῶν παῖδες, ὅταν πυρίσπουσι ἄνας, ἢ ἕτερον νόσημα νοσοῦσι μέλλουσι θεραπεύειν, αὐτὸν πρῶτον ἐπιζητοῦσι τὸν κάμνοντα ἰδεῖν, καὶ τὰ ἑξῆς· ἀπὸ τοῦ πονοῦντι ἔξεστιν ἀναγνῶναι, ἢ τὸν ἐκ τούτων ὠφέλειαν πορίσασθαι. πάλιν ἢ δυσὶ ἐπιστολαῖς κέχρηται πρὸς Κυζικηνοὺς τὸ ἐπίσκοπον, ἧς πρῶτης ἡ ἀρχὴ ἔστως ἐχέ· Φέρε δὴ πάλιν ἐπαναπλώσω σε τῆς ἀθυμίας ὃ ἕλκος, ἢ ἐξακεδάσω σὸν λογισμοὺς σὸν ὃ νέφος τοῦτο στυγνάζοντας, καὶ τὰ ἑξῆς· τῆς ἢ δευτέρας ὑπισχνεῖται πάλιν ἡ ἀρχὴ οὕτως ἐμφέρεται· Καὶ τὰ σώματα σφοδροῖς πανίσασθαι πυρετοῖς, ἐ τὰ μετ' ἐπειτα ἐδημιούργησε λόγια. ὡσαύτως ἢ πάλιν ἑτέρας γράμμασιν ἐχρήσατο πρὸς Κωνσταντῖνον πρεσβύτερον, ἢ πρὸς Ολυμπιάδα τὴν ὁσίαν πρόθυμον ἢ ἐξακόνον. ἐ ζῶντα μὲν ἐκ πολλῶν ἐπαξάμην, φασεροῦσιν τὸ ἁγίου ὀκείου αἰδρὸς τὴν τοῦ λαοῦ φρονηδὰ ἐκ φρενοῖς ἀεὶ ἔχοντα, οὐ μόνον ἐκ τῷ θρόνῳ αὐτὸν ὑπερηγαπα, ἀλλὰ ἢ ἐξοχὰ ἐκ ἔδεν πρὸ ἑαυτοῦ πρεσβεύοντος, Παύλου μιμητὴς γινόμενος. Βασκαίνοντες ἢ αὖθις ἀδελφοκτόνοι μετὰ φέρεσιν αὐτὸν εἰς Αρσάκιαν ἐξεφόρησε πανδαλλόντως ἀγριομοῖς ἢ κακυχίαις, ἵνα ὃ ζῆν ἀπολείπῃ· κἀκεῖ πάλιν οὐ μικρὰς ἐξεδημίας ταῖς ἀρεταῖς. Οὐ γὰρ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη, οὐδὲ λύχνος φαίνει καιόμενος ξυλίνῳ σκεπαθῆναι μοδίῳ. ἐξήνεγκε γὰρ καθάπερ ἐξ ὕπνου τῆς ἀγνοίας τοὺς τὸν τοῦ λόγου ἀκτῖνα ἐκ πάσης τῆς εἰκόνος σὸν ἄγαν κεκαρωμένους τῇ ἀπιστίᾳ. σφοδρότερον ἢ τῇ φλογὶ τῆς βασκανίας κατεφλεγόμενοι ἐ θεοσεβέστατοι ἢ Πορφύριον ἢ ἕτεροί τινες τῆς Συρίας ὀπίσκοποι ἐδημιουργοῦσιν αὖθις κἀκεῖθεν μετανεχθῆναι. βαρὺς γὰρ αὖθις ἐῶ, οὐ μόνον ἐκ τοῖς νομιζομένοις βιωμελείαις, ἀλλὰ πολὺ πλέον ἐκ τοῖς δυσωμείαις, ἀφυσὸς ὀκακειμένους πρὸς τὸν φύσιν τῆς πειρασμοῖς, ἃ μεμνημένοις τὰ ποτὲ ἐκ ἀποστόλου θείου χρησμοῦ ὅτι τοῖς θλίψεσιν ἐμοιμένου, ὃ, Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμις μου ἐκ ἀσθενείᾳ τελειοῦται. θαρσαλέως γὰρ τὸν Αντιοχέων ὅτι τὸν Αρμένειαν, κἀκεῖθεν πάλιν ὅτι τὸν Αντιοχέων τὸν Ἰωαννίνου βιβλίρισιν φιλοσοφίαν ἀδόντας, ἵνα τοῦτο καὶ ὃ ζῆν ἀπορρῆξαι, καθύπερ ἐκ τῶ μαίσματος τῆς δημηγορίας, βασανιζόμενοι. τοιοῦτος γὰρ ὁ μισόκαλος φθόνος, ὡς ὃν ἐκ τῆς ἐπαρθίας αὐτοῖς κλεπτὸν χαμαίζοντας λέγει·

Iob. 18. 8.

ἴδετο, νεκροὺς φοβερούς, τοὺς ζῶντας καὶ κερατοῦντας ἀξιοπίστως, καθάπερ τοὺς παῖδας τὰ μορμολύκεια. βαβαί, ὡς τὰς κοσμικὰς διωκητείας καὶ τὴν σκληπιαστικὴν σημμένοι πλοῦτον ἐπ' ἐξουσίας μὴ τῆς τῶν σχημάτων ἀρχῆς, τῆ ἱερέα, τῆ μόνον, τῆ ἀοπλοι, τοὺ ἀδικῆν τὴν ἀρχὴ, τῆ ἀξόεισιν διδιότας ὠφελῶσι. μηκέτι οὖν καρτηρήσαντες τὴν σκηνὴν κρύπτειν τὸ ὄφιν, ἀποστύλαντες εἰς ὃ στρατόπεδον, σλιποείζοισι δώτηχαφίω σφοδροτέρῳ μὴ σεσίμω σὸτος τοὺς σεθεσμίας μετενεχθῶσι αὐτὸν εἰς Πυπιοῶτα, τόπον πθνέρημον τὴν Τζαίων, ἐπικείμθνον τὴν ὄχθη τῆς Παυλικῆς θαλάσσης. τέρμα γὰρ τῶν τὸ τῶ Πόντω, τὸ τῆς Ρωμαίων ἠγεμονίας τοῖς ὠμοτάτοις λητθύοιν βαρβαρίοις. αὐτὸ δὲ ὁδιπορουῶτος σεὶ ὀλίγων ἡμεραὶ τῶ φθάσαι αὐτὸν τὸ ἀειοθέντα αὐτοῦ τόπον τῆς ἀξοείας, τὴ νυκτὶ ἀγρυπνοῦντος αὐτοῦ, καὶ ὡς εἰωθυίας αὐτοῦ ψαλμῳδίας ποιουμθνου, τὸ δήσεις ἀμαρτήματος τοῦ Θεοῦ, ἐπῆλθον σεὶς αὐτὸ Πέτρος τὸ Ἰωάννης ὡς ἄγιοι ἀπόστολοι, οἷς ἐδεάσατο, ἔπ αὐτῷ ὄντος σὸ Ανποχεία, τὸ λέγουσιν αὐτῷ· Χαίρεις, ποιμὴν ἀγαθὲ τὸ λογικῶν Χριστοῦ σεροβάτων, θμνωμότατε ἀθλητά. ἀπεσάλημθν γὰρ τὸ κοινοῦ ἡμῶν διασώτου τὸ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ Θεοῦ σεὸς σὲ σὺ-χούσας σε καὶ δάσκαλέσας σε ἐκ τοῖς κόποις σου, οἷς κατέμφνας ἀφ' τὴν καθαιρότητα τῆ στεμεδότος σου. ἠλεγξας γὰρ βασιλῆς ἀθέσμως ἀχθηθμοιθμένος, μιμητὴς θμοίωμος Ἰωάννου τῆ βαπτίσου ἐλέγξαντος τὸν δυστεῆ Ηρῴδην ἀφ' Ηρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τῆ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. διὸ ἴσμεν τὸ ἀνδρίζυ. ὁ γὰρ μισθὸς σου πολὺς ὁ τῆ τῶν ὑρανῶν βασιλεία. ὄθεν διαγελιζόμθνά σοι γὰρ ἀνμεγάλως, ὅτι ἓν ὀλίγαι ἡμέραι εἰσὶ ἀχθὶ μέσου, τὸ σκάνδαλα τρὸς Κύριον τὸν Θεὸν σου, τὸ ἔαν ἀναπαυόμθνος στεῦ ἡμῖν ὁ τῆ τῶ ὑρανῶν βασιλεία εἰς ἀτελθυτήτους αἰῶνας. θαῤῥεῖτε οὖν, νεϊκηκότες καλῶς ἐχθροὺς σου, τὸ καλῶς μισησάντας σε κατήγορας· τὸ ἀνὶπαλόν σου ἀχθόλεν κατεπάτησας, τὸ καλῶς στεῦ αὐτοῦ δάμνιας ἐνθριάμθευσας. μᾶλλον γὰρ τὸ ἡ Εὐδοξία σκώληκας σκόσεσόσας, τὸ ζητῆσάς σε εἰς βοήθειαν, τὸ μὴ εὕρη, τὸ τελευτήσει σὺ τῆ τόσῳ αὐτῆς μετ' ὀδυνῆς μεγάλης. ἀνίατα γὰρ νοσήσ, ἀξίᾳ καλῶς Κυρίῳ πλημμήσ).

Επείσωκεν γὰρ αὐτοῦ τὸ βραδὺν ἵνα ἐπόητε· δίξαι, φάγε πῶν, ὃ τὸ δύνῃ ἑτέρας ἔσθησε σὲ ὃς πρόσωπα βίᾳ. αὖτη γὰρ ἐπρόκεισοι μέρει τὸ ὃ πνθμά σε εἰς χεῖρας τῶ Κυρίῳ παραθῆ. ὁ δὲ λαῶν σιώπιον αὐτῶ ἔφαγεν. ἦρξ δὲ σεὶ αὐτὸ σὲ τῆ ἐξορία τρεσβύτροι δύο τὸ ἀχώριος εἷς, οἵτινες συνκολουθῆσαι αὐτοῦ ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως, χάσει τῆ τρὸς αὐτὸν κεκτημθνοι. ἤκουσαν δὲ τῶν λόγων τούτων τὸ αὐλοὶ καὶ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ἰωΐκα ὠμίλουν τῷ μακαρίῳ Ἰωάννῃ, τὸ ἐκλάβησαν πθνῦ, θὐφραμένθμοι δὲ ἀλαλλιώθμοι σφόδρα, ὅτι τοιούτῳ ἀνδρὶ μεμθνηκότι καὶ τῶ Θεοῦ σεωνεκκοπάθησαν, τὸ ἠξιώθησαν οὐ μόνον τῶν ῥημάτων ἀκούσαι, ἀλλὰ τὸ αὐτοὺς τῶν ἁγίων ἀποστόλων ὀφθαλμοφανεῖς θεάσασθαι. ἦσαν γὰρ καὶ αὐλοὶ ἀγρυπνοῦντες δὲ ἀνεῳγμένας ἔχοντες τὰς τῶ σώματος ὄψεις, δὲ πάντα ἀκριβῶς κατόπτρον. ὁ δὲ ἀφέροντες αὐτὸν γραπώσαντες τῶ " ἐπῆρχον τῶν φρυκτωρίων ὅτι ποσὸν αὐτὸν κατήπειγον ἀφ' τῆς ὁδοῦ, λέγοντες πιαύτας ἐχθὶ τὰς ὁπολαίς, ὡς Εἰ ἀποθάνοι κῦ τὸν ὁδὸν, μιζόνων ἀξίως θήσουσιν τῶν βαθμῶν. τὸ ὁ μὲν Εἰς δὲ αὐτῶν ἐχάπτα φρυτίσας τῆς πρ- χπ. ούσης γραπτίας, φιλανθρωπίαν πνὰ ποσῶς ἀφακτέσθων σεδείκνυτο· ὁ δὲ ἕτερος ὅτι θοῦτον ἰῶ ἀπήνης τὸ δύσκολος, ὡς τὰς Εἰς τὸ ἅγιοι γνωμῶσας κολακείας τῶν τρουτυλχμόπων ὅτι φιλῶ τὸ ἁγίου, ὕβρις νομίζω, τοῦτο μόνου φρυτίζων τὸν Ἰωάννην δυσανατοπῶ. τὸ μὲν γὰρ λαβέσυ ὅπος υετῦ, ἀφρυτίτως ἀξήει, ὡς ἀφ' νώτων τὸ φέρων τὸ ἁγίου φέρεσθαι τὰς τὸν ὑδάτων λιβάδας. σφοδρότερον δὲ πάλιν κεκμακηλίου ἀμπὶ τευφῆς πτίσε, Εἰδὼς σὲ τοῦτο δυσφορῆ ὃ Ελιωταϊκὸν κεφάλιον τὸ μακαρίου· Εἰς πάλιν δὲ Εἰς κάμιλυ, ἵνθα λαβέσυ ἀφαμῶσα ἰῶ, σὸν δὲ στιγμὴν ἄφεσε ὁ δύστυχος σεωεχόρει ἀφαμείπας. τὸ ὅπ τοῦτοις πᾶσιν ὅπ τεύμιλυον τὸν ἀγγαλεωτάτῳ σκάφῳ βασίζων ὁδὸν, ἐμβαίνει ὁ ἅγιος ἀφεστάλδον ἔχων ὃ σωμάτιον, καθάπερ μῆλον ἐπ' ἄκρων κλάδων φοινισσόμθνον. ὁ δὲ

Φιλάνθρωπος

φιλοῦ, θεσπέσιος Θεὸς σὺν εἴασεν εἰς ἐκεῖνο ὃ νησύδριον ἀπαχθῆναι Ⓜ καλλίνικον αὐτὸν
ἀθλητὴν· ἀλλὰ πλησιάσαντες τῇ Κομάνῃ (ὕπος ἦν αὕτη τῆς Εὐξείνου Πόντου) καθάπερ
γέφυραν πρόβλητον τὴν Πιτυοῦσσαν, ἔξω τῆς τείχους ἐν ᾧ μάρτυρες μαίδυντες ἐπὶ πέντε, ἢ
ἐξ σημεῖον. καὶ αὐτὴν ἡ τὴν νύκτα πρέσβις αὐτῷ ὁ τοῦ τόπου ἐκείνου μάρτυς (Βασίλισκος
ὄνομα αὐτῷ, ὃς μάρτυρ ἡ ἐπίσκοπος ὢν Κομανῶν, ἐν Νικομηδείᾳ, ἐπὶ Μαξιμιανοῦ, ἅμα
Λουκιλλῳ ᾧ ἐν Βιθυνίᾳ πρεσβυτέρῳ ὄντι Ἀντιοχείας) φήσας, Χαῖρε, ἀδελφὲ Ἰωάννη· αὐ-
γιος γὰρ ἅμα ἐσόμεθα. φασὶ δὲ πρεσβύτερα Ⓜ μάρτυρα ἐν τῷ Βοσπόρῳ πρεσβυτέρῳ
ᾧ ναῷ, ἐπὶ μασον λέγων Ⓜ ὕπου ᾧ ἀδελφῷ Ἰωάννῃ. ἔρχεται γὰρ αὐγιος. ἔχων δὲ πίστ Ⓜ
χρησμὸν ὁ μακάριος Ἰωάννης ἐπὶ τὴν αὐγιον τοῦ δικαίου θεὸν γραπώσας ἕως πίστεως ὥρας
ἑκάστ Ⓜ ἡμέρας. ⓓ δὲ μὴ πειθόμενος ἐξήλασεν. ὀδύσαντες δὲ ὡς ταδίως τελέσαντα,
πάλιν ἐπιστρέφουσιν εἰς Ⓜ τόπον τὸ μάρτυρον, ἀφ' οὗ καὶ ἀπῆραν, ἔρριπτος αὐτὸ ὀξέως.
οὕτως οὖν ἐλθὼν, ὅπιζητεῖ ὁ Ἰωάννης ἐν ἀξία αὐτοῦ τῆς βίᾳ λαμπρᾷ ἱμάτια, καὶ ἀποδυ-
σάμενος ἐν πρώτερα, ἐνεδύσατο νήφων, ἀλλ' ἄξως ἐπεδημάτων· ἐν δὲ λοιπὰ διέ-
μεινε τοῖς πρόσω, ἐν κοινωνήσας τῇ διακονικῇ συμβόλῳ, ποιῇ τὸν τελευταῖον βύλει ἐπὶ
τῇ πρόσω, εἰπών, ὃ δὲ ἔδος ῥῆμα· Δόξα τῷ Κυρίῳ πάντων ἕνεκεν· ἐπισφραγισά-
μενός τε ὃ ὕστερον ἀμυλῶ, ἐξῆρε τοὺς πόδας τοὺς ὡραίως δραμόντας ἐπὶ σωτηρίᾳ τῆς τῶν
μετανοούντων ἐλπιδῶν, ἐν ἐνέγκασθαι τοὺς τῶν ἀμβρόσιον σπουσίως γλωρηγήσαντας. Εἰ δὲ
σὺν δὲ ὤφειλεν Ⓜ ἔλεγχοι τοὺς φαύλους· τὸ σὺν οὐκ ἀποία τῆς πρήσασαμένου, ἀλλ' ἐπαμύ-
των τῆς μὴ ἀναφορμῶν. αὐτὸς ᾧ ἐὶς τὸν ἀγῆρω μετετέθη ζωὴν ἀπρεσβεύσας τοὺς τοὺς
ἁγίους πόντας τοὺς ᾧ θεῷ θυαρεσκόντας πατέρας, πατριάρχας, ἀποστόλους τε ἐν μάρτυ-
ρας, τῇ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ Σεπτεμβρίου μυνὸς, ὅτε ἡ ὑμνοι ξύλη τοῦ ζωοποιοῦ
σταυροῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ὑψούται εἰς σωτηρίαν μὲ τῶν ὀρθῶς πιστευόντων εἰς Ⓜ τὸ
αὐτῷ τιμυθέντα, θλεσιν ᾧ τῶν βλασφημούντων αὐτὸν, τῇ ἐξῆς ἑσπέρᾳ, ἥτις ἐὼ Οὐω- Ioan. 8. xr.
ριείου ὁ ἔβδομος, ἐν Θεοδοσίου ὁ δεύτερος, τῶν κόσμ ἀποπαλαίσαντος, ἐν πρὸς Χριστὸν ἀγω- 68
νισάμενος, καθὼς γέγραπται· Ἥξεις ᾧ εἰς Ⓜ ταφον σου, ὡσπερ σῖτος ὡρίμος κ Ⓜ κριθὴν θερι- *Occidentales Episcopi iniuriam Iohanni factam detestantur. presbyteri 2. et Diaconus unus (Iohannis in exilio comites perpetui) post mortem Iohannis Romam venientes omnia renunciant Innocentio: qui Honorium Imperatorem adit. scribit Innocentius ad Arcadium, & Sacramentorum communione priuat: scribit item Honorius.*
ζόμενος· θαυμάσομεν ᾧ ψυχαὶ ἀωρεὶ τεθνηξόμεναι. Τοσοῦτος δεσμὸς πρόβλητον ἡ ἀσκητῶν ἡ
τῶν ἐπὶ σεμνότητι βίου μαρτυρομένων πρῶν, ἀπὸ τε Συρίας, ἐν Κιλικίας, ἡ Πόντου, καὶ
Ἀρμενίας, ὡς θεῖν πολλοὺς νομίσαι ἀπὸ στενῦ ἡμάτος αὐτὸν θεσπεσθῆναι." ὁ δὲ φεὶς ᾧ
καὶ ἑορτασθεὶς, καθάπερ ἀθλητὴς νικηφόρος, ὃ καλῶς ἀγωνισάμενον σῶμα ἀπετέθη θεῷ
τὸν θήκην μᾶ ἓ Εἰρηναίου μάρτυρος ἐν τῷ αὐτῷ μαρτυρίῳ. τοιαῦτα δὲ διελθυθεροσύλει
ἐξοικίσθη, ἡ τοὺς ἴσους ἡ ὁμοίους τοῖς ἐπαινετοῖς ἡ ἀθλοφόροις καὶ μάρτυσιν ὁμοίσατο τε-
φαίους, ἡ εἰς τὸν ἐσχάταν κατάστασιν ἥξει, ὡς γὰρ ἔργα ἐν ἡ τῆς ὑστεύθεν ζωῆς ἀγαθῆ
μετάστασις μάρτυρες.

Ταῦτα ἐδιελύξαντο θεοφεσέστως τῷ ἀδικίᾳ Ⓜ τῆς Εὐρώπης ἐπίσκοποι. τῆς
γὰρ δεσμακότων σφᾶς αὐτῶν ἀπεκρινάμενοι κοινωνίας, ἡ Ἰλλυρίοι ᾧ πάντες τῆς μαείδος ἐγίνον-
το. τῷ ᾧ πρὸς ἥλιον αἰγόντα πάλεων Ⓜ πλῆσοι ἔφυγον μὲ τῆς ἀδικίας τῷ χριστιδῷ, ὃ
ᾧ τῆς ἐκκλησίας σὺν ἐμείσατον σῶμα. ὁ ᾧ σκοπὸς τῆς ἐκκλησίας Ρωμαίων ἔστ ἕως
τέλους μὴ κοινωνῆσαι τοῖς δυάπολικοῖς ἐπίσκοποις, μάλιστα Θεοφίλῳ, ἐὼς δὺ οἰκεμενικὴν
συνόδου ἠνύσαι ἰατρεύουσα σεσηπότα μέλη τῶν ζώντα ἐργασαμένων. Εἰ γὰρ ἡ κεχοίμη-
μαι ὁ μακάριος Ἰωάννης, ἀλλ' ἐγρηγόρησεν ἡ ἀλήθεια, δι' ἣν ἡ ζήτησις ἔσχε. πλευτήσαντες
ᾧ τῷ μεγάλου τῆς οἰκεμένης διδασκάλῳ, ἀνῆλθον Ⓜ δύο πρεσβύτεροι ἐν ὁ ἡγούμενος ᾧ σὺν
αὐτῷ ἄντες ἐν τῇ ἐξοδίᾳ ἐν Ρώμῃ πρὸς Ἰννοκέντιον Ⓜ πάπαν, καὶ ἀφηγήσαντο αὐτῷ πάν-
τα ἐν συμβάντα τῷ μακαρίῳ Ἰωάννῃ ἐν τῇ ἐξοδίᾳ· ἡ ὡς ἐβάλετο τὸν μετανοημι-
ζόντων αὐτὸν ἐραπιστὴν ἐκ τόπου εἰς τόπον, ἡ πρὸς τὸ σωθέντος ἔθνους δι' αὐτὸν τῆ τῶν Θεῶ
ἐπικουρίᾳ.

ὀπτικουείας ἐκ τῆς ἡλιακῆς λαμπείας καὶ πιςεύσαιτο τῷ Θεῷ· ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς ὁπλασίας Πέτρου καὶ Ἰωάννου καὶ τῶν ῥηθέντων αὐτοῖς ἀπῶν, καὶ τῆς κοιμήσεως αὐτοῦ, καὶ τῆς ὁπλασίας τῶν μύρτυρος Βασιλίσκου τοιεικότος αὐτοῖς καὶ αὐτῆς κοιμήσεως αὐτοῦ. ἀκούσας ὁ Ζῶτα ὁ πάππας ἐθαύμασε μεγάλως, ἅμα τε καὶ ἐλύπος ἡδόμενος λέγε τοῖς πρόσθεν· ἴδετε ποῖον φωνῆρα τῆς ἐκκλησίας καὶ κήρυκα τῆς πίστεως ἐξώρισαν ⓐ τῆς Εὐας ὀλίσθησαν ἀδίκως. ἆρα πίστιν αὐτοῖς ἐν τῷ νῦν αἰῶνι καὶ τί μέλλει ἔσεσθαι αὐτοῖς ἐν ᾗ μέλλοντι; καὶ ποῖαν ἀπολογίαν διαπρόσκοπον ἔχουσιν εἰπεῖν ἐν τῇ κρίσει τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ φοβερᾷ, ὅταν μέλλωσι ζῶσαι ἐν πυρὶ φλογίζοντι τὸν ἀντίδικον τῆς ζωῆς αὐτῶν Χριστόν; Ζῶτα εἶπεν πρὸς τὸν βασιλέα Ονώριον, καὶ ἀναγέλλει αὐτῷ πάντα, ἅπερ ἤκουσε πρὸς τὸν κληρικόν· ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς βασιλίσσης Εὐδοξίας ἐποίησαν ἐν τῇ ἐδέσμῳ ἐν τῇ μυησικακίας, ἧς ἔσχε πρὸς Ἰωάννην, ἄρχεις αὐτοῖς πίστεως ζωντῶν ἐζωγρημένοις καὶ ἁλόντας αὐτὸν τῆς ἐπισκοπῆς ἀφ' ὧν ἀδικημάτων ἐκείνων ἀνέθεσαν τῷ Θεῷ τῶν συμπεφεγμένων αὐτῷ, ἐπείπερ ἠλέγχετο ὡς αὐτοῦ· πρὸς ὧν ἐπαγγείρει ποιῆσαι ἀκεφαλήκοντος ἐκ ἁρπαγῆς χρημάτων καὶ κτημάτων τῆς πόλεως καὶ φόνων ἀδίκων πολλῶν. Ζῶτα ἀκούσας ὁ βασιλεὺς κατανύγη τῇ ψυχῇ σφόδρα. ἐν γὰρ θεοσεβὴς πάνυ, ἀγαθεπλῶν ἀπόντα ⓐ τῆς ζωῆς αὐτῶν χρόνοις ἐν θυσίαις καὶ ἱκετείαις καὶ ἀγρυπνίαις καὶ ἀναγνώσεσι, πρεσβεύων ἑαυτῷ μεγάλως εἰς ἐξ ἁρπος σωτηρίαν τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς, καὶ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πάπᾳ· Πᾶσα ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα ἐπλήσθη τῶν ἀδικιῶν τῆς γυναικὸς ἐκείνης. πλειστάκις γὰρ ἤλθον ἐν τοῖς ἐξ ἐμοῦ ἀκοάς μου, καὶ βύων τὰ ὦτα ἀπεστρεφόμην βδελυττόμενος αὐτά, μὴ θέλων ὅλως ἀκροάσασθαι τοιούτων πονηρῶν λόγων. καὶ τί πρέσβυς οὐκ οἶδα. ἀφόρως γὰρ ἐν τῷ ἀδελφῷ μου Ἀρκαδίῳ κέχρεφα πρὸς αὐτῆς, ὅπως ζῶν τὸν διαιτᾶται ἐκ τῶν τοιούτων πραγμάτων, ὅπως μὴ ἔλθῃ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ὅτι τὰ τέκνα ἡμῶν τὰ ἀμύητα αὐτῆς· καθάπερ ὅτι Ηλεῖ ⓐ ἱερέα καὶ ἐπὶ ⓐ οἶκον αὐτοῦ καὶ τὸν παῖδες αὐτοῦ ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ χρόνῳ τῶν ἀμύητων Ὀφνὶ καὶ Φινεὲς τῶν τέκνων αὐτοῦ. ἐὰν οὐκ ἐπίσκυσε μου, ἀλλ' ὡς ἔοικεν, ὅτι ἐκείνου ἀκούει. ἀλλὰ χράφον αὐτῷ ἐὰν σύ· " Εἰκὸς καὶ σε ἀκούειν, ἐὰν ἐξορθοῦσαι. τότε ὁ πάπας Ιννοκέντιος ἔγραψεν ὅπισθεν Ἀρκαδίῳ ⓐ βασιλεῖ πρὸς ἐκουσῶν ταδε· Φωνὴ αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ μου Ἰωάννου βοᾷ πρὸς τὸν Θεὸν κατὰ σοῦ, βασιλεῦ, ὡς ποτε Αβὲλ τοῦ δικαίου κατὰ τοῦ ἀδελφοκτόνου Καΐν, ἡ πρωτόγονος ἐκδικηθῆναι). ὃ μόνον οὐ τότε πέπρακται, ἀλλὰ καὶ ἐν καιρῷ εἰρήνης διωγμὸν κατὰ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας καὶ τῶν ἱερέων αὐτοῦ συνεγείρουσι· ὀξώσασι τὸν μέγαν τῆς οἰκουμένης διδάσκαλον ἐκ τοῦ θρόνου τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ ἀκρίτως, συνδιώξας αὐτῷ καὶ τὸν Χριστόν. οὔτε γὰρ οὕτως ὁδύρομαι πρὸς ἐκφυγὸν (ἐξῆν γὰρ τὸν κλῆρον ἔλεγχε κατὰ τῶν ἁγίων ἀποστόλων ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ βασιλεία) καὶ τὴν ἀφορητος ἡ συμφορά· ἐγὼ δὲ θλίβομαι φροντίζων περὶ τὸν ἐν τῷ σωτηρίαν τῶν ψυχῶν ὑμῶν καὶ πρὸς τῶν ἐρημίτων καὶ λιμοξαίτων τῆς ἐκείνῃ πάμφορ καὶ πνευματικῆς διδαχῆς καὶ νουθεσίας. οὐ μόνον γὰρ ἡ Κωνσταντινουπολιτῶν ἐκκλησία ἐζημιώθη τῆς ἐκείνου " καλλιρρύτου γλώττης, ἀλλὰ καὶ πᾶσα ἡ ὑφήλιος ἐχρήσατο ἀπολέσασα τοιοῦτον εἰδέον ἄνδρα, πεφθιωμένος μιᾶς γυναικὸς πρὸς χαριζομένης τῷ ἡδεῖ ὃ δραματούργημα. πλὴν ἐκδέξεται τὸν ἐντὸς ὑμῶν ἄνθρωπον, καὶ τὸ μέλλον κόλασιν καὶ μὴ πολλὰς ταύτας ἡμέρας ἀπεργασάμενον αὐτή. Εἰ γὰρ ὁ μακάριος Ιωάννης τὸν βίον κατέλιπε, τὴν πίστιν τετήρηκας, καὶ σπείρας τὸν σταλυομβρους, ἀλλ' εἰς ἀλάκτους αὐλὰς τὸν ἀδαπανήτων τροφῶν καὶ ἀθανάτων ζωῶν ἐκληρονόμησεν. ἡ δὲ νέα Δαλιδὰς τῆς μικρὸν ἐν ξυρῷ τῆς πλανῆς ξυρήσασα, ἐπήγαγεν ἑαυτῇ κατάραν ἐκ πολλῶν τραυμάτων, δεσμεύσασα φορτίον ἁμαρτημάτων βαρὺ καὶ δυσβάστακτον, πρεσβεύσασα καὶ τῶν τοῖς τρόφιμοι αὐτῆς ἀπωλεσμασι. δεῖ ἐγὼ ὁ ἐλάχιστος καὶ ἀμαρτωλὸς, ὡς πιστεύθεις τὸν θρόνον τοῦ μεγάλου ἀποστόλου Πέτρου, ἀφορίζω σε τοῦ κοινωνικοῦ τῆς μεταλήψεως τῶν ἁγιασμάτων μυστηρίων Χριστοῦ

σοῦ τῦ Θεοῦ ἡμῶν· ὑ μὲν ἀλλὰ καὶ πᾶν τοῖοι ἐπίσκοποι, ἢ κλῆσις οὗτα τῦ πάγματος τῆς ἁγίας ἐκκλησίας τολμῶντα ἐπιχειρῆσαι ὑ μεταδιῶαι ὑμῖν, ἀφ' ἧς ὥρας ἀναγνῶτέ μου τὸν πρόλογα σιώδεσμον ἐκεῖνα καθαίρεσιν ἔξῃ. Εἰ ὃ βιάσηται ἵνα ὡς ἐξουσίας αἰ, ὑ παρεξέλθητε ὧν δεδώκαμεν ἡμῖν κανόνας· ἀλλὰ τῦ σωτῆρος ἀγὰ τῶν ἁγίων αὐτῦ ἀποστόλων, ὅσται δὲ ἐπισκόμβοι, ὡς ἄρτον μὲ ὑ μικρὸν ὃ ἀμάρτημα ἡμήσεται ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτε ὑ δυνήσεται ἀξίωμα βασιλικὸν πινα ὠφελῆσαι· σκεῖνοι ὃ τὰ ἐντὸς συκρύπτουσι ἐπὶ τῆς γῆς ἄρτοὺ φῶμα πάντων. Ἀρσάκιος ὃ, ὃν εἰσηγάγετε εἰς τὸν ἀθρονον τῆς ὀρθοδοξίας τῆς τοῦ μεγάλου Ἰωάννου, καὶ μᾶ ἰδιάτων καὶ ἀγέρωθον σὺν πᾶσι τοῖς συνκοινωνήσασιν αὐτῷ ἄρτι ἀθρονίσθησι, ὕτινος ὀνόματος ὃ ὄνομα ἐγγεγράφθαι τοῖς ἱεροῖς διπτύχοις. ἀνάξιος γὰρ ὄφθη, ὡς μοιχάσας τὴν ὀρθοδοξίαν. Πᾶσα γὰρ φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἐκριζωθήσεται. ἄρτι δὲ ἐλλὰ ὃ ἐν τῇ καθαιρέσει Θεοφίλου ἀφοβισμὸν καὶ ἀναθεματισμὸν καὶ τελείαν ἀλλοτρίωσιν τῦ χριστιανισμοῦ. Γεγράφηκε ὃ ὁ Ὀνώριος Ἀρκαδίῳ πάλαι· Οὐκ οἶδα ποία αἰσχύνη ἐνέργεια ἐπλάνησέ σε, γυναικί καταπιστεύσαι ἑαυτόν, καὶ ἀγαπᾶν ἄλλος πανοίκια χρέσιας δύσεβῆς βασιλᾶς· ἡ γὰρ πάντως ὁ ἐν ἁγίοις ὅστοι ὀρθόκοποι τῆς μᾶς καθολικῆς βασιλείας, ὅπ σὺν τοποτηρήσῃς τῆς Ῥωμαίων ἁγίας ἐκκλησίας σὺν εἰς ὑμετέραν τιμὴν καὶ σύνοδον ἀθροίσωμεν καὶ βεβαίωσιν ταλέντας πᾶν αὐτῶν, ὁ φευγέοις ἀγαθοῖς ξένοις καὶ παλιμβίοις θέλθοι λιμκτοῖς παρεσκάχατο. πᾶς οἷς γὰ ὑμᾶς σὺν ἐφίλαν, ἀθρόσατε αὖθις, φιλοφρόνως ξενοδοχήσαντες (ὅπερ οὐ ξένοι τῶν ὑμετέραν βασιλείαν ἡ τύτων ἀσέβεια· ἀλλὰ ὃ μᾶλλον ὃ ἐπλήθυνε τῦ Θεοῦ ἁγία πλοισίας δωρεὰς ἐφ' ἡμᾶς, πᾶς τύτοις καὶ λύτρωσιν πλημμελημάτων ἡμῖν ποιέζοντος τῦ κεφαλαίου) πάντα τὰ ὑμᾶς πάσχα ὑκ ὠκηκότος. ἀ γὰ μᾶλ' ἑαυτῷ ἔφερεν ὑγίεια εἰς χρείαν σώματος ἀναλωμάτων ἀφαιρεθῶαι πάντα, δεδώκοτες αὖθις καὶ εἰς τῦτο ἀφορμὴν τῦ κατασκευάζαι ὑμῖν πρὸς Κύζικον τὸν Θεὸν ἡμῶν μὴ σθυμηθέντες τῦ πάλαι ὃ σοφωτάτου πρεσβυτέρου ῥητῦ ὃ εἰρηκότος· Μὴ δώσῃς ἀφορμὴν ἀνθρώπῳ καταράσασθαί σε. ὁ γὰ ὃ σταγμὸς τῆς καρδίας αὐτῦ εἰσακούσεται αὐτῦ ὁ πλάσας αὐτόν. πᾶς ὅτι τύτοις ὃ ἰδία βουλῇ καὶ ἰδίᾳ κρίματι σκεβαλὼν, ὀρθοκόπους ἄλλους σκανθρίσας, πρίδων τὸ ἀποστολικὸν τιμόν. Ζῶντα ὃ πάντα ἐν πάλαι Θεῷ, καὶ πάλαι ἀνθρώπους ὑ μικρὸν ἐν χρόνῳ ἐπάγει. ἀπῶσαι δῶν μὴ λόγοις, ἀλλ' ἔργοις τὰ σεσηπότα μᾶλλον θεραπεῦσαι, καὶ πληροφόρησαι πάντας ἡμᾶς εἰς τὸν τύτων σκοδίκησιν, ἐπισάμβους ὡς αἱ τῶν ἱερέων χορὶ μὲν πᾶσι τὴν καὶ ἡμετέρας βασιλείας διωνεκῶς κραταιύουσι.

Δεξάμβους ὃ τὰ τοιαῦτα γράμματα ὁ βασιλᾶς Ἀρκαδίος, ὁ πάσῃ ἀθυμίᾳ κατεσχημένος ἐναγώνιος ἠνόμβους, καὶ κελθεὶ ζητῆσαι ἐν τῇ πόλῃ, εἰ εἰσί τινες ὁ αὐτῷ σὺν τῇ συσκθασταμβῶν κῦ τῦ μακαρίᾳ Ἰωάννου. ἦσαν ὃ ὁ αὐτῷ κῦ συγκωείαν Μιῶς καὶ Θεόκτιστος καὶ Ἰαμβεῖον καὶ ἀνέψιοι Θεοφίλου τῦ Ἀλεξανδρείας, καὶ Ἀχάκιος ὁ Βερροίας καὶ Σάμεμβους ὁ Γαβάλων. γνοὺς ὃ ὁ βασιλᾶς πᾶς αὐτῶν, σκέλθωσιν ἐνεχρῆσαι αὐτῷ μᾶ πάσης ἀπιμίας, καὶ ὁ ἐφίκτῃ ἀποκλειαθῆναι, ἕως οὗ σκέψηται τί ποιήσι πᾶς αὐτῷ. τότε δὴ διαζητῆ τὸν ὀρθόκοπον εἰς τὸν ὀρθοκόπους καὶ τοποτηρήσῃς Ῥώμης, ἄνδρ ἐθνικὸν ἀπὸ αὐτῦ ἀγὰ τῶν γραμμάτων Ὀνωρίου τῦ ἀδελφοῦ αὐτῦ. καὶ μαθὼν ὡς ἀγὰ Μαρίνου τῦ ἀνθρώπου τῆς βασιλίσσης καὶ τῶν τέκνων αὐτῦ ζῶντα γενέσαι, κελθεὶ τύτους ἐν ἀγὰ ξίφους μέσῳ μετῆλθεν, καὶ τὰ σώματα αὐτῶν ὁ ἐν ξύλοις κρεμασθῆναι, καὶ πάντας ὃ τοὺς ἰδίους, εἴτε συγγενεῖς, εἴτε ἀνθρώπους τῆς βασιλίσσης, τοὺς εὑρεθέντας αἰτίους τῆς τοιαύτης συσκθῆς, ἐκέλθυσε τοὺς δὲ ἀξιώμασιν ὀφλοῦς σκπεσεῖν τῆς ἀξίας, καὶ πᾶν τὸ πάν ὑπάρξιν ἀφερεσθῆναι, τοὺς ὃ ἅλλους πληγαῖς καὶ βαρέοις ἀγαφόροις καὶ φυλακῆς ἀνδρωσθῆναι· πᾶν ὃ βασι-

λικοῦ

Matth. 16. xv.

69 *Arcadius panas expetit de omnibus Iohannis inimicis. datq; ipse & Eudoxia literas ad Papam, ut recipiantur in communionem.*

λιανὸν Εὐδοξίου ὀπτησέντος ἔν τινι κριτῶν τῶ παλατίου καθεδλῶσαι, καὶ μηδένα εἰσελθεῖν
πρὸς αὐτὸν, εἰ μήτις τοῦ ἄρχοντος αὐτῆς, μήτε δὲ αὐτὸν πώποτε προελθεῖν. σκεύη δὲ
πλησίον τὰ ὑποκάτω ἐκ τῆς θλίψεως καὶ τῆς αἱμορροΐσης, ἔπεσον εἰς ἀρρωστίαν τὸ ὑποδ
τῆς ἰατρῶν λεγομένου αἱμόρροιαν. ταῦτα δὴ πάντα ἔγνωσαν ⓐ μετακομίσαντες μαγ-
γριανοὶ τὰ γράμματα τῶ βασιλέως ἀπὸ Ρώμης ἐν Κωνσταντινουπόλει. ὁ δὲ βασιλεὺς 5
Αρκαδίος μὴ ὢν ποιῶσαι αὐτὸν τοῦ λεχθείσας ἐπεκδικήσεις εἰς τὸν τῆς πίστεως καὶ πρ-
γασαμένους κὴ τῶ μακαρίου Ιωάννου, αἰτηράφῳ ἐν πάσαι Ινωκεντίῳ πάπε.
Παί-
τες δὲ, θεοφοροι ἴσασιν ⓐ θεοφιλοῦντες, ὅτι οὐ πάντα κὴ ἀγνοήσαντα γνόμενα οὔτε θεὸς, οὔτε νό-
μοι καλέζουσιν· ἀλλ' οὔτε τις ὑπὲρ ἑτέρου δίκαιον εἰσπράξεται. ὅθεν ταῦτα γέγραφα
πληροφορῶν τὸν ὑμετέραν παρέντητα, ὡς "ὀπτιμοῦ τυρώπος φιλάνθρωπου θεοῦ οὐκ 11 ἰσ. ὀπτίμου
ἔγνων π τῶν συμβάντων τοῖς ὑμετέροις ὀπτιμοῦ ἐν κληρικοῖς, ἀλλ' ἀξίως εἰμὶ τῶ κρί- τυρώπου
ματος αὐτοῦ. ἀρτίως δὲ ταῦτα μαθὼν, πᾶσαι τὴν ὑπὲρ αὐτῶν ἐκδίκησιν πεποίημαι
εἰς τὸν πατριάρχην αὐξεῖς πὰ ⓒ θεῷ μὴ λανθάνοντα. εἰ γὰρ εἰμὶ συμμέτοχος αὐ-
τῶν εἰς τοῦτο, οὐκ εἶχον τόπους κακώσαι· πρὸ τὸ ἐν οὐσία τὴ μνήμη μακαρίου Ιωάννη
τῶ γενομένου ὀπτιμοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησίας, οὐκ ἐκ τῆς ἡμετέρας αἰτίας 15
γέγονεν εἰς αὐτὸν, ὅσῳ ἐβούλετο, ἀλλ' ἐκ τῶν ὀπτιμοῦ εἰπόντων κακηγορημάτων αὐτὸν πεποι-
ηκέναι τῶν κακούντων τῆς ἐν Νικαίᾳ αἰτίας συνόδου, ἢ ὅτι ἄξιός ἐστι καθαιρέσεως, ἀπαδεξά-
μενοι ὁ κρίμα τῆς τοιαύτης καθαιρέσεως κὴ τῆς καθοφῆς αὐτῶν. πειθεῖς οὖν ἐγὼ τοῖς λό-
γοις αὐτῶν, ὡς ὀπτιμοῦσι, συνεῖδον δίκαια ἀνθρώπου μὴ χάσαι τὴν ἐκκλησίαν ἐν ᾧ ἐπα-
σπάσατο τὰ μέλη αὐτῆς. ἢ εἴ ὅλως ὠφειλόν τινες ἀφορεσθῆναι τῶν ἀρχαίντων μυστηρίων, 20
ἐκδίκοι εἶσιν ἄξιοι τοιούτου ὀπτιμίου, ὡς δέκα τοσαῦτα ἐκβληθῆναι εἰς αὐτὸν ἀκοινωνήτως, εἴ τι εἰς
αὐτὸν ἐπάλμησαν ποιῆσαι. ἡμεῖς δὴ τί ἐπλημμελήσαμεν, ἱερέων ψευσαμένων, ἢ πῶς ἀληθείας ἀ-
θετησάντων; πλὴν τὰς θυρεθείσας ἐξ αὐτῶν ἐκδημιούργησε πρὸς ἡμᾶς ἐκθέσεις ἀπέ-
στειλαν πρὸς τὴν ὑμετέραν ὁσιότητα, ὀφείλοντα ἀναγκαῖα ὑμῖν τὰ προσκολουθήσαν-
τα πρᾶγματα, ἢ εἴ τι αἴτιός εἰμι τοιούτου πράγματος, ἢ συμμύησης τῆς δραματουργίας 25
αὐτῶν. εἰ δὲ ἢ εἰσὶν ἄξιοι ἀνταμοιβῆς, ὡς συκοφάνται, χρήσησθαι αὐτοῖς, ὡς καλεῖ, τοῦτο
ἢ ἡμῖν βουλομένων ἢ θελόντων πρὸς διόρθωσιν ἄλλων. λοιπὸν, προσκαθῆσθαι ἢ σὴ πατερι-
κὴ ἀγωγεσύνη, ἢ μὴ ἀμέτοχος ἢ ἀσυνπάκτους ἡμᾶς κατακρίνῃ τῆς τοῦ Χριστοῦ ποίμνης καὶ
τῆς ἀχράντου ἢ θείας κοινωνίας τοῦ τιμίου σώματος ἢ αἵματος αὐτοῦ, πολλῶν ἀξιουμένων τῆς
τούτων μεταλήψεως. εἰ γὰρ ἢ ἀκάκως τοῦτο συνεχωρήσαμεν γενέσθαι ὑπὲρ αὐτῶν εἰς 30
ⓜ μακαρίου Ιωάννου, ἀλλ' οὖν συγγνώμην αἰτοῦμεν πρὸ ὑμῶν, ἐφ' οἷς ἠμπλήκαμεν. εἰ δὲ
ἢ πάλιν δέοι πολλὰ μᾶλλον ἐκ τοσούτου ἐπιπλῆξαι ἡμῖν πρὸς σωφρονισμὸν τῶν ἐπλημμελημένων, οὐδὲ τοῦτο
παρεπιτρέπομαι, ἀλλὰ προθύμως ὑποκαμόμην τὴ παιδείᾳ Κυρίου, μὴ ἐκλυόμενοι ὑπ'
αὐτοῦ. Ον γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος, παιδεύει, κὴ τὸ ἀποστολικὸν λόγιον. μόνον μὴ ἐγκρηθῶμεν τῶν
σωτηρίων συμβόλων. πρὸ εἰ τῆς σῆς ψυχῆς Εὐδοξίας γνῶθι, πάτερ, ὡς ἢ αὐτὴ ἀπαπέ- 35
δωκε κὴ σφάλμα αὐτῆς, οὐ μετρίως, οὐδὲ ἐκ τῆς τοιαύτης θλίψεως ἢ λύπης ὑπ' ἀρρωσίᾳ.
βαρυτάτη κατακαίδι αὐτοῦ. καταξίωσον οὖν ἢ αὐτὸν μὴ ἀμοιρῆσαι τῶν ἁγίων μυσ-
τηρίων τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, καὶ μὴ ἐκδικήσῃς παλαιῶς. οὐ γὰρ παπᾶζη Κύριος δίς· ὃπὲ
ὃ ἀδύ. γέγραφε δὴ ἢ ἡ βασίλισσα πρὸς αὐτὸν, ὑπολαμβάνουσα πρὸ τῶν ἐπ' ἐκκλησίαις
διαφόρως ἐπαναμβάνων αὐτῇ ὕβρεων πρὸ τὸ μεγάλου Ιωάννου τὰ δικαιοῦσθαι αὐτῇ. ἐκθέσθω 40
δὴ ὁ μακαρίτης πῶς μὴ ὀνομάσῃ οὐχ ὕβρεσι πώποτε, ἀλλὰ τοῖς αἰτίας μόνον ἤλεγχε τῆ σφαλ-
λομένων· καὶ ⓐ ταῦτας προφέροντες, θεόφιλοι ἠκούσατε τῶν λεγομένων, ὡς δι' αὐτὸν ταῦτα
εἰρῆσθαι, καὶ ἐδύκησεν γνῶσαι αὐτὰ ἐμέ), ὅτε ἢ ἐλαθάνοντο. ὅθεν πολλοὶ μὲ πρὸ αὐτοῦ ἐκωλύειν
σιωπᾶν τῶν ἀμπλακημάτων, πῆ μὲ δέῃ ⓐ τοῦ θεοῦ φόβου, πῆ δὴ δέῃ τῶν ἀν-

θρώπων

δεφτων αἰχμιλιω ᾗ ϲδω ἐπ' ἐκκλησίας ὀνειδισμοις αὐτὸ· ⓐ ὃ ἄλλοι ἐκ τῆ τοιούτων ἐ-
λέγχων εἰς ϐ ἀμεινότερον μὴ τρεπόμενοι, ἀλλ' ᾗ ϲάλχον αὐτῳ, ὡς πλημμελῶσι εἰς
ἑκατέρους ϐ εἰρηκὼν· Ελεγξόν, φησι, σοφὸν, ᾗ ἀγαπήσει σε· μωρὸν, ᾗ τρεφθήσει τῆ Παροιμ. 9. 8.
μισεῖν σε. ἀνῆκε δὲ φεῦγε ὁ βασιλεὺς Αρκαδίος Θεωρίᾳ τῳ ἀδελφῷ αὐτῆ, τὰ ὁμοια τῶν γρα-
φέντων τῳ πάπᾳ Ιννοκεντίῳ ἀποδεχόμενος τρεῖ τε τῆ μακαρίου Ιωαννου, ᾗ τρεῖ τῶν ἐπι-
σκόπων ᾗ τοποτηρητῶν Ρώμης, αἰτήσας αὐτὸν τρεσβευτὴν τὸν πάπαν, λύσιν δοῦναι αὐτοῖς
τῆ ἐπιτιμίου, τῆ τῶν ἁγίων μυστηρίων δεσμοῦ.

Δεξάμενοι ὁ ἀμφότεροι τὰ γράμματα τῆ Αρκαδίου, ᾗ μαθὼν δὲ αὐτὴν ὁ πάπας Ιννο- 70
κέντιος τὸν τῆ βασιλέως μετάνοιαν, ἐθαύμασε τὸν ἀποστολικὸν αὐτῆ. ἐγκωμιάζ ὁ *Recipiuntur in communionē Arcadius & Eudoxia. Proclo cura demandatur ecclesia Constantinop. Severiano & Acacio acriter increpitis: ignoscit Innocentius. Arcadius Theophilo scribit, vt se futuro ſiſtet concilio: ſi verò Innocentio mortuo evadit.*
ᾗ τρεσβύτερος τῆ μεγίστης πόλεως ἐκκλησίαν τῆ μεγάλου Ιωαννου εἰς τὸν πλάνην
τας εἰς αὐτὸν, γράφει Πρόκλῳ τῳ ὁσιωτάτῳ ἐπισκόπῳ Κυζίκου ἀφεληθῆν τὸ Κωνσταντι-
πόλει, ᾗ μεταδοῦναι τοῖς βασιλεῦσι τῆ ἁγίων μυστηρίων, ᾗ ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν
αὐτῆς ἄχρις ἂν διακριθῆ ὁ κῦ Ακῖνος πρᾶγμα, εἴπερ ἄξιός ϐστ πίστευθῆναι τ' ἐπισκοπὴν
τῆς πόλεως ἐκείνης. δεξάμενος ὁ Πρόκλος τὰ γράμματα τῆ πάπα, κατέστησεν ὅτι τῆς
ἐκκλησίας Κυζίκου κληρικοὶ πιστοὶ ᾗ ὁσίοις τοποτηρηταὶ αὐτοῦ, ᾗ αὐέρχεται τὸ Κωνστα- *Constantinopolitano Acacio.*
πιουπόλει. ἐκπλεύσας ὁ τὴν θείαν μυσταγωγίαν μετέδωκεν αὐτοῖς τῆς ἀναμάκτου θυσί-
ας. ποιήσας δὲ τινας ἡμέρας ἐν τῆ πόλει ἐζητεῖτο ὑπ' ἐκκλησίας τοῖς λαοῖς πρεμνθῆναι
αὐτὸν μελικῶς. ὕρε γὰρ αὐτὸν ἀφόρητον ϑλῖψιν ἔχοντας χάριν τῆ ἐρημίαν αὐτὸν τῆς
μυγιρρύτου γλωττῆς Ιωαννου καὶ τῆς θείας καὶ πνευματικῆς αὐτῆ διδασκαλίας, ᾗ ἔλεγεν αὐ-
τοῖς· ἀδελφοὶ, οὕτως εἰμὶ ἐγὼ ᾗ τρεσβὺς τοῦ μακαρίου Ιωαννίου, ὥσπερ πηγὴ ῥόος θαλασ-
σαν, ᾗ ῥύαξ ᾗ τρεσβὺς πόταμος. τίς γὰρ δυνήσεται ὁμοιωθῆναι ἐκείνῳ ἐν ἐξηγήσει; γράφω
ὃ πάλιν ὁ πάπας ᾗ τρεσβὺς τῆ βασιλέως Αρκαδίου ᾗ Εὐδοξίαν τῆδε· Αποδεξάμενοι ὑ-
μῶν τὸν κῦ Θεὸν εὐφραινόμεθα, ἰῶσπερ χαίρει ὁ ὄνομα αὐτῆ "ἐπειδὴ ἔξεστε. ὅθεν τῶν ἱερῶν δι-
σμῶν ὑποδεθέντες ἐν τοῖς διασπορικοῖς συμβόλοις τρεστάλητε ἐρρωμένοι. πεστάξαι ὁ καλῶς πο-
ιῆσαι. τὰ καὶ ὁ ὄνομα Ιωαννίου τοῖς ἱεροῖς ἐγγεγραμμένον διατηρεῖσθαι. δίκαιον γὰρ τὸν ἀρχὴν μὴ
τερπθῆναι τὸν ἐκκλησίαν τῆ ἀξιομνημονεύτῆ αὐτῆ ὀνόματος. γράψαι ὁ Θεοφίλῳ κα-
ταξιώσατε ἔπιμον εἶναι εἰς τὸν καθόλου θεοῦ καθολικῶς γνωμθέν συνόδου ὁ Θεσσα-
λονίκη, μέσῳ οὖσαν ἡμῶν τε καὶ τῆ Ἑῴας ἐπισκόπων. δι' ἑαυτὸν γὰρ, εἰ τῷ Θεῷ φί-
λον ϐστ, τῇ τοιαύτῃ συνόδῳ ὑπεύθυνόν μοι, καὶ ὡς φοινικῶς καὶ ἀκμονικῶς ὑπ' αὐτῆ τρε-
σβεύσαι εἰς τὸ ⓑ ἐπίσκοπον Ιωαννίου καὶ Ισίδωρον ⓒ ἀξιοπρεπῆ ξενοδόχον καὶ ϲδν ἄλλους
ἀσκῆσαι· αἰακρίνομεν, δείξομεν αὐτῳ, τίνι αὐθεντίᾳ ἔχοντες Πέτρου τὸ ἀλίου τῆ ἀποστό-
λων τρεκρίτης, ᾗμεῖς μὴ καλῶς ἔχει. ὁ Θεὸς τέκνα ᾗμῶν φυλάξει
ὑμῶν. ἐρρῶσθαι ὑμᾶς ὁ Κυρίῳ πάντοτε βύζημι, ᾗγαπημένοι τῆ Ρωμαίων ἐκκλησία ὑπὸ
πάντων βύζημεν ὑμᾶς. Τὰς ᾗ τρεὶ Ακάκιον καὶ Σεβηριανὸν εἰσαγαγὼν ὁ πάπας, αὐτίσας
τρεσβεῖς αὐτὸν, ἔφη, φίλον στυγοῦμεν, καὶ λογισμοὺς πλείστους κινοῦμεν, Τὸ, τί ἄρα
μέλλῃ ὁ πάπας ἀποφαίνεσθαι κατ' αὐτῶν· ὑμεῖς ἐγὼ οἱ καθ' ἑκάστην τ' ὅσιοι ἐκείνοι ᾗ τρεσβεύοντες
αὐτὸν τῆς οἰκουμένης διδάσκαλον, αἰαδεξάμενοι δ' ὃ κρίμα τῆς καθαιρέσεως αὐτῆ εἰς
τὰ ἰδίας ὑμῶν κεφαλὰς; ὁρᾶτε τί πεποιήκατε. πολλῆς γὰρ τῆς ἀμοίας τὸν αἰαπλεον, οὐ
μικρὸν τὸν κόλασιν ὑπιφέρουσι τοῖς οὕτω θρασεῖς θεῖσι κῦ τὸν δικαίου, ᾗ τὸν τῆ αἰσεβῶν
λύκων γνώμην αἰσθάνεσθαι. ⓓ ὃ ἐσιώπησαν, μηδὲν ἀπολογησάμενοι. πάλιν ὁ λέγ
τρεσβὺς αὐτὸν ὁ πάπας· Ο Θεὸς, τέκνα, ἐὰν ϐάρεσον αὐτῆ ϐστ, συγχωρήσει ὑμῖν ὃ σφάλμα
ὑμῶν. Εἶπε δὲ ὁ Θεοφίλῳ, τῆς ἀνέσεως ὑπιτιμίας μηδαμῶς ἐλθυθρούμενος ὑπεπίλου
εἰς ϛωόδον, ὡς καπάδικος ὕρεθῆναι ᾗμῖν σὲ ᾗ μόνον ὑπεισκεμθέντα μεν κελεύσει Θεοῦ τὸ
αὐτῆ. τῶν γὰρ αὐτῳ γέγραφα, ᾗ τῳ ϑσεβεστάτῳ βασιλεῖ Αρκαδίῳ. Ταῦτα ὁ αὐτὸς εἰ-

πόντος,

πόντος, ἀπέλυσεν αὐτὸν ἀσιάντως φιλοτιμησάμενος αὐτός. δεξάμενος δὲ ὁ βασιλεὺς τὰ γράμματα τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου, ἐχάρη λίαν, καὶ ἔπεμψε πᾶσαν ὑπακοὴν καὶ θεραπείαν αὐτῷ ποιῆσαι. Ἔγνω δὲ καὶ τὸ γράμμα γράφει Θεοφίλῳ τῷ πατριάρχῃ Πάντα τὰ κλίματα τῆς οἰκουμένης ἐπάρκειας, καὶ ἴδοι ἱερὰς αὐτῶν συνκλυσάμενος πλῆθος πόλεων σε κατέλαβεν, οὐκ εἰδὼς ὅτι ἡ τῆ δεξιᾷ δεξιᾶ οἰκειότης καὶ τῆ ἡμετέρᾳ ἀλώσει, δέξῃς οὐκ ἔστι σε ἀφυγεῖν ὁποτέραν ἀλκήν. τῶν οὖν ἀδελφῶν σῶν τολμηθέντων κρίσιν ἡ δίκην μᾶλλον δέχεσθαι, ἀδελφυβάζου σὲ πάλιν ὁ Θεσσαλονίκης τοῦ πρώτου ἐπωνυμίαν, ἵνα σὺ κρινόμενος σεαυτοῖς σεαυτοῦ εἶ, εἴ τι δίκαιον ἀδελφῶν χαρίσῃ βρέφειν, ἐγκαλυπτόμενος. πειθαρχῶν οὖν ταῖς ἡμετέραις καλύσεσι, πᾶσαν ἀνάγκην, εἰ ἡ σώματος ἡ, ἐπισβαμένος, μήτε μέλη ἀφωνίας ἔσεσθαι λαμβάνων, ἀπολαύς "χαρᾶς τῆς Ἀλεξανδρέων πόλεως, τῇ περιφανεῖ πόλει ἀπουδαίως ὑπέρχῃ· ἵνα πρῶτα τὰ ἀφ' οὗ ἀέκων περιβάλῃ ὁ Θεὸς δι' ἡμῶν ἐκδίκησιν. Δεξάμενος οὖν ὁ Θεόφιλος τὴν κέλευσιν τοῦ τύπου, ἡ σκυτωδεῖς," ὡς ἐκ πρώτων ἀπορρήξας, πέμπει ὑπατικοὺς ἅμα Κυρίλλῳ τῷ συγγενεῖ αὐτοῦ εἰς ὃ ἔργον τῆς Νιτρείας, ἀδικοῦσαν Ἰσίδωρον ἡ τὸν διωρθέντα πρὸ αὐτοῦ μοναχοὺς τὸ ἀφ' αὐτοῦ περισσεῖαν ποιήσασθαι. Ὁ δὲ εἶπον ἀδελφοὶ· ἀναγείλατε αὐτῷ, πατέρες, μὴ ὀλιγωρῆσαι οὐδαμῶς γὰρ ἐξέρχεται. πεπλήρωται γὰρ ὁ χρόνος τῆς ζωῆς Ἰννοκεντίου. ἐξαλύεται πάντων ὅλον τὸ κυνήγιον· ἀμελεμφάπτα οὖν τῆς σεαυτοῦ ἀδημονίας ἡ τοῦ Θεοῦ δίκη σε ἀφαδέξεται. ταῦτα ἀκούσας ὁ Θεόφιλος ἀμέμπτως γέγονεν. οὐ μὴν πολὺ γὰρ ἐπαλύτησεν ὁ πάπας Ἰννοκέντιος κατὰ τὴν περσφητείαν τῆς ἁγίων χρόνων. μετὰ δὲ τὴν παλυτὴν τοῦ πάπα Ἰννοκεντίου, "ἀπικρώθη ὁ γράμμα τῆς ἐπισκοπῆς τοῦ Ἀτλικοῦ τοῦ ἐπιλαβομένου τοῦ θρόνου τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως μετὰ Ἀρσακίου καὶ περὶ αὐτοῦ γεγενότα· ἡ πολλοὶ μὲν περὶ τούτου "ἐδυσχέραινον, ὀλίγοι δὲ ἤχαιρον. ὅμως οὖτοι ἤρξαντο γὰρ τῶν πολλοί. ἦσαν γὰρ ἐξ αὐτῶν ἵνες τῆς βασιλικῆς αὐλῆς καὶ σὺν ὄχλοις, καὶ ἐπειδὴ ἠσυχάζειν.

71 *Iohannis nomen diptychis inscriptum. inimicorum Iohannis penae, stilae.*

Οἱ δὲ τῆς Εὐσεβείας διάκονοι οὐ περιέτρεψαν τὸν Αἰγυπτίῳ καὶ τὴν Εὐφρᾶ καὶ τὸν τῶν Βοσπόρου καὶ τὴν Θρᾴκην τῶν κοινωνίαν πατάσσοντο, ἕως σκείνου τοῦ θεσπισίου Ἰωάννου τὸ ὄνομα τοῖς τῶν θείων διπτύχοις συνέταξαν, καὶ Ἀρσακίου μὲν καὶ μὴ Ἰωάννην ἠθόμενον οὐδὲ περσρήσεως ἠξίωσαν τοῦ τῶν κέλευσιν Ἰννοκεντίου. Ἀτλικὸς δὲ συνιδὼν διαφερυθμίζων τῶν σκληνοῖδι ἀφ' οὗ τὸν κοινωνικοῦ Ἰωάννου ἔξω αὐτῆς συνάγεσθαι, μηδένα αὐτοῦ σὲ ταῖς θύραις πισθαι σκέλθοντα, ὡς καὶ τῶν ἄλλων ὑπατικῶν τῶν κακοιμημένων ἐκῶθι γίνεσθαι, ἀφ' οὗ τὸν πολλοὺς εἰς τῶν σκληνοῖδι ἐπῆλθεν ἐλπίσας. τοῦτον κοινωνικὸν ἐδίξαντο καὶ τῆς Εὐσεβείας διάκονοι, πολλάκις μὲν περσεθυσάμενον, πολλάκις δὲ τῆς Εἰρήνης τυχεῖν ἀξιώσαντα. χρόνῳ ὕστερον ἐδίξαντο τῶν περσηγεῖαν ἐγκεφαλαντα τοῦ Ἰωάννου τοῖς ἱεροῖς δίπτυξι. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ μὴ Πορφύριον καὶ θεῖον τῆς Ἀντιοχέων παιμαίας, συμβαίνησαν ἔχων τῶν ἀρχιερωσυνῶν ἡ τῶν πολιτῶν (ὃ ἀσκληκὴν γὰρ πολίτρα καὶ τῆς ἐπισκοπῆς ἀφιτελέσας χρόνον, καὶ γυμνασάμενος ὅτι πλῆθον ὤφθη ἡμῶν ἀγωνιστὴς, ἡ λόγῳ παιδιῶν, ἡ βεβαιῶν τῷ λόγῳ καὶ βίοι) οὗτε περσῆτος τῶν Ἰωάννου περσηγεῖαν τοῖς σκληνασιαρχοῖς "ἀνατύξις σὲ ἔταξεν. οὐκ ἄξιον δὲ ἀποσιωπῆσαι ἡ λήθῃ πρᾶγμα ἐν τῷ συμβαίνει διπλοῦς τοῖς τῶν σκυμφεῖδι ἐργασαμένοις καὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου· ἵνα μὴ ὡς πρέπει ἐργασάμενοι τοῖς πολλοῖς τομαθῶσιν, ἀλλὰ δίξαι τῶν τοῦ Θεοῦ ἀνεξικακίαν καὶ συγχώρησιν τῶν ἀδίκως ἠμοιμένων εἰς καὶ ἀθλητὴν αὐτῷ Ἰωάννην, ὅπως σεφανηφόρον αὖθι ἀναδέξῃ καὶ καρτερικώτατον Ἰοῦ· πάλιν δὲ τῶν περσκαμεν εἰς αὖθις ἀνταπόδοσιν ἠμοιμένων, σκανδαμένους δὲ ἡ τῶν αἰώνιον ἡ ἀπροϊτητον κόλασιν. Ἀμμώνιος γὰρ ὁ ἀσκητὴς, εἷς ἀρχὴν ἀδελφὸς τῶν λεγομένων Μακρῶν ἡ διωρθώτων ἐπὶ Θεο-

φίλου

φίλου ἐκ τῆς ὄψεως τῆς Νιτρίας καὶ ἀνελθόντων εἰς τὸ στρατόπεδον, περιφημίσας εὐθὺ τὴν τοῦ βίου ἔξοδον ὡς ⓐ εὐθὺ Αὐρηλιανοῦ καὶ Σισίνιον διηγήσαντο, εἶπεν· ὡς μεγάλου διωγμοῦ ἡμοιμένου καὶ σχίσματος ἐν ταῖς ἁγίαις ἐκκλησίαις ἔθνισεν ὁ πλοῦς τοῦ αἰτίους ἀποδύγκαι, καὶ οὕτως ἐνωθῆναι τὰς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ· ὃ δὴ καὶ γέγονεν. ἐσπούδαν γὰρ πάντων τὰ σώματα
5 ὑπισχνεῖσθαι τὸ κλινεικὸν, ὁμοίως ὃ καὶ ὁ τῆς νόσου τοῦ δεινὰ πάσχουσα ποικίλοις πάθεσιν ἐμαίζετο, πυρετῷ μὲν μαλακῷ τὰ σπλάγχνα διακαόμενα, κυσμῷ τ' ἀφορήτῳ πνεῦ ὑπιφαίνεσθαι ὄλλοις τοῖς οὐσῖν ἐξορύπτουσα, κώλοις τε στενοχωῖς ἀλγηδόνες, πνεῦ ὑδροπικλύντες, ἐπεὶ τοῦ πόδας οἰδήματα πελιδνὰ· ἕτερον δ' ῥεύματα ἐπεὶ τὰ ἄρθρα δερμὸν, ψυχρὸν, καὶ κακῶς ὑποχράφαντας δακτύλους ἔφερεν· ἕτερον φλεγμονὴ δ' ὅλα μοιῶν πνὸς σπεδὸν δυσ-
10 εἶαν εἰς μακεδὼν ἐπεκτείνουσα, σκώληκας ἐμποιοῦσα· ὀρθόπνοια δ' ἐπεὶς τύπος, δ' δύστοια, δ' πολῶν τῶν μυελῶν ἔξάτασις. Φθισεῖαι δὲ νυκτερειαὶ εἰς κύκας λυτῶντας δ' ξιφήρεις βαρβαρικὰς δ' ἀνήγλωσσον δ' κωματώδη φωνὴν ἔξενεχούσης μεταμαιμάττοντο, αὐπνοι τ' ὕπνοι ἀποτρύσασι· ἕτερος πάλιν ἐξ ἵππου πεσὼν δ' κυλισθεὶς ὁ δεξιὸν κατεπάξας σκέλος, πραυτάκα δ' ζῆν ἀπερρήξεν· ἐποκλαθείς. ἄλλος τῆς φωνῆς ἐξεμεχύετο, μήτε τῷ ἰδίῳ σώματι τὰς
15 χεῖρας περισκαλεῖν δυνάμενος. ἕτερος ζωὴ τὰ σκίνη ἕως τῶν γραπτῶν κατ' ὀλίγον ἐφορίζετο ὅτι τελευταῖον ἐρεσιπέλου δῆθεν τὰς ἀφορμὰς ἡμιδύνος. ἄλλος τὴν γλῶσσαν οἰδήσας, ὡς φασι, μὴ λαβοῦσα πυρετὸς ὡς ἐξ ἐφεδρισμὸν κεῖσθαι, τῷ σώματι δ' ὑπερείδων τοῖς ὀδοῦσι, μὴ χωρούσης τῆς γλώττης ἐν ᾧ ἐκ ἐξεισμένῳ τῆς φύσεως μέτρῳ, ἐν πυξὶν γράφας ἐξομολόγησιν ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ ἐδὲν θέλματος ὀργλὸν ἀφαιροῖς πιμωρίας στρατηγοῦσα. ⓐ γὰρ τῶν
20 ψυχῶν ἰατρὸν ἐπαοιδῷ προξωώσαντες, μεταπέμπεσθαι τὸν τῆς σωτηρίας ἐργαστήριον ⓜ τὸν φήτην, τοῖς τῶν σωμάτων ἰατροῖς εἰς αἰσχυμὸν προεδίδοτο, ὁδυρόμενοι μὴ χωρηγεῖν τοῖς νομιζομένοις φαρμάκοις, σωτηρίαν δ' ὄκ ἐμποιοῦντα. Κυρίνος δ' ὁ τῆς Χαλκηδόνος ἐπίσκοπος, οὗ τ' πόδα ἄκων Μαρουθᾶ, ὁ τῆς Ἀπαμείας ἐπίσκοπος ἐπάτησεν, οὕτω κακῶς διετέθη, ὡς σκπεδόνα ποιῆσαι τὸ ἀνάγκη, ὥστε ἀποκριθῆναι ⓜ πόδα.
25 οὐχ ἁπαξ δ' τοῦτο ἐγίνετο, ἀλλὰ πλειστάκις ἀπεκρίζετο. ἐπενέμετο δ' ὁ πὰθος ἐν ὅλοι τὸ σῶμα, ὥστε δὲ ⓜ ἕτερον τοῦν ποδοῖν μεταλαβοῦσα τὰ κακὰ, τὸ αὐτὸ ἐπομφιγα. τῶ χάριν ἐν τούτῳ γαληνῇ μνήμην τοιαύτην, ὅτι πολλοὶ ἔφασκον ἐξ τοῦ εἰς Ἰωάννου βλασφημίαν ζῶν παθεῖν ⓜ Κυρίνου, ὅτι αὐτὸν ἀρόνατον συχνῶς ἀπεκάλει, ὡς μοι καὶ ἕτερον ἑορτὴν ἄγειν. ἤυξησε δ' τοῦ ἁγ Ἰωάννου λόγους ἐν ἡ τῆς βασιλίδος Εὐδοξίας ἡμοιβὴν ὀδυνηρὰ πε-
30 λυτή. μὴ γὰρ ὁ ἐᾶν αὐτὸν ὁ πὰθος τῆς αἰμορροΐας, καθὼς φθάσαντες αὐτόρυμ εἶπομεν, σύειρα ἐξαναγούσα εἰς τὰ ἀναγκαῖα αὐτῆς, σκωληκόβροτον ἐλκος ὅλον ὁ σῶμα αὐτῆς, καθὼς περιφημον ⓐ ἐπέστελλε Πέτρος ἐν Ἰωάννῃ τῷ ἀοιδίμῳ Ἰωάννῃ ἀπερχομένῳ εἰς τὸν ἔξοδιον. πολλῶν δ' ἰατρῶν προσπεσόντων αὐτῷ, ὄκ ἠδυνήθησαν ἰάσασθαι ὁ πὰθος. ἐπιζέσει γὰρ, ὥστε μὴ δυνάσθαι τινα φέρειν τὸν δυσωδίαν αὐτῆς. ἐπεθυμίων
35 δ' αὐτῇ ἐν ἀφθονίᾳ ἐρομάτων, θέλοντες νικῆσαι τ' ἐπεπεμπομένην δυσωδίαν ἐν ἄφατον βορβορώδη ὁσμὴν ἐξ αὐτῆς, ἐν ὄκ ἠδυνάμην. ἔλεγε δ' τοῖς ἰατροῖς, διὰ τί αἰτίαν οὐ δύνασθέ μου περιγενέσθαι ἀρρωστίας; ⓐ δ' εὐλαβούμενοι εἰπεῖν αὐτῇ, γινώσκοντες ὡς αἰτιατὸς ὄντι. αὐτὴ δ' ἀποκριθεῖσα λέγει αὐτοῖς· Εἰ ὑμεῖς ὄκ οἴδατε τ' αἰτίαν, ἐγὼ ὑμῖν ἐρῶ. αὐτὴ ἡ νόσος θυ-
40 λητὸς ὄντι ἐξ ὧ τοῦ αἵσμα, ὃ πεποίηκα εἰς Ἰωάννου ⓜ ὑπισχνοῦν. δ' ἐαν μὴ ἐκφιος ἀπ' ἐμοῦ παρεσθεύσῃ ⓜ Θεόν, οὐ μὴ ἰαθῶ. ὑπεθαρσησεν δ' τῆς νόσου, ἐν γνοῦσα τὴν ἀπόγνωσιν τῆς ὑγιείας, αἰαδίδωσι τοῖς τέκνοις Θεοῦ ⓜ ἀμπελῶνα αὐτῆν. οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ ἐν πολλοῖς ἀδικηθεῖσιν ἀπ' αὐτῆς ἀποδίδωκε τὰ χρήματα ἐν τοῖς ἀπαρχεῖς αὐτῶν. Ἀρκάδιος δ' ὁ βασιλεὺς ὀλίγον ἐμβρεχέσας μὴ τὴν τελευτὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου, τέλει τοῦ βίου ἐχρήσατο· καὶ ἐβασίλευσεν αὐτ' αὐτῷ Θεοδόσιος ὁ υἱὸς αὐτοῦ. μετ' οὐ πολὺ δ' ὁ Θεόφιλος

λητουργικῷ πάθῃ ἐπισκόπων ἐτελεύτησεν, ἐν ᾧ καὶ ἀπέστη τοῦ θρόνου τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας Κύριλλος ὁ συγγενὴς αὐτοῦ.

71 *Adelphij Arabissi Episcopi, qui Iohannem hospitio exceperat, vita de Iohanne Chrysostomo.*

Ἀδέλφιος δὲ ὁ ἐπίσκοπος Ἀραβισσοῦ, ὃς ἐν τῷ πανδοκείῳ τὸν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μακάριον Ἰωάννην τὸν Κουκουσῆ, ὅτον ἐξωρίσθη οὗτος, γέγονεν αὐτῷ ἀναπαυτικὸς τοῖς χρόνοις ἐκείνοις. Εἶχε δὲ ἀγάπην καὶ προθυμίαν πολλὴν πρὸς αὐτόν. διὸ καὶ ἀκούσας τὴν ἀποδημίαν τοῦ Ἰωάννου τὴν ἐξορίαν ἠλθεν, λύπην εἶχεν ἀφόρητον, τὸν ἑαυτῷ λογισμομαχῶν, ὡς ὁ τοιοῦτος ἀνὴρ, ὁ τῆς οἰκουμένης διδάσκαλος, ὁ τοῖς λόγοις τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ καλλωπισμένος τοῖς δόγμασιν ἐξῶ τοῦ θρόνου ἐκβληθῇ. ἐδίδου οὖν τῷ Κυρίου μυρίαν πολλῶν δακρύων ἀποκαλύψαι αὐτῷ, τὸ ποῖα κεκρίκασι βουλὴ τῷ Θεῷ, ἢ εἰ μὴ τῆς πατριαρχίας ἐπιτύχῃ. ὅτι πολλὴν οὖν χρείαν τοῦτο ἐνόμιζεν, τὸ μιᾷ ἐξ ἐκείνων, τὸ ἐκπέσοι, τὸ θεωρεῖν ἀνδρα οὕτω θαυμαστὸν τῆς ἐκκλησίας αὐτοῦ χάριν, καὶ ἀπαναγκάσαι εἰς ὅπου λάμψειν καὶ ἀνδρῶν, ὠφελοῦντα αὐτοῦ τὴν ἐκκλησιῶν διδάσκαλος. αὐτὸς δὲ ἐκπεσὼν ποιῶτος, φησὶ διαφανῶς ὅτι κεκρυμμένος εἶχε τὸ αὐτῷ ἀγαπητὸν τὸ μέγα Ἰωάννου, καὶ μὴ ἐφανερωκότος αὐτὸν, ἐδύνατο αὐτοῦ πάντας γνωρίσας καὶ ἐπάξας τὸ ὄνομα. κρατήσας δὲ αὐτοῦ πάλιν τῆς χάριτος, ἐζήτησεν αὐτὸν ἔξω τοῦ τόπου. ἠκολούθησε δὲ αὐτῷ λυπούμενος, ἀφ' ὃ μὴ ἴδῃ τὸ μακάριον Ἰωάννην μετὰ τὴν ἀποδημίαν πατέρα. αὐτὸς οὖν ἐξερχομένου, φησὶν, ὁ ἐφέσιος τὴν θύραν κατέκλεισεν αὐτὸν, λέγει αὐτῷ· τί λυπῇ; αὐτὸς οὖν μὴ ἀποκριθέντος αὐτῷ, πάλιν λέγει αὐτῷ· οὐδεὶς εἰσερχόμενος οὐδὲ λυπούμενος ἐξέρχεται. τότε λέγει αὐτῷ ὁ ἐπίσκοπος· ζωὴν μοί δοκεῖ λυπεῖ, ὅτι τὸν ἐμὸν πνευματοφιλέστατον Ἰωάννην τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως οὐκ ὁρῶ μετὰ τῶν διδασκάλων τῆς ἐκκλησίας. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ· Ἰωάννου τοῦ μετρίου λέγεις; λέγει αὐτῷ, ναί. ὁ δὲ πάλιν ἀποκριθεὶς εἶπεν· αἴ, θεσπέσιος ὁ σωματικῶν ἐκεῖνος ἰδεῖν οὐ δύναται. εἶπε γὰρ πρός τινα, ὅτι ὁ θεῖος ἐστὶν ὁ διάκονός. ὁ τοῦτο οὖν παραφορηθεὶς ὁ ἐπίσκοπος Ἀδέλφιος, ἐδόξασε τὸν Θεὸν τοῦ ἀποκαλύψαντα αὐτῷ τὸ μυστήριον τοῦτο, καὶ τὴν λύσιν αὐτοῦ εἰς χεῖρας μετὰ δακρύων.

72 *Reliquiæ Chrysostomi post annos 35. iussu Imperatoris Comanis translatæ Constantinopolin.*

Χρόνοις μετὰ ταῦτα τὰ λείψανα τοῦ μακαρίου Ἰωάννου εἰς τὴν βασιλεύουσαν μετεκομίσθη πόλιν. Πρόκλου γὰρ τοῦ ἁγιωτάτου Κυζίκου ἀποδημοῦντος ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἀφῆκε τὴν χειραν, θεωρήσας τὸν χωλεύοντας τῆς ἐκκλησίας ἀφῆκε τὴν καθαίρεσιν Ἰωάννην, πολλὰ ὠφεληθέντα, πραμωθησάμενος τὸ πάθος τῆς λύπης αὐτῆς, τὸν βασιλέα Θεοδόσιον πείθῃ ἀνακομίσαι αὐτὰ εἰς Κομάνων τεθαμμένα μετὰ τεσσαρακοστὸν πέμπτον ἔτος τῆς χειμάσεως αὐτοῦ. πέμπλας γὰρ ὁ βασιλεὺς στρατὸν ἐν κλεικοῖς τὸν μάλιστα ἐν ὀρθῷ βίῳ μαρτυρημένος καὶ πνεῦμα τὸν ἀσυδιαφόρητον μοναχὸν, ἐκέλευσεν αὐτοῖς μὴ πάσης ὕμνης ἐν βλασφημίας ἀγαγεῖν αὐτὸν, δέδωκεν αὐτοῖς ἐν ἀμφίᾳ ἀξιακηδείας τὸ λείψανον. προσκομιθέντα δὲ αὐτὸ εἰς Κομάνους ἀπεδέχθησαν ὁ πιστὸν ἐν ἅγιον αὐτοῦ λείψανον ἐκ τῆς γλωσσοκόμης προσέκλυσαν αὐτῷ, καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς. τότε οὖν αἰσθητόν, σωθέντα μὴ πώποτε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ εἰς προσκύνησιν αὐτοῦ. ἐν ἡμέρᾳ τινὶ ἐκάθισε τὸ ὄφεως διαφθεὶς τὸν πόδα, ἐν ἠμέρωσεν χωλὸς προσεκαρτέρει τῇ ἐκκλησίᾳ προσαγαγεῖν. ἀνάστας οὖν, ἤρξατο ἐν αὐλῇ μὴ πόδας εἰς προσκύνησιν τοῦ λειψάνου. λαβὼν οὖν μικρὸν πρᾶγμα ἐκ τῆς κηδείας αὐτοῦ, ἐπέλιπε τῷ ποδὶ αὐτοῦ τῷ κακωλωμένῳ. ὑγιὴς οὖν ἐν τῷ προσχήματι ἔπλωσεν τὸν πόδα αὐτοῦ, καὶ γέγονεν ὑγιὴς, ὡς μηδέποτε ἀλγήσας αὖθις, ἐν ἐξέλιπεν ἐκ τῆς ἐκκλησίας θεατὲς ἐχων ἐν ἑαυτῷ κάκιστα, δοξάζων ἐν αἰνῶν τὸν Θεόν, μιμητὴς ἐν αὐτὸς ἠμέρωσεν τοῦ προσκυνήσαντος ἐν τῇ ὡραίᾳ πύλῃ τοῦ χωλοῦ ἐν ἰαθέντος τοῦ Πέτρου ἐν Ἰωάννου τοῦ ἁγίων ἀποστόλων. οἱ δὲ ἄνδρες τοῦ τότε θεασάμενοι τὸ γεγονὸς προσδόξου θαῦμα, ἥρπαζεν ἕκαστος ἐκ τῶν ἱματίων

Χ. διαφωνεῖ τοῦτο τοῖς Χ. αὐτοῦ

Περιξ. γ.

ἱματίων τῆς κηδείας τοῦ μείου λειψάνου ὀκνοῦσι, καὶ ἐφοβοῦντο εἰς θάλασσαν ἐμβαλεῖν τὸν νοσοῦντα. ἤλασαν δὲ καὶ αὖθις πολυπλανηθέντα, καὶ ἑσπέριον αὖθις. συνήθροιστο ὄχλος πολὺς ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ παιδίων, καὶ ἐκεκράζοντο τοῖς φαλμοῖς τοῦ τῶν βασιλέως λεγομένου αὐτοῦ, κράζοντες μεγάλῃ τῇ φωνῇ καὶ λέγοντες, ὅτι ὁ Θεὸς ἐπέμψεν ἡμῖν σωτῆρα καὶ ἰατρόν, οὐ συγχωρεῖ μὲν ἐπ' ἐμοὶ γενέσθαι ἐξ ἡμῶν. τάστεως οὖν πολλῆς γενομένης περὶ τούτου, θαυμάσιον ὡς γράφει καὶ ὁ συνεῖδεν αὐτοῖς τοῦτο, ἐνέφυσεν αὐτοῖς τὸ βασιλέως πεμφθὲν κέλευσμα περιέχον ἀνεῖναι τὸν ἅγιον μὴ πολυπραγμονεῖν τινα ἐμποδίσαι αὐτοῖς. εὐτόνως τοῦ ὁσίου ὁ μακάριος σκήνος. μόλις οὖν μετὰ πολλοῦ κόπου ἠδυνήθησαν πεῖσαι αὐτοὺς παραχωρῆσαι αὐτοῖς λαβεῖν αὐτόν, καὶ οὕτως ἦλασαν εἰς τὴν πόλει. περὶ τοῦ δὲ εἰσενεχθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν πόλει ὁ πιστὸς ὅμιλος, ὡς ἠπείρῳ, ὦ πεφόβηται ὄχλος τὸ πορθμεῖον χρησάμενοι τῷ βοσπόρῳ, ὃ περᾷ τὴν Περαΐτιδα τόμα πᾶς λαμπάσι κατέκρυψε. καὶ δὲ εἰσελθόντος τοῦ ἁγίου αὐτοῦ λειψάνου εἰς τὴν πόλει μετὰ πολλῆς πομπῆς καὶ δορυφορίας δημοσίας πομπεύοντος εἰς τὸν ἐπώνυμον τῶν ἀποστόλων ἐκκλησίαν κατέθεντο εἰς λάρνακι ὑπόξυλον. πρόσθεντες οὖν καὶ τοῦτο χωρίζομεν, ἰωάννην τὴν ἐκκλησίαν. τοῦτο δὲ γέγονεν ἐν τῇ ἕξ καὶ δεκάτῃ ἐπανατολῇ τοῦ βασιλέως Θεοδοσίου περὶ τὸν ἐνιαύσιον ἑβδόμου τοῦ Ἰαμουαρίου μηνός, ὃ βασιλεὺς ὑπεδέξατο τὴν λάρνακα τοῦ ἁγίου ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ μέτωπον, ἐκεῖθεν ἐπὶ τῶν γεγυμνασμένων περισπέρχα, συγχωρᾷ τοῖς ἐξ αἰγυπτίας ἠδικημένοις ἀποδοῦναι. τοῦ δὲ ὄχλου ἀναχωρήσαντος εἰσπραγόν τινα ποδαλγὸν καὶ χλιανόν, ὡς ἐκ πλείστου χρόνου μὴ περιπατήσας ὑπὸ τῆς γῆς, μή τε μὴν καταρῶν τὸ παῖς χερσὶν αὐτοῦ, ἀλλὰ βαρυζόμενος καὶ περιφερόμενος διετέλεσε ὁ πλῆθος τοῦ χρόνου τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ἡνίκα γὰρ ἐκ δάκτυλοι τῶν ποδῶν καὶ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἐρεβλωθέντες, καὶ τὰ σκέλη αὐτοῦ ἐπεξηραμμένα καὶ λεπτυνθέντα, ὡς κάλαμος τὸν τεθνηκότα περὶ τὴν σορὸν τοῦ ἁγίου. ὁ δὲ πίστις φερόμενος ἐδυσώπει αὐτὸν μὴ δακρύειν βοῶν καὶ λέγων· πάτερ ἅγιε, ὀπτάνεσθον ὀπτάνεσθον τὸν ταπεινόν με, καὶ ἴδε τὴν θλῖψιν μου καὶ τὴν ἀνάγκην τῆς πεζεχούσης με νόσου, καὶ περικάλεσον περὶ ἐμοῦ πάντοτε τοῦ σὺ θεραπεύσαντα Θεὸν δωρήσασθαί μοι τὴν ἴασιν. ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐπόντος, περισείσαντος τοῦ πόδας καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ τῇ σορῷ τοῦ λειψάνου, καὶ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἰάσησαν καὶ πόδες αὐτοῦ. αἰφνης δὲ καὶ χεῖρες ἐν αὐτοῖς ὀρθῶς ἔπλωσαν καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπάνω τῆς σορού, καὶ κατεφίλει αὐτὰ μετὰ δακρύων δωρούμενος αὐτῷ τὴν τελείαν θεραπείαν. τοῦτο δὲ τὸ χεῖρα μὲν δὲ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἰάσησαν καὶ καὶ δάκτυλοι ἀπεκατέστησαν εἰς τὴν προτέραν πᾶξιν, καὶ ὅλος ὑγιὴς γέγονε δοξάζων καὶ αἰνῶν τὸν Θεὸν καὶ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου αὐτοῦ. καὶ πάντες δὲ καὶ θεωρήσαντες αὐτὸν οὕτως ἀληθῶς, ἐθαύμαζον αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν Θεόν.

74 *Epilogus totius operis, cui intertexte duæ conciones Chrysostomi: prior habita ante quam iret in exilium prima, altera post reditum.*

Οὗτος ὁ βίος τοῦ μακαρίου Ἰωάννου, καὶ τοῦτο αὐτοῦ ὁ τέλος, καθὼς προεγράψαμεν, καὶ αὐταί εἰσιν αἱ κατ' αὐτοῦ γεγενημέναι συμφοραί. τοὺς δὲ τοῦτο ἀγνοοῦντας ἐξαμβλύοις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ δικαίως ἂν ἔροι τις, τοῦ ἱερωσύνη; ποῦ ἡ ὁσιότης; τοῦ δὲ ἥμερον καὶ κοινωνικὸν τῆς φύσεως; τοῦ δὲ ἐπὶ τὴν σωτῆρος, ὃ, Εἰ μὲν τις ἁρπάσῃ εἰς τὸν δεξιὸν σιαγόνα, στρέψον καὶ τὴν ἄλλην; τοῦ δὲ ἐπὶ τὴν ἀφαφὴν μιμητά, ὃ, Ἰδοὺ δὲ τὰ καλὰ, ἢ τὰ τερπνὰ, ἀλλ' ἢ ὁ κατακρίνων ἀδελφοὺς ὀπτάνεσθον αὐτὸ· τοῦ δὲ, Ἀδελφοὶ σὺ ἀναγκαῖος χρήσιμοι ἔσεσθαι· ἀλλὰ τί ὁ, Ἀδελφὸς ὁ τοῦ ἀδελφοῦ βοηθούμενος, ὡς πόλις ὀχυρά, καὶ στρέφαντες πεποίηκατε, ἀδελφὸς τοῦ ἀδελφοῦ συκοφαντούμενος ἢ λαφυραγωγούμενος, ὡς πόλις οἰκεία καὶ ἀπίχιτος; τί ποτε οὖν, ὡς ἄμικτον ὃ χεῖρα διώκειν ἐπεκράσατο τοὺς καὶ οὐχ ἅπαξ ἀθλίους; ὑμῖν δὲ λέγω, ὡς περὶ ἐμοῦ φόνον κατ' αὐτοῦ οὐχ ὑπερεθλάθη κίνησαν; ὡς δὲ καὶ ἐπὶ λοιπὸν ὑμῖν ὅτου κατ' ἀλλήλων ἀγωνιάσεσθαι; ποῦν δὲ τὸν τηλικοῦτον μεταβολὴν ὑπεδείξαντο, ὡς ἀπὸ θλιβομένου ὑπὸ

Matth. c. xv. Matth. c. xiii. Ψαλμ. cxlv. Παροιμ. iv. Παροιμ. xviii.

σι ὅτι ὃ ἀπίθανον ἡ δύναμις μεταβαλεῖν; θαυμάζω, ἢ τῆς Σμαραγδῆς ἐκπέπληγμαι, ὁρῶν λίαν ἐξηκριβωμένον ὃ πρὸ ὀλίγου ὅτι "τύπτω. ἵνα τί ἢ ὕστερον πολλῷ ὦ ἀράσει ἐπαμεύμενοι τὸν ἀδελφοκτόνον ἢ κυρεῖφον τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν οἷας πολυμόνου μήτρας ὑβείσατε ἀμπ. α. ια. τι ἐξηκριβωσαντες; ὡς σὸ υἱὸν πληροῦσθαι Θ τὸ φωνικὸν λόγιον· Αὐξ' ὧν ἐδίωξας σὺ ῥομφαίᾳ Ⓜ τὰ ἀδελφὸν αὐτῶν, ἢ ἐλυμήναντο μήτραν ὅτι τῆς γῆς. ἡ μήτρα "ἡμῶν, ὁ θεῖος λόγος ἢ σωτήριος ἡμᾶς τε, καὶ ὑμῶν ἔσωτερε ἢ ἐφύτευσεν ὅτι ἀμωμήτους χρησοὺς ἢ ἐπ' ὠφελίμοις τοῦ σῴζεσθαι. ἀνὶ γὰρ τοῦ σωθῆναι παρεμβάλεσθαι ἀλλήλοις ὑμᾶς εἰς ἃ ἢ τὸ σῶσαι, καὶ ἑαυτῶν φόνους ἐμιγετίσατε. Οἱ μαθόντες, ὅτε ἠσυχάζειν Θ καὶ ἑαυτοὺς ἱκρεμῆν ἐκρίναντε, ἢ τοῦ λοιποῦ εἰς τὸν χρείας τῆς σεσαρκωμένης κπαθόντες; πῶ ἐρράδεσθυρνήσατε τὴν χάριν, οὐ μόνον μὴ ὀπτικοῦ φίλοπτος σὸν πόνοις, ἀλλὰ Θ τοῦ σταυροῦ, ἢ τῆς οἰκείας Μαρκ. β. δυνάμεως ἀπαλλοῦντος, τοῦ τοῦ τοὺς ὑμᾶς βοῶντος, Οὐχὶ πατὴρ εἷς πάντων ὑμῶν; οὐχὶ Θεὸς ἔκτισεν ὑμᾶς; ἀλλ' ἐρρῶσθαί μοι "ἤμβρυα εἰς Ⓜ νόμον. ποῖον; ὃν ὑμεῖς κατεπατήσατε τῇ ποιητῇ σῴζεσθαι τες; ὧ οἷον ὁ τῆς φύσεως νόμος, Θ μὴ χρηστότητος διορθώσασθαι; πῶ ἢ καὶ νόμῳ πολεμεῖφ καταχρώμενοι, διώκετε σὸ οἷς βουλόμενοι τοῦ τοῦ σῶσαι, σὰ τίνος ὕδατος Θ ἔρρας ἀξίους; πόσῳ ἢ ἄμεινον ἰῶ σεσοικοῦσθαι, καὶ σὸ τῷ αὐτῷ σῴζεσθαι νόμῳ, τῶν κοινῶν Θ ἀναγκῶν βουλευμάτων ἀλλήλοις μεταδιδόναι εἰς χρῆσιν, ἢ ἀφέσεσθαι τῶν ἰδίων μετέρου παῤῥῆς; τέκνων γὰρ ἀρετῇ, καὶ συμφωνίᾳ θυγρίστος, ἢ σφόδρα θυμῶν τοῖς τοιούτοις, μηδενὸς ἄλλου χρήσοιτον ἀπὸ τῶν ἰδίων ἐγγόνων, ἢ τούτου. θῦ ἵστε ἢ ἢ τοῦτο, ὅτι φιλίας Θ θυσίας στοῦδασμος, οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν, ἢ ὃ ἀπουδάζειν, ἢ πάντα τοῦ σῶσαι ἀρεσκόντας τῶν πατέρα τῆς "γνώσεως, ἢ "ἐξαγγελῆς, καὶ ἐξαιμοῦς αἱτίας. ἢ ὑπαφρεσηκόσαντες, Ματθ. ι. ι. ὡς λήσειν, πολέμους σὸ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐξήνεγκατε κῦ Ⓜ εἰπόντα τοῦ σῶσαι· Μαθίας σὸ οἴκῳ Κυρίου "κατάπεμψαν, ἀνὶ τοῦ πῦρμαι καὶ τοῦ τέσσαι ἀλλήλους "ὅτι κῦ νομῶ καὶ γνώμην τῶν παῖδες, πολίμους ἀσυμβάτους, ἐργαζόμενοι σὸ ἀηδίας. τοῦσῖδημι ὃ ὅτι καὶ Ⓜ Θεὸν καὶ πάντας σὸν τοῦ σῶσαι τῶν αὐτῶν, τῶν μὲ ὑμεῖς, ὑμῖν ὃ ἀδελφοὶ, σῴζεσθαι ἐξίστησι, καὶ κινῆ, καὶ σιωπᾶν σὸν ὅτι τέρπει. οὐ γὰρ ὀλίγως, ὅτε τῆς τῶν τέκνων ὠφελείας ἄφρων ὅστις "ἀμβόλμος. τοιγαροῦν ὅτι τε τὴν ὑμετέραν φρενοβλαβείαν καὶ ἐπὶ τῇ τῶν διωκομένων κατασυναγίαν. δεῖ πῤῥελθεῖν ὑμᾶς οὐ "κρινεῖ δίκαιοι ἀπιμφρίτους, καθὼς "ἐμάρξαντο (οὔτε γὰρ αὖθις διαφερεῖς, οὔτε ὑμεῖν ἀσφαλεῖς) τό τε παῖδος ὑμῶν οὐ φορητὸν ὅπλισμένοις ἐπὶ τοὺς τυχεῖσιν ἐξάγετε τε πλημμῶν καὶ τῶν ἀπὸ παιδείας μωλώπων οὐκ "διαριθμήτων. χρὴ οὖν ὑμᾶς ὁρᾶν. πολὺ γὰρ δ' ἀνάξιον καὶ ἀκατάπεμπτον ὑμεῖν ὅπλοπολεῖν. ἀδελφοὺς γνησίους καὶ ὁμαδιάστους, ποῖς ἢ καὶ ὁμοπάτριος, ὁμοτραπέζους τε καὶ ὁμοιλέκτους, μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς συγγενείας τυγχάνοντας, ὅτως εἰς μίσος ἀγχιστοι ποῖς ἐτέρφατε, ὡς καὶ τῶν ἰδίων ὅρων, ἢ τῆς κτίσης ἑστίας ἀποδιοπομπεῖσθαι ἢ πόῤῥω ἀπελαύνειν, ἀπάλεις ἢ ἀοίκητους, ποῖς ἢ ἢ φυγάδας, ὅσον ἐφ' ὑμῖν ἦκαι μέχρι, καταστυδάσαντες· ἢ ὧδε τὰ οὐ ποῖς πόσον πιὰ χρόνον τὸν φυγάδα ὁρίσαντες, ἀλλ' ὅσον ἐδυνήσθητε ἢ ἐπ' ἄπειρον, ἀχρὶ ὃ "ὁμόθυμον ἢ λίαν πᾶσκεκηπιδιωκότον ὑμῖν. ὃ ἐστ' αὐτοῖς, ἢ τρόμακρίῳ Ἰωδιήτη κακοπαθῆσαι ἐπεγκόντων; ὃ ἔρδος ἀναζωπυροῦντες, ἢ ὥσπερ ἠκοπηκότων ξίφος, μίχρι θανάτου κατ' αὐτὸ χαλῶντες τὸν γλῶτταν· "τὸν μνήμιον ἀπαλοιφῆς αὐτὴ διδασκαλίας ἐπιφθόνους, τὸν κατηγορίαν, ἢ ὅτι τῆς ἐκκλησίας εἰς μαλυσμὸν τῶν ἀκυόπτων, σκάνδαλα. καὶ ὧδε τὰ ὑμῖν, οἷς ὁ Κύριος ἐν ἐλέει καὶ φιλανθρωπίᾳ ἀπεδώσει κῦ τὰ ἔργα. ποῖοι ἢ ἢ ὅτι σκοποῦσι, οἵτινες ὃ πλείονι ἦλος ποιεῖσμοῖς καὶ γραπαῖς Θ ἀξιώσασιν ἐγκαθήρμοσαν, ἀδοκήσαντες τὸν εἰπόντα τὸν νόμον, Οὐ δώσουσιν Ⓜ ἱερῆς σὸν ὑοῖς αὐτῶν εἰς ἄρχοντας ὦ βασιλῆ· ἢ ὃ τῷ πνεύματος συσκυβαῖς καὶ δυσπιεσίαις καὶ φευραῖς ἢ σεσιοιμοῖς ἐνδαπεμῶντες, ἀκεκωτον πιόντες τὸν ἀῶοιδν, ὃν τοῦτον νομίζοντες ἀπαλλαγὴν σὸν φίλοις τῆς ἀρετῆς, σὲ ὧν τοῦ σῶ-

πτειν

Ἰσ. τέτρ.

Λεῦτ. ιη. κα.

Ἰσ. ξβ. ιη. Ἰσ. δδ. τέ ιβ πουῦ

χ. ἐμβλῶν. χ. κεῖν χ. ἐξέχεν. χ. ἐκκλῆσ. ιγ.

πεν ὁ σωτὴρ, Ἐλεύσονται ἡμέραι, ἐν αἷς δόξουσιν ⟨Θ⟩ ἀποκτείνοντες ὑμᾶς λατρείαν προσφέρειν τῷ Θεῷ. ϗ οὐδέπου τοῦτ' ἐλελύωκεν εἰπεῖν· ἐπεὶ εὑρήκει ἄν, τοῖς Ἰουδαίοις, ⟨Θ⟩ πλείονες τοῦτο τὸν ἕτερον σημήνουσιν· εἰς ὢν ὁ τὸν ἕνα καὶ μόνον ὠνόμασεν, ἐδήλωσε δῆλον ὡς ἐν τοσαύτῃ τῆς ἐκκλησίας λεπλατοῦσι. Καὶ γὰρ ἰδίας κακοπραγίας καὶ φθόνος ὑπερφαίνων ἀναπείθει τοὺς φερομένους καταγνωσθῆναι λόγῳ, ἵνα ἐλυμήνατο ἔργοις. Ἀλλὰ καὶ οὕτω σοφίσωνται), ἢ ἐκβασις τῶν γεγενημένων αὐτοῖς διελέγχει συνουργησάντας, ὃ καὶ προεμαθόν, Οὐ μὴ σαλευθῶ ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν ἀνθ' ὧν κακόν. Οὐκ ἔστι γὰρ ἐφθυρτικὸς εἶδος αἱρέσεως κακοτέρας ἐφθυρετὴς τῆς ἀνομίας, καὶ γεωργὸς τῆς κακῆς ὑπονομίας ὄφις ἀξιόστομος τοῦτο προσεφῶς τῆς ἐκκλησίας εἰς ἀλληλοκτονίαν, φιλονεικεστέρας ἢ πορνικωτέρας πάθη, δι' ὧν ἐπρεσβεύσατο ὁ ῥύσμα. Εἰ γὰρ ἐν πνεῦμα Θεοῦ συμφωνίας ἐν τοῖς ὑπηκόοις, καθ' ὡς αὖπος πλημμελείας, ἢ ἀναξίως ἱεροστολίας, ἢ, ὡς ὁ Θεόφιλος ἔλεγλε, ὑπερηφανείας ὤφειλεν ἐπιρρῆναι Ἰωαΐης, πεδιώσατο ἡ πῶς τοσαύτας τῷ Θεοῦ σοφίᾳ σῴσμους αὖθις κωλύσειν τῆς ἱερατείας, ἢ ἐφθορὼν ἔσται, δι' οὗ ἀπεσχίσας ἢ ἀκλασεν ἐξεβάλλετο, ἢ θανάτῳ, ἢ πολλοῖς λύσει, ἢ ἀφωνίᾳ· ὡς οἰδαμῶν τινας τῶν ἀμπισσίτων αὐτοῦ πεπονθότας, καὶ πάντας μέλλοντας πάσχειν. Ἐξ ὧν ὁ τοσαῦτα πρόκλησιν σπουδῆς ἀναξία τῷ σωτῆρος ἔργα, ἡ ἀδὸς οὐ κεκηρύχθη, ἀλλ' ἐξωσθείη, βδήλων τῷ Δεσπότῃ ἐν ὃ πρᾶγμα, οὐτινος καταλύειν τὴν διδασκαλίαν Ἰωαννου ἡ βασιλεία. στεῖ ὁ ποίων λόγων ἀμύθητον στέφανον πλέξας οἴσει, ὧν μακάριε Ἰωάννη, μετὰ τὴν ἔξοδον τὸν φανὸν φοβούμενος τὸ ἐγκωμιάσαι; ἀπεδύσω γὰρ τὸ τεκμήριον ἢ τῶν Μωαϊτῶν ἐκείνων λειμώνων, οἷς δέδωκεν θλίψησας ⟨Θ⟩ προκαπικὸν Ἰωσὴφ ἡ γεωργικὸν Λαβὶ ⟨Θ⟩ ἱερέα. ἐν σοὶ γὰρ ὁρᾷ ἀμφοτέρους· Ἀπὸ εὐλογίας Κυρίου ἡ γῆ σου, ἡ ἀπὸ ὁρῶν οὐρανοῦ ἡ δρόσου, ἡ ἀπὸ ἀβύσσου πηγῶν κάτωθεν, ἡ καθ' ὥραν ἡλιοῦ ἔμπων, καὶ ἀπὸ σεληνιάζων μήνων, καὶ ἀπὸ κορυφῆς ἀρχαίων βουνῶν ἔσονται, ὅτι κεφαλὴ Ἰωσὴφ, ἡ κορυφὴ τῶν ἡγήσατο ἀδελφῶν δεξαθεὶς τὸ ὄφαλμοῖς. προπορεύσεται τοῦ σε τὸ κάλλος αὐτοῦ· κέρατα μονοκέρωτος, τὰ κέρατα αὐτοῦ. τὸ αὐτοῖς ἔθνη καρατῆ ἅμα ἕως ἄκρου γῆς. Καὶ τῷ Λαβὶ εἶπε· δότω Λαβὶ ἄνδρες αὐτοῦ, καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ ⟨Θ⟩ ἀνδρὶ τοῦ ὁσίου, ὃν ἐπείρασαν αὐτὸν ὅτι ὕδατος ἀντιλογίας. ὁ λέγων ⟨Θ⟩ πατεῖ καὶ τῇ μητεῖ, οὐκ ἐώρακά σε, ἡ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ οὐκ ἔγνω· καὶ υἱοὺς αὐτοῦ οὐ πέγνω· ἐφύλαξε τὰ λόγιά σου, καὶ τὴν διαθήκην σου διετήρησεν. ἐδήλωσε τὰ δικαιώματα ⟨Θ⟩ Ἰακὼβ, ἡ ⟨Θ⟩ νόμον αὐτοῦ ⟨Θ⟩ Ἰσραήλ. ὅτι θήσει θυμίαμα διαθήκην σὸ ὀργῇ σου ὅτι τὸ θυσιαστήριον. εὐλόγησον, Κύριε, τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ, ἡ ⟨Θ⟩ μισοῦντας μὴ ἀναστήσωσιν. ἐγὼ γὰρ προσκέλευσε εἰμι· ⟨Θ⟩ φιλοῦντες αὐτὸν, Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ, μὴ καταισχύνθησαν. ἡ ἡ γὰρ ὁ ὅλη τελευτᾷ, μετὰ πρόρησίας σεῖται λυπήσας πλὴν τῶν δαιμόνων, ἡ ὅσοι γαιτονες τύπτων ἰχθύος αὐτοῦ φεύθει. Οὐκ ἐκαπήλευσε ἡμέρας ἐν κακουργίαις, ἐδίπλασίασε ὁ δεδομένον χρῆμα, ἡ τόκους ἀγαθῶν ἔργων προσέπεμψεν, σὺ ὀλίγῳ χαιρῷ πληρώσας πολυχρόνια χρέη. Δαβὶ ὕλης οὐ χρᾴφει· ζωὴν ⟨Θ⟩ φερομένων αὐτὸν κατέλειπε. Θαύματος ἔχρουσε τὸν τῷ Ὀρχίου δύσει, ἡ πρὶν αὖθις ἰδεῖν ἔζωσεν οὖν βοᾷ, ἀπέλθαμεν σὺ τοῦθεν, ὅπ' ἄλλων, Οἴμοι, ὅτι ἡ πρόοικία μου ἐμακρύνθη. ⟨Θ⟩ Εἰ μὴ Δαβὶ ⟨Θ⟩ πέμψαντα, ἀλλ' αὐτὸς τοῦτ' ἔθηκε δίκας εἶναι σάτθων ὅτι χολαίτερον ἦλθεν. ἀσωνίζει ὁ τελευταῖον ἀπαλλαγὴς τῷ πολυπαθοῦς Ὀρχίου, ὡς ξενίδιον σαθρὸν ἡ ἀπειλῶτος πλῆσαι. ὀρθωσι ὃ οὐς ⟨Θ⟩ λόγων, ὃ, Εὖ δοῦλε ἀγαθὲ; ἀκουσάμενος, καὶ πᾶ ἐξῆς. Οὐκ ὤμοσεν ἀφ' οὗ ἐβαπτίσθη, ἢ ὥρκισεν, ἢ κατηλάλησεν, ἢ ἐψεύσατο, ἢ κατηφάσατο, ἢ οὐτραπέλων ἰωέγετο. τούτῳ τῷ ζήτῳ πρόρησια ζόμβος ὁ ἐκκλησίας, μᾶλλον ὁ χρεωκοπῶν τὸν ἐρετμὸν τοῖς πεισθεῖσι, δέχωρίζε τὸν ἀμύρτιδον τοῖς φιλοσεβέσι ἐλέγχοις, πειθόμενος τῷ Εἰρηκότι, Τὸν ἀμύρτιδον τὰ ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ ⟨Θ⟩ λοιποὶ φόβον ἔχωσι.

Ioan. viii.

Ψαλ. θ. κβ.

Ψαλ. ρκθ. ε.

Matth. xxiv.

χωσι. τίς γὰρ οὕτως γάγγραινα, ὡς ὁ μαγκέλιος ϲὰρξ, διδάσκαλος ἢ ἄζηκτὴς ἢ ἰωβόλος τῆς ἀποστολικῆς ἢ ὀρθοδόξου πίστεως, ἰατρεῖον ϲιδηρᾶς ἀκρυξας, ἐγκεκέντρωται καρδίαν καταβαλὼν, παπποφεγγουίλου ἐγκωμιάσας, ϲὺ ἡδπερ ἢ Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας ϲὸν αἰθρώπῳ πίσας καταλιπεῖν, ἢ ὃ ϲκληρόσας προσδραμεῖν, πορικὴ δ' ἀγαλελυμένα ἀϲώματα ὀπλαθῆναι, ϕαλμοὺς ὃ ἢ ὕμνους δ' ἅπερ λόγια ϲκμηνύειν; ϲὸν οἴκους ϲκληρὰς ἀπειργάσω, ἢ ϲὸν ὁδοὺς μοναχικοὺς ἴσους πεποίηκας, ταῖς ϕαλμῳδίαις Χριϲὸν ϖϵιϵ- 5
ϲάλλου, ἢ ὃ ϲόμα ϲου ϲὸ ταῖς ϲτολαῖς αὐτῶ λαμπρὸ ἐδίδαξας. ϖ πόϑεν τῶν ῥημάτων ϲου
Ψαλ. 118. 51. τλῶ οἰκουμένῳ ἐγλυκάνει· Ἐὶς παϲαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος ϲου, ἢ εἰς τὰ πέρατα τῆ κόϲμου τὰ λόγιά ϲου. ἀδικουμένων ἀντιλήπτωρ γέγονας, ἢ καταπονουμένων ϖαρεκάτης ῥύϵ- ϲάμενος, ὑπὲρ μαχος ἀληθείας ἐγένου μέχρι θανάτου, δικαιοϲύνῃ ὡϲεὶ διπλοΐδι ϖϵριϵ- 10
ϲάλου, ϖ ἀγκάλαις ἐϑρύλησας, ἀφαρπάσας αὐτὸ ϲκύβη πολλὰ δὲ μεγάλα· ϖαρεμβὰν βακχευομβρίῳ ἐχαμίνωσας, ἢ μαιμίαν κατιϲόησας, ϲὺ αἱρέσεις κατέδυϵς, ἢ τλῶ ἀϲέβειαν αὐτῶν ἐξεπόμπευσας. πλήϑη πολλὰ τῷ Χριϲῷ ϖροσήγαγες ἀϕ' τῆς πίϲεως, ἢ δαίμονας ἠριαμβεύϲας ἐξενύβρησας· διδάσκαλος ἐγένου, ἢ διδασκάλοις ἄλλοις ϖεποίηκας ϲὺ τῶν σῶν πόνων. τίς ϲαι ἀρεῖαι ϲου ἐξηγήϲεται, ὡς ὤφειλεν; ἀποῖ μὴ δυνάμενος ϕράϲαι 15
ἀξίως ϲαῦϲαι. ἔλαμψάς ϲου γὰρ τὰ ἔργα ϲὸ ἀνθρώποις, ὥϲπερ ὁ ἥλιος ϕαίνων ϲὸ ϖᾶ κόϲμῳ. οὐ μόνον ὃ, ἀλλὰ ἢ ϲὸ ἀγγέλοις ϲῶν ἀποϲτόλων ἐμιμήϲω ϲὸ ϖᾶ κηρύγματί ϲου, βαϲιλῆς ἥλεγξας ϲὸ ϲοφία, ἢ λαὸς πᾶϲιν ὑλόγηϲέ ϲε. ϖμηϕοφόρεϲ ἀνϵδείχθης, ἢ ἀκτημοϲύνῃ ἠκάπησας, τῶν ϖρϵόντων μὴ μϵμιμήσας, τῶν ὃ μιγόντων φρονήσας. τίς οὕτως ἀ- 20
ϖεϲωποληπτήϲῃ ὡς ϲύ, ϲὸ ϖρῤῥησία. ϲῶν ϖαίδων ἐλέγχων ϖϵὶς ὀπτροφίαν ἢ ϲωτηρίαν τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς; ἠγωνίϲω ἀϕ' τῆς πίϲεως, ἢ ἀπέλαβες ὃ βραβεῖον τῆς δικαιοϲύνης ἀϕ' τῶν ἔργων ϲου ἢ τῆς καθαρᾶς ἢ ἀμέμπτου ϲου ϖολιτείας. ἐπλέξας ἑαυτῷ ἀμάραντους ϲτε- ϕάνους ἀϕ' τῆς καρτερείας τῶν πόνων τῆς ϲῆς ἀϲκήϲεως. ἐδρέψας ϖόϑεν ϑεόπους, 25
ϲὺ μὲ ἀϕ' ϖνϵυματικῆς ὁμιλίαϲ, ϲὺ ὃ ἀϕ' ϲωματικῆς αὐτῶν χρείας. γυμνητεύϲαντας ϲϵϐέδυϲας, καὶ κιδωνευόντας ὦ κρύϵι ἢ ϕ πατητῷ διεθάμνωϲας· κοπιῶντας ἀνέπαυϲας, καὶ ϑλιομμένους ϖρϵκτέλεϲας. ϲὺ μὲ γὰρ ἀποϲτέλλεϲθαι ϖ ποιον, ἢ τλῶ πικρίαν τῆς πενίας ἀϕ' τῆς ϑαυλεζάτης τῶν ἐδωδίμων χορηγίας ἐπαύϲας· ϲὺ ὃ ϑ ϕορτίον τῶν ἁμαρτιῶν ἀ- 30
ποθέϲθαι ἀϕ' τῆς ϖνϵυματικῆς ϲου διδαϲκαλίας ϖρϵϲκεύαϲας. χαρὰν ὡς ἀνὴρ ϖϵριπόιου ταῖς ϕρονήϲι, καὶ ὀρϕανῶν ὡς πατὴρ ϖνϵυματικὸς ἀνϵπλήμϐϑου. ϲοφὸς τῶν πάντων ἠμύνθης, ϲὺ πάντας ϲϵϕάνωϲας τῶν εὐλογιῶν ϲου. τὰ μαγκέλια ἐ- 35
δίδαξας ἀϲκηϲαι ἀϵπίληπτον. ϲὺ λειτουργὸϲ τῶν ϲκληνῶν ἰϲαγγέλουϲ ϖεποίηκας, ϲαῖϲαν καὶ ταῖς ἐκκληϲιαϲτικῶ ϖροϑήμαϲι ϖᾶϲι· ϲαῖς πόλϵϲι ἐδίδαξας εὐϲέβειαν, ϲὲ ἀγραμμάτους ϕιλοϲόϕους ἐδίδαξας. ἐκόϲμηϲας ἀπομίαν, ἢ ἀζήλωϲας ϖᾶϲιν ὁμοι- Ἰσ. οὐδὲν ἀλλ' ἀπὸ
αν. ϖρϵζήλωϲάν ϲε αἱ ἀνίκατοι μάναι δωνάμϵῖϲ· ἤγϵρϵν κατὰ ϲοῦ πόλϵοϲ χαμῶνας, ἵνα κατα- ξω
ϲάλωϲίν ϖ ϕύλαι τῆς πίϲεως. ἐκαίπϵϊϲ ὁ ϖῶν ϖῶϲις ἐγίνϵτο, ϲὺ ϕάλλοντος ϲϵωῦ ϖ- Ψαλ. 19. 8.
ϖοφήτη Δαβὶδ, ἢ λέγοντος· Αὐτοὶ ϲτωϵποδίϲθησαν ἢ ἔπϵϲαν, ἡμῖϲ ὃ ἀνϵγέρθημϵν ἢ ἀνωρθώθημϵν. δύτϵρϵϲ Μωϋσῆς ἀνϵδείχθης καὶ ϖαντοπόνϵϲ· ϖ ἀγκάλαϲ ὅτι τῆς ἐν τῇ διδαϲκαλίας (ὡς ἐκεῖνοϲ τὸν Φαραὼ ϖϖωγραπὶ ἐν ἐρυθρᾷ ϑαλάϲϲῃ) ἐξαρπάϲας τὰ ϖλήϑη αὐτῶ, ἢ ϖϵϲαγαγὼν αὐτὰ ϖ Χριϲῷ. ϖόϲοις ἐϲ ὑπομονὴν ἐκίνηϲας κτήϲαϲθαι ϲὸ ϖόνημα τλῶ ἀγγελικὴν ϖολιτείαν; ἢ ϖῶϲ ὃ ἦν ϖ ἀριϲτῶν ϲὺ ἀγιωτάτῳ τλῶ μνήμλῳ Βαϲίλϵ, ὧν ἐ- 40
ϖοίηϲα ζῶν τὰ καὶ μϵτ' ϲὲ ἐπαθλήϲαϲ τὸν μϵτ' ϲώματοϲ βίον, " ὄνματοϲ ϲωτ. ὄνηϲα καὶ λίαν Ἰσ. διπλῆ
ϵὐϲηϐῶϲ ϲυνϵπλάκην ϲοῖϲ· ὁ ϲὲ ὁσίας ἢ ϑϵοϕιλὴϲ μνήμης Ἰωάννηϲ ὁ ἱερομάρτυϲ. Ἀλλὰ ἢ ἡμῶν μνημόνϵυϵ τῶν ϖόϑῳ ϑϵίῳ ϖϵϲκϵυμένων, ὦ ϖάτϵρ ἅγϵ, ϖρϵϲϐύμνων τῷ ϕοβϵρῷ καὶ ἐνδόξῳ ϑϵίῳ τῆ Ὀϵῆ, αἰτούμϵνοϲ ἡμῖν ϖρ' αὐτοῦ τῶν ϖλϵονϵϲημάτων ϲὺ συγχώρηϲιν, ἢ ϖ μϵγα ἔλϵοϲ

τῆς

ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν. ἢ ταῦτα στενάζομεν τῇ παρούσῃ ἰσοτιμίᾳ; οὐκ ἀπεικότως, ἀλλὰ δικαίως σφόδρα καὶ μάλα· αὐτὴ γὰρ τῆς παρρησιαζομένης ἐκείνου ψυχῆς ἡ ἀκαταγώνιστον νίκην τὸ ἐκείνου καὶ κατ' αὐτὴν σκευωρεῖται, θεωρησάμενος τὴν ἀπάλαιστον γνώμην καὶ ἀνήμερον καὶ ἠγριωμένον ἦθος τῶν ταύτῃ καιτηραξοιμένων, σας' ἐν ᾧ ποτε εἰώθη ἀφηνιάζειν τῷ λαῷ, καὶ τῷ τῆς παναγίου πνεύματος αὐτοῦ ἐμπνευσθείς, ταῦτα φησὶ διηνυόμενος τῷ λαῷ·

Πολλὰ τὰ κύματα καὶ χαλεπὸν τὸ κλυδώνιον· ἀλλ' οὐ δεδοίκαμεν, μὴ καταποντωθῶμεν. ὅτι γὰρ τῆς πέτρας ἐσπάκαμεν. μεμεάθωκα θάλασσαν, πέτραν διαλῦσαι οὐ δύναται· ἐλαύνεται τὰ κύματα, τὸ Ἰησοῦ τὸ πλοῖον καταποντίσαι οὐκ ἰσχύει. τί δεδοίκαμεν, εἰπέ μοι; Ἐμοὶ δὲ ζῇ Χριστός, καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος. ἀλλ' ἐξοχείαν, εἰπέ μοι; Τοῦ Χριστοῦ ἡ γῆ, καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. ἀλλὰ χρημάτων δήμευσιν; Οὐδὲν εἰσηνέγκαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον ὅτι οὐδὲν ἐξενεγκεῖν δυνάμεθα· καὶ τὰ φοβεροῦ τοῦ κόσμου ἐμοὶ οὐκ ἀποφήνατα, καὶ τὰ χρηστὰ καταγέλαστα. οὐ πενίαν δέδοικα, οὐ πλοῦτον ἐπιθυμῶ· οὐ θάνατον φοβοῦμαι, οὐ ζῆσαι θέλομαι, εἰ μὴ ἕνεκα τοῦ ὑμετέρου συμφέροντος. διὸ καὶ τὰ νῦν ἀποτεμνόμενα καὶ ἀποβαλλόμενα τοῦ ὑμετέρου θαρρῶ ἀγάπην. οὐδεὶς γὰρ ἡμᾶς ἀποσπάσει δυνήσεται. Οἱ γὰρ ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἀνθρώπου χωρίσαι οὐ δύναται. Εἰ γὰρ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ἁπλῶς λέγω, Ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται δύο εἰς σάρκα μίαν· ὃ οὖν ὁ Θεὸς ἔζευξεν, ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. Εἰ γάμου οὐ δύναται διαλυθῆναι, πόσῳ μᾶλλον σκηνώματος Θεοῦ οὐκ ἰσχύει καταλῦσαι· ἀλλὰ πολεμεῖς αὐτῷ, οὐ δυνάμενος βλάψαι πολεμοῦντα. ἀλλ' ἐμὲ μᾶλλον ἐρεθίζῃ λοιδορούμενον, ἐκεῖ δὲ τὴν ὀργὴν καταλύεις τῆς προσευχῆς. Σκληρόν σοι τὸν κέντρα ὀλέθρια λακτίζειν. οὐκ ἀμβλύνεις τὰ κέντρα, ἀλλὰ σεαυτὸν πόδας αἱμάσσεις· ἐπὶ δὲ τὰ κύματα τῷ πίστεως οὐ βλάπτει, ἀλλὰ ταῦτα εἰς ἀφελοῦς βλάπτουσι. σεαυτὸν σκληρότερον ἀπεργάζῃ. ἀλλὰ θεραπεύσω, λύσον πόλεμον, ἵνα μὴ καταλύσῃ σου τὴν δύναμιν. μὴ εἴπῃς πόλεμον εἰς ὑγείαν. ἄνθρωποι ἐὰν πολεμῆς, ἢ εἰρήνην ποιήσουσιν, ἢ σιωπήσῃς· ἐκκλησίαν ἐὰν πολεμῇς, νικήσαι σε ἀμήχανον. ὁ Θεὸς γὰρ ὅστις ὁ πάντων ἰσχυρότερος. Μὴ παροξύνωμεν τὸν Κύριον· μὴ ἰσχυρότερον αὐτὸν ἑαυτοῦ ποιήσωμεν· ὁ Θεὸς ἔπηξε, τίς ὀρύξει; σημαίνει· οὐκ οἶδα, αὐτὸ τὴν δύναμιν. Ἐπιβλέπει ὅτι τὴν γῆν, καὶ ποιεῖ αὐτὴν τρέμειν· καλεῖ, καὶ τὰ συμφέροντα ἐνεργάζεται. Εἰ τὴν πόλιν σαλευομένην ἔσησε, πολλῷ μᾶλλον τὴν ἐκκλησίαν ἕστηκε δύναται. ἡ ἐκκλησία θεμελίου ἰσχυροτέρου. Ὁ θεμέλιος καὶ ἡ γῆ προελεύσονται, ὁ δὲ λόγος μου οὐ μὴ προέλθωσι. ποῖοι λόγοι; Σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ὅτι ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατακύσουσιν αὐτῆς. Εἰ ἀπιστεῖς τῷ λόγῳ, πίστευε τοῖς πράγμασι. πόσοι τύραννοι ἠθέλησαν περιγενέσθαι τῆς ἐκκλησίας; πόσοι πόλεμοι; πόσοι κίνδυνοι; θηρίων ὀδόντες; ξίφη ἠκονημένα; καὶ οὐ περιῆσαν. ποῦ καὶ πολεμήσαντες; στεῖλωσαν καὶ λήθῃ παραδέδοται. ταῦτ' ἡ ἐκκλησία ὑπὲρ ἥλιον λάμπει. καὶ σκιάνει ἔσεσθαι, καὶ ταύτης ἀθάνατα. Εἰ ὅτε ὀλίγοι ἦσαν, οὐκ ἐκίνδυνεύσαν, ὅτε ἡ οἰκουμένη ἐπλήσθη εὐσεβείας, πῶς νικήσαι δύναιτο; Ὁ θεμέλιος καὶ ἡ γῆ προελεύσονται, καὶ ὁ λόγος μου οὐ μὴ προέλθωσι· καὶ μάλα εἰκότως. ποθητότερος γὰρ ἡ ἐκκλησία τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ. οὐρανοῦ σῶμα οὐκ ἀνέλαβεν, ἐκκλησίας δὲ σάρκα ἀνέλαβε· διὰ τοῦτο ἐκκλησίαν ὁ οὐρανός, οὐ διὰ καὶ οὐρανὸν ἡ ἐκκλησία. μηδὲν ὑμᾶς θορυβείτω τῶν γηγενῶν. τοῦτο μοι χαρίσασθε, πίστιν ἀσφαλεστέραν. οὐκ εἶδατε καὶ Πέτρον πεπατοῦντα ὅτι τὸ ὕδατον, καὶ ὀλίγον διασείσαντα, καὶ μέλλοντα καταποντίζεσθαι, διὰ διὰ τὸν ἄπακτον τὸ ὕδατον ὁρμᾶν, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς πίστεως. μὴ γὰρ ἀνθρωπίνης ψήφου ἐσώθη ἀλλὰ μὴ; μὴ γὰρ ἀνθρώπου ἠκούσθη, ἵνα ἀνθρώπου καταλύσῃ; ταῦτα λέγω οὐκ ἀποτεινόμενος (μὴ γένοιτο)

Concio Chrysostomi antequam iret in exilium primum.

Ier. 8. Ep. 1.

Παρεξ. θ. 1.

1. Cor. 1. 18.

Ψαλ. 103. 32.

Matth. 16. 18. Matth. 17. 11.

ἡμοιτο) οὐδὲ ἀλαζονευόμενος, ἀλλὰ ὃ ὑμῶν σεσαλευμένον σηείξαι βουλόμενος. ὅθεν ἔστι
ἡ πόλις, τῶν ἐκκλησίαν ὁ ἄγγελος ἠθέλησε σαλεῦσαι. μιαρὲ δὲ παμμίαρε ἄγγελε,
τοίχων οὐ φειδόμενος, καὶ ἐκκλησίαν φεσσόδοκας σαλεύσας; μὴ γὰρ σὸ τοίχοις ἡ ἐκκλησία;
σὺ τῷ πλήθει τῶν πιστῶν ἡ ἐκκλησία. ἰδοὺ πόσοι ζύλοι ἑδραῖοι, οὐ σιδήρῳ δεδεμένοι, ἀλλὰ
πίστει ἐστηριμένοι; οὐ λέγω ὅτι τοσοῦτον πλῆθος πυρὸς σφοδρότερον· ἀλλ' οὐτοι, εἰ εἷς ἦν, 5
φειδεμένου. καὶ οἶδας, οἷα σοι τεχνάσματα πρέπουσι ⓓ μάρτυρες. εἰσῆλθε πολλάκις κόρη ἀ-
παλὴ ἀπειρόγαμος· κηφος ἦν ἀπαλωτέρα, καὶ πέτρας ἐλίμνεσ τρεπτοτέρα. ζῶ πλουσίας
αὐτῆς ἔξεσι, καὶ πλὴ πίστιν αὐτῆς οὐκ ἔλαβές. πτύπησε τῆς ζωρκὸς ἡ φύσις, καὶ οὐκ ἀπηρρύ-
θη τῆς πίστεως ἡ δυνάμις. ἐδαπάνα τὸ σῶμα, ἐσεμνύνετο τὸ φρόνημα· ἀνηλίσκετο γὰρ
ἡ ὑσία, καὶ ἐμένει ἡ δύλοθεια· γυναικὸς οὐ φειδομένου μίας, καὶ τοσοῦτον φειδημένου δήμου 10
φεσσόδοκας; οὐκ ἀκούεις τοῦ Κυρίου λέγοντος, Οπου δύο ἢ τρεῖς εἰσι συνηγμένοι εἰς τὸ ὄ-
νομά μου, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν; ὅπου τοσοῦτος δῆμος ἀγάπῃ ἐστηριγμένος, οὐ πρέσει;
ἔχω αὐτὸ εἰπεῖν. μὴ γὰρ οἰκεῖα δυνάμει βαρῶ; γραμματέα αὐτὸ κατέχω. ἐκεῖθέ
μοι βακτηρία, ἐκεῖθέ μοι ἀσφάλεια, ἐκεῖθέ μοι λιμὴν ἀκύμαντος. καὶ ἡ οἰκουμένη πα- 15 ἰσ. ἀ. ἡ
ρεπήτηται, ὃ γράμματέα κατέχω· ἄπαγε δμαγωγόν. τὰ γράμματα ἐκεῖθα, τρεῖς ἐμοὶ
γὰρ ἀσφάλεια. ποῖα ταῦτα; Εγὼ μὲν ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ
αἰῶνος. Χριστὸς μετ' ἐμοῦ, καὶ ἵνα φοβηθήσομαι; κἂν κύματα κατ' ἐμοῦ διεγείρῃ, κἂν
Ματθ. κη. κ. πειρασμοί, κἂν ἀρχόντων θυμοί· ἐμοὶ ταῦτα πάντα πράγματα εὐτελέστερα. καὶ εἰ μὴ ἐκεῖ
θεν ὑμᾶς ἀγαπῶ, οὐδὲ σώσειν αὐτὸν προῆτησάμην ἀπειλεῖν. αἰεὶ γὰρ λέγω, Κύριε,
τὸ σὸν θέλημα γενέσθω· μὴ ὅπως ὁ ἐκεῖνα, καὶ ὁ ἐκεῖνα, ἀλλ' εἰ τι σὺ βούλει. οὗτός ἐμοὶ πύργος, 20
τοῦτο ἐμοὶ πέτρα ἀκίνητος· τοῦτο ἐμοὶ βακτηρία ἀσφαλεστέρα. εἰ βούλεται ὁ Θεὸς τοῦτο
γενέσθαι, γενέσθω· εἰ βούλεται σταθῆναί με, χαρὰν ἔχω. ὅπου βούλεται, εὐχαριστῶ. μη-
δεὶς ὑμᾶς ἐκπλησσέτω. πρὸς εὐχὰς τρέπεσθε. ταῦτα ἐποίησεν ὁ ἄγγελος, ἵνα σκώψῃ τὸ
κατορθοῦν τὴν πρὸς τὰς λιτανείας. ἀλλ' οὐ φεύξομαι αὐτό· ἀλλὰ κατορθωτέρους ἡμᾶς
καὶ θερμοτέρους εὑρήσομεν. αὔριον εἰς λιτανείαν ἐξελεύσομαι μὲν ὑμῶν. ἢ ὅπερ ἐγώ, καὶ 25
ὑμεῖς σύ· ὅπερ ὑμεῖς, σύ· καὶ γάρ. εἰ σῶμα ἐσμεν· οὐ σῶμα κεφαλῆς, οὐ κεφαλὴ σώματος
χωρίζεται. διεργάσθω τῷ τύπῳ, ἀλλ' ἰωσάθω τῇ ἀγάπῃ. οὐδὲ θάνατος δύναται κόλασαι
δυνήσεται. καὶ γὰρ ἀποθάνω μυρίους σῶμα, ζῶ ἡ ψυχὴ καὶ μέμνηται τοῦ δήμου. ὑμεῖς ἐμοὶ
πατέρες. σοὶς ὑμῶν δυνάμεις ὁπλισθῆσθαι; ὑμεῖς ἐμοὶ πατέρες, ὑμεῖς ἐμοὶ ζωή, ὑμεῖς ἐ-
μοὶ εὐδοκίμησις. ἐὰν ὑμεῖς φεσκόψητε, ἐγὼ εὐδοκιμῶ. ὥστε ἐμοὶ ζωὴ πλοῦτος σὸ ὃν ὑμε- 30
πέρα κεῖται θησαυρῷ. ἐγὼ μελάκις ὑπὲρ ὑμῶν σφαγὴν ἔτοιμος (καὶ σοβερίδα χρὴν
Ιωαν. ι. ια. πρέχω, ἀλλὰ ὀφειλὼ ἀποδίδωμι. Ο γὰρ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν
ὑπὲρ τῶν προβάτων) σφαγὴν μελάκις ἡ μελίας κεφαλὰς ἀποτμηθῆναι. ἐμοὶ
ὁ θάνατος ἔστ' ἀθανασίας ὑπόθεσις, ἐμοὶ αἱ ὀδύναι αὗται ἀσφαλείας ἀφορμή. μὴ γὰρ 35
ἄχρι ἐμάτων ὀδυνεύσομαι, ἵνα λυπηθῶ; μὴ γὰρ δι' αἰῶνος πάσχω, ἵνα ἀλγήσω; ἀλλὰ
ⓔ ἔρωτα ⓔ φέρει ὑμᾶς· ὅθεν πάντα ποιῶ, ὥστε ὑμᾶς σὸ ἀσφαλείας μᾶλλον· ὥστε μηδένα
πλεισθλεῖν τῇ ποίμνῃ· ὥστε μᾶλλον ἀκέραιον τὸ ποίμνιον. ἡ ὑπόθεσις τῶν ἀγώνων ἀρκεῖ
μοι εἰς στέφανον. ἂν γὰρ δῶ παῤῥησίαν ὑμῖν· ὑμεῖς ἐμοὶ πολιτεία, ὑμεῖς ἐμοὶ πατέρες,
ὑμεῖς ἐμοὶ ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐμοὶ τέκνα, ὑμεῖς ἐμοὶ μέλη· ὑμεῖς ἐμοὶ σῶμα, ὑμεῖς ἐμοὶ τὸ φω-
τὸς τοῦτο γλυκύτερον. τί γὰρ τοιοῦτον πρέπει μοι ἢ ἀκτῖνα, οἷον ἡ ὑμετέρα ἀγάπη; ἡ ἀκτὶς 40
ἐν ᾧ πρόσπτα με βίῳ ὠφελεῖ, ἢ ὃ ὑμετέρα ἀγάπη τὸ φῶς μοι πλέκει τὸ τοῦ μέλοντος. ταῦ-
τα ὃ λέγω εἰς ὧτα ἀκουόντων. πῶ τῶν ὠτων ὑμῶν ἀκουστικώτερον; τοσαῦτας ἡμέρας ἡ-
γρυπνήσατε, καὶ οὐδεὶς ὑμᾶς ἔκλεψεν, οὐ χρόνου μῆκος μᾶλλον τοσούτους ὑμᾶς ἐποίησεν, οὐ
φόβοι, οὐκ ἀπειλαί· ποτὲ πάντα ἐλύετε ἡμιγάμοι. καὶ τί λέγω, ἐλύεσθε; τοῦτο ὅπερ ἐπεθύ-

μουν

μοιω ἀεὶ, καὶ πεφεσήσατε τῷ βιωτικῷ πραγμάτων, ἀπεπαξάσθε τῇ γῇ, Εἰς Ⓜ οὐρανὸν μετέστητε· ἀπημαγητε τῷ στωδίσμων τῦ σώματος, πρὸς τὼ μακαρίαν ἐκείνου ἀμιλλᾶσθε φιλοσοφίαν. Ταῦτα ἐμοὶ τέθραμοι, ταῦτα τρυφὴ κλησις, ταῦτα τρυφὴ μοιρία, ταῦτα ἐμοὶ ἄλειμμα, ταῦτα ζωὴ, ταῦτα ἀθανασίας ὑπόθεσις. Ἀλλ' ὁρῶ τοὺς ἐμαυτῦ δόγ- ** μασί πινας ἐγκαρτερῶ μα πειζόντων. Φέρει γὰρ πολλὰ τῷ εὐτυχημάτων Εἰς τύραννον· ὅπ ** οἷς ἐδόκουν ζηλωτὴς εἶ), παρεπέπωκα τῇ μοχθηρίᾳ· ⓐ μὴ κῦ Ⓜ ὅσπον καθαιρεσῶτες νικῶσι Ⓜ ἀγῶνα τῇ διαφορᾷ τῷ πραγμάτων, οὐκ ἠπείλουν, ἀλλὰ παίσαιτο. ἔστι γὰρ κωμῳδὸς τῶν Ἑλλήνων ὁ τὰς ἐμᾶς θλίψεως. νόμος ὅδε, ἀλλ' ὁ νομοθέτης "νικᾶσαν. τέκνα, "μάτια ὑμετέραν ἀγάπᾶν, βλέπω συσκυλίω πολεμᾶσαν, καὶ τ' Θεὸν ὑβριζόμενον· βλέπω Ⓜ ἀγῶνα πιπτόντα, καὶ Ⓜ ἀγωνοθέτην λυπᾶμενον· βλέπω τ' πλοῦτον τῆς ἀληθείας μαραινόμενον, καὶ τὼ συσκυλὼ ἀνθοῦσαν. λέγεσί μοι ὅτι ἔφαγες καὶ ἐβαπίσας. εἰ ἐποίησα ὅτο, ἀναθεμα ἔσομαι· μὴ ἀριθμηθείω εἰς ὀπισόπων ῥίζαι· μὴ ἡμωμαι μετ' ἀγγέλων· μὴ ἀρέσω Θεῷ. Εἰ δ' καὶ ἔφαγον καὶ ἐβάπισα, σοὶ δὲ ἄγιοι τῷ τοιαῦτα ἐποίησα. προέχες μοι ὦ ἀκριβείας ὁ λέγω, καὶ λέγων οὐ παύσομαι. Ἐμοὶ μὲ δ' λέγῃ σὺκ ὀκνηρὸν, ὑμῖν δ' ἀσφαλές. Ἀλλ' ἐπαναλθωμεν ὅθι ὅ προκείμενον. λέγεσιν ὅτι ἔφαγεν ἐβάπισα. καθελέτωσαν οἱ Παῦλον, ὅτι μετὰ ὅ δεινπνησαι ἐχαρίσατο τῷ δεσμοφύλακι ὅ βάπισμα. τολμῶ λέγειν, καθελέτωσαν καὶ αὐτὸν τὼν Χριστὸν, ὅτι μετὰ ὅ δῖπνον τοῖς μαθηταῖς τὼ κοινωνίαν ἐχαρίσατο. Ἀλλ' εἰκότως καὶ μεγάλα κρεῖν ζῶντα; ζῶντα φαιδρὰ τῆς Εἰρήνης· ζῶντα τῦ λαοῦ τὼ ἐγκώμια. ἐμοὶ ὁ στέφανος, ὑμῖν ὁ καρπός. Ἀλλ' οἶδατε, ἀγαπητοὶ, ὅτι μὲ θλιψεσι καθελῶ. ὅτι ταπεινὸς οὐκ ἤπλωσα, οὔτε σπεκὰ ἱμάτια σὺκ ὑφαυσάμην, καὶ ὅτι τὼ γαστριμαργίαν αὐτῷ οὐ πρεμωθησάμην. ἰῶθησαν γὰρ ταῦτα τῆς ἀσπίδος, ἔτι καθελέλαυσαι τῆς Ἰεζάβελ ὁ σατὴρ, ὅτι ὁ καὶ ἡ χάρις τῷ Ἠλία σωαγωνίζεται. Φέρε δὲ μοι εἰς μέσον τὸν θαυμαστὸν καὶ πλούσιον τῆς ζωῆς κήρυκα, Ἰωάννην λέγω, τ' πέτρα, καὶ ἕως λύχνου μὴ κτησάμενον (εἶχε γὰρ τὼν λαμπάδα τῦ Χριστοῦ) οὐ τὼν καφαλὼ ἐπηύξησεν ἡ τῆς Εὔας συλλειτουργὸς, ἡ τῷ ἁγίων ἐκκοπὸς ἡδονὴν, ἡ σὺν προσφῶσι διώξασα, ἡ τὼν σὸν ὄλῳ ἡσειδὼ κηρύξασα, ἡ ὁμόπιμον τῦ ὀνόματος τῆς ἐλπίδης ὅτισα μένον πῶν ὄρχησιν, σὺ τῷ Ἡρίς φ δῶ ἁπλῶς ὀρχησαμένῳ. σὺκ ἐπηύξησε ζωὴν, σὺκ ἐπηύξησε χρημάτων ὄγκον, οὐ βασιλείας ἀξίωμα, σὺκ ἄλλης τινὸς προτιμίας. Ἀλλ' εἰπέ μοι, ἀλλ' ἀθέρπε, τί ἐπηύξησε. κεφαλὴν ἀνθέρπε· τί δ' λέγω; μόνον ἀνθέρπε, ἀλλ' εὐαγλίστευ. ἀλλ' ὑκ εἰσκησε λαβοῦσα τ' κεφαλήν. ἔπεμψε γὰρ τ' κεφαλὴν αἰτησαμένῳ, τ' ἄπομον ἐπιθυμίαν κατευδαίμονα ἔχᾶ πίνακος δεξαμένῳ. βλέπε, ὦ θαύμασον τῦ Θεοῦ τὼν δωάμεων. ἀπέλεγχεν ὁ ἀναίπιος, ἀπεπτεμήδη· ἀλλ' ὁ ἄπεπτος μηθεὶς σὲ δεξιᾷ τῦ Χριστοῦ, τ' ὁ ἀπροθέτητον κόλασιν σὺκ ὀφίλεται. πάλιν ἐκείνης ὅ σπέρμα ὁ σατὴρ ὁ ἀκαθηδὼνος ὅθι ζητῆ ὦ ἀπεύδῃ. Ἀλλ' Ηρωδιὰς Ἰωάννου τὼν κεφαλὴν ζητῆσα πάλιν ὄρχησιν, ἵῶ τοῖς ποσὶ παίζωλθε, Ἀλλὰ τὼν τῆς Μαείας ἐπεδειωμένῳ. πάλιν βοᾷ δὲ λέγει Ἰωάννης· Οὐκ ἔξεσί σοι τὼν Μαρκ. ϛ. ιη. γωναῖκα ἔχειν τῦ ἀδελφοῦ σου. Ἀλλὰ τί εἶπω; δακρύων ὁ πρῶν κωμῳδὸς· πρώτα γὰρ εἰς ἀδελφίαν σκηπτέχᾶ, ὦ πρώτα γένος κρίνει, χρυσὸς ὅ ὅλον δεξάζει. Ἀλλὰ φέρε μοι Ⓜ ἄγιον Δαβὶδ τὸν λέγοντα δὲ βοῶντα· Χρυσὸς ἐὰν ῥέῃ, μὴ προσέχεθε καρδίαν. Ἀλλ', εἰπέ μοι, Ψαλ. ξα. ι. τίς ὦν ἔδε ὁ τῶν τὼν φωνὼν ἐπαφείς; οὐχὶ ὅ τῆς βασιλείας ὅθι τῆς κορυφῆς συγκείμενον εἶχεν; σὺκ ὁ τῇ βασιλικῇ ἐξουσίᾳ διέπτεν; Ἀλλ' οὐ προς αρπαλὼ ἔβλεπεν, σὺκ εἰς καθαίρεσιν δυσεβείας. ἰῶ αὐτῷ τὸ φεσήμα, σοὶ δὲ μέλλωμα θησαυρῶν, ἀλλὰ τῆς γραπτίδων συλλογῆς· ὦ γυναικὸς συγκλείθεσιν. φεύγετε οὖν γυναῖκες ταῖς ἀλλοτρίοις συλλογαῖς· μὴ συμβουλεύετε τοῖς ἀνδράσι συμβουλίαν κακὴν· Ἀλλ' ἀσφαλίσθητε τοῖς λεχθεῖσιν. ἆρα ἐσθέσαμεν ὑμῶν τὸν φλόγα; ἆρα ἐμαλάξθη ὑμῶν ἡ καρδία; Ἀλλ' οἶδα ὅτι ὠφλήθησθε

φίκη. Θήσεσθε μὲν αἱ τῆς Μαείας θυγατέρες· ἀλλαὶ ὦ ἄνδρ οἴνου κεκυρεσμέναι δὲ μεθύουσιν τῇ
α. Τιμ. 6. 1. φιλαργυρίᾳ, ὡς ὁ μακάριος Παῦλος βοᾷ· ὦ κηρύττει λέγων· Ῥίζα πάντων τῶν κακῶν ἡ
φιλαργυρία. οὕτω ὦ αἱ ἀσωτίαι γυναῖκες ἀποφαίνουσιν ἑαυτὰς ὡς ὦσα, καὶ αὐτὴ σοφὸν
ἀγαθὸν αἰχμάθας πίπτουσιν. ἀλλὰ παρακαλῶ μὴ ἡμᾶς τὸν σοφὸν ὡς ὅτι πάντα κατα-
Matth. 12. κα. βάλλωμεν. Χριστὸς ἐσώμεν γάρτυρι, τῷ οὗ" ἀκούσωμεν, Εὖ δοῦλε ἀγαθὲ, εἰσέλθε εἰς τὸν
5 χ. εἰσέρχ. οἶκον μου· μὴ αὐτὰ τῆς φωνῆς ταύτης λεχθῇ, δι' ἧς λέλεκται. ἀλλὰ παρακαλῶ, λαμπάτω
ὑμῶν ἡ πολιτία ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, μὴ μαραίνωμεν ἡμῶν τὸ ἄνθος, ἀλλὰ δοξάσωμεν, εὐχαριστήσωμεν, ⓐ πλούσιοι ὦ πλουσίως, ⓐ πένητες τῇ φιλοξενίᾳ, ἀνθρώπῳ ὦ φιλοπτώχῳ
Χριστῷ, ⓐ δυνατοὶ τῇ κεφαλῇ χάριτι αὐτοῦ. καὶ ταῦτα μὲν περὶ ὑμῶν. ἴσως ὦ συγχωρῇ ὁ
Θεὸς ταῦτά με πάσχειν ἅπερ βουλεύομαι κατ' ἐμοῦ, ἵνα σὺν συμφοραῖς δοκιμάσῃ τὰ κατ' ἐμὲ· 10
ὅτι σὺ τοῖς πόνοις σκαπτόμενα νίκη πάντας, ὦ σὺ τοῖς ἀγῶσιν ἁπτόμενος τῆς ἀφθάρτου
β. Τιμ. 4. 7. στεφάνου Παῦλος ἔλεγε· Τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ
τῆς δικαιοσύνης στέφανος· ὃ στέφανον καταξιώσει ὑμᾶς ὁ πᾶν ὅλων δεσπότης εἰς τοὺς αἰῶ-
νας, Ἀμήν.

Ταῦτα τὰ ῥήματα τοῦ σοφοῦ τῆς οἰκουμένης διδασκάλου ὦ τῆς ἐκκλησίας φωνήεσσ, ὅ- 15
τι ⓐ λύπη τοῦ φιλανθρωπότατου ποιμένος Ἰωάννου πρὸς τὴν ἰδίαν ποίμνιον, ὅτι συνέ-
δριον πανδήμων συνεστήσαντο κατ' αὐτοῦ οἱ θέλοντες αὐτὸν καθελεῖν τὸ θρόνου τὸ ἐπισκοπῆς,
πανδημονούσης ⓐ λαοῦ, ὦ χαίρων ὅτι τῇ πίστει ὦ πεφυκοπῇ αὐτῶν, ὦ ἴδῃ κλέος ὁρᾶν αὐ-
τῶν τὸ εἰς αὐτὸν ὑγνωμοσύνην. ὅπερ ὦ πάλιν ὁ Βασιλεὺς Ἀρκαδίου μὴ ὃ ἔποιησεν 20
ⓐ μακάριον ὦ αἰσίδιμον τοῦτον, ἀλλὰ κελεύσατο αὐτὸν συνελθὼν ὅ ἑαυτῷ πάσχα. ὦ δὴ εἰσ-
ελθὼν σὺν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ, ὦ βιασθεὶς ὑπὸ τοῦ λαοῦ ἐξηγήσατο αὐτοῖς τὰ ἐξ ἕδρας αὐ-
τοῦ πνευματικῆς διδασκαλίας, αἰαρρώδητος τῷ ἀγίῳ πνεύματι ἦρξατο ὁμιλεῖν αὐτοῖς, καὶ
φησιν·

Concio Chrysostomi post reditum à priore exilio.

Ὅτε τὸν Σαῦλον ἀπὸ τοῦ Δαμασκοῦ ἥρπασεν ὁ Φαραὼ, τὸν καλὸν ὦ αὐλὴν γυναῖκα ὁ
ποιμὴν ὁ βαρβαρος ὦ Αἰγύπτιος, ἀδίκοις ὀφθαλμοῖς ἰδὼν αὐτῆς τὸ κάλλος, ὦ μοιχείας ἐρ- 25
γάσασθαι δρᾶμα βουλόμενος, ὅτε δὴ, τότε πανδημεὶ τὸ ἄρχιλον ὑκ ἐκόλασεν ὁ Θεὸς, ἵνα διι-
χθῇ ὦ δίκαιος ἡ ἀνδρεία, ὦ ὁ γυναικὸς ἡ σωφροσύνη, ὁ ὃ βαρβαρος ἡ ἀκολασία, ὦ ἡ τοῦ
Θεοῦ φιλανθρωπία· ὃ δίκαιος ἡ ἀνδρεία, ὅτι ἔφερεν ἀνδρείως ὁ ἡμόμβιος· ὁ γυναικὸς ἡ σω-
φροσύνη, ὅτι σὺ ἔπεσεν εἰς τὰ βαρβαρικὰ χείρας, ὦ ὁ σωμότητα διετήρησε· ὃ βαρβαρος ἡ
ἀκολασία, ὅτι ἀκροτήρια ἐπλήρει δίψη· ὁ Θεοῦ ἡ φιλανθρωπία, ὅτι μὴ ἔπέγνωσιν αὐ Δεσπόταν 30
τότε ⓐ στέφανον ἐώγκε τῷ δικαίῳ. Ταῦτα ἐγένετο τότε· ὅτι τοῦ Δαμασκοῦ, ἐγένετο ὁ σύμε-
σον· ὅτι τῆς ἐκκλησίας. Αἰγύπτιος ἐστὶ, ὡς ἐκεῖνος Αἰγύπτιος· ἐστὶ δορυφόρος ἔχων,
ἐκεῖνος ἀναισχύντως· ἐκεῖνος τὸν Σαῦλον, ἐστὶ τὸν ἐκκλησίαν· μίαν νύκτα ἐκεῖνος στυ-
γέσας, μίαν ἡμέραν ἐστὶ ἐσπλῆξεν. οὐδ' αὖ τὸν μίαν στυγνοχωρήσῃ, ἀλλ' ἵνα διιχθῇ τῆς
νύμφης ἡ σωφροσύνη, ὅπ εἰσέρχεται, ὦ οὐ διεφθάρη αὐτῆς ὁ κάλλος τῆς σωφροσύνης. 35
καίτοι μοιχοὶ ἦσαν τιμῶσι, ὦ τὰ γραμματεῖα στυγεπλήρου, ὁ πολλοὶ τῶν τῆς οἰκείας ἀναι- Ἡσ. κίβ.
σχαφον. ἀπηρτίσθη ἡ μανία, ἐ ὁ τέλος οὐκ ἐγένετο. ἐφάνη ἐκείνου ἡ ποινεία, καὶ παῦ
Θεοῦ ἡ φιλανθρωπία. ἀλλ' ὁ μὲν βαρβαρος τότε ἐκεῖνος ὕβριστὴς ὁ ἀμύρτημα, ὠμολόγη-
σε ὁ πανδεκόμενα. λέγει γὰρ τῷ Δαμασκῷ· τί ἐποίησας τοῦτο; εἰς Τί ἔπας, ὅτι ἀδελ-
φή μὲ ἔβρι, ὦ μικρού δὺ ἤμύρτον; ἐστὶ ὃ μὴ τὸν πανδημείαν ἐπηγωνίσατο. ἀθλιε ὦ τα- 40
λαίπωρε, κλύδτις, ἠσύχασον, μὴ κυβέρνας ἀμύρτιαν ἐφ' ἀμύρτιας. καὶκείνη μὲ ἐπεπλή-
θε, πλούτου ἔζουσα ⓐ Αἰγυπτιακοῦ· ἡ ὃ ἐκκλησία ἐπεπλήθε, πλούτου ἔζουσα ⓐ ἀπὸ Ζη. χιτῶν
τῆς" γνώμης, ὦ σωφροσύνεσα ἐφάνη. ὅσα ὃ τὸν μανίαν τοῦ βαρβαρου· ἀξιόλογος ⓐ
ποιμένα· τί τὸν αἰτήλωσε ἐσπασας; ἀπέκτησας ⓐ κυβερνήτην· τί ἐδὲ οἰάνους κατέκλα-

σας;

σας; τ' ἀμπελουργὸν δξέδοσθε· τί τὰς ἀμπέλους ἀνέστρεψας; τί τὰ μοναστήρια διέφθειρας; βαρβάρων ἔφοδον ἐμιμήσω. ἐποίησεν ἄπαντα, ἵνα δείξῃ ὑμῶν τὴν αὐθάδειαν· ἐποίησεν ἄπαντα, ἵνα μάθῃ ὅτι ποίμνη ἐστὶν ἐκεῖνος τοῦ Χριστοῦ ποιμαινομένη. ἔξω ὁ ποιμήν, καὶ ἡ ἀγέλη σκεδεννύεται, ἡ δὲ ἀποστολικὴ ἐπλημμύρησε ῥήμασι, Οὐκ ἐν τῇ προσοφείᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀποστασίᾳ μου, μὴ φόβου δὲ ὄντος τοῦ ἑαυτοῦ σωτηρίας καταφλέγεται. καὶ παῦσαι τὴν ἀπειλὴν διεδικάσης ὑμῶν τὴν ἀνδρείαν καὶ τῆς ἀγάπης δὲ φίλεργον καὶ πόθον τοῦ ἐμοῦ. ἐκδίκησον, φησίν, ἐκ τῆς πόλεως· δύο τὰ ἡμῖν αὐτοὺς ἔξω. λαβέτω με ἔξω, ἵνα μάθητε πόθον τῆς ἐκκλησίας, μάθητε τὴν ἐμὴν τέκνων τοῦ δυνάμεως, τὴν ἀρετὴν τοῦ ἰσχύν, τὴν ὁπλιτῶν τοῦ δυνάμεως, τὴν διαδημάτων τοῦ φανέαν, τὸ πλοῦτος τοῦ εὐσεβείας, τῆς ἀγάπης δὲ μέγεθος, τῆς καρτερίας τοῦ ἀνδρομονίου, τῆς ἐλευθερίας δὲ αὖθος, τῆς νίκης δὲ φανέας, τὴν ἡδονῆς δὲ γέλωτα. ὡ κενῶν δὲ δοξῶν φαντασμάτων. ὁ ποιμὴν ἔξω, καὶ ἡ αὐλὴ σκιρτᾷ· ὁ στρατηγὸς πόρρω, καὶ στρατιῶται ἀνέπλεονται. οὐκ ἔτι ἡ ἐκκλησία ἐλέγετο μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ πόλις ἐκκλησία ἐλέγετο, αἱ μυριάδες, αἱ ἀγοραί, ὁ ἀὴρ ἠχάλαζετο· αἱρετικοὶ ἐπιστρέφοντο, καὶ Ἰουδαῖοι βάπτισις ἐλάμποντο· καὶ ἱερὰς κατεδικάζοντο, δὲ καὶ Ἰουδαῖοι θεοῦ θύμωσιν, καὶ ἡμῖν προσέτρεχον. οὗτος καὶ ὅτι τοῦ Χριστοῦ ἐλέγετο. Καϊάφας ἐσώρωσε, καὶ λῃστὴς ὡμολόγησεν. ὡ κενῶν δὲ δοξῶν φαντασμάτων. ἱερὰς ἀπέκλεισαν, δὲ μάγοι προσεκύνησαν. μὴ ζητεῖτε τοῦτο τὴν ἐκκλησίαν. εἰ μὴ τοῦτο ἐλέγετο, ὁ πλοῦτος ὑμῶν οὐκ ἂν ἐφάνη. ἵνα μὴ, οὐκ ἂν ἦ ἐφάνη. ὥσπερ γὰρ ὁ Ἰὼβ δίκαιος μὲν ἦν, οὐκ ἂν δὲ ἐφάνη, εἰ μὴ τὰ πάθήματα, καὶ στεφάνους· οὕτω καὶ ὁ ὑμέτερος πλοῦτος, εἰ μὴ αἱ θλῖψεις, οὐκ ἂν ἐφάνη. ἀποδεχόμενος τῷ Ἰὼβ ὁ Θεὸς φησιν, Οὐκ οἶσι με ἄλλως σοι κατεχρημάτισεν, ἵνα δίκαιος ἀναφάνῃς; ἐπεβούλευσαν Ἰωβ. α. γ. ἐκφοι, ἐπολέμησαν, καὶ ἠδήθησαν. πῶς ἐπολέμησαν; ῥοπάλοις· πῶς ἠδήθησαν; βύλαις. Εἶδ' τίς σε ραπίσῃ εἰς τὴν δεξιάν σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην. σὺ ῥόπαλα εἰσφέρεις εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἡ πολεμεῖς· ὅπου εἰρήνη πάσι, πολέμους ἄρχει, οὐ δὲ ἔστιν τόπου ἠδέσθης, ἀλλὰ καὶ τοῦ ἱερωσύνης δὲ ἀξίωμα, οὐδὲ τῆς ἀρχῆς δὲ μέγεθος. δὲ φωτιστήριον αἱμάτων ἐμπέπλησαι. ὅσα ἀμαρτημάτων ἄφεσις, αἱμάτων ἔκχυσις. σὺ ποίᾳ παρρησίᾳ ταῦτα γράφεις; βασιλέα εἰσέρχεται καὶ ῥίπτει ἀσπίδα καὶ ὅπλα· σὺ εἰσῆλθες, καὶ ῥόπαλα ἥρπασας· ἐκφος καὶ τὰ στεφάνωμα τῆς βασιλείας ἔξω ἀφίνοσι, σὺ τὰ στεφάνωμα τῶν πολέμων σὺ τοῦ εἰσῆνεγκας. ἀλλὰ τὴν ὑμφίαν μου οὐδὲν ἐβλαψας, ἀλλὰ μᾶλλον δὲ κάλλος αὐτῆς ἐδιδειξάμωθα. μὴ τοῦτο χαίρω, οὐχ ὅτι ἐσώκησατε. εἰ πρῆμιλον, ἐμεσεζόμην ἂν ὑμῶν τὴν νίκην· ὅτε δὲ ἀνεχώρησε, γυμνοὶ ὑμῶν δὲ ἔφυγον ἐφάνη. ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἐμοὶ ἐγκώμιον, καὶ πάλιν μεσεζόμην ἐγὼ μᾶλλον ὑμῶν τὴν νίκην, ὅτι οὕτως ὑμᾶς ἀνέθρεψα, ὡς καὶ ἀπόντος τοῦ παρεῖναι τὴν ἀνδρείαν ἐδιδάξαι. ὥσπερ γὰρ οἱ γυναῖοι τῶν ἀθλητῶν καὶ ἀπόντος τοῦ παιδοτρίβου τὴν ἑαυτῶν ῥώμην ἐδιδάσκουσι· οὕτω καὶ ἡ ἀνδρεία τῆς ὑμετέρας πίστεως καὶ ἀπόντος τοῦ διδασκάλου τὴν οἰκείαν ἀνεμορφώσατο ἐπεδείξατο. τίς χρεία λόγων; οἱ λίθοι βοῶσιν, οἱ τοῖχοι φωνὴν ἀφιᾶσιν· ἀπέλθε εἰς βασιλικὰς αὐλάς, καὶ ἀκούσεις ἀνδρῶν, οἱ λαοὶ Κωνσταντινουπόλεως. ἀπέλθε εἰς τὴν θαλάσσαν, εἰς τὴν ἔρημον, εἰς τὰ ὄρη, εἰς τὰς οἰκίας, δὲ ἐγκώμιον ὑμῶν ἀναγέγραπται. ἐν πᾶσι οἰκήσατε; οὐ χρήμασιν, ἀλλὰ πίστει. ὦ λαοὶ φιλοδιδάσκαλοι, ὦ λαοὶ φιλοπάτωρ. μακαρία ἡ πόλις, οὐ Δία κίονας καὶ χρυσοῦν θέσφον, ἀλλὰ δία τὴν ὑμετέραν ἀρετήν. τοσαῦται αἱ θλῖψεις καὶ αἱ θλῖψαι ὑμῶν ἐπίκησαν, καὶ μάλα εἰκότως. ἐν γὰρ σκηνῇ ἦσαν αἱ θλῖψαι, ἐν αἷς πηγαὶ τῶν δακρύων ἐπήρρεον. σκῆφοι βέλη, ὑμεῖς δὲ δάκρυα· σκῆφοι θυμόν, ὑμεῖς δὲ τοσαύτα. δὲ βούλει ποίησον. ὑμεῖς θλῖψασθε· καλλίνοι, οἱ ἀντίλεγον, ποῦ νῦν εἰσι; μὴ ὅπλα σκηπτόμεθα; μὴ τόξα ἐτοιμάζομεν; μὴ βέλη ἀφήκαμεν;

Φιλιπ. β. ιβ.

χρυσεοῦν

ζῶῃ

χρυσμάτων

καμὼν· δυχόμβα, κακόηθοι ἔφυγον. ὡς γὰρ ἔδραμον διεσπαδῆσαι, ἢ ὑμᾶς ὡς πέτρα ἐστήκατε. μακάριος ἐγὼ δι' ὑμᾶς. ἠδειν μὲ ἢ περὶ τούτου ἡλίκον ἔχω πλοῦτον, ἐθαύμαστε ἂ ἢ πῶ. πόρρω ἡμῶν, ἢ πόλις μετῳκίζετο. δι' ἕτα αὖ θεσπέσιον ὃ πέλαγος πόλις ἐγίνετο. γυναῖκες, ἄνδρες, παιδία ἄωρα τὼν ἡλικιάν, γωνάκες βασάζουσαι παιδία καὶ τὸ λοιπὸν πεπλασμένοι, καὶ τὸ φεύσασθαι κωμῳδ. οὐ δοῦλος ἐδεδοίκει δεσπότην, οὐ γαμέτης φεστικὸς ἀδετερείας ἐμέμνητο. γέγονεν ἡ ἀγάπη ἐκκλησία, τὰ πάντα παρὰ δι' ἡμᾶς. ἵνα γὰρ σὲ ἐπαγδύσασθε; βασιλίδα συγχορδύουσαι ἐλήλυθεν. οὐ γὰρ ἐπικρύψομαι Ⓦ ζῆλον αὐτῆς. οὐ βασιλίδα καλακεύων, ταῦτα λέγω, ἀλλ' ὑιοθεσίαν θεσπεδίων. οὐ γὰρ ἐπικρύψομαι αὐτῆς Ⓦ ζῆλον. οὐ γὰρ ὅπλα ἔλαβεν, ἀλλὰ κατορθώματα ἀρετῆς. ἀπηγέμην τότε· ἴσε πῶς. δεῖ γὰρ ἢ τὰ λυπηρὰ εἰπεῖν, ἵνα μάθητε τὰ χρηστά. ἀλλὰ μάθητε πῶς ἀπηγέμην, ἢ πῶς ἐπαθλήθην. Οἱ ἀπείθοντες τὸ δίκαιον, τὸ ἀγαθωσύνη θεοῦ. πορδυόμενοι ἐπορδιόντο ἢ ἔκλαιον βάλλοντες τὰ σπέρματα αὐτῶν· ἐρχόμενοι ἦ ἤξουσιν τὸ ἀγαθωσύνη, αἴροντες τὰ δράγματα αὐτῶν. "τὰ αὐτὰ ῥήματα, ἢ ἐλύοντο τὰ σάγματα. μετὰ δυσχερείας ἐπεδέξαδε, οἱ ὀδυνώμενοι τὰ σεσεπέμματε. καὶ σὺν τὸ μακρῷ χρόνῳ· μὴ μόνον ἡμέραν πόνοι ἐλύθη. καὶ γὰρ ἡ ἀμάδολή ἐγίνετο δι' ὑμᾶς, ἐπεὶ ὁ Θεὸς ἐξ ἀρχῆς ζωῶν ἔλυσε. λέγω ὑμῖν ὃ ἀπόρρητον· ἐσφαιώθω ὃ πέλαγος μόνος τὼν ἐκκλησίαν βασάζων. ἡ γὰρ ἀγάπη οὐ γενοῦται, σὺν ἐστενοχωρεῖτο ὃ πλοῖον. Οὐ γενοχωρεῖαδε γὰρ τὸ ἡμῖν· ἀπῆκεν τὰ ὑμέτερα μεμνῆσθαι, κεχωρισμένος μὲ τῷ σώματι, στωνημένος ἦ τῇ γνώμῃ· ἀπῆκεν Ⓦ Θεὸν πάσχοντα, ἢ πάσχοντα πόνους ὑμῶν τ' ἀγάπην. ἀπῆκεν, σκαθζόμενος μόνος τὰ ὑμέτερα μεμνῆσθαι, βουλευόμενος πάντ' ἀποδημίας μόνος. ἀ δ' ἀπωλείας ἠνωμένης χράμματα ἔπεμψεν ἡ θεοφιλεσάτη αὐτὸ τῇ σωτῆρ ἡμέρᾳ, ζῶντα λέγουσα τὰ ῥήματα (δεῖ γὰρ αὐτῆς ἢ τὰ ῥήματα εἰπεῖν) μὴ νομίσῃς σε ἡ ἀγνωσύνη ὅτι ἔγνων τὰ γεγυμνώμενα. ἀ δ' ὡς ἐγὼ ἀπὸ τῦ αἵματός σου. ἀλλ' ἀθεσπέσιος ἐστὶν ὁ λόγος ἢ διεφθαρμένοι ζῶντων τὼν μεχρὶ τέλους." διεσκεύασε. τῶν ἦ ἐμῦ δακρύων μάρτυς ὁ Θεός, ᾧ "ἱερεύω, οἷαν αὐτοῖς ἐδέξατε. τὰ γὰρ δάκρυα αὐτῆς αὐτοῖς ἐγίνετο. ᾧ ἱερεύω. ἢ "ἀνοχλεστοτάτους ὑμῖν τῷ Θεῷ ἢ αὐτοῖς δάκρυα ἢ ἐξομολόγησιν ἢ μετάνοιαν, οὐχ ὑπὲρ ἱερέως, ἀλλ' ὑπὲρ ἐκκλησίας, ὑπὲρ δήμου διεσπαρμένου. ἐμέμνητο ἐμέμνητο ἢ τῶν παιδίων ἢ τῦ βαπτίσματος. μέμνημαι ὅτι ἀφ' ὧν χέρνιβ τῶν σῶν τὰ παιδία τὰ ἐμὰ ἐβαπτίσθη. ζῶντα ἡ βασίλισσα. ⓓ ὁ ἱερεὺς ὃς ἐπὶ φθόνου πάντες ἠγάπουν ὃ χωρίον, ἔνθα κατέλυον. καὶ ὃ δὴ λοιμασὸν εἶπεν, σκεῦος μὲ ὡς ὑπὲρ τίκνου πεφέρμενα ὃς ἐπὶ πάντα χρόνου, οὐ τῷ σώματι, ἀλλὰ τῇ ἰδίᾳ πομπῇ τ' γραλιωτῶν. ἢ γὰ κατέλιπε ὃ χωρίον, ἔνθα δίηγον. πάντα χρόνου ἐπεμπε μεμνῆσθαι μὴ δόλῳ φθαρῇ, μὴ ἀμαρεθῇ, ἢ ἀπόλεσεν μὲν ὃ θησαυρός. τῦτο μόνον, καὶ τὰ πρὸ ἐμῶν τῆς ἐπιδείκνυμι. ζητῶ μόνον, ἢ οὐ ὃς ἐγίνοντο. ⓓ ἐρῶσι πάντα χρόνου ὃς εἰσέσαν δίκτυα ἁπλοῦντες, ἵνα λάβωσι ἢ ἐπαναγάγωσιν εἰς τὰ σκεύων χῆρας. Εἶτα ἢ πρεκάλεσι, ἢ τῶν γονάτων ἤπλετο τῶν βασιλικῶν, κοινωνὸν Ⓦ αὐτὸν ποιοῦσα τῦ θησαυρός· καθάπερ ὁ Ἀβρααὰμ τὸν Σάρραν, οὕτως αὐτὸν Ⓦ αὐτὸν. ἀπωλέσαμεν, φησι, Ⓦ ἱερεῖα, ἀλλ' ἐπαναγάγωμεν. σὺν ἔστιν ἡμῖν οὐδεμία ἐλπὶς τῆς βασιλείας, ἐὰν μὴ σκῦλον ἐπαναγάγωμεν. ἐμὲ χάριτι ἐμὲ κοινωνῆσαί τιν τῶν ζωῶν ἐργασαμένων· δάκρυα δεξαφίσα, τὸν Θεὸν ἱκετεύουσα, πᾶσαν μετχάριν ὑπεδείκνυμεν. ἵστε ἢ ὑμεῖς ὧν ὅσης δυνείας ὑμᾶς ἐπεδέξατο, πῶς ἐπιγκαλίστο ὡς οἰκεῖα μᾶλλ, πῶς ὧν ὑμῖν ἔλεγε ἢ αὐτὴ σπουδάζειν. σὺν γὰρ ζῶντα τὰ ῥήματα ἔλαβε τῶν δυγνωμοσυνῶν ἡμῶν, ὅτι ἀπεδέξασθε τῶν μητέρα τῶν ἐκκλησιῶν, τῶν ζωφόρων τῶν μοναζόντων, ἢ σεσαίτων τῶν ἀγίων, τῶν πολιτῶν τῶν βακτηρίαν. ὁ ἔπαινος σκεῦος, ὀδξα εἰς Θεοῦ ἦ ζ, τέφανος τῶν ἐκκλησιῶν. Εἶπω θερμὸν αὐτῆς πόθον; Εἶπω φιλοτιμίαν τῶν πρὸ ἐμέ; σὺ ἑσπέρα βαθεῖα χρὲς ἀπόχλα ζῶντα λέγουσα τὰ

Ψάλ. ρκθ. ς.

β. Κορ. ς. ιβ.

χ. ἐμὲ
χ. ἐμὲ
χ. ἐμὲ

τὰ ῥήματα· εἰ πεῖς αὐτὸν, ἠδύ μου πεπλήρωται. ἀπήτησε δὲ κατόρθωμα· ἐστεφανώθη μᾶλλον τῷ ὀφθήματος· ἀπέλαβον τὸν ἱερέα, ἀπέδωκα τῷ κεφαλῇ τῷ σώματι, τὸν κυβερνήτην τῇ νηΐ, τὸν ποιμένα τῇ ποίμνῃ, τὸν νυμφίον τῇ παστάδι. κατηχούμενοι οἱ μοιχοί. ἐὰν ζήσω, ἐὰν ἀποθάνω, οὐκέτι μοι μέλει. ἴδετε τὰ πειράσματα τὰ κατορθώματα. τί ποιήσω, ἵνα ὑμῖν ἀξίαν ἀποδῶ τῆς ἀγάπης τῶν ἀμοιβήν; ἀξίαν δὲ οὐ δύναμαι, ὧν ἔχω δίδωμι. ἀγαπῶ ἐπίμονος ὁ αἷμά μου σκληρεῖν· ἀγαπῶ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας. θέλεις ἔχειν τέκνα τοιαῦτα, θέλεις ἀγέλην τοιαύτην, θέλεις ἀρούραν οὕτως θάλλειν. οὐ χρεία μοι γεωργίας· ἐγὼ καθεύδω, ἡ δὲ γῆ ἄκλητος κομᾷ. οὐ χρεία μοι πόνου· ἐγὼ πονῶ, καὶ ἡ πρεσβῦτις τὴν λύκων φειδομένην). τί ὑμᾶς καλέσω; πρεσβύτας, ἢ ποιμένας, ἢ κυβερνήτας, ἢ γραπτὰς, ἢ γραπτῆρας; πάντα ὑμῖν ἐπαληθεύω τὰ ῥήματα. ὅταν ἴδω τὴν αὐτάξιαν, πρεσβύτας καλῶ· ὅταν ἴδω τὴν φρόνησιν, ποιμένας προσαγορεύω· ὅταν ἴδω τὴν σοφίαν, κυβερνήτας ὁμολογῶ· ὅταν ἴδω τὴν φιλοτιμίαν, γραπτὰς δὲ γραπτῆρας [ὑμᾶς ἀποκαλῶ]" λέγω. ὦ πόνος, ὦ προθυμία λαοῦ. ἠλάσατε τὸν λύκον, καὶ οὐκ ἀμελήσετε. ταῦτα δὲ πάντα ὑμῖν καὶ ὑμῶν γεγόνασιν, οἱ πάλαι πολεμοῦντες τὸ πλοῖον κατεσκεύασαν. βοᾶτε ἔξω· κλῆσον, καὶ ἄλλον κλῆσον τῇ ἐκκλησίᾳ. Τίς χρεία βοᾶν; ἀπῆλθον καὶ ἀπηλάθησαν, μηδενὸς διώκοντος ἐφυγαδεύθησαν. οὐ κατηγορεῖ αὐτῶν φόβος πένης, ἀλλὰ συνειδός. Εἰ ἕτερός μοι εἰσέδυσε με, ἐπαίωγκε δέ· ἡμῶν καὶ ὑμῶν γεγόνασιν· ἡμῶν ἡμῶν ὁ πλοῖον κυβερνῶντες ὁ πλοῖον καθαπτόμενοι ἠθέλησαν. ἐταύμασα ὑμῶν τὴν συνέσεσιν. ταῦτα λέγω, οὐκ εἰς ταῦτα ὑμᾶς ἀλείφων. ταῦτα γὰρ τὰ ἐκείνων, τὰ δὲ ὑμέτερα ζῆλος. οὐ γὰρ ἠξιώσατε αὐτὸν αἱρεθῆναι, ἀλλὰ κωλυθῆναι τοῦτο καὶ ἐπὶ ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας, ἵνα μὴ πάλιν ἐπορύξωσι ῥήματα. ἡ γὰρ φιλοτιμία ὑμῶν οὐκ ἀφῆκε γενέσθαι ἡμᾶς, ἀλλ' ἡ γνώμη ἐκείνων ὁ κινδυνεύσαντος. ἐγὼ δέ, οὐ τῷ τέλει, ἀλλὰ τῇ γνώμῃ ἐκείνων λογίζομαι. αἰδέσθητος θυσιαστηρίου πρεσβύτας, δήμου τοσούτου ἐγκεχειρισμένος προθυμίαν, ὀφείλων καταστέλλειν τὰ λυττῶντα, πῶς ἔσῃ ἡμῶν, καὶ ἐπὶ ἡμῶν, καὶ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας, ἵνα μὴ πάλιν ἐπορύξωσι ῥήματα, καὶ στοὺς ὁ ξίφος ἤλασας, τὰ τέκνα τὰ σὰ ἀνάγωσας τῇ γνώμῃ, εἰ δὲ μὴ τῇ πείρᾳ. ἀλλ' ὁ Θεὸς ἐκώλυσεν. ὥστε θαυμάζω ὑμᾶς καὶ ἐπαινῶ, ὅτι μὲν πόλεμον καὶ τῆς εἰρήνης ἠμοιβήσης σκοπεῖτε, ὅπως δὲ τελεία ἡμῖν ἡ εἰρήνη. οἱ γὰρ κυβερνῆται μὲν τῶν ναύτων ὁμόνοιαν ἔλαβον. ἐὰν γὰρ σταση σάλος, καὶ παύσηται ὁ σκάφος. ὑμεῖς καταρθώσατε τὴν εἰρήνην μὲν τὴν τοῦ Θεοῦ χάριν· ὑμᾶς κοινωνοὺς ποιήσομαι τῆς ἀσφαλείας. χωρὶς ὑμῶν οὐδὲν ἐργάσομαι, εἶτα καὶ τῆς θεοφιλεστάτης Αὐγούσης. καὶ γὰρ κἀκείνη φεύγειν καὶ μεμνῆσθαι καὶ πάμπολλα ποιεῖ, ὥστε ὁ φυτεύθην μᾶλλον βέβαιον, ὥστε τὴν ἐκκλησίαν ἀκυδώνιον μᾶλλον. ἐπῆνεσα οὖν καὶ ὑμῶν τὴν σύνεσιν, καὶ τὴν βασιλέων τὴν περὶ ἐμοῦ. ὑγιὲς ὅπως αὐτοῖς μένει περὶ πολέμου, ὡς περὶ ἐκκλησίας, ὑγιὲς ὅπως περὶ πόλεως, ὡς περὶ ἐκκλησίας. ταῦτα καλέσωμεν Θεοῦ, ἀξιώσωμεν ἐκείνου, ταῦτα μείνωμεν ταῖς θύραις, καὶ μὴ, ὅπερ ἐλύθη τὰ δεινὰ, γαυριάτερον γένωμεν. ἐγὼ τοῦτο ἕως τῆς σήμερον εὐχόμην λυθῆναι καὶ δεινὰ, καὶ ὅπερ ἐλύθη τὰ δεινὰ, εὐχαριστήσωμεν τῷ Θεῷ, ὥσπερ τότε αἰσθόμενοι, ὅτε ἡ σήμερον ἐπουδαῖοι. ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις ἅπασιν εὐχαριστήσωμεν τῷ Θεῷ,

ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος ἅμα τῷ ἁγίῳ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

ΛΕΟΝΤΟΣ ΕΝ ΤΩ ΘΕΩ ΒΑΣΙΛΕΙ

Μιῶι Νοεμβρίῳ ιγ.

ΑΙΩΝΙΩ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΛΟΓΟΣ ΕΓΚΩΜΙΑΣΤΙΚΟΣ Εἰς Ⓜ μέσῳ τῆ Θεοῦ Ἀρχιερέα, καὶ κοινῇ τῆς οἰκουμένης λιμένα, Ἰωάννην Ⓜ Χρυσόστομον.

Ἀρετὴν ἀνδρὸς ἐπαινεῖν καλὸν ὑμνος, ἀδρὸς, ᾧ ὁ χρυσοῦς ἐπώνυμος τόμος, δοκεῖ μοι φλεγθρῶν ἁρμάτων ὀπίσασιν, ἢ Μωϋσαϊκῶν θαυμάτων ὀπίσθιξιν ἀπαγγέλειν· πρέπει δ' ὀπίταγμα. Τοιγαροῦν λαβὼν ὡς ὁ ἐμὸς λόγος, τοιούτους ὑμᾶς τολμᾷν ὀπίσω ἀγειν, καὶ φίλον ὄχλον γλώττης ἐγκωμιάζειν, τῷ χρυσῷ ὥσπερ γλαύκῳ, ὃ κόσμῳ πάντα λύσῃ ἑαυτὸν ἀπαθύσασαν. Ὥστε δέ μοι τὸν τολμᾶν ἐνοῦσθαι τῆ ἐγχειρήματος, δοκιμῶσος τῆ πράγματος, πάντα τὰ τῆς Ἀνακόης ἀπηρθρωμένα σεσῶσθαι, θαρσαλέον ἡγουμένῳ πρὸς ἀφοβίαν ἀσφαλέστερον Ἀνακόης φείκτης ἡ κινδυνώδους χαρᾶς ἐμπλησθῆναι. Τί δὲ ὅτι κινδύνων οὐκ μόνον ὑδὲ ἐπτὰ ὄσων θαλάττα ἁ τῆς Ἀνακόης ὀφθῆναι, σιωπητέον; ἢ τολμήσαιτ' τι νεκρικόν, Ⓜ λόγον ὀκνήσειεν πρὸς ἀφοβίαν τῆ ἀφανοῦς πίστεως, ἢ τῆ γε χρεὼν τῶν σκείνου καλῶν ἑαυτὸν ἐπαφῆναι ὃ πολλῆ τῆ ἐγκωμίων; καὶ τίς ἀγνοεῖ ὅτι ὅσου ὀφθῆναι Ⓜ ἀνδρα, μὴ ὅτι κωφὸν, ἢ δύσκωφον λαλίσαι, ἀπραγάζεται ἀλλὰ ὃ λίθους ἐπαφῆναι κραυγὴ πιθανῆ δυνατὸς ὢν τὰ πίστις ἡ πόθος φλόγας ἐλπίσιν αἰσθάνεται πρέπει· καθὰ δὴ ἡ ὁ μέγας ἀπόστολος γράφων, Πολυΐδρει δίνησι δικαίου ἐνεργουμένη, πλεονάζει, τυτέστι, ὃ ἀδιάκοπος τῆ σφοδρότητι τῆ ὁρμῆς· ἀποκληρωθῆν. ὅθ δὴ τὰ τῆς κινδυνώδους μὴ ἀπολήψεως ἑαυτὸν· τῆς ἢ πατρῴας καλοῦ, ὅτως φερητέον, αὐτῷ πρὸ πάντων τῶν πάντων αἰτίῳ τῆ καλῶν τῷ πατρὶ τῆ φώτων, Ἐξ ὃ πᾶσα δόσις ἀγαθὴ, καὶ πᾶν δώρημα τέλειον, Ⓜ νοῦς ἀναθεὶς, ἡ ὕστως ἀρχέθεος.

Εἰ μὴ δίκαιον ὁ μέγας ὀνειδεῖς ἔχων ἐφεῖτο Χρυσόστομος βίου λαμπρότητος, δογμάτων ὑγιαινόντων βεβαιότης, θαυμάτων ἀγράπτως φοβερᾶς, τῆ ἄλλων πάντων, οἷς ὁ θεῖος ὁ γῆ, καὶ πρὶν ὀντῦθεν μεταναστῆναι, χαρακτηρίζεται ἀνθρώπος· ἐλάφῳ τῷ νόμῳ τῆ ἐγκωμίων τῆς κηρύκης πρεσφαείας, πλούτῳ λέγω, ἡ δόξης, ἡ πατρίδος, ἡ τῆ ἄλλων ἀδοκίμητος οἷς οἱ φιλοῦντες κρίνουσιν ἀντόχῳ τῆς Κοίλης Συρίας κρίνωσιν, πλουσίων ὀντῦθεν κατ' ὀκνῷ χαρεῖν πάντας δυστέρους ἀποδείξω. ἐπεὶ ἢ τὰ μεγαλεῖα τῆ σκείνῳ πρὸ σύντων καλῶν καλλωπίζειν οἷδε τῆ σωματικωτέρων Ⓜ ὄγκων, οὐχ ἧττον ἡ τῆ ἡλιακῆ ἀκτίνων ἢ πρὸ τῆ ἀγραΐκῆ

1

2

ἰκανὸς ἐστὶ καλλωπίζειν

ἀσραπῆν ὠφελιστήτων ζως αἰτανγαίας, εὐλαβηπίοι τῶ ἀδξοτόρῳ τῆ ωεσήματος, παῖς
ποιαώπαις τῆ λόγων ἀπαρολῆι ·ωαθθέσοι, ᾗ ἱπίον ἐφ' οἷς, κεδδσον οἶόντί μοι, ᾗ ωεσπθύ-
μημεμ. καίμοι τῆω ἀπ' ἀρχῆς ὸν ἀπαλῶ τῆς ἡλικίας τῆ ἤδος εὐσαθῆω τῆ μεγάλου
φωσῆεος ωεσσέχῃ ἄξιον λέγοντα, "μᾶζον ἀπάσης ἐφετῆς ἐργασίας τῆω ωαῖ τηλικούτων ἱσ. ιιι/,ο
ἠγωυμθύοις ἀκρόασιν· δῆῆ ᾗ τῶν ἔστι ὁρεκτόν." τῆ γναῖναι τῆ κσιοῦ λαμωσῆεος τῆω κίνη- ἱσ. πγ/ιη
σιν. ζῶν Ἀντιοχέων ὕπι παιδοτελέσαις φοιτῆ, διδάσκαλος ἀρετῆς, οὐ μόνοι ἡλικίᾳ, ἀλλ' ᾗ
αὐδοῖς διδασκαλοις, ᾗ ἀμέμπτοις, ᾗ παῖς ἁσι, ᾗ οἰκέταις κελίσαπο, ὃ ἦδος ἀμέμπτος, τῆω
σωνοισίαις καπσαλμθος, ὑλοποιῆ ζαπεινώσει καλλωπιζόμθος, παιδιᾶω ὅπτως ζως τῆ ὑ-
λίκων παιδιᾶς ὲ τῆ ἄλλων ῥυπασμάτων, ᾗ ωερ' αὐτῆς τῆ θείου λογῆ καθάρσιος ἀπε-
φαινόμθος. μᾶ ᾗ τὸ θεῖον λογῆν, ὁ Μελέπιος, ὁ μέγας Αντιοχέων ἀρχιερεύς, ωερῶτον μῆ 10
τῶ μεγάλῳ δίδωσιν Ιωάνῃη, ὕςερον ᾗ ᾗ τοῖς τύτε ᾐμήπορσιν (ὑπωγρέω ὅτι λάμψας αὐ-
τοῖς τὸ θεῖον ·σκεῖνο φῶς, πατεκθῆ ἀπε ωῶδιδόσιον, καθὰ ⓜ μέγαν Παῦλον ἀκούομθν, Γαλ. α.ιδ.
·σαρχρεισζηλωτᾶς) ωερὶς τῆω ῥιρεωτέρων μεπάληψιν τῆ ἐκ τῆ λόγου ζοφῶν ὁ
Ιωάνῃης ωεσαγέ), ·σκεῖνοις ἑαυτὸν σοιχέῖν, ᾧ δεξιωπάτῳ τῆς φύσεως, οἷς ὁ θεῖος φόῶος
ὀπτιπόλμθος, ·σπολῶν τήρσιν, ζρεκὸς καθαρσιν, ᾗ ἄλαμψιν, τὸ θεολογεῖμθαι, ζως ᾗ 15
τέλος οἶδε χαρίζεσθαι· ωερὶ ᾗ πάντων τῆω Ινσοῦ ζαπεινωσιν ·σκμμύθμος, ἧς βεζχό-π
δνῆμα τῷ λόγῳ διδόσθω γνώρισμα. ἀκούετε τῆ παίδων ὑρμῆς, ὅσοις κομπαζειν ἔϵσει τε-
κόντων δόξῃ, ᾗ πλούτῳ, ᾗ γαμεταμασι, ᾗ μιμήσασθε. ὕπτως αὐτῆ, ὲ ωαῖδες, ὲ πολλὴ
δορυφορέα ωδῆ τῆ τεκόντων ἐπεμελῆτο, ωερὶς τῆω μάθησιν ἀπόπτ. ὁ ᾗ κατφεύνει
πάντων. ἐπιδὴ παῖζας τῆω Ινσοῦ μιμῆσθαι ζαπεινωσιν, ζδν ὠφελίοις πόδας ωεσκαπαρ- 20
πίζων, καὶ κυῦφος φραμβόλμος ὅτι πεύαγγέλιον, ⓜ Δαμιλα, ζδν παῖδας, ⓜ Δαβὶδ
τῷ λόγῳ ὑβεὶς ἐὶς ωῆδιάγμα· ζδν μ, ὡς δ" αὐτὸς καπορθῆν ζᾷ ·σαρ δῆ θεσπον· ἱσ. ὅτιμ.
Ψαλ. ριθ.σα. ⓜ ᾗ, ὅπ μεπά γε τῆ ἄλλων, ὲ τῆ τῦ Θεοῦ δικαιωμᾶ ἡ μάθησις, ὸ τῷ λόγῳ, Αγαθὸν μοι,
ὅτι ἐπαπείνωσάς μα, ὅπως δ' μαθω πὰ δικαιώμαπά σε.

3 Ει τύπις αὐτῆ Δ.ᾳ.λαμπρότητος, χρόνος ἔρρει βεαχύς, ᾗ φθάνει Σεκιῶδει (τῶν γὰρ ὁ- 15
τομα τῆς πα(ρ)ὸς τῆ βίου ὃ τέλος. πῆ ᾗ μήτηρ; ἀνθῦσσα τῆω ἡλικίᾳ, Ανθῦσσα τῆω κλῶ-
σιν (οὕτω γὰρ ·σκεμθῆν) σευεπσθυθοῶ ᾗ σευφυαπέλλοι εἰχα τῆ ἀπώτων κελῶν τὸ ὠφελιον.
αὐτὸ ᾽ γὸ ᾗ ωερὶς ζᾳ·κρείπω μᾶ τῆ ἄλλων φρεσπόδων ὑπιδόσεως, αἳ πολλαὶ ᾗ χρείας ὅσας
ἡμέραις, χθὲ πολλῆς ἀγαπης ἐπεμελῆτο, μήτηρ ·σκεύης ζ᾽ ὄντι τυγχάνθσα, καὶ κἀκείνῃς πάλιν αὖτη
χαεσκτηεζομθνη ᾗ ἀχαεσκάμπυσα· ᾗ ᾗ τῆ καρπῶν ⓜ ὠφελίοι τὸ ὐδμὲς τῆω αἰτίων Δ.ᾳ.- 30
τικμᾶρεσν). ἐρωπᾷ ᾗ Φιλοσοφίας ᾗ κάλλους ῥητορείας ἐχόμθνος, τοῖς ωεσῆσις τῆω ὸ Αντιο-
χείᾳ ωεσσοφισπᾶς παιδάπαις (Λιβάνιος δ' ·σὺ πότε, ᾗ Ανδραγάθιος) ·σκῆνα βεαχυπάτῳ
χρόνῳ σευωλαχώς, ἃ μακρῆς ἐπῆ ᾗ νικπῆ ωεῤέδοις μόγις ἑτέρῃς συλλέγονται, κριτὴς
ἀρίσπος τῆ τοιμθόνων καὶ δηλήμθνος· ᾗ τοῖς μ, ὅσα χρεώδη, τῶν ·σῶφον ὑπικρῶν, τοῖς σ', 35
ὅσα ληρεσιώπων ᾗ χασμωμθόνοι, μεμθυλόγηπο, μακρῷ ἐπόζᾳ·πεμπόμθνος.

4 Μεζὰ πύπις, ὑπῆ κόρην σὺκ οἶδεν ἔχειν Φύσις, θεωρίας ὁρᾶσα τῆω ἀμειόνων, ὅπι ζδν ὸ
τῇ μπρὶ τῆ λόγων παῖς Αθλώαις διδασκάλοις μετθμαςεύει· καὶ ζῶθα τὰ κάλλιςα,
τῷ δικπκοπάπῳ τῆς Φύσεως, θαῦμοι ᾗ ἀσόγλος ῥᾳδίας, αἰμμησάμθνος, Δ.ᾳ. πολλοῦ
τῦ ζαλματος ἄπασι ζῆ. ·σπῦδῆν χάρεσν ὁ Φθόνος κατ' αὐπ' λαμβάνει, ταῖ ·σαρ βάλλονπι
τῆ κακῶν τῦ ἀνδρὸς ἀεαρμπιζόμθνος. δηλοῦπο ᾗ ⓜ ἔσπιν ὁ λόγος, ἐὶ ᾗ ⓜ κόρην 40
Φεύγει Δ.ᾳ.πφεσπικεῖ ὅπ μάλιςα. Αὐθμιός πις ἱερὰς ὠῆ Αθλωᾶς, ὃς Αθλώησι πότε
Θεοῦπον ὅπι σοφίᾳ ζαμάζεῖ, ὥςε ὲ ἑκὼν αὐπῆ ποιοῦσι, πθῆζας ἐὶς ζαῦμα σευέλκυ-
σα. ἀλλ' ·σὺκ ἔᾳ μ ἀληζοείας λαμβάνει τὸ ἀεεδὲσπον· Ιωάνῃης ᾗ τῷ ωαράῳ ᾗ ζαπεινῷ καὶ
μετείῳ τῆ ·σνεύματος. φθάνει ζῶν πα παῖς ἀκῶαις Δημοσθένους τῆ ·σαρχου τῆς πόλε-
ως·

ως· ἡ, οἱ φιλοῦντες τοὺς τοιούτους, ἔρως ἀναπτεῖ τὸν ὑπέρτερον πόθον τῆς γνώσεως τοῦ
Χριστοῦ. ἀ δὲ ζητεῖ πάντας, τοῦτο καλεῖται τὸν Ἰωάννην, ὀνόματι κελεύει πᾶσι ἀφικέσθαι. ὁ δὲ
τοῦτο θαυμαστὸς μὲν, θαυμαζόμενος δὲ ποσὶν ἰδίοις. τοῦτο τοῦ μὲν Ἰωάννου τὸν πιλεῖν μετὰ
θυμάτων καὶ τὸ βαθμὸν καὶ τάξιν καθέδρας αὐξάνεσθαι, Ἀθηναίῳ δὲ τὸν ἐμφωλεύοντα
φθόνον συμνοσᾶν, θαυμαζόμενον ἰδὼν δὲ αὖθις τὸν Ἰωάννου λαχοῦσαν πιλεῖν ἡ δὲ Χριστοῦ καθέδρας, ἡ μηκέτι φέλλου οἵας τε ὤν, διαδὺς μὲν ἔφη· κεκαινοτόμηται τὰ ἔθη· ὁρᾶ· νέοι νόμοι τοῦ τίθενται· τὰ τῶν ἀρχαίων, τῶν σοφῶν, "τοῖς ἑαδόσι τοῦ νόμιμα, ξένοις, ἐπήλυσιν ἀποδέδοται. λοιδαίνει δὲ ἐμὲ τούτων τοῦ σημειώσας ἑαυτὸν ἡ τῆς πάλαι πηλῆς, "τοιοῦτοι δὲ τοῖς τῶν πάντων ἀρχὴ φθόνου τοῦτο εἰπεῖν. τοῦτο τοῦ τὰ δικαιότατα δικαίως ἐξαιρεῖται φθόνου, τῆς οἰκείας γνώμης ἀπολαμβάνων τὸ γνήσιον. ἀ δρεῖ δὴ ἡ τὰ ἴδια τιθέντες. σὺ δὲ ἁμᾶ σέ, φησὶν ὁ ὑπέρτερος, ὦ Ἀθήμιε, φιλοσοφία μεγαλυνόμενον, ὥσπερ ἕνα τῶν ἐκ τῆς δήμης, ἢ τῶν ἐν ἀγορᾷ δοκούντων ἕπεσθαι ἑλόντα, ἢ τῶν λησταυομένων, οὐ τοσοῦτον βοᾷ καὶ θορύβῳ ἀγανακτῆσαι. πολλὰ γὰρ, οἷς ὁ Ἰωάννης πιμᾶται καθέστηκεν ἄξιος, ὅπου Σεκεμώδου τῶν μεγάλου τετραπλάτων υἱός, ὅλη δὲν πολιορκοῦσα τοῖς μαθήμασιν, ἀλλ' ὅπου καὶ ἡ μετέρας ἀπάγκης τὰ τῆς ὑμῆς κατέδεξατο· καὶ τοῦ γε πάντων ἡ τοῦ πεπροφασισμένη τέκνον αὐτοῦ αἰτία δὲ τοῦ ἔξεισι. ἀλλὰ ζῶ τοῦτο μὲν ὁ ὑπέρτερος. τί δ' ὁ Ἰωάννης; τῷ τοῦ φάκελος τὸ δίκαιον κεφαλαιώδους, τοῦ τὸν μὲν ἀποπλαγίαται, οἷς Ἀθήμιος ἐπεθύμησεν ἕπεσθαι τῆς Ἰησοῦ μαθητείας, καὶ οἷς ἐκείνη προῆκε ζῆν), ἀλλ' βρακχίων αὐτὸν ὅλον ἕλ) θοῦ δηλαδὴ, ὅτι κρατεῖται θοῦ πάντων. καὶ ἵν' ἴδειν τῷ ὑψηλῷ τῶν λόγων Ἰωάννου, τῇ ὀπτικῇ μέτρῳ τοῦ ἀγίου στενοξαρκάπουτα πνεύματος· ὥστε εἰπεῖν ὁρᾶται τὸν ὑπέρτερον, ἀληθῶς τῆς Ἑλλήνων παιδείας ἡ χριστιανοῦ διδασκαλία πάντα ἀσύμφωνος, τῶν μὲν δοξομανούντων, τῶν δὲ τὰ ὁμοίως ἐκείνων πορθυνόντων. στενεπιλαμβάνει) τοῦτο Ἰωάννης, ἡ δὲ ζεονῦν τῶν κινοῦντος πνεύματος, δημοσία πρήσταζεται τὴ εὐσεβείαν, φιλιτεύει τῷ ἑλλήνων, ἐξ οὗ αὐτῶν θεοὺς τε καὶ δαίμονας, Κρόνῳ καὶ Διΐ, καὶ Ἀθηνᾷ καὶ Ἀπόλλωνι, ἐξ ὧν λοιπῶν τῶν Ἑλληνίων θεῶν ὁρμαθῷ, ἑρπετῶν τε καὶ θηρῶν, καὶ τῶν ἄλλων κωφαλάων, τὰ φίλια ἀξίαν τῶν σεβομένων παρασπάσθαι, ὧν καὶ Ⓓ λόγοι (λέγων) Ⓓ αἰθέρα μολύνουσι. διὰ τί ; ὃ ἀληθῶν φῶς τοσοῦτοι κηρύττων τῆς ἀγίας τελετῆς, τῆς σὺν πατρὶ καὶ υἱῷ καὶ ἁγίῳ πνεύματι, τῇ μιᾷ θεότητι τοσοῦτος τοσούτων καὶ ἀνάρχως καὶ ἀϊδίως ἡνωσυμένης τοῖς Χριστιανοῖς, καὶ τοσοῦτον στενουμένοις. ζῶ τοῦτο μὲν ὁ Ἰωάννης. ἐλευθέρησαι δοῦν, ὅσους τῆς τῶν χριστιανῶν μοίρας ὄμιλος· ὅσους δὲ ὁ τῶν Ἑλλήνων, ἀνδῶς ἔχον, ὠρλοθησαι. βραχὺς ὁ λόγος, καὶ ὁ ὑπέρτερος στενοπάσαται, παύεσθαι τῶν θεῶν κωμῳδίας τῶν Ἰωάννην ἐγκαλούμενος. χάρα τῷ λέγειν Ἀθηναίῳ πάλιν. καὶ τοῦτο μὲν δὴ πάντας τῶν λόγων καταχεῖ δὲ τὸν ἀρχὸν· ἀδολεσχεῖ δὲ, μακρὰ πνα καὶ τὰ Ἰωάννου καὶ τῆς ὑπὲρ αὐτὸν θρησκείας ἐκεῖνα λεσχηνεύόμενος, ὅσα τῷ θρησκευτῇ τῶν τοιούτων εἰκός. οὕτως εἶπεν· ἀλλ' Ⓓ βασιλεύοντες, δι' ὑπέρφη ὁ ὑπέρτερος, ἀφ' οὗ Χριστῷ στενεζέξαντο, ὑψώθη δὲ τὸ βασιλείας αὐτοῦ, ἀπὸ πάχους τῆς χριστιανῶν ὀπτιδύπτων εἰς πλάτος, οἷς καὶ ἀνεκεχοπώκηκα καὶ εἰς ὃ σῆμα. πάλιν οὖν Ἀθηναίῳ τὸ πάν ἀκούσαντι κυμὸς καὶ κατέφυκα. καὶ δέχεται Ⓓ λόγον ὁ Ἰωάννης, καὶ ζῶ τοῦτο προσέθησιν, ἀνύουδις, λέγων, Ὦ ἄνδρες, ὁ ὑπέρτερος. οὐ γὰρ πῆς ὅτι πόσος ἀπ' ἄκρων ἕως ἄκρου τῆς οἰκουμένης, οὗ Χριστὸς οὐ πιμᾶται καὶ σέβεται. ἐξ εἴ πις φιλοπονῶν ἐθέλοι μαθεῖν, ἴζω τὰ ὧδε τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ ἀποσκιρτησάντων Ἰουδαίων, ὅπως μὲν τὸν ἐκ νεκρῶν Χριστοῦ ἀναβίωσιν, "ὁ Ῥωμαίῳ πολιορκούμενοι δίκαια. ἐξ ποσῶν γενώσεως ἦλθον, ὥστε ζᾷ τῶν ἰδίων ἐπιπόνων ζάρχας ἀνῦν ἀρτῶν φαγεῖν. Ⓓ τοίνυν ἐμοὶ πειθόμενοι, ἰδοὺ ὁ ὀπτίσχων, προσέλθατε προς αὐτὸν, καὶ βαπτίζεσθε, ὀφθῆ δέ πις τῷ θείῳ ζήλῳ καὶ φόβος ἔπεσθαι πέφυκε, φοβοῦ ἡ τύπος αὖθις ὁ Ἰωάννης. οἷς γὰρ ὃ ῥᾳθυμοῦσι τῆς γνώμης τῷ χαίνῳ πολιορκεῖται φρονήματα, καλὸν καὶ ὠφέλιμον ἡ τὸ φόβου

πρέσκιεν δὴ ὑποφορά. Φοβεῖ τοίνυν αὐτὸν ὁ ζηλωτὴς ἐκεῖνος Ηλίας, τί λέγων; Εἰ μὴ πτήξεταί μοι ἡ ζωὴ τοῦ συμβουλεύοντι, ἰδοὺ ἀναφέρω τοῖς βασιλεῦσι, ἢ πρὸς τὰ ἐπουράνια ἀπο-
θανεῖται. κρείσσων γὰρ θάνατος ζωῆς βλασφημούσης Θν ζωοδότην, φύσεως θητὸν τοῦ ἀφθάρτου κτίσεως καὶ πεπτωκὸς ἢ ἀθανάτου καὶ ἁγίου. καὶ ταῦτα ἐπὶ τοῖς ἡμέρᾳ δεῖ ἐν ὑμαστεύουσιν ἐπανέκοντα ἐτέθνηκεν. Ἰσ. πέντε
ὁ τὸν τοῖς Ἰωαννίου πρῶτος ἀζουμένου, Ἀνθέμιος αὐτομάτως) ἢ κῦ Χριστοῦ χαλεπώς, πίστει ἢ χαλεπώτερον. ἤδη γὰρ ὃ μικρὸν οὔπω σῶμα τῆς κῦ Χριστοῦ βλασφημίας ἐπαύσατο, ἐ προῆλθύς πρὸ μικροῦ ἀκαθάρτου βληθεὶς ὁ Ἀνθέμιος, παρ' ὃν δαιμονώντων πάσχει, φείλων ἢ φυγὴν ἐμπορικὴν τοῖς ὁραῖον. εἶτα τί; δυσωπεῖται ὁ Ἰωάννης, ἢ τὴν Ἀνθέμιον καὶ ὃν παθῆ εἶ ὄντα, ἢ χρυσηλάτης ὑφαλεῖς, μὴ Θεοῦ ἄλλον εἶ) πλὴν τοῦ Θεοῦ τῶν χριστιανῶν, ὁμολήσαντα, ἐλθόντα ἐν τῷ πάθει ἐργάζεται). ἢ ὁμόλογος ὁ ὁσιάσας, δαιμόνῳ μὲ ἀπαμύνας ὃν ἀ-
θεΐᾳ τῆς ματαιόλης βαπτίζεται) ὁ πρόσκλημα πάμοικεσία· ἢ ὕτω τερεωθέντα ἢ τὰ πλήθη βαπτίζεται. οὐ μόνον ἡ, ἀλλὰ ἢ τῶν ἀκουσάντων ἅπαντες, ὑοὶ φωτὸς ἀναγινωσκόμενοι ὃν θείῳ βαπτίσματι. κοινὴ πᾶσιν ὁ τοιοῦτον ὑφεσμὸς ἢ χαρὰς ἀγαλλίασις· ὡς ἔργοις αὐτοῖς ὁ τοῦ
Ψαλμ. πε'. ζ. καθορᾶν ὃ ἀόδιμον, Ὡς ὑφραινομένων πάντων ἡ κατοικία ὁ Θς. Τοιούτης τῆς εὐφεσμίας ὁ πρόεδρος Ἀθανασίου ἠγάπει Θν ἄγιον· εἶτα μαθὼν, ὅτι τῶν χριστιανῶν τὸν γνώμην ποι-
ῆται πρὸς ἀγαγεῖν. καὶ γοῦν ὁ Ἰωάννης, λάθρα ἀναφεύγει, καὶ τῇ πατρίδι ἑαυτὸν ἀπο-
δίδωσιν.

5 Ὡς δ' ἐξάκουστος ἦν ὁ Ἰωάννης ἀπάντων γῆς, ὁμοῦ τῷ χρόνου φθάσαι, ὁ πλοῦτος αὐτῷ ἀνὰ Ἰσ. ἑπτὰκις
χεῖρα ἀρῶν προσκάλλεται, ἐκπὸ πρὸς τῆς δίκης τῶν ἡλικίαν ἀγήλμους ἕτεσιν, ὁ οἷς ἀναχωρέσπουσα Θν Ἰωάννου Μελέτιος ὁ μέγας πρόκριτος, πείθει τῶν πρὸς αὐτὸν ποιεῖσθαι
συχώτερον ἀφιξιν. ἔνθα δὴ λέγεται σὺν συμφοιτητῇ, Θεοδώρῳ, Θν ὕστερον Μοψουεστίας, ἢ Μαξίμου Σελευκείας, πίστει τ' ἐγκρατικὸν καταλελοιπότας, τ' λιτὸν ἐ μονόζωνον βίον Ἰσ. χειμωνικὸν
ἐλέσθαι. ὑπῆρχε δ' μεγαλοφροσύνῃ, ὃς ὑπὲρ αὐτὸν Μελετίου ἀγάπονος κεχλεστόκοτο, Ἰσ. ἐπτὰ
φιλίως ἀγαπᾶν σεμνύπτεσθαι). ἢ δοῦναι, ὥστε δ' πρὸς ἀλλήλους γνησίᾳ τῇ φιλίᾳ μὴ αἰ''' ἀλ-
λοῖ ἢ τῶν ἐγκλῆσι ἐθάδων πρεξισθῆναι. ὥσπερ γὰρ τοῖς τηκίτοις αἱ ἁρμονίαι σεμνύπτον-
ται· ἢ τοῖς ἐν οὐρανῷ φωσῆρσιν ἰσοπαχὴς κινουμένοις ἡ σεμνύπτουσα ζάξις τῶν σεμνόδων ἀ-
σύγχυτος· ἢ μᾶλλον ἐπεῖν, ὥσπερ ὀφθαλμῷ ὃ φῶς, ἢ φωτὶ τὸ ὁρᾶσθαι [ὄψις] σεμνημένους ἀν-
ακρέχει)· ἢ νοῦ πρὸς ψυχὴν, ἐ ψυχὴς πρὸς νοῦν ἡ συγκρᾶσια γνώεμος· ἤ, ἵνα οἰκειότε-
ρον εἶπω, καθάπερ ὃ πνεῦμα πνεῦσις ἐν ἑνὶ γλωσσῶν τοῖς μαθηταῖς τὸ λόγου γνωεί- Πεντ. β.
ζοι σεμνύπτεσθαι)· οὕτω καὶ τούτοις. Θν γὰρ τῷ πνεύματος πνεύματι σεμνυπτολογούμενοι, ἐν
μίᾳ τὸ Κεῖσθαι ἀγάπης ἀπηρτισώσαντο σύμπνοιαν. Ἀλλὰ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης Θν σεμνύδισμοι, οἷος ἦν ἐπεῖν, ὁ λόγος ὧδε πρέσκιεν. Βασίλειος ἢ Θν μεγαλη-
φώς βίου, σεμνύλκε Θν Ἰωάννου· ἀνθεῖλκε ἢ τὸν μητρῴου πόθου πάλαι λόγος παλύδακρυς. ἐπεὶ ἢ τῆς συμπαθοῦς ἢ ἀληπτῆς ψυχῆς ἡ Σοφία ὄντως, ὡσεῖτον ἔργῳ δακρύων πολ-
λῶν ἢ λόγων μακρῶν τῆς μητρός, ἢ χρείας ἀναγκῶν ἐπριδῆν, τοῦς ἀνθέλκεται, καὶ τῇ μητρὶ καὶ ἄκων ἑαυτὸν ἐμπρέπει, πειθοῖς πρὸ τῆς ζωῆς τῆς ὁδοῦ μὴ ἐκποκείσασθαι. μητρῴαις τοίνυν οἰκονομίαις ἐγκαρτέποντος Ἰωάννου, Ζιλῶν ὑπίσχυσος ἐξ Ἱεροσολύμων ἐπεμψέν, ἀναγνώσῃ τι ὃν λαῷ τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἀνιοχέων Θν Ἰωάννου καθίσιον. τότε δὴ φασὶ σὺν κῦ Ἰουδαίων αὖθις ἐξ σεμνύπτεσθαι λόγους, τ' τοῦτ τῆς οἰκείας διδρομίας ἀνένδοτον πρὸς τὰ κρείττω βίᾳ ἢ λόγῳ ἐγκαθυλάττοντα. μῦ ζωῆς, χαρᾶς ἡ μήτηρ Θεοῦ πρόκριτος ὑ ἀ-
πεμψα, ὃν ἱερᾷ παιδὶ τ' ἐλευθερίαν χαρίζεται). ὁ μὲ δὴ μέγας Δαβὶδ τ' δίκαιον καὶ τύπτεις
χαρακτηρίζων, Ἐσκόρτισεν, ἔδωκε τοῖς πτήσι, φησίν, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει ἐἰς Θν αἰῶνα Ψαλμ. ρια'. η'.
τῶν αἰώνος. ὁ ἢ Ἰωάννης τῇ μητρὶ δεόντως ἀπέδωκε τ' ὁσίαν, ἢ μόνον Θν ἀπέμπτα πλοῦτον, ὃν
μὴ σκορπίζει κακῶς, ὃν ἢ ἀφοσιοῦται κάλλιστα ὃν Θεῷ· ἀλλὰ ἢ τὸν πρὸς ἐαυτὸν γνωσεῖς ἢ

φίλους

φίλους· ἢ οὐδὲν ἄλλως σωτηρίας πόθου ὁ δόλιος τρόπος μοῖρα θάλπους, τῶν ἀληθοῦς ἐξαρτήσεται, καὶ μόνου μὴ ἀφαρπάσοντος ἔρωτος· ἢ τὸν μετὰ δὰ βίον, ὁ καὶ πρὸ τούτου μονούχους. Εἴπερ τις ἄλλος, ἐπισυσάμβους, ὡς ἀρθῆναι φασὶ, ἀξιάμβους, φεγγυσηείοις ἑαυτὸν ὑπισίδωσιν, ἐσαι ἡμέραι, Τοῖς ἐμπροσθεν, καὶ Παύλοι, ἐπικτησιόμβους. ὁρώμβους ὁ Ἰουδαῖος, τῷ προσαιόλῳ τῆς φιλαν. γ. 18.
ἀδελφῶν ὑδρηκελφίας μὴ ἀναδέξασθαι, ἢ μόνοι αἰτέχε). ὅρους ὁ ἢ ἔχειν πάσης ἀγαθοεργίας ὁ θεῖος ζηλωτὴς ἔστ' ἀσκηλικοὶ συγγραφάμβους, ὡς δηλώσωσιν. Ἀλλ' ἃ τι ἔμοιγε, καθάπερ μεγάλης τυγχάνουσα, πρὸς ἐμὲ μᾶλλον τε; ἢ μὴν πρὸ αὐτῆ φήμη σωισερεῖν ἀπόντας πρὸς αὐτὸν ἀσημείως ἰωάνηκαζεν· αὖθις ὁ, οἷά τις ἀέπαος κρίων, τῆς ἀφαρίσιως τῆς γραφῶν τὸ ὕδωρ βαλύζων ἀνεπιβόλωτον, τοῖς πᾶσιν ἐδαφίλευσεν. ἢ ἐμὲ ὁρᾷ ἀπόντας, ἐστ' ὅσοι ὦ φλογμῷ, τῇ σοδείᾳ ἢ δίψῃ τῆς θείων λογίων διεξηραίνοντο, ὥσπερ ἄγιοι παῖς βίβλοις ἐμὲ τὰ τοιαῦτα φῶς ἢ διαδῆς ἑρμηνείας ἀρυομβόοις, καὶ πρὸς ἐμὲ ὑπεγκομβίας χαίρουσα ἀναγρέφουσα.

Ἐνθυδὰ μοι ἡμοιμβῷ σιγᾶν προτιθύμηται. κριτὴς γὰρ τῆς ἐμβῦ, ἢ συνειδήσεις. Ὡς 6
δ' ὁ λόγος τῆς σιωπῆς; ὅτι μεγάλων ὑπερβάλλειν ἀδικωθῆναι πράγματων διήγησις, ὧν ἐμὲ παρόδοξα διηγεῖσθαι ἢ ἀξιωμῆναι, ὅσον ἄξιον, οὐχ οἷός τε ἐγὼ· πλὴν, ὅμοι κατ' ἀρχὰς ὑπὸ προοιμίοις, ἢ αὐδὶς ὑπενόησαν. καὶ μοι συγγινωσκέτω πρῶτον μὲν ὁ θεῖος ἔστ' ἀνὴρ, ἢ τῆς θείας βίου παγχαγχίας μιμητὴς, ἢ ἐγγυητὴς· συγγινώσκειτε δ' ἢ ἡμῖν ὅσοι τῆς αὐτῆ φιλοσοφίας ἐπαινέται ἢ πυθηταί. Μακάριος ὑπὲρ Σίμων, ὁ βιαιπελάτοις ὑπαίγε), φωνὴ δ' αὖτη Χριστοῦ πρὸς τὸ μέγαν ὁ ἀποστόλοις Πέτρον· ἢ ἐπὶ ταύτῃ πίστει ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ ταύτῃ οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς). Ματθ. ις. ιζ.
Ἐγὼ δὲ τὸν μακαρισμὸν μὲν ἐμοὶ τὸν τοῦ προφήτου Ἡσαΐου λέγοντος· μακάριοι οἱ σπείροντες ἐπὶ παντὶ ὕδατι, καὶ ἀποστέλλοντες πόδας βοὸς καὶ ὄνου). Ἡσαΐ. λβ.
ἐπὶ τῶν ἀποστόλων ἐπὶ τῶν ἀκολούθων τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν ἐκείνοις ἐπομένων ἀποστόλοις

τιῦθεν αὖτις τοῖς ἀκροωμένοις τῆς βασιλικωτάτης τῶν ἀρετῶν μιμήσεως, ἢ τὰ θράσος τῶν παθῶν ἐπισταλάσουσι, θεόθεν ἡ κατ' αὐτῶν δόξα διδοῦσα, τὸ αὐδικεῖσθαι τοῦ τὴν ἀνδρωθεῖσαν συνεπικουρίαν φορεσλαυσιῶτος, ἢ ὃ ἐκείνων ἀγελαῖον καθυποβάσιοντος. ἄξιον ἦ τῆς τοῦ ⟨Θ⟩ ἀνδρα τῶν κρειττόνος καὶ τούτοις φιλοτιμίας συνελθόντα τὸν λόγον, ὅσον ἐνδέχεται, βεβαίαν ἀφελεῖσθαι.

Τοῦ δεσποτικοῦ κηρυττέοντος, καθάπερ ἠκούσαμεν, ἀνάγκη πάντας ἐκ μιᾶς γνώμης ἐκ πίστεως ἀναβλύσαι, τῇ αὐτῇ τῶν σωτηρίαν ἐπιλαμβάνει· τὸν διδάσκαλον οὖν ἐξ ὧν μιμήσονται. ἐπεὶ γὰρ ὡς αὐτὸς τοσαύτην ἔσχε ὁ ἡμέτερος ἀληθῶς συνέχεται, ὥστε τῷ σφοδρᾷ τῆς ὀδυνῆς τὸν τότε ὀφθαλμὸν ἐκπηδῆσαι, τῇ σιαγόνι ὁρᾶσθαι ἀπαγωγούμενον. ἐπεὶ ἰδοῦσ πρὸς συναλώσεις ὅλην τὸν βίον αὐτῶν, πρὸ σταῖσι ποτὲ ὁ θεῖος Ἰωάννης, ἀνιβολὰν ἰαμβῶν. ὁ ἦ λέγει αὐτοῖς, τί τὸ σοι ὃ πάθος, ὃ σκυλιὸν τῆς ψυχῆς, ἢ πρὸς τοὺ σωτῆρα Χριστὸν ὀλιγόπιστον προσεξέπεσας. ὁ ἦ παχὺν, ἅμα ὁ λόγῳ ὅλην ἑαυτοῦ ὅτι τῶν ἐξ ἀραγῆ πίστιν Χριστοῦ μεταθεὶς, ἀνῆκεν τὸ χαπίσχυρ τοῦ Ἰωάννου, ἢ τοῖς πεπυσμένοις χωρίοις ὅτι θεὸς, θάνατον, ἢ λόγος, ἀναβαίνει τοῦ ἴασιν. ᾧ τῶν λεπρῶν τις τοῦ ὄνομα, τῶν μεγιστάνων τυγχάνων, Ἀρχέλαος ὄνομα, προσῆλθε τῷ Ἰωάννῃ, ⟨Θ⟩ καθὼς Ζαχαρίας σκῆπτρον πρὸς τὸν δεσπότην, μεγαλοψύχου κινήματι πίστεως ἢ οὐκ ἐπῶν ἢ σωτηρόμενος, προῆγον τῶν ἀμορφίαν τῆς λεπρώσης ψυχῆς ῥυπικωτάτην τῷ Ἰωάννου λογίων ἀποπλυνάμενος ὕδατι, μετὰ γε τοῦτο τοῦ φρεατίου ὕδατος, ᾧ ἐκρεῖτο ⟨Θ⟩ ἀδελφοὶ, καλυβέτας ἢ Ἰλαΐας· ἢ ἐγλάμενος, θύθεως ⟨Θ⟩ ὃ σῶμα καθαρὸς). εἶτα ᾧ προσῆλθε τῆς Εἰς Χριστὸν πίστεως, ἧς ἰῶ αὐτοῦ ὃ χρυσοῦς ὕπνος σκῆνος τόμα προσέξειρε, ἀποκείρε)· ἢ μοναύσας ὁσίως, ἀγαθοφρόνως ἢ τελευτᾷ. τοῦτο ζηλωταὶ πολλοὶ τῶν τότε καθίσαντο, παῖ ἰῶ ποικίλως τῶν λογισμῶν ᾧ ἰατρῷ θεατελίζοντες πεῶμαζε, ἀπλῶ ἦ ῥᾳδίως καὶ ἀφθόνου τῶν θεραπείαν ἀποκηρύσσοντες. πάντα χοῦ τότε λοιπὸν μοναστήρια, ἀγάπης πλεονασμὸς, ἁπλότης ἀφανισμὸς, ταπεινοφροσύνης προσεσπασμὸς, ἀρβωχίας κατακλυσμὸς, βίος ἀσκητικὸς, λόγος ἐθρωικὸς, βρωμάτων ἐγκράτεια, δομάτων διδασκαλία. οὐκ ἰῶ ἰδεῖν τότε πόσιον οἰνοφλυγίας, οὐ γέλωτος ἀτελείας, οὐκ ἔεσθας, οὐ ζῆλοι, οὐκ ἄλλο τι τῶν ἀντιτηχζόντων νεφῶν ὁρᾶζ τῶ τοῦ ἡλίου μυρίβυβλας. τῶν ἀπόντων κεφάλαιον ἐν τῆς Ἰωάννου κηδεμονίας ἡ Φιλαθεοπος ὑπιμέλεια. τί ⟨Θ⟩ λα τῶν θαυμᾶ· ἰνῶ μὲ Εὔκλεος σκῆνος, ὃς φθόνῳ ἀχρώλᾳ πατέρα τῶν ὀφθαλμῶν ὃ φῶς ἀπολέσας λέγεται, πίστευε ᾧ Χριστῷ, πρόσεισιν, ἀποκείρε). τέλος, διχαῖς ἢ Ἰωάννου πάλιν ἀπολαμβάνει ὃ φῶς· ἰνῶ ἦ αἱμόρροος σκεῖνη χρόνοις ἐπτὰ ἀλγεπλεθοῦσα, ⟨Θ⟩ συζυγὴν πίστῃ· ⟨Θ⟩ δι' αὐτὸ δυσωπεῖ μὲ ⟨Θ⟩ Ἰωάννου, διδάσκεται ἦ πρὸ αὐτὸ τῶν αἰτήσαι, ὅπ διὰ μόρτιας πρέχωρῆσθαι καλέζεσθαι. ποίας δὴ ταύτας; τῶν προσῆκε ἄξεως ἀπονοθεσπίσαι, τῶν τῆς πενήτων ἀφεσπίσαι, ἀδιδηφαλάσ τε ἢ πᾶσαι ἐρεσελίας. προῆς ταῦτα ἡ δῆ τὰ πολυειδῆ τῶν τῆς ψυχῆς ἰαζοῦ φάρμακα λέγει, ὁπόσοις τῶν αὐθεσπον προσοπενοήσατο; πόθεν ἀλγῆ τὸ συζύγου μεθοῦσα, καὶ αὐτῶν τῶν ἐξερήσεων πίστεως ἐπαγγελομένη, ταχύτατα λαμβάνει τῶν αἴθησιν τῆς ἰάσεως. ἦ ὃ ⟨Θ⟩ τῶν ἀνιμένου θεοῦς σκεῖνου, ὃς πολλοὺς μὲ τῶν ἐξεδδυόντων ποιῆται καπάρωμα, πολλοὺς ἦ τῶν ὁμοεθώτατο τῷ δίει φυγάδας ἐρχάζεται; ὃ δεσποτικὸν ὅπλον ὁ θεῖος χῦ τοῦ θεοῦ σκεῖνου προβάλλεται γραπτὸς, ἢ τοῦτο παλαίων προῆ τὸ σπηλαῖου ἐξεισταμένος, ⟨Θ⟩ φοβερὸν σκῆνοι καὶ δύθεοπρόκτονον λέοντα πρὶ προῆ τὸ πιόου φωνοῦ· ⟨Θ⟩ ὃ ⟨Θ⟩ορ θεοῦ χαμαὶ ἐρεπτόμενον θῶμι γενεκρωμένοι. τούτῳ τῷ ὅπλῳ καὶ τῷ ζώπῳ ἀναρύεται μὲ ὁ ἀληθὴς αἰχμαλωσία τῆς ἐιδωλοπλανείας· μελέζεται ἦ τῶν ψυχῶν ἐπιφανὲς θαρσέσεις βουλαῖς καὶ ἀποσκηπήσεσιν.

Επειδὴ ὃ τῶ Δαβὶδ καταμόνας εἶ λίαν ἠσπάζετο, ὃ ἦ φιλαθεοπος ἀντιφιλονεικῆ πολεμούμενος

7 Matth. 9. κ.

8

πεικότως ὁ βουλόμενος, πλὴν καλῶν οἰκονομίαν ἀμφοτέρωθεν κάλλιστα διῳκήθησαν. Εἰδὼς γὰρ ὁ ἱερεὺς ἀσφαλέστερον μὲν τὸ ἀταράχου, τοῖς δὲ πολλοῖς σὺν ἄτοπον νομιζόμενον· τὸ δὲ κοινωνικὸν, τραχυτέρους μὲν τοὺς σφαλερωτέρους, σὺν ἀμείνοσι δέ, σὺν δὲ ἀκινδύνοις, πανσόφως ἅμα ἀμφοτέρων κρίνοντος ὅτε μὲν τοῖς πᾶσιν ἀναπρεπέστερον, ἵνα κερδήσῃ πάντας ὁ Παῦλος σὺν ὁ νέος, ἢ πλείοσιν· ὅτε δὲ ἰδιάζοντας ἐν γνόφῳ κρυπτόμενος, καὶ καθαρὸς ἐν καθαρῷ συγκρύπτομενος σὺν ὁσίοις Μωϋσῆς, ὁ ψυχῶν καὶ νόων ὁρώντων Θεὸν νομοθέτης καὶ ὁδηγὸς καὶ διδάσκαλος. ὁπόθεν ὁ θεῖος ἔρως ὑπερνικήσας, ἀλλ' ⟨Ⓜ⟩ μέγα τοῦτο ἀγωνίζεται εἰς πάντας σπουδαῖον ποιῆσαι· ὃν ἐν διετῇ χρόνον ἀὐπνος μικροῦ δεήσας, ἠρθίνα τῆς θείας γραφῆς, καὶ τὰ ἐκ παλαιᾶς τὰ βαθύτατα. τῇ δὲ σωματικοῦ πόνου ἐν ψυχικῷ πεθύμῳ μὴ ἐπιδόσεως, νεκροῦται ἐν ὑποχαρία, καὶ σὺν νεφέσις ἐν κρύει πεμπόμενος, καθάπερ λιμένα καταλαμβάνει τὴν Ἀντιοχέων ἐκκλησίαν. Εἶτα χειροτονεῖται διάκονος. ὃν οἷς διαφέρειν ὅτι ἔτεσι πέντε, σὺν πρὸ ἱεροσυλίου, σὺν πρὸς Σταγείριοι πρὸς λόγους, σὺν πρὸ ἀκαταπαύστου καὶ πρὸς Ἀνομοίους, εἴ τι σὺν πρὸ σωφρονικωτέρῳ ἐν σωφρονέστερον λόγους.

Ἀλλ' ἤδη ἐν πρὸς τὴν τοῦ πρεσβυτέρου χειροτονίαν τοῦ μεγάλου Ἰωάννου προσκαλοῦμαι, 9
ὁ λόγος Ⓜ ὕπνον ἀπαγορεύεται. ὃν Κωνσταντινούπολει τελευτήσαντος Μελετίου, διαγενόμενος ἐν αὐτῇ τότε χαρὰ τῆς τοῦ μεγάλου λαμπρότητος κατασκότους Γρηγορίου, ᾧ ἐπώνυμον ἦν τὸ λόγῳ ἡδονῆς, Φλαβιανὸς ὃν τῇ Ἀντιοχέων Μελέτιον διαδέχεται. σὺν δὲ σωνύθως ἐπαχθυπνῶν, ὃν μᾶς θείου ὁρᾷ διαγρυπνούμενον ἀγγέλου, ἐγκαλυβούμενον αὐτῷ χειροτονῆσαι Ⓜ Ἰωάννου, νέον ἐκλογῆς σκεύος λέγων ὡς ἔσται Ἰσαΐας· ἢ ὅτι ἰδοὺ ἐντέλλομαι ἐν αὐτῷ σὺν τούτῳ, ἢ ὑπακούσεται. ἐφ' οἷ δὴ διαγενόμενος ὁ ἄγγελος ὑποπέμπεται, πρὸς διηγεῖσθαι μέλλοντα, καὶ ἴσως εἰκὸς Ⓜ θεῖον εἰπόντα διδασκόσθαι λειτουργόν. ἢ ἵνα τὰ πλάσματα διαφανῶν ὁ λόγος πρὸς ὃ ἦν μᾶσιν ἐστὶν ἡμῖν· τοῦτο δὴ ἐν ποιεῖται. τῷ μεγάλῳ ἐν ὑμάτος ἐν ἐχειρέως Ἰησοῦ Χριστοῦ τῷ ὑοῦ τοῦ Θεοῦ ἐμοὶ καθαρομένου πᾶς ὕδατος, ὁ παντὸν ἀῶνα φωνὴ λύτρωσιν τῷ ὑῷ ὃ γνήσιον ὑπεφαίνει· ἢ πρὸς ἐστὶν ὃ πνεῦμα Matth. 3.
ὃ ἀσφαλὴς βεβαιοῖ τῆς φωνῆς. ἐν Εἰ τῷ πολμήσῃ ὁ λόγος, ἐφ' οἷς ἤδη πολμήσαι νεανιάσεται, σκῆψα προπλέμῳ εἰς ἀπάμυνσιν. πρὸς δὲ, Ἐγὼ εἶπα, θεοί ἐστε· καὶ δὲ, Εἰ ἦλεσε πάλιν· Καὶ γοῦν ὑμῖν πρώτοις· ἐν πρὸς τούτων, Ⓜ κατ' εἰκόνα λόγον ἐν καθ' ὁμοίωσιν· ἢ ὅσα εἰς πιμὴν τῶν Φυλασσόντων τὰ τῆς εἰκόνος ἡ ἄφθορος χαρὰς φιλοτιμήσατο. σύ- Ps. 44. 5. Luc. 5. 12. Ier. 2. 13.
πτει μοι δὴ καιρῶμα. ὅτε τοίνυν ἡ ὥρα πρῶτον τῆς χειροτονίας, τῆς διαμάκτυ θυσίας πολυμόνης, πλήθους ἀπείρου κρότου πρεσβύτερον, ἀῶνα ἀγγέλων ὑπισχνουμένων, τῷ ὑπισχνοῦντος, ἢ πῶς σωνύθη ποιουμένης ὠχλώ, τὸ καμάτου σκῆψα διαμα λέγεται· ἄφνω δὲ ἀφανὴς λαθικὴ καταπάσα, καθάπερ σκιᾶ ὑπὸ τῷ ἑαυτῷ Ἰησοῦ ἢ Θεοῦ, εἰς πιμὴν τῷ χειροτονηθέντος, ἔστι ὑπὸ τῆς αὐτῷ κεφαλῆς. τοῦτο διαμᾶς μὲν σὺν τότε πρόδηλα διασαφόμενος ἢ καθαπλήσει, σωνέλκει ὃ σὺν ἀκούοντας. διαμάζει πᾶσα ἡ μόνον ἡ δὲ χωρεῖς, ἀλλ' ἐν ὑπερβόλους πᾶσα συμία. ἔθαντο πάντες ἐν τῇ καρδίᾳ ἑαυτῶν, λέγοντες· τί ἄρα ἔσται τῷ Ἰωάννῃ, ὅτι σὺν ἀκούσεται ἐφ' ἁμαρτῶν ἐν ἀὐτῷ ἡ δόξα Κυρίου; σὺν μὲν οὖν τῶν Εἰρηναίων ἡ, ἐφ' οἷς Ⓜ οἰκεῖον λειτουργὸν ὁ διάκονος δόξαν ἀνδρῶν, εἰς πιμὴν τῶν αὐτῷ θεραπόντων ἡ δόξαν, οὐρανίους πιμᾶς βασιλᾶς, ἀΐφυτος τῶν πραγμάτων ἀπόδειξις. ἐκεῖνόθεν ὃ Ⓜ λόγος βεκχεῖ τὰ Ⓜ κόσμου πρόσταπαύσαντες, τῶν ἐζῆς πρόθυμοτέραν ποιῶν τὴν διεξαίσιν. ὅπῃ τῆς οἰκουμένης ὁ μέγας ἐκλογὴ ἤδη τὸν πρόσταπόν πρόσταπος ἡ κριτὴς ἀναδέχεσθαι, ἔτι πρὸς καλοῖς πρόγυμνάζεται. διδάσκαλον γὰρ ἑπτὸς αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀντιοχέων, ἀποστεμφύνει τὸ ἱερατεῖον, ᾧ καθαρῷ τῇ βίᾳ καθαίρων ἐκ τῶν βλεπόντων ψυχάς, λαμπρύνει τὸ λόγου λαμπρύνων, ἀγιάζων ἐκ ἁγνοίας ἀπολύτων, πολὺς εἰς τὸ διδά-

ξαι,

ξαι, μέλας εἰς τὴν τῶν ἀκουόντων ὠφέλειαν, ᾧ σύφοιτο μᾶλλον τῷ ὄντι, ἡ αὐδὴ χρεζόμενος, τὸ τῆ λέοντος πεποιῆσθαι, ὁ τῷ διηγεῖσθαι Δημοσθένους, ᾧ τοῖς νοηθεῖσιν ἀληθοποιὸς ὁρμίζετο. πῆς νῦς, ἵνα λόγος ζωὴ ἐκείνῳ πρὸς σωτηρίαν ἁπάντων ἐξευρηθῆναι ὁδὸς τῶν ἀσεβούντων· ὧν τὰ πλεῖστά φασι δὲ μέχρι τῆς νῦν πεισθέντα τῇ Ἀντιοχέων. ἀναγκαῖόν ποτε τῶν τῆ πρεσβέρου ἀνελεῖν· ὅτι τῷ ὁρίζοντος, ᾗ χρεῖος ᾧ λαῷ ἐξηγήσασθαι· ᾗ μόλις μὲ, βίᾳ ᾗ ὅμως παιδεῖς, ᾗ Ἡρξάμενος τῷ λόγου, ἐστόθησεν ἔχων, εἰς τὸ, πρῶτον τότε εἶπεῖν, ᾗ εἰς ᾧ ὑπίσχυσαν, ᾗ ἡ Ἀρχὴ· Ἀεκαλλῆ δὲ συμβάντα πρεῖ ἡμας, πάντας ἐξέσησεν. ἐκ ὅτε πάντας εἶλεν, ὅτι τῦτο πάντες αἱ σέρρεον· καὶ τελίμπνοι γεωργίας, τέχνας, ἐξυσίας, δίοικήσεις ἁπάσας, ἃς οἶδε πολλὰς ἐμπειρῆ τοῖς ἀνθρώποις ἡ πρεῖ ᾧ πολύμοχθον τῶν βίου πολυειδὴς πρεπότεια. φθάνει ᾗ ζωὴ ἀκμὰς Ἀρκαδίου τῷ βασιλέως ἡ πρεῖ αὐτῷ φήμη· καὶ ὁ βασιλεὺς Δημήσατο τῶν ψυχῶν, ἔρωτι θείῳ ᾗ φίλτρῳ τῆς τότε θείας πρεσπομένους.

Ἀλλὰ μεταξὺ τότων βεσχῆ λόγῳ πρελείφθη τῷ λόγῳ, μακρᾶς ἀσφαλείας ἀνακύψασα παίδευσις, κοινὴ ἅπασι, μάλιστα ᾗ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἐσπὸ ζυγὸν ὄντων· προσέχειν ᾗ ἄξιον. Γωὴ δὲ προῆκεν τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ ᾧ γόνατα λαβόρως πυρέτοντα ᾗ ἀπηνωσκώμενα ἀγὰ προῆς [τῦτον] τ᾽ ἰατρεῖον, τῶν ἴασιν ὀλιγοπαύδυσε. ὁ ᾗ, τῦτο, ἔφη, Θεοῦ μὲν ὅτι τῶν ζωοποιῶντος· σὺ ᾗ, ὦ γύναι, ἀπόχου τῶν προτέρων δραπῶν. ἰδὲ γὰρ ὅτι καὶ ᾧ λοιπὸ σε πάσαρες γόνατα προῆς τῶν ἀνδρός σε πεθνήκασι πρὸς παιδίας ὑμῶν. ἐνόμιζε ᾗ ἀῦτός· ἀλλὰ βραδύνητε, ἀλλὰ βραδύνατε· ᾗ οὐ μόνον ᾧ παῖδα ζῶντα, ἀλλὰ ᾗ τῶν τῆ ἡσυχῶν ἀπολύσαδε βασιλείαν. Ὧν τὰ ὡς ἐκ τόματος Θεοῦ διδιγμένοι, ᾗ λίαν θύλεως ἐστοχόμενοι τῶν διόρθωσιν, ἀδυπά ᾗ ᾧ παῖδα ὑμῶν πρεσλαμβάνουσιν. ἀλλ᾽ ὥδε μὲ ὁ τῶ λόγου δρόμος· ἦκεν ὅτι τοσῦτον· ἐντῦθεν ᾗ πρεῖ τῶν τοῦ Μαρκίωνος νοσωιῶν ὁ ἔσπερος λεγέσθω τῆς θείας κρίσεως. Ὧν τῶν ᾧ νοσοῦντες τότε τῶν νόσον, ὃ μὲν ὄν ᾗ ἐρρησιασάμενοι πολλοὺς ἐπεῦ ἐγεσιν, ἤδη λελεξε ᾗ· τὸ σῆ ὅπως τῆς ὅτι θαυμαστὸν αἰαρρύονται πᾶσα ἡ πόλις, δεδόσθω ᾧ λόγῳ πρὸς δόξαν τῶ λόγου. στενόσου τῶν τοῖς ἐν· ἀρχὴν τῶν νόσον τῆς πόλεως, ᾗ αὕτη ἀφορμὴ τῶ κακοῦ τῆς πρεσθήκης. τί οὖν ποιῆ ὁ τῶν ψυχῶν ἀεὶ Θεὸς τῶν σωτηρίαν οἰκονομῶν;

* * λείπει. * *

τῶ πρεσγμαπος κώλεσιν· καὶ οὕτω κατβαίνει μόλις ᾧ σασιάζον, ᾗ χεάφει ᾧ βασιλῆ ᾗ τῆς σάσιως. βάλλεται τοίνυν ᾧ τῶ θείου κήρυγμα τῶν ᾧ καρδίαν ὁ βασιλεύς, ᾗ ἡ σύγκλητος τῶν ἀκούσαντες, ᾗ ἔσπαίρᾳ ᾧ ἰσχὺν ἐκλίναντες πόλεμοι, ᾗ ᾧ ὀπιθυμέλθοντ χρυσοῦν ὄντας χρῆμα τῆς Αὐλάρχου λαφυραγωγησάμενοι, τῆ Κωνσταντίνου χαλίζονται. πῶς ᾧ κόμητ Ἀντιοχείας ὁ βασιλεὺς ἐγκαλβίεται, ἀγροίας πρώτην, ᾗ Ἰωάννου πρᾶγκαλέσαι ᾗ ἐστοδέξασθαι. ᾗ τῦτο δράσας ὁ κόμης, ἐς μέχρι τῶν "μύρτυείων ἔζω τῆς πόλεως πρελυκώσας ἀγὰν στωσεῖς ᾗ φρήμνος ᾗ Ἰωάννου, ᾗ ᾧ ὀξυδρόμω ἐφίστρασάμενος, τοῖς πολοδσιν ἀποκτίσησιν. ὅπῆ ᾗ ᾗ στωσεισέλθυσις ᾗ πολλῶν· ὅτι σκόπτων ὁ βασιλικῆς φρυτίδος πρᾶσκυλασθῆσα, στω τοῖς ὅτι σκόπτοις καὶ ὁ Ἀλεξάνδρειας σκῆνος Θεόφιλος. ὃς Δημσύραγ τῶν Ἰωάννου δόξαν, φθόνῳ κλαπὶς, ἠγωνίζετο, τῷ αἰσεπλιπῆσθαι τῶ ἀνδρὸς σκτηκόμενος, ᾗ πρεῖς τῶν χρεῖσιν αἰαδυόμενος· ὅμως ᾗ ἀκωπῆται (ἵνα γὰρ ἀεὶ ᾧ πνεῦμα ᾧ ἅγιον) πῆται ᾗ οὗτο. πολλοὶ τῶν πυρπολημένων τῷ θείῳ ζήλῳ τῶν ἰλιάδα τῶν Θεοφίλου κακῶν γραφᾶς τε ᾧ συγγραφᾶς οὐκ ἀγνῶς ἐρραψῴδησαν· ὧπια. ὅτε χρωσάμενος ὁ τῆς βασιλικῆς πρεσταύων γυναικωνῖτιδος, Εὐσέβιος ᾗ ἐπὶ ὧ, ᾧ Θεοφίλῳ ἐστέδιξεν, Αἰγύπτου· δυοῖν ἰάτροιν ἑλεξαι· ἢ ταῦτα εἰεξῆναι, ἢ Ἰωάννῳ χάροτονῆσαι. ᾧ ᾧ οὖπω τολμητῆ τῶν τοιούτων ἡ Εὐσεβίου τῶν λόγων ἀνθυ-

κρατθυσαμθύμη

γρατθυσιμὴν τὴν διάταξιν, αἰφνιδίᾳ κεῖται τὸν κακουργοῦντα ὃ ἀμφικρύμμυα τῷ ὄπτη-
θύματος, ᾧ Θεόφιλος σφοδρῶς ἠδη λεπλατύμενος ὡς τεθνεῶτι λογισμῶν (ὃ προιμιῶδες)
ἀκροβολίζεται· ᾗ ἐπεὶς ὦ πῶν χθροπίαν, τῷ χαιροῦ τὴν διάταξιν, ὀκπίνει τὰς χθρᾶς,
τὴν ἐπικπίνειν ὃ ζεύπας κ τῷ χθρολυπηθέντες ὕστερον ὀρᾶν ἐκαρκησεν. εἶπα μᾶ τ χθρολογίαν
9 βλαγυστᾶι τὴν τῷ ἀρχιερέως ὁ πίστις βασιλᾶ, ἅμα πᾶσι τοῖς σαῦ ἀυτῷ, ἀγῶν πῶλις μα-
γάσης λόγοις ᾗ πᾶσι ζεπτοις τ ἀρχιερία πεφύλαμαι. ὁ ὃ τῇ σωμάτῃ τ οἰκείας βλαβοίας ἐ
ἐφρόνει ᾗ βλελέπτο, ζωὴ τῖμι πολλαπλαίαι ζόπι τ διάπεσιν ὀπτηθείς. Αἱ δὲ ἄλλαὶ τ βλοικήσα-
ωι, λέγαι, ὦ βασιλᾶ, ἐ πόλεις ἡ ἐπεσκπόπες, ἀμα λόγοις ἔχεσι ᾗ τὸν κινδύωις καὶ πα
γάσι· ἱερέων ὃ ᾗ παιμένων ὅσος κίνδυνος, ὅσα ἐ γάσι, ὧν δὲ ᾗ κακῶς διακήσαντο, πλήρης
10 πᾶσα συγγραφή, καμὴ τι ᾗ παλαιά. διομήδου τοίνυν λιτὸς ἔστιν ἡμέραι τῆς διαπέτιας, ᾗ φύ-
σεσμεν. ᾗ ἐπεσκπῇ τύποις κὲ κ Δαβὶδ ᾗ Ναθαΐ, ὃ τῆς χθαφῆς, ἐὶς τὸν Δαβὶδ μα. ἀσ-
μαίζει τύποις ὁ πίστατος βασιλᾶς, συμπαθυμήσας ἐ πᾶς ὁ βασίλειος ὄμιλος, ᾧ τότ δή,
τότε διδασκαλικὸν ἐξέτασε λόγον, ὅπως δίοι πῶς τοῖς πᾶσιν ὀπτχθρῆ· ἰσοείας τε μα-
γάλου θώματος, ἐ μοίμης ἀξίου ἐπεκάλεται, φήσας· Ὡς Τίτος, ὁ Ῥώμης ἀνάξ,
15 [πολλὰ] πολλάκις τοιοῦτόν τι ἐπέλεγεν ἑαυτῷ, λέγαι, Σήμερον οὐκ ἐβασιλεύσαμεν, ἐὶ τ
οὖν οὐκ ἐδήσαμεν, μεδὲν ἄξιον βασιλείας ποιήσαντες. ἔστ ὃ τῇ ἀρχιερέως λόγῳ στα-
σίαστος, ἰδοὺ τις ἀνὴρ δαμώνων σκαῖος μέσον ἀπλήτων ἐπαίσι, ᾗ ἐκκαλεῖ, ὅτα ὃ ἐνοχλεῖν
δαμόνιον φῦλον ὀξελάζειν. ἐπεκλῆται ὁ ἰαζὸς διαπέτιον ὃ πάρι. ᾗ μᾶθαι καὶ
διαπέτιν σφοδρῶς τῷ πίμαν σταυρῷ, καὶ τῇ ὀπτκλήσει τῆς ἁγίας καὶ ζωοποιοῦ καὶ ἁμα-
20 ρτίου πεκάδος, ἐίπτιν πᾶς αὖθι· ἰδὰ ὑγιὴς γέγονας· μηκέτι βλασφήμει ὃ ἧττον, ἵνα μᾶ
χθεῦ τί σοι ἧττον. τότε ἡ τελειοτέρα εἰρήνης ἄπασι τοῖς ἐὶς Χριστὸν ὁμολογίας καὶ
πίστεως.

Αλλὰ ζωῦζα μὲ εἰς τοσοῦτον θώματος ἀγαπᾶ τ ἀκροατᾶ· διὸ ἔρχεσθε ὃ ᾗ περὶ ὧν ὁ λόγος καὶ 12
ᾗ τὰ τῆς θωμασιώτερα. ἀρξώμεθ οἰάκων τῆς οἰκουμβικῆς ἐκκλάδος ὁ πνθμενοκόπος
25 κυβερνήτης ἐπιλημμένος, ᾗ περὶς ζωῆς ἀνέπνευσεν, αἰ πολλαὶ κ τῷ θωμαστοῦ πολόρους
τ σκληρότητος, δέησιν ἐκλάμενος λαίβρας, τί μὲ ᾗ σπίῃς ποίαν σ' οὐ καθ μακρύνω σωτηρί-
ας εἴως οὐ κατθυπόσῃ περὶς ἐὰν λιμδᾶν, ἐν ὅπτος ἐὰν ἐν ᾗ πολυόρεκτος ὁ τῶν κεμώνων
πόνων ἀναῖς εὐσεις αἰ, δεσπτων θωμάσιος ἰαζὸς; φέρε δή, τῶν ἐκείνῳ σοφῶς ὀπτιστομέ-
νων ψυχικῶν ἀνεδότων βραχύ τι μοῖρα λεγέσθω. ἠθοιτε γὰρ αὖ αὐτὸν τοῖς χρείαν ἔχουσιν
30 ἰατρὸν οὐ φαῦλον τῆς σωτηρίας ἐπαθῆσις. ἐκείνος τῇ ὄχλῳ τῶν ἐλέγχων ἀπόδυτο (ὕσπερ γὰρ
ἐκεῖνοι ἐίπαιν) ὁ περὶ τῆς χρῆται κ τῶν πρησιακῶν· οὐ τῶν πορνοβοσκῶν, ἐν αἱρέσει
καὶ τῶν, ἢ συγκρίσει, πάντα πάσι χαίρειν ἔοικε. ἐκείνοις μὲν ἡ νόσος πόρρω τοῦ ἰατροῦ· τούτοις ὃ
ἔνδοι τῶν ἐργασηρίου τῆς σωτηρίας, ᾗ ἐκλοῖς ᾗ τοῖς ὑγιαίνουσι πλέον αὔξεται πολλῷ πᾶ τῆς
ἀῤῥωστίας· οὗ ὁ σοφώτατος ἰατρὸς, πρὸ κ τῶν μέγαν ἐ ὁμώνυμον περίδρομον ἐλεγκτικῷ κα-
35 χεκτᾶος, μυκτικωτάτῳ λόγῳ δωσάμενος, τῶς τοιούτης λύμης ἀπάλαξεν. ἐὶς κ τῆς
ἀκροπόλεως τῶν παθῶν, τῆς πλεονεξίας, αὐλιπαθεῖσαντες. ἔπειτα χορὸς κ τῶν βα-
λαντιοκόπων, οἷς συμπεριλήπτεται τῶν ραφιμόρων ἐ κλοκῶν ἡ σπυδών. ἐ ἀγείτω μᾶλ
ᾗ τότ ὁ λόγος ἐπαξίως τῶν ἰατρῶν. ὧν ὃ Θεὸς ἡ χιλία, ᾗ ἡ δέκα, τῶς αἱ ᾗ ἰαθεῖσι
αὖθι ῥημάτων βαραπτία τῶν ἀνθρώπων; οὐ μόνον ὃ, ἀλλ' ἀπολέγεται μᾶλλον αὖθις κα-
40 τηγορίας κ τῶν ἰατροῦ σεμνολογίας. ὁπτικέπεται δὲ τῶν φιλοδοξίας ἐ ἀκρατῆς ὁ ἰατρὸς·
ὅπτ ζοπῶν ἀπλόμενος τῶν περιπαθωμότων τῶν τῶν ἐκοτοίσις κεμώπων τῶν αὐτῷ ζοτοίσις τῆς
περαιρέσεως, ὥστ ᾗ, ὁ αὖθις· οὐμεμαῶ ὅδαμῆς ἐπίτρεπε (πῶς γὰρ ὦδε, κ Παῦλαι, ἐ- Ecc. 17. 8.
πίμνοσε δ τῶ γάμῳ σεμνὸν τι ᾗ πίμνον;) ἀπόχρηθαι ᾗ τότῳ ὃ περὶ πῶ τῆς περοσχῆς τῶν
πολλοὺς ᾗ ὠφάκης. περὶ πλούτων ὃ ὃ τῆς ψυχοζωφίας διδακτικὸ τῶν ψυχᾶς τῶν

περόντων

Ματθ. κα. μ. "τρεφόντων ὁ νέος ἔτρεφε σιτοδότης· ὡς πρώτων τῶν ἀγαθῶν τὴν ἐργασίαν τῆς ἐλεημοσύνης, ἣ καὶ ὁ, Ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων, ὡσαύτως ἐδίδαξε· ζωὴν τὰ πρόβατα ἐκλεξόμενος. μάθωμεν τοσοῦτον ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θείου ἀνδρὸς τοὺς φύλακας ἐλκύοντα προβάτου, ὥστε τῷ σκορπισμῷ τοῦ πλούτου, ἢ τοῦτον κωλύοντος, τῶν πάλαι πενήτων ἐπορώτερα γενέσθαι· ὃ δή, τέλειον εἶδε κτῆμα Χριστοῦ, ἐστὶ τὸ πορισθέν, καὶ τὸ οὐρανίου ἐπληρώσαθαι θησαυροῦ· ὑφ' ὧν ὁ τούτων εἰσαγωγεὺς τῶν καλῶν Ἰωάννης, ὃς τῆς ἐλεημοσύνης ἐπωμολόγησε. τί γὰρ ὄφελος φάντασμα, τί δὲ ὄφις ἀληθινοῖς ἐπῆσαι τύφου, καὶ τῷ ἀγκέντρῳ τῆς νηφαλεότητος, ἢ ὁ δὲ ὄφις ἀσώτῳ βίῳ εἰς τὸ ἴδιον σῶμα χαλεπῶς ἀμυρτήσοντι, ἢ φρενῶν ὑπόνοια τῶν ψυχῇ πορισθεῖσιν ἀπώλειαν, τί τούτοις ὁ μέγας προσεπιτείνει λόγος; ὃ πολυμιδὲς τῶν ἀλεξητηρίων φαρμάκων, τὸ ἀπαλλαγὴ τῶν παθῶν, τὸν ἀγαθὸν μετοχὴν ἐργασίαν τὸν σωτήριον. ἐὰν λέγῃ καὶ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς φιλοξενίας καρπόν· ᾧ πρὸ βελῶν πιαινομένους ἀπέδυσε, φρόνιμα γλυκείας τῶν ἑαυτοῦ ῥημάτων τὸν αὐτὸ τῶν μεσιτῶν ἀσφαλῶς ἐν πᾶσιν ἔργοις, ὅσοις ὁ βίος ὃ ἂν δεσπόσιον σκιάζεται, θείαν φόβου διωκτικῶς ἀσκεῖν ἐγκαλούμενος.

13 Ἀρ' οὖν ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ζωῦπα μόνον ἐκκλησία, καὶ πόλει, καὶ διεκχώρᾳ, τῶν ἢ μακρὰν οὐ προσηνοῦται, τῶν πλησίον τῶν πλησίον τὸν σωτηρίαν ἀκροῦμενος; δηλαδή μοι τῷ τῶν Θράκης ἁπάσης, Ἀσίας, Πόντου, Φοινίκης, Κελτῶν τὰ ὑπὲρ Ἴστρου Νομάδων Σκύθας. ποῖος ἐπεκέρυπται πόπος τῆς ἐκείνου τῶν λόγων ἀκοῆς; Ψαλ. ιη. ς. ὁ δὲ ἥλιος μὴν γὰρ τὸ μεγαλῶν Δαβὶδ ἐπαιγῆται, θαυμαίζει), τῷ μεγέθει, τῇ ἐλλαμψίᾳ, τῇ ὥρᾳ τοῦ κατὸν τήματι, ᾧ μὴ ἐπακριβῶσαι τόπον ὕλης τῆς ἐκείνου θέρμης ἐξ λαμπηδόνος. τῶν ἢ τὰ τὰ καλῶν τὰ ὄχαρετα, τῆς ἡλιακῆς ἀκτῖνος, πολλῷ τῷ ἐξοπτᾶ τῆς ἐνεργείας, ὃ διαφορὰν ἀπεμένεγκατο· ἢ τοσοῦτον πλέον, ὅσῳ διαφέρει τῶν ἄλλως αὐγαζομένων τὰ λογικὰ φωτίζόμενα. ἐπὶ τοῦτο ἐρᾷ, ὁμίχλη δαιμόνια τὸν ἐμὸν τῶν Μαρκίωνος σκάλυσιν ἀναθυμιάσεων, ἢ τοῦτον (σοὶ Θεὸς φάναι) τῇ μιξοθυσῃ τῶν οἰκείων λόγων διασκεδάσας ὁ ἡμέτερος ἥλιος, λαμπρὸν καὶ δὴ τὸν τῆς ὀρθοδοξίας ἡμέραν ἐφήπλωσε. τί μοι τὰ πόρρω λέγειν; ἰρθιὰ τῆς ἑαυτῆς ἀρχιεπισκοπῆς τῆς διαίτης ὃ σιτηρέσιον, ἢ τὰ μὴ ἐξεπιτὰ τῶν ἀναλωμάτων, τὰ τῆ νοσοκομείων ἀναπληρωῖ διωρίσατο ὑστερήματα. ἐθέλων ἢ τὸν ἑαυτὸν θεραπεῖν ἢ τοῖς μετ' αὐτὸν, ἰδίᾳ μαθοῦ, κτῆ Παύλου, ζῆν ἠναγκίζετο. ἀλλ' ὅμως ἀνάγκη τῆς ἐκκλησίας αὐτὸν ἐπιτρέφεσθαι, καὶ σοῦν ἀπτικός. Ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τῆ οἰκείου μισθοῦ. Τίς ἢ ποιμαίνει ποίμνιον, τῷ γάλακτι τοῦτης μὴ σιτίζόμενος; ἢ τίς ἀμπελῶνα φυτεύσας, οὐ μεταλαμβάνει τῆ σκάφεν καρποῦ; Εἰ ἢ μὴ σεμνάθε ἴνι, ἢ πρᾶγμα τὸ θεραπεύόμενος, τί τοῦτο; ὅτι ἐστὶν μὴν οἶνου μεταχεῖν ἀεβάλλετο, τῆς κεφαλῆς δ' ὑγρὸν ἐστεβαλλόμενος. εἰ οὖν γὰρ ὃ ἀγαθὸν ἐν ὑγρᾷ, ἐ μόνῳ ἐγχεῖν· δὺ τοῦτο ἢ ὅτι κεπαστύχων ἐω ἔκ τινος ἀσθενείας ὁ τόμαχος, ἢ τάξιν οἰκείαν οὐκ ἔχων· ὡς πολλάκις βρωτῆ μεταλήψῃ, ὃ ἀπὸ τῆ τομάχου μηδόλως σιτίζεσθαι. οὐ μόνον ἢ, ἀλλὰ ἢ ζωῦπα τὸν καθόλου λήθῳ ἐκεποίᾳ τῆς βρώσεως. ποῖα ἢ ζωῦπα; ἢ τῆς διδασκαλίας φροντίς, ἢ ἐν πνεύματι θεωρία, τῆς τῆ λόγου θεσκηπίας, τῆς τῶν γραφῶν ἰσορία, τῆς τῶν χαρισμάτων κηδεμονίας, ἢ ὑπομένεια τῶν ἄλλων, οἷς ὁ τῶν ἱερέων πλέκεται σῖφος, ἢ διλωχὴς μόνητη καὶ μεσίμνα. χρεμί πτες ἦσαν τῶν καὶ φιλόστοργοι, αἷς ἀεὶ διαμαῦ, πτῶν ἀνοιὸ ἐλεᾶ ὃ ἕτερον, ἢ ὃ φρέπτοτι βίῳ χήρας βιοῦσ, ἢ χωρὶς ὑπὸ δὺ τέρες γάμους, ἵν' ὁ θεῖος νόμος ἀνυβέλετος μὴν καὶ ἀδιάπτωτος· τοῖς ἐκ τῆ δήμου, λιπαυείας ἐπαχρυπνῶν καὶ δέησιν νυκτὸς καὶ ἡμέρας· γναικῖι, αἷς ἢ πορόδος ἐξέργηται, κατ' ἴχνος προστύλαθαι· πλουσίοις ἐπισολικῶς ἠσφαλίζετο μὴ ὑψηλοφρονῆσι, μήτε ὃ ἀδηλότ ἢ ἀσάτῳ τῆ πλούτου ἢ ἡδυφρόνου ἠλπικέναι.

α. Τιμ. ε. ιη. α. Κορ. θ. ζ.

Αλλα'

Αλλα᾽ ἡ τοῦτα ἐκ πολλοῦ ὅπλισε χαλκίδων ὁ λόγος· ὁ βεκτὴς δηπουθεν. Ἐρχε δὲ πῆς 14
ἐπὶ δῶμα ἄλλη πρέσηκε, πρὸς ἰὼ καθίσαμεθα. Τὸν μὲν ὄδε πρόπους χρεὶ ἡ Εἰκόνι Θεοῦ
τιμήσαντα μὴ φέρων ὁρᾶν ὅτι ἔσουται ὁ αἰῶνιπόλμιος τῆς ἐσπίου τευφῆς ἡ Δημήτης ἐκεί-
νης, πρεσκυλισάσατο θμέας ἡ τῶ Θεοῦ, ἡ τῶ Δεσποτείου δὲ τῆς τιμῆς ἐπφόρειον, ὄφει, καὶ
βρώσει, ἡ ῥωμαϊκὶ, ἡ δόλιφ τῶν ἀπιμοι ζωὸν ἡ Ⓜ θάνατον τῶτ᾽ μηχανησάμβος. ἐκθρὸς
ἡ πρὸς Ⓜ Θεὸν ἀνανδρύεται, Ⓜ Ἰωβ. ἐξωτύμβος· ὁ αὖδος μηκέτι τέγον ὁρᾶν τῶν ἐκ-
κλησίαν ὡσὶ πρὸ ἁλῶσιν ὡς καίζομβόλω, ἡ τῷ κλλει τῶν οἰκείων κερπῶν, τῶν τίκνων ἀστρά-
πουσαν, ἡ Ⓜ γεωργὸν τῶν τῆς ἐπόλης ἀξίαν σεν τῆς εωῖα ἡ τῆς Εἰκόνος, ἐκ ἐποστα-
πικὸς· ἐπ᾽ αὖδον δυνάμις συμπρὸ λαμβάνει, μηχανᾶς ὅσας ἐ μὸδείας Ⓜ τῶ
καλοῦ γεωργοῦ ἐ ποιμένος πόλεμον ἀναρίπισάμβος. Ἐ ὅπως, ἀναλαβὼν δηγήσομαι.
Σαραπίων τις οὗτος καλούμβος, ἀξιόκοτος τελῶν, ἡ ἐπὸ ὃν καλῶ ποιμένι τανῦν, φθό-
νῳ ἀναβόλῳ ἡ γνωμικὸς ἐπηρεία (δείκει ὃ ἡ τῶν ὁ λόγος) ἀνῆος ὢν ἡ σοφὸς εἰς κακίαν,
ἀ. ἀπόπ. "οἰκείως ὃ τῶ ποιμένι, πρῶτα λίθον, ὃ δὴ λέγεται, κυνῆ, μίσυς λαβᾶς ἡ σκληράλων ὃν θεῖο
αἰσχίσει ἐρχιερεῦ. ἡ τοῦτον μὲν τοιοῦτον π ῥᾳ. Σβυελεμῶν ὃν ἐπισκόπω τοσσυμι-
λῶν, ἢ ἵνα τῶν ἄλλων ὅσαι ἡμέραι ἀναλεγόμβος, δῆλον τῆ πρὸς Ⓜ ἀρχιερέα διαῤῥᾶναι πα-
ῤῥησία, καὶ ἐζόμβος αὐτῶ διελέγετο. οἷα δ᾽ ἂν φιλῆ ὁ τοῖς τοιούτοις, ὁ μιᾷ ποτε μὴ ἐνεγ-
κὼν τὰ τῆς ἀλιείας ὁ Σβυελεμός, τῇ ἑαυτῶ ἀξίᾳ πρεσχὼν, ἡ ὃν τῶ ἀναίνου βαθμῶ, λέ-
γεται ποτὲ π τοιοῦτον εἰπῆν· Εἰ Σαραπίων χριστιανὸς ἀποθάνῃ, Χριστὸς οὐκ ἐλεήσει.
τῶτο ἀκούσας ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος, ἡ πολὺς ἐξ ἐκκλίνου, ἀναπηδήσας, Χριστὸς οὐκ
ἐλεήσει, μάρτυρας τῶν ἐπῶν τῶν ἰδίων ἐμῶν πρεσκαλούμβος. τί δῆτα ἔδει ποιῆσαι
τὸν ζηλωτὴν ἐκεῖνον Ηλίαν, ὡ πρὸς τὴς δικησοσύνης αὐτῆς; (δεδόσθω γὰρ οὕτως εἶναι τὰ
μεταξὺ τῶν ἐπαίνων) μεδὲν ἂν ἀπαγγέλματι; ἀλλ᾽ ἐπιτρέψας τὰ μάρτυρα ἐκβάλλει ἐκ τῆς
ἐκκλησίας τῆς Χριστοῦ λαλούσης ἀποδεδομπισάσας; ἡ τίς ἀν οὐκ ἐπιφύγασε, ἡ κα-
τεμέμλακτο τῶ ἀρχιερέως, τῶ ἰδίου σοφιστοῦ τὸ τοιοῦτον, καὶ ἐπὶ ὡς ἡγοείτο τὰ τῆς κακίας τῷ
δώτρόφῳ τῶ ῥήματος, κατασοήσαντος τῶ κριτῶ ἡ ποιμένος; πλὴν ὅμως, Καθὼς ἀκούω, Ioan. 8. λ.
κρίνω, φησί, τῶ βίᾳ τῶτῳ ἡ τῷ ῥητῷ ἐπ᾽ ἀληθῶς ὁ Χριστός· ὃ ὁ μαθητὴς τῶν κρίσιν εἰδέναι ὑ-
πάσσι ποιμενίοις, ὀξέλας τῆς πόλεως Σβυελεμῶν, ὡς δῆλον βλασφημήσαντα. οὐ τίνι-
κα ὑπὰ κεφτῶσα. Εὐδοξία ὃ ἰὼ, οὐ Δημοῦσα ταυτὶ παθόντα, ῥᾳδιῶν τὸν υἱὸν Θεοδό-
σιον κομιδῇ νηπιάζοντα, τῶ ἁγίου τοῖς ῥήμασι πίθησι, ἡ ὅρκοις ὅπ πλείστοις πεῖθ᾽ τ᾽ ἀρχιερέα
φιλιάσαι πρὸς Σβυελεμῶν. ὁ ὃ Σβυελεμὸς τῶν μὲν φιλίᾳ ἐπικοινεῖται, ὃ ὃ θυ-
μέλιον τῆς ἐξόρας τῶ ἀμνῶ ὃν κωδῶ πρὸς ἀναλῶσαι· ἡ φατείλαν συσπασάμβος κὺ τῶ ποιμένος,
οὐ τὰ τυχούσας ἀβολὰς τῷ δήμῳ ἐγκαταπείρει, τῆς πρὸς τὸν ἀρχιερέα πρὸ πάντων
ἀγάπης ὃ πλέον ἐπὶ τέμνειν σκαμηχανώμβος. ὁ ὃ πῶν μὲν κατ᾽ αὐτῶ Δημόλαν μικρὰ
οὐσῆ ὅλως ἐφέρητο· τῇ ὃ πρὸς αὖδον φήμῃ τῆς τῶ λόγου δόξης ἡ τῆς ἄλλης ὠφελείας,
πόλεις ὅλας ἡ νήσους συνεισρεῖν ἐποίει ἡ στενοτέρας. ὅθεν μὲ δὴ ὁ Ῥώμης μάγας Ιννο-
κέντιος ἄμοιρος πῶν τῶτο καλῶν, ἀλλ᾽ ὁ μεγάλη μοίρᾳ τῶν αὐτῶ ἀποδοχῶν ἐποιεῖτο,
γράφων αὐτῷ ἡ διὰ γραφόμβος.

Βούλομαι ὃ μικρὸν ὑπερῆν, τῶ μύσου ἡ μυσηείων τῶν ἀῤῥήτων Παύλου τῇ πρὸς τὸν 15
ἀρχιερέα μνήσει τῷ λόγῳ καπαπεφήσων. τῶτο ἂν ἰδίας ὅλιτο λαβὼν ὁ τῶν ἑρμιλυβὶς ἡ
ὄζυητὴς διερχόλβος, λογισμοὺς, ὡς εἰκός, ἐπαληθύβι, λέγων· Ἰὸς ἀρ᾽ αὖδεν, Εἰ ἀρέσα-
τῷ Θεῷ τὰ τῆς ἐμῆς ἑρμιλυείας; ἡ τῶν ἀγανούμβος ἐδεῖτο ἰδίας ἰνὸς πρὸς τῶτο
πλεοφοείας· ἰὼ δὴ ἡ λαμβάνει τὰ ἑῆς τοῦδε τὸν ζῆσον. τῶν οἰκειοτάτων τις τῶ βασιλέως
πρεσκεύει τῶι βασιλεῖ, ἡ θάνατον ἀπειλεῖται· καὶ ἀγκέπεπεται τῷ ἰδίᾳ ἀρχιερεῖ μοί-

τῶν, τῶ προηγουμένῳ νυκτὸς πρὸς αὐτὸν, ἀφ' ἑσπέρας τῆ βασιλέως, καὶ ἀπαγγείλαι τὰ κατ' αὐτὸν· οἷς ἀνδοκήσας ὁ ἅγιος, ἀφῆκε Πέγκλου τὸν ἐληλυθότα. νυκτὶ πάλιν, συμπρῶν ὁ ἰκάτης, ἐπὶ τῶν ὑπομνησιν ὁ Πέγκλος ἀπολογεῖται. Εἶτα ἐπεσκηπτε πρὸς τὸν ὁπῶς μὴ πίνοις, καὶ ὁρᾷ τὸν ἀρχιερέα καὶ ὃ εἰωθὸς ἐν θρόνῳ ζόμενον γράφοντα, ἐφ' ᾗ ἦν ἡ ἱεροῦ βλασφημία. ὅτε δὴν, ὅπως φοβερὸν ἐκείνῳ αἴξησαι θαύματος, ὁρᾷ γὰρ ὁ Πέγκλος τὸν ἱερὸν ἀπόστολον Παῦλον ὑπακηκυμένον ὑπιόντι τῷ θρόνῳ, πρὸς τῇ καφαλῇ τῶ ἀρχιερέως, καὶ ὃ σόμα θέντα τὰ δεξιᾷ τύτῳ ὠΐᾳ· ἐ ὁμιλοῦντα αὐτῷ. ἔκστασις λαμβάνει Πέγκλον καὶ ἀποδία, πόθεν ἀρα εἰσελήλυθεν ὁ ὁράσθμος (ἡγεῖτο γὰρ ἑστὼς ἐνῶ) καὶ πρόσθεν τύτῳ καρτερῆσαι μικρόν. πάλιν μὲν εἰκρὸν ἀποδισκεπτῆ καὶ ἀπαξ ἡ δίς, καὶ ἡ αὐτὴ θεωρία. ἐγκαλεῖται ὁ Πέγκλος πρὸς τῶ μεγίστανος, εἰπόντος· ὡς οὐκ ἐχρεῶ σι εἰδέτα τὸν ἐμοὶ προσδοκώμενον θάνατον, ἔτερον προτέταγαγεῖν τῶ ἁγίᾳ. ὁ δ' πληροφορεῖ τύτον, τύτο μηδ' ὑνοήσαντος. ἐπὶ τύτῳ ἀφοπρομόπας, ὁ κήρυξ πρὸς τὰ ὁρόσεις ὑμνῳδίας ἀνίστατας τοῖς κρούμασιν. ὀπτεύει ὑποστρέφειν ὁ ἀνδρόπος, πρὸς τὸν δεύτερον νύκτα τὰς ἐλπίδος ἀποσαλεύων. ἐ ἡ δεύτερα πρίσατο νύξ, καὶ ἡ τρίτη· ἐ πάλιν τὰ ὅμοια τῶ θεάματος. τύτοις καταπλησσόμενος, ὀνὶ ἐ μόλις ἠσθάνθη ὁ Πέγκλος αὐρασίας θεόθεν ἀπτοάλθαι τὸν ὁμιλοῦντα, καὶ φησι πρὸς τὸν μεγίστανα ἐκεῖνον· Ὦ βέλτιστε, Θεοῦ ἀνθρωπάθητος, ἀποδυσᾶς ἀπάσης ὁ ποῖος ἀνύλυτος. ἴθι τοίνυν πρόσκαλέσον τὸν Θεὸν βοηθῆσαί σοι. ἡμέρα πρῶτον, καὶ ἐς μηδὲν ἐλπιζόντα τῶ ἱκέτῃ ὁ ἀρχιερεύς, διηρώτα εἰ πρόσθμεν. μαθόνει τοίνυν πάντ' αὐτὸν πρὸς τῶ Πέγκλου, ἐπύνθετο ἔτι ἡ ζῶντα, ὡς ἰσχύζοντί σοι μᾶλ' ἕτερον ἐκ προθύμως νύκτας σεμνῦναι μὴ προσπεπύσθαι. ἡ, τίς ἐστ', τῶ ἁγίου ἀνδρωπίσαντος; ἀρξάμενος ὁ Πέγκλος, πρὸς μὲ λόγῳ ὃ πρῶτον διέξεισι τὸ θαύματος· πρὸ δακτύλῳ ἡ ἀφὰ τὸ εἰκόνος ἀοιδηλότατα τὸ ἀποστολικὸν προσώπου πεσύμενος, ὃ πρῶτον διέξεισι τῶ θεάματος. οἷς ὑπισχόμενος ὁ τοῦ ὁ θεὸς σῶσαι ἀνὴρ, διέγνω σαφῶς ἐκ τῶ θεάματος· ἡ πρὸς πληροφορίαν τῶ ἀξιαπίστου ἐληφώς, ἐπρὸς ὃ θεῖον θώρησίας αἰσθήθη. καὶ πάλιν ὁ ἰκέτης προσκαλεῖται, ὁ ὁμιλῶ· μαστεύει τε πρὸς ὁ βασιλέα, ἡ πρὸς τὸν προτέρων ἀρχιερέα ἀποκλισᾶς, καὶ τὰ λειπόμενα τῶν θείων ὑπισχνᾶν ἀναπλησῖ προθυμότερόν τε ἡ ζηλεύτερον. τοιαύτη τῆς ἐμῆς διηγήσεως ἡ μακρὸς. σὺ δέ μοι λέγε ὁ σὸν λοξίᾳ, ὁ σὺ χρυσοκλάτε πέπλοδος ὁ ἀπιφοδῖν, ὁ ἐμὲ διώξας, ὁ τοῖς μώροις μεγαλαυχούμενος, ἡ τὸν ὃν δαφιφάγων ἅπαν λαιμῶν τῆς σῆς Φοινίκης, ἡ σὸν χρησμοί, σὸν ὃν δρυοὶ λῆσες, τὰ Ὀρφέως μυστήρια, σὸν Τειρεσίας ἐκείνους, σὸν διπλόπορπος, σὸν σοὶ νημερτῆς ὑποφῆται. ἐὰ γὰρ λέγω τῶ Φοίβου σοι ὃ φιλόπαιμον φιλοπρωτῶτός σε ὃ θῦθος, ἡ τ' ἀστραγάλων ἡ κριθῶν ἡ λιβάνων ἔτι ὃ πλήθων, ἡ λύχνων, ἡ φυλλων, ἐ κύκλων. ὁκοῖ τὰ δ' ὁστέων ἡ δερμᾶ εἰπεῖν, ἡ τῶν λοιπῶν πρὸς ἀφορῶν ζωων, μηλῶν σοι ἡ ᾠδῶν ἡ νεκύων μυήσεις τε ἡ προγνώσεις· ὧν ἀπόμνων ὡς ἀληθὲς ὃ σμικρότατοι, ἀπιστία, ἡ ὑβρεις ἐ πιστευόμθον. ἄλλοι μὲ ληρεῖπασαν, ἡλίῳ δ' ὁ λόγος πρὸς ὃ θεὸς ἀγειτο. ἀγειτο δ' ἡ ὁ βίος ἅπας ἡμῶν, πᾶς ἐκείνου προσθεάσας ἀμφίον. μᾶ ζωῦτα ἀφοκινώσεται πᾶς κατηγόρεις ἡ ἀφ' τῶ ἀρχιερέως σωτηρία, πῶ προσφυζόντι ἡ φρὸς τὸν προτέραν αἰτίαν ἐπσκόδος· καὶ φθόνου φλόγας αὖθις ἐξαναίασας, λυπᾶσι κἀ τῶ σώσαντος ποιοῦσι ἡ μεμνῆσαι, τῆς ἰσαυτῆς λύσεως ἀρχεφάκοιοι Ἐρημιθίου λαβοῦσα Ἀφάκοιον Σαραπίωνα· ἃ ἀφοκινώσκει μὲ ὁ ποιμὴν ὁ καλός, φερωνύδα ἡ τῶν ὑδελφὰν ποιήτρα.

16 Ὁρῶ ἡ τῶ φιλαργύρου παθῆ πολλοὺς, αὐτὸν ἡ προ τῶν πολλῶν βασιλθυοιδῆν τὴ βασιλίδα, τῶν ὁμιλιῶν τὸν χρῖν αἰτησατούσι, προσωπικῶς μὲ ὑδένα δημοσιεύων, κοινῇ ἡ πᾶσι τὸν σωτηρίαν οἰκονομῶν· ὃ ὃν κρατυνθέντος ὃν παθῆ κἀ τῆ ἐξ ὃν χαλεπαίνειν ἐποίει

ἡ

καὶ ἀποθεσθαι. ἥκει γὰρ ὁ λύκος ἤδη πρὸς τὸ καφάλαιον. Θεοδώρητος ἐκκλησίας, ὁ πλουσιώτατος πατείκιος, ὁ πλουσιώτατος ὢν, καὶ ἐκ τῆς βασιλίσσης διτιβουλεύεται. τί οὖν ποιεῖ ὁ λύκος; ὅτι τὸν κοινὸν καταφεύγει λιμένα, τὸ σώζεται μὴ τῆς ἐκκλησίας διτιβουλῆς, σώζεται γὰρ τῷ κρείττονι σωτηρίαν καὶ ἀμύνουσαν, ὅπου ἔστιν. Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησι. πῶς; τὰ δι- Ψαλμ. ρια. ν.
1 δασκάλου συμβουλίας καὶ καταπαύσεσι. ἐξ ὧν τὸ κερδαίνει; τὸ δικαίου μνησικακεῖ, πλημεφορηθεὶς τῇ τοῦ Κορινθίου ἐλεημοσύνῃ ἐξισωθῆναι καὶ τῷ αὐτῷ. ταῦτα μαθοῦσα ἡ βασιλὶς, οὐκ ἐπὶ τῇ τοῦ καθικτὴ· ἀλλ' ἐπὶ τῆς ἀναιδείας, τὸ τῆς ἄλλης περιττείας ἀπηρυθριασμένως δηλοῖ τῷ λύκῳ· ἐπεκερδήσαμεν οὖν τὰ τοῦ πατείκιου διεφλωμάφει καὶ περιέβαλλετο. ἡ γὰρ τοῦ καθαρεύοντος ἀπὸ φιλαργυρίας ἀποκλησις, ῥυπῶσα τῆς μολιωμο-
10 βδίνης ὑποβολὴν ἐῶ. αὔξεται ποίνη (τί γὰρ οὐ τοῖς κακῶς ἔκαστον τὸ λύγον ἀπαρολεῖ;) ὁ τοῦ ἁγίου φθόνος· ἐκ τούτου τὸ μῖσος, ἐκ τούτου αἱ λοιδορίαι· πῶς ἀπὸ ἀγαθολαί, τὰς ἀγαθολαῖς τὰ στενόθρια. μεταποιοῦσι, τῷ δοκεῖν ὕπνος εἶ), καὶ ὁμιλίας εἰς ὕβρεις καὶ τὴν βασιλευόντων δόξην ἐξειωγωλίας. διτιφύε) ταῦτα πάλιν ἄλλως ἡ τὴν κατ' Εὐτρόπιον ὁμιλία. ὁ δὲ Εὐτροπος λεγέσθω, παίδδυμα τῶν πολλῶν καὶ ὠφέλεια. Εὐτρόπιος οὗτος, δυσροπία
15 γνώμης ἄιοις ὑπαρχων, καὶ κακῶσαι κακὸς, τοιοῦτον ἴνα βοῦχον (ὦ τῆς κακῆς ὑπονοίας) μισαν, θεραπίας πικταίνεται. καθαπερεὶ καὶ βασιλέα (καὶ γὰρ ἐῶ ἀφ' πολλῆς πρῶτος ὦ βασιλεῖ) νομοθετῆσαι τὸ μηδενὶ ἐξῆναι περσφεύγειν τὴ θεία ἡ ἱερᾶς πραπέζης. ἡ δὲ πολὺ γ μῆδυα
τὸ σὲ μέσῳ, καὶ τοῖς ἰδίοις βοῦχοις (ὦ τῆς διγάμας ποίνης τε ἡ ταχυτῆτος) ὁ πικταίνων ἀλίσκεται. καθαπερεὶ γὰρ, ἡ πρὸς ἐῶ αὐτὸς τοῖς ἄλλοις κωλύειν ἐαυτοὺς δέκειν, ἐκκλησίᾳ προσ-
20 φώγλ. ὅτι τοῦτοις διὰ ὁμιλίας ἔλεγχον οἷς Εὐτρόπιος ἔθρασεν, ὁ σοφὸς διέξεισιν ἰαζέβ. ἡ τῶν τοῖς κατηγορίᾳ πρόφασις ἀδικίας ἄλλη, ἡ ἐπαμάφασεις, μὴ ὅτι διὰ δυσχεραίνω ὑπ' χ ἐπιδάτων
ἐλεοῦντος, ἀλλὰ ἡ διὰ ἐλέγχων, λεγόντων, μαστίζοντος. ἡ τῆς μὲ τοιαύτης ἐπαναστάσεως ἄρχοντός τε ἡ κορυφαῖος ὁ Ἀλεξανδρείας Θεόφιλος ἐῶ. οὐδεμία ὡς κατηγορουμένῳ πρεί τούτων φεύγει, πλεῖ ἡ τῶ κρείττονος θεραπία. ταῦτης ὁ ἀφ' πρώτων ὃ μόνης φεύ-
25 γδα ποιούμενος, ἀγόμενος τότε τοῦ τὰ Ἀρείου νοσοῦντα, χαίρουσι εἰς σωτηρίαν, πρὸ μὲ ὀργῆς, εἶτα ἀσυδαῖς ἀπάσης ἐξελαύνει τῆς πόλεως. ἀλλ' οὐ πολὺς ἦδη πρὸ ἐῶ χρόνος, ἡ πάλιν ἀναγωγηθεὶς ὁ Ἀρειανίζων ἐκ πίνων τῆς συγκλήτου, πρόφασιζέ) ἡ τὰ ὀρθοδόξων δυναμὴ σιγητέον. ἀλλ' οἷα ἀφ' ἧς ὑπὸ λεγομένων ἀμφιφώνων Ἀρειανοῖς
συμβαίνει ἡ ὀρθοδόξοις, τῶν μὲ λαμπρότερος ὕμνος ὁ ὁμοούσιον ἐεγλογισμένων, τῶν ὁ
3c Ἀρειανῶν ἀπεινουμένων ἡ ὑπωμένων, ἡ δὲ εἰς κινδυνίους ἀμφοτέρων ἐκ τῆς ἀμύλλης κατομπαίτων, ὁ λύγος καθαραμεῖν, ὡς ἔφην λεγέτω τῆς τῶν ἀμφιφώνων ἀπ' ἀρχῆς παραδόσεως. ἔστι δὲ οὗτος. Ἰγνάτιος Ἀντιοχείας, ὁ θεοφόρος, πέμπτος χρονικήσας μετὰ γε ὃ μέγας ἡ κορυφαῖος τῶν ἀποστόλων καλλώπισμα Πέτρον, ὃς ἡ αὐλῆς στεμφάνωμα τοῖς μα-
35 θηταῖς τὸ Χριστοῦ, λέγεται θείας ἀπαλασίας ἀγγέλων κατηξιῶσθαι διὰ ἀμφιφώνων ὑμνουν-
των τῶν ἁγίων ἡ ὁμοούσιον τελετά. ἐξ ὧ ὁ ἐν Ἀντιοχείᾳ, κακοίδων ἀπάσας ἐκκλησίας ἡ τῶν ἀμφιφώνων, ἡ ἡ σωτηρίας ἀρχηγέους τοὺς ἀμφιφώνους καθαπήγνυσθαι, διεδόθη καθ' ἕδρας. ἀλλὰ τοῦτο μὲ ὡδί πως ὁ λύγος ἀπηγείλεν. ὅθεν ὁ καὶ ἄλλη πῆς ἰσοτελὲς ὑποθέσεις ἀπωτᾶ, ἡ τοῦ Κελτοὶ φημι Γαιῆται Ἀρειανοὶ, ἐκεῖ καὶ ταῦτην ὁ
4o λύγος καθαραμεῖται, ὧν φιλόπονωτέρους καθαπέμπτων, ἢ μᾶλλον τοῦ ὁμοουσίω-
σαι, εἰς τὸν καλὰ Θεοδώρητον ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν, ἵνα ὁ τοῦτο πεῖσαι τοῖς πολλοῖς, ὅπως ὡς κόπτῳ ὁ τῇ πρῶτος τὸ ἁγίου ὑπισομίζεται, ὃ τίνος εἰρωνεύει ὁ βαρβαρώδης ἐκκλησιάνθρ.

Ἐντεῦθεν αἱ τῆς Ἐφεσίων ὑπισκόπου λίθελλοι Ἀντιμίου, ἡ ἡ περὶ Ἐφεσον τοῦ ἐκκλησιαρέως ἀποδημία, ὃ ἡ πολλὰ καθαίρεσις ἐνδίκως; χρεισίῳ φωσκθέντων ἐπισκόπων· ὑπὸ τού- 17

θεν ἡ ΚΥ Παυλικίου ΠΡΟΣΦΑΤΟΣ λιθος χήρεως ΠΡΟΣ τὴν βασιλίδα ἐγκλητος. μικρὸν δέ τι ΩΝ διηγήματι χαρεισώμεθα. παῖδες τῆς ἐγκλήστως ἰῶ, χρέους κατάχρεως ὡσεὶ χρεσίων πεντακοσίων. ἀλλ' ὅ τοῦτο ἡ βασιλὶς, καὶ οὐ ΠΡΟΣΤΙΘΗΣΙ αἰνίκει, ἕως οὗ ἀπῆτησι μὶ ἐξ αὐτοῦ ποσότητα χρυσίων λιτρῶν ἑκατόν, ἀποδίδωκε ὃ τῇ ἐγκαλούσῃ χρεσίνοις μόνοις ἓξ καὶ τεσσάκοντα. τί οὖν ποιῇ τὸ ἐγκαλοῦν γιώαγος; ὅτι ΜΕ κοπὸν καὶ ΦΘΟΡΑ ΠΡΟΣΑΤΟΝ, ὁ ὃ ΜΕ ἐγκαλούμενον ἔτι, ἓ τὰ λείποντα τῆς χρέους ἀπῆτε. διέγνω ὢ τοῦτο ἡ βασιλὶς, ἓ δηλοῖ τῷ ἀρχιερεῖ ἀπολῦσαι ΜΕ ἄνδρα, ὡς ἀπαρτηθέντα πρὸ ἑαυτῆς. ἔτασις ΠΡΟΣΕΙ τούτου σφοδρὰ πρὸ ἀμφοτέρων, καὶ πάλος ἐις αἰσχύνας ΚΥ τῆ ἁγίου χωρῆς. δύο γὰρ ἐκκοπτάρχως σωι τοῖς ἐξορχομένοις ἓξ αποστέλλει τῆ ἀπασάσῃ τῶν χρεῶν τῆ ἁγίου ΜΕ ἐγκαλούμενον. ΩΣΤΕ ἡ πλεονέκτις γνώμη τῆς βασιλίσσης. τί ὃ ὁ δοξάζων τὸν δοξάζοντας αὐτὸν, ἀξιοῦσιν ὃ τὸν ΚΥΝ ΦΘΟΡΕΩΝ Θεός; ἀγλέλων αὐλοῖς φοβεῖ ἑαυτὸν ὁ ῥομφαία· ὃ ἡ πλησὺς ἐκείνη θασιλικὴ φεικτὰς ἐις τὰ ΠΡΟΣΥΣΑ ταῦτα, ἡ τύποις καταπληκτικῶς ἀπφυτῶντα, διελία μὶ καὶ φόβῳ σωνέχεται, ΥΠΟΣΤΡΕΦΕΙ ὃ σωὶ ἔσμῳ ἡ δάμασι πολλῷ καὶ τοῖς ὁμοίοις. ἡ βασιλὶς ὃ ΩΣΤΕ μαθοῦσα, σωνέχεται μὶ τῷ δέει, φυλάσσει ὃ τὸν ἀπῄθειαν, ἡ ΠΡΟΣ τὸν ἄμωμον ἀίδοπλίζεται. ψυχὴ γὰρ ἄπαξ ἡπλυθεῖσα χρημάτων, ἓ ὃ σφοδρῶ τῆς πλεονεξίας καταγνῶσα, δῆλον ὅτι οὐδὲ ΜΦΟΥΣΙΝ ἀναχαιτίζεσθαι χαλινῷ. φιλοπονεῖ τοίνυν τινα δι' ὕβρεως μαθοδιδάσ ἡ βασιλὶς ΚΥ τὸ ἀρχιερέως, πῆ μὶ ΤΗΝ ἀπειλῶν, πῆ ὃ τὸ ΦΩΝΑΦΩΝ ὅτιμορφαζομένῳ ὃ ΠΡΟΣΩΠΕΙΟ. ὁ ὃ ἀπῆτησ μᾶλλον ἡ πάλος, ὃ μᾶλλον σαλεύομενος, ἐνὸς μόνου τῆς κτίσης ἁπάντων σωτηρίας ἀξιοῦντος, καὶ μαιμάζειν ΜΕ σεύεσθαι ἀεὶ, ἡ θάμβους ἐμπίπλασθαι, ΜΕ θεῖον τοῦτον ὀνομάζων, καὶ μέγαν θεσπόντα, ὃ χρυσοῦν ὄντας σώμα, τῆς θείας φλογὸς θεσπίσας ΜΕ κήρυκα, ὅτι ΚΥ ΘΕΟΥΤΟΝ τῆς ἁπάντων ἕνεκεν σωτηρίας κηρύσσει ἡ ἀιεκγείρετο· καὶ πᾶν ὁπουῶν ΠΡΟΣΜΥΘΟΥΜΕΝΟΣ ΤΗΝ, ὅσα νοῦς, "ὁ Θεὸν ἡξιωμένος ὁρᾶν, βοᾶσκειν εἰς σωτηρίαν δωῖα" τὸ ὁμογλῶς, ὁλῆρος ὃ διελίμπανεν· ὥστε ἡ ἀκούσαι, τὸ παραδοξότατον, δι' αὐτὸ σωθῆναι πολλούς.

18 Αλλα τούτων οὕτω ἀγκαιμένων, ἡ τῆς ἐκκλησίας παῖς τ θείας πίστεως ἀκπιοθολούσης μυρμύγαις, ἡ τῇ λαμπ τῆς βύσεως τὸ βίου ΤΗΝ πιστὸν ἀξαγράπτοντος, οὐκ ἐώγκαι ὁ μισόκαθεστος· ἀλλὰ, καθὰ μαι ἡ ἀνωθεν ἤδη λέλεκται, συγκαλῆσαι ΤΑΙ ΤΟΝ αὐτοῦ ἀποστόλους· διωάμεις, ἡ τὰ πνῆυτα συγχαῖ ἡ συγτρέφει, ἡ ἀῶν ἡ κάτω ποιῆ, σεισωθῶν καὶ στὺν ελαιώνων πολλοὺς ΠΡΟΣ τὸν κΑΡΑΔΟΚΙΟΝ τ ἐωῦ κακίας ΥΠΟΣΤΟΡΙΣΜΟΥ. ἡ ΠΡΟΣΤΟΝ μὴ ἐρημίους, καθάπερ πάλαι ΩΣ ὄφει, τ κακίας χρησάμενος, Θεοφίλῳ ἡ Σθηελαιῳ, Ακακίῳ ἡ Αντιόχῳ, πρεσβυτερίοις τὲ ποι, ἡ ἀγκυόνοις, ἡ οἷς τ ὁμ τ συγκλήτῳ, ἐπὶ ὃ ἡ γωμαίχι, ὡς ἀρχαίῳ ὅπλῳ, χάρεις πλησιωπάταις τε ἡ μιαροπάταις, τ ΚΥ ἁγίου διήρτυε θάνατον. λεγέτω πρὸς Βερροίης Ακακίου τὸν εἰς ΘΕΟΥΤΟΝ μανίας χασμολογίαν, ὡπόντος, ἔασον, ἐγὼ ἀρτύω χήτεαν τῷ ἁγίῳ; Φάσκων ὁ ἐπαίσατος. ἐπεὶδε καὶ πίνας πέμπει πρὸς Αντιόχειαν, ἡ μετ' αὐτὸν. Εἰς Αλεξάνδρειαν. τί ἀγκαπεκξομένους; ΤΑΙ ὁπ τοῦτο τῆς ἁγίου πλημμελείας ἀξερθυπόσονται. πῖ λέγεις; πόλιν ἐκείνου τ ΘΕΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΛΙΤΗ, ἡ τῷ βύσῃ τῶν ὁπὸ ἐκείνου λόγων ἡ ἔργων ἀχρεῖ τῶν ἡ σεσίνων ἡ τῆς αὖω μητροπόλεως Ιερουσαλὴμ τὸν βύσῃ αὐξάνειν, ἵνα καρπορῶνται, καὶ πόρναι καθυγιάζονται; Αλλ' ἀξέλιπον ἀξερθυνῶντες ἀξερθυπόσεις, ἡ ἐμπαιγνίσθησαν τὸ ΤΟΙΣ ἀγκλογισμοῖς αὐτῶν, ὃ τ ψάλλοντος. Επιγράφη γὰρ ὁ πόνος αὐτῶν ἐις κεφαλὰς αὐτῶν (ὡς ἤδη προθὰς ὁ λόγος ἐκήγειρέ) ἡ ἡ ἀδικία αὐτῶν ὅτι κεφαλὰς αὐτῶν ΚΑΤΑΒΕΒΗΚΕ, Θεοφίλου ΤΑΥΤΑ δηλαδὴ ἀρχιτεκτονοῦντος ἡ ἀγκαθόποντος. ὁποῖαι δὴ ἡ τῆς αὐτοῦ τὸ θρομισοῦς σοφιστικῆ τῆς κακίας πορφύρα ΚΥ τὸ Κυρίου, ἡ κΥ τὸ Χριστοῦ αὐτοῦ (ΠΡΕΠΕΙ γὰρ λέγειν, καθὰ τὰ πίστων μοναχῶν ἡ ὁσίων, ἡ αὐτοῦ τὸ ἀρχιερέως) τοῖς φιλοπόνοις ἡ ἀναίσχυντος γνωρίσει. ὃ μόνον ὃ, ἀλλὰ καὶ οἷά πινα δρᾷ πρὸς τὸν Αλεξάνδρου ὁμώνυμον,

ἀρὼ

ψαλ. ξγ. ε.

ἰσ. ὁ αὐτὸς

ἰσ. ὁ αὐτὸς

ἀρ'ὴν ἀδιαιτητέον, ἀ τῷ ἐκεῖθεν δημοσιθησόμ) κριτηρίῳ· ἡμεῖς ὃ πρὸς τὰ οἰκεῖα χωρῶμεν.

Διαγινώσκει τοίνυν ὁ βασιλεὺς ἀδιάβλητον τοῖς κατηγόροις τὸ Θεοφίλῳ τὰ δρώμενα. καὶ δὴ πολλῆς μὲν τῆς ἐκκλησίας καὶ δωδεκάμηνος ἀγὼν τὸν Θεόφιλον. γράφει δὴ καὶ πρὸς τὸν Ῥώμης Ἰννοκέντιον πρεσβύτερος καὶ στενεπός, τά τε ἄλλα, καὶ τὴν ἀποστολὴν ἀπὸ Ῥώμης παρ' αὐτῶν ὀφειλόντων ἀκροάσασθαι τὰ κατὰ Θεοφίλου· ἐλθὼν δὲ πρὸς τὸ ἴδιον ἀδελφοὺς καὶ βασιλέα Ὁνώριον, ἀδιαβάλητον τὸν πάππον κατὰ γράφεται αὐτῷ ἀμπελοξάλους. οἱ καὶ δξέμβροι ἀδιαβάζονται μὲν πρὸς τῶν τοῦτον ἐκπλήρωσιν· ἀσκεψάμενοι δὲ, ὡς ἂν μὴ τῷ πάχει τῆς ὑπατολῆς ὁ Κωνσταντινούπολει χρονοτριβήσωσιν, ἄλλως τε καὶ τῶν ὀπισθοναγκλίων τῶν λοιπῶν προσιπιόντων, δδύτερον γράφων προσεκδίδοται. τί οὖν ὁ ἀδελφὸς ἐκεῖνος καὶ ποικίλος θεομισὴς; ζητεῖται ἀσμοθεν, ὅξαπίνης παμμιξέπτερον καθάπτεται τῶν ἀγίων καὶ τῆς ποίμνης ἐκείνης, ὃς τῷ βασιλεῖ καὶ αὐτῷ διεσάφησεν ἄρρητον ποιῆσαι. ἡ πλασπίλωσις τὰ κατὰ τὸν Ὠριγένους, σωαρπάζει ἡ κατέδεται τῶν τοῦ μέγαν Ἐπιφάνιον Κύπρου φιλίαν, ὡς δῆθεν τὰ Ὠριγένους ἀσκητὰ λαβόν. σωαπάγε) τοῦτοις ὁ Ἐπιφάνιος, ὃ σωαγωνίζε) Θεοφίλῳ, ᾧ ἐῶ ὁ σύμπας σκηπτὸς τῆς κατὰ δῆς κατὰ τὸν ἀγίου ἡ τὸ Ἐρημιτῶν ἀσκητὸν ἀποβλέπων. κατὰ ζητοῦντα τί; πεῖσαι τὸ Ἐπιφάνιον χαλᾶσαι τῷ Ἰωάννῃ. τῶν Ὠριγένους βίβλων ἀπτέχεσθαι, καὶ μηδαμῶς συμφερόντως ἀΐδιος. ὁ δὲ μέγας ὄντως ἐκεῖ Χρυσόστομος ζητεῖται δδύτερόν μὲν, τῷ καθαρῷ τὸν φερομένου σὺν ἐφέσει ζητεῖ τὸ ἐπεμβαινόντων, μόνα δὲ τὰ τῆς σωτηρίας διεμαείμνα ἀδιάβλητος.

Ἀλλὰ ζητεῖται μὲν ἀκολούθως τοῖς πεπραγμένοις ἀπτέχεται ὁ λόγος ἐδιλωσε· μεταξὺ δὲ τῶν τοιούτων ἡ τῆς πολυθρυλλήτου χάρας πρόσκομα τὸν ἀμπελωνος δίκησις, πρὸς ἣν καδιαπάλλα. Θεόγνωστος ἐκεῖνος, ὁ δυσσεβὴς καὶ πιστὸς, ἐπὶ δὲ αὖθις τῶν οἰκείων τῷ βασιλεῖ Ἀρκαδίῳ· φθόνῳ δὲ ἀβασάνου, καὶ Γαΐῳ τῷ ἀπὸ Ἀρείου φερομένου τὰς ἀβασάνου συκοφαντήσαι πρὸς βασιλέα Θεόγνωστος, καὶ τὸν αὐθέκαστον δημοσιον καὶ ἐπαρχείῳ σὺν γυναικὶ ἐπαρσίᾳ καὶ τακρίνεται. καὶ, ἵνα σωτέμω, φρὶν ἢ φθάσαι ἐκ τῆς ἀξοείας, καὶ ὁδοῦ τὸν ὁδὸν τὸν βίου τελέσαι, πρὸς ἐκ Θεὸν ἀξεδήμησε. τότε ἡ σύζυγος ἐπιστρέψασα πρὸς τὰ ἴδια ἀδίφιδρι, πάντα τὰ καθ' ἑαυτὴν σκιδιάξασα. ὁ δὲ συμπαθὴς ἐστὶ, καὶ Χειστοῦ μιμητὴς, ὑπικλάται τὸν καρδίαν ἐκ παθῆ καὶ τὴν χρεία τῆς γυναικός. ἐπὶ πλησμονῆς μὲν ἐκανὸς, καὶ πλουσιώτερα ἐκ Εἰκότα. Ἀσκεπέλεται δὲ πάλιν, ὅπως ἀπόδοθῇ τὴν χάρα τὰ ἴδια. ἐπὶ δὲ τοῦτο ἀδιαμεμπτὶ αὐτῷ ἕτερον ὁ ποιητὴς κτὶ τῆς χάρας γυναικὸς διέρριπτο ὃ ἀδιὸς. καὶ ἐς ἐῶ ὁ τῆς τύχης, δι' ὧν ἡ βασιλὶς ἀξῆλθε τῆς πόλεως. ἐπὶ, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐλθὼν, ἐστερεῶς εἰς ἐκ ἀμπελῶνα τῆς χάρας εἰσέδη· καὶ ἰδία χεὶ τῆς ἀμπέλου βύσεως ἀπατμώσα, ἐαθίω. ἐπὶ ἐκ δδάσκεται ὡς ἀλλοτεία ἡ ἄμπελος. ὁπόθεν εἰσάρεστο τὸν θεὸ τὰ τοιαῦτα τὸν νόμον βοηθᾶν, πεσκυροῦντος τὴν βασιλὶδι ἐκ ἀμπελῶνα. ἰώνκε συμβῆ ὃ τοιοῦτο, καὶ δμίσπκωτος τὸ πιπράσκειν, ἢ ἑπόρῳ ζητῶ ἐκ κύειον· καὶ στυπάθεται κολάδοις τῆς βασιλίδος ὁ ἀμπελῶν τοῖς ἀβδις πεφασίοις. τοῦτο δὲ οὐκ ἁπλοῦς καὶ ὡς ἔτυχε ζωὴν δικολάβετο, ἀφ' ὃ δύο ζῶντα μηγεπηθὲν· ἓν μὲν, ὀφθαλμὸν τῆς χάρας, καὶ τὸ ζῶντιν ἐλίσσαν πεπωτέρως· ὃ δὲ δεύτερον καὶ μᾶλλον ὑπατοπουδαστέρον, ὃ ἀφορμὴν οὔπω ἔχοντα ἐκδικήσαι ἐκ μέγαν. τὰ δὲ τῶν ἀρχιερέως ὁποῖα; ἐκ ἐδημόσιος, ἱκατηρίας πεῖ ἐκ πράγματος ἰχθῶν, τῆς σκέπου φιλοσοφίας ἐπαΐζειν. ζωὴν δὲ τίνα πρὸς ζῶντα; ἀπερίσιος ἀκηδείας μεγάλ, ἀ τὸ Ρωμαϊκοῦ νόμου βοηθᾶν, καὶ πάσα τὴν ἄλλην τῆς ἑαυτῆς ἀλαζονείας δυατίθεσθαι φιλοσοπία. πάλιν οὖν τὰ τῆς σωτηρίας ὁ ἰατρὸς κεφίνεται φαρμακεῖ (ἡ δὲ νοσοῦν ἀφεσπάσθη) ἕτερον ἐπὶ ἐκ ἀνεκπείας ἐδόδε, λύων ζῶν αἰτίας, δι' ὧν ὁ πάσχον ἐδόκει κρατυώθῃ, λύων ζῶν ἀδίκους πεφάσεις· ὅπ τὸ τοιοῦτο νενομοθέτηται μὲν ἐκ βασιλέων, τάχα δὴ τῶν ξέ-

νων τῆς πίστεως· σὺ δὲ ἡ" ὕποπτος εἶ, ὁ βασιλεὺς κακληρώσας, ἡ σωτηρία σου ἀναγκάζουσα, σωφρονεῖν δὲ προσχήματα, συγχωρούσα· καὶ, Μὴ φῶς σὸν πολλοὺς ἀναλωθέντας νέας Ἰερουσαλὴμ εἰπεῖν σε, ὁ ὅσα ἀφ' ἧς πάλαι ἔρας τὸ Ναζουραῖοι διώρηται. Τοῦτο γὰρ ἡ ἀφ' πρώτων τὸ σοφοῦ θεραπευτὴς τὰ ἀλεξιφάρμακα· ἡ μᾶλλον ἐπ' φλεγμαίνει ὁ ἔρρωσθαι ὅτι τοῦτον, ὡς ἡ ⓜ θεραπευτὴν οὐκ εἰσδέξασθαι, μᾶλλον ἡ ἀπώσασθαι, ὁ τὴν ἀήσυχως θαλασσευομένην ὠδῖνα τῷ χόλου φασεροῖν ἐπορρήξαι ὁ αἰσχύνασθον. οὕτω μὲ ἀπωθεῖται ὁ ἰατρός. πῶς γὰρ ἔχῃς; πῶς ἡ ἀθεράπευτος ἡμέρα τῷ σωφρονεῖν τῆς ὑγιάσεως, ἡ θεραπεία τῷ ἀρχιερέως ὡς πύλης τῆς σκηνῆς ἀνοιχθεῖσα μόνῃ τῇ βασιλίδι. ἰδοὺ τοίνυν προῆτος ὁ βασιλεὺς εἰσιοι, καὶ πᾶν ὁ πλῆθος ὁ πιστὸς λαὸς σὺν αὐτῷ ἡ ⓜ εἰς αὖθις. ἡ δὴ ἀρχαίου κῦ ὁ εἰωθὼς δημιουργὸν τῷ ἁγίου, ἡ τῷ σπαργάνου πνεύματος ὑπερφέρασα δυνάμεις ὡραιότερον ὁ κάλλος τῶν λόγων σὺν αὐτῷ λαλεῖσθαι ἀπέδειξε. ἡ π' δὴ λέγῃ, ὅσοι εἰς ἅδου ὁ πλῆθος ἐληλύθασι ἱερᾶς ἀγάπης ἀγαλλιάσεσι ἐπεκρότησαν; οὗτος γὰρ τῶν νεῶ πλουμίδων, ἰδοὺ ὁ ἡ βασιλὶς σὺ τῷ λειτῷ τῆς φαντασίας κυκλώματι. ἡ τοῖς μὲν ἄλλοις τὸν εἴσοδον ⓐ φυλάσσοντες πρόσωπον ἀκώλυτον, αὐτὸν δὲ διεκώλυον· ἡ ὁ θυμὸς ἐπὶ ὁ τῆς βασιλίδος ἀλόγιστοι κατεῖσκετο. ἐὰν λέγῃ, ὅσον εἰς ⓜ ἀρχιερέα ⓜ θεῖον, τούτων γὰρ εἰπεῖν, ἡ εἰς ὁ θεῖον ὀξύθεσε ἡ ἐφρυάξατο. βουλεύεται ὡς τῶν σὺ αὐτῆς, ἡ ὁρμᾷ ῥομφαίᾳ πατάξαι τὸν πύλην, ἡ θρασύτητι ξηραίνεται ἡ τούτου χεῖρ. φοβεῖται τοίνυν ἡ βασιλὶς, ὁ θρασυτὴν ἀποστρέφει. ὁ δὲ τὴν χεῖρα ξηρανθεῖς, προσίσιοι ὧ ἀλίῳ, μεταγινώσκων, ἱκετεύων· ἡ θρασυλίκα ἰᾶται, ἡ θεὸς ἀφ' τῷ θεράποντος μεγαλύνεται καὶ δοξάζεται. ἔστι δ' ἄλλο ἡ τούτων εὐδικώτερον ἡ φιλανθρωπότερον, καὶ πρὸς παράκλησιν ὀπτροφῆς ἐποιμότερον ψυχῆς πλεονεκτήσας ὁ δίκαιον. ἀλλ' ὅσον οὐπω τὸν ἅπαξ ἑαυτὸν τῷ ῥαθύμῳ τῆς προαιρέσεως *, τὸν ὅτι τὰ χείρω βαδίζειν ἐλεεινῶς ἐληλύθαν. ὅρα δέ μοι τὸ βασιλέως σῶφρον ὁ ἀρετῆς φεύσιον. μαθὼν γὰρ τὰ κατ' αὐτὸν, οἷς τε σκεῖπι διεσάφει τῷ βασιλῇ, καὶ οἷς σὸν ἄλλος πρεσβεύειν ἀναγγέλλειν, πρὸς θρασυλέτῃ, καὶ σαθρὰ λόγοι ποιεῖται αὐτῆς, πάθῃ τὸ πρὸς ἀρχιερέα ὁ δίκαιος αἰδιὸς μηδὲν προπηλάθαι· ἀλλὰ στι, ἡ ὁ σκληρὸν ἡ θρασὺ ὁ εἴδως σκεῖπις σαφῶς ὑπισχάθαι. Τί δέ; ὁ μὴ ἀγαθὸν ὁ ἐξῶσαι ζῶν καὶ λῶν ἐκβίον ποιαθῆα πολιτὸ· ἡ ὁ προθυμία τῶν κωλυόντων σὲν ἀληθινὸς· ἡ ὁ τῶν θεῖον κρυφῶν αἰκρίβεια, ἡ ὁ σὺν αὐτῷ φωλεύομεν πόλις, ἡ ὁ τῶν μοναζόντων ἀτίλη, πᾶσα τὰ τῆς βασιλίδος ἀθλιστραπθυόθηα τυραννίδι. καὶ τοσοῦτον ὑπτων, τὰ τῆς ὑπθυμίας, ἡ (τὸ γε ἀληθέστερον εἰπεῖν) τῆς μιαφονίας ἡ βασιλὶς ὀξεπλήρωσεν. ὁ μὲν δὴ μέγας ὑπόπτολος, ὃ σκεῦος τῆς σκληρῆς, Οἱ θέλοντες ζῆν θύσιδῶς ἐν Χριστῷ, φησι, διωχθήσονται. καὶ πρὸ γε τούτου Δαβὶδ ὁ μέγας πολλαχοῦ σωφρονεῖν τὸ τοῖς θεόπνευστος· ὑμῖς ὁ λόγος τῆς ἐπαοιδείας τῶν δυσφερῶν τοῖς δικαίοις σώζειν (καλὸν γὰρ μικρόν ἡ φολοποίησαν πολλῶν ὠφελείας ἕνεκεν) τὸ θολόγου

" Γρηγορείου βροντῆς ἐπακούσωμεν λέγοντος· Εἰ γὰρ ἡ χρηστὸς ὁ νέος ζυγὸς, καὶ ὁ φορτίον τοῦ
" Χριστοῦ ἐλαφρὸν, ἀλλ' ἀφ' τὴν ἐλπίδα τοῦτο καὶ τὸν ἀνάπαυσιν· δεικνύντος τοῦ λόγου, ὡς
" αἰκτὸ τὸ πρόσταβίον ἀκρότητος τῶν ἀνθρώπων, πρὸς ὃν σκεῖσθαι ἐλπίδας καὶ αἰνίδοσις ἀνθρώπουσιν καὶ χρηστότητον ἀπεικάζονται. ἀλλ' ὅλη καὶ αἰ σωματικαὶ αὐτῶν βάσανοι, ἀνθρεσεύουσιν
" δὴ εἰσπτοὶς δούλοις, τὸ σοφώτατον μυρτύρων πρὸς τὸ Θεὸν ἠκούσαν λέγοντος. οἷς καὶ τὸ
" νῦν θαυμαζόμενοι δίκαιοι, ὅταν ἀκούσης χρόνον αἰώνων προδιδόμενοι, μηδὲν πάθῃς. αὐτὸ γὰρ σοὶ ἄνθετα, τῶν ὃ προδιδόντων ὑπαλγῆ τῆς προαιρέσεως. ὁ δὲ λόγος ἐπαναγαιτάθω πάλιν, ὅθεν καὶ τῆρε.

21 Μεταξὺ τούτων βραχὺς ἄρρει χρόνος, ἡ ὁ τῆς Κύπρου καταλαβὼν Επιφάνιος. οὗ συναρπάσας πάλιν Θεόφιλος, τῷ τὸ ποικίλον τῆς γνώμης, ἡ τὴν ἄλλην τοῦ ἤθους ἐπαγωγίαν, ζώσας

ἰσ. ἑπτακ.

ἐπιλύπη

ζῶπα προέπεισε δέκα τοσούτους ἀργύρου λίτρας δοθῆναι, ἃ δὴ ὁ ἅγιος ἐλύπει, καὶ αὐτὸν ἐπροσκαλεῖτο τὴν κεφαλὴν ἐκείνου ἐδέκτην Ἐπιφάνιον. ποῖα δὴ ζῶπα; ἃς τοὺς τῆς πόλεως πλησίον στενωχωρίας, ἃς λεωφορίας, ἃς μεταμορφὰς τηλικαύτας δῆθεν τῇ Ὠκεανίδι, τὸν ἄλλον ἅπαντα αὐδενεῖν τὸν τοῦ πατέρα. ποῖα ὁ τοῦ ἀρχιερέως τοὺς ζῶπα; γνωρίζεσθαι γὰρ ἐμὰ αὐτά. ὁ δὲ ἐξίκνειτο, ὁ φιλάδελφος, αἱ εἰσηγήσεις τῆς τοῦ κανόνων ἀκριβείας, καὶ τἄλλα, ἃ ὅσα τῆς ἐκείνου κρείττονος ἢ κατ' αὐτὸν θεσπίσματα φερήσεως καὶ βουλήσεως. οἷς εὐλαβοῦμενα ὁ Ἐπιφάνιον, ἀναχωρήσας μὲν ἢ μικρὸν ἐμετανάστευσε, μέγα δ' ἐλυπήσας τοὺς στενωκοῦντας αὐτόν. αὐτὸς δ', ὡς εἶχον τάχους, τῇ βασιλίδι ζῶπα προσενεγκών. ἡ δ' κατ' ἔχος Ἐπιφάνιον, σφετερίζεται, ζῶπα διδάσκουσα, καὶ ἀναπτεροῦσα, ἃ καὶ τὸν ἄθλιον ἐπιθυμίαν ἐπλήρα, καὶ ἃ καθήρει ὁ ἅγιος, προσαθεῖσα καὶ ὁ ἀπρόπτων (ὡ βροτῶν πολυμελείας, ὡ θείας μακροθυμίας) αἱρεσιώτιν ἔτι ὁ ἀρχιερέα Θεοῦ καὶ προφήτην. τί δῆτα ὁ σοφὸς ἀντέλεγεν Ἐπιφάνιος, καπαμάθωμεν. Εἰ μὴ ὄφελον, ὦ βασιλίς, ἔφη, λόγος ὑποψίας αἱρεσιώτιδος, πρέπειν καὶ διδόναι λόγον ὁ Ἰωάννης ὁ μετανάστης. Εἰ δ' ἐφῆν ὄρεσιν ζῶπα προσβάλλειν τὰ ῥήματα, Ἐπιφάνιος τῶν οὐ σεσαγμένης. τότε δὲ κινηθεῖσαν τὴν πολεμίδα, ὃ ἰσοσυγὰς τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως ἀπορρήξαι μᾶλλον μᾶλλον ὡς εἴπερ ἐμποδὼν, Ἐπιφάνιε, ἦμεν τῆς Ἰωάννου δόξοιας, ἰδοὺ αὐτοῖς σὺν ταῖς τῶν εἰδώλων, καὶ προσκυνῆσθαι αὐτὰ δέκα μυριάσιν ἡμᾶς. χαίρεσθαι τοίνυν μηκέτι φέρων τὰς ἀκοὰς ὁ ἐξερεθιστικὸς τῆς βορβορώδους τῶν λόγων τῆς πολεμίας ὁ Ἐπιφάνιος, ὅλος δι' ὅλου δακρύων ἐγένετο καὶ αὐθαδιάσατο ἑαυτὸν τοιοῦτον ἀποφωνήσαι, τέλεον τὸν φυγαδεῖαν πασάλεσθαι. ζῶπα δ', οὐκ οἶδ' ὅπως, ἀπειθείας τοῖς ἔξω διεφημίζετό πως, ὅτι κληθεὶς ὁ Ἐπιφάνιος τὴν καθαίρεσιν Ἰωάννου ἐψηφίσατο. ὁ τούτων αἰσθόμενος ὁ Ἰωάννης, χαίρει αὐτῷ, Ἐπιφάνιε, λέγων, σοφέ, σὺ συνήκεσας ἐν τῇ ἐμῇ δόξοιᾳ· οὐκ ἐφάνθην ἀπὸ γὰρ τοῦ νῦν ὅτι τὸ θρόνου σε καθιούμενος. ὁ δ' ἀπεχαίρει τοῖς ζῶπα, Ἀθλιπαὶ Ἰωάννη, παίου ἡ νίκη. ὁ χαίρων, ἐν ᾗ δόξοιᾳ, οὐκέτι δ' ἐμὲ φθάσης αὖθις. οὕτως ἔγραψαν, ἃ οὕτως ἐλύπει. Ἐπιφάνιος γὰρ ὁ πλοῦν τελοῦντα, καὶ Ἰωάννης μήπω φθάσας ὁ χαίρων ὁ δύτερον τῆς ἀποφορείας, ὡς ἤδη γνωριοῦμεν, τὰ τῆδε κἀξελιμπάνει.

Μαθὼν δῶν ὁ μέγας Ἰωάννης ὁ ἀπόπλοιν Ἐπιφανίου, ὅπως διεκρούσατο τὴν βασιλίδα, ἐκδίδωσι ψόγον κοινῶ ὁ πάσης γλωσσικὸς ποινεῶς· οὐ αἰρπάσει, ὡς αἰνίγματα θύτα ὁ τῆς βασιλίσσης, ὃ κατήρεσεν σμιλῶσος, ζωύτη, καὶ δέκ' ζωύτης τοὺς τὴ βασιλέα προσαναφέρεσιν. ᾧ καὶ ἡ αὐτὴ ζῶ κλήσεις, οὐδ' ὅσας εἶπεν, καὶ ὅπως, τοῦ σαλαγοῦσα πρόπεμπε τοῦτον, συγκρατῆσαι ὁ Ἰωάννου πόλεμον, ἃ στενοδικῶς δόξοιαν καὶ ζακελιῶν. οὐ μὴν ὁ χρεὼς Θεοφίλου ὁ ἀγῶνα στενίσησιν· ἀλλ' ὅτι ζάκτα γραφαῖς τοῦτον εἰσάγει, σὺν Ἰνδικοῖς ἐπισκόποις καὶ Αἰγυπτίοις, καὶ τοῖς καθαιρεθεῖσι δύλόγως τότε δέκ' ἴνας αἰτίας τοῦδε τῆ ἀρχιερέως. καὶ, ἵνα στενολῶ εἶπον, πάντες στενεισρέοντι ὁ Χαλκηδόνι, ὁ ἡ τοῦτεσιν θαυμασθῆναι τοὺς τὴν βασιλεύουσαν εἰσελαύνοντι. χρονιζόντων δ' ὑπὸ Ῥώμης, ἐβασιλεὺς Ἀρκαδίου Θεοφίλου μηδόλως ἥλων θαάσασθαι, δέκαπορεῖ, ἐδὲ λογισμοῖς στενεχεῖτο, ἀγνοῶν ὅτι δύτερον ὁ Ῥώμης (καθά μοι τοσείρηται) ζραφὴν δέξεδέχετο. τί δῶν ἡ Εὐδοξία; λαθρα τοσκαλφὰς Θεόφιλον καὶ ἐδὲ στενάπω, καὶ δύσεις φιλοτιμήσας, καὶ λύσεις πληνοφορεῖ, ὁ βασιλέα πείσειν τὸ πτιαθῦναι αὖθις. ζῶπα δέκα γνοὺς ὁ καθ' ἡμᾶς Ἠλίας, καὶ μεγάλην σάλπιγξ τῆς ἐκκλησίας, Χρυσόστομος, τὴ τὸ λόγου χρησάμενος σάλπιγξ, καὶ τὸν τῶν στενεπιθεμένων οὐχ ὑποσχόμενος δούλιρά-τθυσιν, Μωϋσῆς οἷα ἷς ἄλλος, ἢ Φινεές, ἢ Ἰησοῦς, ἢ ὁ φοβερὸς ἐκεῖνος καὶ τῆς θείας δυναμέως ἐνόπλιος ἀρχιστράτηγος, καὶ τὸν ῥομφαίαν ἀπασάμενος, καταπλήπει ὁ θράσος τῶν ἀνθρώπων, Σωσαγάγετε πρὸς μὲ, φησὶν ὁ θεῖος, ἐδὲ λέγων, ἐδὲ ἱερεῖς τῆς αἰχμῆς, ἐδὲ ὁν-

τας

3 Reg. 18. 21 ως πάπτζων Ιεζάβελ, ἵν' εἴπω αὐτῇς, Εως πότε χωλαίνετε ἐπ' ἀμφοτέραις ἰγνύαις ὑμῶν; Εἰ ἔστι Θεὸς ὁ Βάαλ, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ· Εἰ δὲ πάπτζα Ιεζάβελ αὐτὴ Θεός, φαγέντες ἐμέσατε. ἐπὶ δημοσιεύσας τραπεζας τῶν ἀμαζῶν Θεοφίλου κακίαν, καὶ τῶν αὐτοῦ σκοτεινῶν μηχανημάτων τὴν ἱεραμότητα, πάντα πάσι τοῖς ἐπὶ ζῆνοις εἰς ἀχάριστον. τούτοις τοῦ τῆς θυσεβείας λέοντος βασιλικῶς καὶ ἡμεραίως πρήσπασαμένου, αἱ τῆς ποικιλείας αλώπηκας δολερὰς ἐκ ῥήσεις ἀχαμελίζον), καὶ αὐτὰ λέξεσιν ἐπιδόντες τὰ ἴσα τῷ βασιλεῖ τῆς δημιουργείας, ἀγάμακτήσαντα τοῦτον ἀξειάσαντο, καὶ τὸν κῦ Θεοφίλου βασίλειον ἀγάμακτησιν τοῖς Ⓦ ἐχθροῖς μεταπαπίωαν πρεσκυάσαντο, κελευσθέντες τὸν κατ' αὐτὸ στοῦδον ἀξεργάσασθαι. οἳ καὶ λαθόντες Ⓦ χαιρὸν τῆς ἀδείας, καὶ τοῖς τὸν πάλαι αἱδρικῶς κοιτασθέντας, τὸ ἀγαθολίοις τῆς βασιλίδος, δώροις, λήξεσι, ἐπισχέσεσιν, ἀπειλαῖς, καὶ πᾶσι ξόποις, στωμυλίεσεσι πρὸς αὐτὸν, καὶ τοῦ μὴ δόντα παλαίοντας τῷ πλούτῳ τὸ γένος τὴν ἀγχουσίων, ἐξοδεία πρέπεμπον· οὓς ὁ τῷ ἀγκύρᾳ τῶν ἐπαγχόνων αἰσθαπολιούθους, ἐλευσῖνας ποσῖν ἐφώπλιζον κῦ τὰ ἀρχαιοπληθος, ὥστε καὶ ζύσαι καὶ ἀποκλεῖσαι αὐλόν. μέγας ὁ αἰὼν ἐπιδέν τοῖς Ⓦ Εὐδοξίαν καὶ Θεόφιλον, τραπέζαις, χρυσῷ, κολακείαις, καὶ ξόποις ἅπασι τοὺς οἰκείους συμμάχους πρὸς τὸ πόλεμον ἐπαλείφοντας. εἶτα πῖ λιθέλλων συρράφαι, καὶ τύπων ἀποστολὴ πρὸς τὴν βασιλέα, Ⓦ ἐλεγχόντων πάσας μεταιότητας, καὶ μανίας ψευδεῖς, καὶ τάλας ὅτι μὴ τῷ κοινωνίᾳ οὔπω ἐκλύσαι ὁ Ἰωαὴνης ἐποίει πάντας ἀπαγόρευσαθαι ὕδατος, ἢ πασίλλου, ἀφ' Ⓦ πιέλου, καὶ τοῦ πάντων αὐλοῦ. λοιπὸν οὐκ ἐπ' χωρεῖσι δι' ὧν ἐν αὐλοῖς τὰ Ⓦ τῶν Ωεμῆνος βίβλων κατηγορούμενα, ἀλλὰ δι' ἑτέρων ὕρρεων ἐκ λοιδορεῖν. τύπων ὧδέ πως σκιωμορυμβῶν (οὐ γὰρ οἶδεν τὰ τῆς σκιωμορίας αὐτὰ μέρος ἐπεξιέναι πρὸς ἐν τέλος ἀφορώσης, Ⓦ φόνον τῆς ἀρχιποιμένος καὶ Ⓦ θανάτου) ἀπειλεῖται πρὸς Ⓦ ποιμένα ὃ μὴ σωαρπασθὲν τὸ ποιμνίου τοῖς ἀθίκτως σκεύεσι θηρίοις, εἰς δύο καὶ πολλαπλοῦν ἀριθμούμενον ὀπτοχέπεις, οἳ Ⓦ ποιμένα ἀπεκυκλώσαντες, ὀφθαλμοῖς ὑπήρχον τῷ τῆς μεταβολῆς ἀθρόῳ τε καὶ παρηλλαγμένῳ· ὕπως Θεόφιλος ἀγώγιμος ὤν, καὶ ὑπόδικος ἐκφεύγοιμος, ἐξαπίνης τὸ δικαίου κριτὴς καθίστο ἐκ δικαστής. πῆς οὖν ὁ ποιμὴν ὁ καλός; ὁ μιμητὴς τοῦ μεγάλου ἀρχιποιμένος Ιησοῦ; ἀλλ' ὧδε τοῦ λόγου ῥυόμενος, ἐμνήσθη ἡμέρας ἱερᾶς Ⓦ διαπόντου, τοὺς τε μαθητὰς ποιεῖ ὁ ποιμὴν ἵκοντας, τὸν κριτὴν ὀφθῆναι, τὸν τροὸς ἀλλήλους ἀγάπην, τὰ ὀφθαλμοῦσα ἄπαντα καθ' ἕκαστον ἐρευνῆσαι, καὶ τὸν ἀρτὶ μαθητὴν Ⓦ πλησίου ἐκ διδασκάλου καὶ διαπόντου μισθαγωγῆσαι τὸν κῦ αὐλόν. πάντων γὰρ στενοχωρῶν, καὶ λυπουμένων ὅτι τῷ κῦ τὸν διδάσκαλον ἀνίαμαι, φησὶ τροὸς αὐλοὺς ὁ σοφὸς ὀφθαλμὸς τὰ θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα (ὦ πῶς ὁ λόγος ἀδακρυτὶ τῶν τύτων μνήμην ἀφθιάσει;) Εὔξασθε, λέγων, ὦ τέκνα, ἐκ φίλοι, καὶ σπλάγχνα τὰ ἐμοὶ πάντων ἀντιπόδουλοι, καὶ ἐκ Θεῷ τὸν βύσμενον ἀπόδοτε· μηδεὶς ὑμῶν τῆς ὀκνηρίας ὀφθῆν ἀνακεχωρηκώς. Ἐγὼ γὰρ ἤδη κατέδυμαι, καὶ ὁ καιρός ἐφέστηκέ μου τῆς ἀναλύσεως. ὁ Σατανᾶς οὐ φέρει ἐκ ἐμοὶς κατ' αὐτὸ λόγους. ἀλλὰ μὴ ὑπολήθεσθέ μου τῆς ἱερᾶς τροὸς ὑμᾶς ἀγαπήσεως. ἐκ τῶν καὶ πολλῷ πλείω τύτων ἐκ ἐπόντος, τί δῆ λέγω τῶν δακρύων, τῆς λύπης ἧς ἐπληρώθησαν; τελευταῖον ἀσπασάμενος ἅπαντας, προεκάλει πάντας ἀπαγόρευσθαι ὕδατος, ἐκ ἐς ὃ στενέδριον. ἡρῴα γὰρ ἐκ τοῦ ἀφ' ξίφους θανάτου, κέρδος τοῦτο ἡγούμενος, ἀντὶ γὰρ τῆς ἀπάντων ἀσφαλείας καὶ σωτηρίας. καὶ αὖθις φησι, Μιμηταὶ γίνεσθε πάντων ὑμῶν. ὁ πρῶν βίος, ὁδὸς ἐστὶν, ἔλεγε, καὶ τὰ τύτῳ χρηστὰ καὶ λυπηρὰ προδιδύεται· οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ πανήγυρις. τοίνυν ἠρραδιασθῶμεν, ἐπωλήσωμεν, καταλύσωμεν. μὴ ἀμείνονες ἡμεῖς τῶν πατέρων, τῶν προφητῶν, τῶν ἀποστόλων; λέγ' τις ἐξ αὐτῶν τροὸς αὐλόν, ὀλοφυρμῶν στενοχωρούμενος· ἀλλὰ ῥᾳδιώσωμεν τὸν ἡμῶν ὀρφανίαν, τὸν σύγχυσιν τῶν πραγμάτων, τὸν φόσιν τῆς ἐκκλησίας, πάλαι οἷς ἐπιμεμφόμεθα, καὶ εἰς ἀπιμαθησόμεθα. ἀλλὰ ναί, καὶ ὑμᾶς μὴ καταλείπωτι, φησιν, ἐκκλησίας. οὐ γὰρ ἀπ'

ἀπ' ἐμοῦ ἡ ἀρχή, οὐδ' ἕως ἐμοῦ τέλος. μὴ γὰρ μὴ Μωϋσῆν οὐκ ἀνέξῃ Ἰησοῦ; οὐ Δεβόρρας Σαμψὼν ὁ Δανιήλ, ἢ Ἱερεμίου Βαρούχ; Ἠλιοῦ Ἐλισσαῖος; μὴ Παῦλος; ἢ Τίμοθεος, Τίτος, Ἀπολλώς; οὐ μυρίοι; Ἀλλ' εἰ κατέχομαι, "ἔφη τις, ἀλλ' ὡς ἐκκλησίας, καὶ κοινωνήσας ἡμῖν ἀναγκαίας πάσας ἀνάγκη. Κοινωνήσατε γὰρ ὃ ἀταφαχοι, ἔφη, τῆς ἐκκλησίας καὶ ἀδιαφόρως· μὴ ἀναγκαῖα δέ. Πῶς, ἵνα κελεύσῃς ἔσῃ; Οὐ (ἔφη) τῶν εἰς κεφαλαίων αἱρέσεων ἀπαραιτήτων ὄντων ἐμοὶ τῷ σπουδαῖος. Τοιούτοις τὸν ἱερὸν ὁμιλεῖν ὄμιλον ὁ μέγας ὁ πατριάρχης κατεχρώσας Χρυσόστομος.

χ σωτῆρι

Ἤδη δὲ σπουδαῖον ἔξω τῆς πόλεως ὁ τοῖς Ρωμαίοις κατ' αὐτὸ πεια' ἀναβουλευσάμενον, μετακαλέσαι ἕτερον ἄλλον, ἀπολογησόμενος οἷς ἐνεκάλει. ὡς γὰρ τὰ δηλωθέντα ἐπαίδευ. Ἡ σπουδὸς ἡ ἁγία σπουδασθεῖσα, τῷ Ἰωαννῃ πάλιν λιβέλλους ἐβδελύξατο κατὰ σοῦ, πλήρεις μυρίων κακῶν· ἐλθὼν τοίνυν ἀπολυτίκων τρὸς τὰ ἐπιστολὰ τούτων ἀναγνωσθέντων, ἀνέκραγε φοῖσι μὲ ὁ θεὸς τὸν ἄγιον ταῦτα· Τὴν ἐκκλησίαν, διὰ σὲ ὁ Θεὸς λόγος ἐλύμετο σαρξ, μὴ φάγε, μηδὲ κατάλυε, μήτε μιλῶ θεοῖσι κρίνε δὲ δίκαζε, δίκα ἐν ὀκτὼ δὲ πελακυσίοις πατρᾶσι σὸ μητρόμυθος, ἐν μὴ Ⓜ Αδελ θεοσκαλοῦ δολίως εἰς ὃ πεδίον· ἀλλ' ἐλθὲ μᾶλλον αὖθις· ἐν χερκεφαλαίοις ἑβδομήκοντα ⓐ κτ' οὓς θεσδήλως θεσιν χίζονται λίβελλοι, ἐν ἐπὶ σὺν ἀμφόρων ἡμῖς, ἐν πλείονες σεὺ Θεῷ. ἐν ἵνα πὰ ὅπῃ τούτοις σεωτόμω, ἐν ὁ σοφὸς ἀρχιερεὺς ἐπ λογογραφήσας, ὃ ἀνακόλυθον τῇ ἐκήσιος θεσγλιμάτων αἰρίσα τε ἐν δικαίωτατα πᾶς ἱερεὺς φερ. τούτοις, τῇ κατ' αὐξεις σεώδεσι οἰκουμενικῶ ἡμέσῃ μᾶλλον ἐγένμος. Ζῶ τα δὲ ζῆμμον ἐν ἡμαμαῦν ὃ σεωέδριον ἐκεῖνο ἀφ' ἧς ἀναγνώσεως, ἁρμέσει καθαπερ λέγοντες, ἐν τ' ἄπορα λέγοντων οἱ μὲ ἐδιεφερ, οἱ δὲ θεσέφερ, οἱ δὲ ἐσπλήρωσ, σιδήρεις, οὓς κορυβαντιάσαντες τῷ ποιμένι πᾶς ἐσκιθυάσαντο. τί οὖν ἔτι πρὸς τούτοις ἀρωσιν; ἀρχιερέων γνμάτων ἀδρομερεστέρων συγγράμμασι κατεψηφισάμμοι, οἱ οὐτ' εἶδοι, ἐ οὐ φωνῆς σὲν ἤκουσαι, καθαιρῶσιν ἀρχιερέα, ἐν ζῶντα ὃν βασιλῆ ἀναφέρεσι. τί λέγοντες; ὅτι μὴ τολμήσαντες αὐτὸ πρὸ ἡμῶν ἐδέσθαι, ἀλλ' ὃ συγχώσκειν ἐαυτῇ, Ⓜ ἢ τοιοῦτον ⓐ τόμοι καθαιροῦσι, τοῦτο δὲ ἐν ἐπῶσι, ἐν δὲ κελεύσει τῶ ὑμετέρου κρίτης ἐν ἄκων ἀξιοιζέσθω, ἐν δίκης δίδοτω ἐφ' οἷς λελοιδόρηκε τ' βασιλέα, εἰ πῶ αὐτὼ Ἰεζάβελ, ἐν τοῦτο τῷ θανάτῳ τοῖς φονευταῖς ὑπεσπουδασμένου ἀφ' ὃ δύσφημον. πιστεύει τοίνυν ὁ βασιλεὺς, οἷα περ ἱερεῦσιν αὐλῆς· ἐν ἀνέξεται γραπτικῆς ἀποστολῆς βαρβαρικῶς θεσταιρείσης, ἀξιοκαθῶμι Ⓜ ἄγιον καλέσει. ἔγνω οὖν ὃ πιστὸ πλῆθος ζῶντα· ἐ ὃν ζέοντι ἐν θεοῦτι τῆς πίστεως, Ⓜ βασίλειον φόβον νικήσαντες, ἐν κρίτα ἤκτε, κτ' κρίτος ἀνέτεσσεν. τοῦτο οὖν σεωιδὼν ὁ τῷ Θεοῦ ἀνθρωπος, ἐν ζῶ ἐκ τῶ σεγλματος βλάβας ἐν σὺν κινδύνως ἀποσκοπήσας, λαμβάνει πρὸ ζῶ· ἐν πρὸς τὸν σφαγὸν (οὕτω γὰρ ἐγὼ καλῶ τὸν ἐκείνου βουλὸν καὶ ὁρμὸν, οἶμαι ὃ ἐ ὑμεῖς) ὡστε θεσέσαται ἐκλοντὴς ἀνδρίνεται. τοῦτον ὃ συλλαβόντες, μιᾷ τῆς Πεμπτοντίδος Εὐξείνου τίσως ἀξέλκουσι. μὴ ζῶντα τί ; μεταμεληθέντες πάλιν ἀξ αὐτῶ, στρυκοφαντῆσαι Ⓜ Ιωαννῆν ἐν ἀδικῆσαι θεσέσλεγον. ἐν τοῦτο ὄκλῳ τοῖς πολλοῖς ἀφ' πίστεως. ἐκύρου ὃ πλέον τὸν πίστιν τὰ θεσγλματα πως ἐκ τῆς τῶ ἀπεπεγμένων τοῖς κατηγόρεσι ὑμῖς τε ἐκ θεσκοπῆς. Ἀλλὰ ὃ τῆς αἱρέσεως ἀδίεσι τόμοι τοιούτοις ἀπῆλθε τοῖς φλυαρήμασι, εἰ ἐ μηδὲν ἄλλο, φάσκον τίνες, ὃ ἀληθινὸν Ἰωάννου καθῆρει αὖθον, παρεύρων τῆς κακίας ὁ σοφιστὴς ὃ τῆς γραφῆς, κἀκεῖ ἐ τοῖς ἐκφηνόμενοις αὐτὰ ἀστεται Κύριος.

Ψαλ. 7. μθ.

Ἔπειτα γραφῆς τὸ διάκτυ θεοῖς Ⓜ μέγθυ Ιησοῦτον, τίνι, ὡς αὖθις ἐδράσαν, εἰς Ⓜ ποιμένα μεταμορφῶν ἐν ποικίλων ἀδυνομίαν. Ἀλλὰ Θεόφιλος γράφει μὲν· κεκραγικάσκεται ὃ, ἀληθινότος τὸ πάπα σαφῶς τὰ κτ' Ⓜ ἄγιον. ὧν ὃ πολυειδὲς τῆν ὑπιτηδευμάτων καὶ καταπλαγεὶς ὁ Ρώμης, ὅτι Ⓜ Θεὸν κατεφθέγξ, καὶ ἐξαιτῆς λυθέντας τ' σκωλάλων

24

δάλωσι τὰ μηχανήματα. καὶ ὠφέτοι ἡ λεμβαίει τὴν λύσιν, ἡ δ' πάγος ἠλίκην ἐκ βην. ἡ κωνικὴ Θεοφίλου ζήτησις ἡ φιλαδελφία κ' τὸ ἀθῷον ἔπι προσαπροβένει. ἐκ τούτων προς ὀργὴν τῶν πιστῶν ἐξεμάπτει τὰ πλήθη· ἡ στάσεις ἐκ τύπτε μυελίαι, ἡ πληγαί, καὶ ἐξ' φόβοι κίνδυνοι, ἡ γ' τοῖς πονηροῖς ζῆμος. ἀνὴρ δυστυχὴς, κ' ζωὸς φεύγων εἰς Αλεξανδρειαν, μόλις ἀμφοτέρας ἔδ' ἁλωτὸν τὸν ζητήσαντας, καὶ κἂς τ' βασιλευούσης ἐπὶ δ' πεμπτίαν σὺν ὕβρει καταγόρους ἡ ὁμογνώμονι. μανθάνει ὢν τὰ τῶν Ρώμης ὁ βασιλὰς Οὐάνδιλος. ἡ ὅτι χαριζόμενοι τῇ Εὐδοξίᾳ σεσυκοφαντήκασι Ⓜ Ιωάννου. ἡ θεῖλυπος ἡμῶν (ἔρως γὰρ ἐκρέτει Ⓜ βασιλέα θερμὸς, ἡ ἐπιθυμῶ θεάσασθαι τὸν ἀρχιερέα) χρέφει ὦ ἀδελφῷ ἡ βασιλεῖ Αρκαδίῳ, νεμεσῶν ἡ προσανιδίζων, ὅτι Θεοφίλῳ μόνῳ πρέχει, οἱ ἐκπὸ αἰτίαν ἡ δίκην εἶχε, καθηρηκέναι Ⓜ Ιωάννου, ἡ ζῶντα δίκα τῶν ἀπὸ Ρώμης. ζῶντα δίκαιος ὁ βασιλὰς Αρκάδιος, πολλὰ τὸ μετανοῶν, διεσκέδαζεν περὶ τῆς ἀνακλήσεως τὸ ἀρχιερέως. καὶ ἰδοὺ σεισμὸς καταλαμβαίει νυκτὸς, καὶ πίπτει μέσης τὸ κοιτῶνος τῆς βασιλίσσης. καὶ τῶν γ' (ὡς γὰρ ὁ μέσῳ πρέδραμον ἐκαὶ) ἡ αἰτία τῆς ἀνακλήσεως. πάλιν οὖν ὁ πιμέλιος ὁ καλὸς (ὃς γὰρ σεωτόμως ἐπὶ ρὶ) ἐπιλαμβάνει ὃ ποίμνιον, τὸ βασιλέως " αὖτ' λαμπρότερον τὴν ἀποκατάστασιν πολὺ τῆς προτέρας πεποιηκότος· ἐκείνου μ' προτέρου τὰ καθ' ἑαυτὸν ὀξέως διώρθωσε, πάντων ὄ, βιαίῳ πίστεως ὄντας κινήμασι, προσαγορεύων, ὡ θρασιζόντων, καὶ ἐξέρωσε ποινσαίτων αὐτόν. ζῶντα ὁ τῶν ἑαυ γρεσβύτων Θεὸς, ὁ τοὺς ὑβριφόβους αἰτιατιθόμενος, ὁ τοῖς ταπεινοῖς αἰτιμοτάτη τὴν χάριν. ἐντεῦθεν ἡ τῷ φιλοξένῳ ἡ σώφρονι τὴν Σάρρᾳν ἡ Σωσάνναν Ολυμπιὰς (εἶδος λέγω) χαρακτηρίζουσα, παιδίσκη. δηλαδὴ ὃ ὀφθαλμοῖς καὶ ζῶντι ὁ λόγος, ἡδονὴν ἅμα ἡ ὠφέλησιν εἰς ὄρεπτὸν τοῖς ἐπαγωγοῖς τὰ καλὰ παρεγόμενος. Ολυμπιὰς, ὦ" ὑβριμαίουσαν τῆς σωφροσύνης, τῆς φιλοξενίας, ἡ τῆς παιδίας τῶν μαθητῶν οὐχ ἥττον αἰ πολυτέλειαι, ἢ τὰ γλυκὺ καὶ τὸ πλοῦτος ἡ τῆς ὥρας, δι' ὧν ἁπάντων τῶν πλουσίων τὰ σκάφη τὰ ὀφθέροντα· αὖτη σεσυζεύχθη μ' νομίμως ἀνδρὶ, οὐ πεπίρασται ὄ, μικρὸν αὖτ' συμβιώσασα. ζῶντα ὁ βασιλὰς Θεοδόσιος ὅτι γυνὶ συζεύξει μ' τὰ βεβιασμένως πρὸς γάμον εἶλκεν, ὅτι ἀπαξιούσαν, ἀλλ' αὖτη δηλοῦσαι τὰ δέοντα· ὡς εἴπερ ὁ υἱὸς βασιλὰς ἐβούλετο μεταίδρι συμβιοῦν, πάντως ὅτι ἂν τὸν πρῶτον ἐλάμβανε. καὶ τὰ δ' φρὸς ζῶ ἐξ' τῶν ἐκείνης σοφῶν ῥημάτων· τὸ λόγῳ ἀπεύδοντος, ἐμπλατυόεσθαι ἡ τῷ γὰρ ἡδονὴ καταφωνῇ ὅστις ἐκ τὸ κρεμαμένου, κ' τὸν πρόοιμίαν, ὃ ὕφασμα προσάγματα τὸ βασιλέως ἀφωρῶντα τῶν ὑπαρχόντων, Φυλακῆς χαρίν. ἡ ὃ μᾶλλον ἤαθη τῷ προσάγματι, καὶ δηλοῖ ὦ βασιλῆ ῥῆσιν ῥαῴματος καὶ μιμήμης ἀξίας.

*** Εὐθὺς οὖν ἤαθη τε ὁ βασιλὰς, ἡ ἀποδίδωσι πάλιν ζῶ ἑαυτῆς. ἡ ὃ λαθοῦσα, ζῶντα μὲν ὠφελούμενον ὅτι μάλιστα, καὶ προσέτι τὸν ἄσκησιν ἀποδύεται, καὶ μετ' ὀλίγον πᾶς ἀμφακόνοις τῆς ἐκκλησίας ἐγκαταλέγεται. ἀλλ' οὐδὲ αὖτη τὴν Θεοφίλου δηωθῆναι ἀμέτοχος, πλὴν ἐκείνης φιλοξενίαν, ὕλλω ἀπιμίας τὸ θεομισοῦς εἰληφότος. αὖτη μετὰ γε πολλοὺς θεσπεσίους Νεκτάριον χαρὸν οἰκείας, ὡΐκε φρὸς Θεὸν ἐξεδήμει, ζῶ τότε κεκλῦφασα ὄμματα· αὖτη καὶ Ⓜ μέγαν ξενίζει Χρυσόστομον, μᾶζη δεξιουμένην ὃ αὐτὸ ἀπειλήσαντον· ἡ ζῶν τῶν δὲ τὴν δευτέραν αὖτὸ ἐξορίαν ὑπεσκλῆς δυσὶ αὐτὸν ἐξώσαντο. ἀλλὰ ζῶντα μὲν ὕστερον· ὁ ἡ λόγος εἰσὶ πρὸς ὃ προκείμενον.

Μετὰ τὴν εἰς Ⓜ θρόνον δεύτερον ἀποκατάστασιν τὸ ἀρχιερέως, μικρὸν ἀμφρυέντος ἐν μέσῳ χρόνῳ, συνεσκλήθη ἡ τῶν ἀναγκῶν διορθώσεως· ἡ τῶν οἰκείων εἴχετο κ' κρείττος ὁ τῶν τοιούτων διορθωτὴς, ἡ αὖτις ἡ βασιλὶς δι' ὀργῆς σφοδρᾶς τὸν ποιμνὶ καθίστατο. εἴ τις ὑμῶν οἶδε Ⓜ ἀργυροῦν ἀνδριάντα, ἡ ζῶ δημόσιος σκεῦ παιδίας, ἐ τὸ θεῖον δίωμ Ⓜ θόρυβον, ἐ τὴν ἀκοσμίαν, οἶδεν ὁ λόγος. πάλιν οὖν ἀγῶνες ἐξ ἀγώνων,

νων, ἐ συνόδοις τ̃ τ̃ ἀρχιερέως. γινώσκει ταῦτα ὁ διωκόλαμος, ἡ τίνι ταῦτα ἔοικεν ὁ σκῶ-
θην ὁμιλίαν; Πάλιν Ἡρῳδιὰς μαίνεται. αἰσθέσθω τὸν μέλλοντα τὰ τῆς βασιλίδος· ἡ πά-
λιν ἡ ἔρημία τοῖς κατηγόροις· ἡ Θεόφιλος ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας ἀναβεβηκέναι δηλοῦσιν
μᾶλλον, ἢ τὸν ἡμέλιον ὁ ἡέλιος ἀνάβαλλεται. ὅμως Ἀρειανῶν κρημνοί, καὶ βαθὺ τάφος, χρεσά-
λμους, βάλλειν κατὰ τολμᾶν τοξεύμασι τοὺς σκοπέλους. τῆς ἡ βολῆς ὁ σκοπὸς ἐστιν, ὅπ
5 δίκα συνόδου ὁ καθαιρεθεὶς τῆ ἐκκλησίας ἐξορύσσειν. οἷς συνέχων ὁ θεῖος Παῦλος φησίν, ἐ διε-
γρωτόμενος, ὡσπὲρ βασιλέως ἐξηλάθημεν, αὐτὸς πεκείνατο, ὡσ αὐτὸν βασιλέως ἐ μᾶλλον
θεῶν· ὃ συνεδόκει μὴ τοῖς, ὅσοι τῆ ὀρθοῦ ἡ κρίματος ἡ φρονήματος· ἡ ὁ βασιλεὺς συνε-
πείθετο. διὸ ἀναγκαίως ἡμῶν ἡ, πρὸ τοιούτου τ̃ βασιλέως, ὃ τῶν κακούργων κηφίδων ἐκεί-
νων σμιλοῦς, ἵνα διεμφανίσῃ τὸν ἑαυτ̃ ματαιότητα. Εἰσηγεῖταί τις ἐνταῦθα (Ἐλπὶς γὰρ
10 ἔστ̃, ὁ τῆς τὸ Συρίας Λαοδικείας) θαυμασίαν ὄντως εἰσήγησιν, Μὴ ὀργυρωμᾶτα, λέγων, ὅτι
τ̃ βασιλέως (ἀπαίσιον γὰρ) ἀλλ' ἐπουρανοβατοῦσαν ἡ κατηγορίαν, ὅτι ὁμοίτιτοι τῶν ἐκδη-
μούντων ἡ κωμῶν τυγχάνουσι, ἡ λύεται τὸ ἀμφίβολον. σπουδὴς οὖν ὁ βασιλεὺς τῶν ῥᾳ-
τ̃ τ̃ προσβλήματος τὸν λύσιν ἢ ἐγχρήματος, μετὰ πίνος πειρατείας ἡ μεσιδιάματος, Οὐ-
δὲν, ἔφη, τούτων λειπτὸν ἐστιν. ὃ ἡ ἀμφίκρημνον τ̃ προτιθέντος, ἱλίγου τοῖς κατηγόροις
15 ἐφέρετο προσέχειν. ἡ δὲ χείλεσιν ἄκροις ἐπιχωρούντας ἐφ', ἐξίασι ἡ κατὰ τὸν ἱκανὸν τὰ ἡ
ἀπροσκότους.

Τύπτων ἄλλοτε ἄλλως μηχανωμένων ἡ κ̃ κύκλοις πιπτόντων τοῖς κατηγόροις, μᾶλλον ἐ 26
παείπατευσαν δίκης. ὁ ἡ πρῶτος τῶν ἐνταῦθα ἐπιβεβηκώς τ̃ πρὸ ἐλιμπάνετο, μᾶλλον μὴ
20 τῶν ἐπιδίδου προσοτέρως ὅσης ἡμέρας. φιλῶ γὰρ πως ὁ ἀκανόδεξος νοῦς ὁ τῆς προσά-
σεως χαλεπώτερον ἀμύνασθαι ἡ λοιπόν. ἀ ἡ οὐκ ἐδίδοσαν ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς, οὐ
κατῆρον τῶν μηχανῶν, πολιορκοῦντες πανταχοῦ, τῶ ἔμπόδων ἡ λαβυρινθοποίησιν τ̃
βασιλέως θρόνου. ὁ ἡ βασιλεὺς ἡμιταίως μὲν ἀνέτεινε, ἡ ἀνεπέθετο μέχρι τινός. ὅτε ἡ
πάντων ἀ κατήγορος ὁ ἰδιώτης ἀσφαλὲς προεπιθέσατο, ἐ οὐκ ἄθ' οἵας τε ἦν [ὁ] προσέ τ̀
25 τοσαύτην ἐπαναίρεσιν ἡ ἀνέπροσίσασιν" κηρύξαι ἡ βοηθῆσαι τ̃ βασιλείᾳ νοΐ, καταμα- χ. κηρύξαι ἡ βοηθῆσαι
μηχάνησις ἡ ἄδικος, ἡ πρὸς ὃ πολεμίου, ἀνθρώπινον τι παθεῖν, ὑπονοεῖσθαι· ἡ ὅπως,
πειρᾶσθ διηγήσομαι. τὴν μεγάλην τ̃ ἑορτῶν, τὴν ἡμέραν τ̃ Χριστοῦ γενεθλίων πλῆν, ἐ ὁ βασιλεὺς,
ὡς ἔθος, οὐ συμπλῆν. ἐάλω γὰρ τῶν ἀρχιερέων μὴ πρόσωπον κοινωνῆσαι, φρὶν ἢ αὖθις τὰ ἐγ-
κλήματα ἀποδύσασθαι. ὅτε δὴ πλῆθε ἐ ἡ παρασκευή. ἡ πρὸς μᾶς τ̃ πάσχα πάλιν
30 ὁ βασιλεύς, βιαίῳ τῶν κατηγόρων ἐγκλήματι, δηλοῖ τὰ αὖθις, προθυμίᾳ, ὅτι δύο σοι κατε-
ψηφίσαντο συνόδοι, ἡ ἀδικωτάτως ἔχω [τ̃] κοινωνῆσαί σοι. πῶς ὁ ποιμὴν ὁ καλός, ὃς τ̀
τῶν ἀρνίων ἐλθοῦσι θεωρῶν ἡ φθόγγ ἐ τὴν πτέρνην ἀφίησιν; ἐγὼ δ' ἔφην, ἔφη, ὦ βασιλεῦ,
τὴν ἐκκλησίαν πιπίσθυμον, ἐ ταύτης οὐκ ἀπαλείψομαι. Εἰ δίδοσι τοῦτο ἀφ' ἡλικίσε-
ως βίᾳ ἐξέχαράσσομαι, ἵ' ἀπῇ κατ' ἐμὲ λειπαταξίᾳ χαραφή. πῶς ὁ τυραννόμενος βασι-
35 λεύς; τῇ βίᾳ τῶν κατηγόρων μᾶλλον ἢ δίδοις τούτοις τῆς ἐκκλησίας χωρίσας, ὃ τῶν ὑπεσχημένῳ
ἀφ' ἁγνῆ ἐνεκελεύετο· ἐκεῖνο ἀφωνοσάλμους, ὡς ἐπ' γέ τι πάλιν συμβῇ τῶν ἀδοκήτων, βι-
άσεσθαι τοῦτον ἐς ἐξιλέωσιν ταχέως. ὕπως ὁμάγας φωνῆς τῶν ἐκκλησιῶν κωλύεται ἀκο-
ὴν χεῖν. ἡ δὲ πάλιν ἐνδυτὰ δι' ὄχλου γενόμενος ἐνδὺς τῶν κατηγόρων ὁ βασιλεύς, αὖθις τ̀
πᾶσαν βυαλῶ ὑπτιάζει, ὃ φέλκυσον τῆς ἡμέρας τὸ ἱερὸν σαββάτου ἡ τ̀ ἀρετὴν τῶν ἀρ-
40 χιερέων διευλαβούμενος. ἵ' οὖν ἡ ὑπτιασμένοι φασίν· ὅτι πῶν ἡμῖν κεφαλαίῳ, ὦ βα-
σιλεῦ, ἡ καθαίρεσις Ἰωαννίου· μόνον ταχὺν ἐξωθῆναι. πάλιν οὖν ἐκδημία ἐρώτησις, ἡ πάλιν
ψῆφοι ἡ ἀποφάσεις. γνωσκέτω πᾶσι τὰ θραύσματα, συγχεῖται πᾶς ὁ λαός, συνέχεται τὰ τ̀
ἑορτ̀, ὁ φόβος φυγὴν ἐμποιῇ ἡ φυγόντες ὅ τε κλῆρος ἡ ὃ πιστὸν ἀπῆν τ̃ λαοῦ ἡ τ̀ ὃν ἀξιώματος,
ὃ θεῖον πάσχα ἐν δημοσίῳ πιὴ λοιπὸν ἐστερῆσθαι, Κωνσταντιανὰς τοῦτο φασι, ἐπιτρέπειν, τῆς τε νυκτὸς

ἐκείνης

ἐκείνης τῆς δοξολογίας ἐπαγγυπνοῦντες, τοὺς τε κατηχηθέντας βαπτίζοντες, καὶ τὰ ἐνιαύθετα τῷ καιρῷ λειτουργοῦντες. προσανα φέροισι γὰρ ταῦτα ὁ βασιλεὺς τῷ ὁλμηπατρὶ τῶν χελώνων, τὸ μὲν, δεδιότες μή πως εἰσπλεύσῃ καὶ μόνην αἰρῶν τὴν σκληρὰν ὁ βασιλεὺς τὸν λαὸν μὲν τῷ ἁλοῖσαι ἀφαιρῇ, τῆς βασκανίας δ' αὐτὸν κατάγῃ· τοῦτο δ' πρὸς ἀμυνάμενον τὴν ἐκ πάντων ἡμέραν τὸν βασιλέα προσκυλίζοντες. ἐντεῦθεν λαβόντες τὸν Λούκιον, ὃς ἐν ἑλληνόφρων, καὶ τὴν τοῦ αὐτοῦ γραῦν νεοληφθέν, ὁρᾶτας ξιφήρεις ὡσεὶ τινες ἀκρίτοις, δι' ὑπέρας φυλακῆς τῆς νυκτὸς (ὦ τῶν ἐκεῖ ὁλμηθέντων, ἃ ἂν Ἱερεμίας ἀξίως θρηνύσειεν·) ἀφιδρύσαι ἰταμῶς εἰσπηδῆσαι. καὶ δηλήσαντες τὸν ὄχλους χωρῆσον ἔνδον τῶν ἁγίων ἀδύτων, κωλύοντα τῶν μυουμένων τὴν θείαν μυσταγωγίαν, ἀνιπάσοντας τοὺς ἀφικόμενους, ἢ τὸ ἰδιῶν ἐκχεόμενα τῶν θείων συμβόλων μυσήρια· παίοντα δὲ πάλαις τοὺς καθαρσίους τῶν ἱερέων, αἵματι κηρύσσοντα τὸν κολυμβήθραν. ἔνθα δὴ φθόρισι πάντες· ἐλεεινὸν θέαμα τοῖς καθαρθεῖσιν· ὁ μὲν τὴν γραπτὴν πρόνοιαν ἐβλαν, ὡς λαφυρεύσῃ· ὁ δ' χιτῶνας· ὁ δ' θεῖα μυσήρια καὶ κιμήλια. ἱερᾶς δὲ ἐρκτᾶς, ἃ δὲ ἀξιώμασιν ἀπηλαυνόντο. ἀφαπάγματα σωζῇ, αἱ δ' πτέλαι σωζόμεναι, τὸν Ἰωσήπου κοινωνὸν δρυφθῆναι προσάπουσαι. ἀλλὰ δὲ οὗτος οὐ κατηργᾶτο, μᾶλλον δὲ δῶν σκεπαζούσης δὲ ἐπισφίγγετο τὰ τῆς πίστεως, χῦ δὲ Εἰρηνίδον ἐν τῇ ἐξόξοδ. κ. ιη. δῳ τῆ Ἰσραὴλ, Οσον " ἀπέκτεινον αὐλοὺς, τοσῦτο πλείους ἐγήγοντο. ἐντεῦθεν Ἰωσήπου ἁγίας αὐτοῦ ἐξωτομάκαιρα ὁ ἀλάστορες.

27 Ἐξιὼν ὁ βασιλεὺς μὲν παῦσα γυμνασίου χάριν τῶν βασιλείων· ἐν βλέπει δὲ πεδίον μακρόθεν λευχιμοῦν τοῖς νεοφώτιστοις. ἐμαίζει δ' θέαμα, γῆς ἀῦλος δοκῶν ὁ ὁρώμενον. ἐπῆρχον γὰρ ἐκ πεντηκοντάδες ὁ νεοφώτιστοι. διερωτᾷ πᾶ ἐἴη τοῦτο· καὶ (ὅσα δὲ μικρᾶς τῆς πομπαίας γλώσσης τὸν ἑξαπάτιν) τῶν ἐπιτροδόξων, ἔφησαν, Οὐαλεντιανῶν ὄντων ἡ πλειὼς, ἐν ἅμα τῷ λόγῳ, λαθρα κατ' αὐτῶν ὁρμῆσαι ἀνδρες ξιφήρεις. ἐν δὲ ἐπὶ τούτοις πᾶσι λόγοις ἐκκλησιάσειε; πάλιν πλησαί, πάλιν βαίσαι, πάλιν δεσμᾷ, πάλιν φυλακαί. ἐκ δεσμωτήρια, σκηνῶσαι, πλήρη ὑμνων καὶ δοξολογιῶν· αἱ σκηνῶσαι χάρισες δεσμωτηρίων, ποιῶν, μᾶλλον πληρέσαται, καὶ φρεβλώσεων. ἐπὶ μὲν ἐπὶ μιᾶσῳ δύο, ἐκ ὁ βασιλεὺς βίᾳ πειθεὶς, δηλοῖ τῷ ἀρχιερεῖ, ὃ χῦ οὐ τῶν κατηγόρων ἡ πληθὺς ἐφ' ἑαυτοῖς ἐπιτραπέντα κρίμα. τοίνυν ἀῦλος τὰ χῦ σαυτὸν ἀμάθεις ὅτι Θεὸν, ἐξελθε τῆς σκηνῆς. τοῦτο τοιγαροῦν ὁ ἱερεὺς ἀθλητὴς δηλωθεὶ ἀγγικοῖς, προσηλύτοις, σπείρας, οἰκοδομήσας, καὶ κάλλιστα πᾶσι συμβουλευσάμενος, πολλῷ κατασπασάμενος τῷ ἁγίῳ καὶ τελευταίῳ φιλήματι, τὸν στεφανίτην ἀποδέδωκεν. ἐπὶ δὲ προσθεὶς καὶ πρὸς τὸν θεμασίαν Ολυμπιάδα ἀγγικοὺς τὸ διαφερέστατον πρεσβυτέρων πᾶν, τὴν σκηνῆς ἀξίρχεται, σωμῆζόντος αὐτῷ ἐν φυλάσσοντος αἰῶνος τὴν σκηνῆν, μὴ φέροντος παύτης ὁρᾶν τὴν ἐρημίαν. ἦν γὰρ ὀδὸν ἀμφὶ τοῦτο θεάτρου ἀγκάμψιν, " ὠδυρμῶν, πρεχόντων, ροιζούντων, καταμωκωμένων, ἀγανεφόντων ἅγιον. φεκπὰ ταῦτα, ἐν ἡρῴων ἐπάξια· ὑφ' ὧν ἐν λόγῳ συμπάσχει, κυμματικῶς τὸν μύμιλον προβαλόμενος. ἐντεῦθεν φεκτότερα. ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ τῆς τῦ Φωσφόρος διώξεως ἡ καταδύσεως τοιοῦτόν τι φεικοδέξατο χῦ. φοβερωτάτη φασὶ φλὲξ ἐκ μέσου τοῦ θρόνου, ἐν ᾧ τῶν λόγων ὁ ἀποφήτης τὸν λόγον ἐξηγήσεις εἰώθη ποιῶν, ἀφαιρεῖται τῆς σκηνῆς ἁπάσης, ἀποδυόμενον πρὸς ὕψος ἀφ' ὧν ἀλύσεων ἄχρι τῆς ὀροφῆς τοῦ κάτω, καὶ καθάπερ ἔχις γαστέρα φαινόμενον, τῆς σκηνῆς ὅτι νωτου ἐφέρετο, σωφρονίζουσα, καταπλήττουσα πάντας, τῶν τολμητῶν ἀπειλοῦσα τὰ ὁλμήματα. καὶ τί δ' ἐντεῦθεν; ἀπηλιώτης ἐπιφοβάλλει πνοὴ, καὶ θᾶττον ἢ λόγος, τὸν τῆς συγκλήτου βουλῆς καταδόσκεται οἶκον. εἶτα ἀφαπερὰ λογικῶς, οἷα δὴ πῦρ, ὅτι τοῦ βασιλείους αὐλῆς. θαμῶνος ἐν καπνοῦ, ὡσπερεὶ μεταξὺ δύο πυελῶν ὀρέων, τὸν μὲν ἔνδον λαὸν μὴ λωβώμενον· τὰ δ' σκῆνα δώματα καταδαπανώμενα. τῶν δ' ἱερῶν κιμηλίων δὲ πῦρ μὴ ἀφῶσαν καταβολῶν,

καταζολμῶν, καὶ σπλιτδῶν τῷ ἄλλῳ τῷ συκοφαντῶν ζολμηρίαν. Οἱ ζολμηδαίνται εἰ-
σφῶ; ὅπ δι ἀφαίρεσιν τῶν πμίων υλῶν, τὸ ἱερῶν κφμηλίων ὁ ἱερὸς ἀπελήλαται. ἡ δ Τπο μόνω
(ὦ τάλμης ἀνθεπων, ὦ τῆς κρείπονος ἀμοχθς) ἀλλ' ἔπ πονηρῶς ἡ ἀθέως τοῖς κατηγόρεις
ζφαπεφήμις αι. τί τοῦτο; Ⓟ Ιωαννίνω ὡς Ⓓ ἀγαπῶντες, τῷ ἐκκλησίαν ἐσώρησαν,
9 Ταῦρος ἀνέφγμένος οὕτως ὁ λῃρυγξ αὐτῶν.

Ακούεται ζοῦτα ἡ παλαιὰ ἀρχῶν. ὁ ἦ, φησὶν, τὰ ἐλλείψαν, ζωὴν πολλοῖς μὶ τῆς 28
ωεσσανακφμένων τῶν ἀρχαποιμένι, πόιμένων, ἱερέων, ἡ τῶν ἄλλων κμάδων ζφ βασανίων Ψαλ. 9. 13.
ἀγλ. χαρᾶ ἦ ἡ κῦ ἱεραρχοῦν, ἡ τοῦτον δίσμιον ωᾶσαδες γραπτώταις, ὅτι τῷν Βιθυνίαν
ὑπαρξείζει μονώτατον. Ἀλλα ἡ μόνος ὢν (ὦ τῆς ψωμματος) ἐπαρρησιάζετο τῷν διστέειαν,
10 πλος τῆ λόγου, ωρὸς π πολίχνιον (Κουκουσὸς τοῦτο λέγεται) ὁ ἀθλητὴς μεταπέμπεται.
πάλαι δλίως ἡ τότε ὑπετηδυμένου τῆ δράματος, τῆ ἀναιρεῖσθαι αὐτὸν ἐκήσε ωᾶσαι
τῶν ταύτῃ πολιορκούντων Ισαύρων. Ἀλλ' ὑ γὰρ ἀφῆκεν αὐτοὶ ὁ φυλάσσων ζῶν ἐλπίζον-
τας ἐπ' αὐτὸν Θεός. ζκῆ γὰρ Αδελφιός τις οὕτω καλούμενος, θείας ὑπαλασίας ἀξιωθείς,
ὑπομένεται Ⓟ ἀγωνίζειν. ὁ ἦ χῶρες ὁπόσοι ἀπὰς ἐιδωλομανίας μὶ ἰῶ πλήρης καὶ ἀ-
15 θείας· μεταβάλλον δέ. πῶς; Εἷς τινα ωᾶμλυπικὸν Ⓓ ὁπόσ· ἡ τοῦτον ἀγαγόντες (οὐκ
ἰῶ γὰ ἐπικρυβῆναί πως τῶν ὑπαρκμένων τῶ ὄρεσι τῶν ἀρειῶν μεγαλόπολιν) ἀξίουσι
τῶ θεραπεῦσαι αὐτόν. ὁ ἦ τῶν ὀπιτροφῶν διδεγμένος, ὃς τῶν πίσιν τῶ πάσχοντος, ἡ τοῦτον
ταχέως ἐξιασάμενος· ζφ τῶ ἑνὸς ἅπασαν τῶν χόρων (πολλὴ δὲ πς ἡ αἱρεσιώτης ἰῶ)
ἔλκη, βαπίζει, τῶν δυσέρειαν σκεδάσκει. ἡ τέλος πᾶσαν ταξιν ἐκῆ συνέταξεν ἱερώσυ-
20 νον. ζφ τοῦτο ὃ χαίρει χαρᾶν ὁ θεῖος ἀνὴρ ἀνεκαλάλητον, ἡ πολλοὺς ἐλθόντας,
ἀπὸ πασῶν θεραπεύει τῶν νόσων αὐτῶν.

Αλλ' ὧδε μὶ τῶν πορείαν ζφυσας ὁ λόγος, ἀναμφίαπτα. μᾶ ἦ τῶν ἐξοείαν τῶ ἀγχι- 29
πτωδμος (τοῦτο γὰ μόνον ἐγὼ δηλήσομαι, οἷα τῷ ποιμνίῳ ωᾶν σκείνων τ ωᾶσικτῶν καὶ
θηελωδῶν ὀπιμεμηχάνηται, οἷα ἡ ζφαπάσασκαί) πῶς αἱ τις ἐπὶ ποιῆσαι πολυειδὴς τῶν
25 κολάσεων; τίνας δὲ ταύτας; ἐξοείας, σκληεαγωγίας, δημεύσεις, μετθασεύσεις, Φυγὰς,
ζανάτων πικρῶν μηχανὰς, ἡ καὶ ταύτῃ, ἡ ζωὴν ἀλλ' ἀνὰ πᾶς μικρὸν τ οἰκουμένης.
φθάνει πᾶς ἀκοὰς τῶ Ρώμης σκῆθεν τὰ δράματα· ὀντεῦθεν τῶν κατηγόρων κατήγεσα
γράμματα. σκῆνος μὶ, ἀλλὰ τέως, βεαχύ π μακροθυμῆ· χεσονείται δέ πς καὶ τῶν
Κωνσαντινούπολιν, τῶν κλῆσι Αρσάκιος, ἡ ὃν ἐξ Θύων ἀφωνότερος, ἀοίητον ἀμοιητότερος,
30 γεσίτατος, κατεγνωσμένος, ἀσεμνοτελὴς. ἐξ οὗ π γῆς; πόθεν τέλεον τῆς ἐκκλησίας ἀ-
φίσαν; τί οὖν Ⓓ κακοὶ τῶν τοιούτων κεῖται; ωᾶσα πειθοῖσι Ⓟ βασιλέα, ἡ πόθεν ἀ-
κοντας ἀγῆσι σωθῆναι τῷ Αρσακίῳ. ἡ ὃν ὡφ ἦλθ ὁ φόβος, Ⓓ ἦ ἀπαγωνιζόμενοι
ἐλπύεσιν, ἐσεφανοῦντο, Ⓓ ἦ Φυγῇ τῶν σωτειρίαν ἐωεγαμματεύοντο. ὁπιωτὲς ὅλος ὁ
μέσφ, ἡ μικρὸν π ωᾶς, ἡ ζῆσκει Αρσάκιος, ἡ τοῦτον Αθικὸς ζφδίκαται. ἵνα ἦ τοῦτο Ⓓ
35 ἀφῶλθμα· ωᾶσοδοκᾶι χροτονίαι, μὴ ἔσπολίται, μὴ μῆνις ἀναξία. ταῦτα μὴ φέροντές π-
νες τῶν τῆς αἱρέσεως αὐθεπῶν ὁρᾶν, ὅτι τῶν Ρώμων ἀπίασιν· ἐξ ὧν ὁ ωᾶς ἕδρος ἀναμα-
ζᾶν, τῷ βασιλῇ Οτωείῳ ωᾶσσια φέρειν καὶ ἕκαστον. ὁ ἦ βασιλὰς ὃ βασιλεῖ αὐτῷ ἀ-
δελφῷ χρεαφᾶς φρονίμως, τῶν ἐλέγχων τε ἡ τῶν ἄλλων δικῶν αἰτιαμᾶν ωᾶσησάμενος
τῶν ὑπέρχειαν, ἡ δι κατ' ἔπος ἀναζωγραφήσας τῶν σκιωρημᾶν τῷ μηχάνημα τε, ὅπως
40 μᾶς, ωᾶσηνεῖ, ἡ πέρας συμβουλεύει αὐακληθῆναι τ ἄγιον. οὐκ ἐλήθε ἦ ζωὴ τῶν Εὐ-
δοξίαν· ἡ τῷ πιθανωτέρῳ χρησαμένη τῶν ὀπιτηδευμάτων (δεινὴ γὰρ ἰῶ ζωιαύτῃ) πείθῃ
Ⓟ βασιλέα ζῶν ὑπὸ Ρώμης αἱαμείψαντα, ἀφ' ὃ τῶν ωεγμάτων ἀταραχον (ὦ ωεφά-
σεως αἰσίας) τέως τ ωᾶν ἕδρον μὴ ἀναμκλόσασθαι· μεταχλημθῆναι γὰ ἁρᾶ ἦ κατὰ τῆν
ζῶν τόπ λιμένας, ἡ Αὐσδον, ἡ πᾶς διάβασιν, τῆν μ ἀνίοντας Ρωμαίους ἐγκαλδυσαμένη κα-

κουχίαις ἢ ὕβρεσιν ἀποπίμπλασθαι, ὧν τὴν ὀπτασίαν ἀράπαξαι ἢ ἀγαγεῖν. ἤδη γὰρ, ἤδη
ἡ σοφὴ τοῦ κακιώνος, ὡς ἐξεθαζόμενον τὸν πορφυρίωνα αἰσχυνθῆναι ὁ ἀρχιερεύς.
ταῦτα δὲ μεμηχάνηται τῇ βασιλίδι, ἢ πάρας ἐλήφθημεν. καπήχοι γὰρ ⓓ ἀπὸ Ῥώμης ἐ-
κεῖ πᾶσαν γλῶσσαν, φρυαττόμεναι, ἢ κακουργοῦσαι, ἀπαγαγοῦσαι τὰ γράμματα, ἀνύξαι
ἤμιαῖον· ἃ ἀντίξασα εἰς κίνδυνον κατέστη. καὶ γὰρ ὡς κλάσας ⓜ ἀνύξασε τοῦ ὀπτασθῆ- 5
ναι, ἁρπάζει σπεύδει τοῖς γράμμασι ἢ ἀπεφέροντο. εἶτα κολακεύειν αὐτὴν ⓓ πολυπραγμονεῖν
ἀναβάλλονται, χρυσῷ ἄβακι λέγουσι δὲ συμπαθεῖς μηχανορραφοῦσι· ἢ πρώτα δόλον πλέκειν
ψλ. ε ιδ. βλ, οὐ πείθουσι δέ. πῶς, τίνα τρόπον; καλὸν καὶ τοῦτο εἰπεῖν. Παῦλος ὁ θεῖος ἀπόστολος,
τούτοις προσέπιπτε ἐπὶ καλῇ τινὶ ὁδῷ, βλέπετε, προσέλεγε, πῶς περιπατεῖτε, ὡς σοφοί,
μὴ ὡς ἄσοφοι, εἰδότες ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι, ἄγε τοίνυν τοῦτο λάβωμεν· ὦ ση- 10
μειώματι, ὃ ὀπτικαίμενον τῷ χάρακι τῶν ἀγγέλων· τῆς Εὐδοξίας οὐ προσέκυπτο δίλεαρ.
ἐπέστρεψαι οὖν μὴ ἴκετο πρὸς μίαν πρὸς τὰ οἰκεῖα, δηλώσαντες ἄπρακτα.

30 Καὶ τῶτα μὲν ἕως ὧδε, καὶ οὕτως ἔχοντα· πρὸς τὰ ἑξῆς ἢ χώρου ὁ λόγος, τῶν προκει-
μένων ἐχέσθω. ἀρτίως τὸν φερωνύμως τῆς θείας χαρίτος ὁσιωτάτῳ πατρὶ πρὸς τὴν πολίχνην Κυ-
κυσσὸν ἀναχωρήσαντος, καὶ τῶτα τὸν λιμὸν καὶ δίψαν Κυρίου λόγων λιμοῦ ἄξια θρέ- 15
ψαντος, λιμὸς ἀρτίως καὶ τῶν ἀναγκαίων κατέσχε τὸν χῶρον καὶ τὴν βασιλεύουσαν. τοῦ-
των ἐκλείπουσαν ἀγχόνους ὁ πολεμῶν ὁ κελτὸς, ὀπτιόλαν πρόκηρυξ ἢ λόγων τοῖς βουλήμα-
σιν. ἐ πρῶτον μὲν τὸ δι' ὀπτιόλης λόγου θαυμασίως τεθέσπισται ἀκροωμένων, ὁ τὸ
λόγου σπουδότης σιωδοτεῖ; ἐ καθημένοις εἴκοσι ἢ πέντε ἀριθμούμενον. πρὸς τὰς σκωμμά-
ζομένας ἐν τῷ βίῳ πραγματείας ὁ λόγος ἦκεν ὑποθέσιν. ἀρχὴ γὰρ ὁ λόγος πίσιλαος μὲ παῖδας, 20
ἢ τὰ ἑξῆς. ἔπη γὰρ πρὸς Κυελακὴν δύο, ἐ πρὸς Κωνσταντῖνον πρεσβύτερον γεγραφὰς ἀχροφόρους,
ἢ πρὸς αὐτὸν τὸν θαυμάσιον Ολυμπιάδα. ἀλλ' οὐκ ἀφῆκεν οὕτως ὁ φθόνος ἀῶναι. ἤδη
γὰρ κακουχίαις, αἰτίαις, οὐκ ἔστιν ὅσαις εἰπεῖν, πρὸς Αεκβουσὸν μεταπέμπεται. ἢ πάλιν ὁ
Ζωΐτης τῆς ἄλλης πολίχνης τὰ ὅμοια ὁ Θεσπότης Ζαχαρίαν ἐνεργάζεται. ἢ πάλιν ὁ φθόνος
"τοῖς κατηγόρεις τοῦ φόβου μεμούμενος, πρὸς ὠδῖνας "φόνου ἢ τόκους αὐτὸν συνωδῆς ἢ ἀχυ- ἰε. κζ ιη
γία, ἢ τοσοῦτον, ὥστε εἶπέ τινα τοῖς κατηγόρεις ὁσιοῦσιν, ἴδετε νεκρὸν φοβερισῶτα τὸν ζῶν- χ. ιδ κε
τα, καὶ χειροπῶσαι ἀχαθοποιοῦσθε; καθάπερ τὸν παῖδας τὰ μορμολύκια. βαβαί, τίς τῶν
τῶτα; ὁ ἀσθενὴς, ὁ ἀξόλεστος, ᾧ μὴ ἴσι σεσωσμένος. ⓓ ἢ ὁ ὀπτιοῦλλιος ἐπὶ τῇ ἴφεως ὁ ἑαυτοῖς
κατεπίζοντες, εἰς χεῖρα τινα μεταρρίπτωσι τῶν ἀχαθουλλόντων πρώτην ἐρημότατον, εἰ-
δότα λέγω, ⓜ Πιτυοῶντα λεγόμενον, τῆς περιχώρου Τζιάου ⓜ ὅμορον. ἐπὶ γὰρ τοῦ τῆ 30
γα φθάσαι τὸν ἐρημίαν ⓜ ἄγιον (τῶτο γὰρ ἐγὼ δηγήσομαι, μικρὸν ὀπτιῶν) ὀσιάλ-
λιον· αὖτε πάλιν, καθάπερ ὁ Αιποχείας, ⓓ θεῖοι ἀπόστολοι. τί λέγοντες; τὸν θείαν χαρὰν
ὀπτιφέροντες, ὁσιάζοντες, ἐπαλείφοντες τῇ τοῦ σεσωσμένου ἀῶνι καθαρότητι· ὅτι πᾶσι
ἀναβαλλόμενοι τὸν πρὸς Θεὸν σχέσιμον, ὃ σεσωπεπληγμένῃ τῇ ἐαυτῶν τιμῇ τὸ ἢ δόξα, ⓜ
ἢ τῆς Εὐδοξίας ἀθανάτου ἔτ' ἄτιμον θάσατον, τὸν ἢ πρὸ τοῦ θανάτου πολλὰ πρὸ αὐτῆς ὀπτι- 35
ζήτησιν σοφὸν ὅτι μὴ πρόσλιμπάνοιτο τῶν ὑστέρων εἰς ἀναδίδαξιν. τέλος ἀμυρσία τοῦτον
σπιζόντες, φήσαντες, ὡς ἐπερχύσης σοι τῶτα, ἐτέρας οὐ δεηθήσῃ τροφῆς. ἢ λαβοῦσ', ἔφα-
γε, τὸ σὺν αὐτῷ δύο "πιεῖν ἐπικολουθούντων σωτηρίων οἱ ἔτι κατηξίωντο τῆς ὁμιλίας τὸ θορυ- χ. πα
βούκων, ἢ θωρείας, ἢ τὸ σκῆπτρον χαρᾶς ἐμφορᾶσθαι ἢ τὸ ἀγαλλιάσεως. τηρᾶς οὖν μὴ τοῦτα
μῆνες ἐν μέσῳ, ἢ τὰ φίλα πρὸς τὸ γραπτοῦν ἐπιτιθέτο, παλαιὰ μὲν ἔτι τῦτο μόγις τῆν καὶ 40
διασκευασθὲν τοῖς διώκταις. Θεᾷ γὰρ τὸ μόγις μὴ συγχωρούμενα διεσπᾶτο θαῦμα ἢ ἀνέ-
κόπτετο. ἵνες γὰρ ὁ ἔρημος; διδόασι ἢ τῦτο κορυφούμενα χαύματι τελευταῖον διήγημα. ὕπνω τῇ
Κομαίρη προσπίπτει ⓓ πρὸς τὸ ἄγιον, ἢ ἰδοὺ αὖτις γυκτὸς Βασιλίσκος ἢ Λουκιανὸς οἱ μύρτυ-
ρες φαίνονται, θαρσοῦσι, λέγοντες, χαρᾶς ἀνέκλαλήτῳ ἀγαλλιάματι, ἀδελφὲ Ιωάννη. αὖ-
ειον

ελοι γὰ ἅμα ἐσόμεθα. Ὃ δὴ αὐτὸ καὶ πρὸ πρεσβυτέρου πεφηνὸς τῶ ἑαυτῶν πολιτίσματος, ἐ-
βιωσαθησομένῳ πᾶσι τοῖς πᾶσαν τὴν λειτουργίαν τῆς θεοσηκύσης οἰκίας ὡς θείῳ ἀρχιερεῖ.
φθάνει γοῦν ⟨illegible⟩ τόποι ὁ θεῖος ἀρχιερεὺς, ὑπιζητῆ τῷ κυρίῳ ἡ τῆ ἀξίᾳ τὴν ἐπαξίαν σο-
λὴν καὶ λαμπρὰν, ἐξαλλάσσει τι τὰ φερούμενα, παῖ τοῖς πρόσθεν ἀγαπᾶζει. Εἶπε
μυσταγωγῆται, κοινωνὸς τῶ μυστηρίου τῆς ἀρχῆς, πιστὸς τὴν πολιτείαν ἀγγέλῳ. ἔπειτα
Ὁ ὡς ἔθος εἰπὼν ὁ θαυμάσιος οὗτος ὁ πατριάρχης, ὁ μέγας ὄντως Χρυσόστομος, Δόξα
τῷ Θεῷ πάντων ἕνεκεν, ὑπισφραγισάμενος ἑαυτῶ Ὁ ἀμήν, ὁ ἀνακλήσεις, λύπεπαυται
τῆ πατριαρχικῆ θρόνῳ τῶ Σεβαστείου μίσους. ἵνα δῶν ἰδεῖν μὴ ταῦτα συρρέοντα, ὥσπερ
ἀπὸ σωθήματος, ἔκ τε Συρίας, Κιλικίας, Πόντου καὶ Ἀρμενίας πάνυ ἡδέως αἰθέπτων, πᾶ-
σαν ἡλικίαν, τῆς κοινῆς ἕνεκεν ὠφελείας καὶ σωτηρίας. καὶ οὕτω σεμνοποιῆται μὲ Ὁ καρπ-
εικάτατον σκῆνο καὶ ἄγιον σῶμα τοῖς τῆς μάρτυρον σὺν ταῦτα σώμασιν· ἡ μακαρία
καὶ θεοσεβεστάτη ψυχὴ ταῖς ἀγγελικαῖς χοροστατοῦσα τῶ ἀθανάτω πάντων βασιλέως,
τῶ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· μεθ' οὗ ὡς
πατρὶ, ἅμα τῶ ἁγίῳ πνεύματι, δόξα πρέπει, κρά-
μὴ καὶ κράτος, μεγαλωσύνη τε καὶ μεγαλο-
πρέπεια, εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων.
Ἀμήν.

ΟΣΟΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΣΥΝΕγράψαντο.

α'. ΕΝ πρώτοις, Σωκράτης ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἱστοριογράφος.
β'. Ἐπείπα, Παλλάδιος ὁ ἐπίσκοπος Ἑλενουπόλεως.
γ'. Εἶπα, Πέτρος ὁ ἐν ἁγίοις Κωνσταντινουπόλεως.
δ'. Μετὰ τούτους, ὁ ἐν ἁγίοις Κύριλλος Ἀλεξανδρείας, μεθ' ὃν ἐπίασκον ἐκεῖνον, ἐν ᾧ καὶ αὐτὸς ἐφιλοσόφησε. Ὃ δὲ αὐτὸς μετὰ πολλὰ ἔτη θύρᾳσιν ὁ Πάπας Ἀλεξανδρείας Θεόφιλος, ἐν ἑτέροις συλλεξάμενος συγγραφέων πονήμασι, ὃ δὴ φιλοπλούτως ἀπετέλεσε βιβλίοις.
ε'. Μετὰ τούτου, Σωφρόνιος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων.
ς'. Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός.
ζ'. Μαρτύριος Πατριάρχης Ἀντιοχείας.
η'. Κοσμᾶς ὁ ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Χρυσοστόμου διάκονος Ἀποστολικῶν.
θ'. Θεοδώρητος Ἐπίσκοπος Κύρου.
ι'. Νῆλος ὁ μέγας.
ια'. Ἰσίδωρος ὁ Πηλουσιώτης.
ιβ'. Εὐάγριος ἀσκητής.
ιγ'. Κοσμᾶς Βεσήπαρ.
ιε'. ΛΕΩΝ Βασιλεύς.
ιϛ'. Νικήτας σκηνοφύλαξ.
ιζ'. Νικήτας ὁ Παφλαγών.
ιη'. Εὐστάθιος Πείμι.
ιθ'. Βασίλειος ὁ πρώτου χρόνου ἐγκώμιον.
κ'. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ βασιλεὺς ὁ Πορφυρογέννητος. ἐγκώμιον.

Ἐκ πολλῶν δὴ τούτων τὰ κεφαλαιώδη καὶ κάλλιστα συλλεξάμενοι ἡμεῖς. ὧν θαυμαστὸς θαυμαστῶς ἐκείνων μὲν ἔσχε τὴν εὐδοκίαν, ὃ δὴ τοῖς φιλοθέοις σπουδασμάτων σύγκειται, εἰς δόξαν τοῦ Θεοῦ καὶ μνήμην τοῦ Ἁγίου.

Ex Michaelis Sophiani Codice vetustissimo descriptum Patavij.

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΚΑΙ οἰκουμενικοῦ διδασκάλου, ΙΩΑΝΝΟΥ Αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.

Ἀγαθὸν ὡς ὄντως ἡ δίκαιον οὐ τοὺς ἀγαθοὺς ἐξυμνεῖν ἢ θαυμάζειν εἰς δύναμιν· οὐ μόνον ὅτι Θεὸς ἡ αὐτάγαθος φύσις, ὃ τῶν ἀγαθῶν ἁπάντων προστάτιον πέφυκεν ὑπηλθεν δοξάζεσθαι, ἀλλ' ὅτι καὶ ἡμῖν τοῖς ὁμοίοις ἐπαινέτοις ὁ ἀγαθὸν δι' αὐτῶν πάλιν διαπορθμεύεται. πρώτως μὲν οὖν, οἷς χρεὼν ἢ λόγος ὁ σπουδαζόμενον, βιβλιητέον ὡς οἷόντε· πρώτων γὰρ μάλιστα ἐκ τοῦ ἀπομνᾶν, βίῳ τε ἢ λόγῳ ἢ θαύμασιν ὁ πάσας ἀγαθῶν ἰδίας ἐκλαμψάσπα Ιωάννου ὁ χρυσορρήμονα, ὁ Σεραφικώτατον ὄντως ὁ ἱεράρχην τόμα, ἢ ἀγαθοῦ πρωτὸς τοῖς πᾶσι δῆλοπον. ὅπ μὲ οὖν ὁ λόγου πρωτὸς κρείττων ὁ βύθμουμένμος, ὁ μᾶλλον ἢ ἧττον ὁν δυναμεῖ τῷ λέγειν ὁ φθάσαντες ἐπαινέται, λέληθεν οὐδαμῶς. ἀλλ' εἰ μὲ αὐτόματος ἠρεύμην τηλικοῦτον ἀγῶνα διαγωνίζεσθαι, μέμψιν ἀναζοιείας εἰκότως ἂν οὐ διέφυγον. εἰ δ' ὑποφλοῖς ὅπος καὶ ἀγαθοῦ τοῦ θεία παῖδος στωεχὲς τησ εἰσήγησις κέκτηται δίκαιον ὅπι ὁ λέγειν ἢ ἄκοντα διηνέγκαι, κελεύοντος ὄγκου μὲ τῷ λόγῳ ἢ μέγεθος διαπτήσασθαι, ὁ σαφὲς δ' καὶ αἰεικμήνον τῷ κηπωφελοῦς ἕνεκα μᾶλλον αἱρήσεσθαι, ὁ μηκέτ' τῶν ῥηθέντων δέοντων διαλιπεῖν, ἢ ὁ θεσπὲν ὁμοῦ ὁ δώοντον ὀκφυγεῖν, πᾶς ἂν ὁς ἡμᾶς πάσης δικαίως ἀπολύσεις μέμψεως. νόμῳ γοῦν θείῳ πειθόμενοι πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὁ εἴκειν ἀγκαλοῦσπι καταπλαμβάνῳ ὁ χαῖρ δυνάμει, τάνυ μὲν πρώτα ἢ διάρμα, ὁ ὁ τῶν λέξεων κομμωτικὸν τῷ λόγου χαρίζοντες, ὡς αἰ μὴ τύπος δοκίμου κλέπτειν ἢ ἔπαινον, τῳ μιγιστῷ λόγῳ καὶ πομπικῷ· πλὼ ἀκουστικὴν αἴσθησιν καταθέλγοντες· σαφῆ δ' μᾶλλον ἢ πᾶσιν εὐληπτον ἢ κεκραφθμῆ ἢ λόγῳ ὑθέλμοι, ἵνα καὶ μάπης τῆς αὐδρος ἀρετῆς τυγχάνῃ ὁ θαυμαζόμενα. ἐκείνῳ πεφρόντω ἢ ἡμῖν πα μάλιστα χαιρούμεθα· ἐκείνῳ μόνῳ, ἀπα μηδὲν πλέον τῷ σαφοῦς, τῆς ἀρετῆς ἅμα ἢ κτήσεως τ' ἰδίαν, προπιμήσαιτο, ὑμῖν δ' ὡς τὰ ἐκείνα καθαρῶς σὺν ἀκριβείᾳ μανθάνειν" πρέχοντες. αὐτὸν τοιγαροῦν ὁ χρύσιον τόμα, τῆς κατ' αὐδὴν ἐπισθένους συλλήπτορα προσδηόμενοι, ἢ τ' τῶ ἐπιτάξαντος οσίως παῤῥήκοτος θύραις, ἐπ' αὐτ' ἢ δι' τ' φραγμ' τ' ἔκλεισε, ὁ ποσῦτον ἔργον, χωρήσομεν· ἔργον ἢ δέκα μόνοι, κ' ὁ ἔπος, πλειόνων δ', ἢ ὑδ' ἀν ἐίπειν ὅσων, ἢ γλωσσῶν ἢ

ἢ ἀμήν

τὴ σωμάτων δεσμῶν. ἐδὲ τὴ γλῶτ, ἐδὲ τὴ πνῦτας ἢ τῆς χρυσῆς ἐκείνης πρόφυλαξ γλώττης τὸν ῥώμυλον τὴ "νυῶ, ἢ, τὸ τὸ δδύτερον, πόθ' ὡς ἐδὲ τοῖς αὐτὸ λόγοις ἐις ἄκρον ἐμμέχετήσαν' ὡς μέρη τὰ τότε διελέσθαι καλῶ, τὴ Ⓦ δὲ τὰ τῶ ῥήτορος, Ⓦ ὃ τὸν ἐπαφυᾶ φύσιν τὴ τὸν ἀγωνιῶ, ἕτερον τὴ ἄλλον τὸν δόξ' ἤσιν ἐκλαβῆ· τὴ ὅτι μὲ τὰ ἐπὶ λόγον πορεύεις, τὰ ὁπλασίας, πᾶ θαύματα, τὸν τῶν ἐκκλησιῶν πασῶν κῦ Παύλου καυδύω τι τὴ μέλμωαν, β. Κορ. ια. κη.
ὃ πρὲ ὡς κινδυνίους ἀσένδοτον· ὃν ὃ σὺ τοῖς χείλεσι χάριν τὴ ὡν ἡδίσεις χλιάριων τὴ λαμπρὰς λόγοις· λόγοις ἐκείνοις, ὡν ἀγραπῆς σὺ ἴσῳ Ⓦ κόσμοι Δ.φ.δραμόντας, τὴ ὡν σὺ νυκτὶ τῆς πλάνης καταφωτίσαντας· τὴ σειρόλως ἐιπεῖν, ὡν πόθ' ὡς τὰ πόθ' μακεδονίνως ἀνύυθμιεῖν· μᾶλλον ὃ μήτε ὡν πόθ' ὡς, μήτε ὡν ἐκείνη λόγοις ἀξαρκεῖν κατ' ἀξίαν ἐπολιπεῖν ἐις ἔπαινον. ⓓ γὰ αὐτὸ λόγοις κῦ τῶν ἄλλων ἀπόντων ὃ χείμων ἀναδησάμενοι, τῶν οἰκείων ἔργων τὴ πορείων τὰ δδύτερα τὴ αὖλοι ἀποφέροντα. τιμᾶν μὲ ὧν, ὡς ἐικός, Ⓦ αὖρα ὠνῆς ὑδέπτ, τὴ τῶν νῶν, οὐ τῶν πάλαι, οὐ τῶν μὲ ἡμας ἀξιοῦσι· μόνα τὴ γὰ αὖ ἐἶη ὃ τοιοῦτον Θεοῦ, ὃν ὡν αὖλοι δικαίζονται ἀσυγκρίτως ἐπαθλεύζονος. τὴ μὲν ἀπαιτητέον τότε γὰ ἕνεκα, πεισθητέον ὃ μᾶλλον δι' ὧν τὸν ἀποτολμητέον πορεύς τῶν ἐγχείρησιν. οἶδὰ γὰρ πως ὃ χαιῆ μᾶ πόντων πῆλαθαι τὴ πολλὰς κακῆσθαι τῆς ἀποσιώσεως κοινωνοὺς, κυφοτέραν πτίθῆ τὸν ἀποτυχάν λαγίζεσθαι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ὧν, Αντιοχεῖς· μὼ ὃ χρόνος τῆς κῦ Συείαν Αντιοχείας· βαρύπλητοι ὃ τότε γνῶεῖς, τὴ δὴλῶς ὅτι τὸν κατ' ἄμφω δὴλῶσαν. ὅτι σημοι γὰρ ὄντες τὴ πφιλόσοφοι, τὴ τὸ κατ' ἀρετὸν βίω πολὺ ἐποιοῦντο λόγον. Εἰ τὴ φωτὸς δῆχα, τὰ τὸ φωτὸς διεφορᾶτέρον, τὴ ἀγνοία μᾶλλον, τὴ κακίᾳ πρὲ τὸν πίστιν τέως ἐχώλθον, τὸν παλὸς ὕστερον αἰτὸν τότε τῆς κρείττονος ὀφθῶτος ἀναγνώστεως. τῷ μὼ ὧν πατρὶ Σεκυνδῶδε τόνομα, ᾧ τὴ ἦρξ' ὃ πρὲὸν τῆς τε δυσρείας τὴ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ἢ ἔτ ερατηλάτην ἐπεβεβλήθη μνήμ'. ἡ μήτηρ ὃ ἦν ἐμὲ τὴν ἀφ' τὸν ἐπιμηδύσασι τῷ Φαινομένῃ χάεμ, μάλιστα ὃ ἦρξ' ὃ τῶν ἔμπων λαμπρὸν τὴ ὃ σεμνὸν τὸ εἴδεις, Ανθουσα προσηνῆρυμ. ἐκ δὴ τοιούτων οἷά τις ἀθαλέσατος κλάδος ὁ τίμιος ὧν Ιωάννης βεβλαστικώς, τοσοῦτον ὑδὲς ἐκ προτῆς ἡλικίας κατ' ἀρετὸν πᾶσαν τὴ ἐπιποφεροσύλου ὧν αὐτὸ γλυκύτερας ἐπροέβοδεν, ὅσον σκεῖνοι κῦ πᾶσαν ἀρετὸν πόντων ἐπρῆχον τῶν πολιτῶν. ἔδει γὰ ὡν Ⓦ ἀρετῆς πρειουσίας πάντας ὡν Δ.φ.πτυς πρὲυδοκιμεῖν μέλλοντα, μηδὲ τῶν οἰκείων καθυστερῆ. πολλοὶ μὲ ὧν τῶν Αντιοχέων τῷ ἑλλωισμῷ κατ' ἐκείνος ἴδι προσεκλῶ ὧν χαροις'. ἀλλ' οὐχ ὁ ἥλιος ἐκῆνος τὴ θεόφυλος παῖς τῆς πρὸς ὧν ἑλλωίζοντας ἑταιρείας ἢ ὁμιλίας ἐμέχατο, ἢ ὅτι πολὺ ὃ θεῖον αἰσθάλεῖο βαπτίσμα. Μελέτιον ὃ τὸ ἁγίου Ⓦ ἀρχιερατικὸν θρόνον Αντιοχείας διέποντος, προσέισιν αὐτῷ μάλα θερμῶς, σπεαρῷ κομιδῆ σώματι ὃ τῆς παλιγενεσίας λουτρὸν ἀξαιτέλμενος. προῆλθον μὲν ὧν αὖλος, δίηυς ὃ καὶ ⓓ γειᾶς μετ' αὐτὸν ἱερᾷ πολιόμενοι παιδί, τὸ θείου καταξιωθῆναι βαπτίσματος. αὐχὼν ὃ σοφίας πάσης καὶ ὀρθότητος Ⓦ φόβοι Κυρίου, χαφικῶς ἐιπεῖν, ὁ ὅσιος ἐπολιτ- Παροιμ. α. ζ.
μένος, τὴ ἄκρα φρονήματα ταπεινότητι, Ⓦ Κύριον Ιησοῦν Δ.φ.πτυτὸς ἔχων πρὸ ἑαυτοῦ, οὕτως, ὡς ὀρθὸ θαμβήσῃ ἀρραγεῖ, τότῳ χρυσοῦ, ἀργύρου, λίθους τιμίους, πόντα τὰ κάλλιστα ἐπφκοδόμει ἔργα τε τὴ μαθήματα. πάσας μὼ ὧν μιραχιόλης παιδεῖας τὴ ἀθύρματα, πάσας ὃ νεωτερικὰς ὀρθυμίας, θεατρομανίας, πθμηγύρεις, συμπόσια, τὴ πόν ὅλως ἐιπεῖν ὀρτιτηδεύματα, ἢ καυσύδαιμα, ὃ μὴ πρὲς Θεὸν φέρει, μηδὲ κατ' ἀρετὸν βελτίους ὧν πρὲ αὖτὸ καυσυδαζούσας ἀπερχάζεται, ὡς ξύλα, χόρτον, χαλάμην, τῆς αὐτὸ ψυχῆς ἀξεφύσα τὴ ἀπερρίπτεσθε· πάντα ὃ τὰ πρὲς τὸν θείαν σβόλιν φέροντα μετερχόμενος, ἐπιείδετα ὁῖς κειοδόξοις δοκιμῶτα τὴ ὁῖς ἀληζόσιν ἀποπίπτα, καταπατᾶζεθ' τὴ τὸ ὁῖς μᾶλλον σεφιλασόφει καὶ ἐσεμνώσθ', ἢ ὁῖς κῦ κόσμοι ἀξιώμασιν ⓓ κῦ κόσμου σοφοί. καὶ μὼν ὁῖ ἔργου καὶ καυσυδᾶς

ά Οἱ τῆς Χρυσοστόμου γονεῖς, τὴ πατρὸς θεοσύη.

ασουδὲς ἐποιεῖτο μήτε αὐτὸς ἑτέρῳ τινὶ ὁμωμοκέναι ποτὲ, μήτε οὖν ἕτερον ὀρκίσαι, μὴ κατα-
λῦσαι, μὴ ψεύσασθαι, μήτε λάσαι, μήτε μὴν καπυξασθαί τινος, μὴ διτάπαλαι φθέγ-
ξασθαι, μήτι οὖν εὐτραπελωτέρων ἀνέχεσθαι. ἡ ἁπλῆς πολὺ ἔλαττον ἡλικίᾳ, πρὸς πολὺ
τὸ κατ' Θεὸν βίου ἀνέλεπτε τελειότητα, καὶ δόξαν ἠγεῖτο μείζω, ὃ κατ' ἀξίωσιν αὐτῶν ἀφ-
ιλαθλίαν ὁπειδισμῷ ὑπὸ τῶ Χριστοῦ ὅς γε καὶ πρὸς τὰ διδασκαλεῖα κατ' πρόπομπῆς 5
οἰκετῶν πλειόνων καὶ δορυφορείας, ἡ τὸ ἐφ' ἵππων καθέδρας, ὑπὸ τῶ γονέων, ὑπὸ τε τῶν Ἰσ. ἐρίσπη,
φίλων ἐις ὁμιλὺ αὐτῶ τε καὶκείνων πρεσέρχεσ πρεσπεπόμπους, ἰματισμοῖς τε λαμ- ἀλλ. ἐφ' ἵππ.
προῖς, καὶ σώμασ ὑπομιγείᾳ, καὶ τῇ λοιπῇ κατ' αὐθρόπους ἀπφροκηλίᾳ κεχρῆσθαι
συμβουλεύομενος, πόμπα πομπὰ παντὶ ὡς τῷ ὄντι φιλοσόφος ἀπηνήνατο. τί γὰρ, ἔλεγεν, 10
ἵππος ἄλλῳ ὠν συμβαλεῖται πρὸς λογιότητα; τί δ' ἐνδυς λαμπρὸς ἡ καλλωπισμὸς πρὸς
ἀρετὴν συνεπλέσθαι; ἢ μὴν τί πλοῦτος ὑποδείγματι τῶν ἐν τῇ παλαιᾷ ἢ καινῇ, καὶ
λόγοις θείοις, τὸ ταπεινοφρονεῖν μὲ ἀρετὴν, τὸ δ' κενοδοξίαν φυλακτὸν μᾶλλον ἀπο-
δόκιμος, πτῆξις ἅμα εἰς παιδὶ ἐπομβρίᾳ ἐις τὰ διδασκαλεῖα ἐφοίτα τῶν πολιτῶν. ὁμὴ 15
οὖν, ὥσπερ φύσεως ὅλη μάλιστα ἔτυχε δόξιας, μᾶλλον δ' ὑπὸ τῆς ὑπερλαμπούσης αὐτῷ
χάριτος τὸ Δημόνικον φωτιζόμενος ἀνέκαθαιρεν, πάντων (ὡς εἰκὸς) τῶν ἡλικιωτῶν
ἐκβαίνειν.

β'. Ὅπερ ὁλίγας ἐτῶν πρεσόδους καπορδοῖ ἐις ἄκρον γραμματικὸν ἢ ποιητικὴν, καὶ
Ὅπ ὁλίγαις ἐτῶν πρεσόδοις καπορδοῖ ὁ ῥητορικὸν ἢ φιλοσοφίαν· ἢ φιλοσοφίαν μὲν, ὅσον ὀργανικὸν ἦτοι λογικὸν, ἠθικὸν τε
ἢ φυσικὸν· ἄλλοις τε τῶν κατ' τὸν αὐτὸν πολιτ βλεπόντων ὅτι σοφίᾳ πρεσφοιτῶν, καὶ
δὴ ἢ Ἀνδραγαθίᾳ τινὶ φιλοσόφῳ πάντων ὑπερφέρειν κατ' φιλοσοφίαν κατ' ἐκεῖνο μάλιστα ζυ-
γόμενον.

γ'. Ἡ ποιητικὴ ὅσον τε βουλομένοις ἢ δικαστηρίοις, καὶ ὅσον ἐν πομπικοῖς, Λιβανίῳ τῷ Σοφι-
Περὶ Λιβανίου καὶ Ἰουλιανοῦ τοῦ σοφιστοῦ. στῇ πρικολουθήκως, μεγαλόπολις αὐτὴ κληρωσαμένῳ ὁ κλέος. ὃν καὶ ποτε λέγειν, ἐσμιόντων
τῶν αὐτῶ φοιτητῶν, ὡς ἁρα μετ' ἀῶνα ὁ τῷ διδασκαλικῷ κατ' αὐτὸν ἐπιγραφέων θρόνῳ,
Ἰωάννης ὁ τῦ γραμματέως υἱός, ἀποκρίνασθαι, εἰ μὴ πρὸς Γαλιλαίους ἤδη πεμπτεύ-
ειν· ἀλλ' ἢ πρὸς μὲν τότε κρατοῦσαν Ἰουλιανὸν εἰπεῖν τὸ δυσεβὲς ἢ μισόχριστον, μηδένα τὸ ὑπὸ
σοφίᾳ ἐγκαλημμάτων ἐν Ἕλλησιν Ἰωάννου κρατῆν, μηδ' ἀῶνα· τῆς φωνῆς μὲν πρὸς πάσιν
ὑπὸ φιλοσοφίαν θρυλλουμένου Πλάτωνα, ἢ Δημοσθένη μὲν ὑπὸ ῥητορικὴν τὸ κράτος φερ-
όμενον· ὡς μὲν Ἰουλιανὸν ἀκούσαντα καὶ παλαιόντα καὶ αὐτὸν τῆς φύσεως μέγεθος, καὶ παλαιόντα ἢ τὸ κομιδῇ νέον ὄντα ζῶντα καὶ παρρησιαζόμενα· ὡς καὶ τὸν οὐδὲν ἔτι μᾶλλον βασκῆ-
ναι τῆς παιδείας χρεισίμοις, ἐν μὴ ὀξύνας τούτοις ἑλληνικὰς ἀνελίπειν βίβλους πρὸς καλῶ-
σασθαι. ὧν γὰρ τὸ ἑλληνισμοῦ αὐτηρόμενος, ἢ πάλαι τοῖς καθ' ἡμᾶς σοφοῖς πάθεια αὐ-
τὰ παπόμενος· ὁπηνίκα ἢ ὁ τῆς θεολογίας Γρηγόριος ὑπισχνεῖτο ὧν ἤδη Σασίμων, ἃ λεγόμε-
να ἔπη λόγοις ἀληθείας διορθώσασθαι, τοῖς πρὸ τῶν παιδείαν ἐσσουδακόσι χρεισίμοις πα-
ρατυχεῖν. ὧν οὖν καθορᾶν αὐτὸν, τῷ φιλέργῳ μᾶλλον, ὑπὸ πρὸς τοῦ τῆς σοφί-
ας ζοφίμοις ἐφιππάσθαι, ἢ τὰ αὐθη ἢ κάλλη τῶν λόγων, ἄλλο ἀπ' ἄλλου ἀποδιζήσθαι,
ἢ ὡς σιμβόλοις ταῖς ἀποθήκαις τῆς διανοίας ἀποδιδόμενον. οὕτω ποιᾶσθαι ἀπ' ἄλλων μὲν
τὸν λέξιν ἢ τὸν τῆς λέξεως δυνάμεις, ἀπ' ἄλλων δ' τὸν συνθήκην τῦ λόγου ἐ θρυθμίσεις
ἐκκινοῦσθαι, καὶ ἀφ' ὧν μὴ πὰ ὄντα καθὸ λέγεται, ἀφ' ὧν δ' τὸν γνῶσιν τῶν ὄντων καὶ ὁ
ἐισι, διδασκόμενος, νοεῖν πια λόγου τύχοιμι, ἢ ἔξιν ἑαυτῷ ἁμαυσίας περικτᾶσθαι λέγε-
δι' ἧς ἔμοιγε ὁ θεόλογος ζωὴ θείας τῦ θείου σκοπευτείας ἢ θεολογίας, ὡς μοι γλυκαίζον,
μᾶλλον δ' γλυκύτερον γὰρ μέλι ἢ κηρίον, ταῖς ἱερατικαῖς σκηνώσεσι κἀκεῖσε ὑπισα λαβοῦσι, ἔργῳ
δίξας ὡς οὔτε ῥητορική, οὔτε φιλοσοφία, οὔτε τις ἑτέρα τῶν λογικῶν τεχνῶν καθ' αὑτὸν ἔ-
χει ὃ σφαλερόν, ἀλλὰ τῇ τῦ χρωμένου διαθέσει ὃ ἐπαινετόν, ἢ ὃ ψεκτὸν ἐναπεργάζεται. τὸν

γὰρ

γὰρ τῶ θείου σοφίαν, ἢ κακῶς καὶ ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν αὐτοῖς πρεσβύντων, μᾶλλον δ' ἐκ τῆς ἑαυτῶν κεφαλῆς ἐζεύρισκοντο Ἕλληνες, ὡσὰν τὸν ὁ μέγας ἐκ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ λόγου τὰς αὐθεσοφίας λαχανιώδεις εἰς κοινὸν ὠφέλειαν, οἷα δὴ οἰκονόμος ψυχῶν, προσκτήσατο. ὅθεν δ' ἡ τῆς τε ἑτέρας πόλεσι παιδείας πεῖραν ἔσχε λαβεῖν ⓜ τέλειον τὸ πᾶσιν ἐσόμενον, ὡς αὐ μὴ τὰ πολλὰ δεῖν ⓜ πατέρα, οἷα φίλης συμβαφεὶν, τῆς κατ' αὐτὸν προθέσεως ὁ θαυμάσιος Ἐπίφανιος, πλὴν τὰ Σεκουνδὸς αὐτῷ ὁ πατὴρ, καταλελειπὼς δ' τῇ μητρὶ· μᾶλλον δ' ἡ μήτηρ τῶ συζύγου χαρίσασα, ὅτι τῷ ἱερᾷ παιδὶ τύπῳ τὸν αὐτῆς ἐσέλθοι ἐλπίδα, συνεκροτῆτο μὴ αὐτοῖ, ἀπὸ δὲ μήτηρ, πρὸ ἑαυτοῖς τοῖς σωματικοῖς, συνεκροτημένη δ' πρὸ αὐτὸ λόγοις πνευματικοῖς. τοιαύτη γὰρ ἡ ἀληθὴς συμψυχία ἡ ὁμοφροσύνη· ὃ πρὸ ἑκατέρου εἰς ὃ ὄργον εἰσφερόμενον, ἀμφοτέρων ποιεῖται σύσασιν ἡ συγκρότησιν. ὅθεν οὖν, ὡς ἔφην, ἔδει μὴ αὐτὸν μηδὲν τῶν καλῶν τῆς σοφίας ἀγκφυγεῖν, πρὶν ὡσὰν δ' ὅπως ἱερᾶς παιδεύσεως διελθεῖν, ἀπαίρεται μὴν τὰς Ἀντιοχείας, πρὸς Ἀθηναίους δ' προσφοιτᾷ.

Καίτοι ὅθεν σοφιῶν μὲν ἡ φιλοσόφων τοῖς αἱρέσεις ὁ μεγαλοφυέστατος ἡ κρ' πάρεργον συλλήβδην, οὕτως ὁ βεβαίως χρεὼν τὰ κρείττω σπουδάζατο, ὡς ὅπίσημον μὲν αὐτοῖ τοῖς προφήτοις τῆς πόλεως δὲ σοφωτάτοις, ὅπίσημον δ' αὐτοῖ ἡ τῷ τῶν Ἀθηναίων δήμῳ, ἤδη δ' καὶ τῇ Ἑλλάδι, καὶ μάλιστα αὐτῷ τῶν Ἀθηναίων ἀπαρχὴ ἐπέρασεν ἡμέας καὶ ζηλωτόν. ὅτι ποσῶτο γὰρ πόθος εἰσῆει ⓜ ὑπῆρχον τὰ ἀνδρός, ὥστε ἡμέραι ὠήθητοι ὅπιτηρήσαντα, καὶ δὴν σοφωτάτης τῶν Ἀθηναίων καὶ ὅπιδόξοις ἐγκλησιαστήμοσι, ⓜ φιλοσοφώτατον Ἰωάννην εἰς ὃ ἴδιον αὐτὸ στωιδρίου ἐγκαλέσαλ, καὶ τῶν μὴ πλούσης ὅσης δορυφορίας τε καὶ πομπῆς. φιλοῦσι γὰρ ⓓ τῶν ἀρχόντων ὅπιφανῆς τε καὶ μεγαλόφρονες εἶναι ὅπὶ σοφία, ἢ ἀρετῇ θεζοόντες πρὸς ἑαυτὸν μετακαλῆσαι, καὶ μεγαλαισθῆναι ὅτι ὅτε δεξιοῦσαι πομπῆς· ⓓ μὲν καὶ αὐτὸ δ' καλὸν, ὅσοι τῶν πάντων φιλόσοφοι καὶ φιλάρετοι, ⓓ ὃ καὶ δεῖν ἑαυτοῖς τὸν ἀνθρώπων ἀγαθὸν ἀπὸ τῆς εἰς ἐκείνης φιλοπομπίας θηρώμενοι. τότε τοίνυν τὸν ἄρχοντος πρὸς αὐτὸν ἀποστείλαντος ὁ ἑαυτῷ ὄχημα, ὃς τε προπεμπούσης ἡ ἐν ὃν ἐποιοῦσες, αὖθις ὡς ἐνθὺς πρὸς τὸν πορεύσαντος ἀποπομπάζοντος, βαδὺν ἀπῆει μόνος πεζοπορῶν, ἀλλοτείων ἐκ ἀξιῶν ὅπιδιδόσθαι ποδῶν. αὖθι δ' ὅπ μᾶλλον ἐν τούτῳ τὸν παιδίωσιν ἐπαγαγόμενοι τῷ ἀνδρὸς, ἡ ὃ ἐπεργὸν τῆς ἐμφιλοσόφου ψυχῆς καταφημα ἐκπλαγῆντες, αὖθις τε πρῶτον ὁ ὑπῆρχε, ἡ ⓓ συνῆ αὐτῷ πάντες ἐξεθαυμάζοντες ἡ προσυπομπήσαντες βίᾳ τοῦτον ὅτι τὸν πρὸ αὐθις νομιζομβρίων προσεδρίαν, καὶ μὴ βουλόμενον ἐλκυσαν, καὶ δημοσίας αὖθι ἐν τοῖς ἐκ λόγων ὑπάνοις καὶ ταῖς δεξιώσεσιν ἐφιστημονῶν τιμῆς. ἐκ ἐμοὶ δ' ὁ φθόνος ὃ ὅτι αὐτῷ γινόμενον ἀπίνως ὁρᾶτ. καὶ γὰρ ἡ τῶν ἀξίων τιμὴ, ἀτιμία τοῖς ἀναξίοις λογίζεται· καὶ ἡ τῶν ἐνδόξων προτίμησις, ὀξυδερκείαις τοῖς ἀδόξοις, καὶ τοῖς βαθυαύσοις πλημμῆ· καὶ τοῦτο μάλιστα τοῖς καταφρονημένοις, καὶ ὅτι σοφία ἡ ἄλλη ἑτέρᾳ μεγαφρονοῦσι παρ' ἑαυτοῖς· οἷον δὴ καὶ τότε τῷ Ἀνθεμίῳ ἐκείνῳ συνέβαινεν, ἀνδρὶ φιλοσόφῳ μὲν λεγομένῳ γε τῷ ὄντι ἐν Ἕλλησι κοινὸ λόγοις ἀσυνδέτῳ, ἐκ ὄντι ὃ γε ὄντι τῷ τῆς ἀληθείας γνῶσιν αὖθι ὑπερφῦ· καὶ προτερ ἔτι οἰομένῳ καθῆκειν τῶν Ἀθήνησι πεπαιδευμένων, ἐφάπτῳ ὃ ἐπιδεικνύντι γε φθόνου ἡ προπέτειαν τόματος. ὡς γὰρ τῶν ἐν ⓜ ἄγιοι τιμῶν ἐθαύσαντο, μὴ ὁ ἐγκών, ὡς ὁρᾷ, ἔφασκε, κενεμνοτόμητας τὰ τῆς πόλεως ὧν τῆς ἔθη, ἡ νόμοι ὃ αὐτῇ γαλοῦνται νέοι, ⓓ μὴτε ἀναζῶντες, μήτ' οὖν ποτε ἀκυοθέντες ἡμῖν. τῷ γὰρ νεκλυδὶ καὶ νέῳ τότε ἀρ' προτέρων κ' τῶν πόλιν ἐλάσαντι θαῦμ ἐξενέγκατο τῶν προσεδρίαν δεδώκατο, μὴ φυλάξαντες τῶν πρέπουσαν ἡ ἐνθυμείλιν ἐκπαλαι τάξιν. δέον γὰρ ὃσπ τῶν καταπόρων βαθμῶν, ὡς δῆμος, αὖθι αἰαρόμενοι, ὕτω πρὸς τὸν ἀναπάτων ἀναζῶναι τιμῶν, τὰ ὅσια τοῖς ἡμετέροις Θεοῖς καὶ ἅς ὀφειλομένας αὖθις προσηγε ἀπειλήμματα θυσίας καὶ τελεσ-

τὰς,

Περὶ τῆς ἐν Ἀθήναις εἰς Ἀνθέμιον ξαυματηρίας αὐτοῦ.

πλεῖστα, ἢ μάλιστα δὴ τοῦ πρώτου τῆ ἐπιμαίχῳ τοῦ Δεσπότου Δημητρίου τῶν ἁρμόζουσαν ἀποδύτα τοῦ σκωμίου ἢ τιμίου, δι' ἧς σοφία τε τοῖς σοφοῖς ἢ σεμνότης χορηγεῖται τοῖς σεμνοῖς, μηδὲν τοῦ εδρίας ἄξιον ⟨Ⓜ⟩ ἀνδρα τῶν ὑπεδειγμένον ἀκμῆρως ὑφώσατο, ⟨Ⓒ⟩ εἰκῆ τῶν ἄλλων τοῦ τιμήματος. ἐφ' οἷς ἐπαληθεύοντα τοῦ γνῶμῃ μὲν ⟨Ⓜ⟩ ὑπῆρχον ἀποκίναδος, ὡς οὐδὲν ἀνάξιον ἢ ἀθέμιτον ὅτι ⟨Ⓜ⟩ ἀνδρα τῶν ἀμφιτοῦ μεθ' ἡμῶν, τηλικαύτας δόξιωσάμενον τιμῆς· τοῦτον μὲν, ὅτι γραπτεύτου μεγαλοφρεπῶς ἢ τοῦτ' τῆς Αντιοχέων μεγαλοπόλεως ὑὸς οὖτ' ἔπειτα, ἢ ἐπαθλοῦσα τῶν σοφία ἢ χάρις, τό τε μίτελον τῶ ἥδοις χαῖ ⟨Ⓒ⟩ Ταπεινοῦ τῶ φρονήματος, ἄξιον αὖθ' ἢ κρείττονος ἢ ⟨Ⓒ⟩ αὐτῆς τῆς καθ' ἡμᾶς ἐπιφάνειας τιμῆς. ἔπεικαῖς γ' ἢ Ιωαννης μὲν ⟨Ⓜ⟩ ὕπῆρχον ἐπαληθεύων, ἴδει μὴ σι, ἔφη, ὦ Ανθέμιε, φιλόσοφον ὄντα μηδὲν τοῦ ἡμᾶς αὐθεφάνης ἀμφισβητῆν, εἰδότα σαφῶς, ὡς πρῶ ⟨Ⓒ⟩ πρόσκαιρον, μάταιον ἢ κενὸν ἢ ὅτι ⟨Ⓒ⟩ πρὸς χάριν αὐθεφάνοις πρὸ ἀνθεφάνων προσαρώμων, οὐ πρώτως γ' καὶ τὸν πεπειθότα ὀνίνησιν, ἀνάπερ " ἀνταξίως ἐπαθλεύσαμενος αὖθ' τύχῃ. τοίνυν εἰκῆ ἢ μάτην ὑπεφύη τοῖς τιμηκόσιν ἡμᾶς. ἀλλ' οὐδὲ καθ' ἡμᾶς ἔχεις τι μέμψεως ἄξιον. τετιμήκαμεν γὰρ πρὸ ἄλλων, οὐκ αὖσι ἑαυτοῖς μηχανησάμενοι τὸν τιμὸν. τοῦτο γὰρ κατόρθωσις σαφῆς· ἀλλως τε ἢ ὃ Ταπεινὸν, καθὸ θέμις, ἡνίκ Φιλοσοφοῦσι, τοῦς τῶν " ἐπαρχήσαντας ἐξοισίαν πιναν ἡμᾶς· ἐθέλουσαν ἀντιτείνειν ἢ αὐθαδίζεσθαι, ἀσύμφορον καὶ ἀνόητον. τοῦτ' γ' ἂν φῆς, μήτι τοῦ θεοῦ, μήτε τοῦ θεὰς ὑμῶν τετιμῆσθαι πρὸ ἐμοί, ὀρθῶς τοῦτο ⟨Ⓒ⟩ ἀληθῶς κατέφατες ἡμῶν. οὐδεὶ γὰρ τούτων ἀπόδειμα σέβας οὐδέποτε, ὅτ' ὧν ἀποδώσω, ἢ ἴσα πᾶς ὁ τῶν ἡμετέρων ἐπακούων φωνῶν, ἕως αὖ εἰδὼς τυγχάνω, ὡς οὐδεὶ τῶν ὀφειλῶν, ἢ νοητῶν ἐπαρχὴ Θεὸς, ὁ μὴ πεποίηκε τὸν ὑρανὸν καὶ τὴν γῆν. ἕνα οὖν μόνον ἀκίνητον οἶδα καὶ ἀναρχον ἢ ἀτελεύτητον καὶ αἰώνιον Θεόν· πάλαι γ' πρῶτα ἐπ' αὐτῶ κλιδέντα, καὶ ἀρχὴν λαβόντα, καὶ ἀλλοιώσει καὶ χρόνῳ ἐπακείμενα. Θεοὺς δὲ οὐκ ἐποίησα, ἢ ποιήσαιμι, ἵνα μὴ ὃ σέβας τῶ κτίσαντος τοῖς κτίσμασι προσαναθείς, καὶ ἀδικήσας τὸν ἐμοὶ ποιητὴν, ὡς ποιηθέντας δουλεύσω, ⟨Ⓒ⟩ ἐραστὴς πρὸ αὐτῶ ὢν ἡμέρα κρίσεως ὑφέξω ποινάς. εἷς οὖν ἐμοὶ Θεὸς ἀνάρχος, " ὡς ἀρχὴν τῶν ὄντων ἀπάντων, ὁ πατὴρ τοῦ ζῶντος Θεοῦ λόγου καὶ μονογόνους, ἢ εἷς Κύριος Ιησοῦς Χριστὸς, αὖθις ὃν ὁ πρὸ αἰώνων τῆς πατρικῆς οὐσίας ἐκφυὶς, ἢ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων δι' ἀπειρογάμου κόρης δι' πνεύματος ἁγίου τεχθεὶς, ἢ ὅλῃ ὃ σωτήριον τοῦ σώματος παθος ⟨Ⓒ⟩ σωτηρίας ἀναθρώπων ἐκτισίως ἐλθών, ἢ ἐκ τῶ νεκρῶν πεύμασις ἀναστάς, ἢ ὃν δεξιᾶν τοῦ Θεοῦ καθήμενος ὃ τῆς ὑψηλοῖς, " ὡς χαίρειν ἡμῖν καρποφόρους ἐπάγῃ, ἢ πρῶ ζῶσι εὐδοκίας ἀναπιμπλᾷ· ὧν δὴ ἢ πάντα πάλαι τὰ ἔθνη, ἢ αὐτοὶ τῶ Ρωμαίων ⟨Ⓒ⟩ βασιλῆς ὑπηνόντες ἢ θυσιοῦντες προσκυνοῦσι, εἰδότες ὡς δι' αὐτοῦ πᾶσα ἀρχὴ ἢ ἐξουσία ἢ βασιλεία ἢ πάτεται ἢ ἰσχύς). Δημόφας γ' ⟨Ⓜ⟩ λόγου Ανθέμιος, οὐχ ὁ Χειρὸς, φησι, σὺν ἐτησίοις προαγῇ ἢ ζωοτροφῆς, ἀλλα πᾶ τοιχεῖα τῆ κόσμου δι' τῆς τῶν μεγάλων θεῶν προνοίας κῦ σὺν ἰδίοις τελεσφορῆ πάντα χαίρειν. ἅμα γ' ταῦτα εἶπε, ἢ αὐτίκα πνεύματα δαιμονίῳ πλήκεις, ⟨Ⓒ⟩ ὃ ἐδάφει τῆς γῆς προσαρραξθεὶς ⟨Ⓒ⟩ καταῤῥαγεὶς ἔ- κφτο βρύχων ἢ δι' ἀστρέφων σὺν ὀφθαλμοις, ἢ τείζων σὺν ὀδύξει, ⟨Ⓒ⟩ ἀφρὸν δι' τῆ στόματος ἀπεμῦν. ὅτι πολὺ γ' ὃ τε ὑπῆρχος ἢ ⟨Ⓒ⟩ συμπίπτοντες ἅπαντες ἐκπληπόμενοι ἢ θορυβούμενοι ὅτι τῷ προάγαθῳ, λιπαρῆς ἐγθύοντο τῆ ὁσίου, καταδεόμενοι τῷ πεποιηθότι ἐπικερδῆ, ⟨Ⓒ⟩ μὴ ἀποδιδύναι κακὸν ἀντὶ κακοῦ. τ' γ' ἢ αὐτὸν ὅτι εἰκῶς ἐλεήσαντα ὃ θυμούμενον, ἢ ὑπὲρ αὐτῆ ⟨Ⓜ⟩ Κύριον προσευχαῖς ἀναλήπτοις δι' ἐλεησάμενον, εἰς ἑαυτὸν πάλιν ἐλθεῖν ⟨Ⓜ⟩ μασκθάσασθαι ⟨Ⓜ⟩ Ανθέμιον· ἢ τῆτον ἑαυτῆ γινόμενον, ἢ τῆ Ιωαννου αὐτίκα ὅτι παθεῖν δεῖ ποδῶν, δι' ἃ ἐμεῖτο τε μεγάλως τῆς σωματικῆς χάριν ὑγιείας, ἢ ἐκτοῦσιν ὑπεδέξαι ἔφοπον αὖτῆ, δι' ὃν ⟨Ⓒ⟩ τῆς κῦ ψυχὴ ἰάσεως τύχῃσαι. ⟨Ⓜ⟩ γ' ἢ ἀποδεῖξαι, ἢ συμβουλεύσαι προθύμως ⟨Ⓜ⟩ τῆς πόλεως Ιεροάρχου καταθεῖσθαι, ἢ παρ' αὐτῶ τὰ τῆς σωτηρίας κατηχηθέντα μυστήρια,

ἵνα. ἀδίκησ. ἑαυτ. ἀπ. ἀδικίας ἑαυτ.

ἵνα. ὑπάρχ.

μυχήεια, ὃ τῆς παλιγγενεσίας λαυτρὸν ἀναδίξασθαι, δι' οὗ καὶ τὴν ἀφθαρσίαν τῆς ψυχῆς ἀπεδειξατο καὶ ἀνόμασεν ἐυαθῶναι δυνατὸν ἀν, ὡς ἐκ τῆς φθορᾶς ἐκείνης αὖτις πρὸ πνεύματος ἐπιθέσεως· αὐτὸν γὰρ ἐκ πειθαρχήσας ἀσυλήτῳ τοῖς τοῦ Ιωαννου ἀναμίνεσι, καὶ τὴν ἐκκλησίαν ἀσφαλισάμενος καὶ βασιλεῖ ἀρέσας, καὶ πολλοῖς ὑπόδειγμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως καὶ ἀφορμὴν σωτηρίας γενέσθαι. ἡ γὰρ τοῦ ἐκκλησιαστοῦ σοφίας ἡ ἀρετὴς ἐκείνην ὅτι ὁ κρείττων ἡ χάρις μεταβολὴν, πολλοῖς ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐξ ἀμαυρώσεως εὐδοκίησις. τοῦτον δὲ ὁ παύσοφος τοῖς τοῦ Ἀθανασίου διδασκάλοις ἀξιοπρεπίσατον ἀπεδίδου μισθὸν, ὃ πάντας ἀεὶ τοὺς Ἀθηναίους ἐκ Χριστοῦ ἀγὰ τοῦ Ἀθηναίου οἰκοδομῆσαι. ἐντεῦθεν ὁ μὲν τοῦ Ἀθανασίου ὑπόσκοπος (ἐπὶ γὰρ ἤδη πλήρους ἡμερῶν) τὸν ἀγὰ τοῦ Ἰωαννου τῆς κατ' αὐτὸν ἐκκλησίας αἴξησιν ἐκ προκοπῶν θεασάμενος, πρεσβεύειν τὸν ἀγιώτατον τοῦ αὐτοῦ θρόνου καταλιπὼν. ἠκολούθει γὰρ ἐπ' αὐτὸν προῳρισμένα, ἐκ οἷς ὁ Θεὸς ἐπεκείνθησα. ἀλλὰς ὁ φιλοσοφίας καὶ ῥητορικῆς καὶ πάσης Ἑλληνικῆς παιδείας, ὅσα μὲν χρήσιμα καὶ ὀνησιφόρα συλλέξας, ὅσα δὲ βλαβερὰ καὶ ἐικὼν τῶν ἀκαίρων προῤῥέοντα ἀγκαθύσας καὶ ἀποσκάλμους, ἀπαλάγχων μητρικῶν καὶ πατρίδος ὑπεμιμήσκετο. ὃ μὲν δὴ μέχρι τούτων ἡ κατ' αὐτὸν ἔζω σοφίαν καὶ ὀλιγοστήμιλον προκοπὴ καὶ τελείωσις τῆς Ἰωαννου μεγαλοφυίας θεωρείσθω.

Εἰς τὸν ἐαυτοῦ παιδεία ἐπανέρχεται.

Ὡς δ' ἀπὸ Ἀθανασίου εἰς Αντιοχείαν ὁ σοφώτατος ἐπανῆλθεν, ἐν σπουδῇ καὶ ὀλιγάσει τῶν αὐτοῦ βιωμάτων λογισμῶν, σπουδὴν ἐκφανῶς μὲν ἦλθε νῦν τῆς περὶ σοῦ λόγους καὶ τὰ μαθήματα τῶν ἔξω ἀσυδοῦς· χρεῶν δὲ λοιπὸν ἔκρινε βίοι σκάλλαξαι, καὶ ὃ τῆς πολιτείας ἀμφιλαφῆ, καὶ ὃν ὀλιγοδεικτικῶν βίῳ καὶ λόγῳ μακρὰ χαίρειν εἰπόντα, καὶ ἀσκητικὸν καὶ μονήρη βίον, μᾶλλον δὲ θαγγελικὸν καὶ τέλειον, πάσης αὐτάρκειαν παλλαξαι τέχνης καὶ ἐγκρήσεως. ἐπεὶ γὰρ εἰς μέτρον ἡλικίας ἑαυτὸν ἐάσας ἐφιλοκάλει σωματικῆς, καὶ δὴ καὶ εἰς μέτρον ἡλικίας ψυχικῆς τὴν παίδευσιν ἀνθρώπινη καὶ φιλοσοφίαν, ἄτοπον ἡγήσατο κομιδῇ καὶ λίαν ἀτελὲς τε καὶ μωμητὸν, μὴ σὺν εἰς ἀνδρὸς τέλειον εἰς μέτρον ἡλικίας κατάντησιν πνευματικῆς Ἐφ. δ. 13. πληρώματος Χριστοῦ. ὅθεν ἐκκλησίαν τὸ οἰκεῖον, καὶ κοσμικὴν πᾶσαν ἀποσείσασθαι χρεών, καὶ μητρικῶν ἀπορραγῶναι δεσμῶν, καὶ μόνῳ Θεῷ προσεκκλῶσαι ἀγὰ μιγέντες ἔζηε πολλῆς. ἀλλὰ τοῦ σκοποῦ τούτου χάριν ἡ πόλις αὐτὸν ἀπάγεσι, καὶ μᾶλλον ἡ μήτηρ, δῆσαι προῖξ παιδὸς τὰ σὺν τῶν δακρύων αὐτῇ κεραύσασα φάρμακα. ἡ μὲν γὰρ πόλις, ὡς ἰδίου ἀρέμματος προείκετο, καὶ ἀγκαθῶς κατέχειν ἠθούλετο. κατέχετο γὰρ καὶ αὐτὴ τῇ μίσει καὶ τούτου γλυκύτητι καὶ χρυσορρήμονι, καταθελγομένη τοῖς λόγοις, οἷς πολλοὺς τῶν ἀδικουμένων ἐῤῥύετο τοὺς δικαστηρίοις σώζειν παρέχων, καὶ ὃν κατασεσόρω μέρει λιθάζοντος.

Ἡ μήτηρ ἦ, ἀπὸ μήτηρ, γνησιαίτερον αὐτῇ προσεκκλῶσα, ὡς ἠσθετο ὑπαναχωρῆσαν αὐτὸν βυθόμενον, ὅπλα θορυβομένη τ' αὐτὸν ἀγέρει, ἐν ὃν ἑαυτὸ καὶ τοῦτον εἰσήγαγε, καὶ καθίσασα πλησίον τῆς ἑστίας, ἧς αὐτὸν ὠδίνε, πηγὰς ἠφίει δακρύων, καὶ τῶν δακρύων ἐλεεινότερα προσεπιῤῥήματα, ταῦτα προῖξ αὐτὸν ἀποδυρομένη. Ἐγὼ, φησὶ, παῖδιον, τῆς ἀρετῆς τῶν πατέρων τῶν σῶν ὀδὲ ἠφειλόμην ἀποκλείσασα ὅπλα πολὺ· ὃν Θεῷ τοῦτο δοκεῖν. ταῦτ' γὰρ ὠδίνας ταῦτα ὅτι σοὶ Ἀγαθοδαίμονος ὁ θάνατος ἐκείνης, σοὶ μὲν ὀρφανίαν, ἐμοὶ δὲ χηρείαν ἐπέκρινεν ἀωρεῖ, καὶ τὰ τῆς χηρείας δεινὰ, ἃ μόνας αἱ παθοῦσαι δυνάμιτ' ἂν εἰδέναι ἀσαφῶς. λόγῳ γὰρ οὐδεὶς δὲ ἐφίκοιτο τοῦ χάλυβος ἐκείνου καὶ τοῦ κλύδωνος, ὃν ὑφίσατο κόρη θαλασσομαχήσῃ τε καὶ προσκλυσμάτων ἀπείρως, ἀρτι μὲν τῆς οἰκίας τῆς πατρῴας προελθοῦσα, αἰφνίδιον δὲ ἀώρῳ χηρείᾳ προπεσοῦσα, ἔνθεν μὲν ἀγέτου πόθῳ τοῦ ψυχικοῦ βαλλομένη, ἐκεῖθεν δὲ πάλιν φοιτῆσι στυγερομένη μείζοσιν, ἢ κατ' ἡλικίαν καὶ γυναικείαν φύσιν. ἀγὰ γὰρ πόθεν ῥαδυμίας οἰκεῖον θεραπεύειν, καὶ κακουργίας αὐτῶν ἀποκτήρυξ προῖξ διόρθωσιν, προῖξ τε τὰς ἐπηρείας καὶ τοῦ ἀπείρου τῶν τὰ δημόσια προσπίπτων καρτεροῖς ἀπόπειραι, κἂν ταῖς τῶν εἰσφορῶν καταβολαῖς ὑπαίθρια φέρειν, καὶ προῖξ πόθεν ἁπλῶς καὶ πόθεν ἀπείσασιν ἐπερχόμενον μεγαλοψύχως

κωμῶν

χλιαστηρίων

ψύχως ἢ σοφῶς ἀὐτὸν ἀπαλλάξασθαι. ἐὰν δ' ἢ παιδίον καταλίπῃ ὁ ἀνδρικὸς ἀπέλθοι, ἧττον μὲν αἰ, πολλὰ ἢ ὅταν πρόσεχε τῇ μητρὶ τὴν φερνίδα, ὅμως δ' ἀξιπαθῶν ἀναλωμάτων ἢ δίσεις ἀπαλλαγείης· ὁ δ' υἱὸς μειόνων αὐτὸν φόβων καθ' ἑκάστην ἐμπίπλησι τὴν ἡμέραν, ἢ πλειόνων φροντίδων. τὴν γὰρ τῶν χρημάτων ἐσ δαπάνην, ὅσην ἂν μέλλειν ἀναγκάζει, ἐλευθερίως αὖθις ἀναθρέψαι ὀπτιθυμοῦσα. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν μᾶ τούτων ἐ- 5
πεισιν δᾶδυρόμενος ὁμιλῆσαι γάμοις, οὐδ' ἕτερον ἐπεισαγαγεῖν νυμφίον τῇ τῦ παῖδος οἰκίᾳ τὸ σῦ, ἀλλ' ἕωθεν ἐκ τῆ ζάλης ἢ τῷ θορύβῳ, ἢ πλὴν σιδηρᾶν τῆς χηρείας οὐκ ἄφυγεν κάμινον, σεσῶσθαι μὲν ἔσπ τῆς ἀνωθεν βοηθουμένη ῥοπῆς. ἔφερε δέ μοι σῶμα δᾶμενδάλη οὐ μικρᾶν τῶν δᾳτοῦ, ἓ δ' συνεχῶς τὴν σὴν ὁ ἄνθρωπος ὁρᾶν, ἢ εἰκάσαι μοι τὸ τελευτηκότος φυλάττεσθαι ἐμέ μοχον, ἢ πρὸς ἐκεῖνον ἀπηκριβωμένως καλῶς. Δᾳότου τῦτο ἓ ἐπὶ νήπιος ὤν, ἢ μηδὲ φθάσεσθαι πω μαθών, ὅτι μάλιστα τήρησεσ τὸν τοκόντα ἓ παῖδες, πολλοὶ μοι πρόσχες τὴν πρόνοιαν. ἢ μὲν δὴ ἐκεῖνο δῶ ἔχοις αἰτιάσασθαι, ὅτι τὴν δι χαρᾶν ἠλευσάμην ἰωάγκασθε, τὴν ὑ ὑσίαν σοι τὴν πατρικὴν ἠλαττώσασθαι Δᾳότου τῶν τῆς χηρείας ἀνάγκων, ὅπερ πολ- χ. ἐρημίᾳ
λοὺς τῶν ὀρφανίαν δυςχερεστάτων οἶδα παῖδας ἐγώ. καὶ γὰρ ἢ τοῦτον ἀκεραίαν ἐφύ- χ. ἀνεμίᾳ
λαξα πᾶσαν, ἓ τῶν ὀφειλόντων ἐις εὐδοκίμησιν δαπάνημα τὴν σὴν ἐσέλιπον οὐσίαν, ἐκ τῶν ἐμῶν τῆς, καὶ ὧν ἦλθον οἰκοθεν ἔχυσα, δαπανῶσα χρημάτων. ἢ μή τοι νομίσῃς ὀνειδίζουσά μοι λέγειν τοῦτά σοι τῶ· ἀλλ' ἀνὰ πᾶν τε σε τῦτον μίαν αὐτὸν χρόνῳ, μή μοι δᾳυτέρα χρεία πρόσεισι, μηδὲ ὃ κοιμηθεὶς ἥδη πένθος αἰάλαλα πάλιν, ἀλλὰ πρόσεισιν τὴν ἐμὴν πολυτῦ. ἴσως κῦ μικρὸν ἀπελθύσομεν χρόνον. σὺν μὲν γὰρ νέους ἐλπὶς καὶ εἰς γῆρας χ. ἀναμίᾳ
ἥξειν μακρὸν, ἓ ὃ γηγενεσκότες ἡμᾶς οὐδὲν ἕτερον ἢ ἓ θάνατον " πρόσειδόμεν. ὅταν οὖν ἀν- 20 χ. ἀναμίᾳ
μα τῇ γῇ πρόσω ἓ, καὶ τοῖς ὀστέοις τὰ παῖδες αἱαμίξῃς τῦ σῦ, τέλου μακρὸς ἀποδημίας, ἢ πλέε θαλασσῶν, ἵω αἰ ἐθέλῃς. τότε σε ὁ κωλύσων οὐδείς. "ἕως δ' αὖ ἐμπνέωμεν, φιλάχου χ. ὑί
τὸν μὲν ἡμᾶν οἶκησιν· μὴ δὲ πρεσκρούσῃς τῶ Θεῷ, μάτην ἢ ἐικῇ τοῖς τοσῦτοις ἡμᾶς πρεσβάλλων κακοῖς, ἠδικηκόσι σε οὐδέν. Εἰ μὲν γὰρ ἔχῃς ἐγκαλεῖν, ὅπ σε ἐις βιωτικὰς πρεσελήλυθα φροντίδας, ἓ τῶν πραγμάτων φιλάγκως ἓ "φροντίζειν τῶν ἐμῶν, μὴ σὺν τῆς φύ- χ. φροντίσ
σεως νόμιζε, μὴ τὸν φιλάνθρωπον, μὴ τὸν συνήθη μοι, μηδ' ἄλλο μηδὲν αἰδεσθείς, ὡς ὀπτιθύ- θῦ αὖ
λοις φεύγε ἢ πολεμίοις. Εἰ δ' πρῶτα πρόπολον, ὥσπερ πολλοί σοι πρόσκυσαν ὁρόλην εἰς τὸν τῦ χῦ Θεοῦ βίου πορείαν, Εἰ ἢ μηδὲν ἕτερον, σῶζε γοῦν κατηχέτω σε πρὸ ἡμῶν ὁ δισμός. καὶν γὰρ μειόνες σε λέγῃς φιλεῖν, οὐδείς σοι πρέχει τοσαύτης ἀπολαύσας ἐλευθερίας. ἐπεὶ μηδ' ὁτῳοῦν ὡς, ὅταν μέλει τῆς σῆς βύδικημένης ἐξίσης ἐμοί. Ταῦτα πα- 30
ρὰ τῆς μὴ ἓς οἰκειᾶς ὕπω ἢ πρεπαθῶς λεχθέντα ὁ μάγας ἀκηκοὼς, ἐμήνυε μὲν τίνας ὅτι τῆς οἰκίας πολάγχνων ἠπηδεῖς μητρικῶν. τὸ πᾶθος ὃ τῆς κῦ Χριστοῦ φιλοσοφίας, ἢ τῆς κατ' ἀρετὴν πολειότητος, οὐ μόνον ἀ καθυφίει τύπτις, ἀλ' ὑπερχωνούσης, πολλῷ ὃ μᾶλλον θερμότερον ἐξεκαίετο. νηστείαις γὰρ ἢ ἀγρυπνίαις ἢ προσευχαῖς ἀενάοις ἢ δοξολογίαις ἐ- 35
αὐτὸν κῦ λόγοις ὁ θαυμασιώτατος ἡμέρας ἐξ ἡμέρας γυμνάζων τοῖς τῶν κῦ Χριστοῦ προεκόπτε τελειότητα, οἷα ἴσι γνώμοσι ἢ ἀκριβεῖ τῶ κῦ Θεοῦ βίου κρυόμενος, πάσῃ μὲν τῇ ἀγίᾳ χαρισμένος γραφῇ, ἐξαιρέτως δ' Παύλου τῶ μεγάλου τῆς ἀληθείας θαυμαστοῦ κῆρυκος, προθύμως τε ἢ ἀμιλλώμενος φίλοις, ἄλλοις τε σὺν ὀλίγοις τῶν λογιωτάτων ἓ πρὸς τὸν ἀσκησιν θερμοτέρων, ἓ 40
μάλιστα ἢ Βασιλείῳ σαφεστάτῳ τὴν φίλῳ ἓ ὁμογνώμονι, παιδείᾳ τε τὸν ἀν τὸν ἢ τύχῃσι λαχόντι, ἢ παρ' τῆς Καππαδοκῶν ὁρμωμένῳ χώρας, ὡς πῆες ἐπαινήσαι τῇ ὁμωνυμίᾳ ἴσως ἠπατημένοι, ἀλλ' ὃν σὲ τοῖς πρὸ ἱερωσύνης πρόσκολλᾶσαι αὐτῷ ἓ ἄπαντα χρόνον φησί, διδασκάλοις τε τοῖς αὐξῆς χρησάμενον καὶ μαθήμασι. μὲν ὃ δὴ καὶ πρὸς τὸν τῦ Δᾳκόνου χρηστοήθη ἐξεκαλέσατο πρὸς Μύκητα τὸν ἱεραρχῆν μάλιστα θερμῶς αὐξῆς ὑπικειμέ-

νον

που δὲ τῶν ἀβλαβῶς ζώντων, ἅτε πείσεων τῆς κατ' αὐτοῦ ἐπιληφόντος παῤῥησίας ἐκ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκφωνηθείσης ἐπιστολῆς. Ἀλλ' ἡ Βασίλειος μὲν, ὀλίγῳ πρὸ τῆς ἡλικίας τοῦ Ἰωαννίου πρεσβύτερος ὢν, οὐκ οἶδ' ὅτε ἐγήρασεν· ἡ δὲ τῆς Δρακοντίας Δρακοντία ζυγὴν, εἰς αὐτὸν τοῦτο ἡ ἀκμὴ τοῦ Ἰωαννίου προσδοθεῖσ· ὁ δὲ μήπω μηδὲ ἄξιον τοῦ βαθμοῦ προφασισάμενος προσωπεγκλεῖν, πῶς μὴ τοῦ βλασφείας ἀπέδρα πρὸς χλευασμόν. Ὅθεν καὶ μέμψιν ἔσχεν, ὡς αὐτὸς μὲ ἐπιφυλῶν, ἐκόντων δὲ προδιδοκώς, οὗ ἱερεὺς ἦν ἱεροσυλίας πρὸς αὐτὸν ἐπιτιθέμενος ἀνέξεται λόγου, ὁμοῦ μὴν ὁ ὕψος καὶ ὁ μεγαλοφυὴς τῆς θείας ἱερουργίας, ὑπόσον πί ὅστι σὺν δικυούμενος, ὁμοῦ δὲ καὶ ἀπόλογον βύλεται ἐπιστάμενος ἐπὶ τῆς ψυχῆς.

Οὐκ ὀλίγοι διαφεύγουσι τὴν μητέρα χρόνον ἀφ' ἑνὸς ἀποστολικῶς προσμένας, ἐπειδὴ εἰς χεῖρας Κυρίου ὁ πνεύμα παῤῥησιάζεται ὁ θεῖος κηδεύσας, καὶ πᾶσαν τὴν γηϊκὴν οὐσίαν σὺν ὀλίγῳ οὖσαν τὸ ἀξιοπίστως λαβεῖν, ἅπαν μᾶλλον τὸ χρεῖσσον διείνεμε πένησιν, ὅλον δὲ ἀργύριον τῇ ἐκκλησίᾳ ταῖς ὑστερουμέναις δεήσεσι προσεπεμέστειν εἰς ἱερῶν κτημάτων κατασκευάς· πᾶσαν δὲ τὴν ἀκίνητον κτῆσιν τῷ δημοσίῳ ἀνέθετο, ὡς μή ποτε ἔχλησιν ἐπὶ τῇ φορολογίᾳ ὑφίσασθαι δι' αὐτόν· πᾶσι δὲ τοῖς οἰκέταις λελάθε παῤῥησιαζόμενος ἐπ' ἐλευθερίᾳ διέπαξε ζῆν. ἡ δὲ καθ' ἑαυτὴν τῆς Κυρίου ἀγάπης ὀλιγωρία, οὐ πρὸς ἄλλα μὲν τὴν γήϊνον ἀπαθῶς, πρὸς ἄλλα δὲ κατορθοῦσι ἐμπαθῶς, καθάπαξ δὲ τὰς βιωτικὰς ἀπεθέμενον καὶ φιλοπαθεῖς ἡδονὰς τὸ ἰδίου τόδε ἀποξέσασα, ὁμοτίμως καὶ ἀπροσπαθῶς βλέπε πρὸς πάθε, καὶ τὰ χρείας ἑκάστῳ χρωμένη, πρὸς ὃ βέλτιστον ἀποβαλεῖ), ὃ δὲ μὴ πρὸς τὸν ἀναγκαῖον οἶδε ζωὴν σεσωπλεῖν. οὕτω τὸν βιαπέλικλον ὁ μακάριος πλησθεὶς σοβολίου, πάντος χρήματος καὶ κτήματος ἐρωτᾷ ἀφ' ἑαυτοῦ πολυτίμων μαργαρίτην Χριστὸν διεκρούσατο· χρήματα δὲ φιφαίτε Κυρίου ἀποστολικῶς παῤῥίδοσι τὰς τῆς κεφαλῆς τρίχας ἀποκεφάμενος, καὶ τῷ τὸ αἱματώδες χλευασμὸν μόλις ποτὲ καταδέξαμενος, οὐ μόνον ἁπλῶς τὰς ἱερὰς βίβλους καὶ ἐν αὐτῷ βαθμῷ ὅτι τῆς ἐκκλησίας ἀνεγνώσκει, ἀλλὰ καὶ πνεύματι σοφίας, καὶ λόγῳ σωτείσας τὸν αὐτοῦ ἐξερθυπώμενος δυνάμει, οὕτω πάσης ἁγίας γραφῆς τὸν ἔποιαν διελεύκαινε, ὡς πάντας ἐξίστασθαι καὶ θαυμάζειν ὅτι τοῖς ἀκροβυομένοις ἀφ' τοῦ στόματος αὐτοῦ λόγοις τῆς χάριτος. καίπερ δὲ οὕτω μεγαλειότης καὶ θεορρημοσύνης ἦκεν εἰς τὸ ἀκρόατον, ἠχαλλεν, ἐδυσφόρει, ὠδυνᾶτο τὸν καρδίαν καὶ κατεπύχετο· καὶ τοῖς ἐν τῇ πόλει θορύβοις καὶ βρασμοῖς ἀπηλόμενος ἄγαν καὶ ἀπολεγόμενος τὸν ψυχὸν, ὡς μηδὲν τι ποιῶν ἄξιον τῆς Κυρίου ἐπιτυμίας, καὶ σιαποκείμενον αὐτοῦ τῇ ψυχῇ πάλαι τῆς μοιήρους βιώσεως ἀνάπλεω πυρσόν. καὶ δὴ βύλεται ἐπιτηρήσας καιρὸν, πᾶσι χαίρειν φθεγξάμενος, οἰκείοις, συγγενέσι, φίλοις, ἐπιδιδίξεσι, πρὸς δὲ καὶ τοῖς ἀδικκαλμένοις στωμορῶν, καὶ μηδὲν προσασίαν ἀδελφῆς ἐπιλογησάμενος νέας ἐπὶ καμιδῇ τυγχανούσης, καὶ τῆς πρὸ γενίας ζωῆς ζυγὸν ἀναδεξάμενος, πολλῆς τε (ὡς ἐικὸς) προνοίας ἐπιδεούς οὔσης καὶ δὴ καὶ τοῦ πόλει πᾶσιν, καὶ σθ' ἑαυτοῦ ἐπαίνης τῶν πολιτῶν καὶ κρότος καταλιπών, πρὸς ἐρήμους αὐτομολῇ, καὶ τοὺς νοσηλοκωτέρους καὶ ἀκελεσέρους τῶν μοναστηρίων προσαποφοιτήκως· ἀσκήσου καὶ λιτοῦ καὶ ἀσπέρητον καὶ ὅπως ἀποστολικοῦ καὶ φιλοσόφου, τῶν ἀληθῶς μονοζήπων, οὐχ ὑποκείσει, ἀλλ' ἐν ἀληθείᾳ, σαθῇ τῷ φαινομηνῷ τὸ ἔζωθεν ἡμαλος, ἀλλὰ τῷ νοουμηνῷ τὸ ἐνδοθεν τῆς ψυχῆς καταφήματος, τὸν ταπεινωσιν σὺν δικυούμενος.

Μηδὲν τολμήσωμεν μοιχὸν εἶναι μοναχόν.

Περὶ τοῦ ἀξίου σχήματος τῶν μοναχῶν, καὶ ὅπως τοῦτο ἠμφισβητοῦντο οἱ παλαιοί.

Οὐ γὰρ τῷ λεγομηνῷ κουκουλλίῳ ἡ ἀνελαβεῖν πρὸς τὸν τῶν παθῶν παῤῥαταξιν ἀγωνοθέτην. οὕτω γὰρ ἔστι τῷ κόσμῳ σοπλατωθῆναι τοῦτο, ἀφ' Παχωμίου (ὡς φασι) τοῦ ὁσίου τοῖς Αἰγυπτίοις προσθεῖναι παῤῥαδεδόντα, καὶ ὑστέροις νεῦν χρόνοις πέρα τοῦ δέοντος καὶ ὅτι σὺν ἀναξίοις ἐπεκτησάμενα, καὶ ἀφ' ὑπὸ τοῦ κυδαιούμενα τε καὶ ἀλαζόμενα. οὐκοῦν σὺ τούτοις ὁ μέγας Ἰωάννης ἐδημαπίζετο, καὶ τίνες οὕτως ἔσαν λεμεβαίωσιν, ἀλλὰ τῇ ἀποστολικῇ

δηλαδὴ τῷ θεῷ τὴν μοναχικὴν ἀγήματος ἐπώνυμος καὶ αὐτὸς, ὥσπερ δὴ καὶ ὁ ἅγιος Αὐτώνιος ἢ ὁ Θηβαΐων κυὴγημα Παῦλος ὁ ὁσιώτατος, ἢ δὴ ἡ μέγας Βασίλειος, ἢ ὅσοι τῶν ἐμοὶ ἔμπροσθεν ἀπὸ αἰῶνος τὸν ἀπλοῦν καὶ ἀσχημάτιστον αἱρούμενοι ζωὴν, εἰς ὑψος μὲν ἀπεκρίθησαν εἰς ἐμφασιν τῆς βιωτικῆς ἀπεκφάσεως, ἢ τῆς κοσμικῆς μεριμνῶν ἢ θεοπαταιωμῶν. ἡμέρου ἢ ἐμαθίου εἰς ἐλάχιστα ἐναργῆ τῆς τοῦ βίου ἀθυμαλγῆς· θεοεπήνεγκε ἢ τῷ πάλλιον, σύμβολον οἴμαι τῆς θεοσκεπτώσης αὐτοῦ ἀπὸ Θεοῦ σκέπης· ἃ καὶ ὁ μέγας Διονύσιος τὸν ἀποστολικὸν ἀφίησιν ἀηγητῶν ἐπαναγορεύει σαφῶς. οὕτω δὴ καὶ ὁ μέγας Ἰωάννης τύπῳ τῷ ἔξωθεν ἀμαθισθείς, καὶ τοῖς μοιρίοις ἐκείνοις σκώπτεται χὼς ἑαυτὸν, τὸν μοναιδὴν καὶ ἀποίκιλον θεωρητὴν ζωήν. Εκκλησ. ιεσρχ. κεφ. ε.

β'. Πεῖσαι τὸ πολυμερὲς τῆς ψυχῆς, ὡς τοῦτο κατορθώσαντο.

Τοσοῦτον ἀπωθεῖται ἐπαίρων θεὸν κατ' αὐτὸν ὁ τῇ ἀσκησθάρσει καὶ ἀπαθείᾳ τὸ πολυμερὲς κεφάλαιον τῆς ψυχῆς, ὅσον ἢ λόγοις θεοσοφίας ἢ γνώσεως τῶν πάντων ἐπαφῆκε. δῆθ' ἢ πολυμόχθως ἑαυτὸν ἢ κατηγορεῖται τοῦτον καθιεῶντες, τὸν ὀφειλομένως παρὰ προσήκοντο πιμώμενον αὐτὸς ἢ δοῦλον ἑαυτὸν καὶ ἕκαστον πάντων κτίσμα τὸν διαστολικὸν ἐστολὸν, καὶ τοῖς λόγοις ἀγαθυνόμενος, καὶ τοῖς ἔργοις ὀπτεδικνύμενος, ὡς προπαρασκευὴν μὲν ἀεὶ πληρῶντο καὶ ἀπαύστως τῆς ταπεινοφροσύνης ἢ φρόνησιν ὅτι μάλιστα ἀνυπαίτιος μένειν τῶν πάντων τῶν κατ' αὐτὸν πλεονάσαν παρασκεύου· οὐ λόγοις μὲν κομπάζων ὃ ταπεινὸν, φρονήματι ἢ ἕξει τὸ δοῦλον, ἐπεὶ ἄλλος μὲν ὁ Θεὸς, ἄλλος ἢ τοῖς δεσπόταις ὁρώμενος, ὅλος ἢ μισοεδὴς, ἢ Χριστὸς ἦν ὄντως ὢν, τὸ μὲν ἐν αὐτῷ κεκρυμμένῳ σοφίᾳ ἢ ἀρετῇ πᾶσιν Θεῷ τῇ σοφίᾳ ἢ ἀρετῇ ἀρμόζων· αὐτίκα παρεσκευάζετο· ἑαυτὸν ἢ ἀξιοῦν ἐαν, ἢ ὀφθῆναι ἔῃ, κτῆμα θεῖον ἀπόστολον, λογιζόμενος, πάσης φιλαυτίας ἐπάρτερος ἐκ οἰήσεως ἀπεδείκνυτο. οὕτω μὲν ὁ λογιστικὸν αὐτοῦ ἀγὼν παντοίως ἀκροτάτης ἀσκεῖσθαι ἐτο· φαίνεται ἢ ἡσυχίᾳ πνεύματι ἢ γαλήνιαι καταστάσει ψυχῆς θεῖον ἐναστικὸν ἢ φιλοπόλεμον δαίμονα ἀμφιφρουσάμενος, ἢ πάντα λογισμὸν ἀναχάδην ἢ ἐμπαθῆ ἐκ τελείᾳ παραύτῃ ἀπωσάμενος, οὕτω ἢ ὁ θυμικὸν κατηρτίζετο· ἐλευθερία δ' ὕπνου ἀμιμήτῳ, ἢ βρωτῆς ἢ ποτῆς ὀλιγοδεία ἢ ὀλιγαρκία, ἐκ καρτερίᾳ τῆς τοῦ ἀσκήσεως πόνων μὴ παρευκαίρου πᾶσαν ὀπτυμίαν ἐκτοπον ἢ πόθεν ἐρωμένου τῆς σωμῆς ἐκ νεότητος ἀποσβέσας ἢ κατθυμεκρώσας, ἀγρείαν ὃ ἢ καθαρότητα ἕρκος τε ἐκ πνεύματος κατακτησάμενος, οὕτως εἰς τέλος ἢ ὁ ὀπτυμητικὸν τῆς ψυχῆς ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστοῦ τῇ ἀῦλοπαθείᾳ ὁ ἀπαθὴς καταρθώσατο. ἢ ἡ μὲν αὐλὸν μὲν οὕτως ὑφηλοῦς ἀφιείου, ἢ στοματικῶν ἅμα ἐκ ψυχικῶν παθῶν ἐπαρίσθησαν, πᾶν ἄλλων ὃ τῆς σωτηρίας ἀφαμιλήσῃ ἢ μικρὸν ποιήσαι φροντίδα, τελείας ἔῃ ψυχῆς, ἢ τῆς ἐστολῆς ἀξίου ἐπελήμφθαι. Εἰδὰς ὃ ὡς ἐκ ἐν τῷ ποιῆσαι μόνον τὸν ἐστολὸν, ἀλλ' ἢ τῷ διδάξαι, ὃ μέγα ἢ τέλειον ἐν τῇ πᾶν οὐρανῶν βασιλείᾳ ὁ πᾶν οὐρανῶν ὠείσατο βασιλὰς, ὁμοῦ τε τοὺς πάσας Κυρίου καταρθοῦτο ἐκ ἐστολὰς, ἀμαθάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ ἀγαπήθησαν, ἢ φῶς παραμελῶσι φωτὶ τῷ Δαυΐδ, ἢ πᾶσαι ταῖς θείαις διδασκαλίαις τὸν ἐπακουσθέντα αὐτῷ "καταφωτίζειν ἀδελφότητα, ὁ τε μὲν ἐξ ἐπαγγέλμου αὐτοῖς ἢ τόμαι παρὰ τοὺς τόμους τὰ θεῖα διδάσκων ἢ ἀθρόως, ὁ τε ὃ ἢ Δαυΐδ αὐτοῖς καὶ ἄλλους πνας τῶν παλαιῶν ἐκ θείων ἀνδρῶν γραφικῶς ὑφηγούμενος. Ἰω. κεφ. ιγ'.

γ'. Ἡ τῆς Ησυχίου ὀπτασία περὶ τοῦ αὐτοῦ.

Οὕτω ὃ πολιτευόμενος, λαμπάσιον μὲν πᾶσι τῷ ὑπὲρ ὁ ἀληθινὸς ἐπαινόφρων πάντας αὐτὸν ἀνθρώπους ἀνηγαίζετο. ἐκ ἐμοὶ γε ὃ ἀρὰ ἐν τῷ πόνῳ λαθεῖν. ὁ γὰρ δοξάζειν ἐκ αὐτὸν δοξάζοντας ἐπαισχόμενος, ἢ τοῦτο τὸν κρυπτὸν τοὺς τοῦ Θεοῦ ἐπισκοπὸν τε ἢ ἀνθρώπου, ἢ τὸ ἀποστολικὸν, ἵνα ἔφη, γνώμιον τε ἢ κατάσιον βιλαθεσχάτῳ πιὶ τῷ πρὸ αὐτοῦ μοναχῷ, Ησυχίᾳ τῷνομα, ἀφῆκε γυκτερινῆς ἀνειρίας, ὡς καθαρῷ τὸν καρδίαν πρὸς ἐδιτζε. ἢ γὰρ δὴ κατὰ μέσας νύκτας ἐν τῷ ὕπνῳ ἐν ἡσυχίᾳ ἐπεστευχας ὁ ἅγιος Ησύχιος ἀναβας ἐδόξει, εἰς ὑψηλὸν ἀρπαγεὶς θαυμασίαν, ὁρᾷν δύο πνας ἀνδρας ἀγγελικὰς μανίας, δύο ἄνδρας

δρας ουρανίους, ὑρανὸν δὲ Ἰωάννην τὸν αὐτῷ· Εἰς πρόσωπον γὰρ μάλιστα λαμπρὸν φαίνεται· ὅτι-
σάντες· ἕνα μόνον τόμον γεγραμμένον, καὶ ἕτερον κλῆδας πίστεως κατέχοντα τῇ χειρί· ὧν ὁ
προφήτης τὸ εἶδος τὸ ὑπερφυέστατον· Ἰωάννην ἰδόντα καὶ καθαπλαγῆναι, πτοεῖν αὐτὸν
καὶ πρὸς γόνυ, τὸ στόμα εὐλαβείᾳ πολλῇ προσκυνῆσαι (ἤδη γὰρ καὶ ὁ καθαρὸς τῶν καρδίαν
ἦσαν ἐπιεμένων αὐτὰ πιμένων) αὐτὸν δὲ ἀναστῆσαι, τὸν τοῦ εὐθὺς, χαῖρε εἰπεῖν, ἀνὴρ ὀπτα-
θυμιῶν τῶν τοῦ πνεύματος, οὐ φ' ἡνύσχησε κατοικῆσαι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. " οἶδε ἡμεῖς ἤκου-
σμέν σοι τῶν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἀπτεσαλιμένοι πρὸς σε, χαρὰν μεγάλην τοῖς πᾶσιν τοῦ Θε-
οῦ ἐκκλησίαις εὐαγγελιζόμενοι, ἧς παῖς ἀφ' τοῦ σώματος δὲ θαυμασίας τῆς σῆς ὀπτα-
σεσθαι σήσεται. ὡς δὲ ταῦτα εἶπον, ὁ μὲν ἐκπλήξας τὴν χάριν, τὸν μὲν ἐπεδίδου, δέξα
λέγων τοῦτο πρὸ ἐμοῦ, δι' οὗ πληροθήσεται ἡ καρδία σου πνεύματος. ἐγὼ γὰρ εἰμι Ἰωάννης ὁ
τῆς βροντῆς υἱός, ὁ ὀπτὸ τοῦ ἁγίου τοῦ Θεοῦ σοφίας ἀναπτυσσόμενος, ἣν ὡς ἐξ αὐλοῦ τινος, θεολογίας
ἐκχεῖν ἀπλουστάμενος ποταμούς· καὶ σοὶ δῶν δι' ἐμοῦ τὴν τῶν ἁγίων γραφῶν γνῶσιν ὁ Κύριος
δίδωσιν, ὥστε πᾶσι ψυχὴν εὐθείαν τῇ ἀληθείᾳ καὶ πίστιν τοῦ λόγου ἀρέσκουσαν, πάντα δὲ σώ-
ματα Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων καὶ αἱρετικῶν, ὅσα κατὰ τοῦ Θεοῦ λαλῆ· αὐθένειαν, ἐμφράξαι.
ὁ μὲν ταῦτα εἰπὼν καὶ αὐτὸς τὴν χάριν πεπίνας, δίξας καὶ ζωήν, ἔφη, ὃν κλῆς πρὸ ἐμοῦ. ἐγὼ
δὲ εἰμι Πέτρος, ὁ ἀφ' θερμότητα πίστεως ὑπὸ τοῦ Κυρίου μακαριθείς, καὶ ἀφ' τούτου
ταῦ κλῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας ἐγχειρισθείς. καὶ σοὶ τοίνυν ἡ αὐτὴ ἐξουσία ἐγχειρίζεται
παρὰ Χριστοῦ δι' ἐμοῦ· καὶ ὅσα ἂν δήσῃς ὀπτὶ τῆς γῆς, ἔσται ταῦτα δεδεμένα καὶ ἐν
τοῖς οὐρανοῖς· καὶ ὅσα ἂν λύσῃς ὀπτὶ τῆς γῆς, λελυμένα καὶ τοῖς οὐρανοῖς ἔσται. τρὸς
ταῦτα τοὺς μακαρίου εὐλαβουμένου καὶ ὑποπίπτοντα, καὶ ἀναίξιον τῆς τοσαύτης μα-
καλοδωρεᾶς ἑαυτὸν ἀγνωμόνως ἀνομολογησάμενον, ἀπρύνειν αὐτὸν ἔδω θεοειδῆς ἀνδρας ἐκεί-
νους· ὃ μὴ ὀπτειπὲς σε, λέγοντες, τῆς γνώμης τὸ ὑπερτεινὸν λίαν ἐστὶ ὑπαγνετον. πολὺ γὰρ
τὸ ἀνθρώπειον πρὸς πᾶντα τὰ πρὸ ἡμῶν σόφισται λιμένα σοι, μὴ δὴ κρύψῃς τὴν δεδομένην σοι
χάριν πρὸ Θεοῦ, φωτίσαι τὸ φωτείζειν ἐν αὐτῷ λαοὶ τὴν διδασκαλίαν, ὑπὲρ ἧς ἐξ ὃ ἴδιον
αἷμα δι' ὑπερβολὴν δέδεγται ἀγαθότητος. λάλησον τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ παῤῥησίᾳ. ἠνύσ-
κησε γὰρ Χριστὸς ὁμοίως τὸ κοινὸς ἀ πρώτων διδάσκαλος, πλήθη πολλὰ φωτίσαι δέξῃ σοῦ, τὸ
εἷς πᾶν αὐτὸ ὀπτήγωσιν ἀγαγεῖν. ὑπὲρ ἧς μάλιστα ὡς τῆς ἀληθείας τε τὸ δικαιοσύνης
ὑπὲρμαχος κινδυνίοις πολλοῖς περισπειλήσας τὸ θλίψεσι. ἀλλ' ὑπόμεινον ῥᾳθυμίας
μέχρι θανάτου ἀγωνιζόμενος. δέχε γὰρ τάχιον μυστηρίου σοι πλακήσεται τὸ φόβος, τὸ συμ-
βασιλεύσεις ἐν διδασκαλίᾳ Χριστῷ σὺν ἡμῖν αἰωνίως συνθρανιόμενος. ταῦτα εἰπόν-
τες, ἡ τῶν σημείων τὸ ἐπὶ γῆς πάντα αὐτὰ τὰ τοῦ σώματος μέλη συφεγλίσαντες ἅμα καὶ
θλογήσαντες, ἀνέβη τι τούτων καταπαταθέντος φιλήματι, ὡς εἰς ὕραιον θῦος ἀνίεναι.
ταύτης ὁ θλιβερὸς ἐκφυγὼν Ησύχιος τῆς θεοείας ἀξιωθείς, πλήρης βαθέους τε τὸ σκληρύ-
ξεως ὅτι χρόνου ἐδῶν, ὡς ἤλπιζεν αὐτὸν ἐν τοῖς ὁρίοις. ὅθεν τὸ τῆς μονῆς ἀδελφοὶ πλῆσα
πολλὰ καλέσαντες πρὸ αὐτῶν ἀνδρῶν γνωείσας τῆς ὕτως αὐτὸν κατηχούσης ἐκστάσεως, μά-
λιστα μὲν, πείθοντο τὸ ὅλως τὸν θεοείαν αὐτοῖς ὑφηγήσασθαι· ὃς δὲ πλῆσα πρηνέλειπεν αὐ-
τοῖς ὃ τῆς ὁρέστεως καπαιγήσας μυχηλοῖ, ὡς μὴ γνῶσι τὸ Ἰωάννην, ὅτι διέγνως τὰ τούτοις τὰ
κατ' αὐτὸν, ἀναχωρήσεως πρέφασιν πρόφερεν. οἱ μὲν οὖν μοναχοὶ μετ' ὀλιγοθείας ἀγαν καὶ
πολὺ πλείονος ἐν τότε τὸν ἀοιδίμου πρόσκειντο· ὁ δὲ τὸ πάνοσιος, ὁ τῆς παύου τὸ ὑπερτεινοῦ
τὸν καρδίαν μαθητὴς δοκιμώτατος, ὡς μήπω πρόσχας μηδὲν ὧν φιλῆ θεός, ὕτως ἀεὶ
ἀφελείμενος, τὸν ὀπισθεν μὲν ἐπολαβάνειν, τοῖς ἔμπροσθεν δὲ ὅτι μᾶλλον ἐπεκτεινόμενος, φιλιπ. γ. γ.
καὶ σκοπὸν ἐδίωκεν, ὅτι ὁ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως, ὑπωπιάζων ἀνενδότως τὸ σῶμα καὶ
δουλαγωγῶν καὶ ὁδὸν ὑπέστελλον. ὅθεν δὲ ὅτι πολὺ ἀγρυπνῆν ἐθέλων, χαλεπῶς ἔφ τε χεῖ-
σας καὶ τὸν ὑπνῶν ὑπερίδε, ἡ ὕπα βραχυπάτου πάνυ μετελάμβανεν ὕπνου· ὡς ἐκ

τύτῳ, τῇ χοίνῳ προσγριωθήσῃ αὐτῷ τῆς ἀκανθώσης, τῇ ἀκανθώσῃ φλεωθείσῃ πεινῶν. ἐπεὶ ὃ τοῦτο τηλικοῦτον εἶπε πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχειν τὸν προσ Θεὸν οἰκειοῦσθαι, ἔδει καὶ τῶν κόσμου καὶ μικρῶν εἰς δόξαν Θεοῦ προδιήκουσθαι, ᾗ τῆς ἀποστολικῆς πίστεως καὶ τῆς ΧΥ βίου ἀξιωμάτων τελειότητος, ἔτι ᾗ τῆς τῶν θαυμασίων ἔργων δυνάμεως ὁμοίως αὐλῆς μεταχεῖν, καὶ ὥσπερ προδηλοῦτοις μοναχοῖς δι' ἀκροπάτης ἀσκήσεως ὑπτιοδεξότατος ἀγάπη κεδίσατο, οὕτω ᾗ προδηλοῦτοις λαοῖς καὶ αὐλῆς ὃ τοῖς ἔθνεσιν ἐγχεῖν τοῦτον δοξάζεσθαι, καὶ ὁ αὐτοῦ μαλακύνεσθαι ΦΝ Χεῖσιν, ἀναγκάσας αὐλῶν καὶ ὁ δυνάμει σημείων ἐδόξασεν ὁ Θεός. ἄξιον ᾗ καὶ ἡμᾶς δηλοῦ βεβαιῶν προσ τοῦτων τῷ λόγῳ δηλαδῆ, ᾗ ὑμᾶς πίστει καὶ προσοχῇ τῶν θαυμάτων ἐπιπροάσασθαι. ἔργα γὰρ πίστεως ζῶντα τελειοτάτης, καὶ ΧΥ ΦΝ συνάπτους κόκκον θερμοτάτης, ἣ καὶ τὰ ὄρη ΚΥ τ' ἀληθῶς λόγον σκελίζοιν, καὶ ζῶ συνεκμίνοις ὁ τῇ θαλάσσῃ κελεύειν μόνῳ τῷ ῥήματι πίστεως θύε) δυνάσθαι. τοιαύτῳ τ' Εἰς Χεῖσιν πίστει καὶ ὁ μέγας ὄντ' κατάπτησάμβους, ἐπ' αὐτῷ αὐτῷ τῷ ἔργων ἐδείκνυεν. ἀλλὰ γὰρ ὁποῖα ζῶ ἔργα, λεκτέον.

ια'. Περὶ τῶ ἐκ τῶ ἄχρι κεφαλαλγίας ἐκπιέζοντος τὸν ὀφθαλμὸν, καὶ ἔξωθεν ἐλλεγχούσης ὑπερχεμάλυσιν.

Ἀνὴρ ὡς ἰῶ Ἀντιοχεύς, ᾗ τῷ πόλυ, πλούσιος σφόδρα, καὶ τὸ ἄλμος ἐπιφανής. οὗτ' ἐκ ἴνες ἐπισκοπικοῦ συμπίωμάτος τὸ ἡμίκρανιον ἤλγησεν. ὅτι τοῦτων ᾗ ΔΦ πεπονήκει τοῖς τῶν ἀλγηδόνων ὀξύτησι καὶ δριμύτησιν, ὥστε καὶ ΦΝ δεξιὸν αὐτῷ ὀφθαλμὸν τῆς οἰκείας ἕδρας ἐκπιέζοντα ἔξωθεν ἐκπορεύεσθαι· θάμα ἐλεεινὸν, καὶ θρίων ἄξιον κατορώμενον. οὗτ' εἶδώς ζῶ πρὸ τῦ Ἰωάννου, καὶ φρὸς αὐτὸν ἀφικόμενος, πίστ' προσεπισῶν, κεκυγαῖς μεγάλαις δι' αὐτῷ ἀνεκαλεῖτο τῷ διασώσαντι ΦΝ ἔλεον. αὐτὸς ᾗ ΩΝ παχὺν συμπαθῶν, καὶ ζόπνοις ὠσπλαγχνίας οὐχ ἥττον σκείνου τὸν ψυχὸν ἀλγυνόμενος, ζῶ τοιαῦτα ἐφασκε συμφορᾶς ἐπὶ σκολιότητος ζῆστε, καὶ τῆς Εἰς ΦΝ Χριστὸν ἀπίστεως αἰ, θεσπίσεις ἐπέρχεσθαι, κρυφαίων τε ἀστοχημάτ' ἐξ) ζῶ τα κεκρπόν. ἐαὶ δῶω, φησὶν, ὅλη καρδίᾳ καὶ ψυχῇ πιστεύσας ὅτι τ' Κύριον βελτίους ποιήσῃς ζῶ ὁδοὺς σε ζῶς φρὸς αὐτὸν, ἵνα ὡς παίχεσι ὃ ἔλεος αὐτ' ὅτι σέ. ὁ ᾗ ἐ πιστεύων ὁλοτελῶς, καὶ ἀμείνω ΦΝ βίου αὐτ' ποιῆν ΔΦ βεβαιούμενος, ὁμοῦ τε ζῶ τῶ μεγάλου πόδας ἠσπάζετο, καίγε ᾗ ὃ κεφαλὴ δὸ τῦ ἱματίου ΩΝ πονοῦσι μᾶλλ προσοτάγει καὶ ὅτι ὑδεῖς (ὢ τῦ θαύματος) τῆς τε αἰφορήτ' κεφαλαλγίας εὐθὺς ἐκείνης ἀπήλλακτο, ᾗ ΦΝ ὀφθαλμὸν εἰς ΦΝ οἰκεῖον ἐπεκατάστατο τόπον θεσπεδῶς, χαίρων εἰς τὸν αὐτῷ οἰκίδιν ἐπέστρεφε, πλῶτα ὅσα ΦΝ διασπτὸν Χριστὸν εὐλογῶν, καὶ ὁ πᾶσι πόσῳ μεγαλύνων καὶ δοξάζων, καὶ ΩΝ ἀγάπῃ αὐτ' μεγάλως εὐχαριστῶν.

ιβ'. Περὶ Ἀρχελάου τῶ Λεοφωδίνους.

Ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐφ' ἕτερον ἡμῖν θαῦμα ὃ ΧΥ ΦΝ Ἀρχέλαος ἐκείνου ὁ λύγος βασιλεύσας· ὃς ἦρχεν μὲν Ἀντιοχείας, ᾗ θεσπὸς τῆς πόλεως ἰῶ. τύτῳ ᾗ ΩΝ σώματι χαλεπὴ πις ἐπιλύθησε λέσρα· σφόδρα ᾗ αὐτὸν ἰώσα ὃ πᾶσι ᾗ ἐλύσφ', καὶ κατέτηρεν τ' ψυχὸν, ἐπαιρομένου, ᾗ οὐσῆ ἐμφθισθῶσαι τοῖς αἰθέροις δηλ' τ' τε δυναμένῳ. πολλὰ ᾗ τοῖς ἰατροῖς προσαταλώσαντα, ᾗ ὠφελησθῶσαι μηδὲν ἐξισχύσαντα, δεσποτῶν ΦΝ ἄνδρα ᾗ λίαν ἀδημονῆν. ὀλίγῳ ποτὲ ᾗ μόλις εἰς μνήμιλον τῦ μεγάλου ἐλθὼν, πίστεως αὐλίνῳ θέρμῃ ΔΦ ἀναζας, δρομαίως προδηλύνεται προσ αὐτὸν, ᾗ τῷ δυναμένῳ, ὃ ὥσπερ κεῖτο ὁ μέγας, ἐπίστευσεν, πῶν αὐτ' πιόμενον ἰχθὺν ἐπιλαβέσθαι, ὃ τε παθος ὅτι δήκοις, ᾗ τῶν ὁμάγκλων ἐκπυθέσθαι, ἐπιπόθατο φωναῖς ἰωσπόλλει θελήσειν μόνον προσευξάσθαι ὑπὲρ αὐτ'. ἔλεγε γὰρ ἀσφαλῶς πεπεῖσθαι, ὡς οὐ προδηκύσει) αὐτῷ διορθμόν ὁ Κύριος. κατελεήσας οὖν ὁ μέγας ΦΝ αἰθέρων τῆς συμφορᾶς, ᾗ ταῖς τότ' ὀπτικομφθεῖς οἰκ ἐστάπτας φωναῖς, προσῆτο μὲ ὁμολογόμενον αὐλῶν ἀφιέναι τῆς τε ἐπὶ τῷ κακοῦ πλείας ἐκκλίσεως, ᾗ τῆς ὅτι ᾗ ἀγαθῶν ὀπτόδοσεως. Εἶτα, ὡς σεῖ προθυμία πάντα τὰ προδηλῆ τῷ δικαίου κεκαθυσμένα διεβεβαιοῦτο ποιῆν, κελεύει πινας τῶν πρεσβυτέρων ὁ μέγας τῦτον προσευξόμενα λαβεῖν, ἐ ὃ ὀνόματι τῷ Κυρίου Ἰησοῦ ἐπὶ ὕδατος αὐλῶν ἐπαλοῦσαι, ὅθεν ΦΝ μοναχοὶ πίνειν αἰώθασιν. οὐ θρομβῶν, καὶ τῷ

ὕδατος

ὕδατος τῷ νοσοῦντι ὑπερχυθέντος, πᾶσαν ἡ ἐπιθυμοῦσα λέπρα τοῦ σώματος ἄφετο, ὡς μηδὲ ὃ τυχὸν ἴχνος αὐτῆς ἐν αὐτῷ καταφαίνεσθαι. ᾗ Εἴ τις ὃ τοῦ Ἐλισσαιέ ἐν τῷ Νοεμὰν δι' ἀκοῆς ἔσχε θαυμάσιον, ὃ μὴ τοῦτο μᾶλλον Ἰωάννου ποτὲ εἶδεν ἐν Ἀρχελαΐδι τετραπυργούμενον. ἀπέπεμψεν οὖν αὖθις ὁ μέγας, ἀπιθι, λέγων, ἀδελφέ, μεμνημένος ὧν ἔπαθεν ὑπὲρ τοῦ Θεοῦ ἐπαχθέντων. ἠνώθησαν οὖν κἀκεῖνοι τὴν πόλιν ὁ ἀνὴρ θεσπέσιος, ᾗ πᾶσαν τὴν αὐτοῦ προσοῦσαν κτῆσιν ἐξεπεφοιτακώς, ᾗ τοῖς πένησιν ὑπεμεμερικὼς ἀπεπαίδευτο μὲν τὴν βίᾳ πάντα, ᾗ πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῷ ἐλθοῦσιν ἐν τῷ μοναστηρίῳ τοῦ μεγάλου, ᾧ ἄσκησιν ἀξιολογωτάτην ἐν αὐτῷ κατηγημένη ἐπιμελόμενος, ὁπόσα ἄγει τελευτῆς θυπρέπειαν τῷ Θεῷ.

ιγ'. Περὶ τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ θεοφανοῦς ᾗ πλουσίου, τοὺς τοῦ βίου προσκλαυσαμένους.

Εντεῦθεν δὴ ὁλίγοι τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ θεοφανοῦς ᾗ πλουσίου, τοὺς τοῦ βίου προσκλαυσαμένους, ᾗ ὅλῳ τῷ πενήτων πάσας αὐτῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς Κυρίῳ προσαπεπιστευκότες, ᾧ μὲ τῷ τοῦ ὁσίου μοναστηρίῳ προσηρτημένοι ἀπεκείροντο (ὧν ἓις ἦν ᾗ Θεόδωρος, καὶ ἐκεῖνος τὸ πρῶτον ὑπεφαίνω) ᾧ ἦ ἐν ἄλλοις τοῖς πέριξ θεσπιζομένοις, πρῶτος ἦ ὡς πρὸς μοναστικῷ πατρὶ τῷ Ἰωάννῃ ᾗ διδασκάλῳ προσέσχηκε, πρὸς αὐτῷ ᾗ εἰκότα ᾗ Θεῷ διαφέρειν ἐπαιδεύοντο. ᾗ οὐχ ᾧ μοναδικῶς βιοῦν ἐβούλοντο μόνον, ἤδη ἦ ᾗ μυριάδων ὅσοι ὑπεδέξαντο, πρὸς τὸ ᾧ ζῆσθαι ᾗ πολιτεύεσθαι, τῆς ἀγαθῆς ᾗ θεοῦ αὐτοῖς φήμης εἰς ἀπόδειξιν ᾗ μαρτυρούσης, ἐρχόμενοι ᾗ προσαπόντες τοῦ οἰκείου αὐτῷ προσανατιθέντες λογισμούς· ὃς ἀπόδειξις ὁ θεοφόρος ἀποδεχόμενος, ᾧ ὧν ἐκάστου πραύματι καταλλήλων θεραπείαν ὑπιδεχόμενος, πάντας εἰς Χριστὸν ψυχαγώγει τε ᾗ κατηρτίζετο.

ιδ'. Περὶ Εὐκλέους μονοφθάλμου.

Μέχρι δὲ ὧν ἡμέρας τινὰς ἀνὴρ τις, Εὔκλεος τοὔνομα, ᾧ δεξιὸν πεπληρωμένος ὀφθαλμόν, ᾧ μακρὰν προσελθὼν, ᾧ μονήρη βίον ἐν αὐτῷ κατηγημένη μεταλλεῖν κατέκτησεν. ὡς δὲ ἄσμενος ἐπὶ τοῦ ἁγίου ἐπεδέξη, τῆς ὁρισμένης ὑπικατακεκουφότος, καὶ ἐκ τοῦ ἀλλοῦ ᾧ ἄγιον ἔδρᾳ χῆμα λαβὼν, πάντων τῶν συνόντων ἐπ' αὐτῷ τελειότατον, ἐγγίζει λοιπὸν ἤδη ᾧ ἁγίᾳ, ὡς τείχας (ὡς εἰκὸς) ἀποκρησόμενος. ὁ τοίνυν ἅγιος μᾶλλον ᾧ αὐτὸν ἐπισκέπτεται, ᾗ πάντα ὡς κεκόνται ἐκτελέσας, συμπαθεῖ ᾗ μάτι τοῦ ὀφθαλμοῦ εἰς οὐρανὸν ἀνατείνας, τοιάδε αὐτῷ εἰς ἐπήκοον πάντων ἐπήνεγκε· ὁ Θεὸς ὁ μόνος δυνάμενος ὧν ᾗ μακρίως, οὗ τῷ βουλήματι σωτηρίᾳ πάντα ᾗ συμπεραίνεται), Ἴασεταί σου τοῦ ὀφθαλμοῦ τῆς ψυχῆς ᾗ τοῦ σώματος. ᾗ ἅμα ᾧ λόγῳ ἐδέκνυτο πᾶσιν ὁ τοῦ Εὐκλέους ὀφθαλμὸς ὑγιὴς ὅλως ᾗ μηδεμίαν ᾧ ὁπόσην λοιπὸν ὑπιφερόμενος. τούτων τοίνυν ἁπάντων, ὡς εἰκός, τὸν θαῦμα ἐπεχώρησεν τῇ φήμῃ δραδοθῆναι,

(ι. λίαν)

ιε'. Περὶ Χειρίσης αἱμορροούσης.

Γυνή τις ὀνόματι Χριστίνα πλούτῳ τε πολλῷ ῥέουσα ᾗ οἰκετῶν ᾗ θεραπαινίδων πλήθους κεκτημένη οὐσία ζουσα, αἱμορροίας ἐπειρᾶτο, νοσήματι, ἐπὶ ἐτ' αὐτῇ ἔτεσι ἑπτὰ ζοῦσι πικρῶς, πλῆθος τοῖς ἰατροῖς παρασκευάσασα, ᾗ μηδεμιᾶς ὅλως τυχοῦσα θεραπείας, ᾗ θεῖ τὸ ὁσίου πολλοῖς φημιζόμενα μαθοῦσα, πτίλῃ ᾧ αὐτῆς ἡδρα τοῦ στεῦ αὐτοῦ ᾧ τόπου, καὶ ὅτι ὁ τοῦ Θεοῦ ἀνὴρ θεσπέσιος τυγχάνει, κατακλείει. ὅθεν ὑπιδῦσα μὲν ἐπιζυγίῳ, τῷ ᾗ πυλῶνι τῆς οἰκίας ᾗ κατοικῇ μονῆς ὁ μέγας, προσενεχθεῖσα, αὐτὴ μὲ ἔξωθεν ἐπ' ἐδάφους προστέρπιδο· ὁ ᾗ ζωότης ἀνὴρ, ὡς ᾧ μακαρίου εἰσελπλυθὼς, τά τε θεῖ τῆς ἐαυτοῦ γυναικὸς προσανέφερε, συμπαθῆσαί τε τῇ κινδυνευούσῃ ἐλεεινὰς λίθῳ κατεδυσώπα. πρὸς ὃν ὁ μέγας ἀποκρίνεται, ἵνα τί, ἔφη, ᾧ ἀληθῆ τῶν ψυχῶν ᾗ σωμάτων ἰατῆρα καταλιπόντες, πρὸς ὁμοιοπαθῆ ἀνθρώπου τὰ ὑπὲρ ἀνθρώπου δέεσθε; ὅμως τῇ στενοθυρίᾳ ἐπεῖν στε δρακελεύομαι, ὡς εἰ ἀρα ᾧ τοῦ Θεοῦ φόβου ἐν ἑαυτῇ βαλοῦσα, ᾧ ὑπορθικὴν ᾗ ἀπόνθεσπον ἀποβαλεῖται ζῆσαν, ᾗ πρὸς μὲ τοὺς οἰκέτας ᾗ τῆς ἑαυτῆς θεραπαίνης προσοψομένη ἄγαν ᾗ φιλεῖα ᾗ ἀγαπήσει, ὡς στενοδύλων αὐτῆς τούτων προσοφθεῖσαν βούλεσθαι, ἐκεῖνο λογισαμένη, ὅτι ᾗ αὐτὴ Κύριον ἐν οὐρανοῖς τε κεῖσθαι ἀπάντων ἐξῆ διεπόπτου· ἐὰν δὲ οὕτω μὴ τῆς εἰς τὸν πένητας συμπαθείας τε ᾗ χρηστότητος ἐπὶ ᾗ τῶν νενομισμένων προσευχῶν καὶ ἱκε-

ησεται ἡ πασης της κατ' ουσιαν αγωγης· ὁτι μηδεν, αὐτικα δε μαλα της τοῦ τε Χριστου θεραπειας και ιασεως ὁτι τα δυσχερη. Ταυτα της γυναικος τοῦ οικειου ανδρος προς αυτην ὀξυτητος αιτιωτερα, ουκ εστιν ὡ τοῦτο τε τω ουκ αγριω θεραπευτικω χρηναι καταμαθουσης και παραπλαγεισης, παντα τε σπουδη προθυμια πολλη επαγγειλαμενης ποιησειν, ως ο Ζωτης παλιν ανηρ προς τον ὁσιον αηδυπιστερον, τον της γυναικος οια πιστιν ὀξυηκοησομενος, προσεπομενησας ὁτι τοῦ Θεου ἀν, Θεσπεσιε, ἀπιθι· ὁ Ειρηνη, εφησεν, ἀδελφε, ἀλλα δη συν τοις συμβιοις και παντα προσπαρομενος. ὀξιον δε ουν ὁ ανηρ, και τον τοῦ αγιου λογον εις εργον λιπον χωρησαντα τοῦ της γυναικος σκοπου, μετ' ὀλιγιστας και χαρας αρρητου αμα τη συμβιῳ εις τα οικεια υποστρεφειν. Αλλα γαρ ετι επι τοις Ειρηνικοις προσθετης θαυμασιον, ὁτι τον τοῦ βιου λοιπον ακολουθιαν χαρησομεν.

ιε'. Περι της τοῦ αὐθρωπου λεοντος αὐαγεσιους.

Λεων ὡς τω μεγαλω μαγειρος, τον αλκιμον αὐτοκειρα και βαρυν, δυοιν και ὡμοβορος και χαλεπος, κατ' οκνον κρεοδ τοις περι Ασπολιαναν τοπους επ' ολεθρῳ πολλων ειστηκωμασε. και δη πολλακις της καταδυσεως ὀξιον, τοις προθυμοις κυ Ⓜ τοπον και τοις οκνοις γεωργοις ὀξαφνης επιπεσοντων, μολις πολλα πληθη και κατηνειπατο. και ὁ μεγεθος φοβερον οντως ζωον ἡ αμυχμον ορωμενον τε και νομενον· και ποτε της πλησιοχωρου ανδρας συν ὁπλοις και βελεσι πολεμιον νομῳ κατ' αυτο γραπτοδυσαντων, ὀξαπινης ὁ θηρ σκυβαλων, ὑς μεν μονῳ τῳ βρυχηματι διεσκορπισεν, ὑς δε τω ὀλιγαπερὀξας τεχνασματιας ελεεινος κατειργασατο, αλλους ωμοβορῳ στοματι κατασφαξας τεχνασματος ενεπιμπλατο· ως εντευθεν καταλιμπανεσθαι μεν τας γεουργας υπο της γεωργιας ανακλησεως, σκυλιφη δε και οδοιπορους επ' ερημιας ιωνας και δυσβατους τοπους ὀξω των ὑθηεσι δυοπορατον ὁτιδρομην τε και ἡ ἐφοδον. Δηλεια δε ουν και μεγαλωσια πολλη πεφυτες οι της γης σκευεσι κατεπηρτο δη, θεσπεσιοι. ὁτι γεωθεν δε Ⓜ μεγαν τοῦ Θεου ελεηφορτος αὐθρωπον, πεφυκεναι τον ἡμιθεον, τας τε τοῦ δεινου θηρος πεφυλεχθαι απηλλοι, τον τε λυσιν αὐτοις της κακης και των απαλλαγην τοιαυτην ὀξ τοῦ Κυριου καταλιπεσθαι προσεπασσοντες. ὑς ως ολιγοπιστους, και της διαστηκυν ουσαν καταφρονητας ὁ αοιδιμος ὁσιδιστος, και τοῦτον αὐτοις τον τρομον ἡ) της τοῦ θηρος καταδυναστειας ὀξαμβυτραμβους (ἡγεμονα της φυσει λογικης δουλεσθαι, φησι, προς Ⓜ Θεου λογῳ ραθυμια και καταφρονησις εδυ φυσει αλογωτατους θηρας προς σωφρονεστερα επιστησαι) υμας μεν, εφη, ποτε ανδρες ομοδ και γυναικας, ὁτι της εκκλησιας σωστερχοντες ὀξομολογεισθε θαρσους, ενοπιον Κυριου προσευχομενοι· ον ὁ υμιν εγω καιρον ευαγγελιζω, απαγαγοντες επ' αὐτον τον λεοντος τον διεξοδους προσευξασθε, μηδενα κινδυνον ἡ φοβον υφορωμενοι· και πιστευσαντες τῳ εμῳ Χριστῳ και Θεῳ, ὁτι ταχιστα τιν αὐτον θαρσος δυναμιν. λαβοντες τοινυν εκ της αγιας εκεινης και σεβασμιας χειρος Ⓜ θειον χαρτον, και ως διεταχθησαν, ὑτω δη μετ' πιστεως ποιησαντες, τη ὀξης ελθοντες βουνῳ τῳ δη τη τοῦ χαρτου βασει Ⓜ δι' Θεσπεσιαν ενδον θηρος ακινητον ἡ ἀπρακτον προσκειμενον. τι τουτο τοῦ κυ Ⓜ λαικην τον λεοντων τῳ Δαμιλη γενησεσθαι θαυματος ουδεστερον; τις ακουσας ουκ εδοξασε Ⓜ Κυριον Ⓜ ποιουντα μεγαλα και αὐξιχνιαστα; ευελπιδα τε ἡ ὀξαισια, ὡν ουκ εστιν ευελπιδος; τις ὁ και Ⓜ μεγαν τοῦ τηλικουτου θαυματος ουκ υποπηδαθη, και της αγαπης αὐτοῦ δι' ακοης και προς Θεον οικειοτητος εμανη εισαι; ενθ και Ιουδαιων παιδια ενοπτον προσωπον σκαλυφθησαν, και ἑλληνες ὁ συν αὐτοις κατημαυθησαν, και πολλοι αὐτων της ιδιας θρησκειας αποστατες ὁτις ωσαν τῳ Χριστῳ, και τοῦ Θεου εκκλησια προσηλθοντες, εις ονομα πατρος και υιου και αγιου πνευματος εβαπτισθησαν. τουτον ουν Ⓜ ὁπον ὁ μακαριωτατος πατριαρχων ετησιον ὁ τῳ μυστηριῳ ὀχλοβοησιαις, και πασης ασκητικης αγαγης ὁ πυθμαινομενος λυχνος και νομος ημιολιος, οις τα ωμιλει ὀχλοστοματος διδασκων και ψυθετων, και οις εγεγραφως τιν' δυναμιν της θειων δογματων και της εντολων συνεστατικον.

ἦν τε ἁπλῶς πᾶσι καὶ πᾶσιν, ὡς ἅπαντα τοῦ λαοῦ ἀπάσης ἐργάτης, καὶ τῶν ἐπιρρήτων μύστης τε καὶ διδάσκαλος, διεφημίζετο τε καὶ λαμπρὸς ἁπανταχοῦ καὶ ἀοίκητος ἦν· αὐτὸ δὲ τοῦτο καὶ ἡδονὴν αὐτῷ καὶ λίαν περιώχλησε.

Πρὸς γοῦν τοῦτον ἐπαίνους λίαν ἀπλοῦς ἔχων καὶ ἐπαρθῶς, πρός τε τὰς τῶν ὄχλων τῶν ἐπ' αὐτὸν ἐρχομένων ὀχλήσεις σφόδρα δυσκολαίνων καὶ γενναιοφρόνως διεγωνίκει ἀποδράσαι κρυφῆ τῆς μονῆς, καί ποτε καὶ λαθὼν ἐφῆλω ἐξ ἀδύτου πρὸς δεσπότην ἑαυτὸν κατακρύψαι. ὁ δὲ μὴ μικρὸν ἐποιεῖτο φροντίσας, καθ' ὧν ὁ μοναχοὶ πρώτιστοι ἄλλος ἀλλαχοῦ ἀπηχόλητο, λαβὼν τὴν μονῆς ἀποφοράν, ἣ δὴ αὐτὸς ἐπόμπευε τόποι κατελαβεῖν, ἀσμένως ἑαυτὸν ἀναπέκλεισεν. Ὦ ὦ μοναχοὶ ὡς ἡδονὴ ὃ προσῆλθεν, ἣ ὅπου ὁ τούτων φιλόπτωχος πατὴρ ἅπασι, ποίους οὐκ ἐκάλουν ἀριστέους, ποίας οὐκ ἐκόσμουν κοπετούς; πᾶσαι γὰρ τὴν ἡμέραν ἐκείνην εἰς πένθος ἐτρέπαντο καὶ κατήφειαν. ὁ δὲ ὧν μακάριος διεπίστατο ὅλως ἐκεῖσε τὴν μόνας ἐκλελοιπέναι, μόνῳ τῷ Θεῷ καὶ ταῖς προσευχαῖς ἐρόλαξε, καὶ ταῖς ἁγίαις ψηφῖσι συνεφιλοπόνει χεραφαῖς, οὐ λύχνον ἔχων, οὐ τραπέζαν, οὐκ ὀλίγης ἀνακλινόμενος, ἢ ὅλως ἂν δεσποίνοις ὑπεστηδύμασι λειτουργούμενος, ἀλλ' ἕζη ἑαυτῷ προσέχων, καὶ τῷ Θεῷ· λόγῳ μὲν Θεοῦ τὴν ψυχὴν, βοτηδαίως ὃ δὴ σῶμα τρεφόμενος, καὶ τῷ θείῳ πνεύματι ζηριζόμενος. ὅτι γοῦν ὃ προσπάλαιε ᾧ τὰ αἴσχη ψυχῆ καὶ καύσωνι, πάσαις τοῖς τοῦ ζωπυροῦ σώματος ζαλαιπωρείαις ἐγκαρτερῶν, ἕως ἐφέρη τὴν αὐτοῦ φύσιν πρὸς τὰς τῶν πόνων ἐκείνων ἐπροθυμήσατο ῥοπάς. Εἰ δὲ καὶ ὑπνου μεταλαχεῖν ἔδει πρὸς τὴν τῆς φύσεως ἀνάπτυσιν, ἐτοῖς ὁ αὐδύμας τὴν λειτουργίαν ἐτέλει, ὡς τοῖς δυσὶ λοιποῖς ἐκείνοις ἔτεσιν, οὐδὲ ὅλως αὐτὸν ἀναπαυόμενον, οὐ νύκτωρ, ἡ μὴν ἡμέραν. Ὕστερον δὲ αὐτῆς ἐφιλοτεχνήσατο τῆς φύσεως. ἐπεὶ γοῦν τοῦτον ἀνθρωπον ὄντα ἔδει πνεῦσαι τῷ τοσούτῳ ἐξαθλήσαι κάματῳ, ἔδει γὰρ αὐτῷ τῶν Χειμάρων πληρώσαι ὅλη σωτηρίας καινῆ τὸ πνεύματος αὐτοῦ τὸ ἁγίου ἀφομοιῶσαι, ὅθ' οὗτος πλήξεται μὲ τὰ ὑποκάρδια, ἓ ἓξ τῶν νεφρῶν δυνάμεις ἀποκρούεται πᾶς τὰ πάντων ἐπιβολῆς· ἡ μακρὰ λοιπὸν ἀθλων ἐπαρκεῖν ἑαυτῷ πρὸς ὃ ζῆν, ἅμα ὃ ἡ ἀπὸ τοῦ ἀγίου αὐτοῦ ἁγίας προτρεψάμενος πνεύματος, πρὸς τὸ κοινὸν ἀπάντων μητέρα τὴν ἐκκλησίαν ὅλην ἀθλεῖ πρὸς ἀγῶνα.

ιζ'. Ποιεῖ τὴν αὐτοῦ ἐν τῷ καπναίῳ διαγωγήν.

Ἀσμενέστατα ὃ λίαν τοῖς ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας πᾶσι, μάλιστα ὃ τῷ μεγάλῳ τῆς ἀληθείας ὁμολογητῇ Μελετίῳ καταδιδοῖς τὸν τῆς ἀρχιερωσύνης δι' αὐτὸν καταδίκασεν. τοῦτον δὴ τὸν βαθμὸν ὁ ἔτι σὺν πάσῃ θαρέτρῳ ὁδοδυκιμήσας, οἷς τε πνεύματοκινήτοις ὠμίλει καὶ ἀδελφοῖς, καὶ οἷς φιλοποιώτερον μᾶ βαθυτέροις ὑπισχνεῖτο τῶν ἐκκλησίας, καὶ πάντας ὡς ἐνόμιζε δεῖν λαοὺς εἰς Χριστὸν ὅτε δὴ τὸν κατ' Εὐνομίου πρὸ ἀκαταλήπτου λόγους θείους ἄλλην καὶ ὑφηλῶς αἰσθάνεται.

ιη'. Περὶ τῆς εἰς διακόνου βαθμὸν ἀπὸ τοῦ Μελετίου χειροτονίας αὐτοῦ.

Μελετίῳ ὃ τῷ θείῳ πρὸς τὸν ὁ Κωνσταντινουπόλεως κροτηθέντος οἰκουμενικοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν περὶ τοῦ ὁμοουσίου ἐκκλησιαστικὴν πίστιν, εἰς καθαίρεσιν μὲ τῶν τῷ ἁγίῳ πνεύματι μαχομένων, Γρηγορίῳ ὃ τῷ Θεολόγῳ καθίδρυσιν, καίπερ τὸν οὐσίωσιν τῆς ὀρθοδόξου ἀμωμήτου ζωῆς· αὐτὸς ἅμα μὲ τὸν τῆς ἐκκλησίας προεδρίαν ἀποδιδράσκων, ἅμα ὃ τῷ τῶν καλῶν τῆς ἡσυχίας ἔρωτος ὑποκινούμενος, εἰς τὸν προτέρων αὐτὸν πάλιν ἐπιμέτρεφε μοῖρον. ψυχὴ γὰρ πᾶσα θεία καὶ θεοφιλὴς, ὃ ᾧ ποτε τύπῳ τῷ Θεῷ βιαρεσήσασα ὃ μεθέξει τῶν θείων κατώρη φωτός, εἰ ποτε τῶν τοιούτων τόπων μετέμαρτύσασα εἰς μηκίστων τῶν δι' ἐκείνων ἔλθοι καλῶν, ἀνακάμπτει τῷ φίλτρῳ ὃ ἀναγρέφειν πάλιν ἡδέως ἐφίεται πρὸς αὐτόν. ἀλλ' τίς τῶν ὃ τῷ μοναστηρίῳ ἐκείνῳ μοναχῶν τὸν τῆς ψυχῆς διαφερόντων ἐκφεύσοι ὃ ἀγαλλίασιν; ἑορτὴν γὰρ ἑορτῶν, ἡ πανήγυριν τῶν (ὡς εἰπεῖν) πανηγύρεων τὸν τῶν παμμακαρίας ἐπιθόδου ἐποιήσαντο.

ιθ'. Περὶ τῆς εἰς μοναστήριον αὐτοῦ πάλιν ἀφίξεως.

Πῶς

κ'. Περὶ τῆς πεσούσης ἀπὸ τοῦ ὀρόφου τῆς ἐκκλησίας Ἀντιοχείας Φλαβιανοῦ, ὡς τῇ τοῦ ἀγγέλου ὀπτασίᾳ περιχθὲν ἀνέστη ἀβλαβὲς ὑπὸ τῶν ἀγίων.

Πῶς ἡ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησία πάλιν αὐξήθη καὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς αὐθίς ἀπωλείας ἐλθοῦσα εἰς ἐρημίαν. ἀρτι γὰρ Φλαβιανοῦ τοῦ μεγάλου καὶ θείου διδασκάλου Μελετίου, καὶ καὶ θείου τῆς ἐκκλησίας Ἀντιοχέων διέποντος, ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου σὺν ἑωθινοῖς ὕμνοις ἀναπέμποντι αὐτῷ ᾠδὰς, αὐλίκα νεῦ εἰς ὃ μοναστήριον ἀπῆλθεν, εἶδε καὶ ὁ Ἰωάννης, σαφῶς ἐρημωθὲν τοῦτον ὅτι τῶν ἐκκλησίαν ἀγαγεῖν, ἡ ἱερεῖα τελειώσας, ὡς σκιδὸς ἐσώλυσεν ἐκκλησίας, καὶ ὡς μάλιστα καὶ Παῦλον καὶ μέγαν τοῖς ἱερεῖς τοῦ χαρᾶσθαι δέξηνήσεσι καὶ πέρατα τῆς οἰκουμένης ἀγκαλεῖν. κατ' αὐτὸν ἦ τὸν ὥραν καὶ τὴν Ἰωάννην ὁ ἄγιος ἱερεὺς ἄγγελος ἐν ὑπνοφαντασίᾳ φωτὶ καὶ δόξῃ περιστυχόμενον ἐφανιδεῖς ἀδιάκριτος Φλαβιανῷ ὅτι σκήπτῳ ἔπεσθαι πρὸς τὴν ἐκκλησίαν πρεσβυτέρου χρεστοῖαν καταδέχεσθαι μηδὲν ὑποφάλλον. τὸ δὲ μεγάλου πρὸς τὴν τοιαύτην βλασφημίαν διάταξιν, φησὶ πρὸς αὐτὸν ἀντεπαληκότερον ὁ φανείς· οὐ μὰ ὁ Θεὸς ὁ ἅγιος βεβούλθ', οὐδὲ ἐστὶν ὁ δράσκεδάσας ἢ τὴν βουλὴν μεταποίησας δυνάμενος, ὥσπερ οὐδὲ Μωϋσῆς ὁ παλαιὸς ἐκεῖνος, ἰωΐκα τὸ τὸ διαστὰν ὅπτα ταγλὺ διεκρούετο. οὕτω ζημαθεὶς ὁ μακάριος, τῷ ἀγγελικῷ ἡ θείᾳ ὑποφάσει καλύμματι, πρεσκαλεῖται μὲ αὐλίκα σὺν ἀδελφοῖς, καὶ ἀπαγγέλλει τὴν δηλωθεῖσαν αὐτῷ ὄψασιν ἀπ' αὐτοῦ· ἡ ὡς μὴ μικρὸν ἡ Φλαβιανὸς αὐλὸς ἦρξει τοῦτον ἀναληφόμενος. λύπης ἦ πολλῆς ἡ ἀθυμίας ὅτι ὦ χωρισμῷ πληρωθεὶς ἐωρακώς, πρὸς ἐκκλησιοῖς λόγοις τούτοις πρὸς μυσθησόμενος, σκλέγεται μὲ ἀπ' αὐτῶν δύο σὺν πρώτοις ἐ εὐλαβεστέρους, οὓς ἡ πάσης ἠγείθαι τῆς ἀδελφότητος ἐί τι βίῳ καὶ λόγῳ ἐ πάσῃ πνευματικῇ παιδεύσει κατίσησεν. ὁ ὅσῳ ἦ πρὸς τὴν τῶν ἀδελφῶν καθίσιν τούτοις ἠγεμονίαν, ἰδοὺ ἡ Φλαβιανὸς αὐλὸς πρὸς γίνεται, ἐ μὴ πολλῆς πρήσεως τῷ μακαρίῳ στεῦ τετυχηκὼς, ὀκ πολλοῦ μὲ, ἔφη, τῆς σῆς ἀποδυσώμην ἥδεως ἡ ὁμιλίας ἐφεστήκειν, ὡς πιμώτατε πάντων αἰδρῶν ἡ σοφώτατε· σκωλύθην ἦ ἄχρι τοῦ νῦν, ἐκκλησιαστικοῖς ποσὶ σπαρχόμενος πρᾶγμασι· νῦν δὲ μόνον θείῳ προστάγματι καλεθεὶς, καὶ ἀγγέλου φωνῇ ἀναστὰς πρὸς τὴν ἀγιότητα προσερχόμην τὴν σὴν. ἦκε τοιγαροῦν στεῦ κἀμοὶ πρὸς τὴν κοινὴν μητέρα πάντων ἡμῶν ἐκκλησίαν, ἡ ἐσφρα ταύτῃ, καὶ δὸς ἡμῖν, ἀποδοὺς, ἡ τοῖς καρποῖς τῶν σῶν πόνων δυξιωσάμενος σὺν ἀληθοῖς αὐτῆς μάθυσον, ἐ τὰ χωνήματα αὐτῆς πλήθυνον, ἵνα ταῖς ἡδυπάσαις τῶν σῶν λογίων καρπώσῃ δυαπλουσα δόξαν. πρὸς ταῦτα τοίνυν δυπτύνειν οὐκ ἔχων ὁ πρᾶὺς ἡ πάνοπος, ἡξίου καὶ ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἱερεῦν ὀπτελέσαι λειτουργίαν ἐν τῇ μονῇ, ἡ πᾶσι τῶν μυστηρίων τῶν ζωοποιῶν μεταδοῦναι, τοῖς τε τὸν ἡγεμονίαν τῶν ἀδελφῶν διδαξαμένοις καὶ αὐτοῦ εὐλογηθῆναι· καὶ μὴ ταῦτα, ἵππη τῷ Θεῷ φίλον, ἑτοίμως ἔχει ἕπεσθαι ἡ αὐτῷ. τούτων οὕτω βουλομένων, καὶ αὐτὸ τῇ ἑξῆς ἅμα τῷ ἱερουργεῖν μέλοντος, ἰδοὺ ὁράν ὥσπερ ἐνὸς σώματος ἐκ δύο τμημάτων, οὕτω τοῖς μοναχοῖς κατάδηλον τότε τὸν Ἰωάννου ἀπ' αὐτῶν γνωσθῆναι Δράσιν. ὁ μὲ οὖν αὐτῶν διάκρισι καταῤῥαγνύμενοι ἡ θρηνοῦς κατολοφυρόμενοι ἐ βοαῖς, οὐ σώματος μεταίσιν, ἀλλ' ἰδίᾳ ψυχῆς νέκρωσιν, τὸν σκήνου μετθωίσασιν ἐλογίζοντο. ὁ δὲ σέκαστο τολμηρότερον μὴ ἀφίσασθαι ὁ πρᾶσπα αὐτοῦ, μήτε μὴν ἐᾶν ἀναχωρῆν τῆς μονῆς. Ὡς γὰρ ἡμῖν, ἔλεγον, οἰκοδομὴ ψυχῆς, ἡ πρᾶκλησις τῆς τότε θεολογίας ἐτερημένοις καὶ διδαχῆς; μόλις οὖν πλείσαις μὲ τὲ μεγάλα ἀναπήκησι ἡ πρᾶιπέσεσι, σφοδραῖς ἦ τὲ ἀρχιερέως Φλαβιανοῦ ὑπιμήσεσιν ἐξέβησις, ὁ μὲν πρὸς τὸν ἰδίαν ὁ λύπῃ μονὴν, Φλαβιανὸς ἦ ἡ ὁ στεῦ αὐτῷ ἅμα ὦ μεγάλῳ πρὸς τὸν τῶν Ἀντιοχέων μεγάλην ἐκκλησίαν.

κα'. Περὶ τῶν εἰς πρεσβύτερον χειροτονίας ἀνθ. ἡ ὡς τὸ ἄγιον πνεῦμα ἐν εἴδει περιστερᾶς ἐπὶ τὸν βαπτισθέντα αὐτῷ ἔστη καὶ φωνή.

Πᾶς οὖν ὁ δῆμος καὶ πᾶσα ἡλικία καὶ τύχη τῶν Ἰωάννου πρυτσίδων ἀκούοντες, εἰς τὸν αὐτοῦ ἀναπτησιν ἔτρεχον, τῆς πρὸ αὐτοῦ βλογίας τυχεῖν ἐφίεμενοι, ἡ ἐ μόνης ἀξιωθῆναι τῆς ὄψεως, ὡς ἡ μέγα πεμπούσης ὄφελος ἡ αὐτῆς. καὶ δὴ ἦλον ἐπ' αὐτῷ πᾶς ὁ τῶν Ἀντιοχέων

Αντιοχέων ἐκεῖ τότε συνέρρει λαός, ἡ ὅλη τῷ ὁμωνύμῳ τύτῳ, μᾶλλον ὑ συνωνύμῳ Βαπτιστῇ πᾶς ὁ Ισραὴλ ὅλος ᾠκεῖτο Ιορδάνῃ ὁ πρότερον. ἐπεὶ ὑ ἡ τῆς τῦ προσευκτηρίου χαρτονίας κυεία πρῖν, ᾗ πᾶσα μὲ ἡ ἱερὰ τῶν πιστῶν συναλυλύθη ὁμήγυεις, πᾶσα ὑ τῶ ἱερωσύνη ἡ θελεκτος ὡσεὶ ὁ ἱερατῆσι συνδεδραμήκει πλῆθύς, ἐστενοχωρῆτο ὑ ὁ ναὸς ὅλος, ὥςτε ὄντος τόπου τῷ συνεισδραμόντι λαῷ κωλύθρας ἡ στάσεως. οὕτως ὁ πάλειος τῦ ἁγιωτάτου Θεοῦ ἱερατικὸς ἁγιφυὴς ἐπίκεισος ᾗ ὅλη πόλις ὡς ᾗ πρὸ τῦ πρᾶγμα δυσῶν τῆς κατ' αὐτὸν πολειότητος. ἐπεὶ ὑ τῷ θεσσαλείᾳ προσηγγίκει, καὶ (ὡς ἦμις) ἁγκλινε τῷ ἱερατρχῃ τῦ κεφαλῦ, ὁ χρῦς ἁμοί μοι ὁ ξένος τῦ ῥεύματος· ὡς ἐσιγᾷ ὡς λαβυκὴ ἄγαν ὡσεία ᾗ πεικαμμὴς ὁκ τῦ ἀφανοῦς, ποθ' τῶν ὁρωμένων, ὅτι τῶ τῦ χρῦ θητικωτέρων καταλήλυθε κεφαλήν, οἷον τι καὶ ὡσεὶ τῶν ῥαθμῶν διεσπάτῶ ὁ Ιορδάνης βαπτιζόμενος γέγονεν, ἐμφαίνουσα δηλαδὴ ὅ ὡσεῖον τῆς ἀρετῆς τῦ τελειοκάκαρος. ἅμα ὑ τῷ τέλει τῆς ὅτι τῶ ἱερατῆ ὁκέτι κεφαλῦ ὑχῆς, ὡς πάλιν ὁ φανεὶ ἀφανές. τῦτο ὑ ὁ ἁγιόδοξον αὖθις τὸ ἱερατρχικὸ συμπρόσωπον ἀπάντις θαυασάμενοι καὶ τιπλάγησαν, καὶ φόβῳ ἐδόξασαν θεσπρέσιος τ' Κύριον. τῦτο δ' κὺ τῶ πόλιν μόνον, καὶ τὰ ζώντης ἀπείρωσε, ἀλλ' ἤδη καὶ κὺ τῶν Συρίαν ἐφημίσθη ἅπασαν, ὡς πάντας ἐξίστασθαι καὶ ὁδοιπορεῖν, ὡς ἀρὰ ὁ ἰοῦντος ἔσεσθαι, ὅπου πῦρ οὗτος σκαρῶς ὁκ ἀσεβαμένοις ἡ δόξα Κυρίου σὺν αὐτῷ πεφώτρωται.

κθ'. Περὶ τῆς ἐπ' ἐκκλησίας συνόχυς καὶ ἀμωμήτου διδασκαλίου καὶ αὐτοφώτου καὶ μαλῤῥήτου ζήνρος ἀσκῆς αὐτοῦ.

Εντεῦθεν ἕως καθορᾷ τῶν τῦ Θεοῦ σοφίαν ὁ ἐξόδιος ὑμνογλῴττων ὁ παῤῥησίαν ἀγουσαν ὁ πλατείας· ἐντεῦθεν ποταμοὶ ὕδατος ζῶντος τῆς αὐτῦ κοιλίας ἐξαποῤῥέοντος, πᾶσαν ψυχὴν λόγοι Κυρίου διῆσαν ὁσημέραι κατηρδεῦον. κατὰ τὰ γὰρ ἑῶθινας καὶ ἑσπερίους ὑμνολογίας, καὶ κὺ πᾶσαν ἱερὰν σύναξιν καὶ ἡμέραν εὐσημον καὶ ἑόρτιον, ποτὲ μὲ τοῖς ἤδη αὐτῦ πεφαιτισμένοις συνεζήτει, ὅτι τῦ ἀμώμου προσώπου, ὁ συνημμένον λαοῦ κατεφώνιζε, ποτὲ ὑ τοῖς νεωστὶ συνεκτεθῆσι αὐτῷ, ὧν ὄβδ ἦ ὁρὸς Ιουδαίους, ᾗ τὰ ὡσεῖ τῶν ἀποστολικῶν, ἢ τὰ τῦ θείου εὐαγγελίου, ᾗ δὴ καὶ τῦ μεγαλεφωνοτάτου τῶν προφητῶν Ησαΐᾳ ἐξήγησις, ᾗ ὅσα χαρακτῆρι ἐγκλέξεων δήλωσι, ὅσα τε ὡσεὶ μετοικίας ᾗ ἐρετῆς ποικίλης, οὐ κὺ παρέργοις αὐτοῦ διεσπουδασται. ἔστ ὑ ὅτε ὁ αὐθαδέσιος ὁκ τῶν ὑποστάντων κὺ κακῶν παραγμάτων ἀφορμῆς δρασόμενος ὁθαυμασιώτατος, θεοσοφίας ἐξέγκλε ὃν λαῷ πολεμικός. ὅτε δὲ ὁ ὑψηγόρῳ τῦ λόγου σκυπάξει, ᾗ ὡσοδικώτερα ᾗ σκυεγραμμένη τῇ φράσει τῦ σοφοῦ διδασκάλῳ κεχρημένος, χωρὶς πις ὁκ τῦ ἴχνος ἀποτολμήσειε, ᾗ τῶν φωνῶν ἐπῤῥασε, ὡς αἰωφελῆ ᾗ λόγοι κατηπᾶτ, ὃ μὴ δυνάμις τῶν τῶν πολλῶν ἀκοὰ ὠῷ ὑπ' αὐτῦ σκυνίειν λεγόμενα. ὅθεν ἔκτοτε ὡς ὁμιλίας ὅτι ὁ σαφέστερα αὐτοῖς διελέγετο. οὕτως ὧν τῷ παῤῥησίᾳ τοῖς ὀρθῶς πνεύματος αὐτῷ ἐκκοσμηθεῖσι τέκνοις τῶν καπήλων ἐφίλει πατερικῶς περσπεύζοντος, ᾗ ῥήμασι ζωῆς σκυέχως αὐτῦ ὀρκτέ φοίτος, πομνίοις ὑ ᾗ θείοις ποτίζοντος νάμασιν, ὅσοι φιλομαθεῖς ᾗ φιλόσοφοι γραμματικῆς, ὡς ὁκείᾳ φωνᾶς ἀπ' τῦ ἱερολόγου σώματος ἀφαρπάζοντες, ᾗ ὡσὶ ὡς ἐν τῷ ἀγορᾷ, ἐν τε συλλογοις ᾗ διαγέσι οἴκοις, καὶ κοινῇ, ᾗ ἰδίᾳ καὶ πάντ' καὶ πᾶσι καιρὸς ἁπαναγωσκόντες, καὶ ὡς μιγνῦσθαι τῆς ἐξηγήσεως ἡδυλογοῦντές τε ἅμα καὶ ἡδίοις ὑμνοῦμενοι, ᾗ ὡς ἀληθῶς ᾗ πιστῷ τῶν δογμάτων ᾗ στὸς ἀνδρεῖον βεβιωμένοις, μεγάλοις μὲν φωνᾶς ᾗ Κύριον ἐμεγάλυνον· μεγάλοις ὑ ᾗ θρηνίαις καὶ κρότοις ᾗ Ιωάννῃ ἐπαίεσκτες, οἱ μὲν Θεοῦ, ὡς ὑ Χριστῦ σῶμα ἔφασκον αὐτὸν· ἄλλοι ὑ ὅλῳ ᾗ τῷ λόγῳ ἀξιωματικὸν ᾗ λαμπρὸν, Χρυσόστομον τῦτον ὠόμαζον. Φλαβιάνου ὑ μὲ ὡσὶ προέδρου τῆς Αντιοχέων ἐκκλησίας, καὶ ἑαυτῦ ὅλῳ δεδόχθαι τῦτον καταλιμπάνειν ἡμῖν, καὶ'' τῦτο τῶν ἐκκλησιαστικῶν τῶν οἰκονομίαις πεπραγμάτων ἐγχείσαι αὐτῷ ὅλῳ σπουδῆς πειουμένου, αὐτὸς τῶν ἀνθρώπων ὀχλήσεων καὶ φροντίδων πάντ' απαν ἀπολυόμενος, ᾗ τὸν νοῦν αὐθάλωτον τῇ τῦ Θεοῦ θεωρίᾳ ὅλῳ τηρῆν ἐθέλων ἀεί, τῶν μὲν τοιαύτων ὅλῳ κονίαις ἀπεσείσατο· μόνῃ ὑ τῇ τῆς πνθμαίος διδασκαλίᾳ, καὶ

καὶ τῇ δεξιολογίᾳ καὶ τῇ πρὸς συνουσίαν, ᾗ δὴ καὶ τῇ τῆς ἀνθρωπίνων σχολάζων θεσπεσίᾳ, τῷ τε ψυχῷ ἐλαμπρύνετο, καὶ τῷ σώματι δι' ὑπερβολὴν ἐφαίνετο τὸ Χριστοῦ, καὶ πλεῖστα σημεῖα δι' αὐτοῦ κατεργάζετο· ὧν καὶ αὐτῶν οἱ μὲν ὑπομνηθῆναι οὐκ ἀγνοήσουσι, οἱ μὴ, νομισθήσεται, οὐδὲ πιστόν.

κγ'. Περὶ τῆς πολιάδος τῆς Εὐκλίας.

Γεωργικὴ γάρ τις τῷ ὄντι ἡ Ἀντιοχέων πρόνοια (Εὐκλία τοίνυν ὄνομα) υἱὸς ἀγαπητὸς Ἰωάννου. ἔστι πυρετῷ λαβεστάτῳ βληθείς, σκληρύνθη τελευτᾶν. ἡ οὖν μήτηρ αὐτοῦ ᾗ θεῖα διδασκάλῳ προσπίπτουσα, καὶ τὴν Χαραικάμου τοῦ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς δαιμονώσης Ⓜ Ἰησοῦ δυσωπούσαι, ἐλεηθῆναι αὐτῆς Ⓜ υἱὸν καλοκἀγαθίαν. ὁ οὖν ἀγαθὸς καὶ πάνσοφος ἰατρός, ὁ ψυχαῖς μᾶλλον εἰδὼς καὶ Ⓜ αὐτὸ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ θεραπεύειν, ἢ σώμασι, τῷ σοφῷ αὐτοῦ διαιρετικῷ χαρίσματι φησὶ πρὸς αὐτόν· αἱ σὴν τεκούσαν ὑμᾶς, ὦ γύναι, σὺ τε καὶ τοῦ σοῦ ἀνδρὸς ἀνομίαι, σὴν τε ἄλλων ὑμῖν προτέρων ἁμαρτιῶν ἥδη τετελευτηκότων αἰτίαι κατεσκήκασι, καὶ αὐτοί γ' ἐστε πέπωκότες ὑμῖν προσόντος ἡμῶν, εἰ μὴ μετάνοια μεμελημένη καὶ καθαρὰ ὃ θεῖον ἐξιλεώσοιτο. τούτων ἡμῶν σὴν διεραπευθέντων λόγων ἐπακούσασα, μετ' ὀκνηλῆξεώς τε καὶ δακρύων θρόμβου σὴν τοῦ μακαρίου ὀπτικαθοσιώσεως ποδῶν, ἐλεηθῆναι μόνον Ⓜ υἱὸν ἠξιώσατο, καὶ γνησίως τοῦ λοιποῦ μετανοῆσαι ἅμα αὐτῷ καὶ ἀνδρὶ ἐπηγγείλατο. ὀπτικαθοσιώσεις ὁ μακάριος, ὕδωρ λαβών, καὶ τεῖπεν ὅτι τῷ τῆς πολιάδος σφαγίσας οἰκέτῃ, καὶ τοῦτο τοῦ πυρετώδους καταχρίας αἱμάτων αὐτοῦ τοῖς ἡμιπάρουσιν ὑγιῆ. αὐτοὶ δὲ ἀθεσπίστου τι παθόντες, ὡς ἔοικεν, ἀμοιβῆς χρῆν τῆς ὅτι τῷ ὑγιᾶ θεραπείας, πλείστῃ χρυσίου ποσότητι ἐπειρῶντο δοξιοῦσθαι τὸν ὅσιον· ὃς δεινόν τι καὶ ἐμβριθὲς αὐτοῖς ἐνίδων, ἵνα τι τοσοῦτον, ἔφη, μὴ ὀπτάνητε, ὡς ἰσομοιρεῖν τῷ τοῦ Θεοῦ μεγαλοδωρεᾷ μικροῖς τισι καὶ ὑπτιλέοις δώρεσί τι προσόκεσθαι; αἰσχυνθῆτε γὰρ καὶ δυσχεραίνειν οἷδε ὁ θεός, ἵστα τοῖς χαμαὶ ἑρπετοῖς προσγμασιν ἐζωνυμένοις. ἀλλ' ὑπὲρ τῆς θείας μεγαλοδωρεᾶς εἰλικρατέ τινα αἴσθησιν, εἰλικρινῆ μετάνοιαν ὑπιδίξασθε, ἐν πᾶσι προθυμίᾳ δοξάσαι Θεόν, τοῖς ὑμετέροις ἀγωνίσασθε μέλεσιν. οὕτω γὰρ ἡ σωματικῆς ὑγιείας καὶ ψυχικῆς σωτηρίας ἀξιωθήσεσθε. εἰ δὲ μὴ τὸ τί ὁ Ἀντιοχείας θαυμάτων, ἡ πρὸ τοῦ ἵστα ᾧ λόγῳ· ἕτερον γ' πολλῷ πλείονα τοῦ θαυμασιώτερον, ἡ τῆς ἐν ἐκείνῳ ἡ χάριτος ἡ δυνάμεως ἄξιον.

κδ'. Περὶ τῶν ἐπάρχων γυναικὸς, τὴν χρονίαν τῷ ἐνοπτευκῷ νοσήματι καταικιάσης.

Καίτοι γάρ σοῦ κηρύσσει ἐκείνος ὁ τῆς Ἀντιοχίας ἀρχιερεύς, καὶ τοῦ δυσκόλου Μαρκίωνος νοσῶν, καὶ τοῖς αὐτοῦ ὁμόφροσι συνηγορῶν τε καὶ πρεσβεύων, πλείστῳ ὑπὸ τῷ βλάβῃ τῷ ὀρθοδόξῳ τῶν Ἀντιοχέων ἐπειρεῖ λαῷ, τῶν πολλῶν τῷ ἐκείνου συμπροπαθόντων ἠλιθίῳ. φιλῶ γάρ, ὡς ὅτι ὁ πολύ, τὸν ἀρχιερέα συνεπαθῆ ὁ ἀρχόμενον, οὗ τε καὶ ὡς ἕτερος αἰσθυμίᾳ φέρειν. τοῦτο τοῦ σύμβιον δικαίᾳ τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ κρίσει τὸ πρόνοιας δυσιατρικῷ νοσήματι πεπιεσθῆναι καὶ ὀδυνωμένην σφοδρῶς πᾶσα μὲν ἰατρικὴ χεὶρ, πᾶσα δ' ἰατρεία ὑπικουφίσαι τι μικρὸν τῆς ὀδύνης οὐκ ἴσχυσεν. οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ ἡ τῶν Μαρκιωνιστῶν ἅπασα συμμορία νῦν τοῦ ἀρχόντος εἰσκαλουμένη, καὶ ὑπὲρ αὐτῆς ὅτι πολὺ τὸ προσευχῆς ἀμφιπονουμένη, οὐδὲν οὐσῇ οὕτως οὐδ' αὐτὴ προσωφέλησε. τί γὰρ δὴ καὶ ἡμοιτό ποτε πρὸς δυσπειθῆ ἀνθρώπων λεσιπλεῖς, ἢ ὠφέλιμον; ὡς οὖν εἶδον ἀνίαυτα μαθόντες, τῆς ἐκείνων ὠμῆ καταγνόντες ἀσθενείας, τὴ Ἰωαίνου ᾗ θαυματουργικὴ χαρίσματι καὶ δυνάμει ὅτι νοῦσ εἰληφότες (οἷδε γὰρ βαρβαρόσους καὶ συμφορὰ πολλάκις καὶ διεγραμμένους ἀνθρώπους, καὶ δυνάστας ὑψηλοφρονεῖν καπνοῦν) ἀνθρώπινοι, ἀνθρώπου τοῦ τῆς πόλεως ἀρχιερέως, καὶ ἢ τούτου ὅτι κλίνης ἀσκληθρὸν σύμβιος, οὐκ ὀλίγου τε πλῆθος τῆς πόλεως προπεμπόντος ἅμα καὶ θαυμασάζοντας, τοῦ τῶν τῆς ἐκκλησίας ἔσησαν θυρῶν, ἀξιοῦντες θεάσασθαι τὸν μακάριον. ἐξίασιν οὖν πρὸς αὐτοὺς, ὁ τε ἱεράρχης Φλαβιάνιος, καὶ ὁ ἱερεὺς Ἰωάννης, οὐκ ἄξιον κρίναντες τῆς ὅτι τὸν ναὸν εἰσόδου τούτους τυχεῖν, ἀρρήτοις ἐνίοις ἐν τυγχάνουσιν. γνοὺς γ' τὸ πνεῦμα τὰ κατ' αὐτοὺς ὁ δίκαιος τοῦ Θεοῦ ἱερεὺς Ἰωάννης, ἵνα τί, ἔφη,

τῇ

τὴν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν παρασηγγίκασι δὲ πνεῦμα δὲ ἅγιοι ἐκπεμφάσαντες, ⸂ Χριστὸν
μὲ ἀπιμωῶτες ἢ τὸν αὐτὸν μυσαπόλμωοι διδαχὴν, Μαρκίωνα δὲ πιθήτης ⸂ αἰσθῆν, οἱ ἢ
τὸν ἐκείνου ἠσεβῶς ἐξ εἰς τὸν ἑαυτῶν οἰκίαν εἰσαγαγόντες, τὸν πρὸ αὐτῶν ἐπικαλοῦν-
γλωσσοῦ. τες ἀπλανῆ, ἀπιτε τοίνυν πρὸς αὖθις πάλιν, κἀκεῖνοι ὑμᾶς" ἰασάσθωσαν. ⸂ δὲ ἀποκριθέντος,
γενικῶ ἐφήσαν κεκτῆσθαι πλάνην, συνηθείας παρελήλυθε πονηρᾶς ἄρχει τῆς διαβο-
λευόμενα· νῦν δὲν ἀξιοῦμεν δι' ὑμῶν ἐλεηθῆναι ἢ συγγνώμης τυχεῖν, ἢ ἐπιστρέψαι σὺν-
πιον Θεοῦ ἢ τῶν ἁγίων ἀγγέλων μηκέτι τῆς κῆ τὸν ὑμετέραν διάστασιν κοινωνίας ἡμᾶς
ἀποστῆσαι, μὴ τοῖς ἑτεροδόξοις ποτὲ προσελθεῖν. πάντοις τοῖς ῥήμασιν ὁ μέγας δυσωπηθεὶς ἠξίω
⸂ ἱεραρχῆναι Φλαβιανὸν ὑπὲρ τῆς κακακωθείσης παροικίας. αὐτὸν ⸂ ἱερέα εἰς τὸ-
10 τὸ μᾶλλον παρετρεπομένου (ἦλθε δὲ μετὰ ὡς ἐπὶ ἐκείνῳ κῆ ὁ μέγας τῆς τοῦ Χριστοῦ δωρεᾶς ἡ
χάρις ὑπεδεικνύετο) αὖθις λοιπὸν ὕδωρ παρεσκεύαζεν, ἢ τῶν σφραγίσας
τὸ ἱεραρχῆσαι ἀξιώσας Φλαβιανὸν, ἐν τῷ οἰκέματι, ἔφη, τοῦ Κυρίου καταλέλειπται τοῦτο τῆς γλυπ-
τικῆς. τοῦτο δὲ μετὰ τοῦτο, πᾶσαν χεῖρα ὑπὲρ ἑαυτῆς αἰσχύνα πάσας ἡ γλυπτὴ, ἔστι ὑγιὴς ὅ-
λη ἢ τὸν ἰσχνὸν ἐρρωμένη. ἅμα δὲ ὑπὲρ ἀνδρὶ ἢ ὑπὲρ σωφρονεῖ πλὴν ἐπάρασα φωνὴν ἐδόξασεν
15 θεὸν ἐπὶ τοῖς ⸂ Κύριον. συμβουλῆς δὲν ἐφ' ἡμῶν ἢ τῆς παροικούσης νοητῆς οὐσίας ἢ πρᾶγ-
σεως πρὸ τοῦ θεοσόφου ἀξιωθέντες, οὕτω χαίροντες εἰς τὰ οἰκεῖα ὑπέστρεφον, πολλὰ μὲ
χήματα τοῖς ὑπ' χερεία ἀναπαιόμενοι, ἢ δὲ ἢ τελεσιουργία λίτρας χρυσοῦ τῷ ξενοδοχείῳ
εἰς ἀπαρχὴν ξένων ἢ πτωχῶν ἢ ἀρρώστων συμπαρεχόμενοι. ἔκπεμπε δὲν τὰς τῶν Μα-
κιωνιστῶν φιλίας ἐκ κοινωνίας ἀποροιμένους πάντασι, τῇ τοῦ Θεοῦ ὀρθοδόξῳ ἐκκλησίᾳ ἐ-
20 κολλῆσον· οἱ πλῆθα ἐκπειράσαντες ⸂ δυσάνυμοι ἐπαγγελᾶ αὖθις πρὸς ἑαυτὸν, ὑπὲρ
πλέον ἀπαρράπτωσιν, ἐκ τῆς αὐτῶν προσδοκίας ⸂ δίλημοι δέχεσθαι, μᾶλλον λοιπὸν
⸂ Ἰωάννου ἀποκάλυψιν, ἀλλὰ τὰ πλῆθα κατὰ τὴν πόλιν περίοντος ἐδυσφήμουν ⸂
σαγῆς, οἷς τοσοῦτον ἐκθος ἐπέχε τὸ δυσχεραίνειν, ὅτι καὶ μᾶλλον αὐτῶν κατὰ Χριστὸν ὑ-
περηύχετο.

κδ'. Περὶ τῆς κῆ τῶν Μαρκιωνιστῶν παρεκπικῆς σφήρησεως.

25 Ἐκεῖθεν μὲν οὖν τοῦ ⸂ Ἰωσὰ δικαίρεως ἢ αὖθις πρὸς αὐτὸν ἀνακέκραγεν· ἐπὶ ὀλίγας ἡμέ-
ρας, ἢ Μαρκιωνισταὶ ἀρδεῖν καταφαφήσονται. οὐ πολὺ δὲ ὁ μέσος, ἢ σεισμὸς μέγας τὸν
Αντίοχον καταλαβεῖν, ἢ τὰ τῶν Μαρκιωνιστῶν ἐκ βάθρων ἀνασείσας ⸂ ἐπικαταράξας
δικτίεια, ὃ πρεσχὸν ἅπαν πλῆθος τῶν αἱρετικῶν συγκατέπιεσεν. οὐ μὲν ἀλλὰ κῆ
οἰκίαι αὖθις πλοῦς ὅτακτα εἰστιάθησαν, ἀμφότερος πάντα ἐλάζοντο, ἐθροι πᾶλ-
30 λοι τοὺς ἐνοικοῦσιν, ἢ κατοικίαι ἠφάνισαν. ἐκεῖνος λοιποὶ τῶν αὐτῶν (ὃ ἢ ⸂ Δαβὶδ ἐξ
ἀσεβῶν συμπαρεπάλετο. τοῦτο ⸂ δὲν ἀσεβοῦντας ἀπὸ δὲν τῇ αὐτῶν ἀπόνοια μᾶλλον ἐπισφα-
λίσατο, ἢ δὲν ἀσεβοῦντας σωφρονῆσαι οὐ μικρὸς διορθώσατο. τὸν γὰρ ἐκ τῶν Ἰουδαίων
παροιμιακὸν χάρη, ἢ τὸν εἰς Θεὸν αὐτῶν ἀπόρησιν ὑπερθαυμάζοντες, ὃ φιλόδους μὲ
τῆς ἐναγεστάτης αἱρέσεως ἀπεκήρυττον, τῇ δὲ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίᾳ κῆ τῇ ὑγιαινούσῃ διδα-
35 σκαλίᾳ τῶν ἀληθινοῦ διδασκάλου ὅσαι ἡμέραι παρεγένοντο, παρεστήσαντο, ὡς ⸂ μα-
κάριον χαίρειν Φλαβιανὸν ὁρᾶσθαι τὸν ἀπὸ τοσαύτης ἐκκλησίας καθ' ἑκάστην ἀναπαιόμενον ὑπόδεσιν.

ιε. ἀναμφι-βόλως.

Καὶ γὰρ ἰδίᾳ κῆ τὸν ἅπασαν χώραν τῆς Αντιόχου, ναοὶ μὲν " καθαιρεμένοις εἰδω-
λικοὶ, κῆ δαίμονας ἀπελαυνομένοις, δικτηρίους δὲ οἴκους ἀνιδρυμένοις, ἢ ἀπὸ τῆς πλά-
40 νης δεῖ τὸν ἀληθῆ ἐπόμενα μοδράς ψυχάς.

κε'. Περὶ τῆς κῆ τὰ ἀθέμενα δαιμόνων.

Τί δ' αὖ ὅτι ἐπὶ πολὺ κῆ ὁ Δαμόνιος ὅσες μαγικαῖς φάρμακα, ὅπουτε ἢ ἀφρί-
ων αὐτῶν ἀπελωδεστέρες ὄντας δὲν ἐκθος κατοικοῦσας Ελλήνας τῇ τῶν δαιμόνων ἐκ-
πλαγῆς μεγαλειότητι εἰς τοσοῦτον ἐλθεῖν ἀ δρᾶμα μεταβολὴν, ⸂ τοσοῦτον αἰσθύ-
ξασθαι πίστιν κῆ ἡμερότητα, ὡς ⸂ πολλοὺς αὐτῶν ἀνδρας ὁμῶ κῆ γυναῖκας, δὲν μὲ εἰς τ
τῶν

κε'. Περὶ τῆς κῆ τὰ ἀθέμενα δαιμόνων.

κς'. Περὶ τῆς κῆ τοῦ ἐξ ἁμαυροῦ λειρομένου δαιμόνων ἢ καταφθαμά-των.

τῆς μοναχῶν μεταλλεῖν πολιτείας, ἐξ ἧς ἡ τῆς πράξεως ἀγγελομίμητον βίου αἵρησασθαι.

κβ'. Περὶ τοῦ τῆς τοῦ Κασιου ὄρους εἰδωλικοῦ ναοῦ καθαιρέσεως.

Τί δὲ πάλιν περὶ τῆς τοῦ Κάσιου ὄρους πλαίσι τῶν Ἑλλήνων ἴω, ὡς μὴ μόνον τῶν κατ' ἐκεῖνο τὸ ὄρος οἰκούντων, ἀλλὰ καὶ πάντων τῶν ἐκείνοις πλησιοχώρων ἀνθρώπων πολὺ καὶ ἄφατον πλῆθος ἐκεῖσε προσκείμενον τελεῖσθαι τοῖς δαίμοσι· καὶ πρὸς ταῖς σπονδαῖσι τῶν ἀλόγων ζώων ζωθυσίαις, ἔτι καὶ ἐξ αὐτῶν ἀνθρώπων, ὡς εἶναι, ψυχὰς ἐκπέμπειν τῶν δαιμόνων συγκαταφάσκεσθαι; ἀλλὰ κἀκεῖσε τὸν ἀνθρωπόμορφος, ἐν ᾧ ναὸν δι' ὑπερηφάνου τὸ Χριστοῦ κράτος καταγρεφόμενος, πᾶσάν τε νόσον καὶ μαλακίαν τῶν ἐκεῖσε καμνόντων ἐξιασάμενος, καὶ θεοσεβῶς μὲν πᾶς αὐτῶν ἀκοὰς τὸ κήρυγμα σπείρασας, ὑκτηρίοις δ' ὑπὸ τοῖς αὐτοῦ εἰκόνες, καὶ ἱερατικῷ καταλόγῳ κοσμήσας, λαοὶ Κυρίῳ εὐσεβέστιον κάκεῖσε πεπαιδεύσαντο.

κγ'. Ἡ τῆς Ἀφροδίτης εἰδωλεῖον, καὶ ὁ Ἀναβήλου ἱερὸν καθαίρεσις.

Τὰ δέ γε ἐν τῷ τῆς Ἀφροδίτης ἱερῷ τῷ πρὸς τῇ ἀκρωρείᾳ τῆς Ἀντιόχου ἀγκωμίου, καὶ δὴ καὶ τὰ ἐν τῷ τῆς Ἀναβήλου λεγομένῳ εἰδωλείῳ, τούτῳ κατορθωθέντα οὐκ ἐλάττω τυγχάνει τῶν εἰρημένων. αὐτῶν τε γὰρ τῶν αἰσχρῶν ἱερῶν ἀφ' ὧν τῆς αὐτοῦ καθαιρεθέντων συμφύρεσθαι, καὶ τῶν ἐν αὐλαῖς οἰκουμένων ἀπεπλεκτῶν δαιμόνων, ταχύ τε ἀπ' αὐτῶν ἀπηλλάγησαν θεῖοι, ἐν πλήθος ἐν αὐτοῖς βύλακας ὑδρῶν εἰς τὸ δεξὰ ἀφίεροι τῷ Χριστοῦ, καὶ εἰς οἰκοδομὴν ἀνθρώπων ψυχῶν.

λ'. Περὶ τῆς τοῦ Σελευκείας τῆς ἀποστολικῶν καταδομάτων.

Περὶ Σελευκείας δ' τί χρὴ καὶ λέγειν, ἣ μυείων ἀγαθῶν τὰ ἀγαθὰ ποιμνίου ἀπόνατο, πολλῶν καὶ αὐτὴ δι' αὐτῶν ῥυθεῖσα τῆς χαλεπῶν, πλαίης τε δαιμονίων καὶ ἀφιδρυμάτων εἰδωλικῶν, ἱεροῖς δ' ἐν θείοις οἴκοις ἐγκομισθεῖσα ἀνδρῶν ὀρθοδόξων συστήμασι; ἀλλὰ γὰρ ἐλαθον ἀδυνάτοις ὑπηρῶν, τὰ τῷ μεγάλῳ ζηλωτῇ καὶ γῆς ἁπάσης προστάτῃ καταρραθέντα φιλονεικῶν λόγῳ κατ' εἶδος ἀνελάσθαι. ὡς δὴ οὖν μὴ ἀμετείας ἐγκλήματα ὁ λόγος ἐπικλινθῇ, πάλαι πόθεν τὰ κατ' ἐν τῷ προσευκτηρίου κειμήλια, ὡς ἀριθμὸν ἐπαρθαίνοντα, ἀνδραμόντες ὅπη ἐν τῆς ὑπισχνῆς χρόνου ἐν λόγῳ χωρήσομεν.

Ir. ἐγκωμ. διήκ.

λα'. Τὸν Ἰωαννίνων ὁ Βασιλεὺς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν μεταπέμπει, καὶ σπασάμενον διὰ τοῦτο τῆς Ἀντιοχείων. α. Τιμ. γ. ζ.

Ἐν τούτοις γὰρ αὐτὸν ἀφαιρεθέντος τοῖς περιπλασι, μικρὸν δὲ ἐν μέσῳ, Νεκτάριος μὲν ὁ τῆς Κωνσταντίου πόλεως προέδρος τοῖς Κυρίου ἐξεδήμησεν. βίῳ δὲ ὁ τὰ θεῖον ἀξίως μετ' ἐκεῖνον ἐπιζητήσας. ἄλλων οὖν ἄλλως (ὡς ἔθος ἐν τοῖς τοιούτοις γίνεσθαι) προχειριζόντων, ἐν ὧν ἡμῖν χρεία, ὧν ὁ δυναμένος τὰ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐξουσιάσειν ἀξίωμα, πανοῦ ὁ ἐν τῇ προσούσῃ σοφίᾳ καὶ τῇ τῶν λόγων εὐροίᾳ καὶ εὐμηλίᾳ προσκεκριδῶς ἐκ πανυδὸς πεφυκώς, ἐπιτίμητον ἔδοξε τὸ πνεῦμα τὸ ἄμωμον ἐκνικᾶν, καὶ τ' εἰς αὐτὸ τοῦτο προσεισμένον προχείζειν ἐν κλήσει, ἔδοξε δ' ἐν τοιούτοις καὶ τῶν ἐκ τῶν ἔξωθεν μαρτυρίαις κελεῦ ἔχειν κρίνεσθαι. Φήμη τῆς ἀγαθῆς ἐκ ἀπάντων ἀκοὰς ἐν αὐτῷ τὸ βασιλέως Ἀρκαδίου προκαταλαβοῦσα, οἷά τις πυρὸς ἐκ μικροῦ ἀναθέσις ὃ πλεονεκτῆσα μᾶλλον ἐμήκηνετο. οὐδὲ γὰρ ἡ προτέρα παῤῥωσία ἐκ ἀφορμὰς τῶν μεγάλων προγμάτων προκαταλλεῖς. ἀλλὰ ἐν Εὐτροπίου ὁ τὸ βασιλέως ἀρχιβουκόλος, πείραν ἤδη τῆς τοῦ ἀνδρὸς ἀρετῆς μᾶλιστα εἰληφώς, καὶ θεία πνα ἐκ ἀφανῆ τότε προσιδρυμένα, ἡρέθιζε μᾶλλον προὺς φιλοτιμίαν ἀπημαίνειν ἐκ ζήτησιν. βιάζεσθαι οὖν οἱ τὰ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς πολιτείας προστυόντες ἅμα τῷ αὐτοκράτορι ὁμογνωμονήσαντες, τὸν χρυσοῦν Ἰωάννην ἀγαγέρια τῆς προκαθημένης τῶν πάλαι ἐνηφίζοντο. ἔδοξε τοίνυν κρῆναι τῶν ἀπάντων ψήφῳ γράμματα πρὸς τὸν τῆς Ἀντιοχείας ἱερεάρχιν Φλαβιανὸν ἀγὰ τ' ἐκκλησίας προστυόντων καὶ πιστῶν ἀγαθόντων πεμφθῆναι οὗτω δὴ γεγραμμένα.

Ἀρκάδιος καὶ Ὀνώριος, νικηταί, Σεβαστοὶ, πιστοὶ, βασιλῆς Ῥωμαίων, τῷ ἁγαπητῷ πατρὶ Φλαβιανῷ ὑπισκόπῳ χαίρειν. Σοβεῖν ἡμῖν οὕτω προσπούδασον, ὡς ἡ τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν φρονητὶς καὶ τῆς σὺν Χριστῷ πίστεως ἡ ἀσφαλεστάτη κρηπὶς, δι' ἧς αὐτοί τε σωζόμεθα, καὶ δὴ καὶ ὑποτάσσονται ἡμῖν τὰ βαρβάρων ἄπαντα ἔθνη. οὔτε γὰρ ἰδίᾳ χρῆ-

ρᾳ

χθρῶν ἰσχύι ποιῶν τι δυνάμεθα, ὅτε δυναστεία ἱππέων ἢ ἀριθμῷ πολεμίκῶν ἢ ῥᾳστώνῃ
δίχα πόνου ἁλισκόμεθα, ἀλλ' ἢ τῷ σθένει τῦ Θεοῦ κεκτημένοι, τῷ παρ' ἡμῶν τὰ πρὸς λειτουργεῖν
καὶ κατορθοῦν ἢ σοφῶς διεξάγειν. πῶς οὖν ἠδυνήθη ἡ σὴ πατρικὴ ὁσιότης, ὡς πρὸς ἕτερον βίον μετὴν Νεκτάριος ὁ τῆς ἁγιωτάτης Κωνσταντινουπόλεως ἁγίας ἐκκλησίας ἐπίσκοπος. ἢ ἐπὶ μὲν δυνάμει χειρὸς ὑπερέβης, ὡς οἶδα καὶ ἄλλος, ἅπερ μεγίστη οὖσα ἢ βασιλεύουσα, κοινῇ γνώμῃ ἔδοξεν ἡμῖν τε ἢ πᾶσι μεγάλα πνεῖν τὸ Ἰωαννίου τὸ αὐθαίρετον θρασύτερον ἀχθέσαι, ἐπτύξει πρὸς τὸν σὸν ποιήσασθαι ὁσιότητα, ὡς ἂν αὖθις ἀπειλῆς πρὸς ἡμᾶς ἁλῶτα δίχα τῆς πρὸ ἡμῶν σκεπεμφθέντων σοι ὑλακείας τε ἢ ἀξιολογωτάτων ἀνδρῶν, καὶ τὰ καθ' ἡμᾶς ἀγνωτάτων τῷ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ κοσμήσοντα. ὁδὸ γὰρ δίδυμος ὑμᾶς ἀπολαύειν τῆς τότε δίχα πόθου ἡσυχίας σοφίᾳ, ἡμᾶς ἢ ἀμοιρεῖν παντάπασι ζωῆς· ἀλλ' ὥσπερ τὸ ἑνὶς Θεοῦ πάντας ὁμοίως μετέχεσθαι οἱ τῇ αὐτῇ πίστει τετελειωμένοι, ὅτω δὲ τῆς ἐν τῷ δούλῳ αὐτῦ δεδομένης δίχα τὸ Χριστοῦ χαρίτος πόθου ἄξιον μεταλαβεῖν, οὐδ' ὁμοίας δίχα θέσει πίστεως ὑποδεχομένοις ἀδὸν. μὴ δῶν ἀναβάλητε πόθου πρὸς ἓν πρᾶγμα πλὴν ἡμετέρᾳ ἀξίωσιν, ἅμα τῷ τὰ πρὸ ἡμῶν ἀναγκαῖά σε χράμματα. ἔρρωσο, ἡμῶν τε καὶ τῆν πιστῶν πόθων ὑποδεχόμενος. Ὡς δῶν ὁ χρυσερρᾶς τὰ βασιλικὰ ἐδέξατο χράμματα, ἢ τὸν ἐγκεκλεισμένον αὐτοῖς διέγνωκε νοῦν, πρὸ βύθ' τῷ μεγάλῳ ζῶντα ὑπὸ φωνεῖ· ὃς ἀναγνοὺς, ἢ τ' αὐτῆν δυνάμιν δίχα γνοὺς, γενάζας μέγα ἐκ βαθέος καρδίας, ἢ ἑαυτὸν παρεῖσας, Ὡς ἐμὶ ὁ πάλαι, ἔφη, ἐγὼ δ ἢ ὁ τῆς ἐμῆ σοφίας ἢ ὑπερήμην καὶ δυνάμεως, ὥστε πρὸς ὑσυδῆν ἔρχεσθαι μονῆς ἀρκέσας, καὶ πρὸς ὄγκοι βασιλέων καὶ δυνατῶν καὶ λαοῦ πόσου τοῦ καὶ ὅτω ποικίλου μαλίστα ἢ πολυέθνου προσαντιφέρειν; ἢ ὁ τίμιος ἐκεῖ λαβὼν Φλαβιανός, μὴ δυσφόρανε, ἔφη, ὅτι τύτοις, ἀδελφέ, μηδὲν ὃ τῦ προφάσεως καὶ παρρησίᾳ τῦ μάχεσθε. ὅσα γὰρ προέγνω καὶ προώρισεν ἡ βουλὴ τῦ Θεοῦ, ἀναγκη ζῶντα τοῖς αὐτῆν πόθοις πραπαθεῖναι καιρίοις. ὦ μὴ δῶν ὅτι ὃ λαβὼν τὸν μαχαίριον ἐκπεμφθέντες, τῆς ἁμαρτίας ἐτύγχανον δυξιώσεως. ἡ πόλις ἦ, ὡς ἤκουστο τῆς κοινῆς ζημίας ἢ συμφορᾶς (ζημίαν γὰρ ἕνα τος ἢ συμφορὰν ἰδίαν τὴν Ἰωαννου ἀφαίρεσιν ἐλογίζοντο) σκυθρωπεῖται πᾶσα, ὦ ζήλους ἐκκαύφεται ἢ θυμοῖς, ἢ ἄλλος ἄλλον προτρεπόμενος ἀρχοντες, ὦ ἀρχόμενοι, ξένοι τε ἢ αὐτόχθονες, σοφοί τε ἢ ἀμαθεῖς, πλούσιοι ἅμα ἢ πένητες, ὦ τῆς βίας, ἐῶσαν, ὦ τῆς ἀδικίας ἢ πλεονεξίας κακῆς, ἧς ἡμᾶς ἐπῄδητο πλεονεκτήσας ὁ βασιλεύς. ἀρὰ γὰρ ἐπέλιπεν ἀθληφόρος τῇ τῶν Ῥωμαίων ἀρχῇ; ἀρὰ ποῦτον ὑστερησε ποιμένος ἢ τὰ πόλεων πάσων βασιλὶς, ὅν θ' ἡμέτερον κῦδος ἀπέσβεσε ἀφελεῖν; ὦλι ⟨Ⓣ⟩ λύσων ἡμῶν ἁπάντων, ἢ ὃ τῶν ἡμετέρων ψυχῶν " ἑῶσαι φῶς ἐπισυλῆσαι, καὶ ⟨Ⓣ⟩ τῶν ἡμετέρων ψυχῶν σῴων ἰᾶσθαι ἀφελέσθαι βεβούλωται; οὐ μὴν γένοιτο τῦτο εἰς ⟨Ⓣ⟩ αἰῶνα, ὀδὲ αἰσόμεθα, ἢ ἀναχωρήσομεν, ὅ, ἢ ἐν ποιεῖν ἐθέλοι βασιλεὺς καθ' ἡμῶν. ⟨Ⓒ⟩ ὦ δῶν ταῦτα, ἄλλοι δ' ἄλλα τινὰ ἰδόων πάντες ἦ ὅρκῳ διϊσχυρίζοντο μὴ ἐκδώσειν τοῖς ἀναγκαίοις τῦτον λαβεῖν. βουλομένῳ δ' ἢ τῆ ἐπισκόπῳ πρὸς ὃν ἔχλυε ἀπολογήσασθαι, ὁδὲ πρὸς ὀλίγοι αἰτῆ ἐπέκειντο ζῶντες· οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ πολλῷ μᾶλλον κεκίνηντο θάρσει, ὥστε ἢ αὐτῆν τὸ ἐπισκοπεῖον ἐπιβαίνειν πυκνῶν, ἢ βίᾳ ⟨Ⓣ⟩ πυνθάνεσθαι καὶ παρεῖν, δείσαντες μὴ ἁρπαγεῖς ἐκ αὐλῆς οἴχηται. ὁ ποιμὴν ἐπισκόπου δίχα τῆν ἐν τῇ πόλει προεστώτων ὃ σαφῶς τὸ δῆμος ἢ βίαιον κατὰ προσώπων, ὥστε μηδὲν νεωτερικόν, μηδὲ ἀπακτεῖν προσπέσειν ἐπιχθρῷ, ἢ ἅμα πόθος ὀργῆς πληθοφορῶν, ὡς οὐ προδοθήσεται πρὸ αὐτῆ τοῖς ἀπαγῶν αὐδὲ ἀφιλοτίμοις, μόγις οὕτω μικρὸν κατέσχασε τὸ ὄχλου τὴν παρρησίαν· πλεῖν δὲ οὐδ' οὕτω τῆς ἐκκλησίας ἀφίσταντο, ἀλλὰ κυκλοῦντες πρὸ ἐπιστέγειν αὐτῆς ἐξόδους, ὑπιζήτουν ἢ τ' μαχαίριον καθ' ἑκάστην ὁρᾶν. ζῶντος δὲ πόθου χράμιτος καὶ εἰδὸς αἰῶνα ὃ βασιλέα, ὡς εἰς ἐπήκοον πάντων ὑπαναγνωσθέντος, ἢ Θεῦ πόθους εἰς ζῶν ἀπόντων καρδίας λαλήσαντος ἀγαθὰ,

ἀφάπτεται μὴ ἐπὶ πολὺ πλέον ὁ τε βασιλεὺς, καὶ ἡ σύγκλητος καὶ πᾶσα ἡ πόλις τῷ ἔρωτι τοῦ Ἰωαννου, τὸν τῆς Ἀντιοχέων μάλιστα ἐκαρδιώσαντες εἶεσαν. Ἵνα δὴ μήτις ἡμῖν δι' αὖθις ὀλεθρος τῷ τῆς Αὐλοκρήνων λαῷ, γράφει τινὰ ὑπογολιὼ τοιαῦτα τῷ τοῦ Σμύρνα κόμητι μυστικὸς ὁ βασιλεύς· ὃς τὸν βασιλικὸν διελθημένος γραφὴν, προσσχὼν ἐμαυτῷ ἔξω τῆς πόλεως πλησίον τῆς καλουμένης Ρωμανησίας ἐμαυτῷ μέγαν Ἰωάννην, ὡς δὴ τι μέλλων τῷ αὐτοκράτορι αὐτῷ προσπιπτῶν, οὐδὲ αὖθις καὶ μὴ βουλόμενον, πολὺ μᾶλλον δὲ καὶ ἀβουλόμενον, ἡμιόνοις ὑπεζευγάσας, τῇ βασιλίδι τῆς πόλεως, ὡς τι θεῖον δῶρημα, προσαγαγεῖν πεμφθέντα.

λβ'. Πεισὶ τὸν Ἀντιοχέων δῆμον τὸν ὁλοφυρμὸν καὶ ἀπαρηγόρητον τῆς ἐκκλησίας πόθου.

Οὐ γεγονότος, καὶ τῶν φήμης καὶ ὅλης Ἀντιοχέων πόλεως τὸ ὀφθαλμιᾶν ῥιπῇ ὄμματος διϊσης, πόθῳ λέγω τοῦ ἅπασαν αὐτῶν σύγχυσιν τε καὶ ἀφεκτὸν καὶ τὸν τότε καταφορῶσαν αὐτοῖς βαρυμοιρίαν τε καὶ θλῖψιν ἀπρόσκοπτον; θυμῷ γὰρ στεναγμα καὶ λύπῃ βαρείᾳ βεβηγόμενοι ταῖς ψυχαῖς ἄλλοτε ἄλλοι ἐδείκνυντο, καὶ ἄλλοις ἄλλοτε ἠφίεσαν φωνάς. τί γὰρ οὐκ ἔλεγον; τί δ' οὐκ ἐποίουν, ποτὲ μὲ τῆς ὀργῆς, ποτὲ δὲ τῆς λύπης αὐτοὺς καταστρατηγούσης; ταῖς χερσὶ γὰρ παίοντες ἑαυτῶν τὴν δη τε καὶ προσώπα ἐκ μηνοειδῆ, ὡς τῆς πλάνης, ἔλεγον, ὡ τῆς ἀπάτης, ὡ ἡμῖν ἀρτίως ὀξυπαρόξυντος ὀδύνας. πῶς ἆρα καὶ λέληθεν ἡμᾶς ὁ τοῦ βασιλέως καὶ ἡμῶν ὀξυρρυτὴς ὄλεθρος; πῶς δ' οὐκ εἰς ἡμετέρας ἦλθε δ' ἡμόμωμον ἀκοὰς, ἵν' ἐκ Ἰωαννοῦ μέχρις αἵματος προθύμως αἰτιατέσθαμεν; δεῖπνον γὰρ δὴ ταῖς ἡμετέραις προσήκαμεν ψυχαῖς, ἢ τῆς ἡμετέρων ἀπέπασαί τις Ἰωαννοῦ χάρις. ἀλλ' ὦ τῆς ζημίας, ἀκούετε καὶ αὖθις ὑμῶν ὁ θεῖος, ὦ τῆς ἀδικίας, ἧς ηὐδικήθα ἠδικημένοι σφόδρα. πολλοῦ ἄλλων ἐν πείρᾳ κατέσημαι ἀλγηδοῦ· ἀλλ' οὐδὲν δὴ τῇ νῦν προσεικάζεται συμφορᾷ· καὶ ἠγνοοῦμεν ὃ πάλαι ὁ Ἰουδαῖος ἔφησε δεῖπνα ἀπειλημένων δεδῆσθαι αὐτοῖς λιμόν, ὃ λιμὸν ἄρτου, οὐδὲ δίψαν ὕδατος, ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι λόγου Κυρίου, σπανιζόντας παντὸς πεπληρωθῆς. ταῦτα καὶ τοιούτοις προσπλησίοις λέγοντες, ἐπεὶ δὲ λοιπὸν ἀνύειν εἶχον οὐδέν, μόλις ποτὲ τῷ πόνῳ ματαιότητι χεόμενοι, ὡς πολλάκις οἶδε τὰ μάτια κατανάζειν τῆς ἀλγηδοῦς, κατεφύετο τὸ σύγχυσιν.

λγ'. Πεισὶ τὸν Κωνσταντινουπόλεως εἰς παιδείαν χειροτονίας αὐτοῦ.

Ἐπεὶ δὲ πλησίον ἦδη τῆς τῶν πόλεων προσκαθημένης ὁ τῶν τότε πάντων κατ' ἀρετὴν προσκαθήμενος ἔφασε, προσέτι μὲ τοῦτο εἰσόδῳ πᾶσαν πυμάτῳ. κελεύσει γὰρ βασιλικῇ οἱ τε τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς συγκλήτου προσέχοντες στόμα πᾶσι τῇ πολιτείᾳ, προμελέτῃ ἐξ ἀξιηλυθότος τῆς πόλεως, λαμπρότερός αὐτὸν ἐδέξιοῦτο τιμῆς τε καὶ ἀνθυπόστασιν. ὡς δ' ὕστερον δορυφορούμενος ὁ φιλοφρόνως ὑπὸ πάσης τῆς πόλεως δεξιούμενος εἰσοδεύεται, φέρων ἑαυτὸν τῇ ἐκκλησίᾳ προσπιδύσων· ἧπερ ἀσμενέστατα ὑποδεξαμένη, ᾗ οἷα δὴ μνησθεσα τότε προτοῦ ἀποστασμοῦ, ἐμοὶ χρέοιτο ἐμοὶ τῆς αὐαρρήτου. ὅτε δὴ κυρία τῆς χλεστοσίας πρῶτα, ᾗ πρῶτον μὲ οἱ ὑπίσχυται τ' ἐπιρχίας, πρῶτα δὲ ὁ καὶ Θεόφιλος Ἀλεξανδρείας, εἰς αὖθις τοῦτο κακόφρων βασιλικῇ προστάξει δεξιωθέντα, ἔκτοτε ὁ ἀρχιεπίσκοπος εἰσεδέξατο Φθυσυάρειος, τὸν ικαῦτα, κρίσει Θεοῦ ᾗ κοινῇ ψήφῳ ἀνεφθέντων, στεφθεὶς μύρῳ τότε ᾗ τῆς ἀγίων χορεῖ, ᾗ μηδὲ οὐρανίων ἀγγέλων ἄμοιρος ᾗ ὑπὲρ ἀγγέλων τῆς θείας ταύτης ἑορτῆς ἐπελειτουργίαν, τῇ ἐκκλησιαστικῷ τελειούσῃ ὁ τέλειος χρίσματι, ᾗ τῷ τῆς ἐκκλησίας ὑψηλοτάτῳ, ὁ παμφανὴς φωστὴρ ᾗ ἐπέλαμπεν. τῇ ἑξῆς δ' αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ᾗ πᾶσα ἡ σύγκλητος ᾗ πᾶν ὃ πλῆθος τῆς πόλεως προεῖς αὖθις προσαγόμενοι, καὶ τῶν δίουσαν αὐτῷ προσκύνησιν ἀφοσιωσάμενοι, θαλαττεύσαι ἠξίουν πρὸς αὐτόν.

λδ'. Ἡ τοῦ Ἰωάννου δημηγορία. καὶ ἡ δημονιζομένου διαπαίσεως.

Ἐπευξάμενος οὖν ὁ ἱεροφάντης, καὶ ὡς καθῆκεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐπαλλαγῆναι· ὡς φοβερὸν μοι, εἶπεν ἀναλαβών, ὦ βασιλεῦ, καὶ μέγιον ἢ κατ' ἀνθρώπους τοῦ ἐμοῦ ὃ τῆς ἱεροφαντίας ἀξίωμα; διὸ καὶ αὖθις ὁ ἐμαυτῷ εἰδὼς ἀνάξιον καὶ ἀπάξιον, οὐκ ἐβουλόμην ὅπως τοῦτο ὁ παρελθὼν ἐλάβην. ἀλλ', ὡς ἔοικεν, ἡ τοῦ ὑψίστου σκιάσθησε ἡμᾶς εἰς τοῦτο βουλὴ, ὡς ὁκ τότε ἢ δοκίμους, ἢ ἀδοκίμους πᾶσι παπᾶσι ἐλεγχθῆναι. καὶ γὰρ οὐκ ἀγνοῶ οἷμαι τῶν μεγαλό-

νοιαν

νοιας τῦ κεφότυς ὑμῶν, ὅπ Ⓒ ἱερῆς, ΔΔ.κονοι κεκλημένοι Χειστοῦ ϗ οἰκονόμοι, ὃ διαττοπκὸν θέλημα ϗ πλῦ ⁘τολίυ κ῍ χρέος ἐκάστης ἡμέρας ὀφείλοτσιν ὸ τοῖς ⁘ατηκοὶς ἱεςυργεῖν. καὶ Ἐ῎γώ ἱις ὃ καθ᾽ ἑαυτὸν μονον σκηπαν, τῆς τῶν πεςβάτων τῦ Χειστοῦ σωτηείας πρόμβγεί ϗ οἰκοδομᾶς, οὐ πομμλὼ σῶτ, ἀλλ᾽ μιαθωτὸς ὢν ⁘τοδόκος γῆς τῳ ἐςχατοίμκι, ϗ Ⓒτις κρίσιν καὶ κόλασιν ἀπρδοκίτητον κατακρίνε῍). ὅρᾷ τῦτο δίομαι τῆς μεγαλοπρεπείας ὑ-μῶν ϗ φιλοτολα῍, διστωέτοι ὧς ϗ καρδίαν πεπ.θηκοι τῷ λόγῳ ὅ Θεοῦ ⁘τατεύοντες, πρῶ-τον μ῍ πίστιν ὀρθότομον καὶ ὀρθόδοξον, πίστιν ⁘οστολικὴν ϗ ἀμωμητον Ⓒις πλῦ ⁘αθρυσιον ϗ ἀγίαν πεῖαν, ὥσπερ θεμέλιον ἑδραῖον ϗ ἀκατάσειτον ὸ ὑμῖν αὐλοῖς κατα῍λλεσθε. ἔπειτα οἷα χρυσὸν, ἀργυρον, λίθους τιμίους, τὰ ⁘τολὰς τῦ διαττότυ Χειστοῦ ἐποικοδομῆτε, ϗ τὰ δικαιώματα. τῦτο γὰρ ὅτ᾽ τος χειστιαμισμὶς, ὃ πιστεύειν ὀρθῶς ϗ ἀμέμπτως ἐμπολι-τδέεσθαι· τῦτο τέλος κ῍ Ⓒτὶ θεῖον ⁘όστολον τῆς κ῍ Χειστὸν πρδηγελίας ϗ διδαχῆς, ἀγά-πη ἐκ καθαρᾶς καρδίας, ἥτις τῶν ⁘τολῶν ϗ τήρησις ἐπακολυθεῖ, ϗ πίστις ἀνυπόκριτος ϗ ἀδίσακτος, ἐ οἷς ἡ σωτηεία. Ταῦτα ἐμοὶ μ῍ ἔσαι ἡμέραι ΔΔ.μβρύτρεσθαι χρεὼν πρὸς ὑμᾶς ϗ χωεὶς ὅτος ⁘οστολῆς ἀναγέλλειν ὑμῖν πλῦ ἀληθῆ τῦ Θεοῦ, ὡς αὖ καθαρᾶς ⁘πὸ τῦ ὑμῶν πρῶτων αἵματος ἀΔ.φυλαχθῆ· ὑμῖν ϗ μ῍ σωτέστως ἀκούειν ϗ ἐ καρδίας ταῦτα σωιχεῖν ϗ μ῍ φόβου ϗ ὄκνυ πλῦ ἑαυτῶν σωτηείας κατραζέσθαι λίαν ἀσφαλὲς καὶ λυπτελές. Εἰ δέ τινες ϗ πρεσελήφθησαν ἴσως πρδηθῶς ἔχοντες τύτοις ἐ-πακολυθεῖτε μετθμοια· καὶ ὃ τῆς μετθμοίας ⁘τάδιγμα ὁμῶς ἔστω Δαβίδ. ὃς μιθ-μήματι ἁλοὺς οἷα ἀνθεφπος, ϗ ⁘τὸ τῦ πεςφήτυ Ναθὰν πεςφανῶς ἐλεγχθεὶς, ὀκ ἐδυσχέρανε πρὸς τὰ ὀνείδη, οὐχ ὑπρεί Ⓒ κατ᾽ αὐτὸ πρδὲ τῦ πένητος ἔλεγχον ὁ βασιλὰς ἀπημύνατ· ἀλλ᾽ ἀϊγνωμόνως ἑξομολογησάμενος ὃ ἁμάρτημα, ϗ ὑὸς ἤκυσεν ὅτι Κύειος πρθέωκασε ὃ ἁμάρτημά συ. ὁρᾶτε πλῦ δυνάμεις τῆς μετθμοίας, ὁρᾶτε τῆς ⁘απεινοφρο-συνης τὸ ὕψος ϗ πλῦ ἰσχυ῍ ῥῆμα ὀκ σωτεπεμμένης καρδίας ϗ τα῍πεινωθείσης οἷα ϑυσία ἀνάπμφθεν, μοιχείαν αὐτίκα Ⓒ φόνον ἰάσατο. τοίνυν Ⓒ ἡμεῖς, Ⓒ κ῍ πλῦ ἀῤ-ῥητον τῦ Θεοῦ πεῤνοιαν Ⓒις πθν ἥκυτε ὑμῖν, ὥστε τὸ θέλημα τῦ Θεοῦ Δ.μβρύτρεσθαι, ἵτα πρᾶῦν ὑμῖν πρδῶ τὸ Χειστοῦ ϗ τῦ μεγάλυ πεςδρόμυ ϗ βαπτιστοῦ λαβόντες, διαγγελι-ζόμενα καὶ πρδηπθμενα, Μετθμοῆτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία πλῦ ὐρανῦ πολλῷ μᾶλ-λον πῶ ἤγγικεν, ὅτε τοσῦτοι ἐκτοτε ἐξεκαινώθησαν χρόνοι. Ταῦτα ϗ τὰ τύτοις ὅμοια ἐμοὶ μ῍ ἐ-κάστης ἡμέρας πρὸς ὑμᾶς λέγειν ϗ σωεχῶς ⁘τομιμνήσκειν ὀκ ὀκνητέον, ὑμῖν ἵ ἀσφα-λὲς διλαβεῖσθαι, μὴ καθεσηκὸς πλῦ τῦ Θεοῦ μρτυείων ἡμολθοι, ⁘τόδικοι αὐτῷ ἡμῶν ἐ ἡμέρᾳ ἐπισκπῆς. ὐ γὰρ ἡμέτεροι αἰαπελόδμθ πρὸς ὑμᾶς ῥῆμα, ὐδ᾽ ἀπὸ τῆς ἡμετέας κοιλίας ἡ Δ.ανοίας, ἀλλ᾽ ὅσαπερ ἡῦ ἀπὸ τῆς θεοπνεύστυ καὶ ἁ-γίας γεαφῆς πεπαιδύμεθα, Ταῦτα χρεωστικῶς μὴ ⁘τοκελόμθοι πρὸς πάντ᾽ αὐ-θέφπου λαλήσωμθ ὑμῖν. σωιέντων οὖν ὑμῶν καὶ τῷ λόγῳ ὑθελόντων τῆς διδαχῆς, χα-ρᾷ ἴσαι ἐ ὐρανῷ ἐπὶ πλεῖν τῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ ϗ τῶν ἀγγέλων αὐτῦ, ἀγαλλίασις ϗ τῷ ἐμῷ πνθύματι ϗ θυμηδία ὅτι σωτηρία ὑμῶν ῥαθυμούντων ἦ, ⁘πρ ἀπὸ ζυμη, ἵ ἄλ-λως πλῦ σωτῆειον ἀπρσφερομένων διδαχῶ, λυπηθησ῍ μ῍ ὃ πνθμα ὃ ἅγιον, ϑυλαθέ-σε῍) ἢ Ⓒ ὃ ἐμὸι πνθμα· ϗ λοιπὸν ἔσομαι μ῍ ἐγὼ Ⓒις Φορτίον ὑμῖν, ὑμεῖς δὲ μοὶ Ⓒις ἀλ-γημα ἔσεσθε ϗ πόθος ψυχῆς. Πρὸς ταῦτα ὁ βασιλὰς ϗ πᾶσα ἡ σύγκλητος ⁘πλα-γέντες ἀκρᾶ Ⓒ κατάνυξιν, ὑλόγυν Ⓒ Κύειον, ϗ μεγάλαις ϑυσγέτυν φωναῖς, τοιῦ-τον αὐλοῖς καὶ ϑηγητὴν ϗ διδάσκαλον ⁘ποτείλασθαι, ὃσθὲν τῆς ⁘αστολικῆς θεοσοφίας ϗ ἀ-κρότητος ἐλαθήμενον. ὅθεν ϗ πρὸς αὐλοῦ ὁ βασιλὰς φανερῶν Ⓒ῍πε, ϗ ὡς ἀληθῶς, τοῖς πᾶσι κατάδηλον. Ὦ θεοπέμπτε ϗ τῦ Θεοῦ μέγιστε ἀνθεφπε, ὅτι ὁ ⁘τοῦ ἰδίοις μα-θη-ταῖς ϗ ⁘αστόλοις ⁘πλέξάμενος Κύειος, αὐλοῦ ϗ σὲ ποιμένα Ⓒ ἀρχιεέα ἡμῶν ἐξελέξατο,

ἀξιοι ὡς ἀληθῶς τῆς τοιαύτης ἀρχῆς, μιμούμενοι καὶ ἀληθινὴν ποιμένα τὸν ἰδίαν ψυχὴν τῶν λογικῶν προβάτων προτιθέμενον. ὡς οὖν ἀπὸ Χριστοῦ τόματος, οὕτως ἀπὸ σοῦ τοῦ χρυσορρήτου παίζεις τοὺς θεοπνεύστους τούτους λόγους ἐνωλισθήνετε, ἕτοιμοι πάντες ἐσμὲν ἐπαΐειν ἐν ἅπασι μᾶλλον ἢ ἐθέλοντι σοι τῆς προφητικῆς καὶ καλῆς συμβουλῆς. ζῶντα ὁ τοῦ Θεοῦ λόγος καὶ ἐνεργὴς, καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν μάχαιραν δίστομον, καὶ διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, ἁρμῶν τε καὶ μυελῶν, καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐννοιῶν καρδίας· καὶ οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος. ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας· οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, πεπειρασμένον κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος, ἵνα λάβωμεν ἔλεος καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς εὔκαιρον βοήθειαν. ἐπὶ τοσοῦτον γὰρ ἐκ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ ἐπιδεδώκασιν ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ, ὥστε καὶ τὸν ἐν ἁμαρτίαις ὄντα καὶ ἐν ἀπωλείᾳ κείμενον ἀνθρωπον ἐπὶ τὴν μετάνοιαν καλεῖν, καὶ τὸν ἐν μετανοίᾳ ἐπὶ τὴν ἀφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ τὸν ἐν ἀφέσει ἐπὶ τὴν ἁγιασμοῦ τελείωσιν, καὶ τὸν ἐν ἁγιασμῷ ἐπὶ τὴν τῶν μελλόντων ἐλπίδα, καὶ τὸν ἐν ἐλπίδι ἐπὶ τὴν τῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυσιν. ἐν τούτοις τοῖς λόγοις τῆς σοφοῦ ποιμένος πάντες μετιωρείζοντες, καὶ ἑλόμενοι τοῖς προλεχθεῖσι ὑπισχνεῖσθαι μᾶλλον ἢ ἐπιορκεῖν, αἰνῶ τὰς ἐξαίφνης ἀπὸ ἀκανθάρτου διαχλευάσμου πνεύματος, τοῦ Θεοῦ καὶ σωτῆρα τὸν αὐτοῦ πάντων βουλομένου σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν· ὃς ἀφεὶς ἀπερρύη, καὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ δεινῶς διαφρέφων, τὸ γλαῦσθαι ἔξω κεχήνασι νῦν ἔοικε τοῦ σώματος. οὐ γὰρ ἤρξαθαι τὰ μέχρι πάντων ἱκανῶν, ἀλλὰ προσεγγίσας πάροντα διακαλυπτόμενος, καὶ τὸν τῆ χλεύῃ σφαγίσας, ὁ τῷ ὁμοίῳ τῆς ἀρχικῆς, ἔφη, καὶ μακαρίας τελευτῆς ἔξελθε ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου ὁ ἀκάθαρτον πνεῦμα. ἅμα δὲ τῷ λόγῳ ῥῆξαι αὐτὸν ὁ δαιμόνιον, ὥσπερ καπνὸς ἐξέλιπεν ἀπ' αὐτοῦ. οἱ δὲ πάντοσε διασῳθέντες, ἑαυτῶν τε διαγενόμενοι, ἄτε δὴ τὰ κατ' αὐτὸν προειδώς, παύσας, πίκνιον, ἔφη, βλασφημίᾳ εἰς ὁ θεῖον, ἐς μὴ ὁ δοθῇ σοι τόμα πρὸς διεξελεύσῃ τοῦ κτίσαντος, τοῦτο κατ' αὐτοῦ τοῦ διδασκάλου δίκηυσο χρώμενος· μήτε μὴν ἀναλγίας τοῦ θείου ὅλως θέλε καταπλαγίαν μυσηρίων· βιάζεις δὲ μᾶλλον ἢ τῇ σκληρᾷ ἀναλγίᾳ, ἐς τὸν ψυχικὸν, ὡς εἰκός, προσκαθαίρων ἢ προσκομούμενος, οὕτω σαυτὸν δοκιμάζων, τοῦ θείου σευ φόβου μέτοχε σώματος· ἵνα μὴ κρίμα σαυτῷ ἐσθίῃς καὶ πίνῃς, μὴ ἀσθενῶν ὁ σῶμα τοῦ Κυρίου, καὶ μέγαν ἀπόστολον. ἀσθενὴς γὰρ ὁ τοῦ θείου πρὸς ὀργὴν σπλάγχνου νόμους, καὶ μὴ ῥυπώσης ψυχῆς τοῖς μυσηρίοις προσέρχεσθαι, εἰς ὅλεθρον τῆς ζωικὸς τοῦ Σατανᾶ πρεσβεύῃς. τοῦτο δὲ προσδόξου ὅ τε βασιλεὺς καὶ συμπρόντας ἅπαντες ἰδόντες ἐξέτασαν, καὶ τῷ φάσαντι θαύματος θαῦμα ἕτερον προσλαβόμενοι, διφημίαις ταῖς εὐφημίαις προσέσηκαν. ὅπως ἐν τοῖς ἱεροῖς, ἐν τοῖς σημείοις θαυμασθῆς ὁ ἀρχιερωσύνης ἐγκαινισθεὶς ὑπὸ θεοσόφου πατρὸς ὁ σύλλογος διελέλυτο.

Αρχεται δὲ λοιπὸν ὁ δοκιμώτατος τῶν ψυχῶν κυβερνήτης, τῶν τῆς ἐκκλησίας οἰάκων ὑπιλαβόμενος, τὸν ὃν πλοῦν καὶ κλύδωνι τῆς κοσμικῆς θαλάσσης χαμαζομένοις προῆς τῆς σωτηρίας ἐπιφαίνῃ λιμένα, ὑχ ἑνὶ ζώπυρῳ καὶ τῆς ἀμύρτιας ὁ τῶν ἀμυρτῶν δαιμόνων ἰσάμενος, ἀλλὰ πολλοῖς ποι καὶ ποικίλοις καὶ τὸν σοφωτάτης τῶν ἰατρῶν, οἷα πλὴ φριμπατοὺς φαρμάκοις, τοῖς ὁ κρυφῇ χρώμενος ἐλεγμοῖς, οἷα δὴ τομῇς ποι καὶ καυτῆρσι, τοῖς βιλόρροις ἀφοεσμοῖς καὶ ταῖς διχαίρεσις ὑπιτμήσοσι, πλθυπαίοι δ' ὥσπερ ποι ὑπιωπατοὺς ὁ προσωιέσι φαρμάκοις, τοῖς ἀναλγησίαις τῶν λόγων πομακτόμενος· ὅτω πάντοθεν ζώπυρ ὑ σουδὴ πάσῃ τὰ κρυφία τῶν παθῶν ἐκκαθαίρῃ καὶ ποικίλα ἐξιάσθαι δίηνωίζετο. ὁ γὰρ εἰς ἀνδρα τέλειον ὁ μέτρον ηλικίας τῆς Χριστοῦ πελεώτητος ἐφθακώς, ὑ ὃ ἑαυτοῦ ζητῶ μόνον, ἀλλὰ ὃ τῶν πολλῶν, ὡς φησι Παῦλος, ἵνα σωθῶσι· ὑ τὸν οἰκείαν σωτηρίαν

Λυκ. ιβ. μη. Σοφ ε. ε. Λυκ. ιβ. μη.

α. Κορ. ια. κθ

Εφ. δ. ιγ. α. Κορ. ι. κδ.

τηρείαν ὁ τὴν τῶν πλησίον ὠφελείας ἐπιμέλειαν κρίνων λογίζεται· ἢ οὐχ ὡς οἰκείων μόνον μέλων φροντίζει τῶν πέλας, ἀλλ' ἤδη καὶ αὐτὰ τὰ λίθινα ἐκείνα ἀναθήματα ἀπὸ Χριστοῦ. ὅθεν καὶ αὐτὸς τῶν ἐπὶ χέρσου τὸ σπουδαῖον περιστάθμιος, καὶ μηδὲν τῆς αὐτῶν οἰκοδομῆς ἀπεπήδησε, πρώτα τὰ κωλύοντα τὴν τοῦ Χριστοῦ ὁδὸν ἐκκαθαίρει πρόφυτα. καὶ πρῶτον μὲν κινδύνῳ τῶν προφάσει δίκης συγγενείας πνευματικῆς ἀπωσάκτους ἑαυτοῖς γυναῖκας ἀπεισαγόντων, καὶ τὴν οἰκείαν ἐπιτίθει λυμαινομένων ψυχὴν· ἡ δίκευσιν ἐπαργίας πολὺ τοῦτο πορείας χείρον τι καὶ ἀδικώτερον. Εἰ γὰρ ὁ ἐμβλέψας, φησὶ, γυναικὶ πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι, ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν, ὁ καὶ συνομιλῶν ἀφυλάκτως καὶ συναυλιζόμενος, καὶ τὰ τῆς ἡδονῆς ἐν τῇ καρδίᾳ κέντρα ἀναδεχόμενος, ποίων οὐκ ἂν εἴη ἐγκλημάτων ἄθῳος; Εἰ δὲ καὶ φλογὸς μέσον, ὥσπερ ἀδύνατον, ἀφλεκτος αὐτὸς διαμένῃ πάντως παντὸς, ἀλλὰ τῆς γε τῶν σκανδαλιζόντων ἕνεκα πρώτως ὃ κατ' αὐτὸν πυρείας ῥύσεται. καὶ μή τινες εἶεν, ὥσπερ ἀμήχανον, οἱ σκανδαλιζόμενοι. ὅτου μὲν οὖν ὁ τὰς ψυχὰς ἰατρεύσας καὶ τοιούτοις δικτίσι λήψεις, ὥσπερ τινὸς ἀπούλου παθους καὶ χρονίας λύμης τὴν πόλιν ὃ κατηρχὰς ἐξεκαθηρε. καὶ ὁ Δαβὰλλ ἐκ τῶν καταμιμήσων καὶ ἀποδοκίμων δὲ κολάκων ζῶν τόπον, ὡς πορείας καὶ μοιχείας καὶ πάσης ἀσελγείας ὁδὸν πηγὴν. ἔρκεσθαι γὰρ τῇ συμμέτρῳ πρὸς κόλασιν διαίτῃ, καὶ τοῖς ἰδίοις ἔκαστον ὁμοίοις ζυγιᾶν τὸ φόβῳ τὸ Θεοῦ καὶ ἀγαθότητι, καὶ πάσῃ κοσμιότητι ἀδιαστρέφεσθαι. ὅτι τοσοῦτον χάσκει τῇ τοῦ τῆς φιλανδρίας καὶ πορείας ἐλεγχος καὶ παραφορᾶς, ὡς τε πολλοὺς καὶ ἐκ συμμοιχείας ἐπιτίθει ἐπαισχύνεσθαι γάμου. πολεῖς μὲν οὖν αὐτῷ καὶ ἀναιδέστατος καὶ ὁ ὑπὲρ ἐλεημοσύνης ἐπὶ ἐκκλησίας κατιὼν πόνος· κατηγορεῖα δὲ σφοδρὰ καὶ πολλὴ τοῦ ἀδικίας καὶ πλεονεξίας καὶ φιλαργυρίας ἐφολκεύτων. ὅτι τοσοῦτον δὲ ἐκτεμεῖν ὃ τῆς φιλαργυρίας πάθος ἐφέρωτιν, καὶ ὥστε πολλοὺς ὅτι μάλιστα καὶ εὐλαβεῖς ἐλεγμοῖς τοῦ ἀδικουμένου ἐκέχρηκθ, ὥστε πολλοὺς μὲ αὐτῶν μὴ μόνον τοῦ ἀλλοτρίου ἀπέχεσθαι, ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ ἴδια δίδοσθαι εἰς θεοῦ τῶν πενήτων προθύμως ἀναπληροῦσθαι χρείας· πολλοὺς δὲ καὶ τῷ πρώτῳ πρεσβύτατα πλουσίους εἰς ὁδοιπορίαν ἀξιωθῆναι, ἤδη καὶ μοναῖς βίου αἱρήσασθαι. ὃ δὲ Εἰρηναῖος ὁ μόνοι πάθη τῷ λόγῳ ἐκόλαζεν, ἀλλ' ὅτι τοῖς ἀληθεύουσιν καὶ καλοδοξίαν ἀναφαίρετον τῶν μὴ σοβαρόντων, καὶ ὑβριστικὸν πλοῦτος ὅτι τῆς ἀγαθοῦ θεοῦ περόδους πολυμόνων, καὶ θεοῦ θεοσεβείας ἀπαλλοτρίων ἐξέκαστε, καὶ πᾶσαν στυγόλως εἰπεῖν ἔπρων καταγέλων, τὸν ἀπειροφεστοῦν, ὡς θείας χάριτος περέχειν καὶ μητέρα σωφροσύνης καὶ πάσης ἀρετῆς, ἀναστροφῆς καὶ ἐξεθείας. φρὸς τοῖς πᾶσαι μὲ λοιδορεῖν καὶ κραυγὼ καὶ ἀργολογίᾳ, πᾶσαν ἀπὸ αἰσχρολογίαν καὶ μωρολογίαν δυνήρ, ὅρκον τε πρῶτα πολλοῖς ἀγαν ἀπιτρέπτῳ προσιέσθαι, ἀλλα τε πλεῖστα περὶ τῶ μὴ δεῖν ὁμνύειν συγγεγραμμένα συγγεφόλμους, καὶ δὴ καὶ τῶν περὶ τῶν ἀνδριάντων λόγους ὑπομνηματίσκων, ὃς ἐν Ἀντιοχείᾳ ἤδη στενάξει, πολλὰ πάνα περὶ τοῦτο πρὸ εἰσήγησιν ἔχοντα. ὅστε ὃ περὶ ἀγάπης καὶ φιλοξενίας, καὶ πάντων μὲν τῶν ὅπη δεομένων ἐπιμελείας καὶ θεραπείας, μάλιστα ὃ τῶν ἀσκητικὸν ἐν ὄρεσι διαβιούντων βίον, καὶ διὰ πάντας ἐστὶ ὅτε χρείας ὅπη δημιούργων παῖς πόλεσιν ὁ πανσόφος κυβερνήτης, τίς ἂν εἴη τῶν πρώτων ἐξειπεῖν ἰκανός; ἀδύνατον γὰρ ἢ καιρόπας ὑετὸς ἀριθμῆσαι ῥᾴον, ἢ ἐκ αὐτοῦ περὶ τῶν εἰρηνικῶν, καὶ ὠφέλιμον καὶ περὶ πάσης διατροπικῆς ἐντολῆς ἡδικῆς προσιέσεις. ἀλλὰ γὰρ ἑνός τινος ἢ δύο τῶν ἐκείνου ἐπιμνησθῆναι, ἐκ ἐνδείξειν τῆς πλούτου τῆς σοφίας αὐτοῦ καὶ γνώσεως καὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς τῶν ἐκείνου λόγων ἡδονῆς τε καὶ χαρίτος, οὐκ ἀκριβῆ οἶμαι δίδειεν, οὐδὲ περιττόν.

Ἐξιόντι ποτὲ ἐκ μακελείου πρὸς ὃ τὸ δρυπετείας Θωμᾶ ἔ ἀποστόλου ἐγκαινίσαι ναόν, πλῆθος ἐπέπτετο πολὺ πρὸς αὐλοῦ διδασκόμενοι, ὥσπερ ἐπὶ πίνος ἀνάγκης, τῆς τοῦ λόγου δυνάμεως καὶ τῶ κάλλους ἑλκόμενον. οὕτως οὐσῆ τὸ ὁδῷ τῆς διδασκαλίας ἐκ πρωτέστως

λς. Περὶ τῆ παντοπάτης τοῦ πνευματικῆς σοφίας αὐτῦ.

νέστως αὐτῷ προῆμβητο, ἡ οὐτε τῇ ἐκείνου σοφίᾳ πάντες ὁμιλίαι καὶ χάριτες. τότε δή, τότε δίκαια πρὸς τοῖς ἀκτὼ λόγοις αἰσχρά φαλλὸς λέγεται ὀξὺ μέσης ὁδοῦ λιτομβιοῦσα ἐπ' αὐτῷ τούτῳ πρήνους ὑποκύψασα ὀξυπετὴς γραφίς. εἶπον γὰρ ἐγὼ τὰ ἐκκλησίας μόνοι, ἀλλ' ἤδη καὶ ἐν ὁδῷ, καὶ πάσαις ταῖς τοῦ μεγάλου θεηγείας πρήξεσι καὶ τὰ ἀρχαῖα ὡς ἀπῷ τοῦ πρηνοβιόμενα αἰσχρὰ φέρεσθαι, καὶ ἀξιοπρεπῶς ἔχειν, καὶ ὡς ἀληθῶς ἄτοπον, λιχθῆναι ἐκείνου συγχαλύπτεσθαι λόγους. καὶ τούτων πλῆρα μὲν βίβλοι συμβολῆς, πλῆρες δὲ πρεσβυτέρους τε καὶ ἐξηγήσεως· ὧν μία καὶ ἡ τῆς ἐξαημέρου χρηματισθεῖσα βίβλος αὐτοῦ τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτο, καὶ ἱκανὸν γοῦν μετρίως ὃ παιδὸς τοῦ μεγάλου λόγων παραδηλῶσαι· ἕτερον δὲ πολλῷ τοῦ φθάσαντος ὑψηλότερον, ὅσῳ καὶ ἡλιότερον τοῦ μυστικοῦ παιδός.

λζ. Περὶ τῆς ἐν αὐτῷ διαλεκτικῆς. Σκοπὸς φιλοσοφίας. καὶ ὡς τὰ περὶ αὐτὸ ὀπτικὰ ἐνδύθη παρὰ τοῦ θεολόγου Γρηγορίου.

Γρηγόριος γὰρ ὁ πάνυ, καὶ τὴν διαλεκτικὴν φερώνυμος, ἀρχιερατεύσας τὴν Κωνσταντινουπόλεως εἰς ἔσχατα τελῶν, παρὰ Θεοδοσίου τοῦ μεγάλου τὸν αὐτὸν μεγαλοπολιτῶν τὸ πλωτικὸν ὑπὲρ διέποντος, ὅτι τὸν διαγγελικὸν ἀξιοῦσιν πολλοὶ ὅτι τοῖς ἀξιώσεσι προεπέπετο. ἐπεὶ οὖν οὐκ ἀμαθὴς ὢν, ἀλλὰ καὶ γλωχῶν πάνυ καὶ Θεῷ δοκοῦσαν ἔλεγε τὴν ἀξίωσιν, προθύμως καὶ αὐτὸς ὅτι δὴ ἔργον ἐχώρει. ὑπεχάσσω συνεφέρετο ἀπρὶξ ἀλμός, ἐπιδύπερ εἰς πέρας θεωρήματος ἐλπιζόμενος πίνος, ἐσκέπετο, εἰ καλῶς ἀρα ἡ τῆς τοῦ διαγγελίου μεγαλοποιᾶς ἀξίως ἔχον στεγάσειεν. ἀποδέχεται γὰρ πολὺ τῆς ἁρμοζούσης ἐξηγήσεως δόξας, δίς τι καὶ τρὶς ὁ αὐτὸς ὑπεξῆλθε θεώρημα διορθούμενος. ὡς οὖν δυσχερέστως ἔχει ἐπὶ καὶ ἀηδῶς, ὃ καὶ τὴν ἐξήγησιν προσδύμενοι εἰς εὐχλοῦ προτεινόμενον μετέπεσεν, ὅτι κύριον τὸ λόγου Θεοῦ ἐστὶ λόγον ὀπτικοῦμεν, μὴ λόγοις τοῖς ἐαυτῶν θεῖοις λόγοις καθυβρίσαι τὸ πνεύματος. εἰς ὕπνον οὖν μὴ τὴν ἀυχὴν πάσῃ, τοιάσδε τινος φωνῆς ὑπὲρ αὐτοῦ σπουδαζούσης ἀκούειν· Γρηγόριε, μὴ κάμνε τῷ λοιπῷ τοῦ τὴν τοιαύτην ἐγχείρησιν· οὐ γὰρ σοι, ὥς τισιν ἑτέρῳ τοιούτῳ, ἀλλ' ἢ Ἰωάννῃ δέδοται τῷ Αὐλικῷ. καταπλαγεὶς οὖν ὅτι τῇ φωνῇ ὁ θεῖος Γρηγόριος, καὶ τὴν σκοπὴν ἐξυπνισθείς, ὡς ἔσχατος, τὸν ὅτι τὸν βασιλέα φέρουσαν ὥρμησεν· οἱ καταλαβών, ὃ πᾶν αὐτῷ κατ' ἰδίαν ὀξαρχὰς εἰς τέλος ὑφηγήσατο δρᾶμα. ἐφ' οἷς σκοπλαγήσας τὸν βασιλέα πρεσβ, εἰ ἔστι τις Ἰωάννης Αντιοχεὺς αὐτῷ γινωσκόμενος. οὗ δὴ εἰδέναι ἀκριβῶς, καὶ μάλιστα ἡ χαρᾶ τοῦ τὸν ὅτι τοῖς βασιλικοῖς ἀνδριᾶσι παρὰ φλοιδοῦ σπεσυγμένην ἔχειν δυσχερείας. θαμβοῦς οὖν ὁ μακρὸς ὁ τοῦ Θεοῦ ἱεραρχὴς πληθείς, ἀρρήτω, ἔφη, βασιλεῦ, ἡ γραφὴ τοῦ τὰ αὐδρὸς ἡμῖν δι' ἑαυτῆς χρῆσθαι παραδηλώσασα. ἧς ἐπιθείσης, ἡ τῷ θεοσόφῳ εἰς χρέος ὀπτὶ δὲ θείσης φωνῇ, μικρόν τι πρὸ ἐν ὀπτήσεως θεώρημα, τοῦ ἐγκαθήβου ἔτοιμά τι καὶ μόδουν ἀγαθεῖς, καὶ ὃ τοῦ λόγου μέγεθος στόμα καὶ κάλλος μὴ ἡ σαφηνείας αἰσθέσθαι ἢ πυκνότητος σὺν ὑμνῳ κατάπληξις, ὅτι καιρὸν ἔμμενε σεσός. τὸ γὰρ βασιλέως, τίς ἀρα δοκεῖ σοι, πυθαγορείῳ, καὶ ποτὲ πρὸς ὁ αὐτὸς ἡμῖν τῷ ὄντι, ὡς βασιλεῦ, φύσει, ὡς ὄζει εὐαγγελίου μύθου, ἀλλ' ἤδη καὶ πᾶσαν καιρὸν τὰ σῶμα ἡ παλαιὸν ὀζᾷ θίκτιν ἀρίστα τε αὖ δὴ διερμηνεύσει καὶ σὺθέσεται, ἡ καταγραφὴ κόσμου ὅλου, τὰ πνευματικὰ βεβαιώσας μᾶλλον τοῦ πνεύματος. τοιοῦτο μὲν δὴ τὸ τῷ μεγάλῳ καταφθέγμα Γρηγορίῳ, Οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων, ὡς φησι Παῦλος, οὔτε δι' ἀνθρώπων, ἀλλὰ διὰ θείας ἀποκαλύψεως, ἡ τοιοῦτοι τοῦ τὴν μακαρίαν τὸν ἔπαινον. ὅθεν ἡ (d) καὶ ἡμᾶς ἥκιστα πατέρες, οὔτε μεγάλοις ἔχει καὶ τοῖς μέγαν πρὸς Θεοῦ ἐστὶ τοῦ Θεοῦ ἐκ πολλοῦ τὸν συνομνύειν μαρτυρίας ἀνασκηπήσαντας, καὶ πρὸς γε πάντων τὸν ὃν αὐτῷ θεοσοφίαν καὶ λόγοις ἐξ ἀπὸ τῶν αὐτὸ συγγεγραμμένων ἀκριβωσάμενοι, ἐκ τούτου τῶν ἄλλων ἑρμηνευτῶν προκρίνασι, κοινῶν καὶ τῶν αὐτῶν γνώμῃ ἀποφωνάμενοι, ὡς ἐκ τῶν ἑτέρων ἁπάντων ἐστὶ μία ῥητὸν ἑποιδμ ὁμοφωνοῦσαν, ἑτέρως ἐκ δὲ αὐτὸ ὁ μέγας ἡρμήνευσεν, ἑρμηνεύσειν τὸν αὐτὸν ἀναμφιλέκτως ἀγαθὸν ἐξηγήσιον. αὐτὴ τοιαύτην ἡ ἔμφος τῆ σκηνοπηγία καθορᾶται κρατοῦσα μᾶλλον καὶ τιμιωτέρα.

(d) ἐν. πάτ

Επὶ

Επεὶ γὰρ ὁ σοφὸς τῆς ψυχῆς ἰατρὸς, ἡ φρὸς τὰ τῦ ἑρμοῦ μεθοδείας θυμεθόδως ἄγαν καὶ λη.
αὖθις εἰδὼς ἀνθρωπεήεσθαι, τῷ θορυβῷ τῦ ἱπποδρομίου καὶ δαιμονικῷ τελετῷ ὁ Περὶ τῦ ἱππο-
αὐτῆς ταῖς ἀγίαις καὶ ἁγιασμοῖς ἡμέραις ὀλιτελουμβίω ἐωρα κῦ ἐδὼ τότε χαιρεῖ, καὶ τὸ δρομίου.
πλῆθος ἀπὸ τῆ Σατθμικῆ πομπῆ καὶ μανίᾳ καθυβεμζόμθον, καὶ ὡς ἐπὶ ἀφύκτων δι-
σμῶν, ὕτως ἐπὶ τῆς ἐκφορᾶς θεραπθομθῶν δαιμόνων ἐπισυεχόμθον, ἐφ' ὅτοι μὴ πλει-
σάκις ἐπὶ τύτῳ μλιόν ὁ βασιλεὺς, σιωεχῶς ἡ καὶ τῷ λαῷ ἐπὶ τῆς τύτο ἀποφυγῆς δι-
ηγεόμθος ἰῶ. ὡς ἡ ἁ λόγον ἀπεράκοτον εἶδε, καὶ εἰς ἀέρα μάτην χεόμθον, μιᾷ τῆς
κυριακῆς ἡμέρᾳ ὀλίγοις ἐδὼ τῇ ἐκκλησίᾳ συνα θεριαθῆναι ἰδὼν, ὀπίγους ἡ τ' αἰτίαν, τὸν
σωφρονῆ ἄρειν τῷ κλήρῳ ἐξακελευσάμθος, φρὸς τὸν μυσεραὶ σκεύλιον σιωέλεισιν ἐπαγγί-
νεται, διαῦθα διαργῶς ἐξῆ τῆς ἔργων βοαῖς, ὡς ἐξ τῆς θρέμματος πάντας τὸν ὡς ἀληθῶς
ποιμένα πάντα χρῆσθαι σιωέπεσθαι, ἡ τοῖς παισὶ τὸν παιδαγωγόν. Τίνος γὰρ αὖ καὶ ἕνεκα ποι-
μένῳ ὁ ποιμένι, τῆ φροβάτων ἀσφάλειαν ; ἡ τίνος παιδαγωγὸς λοιπὸν ὁ παιδαγωγὸς, τῆ
παίδων ἀφεθηκότων ; Εἰ δῶν ὑμῖν λειτελὲς καὶ φρέπον δοκεῖ τὸν ἀγαθὸν ἐκπαλιπεῖν
νομέα, καὶ τὰ τῆς ἀναπαύσεως ὕδατα, εἰς γῆ ἐρήμην καὶ ἀβάτῳ ἡ ἀνύδρῳ ἐκβλητέ-
σθαι, βέλτιον κἀμοὶ δοκεῖ ἀνελθεμάτε ἕ) ἐπὶ Χριστῦ δι' ὑμᾶς, καὶ ἀπολλυμένων ὑμῶν συν-
απόλλυσθαι. Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα φρακτικῶς αἰνισσόμθος, κῦ μέσον τῆ ἐκκλησίᾳ θε-
άτρου στὰς τῷ κλήρῳ ἐχάρει. ὡς ἡ αἰφνίδιον ἐπὶ τῆ ἐκκλησίᾳ θεασαμένων κατα-
θεάθη, πάντων τῷ ἀναισθησίᾳ τῆ φραγματος θορυβηθέντων, φυγῆ τε τῆ πλήθους
χρησαμένου πάντες, ἐ αὐτὸς ἡ τῆ βασιλέως αἰδοῖ τῆ ἀθρίας τῆ θείου ἀξιαγάστου καὶ
φρὸς ἐμὲ βασίλεια ἐπαναχωρήσαντος, τῆ ἀγῶνος ἀφ' ἑαυτῆς παυθέντος, ἐφ' ἑαυ-
τὸν τὸ μηκέτι κῦ ἐμὲ αἰσχισμοῖς τῆ κυριακῆ ἡμέρας, μήτε μλιν καπὶ ἅπαν διαπονικὴν
ἑορτὴν τὸν ἰδιωτῶν γίνεσθαι δαιμονιώδη σιωάθροισιν· ἐ μετρίοις ἡ μᾶλλον ἐλίκριτ
τῆς τῆ Θεῆ φρεσχρέφης ἐκκλησίας, ἐ πρὶ αὐτῆ ἐξαιτῆσθαι τὸν τῆ βεβιωμένων συγ-
χώρησιν. Ὕτως ὧν ὁ τὸν ψυχὸν μέγας ἡ τῶν ὑπ' φιλοσόφων θεσπος ἐδὼ ἐν τῇ βασιλευούσῃ
τῆ πόλεων ἐξορθούμθος, ἐδὲ τῆ ἄλλων πρόνοιᾳ ἐφυλάττετο ἡ πόλεων· ἀλλ' ἐφ' τῆ πυθό-
ματος πυεῖ τὸν καρδίαν φλεγόμθος, ἐπὶ ἡ καὶ ἕτερα τόποι ἱδρυμένος ἰῶ, τῆ ἀπομακρῦ
γεῖν ἐκκλησιῶν, ὡς μιᾶς ἡ αὐτῷ μόνῳ ἀσκεπούσης, ὕτω φρέποισαι ἐποιῆτο ἡ μέλημένα,
βλαβερᾶς ἄγαν ἡ θεοφιλᾶς ὑπισχόμενος ἐν αὐτοῖς φρεδρεύσειν. ἡ δὴ καὶ σιωεχῶς ὑπὲρ
πάντων, νουθετῶν, ἐλέγχων, παρακαλῶν, ἀμύρτημένους μὲ διορθοῦτο, ἡ φρὸς τὸ εὐθὲς ἐ-
πάγων, καθυθυόνειν ἡ ἐπῆλειφε, ἡ φρεσθυμοτέρους μᾶλλον ἡ βεβαιοτέρους ἐργά-
ζετο· ἐ ἐκότως. Φθάσας γὰρ ἤδη γνησίως κόσμῳ ἡ τοῖς ἐν κόσμῳ ἐπαγάλλεσθαι, τῷ
σωουδῷ, ἵνα ἕτερα φρὸς συμπόσια ἡ δόγματα πολυτελῆ ἐ δόξαν καὶ χρήματα καταβάλ-
λοιτο, ταύτῃ αὖθις ἐπ' τῆ ἀπαλλάξαι τύτων πάντων ἐδὲ ἀπῆλθε, καὶ Θεῷ οἰκειώ-
σασθαι, κατετίθετο· καὶ ὡδέν ἕτερον αὐτῷ ἀφ' βίου πάντος νύκτωρ τε καὶ μθ' ἡμέραν τὸ
χαλεπώτατον 35 φρεσπιζόμθον ἰῶ, ἀλλ' ἡ τὸ πολυζήτητον ἔργοις τε καὶ λόγοις ἐκ τῆς δαιμόνων καὶ τῆς δυ-
σεβῶν ἀποκρύεσθαι μηχανάς.

Καὶ φρῶτα μὲ ἐκ γλυκυτάτης πόλεως τῆς τε τῆς Βιθυνῶν ἐπαρχίας, ἥτις εἰς ἓξ ἡγη- λβ'.
μονίας διῄρηται, καὶ τῆς ὅλης Ασίας ἐπὶ ἀρχόντων ἐνδεκα διϊθυνομένης, διορθοῦτό τε καὶ Τῶν Βιθυνῶν
τῇ τῆς ἀληθείας φωτὶ κατεφώτιζεν. ἐπαρχίαν δι-
ορθοῦται,

Ωσαύτως γε μὴν καὶ τὴν Ποντικὴν κατακόσμει χώραν, ἰσαρίθμως τῆς Ασίας ἐ αὐτὴν μ.
ἐκ ἡγεμονίας ἔχουσαν. Καὶ Ποντικὴν,

Επειτα καὶ τὴν Φοινίκην μαχῶν εἰδωλικῆ πλάνῃ καὶ δυσεβείᾳς ἰσεβείᾳς καὶ τελετᾶς ἔτι μα.
φρεσκειμένην δαιμονικᾶς, στενωτηλαμβανομένην αὐτῷ τῆ καθυδάσματος τὴν βασιλι- Καὶ Φοινίκην.
κὴν χάριν φρεσπιλεφώς, σὺν μὲ ἐναγεῖς σκείνοις καὶ ἀνοσίᾳς νόσοις μέχρις ἐδάφους κατε-

σρεφομ

γρεψαι, θύαγεῖς τε καὶ ἱερὰς αὐτοῦ τύπτων ἀπήγαγε. καὶ μὴτοι καὶ μοναχοὺς τὴν πολιτείαν ἀμώμητους, τὴν πίστιν ὀρθὴν, ⟨Ϟ⟩ ζῆλον θερμοὺς ἐκτήμηνας, σὺν ὅκοσι πρώτως τέκνα Θεοῦ δι' αὐτῆς ⟨Ϟ⟩ ἀγίῳ ἀπετέλεσε βαπτίσματι.

μϛ'. Περὶ τοῦ παρ' αὐτοῖς τῶν Κελτικῶν ἔθνους ἀποστολικῆς οὐχηδέσως.

Ἀλλ' οὐδὲ τὴν τῶν Κελτικῶν τῇ τοῦ Ἀρείου πλάνῃ ⟨Ϟ⟩ διαστρέπτων ὁ Φιλαγαθέστατος ἡμῶν πατήρ. θύραν δὲ ἴδιον αὐθάδως ἀνοίξας ὁμογλώττοις αὐλίοις, ⟨Ϟ⟩ τούτοις δὲ ἑρμηνέως τοῖς ὀρθοτόμοις τοῦ πνεύματος καταρτισάμενος διδασκάλοις, πρεσβυτέρους τε ⟨Ϟ⟩ διακόνους καταστήσας αὐτοῖς ἐξαπέστειλε, ⟨Ϟ⟩ δι' αὐτῶν μίαν ὀρθόδοξον ἁρμονίαν ἐκ αὐλίοις ἐκκλησίαν, πρὸς τὸν θεοσέβειαν πρώτως ἐγλεκτογώγησε.

μζ'. Περὶ τῆς ἀνημέρων Σκυθῶν.

Πάλιν ἄλλο ἔθνος Νομάδων Σκυθῶν ⟨Ϟ⟩ τὴν Ἴστρου σκηνοῦν, τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἐτερηθὲν ἀκηκοὼς, αὐθάδως θυσθεὶς ⟨Ϟ⟩ βίον ἀποστολικὸς ἐξ Ἀγκύρας τῆς πόλεως ἀπουσῆς μεταστήλωμος πρὸς ἑαυτὸν, ⟨Ϟ⟩ τούτοις ἱεροῖς λόγοις ὀρθοπλέουσα κατοχυρώσας ⟨Ϟ⟩ ἀποστίλῃς, πρώτως σὺν ὅκοσι τῷ τε λόγῳ τῆς πίστεως καὶ φώτισι, ⟨Ϟ⟩ τῆς θείου βαπτίσματος ἀναβλυσίσεως κατηξίωσε.

μη'. Περὶ τῶν ἁγίων ἀποκτανθέντων Μαρκιωνιστῶν.

Περὶ δὲ τῶν ἁγίων Μαρκιωνιστῶν μαθὼν, τὴν τε πρὸ θ' βασιλέως, τήν τε πρὸ ἑαυτοῦ ἐξουσίαν χεώμενος, ⟨Ϟ⟩ δικαίως τοῦ ἐγχωρίους τῶν ὀρθοκτόπων ὀλίγα χαφῆς κατ' αὐτῶν ἐρεθίσας, ἐπείπερ μάλιστα σώσειν τὴν καθολικὴν μὴ κεκινωνηκὼν ἐκκλησίαν πειδόμενοι, ὡς λύμιλον αὐλοῦ ἀπελαθόντας τοῦ ὅκοσι πεποίηκε.

μ'. Περὶ Τύρου ⟨Ϟ⟩ Σιδῶνος.

Μαρτυρεῖ ⟨Ϟ⟩ Τύρος τῆς ἑλληνικῆς δι' αὐτοῦ δεισιδαιμονίας ἀπαλλαγῖσα, ⟨Ϟ⟩ τῷ μέρος τοῖς τοῦ ἐκκλησιαῖ οἰκοδομῆς ἐγκαλλωπισθῖσα, ⟨Ϟ⟩ εἰς ἄκρον εὐκοσμίας ἐκ τῆς πρὶν ἀκοσμίας ἐλάσασα. μαρτυρεῖ μετ' αὐτὸν ⟨Ϟ⟩ Σιδὼν, τῆς αὐτῆς ⟨Ϟ⟩ αὐτὴ τῷ τοῦ μεγάλου ὀρθομυείας καταπολεμοῦσαι.

μα'. μ'. μη. Περὶ Βηρυτοῦ, ⟨Ϟ⟩ τῶν ἁγ.

Τὰ δὲ κατὰ τὴν Βηρυτὸν, ⟨Ϟ⟩ τὸ Βήλου, οὕτω καλουμένου τόπου, γεγονότα, τά τε κατὰ Ἡλιούπολιν ⟨Ϟ⟩ Δαμασκὸν, Τά τε κατὰ τὴν Ἐμεσηνῶν, ⟨Ϟ⟩ τὰ κατὰ Κύζικον λεπτομερῆ τῶν ἀνδρῶν δὲ θεοφιλῆ κατορθώματα, τίς λόγος ἢ τοῖς δέουσιν, ὡς ἐοικὸς, ἢ σιωπῆσαι δεινότερος; ἔνθα γὰρ αὖ τὸν τοιοῦτον ἔγνω ἐμφωλεύοντα δράκοντα, ὅσῳ κατουδὲν ὄλι πλείσης ἐπίθετο αὐτὸν ἰὸν σκῆψει ἀπελαύνει ⟨Ϟ⟩ φυλαδύνει· σὺν δὲ γε κατ' αὐτὸ τῇ θανατηφόρῳ πληθύϊ τοῦ ἀσεβείᾳ ⟨Ϟ⟩ πλάνῃ ἐπεμάγειν πρὸς τὸν ἀπλανῆ καὶ ζωηφόρον θυσέβειαν. καὶ ὡῖτοι ἰδεῖν μηχανήματα μηχανημάτων ⟨Ϟ⟩ σοφίσματα σοφισμάτων ἠπώλωλα, τὰ τῆ σοφιστοῦ τῆς κακίας καὶ τῆ ψεύδεις παρεῖς τῆ τοῦ σοφοῦ ποιμνίοις καὶ τῆς ἀληθείας μεγαλοκήρυκος· ὡς ἐπ' αὐτῷ πλησιάζειν κατὰ τὸ ψαλμῳδὸν, ὅ, Ὑπὲρ σὺν ἐρῶτες μὲ ἐσώθησαν.

Ψαλ. ριν. ζη. ϛ'. Περὶ τῶν Περσῶν.

Ἀλλὰ γὰρ ⟨Ϟ⟩ μέχρι τούτων μόνον τὰ τῆς κατουδῆς ἐφεδίξατο· ἀλλὰ δὴ καὶ ἐν Περσίδι ἱερῆς ἐκπέμψας καὶ πιας αὐτοῖς, τῆ τῆς γλώττης ἐμπείρους ἐγόντων στεμματοφείλας, τοσοῦτον καλεῖ τῆς εὐσεβείας τὸν ὀπίδοσιν ᾐνέσθη πεποίηκεν, ὡς ἀποκρύπτειν τυπὶ ὃ ῥᾶϊμα τὰ φθάσαντα. ὃ γὰρ ⟨Ϟ⟩ δόξαι ἔν, ὅτι ὅσον ὃ ἔθνος δηλονότι ⟨Ϟ⟩ πρὶν καὶ πόρρωθεν καὶ ἄγελον, τοσοῦτον ὕστερον πρὸς ὃ εὐήθης ἡμεῖφθη καὶ ἡμερον. καὶ ὡῖτοι καὶ τὰ τούτοις γλωσσίζοντα ἔθνη κατ' αὐτὸν ἐκείνοις ⟨Ϟ⟩ αὐτὰ τῆς εὐσεβείας ⟨Ϟ⟩ λόγοι ἐδέξατο.

να. Περὶ Ἰάτωσων ⟨Ϟ⟩ Οὐζόων καὶ Οὐννων.

Οὐδὲν ἧσσον καὶ Γότθων φερωνύμων, καὶ μέχρις Οὐννων καὶ Οὐζόων τῆς ἀποστολικῆς αὐτοῦ διδασκαλίας ⟨Ϟ⟩ ἀκτίνας πεφωσφαπλῶν, πρὸς τὸν ἀληθείαν μετοικίσιον μεταρρυθμίζων.

νβ'. Περὶ Ἰσηρῶν ⟨Ϟ⟩ Ἀλανῶν ⟨Ϟ⟩ Ἀσσιγῶν.

Πολεῖς δὲ οὖν τὰ ⟨Ϟ⟩ σὺν Ἰσηρες, ⟨Ϟ⟩ Ἀλανοὶ, ⟨Ϟ⟩ σὺν τὸν Ἀσσιγίαν οἰκοῦντας, πρὸς ὃ τῆς ἀληθείας χλεκτογώγησεν Φῶς ἱστόρησε· εἰ ἦ τε πίστις ἐκ αὐλίοις ⟨Ϟ⟩ ὁ Χριστὸς μὴ μέρος τῆς δεύδε λεγόντων ἐπισκόπων ἦσε ὁ λόγος, οὐ τὰ Χρυσοστόμου παῖδες. ὁ γὰρ πρῶν λόγος τύπον ἐχεῖ ⟨Ϟ⟩ μίνον σκηπτοῦ, ὑποτραφάλαι πως ἀμυδρῶς, οἷ εἰκόνα ἐκ πεγράμματος, ⟨Ϟ⟩ ἐκείνου βίον ⟨Ϟ⟩ ἔθνους· ⟨Ϟ⟩ πρὸς δόξαι ἴσον ἰὼν αὐτοῦ ὃ τῆ ζήλου θερμοῦ, ὥστε τὰ πέρατα οἰκεῖωσασθαι

ὡσπαθῶν· ἓ ὡς τῶν κορυφαίων ἀποστόλων ἐφαμίλλος γένηται, ὁ μόνοις ἔπεσι πάντα τὸν μησὶν ἓξ τοσαῦτα κατωρθωκώς· ὡς καὶ τοῦτο τὸ προφητικὸν σκῆπτο πεπληρῶσθ ῥητῶς, Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα τῶν δυναμις· ὁ πρὸς τοὺς Εἰρηνικοὺς καὶ ὃ ἐξῆς δηλώσει διήγημα. Ψαλμ. ιη.

Κλεινοὶ γὰρ ἦσαν τῶν εἰς αὐτὰ πᾶσι τὰ ἄκρα τῆς οἰκουμένης οἰκοῦντων ἕνεκα πίνων ἐκκλησιαστικῶν ἀθλοθέτων, τελείας τε τοῦ παραλίου καὶ ἀκριβοῦς καταλήψεως, τὴν βασιλίδα πόλιν καταλαβόντες τῶν ζώντων ὁ πανικαύτατος πατριάρχης πρεσβευτὴν ἀπολύθασι. Μεθόδιος οὗτος ὁ τὸ πατρῷον ὀνειδοῦχος· ὑφ' οὗ πάθημά τε, καὶ τίνος χάριν ἤκαιν ἐρωτηθέντες, τῶν Ωχαικῶν ἐφάσαν εἶ) ἀγωνιεῖσθαι, τὴν τῆ αἱρέσθαι, διὰ ὃν ὀνειδισθῆναι, σαφῶς ἐξῆπον αὐτῷ. νγ. Περὶ τῶν ἐν τῷ Ωμαικῶν διατειζῶν περὶ τὸν ἐν ἁγίοις ἐκπανσέπον Μεθόδιον.

τῶ ὃ ποίας τῆς θείας χαρᾶς βιβλίοις ἐκ ἐνέκυρσεν ἐκ ἐσθ' ὅτε μόνοις ἐντυγχάνων, τῷ θεσπεσίῳ καὶ διδασκάλων συνηθροισμένων ἐκδόσεσιν, ἐν οἷς μόνον βιβλίον πρὸς αὐτοῦ ἀπεκρύπτετο, τὸ Χρυσοστόμου πᾶσι· διοὺ τὴν τε πίστιν τῶν ἁπάντων ἀκριβεστάτην μαθεῖν αὐτοῖς ἐξεδήμετο· πολλῆς τε διεσκεδασμένου καὶ ἐκάστῳ ἐξ αὐτοῦ πλουσιάζεσθαι τῆς ὠφελείας, εἶ) τε τοῦτ' πᾶσιν ἐπέρεπτον ἀγαθὸν καὶ ποθητὸν τυγχάνον· ὃ βιβλίον, φιλοπόνως αὐτοῖς ἄλλῳ πρὸς ἄλλου μεταχαράττων. οὕτως οὐ πόλις, ὡς εἰπεῖν, οὐκ ἔθνος, οὐ χώρα τῆς ἐκ τῆ μεγάλου ὠφελείας ἀμοιρεῖν ἤνεγκε. καὶ τοσοῦτον ἦν ὃ ὑπερβάλλον αὐτοῦ τὸ σπουδῆς, ὡς μηδεμίαν εἶ) μήτε τοῖς πρὸ ἑῶ, μήτε μετὰ τοὺς πρὸς δύσιν δημοσίους ὑπάρχειν ἢ πλησίον ἢ ἀνακωχεῖν τε καὶ ἄνεσιν, ἐκ τῆς καθ' ἑκάστην καὶ συνεχῶς πρὸς αὐτὸ ὀδύρεσθαι καὶ σωτηρίαν κτᾶσθαι τε καὶ θάλασσαν ἐκπερισπωμένων πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν· ὃς τε καὶ τῶν ἐκ μακροῦ τὸ χρόνου πάμπαν τοῦ τῆς γῆς ἔρανον τῶν πατέρων τε καὶ ἀρχόντων, ὃ πρότερον ἀΰπνοις πάνυ ποσὶ καὶ πρεσβυτεροδίδασκος, ἕως διέλυσέ τε καὶ φιλικῷ δεσμῷ τῷ τῆς ἀγάπης συνέδησε· νδ'. Περὶ τῆς τῶν πατέρων ὑφαρπαγῆς. Ὡς πέρας λοιπὸν ἐπ' αὐτῷ λαβεῖν τὰ τῆς στάσεως, καὶ τῶν τοῦ Θεοῦ Εἰρήνου φοιτήσας ὅτι τῆς γῆς, ὧν ὁ Χριστὸς ὅτι ὃ παθὼν ἐνανθρώπησε, αὐτὸ πάντως ἄλλου κλήρου τοῖς μαθηταῖς καταλείπειν. οἱονεὶ γὰρ τις ἀγέλης βρεβεῖον τὴν ὁμοιότητος ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν κατῶν, οὕτω δὴ καὶ ὁ ἰσαγγέλου τοῦ θεῖος δοὺρ θεόθεν ἦλθε τῷ τῶν ἀνθρώπων ὅτι μόνος, θαυμασίως τὴν οἰκουμένην εἰρήνευσεν ἅπασαν, εἰς ἐκκλησίαν μίαν τὰ πάσας εἰς πολλὰς ὃ πρὶν διηρημένας συναγαγών. ἐν οἷς μὲ κ' Παύλου ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίων ἀπάντων τῆ ψυχῆ φροντίσιν ἐδαίλετο, ὡς ἐπῆ, ὃ λόγῳ μετεῖσι διεζωγράφη). ἐπὶ ὃ Παῦλος ἐτύγχανε μιμητὴς, ὑπὸ τοῦ τὸ ἐκείνου τὸ ἑαυτῷ ἐπιγνώμων βίου, οὐδὲ ζώντος αὐτῷ τῆς ἀρετῆς ἀπελείπετο. ἀλλ' ὥσπερ ἐκεῖνος τύπος ἦν νόμος τοῖς ἔθνεσιν ἀποσταλείς, ὃ κατ' αὐτὸν διαγγέλιον ἀδιάπτωτον διετήρει, ὃ ἀμωμον ἑαυτοῦ τὸ ἀποσκοπον ἀπεπροιοῦτο, ὕτω καὶ οὗτος τύπον ἑαυτοῦ τῆς τὸ τοῖς αἰαγκαίοις αὐτάρκειας, εἰ ὥσπερ ὃ μᾶλλον ὀλιγοδείας, πᾶσι προθύμως, οὐδενὸς τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἀφωρισμένων αὐτῷ καὶ τοῖς ἐπισκόποις κεκληρωμένων, πλὴν τῆς ἡμερησίας καὶ ἀναγκαίας χρείας ἰωὐήκοτο ὅλως προσαπῆεσθαι, ἀλλὰ τὰ τοῦ Ρωμαίοις βρεβεῖα ὕπτα καλύμμα τῆς ἐκκλησίας ὑπέστεκε φάμενος, ὑρῶν ὃ πατριαρχῶν δαψιλῆ, μᾶλλον ὃ πενιτικὴ ἢ πλεῖον ἢ προσῆκε ζῆ γε χορηγούμενα· νε'. Περὶ τῆς ποσοκομείων. Εὐρὼν δὲ καὶ ἕτερα ὀνειδώματα πλῆθα εἰς μάτην αἰσχυνόμενα, ὑσοκομεῖα προσῆξεν οἰκοδομηθῆναι, ἵνα πενιτικὰς ἐκείνας διαπτώσεις τὸ αὐτῆς χορηγεῖσθαι εἰς θεραπείαν ἀρρώστων ἓ ξένων ὁ συμπαθὴς ἓ φιλόξενος διεπάξαν· προσυπέρεσε τε δύο τῆς ἄγαν βιάσεως ἢ πρεῖσιν τοῖς νοσοκομείοις ἐπίσης, ἢ ἰατρῶν τοῦ ἄρίστος καὶ τὸν τέχνῃ βδόκιμωτάτους. καὶ ἵνα λοιπὸν τὸ πενίκτων πλήθη καὶ λεωφόρους, καὶ τοὺς ξενῶνας πρείνειν ἓ προσαγτῆ ὑπὲρ τὴν χρείαν λογασάμενος πίστεως, ὃ τὴ ἐκκλησίᾳ πρῶτα ἀφορίζεσθαι προθυμάμενος ἐκ τῆ πατριαρχείου ἢ αὐτοῖς τὰ προσῆκον τὴν χρείαν πρόσχε.

Τοῖς

νε'. Περὶ τῆς εἰς τοὺς ἀνδρεῖους κτημονίας τῶν οἰκουμένων, ὡς ἐστὶ δίκαιον καὶ ἁμάρτημα.

Τοῖς δέ τε θεῖ τῶν πένητας ἀσπαλίζοντας ἀμελεστέρους γενέσθαι τῆς ἑαυτῶν ἐπισκοπῆς δημηγορίαις, τοῦτον εἰς συμπάθειαν τῶν ἀσυμπαθῶν μετρρύθμισεν, ὥστε ἵνα μὴ αὐτῶν πολλοὶ τῶν πενήτων τῶν σκαλευόμενοι πρωτοπάτησιν αὐτῶν τῆς πενίας ἀπήλαυτον προεσμῷ βίου ἀμφιεζόμενοι δὲ πλείονι, ἢ τῆς καθ' ἡμέραν ἀφθόνοις χορηγίαις καὶ ἀμεδόσεσιν ἀνέκτηντο πρὸς τῶν τῶν ἐπιείας τυγχάνοντας, ὡς μηδένα λοιπὸν τῶν ἐν τῇ βασιλευούσῃ καὶ τῶν τοῖς χρόνοις προσαγομένων ὁρᾶν. ὅθεν δὴ καὶ μέγαν Ἰωάννην πρώτης τῆς ἐλεημοσυνῆς ὠνόμαζον.

νς'. Περὶ τῆς ἐγκρατείας καὶ ἀκρισίας.

Αὐτὸς ἦν τῶν ζώντων καὶ πολλαπλασίων ἀνενδότως ἀγρυπνότερος, ἐγκρατέστερος, καὶ μᾶλλον ἐπὶ βιαστικώτερος καὶ τῆς ἱερατικῆς χρόνου ἐθεάκυρτο· ὡς ἐκ τῆς ἄγαν τῶν βρωσίν καὶ πόσιν ἐγκρατείας ἀποστρακωθῆναι καὶ αὐτῶν αὐτῶν τῶν φύσιν τοῦ σώματος. καὶ ὥσπερ ἀνύδροι τῶν λόφων χλοηφόρα πόας ἀσφυξιοῦσιν, ὕτως καὶ ἡ τούτου ἐγκρατὴς καὶ πολύαθλος σαρξ δι' ἄκρων τῶν ὑγρῶν καταφθίσηται, καὶ τῶν λεπτοτάτων τῆς δοκῆς ἀπιβάλλετο τεθνῶσιν. ὧν δὴν αὐτῷ βραῦμα μὲν ὁ αὖος καὶ πόμα· ὁ ἐκ κρηδῆς χυλὸς καθαιμόζομος (ἢ δὲ καθ' ἑαυτὸν ὑγρὸς ἀνύδυσος) καὶ σῶν ἦν ἁπλῶς, ἀλλ' ὕδωρ φυσῶμος, καὶ μεταλαμβανόμενος, καθαίρεσιν πρωτολῆς τῆς θεῖ τῶν θρίξεως ἐκπεῖσι, ἐς οἷ ἐπιπίν, δυσκίνητον αὐτὸν θεῖ τῶν γλυκικὸν αἰσθησιν καταμάζετο. ἐάθης ἦ μὴ ὁ πειθώνιον ἔνδυμα καὶ τῆς ἔλλιπον φιλοσόφως, ἀμὰ τείχινον ῥάκος, καὶ σκίτινα μόνον τοῦ σώματος. ὕπνος ἦ ὁ μὴ πρὸς ἡδυπάθημα καὶ ἀνάκλισιν, ἀλλ' ἐπορθίᾳ ὡς σώματι μικρόν, ἢ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀρπαζόμενος, τῆς στωϊκῆς χρόνου ζωῆς τε χθεσινὸς αὐτῷ νύκτωρ ἐς πλάγιον καταβαθμίζουσης. συμποσίων ἦ καὶ πραπεζῶν ἐς τῆς θεῖ ζωῆς τῆς πολλῶν ἀρεσκείας ἐς φιλοτησίας πρώτη ἀπείχετο· πρῶτον μὲν, ὅτι σκ ἠεαρᾶς ἡλικίας τῇ ὀλιγαρκείᾳ ἐς δουλαγωγίᾳ τοῦ σώματος στωϊκθείς, πᾶ τῆς κρηδῆς, ὡς εἴρηται, ἀμφεφόμενος χυλῷ, καὶ ζωῆ τῇ τῶν τοῦ σώματος ὄρεξιν ἡλιοκαῦς, πρὸς τε πάσας μαγείρων κομψείας καὶ πρὸς ὀψοφαγίαν ἅπασαν καὶ οἰνοποσίαν ἀστενῶπως εἶχε καὶ ἀπόῤῥως. δεύτερον ἦ, ὅτι τῇ θεωρίᾳ καὶ ἀζηγήσει τοῦ λόγου, καὶ ταῖς ἀνεκλείστοις καὶ τοῖν ἀεὶ τῷ Κυρίῳ προσευχαῖς ἀξιοῦς, ὁσῶν τῆς ἀναγκαίας πολλάκις σχολιώτης ἐμνημονεύων ἐφθῆς, μὴ ὅτι γε ἐς μᾶ πολλῶν στωϊέρχεσθαι εἰς τυφλόν. ἔπειτα ἐς τοῦτο ὁ σύμπαντος αὐτῷ ἐς θεῖος διέκρινε νοῦς, ὡς εἴπερ τοῖς τέλεσι καὶ ἀξιώμασιν ἡ φιλία τῶν ἄλλων προέχοιτο στωϊεστάθη αὐτάχοιτο, ἀνώγκλιτον ἔχειν κατὰ γε τὸν σύπολλόν ὁ αὖος ποιεῖν ἐς πρὸς ἀπόντας· ὃν ὅτι τοῦτο καλοῦσιν, ὑποῖοί τινες ἂν ὦ ἔλεγον, εἴγε μὴ μέλλοι προσωποληψίας ἢ ἀνθρωπαρεσκείας ἐκπεπτεῖν αἰτιάματι. τοῦτο ἦ οὐ δυσχερὲς αὐτῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀδυνάτου πιεῖν προσίσατο κομιδῇ. δεῖ καὶ ὁ ἴσον πρὸς πάντας καὶ ἀπροσκόπτον εἰδέναι τὸν, καὶ ἅμα τοὺς ἐρήμασι τοῦ θεῖ τῆς χαρᾶς θεραπεύειν ἀμαρτήματι, μακρὸν χαίρειν τοῖς μοχλικοῖς εἶπε μηχανήμασί τε ἐκ κομψεύμασι. τοῖς μὲν τοῦ θεῖ τοῦτο πυνθανομένοις, καὶ ἀποστολικὸν ἐκεῖνον ἀνῆκα πικρίατο λόγον, Ἄνδρες ἀδελφοί, λέγων, οὐκ ἀξιῶ ἡμῖν τὸ Θεοῦ λόγου καταλείποντας πρὸς τραπέζῃ διακονεῖν· οὐδὲ τῆς ζωπικῆς ὅτως καὶ ἀπελεικῆς ἀφεμένους ἐφθῆς, θεῖ τῶν ἐκεῖνον ζωῆς καὶ ζωοδότου διεσπουδαθαι· τῷ λογικῷ ἦ καὶ σύσιμῳ αὐτῷ ἀδιαλείπτως προσκαρτερεῖν, τῇ τε σκληνίᾳ ἀναπαύεσθαι καὶ ταῖς προσευχαῖς. καὶ ὃ δὴ ἐμέθημα οὐκ ἄλλοθεν, ἀλλ' ἀφ' ἑαυτῶν τοῖς πᾶσι προσύπτετο, πρῶτος ἀπάντων τῶν σκληνοῦ αἰσιγνεῖ, καὶ μηδέποτε μήτε κατὰ ἐωθινὰς, μήτε μεσονυκτίους ἢ ὠρινὰς ὑμνῳδίας ἀπολειπόμενος, οὐ μόνον πανυύχιον ᾧ Θεῷ καὶ μόνῳ ἐξομολογούμενος, ἀλλὰ καὶ κοινῇ καὶ πάντων· ὡς καὶ τοῦτο μᾶλλον πρὸς ἀρετῶν καὶ Θεοῦ φόβον καὶ πόθον, καὶ τὰ λίαν ἀπάλυπτον καὶ τὸν θεῖον διεγείρειν. τοῦτον τοίνυν ἔχοντα ὁ μέγας ὁ ὁλῷ ἀμφιμῷ καὶ τόμῳ Κυρίου πορθμεύς, καὶ οὕτω τῆς τῶν πόλεως οἰκοδομῆς προσκοπούμενος, τοῦ αὐθρας μὲν ὁ ταῖς νυκτερειναῖς ἐγκηρεύσεσι καὶ προσκαρτερῆ ἐπε-

Ποεξ. β. 5.

ἐσκηπτε δοξολογίας, ὡς ἐκφῦναι τας αὐτῶν μέλει καὶ ὃ σίμαιον ὑμῶν φιλίας ὑπερκεῖσθαι· τας δὲ τελωνικὰς ἐκ τῆς ἡμερησίας ψαλμῳδίας ἐκλέξειν μᾶλλον διέζωσε. καὶ τέλον τας ἐκ χηρείας ἐξεπελεύσας, νεωτέρας δὲ ἢ οὐ σώφρονας, ἀλλὰ φιλοδίους μᾶλλον, ἢ φιλοθέους, καὶ πρὸς δύσπεφυ χωρὶς γάμου διεκαλύπτο· τας ὃ πρὸ βεβιωκίας ἤδη καὶ φιλοσώφρονας ἡσυχίας μὲν ἐχολάζειν ἐσουδάτει καὶ πρὸ σπουγᾶς, βαλανείων ὃ καὶ ἀρυτίδας πάσης καὶ οἰνοφλυγίας ἀπέχεσθαι. τοὺς μόρτυρας τοὺς ὑμνοις, καὶ τας τῶν ἱερέων μυστικωτέρας δεήσεις καὶ προσευχας ὁ πανσοφος ὅτι χρὴ ἐκ τῶν λαϊκῶν, ἢ σοφῶς ἄγαν διακρίνας καὶ ἀκαταξίαλμος, δεόντως τῇ τοῦ θείου πνεύματος ἐξέδετο χάριτι, τας μὲν ἐκ τοῦ ἐκὸς σπουδαζομένας προσεπικτείνων, ὡς ὃ ἐκὸς, τὰ δὲ γε πάλιν οὐ προσηκόντως ἐκπεπαιδευμένα συνέλων. καὶ χαρίζω, εἴ καὶ τις ἄλλος, ὁ ἀνὴρ ἐκφυώτατος καὶ ὃ βεβιωκότατον τοῦ λόγου πολλαπλασιάσας, καὶ τας πλατύτερον εἰρημένας βεβιωκὰς λόγῳ διαλαβεῖν. ὅθεν καὶ πῶς ἱερέων λειτουργίαν Ἰακώβου τοῦ ἀδελφοῦ εἰς μήκος ἐκπεπαιδευμένου πολύ, ὡδὲ πῶν ῥαθυμοτέρων κηδεμόνας εἰς θορύβου πρόσωπον βεβιωκότων τῶν ὅλων αὐτῆς ἀφειδεστέρα διωκάμιν. ὑπὲρ ὃ δὲ τούτων οἰκονομῶν, κἀκεῖνο ἐξ πολλῆς ἄγαν ἐπιφθόνου φειδοῦς. Ⓜ χαίρει μακάριον Παῦλον τὸ καρδίας φέρον διωκεκῶς, καὶ τοῦτον τῆς τῶ σωτῆρος καὶ τῆς ἀπαρρήτου σοφίας ὑπερεκπλησσόμενος, λίαν ἐπόθη Ⓜ ἐγκεκρυμμένας τας τούτου ὑπερβολὰς θησαυρὸν, τας ἐζητημένας αὐτῶ ῥαθυμοτέρως αἰσθέσθαι, καὶ εἰς ὠφέλειαν ἅπασαν ἐφαπλῶσαι τας τῶ Θεοῦ ἐκκλησίας.

(ἐκπεπαιδευμένων)

Ἀμέλει τῆς ὑποθέσεως ταύτης ὁ θεσπέσιος Φιλαδέλφιος, καὶ τῶν λέξιν μὲ καθεξῆς προσηδεῖς, ἐπάγων ὃ πρὸ ἑαυτῶν τῶν λυσιν, προσέτι τὰ τέλη ὁμιλίας ἐκκλησίας θαυμαστῶν πῶς καὶ ἡλίκων ἐπέπλεκε διδασκάλων. ἐλθὼν οὖν ἐπὶ τὸν λόγου τοῦ Ἰούδα, καὶ ὃ τῆς ἀποστολικῆς ἀγενοίας ἰλιγγιάσας βαθμὸν, καὶ οἰκονομίας τινὶ Θεοτέρας διαλαμφθέντος, πληροφορηθὼν μὲ Ⓜ αὐτῶν λογισμὸν, εἰ ἀρεστὸν ὅτι Θεῷ ὃ πιοῦσα, καταδυσώπτε, ἐγχείρημα. Εἴρκτο δ' οὖν ὅμως τοῦ κατουδασμάτος κἀπὶ ἐλπίδων τῆς κρείττονος θαρρυνόμενος. αὐτίκα μὲν ἐκ τοῦ θεῖν καὶ ἡ πληροφορία πρέπειν· ὅπως ὃ καὶ οἷος ξένος; ἄξιον δ' ἄγαν τῇ προύσῃ χαφῇ. αἰνῶ τις κατ' ἐκεῖνο κρεῖττον πνευματικῶς μετέχων πηγῆς, Ἀρκαδίῳ τῷ βασιλεῖ ἀδίκως κατόπτους ἐξεβλήθης, καὶ τῶν βασιλείων ἀπορρήτων, καὶ τοῦ ἀξιώματος ἀπεξέρητο. πάντων οὖν ὁ αὐθέρπος ἐπηνεῖς, ἱκέτης ἐλεεινὸς φεῦ ἐλεεινῆ τῇ φωνῇ καὶ ῥήματι τοῦ τῶν ἀδικουμένων πρεσβευτοῦ καὶ δίκαιον. πλὴν ὁ μέρας ὠκαιρον πρὸς βασιλέα διακαλυπτόμενος, πρεσβεύει τὰ τῶν εἰς κατόρθωσιν τεταγμένων. (Πρόκλος ὃ δεῖ ἰδεῖν) ἐσπέρας Ⓜ δὲ αὐθέρπου ἥκοντα πρὸς αὐτὸν εἰσαγαγεῖν. τοῦ τοίνυν συγκλητικοῦ κλῆ Ⓜ ἀσεβεστέρου πανουργοτέρου κακοῦ, πρόσωπον ἢ Πρόκλος ἀνοίσων πρὸς αὐτὸν, καὶ τὰ πρόσταγμα. ἐγγλωττος ὃ τῷ ἱερῷ κατεῶνι, ὧ κλῆ μόνος ὁ τοῦ θεῖα σοφὸς ἐκπαρακαλούμενος τῇ ἐρμηνεία τῆς ἀποστολικῆς ἐκολάζε συνέσεως, ἢ δι' ὀπῆς τινος ἐνιδὼν, ὁρᾷ Ἰωάννην μὲ αὐτανδὸν ὑπακούοντα τὰ τε χρὰ φοντα, αὐδρα δίκαιον, πλατύσαι ἐμφαίνοντα τὸν ἀγενῆ, οὗ ὁ λόγος Ⓜ Ἐλιοταμέ χρᾷ φει, πρὸς ὃ δεξιὰ σοῦ ὑπακεκυφότα μᾶλλε ἐκ προσοχλοῦντα αὐτῷ. οὕτως ὁ Πρόκλος ἰδὼν, φήθη πιὰ τῶν ἔξωθεν μὴ ἐγνωκότος αὐτὸ προσελθεῖν, τῷ μεγάλῳ κρατεῖ ἰδίᾳ προσομιλῆσ. καὶ δὴ τὸν ἀκούω ὑποθεὶς ἀκροάσασθαι, πῶν μὲν ὑπὲρ αὐτὸ λαλουμένων σωπῆκεν ὑπόνοιαν, μὴ τολμῶν ὅλως ὑπόφωσλεῖν ἐκ τοῦ ὁμιλοῦντος ἀδεῖς ὑπακοήξαι, διετέλεσε μένων ἀχρεῖος οὐ ὃ ξύλοι ὅτι τας ὀρθρινὰς διὰ πῆς οι δοξολογίας ἐξήνεγκε, καὶ οὕτω λοιπὸν καινὸν Ⓜ ἀνθρωπον ἀπεπέφηνατο, κἀπὶ πῶν αὖθις πάλιν ἐκδημήσας ἐλθεῖν, μηκέτι λόγων ἐξήναι μηδένα ἀρχεῖ τῆς τοῦ ὀρθρου ἐπιπληρώσεως πρὶ παρεληλύθη κατατυχεῖν. ἦκεν οὖν εἰς τὸν ὑπόδουσαν ὁ αὐθέρπος· καὶ πάλιν ὁ Πρόκλος ἐκ τῆς ὀπῆς ἐγκωμιάσας, Ⓜ μὲ, οἷα καὶ πρὶν, ἀκριβῶς χαίροντα, Ⓜ ὃ πρὸς τὸ οἷς αὐτῷ λαλουμένα εἰ τῷ

πρόσω

νε'. Περὶ τῆς πρὸ τῆς ἀγίας Παύλου ἐπιστολῆς ἑρμηνείας. καὶ ἐκ τοῦ βίου Πέτρου πληροφορίας.

περὶ τῶν ἀποστόλων ἐβουλεύσατο φόνου. διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἐκατὸν, ὡς εἰκός, τῆς μὲν εἰς ὁ λεληθότως ἐκφύσιον, ἐν ὕπνοις ἐκρύβη τὸ μεγαλοψυχον. ὅθεν ὁ ὄμιλος εἶχε προπετῶς τι λέξαι, ἢ Δία προξένων. διέμενεν οὖν Ⓜ Ἐρημίων ἐμπορεύεσθαι ὅρ. θεου, καὶ Ⓜ ἀνδρα πάλιν ἀπεκάλει, ἐπαγγελλόμενος οὐτε τῇ τοῦ κοινοῦ προσκαρτερήσειν θύρᾳ, ὡς μήτε βρώσεως, μήτε πόσεως ὅλως μεταδώσειν, πρὶν ἢ τὸ λάθρα τρόπῳ τὸ ἄγιον εἰσερχόμενον, ὅστις ὅστιν, εἰσιδεῖν. πρίτη δ' ἀρα νυξ, ἐξ ἰδοὺ πάλιν ὁ ἀνθρωπος, ἐν ὁ Πρόκλος αὐτῷ προθύμως προσυπηντήσας, Δαρρεῖ, ἔφη· ἀδεῖς γὰρ, ἀδεῖς παγῶν πρὸς τὸ ἱεροκρυπτον εἰσῆλθεν· καίγε σε χρὴ μέσας ἀρτι προσάξω αὐτῷ. ὡς δ' προσῆλθον ἐν ὁρᾷ τὸ στενήσεις ἀναπνύσας ὁπῆς, ὁμοίως ὕπτιος πάλιν Ⓜ μὲν ῥέμα προσομολωῦτα, Ⓜ δ' ἐδν χρῆσις κεκτοιῦτα, ἐς τὴν χλεῖ λεάφοντα ἐθεάσατο, στενῆκεν ἀὐτὺς οὐ γὰρ ἦν, οὐ φύσει δ' προσφοιτᾶν Ⓜ τῷ μεγάλῳ ὀπιφαινόμενον. καὶ δὴ ὀπτραφεὶς, ἀπιθι, ἔφη, ἀδεῶπτι, μηδὲν καθ' ἡμῶν ὁ πρόπαν λυπούμενος. ἴαθι γὰρ, ὡς σὸν ἐστὶ μὲ ἀδεῶπτον εἰσιόντα νεῶ ἔγειν πρὸς Ⓜ πρόσοπον. εἰ δ' ἄπελθε, ἢ καὶ μὲ τὴν ἀγίων τυγχάνων χρεῶν ἀφοσίωσιν ὀπιφοιτᾶν στενοστέρηται, σὺκ ἔγω λοιπὸν ὅ, τι δράσω, ὅπερεῖα πρόπολον στενοχόμενος. θεῖν τοίνυν καὶ μόνον ὀπικαλοῦ, ὅπως ἀὐτίκα ὀπιτύξῃ χωρῦ. καὶ ὁ μὲν ἀπεδέδρακε ὕπως ἀκούσας, ὡς ἀνεχώρει σφόδρα λυπούμενος. προσῆλθε δ' Ⓜ Πρόκλος ὁ μάγας προσκαλεσάμενος, εἶπέ μοι, ἔφη, ὁ συγκλητικὸς ἐκεῖνος ἦκεν ἐπὶ ἐμοῦ θα, ὁ τῇ προστασίᾳ ὀπιτραπεὶς πρὸ ἡμῶν; ὁ δ', τέτον ἤδη, δέσποτα, προσῆκεν, ἀπεκρίνατο, κἀγὼ ἀρτι προσῆλθον νύκτας τρεῖς ἐφεξῆς, ἀφ' ἧς τὸ τῆς προσολύσεως ἐδέξατο πρόσταγμα. ἐγὼ ἐπὶ ὅρ. θεου καὶ ἐκεῖσε ἵν προσκαρτερᾷ, ἐπεὶ δὴ ἵνος ἐνδον σεσωσμένου τὸν σὸν ἔθικας ἐνεῖν ἐπεισελθόντα πρὸ ἐνοχλῇ, ἀπῆλθεν ὁ ἀνθρωπος ὀπτιμος. τὺ δὲ ὁ μάγας καταπλαγείς τ καὶ ἐλθὲ ὥσπερ ὀπτὶ τοῖς Ἐρημίοις ἡμόσθητε. κἀγὼ μὲν πῶς αὐτῷ ἡ ψυχὴ ἐνεμαπτίζόλθη. καὶ ὡς, ἔφη ὁ Πρόκλος, ὁ προσῆμεν εἰπὼν, καὶ προσῆλθε τοῖς ὁμιλοῦσι καὶ ὁ Πρόκλος τῇ εἰκόνι Παύλου τοῦ ἀποστόλου πρὸς τὸν αὐτὸν ὀφθαλμὸν ἐπιλαμβάνῃ προσῆλθε (διὸ δὴ καὶ στασιμίως ὁ μάγας καταπλαγείς, ἐς προὐκαλέσατο ὡς προσ ζώντα Ⓜ Παῦλον στενοχωροῦ ἀφορᾶν, ἐκεῖθεν τοῖς τῶν ἀκροατῶν γνώσιν ἀνήκεστο) Ἰουδαῖος, ἔφη, τὸ εἶδος ὁ προσ τὸ ὃς σοι προσομιλῶν καθορᾷ τό μοι, δίδασκε. σὰ τοίνυν τοιγάρτοι ἐγνωκὼς ὁ μακάριος αὐτὸν ἐκεῖνον Ⓜ Παῦλον τὸν αὐτὸν ὁξηκόστον ὁδοδιδάσκαλον τῷ ἄνω στενοργῆν καὶ ἐμπνῷν, καὶ μείζονος ἢ προσῆκεν ὅτι τοῖς αὐτομολοῦσι δυσμενῶς τῆς προσηλυτείας ἀμαπλοῦς, τὴν μὲν ὀπτουσηνυκτὶ Ⓜ ἀνάπτον ἐκείνον ὑπὸ ἀπόνοιαν ὑπὸ ἀγανακτήσεως ἐξελθεῖν ἐκελεύσατο. καὶ ὡς κατ' αὐτὸν ὡς ἐπὶ χεῖρ δι' ἀκριβείας ἐρευνησάμενος, μαθὼν τε μετὰ ἡμέραν ἐξελθεῖν τὸ ἀνθρωπον, προς ἔλεον τῆς ἐλέους κυρίας πατρὸς, ἢ συμπαθὴς ὃν ὑπὸ καὶ φιλοικτίρμων ψυχὴ. καὶ δὴ πρὸ αὐτῷ μέσυσας ὑπὸ αὐτὸ ὑπεβάσατο λύχνον, αὐθωοῦ τι πάντων, καὶ ὑπὸ αὐτὸ πάλιν ἀποκαθίσησεν. ἀζιώματι ἀὐτὸς ὑπὸ ὡς ἀποστολικῆς πάσης ὑπεστολισμένος τάξιν στυνάψαντος τῇ ἀζιώσει ἐπιτειχίσματος, δυσπόρως τε αὐδιῆ ὑπεσαίνας ἡ λύπη τοῦ πείσεως ἀμάκωθεσε, καὶ ἐς κάλλος ἄκροτάτης ἁρμοζούσης ἰδίας ἀπεκαθίστατο ἡ δὲ στενεσωσμένης ἐκοίας ἐ στόμου θησαυρίσεως πλουσίας καὶ διαλαμπούσης ἀπλῶς καὶ ἀμφιβόλου, τὸ ἀπαφὲς ὑπὸ στενεγραμμένον τῆς λέξεως ἀπεστάλης ἐκ τοῦ μιλιαίων φθέγσεσι καὶ ἀνθρώποις, ἀπεφαίζων, ὥπω τὸ δυθεώρητον θεώρησεν, καὶ πεφαχὺ ἐξέλαμψεν προσεσπόπου τῆς ἀκοῆς ἡδίστου πάλαι ἀποκλείσι καὶ ἀθρεῖν.

ρϑ'. Περὶ τῆς ὀρθῆς αἰτίας τοῦ ἀγίου Παύλου εἰλικρινείας τε καὶ ἀπλότητος ὁμιλίας καὶ ἁγίου φιλτρωματος.

Ἐπεὶ δὴ λοιπὸν πέρας ἔθηκεν αὐτῷ τῆς δεήσεως, χαρᾶς ἀῤῥήτου καὶ θεφροσύνης πληθεὶς, ἐκ χειρὸς Δημᾶς ἐς οὐρανὸν, διὰ δὲ προσ Θεὸν ἐν ἁγαλλιάσει ψυχῆς ἐζεβόησεν· Εὐηγελιῶ σοι, φησι, δίασστα πάντοκράτωρ, καὶ Κύριε Ἰησῦ. Χριστε, καὶ ἅγιον πνεῦμα, μία θεότης, μία δυνάμις, καὶ βουλὴ καὶ ἐνέργεια, ἡ πάντοτε τῆς ὡς ἐκκλησίας ὀπικαλυμμένων

σε

σε ταῖς αἰτήσεις πεφκίνευσα, καὶ πᾶσι τοῖς ἀγαθοῖς τέλος ἐπιθεῖσα, ὅτι πεπλήρωκας, καὶ ὅπ μοι πέφας ὁ κῦ Παῦλος ἔχειν ἐπόδεσις. Τοῦτα εἰπὼν, καὶ τὸ πτυχίον εἰς χεῖρας λαβών, τῇ τοῦ Παύλου εἰκόνι περσαπτήσας ἔφη, δέχου, Παῦλε, τὴν παρ' ἐμοῦ πόνων, ὃ ὧν ἔχω ὃ πιμιώτατον δώρημα. Εἰ μὲ τῆς σῆς ἀξίου μεγαλονοίας ἢ χάριτος, τῷ Θεῷ ἢ σοὶ χάρις· Εἰ δὲ μὴ ἀξίου, συγίνωδι τῇ δυθεπίνῃ ἀσθενείᾳ δεδουλωμένοις. οὕτω τοίνυν Ἐρμηκόπος αὐτὸν, ἢ οὕτως ὡς ζῶντα τῷ Παύλῳ περσαντυχόντος, ὡ τῆς τῶν ἀγίων συμπνοίας ἢ συμψυχίας, ἰδοὺ αὖθις ὁ τῶν ῥητόρων ἀκροατὴς ἢ διδάσκαλος Παῦλος σωματοειδῶς ὤφθη, λέγων αὐτῷ· ἀδελφὲ Ἰωαίνη, μηδὲν ὅλως ἀμφίβαλλε περὶ τῆς τῶν ἐμῶν, μᾶλλον δὲ τῶ πνεύματος ἐπιστολῶν ἐξετάσεως. ἰδοὺ γὰρ σαφῶς, ὡς οὗτος ἀκριβῶς διέγνως ταῦτα δὲ ἀνεκάλυψας, ὡς αὖθις τὰ ἐγὼ ἐγώ, ἢ ὡς ὃ αὐτὸ πνεῦμα ἀμφοτέρους ἐνέθετο. Ταῦτα εἰπὼν, ἀπέστη μὲν αὐτῷ δοὺς, θύθις δὲ ὀφθαλμῶν αὐτὸ ἠφάνισεν. ὁ δὲ ὅσιος Περίκλος οὕτω περσφυῶς ἢ λαμπρῶς τὸν περὶ τῶ ἁγίου τῶ Παύλου ἐπίσταται ἰδών (σαφῶς ἢ γὰ ὃ τὸν ἀκριβῶς τὰ μέτρα ἄλλον) ὡς μακαρίᾳ διαβολῇ συναφεὶς, τρόπον τε τῆ γῆ προσκλιθεὶς, ἀφώνως ἔκειτο, ἢ μικρὸν δεῖν, ἅπνους τις ἢ νεκρός. οὐ μὴν συμπεσόντα ὡς δέει ὁ μέγας ὡς ἐδεδίατο, ἅμα τε τῷ φόβου ὑφαρῇ, καὶ πᾶσι περσπαθῆ συμμιτῆ τροφητία πεφιλεῖσον· σὺ χρῆσον, τέκνον, περὶς αὖθις λέγων, σύχρησον. ἢ γὰ οὕτω δὴ περὶς ταῦτ' ἦν κρειττόνων ὀπάσιας δεξιᾶς ἢ καταπίστεως, χαλκείαν μᾶλλον ἢ πολλῆς ὑθυμίας ἐμπίπλασθαι τῆ ψυχῆ. ὥστ γὰ ἂν, κἂν ἐναντία τις ἢ ἢ αὐλακμένη δυνάμις, φθέξῃ ἅπαξ ἀνοίκειον ἑαυτῆ ὑῤῥῆσαι ὃ καταγόνοι· καὶ θεία πις πάλιν ἢ δεῖθεν ὑπιφοιτήσασα, τροσδραμεῖ μᾶλλον, οἷα φωῖ φῶς, τῇ τ ἀρετῆ οἰκειότητι, ἢ μάλισα δὴ τοὺς τε τοιούτ τε λαῦ προσπεσμένους, ὅσα περ μέλλει ὁ αὐλὸς, εἰκὰς ὕπα ταθηρὰν τροκαθίς ἂν ἢ ἀπίπτου τῆ ψυχῆ, ὡς ἢ πολλῶν τύλοις προφαιρομένων ἰσιόπων, ὐκ ἄσο Θεῦ μόνον, ἀλλ' ἤδη ἢ τ φθονερᾶς ἢ δυτικμένης δυνάμεως.

Εὖ γὰ οἶδα, τέκνοι, ἐγὼ, ὡς μέλλεις ποτὲ ὁ αὐλὸς τυτονὶ τῶν ὑπισχνῆσθαι ἐγχείζεσθαι θρόνον· ὁπηνίκα δὴ καὶμὰ χρόνου ἐξ ὑποφοίας ἐπιφανήσονται νεκροὶ ὡς ἄσο τολικῶ· καὶ θεῖῳ σὺ τυμβούσι σπκῷ. Καὶ μὲ δὴ ὡς καὶ ἡμᾶς ἄσο τολικωτάτῳ ἀρχιερατικῷ, τοιαῦτά τι διαῤῥήδην προειρηκέναι, ἢ οὕτω τὰ ἔργα τοῖς λόγοις ἔχοντα πρέπει κόμα. ἄλλοι δ' ἂν τὸ λοξίου περσαλλεάθασαι λήσεις, ἢ ὑδ' ἀναπεμπομένοις ἄσο τείποδος ὕδλοις, ἢ ταῖς δ' ὀρνέων αὐλοῖς ὁμοίων ὁμοίοις αἰσχυπτηλίας μαντείας· ἡμῖν δ' ὁ λόγος ἐφιεσθω τῶ περσώσω σπεύδειν. ὁ γὰ ὁ τῆς ἀληθείας κήρυξ, ἢ μεγάλη τῶ λόγου φωνὴ, ἢ τὸ πνεύματος σύνηχος σάλπιγξ, ταῖς ἄσο τολικαῖς ὑπαναγνώσκων τῶν λαῶ διδαχαῖς, ἢ πᾶσαι αὐλοῖς τὴν ἐγκειμένην γλῶσσι ἀναπύοντων ἢ ἀλαπεδαμῶν, ὁ πρὸ μὲν δόγμα ποιησόν ἢ κακίαν πᾶσαν διῃρέζων ἢ καθαιρῶν, πᾶσ δ' πίστιν ὑσεᾶν ὁ ὀρθότομον ἢ ἀρεᾶ πφοτοίαν εἰσκηδιῶν, σὺν μὲν, ὅσοι καρδίαν θύθειαν ὁ πρὸς ὃ καλὸν ἐπείμενον ἐκέκλησο, οὓς μὲν ἐπέτυφεν, οἷς δ' ἐπέσπειτε περὶς ὃ θύθες· ὅσοι δ' ἢ αἱρέσει, ἢ πσιν ἄλλοις παθεσι δυσιάτοις, ἢ ἢ πφωτάπασιν ἀνίατοις κατέχοιτο, ἅτοι ἐμίσουν τε αὐτ ἢ ἀπεδυσπέτουν ἀγαν ἐξῃρεῖχόμενοι. λόγος γὰ ἀγαθὸς, βάσανος ὅτι τῆ πνευματοφόρας ψυχαῖς· ὁ περὶς τοὺς ἄλλους, ἢ οἱ πα' ἢ Ἀρείῳ λανθάνοντες, ἢ μόνοι ἢ Μακεδονίῳ ἐφαίνοιτο πάσχοντες, οἵτε καὶ σκεῖνο χωρὶ τ πόλεως ἔνδον πα συνακτήεια ἐχόντες, ὐκ ὀλίγοις τ ἀπλουσέρων περὶς ἑαυτ ἐπάγοιεν ἢ ἐπανέκλησον αἵρεσιν. καὶ θαυμαζέτω μηδεὶς, εἰ ὃ λόγος οἰκειμένην σὺ τοῖς ἐμπροσθεν καταζασιν ὀχυρὰν ἐλαύνοντας, ἀναφθέγονταί τινες αὖθις αἱρέσεις Σατανικὴν πάντων καὶ ἀλαζονείας ἐπισκήπτουσαι. ὑπιφοιτᾷ γὰ καὶ ζιζάνια τῷ σίτῳ, καὶ ἐχθρὸς τὸ οἰκοδεσπότου σὸν αὐτὸ τυγχάνειν οἰκειακοῖς, ὡς ἡνύσαμεν.

Πρῶτον μὲν οὖν κῦ τὸν Ἀρειανὸν τ ζῆλον κινεῖ, ἢ ὃ τὸ ζήλ ὀφθυρον, ὁ πυελίπυρος ὡς ἀληθῶς, ἢ τὸν ἀληθῶν δογμάτων ὑφάμαχος. καὶ ποτε τὸ βασιλέως ὑπὲ τὸν ἐκκλησίαν πεποικότος τὸν περὶ ὁδὸν (ἡμέρα ἦ τὸν ἁγίων ὑπιφανίων ἐκεῖ) ἢ τόκε τὸ λαοῦ περὶ θυμον, ἢ ὃ τὸ κλήρ ὑσαθὲς τε ἢ ὑπακτὸν σκιπλαγέντος, ἢ μάλισα τὸ ἀρχιερατρχὸ ὃ διαγελειοιδὲς

ξ'. Περὶ τῆς εἰς τὸν ὅσιον Περίκλον περσφατικῆς αὐτῦ φυλλίπσεως.

ξά. Περὶ τῆ κῦ τῶν Ἀρειανῶν εἰς τὰ βασιλέα Ἀρκάδιον εἰσπηδήσας αὐτοῦ.

διαγελιοιδες ἡ ἔθεον ἀξίχως καθθαυμάσαντος, ὁπ τύπων τε τοὺς ἑπτακοσίους τῆ αὐθάδειᾳ προῤῥιφθέντος, ἴσα δὲ αὐτοῖς τῶν μετὰ ταῦτα ἐπὶ τὸν συγκλητικὸν τῆς τοῦ αἱμα-
κηρύπτοντος, ὁ θεῖος ἀνὴρ οἷα δὴ καμὲ ἐν ἄκμῃ βύκτρεσιν ἐμπικρῶς, λόγοις μοι, ἔφη, Θεοῦ, βασιλεῦ. Εἰ τις βασιλικὸν ἀφίδρυμα κατασκευαζόμενος, τοῖς πιμποις καὶ ἀφυγεσταῖς λίθοις ἀμφιεσεῖς ὕλας καὶ ἀπίμοις ὑπισωπάρεις κεχλικώς, ἆρ' οὐχὶ ἀποβλητὸν ὅλον τῷ βα-
σιλεῖ τὸν ἑφθμον ἀπεργάζεται ; πῶς οὖν ὁ βύσθεὸς καὶ φιλόχριστος ὑμῶν βασιλεὺς, οὐ ⟨W⟩ ὑὸν τῦ Θεοῦ καθυβρίζοντας Ἀρειανοὺς, οὐ καὶ στωοδικῶς ἀναθεματιζόντας, καὶ μηδὲ οὕπω μέχρι καὶ τήμερον βλασφημῆν παυομένους μεταλλεῦ τὴς ὀρθοδόξου πολιτεί-
ας ποιῆ αὐτοὺς ἐκ στωαξεις ἀπέχεται, δέον ἢ ὑπεισφέρονθαι καὶ τῶ αὐτῶν αἱρεσιν ἀναθε-
ματίζοντας τῆ ἐκκλησίᾳ τῦ Θεοῦ κοινωνῆν, καὶ τοῖς εὐσεβοῦσι συγκατατίθεσθαι, ἢ τῆ δυασεβείᾳ τῶν στασιπιθήνοντας, ὡς λύμῃ τὴ πόλεως καὶ τῆν ἐκκλησιῶν τῦ Θεοῦ, ἐξωθῆναι τύτους καὶ ἀπελαυνέας; τύτοις τὴ ἐχθρικρίσεως τοῖς λόγοις εἰς ζῆλον δυαφθέντα ⟨M⟩ βασιλέα, καὶ ὅτι ἐκ τῦ Θεοῦ ἐχθροὺς δίκαιον ἐκ ἐλαχέντα, αὐτίκα τῶν στασιάζαι ἐκ τῶν Αρει-
ανῶν ἐξαίρχοις μεταπεμφθῆναι, εἰς ἔξεταθῆναι, εἰ τὴ Ἀρείᾳ πείθον) βδελυρᾶς ἀποσπᾶναι κενο-
δόξου αἱρέσεως, ἐξορίαι τοῖς ἀπειθήσοι ἢ ἐπιπεπιλησάμενος. ὁ τοιῦτον πολλοὶ μὲ αὐτὴ τὴ πλάνη ἀπεπιπεσόμενοι τῆ ὀρθοδόξῳ ἡ καθ' ἡμᾶς προστάξηθ πίστεως ἢ οἰκείας ἔμενον αἱρέσεως αὐτοχεῖρ μενοι, τὴ ὑποφορίαν καταπρίθεντες, ἐξω πτῶ βασιλίδος διεπρίσων πόλεως.

ξβ'. Περὶ τῆς τῶν Αρειανῶν αὐθαδείας καὶ δουρυσώδους παρεκβάσ.

Οὐ πολὺ δὲ ὅτε μέσῳ, καὶ ἅνες τῶν ἐν ᾧ πηγαπίῳ, Αρειανοφρονες πάλαι τυγχάνοντες, κρύφα ἡ καθ' ἑαυτὸν πῶ αἱρεσιν προβαλλόμενοι, εἰσῆλθόν τε αὐτοῦ καὶ τὰ σεβάσμια ἡ κυελακιᾳ, ἡ ⟨M⟩ τῶν ἑορτῶν ὑπισήμων ἐνδυτῆς πόλεως, καὶ μετ' αὐτῶν ⟨M⟩ ὑπ' αὐτῶν στωταχθείσας κτ' τὴν αὐτῶν αἱρεσιν φάσας ἐπαμᾶς ἐμελῴδουν. καὶ γε κτ' μικρὸν εἰς τοσῦ-
το πάλιν ὠμότητος καὶ ἀφρόνως οἱ ὠμότητες προεχώρησ, ὡς ἡ ὁ ὀρθόδοξον ἐν τοῖς ἑαυτῶν ὑπι-
κλυδάζειν ἡγεμονικοῖς, ἡ λοιπὸν ἡ εἰς αὐτὸ ἀξυβείᾳ ὃ ὁμοῦσιον, τὴ μοναδικὴν φύσιν ἡ δυάμιν εἰς τρεῖς ἐμφύλους οἱ δυσεβοῦς καταπέμνοντες. Καὶ λοντες οὖν ὕπ' αὐτῶν ἐπὶ ῥησίαν, καὶ οἴκοις ἑωθεν ἀνεχώρουν. Ταῦτα τὰ μέχρι ἀκύσαντα ζῆλος κατέφατεν εὐσεβοῦς. ἐδεδιὰ ἡ γὰ μὴ ὁ ὀρθόδοξον τὴ αὐθ' ἡμῶν διαίας δίκεα θεῖν, τῆ πλάνοισι, οἷα φιλᾷ, συμβαίνῃ συνεπεχθῆ. ὅθεν ἡ αὐτὸς τέως μὲ ὦ λαῷ ἀντιφώνως ᾠδάς, ἐξαπέλα τε ἡ ὑπακοὰς, ἃ δὴ λέγε), ἀναπαξάμενος ἐν ὦ πνεύ-
ματι, ἃ δὴ ἐμμέλῶς ᾠδιδέδωκεν, εὐμεγέθως ἄναν ῥος τε Θεῦ συνεχῶ μιμήμενον ἡ ὄρεῖ συνωδῶν. φιλᾷ γὰρ πως ὁ πλῆθος ὦ τὴ φωνῆς εὐήκοα ἡ μιμητικῶ ῥοσρέχειν μᾶλλον ἡ στωε-
φίλκεσθ. τοῖς δὲ γε ἱερεῦσιν εὐχὰς ῥοσανα φέρειν μ' ἐννυκτισιν διεπάξασε, ἃς αὐτὸς ἐφ' ἑκάστῳ τὴ ἀντιφώνων ἐξέθετο. ὧν ἀντιφώνων τὴ ᾠδὰ δοσιν ὑπὸ Ιγνατίου ἡ θεοφόρε ἡ μάρτυ-
ρος ᾠδιδάσθ ὃ κατ' ἀρχὰς λέγε) ὃς ὑπασίας ἀγγέλων ἐωρακὼς τὴ ἁγίαν ὑμνῳδοῦσαν τελετὰν ἐξ ἡνὶ τὴ ἀντιφώνων, τὴ τῆ ὁρμάτος ἐξῆκεν τῆ τῆ Αντιοχέων ἐκκλησίᾳ ῥοσέδωκεν.

ξγ'. Περὶ τῆ κτῆ τῆ Αρειανῶν τε καὶ τῆ βασίλων συναιτηρίων αὐτῆ ποιεῖται σποφλίτων.

Επεὶ δὲ τῆ μὲν ὀρθοδόξῳ ἐπλατος ὕτω τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ὡς ἔθμις, δογμάτων ἀντι-
χομένων, τῶν δὲ τῶν παλαιῶν τῆς αὐθ' ἡμῶν Αρειομανῶν αἱρετικῶν μεμαθηκότων αἱρέσεως, ζῆλος ἀ-
πήσητο πολιτῶν καὶ ὀργή, μάχαι τε καὶ πληγαί, καὶ τέλος φόνοι τῶν μερῶν ἑκατέρων, ὅτε καὶ Βείσων ἐκεῖνος ὁ τῆς βασιλίσσης δύσοιχος λιθῷ ὃ μέτωπον ἐπλήγη, τῆς δυσθέους ἐκκλησιῶν ἐν δυσπαθοῦντος πίστεως, τότε δὴ, τότε αὐδρικῶς ὁ ἡμυνάδας καὶ τῦ Θεοῦ ὁπλίτης ἀφοξωσάμενος, τῆς περὶ ζῶντα τῦ βασιλέως καταγνοῦς ῥαθυμίας, ἅτε τῶν ἐκ τῷ παλαιῷ αἱρετι-
ζόντων μὲν ἐκ ἐν τῶν αἱρετικῶν ἄλλος ἀξάρχοις μεταπεμφθέντος. Εως ποτε, φησί, μωραίνετε ἡ κακοδοξιῶντες ληρῆτε τὸ σθλοιεῖ ὑμῖν τοῖς ἐκοσίως τυφλώθοσι, ἡ μὴ βλεπῶσιν τὸς τῆς ἀληθείας ἀφορμὰς ἀγαγ; οἱ ὃ φῶς σκότος, ἡ ὃ σκότος φῶς ἐ-
λογίσασθε. διὰ τῦτο πάλιν λέγω ὃ ὁμοῦσιον πατρὶ ἡ ὑῷ πνεῦμα ἅγιον· τὰ σαγῆ ὑμῶν ἡ ἀστεύτακτα στωακτίσεια, ὃ οἷς τὸς τὺ καθ' ὑμᾶς ἀπόλεσεν ⟨M⟩ τῶν ἀφελεστέρων ψυχὰς παγιδεύετο, τῆ ὑπνώσῃ νυκτὶ στισμῷ καταγραφέντα τῷ ἐδαφει ⟨M⟩ προῤῥωθήσεται·

τοῖς

τοῖς ἢ βλασφήμοις ὑμῖν μηδὲν ὦν τούτων σωφρονισθεῖσιν, ἐκεῖθεν οὐδὲ αὐτὴ ἡ εἰς τοῦδε τοῦ πόλιν συγχωρηθήσεται εἴσοδος, ἀσφαλῶς καὶ θείᾳ εἱρημένοις δυνάμει. εἰκὼν ὑμῖν ἔσαρχος, εἰ μὴ δι' ὁμολογήσεως ὃ τοῦ Θεοῦ προφήσασθε πρόσωπον, ὅλη ἡ τῆς ἐπαγγελίας πόλεως εἴσοδον ἀποκλεισθέντες, τῷ ἐξωτέρω πυρὶ δοθήσεσθε. ἡ δὲ δίκαιος πεπιθὼς, ὡς λέων, ποιεῖται καὶ τὴν ἀδειαν ἐξεστήσεν, αὐτῶν ἢ τῆς πόλεως πρὸς τὸ ὑποφεύγειν. ἀλλ' ὑδὲ ὧδε ὃ τῆς πλάνης νέφος αὐτοῦ ἀπεσκέδασε. ἰοῦ δέ πις τοῖς πάλαι τῶν ἑλλήνων ἀγεγηθμένος νεὼς τῷ κατ' αὐτὸν ἐκείνος μυπικωτάτῳ Ἀπόλλωνι (ὄγε νεὼν ἐπ' ὀνόματι ἔχοντα Μωκίου τοῦ μύρτυρος) ἔξω πιχῶν τοῦ πόλεως κεῖν τότε κομιδῇ ἔχακείμενος, σὺν δύτερον τοῦ ἔρωτος συμπεπηγότων τοῖς τείχεσιν. ὃ τοίνυν τῷ τοιούτῳ συμβηλυθότες ναῷ, ἢ πᾶ ὃ αὐτοῦ ἰνδάλματα καταξάντες, κακῶ ὃ κακοὶ ὠφελήθησαν, φῶ ἑλληνικῆς δυσεβείας καὶ τοῦ Ἀρείου πάμπυρεῖοντος. ἅμα γὰρ βύχῃ μία ὃ ἴσης φύδρος ἢ ζωὴν αὐτοῖς τοῦ ἐγκέφαλον διήλυκεν, εἰς ἑδάφος τοῦ ὕδατος ἔρφη, ποικίλην τι ὕφ' ἢ ψηφῖσι κεκαμμένην καταξασα. ὑδὲ μόνοι τοῦ αἱρεσιάρχου συμπεπλήχθην ὧ πλάνοι, ὅτοι τοῦ βύχης ἐξωτασάσης παρὰ τοῦ κρείττονος. ἐξηρίβας μεῖ αἰφνης ἐκχωρησάντων ἀφ' ὧν μεγάλων πόρ εὐθυφρονικῶν ἀποφάσεις διεστραμμένοι.

ξγ'. Περὶ τῶν τόπων τοῦ συναξαρίου καὶ τροφῆς, καὶ τοῦ Ἀρειανῶν ἐπιτιμίσεως, καὶ τούτων εἰς τὸ ὁμοούσιον καινοτομίας

Κατὰ γὰρ τὴν Εἰρηναίου νύκτα τῶν τόπων μὴν μυσαρὰ καὶ βέβηλα σωτηρίου μεγάλου καταγραφέντα, μάχης ἐδάφους ἐξεμοχλεύθησαν· αὖθις ἢ σεωφῶς εἰσιέναι τῆς πόλεως ἐδοὺ βουλόμενοι, ἅμα ὧ ταῖς πύλαις πειρᾶσθαι προσπελάζειν, λειποθυμίας αὐτοῖς ἡ παρκάσασι πισὶ κατεχόμενοι, ὑφ' ἑτέρων τι διεσᾶσα ζοντο, ἢ οὕτως ἀναστρέφοι εἰς τὸ πίσω ἢ μὴ βουλόμενοι. ἐπεὶ ὃ πάντα θεὸν αὖθις τὰ τῆς ὁρμῆς ἀπεκλείετο, ἢ μία λοιπὸν ἰοῦ ὁδὸς ἢ ὅτι τοῦ ἀληθείας ἄγουσα, ἰοῦ ὁρᾶν πόν ζας αὖθις τοῦ ἰδίας μὲ ἀναθεματίζοντας αἱρέσιν, τῇ ὀρθοδόξῳ ὃ πίστῃ προσερχομένους, τῆς πάλαι κωλυτικῆς σκέπης δυνάμεως τοιουτοτρόπως τούτοις τῆς ὅτι τοῦ πόλιν εἰσόδου ἀνοιχθείσης. ὑγιαίνειν τοῦ προθύμου ἀναδιδάσκοντος καὶ γλωσσαλγίαν ἀποστεισάμενοι, διάκρισι τοῦ ἑαυτῶν ἐξομολογούμενοι πλάνου, ἓ δημοσίως ζωτοῦτο ἀναθεματίζοντες, ὑπὸ τῶ ἀρχιερέως παιδὸς σωτηρίου μυσταγωγούμενοι, δύστοξος τῇ εὐσεβείᾳ προσεπίθεντο. οὕτω ὃ ἡμέρα ἢ ἡμέρᾳ, ὃ τοῦ Ἀρειανῶν πλῆθος ὁ ὅλαις τελέκοπα ἢ πεισὶ ἡμέραις τῇ τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίᾳ προσέρρυη. ἠαλλιᾶτο δῶν ἄπαν ἢ ἐγεγήθη ὃ τὸ ὀρθοδόξων σύστημα ὅτι τῇ αὐτοῦ ὑπισροφῇ ἢ ὑπιγνώσει τῆς ἀληθείας, καὶ ἐγκωμίοις ἐπᾴφημεῖ ὦ μᾶλλον τῆς οἰκουμένης διδάσκαλον.

ξδ'. Περὶ τοῦ γραπτοῦ Γαΐνα καὶ τοῦ πολυπλόκου αὐτοῦ παρσίας αὐτοῦ.

Τούτων οὕτω γινομένων, Γαΐνας ἐκήνος ὁ αἱμοβόρος, ὡς εἶπεῖν, ἢ φίλαιμος θήρ, ὁ Κελτὸς μὲ ὃ θνὸς, βαρβαρος ἢ τοῖς ἔθνεσι, ἢ τοῦ γνώμου παγχάλεπος, ὑπὸ Ρωμαίοις γεγενὼς, ἓ τοῖς γραπτοῦμένοις τολῶν, ἢ ὡς κόσμων κεῖ μικρὸν ἀξιώματος, ἓ δὴ ἓ γραπτὸς ἱππικῆς τε ἓ παζικῆς γραπτὰς ὃ πλουτῶν ἀναρρηθείς, ὑπό τινος τότε τοῦ κεῖ ἓ Σκυθικὰ ἐθνη πολέμου ἐπαμφθὼν, ὑπήκοα ὦ βασιλῆ προσκόμισεν. φιλοτιμηθεὶς ἢ ἱκανῶς πρὸ αὐτοῦ, ἢ πλείονα τοῦ πρήσαι δυ ἢ ὡς τὸ ἐν προσκτησάμενος, προσέθηκε τῇ ἑαυτοῦ θρασύτητι θράσος, ἢ τῇ ἀληθοτείᾳ μᾶλλον ἀληθοτείαν. τοιοῦτο γὰρ ἀφεσεῖν τοῦ πρὸς ἀξίαν ὑπεμελίαν, ἀφορμὼν τῆς ὅτι ὃ χθρὸν κτᾶται ροπῆς. ὅθεν τοίνυν ὁ Γαΐνας τῆς Ἀρείου αἱρέσεως ἐχθιστὴς ἐγένετο, τοῦ τῇ Ἀρειομανιτῶν διατηρείων καταφρονῶ σκιαθῶν, ἢ δι' ἢ αὐτῶν τῶν Ἀρειανῶν τοῦ ὑπισροφοῦ, ἢ τοῦ εἰς ὃ ὁμοούσιον ἀληθοτάτου ὑπίγνωσιν, τοσοῦτο πρεσβυτὴς ἐγένετο ἢ κατόδικος, ὡς ἐν πλείοσιν ἡμέραις μὴ βρώσεως ὅλως, μὴ πόσεως μεταλαβεῖν, μήτε μὴν ὧν πολαπόω ἀναγνῶσθαι, πολλάκις ἀπὸ τοῦ βασιλέως κληθεὶς. ἐπεὶ ὃ σεωσχῶς ὑπὸ τῶν ἐὸν τὰ βασίλεια ὑποδεικνύντων Ἀρειανῶν ἰωάγκαζεν ἐλθῆν τε πρὸς ἀ βασιλέα, ἢ ἕνα τῶν ὁμοουσίου ταῶν ἑαυτῷ ἐξαγιάσεσθαι, ὡς ἀν αὐτοῦ σὺν τοῖς ὁμοδόξοις ἐκκλησιάζοιτο, τὰς τότων μόλις ποτὲ ἀπολαβεῖν ἐκκλησίσεις εἶχας, πρὸ σοῖσί τε τῷ βασιλῆ, ἢ μίαν τῶν ἐὸν τὴν πόλιν ἱερῶν ἐκκλησιῶν ἑαυτῷ τε ἢ τοῖς αὐτοῦ

ἐξαπατῆσαι ὁμόφρονα. τῷ πῶς οὖν ὁ βασιλεὺς ἀφελὴς ὢν Ἀρχαΐδιος, ⟨Ⓦ⟩ θεῖον μεταπεμ-
ψάμενος Ἀρχιερέα, πληρωθεὶς ἁγίου τοῦ πνεύματος, τὴν τοῦ ἀνδρὸς ἀν-
δρείαν καὶ τὴν Ἀρειστίαν ἀναδιδάσκων. τὴν τυραννίδα [καὶ] γὰρ ὑφορώμενος, ⟨Ⓦ⟩ βαρβαρι-
κὸν ἐβούλετο χαλινῶσαι τῷ δόγματι. ὁ οὖν λαλῶν σὺν τοῖς τοῦ Θεοῦ μάρτυρσι βασιλέων
σκῆπτρον, ⟨ⓔ⟩ μὴ αἰχμώμενος, ὃ ποτε ἔφη τοῖς κυσὶ δοῦναι καὶ ἄγια καταδέξασθαι. πῶς γὰρ 5
ἂν ἐν ἀναγκαίοις τισὶ τῆς οὐσίας ἐν τοιῶδε ἔσται, ὅδε δεξάζονται μᾶλλον ⟨Ⓦ⟩ μονοθεΐτην Θεοῦ λόγον ἐν σω-
τῆρα ἡμῶν δέχεσθαι, ὅδε αὖθις ἂν βλασφημοῦσι εἰς τὸν αὐτὸν δόξει οἶκον αὐτόθεν; ἀλλ'
εἰ τὶ δέδοικας τὸν ἄνδρα, ὦ βασιλεῦ, κάλει μοι τοῦτον εἰς πρόσωπον, ἐν αὐτῷ μόνῳ ἀκέραιτος
γένου, ἐγὼ δ' αὐτῷ δηλαδήσομαι, ἐν πείσω μηδαμῶς ζητῆσαι, ἃ μὴ λεσιτελῆ μήτε σοὶ πα-
ρασχεῖν, μητ' ἐμοὶ σκώπτειν λαβεῖν. τῇ ἐξῆς τοίνυν ἀμφοτέρων εἰς πρόσωπον τοῦ βασιλέως 10
προελθόντων, Γαϊνᾶς μὲν τὸν ἰδίαν ἀξίωσιν προεβάλετο, μίαν πνὰ τῶν τῆς ὀρθοδόξου πί-
στεως σκληρισῶν ἀξιατόμνιος. ὁ δ' ἱεράρχης δῆθεν, μὴ ἐξεῖναι τῷ βασιλεῖ ἀπεκρίνατο
προσχηματίσαι κατατολμᾶν σκληρισατικῶν, εἴπερ ὅλως εὐσεβεῖν βούλοιτο. καὶ ὁ Γαϊνᾶς
παρὶς τὸν μέγαν ὑπισχνεῖται, εἰ μὴ ἔξεστι, φησί, τῷ βασιλεῖ τῶν τοιούτων καταπολεμᾶν, ἀλλ'
αὖθις τῆς ἡμετέρας σκληρωθεῖς ἀξιώσεως φάνηθι. οὐδὲ γὰρ ἴσως μᾶσον πάντως, οὐδὲ 15
πᾶσιν δόξει, εἰ πλείοις ποσὶ τὰ τοῦ κοινοῦ καὶ τῆς βασιλείας ἀναδεχόμε-
νος, ἄξιος δικτηρίου κριθείη εἶναι. ἅπας γὰρ ἀνίεται σοι, εἶπεν ὁ ἅγιος, ἐν οὐδεὶς ὁ κω-
λύων προσεύχεσθαί σε βουλόμενον. εἰ δ' ἀνὰ ὧν πολλοῖς ποσὶν ἐν χαλεποῖς κινδύνοις
ἐπῆλθε καὶ σοί, ἀλλ' ἡμῖν οὐ μόλις ἀπωλείας ψυχῆς, σωτῆρ ἐαυτοῦ σωτηρίαν προεποιήσω, καὶ σὲ σοὶ δῶρον σώ- 20
σαι τῷ ἡμῖν ἀμύρτησθαι, οὕτω δ' χρεὼν πάλιν ⟨Ⓦ⟩ πεποιηκότα καλῶς, κακῶς ἀπαμείσεσθαι.
ἀγαθοποιῆ γὰρ ⟨Ⓒ⟩ τοῦ Χριστοῦ ἐν ἄρρωστοι, οὐ μόνοι κακοποιεῖν ἐν σοῦ θεραπεύσας ἐγκαλοῦ-
μεν. καὶ ὃς ἀγνοίας τινὸς ἀσύμφορον ἑαυτοῖς τὴν ἀνάδοσιν ἐξαπατώμενοι φαίνοιντο, ἀ-
πείρατον αὐτὸν πειρᾶσθαι χρὴ μᾶλλον, ἐν ποῖς ὅ τι ὧν ἐφέλκειν ἀγαθὸν, ὅση δυνάμις.
ἄλλως τε ὑμεῖς ἐλπίσατε, ὦ βέλτιστε, τὴν ἐν ἡμῖν σε ποίων ἐν ἀνάδοσιν τυγχάνειν 25
δεξάμενος. στρατηλάτης γὰρ εἶ, ἐν τοῖς ἐπατικῆς ἐξωμιδίος πομπῆς.
ἐγκελεύω οὖν σε σκο-
πεῖν, ὅτι ἐν ἔσθα πάλαι, ὅτι δ' εἶ νῦν· ἐν ὁπόσα μὲν σοι ὁ προτέρα πενία, ὁπόσα δ' ὁ νῦν τυγ-
χάνει περιουσία. ἐνθυμήθητι οἷα ποτ' ⟨Ⓦ⟩ Ἴσρον Δαβὶτ πράσσει πεπεισθέλησε, ἐν οἷς ἀρ-
νὶ καταλαμπρύνη ἐσθήμασι· καὶ μὴ γένοιο πεῖσθαι τοῖς μνησθῆναι ἀχρίστοις, μητ' οὖν ἀ-
γοράμων πεῖσθαι τοῖς βασιλικοῖς διαφορείας ἐν δωρεᾶς. τούτοις ἐπισάμισο μᾶλλον Γαϊνᾶς, ἀντεπιπ- 30
ἔχων σεαυτῷ, ἐθνώμασιν ὅ τι βασιλεὺς ἐν ⟨Ⓒ⟩ πεῖσθαι αὐτῶν, ὅπως Δαβὶτ βεβαίως ὁ ἀπύλωτος
ἐκεῖνο σιεφράγη σῶμα ἐν βλασφήμων. χρόνου δέ τινος προβεβηκότος, ἐν Γαϊνᾶς ὄντ', ἵνα πά-
λαι ὠδίνει δυπαρσίας ἀπόστικτα, ἐν ἵνα σὺ βαθὴ καρδίας ἐπεβάλετο καλύμμα, ἐξαπεγύμνω-
σε. τὴν γὰρ ἐγγραφῆσαι αὐτῷ τὴν Ῥωμαίων ἦχον ὑφ' ἑαυτὸν γραπτὰ, ἐν μάστοι ἐν πλῆθος
ἀναδέσμητον τῶν ὁμοπάτριον ἐν Σκυθικῶν ἐθνῶν εἰς ὀρθοκυδίαν τ' ἑαυτῷ τυραννίδος προστερ- 35
γόμενος, τῆς τῶν Ῥωμαίων βασιλείας τι ὁμοῦ ἐν ὀρθοδόξου πίστεως πολέμιος χαλεπὸς ἀνεγέ-
γραπτο. οὕτω δ' ὁ μυελοδόρων ἐν σιδηροφορικοῖς ἑαυτῷ γραπτώμασι γανυόμενος ἐν θυμομα-
χῶν εἰς ἐπιβολὴν ἐλπίζετο καταδηωθήσειν, οὐ Θρᾴκιν μόνον ἐν Μακεδονίαν, ἀλλ' ἤδη ἐν
τὰ μάλιστα Ἑλλάδος ἐν Ἀχαΐας αὐτῆς, ἁρμάτων τε ἀρεπτωμένων καταστιβασάμενος, μά-
χεσθαι ἐν τῶν πρωτοβόλων αὐτῷ τῆς βασιλίδος ἐφῆσαι πόλεως. εἶτα χρᾶναι ταύτῃ κυ-
κλόθεν πρεσβεύοντος, ἐν ἀνενδότως προστεπιμένων τὴν πολιορκίαν, εἰς τοσοῦτο τὰ σκότ' αὐτῆς
ἀπέφυτα καταλυμαίνεσθαι τοῖς γραπτοπέδοις πρόκειται βούλεται, ὡς ἐν χοιῶ, εἰ δυνατόν,
σκαλεῦσαι τῆς γῆς, ὡς αὖ μηδὲ εἴ τινες ἀποκρυβέντες ἔτυχον, ἁλῶσιν. προῖς δέ γε
τούτοις εἶλε πόλεις ἀξιοφόρους, κἀ τῶν ἐπαλξεων προσηκαμένου τελούλεως τε ἐν ἐν τοῖς λεγο-
μένοις

μῶν χαλκᾶς ἢ ὑψηλὰς κλίμακας, ὀρυγὰς τε ἐκ κρημνοῦ καὶ πάντα τὰ πρὸς καθαίρεσιν πόλεως κατασκευασάμενος ὄργανα, πᾶσαν ὑπῆρχε καὶ μηχανὴν τὴν πόλιν ἁπάντοθεν πολεμεῖσθαι.

Ὦ γενναίων, καὶ λυποῦντι καὶ χαίροντι τὸν τῆς πολυπλόκου σκηνῆς γραπτὰς αἰσχρομόμου τοῦ οὐρανοῦ, βοῆς τε ἀέρος πλημμύρης, καὶ κραυγῆς ἀσήμου καὶ βαρύκλου ἐκ ἀνθρώπων καὶ θεοκτονούσης, ἀγωνίας πολλῆς καὶ φόβου μεγάλου ὅτε βασιλεὺς Ἀρκαδίου, καὶ ἐκ τὴν πόλιν πᾶσιν στεναγμὸς· ὕτω δὴ τῆς πολιτείας ἁπάσης λίαν ἐφειδοῦς οὔσης, καὶ μηδὲν τῶν πρέσβεων ἴσα ἐτίθεσθαι τοῖς ἀπειλοῦσι τὰ δὲ ἐπιόντα ἐκ ἦν ἀπειλοῦντα τὴν πόλιν ἐκπολεμοῦσαι αὐτὸ ἀλλ' ἐκδικεῖν τὰ δὲ ἐπιόντα (οὐδὲ γὰρ ἐῶ ὁρᾶν ὅλως ἐκ τῆς ἡμῶν φύσεως ἐκ αὐτοῦ χρᾶκτῆρες) ὁ γενναῖος οὗτος ἐκ φιλόπαις, ὡς ἀληθῶς πατὴρ καὶ φιλόπολις, καὶ τῶν χειστιανῶν ἀνὴπτος ἐκμαχος, τὴν ἰδίαν ψυχὴν ἐκ Χειστοῦ ἐκτήσατο φίλων ἐκπλεόμενος, ἧς ἀγάπης οὐκ ἔχει τις ἑτέραν ἐκ τοῦ Κυρίου λόγον ἐπιδεῖν ἰσοχασίσιον, οὐδὲν τὴν ὠμότητα τοῦ τυράννου πτοηθείς, οὐ δὲ βαρβάρου τῆς γνώμης ὑπῆρχαλείς, οὐδὲ, εἰ μὴ δεῖ ἄλλο, ἀφ' ἑνὸς τοῦ μικροῦ γενήματος ἐκείνου δοτίχασιν ὁπωσοῦν καθυφεὶς, ἔξεισι ἐκθύμως τῆς πόλεως Δαυιδικῶς τῷ νέῳ τούτῳ μονομαχήσων Γολιάθ, ὑπαρχόντι πρὸ καὶ τῆς Χειστοῦ σκηνοποίας ὅπλα κινήσαντι. ἐξιὼν δ' αὐτοῦ, ὡς ὁ τύραννος τὴν αὐτοῦ ἐγνώκει ἐπιβουλὴν, ἐπὶ πόρρω τυγχάνοντος ἀφορμηθείς, οὐκ ἐκ αὐτοῦ ἦρε Ἀσσυρίου τε καὶ Ἀρδακούσιον σκῆπτρα, μαθὼν δὲ αὐτὸν ὅτι χρὴν ὁ τοῦ Θεοῦ ἐκ αὐτοῦ ἐλήλυθεν ἀνθρωπος. τὴν δ' μετ' βλασφείας καὶ φόβου ἐκ ἐστιγίσατον, τοῖς αὐτοῦ τε ἐκ ἀποπηδήκοτων μέχρις ἐδάφους ποσὶ, ἀνατεινάντος τὸν ὁ μέγας ἀφ' ἑκάστου βαλόντος μηδὲν ἀκοῦσαι ὃ πρὸ αὐτὸν ἀναμείναι, ἐλευθέρᾳ τῇ φωνῇ καὶ ἀκαταπλήκτῳ τῷ φρονήματι, Πορευθέντες, φησὶ, πάλιν εἴπατε τῷ ὑμετέρῳ πατρὶ· ἵνα τι ὑλάθη, ὦ ἄνθρωπε, ἡ καρδία σου, ἕως τῶν πολεμεῖσαι καὶ τῇ τοῦ Χειστοῦ σκηνοποίᾳ, ἵδε ὅδιν ἄμαχος καὶ ἀνήπτος; γνῶθι οὖν ὡς ἐγὼ τὴν ἀληθινοπάτριν ταύτην τυραννίδα καὶ ὁρμὴν βουλομένης ἀφαιρεῖσθαι, ἐκ συγχωρεῖμεν ἐκ ἂν καὶ τυπτὰ μυριάκις ἀφ' ἑνὸς τοῦ θείου Θεοῦ ἐξαιτήσασθαι, ζωὴ τε ἔτερα σοι, καὶ ἡ ἀφ' ἑνὸς τοῦ βασιλέως δωρηθῆσαι τοῦ ἐκ αὐτοῦ τὴν ὀπτιμόφυτον ἐκ τῇ φοινικῇ ταύτῃ καὶ θαλασσίᾳ γνώμῃ, ἣ ἐκ εἰς ὃ μὴ ἔκπυρα ἀνθρωπικὴ ἐπάραι χεῖρα καὶ θυμαίχοι κατὰ τῆς μεγάλης τοῦ Θεοῦ σκηνοποίας ἐνθυμηθῆναι. φεικτὸν τὰ ἀνατρέπειν ἡ ὑμῖν ἐξὸν ἐπιβεῖν σοι, καὶ αὐτὶ δόξης ἀδοξίαν σοι, καὶ αἰσχύνην αἰώνιος στενωτιάσεται, καὶ ὑμῖν δὲ φημι, ὡς ἐνθέρμη τῇ τοῦ παῖδος ὑμῶν ἀπονοίᾳ τε καὶ ἀληθονσίᾳ στεναπαθήσητε, ὁ μαχαίρας τῆς πρόσω ἀπορραγήτης ζωῆς, τῇ αἰσιᾳ καὶ φοβερᾷ κολάσει παραπεμφθήσεσθε. ταῦτα τοῦ μὲν ἐγκτήτου· τὴν δὲ θύβις μὴ ὁ ἀκούσας ταχέως τὰ προπορευθέντων καὶ τῶν ἰδίων ἀπαγγελθέντων πατρὶ, ὡς ταῦτα σκῆπος ἠκουσεν, ἔφριξέ τε καὶ τὸν τοῦ ἀνδρὸς παρρησιασμὸν καὶ ἀπόφασιν, ἡ καρδία αὐτοῦ ἐξ ἴσου σκαποτέθηκε· καὶ δὴ ὁ μέγας κατόπιν αὐτὸν ἐρχόμενος, τὸν κατὰ θύβιν τὸν τυράννου ἀπόντας ἐδάδιζεν. ὡς δὲ ὁπλῶν πλῆθος τοῖς αὐτοῦ ἠκουσεν ὁ Γαϊνᾶς ἐθαύμασεν, ἡ πηδεῖς τῆς ἀγελειαδεῖς σκέπης καὶ ὕλιμας ὕλεως, τὸ ἐκδικεῖσθαι αὐτὸν χρύσεα καὶ χαλκόθωλμος ὅπλα, ἅμα τε αὐτὸς ἐκ συντήκτα, καὶ μετ' εὐαγοῦς ἐκ σπίτης, τύς τε παῖδας αὐτοῦ τοῖς ἱεροῖς καὶ ὡσείοις τοῦ πνεύματος καὶ Ἐμμανουὴλ διαπαλαίσθαι ἐκ συνεπήγει ποιεῖν. ἐκεῖ μὲν δὴ ἀλλ' καὶ ἐδὲν πρὸς αὐτὸ ἐλεύγχους προθύμως μάλα καὶ ἐκ ὑπὸ μήσεις δυσάμωνος, ταῖς παρρησίαις ἀσυμβούλαις καὶ ἀδικήσεσι τὸ θυμοειδὲς τῆς ψυχῆς καὶ σληνὸν κατακλυσθείς, ἀφ' ἑνὸς τοῦ ἀπτικοῦ καὶ ἀφ' ἑνὸς τοῦ τυράννου, ἐκ ἀποκτείνεται τὴν πρὸ Ῥωμαίων αὐθις ἀρχὴν ὑφ' ἑαυτοῦ.

Ὁ μὲν τοιοῦτος ἀνὴρ καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν ὑμνῳδίαν ἐν ὑψηλῷ τόπῳ καὶ μετεώρῳ πέφηνεν· ἐκεῖνον δὲ μάχην τοσαύτην καὶ ἀφ' ἑνὸς ῥᾳδίως ἀφαιρῶν τὰ δὲ Γαϊνᾶ προσορμίσασθαι ἐκ ἐγκλωσεν

ξε'. Περὶ τοῦ κατ' αὐτὸν πρωτυραννικοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς θεοφόρου νίκης τοῦ καὶ θεοφόρου. καὶ τῆς διὰ τοῦ ἀγῶνος πόλεως σωτηρίας.

ξς'. Περὶ τοῦ αὐτοῦ τοῦ Γαϊτᾶ συνόντων διὰ τοῦ ἀγῶνος εἰς ὁμοσίαν μετακλήσεως.

τε ἡ πολύγλωσσα ἔθνη ἀπ' ἀλλήλων ἀμηχανίας, καὶ ὕστερ ἑαυτῷ τὸν ἐξ ἰδίων καλεύσας, ἀφ' ἧς τὴν ἐρημικὴν τὴν ἀρχόδοξον πᾶσιν ἀναδιδάξας, ἰκανωθεὶς τε τὸν ἀμαθίσας καὶ κατηλάσας, ὑπὸ ξηρὸν τε τὸν ἀπὸ ἀσυνδοσίας ἀνέπτοια, ἡ σκληρὸς ἀγάλη ἡ λιθώδης καρδίας κηροῦ μαλθακωτέρας καὶ ἐδωδίμου ἐξελέξατο, γλυκύ τε κἀμοῦσιν καὶ μετεωροφρενεῖν ἐδὲν ἀκαμπὲς ὀκλάνους καὶ ἀλαζόνας ἐπήγαγετο. ἀλλὰ πῖς τὸν ὑπὸ τὴν τοῦ μεγάλου ἐπισκόπου ἐπισυδοξίαν τὸν ἀφ' ἡμῶν πολιτῶν ἀξιόπιστον ἡμῖν; πῖς τὰ ἀμφιβεβηκότα φωνάς; πῖς τὰ ἐγκώμια; πάντες γὰρ ἅμα λεμπάσι τοὺς τὸν αὐτοῦ σεσωδραμηκότας ἀπιστίαν, σατῆρας τῆς πόλεως ἡ λυτρωτὴν αὐτοχάριτον. ὕτως ἀφ' ἡμῶν ἔτι ἡ δορυφορίας πολλῆς τὸν τε τοῦ βασιλέως ἡ τῆς συγκλήτου ἡ πάντος τοῦ πλήθους ὑποδεδρὸς, ἰκανὸς τὸν ὀκλασμὸν καταλαβὼν, τῷ Θεῷ τοὺς ἀμφιβεβηκότας αὐτὸς. ἐπὶ ὕπως ὅτι τοῦ ἀμέωνος, ὡς εἶχε, τοὺς σταυδὰς ὡς σεσωδραμηκότι πλήθει πρέπει τῷ Θεῷ ἐ αὐτὸν, ἀλλὰ μὴ ὡς δούλῳ τὸν ὑπὸ αὐτοῦ πάντων χάριν λογίζεσθαι, ἡ ἀφ' τοὺς πᾶν ὑποτολὴν ἐργασίας καὶ τῆς πᾶν ὀρθῶν δογμάτων ἀκριβοῦς συντηρήσεως τὸν ἀμφιβεβηκότα ἐπέμπειν τῷ πλάσῃ, συμφερόντως πάντα τὰ καθ' ἡμᾶς διεξαγαγόντα. ἅπερ καὶ μᾶλλον εὐχαριστεῖσθαι ἡ δοξάζεσθαι πέφυκεν. ἀλλὰ ὃ μὲν πλῆθος οὕτω ἡ ἀφ' ταυτότητος ὑποδήκης ἡ ἀδημιούργου τῷ ἐπιφανεῖ προσοικειοῦν ἑαυτοὺς βασιλεῖ· Γαϊνᾶς ὁ ὑπήγαγε τὸν τῶν ἐπαγγελιῶν καταλλαγῆς, καὶ ἐ βασιλικῆς δυνάμεως ἐπικαλύψη μόνον, ὡς ὁ φρότερος· τὰ δέ γε βαρβαρόφυλα, ἡ αἰτήματα ἐδὲν ὧν τῆς ἐφρώνης βεβαιοῦτο ἡ ἀφ' ταυτοῦ Θεῷ ἀφ' τοῦ τῆς παλιγγενεσίας προσάξας λογισμοῦ, ὑπὸ τὰς ἰδίας μετ' ὀφρυστοίης αὐλαζωνείας παιδείας ἀπέπεμψε, ἑαυτῷ, προφητικῶς αὐτῷ, μεταβαλόντα μοχλεύσας εἰς ἑρέπτρα, ἡ ἑαυτὸν ζωώσας εἰς ὀρέπαια. συνεξέπεμψε ὁ τύπος ἡ τὸ τῆς ἐκκλησίας ἐκ-
Ησ. β. ιδ. κρίσεων ἀλλοτρίας αὐτοῦ ἡ ἰσχύς. ὁλίγῳ ὁ ὕστερον ἡ ὑπὸ τοῦ πάντος ἀδοὺς διδασκάλους τὸν λόγον ἡ τὸ βάθος αὐτοπαλαίστης καὶ ἐγγυητικὸς ἐξαπίνης. ὑπὸν φρὸς ἑαυτὰ τὰ πάντα τὸ ἄλλων ἀλλαξάμενος, μᾶλλον τοῦ γε ἀκριβοῦς ἀναστοῦν πρὸς τὰ πρόσπατα πρὸς ἐμβαλλόμενα ἡ τὰ πάλαι. ἡμελλούμενα Μακεδονικὰ τραπεζήματα, ὥσπερ σκάφα μὲ ἡ μὲν ὅπλων τὰ πολλὰ καὶ πολέμου νόμων, ἡ ἀφ' πλούτου τρυφάδα, ὑ γνώμης. ὑπὸν ψυχῶν ὀκυείθυς, καὶ ὃ σωμάτων μόνον ὑποδήκη τὰ νικητήρια· παῖ ὃ τὸ ἀοίδιμον παῖδας, ἀλλὰ τε μόνον ὑποδέχεσθαι ἡ ἀφιερεύσασθαι, ἡ τοῦ ἑαυτοῦ σώμασι ἡ ψυχαῖς ἀφ' ὧν ἡ γνώμης καταδυλώσασθαι. ὕτως οὐδὲν ἀφετὸ μεγάλη ἡ ἐδὲν δυσμενέστατος φιλτάτους ἀφ' τοῦ σοδικὸν ἀποπλῆ, ἡ ἐδὲ ὑποβαλλόντως ἡγασίαν ὑποβάλλουσι ὁσιότης καταδύει ἡ καταδυλοῦ. ἀ γοῦν ὁ τῆς πλάσεως ὑπολειφθεὶς Ἀρειανοὶ, ὧν καὶ ἀ Γαϊνᾶς ἅπαντα αὐτῷς ὅλοσι θεαπάσιοι καὶ σεμνόδοτοι, ὡς ἐ μὴ τοῖς ὁμοούσιον ὃ ἴδιον ἐκδιδάσκειν δόγμασιν ὁ Θεὸς πάρα τὰ ἐν, ὑκ ἀν οἱ ὕτω δογματίζοντες ἐδοξάζοντο, ἡ καὶ πάσης αἱρέσεως ὑποβρίσαιεν, τῆς ἀσεβείας αὐτοὺς ὅτι πᾶν δύσθεον ἐλεμεινούσης, λογισμῷ ὃ τὸν σλάβης σκότος ἐκστενοῦν μόνοι, τοῦ τῆς ἀληθείας φωτὶ ἀσμένως ἀποσταλλυθεῖσι, ἐφ' ἃ ὃ μόνον τὸν ἀριθμητὸν κακοδοξίας ἀφ' ἡμεμιμένων· οὐ ἡ αὐτὸς, ἡ πολὺ ὃ μᾶλλον τοῦ Θεοῦ ἀφ' τῆς παραμάκαρος ποῖς ἑαυτὸν ἐπιμήνασα ἀποίησα.

ξη'. Γαϊνᾶς ὁ δύλαμις, ὃ τῆς ὑποφαυίας ὄντως ἡ ἀσεβείας ἀνδράποδον, τὸν μὲ τοῦ Ἀρειανοῦ ἀπόλλωνος ἀπάτην θρησκείαν, τὸν ὃ τῆς σκληρᾶς ἰδέας ἀποκτῶ τε καὶ τελείου κατάφυσιν, ζῆλος δεσποτείας ληφθείς, ἡ μὴ ὁσεγκόν, ποῖς τὸν ἑαυτοῦ παῖδα Φυσὶν ἀφ' τῆς Θρᾴκης βουλεύσιος, ὡς τῆς τοῦ Θεοῦ πάλιν ὑπήκοου λύσιν σκληρᾶς, τοῦ Ῥωμαϊκῷ ἀδεσπότητος ἐχρήσας, ἡ ἅρμα ἐπὶς σεσυσῦσιν αὐτοῦ γραπώτους αὐηλεοῦς ἀναρῆτας. τὸν ὃ Χριστοῦ ἀποίοντος, ἡ ἀ τύτε ὑοὶ ἀφ' τιμῆς ὄφ πλείστης ἀδὲ τοὺ βασιλέα ὄντες, Λέοντα τὸν Μέγαν, τὸν τιμὴν ἀφορμιλλοκτείας βύρεμβυοι, ἡ τὸν αὐτὸν τῷ τεκνοτῆ τῆς ὑπερηφανείας ἰσοστασιαστῆ, ὡς ἐ τοῖς βασιλικοῖς πολλάκις ἀνθρώπων ἀποχήμασιν, ἀφ' τοῖς

Πεοὶ ἐ κρ' ἐ ἀρὸν ἀσεβρβιστὸν ἐ αἰ-τὸν ἐ τοῦτο ἡ ὧν. λαπαρὸν ἡ ἀράλαευεῖν ἀεινῆσ ἀειαρῆσιον.

τῆς

τῆς ἑαυτῶν καὶ διὰ βίου ἀπωλείας κατέσηξε. διὸ ὀργισθεὶς μᾶλλον τοῖς μαχαίραις τοὺτους διαπεμψας ὁ βασιλεὺς, τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν τῶν τηλικούτων κακῶν καθῶν ἠλευθέρωσεν, ὡς μηδὲ καὶ τούτοις τὴν προφητικὴν ἀληθεσιν τῆ τεσσαρακοστῆ τρόμον. ἀλλ' ὅπως μὲ ὁ τῆς τριάδος λησταὶ τὴν τῆς μαχαίρας ὀξὺ τῶν χειρομάχων Ἀρμασωνίων ἔφυγον, ἤδη τῷ λόγῳ διέλιπον· ὥσε ὁ λοιπὸν καὶ περὶ τῶν Μακεδονίου νοσούντων πνευματομάχων ἐπέχω.

Καθ' ἣν μὲν καιρὸν ἀπὸ τοῦ τῶν ἀποστόλων ἐπισκοπεύων ὁ ἡμέτερος ἐκεῖ ἀρχιεράρχης νεκρὸν, πρὸ τῆς κατὰ τὸν λεωφόρον φερομένων περιστοιχικὸς, ὁ ἄγιος, ἔφη, πάτερ ἀπόστολος, Ἀλέξανδρος ὁ τῶν κτίσεων ἀπὸ τῆς δυναγκομοπάτων λέγει. ὁ ποίων Ἀλέξανδρος, οὗτος ὑφ' οὗπερ οὐσὶ ἄναρ ἤλπιζεν, ἐξ ὀνόματος προκληθείς, περῶτα μὲ, ὡς εἰκὸς, τὸν ψυχὸν διεθορυβήσω, ἔπειτα ὁ ἀληπτὸς, τί ἀρὰ ἐθέλοι εἰ), ὅπερ δὴ πρὸς αὐτὸν ὁ πατριάρχης εἶπεν βάλειτο. τούτοις τοῖς λογισμοῖς περισπαλαίων εἶπεν τῷ κλήσαντι. αὐτὸν δῶν ὁ τῷ πατριαρχείῳ, λαβὼν αὐτὸν κατ' ἰδίαν ὁ τῶν θεῖα σοφώτατος, Οἶδά σε, ἔφη, ὦ ἄνθρωπε, πλημμήσει πῶς ὁ ἀπάτη συναχθῆναι, τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιτάττῃ, καθὰ φησι περὶ Ἰουδαίους ὁ θεῖος ὁ μύστιος Στέφανος. ἀλλ' ἠκούσηκας, ὡς ὁ τῶ πνεύματος ἑαυτὸν ἀφιεῶν, ἢ τῆς πειθοῦς ἀπέσησεν. Εἰ γὰ θεῖοις δώμασι Κύριοι Ἰησοῦ, Εἰ μὲ ὁ πνεύματα ἁγίῳ, εἶπεῖν, ἢ θεῖοις περὶ ὁ πατὴρ δώματι παλιν ἐλθεῖν, Εἰ μὴ δι' ὁμοῦ, ὁ μὴ πιστεύων τῷ πνεύματι ὃ πνεῦ ἀπιχεῖς ἀπολοῦται, ἢ ἑαυτὸν τῶν ὑμᾶς τῆς τῆς πίστεως ἢ σωτηρίας ἀπόκλεισιν. Εἰ μὲ οὖν ἀν ὀρθῶς περὶ τῶν μαγίσων φρονῆς, μαθὲ παρὰ τῶν ἀληθοῦς· Εἰ δ' ἐκείνοις σεαυτὸν ἐθέλῃς ἐξαπατᾶν, μανίαν ὑμᾶν ὃ μὴ συνίεσιν ἀσεμνετεῖν, ἢ εἰς φρενήσεως ἀφεγγεστέρων ἑαυτῷ ἢ ἀγοιαν περιτίθεσθαι. Τούτοις ἢ πλείοσι τοῦτον τοῖς ἀποδείξει τῶν ἀληθῆ πίστι δωαδιδάξας αὐτὸν, κατηχήσας τε ἢ πολλὰ ἰνδετήσας τῇ εὐκλησίᾳ συγκατεψήφισεν. τούτῳ ὃ τῷ Ἀλεξανδρῳ σύζυγος ἦν, ἀδελφὴ ὕσα Τερεντίου ἐκείνου, τοῦ τῶν τότε πνευματομάχων προεξαρχόντος. ἐπεὶ οὖν τὸ ἀνδρὸς τῶν ἀληθῆ πίστιν μεταμαθόντος, ἢ ὁπὸ τοῦ σκότους τοῦς ὃ φῶς παῖς τοῦ σοφοῦ διδασκάλου προσιέσιτο Δημοσθένους, ἀπιστεῖν ἐώ μὴ ἢ αὐτῶν αὐτοῦ ὁμόφωνα κατασῶσαι τῶν σύζυγον. Δημοῦτο ὁ δὲ τούτης ἀνὴρ πᾶσιν ὑπήκοος ἢ πᾶσιν (ὡς εἰκὸς) ἀσυνδυλὸ ἐπεπόητο ἀσπάσας μᾶλλον τοῦτον τῆς Μακεδονίου αἱρέσεως, πρὸς ὃ τῶν ἀληθῆ ὀρθότομον πίστιν ὑφηγεῖτο. αὕτη ὃ πᾶς τοῦ ἑαυτοῦ ἀδελφοῦ φαιδρὸς ὢσαν θεώμενος ἢ προσπίσασα τῆς κρίσεως ἐφῆγέρσε φῶς πυχολύκνιος φρολέγμους, ἢ σύζυγον μᾶλλον ἑαυτῶν ἐς θεὸν οἰκείαν καὶ ἀπαπαθεῖν φρόνημα, ἅπερ αὐτὴ τῆς τοῦ πνεύματομάχων ἐκκλησίας κακοδοξίας ποτί. αὐτὸς μὲν οὖν ὁ Ἀλέξανδρος, δι' ἀσθενείας ἐν ἔχων ὁ ἀξιοπρεπῶς ἐξέπεμψεν. διεγνώκει δὲ πρὸς τῶν σοφὸν ἀποστῶσαν πειθοῦς, ἢ τὸν τῶν ἐκκλησίου κοινωνεῖσθαι· ἐπὶ ἢ ὁ τῶν αὐτοῦ μόθοδον σωτηρίας, διωαμένην καὶ ἐκείνου χλιαινομένου πρὸς τὸν δυσέβειαν· ἐπὶ ἢ θεοσήν, καὶ τῶν σπανὸν τῶν ἀγκυρικῶν δύκαιλυθὸν ὀφθαλμῶν, διαρρεῖν ἐγκελεύεται εὐσεβοῦσαν γὰρ τοῦτον καὶ ἀκούσας, καὶ ἐν μακαρίοις ὁσιακοίη, τουδυτῶν ἅμα ἢ τῶν καλῶν, ἢ τῶ Θεῶ ὑπὲρ τῶν σωτηρίας διώδος. ἀλλ' ὁ ὡν λύπης τὸν μεγάλου παιδείαν, συγχαὶ αὐτὴ συμβουλίας ὑπαπθάμενος ὧδε ἐπεύσετο. ἐπεὶ ὃ ὅσα ἐὼ φέρειν αὐτὸν ὃ τῆς ἐκκλήσεως ὅτι πολὺ σωέχει τε καὶ δύσθυτον, τὸ αἰσθάνεσθαι ἑαυτῆ πεσσιοῦσθαι, τῇ γλώσσῃ ὡν ὑπαγγέλλειν τὸν ἐσύβειαν· τῇ ὃ γνώμῃ ἀλητὴν δυσεβείας ἐτὸν χάριν. ὡς ὃ τὸν βεβαίωσιν ὁ τοῦτης αἱρέσεως τῷ συμμετοχῆ αὐτοῦ τὸ διεσπαρκὸν σώματος περισσεπῆτ, μηχανῶν λοιπὸν μηχανᾶς τὸν τοιαύτα. ἀφορμᾶται δὲ ἐπὶ τινες τῶν πνευματομάχων ἀρτιμελίδα κρυφῆ· τῇ ὃ παρρήσιᾳ τοῦτον ὁ πνεύματος πεισθέντα,

ξθ'. Περὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ πνευματομάχου, καὶ τῆς τότε συμβίου.

Πρβλ. ζ. να.

προϊσταται ἅμα τῷ ἀιδρὶ τῆ τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίᾳ, τῷ θείου σώματος τὸ δῆθεν ὡς μεταλη-
ψομένη· ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ εἰς τὴν ἱερέων προσταγὴν, ὡς τὰ εἰωθότα μυσταγωγήσαντα προτε-
ρον, οὕτω τῆς ἀναμάκτου μεταδιδοῦσα θυσίας, δίσκον λαβὸν ἀμέλει μος ἤδη παρ' τῆν γυ-
ναῖκα ἠμύσατο. ἐκείνη γοῦν ἐοίκει μεταλαβεῖν ἐν ᾗ τοῦ θείου ἄρτου λαβοῦσα, τῶν μὲν
τῆ δεξιᾷ παλάμῃ λειψάνων δίδωσιν, ἀντιλαμβάνει ὁ πρὸ αὐτῆς, οἱ κρυφίως ἀπὸ τῆν αἱρέλ- 5
κυν ἐπεφέρετο· καὶ δὴ τῷ οἰκείῳ τῶν ἐμβαλοῦσα σώματι (ὦ τῆ θαύματος) λίθου
ἐγνώκει αὐτὸ ἄρτου τῷ σώματι ἐνεγκέφυσα.. ὡς ὃ δὲ τοῦ μυστηρίου ἐδόξου ἠ-
σθετο, θαμβεῖ στενάσας καὶ ἀφλία καταχεῖσθαι, ἐπειδὴ τε καὶ ἐκπλακτος ἴστατο,
ὁ τότε μὲν ἀρχιεράρχης, ἢ ἱερατικὴ πηγή, ὃ τῆς ἐξωκρίσεως πέλαγος, ὁ τῷ
θεσπεσίῳ ἑσὼς, διέγνω τῷ πνεύματι ὃ συμβολὸ, καὶ ὅτι ἐξεκλίνοι προστεθεικώς, κελεύει ὁ 10
ὥραν ἡ γυνὴ τόπῳ ἵστασθαι ἀφικόμενοι, ταῖς δὲ εἰς ἐπήκοοι τῶν ἐξεκλησίας· ἡ τῆς
πνευματομάχων λιτώδες ᾗ ἀναισθητε καὶ ψυχρὰς αἱρέσεως τυγχάνουσα, καταφρονη-
κώς ὃ καὶ ἀναιδὲς ἔν τι τῷ ναῷ τὸ Θεοῦ καὶ τῆ τῶν θείων μυστηρίων τολμήσασα προσ-
ελθεῖν μεταλήψ, τῷ τῆς ἰδίας αἱρέσεως συμβόλῳ σήμερον ἀναργῶς διδαχθεῖσα
συν τῷ ἀσεβείᾳ, αὐτὸν δὴ τότον Ⓜ ἐρυπαγῆ φαιέρωσοι λίθον, πλῆ τῶν πνευματομά- 15
χων προφανῶς δυσσέβειαν κατηγόρηκεν. ὅτω ὃ τὸ ἐξεκλὸν πεποικίλος, ὡς ἐμὸς ἐκλυσεν ἡ
γυνὴ, φόβῳ μείζοι τῷ ψυχῷ ἐπὶ μᾶλλον βληθεῖσα, ᾗ μηδὲ καταχεῖν ἑαυτῷ λοιπὸν τὸ
ἔνδεν θορύβου διθύνησθαι, ἀλλὰ ᾗ τοῖς ὁρῶσιν αὐτὴς ἐκτὸς ἐοικὸς ὃ σῶμα κλόνου δῆλη τυγ-
χάνουσα, ὡπόκε τι ὃ γεγηὸς σκιφαίνει τὸ σχῆμα τος, ἐδὲ δὴ ᾗ τὸ λίθον αὖθι ἐπ' ὀλῆ πάν-
των τῶν ἀμφὶ τὸν προσεσπεύδωσιν. αὐτὴ ᾗ φόβῳ στενάρχῳ ᾗ κατουδῆ χρησαμένη, ὃ ὑσε- 20
ξῆς πληρώμασι τῷ τῶν μεγάλων ἀγαθῶν ἐπορρήσιν. ὦ τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας, ᾗ τῆς
δίκῃ τῆ αὐτὸν δεξαμένων ἐνεργείας τὴν δυνάμεως· φύσις ἀρτου εἰς τῷ ἀνδρὸ φύσιν
τοῦ λίθου φύσιν μεταμφοῖσα ἐκ τῆς ἀνδρὸ φύσιν καὶ εἰς τῷ κῆς φύσιν ἀφεῖτο, τῷ
φύσει μὴ ἀναθῷ, γνώμῃ ᾗ πονηρᾷ ἐπεμήχανα. ᾗ φύσις ἀναισθητος τῆς αἰσθητικῆς ἀ-
φιστῶ ᾗ ἀλόγου τῷ λόγῳ πεμηδῆσαι αἱρέσεως· ὦ δὲ λίθου ἐκ τῷ σκληροφυλακίῳ μέζει 25
ἐκ τιμᾶσθαι, εἰς ἐλεγχοι τῶν αἰσθητῶν πνευματομάχων, ὀλιφυλάττεσθαι.

ο'. Περὶ τῆ πνευματομάχου Τερεντίου, ᾗ τῆς τέτου τῆ φοιτητῆ συμπελας.

Ταῦτα δὴ μὲν οὐ μικρᾷς Τερέντιος Ⓜ τῆς γυναικὸς ἀδελφοῖ συνεταράξει. ὃς ὡ-
ρᾶν ὑποσκοπήσας, καὶ ᾗ ἰδὼν ὁ ζωὴ τὸν ἀνὴρ τῆς οἰκίας ἀπῆν, πρὸς αὐτὸν ὁ θεομάχος
ἐφοίμασί τοι ᾗ πιθανολογίας πρὸς ἀσυρμὸν ἑαυτὸν τῆς ἀληθείας ἀπηγωνίζετο. ἐπεὶ ᾗ ὡ-
πλισμένῳ τῷ θυρεῷ τῆς πίστεως ἐγνώκει, μάτην ἑαυτὸν ἐξαποτεῶν ἰδών, κενὸς ἀπ' αὐ-
τῆς ἐπανεχώρει ᾗ ἀπρόσκοπος, πολλαῖς δὲ βλασφημίαις κῆ τῷ πνεύματος ἐρεώμενος,
πολλοῖς ᾗ ᾗ τῷ πνεύματος μάχαρ ἐκαθήμαχεν κεθυπερβάλλων οἰκεδιωμοῖς. ἐν μιᾷ ᾗ
τῶν ἐνενηκοντῶν ἡμέρᾳ τῷ ἀρχιερατρχου τῶν ἱερατικῶν λειτουργιῶν ὁ ἐπιτελούντος, ᾗ ἀλλος ὁ Τε-
ρέντιος, τῆς προτέρας αὐτὸν πόθῳ τῆς συνεξαιωούσης, ἐπὶ τῷ ναῷ ὡς πόρτι συνελήλυθή πλή-
θη εὐκτ Ⓜ αὐτὸν τοῖς πᾶσι σκοπον, φθέγγεσθαι δὲ πειγώμενον ᾗ ποιηρᾶ, οἷά τις τῶν τολυμῆ-
ρων καταλαλητῶν· ἐπεὶ ᾗ οὐκ ἦν ἀγνοῆσαι Ⓜ ποιμένα, τὸ λύκου μίσος τῶν προβάτων ἐκτρε-
φόμενον, ἐοίκει ὃ τῆς πίστεως σύμβολον συμφώνως ὡς ἠρεμούσα τῆ φωνῆ ἐκαστος τῶν πλη-
θύος ἐζεφάνησε. ᾗ ὃ πνεῦμα δὲ ἄγιον ὁμοούσιόν τῆ πατρὶ τε ᾗ ὑϊῶ κῆ γνώμῃ Τε-
ρεντίου αἱρεκπύπτει, ὅτε δὴ ᾗ αὐτὸν ἐοίκως ἐωῦ Ⓜ Τερέντιον ἐκ τοῦ πίνου βλασφήμων χλευ-
ζεσθαι λογισμῶν, τότε δὴ, τοσαῦτα ὑπὸ τῶν ἐξεκλύσιαι ἐμέρας, σημήνας αὐτῆ Ⓜ τόπον, ὃ
τῶ ἀνδρὸς ὄνομα, πλὴν τὰ ἰδίᾳ, καὶ τῷ σολῷ, πέμπει φρὸς αὐτὸν ταῦτα ἐπῶν· Τερέντιε,
ἵνα τί ἐπλήρωσεί ὁ Σατὰν τὰς σὰς καρδίας ου ἐψεύσασθαι φέρωσε ὃς ὁ πνεῦμα ὃ ἅγιον·
ἢ ἄγνοεῖς ὅτι τῷ Θεῷ ὃ ἀντιπαίσας ᾗ ἁμαρτάνεται· ἢ τοῦτον τὸν ἰδίαν ὄντα πάντων
ἀναθεματίσας σήμερον αἱρεσιν, τῆ τῆς ἀρμαστοῦ πειθοῦς ἐκκλησίᾳ κοινώνησαι, ἢ ταῖς αὐ-
τοῖς

τοῖς ὑπομένουσιν, τὴν ἐσθῆτα τὴν ἀναμαχάρι, τὴν οὖσαν ἐσθῆτα ἡμερῶν ἀναδεξομένην σε θεομιλίαν ἀπεκδεχόμενος. ᾗ ὁ μὲν δίκαιος τοῖς σημαθῆσιν αὐτῶν σημείοις ἀδρα καταλαβών, ὡς προεσταλμένα εἰπών, πάλιν ἀπῆλθε· ὁ δὲ ὁ Τερέντιος ὡς τὴν τοιοῦτον κατήκοος λόγων ἐγένετο, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ Θεοῦ νοῦν συγχυθείς, ᾗ ὡς φρενασ ἀλλοιωθείς, οὐδεὶς εἰσῆκει καὶ συνέχεμος. Ἀυτὴ γὰρ ἀπονοία καὶ τύφῳ καταγεθῆσα, ὥσπερ δὴ τὰς κολακείας ἐπαίρειν, οὕτω ᾗ τοῖς ἐλέγχοις καταπίπτειν οἶδε ᾗ ἀμέσως καταβαπτίζειν. ὁ δὲ γε μὴν ποτὲ μὲν ἐαυτὸν γενόμενος, ᾗ τὰ τῶν δεσποτικοῦ αὐτοῦ μυστηρίων παθῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐπίνοιαν ἐπιφοιτῶν, ἅμα τε καὶ τὰ τοῖς Ἀριανοῖς συμβαίνοντα ἀναλογισάμενος, τοῖς τοιούτοις λογισμοῖς εἰς τὸν Θεοῦ φόβον σωφρονισθείς, τὴν ἑαυτοῦ κοινωνίαν τῷ ἀρχιερατικῷ δηλοῖ. ἀλλ' οὗτος οὖν ὁ θορυβητὴς αὐτὸς ᾗ θεόσοφος, καὶ ὅλως μιᾶς ἀφορμῆς μείζεις εἰδὼς τῷ Θεῷ σαλπιζούσας ψυχάς, τοῦ τῶν κλήσεων πύλας τῆς ἐκκλησίας πύλαις ὑπὲρ τῶν κελεύσας, ὡς μηδεὶς τῶν συνειλεγμένων συγχωρῆσαι τὴν ἔξοδον, τῆς θείας λοιπὸν μυσταγωγίας ἐκτελεσθείσης, Τερέντιος προσκαλεσάμενος κελεύει τοῦ ἀμβωνος ὑπερβαίνειν τὴν ἱδίαν αἴρεσιν ἀναθεματίσαι λαμπρᾷ τῇ φωνῇ. οὐ γνωσθήσου, ᾗ τῆς φήμης καθ' ὅλην τὴν πόλιν διαδραμούσης, ᾧ τοῦ Τερεντίου φοιτηταὶ ταῦτα ἀκηκόοτες Ἀρειανοὶ ᾗ δύο ἢ τρεῖς τοῖς ἐξήκοντα τελώνης ᾗ ἀριθμὸν, ἵνα πρῶτον συνέχουσι τὸ ᾗ συνοικοῦν τὸ ᾗ πλῆθος αὐτοῖς, ᾧ τῆς ἐκκλησίας αὐλὴν συστήματι περιστέφωσι. πόσον τοῦτο τῆς διαβεβαιώσεως τοῦ λαοῦ ἀναρρύσιον μεγαλοφρεπέστερον; ποίας ἐκατόμβης, ἢ χιλιόμβης οὐ χαριέστερον; οὕτω δὴ ᾗ τὸν ἀνθρωπαίρεσις ᾧ πνεύματι καταβαλών, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν μεταβαλὼν ὁ μακάριος, τελείως προσκυνήσας τὴν τελείαν τελετὴν, ἀπετέλεσε, ᾗ μᾶλλον ποίμνιον τοῦ Δεσπότου πεποιηκώς, εἰς αὖθις ἰδὼν ποιμνὸν ἀνώνυμον τοῦ Θεοῦ ποιμαινόμενος.

Καὶ ἰδὼν ὁρᾷ ἄπωθεν τῆς τοῦ καλοῦ ποιμένος ἐποιμένους φωνῆς, τῇ ἐκκλησίᾳ περιφωνοῦσας, ᾗ ὀξὺ τὸν περισσὸν περιοδευτικὸν χορὸν αὐτῷ, φόβῳ τε ᾗ εὐλαβείᾳ τῷ Θεῷ περισσοτέρᾳ, ᾗ μάλιστα κατ' αὐτὸν ᾧ τῆς θείας ἱερουργίας κρατοῦν, ὑπότε ᾗ ᾧ μᾶλλον πολλῶν ἐπαφῆ τότε ποιουμένων ἠδίστην τὸν ἀκρίβειαν. ἰδὼν δὲ ᾗ ὁ θεῖος ᾗ πανίερος ὅσιος ἀνὴρ τὸν φελκτὸν ᾗ ἀναμάκτον ἐπιστέλει θυσίαν, τῷ μὲν ἐκτὸς τοῦ βήματος πλήθη ὑλαῖς τῶν τῆς ἐκκλησίας εὐλαβεστέρων ἐφίεσι, ὡς, εἴ τινες εἶεν καταφερόμενοι τοσοῦτον καὶ βαύσουσι, ᾧ τῆς ἱερουργίας κρατοῦν εἰς ὁμιλίας ἀκαίρους ἀναλίσκειν βουλόμενοι, ἐπὶ τούτων ἀμφακωλύεσθαι. τοῖς δὲ γε περὶ τὸν ἱερὸν ἠχολημένοις πράπεζαν, στερεῶς αὐτοῖς ὑπισκοῦσι ᾗ ἀσφαλῶς, χεῖρας ἔλεγεν, ὡ πιστὸν ἱερατεύμενα, στὺ εὐλαβεία ᾗ φόβῳ τῇ σωφροσύνῃ πρῖσαι καὶ φελκύσῃ πραπέζῃ, ᾗ μή πια βιωτικὸν ᾗ γήϊνον ὃ πνευματικὸν λογισμὸν ἀναδέχεσθαι. πληρουμένη ᾗ γὰρ τὰ ἄδυτα τῶν ἀσωμάτων ᾗ μυστικῶν δυνάμεων ἀοράτως στρατοπεδευομένων ἡμῖν. μηδὲ γὰρ ἂν αἰσθητὴν φύσιν τῆς ἀσωμάτου ᾗ θείας θυσίας ὁ καπνὸς ἀναθεῖναι δύναιτο ἡμέτερα, μὴ ταῖς αὐλαῖς ᾗ ἀσωμάτοις ἡμᾶς βοηθοῦσι δυνάμεσιν, αὐτὸ τὸ θεῖον ᾗ πνευματικὸν πνεῦμα τοῖς θείοις ὑπηφῆται ἡμῶν μυστηρίοις, ᾗ δι' ἀξίοις ἐκείνοις τῆς τηλικαύτης χάριτος καθίσαι· ἵνα μή, καθάπερ χόρτος πυρί, τῇ φωτιστικῇ στρατιᾷ τὸ περισσὸν ὑπὸ τῶν ἀκαθάρτων, οὐ φωτισμοὶ ᾗ καθαρσιν, ἐκκαυσιν ᾗ μᾶλλον ᾗ ὅλεθρον ὑπιστάμενα.

Καὶ τὰ μὲν περὶ τῶν λαοῦ ᾗ τῶν ἱερατικοῦ καὶ καλοῦ τοῦτο τε ᾗ τοσαύτης φερούσης ἐπήθετο· ἀλλὰ μὴν ὁ θεοφόρος ᾗ πᾶν ἀληθῶν θεατὴς, οἷος κεῖ ᾧ τοιοῦτον χορὸν διεδείκνυτο; σοβεῖ γὰρ αὐτὸν ἡ θεσπέσιος ἐδόκει τοῖς εἰς αὐλὸν ὁρᾶσι μετεωρικὰν φύσεως, ἀλλ' ἀμέλεις ὡς ἐν θεσπέσιον χάσματι καταφανεῖσθαι. ἐπῆλθεν δὲ σοι κἀκεῖνο ὃ ἀποστολικὸν, Τοιοῦτος ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς ἁγιάζεσθαι. ἰδὼν ἐγὼ ὃ θεῖον πνεῦμα τὰ περισκιάσματα ἁγιάσου ἀοράτως αὐτὸν ὑπιφοιτῶν ἐώρα (ἐώρα ᾗ γὰρ σωπῶς καὶ ἕκαστον αὖθ' ἱερουργίας

αὰ. Περὶ τῆς τοῦ λαοῦ ἐκκλησιαστικῆς εὐταξίας.

οβ'. ογ'. Περὶ τῆς καθ' ἕκαστον ἱερουργίας καὶ ἐν τῷ ἀξίων δυνάμεων ὑπάρχειν.

γίας κειρεῖν) ἐπεξίσατο τὴν αὐλὴν τῆς γῆς, ἣ μεπάρσιος ὅλος σκρέματο, μέχρις οὗ αὐτοῦ ὁ δυσκφορίας ὁρώμενον κατῆφορες. ὅθεν δὴ σκῆπτρον βασιλειωτέον. Ποτὲ γὰρ

οδ'. Περὶ τῆς τοῦ συλλειτουργεῖν τοῖς αὐτοῦ ἱερεῦσιν εἰς ἃ γυναῖκά τινα ἐπέτρεψε ποιεῖν ἐμπαθὴς θεράπων.

τῶν συλλειτουργούντων τῆς αὐτοῦ λειτουργῶν τοῖς ἴσα τοῦ βίου ἐφώδευεν ἀσκυπλούτων γυμνασίων. ἐπεὶ παθὼς ὁ ὅμμα ἀσπλανώμενος, ὁ τυφλὸν ἐν ᾧ μεγάλῳ τινὶ θεωρίας δόκρυ- ὁρμενος. ὃν βύθιος τοῦ δίφρητικῶν ἀφθαλμῶν, σκῆπτρον αὐτὸν μεταπήσας, ὅπερ τῆς θείας σκιᾶς ἐνεφορᾶτο πάλιν ὀπάσασιας, καθὰ ἡ ὁ πρότερον. ὅθεν ἐκποτε πρὸς πάσμασι τὸ ναοῦ ἐπῳᾷα κατακαλύπτεσθαι διετέλεσαν, ἀσφαλείας τε ἕνεκα καὶ τῆς τοῦ ἀδυτέρου τῦτο σωτηρίας οἰκονομήσας. ὕτω δὲ τῆς ψυχῆς ὑπάκοον καθαρὸν ἡ πλημμελὲς σκατεπάλξε, ἡ ὕτω τῇ τοῦ πνεύματος αὐγῇ ⟨Ⓜ⟩ ὁ τοῦ ἀνθρώπου κατηυγάζετο, μὴ ἁπλῶς μόνον χῦ Μωυσέα δὲ πρόσωπον δοξαζθείς, ἀλλ' ἀεὶ δόξῃ τῆ τοῦ πνεύματος δοξαζόμενος. ὧ μὴν ὅλῳ μαίῳ τῷ Θεοῦ ἀρχιερεῖ, ὡς κεκαθαρμένῳ τὴν καρδίαν, εἰκότως ἡ Θεοῦ ὁρᾶν ἐξεγένετο. ἡμῖν δ' λοιπὸν ὁ λόγος πρὸς τὴν ἐποῦσαν αὐτοῦ τοῦ σκληναστικοῦ κανόνων φυλακὴν τὰ ἡ πρόσωπα ἀφορᾶτω· ἵν' ἡ αὐτὸν πολλῶ τι ὦσαν, ἐ πολλοῦ διαμένῃ τὸ λόγῳ, ἐξεσι γνωρίσαι ἡ ἀφ' μιᾶς ⟨ὑποθέσεως.

οε'. Περὶ τῶν ἀκειροζήτων ἱερῶν λιποστολικῶν κανόνων φυλακῆς, ἡ περὶ τῆς Εὐσεβίου ἐπισκόπου Αντωνίνου.

Σωεδρίαζόντων γὰρ ποτε τῶν μεγάλῳ Ασιανῶν ἐπισκόπων εἴκοσι ἡ δύο ⟨Ⓜ⟩ ἀρχιεμοί, Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Οὐάγεντίνου πόλεως, ἐν μέσῳ ἐπεισιών, λιβέλλους κῦ Αντωνίνου ἑνὸς τῶν συγκεκλημένων τὴν Εφεσίων διέποντος ἐπισκοπεῖν, ἐπὶ τούτοις συγκεκλημένοις ἐγκλήμασιν. Ενὶ μὲν ἡ πρώτῳ, ὅτι περὶ ἱερᾶ σκεύη μετασκευάσας, ⟨ἃ⟩ ἑαυτῷ ὑφ' ἑαυτοῦ βαλανείῳ σκέβαλε. Τρίτῳ τοίνυν τούτοις, ὅτι δὴ τῆς σκληνοίας κίονας ἀφελόμενος, τῷ ἰδίῳ κοιτωνίσκῳ ὑπηρείσιν. Επὶ τούτοις τετάρτῳ, ⟨Ⓜ⟩ αὐτοῦ παῖδα φόνου διδρακότα, ἀθῷον πρωτάπασι δίκαιος ἡ ἀνέγκλητον. Πέμπτῳ δ' ὅτι τοῖς Εἰρηναίοις, χωρὶς τοῦ βασιλέων τῇ ὑπ' αὐτῶν σκλησίᾳ πάλαι δεδωρημένα δίκαιος ἀφείλετο, ὃ ὑφ' αὐτοῦ καθαιρεθὲν ἰδίᾳ ποιήσατο τίμημα. Μετὰ ταῦτα ἕκτῳ, τῇ ἑαυτῷ συμβίᾳ ὑποβαλόμενος, ἐγγυικὸς αὐτὸν πάλιν ἐπαναδοῦναι ἐποίησεν. Επὶ πᾶσιν ἑβδόμῳ, νόμον ἔχειν ἡ δόγμα πρὸ ἑαυτῷ κῦ ὃ τῶν πρεσβύτων λόγον, ἃς τῶν ἐπισκόπων χειροτονίας ἀπτιμπολῶν. ὁ τοίνυν ἀρχιεράρχας φρὶν ἢ εἰς λιβέλλους ὑπαναγνωσθῆναι, πρὸς ⟨Ⓜ⟩ Εὐσέβιον ἀπεδὼν, ἀδελφέ, ἔφη, Εὐσέβιε· ὅρα μὴ μίσει, ἢ πνι ἑτέρῳ πάθῃ φερόμενος τὰ τοιαῦτα κατ' Αντωνίνου πρόφορης ἐγκλήματα· αἱ γὰρ ἀπὸ μίσους ἢ λύπης ἢ ἄλλος παθούσ ἐγκλήσεις ἐκ κατηγορίας φιλοῦσιν, ὡς τὰ πολλὰ, τῶν ἀληθῶν ἀμαυρῶν, ἐκ μήτι ταῖς ἀποδείξεις ἐχόμεναι, μήτε μὴν πιθανάς. φρὶν οὖν εἰς πολλοὺς ἀκοὰς ταῖς κῦ Αντωνίνου κατηγορίας ἐλθεῖν, σκέψαι εἰ ἐτοίμως ἔχεις ταῖς κατ' αὐτοῦ σαφῶς ἀποδεικνύειν ἀφορμάς. μὴ γὰρ ὑπομένωμεν, ὡς μὴ τῶν λιβέλλων εἰς ἐπήκοον πρώτων ἀκόντων ἔλθῃ σοι λοιπὸν ἀναπτὰς τῶν ἐγκεκλημένων, ὡς αὐ ἐθέλοις, ἀναλῦσαι. σκόπει μέντοι εἰ δύνασαι σεαυτῷ, ὡς οὔτε δικαίωμον ὑποφύγειν ἀξιόπιστον, οὔτε μὴ δυνάμενον πρὸς τοῦτο κατέναγκάζεσθαι. ἡ ὁ Εὐσέβιος, ὡς ταῦτα ἤκουσε, πρὸ χυτέρας μᾶλλον ἐχέχηνε φωνῆς, ἡ σφοδρότερον διεμύελίζετο, μηδὲν κῦ παῦσε, ἀλλ' ἄπρωτα πρὸς τὸ ἀληθὲς φθέγξεσθαι. οὕτω τοίνυν αὐτοῦ ἀναπτυομένου, πρώτων ἐπιπροσθεν τὰ τῶν λιβέλλων ὑπαναγνώσθησαι. πρὸς ἃ περ ⟨Ⓒ⟩ τ' ἐπισκόπων λογάδες, εἰ ἦν τὰ μάλιστα ἐν τῷ εἶος ἀνομωτέρῳ ἔφασαν, ἡ ἀπηρθρυμμένα πρώτα ἡ βέβηλα, ὑπὸ γοῦν τῷ ἑαυτῷ τῇ πάξει, προφητῶν ἢ τῇ κακίᾳ ἠρᾶθ δὴ τὰ τῆς ἐξεπίστεως. ὁ γὰρ ὅτι μιαιφῶ ἡ δώρεις τῶν ἱερωσυνίων ἀπομπολῶν, ἐκ τῶν χερῶν καπηλεύων τὸ πνεύματος, πῶς ποτε πρὸς ἄλλο τι κακίας εἶδος ὑλαθήσεται; πολλῶ τοιγαροῦν ὅτι τούτοις λόγων κεκινημένων, καὶ τῆς μὲν Εὐσεβίου αὐλῆς τε Αντωνίνου ἡ ⟨ὑπ'⟩ αὐτοῦ χειροτονηθέντων, ὡς χειστομπόρους ἐλέγχοιτος, αὐτῷ ὁ ⟨Ⓜ⟩ ἔλεγχος πρώτη διώξουμένων, ὅτι προδοσίαν μύρτυρων τὰ τῆς δίκης κατέλη-

ξεν.

ξεν. ὁ δὲ μέγας τοῖς δυσχερὲς ἀποβλέψας τὸ πρᾶγμα τε, καὶ ὁ ἐργῶδες καὶ χρόνιον τῆς τοῦ μάρτυρος ἀκλινοστόλμου παῤῥησίας, αὖθις ἐκεῖθεν (ὡς τῆς ἐπιστολικῆς καὶ ῥωμαΐας ψυχῆς) ἔγνω δηλοῦν. Εἰς τὴν Ασίαν φοιτῆσαι, κἀκεῖ γνώεσθαι τοῦ ζητουμένου ἕξεως τε, ὁποία τοῖς οὕτω σκυτικῶς σώμασι, καὶ πόνοις ὅπη πλείοσι καὶ νόσοις κατειργασμένῳ τὰ λοιπὰ τοῦ σώματος μέλη· οὐ μὴν μόνον ἀκλινοστασίᾳ τοῦ χρόνου τοῦ πρὸς τὰ τοῦ πράγματος ὑπεναντίωσις τοῦτο ἐκώλυσεν. Ἀλλ' ἐπέρου τινὸς αὐτὸν ἐπιφερομένου τε καὶ μάλα τὴν ἔξοδον διαπαυόντος, ὅ τε βασιλεὺς αὖθις καὶ πάσῃ προθυμίᾳ σπεύδοντος ὅλῳ τῷ δήμῳ, πολλαῖς ὅπη παῖς τοῦ δικαίου σωθεῖσι καὶ σωζομένοις, φιλοῦσί τε καὶ λέγουσιν ἅμα καὶ προσποιοῦνται, οἷα καὶ παῖδες ὅτι ἀποδημοῦντα πατέρα· οὐ μὴν αὐτὸς διαφθεῖς τὸ πρᾶγμα πρὸς ἡμέλησεν· ἀλλὰ δὴ τοῖς τῇ συνόδῳ τῶν Ἑλλήνων καὶ δυσὶ ἑκείνων Ασιανῶν διαισχύπτων ἕτερος ἦρξε· ὃ αὐτὸ σκοπεῖσθαι δόξαν ὑστέρημα εἰς τὴν Ασίαν ἀπεταλκώς, ἀκριβῶς ἅμα καὶ κανονικῶς ἐξεπέσας πρώτα φόβῳ Θεοῦ καὶ ἀληθείᾳ διεκελεύσατο. ὧν τὴν Ασίαν καταλαβόντων, οὕπω τοῦ τῆς δίκης ὅπη ζήτησιν ἦλθε. καὶ Εὐσέβιος μέν, ὁ τῶν Αντωνίνου συνειδὼς ἑαυτῷ ποιεῖσθαι χρείσιμος προδιακλασείας, τῆς Ασίας ἀπέβη· Αντωνῖνος δὲ ὁ αὐτὸς ὢν πολὺ τὸ σύμμεσον, καὶ τὴν ἐνθένδε κρίσιν διεκφυγών, πρὸς τὴν ἀφύκτου ἐκείνου καὶ δίκαιον ὠχέτο. ἡ μὲν οὖν συνόδου ἐφ' ἑαυτῇ τὸν Εὐσεβίου ἀποκδεξαμένου ἄφιξιν, ἐπιπέρ μηδὲν μοῦ καταφαίνεσθαι, ἀπαυδᾷ τε καὶ συνοφαίνεται κρίνουσα, τοῖς μὲν ἀῦθις ἀχλυεφόρλυ τὰ ἔτρεψαν.

Τίνων δ' ἕνεκα Θεοῦ μιμητὴς, ἡ μεγαλόφρων ἐκείνη καὶ ἀδαμάντινη ψυχὴ ἐπεὶ γὰρ μηδὲν εἶδε δεῦρο ἐπεσταλμένους ἀθύναντας, πρὶν ἂν λιπὼν φιλίας ἀφορμὰς δεσμοὺς, καὶ πάσης ἰκετηρίας αὐτοῖς καταστὰς, οὐ σώματος ἀδυναμίᾳ, οὐχ ὁδοῦ μῆκος, οὐχ ὥρᾳ δυσείμερος, οὐκ ἦρχεν ὁ τότε καιρός, ἐκ ἄλλο δεῖν τὴν ὅσα εἰκὸς κατεμαρκάσαν ἂν μὴ κατ' ἐκείνου εἰς ἀνδρείαν, ὑπολοιπόμενος, προθυμίᾳ καὶ ζέσει πνεύματος εἰς πλοῖον ἐμβας, ἀφ' ἡμέρας μὲν ἡμεραῖς κατιὼν τὴν εἰς Απάμειαν· ἐκεῖθεν ὁ Παῦλον καὶ Κυεῖνον καὶ Πηλεῖδην τοὺς ὑπατικώτατος, οὓς ἔκρινε στοιχοδιπόρους αὐτῷ ἡγεῖσθαι, μὴ ἑαυτὸν λαθὼν ὁ πανύσιος, στὺ αὐτοῖς πίζῃ τὴν πορείαν ποιούμενος καταλαμβάνει τὴν Εφεσον. πανύπατος ὁ Λυδῶν καὶ Φρυγῶν ὑπάτικοι καὶ Καρῶν, καὶ πάσης ὁ τῆς Ασίας ὁ ὑπάτισμοι μάλα χαίροντες, εἰς τὴν αὐτοῦ ἀξίωσιν ἀναμιμνήσκοντες, καὶ στυγέρεον, ὑπιποδοῦσθαι τὴν ἀγχιστείαν ἐκείνου ὅλην θεασάσθαι, καὶ ἐπακοῦσαι τῆς μυσταγωγοῦ αὐτοῦ θεοσοφίας καὶ διδαχῆς· τὸ μεγάλα τιθέναι εἰς ἀξέπασιν τοῦ τῆς συνελκυσάντων ὑπατικότητος ἰσοδυνάστας τελεστῶν ἀριθμὸν προσκαθίσαντος, Εὐσέβιος, ἐπεὶ τὸ δεῖ Αντωνίνου δέους ἀπήλλακτο, θαῤῥοῦντος λοιπὸν κατ' αὐτὸ τοῦ μάρτυρος ἔλεγχον πρέσησατο. ἀξελεγχθέντων οὖν προφανῶς τὴν τῶν ἱεροσυλίων ἀζωνησαμένων, αὐτὸν μὲν ὁ τῆς θείων νόμων ἀκριβείας φύλαξ (ἑξκαιδέκατος ὢν ἀπὸ τῆς ἐπιγνώμων) καθαιρέσει ἐπέβαλε, τὰ καταβληθέντα ἐπ' αὐτῷ ὅτι τῇ ἱεροσυλίᾳ συνῆν τὸ Αντωνίνου κληρονόμων δοῦναι διὰ τούτου προσταχῶς ἑτέρους· οἱ δὲ αὖτ' αὐτῷ ἐπ' βιλαβείᾳ τοῦ βοηθοῦντος τοῖς ἐκείνων ὑπισχνοῦντας αὐτῷ σημανθῆναι. Ηρακλείδου δέ τινα Κύπριον μὲν ὄντα γένος, ἀφικόμενον δὲ αὐτοῦ, ἀθρόα πάσης ἐρεπτῆς ἐγκεκοσμημένον ἀνδρὶ Αντωνίνου τῆς Εφεσίων συνκλητικῆς προεδρίαν κατεῖδε. Ἀλλ' οὐδὲ τοῦ ἑτέρων ἕξ τὸν Αντωνίνου κεφαλαίων ἡ ἱερὰ βουλὴ κεφαλὴν ἀφῄρηται, τὸν προσπεσόντα δὲ τούτοις λύσιν προσεπηγάγετο. ἀρ' οὖν τοῦ μὲν τοῦ Αντωνίνου οὔτω τοῦ σοφοῦ διεγνώσθη, καὶ ὅτι πέρας αἴσιον εἴληφε· τοῦ δὲ Εὐσεβίου λέληθεν, ἢ ὀλιγώρως, ἢ μὴ κανονικῶς ὑποκόψαντος; ἡ μὲν οὖν καὶ Ἀλκιμωδὴν, καὶ Σαβὶ ἁμαρτίας αὐτοῦ προσωπον αὐτοῦ πρέσησατο, τοῦ τῆς ἱεροσυλίας ἀποφῆνας ἀναξίου ἀξιώματος. λέγε δὲ καὶ Σολομὼν ὁ σοφὸς τοῦτο δὴ τῷ κριτικῷ ἐγκοσμηθῆναι πάνυ προσήκοντι· ὃ Θεοδώρου ὁ ἡμέτερος οὗτος ἐκρίνει· Σολομὼν, ὅσῳ τῇ

οσ'. Περὶ τῆς ἐν Εφέσῳ ἀφέξεως αὐτοῦ· καὶ μυήσεως ἐκείνου εἰς συνκλητικῶν διορθώσεως.

τῇ κρίσει ἢ Ⓦ ἔλεον ἠμείμητος ἐλέησεν. οὕτω γοῦν περὶ τῶν ἀκριβῶς ἀγαθῶν ὁ ἀκριβέστατος τῶν καλῶν ἀποφώτων γνώμων τε καὶ κτίστης, καὶ οὕτω θεοπρεπῶς ἅμα καὶ σωτηρίως οἰκονομήσας, πλουτεῖον ὅτι πᾶσι δι' αὐτοῦ φαρμακεῖον ἐπιπέμψῃ, δι' οὗ ἀποστόλου βοᾷ-
α. Τιμ. α. κε. νων, Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, μήτε ἀλλοτρίως κοινωνῆσαι ἁμαρτίαις. ζηλοῦσι καὶ λαμ-
βάνειν τὸν μᾶλλον τὰ ἱερὰ θεσμοθετοῦσι, σπουδαίως μὲν ἐπὶ τῶν πίστιν ὀρθὴν, δι' οὗ τοῖς δόγμασι 5
πέφυκεν ἀκεῖσθαι· εἰδὼς ὅπως, εἰ καθαρὸς τὸν νοῦν, καὶ τὸν λόγον διδακτὸς, δι' οὗ σῶμά τε ἁγιάζει, καὶ φιλάρχυρος τὸ ἔσπον, καὶ ἁπλοῦς εἰπεῖν, ὁ ἅπασιν ἀεπίληπτος, δι' οὗ πλουτεῖ τοιοῦτος ὢν τοιούτῳ δι' οὗ τῆς ἱερωσύνης εἰκότως ἐγκαλεῖσθαι ἀξίωμα. οὕτω πολὺ ἐστὶν ὡς ἀκριβείας καὶ σοφίας τῶν ἱερωσύνῃ, ὁ πολὺς τῶν ἱερέων καὶ τῶν φρονίμων ὡς ὄντως ἀνέφικτος. καὶ 10
εἰ τις αὐτὸ τοῖς σοφοῖς ἱερωσύνης λόγοις ἐπικωμῶν, ἐγὼ σαφῶς ὁ λεγόμενος. ὅθεν ἡ ἐκκλησία τῶν Ἀσίαν οἰκοῦσι πολλῆς ὅπου τῆς πρὸ αὐτοῦ σοφοῖς ὅτι διδόμενον, ὅτι πλέον καὶ ἄνω ἐγνώκασι σῆμ' ἐκδιηγεῖσθαι αὐτοῖς. ἢ τοῦτο μὲν ζώσης φωνῆς καὶ τῆς ἀληθείας ἀκόπως προσυφαπλῶν, τοῦτο δὲ ἢ ὅτι ἐλλογεῖσθαι ἢ δι' ἀλλοδαῖ, ἔστιν ὅτε δὲ λογίων αἰδρεῖ ὁ δίον ἐκπεπλεγμένος, πολύζωος τῇ τῆς θυσίας αὐγῇ καταύγαζεν. ὡς δὲ λοιπὸν αἱ τῶ πάσχα προσήγγιζον ἡμέραι, ἐπεζήτει μὲν ὁ Κωνσταντινούπολις Ⓦ σοφὸν αὐτῆς ἢ μέγαν διδάσκαλον, πυ- 15
κνὰ δὲ γράμματα προῆκε τῶ βασιλέως ἢ τῆς βασιλίδος πρὸς αὐδὲ διεπέμπετο προσβύοντα τῶν ἐπιθύοδον, ὡς μὴ μόνον τὴ αὐτοῦ πρόοσιαν φαιδροτέραν αὐδὲς ἡδύσθαι τῶν ἑορτῶν, ἀλλὰ δὴ δὲ τῶτον ἡυγατέριον ἔχει τῶν ὁσίων ἐκείνου χάριν τῆς τοῦ θείου λογέτου Ἀξιω- ἐσ. ἀξιωθ-
θήσεται χάριτος, ὁ θεῖος αὐτὸς ἢ τοῦ θείου αὐξικυδάλμους πνεύματι, οὐ μόνος ὁ τῆς πόλεως σιδω.
μέτρος, οὐ μόνος τῶν βασιλικῶν προβάλλησιν ἀπιδῶν, ἀλλὰ τῶν τῆδ' ἐκδοσι σωτηρίαν 20
μᾶλλον πλείονος θέλημος (εἰσέρχεσθαι γὰρ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας καὶ ἐκάστου ἐπαίξοντα) οὐ γὰρ ἐσ. ἐπαίζειν
τοῦ θείου πάσχα μόνον ἡμέρας, ἀλλ' ἤδη ἢ παρελθόντα προῆκεν τοῖς κακῶς ἔχουσι ἢ θεραπείας μάλιστα χρῄζουσιν ὁ δοκιμώτατος τῶν ψυχῶν ἰατρὸς εὐτυχῶσιν. ὅθεν οὐδὲ μὴ πίστεις ἔτι ἢ μᾶλλον τῇ τε πίστει ἢ ταῖς εὐπολαῖς ἐχυρώσας,

οὐ. Τοὺς ἡ τῶν αἱρετικῶν ἐκκλησίας Ἀρειανῶν τε ἢ Νεωκαισαρέων, καὶ δὴ καὶ πανταρεσκα- 25
Η αἱρετικῶν πιστῶν εἰς τὸ ὁμοούσιον κοινωνία. Πρᾶξ. κ. λε. δικαιτῶν τῇ τοῦ ὀρθοῦ λόγου σαλευούσας πλοκῇ, ἀλλὰ τὰ ἐπισκιάζοντα πλεῖστα ἢ ῥωμαῖα ἄρμα ἁρπαζόμενος, ὡς Παῦλος ῥήμασι, παρεπέμψει ὑμᾶς τῷ Κυρίῳ, πολυθεῖον ὑπερπεπτωκότι, ὅτι τῶν βασιλεύουσαι πάλιν ὁρμῶσι.

οη'. Περὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑποφητῶν αὐτοῦ· καὶ τῆς περὶ τῶ ἱερὸν νόσου τοσαυτοπαθοῦς ὑπομνήσεως.

Κατὰ ἡ τῶν Βιθυνῶν χώραν ἠμόλμων, εὐείσκει λιμὰς ὁ αὐτῇ τῶν ἱερῶν καλουμένων βδελυθρους νόσου, ζωὴν τῶν τῶν σωτηρείαν τοῦ ζοιούτου λοιπότος νοσήματος, ἀλλὰ ὁ 30
πᾶσαν ἀνθρωπίνων συμφορὰν τε ἢ ἀλγηδόνα νικᾷ. ὅτου γὰρ ἐς τοὺς ἔξω ὁ ἱερὸν ἀνὴρ μεγάλαν προείληπται. ἱερὸν ἢ γὰρ ἰᾷται, Ⓦ μέγαν φασίν. ἔστι δὲ ὡς ἀληθῶς νόσημα χαλεπώτατον, νόσημα ἐλευθερίαν τε ὁμοῦ καὶ μισούμενον, συγγενείας τε στυγούμενον, ἢ φιλίας ἀπατέπον θεσμόν· νόσημα ἀποστρεφῶ δὲ ἀλήθεια ἐς τῆς ἀπὸ τοῦ ζῆν ἡδονῆς, ἢ 35
τῆς ἀπὸ τῆς πλουτῆς ἀναπαύσεως· τὸν μὲν ἀνὴρ ποιοῦν, τὸν ἡ μακρώνων, ἢ πλείωνι μὲν ἐὶς θεραπείαν διόμενον, ὁμοῦ ἡ πρώτων ἀποστερούμενον. πρὸς γὰρ αὐ τοῖς ἄλλοις κακοῖς καὶ ζωὴν τὸν ὁ μισάνθρωπος κατέπειρεν ἅπασι κῦ τῶν ἀλλίοις ἀδελφῶν τὸν ἀποίνοιαν, ὥστε ἐρπυστικόν τι νομίζειν εἶ ἢ μεταδατικὸν ὅτι οὐδ' συναλαγίζεσθαι σκένοις ὁ νόσημα. ὅθεν αὐδὲς ὁμοῦ πρώτης ἐπέφυτον Ⓦ τὸν χλῶ οἰκοῦσιν κῦ πόλεις τε ἢ κώμας ἀνθρωποι, ὡς μήτε οἰκίας ὅτι βαίνειν αὐδὲς, μήτε ἀγορᾶς, μὴ βαλανείων, μὴ πόλεων. κἂν φίλον ἢς ἔχοι τοιοῦτον, κἂν συγγενῆ, κἂν ἀδελφὸν, κἂν παῖδα, ἔξω τῆς ἑαυτῆ οἰκίας ὡς ἐξ ὀρθρου ἀπελαύνει ἢ μίασμα, ἢ πάθος ἤδη ἀμυδρὰ ἴνα ἢ ἀμφίλογα πεφυπαφαίνοντος μόνον τὸ μέλεα. ἡ δὲ γε τῆς συμπαθείας ἐκποδοσις, ἢ ἰῶ ἡ Φύσις ἀνθρώπῳ φιλοστοργίας φλόγα, ὅτι τῶτων μείων (ὦ τῶ πάθος) ἐναποσβέννυται. τῶτων οὖν πλείστες ὠρῶν ὁ μακρόειος, ὡσεὶ

ἴνας

ἰωας ἀξοδίστους ἐν τῇ Βιθυνῶν χώρᾳ καλαχειμάδους, ἐρρίμμενους ἐν ταῖς ὁδοῖς οἷα νεκροὺς ἀπαφοις, κινούμενα λείψανα, ἕρποντα σκιώμματα, λοιμικοὺς δὺ θεφπιες φωνὴν ἀφιέντας ἀναρ. θρον, ὡσῦτοι μόνοι ἐπὸ τῦ χαρακτῆρος γινωσκόμενοι, ὅσοι εἰδέναι ἐδύνω ὁρῶντας, ὅτι ποτὲ ἦσαν ἀνθρωποι, ἐ δακρύων πηγὰς ἐκ πρεσβείας καλορέξας, ἱκανῶς τι τοῖς τύτων ἐμφιλοσοφήσας παθήμασι, ὑφ' Φερνιτίδος ἔδετο ἡ ασυνδήτε ποιήσαι λια καὶ ἀδραμῆναι τῆς τηλικαύτης αὐτῷ ποινπσαθαι συμφορᾶς. ἡ δὴ τόπον λιὰ πιπρασκόμενον ὑρηκὼς ὄπτη δεῖσθαι τον. Ⓜ ἄγαν ἀέρος τε ματέχοντα λεπτοτάτε, ἡ ποταμὸν ἔχοντα ἀδακείμενον, χρήσιμον αὐλοῖς πρὸς ὃ ἐδὲν ἀπὸ τῷ πεωμάτων ἀποκαθαίρειν ῥύπτες ἐσόμενον, οἱ ἀξωνησάμενος αὐτὸν ἐκ ἠμελίων ἀπῆρχτο. τῷ ποίνυ τῷ τύπῳ γειτονιών τον δυσχεραινόντων πόλυ ἡ καταδεῶντων ὡς μάλιστα, ὥσπερ ἤδη μεταβαίνος εἰς αὐτὸν τῦ νοσήματος, δίλαιοι τῆς ἀσεβείας, ἐλεεινοὶ τῆς ἀμελίας ὑψηλὸς ὡς θεῖα ἡ ἀβρανεσικὸς ὡ Φερνίμαπι, ὡς αὐτῷ καρδίας τῆς πρὸ γείπης τε ἡ βασιλείας ὑρανῶν λήρης βυμηχάνως καὶ παλεσίας, καὶ πίσας μηδεμιᾶν ὀπτύθεν ἐγγίνεσθαι βλάβολιν, ἀλλ' ἀνόνοιαν ἄλλως ἐῖ) καὶ τῦ μισανθρώπου ἀνθολολιὸν, τύτυς τε καὶ πρεσβύτε ἡ πᾶσαι τικτονικὸν ὅτι ὃ ἔργον ὀκίνει χείρα. ἀλλὰ τίνι λόγ τοιαύτην ἐγχείρησιν ὁ τῷ καλῶν ἀναιρέτης Φθόνος, ὃ ἡ τῷ ἡμαίρε τῆς βασεβείας ἀληθῆ ἐπιτειθεῖσα, ὡς ὦ Ἰωὼ ὀκείνῳ, δοκιμασία ἡ πύρωσις, ὡς ὁ τοῖς ἐξῆς δηλωθήσεται, διεκώλυσέ τε ἡ ὀὐκ εἴασεν εἰς πέρας ἐλθεῖν, εἰ ἡ τῇ πρεσβύτι τῦ θείου ἀνδρὸς τίνι περιῶσιν εἰλήφει· καὶ ἰὼ ἡ σεφανοῖ Θεὸς ὃν κλπεδῦ κ' πρόθεσιν. ὁ δὲ τῷ ψυχῶν οἰκονόμος ὃ Φερνῆτης τίνι Βυζαντίδα καταλιπὼν, ἡ κ' ὁ σκύλης πάλιν ὅπη τῦ ἀμέσως ὀσπιάζει πρεσβαιεύων, ὃν τοῖς οἰκοδομίλιν τῦ πλήθες ὑγιεῖς ποταμηδὸν ἐπαρέβλυζεν. ὅτως ὁ ἐδέποτε τῆς τῷ πόλεως οἰκοδομῆς ἡ μεμηλείας ἐπαύετο. Εἰς ὃν ὦ ἄρα κοσμοτάτης ἡ ἀρετῆς ὃ τῆς πόλεως ἐπιδυήτης σύσημα, ὡς μηδὲ τῷ ἐ ἐρήμοις βιοώτων καὶ ὀρᾶν ἐλαπόμενον. ἀπλῶς μὲν πᾶσα κραυγὴ, ἀπλήλητο δὲ ῥύβος, κακία ἡ πᾶσα ἃ ἀημοσεύη τῦ μέσε ἀξήρετο· γαλεπὴ δ' ἴις βαθεῖα καὶ ἀρεμῆα κατάσασις, ἀρετή τε πᾶσα ἡ συμῴτης ἐμπεπολίτευτο· ἡ αὐτὴ τῷ μαλακῶν ἡ ἀσέμνων μελῶν, ψαμμῳδίαι πθωταχόσε καὶ πνθμαπκὰ ἠκούετο ἄσματα. πλὴ τοίνυ τοσαύτων τῦ ποιμνίου κ' Θεὸν ὑπίδοση ἡ πρεσκοπὴ ὁ ποιμὴν ἀρχὴς ἐωρακώς, δέον ἡσύασετο ἡ ἀσκηπκοὺς κ' πλὴ πόλιν οἴκοις ἀνεπρθλῶν. ἱπὰς δῶν τῷ εὐκτηρίων οἴκων εἰς τῦτο ἀφιερώσας, ἡ πρεσιμὸν ἁγίτης ἀρκοιώτως ἀπονέμας αὐτοῖς, ὃν μὲν ἀνδρῶν, ὃν ἡ γυναικῶν φρονπσήεια ἀπετέλεσεν. ἀρχὴ τῦτο τῦ κ' πλὴ βασιλίδα πόλιν οἴκους μοναχῶν ἀνεγείρεσθαι. ἀλλὰ πῶς λοιπὸν ἐφίκοιτο λόγ τῦ πλήθες τῷ ἐπ' ἀὐχμοῖς μὲν ἡ πλούτῳ ἡ σώματος ὥρᾳ μέγα φρονεῖν ἐχόντων, Ⓜ ὑτελῆ ἡ καὶ ἀρρπον μικρὸν ἡ ἀσώματον μανήρη βίον ἀλλαξαμένων, ὃν ἀνδρῶν μόνον, ἀλλὰ ἡ γυναικῶν, τῷ μὲν ὃ αὐτῇ τῇ πόλει, τῷ ἡ ὃ ἐρημίαις ἀποταξαμένων ἡ ὄρεσιν;

Ἐπεὶ ἡ ὁ κοινὸς τῆς οἰκουμένης προμηθεὺς ἡ πρεσάτης διαύλων, ὃ τῦ λόγου, διενάθλων, ἤδη μὲ ὃ ασυνδῆ κ' Ⓜ ἀπόσολον πρεῖσε μένος ἡ τῷ ψυχῶν ἀσφαλυπνῶν, ἐκεῖθεν ἡ τοῖς ἀγῶσι τοῖς ἀσκπκοῖς ἐπασυόμενος, ὑδίρᾳ μὲ πρεέπεσι, τὸν ἡ ἡ βεσήγκω ἀπὸ τῷ συνεχῶν δημηγοριῶν κατὰ χαρὸ συνεχέσερον, τῷ συγκλπκῷ πε Νεβεΐδῃ τῦτο μα, συνειδὼν ὡς ἔστ Ⓜ τῦ Θεοῦ ἀνθρωπον μετείως ὃ σῶμα ψυχαγωγύμενον ἀγρκεῖν μάλιστα πρὸς πλὴ τῷ πλησίων ὠφέλειαν, ἀξίου λαβεῖν αὐλὸν, οἱ ἀῦλος ἐκέκλπτο ἀγρὸς, κατὰ πια τῆς πόλεως τόπον, κἀκεῖσε μικρὸν τῷ μακρῶν ποίων ἀμναπαύεσθαι. Ζεῦγμα πᾶ τόπῳ τῦτο μα. ἰὼ ἐκαθεσθὸ ὃ χαρίον ἀέρος, ἡ πόνυ πρεῖς ὃ ἀναῤῥάσας σῶμα καταποιηθὲν ὀπτηδειότατον. ὁ δῶν μάγας ἡ πλὴ ψυχλὴ ὡς ἀληθῶς ἀδαμάντινος ἰσχὺν ὦδε τῦ πνθμάτος ἀδάκλησι ἔχὴν ἔιπὼν, οὔτω πλὴ Νεβεΐδιον ἀξίωσιν διεκρούσατο. πλίω

οβ'. Περὶ τῆς εἰς αὐτὴν ὲ τῷ ἅ καλουμένου τόπῳ Ἀνδρέου τε ἡ Στρατηλάτου, ἡ τῆς διαμένης. ἡ φασεύας. ἡ παρ' αὐτῆς χρηματηθέντων αὐτῷ.

πλὼ ἐπεὶ περ αὖθις ὑπικαίλμυον ἄλγαν ὑ δί ἴχλυε αὖπῳ γιόωθυον ϵἶδε Ⓦ αὖ δϵῆ ποι, ϵἰ-
ξας μόλις τῇ σωεχϛ ϖδακλύσι, τῆς ἐκείνου λειποῦ γνώμης ϗ βουλήσϵως χθϛ. ϵ δ᾽ ἐν
πολλαχὶς ἀμαχωρὶ ἐκβϛτ, κ᾽ ὑ ἰσχίαν ἑαυτᾷ σωϵγίνϵτο, ἐν ᾧ ὑ Ἡοπέρας πινὸς ὀπάσιας
ἠξίω), ὡ σὺ δὲ ϖδαλιπτῶν ἄξιον. ϖδὲ γὰρ ϖᾶς ϵἰωθῄας μέσων νυκτῶν ἰσαιθίω θύρας
φαίνϵται πινες δύο αὖθρες ἀθρόοι ἰϵρωπϵρϵῖς ὃ αὖδος ϗ λίαν ὑπϖλαμπϵσι. Αὐδρέας ἦσαν
οἱ ὀφθέντϵς ϗ Σθίχυς (τοῦτο γὰ ϵἰπϵῖν ϖϵὸς Ⓦ μέγαν αὖξϵς) Ⓓ ϗ ϖϵῶτοι Βυζωντίοις
Ⓦ τῆς αὐσϵβϵίας λόγων ἐγκαταπϵίϱαντϵς, ϵ χαίροις ϵἰπόντϵς, ὁ τῆς ἡμϵτέρας ἀρούρας
γεωργὸς δοκιμώτατος, ὅτι ὃ ϖϵὸς Ⓦ λίϵα τὸ ἀϱχαῖον μέρος πολυαμθὲς τυγχάνον ϵ χά-
ϱϵιϵ ϖϵῶτον Ⓦ ὅσπϵρ. οὗ ἡμοιμόνου, φασὶ θϵ᾽ ἐκ θϵᾶς καταπϱαύσαντος ὠϱαῖον. τὸ ὃ φωτὸς μέ-
σον, χϱὲς αὐθρῶν ἅμα ϗ γυναικῶν ὡς πολϵῖς, ὡς λαμπϱὸς, ὡς ἰδϵῖν ϑαυμαστὸς, βύλα-
θϵς χημα ϗ δουλικὸν ϖϱὸς ἓϊ τι τῶν φαινομένων ὅτι ἐκυύμϵνος. ὃ δ᾽ ἰὼ θάμα καμὸν καὶ
αὐϵκθϵασϵν, τοῦτο μόνον, ὅπ γυνή πις ἰὼ, ἐπωφᾶγον, ϗ φωνὴ ἐκθϵν λιγυϵρὴ ϗ ϱϱϵῖϵυσα,
Ἰωαὴν, λέγουσα· τὸ ἐμαὶ δϵσπὸν ὁμοῦ ϗ Θϵοῦ, καλῶς Ⓦ τῆς ἀσκήσϵως ἀγῶνα ϖϱοήνυσαν,
καλῶς ὃ λογικὸν ἐποίμανας ποίμνιον. ἀλλ᾽ ἀνδρίζου ἔτι καὶ κϱατοῦ. ἰδοὺ γὰρ ϗ μύ-
τυϱικὸς ἀ᾽αμθὲϵ σε δϱόμος, ϗ ἀθλητικὸν ϖᾶϛ ποικίλων πόνων ϗ πϵϱιϵσμοῦ ἐπωμοῖς)
ϖϵθθῆναι, ἵνα σε ὃ δοκίμιον φανϵρὸν ἐν τϵ γῇ ϵ οὐϱανῷ κατᾳῇ, ὁ ϖᾶϛ Θϵὸς ϗ μόνος πϵ νῦν
ἐϛι γινωσκόμϵνος. ἀγαλλιάσθω οὖν σοι ϗ χαιρέτω ὃ πνϵῦμα, ὅτι σοι ϗ χαρὰ ἐν οὐϱανοῖς
ἀναλόγως τῶν θλίψϵων τϵθαμίθ). ἡ μὲ οὖν φωνὴ ϕρέμα πως ἔζω ϖᾶσα ϗ γλυκύτϵϱον μέ- Ἰσ. λόγ.
λιτος ἀπηχήσασα, τῷ λέγοντι συναπῆλθϵ θεάματι ἅμα πάσῃ τῇ ϖϵϱιϵχούσῃ χορείᾳ. ὁ
δέ γϵ τῶν τοιούτων μύϛης καὶ θεατὴς, αὐτὸς ἐκτῶν λαληθέντων τὸν ϑεοτόκον τὸν
αὖπῳ ϗεμαπίσασαν ἐγνωκώς, ἐρρισόϛτα αὐτὸν ϖϵὸς ἐμὸν, ἀ᾽ᾳέτῳ χαρᾷ ἐ δάκρισι συ-
χϵθϵὶς, ἐ ὃ τῆς Ελισάϐϵτ ϗ αὐτὸς, Πόθϵν μοι, ἵνα ϖϵὸς μϵ Ⓦ ἐλάχιϛον ἡ τοῦ Κυρίου μα Λυκ α. μγ.
μήτηρ ἔλθῃ, ϖϵοσυναχέκραγϵ ; ἐφ᾽ ἡμῶν τοίνυν αὐξηθϵίσης, ϗ βοηθὸν αὐτὸν ἐν τοῖς
κινδυνοις ἔχὴν πολλοὶς ϗ ϑϵρμοὶς καθικατάϐυσας τοὺς δάκρισιν, ἐκβῆναι ἐξέφυγας, Νῆλον ἐ-
κϵῖνον Ⓦ ϑῆσον ϗ ϑϵίων ἀκχυσμάτων ἄξιον διϵπίνσας, ἐφ᾽ ᾧ χϵμαπαθέντα ϑαῤῥεῖ, ϗ ἐδὲ
λοιπὸς ἐβαναῆσαι ϖϵὸς ἐδὲν ἐώθινος ὕμνος ἐχκελϵύϵ). ἔωθϵν ὃ ὅτι τὸ τόπϖ ἡμῶ-
μϵνος, καὶ ναοῦ τύπαν ὅτι ὧ τῆς ὀφθείσης ὀνόμα ὶ κ᾽ τὸν πάλαι ϖϵδϵίξας σκιὰν,
ὅτι τὸν πατϵϱαρχικὸν οἶκον ἀνϵέϱϵφϵ. τὸν ὡότοι ϖϵδαθέντα ναὸν, ἐδὲν οὐδαμῶς τῶν
ὅτισυμϐαλόντων δυϛϱοῶν πολλῶν ὄντων ἐϛ πέϱας ἐλθῖν διεκώλυσϵ· ὧ τύπῳ ὃ τὸν ἀ-
λήθϵιαν ὅτι τϵθῆκϵν ἡ τῶν ἐκβϵϛῆς τῆς ἰϵομήτϱος ϑαυμάτων ἀϵίναος χϱῆϛις ϗ δύναμις. ὧν
πολλῶν δ᾽ μϵγίστων ὄντων, ἓν καὶ τοῦτο τυγχάνϵι μνήμης ἐπάξιον. τὸν γὰρ ἀκλωθέντα τόπον
Πέτϱος ἐκϵῖνος ϖϵδὶ τὸ μϵγάλου ϑϵόπϵμπτου χϱήϛϵως ἐλήφθϵ (ὃς ϗ Παράκλητος ἐϖωνόμα-
σϵ, ἀ᾽π Πέτϱου ὧ κϱυφαίῳ ϖϵδηθϵὶς τὸν βίον) ὅτιτηδϵιότατον ὄν ϖϵὸς κτῆϛιν διϵγω-
κώς, πομπίοις αὐτὸν λαχμῶν ἐϛδϵι κατϵκόσμησϵν· ἀφ᾽ ὧνπϵϱ Ⓓ ὀξυούλμοι ποικίλων
νόσων ϗ χαλϵπῶν ἀπηλλάγησαν. χαϵϵσι γὰρ ἀχϵτα φϵϱομένῳ ἐπῆλθϵ, ϗ τοὐναντίον(ὃ ϗ
ϖϵοδόξον) ἐπηχομένῳ διέλυσϵν, ἄλλων τε πλείστων δυσιάτων, ἢ ϗ ἀπιάτων παθῶν πᾶ-
ἐλπίδα πᾶσαν ϖϵῆλθϵ τῶν ἰάσων, ϗ ἐϛ ἔτι ϗ νῦν τοῖς ὃ ϑϵρμοὶ τῆς πίϵϵως ϖϵοβαλλομένοις
ϖϵέχει κ᾽ Ⓦ αὐτὸν δ᾽ ἐν τῷ Καλϑεδεμάτῃ ϖϵοσαγοϱϵύόμϵνον τόπον· ὃς ἐ τῆς τοιαύτης ἐπω-
νυμίας τὴν τύχηκϵ, ὃ μείζονας, ἢ κ᾽ ἐδὲ ἄλλοις πᾶν ὁμοτίχων, Ⓦ ἐϱημόμον Πέτϱον ϖᾶϛ π᾽.
λαχμῶν ἀϕαπϵϱάσϵιν δίσμας. Πϵϵὶ τῆς πᾶν δυσιάτων ἀπηϱίας καὶ πλϵονϵξίας, ϗ τῖϵ παῤ αὐτῶν ἐστιδόϵν καὶ αὖτὸν ἐπϵζυλλῖϵ. 40

Αλλὰ κϵῖνϵς λοιπὸν ὅτι τὸ Ⓦ ἀθλητικὸν τῦ ἡμϵτέου βίου ἰϵῖον τῷ λόγῳ, ϗ ἐδὲ κινδύ-
νοις, οἷς πολλοὶς καὶ ποικίλοις ὑπῆρ τῆς Εἰς Χϵιϛὸν ἀγάπης ἀνδϱείως ὑπϖμϵίνϵγκϵ, καὶ
δόξαν ὅσαγε μὴ ἡ οἴαγε ταῖς ὀπινοίαις ὁ τῆς κακίας σοφιϛὴς ἐκλέγϵπο κατ᾽ αὐτὸ· ὅπως ὃ
ϱωῶϛ αὖπῳ κ᾽ Ⓦ αὐϱίσιον τῆς τίκης ζῆπον ὁ τὰ θεῖα σοφὸς ὀπτιϛημονικῶς αὐτϵπτήγϱϵυ, ὡς
πλϵϱοῦσθαι

πληρεσθαι τὸ τοῦ ψαλμοῦ, Ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ συνελήφθη, λέγοντος, ὁ ἀμύρτωλός. ὁ μὲν γὰρ ἥδατο δοκῶν σκηνᾶι, ὁ δὲ ἠπάατο δοκῶν, πεινῶντες μᾶλλον ἢ τὸ ἀγαπήσαντος αὐτοὺς ἐκφρικᾶ Χριστοῦ. ἢ ἵνα καὶ Εἰρμοῦ πατοῦ λόγου πορεύῃ, ἢ τῶν ἔρχων ἐκβαλεῖν. ὁ μὲν γὰρ τοῦ Χριστοῦ χρυσὸς ὁπλίτης πόνων ῥίζαν τῆς κακῆς τῶν φιλαργυρείαν εἰδώς, ἢ ὡς ὀδὸν εἰδωλολάτρου ὁ τοιούτῳ πάθει ἐνεχόμενος διενδώχε, τῇ κτίσει ἢ αὐλῇ, χρυσῷ ἢ ἐργύρῳ λατρεύων τῷ κτίσαντα, τοῖς ἐκ λόγων βέλεσι στωμύλως ὃ πάθος ἐπέξεισεν· ὁ δὲ αἰπίπαλος, ὡς ἄλλου τινὸς ὄντος τῶν βασιλικῶν Εὐδοξίαν ὃ τῆς φιλαργυρείας ἀνδρα πεδοι προβαλλόμενος, δι' αὐτῆς ὡς ἐρίτι τὸς ἀληθείας αἰπερατυε). καὶ γὰρ ἢ ἁγία Ἡρωδιάδος ἐκείνης ὡς πάντων τῶν ἐν ἡμῖν τοῦ γυναικῶν ἐπαρέχοντο. καὶ ὅσα μοι τὰ τοῦ τῆς κακίας ἑνέδρα ἢ τεχνάσματα.

Ἠν τις ἀνὴρ βαρύπλουτος ὡς τῶν πάνυ θεμιφάνων ὡς τῶ πατρικίου ἐγκοσμούμενος ἀξιώματι, ὀνομα τῷ τῷ Θεοδώριχος· ὡς ἡ Εὐδοξία ἁγὰ δὲ πορρέον τῶ πλούτῳ κατ' ἄκρας ἐπτηλμῆν, πολυξήπτως ἐκαυνίσασθαι τὰ τῷ τῷ πορσύτα δηνωΐζετο. ὧδε ποίνιμα τὰ τῶ κυδίμου τοῦ πόδας ἰδών, ἐπηρτημένα κακοῖ, ἢ ὃ τῆς σωτηρίας αὐτῶ κῦμα φοβερὸν ἤδη ἐπωρυόμενον, ὡς τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς λιμένι ἐγκαθορμίζεται, ἐ ὡς τοῦ τῆς κυβερνήτης τοῦ τῆς σωτηρίας ἐλπίδας ἀνηρτηκώς, πορεῖς τὸν ὑπερβύσιον κατ' αὐτὸ καταγίδα, πάσῃ δυνάμει αἰτίζεσθαι πορσλιπτῆ. τί οὖν ἢ συμπαθὴς ψυχὴ ἢ παχὺν πορεῖς αὐτὴν λῦσαι; ὡς τὸ λόγου πῦρ δύσχρηστόν μενος οἰακι, πορεῖς Εὐδοξίαν τοιάδε γεγράφηκεν· Οὐκ οἶμαί σε, τέκνον πνευματικόν, ἀγνοῆν ὡς οὐ ὑπὸ Θεοῦ πεπαγμένας τὰς ἐπισολὰς ἐξουσίας, οὐχ ὥστε ἁρπάζειν ἀδικεῖν, ἀλλ' ὥστε διορθοῦν τοὺς ἀδικοῦντας ἐδίδοσαν, ἢ πορεῖς ἔπομον ἢ δίκαιον βίον σώζειν. ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ ῥυθμίζειν τὸ κοινὸν χαίρειν. ὅπερ τίνι καῦλα καταρτύσαι μάλιστα ἐνῶσεν, ὁπηνίκα πορεῖ τοὺς τῶν ἄλλων ἢ τοὺς ἔχας ἐγκαλλιεσμένοι, αὐλοὶ τὸ δικαίου ἢ τῆς ἄλλης ἀρετῆς δυπποιούμενοι φάροι). φιλῶ γάρ, ὡς τὰ πολλά, πορεῖς ὃ ἀρχὴν σωφρονιστικὸν ἁπλῶς πως ἢ ὃ ἔχόμενον. ἐπεὶ οὖν ἢ ὁ Θεοδώριχος ὁ πατρίκιος μηδὲν μηδέποτε ὡς ὑμετέρῳ κρατῆ πορσπαγικῶς κῆ τοῦ πορσκερουκόσι, ἢ αὐτὸς τῇ τοῦ Θεοῦ ζωνῶν ἐκκλησίαν πορσπόφυγε, μηδὲν ἀδίκως παθὼν ἐξαιτούμενος, πληροφόρει τούτῳ πρὸς ὑμῶν τὸν ἐξαίτησιν ἀξιῶ, ἢ μὴ θελήσαι ὃ τῆς βασιλείας φωνῆσαι εἰς ἔνδειαν εἰδὸς τῶν ὑπὸ χέρα κατηγκαίν, γῆς ἁπάσης ἢ θαλάσσης ἁγκρατούσης. οὕτω γὰρ ἐμπορεσκεται τῆς ἀρετῆς αἰαφανέστις διδάσκαλοι, ἁγὰ τῆς ὑπὸ θεὸν τῶν βασίλειον ἔχῳ βύπορεσίας ἢ τῆς ἐκκλησίας βασιλείας ἀξιωθήσεσθε. ἐῤῥωσό μοι καταλύφω σὸν δόξοπάτη βασίλιστα, βασιλικῷ φρονήματι τῶν ἀλευρηλίαν καπασεμνύουσα. ἢ μὴ οὖν Εὐδοξία τῶν τῷ ἔχιερέως κατὰ τὴν ὁμοιῶν γραμμάτων, ἐπεὶ μὴ πορσῆλθε εἶχεν ὑπὸ πορσῆλθ οὕτως ἀδικήματι αἰαιδδύεσθαι, ὑφῆκέ τε τῆς ὑπὸ Θεοδώριχον ὑπατότους, ἢ πορεῖς μέγαν θύπορεσωπόν τινα πλασαμῶν ἐπόλογον, Ημᾶς, ἀνταδιλου, πνθυμητικὸ πάτερ, ἁγὰ τῶν αὐτὸ τῷ δημοσίῳ συμβᾶσαι ἐνδειαν, πορεῖς δῆμος χρήματα τῶν Θεοδωρίχου, τὸ γρατιωτικοῦ χρόνι καταλόγου λαβεῖν ἠξιωσαμεν. πλὴν σὺ κελεύσαντος, ὡς πρὸς αὖθ' τοῦτο τοῦ λοιποῦ ἀνδρα καταμαγκάσωμεν. αὐλίκα τοίνυν ὁ δοκιμώτατος τῶν ψυχῶν οἰκονόμος, ἢ ἀνδρα πορσκεκλικὼς στωτομόν τι ἢ σοφὸν πρὸς αὐτὸν ἀπεφθέγξατο ῥῆμα· ἴσθι, τέκνον Θεοδώριχε, τὰς ἀκοινίσου τῶν ἐπαρχόντων Εἰσφορὰς λελύσεωται σε Θεός, ὅτι τῶν ἐκούσιον θύμηλώσας πάντας ἁγὰ καλῶ· ὡς ἀν ἁγὰ τῆς ὑπισφαλοῦς ταύτης ἢ ῥεούσης κτήσεως τῶν ἀσφαλῆ ἢ ἀῤῥάβωνα διωνῆς καθακτήσασθαι. πεῦλψω οὖν χρεῶν τῆς ποιᾶτης πορσοίας ἐις δωλάμειν ἁγὰ πάνασθαι. τούτοις τοῖς ῥήμασιν, ὡς ἔκπιος μηχανῆς, ὅτι τὸ τοσοῦτον ἐπίκτησαν ἀνεγράφεις ὁ πατρίκιος, πᾶσαν τῶν ὑπάρξιν, πλὴν

Ψαλ. θ. ζ.

πα'. Περὶ τῆς πρὸς Θεοδώριχον καὶ τὴν βασίλισσαν Εὐδοξίαν.

πλεῖ ὀλίγων, οἷς ἐμέμψατο αὐτός τι ἢ ⸀ τότε ⸂διαπεφεῦσθαι παῖδες, ⸃ ὦ ξεινοδοχεῖον τῆς ἐκκλησίας εἰς τὴν τῶν ξένων ἢ δεομένων ⸂διαφερόντως⸃ ἀφωρίσατο. ταῦτα τὸν νόμον ⸀ ἔφησι, οὐχ ὡς εἶχεν, οὕτως ἢ τῇ εὐδοξίᾳ ἐφάψεται· ἀλλ' ἐκ τοῦ περὶ αὐτὴν πάθους δῶ δεφήτιόν τι παθεῖν ἢ τὸν τοῦ Θεοῦ δῶ δεφήτων ⸀ τὸν ἀληθοῦσα, ὡς ἔοικεν, ὦ πανάγιε, δεδήλωκεν, αὐδὲς τῶν τοῦ Θεοδωρείχου χρημάτων ἐρᾷ, τὴν ⸀ ⸂ἐκ⸃ αὐτοῦ δυσωπίαν πρὸς ἡμᾶς σιγήσω. ἀλλ' ἔοικά σε πάντως, ἐάν, ἅπερ φθάσας ἡμῖν πρὸ μικροῦ συμβεβούλευκας, ὡς ἐμπειρότατος εἰ χρὴ διδάσκαλος τὰς ἀρετὰς, σαυτῷ ταῦτα πρὸ ἡμῶν συμβουλεύσας, ἀλλ' ἀληθὴς ὁ λόγος, ὡς ἄπαυτός ἐσμεν εἰς τὸ νουθετῆν σοφοί. αὐτὸς ⸂δ' ἀμυρτιῶντες οὐ γινώσκομεν. πρὸς ἰὼ πάλιν ὁ μέγας, Οἶμαί σε μὴ ἀγνοῆν, ὦ τέκνον, γεγράφηκεν, ὡς ὀλιγάδυξον καὶ πλουσίων ὑὸς ἐνόμιμεν ἐγώ· ⸀ πάντα τὰς τῶν πενήτων χεῖρας ἀπεδύμησε, μόνῳ Χριστῷ ζῆν ἀγαπήσας ἢ πλουτεῖν, ὃ ἢ ὑμᾶς ποιῆν ἢ πάντας οὐκ ἀσυκλεῶς ⸂διακαλεῖ. τὸ τοι καὶ Θεοδώρειχος διεπράξατο, ἐμοὶ μὲ οὐδὲν διδοὺς (οὐδὲ γὰρ, οὐδὲ, εἰ ἐδίδου, ἔλαβον δῶ) ἀλλὰ δῆτα τῶν πενήτων Χριστῷ τῷ βασιλεῖ τῶν βασιλέων πρέσκηκεν. ἢ μόνον οὖν ὁ πεπρόκαμεν, ἢ συμβουλεύσαμεν, ἀλλὰ πλέον τι συνθεῷ καπηρωκότες αὐδοί, ὃ πολλῷ καταδεέστερον, καὶ τὰ ἑαυτῶν ἐπάγειν ζῆν τῆς ἀρετῆς ἐδιδάξαμεν. ἡμεῖς μὲ γὰρ πρὸς τῷ τῶν ἀλλοτρίων ἀπορᾷν, ἢ τὰ οἰκεῖα τοῖς σὺ δεῖσι πρεσκάμεν· σὺ ⸀ τῶν οἰκείων ἐχομένην τῶν ἀλλοτρίων ἀφίσαι, ὡς ἀγαθοὶ γενοῦ δοτήκαμεν σύμβουλοι. πρὸς ἐμὲ τοῦτο δ', πάντες ἐσμὲν εἰς ὃ νουθετῆν σοφοί, τοὐναντίον ἐγώγε φαίην ἄν, ὡς οὐδεὶς ὅστις κυρίως σοφὸς, εἰ μὴ μόνος ὁ χρὴν σοφίας ⸂δῶ⸃ Θεοῦ εἰληφώς. πῶς ⸀ ⸂ἢ καὶ ἀμυρτιῶντες οὐ γινώσκομεν, ἀ⸃ ⸂δῶ⸃ λογίσῃ τοῦ πᾶσι τὸ τῆς σεωσιδήσεως κεντρίον τυγχάνοντος; ὥλην Μακάριος, κὴ τὸν θεῖον ἀπόστολον, ἀ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ὃ ⸀ ⸂ὡς⸃ δικιμάζει.

Ρωμ. ιδ. κβ. σβ. Περὶ Εὐδοξίας ἢ Εὐσεβίου.

Τοῦτο ⸂δ' ἔτον οἱονεὶ ἀπέρμα κακίας ἐκεῖνη καὶ ποιηρίας ἐν ἑαυτῇ συλλαβοῦσα, ἀκηλυθῶς ἢ τὴν κυοφορίαν ἐκύησε μόνον ⸀ ⸂ὡς⸃ ἀπέρματι· καὶ δὴ Εὐδόξιον τὸν τὸ βασιλικὸν πίνακα τὰ κρείττονος ⸂διεσκότα μεταπεμψαμένη, ⸂ἐπεσπήσατο αὐτῷ δῆτ' ἀσυνδήτως ὅτι πλείονος ἥθατο, τοιοῦτόν τινα νόμον ἀλαγεῖ πάντη καὶ ἀπαίδευτον ἐκτεθεῦναι, ὡς μὴ ἐξεῖναί τινα τοῖς πολιτικοῖς ⸂ἐθίσμοις ἡμῶν ἢ τοῖς ⸂ἐκκλησίαις ⸂διασφύζειν, βιαίως ἐκείνου τὸ ⸂διασφυλάττοντος ἀποσωίζον, καὶ μή τινος ὅλως συγχώρησιν τυγχάνοντος. οὕτω ⸀ τὸ νόμα τοῦ Εὐσεβίου ⸂ἐπεδήκνυ δυσχρόπως τε καὶ βλασερῶς ἐσημείου, ὁ τὸν σοφοὺς ἐν τῇ αὐτῶν πανουργίᾳ δραπόντιδος, καὶ αὐτὸν Εὐσέβιον ἐν τοῖς τῶν οἰκείων χρῶν σεωελάβετο ἔργοις. βεσκὸς γὰρ κυνὸς, καὶ Εὐσέβιος μὲ ⸀ ⸂ὡς⸃ βασιλεὺς ⸂διασκεκρυκὼς, ἱκέτης οὐκ ἐλεούμενος μᾶλλον, ἢ καταγινωσκόμενος, ⸀ ⸂ἱερῷ καὶ θείῳ ⸂διαπέφυγε βήματι. ὁ δὲ γε τῶν θείων νόμων ἀκριβὴς φύλαξ καὶ ⸂πρίμαχος, ⸀ τῆς ἐκκλησίας ἀμφὼν αὐτὴν ⸂διασανακλᾶς, τὴν τε ⸂δῶρον ἐκείνου νομοθεσίαν τὴν κῦ τῶν ⸂διφύγων ὀζήλεγξε, καὶ μὴ λίθοις βάλλειν εἰς οὐρανὸν, μηδὲ ⸂ἀρὸς κέντρα λακτίζειν εὐχήρως ἐδίδαξε. τοῦτο γὰρ εἶ ὃ θείοις νόμοις καὶ κανόσιν ἐκκλησιαστικοῖς αἰδιμάζεσθαι. ὕτω τοιγαροῦν θεία κρίσει τὸ τοιοῦτο τῇ βασιλίσῃ ⸂ἀφλυθῦσα ἐγγράμματος, ἐτέρων αὖθις ἑκαστοῦ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ὁ πυνθάνου ἀφορμῶν αὐτὴ τῆς ⸂ἀρὸς τὸν μέγαν ⸂δῶμα ⸂λῆς ἐπήνεγκε.

πγ'. Περὶ Καλλίστου ἢ τοῦ φραπλάτα Παυλακίου.

Χήρα γὰρ τις γυνὴ, Καλλίστη μὲ τοὔνομα, ναυκλήρου δέ τινος Αλεξανδρέως γυνὴ, Παυλακίῳ τῷ φραπλάτῃ τὴν Αὐρουσταλικὴν ὀζίαν ὁ Αλεξανδρεία κῦ ⸀ ⸂τότε χρόνους ἐπίσχοντι μετὰ ⸂διεληλεῖσα πεντακοσίους ἀπηνῆν χρεσίους. κῦ διετῆ ὄχρεον Παυλακίου τῆς ὀρχῆς ⸂διαπεσόντος, ἢ τοὐτοῦ λόγου ὅτι τῆς βασιλευούσης ἐκ⸂ακροπολούσου, ἢ ⸂δῶ αὐτὸ ἠδικημένη χήρα κῦ πόδας αὐτὸ ἢ αὐτὸ ἀνοιδοῦσα ⸂προέστησι τῷ βασιλῆ, Παυλακίου τῆς ἀδίκου ἕνεκεν ζημίας καταδοῦσα. τὸ τοίνυν τὴν ἐπερώτησιν ὃ πιστεύσαντος, βασιλικὴ ⸂προσάξει ⸀ τῆς δίκης ἀνείληφότος, ἢ Παυλακίου μὲν, ἐπεὶ δωροδοκηθεὶς

δοκηθεὶς ἰδεῖν πρὸ αὐτοῦ, πάντα πάσαν ἀθορύβως, τὴν χάριν ὁ Ἀλεξάνδρειος, καὶ ὁ ζυγὸς
συνειδότος τοῦ τῆς ἀληθείας ἀδιαφθόρως, ἐξαπορηθεῖσα λοιπὸν ἡ γλῶσσα τῆς Εὐδοξίας προσ- Ψαλ. ξα. ϛ.
έρχεται, οἷα δὴ γλῶσσα συμπαθείας τυχεῖν τοῦ γλωσσικοῦ σώματος. ἡ δὲ ὦν Εὐδοξία τὸ στρα-
τηλατῶτιν Παυλῖνον ὅτι πάλαι μεταπεμψαμένη, ἐπ' ἐγκλήμασιν αἰρέσεως δῆθεν καὶ ἀ-
δικίας, ἑκατὸν αὐτὸν αὐτῇ χρυσίου λίτρας ἀπήτησεν, ἐξ ὧν χρυσίους ἐξ καὶ τεσσαράκοντα μόνους
τῇ Κασσιόπῃ τῶν Θεσσαλονικέων ἀπέπεμψεν. ἥπερ ὡς ὅτι χαίρεσα ταῦτα ἐδέξατο, λύπης βυ-
θοῖς ὅλη κατακλυσθεῖσα, ὅτι Ⓜ μέγαν τὴν χάριν καὶ ἀφευρεῖν προσάτιν· ᾧ τὰ κατ' αὐ-
τὸν, ὡς εἶχε, πάντα μὴ ὀδυρμῶν ἀπαγγείλασα, ἐς ὡς σκληρύνεσαν τὸν Παυλῖνον τὰ
πεντακόσια πρέσχερ νομίσματα, καὶ οἷα τὰ τῶν δήμων δεινὰ ἐπεπαθῶς ἄγαν ἀπαγω-
δήσασα, ὅτι τοσοῦτο συμπαθείας τὸν συμπαθῆ πατέρα κεκίνηκεν, ὡς μετασειλάμενον αὐτί-
κα τὸν στρατηλάτην Παυλῖνον, τοιάδε φρὸς αὐτὸν ἐμβριθέστερον ἐξέπεμψεν· ἴσα τί σοι, ὦ
δέσποτα, διενοήθης ὅλως τῷ τῆς χάριτος προσάτῃ ἀδίκως τὰ τῶν Θεῷ, τὴν ἐκκλησίαν ἀδι-
κήσας χάριν; ἀλλ' ὑπὲρ οἵδας, ὡς οὐ λειστέλες σοι ὁ μὴ Θεοῦ σῆμα χαλᾶν, ἀπόδος τῇ
ἠδικημένῃ χάριν τὰ αὐτῇ ἀφαιρεθέντα. καὶ ὁ στρατηλάτης ὅρκῳ διεβεβαίου, ὡς ἑκατὸν τοῦ
τῆς βασιλίσσης χρυσίου λίτρας προφάσει ταύτης μάλιστα ἐζημίωται. φρὸς ὃν ὁ μάγας,
σοβαρὸς λόγος, ἔφη, τῇ χάριτι μὴ τῆς βασιλίσσης. ἴδιον γὰρ καὶ λόγῳ αὐδὲς ἕτερον ἠδικηκὸς
φρόσωπον, ἑτέρῳ δ' αὖ τῆς ἀδικίας δίκαιον αὐτομάτησεν; ἀλλ' οὖν ὡς οὐκ ἐξελαύσῃ τὸ σὸν
τοῦτο πρότερον, ἄχρις οὗ τὴν ἠδικημένην ἰσοτύπων ὁ ἀφαιρεθὲν ἀποδῷς. ταῦτα τὸν Εὐδο-
ξίαν ἀκούσασαν μανίας ληφθῆναι ἔφη, πρόθυμόν τε πρὸς Ⓜ ἄγαν ἀμπέμψασθαι, σο-
βαρῶς ἐγκαλοῦσαν τῷ ἐπισκόπῳ Παυλῖνον· πρὸς ὃν ὁ ἱερώρχης, Εἴπερ ἐθέλοις ἀπο-
λυθῆναι, φύτρεψον, τοῦτον, σὺ λοιπὸν τὴν ἠδικημένην τὰ ἀδίκως ἀφῃρημένα ἀφέλυσον. δέον
σε ὃ γὰρ τοῦτ' πρέσχαι, πρεσφάσει ταύτης ἑκατὸν λίτρας ἀφελομένῃ χρυσίου.

Ἐπὶ τούτοις Εὐδοξία ἐπὶ τῷ μᾶλλον χόλου ἀχάρτου πλησθεῖσα, δύο ἑκατοντάρχους ἅμα πδ'. Περὶ δὲ ἑκατόν-
ταρχοι οἱ δύο ἑκατόν-
ταρχοι εἰσὶν ἐν τοῖς τακτι-
κοῖς τῶν στρα-
τιωτῶν ὁ ἡμίσους ὑπερέχοντες.
τοῖς τοῦ ἀνακτόρου τῆς βασιλίσσης ἀρχιδορυφόροις, ἀφέσεως εἰαστοῦσι Ⓜ στρατηλάτην τὸν πα-
τριάρχην ἐξαρπάσαι δωμάτων. ἐξ αὐτῆς δὲ ὦν ὁ μὲν ἑτοιμοὶ τῷ Ⓜ ἑτοιμότατα τοῦτον
πρέσπεμψαν· ἀπήλασε δ' ὁ Κυρίου τὸ τοῖς τῆς ἐκκλησίας προθύρεσι ἀναφυγεῖς, ῥομφαίᾳ
αὐτῶν φοβερᾷ ὑπτοίων τὴν εἴσοδον ἀποτειχίζειν. ὧν ἰδόντες σκῦλοι, φόβου πλήρεις τὰ φρί-
κης ἠμύλμοι, πάντα φρὸς τὸν ἀποστείλαντα ἀνατρέφαι, ὃ φεικτὸν σκῦλοι σκύλησιν-
δοι θέαμα. ὁ μὲν οὖν Παυλῖνος ἀνακληθεὶς τὰ γινόμενα (ἐλαύθανε γὰρ αὐτὸν τὴν γι-
νομένων οὐδέν) ἄλλως τε καὶ τὸν πρεσπάτην αὐτοῦ μηδὲν ἰσχύουσαν σκυθρωπὸν, ἐξὸν πανταχοῦσε χρεισίους τῇ χάριτι καταβαλεῖν, τῆς σοχῆς ἀπαλλάττεται. ἡ δὲ γε Εὐδοξία ὑπε-
σάλη μὲν φρὸς βραχύ, ἠδ' ὅμως πρόσκαιρον στᾶσαι ἀπόνοιαν· ἐν οὐ πολλῷ δ' τῷ
μέσῳ πάντα φόβου τῆς ψυχῆς ἐξερρίνασα (οὐ γὰρ δυσχερὲς φαῦλον καρδίας ἔξιν ὅτι ὃ
βέλτιον ἀθρόως ἀλλοιωθῆναι) τῆς αὐτῆς αὖθις, μᾶλλον δ' καὶ μείζονος ἔσχετο ἀδίκου
γνώμης, καὶ τῆς τοῦ δικαίου μανίας. ἀθλίαν ὅτι τῆς μετέπειτα πρεμπισούσης ταιαύ-
της πιοῦς ἐποθέσεως.

Ἦν τις ἀνὴρ ὁ τῇ πόλει συγκληπκὸς, ἀσυσθὴς τὰ φρὸς Ⓜ Θεοῦ, Θεόγνωστος τὸ ὄνομα. πε'.
οὗτος ἐπὶ τινος τῶν τοῦ βασιλέως φίλων ἐλθὼν, ἀφ' ὧν τῷ βασιλεῖ Ἀρκαδίῳ ἐς τὰ βα- Περὶ τῆς χάριτος τοῦ ἀμπελώνος, δι' ἣν καὶ ἐξωείδισε.
σιλέων ἀσφαλῶν καὶ κωμῳδῶν, σοβαρίας τυχὼν ἐρωτήσεως, αὐτίκα δημεύεται ἐς ἀθρόας μα-
κρᾶς σωζομένης. ἀλλ' ὁ μὲν φρὸς τὸν Θεσσαλονίκεων ἀγῶνας (σκῶπτε γὰρ ἐπιφορεῖ-
σθαι καταπέπτωκε) καὶ τὴν ὁδὸν κακωθεὶς ἐπλάβετησεν. ἡ γοῦν ὁ αὐτὸν τὴν ἀκμὴν
χειρίας καὶ τὴν τοῦ πρεσώντων αἱρεσιν, καὶ πάντα τὰ ἐπιβάλλοντα αὐτῇ δυσχερῆ φέρειν ἔλως
μὴ δυναμένην, τῇ ἐκκλησίᾳ πρεσεπέφυκε, καὶ πάντα τῷ ἀληθῶς πατρὶ τὰ κατ' αὐτὸν ἀ-
ναγγείλασα, ὅλιον ἐς συμπάθειαν τὸν χρεισομένων ἑαυτὸν ψυχῶν ἐπεσπάσατο.

πλείστοις οὖν λόγοις αὐτὸν ὁ Δημοσθένης ἐμίμησατο, ἡ δὲ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ξενοδοχείου ἀρτύσας αὐτὸν ῥαμνουσίοις ἁλσὶ καὶ ὀξάλμοις, ἀπισσώπῃ κατέχει δύκμεσιν. καὶ ὃν μὲν τὰ κατ' αὐτὸν ἀναγκαίλη τοῦ βασιλέως. ὁ δ' οὖν οὐ τῶν χρεῶν τοῦ ἐσθίειν διελογίζετο, ἑτέρῳ πάλιν στόματι τὸ ἐπιτήδειον ἐπεπόθει ἡ γνώμη. τυγχάνει καιρὸς ὢν, καθ' ὃν ἡ Εὐδοξία τῆς πόλεως ὀξίουσα ὁ ἀμπελῶν βασιλικοῖς τοῖς κῦ (Ⓦ) εἰρηναίοις ὀχυροῖς διέτριβεν. ἐπῆν οὖν τῇ χώρᾳ τοῦτο τὸ ἀγαθὸν καὶ αὐτὸ πᾶν (Ⓦ) ἀμπελῶνα, δῆτα τοῦτο μὲν τοῖς βασιλικοῖς κελεύει προσκυρωθῆναι, τῇ χώρᾳ ὃ τὸν ἐπὶ αὐτῷ καθυπηχεῖται τιμῶν. ἔδοξε γάρ τισιν ἐκ τινος Σατάμικης ἐπιβολῆς ὑπηκοωτῆς ὧν ἀπηχὰς ποιητάτων, πλεονεξίας τοῦτο ἢ κολακείας, ὡς εἰκός, ὀχετυπωσάσης· οὐ μὴν βασιλὰς ἀγεσθῆναι, ἢ τὸ ἐκεῖσε καιρὸν ἐπαγγείλαι, τοῖς βασιλικοῖς μὴ αὐτὸν αὐτίκα συγκαταζεύξεσθαι· ἢ ὃ τὸ ἀγεσθαι κύριον, ἐὰν μὴ βουλόμενον, ἢ ἑτέρῳ ἀμείξεσθαι, ἀγεσθῆναι, ἢ τὸ ὑπὲρ αὐτὸν ἀνηλωμένων μὴ τιμᾶν. τούτων ἢ αὐτὸν τὰ ἐφ' ἑπερειδεῖσα, ἐν οἷα προφάσιν τῆς οὐσίας αὐτῷ ἀδικίας ὑφεῖσα, ἐλίγατο ἀφαιρεῖν τὸ ἀμπελῶνος, ὁμοῦ μὲν τὸν χρεῶν ἀλίσειν ἐθέλουσα, ὅτι δὴ ζωὸν τῷ πατρὶ ἀρχὴν ἔγνω τοῦτο ἀποφυγεῖν, ὁμοῦ δ' ἐν (Ⓦ) μέγαν εἰς (Ⓦ) κατ' αὐτὸς ἔλεγχον ἐρεθίζουσα, ἵνα ὦ δοκεῖν βιάζοιτο αὐτὸ καταψήφισιν τῶν καθαίρεσιν. γνωσθὲν δὲ φόβος ἀφανείας κατεπλῆξεν, τὸ τὸ ἀποπωπᾶσθαι σὸν ἀν' ὅτι διείξατο Σαμψὼν μὲν ὀκτάφυον τὸ ἐριτενὲς παίγνιον τοῖς παισὶ τὸ δημοφύλων προσπαίζειν· Ἠλίᾳ δὲ τὸ ζηλωτὸν ἡ πυρίπνευμα, φυγάδα ποτὲ σκηνῆμεσον ἐπιδικάσειν Ἰωάννᾳ δὲ τὸ σὺν μητρὸς γυναικὸν ἀπὸ τὸ κεφαλῆς κατορχεῖται· ἢ ἐν τῷ αὐτοῦ ὁμοίωμοί τε ὁμοῦ ἐμόσχοποι ὑπερβολὰ κατεδίκασαν, ἵνα ζῶν ὁ κόσμος ἀγγέλοις τε ἐν αἰθρώποις πεποίηκεν. ἡ μὲν οὖν χάρα τὸ φθαστάντων ἐκλεθόμενον, ὡς τὸ ἀμπελῶνος ἡξίου τὸ ἅγιον, ἐν τῷ ἱκετεύειν πολλοὺ κατεπῆρεν. αὖθις δ' ὡς συνεχεῖ τὸ ζωότης δεήσεων ὀπίκαμφθείς, ὅτι μὴν ἐν τῷ ὀπίκαρπος ἔθος βουλόμενος, ὡς καιρὸν εὗρεν δύκμεσιν, καταλύσας, τοῖς δὲ ζεάφειρος τὸ Εὐδοξίαν. Ὁ μὲν Θεὸς πάσης ὧν φύσεως δημιουργός, πάσης καὶ ὑσίας ὑπερφυέστικεν ὀξιοσίας ἐν κυριότητος· ἀνθρώποις δὲ πάντως ἴσοι, καὶ ὁ μὲν ἄλλου, ὁ δ' ἑτέρου προσέχειν δοκεῖ. ἐν σοὶ τοίνυν ὁ Θεὸς ἐν σκηνοποιήσας τῆς ὀπτηρίου βασιλείας ἀπέφευγεν, ἵνα σαύτοὶ τὸν ἀλλων ἀνθρώπων ὑπερέχειν νομίζῃς, ἀλλ' ἰσονομίαν τῶν κοινῶν ἐν δικαιοσύνῃ ὀπτεσθῆναι. δόξα γὰρ ἐν πλούτου ἐν προφάνεια κοσμικὴ οὐκ ὠφελήσει ὅλως ἡμᾶς ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως· ἀλλ' ἡ μόνον ἡ τὸν ἐντολὰς φυλακὴ, τὸν τὸν ὀρθῶν δογμάτων ἐπαγγελμὸν σωτήρησιν· ὧν αὐτὴ μὴ ὀπτιλήσιμον φάνῃς, μηδὲ (Ⓦ) τὸ Θεὸ φόβου τῆς σῆς ἀπώσῃ ψυχῆς, ὀπτίσαμένη σε φῶς, ὡς ἡ πηοὶ πάντων ἡμῶν ἐν τοῖς αὐτοῦ χερσὶν ἔδει, ἐν ᾧ μὲν προεῖδησιν ἔτη ζωῆς, ὃς ἔ ὁ βουλέπει, ἀφωρίσαι. Ἐγὼ γάρ, φησιν, ἀποκτενῶ, ἐγὼ ζῆν ποιήσω, ἐν τὶς ὁ τὸν ἐμοῦ χεῖρῶν ὀξαιρούμενος; Φοβερὸν ὁ ὃ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος. χοιῆς ἐν ἀποδοὺς τυγχάνομεν πάντες ἀνθρωποι, ἀνὸς χάρτα ἐν κόνις, σκιά, καπνὸς, ἐν σύπνιον, ἐν ζαλαμὸν οὐ ζῶντες. ὃς ἔ γὰρ ὃ, Ἰᾶ εἶ, ἐν εἰς γῆν ἀπελθόσῃ, κῦ πάσης ἡμῶν ὀξενέγκῃ τῆς φύσεως, τὸν ἀνητότητα πάντες ἐν τὸν φθορὰν ἀρδεῖν ἡμφιασάμεθα, ἐν κοινῇ πάντες ἠδὴ τετελευτήκαμεν, καὶ ὁ μὲν σήμερον, ὁ δ' αὔριον τελευτᾷ. ἐκ γῆς γὰρ προελθόντες, εἰς γῆν πάλιν μετ' ὀλίγον καταφερόμεθα, βασιλῆς τε ἐν ἰδιῶται, ἄρχοντες ἐν ἀρχόμενοι. ἐπόβλεψον ποιγὰρ οὖν εἰς σὸν προῦμῶν βασιλεύσαντας, ἐν ἀνάλῶσαι τί μὴ ἦσαν τότε, τί ὃ νῦν γεγόνασι. στενὲς πάντες ἁ μὴ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες, ζῶντές τε ἐν μὴ ἀκατον μακαρίζονται, ἐν κῦ τὸν τῆς ἀνταποδόσεως ἡμέραν εἰς ἀνάστασιν ζωῆς

Εζρ. ι. λα.

Ιερ. γ. ιθ.

ζωῆς ἐκπορδίσονται· ℣ ὃ τὰ φαῦλα πεσόντες, καὶ τοῦθα πᾶσι πᾶσιν ἀρᾶς τι καὶ δυσημίας ἀεὶ ποτε βάλλονται, ἢ εἰς ἀνάστασιν ἔρχεται ἐπὶ ζωῆς, ἀλλὰ κατακρίσεως ἥξουσι. πάντα τοίνυν ἡ ὑμῖν θεοφιλία ἔδει πίστιν ἀλώβητος τηρήσαντας, ἢ καλὸν δρόμον τὴν στολὴν διανύσαντας, καὶ τῇ ταπεινῇ γυναικὶ θεογνώσου καὶ τοῖς αὐτῆς τέκνοις ℣ αὐτῶν ἀμπελῶνα ἐπέδοτε. ὅρκῳ τούτοις τὰ φθάσαντα λυπηρὰ. μὴ ὀπίσω νέσθω ὃ τὰ δεινά, μηδ' ὅπως πλέον πεσεῖσθε τὰ θλιβερά. καὶ, θεοκαλῶ, λύσαι αὐτοὺς ἐκ τοῦ χρέους τῶν ὀφειλημάτων ὀφειλῶν καὶ συμφορῶν, μεμνημένη τῆς σωτηρίας σου εὐαγγελίοις παρακελευσμένου ἡμῖν, Μὴ ὀφείλετε ℣ ἥλιον ὅτι τῷ προορισμῷ ἡμῶν· πάλιν ὃ πρὸς ℣ πλούσιον ἐκεῖνον ἀποτεινόμενον καὶ λέγοντες, Ἄφες, τοῦτον τὴν νυκτὶ ἀπαιτῆσι τὴν ψυχήν σου ἀπὸ σοῦ· ἃ ὃ ἡτοίμασας, τίνι ἔσται; Τί ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; μὴ συγκαθόσεται ἡμῖν ἐν τῷ ᾅδῃ γλυκύτης καρποῦ ἀμπέλου, ἢ ἡδύτης συκῆς, ἢ λιπότης ἐλαίου, ἢ χρημάτων, ἢ κτημάτων πολυοικία, ἢ δόξα ἀρχῆς; οὐχὶ πάντες φθορεῖς καὶ παλαιὰ πᾶσα αἰθεμόνα ἀσουδή; οὐχὶ πάντα καταλιμπάνοντες ἀπερχόμεθα γυμνοὶ τὴν στενὴν ἢ ὁ πολὺς αὐτὸς τύπος; τούτων οὖν ἀπάντων, ὡς σωστὴ, μνημονεύουσα ὅπως δῷ σοι ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἡμῖν ℣ ἀμπελῶνα, ἵνα θῇ σοι ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἡμῖν. καὶ ὁ μὴ τοῦ Θεοῦ αἰθέρος ὁ ἀδὴς ἀνάστασις, ἀναξαὶ θύδις, ἢ τῇ τοῦ πᾶσι βεβασιλευμένῃ βασιλείᾳ πεσοῦσι λυθῆς, Τί σοι, ὦ τέκνον, ἢ τῇ τῆς χήρας ἀμπέλῳ, φησί; μὴ πεφασίζου νόμους ἑώλους βασιλέων ἀσιδῶν, μὴ σῇς ἀνθέρᾳ τόπον καθεξῆς σε. ὁ ὃ ℣ τὸ μεγάλῳ λόγῳ ἐγκόψασα ἀναδῶς, Τί βιάζῃ, φησί, ἢ φιλονεικεῖν ἐθέλεις αὐτά; ἤδη ὃ εἴρηκα πρὸς τοῦ τοιούτου ἀμπελῶνος, εἴρηκα. ἢ ὁ ἅγιος ὀπτεικῶς, Εἰ μὴ ὃ ἄλλοτε ἐποδῶς, ἵνα ὡς ἅμα τῇ σῇ Θεοῦ κατακρίσει, ὃ ποινῇ οὖσα ὄνομα ᾅδῃ πᾶσῶν ὀπταπόσῃ τὴν μετέπειτα γενεάν, τῇ Ἰεζαβὲλ σκεύῃ ᾅδῃ τῆς Φαύλου ζόφου μιμήσεως ὁμοιοῦσα σαυτόν. ᾅδῃ οὖν σε βασιλίδα τυγχάνουσαν, ὃ μηδὲν τῆς οἰκτρᾶς ὀπτεοκλεῖδου χήρας, ἅτε τῆς ἀπάσης γῆς κωφευούσῃ, ἐποδοῦσα τῇ σφόδρα κακακωμένῃ τε ἢ ἀδικουμένῃ ὃ ἴδιον, ὃ μόνον αὐτὶ πολλῶν τῶν ἄλλων, ὧν περ ἐστέρηται, εἰς ᾅδῃ μύθιον κέκτηται. τούτων ὕστερον τοῦ δικαίου Εἰρηναίων, οὐ μόνον ἃ καθυφίει τῆς ἀδικίας ἡ ἄδικος, ἀλλὰ ὃ τῷ θυμῷ ζέσασα, ἐγὼ εἶπον, σκληκόσω ἐμαυτόν· τῇ χήρᾳ ὃ μὴ ὅπ ℣ ἀμπελῶνα, ἀλλ' οὐδὲ πιλοῦνα τοῦ αὐτῆ ἐμπρέξω, ἀνὴ ὧν ἄλλος ὁ ζωὴν τῆς μαχῶν, διδάσκουσά σε βασιλεῦσι μὴ ἀνατάπεσθαι.

Οὕτω τὴν βασιλέων ἀπερακτος ὁ μέγας Ἰζεληλυθὼς, ἢ ὃ πατριαρχεῖο ἐπιναγρέψας, οὐ ὅπι τὴν θυρὰν τεπαγμένος πεσκαλεσάμενος ᾅδαπέλει αὐλὴν, τῇ Εὐδοξίᾳ ᾅδηλωσθῇ μὴ συγχωρῆσαι τὴν εἴσοδον. μικρὸν ὃ ἐν μέσῳ, ἢ ἡ τῆς τοῦ πλοίου σαυρὸς ὕψωσε ἡμέρα πᾶξιν· ὃ ἡ αὖλος, τε ὁ βασιλὰς σὺν πάσῃ τῇ συγκλήτῳ, ἢ πᾶσις ℣ ἅθροι, ἀνδρες ὁμοῦ ἢ γυναῖκες, ἡλικία πᾶσα ἢ τέχνη, κ τὴν τοῦ Θεοῦ μεγάλην ἐκκλησίαν συνέρρεον, ὃ ᾅδῃ τὴν ἑορτὴν ἐκείνην, μάλιστα ὃ ἀγὴ ἐπ' ἐκκλησίας τοῦ ἀρχιερέως θεηγορίας ἢ ᾅδανίστις. τοσοῦτον γὰρ πᾶσιν ἔρωτα τῶν αὐτοῦ λόγων ἀνῆπτεν, ὡς δὴ μηδ' ὅλως τοῦτος αὐτοῦ ἐξηφθαι δοκεῖν ἀπᾶσθαι τῆς ἐκείνου φωνῆς, ἢ αἰωρεῖσθαι κ τῶν ψυχῶν μικροῦ ἢ τῶν σωμάτων. πᾶσι τοῖς οὖσι, ὡς εἴρηται, ποτὲ μοῦ δίκαιον, τῇ ἐκκλησίᾳ συνειστρεόντων, Εὐδοξία

3 κρους ℣ αὐτῶν ἀμπελῶνα ἐποδοῦτε.

Ἐφ. δ'. κ'. Λουκ. ιβ'. κ.

Ματθ. ις'. κδ.

πρὸς Πλειὰ Εὐδοξίαν, ἢ ὡς δικαίως ἐξ αὐτῆς χήρας ἔχουσα ἔγκλημα φεικτῶς ἐκκλησίας ἀφορείζεται.

ξία ϗ αὐτὴ στοὰ ἅπασιν ἐπιφοίτα, πολλῆς ὑπ᾽ αὐτὴν βασιλικῆς θεραπείας οὔσης καὶ ὀρύγμως· ὡς ὑπὸ ταῖς πύλαις τοῖς σιτηρίοις αὐθωρὶ ϗ τὴν καταφώνησιν εἰσηλθεῖν βουλομένῳ, ἀθρόως κατέναντι αὐτῆς ἅμα θυρεὰς ἀπεκλεισεν. ἡ δὲ καταγνωθεῖσα, μανίας τὸ ὅλον ϗ ὀργῆς πλησθεῖσα, ὡσεὶ πῦρ ἔπνει ϗ φῶς ἔξεβόα, ὀρέγτο, λέγουσα, τῷ δυσμενεῖ μου, ὀρέγτο δὲ αὖ, θεόπτα τύραννε ἐγκλειστὲ βαρύμισυ, ὁπόσον κατ᾽ ἐμοῦ πρέφει τῇ ἀγάπῃ, ὅτι δὴ τῆς εἰσόδου πᾶσι τοῖς χωρῶν, μόνῳ εἶχῃ με τὴν ἀγίων ἀπόσοφ. ταῦτα δὲ ἄλλα ἄττα φλυαροῦσα ἡ ἄφρων ἀπεθρασύνετο. ψυχὴ γὰρ πᾶσα κακῶς ἑαυτὴν ἐξ ἀμαρτιῶν ἀγαθεῖσα, ϗ εἰκαία αἰτιάματα ἐπὶ τῷ δικαίῳ αὐτὴν ἐξελέγχοντι καθορᾷ, κἀκείνῳ δὲ οἰκεῖον ὑπτιφημίζουσα πόσημα, τὴν θεραπείαν δὲ ἑαυτῆς ἀγκρούει. τότε δὴ θαῦμα γῆς τὴν προγεγλυκασμένων ἀπώτων φοβερώτερον.

πγ'. Περὶ τῆς ἐπὶ αὐτοκρ τοῦ τῆς ἱερᾶς πύλης ἐπιφανείας, ϗ ὅτι ἐν μέσῃ τῇ ὥμῃ ἡ παλάμη ἐκείνη ϗ φρασεία χαὶρ ἀπηώρητο.

Ἑνὸς γὰρ τῶν ἐπορκίων τῇ βασιλίσσῃ δορυφόρων ὃ ἑαυτῷ ξίφος ἱπαμῶς ἀπασπαλμόνου, ϗ τοῦτο κτ᾽ τῆς ἱερᾶς πύλης ἐπιφανέντος, ϗ ξυσύτινα ξιφηνθεῖσα γενεσθῆν ὥμῃ ἡ παλάμη ἐκείνη ϗ φρασεία χαὶρ ἀπηώρητο. τὰ γὰρ ὑπὸ τῶν μεγάλου ϗ πατρὸς ὁμολογούμενα καὶ θεοπρόμφατα οὐκ ἀΐδιον θείας βουλῆς ϗ κρίσεως ὠείζοντο· ἀλλ᾽ ἅπερ Θεὸς αὐθῆν ἐκείνῃ, ταῦτα αὖθις ὁ γῆ βασίζων τῇ θείᾳ κελεύσει καθυπουργῶν προσεπέκεινε. ὃ δὲ μὴ θρασὺς ὁ κλῆρος εἰς ἀρῶν ὃ θράσος μεταβαλών, ἱκέτης ἐλεεινὸς ὅτι τάχιστα τοῦ ἐκκλησίου εἰσέθραμε, ϗ ὧν μεγάλων τῶν ἐζημιωμένων χάριν κατὰ δίκην, τῶν τε τῶν παθῶν αἰτίαν πρώτων ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐξομολογεῖτο, ϗ μεγάλως ἐλεημοσύνας κατεδυσώπει φωνῆς· ὁ δὲ χαὸς εἰς συμπάθειαν, φιλανθρώποις οἰκτιρμοῖς, ὁ τῶν ὅλων ὀφθαλμοῖς, ὁ τῶν τῆς ἐκκλησίας ἀποκαθῆναι λυτῆρι ἀγκαλυβασάμενος, ὑπὸ πρώτων ὑγιᾶ ϗ ἀρτιον πρέσεσιν. οὕτω μὲν οὖν ὁ δρυφόρος τῆς τῶν θεοῦ παιδείας ἀπώτατο, ὡς ἅμα τῇ χαρᾷ ϗ τὴν ψυχὴν αὐτὴν βελτιωθῆναι. ἡ δὲ παιδείας πρωτάπασιν αἰσθητὸν εὐδοξία τῆς ἱερᾶς εἰσόδων, ὡς εἴρηται, κωλυθεῖσα, χαίρουσι τι ϗ δικαίᾳ ὅτι ὃ γεγονὸς βληθεῖσα χαίμασι, πολλῷ ὃ πάλαι ἐπαλιόσῃ τοῖς τὰ βασίλεια.

πδ'. Περὶ τῆς ἐπὶ αὐτοκρ τῆς εὐδοξίας ἀδίκου μανίας ϗ ὀμοσυκλίσ.

Καὶ ὅσα γνώμῃ πλεονεξίας κακοτεχνηθῆναι, λανθάνῃ παθῆ καταδυλωσαι ψυχῇ. τῶν ϗ Ἰουδαίων ἐπαίρεται πίστεως τῷ σωτῆρος πεποίηκε, τοῦτο δὲ αὐτὴν Εὐδοξίαν κτ᾽ τῆς ἱσταμένου τότε τῆς ἀρχιερέως ἐπεμέσησεν. οὗτοι γὰρ ὅλως τὸ τῆ ψυχῆ τῶν γνῶμῃ βαλόμενοι, οὐ Θεοῦ φόβοι, ϗ τὴν ἀκροτάτην τῶν ἀνδρὸς ἀρετὴν, οὐκ ἄλλο οὐδὲν ὁ λόγῳ πεποιημένῃ, ἀλλ᾽ ὃ αὐτῆς μανιώδη ϗ φοινικὴν γνώμην κτ᾽ τὸ δικαίου κινήσασα, διέγρω λοιπὸν ἐκλιπτῆσαι ἔνια. τούτης ὁμόζοντο, ταῖς αὐτῆς βουλαῖς ϗ θελήσεσι συνεργήσοντα. εὗρε δ᾽ οὖν, εὗρε τὸ ὑπιζητήμενον, ἀνέθρα πεποιήρυγον ὅπ᾽ τὸ σκολιόν, συμπλέξας τοῖς λόγοις συκοφαντίας ϗ ἐγκλήξας προγήματα ἡσυχίαν ἀγόντα πάντων δεινότατον. τίνα τοῦτον; Θεόφιλον, ἢ μᾶλλον Ἀλεξάνδριλον τὸ τῆς Ἀλεξανδρείας πίνακα τοῦ προγεγλυμένου. πόθεν γὰρ ϗ τοῖς ἐκ ποίας αἰτίας τοῖς κτ᾽ τὸ μεγάλου ἐπὶ στοὰ προσέχειν προγήματος, ὑπεσθαι ἐρῶ.

πε'. Περὶ τῆς τοῦ Ἀλεξανδρέως Θεοφίλου πονηρίας, ϗ ὅσων τὸ κτ᾽ ἀγίου ἔργα μίσους.

Εἰ μὲν οὖν τοῦ τῆς τότε προγεγένητο πονηρίας ἐπίφθονος, πολὺς μὲν ὃ ἀπιτέρου ὁ τοῦ αὐτὸ κατεχέθη λόγος· ἐπεὶ γὰρ ἄλλο ὃ ἡμῖν φρονητόμενον, δέον ὡς κτ᾽ πρέπειν τοῦ τότε λόγων ἀπολαμβάνειν ἡμᾶς, τῆς προγεγενῆσθαι ἐπιθέσεως ἔχεσθαι. τοῦτο τοίνυν τῷ Θεοφίλῳ ὀφθορᾷ τῆς συμβέβηκε προγὸς τὸ Πλειστοσιότου Ἰσιδώρου αὐθρα ὅσιον, ϗ ὑπὸ Ἀθανασίου τοῦ μεγάλου τῆς ἱερατικῆς ἠζιωμένου τιμῆς, ὃ μόνοι ϗ τοῖς Διόσκορον ϗ Ἀμμώνιον, Εὐσέβιον ὁμοῦ ϗ Ἠυθύμιον· οἱ κτ᾽ πᾶσαν βίου τε ϗ λόγου ἀκρίβειαν ἐν τοῖς κατ᾽ Αἴγυπτον μοναστηρίοις ὃ τότ᾽ διέλαμπον, ἀδελφοὶ ὃ σῶμα, ἀδελφοὶ ὃ πνεῦμα, οἷς δὴ καὶ μακροὶ ἅμα ὃ τῆς ἡλικίας ὕψος προσεπωμόμεζον· οἷς ϗ Θεόφιλος οὕτω σφόδρα τιμῆς εἶχεν, ἕως Θεόφιλος ἦν, ὡς τότων Διόσκορον ὑπισχνεῖσθαι καὶ παῆσαι τῆς Ἑρμιοπόλεως, ὃν

ὃ

ἢ ἑτέρους τῆς ἱερωσυνῆς τιμήσας, πρὸ ἑαυτῶ τε καταχειν, καὶ τὴν τῆς ἐκκλησίας οἰκονομίαν ἅπασαν ἐγχειρίσασθαι. ἐπεὶ ὃ λοιπὸν τοὺς μισοθεΐαν ἀπέκλινε, μὴ βουλομένων συγχωρεῖν αὐτῶ, καὶ τὴν Παύλω φωνὴν, τοῖς ἀκαίροις ἔργοις τὸ σκότος, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλεγχόντων, ὑπερβαλλόντως αὖθις ἐμίσει καὶ ἀπηχθάνετο, καὶ ὅπῃ μηχανᾶται; ἄνδρας τινὰς ὑπέστηρίσας δώρων μοις καὶ ἀργίας πέντε ἀριθμόν, καὶ τούτους ἄλλον ἀλλαχόθεν συναγαγὼν, ἕνα μὲν αὐτῶν ὑπέσκηπτον κωμωδρίου τινός, οὗ μηδέποτε ὑπέσχηπτο ὠνόμαστο, καταστήσας, τὸν ἄλλεις δὲ πρεσβυτέρους δὲ Ῥωμαίους χειροτονήσας, πανδημεὶ σκευάζει τούτους λαβέλλους, οὓς αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἐξύφηνεν, Ωριγενιστὰς ὄντα ἐμακρηγορίας αἱρεσιν, καὶ τῶν Ἐπικουρείων ὑπερδεδωκότα ἀγώγων ἀνδρῶν. ὧν ὑπεδέχθησαν, ἀπ' αὐτῶν αὐτῶν δογμάτων πανδημεὶ ὁ Ῥωμαίων νοῦς διεφθαρμένος ἁπασαμένος, πρῶτον μὲν ὡς σκαιοῖς τὸν πιείοις, καὶ ὡς ἀστέγοις τὸν εὐστέγοις ἀνάθεμα τίσας, τῆς ἐκκλησίας ἀποκηρύττει. ἔπειτα πρὸς Αὐγουσάλιον τὸν ἔπαρχον ἀρχόντα τῆς Αλεξανδρείας ἐπιστελλομένων, γραπτοῖς βοηθῶν ἐξαιτεῖται· ὥστε τὸν οἴκοις ἀπὸ πάσης Αἰγύπτου, ὡς αἱρετικοὺς καὶ βεβήλους μὴ καὶ πλανῶν ἀποπέμψας. πλῆθος δὲν ἀπαιδεύτων καὶ μαρῶν σκαίας γραπτῶν, καὶ χυδαῖον ὄχλον μυρίον οἰνοφλυγίας, καὶ μετ' αὐτῶν νυκτὸς ἄφνω τοῖς θείοις αἰδρᾶσιν ἐπέπεσον, Διόσκορον ὃν ὁ ἀριστεὺς τὸν θεῖον, καὶ δι' οἰκετῶν αὐτοῦ Αἰθίοπων καπασύρει, καὶ τὴν προικίδα τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ἅπασαν ἀφαρπάσαι. εἶτα καὶ τὸν αὐτὸς ὑπεζητήσας ἀδελφοὺς, καὶ μὴ ἐφευρὼν (ὁ φρέατι γὰρ ἑαυτὸν διδοὺς καθίσασι) ἕως αὐτῶν κέλλας σεὺ τοῖς θύρεθεῖσιν σκιδυσι καὶ βιβλίοις ἐμπέπαρται· ὡς οἷς καὶ παιδίον καὶ ἱερεῖ τινα συμβολὰ συμπαθῶν ἀπηθέντα πυρὸς πανδαιλώμασι γένεσιν. ὁμοίως δὲ τοὺς λοιποὺς μοναχοὺς, ἄλλον ἀλλαχοῦ καπαδιώξας, καὶ τὰ αὐτῶν ἅπαντα πυρὶ μύσας, οὕτω καὶ λοιπὸν τὸν θυμὸν καθυφίει. ὅθεν ὃ ἐλέγω ὡς τοὺς Σιλβανοῦ κατεπεφθύκασι Ἱερεμιανοῦ ὑπέσκηπτον, γράφει τοὺς αὖθις, ὡς οὐ χρὴ τὸν ἐπ' ἐγκλήμασιν τὸν ἐμοῦ ἀποκηρυχθέντας σε καταδέχεσθαι, καὶ ἀλλὰ καὶ πραπίζης αὖθις συμμετέχειν. εἰ δὲ κατ' ἀγνοιαν αὖθις" τοσοῦτον δέχεσθαι, διεγνωκὼς αὖτὶ τὰ κατ' αὐτὸν, ὡς σκαιοῖς τὸ εἶσι καὶ ἀοίκοις, πρὸ τάπασι τούτοις τῶν ὁρίων ἀπέλασεν. τούτοις Σιλβανοῦς καταπέμπτης τοῖς γράμμασι γεγονὼς, τὸν ὃν αὖθις ἀξιοπλόγου διάταξιν. τόποις οὖν ἐν τόποις ὁ βλάξοις ἐκεῖνοι συνδιαμένοντας ἀνδρες, τῆ Κωνσταντίνου καθαλαμβάνοισι πόλιν, ἐξ ὧν ἀρὰ καὶ ἀφορμὴν ἡ Θεοφίλου τοῖς μέγαν διάμαχη εὕρατο. ὧ μὴ γὰρ ὦ καλῶ πομφῶν τῶν τὸ Χερσοβάτων τοῖς ἐπελυθότες, καὶ τοῖς αὐτὸ γάσασι τοῖς ἀπωκότες, ἐλέους τυχεῖν καὶ ἀπὸ συνοφαντίας αὐθεφάτω ῥυσθῶναι καπδυσώπουν. ὁ δὲ γε φιλανθρωπότατος εἰς αὐτὸν ἐμβλέψας πατὴρ, ὡστε πανταχοῦ ὅτας ἀνδρας, ἱεροσυλίας τῶ κοσμίοις ὧν εἰδὼς καὶ τῷ ῥήματι, τὸν τε κεκρυμμένων ζητοειδῆ τούτων καθάσασι ὁποπελευθείς, καὶ τὸν σωοχλὸν καὶ θαλίαν τῆς αὐτῶν καρδίας ἐπιγνώκως, ἔπαθεν ὡς εἰκὸς τὸν ψυχικὸν, καὶ τοῖς ἀλγήσας ὅτι τοῖς σκεύων πάθοι γεγονὼς (ἔτιμοι γὰρ τοῖς συμπαθεῖας αἱ τῶν ἁγίων ψυχαὶ) καὶ μέλει μὲν αὐτὸν καὶ πρὸμει φέρειν τὰ ἀδελφοῦ, αὐτὸς δὲ τοῖς Θεοφίλου πανδημεὶ σκευπάθειαν λόγοις, ἐπιστέλλει, ὥστε δυσωπηθῆναι τὸν ἀποδέχεσθαι μάτην σαλκαλίσασθαι. ὁ γὰρ Θεόφιλος οὐδαμῶς τοῖς τὸ τὰ μεγάλα γεγραμμένοις τοῖς ἐκ αὐτοῦ δὲ μᾶλλον χολωθεὶς ἢ σκείνοις, οὕτως ἀνέζεφε τῷ ἁγίῳ· Οἶμοι μὴ ἀγνοῶ τὰν σὸν Νικαίας κτήσιον τὸν διάταξιν, ὑπέσκηπτον ἀποφηναθῶν δίκην, πανδόκειον μὴ δικάζειν. εἰ δὲ ἀγνοεῖς, μαθὼν ἀπόρου τῶν κατ' ἐμοῦ. καὶ γὰρ εἰ καὶ κριθῶμεν δίοι, πρὸ Αἰγυπτίοις, οὐ πρὸ σοῦ γε κριθησόμεθα. ὃ τρὸς μὲν μέγαν διαβάλλει· τοῖς δὲ γε βασιλέα Αρκαδίου τὸν αἱρεσιν σκείνοις ἱερεῖς μὲν τῶν ἀναθέντων συκοφαντικῶν λιβέλλων καὶ τῶν ἀθώων ἀποστέλλει ἀνδρῶν, τὰ ὡς αἱρετικοὺς αὐτὸν ἀπελαθῶναι καὶ γὰρ τοῖς ἀπὸ τῶν

Ep 6. ia.

h. in Psa.

τῶ μεγάλω πρεσβυτέρω ἀπεγνωκότες ⸋ αὐδρες, κατ' αὐτῶ τε τῶν συνοφθαλμῶν καὶ δὴ καὶ
κῦ Θεοφίλω, ⸌ συμβαλῶσι, ὡς ἔιχε, συμβαίνοντες, αὐτῶ τῶ βασιλεῖ Αρκαδίω ὑπιδι-
δόασιν. ὁ τοιγαρῶν ἀπιφανὴς ὀξύνεται, ὅτι μὴν συνοφθάλμως αὖ αὐτῶ τε ἐπέχω καὶ τοῖς
κριταῖς εὐθυνθίναι· Θεόφιλον ⸋ ⸌ καλεύσιως ὅτι πάλιται πρὸς τὸν βασιλίδα πάλιν
ἀπόντα, ἢ λόγων τῶν κατ' αὐτῶ ὅτι τὰ μεγάλου καθυπέχειν. ἀλλ' ⸋ μὴ συνοφθάνται 5
ὑπὸ τῶν δικαστῶν ἐπαζόμενοι, ἐπὶ μὴ εἶχον ἑξαίρετοι γίνεσθαι, εἰς ἄπορα καταλήξαντες,
πρῶτα Θεοφίλου πλαστουργήματα καὶ σκυθρωπίας ἔτ) καθυμολόγησιν. ὅθεν ἢ ὁ δεσμω-
τήριον ἀχρεῖτῆς οἰκείου πρόσοισιας οἰκεῖν κατερίθησαν. ὁ δέ τε Θεόφιλος τὰ τῆς Ινδίας τε καὶ
Αρσενίας σκεύωματα ἢ τῶν ἐδωδίμων τὰ χάλιστα τοῖς τῆς πόλεως προσύχεσιν ἐπιμάσας,
τῆς ὅτι τῶν βασιλεύουσαν ὁδοιπορίας ἐφήπτετο. 10

ζ'. Ο Επιφάνιος, ὡσὰ Θεοφίλω ἀπαντᾶσι, πολλὰ ἐκ τῆ Ιωάννου λίσσει ἢ πείθει.

Ως ⸋ τῶν πορείας ποιούμενος τῆ Κύπρω προσήκοντα, τῶ ἱερῶ Επιφανίω αὐδρὶ λογίω ἢ
ὁσιωτάτω μᾶ νῶς προσελθὼν φιλικοῦ ⸋ ⸌ παλαίσματος, ὑπ⸌ ἀλλάττει ⸋ μέγα ὡς
τοῖς Ωριγένους δόγμασιν ὑπεχόμενον, ὅτι, πάτερ, φησί, δῶ ὑπ' ἐμοῦ ὅτι ἰδιαίτη αἱρέσει κα-
θηγητικοῖς αὖθις ὑπαδίδυκται· ἅμα τε γὰρ ὑκείνων τῶν αἱρεπικῶν κατηγόρει, ἢ αὖθις
ὡς αὖθις προσηκόμενοι, τῆς αὐτῆς ὑκείνοις ἄξιοι ἔτ) καθαιρέσεως ἔλεγε. ἀγνοῶν οὖν ὁ 15
βύθιον τῆς Θεοφίλου ἰδιαγνοίας ἢ δύστροπον Επιφάνιος, ἁπλότατη ⸋ μᾶλλον αὐτῶ συμφερό-
μενος (οἶδε γὰρ τῶν φαύλων ἀόδροῶν σεμνότατος, ὡς τὰ πολλά, ὢν τὰ μὴ καθήκοντα κατάγειν) προσῆν μὲν χράμματα πρὸς Ιωάννην ⸋ θεῖον ⸌ παπᾶν,
τῶν Ωριγένους ἀπέχεσθαι δογμάτων πρεσβεύω. ἔπειτα ⸋ ἢ αὖθις ὅτι πρὸ τῆς
Εἰσόδω Θεοφίλου (συσκιάζει γὰρ σκῆνον ἢ πάνουργίαν ὑνὶς ἢ ὅλοις χρονοτριβεῖν εἰσπίνων) 20
καθαιρετικὰ βιβλία Ωριγένους ὑπτιχμιζόμενος ἀπέπλει τὸν ὅτι ὁ Βυζάντιον. ἐπιβὰς
⸋ τῶ πλοίου, ἢ ⸌ προφητίᾳ τῶ προδρόμω ἐπὶ σημείοις πρὸς δυσμὰς ἀπέχοντι τῆς
πόλεως προσωρμικώς, καὶ κεῖ σκώληξιν ὑπιτελέσας, ἢ ὀφίκοιτο, ὡς οὐκ ἔδη, χλευτυπήσας,
ὕτω λοιπὸν εἰς τὸν πόλιν αὐτὸν εἰσελήλυθε· ἢ τὸν ⸌ ⸋ τῶν παντελαρχῶν ξενίᾳ
⸌ φιλοτησάμενος, ὃ ἰδιαζόντι ἐσκήνωσε καταλύμαν· ὃ ὧ ⸌ ὑπιδημοῦσι τῶν ὅτι- 25
σύπων συγκαλυόμενος, ⸌ κῦ Ωριγένους τύποις ⸋ προσελίσκει. οἷς ⸌ μὲ δύσπτέρα-
φον αὐτῶ χαριζόμενος, ⸌ ⸋ τῶν δρᾶσαι αὖθ τῆς τῶ μεγάλω προσέχης ⸋ ἐσχίσμοντο.
πλὼν ὁ μὲν τῶ Θεοῦ ⸋ ἀφεστος Ιωάννης οὐδὲν προσῳδίσας Επιφανίω, ἐφ' οἷς ἔϊσα τῶν
ὅρων τῆς ⸋ αὖθις ἐκκλησίας ποιῆν τε σωιόδους ἢ χλευτυπῆν ⸌ ὅ εἰκὼς ἀπιτόλμη-
σεν, ἠξίου αὖθις κῦ τῶν ἄλλων ὑπισκόπων, ὡς θέμις ἰῶ, πρὸ αὐτῶ καταλῦσαι. ὁ ⸋ μηδὲ 30
σωιθιζάσθαι τούτῳ ἀμύθηλοι, εἰ μὴ ⸌ πρὸ Διόσκορον πρότερον ἀπαλλάσσ τῆς πόλε-
ως, τοῖς καθαιρετικοῖς Ωριγένους ⸋ παγκράλαν ἢλύσαι. πρὸς ἃ ⸋ μέλλω εἰπῆν, ὡς
ἢ δέον πρὸ καθολικῆς ἢ ἀκριβοῦς ὀφθαλμώσεως προπετῶς τι λέγει, ἢ ⸌ προσφέρεσθαι·
ἀλλ' ὁ τοῖς ἀθήλοις ἔπι ἢ μήπω ὀξηκριβασμένοις ὀφθ οἶμαι πρὸς ὃ φιλόθεον ἐπανθύ-
οντα ⸌ ὁμοιοπαθῆ, ἕως αὖ ἢ κρίσις αἰαμφιλεκτος σκοφωῆ. 35

ζ'. Περὶ τῆς κατ' ἀξίαν ⸌ Εὐδοξίας τραφούσης συσκιᾶς, ἢ ὡς ἀθέσεως ἐκ πάντας Επιφανίου.

Οἱ μὲν οὖν ἦσαν ὁ τοῦτοις· Εὐδοξία ⸋ τῶν ⸌ ἱερῶν ὑπισκόπων ὀφθορᾶν πρὸς ἀλ-
λήλους ὡς ἤθετο, αὐτράζει λοιπὸν ⸌ κωφοῦ ἢ πρὸς ἑαυτῶ μεταφλαμβῶν ⸌ Επιφά-
νιον, οἶδας, εἶπεν, ὦ πάτερ, ὡς ἢ βασιλεία Ρωμαίων ἢ ἐκκλησία πᾶσα ⸋ τῶν τῆ ἐμῆ ζωιῶ
ἐξουσία τιλῆ. σὺ οὖν τῶν ἐκκλησιῶν πασῶν τῶν ἐχθρὸν ἐγχλείζομαι τίμεσθαι σύνοδον κῦ
Ιωάννου κροτήσαντι, ὑβριστικῶς τε κῦ τῶ ἡμετέρου κράτους κεκινημένου, καὶ δὴ ἢ αἱρέσει, ὡς 40
λέγεται, κακίᾳ κακοτημένου. φησὶ ὧ Επιφάνιος σωφρόνως ἀποκριθείς, ἀνεξικάκως,
εἶπεν, ἄκουσον, ὦ Βασιλίς. Εἰ μὲν ὅτι αἱρέσει τινὶ αὐτῶ Ιωάννης καταγινώσκε⸌, ἀνάξιος
πάντως τῆς ἱερωσύνης ὑγί, ⸌ κατηλεγχόμενος τῶ θείου ἀποῤῥιφήσεται· εἰ δέ τι τῆς εἰς
ὑμᾶς ὕβρεως ἕνεκα μᾶλις ᾶι αὖθις τῆς ἐκκλησίας βουλεύεσθε, Επιφάνιος οὐ σωιβυδικαί-

τῶν

τῦτο γὰρ γνώεισμα βασιλέων ὐσιῶν, ὑθείζεσθαι καὶ φέρειν, ἐλέγχεσθαι, καὶ μὴ ἀγανακτᾶν. ἔχεται γὰρ καὶ αὐλοῖ βασιλέα πρώτως ὁ ὑράνιος, ᾧ καὶ προσλαίοντες πολλάκις, οἷα δὴ ἄνθρωποι, δέδε λοιπὸν τῆς τῶν ἱερέων ὑπερτιμήσεως. ἡ τοίνυν Εὐδοξία ὅτως ὁσαπερ ὧν ἤλπισε τῶν Ἐπιφανίου ὡς ἤκουσε, μηκέτι τὴν μανίαν καταχεῖν διανοηθεῖσα, ἐξεμὴ λοιπὸν Ⓜ σὺν ὁμολογοῦντα ἰδὶ, ⁊ τοῖσδε λόγοι μανικῶδως ἐξερεύτᾳ· Εἰ μὴ Ἰωάννης, φησὶ, καθαιρεθεὶς ἐξοείας τῶν ἀπερμάξῃ, σὺν τῷ Εἰδώλων ναοῖς ἀνοιγῶναι τῶν κελεύσομεν. Ἐπιφάνιος δῶν τὴν τῶν Ἐρημιτῶν ἀποπίαν, ὅσην τυγχάνει, καὶ ποι λοιπὸν προσαίρειν μέλλει, καταμαθών, ⁊ τελευταῖον, ἀθλος ἐγὼ τῆς τοιαύτης κρίσεως, ὥσπερ ὑπὸ, τῶτης ὥσπερ ἀνεχώρησεν. ὁ τοῦδε καὶ φήμη ψευδὴς ⁊ ἀπρόπτων ἐπέλησεν ἀκοαῖς, ὡς τῇ τῦ μεγάλυ καθαιρέσει συνηνέσει Ἐπιφάνιος. ὅπερ ὁ μέγας ἀκηκοὼς, ἵν' ἅπαξ μᾶλλον ⁊ τῆς ἀληθείας ἀναφανῇ, τοιάδε γράφει πρὸς Ἐπιφάνιον· Πολλὰ τῶν ἡμῖν ἀδελφέ, ποιῷς, Ἐπιφάνιε, τοῦτο μὲν δίκα τῆς πρὸ ἡμῶν προσεπῆς σὺ ταῖς καθ' ἡμῶν συκλησίαις λειτυργήσας τε ⁊ χρεστοτήσας· τοῦτο ⁊, ὅπ καὶ προτραπεὶς πρὸ ἡμῶν σὺ ὑπ' ὑπισκόπῳ κελεύσας ⁊ ὁ εἰωθὼς, σὸν ἠθέλησας· ἔπειτα πρὸ καθολικῆς καὶ ἀκριβοῦς ἀχρηώσεως, ⁊ ἀδήλων ἔπ καὶ μήπω ἀξιοπαρασιέων, ὑπισκόποις ὑποχεάφων τῶν ἀσκυβαλεῖς. Εἰ ⁊, ὡς λόγε, ⁊ τῇ καθαιρέσει ἡμῶν ἀκείτως τε ⁊ ἀσασανίσως σεωνήεσας, πρῶν τεθώμακε, ὅπως μηδὲν μηδέπω τῶν καθ' ἡμᾶς σαφῶς ὑπισάμενος, χωρικὸς λόγοις ὑποσυρεὺς, κρίσιν ἀκριτον καθ' ἡμῶν ἐξεινήσας. ἀλλ' ἴσθι σαφῶς, ὡς ὀκ ἐπὶ τῦ λοιπῦ ὑπιδήσῃ τοῦ θεσίου σου.

ιζ'. Περὶ τῆς Ἰωαννίυ ⁊ Ἐπιφανίυ θεσομαχίας εἰς ἀλλήλυς προβρήσεως.

Περὶ ἅπερ ὁ Ἐπιφάνιος Ἰωαννῃ ἀντέγραφεν. Ἀθλητὰ, τίκα ἀκιζόμδιος· ὑπίσασε ⁊ ὁ ἀθλος Ⓜ τῆς ὑποροίας σε τόπον μὴ κα ταλήφεσθαι. ἀφυδεὶς ὑηγροῶν Ⓓ ἀμφοτέρων λόγοι κ⁊ θίς ἀσας. ὁ τε γὰρ Ἐπιφάνιος θρὸς Κύπρον βύθυς μέλλων ἀπαίρειν, ὁ τῶ πλοίων ⁊ τὴν ὁδὸν τετελβύτηκεν. ὡσαύτας ⁊ ὁ μέγας, ὡς προϊῶν ὁ λόγος δηλώσει, Ⓜ ὠεισμένον τῆς δύτέρας ἐξοείας ὕπου ὀκ ἐφθακώς, πρὸς Κύελον ἀθλητικῶς ὁκδιδήμησεν. ἀλλὰ γὰ ἐρέσθω τῆς ἀκολυθίας ὁ λόγος.

ιζ'. Περὶ τῆς καθ' ἡμῶν Εὐδοξίας ⁊ Θεοφίλυ ὑπισκόπυ.

Οὕτω τοιναεσῶ Εὐδοξία τῶν πρὸς Ἐπιφάνιον ἐλπίδων ἐξεψευδεῖσα, ὁ Θεοφίλῳ ὁ πρῶν τῆς ἐλπίδος μετήμειψεν· ᾧ ⁊ πάση σπουδῇ πρώτε θόσοι ὑπεξελθεῖν θαῤῥοιῶντας εἰσιόνας ⁊ Ἰωάννου δηλοῖ· αὐτὸ ⁊ γὰρ ὅλῃ σεωνηπλησθὼνοὐδὲν ὁ ἀπασιν. ὑπολὶς τοιαεσῶ ὁ ὁ μέσῳ κμενός, ⁊ Θεόφιλος θυμοῦ πολλοῦ γέμων ⁊ βρενθυόμδιος, σεωὶ ὑπισκόποις πλείοσι θρηήπεται. πλὶ ⁊ πρὸς Ⓜ μέγαν συκλίνας ἀφιξιν, ἀπὸ πρὸ φανὰς ἐθραίνων αὐτῷ, ὁ οὕτω καλουμδίῳ τότῳ Πλακιδιανᾶς πεποίηται πλὶ καπάλοισι, καὶ κλῆσι ἀπρίας ἅμα τοῖς σεωοδοῖσι ὑπισκόποις πρὸς Εὐδοξίαν ἐπέρχεται. ⁊ ὁ ποιμὴν τῦ ποιμενοῦ ζεύγος ὑπ' κακῆ ἑνούσης συμφωνίᾳ, ⁊ τοῖνδε ποιμὴν βουλὴ συμβουλεύσηται. σὺ μ' δῶν, ὦ πάτερ, Εὐδοξία φησὶ πρὸς Θεόφιλον, ⁊ τῆς Ἰωάννου καθαιρέσεως ἀμφοτέρων ἐμοῦ τε ⁊ σῦ πολεμίου τυγχάνοντος Ⓜ ἀγῶνα ἐπάφες, ἵν' ὁ ποιήσων ἤλπισε, τῦτο αὐτὸς μᾶλιστα πρῶτος, ⁊ Εἰς ἐμὲ ἠσπούδασε παγίδα σε τοῖς ποσὶ, εἰς ὃν πλὶ σὸν ἐκίνας λάθῃ καταπεσών, ⁊ σε ζήσῃ πρεσδοκήσας εἰς κέλσιν, πρὸς τῦ σὺ πρεσώπου ζας· καὶ πάκριτος ἐποφθῇ. ἐγὼ ⁊ ⁊ τῶν σε λυποιῶν ὁ τῆς ἐμῆς δυναστείας κράτος ὑπομασήσω, ⁊ σοὶ δὲ ἑτέρους πρὸ δώσω πρὸ πρὸ πρὸ

πῶς τοῖς ζῶσι ὁ εἰρωνικός τε καὶ πρᾶος; μιμείσθω καὶ ἡμεῖς Χριστόν, ὃς δὲ παράπτωμα ἐζήτει παῖδός σου, καὶ ζῆλον ἐπὶ τοῖς ἐγκλήμασι τοῦ καθ' ἑαυτὸν ἐπεδείκνυτο ἔξωθεν τινὰ εἰσηγήσατο. ὁ γὰρ, Μάθετε, λέγων, ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ, οὗτος καὶ πάλιν καὶ λοιδόρους φαρισαίους τοὺς ἐν τῷ ναῷ πωλοῦντας καὶ τοὺς ὠνουμένους ἀπήλασε, Μὴ ποιεῖτε, λέγων, τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου. οὐ γὰρ λόγῳ μόνον, ἀλλὰ δὴ καὶ ἔργῳ τὸ πρέπον ἐπόλασεν. οὐδὲν κατ' ἰσχὺν ὁ μέγας οὗτος ὁ ψυχῶν οἰκονόμος ἀκολουθῶν, καὶ εἰδὼς ὅπως μήπω εἰς ἔξιν κακίας ἐλθοῦσα αἰχμαλωσίαν ἔχῃ τὰ προσπίπτοντα λόγοις ἐπιμαχοῦντα πρὸς ἕρεσιν· ἐπεὶ δὲ αὐ φθάσασα παγιωθῆναι κακῶν, διὰ παντὸς ἐλέγχου καὶ στροφοτέρας διηπημένους, καθάπερ τομῆς ἢ καυτῆρος τὰ τῶν παθῶν δυσίατα, χρῆται καὶ αὐτὸς τῇ λογικῇ μαχαίρᾳ τὰ πάθη καὶ τῶν κατ' αὐτὸ κακὰ μιγνυόντων μὴ πρέπουσίας ἐλέγχει τοὺς θρόνους, καὶ τοῦτο οὐκ ἀοικονομήτως, οὐδὲ ἀκαίρως, ἀλλὰ σωτηρίας ὅπου καὶ λίθου κρείσσον.

49'. Ὁ ἅγιος ἐπ' ἐκκλησίας ἢ κατ' αὐτὸ τὸν περιῶν θεοφιλῶς ἐσπλίτδου συσκιάζει γ. Βασ. in.

Ὡς γὰρ ἐκάθητο ἐπ' ἐκκλησίας τοὺς στενοὺς διδάσκων, ἁρπὶ τῷ ἀμβωνος ὀθούσας, τὸ λαοῦ συνηλεγμένου, καὶ πάνυ τῶν ἀκροατῶν, ἵνα ἔπτω, καὶ ὀθυσόντων ἐκείνου στεναγμῶν τῷ πλήθει. αὐτὸς τῷ πνεύματι γνοὺς, ἢ τὸν Ἡλίου ζῆλον ἐκμιμησάμενος, τοὺς ἐκείνου λόγους λίαν ὡς καιρῷ προσηκόντως ἐζεβόησε· Σωαγάχατι, λέγων, τοῦς μὲ τοὺς ἱερεῖς τῆς ἀγρμώσης, ἐαθίοντας πρὸ πεζῆ Ἰεζάβελ· ἵνα εἴπω αὐτοῖς, ὡς Ἡλίου ἔφη· Εως ποτὲ χωλαίνετε ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς ἰγνυαις υμῶν; εἰ ἔστι Θεὸς ὁ Βάαλ, πορεύεσθε ὀπίσω αὐτοῦ· εἰ δὲ ἡ πρόπεζα Ἰεζάβελ αὐτῆ Θεὸς, φαγέτω τὰς ἀξεμίσατε. τὴ αὖθις, πῶς ποτε ἀφεῖς τὴν Αἰγυπτίων, ὡς Θεόφιλος, γέγονεν, ἄξακολουθήσας ἀλόγῳ θελήματι τὴ ποιμπρᾶ ὀπισθεν γυναικὸς ἀλογίστου; ἐγὼ μὲν δὴ τὸ ἱερεῖ ποιμένος τοιαῦτα, καὶ τοιαύτην ἔχοντα τὴν οἰκονομίαν. διὸ οὖν τοὺς ἀλιτηρίους ἐκείνους τὴν πρίσιν καταδεδόσθαι, καὶ τοὺς λόγους εὐλαβηθῆναι ὀθυσαν τῆς Σατανικῆς ἐκείνης ὁρμῆς, καὶ ἀφεῖς ὃ βέλτιον μεταπεθῆναι· οὐ μόνον ἐμετεβλήθησαν, ἀλλ' οὐδὲ εἰς νοῦν ὅλως τι τῶν βαλλομένων, οὔτε μὴν τῷ Θεοῦ δεδικότες φόβου, ὅλοι ὑπὸ τῶν αἷμα ἀνθρώπων καταδικάσαι ἠνώλθοι, ἀφορμῆς ἐκ τῆς Εἰρηναίων δραξάμενοι (ἀναφαίνεται γὰρ ἡ ποιηρία, καὶ οὐκ ἀλλοτρίως τοῦς κακοτυχήσασιν) θυσίασιν αὐτοῦ τε Θεόφιλος καὶ ὁ σὺν αὐτῷ τῷ βασιλῆ, καὶ ὀπιδόντες τὰ ἴσα τῆς τῶν μεγάλων ξενητήσεως, ἀφοσιωθῆναί πινα καὶ πρὸ ἑαυτῶν, ἀπαγγέλουσι, ὡς Ἰεζάβελ μὲ τὴν βασίλισσαν, αὐτὸν ὑ ἱερὸς τῆς αἰχμῆς, ὅτι τῆς ἐκκλησίας φλεγρᾶς αἰσχύρυζεν. ὡς γὰρ ὁ ὄντως ἀγαθὸς, οὐκ ἐκ τῶν ἀγαθῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν σαυτῶν ἀσφαλέστερόν ἐστι, ὅτε τοὺς ἐρεθίζοντας ὀχθήσεται· ὅτε πονηροὶ οὐκ ἐκ τῶν πονηρῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ὄντως ἀγαθῶν εἰς τὴν ἑαυτῶν κακίαν προσεπικτίνουσι).

ζ'. Περὶ τῶν Ἀρκαδίου καὶ τῶν αὐτοῦ λύπης. καὶ ὅτι ἐκ πολλῶν ἢ ἐπιτηδευμάτων αὐτῷ κατ' αὐτὸ ἰσχύος.

Ἐντεῦθεν προσέκλαυσε μὲν τοῦτο ὁ πανύσιος ὁ Ἀρκαδίης, καὶ τῆς εἰς αὐτὸν πίστεως καθυφεὶς ὅλως· ὁ δὲ εἰς Εὐδοξίαν ἠνώλθοντες ἐλεγχοι, ἐδεικνοπαθῆ τε τὸ σφόδρα λελύπητο. τοιοῦτοι γὰρ οἱ κουφότητος, ἀφορμῆς ταῖς τυχούσαις ὥσπερ οἰκοδομεῖσθαι, οὕτω ῥαδίως εἴωθε καὶ καθαιρεῖσθαι. ἐγκρύπτει δὲ ὅτι τοῦτο ἡ ποιηρὰ γυνὴ καὶ χαίρεκακος· καὶ ὥσπερ τινὸς ἰοῦς εἰς κακίαν ἐπιλημμένης, ὥσπερ μὲ οὖν ὁ φθυρᾶς ἱερεὺς τοῦ Θεοφίλου καὶ μεγάλην ταλάντων πέμπασα ἐξήνεγκε· εἶδ' οὕτως ὀπισθόπεις πανοῦργος καὶ ἱερεύς, ὅσοι Θεοφίλῳ λυτέκειντο, σωμα ἔρεσσα, οὐδὲ μὲ ὁ δώρεις καὶ ἐπαγγέλσεσι κατηλλάξε· ὁ δὲ Θεόφιλος, οὐδὲ μὴν ἀφθόνως, θυμαδίαις μακρᾶς ἐδιηρᾶς κακώσεσι καθυπέβαλεν. ὁ δὲ δεινὸς, ὑπὲρ τοὺς ἄλλους, ἀνὴρ, οὕτω τῶν κατηγορημάτων ἀπαλλαγὴς, τῆς ἀδίκου χάριτος χάριν ἀδικωτέραν τὴν Ἰωάννου καθαίρεσιν ἀντεποδοῦναι καὶ ἀνδρὸς τοῦ Εὐδοξίᾳ διηγωνίζετο. ὅθεν τῷ ὁ τέλει ὁ ἀξιώσασι, οὓς ὤφετο μάλιστα τῷ αὐτῷ ἀντιπίπτειν σχήματι, οὐδὲ μὲ δαψιλῆ χρυσοῦ δόσει, οὐδὲ ὑ βρώμασι ποικίλοις καὶ Ἰνδικοῖς ἐρεθίσμασι τῶν ἀζωτουμένων, οὕτω πρὸς ἑαυτὸν

τὸν σκεύους τε ἐπεσπάσατο, καὶ δι' ἐκείνων καὶ πλεῖ τῶ κρατοῦντος λιμενέφορον τὸν καρδίαν, ἐκφυγὼν δηλ πόντων δηρώμενος, ὅπτι ζῶντα αὐτῶ καὶ ἀξιοσέβαστον δοῦναι, συώσθαι κ τῶ τεισμάκαρος Ιωαίνου κροτῆσαι. δύο τοίνυν θύρηκας ἐξεκόποις, ⓦ ἢ ὅπτι μοιχείας, ⓦ ἢ ὅπτι φόνω ὑπὸ τῶ μεγάλω ἤδη κεθηρημένοις, καὶ τούτους ὁ ἡγεμὼν τοῖς ἰδίοις ἐποιήσατο
5 σαι πάλιν βαθμοῖς ἐστρατόμενος, λιβέλλους, οὓς αὖθις κ τῶ δωμαίου πλαστογραφήσας συνέθηκεν, εἰς μέσον ἐπεδείκνυτο κατ' αὐτῶ πρ ἐσκεύασεν, ψευδῆ μὲ πάλαι καὶ ἀπίθανα ἐμπεδεύοντας αἰτιάματα· τοῦτο ἢ μόνον ἀληθὲς καὶ βλαβερὸν τῆς περὶ ὃ ζωοποιὸν τῶ Χριστοῦ σῶμα· ἐστὸ δ' ἦν τῶν δεινῶν ἀλογίστως εἰς κατηγορίαν προσενεφέρετο, ὅτι δὴ πᾶσι σέβας ὁ θεῖος ἱεραρχὴς νομοθετῶν, μὴ ἅπτ ἅ ζωοποιῶν μυστηρίων μεταλήψιν, ὕδατος ἢ οἴνου
10 πρόπινει ἢ καὶ μόλιστος ἐν τῶ συμπεπηγότος σκαπανέως, ὡς δὴ εἰ που τι λείψανον τῶ θείω συμβόλω σκαπτελεῖν ἢ ὃ τόματι, τούτοις συμπαραπέμπεται.

Τῶν τοίνυν ἐγκληματικῶν ἀγακοίων σκεύων, οὓς λιβέλλους λέγρα παρὰ Θεοφίλου ἐλήφασιν, ἀναφωνοῦσι εἰς μέσους σκανδαλωτόν, αὐτὸς τούτους δεξάμενος ὁ πάλαι τῶν πλαστουργὸς, βύθιός ἅμα πλείοσιν ὑπισχνεῖται εἰκῆ ὃ τῆς ὑπισχνῆς ὄνομα καλυμμένοις,
15 ἔξω τῆς πόλεως σὺν πρασείῳ Ρουφίνου τινός, ὁ δὲ Δρυῶν ἐνομάζοισιν, ἐστὸ τῆ Χαλκηδόνι ἀπάραντες, κἀκεῖσε συνεδρίου μαγιστήτιος ⓓ ποιησθέντος συγκροτήσαντες, οὕτω πρὸς τῆς τῶ ἀκεραιοτάτου καθαιρέσεως διεσκεδάσθησαν, ⓓ αὖθις κριταὶ ἢ κατήγοροι τελοῦντες ἢ δήμιοι. ἔδοξεν οὖν αὖθις γράμματα χαράξασι πέμψαι πρὸς ⓦ μακάριον οὐτωσὶ λαλοῦντα. Ηάλαι συνόδου ἢ ὅπτι Δρυῶν συνοφθεῖσα, τῶ Ιωάννη.
20 ξίωμα καλῶ. λιβέλλους, φησὶν, ἐδεξάμεθα κ σὺ μυεῖα κακὰ ἢ πεπλασμένα πρὸς ἡμᾶς. πρὸς ταῦτα τοίνυν εἴ τίς ὅστισοι λόγος, αὐθίκα νῦν ἀπόκτησον ἀπολογούμενος. ταῦτα ὁ μὲν δεξάμενος ὃ ἐπεξίων, τὸν δὲ αὖθις ὑπεξελεῖ ⓦ ἔφορον. ἐγὼ μὲν, εἴ τις ἦλθ κατ' ἐμοῦ τι λέγων, οὐδ' ὅπως ἤγνων· εἰ δ' κατά τινος τοῦτος πρὸς τοῦ Δρυΐδας μὴ βούλεσθε λόγου ὑφέξοντα, οὐσί, οὕτω μὲ ἐχρῆν οὔτε πρὸς ὑμᾶς ἐξελθεῖν, οὔτε ὑφ' ὑμῶν κριθῆναι ἡμᾶς. οὔτε
ὑμῶν- νῦν γὰρ δὴ τῶν διορμηθέντων πάλιν καταλιπόντες ὅτι ὃ πεδίον, ὃ ᾧ πρὸ ὡς ὁ Καὶν προσκαλέσθε, δ' ἐξίας ὑμᾶς, οὔτε ὑμᾶς δίκη τῶ παπα Ρώμης συνόδου κρατοῦσαι καθ' ἡμῶν. ἀλλ' εἰ ἢ τῶ δικαίου τοιοῦτος ὁ λόγος, αὖθις οὖν προφασεῖς ἐφόρους ἢ μάτην μισοῦντας ἢ πάντα πάσι τῶ ὑμετέρου ἐκποδὼν συλλογὴν ποιήσατε, ἢ ὡς κατηγόρεσιν εἰς κείσει φήσατε,
ἡμῶν μὴ ὡς κριταὶ ὦν κεῖτ' ὃ πᾶξε καθίστητε· κἀγὼ ἐξείμι τότε πρὸς ὑμᾶς, ὅποι τε ὃ ὅτε γε βου-
30 λεσθε. εἰσὶ ᾗ οὗτοι· Θεόφιλος, ὅσγε δὴ ὃ οὖν ἠδικημένοις ἐστ' αὐτῶ καθ' ὑμῶν ἐγκαλῶν πρὸς μὲ προσδέξασθαι, τοῦτον ἐμεμήνει, ὃ οὕτω τῶ θυμῶ διεπέρατο, ὡς μηδὲ καθέχειν δυνηθῆναι ὃ μὴ γεπόμενον, ἀλλ' ἢ φανερὸς δέξειπεῖν ἐν τε Αλεξανδρείᾳ καὶ Παμφυλίᾳ, ὅτι ἠθοιτό μοι καθεδεῖν Ιωάννου· δῆλος ᾗ ὃ δ' καὶ σπουδὴν ἐχρῆν, ὅπ οὐδὲ προσηνόμενος πρεσβεῦσι ἠβουλήθη μοι. δέξελέγχω ᾗ καὶ τὸν Βερροίας Ακάκιον εἰπόντα, ὡς ἐγὼ
35 ἠρτύω χύτραν αὐτῶ. πρὸς ᾗ Σεβαστιανοῦ τῶ Γαβάλων, καὶ τῶ Πτολεμαΐδος Αντιόχου, πῖ χρὴ ἢ λέγειν ἀν ἐμὲ δεξομανίας ἢ νεωτερισποιίας ἢ τὰ κοσμικὰ ἀδόντα ἢ κτᾶσθαι, οἷγε τὰ ἀρχιερατικὰ ζῶντα ἀξίαν, ἢ ἀγαθοεργίας τῶ πνεύματος, ἐμπορεῖον δέ τινα ἢ ποιεῖσθαι βίᾳ ἢ ἀφορμὰς ἀφεύκτους ἐστὸ λαμβάνοντας, ἀλλ' ἀφειπόδος εἶχον ἀεί, πῶς ἂν τῶ θεῖου καταγαγόντας ἡμᾶς, αὖθις τοῦτο ἡδόντας λοιπὸν ἐγκεκτῆς, ὃν εἰδότες ὡς ἠχ ἑκόντες, ἀλλὰ
4 βίᾳ πολλῇ (κἄρτυρες δ' ὑμῖς) πρὸς ⓦ τοιοῦτον ἀνήρηλθε θεῖον, εἰξάμενοι τῷ κελεῦσαι, ἢ μὴ πλείσης ὅπ τῆς συσκλῆς ἀεὶ ἢ τῶ ἔθνη καθυπουργοῦμεν τῷ πνεύματι; τοῦτο οὖν, ὡς ἔφην, ἢ τελεσθῆναι, ἢ ὡς κατηγορήσεσθαι φήσατε. εἰ ᾗ μηδέτερον τούτων βουλεσθε, ὃ δέξαι ὑμῖν δίκαιον ἔσται. ὃν γὰρ ἢ πλέον ἀκηκόασθε περὶ ἡμῶν. Ιωάννης γὰρ, ὡς. ὃν ἀδίκως πνας, ὕτως ἠβδελύκτως ἐδίκαιάθη πρὸς ἴωνος ὃ δε, καὶ ἀμφοτέροι ὦσι,

ὑπὸ τῆς Δρυῶν σύνοδος κρίνεται.

καὶ δαίμονες ⓓ ἀδικεῖν ἐκπειρώμενοι. ὕτως ὁ μὲγας ἐπισκέλης, πρὸς τὴν ἑαυτῦ ἐπισκέπτων προσκαιρεσάμενος, ἢ τὴν ἐπισολὴν ἐγκλείσας, ἀπέστελει. ὧν ἐζιόντων, καὶ τὰ χρήμματα ἐπιδεδωκότων. ⓓ τῶν Θεόφιλον μὴ ὃ δυάγωγαι τούτοις ἐκπηδῆσαι τῆς, οἱ μὲ ἔλθειν, οἱ δ' κατήκισαν, οἱ δ' διεσπάρεξαν, τῶν ῥιπτέζωττες αὐτῶν ἢ τὰ τῶν ἐσολια ἐπὸς δ' πω παχέλως ἢ σθενῶς τῶν ἐρηκαν, ἃ δὴ τῷ πατειαρχῃ αὐτῷ ἐτύγχανον ἐπιμαίνοντες. τὴν μὲ οὖν σφοδρότερον ἐπικειμένων τῷ μεγάλῳ, τῶ δ' σωόδον οἰκεμενικῶν αὐτεμένῳ, παρειτεμένου τε αὐτὸν ὡς ἀληθείας ἐχθροὺς, ἀπέφαινον ἐκεῖνοι λοιπὸν ἐκ μονομερεῖς, καταδίκην ἐρήμην ἐζεύρεγκαν κατ' αὐτῦ· ἢ ἀρχαίων νημάτων σανθρέπεα ψηφίσματα καὶ λήρεις συρράψαντες, τὴν ὁ πολλῷ τῷ χρόνῳ Θεοφίλῳ τε καὶ τῇ Εὐδοξίᾳ μηγεπωμένην δυσμένειαν ἐπ' ἡμέρᾳ μιᾷ σωνεπέραναν. δηλοῖ γὰρ ἡ ἀμφορία, ἢ ἀεὶ ⓜ ἔλεγχον ὑφορωμένη, ὃ τέλος ἐπιπαύσῃ τῶ πραγματος. ὕτως αὖθις κτῆ ζῆλος τὴν ἀδικίαν ἐζεμυσάμενοι, σύμψηφον αὖθις τὴ βασιλέα λοιπὸν ἔχειν κατεδυσώπουν, τοιάδε πρὸς αὖθις ἐπιστέλλοντες. Ἐπεὶδὴ κατηρρησθεὶς Ἰωάννης, ἢ ἐκ τῦ πανεπὶ σωνειδὼς, ἄλλοις τε πλείοσις, καὶ δὴ καὶ καθοσιώσεως ἐγκλήμασι τῷ Εἰς τὴν βασίλιστον σκεχλημένος, ἀπολιπὼν πρὸς τὴν σύνοδον σὺκ ἠθέλησεν, αὐτὸ ὧν ἐκ κανονικῶς ἤδη καθήρηται πρὸ ἡμῶν, κελεύσει τὰ ἁγιώτατου κρότερος ὑμῶν, ἢ ἄκων ἐπαφορεζέσθω τῆς πόλεως. Ὧν τὰ πρὸς δικαιος Ἀρκαδίου, ἢ τῆς αὐτῆ ἠπηδεὶς ὁ βελέπιτος ἀξιώσεως, κελεύει ⓜ δίκαιον ἐπαφορεῖον γίνεσθαι. ὅπερ ⓒ τοῦ μεγάλου παῖδος πατρὸς ἀκούσαντα ⓜ ὁρισμὸν διεγνωκότες ἐπίσκοποι (ὡς Θεόφιλος ἐπισούρας, πολλὰ πονήσας, σὺκ ἴσχυσεν, ἅτε τὰ ψεύδεις οἵας ἐχθροὺς) σὺν ᾧ πατειαρχείῳ μὴ λύπης σωνημοίητος, ἢ τῷ μεγάλῳ συγκαθεύτες, τὴν τε τῆς ἐκκλησίας χρείαν ἢ τὴν αὐτῆ ὀρφανίαν, ἢ τὴν τὰ φιλοσόργα ἢ θεῖς παῖδς ἀπωδύρετο τέρπειν. πρὸς ὃς ὁ ὧν ἐπ φιλόπατρις ἀκριβεῖς πατὴρ, μὴ κλαίετε, ἔλεγε, τεκνία, μήτε τὴν καρδίαν συγχεῖσθε, μηδὲ θορεῖσθε. οἶδα γὰρ ὡς σὺδὲν πρὸ αὐθρώπινον βέβαιον, σὺδὲ μόνιμον· ἀλλ' ὥσπερ πανὶ δοκιμώτατα χρησαὶ, ὕτω δὲ τὰ λυπηρὰ ῥᾴδιον ἢ λόγῳ ἀπεισὶ τε ἢ οἴχεται, τῇ αὐτὰ τῷ φορᾷ τὸ χρόνου συμπαραῤῥέοντα. ὥστε σὺδὲ ὅτι τοῖς ἡδέσι τε ἢ χρηστοῖς ἀφηχείαται χρὴ, ὕτε καταπίπτειν ὅτι τοῖς λυπηροῖς· οὐ μόνον ὃ μὴ καταπίπτειν, ἀλλὰ ἢ χαίρειν μᾶλλον καὶ ἥδεσθαι. Εἰ γὰρ Παῦλος ὁ μέγας ἀπόστολος ἢ πρώτης ⓓ δίκαιον ἀφ' τῆς γενῆς εἶδον καὶ πεθλιμμένης βαδίσαντες, ὕτω τῆς αἰσίου ἢ μακαρίας ζωῆς ἐπιλαθέσθαι, ἐπιθυμηκέν ὅτι καὶ ἡμᾶς, Εἴ γε τῆς ἀληθοῦς ἢ αὐθεῖ τυχεῖν ἐπιποθοῦμεν ζωῆς, τὴν αὐτὴν αὐθεῖς ὁδεῦσαι ὁδὸν. πλὴν μηδεὶς ὑμῶν ἐμοῦ ἕνεκα τῆς ἐκκλησίας ἀσθρήτω. σὺδὲ γὰρ ⓒ δεσμάτων ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ ἡμῶν κινούμενα. ὅθεν κοινωνῆσαι μὲ ὑμᾶς ἐπιτρέπω, ὡς ἀν μὴ δι' ἐμὲ ⓜ θύπλη ἢ ἀρχεῖον ἢ μεγάλη τῶ μεγάλου Θεοῦ ἐκκλησία ἢ τοῖς μεγάλοις Θεοῦ παθήμασιν ἐνωθεῖσα δρεπαδῆ ἢ ἀπθυκπαίαν ἀφαίρεσιν ἢ καταπτωλὶν ὑποσῇ· ὑπογράψαι ἢ οὐδαμῶς συνωμῶ. σὺδὲ γὰρ σὺδὲν ἐμῶν τῷ ἄξιον στοιδία καθαιρέσεως. ὃ τούτοις τῶ παμμάκαρος τὴν πόλιν Εἰσήγησιν πεφεικόσαντος, ⓓ μὲ ἐπίσκοποι τ' πατειαρχείου κατιῆς. κόμητος ὃ θ' πρὸς ἑσπέραν μὴ ἢ γραπωτικοῦ καλεῖσθαι ὑποφοίτης καταπεμφθέντες τ' ἄγιον, ὅπῳ τῇ πόλει ὃ πρᾶγμα διεξοδῶθη, πρῶτα ἰωάννικα δορύβου τε ὃ συγχύσεως μετὰ ὁρμὴ ὃ πρώτων μία, ὃ αἱ τῆς ἐκκλησίας διεξοδοι τῷ πλήθη χωροῦσθαι, τύτο μιᾷ φωνῇ πρώτων ἀκουσάντων, ἢ πρῶτας ὑποφοίτους ὠνέσθαι ἢ κεῖνοι ἰδίεσθαι τὴν πόλιν ἀνθρώπων, ἢ μηδὲ ⓜ ἐρχεσερχεῖν τὴν ἄδικον ζωὴν ὑποφοίτην καθυποτεῖσαι.

Ἐνθεν μὲ οὖν τ' δήμου πρῶτος ὅτι δυσὶν ἡμέραις αἰσεδότως αὐτοχωρῶν, ἐκ τῆς βασιλικῆς κεφαλῆς ἐπιστολῆς ἐκπειμφθεὶς χλεύς, ὡς μή τι τὴν ἀδοκήτων ἐκ τῷ μεταξὺ γένηται δι' ἀσθενῆ, ἢ κίνδυνος ἀποτρέπῃ ἢ ἐπιστρωθῆ, τέτε μὲ τὴν βασιλικὴν ἀπόφασιν ἡμέρᾳ δὶ ἡμέρας ζε, ἢ ἑαυτὸν ὁ ὅσιος ἀφηλεθὼν ὃ πλῆθος, ἐπῆς γραπώτατος ἐπέδωκαν. ὕτως ὁ μὲ ὅτι

Πρεσ. ἐ χρὴ τὸ σιλικῆς κεφαλῆς ἐπιστολῆς χλεύς, ὡς μή τι τὴν ἀδοκήτων ἐκ τῷ μεταξὺ γένηται δι' ἀσθενῆ, ἢ κίνδυνος ἀποτρέπῃ ἢ ἐπιστρωθῆ, τέτε μὲ τὴν βασιλικὴν ἀπόφασιν ἡμέρᾳ δὶ ἡμέρας ζε, ἢ ἑαυτὸν ὁ ὅσιος ἀφηλεθὼν ὃ πλῆθος, ἐπῆς γραπώτατος ἐπέδωκαν. ὕτως ὁ μὲ ὅτι ἰσεῖν τὸ ἀξίου ἀξιοεῖας.

ὅπου τὸν ἀσεβοείδη ἀγέλωτος τοῖς τῷ τῦ Πόντου σώματι, ὁ δὲ Ἱερεὺς καλοῦσι, κατήχθη· ὁ λαὸς δ' ἀπερίκτως μεθυπικῶς, θυμῷ καὶ λύπῃ, ἃ πᾶς τὴν Ἑλληνικὴν ὀπτυχίας ὑβρισμένην εἶδε, θαμβεζόμενος ἰῶ. τότε Θεόφιλος, ἐπείπερ εἶδε τὴν καλῶν ἐρᾶτὸν καὶ φύλακα σκηπόδων ἤδη γαθυμιθέντα, ἁρπάζει λοιπὸν διρὸν τῦ κωλύσοντος, πρῶτον μὲν τὸ Βιθυνία πέμψας, ὃ τῆς συμπαθείας ἔργον, ὅπερ ὁ μέγας σκῆσε τοῖς ὃ σῶμα λελωβημένοις φυσείρων ἰῶ, φθόνῳ τε τῷ τοῖς αὐτῶν καὶ φιλαργυρίᾳ βαλλόμενος, ἀσυμπαθῶς ἐπέχθη τε καὶ μὴ περαιτέρω προέβαινε διεκαλύπτετο· ὃ μᾶλλον ἀναλυόμενον σκῆσε χρεῖσιν τοῖς αὐτῶν εἰς ἔργα ἀφανίζεσθαι. ὅθεν ἀνάεργος ἐκποτε ἡ οἰκεδομία καθέστηκε, διπλῆν τὰ τῶν ὁρώντων ὑβριν οὖσα τόματα, τοῖς τε ἀθρηνίαν τῦ ἀνεγερθῆναι ζωὴν τὸν κελεύσαντος, καὶ δυσφημίαν καὶ ἀραὶ τῦ κωλύσαντος. ἔπειτα πειρᾶταί τι, καὶ δοκιμάζει τοιοῦτον. δέον γὰρ συμβούλῳ τῷ πάντας Ῥώμης σὺν τοῖς κτ τὰ μεγάλα χρήσασθαι, τοῦτο μὲν δεδιὼς ἔλεγχον, σὺν ἐπέπεσε. κτ ὃ τὰ κτ γνώμην αὐτὰ ἀφαιρεῖσθαι, μηχανᾶται τὸν κοινωνὸν ἀνομίας, ἧς αὐτὸς ἐκτέτοκεν, ἀπεργάσασθαι. καὶ δὴ τοῖς αὐτὸν ἐκ τῆς αἱρεσίτης φίλας καὶ χαιρέστους ἐστομήματα, ἀξίοις ὄφλ γραμμάτων ἀνειδιάτως τοῖς ἐκτεθειλιμένοις ὑποζεύχασθαι.

Ἀλλ' Ἰνοκέντιος (τῦτο γὰρ ὠνόμασε τὸν πάπαν.) οὔτε τῆς Ἰωάννῃ ἀρετῆς, οὔτε τῆς Θεοφίλου κακοσυρίας ἀμήτος ὤν, οὐ πέπαυται τὸ τὴν αἰσθήτων, τοῦδε τοῖς τῆς ἀκριβοῦς ὄφλ γνώσεως τὴν ἀξίωσιν ἐπιδύσει. ἐζήτησε δὲ ὅπου, δι' οὗ τῆς ἀληθείας ἐν ὑπογνώσει γένηται. Εἰς τῦτο δ' αὖτε φρενῖτιν πᾶσαν ἀναπιοῦτος, ἰδὺ τὰ μέρεις Ἰωάννῃ ὑπέσκοπει πάσαρες, πῆξῆς τοῖς αὖθις ὑπιστολὰς ὄφλ γομίζοντες ἦκασιν, ὡς ἡ τὴν πραγμάτων εἶχεν ἀλήθεια, ὁμοφώνως ἅπαντα κτ μέρεις δηλῦσας· μίαν μὲν ὧδε τὰ μεγάλα γαλεῖσαν αὐτῷ· ἑτέραν δ' ὧδε τὴν αὐτῷ συμφορᾶ ὑπομενόντων παραβάντα ὑπισκόπων· καὶ τελίτων ὧδε τῶν κλήρων τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως. ἃς ὁ πάπας δεξάμενος καὶ τῇ τοῖς ἄλληλα τύπων τε καὶ τὴν ὧδε Θεοφίλῳ γαλέντων πρεξέπαισι, δ' ἀληθὲς εὐμηχάνως ἐκελβωκώς, καὶ Θεοφίλῳ καὶ πᾶσιν ἐκκλησιαστικοῖς, κοινωνὸς τῷ Ἰωάννῃ μέρει καθίσας. ὡσαύτως δ' καὶ Ὀυάριος ὁ τῶν βασιλικὰς ἰωΐας τὴς αὐτῆς ἐγκεχρισμένος πόλεως, πρὸς αὐτὸ παλιῆν διδαχθείς, τοῖς Ἀρκαδίῳ τὸν βασιλέα καὶ ἀδελφὸν ὄφλ πέμπεται γράμματα, πικρῶς ἄλαν αὐτὸν οἰκειζῶν τε καὶ καταπώλωσιν, ὅπ μὴ συνιδὼν λογισμῷ, προύτεγεν ἐ καθῆκον, μηδὲ δέον σκεψάμενος, ἀλογίτως· ἕτω καὶ νόμους ἀνῦσα δίκαιον, χερὸν ἀνῦρος καὶ ἀστεβῆς πρᾳδίδωκεν· ὃς ἀναιδῶς γυναικὶ χαριζόμενος, παιδὸς κτ δίκαιν νεανιεύ)ῃ, καὶ δὴ ὦ Ἀποστολικὸν καὶ θεῖον κοινωσάλπικτος θρόνῳ, ἵνα μὴ ἐν Φὼς τὰ πρὸ αὐτῷ σὺ σκότῳ συσκιάζοντα προβῇ. ἐφ' οἷς ἑαυτῷ κατάγνοις Ἀρκαδίος ἐγνωσιμάχει τε, καὶ ἐβέλετο τῆς μεγάλα ἐβελύετο αἰακλήσεως. ὕπως ἰδὼν Θεόφιλος ἐν τοιῶνδ' ὢν αὐτῷ ἐξεπαπεῖσαι τὸν μηχανῶν, ἐφ' ἑτέραν πρέπεται κακομηχανοτέραν ὁδόν. καὶ Ἡρακλείδην, ὃν ὁ μέγας Ἐφέσου προέδρου καταστάσας ἰῶ, τὸν ἱεροσυλίας ἐπιφέρετο ὄφλ πινῶν ἑβδομηκοντήρων ἀποδέξῃ αἰτίαν, ἵνα ὃν σὺν τῶν οἰκείων ἔργων ἀπελέγξαι φαῦλον ὄν ἴσχυσεν, σὺν τῶν ἑτέρους κατηχρημένων ὄφλ κωμῳδήσας, μᾶλλον αὐτῷ πια δίωνται προσιάλας. κατηχεῖαι τοίνυν κτ Ἡρακλείδην μὴ πρόϊντος κεκινῦσθαι, ὡς ἐν πινας ἀδίκως τυπτήσας καὶ δεσμίους ὄφλ μέσης ἀγορᾶς προαγαγών. ὠπλεχότων δὲν τῶν τῆς πόλεως, μὴ δεῖν κτ ἀπάντος γίνεσθαι κρίσιν, Ἀλεξανδρέων τ' τότοις ἀνίκα διαιθέων, σαίσεις λοιπὸν ὁτοῦθεν ἐξ ἀμφοῖν γίνονται τοῖν μερεῖν, ὄφλ πλακτισμοί τε καὶ μάχαι καὶ θάνατοι. δι' ἃ καὶ μάλα Βυζαντίων ἀκμεμηνότων, καὶ βυθοῖς θαλάσσης καταδῦσαι τῶν τότων ἄγιον ἀπιλειώτων Θεόφιλον, ἀλλὰς φυγας· ὅλι ἐζήτησε τὸν Αἰγυπτιακοὺς καταίληφε τόπους.

Τότε δὴ, τότε δώωλεν ἡ τῆ μεγάλου ἐπισκοπῆ διάκλησις. στασμοῦ γὰρ φρικώδεις ἀφνίσθησαν

ἡ αὐτοῦ ἰῶσα

ζή'. Περὶ τῆς ὄφλ τοῦ Ὀυαρείου, καὶ τῦ πάπα Ἰνοκεντίου ἐγγεάφου καὶ τῆ βασιλέως Ἀρκαδίου κατηγνώσεως.

ζθ'. Περὶ τῆ στασιῶν, καὶ χαλεπότητος, καὶ τῆς τῆ βασιλικῆ κοιτῶνος ὀρυύσεως.

δ[ῆ]ν κινηθέντος, πτερυγίας τε καταῤῥεούσης χαλιζῆς, ᾗ δὴ ᾗ ἡμαύσιος ἔ[ῳ] βασιλικῷ κυτῶν στεφεικαπνούσης, φόβος καὶ δέος ἐμπεπτώκοτε τῇ πόλει. οἷδε γὰρ ἡ τοῦ Θεοῦ παλυμηχάνος σοφία ὀκληροτάτους ἐστὶν ὅτε συμπαθῶμαι τοῖς σκληροκαρδίοις παιδεύων. ὅθεν πᾶσιτος τοῦ δήμου συγκινηθέντος, καὶ ἀνακαλεῖσθαι Ⓜ ἀρχιερέα τὸν ὑμέτερον ἀρχηγὸν τῶν ἱερῶν καὶ τῆς βασιλείας διὰ τὸν ἐκ τῶν ἐναντίων πλείστων συγκληθέντα, ἀπὸ Περσέτου Ⓜ μέχρι (ἐκ τοῦ γὰρ αὖθις ἐκ τοῦ ἱεροῦ μετακόμισαν) ἀρχῆς μέσης καὶ πάνυ εἰσαγαγεῖν.

ρ'. Περὶ τῶν ἐκ περάτων ἐξοδείας αὐτοῦ ἐπανακλίσεως.

Ἦν δὲ τότε καθορᾶν τὴν πόλιν πᾶσαν χαμαὶ κεῖσθαι τοὺς τῶν ἀπάντων, ἐκ πλήρωμάτων τῶν θαλάσσων, πλήρη δὲ τὰ πορθμεῖα τῶν θαλασσῶν, πλήρη δὲ τὰ πορθμεῖα λαμπάδων τε καὶ ἀρωμάτων ἐκ μύρων, καὶ μάλιστα ἐκ κεράτων, ἐκ ὕμνων Ⓜ ἀέρα πλησιεμιθέων. οὕτω δὴ καὶ μετ' τοιαύτης λαμπρότητος καὶ δορυφορείας ὁ μέγας ἀνακαλούμενος, τὸν μὲ πάντα τὴν ἀπεβάλλετο εἴσοδον· ὁ πρεσβευτεῖος δὲ ὧν Μαρίωνας καλούμενος ἐλθὼν διέγνωκε. διῆρχετο γὰρ μὴ πρότερον ὀπτεῖσθαι τῆς πόλεως, πρὶν αὐ τὰ κατ' αὐτὸν καθολικῆ σωτῆρι ἐξετασθέντα κελεῦσαι. γυναικὸς δὲ πλῆθος, καὶ τῶν κεκτημένων ἐφορύσσοιτο καὶ ἐβλασφήμουν, ἕως αὐτὸς τὸ βασιλεῖ ὁ λαὸς ἅπας κατημαλακάσαντες μὴ πλείσης ὕσης ὑμῖν καὶ σεβασμιότητος εἰς τὴν πόλιν εἰσήγαγον, καὶ τῷ οἰκείῳ, θεῷ ᾧ μὴ βουλόμενον ἐγκαθίδρυσαν. ἐκ μόνοι δὲ ἡμέραν σκέψιν (τοσοῦτον δίκαιον ἦν τῷ Νοεμβρείῳ μόνος) ἑορτὴν εἰσάξειν ἔζετέλεσαν. ἐκ τοῦ δὲ μέχρι ἡμέρας τοσούτου τῷ Ⓜ καὶ πᾶν βασιλίδα πόλιν ἑορτάζειν φαιδρὸς πρεπόφασιν. οὕτω μὲ δῶν ἡ σκληρὸς τοῦ ἑαυτῆς νυμφίου ἀπολαβοῦσα, καὶ ὃ πρεσβεύειν αὐτῇ σκύθρωπον ἀφαλύσασα, ὡδὴ τε καὶ ἑβαλλε, ταῖς ποτήμοις αὐτὰ τῶν λόγων, καθὰ καὶ πρόσθεν, ἀφθόνοις ἐπηγαῖς· ὁ φθόνος δὲ (ὡς ἔοικεν) ἐρρίζωτο ἔτι, καὶ λαγόσιν οὐ γῆς, ἀλλὰ ψυχῶν ἐσεκέκρυπτο· ὅθεν ἀφορμῆς λαβόμενος ἀνέφυ πάλιν, καὶ εἰς ὕψος μέγα καὶ τῆς ἱερᾶς δὲ θείας τὸ μεγάλης κεφαλῆς ἀνεχήρτο. τίς δὲ ἡ ἀφορμή;

ρα'. Περὶ τῆς αἰσχυνθείσης τῇ εὐδοξίᾳ ἀρχιερεῖ σπλάνης· καὶ ὅπως δὲ τὰ ἐναντία τῇ καθόλου τῶν ἡμερῶν καταπολέμου ἐκ πόλεως ἐξέστη.

Αἰδρίας δὲ χειροτονεῖται τῇ Εὐδοξίᾳ κατ' ἐκεῖνο καιρὸν τῆς ἐκκλησίας ἐγίες, ὃν δὲ Συμπλικίᾳ ἐπῆλθον ὅτι κίονος ἀνεστήλωτο. ἐκεῖνος δὲ ὄχλοι δημοσθένης καὶ ἄπακτοι, ὅτι θεοκτισία τῆς βασιλίδος ὅσαι ἡμέραι στεφανηφόρωσι, ἐορτάζουσι ἀπακτοῦντες, καὶ ἀπαιδεύτους καθυλακτοῦντες κεκραγῆς. ὕδρις δὲν τῆς ἐκκλησίας δέχεται ὃ ταῖς ἱεραῖς δοξολογίαις ἅμα μιαρὰς αὐτὰ δεῖν κεκραγάς, ὃ τοιοῦτον ὁ μέγας ἡγησάμενος, συμβουλαῖς ἐκέχρητο πλείστοις, τῆς τοιαύτης ἐπορθωμένης μανίας ἀδικήμασιν. ἐπεὶ δὲ πολλὰ ἀδικήσεις παύειν ὃ δεινὸν ὑπ' ἠδύνατο, καταφορᾷ χρῆται λόγων κατὰ τὸ ζωτικὸ τοῦ μύθου, ᾧ δὴ καὶ τολμᾶσθαι δέχεσθαι μύθων. ἀλλ' ἴσως οὕτως ἰούλιος πλέον εἰς τὸ τοῦ νομοῦ. ἀλλὰ καὶ ὃ δεινὸν, καὶ Εὐδοξία ὕβρεν τὸν ἔλεγχον λαγχάνουσιν, ὡς ὀργὴν ἐζωδαίνετο. ὁ μιᾷ τούτων τῶν ἑορτῶν, καπούσης αὐτῆς ὁ τοῦ ἀγαθοῦ τῆς τοῦ θείου σώματος ἕνεκα μεταλήψεως, ὡς ἡ ὥρα τῆς κοινωνίας ἐφέστηκε, καὶ ὃ τὸ πλῶν καφαλῶν ἀπορρίψασα κολυμβᾷ, ὡς σοὶ Ⓜ θεῖον ὃν τῶν τὸ ἀρχεραρχοῦν χάρμα ἀρχὴν λαβεῖν, τὸ ἀπαιδεύτου ἐκείνου δήμου ἀπὸ τῆς ἑλλ. ἀγυλλοῦσθαι· ὡς ἐκεῖνος ὁ μέγας, ὦ τέκνοι, εἶπεν, ἀγαπητοὶ, ἐκωπιάσατε μικρὰ ὁ τῆς ἑλλ. σὺ κεκραγαί, ἅμα δὲ πεποίασαι ταῖς εἰς Θεὸν ἐκτενίαις ἡμῶν. ἀρα ἀρεστὸν ὅτι τὴν ὑστέρεια σὺ ὅτι συγχύσει τῶν λογισμῶν τῆς τοῦ θείου μυσταγωγίου ἀναφερόντων Θεῷ ἅμα τοιαύτας ἀθέσμους δαιμονιώδεις κεκραγὰς ἀντεχειρεσθαι; ὁ θεῖα λύπη ἡμῖν, ἐὰν εἰκὼν σοι δόξει λῶσθαι (τοῦτο γὰρ τῶν βασιλέων ἴδιον). ἀλλὰ ὃ ἅμα ἀπάντων ταῦτα ὁ βεβήλης κανοφωνίας καὶ τῆς θείας (ὡς εἶπεν) μυσταγωγίας ἀπὸ τῶν ἀπαιδεύτων ἐκπέμπεσθαι, τοῦτο γὰρ ὡς λίθω λυπεῖ ὃ πνεῦμα ὃ ἅγιον. πῶς οὖν ἅμα μὴ Θεῷ φίλα δοκοφανεῖν, ὡς φίλη τῷ τότε πεφιλωμένῳ σώματι προσεπιλήσας; ἢ οὐκ οἶδα τίνος μιμητὴς ἐστὶν ἐκεῖθεν καθίσασα; Ἰούδας πάντα ἐξῆρε τὴν διδασκαλῶν ὁ διαστὴν καταργούμενος, φιλῶν ἀναιδῶς οἱ ἐμί-

στει

σι καθυπακρίνεσθε, ἢ σὰρξ ἡ ῥυφία τοῦ θείου ματαλαμβάνων αὐτοῦ ἢ πόματος. δῆλα ἢ λαβόντος αὐτὸ Ἰακωβίου, διὰ τοῦτο εἰσῆλθεν εἰς αὐλὴν ὁ Σατανᾶς. Φοβοῦμαι τοίνυν μὴ καὶ ἡμῶν τὸ ὑπόδειγμα, ἢ ἀποδῦσα σαυτὴν ἀξίαν τοῦ θείου σώματος ἐπιτήρησας, ἢ ποτὲ λοιπὸν εἰς καθαρὰν συνειδησιν τὴν τοῦ Θεοῦ δωρεὰν (ὡς εἰκὸς) ἀποκαύσεις. τοῦτο γὰρ φίλον ἢ Θεῷ ἢ ἡμῖν. ζῶντα εἰπὼν ἀποτραφεὶς ἀπ' αὐτῆς ὅτι τὴν θείαν ὥρμησε πρᾶξιν. ἡ δὲ ἡσυχὴ τῆς ἐκκλησίας ἑζιοῦσα, ἐ τὰ βασίλεια καταλαβοῦσα, μὴ ὅτι πολὺ τοῖς ζαῖσιν ἐνδιεμένουσι τε ἢ βασιλέα ἐλεγξ, εἰ μὴ τῆς ἐκκλησίας Ἰωάννης πᾶσιπάπασιν ἀξιοχρεοκοπῆς. ὁ δὲ γυναικοπρεπὴς οὗτος ἐκεῖνος, ἐ νοῦν ἐλαφρότατος, εἶξας τῇ ἑαυτοῦ γυναικί, ἢ τὰ ζαῦτης τοῦ Θεοῦ ἐμπεσὼν θέλημος κατεμβύει αὖθις πρὸς τὴν ζαῦτης ἀξίωσιν. ἐ πάλιν ὁ ἅγιος ὅτι τῆς ἐκκλησίας τὴν τοῦ πνεύματος μάχαιραν ἀναλαβεῖν,

ΠΑΛΙΝ ΗΡΩΔΙΑΣ ΜΑΙΝΕΤΑΙ οἰκονομικῶς τε ἐ μὴ πολλῆς ἐδημηγόρει τῆς παῤῥησίας, ΠΑΛΙΝ ΤΑΡΑΤΤΕΤΑΙ, ΠΑΛΙΝ ΤΗΝ ΚΕΦΑΛΗΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΖΗΤΕΙ. σὺν γὰρ θυμῷ (ὡς εἰκὸς) ἐκεῖνα ἐλάμβανε καὶ παλιμπαθεῖν παρέφασιν τοῖς πολλοῖς ἐ ἑαυτῷ σκανδαλίζεσθαι· ἀλλ' ὑπὲρ τῆς τοῦ μιμήσασθαι σωτηρίας ἀφιέναι τὸν ἀθεραπεύτους τὰς ψυχὰς σκανδαλίζεσθαι, θείας ἐξ φωνῆς ἢ νομοθεσίας ἠπίστατο. αὐτίκα ἢ τὰ συμβαίνοντα, ἐν Εἰρηνίου ἔνδοι ἔχοντα διεδίκνυτο. ἐ μὴν γὰρ τοῖς δημηγορηθεῖσιν ἀσφαλῶς, ὡς εἶχον, ἐδεῖ μέγαν διέκαπτε· ἡ δὲ ἐμεμψίνει, ἐ πολλῷ πλέον πρὸς θρασύτερον ἀξεφέρετο. ὁπότ' ἐν λοιπὸν βασιλικῆς ἀξιατάξεσιν ἄλλοι τε πλείους ὑπῆρχοντοι, ἢ δὴ ἢ ἐν πάλαι πρῆσαν, ἀλλὰ τῆς Θεοφίλου προοίσιας, κατηγόρει.

Ἐπεὶ δὲ πάντα λίαν (ὁ δὴ λέγεται) ἀνασείσαντες, ὁπόθ' αἱ παλινδικίας ἀνῆεσαν ἐν ἀφορμῶ, πρὸς ἐν ἀρχιτέκτονα τῆς σκανδάλων ὡς ἐκάλεσα ἀποστέλλουσιν, ἢ ἀπαντήσας παλαιᾷ τῷ δικαίῳ ἀξιοῦντες, ἢ ἔφασαν αὐτοῖς ὑποδέδεσθαι τῷ ἀπαίτητον δυνήσονται. ἀλλὰ Θεόφιλος, ὅπερ πρότερον ἀπάρα εἶδώς, ἀπαντήσας μὲν αὐτὸς ἐκείνοις ἀπείπατο· τρεῖς δὲ ἢ τῆς αὖθις ὅτι σκῆνος ἐξαποστέλλει, κἀμοὶ τύτης ἐχυρώσας αἱρεπκῷ, οἳ δὴ Ἀριανοὶ τῷ μαρτυρίου συνέταξαν Ἀθανασίου ὃ πρότερον· ὃ δὲ ἰῶ. Εἴ τις ὅπισκοπος ἢ πρεσβύτερος δικαίως ἢ ἀδίκως καθαιρεῖται, ἀφ' ἑαυτῷ πάλιν ἐσῃ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐπιστρέφειν, ἐν τοιοῦτον μηδὲ χάριν ἔχειν ἀπολογίας. συνελθόντες οὖν οἱ τε Θεοφίλου, καὶ μάτοι ἢ ἐν προῤῥηθέντες μὴ τῆς καθηγόρων ὅπισκοποι, ὁμοῦ μαθὸν πρὸς σῶσαι ἐν βασιλεῖ, ἐν τοῦ Θεοφίλου καλέσαντ' τῷ μεγάλῳ κυρίᾳ ὅπιδεικνύντες τὰ ἅμα, ἢ τῷ καλοῦ ἀγῶνος μαρτυρίας οἴκοθεν πρασπαίροντες. ἐπεὶ δὲ τῆς πρὸς πάλιν κατεγνωσμένων ἐν ἐρήμῃ δίκῃ τῷ δικαίου καταψηφίσασθαι, μετεκλήθησαν ἢ τῷ μέσῃς τῷ ἀρχιεπισκόπου ἐν Ὁμονοίᾳ ὡσεὶ δέκα ὅπίσκοποι. λόγων οὖν ἐκάτερ μέρους συγχρότησιν, καὶ τῆς μὲν τῷ δηλωθέντι κἀμοὶ συνηγορούντων, τῆς δὲ καθηγορούντων τε ἢ ἐστασπικότερον ἀποφαινομένων, μήτε ἐπὶ ὀρθοδόξου, ὃν αὐτοὶ κακόργως κἀμοὶ προφέρουσιν, ἐκπεθλεῦαι, ἀλλ' ἐπὶ αἱρετικῷ Ἀριανοφρονοῦντι τῷ μεγάλῳ Ἀθανασίου ἀδίκως τε τῆς ἐκκλησίας παλαιᾶς ἀπελαθέντος, καὶ ἑαυτῷ πάλιν καιροῦ λαθεῖν βούλομος αὐτὸ τρέφοντος· μήτε ἢ ἐν μέσαν καθαιρεθέντα ἢ τὸν ἐπαρχείαν, ἢ τὸν ἐξ ἐπαρχείας παθεῖν ἀνάκλησιν βασιλικῆ ἢ χάριτι ἐ κελεύσει ἐξωθεῖσάν τε ἢ αὖθις ἐν ἱκετείας οὔσης ἐπιστραφῆναι. ὁ βασιλεὺς Ἀρκαδίου τὸν νικῶντα φθόρον ἐν τῷ μεγάλῳ μέρει ἐφάμιλλον καταπεθαῦν, εἰ καὶ πῃ ὄπιθεν ἢ τῇ σοφίᾳ ὃ καλὸν ἀμελείᾳ, οἷος ἐκεῖνος ἰῶ, τὸν ἐπιφανῆ ἀνεδάλλετο. ὅθεν ἐν τοῖς ἐπιλοίποις ὕστερον τῆς δίκης καταλειφθείσης, ἐν τῆς αὐτοκελεύστου μερίδος τὴν τοιούτων καθηγορημάτων, ὡς ἀπηύτων, ἀφέλθοι, ἐφ' ἑτέραν τρέποιτο τὸλ μὴ ἐγκόσαν ὁδόν.

Καί δή τινα μεμηνότα ἀνθρωπον βυθηκότος, οὐ τὸν ἑκούσιον ζαύτὸν μόνον μανῆναι ἐξ ἀ-

α'. Περὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς ἐν Φοινίκῃ βασιλέως, ἐπισκόπων βιαλλομένων καθαιρεῖν αὐτὸν ἢ ἐφεστῶτα.

β'. Περὶ τῶν ἀποστολῶν τῆς ἐν Φοινίκῃ βασιλέως, ἐπισκόπων βιαλλομένων καθαιρεῖν αὐτὸν ἢ ἐφεστῶτα.

γ'. Περὶ τῶν μὴ δυνάντων κατ' αὐτὸν δύο φορέων, ἢ ὑπὸ τῆς αὐτοκράτορος ἐξοστεῖσαν αὐτὸν ἢ ἀναπέμψαι αὐτὸν.

φερσεώνης ὑπεφερομβόλω τοῖς ἀμελέστερον διχειμιδίοις, ἀλλ' ἤδη ⟨ αὐτῷ τῷ αἰκυσίῳ τι ⟨ δαιμονικῶς ὑπιδήσεσιν, οἷς τῶν συμφέρει, συγχωρηκόλῳ ἐπάγεσθαι, ὠνοιῶτας αὐτῷ τῷ μιαφόνοι δεξιᾷ· ὑπὶ τῷ τῶ τεσμάκρεος φόνῳ. ὃς χρόνου ὑπιτριήσας, καὶ ὃν ὁ ἱερόκηρυξ ὑπὶ ⟨ ὄφιν κατῆκε ναόν, ἀπελθὼν ἔτι κατὰ ὕλας τόπον πρὸς ὑπιφορεὺν ὑπιτηδιον, εὐτρεπὴς τε ⟨ φόνου μετός. τῷ μεγάλῳ ϗ τῷ καδδον ποιουμβόλῳ, ἐπεὶπερ οὐκ ἰῶ τῆς ἀνωτάτω βουλῆς πρὸς τῆς ὑπιβούλου χλεῖς πείσεσθαί τι ⟨ ἄγιον, ϗ ὑβὺς ὁ τολμητίας ἐκφίνος τῷ θορυβώδει τῷ ἡμέρᾳ τῆς ἐξηλέγχατο, ϗ πρὸ τῷ πρήγματος ἐκπομπεύων δ' ἁρᾶμα, ϗ δὲ ὄξιφος μὴ χεῖρας κατῆχεν, ἐλκεσμένον τῷ ἀγαθῷ πρὸς ⟨ ἔπεσχον. ϗ ἐγκώδη αὐτῷ κωκυδὸ πρὸ τῆς ὑπιβουλῆς, εἰ μὴ ⟨ μεμιλύσα ἐκφίνον ϗ νοσήματι καὶ γραμμῇ, ὑπισκόπους ἐκπέμψας ὁ μέγας τῆν χθρῶν ὄξέρπασε τῆν δημίων. ἀλλ' οὐ μέχρι τύτε ⟨ τῆς ἀληθείας ἐξροὶ ἐφυσίχασαν· ἐπὶ ϗ ᾧ φόνῳ σεωλεφυνόμβοι, ϗ ὑπὶ δύτερον σφαγέα πολὺ τῷ πρότερον μιαφοιώτερον ἤρχηται, δαμονιῶται μὴ οὐδαμῶς, ἡρασύτητι ϗ ϗ τόλμῃ σὺν αὐτῷ δαμόνων ἐπολειπόμβυον. οἰκέτης ⟨ Ἐλπιδίου πρεσβυτέρου, αὐχοιῶτος μὴ ὑπὶ τῷ γήρᾳ μέγα, ϗ τῶν πολιαὶ δικαίωτος τῶν ἡμίων ἀπαιτύσαι, ἐκφρίκ δυτος ϗ ⟨ οἰκέτων τὸ παιδία τε ⟨ νυφεσία ζειαύτη. σὺν ζειληφοὺν ὁ οἰκέτης ἐπ' αὐτῷ εἰς ⟨ κῆ τῷ σεβασμίου φόνου ἐφοπλιαθὶς, ἐπεὶπερ χμερὸς ἐδίκει κελεῦσ, εἰσῆρχε δυνατῶς μὴ πολλοῦ τῷ ἡράσους μαχαίρᾳ ϗ κατασσαι ⟨ ἄγιον· κρείττονι ϗ προνοίᾳ ἐπεχθῆ τε ⟨ ὑπὶ μηχανῶς αὐτῷ ὅπως αὐτικρούσαντος. ὁ ϗ μελλήσας σὺν ⟨ καταφόνῳ παίει φονίᾳ χλεῖ," ἐκείνῳ κῆ τῷ τῷ μεγάλῳ βουλῇ τελεσάμβυος. ἔρρπτο γοῦν βύβυς ὑπὶ γῆς ὁ τῷ πληγῷ ἐισδεξάμβυος· καὶ μετ' ἐκφίνου αὖθις ὁ δύτερος ὃ πρᾶγμα ἰδών, ϗ θερῶν ἐκδοήσας· ἔκατο ϗ ὁ τείτος ἐπ' αὖθις, ὃ τῷ θανάτῳ πρ' ἐλπίδα ἐκπεπτωκότος πυτήμεσι. βοῶς οὖν αὐτίκα μεγίστης ἀνεγερθείσης, ⟨ πῶς παρῆλθον ὄχλου πλείσου σεωτρέχοντος, μεταλλάξας ὃ ἡράσους ἐκείνος φυγῇ χρᾶται, τὸν ἐίρηνα αὐτοῦ πειρωμβύοις δεινῶς ἀφιχελεχόμβυος, ὁπότε ϗ ἕτερός ὡς ἀὐτῷ λελυμβύος τὸ μεσημβρείας ὥρα, πρὸς τῷ σεωίῳ τῆ ἑστίασιν περβυόμβυος, ζωότης ⟨ θάνατον ἀντηλλάξατο, τῷ πρεσδυκωμβύῳ τοῖς οἰκείοις ϗοίκοις εἰς πικρὸν πένθος (φεῦ τῶ πένθος) ἀφικνούμβυος. ὡς ϗ μόνις ⟨ τολμητέον τῷ ποτηρὸν ἐκείνῳ χείρα πλῆθος πολὺ σεωδιέφραμνύτες τῆν φόνων κατέπαυσαν, ἦγον αὐτὸν καταχάρτες εἰς τὰ βασίλεια, ζᾷ τε πρᾶγματα ὑπισθυκωμβύοι, ϗ τῷ μιαφόνου χθρὸς πεφοινιγμένῳ ἐπὶ τῷ αἵματι. ὁ δ' ἔων βασιλᾶς τῷ τηλικαύτῳ κρίσει ἀφικτοπάμβυος, ἀφικπέμπει πρὸς ⟨ τῆς πόλεως ἐπῆχον. ἐκφίνος ϗ (ὡ τῆς τῆν κρατιούτων πρὸς ὁ κελεὸ μελαικότητος) ὀλίγας τῷ φοινὶ πλήγας ὑπιθεὶς, ὃ πρᾶγμα διέλυσεν. ⟨ μὴν δ' οὖν ὕστως ἀπῆλθον τῷ τέλυς μακιελαύτης, τῆς ζειᾶς ἑκείνης ⟨ οὐρανόφρονος πρακιδωκευσάντες ψυχᾶς· Θεὸς ϗ ⟨ μέγα ἀνέπαφοι σεωτετήρηκεν εἰς τε μείζονα αὖτε ὑδύκιμησιν, ϗ εἰς πολλῶ ἑτέρων ὠφέλειαν.

ρδ'. Περὶ τῆς δ' ὑποίας ἐξοδείας αὐτῶ, ϗ πρὸ τῶ βασιλέως Αρκαδίου ἐκκλησίας.

Οἱ ϗ πρώτα κῆ τῆς ἱερᾶς τολμῶντες κεφαλῆς, ϗ τύτῳ αὖθις δεχεσάντος τῷ ἐγχάρισματος, οὐδ' οὕτω τῷ ποιηρδίεσθαι κεθυφίεσαν, ἀλλ' ἐαθμὸν τῇ Εὐδοξίᾳ ὑπιβουλεύοντες, ϗ λαθικοτῳ μεγάλῳ κεφθέγγον ὀρώσαντες. σὺν αὐτῷ τοίνυν ὅλῃ ματάγα τῷ ἐξ ⟨ σφορείας ἀμάκλησιν, τῆς ἐκκλησίας μὴ σοφῶς ⟨ ἐπ' αὐτῷ ποιμηνομβύης, τῆν ὑπιβούλων ϗ μηδὲν εἰς μηχανῶν ἐλλειπόντων, ἀλλ' ϗ βασιλῆ ϗ πᾶσι διενεχλοιώτων, ὥςε τῷ θρόνου τῷ τῶν ἀρχιερέων· ὡς ἡ τῷ πάσα ἥδιζει ἑορτὴ, τῆς τῆν χαρακτικῶν ϗ φθονερῶν ⟨ σοχλήσεως Αρκαδίῳ ἡδηθεὶς, δηλαὶ τῷ μεγάλῳ τῆς ἐκκλησίας ⟨ ἐξελθεῖν, ὡς ⟨ ἐπὶ συνόδων ἤδη κεπαφιεσθέντι δυοῖν. πρὸς ὃν ὁ θεῖος αὐτὸς, Ἐγὼ, Βασιλεῦ, ἀφικπέμπει, ἀφικπὸ τῷ Θεῷ ϗ σωτῆρες τῷ αὐτῷ ἐκκλησίᾳ ἐγχειρισθεὶς, αὐφαιρέτως αὐτῷ οὐ δυνατὸς ἔχω κεκαλιεσθαι· Εἰ ϗ βούλει, αὖθις ἔζωσόν ἡμᾶς, ἵ' ἐχωμβυ εἰς ἀπολογίαν τῆς λειποταξίας τῷ

τὴν σὴν τῶν κρειττόνων βίβλον τε καὶ ἐπίρρημα. Οὐλαθέλθη πως σὸν λόγοις τύπους ὁ βασιλεύς, ἢ πρὸς τὴν τοῦ μεγάλου τέως ἀποκρίσεων ἀπόκρισιν. Ἀλλὰ τῆς μισοκάλων πολλῷ βιωτέρας ὀπτικωτέρων, καὶ μακρὸς ὁ χρόνος, καὶ πάλιν δικαίᾳ τῇ μὲν ἱερουργίας πρώτη παύσασα καὶ χρείᾳ, κρύπτειν ἢ ὅμως σὸν τῷ πατριάρχῃ. ὑφωσῶτο δὲ καὶ μὴ πάλιν ἀποκλομένου αὐτὴν θηλατός τις, ὡς ὃ πρώτερον, ἐπέλθοι ὀργή. Ἐ ὁμῶς οὕτως σὸν τῶν ὀπτικοπείᾳ, μόνῳ καὶ μόνας φρονεῖν Θεῷ, καὶ κατ' αὖθις πρώτα πάλεον ὀπτερέλας αὐτῷ. τῆς ἑαυτοῦ ἢ τῶν ἁγίου καταλαβούσης πάθα, τῶν κλήσιν πρώτος σὸν πατριαρχίᾳ σωμα θεμιστίνος, ἐπείπερ ὁ τῶν Θεοῦ μέγας ἀρχιεράρχης τὰ τῆς μυσταγωγίας ὀπτὶ τῆς ἐκκλησίας ἐκτελῶν καὶ ὃ ἐθισμένον ὑ συγκαχώρητο, ὀπίσω ποι μὴ, λύπης αὐσὸν κατεχούσης, σὸ τοῖς οἰκείοις ἤκασος καταγωγίοις ἐπανέτρεφον· ἱερῆς ἢ πρώτες ὅσοι τῶν βήματος, σὸ βύκτειῖν πιὶ τῶν σὸ Κωνσταπάλεως ἀθεμιζόμβοι, καὶ σεμνῆς δοξολογίας ἢ καὶ τῶν ἱερῶν γραφῶν ἀναγνώσεις καὶ λειτουργίας, ἐπὶ μὲν ἢ θεῖον βάπτισμα μὴ ἢ τῶν ὀπτισταγμένων ἐξεπέλοιτο ἐκῆσε θεμυκτρεύοντες. τῶτο καὶ σεθενειανὸν ἢ Αντίοχον ἐγνωκότες, ἢ ζῆλῳ πιὶ δαιμονίῳ ληφθέντες, αὐλίκα πινας τῶν σὸ δυναστίᾳ καθυποβάλλοιεν, τῶ καὶ πειθῆται δρᾶν ἀνδρῶν αὐτοῖς. Ἐπεστέλεταμ τοίνυν Λουκιος, ἀνὴρ Ἕλλην, ἀπιστείας ἢ θεμοκλικῆς ἀπήμ, θεσπίας μετὸς, πᾶσι γελίᾳ εἰληφώς, πᾶσι νέσσαν μὲν αὐσὸν πρώτον τῆς ἀπὸ μαζούσης ῥιπέας ὃν πατριάρχη μελίδος· ἰὼ ἢ μὴ πειθῆναι, ἐποτομίᾳ σφοδρᾶ χρῆσασθαι κατ' αὐτῶν. Τοίνυν ὅπῳ πᾶσι γρηγόριος Λουκίᾳ ἢ πᾶσι νοῶτος, σὸν δὲ τὰ ὧν προφορεῖν ἠβούλοντο, ἐπεισαπῶσει λοιπὸν μὴ ἢ τελικοσίων γραπτῶν καὶ Ἡσυῶ σκῆνοι δδυπέρα φυλακὴ τῆς νυκτὸς (πρέπειν γὰρ τότε τὴν τῶ μεγάλω σαββάτω στιχάξιν μέχρι μέσων νυκτῶν) ἢ τοῖς ἐπ' αὐτῶν καλυμβῆσι Ιωαννίταις ἀθρόοι ξιφήρεις στεμπιθέμβοι, πρῶτα μὲν σὸν ἱερῆς πᾶσι ὃ θεῖον ἠχαλαβόοις βάπτισμα μὴ λεώς καὶ κεφαλῆς παίοντες, τῶ δὲ αὐτῶν αἵματος τὴν κολυμβῆθραν ἐπλήσεων. ἔπειτα δὲ ὃ σῶμα θεμιστῆ ἀπὸμ τῶ λαοῦ πλῆθος πληγῆς ἀκισάμβοι σκεῖθεν ληστικῶς ἐξεδίωξαν. ἰὼ ἐρᾶ ἢ γυμάσκας σὺν ὀλολυγῇ φθυρύσας τῆς μαχαίρας καὶ κίνδυνοι, καὶ τι τῶ θείου βαπτίσματος ἀμφιεπὶ ἐδάφους καταρρίπτοῦμβα, ἢ ὡς ἐπὸ πίνων πολεμίων τὰ ἱερὰ καιμήλια λαβόμβα. ὕτω μὲ δῶν τὴν ἱερὰν σκεύην σωαγωγὸν ἀλάστορες διεκπέδασαι, ἢ ποιᾶσα καὶ ὃ θεῖον ἢ ζωοφόρον πάθα καὶ νεκρεῖ ὃ κρύπτον σκαροφόρεσιν. τῆς ἱερᾶς ἢ καταλαβούσης πανυκτοῦς, ἐπείπερ σὸν ὧν ὅτι πλέοι φέρειν σὸν ποιηταὶ σκεύοις τὴν ἀναλυσιν τῶ κακοῦ, ὦ βασιλεῦ θεσσιότης, Δέδοται μὲ, ἔφασαν, σὸν Θεοῦ τοῖς βασιλεῦσιν, ὦ Βασιλεῦ, διέπειν κηδεμόνες ἢ οἰκουμένην τὰ αὐθεμπινα· ἢ μὲν δῶν πρώτα, ἢ δ' ὅσα τῆ ἐκκλησιῶν. ταῦτα καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἀποκλήρωται). μὴ γένοιτο τοίνυν τῶν ἱερέων αὐτοὺς ἱερώτερος, μηδὲ νόμων τῶν θείων ἀκριβέστερος, οἳ ὦ Ιωακεὶμ τῆς ἀρχιερωσύνης ἐξέρρησιν. Εἰ δὲ τι καὶ τῶν ἀμφίβολος εἶ ἢ διάδηκας, Βασιλεῦ, ὃ σὸν δῶν, ἀμβλύτημα ὀπτὶ τὴ ἡμετέραν κείδαν καθαρὰν. Ματθ. κζ. κε. Ὀδὲν ἢ μικρὸν ὁ λόγος τῶν Ιουδαίων, Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς εἰρηκόπαν, εἰς ἀφοσίαν καταδίεσθε. ὕπως ἀκούσας δηλοῖ πρῆσσις ὃν μεγάλου ὁ βασιλεύς· Επείπερ ἐωῦσις ὃ κρῖμα καὶ τὰ σῦ κινῦντες θαῤῥήσαντες θεσσπεπαιδεύσαντο, σὺ ὃν Θεῷ καὶ σεαυτῷ ἀναδήδωσ τ' ἐκκλησίας ἐκχώρησον. ὦ τ' κυφότητος, ἐ τ' εὐμπαθόλω γνώμης, ἢ ὃ ἀδηείκτυφρονήματος. πῶς, ὦ ἀνδρῶν ἀπόπαν ὡς δυνατῶς ἀφῆσατε, πῶς ὃ τοσῦτον πείσει ἐλάχε τ' ἀρετ, ὃν πολλῶς ὅλα ἢ μεγίστας τῶ ἀνακήστοσιν ἐκ τ' θεσελαβούσης φθάσας ἀποφελίας ἀνεκλέσω, ἀλογίστως ὕπω ἐ αἰεξεπάτως εἰς τὴν κατ' αὐτῶ ἢ τῶν ἀδίκως ἐξενεχθῆσαν ὑφορ αὖθις ἐπώλυσας, ἢ τηλικοῦτ' χρήματος τὴν μεγαλόπολιν ἀπεστέρησας; ὃ ἰσοῦτον ἡ ἀελτεία κακοί, ἢ ὃ πᾶσι ἀνύμῳ συμπτελφέρεσθαι. ὡς δῶν ταῦτα πᾶσι τῶ βασιλέως ὁ θωμάσιος ἤκουσε, μηδὲν σκυθρωπὸν, ἢ κατηφὲς μήτ' σκαρδίᾳ δῆξάμβος, μήτ'

σὸ

ὁ ὑψηλοτάτας, γενητὰς, τῷ πατριαρχείου σὺν τοῖς ἐπισκόποις αὐτοῦ καθῆται, δῆτε, ἔφη, ὦ ἀγγέλω τῆς ἐκκλησίας, ὡς εἰκὸς, συνεζεώθημα. συνήθως οὖν αὐτῷ μὴ τὴν καθήκουσαν προσυχὴν, τὴν ἀποστολικὴν καὶ ὀρθότομον πίστιν καὶ Θ ἔνομον καὶ ἀμεμφῆ βίον ἀναδιδάσκοντος, ἀποτρέπεταί τε πᾶσαν αἵρεσιν καὶ βλασφημίαν βλασγγέλλοντος, ἦκε φάσις αὐτῷ, ὅτι Νεῖλος ὁ ἀσυδὴς σὺν τοῖς περὶ αὐτὸν γραπώταις, εἰ ἅπερ φιλαδελφίαν τὴν ἔξοδον, ἕτοιμος εἶναι βίᾳ καὶ σὲ μὴ ὕφρεως ἐξεούσας· προεκλογώτατος ὢν καὶ Θ δίκαιος τῆς πόλεως χαρᾶς πηγὴ ἀγωνιάτης. ἐπείσθη τοιαῦτα πρὸς τὴν ἔξοδον, μή ποτε σὺν ὁπλίταις ὁ λαὸς μὴ τῶν γραπτῶν πόλεμον συνάψῃ, καὶ κίνδυνος ἐκ τούτου οὐχ ὁ τυχὼν ἔσται. συνήκαρις οὖν ὁ πηνόσιος εἰς πρόνοιαν τῶν ὑπισχνουμένων τὸ ἱερατεῖον καταπατήσαι μόνος τε, καὶ σὺν ταξάμενος τῷ λοιπῷ πληθεῖ τῷ ἐπομένῳ αὐτῷ, ὅτι τύπτειν μὲ δεῖ μόνον μάθων πρεσβύτ.

ρε'. Περὶ τῆς ἁγίας Ὀλυμπιάδος.

Αὐτὸς ὁ τοῦ ἱερέως Βαπτιστηρίου ἡγούμενος, Ὀλυμπιάδα καλῶν τὴν ὁσίαν γυναῖκα τιμίαν καὶ ἀγίαν, οὐ μόνον ἐκ πλούτου περιφανῆ, ἀλλὰ καὶ ἀφυᾶ ψυχῆς καὶ ὥρας σώματος, φρονήσει τε καὶ πολυμαθείᾳ καὶ σωφροσύνῃ, καὶ ἁπλοῦς ἐπαίνου, πάσαις κακοσημιώτοις πάθεσι· καὶ δρι μὲ χρησιμώτατα τὰ πρῆγματα, πείσαν ὁ ἀνὴρ ὅλως μὴ γοῦσαι τοῦ πράγματος τὴν ἀποδίωσιν, ἀλλ' ὁσὴ ἀγαγέσθαι ἑαυτὴν ἕτερον καὶ ἀδελφιδῆν, αὐτὴ τὰ βασιλέως εἰς συγχεῖν καὶ χώτα βιαστιώτου, νηστείαις ὁ μᾶλλον καὶ ἀγρυπνίαις ἀγαπουμένου καὶ προσευχαῖς· ἦλις πατρώας τε καὶ ἀνδρώας πρώτης ἐξουσιάσασα, τύς τε ἄλλους πανώτας ἐπισκόπους προήγουμος ἐξεναγώσα καὶ μοναχούς, καὶ δὴ καὶ Θεόφιλον αὐλῶν, ναὶ μὲν καὶ σὺν πρὸ Θ θεῖον Ἰσίδωρον. ὅθεν καὶ ἀφ' ὁ χαρᾶλλον τῆς ἀρετῆς ἀγακόπου τε ἀγεγόνιας ὑφῆφε πάσης τῆς ἐκκλησίας ἠζίωτο, καὶ ἀδότου καὶ αὐτῷ μεγάλῳ πανυπαθοῦς πα' εἰς πὲν ἀναγκάμενον χαπρεπίτατ' Ἐφεσίῳ. ζωὴν οὖν τὴν Ὀλυμπιάδα σὺν Πενταδίᾳ καὶ Πεσκλη· Σιλβανῇ τ' σὺν ἀγκόνοις προσκαλεσάμενος, φησι πρὸς αὐτὰς· ὅδῦτε, ὦ θυγατέρες, ἀκούσατέ μου. ὁρᾶ γὰρ ὅλα κατ' ἐμὲ τέλος ἔχει, καὶ σὲν ἔτι λοιπὸν τὸ σῶματί με κατάψῦσθαι. ἐκφνο ὑμᾶς πάνακαλῶ, μή πε ὑμῶν τῆς σωτήρος πρὸ Θ τῷ Θεοῦ ναὸν θυσίας καὶ πίστεως Θ προσόρμας αἰακοπίεσθω· ἀλλὰ καὶ ὡς ἀν' κῦ τὴν πάντων σωμάτεσιν· ὅτι Θ θεῖον ἀνάχθη, τοῦτο τὴν κεφαλὴν ἐπεκλίναπ ὥσπερ ἐμοί· καὶ τοῖς προσευχαῖς ὑμῶν μνημονεύετέ μου, καὶ ἕως ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ μῶ ὑμῶν. ὅτι τοῦτο συγχωρήσῶν αὐτῷ καὶ ποτνιωμένων τὸ διάκρεσι, καὶ πρὸς τοῖς αὐτὸ κωλισδουμένων ποσὶ (φύσει γὰρ εὐκατάνυκτον τὸ γῆρος τῆς γυναικὸς) ἐκφνος ἵνα μὴ τοῖς αὐτῷ ὀλοτυγμοῖς εἰς γνῶσιν τῷ δήμῳ τὸ πρᾶγμα ἐλθὸν θόρυβον ἐμποιήσῃ καὶ ἀφορμὴν τοῖς πρεσβυτέραν λιὶ μετασχεῖν αὐτοῖ. καὶ τὸ μὲ ἐπαξύλιον, ὃ ᾧ ἐώθη ἐπορχεῖσθαι, πρὸς πᾶς δυνηθῆς πύλαις ἐσάλαι εἰς τὸ πεπατᾶσαι σὺν λαοὺς καὶ λαθεῖν διεπάξατο· αὐτὸς γὰρ ἀφ' τῆς ἀναπολικῆς πυλῶν ἐξελθὼν, καὶ μετ' ὀλίγων ὑπῶν πρὸς Θ αἰγιαλὸν πρὸς καταθεὶς ἔπλει, ἐ πρὸς τὴν χαροείδη ἀπήνετο.

ρς'. Περὶ τῆ ἐκ τῆ θρόνου αὐτῆ ὀξέως δόντος πυρός.

Καθ' ὃν γὰρ ἡμέραν ὁ τῆν πιστῶν ἥλιος χαροειζόμενος ἀπ' αὐτῆν ἔδυ, πῦρ θεῖον ἀπὸ μέσου τοῦ θρόνου, ἐν ᾧ ἐκαθίσθη πάσης ἱερατικῆς διδασκαλίαις σὺν ἀκούσαις κατεπύρσευεν, ἐξ οὐδεμιᾶς ἀνθρωπίνης αἰτίας αὐτόματον ἀναφθὲν, καὶ ἐκ ὑψους ἀφ' τῆν ἀλύσεων, ὅθεως ἔστηκεν, ἕρμαν καὶ τὴν ἀγγέλων ἀφαφλὸν, ὅτι νῦν ἐκπετάσαντο τοῦ πατριαρχείου. ἐστάθην ὅτι Θ βασιλικὸν οἶκον τῆς συγκλήτου χερσὶ ὅτι μεσημβρίαν κείμενον πολλῷ ᾧ μέσῳ ἀφιδράμοι, ἐκ πόλεως τοῦτον κατελυμήνατο, ὥσπερ ἡ λοιπὸν τῆ μεταξὺ τόπῳ φεισάμενον. ἐν τοσοῦτοις ὥραις τῆς ἡμέρας ἔργων πολυχρονίων κατασκυὴ καὶ κάλλος ἀϊκφθαρτον ἐξηφάνισται, ὡς ἠνίκαπον τὴν ὀργὴν ἀφ' πάντων διεξῆναι. τοιγαροῦν ὕστ' ὃ πῦρ ἐκ κύκλῳ ἐξελυμηνάμενον, τῶ δωματίου φείσηται μόνου, ἐν ᾧ τῆν ἱερὰν σκευὴν ὁ πλοῦτος συν-

ειλεκτο,

ἀλεκτρ., ᾗ δι' ἄλλας μυρίας αἰτίας, ὃ μᾶλλον πρόδηλον, ὡς μὴ χώραν τοῖς συκοφάνταις παρασχεῖν βλάβης τῇ τοῦ σκεύους ἀπωλείᾳ, ὑπολαμβάνων ὑφαιρέσεως τὸ μεγαλοφυὲς συγρίψασθαι. τοῦτο γὰρ Ἑλλήνων ἢ Ἰουδαίους ἢ αὐτοὺς βαρβάρους ἐξεπλήξει· καὶ πεῖσθαι ἅπασι δεδίκηται, ἡλίκον ἐπὶ κακῷ ὃ πρὸ μικροῦ θαῦμα. ἀλλ' ὦ τῆς αἰσιμίας ἐρᾶται
5 ἐν μηδενὶ μεταμέλῃ γένωμαι, τοῦ ὀπισθόπτου μᾶλλον ἢ ἱερέων ἢ τοῦ ἄλλων, οἵτε τῆς Ἰωάννου μοίρας ἐτύγχανον, πλείστοις κολάζοντες, τούτοις τοῦ τῆς ἐμπορησμοῦ πρόσωποι αἰτίᾳ, ὡς ἐκ τινος ὀπιδουλῆς δῆθεν τοῦ τοῦ θεοῦ μέγαν δῆθεν χρῆν ἐκεῖνον γεγυμνῶσθαι. ὕτω διεγραμμένη καρδία τικταίνεται ἐκεῖθεν, ἢ λογισμὸς ἀδίκιμος κακὸν ὀπισσυνέρει κακῷ. ἀλλ' ὁ τῷ Θεοῦ ἀντιθέτου καὶ τῆς ἀληθείας ἀγωνιστὴς ἀμαχος, ἐν τοῖς τοῦ Κόλπου κλύ-
10 δωνος μέρεσι τῆς θαλάσσης ἀποβάς, τοῦ ὀπὶ Κουκουσοῦ ἀγωνιάσαντος ἀπὸ τῶν γραπτῶν ἐφέρετο (ἔρημον τοῦτο τῆς Ἀρμενίας πολίχνιον, ἀπὸ πολλῶν ὀπισθόπτων ὀπιπτευθέν, ὡς μὴ τῶν ἄλλων κακῶν ἓν χαρᾷ ὁ μέγας βαρβαρικὸς σαλευθῇ.

Πολλῶν ἢ κατ' αὐτὸν ὁδὸν ὦ θαυμαστὲ τῶν παθεῖν θαυμάτων γεγυμνευμένων, ἐκείνου μόνου μνη-
15 μονεύτεον, ὅπερ αὖπερ κατ' Νίκαιαν ἐδείδιστο. ἐδραμείσατο γὰρ τοῦ μὴ ζῶν πολιτικὸν προσεῖσαι ὄκνον γέρων ἰκάτης αὖπερ τῶν γοῦ διόδιμος υἱὸν καπήλιν, πολλοῖς ἤδη χρόνοις, ὡς ἔφασκεν, ἐφιλωμένου, ἢ πολλαῖς ὀντευθεν λύπαις στυγνομένου. πρὸς οἱ ὁ μακάριος, οὐκ ἔστιν, ὦ ἄν, δέσποτα, τῆς ἀνθρωπίνης, ἔλεγε, φύσεως σκῆνα ποιῆν, ἃ τὴν θείαν μόνην φύσιν καθικνεῖσθαι ἐνεργά-
20 πλειν ἐρᾶσθαι καὶ γὰρ ὠχυρωμένον τῇ πίστει· εἰδέναι ᾗ βούλεσθαι τικτὴν υἱὸν πρὸς τοῦ ἐλπίδας υἱόν, ᾧ τοῦ βασιλικῆς ἰωΐας τῆς πρὸς κακὸν θυμὸν τοῦ πόλεως ὁ τῶν βασιλθούντων ἐγχείσει βασιλεύς. καὶ πρὸς παῖσαι μὴν σκῆνος, οἷα δὴ ἄνθρωπος, τῷ Θεῷ· πλὴν ἡ μετὰ ἰοὶ ἐγγύθεν αὖπερ, δι' ἧς τῷ τῶν ἰώνων συμβασιλεύσει βασιλεῖ. ταῦτα πρὸς Μανουὴλ ἡ θεοπίτνη σκεῖνη προσαναῤῥύδε φωνὴ· ᾗ τὰ συμβαίτα τοῖς προῤῥηθεῖσιν ἴσα ἢ
25 ἀποβάλακτα, καὶ ἰσοείαι ἐς μνήμην ἐκφερόμενοι.

Αλλ' ἤγετο μὲ ὅτι Κουκουσοῦ ὁ μακάριος. ὅσα ποῖπνα κατ' τὴν ὁδὸν κατέσῃ δῆτα, καὶ ὅσοις δὴ ἐς ἡλίκοις ἐπάλαισε κακοῖς, ὑπέρῳ τε καταγόμενος ἰοσήματι, ἢ πυρετῷ λαβοσθῶτω κατοκωμόμενος, θάλπτῳ τε ἢ αἰσεισθότῳ πιεζόμενος ὁδοιπορείᾳ, διαπονωμένος, σωτεβόμενος, τοῦ μακρᾷ σκεύνῃ ἢ ἀγγαλεάν ἐς ὀξὺ κατοβολῆς τῶν ἀρρώστημάτων βεβιασμένῳ τι ἢ μειῶν θαλάτων ἀφορητοτέρᾳ ἀμφίνου ὁδόν, τὶς ἐρᾷ μέλλων πρισῶσαι δυ-
30 σῇ λόγῳ τοῖς προῄγμασιν, εἰσὶ αὐτῆς ἀκούσαι τῆς χρυσῆς ὡς ὄντως γλώσσης τε καὶ φωνῆς; ἀνθρώπινοι, φησὶν, ἐδαπανήθημεν, μυρίοις ἀπειθανόμεν θανάτοις· ἢ ταῦτα ἴσασιν ἀκριβέστερον ἢ βεβηκέναι ἡμεῖς ῥοπὴν συγκαμόντες, πρὸς οὓς σαφῆ διαλεξόμενα τι μικρὸν ἡδυνήθην, κατὰ τ' στενοχόντων πυρετῶν καταβεβλημένος· οὐ γὰρ ἐκ νυκτὶ ἐς ἡμέραν ὁδοιπορῆν ἰσάγεσθαι ἐκόμην, ἢ θάλπτῃ πολιορκούμενος, ἢ κατὰ ἀγρυπνίας διαφθειρόμενος,
35 ἢ κατὰ τῆς τῶν ὀπιτηδείων ἀπορίας ἀπολλύμενος, ἢ τῆς τῶν πρεσκομιδῶν ἀπορίας. ἢ γὰρ τῶν τὰ μέτελλα ἐργαζομένων ἢ ὃ δεσμωτήριον οἰκημάτων χαλεπώτερα ἐς πατοθαμόν ἐς πάρομον. οὕτω ἢ πλοῦ τούτων ἐστῶν· ἀλλ' ἵνα μὴ σφόδρα λυπήσω ὑμᾶς, μέχρι τούτων ἥκω. ταῦτα μὲ ἡ χρυσῆ γλῶσσα τοῖς ἑαυτῆς ὀπιτέλουσα, ἐγὼ ἢ κάκεῖνα πρὸς ὑμᾶς δι' ὀλίγου διέξειμι. ἐπεὶ γὰρ τῆς Γαλατίας ἐπέβη, ποσοῖς οὐκ ἐντυγχάνει
40 πρὸς τοῦ τούτοις πρόσκηλόρου δεινοῖς, ὥσπερ τὶς κακοῦργος ἢ ἀλάστωρ σκηνοκόλπους; ὃ γὰρ πολυτάτου ἢ θάλασσα φοβερὸς ὀπιτέπιστο κατ' αὐτόν, εἰ μὴ φθάσας σκῆνος φασδὶ τῶν θυμοκότων ἐπανεχώρησεν.

Αμα τῆς Καππαδοκῶν ὀπιβάς μετεωρότερος σὲ ἐτύχη; πολλῷ μὲ ὄντι σφοδροτέρως ὁμοῦ ἢ χαλεπωτέρως κακοῖς. ὁμοῦ τι γὰρ πρὸς π καταγώγιον πρὸ αὐτῆ τῇ ἐχατίᾳ τῆς πόλεως

ρξ'. Περὶ τῶν πρὸς τὸ βασιλέως Μανουὴλ προσφωνῆσαι πεφρόντικεν.

ρξα'. Περὶ ὧν κατὰ τὴν ὁδὸν πέπονθε συμφορῶν.

πόλεως ἀφικείμενον καταίγειν, ἐς πῦρ αὖθ' ἑφοδὸς πις μαναζόντων, Εἰ δή τῶν ὅτι τῇ τῇ κακίᾳ μοίρᾳ ζῆν αἰσυμνήτων εἰσιν, Φαρετείου τῶν Καισαρίων διέποντος, ἀποξέλλονται, ἢ τῇ οἰκίᾳ ὑπισάντες, ἔνθα ἐῶ ὁ μακέλεος, κεῖνον ἠπείλουν ἢ σὺν αὐτῷ ἐμπυρᾶν, Εἰ μὴ παρῆν ἐς αὐτῆς ἐφ' ἧς κατῆρη ἐφαπας ἐκχωρήσοι· ἢ οὕτω τῆς Ἰσαύρων φόβος κακῶς πλωικαύπα τῶν Καίσαρος Δημητρίων, οὕτω ἡ ἀρρωσία, οὕτω σφοδρὰς ὑπικειμένη, οὔτε ἄλλο σοὶ ἐποίησαν ὑπεικεχέρεις αὐλεῖς, ἀλλ' ἐπεκείντο θυμὸς πνέοντες ἢ χόλου μαστί, καὶ τολμηρῶν ἔργων ἐπφωτεινόμενοι λύσεις.

ρι'. Περὶ τῆ ἁγίᾳ Ἰσαύρων τὸ πύλικαῦπα ἐπεδρομῆς. καὶ τῶν ἐκ τύπων ἐκεῖσε φόβου.

Οὗτοι ἢ φόβου, ὡς εἶπεν), τῶν τῆς ἐθνῶν ὑπικειμένου, ἢ πυρετῶν λαβόμενοι τὰ ὄντος Δημοκλέους, μεσημβρίας μέσης ἑαυτοῖ ῥίψας ἐς ὃ λεκτίνιον, οὕτως ἐζήνει τῆς πόλεως, τῷ δήμῳ πρῶτος ὀλολύζοντος ὃ ἐπρωμόλου ὃν ζῶντα πεπτωκότ. ἐπεὶ ὁ κατῆρη τῶν ἡμιν προαγείρα προ μιλίων πέντε ἀφικνεῖσθαι τῆς πόλεως, κακεῖθεν νύκτωρ πέμψας Φαρέτειος (ὡ τῆς ἀπημβρίας ἢ τῆς ὠμότητος) ⓜ τῷ Θεοῦ ἐξήλασεν αὖ Θεσσαλοὺς, ἀπράκτους μείζοσι ἢ θυμοῖς ἢ ληστρικωτέρας παῖς ὑπιήσεσι. νῦξ ἐῶ ἀστέλιωσε, νῦξ μέση, ζοφώδης ἢ σκοτεινή, ἢ οὐδὲ λαμπάδας ὑφάλαμ τῶν ἀκινδυνίων ἑαυτοῖς, μὴ βαρβαρικοῖ τινες τῷ φωτὶ προκαλούμενοι ὑπιτηδῶσιν αὖλεῖς· οὕτως ἐῶ ἐπορίας ἓν πόλιος ἐς φόβου μαστί. τούτων τοίνυν οὕτως ἐχόντων, ὃ ζῶσι ὃ ὃ λεκτίνιον φέρειν (πεζῇ γὰρ ἐῶ ἡ ὁδὸς, σφόδρα λιθώδης τε ἢ ἀνάτης) συμπεδιαθεῖ ὑπὶ χύνι ἐς τῇ γῇ προσαρράξαι· αὖθι σωστέρα ἓν ἡμῖν, ὡς μικροῦ μέλλειν αὖθι τελευταῖ· ὡσπὸ Εὐηθίου ὁ τῷ προεδυτέρου καὶ απηδόκητος αὖθις τῷ ἵππου χαλεπαινόμενος ἦγετο. οὕτε γὰρ ὑπιδέωσι τούτου τὰ ζῶα δίωνατοι ἐῶ, ἐς τοιαύτην δυσχέρειαν ἢ ὄρη χαλεπὰ ὁ νυκτὶ μέση, ὅτε βαθῖζειν ἀξιωγκωμένου τῷ ὑδέρῳ, ἢ Δημοκλῆς πυρεταίνοντα ἢ ὅλως σωστετεμμένον ἔχοντα ὃ σωμάτιον. ἀλλ' ὅμως ἑλκόμενος, βιαζόμενος, κινδυνεύων ἐς θάνατον, ἡνιόχῳ ψυχῇ, στρέφῳ ὃν λογισμῷ ⓜ ξένου ὀνόματον ἢ πολύμοχθον διετέλεσ ἀγῶνα. οὕτω κἂν δέων πάσῃ κακυχίᾳ καταπονούμενος, μόλις ποτὲ τῶν Κυκνοῦσοῖ ἀφῖκ πολλῶν κατέλαβεν ἡμερῶν.

ριά'. Περὶ τῆ ἐν τῇ Κυκνοῦ διατριβῆς τοῦ ἐν ἁγίοις Λαζάρου τοῦ τεθαμμένου. καὶ τῶν ἐκεῖσε ἰατρῶν.

Ἦν δέ πις ἀνὴρ ὀνῷ Λάζαρος τῦνομα, ὃς ὑπίσχημος γέγονει Λεγεῶνος. οὗτ' δ' ἀγγέλου Θεοῦ χρηματισθεὶς σὺν τῷ αὐτῷ οἴκῳ ⓜ μεγάλῳ κεκρύπτδέξατο. ἢ ἐῶ ἀρα θείας προνοίας ὃ κρείσσων ⓜ ξένου ὑποδεξιώσας πατέρα. ⓓ ἐῶ γὰρ τῶν ἀνθρώπων ὀνόματον εἴδωλα, ⓓ ὁ δέσποτα ἐσέβοντο καὶ ἄλση, ⓓ ὁ κατ' αὖθις θυσεβέστερα ἐθεοποίουν ⓜ ἥλιον.

Οὗτοι γοῦν πρὶ τῆ σοῦ μεγάλα ὀνῷ φήμης ἀκούσαντες, ἤκαγον πρὸς αὐτὸν ἀνδρα ὃν δαιμονιῶνον ὑπὶ κλίνης βεβλημένον, ἀνίᾳ τῶν ὑγιαίνειν σκληροῦντες χρείσασθαι. πρὸς οἳ ὁ θεῖος ἀνὴρ, πόσος, ἐπύθετο, χρόνος ὀζ οὗ τῦτο στενέκει σοι ὃ ἀρρώστημα; τῦ ὁ, ὄγδοον ἔτος ὃ τῇ ἀνθρείᾳ ἔχῳ, ἀπεκρίνετος, τί δέ σε ὃ σέβας, ὁ μέγας αὖτις ἀνήρετο; ὁ ὁ ὃν πομφόφρα, εἶπεν, ἡλίῳ λατρεύειν διέγνων, ὀζ ἧς ἡμέρας τῶν λαμπηδόνα τοῦδαμῃ. ἰασάσθαι σε τοίνυν, ὡσπομειδιάσας ἔφη ὁ ἅγιος, Θεὸς κατὰ σὲ τυγχάνων ὁ ἥλιος. ὃ ὃς, οὐ δύναται, φησι, τῦ ἑαυτῦ Θεοῦ πρὸς τῦτο μὴ κατόμενόντος. ὃ αὖθι γὰρ ⓜ ἥλιον ὡσπὸ Θεὸν τελῶ, ἢ Θεὸν ἔχῳ ⓜ καὶ οὐρανὸν κυελεύοντα. ἢ Εἰ οἴδατε, Εἶπεν ὁ ἅγιος, ὡσπὸ Θεὸν τυγχάνειν ⓜ πῶ ὑμῖν σεβόμενοι ἥλιον, τί μὴ καταλιμπάνοντες τῦτον ὡς ἀόρατον, τῷ τῦ ἡλίου ὡς πάντοδύναμον πρεσβεύεσθε ἢ προσκυνᾶτε Θεόν; μὴ τολμᾶν ὀνῷτο τῦτο ἔφασκε Δημοκρίτεσθαι, κρείττονος ὄντος ἢ φοβεροῦ τῦ ἢ αὐτῦ τῦ ἡλίου κατ' ὀζόμιν ὡσπρέχοντος· ᾧ Εἰ μὴ τις ἢ ἄξιος, ῥύπτ' τε πάντος ἢ ἀμῦθητος ἀλλότερος, ὁμοῦ τε προσῆλθε λατρεύσαι, ἢ χερσὶν ἢ βληθεὶς ἀποτέτυπκε. ἢ ὁσοφώτατος, μῶροι ζῶντα, ἔφη, καὶ τῦ μισοκάλου τεχνάσματα, πρὸς ἀπώλειαν ὑμᾶς ὡσπούσαντος. ὁ γὰρ τῦ ἡλίου Θεὸς ἢ ἀνθρώπων ἢ ὁρατῶν ἀπάντων ἢ ἀοράτων ὡσαρχὴ Θεός, ἢ ὃν αὐτῷ πιστεύοντας καὶ λατρεύοντας

ἰσ. αὐτ.

λατρεύοντας τοσοῦτον πολὺ τὸ ἀποδέκτον, τὸ πολλοὺς θέλειν σωθῆναι καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν· καὶ μισεῖ τοῦτο, ὅτε μὲν ἀποστρέφεται, ἀλλ' οὐ μόνον τοῦτο, ἀναμένει αὐτῶν, ὡς ἀγαθός, πῶς μετανοήσωμεν. πῖς δυσωπῶν ὧδε σὺ εἰς αὐτόν, καὶ ἱκετεύων τὸ τοῦ θεοῦ τέκνου τὸν δεσπότην ὑπὲρ τοῦ τοιούτου πράγματος. ὁ δὲ πιστεύω, ἔφη, δοῦλε τοῦ μεγάλου καὶ ὑψίστου Θεοῦ, καὶ πάντα ὅσα ἂν δύνῃ σε λελάληκας, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ ἑτέρῳ λατρεύσω Θεῷ, ἢ μόνῳ τῷ τοῦ σοῦ κηρυττομένῳ. τότε τὰ μὲν τοῦ Ἀλεξανδρείας σφετερίσας τὴν δόξαν, γερουσιαστῶν ὄμμασιν εἰς οὐρανὸν ἀναβλέψας, ὃ ἦμιον αὐτὸν ἀπεφαίνετο μᾶλλον, τοιάδε εἰς ἐπήκοον τῶν πρεσβυτῶν ἐπηύξατο. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ τὸν πρεσβύτην σκήνει, ὃν σοὶ κλισίᾳ ἀγαθῶν καρπίμων καθίσεσαν ἐνδυτῶν σε, ῥήματι μόνῳ συσφίγξας, ὃ τῶν ἰασιν ἀναδείξας, ἵασαι καὶ τοῦτον πάντα θεὶς ῥοπῇ· ἵνα πάντες οὗτοι δοξάσωσι σὲ τὸν σωτῆρα πάντων τὸν Θεόν, καὶ δοξάσωσί σε τὸ ἐπουράνιον ὄνομα. ὕπως εἰπόντος αὐτοῦ, φύσει ἀναχεῖμα ὁ αἰθέριος ὑγιὴς, μηδὲν ἀνθρώπειόν ἴχνος ὑπιφερόμενος.

ριγ'. Τὰ τοῦ Ἀρμενίας ἐπισκόπου τὰ ὁμοδοξοῦντα τοῖς ὀρθοδόξοις, καὶ ἐπὶ τοῖς ὑπὸ τοῦτον ὑπηκόοις χειροτονῆται.

Τοῦτο δ' ἀνάμα τοῖς κατ' ἀρετὴν ἅπασι τοσοῦτον τῆς εἰς Χριστὸν ἐλπίδος πίστεως, οἱ τῆς ἀποστολικῆς θεοσοφίας καὶ τῆς μυσταγωγοῦς ἐκείνης διδασκαλίας ἑπτὰ πολισύσαντες εἰς ὃ τῶν ἐπαρχιῶν τελάρχης ὄνομα ἐβασπάσαντο· ἐφ' οἷς ὑπισχόμενος ἑπτὰ ἐπὶ τε καὶ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους ἀνακόμενος ὁ μέγας Χρυσόστομος, τῆς λειτουργίας καὶ τῆς ἀναμάκτου θυσίας τύπον αὖθις πλάσασθαι, ἅμα κἀμοὶ ψαλμῳδῶν τε καὶ προσευχῶν. καὶ πίνας ἐξ αὐτοῦ τὴν ἐλλωπικὴν γλαῦκα ὑπὲρ ὑμῶν μύρων ἀγκαλυβέ) τὸ τε ψαλτήριον καὶ τὴν κανικὴν ἅπασαι ἀνακόμενος κὰμὲ πρὸς τὴν ἐκείνου γλαῦκα μεταποιήσασθαι. ἡμέρας οὖν ἐκείνης ἐν ταῖς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαις καὶ ταῖς ὁδόμασιν ὁρᾶν προκόπτοντας ὁ μακάριος, ἔχαιρε σφόδρα καὶ ἠγαλλιᾶτο τῷ πνεύματι, τοὺς ἀρρωστοῦντας πάντας ἀγκαλούμενος τῶν πιόνων χάριν ὑπισχνούμενος ἀποστολικῆς ἐξουσίας. καὶ ὧδε πάλιν ποιμὴν ὁ ποιμὴν ἄλλων προσάπαν καὶ τὸν ἀνάμα φωνὴν, μηδὲ τὰ πάλαι, ὅσον εἰς δυνάμιν ἦκε, πολλαπλασίων σὺν ἄρεσι καὶ πανηγύρεσι καὶ παλαίοις καὶ γῆς ὑπαίθρῳ, καὶ θυείοις λογικῶν ἀπαρχῶν γιομένων· καὶ ἐν ὧν ἐξοδείαι, δημεύσεις, βάσανοι, καὶ ἀφνὸς ἐπιμετρίετο θανάτου. τούτων ὁ καλὸς ποιμὴν μακρὰ ῥαδιῶν τὴν δι' ὑπισχνῶν ἐπαφώλιος, τοσοῦτος ὠδῖνας καὶ οὐρανίους σπουδὰς. ἡμέρᾳ γὰρ οὐ πολλαὶ μετὰ τὴν αὐτοῦ ἐξοδείαν, καὶ Χρυσοπόλιτα Ἀρσάκιος ἀδελφὸς ὢν Νεκταρίου Κωνσταντινουπόλεως πατριάρχης· ὃς καὶ βίον καὶ λόγον ἀδόκιμος ἐπῆρχεν, καὶ ἀφ' ὧν τοσοῦτος Ἰωαννίου μόνου τοῦ λαοῦ ἀφ' ὑπερον φιλέρημον, ἀλλὰ καὶ τῆς γνώμης δύσροπον πρὸς πάσης ἀρετῆς ἐμισεῖτο τῆς πόλεως. πανταρεσκαίδεκα γὰρ μῆνας ὑπισώσας τὴν ἀρχὴν, τέλει τοῦ βίου ἐχρήσατο.

ριδ'. Περὶ τῆς πανηγύρεως τῶν κατὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν αὐτοκρατόρων.

Χρυσόπολιτα δ' αὖτε αὖτε ὁκ τοσοῦτον τῆς Ἀγκύρας ὀνόματα, ἀλλὰ ὅτι καὶ ἐν τοῦ κάκιστος. ὁ τοῦτον δίωγμὸς μέγας κατὰ τὴν ἐκκλησίαν ἀνέρριπίζετο· ὁ τοῦτον τοσοῦτος πράγματα ἐν βασιλικοῖς ἀγαπήγματα καὶ πόλεις, πόνδε τύπου ἔχοντα, τοσοῦτος. Εἰ τῆς τὴν ὑπισκόπου μὴ κοινωνῇ, ἐθέλει Ἀγκύρᾳ τὸ ἐν Θεοφίλῳ καὶ Πορφυρίῳ (τὸ Ἀντιοχέων ὃ τοῦτος τυραννικῶς τοσοῦτος Ἀντιόχου ἦσαν καὶ Σεβηριανοῦ καὶ Ἀκακίου τῶν χρονικῶν τὸν Χρυσοστόμου καὶ τὸν ἐκκλησίας ἐκβεβλήσθαι, καὶ τὰ τοσούτων ὑπὸ τοῦτος. τὰ πολιτικὰ ὃ, οἱ μὲ ὁ ἀξιώματος τὰ ἀξίας ἀγκυροῦσθαι· ὁ γραπτοῦμοι ὃ ταῖς ζώνας τοσοφαιρεῖσθαι· ἰδιῶται ὃ καὶ χρώνακτος καὶ οἱ τὰ ἀστιότερα ψυχὴ κεῖμοι, ὁλκὴ χειρὸς ζημιοῦμοι, ἐξορία τοῦ ἀπεμπεδῶσαι. ἀγκυροῦσα πολλοὶ μὲ ἐπέσχει, ὅστε πλουτῶ καὶ πευφὴ καὶ δόξη δουλεύοντες, ὁ νῦν αἰσθάνα τὰ μέλλοντος τοσετίθεντο· πολλοὶ ὃ καὶ αὐτεπίσκοποι, κακοῦχείσθαι μᾶλλον μὲ τῆς εὐσεβείας ἀρνούμοι, ἢ ζώντης δίκα μὲ τὸν πευφώντων γνωρίζεσθαι. ἀγκυροῦσα ἀσεβεῖς μὲ καὶ δωσίοις τὸν ἀγῶν ὑπίσχοντες, ὅσοι ὃ τούτων ἀπελαυνόμοι τε καὶ ὀζωδούμοι· ὁ τε ὁ Ἡρακλείδης ἐκεῖνος ὁ ἐπὶ τοῦ ἑβδομήκοντα ὑπισκόπων Ἐφέσου τοσοκαθεδεῖς, δωσίοις τὸν ἀθῶον καὶ τρίπλοῦ· ὃ γαμίμως ἐπὶ τοῦ μεγάλου ὁ πάλαι καθαιρεθέντος,

καθαιρεθέντες, χρήμασι τοῖς ἑαυτῶν ἐγκαθίσαντο δεήσεις. διαὐτὰ τῆς ζάλης ἡ σύγχυσις ἐξ οἰκουμενικῆς εἰρήνης τὰς ἐκκλησίας κατέλαβε. τότων δὴ οὕτω γινομένων, ὑπίσχνεται τὰ μέρεσ τῆς εὐσεβείας ἡ κλεινὴ οἷς ὑπὸ τὸ παμμάκαρος ζῆλος εὐσκήψασα εὐαγὴς, τὸ πρεσβυτέραν κατειληφότης Ρώμην, ἀπόντα τὰ γινόμενα βασιλῆ Οὐαρίῳ καὶ Ἰννοκεντίῳ τῷ πάπᾳ καὶ τὰ μέρος ὑπαγορεύουσιν· οἱ ποσοῦτον ὑπεῦθεν εἰς Ⓜ καὶ Θεοῦ ζῆλον αὐηφθησαν, ὡς καὶ στυόδου αὖθις κροτῆσαι, πόντα ὧν τὰ κατὰ Ⓜ μέγαν ἀσεβίζουσιν, ἀνηλέουσαν, ἀπατερπύουσαν μόνοι τὰ τῶν ἑαυτῶν καὶ Ἀλαβάλλουσαι· τελεῖσθαι ἢ καὶ τοῖς Ⓜ βασιλέα Ἀρκαδίου αὐτὰ τε ἐκφέρειν ὑπὸ τῆς ἱερᾶς ἐκείνης στυόδου ἐκπόντα, καὶ δὴ καὶ γράμματα Οὐαρίου τῷ βασιλέως καὶ ἀδελφοῦ, ὧδέ πη ἐχέγορεύοντα.

ριέ.

Τί τῶν, ὦ ἀδελφὲ ἡ ὁμοπάτριε; ἆρ' οὐκ ἠρκέσθης ᾧ φθάσαντι δυομένῳ, ᾧ δυόμενος Ⓜ τῷ Θεοῦ μέγαν ἐχυροφόρμιον ὑποροίσας τῆς πόλεως, δι' οὗ ἡ ὑμᾶς ἡ τὸν ὑμετέρου πάλαι ἡ θηλάσης ἐκείνη κατειλήφει πλανῆ, ἀλλὰ ἡ πάλιν αἰσιμίας ἐτάρῳ· ὅτι τῇ αἰσιμίᾳ προσέθηκας, ἐπίξας σε τῇ ποιμαντορίου χωμικῇ ἡ τοῖς ποιμαντορίοις τῶν ἀγαθοῦ ποιμένος ἐφροῖς μισόσιν αὖθις, ὡς σὰ πύλαις ἐλέγχοντα, ἡ λύγοις αὐτοῦ τοῦ ὁσίοις ὀφὰ ὃ ὁμοσίως ζῆν αἱρεῖσθαι βδελυσσομένοις; ἡ οὐ τῷ δεήσου μόνον τῆς ὑπισχυσθῆς ὀξέωσας, ἀλλὰ ἡ τῆς πόλεως ποῤῥώτατα ἀπήλασας, ἐπαίξας ἐφ' ἡμᾶς ἡ τὸν βασιλέως ἡμῶν αἵματος ἀθώου ἐκδίκησιν, ὅπερ ἐκζητήσει Κύριος ὃ ἡμέρᾳ κρίσεως ἐκ χρῶν αὐόμων, οἵ σε δηλίως τῆς ἀληθείας ἐξέκρουσαν. ἐπεὶ οὖν τῶν σεαυτὸν σοὶ δήθον, ἀδελφὲ, ἡ ὕστως ἐξαπάτησας, οὐ ξυμποι ὑπὸ τῆς Εὔας Ἀδὰμ, μετθυσία καὶ θεραπεύσας θέλησον ὃ ἀγνόημα, κελεύσας Ⓜ ἴσα πάσχολον ἡ μέγαν ὡς ἀληθῶς Ἰωάννῃν ὀφὰ ἡμῆς πάλιν τῆς προσηκούσης Ⓜ αὐτῷ μόνῳ προσήκοντα δεήσεσ ἐπολαβεῖν, ἐν' ὅλης σοι ῥιζήσεις ἔνεστι τὸ καλὸν, ἐ σῖδας πρὸς τὸ μέγα ἡ πανεπίσκοπον ὀφθαλμόν. ἐρῶσο. τὰ διαῦτα πάντα τῶν Οὐαρίου λαβόντες γράμματα ἅμα τοῖς δηλωθεῖσιν ὑπομνήμασι ὁ πρὸς Ⓜ θεῖον Αἰμιλίου ὑπίσχοντο Βενεβεντῖ, Κυθηλόν τε, ἡ Γαυδέντιον, Οὐδιεντῖνόν τε ἡ Βωνιφάτιον τὸν πρεσβυτέρους, στοὺ Κυειακῷ ἡ Δημητείῳ, Πομφιδίῳ τε Εὐλογίῳ ὑπισχόπους, ἡ τὸ μεγάλο κοινωνικοῖς, τοῖς ἡ τὸν ἀγγελίαν δεχομένοισιν, ἐξάγαντες ἀπὸ Ρώμης, ὅτι τὸν Κωνσταντινούπολιν δεκάτῃ ἡμέρᾳ πλησίον τῆς πόλεως εἰσῆς τὴν Βιθυνίας προαστείων προσορμισθέντες, ἐκφύγει ἀφ' ὕπνος τῆς Εὐδοξίας Μαρίνης τὸ νομα, εἰς αὐλὴ τὸ πον ὁ ἐκείνης ζαλέντος προεγωκύας ὁ πρᾶγμα, εἰς τὰ ὀπίσω ἀπῄεσαν. ὁ ἡ τοῖς Θρακικοῖς μέρεσιν ἐστί τι Φρυγίου Ἀθύρας ὀνομαζόμενον, ὁ ᾧ βιαίᾳ γνώμῃ τε ἡ χρεί. ἰδίᾳ μὲ τὸν Κυειακὸν ὑπισκόπους, ἰδίᾳ ἡ πάλιν τὸν ἀπὸ Ρώμης κατέκλεισαι. ὧν φανῶσι καὶ ὑπὲρ τοῦ Παύλῳ τὸ νομα Αἰμιλίου τῷ προῤῥηθέντος ἀρχιάτρῳ τυγχάνοντι, ἀνδρὶ πράῳ τε ἅμα καὶ σώφρονι καὶ δικαίῳ, Παῦλον Ⓜ ὁμώνυμον ἡ μέγαν ἀπόστολον, κἀκεῖνα πρὸς αὐτοὺ ἀναφθέγξαθαι· Βλέπετε πῶς ἀκριβῶς περιπατῆτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί, ὅτι αἱ ἡμέρεσ πονηραί· ἀγοραζόμενοι τὸν καιρὸν ἡ τὸν ὑετὸν ἡ τὸν δώρων ἡ κολακείας ἀπάτην αὐτοῦς" κἀ μικρὸν ἀποφθίσουσι.

Ep. e.

ρις'.

Δευτέρας δὲ ἡμέρας ἐπιγνομένης, τὸν ἐκ τῶν παλαιτίνων τινὲς καὶ Ἀφρικῶν πρὸς αὐτὸν προσερχόμενοι, ἐξίουσι πεφιλίοις χρυσίοις κολοῦντας τοῦ Ἀφρικῶν μὴ κοινωνῆσαι, ὡς ἡ κἀ Ⓜ Ἰωάννου σιωπῇ προδοθῆναι. ὁ ἡ οὐ γνώμῃ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν προσκολούντων χρησμῷ ὃ ἀμεταθέτων ἐχόντος ὃ τῶν Δαυὶδ ἀπεφθέγγοντο, μὴ δέξασθαι μόχλος ἐξ οἴκου αὐτοῦ, μηδὲ ἀπὸ πομμίου χιλίους. τότε τέλεται πρὸς αὐτὸν Καππαδοκίης τις ἀνὴρ Οὐδέριος ὄνομα, τῷ ἀριθμῷ ἀφηνυέλμος, λίαν ἀπιθὴς ἡ ἀπιθῆ. θεσπέσιος. ὃς ἑνὸς τῶν ἐπισκόπων κατηγορῶν Ⓜ ἀνῄρεσε, τὸν τε Οὐρανίου ἐπιστολὴν ᾧ τοῦ Ἰννοκεντίου ὑφήρπασεν ὑπομνήματα, καὶ πυκτία ἢ ἱερὰ καὶ σκεύη, καὶ ὅσα πρὸς χρείαν αὐλῆς ἀρμόζει, προσαφέλετο· αὐτὸν

ριέ.

This is a
[illegible]
of Greece

Ἐπιστολὴ Οὐρανείου βαπλέως Ρώμης πρὸς Ἀρκάδιον βασιλέα.

this comes[illegible] ἡ τοῦ τὸν ἱερὸν πρεσβ. [illegible] not this

ἀῤῥᾳθῦ ἡ εἰς πλοῖον ἀναβᾶσα, θᾶττον σκοπῶ ἀπωλείας ὁ ἀνόσιος ἐμοὶ μὲν πολλῶν παλινορμήτους ἀπέπεμψε. μικρὸν γὰρ ἀπέπλευσαν μᾶλλον ἢ μᾶλις τῆ Λαμψάκῳ προσαχθῆναι δεξάμενοι. κἀκεῖθεν ὁ πλοῖον ἀμείψαντες, καὶ μετὰ τέταρτον εἰς Ῥώμην ἀφικόμενοι, πάμπολλα διῆκε, ὅσα τε εἶδον καὶ ἤκουσαι, καὶ ἅπερ αὐτοῖς μὴ ἀσεβοῦσιν ἀπήντησε, τοῖς δὲ τὰ Ο-
9 νώριου καὶ Ἰνοκέντιον διηνθρυον. ἐξὸν ὡῴτι δὲ Κυριακὸν καὶ Παμμάχιον μηδὲ εἰδέναι ὅ-λως, ὅ, τι καὶ γεγένηται, ἀλλ' ἢ τὰ ἀπ' ἄλλων ἀφικάσιν. ταῦτα μὲ δῖω ὕστω ἀφικὲ τῆ Εὐδοξίᾳ ὑπηρετωμένων τελευτέντα τε καὶ συγκαλυφθέντα τ' ἀφελεῖ Ἀρκαδίου διελθεῖν. καὶ ἰοῦ τῶ ἀσεβῶν ἐπὶ ὃ δικαοθαι ἀνεχαλιμψίης τῆς δίκης, ἢ χάριν τῆ μετανοίᾳ διδούσης (οἷα δὰ τὰ μακροθυμιῶτος ὀπτιπαθήματα) ἢ τῆ κακίᾳ πλήρωσιν, καὶ τὰ, Οὐ- Gen. 15. 15.
10 πω τῶ Ἀμορῥαίων αἱ ἀμαρτίαι πεπλήρωνται, προέρησιν, ἵνα καὶ πᾶσα προφάσις τοῖς πονηροῖς ἀποκλείηται, ἢ δικαιοκρισίας ἐξὸν χησίους τὰ ἀρετὰ, ἢ ὀλίγοι πλέον λαμπρύνωνται, καθάπερ χρυσὸς τῷ πυρὶ χωνευόμενος. εὐθυμεῖ Ⓜ Ἰωὴλ, ἵνα μὴ ἐξὸν ἄλλως λέγω, ἀλλὰ τῶ τοιῶτων βδελυκτμισαγίας. ἀλλ' ἐπιστώτω πάλιν ὅτι Ⓜ μάτηρον ὁ λόγος Ἰωὴλ.

15 Ὡς δὲ κακουχίαις καίζουσι καὶ σκληραγωγίαις ὑποβαλλόμενος βιαίως τῆ ζωῆ (ὡ τῆς βίας) ἀπαλλαγὴ (ζημιοῦν ἢ βασκασία κακὸν, ὡς μηδὲ πορρώθω φέρειν φθονερῶν Ⓜ ἕταιροι) τοῖσι ὑπὸ τῆ ποδὸς Ἀσσυρίων ἰδιοπορία, ἢ δὴ καὶ τῆ χάρᾳ αὐτὰ σφοδροπαθείαις αἰρέσεις, πρὸ οἷς τῶτο προφέτακτο δηλοῖς, ἢ πάσαις δυσπαθείαις ὁ κρατιστικώτατος τῆ Χριστοῦ ἀθλητὴς, ἐκ μαίζοσιν ἢ κατ' ἀῤῥᾳθεσιν συμφορᾶς ὑπερεπηδᾶς, ὁ ἀῤῥᾳς ἰῶ ὑπὸ ὀδοῦσι, οὐδ' ὅλως ἀλλοιωθείς. φωὴ γὰρ ὃ φῶς κὰ φύσει ἀπθμπαχοῦ. ἢ ὥσπερ Ⓜ ἥλιον, ἕδρα δὲ ἢ, μὴ δύναμένω ἀμαχθῆναι, οὔπω Ⓜ γνησίως φιλοσοφοῦντα, ὅπου δ' ἂν ῥᾳδίως ἐκ οἴεσθαι προσγίνασθαι προσομιλήσας τύχῃ, ἀδυνάτου μὴ τῶ ἀρετῶ τυγχάνειν καταδήλων. ὅθεν οὐ μόνον ἀῤῥᾳς ἀτρεπτος ἰῶ ἢ ποδὲ ὃ κακὸν ἀναλλοίωτος, ἀλλὰ ἢ οἷς προσπαλαστ, τῶ μαγῆτον ἐφικὲ, πρὸς τῶ οἰκείᾳ ἀρετῶ ἐξὸν ἄπθμπος ἐφελκόμθνος. ὀπτιφθαμεὶς γὰρ μόνοι τοῖς ὑπὸ Ἀσσυρίοις ἐιδώλοις χαίρουσι ἔδνει ἢ δυσπανακλήτῳ πρὸς ὃ κακὸν, ἐκ ῥᾴθυμα λόγοι ποταμοῦ δίκῃ προσπικύσας, ἢ μόνοι ὃ τῶ χώρᾳ οἰκοῦσι, ἀλλὰ ἢ τῶ ἐκέχωρεν ἅπασαν ἢ γνώσει ἢ γνώμῃ πρὸς τῶ ἀληθείᾳ ἐφελκύσατο.

Παλιν δῶν τῆς φήμης ἐγλεμθνης, ἢ ὃ τηλικοῦτον κακὸν τῆς λήθης κρύπτειν ἀδύνατόσης (μηδὲ γὰρ χῶν κρύψαι ὃ οὐρανοῦ πλάτος δύναται) ὁ φθόνος πάλιν οὐκ ἐσιγᾶ, σὺν-
30 συγκαὶ ἐῖχε πολεμεῖσθαι οἱονεὶ θεόμαχος. ὡς ἀχείρωτόν τι χρῆμα ἢ ἀρετὴ, ἢ ὡς ἀληθῶς ἀνίκητον, ἐξὸν διώκοντας μᾶλλον βάλλοι, οὐ πρὸ σκοπὸν καταβαλλόμενον. Ⓓ μὲ γὰρ πολεμοῦντες ἢ τὰ μεῖζα σκοπὸν κακὸ δέχεσθαι μέλλοι, πολεμεῖσθαι μᾶλλον ἢ πιπίεσθαι ὑπελάμβανον· ὁ δὴ πολεμούμθνός τε ἢ πφύδηκα πρὸς αὐτῶ ὑφιστάμθνος, ἀνώτερος πάσης ὀπτιοῦσης διεδύκνυτο. οἷόν τι λέγω· πάσης ὀπτιοῦσης ἢ συκοφαντίας κατ' αὐτὸ κινηθείσης, ἢ πάντων
35 ἀπθμπαχοῦ μόνα τὰ κατ' αὐτὸ, τῶ μὲ λεγόντων, τῶ δὲ ἀκουόντων, ἢ σωφελοῦσης ἰσχυρᾶς τε ἢ βασιλικῆς ὀξουσίας εἰς τ' αὐτὸν κα' αὐτὸ, ἢ πάσῃ μηχανῇ χρησαμθνης ἑκατέρας πρὸς τὸ τῦ μεγάλου πύργου ἢ ἀκαταῤῥέτῳ καθαίρεσιν (δι' ὃ οἱ τε σισμοὶ ἢ Ⓓ ἐμφορησμοὶ καὶ αἱ χάλαζαι) καὶ ἁπλῶς ἐπιπεῖν, τῆς οἰκουμθνης ἁπάσης σαλευθείσης, ἢ τῶ μισκάλων δι' ὅλης πόντων δι' ὀπτιοίας πάσης ἢ μέσης ἡμῶν μεσῶν πνα τῶ ἀμυ-
40 μῶ προσπάλαι, ἢ δολοφονίαι ὲκ τύτῳ αὐτῶ συσκιάσασθαι, οὐ μόνον ὲκδὲν ὲκ τύτων ἀῤῥᾳκίνητο, ἀλλὰ ἢ πάντων δυώτερος τῶ συμπωμάτων ἐδείκνυτο. ἢ ὥσπερ ὲκκ δ' τις τῶ ὲν οἰκείοις φοβήτρων μὴ τῶ ἔγαρσιν λόγον ποιήσαιτο, ὅτως αὐτῶ ἡνίοιτ' Ⓜ λογισμὸν, ἢ Ⓜ τῆδε βίον οἰκείοις προσαπικίζοντι ὑπὸ μία φρενῖτις τῶ κατ' αὐτὸ συσκιαζομθνων ἐγίνετο. τῆς φήμης ὕπνου (ὡς ἔφηται) πθμπαχοῦ ὄχθουσης, ἐκ τῦ φρονήματος ὑποβαλομθνικὸς,

ρκζ. Περὶ τῦ ἐν Κυκισσῷ λιμῦ, ἢ τῆς Ϝ ἀγίου Σκυμματουργίας.

ρκθ. Περὶ τῆς εἰς Πιτιοῦντα ὑπὸ Λαζίσου κατοικίσεως ἰωῦ.

ὑπερφυεσικός, ᾗ δ' ὃ τοῖς δεινοῖς ἀξιαπίστως αὐτὸ ᾗ ἀνένδοτον κυρτοῦσις (εἴωθε γὰρ ὃ τοῖς πειρασμοῖς ἡ ψυχὴ τραχυτέρου σχηματίζεσθαι) ⓘ πρὸς Σεβαστιανὸν καὶ Πορφύριον σπαρεῖς ἀγγέλους ὃν ἐπεγκόντες θρᾴως τὰ τῆς αἰδήμων ἐγκώμια, σπουδῇ πρὸς τὴν Βασιλιανὴν Εὐδοξίαν ἀφικνεῖσθαι, ὥστε αὖθις εἰς Πιτυοῦντα, ὅπου καλούμενον πολίχνιον, τόποι πανέρημον τῆς Τζανίων, τῇ ἐχθῇ τῆς Ποντικῆς ὑπερκείμενον θαλάσσης, ὃν ἐξικέσθαι μετρίως (τέρμα δὲ ὁ τόπος Εὐξείνου πόντου πρὸς ἀνατολάς, ᾗ τῆς Ρωμαϊκῆς ἀρχῆς ἔσχατα, βαρβάροις ἔθνεσι ᾗ ὁμοίοις ἀπτόμενα) τοῦτο πανύπατος ⓘ ἀλόγιστοι λογισάμενοι, ὡς τῇ τοιαύτῃ ἀρχαιρεσίᾳ ᾗ μακροπάτῃ ἀπαγωγῇ, βίᾳ τυχόν αὐτὸ καταθήξαντος, ἢ πρὸς τῆς ἐκφυσῶμενον ἐνδυναμοῦντος, ἀνέσεις αὖθις πρὸς τοῦτο γενήσεσθαι.

Πειστέον τῆς ἀξίωσιν ἀποστόλων Πέτρου καὶ Ἰωάννου εἰς αὐτὴν ἐμφανείας.

Τὼ οὖν τοιαύτῳ παγχαλέπου ὁδοιπορίᾳ πειούμενος, ὡς μιᾶς τῆς νυκτὸς κατὰ πύλας πόνου ⓒ σωθῆναι σεσωσμένος ᾗ δοξολογίας αἴρειρεν, ἰδοὺ Πέτρος ᾗ Ἰωάννης ⓘ τῆς ὑψηλῶν ἀποστόλων κορυφαῖοι ᾗ σεσῴκοντες, ⓘ ᾗ σωτῆρι σὺ Ἀντιοχείᾳ καταφθόντες αὐτῷ, φῶς αὖθις αἰσιόντες, πρέμνα πως σεσωκδυῆ κατηπασζόντε, Ἀπεστάλημεν, λέγοντες, αἴδις ἡμῖς, πρὸς ἀκμὴν αἰσιόντες ὅτι πλέον ᾗ ἀνέκαμψαθαί σε αὖθις μοιζῆ τῇ πύλαι καὶ νῦν πολυωμένῃ σοι, ἀνῦν τῆς πολλῶν ἐκείνων κόπων ᾗ μόχθων, οὓς ἠμφιάσω, ὑπὲρ τὸ διαγελίᾳ ὑπήνεγκας. χαίρεις οὖν ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὸ λογικὸν θρέμμα Χριστοῦ, ⓜ ὁμοίωμοί σοι μιμησάμενος Βακχίδιον, ὅτι σὺν μαίτιμ ἐμβραίνοντά σοι ᾗ πολεμοῦντας νενίκηκας, ⓜ πλάνον κατεπάτησας, ᾗ ταῖς αὐτῆς δυναμέσι ἀνθιῆς ἀπελέγξας πεδεῖγμα ἴσας. αὐτὸ ὧν χαῖρε σφέδρα ᾗ ἀγαλλιᾶ, ὅτι σοι πολὺς ὁ μισθὸς ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ἰδοὺ διαγελιζόμεθά σοι χαρᾷ μεγάλῃ, ὡς, ὀλίγας ἡμέρας, ᾗ σὺν ἡμῖν ἀσας τῷ σώματος, σὺν ἡμῖν ἐσης πρὸς Κύριον καὶ σεσωπαπαύσῃ μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ τῆς οὐρανῶν βασιλείᾳ. ζῶν τε πρὸς αὖθις ἐφηκότες καὶ πνα ζῶν μασίαν βρῶσιν ὑπεδεδωκότες, δίξει, ἐν ἱπνίτῃ, ᾗ φάγε ᾗ ἐρκεσθῆσ ἄξεις οὐ ὃ πνεῦμα ἐν χείρας Θεοῦ πρὸς τῆς, ἀπῆλθεν ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτῶ. αὐτὸς ᾗ ταῖς πρὸς δόξοις ὑπάσασας, ᾗ τῇ δοξείσῃ σκεύῃ ἁγίᾳ βρώσει ἐν ἐρημίᾳ τραφεὶς ἅμα ᾗ πρὸς κλῆσις, καὶ τῷ ἰσχυρῷ ἁλλάξας, ὡς Ἡσαΐας διαπαλίζεται, ὅλῃ τῇ καρδίᾳ ᾠμολογησάμενος αὐτῷ ⓜ Κύριον.

Πειστέον ἐφέσεσι ἀποστρατείας ᾗ ἀνάπαυσιν ἢ πόνων ἀπαλλάττον ἡμῶν, ᾗ ὅτι ἐπιτελίσωσι αὐτῷ χαλεπῶν, καὶ ὡς εἶχον σεσῴσθαι κατ' αὐτὸ ᾗ φόβου παραγγελίαν.

Οἱ ᾗ τῶν ἀπάγωγης, θυμῷ τε ζέοντες, ᾗ ἡλικίας ἀκμῇ διακμάζοντες, ἐρωτί τε λημμάτων ᾗ ἀξιωμάτων δουλεύοντες, ἀπρᾳωτοὶς πολλά τε καὶ μεγάλα, ὑπὲ τῷ ⓜ δίκαιον αἰελῆ καὶ ἐις χλῶ ἀδίκως κατακρίναι ἠλπίζετο, ὅτως ὠμῷ κατηφθῃ ᾗ κατήλωσεν, ὥστε ὃ κατ' αὐτὸν ὁ αὐτῆ ⓜ πανύσιον τὴ ὁδοιπορίᾳ καταδεῖν. προελέλεκτο γὰρ αὖθις καὶ διεξεβαίωτο πρὸς τῆς κραυσώπων, ὡς εἰ πρᾳχῦ πλῶ ὁδὸν ἐλαυνόμενος ἐπθαίοι, καὶ μὴ ὄφῃ ξίφος, ὅπερ ὑπολήψῃ φανεῖσθαι τῆς τυραννικῆς αὐτῆ καὶ μιαφόνου γνώμης παύσῃσι, πλείονσι τε αὐτὸν τῆ δωρεᾶν καὶ μειζόνων τῶν ἀξιωμάτων ὑπτιάζεσθαι. ἐπίκα ζόνιμον ὑέτος λαίθεργος ἐπέκλυζεν, ἢ καὶ σὺν ἡλίου σφέδρα κατέχαιε, τότε δὴ μάλιστα αὐτὸν ⓘ ἀπηφῆς κατεπονδάζον· ὑπὲρ πόλις ἡ χωρίον αὖλετον ὑπεφαίνον αἰαλῳζῶ, ᾗ βραχαίᾳ τις ἀλλήτων πόνων ἀνακωχῇ, σὸν τε πρὸς ὀλίγῃ σκήνῃ πρὸς μῆναι πρὸσανεχόμενοι. ἐπὶ τῇς ζόνιμ μείωσε τῆ ἀρχαιέῳ σκεύῃ καὶ σκληρᾷ αὐλῶν ὑπῆς ἐδάν, καὶ ὃ ἐν ἀπόκριμα τὸ ζωὴν τῷ ὅσον ὅτι τοῖς κινδυνίοις ὑπ' ἐαυτῶ ἐρηκώς. ζῶν ᾗ ὅσον ὅτι ᾧ Θεᾷ, καὶ ᾗ τοῖς ἀλλήλοις χρῶ οὐλμος, ἀλλὰ πᾶς ἀγαθῆς ἐλπίσι μᾶλλον ἰθυρούλμενος, πρὸσώπῳ τε θάλλοντι ᾗ πνεύμαπι ζέοντι ὧδε κάκῳσε τοῖς ἀπαντήσεσιν ὡς εἰς σφαγὴν πρὸβαινον ἡσυχῇ πρειαγόμενος, ὑπ' ὧ τῷ ἀγίᾳ ἱερομύρτυρος Βασιλίσκου ναῷ ἔπῆσε Κομαίων ἔξω τῷ τείχεος μίαν κατήχθη, Πιτυοῦντα ⓜ ὠεισμένον τῆς ἀξοείας ὅπου μὴ καταλαβόν.

ρκϑ'. Περὶ τῆς τοῦ ἱερομάρτυρος Βασιλίσκου ἐπιφανείας.

Ὁ γὰρ Βασιλίσκος οὗτος, ὑπάτευε μὲν τῶν αὐτῶν ἐγήρετο Κομάνων· ἐν Νικομηδείᾳ δὲ κατὰ τὸν Μαξιμιανοῦ μαρτυρήσας καιρὸν, καὶ τῆς νίκης ἀνεδήσατο στέφανον. οὗτος οὖν ἅπαξ ὀπτασίᾳ τῷ ἁγίῳ, Θαρσεῖ, Ἐπίτευ, ἀδελφὲ, καὶ χαῖρε καὶ ἀγαλλιῶ· ἄμεινον γὰρ ἅμα ἐσόμεθα. λέγεται δὲ καὶ τῶν νεωκόρων τῇ πατρῴᾳ ὀπτασίᾳ ἐντυχόντα, ἑτοίμασαν τόπον Ἰωάννῃ, φάναι, τῷ ἀδελφῷ μου. ἐγνωκὼς οὖν θεόθεν τὴν τῆς αὐτοῦ ἀποδιώσεως ἡμέραν ὁ μέγας ἦδη πρόεισι, καταδυσάμενος ἐν ἀδύσσῳ πήτυος ἐκείνος καὶ φιλώδεις ἐπιγραφὰς ἤδη καὶ τὰς εὐδοκιμήσεις πάλιν ἀπορρίψεσθαι μέλλοντας, ὀπτιμᾶται μικρὸν ὑπὲρ ὥραν πέντε καμεῖν αὐτοῦ πεφαλείσθαι. ἦν δὲ γὰρ μὴ ὅτι πλέον ὡς σκήνει συνέστεσθαι. αὐτὸν δὲ μὴ καθυφέντων, ἀλλὰ καὶ πολλῷ πλείω ὠσεὶ τεσσαράκοντα ταῦλοις διωκυκλώσαν, ἢ τοῦ μεγάλου τεραστουργικῶς ἐξεπλήρωσε προκλήσεις. ἰδίᾳ γὰρ προσφαλέντες, εἰς αὐτὸν αὖθις τόπον ὑπάκοντες αὐθυπέστρεφαν. βουλὴ γὰρ κρύπτων προέζωπεν ἀνεπιδήκτως.

ρκγ'. Περὶ τοῦ τὴν ὑάλωσιν σεσαλευκότος ἡμέρᾳ, ἀπὸ Σλαπκῆς τε καὶ παυλείου καιμένου ἀυτῶ.

Ἐπεὶ δὲ ὁ τῆς ἀναλύσεως ἐφεστήκει καιρὸς, καὶ ὁ τῶν οὐρανίων ἀγγέλων πρεσβευτὴς χορὸς, τὸν ἐπίλοιπον ἀναλῳσόμενος ἀέρα, ἥ τε τοῦ οὐρανοῦ φέρουσα ὁδὸς, ὑφ' ἑαυτὴν ἀγαθὰ λαμβάνου κρείττονα πάντως ὧν πολυαθλῳ παρείστατο, ἀποδυσάμενος τοῖς βουλομένοις ἄπερ ἡμφίεστο, ἐν τῷ αὐτῷ πρεσκεισμένῳ τολμᾷ ἄγειν ὑποδημάτων ἐπὶ θ' ἡμερωτέρου ἀγκαμείλας, ἵνα σεμνάθειν τοῖς ἀοράτοις ὑφ' ἑαυτὸν ὁρώμενα, εἶτα τὸν ἀρτίως λαβὼν, ἐν βλαισήσας, ἀγάσας καὶ ματαλαβὼν ἐν τοῖς σεμνὰ αὐτοῦ ἱερουσι μεταδοὺς, τελευταῖον ἐν τῷ σεμνῷ θρόνῳ, Δίξα σοι, Κύριε, πάντων ἕνεκεν, ἐπειπὼν, ὡς σημαίνων τε ἐπισφραγισάμενος οὗ σωζόμενος, βλαβῶς ἀγαν ἐν σεμνοπρεπῶς ἅπαν ὃ σῶμα ἀναπηδᾷ, τοῖς ἀπαγόντες τε μέλλουσιν ἀγγέλοις μετ' ὠφελουσίως ἑαυτὸν ἐπιδοὺς, τῷ μακαρίῳ συναύλοις ἐπῆλθε παραδόξῳ Χριστὸν βλέπειν, Χριστῷ συνῆναι, Χριστοῦ τῷ κάλλει ἀναπαύεσθαι. μακάριος μὲν ἑαυτῷ τῆς εὐδαιμίας καὶ μεταθέσεως, ὀδυνηρὸς δὲ σφόδρα τοῖς ἐγνωκόσι, καὶ ὑπὲρ μετρίως τὸ οἰκείου μέλιτος ἔγλυσε καὶ τῆς ἡδονῆς. ἀξία δὲ καὶ ἡ ἡμέρα τοῦ αὐτοῦ ἐγκαπνιστοῦ τελειώσεως. καθ' ἑῴαν γὰρ ὁ ζωοποιὸν τὸ σωμοῦ ξύλον ὑφοῦται (πεντεκαιδεκάτῃ δὲ αὐτὴ τοῦ Σεπτεμβρίου μηνὸς) κατ' αὐτὸν τὸν ἡμέραν καὶ ὁ θεῖος Χρυσόστομος οὗτος ὁ πάλαι σκῆνος λιπὼν ἐπὶ γῆς, ὅλον ὃ τοῦ νεῶ ἀπεκδυσάμενος αἰῶνα, πρὸς τὰ ὑρανίους καὶ ἀφθάρτους δώματα, καὶ πρὸ αὐτοῦ ἔσῃ τὸν θρόνον τὸν βασιλικὸν. εἰκὸς ἑῴαν γὰρ τὸ σωροῦ πόθῳ τὸν πεσαρεπικὸν πάλαι θάνατον ἐκθανόντα, ἐν τὸν φεσικὸν κατὰ τὸν ἐκείνου ὕψωσιν σκάνειν, καὶ ὡρὸς ὃν ἐπόθη, αὐτῷ θεῶν Χριστοῦ.

ρκδ'. Περὶ τῆς θαυμαστῆς ἐκείνης καὶ παμπληθοῦς κηδείας αὐτοῦ, καὶ ἐνδόξου πανηγύρεως.

Τότε δὲ τοῦτο μὲν γὰρ τὸ φαιδρότατον σῶμα ἄξιον μνημονευτέον. πλῆθος γὰρ ἀσκητῶν καὶ ἀσκητριῶν, πλῆθος μυρίων καὶ ἀριθμητῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν διασωθὲν ἐκ τε Συρίας καὶ Κιλικίας, ἐκ τε Πόντου καὶ Ἀρμενίας, ὥσπερ ἀπὸ στενοχωρίας καὶ μιᾶς βουλῆς, ὡς ὅτι τῆς τοῦ Κυρίου μητρὸς ὁ πρεσβύτερον ἐν Ἀποστόλοις, ὅπως ὅτι τῆς τοῦ μεγάλου Ἀρχιερέως κηδείας συνέσθαμον καὶ συνέρρυσαι. καὶ ἰδοὺ ὁ παράλογος τοῖς ἀπίστοις τὰ θεῖα καὶ ἄπιστοι, ὡς μικρᾷ καιρῷ ῥοπῇ τοσοῦτο πλῆθος συνδρομὴ καὶ συνέλθυσις. ὁ γὰρ θυμὸς ὁ πρὸ ἀγαν καὶ ὑβρικῶν, ὁ πᾶσιν ἀμιγῶς ἐγγίζων καὶ ἀθεωρήτως συνὼν, ἐπικρατήσας τῆς ἀδυνάτων βουλῆθη κατορθῶσαι, ἐπόμβιον ἐλθὼν ὁ ἔρχων τῆς συνοικίας. ὅτω γὰρ λοιπὸν συνέβλαβεία πολλῇ καὶ φόβῳ ὁ πλοῦτος ἐκφὼ καὶ πολυαθλοῦντα τὸν ἀποστολικωτάτην Χρυσόστομον σκῆνος μὴ λαμπρῶς τῆς δυσχολοτάτης καὶ δυσημέρου κατὰ πάντων προσκυνῆσαι καὶ ἑορτάσαι σεμνοπρεπῶς κατετέθη πλησίον Βασιλίσκου τοῦ μάρτυρος, ἐκκατὸν τῶν ἀπ' αἰῶνος δικαίων

ρκε'. Ῥίπασται ἐγκωμιαστικὰ ὁλίγα.

Περὶ δὲ θεαρχικῶν ὀφθέντων τῶν ὁρώντος, ἐμπόδως τοῖς ἑαυτὸν ὑπισχνουμένοις αὖθις, ὡς ἀξιέρατον θέαμα. τὰ γὰρ τῶν καλῶν ὑπερφέροντα ἰδεῖν ποιοῦσθαι πᾶσι πεφύκασιν ἅπαντες. πολλάκις μὲν γὰρ Ἀβελ, ἐπέρχει Ἀβελ ὁρᾶν τὴν δικαιοσύνην κακοσχημόνων, δὲ ὄφθη τὸν φθόνῳ

φρόνως βαθμολόμενοι ἢ καταδεδηλόμενοι τῇ τῶν συλλειτουργῶν ἢ οἰκείων ἀδελφικῇ ὁδῷ. δι-
ξιοῦται ὁ ἢ Αβεσαλὼμ Φιλόξενον ὁ ὁμόζηπος Ισαὰκ, ὁ Ιακὼβ ἀπλαστον ἢ ἀμέ-
πάσης ζωηπτωλείας ἐπλυμμαθέντα τῷ βίῳ ἀδεπαύσαπος τοῖς χροὶ Ιωσὴφ, τ' ἐκ-
ἀδελφῶν ὑπὸ βουλθέντα, ἢ ὑφ' οἰκείων ἄδικον καζακριθέντα, ὁ τῆς Αἰγυπλιακῆς αἰώ-
τερον φασέντα μυρίας. ἢ οὐ σώματι μόνον, ἀλλ' ἀδ' ἢ ψυχαῖς, οὐ τῷ κατ' Αἴγυπλον μό- 5
νον, πάσης ὁ τῆς οἰκουμένης δαιμλέτερον ἀμφιβάλλοπα τὸ ἢ εἰς ἀεὶ ἀμφιτέφοντα, ἢ βα-
σιλείαν βασιλεύοπα πλὴν εἰς ἀεὶ ἀμαυρώσουσι. ἔχει ἢ Μωϋσῆς πεπαπρχὸν ἢ ὁμόζη-
λον ἢ πρώπων (ὡς εἴπῳ) δύο ἱερέων πρεσβύπερον, Ααρὼν ὁ ἢ ἀρχιερέα πεπίονπα ἢ
λαὸν ἠρεμεῖν, οὐ πειθόμενον ἀλλὰ σπασιάζειν ἢ σπάσιν. Ιωδὸ ὁ δίκαιος ὑπομιμνήσκει ἢ σπάσιν.
ὁρᾶ πρὸς σκέψιν τὸν ἴσους ἀθλους ἢ τὰ παλαίσματα, ἃ πρὸς τὸν ἀμφίβολον ἄμφω πε ἔχοι 10
καὶ νενικήκασι ἢ τῆς αὐτῆς πρὸς τὸ δεσπότῃ πεπολίκασιν ἀπαρρήσιας. Δαβὶδ ὁ καλῷ
συγχορεύει πολιηῖ, πῳ τῆς λογικῆς πίμμνης ἀπασυδοωπι τὸν θηρας, ἢ εἰς τὸ πον χλόης
ὁ ἐπὶ ὕδαπος ἀναπαύσεως τὰ τὸ Χριστὸ σκηνέφοντι. ῥήμματα, τῷ μὴ ὑπαποδιδόνπι
τοῖς ἀποδιδωκόσι κακὰ, πῳ καὶ ἐκφώνῳ νύκτα πλὴ φρομμίῳ τοῖς δάκρυσι βρέξαι πι, καὶ 15
ῥήξαι τὸν συμπόνδρα καλουμένῳ κῷ πλὴ θείαν ὑπόσχεσιν. ἢ διπλοῦν Ηλίαν Ελισαιέ
καπαπάζει), οὐ σώματα ἐκεκρὸ ζωογονοῦπα, ἀλλὰ ψυχὰς ἐκερωδείσας τοῖς ἁμαρτήμα-
σι πρὸς πλὴ τὸ Χριστῷ ζωὴν ἐπανάγοντα. ὁ Βαπλιστὴς βαπίσει ἢ ὁμωνυμοῦντα ὁ ὁμο-
δίωπον τῷ Σῴπηρ μᾶλλον ἢ τῷ προφήπῃ κοινωνήσαντα. ὁ Πέτρος ὁ τῆς ἐκκλησίας
καὶ πίστεως ἐρείσμα ἀπείληφε. ἢ Παῦλος τὸν κῷ πόνπα ὁμόζηπον, τὸν τοῖς ἀσθενοῦσι συνα- 20
σθενοῦντα, ἢ ὅπῃ τοῖς τῶν ἀδελφῶν σκανδάλοις πρεσύλλοντον. ἢ χορδὴ μὲ στὸ ὀκείνοις
ἀποπᾶσα τὸ σώματος ἢ ψυχῆ, τῶν τῆς ἀρχικῆς πειλάδος συμπεφεδρόυσα θρόνῳ. μέ-
μυκε ὁ πρὸς ἡμᾶς, ὦ ἀνδρες, σκφια τὰ πάγχρυσα χαλκῆσι ὑ γλαφῆα ἢ μίσῳ τῷ θα-
νάπῳ σιγήσασα, μᾶλλον μηδὲ πῳ ἡσυχάζουσα, ἀλλὰ ὡς σωπῶσα φθεγγομένη δόξ' τῶν τὰ
ὀκείνου λαλούντων. ἀλλ' οἷοις μὲ ἀγῶσι πασὰ πόνπα τὸν βίον, ὀλίγῳ δ' ἢ ἐξήκοντα τυγχά-
νοι τα ἔτη, οἷά πις ἀσαρκος ὑπασκήσατο, ἢ οἷοις χαρίσμασιν ἀνθρώπῳ τῆς ἀρετῆς ὑδιέτευ- 25
ψεν, ὁ μιζρὲς ἢ τῶν ὑπερέπεπτο λόγος. ὁ ὃ ἐφεξῆς διδάξει, ὁπόπια αὐτῷ ἢ τὰ κῷ θνάπῳ,
μᾶλλον ὁ τὰ μὴ κατ' αὐτόν, ἢ οἷοις σκήφος ὁ σὺ σαυρῷ καλεῖς ὑπευφᾶ, σοφὸς λόγος ὁ πασὰ-
σπόμενος δεινὰ μάλιστα· ἀλλ' ὁπόπια αὐτὸν ὁ κῷ χῶ καὶ πασὲ ἡμᾶς. ἢ σοφὲ ζῶ τα πόνπα, ἀλ-
λὰ ὅσα κρίσεα καὶ μὴ πινα κόσμον ἐμποιήσῃ λογισμόν. ἐπεὶ γὰρ τέλος ἔχειν ὁ κατ' αὐτὸν τῶν
μισοκάλων ἀγών, καὶ ὁ ικανὸν σκφιον ὁν τῶν φαινομένων ἐδόκει, τῶτο τοῖς ἁπλουσέρεσις, ἔσ 30
ὃ ὧν καὶ τοῖς ἀκεκλοσέρεσις σκανδάλων ἐῶ. ἡ γὰρ δοκοῦσα κῷ τὸν βίον ἀνωμαλία ἢ τοῖς σω-
φωτέρεσις, ὡς τὰ πολλὰ κλονίσθαί πως ἢ ἀσαπορφὴ ἐμποιῇ. ἐντεῦθεν καὶ Δαβὶδ σκηνω- Ψαλμ. οβ. β.
θῶναι αὐτὸν πρὸ ὀλίγου φάσκει τὰ ἀσθενήματα, ὁ πῳ Ιὼβ ὁ φίλοις εἰς πρόφασιν κακίας,
ἀλλ' ὑ δοκιμασίαν τῆς ἀρετῆς τὰ συμφορὰς ἀνειδίζοσιν.

ρκε'. Περὶ τ' Φ ἐν ἁγίοις Αδελφοπο θεὶ αὐ-Φ ὀφαίας.

Ο δὴ ἢ Αδελφειὸς σκῆνος, ὑφ' οὗ τὸν μέγαν δεξιωθῆναι σὺ τοῖς ἐμπροσθεν εἴρη), ὄφει ἢ δι' ὀλίγης θερμοτέρας μὴ σραλιῶσαι τῆς θεὶ τὸν μέγαν ὑποδοχέως κατηξίου. ποτὲ γὰρ ἐ-
πανίσεσιν σκπανίσεσιν θεὶ τάτῳ καταβαλλόμενον τὸν δίκαιον, εἰς ἕκασόν πινα καπαῖσαι.
κῷ ἰὼ δ' ὀλίγα πινὰ φωτοφανῆ καπιδεῖν, ὑπὲδεικνῦπα σὸν σκηνοῦντα πρὸς πὸν οὐράνιον
μεταθεωμένους ζωὴν διδασκάλους, ἱεραρχὰς, ὁσίους, καὶ πρὸ τὰ τῶν δικαίων χορόν· αὐτὸν
ὃ γηθόσυνος τῆδε καὶκεῖσε θεσκηνοῦντα, τῆς ἱερᾶς τῦ Ιωαννίου ἐφίεσθαι ὄψεως· μη-
δαμοῦ ὁ ὁρᾶν τα κατηφιᾶν, ὡς ἢ ὁ τῆς χαρᾶς παῖος ὑπὲ ὁ λυπεῖν μεταβάλλειν. ἐφ' οἷς ἐ-
κεῖνοι τὰν φωτοφανῆ πυθόμενοι, ἵνα πί σε, φάναι, κᾷ τα μεμηδαίως λυπᾶσθαι; καὶ πὸν ἀπο-
κρίνασθαι, ὅπι μὴ τὸν ἐμὸν Ιωάννην τῆς Κωνσανπίνου κᾷ θηνισαέλθοι ὁν τῷ τῶν ἱεραρχῶν κα-
θαλόγῳ τελέσαμεν. τὸν ὃ, ὥσπερ ὁ λεχθὲν ἀπαγαθόμενον, τ' χρυσὸν, φάναι, λέγεις, ὁ τῦ Θε-

ου

φυτίμα; σκῆνον τ' ἀνθρώπου; σκῆνον οὐκ ἔστι τῷ σιδηρωμένῳ ψαῦσαι θαῦ· σκῆνος ἔστι, καὶ κεῖται πρὸ πολεῖ, ἐνθα ὁ δεσποτικὸς προσέπεμψε θεῖος καὶ τοῖς Ἑρημίνοις τὸ σὸν ἁγίοις Ἀδελφοῖσι σκηνάγυτα, τῆς θεωρίας ἀγαλυθείσης, ὅτι πόδας νήσας, ὃ τῷ λόγῳ καὶ πολλοὶ τῶν πίστιν πρὸ τοῦ πολιτοῦ κατακτήσασθαι.

Ταῦτ' ἦν ἡ Μαρκιανὴ ἐν ἀσκηταῖς μέγαν καὶ παθεῖν, καὶ ἰδεῖν· καὶ πρὸς τὰ τῆς Κυπρου Ἐπιφανίου εἰσὶ τῶν φανέντων κτ' τῶν ἔκστασιν δόξαντος σκεῦνα ἀκούσαι, ἅπερ Ἀδελφοῖσι πρὸς τὰ αὐτοῦ φανέντος ἀκήκοεν.

ρκζ'. περὶ τ Μάρκε περὶ αὐτοῦ ὁπηασίας.

Αλλα καὶ ὁ τῆς Ἀλεξανδρείας πρεσβυτεροὶ γενόμενος Κύριλλος, ὁ τὸν κτ' Νεστορίου ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς θεομήτορος σεσηπάλωσε, αὐθεντίαν καὶ αὐλὸς ἀγοίας πρεσβυτῶν, ἀχρι καὶ ἐμοῦ λιμὸς μαπάμας προσλήψεται τῶν σωτηρίαν κατηχρεαίνετο, Θεόφιλον μὲν ἅπα δὲ κτ σαρκὸς θεῖον ἡ ἐνεργείᾳ ὅτι τῇ κτ τοῦ ἁγίου ψήφῳ διχομένου, Ἰωαννίου ἦ διαπίας πηδεῖς. Τὰ λοιπὰ πάντων ἀμνημόνευτος ὁ Κύριλλος ὢν δίχομος, τοῦτο ἦ μόνον τ καθηκόντος ἀναπίπτων, ἐκπότος καὶ τῆς πρὸς αὐτὸ τυτύχοις διορθώσεως. ἐδόξε δὲ ἐγὼ κατ' ὄναρ ποτὲ Ἰωαννίου τοῦ μέγαν ἅμα τῇ τοῦ Κυρίου μητρὶ ἐν τόπῳ λιὶ κατηγλαϊσμένῳ στυγεροῦσι, ἀλλήλοις καὶ συνομιλοῦσι ὁρᾷ· ἐαυτὸν ἦ τῷ θαύματι ἐπηδόμενον, ἐγγίζειν πειρᾶσθαι τοῖς ὁρωμένοις ἀκαταμέτῳ τῷ ἡρωὶ, ἐξακολουθεῖ ἦ κτὸν Ἰωαννίου, καὶ τῶν ἔφεσιν ὅτι ἱερατικῶς αἰακόπεσε. Εἶπα φωνῆς ἀκούειν, σύγχωρι ἐμοὶ γε εἰπεῖν. πολλὰ γὰρ ἀμαπεποίκει κτ ἐμοὶ, Νεστόριον καταμωμένας Ⓜ ὑβρεις λιὶ, καὶ μὲ θεοτόκον ἀνακηρύξας. ἀγοίας γὰρ τῶν σὺ φαύλων κατέπληκτο σεσικτήσατο, ἡ δικαίωσιν τῷ ζωὴν μὴ τῶν ἀπίγνωσιν ἀποκτήσασθαι. διὸ πνιαθεὶς οὖν ὁ Κύριλλος, καὶ σοὶς ὅπερ αὐτοῦ ὁ οὖν ἐγὼ διεγνωκὼς, ἀμιῖσει ζωὴ κατέπληξε, τῶν ἐν Ἰωαννίῃ μὲν, Θεοφίλῳ, Ἰωαννῃ ἦ, τ' ἐν Θεοφίλῳ ἡθμῷ, καὶ πολλῷ γε κρείττονα καὶ νῷ δὲ λόγῳ ἡ ἔργῳ Ⓜ φρὶν δυσφημιζόμενοι μεγαλιώνων καὶ κτ θρόμβῳ. τοῖς μὲν οὖν ἀπλότητα μᾶλλον ἢ κακίᾳ τῶ σοὶ Ⓜ μέγαν δόγματος σφαλλομένοις, Ⓜ Ἑρημίνον ζῆπον ὃ ἀληθὴς ἐδιδάσκειν.

ρκθ'. Περὶ τῶν ἀγίων συναναπλιμμων, ὅπως διὰ τ Κωνσταντινοπόλεως δὴ Ρώμην διασώσουσι σορὸς τε τὸν πάπαν Ἰννοκέντιον, καὶ τ βασιλέα Ονώριον.

Ἰδωμὲν ἦ Εἰς τί ποτ' ἄρα καὶ τὰ τῶν πατρῶν κατεφυτᾶ. ἀρ' γὰρ τῶ αἰσιμᾶς ἡσυχῇ τι καὶ γῇ ἐαυτοῦ ἀχρὶ τῆς φιλαλύσεως καταμεείσαντος, ἓ ἀνὼ μὲ τὸ κρῆπον, ᾧ ἦ ὃ ἔλαττον ἀπονείμαντος, Ⓓ τῶ τῷ σωτεκδημοι γεγονότος, Ⓓ καὶ πόθῳ σωτακίνητος αὐτῶ, τῶν τε πόνων καὶ καμάτων καὶ τῆς ἄλλης ἀλαγπωτείας κινωνῆσαι προείλοντο, Κομαίου ἀπαξαντος ἀχρὶ τῆς νέας Ρώμης ὅτι τῶν παλαιὰν ἀγαθαίσεσι. Ἰνοκεντίῳ ἦ προσιόντος σὺν ἅμα ἓ Ονωρίῳ, πρὸς τε τῶ μακαριστοῦ πόλης, καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων τῶν τῶ ἀνδρὸς, οἱ αὐλοὶ μᾶλλον ἀπαθῶν καὶ βαθὺς ἐγκαίσαι, κατ' εἶδος ἐκπίθηται, ὅπως ὃ κατ' ἐρχὰς μὲ μὴ δυνηθῶσιν αὐτῶν τῶν ἐρῶν, τῶν καθαίρεσιν ἀλογοφόνως ἀπεργάσασθαι ἀξ ὑποξολῆς αὐτῶν, Εὐδοξίας φημὶ καὶ τῶν αἰσίρων σκεύων ὑπισχόντων, δύο ὑνες αὐδρες φορεῖς χρυσοῦ πρὸ αὐτῶν λαβοῦντες, ξίφεσι Ⓜ τῶ Θεοῦ ἀνδρα ποτὲ ὡρμησαν αἰσλῆν. Εἰ καὶ μὴ εἰς πέρας τῶν αὐτοῦς ἀξιούσω, τῆς αἰωνίου αὐτοῦ κωλυσάσης ροπῆς. μὴ ἦ τῶν ἀξοείμου ζωὴ τῶν κόσμου συμπεσόντα δείματα, Ⓜ σεισμοὶ φημι, καὶ τῶν ἐκ τούτου τῶν βασιλικῶν κοιτώνων τε ἓ τῆς πόλεως ἀραῦσιν, τῶν παγκόσμιον ζημίαν, ἓ μεγάλων ἀδικίαν πάντων τε τῶν ἐσιγμὸν τῶν πόλεως ἀραῦσιν, τῶν παγκόσμιον ζημίας

τος καὶ ἀφοσίζοντος. διηνήσαντο πρὸς τὰ τοῦτοις ἐκ τάχους τὴν ὁδὸν τὴν μεγάλην ἐπενεχθέντα δεινά, ἔν τε κακοήθειαι καὶ ὕβρεσι πολλαῖς τῶν δημοσίων ἐκείνων ἀφορήτοις αἰκισμοῖς, εἰρωνείαις τε καὶ σκιρτισμοῖς καὶ τοῖς σκώμμασιν, καὶ τὴν ἐφάπτου τούτων ἀπάνθρωπίαν, ἕως εἰς αὐτὸν φονίως ἐνεδείξαντο ⟨Φ⟩ φονῆς, καὶ δὴ καὶ τὴν τῆς ἀναπολῆς ἀπάσης τῆς ⟨ποθουμένης⟩ αὐτὸν ἐξόρισιν ὑπὸ τοῦ κρήτου μεταβολεύ. ἀπήλαυον πρὸς τοῖς πᾶσι καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν θεοσέβειαν τῆς ἀποστόλων ἐμφάνειαν, καὶ πάντα, στωϊκῶς φάναι, τῇ ἐξορείᾳ καὶ τῇ πανοικίᾳ κειμένοι στωμυλιώτατα σαφῶς ⟨ἀπ⟩ορθοῦσαι. ζῶντα ⟨Φ⟩ Ρωμαῖοι ἀκούσαντες ἐν λύπῃ συμμιγεῖ χαρᾷ διετέλεσαν· τοῦτο μέν, ὅτι διαυτὰ τοῦ ἀνδρὸς, ὃ δὴ καὶ ὁ κόσμος ὅλος ὑπῆρχεν ἀνταξίως, ⟨Φ⟩ ποιηθεὶ βουλευσάμενοι κατεργάσαντο· τοῦτο δέ, ὅτι ἀκλινὴς ἑκὼν καὶ ἄσειστος ἐν νικητὴς λαμπρὸς ἐν ἅπασι τοῖς δεινοῖς ἀναπέφηνε. πλέον μὲν οὖν αὐτὸς ὁ πάπας καὶ ὁ βασιλεὺς ἐξεκαύθησαν, ὡς δεδάξειν μὲν ἐν οἷς ἐχρεῶ ⟨Φ⟩ Θεοῦ, αἰνιάσθαι δὲ τοῖς ἑαυτοῖς· ὡς καὶ χαίμασιν ἀμφοτέρως ἐντεχνικοῖς ἐν πολλῷ ἐχοιτο τὴν πραχύτητα, τῆς τοῦ βασιλέως Ἀρκαδίου ἐλαφρείας καθαλλαξ.

ρλ'. Ἐπιστολὴ τοῦ Πάπα Ἰννοκεντίου σοὶ τῷ βασιλεῖ Ἀρκαδίῳ, εἰρωνικῶς ἐπιπλήττων αὐτῷ τὴν ἀδικίαν τοῦ Χρυσοστόμου, ὃν ὑπερασπίζων τῇ λύπῃ συνέχομαι (οἶδα γὰρ ὡς μακάριος, ὡς ἀληθῶς, ἐκκλησίας ἐν πεισμακαρίοις τῆς ἀφέψικτου τε αὐτῆς καταρθωμάτων ἕνεκεν ἐν ἀναριθμήτων, ἐν τῆς πρὸ αὐτῶν ἀνυπερβλήτων κολάσεων, ὅτι τὸν κλῆρον ἐν τῆς ὑψηλῶν ἀποστόλων ἐν τῇ τοῦ Θεοῦ ἀπείληφε βασιλείᾳ) ἀνιᾶται μὴ τῆς ὑμετέρων ψυχῶν ἕνεκεν ἐν ἀπωλείας, ὅτι γυναικὶ πειθαρχῶ ἐν ἀλογίστῳ πειθόμενος, τὸ ὑφήλιον ἅπασαι μιμήσασθαι οὕτω ἐν ζωοποιοῦ διδαχῆς ἀπεχήρησας. διὸ δὴ καὶ γὼ ὁ ἐλαχίστος ἐν τοῦ κορυφαίου Πέτρου θείου θρόνου ἐμπιστευθείς, σὲ τὸ κακείνου τῆς τῆς ἀγίων μυστείων ζωοποιοῦ μεταλήψεως ἀπείργω· τὸν δὲ γε μεταδοῦναι ὑμῖν τοῦ θείου αἵματος τὸ ἐν ποτηρίου τολμήσαντα, ἕνεκα καθαρεῖν ἡ ἐμὴ κεφυποβάλλει βύτελεια. εἰ γὰρ βίᾳ, ὅπερ ἀπρόσκοπτον, ποιεῖν ἐπιτρέψεις καὶ τολμήσετε, τὸ τῶν ἀποστολικῶν τούτων ἀκυρώσαι θρόνων ταχέως, ἐσόμεθα λοιπὸν πάντα ὀρθοδόξῳ συνήθματι, ὡς ⟨Φ⟩ πλεῖστοι καὶ ἐθνικοὶ, ἐν τῇ τοσούτων ὑμῖν ἐν τῇ τῆς δικαιοκρισίας ἡμέρᾳ βαρὺ τοῦτο ἐξετάσεως ὑμῖν ἀμάρτημα, ὅτι ἐνδεῖ τὰ ὄντων ἐνδεῖ, ἐν πλούτῳ, ἐν δόξῃ, ἐν δυνατείᾳ, ἐν βασιλικοῖ ἀξίωμα βοηθήσαι δυνήσεται. Ἀρσάκιον γὰρ, ὃν ἀμφὶ τὸ μάκαρος Ἰωαννου εἰς τὸν αὐτοῦ θρόνον εἰσηγάγατε, τοῦτον ἐν τῇ θαλάττῃ καθαιρεθέντα μέν, στωϊκῶς πάσι τοῖς αὐτῷ κοινωνήσασιν, ὡς μοιχὸν ζώπυρον τῆς τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας εἰσφρήσαντα. προσίδεσθε ἐν τῇ καθαιρέσει Θεοφίλου ἀφορισμὸν ἐν αἱρέσεως ἀποστασίου, ἐν τὸ χριστιανισμοῦ πρὸς τύπους ἀπαλλοτρίωσιν. ζῶντα δίδεται μὲν ὅτι γῆς, δίδεται δὲ καὶ ὑρανοῦς, καθ' ὃν ἀκούεις τὸ εὐαγγέλιοις ἀποφασι. τοιαῦτα μὲν ὁ πάπας· ὁ Ὀνώριος δὲ καὶ αὐτὸς γεγράφηκεν ὕστερ.

Matth. 18. 18.

ρλα'. Ἐπιστολὴ τοῦ βασιλέως Ὀνωρίου πρὸς τὸν βασιλέα Ἀρκάδιον βασιλεία.

Οὐκ οἶδα ποία δυσαρκτικὴ ἐν δαιμονιώδης ἐνέργεια πρέπει σε, ἀδελφὲ, γυναικὶ κεχαρισμένος ἐν ἀρέσκειν ἐν ἐθέλων, ἐν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐν ἀφ' ἑαυτοῦ ποιεῖσθαι τοιαῦτα, εἶτα οὐδὲν ἄλλος δύσεως χριστιανῶν διενοήσατο πρᾶξαι βασιλέα. ἐν γὰρ ⟨Φ⟩ σὺν τοῦ θα ὁσιώτατοι τῆς ὑμῶν καθολικῆς βασιλείας, ὅπ τε ⟨Φ⟩ μέγα τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν Ἰωάννου ἀκεῖτας ἐν ἀκμωνίτως τοῦ τοῦ ἐπισκόπου θείου κατηνεγκότος, ἐν πικρότατος ἐξορίαις ἐν ἀφορήτοις αἰκίαις ⟨κατα⟩λύσαντας, βιαίως τοῦ ζῆν ἐστερήσατε· καὶ ὅπ σὺν τοσοτηρᾷ τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας, σὺν εἷς ὑμετέραν τιμὴν ἐν τῆς δικαιοκρισίας βεβαίωσιν καλέσαι, ἐν ὑπισχνεῖσθε ἐντεῦθεν ὑπὲρ λιτουργείας τῆς πρώτης ὑπιφερωμένους, πρὸς οἷς σὺν ἐφίλεσθε θεοπρόσωπε, ἐπὶ ἐν φερυρίοις

ἀμφόρεσις

ἀλλοφύλοις ἐγκαπακλείοντες, ἢ λιμῷ διαφθείροντες, ἢ ἃ δὴ ἑαυτῷ ἐπιφέροντο ἀργύρια,
εἰς ἐφόδιον χρείας σωματικῆς, καὶ τοῦτο ἀφελεῖν αὐτῷ διεπράξαντε, καταδουλοῦσθαι ὑμᾶς,
τοὺς Θεοῦ καταγελῶντας πρὸ ὀφθαλμῶν ἡμῶν ποιούμενοι. τοὺς δὲ τύπους τῶν ἀποστολικῶν
ἁπάντων λόγων ὀφθαλμοὺς ποιούμενοι, βλασφήμους οὔσους αἱρέσεως καταμεμῶντες μυσίας,
κακώσεσι καὶ ἐπαφορίαις ἀδίκως καταδικάζοντες, ἄλλως δὲ τὰ αὐτῶν ἀναξίως ἀναξίοις εἰσκε-
χυδρύκατε. παύσασθε οὖν, ἀδελφοί, μὴ λόγοις, ἀλλ' ἔργοις καὶ ἀληθείᾳ τὴν ἀγάπην
δείκνυντες τῶν ὁδῶν ὀρθὰς ποιούμενοι τὰς πλανοφορίας, πλανοφορούμενοι καὶ αὖθις, ὡς αἱ τῶν
ἱερέων ποδοστυχαὶ τὴν ἡμετέραν ταρασσουσι βασιλείαν καὶ καταδύουσιν. ἔῤῥωσθε.

ρλβ'. Περὶ τῆς ὅτε ὁ βασιλεὺς Ἀρκαδίου ὠργίσθη ἀδίκως τῷ Χρυσοστόμῳ.

Δεξάμενος τοίνυν τὰς ἐπιστολὰς ὁ Ἀρκαδίου, καὶ τὴν τούτων διανομὴν ἀληθεῖς πλήθε-
σι τῆς σφοδρᾶς τῷ βέλει τῆς ἐπιτιμήσεως, καὶ ὁ μὲν ῥαθυμίας ἐπικαλούμενος αὐτὸς βαθέως ὕ-
πνου ἀποσεισάμενος (εἰώθασι γὰρ αἱ νωθέστεραι τῶν ψυχῶν ταῖς σφοδροτέραις μᾶλλον τῶν
ἐπιτιμήσεων ἐξανίστασθαι) ἐσκόπει μὲν τὸν ἐπιτάλαιον τοῖς ἐπὶ Ῥώμης καὶ χαίρας ἐπιζη-
τῆ. καὶ τούτοις τὰς αὐτὰς χεῖρας ἀνέπτασε, οἷς μὲν μάστιξι χαλεπαῖς, οἷς δὲ ἀφ' ἑξῆ-
ρεως καταδικάζει θανάτου, ἀνασχολοπίσεις αὐτῶν μὴ πλὴν ἀναίρεσιν τὰ σώματα· καὶ τὸν
τῆς οἰκείας φυσαλλόνος χιτῶνα, ἀλλὰ καὶ τοῦτον ῥάβδῳ ἀφιεὶς μαστίξας οἰκείας χάριν, καὶ
ὧν πρὸ τῆς βασιλικῆς κρατούσης ἀπορρήτου πρώτης καὶ ἔπαθεν ἀξιοκαλυπτόμενος, ὡς δὲ ἐπι-
τολῆς ἀλήθειαν καὶ αἰχμῆς, καὶ ἀῤῥωστίας αὐτὴν ἀπεπεσεῖν χαλεπῆς. εἶτα Μιλωδὸν καὶ
Θεόστιχον καὶ Ἰαμβίωνα, τὸν Θεοφίλου ἀνέψιον, Ἀκακίου τε Βεῤῥοίας καὶ Σεβηριανὸν
Γαβάλων πλησκοῦσε τῇ πόλει ἀλλοτρίοσας συλλαβών, πλὴν τῆς Σατορνίνης συμμορείας
ἀπέμειναν, τοὺς Ἰνοκέντιον ἡπιμερμένους ἐκπέμπει, τοιοῦτον αὐτῷ ὄνομα δι' ἐπιστολῆς ἀπο-
τος ἀπόλογον ἐσησαμένου.

ρλγ'. Ἐπιστολὴ τοῦ βασιλέως Ἀρκαδίου ἀπολογητικὴ πρὸς τὸ πάπας καὶ βασιλέα Ὁνώριον.

Ὅλως δὲ, ἀρχιερεῦ τοῦ Θεοῦ, ὅτε τοῖς ἐμοῖς πρόσθεσις τοιαῦτα μεμιλημένων διέγνωκα (καὶ
δῆλον ἐξ ὧν ἐμοῦ αἰτιος οὐ κατὰ πρόῤῥησιν ἡμωμαίμεν) οὔτε τῆς κατὰ τὸν μέγαν Ι-
ωαπίλου καθαιρέσεως κατίδιον ἐπαίτιος· ἀλλ' ἐπίσκοποι διίλθοι, οἱ κρίσεως δῆθεν
ἐκκλησιαστικῆς προστιναίμενοι, ὃ κρῖμα τῆς ἐκείνου καθαιρέσεως ὑπὸ τοῖς ἑαυτῶν
ἀβεβήλοις καθοδηγοῖς ἐμοὶ δείξαντο. ὧν τοῖς λόγοις οὐκ οἶδ' ὅπως ἐπεσυρεὶς ὁ αὐτὸς, τῇ
αὐτῷ (ὡς οὐκ ὤφελον) αἰθοπάτῃ ψήφῳ ἐπῴκησε, δι' ὧν ἐκεῖνοι μᾶλλον ἡμᾶς ἐπαδίκη-
σαν· ὧν ὁ ἐμὸς ἔπὶ τοῖς ἡμᾶς ἐκδημοῦσιν, Ἀκακίου τε καὶ Σεβηριανοῦ ὁ ἐμὸς τοῖς ἡμετέ-
ροις Θεοφίλου τυγχάνοντας πέπομφά σε τῇ ὁσιότητι. χαίρω δὲ ὁ Θεοφίλου βιαίῳ
ἐκβολῇ καταλαβοῦσι τὸ αὐτοῦ, τὰ δικαίως δίκαια τοῖς πολιηθεῖσιν ἀρμόσαν. ἐφ' ἡμῖν δὲ ἡ σὴ πα-
τρικὴ φιλοστοργία δεήσεται ἀποκλησάν, καὶ μὴ ἀμοίρους τῶν ἀγαθῶν μυστηρίων ἐάσης. ἰδοὺ
γὰρ ἐγὼ τέκνον σε Εὐδοξίαν, ἀνθ' ὧν ἠμύρτην, ἠμυνάμην, ἡ καὶ βαρυτάτας ὑπὸ ταύτην ἀῤῥω-
στίας ἐπιπεσοῦσα κλινήρης κατάκειται. μὴ οὖν πολλαχῶς ἐκδικήσῃς, ὦ τιμιώτατε πάτερ.
Οὐδὲ γὰρ Κύριος δίς ἐκδικεῖν ὅτι ὁ αὐτὸ, καθὼς γέγραπται. πού δὲ καὶ ὁ τῆς μετθοσίας
καλὸν, εἰ μὴ συγχώμη τοῖς μεταμελομένοις ὑπὸ ἐγκεκλεῖσθαι; εἰ μὲν οὖν τὴν μετθοσιοώ-
των οὐκ ἤνεν, εἰκότως ἡμῖν καὶ τὰ τῆς συγχώμης ἐπαπειλεῖτο. εἰ δὲ φθάσαντες, ἐφ' οἷς
κακῶς ἐπρεσβεύσαμεν, ἑαυτὴν κατέγνωμεν, μηδὲ τὰ τῆς μετθοσίας καλὰ τῆς συγχωρήσε-
ως ἀποτύχωμεν. Ἰσοδυνάμα δὲ καὶ ὁ ἀδελφὸς Ὁνωρίου γέγραφεν, καταδεόμενος δεη-
θῆναι ὑπὲρ αὐτῶν τὰ πάπα συγχώμης μεταδοθῆναι αὐτοῖς. δεξάμενος οὖν ὁ πάπας τὰ
τοῦ Ἀρκαδίου γράμματα, καὶ τὴν τούτου μεγάλως ἀσθενείαν, ἀλλὰ τὸ βασιλέως τε
Ὁνωρίου θερμῶς ὑπὲρ αὐτοῦ δυσωπηθείς, γράφει Πέμπτῳ τῷ αἰδεσιμωτάτῳ Κυζίκου
ἐπισκόπῳ τότε τυγχάνοντι, ὁ Κωνσταντινουπόλει ἀναδημουμένῳ λύσαι μὲν τὸν βασιλέα
τοῦ ἀφορισμοῦ, καὶ τῶν ἱερῶν μυστηρίων καταξιῶσαι αὐτόν· καθηγήσασθαι δὲ τῆς τοῦ
Κωνσταντινουπόλεως ἐκκλησίας, ἕως ἂν ἀκριβῶς τὰ κατὰ τὸν Ἀγαθῶνος.

ἰδίως δὲ γράφει

γράφει ὁ πρὸς Ἀρκάδιον ὁ πάπας ἀποδεχόμενος αὐτῶ τὴν μετάνοιαν, καὶ τὸν ὅτι τοῖς ἐπαισχυνθεῖσιν διῤῥήξωσιν, καὶ πρεσβυτέρους δὲ ὧν ὄνομα τῶ μεγάλω Ἰωαννίου τοῖς ἱερεῦσι διακόνοις σὺν ἄλλοις ἀφικέσθαι· Θεόφιλον δὲ οὐ Θεσσαλονίκης πρὸς τὴν μέλλουσαν σύνοδον κρατηθῆναι συνῳδὸν ὅτι ἐξέβαλον τὴν ἀθέμιτον κατ' αὐτοῦ πρόσκλησιν βεβαίως καθυπόθεσιν. μέλλειν γὰρ ἐκ αὐτὸν σκήπτεσθαι ἔφη τῶν ἀγνοούμενα, εἰ μή τι δόδοτο κωλύσοι πρεσβυτερίζων). Ἰσαύριος ὁ αὐτοκράτωρ δεξάμενος τὰς ἐπιστολὰς, ἔπεμψεν εἰς μὲν ὁποιῶν τὴν αὐτῶ γεγραμμένων ὑπὸ τοῦ πάπα ῥαθυμίαν. δι' αὐτῆς οἶν, ὡς λέγων, κατὰ Θεοφίλου βρύξας ἀποτόμοις τε καὶ τραχείαις διαταίξεσι χρῆται πρὸς αὐτὸν γράμμασι οὕτω·

ρλδ'. Ἐπιστολὴ Ἀρκαδίου βασιλέως πρὸς τὸν ἅγιον Θεόφιλον.

Πάντα τὰ κλίματα τῆς οἰκουμένης ἐταράξας, καὶ τοὺς ἀφελεῖς αὐτῶν ἱερεῖς κατ' ἀλλήλων Σατανικῶς ἀνασπάσας, τὴν σὴν τοποκρατορείαν κατέλυσες, ὡς μήτε νόμοις ποτὲ, μήτε μέλλουσι δέουσιν καθυποκείμενος, σὺν εἰδὼς ὅτι ἐκ τῆς δεικνυμένης τιμήσεως ἀποκαίεται δέουσία, ἧς οὐκ ἔστι τι δίχα φυγῆς, διὰ τὸ ἀπρόπτωτα πάντων ἀνθρώπων ἐκ εἰς ὑποβολὴν σκληρὸν ταπεινῶσαι. Ὑπάρχομεν πᾶσιν ἀνάγκην σώματος καὶ περίφασιν πᾶσιν ἀποβαλλόμενος, τῆς Ἀλεξανδρέων ἀπέρας τῆ Θεσσαλονικέων πρὸς τὰ τῆς Ῥώμης ἀπωτέρω σῆς χείρας ἐπείσθητι, σὺν σὺ τὴν τολμηθέντων σοι δίκης σὺ δίκας ὀφειλόμενος. ὁ μὲν οἶν Θεόφιλος τὰ ἰσάσιμα δεξάμενος γράμματα, ἐκ πρὸς τὴν ἐγκαλοῦσαν τάξις φείξας ἀπήλαυ, πίνος σὺκ ἀθλιώτερος ὀφθῆναι τὰ πεπρωτόνεος; θαῦμαι γὰρ ὁ φθόνος πρὸς διαλύσι φόβου πρὸς ἐμπεσόντος καθίστησι τὰ οἱ εἰς κακίαν τὴν συνοδὴν, καὶ τῆς ἀνδρείας σὺ ἴσα κεχωρισμένου τῶ δίκαιμαι. ὅθεν δὴ καὶ πρὸς Ἰσίδωρον τὸν σὸν αὐτοῦ πάλαι κεκαμωδηκότος δίκαιρεσθῆναι μοναχούς, ὅσον αὐτοῖς ἐφίκτοι, ἀμύνειν αὐτῶ κατεδόμβησε, πρὸς οἱ σκεῖνος πρόφασιν ἔζευξεν, μὴ διδόναι τὰ τῶν τὰ βασιλέως ἀπτιλάς, ὧν ἔτερον φθάσαι ἀπτιλῆς εἶδος οὐ συγχωρήσοι τὴν ἴκβασιν, αἰτησόμενοι τῶν τῶν πόδας αὐτῶ προσιάλμου θλάσαν.

ρλε'. Πρὸς τὸν Σαναστου τοποτηρητὴν Ἀλεξανδρείας Ἀθεοφίλου.

Οὕπω γὰρ τῆς ὅτι Θεσσαλονίκης ὁδοιπορίας ἀναλάμψας, ληθαργικῶ πάθη προσπεσών, καὶ τὰ εἰς τὸν ἱερὸν ἀθλον καὶ μέγαν Ἰωάννην συσκιαζούσας αὐτῶ κακουργίας μεγαλοφώνως τὸ πλεῖστον διεξαγορεύων ἡμέρας, ὁδυνηρῶς οὕτω καὶ ἐλεεινῶς τῆς προύσης ἀπερράγη ζωῆς.

ρλϛ'. Τῶν τοῦ ἁγίου ἐχθρῶν πάντα διάλαπτε.

Καὶ πάντως ὁ τῆ καθαιρέσει ἐξοχέα τὸ ἀγίου στεναγμόσαντες, καὶ Θεοφίλῳ συμπερίξαντες, ἄλλοι ἄλλως θηλάτοις πληγαῖς καὶ ποικίλαις κακώσεσι βασανιζόμενοι, οὕτω τὸν βίον διαύσας καὶ ὁδυνηρῶς διερρήγνυτο. πρὸς τοῖς πᾶσι καὶ Κυρίνος ὁ τῆς τοῦ Χαλκηδόνος, ἀλεξόνα καὶ ἀγοράτων δίκαιον βλασφημῶν, δίκαι ἔπεσεν ἀναλυτὸν γλώσσης καὶ ἀκρατοῦς, πόδας καταστεπῶς, καὶ τάντας σὺν τέτε φριζόμενος, οὕτω καταθανών.

ρλζ'. Περὶ τῆς Ἰουλιανοῦ πλάνης.

Ἐπὶ δὲ Ἰωακείτου λύεται μὲν μικρὸν καὶ ἄλλος τῆς συνεζευγμένης πλάνης, καὶ τὸν ῥοῦσον αἰῶνος ἄρρυτον αὐτάλλαπται.

ρλη'. Περὶ τῆς Εὐδοξίας ἐλεεινῆ θανάτου.

Ἀλλ' ἰδοὺ τὰ ἡμῖν ὁ λόγος καὶ ὥρας Εὐδοξίαν αὐτὴν, ἣ τὰ συμβαίνοντα ὡς δεινὰ τυγχάνει καὶ ἀηδίους ἐπάξια. αἱμορροΐας γὰρ ἡ δύσμορος ἐκπεσοῦσα συμφορᾶ, καὶ ζωὴν δεινῶς ἄγαν μακαριωθεῖσα, τὸν τε λεγομένου σύριγγα τὸ τοῖς ἀποκρύφοις ἐκδεξάσασα, δυσωδίας τε καὶ σκωλήκων ὅλα τῶ σώματι πληρωθῆσα, ὡς πάσας μὲ ἰατρῶν τέχνας, πάσας ἐρωμένας αὐτῆ εὐωδίας ἐρήσασα, ἐπ' αὐτοῖς ἐκάπαυς ἀναπνοῆς, καὶ ἃς μάλιστα δυσειδὲς σφοδρότερον καὶ τῶν ποτηρᾶ συνειδότων ἑαυτοῖς ἐπιδείκνυται, μεγάλως ἑαυτῆς ὅτι τοῖς εἰς μέγα τὸ τολμηθέντος καθεγνωσκυῖα, ἐλεεινᾶς τε αὐτὸν καὶ οἰκτρᾶς ἀγαθὸν ἀναλαμβάνη φωνᾶς, ἀποδιδοῦσα μὲν ἀμπελάνα, τὰ αὐτὰ πάντα τοῖς ἡδικημένοις, μετ' οἰμωγῆς ἀφάτου καὶ ὀδυνῶν ἐξέλυξε, μηδὲ τῆς σοροῦ τοῦτον ἀποδεχομένης μὲ τὸν πλοῦτον.

Τὸ

Τὸ πρῶτον φοβερώτατον· ἢ ἴσασι πρῶτοι οἱ τοῖς μετέπειτα τῶν ἁμαρτάνουσι κλόνον ἐμβάλλειν ἢ Φελικτοι συναισθησιν, ὅτι περὶ κεφαλὴν ἡ περὶ τὰς τῶν ἀρχόντων ἔτυχε μίζεις τῆς ἀξιώματος τῶν ἱερῶν σωμάτων ἀνακλήσεως· ὃ δὴ ἢ μάλιστα ἡμῖν ἀφήγημα, τελευταῖον ὁ λόγος ἐξαμιεύσατο. γλβ'. Περὶ τῶν παλαιότατα ἢ πρώτων ἐν τῇ τῆς λάρνακος κατασκευῇ.

Ρέοντος γὰρ τοῦ χρόνου καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἰσυχῇ πλὴν φθορὰν ἐπιφέροντος, ὑφίσταται μὲν ὁ τῆς φύσεως κοινὸν Ἀρχάδιος· ἀντιπαίδαινει ἢ τῆς βασιλείας ὁ τούτου ἡνίς πλὴν τοῦ πάππου Θεοδοσίου κλῆσιν ἐπιφερόμενος. ἐπεὶ ἢ τῆς ἱερατικῆς ἀξίας ἀρχηγὸς ἐπιλέλοιπεν, ἔδει ἢ τὰ προκεκηρυγμένα ὑφ' μεγάλῳ αἰῶνι μὴ ἀβέβαιοτέτη, Πέτρος ὁ τούτου πνεῦμα ἡνίς τῆς ἀρχιερωσύνης ἐπιλαμβάνεται· ὧν ἔργων ἡ τῷ σεβασμίου σκιώδης τοῦ μακαρίου μετέ- γμ'. Ὁ Βασιλεὺς ἢ Πέτρος· τὸ ἁγίου λειτουργον μετακομίζειν εἰκῇ πανοδίζειν.

νεγξις. γᾶς γὰρ τούτοις ἑκατέρας πόδος, ἀμφίφορος ὢν, εἰς αὐτὸ ἢ τοῦτο βλέπων, ἐς δι' ἑτέρου ἕτερος ὁ πέρας ἐπιδεχόμενος. τοῦ μὲ γὰρ ἔφεσις πλὴν μὴ τεκεῖν ἰδεῖν σορὸν τοῦ δεινοῦ κυήματος ἠρεμήσασαν· ὁ ἢ μὴ ἄλλως τοῦτο συμβήσεσθαι φησιν, ἀν μὴ ὁ νεκρὸν Ἰωάννου (τοῦτο γὰρ ἰῶ ὁ πόδος αὐτῷ) τῆς ἐπὶ βασιλεύουσαι ἀνακομιδῆς ἐπιτύχῃ). ἐπεὶ τοῦτο ἐμφυὲς ἤκουσι, μεταπλάσαι μὲ αὐτὴν εἰς τοῦτο ἐπιτηδείους. πολλῷ ἢ αὐτοῖς πλὴν τοῦ πάθους σφίγματος ἐσωτέρας σπουδῶν, ἔχεσθαι τῆς ὁδοῦ διεπάξατο. αὐτοὶ χαίρω δὴ ἡμέρᾳ οὐκ ὀλίγαν ἤδη τοῖς Κομαίοις πλησίαστες, ἢ τῷ τοῦ μύρτυρος Βασιλίσκου ἐπῳδὸν ναῷ, πλὴν αἰτήσαι ἀπαγγέλλοισι τῆς ἀφίξεως. ἢ ὃ πρᾶγμα λυπηρὸν ἐδόκει ἢ ζημιῶδ' ἀκοῦσαι, ὅμως δυσερούς ὄντες τοῦ πρὸς τὴ βασιλικὴν ἀνάκλησιν χέλθουσιν, ἢ τῷ γνώμιμον τὸν τῆς ταφῆς ὁ ποιεῖσθαι ἐπισημήνοντο. ὡς ἢ ἐπῄνεσαν, καὶ ἀπεσυλᾶτο μὲ ὁ τῆ σορῷ ἐπικείμενος λίθος, ἐνδὸν ἢ πρώτων ἦσαν ⓓ ὀφθαλμοί, ὅσα δὲ θέαμα ξένον, εἰς λίθου φύσιν μετεσκευάσθη δὲ σῶμα τοῦ μάκαρος, ἢ δίκαιον κείνατος τοῖς ἐκπεπληγμένοις ἑαυτὸν ἐπιδοῦναι, ὅπ μὴ πολλαῖς ἱκετείαις ἢ θερμῇς ἄγαν ταῖς προσκλήσεσιν. ἐπιτιμῶναι γὰρ καὶ τέκνα πατέρων ἀμῴρτίας κατὰ γε τὸ νῦν αἰῶνα λύσεις ἀρρήτοις δικαιοκρισίαις Θεοῦ τοῦ ζυγῷ ζῶ πρώτῳ ἢ σταθμῷ δοκιμάζοντος. ἐποκρουσθέντες οὖν τῆς ἐλπιζομένης ροπῆς, τῆς αἰάσποδα πάλιν ὁδοιπορείας ἀπῆλθον, ἐς καταληφθέντες τῷ βασιλεύουσαι αὐτὸ ἐρεθῆναι ἀπαγγέλλοισι. καὶ ὃ ἄκουσμα καὶ ἔκπληξις πρὸς τῷ ἐγχείρησιν σπουδαιοτέρας εἰργάζεσ. ἢ οὐ μὴ τῆς αὐτῆς πρήνοιας, χρηστῶν ἢ ὅμως τὴν ἐλπίδων, πειρᾶται πάλιν τοῦ πράγματος.

Στέλλονται τοίνυν ⓓ ἢ πρεσβεῖα ἀπίσω λαμβόι, ὑπικομίζοντες ὡς ζᾶλον τοῦ μεγάλῳ ἢ ὑπόπτολιν συχνόν τινα πρεσβεύσαν τῷ δυσωπήσιν, τὰ μὴ τεταπεινωμένοις αὐτὸν, μηδὲ καταχρυμμένοις ἀποτραφῶσιν· ἰῶ ὑπόπτοιαι τῇ σορῷ κελεύοντα· ἢ οὕτω καὶ θυμῆναι ἔχει, πολλοὶ τῶν προσκλητικοὶ πρὸς τελέσαν τοῦ. καταληφθέντες οὖν ἐκεῖνοι τὸ ἕδη γνωσθέντα ὅπου αὐτοῖς, καὶ ὡς ἐκελεύσθησαν, οὕτω δὴ καὶ ποιήσαντες, εἶτα τὸ λίθου ἀποκλίσαντες, ἕτερον ἐξαίσιον θέαμα, ἀγγέλων ἀρρήτων ἐκφάνει ἀποπτήσασαν, καὶ αὐτοὶ ἐξ ἀσυλήτου καλλει καὶ ἡδῆ ἐξκείμενον. ὅσοι γὰρ νεκρῷ, ἀλλὰ ζωὴν ἐοίκει, καὶ τὴ ἐπῳδὴ ὑσίᾳ ὦ πρόσωπα καὶ τοῖς χείλεσι χάριτι, καὶ τι καὶ πρέσθαι θάλειν τὴν χρυσῆν δοκὸν ἐκείνου ὑπισχόπων, καὶ ὅτε πρόσθεν ἕτερον, νῦν ἀνακουφίζων ἑαυτὸν τοῖς λαοῖς ἐγέλασεν. ὀξενέγκαντες οὖν, ἢ πρὸς ἀσπασμὸν ὦ λαῷ πρόθεμοι, ἐσμὸν ὁρῶσι θαυμάτων ὑπιγνομένων τοῖς φιλάσασι. γμ'. Πρὸς τὸ εἰς τὰς ἀκίσσας ῥῶμας ἐνεγκεῖν τὰ σκηνώματα ὑπὸ τῶν ἀρχόντων.

Πᾶς γὰρ, ἵν' ἴνα νόσον ὑπιφερόμενος τῷ σώματος, ἢ τὴν ὑπικειμένων ῥακίων πρόσφατο πόμενος, πρόθυμον τῆς νόσου πάντων ἀπήλαυεν. ὑπὸ δὴν ὦ ταῦτα ἐς ἑκατέρων τὴν μεραν τὸ τοῦ πολιτικοῦ ἢ τὸ κῦ χάρμα τυγχάνοντος τῆς πομπῆς ἐκείνης τῷ ὅλα ἀνθυπουμένων χρόνος. ἀλλ' ἐπεὶ περ ἐφῆ πλὴν τὸ Θεοῦ πάντας βουλὴν ἐκνικᾶν, ὑφιᾶσι μὲ ἐκάστοις ⓓ τῆς χώρας οἰκήτορες, πολλῆς συμβουλῆς αὐτοῖς πρὸ τὴν ἐκ τοῦ βασιλέως ἀγλυπηθῆναι· γμδ'. Πρὸς τὸ ἐκ τοῦ βασιλέως ἀγλυπηθῆναι πρὸς ἀρχοντας ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἀπελθεῖν.

νικῶσι γ' οὖσι, τὴν τῆς κειμήλιον ροπὴν ἐφικόμενοι δίκτυσιν. ἐν λοιπὸν ἐσθέμενοι τὴν πρὸς αὐτὴν ὀπτὴ φερομένην χρυσοκολλήτῳ λαφύρακι, τῆς ὀδοιπορίας ἀπῳχοντο, πολλὰν λαμπάδων προπομπευόντων καὶ ἐπομβρίων, ὧν ὕμνων καὶ ἴσα ἀγελικῆς μηχανίας βιφωνουμένων. ἰωίκα γ' πόλει τινὶ ἢ κώμῃ προστυγχάνειν ἔμελλον, ἐξεχύτο πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαός, καὶ προέπεμπον ἐκεῖσε πρὸς τὴν μετ' αὐτὴν ἀφιδιδύτης τὴν πρόοδον, μέχρις οὗ Χαλκηδόνος ἐπεισήεσαν.

ρμγ'. Περὶ τῆς ἐν Χαλκηδόνι τῶν βασιλέων, καὶ τῆ Περάτων ἀπαντήσεως.

Οὗ δὴ ὁμοῦ δὲ, ὡς εἶς ἀκοὴν τῇ πόλει ὁ προῆγμα ἐλήλυθε, θαυπίκα πρὸ ὁ ἀφ' μέσου πύλαγος ἡπτρωκῆσον ἐδόκει τῷ πλήθι τῶν πτερυγμένων νηῶν· ἔνθ' ὧν αὖθις τὰ συνεξῆκε ὁ βασιλὰς ἅμα τῷ ἀρχιερεῖ, συνεφελκομένω τούτοις τὲ πλοῖα δι' μάλα κεκοσμημένα πρὸς ὁ ⟨Φ⟩ μακάριον ὑποδέξασθαι.

ρμδ'. Περὶ τῆ χρῆ τῆ θαλασσοπορεσίου τῆ Περάτων ἀνήματος.

Τότε γ' δὴ τὴς αἰφνίδιον καταιγὶς δὲ ζάλη σφοδρὰ, καὶ πᾶσιν ἀθρόως ὀπτοπεσῆσα, ἀλλοῖον ἄλλο τῶν πλοίων, ὡς εἶχε φορᾶς, κρῖ ὁ ἀγὼ διήλασιεν, ὁκείνου μόνου τῆς τῶν πνευμάτων βίας οὐκ εἰξάντος, οὐ ὁ κόσμος ἐρρέθη δηὸ τὴν τῦ μεγάλου ὑποδοχήν. ὃ δὴ κύμασι καὶ πρωῒ διώπεσῶν ὑπὸ λόγον ἐφέρετο, καὶ ὁ τῆς ὁρμῆς πλὴν ἀμπελῶν ὁ τῆς χέρσης, καθ' ὃν (ὡ τῦ θαύματος) προστετάκη τὴ χέρσῃ, ἔργῳ τῆς πάλαι ἀδικίας καταδοῦν, καὶ τὰ δικαίῳ τὴν ἔνστασιν δίκαιαν προμαρτυρῶσι. ὃ δὴ ἐντεῦθεν γαλήνη πάλιν βαθεῖα καὶ θάλασσα πεπηγῦα καὶ πεδιάδι ὅμοιος καὶ πλοίοις μεσή. ἐπεὶ γ' κρῖ ⟨Φ⟩ δηλωθέντα τῦ ἀμπελῶνος τόπον, οἵ τε ⟨Φ⟩ μέγαν προσκομίζόμενοι, καὶ ⟨Φ⟩ τοὺς ὁκείνους ἀπεύδοντες, ὡς ὑπὸ τῦ πλοίου καλούμενοι πρὸς ἐλθεῖν, ὑποκλιθὲν θαδεξῶς ὀκῆσε, τὴν τῦ μακαρίου προσεκαλῆτο εἴσοδον. ὁκ ἔστιν οἷς πισὶ τὰ θαύματα πρέπεσθαι τις, ἢ ὅπως ἀξίως φθέγμησιεν. ὅθεν ὧν προῆγματα ψιλὰ λέγων ὁ λόγος θαρρεχέτω, δεῖ ἐκεῖνα τῶν τὰ κεχαλιμπθῶν θαυμάζεσθαι.

ρμε. Περὶ τῆς εἰς τὸ ναὸν τοῦ ἁγίου Ἰωσὴφ τῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ, καὶ τῆς περὶ τὸ βασιλέως Θεοδοσίου τοῦ τῆς ἑαυτῦ μητρὸς Εὐδοξίας θερμαπίτης λήσιος.

Ἐκεῖσε μὲ οὖν ὅτι τῆς νηὸς ὁ θαυμάσιος, καὶ ἡ μὲ τῦ βασιλέως ροπὴ τῆς ὅτι πὰ ἀνάκτορα κελεύθου" ἠφίετο. ἐπεὶ γ' μὴ ἐδόκει τὸ δι' ἀοιδίμου, τῆ Ἑλλησποντίου ῥεύματος ραγδαίως αὖθις ὅτι καταῤῥάσαντος, πρὸ τῷ τῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ ναῷ καὶ ἀγκυρες προσκέλλουσι, ⟨Φ⟩ ὅμοιοι πρόμοιρ τῆς στοίας σεσηλωμένους. ἐξῆς τυγχανεῖσι αὖθις ὁ τῦ Ἀποστόλου νεώς, καθ' ὃν ὁ βασιλὰς τῇ τότε λαρίναι προαπτοῦ, ᾗ τοῦ ὡσείοις πόδας ὁκείνους καὶ θυσηλικῆς διάκρισι καταῤῥάφων ἡρῳοὺς καὶ οἰμωγὰς φθέγκλητο τῦ ἁγίου ⟨Φ⟩ ἔλεου, συμπαθὴν τῇ μητρὶ τῶν Εἰς αὐτὸν ἀπόπτως τυπολμηθέντων αὐτῇ ἐξαγγέλλ, καὶ τῆς συμπαθείας τικμήριον, τὸν ἠρεμίαν ἠνύσθαι τῆς αὐτὸν φερούσης καταδόκιμος λαρνακος.

ρμς. Ὡς τὸ φοίνικος ὁκείνου κλονῦ ἔστι ἡ λάρναξ τῆς Εὐδοξίας.

Καὶ ὁ μὲ ἤνυσεν, ὁ γ' Εἰσήκουσι, καὶ τὸν συμπαθῆμα ἐφρυτηνύθυσι, οὐχ ὡς πάλαι, τῆς συμπαθείας τυγχάνων ἀλλότριος, ἀλλ' ἰωίκα ἐγερῶ τοῦτον δαψιλυόμενος. ἐ τῷ σοφῷ ἐδόκ κηδεμόνι, καὶ πνος ἡ μικρᾶς ἐδράττετο ἀφορμῆς· ἡ ἡ λαρίναξ τῆς ἐκφορᾶς ἀπηλλάττετο, αὐτὸ πν ἀγέκειμήν, ἐν ᾧ προεδδέχ τ δώδεκα Ἀποστόλων ναῷ. ὅλιν ἓν ἡμέραν καὶ νύκτα πρὸ ⟨Φ⟩ τῦ Ἀποστόλου Θωμᾶ ναοὶ τῷ ὁκείνοτα στεφοτράσαντες, Ἐκ δὲν ὅτι τὴν μεγίστην τῶν ὁκκλησιῶν στεφοπροῦντο, καὶ τῷ οἰκείῳ δεσπότῃ ὅσιον τῦ μεγάλου σκήνος ἐγκαθιδρύσαντες, ἅτε ἴσα κάκεῖσε τῆς δοξολογίας καὶ ὅτι τοσοῦτον ἐτέλεσαν.

ρμζ. Περὶ τῆ εἰς τὴν μεγάλην ἐκκλησίαν τῶ ἁγίου ἀφίξεως.

Εντεῦθεν ὅτι τῦ βασιλικοῦ ὀχήματος αἰσθόμενοι, καὶ ὁ μὲ πατριάρχης στεφαναδώσης, τῦ βασιλέως γ', καὶ πάσης τῆς ἱερᾶς στεφόδου τὸ συγκλητὸ μὲ λαμπάδων προηγμένων, αἵτινες ὁκ βασιλικῆς φιλοτιμίας πᾶσιν ἀπεικεμήθησαν, ὅτως ὅτι ⟨Φ⟩ ἱερὸν τῶν Ἀποστόλων ναοὶ νομίζοιτο. ἡ πόλις γ' πᾶσα ὅτι τὴν ὁδὸν στεφέδραμεν. ἐξαυχενεῖσθαι τοῦτο, ὕπαιθρα, ξενιτοὶ, οἰκίαι πᾶσαι, ἄπωθ δ' ἀφ' μακρὸν τῦ μέσου δίπκον τῆς ὁδοῦ ἀγέκημα. πλήρης γ' ἦν ὁ ἀὴρ ὠδαΐδας ἀρωμᾶτ τε καὶ μύρων, τῶν μὲν ἐκκενουμένων, τῶν γ' κεπνιζομένων,

ρμη. Περὶ τῆς τῶν ἁγίων ἀποστόλων ναοῦ τῆ πάνυ λειψάνων μετακομιδῆς.

νων, ἀ τότε πρὸς τὸ φιλθυσεδὲς τῷ μεγάλῳ πεφιλοτίμητο. ἐπεὶ ἡ μὲν τοιαύτης καὶ τοσαύτης δρυφορείας ὀλίγοι τῶν ἀποστολικῶν ἐκκλησίαν εἰσεκομίσθη, ὀκόσοι δὴ ὁ μέγιστος τῶν θαυματουργῶν ἀπεργάζεται. ἅμα γὰρ αἰσθόμενοι ὅτι τὸ ἀρχιερατικὸν ἀρθμοῦ καθίδρυτο, καὶ τὰ πάγχρυσα ἅμφια σκῆνα χαΐλη, εἰρωνίᾳ τοῖς λαοῖς ἐπεφώνουν. τίς ἤκουσε τοιούτοις ἢ ἔγνωκεν ἐξ αἰῶνος; οἵτινες δίκαιοι εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσι, καὶ παρὰ Θεῷ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν. ὡς ὑπ' κατεύγμητες σκοπιπλημμέτῳ τῷ πλήθει καὶ βεβακχυλιδόφ τῷ πόθῳ περιὑπέθεσαν, ἐν ὁράν συγκλοιουμένους καὶ συρρηγνυμένους, καὶ ὑπ' ἀλλήλων συμπατωμένοις, καὶ δ' θαύμασιον, μηδένα τῇ βιαίᾳ πιλήσει ἐξ ὧν ἔνεφ σεσωφισμῷ ἐξ ὧν κλόνῳ παρὰ βλαπτόμενον. πῶς γὰρ ἔδει καὶ βλαπτεσθαι ὑπὸ τῆς εἰς σκῆνος πίστεως ἐκούσιον τὸ βίαιον καθυπομένας, ὃς γε καὶ ὧδε ἤδη βεβλαμμένοις πάντοίας βλάβης ἀπήλλαξε;

Ὡς τις δὲ τὰ νικητήρια περσῶν ὁμοῦ τῇ ἐπαφῇ τῆς ἱάσεως ἐπέτυχεν. αὖθις γὰρ τῆς θαυματουργίας ὄνομα Γρηγόριος μὲν ὁ Νεοκαισαρείας περιεποίησατο· ὃ δ' ὧδε τότε καὶ ὁρῶντες καὶ πάσχοντες, ὅτι τῶν εἴλκυσεν, ζηλωτοὶ ποιοῦντες δὲ περίορμα.

Πολλῆς δὲν καὶ ζωῆς τῆς ὑμνῳδίας ἐκτιλεσθείσης, ἄρχοντες αὐτὸν δὲ πρώτιστον λείψανον, αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἡ Πέτρος ὁ ὁσιώτατος, ἄλλος, ὡς εἶπεν, Ἰωσὴφ γνώμωνος καὶ Νικόδημος, εἰς τὰ τῶν ἁγίων ἅγια "ὑπ' ἀγγέλοις δεξιοῖς, καὶ τῶν ὧδε αὐτὸν ὃν Πέτρῳ χεῖρα παθεῖσαν πάλαι περιαφώνοις καπαθέντα, εὐθύμην ἡ εἰκάδι τῶν Ἰδυεναρίου μηνῶς. ζῶντα τὸ μεγάλου ἡ τὰ μὴ τέλος μεγαλουργήματα· καὶ ὧδε ὁ πρὸ ἡμῶν ὁ λόγος αὐτοῦ, τῆς μὲν ἀξίας καὶ πολὺ λειπόμενος, ὃ δ' τῆς περιαιρέσεως ὑπεδεικνύμενος περιθυμον· περὶς ὅπερ αὐτὸς ἀπεδῶν τῷ παρὰ τῆς ἐπιφανεστάτης τῆς ἐπιφανείας πεπάδος, τῆς ζωαρχικῆς τε ἡ μακαρείας πρώτων ποιητικῆς σεσωκτικῆς τε ἡ περιοπτικῆς, ἀπόδοις ἡμῖν τε ἡ πᾶσι, ὃ λόγῳ σὺν τε καὶ λόγων τῶν ὧδε καλῶς ἀγωνίσμοις, περὶς αὐτὸν ἐπαναγεσθαι· ἡ δὲ μὲν ἐγγίζειν, ζωή, ὃ δ' μακρύνεσθαι, θάνατος. ὧν τὸ μὲν ῥυθείημεν, τὸ δ' τύχοιμεν, ἢ κακίαν φεύγοντες, ἢ ἀρετὴν διώκοντες, ἡ τὸ πλείονος αὐτῆς ἐφίεμενοι, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Ἀμήν.

ρμή'. Περὶ τῆς θαυματουργικῆς τῆς ἐκείσε παρ' ἡμῶν παρ' αὐτοῦ διεκρίσεως.

ρν'. Περὶ τῆς ἐν τῷ συναξαρίῳ τῆς αὐτοῦ μνήμης.

ΣΥΜΕΩΝΟΣ

ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΟΥ

ΒΙΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ

παρὰ τοῦ ἡμῶν Ἰωάννου Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Χρυσοστόμου.

Αἱ πρώτων μὲν τῶν κατ' Θεὸν πολιτευσαμένων ὁ βίος τοῖς εὐσεβέσιν ὠφελιμώτατος, οὐχ ὑποδείγματα μόνον καὶ τύπος, ἀλλὰ καὶ προκλήσεις εἰς ἀρετήν. ζῆλον γὰρ ἡ κείνων ἐποίησεν ἀγαθοῦ καὶ διαθερμήνει τὴν βουλὴν ψυχρὰν πρὸς τὴν μίμησιν· ὁ δὲ γε τοῦ Χρυσοστόμου παρὼν καὶ μᾶλλον ἢπερ τῶν ἄλλων ἡδὺς ἦν ἀκοῦσαι, σωτήριος ὑμῖν μιμήσασθαι καὶ ὠφέλιμος. οὐ γὰρ ἐκφίος οὐ μόνον ἔσχε γλῶτταν λυσιπλῆ τοῖς ἀκούουσιν, ἀλλὰ καὶ βίον πλέον τοῖς μιμουμένοις ἐπωφελῆ. μᾶλλον δ' εἰ χρὴ τἀληθὲς εἰπεῖν, ὥσπερ ἐκεῖνον ἔχει τὸ τῆς λέξεως ἀμίμητον, οὕτω δὴ καὶ τοῦτον ἀνέφικτον τὸ τῆς πράξεως. πλὴν ἀλλὰ τὰ ἐκείνου μὲν δυνητέον πρὸς, καὶ μιμητέον εἰς δύναμιν. ἐπεὶ καὶ ζωγράφοις ἡ κάλλιστα τῶν ἀρχετύπων οὐ προσπέφυκε, καθόλου μὴ ῥᾳδίαν ἔχῃ τὴν μίμησιν. ἀλλ' ἐλπίδι τοῦ μόγις ποτὲ κατορθωθέντα πολλοῖς ἀποδίδοσθαι τοὺς μιμησομένους, πρὸς τὴν ζῆλον αἴσησιν. ἐμοὶ μὲν οὖν ὁ λόγος ὥρμηται βαδίζειν, ὡς μήτε τὰ κατ' αὐτὸν πρᾶγματα διεξελθεῖν, μήτε τὰ κατὰ μέρος ἅπαντα παρελθεῖν· ἀλλ' ἐκφανῆ μὲν ἐποίησεν, ὅσα τὴν λεχθέντα μεγαλοπρέπειαν τοῦ ἀκροατοῦ ὠφελήσει, τὰ πρόσφορώτατα δὲ μάλιστα ζημιώσει τὸν δ' ἄλλα τοῖς ἄλλοις καταλιπεῖν.

Οὗτος τοίνυν ὁ ἀληθὴς τοῦ Θεοῦ θεράπων καὶ γνήσιος τοῦ Χριστοῦ ὁμώνυμον κήρυξ τῆς μετανοίας, ὁ γλαφυρὸς ἅμα καὶ φωτεινὸς τὸ στόμα καὶ πρῶτα χρυσοῦς, μᾶλλον δὲ καὶ πολλῷ κρείττων μὲν σοῦ τοῦ χρυσοῦ καὶ πολυτίμου, ὃς Ἀντιοχείας μὲν ἔβλαστε δῆμος, Ἀντιοχείας, ἥτις τοῦ Κοίλου καλεῖται Συρίας. ὅπου δὲ πατρίδος ὑπερφυῶς ἔσχεν, οὐδὲν ἧττον καὶ πατέρων θυμηδῶν ἐτύγχανε. ἀπέλειπον γὰρ αὐτὸν ἀμφοῖν, καὶ τὴν τοῦ βίου τερείνην μὴ πολλῶν δύτερον. ἐρατεινὸς γὰρ ἀνὴρ ὁ πατὴρ, καὶ μυρίῳ πλούτῳ καὶ βαθυπάτῳ κομῶν· ὄνομα δὲ τῷ μὲν Σεκοῦνδος, τῇ δὲ Ἀνθούσῃ· ὃ δὲ ὡρῶν Ἑλλήνων ὁμοῦ τὴν ἀσκησίαν, καὶ τὰ βαθεῖ σκότει τῆς ἀγνοίας κατοχοί. εἰ καὶ μὴ τὴν τοῦ παιδὸς γλῶτταν, ἀλλὰ τὴν τοῦ θείου βαπτίσματος ἀναγλύψαν, τῷ φωτὶ καὶ ὅτι τῆς ἀληθείας ἐλεύθερον ἐθρέψαντο. ἐκ τούτων ἐκφίος ἀνεβλάστησεν, ὡς ἔτι τῶν ἡλικιῶν, οὐ κατὰ σάρκα εἶχε τὸ φύσημα. οὔτε γὰρ ἐθεράπευε τὰ τῶν ἀκόσμων, οὔτε πρὸς ἀθύρματα εἶχε καὶ παιδιάς· ἀλλὰ τὸ φυτοῦ θυμοῦ, ὁποῖον γλυκὺ ἐποίει προϊόν,

ὁι, ἐως᾽ ἐαυτὸ προεβήλυ. Εἶτα τῦ θείου καταξιούσης βαπτίσματος ὅτι νέῳ πεμύ ϗ ἀπαλῷ σώματι. ἔδει γὰρ τῷ βίῳ τῶν Χριστὸ κλίνοντα μὴ ὅτι πολὺ τῆς κῦ πνεῦμα λείπεσθαι τελευτήσης. Μελέτησε ϗ ὁ βαπτίσας ἰω᾽ ὃς ⓜ δρόμῳ ἄρειστα τῆς Αἰτωλείας ἐκόσμει, πολὺ πολὺ τῷ δρόμῳ τῆς ἀρετῆς ὑπηλάτησεν. ὕστερον ϗ ἐβ᾽ αὐτὸ πατέρας ⓒ θείῳ λουτρῷ δίδωσιν. Οὐδὲ γὰ ἰω᾽ ἄξιον, τῷ φωτὶ τῆς χρίτος τὸ παιδὸς προστελθόντος, οὐδ᾽ αἰτίοις αὐτὸ τῆς Εἰς φῶς προαγωγῆς γνωρίμοις, μὴ τῆς ὁμοίας κοινωνῆσαι λαμπρότητος. ἔπειτα γραμματικῇ ὕπο πεδευθεὶς, ἅλας τῶ μαθημάτων ἔγνω. Φύσει ϗ δεξιᾶς ταυτὸ σωελθούσης, δι᾽ ὀλίγου πλῆσε σκιμαθεῖν ἐποίει. Ἐκ παιδὸς μὲ οὖν ἔτι ϐ λιτὸν φιλήσας καὶ ἀτυφον, πάσης ἀπέχετο βλακείας ϗ ῥᾳθυμίας τοῦ ἥττ᾽ πλῆθος ἀκολυθῶν Εἰς τὸν διδασκαλεῖον ἐπαγγελμος, οὔτε ὑπτιῶ τὸν πορείαν ἀμύνων πεδεγόμενος, οὔτε ἄλλω ἀβεβαιότητα ϗ κομψείᾳ, οἷα εἰκὸς ⓜ τοιοῦτον, ἐπιδεικνύμενος, κατοικία τῶν γονέων σφοδρὸς ἐπικειμένων ϗ οἰκείων ὕβρει τῦτο λογιζομένων, ὅτι αὐτῶν ϗ μόνον, ἀλλὰ ϗ παιδαγωγὸν ϗ συμφοιτητῶν τὰ ὅμοια τοιούτων, καὶ τ᾽ πολλῶ ὀνειδιζόντων βύτελείαν. ἐκείνῳ ϗ πολλοῦ ἔδει τοῖς τύτων λόγοις πειαθῶναι, ϗ τὸν ἡλικιῶτην αὐτῷ ϗ φίλον ἀπάσεσθαι μαθεσίτητα. ὥστε ϗ τῶν γονέων αὐτῷ ποτὲ κυπολογουμένων, ϗ τὸν αἰτίαν, δι᾽ ὧν ὕτω δι᾽ ὀνείδους ἀῤῥοῖς εἶ) θέλοι σωθαιεμβρίων, λιτοὺς ἔχων πόνους ϗ ἰδιωτικῶς, ὁ σοφὸς τῷ ὄντι ϗ τὸν γλαῦκ᾽ ἀπῆκτο, ὧ πῖ ποτε, εἶπε, προβάματά μοι βούλεσθε πρέχειν Δρακοντῖνα; μὴ κρεῖττον ἐγώ, φησι, τῦ Δαυὶλ, ἢ τῶν τεκῶν παίδων ἐκείνων, ὧν Δρ᾽ τὸν τῆς ψυχῆς σωτερῶν ϗ τὸν τῦ πνεύματος μαθεσίτητα, ὁ λύκ᾽ λείπων σκηθεὶς τομασιν ἀπροσίτος ἰω᾽, ⓒ ϗ κομένῳ πυρὸς σκλδήνας ζοσῆρον ἀπέρασον τὰ᾽ αὐτὸ βλακεῦναι, ὥστε μικρὸν δ᾽ ϗ καὶ ὡς ὑπηρέτη φαίνεσθαι τῷ πυρὶ χρωμένους, ϗ κ᾽ τῶν πρεσβυτέρων ἐπαφίναι σεῖ σθδεὶ τῷ κωλύοντι; οὐ μέλ᾽ ϗ ἀλλὰ ϗ πθμπαχοῦ τὸν θείαν βύσκω χραφὸν ϗ ζαπεινὸν τῦτο ϗ πρὸς ὑμᾶς δικαιᾶς ἐπίπυστον πρεῖ πολλοῦ ποιουμένῳ, ϗ ὡς σθδὲν τ᾽ ἄλλο πεισθεῖσα· ὃ δὲ πρεῖττον ϗ φιλότιμον ἐκ παιτὸς σχεδιάλλουσαν, ϗ μικρῶν ϗ ἀθλίων ψυχῶν ἔρωτα μᾶλλον, οὐχὶ μεγάλων, σθδὲ ϐλαίων ἀῤῥ᾽ ἀπεδίλω. ὥστε ἐκ ἀμαθῶς ἐγὼ πλείονος πίθημαι λόγου τυπὶ ὃ μέτριον· ἐπεὶ ϗ τοῖς τοιούτοις βιδικῶν μανθάνω ὃ θεῖον, ϗ χαρίσ᾽ μὲν πρέχον τοῖς ζαπινοῖς, τοῖς δ᾽ ὑπερηφάνοις ἔχθρα ϗ μαχόμενον. Ζῶντα ἐκείνου λέγοντος, ἐκπλῆξις ἐλάμβανε σθ᾽ πατέρας. ἀκολυθῶ δὲ πάντως ϗ ἡ ἀπὸ τῶν ῥημάτων ὠφέλεια· ὥστε μαθὸν ἀῤῥοῖς τοιοῦτον διδάσκαλον τῆς Εἰς ⓜ βίον προόδου, ϗ πρὸς ἐκείνων ἁπλῶς ὃ εἶ) λαβόντα, ὃ δὴ εἶ) τύτοις φιλοτίμως ἀμείβεσθαι. μόλις δὲ τοῖς γονεῦσι πειθεὶς ἐῶ ἐλθεῖν ὃ σεὺ εἰς τῶν παίδων ἀπάντων προὸς τὸν Δρ᾽ πεδεῶν. οὐ πολὺ ὃ ἐν μέσῳ, ϗ ὁ μὲν πατὴρ ἀπήλαττε τῶν χρόνων· ἡ μήτηρ δὲ, ᾗ προέρχετο ὥσπερ ἐνωμένασα τὸν χρεῖλον, ϗ ὅτι παιδιπέρ ⓜ βίον σαλεύουσα, μυείαν ἔχε τὸν ὅτι τῶν προγμάτων δώωμαλίας, ϗ πολλὰ τὰ δυχερῆ σωέπιπτ᾽ ϗ καθ᾽ ἑκάστ᾽ ἰω, οἷα μόνῳ αἱ τοιαῦτα παθοῦσα σαφῶς ὁπίσατο. τύτων ἐκείνη βεχμὸν ἔχυσα λόγοι, δύο τῶν πάντων πλείονος ἠξίου μείμνης, ὃ μνδενὸς μᾶλ᾽ τὸν τῦ ἀνδρὸς τελθτὸν ἑτέρου προσεσθαι ἔρωτι (ϗ γὰ ἔχει ἐπὶ τὸν ἡλικίαν ταῖς τοιαύταις πάγαις ἁλώσιμον) καὶ ὃ ⓜ παῖδα ὕτω᾽ προαγαγεῖν, ὡς μηδεμίαν ἑτέραν δείκνυσθαι τοιούτ᾽ μητέρα. ἐπεὶ δὲ σκῆνος γραμματικὸν τε ϗ τὸν ἐγκύκλιον παίδευσιν σκιμαχῶν ἰῶ, Εἶτα ϗ ῥητορικῆς καὶ φιλοσοφίας Εἰς ἄκρον ἦλθε, τὸν μὲν ὡς ἄειστα Λιβανίου προδαθεῶν (ὃ πολὺ τὸ Εἰς ῥητορικὸν κλέος ἔδι) τὸν δὲ πάλιν Ανδραγάθιν φιλοπόνως ἀκροασάμενος, πῖ γνῶς;

Πόθος αὖθις πλείονος παιδείας ϗ Εἰς Αθήνας ἀφικέσθ᾽ προτρέπει· καὶ καὶ σοφιστῶν τε ϗ φιλοσόφων τοῖς ἄριστοις οὐ κῦ πρόσεργον συγχινόμενος, οὕτω ϗ νοῦν ἐπλυτίσε, ϗ γλαῦκ᾽ τὸν Εἰς ἄκρον ἤσκησεν, ὡς μηδενὶ ῥᾳδίως τὸν ἴσον προδιαχωρῆν. ἐντεῦθεν ὁπίσημος ὁ βεβαιῶν

Rhetoricæ & philosophiæ studiũ.

2 Iohannes Athenas ad capessendum ingenij cultum concedit: cum Anthemio congreditur.

Patris mors.

χεῖ οὐκ Ἀθηναίοις μόνοις, ἀλλὰ καὶ Ἑλλάδι τῇ πάσῃ ζῆν, καὶ τοῦτον, ὡς ἐγὼ ἄρχω τῆς τῶν Ἀθηνῶν πόλεως, ὃ κατ' ὄψιν μόνον ἐλθεῖν, θεᾶγμα λογισθῆναι σοφοῦς ἄξιον. καὶ τὰ πένητα γοῦν χαίρειν ἐκκλησιάζοντα, ἐὰν οὗτοι δόξῃ καὶ λόγῳ τῷ θεσπεσίῳ φέρεσθαι συγκαλεῖσθαι τὴν Ἀθηναίων, πόθος αὐτοὺς λαμβάνει πλείστος μετακαλίσασθαι καὶ
9 μονὴ στενὴ πολλῆς καὶ φιλοτίμου τῆς θεραπείας, ὄγκημά τε πέμψαντα, καὶ ἄλλη ὁπόση τις ὀδὸς πρὸς τὴν εὐρυφοείαν. ἀλλ' ἐκεῖνος ἐμοῦ πάντα, ὡς ἔοικε, καὶ κενὴν οἶμαι πορείας ἐφόλκιον, διωσάμενος, μόνος εἶχετο τῆς ὁδοῦ, ποσὶ τοῖς ἑαυτοῦ χρώμενος. ὑφ' οὗ καὶ μᾶλλον αὐτοὶ ἐκπλαγέντες τῆς μετριότητος, καὶ τὴν φαινομένην κατάστασιν εἰκόνα τῆς ἀφθόνου ψυχῆς ποιησάμενοι, αὖθίς τε ἐπορεύοντο ὁ ὑπάρχος, καὶ ὅσοι δὴ συμπέμψαντες, καὶ ὑπαντήσαντες
10 προσιόντι, καὶ πρὸς βίαν βπιασασάμενοι, τῆς πορείας ἡδέως, δημοσίᾳ τε τοῖς ἐκ λόγων ἐπαίοις καὶ πᾶς ἄλλοις ἐφιλοτιμοῦντο πομπῆς. Ταῦτα ὁ πρᾶος Ⓜ φθόνου οὐκ ἐῶ ἐπεγκεῖν, οὐδὲ τοῖς τῶν βασκάνων ἐμβλέψαι ὀφθαλμοῖς φορητὰ γνώσεσθαι δὲ ἄλυπα. τῆς γλαφυρᾶς δόξης ἑκάστως ἀνυποιούμενοι, τὴν πρὸς ἐκείνου τιμὴν τῆς ἑαυτοῦ ὑφέσεως ἐπιδιώκουσιν εἶναι· καθάπερ δὴ καὶ Αἰσχίνῃ τότε στενάξαντι, ἀνδρὶ τὴν μὲν δημοσίαν ἐλλιπεῖ, καὶ ἀφ' ἡμῶν τὴν πρὸς
15 τοὺς λόγους ἀνυδρίαν οὐ φαύλου τετυχηκότι, προπετεῖ δ' ἄλλως ὄντι, καὶ τὴν γλωττῆν σφόδρα χαλιζομένῃ βουλευθῆναι. ὃς τοῖς πρὸς τὸ ἄχλον ἐπαίοις καὶ χάριν ἔχουσι δρᾶσις, ἢ εἴπερ αὐτὸς ἐτύγχανε τὰ ἔργα ὑπερῃδεῖς, πολὺς κατ' αὐτὸ ἔπνει, ἀδικόν τε ὂν γελᾶν πρὸς ἀπεκαλεῖ, καὶ ὡς οὐ θεμιτὸν εἴη, Ⓜ ξένοι οὕτω καὶ πέπλεω τῆς πρὸς τῶν ἀκροᾶσθαι πειθῆ, καὶ μάλιστα πρὸς σέβας ἡμῖν τοῦδε πολύ, φησι, διαλλάττοντα. ἐφ' οἷς ὁ πρᾶος Ⓜ ὑπῆρχεν,
20 πῇ δὲ τέτηνε τοῦδε τὸ λόγου, εἰπεῖν, εἰ μὴ πρὸ οὕτω μὴ θρύπτεσθαι ἔχων καὶ παιδιᾶς, οὕτω ἂν τοῦ μειρακίου προσέχων, ἄξιος πρὸ ἡμῶν σκέψεσθαι πομπῆς, ὅπου γε καὶ χαρεὶς τῆς ἄλλων, αὐτὸ ὃ φιλόλογε τιμῶ, τιμῶ οἶδα πρεπούσῃ τῷ μὴ ζητοῦντι; ἔτι τε ἂν τὸν Ἰωάννου πρᾶον τὸ λόγου τοῦτο λαβόντα, οὐκ ἐγκλῶ, ὦ Αἰσχίνη, φάναι, φιλοσοφίας αὐτὴ ποιούμενον, πομπῆς οὕτω τῆς πρὸς ἀνθρώπων ἀμφισβητῆσαι, καὶ ὡς μέγα τι τοῦτο μεταδιώκειν καὶ πρεμάχεσθαι, οὐχ
25 ὅπως μέγα καὶ ἀξιολόγου, ἀλλ' οὐδὲ μικρὸν ἡμᾶς εἰς τοῦτο τῆς ἀρετῆς λόγου ὠφελεῖν δυναμένου. τί γὰρ πρὸς ταῦτα ἂν ἀνθρώπων ἀμφισβητῆσαι, καὶ ὡς μέγα τι τοῦτο μεταδιώκειν καὶ πρεμάχεσθαι, οὐχ ὅπως μέγα καὶ ἀξιολόγου, ἀλλ' οὐδὲ μικρὸν ἡμᾶς εἰς τοῦτο τῆς ἀρετῆς λόγου ὠφελεῖν δυναμένου. τί γὰρ πρὸς ταῦτα ἂν ἀνθρώπων ἀμφισβητῆσαι, καὶ ὡς μέγα τι τοῦτο μεταδιώκειν καὶ πρεμάχεσθαι, οὐχ ὅπως μέγα καὶ ἀξιολόγου, ἀλλ' οὐδὲ μικρὸν ἡμᾶς εἰς τοῦτο τῆς ἀρετῆς λόγου ὠφελεῖν δυναμένου. τί γὰρ πρὸς ταῦτα ἂν ἀνθρώπων ἀμφισβητῆσαι, καὶ ὡς μέγα τι τοῦτο μεταδιώκειν καὶ πρεμάχεσθαι, οὐχ
30 Εἰς ἐμοὶ Θεὸς ὁ Χειστὸς σὺ πατεῖ καὶ πνεύματι γοερίζομος· ὃς πάντα τε πρήναλθε σὺ μὴ ὄντων, καὶ νῦν ἀπορρήτῳ θέλει ἀμφικαπεῖ, καρπεύ τε τοῦ ἐτησίοις ἡμῖν χορηγεῖ, καὶ αἰσίοιον αὐτῷ τὴν χώρα, πάν ζάοι βιβάσιας ἀποπληρεῖ. ἀλλ' οὐχ ὁ Χειστὸς, ὥσπερ ἐγκόλας Αἰσχίνης, τοῦ ἐτησίοις τούτοις πρὸ καρπεύ· ἃ σοιχεῖα ὁ τοῦ κόσμου, φησί, χαιρεῖς ἰδίοις τῇ τῶν θεῶν προνοίᾳ τελεσφορεῖ. ἅμα ὁ τῷ Ἕωσφ,
35 πυκρῷ πνεύματι καπάγετος γεγονώς, καὶ τῇ γῇ, καθάπερ εἶχε, προσαρραδεῖς, ἔκαιτε βρύων καὶ ἀμαρέφων μὲ ὀφθαλμὸς, οὐδὲν ὅτε ὁ τυφλωθείς, ἡ ἀφεῖ πρὸ πόνων τοῦ τόματος. Ταῦτα Ⓜ ὑπῆρχον ἡ τοῦ συμπόντας θεασαμένοις θαῦμά τε ἐξήσει ἡ ἔκπληξις, ἡ δρύου ἦναν μεσοῖ· ἔπτηξε τῷ μακαείᾳ προσόντες ἱκέται γένοιται, καὶ ἀμύνειν ἀξιοῦσι τῷ πάθ. ὁ γὰρ (καὶ τίς γὰρ σοὶ ἐαυτοῦ φιλαν θεσπότερος;) ἅτε καὶ τῆς φιλανθρωπίας Χειστὸ μι-
40 μητὴς, ὡκτιρέ τε τῆς συμφορᾶς Ⓜ αὐθέσποτ, ἡ ὑπὲρ αὐτοῦ διηθεῖς τοῦ μόνου βοηθεῖν δυναμένου, διπλοῦν τῷ κειμένῳ πρόσεχε τὸν ἰασιν. ἐπεὶ γὰρ ἐξ αὐθησιν ἦλθεν, οἱ κακοῦργοντες, οὐκ ἀπηρέσαν αὐτοῦ τὴν θεραπείαν ἠνίσαντο, ἀλλ' ἡ τὸν αἰτίαν, διὰ τὸ εἰς τοῦτο συμφορᾶς ὠλισθεν, ἐδόκουν θεραπεύσαι. Ⓜ ὁ δὲ ἐδόξαζε τε θεῷ θύμως ἡ συμβουλεύσας, Ⓜ ἱεραρχῶν τῆς πόλεως ὡς πάντα καταλαβών, πρὸ αὐτοῦ τε τὰ θεῖα καὶ τὴν ἀ-

Ἰδίων μυήσεως, ἢ τῶ τῆς παλιγγενεσίας ἀξιωθῆναι λουτροῦ, δι' οὗ δὴ τὴν ἀφαιρεῖται αὐτοῦ τῆς ψυχῆς μολυσμῶν ἴασις ἔστιν, ἢ τῆς τῶ δαίμονος ἐπηρείας ἀπολύσεως. οὕτως σκῆνος ζῶν λόγῳ πειθοῖ, τῆ ἐκκλησίᾳ προσέρχεται, ἢ τῶ Κυρίῳ πιστεύσας βαπτίζεται), ὡς πολλοῖς ἐπόδειγμα γέγονε τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως. Φιλῆ γάρ πως ἡ τῆς ὀπτασίας ἢ μεγαλωσύνη ὅπῃ ὁ κρύπτων ἢ ἢ χαίρων μεταβολή, πολλοῖς ὅτι ὃ ἴσον γίνεσθαι τῆς μεταθέσεως ἀφορμή. ἐπεὶδεν ὁ μὲν τῶν Ἀθηναίων ἐπίσκοπος, ὡς Ἰωακείμ αὐτῶ δεῖ τὴν ἐκκλησίαν ὑπὸ δοῦναι εἰρήνην, θεασάμενος, πολὺς ὡς λόγος ἅμα ἢ τῶ δημόσιον τῶν ἐπιτρόπων, ἢ ὀχλοδόχον ἑαυτῆ (ἢ γὰρ ὡς ἤδη τὴν ἡλικίαν προῆκεν) ἐπιμαζώμενος· ἄλλως τε ἢ Θεοῦ προνοία ἐκ κατ' αὐτὸν ἐπῆρχε φιλοσοφῆν, πρὸς μείζονα πόνων ἐυτλητέραν λυσιτελῆ μέγα ἐκφρῶν φρῶς ἤσειν μέλλουσα.

3 *Redit Antiochiam.*

Ἐπεὶ ἢ τῆς τῶν Ἀθηναίων παιδείας ὅτι πλῆστον ἀπώνατο, πολλάγχων αὖθις μητρικῆς ἢ πατρίδος ὑπεμιμνήσκετο, ἢ εἰς Ἀντιόχειαν πάλιν ἧξε. Ἀθηνῶν ἐπῆμερχεται. εἶτα μικρὰ ῥῶτα, ἢ λόγοις ἢ πομπαῖς, ἢ ὅσα φιλοτιμίας ἦπλαι τῶ πρώτης ἠνασάλθμος, τῶν ἀγελικῶν, εἶτ' ἂν ἀσκητικὸν ἔκρινεν ἀλλαξάμβιον, συμβούλῳ τρὸς ὅτο ἢ κοινωνῶ ὅ σκοπὸν χρώμενος Βασιλείῳ, φίλῳ πιὶ ἢ στενῇ, ἢ ὃ ἐν ὁμοψύχοις αὐτῷ ἢ ἀδελφικῶς πνθόμενον. ἢκ σκῆνος σῶν ὁ πατρίδα ἢ θρέψον τῆς τῶν Καππαδοκῶν τιμιωκὼς, ὡς οἱόνται τινες τῶν ὁμωνυμίας ἴσως πεπλανημένοι, εἴπερ ἐχαιρε ἀὖθις σῶν ἐχρυσοῦς τὸν γλυκύπικρα εἰς πίστιν ἐρχομένους ἐν τοῖς τῆς ἱερωσύνης ῥῶτα δηλώσας. τὸν μὲν γὰρ ἢ τὸν ἀπόμβα χρόνον αὐτῷ πρόκλησιν λέγει, ἢ μαθήματα ἀναλῶ τῶν αὐτῶν, ἢ διδασκαλίας τοῖς αὐτοῖς χρήσασθαι. ὃ δὲ μάλιστα πάντων ἀπείρᾳ μὴ τὸν εἶ) τὸν μέγαν, ὃν αὖθις μὲν ἢ πατρίδος ἐπαφίεται τῆς αὐτῆς εἶ), ἢ ὃ ἥλιος ὁμότιμον ἢ κῦ ὃ πλοῦτον ἰσοτάσιον. πρὸ ὃ ῥῶτα ζητεῖς ἢ τῶ μεγάλῳ κοινᾷ, μᾶλλον ὃ ἢ τῶ μείζονι ὀξυφόρα. εἰ περ δή που ἢ Ἀντιόχεια πόλις ἢ Καππαδοκία διειλοῦχασιν· ἔστι δέ γε ἢ ἄλλα πολλά, δι' ὧν δή τις τικτόμενος μὴ τὸν μέγαν εἶ) τῶν Βασιλέων, ἀλλά που μᾶλλον ἐκ τῆς Ἀντιοχείας ὁρμώμενον. ἀλλὰ τῶ σκοπὸν τῶν τῶ πόλις αὖθις ἀπαρνεῖσι, ἢ μᾶλλον ἡ μήτηρ, ὀφιὰ τρὸς παιδὸς πὰ ἐκ τῶν δακρύων αὐτῷ κερδήσασα Φαρμακὸν. ἦ μὲν γὰρ πόλις ὡς ἰδίου θρέμματος τρεῖχετο, ἢ Ἀθανάσιος κατέχειν ἠβούλετο. εἶχον γὰρ αὐ δὼ ἰσχυρῶς αἱ τῶν ἐκείνου λόγων Σειρῆνες, οἷς ὃ πλῆστον ἐνέμενε ῥῶ διαφῦ, τῖς δικαιοσύνης ὀφγόμενον, καὶ τῶ καταδεεστέρω μέρει πλέμβος. ἡ μήτηρ, οἷα μήτηρ, γνησιώτερον αὐτῶ τρεσελθοῦσα, καὶ ὠδῖνων ἅμα ἐκ θηλῆς ἐπομνήσασα, καὶ τὰ ἐκ τῆς χρείας κακά, καὶ πόσα ὅσα δυνατὸν ἐν ἡ ἐλκύσαι τῆ μητρὶ τρεὸς συμπάθειαν, ἀπεῖρε τῶ τρεκειμένου· μᾶλλον ὃ αὐτῶ ἐκείνῳ λέγοντι τρὸς τὸ τῶ ῥῶ χωρίσθαι τῶ δικημάτος. μανίαν γὰρ δὼ ἀληθῶς, οὐ τόλμαν ἡπώμην δικαίως, εἰ, ἐν οἷς ἐκείνου δὶ ἐκεῖνο λέγων πρὸν, αὖθις ῥῶτα καταλιπὼν, ἢ ἐμοῦ τ' δικήσειν ἐποιούμην. φησὶ γὰρ οὕτως ἐν τοῖς τρὸς ἱερωσύνης αὖθις, τὸν φίλον εἰσαγαγὼν, ἀπαξεῖν ὅτι ὃ σοφὸς ὀλβιος μέλλοντα, εἶτα τὴν μητέρα μαθοῦσαν καὶ τῶτο ἀκολύσασαν· ἔχει δ' ὅπως. δῆθεν γὰρ ἤθετο ταῦτα βουλεύσιμον, λαθοῦσά με τῆς δόξης, εἰσάγαγε εἰς ἓν ἄντρον παλαιὸν οἶκον αὐτῆ, καὶ καθίσασα πλησίον ὅτι τὸ λύπης, ἧς ἡμᾶς ὤδινε, πηγὰς ἐφίει δακρύων, καὶ τῶν δακρύων ἐλεεινότερα τρεσστήθει ῥήματα, διαῦτα τρὸς ἡμᾶς" ἰδυσμένη· Ἐγώ, φησι, παιδίον, τῆς ἀρετῆς τὸ παῖδος [τὸ] σὸν οὐκ ἀφεῖσθαι ἄπολαῦσαν ὅτι πολὺ τῶ Θεῶ τῶτο δοκοῦν. ταῖ γὰρ ὠδῖναι ταῖ ὅτι σοὶ ὀφειλόμενος ὁ θάνατος ἐκείνου, σοὶ μὲν ὀρφανίαν, ἐμοὶ δ' χηρείαν ἐπέστησεν ἄωρον, ἢ τὰ τῆς χηρείας ὀφνὰ, αἱ μόναι αἱ παθοῦσαι δυσμαι· δὼ" εἰδέναι σαφῶς. λόγος γὰρ σοῦ δὼ" ἐφίκητο τῶ χλμβος ἐκείνου καὶ τῶ κλύδωνος, ὃν ὑφίστατο κόρη ἀπὸ τῶν οἰκίας τῆς πατρῴας τρεσελθοῦσα, καὶ τρεγμάτων ἀπειρος οὖσα, ὀξαίφνης τε πέσθαι ἀχέτῳ βοημομένη ἢ ἀναγκαζομένη φερπόδων ἢ τῆς

χ. ἢ ἑαυτῆ τῆ.

χ. ἐμοῦ

χ. ἐπιλη

τῆς ἡλικίας καὶ τῆς φύσεως ἀνέχεσθε μειζόνων. Δῆλον, οἶμαι, ῥᾳθυμίας οἰκετῶν ὀλιγωρέφων, καὶ κακουργίας θεραπόντων, συνήθων ἀποκρύπτεσθαι δεσποτικάς, ἢ τὰ δημόσια εἰσφερόντων τοῖς ἐπηρείας, καὶ τὴν ἀπιστίαν ἐν ταῖς τῶν εἰσφορῶν καταβολαῖς ῥᾳδίως φέρειν. ἐμοὶ δὲ καὶ παιδίον καταλιπὼν ὁ τεθνηκὼς ἀπέλθοι, θᾶλυ μὲν ὄν, πολλὴν καὶ οὕτω παρίξει τῇ μητρὶ τὴν φροντίδα, ὅμως δὲ καὶ ἀνάλωμα· καὶ δίκης ἀπαλλαγείην· καὶ δὶς μοι εἶεν αὐτὴν φόβων καὶ ἐκείνῳ ἐμπίπλησι τὴν ἡμέραν, καὶ πλειόνων φροντίδων. τὴν δὲ τῶν χρημάτων ἐκ δαπάνης, ὅσην ἂν ποιήσειεν αἰσχύνη ἐλευθερίως αὐτὸν ἀναθρέψαι, ὑπομόσαι. ἀλλ' ὅμως ἀδύνατα μὲ τὰ παρόντα ἔπεισε δεῦρο ὁμιλῆσαι γάμους, ἢ δι' ἕτερον ἐπείσαγαγεῖν νυμφίον τῇ θυγατρὶ παῖδας οἰκείας ἢ σοῦ· ἀλλ' ἔμβιον σὲ τῇ ζάλῃ καὶ ῥᾳδιούργῳ, καὶ τὸ σιδηροῦν τῆς καρδίας σὸν ἐφυγεῖν κάμινον, πρῶτον μὲν ὑπὸ τῆς ἀνωθεν βοηθούσης ῥοπῆς· ἔφερε δέ μοι παραμυθίαν οὐ μικρὰν τὴν ἀφιξιν, καὶ ὃ στενοχῶ* πολὺ σὺν ὀλίγοις ὁρᾶν, καὶ εἰκότα μοι τὸ πολυθυτικώτερος φυλάσσεσθαι ἐμπέψυχον, ὡς ἐκ ψυχῆς ἀπηκριβωμένην καλῶς. ἀλλὰ τοῦτο καὶ ἐξ νήπιος ὤν, καὶ μηδὲ φθέγγεσθαι πω μαθών, ὅτι μάλιστα πάντων σοῦ τεκόντος ἐπαίδευε, πολλοὶ μοι πρόχειρα τὴν παράκλησιν. καὶ μὲν σοῦδ' ἐκεῖνο ἂν ἔχοις αἰτιάσασθαι, ὅτι τὴν σὴν χρείαν ὑμνωδὸς ἐνέγκαμεν, τὴν ὑπουσίαν σοι τὴν πατρικὴν ἀλαπάσαμεν ἀλλ' ἐκείνην τῆς χρείας ἀνάγκην, ὅπερ πολλοὶ τῶν ὀρφανίαν δυσχεραίνουσιν οἶδα παῖδα ἐγώ. καὶ γὰρ καὶ τῶν ἀκεραίαν ἐφύλαξα πᾶσαν, καὶ τῶν ὀφειλόντων εἰς ἀδιάκριτον δαπάνην ἐκείνων τὴν σὴν ἐλείπομεν σοῦδεν, ὃν ὧν ἤλθομεν οἰκοθεν ἔχουσα, δαπανήσασα χρημάτων. καὶ μήτοι νομίσῃς οὐσιδίζουσάν με ταῦτα λέγειν νῦν, ἀλλ' ἀνὴ πάντων σε τούτων μίαν αἰτοῦ χάριν, μὴ μεδυτέραν χρείας ἐξελάσῃ, μηδὲ ὃ κοινὸν ἅπασι πάθος ἀνάγκη παλιν, ἀλλὰ προείμενον τὴν ἐμὴν τελευτήν. ἴσως μὲν μικρὸν ἀπελθοῦσαν χρόνον. σοῦ μὲν γὰρ ἔσεσθαι ἐλπὶς ἐξ εἰς χήρας ἄζεσθαι μακροῦ, καὶ ὃ γενησόμενον ἡμᾶς σοῦδεν ἕτερον ἢ θανάτου ἀναίσθησιν. ὅταν οὖν με τὴν χήραν προλάβῃς ἡμᾶς ὀφείλουσα τῷ παρόντι ἀναμίξῃς τὸ σὸν, γέλως μακρὸς ἀποδημίας, καὶ πλέε θαλασσήσῃ, ἵν' ἂν ἐθέλῃς· τότε οἰκωλύσων σοῦδείς. ἕως δ' ἂν ἐμπνέωμεν, ἀνάσχου τὴν μὴ ἡμῶν οἴκησιν, μηδὲ προσκρούσῃς τῷ Θεῷ, μάτην ἢ εἰκῇ τοῖς τοιούτοις ἡμᾶς προσβάλλων κακοῖς ἠδικηκότας σοῦδέν. εἰ δὲ μὴ γὰρ ἐλπὶς ἐγκαλεῖ, ὅπου σε εἰς βιωτικὰς ἀφελήσω φροντίδας, ἢ τὴν προσαγωγὴν ἀναγκάζω φροντίζειν τῶν ἐμῶν, μὴ σοῦ τῆς φύσεως νόμους, μὴ τὴν ἀνάγκην φιλῶ, μὴ τὴν συνήθειαν, μηδ' ἄλλο μηδὲν αἰδεσθεὶς, ὡς ὀλιγοῦλος φεύγε ἢ πολεμίους. εἰ δ' ὑπὸ τοῦ προῖμαι, ὥστε πολλοὶ σοι προσκυδάσαι καὶ φαλλοὶ εἰς τὴν τοῦ βίου τούτου πορείαν, εἰ μηδὲν ἕτερον, σοῦ χρεὼ κατεχέτω σε πρὸς ἡμᾶς ὁ δεσμός. καὶ γὰρ μειόνως σε λέγης φιλῶ, οὐδ' ἐξ σοι πρέπει τοσαύτης ἀποδεδυσαγελθεῖας· ὀλίγῳ μηδὲ ἧσσ τις, ὅταν μέλῃ τῆς σῆς βιδιακρίσεως ἀξίσης ἐμοί. ταῦτα καὶ διέξεισι γελάσῃ· καὶ ὅπως Βασίλειος μὲν εἰς τὴν ἀγκοίας ἐπῆλθε ζυγὸν, καὶ αὐτὸν κοινὸν ἔγκλημα ἐλπίσας τῆς τάξεως· ὃ δὲ βαθμοὶ ὀκνηρὸς, καὶ ἐπισχέσει τὸν παρεγκρουσάμενος, ὡς καὶ ἀδρὸς μέλλων τὸν ἴσον μετέχειν, τότε μὲ ἀξιώσατε τῆς χειροτονίας. χαιρεσόβουλος τοιγαροῦν τῇ μητρὶ, καὶ ἄκων τὴν μέχρι πόλεως παρέχων γηροκομίαν, ὅλην ἐκείνῃ τὸν βίον ἀπέλιπε, καὶ δυτικὰ σοῦ τὰ ὄσια ἐπ' αὐτῇ θράσας, τὴν τῶν χηνέων ὅλην οὐσίαν ἀπεκτηλώσασα, τειχὴ ἀμφιρρύτ· ἢ θεοῦτα μὲν πενήτων ἐνδιαίτη τῷ χρυσῷ θεραπεύει· ὅσας δὲ τῶν ἐκκλησιῶν ἐτύγχανον κοσμοῦσαι κειμηλίων, ἢ ἀργυρᾶν αὖθις ἀμφίεσι κάμινον· τὴν δ' ἀκίνητον οἷα περιέχει δημοσίᾳ φέρων ἀποκληρεῖ, τὴν ἀποκαμοσοῦσαν ἑαυτῷ ἀποκτησούμενος, ἢ ὀχλεῖ πάντος φορτίου ἀμφιθράσκων. εἴθε δὲ σοῦ οἰκείας τῆς δυνάμεις μείεις, ἢ ἀπὸ τοῦ ζῆν ἀφορμὰς· ἀλλαχόθεν, ὃ κάλλιστον πάντων ἑαυτῷ στενοτέρησι, ὃ μηδὲν ἔχων, καὶ ὃ λυθῆναι πάντος δεσμοῦ ἐν παρόντι κόσμῳ στενοπλοιτος, καὶ Θεοῦ φύτ πάντα πεπληκτῆσαι, ὃ μακάριον ὄντως κτῆμα καὶ ἀναφαίρετον.

4 Μεθ' ὃ χρόνοι τινὰ τὼ τῆ διαγωγῆ καταδεδεκάλμω, οὐ μόνον ἀπλῶς ἀπηρτηκὼς τῆς ἱερᾶς ὑπηρεσιώσεως βίβλοις, ἀλλὰ ἡ πολύμαθη σοφίας ἱερομυθίων αὐτῆ, ἡ πολλῷ τῷ φωτὶ τοῦ λόγου θεῖ τὼ ἐξήγησιν χρεώμενος· καίπερ ὂν ὕστερον χάριτας ἔχων, ἡ Μ. λεὼν ἀποσῶσαι τῆς γλώττης δυσπρτηκμόνι, ἀλλὰ σθῦ ὁ τῆ πόλει δυσχερείαν βορύβοις, καὶ ὃ περὶς ὀπτὶ ἐξῆ ἀπόνω θεῖϊσάμενος, ἡ ὥσπερ ἧς ἐξ ἀρχῆς ὠδίνει ὀπτηδυμίας ἐξερόμενος, ἥ- 5
τις ἐὼ τοῦ Θεοῦ ζῆν· καὶ τὸ τῶ μόνῳ καταφεύδω γίνεσθαι, ἠχαλκεν, ἐδυσφόρει, τὼ ἐρημίαν ἡγεῖτο τῆ πάντος ἀξίαν· καὶ ὥσπερ ὁπῆ κακρυμμένῳ πνὶ μέλλον θεῖτυχεῖν ἡσυχορᾶν, περὶς αὐτὸν ἐαυτὸν. ὕτως ὀπτὶ νοῦν ἔχων, τὸν ὀπτηδίων φυλαξᾶς καμεῖν, πᾶσι χαίρειν φθογξάμενος, οἰκίοις, συγγενέσι, φίλοις, κρότοις πολιτικῆς, ὀπτηδιξέσι, φρὸς ἣ ἡ τοῦ τοῖς ἀδικουμένοις στωτορρᾶν, ἡ μήτο μὴ ἐς χορείαν ἐὶς ἰοὺν λαθὼν, μήτο μὲν 10
περιστασίαν ἀδιλφῆς ἐπολογισάμενος τέας ἔτι κομιδῆ τυγχανούσης, Μ. τῆς πρῆνείας τε ζυγὸν ἀναδεξαμένης, ἡ πολλῆς, ὡς εἰκὸς, φροντίσος ὀπτηδιοῦς ἔσης, μᾶλλον ἡ ἀπτ' οἴκου τὼ ὀπτιμέλειαν ἐὶς σαθῆν ἠλθομεν, ἐπολιπὸν τὼν πόλιν περὶς τ' ἡσυχίον βίον αὖθομολ. Εἶτα τῆς ἡλικίας ἔτι νεαρᾶς οὔσης, καίτοι φύσει τῶ σώματος ποιήρως ἓ ἐσπρως ἔχοντος, τοῖς μοναστηρίοις τοῖς μᾶλλον πῆ ἄλλων ἀκριβείας ἐπεπλημμύριος ἑαυτὸν δίδωσι, ἡ τ' ἐαθῆτα 15
πᾶσαν ἐπὸς μετὰ γε τῦ χριστικοῦ φρονήματος, ἢ ζηλήσεσιν εἰς ἐπῆν, σκῆσιν περιαποδύ, ζε σκ περιχύσεων ὑφάσματα περιβάλλε), πτύχων ἔτι τὸ σῶμα, ἡ οἷόν τι νύφος ἐπαλειπύσιν, ἡ ζῆ τῆ τῦ φωτὶ πρῆχεν ἐλθυθερίαν. ἔρχην δὲ αὖτο ἐπυνθανόμενον, πῆ ἡείων χεαφῶν ἐπιτήδευμα ζε βίβλους ὕτως ἐμμελῶς, ὡς σαθὲν ὕπον ἐγγεγράφειν τῆ ἀγγειοῦ πῆ ἐγκειμένων τ' διυάμεων, ἡ οἰκείᾳ χειρὶ ἡ καμάτῳ δακτύλων διερμυθύων αὐτὰ, ὥσπερ ἱρητικ, ἡ σεφῆ 20
ζε δύσληπτα λόγων τοῖς φιλολόγοις, ἅ τε αὖθις πόνῳ σπουδάζε νοεῖν, τῦτον ἐπίσως ἡγεῖσθαι παρίχθη τοῖς βουλομένοις. εἰ δ' ὧν ὃ, πίνοις οἰκείοις αὐτὸν διδοῦναι, μαθεῖν περὶξεν, ὃ ψυχὰς οὕτω τρέφειν, πόσης δεῖ δίκης ἀπαίτοι μαθητοδοσίας; ταῦτ' ἐγὼ ζε βίβλοις διερμυήσεων χεαφάς, ἡ τῷ ἠθικῷ πάλιν ὀπτικοσμῆ· ὡς ὃ μὲ εἶ περὶς φωτισμὸν ἀγωνίας, ὃ ἡ περὶς κῶν ὀπτηδέγμασι. ἅ μᾶλλον οὕτω ποιῆ· τῷ μὲν ἀγαφωτίζει μόνον Μ. κακρυμμέ- 25
νον πλοῦτον τῦ πνεύματος, ᾧ ἡ, ὕπως αὖ ἡ μετάχωλον, σαφῶς ἐκδιδάσκει. ὁ δ' ταῦτ' τῆ φιλησύχῳ ὀρεγωγῆ, ἡ Μ. ἀπεῖ τῆς ἱερωσύνης αὐτῆ σεωτατίθηται λόγῳ· ὁ οἷς ὅσοι μὲ ὃ τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα, ὁποῖοι ἡ ὅτι εἶ) Μ. ἱερωμένοι, ἀκελεῦσς διίκειοι. τότε ἡ περὶς πια τῆ ἀθεφασῶν γωαικῶν λόγῳ συγγεφέι, ἀβ' ἃ χαρέας ἰδοῦσαι τύκτα, ὃ πολλῷ ὃ πάνυ ταύτης βαρυωθμίᾳ, ὁμαλῶς αἰακτόπωμος ἡ διακρεῖ, ὃν μὴ πόμῦ ἀδῆξοι καὶ ταπεινὸν ἡ χαρέα, ἀλλὰ ἡ μέγα καὶ σεμνὸν αὐτῆς ὃ ἀξίωμα, καὶ πολλῶν ἀξιοῦσα τῶν ἐγκωμίων ἡ γε τῶ σεωΐδησιν φυλαξᾶσα τῷ καταχρεμθῆ, ἡ μὴ δὲ τῆσις γάμοις ἑαυτὸν τε αὐτίμων ἧσα, καὶ τῆς περὶς τ' ἀνδρα εορτῆς κατα-φανυσαμόν. εἶτα ὃ θεῖ παρθενίας ἄλλο σεπτόπῆμ βιβλίον, δεικνύσιόν τ' ὃ κάλλος αὐτῆς ἡ ἀρρητον Μ. κόσμον ἐπιδέκνύον. ἡ Σ. ἐγγέλῳ ὁ λόγως συγγέφει φίλᾳ μ' ἀνδρὶ ὃ σεωῆναι, κατόχῳ ὁ ἡμεμόνῳ ποιητῷ πνεύματι. ὃ ὁ βιβλίον περὶφασιν μ' ὀκῆσιον λαμβάνει, χαρῆ ὁ ἀγ. πάσης φιλοσοφίας· ἡ ἔστ κοπὸν ἀνάγκης ἡσυχίας ἡ ἐπομονῆς διδασκάλιον, ὁσιώτατος πιθανότητοι ἡ φιλόγκωμος ῥητορικῆς συγκεκροτημένον, ἃ μᾶλλον δίκαις ἐπιπῦ ἡ πνθμαπικῆς χαρίσιν, ὡς αὖθ' ὃ, δαίμονι θεῖπιστεῖν, πείθειν ἀγαπητὸν ἡγεῖσθαι, ἡ ὠφελείας μαγίστης ἐπόθεσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ ἡ θεῖ κατημύξεως δύο τότε αὖπῆ σεωτίθη) λόγῳ· ὧν ἑνὶ μὲ ἐὶς Δημήτειον, ἕτερος ὃ ἐὶς Στελέχιον ὀπτιγράφαι, ἐὶς ἑαυτὸν ἀκριβείας Μ. φιλάρετος ἐκπονοῦντες, ἡ δεινὸν μώπα κατημύξεως ταῖς φιλοθέοις σωτέπτε ψυχαῖς. ἀλλὰ τύτες μὲν, ὥστε μὴ πίπλειν, μηδὲ ταῖς τῆ ποτηρῦ τέχναις ἀλώσιμον γίνεσθαι Μ. φιλόθεον· ἕτερος ὃ σεωτάπει περὶς Μ. ἤδη πιστῦσα, ἐὶ τ' ὧν πληγώτα βέλει τῆς ἀμῦτίας (Θεόδωρος ἴσμα τῷ πιστὸν) ὥστε μὴ καταπιστεῖν,

Fit ἀναγνώσης. scriptuarum ἐξηγητὴ. vitam monasticam inuit. libri abeo scripti in eremo.

Commentarij in scripturas, adiunctis Ethicis.

Sex libri de Sacerdotio.

Ad viduam iuniorem.

De virginitate.

Ad Stagirium.

Πιεὶ κατημύξεως ad Demetrium & Stelechium

Ad Theodorum lapsum.

πιστῶν, μηδ' ἀπογνῶναι τὴν σωτηρίαν, οἱοιτεῖ φιλάνθρωπον αὐτὸ χρῆναι ⟨Ⓜ⟩ λόγῳ πειστέον, ⟨Ⓜ⟩ κείμενοι ἀνίσχυς, ἢ μὴ συγχωρῶν ὑπηρέτην τῷ σώματι. ἀλλ' οὕτω μὲν ἀφ' ἑαυτοῦ λόγῳ ἐδίδασκε, πολὺ δ' ὠφέλιμοι μᾶ τοῦ πάντος ἐγίνετο· πολλῷ γ' μᾶλλον ⟨Ⓜ⟩ τὴν ἀπὸ τῶν ἔργων πειστέον διδασκαλίαν, δύχῃ μὲ πειστέον μύνος, ἢ ἀρετὴν ἅπασι μετεῖν, ὥσπερ
9 ἀρχέτυπον τοῖς ἄλλοις πρὸς αὐτὴν μέλλων ἔσεσθαι, παπαποφρονεῖν γ' ὕπνος ὑπομένοντος, ὥσπερ οὐ τύπτω δ' πειστέον ἐχεῖ ἐθέλων ⟨Ⓜ⟩ ἔπεσι, οὐ δ' μηδένα ἑαυτῷ πθῆναι πεῖ δ' πλείονες δύπεσι. ἀπ' ⟨Ⓜ⟩ γ' ἢ μέρος τι τῆς ἡμέρας ἑαυτὸν πρὸς ὑπίσκεψιν τῶν νοσούντων, οἰκεῖθαι μὴν σκεῖσις πόνου πρέχει, ὅσα δυνάμις, ἢ οὕτως αὖθις ἡμακτᾶς ἀσυνδάζων· μάλιστα γ' ἢ τὴν ἀπὸ τῶν λόγων πεσοφέρων ⟨Ⓜ⟩ ἡμῶν, ἢ πόνητι ⟨Ⓜ⟩ διακυ-
10 δ φιλάνθρωπον. ὢ δέ; μετεωφροστεῖσις μὴν * σθῆναι δ' πλείονες δύδυν, ἀγνοίας γ', ἢ ἐγκεκτησίας, ἢ ἄλλης τῶν ἀρετῶν ὁπορίας, ὑδὲν ᾧ τῶν ἀπόντων τὸ πλεῖστος ⟨Ⓜ⟩ ἐξίστατο· καὶ τίς ὕτως ἔξω θεσμοῦ ἢ φρενῶν, ὡς στεῖθαι ⟨Ⓜ⟩ λεγόμενος; πλὴν ἀλλ' οὕτω μὲν ἀρετὴ πᾶσα ⟨Ⓜ⟩ αἰδρὶ κατάρθωτο κρεῖττον ἢ κ' μίμησιν· ζῶσα γ' καὶ ὡς ἀξαίρετα τύτῳ νέμοιτο, τὸ μὲ τὸ αὖθαι ὁμομοκέσθαι μ' τὸ ἄπος ἰῶσαι κόσμου, μὲ δ' ἑτέρᾳ ⟨Ⓜ⟩ ὅρκων ἐπαγαγεῖν, τὸ μὲ
15 κατρφῆ ὕνος, τὸ μὲ φύσει θαι, τὸ μὲ ἐπ' ἐλπίσι θαι μηδὲν, ⟨Ⓜ⟩ ἀξία μὴτε αὖθαι φθέγξασθαι, μήτε ἄλλου λέγοντος ἀσαφῆς. φασὶ γ' αὖθαι ἐν τῷ ὕπνου κ' ⟨Ⓜ⟩ κρῆναι τῆς χρείας ὕτω τυγχάνειν. χοῖνος κἀκεῖτο πῶσθαι τὴν ἄκρων σκεδεμένην, ἐφ' ἢ ζᾷ τὸ χεῖρας ἐν τῶν
16 ἰωνίων ἐπερείδειν αὖθαι, βεκχείας πινὸς ἐν ἐ βεβαίας, ἀλλ' "ὅτ' πρεφυσμένης τῆς καθορᾶς μετελαμβάνει.

20 Οὕτω μὲ πόντι ⟨Ⓜ⟩ βίον λαθεῖν μὲν ἀὐτῷ ἀφ' ἑαυτοῦ ὢ πανδὴ, ἐν μηδένα ἔχειν κάκων ⟨Ⓜ⟩ συνειδότα. σθῆναι γὰρ ὕτω τὴν ἀπὸ πάντων δρώτων, ὡς ἐκεῖνο πάντως ἐμβλητέον τὸ λαθεῖν. τύτο δ' κομισθῆ δυχεραῖς, φύσει τι τῆς ἀρετῆς οὕτως ἐχούσης, καὶ τοῦ Θεοῦ δοξάζειν. ⟨Ⓜ⟩ θεραπεῦσαι τὸν βουλόμενον. δῆλον τοίνυν ὅτι ἐκεῖνον καὶ τέκνοις ὑπὸ ⟨Ⓜ⟩ ζῆναι πονηρ. ἀνὴρ ὡς ⟨Ⓜ⟩ ἡμῖν Σύρος, τὸν κλῆσιν Ἡσύχιος, τὸν ἠλικίαν πρεσβυτικός, σύγχρονος ὁλίγον τῶν ἄσκησιν ἔχων, ἐξ ἢ αὖθος τῆς κ' τῶν ἱερῶν ἐκείνων μοναῖς ἀσκημάτων, ὃ ἢ κατ' ἴχνος βαίνειν ὁ μέγας ἠνάπα, ἕως ὕπτα τὸν ἀρετὸν ἄκρος ἰῶ. τύτῳ δὲ νυκτὸς ἐξ πρόσευχὸν ἐσαμβὰς φαίνεται ᾗ θεῖον ἐ ὀφθαλμῶν ὑψηλότερον· ἐ ὥσπερ ἐξ μέσου αὖθ' ἡλίου γλώττης ὠρῶν, ὕτω δὲ καὶ ἀκούσαι κρεῖττον τι ἢ φεικωδέστατον. ἀλλὰ πρὸς ἐκλήσιον δίων ⟨Ⓜ⟩ τοῦ. ἢ γὰρ ἐσθῆτι ἦπερ τῷ φόβου ἢ ἡδονῇ συγκέκραται ὁ δὴ τοῦτο. δύο ὑπὲς ἀνδρες λαμπροὶ τὸν σταλικὸν, φόβερεῖ τὸν ὄγκον, φύσει σθαι ἐδέξαντο αὐτῷ καταληπτῶν, ἐ τῷ μεγάλῳ τύτῳ ἢ αὐτῷ πρόσου χεῖσθαι φαιδρότητι κ' πρόσωπον προσλήψεσθαι· ὧν ὁ μὲν τόμον, ἕτερος ἢ κλῖς κατέχει ἐφίκει. ⟨Ⓜ⟩ Ἰωαννίδου γ' ὃ κρύον αὐτῷ τῶν ἐξόδους καταπλαγῆτα, φόβῳ ληφθῆναι, καὶ πρὸς ἐκεῖνα στυγνὸν ἑαυτὸν τῇ γῇ προσκαταδῦσαι. ἐδὲ γ' τῶν χθονὶ ὑπτιαζομένων ὀμματα, λύειν τι ⟨Ⓜ⟩ φόβου αὐτῷ, καὶ βαρρεῖν ἐγκαλεῖων. τρὸς πυδομένῳ, ὑπες δὲ ἐσθῆ, εἶγε τηλικύτης δίξης ἠξιωμένοι πρὸς αὖθ' ἑλπλῆσαι, μὴ φοβοῦ, τύτῳ ἐπτεῖ· ⟨Ⓜ⟩ γ', ἡμᾶς ἤκουσι σοι πεμφθέντες ⟨Ⓜ⟩ Χριστοῦ, ἐδὲν ⟨Ⓜ⟩ μὲν τὸν χθονὶ σκύπτοντα ⟨Ⓜ⟩ τόμον ὑπτιδιδόναι, δέξαι τοῦτο, λέγοντα, τὸ βιβλίον. ἐγὼ γὰρ Ἰωάννης, ὥπερ ὁ τῦ Θεοῦ σοφία τὸ σῶμα ἔπηκε, ἐ ὑπιτοσοῦτ' αὐτῷ πρεδέξατο· ὅπις δὲ σοι ἐ δι' ἡμᾶν ἐκ τῶν χθαφῶν βύλυται θῆσαι, ἢ χειραγωγῆσαι ἑαυτὸν πρὸς τὸν ὑπάγοντα· ⟨Ⓜ⟩ δ' ἄλλοι καὶ αὖθ' τὸν
4 χθονὶ ὁρίζοντα, δέξαι, φιλῶν, ἐκεῖθι ἐκ κλῆς. ἐμὲ γ' Πέτρος ἴσθι, ⟨Ⓜ⟩ τῶν Θεοῦ * ἑαυτὸν ἐγχειρισθέντα, ὁυκ αὐ νῶ δ' ἐμοῦ πίστιν τῆς αὐτῆς σι χάριτος ἀξιοῦ· ὥστ' ὅσα μὲν δήσῃς, ἢ λύσῃς ὑπὲ τῆς γῆς, δεδεμένα ἑαυτοῖς ἔσ', ἢ λελυμένα ἐν τοῖς οὐρανοῖς. πρὸς ἑαυτὸν δὲ τ' μακάριον δυσωπεῖν μῶν, ὥσπερ ἐν ὑποπτεύοντα, ἐν λύ ἄξιον ἑαυτὸν κρίνοντα χάριτος τηλικαύτης, ἐδὲν ἰδίοις ἐκείνοις αἴδρας ἀνακαμβάνειν, ἐν ἀπόρους αὖθ' ἐμπιμπλᾶν. Εἰ-

Hesych. in vita.

τα καὶ ὑπιγράξωμαι αὐτὸ τῷ σαυτοῦ τύπῳ, καὶ φιλήσας φανείσας, ἀναπλώσω πάλιν εἰς οὐρανούς. Ταῦτα μὲν πολλὰ ἐκβὰν ἐφεξακόσια, μετὰ φόβου καὶ κλαυθμῶν ἐπὶ πλέον διῆλθον, ὡς καὶ δὺο μοναχοὺς ὕστερον ἔγνωσα θεωμένους, καὶ τὸν αὐτὸν ὅπῃ εἴη διηπωρανομένους, μάλις αὐτὸν ἐκκαλύψαι, σιωπὴν πολλὴν διηγείλαντα, καὶ ὃν ἐπόρρητα ταῦτα κεῖσθαι ἕως Ἰωάννη, μὴ καὶ περίφασιν αὐτοῦ δῶμεν, φήσαντα, τῆς σιτοδίην ἀναχωρήσεως. Ἐμὲ μὲν οὖν ὅτι τοὺς λεγθείσιν ἐκπλαγῆτις τὸν ἀκολουθοῦντα μνημείῳ τύπῳ ἐκ τοῦ λοιποῦ ἐκρώνυτο τοῦ βίου, ὅπη διδόξα πάντως ἔσεσθαι καὶ μεγαλοδοξοπόλεμος. καὶ γέγονε μὲν ἀληθῶς, μυρία τὸν Θεοῦ τὸν ὅτι τῶν ἔργων δοξάζοντος. ἡμεῖς δὲ ὀλίγα ἐκ δι' ὀλίγων, ὁπόση δυνάμις, ἐκ τούτων διηγητέον.

6 *De Nobili Antiochenohemicranio laborante.*

Ἀνήρ τις Ἀντιοχεὺς, ὃ γλῶς Θεοφάνης, βίου πολυτελὴς, νόσῳ πνὶ θεοδιγήτῳ ὃ ἡμίκρανον ἐγκρήσει. Τοσοῦτο γὰρ τῆς πάθους ἀκμὴ ἐκ ἔτυχε σκοπιος, ὡς ὀφθαλμοὶ ἐκτὸς τῆς ὁδρὰς τῇ τοῦ κακοῦ δυνάμει πᾶσιν ὁρᾶσθαι, θεάγματα δακρύων ἄξιον. Τοῦτον ἐκ τὸ μονὸν ἀφικόμενον, ἐκ ἦ μέγα διαπλῆσαι, πολλὰ μὲν διῆθαι, πολλὰς δὲ θεὸς ἔλεον ἀφιέναι φωνὰς, πνὶ θαυμασίῳ αὐτόμβωνι· ὃ δὲ ἐκ συμπαθήσας μὸν (σώς γὰρ οὐ πάντων ὅτι τὰ φιλανθρωπότατον) εἰρηκέναι δὲ, μαθηταῖς ἔργων εἶ; Ταῦτα δὲ τῆς εἰς Χριστὸν ἀπιστίας ὑπῆρξε. Εἰ δὲ ὅλη τῇ ψυχῇ τοῦτο θεοστέλοις, δὲ πᾶν θεοτέρων ἀποβόλμος ὑπιτηδευμάτων, ἀναγκαῖον μετέλθης φίλτιν αὐτὸ ἐκ ἀρέσκουσαν, ἐδὲν ὃ κωλύσει ἐς αὖ ἐκ πνὶ τῶ λυποῦντος ἔνθαδε θεραπεύσῃ. τὰ δὲ ἐκ πιστεύει ὁμολογοῦντος, ἐκ ἀμείνων ἡσυχία βίου ὑπηρουμένου, θεὸς δὲ ἐκ ἐξ ἁγίας σκηνῆς καταφιλοῦντος χρῆσαι; ἐκ ὃ ἰματίου τῷ ἁλγοῦντι μέρει θεοσάπτοιτος, οὐχ ἡ κεφαλὴ μόνη τῆς ὀδυνῶν ἀπήλλακτο, ἀλλὰ ἐκ τῆδία. Ταύτης σκηρουθεὶς ὀφθαλμὸς, ὥσπερ πρότερον, καὶ χάρεσιν ἦν. Ἤρκει τοῦτο λεχθεῖ, ἐκ τῆς τοῦ ἁγίου πίστεως σύμβολον γνῶσθαι σαφὲς, ἐκ ἐκ ἐπιλοιπὸν ἐκδὸς τῷ Θεοῦ, γνωείσας ῥοπὴν. ὁ δὲ λόγος ἕτερον ὅτι τοῦτο διελθεῖν βούλεται ἐδεὶς ἡτοῦ τῷ πεπλεχθότος ὃ σιωπᾶν μὴ αἰσχύνομαι.

7 *De Archilao leproso.*

Τοιοῦτ Ἀρχέλαον πνὰ τῶν φιλοῦ, ἐκ ἧς ἔτυχεν ἐκδίος θαυματουργίας· ὃς Ἀντιοχέων ἀρχὼν ἐτύγχανεν ὤν, ἐκ πᾶσι φέρων τῆς πόλεως ἐκ πνος ἦ αὐτῷ συμπίλωμα ἐκ ἐπορρώστει λέπρα τῷ μιτώσῃ τῆς ἐπιθυμήσεως σφόδρα ἐλύπει, δι' αἰσχύνης ὃ πᾶσι πνὰ μένων, ἐ φεῦδον ἀπασι σκηρεπόμενον ὄψι. πολλὰ μὲν ἰδὼν ἰατρῶν τέχνη βοηθῶν χρησάμενος, ἐδὲν ἀπώνατο πλέον, ἢ τῷ λίχνῳ παίζειν τῶν ἐλπίδων, ἕως ἠλέγχθη· ὁ δὲ χρόνῳ ἐκ ἡλις ἄλλοτ ἐς τοιοῦτο βαλλόμενος, ἐ θερμοτέρᾳ πνὰ μαπὸς ἐκδὸς αὖ ἀφικόμενος, πᾶσῶν τε ἠσθάνετο τῶν ἁγίων, ἐ ὃ παῖος ἐδείκνυ, ἐκ θεραπείαν τὸ λυποῦντος ἠτεῖτο λαβεῖν. Τ δὲ ἐλεῆσαι πνὰ συμφορᾶς, ἐ ταῖς τῶ δεηθέντος ὑπιγμφθῶναι φωναῖς. Ἐθέμην ὁμολογίαν ἐδὸν ἀπαιτῆσαι ποιητὰν εἰς ὃ ἐξῆς ἔρχων ἀποζῆς, ἐκ τῆς τῶν θεραπευθέντων αὐτῷ διηγήσεως. ὡς δὲ ἐκδὸς πᾶσι ποιῆ ἐπιτυγχάνετο, ἐκ πνὰ θεραπείαν ὑπιμένας αὐτὸ ἀπήτει. λαβεῖν αὐτὸν ἀναζήτημα κελεύει, ἐκ ἐπ' ὀνόματι τῷ Χριστοῦ λουσαι τῷ ὕδατι, ἐφ' οὗπερ ἔος πίνειν εἶν ἀδελφοί. τούτῳ δὲ ἡμοιβὴν χαθαρσιούτῳ τῆς λέπρας ἐπικολοθῆσι, καὶ οὕτως ὡς μηδὲ σύμβολόν ἐκ τῆς πάθους ὃ ἀναπόλελοιφθαι. πόσον ἀρχέλαον ὅτι τὸ τοιαῦτα ἀπελέλαβες πόσης θύμηδίας αὐτῷ τ φρὸς τ Θεὸν ἀπέζεσεν καρτερῆς (πῶς λέγω ὃ μεῖζον ἐκ τελεώτερον;) πόσης αἰτίας τούτῳ ἀπὸ ψυχῆν θεραπείας ἡ σωμάτιχὶ αὕτη γέγονεν ἴασις; ἐκ ἀληθῶς" ἦλω τῶν τὸ ἁγίου λόγων ἐκ ἀναπνεύσιον, ἐ οὕτως ἐπαύσω ἀληθῶς αὐτῷ δείξαι τὰ ἀπόφασις, ὥστε ὄκνος εἰς ἀναβολὰς, ἐδὲν ἀρέσον πνὰ δόλιαν ἀπὸ θεραπείαν ἐκ μόνησις, ἀλλὰ ἀναυτικὰ τὰ ὥστε τοῖς δουλικοῖς ἐκ πάσῃ διελθεῖν, ἕτερον ἐξ ὑγιάσεως, ὃ δὲ βίον ἀνέστραφθαι φιλοῦ, ἐκ τοῖς ὀνείροις τύτε θεοσκοθαι, ἐκ τῶν φθειρομένων αὐτὸ χαλᾶς· αὐτὸν ὃ μοναστήριον, ὁ τὴν ἰατρὸν εἶχε, καταλα-

δόξαν τὰ τύτου, μέρος ἑαυτὸν ποιῆσαι, καὶ τῆς ὄντως καλῆς ἀσκυλμάτου· ἐκ βίου ἐλόμενον τὸν παιδεύτην τύτων καὶ διηγεμόνα ἀκριβέστατον, ὅπως μέρει τέλους θιάρεσιν τῶν κτισμάτων τὸν πολλοὺς τῶν ὁ Αντιοχείας πρὸς ὁμοίαν πρόθιτο ζῆλον, καὶ τῶν μέρει τὸν σωζομένων στεφάνων ἔταξε. πλὴν ἁπλησίως γὰρ τῷ Θεῷ τὸν ὑσίαν ὅπως τῶν δεομένων ἀφοσιούμενοι, ἀλλὰ τῷ τῶν ἁγίου τύτου φερωνύμῳ συγκατελέγητο (ὥσπερ δὴ καὶ Θεόδωρον ὅπως νὸν φασιν, ἵνα τῶν σφόδρα ὀνομαζομένων ᾖ) ὃν καὶ ἑτέρωθι πρεσβεύοιτον ἐν τοῖς Ιωαννίου βίον ἀπέλεπον. ἐπὶ γὰρ ἐκείνοις ἦσαν, οἱ καὶ βίῳ καὶ πάθει διέφερον, ἀλλὰ πρώτων ἐπὶ τῷ Χριστῷ ὁ σωτὴρ καὶ διηγητὴς καὶ διδάσκαλος.

Αλλὰ μαρτύρων πάλιν ὁ λόγος καὶ τῶν ἄλλων αὐτὸ βουλευμάτων, καὶ μὴ λήθῃ παραδιδόναι τὰ μὴ σωτῆρος ὄντως ἄξια. φύσει γὰρ τις Εὐκλεὴς τύνομα, φθόνῳ δαιμονίῳ τὸν ὀφθαλμὸν σκοπεῖς, τὸ μονήρη βίον ὃν ὥσπερ ὁ μέγας ΒΑΣ ὑπῆρχε σημεῖον μεταλλεῖν ἔλεγε. καὶ πρεσβεῖα δὲ ἐμὲ παραμείνας καὶ βίον, ἐπὶ ἔλεον ὀπιτάσσεται τὸν ἄγιον. ἀκούει τοιαρῶν οὗτος σκεύου πρεσευξαμένου, καὶ πολλῇ τῇ θέρμῃ τῆς συμπαθείας τὸν ψυχλὸν σκυρώσαντος. ὁ Θεός, ἀδελφέ, ἰάσηται σε, καὶ φωτίσῃ σὸν ὀφθαλμὸν καὶ τὴν καρδίαν σε καὶ τὸ σώματος. ἅμα ὃ ὡς λόγῳ καὶ ἡ θεραπεία στενέτερος, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ἐφωλίζετο, καὶ ἰὼ ἔχων ὃν ἑτέρῳ παραπλησίως. ἁπλῆ μοι καὶ χρέσις ἡ τῶν χαμαιτῶν διήγησις πρὸς τὸ μῆκος ἀφορᾶν τὸ λόγου, καὶ μηδὲν ἐπιξεργάζεσθαι βυλομένῳ· πλὴν σὺν ἐμία χρεία τῆς ἔξωθεν διατριβείας, καὶ τῶν ἐπαίρειν αὐτὰ διωαμένων, ἀλλὰ κάλλος αὐτοῖς ἐκ μέτρου ὃ ἴδιον ἐπιχρῆσαι. ὅθεν δὴ καὶ πάλιν ἕτερα μοι ΒΑ ἴσον διηγητέον.

Γωὴ πολίτις Αντιοχείας, τύνομα Χρεστία. ταύτῃα αἱμορροίας πάθος καὶ εἰς ἕβδομον ἔτος χαλεπῶς ἔτυχεν. ὡς δὲ ἰατρῶν πολλὰ χρησαμένη, κενὴν ἐλπίδα τὰ ἐξ αὐτῶν ἔγνω καὶ ματαίου τέλους, φόρτος γὰρ τοῖς ἰατροῖς γίνοις, καὶ τὸ αὐδρὸς στενώτερος πρὸς τὴν ἀγίαν ταύτην μονὴν φέρεται, καὶ ὡς πυλῶνι προσπίπτει. ὁ καὶ πρὸς τὸν ἅγιον εἰσελθών, καὶ τὴν αἰτίαν ἐξειπών τῆς ἀφίξεως, ὃ παρὰ δόξαν πρᾶξαι ὀπτιμᾶται, καὶ τὴν τὸ στενοίσαντος ἀγνοιαν. τί γὰρ, φησι, τὸν θεραπεύειν ταῦτα δυνάμενον προσελθεῖν, ὁμολογεῖται προσῆλθες δὲ θεήτῳ, ἐπὶ τὸν δυνάμεων ἁπάντων; πλὴν ἀλλὰ τῇ γυναικὶ λέξον· ὡς εἰ δὲ σκληρὸν τύτο καὶ ἀπαράδεκτον τὸ ἔργου διωαμένην, μετρίαν ἑαυτὴν καὶ φιλάνθρωπον τῆς θεραπείας παράσχῃ, καὶ χείρα μὴ πλουσίαν ἀχνοῖξαι τοῖς πένησι, προσευχὴν μηδὲν ἀθεῖν, καὶ ἐγκρατείας δύπιπτούσης, ἀχρὰ καὶ ἡ τῶν σώματος θεραπεία μὴ τὴν τῆς ψυχῆς ἕψεται. μαθήσει ταῦτα ὁ γυναῖον, καὶ μηδὲν ἀτελὲς ἀφῆναι τῶν ὀπιτασσομένων δηλοῖ. ὡς ὃ παρὰ δόξαν τὸ αὐδρὸς ἤκουσε τὴν ἐπαγγελίαν σκῆνος, ἀπιτεῖ, φησι, μὴ εἰρωνεύσῃ· πεθεράπευται γὰρ ἤδη παρὰ Χρεστοῦ σοι ὁ γυναῖον. τύτο ἄνθρ ἀπελθόν, ἐπὶ ὅτι τὴν ἔργων ὕπος ἰδὼν, ἀνδρὸς ἅμα γυναικὶ τὴν μὴ γλωττῆαι πρὸς ὑγιεσίαν τὸ κτίσαντος, ὅσον ὃ πόδας πρὸς πορείαν σκίνει. ἓν ἔπ τοῖς Εἰρημβίοις προσθεὶς, τὴν ἑτέρων πάλιν ἐν ἰδίῳ χαρῷ μνησθήσομαι.

Λέων μεγάλῃ μέγιστος, καὶ τὸν ἀλκιὸν ἀνὴρ πόσατος, φοβερώτατος τε ὀφθῆναι καὶ δεινότατος, κατ' σκῆνο χαρεσὸν τοῖς πρὸς Αντιοχείαν σκώμοις ἐπόπτης. ἐπὶ γεωργοῖς μὲν ποιμέσι γάπων, οἰκέταις ὃ χαλεπὸν θέαμα καὶ στενώτημα ἰώ. καὶ γὰρ ἀθρόον τύτοις ὀπτιλθόμενος πλείστες τε αὐτῶν ἐπ' ἔπιπτε τῇ γαρί. καὶ ἰὼ ὃ παρὰ δόξαν φοβερὸν καὶ ἀνήκεστον. καὶ ποτε πρὸς ἄνδρ πολλὴ ἐκμαίζουσα τὴν πλησιχώρων ὀπτρατεύσασα χεὶρ ὅτι καλῶς τῶν ἰδίῳ ἔγνω ὁ πλημεγὸν ὀπτιδείξασα. καὶ ὃν ἀξαίφνης πάντων καταφραμῶν, οἷς μὲν καὶ μόνῳ τὴν βρυχήματι κατασείσας φυγάδας ἐσήλασεν, οὓς ὃ καὶ ἁφαφύξας τῷ σώματι δεῖπνον ἔθετο, ἵνας ὃ καὶ παραφάξας τοῖς ὄνυξιν ἐλεεινοὺς ἐπράσατο. ἐπὶ γὰρ ἄλλο, ἢ λέοντος

1 ὡμοι, ΒΑ μὲ, τῷ τὸ ἁγίου τύτῳ φερωνυμείῳ συγκατελέγητο (ὥσπερ δὴ καὶ Θεόδωρον ὅπως νὸν φασιν, ἵνα τῶν σφόδρα ὀνομαζομένων ᾖ) ὃν καὶ ἑτέρωθι πρεσβεύοιτον ἐν τοῖς Ιωαννίου βίον ἀπέλεπον. ἐπὶ γὰρ ἐκείνοις ἦσαν, οἱ καὶ βίῳ καὶ πάθει διέφερον, ἀλλὰ πρώτων ἐπὶ τῷ Χριστῷ ὁ σωτὴρ καὶ διηγητὴς καὶ διδάσκαλος.

10 Αλλὰ μαρτύρων πάλιν ὁ λόγος καὶ τῶν ἄλλων αὐτὸ βουλευμάτων, καὶ μὴ λήθῃ παραδιδόναι τὰ μὴ σωτῆρος ὄντως ἄξια. φύσει γὰρ τις Εὐκλεὴς τύνομα, φθόνῳ δαιμονίῳ τὸν ὀφθαλμὸν σκοπεῖς, τὸ μονήρη βίον ὃν ὥσπερ ὁ μέγας ΒΑΣ ὑπῆρχε σημεῖον μεταλλεῖν ἔλεγε. καὶ πρεσβεῖα δὲ ἐμὲ παραμείνας καὶ βίον, ἐπὶ ἔλεον ὀπιτάσσεται τὸν ἄγιον. ἀκούει τοιαρῶν οὗτος σκεύου πρεσευξαμένου, καὶ πολλῇ τῇ θέρμῃ τῆς συμπαθείας τὸν ψυχλὸν σκυρώσαντος. ὁ Θεός, ἀδελφέ, ἰάσηται σε, καὶ φωτίσῃ σὸν ὀφθαλμὸν καὶ τὴν καρδίαν σε καὶ τὸ σώματος. ἅμα ὃ ὡς λόγῳ καὶ ἡ θεραπεία στενέτερος, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ἐφωλίζετο, καὶ ἰὼ ἔχων ὃν ἑτέρῳ παραπλησίως. ἁπλῆ μοι καὶ χρέσις ἡ τῶν χαμαιτῶν διήγησις πρὸς τὸ μῆκος ἀφορᾶν τὸ λόγου, καὶ μηδὲν ἐπιξεργάζεσθαι βυλομένῳ· πλὴν σὺν ἐμία χρεία τῆς ἔξωθεν διατριβείας, καὶ τῶν ἐπαίρειν αὐτὰ διωαμένων, ἀλλὰ κάλλος αὐτοῖς ἐκ μέτρου ὃ ἴδιον ἐπιχρῆσαι. ὅθεν δὴ καὶ πάλιν ἕτερα μοι ΒΑ ἴσον διηγητέον.

8 *De Encleo.*

9 *Christina.*

10 *Leonis feri & truculentis sub cruce prostrati miraculum.*

οντος τεραμπατίας; ὁ τοιοῦτος ἡ συνέζευγεν; ἀφίεσθαι μὲν τοὺς ἀρούρας ὑπὸ τῶν γεωργῶν
μὴ ἐπιμιγνύντες, ἐκτὸς ἔπεσθαι δὲ τοῦ ὀδοιπορεῖν τοῖς εἰς τόπους ἁγίους ὁδὸν ὃ τῷ Θεῷ ἀνα-
πύσσατον. ὡς δ' εἷς ἔφατον ὀπαδὸς ἐλθόντες, μόλις ποτὲ τοῦ Θεοῦ αὐθεντοῦ εἷς τοῦτ'
ἔλθοι, παμπληθεῖ ὄντες· αὐτὸν ἀφικόμενοι, τά τε κακὰ τοῦ ἐκ τοῦ λέοντος διηγοῦνται, καὶ περὶ
αὐτοῦ λύσιν ἠποιοῦντο τῆς συμφορᾶς. ὁ δὲ πρόσταγεν εἰς ὀλιγοπιστίαν αὐτοῖς ὀνειδίσας, καὶ τοῦ 5
ἅμαχον αὐτοῖς ὀφθῆναι τοῦ θεοῦ, διασαφηνίσαι τὸ σύμπαν ὀλιγωρεῖν αἰτιασάμενος, ὑμᾶς μὲν,
ἔφη, πρώτους ὁρᾶν "ὡς ἀσφαλῶς σωζομένους ἐξιλεοῦσθαι τὸν θεόν· τοῦτον δ', ὑπὲρ ὑμῶν δίδωμι (σαω- Ἰσ. λύτρον
σὸς δ' ὁ διδόμενος ἦν) ὑπὸ τοῦ λέοντος κρίσεται διεξόδους· καὶ φόβος μὲν πᾶς ἀπέστω, τελεία
δὲ πίστις ἔστω, καὶ ταχέως ὑμῖν γνώσεται διὰ τοῦ ἐμοῦ Χριστοῦ δυνάμεις ἔσεσθαι. τοῦτον σκῆπτρον
σαωσοῦ λαβόντες, ἐκ πάντα τὰ γλυκέα πεπόνθατε, ὡς τὸν ὑπὸ σοῦ γεγενῆσθαι (ὦ δι- 10
δάσκαλε καὶ πάντων καὶ πάντοτε ἔργων ἀκατάληπτε ποιητά) νεκρὸν ὁρᾶσθαι. ὄφεσι πρὸς
αὐτὴν βάσιν τοῦ σταυροῦ κείμενον. ὕστατον τοιγαροῦν ὁ μακάριος εἰς τέταρτον ἔτος τῆς μονῆς ἐκείνης
ἀφικνούμενος, καὶ τὰ μὲν οἷς ἔλεγεν, ὡς ὁ καὶ μᾶλλον οἷς ἔπραττε πρὸς τὸν ἀρχιτέλεστὴν ἐπαγόμενος,
ἐξεφαίνετο κατὰ τὴν ἐκδίωξιν, καὶ ἐν ἡδυπάθειαν πᾶσιν ἐκτεύξηται καὶ γλώσσαις ἐξ ἀκριβοῦς, τὴν
μὲν λέγειν, τὴν δὲ προσέχειν τοῖς λεγομένοις ὑπέσχε φιλοπόνως. πρὸς τοῦτο σκεῖνος οὐχ 15
ὅπως ἡδέως, ἀλλὰ καὶ λίαν ἀηδῶς ἔχων καὶ βαρυνόμενος, καὶ ὃ λαθεῖν ἐκ πάντος ἔσπευδε ἀφα-
νούμενος, δρασμὸν ἔτερον πάλιν, καὶ ὃ ἐκ "μέσου ἑαυτὸν θεῖναι καὶ ἀφανῆ διεσκέδατο. καὶ τοί- Κ. μέσον
νυν λαθραῖα ἀναχωρεῖ φυγάς, καὶ κατασπάσας ἡμέρας πρὸς ὅλας δύο δίκην σκιαζόμενος, ζωὴν ὕπνος
ἐρημικὸς, ἐκ ὡς θεῷ μόνῳ φανούμενος. οὐ λυχνος ἐν αὐτῷ, οὐ κλίνη, οὐ τράπεζα, οὐδέ τι τοι-
οῦτον· πρὸς ὑπηρεσίαν τοῦ σώματος. ἄρτος δὲ μόνος, καὶ αὐτὸς βραχύτατος ὡρῶν πλειόνων 20
καὶ ἀπὸ τοιούτων προσιέμενος· ὑλὴ δὲ, καὶ κρύσιν, καὶ πάσας ταῖς ἐκ τοῦ αἰῶνος ταλαιπω-
ρίαις ἐπάλξεις ἀφωπλισμένος. ἐπεὶ δὲ ἔδη καὶ αὐτὸν ἀνθρώπου ὄντα, καὶ ταῖς ἀνθενείαις τῆς
φύσεως ὑποκείμενον ἐλεγχθῆναι, τί δῆτα; καὶ πῶς τὰ κατ' ἐκεῖνον οἰκονομεῖται; καὶ εἰ ἄρα ἡ
τοῦ Θεοῦ σοφία πολλαχοῦ ταῖς ἀφορμαῖς χέχρηται, ἕτερα δ' ἑτέροις πλέκειν εὐμηχάνως οἰ- 25
κονομοῦσα; ἐκ ὑπὸ χαρίτια πλήθεται, καὶ ἐκ δυνάμεις ἀφαλύπτει τὴν νεφρὰν, ταῖς τῶν
πόνων ὑπερβολαῖς πεπηγείς. ὑπὸ δὲ τούτης "σπουδαζόμενος τῆς ἀνάγκης, μᾶλλον ὁ ἀνὴρ τῷ Χριστιάνῳ
ἀγῶνος αὖθις πνεύματος ὁδηγούμενος πολλοῖς ὑπέρθεσις σωτηρίας ἡμέραις, τῶν ἐκκλησιῶν
περὶ ἐλπίδα καταλαμβάνει· καὶ πᾶσι μὲν, ἀξιαρέτως ὁ τῷ μεγάλῳ Μελετίῳ, πολλῆς ἠδο-
Diaconus fit. πῆς κατασταὶς αἴτιος, καὶ ὑποδεχθεὶς ὡς ἥδιστα πρὸς αὐτοῦ καὶ ἀδελφοῖς, ἐν ὧν καὶ τῶν τοῦ
ἁγίου λειτουργίαν ὑπ' αὐτοῦ καταδήλως. τοῦτο δὲ βαθμὸν κάλλιστα, καὶ ὡς θεῷ φί- 30
λον, ὅτι πάντα τοῖς ὅλοις ἔτεσιν εὐδοκιμήσας, καὶ λόγοις οἷς τε ἐξεδίαζε, καὶ οἷς χρόνοις
συνεζῆτει καὶ μιγάδες ἡδίω πλείονος ἐκ τῆς χρυσῆς ὑπεζώνυτο γλώττης, καλῶς δὲ τῆς ἐκκλη-
σίας ἡρέθιζε προσώπου.

11 Μελετᾶν δὲ μὴ θῶν πρὸς τὸν ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει τῶν ὀρθοτόπων συνόδων ἐκ-
Ad monasterium reversitur. φοιτήσαντος, ἐφ' ᾧ καλῶς μὲν ὧν ἐκ ἀγῶν πνεύματι μαχόμενος, ἐρημητοῦ δὲ τῶν θε- 35
ολόγων ἐγκαθιδρύσας φωλεὸν, καὶ τῶν προσκαίρων ἀπαλλαγεὶς ἀλλοφύλων ἐκ μέσου, ὁ χρυσὸς
ἐκ ἄμα μὲν ὁ ἐκφέρων ἀπὸν ἐκ ἐξιστάμενος, ἅμα δὲ καὶ τῶν καλῶν τῆς ἡσυχίας ἀνύ-
ποιτον μένος, εἰς τὸν προτέρων αὖθις ἐπανεστρέφετο μοῦσον. ἀλλὰ πάλιν ἐκεῖθεν ἀπανιστάς
Antiochiam versus venit. εἰς Ἀντιόχειαν ἐπανῆρχε), οὐκ ἀπλῶς οὕτως, ὡσὰν ἀφεὶς τὸν μεταξὺ ποιησάμενος, ὧν- 40
περ ἄν "ἕτερος λογισμοῖς ἰδίοις ἀκολυθῶν, ἀλλὰ Θεοῦ κινήσαντος αὐτὸν καὶ καλέσαντος ἐξ- Ἰσ. λύτρου
ωθεν πρὸς ἀμείνονα "λύτρα κρείττονι. ἀφῖκτο δὲ Φλαβιανοῦ τῶν μεγάλων τὸν Μελετίου ἀφ-
ιδρυκότος θρόνον, Θεοῦ ἔτει τῷ ἐῷ τῶν ἱερεῖς συνεφέροντι ὑμνοις ἀγέλεος ὑπαίθρου, ὅτι
Sacerdos fit. τὸ μοναστήριον, ὃ τὸν Ἰωαννίνων ἐκεῖσε ἦν, ὅλη ἐκέκτητο ἀφικέσθαι ἐκεῖθεν, ἐν τῷ τὸν ὅτι τῶν
ἐκκλησίας τὰ ἀγαγεῖν, ἐν ἱερέα πλειόνων ἔτει, σκεῦος αὐτοῦ ἐκλογῆς χρῆν Παύλου ἐσόμενον,

λόγῳ

λόγῳ μέλλοντα τὴν οἰκουμενικὴν ἀπειληθῆναι, καὶ ἐν αὐτὸν ἡ ὁμοία τοῦ Ἰωνᾶ παραίνεσις ἀπαντᾷ ὅλως. ἀγγέλους γὰρ καλεῖν οὐ συνεχωρήθημεν σὺν πολλῇ τῇ δίκῃ καὶ τῇ αἰτίᾳ τοῦ δεσπότου, ἐπειδὴ οὐ τὴν ἐκκλησίαν Φλαβιανοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ προέδρου τέχνην καταδέξασθαι χλευασίαν οὐκ ἀνέστειλεν. ἐν τίνι οὖν ἀσαφείᾳ ἀνεκάλυπτεν ἂν μὴ ἀγνοήσαντα, διδυμηδούμενον ἄλλως ἢ ὁμοιοῦντα τοὺς ὅπλοις, ἀκούσαντα λέγοντα Ἡσαΐου· Ἡ φωνὴ Θεοῦ βοώντος, τίς ἐκλήθη ἐξ ἡμῶν ἐξαποσταλῆναι; οὕτω χρηματιζεῖς ὁ μακάριος, καὶ λογισάμενος ἐν ἑαυτῷ δεσπότου, διατοῦτο γνώμη μὴ ἀπιλέγειν, προσκαλεῖται τοὺς μοναχούς, καὶ ὅπως αὐτῶν μέλλει ἀφαιρεῖσθαι καταγέλωτα. ἐν τῷ λύπῃ καὶ ἀθυμίᾳ συνεχομένοις λόγοις τι προσκαλεῖ, καὶ ἵνα ποτὲ προσπαύσῃ, μάλιστα τῷ καὶ τῶν χρησίμων τοῖς ὑπομένουσιν ἀπολαύειν, δύο τὰ πρώτων ἐκλεξάμενος, οἷς βίᾳ τι καὶ λόγῳ τῶν ἄλλων προέχει, τὴν προσασίαν τῶν ἀδελφῶν ὑπεπτέρωσε. ἐν ᾧ γὰρ ἐγένετο, Φλαβιανοῦ ὑπεξάς, καὶ τῇ μακαρίᾳ μὲν ἡδονῆς συγκεράσμενος, ἐκ πολλοῦ δὲ, ἔφη, τῆς σῆς ἐτύγχανον ὑπολυόμενος ὁμιλίας, σοφώτατε ἀνθρώπων καὶ πραότατε, ἐρρόμην ἐγὼ εἰς τὴν σήμερον ἐκκλησιαστικῶν προσέχων φροντίσι· νῦν δὲ (δέξαι οὕτω Θεοῦ) προσέσπασθε ἀφίγμεθα. εἶτα καὶ δηλονότι αὐτῷ τῷ δεῖσθαι ὅλως πεπεισμένος, ἐπεὶ πάντα ἔγνωστο τῇ μεγάλῃ, Θεοῦ νεύματι δὲ προσπάσῃ μὴ ἀπιλέγειν, ἄλλως τε τῆς θείας ὄψεως δι' ἀμφοτέρων βεβαιωθείσης, ἀξιοῖ τὴν ἱερατικὴν, τὸν ἱερὸν μυσταγωγὸν αὐτὸν ἐκθρονιάσαι κατ' αὐτὸν ἐκκλησίας τὸν ἡμέραν, ἐφ' ᾧ τῶν ἁγιασμάτων ἀπόντος μεταδοῦναι, καὶ τὸν φροντίδα σχεδιάζοντος τῶν ἀδελφῶν τῆς πρὸς αὐτὸν εὐλογίας ὑπεντυχεῖν. μὴ ἐν ᾧ τοῦτο φησιν, ὅπως τῷ Θεῷ φίλον, προθύμως ἔχειν ἀκολουθεῖν. ἐλήφθη τοῦτο καὶ ἐν τῇ ἐξῆς τῆς ἱεραρχίας μέλλοντος σωματοδημεῖν, ἵνα τι προσῆμα διακρύσαι ὡς ἀληθῶς ἄξιον. [μνήμης ἀξιούμενον καὶ ζηλώσεως παῖς φίλων, θεοπρεπείας ψυχῆς ἐν συμπάσχειν τὸ τοῖς τοιούτοις ὑπισχνούμενος.] προεισάντος γὰρ αὖθις ἅπαξ τοῦ μοναζόντων χορούς, ὥσπερ ἐν σκάφῃ σωθῆναι ζώντες, καὶ τὴν ἀχειρέσει μέλλοντας σωθαφαρῆσθαι καὶ ἁψῦχαι, τί μὴ πρὸς οἶκον ἔλεγον; ποίαν ἀρλιῶν ἀσφάλειαν ἀπελίμπανον; προϊόντων αὖθις, προεξάλλον, ἑαυτὸν τοῖς τοῦ μέσου συμπαρέβαλλον. ἀλλὰ φροντὶ αὐτῶν ἐποιεῖτο ὁ παῖς σοῦ, ἀλλὰ τὸ σωθῆναι αὐτῷ καὶ τὰ σώματα, τὸν ἀσφαλῆ ἀπηνθρωπον, τὸν μισεῖν, ὡς μηκέτι δύνασθαι ὁμμασιν ὀφθαλμοῖς τοῖς ἑαυτῶν, ἀπεδίδρασκον. ὡς ἂν μάλις ποτὲ τῇ τομῇ τοῦ λόγου, καὶ τῶν μὲν τοῦ μεγάλου, τοῦτο ἂν τοῦ ἀρχιερέως ἀναιρουμένου ἢ δριμυτέρου που ἢ τὸν ὀπτικὸν ὀπτικοφέροντος, ἀπ' αὐτοῦ διερράγησαν. ὧν μὲν ἄκοντος ἐπεμπήρχοντο πυκνοὶ αὐτοῖς τῶν ὀφθαλμῶν ὀπτικοφερομένων καὶ τὸν προεῖδον τοῖς ποσὶν ἐγκοπτόντων, ὧν ἂν δὲ μέγαν τῆς ὁδοῦ ἐλίκοντο, βύθιοι τῆς ἐκκλησίας ἐλαυνόντος. συνέρρεον ἂν πανδημεὶ πρώτης, καὶ πρὸς τὸν ὑποπτήσιον ἔθεον, οὐχ ἧττον ἐπ' αὐτὸν Ἀποκλία, ἢ ὅτε τὸν Βαπτιστὴν πρότερον εἰς τὸν Ἰορδάνην ὁ Ἰσραήλ. ἐπεὶ ἂν ἐχειροτονήθη αὐτὸν ἐκεῖθεν, ὡς δὲ θεῖον ὀπτικοφέρομαι, καὶ ἡ κυρία παρεῖναι, πάσαι μὲν τῶν πιστῶν ὁμήγυεις, πᾶς ἂν ὁ τῶν ἀρχιερέων χορὸς συμπαρῆν. ὡς ἂν καὶ τὴν ἱερᾶν προσπλοῦν θυσιαστηρίου, καὶ αὐτὸς μὲν, ὡς θέμις, τὸν ἱεραρχὴν τοῦ κεφαλαίου, τότε ἂν αἱ χεῖρες αὐτῷ ἐπιπίπτοντο, θαυματουργεῖ τι καὶ παῖδα Θεοῦ, καὶ δεικνύει τὸν τελειούμενον ἄξιον τοῦ ἀρχιερατικοῦ, καὶ τοῦ δοκεῖν αὐτῷ τῆς ἱερωσύνης καταξιώμενον. προεισερᾶν δὲ λευκὴν καὶ τὸ ἕδος σφόδρα καλὴν, αἷον τὸν ναὸν προεικονίσαι κάτοπτον τοῦ δεσποτικοῦ, καὶ τῇ τοῦ χειροτονουμένου ὀπτικοθήκῃ κεφαλῇ. πάντας δὲ χορὸν προπέμπειν ἐν τὰ δῆλα διερμηνεύοντας. πῶς δὲ οὐ σαφές, ὅτι τοῦ θείου νεύματος τοῦτο σύμβολον ἦν;

Presbyter factum sedulò concionatur. Reprehensum à malicreo ob rerum quæ docuit sublimitatē.

Ὀλιγωρῶ δὲ τοῦ τῆς σοφίας πνεύματος δαψιλίσεσθαι αὐτῷ προσευχόμενος, πυκνοτέρως μὲν ὁρᾶν σε ἀναίρεις καὶ συνιόντα πρὸς τὴν ἀκρόασιν, συνεχέστερον δὲ αὐτῷ κινουμένῳ τὸν γλῶτταν καὶ τῶν λόγων ῥαπίσματα πλαγιάζουσαν. ὅτε καὶ μείζων ἡ κατὰ τὸν πολλῶν ἀφαίρεσις λόγων ἐπαίσσοντος, χωρὶς προθύμως μὲν συνδραμοῦσα, τὸ ὕψος τῶν λεγομένων

λεγομένων ἐκπίπτουσα, φαίνεται ἐμέμφετο τὸν λόγον, ὃ δὴ καὶ μάλιστα τοῦτον ἀπεκάλει καὶ ἀκαρπον. τοῦτο ἐκείνων εἰς ὦτα ἐλθόν, ὡς ὃ μᾶλλον ἂν φάναι τις ἢ διστυχοῦν ἐφ' ἑαυτῷ τὸν λόγον σπουδάζειν ἐποιεῖτο. ὅτου δὴ καὶ τὸν φιλολόγων τινὲς τῶν μάλιστα τῆς ἐκείνου γλώττης διαφερόντως ἡδόμενοι, ἐν οἷς σὺ λόγοις ὡς μὴ ἐπωφελῆς, ὡς ὃ ἀληθὴς, ὡς ὃ νοημάτων θείων πλήρεις κεκτημένων, καὶ ὅπως μὴ σαφηνείας, ὅπως ὃ μεθόδου καὶ τέχνης, ὅπως ὃ χάριτος ἔχοιτο καὶ θειότητος, οἷον ὃ ῥυθμοῦ καὶ στωμυλίας, ἀλλὰ καὶ Θεοῦ τε καὶ Χριστοῦ σόφισμα, ἀλλ' ὃ (οὐδὲ μᾶλλον κεκτῆσθαι ἴσχυσε) Χρυσόστομον αὐτὸν ἀπεκάλουν. μὴ γὰρ ὅτι Φλαβιανοῦ μὲν πρεσβυτέρου αὐτῶν τῆς Ἀντιοχέων ἐκκλησίας καὶ διδάσκαλον αὐτὸν καταλιπόντων οἰόμενος, σὺν τούτῳ, καὶ τῶν τῆδε πραγμάτων αὐτῷ οἰκονομίαν ἐγχειρίζειν ἠβούλετο. ἆρ' ὃ Φερμίνου ὄχλος καὶ ὃ πρὸς τὰ τοῦ αὐτοκράτορος πρεσβεύεσθαι ἀνὴρ νοῦν παντάπασιν ἄφιλον ὄν, τοῦτο μὲν καὶ ἡδέως ἀποπώσατο· μόνῃ γὰρ τῇ διδασκαλίᾳ, καὶ τῇ τῶν ἀδετικῶν ὀρθοτομίᾳ προσέχειν ἔκρινεν, ἐξ ὧν καὶ πολλοὺς τῶν πάλαι δυναμένων Χριστοῦ ὀνόματι, τῆς ἀθεότητος ἀπήλασε. καὶ γὰρ ὁπόσα τοῦτον καὶ αὖθις ὁ πνεῦμα καθίσει καὶ διδάξει ἠβούλετο. σοφὸν γὰρ ὄντως καὶ λόγων πρὸς δεξιολογίαν τὰ δυναμώτατος.

13 *Euclia filiũ vitare festinat.*

Γυναῖκα τινὰ τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ πρώτων, Εὐκλίαν τὸνομα· ταύτην ὃ υἱὸς ἀγαπητὸς ὢν, ὡς πυρετῷ καυσώδει ληφθεὶς πλευριτικῷ ἐκπνεύσαντα. μιμεῖται τοιγαροῦν τὸν Χριστιανὸν ἡ μήτηρ, καὶ ὡς μακρεῖα πρὸς τὸν θάνατον, καὶ φωνὰς ἐκείνῃ πρὸς ἀπλήστως προσάγουσα λέξεις τυχεῖν, οὐκ ὀλίγας ἐδυνατεῖ, ἀλλ' ἐφ' ἑνὶ μόνῳ πρὸ ἐκάλει. πολὺ ἀλλὰ προσέχειν δεῖ τοῖς νοῦν, ἐν σκοπεῖν ὅπως εἰς ἐγκράτειαν, μᾶλλον τὸ σώματος θεραπεύειν καὶ τὰς ψυχάς, μᾶλλον ὃ καὶ πρὸ τούτων ἐκείνας· ἐπεὶ καὶ τὰ πάσχειν κακῶς τὰ σώματα, ταύτας αἰτίας νύσσει. καὶ τοῦτο μὲν ἀφ' ὧν φθασάντων ἄλλοι γέγραπται, ἀλλαχοῦ ὃ καὶ αὖθις ὁ λόγος. ὡς γὰρ ἐκθύμως ἄγαν ἢ ἀπαθῶς πως ἢ γλυκὺ πρὸς τὸν ἱκετηρίαν ἐπίεσεν (καὶ γὰρ εἶχε πολλὰς πρὸς ὃ δρώμενα ἀφορμὰς, ὅτι παισὶ τοῖς ἤδη τετελευτηκόσι υἱοῖς, ἐν αὖθις ἀπέκειτο ὁρᾶν μέλλουσα) ἐκφύσει κατὰ τὸ στενοκωποῦν αὐτῷ πνεύματος ἐν ἐγκρυφῇ κατέδωκε, καὶ γοῦν ὡς αἰτῶν πατέρων ἀμέμπτως ἀγαπᾶν τοῖς παισὶ ὃ θάνατον ἐμμηχανήσαντο, ἐν ὧν εἰς ὃ φθόνον αἰτιασάμενος, καὶ τάχα, εἶπε, τὸν πεμπτὸν, εἰ μὴ μετάνοια ὑμᾶς εἰσέλθῃ τῶν πεπραγμένων, νεκρὸν ποδαπὸς ὄψεσθε. ἐπεὶ ὃ ὁρμὴς τούτων ἀκούσαντες γενόμενοι ἐπαγγέλλονται τὴν μετάνοιαν καὶ αὖθις πρὸς συμπάθειαν προσκαλοῦνται, ἐλέησας ἐκφύσει τὸν συμφορᾶς, ὕδωρ προσαιτήσας κελεύει· ὃ τὲς μὲν ἐπ' ὀνόματι τῆς αἰτίας πελάσθαι σφραγίσας, τὲς ὃ αὖτε ἐν νοσοῦσι διαῤῥαπίσας, ὑγιᾶ τῇ γεγυμνικῇ πρέφει. ὅτοι μὲν ὃν ὥσπερ αὖτις θεραπεύειν βουληθέντες, ἰκανῶς χρεισίν ἐν ἄλλοι ἐδυσωπήσατο· τῶν δὲ μικρὸν τῶν διδομένων προσιτὸν γέγονε, εἰρηκότι, μὴ τὸν ὃ Θεοῦ δωρεὰν χρημάτων ὠνίου ποιεῖσθαι· ἀλλ' ἐπιτρέπει, φησὶ, φίλον φανεῖσθαι ποιήσας ὁπὸ τῶν Θεῷ χαρίζεσθαι ὁμολογεῖν ἔγνω τῆς ἰάσεως, ἀλλ' ἦν διίξατο τὸν ἐπαγγελίαν, ἐν πάσης μὲν πονηρίας ἀφέσθαι, πάσης ὃ προσέχειν ἀναγκῆς ἀπηλλάσθαι, οὕτως εἰσίσητε ὃ πλεονέκτου τὸν ἀμοιβὴν ἀξιόχρεων. ἐν τούτῳ μὲν τοιοῦτον· ὃ ὃ νῦν ῥηθήσεται μέλλον, πρὸ ὀλίγου ἦν ἐν τοῖς ψυχῆς ὠφέλεμα ἀπαιτήσειν, καὶ τὸν τὸ αὐτοῦ χάριν, ὁπόσον προσήκησεν δυναμένων.

14 *Vxor præfecti Marcionistas liberatur dysenteria.*

Κατ' ἐκεῖνο καιροῦ ὁ τῆς πόλεως ἀρχὼν τὰ Μαρκίωνος δόγματα νοσῶν ἦν, ἐν τοῖς ἐκείνου στοιχηρῶν κατοδαταῖς, ἐν μυείαν ἐπεσθαι ὃν ὀρθοδόξῳ μέρει πρέχων τὸν βλάβην. τούτου τὸν γαμετὸν ὁ ἀπορρήτως τῶν τὰ ποικίλων, ἐν φιλανθρωπίας οἰκονομούμενος νόσῳ δυσεπείας ἀφῆκε θεραπεῦσαι. ἢ ὃ πᾶν τὸ κακοῦ χθονὸν, πᾶσαν μὲν ἰατρείας ἀπαλεγχέτεχνον· πάντας ὃ τὰ ἴσα φρονοῦντες εἰς θεσπιχὲς συγκαλοῦμαι, βέλτιον διεπόμενοι σοφίᾳ. μόλις γοῦν τῆς Ἰωαννου χάριτος εἰς μνήμιλον ἐλθόντες, ἐν τοῦτο κῦρ τῶν ἀθλίων, ὡς εἰ δι' αὐτὸ γέγονε τὸ νοσήματος λύσις, σωθῆναι δοκεῖν ἐν τῆς κῦ ὃ δόγματος νόσου κρείττονος,

χθες πωτέρας, ὕτως ἑαυτὸν πείσαντες κλινήρη τὴν γυναῖκα κομισθεῖσαι πρὸς τὴν τῦ ἱερᾶ παρεῖσι πυλὴν, αὐτὴ τε Φλαβιάνου ἡ τῆς Ιωαννίου τυχεῖν ὑπισχνεῖτο ὄψεως. ὑγίασι τοι ἀρρώ πρὸς αὐτὸν ὁ ἅγιος. ὁ δὲ μὴ ἄξιον ἑκρινεν βάσιμον αὐλῆς ἡγέσθαι ὁ ἱερεύς, ἀλλὰ τοι ἐπὶ τῇ βύσεβείᾳ τὴν ψυχὴν ἔχοισι. ἡ πρῶτος πρὸς αὐτὸν ὁ ἀληθὴς τῦ Θεῦ ἀνθρωπος, ἡ μακαρία γλυκέρια ἡ μηνικρά ἡ σωτῆριος, ἡ παθόντες, ἔφη, τὴν τῶν χριστιανῶν ναῶν πρωτοπαλιν ὕβρεν, ὁ τῷ Χριστῷ μὴ ἐκπεπόμφοι, τῷ Μαρκίωνος ἡ ἡ σφοδρα ἀχθόμενος ἔχοντες; οἷς μέγα δὲ τὸ τῦ σκεύους θεραπεῦσαι εἰς ὑπακοὴν συγκαλῶ ἡ ἀπαλλαγὴν τῦ νοσήματος; ἀπίστητε τοίνυν τῦ ἱερῦ λόγου. οὐδὲ γὰρ ἐκπιεσθήσομαι Χριστοῦ ὑμᾶς διωκήσαντι. μὴ τῦτο πυνθάνου οἰέσθω. οὐδ' ἡ γυνὴ, φάσκουσα, καχρῶσθαι τῇ πλάνῃ, ἡ σωτηρίας πονηρᾶς ἠπάτᾶθαι ὁ μέγας τῆς σήμερον· ἀλλὰ πρὸς τὸ Χριστοῦ δόξαν, οἰκτείρατε μεταμβολιώνιος. ὕτω γὰρ μᾶλλον τὸ σῶμα ποιῆσαι, ἡ τὴν ψυχὴν ὑγιάσαι. καὶ γὰρ οὐδεμία τῆς κῆ τὴν βύσεβειαν ὑμῶν κοινωνίας ἐπησθησθαι δύναιθ' ἂν εὐσέβειαν. τύτοις ὑπικαμφθέντα ὁ μέγας, ὕδωρ πρωτοπηγὴν καλέσας, τῦτο ἡ σφραγίσας ὁ ἱερεύς (ὕτω τῦ Ιωαννίου πείσαντος) ἡ ὅπη τῷ τῦ Χριστοῦ ὀνόματι καταχθῆναι τῆς γυναικός. ὅπερ δὴ γνωσθὲν, ἡ κλινοπετὴς αὐθὶς ἀΐστατο ὑγιὴς, ἡ ἅμα σὺν αὐτῇ ἡ πολίταις μιᾷ φωνῇ τὸν Χριστὸν ἐμεγάλυνεν. Εἶπε δὲ πρὸς τὸν πιπλοντες τὸν ἁγίους συγγνώμην τῆς πρότερας ἥπτον ἀγνοίας, ἡ ὕτω χαίροντες ἐπανήκεσαν, πολλὰ μὲν τῶν χρημάτων τοῖς ἐν χρείᾳ ἀχαρίστως, πολλὰ δὲ τοῖς ἀπὸ τῆς ἀγορᾶς ἐμπορίοις, τοῦτο δὲ ἐν τοῖς ξένοις, τοῦτο ἡ νοσούντων ἡ πενομένων τῷ ξενοδοχείῳ προσκομιζόμενοι. ἐξ ἐκείνου ἡ πανταχόθεν ἡ τῆς τῶν Μαρκιωνιστῶν ἀποχωρούσης κοινωνίας, τὴν τῦ Χριστοῦ πρωτοσίδρυον ἐκκλησίαν. ὡς ἡ πολλοὶ ἐκ τῶν τοῦ σωφρονεῖν ἐπιτηδευμάτων εἰσκεκύκλωντες, ἡ ὥσπερ ὁ λόγος, πάντα καλῶν κινήσαντες, τὸν εἰς τὸ πρόσω αὐτῶν ἐκπαφροφλῶ ἀπέγνωσαν, μᾶλλον τε ἀπεκκλείων τὸν Ιωάννην, ἡ ἄλλα πλάσα, τὸν πόλεμον ἐξώτητες, εἰς ἀνθρωπίνους. ὁ ἡ τοσῦτον ἀπέχε τῦ ἡ πρὸς ὀλίγον ὑπεγραφιῶν τῶν ὕρκων, ὅτι ἡ σημείνεσθαι μᾶλλον ἐπ' αὐτοῖς εἶχε, τῷ πρὸς τὸν διαπράττειν ὁμοίῳ· ἀλλως τε ἡ ἡ θεοπεμπτα αὐτοῖς συμφορὰν, ὅσον οὔπω, καταλαβεῖν μέλλουσαν, ὀλίγος πρόσχε. ὀλίγας γὰρ ὕστερον ἡμέρας σεισμὸς μεγάλου τὴν Αντιόχου κινήσαντος, αὐτός τε ὁ οἶκος, ὃς τὴν τῶν Μαρκιωνιστῶν συναγωγὴν ἐδέχετο, συμπεσὼν, καὶ οἰκέτας πλῆξαι τοῖς τῷ αὐτῷ φρονοῦσιν ὑπικαθεσθέντας, ἀπιστεῖν ἡ πλῆθος αὐτῶν ἀπώλεσαν. καὶ ὁ γαμφασιώπατον, ἡ ὃ φόβεσιν διηκόνει θεῖλατος εἰς τὴν συμφορὰν, ὅτι τοσῦτο πλῆθος τῶν κακοδόξων ἀπολωλότος, οὐδεὶς τῶν ὀρθὰ φρονούντων αὖθις συναπώλετο. τῶν ἡμούμενον δὲ τὸν βύσεβοῦντα ἐπέρρωσε, ἡ τῶν κακῶς φρονούντων συχνὸς διωρθώσατο. καὶ ἰῶ ἰδεῖν κῆ τὴν ἀπασαν χάριν τῆς πόλεως βύκτειρος μὲν οἰκτιρεῖ θεὸς ἀνεχόμενος· εἰ πού γε ναὸς εἰδωλικὸς καταλέλειπτο, καθῃρῆτο ἡ εἰς χῶν ἐδαφίζετο· ὧδρας γε φιλοσοφίας ἡ ἔρωτος ὑπιμελομένους ἡ πολλῇ τῇ σπουδῇ κεκοσμημένους. ἐπὶ τῆς τῦ μεγάλα τύτε πρωτοίας εἰς τὴν τῶν πολλῶν σωτηρίαν ἐκπεμπομένους. μάρτυρεσιν ἀψευδέσι τὰ κῆ ὁ Αμμαδὼν ὄρος πλησιάζων γαληνιῶσα, ἔνθα δὴ καὶ κατοικοῦσι σπλέον ἔχθρᾳ εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα καταλιπόντες, εἰς τοσαῦτην ἐκκλησίαν ἡμερότητα τὸ ἡ θεοσέβειαν, ὡς ἀμελῆσαι μὲν τῆς παρρησιάστου ἀληθείας (πρόσχημα ἰσχυροῦ σοφίσματος, ἡ ἀλήθως δὲ πολλοὺς ὡς δὴ ἄλλου τινὸς χρεωμένους) σὺν πολλῇ ἡ τῇ πρεσβυτίᾳ πρὸς ὃ τῆς ἀληθείας φέρος ἀδρομολῆσαι· ἡ μὴ μέχρι τύτε ζῆναι, ἀλλὰ ἐξ πολλοὺς δὲ αὐτῶν φιλοτιμήσεσι τῇ βύσεβείᾳ χρωμένους ἄνδρας τε ἐξ γυναῖκας, τὸν μὲν ἐν τῶν μοναχῶν, τὸν ἡ ἐν τῶν πρόθεν ζυγὸν ὑπελθεῖν. ἐφ ἡ πρὸς ὃ Κάσιον ὄρος ἐν ἐν ἑκάστῃ τῶν Ελληνικῶν ναοῖ τὸ ἄνδρα πρεσβύτερα, τὶς ὕτω βάσκανος ἡ ῥᾳθύμως, ὡς ἀναμάθοι ἂν διαλιπεῖν; ἔνθα τοσαύτης πλημμύρης ὁ πρόσθεν οὔσης, ἡ πλῆθος μὲν ἐξισμοκράτηνον ὅσας ὥρας φοιτῶν-

Marcionitarum & Idololatrarum ſubverſio.

τος, μειόων ὁ ζώων σφαγὴς γιγνομένης. Εἰς τὴν τῶν δαιμόνων (φασὶ) θεραπείαν, πρώτα σκῆνα ᾠήχετο ἡ ἀπόδοσις τῆς ζήλῳ τῆς μεγάλης ταύτης καὶ θεοκτήτου ψυχῆς. Οὐδὲ ταῦτα λήθης ἄξια τοῖς τῆ ἀκρωρείᾳ τῆς πόλεως τῶν τῆς Ἀφροδίτης μεμνημένα ναοῦ· καὶ ὅπ μὴ μόνοι σκῆνοι καθαιρεθῶσι δι' ἀσωδίας ἕδετο, ἀλλὰ καὶ ἄνδρας ἁγίους ἐγκατοικισθῆναι τῷ τόπῳ φοβερεῖς τοῖς σκῆνος καθαιρουμένοις ἐπάρξοντας δαίμοσιν, ὡς μακρὸν μὲν ἐ- 5
κείνους ἀπελαθῶσαι, καθάπερ λιμὸς ὅπλου φεύκτου τῆς τῶν ἀίδρων βίας αὐτοῖς ὑπισιουμένης· αἱ δεήσεις ὑμῶν τοιοικῶς οὐ τῆς αὐτῶν μόνον ἀπαλλαγῶναι λύμης, ἀλλὰ καὶ πλείσης ἀπολαύειν τῆς ὠφελείας τοῖς συνοικοῦσι ματαχοῖς ὁμιλοιῶντας. Ὄργυιαι τῆς ἐκείνου ἀσωδίας, καὶ ἡ ἐπ' ἄκρα τοῦ Βάλα λεγομένου βεσήλου ναοῦ καθαίρεσις, καὶ ὁ μάζεως ἐδάφους ἀφανισμός, ἕλκη καὶ τῶν Σελευκείων τοιοικῆς τοιούτοις ἐγκαυχήσασθαι τοῖς λύδρος κα- 10
τορθώμασιν· ἐπεὶ καὶ Ἐδεσσηνῶν ναοῖς καθαιρέσεις, ἱερῶν τε θείων οἰκοδομαὶ, καὶ οἰκισμαὶ λυδρῶν φιλαρέτων, καὶ τοιούτων γεγυμνασμένας βύρσεις. Ὡς γὰρ ☧ ζῆλον καὶ μέρος ἐξεῖποι τῆς ἀποστολικῆς σκείνης καὶ μεμελεμημένης ψυχῆς; ἵνα γοῦν μὴ πρὸς ἀμετρίαν ἡμῖν ὁ λόγος καταβαθύνῃ, πάλιν πρώτα καὶ ἐν τῷ προσευτηρίῳ τούτῳ κατωρθωμένα καλλιτῶν, ὅπερ ☧ τῆς ὑπισχνῆς βασιλέως χρέος. 15

15 *Iohannes Episcopus Constantinopolitanus creatur.*

Οὐ πολὺς γὰρ ᾤχετο χρόνος, ἡνίκα Νεκταρίου μὲν ὁ τῆς Κωνσταντίνου πρόεδρος πρὸς Κύριον ἐξεδήμησεν, βίῳ καὶ τοῦ θείου ἀξίως ἐπιζητῶν. ἄλλων οὖν ἄλλοις, ὥσπερ ἔθος ἐν τοῖς τοιούτοις, καὶ πρωτεῖα νεμόντων, καὶ τῶν μὲν φιλίᾳ, τῶν δὲ δικαιοσύνῃ δοκούντων ἔχοντων, ἔστι δ' ὧν καὶ χρείᾳ τῶν τῆς Ἀρχιερωσύνης ὑφῶν ὤνιον τοιουμένων, ἐπεὶ ἐμοὶ δ' ἄκοντι πνεῦμα νικᾷ, καὶ ☧ Εἰς αὖθις τοῦτο προχειρισμένου· ἀπ' αὐτοῦ προχειρίζεσθαι, τῆς Ἰωάννου τε, φημὶ, ῥητορικῆς καὶ γλώττης πήνης θείας πνεύματι, ᾗ τὰ πρεσβεῖα αὐτῷ τῆς ἐκκλησίας ἐδεδώκεσαν, ἤδη καὶ τῇ κατ' αὖθις φήμῃ πάσης ἀκοῆς ἐπωτιμπλαμένης, ὡς μηδὲ αὐτοῦ μόνου ἀκοαὶ μείναι ☧ κεκραυκῶται τῶν ἐκείνου καλῶν (Ἀρκαδίῳ σοὶ δὲ ἰῷ) ἐπεὶ παῦται οὕτως εἶχε, πόλος τῶν τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς πολιτείας ἀρχόντων εἰς μίαν γνώμην ἐν βασιλῇ συνῳδόντων, γράμματα πρὸς τὴ Ἱεράρχην Ἀντιοχείας Φλαβιανὸν πέμπουσι), ὁμοῦ μὲν τὸν Νεκταρίου γνωρίζοντα βαίαιον, ὁμοῦ δὲ καὶ τὸν χρυσοῦν Ἰωάννην, ὃ γλῶ καὶ θαλάσσῃ πρείχον θαῦμα, καὶ αὐτὸ δέ, φημι, πρὸ Φλαβιανοῦ τοῦ ἀγαποῦ, πρὸς τοῦτο ματαικελύμενα. Εἰς χεῖρας οὖν τῶν ὑπισταλῶν τοῦ ἀρχιερέα δόκιμον ἐν μετριότητα, ἐγχειρίσειν φασὶ καὶ ἐν αἰῶνι· τὸ δὲ ἀναγνῶται πολλαὶ μὲν ὑπισταλέξαι τοῖς γεγραμμένοις, πολλαὶ δὲ καὶ δάκρυα τῇ τῶ πνεύματος σωτηρίᾳ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπασάξαι, αἰσάξιον ἑαυτὸν εἶ) λέγοιτο, καὶ ὅτι πολλοῦ δέω μεγάλης οὕτως ἀρχῆς ἐπιτυχῶν βαρὸς ἐπὶ καὶ τὴ μικρᾷ φόρτον μείζονα πιστεύῃ ἐκ ἀσφαλές. Τὸ δὲ γε Φλαβιανὸν ἀναπαῦσαι τὸ αὖθις ἐν αὐχένι ὑπόδεξίως, λόγοις δοπὶ φαρμάκοις τῇ ἀθυμίᾳ τῆς ψυχῆς ὑπιπάπτοντα. ἡ μὴν πόλις ὡς ἥδετο τῆς χειμερίας ζημίας ταύτης καὶ συμφορᾶς (ζημίαν γὰρ ἕκαστος οὐχ ὅπως καὶ φορητὴν τὴν Ἰωαννίου στέρησιν ἐλογίζοιτο) βαρέως εἶχεν καὶ λίαν ἐπιπαθῶς. Εἶτα καὶ ὡς βιαίῳ τινὶ καὶ τυραννικῶν ἐπιστῆναι λοιπὸς, καὶ ὧν προσῆκεν αὐτοῖς ἐκστῆναι, κατιδόντα τὸ πέμψαντος· Ἀλλ' ἆρα; οὕτω δυσχερὴς ἡ Κωνσταντίνου λέγοιτο, οὕτως ἀμιερεστὸ φοβουμένου τὸν Κύριον, εἰς τοσαύτην ἦκε τῆς ἀρετῆς ἀποβίᾳ ἡ βασιλικωτάτη τῶν πόλεων, οὕτως ἄπορος ἐν τοῖς κηφεῖοις, ὡς ἐδεῖ ἄρα πρώτων κρατεῖν, ὡς πρὸ ἡμῶν διεῖδαι τὸ τῆς ἐκκλησίας αὐτῇ προτιμώμενον; Ἀλλὰ γὰρ οὐχ οὕτως αἰσθητὰς ἡμᾶς ἔζομεν, ὑχ ὕτω ῥαθύμους τῷ ἀγαθοπικῶς, ὡς ῥᾴστ' αὐτοῖς ἐπ' ἐξαίρετ' ἀμείνονα τὸ ἡμέτερον καλόν. τὶν καφαλαιῶ προτίμησιν ἀφαιρήσειν), ἢ ἐκείνων πρὸ ἐκόντων ἡμῶν λήψονται. Τοιαῦτα δὴ τινα Εἰρηκότες, ἔπειτα τὰ ὅρκοις ἀλλήλων ταῖς ψυχαῖς ἐμπεδοῦσι, μὴ ἐφεῖναι τοῖς ἀπεκλελυθόσι, ἀλλ' ἕλκειν δὲ ἐθέλειν) πρὸς τὸ παθεῖν μᾶλλον, ἢ τὰ μὴ ἁρμόζειν μᾶλλον. τὸ τοίνυν ὑπισχνοῦ ἐκκλησιάσαντας, τῇ τοῦ τότε δημιουργείᾳ ἑαυτοὺς ἐφέντας, ὥστε

ὥστε πεῖσαι δ' πλῆθος μὴ αἰθιλέγλν ἐκείνοις, φόβος ἰω̃ ἀρχὰς ἔχων τὰ, καὶ ματαία τῶν ὠπων ὄχλησις. π' γὰρ καὶ λέγων ἠδύνατο πεῖθῆν, ἐπεὶ γλωτ̃ης ἀσπερεῖν ὡς δὲ ἔμνε, γλωτ̃ης οὕτω μὰ καλὸν ἀρδύσης, οὕτω ϑ̃ ὠφέλιμον καὶ σωτήριον, ἢς δ μὴ ἀκηύειν, ζημία δὴν, καὶ εἰς αὐτὸν ἥκουσα τὸν ψυχω̃; εἶτα τῶν ἀπιστα λιώων καὶ βίαν ποιεῖσθαι, καὶ ταύ-
5 τη τ̃ Ιωαήνω ἐλκύσαι ποιεῖσθῆμνώων αὐτ̃ός εἶσω ἠμόμνος, καὶ ὅσον ποιεῖκριτον ἐκπέμ-νας τῆς πόλεως, ἠξίου δ πλῆθος μηδὲν νεώτερον φρονῆσαι, μηδὲ ποιήσαι ὅλως θερμο-τέροις ὀδτιχρῆσαι, βεβαιῶν ὡς οὐχ ἑκὼν ἑαυτὸν ποιήσεται τοὶς ἀπάξιν ἀπιστα λιώοις. μάλις γοιῶ οὕτω τὸν πολλὸν αὐτοὶς ὁρμὸν ἴσηειν. ἐπεὶ γὰρ εἰς ἄπαν δύνα ἦησαν τῶν φρον-τίδων, ἀλλ' ἐν ᾧ μέρει καὶ φυλακὴν ἐποιοῦντο, δεδοικότες μήπως τῆς καὶ ποιεῖσθαι ἐκ τῶ-
10 τον στωνεχϑῆ. Ὥστα καὶ τῷ βασιλῆ δῆλα δ' ὀδτιτολὺς γίνονται, ἢ ⓐ ἀπιστα λιώοι τὸν τῆ Ἀντιοχέων ἔστασιν ὑφειλόμνοι ἔχουσαν ὀδὲν, ἐϑεβαίωσιν. πλέον δὲν αὐτα̃ τε ἢ τοῖς τῆς πόλεως ⓐ ποιεῖς Ιωαήνω ἔρωτες ὄξεικεύϑησ. ἢ γὰρ ἐΐωθεν ἀμνγόμνα μὲ ὃ ῥαδίως χρεσύμνον, ὃ ϑ̃ ἀμετεῖσϑῆ ἢ πόνοι ἐφ' ἑαυτὸ πρέχον, ὑπακηίξει ⓐ πόδον. σκεψά-μνος τοίνυν πῶς ἀν' αὐτ̃ ἠνοιτο τὰ τὰ ἀσυνδαζομνώω μὴ ὀχλοβ̃τιῖν, ἢ μηδὲναχήδυιοι ⓐ
15 ποιεῖγμα ἴα συμπεσεῖν, τῷ κόμητα Ανατοχείας γράφει δ' ἀπρῥήτων. ἢ αὖδς' ἔξω τῆς πό-λεως ⓐ Ιωαήνω μεταπεμψάμνος, ὡς αἰαγκαίων χρὴν αὐτ̃ κοινολογησόμνος, ἡμιόνους ϑ̃ὶς καὶ τοι σφόδρα ὀχεπτιούμνον ὑπεδυβάσας, ἢ ὕτω τὸν πόλιν λαβὼν τοὶς ἀπιστα λιώοις αὖδν' ὀδτιτέλας ἐκπέμπει. ὅτι γοιῶ ὁ ἀληϑὴς δ̃ὸς ϑεσπος τ̃ Θεοῦ πλησίον τῆς βασι-λϑυούσης ἠμῶν, ποιεῖτὸν τῶν τὸν εἰσόδῖον βασιλικὴν χνώμην πμᾶσαι πμέλ. πσῶ ὅσον πε-
20 ελφαμές ἢ τῆς ἐκκλησίας μέσον, ἀλλὰ ἢ τ̃ὸν πόλει ὁξ μιλίοις ποιεῖεξελϑόντες τῆς πόλε-ως, φιλοφερόνως ἐδεξίωσῦν λαμπρεσίς ὑπ'ωπήσεσι ἢ πμάῖς. οὕτω ἢ τ̃οὶς, ἀφ' ὧν ἀπέ-πεσ, ϑερμὸν σὲ ἐτήξε πόϑον, ἢ ἄῤῥητον αὐτοὶς ἰῶ̃ τῆς ζημίας ὀδτίποιον, ἢ τοὶς, ποιεῖ οὓς ἐ-πέσν, πολλὲν σὲ ἔσα ξεν ἡδονὶν, ἢ ἕρμνόνπι αὐτοὶς ἐδέξε ϑεῖοι ἢ κάρδος ἀναπόπτον. ἀμφό-τερα ϑ̃ ἰῶ̃ τῆς πολυξόπτ τ̃ Θεοῦ σοφίας, ἢ τῆς πρόῖα ἢ νοιῶ ἢ λόγοι νικώσης χρηστότη-
25 τος, ἵνα ἢ τὸν αὐτ̃ ἀρετὸν, ὅπως ἐσὶ πᾶσιν ἐπέρασός τ ⓒ ποιεῖμαίχπος, δείξῃ, ἢ μαθ̃ ποιεῖσει ἑκατέρσις αὖδν καταστήσῃ. ἢ γὰρ ἀμφότροι φιλίως ποιεῖς ὃ καλὸν ἐχόντες ἐγνω-ειάθησαν, ⓐ μ̃ τὸν μ̃ λυπῆς ἀποβαλὼν, ⓐ ϑ̃ ὧ̃ μ̃ ἡδοίης ὑπαδέξασθαι. ἐπεὶ ϑ̃ καὶ εἰσελϑοι, ἢ μικρόν τ ϑ̃ μετα λεῖ διελϑοὶ, ἡ κυεία τῆς χειροτονίας πρῶν, πρῆσαι μ̃ ἢ ⓐ τῆς ἐπαρχίας ὀδτίσχπει, παρὼν ϑ̃ ὁ τῆς Αλεξανδρείας Θεόφιλος ποιεῖπος τ̃ὸν ἄλλων ἐ-
30 πισκόπους τὴ πλεσιουργίαν τ̃ῦ μάκηρος. ἔκτιμ μ̃ ὧν ὁ Φεβρυαρίος εἶχε ποιεῖ τὴ εἰ-κνδι, ὑπ'ὧ̃ ϑ̃ εἰκάζειν ὅτι σκυπτομνόμνου τότε ἢ τ̃ῦ τ̃ὸν ἀγίων χορ̃ῦ, ἢ μηδὲ ἀγγέλων τῆς ϑείας ταύτης ἑορτῆς ἀπολειπομνόνν, ὁ ὀδτὶ γῆς ἀγγέλος τὴ ἱεραρχικῶ πλειοσῖαν χειρίσιαν, ἢ ὃ τῆς ἐκκλησίας ὕλη φειλέται ὁ ὀφθαλμὸς ἀστὴρ ἢ ὑπ̃ λαμπρεσις, ἢ φωτὶ χαιεσέρῳ ταῖ τ̃ὸν ἀνϑρώπων ποιελάμπων ψυχας· ὃς ἢ βίον εἶχε ὃ̃ λόγῳ σύμφωνον, ἢ λόγον πανὸν τ̃ βίῳ ποιεῖσκοπα καϑαρεύτητ. ᾧ ϑ̃ πείϑῃ οὕτω ῥαδίως, ὡς ὀδὲν ἀλλῳ ϑ̃ λέγῃ ἀπλῶς·
35 οὐ γραφὰ μ̃ ἡ φωνὴ, γραφὰ δὴ ἡ ἐντολὴς, ὁ ϑ̃ λόγος οὗτος ὁμαλῶς, ἢ ῥδίως ῥέων ἐὶς τὸν ψυχὸν, ὃ οὕτως ἠπίως αὐτῆς ἀπτόμνος, ὥστε μηδὲν ποιοῦτον ἓ̃ῃ φαρμακὸν σώματος, ὃ τὰ μάλιστα ὠφελῶν ὀδὲν λυπῇ τῇ ποιεσλαύσει, ὡς σκῆνος μεγάλιω τῷ ἢ πολλὰ ἀδήκτως ἐμποιεῖ τὸν ὠφέλειαν. εἶτα τὸν ὑστεόσαν βασιλᾶ αὖδς', ἢ τῆς πολιτείας ὅσοι ἐντιμον
40 ἢ ϲδν πολιοὶ ὑπόφεβηκόϊ, ποιεῖσπλήϑητις ὃ̃ μακρεὶν (τῦτο γὰρ ὀκ πάντος ἠξίουν) πρῶν πρῶ' αὐτ̃ ϑύχων ἤλιτα ἢ τῆς ϑύλογίας ἀπέλαυσι.

Εἰ δ' οὕτω λόγων ἐμβαλὼν ὀκήφος, ὡς ὑπὸ τῆς αὐτῆς διελίας ἐρόμνος τ̃ ἐπαμύνεῖν, ἧς ἢ ποιεῖπεῳ, ἢ μιμητὴς τελῶν τῆς Ιησοῦ ὑπφώστως, Φοβεῖρὶ μοι, ἐἶπεν, ὦ Βασιλῦ, ἢ μαζον ἢ κατ' ἐμὸν δυνάμιν, τῆς ἱεραρχίας ταύτης τῆς ὑπφυοὺς δ' ἀξίωμα, ὃ μὲ καὶ δυλὸν 16 *Iohannis ad Imperatorem concio.*

διλαὸν ἐποίει ἡ πρὸς τὴν αἵρεση Δ. μέλοντα, τῇ πρὸς τε τὴν ἐμὴν ἑκατὸν ἀφορᾶν ἡ τὴν τῆ πίστευομένου μεγαλειότητα. ὅσῳ γὰρ ὃ ὀφλὸν, τοσούτῳ ἐ τῆν Εἰς δωάμειν ὑφηλὰν δόξαν πρὸς τὴν ὑπεροχήν. ἐπεὶ γὰ ἐ ἀναξίοις ὤφελε ἡ χαμαὶ κειμένοις ἡμᾶς, οἷς ὑπῆρξαν λόγοις, οὐ τὰ κρίματα ἄξυνετος πολλὴ, Εἰς τοῦτο ἦλθε πρᾶγμα θεωπτὸν, ἐ ποιμένια τῆς λογικῆς αὐτῆ κατέρχεται πίμνης, δέομαι, Βασιλεῦ, πρὸς αὐτῆν ἐλπίδων, ὧν πάντες ἐχόμεθα (οὐδὲ γὰ ἀκίνδυνόν μοι ὃ ἀπὸ τῦδε σιγᾶν, οὐδὲ ὃ ἐμαυτῦ μόνον ὁρώντα μισθωτὸν εἶ), ἡ οὐ ποιμένα) δέομαι τοιγαροῦν προσηυμένους μὲ τοὺς τῦ Θεοῦ λόγους ὑς θύσεύετον ἀπαρέχειν ὑμᾶς, ὅτι ᾧ δημιόφ τῆς πίστεως χρυσὸν ἡ ἀργύρεον ἡ λίθους τιμίους, ἐκ ἀλαβὰς φημι προφέρεις οἰκοδομεῖν. Εἰ δή τινες προεληφθησαν, ἢ ἡ προεληφθεῖεν (ὅπερ ἀπευχόμην) ἀδαπανήτως αὐ Δεσπότοις, τῇ μετανοίᾳ ταῦτα καθαρίον. κελοὶ ἀπόδειγμα προς αὐτὸν ὁ μάκας ἡμῖν ἔστω Δαβὶδ, ὃς αἰσυνήμαπι ἀλλὰ, οἷα δ' Δεσπότης, ἀπ' δ' Δεσπότε τε ᾧ ἐλεγχοι ἀπωσάς, ἡ καὶ' δ' Δεσπότοι ἀπλῶς, οὐδὲ τοῖς πολλοῖς ὁμοίως ἡ χρεμεσάτη διετέθη ψυχῇ. ὕτε γὰ βαρίως ἰώνεγκε πρὸς αὐδὸν, οὐδὲ ὑφρει τὸν μέμφιν ὁ βασιλεὺς τῦ πίπτος δεκρούσατο, ἀλλ' ὃ πολλῷ τῷ μετρίᾳ ἐ τῇ τῆς ψυχῆς στωτελεῖ αὐδὸν τε ᾧ ἐλεγχον ἰώνεγκε, ἐ πλημμελῆσαι μὲ Δεσπόσεις, θαῦμα, ἡ δράσας, τῆ ἀφελῶναι πεπύκασι· κρύπτοι δ' μὲ ὀλισθῆσαι ῥάδιον, ὃ δ' αἰας ἰῶναι, ἡ εἰς τὸν προφήτην φῶναι κατάσασιν, ἐργάδες καὶ χαλεπόν. οὕτω φᾶος ἰεῖ, οὕτω μέτειος, οὕτω μεγάλα πόνου τῆς θείας ἀπωνατο παπεινώσεως. καὶ ἡμᾶς τοίνυν ᾧ κῦ σῶν ἀρρήτους τῆ Θεοῦ λόγους εἰς τῦτο ὑμῖν ἥκοντες, ὥςε ὃ αὐτὸ Δ. μῦ τύρεσθαι θέλημα, τῦτο προῦπον ῥῆμα πρὸς Χεισοῦ καὶ τῦ θείου λαοῦ τῆς προβάτου, θαρσελεζόμενοι τὴ ψ πρὸς ὑμᾶς, Ματθ. γ. β. Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. τοῦτα ὃ σωζομένοις ἡμᾶς μὲ ἐπομμένοις σὺκ ἀσυντόν, ὑμῖν ὃ ἀσφαλὲς ὃ φοβεῖσθαι, μὴ καθρεσυπαι τῆν μάρτυρίων τῦ Θεοῦ ἡμόμενοι, ἐπόδικοι αὐτῆ ληφθείητε ἐ ἡμέρα ὀπισκοπῆς. οὐ γὰρ ἡμέτερόν τι, οὐδὲ δῶρ τῶν ἡμετέρας καλίας, ἢτ' δῶν Δεσποίας ἀπαγγελοῦμεν, ἀλλ' ὅσα τῦ θείου νάματος τῆς θεοπνεύστου γραφῆς ἡυσάμεθα, ταῦτα ὃ σοὶ ἐνα ἐπαγγελλόμενοι, οὐδὲ ἡμέρας, τῦτο δὲ ὃ τῦ ἱερωτάτου Δαβὶδ, φοβούμενοι, φθεγξάμεθα πρὸς ὑμᾶς. σεμίωπας μὲ δῶν ὑμῖς καὶ οἷς φιλάκοοι τῇ λόγῳ τῆς διδαχῆς ἐπεργάτης, ἑαυτοῖς μὲ σωτηρίας, χαρᾶς ὃ τοῖς ἐν οὐρανῷ ἀγγέλοις, πολλῆς ὃ ἡ ἐμῷ πνεύματι ἀφεσσομένοις αὐτοῖ ἐσταθε. Εἰ δὲ πῶ ἐμῷ εἶπῆτε κατ' ἀρέσθυμοίαν τὸν λόγον, ἡ ἀβαπτα τῇ διδαχῇ τὰ τῆς καρδίας ὧν πρὸς τὴν (ὅπερ μὴ πάθοι) ἀνακρίσεται μὲ ὃ πνεῦμα ὃ ἅγιον, εἰπὰ δήσεται ὃ ἡ ὃ ἐμὸν πνεῦμα· ὃ ὃ λειπόμενον, λυπηρὸν ὧν ἐπῆν, φιλανθρὲς ὃ, ἐμὲ ὧν Εἰς ὄγκον ὑμῖν ἔῃ), ἢ τό γε πρὸ μέτερον, Εἰς κρίμα ὑμέτερον, ὑμεῖς δέ μοι Εἰς ἄλυπια (φῦ) ἡ πόνος ψυχῆς ἄφατος ἡ ἀνίατον. Πρὸς τῶν ᾧ βασιλέα ἐ σὸν πρὲ αὐδὸν παθόντα, ἡ τῷ μάρτυρίῳ τῆς σεμνύνσεως, ὃν κελῶς εἶχε τὰ κέρδεα, πρεσαμένοις ὑπερῆφανον, πολλῷ ὁμολογεῖν τῷ Θεῷ χάριν, ὃς ἐπὶ πάντοι πάντα καὶ παρδυτῆ ὃ λογικὸν αὐτὸ ἀνδρικῶς πεμφθαι πάμφιον. ἐπὶ ὃ τῦ ἁγίου πνῦ ἁῖς ἐν σεμνύροντες διδαχῇ, ἡ τῇ χρυσῇ γλωττῇ ἡ μεσικῇ καλῶν τὶ ἐ ᾠδικὸν παρεπίζοντες, τῦ Θεοῦ δόξαζον ᾧ αὐτὸ δεσπότην βουλομένου, αὐτὸ τις ἀ Δεσποτικῇ καθάρτῳ δαίμονι κάτοχος Εἰς μέσον τῆς συναγωγῆς ἑαυτὸν εἰσωθεῖ, ἀφρῶν τε τὸ στόματος ἀπρρέον, ἡ πνῦ γλωσσῆς, ὡς ἀκόσμου ἰδίῃ, καθεῖς. πάντων δῶν διομένων τ' ἁγίας συναγωγῆς ψυχὰς ἴασιν τῶν πάσχοντος ἐπεύξασθαι, αὐδὸς ἐπιστὰς ἡμᾶσθαι τῶτον ἐπῶν, φιλανθρεπῶς τε προσχὼν ὁ φιλάνθρωπος, καὶ τῇ χειρὶ σφραγίσας, ὃ ὄνομά τε τῆς ἁγίας ἐπιφθὰς τριάδος, τῷ πονηρῷ δαίμονι ἐξελθεῖν ἐγκελεύεται· καὶ αὐτὸς συνεπόμενοι εὐ ἰδίῃ τῷ λόγῳ τὸ ἔργον, καὶ ᾧ δ' Δεσπότου τὸ ἀκέρᾳ χρόνου τῆς ἀνάκεσου ἐκ τῆς ἀπαλλαγῆς καθ' ἑκάστου. Ἐξ ὧν Δ. μαγνησίους αὐτὸν ὁ μάκας, ἐχολάζων

Daemoniaci sanatio.

τε τῇ ἐκκλησίᾳ πρέπει καὶ τῇ θείᾳ τῶν ἁγιασμάτων κοινωνίᾳ, ὑγιείας τε ψυχῆς καὶ σωστευχαῖς· καὶ οὕτω, φησὶ, ποιῶν ἐκεῖνα τῷ ἐχθρῷ ληπτὸς ἔσῃ, οὐδὲ ταῖς αὐτοῦ παγίσι ἁλώσιμος.

Εντεῦθεν ἀρξ)τῆς κατὰ ψυχὴν ἰατρείας ὁ τῆς τάξεως ταύτης οὐδὲ ἄλλως πολλῷ ἔμ μέσῳ παρειργμένος. Ⓜ ὁ λόγος κυρίως μέλει τοῖς ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν φαρμάκοις ὡς ἤδη φθάσασιν ἐφικέσθαι. Εἰ γάρ τι τῷ πικρῷ τῆς ἐλέγχου χρείας τοῦ ἀρρωστήματος ἐμπεδᾶλοι, ἐπαυξᾷ τῆς τέχνης αὐτῇ ὁ σοφὸς ἰατρὸς, ὅτι τῷ διδάσκειν οὕτω πολλάκις ἡ ὁ μὲν ἐμπειρίαν ὁ λόγος καὶ ἀμφιλαφῆ τὰ μὴ φαινόμενα, οὐχ ὅπως λυπηρὸς οὐ γίγ ἔμ νοσοῦσι, ἐ δυσπαραδέκτος, ἀλλ' ἡ ἡδὺς ὅσῳ μᾶλλον ἀκούσῃ τῷ μιγιεῖος, ἐ ἥλκεσεν ταῖς ἀκοαῖς ἁμαρτον. ωεῶτον τοίνυν, κ) τῶν ωεφάσεις συγγενείας ἕ συνεισακτους παρεισαγόντων, τὸν οὐσικὸν τε τῷ μυσικὴν γλωσσὴν κινᾷ, καὶ δείκνυσιν αὐτὸν πολλῷ χαλεπώτερον πλημμελοῦντας τὰ ἀλλότρια ἔργα μετιόντων τὰ φαῦλα ὅσον ἐκεῖνοι ἐφ' μόνοις ἐ ἑαυτῶν ἀστοχήσασι ἡ ψυχῇ λυμαινόμενοι τὴν ἰδίαν, Ⓒ ἡ μεταξὺ τῆς κλήρου ἕ ἀγωγείας ἔχοντες, ὅλον ἐπιφθείρουσι τὸ σῶμα τῆς ἐκκλησίας, τύπῳ τοιούτῳ αὐτῶν τὴν συνειδησιν, κ) Ⓜ θεῖοι ἐ ἔπιπ ἐπίσκοπον λογι, ἡ κοινὸν ὄντας ἀκολασίας ἐπόμημα. Ἀλλὰ ἐ χωρὶς τούτων, ὅσῳ αὖθις ωεφυρίζουσι βλαβῶσιν, ἐκ τῆδε τῆς τῶν συνειδήσεων συνοικισμοῦ, ὁ τὸν λόγον ἐκφοιτῶν μετιὼν ἀκριβῶς ἐ ἔσεται. Ἐ ἔτι κ) τῆς πλεονεξίας, ἡ τῶν χρέων βαρῦσαι τοῖς ἀλλοτρίοις ὑπισχνούντων, καὶ ἐ ἐς τοῦτ' ἀπλήστους (ὁ δὴ λέγεται) πίθους αὐτοὺς ὄντας, ἐμβριθέστερον ἀγωνιῶντες), τῶν ἀδικούντων μᾶλλον κηδόμενος, ἡ τῶν ἀδικουμένων· ὅσοι ἐκείνοις μὲ ωεῖθ' ἐν τῆς φθορᾶς ἡ βλάβῃ, ἀλλοῖς ἡ τοῖς τὴν ἀδικίαν ἔργα ζοιδήσοις ωεῖ ψυχὴν ἡ ἀθάνατα" κλαυσησομένην. ἐφεξῆς Ⓜ τῶν ἀνώτω ἀμφιβάλλει βίοι, τοῦτ' ωεῖ τοῦ τραπέζας φησὶ, τοῦτ' ωεῖ τοῦ οἰκοδομᾶς, τοῦτ' ωεῖ τὴν τοιαύτην ὕβριν ἡ μαλακίαν ἐγκαλλωπιζομένους, ἐ ὃ ἀδύνατον, μᾶλλον καταπλήττοντας ἑαυτούς. νῦν ἀληθοῦς κατηγορῆ, νῦν τῆς καινῆς κατασκευῆς ἀρτιφθόγγου ἀγαθολιῶ ἀξίαν ἐπισοῦσ, ἀρχαιολογίαν εἰς δυνάμιν ἀναιρῆ, ὑπερακόμενον ὑπὸ τῶν ἀπειρηκότων, ὡς μηδὲ ὃ ἁπλῶς ὁμοιοῦσι ἡ φιλανθρώπως αἰσθησόμενον ωρέπειν· ἀλλὰ πολλοὶ κατ' αὐτὸ ἡ καλοὶ ἀγαθοὶ δόξαι λόγοις ὁμοίως τῷ ἀληθοῦς τε καὶ καθαιοῦ μεμυσυργημένῳ, ἡ οὕτως ἀνελῆν ἀσυνδόσῃ, ὡς φθονεροὶ εἰς Θεὸν ὕβριν, ἡ τῷ φοβεροῦ πᾶσιν ὁμόματος ἐ φεικτῷ κοίνωσιν. ὡς γὰρ ἀρίστῃ τις ἡ φιλανθρωπότατος γεωργὸς ἐν ωεῖ ἀρετῆς βουλόμενος καταπεῖσαι λόγοις, ἴνγω ωρότερον σῆν ἕ τῆς κακίας ῥίζας καὶ τὰ τῷ πονηροῦ ἀσπέρματα ἀνελῆν, εἶθ' οὕτως ὁμαλῶς αὐτοῦ ἡ ἀμέρως τῆς γῆς ἐχούσης, ὅπερ ἔστ ἀνθρωπίνων ψυχῶν, τὰ τ ἀρετῆς ἡ φιλοσοφίας καταβάθραι φυτᾷ. κ) ἕ τῶν τοιούτων ἐν ωεῖ ἐλεημοσυνῆς λόγοις, οἷα πινας ὑπὲρ ἐν ὑκαίρους τῶν ἀνθρωπίνων κατασχὼν ψυχῶν, καὶ γεωργεῖ ὃ φιλόπτωχον εἰς ὑσοῦν, ὡς πολλοῖς μὲ τοῦ δίκαιά ὀργῶσαι θείᾳ, ἡ θερμοτέρων τοῖς πένησι, τῶν ωρὸ τῷ μικρολόγων οὖσαι ἡ φιλάνθρωπον (ἵνα μὴ λέγω ἡ λιχνοτέρων ωρὸς ὃ κρεῶν τὰ ἀλλότρια) ἐ ἐν μὲ μεγαλοψύχοις ἔσῃ ωροθυμίας, ἡ κοινωνικοῖς, ἐκ τῆς πληρεστάτης, ὅ φασι, εἰς τοῦτ' ἐστερεῖν "ἀμφοτέρους ἀνθρώπους, οὐδὲ ὃ μηδὲν ἔχειν ωρὸς πλῆσιν, ἐ τῷ αὐτῷ πάντα τοῖς πένησι φιλοπόνως ωροκομίσαι, ἐ μοναῖς βίοις ἀνθελέσθαι ἐ ἰδίαν ζοιτα, ἐξ οὗ ὃ πρῶτα ἔχειν αὖθις ωεφυγόντι Θεὸν αὐτὸ πρῶτον πτωλουτικόσιν, οὗ τῆς ζωῆς ἐλπίδας ἀνήρτησαν, ἡ ωρὸς ὃ μόνον ἐγνωσαν ἀφορᾶν, ἀφ' οὗ πλοῦτος ωροσέχειν, καὶ πᾶσι τοῖς ὑλικοῖς ἀπίστησαν. ἐπεποφροσύνηκεν ὃ ἡ ὃ μέτριον οὕτως ἤρε, ἡ τοσοῦτον ἐλάχιστον ἐν ἔχει αὐτῆς τὴν ωροφυλήν, ὡς μηδεμίαν ἄλλην ἔ ἔρεσθαι αὐτῇ ωροσκαλλεῖσθαι, ἀλλ' ἡ μητέρα ἡ φύλακα ἔ ἄλλοι ἔ) πασῶν· οὐ μὲν ἀλλ' ἡ χωρὶς κακίας ἀπάσας ὑπὲρ ἐγκύλιον σχεῖν, οὐσῆ ἀσφαλές, ἀλλὰ ποῖον (φοῦ) ἔ) μάταιον ἡ κενόν. σωφροσύνην ὃ ἡ ωρόνοιαν τῆς αὐτοῦ τετιμηκαι, ἡ ωρὸς τοῦτον ωρόθυσιν; ὡς μικροῦ

17 Iohannes Ecclesia ordinande negocium suscipit.

a. Cor. 11. 16.

καὶ κρείττω καὶ ὑψηλοτέραν αὐτὴν ἀγαθὴν, ἢ ὥστε ᾗ βάσιμον εἶναι φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ, ᾗ ὑπὲρ αὐτὸν καίεσθαι Ⓜ νόμιζε, ὁ τῆς ἕξεως τὸ φιλοπαμίας εἶναι μᾶλλον, ἢ ἐπιτάλης. ἀγαπᾶτω γὰρ τὴν βασιλικωτάτην τῶν ἀρετῶν τὸ πλέον ἠγαπηκὼς, ἢ ἐζυμῶσθαι· ὡς ἐπ' ἀμφιβόλῳ καίεσθαι, πότερα τῶν ἐπαίνου πλοίων ὑπάρχῃ, ἢ τῶν περὶ αὐτὴν ἐρωτᾷ. πῆς γὰρ οὗτος αὐτῆς χρῆμα λίθος, καὶ τὴν καρδίαν ἀκίνητος, ὡς ἐπαινῶν, ἢ ἀπιθανος, ὡς μὴ τῶν ὑπὲρ αὐτῆς λόγοις ἀκούων ἥττός τι καὶ ἰλιγγιᾷ τὴν ψυχὴν ἡδέσθαι, καὶ περὶ τὴν τῶν πλησίον ἀγαθὴν φιλίαν, τῆς Παύλῳ τὸ ψυχῆς σκληρὸν εἶναι νομίσαι τὸν σκοπὸν ψυχῆ; Εἰ δὲ καὶ τὴν τῶν ἐκ θεν ἀγαθῶν ἐκπλῆσαι ὁ Παῦλος κατὰ ξαυτῷ, καὶ φασὶ γένοιτο τῶν μᾶλλον αἱρουμένου, ἢ τῶν ἐξ Ἰσραὴλ ἀπίστων ἔξω τῆς τῶ Χριστῶ καίεσθαι μερίδος, καὶ τὴν καρδίαν ὁ τοῖς τῶ ἄλλων ἐπιρροῦτο σκληρύνεσθαι, ἀλλὰ ᾗ αὖθις ὁ τῶν ἡδονὴ πῆφλεκτο πᾶσαν ἀγγελα τῇ θεῷ Ⓜ πλησίον τοργὴ, καὶ τῆς τῶν πιστῶν περιεκέκαυτο σωτηρίας, εἰ δὲ πιστεύει αὖθις σκῆνος, ὑπνοῖ λέγων ὁ τῷ ἡδικῷ τῆς ὁ τοῖς περὶ ξεσι πιασχικοῖς

" τεταρτης ὁμιλίας· Ἐβουλόμην, εἰ εἶπε, ὄφελε αὐτὴν τὴν ἀγάπην, ἵν' περὶ ὑμᾶς ἔχω,
" ὑπερδιέβαθαν. Οὐδὲν γὰρ ἐμοὶ ποθεινότερον ὑμῶν, οὐδὲ τοῦτο ὁ φῶς. μυριάκις γὰρ πυ-
" ξάμην, ᾗ παίξης.

18 Ταῦτα ᾗ οὐκ ὁ μόνη τῇ Βασιλίδι τῶν πόλεων ὑπῆρχε ποιῶν, οὐδὲ τότε μόνος ἦσκε περὶς ἀρετὴν, ἀλλὰ ᾗ πάντα χοῦ γῆς ἐζεπίπτο, ᾗ τῶν ὁπλισμῶν ἐμὲ τότε πασῶν, καὶ ὅσης ἕως αὖτε τῆς φοινικίδος, ὁ τῆς γῆς πέρατα. Οὐδὲν γὰρ σκέψω μᾶλλον τραπέζας ᾗ φιλοτησίας, ᾗ ἀγελῶν κτήσεις, ᾗ βαλανείων ἀφρότητες, ᾗ Εἰ ἦ ἕτερον τῶν τοῖς πολλοῖς ὁμῶς ἀσπαζομένων, ἀλλὰ τοῦτο ἐκ αὐτῷ ὃ ἐχθ πάσης ἀρόμενον τῆς φοινικίδος, ᾗ ὀτέων σὴς, ᾗ μώλῳ Εἰς καρδίαν ἀβασύνομος, ᾗ φλογμὸς ἀσέεστος, ὑφ' οὗ νύκτα ᾗ μῶ ἡμέραν ὀδύρεσθαι τὴν ψυχὴν, ὁ περὶς Ⓜ τὸ ἑξῆς καὶ ἡμῶν πόλεμον ἀπαυστος αὐτῷ πόλεμος, καὶ ἵνα τοῖς περὶς ἡμᾶς λόγοις καὶ ταῖς πυκναῖς παρακλήσεσι Εἰρήνη αὐτῷ ἐκ ὀδιδοῦναι ἔχει. Ὃ διωδῆται τὴν ἔφοδον, καὶ, τό τι Εἰς αὐτὸν ἦκον, μηδεὶς τῶν κληθῶν μὴ τῶν τότε, μὴ τῶν Εἰς ὕστερον, ἐξω τῶν τῶν ὁπλεκτῶν κλήσεων ἑαυτῷ ποιεῖν, καὶ τοῖς ἐξιστεροῖς ἡμέραν μερίδος. Ἀφ' ὧν τὰ αἱ συνεχεῖς αὐτῷ ὁμιλίαι ᾗ διδαχαὶ, καὶ ὃ μηδέποτε λήγειν τὴν ἀλλοι ὁπλίων γλῶτταν καὶ φθόγγων τῶν ἡμετέρων ψυχῶν καταδύσαι. Ἀφ' ὧν τὰ αἱ πολλαὶ τῶν λόγων Σειρῆνες, ὁ τῶν ἀγαθῶν σωτὴς, ἡ τῶν ἁπαυρῶν θαλάσσα, αἱ τῶν ψυχῶν ἀδιάπνοοι πνευδαιμονίαι, ὁ τῶν ἀγκύλων ἀρπαι, αἱ οἰκειμυκαὶ πράπεζαι. εἰ δὲ ᾗ ἔφοδοι πρόνοιαι αὐτῶν, τῶν ὅτι, πολὺ τῷ χρόνῳ Ἀφαρκεῖν δωναμένων ὁδεῖσι καὶ πενομένοις, ὁ πανουργῆ δόλμοι, ἃ δὴ καὶ γεγεκμῆκα καλῶς ἔχος, ἀξιέπαινοι ἔρχοι ᾗ ἐλπίδων ἀγαθῶν ἐμπλεων πεποικότες Εἰσίν· ὁ τῶν ἔφοδον ὠνῶν τῶν Ἀφαρκῆ ᾗ ἀδιάπνοον, ὧν λόγοις φημὶ ὧν ἡδίσεις, ἑκάστοτε χρηκῶν, τῶν ἄψαυστον ἀμυδρεσίδι, ὃ ἀληθὲς νέκταρ, οἷς ψυχαὶ πεινῶσαι ἀζκεπτικὸς τρέφονται ᾗ καταρδόνται, ᾗ γῆ οὖσαι ᾗ ξηραὶ ᾗ ἀώκιμοι, καρποφόρῳ Θεῷ Ἀφ' ματοῦσίας κυθίζανται, ὁ ὧν τὴς παιρουῶ τῆς ἔφοδος φρυτῶμις, ὁ μὴ ὧν ἐκῶν μόνον, ἀλλὰ ᾗ τῶν μὴ τάλας πολλοὺς τῶν πεφορτισμένων ἀμίας, ᾗ πταύματα ψυχῶν θεραπεύων, ᾗ λύων αἰχμαλώτους τῆς τυραννούσης ἁμαρτίας, ᾗ πολλῶν ὁπλεκτῶν τοῖς σωζομένοις διδοὺς, ἢ ὧν τὰ ὁλιγεκῶς ἀνύστε γλῶτταν, ἵνα αὖ τύχοι γλώσσης ἀζίου αὐτῆ πλεκύσιος Ⓜ ἔπαινον; μᾶλλον ᾗ ποῖον ἄρα ᾗ ποσοῦ γλωσσῶν; ἀλλ' οὔτω μὲν τῆς πάσδε ᾗ ψυχῆς ᾗ γλώσσης οὐσῆ ἀζίας ὁ κόσμος, κᾗ Ⓜ θεῖον Εἰπεῖν ὑπόσολον. ὅλη ᾗ ὃν ὁ τῶν Κωνσταντίνου μόνον οἰκοῶν ὁπλίτην φοινικίς, ἀλλὰ χρυσὸν πανύτης, οὐ ὁ ἥλιος ἐφορᾷ· τῶν φοινίκων μαθὼν Εἰδώλοις ἐπὶ ᾗ δαίμοσι ᾗ μαρμοῖς ναοῖς περσανέχυσαν, ὁλίκον ἐν τῶν βασιλικῶν δωμάτων περσαθεῖν, καὶ χρῆσι συχνῶν, ὧν ἄνθρ ἐπεισιν ἀναλίσκειν, Εἰς δέον σωνεφαπλουμένων χαρῶν, ὧν μὲν μαρμοῖς ὁπλίτων ναοῖς Εἰς ἔδαφος καταβάλλειν,

Johannis curatiam versus exteros.

Ecc. 12. 12.

καταβάλλει, ἱερεῖς ὑ ἀνὰ τὴν μίσησιν, ἢ μοναχοὺς ὑπὲρ πέμπει θερμὸν τῷ ζήλῳ πυέοντας, ἢ τὴν πίστιν ἀρίστα διηκριβωμένους. πρὸς ὃ ἢ Κελσὸς ἀκούσας τῆς Ἀραμαϊκῆς ἐξέων ἤθεσι κέ-
μβιος, οὕτως ἀνὰ πᾶσαν τὴν πολιτείαν, περσυτέρους ἅμα ἢ ζηλωτὰς τῶν θείας ἀπαναιδήσκοντας βίβλους, τὰ μὲν τῆς γλώττης ὁμοίως ἢ συγχέοντας, ὑγιαίνοντας ὑ
1 τὴν πίστιν λαῶν, ἢ αὐτοὺς συμμεμῖχθαι τούτοις πρὸ δηλονότι, ἀξίως ὧν τὸ ἐκ παιδὸς πρὸς τὴν ὑπὲρ πίστιν αὐτοῖς ἐπαγγ). "ὡς ὑ καὶ Σκυθῶν ἄλλο γένος μαθών, οἱ πρὸς τὰ Ἱεροῦ ῥοὰς οἰκειωθέντες εἰσί, διὰ τὴν μὴ τῶν τῆς θυσιαστικῆς νάματος, τῶν δὲ ποτισθέντος ἀπορεῖν, γνώσεως Λευκτίῳ τῷ ὄντα τῷ τῆς Ἀγκύρας ἐπισκόπῳ ποιῆ. ἢ ἐπὶ ἐκείνου ἀνδρῶν θύπορῶν ἰὼ τὴν πρὸς τῶν τὰ ἐπιτηδείων, ἰοιούτως ἐκεῖθεν λαῶν, ἢ οἷς ἔφηλεν ἐπιτίμησας
10 Σκύθαις, ὁδηγεῖ πρὸς ἀλήθειαν. πρὸς τούτοις τὴν Μαρκίωνος αἵρεσιν ἐὶς ἴωνας τὴν τῆς ἀποστολῆς κωμὴν μαθὼν ὑφέρπουσαν, ἢ συχνοὺς ἐξαπολέσθουσαν, οὐκ ἀνεκτῶς ἔχειν, οὐδ' ἀνάβολῆς ἢ χρόνοις ἐπίτρεψαι ὃ γενόμενον, ἀλλ' αὐτὸς βασιλικὴ δυνάμει ἢ τῇ παρ' ἑαυτοῦ ῥηθησόμενος αὐθεντίᾳ. χρἀμμασί τε πρὸς τοὺς τὰς ἐκ γενετῶν ἐπισκόπους διαιτήσας, ὡς ἴνα φοβεῖσι ἢ νόσον οὐ τὰ μέτρια λυμῆνεσθαι δυναμένην, μακρὰν ἡμέλεσθαι τῆς
15 ἐκκλησίας πρᾶσκυλάζω. ἀλλ' ὅπως ἰδὼν αὐτῷ κῦ Παῦλον ἡ μέλημα πασῶν τὴν ἐκκλησιῶν ἰὼν, μετρίως ἤδη διήλωται.

Δῆ ὑ ἢ τὴν ἄλλων ἐπιμηναθῶναι, οἷς ἐκεῖνος, τῆς γλώττης αὐτῷ σιωπῶν ἐχούσης, ἠχρόλητο, ἢ οἷον ὄργων ἢ οἰκονομιῶν ἤσκητο. τὰ τῆς ἐκκλησίας ἐπισκεψάμενος ἡδέως ἀνελθὼν, τὰ μὲν ἐκ τῶν ἰδίων ἐὶς δέον πάμπολλα δαπανώσας, τοῦτον μὲν, ὡς πίνα φοβεῖσι ἄλογον, ἵνα τὴν δαπάνῶν μετογκετεύσῃ ὑ πρὸς θεοφιλῆ τῷ ὄντι ἢ φιλοῦ. θεῷ ποι ἀφορμῶν· ἢ νοσοκομεῖα τοῖς ξένοις ὁδῷ θεοῦ ἐγκλίσαι οἰκοδομήσας, ἐκ τῶν δεσπόζειν ῥέων πρᾶσκυλάζει, πρεσβυτέρους τε ἐπιτάξας, ἢ αὐτοὺς τὴν ἀγαθοεργίαν ἢ ἀζύγων, ἀλλὰ καὶ ἰατρῶν τοὺς ἀδυμωτάτους ἐὶς τὴν τῶν ἀσθενῶν ἐπιμέλειαν. ἕτερον ἔργον αὐτῷ ἐκ φροντὶς ἦκιστα μετεῖλε, ὃ τῶν χηρῶν τάγμα. ἄσπερ δὲ καπηλεῖόν οὐ παραμένων, ἀλλὰ πλημμελεῖς ἐχούσας, ἀχαιρεῖ μὲν
9 *Sumptum nō necessaries diminuit, viduas in ordinem redigit. &c.*

καλῶς, οἰκονομεῖ ὑ καὶ ὃ πρὸ αὐτοῦ φιλοθέως. τούτων γὰρ ὅσας ἢ φρενῖν ἦσαν ἢ ἡλικίας πεπέζουσαν, ἐκ ἀχρὶ τοῦτο καὶ πρὸς ἡδονὰς θύπρεπτεσθαι, δύτερον χρήσασθαι γάμῳ καλεῖ, βέλτιον ἡγησάμενος ὃ ἐν τῷ ἀσφαλεῖ ἐκπεπότησι ἢ μὴ χωρεῖς φόβων ὑψηλοτέρου. πᾶς ἰδὼν τοῖς ⓜ βίοι ἀσυνδιατρίβεσις, καὶ ὅσας τὴν ἄλλων ἀφηλικίᾳ σεσι καὶ μὴν ἐλαττοῦσι ἢ ἐξήκοντα ἔτη γεγονῖαι, ὡς ταῖς δὴ ἡσυχίαις ἰδὼ ἀγαλάζειν ἐκ πρὸς συχαῖς πρᾶσκυ, λουτεῶν ὑ ἀπὸ-
30 χαθαι ἢ πότων, καὶ τῆς κῦ τὴν ἐσθῆτα πολυτελείας. οὗτοι τοῦτο ἀκόσμητον καὶ τῆς κῦ λόγῳ οἰκονομίας ἔρημον καταλύπτει, αὐδράσι λέγω ἢ γυναιξί ὡς ἐὶς τὴν ἱερῶν σεύαξιν ἀποπιστοῦσι, ἀλλὰ ἀχρὶ φ καὶ τοῦθα καλῶς· ἐ τοὺς μὲν γυκῶς ὅτι πλείστοις κελεύει φοιτᾶν, ὡς ὑ νυκτὸς ἰδὼν οἰκουρῆν, ἡμέρας ὑ κῦ πολὺ ὃ πρόθυμον ἀπαιτᾶν. οὕτω ποιεῖ ἢ ἔργοις ἑαυτὸν καὶ φροντίσι τοιαύταις σύναγωλῶν, ἑαυτὸν κῦ Παῦλον ἀποδείκνυσι ὃ ἐ πᾶσι. καὶ
33 ὥσπερ ἐκεῖνος ἀδιάπαυστον ἐπῆγε ὃ θεῖον πέλιον, οὕτω δὲ καὶ αὐτὸς σπουδὴ ἐκέχρητο τὴν τῆς ἐκκλησίας, ὅσα τι πρόσφορα τοῖς ἐπισκόποις ποθῶν, ὅς τι καὶ αὐτῆς μόλις φαίνῃ ζυφῆς ἥπτετο· συμπόσια ὑ ἢ φιλοτησίας οὕτω πᾶσδε, ἢ βιωτικωτέρας ἐκρίτε ζωῆς φιλοτιμίας, ὡς μηδὲ συσιτεῖν αἰσχύνεσθαι μηδενί. ἀχρὶ τί; σπουδὴ γὰρ χάριν ἀποδεκτὸν ἐποίησε τοῖς σκληρὸν καὶ ἄφιλον ἔδοξε τοῦτο, ἢ ὅ ἡμᾶς ἐπιεῖς. πρὸς ἅμα μὲ ὅτι σπεύου τῷ πιστεύειν σεσωθῆναῖς, καὶ στεῖν ἔσφορον αὖθ καὶ φίλον, εἰ πορ τις ἕτερος, ποιησάμενος, οἵου τε καὶ πρώτου ἑτέρου τῶν
40 χαρὶ κεχαρισμένου παμπληθὲς ἀποδόμενος εἰς τοσοῦτον, ὡς χιλῷ καὶ μόνῳ κριθῆς καὶ ἑαυτοῦ ἀποζῆν, κρείττων τι ζῳκὸς ὀρᾶν καὶ χαδδὸ ἀσπὸς πι καὶ ἄζηφος εἶ), καὶ ὅσοι σπουδῆν μηδὲ ζῆν πὶς θυόμενος, εἰς πὶ καταλήγῃ; τῇ σκληρᾷ ταύτῃ καὶ σθδὲν ἱλαρὸν ἐχούσῃ καὶ φιλοθεοπρεπῆ ἀγωγῇ ⓜ τόμαχον ἀχαφθείσης, χαλεπὸς ἰὼ πρὸς σάς πι τὴν ἀσυνήθειαν καὶ

Iohannes eorum inten-

ὴ τρεῖς· καὶ Διὰ τοῦτο ἀπλῶς εἰώθασι πρὸς πᾶν ὃτι χαίρειν ἐκ τῆς λειμῶ, ἢ τὸν ὁρεῖον ἐκκλησίαν. αὐτὴ μὲν οὖν αἰτία μία τοῦ μὴ γίγνεσθαι αὖθις τὸ ὁμόσιτον. ἔπειτα κρίνας καὶ ἑαυτὸν ἐλῶ, ὡς εἴγε πιστὸν ἀνάξιοι τοῦ Φιλίας Διαφερόντων, ἢ ἀξιόμασι, κοινῆς μετέχειν τραπέζης, ἀνάγκιμον ἔξει ἢ πρὸς ἑτέρους τοῦτο ποιεῖν. ἐπεὶ πῶς ἂν μάθοι καθαρεῖν αὐτοῦ ὁ ἀποστολικὸς τε ἢ ἀσκηταλίτευν; ἢ ὅτως εἰς πολλοὺς ὁ πρόγραμ Διαβαίνων, οὐ μόνον ἔγκοπον ἐκείνοις ἔσται ἢ ὀχληρὸν ἀμιγεπτὴν πρὸν τοιούτων ὅτι πρεσβυτερίων, ἀλλὰ ἢ πρεσβυτέρῳ πρέπει τοῖς ἀναγκαίοις, ἢ οἷς αὐτὸς εἴωθε χολάζειν, πρεσβυχῆ λέγω ἢ πρεσοχῆ, ἢ τῆ τοῦ καλοῦ διδαχῆ· ὧν ὅτως εἰγίνεσθ, ὡς ἢ αὐτὸς πολλάκις τῆς μικρᾶς ἐκείνης ζωφῆς καταλιμπάνειν, οὐχ ὅτι ἢ τραπέζαις ἔγκλ διδόναι ἀρκεῖν, ἢ τοιούτοις ἀνοήτοις ἢ πρεσ- Πεμξ. 5. β. τοῖς, ἐφ' οἷς ὀδυνᾶν ἐῶ ἀπ' ἀρδὸν αὐτὸν λέγειν ὃ Σποστολικὸν ἐκεῖνο φημί· Οπ ὀδὲν ἤμιν καταλιπόντας τ' λόγον τοῦ Θεοῦ, πραπέζαις Διακονεῖν. ἄλλως τε ἢ, καὶν ἔδοξεν αὐτῷ τοῦτο ποιεῖν, ἀνάγκη τοῦ δύο πρόπας συμβαίνειν θατέρου, ἢ ἀφέλιμον τῆς στενόθους ζωφῆς, ἀναγκάζεσθαι μετέχειν τοῦ παχυτέρου, ἢ ὧν ὁ κύριος ἐδίδου ὧν ὁμοσίτους καταλαμβάνων (ὅπερ ἂν ὅπως αὐτῷ συμφέροι, ἀλλ' ἃ καὶ ὅλως ἀδύνατον τῷ τοιαύτῳ, καθάπερ ἔφθω, διεφθορότος καὶ πονήρως ἤδη Διακειμένου) ἢ τοῦτο φθύγγεται, ὡς τῆς λεπτῆς ἐχόμενον ἢ μηδὲ πίνουσι ἀρκύσης ζωφῆς, ἀκούειν τοῖς στενοτωμένοις ὑπειλῆφθαι ἢ φορτικοῖ, ἢ ὃ ὅλον τύφου καὶ κενῆς δόξης πρᾶγμα Διαπεπόμενον. ἔρχομαι μὲν οὖν αὐτῷ ἀσυνδιάτατον, ἢ ὥσπερ δὴ φασι, καὶ ἀχολίας ἐπέρτερον, ὃ τῆ πρεσευχῆ προσκεῖσθαι καὶ προσοχῆ, καὶ τοῖς εἰς Θεὸν ἄπουσι. πλεῖν ὁδεῖ τῆ κοινῆ ἐμέλει στενάζειν, καὶ ὅσα δὴ ⓜ κακῶν ἔχῃ τὰ παλαιμένον, ὃ νυκτερινῆς καὶ ὀρθρίου ἢ τῆς καθ' ἑαυτὸν ἀδολογίας, ἀλλὰ καὶ ὃ φθάσας ἐδὲ ἄλλος τῆς νυκτὸς διάγειν τὰ, ὃ ἔως τὸ ἱαοῦ πύλας προῆναι ἐπαμοιβαῖος, Ιωλιάνου φιλοπαμήματα. ἐῶ ἢ ὁ ἡμιαῖος οὐ στενιέναι μόνον ὀξύτατος ἔσ μὴ τοῖς πολλοῖς ἐδηλῶσε τῆ γραφῆ, αὐτόχως Παροιμ. α. 5. τὸ καταγελᾶσθαι τῆς τοῦ λόγου Διαιρέσεως (καὶ τοῦτο δὴ ὃ τοῦ Σαλομῶντος, Ρήσεις γνῶναι σοφῶν ἢ αἰνίγματα) ἀλλὰ καὶ ἑρμηνεύσαι ὃ νοηθὲν βέλτιστα ὃ Διαφωτῆσαι, ὃ ὃ τοῦ λόγου δῆλον αὐτῷ ἢ τύφλῳ ἢ ὁδῷ, τῆ ὁπ τοῦ πάντος αἰῶνος ἀγνωλόητατός τε καὶ ἱκανώτατος. τοῦτο πάντος μὲν ἐῶ καὶ φρὸς πάντας ἐδὲ σοφοὺς τε καὶ μαιευτικοὺς ἄνδρας, φροφῆται φημὶ καὶ ἀποστόλους, καὶ ὅσοις δὴ ἀρὰ πνεύματος ὁ λόγος προήχθη, ἀμάλει ἢ ὅσαν ὥραν τῆ βιβλίων αὐτῶν ἐίχετο, καὶ τοῖς ῥήμασιν ἐπετύφα (τῷ γὰρ ὁμοίω, φασί, ὃ ὅμοιον) Παῦλός ἢ τῷ κήρυκι καὶ προσετετάκει, καὶ ἡμέρας πσὶν ἀπορρήτοις αὐτῷ συνήσθετο, καὶ λόγοις τοῖς ἐκείνου διέζη. ἢ δῆλός ὅτι πολλαχῆ τῆ λόγων αὐτῷ μεμιμημένος, ἢ τοῦτο ζωφῶ ἡδέως πειούμενος, καὶ τῆς σὺ αὐτῷ φλογὸς Διαμύθιον. ὅταν ἢ κῇ τὸς ἀριμᾶς ἐφαπτόμενος ἢ πόνου ἀβεκαῶς ἐχοντας, καὶ ἡπίαθαι τότε ὁμολογεῖ ἢ δυσπαραπάτως ἔχειν· καὶ ὡς ἀλλαχοῦ μὲ αὐτῷ ἢ ὁρμὴ τῆ λόγου, τότε ἢ εἰς μιμῆμα ἐλήλυθε, καθάπερ ἐπὶ ἱματίῳ ἀλλοίας διαπλοκῆς, καὶ ὅτι πολὺ στενῶναι φιλεῖ, ἢ μὴ ῥᾳδίως ἀπαλλαγῆναι δυνάσθαι. ὅτε πολὺς αὐτῷ καὶ ἀπόρρητος ὁ φρὸς Παῦλον πόθος, ὥστε ἁρμοζόντως ἐπεῖν, τοῦτ' ἔστ) Ιωάννην Παῦλον, ὅπερ Παῦλῳ Χριστὸς ἐτύγχανε, μᾶλλον ἢ καὶ Ιωάννῃ τῷ Παῦλον Χριστός· ἐπεὶ ἢ σωθῆναι κατ' αἰτοῦ Διὰ Χριστὸν ⓜ φρὸς Παῦλον ἔρωτας.

Τοῦτο ταῖς ὀπτοπλαγίαις ἐντυγχάνουσι τ' μάγδαν τῶν Ιωαννίτων φημί, ἢ μηδέτιν αὐτῷ ἐμμηδὲν ἐζωφῶ ἢ δῆς ἐω ποιούμενον, ἀλλὰ ἢ, ὡς οἴονται, δι' αὐτὸν, οἷος τοῦ ψυχικὸν ὁ Παῦλος, κατὰ μαθητὴν γλιχόμενον ἔρως ἐδηλῶτε τὸ ἢ ⓜ πῶν σκοφεάσας τὸν ἐν αὐτοῖς, ἐ τὸ κάλλος ἢ βάθος, ὅπερ ἐδύσατο τοῖς πολλοῖς ἄδηλον ἐῶ, ἐκκαλύψας. ἔρχομαι τοιγαροῦν ἀγαλλόμενος, ἢ πρὸς λέξιν ἴσως διερμηνεύων, ὑπιδιαζόμενος ἐδ ἀμαδυόμενος καὶ ἑαυτὸν ἐῶ· ἢ τῶν ἢ πάντως ὑπὸ τῆ σφόδρα φιλεῖ ἢ ἀρέσκειν ἀπηγωῖς βουλεαζ. τὸ ἢ ἀμφισβητούμενον οὕτως ἐῶ, Εἰ ὃ Παῦλος καὶ γνώμιλος ὁ πύτος, Εἰ καλῶς ἐφικνούμενός ὅτι τῶν αὐτῷ ὑφάνσεων, Commentary in epistolas Pauli, & Proclivisio.

ἀμήν

νοίας, ἢ μὴ πάρρω τῆς ἀληθείας βάλλων ἔδ τὸ σῶμα. τοῦτο κ᾽ νομῶ τρέφοντι ἢ ὀξυπορεύοντι, μᾶλλα τε τοῦ Θεοῦ δουλεύοντι ὀξυσαφῶσαι αὐτῷ τὸ ἀμφιβαλλόμενον· ὅσα ἐις μαχαίρᾳ ἐπιλύεται τὸ ζητούμενον· ἢ ἡ λύσις καθαρεσί, ἢ μενδὲν ἔχουσα δυσμαθὲς ἢ ἀμφίδοξον, οὐ θέσπις θαυμασὸς οἷος. ἔδ γὰρ τῆς τοῦ Θεοῦ σοφίας ὅστι ἢ τῶν ὁδῶν ἄξιος. αὐτὴ τῆς ὲν πό-
5 λει ἢ τῇ κ᾽ κόσμου πεφιφαμίας ὀξύσπμος ὑπὸ τοῦ βασκαμόντος θεαθεὶς ὀφθαλμῷ, ἢ ἐις βασιλέα ὀξβεληθεὶς (φθῦ τοῦ πικροῦ φθόνου ἢ τῆς τοῦ ἐχθροῦ μεζονείας) τῶν βασιλείων ἅμα ἢ τῆς πόλης ἀπελαθεὶς). ὡς θ᾽ ἔδ πολλῶν ἑώρα δ᾽ βοηθησόντος ἐρημίας, σπεύσις ὅπ δυ-
ζυχῶν οὕτω ἢ αὐτίζουσι ⓜ κηδεμόν ἔχων, ἐαυτὸν ἑτέρῳ φερεπίδος ὀφθεὶν ἄξιος, ὅτι μὴ τῇ μα-
καρία ἐκείνῃ ψυχῇ ἢ συμπαθὴν τοῖς τοιούτοις πεφυκυμένῃ, ἢ ὡς ἔδκ ἄλλῳ δ᾽ πεὶς
10 βασιλέα πρόσπασθαι οὐδ᾽ ὁ Ἕρμης, οὐτ᾽ αὐτὸ δ᾽ ἀξίωμα δίδωσιν ὡς ἐκείνῳ, αὐτ᾽ ἦταν ὀξὺ μέσου πιὸς ᾧ μακαρία πεὶς ὅλην ἐλθεῖν. ⓜ ἢ μαθοῦσα νυκτὸς ὑπηρέλαυνε τὴν ἀφιξιν, εἰς τῆς ἡμέρας ὅσι ἀσφαλῆ τὴν ὁμιλίαν αὐτῷ ἠσυχάσης· ὑπηρέλαυνε ἢ τῷ θερεπδῆ Πεφίλῳ ἐις τοῦτο ⁿ αὐτῷ τεταγμένῳ, ἐπειδὴν ὁ ἀνὴρ ἀφίκηται, θύρεσιν αὐτῷ ὀξῳάθαι τὴν
15 πεὶς αὖλὴν ἐίσοδον. ἀλλὰ πεφσκτέον τοῖς λεγομένοις. ἱκανὸς γὰρ ὁ λόγος ἡδυπνοῆσαι σὺ-
θεῖναι πᾶσι τοῖς ἀκούσις μᾶ ζαύματος. ὡς γὰρ ἐκάθισε ἀφίκετο ἔδ ἐίσω θυρῶν ἰών, ὁ Πεφίλος ἀπαντήσει πεφσαγγέλλει. ᾧ κοιτῶνι ἢ πεφσελθών, ἔνθα ὁρολόγιον ὁ μέγας πάτου ἐίχετο, ἢ τῇ ἐρημίᾳ ἁμα πεφσκεκυφὼς ἰών, σὺ χερῶ θυρῶν τε τὴ ὀφθαλμὸν πεφσπελάσας ἢ δι᾽ ὀπῆς,
20 ὡς ἐγχωρεῖν ἰών, ὀξεβλέψας, ὁρᾷ ⓜ Ἰωάννην ἐγκάθμον μὲ τῷ χάφιν, ἢ αὐτῷ πεφσπονούμενον· ἀνδρα δέ πινα φαλακρὸν, οὗ αἱ εἰκόνες ⓜ Ἑλληνοποιέχνοισι, πλατὺ δ᾽ ὠμέσον
καθήμενον ὅπ τῶν ὤμων ἱμάτια ᾧ μακρεία πεφσπίξαντα, ἢ πεφὸς οἷς ἐκείνῳ ὀξομλέγμενον. ταῦτα ἰδὼν τὰ Πεφίλιον, ἐζωθεὶ τινα οἰηθεὶς ᾧ δῆ τ᾽ αὐτὸ αὖθησιν πεφσελθεῖν,
ἢ αὖθις ἐξῆ ⓜ τῷ ἀγίῳ ὁμιλήματον. γνωρίσας τυχαίως ὁ ἐπαύληφε, ᾧ ὠνὴρ πεφσμένων καλθέι. ὡς ἢ πολὺ δ᾽ μεταξὺ ἰών, ἢ ὁ πεφσδοκώμενος ἀξελθεῖν οὐπω παρῆν, ἀπιστ πολλὰ ὁ Πεφίλιος, τὸ δὼ δεφπτὸ πεὶς τοῦτο ὀξεταγκάσαντος, εἰ τὸν ὁμιλίαν
παυσόμενον ἴδοι, πεφσαγγεῖλαι ᾧ μακρεία. ὡς ἢ αὖθις ὀξὺ τῆς ὀπῆς εἰσολέγας ἑώ-
ρα πεφσεκκεκυφὼ εἰσιόντ᾽ ἢ διεζευγμένον τὸν ἐπιτειχισμὸν, ἄκμενον εἰ) ἢ ἐπαμοιβὴν ἡνεσκέμενος οὕτως ἔχοντα ὀξοκίλας ⓜ λόγου, ἐπαθυμῶν αὖθις διαπορῆσ τίς τε εἴη λέγων, ἢ πῶς εἰσελθοι, μὴ αὐτῷ πεφίεργον αὐτελθεῖν. βραχὺ τοίνυν ὑπιχὼν ἄπιθι πάλιν, ᾧ ὁμοίως ἰδὼν ἀπιὼν
ἢ ἔπ γειομόριον τὸν ὁμιλίαν, ἐπεὶ ἢ ὁ ξύλον ἤδη κρουσθὲν εἰς τὸν στιβάξιν πρεκάλει,
πεφσελθὼν ᾧ δῆ δεφπτῷ, διομίλητα τῷ λοιπῷ τὰ πεφὸς αὖθις εἰ) λέγ μέχρι τέλους τῆς τοῦ ὅρθρου ὀξολογίας, ἢ θύθις ἐκπέμπ᾽ ὀξεκαλθυσάμενος εἰς τ᾽ ὑγιεσίαν ἐπαμελῆσιν. ἦκε τοιγαροῦν ὁ αὖ δεφπτος, ἢ ὁ Πεφίλος μηνύσας θοῦδεν ἀπιστ, ἢ τὰ αὐτὰ πάλιν ὁρᾷ, μηδὲν ἐπανευδούσης τῆς ὁμιλίας. ὀξὸ ζωῦτα δῶν ἢ ἐὴ τὸν ἐπαμένησιν μὴ θαῤῥήσας, ἐπαθυμῶν λυπηρᾷ λυπηρὸς τῷ ὠνδρὶ φανεὶς, ἢ ἐγκαλέσθαι νομιθεὶς δίκαιος, ὃν ὠν-
δεφπτῳ ὠνδεφπτοις ἐμπεσὼν κακοῖς, ἢ χαμεζηβαρύτατα χρησαμένῳ μὴ χρηστὸς φαίνοιτο, μηδὲ τὰ δίκαια σεμνοπαθούμενος, ἀλλ᾽ ἑτέρως χαρίζεσθαι μᾶλλον, τὸν εἰς τ᾽ μέγαν ἐσόδου αὐτὸν ζῶν αἰσθόλοις κατατείσων. ἐκείνου γ᾽ ὀξεβεβαιώτος θοῦδὲν εἰ) τοιοῦτον, ἡγᾷ ᾧ δῆ πᾶσαν αὐτῷ αἰθησὶν τε ἢ γνῶσιν τοῦτο συμβαίνειν, ὡς ἤδη πολὺ μὲ τῆς νυκτὸς ἰών-
σο, μηδὲν γ᾽ ἢ ἀντθυζις ὑπαλλάττοιτο, πάλιν δ᾽ ξύλον κρουσθὲν, λύπης (φθ) ἢ βαρυθυμί-
ας μᾶσον ⓜ ὠνδεφπτον ἐπιπέμπει, οὐ μᾶλλ ὥστε ἢ ἐπαγωνίαν τὸν εἰσαυδὶς ἐπαθόδον. ᾧ γ᾽ Πεφίλῳ θαυμάζειν μὲ ἀπιχρῶς ἐπῆν· ἐγκαλῶ γ᾽ πρῶτον θοῦδὲν, ἑαυτῷ γ᾽ μεμφεσθαι μᾶλλον, ὡς ᾧ δῆ τ᾽ αὐτὸ ἀμέλημα τοῦτο συμβαίνον. ὀξὸ ζωῦτα δ᾽ σεμνοπαθὴς ἑαυτῷ πῆσι πάθη βοεδαίας μὴ πεφσέσθαι ζῶφλῳ, μὴ ὕπνῳ εἴξαι, μὴ βραχὺ τῶν θυρῶν ἐπος ἰῶναι, ἕως αὐτῷ ἥμοιτο ἢ ᾧ αἱ δεφπτῳ πεφ᾽ πῖν ἡδαθῆ τὴν εἴσοδον, ἢ μα θεῖν τὶς εἴη ὁ ἰὼ τῶς προ-

λαβούσαις

λαβούσας τὴν εἰσαγγελίαν ὑποκλέπτας. ὡς γὰρ οὕτω δεῖ θυρωρὸν τοῦ ὑμμασί γε ☧ ὡσὶν ἑστῶσι τὴ ὅλῳ προσέχειν ☧ νῷ, τί τὴν μὴν αὖτη τυγχάνει, τὴ ὁ μὲν δεσπότης ἡδὴ πρὸς θεὸν ὁ Πρόκλος ἀπαντήσας, θάρσει, ἔφη· ἀκριβῶς γὰρ ἐγώ σοι πάντα φυλάξω, τὴ εἰσὶν εἰς δέησιν ἐμὲ μέγαν εἰσέλθοι, ἀλλὰ σεμνός τε τὴ μόνος αὐλῆς εἰσελεύσῃ, τὴ κτ᾽ ὀλίγον εἰσπεύξῃ, καθὼς σοι βούλημα. τοῦτο εἰπὼν ἀπεισι δῆθ᾽ πάλιν, τὴ ὅπῃ ☧ ὀφθαλμοὶ προσβαλοῦσι, τὴ πάλιν ὅμοια τοῖς προτέροις ἰδών, ☧ μὴ ὃ τόμα διατάραξ τὴν ἀκοὴν παλλαίνοντα, τὴ ὡς ἀπόῤῥητά τινα διαψιθυρίζοντα, ☧ ὃ γὰρ τὸν μεταχθρίζοντα τὴ ἐοικότα γράφειν τὰ εἰσηγούμενα, σεμνῶς ὁ Πρόκλος οὐκ ἀξιοῖ τὸν δὲ τὸν ὕμνον γίνεσθαι, οὗτοι μὲν εἰ) δὴ δεσπότου π ☧ φαρόμενοι, ἀλλ᾽ ἰδίοι τι χρῆμα καὶ κρεῖττον ἢ κατ᾽ ἀνθρωπον. ὑπισχνοῦμαι τοίνυν, ἄπιθι, τῷ αὐθεντῇ φησὶ, τὴ καθ᾽ ἑαυτὸν μόνε τὸ Θεοῦ δεόμενος. εἰκὸς γὰρ σε καὶ ἀζήλωτον αὐτῷ τὸν εἰσόδου εἶναι). τὴ πῶς τοῦτο καλύεσθαι. ἐπεὶ βέβαιον καίπω σοι τοῦτο ☧ δυναμιβλέπον, μηδένα τῶν πλειόνων σῶμα, ἀλλὰ ἥστινα τινα τὴ ὑπὲρ ἡμᾶς εἶ) τὸν ὁμιλίαν. ἔχει γὰρ ☧ αὖθις ὁμοίως, ὡς αἱ προσβαλοῦσαι δύο νύκτες μοι ἔδειξαν. τὴ ὁ μὲν οὕτως ἀπῆλθε λύπῃ δηλῶν κάτοχος τὴ ἀπορίας κατάπλεως. ἡμέρας δ᾽ ἤδη γλυκυφόνης, μυήμη ☧ μακάριον ὑπελθούσης μετακαλέσασθαι ☧ Πρόκλον παῖ· τὴ παῦ, φησὶν, ὁ πρὸ τῆσδε τῆς πρίτης ὡς ἡμᾶς ἐλθεῖν ἀξιώσας, τὴ τοῦτο πῶς ἡμῖν λαβοῦσι κτ᾽ θέλησιν; ὁ δ᾽ πρίτος, ἔφη, πῶν τελῶν ἐφεξῆς νυκτῶν προθύμετο, τὴ πρὸς τάχιστα προσμένων εἰς ὄρθρον. ἀλλ᾽ ἐπεὶ ἔτυχεν ἕτερόν σοι ὁμιλῆν σοι, αὖθις δέ σοι μὴν προσελθόντι ἐγκοπὴν δοῦναι τῷ λόγῳ. ☧ δ᾽ θαυμάσαντα, τὴ τίς, φαίη, ὁ προσελθὼν νυκτός μοι τὴ ὁμιλήσας; εἶεν ☧ Πρόκλον, τοῦτον ἐοικώς, εἰπεῖν, ὁ προσομιλῶν σοι, δείξασθαι ὅτι τῆς εἰκόνος τὸν Παῦλον, ἥτις ☧ Ἰωάννην προ ὀφθαλμῶν ἵστατο, τὴ ἰῶ συνεχῶς εἰώθη προσβλέπειν· ὃς καὶ διεφαίνετο καθημένῳ σοι, φησί, τὴ χαρᾷ προσκειμένῳ πρέμνα τοῖς ὠμοις ὑπὸκλινόμενος, ☧ πρὸς ὃ δὲ ὁμιλῶν (ὡς δ᾽ ἐμὲ οἴεσθαι) τὴ αὖθις ὀκνῶν τοῖς ἀληθείαις ἔβλε. ἔγωγε θαυμάσιον ὁ μέγας ἐπίσκοπος αὐτὸ ἡμᾶς ὃ θεῖον, ἐφ᾽ οἷς ἐζήτει μαθεῖν, εἰ κτ᾽ νῶν ☧ ἀποστόλῳ τῷ ὑπισχνεῖσθαι ἀξίωσις. τὴ δῆτα τοῦτο δῆξαι αὖθις σκιῶν στεινάζει τὸν Παῦλον, τὴ τὸ λόγου καθάπερ δὴ ☧ μαθητῇ στεναιρόμενον, ☧ ὃ ὅλον τοιαύτην γίνεσθαι τὴν ἀξίωσιν, οἵαν εἶ) ☧ ἀποστόλῳ δοκοῦν, αὐτὸν ὁσονοῦν στενοφορεῖσθαι πλέον, ὅτι μὴ μόνον ὑπηρετοῦσιν τὴν δυξιὰν πρέχοντα. οὕτω πιστεύεσθαι τὸν Ἰωάννην καλοῦσαν τὸν Πρόκλον ἐπὶ σοφίᾳ μικρόν· ἐκεῖνον ἐπισκάμμων προσέχοντα πιστεῖν, τὴ ἀκροῦσιν ὑπέπλεως τοῦ ὀφθαλμοῦ δέεσθαι, πολλῶν ☧ Θεῷ χρῆν τῆς τῶν ἀμφιβόλων ὑπολύσεως καθομολογεῖν. εἰ δ᾽ οὕτως ὑπισχνέσθαι τὸν Πρόκλον, κτ᾽ τὸν ὑπισοῦσαι νύκτα τὸν ἀνθρώπου ἀγαγεῖν. μηδὲν γὰρ ὅπι φοβεῖσθαι ὀφθαλμός, τὴ τὸν κλυδίνια προσελθεῖν, ☧ ἀξιοῦσαι δεῖ τῶν προκειμένων· εἶεν τὸν Ἰωάννου τοῦτο ὑπερβάλλουσι (πῶς γὰρ; ὃς ὁ τοῖς τοσούτοις πυρὶ τὸν θερμότητα ἐοικὼς ἐῶ) ☧ βασιλεύουσαι δεῖ αὐτὸ· τὴ τὸ μὲν αὖθις εἶξαι, τὸ δ᾽ ἀνακληθῶναι, τὴ τῆς προτέρας αὖθις ἀξιωθῶναι τιμῆς. ὁ μὲντοι χρυσῶς Ἰωάννης ὁρμῆς τε τὴ προθυμίας ὁπὸ τῶ μαθεῖν δεῖ τῆς θείας ἐλεημοσύνης ὑπερπλησθείς, τὴ οἷα δὴ μαθητὴς τῷ διδασκάλῳ ὑπηρέτησας, ☧ ἐλλείποντα τῶν ὑπισολῶν εἰς πέρας ἐνεγκὼν τὴ διασαφήσας, πλοῦτον δωρήσεται τῇ ἐκκλησίᾳ. μηδέποτε διαπαυόμενον.

21 *Iohannis in reprehendendo παῤῥησία. & oratio in Eutropium.*

"Οὕτος τοιγαροῦν ὁ θεοφιλὴς τῆς ἐκκλησίας αὐτὴρ, τὴ τῆς ἀρετῆς διδάσκαλος ἀκριβὴς, ζήλῳ ☧ ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας πυρούμενος, ἱερᾶς τε διελέγχων παῤῥησιαζόμενος, ἀλλὰ τὴ τῶν διορθωσιν μὴ προσιεμένους τῶν ἱερῶν ἀπείργων προθύρων, οὐ λόγῳ τε μόνον παιδεύων, ἀλλὰ τὴ καυσοῦσι ἐκκλησιαστικοῖς ἐν κυμῷ καλοῦσι τὸν μαθητάν, ἔδοξέ ποτε τὴ βαρὺς ὁ λιὰν ὑπτιακὴς τε καὶ ἡμερώτατος. καὶ λί γὰρ, εἰ τὸ μὴ δάκνειν οἷόν τε ἄλλως ἔχοντα πεπόμενα; ἔδοξε ☧ τοῖς αἰδίοις πρὸ τῶν νοσοῦσι καὶ τὸν θεραπείαν ἀπεγνωσμένοις. ἐπεὶ

πού τις οὕτως ἢ ὃ ἰατρεύειν ψυχὰς ἐμπροήρατος, ἢ τὰ πρὸς τὴν ἰατρείαν φάρμακα, καὶ λόγον δηλονότι καὶ σὺν τῆς οἰκονομίας ζέσπασε, ἐμμελέστατος τε καὶ ἁπιώτατος, ὥσπερ ἤδη καὶ προλελοιδόρηκε ὁ λόγος ἐδήλωσε; πλὴν ἀλλ' ἕως μὲν ἐκεῖνον ἐκήρυττεν ἐλέγχει, καὶ ἐνῆν τῆς ἐκκλησίας ἢ δακοῦσα βαρύτης, οὐ πάνυ δ' ἀχθος ἦν, οὐδὲ ὃ πρὸς αὐτὸν μῖσος ἀγλεῖον ἤδη καὶ μανικόν, ἀλλὰ φορητὸν καὶ εὐόδυσμον, καὶ οὐ πόρρω χαλέπων προσιέναι ὃ δυσχερές. ἐπεὶ δ' ἐκ πολλῶν τῶν ἐπὶ τέλει προσιόντων ἐκεῖνο ἐλέγχεις (εἶδεν γὰρ Ἀχαὰβ ὃ τὴν προσωπον ὑποφαύσεις, ἢ ὃ μεγάλως βασκαίνειν ἑαυτὸν τι καὶ ἑτέρας διυλίσαθαι, ὥστε μὴ ἀδεᾶ δ' ἀνέστοι τὴν μοχθηρίαν, οἷα ῥύμιλον ὕδατος ἀνίπτατος ῥέοντος καὶ Ἀχαὰβ λαοῦ ὃ πάντας φερεμβόλου, ἀλλὰ ἀτακτοφόβου τοῖς αὐτὸ λόγοις ὥσπερ ἐρύμασιν, ἵνα μὴ, τὴν ἀπειρον δεῖ) καὶ πανδήμου ἐπισασμὸν, χάδλω ἀχαὰβ πάντων χωρὶς, καὶ πολλοὺς ἐπαγηπαι τοῖς ζῆλον ἀχαὰβ τὸν τῆς πολυμυθίων ἐλαθερείαν) ἐπεὶ δῶν ὕτως ἐποίει καὶ ἐξηρθωῦν αὐτοῖς ἑαυτοὺς βίον κακῶς δ' αἰσχύνας ἔχοντα, τὸν μὲν ἁρπαγὰς καὶ πλεονεξίας, τὸν δ' καὶ ἄλλοις παθεσιν ἀμηχέτοις ὀκνῆ φορητὸς ὢν, ἀλλὰ βαρὺς τὴν γλῶτταν καὶ δικτικὸς καὶ φλυερὸς δύσχρηστος, οὐ πάνυ τὴν οἰκείαν φύσιν, ἀλλὰ πάνυ ὃ τῆς ἐλεγχομένων κακίας· συνήσεται δ' καὶ τις αὐτὰ τοῖς μάτλοις αὐτοῦ δ' ἔνδρας γίνεσθαι βουλομένοις. Εὐζώπιος γὰρ ὁ τὸ βασιλικοῦ τότε κοιτῶνος προεστηκὼς, ἐπ' ἀξιοτίας χρήσασθαι τοῦ δυμοῦ κατὰ νοῦν προσκεκρουκότων μὲν αὐτῷ, τῇ ἐκκλησίᾳ δ' προσαπεθυμότων βουλόμενος, νόμοι δ' ἑαυτῷ πάσης ποιῆ, καὶ πεῖθ' βασιλέα νομοθετῆσαι, μὴ ἐξεῖναί τισι τῶν ἐγγύτων προσφεύγειν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἢ προσφεύγοντας ἀξίᾳ καὶ πᾶσαν ἀδειαν αὐτοῖς ἐξωθεῖν. Τοῦτο ἐκεῖνος ἀπουδαζων ἠνύετο, καθ' ἑαυτὸν μὲν ἀκοντας, ἢ ἑαυτῷ νομοθετῶν δ' ἀσυνήθεσιν, πολλά τε ἀπορρηθεν ἢ λιμβάνα κλείων, ὧν μᾶλλον τῶν ἄλλων αὖθις δίκησεται. ἠγνόηκεν δίκη, καίτοι μέλειν ὡς τὰ πολλὰ πτωχεῖα ἢ βεβαίως ὑπείναι τοῖς ἀμῶν τιμῶσι, ἀλλὰ τύτῳ γε καλῶς ποιοῦσα καὶ πόδας ἐπέφη. καὶ γὰρ ἐκεῖνος μετ' οὐ πολὺ δ' μῶσι, προσκεφύσας τῷ βασιλῆ μόνῳ ἔγνω τὸν ἐκκλησίαν βοηθᾶν, ἢ προσφυγὼν ἐκεῖσε ἢ ζωΐτης ὡς ἱερᾶς ἀγκύρας ὑπεκλεόμενος, πᾶν αὐτῆς ὁ ἄφρων ἐζήτει τὸν σωτηρίαν, ὧν ἑτέρως ὁμοίως ἔχοντας σκῶλυε σώζειν. τίς ἀρα νοῦν ἔχων ἢ κρίσιν χρηστότητος ἢ δικαιοσύνης ἐνδώς, ἐλέους αὖθις ἀξίου ἐκρίνεν δ'; οὐκοῦν σὺν ὁ μάγας τῦ Θεοῦ ἀνθρωπος, ἢ ἐνδὼς ἡμῖν τι ἔλεον ἐφ' οἷς δῆ, ἢ οἰκτον ἐπέχη ὅτι δῆ, ἢ ἀναβαλλεσθαι τὸν συμπάθειαν. ἤδη γὰρ ἐπὶ τῦτο φέρειν ἢ ὃ τῦ θείου, φημὶ, Ἡσαΐου, ὃ ἐπὶ σαθμοῖς ἢ μέτρα κείσθαι προδὲ Θεῷ ἔλεον. αὐτὸ ὑπαγορεῦ- Ησ. κη. ιζ.
σαι τοῖς τῶν θυσιασηρίων καιρῶν, ἢ μόνον σὺκ ἐκδικεῖν ὑπὸ τῦ φόβου μέλλοντας, σὺδ' ζηλώσας ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, ἵν' ἐώρα πολίτας ὑπὸ τῶν ἐκείνου νόμων ὀξυθερμοτέρων, ἢ καὶ ἐπὶ τῦτο καλοῦντος, ἀμύνασθαι ἐπ' ἀκρίβειαν, ὥστε πᾶσι δῆλα θαι καὶ φανῆναι, πλέγχῃ τε αὖθις ὑπικνῶρως, ἢ λαμβάνειν ἀπόπτερον τὸ καλὸς ἔχοντος ἐκέλευε νόμου. τί τῦτο ποιεῖ ὁ σοφώτατος; ἅμα μὲν τῶν τῦ Θεοῦ δικαιοσυνίων ἢ τοὺς τῆς προνοίας νόμους ἐπαίρων, ἅμα δ' ἢ τοῖς σφόδρα πολυμερῆς ὑπαντομένοις τῶν αὐθαδῶν, ἐὰν καιρόν τι καὶ κείποι ὑπομιμήσκων, ὅσον ὀδὲ τοῖς ἀνθρώποις χρήσιμον ὃ φιλάνθρωπον. Τοῦτα τοῖς οὐ καλοῖς λογισαῖς, σὺδ' ὃ ἐκείνου πνεῦμα γινώσκουσιν ἔξω τῦ καιρῦ πάσθειν ἐδόκει, καὶ φορτικὸς ἐνομίζετο, ἢ ἐὰν ἀπαλαγχίᾳ ὁ πάντων φιλάνθρωπότατος διεκάλλετο· ὃ δ' ἐν ὅλως φιλανθρωπία, ἢ ζῆλος ὑπὲρ αὐτῆς καιριώτατος, ἵνα ἐνδῶσιν ἐκλησιὰ πάντας ἢ ὠμῳθυμοι, ἀνθρωποι ὄντες ἢ αὐθενείας, ἢ ἐπεὶ ὃ χρηστὸν ἐν τοῖς τ' ἀδελφοῖς ἡγούμενοι προθυμίαν, ὅτ' τοῖς ἑαυτῶν μάθωσι, ἢ πεισθωσι, ἢ χρηστὸ ἡμῶν ὃ μετάνοια. οὕτως οὖν κατ' ὀλίγον ψυχαῖς ποιεῖ καλαῖς ἐ προῆς αὖθις ἐγρήγετο μῖσος. ἀλλὰ ἐν ὑμῖν ἐδεῖ τύτῳ ἢ τ' ἀδικίαν πᾶσι ὑπαναγνῶσαι ὑποφοίας, προῆς ὀλίγον ἀναμεινάτω· πάνυ δ' τὰ φθάσαντα ἐκείνῳ, καὶ ὅσα μηδὲ πρόελθεῖν ἄξιον, ὁ λόγος ἀναμίστω τὰ ἀκμαῖς.

Ελύπει

22 *Gesta in Arrianos.*

Ελύπει Ⓜ ἄ.γιον παρᾶγμα τῦ τότε καιροῦ, ἢ πυεί ζήλα τλὼ αὐτῦ ψυχλὼ ἀνεπίμ-
φορα. καὶ γὰρ Ἐίσω τῆς πόλεως τότε τῷ στωέδρια τοῖς Ἀριωφωῖς ἰῶ· ὅπερ πολλοῖς αὖπον κα-
τέςη τῆν ἀπλουςέρων, τῦ τλὼ αὐτλὼ ἐκείνοις νοσῆσαι κακοδοξίαν. καιροῦ τοίνυν ὄντη-
δίου τυχών, ἰωΐκα ὁ βασιλᾶς τῳ ἱερᾷ παρεσκλῆ, τῆς ἑορτῆς Ἐίς τῦτο καλούσης (ἰῶ ἢ
τῆν ὄλπφανίων ἡμέραν) Εἶπέ μοι, ἔφη, ὦ Βασιλεῦ, Ἐί τίς τῷ καλῷ τύτῳ καὶ πολυτίμῳ,
δώξας Ⓜ ὅλη τῆς κεφαλῆς ςέφανον, λίθοις πολυς ἀζήλοις ἢ ἀμωμήτοις ἔτυχε πρεπέρας, ἆ-
ρα σοι ἀμεκτὸν ἔδοξε, ἢ οὐχ ὡς τῦ πάντος δῆπου δι' ἐκείνων ὑβελοδμίου χαλεπῶς ἰῶέγκας;
τῦ ἢ τῷ ἀληθεῖ τῦ λόγου συγκατανεύσαντος, τί δέ, φησιν, ἠγὲ ἢ τῷ βασιλεῖ τῆν ὅλων δι
ὀργῆς ἕξ) δοκῆς, Εἴπερ σὺ βύσιδεῖ πόλει, ἢ ἀχὲ πάντων ἐχούςη κακῶς, κακοδόξων ὄμιλος
αἱρέσεως κατοικεῖν, δέον ἢ τλὼ ὀρθροφωὶ αὐςᾶ ἀπαντᾷν, ἢ ἐμμένειν ἐᾶς ὡς ἥκιςα ἀπελαύ-
σειν; τύτων ἀκούσας ὁ βασιλᾶς, τοὺς παρόντας αὐτῆ μεταπέμπεται, πέμπει ληςήμονος,
Εἰ ἄρας ὦῶν τῆς Φθιώτης " πεῖρα δόξης, ὑπερβολὴν ἀπειλήσας τοῖς ἀπειθοῦσι ἢ τλὼ Μ. Antonin.
τῆν ὄντων τέρψιν. ὡς ἢ ἑώρα μηδὲν μεταπειθομένους, τῆς πόλεως ἀπολωλυῖαν κελεύει.
ἢ ὕπω πολλοὶ τλὼ πλησίον ἐξομολογήμενοι, τῇ ὀρθῇ παρεστήκοντο δόξῃ· ὅσοι ἢ μὴ ἦσαν τλὼ
κακίας ἰάσιμοι, ὕτοι τλὼ ὑπερβολὴν καταπρήξαντες, ἔξω τῶν τῆ βασιλίδος διέτειλον πόλεως.
Εἶτα χρόνου τινὸς διαῤῥαθέντος, ὑπὸ τῆν Ἐίσω τῆν βασιλείων αὐλῶν τὰ ἴσα νοσοῦντων
κἢ ὃ λελησθὸς συγκατήλθομεν, ἀλλά γε ἢ πρῆσίας αὐδὶς κἢ μικρὸν ὑπερομοιωθείσης, ἐ-
διάρπησαν ἐν τισὶ τῆν ὀπισθίμων ἡμερῶν, ὃν αἷς Ἐιώθασι γίνεσθαι στωαύξεις, ἢ αὐδὶ τλὼ πό-
λιν Ἐισέτειμι, ἢ πρὶ ζῆ σοὰς ἀ.θρίζεσθαι, ῥᾴδις τὸ ἴωας αὐπφώνοις ἀ.δῆν, καθὼς Εἶχον
δόξης, στωτεθειμένας. Ἐὶς τῦτο ἢ ἀναδείας παρῆλθον, ὡς ἢ τοῖς ὀρθοδόξοις μᾶλλον ἢ ὁ-
μοιδίειν ὃ ὁμοούσιον, ἢ Ἐὶς ᾠδὶν αὖθ' ἥθεσθαι, πρὸ ποτὲ Ἐίσι, λέγοντες, Ⓜ τὸ ποῖα μίαν
Ἐξ) προσδεύοντες δύναμιν; ζῶντα Ἅ μᾶλλον ἀκύσαντα πολλῷ πλέον ὁ τῆς βύσιδείας ἀνέ-
φλεγε ζῆλος. ἐδεδοίκειν δὲ μὴ ὃ κακὸν πρῆσίας ὕπω κἢ μικρὸν ἀπολωλυῖ εἰς πλέονας
τῆν ἀφελεςέρων, καὶ τλὼ ὀρθὼ πίςιν ἀπώμοτοι αὖθις ἥθωσιν ἐπαγάγητε πρὸς Ἅ πλά-
νον. Ἀλλ' αὐτοσφίζεται ἡ ἀρετὴ τῇ κακίᾳ, καὶ ἀντιφώνοις ᾠδαῖς ἢ αὖθις στωθεῖς, ἓ τῷ
λαῷ δεδωκὼς πεῖ ὃ ἐώθινον ἆδειν, ὕπω ζᾷ τῆν αἱρετικῆν ἡμῶν χειροφωνίας. τί ὃ ἐκπλή-
γει; φθόνος ἀνῆκεν τοῖς αἱρετικοῖς, ἢ θυμὸς ἄγριος, ἐξ οὗ ἔγεις, ἐκ ἢ τῆς μάχης, ἢ ποῖς
ζωύταις πλησμοί, Ἐἶτα ὕπτιοι γλωῖ, ἓ τέλος ἐξ ἐκατέρων ῥᾴδιαι· ὥςε ἢ ἔτι τῆν τῆς βασι-
λίδος ἀνούχων, Βεῖσαι αὐτῷ ὄνομα, τοῖς ὑμνῳδοῖς στωαιρόμενοι, λίθῳ πληλῶαι ὃ μέ-
πασι· ὅπερ ὡς βασιλέα Ἀλεξάνδρου αὖπον τοῖς αἱρετικοῖς κατέξη τῷ παύσασθαι δημοσίᾳ
τοὺς ὕμνους ποιῆν. ὁσάκι ἢ οἵ καὶ πρὶ τῆν αὐπφώνων τῆν δὲ Ἀλεξάνδρου ᾠδῶν, τίς ἀρα ἓ πρᾶ-
ξις αὐταῖς τῆς αἱρέσεως. Ἰγνάσιον γὰρ φασι Ⓜ θεοφόρον ἢ μάρτυρα παρῆναι Ἀντιοχεῦσι
τῦτο παραδοῦναι, ὃν ἐκ τοῦ στόματος παραλαβόντας, ἢ ἀγγέλους ἀντιψάλλοντας ἀλλήλοις
ἐωσκέναι ἢ ζωύτῃ Ⓜ ὕμνον τῇ συνῇ τελεῖν παρασκευάζοντας.

23 *Iohannis frequentes in mysteriis consecrandis ὀπασίαι.*

Καὶ τῦτο ὃ τῆν πρὶ Ἰωάννου ἱστορημένων ἔπιςε πίςιν ἀξίων. λέγεται γὰρ, ἢ πολλῶν
σύμασιν ἀδεται, ὁσάκις αὖ Ⓜ θεῖον αἴρηται ἱερυργῶν ἀναφέρειν, ἔνθεον ὅλον γινόμενον, συμβό-
λοις ποῖ ὃ τῦ Θεῦ ἄγιον πνεῦμα· ὅτι τὸ παρεκείμενα δῶρα κἀζωΐσαν ὁρᾶν. ἐκὸς γοῦν
ποτὲ τῆν παεισαμένων αὐτῷ λειτυργῶν γυναῖκα πιὸ τῆν Ἀμωπήσων ἀνωθεν παρόντος τ'
ὀφθαλμοῦ ἓ πρέπρως αὐτλὼ προσδόκητος, Ἀμφρουθῶαι μὴν ὕτω τλὼ θεωρίαν τῆ
πνεύματος· ἐκεῖνον ὃ μὴ ἀγνῶσαι, ἀλλὰ Ⓜ μὴν λειτυργὸν αὐτίκα μεταπεισῆσαι τῆς σά-
σεως, αὐτὸν δ' τῆς σειωήθους ὁλκὸς μὴ ἀφαμῦτῆναι. Εἶτα πρόνοιαν ἢ τοῦ μέλλοντος ἤθους,
παραπεπάσασθαι ἐπιτρέψαι τὰ ὑπερῷα ἀφικτειλέσθαι.

24 *Mulieris haeretice deprehensa fraus.*

Ποῦ ὃ ἓ τῦτο πρόδηλον δίκαιον, ἐν μὴν τῆν παεὶ αὐτῆ λεγομένων οὖ, ἰκέσιος ὃ ἔχον ψυχῇ
ἀφείσασθαι φιλοθέῳ, ἢ πρὸς ὕμνον αὐτλὼ ἀφοδρομάναι τῆ κλίσαντος ἐλπὶ ὃ ὕτως. αἰνῆ
σις

πης κατ' ἐκβίου χειροτ, ἀλλ' ὁ τε ὁμόφρων Μακεδονίᾳ τῷ αἱρετικῷ ἰῶ, ἢ τὴν γυναῖκα ζῶ αὐτοῦ σκεύη δοξάζουσαν εἶχε. τῦτον ὁ μέγας ἀντέχεσθαι τῶν ἐλεγχων, ἵνα μὴ τῆς αὐτοῦ γλώττης ποίησαι, ἢ τῇ τῶν πίστεων προσίδησιν ἐκκλησίᾳ. Εἶτα ἐκβίος πάλιν πείθει τὴν θεοδοσίαν ἐπαιρᾶται. ἡ δὲ γυνὴ, ἅτε δὴ γυνὴ, καὶ τοῖς ψεύδεσι μᾶλλον, ἢ τῇ ἀληθείᾳ προσέχουσα, ἔλεγε μὲν τῷ ἀνδρὶ συμφέρειν, ἢ τὰ τῶν ὀρθοδόξων ἐπανέχεσθαι προσβύειν, τὴν δὲ καρδίαν ὅλη εἶχε συμφθεγγομένην τοῖς φαινομένοις. λαμβάνει τοίνυν μίαν ἀπὸ τῶν τὴν πνευματομάχων αἵρεσιν μερίδα, ἢ Γαϊτᾶν κλ ὁ λεληθὼς τῇ παιδίσκῃ πιστεύσασα, τῷ τῶν πίστεων ἱερῷ στόλῳ τῶν ἀνδρὶ προσεῖναι, καταχεῖν τῶν ἀγιασμάτων προσαπειλῶν. ἔπειτα ⓦ θεῖον ἄρτον λαβοῦσα, τῦτον μὴ ὂν ὃ ἀφαιρεῖ πάλιν τῇ παιδίσκῃ δίδωσιν, αἰσθομένου ὁ ⓦ ἐκ τῶν αἱρετικῶν. ὡς ὁ τῦτον τῷ σώματι προσῆγεν (ὡ τὸ φυκτὸν ἰωμάτος) Εἰς λίθου φύσιν ἐώρα μεταβαλόντα. αὐτὰ μὲν οὖν ἐξεποίησα ὁ γεγηθὼς ἢ πιστεύσασα, τῆς μερίδος τῶν πιστῶν στῦ τὸ αἱδρὶ γένεται. ὁ ὁ λίθος εἴη τινι τῶν τὰ ἱερὰ τηρούντων ἀποπάτας οἴκων.

Οργᾶ ὁ λόγος ἢ ἐκ ⓦ Γαϊνᾶν ἤδη προσδοκῶσαι ταῖς αἰκείαις· ὃς Καλτὸς μὲν ἰῶ ὁ γέ- 25
ρος, ὀδὼν ὁ ἦπερ ἢ τὴν γνώμην βαρβαρος. ἐπὶ Ρωμαίοις ὁ γενόμενος, ἢ τῷ κατὰ λόγον τῦ στρατῦ σωμαεισθηνῆς, εἶτα ταῖς ἐκ μικρὸν προσόδοις μειζόνων ὑπερυγχάνων βαθμῶν, τέλος ἢ στρατηγὸς τῆς ἱππικῆς τε ἢ πεζῆς τῶν Ρωμαίων χλεπονήσας δυνάμεως. ἐπὶ τῆς Αρείου δύξης ἐκθύμως ἀνεπιούμενος, ἐπαῤῥησε προσβασιλέως ἐπὶ τῶν εἴσω τῆς πόλεως τοῖς ὁμοδόξοις αὐτῆσαι ναῶν. Αρκεσθεὶς οὖν αὐτῷ (καὶ γὰρ ἐπὶ διῆπε τότε τὴν βασιλείαν) ⓦ τῦ Θεοῦ μεταπεμψάμενος ἀνδρα πολιτικὸν ἐκ τῶν ἀγίων ἐπιτρέψας, ἀνδρείας τε τῆς ἐκείνου καὶ μνήμης, ἢ ἐν ἐώρα τυραννίδα καὶ τότε μάλιστα μεταβάλλειν ἀμηχάνως, ὥστε τῇ θερμοτέρᾳ ταύτῃ, φησὶ, τῦ βαρβάρου ὑβριστοῦ θυμοῦ. ὁ ὁ πρῶτα ἀρίστος ἐκθρος ἀνὴρ "ὀδὼν τότε τῷ θείου φόβου ἐ ὑπερ εἶχεν ἐκλαθόμενος ἀξιώματος, οὐ φησιν, ἐν τ ἀ' ἀν ἢ ἠθοιτο, τοιοῦτο δὴ προσχορῆσαι τολμήματι. πῶς γὰρ ἂν ἀφάσχοιτο φρενῶν ἢ βασιλείας μὴ πόρρω κείμενος, τῆς μὲν ⓦ τῆς ἀληθείας λήγειν ὀρθοτομοῦσαν, ἐ ⓦ Χριστὸν ἕνα τῆς σωτῆς τελεῖν ἐθέλειν ὁμολογεῖσαν ἐξὸ βαθῶν, τοὺς ὁ βλασφήμων γλώττῃ ἢ ὁλμηρᾷ κατ' αὐτὸ κινοῦσαν εἰς τὸν οἶκον (φῶ) τὸ ἐκείνου εἰσαγαγεῖν; ἀλλ' εἰ τ ἐ ⓦ ἄνδρα προσπάσεις, ὦ Βασιλεῦ, ἐμοὶ τῦτο κατ' ὄψιν προσαγαγών, αὖθις ἀμέλει ἀκροατὴς μόνον τῶν λεγομένων γνόμενος. ἐγὼ γὰρ πείσω βραχεῖσι, μὴ ζημιῶσαι ὑπερβαίνειν βούλεσθαι, ἀ μηδ' ὅλως θέμις ὀδὲ προσθεῖν. ἤδη τῦτον ἀκούσας ὁ βασιλεὺς, ἢ τὴν ὑποῦσαν ἄμμα ἢ τῦ θείου πρόνοιαν ὁ Γαϊνᾶς πείσεσθαι· αὐτὸς μὲν ὡς ἔθος ἢ πρόθυμος, ἵνα τῶν ἱερῶν οἴκων ὁ βασιλέως αὐτόνομος· Ιωάννης ὁ μὴ ἐξεῖναι τῷ βασιλεῖ, ἔφη, ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων κατατολμᾶν, δύσεβὲς ὅλως πραγμα μῶν. πῖ ὁ οὐχὶ ἢ ἐμοὶ, φάναι ⓦ βάρβαρον, τῶν ἀκτηείων ἐῖς εἰς πρόσωπον ἀνθίστασθαι; ἅπας σοι νεὼς ἰωέωκται ἐῖπερ ὁ μέγας, ἐ ὀδὲις ὁ κωλύσων προσεύχεσθαι βουλόμενον. ἀλλὰ συμμορίας, εἰπεῖν ἐκθρον, ἐτέρας ἐγὼ, ἐ ἀφ' τῦτο σε ἐκκλησιάζειν αὐτῇ καταμόνας αὐτῦ. αὐτὸ ὁ πρῶτος αὐτῆσαι οὐ μεμαθήκει, ὀδὲις ἐπακοῦσαι ἀπεφάσισεν, πολέμοις ὅσοις καθ' ἑκάστου προσβαλόμενος, ἢ τῆς ἐμφυτῦ ψυχῆς ἢ τῶν κινδύνων ὁ τῆς πολιτείας λειτουργὸς ἀλλαπόλεμος. ἀλλ' ἔχεις, ὦ βέλτιστε, φάναι ⓦ ἄγιον, ἡμῶν ἐλάττονας τῶν πόνων ἴσως ἀντιδόσεις, εἴπερ δὴ ἐ στρατηγὸς εἶ, ἢ πιμῆς τῆς τῶν ἀνάτων ἠξιωμένος. ὀδὲν ὁ ἄτοπον καὶ τῦτο σκοπεῖν, οὗ μᾶλ' ἀδεξίας ἥδε προσέτερον, ἢ νῦν δύξης, καὶ οἷα μᾶλ' ἡ πρωτῦ πενία, οἷος ὁ οὔπερ νῦν ἀποκλύσεις πλούτου. τῦτό σε χρὴ σθμυμνῆσαι δι' τοιεῖν, ἢ μηδὲν προεῖ τῶν ὕτω τιμήσασαν βασιλεῦσιν ἀγωνιεῖν. προσῆ ἴσα τὰ ⓦ Γαϊνᾶν ὀδὲν κρείττον ἀντιτιθεῖσ ἔχοντα, προκρίναι τῶν σωτῆρ· θαυμάσαι ὁ καὶ βασιλέα καὶ τὰς προ-

Gaïna Ioannes silentium imponit.

αὐτὸν, ὡς ὲν ὀλίγῳ ὃ πολύρρημον τῆς βαρβαρικῆς πιθήκοτο τερατείας. χρόνου γὰρ ὲν τῷ μεταξὺ διελθόντος, ἰὼν ὁ Γαϊνᾶς ὲν πολλοῦ ὤδητυφανίδα εἰς μέσον ἐξενεγκὰν, ζᾷ τοὺς Θρᾴκιν τε ὴ Μακεδονίαν ἅπαντες ἐχων χωρία, ὴ ὅλῃ ποδὶ ληϊζόμενος. μηδενὸς γὰ μήτε πόλεμον ἀρασθαι τοὺς αὐτὸν, μήτε προσβαλὰν Θρᾳκικηρυκεύσασθαι θαρρύντος, ἡ ἡμεραία ὁμοίη ψυχὴ ὴ τῷ θείῳ πυρφορμένη φόβῳ, μηδὲν ὑπολογισαμένη, μήτε τὸ 8
τοὺς τὲ ὄχλοφορεῖν, μήτ' ἄλλο τῆν, ὅσα θράττειν οἶδε τὲ πλοῦν ὠφέλιμα ψυχῇ, αἰρεῖται πᾶν τοὺς αὐτὸν ἀφίξιν, αἰθέρος ἡσυχία τοσαύτη συνέχεσθαι, ὴ μηδὲν τοιοῦτον ἰδὼν κινδυνῶδες, ἢ ἀλγεινὸν τι ὴ μηνικόν. ἐξεισι μὴν οὖν εἰς αὐτὸν μᾶλλα τοὺς θύμους πᾶν ὑπὸ πρώτων προσβαλὰν πτοησάμενος. ὡς γὰ ἥδη πλησίον ἰὼν (ἐπορεύετο γὰ κατὰ νθίαν, ὲν ἧ τὲ τοὺς ὀστικὴν ὴ κοσμίῳ, βασίλεια τὸ ἔχοντα ἀφίξιν ὴ γαλλικῷ, σαφῆ τῆς θρεττὴς ἴχνη τῇ ὁδῷ Δημητριάνων) ὁ βαρβαρος αὐτὸν θαασάμενος βύθις τε τῆ θυμῷ ὑφῆκε ὴ ἡμαρτεν ἐβλεψε, τῇ οἰδήματος αὐτῷ τῆς ψυχῆς συσταλέντος. ἰσχνὴ γὰρ σώφρων ὅψις ἐ κοσμία κατάστασις ὀφθαλμοὶ τὸ ἄγλεον ἰλεοῦσθαι, ὴ αἰδῶ ὴ στέας εἰς πᾶν ψυχικὸ ἐμβοᾶν. αὐτὸν γὰ καὶ δίος εἰσῆλθεν ὑπομνηθέντα πρήσιος ὁμοίης ὴ γλώττης, ὡ θὲ ὀκφος μᾶλλον ἤσχρεφε κατ' αὐτὸ, ἢ αὐτὸς ὁμίνει ὃ δίρυ τοὺς πολεμίους. Δημ. Τοῦτο γοῦν τοὺς προσυπέπτηκε καὶ 15
προσέπιπτε, ἐ τῆς αὐτὸ λαβόμενος δυξίας, ταῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν ὡς ἀγάσασαι ἐπεπήδη. τοὺς γὰ ἐδὲ παῖδας τοὺς τῆν ποδῶν αὐτὸ τῆν ἀγίων πίσθιον ἐπαίει. Εἶτα λόγων ὴ ᾠδαιότατος ἡδυπάτης ἀκούσας πείθεται ῥᾳδίως, ὴ τὸ ἔμφρων λύσας, ὑποσπόνδους, ὥσπερ τοὺς Ρωμαίους ὴ φίλας ἦγε. οὕτω πολλάκις αἰδέσιμος ὁ ἡς, ἐ λόγων δίκαια ὴ συνέσεις, ἀ μὴ πολέμων ἔπαυσε βία, ῥᾳδίως ἰώσων ὴ κατώρθωσεν. Ἀλλὰ τῶν μὲ ὕτω τῆς Ἰωάσου πέπηγεῖς ὀρεττὴς ὴ γλώττης, ζᾷ ὅπλα καθοπλίς, ἐίρλιόν τε ἐς τοὺς βασιλέα. μετ' οὐ πολύ γ' κακοπιείας τῆς τοιέρας ὑπομνηθείς, ὴ φυγὰς Δημ. Θρᾴκης γινόμενος, τῷ Ρωμαϊκῷ στρατῷ πειπάθει, ὴ οὕτως ἄμα τοὺς ἄλλοις φασιασὰς ἀπόλυται. Ἀλλὰ τὰ μὲ κῆ Γαϊνᾶν ὕτω, ὴ ζῶντα γ' τῆν πολλῶν ὀλίγα.

26 *Negotium cum Episcopis Asianis.*

Τίς γ' τὸν ὑπὲρ τῆν ὀκλησιαστικῆν κόμωσιν σπουδὸν, ὴ ὃν ὑπὲρ αὐτῆν ἐίχε ζῆλον, εἰ κῆ μέχρις φέρσοι; πολὺν ἄλλα ὴ ζῶντα δι' ὀλίγων πυλῶν ἀποδέξαι, ὡς ἰοῦντα, πειρασόμενα, ὥσπερ δὴ Δημ. μικρῶν ναμάτων ὅλον ὕδωρ πηγῆς. κῆ γὰρ τὸν Κωνσταντίνου τὲ μεγάλου πόλη Ασιανῶν ὑπισχόντων δύο ὴ ἑίκοσι Θ. ἀριθμὸν ὄντων, ἀρχιερεῖ τε τότε τῷ μεγάλῳ σωεδρεύοντων, ἀφῖκε μιᾶς τὲ σωβοάτων Εὐσεβίου τῆς Οὐάγεττιτανῶν πόλεως ὑπίσκοπος πρελθὼν εἰς μέσους, λυδέλλους ὑπιδίδωσι τῇ σωόδῳ. κῆ Ἀντωνίου γ' ἦσαν ὕτοι τὲ τῆς Εφέσου Θ. δεῖνα διέποντες. Εἶτα ὴ ὅρκῳ Θ. Χελσοῦ μάλα ἀρχιερέα μεγάλῳ καταλαμβάνει ζᾷ δεδότα ζῶντα μὴ πρίσθαι, ἀλλ' ὅπ τάχιστα τοὺς ἀξέασιν ὑπεγκεῖν. ὁ ὑπὲρ γ' κεφαλαίοις τύποις ὃ πρῶ σωιλικπῶν τῆς κατηχείας· Εἶχε γ' ὕτω. χιλιάλια ἱερᾶ μετασκυασάμενος, τῇ αὐτῆν ὕλῃ σκάν ποιήσειε αὐτῷ τε ὴ τὰ ἱρᾶ καπνοῦμενα. μυρμύρους αὖθις τῆς Εἰσόδου τῆς κλυμβῶν ὥρας λαβὼν, τὰμηρᾶ χρεί ζ' ἑαυῖς κατέθηκε βαλανεῖῳ. κίονας Εἴδου τὸ ἱεροῦ, πολὺς δὲ ὃ χρόνος, ὑποκειμένους, ζᾷ αὐτὸ ὅλεθρ. ὑποσῆσαν τειχλίῳ. Θ. ὑὸν Θ. ἑαυῖς φόνου φθύρσα, οὐ θεῖα, οὐκ ἀν. δεήσεια δύσας, κῆ πολλὼν ζῶν τὸν τόλμαν ἀκίνησον σὸ τῇ ὀρκωσία Εἰσέτι Δημητρᾷ. χωρία φησὶν ὑπὸ βασιλίσης τῆς μνᾶς Ιουλιάμοῦ τῷ ἀποκόπτατα βασιλεύσαντος καὶ θεροῶντα τῇ ὀκλησίᾳ, πωλήσας ζῶν ὀζιδιώσατο ζᾷ τιμᾶς. τῇ γαμετῇ κῆ γνώμλῳ ὑπόζαλμος πρότερον, πάλιν αὐτῇ συμβόλοι, ὴ παίδων πατὴρ ἀζ αὐτῆς ἠμοιρ. ἡ ὅπ τύτοις πᾶσι τοὺς κακοὺς χορωνὶς, ὅτι ὡς τόμῳ ζῆπαι ὴ δόγματι, χρεσίου ζᾷ τῆν ὑπισκόπων χρεστονίας πωλεῖν, τῆν μειζόνων (φεῦ) γινομένων τῆν πλείονα πρεχόντων. τοὺς ζῶντα Θ. τῆ Θεοῦ ἀν. δεήσεσι πρὸς θεὸν ὡς ἐίποις ἐ γαλιλωῖς, ἀδελφέ, φθόνῳ, Εὐσέβιε, ταῖς ὀφθ. λύσεσιν κατηγορείαις

ρεῖαις αἱ ἀποδείξεις· οὐκ ἀλλαχῆς. χρὴ δὲ ὧν ἀποφαίνωμαι τὴν ἐγκλησιν φανερὰν ἀνατεῖναι, ἵνα τῆς λύπης αἰτίας ῥᾴων ἰᾶσθαι δυναμένων ἡμῶν τὸ ὀλίγοις θερμοτέροις χρωμένους, μὴ ἐπὶ πάντα ἀλγηδονοῦμεν, μηδὲ κατὰ παθος, ἀλλὰ τοῖς ἀληθῶς πονηροῖς κατηγορεῖν, δίδωσι τρόπον ὁ μακάριος τῇ ὀργῇ, ἀποκαθῆραι εἰς δέξας τῆς κατηγορίας τὸν ἀναφανέντα, καὶ Παῦλον Ⓐ Ἡρακλείας ἐπίσκοπον (εἰδέναι γὰρ δεῖ φιλίας ἐχθρὸν τοῦτον Ἀντωνίνου) τὰ μὲν εἰς εἰρωνείαν ἐπ' ἀμφοτέρους σχηματισθέντα, ἀφέντας εἶναι· ὃ ἱερὸν εἰσιόντες τὰ καλὰ γὰρ ἡ χαρὰ τῶν μυστηρίων. ἀλλ' οὐκ ἐῶ ζῶσα ἡ Εὐσεβία κρεμαννυμένη, οὐδ' ἐλπίδι ἔρρασι, ἀλλὰ πολις· ἐῶ τὸν Ἀντωνῖνον φεύγοντα, ἢ ὁρμῶντα ἀφεῖναι ἢ φεύγειν ἐμπλεῖσαι, ἀδηλον μὲν τοῖς ὅπως δὲ καὶ αὐτὸ κεκίνηται, καὶ ποῖ πλεῖ νῦν ἀγνοοῦντα τὸν ἐκκλησιαστήν. πολλοὶ οὖν, ἢ ἕτεροι δ' μᾶλλα προστίθει βιβλίον, ἃ αὐτὰ διωνυμίδου τῷ προτέρῳ, καὶ ἀρχὴ πάλιν καὶ ἀναμίγνυει φεικτοῖς καὶ αὐτῷ συνέργεια τὴν βιβλιοθήκην ἐῶ σωτηρίαν, φιλοπαιδίαν αἰσχύστατον. ὡς δ' οὖν οὐδ' ὅλως ἀκούσαντα τὸν ὁρμῶντα ἐφεῖναι, καὶ ὅτι γὰρ πάντων ἡ ὄψις πᾶσι ὁ προσγραπτὸς παρέλιπε, ἃ δ' ἴδιαι δίκης ὑπόδικοι αἰσχύνεσθαι ὑπηρέτει, μὴ κρίνας ὅσου ἀκοῆς ἀκούσαντα τὴν βιβλιοθήκην ἔβλαπτεν αὐτὸν ἀναγνωσθῆναι· ὡδὲ ὁ βιβλίον μὴ χαίρειν λαβὼν ἔχειν. εἶπα τῷ Εὐσταθίῳ τὸν ῥύμιον ἐπιδοῦναι βουλόμενος, μὴ νόμιζε, ἔφη, ὅτι ἐξίστασι σοι μὴ ὁ ἀναγνωσθῆναι ἐξ οὗ χρόνου ἡ ἀκοὴ πάντων ἐπιδοθῆναι, διαφυγεῖν τὸν ἀπόδειξιν. οὕτω γὰρ διωνόμενοι διωκύειν ἀπορρήσομεν, οὔτε ὁ μὴ διωνόμενοι ἐλεγχθῆναι σε ποιεῖν. ὡς ἡ ἐκείνου ἀποχώρησις ἡ ὁρμὴ ἐῶ, ἡ σφόδρα τὸν ἀναγνωσιν ὑπαπεύδυσε, κελεύει ὁ βιβλίον ἀναγνωσθῆναι. χαίρετε ὁ πάντων εἷς δεξάμενοι, Ⓐ τὴν ὑπόσκεψιν τῶν ἡλικίων προσποιητὸν ἀπὸ τῆς χείρονος αὐξῆσ ἢ κριθέντος, ὅπερ ἡ τὴν χαρέτισιν προσῆξις ἐῶ ἡμέρας τὸν δέξασθαι εὐδοκίμουσαν, εἰρηκότες ῥᾳδίαν ὕστερ ὁ ὑπόμνησιν ἐσεσθαι τῶν ἀμφιγνοιῶν. εἰ γὰρ τὸν ἀληθῆ ἐλεγχθῆναι προεπῆ τὴν ἄλλων ἢ ἔρευνα. ὁ γὰρ τῆ πνεύματος, φησι, τὸ ἀγίου τῶν δωρεὰν ἔσην πεισθῆς μὴ κεκωλυκότηκε, χολῆν γ' ἀν ἔδει καὶ μιαλίαν ἢ λίθων ἢ χωλῶν τῆς ἐκκλησίας ἐφάπτεσθαι. συνέδρα ζῶντα ἢ τῷ ἁγίῳ. ὡς δ' ἐῶ ἐρωτηθεὶς ὁ ἐγκλητὸς ὁ μακάριος ἐξάρτος ἐῶ, ἢ Ⓓ ὁ χρὴ σίον ὁ προσγραφὴν εἰσαγόμενοι ἢ αὐδὲ τὸν δόσιν ἀποπέμπετο, ἐπειδὴ ἢ ὕστερ ἡ ἐξέτασις, καὶ πρέτειται ἕως ἡδὴ κλυούσης ἡμέρας. ἄλλως δ' ἐῶ τὴν κατηγόταν λυθῆναι μὴ διωνόμενοι. Εἰ μὲ μάρτυρας προσῆξιεν, ἐφ' ὧν ὁ δδῶναι προσῆκε ἢ ὁ λαῶν, ἐπεὶ καὶ αὐτὸν ἐῶ ἂν ἄλεγχθῆναι ὁ κατήγορος, μὴ πρᾶναι ἢ, μηδὲ ἀδημεῖ, ὁ μακάριος προῆκε τὸ χαλεπὸν τῆς βάρους, ἢ τοῖς ὁ ἐργάδες ἀμαὶ χρόνοις τῆς τῆν ὠμότητα προσάστασιν ἀπειδὼν (ὁ τῆς ἀποστολικῆς ἐκείνης καὶ ἡμεραίας ψυχῆς, ἢ μηδὲν ἔνεκα τῆν ἀναγκαίων προσχωρούσης) αὐτὸς ἐῶ τὴν Ἀσίαν ἔγνω φοιτῆσαι, ἢ αὐτὸς ἡμέδαν τῆν κινουμένων ἀξεπαίσης, ἵνα κρὶῃ σώματι ἢ πόνοις ἐσόμενοις κατεργασμένῃ ἐμπαιτεύειαν οὕτω πολλῶν ἐκκλησιαστικῶν χάρτα προσγμάτων ἐπανεγκὴ προσελόμενος. Αἰτιανῖνος ὁ συνειδὼν οὐκ ἐῶ εἰς καλὸν αὐτῷ ἐπισταθαι τὴν Ἰωαδίνου τοῖς Ἀσίαν ἀφίξιν (ἦδει γὰρ, ὥσπερ αὐτὸν ἑαυτὸν ἀκριβῶς ὄντα, οὕτως ἐκείνοι ἐλόγιξε ὁ προσγραπτὸς δυναμένου) πολὺ τῶν κρατοῦντα ἀλλ' ἴσως τὴν μεγάλων, ἢ ἢ τὴν ἀρχῶν αὐτὸς εἶχε τὸν ὑπεμέλειαν, ὑπηρετῶν ἐῶ Ἰωαδίνῃ τὸν ἔξοδον, φράσαι τὸν τῆ Γαΐᾳ τὸν τυραννίδα φορυδοῦσαν εἰσέπι, δι' ὧν ἀνάγκαν ἐῶ καὶ τὸν τὸν πρόνοιαν. ὕστερ δ' οὖν ὁ μακάριος τῆς μὲ προῆκε τὸν ἐξέλθυσιν ὁρμῆς εἰρήνευε τῆς ἐρεύνης ἢ τῆ προγμάτων οὐδ' ὕστερ ἀφίσαται, ἀλλ' ἐν τῇ συνόδῳ τὴν δύο προῆκε τοῖς ἐπίσκοποι Ἀσιανῶν ὑπισχνεῖσθαι ἢ πρῆξ πρὸ ἑαυτῆ τὴν μὴ ἐσπολιτὴν προσερχόμενος ἐῶ τὸν Ἀσίαν ἐπιβαίνει, προῆκε τὸ Εὐσεβίου ἢ ὕστερ αὐτὸς κατηγορῶν ἐῶ Αντωνίνου ζητήσεσθαι χρῆ ὁ προφανεῖς φθηξάμενος, ἢ θεῖς ὁ τοῖς ἐπομνήμασι ὃ, Ⓜ μὴ ὡρισμένον τόπον ἐῶ τῆς δύο καταβεβοῦται μέσῳ, μᾶλ' ὧν ἑκάτερος ἔχει προῆκε σύγασιν, ἀκοινώνητον εἶ). ὡς δ' ἐῶ

Ⓖ διώκοντες ὅτι ἡμέρας ἦσαν, Ⓖ διωξόμενοι, φησὶν, εἰς τὸ διυκτέριον ἀπαντῆσαι, διδοὺς
μέτρῳ ἀνθρώπου τὴν ἡμέραν, ὁ δὲ ὅρκον ᾗ τὸ σκότος βαρρεῖ τὴν μηδὲν αὐτῷ μέλειν τῶν προκει-
μένων. ὁ δὲ ἀνθρωπος τὴν κατὰ τὸν Δημοσθένη ἐποιεῖτο παραίνεσιν. δέξαι γὰρ ἂν
καὶ παρὰ θεοῦ Ⓖ χρόνον πολὺν ἀπαρρεύσαντα, ἀλλ' οὐκ ἐν ἡμέρᾳ τὴν ἀρετὴν λυπεῖν δυνα-
μένων ἢ Ἡσαΐου τὴν ἐκ Ⓖ θανάτου ἀναστάσιν. μὴ οὖν τὸν παρακείμενον ἡμῖν ἐν μέρει τῶν μυρίων 5
ἔτη δυνάμενον ἐν ἑνὶ ἡμέρᾳ τῶν ἑπτὰ ἐκείνων, οὐ τὸν μίαν τῶν χιλιετήρων τὴν θεὸν ἡγώμεθα,
ἀλλ' Κύριον τῶν ἁπάντων ἐπὶ χρόνου. Ⓖ διωκόμενοι δὲ ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ ἐπὶ τοσοῦ-
τον πρόοδον ἀφικόμενοι, ἐφ' ὅσον μόνον ἐπὶ τὸ ἀνάπαυσιν ἐλθεῖν, ἀλλ' οὐκέτι τὸ ἐπιμεῖναι
καὶ ἐπιστῆσαι τῷ πράγματι, ἐπὶ μόνης τῶν ἐλπιζομένων ἔλαβον, ἀλλ' οὐκέτι τὸ ἀπολαῦσαι
ἐδόκουν. ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας γὰρ ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἐπανῆλθον, εἶτα ἐκ τῶν πρωτείων τῆς Ἀσίας ἐπὶ 10
τὴν Ἔφεσον ἐπανῆλθον, ἐκεῖθεν δὲ ἐπὶ τὴν Μίλητον. ὁ δὲ παῦλος ἀπρόσκοπος ἀπὸ πάντων,
καὶ ἐκ τῶν μὴ τῆς
ροι ἐπαγγελίαν κατὰ τὸν Ⓖ παράκλητον. ἀλλὰ τὸν μὲν αὐτὸν (φησὶ) λειτουργὸν Ⓖ
ἔχον, ἐξ ὧν δὲ μὴ ἀφῶν ἀπηλλάγησαν κριτήριον, οἷς παρέβαλε· ὁ μὲν τοῦ θεοῦ ἀδύνατος ἀναμάρτη-
τός ἐστι πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἀπαράβατος ὢν, ὁ δὲ ἄνθρωπος ἐν τῷ κοινῷ πάντων ἐν τῇ ἀρχῇ ἐν τῇ
Ἀσίᾳ, τῶν μὲν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν πεπίστευκε, τῶν δὲ ἐν περιοῦσι τῶν ἀξιωθέντων αὐτῶν· ἐν ἐρημίᾳ, ὡς 15
τὰ πάντα ἐφ' ἑνὸς εἰς πάντα, καὶ ἐν ἀκρωτηρίῳ τῷ αὐτῷ, ἐν πᾶσι σφόδρα διαφθορᾶς πρὸς
αὐτὸν ἀφικνεῖσθαι, ἀλλὰ μᾶλλον ἐκεῖ τὸν Ⓖ Ἀρείου πεπεῖσθαι τοῦτο, ἐκεῖνα δὲ ἐν τῷ ἐκεῖ πλε-
ονεκτεῖν τὰ πρωτεῖα πρὸς ἐκκλησίας αὐτῷ· ὅτι μᾶλλον παρόντος καὶ ἐνεργοῦντος ἐκεῖνα ἐπι-
σώσατο. ὁ τοίνυν τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος ἐν πᾶσιν ἀνέπαφος, οὐ σώματος ἀσθενείᾳ, οὐ μιᾶς
ἐρημιαστείας, οὐ χιλίων δυνάμεων (κἂν τὰ μυρία λέγειν ἔχοιμεν) ἐξ ἀλλοτρίου τοιούτου ὑπο- 20
λογισμοῦ, ἀλλ' οὐκ ἐξ Ⓖ κενοδοξίας ἢ φιλονεικίας, ἐν κρείττονι τοῦ σώματος αἰσχύνῃ,
ἀλλὰ μικρὰ ἐπάνω καὶ ἐκεῖ ἐκλείπουσι βάθους τῆς τοῦ σκανδάλου διορθώσεως, πολὺ ἐ-
λάττων ὑπομένων τοῦ ἐν Ἀντιοχείᾳ πάθους. ἐνθα δὲ Παῦλος ἐν Κιλικίᾳ καὶ Παμφυλίᾳ Ⓖ ἐ-
πίστευσε, τοσοῦτον ἀπεσφαλμένος ἦναι (τοῦτο γὰρ ἐγὼ σφαλερὸν ἡγοῦμαι λαβεῖν) κἂν ἐν τῇ πρώτῃ
πορείᾳ ἐνῆν καταλαβεῖν τὰ ἐν Ἐφέσῳ. πρῶτος οὖν Λυδῶν ἐν Φρυγίᾳ ἐπίστευσε, πρὸς ἃ
ἐν τῇ κατὰ Καρίαν ἐπιστροφῇ τῆς τοῦ σκανδάλου κοπτόμενα, ἐν πᾶσι ἔσται τὰ πλήθους τῆς Ἀσίας ἐκ-
φάνσεως ἀδιάβατα ἐκεῖ ἐκλείψαντα· ἀλλ' ὧν ἐπιστολὴν ἐν τοῖς ἑξῆς ἐροῦμεν τῆς Ἀσίας ἐπι-
σκόπου, γλαύκης τε ἀκούσας καὶ θεοδώτου καὶ ἑτέρων ἐν τοῖς κυρίοις τῶν ἐκεῖ χρόνων. πρῶ-
τος δὲ Εὐσέβιος πρῶτον σώματος ὁ Ⓖ Ἀντωνίνου κατὰ τὴν ἐφεσιακὴν διάσεισιν, ἐν ᾗ τὰς κοινωνίας ἐποιήσατο. ὅτι δὲ ἡ τῶν ἀποστόλων ἐπιστολὴ μὴ ἐν τοῖς
ἐδέχεσθαι σκοφαίτιλον, αὐδὲ κατὰ μύρτυρας εἰς τὰ χερσίνου τῶν χλευασμῶν
εἰληφὸς ἐδεήσατο Ⓖ ἀφέσεως. ἐνθάδε τοιγαροῦν τῇ σπουδῇ μὴ χάριν εἴ), καὶ ὁ
ἀργύριον εἰληφὼς ἀπιθάνως, ἀλλ' οὐκ ἐν τῷ δωδεκάτῳ εἰς ἔξέτασιν ὁ ἀφεῖλμα
πιστῶν. ἀφελεῖτο τοίνυν τῶν πάλαι σπουδαίων ἐκεῖνα μηνιμάτων, παλαίσαντα μὲν Ⓖ κα-
τηγορουμένου τῶν ἐπισκόπων, παλαίσαντα δὲ καὶ Ⓖ μύρτυρας, οἷα δὴ ὁ ἀπόρρητα ἐγκω-
μιάζων τῆς ὅλης ἡμέρας ἀγάθου χλευασίας. ἀφ' ὧν μὲν οὖν ἀπορρήσεις ἐφάπτεσθαι τῶν
ἀφανεστέρων ἀρίστης. ὡς δὲ Ⓖ μύρτυρας ἠλέγχου, τὸ πάντων αὐτοῖς ἐκεῖνα μεμνήσεσθαι ἡ
χαρὰ, καὶ τὸν τῆς τοῦ ποσότητα τῶν δεδωκότων ἀπαιτεῖσθαι· καὶ ἐκ τῶν ἐκεῖνα
ἐκ ὁ ἀκριβὴς ἀπαγγέλλοντας, δυσωπηθῆναι Ⓖ κατηγορουμένου τοῦ σαφῆ τοῦ λεγομέ-
νου ἀλήθειαν. ἔτι καὶ Ⓖ ἄφυκτον δικαστὴν ὁ στωικὸς παῖον ἐκεῖνα ὁμολογοῦσι
ἐπιποίησε, ὅτι τοιαῦτα ὁμοίως ἐν ἐ) στωικῶν, ἐ ἵνα τὸ βουλευτηρίου, ὥσπερ ἦλθον ὑ-
ποτελῆ, ἀπαλαζόν ἀρίστου· νῦν δ', εἰ μὴ ὅσον ἐ ἡμᾶς τὸ λειτουργῶν ἐ) τῆς σκλη-
σίας. εἰ δ' ἄλλ, ἀλλ' ὅπερ κατεβεβλήμεθα χερσὶν ἀκαλοφθῶν δικαιώσατε. ἔνια γὰρ ἡ τῆς
τοῦ χιλιαχίου κλήσεως ἔλεγον ἐ). πρὸς ταῦτα Ⓖ μάχαι, ἐγὼ μὲν, φαίην, τὸ βουλευτη-

ρίου

εἰου ὑμᾶς ἀπαλλάξαμι, αἴτησιν τοῦτο θέλθμος· εἰς βασιλέα· ὑμῖν ᾗ μᾶγῶσι, πρὸς τὸν
συνόδου ἐπεὶ ἐπιτραφεὶς, ὃ πρὸ τῶν Αντωνίνου κληρονόμων λύσασθαι αὐλεῖς ἀδε-
δώκασιν. ἐνῆφιδε δίνων βύθυς ἀναλαβεῖν ἰδὼ αὐδὲν ὃ χρεῖσιον, τῆς ᾗ ἱερωσυνῆς ἐκτῆ-
ναι, ἕως ᾗ τὸ ξυπασηείου τῶν ἀγασμάτων μόνον μετέχειν· ἵνα μὴ τοῦτ συγχωρηθέν-
τος παρέγραμα ποιηείας ἔχατοι ἐπιλαβοῖτο στευηθείας, τὸν ἱερωστεύλω, ὅπερ δὴ ᾗ Θεῦ δω-
ρεαὶ ἐᾗ) λέγομεν, χρήμασιν ὠνητὸν γίνεθαι, ἃ Ιουδαϊκῶς καπηλεύεθαι. Τοιῶτα δ' ἡ-
μερῶν πλειόνων κῃμονικῶς κρίναντες, ᾗ ἐπορμήμασι διάγραπτα παραδόντες ἀντικα-
τῶσιν ἐκείνων παῖς ἐκκλησίας λόγῳ τε ᾗ βίῳ διακεκοσμηκότων, ᾗ αὐτῶν διγνωμόνως τῇ
τῶ μεγάλῳ κρίσει εσιχσάντων, ᾗ ὃ πρόσιμον ἐπισχόντων τῆς καθαιρέσεως· οὐ τοῦτος ᾗ μό-
νον, οἳ ἐξ Ⓜ ἀριθμοῦ ἦσαν, ἀλλὰ καὶ ἑτέρους ἰσελθμοὺς διρῶν χρήμασιν ἐγκρατῆς τῶν
ἐκκλησιῶν ἡμοιμένους, ἀποστολικῷ κηρυκι καθεῖλεν. ὑπτεικῶς ᾗ ἰῶ ἐπὶ χρῆστονίας ἐξακε-
δούνιος, μᾶλλον τε πολλοῦ τὸν βάσανον παραπίπων, ᾗ ὥσπερ ὑις Λυδία λίθος τὸ τοῦτῳ τι-
λοῦν, ὥστε τὸν ἐκρινομένους οὐ καθαρεῖς εἶ) μόνον, ἀλλὰ ᾗ Ⓜ ἐσπουδαφιλαργύρεις, ᾗ κα-
θάπαξ ἀνέπιλήπτους. ὕτω ᾗ ἀκριβείας ἔχειν, καὶ αὐτὸν πάλιν ἐπὶ χρῆστονούνιος δι-
ασφαλίζεται, καὶ ὃ τῆς ἀποστόλου πλήτει Μηδεὶ ταχέως χεῖρας ἐπιτιθέναι, μηδ' ἀλλοτρι- a. Tim. 5. xxb.
αις κοινωνεῖν ἁμαρτείαις. Αντωνίνου μὲν οὖν ἀπολιπόντος Ⓜ βίον (ὥσπερ ἤδη φθάσαντες
ἐδηλώσαμεν) εἰς Ⓜ αὐτὸν ᾗ θρόνον ὁ μέγας (ἡ Ἔφεσος ᾗ δῆτ' ἰῶ) Ηρακλείδης χρῆστονος,
Κύριον μὲν ὃ ἅγιος, ἐκεῖνος ᾗ ἐχόντων. Εἶτα πολλῶν μὲν βίοις τῷ λόγῳ διακαθέρας,
πολλὰς ᾗ τῶν Νεωτερισῶν ἐκκλησίας, ᾗ τούτων ὅσας τῶν πατρεσκαιδεκατῶν λέγονται,
πείσας μετανοεῖν τὸ ὀρθόδοξον, ἀλλα τε πλεῖω ᾗ ἀποστολικώτατα, ᾗ τῆς αὐτῆ ἀξίας καὶ
γνώμης ᾗ γλώττης διαφερεξάλμενος, εἰς τὸν βασιλεύουσαν ἐπανήρχηται, ᾗ ἐμοὶ ὥσπερ Iohanni re-
πρότερον τῶν στευνῶν ἔργων ὑπτιδεύλμενος. διὰ ᾗ ἰῶ, χρεῶν ἐστασίας, ὀρφανικὴν αὐτὴν πλή- ditus in ur-
ξας, ἀδικουμένων ὑπτικείαις, τὸ πρώτων μέγιστον, χλευαγωγία βίου πρὸς ἐρεπτὸν, ᾗ ψυχῶν bem.
ὑπτιμέλεια· ἐστὶ ὃ καὶ ἑκάστου ᾗ γλῶττα, οὐκ ἀπὸ ὕλης δὴ ψηκίδος ἀφιεῖσα τὸν λό-
γους, ἀλλὰ κρουνοὺς ὅλως ἐμμελεῖς ὑπερίζουσα, πλῆρωμα τὸ πλῆθος.

Πλὴν ἀλλ' τῆς ἐκκλησίας οὕτω καλῶς ἀγωνίσης, καὶ χαλεπὸν οἶμαι ἐχούσης βα- 27
σιλέα, λαίλαπ ἐπειπαιεῶν ἄγγελος χάρεως αὐτὴν ἐξεκύμηνεν. ἐπεὶ γὰρ ὁ τοῦ Θεοῦ ἀν- Eudoxia Io-
θρωπος, ᾗ τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν ἰατρὸς ὑπτιχρότατος, ᾗ πάλαι μὲν ἐῖχε λαμπρὸν ζη- hanni infen-
λοτυπεῖν, μάλιστα δ' οὗτος τὸ κακοηθέστατον τε ᾗ ἀνελευθερώτατον, καὶ τῶν ἄλλων παθῶν sa.
πάντων ῥᾳδίως αἰτιώτατον τὸν φιλαργυρίαν, ᾗ πολὺς ἰῶ ἐκάστοτε κατ' αὐτῆς ῥέων, οὐκ ἀ-
νεγκὼν Ⓓ τῷ παρ' τοῦτο δουλεύοντας, ᾗ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἢ καὶ μᾶλλον τῶν ἐρασῶν πλού-
του εὐδοξία (ἀκοῇ πάντες ἴσμεν τὸν βασιλίδα, καὶ ὅπως οἰκεῖσθαι πάντων ἐκείνη τῶν τῆς
φιλαργυρίας ἐδούλλυσιν ἐρωτι) καὶ τοιγε μὴ μόνος ὁμοῦ, μηδὲ ὡρισμένως, ἀλλὰ κοινῶς
αὐτὴ καὶ ἀδήλως ἐδὲ ἐλέγχοις ἐπάγοιτο. ἀλλὰ γὰρ δῆθεν πάντως καρδίαν πλῆξαι τὸ
συνειδὸς· ὅπερ δὲ μᾶθος τῶν ἄλλων ἀποκινοῦντος, αὐτὸς τι καὶ ἑαυτοῦ ἔκαστος οὐχ οἷοί-
τε ἐσμεν ἅμα αὐτὰ μάστιγας διαφθύγειν. αὖτη τοίνυν ὕτως ἀθλίως ᾗ καλεπῶς ἔχουσα,
ἐδὲ κόποις ἐλέγχοις ᾗ ἀπροσώπως, αὐτῆς εἶ) μόνης ᾗ ὅσι ἄλλα τε ἀπελαμβάνε.
συμβολὰ δὲ ἡ ἰδιοῦτον ᾗ ὕλαι αὐτῆ πρέφει, ὥστε ἀμιώδεθαι Ⓜ ἐλέγχοντα. αἰπὸ ὑις ἰῶ
ἐς τῆ Κωνσταντίνου τὸν ἀξίαν πατρίκιος, τύννα Θεοδέριχος, πλούτου περιῆσταται ἔχων. De Endo-
τότε ἰσιαγεσῶν Ⓜ πλοῦτον ὅσι ἀγαθοῖς ὁμμασιν ἐκείνη θεασαμένη, καὶ ἑαυτῆς ποιησα xia & Theo-
κομιδῆ γλιχομένη, ἐπεὶ ἐζήτει, δι' ὅπερ αὐτῆ ἠθέλοιτο τὸ συνδιαζόμενον ζηνύσαι. ἐπεὶ dericho.
ᾗ διηπόρει (καὶ γὰρ ἐκεῖνος τοῦ μίαν ἐδίδου λαβεῖν) τί ποιῇ; καὶ τίνα ἐᾗ πον ὑπτιδύει,
τὸν οὐσίαν τῆ ἀνδρὸς δημεύσαι συνδιαζουσα; φανερῶς αὖπω μέλλει ζημίαν τῷ κοινῷ
δημείσαι πρὸς χρείαν αὐτῆ ἥκοντι κῇ πολλὰς ἀρπᾶ, φησὶ, καὶ κτησάμενος αἰτίας. ὁ ᾗ μὴ

πρὸς Θ λόγον, ἀλλὰ πρὸς δ σκηπτόμενον ἀπολέγας, ἢ σπεύσῃ ὅπ φιλοσοφίαν τῶν ὄντων αὖθις βούλεται, πρὸς Θ τὸ θεοῦ ὠθεῖσθαι ἔγνω καθαφυγεῖν. ὅπερ δὴ ἡ ποιήσασα ἡ κοινωνὸν τῆς φερνῆδος αὖθις μόνον, ἀλλὰ δὲ ἰαζῆν λαμβάνει τὰ πρόγματα. σκῆνον γὰρ οὐδ' ὁποῦν μηχήσαντα χράφαν πρὸς αὐτὴν, ὅσα τε ἵππετο τὰ πρὸ σκειμένου σκηνοῦ, ἢ ὅσα κωλύειν αὐτὴν τὰ βουλεύματος εἶχον· τὴν δ' δυσωποθεῖσαν δὲ γεγραμμένα, ἢ ἀποχέας ὁ πρῶτος, καὶ Θ αὐθρί μὴ δὶ ὄχλα γίνεας. ἤτως οὖν ὁμαλῶς αὐτῇ τὰ πρόγματος προχωρήσαντος εἰς τέλος Θ μακάριον πρὸς αὖθις· ὡς εἴπερ ἡ βασιλὶς ὁ κῦ ἰσῶν εἶχεν εἰς ἔργον ἠγαγεν, αὐτός τε ἀέρημος τῶν ὄντων ἐφάνη, ἢ πᾶσι Θεῷ ἔκειτο χάρις σοι ὁσίμια. ἐπεὶ δ' οὖν τὰ μὴ γεπωμένα εἰς ἔργον οὐκ ἀφῆκεν ἐλθεῖν, τί δ' ἀκώλυθον ἡ φιλοπρα πρώτως ἡμᾶς οὐκ αἰσιοδόξους ἔχοντας τῆς χρίτος, ἤδ' ὅτι πρὸς ψυχὴν ἀγνώμονα ἡ φιλαν. Σεμνία; ἤτως εἰπεῖν Θ ἄγλον ἤτως αὖθις ἐλφ, ὡς ἀῤῥὺς πρῶτα Θ πλοῦτος, πλεῖν ἢξ ὧν ἀποζῆν ἤμελλον αὖθις τε καὶ Θ παῖδες, ἀφοσιώσασθαι τῷ πρωδοχείῳ ἢ σκληπσίας. ἀλλὰ τῇ Εὐδοξίᾳ ζῶντα πρὸς γαῦσαν ἐλῤῥοῖτα λίαν τε καθίκετο ἢ ψυχῆς ἢ πολλὰ σῆκει αὐτῇ ἢ ὠφίδιμ. ἀμέλει ἢ τοῖς πρῶτοις τικμηριωθῆν, ὡς ἢ τὰ χραφέντα πρότερον, ἃ ὁ Θεοδεξίχε κήδεσθαι δοκεῖν, οὐ λόγος φιλοθεωπίας σκῖπε, ἀλλὰ φιλαργυρίας μᾶλλον, καὶ ὃ εἰς ἑαυτὸν ἐθέλειν ἑλκύσαι τὰ χρήματα. γραφίζει τῷ ἀλίῳ τὰ τῶ σκηνοῦ, πέμψασά ἵνα τῶν ἐν τέλει, καὶ τὰν Θ δεδοχὰν ὀνειδίζει τῶν χρημάτων· "ἴδου γὰρ, εἰ πέπρωσα, καθάπερ ἡμᾶς, οὕτω δὴ φείσασθαι καὶ σὲ τῶν προσηκόντων Θεοδεξίχε. ἔρρεφε γὰρ αὐτὰν ἢ ἰχυρῶς ἔθραπεν ἡ τῶν χρημάτων ὀλιγωμία, δόξασαν ἑτέρου ζῶντα μᾶλλον ἡμέσθαι, ἢ ὄσκ αὐτῆς. ἀχνύσαντα ὃ Θ μακάριον ὑπηρεῖλαι πρὸς αὐτὰν, οἷα πρὸ σῆκον ἰῶ χράφαι Θ ἀληθείας τε ἅμα ἢ θεοσεβείας φερνῆζοντα. εἶχε δ' τὰ χραφέντα ὕτως· Οἶμαι, τέκνον βύσεως, εἰς γνῶσιν κεῖσθαί σοι, ὅσα χρήματα εἴ τι δὴ ἢ ἐβουλόμην αὖθις ἔχειν, οὐδὲν ἰῶ δὲ κωλῦον (πατράσι γὰρ ἐχρησάμην μεγάλοις τε δυναμβοῖς, καὶ πολλὰ κεκτημένοις) ἀλλ' ἐκὼν ἐξέδωκα τῷ πλούτῳ τοῖς δεομβοῖς, πρόγμα μὴ λογισάμβος εἶ Φερνῆδος ἄξιον. ὧδε οὖν ἀ κῦ πολλὰ τὰν σπουδὰν ἀπῃδέμην, ἢ ὧν κοινῇ πᾶσι καθαφερνεῖν συμβουλάβω, τί πᾶν οὐκ εἶχον αἰσχυνθῆναι νῦν ὑπομνήσας φάνεσθαι; χρήματα οὖν Θεοδέξιχος ἐμοὶ μὲν οὐ πρέφει· ἀλλ' οὐδ' ἀν' αὐτῷ πρέχοιτος αὖθις ἔλαβον. ἐδήμεισε γ' ἔωθεν τοῖς πέσησι Θ δεδρόμβος, καλῶς γε ἐκείνος ποιῶν ἢ λεσιπλῶς ἑαυτοῦ. πολλαπλασίως γὰρ ἐκβῆν αὐτὸ λήψεται. Εἰ δέ σοι ἀφελέσθαι ζῶντα σκηνὸς ἀπὸ ἢ Χεισοῦ, ἡμᾶς μὲν ζημιώσεις οὐδέν, ἀλλ' οὐδὲ λυπήσεις ἢ κῦ τοῦτο· Χρισὸν γ' μᾶλλον, ἢ ἢ γεγόναση, ἢ σεαυτὸν ἐμάγιστα βλάψεις. τοῦτο πρῶτον Εὐδοξία σπέρμα τῆς πρὸς αὖθις ἀπιθείας. σπῦθεν αὖθις κατ' ὀλίγον τὸν κατ' ἐκείνου μῖσος, πολλοῖς ἔχυσα ἢ ἄλλοις ἐπὶ τῷ σκηνοῦ αὐτῆ συλλαμβόμενος. ὅτι γ' ἐκείνῳ κινδύνου λόγος οὐδείς, ἢ τῷ σφικιδὶ καὶ ἑαυτῷ ἐροθίσας, καὶ κινήσας ὧδε ἀμιώσασθαι δυναμβοῖς, ἐφ' οἷς ὁ παρεδρὸν τὸν προρρίσας Θεὸν ἰῶ καὶ τῆς αὐτῷ ἐκπεσεῖν βύσεως, κινεῖς ἤδη διδάσκειν· μᾶλλον γ' ἢ ὅπως αἰ κατ' αὐτὸ ὁρμαὶ πρὸς ἔργον ἐχώρεσιν πρῶτον τῶν μισούντων ἐλέγχοις, καὶ αἰτίατος νοσεῖν ἐλομβόν.

28 *Iohannes Callitropen viduam Endoxiæ erdit.*

Χήρα δὲ γυνὴ, τὸ μα Καλλιτρόπη, τὸν Αλεξάνδρου πόλιν οἰκοῦσα, Παυλεκίῳ Θ στρατηλάτῃ ὀχεβάλεται τὸν Αυρυσαλικὸν τότε ἀρχὸν τῆς Αλεξανδρείας διέποντι, καὶ λίαν ἐρωτικῶς ἔχοντι χρηματ', ὡς πρεπὴ τὸν οὐσίαν ἔτη δὲ δυνατὸς πλουτεῖν, ἢ πρὸ τοῦτο βύθυ πενταχοσίων ἡ δυσυχὴς χρυσοῦς ἀπαρτῆσαι οἷς, ὑχ' ὡς δυναμβοῖ, ῥᾳδίως πρέχει, σπουδὰ δὲ τὸ πρῶ τῆς οὐσίας εἰς ἐκείνου δοῦσα, ἢ πρὸ τ' ἐχόντων δυοῖν δημεισαμβοῖν. ὡς δ' χρέοι δύο πρέλθοιεν, πρὸ καλυθέντος αὐτῷ τῆς ἀρχῆς καὶ πρὸς τὸν βασιλέα οὐδιδημικότος, ὧν τε διώκησε Θ λόγον ἀπαιτησβέντος, ἡ γυνὴ Θ κηδεῖ ὡς σπερμὸν βύσαμβόν, ἀνῆσί τε χῦ πόδας, καὶ τῷ βασιλεῖ προσέσει τὸ ἠδικηκότος καθαδοῦσα, καὶ τὸν πονη-

ρὸν

ἐὰν εἰσελθεῖν ἀπαγγέλλουσα. Ὁ δὲ ἐπῆλθε τῇ πίστει τῆς δίκης, ἢ βασιλέως δώσειν τῇ γυναικί, ἣ μὴ καλῶς ἀφήρητο, ὑπεξέφυτος, ἐκείνου εἴτε τὸ πλέον ἢ γνώμη τῷ πρόσωπον νέμουσα, εἴτε ἢ καὶ ἡ χεὶρ ἀνέλευθέρως ἔχουσα κακῶς διεπίπτωκεν, καὶ οὐκ ἐκδικητικῶν, ἀλλ' ἀντίδικον αὐτὴν ἐδίκαιον μᾶλλον τὴν δίκην. Ἐπαγωγοῦσα γοῦν ἡ γυνὴ τῶν ὀπαδῶν βοηθεῖν, τῇ βασιλίδι προσέρχεται, γυνὴ πρὸς γυναικός, καὶ κακῶς πάσχουσα πρὸς τῆς βοηθεῖν δυναμένης ἐλέους μὴ ἀπορῆσαι λογισαμένη. ἡ τοίνυν Εὐδοξία καθάπερ ἀγρας τῶν δεήσεων, ἢ τῷ χρείαν ἔχειν ὡς στρατηγῷ πάλιν, ⟨Ϟ⟩ ἀδικήσαντα ἤδη τὰ ἑαυτῆς μετακαλεῖται. Εἶτα τῷ χρεών, προφάσεις κατεπροῦσα αὐτῷ, καὶ ἀδίκου ἀπελεύξασα, ἑκατὸν λίτρας ἀῶν ζημιοῖ· ἓξ ἢ καὶ τεσσαράκοντα νομίσματα μόνα τῇ Κασσιανῇ δοῦσα προστάττει ἀγαπᾶν. Ὧν τὰ φιλοχρήματος ἐκείνη καὶ ἀπελθεῖσα ἐς χρυσῷ ζῶσα, χρυσοῦν ὁρᾶσα, χρυσοῦν πνέουσα, χρυσοῦν νυκτὸς καὶ μεθ' ἡμέραν φθεγξομένη, Ἧς ἐκ χρῄζει ἡ δυσμή, κ⟨Ϟ⟩ ⟨Ϟ⟩ μακάριον φασὶ Δαβίδ. τί οὖν ἡ πολύδακρυς χήρα ἢ ἀληθῶς βαρυσυμφορωτάτη, ἢ ὁσιωτάτη δὴ πασῶν πρὸς ἧς ἤλπιζε μᾶλλον ἐκδικίας τυχεῖν, καὶ ἃ κακῶς ἀφήρητο, δικαίως ἀπολαβεῖν; αὕτη γοῦν πρώτων ἀπαγουσῶν μιᾷ χρείᾳ καὶ φυγῇ, τῷ κηρῷ προσδραμοῦσα τῷ χηρᾷ προστάτῃ· ᾧ ἢ τὰ τῆς ἐγκλιματος ἀπαγθέλασα, καὶ οἷα πάροι πρὸς τῶν δημευσῶν, ἢ ὡς κινδυνῶδοι τέλεον τοῖς τόκοις ἐκτελοῦναι, ὧν τὰ λίγουσα ἢ δάκρυα, ὃ λοιπὸν πατρῷον ὃ πεῖσαι ψυχῶ, καλαχέουσα ἐκκλῆσαι πρὸς οἶκον ⟨Ϟ⟩ πρὸς αὐτὸ προχλέσπατον. ὁ δὲ τῷ ἀχθεῖσα μετακλῆσαι μὲ ⟨Ϟ⟩ ἠδικηκότα, σπεύδει ἢ καὶ διελέγχει τῶν ἀδικιῶν, καὶ ὃ χρυσίον ὑπόχρεος, οὐ ⟨Ϟ⟩ Εὐδοξίας ζῶπον, ἀλλ' ἐλευθέρα γνώμη καὶ μισοπονήρῳ τῆς γυναικὸς προϊσάμενος. τοῦτο ἢ τῷ τῶν ἑκατὸν λιτρῶν πρὸς τῆς βασιλίδος προτεινομένου ζημίαν, ὁ μακάριος δημοσίων ἀδικημάτων, ἐπεῖπεν, σκῆνα εἶπε σχεδὸν· σὺ ἢ ἀλλ' οὐκ ἂν ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, εἰ μὴ πρότερον τῇ γυναικὶ σοῦ πεντακοσίους ἀπεζημίωσεις. ἀκούσαν τοῦτο τῇ Εὐδοξίᾳ ἡμούμενον, πρόσχημα πέμπει πρὸς ⟨Ϟ⟩ μέγαν σκεῖνι, ἀφεῖναι ⟨Ϟ⟩ κατεχόμενον ὀπτιζάπουσα, ὡς ἤδη ἐγκύντως ἀπολελογημένον. ὁ ἢ, οὐκ ἀφήσω, φησίν, ὅτι μηδὲ δίκαιον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἡδικημένης οὔσης, καὶ ὑπὲρ τῆς γυναικὸς, φεῦ, καὶ ξένης ἢ χήρας. πίνων ἢ ἄλλων ὕστερον ὡς τύπαν μέλει Θεῷ; Εἰ ἢ ἀφεῖναί με κελεύεις, ἀλλὰ σὺ ὃ χρέος ἀπόδος τῇ γυναικί, ἐξ ὧν ἐκ σκεύης πρόφασιν ὃ πλέον ἀφείλου. Ὧν τὰ ἑκατὸν ἀῶν μέρας. ὡς ἢ καὶ ἅπαξ σκεῖνι καὶ δὶς πέμψασα μηδὲν ἰῶνος, ὃ δυσθεώτερον αὐτὸ μᾶλλον προσκρούσαι ἢ Θεῷ πρὸ ἐλεήμονος ἀθεμέντου, ἐγὼ τε πρὸς ἀνδρα ἔχουσα οὐ καιρὸς ἐκόντα, σοὶ δὲ ἀπειλαῖς ἐγχωνιούμενον, τοῖς τῶν μικροψύχων μερμολυκείοις, ἀλλ' ὑμιαῖον τῷ φρονήματι τῆς ψυχῆς ἄχρι ἢ αὐτῷ θανάτου δικηκοϊτάμενον πρὸς τὸν ἀμύρτιον, καὶ ὃ δράσας κακῶς μᾶλλον, οὐ ὃ πάσχων ὑποπτήσοντα· ἐπεὶ τοιοῦτο περσοδυφὲ ἔμαθε, πλήρης θυμοῦ ἡμομένη (ἐδόκει γὰρ ἥκιστα φορητὸν αὐτῇ τὸ πολλοῦ κρατῆσαι ἑνὸς ἢπω πρὸ πολὺ φαίνεσθαι. καὶ γὰρ τοιοῦτον γυνή, κοὐφόν τι ἢ θυέλιπτον καὶ τῆς κενῆς ὀλίγης ἀκριβὰς φαίγνιον, καὶ μάλιστα τῆς ὀξοτάτης αὐτῷ καθάπερ βακχείας ἰωὸς σκιρτούσης) κελεύει δύο ἡνιὰς πρὸ ἑκατοντάρχων μὴ τῆς ὑπ' αὐτὸν χρεὼς ὅπη τάχος ἀφικομένους ἐς τὸ ἱερὸν εἰσελθεῖν, καὶ πρὸς βίαν ⟨Ϟ⟩ κατενεγκεῖν ἀφελεῖν. ⟨Ϟ⟩ ἢ ἀπελθόντας ὡς ἤδη πρὸς ταῖς θύραις ὄντας καὶ εἰσωθεῖν ἐκκλῆσαι ἐμοῦ, ἀγγέλων ὁρῶσι Θεοῦ ῥομφαίᾳ διεσπασμένον ἢ φοβερῶς πρὸ εἱστῶτα ἐπόρνυτα. τοῦτο σκῆνοι τὸ φρικτὸν ἰδόντας, ἢ πολλῷ ὃ δεῖ καταπλαγέντας, σοὶ δὲ πλέον ποιῆσαι ἔγνωσαν, ἀλλὰ πρὸς τῶν πέμψασαν λύθυς τε ἐπεμέρχονται, ἢ τὸ θεῖον προέσθαι διηχοῦσαι· τῷ ἢ φείξαι μὲ ἢ αὐτῷ ἀκύσασαν, καὶ τῆς ὁρμῆς ὑφῆναι. οἷον γὰρ τὸ καχέως οἰδοῦν ἐς φυσώμενον ἀχὸ φρενῶν βιολίδιον, καχέως πάλιν, ὥσπερ ⟨Ϟ⟩ κενοὶ πομφόλυγες, ἀκπίπτειν. Εἶτα μετ' ὀλίγον τοῦ προσκαθόντος σκηπτοῦ ἐς Φρυγιμένιον ὕνα τύραννα ὡς αὐτὸν πέμψασα παρεγγέλλει

Ψαλ. κε. 1.

εκγελλει πειθοι μᾶλλον ὁ προσκείμενον ὀχλούσας. ℣ ὁ μέγας ἤκουσα τοῦς αὐτοῦ πειθομενον κολακείας, οὐ δύσερις ὢν, εἶπεν, οὐδ' ἁπλοῦς τῇ βασιλίδι φύπιπτειν βουλόμενος, φιλόνεικος ὑμῖν ἕξ) ἢ πέρα τοῦ μετρίου δοκῶ. ἔστι ὁ οὐχ ὕτως· ἀλλ' ἅμα μὲ ἀμυνόμενον ἀδικηθεῖσῃ χωμαικῇ χώρᾳ, & ζημιᾷ προσεσίας πάσης, ἅμα ὁ τῇ βασιλίδι ψυχῆς προσηματυθύμενος σωτηρίαν. διαπίπτει τὰ ἀγίου τοῦ ἀποκρισιν δεδωκότος, & μηδεν ὑφεῖναι προς τὸν ἔνσασιν ἀποφιλόπτου, ἐπεὶ ὁ τὸν ἀδικίαν ὀχυροπροσεξήμενος ἔγνω πρώτα τοῦ ἐλπίσιν ἄπροσκτα ἢ ἀνοίπτα, ἢ ἰὼ ὁπ τῆς βασιλίδος ὠνειροπολει βοηθήν, φαύλως ἔχουσαν ῥωσῶν, καὶ, ὃ τῦ λόγυ, συχίλων ὀλπιγυείαν, οἵκαδε πέμψας πρὸ ἑαυτοῦ ὃ χρεισιον τῇ χωμαικῇ καταπλῆπαι, & ὕτω τῆς σχολῆς ἀπαλλάπτει).

Ολίγῳ ὁ ὕστερον ἡ Εὐδοξία φίλασα προς ℣ μέγαν, ἢ τῦτο μὲ ἀπειλαῖς ὡς δοκεῖν ἐκφοβοῦσα, τῦτο ὁ καὶ κολακείας ὑπερχυθῆν ἀποστῶσα πρήσει τῆς προς αὐτὸν ἀνύπυτοπίας· καὶ παύσαι, ἔλεγε, τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἐγκυλλομενος, ἢ μὴ ἢ τοῖς πολιτικοῖς προδυόμενος προσήγμασιν, ἀλλὰ τύτων τοῖς βασιλεῦσι προχωρῶν, ὥσπερ ἢ αὐλοῖσι πάλιν τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀφίσαπαι. παύσαι δέ μου & τῦ ἐκκλησίας καταδημηγορεῖν. ἐγὼ μὲν γὰρ μίζω τῆς ἀρῆς & ὡς πατρὶ προσέχον, & πατρικῶ σοι ἤθει τὸν πρῶτον· σὺ δ' εἰ μὴ βελτίων ὃ λοιπὸν τοῖς ἐμοῖς ἤμπαι, ἴσθι με μὴ ἀνέξεσθαι. προς ταῦτα λίαν ἐκφυος ἀπειλητὴς ἠρώμενος (ἐώρα γὰρ αὐτὴν τὴν καρδίαν ὠδίνουσαν ἀδικίαν) ἐμὰ, ἔφη προς αὐ πεμφθέντας, πολιτικῶν ἀποστῶσα κελεύει προσμάτων. ἐγὼ τοσοῦτον δέω κοσμικῶν ἢ πολιτικῶν φρονπίζειν, ὅσον γε ἢ ℣ πάλαι φανόντος βιωτικῶν ἀφεσπήκασιν. ὑπισχνοῦμαι δ' ὦν ἢ ψυχὴ ἐγκρινεῖσθαι προσασίαν, οὐ δυνάμει παθανομοῦσαν μὴ ἐλέγχειν. ἢ γὰρ ἄλλο ἢ σπολὴ; Ελεγξον, φησιν, ὑπομησον, παθακάλεσον. ἢ Τὸν ἀμάρτανοντα πάλιν κελεύει ὁ θεῖος Παῦλος ἐλέγχειν πάντων ἐλέγχῳ, ἵνα καὶ ℣ λοιποί, φησι, φόβον ἔχωσιν. ἡμεῖς δ' ὧδε ἐκκλησίας προς ὄνομα ἐνεπ φιλεραῖς πλέγμασιν, ὥστε τῇ βασιλίδι καθ' ἡμῶν μᾶλλον ἢ ἀγανάκτησις. Εἰ δ' ὁ λόγος κοινῇ κῦ τῶν φιλαργυρίαν ἢ ἄλλοις παθεσι προδιδόντων φερόμενος οἷον δάκνει ὁ στρεβλός, μηδεν ἡμῖν σκῦνοι, ἀλλ' ἑαυτοῖς ἐγκαλείπωσαν. ταῦτα ἢ ἄλλα τύτοις παπλήσια ℣ πεμφθέντες τῆς ἁγίας ἀκηκοότες γλώττης, ἢ γραφῆ ἐνρωμένα παθδόντες, ἐπομνελθόντες ἀπήγειλαν, ὑδὲν αὐτῶν ἐκπόντος τοξεύειν εἰς ὐρανὸν πειρώμενοι. ἀὐθεμπον γὰρ ἰδεῖν κρείπω μὲν φόβου, κρείπω δ' κολακείας, αὐτὸν θανάτυ καταφρονοῦντα, ἐν διδικότα μόνον, τὸν ἀμάρτηλον ἢ ὁ λυπῆσαι ζῶντος Θεόν. τύτων ἡ Εὐδοξία τῶν λόγων ἀκύσασα ὠδὲν ἧπον, ἢ προς τεγεν, ὡς κατ' αὐτὸν θυμοις σιγῆ ἢ καθ' ἑαυτὸν ἔτρεφεν. Εἶτα τῆς ἐκκλησίας καλῶς ἐχούσης ἢ ὅσα ὥραι προς εὐσέβειαν οἰκοδομουμένης, τῆς πολιτείας τε καθ' ἑκάστω τόπω τῆς αὐτῦ γλώττης ἀρδομένης ἢ ℣ κῦ Θεοῦ βίου κηρποφορησύσης, ὥστε μῦ τ' ἄλλων κακῶν καὶ τῶν συνήθων τύτων κατ' ὀλίγον ἀφίσαθαι, ἱπποπομπίας φημὶ ἢ θεάτρων, τὸν ἀποδυσμὸν τε τῶν τὸν προς θέαν εἰς προσευχὴν οἴκοις ἢ ναοῖς Κυρίε μετατεθῆναι, ἢ κλαθμον τοιαύτων πρὸς ἀλλήλυς τῶν ἁμίλλαν, τίς προπος οἶκον Θεοῦ φλάσας, ἢ τύτῳ μᾶλλον ὀφειλέτης πλείονος ὤναπο ἢ τῆς ὠφελείας; ταῦτα οὕτω κρατῆς τε & θεοφιλοῦς ἔχοντα, σφόδρα ℣ φθονον ἐλύπη. καὶ δὴ τῦτο πολιμὸν μὲν καὶ κινδυνῶδη ℣ κῦ τῆς ἐκκλησίας ἀνεχείρισε σάλον, δεινὸν ὁ ἢ βαθεῖαν αὐτῆς καθαχέι τὴν νύκτα, ℣ μέγαν (φεῦ) φωσῆρα, ℣ τῶν ψυχῶν ἥλιον, ταῦτης μακρὰν ποιήσας ἢ ὑπερόριον θάλασσαν. ἀλλὰ ζητοῦτε μαθεῖν, "ὅπως καὶ τίνας ἔχαε αὐτὸν προς τῦτο καθυπουργήσαντας. κινήσας μὲν ἢ ἄλλυς, τῶν ὀπισθόπων φημὶ καὶ τῶν τῦ κλήρυ, τὸν γρώμενον ὀπτηδείους προς τὸ ποιεῖν ἀσέβηματα τῦ ποιηταῦ δέξασθαι· ἔστι δ' ὕτε καὶ τῶν τῆς βασιλικῆς αὐλῆς ὑπαρχόντων· οὐδὲ γωμάκες τῆς αὐόμυ ζωῆς ἀπηλείφθησαν συμμοιρίας, ἀλλὰ μεμὶς καὶ πάνυ θεν τῷ ποιηρῷ

ζῷῳ,

29
Quæ Iohannes Endoxiæ respõderit, illum à rerum ciuilium cura dehortantis.

β. Τιμ. δ. β. α. Τιμ. ε. κ.

Iohannes Endoxiæ.

ψῆφ. φιλοκοσμήτους ὅσας ἡ ἐκκλησία, ἐφ' ᾧ πεπλῆχθαι τοῦ τῆς εἰκόνος γλώττης κατ' αὐτῆς πυθόμενος, ἀπὸ Θερμοπόλεως εἰς τὴν ἄλλην ἀγωνίσας, Ⓜ Ἀλεξανδρείας Θεόφιλος ἐπὶ τοῦτοις ἐλήλατο, ἐξ Ⓜ Βαρρόης Ἀγάπιος, Ἀντίοχον τὸν Ⓜ Πτολεμαΐδος φημί, ἡ Σεβαστείας Ⓜ Γαϊανὸν λέγω. πρὸς οὓς πάντας δύο τὰ τῶν πρεσβυτέρων ἦσαν, καὶ τὴν ἀγροικίαν πᾶσι, τὸν φθόνον δὲ ἅμα πᾶσιν συμπληρώσαντος σωφρονισθέν. οὐ χρὴ οὖν ἡ ἁλαζονεία ἡ τοῦ αἰτίας ὄφελος ὁ φιλάρχης ἡμᾶς ἐξέτω τῆς ἐκκλησίας.

Ἦν δὲ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ πρεσβύτερος, τὸνομα Πέτρος, τὸ πρεσβυτερίου τῆς κατ' αὐτὸ ἐκκλησίας τὸ πρωταῖον ἐπιλημμένος. τούτῳ διέβραξε ὁ Θεόφιλος τὸν οἶδ' ὅθεν ἡμῖν ἐπιπτον ἐφ' ἡμᾶς κακουργήσας, ἡ ὀργὴν λαβὼν σωφρονίσαι τοὺς ἐν τῷ πλήθει αἰρόμενος πρωτεύειν καὶ σκαλώπτοντας) μᾶλλον ἐπανῆψε καὶ ἐπηγκάλισεν, ὡς ἂν χωνεύσας ἅμα τῆς τοῦ Μακαρίου αἱρέσεως ἡ μᾶσσε οὕτω τῆς κακοδοξίας ἀποστραφθέν εἰς κοινωνίαν τοῦ δόξαντος. ἐμοὶ δ' ὁ Θεόφιλος ἡ τῆς ὀργῆς αὐτὸν μετατιθέσθαι, ἡ κρεμμῶν ἐφ' ἡμᾶς καὶ τὴν μητρόπολιν ἐφιλονείκησεν, ἡ κρίσεως πρὸς Ⓜ Πλινθιανὸν τὸν Ἰσίδωρον πρωτοστάτης, αὐθάδη βίᾳ τὸ ἡ λόγῳ, ἐπὶ τοῦ πολλοῦ λόγου κεκτημένου τὸν ἀρχοντα, ὅσον Ἀγαπαίου τὸ μεγάλου ἡ πρεσβυτερίᾳ καὶ τὰ λεγόμενον, αὐθις ὥσπερ κἀκεῖνο Ἰσιδώρου ἐφ' ἑαυτὸν ὑπεῖδεν, καὶ ἐφ' ἑαυτὸν ἐπιλεγόμενος, χαλεπῶς ὑπῆγεν ὑφ' ἡμῖν τὴν τῆς ἀληθείας δήλωσιν, φρόντιδ' Ⓜ Πᾶς ἂν ἀλλοκότως ἀπειρηκὼς τῆς ἱερατείας· ἐπειπὼν ἡμῖν ἐξήτει ἡ ἀφορμὰς ἡ ὠφέλειαν τῆς αὐτοῦ κακουργίας ἡ ὕβρεως ἀφεῖναι ἡ αὖθις· δηλαδὴ τὸν Ἰσίδωρον, ὑπὲρ ἡμῶν ποιεῖ μᾶλλον ὕστερον πεποιθότα ἡ ἀλλόθεν εἰς ὀργήν. μαθὼν γὰρ ὡς Ἰσίδωρος χιλίους χρυσοῦς Θεοδότης ἀφῆκεν (ἀδελφὸς ἦν αὐτῷ Θεόδωρος φημὶ τῷ νεωκόρῳ) ὑπῆρξε πεῖσαι τὸν αὐτὸν τῆς Ⓜ Ἀλεξανδρείας πρωτοκλίνας δι' αὐτῶν ἀμφιάσαι μηδὲν Θεοφίλῳ κοινωσάμενον τοῦτο, ἵνα μὴ λαθὼν, φησὶν, ἀθαλείσιεν, ὥσπερ εἴωθεν, εἰς τὸν λῆθον καὶ τὰς ὑποβολάς· ἐπεὶ εἶδε ἐρωτηθεὶς ὁμολόγησε, ἡ κρυπῶν ἔφη πεπεῖσθαι τῇ δεδωκέναι, τότε δὲ φησὶν ὅτι οὐκ ὠνήθη δῆλος ἦν ἡδέως ἠνεῖσθαι· ἀλλ' εἰς ὑπερβάλλον τὸν ὀργὴν ἐβάλετο. μετ' ὀλίγον δὲ τῶν ὁμοκλινῶν ἐπεκαλέσατο ἡμᾶς ἐπὶ τοῦτοις μηνύσοντας (οἷος ἐκεῖνος πλάττειν τὰ τοιαῦτα) χλευασταὶ, ἡ γελάμενοι τοῦτοις εἶφθε· εἶτα δ' ἱερατεῦσαι ὁμοκλινῶν, ἡ αὐτὸς πρῶτος Ἰσίδωρος, τοῦτο, Εἶπεν, Ἰσίδωρε, δίκαιος κἀγὼ ἐξέστω μοι ἡ ἐκκλησιάζειν καὶ σὺ μοι ὑπόδυθι, ἐπεὶ ἑτέροις ἐκκαλούμενος ἔτυχον, πρὸς ἀληθῆ ἐλθεῖν, πάνυ πολλοῖς χρείαν ἑτέρων διερμηνέως οὔσης· ἐὰν ἡ τὴν Ἰσιδώρου τότε ὑπόδυσιν ἐπὶ τὰς βίβλους, ἀμήχανοις πόνοις ἡ τῇ ἀσκήσει κεκμηκόσας, τὸν ὄλεθρον τοῦτον ἔχειν τῆς ἀφετῆς ἀδελφὸν, ἡ οἶδεν αὐδὼ πολλοὶ φῶς ὁρᾶσθαι ἐδόκουν. ἐπεὶ δὲν ὕστερος εἶπεν ἡ ἀπαλλάττειν ἀπῆτει πρὸς ὃ ὑπόκλημα (τοῦτο γὰρ τὰς Σοδόμητον ἐκ ἀσελγείας) ὁ Ἰσίδωρος πρᾶος ἀνὴρ, καὶ ὡς αὐ Εἶπεν, ἐαυτῷ ἀξίας, ἔστω, φησὶ Ⓜ Χρῆσον τότε δόξητε ἀμφεσῆπτωσ· αὖ πάλιν προσῆλθε ὁ δεδωκώς· Εἰ γὰρ μὴ τότε φαίης πλέον, ἀλλὰ νῦν παύεσθαι καὶ ἐμοῦ, ἔσῃ Εἶπεν, δίκαιος λεγέτω τὰ καθ' ἡμᾶς. ὡς δὲν σοῦ ἐκ αὐτοῦ τῆς κατηγορίας ἐλέγχου, τί κακουργεῖ; χρήματά που ἀμφοῖν ἐς τὴν ἀλείφει τοὺς τὸν συκοφάντην· Εἶτα ἀκούσας ἀπελθὼν τὴν μητέρα κινοῦσι. ἡ γὰρ τοῦτο ἐδρᾶν ἡ Θεοῦ δείσασα, πρὸ γὰρ καὶ ὁ πρωτηρίτειον ὑποπτεύουσα, μήποτε ἡ δῆλον ἀποφύσῃ ὁ δρᾶμα, πρὸ ἐλθοῦσα γνωμίζει τὸν σκηνῖτην τῷ Ἰσιδώρῳ, ἡ ὡς πάντα τοὺς τοὺς δέκα χρυσοῦς εἴη ὁ υἱὸς αὐτῆς ἐλήφως, ὃς διδωκέναι αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν ἔφη Θεοφίλῳ μισθοῦ ἕνεκεν τῆς κατ' ἐκεῖνον συκοφαντίας. Τοῦτον Ἰσίδωρος μὲν ἀκούσας σιωπὴν εἵλετο, Θεῷ μόνῳ τὰ κατ' αὐτὸν ὑπηρέπτων. ὁ δὲ υἱὸς ὕστερος αὐτοῦ κρίνας ἀσφαλέστερον εἶ), εἰς Ⓜ ἅγιον ναὸν πρὸ ἐλθὼν προσοφθὲν ἐν ἡμιπαστηρίῳ. ἐπεὶ δ' ἐκ τῷ μᾶλλον δὴ πορεύτο Θεόφιλος ἀποκηρύττει, φεῦ, ὅτι κωφῇ ἐσιώπῃ ὀφθαλμῇ ἡ σὺν ἐκ ἐχούσῃ ἐκ φέρε τὸν Ἰσίδωρον καὶ τῆς ἐκκλησίας ἀπείργε. ταῦτα καὶ ἀσ-

30 *Theophili Alexandrini in Petrũ & Isidorũ iniuria.*

ἔρημον

ἔρημον τυπὶ δόξαι ἢ κ᾽ γνώμην ἡμῶν ἀνθρώπου δ᾽ χρόνῳ δύνηται πεῖσαι, ὃ τῆς Νικοπόλεως ἐπάλξεις καλλαβεῖν ὄρος, ἵνα ἡ περίτειχος τέχνου ⟨Φ⟩ καλὸν τῆς ἀσκήσεως διάνυσιν βίον. ἐκεῖ δ᾽ ὧν ἢ αὖθις συγκαίζων καθαμύνας ἐκ τοῦ Θεοῦ συγκινδύνους. πλὴν ἐπεὶ ὅτως ἔμελλε τῷ Θεοφίλου πάσας ἀφυγαίν, μᾶλλον ἢ τῷ πόντων ἐξοδεῖ τε ἢ πολεμίου ἐξ ἐκ Ισιδώρᾳ ἐπῆτε πρᾶγματα βασκάνων τῆς ἀρετῆς, ἢ Θεοφίλου τοῦ Θεοῦ προσκεφάλαι ἐ- 5
πούει, κ᾽ τῷ τῷ Θεῷ προσκειμένων ὁπλίζων. καλῶπε γὰρ κατ᾽ ἐκεῖνο καιρὸν ζητήσεις ἐν τοῖς κ᾽ τῶν Αἰγυπτίων μοναστηρίοις. βούλεται ἢ ὁ λόγος ἀνωφελεύμιτ ἢ πρᾶγμα δηλῶσαι. ἡ ἢ ζήτησις, τῶν μὲ σῶμα ἐξ ἢ θεῖον λεγόντων, χρῆμά τε ἢ προσσπον ἀνθρώπου
δεκαείλησαι ἢ μορφῶν, ὅσοι τῶν παχυτέρων ἢ ἀμαθεστέρων ἐπῆρχον· τῶν ἢ ὅλως ἀνώ- 10
ματον αὖθ᾽ ὑπειλήφων ἢ πάσης ἐμφερείας ἢ μορφῆς ἀνθρώπων ἀπηλλαγμένον· τῶν λογιωτέρων ἢ τῶτο ἢ ἐξυπέρων. Ταῦτης ⟨illegible⟩ τῆς μελέτης ἢ Θεόφιλος ὤν, εἶδε ἀνθρώπου μόρφωσιν ἐξ ἢ θεῖον λέγοντας φαμερῶς ἀπεκήρυττεν. ὅπερ ⟨Φ⟩ τῶν οἱ Αἰγύπτιοι μοναχῶν ἀλογώτερα μαθόντες, τῇ Θεοφίλου κατεσκίαζον, ἢ ὡς ἵνα βλάσφημοι, χρὴ δίξης οὐχ ὑ- 15
μεῖς ἔχοντα ἐμοῦ ἀναιρεῖν· ⟨Φ⟩ ἢ δὲ βλαπτόμενος ὁ τοιούτων μετελθόντας, οὐ τὰ μὴ πεῖσθαι ὑμᾶς, ἵνα, ὡς προσωπον Θεοῦ. τῶν ἐκείνοις ἀκούσαντας ἐκλύσας μὲ τῆς ἀπάκτου ἢ φανταδες ὁρμῆς· προς αὖθ᾽ ἢ, εἰ γνήσιος, εἶπεν, ἐκ ἴσα ἡμῖν φρονεῖν ἔχεις, ἐν ἐσί σοι ὁ λειπόμενον, ἀναζήτησον τὰ Ωριγένους διάβολα βιβλία, δι᾽ ὧν ἐκεῖνος ὁ σῶμά τε ἐξ ὁ θεῖον ἢ ἀοιτὸς ἀνθρώπῳ προσωπον ἔχειν ἀπατεῖται πεπεῖσται. προς Ταῦτα ⟨Φ⟩ Θεόφιλον, ἡ ἢ, φάναι, ὁ κωλύσει ἐμὲ τῦτο δρᾶν, ἐ μάλα γε ἐξ μίσους Ωριγένην ἔχοντα; Ταῦτα ἐ- 20
πόντα ἐ ἐπαγειλάμενον, καλέσας τοὺς μοναχοὺς τῶν ὄρους. ἦτως ἐκεῖνος ἐῶ ἐπαμφοτερίζων, ἢ προς ἑκάτερα ἰδίων, ἢ τοῖς κοφεῖς ἀρμόζοδμος· δίον ὑπίσχνεῖτο ὅτα, ἐ λαοῦ ψυχὰς ὑπέπτερα μένον, καλῶς διελῆν καὶ ⟨Φ⟩ λόγου ὀρθοτομῆσαι τῆς ἀληθείας, ἢ λύπην τῶν ἐάσει, ἀμφοτέρους διδάξαι τὰ πατέκεῖνος, ἀλλ᾽ οὐχὶ πεῖσαι τὰ ἀδύνατα· ἀλλ᾽ μὲ καθ᾽ ἑαυτὸν θεῖον ⟨illegible⟩ ἢ ἀφημάσαι, σῶμα ἢ προσωπον ἢ μορφῶν ἀνθρώπειον τὸν μονοθεῖτῆ Θεοῦ λόγον λαβεῖται, ἢ μὴ τὸν ὑπὲρ ἡμῶν θάνατον ἐσόμενα χήματα τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς ἀναστάται, ὅτων ἢ ἐξ ἐυαγγελίου ἀνειλῆφθαι, ἢ ῥᾴστ᾽ ἂν ἐλέγχειν τῆ παῖς καθήλωσαν.

31 *Theophili in fratres monachos, sis dictos, gesta.*

Οὕτω δὲ λόγου κατέχη ὁ ⟨illegible⟩, ἀλλ᾽ ἐπ᾽ ἀγίαν ἢ ἑτέρων ὁ λόγος προς τὸν σαφῆ τοῦ προκαιμένου ἐλέγχων. μοναχοὶ τέσσαρες ἦσαν ἀδελφοὶ τὰ σώματα, ἀδελφοὶ τοῖς ψυχαῖς, τῶν κατ᾽ Αἴγυπτον μοναχῶν πρώτων λόγῳ τε ἢ βίῳ πρωτοπόλου ⟨illegible⟩· ὀνόματα τύτοις, Διόσκορος, ἢ Ἀμμώνιος, Εὐσέβιός τε, ἢ ὁ λοιπὸς Εὐθύμιος· οἷς δὲ ἢ μακροὶς ⟨illegible⟩ ὁ τῆς ἡλικίας θύμηκες ἴσως ἐπάλειων. ὅτοι γοῦν τὸν Αλεξανδρείαν μόνοις προσ πλείστοις ἦσαν, ἀλλ᾽ ἢ αὐτοῦ Θεοφίλῳ χρῆμά τι προσεπύδασαν ἐλαύζοντο, ἢ ἐφίλει τύτους ἴσα ἢ ὀφθαλμοῖς, καὶ τῆς καρδίας ᾠκουν αὐτοῦ ὁ μεσαίτατον. Ταῦτα ἢ ὅτως ἐῶ, ἕως ἐκεῖνος δεῦπνου Θεόφιλος ἐῶ· ὡς ἢ Διόσκορον πείσαντα μόνος ὑπίσχνεῖτο Ερμουπόλεως κατασῆσαι, Ἀμμώνιον ἢ ἢ Εὐθύμιον ἱεροσυλῆ τε τιμῆσαι ἢ τῶν οἰκονομίαν ἐγκλείσαι τῆς ἐκκλησίας, ἐλέσθαι τὸ σωοίκους ἔχειν ὅσῳ πλείστους, ὡς μήτε τῶν σωματικῶν αὐτὸν ἀφίσασθαι, μήτε τῶν τῆς ψυχῆς ὀφθαλμῶν. Ἀλλὰ Ταῦτα, ὥσπερ ἔφημεν, ἕως Θεόφιλος ἐῶ, ἢ μᾶλλον φιλάθλους ἐξέπη, ὁ Θεόφιλος. ἐπεὶ ἢ κλίνωσι προς φιλαργυρείαν ἐξέδυ, ἐ φιλοχρύσους μᾶλλον, ἢ φιλαθλους ἔχοντα, θερμόν τι πλέθμον προ τὸ χρηματίζεσθαι τῶν ἀσουδῶν, ὡς ὑπολαβεῖν τῶν ὁμιλίαν ⟨illegible⟩ (ῥᾴστ᾽ γὰρ ἢ ἀρχὴ μεταλαβεῖν ἢ κακία) τῶν ἐρημίαν ἐίλοντο ἢ ἐκ᾽ ἀστέρας ὀφατεῖσαι. τῦτο ἐκεῖνος μαθὼν ὅτι καταγώτης αὐτοῦ διεπερᾶζετο, σφόδρα τε ἐχαιρέπτωσε, καὶ χαιρὶ αὐτὸν ἢ τοῦ, τὸ τῆς λόγου, βλαβῆναι ἐπιεσπο. καὶ ὥσπερ μὲ προς τὸν ἀνθρωπομορφίωσις ἐκείνους ἀμαθίαν, σκύφοδα τῷ

τῷ Ωριγένει ἢ αὐ τὸν Φρυγιῶν ἔλεγε, ἢ ἀσώματον δογματίζειν τὸ θεῖον. καὶ διὰ ταῦτα
δυσ τυχεῖς, φησὶν, ὡς αἱρετικοὶ ἀπηλάυνεσθαι. ἔπειτα δὲ τοῖς ὁμοδόξοις τῶν ὀρθοδόξων διε
κελεύετο οἰκίοις τῶν τὰ ἴσα φρονούντων μοναχῶν, καὶ τῆς ὑπὸ τὴν ἐρημον ὄρους, ὅτι κα
φηγεῖ τῶν ἔργων καταβαλῶν, οὐκ ἐπαγαγὼν τὴν αἰτίαν, οὗ χάριν ταῦτα κελεύει. τὸν οὖν
μοναχοὺς εἰς Αλεξανδρειαν ἀφικομένους συντυχεῖν τε τῷ Θεοφίλῳ, ἢ τὴν αἰτίαν ἐρέσθαι
δι' ἣν αὐτῶν τὰ τοιαῦτα κατακρίνειν βούλεται. ☧ ὁ ὀργὴν τὸν ὀφθαλμοὺς ἔχων πλησσόμε
νος δὲ αὐτὸ τοῦτο πρᾶγμα πῦρ βλέψαντα, τῷ θυμῷ τὸ ὅλως ἐφιέντα (καὶ γὰρ ἐν ὀργῇ φύσει, ἢ
χαρὰν ὡς μάλιστα ἀκρατὴς) ☧ Αμμωνίου παίζοντος αὐτυχείᾳ τοῦ ὠμοφόρου πρεσβεύ
ειν· εἶτα πυγμαῖν ἐμπλήσας τὰς σιαγόνας, αἰσθόμενος, ἐπαύσατο, ὠρύξατο. ἐν δὲ
ὁ μὲν Ωριγένης, ἢ ὃ τὰ ἐκείνου φρονῶν, ἐπεισάκτου ἀφορμὴν ἢ ὃ ἀληθὴς αἰτία ἡ περὶ τὸ
κείνου αἵρεσις ἢ τὸν αὐτῶν ἀδελφοὺς ἀπέχθεια. οὕτω δὲ ἔχοντα ὁ πρωτόπολμος ἀξιοῦσί τὸν
πολλῆς αἰδοῦς τε καὶ τιμῆς ἀξίους, ἀπέπεμπε μετ' αἰσχύνης. εἶτα τὸν ἐκ γήτου ὀρθο
σόφους τοῦτον δεῖν μετακαλούμενος, μήτε πρόσοδον τοῖς ὁσίοις ἐκείνοις, μήτε μὴν ἀπολογου
μένους δογμάτων τοιαῦτα φθεγξάμενος αἱρετικῶν ἀπαιωσάμενος, αὐτούς τε ἄμα καὶ ☧ θεῖον Ισίδωρον φαλμα
τίας ἀποκηρύττει. καὶ τοῦτ' μέχρι τούτου τῆς ὁρμῆς ἴσχυσαν, ἀλλ' αὖ δεησάμενοι ὕστα φαῦλα
κωμῳδῆ καὶ ἀνώνυμα πάντα ☧ ἐρίζοντι, ἄλλοι ἄλλαχόθεν ὅπως ἔτυχε συμφορήσας, καὶ ☧
μὴ πόλεως ἀπελᾶν ὁ κωμῳδιῴδιον ἀπὸ χλευασάντων ὀρθοσχημόνων, ἐφ' ᾧ μηδὲ ὀρθοσχημονῆς ὄνομα
ὃ πρὸ τοῦ τέθηπτο, ☧ ὁ θρασύτερον, τὸν ἄλλους ὁ ἀγαπήσους, λιβέλλους αὖθις ἐγχειρίζει
κῷ τῶν θείων τούτων αὐδρῶν συγκειμένους, ὧν σκῆπτος (ὦ θεία δίκη, ὃ Θεοῦ πρόνοια βλέπου
σης ὀφθαλμοί) κῷ ὃ λησθήναι σεσωπᾶτε, ἢ πρὸς ἀγγέλου δοθῶσαι ☧ τούτοις σκληνοπά
ζουσι. λαβὼν οὖν τὸν λιβέλλους, ὧν σκῆπτος πατὴρ ἦν, καὶ προσελθὼν ἢ ᾧ Αὐγούστα λίῳ
πρὸς αὐτῶν κοινωσάμενος, γραπωπικεῖ αὐτῷ πρὸς αὐτὴν χάριν, ἐφ' ᾧ τὸν ὁσίους αὐδρας ἀ
πολῶσαι τῆς Αἰγύπτου πάσης, ὡς κακοδόξους. ἢ λαμβάνει μὲν ὡς πρὸς ἀγαθοσίους, προθυμίᾳ
ὃ καὶ αὐτὸς πλῆθος ἕτερον, ἵνα μοι δόξωσι ἢ νεοστειόσας δωμοις, εἶτα ἢ οἴνῳ τὰς ὁρμὰς
αὐτῶν ὀπτιδύξας νυκτὸς ὑπεστρατεύει τοῖς μοναχοῖς, ζῆπαιον ὅπως φιλοτεικῶν, οὐκ οἶδα μὴν
εἴ τινος πρὸ τοσοῦτον, ἔχειρ λάβοι συμβαίνον τὸν βεσχύ. ἄλλως τε ὅ, καὶ πρὸς
οὐδὲν ἕτερον, ἀλλ' ἢ τὸ ἰδίου καλοῦ ἕνεκεν ἐπαχθεῖσθαι ἔδοξε προσγλυπτος ὀλιγώρως. ἢ γὰρ
τῶν προσηλθοῦσαν τοῖς τὸν αὐδρας φιλίᾳ ὠμοκολίᾳ εἶναι φρενῶν ἐγκρίνουσαν τοῖς
βασάνου, ἢ ὃ μὴ ζῶντα μᾶσσον ἰκδηλον μεμηνίαν, ᾧ δὲ μᾶλλον δεινόν. φλοιεσὶ γὰρ καὶ ἡ
τῶν ἀνδρῶν ἀρετὴ, ἢ ἡ τὸ μισήσαντος κακοδᾴα. προῆκτα μὲ δῶρα Διόσκορον ἀπελαύνει τὸ
θεῖον ἀγῶνα ἐνδυσαμένους οἰκεῖ τῶν αὐτὸν Αἰγυπτίων πρὸς βίαν ἐλκόμενον. ἔπειτα ὃ τῆς αὐτῆς ἐκ
κλησίας ἀφαιρεῖται τὴν προοικίδα, σκυλεύει τε ὃ ὅσος, ἢ ὃν οἰκίας τῶν μοναχῶν λαμβάνει,
τὸν πρὸς ἐκείνους ὑπομνήσασα ἀνιχνεύουσι τὸν πρὸ ☧ Αμμωνίου, ἀμώμους φημὶ, τὸν ὃ
πρῶ ἀδελφούς. ὁ ἔχων ὃ ἐφθονῆν (καὶ γὰρ ἦσαν εἰς φρέαρ αὐτὸν καθέντες) ἀπορήσας
ὁ ἀγνοῆς τῶν αὐδρῶν ὅτι τὴν ὕλην ἐπεπάτουν, ἢ τὴν ὀργὴν αὐτῆς καταχέει, ὃν οἰκίας
αὐτῶν, καὶ ὁ, τι τῶν σκευῶν ἦν ἥρπαγεν (ἦσαν ὃ ἢ βίβλοι πιτὲς τῶν ἀπουδαίων) ἀπάντα τὸν
πυρὶ χαρισάμενος. συμβαίνει τι ἢ ἄλλο τῷ πατρῷ γρατηγῷ τὰ τοιαῦτα πεπαλαιμένῳ διακρού
ων ὅτως πλειόνων ἄξιον. ὃ παιδίον γὰρ προσυχόν, ἢ ἱερὰ ὕλα σύμβολα τῶν μυστηρίων καὶ
αὐτὸ πρὸ παράλωμα ὕπερθεν ἦν. ὕτως αὐτῷ μάλις τῶν θυμῶν ληξάντων, ἐπαύσατο πρὸς
τὸν Αλεξανδρειαν μετὰ γε τῆς τοιαύτης ὁ ἀρχιερεὺς νίκης καὶ τῶν ἐν τῶν μοναχῶν, οἵμοι,
ζῆπαίων. αὖθις ὃ τυφλοῦντες αὐδίας ἐξίασι, γυμνοὶ τὸ φρέατος, μόναις ὀθόναις ἠμφιεσμένοι
τὸν αἰδῶ, ἢ πρεπόντως ὕτω τὸν Αλεξανδρειαν (ἐλευθεροῖς ὁρῶσιν ὄψις) ἐν ᾗ τὸν ἀρε
τὸν ἦσαν φιλοτιμίᾳ ἡμφισμένοι, ἢ ἐπ' εὐκλείᾳ καλῶς κοσμούμενοι. τούτους ὑπηγούντες
Αλεξανδρεῖς ζήλῳ καὶ ὀργῆς ἐμπλεω καταστάντες βύθυ, οἷοι σκαῖνοι θαρμοὶ καὶ δυσκατόχοι
τοῖ

ζας ὁρμας, λαμπάδας ἐχοντες μ̃ χείρας, καὶ Ⓜ Θεοφιλων, εἶτα δὴ καὶ ὡσοντο τ̃ῇ), πρω-
δημεὶ ἐξιὼντις, εἶσι μὴν οἱ καὶ ἐμαρτησομαὶ ἤρχοντο, οἱ δ̓ Ἀμφαγλὼ τ̃ῶν ὕτων ἐποίην.
ὡς δ̓ ἡ ῳδεῖ ζα ἱερα σκιὴν χαρὴν ἔμλαγον, ὁ ἀῤχων Ⓜ κίνδιωον ὑποστ̃ῆξας ωερσῆκε, λό-
γων ὑπτειρεία πθαυσῆσαν βουλόμλυος καὶ τὼ ὁρμὶω ἀὐδὶς ὑπτιχεῖν. Ⓜ δ̓ ἡ καὶ μᾶλλον ἠ-
ρχίδιον ἡ βοῆς καὶ δορύβου ζα ἅπαντα ἐπλήσειν, Ⓜ Θεόφιλον οἶα δ̓ ἰνδεκτικίκως ρι- 5
πλατοῶντες, ἀῤξαι τι πιωεσῦ δξιᾶς ἐπ̓ αὐτ̃ῷ γλιχόμλυοι. τ̃ῳ μ̃ οὖν ἀῤχοντι πρ̃ήνει
ὃ δίος ἔκδοτον αὖδιν ἤδη θαθαι δ̓ζὰ τὼ πολλὼ τ̃ῶν ζητόντων ὑπδρομλύ. ἀλλ̓ ἐκ̃ῆνος
ποσὶ μόνοις ζ σωδιῶαι πις ἀὐσας, ὁ πὶ τὸ πῳ τ̃ῶν ἐπορρήτων ἑαυτὸν κατορύπει, δειλὸς ἀ-
δεῖον ὁ ἡμναῖος καὶ τολμητίας αἰαφθλυὶς, ὑπ̓ χρήσας τε ωεῤ γμασι θερμοτέρεσι ξυρὸς,
καὶ εἴ τι ἄλλο τ̃ῶν ζαχίστων ἡ τοιδῦ, γνωρίζόμλυος. εἶτα τὸν ἀσκηζᾶ ὁ ἀῤχων λαὸν, ἓ 10
ἰμάτια ῥεῖθεις, εἰς ὃ πλῆθος ἄξηγε, φραίπεσιν ὕτως αὖδὶ δ̓ζᾶσθαι βουλόμλυος. ὡς δ̓
μηδὲν ἰῶὺς, δίσας μὴ ἔφαγον αὖδις τὸ θυμοῦ δῆπαι, καὶ τὼ εἰς Θεόφιλον σκῆψιν μα-
νίδμ, ἔμνεσι ῥᾳδιᾶς μὴ δ̓λιλω αὐτ̃ῷ ποιῆσαι τὼ αὐτὸν Θεόφιλον, καὶ δ̓ ἰὼ ὑπτιχῆσθαι
τὸν ἀὐθρας. φαὺαι γὰρ ωερὶς αὖδιν, ὅτι διεφθαρμὸνος ἴχειν ῳδεῖ ὃ στέλας Ⓜ μοναχοὶ, 15
ἡ ὡς οὐ τ̃ῶτο μόνον, ἀλλ̓ καὶ ἑτέρεις ἐφέλκονται ωερὶς ὃ ὅμοιον. εἰ γὰρ ἤδη, ἔφη, ὃ κ̃ῦ
νοῶ, οὐχ ὅπως αὖ γραπώδε, ἀλλ̓ τὸν αὖδιν ὀκῆον πρ̃ῆχον ἀν̓ δ̓ξελθεῖν. οὕτως εἰπὼν
ὁμὰ καὶ μόλις ἔπτιθεν ὀπος ἰὼαι. ὕστερον μὴν ὁτὶ Θεόφιλος αὖδις τε ἀῤχοντα, καὶ πθῶ ὅτι
ὑπτίσημον ἰὼ τ̃ῆς πόλεως, δ̓ωρεὶς ἤρπαθ̓σας εἰς κόρον (καὶ γὰρ ἰὼ αὐτ̃ῷ δξιὰ πλού-
τῳ βαρυνομλύῃ) εἰς Ⓜ θεῖον ἀνασώζεται Ⓜ οἰκεῖον. ἄλλοι μ̃ οὖν τ̃ῶν τότων αἰ- 20
δρδὶ ἄλλαχοῦ διεπαρήσαν. τοὶς δ̓ ῳδεῖ Διόσκυροι ἡ ἕτεροι πλώοις τ̃ῶν ἀσσυδαμοτέρων φη-
μὶ μοναχῶν τε καὶ ἱερέων ἀκολυθήσαντες, Σιλλαιῷ τ̃ῳ Ⓜ Ἱεροσολύμων ὑπισχύτῳ ωερσο-
ῆλθον. πλὼ δ̓ὸν ὕτως αὐτὸν αὐδὲν ἠρεμδ̃ῆ ἡ ζαεκχὺ πθυτὸς πεπληρωμὸν ψυχή.
ἀλλὰ Σιλλωῷ γράφων, Οὐκ ἔδει, ἔλεγε, πᾶ δ̓ ἐμοὶ δοκῶ ὑποδ̓ξῆναι τὸν φυγά- 25
δας. συγίνωσῆ δ̓ ἄγνοια. πλὼ δ̓ὸν ἀλλὰ ὃ μ̃ ζῶτα δ̓ῆ πθῶτος μήτε ἐκκλησιαστικοὺ
αὖδις ὕπτε, μήτε ἰδιωτικοῦ κοινωνεῖ. ὕτως εἰς πθῶ ἀπορίας ἐλθόντες Ⓜ μοναχοὶ κ̃ῦ πα-
σαι ἀνάγκλιω τὸπον ὃν ὕπτε σωεχὼς διαλαίποντες, ωερὶς τὼν Κωνσταντίνου φοιτῶσι· καὶ
τ̃ῳ καλῷ τότῳ ωερσελθόντες ποιμνίῳ (ὡιν γὰρ αὖ καὶ εἶχον ἑτέρᾳ·) τ̃ῷ γλυκεῖ μὲν τὼ
γλυκῆναι, ἐλέφ δ̓ πολλῷ τὼν ψυχῶν ἰαφρυνομλύφ, ἑδόντο βοηθεῖν αὖδις ποτηρῷ αἰθεφτῳ
ωεπεισθῶσι, ἡ πρ̃ῆ αὐτ̃ῷ πλῆσαι ὅσα πεποιθόσι δεινά, ἡ τί γὰρ ἄλλο, φασὶν, ἢ καὶ αὐτὸς ἀρ-
τι φθονοῶτα ἡ τ̃ῆς ζωῆς; τότοις ωερσοχὼν ὁ μακάριος, ἡ ἰδὼν αὐθρας εἰς πεντήκοντα συν- 30
αειθμυμλύους, ὃ ῥῆμα δ̓ζακακοσμημλύους, ὃ βλέμμα κακο λασμένους, τὼν ἐντὸς ἀπαι-
δδύτους, ὑπτ̃ῳ πολλ̃ῇ τ̃ῇ ζει τ̃ῶν μλυῶν ἐχετὼ ὅσπ̃ν ἐμφαίνοντας ὑπικρυπτομλύων, ἠλέησέ
τε τὶς συμφορᾶς, καὶ πᾶ δ̓ἀκλησιν· ἰὼ εἶχε ωερὶς ὃ πρ̃ὸν, πρ̃ήχαν αὖδὶς, πᾶ δ̓ἀκρυα, ἡ
ὃ δ̃ῆλον γίνεσθαι συνηγρωῶτα τοὶς αὐτ̃ῶν πάθεσιν. εἶτα μαθὼν ὡς εἶχε τὰ κατ̓ αὖδις,
ὁ τιμ̃ῆ μὲ ῆτι, ἡ μὴν ἐπέτρεψε τέως κ̃ῦ Ⓜ καλυύθρου Ἀναστασίας νεῶν· πρ̃ηγίλε δ̓ ἡ 35
μηδὲν᾽ τ̓ αἰτίαι ἐκδηλον θέσθαι τ̃ῆς αὐτ̃ῶν παρυσίας. κοινωνίας γε μὴν οὐ μετέδωκε, μὴ δ̓ὴ
Εἰρηναῖς, ἀλλεις δὼ Θεοφίλῳ ωεὶ αὐτ̃ῶν γράφειν. ἐπεὶ δ̓ καὶ σωνέβη ποτε τ̃ῶν Θεοφίλυ
παὶς ὁ τ̃ῇ Κωνσταντίνου πρ̃ήναι, μεταπεμψάμλυος ἠρώτα, Εἰ ῥᾴδιον ἐστὶ ωερσελθόντας τό-
τους ἴσασι μοναχοί. ῥᾴδιον δ̓ ἡ γνώσκειν φάναι, ἡ ζαχὰ λεπῶντατα αὐτὸν σωνειδέναι τ̃ῶν
Θεοφίλυ παιδῶν. γράφει τοίνυν ὁ μέγας αὐτ̃ῷ, καὶ ἀξιοῖ λύσαι τὼν ὀργὼν τοῖς ἀὐθράσι, 40
τ̃ῶν δικαίως τε ἀξιώσας σκυθρωπὸν ἐχούσης ὀρῶν. ὁ δ̓ ὑποκρίνεται μὲν ἀκῆουσαι, μεταμε-
λεῖται δ̓ ῥᾴδιον ἀγυρτᾶς ὀλείους, οἷς ζα τ̃ῆς ὑπτιχοπ̃ῆς καὶ τ̃ῆς ἱερωσυνῆς ἀναξίως δλίζ̃ῦσα,
ἡ λιδέλλυς, οὓς ἐκεῖνος ἐπλήσατο κ̃ῦ τ̃ῶν ἀὐθρῶν, ἐγχρίσας σκπέμπει ωερὶς βασιλέα,
αἴρεσιν αὐτ̃ῶν ἡ ζοητείαν καταψυσάμλυος, ὁ τὼν σωνείδησιν ᾀφροφος κομιδῇ ἐκ-
πεψυσμένος.

Pulſi monachi Iohannẽ adeunt.

τα ψευσμένος. ἐπεὶ οὖν Ⓜ οἱ μακάριοι ἅτοι ὁ θεοφιλεῖς ἄνδρες ἀνέπαυσαν τῆς Θεοφίλου τὰ πρὸς αὐτὸν ἐγνωσαν, σκοπὸν ποιησάμενοι διεσκεδασαι, ὅπερ ἡ βία συνεβούλευεν αὐτῷ δρᾶν, καὶ γράμματα παρεστελλοντες ἐγχαλείζοισι τῷ μεγάλῳ, ἐν οἷς πολλὰ τῶν οὐκαλῶν παρέξεων Θεοφίλου ἐγκαίδυαλῶ. ὁ δὲ τύπος μὲν δὲ αὐδις παρήνει μηδὲν ἐκείνου κατηγορῆ· αὐτῷ δὲ χαρίσεται πάλιν, δὲ συνήθειαν τοῖς αἱδράσιν ὡς ἔχιστα συμβουλεύει, νικωμένοις ἥδη καὶ ἐγλεγίφως αὐτῷ κατιπεῖν ὠρμημένοις. ὅπερ οὖν δοκεῖ σοι, φησὶ, Δαμάσεως ἔχειν γνώεισον. ἔπεσ ὦν ἀγαπήκισα τῆς σκοπὸν πτίζονται. ὕτω μέν πως εἶχε τὰ γεγραμμένα. τῇ δὲ αὐδὺς εἰσέδυ μανία, οὐκ ἐπ' ἐκείνοις, ἀλλ' ἐπ' αὐδὺν μᾶλλον Ⓜ ἀμφοτέρων κηδόμενον. φὴ γὰρ φέει τε παῦσαι τῆδε, Δοκῶ μοι, λέγων, μὴ κεῖσθαί σοι εἰ ἀγνοίᾳ τὰ πρὸς τῆν ἐν Νικαίᾳ χειροτονίαν, μὴ δεῖν ἐποφηνάμενον δίκαιον ὑπόθεσιν ἐπιφέρειν δικάζειν. εἰ δὲ καὶ ἀγνοεῖς, ἀλλὰ μαθὼν ἐπόρου τῶν κατ' ἐμοῦ. εἰ γὰρ δὲ δίοι κριθῶμεν, πρὸς Δίγυπτίοις ἔσται τοῦτο, ἃ παῦλος σοὶ παρακληθεὶς ἡμῶν ἀφεσῶν. ὕτω τῆς γράμματος πικρὸς ἔχοντος, ἐπηγόντες Ⓜ αὐτῷ οἱ πρὸ τῆς μεγάλης βοηθοί, καὶ τῆς Θεοφίλου δὲ τῆν συνοφωντῶν τόμους σωτατίθεισι πολυτίχους, ἃ ᾧ βασιλεῖ ἐγχαλείζοισι. ἔξεισι οὖν σκῆθι ἀπόφασις, ἵνα μὲ τῆν συνοφωντῶν τοῖς ἀναρχίας ὑπιτραπῶσι, ἃ πρὸ αὐτῆν ἡμέσθαι πῶ ἐρωνῶν· Ⓜ Θεοφίλου δὲ καὶ ἄκοντα παῦσασθαι, ἐπεὶ δικαιῶ μεγάλῳ τύπῳ δὲν λόγως ἀναίχν. γράμματα ποῖεν βασιλικὰ ἐμὲ τῷ ἀρχοντι τῆς Αλεξανδρείας αὖθις ἐπέμπειν, τὸν Θεόφιλον ὅτι ἔχισα πρὸς τῶν βασιλεύουσαν. παραπέμψαν· τὰ δὲ ᾧ τῷ ὑπισκόπῳ Ρώμης Ἰννοκεντίῳ, πρὸς δὲ ᾧ Οὐαλεῖ τῷ ἀδελφῷ ἑαυτῶν, ὑπισκόπους γέλλεσθαι πρεσβεύσοντας, ᾧ ἅπερ δὴ τὸ ποτηρίζας ὀνομάζοισι, ἐφ' ᾧ τῷ Θεοφίλου καὶ τῆν τῆς Νιτείας μαναχῶν εἰς ζήτησιν κατασῶαι. Ⓜ μὴ οὖν συνοφώνται παρὰ τῶν ἀναρχῶν διερωτώμενοι, ἐπείπερ δὲν ἴσθι ὅτι πολὺ δὲ φοβοῦς κρατῆσαι τῆς ἀληθείας, Θεοφίλῳ ἔδοξε, πρώτα δὲ ὁμολόγησαν ἐκείνου τι καὶ τῶν ἀρχόντων πλάσματα ἢ τὴ χάσματα. ἔφυτη τι ἢ τῷ ἐν δεσμωτηρίᾳ καθήρξειν ἀγρεκ καὶ τῆς αὐτῆ καθαιρίσεως προσίας. Θεόφιλος δὲ Ⓜ ὡς αὐτῶν ἐκπεμφθέντα, καὶ ἄκοντα τῆ τὸν ἀρξειν κεκελευσμένον ἰδὼν, ἐπεὶ ὁδὸν ἔπεσθαι εἶχε φράττων, πρὸς δὲν ἅπασαν ὁδὸν ἀπέδε ᾧ τὰ βαλάντια, μειλίγματα ἔφυτα γυναικῶν ψυχῶν οὐ κακῶς, καὶ οἷας δὴ τῶν πολλῶν ἀναρχόντων, κέρδος ἐλαυθερίας ἐπεὶ πλείονος ἄρυσαν. λιμμασιζοιζηροῦ ἐχιῶσιν αὐτῆ τε ᾧ ἀρχόντως πῶ δέξιά θεραπεύσας, καὶ πολλῶν ἄλλων ὀπιμῶσιν στεχορεῖτο, ἔοικε γὰρ ὁ ἀδόλωνος ἀληθὴς εἶ), ὃ μηδὲν κακὸν ῥαδίως ἀπόλυσθαι. ὑπὸς ᾗ αὐτῷ κῆδος ἔξει, ᾧ τὰ τῶν κρατούντων πραγματευόμενος, σωρεύς τε Αἰγυπτίων χρημάτων, ἃ ὅσα ἕτερα ξενίζοντά τε ἢν ᾧ ἀσπαίζοντα, ὀπιμᾶς ἔχετο συσκευάσασθαι. Ⓜ ἐμὲ οὖν ὑπισκόπου τῆς Ρώμης, ὅσοις αὐελθεῖν ἐπιτραπῆ, παρακάσθαι γενόντες πρὸς ἐκείνου γράμμα πεμφθήσεσθαι πῶ φόβου αὐλοῖς ὑπιτραπέν, ὡς μὴ παῦ Ⓜ πρεσβεύσαι καιρὸν ἀνελθόντες ὅτι πολὺ τῆ ξένη σάλατε ἔοικεν· ἐπεὶ δὲ μὴ ἐπέμφθη, ἐμαθὸν ἅπασα σάλα πίζειν. ἐν ὅσῳ δὲ στενέβαιτε ταῦτα, φήμη ψευδὴς ἀκοὰς ἐκοκίσασα Θεοφίλου δίκολος οὔσας δὲ πιστεύειν ἑτοίμα πᾶσι, ὡς εἴη Ἰωαννίης δὲν πρὸς Διόσκορον εἰς κοινωνίαν παῦδεδεγμένος, εἰς λαμπρὸν αὐτὸν ἰζήπασε μανίαν. φαίλῳ γὰρ σπουδὴ ῥαδίως ἀκοὴ πιστεύει) φαύλη, τῷ οἰκείῳ ζήτῳ καὶ τῶν ἄλλων ὠφὺς δυκμαίζοιτο. δύμενοι ἐκδρομῶν πρὸς τῶν Κωνσταντίνου Θεόφιλος, ἃ μᾶλλον ἀγαλύσασθαι τὰ οἰκεῖα, ἢ ἑτέρεσις μάχας ἐπανεγκεῖν· ὃ ᾗ ἐμὲ ἀμυνάσθαι, ἐπὶ δὲν πρὸς Διόσκορον, Ἰωάννην ὃ τῷ θείου καπνεγκεῖν· πρεφάσει ὡτοι, ὡς τῶν Ωριγένους βιβλίων ἀπόρρησιν βούλεται ἄσθαι, δὲν αὐτὸν ἐγνω συνοδικὰ λαβεῖν ὑπισκόπως. ἔπα δὲ Κύπρῳ γνώμιμος, Ⓜ Θεοφίλῳ Ἐπιφανίου, οὐ βίᾳ μόνον, ἀλλὰ καὶ λόγοις ὑπιφανῶς ἔχοντα, πόλλῃ πρὸς φιλίαν ἐπάγεται, καίτοιγε Ⓜ πρὸ τῦ χρόνου αὐτῷ ἐχθρὸς αὐτῷ ἔχων, ᾗ ἀμφὶ ἄλλων ὡς τοῖς αἱρετικοῖς ὁμο-

Theophilus Iohanni inimicus propter monachos receptos (vt audierat) in cõmunionem.

φεσια. μετ' αὐτὸ ποιῶ τὴν τῆ Κύπρῳ ἐπισκόπων τὰς στιχοδιες ποιούμενος ἀπηγόρευε τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Ωριγένους βιβλίων. Ἐπιφανίος ὁ Ἁγιοπολιτὼν ἀπόστολικὴ καὶ ποιμενικὴς ἐλευθερίας ἦθος, τὴν ἐξ ἴσου τῶ φαινομένου ῥήματος ἀποκρυπτομένην δυσότητα τῆς Θεοφίλου ψυχῆς οὐ κατεμαθών, πείθεται τοῖς Ἰωάννου ῥᾳδίως τ' ἄκριτον τῆς Ωριγένους βιβλίοις. ἐκείνος ὁ τῶ τότων, ἐκ τῆς ἄλλων τῶν κατ' αὐτὸ ῥᾳδιουργουμένων ὀλίγα φερπίζων, ἐνὸς μόνου τῆς τοῖς Χριστὸν ἐλπίδος θύλακα, μιᾷ τι φερπίδι Ἁγιοπολιτὸς ἦγεν, τί δ' ποιεῖ ἡ λέγει ἐρέσκων αὐτῷ φαίνοιτο, ἀλλ' ἵνα μὴ ὁ ἐκεῖ θ' ἁγαθὸν ἐκείνου ζῆλος ἀκαιρότερον ἀναφθῇ, μὴ τῶν ἐχθρανόντων αὐτῷ ματαίως ἡ μαθημένα φανερὰ κατασῇ, τοῖς γράμμα τ' συμβαίνει ἀμφότερα τὰ ἀρχαῖα δηλῶσαι, μὴ ἀκρῆς ἐπαρχοι τοῖς μὲ σωτῆρος ἀξιον.

43 *Eudoxie in Iohannem ira propter Viduam Theognosti.*

Ἡ δ' Ἰεζάβελ σὺ τῇ βασιλίδι πόλει τῆς ὑπὸ φανῶν μὴ γνωείμων, ἀβίου θεοφιλῆς, πίστιν φιλουσιόνης, τὴν κλῆσιν Θεόγνωστος. ἔστ' εἰ τῶν Ἀρειανῶν εἰς φθόνον ποιῶν Ἁγιοκάλλεται βασιλεῖ, ἐκ τῆς αὐτῆ γλώττης ἄδολος ὢν ἐπαιρόμενος. ὁ δ' λόγος, ὡς εἶπ αὐτὸν τε μὴ βασιλίδα πικρῶς ἀγκάλλων. ὑπεύθυνε τὴν τε ὑσίαν δημεύεται πᾶσαν καὶ ὑποφορίαν ἐλευτὰς καὶ κρίτεται. ὁ μὲν οὖν πόλιν, ὡς κατεκρίθη, ἐγκλόμενος (Θεσσαλονίκη δ' ἦν) ἐπὶς τοῖς τὴν μακροτάτην ἀπάγεται, τῆ βίου δ' πέρας πᾶσι τὴν ὁδὸν δεξάμενος. ἡ γυνὴ δ' (ἦ τί γάρ, εἰ μὴ λίθος ἦν, εἰ μὴ σίδηρος;) πρὸς ὀλιγόριζαν μυελὸν ἀπεπεπωσμένη κεκλῆσθαι, γάρησι αὐδρός, γέρησι τῶν ὄντων, ὑποφορίαν χαλεπὴν τε ἡ ἀθεμίστου, μίαν δ' αὐτὴ πᾶσαν ψυχὴ τὴν τοῖς μέγαν ἔγνω κεφυλή. προσελθοῦσα οὖν, ἡ ὅπως ἔχοι τὰ κατ' αὐτὴν ἀπεπείλησεν, φαρμακὸν αὖθ' ὑρὲ θείου τῶν πικρῶν αὐτῆς ὀδυνῶν, οὐ λόγοις μόνον ἰάσιμον τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ ἡ ἔργοις τὴν αὐδεμίαν ἀφεπτύοντα. ἡ γὰρ ἐπηρεῶν αὐτῆ συτηρέσιον ἐκ τῆς τῆς ἐκκλησίας ἀποτάττει ξενοδοχείου. εἶτα δ' κομιδῇ ἐπιτήδειον ἐκείμενος, καὶ ὃν ὑποφ' αὐτῆς ἐστύχοι τῷ βασιλεῖ. ἀλλ' οἷα ἡ τῆ φθόνου καταδρομὴ, ἡ αἰχαλεπὰ τῆ βίου ἡ ἀνώμαλοι ἐκπίπτειαι· οὔπω γὰρ ἐκεῖνη τῶν προσηθόντων αἰσπεύσασα σκυ Ἰεζάβελ, ἑτέρας συμφορᾶς πάλιν πιέζεται βαρύ. ἔχει δ' ὕτως. πυγάτης κομῆς ἰὼ· Εὐδοξία δ' ἡ αὐτὴ τῆς πόλεως κρατοῦσα τοῖς ἵνα τῶν βασιλικῶν ἀγρῶν ἐτύγχανε διοῦσα. ἐκ γλυτώνων δέ πω ἐκ τῆ τῆς χέρας ἀμπελῶνος καλοῦμον, βύσσον ἐκλέγει ἡ βασιλὶς ἁβαμβὰν ἐκέκτητο. φαιδρὸν δ' πως ὄλοτρίον ἐστὶ ἀμπελῶνα· ἀλλὰ ἡ αὖθις, ἔφη, τοῖς βασιλικοῖς ἤδη στωτάτακται. ἔθος γὰρ ζιοῦσιν ὑπεκφυτῆσαι ἰῶ ἀτιχῶς ποτοῦπαται, πλεονεξίας τοῦτο ἡ ἐκ κολακείας τῆς μιαρᾶς ὡς εἰκὸς ἐπιτυπασάσης, οὐ μὴ βασιλικὸς ἀγρὸν ὑπιοῦν, ἡ τῆ καρπὸν γλύσυπα, τοῖς βασιλικοῖς ἡ αὖθις στωτάχθαι. ἀλλὰ τῆ ἀγρῶν κύριον ἡ ἑτέρα ἀμείσεσθαι, ἡ τῆς ἀξίας τυγχάνειν τιμῆς. τότε δ' αὐτὴ ὦ ἐφ' προσῆλθε, ἡ οἷ ἰσχύειαι τὸ ἀρχαῖον ὃ δίκαιοι κρίνουσα, ἡ ὅσα ὃ δύναθαι αὐτῆ πρέσειν ἄλλως ὑπισθαι μὴ δυναμένου. ἀλλὰ τῶν ἁμπελῶνα τῆς χέρας, ὁμοῦ τὸ σκεῦος λυπρῷ ἐβέλυσε (μαμάζηκε γὰρ ὦ μακαρίᾳ αὐτὴν προσφέρειν) αὖθις τε κελεῦσι τῆ Ἰεζάβελ προφασιν ἐκίνησε. ἤδει γὰρ ὡς οὐκ αἰεκτὸν αὐτῷ γήμοιτο προς γνῶσιν ἐλθὸν, ἀλλὰ πρῶτα ζῆτον ἔλιπε βοηθεῖν. τί οὖν ὃ ὅτι τύτοις, ἡ ποῖον ἀρὰ ὦ προφάσεως πέρας ἀκολυθεῖ; ὁ μὲν τῆς ἐλεεινῆς ζωὴν τῆς χέρας οἰκτρὸν ὑπακουούσης ἐκ ἀλλάγματι ἐξεκρεμόμενος γράφει τῇ βασιλίδι, προς ἔλεον ὅπως εἴη αὐδεκαλῶν, πατέρων τε ὑσιοδείας ἐπομιμήσκων ἡ φόβου Θεοῦ, ἡ τὴν ἐποιδὴν αὐτῆ τῆ φοβεροῦ βήματος ἐμελλόντων εἰς τὸν ψυχὸν. ἀλλὰ σκαμδὸν ξύλον ὑσιόπροτ' ὀρθὸν, ὑπὸ λόφον ἀθ' ἑαυτῆς ἀκανθῶν ἔχινον, ὑπὸ βαδίζειν ὀρθὰ ἀκρίνον αὐδεσκυάσας. ἔθος γὰρ ποτὲ ψυχῆς ὅτι ῥᾳδιόμενον ῥᾳδίας ἡ θερμοτέρας εἰς μοχθηρίας, ὑπτυποῦται ζωὴν ἡ οἷ ἐγκαίεται, ἐκ ὑσιὴν λόγῳ κεκτῆκοον ἦ, ἀλλὰ χαδὸν ἀνεξάλειπτον ὄφιν, ἵστα ἡ φύσει δυ-

νάμενον

νάλωμον τῇ ἀμεταβλήτῳ. αὕτη δι᾽ἀροῦν ἡ σκληρά τε καὶ βαρυκάρδιος (καὶ τί γὰρ ἄλλο, ἢ χωνὴ ποιηρά;) οὐ μόνον οὐκ ἐδυσωπήθη τὰ γράμματα, καὶ τὸ τελεσθὲν ὃ ἀξίωμα, ἀλλὰ καὶ πολὺ ὃ πικρὸν ἐφθέγξατο ψυχὴ ἔχουσα (δῆλον γὰρ τοῦτο κατέση τοῖς αἰσχίστοις) ὑβρεις τὸν ἀποκαλοῦσα μέγαν, καὶ τὴν γλῶτταν ἀκόλαστον, καὶ μυᾶ τῆς πεσσηκούσης αὐτὴν ἀξιωτάτης τιμῆς, ἀγροικίαν τε τῶν χειμάρρων ἔχειν νόμων, ὧν ἕνα καὶ τοῦτον ἐλεγεν εἶ θαμασόν τε καὶ δικαιότατον· ὃς καὶ πρασίνῳ ἔβαπτε τινὶ τὴν ὀπτασίαν τὰ ἀγρεῖ δὲ μόνη ἴδοιεν πρὸ βουλομένῳ τοις μᾶλλον τοῖς. τούτοις ὁ τῶν Θεοῦ λόγων ταμίας οὐτυχῶν, οὐδὲ ἠμελωμένῳ τὴν πρόνοιαν, ὅτως ἐκ τῆς πρώτης πίστεως ἐπτυχῶν, οὐδὲν ὃ ἑαυτῷ πρόσεξειν ἐνόμισεν, ἢ πρόσεφασισατό τι, χρόνον ἐν ᾧ μέσῳ καὶ αἰσθολιῶ ἤλωμος (ὅπερ ἐκ τοῖς τοιούτοις ἡμῖς πάθομεν, ἢ ὅκνῳ ἐικοντες, ἢ οὐδὲ κωλυσεις δυσωπούμενοι) ἀλλὰ πάντος ἀμβήσας τῷ αἰρεῖν αὐτὸ τὴν ὁρμὴν δυναμένου, ὡς ἀν ὅλῳ ποδὶ βοηθεῖν ἐθέλων, καὶ μηδὲν πρόπεινα μικρὸν ἢ μέγα τῶν ἐλκόντων εἰς ἕλεον, ἅπας ἐκείνος τῇ βασιλίδι πρόσωσι, καὶ πολλὰ εἰπὼν καὶ πάντα λίθον κινήσας, ἐπεὶ τοῦτο εὖρε μεθαμῶς ἐκκυσαν, ἀλλὰ ὃ ποιμὴν ἔβης, ὡς ἀμαχόν τι, προσδοκησάμενος, ἐδεήθη καὶ φαρμάκων δραστικωτέρων. ἀπόδος οὖν, ἔφη, τῇ γυναικί σου τὸ ἱμάτιον. τί γὰρ δὲ τῇ Αχαάβ γυναικὶ ὁμοιοῦν σεαυτὸν ἐκουσίως; τούτων ὡς ἤκουσεν Εὐδοξία, θυμῷ πολλῷ τὴν ψυχὴν ἀνεκαύθη, καὶ οἷά τις ἠμίμανις δὲ πρόφορος ἐβόα τε, ἐγώ, λέγουσα, πημονὴς ἐμοὶ τῇ ἐσομένῃ, καὶ οὐχ οὕτως ὅτι πολὺ ἀμέλγομαι τῆς μίσης τῶν ἀτιμιῶν ὑδελυσμένη. τῇ γὰρ ὃ οὐχ ὅπτως ὁ ἀμπελών, ἀλλ᾽ ὅσῃ τιμῆς χάριν ἐκαρ αὐτὸ τι καταβλητέον). ὅπου τῶν βασιλείων ὁμόσας ἐπῆλθον, τοῖς τὸ ἱερὸν θυρωρεῖς ὅπτιζέτει προσδηλωμένη τῇ Εὐδοξίᾳ ὅπτιζυγῶσαι τὰς θύρας, καὶ μὴ ἐφθάνει ὃ προφθάσαν αὐτῇ τὴν ἐίσοδον. βοᾷ τὸ ὃ ἐν μέσῳ, ὃ ἑορτὴ πρῶν, καὶ ἦν ὃ τῆς θείου σεωρεῖν ξύλων ὑψαύτας. ὁ τοίνυν ἅπας λεὼς εἰς ναὸν συνέῤῥεον ἡμέρας πάντος, ὃ ἡλικίας πάσης, μηδεμιᾶς ἀπολειπομένης. οὐδὲ γὰρ μόνῳ εἶχον τὴν ἑορτὴν τῆς προθέσεως ἐπόθουν, ἀλλὰ καὶ πολλῷ μᾶλλον τὴν τοῦ Ἰωάννου γλῶτταν ἀκροᾶσαι. πᾶσι γὰρ ἔρωτα ἐνιοῦτοι ἐνῆκε τὸ αὐτὸ λέγειν, ὡς μικροῦ δημηγορῶντος πολλαχοῦ ἐνίοις γίνεσθαι δοκεῖν ἀκροαταί, καὶ ὥσπερ ἐζωφθαι τῆς αὐτοῦ γλώττης, καὶ αἰωρεῖσθαι τούτοις μὴ τῶν χόρων καὶ τὰ σώματα, ἀκούειν τε τὰ χάλληκινουῶντος, οὐχ ὥσπερ λέγοντος, ἀλλὰ ῥέοντος πνεύματι καὶ νεκταρώδες καὶ ἀνειδές. τοιοῦτον τοι καὶ τοσοῦδε ἅπασιν ἐπῆσθαι μὴ ἀπολειφθῆναι τῆς ἀκροάσεως, καὶ αὐτὰ ὃ τὰ ῥήματα μὴ ἁπλῶς ἀκούειν, ἀλλὰ δι᾽ὀξυχρόων προδηλωμβαίνειν, καὶ ὡς ἀνσωσεῖς ἀποῤῥηθαι, ὡς ἐῶν οὕτω ταῦτα, καὶ ἡ βασιλὶς μὴ πολιτῶν ἐφοίτα, πολλῆς δεῖ αὐτὴν ὕσης τῆς θερμασίας καὶ τῆς βασιλικῆς καλακείας δὲ λρύφεως, ᾗ θυρωρεῖ θυρῶν ἐίητο, καὶ ὅπερ ἐῶ αὐτὸς ὅπτιτεταγμένον ἐποίουν. ἐφ᾽ ᾧ τὰ μέγιστα χαλεπαίνουσα Εὐδοξία πῦρ ἔπνει, καὶ δηλον ἐῶσα, καὶ πρόῤῥητα δῆμον μάρτυρας σκάλει τῆς ὕβρεως. ἔῖτα καὶ πρὸς βίαν τῶν θυρῶν ὠθουμένων, εἰς τὸν πρεσβυτῶν ὃ ξίφος ὅπτασασάμενος καὶ τῆς ἱερᾶς αὐλέτυπε πύλης. ἀλλ᾽ ἔγε τοῦ θείου δίκαιου οὐ φολαίως ἐπομένου, ἀλλὰ καὶ πόδας ἀνὼ μαπούσαν. ἅμα γὰρ ὧν ὃ ξίφος ἠρκώς, καὶ ἡ πρόπτης αὐθις δεξιὰ ξηρὰ δὲ ἀρχὸς ἐδίκνυτο, ὡς αὐτοῦ τε Εὐδοξίαν, δὲ ὅσοι πρὸ αὐτοῦ ἦσαν, θασαμένου δεινοῦ πληροθῆναι. ὃ γὰρ ἐπὶ τῷ μεγάλῳ σῴζεσθαι οὐχ ἁπλῶς ἐῶ, ὁπόθέ τι ἔῖχε τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ καὶ θείου ὑπῆρχε ζῆλον, εἰς δόξαν Θεοῦ γινόμενον· ἢ ἀμφὶ τὰ, τὸ μὴ καθαφεῖσθαι τὰ ἱερὰ, μηδὲ βάσιμα οὕτω κεῖσθαι τοῖς ἀναξίοις. ὡς γὰρ ἐίποις ἀξίαν, τοῦ χερμασιν ἡ ἁρπαγὰς ὅτι μεγίστου, καὶ τῶν ἀλλοτρίων οὕτως ἐρῶσαν, ὡς μὴ λήσις, μὴ προσκλίσοι, μὴ ὅτι μιᾶς εἴκαιν καὶ τὸ ἀδικεῖν ἀπόγεσθαι· καὶ οὐχ ὅτι μὴ βελτιοῦσθαι, ἀλλὰ καὶ τῶν διορθοῦν βουλομένων καὶ παιδεύσασθαι, ἐοικότα ποιοῦσαν τοῖς μεμνημένοις, οἳ τοῖς ἰατροῖς καὶ τοῖς ὅτι μάλιστα βοηθοῦσι οὐ βαρείας πολλάκις χεῖρας, ἀλλὰ καὶ ὀδόντας ἐπάγουσι; οὕτω δὲ οὖν

οὖν ἡ Εὐδοξία τῶν ἱερῶν κωλυθεῖσα προθύρων, εἶτα καὶ μηδὲν πλέον δράσαι δυνηθεῖσα, τῆς ἐπιφοδίου χάριν. ὁ δὲ τῇ χάριτι τῶν παιδείων δεξάμενος, οὐκ ἀμελὴς ὤν, ὡς ἔοικε, πρὸς νοῦν, ἀλλ' ὁμοίως φίλιππα τῇ βασιλίδι ποιῶν, ἀλλ' ἅμα τῇ τῆς χαρᾶς πληγῇ φρενωθείς, καὶ ψυχῆς ἀνθρώπου ἁπλότητα, προέσησι γὰρ μακαρείᾳ καὶ τοῖς πρώτοις ὀφθαλμοῖς ἀμβλυωπέστερα τὰ ὠμολόγει, καὶ θεσπεσίῳ ἤντει, καὶ πολλῷ ἐπεδώκυτο τῷ μετάνοιᾳ. ὁ δὲ φιλαυθέσποις αὖθις ἰδὼν ὀφθαλμοῖς, προῆς τὸ ἱερεῦ κελεύει λυτῆρα τῷ πεπονθέναι νίκαθαι, δοξιασ. ὅπερ δὴ καὶ θρώμενον, ἐρρωμενέστερον αὐτῷ ἔχε, καὶ εἰς Θεὸν ὑψηλότερον ὅτι ὁμολογίας τῆς χάριτος.

Epiphanij & Iohannis dissidium.

33 Μετ' οὐ πολὺ δὲ καὶ Ἐπιφάνιος παῖς οὐ καλεῖς Θεοφίλου πεπτισμένος ἀποδοχεῖς αἱρέσιν ἐν Κύπρῳ, ἐκ τῆν Ωεριθμίος αὐτοῦ ποιητότα βίβλων συγκομιζόμενος. τῷ πλοίου δὲ ἀπάσας, καὶ τῷ τῷ προθύρου ναῷ, ὃς ἐστὶ σημεῖος πρὸς δυσμᾶς διέχων τῆς πόλεως, ἐφορμίσας, σπουδαίως ἐπιτέλει, καὶ Δρακόντου χροτοπίδι, ὡς οὐκ ἦδη, δράσας ἐλθεῖν πρὸς τὴν πόλιν. ἔπειτα Θεοφίλῳ δίδοὶς χάριτας, τῷ μὲ τῷ τῷ μακαρίῳ ξενίᾳ, ὥσπερ ὑ θεμιτὸν ὄν, ἐκκλίνει· πινὶ δὲ τῆν ἰδιαζόντων καταγωγίων ὑπιξεωθείς, κάκεῖσε τὸν ὑπεδυμοῦσαν τῆν ἕξιν τῷ Δρακόντου, ἐκ τῆν Ωριθμίος αὖθις βίβλων ἀπομεμίωσκεν. ὧν ἐν ᾧ μὲ ἐκείνου χάριν καὶ τῷ Δρ χάριτος ἐπιθύντο πρέχειν σπουδαίως· ᾧ δὲ τοῦτο ποιεῖν ἀπηρύρουν. ὁ μὲν θεῖος τῷ Θεοῦ ἀνθρώπου Ἰωάννης οὐθὲν προσεῖχεν Ἐπιφανίῳ, ἐφ' οἷς ἔλεγεν τῆν ὅρων τῆς ἀπ' αὐτοῦ ἐκκλησίας χαίρειν οὐκ ἀπέφατο, ἀξίου τοῦτο μόνον, μὴ τῆν ἄλλων, ὡς φησὶ θεῖος, ὑπισχνεῖσθαι πρὸς αὐτῷ καταλύσαι. ᾧ δὲ μηδὲ σπουδάζειν αὐτεπιτρῦν, εἰ μὴ προλαβὼν αὐτὸς τὸν ἐκ Διόσκορον ἀπαλάσειε τῆς πόλεως, καὶ τοῖς τῆν ἕξιν Ωριθμίοις αὐτοῦ πεποιημένοις βίβλων δῆθ' ὁραφῆς συνομολογήσει. προῆς δ' ὧν πατραρχῶν, μὴ δῆθ' ὑμᾶς, εἰρηκέναι, προῆς τῆς ἀκριβῆς Δρ γνώσεως δράσαί τι προπετές, ἢ καὶ φθέγξασθαι. δ' ὧν τὸν οἱονεὶ προῆς ἀλλήλους Δρ φοροῦσι Εὐδοξία μαθοῦσα, καὶ ὥσπερ αἰρπάσασα ᾧ κυρίου, Ἐπιφάνιον δῆθ' μεταπέμπεται· καὶ ὁράς, ἔφησι, ὦ πάτερ, ὡς δ' Ρωμαίων ἀπέφυγα τῇ ἐμῇ δεδούλωται ἐξουσίᾳ. ἐπεὶ δ' Ἰωάννης θεῖος ἐμοί τε μᾶλιστα δι' ἔχθρας ὄζει πρός με καταλαζονευόμενος δ' δ' ἔχαντας εἰς ἡμᾶς ἐξουσίας, λέγε δέ μοι καὶ δέξῃ προσθεῖναι τῆς ἐκκλησίας ἀπαξάπασαν, σοὶ τῆν ἐκκλησίαν πασῶν τὴν ἐμὴν δίδωμι, καὶ ἀξιῶ σπουδάσαι κατ' αὐτὴν σπουδαιρᾶν, καὶ τῷ θεῷ, καθάπερ ὄζει δίκαιον, αὐτὸν καθελεῖν. δ' τί σε ἔλεγε πρὸς αὐτὸν, ἐ σπεῦσαι τῷ θυμῷ δ' ἰσχὺν κατ' τῆς θείας ὑπεδίκην, ἀλλ' τὸ ἐν δικαίου τι ἐ ἅπαντον κατ' τῷ σοφοῦ πρέσυσα, καὶ ὅτι αὐ πρότερον σοέσασα δ' θυμοῦ, εἰ μὴ τὰ ὅτι νοῶν αὐτῷ πρὸς πρέσβεις ἀγάγοι. τούτων ἀκούσας ὁ θαυμαστὸς Ἐπιφάνιος φρᾶσε ἔφησι, ὦ τέκνον, τῆν πρὸ ἡμῶν ἄκουε. εἰ μὲν αἵρεσις Ἰωάννου κατηγορεῖτο, καὶ μὴ παιδία καλοῦ μέλους, ἢ καθαρὸν δ' ὧν τῆς ἑαυτὸν ἀποδείξων, ἢ μεταποίᾳ διορθώσων τὸν ἀγνοίαν, ἀνάξιος ἔδοξε ἐμοὶ τῆς ἱερωσύνης, καὶ ὃ κινελθυσμένου ὡς ἔχθρα πρὸ ὑμῶν γένεσθαι. εἰ δ' ὅτι κακῶς ὑμᾶς ἔλεξεν, ἀποβλητον αὐτὸν δεῖ τῆς ἐκκλησίας ἐκείνης, Ἐπιφάνιον ὑμῖν οὐχὶ ἔξεστι συναιρεῖσθαι. βασιλέων γὰρ μάλιστα, ὃ μὴ ἐν τούτοις μιμησκεῖν, ἀλλ' χρηστοὺς καὶ ἡμέρους ἑαυτὸν ὑπιδείκνυσθαι· ἐ ὑπερ δὲ καὶ ὑμῖν βασιλεῖ ἐν εὐσεβοῦσι ἔπεσθε, οὐ, τῆ ἀπ' θεσπεσίου ἀκριβείας τοιούτης, φιλανθρώπου δεῖσθε τυγχάνειν δεῖ τῷ πρὸς τὸν ὁμοιότης χρηστότητα. τούτων Εὐδοξία τῷ δῆθ' γνώμῃ ἀκούσασα λόγων ἀνοήτου τι καὶ δρακοντιδιωθυμένου δεῖ τῷ τῆς λύπης ἀποβολὴν ὑποφύλλεται, εἰ μὴ Ἰωάννης, εἰ ἔστιν, τῷ ἀποβορίαν καθαιρεῖν, τὸν ἀεὶ αὐτὴ δεῖ ποιεῖν τῆν εἰδώλων κολάσεων καὶ προσκυνητὰ ξύλα τοῖς τῶν θεῶν δρασκυάσω. τί πλέον εἰς κακίαν ἔχει Ἡρῳδιάς ἢ ᾧ τὸ μνήμης θαλαττοῦσα, πλὴν ὅτι μὴ τὰ πάθη δεῖ φοροῦσιν, καὶ ὁ τῷ μὲ ἀκολασίας εἶχε, τῷ δὲ πλεονεξίας ἀποβολή; ἀμφότερα

Endoxia Epiphanium in Iohannem frustra irritat.

ὑ τῳ βουλεαθαι ϲοῦ ἐλέγχοις ϲκκλῆναι, τὼ ἀμφοτέρων ἀπαλλαχῶ ἐδίψησαν. ὁ μὲν τοι θεῖος Ἐπιφάνιος ϖρεϲ τὼ ἀποπλῶ τῆ Εἰρηνεθέων, ἀθῶος, εἰπὼν, ἐγὼ τῆς τοιαύτης κρίϲεως, λυθῆς ἔξειμι. φθάνει ὑ ψευδὴς ὲκ τότε ὡς ἀπόντων διεϐεϐλῆϑαι ἀκούας, ὡς δ αὐτὸς Ἐπιφάνιος ὅτι τῆ καθαιρέϲει τῶ πατριαρχῶ ϲυνεύπιπτε τῆ Εὐδοξίᾳ. ϖαῦτα ὑ καὶ ϖ μὲν γὰρ ἀκούϲαντα τ' ἀληθῆς ἀγνοῆϲαι, ἴϲως δ Θεοῦ κρύψαντος οἰκονομίας ὑ θειότερα, ἵνα ϲῴϑην ἕτερον ἀμφοτέρους διέξῃ τὰ ἑκατέρων ϖρολέγων ὡς· ἢ γνῶναι μὲν Ἰωάννου οὐχ ὑγιὲς ἔϛ ὁ Φημιζόμενον, ἑκόντα ὑ τῆ τῶν πολλῶν ϲυνωλιϛήϑη συνηθείᾳ, ἵνα ϲυπῴδων λαθεῖν ϖρόφαϲιν Ἐπιφανίῳ δ μᾶλλον ϖροαγορεύϲῃ. χαλᾶται ϲυγχωρεῖ Ἐπιφανίῳ λόγῳ ϖρὸς ταῦτα ϖ πατριαρχῶ. ἢ ὑ χαφὴ ἀφελῶς ἐρευνᾶ ὑ ϲυνιέναι· Ἀδελφὲ Ἐπιφάνιε, ἀκήκοά ϲου ὡς τῇ ἐμῇ ϲυνηθείᾳ ἐξεῖλε· ἴϑι ὑ ὅτι μηδὲ αὐτὸς ἐπὶ τὸν ϑρόνον ἦλθ ἢ σόν. Πρὸς ταῦτα ϖ ἱερεὺς Ἐπιφάνιος πάλιν ἀπλοϊκοῖς ῥήμαϲιν ἀντιχάλαϲα, οἷϲπερ δὴ δ αὐτὸς χρήϲιμος· Ἀγλαϊτὲ Ἰωάννη, παίου καὶ νίκα. πλὼ ϖοῦ δὲ αὐτὸς φθάϲεις ϖ τῆς ὑπεροχῆς τόπον ἰδεῖν. ἀψυδεῖς οὕω ἀμφοτέρων ϖ λόγοι διϊκνοῦνται. ὅτε γὰρ Ἐπιφάνιος εἰς Κύπρον ἐϖαποπλεύϲας γνοὺς, ὡϲεὶ ϖ πλοῦ πλευτᾷ· ὅ τε ϑωμαϲίου Ἰωάννης ϖρότερον ἢ ϑπιϲκόπων τῶ τόπου τῆς δϐτέρας ἐπαρχείας ἐκδημεῖ ϖρὸς Κύριον. δηλώϲει ὑ τῦτο ϖρῶτον ὁ λόγος ϖαρέϲτηϲεν.

Χρήϲιος ὁλίγῳ δ μεταξὺ, ὑ ϑὺς ϖρῶ πλείοϲι τῶν ἐπιϲκόπων Θεόφιλος εἰς τ Κωνϲταντίνου φοιτᾷ, ἐπιϖαρυδύϲεις αὖλῳ Εὐδοξίας, ὑ κ τ ϖᾶϲαν ἀδειαν ϖροεχούϲης αὐτῷ τῶν Εἰϲόδων. ὡ ὑ ὁρᾶν τότε ϲμῆνος κακὸν ἀ ϑεμιζόμενοι, δ Θεοφίλῳ ϖρὸς τὸ καθαίρεϲιν ϑ ϖρόφαϲιν ϲυναγεϱόμενον. Ὕϑεν ἔτοι, δ ϖόθεν ἀρα λαϐόντες τὴν κίνηϲιν; ψυχαὶ ἀμύητοις βιοτεχνῖ, δ ἀμαϑίᾳ τῶς ἔχϑρας τῶ κακοῦ· καθάπερ ὑ λόγος ἤδη φθάϲας ἐδήλωϲεν, οἷς ἡ ἀδέκαϲος Ἰωάννου ψῆφος ὅτι ϑ ἀϑφέρεις αὐτίαις αἰωνίοις ἔϛ τῶ βήματος δοκιμάϲαϲα, τῆς ἱερωϲύνης ἀπέκριτε. ϖρῶ ϖολλοῖς ϑῶν, ὡς Εἴρηται, τῶν ἐπιϲκόπων Θεόφιλος ϖροϲτελθόντος τῇ Εὐδοξίᾳ, κ μόνας τε κοπολογηϲάϲϑαι, μυϲταγωγηϑῆναι ϖρὸς αὐτῆς, φιλοφρονηϑῆναι δώρεαις, κ τῶ ἁγίου ϑῦ γλώϲσας μαθοῦϲαι, ϖάϲας ψήφους καθαιρεθῆναι τῶ δικαίου ϖρῶτίθεντος. ϑιαῦτα μὲν ὁμολογηϲάϲϑαι συμφωνίᾳ ϖ καλοὶ ϖολλῷ, ὑ ὀνᾷϑαι ἁμαρτῖν ϑῦ ψυχὰς μᾶλλον ἐμβάλλοντες, οὐ ϑῦ χάριν, ἐξίαϲιν. ὑϑὲν Ἀρκαδίῳ τάπον ἐϛ γνῶϲιν ἐλθεῖν. ϖλὼ ἀλλὰ ὑ ϖῶς ἀφορμὴ δίδοται τοῖς ζητοῦϲι ἀφορμᾶς, ὑϑὲν μὴν ἀληθείας ἔχουϲαι, ὑϑ ὁλίγῳ ὑ ὕλῃ τῶ πυρὶ τῶν ϖοιμῶν ϖροϲφερόμενοι, ὑ μεγάλῳ φλόγα τῶν ϖειρατηρίῳ αἰάζαϲαν. οὐ ϖολὺ γὰρ ὁ ϲὺν μόϲῳ, ὑ μέϲῳ τ τῶν βαϲιλειῶν ὁμήγας, ὕτω ϲυμβῶ κ χρείαν τῦ μὴ χάριν ϲκηϖοῦ, ϖ λόγῳ ϲυνέχας ὅτι τῆς ϲκληρᾶς δημηγορεῖ. ὁ ὑ ἔιχεν ὕτω. Ϲωαγάγετε ϖρὸς μὲ ϖῦ ἱερῆς τῆς αἰχμῆς, ἐ- “ ϑέλοντες ϖεπίϑειν Ἰεζάβελ, ἵ' ἅπαϲι δῶϲι, ὡς Ἠλιοῦ ἔφη· Εως ϖότε χωλαίνετε ἐπ' ἀμ- “ φοτέραις ταῖς ἰγνύαις ὑμῶν; Εἰ ἔϛι Θεὸς ὁ Βάαλ, ϖορεύεϲθε ὀπίϲω αὐτῦ. Εἰ ὑ ἢ ϖεπίπτωϲα “ Ἰεζάβελ αὖτη Θεὸς, φαγόντες ἀζεμύϲατε. ϲυνεῦθεν ϖ ϲοφοὶ τῶν κακῶν, ϑραϱῶϲθαι τ “ ῥημάτων, Ἀρκαδίῳ ϖροϲάϲαι τῶν ῥῆϲιν ἐπιδεικνύντες, ἠγωνιῶντο τῆς ϲυναγωγῆς Θεοφίλῳ, δ ϖᾶϲι ϖροϲτίϑεντες ϖρὸς ἑαυτῶν, τὰ ὑ ϖ ϖρεξηγοῦντο. ἔλεγον ὑ ϖ ἐπείθοντο, ὡς αὐτοὶ μᾶλλον ἦϲαν, οἵ γε ἱερεῖς αἰχμῆς ἐλέϑηϲαν, Ἰεζάβελ ὑ ἡ βαϲιλὶς ἀνῖκρες. ὕτως ϲυνῳδίωϲε μὲν ἡ ϖρὸς ϖ μέγαν τῶ βαϲιλέως αἰδῶς, ϖ ὁ πόϑος ϑὲς λύϖῃ μεταχωρεῖ, ϖ δίδοται τοῖς ϖαροῦϲι ἀδεια μετέρχεϑαι τὰ οἰκεῖα. τοιοῦτον γὰρ ἡ ἀπλότης (ἵνα μὴ κουφότης, λέγων τῷ δυϲφήμῳ φαίνωμαι χαριζόμενος) ῥᾳδία μᾶλλον οἰκοδομῆϲαι, ῥᾳδία ϑ τὰ οἰκοδομηθέντα καταϲεγεῖν· ϖ ϲυνελϑόντα Εἰπεῖν, ἀπίϲτως ἀκριβῶς ϖ τῷ ϖόντι διϖλάγκτου, αἰέμνα ϖεδίου, ὁ Φαϲι, ϖ ϖρῶγμα κατ' ὀλίγον τοῖς μοχθηϖρεπέϲι.

34 *Endoxia eõ Theophili, eius q̃ comites Iohannis exilium molitur.*

ϲυνεῦθεν Εὐδοξία μὲν τῶν ἐπιϲκόπων, ὅϲοι Θεοφίλου κατ ϐποι ϖρότερον, ϖῦ μὲν ἀγαθῶν ϖροχαῖς, ϖῦ ὑ δὲ ἀδουλή-

των ὑπεροφρᾶς τῶ λέγειν ἀπειρηκ. Θεόφιλος ὁ τῶν κατηχουμένων ἀπαλλαγὴς, τὸν αὐξησαν αὐτῶ χαρίτος ἀδίκως τοῖς ἴσοις ἢ αὐλῶς, μᾶλλον ὁ πολλῶ μείζοσιν, ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας ἐξέβαλεν ἡζίωσε καὶ τὸν μὴ δώρεας, τὸν ὁ ἀποστολικὸς, τὸν ὁ ἑξαπόστολος ἑτέρεις, οὓς διελέσθαι οὐδὲ μαρτύρια δυνάμενος ὑπολαβοῦσιν, ὧν ἐκπεῖσας, ἢ ὅλως τῆς ἰδίας γνώμης ἀναρτησάμενος, εἰς τῦτο κακίας ὃ πρῶ ἀκίνησε ἢ σεισθῆναι, ὡς ὑπερέπεσαν ὁ τὸν κεφαλαιῶσας σεμνόδοξ καὶ Ἰωάννην τὸν μεγίστων ἀρχιερέων. ὁρῶ ὁ δύο τῶν ἀμφοτέρων, ὧν ὁ μὲν αἰτίαν εἶχε μοιχείας, ὁ ὁ φόνου, ἢ ὧν τὸ τῶν δι' ἐκ τῆς τῶ μεγάλω κεφηρημένος, τύτως ὁ ἀμφοτέρως καὶ πολλῶ αὐθεντίαν τῦ δεσμοῦ λύσας, λιβέλλους, ὧν ἐκφυος αὐτὸς δημιεργὸς ὢν, καὶ τὸ ἁγίου διωῶν ὧν διασκυλάζει· λιβέλλους πλήρεις μὲν ὑβρεολῶν ὕτως, ἴχνος ὁ ἀληθείας οὐδ' ὁποῦν ἔχοντας· πλὴν τῦτο μόνον μετεῖσε αὐτῆς ὧν πόμενον, εἰ ἢ μὴ ἐκ τῆς τῶ ἴσου ἔννοιας, ἐλέγετο πρὸ αὐτῶ, ὅπερ ὕδατος, ἢ ὠῶν, ἢ πασίλλου καὶ τῶν τῶ ἁγίων μετάληψιν ἐποτύεσθαι πρῆνει. καὶ τί τῦτο; διλαδεῖν γὰρ νομοθετοῦντος ἰῶ, ἢ ἐκ τῆς ἰερᾶς ἡμῶν ἀκριβοῦντος πίστεως, ὡς μὴ φθάσαι τινὶ τῶν ἐκπεσόντων καὶ μέρος ἢ τῶν ἁγιασμάτων συνεκπεσεῖν.

35 *Concilium ad Quercum aduersus Ioannem.*

Ἠπίκησεν ὃν φλυαρίας τύτως λιβέλλους ὁ δεδυκὼς ἐλλπφε, Σεβαστιανῶν ἀδῆς καὶ Ἀχαίκιον, πρὸς ὃ ἢ Αντίοχον, ὃν ἀμαχεῖς δὲ τῆς κακίας πρωμάχος, σεὶ ἄλλοις τῶν ἐπισκόπων πλείοσι πρεσβευσαμένους ἔξω τῶ τῆς πόλεως (Ρυφῖνω ὁ ἀμφὶς ἰῶ, ὄνομα Δρῦς, ἐπὶ τῆ Χαλκηδόνι κείμενος) ὁ τύπω ἠλθόμενοι ὃν πρὸ τὸ καθελεῖν Ⓜ μέγαν σκευῤῥάπτην. αὐλῶς μὲν τοι σὺν ἄμφω πολλοῖς ὑπισχόμενοι ὑπισκόπους ἠθμολογήμενος, πόλυ θαυμάζων ἰῶ πῶς ἐγκλήμασι τοιῦτοις ἀγώνιμος ὢν Θεόφιλος, εἶτα πρὸς ἡμᾶς καλυθεὶς, ὥστε λόγον χάριν αὐτῶ ἐποιήσειν, ἀ θρόνου ὑπὸ τῶ κρατούντων ἴχνος γνώμας ἐλεῖν, ὡς μὴ μόνον μηδὲν ἐπὶ τῶν οἰκείων διῤῥίπτεσθαι, ἀλλὰ ἢ ἑτέρων χρόδν καπασῆναι κριτὴν ὀφθῆναι ὃ πρὸς πάντα διθωμολήθων. εἶτα πρῆνει μὴ μικροψυχεῖν, μηδὲ μίζα ἢ ὃ πρῶ νομίζειν, ὑβριμενήσεις ὃ, πρὸ πολλῶν ἡλίκων εἰσιτητὸν τῶν τῶν ὑρανῶν εἰς βασιλείαν. πρὸς τύτοις ἡζίω μηδέπω, λέγων, τῶν ἐαυτῶ ἐκκλησίαν, ἐμοὶ χάριν, ἀπολιπεῖν· ἀλλ' εἰ δὲ μὴ ἢ χαρίζεσθαι βύλεσθε, τῦτο ἑᾶτε καὶ ὃ μνημονεύειν ἡμῶν τὸ τῆς προσευχῆς. ὡς ὁ ἐκεῖσε συγχρομένους τοῖς διάκρισι, τῶν ἐκκλησίαν ὁ μᾶλλον εἰπεῖν ἀποδυομένους, πατεικῶς ἀνελάμβανε, ᾧ τῷ λιχνῶ διακύλῳ Ⓜ παρεσὶ τῆς ἁρπαγείσης χειρὸς ὑπικόπων (ὕτω γὰρ τὸ ταῖς ὑπὲρ νοῦν φερομένοις εἰώθει ποιεῖν) ἄλλος, εἶπε, τῶν θρίων· τί μὴ σεισθῆναι βούλεσθε τῶν καρδίαν; ἀλλ' ὅπως ὃν ἐκκλησίας μὴ ἀπολίπητε. τῦτο γὰρ ὑμῖν ὠφελῆσειν ἔφην. εἰ πάντος δέ τινος, ἀλλ' ἀναγκαῖος ταῖς ἐκκλησίαις ὑπισμῶν ὃν ἡμᾶς κοινωνῆσαι τοῖς ὑπὸ τύτοις, ἢ χαίρειν διῶαι ταῖς ἴσαις ἐποιήσαμεν. Ⓜ μακάριον εὐθύς, ἀλλὰ κοινωνῆσαι μὲ, εἶπεῖν, ὑπερέπω χρὴ τὸ μὴ χρίσματος ὑμᾶς αἰτίους καπασῆναι τῆ ἐκκλησία, ἐποιήσαμεν ὁ οὐδαμῶς. σεισθῆναι γὰρ ἐᾶλν ἡμῶν τῶ καθαιρέσεως ἄξιον. τύτων ὕτω δηλεγομένων προσέρχονται ἄνες γράμματα πρὸς Θεόφιλον κομίζοντες, ὧν ἡ ὑπιγραφὴ, Ἡ ἁγία σεμνόδοξ ἡ ὑπὸ Δρῦν συνεδρεῖσα ὃ Ἰωάννῃ, φιλῶς ὕτω ἢ ἀτίμως ὠνομάζουσα, καὶ μηδὲ ὑπίσκοπον ἀξιῶσα καλεῖν. ἐφείσαν γὰρ καθαίρεσιν αὐτῶ καταψηφίσασθαι ἢ πρὸ ἐξεβάσεως τῶ ἀληθῶς καὶ καθαρῶ Ⓓ ὑπίρηται ἢ καταπύσαι ἢ μελίων ἀπαπλησμένοι κακῶν. πῆς ὁ ἢ τῶν ἐγκειμένων δωάμεις; λιβέλλους ἐδεξάμεθα καὶ σὺ πολλῶν ὧν ἁλιαμῦ μετεῖς. χρὴ δῖν ἀπόντα σε Ⓜ ὑπὲρ αὐτῶν ὑφέξοντα λόγον. Πρὸς ταῦτα ὁ Χελσὸν μαθητὴς, ἢ τὸν ἐκείνου ζηλωτὴν ὑπεικάσθη, πρῆς τῶν ὑπισκόπων ἐξαπορίλας ἅμα δυοῖν προσβυτέροιν, ὡς αὐλῶς ἐκείνος ὁ τῆ πρὸς Ἰνοκέντιον ἐπιστολῆ, Απεσάλκαμεν, φησι, πρὸς αὐλῶν ὑπίσκοπον τὸν Ⓜ Πισινουντος Δημήτριον, Ⓜ Απαμείας Εὐλύσιον, ἢ Ⓜ Αππαιείας Λουπικῖνον· προσβυτέρους ὁ Γερμανὸν ἢ Σεβῆρον,

Ex epistola 122. ad Innocentium.

ζηρον, μὴ τῆς προσηκούσης ἡμῖν διαιτησίας ἀποκριτόμενοι καὶ λέγοντες, μὴ προδιαιτᾶσθαι κρίσιν, ἀλλ' ἐξῆρον πρόδηλον καὶ πολέμιον φανερόν. ὁ γὰρ μηδέπω λιβέλλους δεξάμενος, καὶ τοιαῦτα ἐκ προοιμίων ποιήσας, καὶ ἀπορρήξας ἑαυτὸν ἐκκλησίας, κοινωνίας, εὐχῆς, καὶ κατηγόρους ἀλείφων, καὶ κλῆρον μίσους, καὶ ἐκκλησίας ἐρημίαν, πῶς ἂν ἢ δίκαιος ὅτι ⟨Ⓦ⟩ τῶ δικαστοῦ δρόνου διαβαίνειν οὐδαμόθεν αὐτῷ προσήκοντα; οὐδὲ γὰρ ἀκόλουθον ἦν ⟨Ⓦ⟩ ἐξ Αἰγύπτου τοῖς ἐν Θρᾴκῃ δικάζειν, καὶ ⟨Ⓦ⟩ εὐθυνον αὐτοῖς ὄντα καὶ ἐξῆρον καὶ πολέμιον. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν τούτων αἰδεσθείς, ἀλλ' ἅπερ βεβούλητο, πληροῦσαι κατεπηγγείλατο, ἡμῖν δηλοῦσαν ὅτι ἕτοιμοι ἐκ τῶν καὶ χιλίων ὀκτακοσίων πρόντων ἀποδύσασθαι τὰ ἐγκλήματα καὶ δεῖξαι καθαροὺς ἑαυτούς, ὥσπερ οἶμαι καὶ ἐσμέν, οὐκ ἠθέλησε, ἀλλ' ἀπόντων ἡμῶν καὶ συνοδοῦ ὀκτακοσίων, καὶ κρίσιν ὀκτὼ ἡμερῶν, καὶ οὐκ ἀκρόασιν φθονούντων, ἀλλ' ἀπέῤῥησεν φανερὰν, καὶ κατηγόρους ἐδέξατο, καὶ οὐδ' πῦρ ἐμοῦ ἡγουμένους ἀκοινωνήτους ἔλυσε καὶ πῦρ αὐτῶν ἐκείνων τῶν οὕτω τὰ ἐγκλήματα ἀβασανίστως λιβέλλους ἐλάμβανε, καὶ ⟨ὑπο⟩μνήματα ἐπεσκέπτει, ἅπερ πρώτα οὐδὲ ἡμέων ἀκολουθίαν ἦν. ἀλλὰ ταῦτα μὲ καὶ τὰ ἑξῆς ἡ κυρὴ διέξεισι γλωττία, καὶ οὐδὲ τῶν οὐ δεῖ λέγειν ἡμᾶς, πρὸν ἐκείνης ἀκοῦσ. ἀπαγγελθείσης δὲ τοῖς περὶ Θεόφιλον τῆς ἀπολογίας, αὖθις πάλιν ἀληθείαν τῶν ἐρημιῶν οὐκ ἐνεγκόντες, εἶπα κἀγὼ τῶν ἀπίστων λιβέλλων πάλιν ὀρθρίζω σκέπτεσθαι, καὶ λαβόντων τινῶν ἑτοίμων τὰ ἐγκλήματα καὶ τῶν ἀπόντων διέῤῥηξαν· πρὸς δὲ καὶ σιδήρεσι ἐνέσ ⟨Ⓦ⟩ πάλιν ἐπέτρεψαν πάλιν τοῦτο πρὸ πατριάρχη πρόσκυλα σαντες. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ ποιηρὸν τοῦτο ἡμῶν ἐγκάθετος αὐτῶν πάλιν καιρὸν, καὶ φυγάδα τύπον εἰ ἀφανεῖ καθιστῶσι τόπῳ, πᾶσιν ἡδέως τοῦτο πρεσβευομένοις. ἐκείνῳ τοιαῦτα ἐρῶ, ὡς πρεῖρηται, αὐτὸν μὲ, ἅπερ ἑρμεῖς σαφεῖς ὄντας πρὸ διαιτημένου, συνοδον δὲ καθολικὴν ὀκτακοσίων, ⟨Ⓦ⟩ ἔλαβεν ἅμα ἐκκλεῖ, καὶ μὴ πρόντος μηδὲ ὃ προσῆκον τι ἀπολογουμένου καταψηφίσασθαι, σαφῆ ὑπαλλίας, τὸ αἰσχύλικον καταπόντες βίᾳ, πᾶσιν ἑαυτοῖς εἰκότως μᾶλλον ἢ κατασοβίζουσι, καὶ τὸν ἐν μικρῷ χρόνῳ ἐγκαθιστῆσαι καιρὸν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ σωτηρίαν κατασκευάσαντες. διελὼν γὰρ ὁ ψεῦδος καὶ δικαιοσύνην ἀμφὶ καὶ τὸν πρὸς τὸν ὀκτακοσίων ὁδὸν, φεύγει ⟨Ⓦ⟩ ἔλεγχον. εἶτα σκεψάμενοι καὶ ⟨Ⓦ⟩ βασιλέα σωτήριον τῆς ψήφου λαβεῖν, ὥστε ἰσχυρότερον θεῖναι ὃ κατοσβίζόμενον, συλλαβὰς αὐτῷ πέμπουσι οὕτως ἐχούσας. Ἐπειδὴ καταγνωσθεὶς Ἰωάννης καὶ ἑαυτῷ χαλεπὰ σωφρονῶς ἄλλα τε πλείστα, καὶ ὅτι καὶ καθοσιώσεως αἰτία ⟨κατέχεται⟩ (καθοσιωσιν δ' ὑπάρχειν τὸν πρὸς τὸν βασιλέα ἀγῶνα φέρειν ὡόμασται) οὐκ ἠθέλησε πρὸς τὸν συνοδον ἀπαντῆσαι, ἀλλ' ἐμοῦ καὶ τῶν ἐμῶν καὶ κατὰ πάντα κατηγορεῖν· ἐγὼ δὲ λειτουργῶν οὐδὲν ἕτερον, ἢ ὑπεύθυνος ὢν ὑμέτερον κρίσεως καὶ ἀκούσεται τῶν εἰς τὸν ⟨κατεσκευάσμενον⟩ ἀπολογίαν. ταῦτα τοίνυν καλῶν ἱερέων, καὶ βεβαίων ἐπὶ εἰς ὀρθρίζω ὀφειλόντων ⟨ἦ⟩, ⟨ἐκκλεῖ⟩ δ' εἰς χρησιμώτατα, ὧν ⟨Ⓦ⟩ ὀδόντες ὅπλα καὶ βέλη, καὶ ἡ γλῶσσα, καὶ ὃ θεῖον εἰπεῖν λόγιον, μάχαιρα ὀξεῖα. εἶτα ὑπεκφεύγειν Ἀρκαδίου (πεπιστεύκει γὰρ ὡς ἱερεῦσιν αὐτοῖς, ἀγνοῶν ὅτι ἐκ κρυφῆ καὶ κατ' ἀμφοίαν ὑκ ἱερωσύνη, ἀλλὰ ἱεροσύλοις μᾶλλον ἐοικότες εἰσὶ) τί γὰρ; κἀκεῖνα μὲ ἅπας ὁ δῆμος, καὶ εἰς πολλὰ ἀφορᾶς τὸν ἀνάπλεπε· ἡ τοῦτο μὲ τῆ βασιλέως καταβοᾶ, τοῦτο δ' ἡ Θεοφίλου μᾶλλον τῶν κακίαν ἐλέγχει. πολλοὶ γὰρ ἡ τῶν τόκος ἀπεῤῥῶς ἐρήνταν μεταβαλόντες, μάτην ἔλεγον ἐκκλεκλῆσθαι ⟨Ⓦ⟩ ἄγιον, μάρτυρα ἀψευδῆ ὃ σωτειδὸς ἔχοντες, ἡ τῶν ἐκδηλον ἡ Φανερᾶς δυσωπηθέντες ἀλήθειαν. τέλος ἰσχυροτέρας ἡμοιθῆς τῆς ποινείας, μᾶλλον δ' τῆ ἁγίου τοῦτο θελήσαντος, ἵνα μήτις ἡ ὀλιμηδὴ κίνδυνος, ὥσπερ φίλοι ἐκ ταῖς διαιτοις σάσεσι, πρὸς ἑαυτὸν ἐκ ἦδη βαθεῖαν σκάλλεται, καθάπερ ἐκ τῆ αὐτῆ πάλιν πρὸς Ἰνοκέντιον ἐπισκοπῆ τ ζευσῆς γλώττης ἀκούειν ἔξεστιν οὕτω λεγούσης· Τί γὰρ δεῖ πολλὰ λέγειν; οὐκ ἀπόντα πάντα ποιεῖ ἡ φραγμαλιδούμενος, ἕως ἡμᾶς μὴ διωκαξίας ἡ αὐθεντίας πάσης τῆς τε πόλεως καὶ τῆς ἐκκλησίας ἐξέβαλε· ἡ πρὸς ἑαυτὸν βαθεῖαν τὸ δῆμος πάντος ὀλτιφρομένως,

ἑλκόμενος

ελκόμενος ὑπὸ τῶ Κυβερνάτου τῆς πόλεως ὁ μὲν τῆ πόλει, ἢ πρὸς βίαν συερόμενος καὶ τηρούμενος, καὶ εἰς πλοῖον ἐνεβαλόμενος, καὶ διαφυγὼν ἔπλεον, ὀλίγῃ σιώδει πρὸς δικαίαν ἀκρόασιν ἐπεκαλούμενος. Ὡς ζῶντα ἀδακρυτὶ, καὶ λιτὴν ἔχη δίκην, ἀκούσιεν; ἀλλ' οὕτω μὲ αὖθις ἐκβληθεὶς ζῶ τῶ Πόντῳ σώματι, ὁ ἢ ἱερὸν καλοῦσι, πρόσφορ. Εἶτα καὶ εἰς Πραίνετον διαβαίνει, ἢ ὑπὸ τῶν ἀγόντων μᾶλλον μεταδικαζόμενος. Ὁ δὲ γενὸς Θεόφιλος, ἐπεὶ γέγονει αὐτῷ τελέσας ζῶν γνώμῃ, γράμματα ἢ πρὸς Ἰνοκέντιον τὸν τῆ Ῥώμης ἐπίσκοπον πέμπει, δηλῶν αὐτῷ καθίσας τὴν Ἰωάννου καθαίρεσιν· ὃς καὶ τοῖς γράμμασιν ἐντυχὼν, οὐδὲ ἀντιγράφων ὅλως ἔκρινεν ἀξιοῦν, πολλῶν αὐτῷ προπετῶν καὶ τυφλῶν κατηγορικῶς, ὅτι τε μόνος γράφοι, καὶ ὅτι μηδὲ δηλώσοι σαφῶς ἓν γράφῃ καθεῖλε, καὶ μὴ πίνων. Ἐντεῦθεν τὰ ζῶν Ἡρακλείδου, οὗ ὁ μέγας Ἐφέσου πρόεδρον καθεσθῆσας ἐῶ, ἀναφλαφῶν ὁ Θεόφιλος, ἐ μῶμον ἐκ τότε προσάψων τῶν μακαρίων πειρώμενος, ἢ αὖθις ἔκρινε μὴ πρόπαν, ὡς ἐίπ ἴσως ἀδίκως τυπῶσας, ἢ ζῶν μέσης τῆς ἀγορᾶς προενεγκὼν ἀλύσει δεσμίοις. ἀπὸ λεγόντων δῶν τῆ τῆς πόλεως μὴ δεῖν ζῶν ἐπόντων δικάζειν, Ἀλεξανδρέων ὁ ἀξιόντων τοῖς Ἡρακλείδου κατηγόρεις προστέχειν, τάσις ἐκ τότε φύεται· ἐκ ὁ τῆς, συμπλοκὴ χρῶν· ἐκ τότων, πρόσωπα· τότοις ὁ ἢ θάνατος ἠκολούθει· ὧν πάντων Θεόφιλος αἴτιος ἐλέγετο, ἢ ἦν. Ζῶντα Βυζαντίοις πρέσβεσιν ἄχρως, ἢ ὀλέσας αὖθις ἐζήτει, ἢ βυθοῖς ἐκδοῦναι τοῖς Θρακησίοις. ὁ ὁ τῆ διωκόντων ὡς ἤδετο, φυγὰς βύθυς ᾤχετο, ἢ εἰς Αἰγυπτίους εἰσέδυ μυχούς. ὅθ' ὁ οὐδὲ προτέρου ὁ ἀφεσῆσεως οὐτοσὶ θυμῷ δικαίῳ τοῖς πρὸ Διόσκορον χολούμενος ἦν, οὔτε μὴν εὐσεβεῖ λογισμῷ τὰς Ὠριγενίους ἀπήγετο βίβλους, ἀλλ' ἀφορμὰς ἐπιτῦχεν ἑαυτῷ πορίζων πρὸς τὴν τοῦ ἁγίου καθαίρεσιν, ὃ μὴ ζῶντα δηλοῖ. ὁμῶ τε γὰρ ὁ κατυδαζόμενον αὐτῷ δηλοῦτο, καὶ πρόσχημα τοῖς μοναχοῖς μὲ ἐκανὸν ἤδετο, ζῶ βίβλους ὁ πρεσβύτατο, ὡς τέως σεσωσμένους ἀπεκήρυττεν. ἀλλ' ὁ λόγος ὕστερον ἢ τὰ λοιπὰ βουλέσθω.

ούν-

Βόσπο-

36 *Arcadius portentum terribile Iohannem reuocat.*

Ἐν ὅσῳ γὰρ ἐσκέπτετο ζῶντα, νύκτωρ τὴν πόλιν ἔσεισεν ὁ Θεός, ἢ ἀθρόοις ἢ δείμασί φησι τῶν Βασιλικῶν συμπέπωκε κατ' ὤν, ὡς ἢ ὁμοῦσον ὁ πλῆθος ὑποπλαθῆναι, καὶ μέγα βοᾶν ζῶν ἀνακαλεῖσθαι Ⓦ ἱερέα. ἢ ὁ βασιλεὺς αὐτῆκα κέντρῳ τινὶ λύπης τὴν καρδίαν πληγείς, μετὰ μέλος τι γενέσθαι, ἢ γράμματα βασιλικὰ τὴν Ἰωαννίου ἀνάκλησιν ἐπιταεύσῃ. πέμπεται μὲ τῶν γραμμάτων ἢ Βέσσιλα Ⓦ θύουζον, τὴν κατὰ τῆ Βασιλίδι Εὐδοξίαν ὑπηρετοῦμενον· ὃς Ⓦ ἄγων ὁ Περκινέτης καταλαβὼν ὑπὸ τῶν ἐγχελειδίων Φρυγῶν, ἐπῆλθεν ἡξίου ἢ τῆ πόλει ζῆσαι Ⓦ κίνδυνον. μετ' αὖθις ὁ ἄλλοι, ἢ μετ' ἐκείνους ἕτεροι, ἢ πλῆρης ὕτω τῶν πεμπομένων ἐς Βίσπορον. ἐπεὶ δῶν ὑπεσφέρειν αὐτοῖ ἔγνωσαν ἡ πόλις, τέτη ὁ ἰῶ ὅτι δεκάτη τῆ Νοεμβρίῳ, πῶς ἀν' ὡς ἵ ἐζιόντων ἀριθμήσοι ὁ πλῆθος, πῶς ἐκφεύσοι τὴν ὀργήν; τῶν ποτα μῶν γὰρ ἀτιχῶς ἐμιμεῖτο τὰ ῥήματα. ἢ μεσὴ μὲν ἡ θαλάσσα πορθμείων, μεσὴ ὁ ἦχεν, μεσὴ ὁ ἀσμάτων ἢ ὑμνῳδίας. Ὁμαῦτα δυώδεκα πόδος ψυχαῖς ὑπακοὶς ἀνδρὸς πολλῶν τε ἀρετῶν ἔχοντος, ἐ ἀφελεῖν πλῆθος δυωδεκάδου, ἢ παντεκτὸς ἐρέοντος. τῶτο πεκμήριον ἀκριβὲς ὑπῆρξεν ἡς ἀπέλαυσι ἡδονὴς Ⓒ τῆς χρυσῆς ζῶντης γλώττης ὑπτυφοῦντες τοῖς ῥεύμασι. ὃ γὰρ οὕτως αὖθι ἀπειληφόζω, ἀθλῶν, σαφῶς ἐδήλα τὴν ἐρησιν λύπης αἰτίαν αὖθις καταζῆναι. λύπη ὁ πολλὴ μὲ ἐρησιν, ἴσπι ὅτ' ἐ) προϋπάρχουσαν ἡδονὴν μαρτυρεῖ. ἐπεὶ τοίνυν ἐπομιὼν ἐγίγα πᾶσης πόλεως, ἢ, οὐ μόνον ἐν Εἰσελθεῖν ἡξίου, πρὶν ἀν μείζονι κριτηρίῳ ζῶ κατ' ἐκεῖνον ἐπιτραπῆ. ἀλλὰ ὁ πλῆθος ἠχάλε, ἢ τύλμης ὕπαθεν, ἢ ἐν κατοικοῦσας ἐλαυνόμενος, ἕως ἅπαντες εἰς ζῶντα σωθῆναι ἐσελθόντος, ἢ ζῶ μὲ δεῖσαι χρησάμενοι, ζῶ ἢ σωσάμενοι, πείθουσι μόλις ὀπισθῶαι τῆς πόλεως. ὡς ὁ ἢ τῶν ἔρημον καθίζειν ἔμελλον, ἰχυρᾶς αἰτίας ἔχετο, πάλιν ἔλεγε, ζῶ ψηφισθέντα δικαιοσύνῃ πρότερον καθολικωτέρας τυχόντα ἐπικρίσεως.

ὑπερίστως. ἀλλ' ὁ τῦ λαοῦ κρείττων ζῆλος (ἐγκλίνοντος γὰρ τῆς μητρὸς ἐπακούσας γελώσης, ἧς συνήθως ἀπέλαυον) ἐς εἰς Ⓜ πατριαρχικὸν ὕπνον ἀφαιρεσει θεῖον. ὁ δὲ πρὸς ἕξ τε ἡδέως εἶδε, καὶ ὥσπερ ἔθος, τὴν εἰρωνίαν αὖθις ἐπηύξατο. ὕτω μὴν ἡ ἐκκλησία Ⓜ ἑαυτῆς συμφίλοι ἀπολωλοῦσα, καὶ ὃ πρὸ ἐλθὸν αὐτὴ τέως συνθεσπὸν λύσασα, ἐώλη ἐβαλλε ταῖς ποπίμοις αὐτῦ τῆς λόγοις ἀρθρώμασι πηγαῖς. ἀλλ', ὦ φθόνε, κακὸν ἀμήχανον. σοὶ γὰρ ὅλως οὐκ ἐῶ ἠρεμεῖν, οὐδὲ ἵνα κόρον ἔχῃς τῆς κατ' αὐτῦ προσομολῶ, ἕως ἀγάγῃς καὶ ἀπήμαντα τέλεον αὖθις ἀπορρήξῃ, καὶ μακρὰν θεῖναι τῆς πύμνης ἴαμασι, αἰ αἰ, Ⓜ κακὸν ποιμμένα, καὶ ὀφθαλμοῖς ἀχρύπνοις αὐτῆς προϊσάμενον. πλὴν ἀλλὰ ἵνα ἔτι πρῶτα συνέβη, τί πόθεν ἡ ἀφορμὴ ᾧ φθόνῳ τῶ τοσῶδε κακοῦ;

Στήλη τις ἀργυρᾶ τῆς βασιλίδος ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ, ᾧ Σοφία ἐπώνυμον, ὑπὲρ κίονος ἦν. ἐν ᾗ τὴν στενὴν συνήθως δημοσίευσις ἡ θεσίζοντο παιδιαί. ὅθεν ὁ μέγας ὕδωρ ἐπὶ τῦ ναοῦ λογισάμενος, ἀγὼν ὃ τοῖς ἱεροῖς ὕμνοις ἀδιάλυτος ἀπάντως τε ᾗ ἀσμένως ἀντιχεῖται φωνὰς, ἐπεὶ πολλὰ προδαπάσας παύειν οὐκ εἶχε, προσεχώρει τῇ γλυκύτητι τῦ πνεύματος κελεύοντι. ἡ τοίνυν Εὐδοξία πάλιν εἰς ἐαυτὴν ἐλκουσα τὰ λεγόμενα, ἐς θεὸς αὐτὴν ἀφορεσθαι ὃ πρῶ οἰομένη, βαρυτέρῳ τυπτίσει τῦ θυμῦ κέντρῳ ἀφόρητός τε ᾗ ἀκήθεκτος ἰῶ, γῆ θαλασσῶν μιγνύσα, ᾗ ὃ πρὸ τρέφουσα, οὐδὲν ἄλλο προδήλειν βουλομένη θεσπίσει, ἢ ἁμαυρωθῆναι Ⓜ δόξαντα ὑφειμένην. αὖθις ἔῶν στενόδος ἐκροτεῖσθαι πάλιν, ᾗ βασιλικὰ θεὸς τύπτω γράμματα διεπέμποντο, ἄλλοις τε τῶ ὁπισκόπων, ᾗ σὺ προῖμι κατηγόρως μετακεκλυκέναι. ἐπεὶ ᾗ οὐκ ἐῶ αὖθις θύπροσώπος ἀφορμὴ τῦ πάθη κατηγορηθέντα κινεῖν, ὅμως οὐκ ἄπορον κατὴν τοῖς ποιηροῖς, μαθεῖν δὲ ἑτέρᾳ συνδιάσασι, ὃ γνῶναι πρὸ ἑαυτῆν ἄπορον ἐῶ. τί δῆτα σκέπτονται, καὶ ποῖ φέρονται; θεὸς Ⓜ σοφὸν ᾧ ἰδιῶται καὶ θεεμώτατον κακοῦργαι γράφειν ἐγνωσαν, ᾗ πρὸ αὐτῦ διδαχθῆναι τὴν τῆν ἐπορυμένων ὕβρεων. γράφουσι δῶν Θεοφίλῳ ἢ ἀπόντησαν ὃ πάλαι πάλιν, ἢ ἔστιν αὐτοῖς ἐκκλησίας, δι' ᾗ μὴν ἐκκλησιάζειν θεὸς τὴν πολλὴν Ἰωάννου ἀγάπαν λαθεῖν ἀληθῶς. αὐτὸς δῶν συνειδὼς, ὅπερ ἀπέδρα θεσπέτερον, ὃ μὲ ἀπόντησαν, αὖτε μὴ λειτουργῶν αὐτῷ, πρῆτησατο πρὸς ᾗ τῶν ἐκ αὐτὸν ὁπισκόπων ἐκπέμπειν, κἀμοὶ δοὺς εἰς κατηχεῖαν, ὃν Ἀρειανοῖ πρότερον κῆ τῷ φρονοῦ τῆς ἐκκλησίας ἐρείσμασιν Ἀθανασίου θεσπέτερον, Εἴ τις ὁπίσκοπος, λέγοιτο, ἢ πρεσβύτερος δικαίως ἢ ᾗ ἀδίκως κατηρεθείς, ἑαυτῷ ἐπεμέλοντο συνόδου δίκα τῇ ἐκκλησίᾳ, ᾧ δίκαιούτω μηκέτ' ἰδίᾳ ἐξεῖν ἀπολογίας. οὕτω μὲν δῶν ὁ μηδεὶ τῶ ποιηρίου ἰσάμενος, ὁ τῆς ἐκκλησίας διδύξ, ὃ Λυδικὸν φεῖον, ὁ ἐξ Αἰγύπτου Πρωτᾶς, αὖτος ἐκ ἔφος τοῖς ἐκ' αὐτῦ πεμφθεῖσιν ἐπίτρεψε λέγειν, οὐδὲν ἕτερον, ἢ τὸ αὐτῦ βουλόμενος ψῆφοι κρατῆσ, ᾗ μηδὲ χάρεσι δοῦναι τοῖς μακρεῖσ ἐμὲ δίκαιολογεῖσ ἀποδύσασθαι. αὐτὸς ᾗ μήτε δικάσασθαι ἔφη, μήτε γραφῆς ἀκοῦσαι, μηδ' ὅλως κριτοῦ τυχεῖν εἰς ἀπολογίαν· ἐκ' βασιλέως ᾗ ἀζωσθῆναι, καὶ πρὸ ἐκείνου πάλιν εἰσαχθῆναι, καὶ μὴ βουλόμενος ἁλῶναι ᾗ Ⓜ κωμῳδεῖται τῦτον ἐκ' Ἀρειμάνιον οἶδα στενοχωρῆντα, καὶ ὅπ μὴ κακῶς εἶχεν, ἐκ' τῆς τῶ Σαρδικῆν στενόδου δίκης φεύγοντα. εἶτα τοῖς περὶ Ἀχάκιον ᾗ Αντίοχον, Σεβηριανόν τε ᾗ Κυρῖνον, ᾗ τῶ μέσης Ἰωάννου δέκα στενεισπλύντων εἰς βασιλέα, ᾗ πρὸ ὧν Ἀρχιεπισκόπων Ⓜ ἤδη λερρίπτα στενοχωρεῖσθαι κῳμῳδοῦντα, ὥς τε ᾗ ἐκ' ὀρθοδόξων στενοχωρεῖσθαι, πρῶ ᾗ αἱρετικῆς αὐτὸν φρενὸς ὄν) λεγόντων, καὶ ἐκ' τῦτον κακοῦργως ἐξθορυβῆσθαι, ἀνθ' ὧν πολλὰ κακὰ τῆς ἐκκλησίας ἀδίκως ἀπολελυκὼς Ἀθανάσιος, εἶτα χαιρεῖ τυγχάνων ἑαυτῷ ἐστασίασε· καὶ ὅτι πρὸ Ἰωάννης οὐδὲ κἀζήρητο πρότερον, ἀλλ' ὕστως ἐκ' Κόμητος ἐξελαυνόμενος, ᾗ οὐδὲ ἑαυτῷ ἐστασιάσθαι, ἀλλὰ πρὸ σῷ κρότῳ, φησὶν, εἶξας, ὦ βασιλεῦ, μᾶλλον ᾗ βιασθείς. τέλος ἐκ' τοῦ γαλατῶσαν, Ⓓ τῆς Ἰωάννου καὶ Θεοῦ μοίρας εἶπον, ὅτι (οὐ πρὸς Ⓜ Ἀχάκιον καὶ Αντίοχον λέγοιτο) Ⓓ ὀρθοδόξων ἐξ) Ⓜ κωμῳδεῖται μὲν τῆς

37 *Argentea Eudoxiæ statua. Eudoxia iterũ Iohannis infesta, exilium secundũ meditatur.*

τῆς αὐτῆς εἰς πίστεως τοῖς ἐκπεπληκόσι, καὶ ἀχλύουσι τὸ ἀμφίβολον. ἐπῆνεσεν ὁ βασιλεὺς τὸ εἰρηνικόν, ὡς καλῶς ἔχον, καὶ γίνεσθαι ἅττως ἐπέτρεπεν· ⟨Φ⟩ ἦν δὲ ἐπέργου μὴ ποιήσει, ἀπεῖχοντο ἢ τὸ μὴ ἀσφαλὲς τῷ πράγματος ἐκπεπλῆσθαι.

38 Ἐν τούτοις τῶν πραγμάτων ὄντων, καὶ τῶν ὠὼ ὡς ἄρειστα τῷ ἐκκλησίᾳ διέποντος ἔτος
Johannes Arcadii iussu iterum ecclesia petitur. ὁπλῆς μὴ τῷ ἀράκλησιν, τῶν ἢ τὰ ἑαυτῶν ποιούντων, καὶ τὰ μὴ κοινῶντων, ὥστε ⟨Φ⟩ ἄγειν τὸ θεῖον καθαγιεῖν, ἐπεὶ περὶ τὴν πάχα πρέβαλλεν ἑορτὴν, τῶν συγκλῆσαι ὀκλήσεων ὁ βασιλεὺς ἠπῆκεις, δηλοῖ τῷ πατριάρχῃ τῆς ἐκκλησίας ἐκπεξελθεῖν, ἐκπὸ συνόδων ἤδη δυσὶ καθαιρεθέντα. πρὸς ταῦτα διηλοεῖ ὁ μέγας. Εἶπατε τῷ βασιλεῖ, ἔφη· ἐγὼ πρὸς τὸ Θεοῦ καὶ σωτῆρος τῶν ἐκκλησίᾳν ἐβδομηκοντάκις ἐκχωρήσας ταύτης ἐκῶν δέδικα. Εἰ δέσοι τοῦτο γνώμῃ, ὦ βασιλεῦ, ἀλλὰ βίᾳ με ταύτης ἔξωσον, ἵν' ἔχω τῆς οἰονεὶ λειποτα- 10
ξίας ἀπολογίαν, τῶν τὸ σὴν ἀξιοσίαν, καὶ τῶν ἐμὲ πρὸς γνώμην αὐτῆς καταλειψιν. πέμψαντες τοίνυν, τῆς μὲν λειτουργίας αὖθις ἀπέχεσθαι πρὸς γέλλουσι, ⟨Ω⟩ ὅτι σχίσματίᾳ ἢ ὁ πρὸ σὺν διατεθέσειν πρὸς χωρεῖσθαι, δείσαντες, οἶμαι, μὴ πάλιν ἡ Θεὸς αὖθις ὅτι δικάσῃ τῇ τόλμῃ, καὶ ἵν' ἐγκλῆς αὖθις ἔχοιτες διορθώσοιντο. Ἅττως οὖν Ἰδαίζων μετεκλῆ διῆλθε ὁ μέγας, πρὸς λέξεών τι καὶ τῶν καλῶν τῆς γλώττης ῥευμάτων ἐρρύσθη. ἐπεὶ ἢ καὶ τῇ μεγάλῃ 15
σαββάτῃ ἡμέρᾳ ἰῶ, ὁ βασιλεὺς δὲν πρὸς Ἀχαΐκιν τε καὶ Ἀντίοχον μεταστέλλεται, τὶ δίοι πρᾶξαι ἠρώτα. σκοπεῖτε γὰρ, ἔφη, καὶ ἐγὼ καλῶς ἔχῃ τὰ πρὸ ὑμῶν εἰσηγεύμενα. ⟨Φ⟩ ἦ,
Matth. κζ. κα. ὅτι τὸν κεφαλὴν ἡμῶν, εἶπον, τὶ Ἰωαννου καθαιρεῖς, ἐοικότα τυγχάνοις τοῖς Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς εἶπουσι, καὶ οὐ πολὺ πόρρω τῆς γνώμης αὐτῶν φθεγξάμενοι. καὶ οὕτως ἐρήμην καταψηφίζονται τὸ δικαίου, μήτε λόγου μεταδόντες, ἐφ' οἷς κατηγόρουν, μήτ' ἀπολογίαν 20
λαβόντες ὑπὲρ ἑκάστου δεξάμενοι. Ταῦτ' οὖν μαθόντες ⟨Φ⟩ τῆς Ἰωάννου μελέτης, ⟨Φ⟩ μὴ ὅπως ἔχοιτε, λύπῃ καὶ διάκρισι δόντες ἑαυτοὺς, πᾶς καθαγωγᾶς ἡσύχαζον· ἱερὸς ἦ καὶ ὅσοι τῷ κλήρου ἐν ἅγιοις τῶν βύκτηρίων οἴκων πρὸς ⟨Φ⟩ τόπον, ὃς Κωνσταντίνου λέγεται, στεναγμοῦσι, μὴ πολλοῦ τῷ στενοδρομικοῦς πλήθους τῶν ἱερῶν ὕμνων καὶ τῶς στενῆς ἐξίστο δοξολογίας, βαπτίσματός τε θείου τῷ προσιόντας ἐξίοιτο. Διέσαντες οὖν ⟨Φ⟩ τὸ πομπεῖον συν- 25
εδρίου, μὴ τῷ ἱερῷ προσβαλὼν ὡς ἔθος ὁ βασιλεὺς, καὶ τὸ λαοῦ κεκωφῶν αὖθις θαυμάσμος, ἀφῆκεν μὲν ἑστοῦσθαι λαβόσι τῆς τὸ λαοῦ πρὸς ⟨Φ⟩ μέγαν βύτοιας, αὐτῶν ἦ βασκεῖν βύδυς καθαγιῶ, πρασκυλίζοιεν Λουκίου πλα τὸ ἀριθμοῦ τῶν ὑπλοφόρων ἠχυμένων, ὅτι δὲ ἔλλιπα πλεῖ θρησκείᾳ ὁ τῶν πολλῶν εἶχε λόγος, ἀπελθόντα, ὃ πλῆθος εἰς πλεῖ ἐκ- 30
κλησίᾳν μετακαλέσασθαι, ὅπτικαίᾳ ὃ πρέπον ἡ πιθοῖ χεώμενον, εἰ δ' οὖν, ἀλλὰ καὶ βίᾳ ἐπαγαγεῖν. ὁ δ' θύλυς πρὸς τιτρακοσίοις, οἷς πρὸ αὖθις εἶχεν, ἐπέρας ἐπεισπεσών, ἐκ πλ.
Tumultus ad Baptisteria. σκάφα εἰρήλασατο, ἃ πρὸ εἶν μὴ δὲ διδρακότας μόνοις ἰῶ ἄξιον· εἶπε δ' ἦ καὶ ἀφασφῆσαι πρὸς χωρῆν ἡμᾶς πρὸ σῆκον τῇ καλλίῃ γλωσσῶν, ὃ πρὸ αὐτῆς ἀκούειν διηγεύμενος. αὖθις γὰρ ὥσπερ ἐπέσῃ ἡμαίως, ὅτω δι' ἡ ἡμιωῖστατα διηγήσατο. καὶ γὰρ ὅτι σέλλων Ἰσοκεντίᾳ, καὶ τὰ πολ μηδόντα διέξιων (Ῥώμης δ' αὖθις ὅτι σκοπεῖ ὁ λόγος φθάσας ἐδήλω- 35
Ex epistola 122. Chrys. ad Innocentium. σε) διέλαθεν ὅτω. Πῶς δὲ τὸ σὸ τῶτο διηγησάμην λοιπὸν, πᾶσιν ἐπφθαίνοντα πραγμάτων; τίς αὐτὰ πρὸ ἐκείνοις λόγος; ποία χωρὶς φείκης δέξεται ἀκοή; ἡμῖν γὰρ ταῦτα, καὶ δὶς ἐπὶ ἐμπροσθεν ἔπεσιν, πρὸ τεινόντων, ἀ δέσον ἐραπτῶν πλῆθος, αὐτοῦ τῷ μεγάλῳ σαββάτῳ, πρὸς ἑαυτὸν λοιπὸν τῆς ἡμέρας ἐπιμεμφῆς, πᾶς ἐκκλησίας ἐπεισελθόντος, ⟨Φ⟩ κλῆσι ἅπαντα ⟨Φ⟩ σὺν ἡμῖν πρὸς βίᾳ δέξεσθαι, καὶ ὅπλοις δὲ βῆμα πρεσεισίμεν. καὶ 40
γυναῖκες τῶν βύκτηρίων οἴκων, πρὸς δὲ βαπίσμα ἐπεδυσάμεναι, κατ' αὖθις ⟨Φ⟩ κλῆσι γύμναι ἐφύγον ἀπὸ τὸ φόβου τῆς χαλεπῆς ταύτης ἐφόδου, ὀπὸ τῶν πρέπεσθαι γυναῖξὶν θύραμμοσθῆναι συγχωρούσθαι πρὸς ὁδοῦ. πολλαὶ ἦ πεσήματα δεξάμεναι δέξεσθαι λοντο, καὶ αἱματος ἐκ κλυμβοῦ θραι ἐπληρώθη, ὃ πὶ ἐσοῦ ἀπὸ τῶν αἱματων ἐφονίοντο νάματα.

ἢ

ἡ σὰρξ σὺν τοῖς ἐπιτηδείοις ἐστὶν ὁ ἀφιὼν, ἀλλ' ἔστιν ὃ καὶ ἄγια ἁπάντων ἐστὶ καὶ ἀπόστολος ὁ γράφων, ὧν ἕνεκεν, καθὼς ἐπεγνώκαμεν, ἡ ἀμάρτησις ἦσαν, πάντα τε εὐρωστεῖ καὶ ἔστηκε, καὶ ὁ ἀγιώτατος αἷμα τοῦ Χριστοῦ ὡς ἐν ποσὶ τοῖς δορυφόροις ἐκείνοις τοῦ πονηροῦ ἐκχεόμενον ἐθεώρει, καὶ ὡς ἐν αἰχμαλωσίᾳ βαρβαρικῇ, πάντα ἐτολμᾶτο· καὶ ὁ δῆμος πρὸς τὸν ἐρημιάσαντα ἠλάλαζε, καὶ ἅπας ὁ λαὸς τῆς πόλεως ἔξω διέτελεε. καὶ καταὶ ἐν ἑορτῇ τοιαύτῃ τοῦ λαοῦ αἱ ἐκκλησίαι ἐκένουτο, καὶ πλείονες ἢ πεντακισχίλιοι ἐθεάσαντο ἐπίσκοποι καὶ οἰκονομοῦντες ἡμῖν μὲν τὸ λαοῦ δὲ τὸ κλήρου ἔλειπε καὶ μάτην ἠλάλαζον. καὶ ὀλολύζαι καὶ οἰμώζαι ἔξω οἰκίας καὶ ἔξω ἐρημίας καὶ μὲν πρῶ τῆς πόλεως μέρος τοῦ συμφορᾶς ἐπλήρουν τότων. Ἀλλ' ἐγὼ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀνομίας, οὐχ ὁ πάσχοντες μόνοι, ἀλλὰ καὶ ὁ μηδὲν τοιοῦτον ὑπομένοντες, στενάζομεν ἡμεῖς, καὶ οἰμωδοῦσι μόνοι, ἀλλὰ καὶ αἱρετικοὶ καὶ Ἰουδαῖοι καὶ Ἕλληνες. ὡς τῆς πόλεως καὶ κρότου ἀλλύοντος, ὕστως ὁ θορύβοις καὶ θεαταῖς καὶ ὁλολυγμῆς ἀπάντα ἐπλήρουν. καὶ ἔξω ἐπολμᾶτο πρὸς γνώμην τοῦ διεστεώτος βασιλέως, νυκτὸς καταλαβούσης, ἐπισκόπων αὐτὸ καθεσθυαζόντων, καὶ πολλαχοῦ γραπτῶν γραπτῶν, καὶ οὐκ ἠρέμουντο Καμπιδύκτορες αὐτὸ ἀλλήλοις ἐνηγκαλοῦσι ἔλεγχοι. ἡμέρας δὲ ἡμοιβῆς, πᾶσα ἡ πόλις ἔξω τοῦ πυκνοῦ μετοικίζετο, ὑπὸ ἀνδρὸς καὶ πάπας, καθάπερ πρέσβατα διεσπαρμένα, τὸν ἑορτὴν ὑπεπλήσσοντες. ἀλλ' οὕτω μὲν ἡ ζωὴ γλυκεῖα· ὁ διώκτα δὲ καὶ ἡ ἑορτὴ καὶ πάρεδρος καὶ καλοὶ ποιμένες καὶ ψυχῶν πρόσταται πάντες θυμοῦσι τῷ ἀνάσσοντι σκαρπτόφορον· ὑπὸ τοῦτον καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ πάπα τοῦ ἐπέτου, τῆς Ἰωάννου λειτουργία κοπωνίας· ἀ ζωὴ πρὸ σκηπτῷ, ὡς τὸν σωτηρίαν μᾶλλον ἐλληνόφοβα δικαιοσύνην, ἡ ζωὴ πλέον ἔδει πολεμουμένοις ἀνυπόστατα, ὥσπερ δὲ τὸ Θεοῦ ἔσπερ ὁ κηρύσσει τοιοῦτος οἰκονομούμενος. καὶ γὰρ ἡ αἱ ἐκκλησίαι ἐν ὁ ἀριθμὸς ἠὐξάνετο καὶ ἐκάστοτε τοῦ σκεύους πρωτεμένων. ὁ τούτοις οὖν τῆς πιστικοσῆς ἤδη καταλαβούσης, ἐπεὶ οὐκ ἰῶ ὅλως τὴν ἀρχαίαν φορητὰ τὰ δημόσια, πρωτολλοῦτος οἷς σκῆνος ἐπέπνει, ἡ θεραπεύειν ἔδει γνησίοις, σοὶ μὲν, τῷ βασιλεῖ ἔφησαν, ἐξουσία τοῦ δύο θεσπίσαι πρὸς Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ ἐκκλησιῶν ἡμεῖς ὑπὸ τάττομεν πάντα. οὐ γὰρ οἱ μήτε ἱερεῖον ἱερώτατος, μήτε χειρὸν ἀκριβέστερος εἶ βουλόμενος, πρὸς ἀρχεῖν τούτων ἡμῖν. ἔφησθα σοι δὲ πρέπει, Βασιλεῦ, ὑπὸ τὸν κεφαλὴν ἔδει τὸν ἡμέτερον ἡ Ἰωάννου καθαίρεσις. μὴ τοίνυν φειδόμενος τὸ ἑνὸς, ἐν πάντας ἦλε λυπεῖν. τότε πρέπει σὰ πέμπειν, ὁ βασιλεύς, Οἱ κατὰ πόροι σε, γνωρίζει τὴν παρεμαρχὴν, ὃ κρίμα δὲ σὸν, ὅπως ἀν ἔχοι, ἐ ἐὰν ἔθνεσι ψῆφοι τῆς καθαιρέσεως, καὶ τῆς ἑαυτῆς ἔλκυσι κεφαλῆς. ὦ Θεὸς τοίνυν ἐκ σεαυτὸν ὑπερτέμνας, τῆς ἐκκλησίας ἀπόσπη. τί τοῦτο, ἀνδρῶν βιαιοπαθούστατα, καὶ βασιλέων ὧν κεκτημένα ἀγρυπνέστατα, ὡσεὶ ἐ ἐσαύτως ἐπέσπεγκας τὸν ἐσυνδοῦν ἐκ τῆς Ἀντιοχείας μετακαλύμενος, ἡ Χριστὸν τὸν ἐκκλησίαν πιστεύουσι, ἡ ἢ πρέσβεσι ἔσται ἔχας τ' ἀρχιτῆς, τοῦτον οὐ τῆς ἐκκλησίας ἁπλῶς ἐκβεβλημένης, ἀλλὰ ἐ ἀσφαλείᾳ αὐτὸ κατεδικασμένος, ἀδρα τὸν Χριστοῦ ζημιώσας πάμφυλον, ἡ κρ μέγαν Παῦλον ἐπιφ. Οὐδὲ ὁ πᾶς Ec. ια. λογισμὸς ἄξιος; ἀλλὰ ἡ σὲ πρώτως ἠπάτησεν Εὔα, ἡ δολιωπάτη φημὶ γυναικῶν, ἡ γνώμην ἐ γλῶτταν ὀφιώδης ἡ μεσοπρεσ, ὥσπερ δὴ σκείνης ὁ ὄφις, ὕστως αὐτὴ σχὸ τοῦ κακοῦ ποιμένων ἐις ὦτα τοῦ σὰ κελεύστως. τότων ὁ μέγας ἀκούσας, μηδὲν σκυθρωπὸν ἡ κατηφὲς μήτ' ἐν χαρᾷ δεξάμενος, μήτ' ἐν ὀλίγῳ θορυβηθείς, διδυπλῆ πρὸς αὐτὸν ἐπεστάλκεις, ἔφη, ὦ ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλησίας ἤδη ἡ σεωτὸν ἀξιώθα. εἶτα μὴ τὴν κεφαλὴν κουφὴν σοῦ, πολλὰ πρὸς τῆς ὀρθοδόξου σχεδὸν πίστεως, ἡ ζωὴν ἀμεταβλήτως ἐλεαθαι θορυβῆς, ἐπειτα ἡ πάσας αὐτοῖς αἱρέσεις ἀπαγορεύει. οὕτως ἰμιλίας ἐχούσι πρὸς ὀργὰς πρὸς τὰς ἀγγέλων τὸ θεμισὸν Λούκιον μὴ τὸν ἐπ' αὐτὸν γραπτόμματος πρὸς αἰτὴν ὕτω πρέσκυμασμένον, ὡς, ἐ ἔπερ φόβαδα τὴν ἔξοδον, ἡ βίαν ἐπενεγκεῖν, ἡ μὴ ὕβρεως ἐξῶσαι τῆς ἐκκλησίας. κλονήσει δὲ ἡ ὃ πλῆθος τὴν σὴν ἡ οἶντο ἐὶ ἐπομβίαν ἐρησιν. ὑπὸ πλὴν τοιαύτην

γλχοιῶ λειτιπλῆ τλῶ δξέλθωσιν μήποτέ σε λίθω δώπποιούμβως ὁ λᾳὸς, ϗ εἰς χῆρας τοῖς γραπώταις ἐλθῃ, καί τι τῶν ϖδηθόλων ἐργάσασθαι ϖεραχθῇ. τύτων ὁ μέγας ἀκούσας δξιῶ ὡσπῆν ὀπτισγόπων (ὠδὲ γὰρ ἐδίδυ πᾶσιν ὁ χειρὸς) ἐμεθοδῶν, ϗ ὧ φιλήμασι μίξας δάκρυον ἀφ' τλῦ τῶν σεωνῶν ζημίαν, ἔπα καὶ τοῖς λοιποῖς σεωπαξάμβνος, ὑ- ζῶδα που πῆγγύα μβνειν, ἕως ἀπελῶν, φησι, μικρὸν ἀνέθω.

39 *De Olympiade. Iohannes abit in exilium secundum.*

Οὕτως εἶπεν, ὁπῆ ϖ ἱερὸν εἰσέρχεται βαπτίσηρα, ϗ Ολυμπιάδα καλῆ τλῶ ὁσίαν. δλλη γ' ἡ γυνὴ πρώτως ϖρὸς αὐτὸ τὸ ὄνόματος. ὅμως οὐχῆκεν ἐφῆναι μικρὸν ϗ τῷ λόγῳ, ϗ ϖδακρυφῆσαι τῶν ζωῆς καλῶν, ἢ ζημίαν ὑπομεῖναι τηλείαν ἢ δίσης οὕτω καὶ ψυχοφελῶς διηγήσεως. αὐτὴ γὰρ καὶ πλούτῳ καὶ ὥρᾳ σώματος, καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς ὁμοίοις ἔχουσιν ἀτιχῶς ἀφελάμβανε, ἀνδρὶ σεωάπλεπαι μὲ, τλῶ γ' ϖῆ ἡδείαν σὰν ἀποβάλλε- παν. δλλ' οὕτως αὐτῷ ϖρὸς πᾶν μᾶλλον ἐίκεσι συμβιώσασα, ἐπεὶ σκῆνος δὲ ἀνθρῆπων ἐῆμετο, καίτοι τλῶν ἡλικίαν σὰκ ἔχουσα σῶν δὺτέρας γάμους ἀγκωμοβρίου, αὐτὴ τλῶ σω- φρονεσυίῳ ἀσπασαμβνη, σῆργὰν αὐτῷ εἵλετο ἀφ' βίου, ϗ ζῶντα τὸ βασιλέως αὐτῷ εἰς συζυγῆς ἕλκοντος γάμους, ἡσυίας γ' μᾶλλον ϗ ἀγρυπνίας, καὶ τοῖς ἄλλοις σὐτρυφῆσα τῶν ὀπτιπόνων. ὡς ἥδη ϗ τῆς ὐσίας πάσης κατέσῃ κυρία, ὁπῆ τλῶ θεραπείαν αὐτλῶ τῶν ἀ- γίων σκηνεσῶν ἔγνω, ἀφ' κοινὸς τε τῆς ἐκκλησίας ἠξίωτο καὶ σ ἰῶαν πάσης, ἀφ' πολλῶ, ἢν εἶχε τῆς ἀληθείας ϖεποίσιαν, ϗ ὃ τῆς φιλοξενίας ὀπτφανέσατο. ἰῶ γῶ καὶ μάλιστα σῶν ἀρετλῶ μαπώρᾳ ξενίζουσα φιλοτίμως, ϗ θεραπείαν, εἴ τις ὄσι, ϖεσσύρυσα, ἢ δὲ Θε- οφίλῳ πολλάκις ὃ ἑαυτῆς μεγαλόψυχον ἐπεδείξατο· καὶτ' ἐκείνου γλωττῆς ὃ φιλαλή- δεσν σῶν αὐτὴ ἔφατο ἡδιωτῆν φυσιν, ϖεφασιν δούσα, ὃ σῶν ὦν' αὐτῷ διαζῆσθαι, σῶν ϖεὶ Αμμωνίου φημι ϗ Ισίδωρον, ἀάρας θεοφιλῆς ὑποδέξασθαι. πρώτων μὲ οὖν, ὥσπερ ἔφῳ, τλῶ φιλαρέτων ἀνδρῶν θερμῶς ἐκήδετο, ϗ ϖρονοίας αὐσῶν πάσης ἠξίου· τῷ γ' μακαρίῳ τότῳ δὲ συνήθης ἐγίνετο, καθάπερ Θέκλα τῷ Παύλῳ, τῆς αὐτῷ γλωττῆς ὅλῳ βίῳ ἑαυτλῶ ἀξαρτήσασα. ἐπεὶ γ' αὐτῇ καὶ ἕτεραι δξάκνοι σεωῆσαν, Περόκλη τε ϗ Πετα- λία ϗ Σιλβανή, ϗ αὐτὰς τότε συγκλήσασι, Δεῦτε, ἔφη, θυγατέρες, ϖεὶ ἐμὲ μοι ϖ νῶν. ζάκα γὰρ ϗ ϖρὸς τέλος ἤδη κλίνει ζᾶ κατ' ἐμὲ, ϗ οὐκέτι μακρὺ τ νῶν ὑμᾶς κόσμον. ζῶ- τλῶν γ' ὑμῶν διόμην δέησιν τλῶ ἐφ' ἑτλῶ, μηδὲ τῆς σεωήθους ϖεὶ ϖ τῶ Θεοῦ ναὶ ϖεφα- σδρείας ϗ πίστεώς κηδυφῆναι. ϗ ὅς αὖ ὅτι ϖ δεῖνον τοῦτον (ὃ γὰρ ἐῇ) τλῶ ἐκκλησίαι ἐ- φημον ὀπτισχῆπου πρώτως σὰκ ἔσ- αι) ὡς φῶν ὧν κ' τλῶν πρώτων σεωαρέσεων ἐπ' αὐλον ἀφα- χθῆ, τότε καθάπερ δὴ καὶ ἐμοὶ τλῶ κεφαλλῶ ὑμῖς ϖεκλίνατε, καὶ μὲ τῆς ἀγάπης ἐν πᾶς ϖεσευχαῖς μέμνησθε. ὁπῆ τότοις ἐπεὶ ἰαχυρὸς αὐτῶν ἡ λύπη καθῆκεν, ϗ τοῖς δάκρυ- σι σωεχύθησαν, ἐλεγόν τε τλῶ τέρπειν ϗ Φορη τλῶ αὐτὰς ἐῇ, ϗ τοῖς ποσὶ ϖεσέκειτο τοῖς αὐτῷ γόνασιν ὀλολύζουσαι, σκῆπος ἵνα μὴ ὦ ὄχλῳ ϖρὸς ἀμόνησι ὃ ϖεᾶγμα πεσὼν ῥόμ- βον ἐμβάλῃ, τύπει τῶν ϖρεσβυτέρων τινὶ μεταδῆσαι βαίζω, ϗ ὃ μὲ ϖ ζύγιον, ϗ ἡ ὁπτι- καίνειν ἐώῃ (λᾳὸν γὰρ ἠβούλετο) ϖρὸς τὰς δυτικῆς πύλας σ ἰῶαι κελεύει· ἄλλος γ' ἀφ' τῶν ἀνατολικῶν ἐξειοι, ϗ μ' ὀλίγων ὕστερ ϖρὸς ϖ αἰγιαλὸν καθεζθείς, ἔπλεεν. δλλ' ὅμως ἄξια ϗ μνήμης ἄξιον εἰς ἔλεγχον τῆς τῶν μεσθρῶν κακίας ὁ λόγος παύσθαν μικρού ϗ ϖρέδραμε· ὃ γὰρ ποιμὴν σκῆπο σεωέφριον, ἐπεὶ ἔφ' μ' τῶν ἄλλων ὧν ἐπῆρε τῷ αἰγίῳ κακῶν, μηδὲ φόνου αὐσῶν ἀποφάσθαι· δλλ' ἁ ϗ ἀφ' ξίφους ὠδίνησα κατ' αὐτὸ φάσμα- τον, οἰκέτης τῶν πιος ϖρεσβυτέρων (Ελπίδιος ὄνομα) πεντήκοντα νομισμάτων ὠνῆ σκεί- νων, φεῦ, τλῶ δξιδν μισθωτὴς, ὁπτιβουλεύσειν ἐώλῳ τῷ δικαίῳ, ὃ ϖοφεγθεὶς (ὠδὲ γὰρ ἀ- φῆκαν οἷς οἶδε λέγειν ἡ πρώτων ὀπτιζεσπεδούσα ϖεσιοια) σὶοις τῶν καθεζομένων οἷς εἶχε ξίφεσι, σῶν μὲ ἀμῶλε, σῶν γ' καὶ χῆρας ἔπληξεν· δλλ' οὕτω μὲ ὁ μέγας ἔπλει, ϗ ϖρὸς τλῶ ὑποφορίαν ἀπήγετο. ἡδειν γ' ὃ πλῆθος καὶ λύπη διεμείζοιτο· λύπη μὲ, σῶν ἀσεβεῖς

τε

πῦ ἡ ὀρθοδόξοις καὶ τοῦ χρυσοῦ ἐκείνου λόγοις ζημιωθῆναι μὴ τῆς σαρκὸς ὄψεως· ἡδονὴ ὁ Ἰουδαῖος ἡ ἕλκωσις, οἷς καὶ εἰς ἑορτὴν ὁ πεφραγμένος κατῆσαν, τοῦ ἐλέγχους πρῶτος τῆς ἐκείνου γλώττης ἀμφιγνῶσιν, ὡσεὶ βέλη ἐκ χειρὸς διωκτᾶ ταῖς αὐτῶν καρδίαις ἀφιεμένοις· οἱ ἡ κατεμανθάνοντο ἡ κατεπαίζον, ἡ πολιὰ γέλωτα τῆς τῶν κρατούντων κατέχει βλασφημίας, ὡς μικροῦ ἡ δι' οἰκτιρμὸν παθεῖν τῶν τῶν χειρόνων συμφορῶν.

Ἐξαίφνης ὁ γένεταί τι πρᾶγμα φοβερὸν ἡ μέχρι τῆς ἀκοῆς ἐρχόμενον, τοῦ Θεοῦ πάντως οὕτως οἰκονομοῦντος, ὥσπερ ⟨Ν⟩ σεισμὸν πρέπειν, εἰς δόξαν μὲν τῶν αὐτοῦ θεραπόντων, φόβον ὁ δὲ σωφρονισθησομένων τῶν σῴζεσθαι τολμησάντων ἡ ἀρασέων, μονονουχὶ μὴ τοῦ Δαβὶδ κηρύττων, Θεὶ πνεῦμα συντετριμμένον· καὶ ἐν ὑμῖν, καὶ ἐν ὑμῖν ἐστὶν ἡ ἀνάστασις τῆς ἐκκλησίας αὐτῆς, οἷα πρὸς ἴωνας δυσμαὶ πλὴν ἐπιφοιτᾶν ἐχρῆν, πῦρ θεῖον ἐκ μέσου τοῦ θρόνου, ᾧ περιστεφόμενον ἐν ἱερεῖς ἐπῆλθε διδαχαί, ἐν' ὁπόσαις χρεὼν ἀναφθῆναι, ὁμοῦ τῶν ἱερῶν ἀλύσεων ἀνῆφθαι εἰς ὕψος. Εἶτα πλὴν τέλους ὀφθῆναι, καὶ τῶν νῦν τῶν σταθερῶν δωμάτων ἐχρῆν. ἐπεδήμει δὲ μέσος πλὴν φλὸξ ἐπιφανὴς, ὅτι ⟨Ν⟩ τῆς συγκλήτου γερουσίας οἵαν ὀφθῆναι μακρὰν τοῦ μέσου κείμενον ἐκκαλεῖται, καθάπερ ἴσως ἐμπύρων τῶν μεταξὺ φεισαμένων, ὡς μὴ τῇ ἐγγύτητί πως ἔχειν ὁ γεγονὼς ὑπερβάθειν. καὶ τοιοῦτον μέγα ἐν πολυτρόπιον, ὕλην μὲν πολυτελεστάτην, κάλλει δὲ ὡραιότατον ἐκκεκυφὸς εἰς ἅπαν, πρὸς ὃ μὴ ὢν ἥκετο. οὕτω δὲ ἐπεφήνει τὸ πῦρ καὶ κύκλῳ ὀχετευόμενον, μόνα τοῦ οἰκείου φείδεσθαι πάλιν, ἐν ᾧ τῶν ἱερῶν σκευῶν ἐτράφη τὸ πλῆθος, οὐ ⟨Ν⟩ χρυσοῦ δύναμιν, οὐδὲ τ' ἄλλῳ ὕλῃ, ὡς δὲ ἔστι λιθ, πλὴν τιμίαν, ἀλλ' ἵνα μὴ τοῖς συκοφάνταις χρεὼν ἐπιφθόνως ὀχετεύσῃ, ἡ ὑπόνοιαν ὑφαρέσεως τῇ τοῦ κειμηλίων ἀπωλείᾳ ἐν ἀγίᾳ προσρίψωσι. τί γὰρ εἰκὸς ἐν τοῦτο ποιῆσαι τοὺς πονηρούς, ὡς ἀλιεῖς πλουτῆσαι, φασί, νῦν οἴεται, οἱ ἡ ῥᾳθύμως ὕστερον ποιησάμενοι ἡ κακῶς δρᾶν, πολλοὶ τοῦ ὑπισχνοῦντο, μᾶλλον ἡ ἱερέων, ἡ τῶν ἄλλων τοῦ τοῦ Ἰωάννου μοίρας ἐκόλαζον, ὑπὸ τούτων λέγοντες ὑποδεδῆσθαι ὁ πῦρ ἐν πατριάρχῃ χειριζομένων.

Οὕτω μὲν οὖν ὁ μάγος τοῦ Θεοῦ ἀνδρεῖος καὶ τῆς ἀληθείας ἀγωνιστὴς ἄμαχος, ἐπὶ γραπτῶν ἦγετο εἰς ἔρημόν τινα τῆς Ἀρμενίας πολίχνιον (Κουκουσὸς ὄνομα) πολλῶν ἀνθ' ὅτου ἡ σωμένων Ἰσαύρων καὶ στρατευόντων. ὑπῆντες οἷμαι τοῦτο γινόμενον, ὡς μὴ τῶν ἄλλων κακῶν καὶ χαροπὸν αὖθις ταῖς ἐξόδοις πανδοκεῦσαι. ἃ δὴ κατὰ τὴν ὁδὸν ἐπέστη, ἡ ὅσοις δὴ καὶ πλίκοις παλαίων κακοῖς, οὐδ' ὅτως ἠμέλει τοῦ ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ καλῶς ἔχειν, τίνος ἑτέρᾳ λέγοντος, ἢ ἐκείνου, πλεῖον ἢ σαφέστερον ἢ ἀληθέστερον ἀκούσιμεν αὖ; καὶ ταῦτα γὰρ ἐν μιᾷ τῶν ὑπισταλῶν ἡ χρυσῆ γλῶττα ἐπέστη τοῦ τῆς αὐτοῦ μελίδος φησίν. Εἰ γὰρ ἡ δεσμωτήριον οἰκεῖτε, ἡ ἄλεσιν ἐπείκειτε, ἐν μὴ τῶν αὐχμώντων ἐν ῥυπώντων ἐσὲ κατακλείσιμεν ἐγένετο τοῦ μὴ σωθῆναι τῇ τύπτοντι δημοσίᾳ, ἀλλ' ὅσον σκιρτᾶτε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, σφαιροῦσθε καὶ χορεύετε, ὅτι πολλῆς ἐμπορείας ὑμῖν ἐπόδεσις ζωῦται· ἐπεὶ ἡ ἡμεῖς δυνηλώθημεν, ἐδαπανήθημεν, μυρίοις ἀπεδανόμεν ξιναίοις· καὶ ζῶντα ἴσασιν ἀκριβέστερον δυνάσεῖται ⟨Ν⟩ καὶ βεκχᾶσαι ῥοπὶ ὠμῶν συστέλλοντοι πρὸς οὓς ἐδοξάσθημεν τι ἐδυνήθημεν, ἐπὶ τῶν στενῶν πυρετῶν καὶ παθεβλημένος· ὃς ἔχων καὶ ἐν νυκτὶ, καὶ ἐν ἡμέρᾳ ὁδοιπορεῖν ἠναγκαζόμην, ἡ θλῖψει πολυοχυρώμενος, καὶ ἐπὶ ἀγρυπνίας ἐξεφθειρόμενος, ἡ ἐπὶ τῆς τῶν ὑπιτηδείων ἐρημίας ἀπολλύμενος, ἡ τῆς τῶν πρεσβυτερίων ἀπορείας. καὶ γὰρ τῶν τὰ μέταλλα ἐργαζομένων, καὶ τὰ δεσμωτήρια οἰκουμένων, χαλεπώτερα ἡ πεπόνθαμεν ἡ παθόμεν. οὐδὲ δέ ποτε ἡ μᾶλλον ἐπέτυχον τῆς Καισαρείας, ὡς ἀπὸ χιλίων εἰς λιμένα ἐλθών· ἀλλ' οὐδὲ ὁ λιμὴν ἔᾶσεν ἀνακτήσασθαι τὰ ἀπὸ τοῦ κλυδωνίου κακά. ὅπου καθάπαξ ἡμᾶς ὁ ἔμπροσθεν χρόνος κατειργάσατο. ἀλλ' ὅμως ἐλθὼν εἰς τὴν Καισάρειαν, οὐ μικρὸν ἀνέψυξα, ὅπου ἐξ ὕδατος ἔπιον καθαροῦ, ὅτι ἡ ἄρτου οὐκ ὀδωδότος, οὐδὲ κατεσκληκότος μετέλαβον, ὅτι οὐκέτι ἐν τοῖς κλαύμασι τῶν πίνων ἐλαύνομαι, ἀλλ' οὖρον βαλανεῖον ἅπαν ποτὲ, ὅτι συγκεχώρηκεν τοῦς τῇ κλίνῃ προσπλώσθαι. οὕτω ἡ πλείονα τούτων ἐπιτεῖν

40 *Constagratio Ecclesiæ & Cæmeter. cap. 32.*

41 *Iohannis Cucusum venit.*

ἀλλ' ἵνα μὴ σφόδρα λυπήσω, μάχρι τούτων ἵστημι, ἐκφυο τρεσιθεὶς· ὅπ μὴ παύσητε ὀνει-
δίζοντες τὸν ἀγαπητὸν ἡμᾶς. ποσάκις γὰρ ἔχοντες ἐφεισάς, ἢ θορυβήσω διώξαμεν τοὺς ἐβε-
βλημένους, οὓς ἀνθ' ὧν τυγχάνομεν, ὧν τυγχάνουσιν ⓐ κατάδικοι, ὥστε εἰς ἡμερώτερον καὶ
ἐγγύτερον τῶν καταδικασθέντων τόπον· ἀλλὰ ἢ τῷ σώματος ἡμῖν ἀπαρρησίασεν, ἢ τῷ φό-
βου τῶν Ἰσαύρων πρώτα πολιορκοιῶντες, τῆς μικρᾶς ταύτης ἢ βιότελοῦς οὐκ ἐπετύχομεν 5
χρήτος. δόξα τῷ Θεῷ ἢ Δεσπότῃ· οὐ παυόμεθα γὰρ ὠδὶ ὅτι πᾶσι δοξάζοντες. Εἶτα
δ' οἶομαι αὐτοὺς βλασφημοῦσιν εἰς τὸν αἰῶνας. ἵστε γὰρ σαφῶς ὡς πρώτα χορύφων ἢ τραχείας
πεπλήρωται, ἢ οὐχ ὑπὸ Κωνσταντίνου πόλεως χρὴ μόνον πεδικεῖν, ἀλλ' ὑπὸ τῆς οἰ-
κουμένης ἁπάσης. ἐπειδήπερ ἐστεύθην ἀρξάμενος ὃ κακὸν, καθάπερ εἴρηται, ἐκ ἐκκλη-
σίας πρωτεύσης γῆς λυμαίνεται. ἑβδομήκοντα τοίνυν ἡμέρας ἀνάλωσαντες ἐπ' τὴν ὁδὸν, 10
ἐλύπησαν ἀστιωτικαμεν εἰς τὴν Κουκουσὸν, ὃ πάσης τῆς οἰκουμένης ἐρημότατον χωρίον·
ὅθεν λοιδορεῖσθαι τὴν βαρβαρότητα ὑμῶν ἔξεστι, ὅτε καὶ ἡλίκα πεπόνθαμεν κακά, πυρετοῖς ἀ-
φορήτοις παλαίοντες, ἢ φύσει Ἰσαυρικῷ πολιορκούμενοι. καὶ ἐκεῖνο λέγω ὅτι ἀξιοῖ ὑπο-
χλῆσαί μοι, ὥστε ἡμᾶς μετασχῆσαι σὺ τούτων· ὃ γὰρ χαλεπώτατον διηνύσαμεν, τῆς ὁδοῦ τὴν
παλαιπωρείαν· ἀλλ' ὑμᾶς χρὴ αὖτο, ὃ συνεχῶς ἡμῖν χρέφειν, ἢ ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιῶν 15
φροντίζειν. καὶ πάλιν ἢ οὕτω φησίν· Ἐπεὶ ἢ ὑμᾶς τεῖτον ἔτος ὁ ζοελὰ Δαμπεῖσοντας
λιμῶ, λοιμῶ, πολέμοις, πολιορκίαις συνεχέσιν, ἐρημίᾳ ἀφάτῳ, θανάτῳ καὶ θηρείνῳ, μα-
χαίρᾳ Ἰσαυρικῇ, οὐχ ὡς ἔτυχε πεδηκελεῖ ἢ πεδημυδεῖται ὃ ἀγκρικὲς ἢ μόνιμον ὑμῶν
τῆς ἀγκρότητος, τῆς πρόνοιας ὃ ἀκλινές· ὅθεν εἰ καὶ τὰ ἐδάφους ἢ τὴν τοιχων τῆς πόλεως ἐκ-
βεβλήκασθε, τῆς ἢ κυρίως πόλεως οὐ μετῳκίσθητε. εἰ γὰρ ὑμεῖς ἡ πόλις, μὴ ὑμῶν ἢ ἡμῖς 20
ἀεὶ ἢ σὺ ὑμῖν, δῆλον ὅτι ἢ σὺ ταύτης ἀγκρότητος τὴν πόλιν οἰκοῦσθε ἐκεῖνον. ἢ γὰρ σὺ-
διατρόσθε ὑμῶν ταῖς ψυχαῖς, ἢ ὅπου ἂν ὦσθε, πρώτας ὑμᾶς ἐδὲ σφοδροὺς ἡμῶν ἐφεστὰς
ὅτι ἀγκριοίας πεφέρητε ἀπιδν. δηλοῖ ἢ ἡ πρὸς Κωνσταντίνου αὐτῷ ⓑ πρεσβύτερον
χραφεῖσα ὑπτιολή, ⓒ ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιῶν ζῆλον, ὅτους ἔχουσα· Τῇ τετάρτῃ τῆ Παῦνι μὴνὸς, μέλλων ἀπὸ τῆς Νικαίας ἀζορμᾶν, ἐδὲ τε ἀγκπέμπομεν τὰ χράμματα πρὸς τὸν Epist. 145. ad Nephalium.
σὸν ἱκοσσέβειαν, πρὸ πάντων, ὅπερ ἀεὶ πρὸ πάντων ἐκκ ἐπαυσάμεθα, καὶ χαίρετε τέρενος τῶν
κατέχοντος ἡνίκα ὁ χειμὼν, καὶ μείζονα τὰ κύματα, μὴ ἀγκλείπειν τὰ σαυτῆ πληρῶν,
τὰ εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς ἐξ ἀρχῆς πίστεως· λέγω δὲ τὴν ἑλληνισμοῦ τὴν καθαίρεσιν, τῶν ἐκ-
κλησιῶν τὰ οἰκοδομὰς, τῶν ψυχῶν τὴν ἐπιμέλειαν. "μὴ δὲ σε ὑπνοῦσι ποιείτω τῶν πραγ- Ἀγαθὴ
μάτων ἡ δυσκολία. οὐδὲ γὰρ κυβερνήτης ὁ πέλαγος ὁρῶν μεγάλυνον καὶ ἀγανιστάμενον ἀ-
ποχήσεται τῶν οἰάκων· ἀλλ' οὐδὲ ἰατρὸς ⓓ κάμνοντα βλέπων τῇ νόσῳ κεκτύθυνον, αἰσχυνθήσει τῆς ἀρετείας, ἀλλὰ τότε μάλιστα ἔχεσθε τῶν τῇ τέχνῃ χρήσεται. σὺ τοίνυν, δέ-
σποτά μου πανιώτατε καὶ θεοφιλέστατε, πολλῇ νεῦ χρήσῃ τῇ μεθυμίᾳ. μὴ δὲ ὕπνιον ποι-
είτω σε τὰ συμβαίνοντα. οὐ γὰρ ὧν πιστεύσιν ἡμᾶς ἕτερος κακῶν λύσει δώσομεν, ἀλλὰ
ἢ μιαθοὶ ληψόμεθα. Εἰ ἢ ἀμελεῖ τὰ πρὸ ἑαυτῆ μὴ εἰσυνέγκοιμεν, ἀλλὰ ῥαθυμήσομεν, ὃ-
δὲν εἰς τὸ ἡμῶν μεμφήσεται ὁ τῶν πραγμάτων δρόμος· ἐπεὶ ἢ Παῦλος δεσμωτήριον
οἰκῶν, ἢ τῷ ξύλῳ μεμφόμενος, τὰ αὐτὰ ἐποίει. ἢ Ἰωνᾶς ἐν τῇ γαστρὶ τῆ θαλαττίᾳ θη-
είου φερόμενος, καὶ ⓔ τρὶς παίδευσ ⓕ ἐν τῇ καμίνῳ ἀγκρεῖοντις· ἢ ἑκάτερα τούτων τὰ ποι-
κίλα δεσμωτήρια ταῦτα ῥαθυμότερον πεποίηκε. ταῦτα οὖν ἐννοῶν, δέσποτά μου, καὶ Φοι-
νίκης ἢ Ἀραβίας ἢ τῶν κῦ τ' αἰγιαλῶν, μὴ παύσῃ φροντίζων ἐκκλησιῶν, ἐδέως ὅτι πλεί-
ονα λήψῃ ⓖ μισθὸν, ὅσῳ καὶ τοσούτων οἴκτων τῶν κωλυμάτων, τὰ μεθ' σαυτῆ ἐισφέρεις.
καὶ χράφειν ἢ ἡμῖν συνεχῶς μὴ κατόκνει, ἀλλὰ ἢ πυκνότατα. ὡς γὰρ ἐγνωσθῆ νεῦ, ἐκκέτι
εἰς Σεβάστειαν, ἀλλὰ εἰς τὸν Κουκουσὸν ἐκελεύσθημεν ἀπελθεῖν, ὅπου σοι ἢ δύκολότε-
ρον ὑπῆλθεν ἡμῖν. χράφε τοίνυν ἡμῖν, πόσους τε ἐκκλησίας ἐπ' ἔτος οἰκοδομήσασι, ἓξ πό-
λεως σώδρες ἅγιοι μετῆσαν εἰς τὸν Φοινίκην, ἢ εἴ τις πλείων γέγονε προκοπή. ἢ γὰρ ἀπὸ
Νικαίας

Νικομήδ. ὑπὸ ἀνδρῶν ἅμα μοναζόντων ἐγκεκλεισμένου, ἵνα μὴ αὖθις ἐλθεῖν πρὸς τὴν σὴν βλάβειαν, ᾠήθη ἀπελθεῖν εἰς τὴν Φοινίκην· εἰ δὲ ἀληθεύουσιν οἱ λόγοι, δηλαδή μοι κατὰ δαίμονα τὸ Σαλαμίνιος ἔνεκεν χωρίου, τῆς κατὰ τὴν Κύπρον καὶ μόνης, τῆς ὑπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν Μαρκιωνιστῶν πολιορκουμένου ἡμῖν διειλεγμένος οἷς ἐρεῖς, ἐκ παραδρομῆς ὁ ποῦ, ἀλλ' ἐφ' ὅλην ἐκκλησίας. εἰ τοίνυν μάθοις τὸν κύριόν μου Κυριακὸν τὸν ἐπίσκοπον ἐπὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀφικέσθαι, ἐπίσχηθι αὐτοῦ τὴν ἔνεκεν τῆς ὑποθέσεως, ἣν ὁ παῖς μόνον δύνασαι. πολὺ γὰρ μᾶλλον τῶν παρόντων ἔχοντες πρὸς Θεὸν παῤῥησίαν ἔχοντες πρὸς Θεὸν παῤῥησίαν πολλὴν κατὰ τὴν εὐχὴν, πολλὴν τὴν ἐκπυρίαν, ὥστε ὁ τὴν οἰκουμένην ὅλην νευάλωτον παύσασθαι, ἀφόρητα δὲ ἦν τὰ Ἀσίδιον κατειληφότα κακά, ἡ ἔρημος ἡ πόλεως ἡ ἐκκλησίας. ἄπειρα μὲν δοκεῖ διενοχλεῖν, ἀφιεὶς δὲ καθ' ἕκαστον λέγειν, ἑκεῖνο μόνον ἐρῶ, ὅτι οὐχὶν πολλὰ χρήματα, ἡ δήποτων ἐκτενεῖν. ἀλλὰ δὲ ἐπανιτέον ὅθεν ἐξέβημεν.

Οὕτω μὲ δεῖν, ὡς ἔφημεν, εἰς τὴν ἐρημίας πολίχνιον τὴν Κυκουσὸν ἀφόρμωμαι, Ἀδελφείου αὐτὸν ἐπισκόπου, ὃς ἐπίσχοπος Ἀρσισσοῦ ἦν, σὰρξ αὐτῷ πάντως, ἀλλ' οὐχὶ πνεῦμα· στέρα τὴν ἐπισκοπικὴν καλλωπιστής. οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο τῆς θείας ἐκτὸς ἦν πρεσβείας, ὃ μέγας ἐκεῖ τῶν ἐπαρχείων καὶ ζαπρισθῆναι. μὴ δὲ ἐκεῖνα δυστυχείας, ἃ οὐ δεῖ πάντων ὅλως μνησθῆναι. Κύριον, ἀλλ' εἴδωλα καὶ δένδρα καὶ ἄλση (φεῦ τῆς αἰσίας) προσκυνοῦντ' ἐλαμβάνων. ὅσον βεβαρῶσθαι τῇ φρενίτιδι μετῆλθον, οἱ πλείους αὐτοῖς εἰς προσκύνησιν. ὅπου τοιγαροῦν (οὐδὲ γὰρ ὁ μέγας ἀπόστολος αὐτοῖς οἷος ἦν, καὶ οἵας τῆς χάριτος ἠξιώθη) παρεμυθοῦντο ἵνα κλοπιστὴν προσεγκόντες, ἵνα σκοπιάν ἠξίουν. Κύριον ἑαυτοῖς ἐρωτῆσαι τῆς ὁδοῦ, καὶ σῶσαι, ἐπὶ ἡκουσι Κύριον μὲν οὐ δύνασθαι ἔτος ἦν), τὸν ἥλιον, εἰκότως ἐδόκουν σε χρῆναι φάναι, Κύριον ἥλιον, μικρὸν ὑποδεέστερον, εἶτα οὐχὶ Θεὸς σοί ἐστιν. ἀλλὰ μηδὲ αὖθις δύνασθαι μηδὲν, ἐκφῦναι ἐθέλω, αὖθι οὗπερ ἔχει Θεοῦ. ἔστι δὲ ἥλιος Θεὸν ἀκούοιμι, ὦ λαμπρότατε. τί φῶ, αὖθις ὑποπλακώτατε Κύριον ἄλογον, οὐκ ἐκφῦναι μᾶλλον, ὦ ἥλιος κατευθεῖν οἶδε, πιμάτε Θεός; ἀλλ' ἥλιός γε, φαίης, οὐ πολεμῶν· μέγας δὲ ἐκφῦναι καὶ φοβερώτατος· κἂν μή τις ἔξωθεν αὐτὸ ἢ, καὶ ἀλλοπάσας ἀλλήλοις, ὁμοῦ τε προσκύπτοι καταπεδᾶσαι, δ' ἥλιος πυρὶ καταφλέγοιτο. ἐπεὶ δὲ Κύριον μὲν ἔστιν ὁ ἄγγελος, δ' τηλικοῦτος ἔστι τῆς πατρικῆς προσκυνήσεως, ἡ δὲ ὅτι ἥλιον νῦν Θεοῦ, ἀσεβῶ τι δ' ἀσεβέστατον πάντων ἔστι Θεὸς, καὶ οὐδένα τῶν πρώτων προσκυνητῶν μισεῖ, κἂν ἀμύητος ἦ, μεταμοῖται ἡ ἀλλ' ἐπιστέλλοι τῷ προσκυνοῦντας, καὶ ὅτι πάντων μόνος, καὶ ἡ θεραπεία διήνυε ἕκαστοι τὰ τῆς ψυχῆς, ἡ τῆς σώματος, πῆς θυσίας ἐστὶν ἐπὶ, ἡ μανδύη μηκέτι, ἀλλ' ἡ ὦ μόνῳ λατρεύειν Θεῷ. τότε θαυμάσοιμι τοὺς αὐτῆς μύησιν ἐπισφραγισαμένους μακαρίου, Κύριε, ὁ πρωτομάρτυρος, ἐπάνειμι, ὃν ὄψῃ τῆς τάξεως αὐτὴν κλίνοι σε καθεῦδε, λάζῃ μόνῳ τῷ σῷ ἰατρῷ μόνος, ἡ τούτου ὅπῃ δόξῃ τῷ σῷ καὶ τῇ ὑπηρέτῃ μόνῃ Θεοῦ, τῷ νῦν μαπ σὺ θεοκτόνοσι. καὶ ὡς ταῦτα εἴπαι, ἀνάστασόν τε θύθυς ἡσυχῶπα καὶ μηκέτ' ἐξῶναι, μικρὸν ἐπιλαθέσθαι τῆς βιοτεύειν, τῷ ῥᾴδιον τὸ σώματος, ἢ μᾶλλον ἀσθένους σωματικῆς, πρὸς τὸν ψυχικὸν ὑγιαίνοντα, ἢ ἀμφοτέρων ὁδηγήσαντα. ὃν ὁ θαῦμα πιστεύσας τοῦτ' ἐκ χρόνου τοσούτου πάντα, καὶ τῷ βαπτίσματι προσελθεῖν ἐρίζηται κρύπτοντα. ἐπειδὴ τοίνυν ἐκπεσόντος τοῦ μέσου πρεσβυτερίου ἡ ἐξαίσιος ἐγκρατὴς τῆς πλησίον πῆς διώκειν ὅτι τύπος χρεοτόνους, ἐπεὶ ἂν ἐμοὶ ὡς αὐτῷ τὴν ἐκκλησίαν ἅπασαν πρὸς τὸν Ἑλλάδος γλυκάσθαι δι' αὐτῆς μετακαλεῖν. ἡ δὲ ἐδίδου τὸ τῆς ἀναμάκτου ὑγείας, ἐκδιδάσκει ἡ τοῦ ἐκ τῆς κοινῆς δόξης. εἶτα καὶ χωμάτα αὐτοῖς ἐπισπεύσαι ψαλμῳδίας ἡ προσευχαί. ὀλίγου ἡ πάντα πλημμυρίδι ὁρᾶν ἡ νεοπαγῆ ζωῆς ἐκκλησίαν, ἀλλ' ἡ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐπισκοπῆς οὐ μικρὸν ἐν αὐτοῖς τὸν ὑπέδοσαν, ὡμολόγηται τοῦ Θεῷ χάριν, ἡ ἠγαλλιάσατο πολύμαπ, τοῖς ἀεὶ δεῖσιν αὐτῷ χάρις ἰασίμους ὑπηρέτας, ἡ προσίκε δὲ πάντων κάλλιστον χαρίζεσθαι.

Καὶ ὁ μὲ ὁ τοῦτο φιλοσοφῶν ἡ πλείστας καλοκαγαθίας ἔπεισε τὸν ἐπίσκοπον τὸν ἡ κρῆς ἀπολοῦς οἱ

42 *Iohannes Cucusi agens paralyticũ sanat.*

43 *Varie earũ calamitates qui Iohanni adhæserunt.*

οἱ δὲ Ⓜ γὰρ Χειστοῦ ζῆλοι ἐκκλησίας ἐμίσησαν πατρῴους δόλους, τύπτας δὲ πρὸς θεμιτὰς δημεύσεις, ἐξοικίας, θανάτους καὶ κολάσεις ποικίλας διεμερίζοντο. ἡ γὰρ ἔδη καὶ ταῦτα τῆ καλοῦ ποιμένος κῆ πίστητῆ μιμήσει ὑπὸ χαρᾶς τὰς τῶν ἀδίκων ἁρπαγὰς ἐδέχοντο καὶ τὰ μείζονα, κοινωνοῦσαι τοῖς αὐτῶν ἐν τῷ διδασκάλῳ τῶν ζηλίων. ὧν δὴ καὶ ἐραστὴς μὲν ἐγένετο τῶν φυλάκων πλησιώτατος, τοῦτο γὰρ μάχεσθαι ἠπίστευσε καὶ πόνους οἰκεῖα καὶ ἐκπρεπῆ ἐπόνει, πολλαῖς μὲν ἐπέτρεψε καὶ χαλεπαῖς ταῖς βασάνοις καὶ παραδόντας. ἐν δὲ κῆ πίστει ὁδὸν, ἄλλη τις τραγῳδία καὶ δακρύων ὑπόθεσις. ὠμῶν γὰρ τυράννων καὶ ποινῶν τῶν ἀγρίων, οὐθὲν μᾶς ἠξιοῦντο ἐπιοίας, ἢ φειδοῦς, ἢ σπλάγχνων τῶν φυσικῶν καὶ ἡμερότητος, οὐδὲ ὡς δι' ἀθεΘεσπεσίαν πίστιν ὄντες, ἀλλ' ὡς θηρίοις μᾶλλον, ἢ ἀνθρώποις δαίμοσι καὶ δυσθεσπεσίοις. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα πικρῶς ἠγωνίζοντο καὶ ἀσπλάγχνως, Ⓜ ὡς ὅτ' ὠπὸ τῶν ἐδοιπορέων καταπεπωμένοι, Ⓜ καὶ γυμνοῖς καὶ ἀστρώτοις τοῖς ἡμιόνοις, ὡς ἵνα τῶν ἀνύλων φορτίων ὑπερβαστάζωμεν. ἀμὲ τῶν ἐπαρχολιῶν τῆς ἐπαρχίας, ἀλλὰ τοῖς ὀνείδη, τῶν χλεύῃ, Ⓜ βαρεῖ μυκτῆρας, ἐν χλέωζας, καὶ πλαγῶν καὶ μασίγων πολλῶν δριμυτέρων ἄπλον τῆς ψυχῆς, καὶ Ⓜ πικρὸν ἰδιάτου δίκτου ποιοῦσι τοῖς πάσχουσι· ἵνα δὴ καὶ πυρὸν ἰδίαν ποιῶνται τῶν σκυλῶν αἰχμῶν, οὐκ εἰς οἴκους συναγωγὰς, οὐκ εἰς ἕτερόν τι τῶν οἰκημάτων εἰσῆγον αὐτὸν ὁ τῆς καθαιρέσεως, ἀλλὰ χαμαιτοπίοις Ⓜ βδελυροῖς τε καὶ ἐμπαθεῖς σπήλαιοις. ἃ πάντα μᾶλλον ὁμῶ μιζόν Ⓜ ῥυπαίνῃ, καὶ τὸν τυχόντος ἀναιρεῖ, ἢ τῆς Ἰωαννου μελέτης καὶ κοινωνίας ἔζω πεσεῖν. ὅστε δὴ τῶν διωκτῶν χλεύῃς ἐξαφυλιῶν ἡδυπάθησαν, καὶ ὅτι οὐδὲν ἧττον αὖθις ἑαυτὸν καθαιρεῖν γένωνται ἢ ἐρημίαν καὶ τὰς ἀοίκους, ἢ ἵνας ἀδάπτως ἑκατὰς ἑαυτῶν καταφιλοσόφουσι, μᾶλλον οἰκεῖ μᾶλλον ἢ αἰ θεσπεσίοις συζῆν ἐλόμενοι, πολλῷ ἧττον ἀνθρωπίνοις ἀγριωτέρους.

44 *Arsacius Constantinopolis Episcopus fit.*

Οὐ πολλαὶ δὲ ἦλθον ἡμέραι, καὶ πιστεύεται πῶν ἐκκλησίαν Ἀρσάκιος, ὁ πατρόφιλος τῆς Κωνσταντίνου χειροτονεῖται. Φεῦ μᾶς πάντα τὰς οἷ ἀνδρα, ὃς, Φθόνε, γεννήσαν καὶ πολλῶν τῶν χειρόνων τυφλότητα ἐμαδέλεται· ἀλ' Θεσπέσιε Ⓜ γὰρ ὃν δοκεῖτε βεβιωκὼς ἔτη, σαφῶς μᾶλλον ὀπτάθλος, ἢ θεῖος, ἐπόλησε δὲ καὶ ὁ φεγγεῖ ἀγωνισμένος, ἐπεὶ μὲ μὸν σάτατος, ἐνοποσαν δὲ τὴ τῶν δούτων ἡλιώτατος· πρὸς ἓξ ἡ ῥαθυμότατος, βεκαὶ τῶν ἀψύχων ἀπαιχώς, κλίνης ἡ γαμίας ἄξιος. ὃς ἔχων πῶν ἑαυτῷ ὁ ἀδίκημα, εἶτα προσλαβὼν καὶ ὁ τοῖς Ἰωαννίτων ἡ λεῦ φίλον ἐπορῶν αὐτῷ προσκαθίσμενον. ἀπόπορε πάσιν ὧν, ἡ ἀπρίπος. πάντα γὰρ οὖν τοῖς τοῖς δίκαιν τὸν θεῖον μᾶλλον ἢ ὀπίσω, καὶ ὁ μακρῷ χρόνῳ ἐναχθεῖσι τε ἡ ὀπτικῷ φῶ τῆς φύσεως ἡ οἷ καταψηφισμένα μηδὲν ἥπιον ἡ φυσικῶν πάλιν προσωπεῖον, ἡ ἔρχη, ὡς δὲ ἡ πρὸς ὧς, ζῶντας ἡδὲ ὅπου ὁ ὧ μισῶ διαπρεπόμενος, πᾶσιν ὦ χετο.

45 *Mortuo Arsacio succedit Atticus. Heraclidem Ephesi succedit Eutychius.*

Μετὰ δ' τοῦτον δὴν ὁ προσθυτέρων ἀνὴρ εἷς Ἀττικὸς ὅρμα, τὸν τῆς ἐκκλησίας οἰάκας ἐγχειρίζεται, καθ' ὃν χρόνον ἀδείας Ⓜ ἐν Ἐφέσῳ κατεδεδόμενοι πάντα κινεῖ ἡ μετακαλλῶν κῆ ὁ ἑαυτοῖς δοκοῦν ἑαυτοῦν, ὅτι κεφαλὰς μὲ, ἡ ἐκ θεῖν φίλοις, ἓ θεῖον ἐπειλημμένους ἀζωδούλωσι, μιαρὸς δ' ἵνας καὶ βεβήλως ἐπὶ κατάρᾳ ψυχῶν καλέσαντες· ἐκκλησίας ἐρώνης, ἢ βασάνου πῶν χρεστοῦσαι προλαμβάνουσι· ἀλλ' ὑπὸ ὡς ἐκ ἐκίου πρεσβεία καὶ ὁ τυχοῦ, τὸ βυλησθέντος, ἡ δεδικότος, πῶν θεῖον (φεῦ) γνωμῶν· ὅτι καὶ τοῖς δικαίως ὑπὸ τῆς κακεξίας ἐκείνης ψυχῆς ἡ γλώττης τῶν ἐκκλησιῶν ἐκκλησιάσαι, πρεσβεύοντες τοῖς κακοφρονοῦσι τὰ τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ ἐξωνοῦντο· οὔτε ἡ Ἡσυχασθίλιος Ⓜ ὃς ἐκείνῳ καὶ ἐδοξολόγησε ὀπισθόπων ἄξιος Ⓜ τῆς Ἐφέσου πεπωθῆται θεῖον, τὸ παραιτεῖσθαι τῶν ἐκκλησιάσαι ἀξιώσαντος, ἡ τὰ Τελεσφόρα Βάκχου Εὐβιώτου Ⓜ θεῖον πρῶτον κακὸς (ὦ δίκη, ἡ δυσοχή Θεοῦ) κακῶς ἡ διαξιοφερόμενος ἐπιτυχῶν ἡμιμόζησεν ὕστερ, ἡ δὲ δύσκατος ἡδελυεῦν, ἀλλ' ἀ πρὸς φυσᾶς κάκιστον ἡ κακῶν τὸ πεπῶν. πῶν ὁ Πορφυρίου πολλαῖ, ἡ πῶν πολλῶν ἐκείνῳ τὸ πρὸς μακρὸς ἐσαμάτερ ἐπὶ μάτερ ἐπὶ ἐκεῖνον ἡ ἀμάχητο σιωπᾶν· χαμαιὸς μὲ ἐστὶ, ἡ πῶν μοχθείαν ἡλικιῶν ἀκριβῶς ἔχων, ἐκεῖνο ἡ ὁ μακρῶν χρόνου πρὸς ἔκκλησιάσθαι ὠφελεῖν, ἀλλὰ φιλονεικήσας ἐκ φύσεως ὁ φθόνος χρεῖν ἐν τοῖς αἰρέσεις ἐπεὶ

Porphyrium Eri corapam Antiochenum invadit.

ἐπεὶ δὲ τῷ μεγάλῳ ἦν Φλαβιανῷ ὁ τῆς τοῦ ἁγιωτάτου ἐορταζόντων Εἶχε χρέος, ἔρωτα φῶν τῆς Ἀντιοχέων τυραννήσειν ἐκκλησίας, ὅπως διὰ χειρὸς λαβόμενος, τὸ φᾶσκε πᾶσα ἡ πόλις εἰς τὰ τῷ Δαφνίῳ ἀζελανλύθασι ἡ ἀπὸ τὰ παλαιὸν ἔθος εἰσέπι γενόμενα, Ἀντιοχεῖ τε ἦ Σελευκείωι ἔχων, πρὸς ἦ ἦ Ἀχαΐκιον ἐδὲ τῆς ἀληθείας ἐμφρονεῖς συναγωνιάσης αὐτῷ τὸ ὑπὲρ μία- 5 σῆς, ὑπὲρ πάσης ὡς ἀρίστης καὶ ἀκλινοῦς ἦ ἡ ποιμανίων, ἦ ἐκ τοῦ τῶν μαρῶν τούτων χρόνου πάθη, τοσαύτῳ ἐσπουδακότων ὡς παράγματι τὸ σπουδεῖν, ὡς μηδὲ τὰ γενόμενα σιωπᾶσθαι δύνασθαι δοκεῖ δὲ πάντα. Ἀλλ' ὅμως μὲν ἀπελεγχθεῖσι τὸ σκότει πεπραγμένων, ἦ πρὸς ἐλέγχοι, εὐθὺς ἐφθέγξαν, ἀγροῖς ὑπισημαινόμενοι τῷ ὁδοῦ, ἦ ὄρεσιν ἀδάπτοις ἐαυτοῖς ἐπιτρέφαντες. ἦ ἡ πόλις ὡς ἡδὺ τῷ τολμηθέντος ἤσθετο, πρωθύμως πρώτης συνῳδήνατε, θρύλλημά τε ἦ πῦρ μὴ χρέος ἔχοντες, ὁσονοῦν ὕδωρ δὲ ἀῶσι ζήλῳ τῷ ψυχῷ ἠμμένοι, ὃ Πορφυρίῳ κατέπρεχον δὲ ἐδ' ἤθελεσαν, οἷος τὸ βίοι σκῆνος αἰσχύνης ἰῶν αὐτῷ δώματι τὸ ὑπισκοπῆς ἐκκαρήσειν δῶν βυλόμενοι. ὁ ἦ δὲ πρὸς αὖθις αἰσθόμενος μῖσος, χρήμασι ἐπὶ γραπτοπεδάρχλω δέσφθείρας, αἰσχυνθῆ δὲ ὑπὲρ δυσεύσας τὸ πίσης ζήλῳ δαιμόνιον αἰδοπλίσας θυμόν. ἦ πρῶτα χρῆμα γράθυμα σεμνοθεῖζετο κατ' αὐτῷ ποινῆσι δὲ ἀπήκουον. Εἶτα ἦ διωγμὸς ἡς μῆας τῷ ἐκκλησιῶν ἠρεθίζετο, ἦ βασιλικὰ ἀξιώματα δὲ ἐκατόσιμα τὰ ὑπὸ ὁλᾶς Ἀσίκῳ (ἦ γὰρ οὐδὲ αὐτῷ κοινωνῆν τις τῷ δυσεβούντων ἠξίου) ἀλλὰ ἓν πόλεις ἐπήγετο, Ἐπὶς τῷ ὑπισκόπων, λέγοντα, Θεοφίλῳ μὴ πείθεσθε κοινωνεῖν, Ἀσίκῳ τε ἦ Πορφυρίῳ, ἐκκλησίαν τῆς ἐκκλησίας, ἦ τῷ ὄντων ὑποστρέφεσθε. τῷ λαϊκῷ ἦ ὦ μὴ ὁ τέλει, τῆς ὑμῆς ἐκπιπλήττουσιν· ὦ γραπτοδόμενοι ἦ, ἓν αὐτῶν ἀφαιρεῖσθαι ζώνας· ὃ ἦ κοινὸν πλῆθος ἦ καὶ ἓν τέχνας ἠρόλημένοι, ἱκανῷ χρεισίῳ πεστιμηθέντες, τῷ ὑποροίου καλοκαγαθεῖσθαι. ἓν τὰ πολλοὶ ἐποιεῖ ἦ ἀκόντες κοπωνῆν, ὅσοις μέγα τε ἦκιστα φορητὸν ὃ χρήματων ἐλάττωσιν ἦ δόξης ἐκρίνεσθ. πολλοὶ ἦ ἦ τῷ ἐκνέσιον φυγὴν ἐλόμενοι, τῷ ἐρημίαν ἦ ἓν τῷ ἀσκητῶν κακοῦσθαι ἐίλοντο μᾶλλον, ἢ τῷ πολιοικῶν. Εἰσὶ ἦ, οἳ ἦ μεγέθη ψυχῆς ὃ πάντα κίνδυνον ὑποστῆναι μετρίως ἐλογίσαντο, ἢ ἀπαράδοτι τὴ ἀνάξιοι θυσθοῦς ὑπισχεῖσθαι πολιτείας.

Τούτων ὑπὸς ἐχόντων, τὸ ὑπισκόπων ἕνοι ἦ τὸ κλῆρε τὸ Ἰωάννε μεείδος ὑπῆλθοντες, ὑπὲρ Ἰωάννην ἦ τὸ Ἀθηλίος ἐχούσης ἐκκλησίας ζηλάσαντες, τῷ πρεσβυτέραι καλλακμιδόλοτι Ῥώμῃ, ἐλεῦ τὸ βασιλεῖ Ὁνωρίῳ ἦ Ἰνοκεντίῳ ὃ πάντα προσηλθέντες, ἦ τῷ χρήσεσθαι ἐπὶ καινὸν Δία φασφήσαντες πραγωδῆσθαι, πρὸς ἦ ἦ τῆς αἰσθόντες ὑπισκοπῆς, ὧν τὸ μὲ ἦ ψυχῆς ἦ ἀγλώσσης ἐτόνγχανε τὸ καλῆς σωφρῶν πάντα τὸ μέσης διεξιούσης, ἦ ἦ καινὴ τῆς τὸ τῷ Κωνσταντινοπόλεως ἦ, ἦ λοιπὸν τῷ πατριαρχικοτα ὑπισκόπων ἓν, τὸ Ἰωάννε κοινωνικῶν. ἃς ἦ καινῶς ἐγχρῄσαντες ὕτω πεπαῶς διέθηκαν, ἦ ποσῶν ζήλῳ τὸ αὐτῶν σῶμα ψυχαῖς, ὡς ἀμφοτέρας ἀῦδὲς Ἀρκαδίου ὃ βασιλῆ πλουσικὰς χράναι, πολὺν αὐτῷ ὑπνον κεκλινώσονται ἐν τῆς παρεσπομένοις· ἦ ὅτι μὴ κενῶς, μηδὲ δικαίως, ἀλλὰ ἦ λίαν κακῶς ἦ ἀθέμως τὴ δυτέρα τὴν πάλιν τῷ Ἰωάννε χορεία· ἦ δὲ πρώτης, ἐπὲρ ἄρα λόγος τις αὐτῷ τὸ κάλλον ἦ τῆς τῷ ἐκκλησιῶν ἐρίλωσε, ὃν πατριάρχλω ὦ αὖθις ἀποδοῦναι τῇ ἐκκλησίᾳ, σπουδὴ ἦ τῶν ὑπισκόπων ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὅτε μέσον κατιλθὼν, τῶν ἐξ αἰσθολῶν τε ἦ Ῥώμης ἐλθυσομένων ἡμέλλε. πρέσβεις ἦ ἦ Θεοφίλου, αἰτιώμενοι τὸν χρόνον τῶν τὸ τῇ χορεία ταύτῃ πεποιημένων, ἦ ὅτως αἰτιᾶται ἦ δικαίᾳ κρίσει, ἓν τὸ Ἰωάννην ὀρθοτομηθῆναι. ὃ ἓν τούτῳ ἦδ, ἔφησαι, ἦ τὸ ἐξ Ἰταλίας ὑπισκόπως ἰνὰς δύῃ συνειδῆτι σοιχωῦσας, ἦ δικαιοσύνης ὑπ' ἦκισα μεταποιήσομαι, ἐπεὶ αὖθ' ἓν τὸ σκέπεσθαι διέγνωσθ. τὰ γὰρ ἰδικῶτα χράμματα τὸ ἦ ὑπομνῆ τὸ, ἃ ὃ ἐγὼ ἓν τοῦτοις τὸ αἰτίαν ἀποδῶ τῆς συνόδου τῶν Ἰταλῶν γεγόνασιν ὑπισκόπων, ὦ πρὸς τοῦτον Αἰμίλιον ὑπίσκοπον ὄντα Βενεβενδοῦ, Κυθηλοῦ τε ἦ Γαυδέντιον ἀπὸ Ὀυδηκάντῳ ἦ Βοηφατίῳ τοῖς πρεσβυτέροις πρὸς ἀλλοδόντος, ὁδὸν εἴχοντο τῆς ἐπὶ Ῥώμης πρὸς ἦ Βυζάντιον, ἅμα Κυπριανὸν ἦ Δημητρίῳ, Παλλαδίῳ τε ἦ Εὐλογίῳ τοῖς Ἰωάννου

46 *Episcopi famenes Iohanni Romam mittunt, actaq; Honorio et Innocentio nunciant.*

Arcadius omnes edicto cogit ad communionē cum Theophilo, Atticoo, & Porphyrio.

καπωικοῖς ὀπτισκόποις. ὅτοι γὰρ καὶ περὶ τῦ, ἔτυχε καπηλθότες, καὶ φιλανθρώπως ὑπὸ τῶν Ρωμαίων ἀκοὰς ἐπαγορεύσαντες ἀπέπεμπε.

47 *Episcopi reuersi ex Italia Eudoxia aditū prohibet.*

Ὡς γ' εἶδε πρ' ἔπλεον πλὼ Ελλάδα, συνῆφθησαν ἐπὸ τῦ χιλιάρχων, κομιδῇ πλὼ γνώμιν διεφαρισμῦ. ὃς πινὶ τῦ ὑπ' αὐτῦ πρᾶγμάτων, ὑ συνεχώρῃ Θεσσαλονίκην ἰδῆν, ἀλεῖ περίτροπον περιαγεῖν βουλομένοις, Ανυσίῳ τε τῷ ὀπτισκόπῳ πρὸς τὸ πάπα γράμματα ἐγχειρίσαι. πλὼ ἀλλ' ὑ τῦτο δρᾶμα ἰῶ ἐτέλεσε τῦ ποιητικώτατος γλωσσῶν Εὐδοξίας. αὕτη γὰρ μαθοῦσα τὸ τῶν Ἰταλῶν ὀπτισκόπων ἀποστολήν, ὑ ὃ χάριν μέλλοντα τῦ Κωνσταντίνου καταλαβεῖν, ἐφθασε πηγωνῆν ζῶντα, ὑ τῇ γνώμῃ τῦ ἀποσταλέντων αὐτῦ διὰ τῦ πάπα γράμματα ἐγχειρίσασα. εἰς δύο τοιγαροῦν πλοῖα πρὸς τῷ Θεσσαλονίκης διαρρεθέντες, δεκαπέντε ἡμέρας ἐν ἑνὶ τῦ χρεῖον βεβαιῦ τῦ πόλεως ἀπέχοι ἑπτὰ σταδίους τῦ Βικτόρος προσορμίζονται φροντείων. εἶτα εὐθὺς Μαρίνος τις ὀνόματι Θεσσαλὸς αὐτῦ, εἰς τῦτο πρὸς τῦ βασιλίδος ἀπίσας λιμένος, ὑ ἀνὰ πόδα πάλιν ἀναγαγὼν ὃ Φρυσείῳ τῦ Θρᾴκης, ὁ Αθύρεως καλῦται, βιαίᾳ ὑ γνώμῃ ἐ χρεὶ καθεκλεῖσε. χρεὶς τοίνυν ὁ Ρωμαῖοι, ὑ ὃ πρὸς τὸ ὀπτισκόπου Κυζικηνοῦ ἐγκλειθέντες, ἡνίζοντο πεινῇ, ἠπείροντο σιδαρῷ, μυείαις προσεβάλλοντο θλίψεσι τοῦ ὀπτισκόπου ἀπαυτύμενοι. ὡς ὑ μὴ δῶσειν ἐλεηθῆναι, εἰ μὴ βασιλέα θεάσαιντο, φρίσσοντες ὄντες, πρὸ τοῦ μὲ ἐνὸς τῶν πατρικίων ἀποστολέντες, ἔπειτα ὑ καὶ τινων ἄλλων ὀπτιφώνων, ὑ τοῦ ὀπτισκόπου ἐπαναστησομένων, τέλος Οὐγιέλιος ὀνόματι ἑαυτῷ πρεσβεύειν βουλόμενος, ἐνὸς τῦ ὀπτισκόπου, πρὸ ὃ τὰ τῦ βασιλέως ὑ τῦ ἄλλων γραμματα ἰῶ, τ' αὐτίχειρα σβεσθέντα σώματα, αὐτὰ τε ἀφαιρῆται, ὑ πυκλία ὑ ἱερὰ σκεύη, ὑ ὅσα πρὸς ὤπιση αὐλοῖς τῦ ὀπτιτηδείων ἐκγύεια ἰῶ· ὃν πονηρὸς ὑ τῦτο τῦ ὀπτιοίας γεγυμνώμενοι, ἵνα τῦ εἰς τῦ χρεώμενον δέξασθαι πορεύμενοι, ὑ πρὸ ἔξαπτα τῦ πρὸ γνώμιν δόσεως κακοῦσθαι. εἰς ὃ τῦ ὑστεραίου, ἀδηλον εἴτε τῦ τῶν ὃ Αθηνῶν πινες ἀφικόμενοι ἐξεῖν, τριακοσίους λαβόντες χρυσοῦς, Αθηνῶν μὲ κτίσωντες, τ' Ιωάννου ὃ ἀμφισβήτησιν δίκης. τῦ ὃ μὴ αἰσχυνθῆναι (ἐπεὶ ὑ ἔτυχε Ηρώτρου τι συμπεσεῖν· Ἀθηνῶν γὰρ πινι Αἰμιλίῳ, Παύλῳ τῦνομα, πραφῶ δὲ σφέρεται ὄντι, Παύλου τῦ Θῆσι ὄναρ ὀφθέντα, Βλέπεις, φασί, πῶς ἐξεπατήθης· αὐ ἡμέραν γὰρ πονηραὶ τῦ δῶρα ὑ κολακείας ἀπουδαζομένην ἀπατᾶν ὑπαιτιῶμενοι) μὰ ἀνεχομένως τοίνυν, ἀλλὰ τῦτο μόνον τῦ πρὸς ἐβῦ ἀπεσταλκότας ὑποσροφὴν αἰτουμένους, Οὐαλλέριος ὄνομα (ὃ δὲ σκαμμένῳ ὑ βίαιον ἀνάγκασμα ὁμοιπλήρ) οὐ θρασὺς ἐῶ τῦτο μόνον τοῦ ἀπαιτῆσαι τος, ἀλλὰ ὑ διαστάτος κακοεργοῦσι, δῆλον δὲ πλοίῳ γὰρ σκεῦος ἐμπεσὸν αὐτῦ πρὸς τὸ πολέσας, ἀνάγκας πάλιν ὁ μαρὶς ἐκέλευε. τῦ ὀλίγον ὑστερήσαι καθυμῷ ἐξεπεσεῖν, μόλις αὖθις ὀξυτέρου τῇ Λαμπάκῃ προσορμίσαντος. Ικονιατῶν τὴν ἀκρωτήριον τὰ συμπεσόντα, τοῖς ἐβεῖ τῦ Κυζικηνῶν ὑ Παλλαδίῳ εἰ τι ὑ γνώστο, ἀγνοοῦντος· ἀλλὰ μηδὲ ἐβεῖ Ιωάννου τὰ αὐτῦ συμβαίνη δυνηθέντος μαθεῖν. Ζῶντα ὃ πάντα τῦ ἰῶν διεφθάρθαι Αρκαδίῳ, ὡς τῦ ὑστεραίου ὑπῆρξε μαθεῖν· ἅμα γὰρ ὁ λαὸς ἐπανίστη πάλιν ὅλων ἐξέλθοι, ὑ τὰ κτῦ τ' μέλαν ὑπέλυπτε διατίθεται.

48 *Quæ Iohannes in exilio egerit scripseritq.*

Ο τοίνυν θαυμαστὸς Ιωάννης, τῦ Κυκυσσῶ προσοδεύων, ὑ ἐν ᾧ Αδελφειῶ οἴκῳ διάγων (καὶ θαῦμ' ἐφαίνετο. ὁπῇ γὰρ αὖλοι· ὑμόλυνον κατελίπετο) πολλὰς ὠφ' πάντας ᾧ ἀπὸ γῆς ἔθρεψεν ἀρτῳ (ὑ γὰρ ἔτυχε τότε λιμῶν ὀπτισκόπαν ᾧ τόπῳ βαρύτατον) πολλὰς ὃ πλείους ὑ τῦ ἀπὸ γλώσσης πηγάζοντος ἔφη, ὑ ὑ καρδίᾳ οἷδε σκεῖσε, ὑ Φωτεῖνον διαλοιδορῶν· πολλὰς ὃ ὑ πολλῶν τῶν ἀναγκαίων ὁπτροφώνησε λόγος. τί γὰρ τῶν συμβαινόντων ἀνιαρῶν ὀπτιφθέγξατο γλαῦκα σοφῷ, ἴσα ὑ ποταμὸς ῥέουσι; πλείους ὃ ἐβῦ πρὸς τοῦτο μοῦσης ἦσε, ὑ ὃ μὴ ἐφ' μὴ ὅτι μὴ ῥαδίως μόνον, ἀλλὰ μηδὲ σκιάθρα λοι ὑποδήσασθαι· φ' οἷς χρεῶν πολλάκις λυπηρὸς συμβαίνει· πολλὰς ὃ ὑ τῶν θείων ὀπτισκόπων πρὸς Ολυμπιάδα, συνέταξε πῶς ἀσθενοῦσαν πλεονάζῃ τι λέγων, ὅτι ἐπ' φοβερὸν μόνον ἡ ἀμαρτία, ὑ πρὸς τὸ συμπεσόντων αὐτῦ πρὸς τὸ ὁδὸν ἀνιαρῶν διεξεισι· ὅπως τε ἀθυμοῦσαν διὰ τὸ σίγησιν ἀνακαλεῖται βουλόμενος, ἵνα μὴ ἡμᾶς,

πάλιν

πάλιν χεῖφει, ὃ Θεοῦ ὕβριπέφυτος ὀφί· ἢ ὅπως τὴν ὁδὸν ἀλήπτευτον, ἢ ἐρήμη διανυομένης, ἢ πυρετὸς ἐπόσκιον τῶν λῃστῶν, ἢ τὰ ἐκ τῆς ναυμαχίας κακά, ἢ ὁ πολλῶν τύπων βαρύτερος, ὁ πονηρὸς Φημὶ Γαλάτης, ἀλλ' αὖθις πεπιεσθυμένος· ἢ ὡς καθαγωγὴν πινὰ τοσοῦτον πόντα πάλιν συνήπτα τὰ λυπηρά, τῶν θεραπευόντων ἡ ἐρημία, τῶν ὑπηρετῶν ἡ ἀπορία (αὐτοῖς γὰρ ἐκείνοις τοῖς χρυσοῖς κέχρηται λύχνοις) ὃ μηδέπω ἐν ἁλῶναι, ὁ τὴν ἐφόδιον Ἰσαύρων φόβος, ἢ ἥ ὅσον ὅπως εἰς χεῖρας αὐτὴν ἐμπεσοῦσαν μέλλον ἐλπὶς, οἱ ὑπομένοντες αὐτῷ μοναχοί, ἢ πρὸς πᾶσαν ἀγχέστητα θηρίων αὐτῇ οἰκία καθεκάστην αὖθις ἀπειλοῦντες· ὅπως τὸ πονηρὸν ἐκεῖνο τὸ πυρετῶδες διακείμενον, ἐς λίαν κεκμώντα κῆ τὴν ὁδὸν, οἱ ἀπάγοντες οὐ μόνοι αὖθις ἐλεφθέντα ἔχοι, ἀλλὰ ἢ ἑπόρευε ἀπρόφρων θαμώδιας αὖθις ἀξιοῦν ἐφέλκεσθαι, πᾶ ἔχα τὰ αὖθις ἐς φοβερώτατα ἀπάγειν τοὺς τοιούτους, οἵαν τὴν ὁδὸν ἦνυεν, ἀνάντη ἢ λιγυδὴ ἢ χθαμαπή, ἐς ἅμα τε ἢ δυσερῶς ἄγαν ἐπεὶ ὃ ὁδοιπορῆν ἔχων, ἅτε λίαν αὐτῷ πεποικότος τοῦ σώματος· ὅσα τε εἰδέναι χρὴ αὐτὸ χαίφοντος, ὅτι ἢ ἐπεὶ ὃ μὴ μακροτέραν αὐτῷ ἀμύναν τὴν ὑπαρούσαν ἀξιοῖ μηχανᾶσθαι τῇ μακαρίᾳ, ἐμοὶ λέγων μυεῖσι τὸ ἔρημον· ὃ ὁδοῦσιν ὅδε χαλεπώτερον. Ταῦτα ἢ ἄλλα πλείω, ἅ μὴ τὴν ὑπερορίαν φημὶ, ἅμα ὀπισθεν ἐς δὺς ὄρους ἐπὶ τοῦτο εἰσηγωμένας. Ἀλλ' ἐκεῖσε πάλιν ἐπανέρχομαι. ὡς γὰρ ὁ μέγας ὁ Κύκλωσιν ἔφη τὸ τῶν σωμάτων ὑκ ὀλίγους, ἢ πλείους ἢ ἢ ψυχὰς ἐπέσφερεν αὐτῷ, φθόνος ὀπτῆρ ὑποκρυθείς, εἰς Ἀραβίσσου αὖτον πάλιν μεταξαγαγὼν ἐποίῃ. ἐβούλοντο γὰρ οἱ λίαν κακοὶ μήπω διακορεῖς ὄντες τῆ κακῶς ἐκεῖνον ποιῆσι, ταῖς συχναῖς ἐνδόσεσι κακοπαθείαις, ὕπνου αὖθις ἀποθανεῖν ἢ τὸ ζωῆν. καὶ ἐκεῖ μὴν ἀπηρτεῖς ἁλαλαπορίαις ἐκδίδοσαν πλείοσι· δῆλος δὲ ὅδι κρείττων ὑπὸ φιλοσοφίας γενόμενος πάντως τῆ μεγαστόπονος, ἀ Φορμίων τε αὐτὸ ποιήμενος μείζονος ἀρετῆς, ἢ δι' αὐτὸν φαιδρότερον ἀμαλάμπων, καθάπερ ὃ ἐκ πυρὶ φῶς, ὕλης αὐτῷ πλείστος ὑποβαθμοῦμενος. ὕπως ἐκεῖνος πᾶς ἀληθείας ἀήττητος ὤν, ἢ μηδ' ὑπὸ κακοπαθείας, μηδ' ὑπὸ τινος ἄλλου τὴν λυπηρῶν ἧττον ἑαυτῷ γενόμενος, αὖθις ἰὼ λυπεῖς μᾶλλον τοῖς συνοφώνταις ὑπὸ διακείμενος, ἢ ὁ ἐπεὶ αὖθις ἔπαινος ἐς ἡ Φήμη σφόδρα τῶν ὑπεκκλίζει ἁψαῖς. ὡς θαυμάσιόν τι χρῆμα ἡ ἀρετὴ ἢ ζῆλος τοῖς νῦν ἔχουσιν ἄξιον; ὁ μὲν γὰρ τοιούτοις κακοῖς ἐκδοτος, ἀλλήπτος ἢ ἀχείρωτος, ἢ τῷ ἐπαγωγῷ πάντως ὑφηλότερος· ὁ δ' ὃ ταῦτα ποιῆσ ὄντες κύκλοι, δειλαιοὶ ἢ καθαδεῖς, ἢ πίνος ὑκ ἀθλιώτεροι, ἢ πέπτα, ἢ ἀλήτην, ἢ ὑαρόμενον, κεῖται τοσοῦτον ἀφεσικάπα, δηλότητος, ἢ πλείοσιν ὅροις ἐπορεῖαι θαμβυλάζοντες, ὡς μηδὲ ἀκοῦσ ἐκείνῃ φθαίνουσ πλήπειν αὐτὴν ἅ βασκανίας ψυχάς. ὁπτυθῆναι εἰς Πιτυοῦντα, πάλιν ὕπω κελθυθεῖ, ἐπεὶ τὸ φυλακούντων μετάγα). πολίχνιον τῶν δεινῶς ἔρημον, ἐν πέρατι μὴν θαλάσσης τῆ Ποντικῆς κῆ δυσχειμῶ καίμενον, τέλος ἢ τῆ Ῥωμαίων ἀρχῆς γενόμενον, βαρβάροις, ἢ ὠμοῖς ἔθνεσι σεμνάπολον.

Ὡς δὲ ἤδη τῆ ὁδοιπορίας εἶχετο, ἢ πρὸς τὸ ἐφάπτειν ταῦτ' ἐν ὑπερορίᾳ ἠπείγετο, μᾶλλον ἤδη τοῦ πρὸς Θεὸν μᾶλλον ὁδεύειν πορείαν, ἢ τὴν μακρὰν τῶν τόπων ἐκείνην, ὁλίγας ἐπέτρεπε ἡμέρας νυκτὸς διχοῦσθαι. Πέτρος ὁ μέγας ἢ Ἰωάννης, ὃς ἢ κατ' ἀρχὰς ὥσπερ ἢ τῆ Θεοῦ βίᾳ, πάλιν αὖτῷ φαίνονται ἢ ἡδίως προσφιλόνεικοι, τῆ πόνων τε ἀνακτώμενοι, ἢ τῆ τῆ δαιμόνων διαπελεζόμενοι νίκῃ. Εἰ τοσοῦτόν ἢ φίλης ἐκδηκείας αὐτῷ προσπόντες, ἐς τῆ ὅσον ὅπω διαδεξομένων αὐτὸν μᾶλλον ἀγαθῶν. Εὐδοξία ἢ αὖθις λάπαν ἢ πονηρῶν, Φάγε, λέγεσι, βρῶσιν αὐτῷ πινὰ ὑπιδεξάμενος, ἵν Φαγοῦσι σοὶ δόκησι σοι, προσίκοσι, ἐπέρας, ἕως ἢ τὴ ἀφθαρτον ἰῶ ἡμῖν προσήκῃ. Ταῦτα ἐκείνως τε εἶπεν, ἢ αὖθις λεχθέντα Φαγεῖν. ἢ ὕπως ἐκείνης μὴν ἀπιόντας οἱ μοναζ, αὖθις ἢ Ἀρκάδιος ἐπέμπετο, ἐς Φαιδρᾶ γλωσσῆ ἢ ἀνδρα Χριστῷ ὃ δόντι τὴ παρρησίαν αὐθομολογεῖσθαι. ἅμα πῆς ὁ Ταῦτας εἰς Φῶς ἐλεγκών. ἔροιτο ἂν τι, τὴ ὀξυτέρων; δῆλον γὰρ ὡς ὑκ ἂν ἐκείνος, κρύπτειν σφόδρα τὰ ἑαυτῷ ὑπισάμενος. ἕτοιμος ὁ λόγος εἰπεῖν. τῶν γὰρ θρασυτέρων δύο, καὶ πῆς τῶν διακόνων, οἳ ἢ ποθῷ προσαχετο· αὖθ' ἢ συνεκδημεῖν εἴλοντο, καμοῦ τε ἢ πόνων ἢ τῶν ἄλλων θλίψεων εἰς τέλος αὐτῷ κοινωνεῖν, ὅτοι καὶ πρόντες ἢ ὄψεσιν ἰδίαις ἢ ἀκοαῖς ταῦτα τὰ θεῖα θαυμάσοντες, ἢ τοῖς ἄλλοις ὁμοίως θαυμάσιόν δώσουσι. ἐπεὶ ὅσον ἤδη τῆ τέλους ἤκουσε, μείζον αἴρεσθ' ἢ τὸ σκάμμασι ἑδεῖ, τὴ τῆ ὑπορίας ἀγρίαν. ὕπως αὖθις οἱ πιστεύοντες τοῖς μακραῖς ἄγαν ἢ κα-

Johannes A. r. ... num deportatur, atq. inde Pityuntam.

49
Johannis paulo ante obitum Petrus et Johannes iterum conspecti.

πε

τα σου δασκάλους ὁδοιπορίας κατέτεμον, ὡς δεινὰ τῷ βουλεύσαι, ὧδε δοῦναι, ὃ σφοδρῶς πάλαι καὶ τῇ κακοπαθείᾳ νενίκηκεν. Ὡσὼν δὲ ὑπὲρ λαβρως ὑπικλίζοντος, καὶ ἥλιος πάλαι ἀκμιαίτερον διαχώρησας, τότε μᾶλλον δὴ καθάλυσις προὐτείνετο, καὶ ἡ πορεία φέρειν ὃ στύγητον ἀπηγόρ. ὅπερ ἐν τῇ πόλις ἡ χωρίον ἦν, σώματός τε ἐκκλησίας κεκμηκότος, ἢ λευγεῖ ὧδαμόθιον, ἢ βεκχεία τῆς ἄλλης τῶν πόνων δύεσις, ὃ δὲ μικρὸν προσκαθεῦδον ἡδίονι, ἤτων ὀχυκεκελθυσμένοι· ἐπεὶ δὲ μιαθὲς ἀνδρὸς τῆς ὠμότητος διωμολογήθη παιδεμένων ἐπαγγελία. Τὸ δὲ χαλεπὸν ὡσὼν τὴν ἄσιτος διανύειν, πολὺ τὸ ὄμμι εἶχε χαλεπώτερον τῶν πυρῶν δὲ πότοις ἐκείνοτε προσκειμένων.

50 *Johannes Pitzimam profectus Comani in itinere moritur.*

Πέτρου δὲ τοῦ ὠνομασμένου ἀπὸ τῆς ὑπερορίας τόπον, ὡς Ἐπιφανίου προέρησις, ἡ κατέλαβεν. Ἀλλ' ἐπὶ Κομανῶν ἐτέτις, ἐν τῷ μαρτυρίῳ Βασιλίσκου κατήφησαν (ὃ λίσκοπον ἦ αὐτὸν φασὶ μὴ ἡμύεσθαι, κἂν ὁ τοῦ Μαξιμιανοῦ χρόνος ἐν τῇ Νικομήδους ἐν τῆς μαρτυρίας ἀθλον ὑπελθεῖν ἢ νικήσας ἢ ἐν τέφανον ἁμαθήσας) ἴσαρ αὐτῷ φανέντα, θάρσει, ἀδιγφέ, φάναι, ἡ χαῖρε· συνάλγησε γὰρ ἀμφοτέρους ἡ ὕπτιστα. λέγε δὲ ἢ τῷ νεωκόρῳ τὸ μαρτυρίῳ τῇ τοῦ αὐτῆς ὑπισάντα, ἐτοίμασον τόπον Ἰωάννῃ, φάναι, ὃ ἀδιγφῷ· ἔρχεται γὰρ ἅμα· ὁ φωτὶ μιγόντων ὁδοῦ πάλιν ἀπωθεῖς, τὴ ἡμέρᾳ ὡς ἐκ χρησμῶ γνώσκων ὁ μέγας, ἐδόκει τῶν ἀπαρόντων ἑαυτῷ προσμίαν ὃ τόπῳ. τῇ δὲ μὴ πιαθέντων, ἀλλὰ πάλιν ὃ ἑπτὰ πεντήκοντα σταδίας διανυκόταν, ἀθρόος, ὃ πρώτα μετατίθεται ὃ βυλήματι, ἀθρόος, ὡς τὸ θυμάτος, εἰς ἐκείνοι αὐθις ἀναζώξαι τὸ τόνον, πλαίσιο ὑποσάντα πάλιν προσκυνεῖσι, ἢ πάλιν αὐτὸν ὁ τῆς μάρτυρος Βασιλίσκου εἶχε σηκός. ἐπεὶ δὲ ὁ χειμὼν ἐκαλεῖ, καὶ ἡ ὥρα ἤδη πρὸν τὸ τοῦ Θεοῦ ἐνδημίας, γλαῦκα τε σιγὰν ἐμήνυεν ἡ κάλα, καὶ ὀφθαλμοὶ μένειν, ἃ τῆς καθαρᾶς ἐκείνης ψυχῆς ἀπέλοισι καθαρᾶ ἢ πολλῷ κάλλει τὸ σωφροσυνὴς ἀξιωτρεπεῖς, πρῶτα μὲν ὅστε τῶν ὑπὲπλων ἐπήγετο, διένειμε τοῖς πρῶσιν. Εἶτα καὶ ἀφ' ἧ ἐνδεδυμένος ἀποδυσάμενος, καὶ αὐτὰ δίδωσι. μεταχειρίσας δὲ ἑαυτοῦ ὑπὲρ φιλοφρότερον ἄχρι δὲ ἢ ὑποδημᾶν, ἵνα συνεορτάζειν ἢ τοῖς ἐνδον καὶ φαιτόμενα, τὸ ὑπόδημα παλλαγὴν αὐτῷ καὶ μεπάσασι προῖς τὸν ἐκείθεν μακαριότητα· ἢ ὕτω δὲ κοσμηθεὶς, ἐν τῶν θείων κοινωνήσας ἀγιασμάτων, αὐχεῖ τε τῷ σωτῆρι ὑπὲρ ὑπὲφευξάμενος, Δόξα σοι, Κύριε, πάντων ἕνεκεν, ὃ τύπτω τε ὑπισφαγιασάμενός ἢ συνέζη χαρᾷ, ἢ ἐδὲν πόδας ἐξαίσιος, πόδας ἐκείνης σὺν ὥραιος, ἢ πὸς ἐν ἀποστολικοῖς, τὰ μακαρίαν ἀπήλθε πορείαν, Χειρὶ βλέπων, Χειρὶ συνεῖναι, Χριστὸ ὃ καλεῖ ἐξαπίνης σαγάλλεαν· μακάριος μὲν ταῦτα τῆς ἐνδημίας ἐν μεταθέσιως, ὁδυνηρὸς ἢ σφόδρα τοῖς ἐγκωκόσι. ἐν δὲ δὴ καὶ μαρτίοις τὸ οἰκεῖν μέλιτος ἐγλυσε ἢ τὸ ὑδρὸς. πάσης μὴν τοῦ αὐτῷ μεταθέσεως, ἥλιος δὲ ὧν ἢ τὸ ζωὴφορος χαρᾷ, ἢ ἢ ὕψωσεν εἰσθαλμὸν λέγει; ἀλλ' ὁ πράγματος αὐτὸν ὀνομαζοίσης τὴν πιστεροκαιδεκάτην (ὡς πάντες ἴσασι) πλευμόνων τὸ Σεπτεμβρίου, ἐδὲν δὲ μηδενὶ προσθέλων τῶν πολλῶν, ἀλλ' ἑαυτοῦ ὅλως ὃ κόσμῳ χαιρώσαντα, ὁ ἄλλῃ τε ὁπόθι ὃ καὶ μάλιστα ὄμβρον, ἀλλ' ἢ ἐν τῇ χαιρῷ τὸ Χριστῦ, κατ' αὐτὸν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς ὃ χαιρὸς ἢ αὖθις, ὃν ἔχειν ἐκ τὸ κόσμου χεῖν, ἀποθάνει, ἢ μηδὲν ἐκ τότε ὧδόσμων ἐπαγγέλμενον καθαρᾶς ἡμέας ὃ ἐν οὐρανοῖς πολιτεύματος. τότε δὲ ἦ τὸ προσ ἡ ἅγιον πόδον ἀθλίας ἢ τὸ τὸ σεφέρειν. ὡς γὰρ ἡ πλάυτη ἤδη πρὸς ἀκάς ἐπιπλε, ἢ κοπιζημία πάντα γοῦ διεδίδοτο, πλῆθος ἀριθμοῦ κρεῖττον, πλῆθος ἀπίστου ἀνδρῶν ὁμοῦ ἢ γυναίων τὸ δ' ἐσθῶς ἀσχυμόνων, ἐξ αὐτῆς Συρίας ἢ Κιλικίας, ἐκ Πόντου τε Φρυγίας τῆς Ἀρμενίας, εἰς προσκύνησιν τοῦ μακαρίου συνέρρεον σώματος.

ὁ ἢ τὸ ἱερὸν ὄμμον, ἢ τῆς νενομισμένης τύχην ἁλμυρίδος, χειρὰς τε ἀφύξοι τῶν ὥσπερ ἔτι ζώντος λαμβανομένων αὐτοῦ καὶ ἁπτομένων, ὅλον τε σὺν ἡδονῇ προσπεκτενίσμενον, ἢ μεμετῆται φιλονεικιῶντων, ἐχρίσμενα που Βασιλίσκου τῶν μάρτυρος κατεπεῖν εἰς δόξαν Θεοῦ, ὃ πρῶτα εἰς δόξαν ἦλθε· ἐποίει δὲ οὕτως.

INITIA ORATIONVM ET TRACTATVVM omnium *Chrysostomi*, ordine alphabetico eum in finem hic digesta, vt qui manuscriptis codicibus abundant, statim videant, quid in hac editione reperiatur, quid desit: atq; ita tam inedita edant, quàm edita ex suis Mss. castigent, vel vtraq;, si placet, ad nos transmittant, summâ, quod sanctè polliceor, à me vnà cum Thesauro, quem in *Chrysostomum* paro post vnum aut alterum annum, si Deus vitam concesserit, fide edenda. Prior numerus Tomũ indicat, posterior paginam nostræ editionis. Seorsim autem ad finem, omnium Epistolarum *Chrysostomi* initia damus à cæteris secreta.

Ἀγαπᾷν τὸν Θεόν. 7.934
Ἀγάπῃω ζητεῖ πρὸ ἡμῶν. 3.818
Ἀγαπᾷω τὴν ἐρημοκλησίαν. 7.299
Ἀγαπητοί, ὅσοι τὸν τοῦ βίου μάταιον. 6.968
Ἀγαπητοί, ὥσπερ μήτηρ φιλότεκνος. 7.528
Ἀδέλφοι ἐγκαυμάσαι χρή. 5.997
Ἀεὶμὲν, ἀδελφοί, πλὴν τοῦ Θεοῦ. 7.539
Ἀεὶμὲν, μάλιστα δὲ τῶν θύραθεν ἐνταῦθα. 8.67
Ἀεὶμὲν, μάλιστα δ', ὅταν τὸν ἁγίων. 4.570
Ἀεὶμὲν μνημονεύειν Θεοῦ. 6.905
Αἱ ἀθυμίαι καὶ αἱ φροντίδες. 4.58
Αἱ διάνοιαι καὶ τὰ πρόσχημα. 2.912
Αἱ τῶν μαρτύρων ἑορταί. 5.618
Αἱ τῶν πιστῶν φιλόπτωκοι. 7.478
Αἱ τῶν ὑδάτων πηγαί. 6.935
Ἀκούσατε, ἀδελφοί. *Vide notas in* ποιμήν.
Ἀκούσατε, ὦ οὐρανέ, μοῦ ἀκριβείας. *Vide notas in* ποιμήν.
Ἀλλὰ τῶν πολλοὶ δυσεραίνουσι. 1.788
Ἀλλαχοῦ μὲν ἀπὸ τῆς μιμήσεως τῶν πρόσθεν. 1.815
Ἀλλὰ χρὴ τοιαῦτα ἐξηλθον. 4.770
Ἀμφοτέρων ἕνεκα πρόσκεισαι. 6.754
Ἀναγκαῖον καὶ τὰ πρόσθεν. 7.275
Ἀναγκαῖον δὲ πρὸς ἔγκλημα. 3.414
Ἀναγκαῖον πρῶτον εἰπεῖν εἰ βούλεται. 3. 304
Ἀνάγκιμον ἡ κακία. 2.781
Ἀναμίγνυσι τὰ ἁπλᾶ. 4.506
Ἀνδρες φιλόξενοι καὶ φιλόξενοι. 7.757
Ἀνέξει τῇ πέμπτῃ ἡμέρᾳ. 7.364
Ἀπείλει ἡμῖν σήμερον. 7.465
Ἀπὸ τῶν πρώτων ἀναμνησθῆναι νοημάτων. 2.590
Ἀπατῶν οὐ μὴν ὁ πατὴρ ἀπατᾷ. 1.893
Ἄξιοι ἐσμὲν ἀπορῆσαι. 4.730
Ἄξιον ζητῆσαι πρότερον. 3.541
Ἄξιον ζητῆσαι πῶς καλῶς Τιμόθεον. 4.374
Ἄξιον θαυμάσαι τὴν μακροθυμίαν. 2.293
Ἀπαλλαγὴν πατέρων ἀδύνατον. 5.511
Ἀπολωλεκὼς μὲν ὢν ἐγκαυμάσαι. 5.637
Ἀπολωλεκὼς μὲν φιλανθρώπους ἁγίους. 5.391
Ἀπόστολε μὲν δὴ θεσπέσιε. 7.293
Ἀποφήσας τὸν πρότερον σύλλογον. 2.118
Ἀποφήσας τὸν πρότερον λόγον. 3. 657
Ἀποφήσας τὸν περὶ τῶν δογμάτων λόγον. 3. 529
Ἀποφήσας τὸν περὶ τῶν εἰδωλοθύτων. 3 407
Ἀποφήσας τὸν περὶ τῶν οἰκείων ἐγκωμίων. 3. 688
Ἀποφήσας τὸν περὶ τῶν πνευματικῶν. 3.494
Ἅπας μὲν καιρός. 7.357
Ἀπιδεῖν τῆς ἀλύσεως. 3.810
Ἀπολήψεται τῆς ἡσυχίας ὁ φορτίον. 5.581

Απαιχίζει ὁ Θεός. 7.394
Απολογεῖται λαπὼν ὑπὲρ τῆς ὑπεροχῆς. 3. 629
Αποστολικὴς ὑμῖν ἐξηγήσεως. 5.375
Από τῆς ἀγάπης τῦ Ιακώβ. 1.433
Από τῆς ὠφελείας ἡ τῶν αὐτῶν πρᾶξις. 6.546
Από τῆς ῥήσεως ἀφ' ἧς ἀεί. 6.595
Από τῦ πεπορνευκότος ὅτι τὸ πλεον. 3.352
Λεγε ἀληθῆ ἵνα συμβιώσωμεν. 6.443
Λεγε ἐμέμνησθε ἡμῶν. 6.763
Λεγε ἐμέμνησθε τῆς παραγελίας. 2.8
Λεγε ἐπαισθάνητο μηδὲν εἶναι. 5.321
Λεγε κόσμοι ἐλάβετε. 6.346
Λεγε μέμνησθε τῶν ζητημάτων. 5.6
Λεγε μή εἰς κενὸν τέκοιμι. 2.603
Λεγε οἴδατε πόθεν. 6.792
Λεγε οὐ μεγάλα πνεῖ ἡ ὑπόφυσις. 3.133
Λεγε ζῶντα φορητά; λεγε ζῶντα ἀνεκτά. 8. 160
Λεγε τί ἄμοιτ' ἂν ἀνεπότερον. 2.280
Ασαφὴς σφόδρα εἴρηται. 3.693
Ασμα κρεῖττόν ἐστιν ἄσωμεν, λαοί. 7.493
Αὕτη ἡ πολυθρύλητος πρόνοια. 2.487
Αχλὺς τις παχεῖα. 4.215

Βασαί, πόσην πήρωσιν φρονοῦσιν. 2.509
Βαθύνωμεν ἑαυτοὺς εἰς ἁρπάζωσι. 5.213
Βασιλέως μὲν τὸ ὑπηκόῳ. 6.917
Βασιλικῶν. 7.249
Βούλει μαθεῖν ὅσος κόσμος, 7.816
Βούλει μαθεῖν πόσον τὸ ἔργ. 7.814
Βούλεσθε ἰδεῖν τίνα πάθωμεν. 7.720
Βούλεσθε ἡ σήμερον τὴν τοῦ κόσμου. 1.489
Βούλεσθε σήμερον τὰ λείψανα. 1.398
Βούλεσθε τίμερον, ἀγαπητοὶ, πρέποντες μαθηταὶ Παύλου. 8.53
Βούλομαι σήμερον, ἀγαπητοὶ, θησαυρὸν ὑμῖν πνευματικὸν ἀνοῖξαι. 1.97
Βούλομαι τῆς συνήθους ἀφεθῆς διδασκαλίας, καὶ ὁμοῦ καὶ ἀναθυμίας. 1.30
Βούλομαι τῆς συνήθους ἀφεθῆναι πάλιν διδασκαλίας, ἡ τοῦ πνεύματικοῦ ὑμῶν παρεθείναι ἀπαιτῆσαι. 5.175

Βυλόμενος ὁ Παῦλος ὃ ἀμφοῖν. 4.495
Βυλόμενος ὁ φιλάνθρωπος. 7.665
Βυλόμενος Ⓜ πυθέσθαι μόνον. 7.682
Βραχὺς ὁ καιρὸς ἡ κρίσις εἰρηκότος. 5.123

Γλυκὺς ὁ πόνων βίος. 2.837

Δειλαίω ἡ ἀνάνδρου τῆ ψυχῆ. 2.870
Δειλὴν ἡ ἀνάνδρου τῆ ψυχῆ. 7.694
Δεινὸν ἡ ἀμαρτία, δεινὸν, ἡ ψυχὴς λύμη. 2. 706
Δεινὸν ἡ βασκανία, ἀγαπητὲ, δεινόν. 2.616
Δεινὸν ὁ τῆς ἀδίκης ἔρως. 2.673
Δείξας ὅσον ὃ ἔπαθλον. 3.112
Δείξας ὅτι πολὺ χρήσιμον ἡ συγκατάβ. 3. 387
Δείξας τῆς ἀγάπης τὸν ὑπερβολὴν 3.465
Δείξας ὃ ἀμάρτημα. 4.530
Δείξομεν ἐκ αἰτιολογ. 7.823
Δεῦτε πάντες, ἀδελφοί. 7.476
Δεῦτε φίλοι σήμερον. 7.332
Διαχεάνωμεν, ἀγαπητοὶ, τὰ τῆς μετανοίας. 6.924
Διαιρεθέντος ἐκ ἐπὶ ὑπισχνοῦμαι. 4.289
Διαιρεθῆς ἐκ ἐλπίδος. 4.462
Διαιρεθῆς ἐκ ὑπισχνοῦμαι, ἐκ ἀμαρτίαι. 4.316
Διακωλύωμεν, ἀδελφοὶ, καὶ σπεύδωμεν. 1.721
Διὰ τί μὴ εἶπεν, ἀλλ' ἐποίησεν ὃ ἀλλοίως. 2.170
Διὰ τί μὴ πάντας ἡ ἐκ πάντων. 4.140
Διὰ τί ὁ ἐκ πάντων. 7.354
Διὰ τί ζῶντα ἐποίουν, ἀναιρεῖν μέλλοντες. 2. 335
Διὰ τῶν, πῶς; 4.496
Διὰ τῶν σωτηρίων. 7.796
Διὰ τῶν ἐκδυσφορωτέρων. 2.149
Διὰ τῶν, ὡ πολυσπλαγχνία πατρός. 4.584
Διὰ χρόνου πάντες τὸ μήτε ἀπὸ. 5.374
Διδάξας αὐτὸν πῶς φρονεῖν ἀλλήλους. 3.184
Διδασκαλικὸν ὄντως τὸ 3.788
Διηγησάμενος ἐκ τῶν ἑαυτῦ πειρασμῶν. 3. 680

Διηγήσατο ἡμῖν τις γέρων πρώην ὠφελιμος. *Vide notas in* νοσευόμενα.
Διλωϊσαμεθα τῆς νηστείας ⟨Ϣ⟩ πλοῦτ. 5.540
Διορθώσας τὰ χαλεπώτατα ἐγκλήματα. 3. 357
Δοκεῖ μοι ὁ ψαλμὸς ὗτος. 1.937
Δύσκολον μὲν ἔργεται ⟨Ϣ⟩ δυσκατόρθωτον. 1. 604

Εβουλόμην, ἀγαπητοὶ, τῆς κῆ ⟨Ϣ⟩ πατειαρχῶν. 5.547
Εβουλόμην ἐκ τέλους ἡσυχάσαι. 5.893
Εβουλόμην πρὸ ἡμῶν εἶναι Ιουδαίους. 1.631
Εβουλόμην ὑμῖν ἀποδοῦναι τὰ λείψανα. 6. 366
Εγείρει ⟨Ϣ⟩ ὁπλίτην εἰς πόλεμον. 7.561
Εγραψε πρὸς ἡμᾶς. 6.515
Εγὼ μὲν ἐβουλόμην ἀποδ. 5.438
Εγὼ μὲν ἠπάτησα. 6.680
Εγὼ μὲν ἡ σιμεσιν πρὸς τὴν αἱρετικὴν. 5.505
Εγώ σε ὁρῶ, ὦ μακ. 6.138
Εδει ἡ τήμερον, ⟨Ϣ⟩ ἐκ πρὸ τέρας σαββατ. 6.560
Εδει μὲ ἡμᾶς μηδὲ δεῖσθαι. 2.1
Εδει μὲ ἡμᾶς, ὦ φίλτατε πάντων. 6.84
Εδει μὲ ὅτως ἀκριβῶς τὴν γραφὴν. 1.554
Εδιδεν ἀπὸ τῆ ἱερέως. 4.511
Εδω πολλῆς πρὸ μακρότητος. 4.848
Εθαύμασα μὲν ὑμᾶς, ὦ φίλοχ. 7.565
Εθαύμασα τὴν ἀγάπην ὑμῶν. 5.234
Εθος ἀεὶ ἐκ Παύλῳ εἰς δίκας. 3.212
Εθος ζωῆτον τοῖς ἁγίοις. 1.900
Εἰ βούλεσθε, προθῶμεν. 7.872
Εἰ βουλοίμεθα νικῆσειν. 6.893
Εἰ δὲ ἡ τοῦτο πρὸς τοὺς ἄλλους. *Vide notas in* νοσευόμενα.
Εἶδες ἡ ὁ τῇ προτέρᾳ ἡ ὁ ἑαυτῇ. 2.436
Εἶδες ἅπαντα εἰς ἔλεγχον ἠνέγκαμεν. 2.43
Εἶδετε τὸν Παῦλον πῶς σκύπτ. 4.779
Εἶδετε, ἀγαπητοὶ, πῶς ὀδὸν ἔρχεται. 1.316
Εἶδετε ὁπόσα τῶν θεῖς ἡμῖν εἰρημένων, τὸν Ιωσὴφ. 1.500
Εἶδετε ὁ τοῖς ἤδη ῥηθεῖσιν. 1.163
Εἶδετε Θεοῦ δυνάμεις, εἶδετε φιλ. 6.670
Εἶδετε πολλὴν σφοδρότητα. 5.653. ἀκέφαλος.
Εἶδετε τὴν προτέραν κακίαν. 6.779
Εἶδετε θεῖς, ἀγαπητοὶ, τὸν πατειαρχῶν τῶν ἀνδρείων. 1.385
Εἶδετε θεῖς δικαστὴν φιλανθρωπίαν. 1.118
Εἶδετε θεῖς ἡ τὸν κηπὸν τὸν ἀπάντων. 1.458
Εἶδετε θεῖς ἡ τῶν πολλῶν τῶν πολλῶν ἡ ὄγκ 1.419
Εἶδετε θεῖς λιπτοῦ διαφωνεῖν. 5.912
Εἶδετε θεῖς ὅ φιλανθρωπίαν διαστῆσαι. 1.204
Εἰ δὲ τὴν γῆν τοιαῦτα. 5.621
Εἰ δὲ δάκρυα ⟨Ϣ⟩ στεναγμοὶ ἰῶ. 6.55
Εἰ δὲ ἐβόλωσεν ἡμᾶς. 5.771
Εἰ δὲ θεῖς ὀμβρῶν ἀπελείφθην. 6.784
Εἰκὸς ἰῶ πολλὸς τὸν ἀσθενέστερον. 4.517
Εἰκότως ἡ τήμερον. 5.995
Εἰκότως μὲν τὸν πολλῶν κατασκευήν. 3.482
Εἰ μὲ ἰῶ δυνατόν. 5.31
Εἰ μὴν Ιωσὴφ ἡμῖν ἔμβηκε σχολεῖ. 2.559
Εἰ μὴν οὕτω τελείωσις. 4.500
Εἰ μὴ δοκῶ προσκορὴς εἶναι. 5.66
Εἶπεν ὅτι λίθιναι αἱ πλάκες. 3.584
Εἶπεν ὅτι οὐκ ἀπώσατο ὁ Θεός. 3.162
Εἶπεν ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ εἰς προκοπήν. 4.50
Εἶπεν ὅτι τὸ μωρὸν τοῦ Θεοῦ. 3.267
Εἰπὼν ἄνω περὶ τῆς διεργασίας. 1.831
Εἰπὼν σκῆνα τὰ φοβερὰ ἡ φεικώδη. 2.233
Εἰπὼν ὁ τῇ προτέρᾳ ὑπισχνῆ. 4.221
Εἰπὼν μέσῳ ἡ περίτμ. 3.548
Εἰπὼν ὅτι ἀδυνάτων τοιοῦτον. 3.401
Εἰπὼν ὅτι ἐφ' ὅσον εἰμὶ ἔθνων ἐπὸς. 3.220
Εἰπὼν ὅτι οὐδὲν λείπει ὁ ἕλλην. 3.36
Εἰπὼν ὅτι ⟨κατὰ δίκης⟩ ἐγένετο ὁ κόσμος. 3.54
Εἰπὼν περὶ τῆς ἀναγκαίας ⟨σφῶν. 2.154
Εἰπὼν περὶ τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίας. 4.406
Εἰπὼν περὶ τῶν κακῶν τῶν τὴν πόλιν καταλαβ. 2.473
Εἰπὼν ⟨Ϣ⟩ παλαιοὶ μὲν θεσπ. 3.834
Εἰπὼν ὧν ἐτύχομεν. 4.113
Εἴρηται ἡμῖν τὰ [περὶ] τὴν αἱρετικὴν. 4. 38
Εἷς θάνατος ἡ ἁμαρτία. *Vide notas in* νοσευόμ.
Εἰς Ιεροσόλυμα ἐκ ἀθρόοι ἀναβαίνει. 2.411
Εἰσὶ πολλοὶ τοῦ ἀνθρώπων. 4.230

τέρα

Εἰσί τινες τῆς σὺν ἡμῖν. 7.700
Εἰς χαρὰν ἡ τοῦ πνεύματος ὠφελία. 5.425
Εἰς χαρὰν ὑπερφάλλοντα ἀπέφυγες. 6.574
Εἰς τυφλὸς ἀφῆλε μελίδας. 2.19
Εἴ τις ὅτι τοῖς αἱρετικοῖς ἀφαίλλει. 4.364
Εἴ τις αὐτεξουσίου ἡμῶν φιλόθεος. 5.916
Εἴ τις τοῦτο τὸ πλοῖον. 7.806
Εἴ τις χάριν μεταλλικὴν ἀορύτει. 2.720
Εἰ τοῖς οἰκέταις ὁ Παῦλος. 7.905
Εἰ σὺν κοινοὺς βούλεται λύειν. 4.275
Εκαντάρχου τινὸς δούλος. 7.405
Εκ δαιμόνων ὅτι δαίματα. 5.882
Εκ πολέμων ἡδὺς ἐπαινήλομεν. 5.206
Εκ τῶν ὀρίων. 7.256
Ελαθεν ἡμᾶς ὁ σύλλογος σήμερον. 1.56
Ελυσε Λαζάρου ὁ φῶς. 7.530
Εμαθομεν ἐκ τῆς ἡδὺς αἰσγνωσμένων. 1.338
Εμνήσθη τοῦ Θεοῦ. 7.307
Εμοὶ δοκεῖ τοῦτο ὧν ὁ Σαμαρείτης. 4.618
Εμοὶ πολλοὶ μὲν ἐλθόντο. 6.1
Ενεκάλεσαν ἡμῖν τινες. 5.282
Ενεπάγησαν ἔσθη ὁ Διαφθορᾶς. 2.830
Ενθα κατέλυσαν, ὑπεύθεν ἀρχεται. 1.890
Εν Ιουδαίοις τύποι. 5.927
Εν μὲν τοῖς ἔμπροσθεν ἐδιήλθον. 4.526
Ενόμιζον μεγάλης πινὰ ἡ ταραφυῆ. 5.782
Ενόμισεν μέγα τι λέγειν ὁ Πέτρος. 2.388
Εν πάντι χαιρῷ. *Vide notas in vocabula.*
Εν ταῖς ἡμέραις αἷς ὑπευθύνομεν ἀπάντες. 8.26
Ενταῦθα ἀπὸ τοῦτο ὁμοπάντες. 4.5
Ενταῦθα κατέλυσε σὺν. 1.820
Ενταῦθα λοιπὸν δίκαιον. 4.108
Ενταῦθά μοι δοκεῖ τοῦτο σὺν κινδ. 3.126
Ενταῦθα πάλιν ἡ ἑπόρθω. 3.557
Εντεῦθεν λοιπὸν εἰς γαζοφυλάκιον. 2.456
Εν τῇ τοῦ πόρα ὑπιστολῇ ἔλεγεν. 4.359
Εν τοῖς ἔξωθεν φαύλοις. 6.971
Εν τύπῳ τῷ φθορῶν καὶ ἀμαρτίας. 1.960
Εν ᾧ τοῦτο φθορῶ. 1.574
Εξ ὧν τὸν ἱερὸν πεμνυεν. 5.614
Εοίκασιν ἁ ἔργοις χωλοῦντες. 7.888
Εοίκασιν ἁ τῆς ἐκκλησίας. 7.552
Εορτάσαι θέλω, ἀγαπ. 7.398
Εορτὴν ἄγομεν. 5.567
Επαινῶ μὲν ὑμᾶς ἀπόθον. 5.789
Επάλληλον σημεῖον. 5.816
Επρᾶς σὺν ἀποστόλους. 3.502
Επειδὴ μισεῖ τις ἐξ ὑμῶν. 7.686
Επειδὴν σπουδῶ πρελθόντα. 6.532
Επιδὴν μέλλῃ τις μακροπορεῖν. 6.416
Επειδὴν ξένον τινὰ καλέσθητα. 5.50
Επειδὴ ἀδιαπαύστως αὐτὸ εἶχεν. 2.516
Επειδὴ γὰρ ἀπεφήναντο. 3.458
Επειδὴ [γὰρ] αὐσὺν ἔπεμψεν, ὑπεξήλαθεν. 2.245
Επειδὴ γὰρ εἶπεν, ὅτι ἀφίεται ὁ οἶκος. 4.467
Επιδὴ γὰρ εἶπεν, ὅτι ὁ Θεὸς τοῦτο καλῶ. 3.613
Επιδὴ γὰρ εἶπεν, οὐχὶ μᾶλλον ἐπεισθ. 3.340
Επειδὴ γὰρ ἐφόβηθεν αὐτοὺς ἱκανῶς. 3.395
Επειδὴ γὰρ μὴ ἀκριβείας. 3.473
Επειδὴ εἶπεν ὅτι θυγάτηρ μοῦ τὸν. 2.480
Επειδὴ εἶπεν, ὅτι μεγάλα γέγονε κακά. 3.99
Επειδὴ εἶπεν ὅτι τόπον οὐκέτι ἔχω. 3.226
Επειδὴ εἶπεν ὅτι ἐγὼ βραδύς. 3.372
Επιδὴ ἐμνήσθημεν. 7.931
Επιδὴ μεγάλα ἐφθέγξατο. 3.593
Επειδὴ μεγάλη τις δὲ ὀργῆς. 7.912
Επειδὴ πάντα ἅπερ ἐχρεῖαν ἐπέταξεν. 3.195
Επειδὴ τοῦτ᾽ τῆς ἀναγκαίας ἐποίησε. 2.225
Επειδὴ πολλὰ τοῦτ᾽ κινδυνῶν διελέχθη. 2.356
Επειδὴ πολλῷ ἀπήτησεν ἀκρίβειαν. 3.88
Επειδὴ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων. 6.622
Επιδὴν σφοδρὸν κατέτεινε λόγον. 2.384
Επειδὴ ψυχικὸν εἶπε τοῦτον. 3.525
Επέσχ τῆς δεσποτικῆς ἀναλήψεως. 5.973
Επιφοίτησεν ἡ τοῦ πνεύματος χάρις. 5.980
Επὶ θεραπείᾳ τιμᾶσθ. 6.930
Επὶ μικρὸν τῶν τοιούτων τῶν ἡμετ. 6.214
Επινικίους μικρὸν ἀναβιβάζει. 1.522, & 8.1
Επίπονον μικρὸν γυμνάσῃ ὃ ζεῦξαι. 5.292
Επίσχησ τὸ τῆς σὺν ἱεροσολύμ. 4.795
Εργων ἡμῖν δεῖ ἡ τοῦ ἔξεων. 2.865
Εστι μὲν νέκρωσις σωματική. 3.780

Εστι

Εση μὲ προσευχὴ ἡ δύναμις τῶν ῥημάτων. 1.869
Εση ἁβὲ ὁ γῆρας ἐλεημοσύνης. 4.395
Εση Θεὸν προσκυνήσεως δύο. 4.579
Ετέρῳ πάλιν ὀδυνηρῷ κεφαλαίῳ. 3.513
Επ᾽ ωφελείᾳ διηγήσεις. 3.597
Επ᾽ μοι κῦ ψυχὴν ἐξομολογοῦμαι. 7.466
Επ᾽ τῷ τῆς πικρίας σκληρότερος. 3.855
Εὐχαριστήριον σημεῖον ἀπολωλότας ἡμᾶς διαδεδωκέναι. 5.587
Εὐχαριστήριος ἡμέρα ἑορτῆς. 7.389
Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ἥκει ὁ χρεώστης. 5.837
Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, καὶ ἐνταῦθα στεφανοῖ. 5.264
Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὃς γεωργεῖ. 5.482
Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὃς ἐξ Αἰγύπτου μίσθιους. 5.519
Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, ὃς ὑπὲρ ἡμῶν τῆς ἡμετέρας. 5.138
Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ παραλέσας. 6.483
Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ χειροτονήσας. 5.876
Εὐφράνθητι ἡ πλάνη. 2.841
Εχῆ μὲν ἵνα πόνου ὁ λέγων. 2.641
Εως μὲ αὐτῆς τῆς φορτικῆς. 3.312

Ζητημα προσηκόντως τιμήσεως. 4.179
Ζητήσεται δὲ τις πρῶτον εἰκότως. 4.235

Η βουλόμενη γνῶναι σαφῶς. 4.449
Η γυνὴ αὕτη δοκεῖ μοι μία. 2.498
Ηδη τῆς πνευματικῆς (ἄλλ. διακονικῆς) 7.334
Ηδὺ μὲν γὰρ πόνος ὁ ἀγρύπνος. 5.113
Ηδὺ μὲν λειμὼν ὑγρὸς παρθένος. 5.10
Ηδὺ μὲν ταῦρος ὁ ἔαρ. 5.1
Η Εφεσος ὅτι μὲ τὴν Ασίας μητρόπ. 3.763
Η θεία φωνὴ τοῦ κυρίου. 6.903
Ηλθον ἐπὶ σὲ πόντου. 7.318
Η κῆπος τοῦ Σαμβεὶπ ἀποθέσις. 1.358
Ηκει γυμνὸς ἐκ πυρὸς προσκυνητής. 7.469
Ηκε γὰρ σήμερον Ιερεμίας. 6.940
Ηκει ἡμῖν σωτήριος ἡμέρα. 5.877
Ηκει ἡμῖν σωτήριος σήμερον ὁ τῆς οἰκουμένης ἀθλητής. 5.949
Ηκομεν ὑμῖν ἀγρόμενοι. 5.703
Η Κόρινθος ὅτι μὲν νῦν πόλις. 3.243
Ηκουες τοῦ δεσπότου. 7.339
Ηκούσαμεν, ἀδελφοί, ὁ ἐκ βαπτίσματος. 7.506
Ηκούσατε ὅσα Εβραίοις ἐπεκάλεσεν. 4.480
Ηκούσατε τῆς ἀποστολικῆς. 6.447
Ηκούσατε χθὲς, πῶς μὲν ἐπαίνου. 5.11
Ηκει δὲ ἀδελφὸν ὄφλημα. 7.575
Ηλιος δύνων. 7.345
Ηλιος μὲν ἐπὶ γῆς παρακύπτει. 7.301
Ημῖν μὲν περὶ τῆς χθές. 6.844
Η μὲν παροιμιώδης ἀκηδία. 6.385
Η μὲν ῥῆσις τοῦ ψάλμου. 1.772
Η μὲν τῶν νεφῶν συνδρομή. 5.29
Ημέρας πέντε ἐπλήρωσε μῆν. 5.418
Ημεῖς ὦν σφόδρα ἐσμὲν ταπεινός. 3.519
Η μετάνοια δύο φοβερά. 7.802
Ην μὲν ὁ κῦ ἀεὶ ἀγαθὸς καὶ φοβερός. 4.591
Η πρόθεσις ἄρχεται. 7.409
Η πασῶν τῶν ἑορτῶν. 7.725
Η περὶ τοῦ λαοῦ σωτηρία. 1.908
Η πηγὴ τῶν βασιλικῶν. 7.350
Η περὶτὴν ἄσκησιν, καὶ ἡ πᾶσα ἀρετή. 4.551
Ηρκει μὲν δίκην πεπλῶν διέξεισι. 6.409
Ηδειν αὐτοῦ σφοδρότερον ἀμφιλεχ. 3.704
Ησαν, ὡς ἔοικε, τινες οἱ ὅτι τῶν περιγ. 3.850
Η τοῦ πνευματίου πνεύματος χάρις. 1.943
Η τυραννίς. 7.264

Θαυμάζω πῶς ποτε. 7.347
Θαυμαστὰ τῶν ὀρθοδόξων αἱ πανηγύρεις. 5.815
Θαυμαστὸν ἡ μακροθυμία. 2.908
Θεία τοῦ Θεοῦ τινὶ οἰκονομίαι. 4.748
Θέλει δίζαι λοιπὸν ὁ μακάριος. 4.473
Θησαυρῷ ἔνι προσοικεῖν ἡ τῶν δικαίων μετά. 1.290
Θησαυρῷ ἔνι προσοικεῖν ἡ τῶν θείων γραφῶν ἀνάγνωσις. 1.101

Ιακὼβ ἔοικεν ὁ πᾶς ἅγιος. 7.288
Ιακὼβ μὲν παῖδες. 7.1
Ιδίαν αὐτὴν πόλιν σώζωμεν. 2.200

Ιδού πρὸς ὃ τέλος ἐφθάσαμεν λοιπὸν τῆς. 1.235
Ιδού πεῖτη ἀμφάλεξις. 2.14
Ιδού δ, Διά, ὃ πατὴρ δέδωκε. 3.764
Ιερεὶ μὲν ἥδη φωτὸς ὑφαυγοῦσι. 5.930
Ικμὰς μὲν οὖν ἡ τοῦ ἐρημίᾳ σῴσαι. 6.120
Ικμὰς μὲν οὖν ἃ ταῦτα ἕκασι ἐργάζεσθαι. 6.170
Ικμὰς σὰ λατρίδας τῇ πόλει. 4.843
Ικμὰς ἐν ταῖς ἐμπορεύσεσι ἐπιμυείσαιμι. 6.714
Ικμὰς ἡμᾶς πρὸν ἐψυχαγώγησεν ὁ Χριστός. 7.376
Ικμὰς ἡμᾶς πρὸν ἡ κῦ τ Ιωσήφ. 1.476
Ικμὰς ἡμᾶς ἀδὲς τοῦ προοίμια. 1.427
Ικμὰς προὶν ἡμῖν διεθερμάνθη. 5.362
Ικμὰς [ὑμῖν] οἶμαι κῦ δύναμιν τὴν ἡμετέραν. 1.105
Ικμὰς ὑμᾶς οἶμαι καθηλάσθαι πρὸν. 8.93
Ικμὰς ἀδὲς καθηλάσθαι τῶν Εἰς. 1.38
Ἰλασμαί ὁ κμεός. 7.470
Ἵνα γὰρ μὴ λέγωσι, Ἵνος εἶκεν. 2.370
Ἵνα γὰρ μή τις λέγῃ. 3.448
Ἵνα μὴ δόξῃ ἀκίδιν ἀρίτιος θαι. 3.27
Ἰσαΐας σήμερον ὁ διαγγελιστής. *Vide* περικοπὴ ποδωύμ.
Ἰσμήνου τὰ βακχεῖσθαι. 7.533

Καθάπερ, ἀδελφοί, νεφῶν σεισθρομή. 4.261
Καθάπερ βασιλέα ζωνὰ δορυφορεῖ. 4.884
Καθάπερ ὃ τοῖς μετάλλοις τ χρεοῦς. 2.699
Καθάπερ λειμὼν πις διακδής. 1.348
Καθάπερ μύρον διῶδες. 4.166
Καθάπερ Φοῖβ ἰαπτῶν ἀεῖσι. 3.71
Καθαπερ ὁ ἁγὶς τῦ Θεῦ. 4.546
Καθάπερ τοῖ ἀοίατα τ τραυμάτων. 1.128
Καθάπερ ἰὸς πόμα πλατάνων. 3.872
Καθάπερ χορὸς Ϣ κορυφαῖον. 5.355
Καθαφαίδνος [ἡμεαῶς] τ Εὐραίων. 4.490
Καθηλῶν τὴν φιλοσοφίαν τ ἐξωθεν. 3.290
Καθολικὸν ἡμῖν, ὃ οὐ μελικόν. 7.510
Καὶ Ἀλλαχοῦ φησι ὁ αὐδς ὁ Θεός. 1.678
Καὶ δώτερον ὃ σημεῖον τῦτο μέλλων. 2.337
Καὶ ἐρχόμενος τῆς ὀθονίης. 4.152
Καὶ εἰ ἀναγκη ὅτιν ἐληθῖν τὸ σκάνδαλα. 2.376
Καὶ οὐ ταῦτα ἀπαλλαγὴν πολέμων. 1.658
Καὶ ἥδη τῦτο κατηγόρησαν. 2.271
Καὶ μικρὸν ἀπόλιθον ἰῶ ἀληθῖν. 2.175
Καὶ μικρὸν σὺν ἐρχεῖ θυμοδιῶαι. 2.55
Καινὸν ὡς ἀληθῶς, ὦ μέγιστον. 5.698
Καὶ ὅτι φανερὸν μυείσθαι ἐπετελοῦντο. 5.595
Καὶ ὅσ τὸ προ αὐτ ἔχεται ὁ ψαλμός. 1.808
Καὶ ὅσ ὡσαύτως ὁ ψαλμός. 1.975
Καὶ προὶν προὶς ὑμᾶς. 6.519
Καὶ πῶς ἐνομοθέτ τῦτο ὁ ἑπτ. 6.151
Κμερὸς σε λοιπὸν ἀνάπαυσιν. 7.481
Καὶ τοῖ μὲν σταῦρα, ζωὴ τα. 6.44
Καὶ ὅτις σὺν ἀγαπᾷ ἀκυόμφος. 1.762
Καὶ τοὺς μύτυσιν. 5.640
Καὶ ἀδὲς εἶπον, βλασφήμος ὁ Θεός. 6.538
Κακὸν μὲν ἡ ἀρχία. 4.601
Καλεῖς ἡμῖν ἡ τὰ πνεύματος χρῆις. 5.835
Καληνίησεία. 6.883
Καλοὶ τῆς εὐσεβείας ⓓ λειμῶνες. 5.642
Καλοὶ τῆς ὑπαμωνῆς ⓓ πόνοι. 5.648
Καλῶ σὺν ταῦτα γεαῖζω μάλα καὶ οἰκοδεῖν. 2.143
Καλῶ ἡμῖν ὡς ἀληθῶς. 4.916
Καλὰς ἐπὶ τὸν κύριόν, ἔπαν. 7.522
Καλῶς ἡμῖν ἡ σαφῶς ἡ προφητ. 5.898
Καλῶς τῦτο ἡ συμφερόντως ποιῆς. 4.915
Κἀμοῦσαι ἡμῖν τὴν φοινικῶν. 7.687
Κατὰ μὲν διάφορον. 1.906
Καταστάσεις τῶν ἐλαττόνων. 3.443
Κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἡ ὁμοίωσιν. 5.684
Κατέλαβε τὴν λῆξιν ὁ ὅρος. 2.1111
Κατεμάθετ ἀδὲς ἀγαπητοὶ, τῦ πατρὸς χου. 1.211
Καταπυρόσεται τῶν ἁγίων μόνη. 6.588
Κατηγόρησεν ἐλλιῶν. 3.44
Κύριε ἐλέησον Χριστέ. 6.1005
Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ἁγία πόφασις. 6.983
Κύριε ὁ Θεὸς μου, ὁ μέγας ⓒ φοβερός. 6. 1005
Λαμπρὸς

Λαμπρὰ λέγουσι ἡμῖν ἔργα. 5.826
Λαμπρὸν ἡμῖν τὴν ἡμέραν ὁ θεὸς ἔδωκεν. 5.144
Λαμπρὸς ὁ βίος. 7.435
Λόγος ἁπλῶς πρὸς συνετοὺς. 7.864
Λόγος μυρὸ ἔοικεν. 7.295

Μακαρίζω τὰ παιδία ὑμᾶς. 6.695
Μακάριοι οἱ πενθοῦντες, ὅτι αὐτοὶ παρακληθήσονται. 4.78
Μακρὰν ἀπὸ τοῦ θυμοῦ ἡ πρᾳότης. 1.585
Μάλιστα αὐτὸς ἐν τούτῳ θαυμάσεται. 3.653
Μάτην, ὡς ἔοικε. 8.8
Μέγα ἀγαθὸν, ἀγαπητοὶ, τὸ θεῖον γράφειν. 1.280
Μέγα ἀγαθὸν ἡ σιωπή. 7.767
Μέγα ἀγαθὸν παῤῥησία, καὶ ὁ ἐλευθερώσει. 2.620
Μέγα ἀγαθὸν φιλοσοφία. 2.820
Μέγα ἀγάπη, καὶ πυρός. 2.858
Μέγα, ἀγαπητοὶ, μέγα, ἐκκλησίας προστασία. 2.803
Μέγα ἐφεσίων οἱ Ἰουδαῖοι. 4.520
Μέγα θησαύρισμα. 1.978. prima στάσις Psalm. 118
Μεγάλης, ἀγαπητοὶ, καὶ πάντα λόγον. 5.610
Μεγάλης ἰσχὺν καὶ ἀπόῤῥητα μέλλει. 1.663
Μεγάλη καὶ ἄφατος ἐν τοῖς προσόφασιν. 1.194
Μεγάλου ἐργάζεσθαι τὸν Θεοῦ πραότητα. 1.754
Μεγάλη ὄντως ἡ πίστις τοῦ Ἀβραάμ. 4.555
Μεγάλης βουλῆς ἄγγελος λέγεται. 2.893
Μεγάλη τῆς ἀδυμίας ἡ τυραννίς. 2.879
Μεγάλη τῆς θείας γραφῆς ἡ δυνάμις. 1.298
Μεγάλη τῆς πρὸς τὸν δούλους. 2.853
Μεγάλων ἡμᾶς μυστηρίων κατηξίωσεν. 2.657
Μέγα μὲν ἡ πίστις, καὶ σωτήριον. 4.468
Μέγα τῆς ψυχῆς ἐφόδιον. 5.689
Μέγα τοῦ ἀποστόλου ἀξίωμα ἰδεῖν. 4.250
Μέγα τῶν θείων γραφῶν ὁ κέρδος. 2.702
Μέγιστον ἔργον διδασκαλίου. 5.728
Μέλλει διπτίαζε ὁ κύριος Ἀναείδου. 4.676
Μέλλει πάλιν αὐτῶν καθάπτεσθαι. 3.147
Μέλλοντος, ἀγαπητοὶ, τὰ κοινὰ σωτ. 5.715
Μέλλων ἐμβαίνειν εἰς τὸν οἰκείους. 3.665
Μέλλων καπήλευε εἰς τὸν. 4.285
Μετὰ ἀκριβείας τὰ τῶν μάλιστα. 1.884
Μετὰ τὴν ἀνάληψιν τοῦ Κυρίου. 7.412
Μετὰ δὲ ξενίσας τοὺς ἀνδρας. 4.742
Μετὰ τῶν ἄλλων κακῶν. 3.306
Μετὰ τῶν δούλων ὁ δεσπότης. 2.76
Μετὰ φόβου τῶν λογίων ἀκουωμεν. 4.485
Μηδεὶς ἰδρὼς ποιησέτω ἀναγνώσεται. 7.907
Μὴ πεισθῶμεν πικρῶς. 7.924
Μήτηρ ἀνταξίας. 7.458
Μὴ τῆς κυ ψυχὴν ἀρετῆς. 7.818
Μίαν ἔχουσα ἡ πηγή. 7.268
Μίαν ὑμᾶς ἅπαντας αἰτῆσαι βούλομαι. 2.597
Μίαν ὑμῖν διελεύσομαι ἡμέραν. 6.434
Μίαν ὑμῶν ἀπελείφθην. 5.398
Μιμηταὶ μου γίνεσθε, φησὶν ὁ. 2.846
Μόλις ποτὲ ὁ κύριος Ὀξίαν. 5.155
Μυστήριον ξένον καὶ παράδοξον. 5.846
Μωϋσῆς μὲν ἀγρόμενος τῆς ἰσοτελείας. 2.577
Μωϋσῆς μὲν πέντε βιβλία. 3.3
Μωϋσῆς ὁμήρας. 5.831

Ὁ δὲ Λυκὰς, φησὶν, ὁ σαββάτου δεύτεροπρῶτ. 2.262
Ὁ μὲν Μάρκος, καὶ διήθως, φησὶν. 2.189
Ὁ μὲν Μάρκος φησὶν, ὅτι καθὼς ἠδύνατο. 2.301
Ὁ μὲν Μάρκος φησὶν, ὅτι οὐκ ἠδυνήθη. 2.331
Οἰκουμενὸς ὁ λόγος. 7.215
Οἶχον προσευχῆς. 7.509
Ὁ Θεὸς καὶ τὸν ἀρχὴν ποιήσας. 2.630
Οἱ ἀληθῶς πατροὶ λειμῶνες. 7.530
Οἱ γυμνάζοντες ἀγωνίζεσθαι μέλλοντες. 7.735
Οἶδα καὶ ὅτι τοῖς παχυτέροις. 7.36
Οἶδα ὅτι καὶ τινα ὑμῶν λογισμόν. 1.64
Οἶδα ὅτι κεκμηκατε ἀδὲς εἰς πολὺ ὁ μῆκος. 1.452
Οἶδα ὅτι πολλοῖς ἀπορεῖ ὁ ἀριθμὸς. 3.209
Οἶδα πολλοὺς ἀπαθανατιζομένους. 4.129

Οἶδα περίσσευειν εἰμὶ μακρός. 6.869
Οἱ ἀφ' τῶν ἀληθειῶν. 2.798
Οἱ διψῶντες ὁδοιπόροι. 6.949
Οἱ ἐκ πελάγους μεγάλου. 5.656
Οἱ ζωγράφοι μιμοῦνται. 1.692
Οἱ θησαυρὸν ὀρύσσοντες. 5.78
Οἱ κτῆσιν ἀγίας ἐν ὁμονοίᾳ. 6.955
Οἱ λειμῶνες ἔχουσι. 6.926
Οἵμην πάντα ὑμᾶς ὀλίγα θαυμασφῶς. 6. 750
Οἱ ἔξωθεν τροφίμους. 7.581
Οἱ ἀπὸ τοῦ κόσμου. 7.260
Οἴμοι, ψυχή, οἴμοι. 6. 230
Οἱ νεῶται τὸν μάλιστα φιλοῦσι. 5.343
Οἱ νεοττοὶ τῆς χελιδόνος. 7.284
Οἱ Ἰούδας, ἀγαπητοὶ, ἡμεῖς. 5.351
Οἱ πλείονες τῶν αἱρετικῶν. 4.224
Οἱ ποιμένες ἐφοβήθησαν. 6.798
Οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων. 7.763
Οἱ πολυπλανῆς ἐν φιλοτιμίαις. 5.498
Οἱ πόρρωθεν σοῦ λειμῶνες. 7.233
Οἱ προφῆται μὲν ὃ ἀξιόπιστον. 4.198
Οἱ προφῆται μὲν ὃ ἀξιόπιστον. 6.858
Οἱ σοφοὶ ἐν ὀλιγοστίαις. 7.486
Οἱ σοφώτατοι τῶν ἰατρῶν. 5.368
Οἱ τὰ φαρμακα πίνοντες ἐπικρά. 4.583
Οἱ τῶν ἀγώνων τῶν ἔξωθεν θεαταί. 2.555
Οἱ τῶν ἰατρῶν ἀδελφοί. 4.537
Οἱ τῶν καλῶν ἐρασταί. 7.403
Οἱ φιλιππήσιοι ἀπὸ πολέως εἰσί. 4. 1
Οἱ φιλόπονοι τῶν γεωργῶν. 6.402
Οἱ φιλόπονοι τῶν ἐπὶ γῆς ἐπιδόσεων ἰδωσι. 1. 51
Ὁ κακολογῶν τὸν πατέρα. 6.866
Ὁκοῖ ἐν αἰσθύμῳ σήμερον. 1. 329
Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. 5.442
Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς πρὸς τὰ μεγάλα πρόσεχε. 4.31
Ὅλα τὰ παθήματα ἐλεεινά. 7.439
Ὀλίγα δώσ' γνῶναι σήμερον. 5.547
Ὀλίγα ἐστὶ τὰ ἐρημώτατα. 5.160
Ὀλίγοι ἡμῖν σήμεροι οἱ προσχωμένοι. 8.18
Ὀλίγοι ἡμῖν σήμεροι. 7.890
Ὁ μακάριος ἀπόστολος Παῦλος. 7.641
Ὁ μακάριος Βαβύλας. 5.533
Ὁ μακάριος λέγεται Κωνσταντῖνος. 7.713
Ὁ μακάριος Παῦλος ὁ τίμιος ἡμᾶς σωματογράφος. 8.42
Ὁ μακάριος Παῦλος τῆς αἱρέσεως. 8.40
Ὁ μάλιστα δῶρα θαυμάσιος, Παῦλου. 3. 661
Ὁ μὲν Ἰσαὰκ ὁλοθυτούμενος. 6.690
Ὁ μὲν Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν παρουσίαν. 4.441
Ὁ μὲν λεπρὸς καθαίρεται ἀπὸ τῆς ὄψεως. 2. 180
Ὁ μὲν τῶν Λουκᾶς ἀπαλλάττων. 2.194
Ὁ μὲν προφήτης ἔλεγεν Ἰουδαίοις. 2.862
Ὁ μὲν τοῦ κόσμου πλοῦτος. 7.600
Ὁ μὲν πεπαυκὼς ἐν πείσει φθονεῖ. 1.911
Ὅντως ἐπιφανὴς. 5.851
Ὅντως καὶ θεῖον ἀπόστολον. 7.387
Ὅντως ὅπου ἐπλεόνασεν. 4.431
Ὅπερ ἀεὶ ἔλεγον. 3.253
Ὅπερ ἔθυεν αὐτὸ πῦρ ἑτέρων ἀνθυπ. 3.579
Ὅπερ ὁλοτελῶν ποιῶ, τοῦτο ἐν συμβ. 4.858
Ὅπερ ἐφθέγξω εἶπον, καὶ πρὸς τὸ προσκ. 3.301
Ὅσῳ ἐγὼ ἔμπροσθεν ἐφθέγξω εἶπον. 3. 79
Ὅσῳ ὁ Χριστὸς πρὸς σὲ μαθητά. 4.146
Ὅσῳ πολλαχοῦ φησι, καὶ ἐμβλεπόμενα. 4.596
Ὅσῳ προσέχω ἔλεγον, ὅτι ἀγαθὸς εἶ σὺ. 2.287
Ὅσῳ χρὸς ἐδιδάσκειν. 5.529
Ὁ ποιήσας ἐν διδαχῇ, φησίν. 2.886
Ὁ πολλάκις εἶπον, τοῦτο ἐν τῷ ἐρῶ. 2.261
Ὁ πολλάκις εἶπον, τοῦτο ἐν τῷ λέγω. 2.825
Ὁ πολλάκις εἶπον, τοῦτο ἐν τῷ λέγω. 1.793
Ὁπότε μὲν ὁ ἀνὴρ ἐπέλθῃ. *Vide notas in sequentia.* 7.400
Ὅπου δ' ἂν ὁ διαπότης. 7.372
Ὁ προφήτης Δαβὶδ ἐν πείρᾳ γεν. 1.995

Secunda pars Psal. 118.

Ὅσα αὔξει σπουδὴν ἐρεθίσμου. 1.803
Ὅσα αὔξει καὶ ἐπιτηδεύμου πολεμεῖται. 4.853
Ὅσα αὔξει μείζους ἔχοντα πειρασμούς. 4.819
Ὅσα αὔξει ὅταν πρὸς τοὺς ἔξω σχολ. 4.869

Ὅσα

Ὅτε μὴ πόσων αὐτῶν ἐκάλει. 2.257
Ὅτε οἱ συλλείτ᾽) ἀκροατήριον. 4.896
Ὅτε πάλιν αὐτὸν αἰσθυνόμενον. 3.678
Ὅτε πάλιν αὐτῷ ὃ ἔπεινόν. 4.800
Ὅτε πάλιν Ἰουδαΐζοντας ⳨ Παῦλον. 4.806
Ὅτε πάλιν μετ᾽ ἐγκωμίων. 3.639
Ὅτε πάλιν πῶς ἐσώθη. 3.635
Ὅτε πάντα μᾶλλον στοιδρότητος. 4.785
Ὅτε πάντα χορὸν αὐτὸν ἀναχωρεῖν τα. 2.313
Ὅτε πάντα χορὸν ἑαυτὸν ἐπισώζειν τα. 4.836
Ὅτε πάντα χῶς τῆς εἰς τὰ ἔθνη. 4.791
Ὅτε πόθεν πλῆθος εἰς τὰ ἱερὰ σ. 2.418
Ὅτε πόσοι ζῆλος βάσανος. 4.890
Ὅτε πρὸ πόσων ἐτῶν. 4.699
Ὅτε πῶς ἑαυτὸν ἐπισωθεῖ. 4.874
Ὅτε πῶς βλέπως ἐκ προσωπείων. 3.245
Ὅτε πῶς καὶ τὸ τοῖς ἑαυτὰ ἐῶσιν προσκριτος. 4.693
Ὅτε πῶς καὶ πάλιν ὑπὲρ αὐτοῦ φιλίζονται. 4.904
Ὅτε πῶς ὀνόμας καταλέλυται. 4 831
Ὁρᾷς ὅσον ἔστιν ὑπείκεια. 4.646
Ὁρᾷς ὅτι ᾧ πρὸς ὀφθαλμῶ. 2.126
Ὁρᾷς ὅτι προτον εἰρεθίζεται ὁ μάλιστα. 2. 530
Ὁρᾷς πῶς χῶ ἀκαταλωσίας. 1.791
Ὁρᾷς πῶς κῦ μικροῦ ἦν ὅταν ἀφιστ. 2.150
Ὁρᾷς πῶς πῶς χῶ τοῦτο ποιῆ. 1.866
Ὅτε πλὴν Παύλου στωόσιν. 3.18
Ὅτε δ᾽ ἀφιλόπημοι ᾗ ἀκόλπασοι. 2.92
Ὅτε ⳨ Βαρνάβου προχωρῦτε. 4.773
Ὅτε ψυχλὸν ἐπροσυμῆται. 1.785
Ὁρᾶν ἐγὼ οὖν πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων. 7 230
Ὁρᾶν τῇ ποιμενῇ πῶν δύσεβῶν. 5 708
Ὁρᾶν ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὶ μὴ προσυμ. 1.17
Ὁρᾶν ὑμῶν σήμερον πλὴν μὴ προσυμίας. 1. 265
Ὁρᾶν ὑμῶν ⳨ πόγον ⳨ ἀκόρεστον. 1.77
Ὅσης ἐμπειρίας ὦ διδασκάλῳ δῆ. 6.40
Ὅσοι τῆς διαστοιχῆς ἀναστάσεως. 7.320
Ὅσοι τῶ Ἡλία μαθηταί. 7.326
Ὅταν ἀκούσῃς ὑμοῦ ᾗ ὀργλῦ. 1.547
Ὅταν ἁμάρτια συμβεβληκῶμεν. 7.869
Ὅταν ἀρίζωμεν. *Vide notas in postremum.*
Ὅταν ἀρρωσία προπέσῃς. 7.709
Ὅταν εἰς πλῆ ὀλιγόστιτα ἀπίδω. 8 102
Ὅταν εἰς ⳨ θεῖον ἀπίδω. 6.472
Ὅταν ἁρέτοι ἡμίμοροι διακώλθα. 2.896
Ὅταν ὅτι τί μείζον προσκαλῇ. 3.814
Ὅταν ἴδῃς πλυτοιῶτα. 7.852
Ὅταν μὴ εἰς πλῆ πλουχείαν τῆς ἁγιοίας. 8.111
Ὅταν ⳨ τὰ σημεῖα βαστάζοντες. 8.57
Ὅταν πρὲ πνθμαπικῶν ἁμαλεγώλθα. 2. 748
Ὅταν προσυχαδέ, φησιν ὁ Χριστός. 4.279
Ὅταν πρὸς τὰ κατεπείγοντα ᾖ. 4.185
Ὅταν τι μέλλωσιν ἐραλᾶν. 4.610
Ὅταν ὃ ὐδαπόπτον τῆς ζωῆς. 7.554
Ὅταν χρονία πεκῇ σκληρὰ φλεγμονή. 8 10
Ὅτι μὴν πρὲ τῦ διεσπάσθῃ. 3.333
Ὅτι πλὴ Σάρρᾳ ἀπὸ τῦ Ἀβραὰμ ἥρπασεν ὁ Φαραώ. 8.262
Ὅτι ⳨ τὰ Ἱεροσολύμις νεῶν. 6.161
Ὅτι ⳨ πθμαρμόνιον. 5.799
Ὁ τῆς δικαιοσύνης ἥλιος. 7.367
Ὁ τῆς ἐλεημοσύνης λόγος. 7.751
Ὅτι μὴν οὖν ἔστι ᾗ ὅτι καλῷ. 6.7
Ὅτι μὴ πάντος ἀγαθοῦ. 6.758
Ὅτι μὴ πρελείφθην ὑμῶν τῇ πρελθ. 8.80
Ὅτι μὴ χαλεπῶς ἔλαβες πλὴ πληγλ. 6.296
Οἷς ἄλλοις πρέπει λέγειν. 3.249
Οἱ τῦ Θεοῦ λόγοι. 7.448
Οὐδὲν ἄμεινον, ὧδὲν φιλοτερπότεροι. 4.27
Οὐδὲν ἀπείκασιν. 7.383
Οὐδὲν ἁπλᾶς ἐν ⳨ θείας χαφῆς. 2.761
Οὐδὲν ἀραῖοσι βίχης. 5.59
Οὐδὲν χαριπῦρμας χαίρειν. 2.738
Οὐδὲν ὅστι ὄντως δόγμα. 6.876
Οὐδὲν ὡῖσον τῶν καλαίγχων. 3.774
Οὐδὲν ἰταμώτερον κακίας. 4.681
Οὐδὲν κωλύει ᾗ τὴμερον. 2.587
Οὐδὲν ὕπω κενοὶ καπρόμαλα. 4.69
Οὐδὲν ὕπω λυμαίνεται ὃ τῶν ἀνθρ. 4.255
Οὐδὲν ὕπω μείζειν ἐξεπαῖν. 7.884
Οὐδὲν ὕπω πρᾶγμα πρέπειν. 4.421
Οὐδὲν ὕπως αἰσθρμοσον ᾗ ἀλλότριον. 4 73

Οὐδὲν

Οὐδὲν ἧττος, ὡς ἔοικε, τῶν ἱερέων. 4.203
Οὐδὲν τῆς ἀληθείας σαφέστερον, οὐδὲν ἁπλούστερον. 2.769
Οὐδὲν τῆς ἀληθείας φιλοφρονέστερον. 2.668
Οὐδὲν τὰ ἀληθείας φιλοφρονέστερον. *Vide notas in postumum.*
Οὐδὲν τῆς Παύλου ψυχῆς μακαριώτερον. 4.21
Οὐδὲν τῆς ψυχῆς ἀγωνιαχώτερον. 3.274
Οὐδὲν τοῖς δεσποτικοῖς. 7.340
Οὐδὲν τῶν ὀλιτυχούντων. 7.900
Οὐδὲν φθόνου καὶ βασκανίας χεῖρον. 2.695
Οὐδὲν φθόνου χεῖρον καὶ βασκανίας ἅπαντος ὀφθαλμοῦ. 2.754
Οὐδὲν, ὡς ἔοικεν, ὠφελήσαιμι. 5.304
Οὐ δι' ἀγράμματων μόνον ἡ πρᾶξις. 4.339
Οὐ δι' ἑτέρου, φησὶν, ἔπεμψεν. 3.789
Οὐκ ἀνῶλες ἀμβροτοι λειμῶνα. 8.33
Οὐκ ἀρά ἐστι τῶν γραφῶν τοῦτο. 2.363
Οὐκ ἔρχεται κακίας ἀπαλλαγῶναι. 3.843
Οὐκ αὐθεντίας δεῖ τῶν διδασκάλων. 4.320
Οὐκ ἔστι κολακεία ὁ ῥῆμα. 6.640
Οὐκ οὐδένως σὺν προοιμίων. 4.416
Οὐκ οἶδα ποίοις χρήσομαι λόγοις. 5.72
Οὐ μικρὸν ἡμῖν τοῦτο τὸ προκείμενον. 3.296
Οὐ μικρὸν τὸ τοῦ ἀγαθοῦ. 1.608
Οὐ μικρὸν ὁ διωγμός. 4.754
Οὐ μόνον φορεῖ σάρκα. 5.872
Οὐ πρὸς Ἐφεσίους ταῦτα εἴρηται μόνον. 3.818
Οὐ πρὸς τὴν πόλιν. 1.895
Οὔπω εἴκοσι ἡμέρας. 5.473
Οὔπω τῶν προτέρων ἀπαθύσαντος. 4.664
Οὐραμὸς ἡμῖν γέγονε σήμερον. 5.976
Οὐρανοῦ τε γῆς ἄμεινον. 5.992
Οὐ ξένους εἶπεν ἀνώτερον. 4.635
Οὐ τὰ τυχόντα ἡμᾶς ὠφέλησεν. 5.242
Οὐ τὰ τυχόντα ἡμᾶς ὠφέλησε τρόπος. 1.172
Οὔτε ὁ πόθος τῆς ψυχῆς. 4.240
Οὗτος ἀδελφὸς ἐμὸς τοῦ Κυρίου. 4.864
Οὗτος ὁ Γαμαλιὴλ Παύλου διδάσκαλος. 4.687
Οὗτος σὸς ἐστὶν Ἰουδαῖος; 4.736
Οὗτος ὁ ψόγος εἰς τὸ καταβασιν. 1.861
Οὐ τὸν μόνον δεῖ ὃ ζητεῖ μαθεῖν. 6.889
Οὔτω μεγάλαι εἰσὶν αἱ ἐργασίαι. 4.263
Οὐχ ἑαυτῷ μόνον ἔρκος. 6.886
Οὐχ ἵνα ἁπλῶς μάθωμεν. 1.522
Οφθαλμὸς ἐμὸς ὁρᾷ. 7.252
Ο φιλόθεος θεός. 7.421
Οὐχὶ παρὼν τοῖς μαθηταῖς ὁ Χριστὸς σωματικῶς. 2.733
Οὐχὶ φιλοτιμίας ἕνεκεν διηγεῖται. 4.671
Οὐχ ὅτι οἰκοδομοῦσι, διὰ τοῦτο ἐγκαλοῦσιν. 2.461
Οὐχ ὡς ἀπίστου μάθωμεν. 4.10
Οὐχ ὡς ἔτυχε πάλιν πάλιν ἀκούω. 6.552

Παλαίσραι μὲ σώματα. 5.840
Πάλιν ἀναγκάζομαι, ἀγαπητοί. 7.896
Πάλιν ἀνθρωπίνως διαλέγεται. 4.879
Πάλιν ἀναιρεῖ τὴν συνήθειαν αὐτῶν. 3.153
Πάλιν αὐξεῖ τὴν οἰκείαν προκαταρκτικά. 4.118
Πάλιν, εἰ βούλεσθε, ἐκ σήμερον τῆς ἀκολουθίας. 1.83
Πάλιν ἐν ταπεινῷ τὸ θεραπεύει. 2.266
Πάλιν ἐκ τῆς ἀκολουθίας τῶν προτέρων εἰρημένων. 1.401
Πάλιν ἑορτή, καὶ πάλιν πανήγυρις. 5.602
Πάλιν ἐπαινεῖ Ⓜ Τίτον. 3.644
Πάλιν ὅλη πάλιν θυσίαι ταύτην. 1.822
Πάλιν ὅλη πάλιν συνήθη πράξαι. 1.469
Πάλιν ἑτέρως αὐξεῖ καταμύει. 2.276
Πάλιν ἡμᾶς ἡ ἀγάπησις. 6.932
Πάλιν ἡμῖν, ἀγαπητοὶ, πνευματικῶς ἀδελφοί. 1.925
Πάλιν ἡμῖν ἡ τῶν μακαρίων Δαυίδ. 5.680
Πάλιν ἡμῖν, ἀδελφοὶ τοῦ Κυρίου. 6.811
Πάλιν Ἡρωδιὰς μνήσεται. 7.545
Πάλιν ἱπποδρομίαι, καὶ πάλιν ὁ σύλλογος. 6.425
Πάλιν μύρτυρων μνήμη, καὶ πάλιν πανήγυρις. 5.488
Πάλιν μύρτύρων μνήμη, πάλιν θυσιῶν ἑορταί. 5.984

Πάλιν

Παλιν ηχεῖας χαμεύς. 6.938

Παλιν ὁ ἡμέτερος Ἰωάννης. 7.344

Παλιν Ⓓ θέλαμοι, ἢ πάντων αἰδεσίμων. 6.312

Παλιν Ⓒ κάλπαι Χριστοῦ. 7.418

Παλιν Ⓓ θρῆνοις Ⓒ ὠδῇ. 3.238

Παλιν Ⓓ θλῖψις τῆς Χριστοῦ κηδεμονίας. 3.217

Παλιν Ⓒ σύμμεροι ἡμᾶς λανθάνουσι. 1.306

Παλιν Ⓒ μικρὰς Ⓓ θλῖψις ἐχομεν. 4.815

Παλιν τὰ φορτικώτερα πήσει. 2.238

Παλιν τῶν αὐτῶν πάθων ἐθιαγωγίας. 2.447

Παλιν τῇ κατηφείᾳ τὸ ἀγὰν ἀνθίσατε. 5.889

Παλιν τῶν ἐκ θυμέλων αὐτῶν δίκην. 3.602

Παλιν Ⓜ Θεοῦ μὴ τυφόμενοι. 4.325

Παλιν Ⓐ πάλαι ἀγαθὸς ἀπὸ λόγου. 3.625

Παλιν τῷ αὐτῷ κεκραγμένῳ κεκράξομαι. 3.678

Παλιν ὑμᾶς ὁ πάλαι ἀγαθὸς πρὸς ἀρετὴν 2.394

Παλιν ὑμᾶς ὁ πάλαι ἀγαθὸς πρὸς ἀρετὴν 6.377

Παλιν μετὰ χαρᾶς διαγωνίων. 3.538

Παλιν χρεὼν ἐπιστῆσαι τὸν λόγον πρὸς τὴν ἀκο

Πολλα' ἢ μεγάλα περὶ τῦ Αβρααμ. 3.65
Πολλάκις ἀπεδύξαμθν, ὅτι σκιά. 1.967
Πολλάκις ἐζήτησα παρ' ἐμαυτοῦ. 5.563
Πολλάκις εἶπον, ὅτι ἡ ἐλεημοσύνη. 4.82
Πολλάκις ὑμῖν εἶπον. 7.423
Πολλάκις ὑμῖν περὶ τύτυ διελέχθημθν. 1.838
Πολλα' μθὸ ἐπίστασ. 7.775
Πολλα' μθὸ ὄντ ἢ ἕτερα τὰ δεικνύμενα. 2.927
Πολλα' μθὸ ὄντ τὰ χερουβὶμ λέγοντα ℣ Χειμάρρους. 4.587
Πολλα' μθὸ ἐ μεγάλα. 7.618
Πολλα' μθὸ ἢ περὶ πολλῶν. 6.510
Πολλα' μεταξὺ καταπαύειν ὁ Παῦλος. 4.565
Πολλα' προεκάλεσα ἐμέ. 5.22
Πολλα' περὶ τῆς τῦ Θεῦ φιλανθρωπίας. 3.173
Πολλὰς ἀφ' ἁγνὰ ℣ ἀργύρια. 4.210
Πολλὰς μθὸ ἀμπλάκησα μθὶ ἁμάρτας. 6.501
Πολλὰς ὑμῖν ἔχω χάριτας, ὅτι μὴ πολλῶς. 1.196
Πολλὰς ὑμῖν ἔχω χάριτας, ὅτι μὴ παρῆλθε. 8.715
Πολλὰς ὑμῖν ἔχω χάριτας, ὅτι τὸ μὴ πάντας. 1.244
Πολλὰ τὰ κύματα, ἀλλ' ἀλεπὶ ὁ κυβερνήτης. 8.235
Πολλὰ τὰ παραγγέλματα τῆς ἀγάπης. 4.594
Πολλὰ τὰ παράπτωματ' ἐξ ἀγάπης. 1.819
Πολλαχόθεν μθὸ ἢ ἀπάτη. 3.697
Πολλὲ ἀπαιτεῖ τὰν ἀγάπ. 2.285
Πολλὲ ὁρᾷ τὸ ἀσφαλές. 5.157
Πολλὰ παθόντες. 4.570
Πολλὰ παθόντος τῦ οἰκέτυ. 4.406
Πολλὰ ποιήσας τὸ ἀσφαλές. 3.381
Πολλὴς βαρύτητος ℣ λόγον ὑπολείπομαι. 1.411
Πολλῆς γάνται χαρᾶς. 6.865
Πολλῆς σὺ δεῖ σωτηρίας ἡμῖν χρείαν. 6.516
Πολλῆς ἡμῖν, ἀγαπητοὶ, καὶ τῆς μακροθυμίας. 2.837
Πολλῆς ἡμῖν δεῖ τῆς ἀγρυπνίας. 4.913
Πολλῆς ἡμῖν δεῖ τῆς ἀσφαλείας τῶν ὑπαρχόντων. 4.704
Πολλῆς ἡμῖν θερμότητος δεῖ. 2.601
Πολλῆς σπουδῆς πληρῶμεν τ' ὑποδοχῆς. 1.5
Πολλῆς ὑπομονῆς δεῖ τὰ ἡμέτερα. 2.776
Πολλοὶ ἀμφιβάλλουσι πῶς. 4.764
Πολλοὶ νομίζουσιν ἀρκεῖν ἑαυτοῖς. 4.304
Πολλοῖς τυπῆ ὁ βιβλίον. 4.607
Πολλοὶ τ' ἀνθρώπων ὕστερ ἴδωσι. 2.815
Πολλοὶ τῶν ἀδικουμένων. 4.349
Πολλοὶ τῶν πρὸ ἡμῶν ἀνθρώπων. 7.787
Πολλοὶ τῶν ῥαδιωτέρων. 2.664
Πολλοί, φησι, πειρασθῆναι ἢ δίκαιοι. 4.560
Πολλοὺς εἶδον χαίροντας. 6.581
Πολλοὺς ἢ τῶν σφόδρα δοκούντων. 3.231
Πολλοὺς ὑμῶν τ' αὐτῶν καταλιπ. 5.89 & 5.39
Πολλοὺς τ' ἀνθρώπων θορυβεῖ. 4.353
Πολλοὺς ὑμῶν οἴομαι θαυμάζειν. 5.314
Πολλοῦ δεόμενοι τῆς ἡμῶν συμμαχίας. 3.709
Principium expl. in Gal.
Πολλῶν ἀκούσας λεγόντων, ὅτι πρόντες. 2.30
Πολλὰ ποιήσαντα τῶν πνευματικῶν, ἀγαπητοὶ, λέγει. 2.725
Πολλὰ τ' ἀναγκαίων πραγμάτων τύτων ποιῆσαι. 3.189
Πολλὰ τῶν χωρίων. 4.310
Πολλὰς δὲ ταῖς γλώτταις τῶν ἁγίων τύτων. 1.750
Πολλὰς καὶ ἀφάτους ἐθαυμάσθησαν. 1.143
Πολλὰς ὁ ἀγὼν ἔχει τὰς ἀνατροπάς. 2.645
Πόλεις ὁ Χριστὸς ἐκ τῶν ἁλιέων. 1.253
Πόλεις ὁ πόθος τοῖς ἀνδράσι τῆς πόλεως. 1.836
Πόλεως ἀχλύν, ἀλλὰ πολὺ τὸ σκότος. 5.188
Πόλιν τῆς συγκλήτου καθέδρας ἐκάθισε. 2.670
Πόλιν τῶν σημείων ἦλθε ἀναγνωσόμενον. 1.375
Πολίτευε εἰσὶ ℣ λέγοντες. 1.848
Πολίτευε εἰσὶ ℣ ἐκκλησιαστικοὶ. 8.148
Πρέπει τῇ μακαρίᾳ ψυχῇ. 1.811
Πρέπειν μοι δοκεῖ ἐνταῦθα. 6.810
Πρὸ ἓξ ἡμερῶν τῆς πανηγύρεως. 7.711
Πρὸ ἡμῶν, ἀγαπητοὶ, πολλοὶ τῶν πρὸ ἡμῶν. 1.932
Προῤῥήσεις μθὸ ὁ Δαβὶδ. 5.132

37.

30

Περισσῶς μὲ ἕνεκεν τῆς σῆς τῶν ἀκρίασιν. 2.565

Πρὸς τὰ τοῦ μάλιστος πηγάς. 5.330

Πρὸς δὲ τέλος ἡμῖν τῆς ἡσυχίας. 6.611

Πρὸς δὲ τέλος λοιπὸν ἐφθάσαμεν. 1.223

Πρότερον ὅτι μήσας ὦ κρίνομαι. 3.207

Πρότερον, ἴδωμεν τίς ἡ κληρονομία. 1.538

Πρότερον μὲν τῶν Ιουδαίων. 5.672

Πρυτανεύεται δὲ κόλπος βύβλος. 7.558

Πρωΐνικὴν σήμερον ὑμῖν. 6.649

Πρώην ἐλέγομεν, ὅτι Ιωάννης. 2.608

Πρώην ἐξ ὧν ἀκηκόατε. 6.933

Πρώην ἐπαγγειλάμενος τέλος ὑπισχνεῖται. 1. 512

Πρώην ἡμῖν ἡ μεγάλη. 5.720

Πρώην μὲν ἐνεκελεύσμεν. 7.743

Πρώην μὲν περὶ ἀναβαπτίσου. 6.439

Πρώτη τῶν ἀζύμων ἡ τῶν ἀζύμ. 2.503

Πρῶτον αἰνίγματος δοῦλε λέγων, βλέπετε. 4. 123

Πρῶτον ἀναγκαῖον τὴν ὑπόθεσιν. 4.411

Πῶς οὐκ ἔλαττον ἐκ τῶν Εἰρημένων. 4.611

Πῶς οὖν φησιν ὁ Λυκᾶς. 2.50

Πῶς οὖν φησιν ὁ Χριστὸς, ὅτι οὐκ ὑπὲρ θύσαν. 2.681

Πῶς πρόδηλον τὴν φιλανθρωπίαν. 4.910

Ραθυμόν πως ἡ ἀνθρωπίνη φύσις. 2.625

Ροαὶ καὶ μᾶλλον. 7.369

Ρωμαίοις γράφων ὁ μακάριος. 4.427

Σαλπίγγος ὑψηλότερα. 7.428

Σεμνύνει μὲν οὖν ἀδοκίμως. 7.579

Σήμερον, ἀγαπητοὶ, ἡ ἱερὰν περισκιαν-σωμεν. 6.936

Σήμερον οὐκ νεκρῶν ἐλεύθερος ὁ Λάζ. 5. 271

Σήμερον ὁ Κύριος ἡμῶν Ιησοῦς. 5.565

Σήμερον ὁ Φαρισαῖος. 7.329

Σήμερον ὁ Χριστὸς τῶν ἀγγέλων. 7.442

Σκόπει μοι καὶ τοῦτο (ἀλλ. καὶ τοῦτο) τὴν γυναῖκα. 3.327

Σοφὸς ἡ νὴρ ὁ πάσχει μακαρισμόν. 3.861

Σοφὸς τῆς ἀνὴρ ἡ φιλόσοφος ἐκείνης. 5.628

Σταδίων ἡμῖν σήμερον πνευματικόν. 6.974

Σταυροῦ προσήκει σήμερον ἑορτή. 5.819

Στεφάνῳ χρυσοκόμης. 7.282

Στεφάνων ἀθλητῶν ἐγκωμίων. 5.864

Στυγνὸν τὴν σκληρότητα. 7.306

Σωσανναλλεσεν ἡμᾶς, ἀγαπητοί, ὅτι ὁ αὐτό. 7.342

Σώσανναλλεσεν ἡμᾶς εἰς τὴν. 5.493

Σωσεχῶς ἀκούων. 3.1

Σωσεχῶς τὴν Ιουδαίων ἀφεῖς. 2.394

Σωσηνὲς ὄστιν, ἀδιλφοὶ, ὦ μακάριοι. 1.1007

3. σασ psal. 118

Σωσπάσας ὁ γραπόπεδον τοῦτο. 3.883

Σφόδρα μοι δοκεῖ ὦ τέλει. 1.742

Σφόδρα μοι ἡ νῦν. 7.500

Σφόδρα τοῦτο κατάλληλον. 4 705

Σφόδρα φιλόν θεσπεσῶν, ἡ τῆς ἡμετέρας. 2.784

Σφοδρὸν ὁ κλύσμα, ἡ βαρὺς ὁ αὐχμός. 8.71

Τὰ ἀνθρώπινα τοῦ τῦ Χριστοῦ οἰκονομ. 2.757

Τὰ αὐτὰ λέγω, ἐμοὶ μὲ. 6.872

Τὰ θηρία ἕως μὲν ἂν ταῦλας νέμ. 6.336

Τὰ λειτουργικὰ τῶν θείων Εἰρηναίων. 1.441

Τὰ λείψανα τῶν θείων ἀποστόλων ἀποδύναι. 1.702

Τὰ λείψανα τοῦ θείου παύλου ὑμῖν παραδῶναι. 1.153

Τὰ λείψανα τῶν θείων Εἰρηναίων ἀναγκαῖον ἀποδύναι. 1.406

Τὰ λείψανα τῶν θείων ἡμῖν Εἰρηναίων βουλόμενα σήμερον ἀποδῦναι. 1.483

Τὰ μεγάλα τῶν παραγμ. 5.953

Τὰ παιδία τὰ μικρὰ. 2 653

Τὰ πρεσβύτερα τῶν μαγίων. 3.846

Τὰς γλώσσας σήμερον. 5.982

Τὰς γραφὰς οὐχ ἁπλῶς, οὐδὲ πλέργως. 2 792

Τὰς ᾠδαὶ σεις ἐγκωμίων. 4 45

Ταῦτα δοκεῖ ἰδεῖν ἀναξία ἐξ Παύλ. 3. 573

Ταῦτα ἰδεῖν ἡμῖν χάρ τῆς τοῦ Θεοῦ προνοίας. 6. 102

Ταῦτα ὁ βασίλειος ἀχηύσας, ἐ μικρὰ ὀπτ-
χών. 6.30
Ταῦτα ἦν ἀὐδᾶτε, φησί, ὃ δικαςήριον. 3.607
Ταῦτης τ' ῥήσεως ἠ ὁ μακάριος Παῦ. 1.766
Τάχα πίεσα τὺ δίογτος. 2.599
Τάχα πς ὑπὶ τὴν ἀναξιον. 3.534
Τήμερον ὑποδυῶμαι ἀνάγκαιον. 4.103
Τιὼ ἀγυμίαν. 7.784
Τιὼ βίλογίαν εἰς ὃ μέσον πραθέντες. 1.215
Τιὼ μεγαλίαν ἠ φιλόσοφον ψυχιὼ. 4.16
Τιὼ μὴ ἀκριβάντιν Χειςὸ. 5.923
Τιὼ ὀδυνηρὰν ψυχιὼ. 2.884
Τιὼ πολλὴν ὑ Θεὸ φιλανθρωπίαν. 4.456
Τιὼ ταπεινοφροσύνην πολὺ μὴ ἐχουσαν.
4.259
Τὸν χθὲς ἡμέραν, ἑορτὴν ὄσαν ἄγετε. 5.220
Τῇ πρεσβύτερα κωφακῇ. 7.515
Τῇ πρεσβύτερα σεσαλπίγξω. 5.382
Τῆς αὐτῆς ἀποδόσεως ἠ ςάσις ὁ ψαλμός.
1.651
Τῆς μὴ ὑπερηφανίας. 7.829
Τῆς μὴ ὄντως ὄντος ἕνεκεν. 6.14
Τῆς ὁδοῦ ταύτης τῆς αἰωνίας. 5.168
Τῆς πρώτης ὑμίας ἠ βασιλικῆς. *Vide notas in nostra edit.*
Τῆς πρακτικῆς ταύτης τῆς θεάσεως. 2.492
Τῆς τῦ Λαζάρυ πρὸς κόλπους. 5.253
Τῇ σεμνῇ κέχρηται φιλοσοφίᾳ. 1.648
Τῆς ἀποδόσεως ὑλόμην πάλιν ἄψασθαι.
1.183
Τῆς φιλαργυρίας. 7.462
Τῆς χθὲς ἀποδόσεως. 7.459
Τῆς Χειςοῦ βασιλείας ὃ βίαιοι. 6.640
Τί βύλεται ταῦτα τὰ ῥήματα; 3.423
Τί βύλεται τὺ Σιὼν ἡ προσθήκη; 1.796
Τί ὃ ἡμῖν, ἀθλιοι ἠ ταλαίπωροι. 6.976
Τί δήποτε Ἐφεσίοις μὴ ὑπιςέλλων. 4.161
Τί δήποτε τὸν θρόνον τῦ κορυφαίου. 4.725
Τί δήποτε πρέλκει. 2.216
Τί δήποτε πείσαντος ὕπνος αὐτό. 4.826
Τί δήποτε φεύσω Φροσύνης. 4.190
Τί εἴπω, ἢ τί λαλήσω; δακρύων ὁ πρῶν.
6.461
Τί εἴπω, ἢ τί λαλήσω; ἢ ὕμνας ὑμᾶς κελέ-
σω; 7.502
Τί ὄφιν, ὦν βαθέων; 1.810
Τί ὄφιν, ὦ ὕλη; 1.733
Τί λέγεις; μὴ ὃ δοκιμάσας. 1.841
Τί λέγεις; ἀ Χειςὸν κηρύτθοντες. 3.673
Τί λέγεις; πολέμιον διδάσκαλος. 1.878
Τίνα αὖ ἕτερον. 7.673
Τινὲς μὲν ὧν ἀγαθαλλόμενοι τ' νεμόμενον. 2.400
Τινὲς τῶν ἀναπτῶν. *Vide notas in nostra edit.*
Τίνος ἕνεκεν αἰσχρόν πάλιν; 2.88
Τίνος ἕνεκεν ὑπὸ πλεονεξίας. 7.847
Τίνος ἕνεκεν εἶπε, ταῦτα; 2.305
Τίνος ἕνεκεν εἰς ὃ ὄρος ἀναβαίνει; 2.319
Τίνος ἕνεκεν ὁ ἀπὸ ἀρχῆς ἀπαλ. 7.859
Τίνος ἕνεκεν τ' οἰκίαν τῆς πόλεως. 2.343
Τί σὺν; ὁ χρὴ τοῖς ἀμυθήτοις ἐγκαθεῖν. 2.
160
Τί ποτέ ὄφιν ἀνάθεμα τος; 8.37
Τί ποτε ὁ δυτέρα βαπτίζεται. 4.329
Τίς γὰρ τῦτο ἀνατρέψει; 2.105
Τίς δώσει τῇ κεφαλῇ μὺ ὕδωρ, ἠ τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς μὺ πηγὴν δακρύων; βαπτιλθ-
έτω. 7.352
Τίς δώσει τῇ κεφαλῇ μὺ ὕδωρ, ἠ τοῖς ὀφθαλ-
μοῖς μὺ πηγὴν δακρύων; ἵνα κλαύσω ἠ ἡ-
μέραν νυκτὸς ἐπιπλῶν. 6.60
Τίς ὄφιν αὕτη ἡ πανηγυρική. 4.629
Τίς ἐκεῖ ὁ ἐκεῖ ὁ τὸ ἀνάπαυσον κάλας. 2.520
Τί ὃ μέσον τύτων ἠ τῆς θεάσεως. 2.296
Τί τῦτο; ὁ Παῦλος ἠ ἀναγκαίας ὕσης. 1.813
Τί τῦτο; ὁ σοιμιλῶν ἠ πρέσει. 6.389
Τί τῦτο; ὅσον προῖσιν ἡμῖν αἱ ἑορταί. 6.722
Τί τῦτο; ὁ Θεσαλονικέων Ἐφεσίων. 3.682
Τί τύπον ἴσον γλυπτὸν αὐτῶν ψυχῶν. 4.810
Τί φησι, ὦ μακάριε Παῦλε. 3.566
Τοῖς ἀρτιβαπτίστοις παίδων εἰσαγωγικοῖς. 2.372
Τοῖς δεινοῖς ἀνύδροις μὴ ὁμόσε χωρῶμεν. 2.
728
Τοῖς καίμενοις ἠ ψυχορραγοῦσι. 3.260
Τοῖς μὲν παλαιοῖς αἰδρασιν. 4.386
Τοῖς τῆς τῦ αἱρετικοὺς ἀγῶσιν. 4.63
Τὸ ἀνήκον τῦ μαθητῦ Ἰωάννου. 2.250
Τὸ ὠὴν τῆς ἀπείρως ὁμιλίας. 6.304
Τοῦ ἄρχοντα μὴν ἐπήγεσα. 6.567

Τὸν

Τὸν διδάσκαλον σεαυτὸν ἐπαρθῆς. 4.172
Τῶν διδασκάλων οὐ μόνον τιμᾶν δεῖ. 3.825
Τὸν ψυχικὸν τοῦτον λέγει μὲ ὁ σωζόμενος. 1.618
Τὸ πνευματικὸν ἡμῖν σήμερον. 7.484
Τὰ σωζόμενα ἐν λειμῶνι. 2.736
Τὰ σαυτὰ σεαυτῆς εἰπέ. 3.648
Τὰ ἐκτὸς τῆς φωτός. 3.279
Τέως, πότε; μὴ τὸν τοῦ πνεύματος καθοδηγόν. 2.81
Τότε, πότε; ὅταν μάλιστα κατάμυχλώσωμεν. 2.442
Τότε, πότε; ὅταν ὁ Παῦλος εἴπῃ. 2.349
Τότε, πότε; ὅταν τὰ μύρια σημεῖα. 2.324
Τότε, πότε; ὅταν τὰ ζῶα τὰ εἰσω, ὅταν ἐπιστρέψῃ. 2.452
Τότε, φησὶν, ὑπέστρεψαν. τότε, πότε; 4.622
Τὸ τῆς αἰχμαλωσίας ἦθος. 1.799
Τὸ τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς ἀμαρτίας. 7.330
Τὸ τῆς διδασκαλίας. 4.268
Τὸ τῆς ὀρθοδοξίας κριτήριον. 6.244
Τὸ τῆς πίστεως ὑγιαίνειν καὶ νεκρώσασθαι. 4.541
Τὸ τυραννικώτερον πάντων λοιπὸν ἐξορίζει. 2.133
Τὰ τῶν νομικῶν τύπων. 5.920
Τοῦ πνεύματος τὸν χαρακτῆρα. 2.682
Τοῦ σωζομένου τοῦτο ἐξαίρετον. 1.1016

expoſit. in Eſaiam.

Τοὺς εἰς ἱερεῖς ἐγκαλοῦντας. 3.794
Τοὺς λαμβάνοντας οὐδὲν ἀπὸ τέχνης. 3.347
Τοὺς μάλιστά τι σφόδρα τὰ αἰσχρὰ κακοῦντας. 2.799
Τοὺς σωζομένους καὶ τὸν θεῖον κηρύττοντας. 2.765
Τοὺς τὸν ἀγγελικὸν βίον. 7.839
Τοῦτο ἄπαν ὁ χωρισμός. 3.429
Τοῦτο ἔστιν, ἀδελφοί μου, ὁ σημεῖον. 7.864
Τοῦτο ἔστι τὸ σημεῖον, ὅταν ἐμὲ σωθῆναι αἰτῶσι. 2.539
Τοῦτο καὶ Ἰωάννης φησὶν· ἀλλ' ἐκεῖνος ἦν. 2.424
Τούτῳ τῷ ῥήματι καὶ τὰ ῥήματα. 1.854
Τοῦ φαρισαίου καὶ τοῦ τελώνου. 5.410
Τῷ μὴ νόμῳ τῆς ἐκκλησίας. 5.486
Τῶν ἁγίων ἀγγέλων, ἀγαπητοί. 7.928

Chryſoſt. tom. 8.

Τῶν ἁγίων θεσπίσαι πρῶτον τοῦτο. 2.649
Τῶν δένδρων ὅσα καρπὸν αἰσθητὸν φυτεύθηκε. 5.807
Τῶν δένδρων ὅσα περ ἂν φυλαχθῇ. 4.533
Τῶν μὲν ἄλλων φαλλῶν. 1.781
Τῶν ἐνομάτων τὰ σὺν ῥήμασιν. 2.612
Τῶν Παύλου στεναγμῶν δίκαιος. 4.381
Τῶν προφητικῶν τὰ μὲν διδασκαλίας. 4.298
Τῶν προφητῶν ἐρημιῶν. 6.604
Τῶν τελωνῶν παίδων, καὶ τῆς καρδίας. 6.490
Τῶν ἁγίων ἀποστόλων μαθητὴς ἦν καὶ Τιμόθεος. 4.249

ΥΜεῖς μὲν ὑμᾶς ἐθαυμάζετε πρὸ τοῦ. 1.609
Ὑμεῖς μὲν ἴσως νομίζετε. 5.15
Ὑμεῖς μὲν προφῆναι ἐπηρεάσατε. 5.83
Ὑμνεῖν μὲν ἔδει ὁ ψαλμός. 1.952
Ὑπὲρ οἰκέτου πρεσβεύειν διακούτιον. 4.413

ΦΑγεῖν μὲν καὶ πιεῖν. 6.879
Φαίδρα σήμερον ἡμῖν ἡ πανήγυρις. 6.824
Φαίδρα μὲν πᾶσα ἑορτή. 5.970
Φαίδρον μοι δὸς τὴν ἐκκλησίαν. 7.426
Φασί τινες ἐκ μύρμηκος καὶ λέοντος. *Vide notas in rodulphum.*
Φέρε δὴ καὶ σήμερον, ὅπως μὴ πολλῆς προσδεώμεθα. 1.45
Φέρε δὴ καὶ σήμερον τὴν περὶ κατανύξεως. *Vide notas in rodulphum.*
Φέρε δὴ καὶ τὴν ἡμετέραν κρίσιν. 6.804
Φέρε δὴ καὶ λοιπὸν καὶ τὸν πτωχόν. 6.184
Φέρε δὴ περὶ τῆς τῶν διαλογισμῶν. 5.740
Φέρε δὴ σήμερον, πληρώσωμεν. 1.71
Φέρε δὴ σήμερον τοὺς τῆς ἀπίστου. 6.395
Φέρει μὲν ἡ θάλασσα πολὺ τὸ θάρσος. 4.343
Φέρε καὶ ἡμεῖς ἀναλάβωμεν. 5.956
Φέρε δὲ σήμερον, ἀγαπητοί, τὴν ἀκαλυψίαν. 1.374
Φέρε καὶ σήμερον, εἰ βούλεσθε, τὴν ἀκαλυψίαν. 1.464
Φέρε δὲ σήμερον, εἰ δοκεῖ, τὰ ἑξῆς τοῦ λόγου. 1.412
Φέρε καὶ σήμερον ἐκ τοῦ τοῦ μαγειρείου. 1.24
Φέρε καὶ σήμερον τὸ τέλος ἐπιθῶμεν. 1.507

Φέρε πάλιν τῆς ἀκαιλοθίας. 1.135
Φέρε πάλιν τῆς ἀπεχθείας. 7.628
Φέρε πάλιν τῆς βλασφημίας. 5.752
Φέρε σήμερον μάλιστα τὴν ἡμέραν. 6.943
Φέρε ζηλώσωμεν τὴν τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ. 2.323
Φέρε τίμιε ἐν τοῖς ΚΥ Θεόδωρε. 5.151
Φέρε τοίνυν σήμερον, ἀγαπητοί, καὶ ὑμᾶς. 7.374
Φησὶν ἡ θεία γραφή. 7.520
Φησὶν ὁ θεῖος ἀπόστολος. 7.225
Φιλεῖ, ὡς οἶσθε καὶ ὁ Θεός. 2.593
Φιλοσοφήσωμεν τὴν ἀκρίβειαν, ὅτι μήτηρ. 5.19
Φεύγει ὁ διάβολος, ἂν φόβον ὀφθῇ. 2.201

Χαίρω μᾶλλον βουκόλος. 6.658
Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε. 5.592
Χαίρω ἐν οἰκτιρμοῖς, ὁρᾶτε. 1.1
Χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν. 6.525
Χαίρω ὁρῶν ὑμᾶς σωτηρίαν. 1.366
Χαίρω στεφανοῦσθαι ὑμᾶς ὁρῶν. 5.134
Χάλκεοι, ἀλλ' ἀπὸ χαλκοῦ. 2.850
Χθὲς ἡμῖν ὁ λόγος εἰς τὸν τῶν μεγάλου ἀπο-
στόλου. 5.747
Χθὲς ἡμῖν ὁ λόγος περὶ τοῦ τῶν αἱρετικῶν. 5.659
Χθὲς ἡμῖν, ὦ φιλόχριστοι. 6.729
Χθὲς μέν, ἀδελφοί, περὶ τῆς παροικίας. 5.940
Χορηγία τῆς εὐσεβείας. 6.979

Ψυχῆς πόθον ἐγείρει. 7.594

Ὦ Μακάριος ὁ ξύλον ἡμῶν. Vide Notas in fine.
Ὦ ὁ Θεὸς ἡ χιλία, καὶ ἡ δόξα. 2.744
Ὦ πόσης ἀπολαύσεως τῆς ἡμετέρας. 5.916
Ὡς δεῖ μακρὰν τὸν χρόνον ποιεῖσθαι ὑμᾶς. 5. 299
Ὡς ἐκ μακρᾶς ἀποδημίας. 5.196
Ὥσπερ εἰς σκεῦος ἀκήρατον. 3.838
Ὥσπερ ἐκ λίνου σεσωσμένου. 2.535
Ὥσπερ ἐν γραπτοῖς. 6.896
Ὥσπερ ἡ φαεσφόρος σελήνη. 7.272
Ὥσπερ ἡ φαεσφόρος σελήνη. 7.414
Ὥσπερ χθὲς τὸν ὄνον πατήρ. 4.272
Ὥσπερ ὁ ἡλιακὸς δίσκος πόλεως. Vide notas in fine.
Ὥσπερ ἡ τῆς πίστεως ἐγκάθοδος. 4.293
Ὥσπερ ἡ τῶν ἰδίων κεφαλῶν. 7.316
Ὥσπερ ὁ πλοῦτος τοῦ οὐ ποθοῦντος. 2. 833
Ὥσπερ ὁ τῇ ποικιλίᾳ. 7.431
Ὥσπερ πατὴρ φιλότεκνος. 7.280
Ὥσπερ ἐν ἐρήμῳ φιλέρημος. 7.549
Ὥσπερ δὲ ἁπλοῦς καὶ ὡς ἔτυχε. 2.923
Ὥσπερ τοῖς ἀπειθοῦσιν ὄφελος, 6.790
Ὥσπερ τῶν ἀπειθούντων ὄφελος οὐδέν, ὅτι μὴ
τοῦ τέλους τὸν ὁδόν. 5.8
Ὡς ταχὺς καὶ ἐπίκαιρος. 6.851
Ὡς τὸν αὐτὸν μένοι, ὅτι χωρίς. 3.877
Ὡς τραπεζῶν τῶν πνευματικῶν. 6.830
Ὡς φαιδρὰ καὶ εὐσχήμων. 5.633
Ὡ τῆς φύσεως τῆς Ἰουδαϊκῆς. 2.773

INITIA EPISTOLARVM CHRYSOSTOMI ordine Alphabetico.

Αλλ᾽ ἐ τῶτό σοι λελύσθω. Pag. 89. Tom. 7. Ολυμπιάδι.
Αλλοι μὲν σὲ 113. Αγαπητῷ.
Αλλοι δ᾽ τῇ ἀκριβεστάτῃ. 125. Γεμέλλῳ.
Αλλος μὲν οὐ πῆς. 188. Πλουσίῳ.
Αμφότερα τῆς αὐτοῦ. 98. Ολυμπιάδι.
Ανεπιτίμητος εἶ. 185. Πλακίδῃ.
Απλῶς ὀφθῆναι. 150. Θεοδώρᾳ.
Απ᾽ ἐκείνων ἐνδεᾶς. 82. Ολυμπιάδι.
Απορία ὀφείλεται. 159. Ιωάννῃ Ἱεροσολ. ἐπισκ.
Αρκύσαν. 176. Μαρκιανῷ ᾗ Μαρκιανίῳ.
Αὐτάρκη. 151. Βασιλίνῃ.
Αὐτὸς μὲν ἔδειπνες. 108. Αλυπίῳ.
Αὐτὸς μὲν ἐδίψων. 152. Θεοδώρῳ.
Αὐτὸς μὲν ἔφης. 152. Θεοδώρᾳ.
Αὐτὸς μὲν Κύριε μου πλειόν. 145. Θεοδότῳ.
Αὐτὸς δὲ συσχόμενος ἄξιος. 142. Ησυχίῳ.
Αφικόμενα. 166. Φαυστίνῃ.

Βάσανος ἀλλοτρία ἡγεμονική. 123. Γεμέλλῳ.
Βάσανος ἀλλοτρία ἡγεμονική. 117. Αὐρηλίῳ Επισκόπῳ Καρθαγένης.
Βιαζόμενος ἀνωμαλίᾳ. 134. Επισκόποις.

Γλώττῃ μὲν ὀλιγάκις. 129. Ελπιδίῳ.
Γραφόμενα ὀλιγάκις. 151. Θεοδώρᾳ.

Δεσμωτηρίου οἰκήτ. 137. Επισκόποις τοῖς ἐν φυλακῇ.

Εβδομήκοντα ἑφδόν. 122. Βρύσωνι.
Εβουλόμην μὲν ὑμᾶς. 176. Μακιανῷ ᾗ Μαρκελλίνῳ.
Εβουλόμην καὶ αὐτὸς ᾗ σφόδρα. 182. Νικολάῳ.
Εβουλόμην καὶ αὐτὸς πρὸ ἡμερῶν. 118. Αφρονίῳ.
Εβουλόμην μὲν συνεχέστερον. 192. Ρυφίνῳ.
Εγνων ᾗ πρὸ τῆς γραμμάτων. 178. Τοῖς μοναζουσι Γότθοις.
Εγὼ μὲν ἐβουλόμην συνεχ. 109. Αλυπίῳ.
Εγὼ μὲν ἐβουλόμην ὑμᾶς. 195. Ρωμύλῳ ἐ Βύζῳ.
Εγὼ μέν ἐπηυξάμην ᾗ γράμμ. 132. Εορτίῳ.
Εγὼ μὲν ἐπηυξάμην καὶ μὴ χρᾶσθαι. 143. Ησυχίῳ.
Εγὼ μὲν ᾗ συνειδώς. 112. Απολλίῳ.
Εγὼ μέν σε ᾗ ἰδών. 142. Ησυχίῳ.
Εγὼ μέν σε ᾗ βλέπειν. 160. Καμηρατῷ.
Εγὼ μὲν σφόδρα ἐπιθυμῶ. 160. Καμηρατῷ.
Εγὼ σε πλανᾶσθαι. 186. Πλακίδᾳ.
Εγώνησα πάσι βοηθεῖαι. 196. Σεβήρᾳ.
Εδιψων μὲν ἐπὶ τῇ βοηθείᾳ. 193. ἐπὶ τῷ Αντιοχέα.
Εβδόμῳ δὲ τῆς (al. τῇ ἑβδόμῃ) Αμπελικίᾳ. 110.
Εθαυμάσαμεν μὲν ὁμῶς. 136. Επισκόποις Συρίας.
Εθαυμάσαμεν πῶς ὅτε σφόδρα. 192. Κωνσταντίῳ.
Εθαυμάσαμεν πῶς πρὸ ἑτέρων. 150. Θεοδώρῳ
Εθαυμάσαμεν πῶς σε. 201. Φιλοπάτῃ.
Εἰ γὰρ ᾗ δεσμωτηρίου οἰκήτ. Επισκόποις τοῖς ἐν Φυλακῇ. Tom. 8. p. 421. l. 31.
Εἰ ᾗ τοῦτο ἦλθ. 173. Μαξίμῳ ἀλλ. Μαξίμῳ.
Εἰ ᾗ μὴ πεισθεῖσα. 200. Τιμαίῳ.
Εἰ ἐ πολλῷ διεφέρομεθα τῇ τῆς οὐδ᾽ ἀμφιβ. 197. Συμεσίῃ.
Εἰ ᾗ πολλῷ διεφέρομεθα τῇ τῆς οὐδ᾽ μέσης. 142. Ησυχίῳ.
Εἰ ἐ πολλῷ διαχέομεθα τῇ μέσῃ. 191. Πεσθῇ.
Εἰ ᾗ πολλῷ ᾧ μέσῳ. 173. Λυκίῳ.
Εἰ ᾗ πολλῷ χρόνῳ. 183. Ουρβικίῳ.
Εἰ ἐ πολὺς μεταξύ. 105. Αγαπητῷ.
Εἰ ᾗ τῆς κατ᾽ ὀλίγ. 120. Βασιλῇ.
Εἰ ᾗ ᾧ σώματι κεχωρίσμεθα σε, τῆς θυμηδίας. 140. Εὐηθίῳ.
Εἰ ᾗ ᾧ σώματι κεχωρίσμεθα σε τῆς κοσμικότητος (al. πιμιότητος) 196. Σεβαστιανῷ.
Εἰ ᾗ χαλεπὸς ὁ χειμών. 150. Θεοδώρᾳ.
Εἰ μέν οἵοντε ἦ. 149. Θεοδότῳ.
Εἰ μὴ σφόδρα τῆν γνησίαν. 196. Σεβηρίνῃ ἐ

κα. Ρωμύλη.
Εἰς μὲν τὸ σεμνόσῶμ. 201. Φιρμίῳ. ἀλλ. Φιρμίῳ.
Εἰ σαφὲς ἦδεις. 161. Καρτερίᾳ.
Εἰς μόδ' αὖτε. 175. Μαρκελλίῳ.
Ἐλπεται ἡμῖν ὃ αἰσιγμα. 177. Μαρκιάνῳ καὶ Μαρκελλίῳ.
Ἐμοὶ μὲν ἀξιαπούδαστοι. 117. Ἀσυγκρίτῳ.
Ἑπτατόν δε ζῶ. 80. Ὀλυμπιάδι.
Ἐχαῖρόμὲν τὴν ἥζωδιν. 159. Ἰουλιανῇ.
Ἐρημίαν μὲν ἡ Κυκκιατῶν χωρ. 138. Διοδώρῳ.
Ἐρημίαι μὲν οἰκοῦσιν. 124. Γεμέλλῳ.
Ἐρημότατοι μὲν χωρίοι. 162. Καρτερίᾳ.
Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὁ πολλῷ. 126. Δομνίνῳ.

Ἡδέως εἶς ἡμᾶς. 192. Ρυφίνῳ.
Ἡμεῖς δὲ τὴν πόρρω. 110. Ἀλφίῳ.
Ἡμεῖς δὲ τὴν θυμούμενον. 141. Ἡσυχίῳ.
Ἡμεῖς, καὶ αὐτὴ ἀσθενιάκις. 106. Ἀδελφίᾳ.
Ἡμεῖς πάνυ τοὺς αὐτούς. 141. Εὐλογίῳ.
Ἡμεῖς μὲν ἐβουλόμθα. 129. Ἐλπιδίῳ.
Ἡμεῖς μὲν ἐπιθυμοῦμεν. 133. Ἐπισκόποις.
Ἡμεῖς μὲν χαίτοι. 196. Σεβήρῳ.
Ἡμεῖς μὲν σοι τὴν πρόνοιαν. 198. Τιμοθέᾳ.
Ἡμεῖς ὑπὸ Ἀδελφοῦ τινος. 131. Ἐλπιδίῳ.
Ἡμεῖς σὺ δ' ἀγάπης σοῦδεν. 108. Ἀετίῳ.
Ἡμεῖς τῇ μὲν ἀγάπῃ. 194. Ρωμανῷ.
Ἡ μὲν σεμνοτάτη. 167. Κυδνείῳ.
Ἡ μὲν Ἀβροδόλη. 180. Μαυρῇ.
Ἤρκει μὲν ἡ. 56. Ὀλυμπιάδι.
Ἤρκει. 204. Χρωματίῳ.

Καὶ ἐμαρτύρθην ἐπίσκαλκα. 117. Ἀσυγκρίτῳ.
Καὶ ἐμαρτύρθην μὲν ἐξεπλήσθη. 134. Ἐπισκόποις ἀπὸ δύσεως.
Καὶ ὁ τάπω ἐφαύμασα. 209. Κωνσταντίῳ.
Καὶ ἤδη ἐπίσκαλκα μὲν. 179. Μυσωνίῳ.
Καὶ ἤδη μὲν ἐπίσκαλκα. 125. Γερουτίῳ.
Καὶ ἡ καταλειθοῦσα. 132. Ἐπισκόποις.
Καὶ ἰωΐκε. 174. Μαρι. al. Μαρίῳ.
Καὶ ἰδίᾳ ἑκάστῳ. 132. Ἐπισκόποις.
Καὶ ἐλάτηδες δέχομαι. 140. Εὐθαλίᾳ.
Καὶ πολλάκις. 160. Καρτερίᾳ.
Καὶ τὸ τῶν χειμῶν. 154. Ἰνοκεντίῳ.
Καὶ τὰ ἐμπροσθεν. 136. Ἐπισκόποις ἀπὸ δύσεως.
Καὶ τὸ σώματα. 67. Ὀλυμπιάδι.
Καὶ ζώντι σε τὴν ἀγάπην. 107. Ἀδελφίᾳ.
Καὶ ὁ χειμὼν. 165. Καίσῳ, ὑπαρέξ.
Καὶ τὸ πειρᾶν. 128. Δόμνῳ.
Καὶ τίνα σοι, ὑγιαίνειν. 195. Ρωμανῷ.
Καὶ τοῦτο σὺ, τοῦτο μήποτε. 130. Ἐλπιδίῳ.
Καὶ τοῦτό σε τὸ χειμῶν. 145. Θεοδότῳ.
Καὶ τοῦτο τῆς ἀγάπης. 161. Καρτερίᾳ.
Καὶ τοῦτο τῆς γνησίας σου τὸ θερμῆς. 181. Νικολάῳ.
Καὶ τοῦτο τῆς σῆς εὐλογίας. 153. Θεοφίλῳ.

Μακάριοι οἱ πεισμακάριοι, οἱ πολλάκις. 138. Ἐπισκόπ. ἀπὸ δύσεως.
Μακάριοι οἱ τὸν δεσμῶν. 137. Ἐπισκόποις ὁ φυλακῆς.
Μακάριοι οἱ τοῦ δεσμωτηρίου. 138. τοῖς αὐτοῖς.
Μακάριος εἶ. 178. Μαρκιανῷ. ἀλλ. Μαρκίῳ.
Μακάριος οἱ πεισμακάριος. 109. Ἀλφίῳ.
Μακαρίσαι ἐσίγησας. 187. Πετασίᾳ.
Μακαρίσαι ἐσιγήσαμεν. 175. Μαρκελλίῳ.
Μακρὰν μὲν διήκισμαι. 111. Ἀμπελίῳ.
Μάλιστα μὲν δὲ μὴ γράψ. 208. Κωνσταντίῳ.
Μετὰ δὲ γράψαι τὴν πρώτην. 127. Διοδώρῳ.
Μηδὲν ὑμᾶς λυπείτω. 141. Εὐθυμίῳ.
Μηδὲν ὑμᾶς θορυβείτω. 204. Χρωματίῳ καὶ Ἀσυγκρίτῳ.
Μὴ κάμνε ζητῶν ἀπολογίαν τῆς μακ. 139. Ἐρκουλίῳ.
Μὴ κάμνε ζητῶν ἀπολογίαν δὲ Ταχέως. 146. Θεοδώρῳ.
Μήτε ἀθυμῆ. 174. Μάλχῳ.
Μόλις ποτὲ ἀνέπνευσ. 91. Ὀλυμπιάδι.

Ὁ δεσπότης μου σώπαλ. 168. Κυριακῷ.
Ὁ Θεὸς σοι τὸ μισθὸν ὃ σὸ ζῶν. 203. Χαλκιδίᾳ. (Ἀλφίῳ.
Ὁ Θεὸς σοι ὃν μισθὸν ὃ σὸ τὴν πρ. 110.
Οἶδα δὲ αὐτός. 144. Θεοδότῳ.
Οἶδα μὲν ὅτι σὺν. 116. Ἀσέλλῃ.
Οἶδα

Οἶδα ἃ εἶπε στενετὸς ὢν 197. Στρδλίῳ.
Οἶδα ὅπ ὁ πολλὴ θλῖψει. 116. Ασυγκρίτῳ.
Οἶδα ὅπι ὀλιγακις. 129. Ελπιδίῳ.
Οἶδα ὅπι σφόδρα. 202. Χαλκιδίᾳ καὶ Ασυγκριτίᾳ.
Οἶδας ἐν κύβοις, κύριέ μου. 200. Υπατίῳ.
Οἶδά σε τὴν ἀγάπην, οἶδά σε τὸ φίλτρον. 114. Αεριῷ. (Αγαπητῷ.
Οἶδά σε τὴν ἀγάπην τὴν γνησίαν. 104.
Οἶδά σε τῆς ἀγάπης τὸ ῥῤῥόν. ὀλίγα. 193. Ρυφίνῳ.
Οἶδά σε τὴν φιλόπημον. 120. Βαλεντίνῳ.
Οἶδά σε τῆς ἀγάπης. 189. Πορφυρίῳ.
Οἶδά σε τὸ θρᾶσι. 186. Πελαγίῳ.
Οἶδα τὴν ἀγάπην, ὡ ἔχεις. 201. Χαλκιδίᾳ.
Οἶδα τὴν ἀγάπην ὑμῶν. 117. Ασυγκριτίᾳ.
Οἱ κυβερνῆται. 190. Πρεσβυτέροις καὶ μοτάζουσι τὸ Φοινίκη.
Οἶμαι ἐν μηδὲ γράμμασι. 179. Μαϋσῆ ἐπ.
Οἶδα ἐν αὐτός. 194. Ρωμαίῳ.
Οἶδα τὴν ἀγάπην. 108. Αλεξανδρίᾳ.
Ολίγα μὲν σοι στενοχωρούμενα αὐτῇ. 192. Πεγκοπίῳ. (Ελλαδίῳ.
Ολίγα μὲν σοι στενοχωρούμενα, πολλὰ. 128.
Ο ὕπνος θερμὸς ἡμῖν ἔρχεται. 108. Αχαικίῳ.
Οσυμβαίνει. 166. Κάστῳ, ἐν τῷ ἑξ.
Οσῳ τὰ τῆς περισσοῦ. 90. Ολυμπιάδι.
Οσῳ χαλεπώτερον 159. Ιουλιανῷ.
Οτὲν σὺ νοήσῃς. 184. Παμμαχίῳ.
Οτὲν σὺ νοήσω ἐν ἰσθῶτα. 135. Επισκόπῳ ἀπὸ δύσεως.
Οτὲν σὺ νοήσω τοὺς πόνους. 174. Μαξίμῳ
Οτὲν ἴδω δίμυς. 89. Ολυμπιάδι.
Οτι μὲν ἡμᾶς ἀγαπᾷς. 123. Γαϊσιδίνῳ.
Οτι μὲν ἡμᾶς ἀπέλιπεν. 164. Κάστῳ. &c.
Οτι μὲν ἠρώτησας. 105. Αβδελίᾳ.
Οὐδὲ αὐτὸς ἀγροῖ. 148. Θεοδότῳ.
Οὐδὲν ἀναξίον. 103. Ολυμπιάδι.
Οὐδὲν ἡμᾶς ἔλαθε. 123. Γαυδεντίῳ.
Οὐδὲν καινόν. 198. Συμμαχίῳ.
Οὐδὲν ὑμῖν ἀπολογίας. 203. Χαλκιδίᾳ καὶ Ασυγκριτίᾳ.
Οὐ βλαπτόμενοι. 133. Επισκόπους.
Οὐθαυμάζω. 163. Κάστῳ, ἐν τῷ ἑξ.
Οὐκ ἤλθην ἀφ. 88. Ολυμπιάδι.
Οὐκοῦν ὑπὲρ 153 Θεοφίλῳ.
Οὐ μέτρια τῆς Αρμενίων. 194. Ρωμαίῳ.
Οὐ μικρὰν εἴχομεν θάμβος. 147. Θεοδότῳ. (ἀπὸ δύσεως.
Οὐ μικρὰν ἔχομεν πεῖραν. 135. Επισκόπους
Οὐ μικρὰν ἐν ὑμῖν. 134. Επισκόπους ἀπὸ δύσεως.
Οὐ παύσομαι παρακελεύων. 199. Υπατίῳ.
Οὐ παυσόμεθα. 200. Υμνῶ.
Οὐχ ὡς ἔτυχεν ἤλγησα ἀκούσας. 195. Σαλουσίῳ.
Οὐχ ὡς ἔτυχεν, ἠλγήσαμεν. 203. Χαλκιδίᾳ.
Οὐχὶ μὲν ἐπίσκεπτος ἐβρέθη. 112. Αναστολίῳ.
Οὐχὶ μὲν ἐν βραδέως. 114. Αετίῳ.

Πολλάκις μὲν ἐπιστάλ. 170. Αβδελίᾳ
Πολλὰς ἔχω χάριτας. 131. Ελπιδίῳ.
Πολλά σοι τὰ ἀγαθὰ ἤνοιτο. 147. Θεοδότῳ.
Πολλὴ μὲν ὑμῖν. 114. Αυσίῳ.
Πολλῆς σὺ ὁμίσει. 116. Αρτεμιδώρῳ.
Πολλῶ αὖ ἐναπαμένω. 127. Διοδύμῳ.
Πολλοὶ ἐν στενοχ. 104. Αγαπητῷ.
Πολλοῦ τῦ μάλιτος. 143. Θεοδοσίῳ.
Πολλὰ ὑπομεμνήκατε. 191. Πρεσβυτέροις Ρωμαίοις.
Πολὺ τῆς ὁδοῦ δ' μέσου. 160. Κλεδιδίῳ.
Πορφύρα μὲν σύ. 179. Μουσίῳ.
Πότε γὰρ ἔπαθε. 113. Αντιόχῳ.
Παύσας καταιγίδων. 147. Θεοδότῳ.
Πῶς ἀληθέπτισαφῶς. 208. Κωνσταντίῳ.

Ραγδαῖον. 164. Κάστῳ, ἐν τῷ ἑξ.

Συ δέ μοι φαίνεσθε. 97. Ολυμπιάδι.
Σωάγγελ μὲν ἡμᾶς. 206. Κωνσταντίῳ.
Σφόδρα γνησίας ἐν. 140. Εὐθαλίᾳ.
Σφόδρα ἤλγησα ἀκούσας. 154. Θεοφίλῳ.
Σφόδρα ἠλγήσαμεν. 182. Οπσικιανῷ.
Σφόδρα ἡμᾶς. 181. Νικολαΐῳ.
Σφόδρα μεταπέφρασας. 183. Παμμαχίῳ.

Τὰ κύματα ταῖς πίτραις. 111. Αμφιτρύωνι.

Τὰ μὲ ἄλλα πρώτα. 109. Τσαυλακιώ. ἀλλ Τσαγκυλίω.
Ταῦτα μὲ κρατῇ; 171. Κυελακῷ.
Ταχέως ἡμῖν. 144. Θεοδότῳ.
Τῇ γλώσσῃ. 165. Κάτω, ὦ παῖ ἐξ.
Τἰὼ ὠώρειόν ὑμῖν. 121. Βενεείῳ.
Τἰὼ ἀρρωστέω Δφφ. 90. Ολυμπιάδι.
Τἰὼ κάμινον τῆς ἀθυμίας. 115. Αεσβίῳ.
Τῆς μὲ πόλεως. 173. Λεοντίῳ.
Τῆς στρόβητος. 99. Ολυμπιάδι.
Τῇ τεταρτῃ τῦ πρωΐμου. 171. Κωνσταντίῳ.
Τί θρώξῃς; πίκρα. 92. Ολυμπιάδι.
Τί λέγῃς; πάλιν ὕβρις. 106. Αβδολίᾳ.
Τί πρεσέρχῃ. 180. Νεμφίᾳ.
Τί τῦτο; αὐτόθι μόνοι. 122. Βρύσωνι.
Τί τῦτο; Εὐδώξ. 120. Βαγεντίνῳ.
Τί Φρυγ; ἵνα μὴ μὲ ἀδείας. 115. Αρμαπίῳ.
Τί τῦτο; ὁ Ἑρμῆς. 167. Κλαυδιάνῳ.
Τί τῦτο; ὅτι ἡ τοσαύτη ὦ τηλ. 124. Γεμέλλῳ.
Τί τῦτο; ὁ τοσαῦτος. 121. Βαύσῳ.
Τί τῦτο; ὕετως ἡμῖν ἐραῦτες. 177. Μαρκιανῷ ὦ Μαρκελλίνῳ.
Τί τῦτο; ὕετως ἡμῖν σφόδρα. 143. Ησυχίῳ.
Τί φῆς; ὦ σωεχῆς. 161. Καρπείᾳ.
Τί φῆς; σὺκ ἔφησα. 84. Ολυμπιάδι.
Τί φῆς; πλεῦσα. 149. Θεοδότῳ.
Τὸ γοήσιόν σω. 126. Διογένει.
Τοῖς μὲ ἄλλοις. 175. Μαριανῷ.
Τὸ μὲν ὠφελεῖν. 105. Αβδολίᾳ.
Τὸ μὲν σῶμα. 158. Ινοκεντίῳ.
Τὸ πνεῦμα μὲν ἡμιώτατον. 198. Τσαγκυλίνῳ.
Τοῦ μὲ ἐδάφους. 189. Πολυδίῳ.
Τοῦτο ἓν ἡμῖν τῆς μαχεῆς. 177. Μαρκιανῷ ὦ Μαρκελλίνῳ.
Τοῦτο μόνον φιλόστοργος. 205. Κωνσταντίᾳ.
Τοῦτο πατήρ. 145. Θεοδότῳ.
Τρίτῳ τρίτῳ πέμπτῳ. 119. Βαγεντίνῳ.
Τῷ μὲν τύπτῳ. 144. Θεοδοσίῳ.
Τῶν μὲ σφόδρων. 188. Πεντασίᾳ.

Υμᾶς μὲ τῶν Ισαύρων. 148. Θεοδότῳ.
Υαρ μὲν τῶν. 185. Παλλαδίῳ.

Φέρε δὴ ἀπόστολόσω. 51. Ολυμπιάδι.
Φέρε δὴ ἀπόστολόσω. 168. Κυελακῷ.
Φέρει μὲν τι πλέον. 118. Αφθονίῳ.

Χαλεπὰ τὰ γεγυμνάσμενα. 184. Παμαθίῳ.
Χάεν ἴσμεν πολλά. 136. Επισκόπῳ ἀπὸ δύσεως.

Ως καλὴ ὑμῖν ἡ ξυναρίς. 176. Μαρκιανῷ ὦ Μαρκελλίνῳ.

NOTÆ IN TOMVM
Primum.

QVando CHRYSOSTOMI *cognomen Iohanni nostro tribui cœptum, non est facile statuere. Symeon Metaphrastes, & post eum alij, id ei, dum Antiochiæ presbyter esset, impositum adstruunt, quod tamen neq; suo seculo, neq; etiam proximè sequenti obtinuisse videtur. Nam vt à synchronis ipsius exordiar,* [a] *Hieronymus in catalogo ecclesiasticorum scriptorum* Iohannem *simpliciter nominat Antiochenæ ecclesiæ presbyterum, & eum secutus* [b] *Gennadius in vita Seueriani Gabalorum episcopi,* episcopum Iohannem. [c] *Augustinus lib. 2. contra Iulianum Pelagianum,* Sanctum Iohannem Constantinopolitanum episcopum. *Nam de Libanio & Zosimo, quorum alter in epistola ad Chrysostomum scripta apud Isidorum Pelusiotam* Iohannem *nominat, alter* [d] *libro 5to* Iohannem Christianorum episcopum, *cùm alieni fuerint à fide nostra, minùs mirum videri debet. Sed neq; Theodoretus, neq; Socrates, aut Sozomenus, cum sexcentis in locis eius mentionem faciant, alio quàm* Iohannis *nomine insigniunt. Et, quod caput est,* [e] *Sozomenus ipse lib. 8. c. 10.* Chrysostomi *cognomen Antiocho Ptolemaidis episcopo Iohannis nostri in concionibus æmulo ac riuali, ipso etiamnum viuente* Iohanne, *tributum asserit: de nostro Iohanne omnino non taciturus tam opportunâ oblatâ occasione, si vel Iohanne viuente, vel se scribente, cognomen illud obtinuisset. quin & Theodoretus in quinq; illis Orationibus à se in laudem Chrysostomi nostri scriptis, quarum extant non nisi fragmenta quædam apud Photium, Bibliothecæ suæ cap. 273. pag. 827. edit. August. non aliud agnoscit nomen; neq; adeò Iohannis nostri discipulus & admirator summus Isidorus Pelusiota: vt non nisi post aliquot ab ipsius ætate secula* Chrysostomi *cognomen, tantopere postea celebratum, de nostro Iohanne eualuisse videatur. Atq; hæc de re non magni momenti nimis fortasse multa.*

[a] Tom. 1. col. 382. edit. Paris. 1579.
[b] Tom. 1. Hier. col. 390.
[c] Tom. 7. p. 281.
[d] Pag. 799. edit. Franc. 1590.
[e] ἀλλ' ὁ μὲν (Ἀντίοχος ὁ Πτολεμαΐδος) ἰωάννου καὶ ἐμοῦ ἐπώνυμος ἐγένετο, ὡς καὶ Χρυσόστομος παρὰ πολλοῖς ἀνομάζετο.

IN GENESIN.

HAnc homiliarum Chrysostomi in Genesin editionem, Lector, ex quinq; manuscriptis Oxonienſibus concinnauimus: quorum duos nobis suppeditauit Bibliotheca collegij Noui, alterum integrum homiliarum 67. alterum 30. tantùm priores complectentem. tertium nobis exhibuit Bibliotheca collegij Magdalenensis 37 homiliarũ posteriorum. Quartum & quintum 30. tantùm priores continentes non ita pridem Constantinopoli aduectos, vnum ante annos ferè quadraginta scriptum, alterum antiquum & omnium emendatissimum, cui vni plura ferimus accepta, quàm cæteris omnibus, debemus clarissimo viro THOMÆ BODLEIO, qui vetustate, & temporum an hominum iniuriâ collapsam Vniuersitatis

Bibliothecam immensis sumptibus, conquisitis vndique præter omnes omnium generum codices excusos, manuscriptis, quantum in hoc spicilegio licuit, compluribus vetustis optimæ notæ, instaurauit. Præter hos quinque accessit demum, excuso libro, sextus doctissimi Crashauij nostri (quem Cr. signamus) triginta priores manu satis antiqua scriptas complectens: ex quo etiam pauca delibauimus. Aditum est etiam in locis difficilioribus ad libros Regios Lutetiæ. Lectiones probabiliores recepimus ferè in contextum, minùs probabiles in marginem, quantum quidem locus capere potuit, coniecimus, fallis & apertè mendosis repudiatis. Nuq; necesse putauimus sigillatim annotare quid quisq; codex attulerit, quod pleriq; viri docti & diligentes fecerunt: satis est ex his te scire hanc editionem esse adornatam, neq; indultum esse coniecturis, nisi tantùm in margine, idq; rarissimè, quod quando fiat, adscripto in ora libri, ἴσως, indicatur. Symbolas etiam si quas amici contulerunt, suis quæq; locis referentur. De numero homiliarum in Genesin ferè conuenit. Omnes enim manuscripti in Gallia, Germania, & Italia sexaginta septem nobis exhibent, præter duos Cæsareos Viennæ, Numero 13. & 18. qui omittunt hanc primam, vt quæ nihil ὑπομνηματικὸν contineat, atque ita sex & sexaginta non amplius erunt. Photius Bibliothecæ cap. 172. non plures agnouit vnâ & sexaginta, & quæ in codicibus nostris est tricesima tertia, ipse vicesimam octauam numerat, vt necesse sit vel aliam operis distributionem esse secutum, quod mihi non fit verisimile, vel in libros inciditse minùs perfectos. De loco & tempore assentior Photij coniecturis, habitas esse Constantinopoli (quod vel phrasis ipsa indicat, vt ipse loquitur, διὰ τὸ παντὸς τοῦ ἀκροατηρίου ἐπιπνεῖν μοῦσαν, vt sunt pleraq; omnia eius scripta Constantinopolitana Antiochenis minùs accurata) & autor ἀνώνυμος vitæ Chrysostomi cap. 36. hunc librum in Genesin ponit inter excepta ὑπὸ πρεσβυτέρου, & annis episcopatus sui secundo & quarto, hoc est, annis Christi 399. & 401. Porrò & hoc sciendum est, primam hanc εἰς τὸν κόσμον τῆς πανηγυρικῆς passim in Bibliothecis inter singulares reperiri: quod ideò monendum duximus, nequis in eam incidens à reliquo segregatam corpore, aliquid se noui reperisse arbitretur. Postremò, ὁμιλίαι inscribantur, vt vult Photius, an λόγοι, nihil interest, cùm & λόγος rectè dicatur de concione ad populum habita, & ita esse cùm in suis codicibus testetur ipse Photius, tùm nos ferè in nostris deprehenderimus.

Hom. 1.

Pag. 1. 26. *Plures libri habent, vt in margine, μαθὼν φωνῆσαι συχνὰ. & ita legit Interpres.*

l. 29. ἀξιαλύπητος *pro* αἰσχύνης *huic nostro familiare, & Hesychio synonyma sunt, quia quos alicuius rei pudet solent faciem obnubere. hom.* 10. *p.* 58. 6. *apparet manus esse aliquid* ἀξιαλύπητόν *quam* αἰσχύνην. ὃ μᾶλλον αἰσχύνην ἐφέλκεται, ἀλλὰ καὶ ἀξιαλύπητον.

l. 30. ὑμᾶς πῶν ἀγάπῃ ἀσπαζομένους] σπουδαίοτερον *verbis, non sensu, pro* ὑμᾶς ἀσπαζομένους. *sic pag.* 4. 17. ὑμετέρας ἀγάπῃ ἐδέχθη. *item hom.* 39. *p.* 321. 40. ἠθέλησε δὲ. *sic & pag.* 1030. 33. προτίμησε, τοῦτο γὰρ τῆς.

Pag. 2. 14. παιδίας] ἡ χαμαὶ πεσοῦσα. *Eustath. p.* 392. 11.

l. 17. ἀληθοκαφοφωνίαν *est. magis tamen doctis probari video, vt cum simplici* φ. *scribatur.*

l. 30. *in cod. Cr. deest posterius* καὶ.

l. 34. *ante* ὅταν *addit* ἡ *vir doctissimus* Andreas Dounæus *Græcarum literarum Professor Regius in Vniuersitate Cantabrigiensi, quod certè plenius est. Similis locus hom.* 2. *in Mat. p.* 13. 20. *& quidem ellipsis est, vt puto, bonis autoribus familiaris.*

l. 34. μισοπονηρῶν] *cod. Cr.* μίσους πονηρῶν.

l. 40. *prius* αὐ *delet cod. Cr.*

Pag. 3. 8. φαγεῖν] φάγοι *magis probat* A. Dounæus: *sed codices consentiunt, & editiones Græcæ bibliorum quas vidi.*

l. 24. ἐκπαλαιοῦται] ἐκπίπτουσι. *Hesych. & Iacobus in epistola, cap.* 5. 5. *vtrung; comungit.*

Pag. 4. 27. ἐπιθῶμεν] immensa cupiditate pene ad stuporẽ affici, insanè deditos esse: *in bonam partem, frequens Chrysostomo (licèt frequentius in malam) sic hom. in Gen.* 23. *p.* 171. 16. σχεδὸν πάντων ἀδέκαστον ἐπιστημόνως, *& passim alibi.*

l. 28. λογιζόμενος] *hoc verbum à pluribus abest codicibus.*

Pag. 5. 16. τὰ ἀφηδυσμένα ἡμῖν] *in hoc loco restituendo secuti sumus authoritatem manuscript. Constantinop. contra ceteros omnes, & interpretem, quæ constanter legunt* ἡμῖν ἀφηδυσμένον τὸ διλωσικῶς μόνον τε, perversa omnino & pertur bata orationis structura: cui tamen similes alias apud hunc nostrum esse scias. *Vide infra p.* 252. 19. *& hom.* 12. *in epistolam ad Coloss. Tom.* 4. *p.* 159. *l.* 32.

l. 24. εἰς πάνυ κυείαν ἡμέραν] *statum & solennem diem sanctæ paschatis sic. hom.* 11. *p.* 66. 22. πάνυ κυείαν ἡμέραν *interpretatur* τὴν λαμπρὰν τῆς ἁγίας ἑορτῆς.

Hom. 2.

Pag. 5. 39. ἐξαγορευομένων] A. Dounæus *magis probat* παρρησιαζομένων, *& ἐκφέροντων. ego sine libris nihil muto.*

Pag. 6. 5. ὑπερορισθῆναι] *Cr.* ὑποπεσεῖν. *l.* 10. *post* ἀγάπης *pone notam interrogationis.*

Pag. 7. 11. κατ' αὐτὸν] *Assentior propè* A. Dounæo *contra libros legenti* κατὰ τὸν αὐτῶν μάλιστα συμπάσχοντα καιρόν. *Doctiss. Boissius retinet lectionem editam, κατὰ τὸν post καιρὸν subintelligatur,* τῆς σωφροσύνης: *vtrumuis stare potest.*

l. 21. σώφρονα ἀλλὰ δίγαμον] *sic p.* 2. 13. κοιμᾶται ἀλλὰ δίγαμον: *ita enim ibi malo, quàm cum* Σ *ante* ἀλλὰ δίγαμον: *quia* ἀλλὰ δίγαμος *ex eorum adiectiuorum est genere, quæ substantiuorum nonnunquam formam induunt. Boissius. Billius aliquoties in epistolis Chrys.* ἀλλὰ δίγαμον *vertit vxorem, nescio quid secutus.*

feciatis: non male certè sensus ille huic loco conueniret.

l. 24. τῇ αὐθρωπείᾳ φύσει] *legendum censet A. Dominus.*

l. 42. *pro*, ἀλλ' ἐπεὶ] ἐξ ἀρχῆς πάσας, *doctissimus Boisius mauult*, ἐξ ἀρχῆς γὰρ πάσας, *indultis cæteris.*

Pag. 8. 20. *post* διδάσκαλοι *deleatur comma.*

l. 36. Θεὸν] *in plerisque codicibus manusc. etiam Regij Lutetiæ inuenerauerat* ὃν *pro* Θεὸν, *errore inde vt opinor orto, quod* Θν *per compendium scriptum esset.*

l. 41. *post* ἐδὲ *videtur deesse* τοιοῦτό τι, *inquit ingeniosiss. Boisius.*

Pag. 9. 34. ἐξεταλήσαντες] *Omnes quos inspeximus libri consentiunt, etiam Regij Lutetiæ. Grammaticæ quidem ratio postulat* παρεκβάσαντας: *sed tot passim occurrunt in hoc politissimo scriptore in hoc quidem genere σολοικισμοὶ, vt nihil contra librorum consensum innouandum censeam. Sic in hoc ipso opere hom. 25. p. 194. 12.* ποδήσαντες *pro* ποδήσαντας. *& hom. 17. p. 114. 16.* βασάζωσι *pro* βασάζουσι. *De hoc loco consultus Iohann. Raynoldus vir longè doctissimus, respondit, viros magnos τοῦ νοεμάτου intentos emendatum verborum structuram sæpe negligere. Sic Paulum locutum Coloss. 3. 16.* ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτούς. *sic Ephes. 4. 2.* ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ.

Hom. 3.

Pag. 11. 8. *Boisius mauult*, αὐξήσατε *&* ἐπιδώσει. *l.* 28. ἐρημίοις] *fortè* ἐρημονομίοις *inquit A. Dominus. sed puto intelligi de iis quæ consequenter in genesi à Moyse dicta sunt.*

l. 41. 8 φησι] *Cr.* τοῦτ' ἔστι τὸ οἰκημόνον.

Pag. 12. 13. ἀλλ' οἱ] *Cr.* ἄλλοι.

l. 20. παρείας] *A. Dominus mauult* παρειάς. *sed libri consentiunt.*

l. 22. φερόμεν πάντα ἅμα. *Cod. Cr.*

Pag. 13. 2. ἀνθελκύσαιμεν] ἀνθελκύσαι *(vt etiam* ἀποδιαλλαῖν *non semel apud Polybium) est*, ἀντισπᾶν, *resistere. Sic infra p.* 149. 17. *ibid. cod. Cr. habet.*

l. 26. ἀγνωμονεῖν βούλοιτο δίκης] τοῦ ἀγνωμονεῖν βουλομένου *recte A. Dominus etiam contra libros: licet altera lectio ferri posse videatur, vt regatur ab* ἐκωλύθη. *Boisius legendum putat*, τῆς μὴ ἀγνωμονεῖν βουλομένου δίκης. *non male, si libri addicerent.*

l. 32. μίαν ἡμεραίνων ὑπόμνησιν] Vnum (diem) signanter dixit. *Interpres. Boisius pro* ἡμεραίνων, *legendum putat* ἡμέραν.

l. 42. τῆς ἐξ αὐθρώπων λογισμῶν κινουμένοις] *sc.* φαντασίαις, ζητήσεσιν, ἀπορήμασιν, argumentis deductis ex humanis rationibus. *sic alibi vtitur* τῷ κινήσει. *hom. 9. p. 52. 6.* ἀλλ' ὅτε κινηθείη τὸν ἡμῖν. *i.* argumentorum quibus vsi sumus. *Cod. Cr. pro* λογισμῶν *hoc loco habet* λογισμοῖς.

Pag. 15. 7. αὐάρατος] *Cr.* ἐνάγ.

l. 25. τυτίσιν ἐδίδι] *glossema alicuius scioli, ad verbum* μελῳδίᾳ.

Pag. 16. 19. ἑκατοστὴν] *Alludit ad vsitatissimum priscis temporibus, quod centesima diebatur, quòd centum mensibus sortem æquaret.*

l. 21. *pro* ἡμῖν, & ὑμῶν *bis linea sequente Cod. Cr.* ὑμῖν & ὑμῶν.

l. 41. ἀνινεχκῶν] *In pluribus manuscr. est* ἀνενεχκῶν δωρεῶν, *ex quo A. Dominus fecit* ἀνενεχκίαν δωρεῶν, *quod* ἀνινεχκῶν *non vsurpetur fere nisi neutraliter, vt hâc eadem hom. p.* 19. 12. *sed nec Constantinopolitanum optimum secuti exprimimus* δωρεῶν, *atq; ita erit* ἀνενεχκίαν *actionem, quod exemplis non caret: vide infrà homilia* 43. *pag.* 354. 11.

Hom. 4.

Pag. 18. 2. προσγίνεσθαι] *fortè* προσφύεσθαι *A. Dominus.*

l. 18. *cod. Cr.* ματαχρείζωσιν.

l. 20. ἐκεῖ] *hoc est, in futuro sæculo, vt* ἐνταῦθα *Chrysostomo præsens significat.*

Pag. 19. 28. φησι] *inquiet aliquis, vsitatissima sanctis patribus loquendi formula in obiectionibus.*

Pag. 20. 1. τὸ παρεισάμενον] quicquid in mentem subitò, temerè venerit, *eadem significatione, qua* ἐκ τοῦ παρεισάμενου λέγειν. *sic infra hom. 5. p. 48. 27. eodem sensu, quo* τὰ ἐπὶπόντα λέγειν, quicquid in buccam: *& homil. 13. p. 81. 8.*

l. 11. προσηκόντως] pertinaciter addictus, *translatione ducta ab iis quæ liquefacta & effusa pertinaciter inhærent, neque divelli aut elui facile possunt.*

l. 13. φερομένη, μᾶλλον] *doctiss. Casaubonus legit* φέρηται. *& quidem hæ duæ voces in mss. sæpe permutantur.*

l. 16. πανδωπικῶς] shamaijm.

l. 22. ἢν αὖ παρέλιπε μὴ δόλου ἕξει] *vel pleonasmus est* τοῦ μὴ, *vel Atticismus.*

Pag. 22. 22. γῆν ταῦτα] *Cr.* γῆν τε.

l. 24. *dele* τὸ *ante* ἀφορμῆς.

l. 35. *In omnibus codicibus legitur* ἐκ τοῦ δεῖν, *sed rectum est sine dubio* ἐκ τοῦ δεῖσθαι: *idem error est p.* 57.

l. 38. μ' ἐχεῖ τῆς ἑπτά. ς] *sic enim quadragesimam, hodieq; vt opinor, obseruant Græci. vide hom. 8. p.* 49. 35. *& in Matthæum p.* 349. 9. *Germanicæ editionis:* τραπέζης προκειμένης ἐν ἐσπέρᾳ.

l. 43. *Boisius ex auctoritate Græcorum bibliorum delet* μῦ.

Pag. 23. 10. Ναχαλιήλ] *rectius & ex grammaticæ ratione* Ναχαλιάλ, *vti monuit A. Dominus. sed hic siue lapsus, siue vsus adeò frequens in κλίμασι & compositis, in hoc præsertim autore, vt non librarij tantùm culpa esse videatur.*

l. 40. *Interpres & optimus lib. Constantinopol. hunc locum ita legunt.* ἐξεκλήσθη, μὴ ἦν ὑπὲρ ἀπαλλοτρίου, ἀλλὰ δικαιοσύνῃ ἢ ἐξ ἐν τὸν λογισμὸν, καὶ ἐφεῦρεν. *in editione delet comma post* ἦν ὑπὲρ.

l. 42. *Liber Const. ita legit* τῇ πρὸ ἀλλήλων ὑγιαίνοι ὑφηγησάμενος ἑαυτὸν μὴ ἀνέχεσθαι, *omissis mediis.*

Pag. 24. 5. ἔπειτα ἡ ἀγχιστεία] *sc.* παρὰ Ἰουδαίοις ἑαυτοῦ. *repetitum ex pag. præcedenti, lin.* 41.

l. 26. ἦς γήρους] *Mira est vbiq; in clausulis homili-*

uum in codcibus manuſcriptis inconſtantia: ideóque non ſemel eas à ſcribe potiùs, quàm ab autoris cerebro enatas putani: ut non inſcitè mihi feciſſe videantur Veronenſis editionis Chryſoſtomi in epiſtol.as Paulinas autores, qui cùm ventum eſt ad illa ſolennia verba, χάεετε ἀγ φιλοδρωπῆ, reliqua pro lectoris arbitrio explenda relinquunt.

Hom. 5.

Pag. 25. 3. αὐ᾽ἑλατ Ⓒ] *i.* ἀνεφελ ετ Ⓒ. *privativum eſt ab* ἄλιτον, *non poſitivum ab* ἀνθλίβω. *& ſic perpetuò apud Chryſoſtomum.*

l. 8. *legendum cenſet A. Dounæus.*

Pag. 27. 18. ἀπαμφιάσεις] ἀποδύσεις, *Heſych.*

l. 26. *Boiſius delet* ἀγ *ante* ἡ γῆ.

Pag. 28. 21. τῇ γὰ] *aptius* τῆς γῆς.

Pag. 29. 31. ἀνθητο.] *cod. Cr.* ἀνθητει.

l. 39. φιλοτιμεῖ] *i.* πιῶϊτ, δωρεᾶς, δέξης.

Hom. 6.

Pag. 31. 26. ὑφ᾽ ἓν] *i.* ἅμα, ἁπλῶς, ὁσηδήποτε.

l. 32. *ante* οἱ *μὴ pone notam interrogationis.*

Pag. 35. 30. τῇ διαφορᾷ] διαστορᾷ *manuſt. A. Dounæus.*

l. 33. *Boiſius ſic legit:* ὁ ἀγ κυβελικαῖς, ἀγ ἀεὶ ἀγ μ. φ εἰρ *hoc eſt, & generatim de omnibus ſtellis, & ſpecialim de duobus magnis luminaribus.*

Pag. 36. 2. *Boiſius ſic:* ἀγ᾽ ἡμερῶν τὸν ἀεὶ δρομὸν ἐρμάζεται, ἀγ τὸν ἐναντιῶ τὸν κύκλον.

l. 20. αὐτοῖς] *B.* ἀυτῶ

Pag. 37. 11. *lege cum B.* ἀγ κυβάσθ᾽ ἰμ πιν.

l. 18. *B. legit,* ἀξιάσωμεν ἀγ αὐτὸν, ἀλλ᾽ τότε (*i.* τῶ ἀναπίμπλειν ἀξιολογίαν) μόνον.

Hom. 7.

Pag. 38. 11. οἱ ἅ] *C.* ἁγ ἁ. *& ante* οἱ ἅ *pone comma.*

l. 16. *B.* πνευμάθα, *i.* διαφυσιούμ.

l. 21. τῶ ἡμετέρᾳ ψυχᾷ] *A. Dounæus magis probat* τῆς ἡμετέρας ψυχῆς.

l. 42. ἀκοῦσαι] *magis in uſu* ἀκοῦσαι. *Heſych.* ἀκοαῖς, ὄψει, ὀξυΐσι. *ſed nihil muto: verumq́ probum.*

Pag. 39. 10. ὑπὸ σοι] *lege ex cod. Cr.* ὑποδύσει.

l. 16. ὑμᾶς] αὐτὰς τὰς ὄψεις] αὐτὰς τὰς ὄψεις *A. Dounæus, & Ioan. Boiſius.*

l. 17. πνευματικάζεται] *Grammaticæ conuenientius, inquit A. Dounæus,* πνευματικαπάζεται. *illo tamen modo ſapiùs Chryſoſtomus.*

Pag. 41. 31. εὐγνώμων ἦς] *Cr.* εὐγνωμονῆς.

Pag. 42. 23. δι᾽ ὠφέλειαν] *Locus eſt, niſi fallor, mendoſus. idem enim eſt* διὰ χρείαν, *&* δι᾽ ὠφέλειαν. *in crp. hoc poſterius vertit, ſed & propter ſuam magnificentiam, ac ſi dixiſſet Chryſoſtomus* διὰ τὴν οἰκείαν μεγαλοφέντειαν: *quam tamen lectionem in libris noſtris non reperio. rectiſſimè ingenioſiſſ. Boiſius pro* ὠφέλειαν *ſubſtituit* φιλοπόνειαν, *quo modo locutum eſt pag. præced. l.* 42. *hæc enim verba ſuperioris alicuius ſermonis reſumptioſum: quod planè indicat illud,* ὅθεν ἔφθην εἰπὼν, *hîc poſitum.*

Pag. 43. 9. *B. legit,* τὸ κρδάσθ᾽, *eſtq́ plenius.*

l. 12. *B.* ἀγ μετρῶδι.

l. 16. *Lege ex Cod. Cr.* ἀγ᾽ πέντε ἡμερῶν τὸν ἀεὶ δρομόν.

l. 20. κατεσκεύασε] *Cr.* παρεσκεύασε.

Pag. 44. 4. *A. Dounæus inter* πνευμάθι Ⓒ *& οἷς interponit* ἔστα, *conſuetò, ut ipſe ait, librarij lapſu, duabus proximis vocibus ab iiſdem literis incipientibus.*

l. 11. μηδέποτε ἀπαρρᾴνωμι αὐᾳ᾽ * σωτηρίαν] *hoc eſt* ἀπαγορεύωμεν, *eadem utitur formula loquendi p.* 58. 10. *&* p. 185. 29. *pagina verò* 191. 25. *iungitur hoc ſenſu cum genitivo &* ἀπό.

l. 19. ὑποσυρόμενοι] *ex indicatiuis* ὑποσυρόμεθα, γίνονται, παρέχομεν, βλασφημοῦμεν *uterant in codicibus noſtris, feci ſubiunctiua, autore A. Dounæo, propter* ἅπαν *niſi quis mauult mutare utrobiq́* ἅπαν *in* ἅπ, *vel* ἅπτ.

Hom. 8.

Pag. 45. 33. ἀγωνιάσαι] *Cr.* ἀγωνιάσειαν.

Pag. 46. 10. εἰς πολὺ βαθῶ. *A. Dounæus.*

Pag. 47. 2. *A. Dounæus delet* ἐν *poſt* ὑπομιμνήσκων.

Pag. 48. 34. ταῦτα τὰ εἰρημένα] *vel* ταῦτα *abundare, vel* ταῦτα εἴρηται *legendum reſte & ex uſu lingue notat A. Dounæus, & eadem lineâ pro* τὸν αὐτὸν *lege ex codice Cr.* αὐτὸν τόν.

Hom. 9.

Pag. 51. 4. πανηγυρίζω αὐτὸ *B.*

l. 17. ὑποδοκῶσι] *B. manuſt,* ὑποδοκιμάζω.

l. 24. πέτε] *B.* πᾶς *vel poſt* πο. ῆσαι *ponendam cenſet interrogat. notam.*

l. 25. πανύδρα καμῖ] *deeſt* κατέχει, *aut* ὑποπλέει, *aut aliquod ſimile verbum. A. Dounæus. I. Boiſ.*

Pag. 52. 27. ἀγ ἐ᾽ εὐδοκίμησον *Cr.*

Pag. 53. 1. *poſt* ἀφίνεται *B. addit,* ἀδελφοῖς ἡμᾶς πατρῶν, *ex coniectura.*

l. 9. τῷ λογισμῷ] *B.* τῷ λόγῳ, *rectè rationi.*

l. 21. ἀκωκτὸν] *B. legit* ἀκάκτως.

l. 38 ἐκεῖνον τὸν θεῖον τὸν μὴ φοβεῖσθαι] *ſtructura ſacris ſcriptoribus ſatis uſitata, aliis non item.*

Pag. 54. 34. *lege ex Cr.* ὥσε ἀγ τὸ ἀκοῦσαι (*vel* ὑπακοῦσαι) πῶ πμ.

Hom. 10.

Pag. 58. 7. οἱ ἀγωνιζόμενοι] *ſc.* τῷ Θεῷ.

l. 20. ἐρμάζεται] *Cr.* ἁρμάζεται.

l. 37. ἡμῖν] *Cr.* ὑμῖν *rectius.*

Pag. 60. 40. ἐ᾽ ἔννοιαι] *Lege ex cod. Cr.* κἂν ἔννοιαι.

Pag. 61. 8. *poſt* ὑπόνοια *rectè addit Cr.* ἀγ ἰδὲ καλὲ λέγω πάντων. *&c.*

Pag. 63. 32. διαπεδεσμεύοντες] *hoc eſt,* διαπορθμεύοντες.

l. 42. *B. legit,* μὴ ἀεὶ ἐν χέρεσι μόνον.

Hom. 11.

Pag. 64. 40. ἐπαποδύσηται] ἐπαποδύεσθαι *&* ἀποδύεσθαι, accingi certamini, *tranſlatione à luctatoribus*

bus dubita, qui certaturi vestimenta deponunt. frequentiss. Chrysostomo.

l. 43. ἀπουκαίειν πιεῖ ϗ ἀ ἀπᾶθειν] ἀπουκαίειν in significatione neutrali nondum dictum. A. Dounaus manuit ἀπουκεῖν. fortasse legendum, ἀπουκαίει ϗ πιεῖ ἀ ἀπᾶθειν. Chrysost. hom. 6. in 2. ad Tim. μᾶλλον ἢ ἀπουκαίει πρὸς τὸν ἀκρόατον, ἀλλὰ καὶ γάννυται.

Pag. 65. 3. ἀ πρὸς] nostri & Regius unus & cod. Cr. ἔκρως. alter Regius, ἐνκράτως. tertius, ut nos reposuimus.

l. 11. post ἀναπαύει Boisius addit, ἡνὶξ, propter ἑαυτῆς, & ἀλείπει, quæ sequuntur: hæc enim cum σάββατ genere non conueniunt.

l. 17. ἐπισχύη Θ] B. ἐπισχύτ Θ. ἐπίσχυ.

l. 20. ἀβδομαδικῶς] sc. ἡ γυναικεία αὐάπαυσις, vel, ὁ Θεὸς.

l. 37. ἀπὸ τὰς] Cr. ὑπὲς.

Pag. 66. 6. B. delet χῆ.

l. 14. τὰς δύο ταύτας ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος] Sabbatum scilicet, diem ϗ. dominicam. Dominicâ ieiunare nusquam permissum. In Orientali verò ecclesia, olim tam nefas Sabbato ieiunare, quam die dominicâ. Ignatius (seu quisquis est, qui illas scripsit epistolas, quæ eius fermtur nomine) Si quis dominicam diem aut sabbatum (vno excepto) ieiunârit, is Christi occisor est. epist. 8. ad Philippen.

Pag. 67. 36. κἀλείπηται] Cr. ἐκλείπηται.

Pag. 68. 13. B. manuit ὁ τοιοῦτ Θ ϗ πλικοῦτ Θ.

l. 33. B. pro ὑπομένειν manuit ὑπερμένειν.

Pag. 69. 16. γένον ὲ] sc. τοπικὰ κατορθωκὸς ἢ. aut tale aliquid, aliquâ sententia pendet imperfecta.

l. 22. Boisius & l. t ἀβδ.

l. 31. assentior doctiss. Casaubono ἀβδ. ἀδύνατος gloss. ema esse appositum verbo ἀπᾶτε & l. eq. ma legit & distinguit. ἀπομπεύων. οἱ ϗ πρεσβ ὶ ἡ ἑ. ἀ. τ. ἱρασάμενοι, ἐν ᾧ &c. rectè ut opinor.

Pag. 70. 1. περιστάθ.] sic alibi hoc verbo vtitur Chrysostomus pro offendere. nam περιστάθμα mendosum est, licet eam lectionem plures præferant codices. vide Acta. 490. 47. & in Matth. 159. 37. Comelin.

l. 34. εἰς αὐτὸν ἄρει] mallem ἀ ἄρειν, aut ἀναχεῖν, si libri addicerent. Codex Cr. post αὐτὸν inserit αὐτόν.

Hom. 12.

Pag. 72. 9. Boisius post ἡμετέραν addit ἡκίνων.

l. 14. lege, ὅτε ἐγένετο ἢ ἡμέρα ἐπίλοιπον, ut supra.

Pag. 74. 14. ὅτι ἀ. ὡσ ἐνέργεια πνεῦ.] hoc est, quod propter inefficacitatem ignis erat, locutionis formalis satis insolens. Casaub. ἀ. ὡσ ἐνέργεια. pro ὡσ ἀνένεργεια. i. erat inefficacitas. Boisius alter: quod non erat verus ignis τὸ ἐμφανὲς, hoc est, id quod ignis speciem oculis astantium ingerebat, fabulinus fortasse, quam verius.

Pag. 76. 13. αἰχῶν] i. ἀσάλην. sic Hom. 23. p. 169. 2. ἐν τούτῳ ἀρετῆς σχήμ. Bos.

l. 26. post χθὲς pone comma. Boisius hunc locum sic legit ἐκεῖν Θ ὁ παιδεὺς ὀπὸ τῆ χθὲς, δεξάμενος δὲ τὸ ἐμπόσημα πλὴ πολὺ τῆς ζωῆς, vel δεξάμεν Θ τὸ ἐμπόσημα, ἐδὲ τῦ ἐμφυσήματος πλὴ πν. τ. ζ.

l. 35. Boisius pro πολὺ τὸ πνεῦμ. ψυχικὸ reliqui.

Pag. 77. 9. μᾶ π] hoc τὸν tertii Constantinopolitano debemus. A. Dounaus, cùm codicem illum non vidisset, ex ingenio, τὸ.

Hom. 13.

Pag 77. 40. διαπνεῖ] i. ἐσθίουσι.

Pag. 78. 1. ἡ πρῶτα] A. Dounaus ἡ ἐπιθυμία.

l. 30. B. sic legendum putat: Μωϋσῆ. διάφορον τὸν ἓξ τὸν τῆς ἡμέ. λόγον, ὄπ.

l. 41. ὥστ μὴ πλέον π] A. Dounaus, ὥστε πλέον π, deleta negatione: quia secundum naturam caro non sit ex terra, sed lateres & testæ, ut supra dixit: cui im opinioni sequitur doctiss. Casaubonus in notis suis, quas vide. interpres tamen cum libris nostris retinet negationem, & Ioh. Boisius hoc sensu: Mosem tam accurate descripsisse, quemadmodum homo fictus & formatus esset è terra, ne crystas ille tolleret, & naturæ ejus ac originis oblitus, magnificentius, quam par esset, de se gloriretur.

Pag. 79. 14. φασιν & λέγουσιν exterum abundat.

Pag. 80 2. ἐστι bis] Cr. λοιπὸν.

Pag. 81. 1. φροντ] i. ἐπιμελεῖν. B.

Pag. 82. 7 αὐτικὰ] i. ἐξαυτίκα. B.

l. 10. B. τὰ ξύλα, ὅτι.

l. 32. A. Dounaus delet ϗ.

l. 35. ἀχθόντες] Cr. ἀχθοφόρους.

Hom. 14.

Pag. 84. 18. Boisius pro ἐπιθυμίαν σφοδροτέραν] legi posse putat: ἐνθυμίαν ἀσθενεστέραν.

Pag. 85. 4. πρωτοτοκίαν ϗ] i. cum observatione differentiæ inter patrem & filium.

l. 29. φησὶ] inquit aliquis, ut supra in obiectione.

l. 32. φυλάσσει] B. addit ὕδατ ὠτόν.

Pag. 86. 41. διαφορᾶ ϗ] B. manuit, ἡδονῆ, quod alterum durius culum esset.

Pag. 87. 8. πνεύματι] A. Dounaus manuit τέξειν· nam illud durius culum esse.

l. 17. ἀλλ' ἵνα] manuit idem ἀλλ' ἢ ἵνα· ἀλλὰ, sed: ἀλλ' ἢ, nisi.

l. 31. χρονῆ ἡσυ] Cr. χρονῆ ἡσυ.

Pag. 88. 14. σῶμα ὑμῶν] B. manuit σεσωματωμένων· nam σῶμα ἀναδυομένου aliud Chrysostomo sonat, producti in rerum naturam, sine creati.

Pag. 89. 1. αὐξηται] A. Dounaus magis probat αὐξηται, ut & alibi non raro.

l. 5. rectè vidit acutiss. B. particulam, ϗ, hîc loco non suo positam ante τὰς τριῶς, post ἵνα lim. præcedente collocandam.

l. 14. ἐπιθῦναι] aptius, opinor, ad grammaticæ rationem ὀδηγεῖς, ἀροεῖσας, &c vel supra legendum συγχαρᾶ pro συ χαρᾶ. codices tamen omnes consentiunt, etiam regij, & optimus Constantinopolitanus: Boisius etiam nihil mutandum censet.

l. 29. post ἀπλῶς putat deesse τὸ A. Dounaus.

l. 36. & hoc loco, & supra hom. 4. libri nostri habebant ἀναβυκώμενοι, nisi sit dialectus, ut ait doctiss. Dounus. Nos receptam orthographiam secuti sumus, quamvis libri nostri perpetuò ferè per ἄλφα.

Pag. 90. 6. ὦ δίξα] *alij libri*, ὦ ἡ δίξα ᾗ τὸ κράτος ζωὴ πρὸ μονογλωσσίᾳ αὐτῇ ἡ δὲ ᾗ θεῷ, ὅμα πρὸ ἀγλίφ ᾗ ζωοποιῷ αὐτῇ πνεῦμα γαῖ ᾗ ἀεὶ, ᾗ εἰς τὸ αἰῶνας ἡδὶ αἰώνων ; *vt est vbiq; fere* (*sicut supra monuimus*) *in clausulis orationum magna in libris veteribus varietas & inconstantia.*

Hom. 15.

Pag. 90. 28. *Boiſ. poſt* ὕτι *addit* ἰδίᾳν. *ſed ita alibi vnum hoc vocabulo Iohannes noſter.*

Pag. 91. 31 *B. legit, αὐτὸ ἡ πίεσις.*

l. 42. *pro* παρήχθη *B. legit* μετοίχθη, *vt ſupra.*

Pag. 92. 2. *&* 3. *forte* (*inquit Boiſius*) *ſic*, ἴματον αὐτῷ. ὅμοιον γ' αὐτῷ φασι τῆς αὐτῆς *&c.*

l. 14. παῖπε] *ſcilicet* τῆς γυναικός.

l. 29. διακῖδαι] *inducendum videtur A. Douneo: Boiſius retinet, idq; rectè, vt* ἔχῃ διακῖδαι *ſit pro* μᾶλλον διακῖδαι. *ſic loquutus eſt Chryſoſtomus tom.* 2. *pag.* 64. 4. *ſic alij Graci, Latinig; patres. ſic Lucas, cap.* 12. 50. βάπτισμα ᾗ ἔχω βαπτιδῖναι *i.* μᾶλλον βαπτ.

Pag. 93. 23. *vel* ἀρεῖν *abundat, vel* ὁ καταλαμβάνομαι *ſumitur pro* ἀδυνατῶμαι. *B.*

Pag. 94. 20. νωῖ τὸτο μόνον] *Interpres videtur legiſſe hoc loco, pro* νωῖ, ἄνας.

Pag. 95. 12. *pro* περιδίδωμι *legit B.* καταδίδωσι, *vt infra l.* 40. *& p.* 110. 20. *quid ſi,* περικατιδίδωμι ;

Pag. 96. 15. δεῖ τῶν ἀρετῶν] *A. Dounæus delet* δεῖ, *rectè, & ex vſu linguæ.*

Hom. 16.

Pag. 97. 11. *In Cod. Cæſareo numero* 4. *proximè poſt* 15. *hom. collocantur hæ duæ orationes:* λόγος ις. εἰς τὸ, θέλει τάτε. *cuius initium,* Ἐχθρὸς περῶν πῶς, *quæ eſt octauus ἀοριάντων.* Λόγ. ιζ. Ὅτι Δυλείας πρῆς ξένας. *initium,* Ηκέτε χθὲς πῶς ; *quæ eadem ſuo loco repræſentabitur inter ſingulares. atq; ita homilia hic proximè ſequens in illo libro, eſt* 18. *& ſic in cæteris.*

l. 16. περιτιθέμενον, *i.* αἰξανόμενον, *B.*

l. 22. ἐλλοέπει] *Cr.* ὑπολοίπει.

l. 28. ἀφαπὴν φιλανθρωπίαν. *Cr.*

l. 39. ᾗ γὸ ὑδὲ ἕνα γυμοῖ] *deſunt in cod. Cr.*

Pag. 98. 9. πῷ ἰδίῳ διακόσῳ] *deſunt in Cr.*

l. 15. ᾗ εἶπε, φησιν, ὁ ἥρις. *Cr.*

l. 20. Ν δὲ] *Cr.* λέγω.

l. 27. Λειποτάτλω] *i.* ἀχροτάτλω, *inquit Boiſius, ni mendoſa ſit lectio.*

Pag. 99. 19. πυδνύου] *B. mauult* πυδνύει : *& l.* 34. *pro* διακειμένῳ, διακειμένῳ.

Pag. 100. 23. μεῖς μαλλα] *A. Dounæus rectè vel* μεῖς *delendum cenſet, vel mutandum in* πως.

l. 29. θέλ τάτων] θέλ τῶτο, *vel* τωῦτα, *idem.*

l. 37. *ante* πίσον τα *deeſſe videatur* ὐ. *ſed apud bonos autores pleraq; non diſſimilia.*

Pag. 101. 14. *B. delet* ᾗ, *vel pro* ἀπεπηδῖσα *legit* ἠπεπῆδη.

l. 24. ᾧ] *Cr.* ᾧ.

Pag. 102. 11. *poſt* ἀγάπη *B. addit* περιδεῖναι, *aut tale aliquid.*

l. 24. ᾧδηκυῖσαι] *Cr.* ᾧδηκοῦσαι.

l. 37. γυμεὸν ᾗ ἄραμαν] *Cr. melius,* γυμνὸς ᾗ ἐρίμαις.

Pag. 104. 17. οἱ ᾧδηδῶν] *Cr.* ᾧδηδάντες.

l. 24. ἴβρα μαι γαρ', φησι, φύλλα. *Cr.*

l. 27. *Cr. πῶ ἄνοιδεν ἡμᾶδ' δ' ὑσιας ἀφ.*

l. 31. καταλλῶσαι] *lege ex Cr.* καταλαῦσαι.

l. 41. κᾳδοπίσωμεν] *in cod. Cr. cætera omnia vſq; ad finem homiliæ deſunt.*

Hom. 17.

Cùm huc vſq; ſcribendo peruenſſem, ingeniosiſſimi Boſij notas noſtris intexendo, conſultius viſum eſt doctiſſimas eius obſeruationes in Geneſim ſtatim poſt has noſtras & Dounæi ſeparatim excudere, illis ipſis, quibus ab ipſo perſcriptæ ſunt, verbis, ne quid de earum ſplendore & acumine meæ ὀλιτριμῖς lima decerneretur.

Pag. 105. 14. *Cr. inſerit* ὑμῖν *ante* εἶμαι.

Pag. 106. 4. ἐκ τάτε] *interpres videtur legiſſe* ἀπὸ τάτε, *de eo.*

l. 11. καταστασιάζειν αὐτοῖς] *A. Dounæus mauult* αὐτῇ, *& producit locum Demoſth.* πρὸς ταῦτα, *quem videre eſt numero* 89. *edit. Pariſ.* 1570. ἅπερ ᾗ ὑπὸ ὕδατος ἰσλοχραίνων πνεῦμα μι τῆς πεντείας τῆς ἐαυτῆς ᾗ τῆς ἀδλημάτων καταστασιάζεις.

l. 22. πῶ ὑπερῴῳ αὐτῷ] αὐτοῖς *A. Dounæus.*

l. 30. ὑπιμεδαίνοι. τα] *Cr.* ὑπιμέμνων.

Pag. 107. 9. τῶτον κρίβεσθαι, *cum accuſ. perſonæ. ſic p. ſeq. l.* 24.

l. 12. αἰσμῶλω, λὲ] ᾗ *A. Dounæus. in eadem lin.* ἀφδάρτε, *Cr.* ἀφάτε.

l. 31. τῶτο] *Cr.* τάτων, *rectè : niſi malumus* τάτε.

Pag. 108. 3. ὅτι ᾗ δι ἑαυτῶ. *Cr.*

Pag. 109. 20. ἀμᾳδλῶ] *Cr.* ἀμαδλῶ.

l. 26 ἀδίγκλοσι] *Cr. addit* ὅτι γυμοὶ εἶ.

Pag. 110. 13. ἰδίρεται] ἰδίρεται. *A. Dounæus.*

l. 27. παῖ ἀυτῶ] *fortaſſe* παῖ ἐαυτῶ.

l. 36. *poſt* γωῖ, *addit cod. Cr.* ᾗ εἶπε, φησιν, ὁ γυνή.

Pag. 111. 9. *poſt* ἐπε'ν *cod. Cr. addit* καί.

l. 29. *cod. Cr. ante* πῶς *inſerit* ἄκυσον ' *& poſt* μ' *delet* ᾗ, *& linea ſequente omninò rectè poſt* δεῖ *interponit* μ'.

Pag. 113. 2. ἰζελίδης] *Cr.* ᾗδωλίδης.

l. 18. ἀδεσργάσας. *Cr.*

Pag. 116. 4. ἀλλ' ὃν] *Cr.* ἀλλα' νωῖ.

l. 18. καλίαν] βλακίαν.

l. 20. ἴδιως ἡ γῆ. *Cr.*

l. 22. δεῖ πάντων τῆς ἐπείων πῆς γῆς. *Cr.*

Pag. 117. 2. ῥᾳδυμίας] ἀδυμίας *mauult A. Dounæus. & quidem* ῥᾳδυμίας *hic locum non habet.*

l. 7. συ] *Cr.* σοι.

l. 10. γίνεται] *Cr.* ἴσαι.

l. 15. ζῶσιντες ᾗ μῦ. *Cr.*

l. 28. οἱ ᾗ δεῖ πολιώ. *Cr.*

Pag. 118. 8. ἀνάΣα] *reliqua vſq; ad* χάσιν ᾗ φιλαν. *deſunt in vno manuſcripto collegij Noui, & in cod. Cr. & in veteri Conſtantinopolitano. Interpres agnoſcit, & cæteri manuſcripti noſtri.*

Hom. 18.

Pag. 119. 34. θεξυσι] *Constantinopolitanus hîc explet sententiam his verbis* θεὸς τῷ (*rectius* τὸ) μὴ γυμνὸς εἶ) ἢ ἐναγκμαγεῖν, χιτῶνας αὐτοῖς ἐρράζετο ἀρμαπνὸς ἢ ἀμφιάνυσι: *quod tamen lin.* 37. *per* ἐπεκλῆψιν *rectè resumitur.*

l. 34. ἐπεισὶ] *Cr. rectius* ἐπεισύ.

l. 36. καπεζαλὼν] *Cr.* καπεζαγών.

Pag. 121. 15. ἐκεῖ ἀναδεῖξαι] *Cr.* ἐκεῖνα δεῖξαι.

l. 21. *Cr.* ἢ ἵνα τοῦτο μᾶλλον.

l. 40. ἐκ τῆς γῆς] *uncinis inclusa desunt in uno ex regijs Lutetiæ. Constantinopolitanus tamen retinet.*

Pag. 122. 22. τῆς ῥᾳθυμίας] *locus, me iudice, δυσδίορθωτος. si coniecturis indulgere placeret plerumq; fallacibus, legerem, τὸ τῆς ῥᾳθυμίας* [αὐτῷ] ἓν, *vel* τῆς ἡδῆ· ἀλλ' τῶν δυδεῖσιν ἐνπλῶ ἐπελίξατο. ἄπνον γίγνεται μὴ τοσ. *& sic ferè interpres. sed à consecturis prouoco ad libros. Regij nihil iuuant. codex nuper exaratus Constantinop.* ὦ τῆς ῥᾳθυμίας, *& ἐπελίξατο. A. Dounæus ita restituit:* τῆς ῥᾳθυμίας αὐτῆς, ἓν ἀλλ' τῶν δυδεῖσιν ἐνπλῶ· ἐπελίξατο. ἄπνον γίγνεται μὴ τοσαύτης ἀσφ. *minimâ quidem immutatione, sed huic loco hic sensus vereor vt possit quadrare. indicent docti.*

Pag. 123. 9. μᾶλλον ἢ πολλῷ· *Cr.*

l. 10. ἐνδικυυμβλοις] *Cr.* ἐνδικυυμβλοις.

l. 41. ῥμῶν] *A. Dounæus manuit* ῥ. ὑμάτων. *& lineâ sequente pro* ὑρκασίας, ἐνυρκασίας. *ingeniosè vtrumq; cod. Cr. pro* ῥμῶν *habet* ὑμῶν.

Pag. 124. 17. *Cr.* ἐπωνδημεδρυοντες.

l. 24. ἐυπαθεστέρων] *A. Dounæus magis probat* ἐυγαφεστέρων. *vide obseruationes Boisij.*

Pag. 125. 7. πίνων ἢ ἐπ', *Cr.*

Pag. 126. 23. ἐνεσθησαι] *Cr.* ἐνεσθησε σύ.

Pag. 127. 15. τῇ φιλικοΐᾳ] *Cr.* τὴν φιλικοΐαν.

Hom. 19.

Pag. 129. 27. *Cr.* καπικλώμεδα, συσελώμεδα, κἀτ.

l. 36. *Cr.* τῆς ἀυτῆ ἀποκρίσεως αξ.

Pag. 130. 26. λοιπὸν ἀυτῷ τὰ. *Cr.*

Pag. 131. 6. ὡς] *A. Dounæus* ἂς', *quia sequitur infinitivus:*

l. 16. ὑπὸ] *Cr.*

l. 20. ὅτι ὅσον] *posita ἐν θεσσαλίᾳ: alterum videtur redundare. & cod. Cr. omittit* ὅτι.

l. 42. ἐργᾶζ] *Cr.* ἐργάζῃ.

Pag. 133. 22. *cod. Cr. delet* καί.

l. 34. ἡμᾶς] *Cr.* ὑμᾶς.

Pag. 134. 5. τῷ ἀληθῶ] *Cr. rectiùs* ἀυτῷ.

l. 9. δεύπαν] *Cr.* φθόνον.

l. 21. ἀγοσίσωντα] *Duo ex nostris Mss.* ἀχοσίσω. ἢ δὲ πάσης τῆς ζωῆς *&c. omissis mediis. at ἀχ, ita legisse videtur insuis codicibus Philippus Montanus, vt videre est ad marginem Latinæ versionis Parisiensis. nam Interpres ipse lectionem, quam in textu reliquimus, aperte secutus est. Porrò illud* ἀλλῶνας *sibi displicere ait A. Dounæus, sed emendare non posse. vide notas doctissimi Casauboni, qui hunc nobis nodum soluit. quod mox sequitur* πάρεσις, *Interpres legisse videtur* ἄφεσις.

l. 32. οἷσ θεξειν] *A. Dounæus* θεξιῶ. *& sic quidem superiùs de eadem re loquens Chrysost.* ἐπειδὴ ἡ θεξεις ἀλειδρία.

l. 40. βλλυκτὸς ἢ ὄθεν τὸ Θεῷ κατηρ. *Cr.*

l. 43. ὑπολαδεῖν] *vel* ἀποδαίνειν *legendum esse, vel sic concipiendam sententiam pronuntiat doctissimus Dounæus:* ἐ δὲ κατηφήλον ὑκεσον τῆς ἑαυτῆ θεξεως ὑπολαδεῖν ὀφείλει ἄδε τὸ ὅλ. κ. *nisi ad verborum consecutionem non adhærentem politissimum scriptorem dicamus solœcismum admisisse. Quid verò si sic legamus,* ἢ κατηφήλον ὑκεσον τῇ ἑαυτῆ θεξει ἀπολαδεῖν, *vel* ἀπολαίειν.

Pag. 135. 1. ὐκ ἔστι ἰδεῖν] *A. Dounæus mauult* ὐκ ἦν: *vel mutila erit sententia, & explendum* ὐ. ἰδεῖν ἰδιάμενος.

l. 19. *Cr.* τὸν ἐν τῇ ψυχῇ λογισμόν.

Hom. 20.

Pag. 136. 20. ἢ τῷ μαγ' ὑδυᾳ] *cod. Cr. hunc locum luxatum ita restituit,* ἢ ὅτι ἀπὸ τὸ αἰχαθεσθαι αὐτὸ τετολμηκόν τῶν τοσούτων πημάτων ἠλέξατο. μᾶλλ' τῇ τῦ παῦς.

l. 24. ἀνήκλητον] *A. Dounæus mauult* ἀνεξάλειπτον.

l. 31. ἀπέιρηλον] *lege ex cod. Cr.* ἀφειδῆ.

l. 36. ζωσογόνου] *sc. parentes. A. Dounæus* συσγονῶν, *quod fortasse verius est. Latinus interpres videtur legisse* ζωσγόνου.

Pag. 138. 35. *pro* ὀφῆ δὲ τούτοις *A. Dounæus substituit* ὀφήσαντος, *quod non placet. rectius Boissius,* ὀφῆμα *esse ex* θεσσαλίᾳ.

Pag. 139. 5. *Cr.* κατέπειξεν.

l. 20. ἔχουσα] *Cr.* περίχουσα. *& in eodem v.* μεταγαγὼν *Cr.* μεταδηξᾶν.

Pag. 140. 27. *Cr.* παῤ ἀυτῷ ἤδη πᾶν τοῦτον.

l. 42. τῆς φροντίδος] *Cr.* τῇ τοιαύτῃ φροντίδι, *omninò rectè.*

Pag. 141. 14. ἀναπίμπτει] *Cr.* ἀναβίβρει.

Pag. 142. 8. *vel* ὅτι *hoc loco, vel* πῶς *l.* 10. *videtur redundare. sunt tamen huius pleonasmi complura in hoc scriptore exempla.*

Pag. 143. 12. περιλίβεται] *Cr.* περιῖλιφεται τῶν περὶσσων ἐυκυκλίαν ὕστερον ἀνάπτητα.

Hom. 21.

Pag. 144. 18. πολὺ βάδος] οἷς πολὺ βάδος, *A. Dounæus vt supra.*

Pag. 145. 16. *Cr.* λέγος ἀλλ' τῆς ἀνδ.

Pag. 146. 1. αὐτῇ] *rectiùs Cr.* αὐτῦ.

l. 31. ὁμοιῦται] ὁμοιῦσθαι *mauult. A. Dounæus.*

Pag. 148. 30. ἀναζῳᾳ] *A. Dounæus suspicatur deesse genitiuum τύπων. libri nostri & Interpres ἀναζῳᾳ sine adiectione.*

l. 39. καπασέλλουσα] *A. Dounæus* καπασέλλων, *& mox* ἀφιοῖς· *rectè, quia & mox* θεραπεύζων *in masc. genere: & quia, vti ipse rectè notauit,* ἓν ἢ πανδοχεῖα *(quam proximè nominauit, & ad quam referri posse videantur hæc fœminina)* καπασέλλει τῶν μανιωδῶν φύσιν, ἀλλ' ὁ γάμος. *optimus tamen codex Constantinopol. habet etiam* θεραπεύζουσα *in fœminino.*

Pag. 150. γ. *alterum* τῆ *abundat.*

Pag. 151. 2. ἐνηνεμωϊς] *Interpres*, Diuino spiritu afflatus, *recte.*

Pag. 153. 6. ὕστ. χθ παῦτα ἀκήκοα. *Cr.*

Hom. 22.

Pag. 154. 2. ἵνα χ τῦ ἀνομ. *Cr.*

Pag. 155. 13. τύτ.ες] *Cr. rectius* τῦτον.

Pag. 156. 8. σῶματ] *cod. Cr.* πῶμα *rectè*, *prout & nos ex coniectura emendauimus.*

l. 24. ἀλλὰ, *sed. A. Dominus legendum censet* ἀλλ' ἢ, *nisi. sed hæc differentia non vbiq; obseruatur.*

l. 26. *dele* χ *inextremalinea, autore cod. Cr.*

Pag. 157. 8. τῷ χθόνι] τῆ χθονὶ *inquit A. Dominus magis ex usu linguæ.*

l. 15. κατοπτεύσαντες. *Cr.*

l. 31. ἐνδυσαι] *(sic enim legendum) pro* ἔνδυ. *inflexione 70. interpretibus, Chrysostomo, & Græcis patribus non noua.*

Pag. 158. 19. ὑπαλιασάμεν] ὑπάλυσα *magis probat A. Dominus.*

l. 28. ἐχθρῶσαν] ἐχθρῶσαι, *Cr. & sic in sequentibus.*

Pag. 159. 36. *Cr.* ἐν τῦ ℔.

Pag. 160. 24. *cod. Cr. ante* μὸ χ *interponit* εἰκότως, *recte.*

Pag. 161. 18. πρὸς παῦτα] ἐκατέρωμι ἀρετὰ dicitur, *non* πρὸς ἀρετάν. *itag, πρὸς delendum censet doctiss. Dominus: illo tamen modo locutus est antea Chrysostomus, lectio margini est optimi codicis Constantinopolitani.*

Pag. 162. 16. γυμνωθῆ, ἀλλὰ χθ᾽ ℔. *Cr.*

l. 27. αὐλύτ.ε] *Cr.* ἀνύπτ.ε.

Pag. 163. 8. ἀπορίας] *Cr.* πεφυσημέναι.

l. 20. ἀφλωτοῦ] ἀφλωτῶν *emendat A. Dominus ab* ἀφλωτία: *cum* ἀφλωτίαν *aut* ἀφλωτίω *nusquam legatur apud autores.*

Hom. 23.

Pag. 164. 18. τὰ παῦτα] *Cr. addit ex eodem psalmo* ὃδε συγκατέβησαν αὐτῦ ἡ δόξα αὐτῦ.

Pag. 166. 22. *Cr.* κατεσκήσαν.

Pag. 168. 11. ὅλοι τῖς συρκὸς χαράσσ.ει] *notat vsum genitiui cum verbo substantiuo, cum significatur aliquem alicui reiprorsus additum esse. sic & alibi sæpius in his in Genesin homilys: vt hom. 27.* ὅλ℗ γίνῃ τῦ μισηθῆ τότε πλημμέλματος, *& alias: ἐνὸς μόνε γινόμεθα. hom.* 18. ὅλ℗ τῦ ἑνὸς γίνεσθαι. *hom.* 29. ἐ. ἐς μόνε γίνεσθαι, τῦ. *hom.* 33. τῦ κατεπίχυσιν χθονὸς ὅλοι. *hom.* 41. ὅλη τῖς οἰκείας ἀναπαύσεως ὖσι. *hom.* 45. ὅλοι τῖς ἰδίοις ἐκείνοις γενόμεθα.

l. 43. *Cr. rectius* ἐκοντί.

Pag. 169. 23. τῆς] *lege ex Cr.* τε.

l. 33. ἄκρον τῆς κορυφῆς ἀπ᾽ ἀρετῆς] *Cr.* ἄκρον τῆς ἀρετῆς, *rectè vt opinor. Num* κορυφὴ *post* ἄκρον *tautologiæ affine videtur.*

Pag. 170. 7. ἵνα ἐπ᾽ αὐτῳ] *durinscnlè. Interpres videtur legisse* ἵνα ἀδῃς. vt *licias.*

l. 16. *Cr.* χ βασανίσας.

l. 43. ἀυλαδεῖ] *vel expungendum* ἀυλαδεῖ, *vel pro eo reponendum* ἀνόμιν *vel* κατοχῆν *censet A. Dominus.*

Pag. 171. 2. βελόμθα] *Cr.* βυλόμθα.

Pag. 172. 13. τὸ τύπτ.ειν] *suspecta mihi lectio, & forsitan ἐτρώμη, expungendum. Regij codices retinent τύπτω.*

Hom. 24.

Pag. 173. 10. οἱ πάλυς ἀφυπνωκότες] *deesse videtur aliquid ad sufficiendum sensum si, ἐωῶντες, aut tale aliquid, quod respondeat τὰ ἐκκαθάρσια sequenti. Regij codices tamen ita habent.*

l. 29. ἐκκαθαρθέντων *manuscripti A. Dominus.*

l. 39. ἐκτὸς τῶν ἐκκλησιῶν, ἐξ τὸ ἐκκλησιαζ. *Cr.*

Pag. 176. 3. βελόμ℗ι] *ad Grammaticæ rationem accommodatius* βέλεται. *certe ita sententia rectius fluit.*

Pag. 177. 27. ὠλίσθησ.ε. *Cr.* ὠλίσθησε.

Pag. 179. 15. ὁ ἐξ ἀπάτ.ες τότε ἐξ᾽ τῆ δικαί.] *Optimus ille vetus Constantinop. hæc verba post* εἰσφέρεσθαι, *quod sequitur.*

Pag. 180. 8. μυδηκοῶσαν] *Cr.* στολοχοῦσαν.

l. 17. τὸ ℔ πλείονα παρεσκεύ.ε] *post* ἐπιχρῄσιν *explendum,* τὸ ἐχρῆτο: *aut tale aliquid ad sufficiendam sententiam. cod. Cr. pro* παρεσκεύ.ε *habet* παρεσκέυ.ε: *atq, ita prius* τὸ ℔ πλείονα *legendum* τὸ ℔ πλείονα, *vt opinor.*

Pag. 182, 38. τῶν σωτηρίαν] τῆς σωτηρίας *A. Dominus.*

l. 40. ἀνάρμοσ.ον] *ei cum subiunctiua, nisi legamus* ἀνάξιόν, ἀπόστολε, *vel* ἀπροσήκ.ον *vt habet alius codex.*

Pag. 183. 15. κατάρσιν] κατάρσιον *manuscripti A. Dominus, sicut locutus est Paulus, Gal.* 6. 1. καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον.

l. 23. ἐκτεῦθεν ἐκπαιδύ.ε℗ πν.ες] *hanc lectionem secutus est etiam Interpres. Regius codex pro* ἐκτεῦθεν *habet* ἐνδεῦθεν. *putarim aliquando collocandam hanc sententiam immediatè post* ἐκείνοις ἰκανοῖς τὰ *referatur ad diem Iudicij: sed subest, vt opinor, maior labes dubitandi. nisi forte allusio est ad vsum aliquem illius ætatis, vt sc. lucernæ vel ignis sacramense imponeretur. sic in expositione vers.* 7. *cap.* 6. *Esaiæ p.* 1067. 26. *ponitur a Chrysostomo* πῦρ δυσκρισίας ἐπεκύλισαν *inter symbola* πῦ μυστικῶν πῦ μελλόντ.ος. *& hom.* 7. *in Matth. pag.* 48. *de eadem re loquens.* ἐγταῦθα χ *inquit)* καὶ ἡ πυρὸς παλιγγενεσία ἐκ τότε ἀναλαμβάνει τὴν τροπήν.

Pag. 184. 40. ἐκ τῶν ἄκρων τῆς κορυφῆς φαίνεται] *A. Dominus emendat,* ἐκ τῶν ἄκρων κορυφῶν φαίνονται τῶν ἀρετῶν. *Vide supra p.* 169. 33. *& p.* 42.

Pag. 185. 43. μακροθυμίας] φιλανθρωπίας *Cr.*

Pag. 188. 4. φαρισ᾽ν μ᾽ρίδες] *Interpres aliam, vt videtur, lectionem secutus,* bonam aliquam partem. *certe* φαρισ᾽ν *non placet: sed libri nihil variant.*

l. 20. *Cr. delet* χ αὐτόν.

Pag. 190. 17. ἐκείνου] ἐκείνων *manuscripti Ad. Dominus.*

l. 34. ὕστ] *Cr.* ὑμῖν. *& lin.* 39. τῆ φίλοις *absq; ἐν.*

Pag. 191. 23. ἐν᾽] *Cr.* κἀν.

Pag. 192. 6. κορυφὴ] κορύφωσιν *magis placet A. Dominæo.*

l. 22.

l. 22. ἁρπαζῶ ἢ σκεῦος ἢ πτηνῶν. *Cr.*

l. 33. ἢ μὴ τότε πάλιν ἐπιδεῖ τὸ καθ' ἑαυτὸν] *locus à librariis fœdè corruptus, ait ὡς ἀκριβῶν tam polito scriptore indignum. Regij etiam non variant, sublato prorsus ἐπι δεῖ, aut mutato in ἔπειτα (quod tamen cum μὴ τότε plane πλεονάζει) constaret aliquo modo sententia, quæ nunc misere χωλεύει.*

Pag. 194. 12. *Cod. Cr. habet* πεθύσαντας, *quod nobis prius ex coniectura placuerat.*

Hom. 26.

l. 37. τῆς περιοικίας] *Cr.* τὰ τῆς περιοικίας.

Pag. 195. 3. ἐκπνεῦσαι. *Cr.* ἐκπνεύσειν.

Pag. 200. 7. δίαιταν] *Cr.* ἔφοδον.

Pag. 201. 6. ἀυτῷ] ἀυτῇ *manuit, vt supra, pag.* 106. *lin.* 11. *A. Donneus: cui adstipulatur cod. Cr.*

l. 38. ὁμῶς ὅπου] ὁμοιόπτωτον *magis probat A. Donneus, vt supra, pag.* 146. *lin.* 31.

Pag. 202. 12. γινομένων] *Cr.* γεγενότων.

Hom. 27.

Pag. 206. 8. ἡμῖν] *Cr.* ὑμῖν.

l. 41. ἀλαζόνῃ] *Cr.* ἐναλαζόνῃ.

Pag. 207. 2. ἑαυτῆς] *Cr.* ἑαυτόν.

l. 3. ταῦτα] *Cr. rectius* ταῦτας.

Pag. 209. 7. ὁπλίζεσθαι & ἐρράσθαι *manuit A. Donneus.*

l. 42. ἀλείφῃ] *præparet, metaphora à luctatoribus sumpta, vt ἀπονίζεσθαι pro accingere se certamini.*

Pag. 211. 5. ἀποπληροῦτε, *vel* ἀποπληροῦ *quia respondet τῷ ἔφασαν.*

l. 12. ἀμείβεσθαι] *Cr.* ἀμείβειν.

l. 19. ἢ ἐπαγγελιῶν] *post* ἐπαγγελιῶν *videtur deesse* τὸ μέγεθος, *aut* πῶς ἔσεσθαί; *nam* πῶς ἐυκολίαν *ex communione placet: sic tamen Regij codices vt nostri.*

l. 37. ἂν πίτνω βελτιῶμαι] *vetus liber meus Constantinopolitanus* ἢ κοῦ βελτιῶμαι. *alioqui sententia erit* ἀναπεσὸν ἑαυτῷ.

Pag. 212. 8. ὅπως ἐκεῖνος] *sententia etiam* ἀναπεσόντος.

l. 13. ἱκέτης] *Cr.* οἰκέτης.

Pag. 213. 2. Σπόρμιον] *Interpres videtur legisse* ἄῤῥητον, indicibilem.

l. 30. ἢ ἀλλ'] *Cr.* ὑμᾶς.

Pag. 215. 3. ἢ ὅσῳ ἄρ'] *lege ex cod. Cr.* ἢ ὡς ἄρ', *mutata plena distinctione ante* ἢ *in comma.*

Hom. 28.

Pag. 216. 24. πῶς ὑμετέρην φύσιν] *A. Donneus rectè indicat deesse* νικᾶν. *aut tale aliquid.*

Pag. 217. 5. αὐτοῦ] αὐτῷ *vel* αὐτοῖς. *A. Donneus.*

l. 11. *Cr.* παρεμπωμάσων ἀθυμίαν παντελῆ.

Pag. 222. 16. κατεκτίναντε] *Cr.* ἀπεκτίναντε.

l. 21. ὅταν] εἰ, ἢ τε, ἐπειδὴ *cum indcatiuo: ἐὰν, ὅταν, ἐπειδὴν rectum grammaticæ regulam sequendo non nisi cum subiunctiuo: quod hoc loco non obseruatur, & alijs plerisq; apud Chrysostomum. nisi dicamus omnes codices esse vitiosos.*

Hom. 29.

Pag. 224. 35. μὴ] *Cr.* μοι.

l. 42. *Cr.* τὰς ἀκοὰς ἀυτῶ ἔφασεν.

Pag. 225. 21. *Cr.* ὀφεῖλον αὐτῷ μαθητεύειν.

Ib. τῶν παραγενομένων ἐμεδήλυντο] *A. Donneus negat rectè dici, sed* ἐς τὰς παραγενομένας.

Pag. 226. 10. ἢ ὅπως ἁπλῶς εὗρε οἰνοποσίαν] *atque paulò post lin.* 13. καὶ τὰς ἀρχὰς αὖρε τὸν οἰνοποσίαν. *pugnare videtur, nisi vis aliqua latens insit vocabulo ἁπλῶς, quod Chrysostomo vsitatissimum pro εἰκῇ. sed ne hoc quidem huic loco quadrat. ita tamen habent & Regij codices.*

l. 34. ἐλεῶσαι] ἐλεωμένου & ὑπ' ποιμένος *magis congruunt cum præcedentibus* κέχρηται, *&c.*

Pag. 229. 5. ὀρθῶς] *vel* ὀρθὲ, *vt Regius & Constantinop. Interpres videtur legisse* μὴ ὀρθῶς. *clarius sic, Ἵνα μὴ ὀρθῶς βασκοῦντες αἰσχυλίωσι, si libri suffragarentur.*

Pag. 231. 39. *Cr.* εἰκὸς ἴῶ ἢ δὴ οἶα.

Pag. 232. 16. διὰ τοῦτο ἤλπιεν] *putàram aliquando legendum* διὰ τοῦτο ἀρχὼ ἔλπειν ἢ διανοεῖται, *aut tale aliquid: sed libris non addicentibus nihil muto.*

l. 22. ἤπου] *ex cod. Cr. lege* ἔοῦ.

Pag. 233. 16. ἐυλογίας ἢ ὕμνους *manuit A. Donneus.*

l. 22. πρῶτα] *Cr.* πρωτοτόκου.

l. 24. πῶς ὑπόμενον] *A. Donneo videtur deesse genitivus* ἀσεβείας, *aut* ὕβρεως, *vel* πρωτείας.

l. 41. κατεκλίθεσαν] *A. Donneo magis placet* κατεκλίθασι, *mutato tamen* ἑαυτῶν *in* ἑαυτῇ.

Hom. 30.

Pag. 235. 27. σὺ τῶν κυείας ἡμέρων] *pro die sanctificationis. vide supra.*

Pag. 236. 6. & 8. *in* ἀτροφ *loco* φησὶ *videtur abundare. quem certè commodum possit habere sensum non dispicio.*

l. 26. σημεῖον] *vocabulum mihi hoc loco suspectum.* πρῶτον enim propriè loquendo σημεῖόν ἐστι τὸ μέλλοντος ἔσεσθαι, *sed* τῷ μέλλοντι ἔσεσθαι, πρῶτον ἐστὶ σημεῖον, *sed rei significatæ. sic tamen habent codices Parisienses.*

Pag. 238. 36. ῥυήσεται] *Cr.* ῥυήσονται.

Pag. 240. 20. οἱ] *Cr.* οἱ, *& paulo post pro* ἔχοντες, ἔσχον.

Pag. 241. 14. ἐυχὴ] *Cr.* πρεσβυχὴ.

l. 36. ἀκυπόδες. *Cr.*

Pag. 242. 9. *pro* τὸ ἢ πεῖνον, *cod. Cr.* τυτίσι, *rectè, vt opinor.*

l. 38. ὀχλέω] *A. Donneus magis probat compositum* ἐνοχλέω.

Hom. 31.

In sequentibus 37. homilijs & rariores sunt variæ lectiones, & minùs fortasse, quàm in prioribus, omnia accuratè emendata, quod nobis à tribus codicibus hîc destitutis contigisse nemo mirabitur, qui libros manuscriptos cum iudicio tractauit, & primus ex manuscri-

ptis excudi curauit. Dabitur tamen opera, vt, quoad per libros licet, lector candidus nihil admodum hîc habeat quod desideret.

Pag. 246. 31. τὸν ποσὸ τον] *A. Dom.* magis probatur τοῦ τον, vt *supra*.

Pag. 248. 14. ἀποδύω] *insolens loquendi genus, inquit A. Dom.* & *legendum fortasse* ἀποχύπτω.

l. 25. μὴ γ' ὅσοι] γάρ *magis probat A. Dom.*

Pag. 252. 15. περιλαμβάνω] περικαλύπτω *magis placet A. Dom.* vt respondeat *praecedenti* ἐπιδύξεται.

l. 19. ᾧ τὸ μηδέποτε τῶν λαθεῖν δυνάμενα ἅπαν ὁμοίως ἢ φανῶσι ἀφιεμένων] *Aliquis sensus postulat necessario plane contrarium.* ᾧ ἅπαξ μηδέποτε τὸν λαθεῖν δυναμένων τὰ ὁρᾶν ἢ φανῶσι ἀφιεμένων *locus observatu dignus, vt intelligamus etiam politissimis aliquando scriptoribus tales in orationis decursu plerumque excidere anomalias. similia multa memini in Chrysostomo, quorum magna pars fortassis vt ipsum loquentem, sic me legentem fugient. satis sit hoc loco semel monuisse lectorem huiusmodi dictionis naeuis non carere theologorum omnium diserissimum.*

l. 43. ᾧ ἐνήμων] *hunc locum in nostris codicibus fede mutilatum ex Regijs Lutetiæ restitutum felicissimè.*

Hom. 32.

Pag. 255. 1. ὅτι] *A. Dom.* placet ἐπεί.

l. 7. ὑμῖν δὲ ...] *A. Dom.* ὑμῖν *aut retinendo* ὑμῖν *desideratur, inquit, aliquod verbum post* καταγέλαστοι, *Καὶ, aut tale aliquid. sunt tamen, vt opinor, huiusce constructionis ellipticæ exempla apud bonos autores.*

Pag. 256. 43. ὡς] *ex vsu linguæ magis* ἤ, *nisi post* ἕτερον *legas* ἄλλως· *nam dicimus* ἄλλως, ὡς, *&* ἕτερος, ἤ. *A. Dom.*

Pag. 257. 21. ἐκεῖ] *atqui vertendum postulat* ἐκεῖσε. *sic tamen loquitur pag.* 258. 24. *&* 277. 4.

Pag. 259. 23. φιλάνδρου] *A. Dom. magis placet* φίλανδρον.

Pag. 261. 3. πῶν γυναῖκας] *A. Dom.* τῇ γυναικὶ, ὡς ξένῃ ᾧ ὑπὸ γῆς ἀλλοτρίας ὑπανδρουμένῃ. *recte & ex vsu linguæ.*

l. 6. διαδυόντων] *rectius ex Grammatica ratione* διαδυῇ, *nisi subaudiatur* ὑπὸ κατοφ. γῆν. *quod dicit usitatius est. A. Dom.* ᾧ ὅτε μὲ οἱ ἐπυρέττα *&c. interposito* ὅτε, *structura reddit emendatiorem.*

Pag. 262. 23. ἔλεον] *Interpres Latinus videtur legisse* ὃν ἐλεᾶν.

l. 35. τῆς συζυγίας] τῇ συζυγίᾳ τῇ ὑμετέρᾳ. *A. Dom. vel potest esse genitivus, qui regatur ab* ἐδίνυ. *nam alioqui cum* μιμεῖσθαι *non conuenit.*

Pag. 263. 1. συνεχόμενον] *A. Dom. magis placet compositum* ἀπεκχόμενον.

l. 27. τὸ οὐδέποτε] *Idem Dom. putat hîc deesse* τοῦτον.

Hom. 33.

Pag. 266. 12. μείονας] μειονέκτας *magis placet A. Dom.*

Pag. 267. 5. τῇ περὶ τὸν θεῖον] *lege* τὸ θεῖον. ὡς τὸ θεῖον. *A. Dom.*

Pag. 268. 15. ἀλλ' ἡμῖν ἀκριβῶς] *explet Interpres,* æquabiliter omnia fecit. *alioqui sententia pendebit interrupta.*

l. 27. αὐτοῦ ἐκοπιάσαμεν] *fortè,* αὖ τὸς ἐκοπιάσαμεν.

Pag. 270. 33. ὅτι πολλὰ κατ' αὐτὸν ᾠδεῖν] *Regij & nostri consentiunt. Interpres Latinus,* Vt multa posthac inciderent, per quæ Lot eruditetur. *Mihi locus non videtur mendo carere, quod tamen eluere non possum, nisi pro* κατ' αὐτὸν, *legamus* κατ' αὐτὸ. *sed vide ipse.*

Hom. 34.

Pag. 272. 35. αὐτῷ] αὐτῇ. *A. Dom.*

Pag. 273. 17. ὡς] *A. Dom. mauult* ὅτι, *quia sequitur infinitivus, & sic pag.* 274. 21. ὅτε τῶν: *quod tamen toties sine libris autoribus non muto.*

l. 26. τὰ τῆς αὐτῶν φιλοτιμίᾳ τιμᾶν] *eadem loquendi formula vtitur paulo post lin.* 30. *pro* petitionem *suscipere, & honorifica munificentia prosequi. A. Dom.*

Pag. 274. 5. τῷ] *A. Dom. indicit* τῷ *& sequens* τὸ *ante* μυ. *stante tamen lectione contexitur de quo mihi cum Rosino conuenit, comma ponendum post* Ἀλεξάνδρ. *lin.* 5. *& aliud post* ἀυτῷ, *lin.* 6. *vt planior sit sententia.*

Pag. 275 20 ἀποδύ χ] *Sententia pendet imperfecta, qualia sunt ejus exempla apud Chrysostomum nisi legamus sublato* χ, *vt à superioribus pendeat sententia.*

Pag. 277. 34. περὶ τ' οὖν τῷ ἐῷ ἡμᾶς παρόν.] *A. Dom. magis probatur* περὶ τ' οὖν τὸ ἐῷ ἡμᾶς παρόν, *vel retinendo* ἡμᾶς. περὶ τῦ οὖν τὸ ἐῷ ἡμᾶς περιόν, ἀγαθόν. *retineri potest lectio contextus.*

Hom. 35.

Pag. 280. 8. τῆς παροίας ἀπλήθως τῷ Θεοῦ πῶ περοίᾳ] *per hypallagen dici putat A. Dom. vis pro,* πῶ παροίᾳ αὐτῦ πλήθει τῆς τῷ Θεοῦ περοίας.

Pag. 282. 1. αἰδήμων] *fortè videbitur alicui deesse* αὐτον.

l. 17. ἐρχόμενοι] ἐρχόμενον *aptius respondet* τῷ χορηγεῖν. *atq; ita prorsus legendum est. si ad* ἵνα *referatur: si ad* μάθητε ὅτι, *nihil est necesse.*

Pag. 284. 13. Ἐ ἡμᾶς ἀναμίσητο ὅτι τὸ τῶν ἀνθρώπων ἐπιπλήττειν] *Sensus perspicuus, sed constructio claudicat.*

Hom. 36.

Pag. 290. 21. πῶς ξενοίας ἢ ἀρετῆς] πῶν ξενοιῶν *hypallage, pro* ἀρετῆς ἢ ξενοίας. *Verum sic solent multa festinantibus excidere, autoribus, librarijs.*

l. 33. προχειρόμενος] *legendum* προχειρίζεται *vel explendum* Ἐ φιλανδρώτερον ὄντος Ἐ φιλοτιμίαν μᾶλλον ἐπιδείκνυται.

Pag. 291. 10. περὶ τ'] περὶ δὲ ἐκείνων. *neq; enim dubitat constabilire sententiam.*

l. 39. κατασκάλλω.] θεραπεύω *A. Dom.* quia κατασκάλλω *inquit, cum accusatiuo,* πορεύω *cum infinitiuo, vitè & ex vsu linguæ: non tamen semper obseruatum Chrysostomo nostro.*

Pag. 294. 3. τὰ ἢ Ἐ Μελχισεδέκ] *fortasse legendum,* τὰ ἢ ὑπὸ τῦ Μελ.

Pag. 298.

Pag. 298. 6. ἔδει τε τῶν διαγωγῆς] *unus ex codicibus regijs sic habet. in altero ex regijs, & utroq; nostro deest* ἔδει τε : *nos tamen recepimus, vt sensus cōstaret, qui alioqui claudicat.*

l. 8 ἡμερον ἕξη)] *plerunq; ἡμέρως, ὀλιγάκις melius congruunt cum antecedente ἡμᾶς.*

Hom. 37.

l. 35. ζωώδικῶς] *vsitatius in hac quidem significatione* ζωώδους. *sed neq; hoc exemplo caret : sic enim loquitur p.* 357. 32.

Pag. 299. 8. αὐδύνατα ὀπτχερήσιν] *magis ex vsu linguæ* αὐοήτοις ὀπτχερήσιν.

Pag. 300. 7. εἰ μὴ ὅτι] *sententia inducta* ἔτι *melius fluit. simile huic ac planè germanum vide hom.* 40. *p.* 326. 21.

Pag. 301. 4. πολλῆς δεῖ σπάνεως] *vsitatius* σοι.

l. 25. ἢν δι αὐτοῦ] ἢ δι αὐτ. *magis placet And. Dunæo.*

Pag. 302. 2. ἐκεῖς αὐτῶν τῶν ἐχόντως αἰκανοεῖς. *A. Dunæus.*

l. 9. πῶς ὦ μὴ αὐτὸ παῖτα ἐκεκα' ἰῶ ἀυτῶ διαπεσέξει ἢ λοιμοῦνς *A. Dunæus.*

Pag. 303. 2. ἀδεὶ ἦν ὠφεμημένων] *legendum videtur* ἀδεὶ τῶν ὠφεμημένων : *aut* ἐν ἦν ὠφεμημένων, *inducitis* ἀδεὶ ἦν, *quem sensum secutus videtur interpres. A. Dunæus,* ἀδεὶ ἦν ἐναντίων ὠφεμημένων.

Pag. 304. 22. μὴ αὐτῆν ἰφίεσθαι] *fc.* ἦν τῶν χρείων ὑπάρξαι ἐντων, *durè nimis : sed ita legitur in omnibus libris nostris, & regijs. A. Dunæus,* μὴ ἀκεπῶν ἰφίεσθαι *ex ingenio. Interp.* nihil immodice concupiscere, *nescio quam lectionem secutus.*

l. 30. ἄξιοι.] *& mox lin.* 33. αὐτὸς *in singulari, & statim lin.* 40. ἄγοντες *&* ὄντες.

Hom. 38.

Pag. 309. 20. ὕτε] *A. Dunæus reponit* ὑδέ · *quia* ὕτε, *vt ipse ait, ponitur in diuisionibus, & nunquam per se solum.*

Pag. 312. 25. σκέ'ει φοιδίμως] φοίδιμως *sæpius cum genitiuo. A. Dunæus.*

Pag. 314. 42. τῶν ἀξιώσαντα *videri positum pro* τὸν ἀξιώσαντα. *& tamen Interpres illam lectionem sequitur.*

Pag. 315. 4. ἢ τῶν ἐπιείκειαν] *fc.* μισθὸν ὑμῖν ὅσον δεῖν ἀγαθόν.

l. 19. ὑπηρφοῖν] *A. Dunæus maunlt* ὑποτροφῶ.

Hom. 39.

Pag. 318. 17. ὑπέμιμνόν σοι γνώμῳ] σοὶ *magis placet A. Dunæo.*

Pag. 321. 12. ἐκκλίπων] *A. Dunæo magis probatur* ἐκ, κλίπων.

l. 15. *vel sic,* καθάπερ δεσμόν τινα ἀφέλεσθαι τὸ σημεῖον τῆς.

l. 28. ὡς τῶν ἀληθείαν τῶ φωτὸς] *dura hypallage inquit Andr. Dunæus, pro* ὡς τὸ φῶς τῆς ἀληθείας.

Hom. 40.

Pag. 325. 31. ἀξιάκιθῳ] *fortasse* δίκημα. *vel post* ἐπίσκοπε δὲ *deest* φησί.

Pag. 326. 21. εἰ μὴ ὅτι] *vide annotat. in pag.* 300. 7. *hom.* 37.

l. 32. ἀδιαπόβετοι] *A. Dunæo magis probatur* ἀεσατόβετοι, *vel* ἀπ' ἀβέτου *quam hoc militare vocabulum* παρατόβετοι.

Pag. 327. 23. ἀνῆρ αὖ] *A. Dunæus inducit* αὖ.

Pag. 328. 13. δὲ τῆς τῶ λυθῆ τῆς πολιτευσάμης] *dele prius* τῆς, *& expedita erit lectio. Boisius.*

Hom. 41.

Pag. 329. 10. ἀλλὰ τῶν ἐπποδρομίας] τῶν ἐπποδρομίας. *A. Dunæus.*

Pag. 330. 18. εὔνοια] *A. Dunæus maunlt* ἀεύνοια, *vel* εὐνοΐα. *sic tam. n habet Latinus interpres,* debitam curam & beneuolentiam.

l. 19. εὐχαειστίαι] *A. Dunæus maunlt* εὐφημίας, *vel* χάειτας. *Interpres Latinus,* euhdem consequitur honorem, *quasi scriptum esset* τιμῆς.

l. 32. πῶν μὶδενδν] *hoc est,* πῶν ἀπαίτησιν, *inquit A. Dunæus & paulo post* μὶδενὸν τῶ *pro* ὀπαιτῶν]. *sic dicitur* μετάνοια πῶν ἐκκατίαν, petere conjulatum.

Pag. 333. 39. ἀφοσιώσω] ἐπ' ἀφοσιώσω. *& sic vtitur Demosthenes hac præpositione contra* Onetorem, ἀφιέμενος ἀβίου ἐπ' ἐπιτρόπῳ ἦν ἐμοί. *Hac doctissimus Dunæus, qui Chrysostomum nostrum non patitur nisi Atticè loqui: quem tamen sine præpositione loquentem vide p.* 351. 23. *& hom.* 18. *in Acta. p.* 580. 48. *edit. Germanice.*

Pag. 334. 3. ἢ ἐγχωριάτων] *hoc est,* ἢ ἐνδιχομένων. *his enim duabus vocibus promiscuè vtitur Aristoteles. i.* ex eorum numero, quæ more hominum fiunt, quæ natura & consuetudo patiuntur. *sic hom.* 53. *p.* 412. 32. κτῆ τὰ μὲν ἐγχωριῶ. *& sic ferè legunt omnes quos adiimus codices. vnus* ἐγχωριαζόντων *q.d.* ὅσα δεῖν ὁπ χώρεως *quemadmodum dominum compellare quamuis humilem. Interpres Latinus,* captantium beneuolentiam.

Pag. 336. 32. ἐγκατάλιπε] ἐνάλιπε *maunlt A. Dunæus, vt apud Lysiam,* ὑμᾶν ἐνάλιπε ὠφελμίας.

Hom. 42.

Pag. 347. 39. πλεονά'ει αἰῶνον] *altiùs, auget.*

Pag. 348. 1. ὑδὲ κλέπης ὑδὲ] *A. Dunæus reponit* ὅτε κλέπης ἔτε.

l. 8 αὐτ ἔσκεπται] *Antitheſis* τῶ αὐάλωτ@ *postularet potius* ἁλίσκεται.

Hom. 43.

Pag. 351. 23. ἔδει] *A. Dunæus,* ἔτως, *vt sæpe aliàs.*

Pag. 352. 11. ὡς σπιόντων] *A. Dunæus magis probat* ἄλόντων.

Pag. 354. 32. 34. *&* 35. *pro* φησὶ, *legendum videtur* φασὶ. *vide quæ alibi notauimus de huius verbi vsu, aut saltem librariorum licentia.*

Hom. 44.

Pag. 360. 26. ὅτι *ego*] *rectius* τὸν αὐτόν. *utrobiq; enim Hierem. intelligitur.*

Pag. 361. 16. ὀνήσωμαι] *assentior A. Dounæo reponenti* ἀνύσωμαι, *vel* ὀρκοῦσθαι, *aut* ἀναίδεια. *nam* ὀνήσομαι *per se stare non potest, nisi adijcias* ἑαυτόν.

Hom. 45.

Pag. 366. 20. ὅλη πανύστων γυναίων] *sic habent omnes quos adiimus codices, præter unum è Regijs, qui pro* γυναίων *habet* ἀκροατῶν. *quid si utrumq; legamus* γναίων ἀκροατῶν, *quod certè pleniùs esset, nisi obstaret cacophonia tot genitivorum in* ων. *A. Dounæus retinet* γναίων, *& subaudiendum censet* ἀκροατῶν; *sed* γναίων *per se sine substantivo expresso mihi non probatur.*

Pag. 369. 11. τὸν κμεῖον] τὸν τῦ ὕπνου κμεῖον *legisse videtur Latinus interpres.*

l. 25. μὴ τῦ δικαίου] *Interp. Lat. sic legisse videtur hunc locum* μὴ τὰ τῦ δικαίου, φησι, πεποιημένα ἔσται. *sed* μὴ τῦ δικαίου *pro* iure, iuste, δικαίως, *hic positum videtur.*

Hom. 46.

Pag. 375. 19. πὼ Σεῤῥᾶ] τῇ Σεῤῥᾷ *rectè A. Dounæus.*

Pag. 376. 3. ὁ γὰρ] *mallem* ὡ γαρ'. *duplex* ὁ *certè hic locum non habet ex usu linguæ.*

l. 21. ἐφ' ἕν αὐτῶν] αὐτῆς *A. Dounæus, rectè.*

Pag. 377. 41. πὼ κ' δν πὼ 'πημ.] 1. *Reg.* 17. 40. κ' δν ποιμενικὸν.

Ib. βάλλω] πότε πλίθοις λεῖος ἐκ τῦ χαμαῤῥοῦ. *ibidem, de quibus quo pacto* βῶλος *dici possit non assequor.*

Pag. 379. 15. τῦ διαβόλῳ] τῷ διαβόλῳ *magis placet A. Dounæo.*

Hom. 47.

Pag. 385. 16. ἀναπείσωμεν] *A. Dounæus* ἀναπέσωμεν.

Hom. 48.

Pag. 385. 39. τὸν νεκρὸν] *in masculino genere de fœmina: & sic perpetuò de hac re Biblia Græca.*

Pag. 386. 34. ἐπίμως διαδωῦσι βυλομένοις] *hoc loco rectè observavit doctissimus Dounæus alterutrum* πλεονάζειν, *vel* ἐπίμως, *vel* βυλομένοις: *deinde* διαδωῦσαι, *quod est propriè per successionem tradere, & respondet* τῷ διαδέχεσθαι, *positum* κατὰ χρηστικὸν *pro* ἐπιδωῦσαι. *hic enim liberalis & gratuita donatio significatur: ita q; animo suo legendum ita hunc locum: ἐπεισὶ δ' ἕδεν ἑτοίμως ὀπιδωῦσαι βυλομένοις τὸν αἰτοῦντας. quod ἀπλῶς πᾶσιν esse nemo negârit. sed libris non addicunt.*

Pag. 388. 6. ὁμόζυγον] *ut sæpe aliàs, pro* ὁμοβύζυγον.

l. 24. μᾶλλον ἑαυτῦ] *assentior doctiss. Dounæo legenti* μᾶλλον αὐτῦ.

Pag. 389. 30. ἐκεῖ] *A. Dounæus* ἐκείσαν. *fortasse rectum est* ἐκεῖ *pro* ἐκεῖσε, *ut sæpe aliàs: ut referatur ad Abrahami domicilium.*

Pag. 390. 40. πρὸς τὸν πατέρα] *mallem* πρὸς τὸν πατέρα χω· *& ita Latinus interpres.* πρὸς *enim pater erat servus.*

Pag. 393. 3. αἱρέσεις] αἵρεσις *vocabulum est forense, & hoc loco, & sæpenumero apud Chrysostomum in Psalmos, p.* 539. 2. *&* 31. *& significat pactum conditionale, ut loquuntur: ut de sanitate hujus loci neminem dubitare oporteat. vide Theophili institut. lib.* 3. *tit. de verborum obligationibus. Idem verbum est eodem sensu infra hom.* 56. *pag.* 436. 25.

Hom. 49.

Pag. 396. 1. ῥύμφη] *pro* nuru, *in sacris libris usurpatur. Luc.* 12. *& Matth.* 10. *&c. & apud hunc nostrum hom.* 62. *in Gen. p.* 477. 39.

Hom. 50.

Pag. 398. 18. διέξαντες ἦλ] *ante* ἦλ *deesse videtur &* ad *sulciendam sententiam.*

l. 33. ἀλλ' ὅτι] ὅτι *etiam hic, ut sæpe aliàs, abundat, nisi post* ἀλλα' *intelligatur* φησί.

Pag. 400. 6. ὅτως μὴ ἦλ ἐντεῦθα κεῖσθαι, ἢ ἔκπωσιν ἦλ ὀνεῖ ἀγαθῶν] *putat doctissimus Dounæus hanc lectionem stare posse, repetito* μὴ *ante* πὼ 'ἔκπωσιν, ὡσὶ τῦ κοινῦ, *ita ut eadem præpositio primo loco significet cum, secundo post: quod quam eleganter fiat nescio, insolens certè est & novum. sed libri nihil variant.*

l. 10. τοσοῦτα ἢ ἐπὶ σεισθησομένοις, χειμάτων ἢ πλ] *A. Dounæus legendum censet,* τοσοῦτα ἢ ἐπὶ σεισθησομένοις χείμασι τῆς.

Hom. 52.

Pag. 406. 16. ᾧ δεσποτῶν] *legendum videtur* παρασκεῦσαι, *vel* ᾧ δεσποτῶν, *ut referatur ad præcedens* Θεῦ.

l. 17. τῷ μηδενὸς ἐν χρείᾳ ἡμῶν] *ex codicibus regijs unus habet* κρείττων (*alter* κρατιστάτα) ἐυπρεπὲς ἦλ μηδενὸς ἐν χρείᾳ ἡμῶν' *ex quibus commodius sensus elici non potest. A. Dounæus putat locum esse integrum hoc sensu,* κρείττως ἐς ἐυπρεπὲς· *hoc est,* ἐν τῷ μηδενὸς ἐν χρείᾳ ἡμῶν. *hæc est enim, ait, sanctorum* ἐυπρέπεια, τὸ μηδενὸς ἐν δεῖσθαι. *mihi non liquet. fortasse* τῷ *dativus est instrumenti vel modi actionis. Latinus interpres,* ve nullius indigeat.

l. 30. διάκριτος *pro* διακόπτω. *sic sæpe peccatur in hoc verbo.*

Pag. 407. 21. ἔχων] *A. Dounæus posterius* ἔχων *mutat in* κατέχων.

Pag. 411. 35. ἐγκαιμίου τῷ συνειδῦτι] *quomodo* ἐγκαιμίους *sufficiat regiminis duorum datiorum, φύσει & ζωῇδι, non satis assequor. libri nihil iuvant. Hom.* 54. *p.* 425. 24. ἐκ τῦ ἐγκαιμίου τῇ φύσει τῇ ἠμετέρᾳ ἐδίκασαν' *cum unico dativo.*

Hom. 53.

Pag. 414. 11. ἐπίλοιδοι] ἀβέλοιδοι. *Andr. Dounæus, rectè.*

Pag. 415.

Pag. 415. 5. πανοῦργον] *Idem* πανοῦργον *legit.*

Pag. 416. 10. ὑπάρχειν] *legendum videtur* ὑπόνοιαν, *aut* ἀπόνοιαν. *nam* ὑπάρχειν *hic locum non habet: & tamen libri Regij cum nostris consentiunt.*

Pag. 418. 36. *Hic locus sic distinguendus, ut sensus sit clarior. post* ἅπαξ *ponatur comma, dein omnia ab* ὃ δὲ *l.* 37. ἀγγέλῳ *ad* ἅπαξ. *l.* 39. *includantur parenthesi.*

l. 39. Διαφθείροντες] *A. Donneus mauult* διαζεύγνυντες, *recte, vt Paulus alibi loquitur,* διάδρομοι διεζευγμένοι τὸν νοῦν.

Hom. 54.

Pag. 419. 43. θεωρῶ δὲ οἱ] *simplex* ὁρῶμαι *magis placet.*

Pag. 420. 24. κατατείνειν] *A. Donneo magis placet* κατατήκειν.

l. 31. *A. Donneus mauult* ὄπισθεν πάντα *&* πανοικίδια.

Pag. 421. 6. ἐν ᾗ] *deest* ᾗ *ante* ἐν, *ad fulciendam sententiam.*

l. 13. ὁ ἀδελφὸς] *pendere videtur sententia, qualia sunt multa apud bonos autores* αἰωνοπάθητα. *sed aliter accipi posse: sed non placet exercitatio, nec* ᾗ *displicet syntaxis.*

l. 31. πλημμονὴ] *sensus planus est, si ea includantur quæ uncinis inclusa sunt, quæ itidem absunt ab vno ex nostris manuscriptis. A. Donneus ita legendum putat hunc locum: εἰκὸς γὰρ ἀκούσιόν τι τῶν πλημμονῶν, οὐ μὴν ἀποθανεῖν ἀναγκαῖον, τὴν δὲ τοῦ φόνου δίκην ἀπαιτηθῆναι. sagaciter vt nihil supra minus tamen abierimus à vocibus, & fortasse minore cum incommodo, si ita legamus, εἰκὸς μὲν ἑκόντων, εἰ τῶν τοιούτων πλημμονῶν τοῦ δὲ φόνου δίκην ἀπ' ἢ delendo sc.* οὐ μὴν. *vox enim quispiam ita loquitur,* Verisimile est, si re occiderit, te moriturum &c. *nisi* πλημμονὴν *accipiamus non pro facto, sed pro incepto,* ἀπὸ τοῦ ἁπτεσθαι.

Pag. 422. 26. αὐτῆς] *Latinus interpres legisse videtur* αὐτᾷ, *sed puto ad vtrumq; pertinere. nam supra cap.* 26. 39. ᾗ ἦσαν ἐπίφθονοι πρὸ τοῦ Ῥεβέκκᾳ.

Pag. 424. 10. δὲ τῆς ἀλλοτρίας] *fortassis* δὲ πρὸ ἀλλοτρίων.

l. 20. φερομένοις] *A. Donneus. fortasse non peius, inquit, ᾗ ἐν τοῖς μᾶλλον ἀσταθμήτοις* in ijs quæ maximè premebant eum, tenaciter adhærebant. *Interpres,* in rebus præsentibus.

Hom. 55.

Pag. 429. 33. ᾗ πάντα ἀδιάλειπτον] *suspecta lectio, nec* ᾗ, *tamen libri inuant. A. Donneus substituit* χρὴ ἀδιαλείπτως. *sortè* παρὰ τὸ ἀδιάλειπτον.

Pag. 432. 25. *Interpres videtur legisse,* ἐκείνων, φησὶ, διαφόρων, πιθήκων, *subluto articulo* ᾗ.

l. 35. ᾗ πρὸ κλίνης σφόδρα ἐξασκήσασθαι] *fortasse* ἐξασκήσουσαν, *vel* ἐξασκῆσαι πρὸ, *quia præcesserat accusatiuus* σωφροσύνην. *Nam* τὰ δυνάμενα τῆς ψυχῆς πρὸ ἐυμοιρίαν ἀσκεῖσθαι πρὸ κλίνης ἐξασκήσθαι, *vt ferri posse non negem, duriusculum est, præsertim præcedente accusatiuo* φιλόσοφα. *vt enim* ἐξασκῆσαι *deus sit altissimus & regat ἐυμορφίαν, Hellenismi ratio non patitur.*

Hom. 56.

Pag. 437. 37. ἐοικέναι] *Coniecturam A. Donnei probo de hoc verbo: futurum esse medium ab* εἴσημι, *vel* ἐοίκημι *intromuto: cuius verbi etiam aliæ tempora leguntur apud bonos autores. aliquando putarem legendum* ἔοικεν ἀδελφὸν ἀποθνῄσκειν *pro* ἀδελφὸν ἀποθνῄσκειν. *sed libri manuscripti constanter retinent* ἐοίκατε, *& hunc modi periphrasis aliquot Græcis auribus insolens.*

Pag. 438. 5. καταρχεῖν] *cum genitiuo hic, & hom. sequenti p.* 443. 22. *vt eius synonymum* κρατεῖν. *A. Donneus.*

Pag. 440. 27. τῷ πνεύματι] *sc.* ἀνθρώπου, *vel* πνεύματι, *sc.* σωτηρίας, *vel* πνευτύπου.

Hom. 57.

Pag. 446. 34. ἑξακατόλιθος] *ex codicibus Regijs vnus habet* ἑπτακατόλιθος, *alter* ἑξακτακατόλιθος, *tertius* ἑξαστοχάλιθος: *vetustq; omnes codices verba illa vncinis inclusa* ἐπείων σταδίων, *quæ leui immutatione* ἐπείων *in* ἐπείων *optimè conueniunt.*

l. 40. τὰ ᾗ ἐπείων] *vel legendum* αὐτὰ ᾗ ᾗ ἐπείων αὐτὸν χεῖρον διέπεκα, *vel* τὰ ᾗ ἐπείων αὐτὸν, ᾗ χεῖρον διέπεκα, *recte monuit A. Donneus.*

Pag. 447. 13. τῆς πάππου] *A. Donneus* τῆς ἀπ' ἄκρου αὐχ.

l. 25. ἐνίκησεν] *Idem* αὐτὸν ἐνίκησεν.

l. 29. ἐνίσχυσεν εἰς ὄρος] ἐνίσχυε μὲν εἰς ὄρος, *Idem Atticè.* & *sic alibi loquitur Chrysostomus.*

Hom. 58.

Pag. 453. 8. ἀδελφοκτονοῦμαι] *A. Donneus magis probat* πατροκτονοῦμαι, *sed alterum censeo retinendum.*

Pag. 454. 6. δὲ τὸ] *A. Donneus* πρὸ *sententiam melius fluere, retento* τὸ, *& post* ἁρπῶν *reposito* κατώδυν *vel* ὑποχόδυσε. *sed nihil muto sine libris.*

l. 40. νῦν ὁρῶν θεὸν] *A. Donneus pro* νοῦς *legit* ἀνὴρ, *vel* ἄνοι, *hoc est,* ἄνθρωποι. *quia Augustinus, inquit, & ceteri Patres, tam Græci quàm Latini, vir videns Deum: quamuis & hoc etymon falsum, & ab Hebraica veritate alienum.*

Pag. 456. 34. ᾗ τὸ τίκνα] *Hic videri posset quædam desiderari, quæ in Genesi leguntur, cap.* 33. 7. *sed absunt etiam à Latino interprete.*

Pag. 457. 13. Ζωγραφήσεσιν] *Asserior A. Donneo legenti* Ζωγραφήσουσιν, *& sic Latinus interpres acceleratius: item* ἀποδημίαν *improprie dici de eo qui redeat in patriam.*

Pag. 458. 6. ὅσῳ] *vel legendum* ὅσῳ, *vt sit datiuus instrumenti, vel supplendum* πνεύματι, *aut tale aliquod participium, à quo regatur accusatiuus* ὅσον.

Hom. 59.

Pag. 459. 14. ᾗ πάππου] τῆς πεσεῖν. *Andr. Donneus.*

Pag. 461. 9. τῆς κίρκης] *deesse putat A. Dounæus,* τῇ πεδῳ. *vel* τῇ ἴρωτι, *vel* τῇ ὀπιδημίᾳ. *sed sic centus loquitur Chrysostomus.*

l. 43. ἡμέλλησεν] *vel* ὑμέλλησεν *legendum, vel* ἐμέλλησεν.

Pag. 462. 30. ᾧ κολάσεως] *ante* κολάσεως *deesse* πολὺν *vel* ἄξιος κολάζειν, *aut aliquod certè eiusmodi verbum.*

Pag. 463. 14. πρὸ ἀυτῆ] πρὸ παῤ ἀυτῆ, *A. Dounæus, hoc est,* ἐκείνης ᾗ θεραπόντας.

Pag. 464. 20. κατ' ἐυνοίας λόγον μὴ θεραπεύειν] *A. Dounæus* κατ' εὔνοιαν, μὴ λόγον θεραπεύειν. *hoc est,* indulgentiâ, non ratione curare.

Hom. 60.

Pag. 466. 38. ὀπαμώνουδας] μίγνυδς reponendũ censet *A. Dounæus, quia* ὀπαμώνουδας *propriè dicitur de commercio gentium mutuo. Rectè. vide pag.* 477. *lin.* 39. *&* 514. *lin.* 8.

Pag. 467. 10. ὕτως εἶπας;] *Hæc interrogatio responsioncm non habet. itaq; ex antiquissimo manuscripto in Regia bibliotheca Lutetiæ hic locus ita restituendus: πόνε ὺν ὅτεκεν ὕτως εἶπεν ὁ γέρων, εἰ ἰγνόητο αὐτὸ ὲν τῇ Μεσσοπωμίᾳ; ὅπως ὑπαδὴ θεῷ τῆς ὀκείδον ἐξέδ' ὰ Ραχὴλ αὐτὴν συλλαζῶσα ὑπὸ χεῖρ.*

Hom. 61.

Pag. 470. 16. θεμέτικον κέϊδας] θεμέτικα, *vel* θεμέτικον ἰῶ. *A. Dounæus.*

l. 20. λαμπρότερον, ἐνλαξίτερον, θεμαδέτερον] *sc.* πεῖσιν. *abest enim aliquid ad explendam sententiam. nam* ἀκήδεσι λαμπρότερον *pro* πεῖσι λαμπρότερον *dictum est.*

l. 22. ἄτε δὴ κεδάσαι] *videtur redundare, inquit A. Dounæus* ἄτε δὴ, *vel* κεδάσαι, *nisi ponantur ὡς* θέλοντα, *ut sequitur infrà lin.* 40. ἄτε δὴ οἱς.

Pag. 471. 3. κατηξιότατα] *A. Dounæus manuit* Ζωξέτατα, *& fortè potiùs quàm* πάρεργον.

Ibid. πορώσεως] *A. Dounæus* πωρώσεως. *sed nihil est necesse mutare.*

Pag. 472. 30. ἐκεῖ δ'] *rectè annotat A. Dounæus deesse videri* ὑπόδημα. ἐντεῦθε ᾗ *&c. quæ tamen nec apud Latinum interpretem extat.*

Hom. 62.

Pag. 476. 19. ἐξελθεῖν] *Assentior A. Dounæo aptius esse* ὑπεκελθεῖν.

l. 34. ᾗ ὑπιδὲ δὲ δὴ] *sententia pendet imperfecta, ut sæpè aliàs. omninoq; in homiliis in Genesin, & aliis Chrysostomi operibus multa sunt ἀσαφέλυδα, multa αὐτοπαθέδατα, quæ sustulisse insignem esset iniuriam disertissimo autori attulisse. satis sit hoc præmonuisse, ne quis speret ex libris posse hæc omnia enucleari, & ad grammaticæ normam dirigi.*

l. 38. βελησάντα] *quid si legamus* βελδάσαντα;

Pag. 477. 9. κατ' αὐτὸν πιπάμμα] *A. Dounæus* κατὰ αὐτὸ, *vel* κατ' αὐτό. *Latinus Interpres* per eum nati.

Pag. 479. 5. Ζωπήσαντο] σωπῆσον *magis placet A. Dounæo. vtrumuis rectum.*

Pag. 480. 10. πεσοῦσαν] πεῖσαν. *A. Dounæus.*

Pag. 482. 15. ἀποτυμδῶναι] πὼ καδηλῶ *addit A. Dounæus, quod* ἀποτυμδῶναι *nunquam per se ponatur de vllo supplicio: & interpres Latinus* plecti capite.

l. 27. κατίχαεν ἀυτῷ ὕλεος] Ομηρικὸν, *inquit A. D.* πεποίηκε ᾗ χθεν κατηχθὲν Ὀδυσῆα, *de Vlysse Odysseæ A. vt opinor. ex hoc, multisq; aliis eiusmodi locis intelligimus (inquit A. D.) quam eruditi fuerint septuaginta interpretes.*

Hom. 63.

Pag. 486. 37. Ζωεχορήσθη] *A. Dounæus* Ζωϊδεη, *vel* Ζωϊωνήθη.

Hom. 64.

Pag. 489. 37. ὑπίλθωμεν] *alij cod.* ὑπεξέλθωμεν.

Pag. 490. 42. τῇ ὄψει θεραπάδασι] *Lat. interpr.* Visioni seruirent.

Pag. 499. 3. ὑπιδέτη] *recognitor editionis Latinæ Parisiensis legisse videtur* ὑπόδεδε.

Pag. 500. 11. ὲν δολίῳ] *vel* ὲν *delendum, vel post* ὺν *addendum* ᾗ, *vel* ἡμῖν δὲ *legendum pro* ἀκηπίρατον.

Hom. 65.

Pag. 505. 7. θεσσακόσιοι μῦ] *Interp. Lat. posita plena distinctione post* θεσσακόσιοι, *sequentia videtur ita legisse,* μῦ ᾗ κ τὸ τοῦ Λίγυπδίου ἀπόστατος κατεφυλόπεδεν, σκόπει μαι.

Pag. 506. 8. οἷς ἐκλήσεις] *vel sine* οἷς, *elegantiùs: & sic aliàs sæpe loquitur.*

l. 28. *ante* ὁ θεσσακόδιδμοι, *vel ante* διῤῥωῶτες *quod sequitur, deest, quod sæpe apud Chrysostomum redundat,* ὅτι, *vel* ᾗ ὅτι *ante primum.*

Hom. 66.

Pag. 508. 6. μὴ εἴᾳ] *Hanc lectionem secutus est Latinus interpres. recognitor delet* μὴ. *vtrumuis stare potest.*

Pag. 511. 27. ἐυεργεσίας] *Latinus interpres legit* ἰρασίας, *quod rectum est. nam* ἐυεργεσίας τῆς ἀρετῆς *nullo modo quadrat.*

l. 31. μηδὲν ποσοῦτον] *fortasse* μηδὲ ποσοῦτον, ne tantillum quidem.

l. 32. καχρῆδαι] *A. Dounæus hic & mox bis ait ter* χρῆδαι *pro* καχρῆδαι.

l. 37. ἀθεσπίσιον] *displicet hoc verbum hoc loco A. Dounæo, manuitq; θεσπίσιον, vel* ἀθεσπέλεσιον. *puto omni modo retinendum, ut vocabulum hoc sensu familarissimum Chrysostomo.*

Hom. 67.

Pag. 512. 32. θεμέλια] *Hunc locum in manuscriptis variè perturbatum ex autoritate duorum codicum restituimus, quibus accedit etiam Latinus interpres.*

Pag. 513. 34. τῆς ἔξω γενέσεως] Exterioris generationis. *quid hoc rei est? fortasse inquit A. Dounæus* τῆς ἐξ ἀρχῆς γῆς. *Lat. interp. videtur non legisse* τὸ ἔξω: *certe non vertit. omnes tamen libri nostri*

nostri & Regij habent. Quid si legamus, τῆς ἐξ ἡμῶν.

Pag. 517. 2 *c. Regius post* συμεπούμενα *addit* τοῦτο.
l. 10. ὧν τῦ *deest in cod. R.*
l. 18. *cod. R. ita distinguit,* ἀγάπλω, ᾗ μὴ πω τῆς ψυχῆς ἀναχώρων.
l. 26. *cod. R.* διαπαγχρία.
l. 39. *cod. R.* λυδίνω.
l. 40. *cod. R. post* χάλκους *addit,* καὶ ἄλλο.
Pag. 518. 7. *R.* ἡμῶν αὖος.
l. 14. *R.* ἀπεδείξατο.
l. 15. *R. post* -ση, *addit,* φασι.
l. 18. *R.* ἀγῶς.
l. 28. *R.* πραγῦ.
Pag. 519. 3. *post* nudla, *adde ex Reg.* Ἐρεχθέα.
l. 5. ὁπτακόσιοντα τὸ μεταξ] *fortasse* ὁσὸν τὸ μεταξυ.
l. 8. *Reg.* ἀπηλλάγητο.
l. 24. ὃν ὁ ; δυο ἔτη] *Reg.* ὑγιάνατα ἐπ'.
l. 25. *R.* διαρέγετο.
l. 34. ὁ δίκαιος ἀεὶ] *desunt in Regio, rectè. & ibid. Reg.* ἐπιστέλοντο, *idq; rectè.*

IOHANNIS BOISII
NOTÆ IN HOMILIAS IN GENESIN.

Ad Dominum Henricum Sauilium.

NOn solùm notas tuas (quod vnum tamen à me postulauisti) legi & excussi, quantâq; potui curâ ac diligentiâ, cum contextu Chrysostomi comparaui, sed etiam ἐξ ἀπαλῶν adieci multa de meo, &, vt Theologi loquuntur, supererogaui, non tamen ita vt supererogando me meritum quicquam esse putem, præter fistulam Ciceronis pastoritiam, quâ idcircò dignus fortasse censear, quòd sim ausus vesti quali purpureæ supplementa illa crassiore filo contexta assuere. Emendationes enim omnes quas affero, meæ sunt coniecturæ, & fortasse multis in locis parùm probabiles nec satis scitè confictæ. Sed vt non omnes dignas existimo, quæ eruditorum calculis approbentur: ita nonnullas, tametsi paucissimæ eæ sint, meliore lidere natas credo, quas ne emunctissimæ quidem naris critici sint prorsus aspernaturi. Potuissem, fateor, compendium laboris facere, & minore multò negotio (licut in proximis ad te literis facturum me dixi) ea tantùm loca expendere, quæ à te & A. Dounæo notata essent: sed cùm multa præterea loca inter legendum occurrerent, quæ plurimùm mihi molestiæ exhiberent, & (vt scholorum mos est) mendosa crederem omnia, quæ non intelligerem: in homilijs saltem in Genesin videndum putaui, an post tuam & Andreæ Dounæi messem spicæ aliquæ superessent quæ à me aut alio quopiam non sine fructu legerentur. Quoties itaq; inter legendum hæsitaui, quoties ordo verborum non fuit mihi satis obuius, totiès incessit suspicio latentis mendi, totiès expediui calamum, vt emendatorem agerem, quod non adeò mihi feliciter quidem cessit, quin multis in locis pro emendatore διορθωτὴς fuerim, idq; me ipso Aristarcho ac iudice, sicut ex crebris lituris quibus animaduersiones meæ paginatim, vt sic loquar, maculatæ sunt deprehendere licet. Quòd si meipso iudice toties peccaui, quantò plura sunt quæ reprehendantur ab alijs tantò ad iudicandum aptioribus, quantò minùs ijs rebus quæ iudicium corrumpunt obnoxijs? In notis tuis nihil displicet præter breuitatem & paucitatem. Cæterùm cùm cogito & sumptum, quos fecisti, immensitatem, & non ferendos labores, quos per aliquot annos, quâ exemplaria Chrysostomi conquirens, quâ legens & relegens, quâ emendans, quâ inuicem comparans sustinuisti, absoluo te ab omni culpa, imò miror potiùs quòd reliqua laboribus (qui alium quemuis non inuicti planè animi oppressissent) hunc etiam & notas tuas scribendi & alienas corrigendi addere voluisti. And. Dounæi notæ in hom. in Genesin integræ ad me non peruenerunt. Nam in chartis quas accepi desiderantur omnes ab hom. 5. ad hom. 48. exceptis duntaxat fragmentis quibusdam.

Quod

Quod ad reliquas homilias attinet, non expectabis vt simili eas diligentiâ examinem, quâ has in Genelin. Neq; enim vires neq; otium patientur. Haud benè namq; conuenit pastorali meæ curæ (cuius onus totum soluș sustineo) cum criticis istis curis. Quocirca aut in totum abdicare eas oportet, aut ita parcè admittere, vt mihi alia ex necessitate agenti non sint impedimento.

Hom. 1.

Pag. 2. lin. 14. τὰς παιδίας] *Chrysost. hom. 49. in Matth. pag. 316.* τί οὖν ἔστι αὐτῆς τὸ τέλος; ὁ ὑφηνὸς, καὶ τὰ ἐν τοῖς ἱματίοις ἀκριβῆ· ἡ ἀξία ἡ ὑπέρογκος ἐκείνη· αἱ ἀνδριαντοποιίαι παιδίαι· αἱ φασιανὰ λαμπάδες· ἡ μὴ τῶν συμφορῶν διαγωγή *&c. 1. Maccab. 1. 28.* πᾶσι νυμφίοις καὶ αἰκίαις ἐρῶσιν, καὶ κιθαρῳδοῖς ἐν παιδιᾷ ὑφίετο ἐν πότοις.

l. 34. Ellipsis τῆ ἡ, *ante* ὅταν *durinscula mihi videtur, nec facilè defendenda exemplo aliquo, quod ipsum item ab omni mendi suspicione immune sit. Quod autem A. Dounæo videbatur de hoc loco, idem & mihi de loco illo Matthæi, sicut notæ meæ testantur.*

Pag. 3. lin. 8. φαγῆ] φαγῇ, *an* φάγῃ *scribatur, parùm refert. Si tu aut ego scriberemus aliquid Græcè,* φάγῃ *potiùs quàm* φαγῇ *diceremus. Sed si septuaginta interpretes habent* φαγῆ· (*vt certè habent*) *& libri omnes in eâ lectione consentiunt, per me obtineat illa licet.*

Hom. 2.

Pag. 6. 10. & 11. lego: πότε δυνησόμεθα πᾶσιν παρδεῖναι τὴν ὑμετέραν ἀγάπην; ὅτε *&c.*

l. 21. καὶ σάφεστα ἐλαθάνεν] *sic suprà pag. 2. lin. 12. & 13.* καὶ γὰρ οἱ σάφεστα πινα καὶ καμιλιαν ἐλαθάνεν. *Ita enim malo, quàm cum* καὶ, *ante* ἐλαθάνεν, *quia* ἐλαθάνεν *ex eorum adiectiuorum est genere, quæ substantiuorum nonnunquam formam induunt.*

l. 26. & 27. fort. ἀλλὰ καὶ τὴν βαρβάρων.

l. 42. Melius fueret oratio, meâ sententiâ, si hæ duæ voces, ἀλλ' ὑπισθὴν, *tollerentur, & deinde legeretur:* Ἐξ ἀρχῆς καὶ πλάσις, *&c.*

Pag. 7. 11. ἢ τὰ κατ' αὐτὸν μέλλοντα συμβήσεσθαι ἢ κωλυθῆν] *sc.* τῆς προφητείας. *i. illo ipso tempore, quo prophetatur, vel statim post. Adrianus ista gogo ge in S. Scripturam prophetiarum 3. genera facit, pro triplici temporis discrimine. Quemadmodum enim tria tempora sunt, præteritum, præsens, futurum: sic etiam tres prophetiæ, de præteritis nimirum, præsentibus, & futuris. De præteritis, vt Mosis prophetia,* ὡς τῶ πωτὸς συμβησεσθαι. *(Nam, vt inquit author synopsis prophetiarum,* ὁ τὸ τὶ μέλλοντα προχειρότερον μόνον ἢ προλέγειν, προφήτην ποιεῖ· ἀλλὰ καὶ ἤδη προγεγονότων πῶς χρὴ εἶναι ἐν Θεῶ πεπαιδευμένον, προφήτης λέγεται.) *De præsentibus (quibus etiam annumerentur paulò post futura) vt Elizæi ad Gehazi, 4. Reg. 5. 26. De futuris, vt reliquorum ferè prophetarum omnium.*

Pag. 8. 19. fort. Ϝ γαλακτοβρῶσιν.

l. 20. Deleatur subdistinctio post διδάσκαλοι, *& nihil erit, quantum ego quidem video, difficultatis. Duo sunt* διδάσκαλοι *: Primi & Secundi. Primi accipiunt pueros à parentibus : Secundi à primis. Primi tradunt elementa : Secundi fundamentis iactis à primis perfectiora alia superædificant. Primis similis fuit Moses : Secundis Iohannes & Paulus.*

l. 41. inter τὸν *&* ὕδωρ, *desiderari videtur,* πιεῖν τὸν π.

Hom. 3.

Pag. 11. 8. lego: ἀλλ' αὖξεται τὰ τῆς ὑπερβολῆς, καὶ ὑπερδύσει τὰ γάμματα.

l. 28. τοῖς ἀκολούθοις ἐρημιδίοις] *sc.* τῷ Μωϋσεῖ, *siue* πεφ. Ϝ Μωϋσέως. *Non multum diuersè pag. seq. lin. 14* ὁ περιέρχεται τὴν ἀκολουθίαν τῶν ἐρημιδίων.

Pag. 13. 2. καὶ μὴ ἀντικλίνωμεν τῇ ἀληθείᾳ.] *i.* καὶ μὴ ἀντιβάλλωμεν. ἀντροβολεῖν *enim & ἀντικλίνειν idem sæpè valent, quod* ἀντιτείνειν. *vide infrà pag. 149. lin. 17.*

l. 26. τοῖς ἀγνωμονεῖν βουλομένοις] *puto cum A. D.* μὴ *deesse ante* βουλομένοις, *vt sensus sit : Perpetuas vicissitudines dierum ac noctium satis superq; docere quod credendum sit Scripturis, modo non sit aliquis adeò præfractus & pervicax, vt doceri & persuaderi recusèt.* ἀγνωμονεῖν *enim dicuntur, qui planè præfracti sunt, nec vllâ ſe ratione vinci patiuntur, sed quasi clausis oculis tenebras ipsi sibi faciunt, de quibus pulchrè Theodoretus* περὶ προνοίας *6. sub initium :* ἀλλὰ τοὺ ἀγνώμονας ὅτε θεμονὶ πίθηση δηγούμενοι τῶ δέξαι τῶ Θεοῦ, ὅτε πλείσι ἐκπορεύεσθαι *&c.* βουλομένοις. *i.* προαιρουμένοις. *Regitur autem ab* ἰκανὸν, *vt non sit opus datiuum accusatiuo permutare.* τῷ ἀγνωμονεῖν βουλομένῳ *opponitur,* ὁ εὐγνώμονα ψυχὴν ἔχων, *pag. 21. lin. 10.*

l. 27. ὑπαγαγεῖν] *sub.* αὐτοὺ, *scilicet* τοὺ μὴ βουλομένοις.

Pag. 13. 32. μέσῳ ἐμφαίνων ὠρθρισμόν] *Participium* ἐμφαίνων *negligentiâ librariorum irrepsisse mihi videtur in locum substantiui,* ἐμφασιν. *Scribo itaq; μέσῳ ἡμέρας ὠρθρισμόν.*

l. 36. & 37. ὃ χρὴ πόρρω *&c.*] *Hinc colligo beatum Chrysost. adeò diligenter verſatum fuisse in libro Sapientiæ, vt ipsa etiam verba eius in promptu & quasi in numerato haberet. Sic enim legimus Sap. 11. 14.* ὃ χρὴ πόρρω ἢ παντοδυνάμεώς σου χειρὸς, καὶ κτίσαντος ἐκ κόσμου ἐξ ἀμόρφου ὕλης.

l. 42. κινονμιδίους] *scilicet,* περιζώματα, ζητήματα, ἀπορήματα.

Pag. 16. 41. αὐτεπαγγελίαν] *De actiuo huius verbi vsu tecum iam planè sentio. Scripseram quadam in alteram partem, sed eiusmodi, vt eorum postea me pœniteret. Igitur deleui ea, vt vides. Nã nunc scio apud Chrysost. multa loca occurrere, in quibus hoc verbum nisi actiuè omninò non possit accipi. Inter alia vide infrà pag. 354. lin. 11.*

Hom. 4.

Pag. 17. 40. pro τῷ πάσχειν, *quid si* τῷ βάσει; *Eodemque modo aliis locis, nimirum pag. 36. l. 33. vide infra pag. 91. lin. 10. Sed tam constans est hæc lectio*

lectio, totiesq́, occurrit, ut nihil mutare ausim.

Pag. 18. 10. *&c.* ὥσπερ ἓν ὁ ἀδάμαντα πᾶσιν *&c. Idem hom.* 42. *in Matth. pag.* 278. *lin.* 2. καὶ ὁ ἀδάμαντα παίων ἑαυτῷ ἐπιφέρει, καὶ ὁ σῷς κέντρα λακτίζων ἑαυτὸν αἰμάξει, καὶ ὁ πῦρ πεῖσῃ ἑαυτὸν καταφλέξει. *Chrysost. hom.* 24. *in Matth. pag.* 174. Καὶ γὰρ ὁ τὸν ἀδάμαντα πλήττων, αὐτὸς ὄφεται ὁ πληττόμενος, καὶ ὁ τὰ κέντρα λακτίζων, αὐτὸς ὄψεται κεντούμενος, καὶ τὰ χαλεπὰ ἀπεργαζόμενος ἀπεργάσεται.

l. 20. ἀπιοσι γὰρ ἡμῖν] *Abeunt enim nobiscum, sc. migrantibus ex hâc vitâ.*

Ib. ἐκεῖ] *i. in patriâ cœlesti.*

Pag. 19. 32. *inter* ἡ γῆ, & ὑσὼ ℣ σκότος, *deesse videtur* διλονότι.

Pag. 20. 16. πληθωτικῶς] *vel potiùs* δυϊκῶς. *Theodoretus tamen quæst.* 11. *in Genesin:* πληθωτικῶς, *inquit, ἡ διὰ γεγραπται τοὺς ἡγεμόνας ὀνομάζει λέγων· οἱ ἡγεμονεύοντες ℣ ἡγεμόνων, ἐπειδὴ ℣ ἑκατέρων ἡ γλῶττα ὑπὸ τὸν ἡγεμόνα, ὑπὸ τὸ ἕδαφος οἶδεν ἑνικῶς ὀνομάσαι. Εὕρεσι δ' ἄν τις τοιαῦτα πολλὰ καὶ ℣ ἁγίᾳ τῇ Ἑλλάδι φωνῇ. Δυϊκῶς δὲ πῶς πόλιν ὠδεῖς ἑνικῶς ὀνομάζει, ἀλλὰ Δυϊκῶς πληθωτικῶς *&c.*

Pag. 21. 26. δελεο καὶ *ante* διαπορήσεις.

Pag. 22. 22. *Marginalem lectionem præfero.*

l. 24. δελεο τὸ *ante* ἀφορᾶς.

Pag. 23. 1. καὶ κρύπτειν ἐκεῖσε ℣ ἀλλὰ ὑπὸ μὴ μισηχαίτιαι ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. *Sic Græca Biblia.*

l. 42. & 43. τῇ περὶ ἀλλήλας φιλογύνῳ] *verba sunt Pauli Rom.* 12. 10.

Ib. ἀβόν· ὀντας ἑαυτῶν τοῦ πόλεις ἠγεῖσθαι] *verba item sunt Pauli, Philip.* 2. 3. *nisi quòd Paulus, pro* τοῦ πόλας, *habent,* ἀλλήλας. *Remittendus est igitur lector ad locum utrumq́.*

Pag. 24. 5. ἔπιτα ἡ ἄγχειν ἢ λογισμὸν] *sub.* παιδεύσωμεν ἑαυτὸς, *è lin.* 41. *pag. præcedentis.*

Hom. 5.

Pag. 25. 3. ἀνάλωτ℣] *i.* ἀναφαίρετος.

Pag. 27. 26. δελενδum puto καὶ *ante* ἡ γῆ.

Pag. 29. 39. φιλοπιμίας] *i.* τιμῆς, ὠφρεᾶς, δόξης.

Hom. 6.

Pag. 30. 34. μικρὸν ἀνδίωστος ℣ διαζόλω] *Sic paulò inferiùs pag. sequentis lin.* 23. ὅτε ποτὲ μὲν σεσοφίφθαι, ἀλλ' ἁπλᾶς αὖ πε μικρὰ διαζολικὴ ἐπέδυσε, καὶ πάντας ὑμᾶς αὖ ἐρίπισε.

Pag. 31. 26. ὑφ' ἓν] *i.* ἅμα, ὁμοῦ, ὁμόρως.

l. 32. *Mihi non displiceret, si post* -μοι, *initio lineæ interrogandi nota poneretur. Num enim ideò dicendi laborem suscepimus, ut aures vestras simpliciter oblectemus, aut laudis apud vos nescio cuius adipiscendæ desiderio?*

Pag. 33. 3. *Nescio an desideretur aliquid post* διαβρύεσθαι. *Sed potiùs arbitror non desiderari. Nam quid velit per* διαβρύεσθαι, *significatur his verbis, lin.* 5. μαδίπασιν πίνω ἅπαντες *&c.*

Pag. 35. 33. *Legendum suspicor,* ὃ καθολικῶς καὶ ὡεὶ ℣ μεγάλων φωτήρων εἴρηται. *hoc est, & generatim de omnibus stellis, & speciatim de duobus magnis luminaribus. De duobus enim luminaribus magnis dicitur peculiariter:* εἰς ἀρχὰς τῆς ἡμέρας, καὶ εἰς ἀρχὰς τῆς νυκτὸς · *de stellis autem omnibus in genere:* ἄρχειν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτός.

Pag. 36. 2. *legò,* ℣ ἡμερῶν τὸν ἀειδιῶν ὑποτελεῖ, [*vel* ποιεῖς, κατασκευάζει, ἐργάζεται] καὶ ℣ ἐνιαυτῶ τὸν κύκλον *&c. Infrà lin.* 10. & 11. ὁ ℣ ἡμερῶν ἀειδμὸς, καὶ ὁ τῦ ἐνιαυτοῦ κύκλος.

l. 20. & 21. *fort.* ὡσπὶ τοῖς δημιουργήμασιν.

l. 33. τῇ πάσῃ] *fort.* τῇ βάσει, *vide suprà, pag.* 17. *lin.* 40.

Pag. 37. 11. *legò,* ἄνθρωπ κληρωτεύθλιν, καὶ καθάπερ, *&c. herbarism flores undiq́, tanquam vestem Phrygianam aut polymitam, super eam expansos.*

l. 18. *Malim* ἀδξάσειδὴ ἢ αὐτὸν ὁ διὰ τύτε μόνον, ἀλλὰ, *&c. Ordo:* Εἰν ἢ μὴ πάλιν τοῖς αὐτοῖς ἀνατπώσωμεν, ἀλλὰ ἐκὶ [*vel* sine ἐκὶ] πολλὰ χαίρειν εἰπόντες τ. ℣ α. τ. μ. τ. π. κ. τ. π. απ. κ. τ. σ. ἡ τ. α. ἡ ἀδξάσωμεν αὐτὸν ὁ διὰ τύτε μόνον *&c.* διὰ τύτε] *i.* διὰ τῦ ἀναπέμπειν ἀδξολογίαν.

Hom. 7.

Pag. 38. 11. *Scribendum videtur:* οἱ ℣ ἴαζοι, *quia sequitur,* πατέρας ἢ, *non autem,* οἱ ℣.

l. 16. *Malim,* πεποιῆσθαι & ἀναγεγράφθαι.

Pag. 39. 16. *pro* ὑμῖν ℣ τὰς ὄψεις *malim,* αὐτῶν τὰς ὄψεις. *Quæ lucent enim, non seipsa, sed alia* καταγάζειν *dicuntur. vel,* καταγάζοντα ὑμῖν ℣ τὰς ὄψεις *i. cùm viderint opera vestra lucere, & splendore suo, ut vos ipsi spectabiles sitis, efficere. Hæc scripseram, nondum lectâ mihi A. Dounæi annotatione.*

Pag. 42. 23. & 24. *legò:* ἀλλὰ καὶ διὰ πῶ ἄλλων ἐκείνων ὠφέλειαν. *sc. illam, cuius mentio paulò superiùs facta est, pag. præcedentis lin.* 42. & 43. *Al.* δ' ἄλλων ἐκείνων πῶ ὠφέλειαν. *Interpres proculdubiò legit:* διὰ τὸ πολλῶ ὠπῦ φιλοπμίαν : *ex imâ paginâ præcedente. Nam hunc locum cum illo conferendum docent hæc verba, pag. huius lin.* 22. ὅσῳ ὑφῶν εἰπὼν.

Pag. 43. *concinnitati orationis nonnihil consuletur, si primùm lin.* 11. & 12. *pro* ἐκδηώσῃ, κληρωσάμενος *legatur, & deindè lin.* 15. 16. & 17. *vulgata lectio in hunc modum interpoletur:* ἁπλῶς ℣ πάντα ἡμερῶν τὸν ἀειδμὸν, καὶ [ἐπειδὴ ἐρχόμεθα καὶ τὰ ὀπὸ τῆς γῆς ζῶα δημιουργηθέντα] περσάπτεται καὶ πᾶσιν, *&c. Porrò (quod fermè omiseram) deesse videtur lin.* 9. *articulus* τὸ, *inter* στρέφεται & καθάπερ. *Alter:* εἶτε πάλιν ἐκληρώσατο τ. π. απ. α. τ. λ. ὁ μεταλλᾶς *&c.*

Pag. 44. 12. *nisi receptam lectionem exemplo non contemnendo confirmâsses, ego putâssem* τύτῳ *aliquid subesse. Ad exemplum à te allatum adsungi potest & aliud non minùs certè idoneum, quod infrà habetur pag.* 185. *lin.* 29. ὡσὲ ὅπως ἀπογράψασιν πῶ ἑαυτῶ σωτηρίαν. *Pag.* 191. *lin.* 25. *coniungitur* ἀπογραφόμενοι *cum genit. & præpos.* ὡσὲ. *Vide p.* 325. 5.

l. 28. *pro* ὁ τῆς κτ Θεὸν πολιτείας, *rectiùs fortasse,* ἀλλα' τῆς *&c.*

l. 30. φιλανθρωπίας] *i. misericordiæ.*

Hom. 8.

Pag. 46. 42. *legendum conjicio* : ἀλλὰ τούτῳ τῷ σεσιγήκατι.

Pag. 47. 26. *Eodem iure quo suprà pag.* 44. *lin.* 19. *& sequentibus aliquot verba δεῖσιν & ὑποτακτικὴ mutata fuere, etiam hic βάλοντα & βλαπτόντα in βάλων & βλάπτοντα mutanda sunt.*

l. 37. *deesse puto τύπων, post ἡμετέρων. Eadem praeterea lineâ, pro,* τὸ δὲ εἰπεῖν, *lego,* τῷ δὲ εἰπεῖν.

Pag. 48. 1. διὰ τῆς ὑπερωρᾶς] *i.* διὰ τῆς ὑπερομένων.

Ib. κρεῖον λογισμὸν] *i. quo sensu.*

Hom. 9.

Pag. 51. 4. *Deesse videtur* αὐτὰ *post* θεραπείαν.

l. 17. *pro* ὑποδολώσει, *malim* ὑποδολωθείσα.

l. 24. *vel pro* πάντ, *lego* πῶς, *vel duplicem ἰφάτνην facio, unam post* ποιῆσαι, *alteram post* κακὰ. *lin.* 25. *Deinde cum doctiss. praeceptore meo sentio verbum aliquod post* κακὰ *desiderari, nimirum,* κατίχει, *aut* ὑπολάζει, *aut* εἰσκαμὶ οι, *aut tale aliquod.*

Pag. 52. 6. ἢ τότε κινηδέντων] *similis est usus verbi* κινοῦμαι, *suprà pag.* 13. *lin.* 42. ἢ τότε κινηδέντων. *i.* ἢ τίνι λεχθέντων, εἰρημένων. *& κινεμένοις. i.* λογιζομένοις, φρονεμένοις.

l. 32. *suspecta est mihi δεῖλι* πατρὶ *& : pro quâ tamen nescio quid reponam, ni fortè* κινδυνεῖ τε. *cogitet verò lector, an non* πατρὶ *hic, pro pluralitate (ut sic dicam) possit accipi. Non enim locum mihi hic habere videtur* συγκατάθεσις *illa* ἡμετέρων, *de quâ toties fit mentio posteâ, & nominatim, pag.* 78. *lin.* 35. *&* 79. *lin.* 29.

Pag. 53. 1. *Suspicor aliquid deesse post* ἢ σεμνοτέρα, *veluti,* ἀξιαπεῖς ὑμᾶς διατρεῖ, *aut tale quid.*

l. 8. ἀλογώτεροι καὶ πλωώδεις] *i.* ὑμπλέκτεροι, καὶ ὑμματαχείεσσι : *rectiùs facilores & cicures, ut iumenta illa, quibus quotidiè vtimur. Sic enim accipienda sunt vocabula ista, ut constet oppositio inter* ἀλογώτεροι, *&* δυσωδέστεροι.

l. 9. *pro* τῇ λογισμῷ, *malim,* τῷ λόγῳ, *sc.* τῷ ὀρθῷ λόγῳ.

l. 16. *lego* : καὶ πίσης ὧν αὐ εἶη τοῦτο καταγώσιος ἄξιον ;

l. 21. *pro* δυσεπὴν, *rectiùs, ut mihi videtur,* δύσκαμπτον.

Pag. 55. 39. ἐναύλιον ἔχειν] *in memoriâ recentes habere. homil.* 61. *in Matth. pag.* 391. *de seruo illo crudeli, qui conseruum suum in carcerem coniecit* : Ἐξελθὼν δὲ ὁ αὐτὸς, ὑφ' ᾧ μυρίων ταλάντων πολλῶν, ἀλλ' ἰδίων ὑναυλον ἔχων τὴν ὑνεργεσίαν, εἰς κρατῆρα ἀπορρήτου τῇ μνήμῃ. *i. cum adhuc recens esset beneficij a Domino accepti memoria.*

Pag. 56. *Marginalis nota lin.* 1. *&* 2. *apposita, male dirigit lectorem ad Psal.* μϛ. *cùm debeat dirigere ad Psal.* κγ.

Hom. 10.

Pag. 57. 8. *pro* ὑφ' ἡμῶν ἐν ὧ · *rectiùs fortasse,* ὑφ' ἡμῶν ἔδιν. Est *enim melius respondet verbis præcedentibus.*

l. 16. *lego* : ἐν τούτῳ μᾶλλον. *Sic pag. sequentis lin.* 24. *&* 25. ἐν τῇ ἀρχῇ π. ὑ. π. τ. κοινοῦσθαι ὑπολύεσθαι.

Pag. 58. 3. *deesse videtur particula* ἢ *post* πάχα.

l. 6. *&* 7. *Quid si sic, particulæ vnâ transposita?* ἀλλ' ὡ ἐγκαλύπτεσθαι καθάπερ οἱ φρενιτικρύπτες, ὡ ὕτως ὑ. τ.

l. 7. *legatur* : ὡ καθάπερ οἱ φρενιτικρυπτὸν τῷ Θεῷ. *vt hoc non addatur, necessario certè debet intelligi.* αἰσχυνόμεθα *enim &* ἐγκαλυπτόμεθα. *quando in conspectum hominum venire non audemus :* ἑαυτοὺς *autem* παλαιίζομεν, *quando Deum nobis iratum sentimus. Tantò plus est ergo* παλαίζειν ἑαυτὸν, *quàm* αἰσχύνεσθαι *&* ἐγκαλύπτεσθαι, *quantò magis est formidandum, Deum quàm homines offendere : Deo quàm hominibus displicere.*

Pag. 59. 12. πῶ· ἡμῶ· ὑπὸ ἀνθρώπων. *&* πῶ· σὺ τῶ μέλλοντα διαπράττεσθαι] *Suprà pag.* 52. *lin.* 32, *&* 33. ὑποφωνεῖ πῶ ἡμῶ, εἰς τὸ μέλλοντα δημιουργεῖσθαι.

lin. 38. *&* 39. *coniicio legendum* : καὶ ἵνα μηδεμίαν καταλίπῃ ἀπολογίας σκῆμμα τοῖς αὐχοῦσι μάχεσθαι βουλομένοις, *&c.* τὸ αὐλόχωτον *enim* σκῆμμα, *radit aures meas.*

Pag. 60. 1. *Deesse arbitror* τοῦτο *post* ἢ, καὶ αὐτὸ ἢ τοῦτο.

l. 41. 42. *&* 43. *verba omnia inter*] ἀκούσῃς *lin.* 41. *&* εἰπεῖν. *lin.* 43. *notis parentheticis includenda puto, quo nimirum participiorum concursu & ἐπαλληλίᾳ aures minùs offendantur. Aliter. Multò commodior esset lectio, si hic conciperetur : φησὶ* ὁ ἀγαθὸς διατίτης θεραπευθέντα αὐτὸν, ὡς εἰπεῖν, καὶ δείκνυσι ὡς καὶ αὐτὸς, καὶ τὰ ἄλογα πάντα πολλῷ μᾶλλον τῶν ἀφροδισίων, τῆς γῆς τῇ φερούσῃ τὸ διαύτου φερέτρου ἀναζωθέντων ὑπηρετούντα. Εἰπὼν γὰρ · ὑμῖν ἔσται οἱ βρῶσιν, ἐνδείκνυται *&c.*

Pag. 61. 15. *for.* (τὰ πάντα.)

l. 38. *lege,* ἀφοβίζεται, καὶ λέγει, *quia praecedit* ὅπως. *vide suprà pag.* 47. *lin.* 26. *&* 44. *lin.* 19. *&c.*

Pag. 62. 1. *verisimile est,* π, *aut* πα, *deesse post* ἀφοβίζομένους.

Pag. 63. 5. *legendumne sit,* ἅπαπαν, *an* ἀπάσης, *ignoro. hoc est, spatio hebdomadæ totius, vnum diem consecrare, an hebdomadæ spatio (siue circuitu) vnum totum diem consecrare.*

l. 29. οἱ ὑπολειφθέντες] *i. absentes.*

l. 32. διαζιάσαντες] *i.* διαπορεμένοντες. *vt suprà aliquoties locutus est.*

l. 42. *Nescio an desit,* ἀλλ, *ante,* ὧν χάριτος μέρει. *Cæterùm ne semper beneficij loco hæc à vobis docendi sint.*

Pag. 64. 13. *Deesse videtur,* λέγω, *ante* μὴ ἢ ἐ ζῳῆς ἀπ.

Hom. 11.

Pag. 64. *lin. vltimâ. Non displicet A. Dounæi coniectura : tua verò perplacet.*

Pag. 65. 4. *fort.* ἵνα τοῦτο μάθητε.

l. 11. διαπαύει] *Exigere videatur* τὸ ἑαυτῆς. *lin.* 12. *&* τὸ αὐτοῦ, *lin.* 13. *vt hâc lineâ post* διαπαύει, *addatur ἡ νύξ.*

l. 14.

l. 14. παρασκευάζει] *sc.* ἡ νυκτερινὴ αὐτῶν ἀπουσία, *vel* ὁ Θεός.

l. 17. *pro* ὑπεστάντος *legendum proculdubio,* ἀποστάντος. ὑποχωρήσαντος τοῦ θέρους; *i.* abscedente aestate, *sive,* ubi aestas iam abscessit. Non enim statim vehementi occurrit autumnus, sed discedenti succedit, hoc quidem divina providentia ideo fit, ne subitâ migratione ab intensissimis aestatis caloribus ad intensissima hyemis frigora, corpora humana damnum aliquod patiantur. De hac ipsa re pulcherrimè, ut omnia, Theodoretus de providentia lib. 1. ὁ δημιουργὸς τὸν ἐνιαύσιον κύκλον ἐμέτρησεν ὁ παντὸς, ὅτε θέρος ἡμῖν ἁπλῶς λέγουσι καὶ χειμῶνα, οὐ κατὰ τὸν ἀέρα μεταβαίνουσι, ἀλλὰ τὸν ἐν ἀέρι καὶ τὸ μετόπωρον μέσῳ καθίστατον πῶν κράσιν, τὸ κρυμῶδες καὶ τὸ φλογμοῦ μέσα γίγνεται, καὶ τὸν ἀέρα ὑγιεινὸν καὶ ψυχρὸν χειμῶνα, οὐ τὸ ἄκρως ἔτησιν καὶ θερμὸν διαλάμπει θέρος, ἀλλὰ τὸ ἐαρ &c. Huc facit quae sequuntur: διὰ τοῦτο ἐγγυμνάζεθαι παρασκευάζει, [*sc.* ὁ Θεὸς] καὶ τὸ χειμῶνος τοῦ μετοπώρου, καὶ ἡ τοῦ θέρους τοῦ ἐαρι. *Sunt enim ver, & autumnus, quasi minora quaedam aestatis & hyemis.*

l. 26 *fort.* τοῦ τοῦ Θεοῦ.

Pag. 66. 1. & 2. ἔξεστιν ὑμῖν ζητεῖν ὅσα &c.] *Sic Terentius:* dictum sapienti sat est.

l. 6. Delendum videtur καὶ, ante τὸ αὐτό.

l. 21. *pro* posteriore ἄτοπον, quid si, πλέον?

l. 36. Nihil muto: sed tamen primo aspectu praeterit quis pro ὅπερ τινομήν, ὅπερ τίνοντα, *legendum.*

Pag. 67. 28. minus impedita esset oratio, si haec tollerentur: ἵνα παρασκευὴ ἡ λοιπὸν ἀπὸ τὸν λογισμόν.

Pag. 68. 13. *fort.* ὁ τοῦτος καὶ πυκνότερος. Nam πυκνότερος & πυκνότατος parum aut nihil videntur differre.

lin. 33. *pro* ὅτι ἀεὶ ἐν. πρωϊαῖον, *malim.* Praeterea eiusdem lineae initio *pro* καὶ, *scribendum videtur,* ἐὰν, *vel* ἂν. Sic enim prioris cum posterioribus melius cohaerebunt.

l. 35. *fort.* καὶ οὐκ ἀνεχώμεθα. *ordo etiam verborum sic corrigendus videtur:* ἀλλὰ δυσχερέστερον μὲ τὸ δεῖν ἀ [ὠ τὴ] τὸν ἰατρὸν καὶ ἐκ ἀνεχόμεθα τῆς ἀλγηδόνος. πολλάκις ἀποῤῥίπτομεν τὰτο. Est enim mutuus respectus inter μυελικὰς ἀποπλάνας, & πολλάκις ἀποῤῥίπτειν.

Pag. 69. 10. Delco *in* posteriore loco.

l. 17. *pro* οἱ *lego,* εἰ. *ab hac autem particulâ, usque ad* ἡμεῖς ἢ, *lin.* 19. *parenthesin esse puto. Porro de supplemento plane tecum consentio.*

l. 22. Delco ἀεὶ ante τὴν μακροθυμίαν.

Pag. 70. 3. *Nemo ex eruditioribus tibi succenseret si aliquem in aciem mutisses, tametsi refragantibus exemplaribus omnibus.*

Hom. 12.

Pag. 71. 33. & 34. ἢ πῶς ἠδυνῶ τῆς ἀγίας ἑορτῆς ἡμῖν ἀκριβεστέρ᾽ ὄντας] *intelligit eos, ni fallor, qui festum Paschatis cum Judaeis 14. luna celebrabant, non autem cum reliquis Christianis, die Dominicâ, sive die resurrectionis Christi. Vide Euseb. eccl. hist. l. 5. cap. 26. &c.*

Pag. 72. 9. *fort.* ἀφ᾽ εἰς ἐωλαμεν τῶν ὑμετέρων ἡκόντων.

l. 14. *Cur non, ὅτε ἐβλέπετε ἡ ἡμέρα ἐπτίπτων ὁ Θεὸς, &c. ut supra pag. proced. lin.* 23. *& in Graecis Bibliis?*

Pag. 73. 10. ἀναστρεπτικῶν] *i.* ἀναπεσόντα, *ut supra pag.* 42. *lin.* 20. *& infra huius pag. lin.* 42. *& alibi.*

l. 20. ὁ χόρτος ὁ ἐκ τῆς γῆς αὐξανόμενος] *i.* ὁ χόρτος ἀπλοῦς ὁ ἐκ τῆς γῆς ἀναδιδόμενος, καὶ τὰ λοιπά.

l. 41. καὶ ὅπερ ἐποίησε βουληθὴ &c. *Sic pag.* 75. *l.* 24. & 25. καὶ τὸ ὑσίας καὶ πάσας, ἐποίησε βουληθὴ, καθὼς ἀπέδειξα, ἐναντία τῇ οἰκείᾳ ἐνεργείᾳ βραδύζει διαπεδέδωκε.

lin. ultima τὸν λόγον χωμάσωμεν] *usitatissima phrasis Chrysostomo, pro, hoc ipsum quod diximus, verum esse ostendamus.*

Pag. 74. 15. ὅπως ἂν ἐκ ἐνέργεια πνεῦς τὸ ὁρώμενον. *i.* & ne quis existimaret id quod videbatur non fuisse verum ignem vrendi, potentiam praeditum. hoc est speciem, & ut vulgo loquuntur, apparentiam potius ignis, quàm ignem fuisse. Per τὸ ὁρώμενον intelligo id quod ignis specie se oculis astantium ingerebat: *quod verum fuisse ignem affirmat hic Chrysostomus.*

l. 37. πῶς ἐσίεν] *i.* πῶς φύσιν.

Pag. 75. 24. καθάπερ ἀπεδείξαμεν.] *scilicet pag.* 73. *lin.* 42.

Pag. 76. 26 *lego sensu ipso suadente:* ἐκεῖ, ὅ πλανᾶται διὰ τὸ χοὸς διξάλυκος διὰ τὸ ἐμφύσημα τῶν πνεύμάτων ζωῆς, &c. *vel,* διξάλυκος τὸ ἐμφύσημα καὶ διὰ τὸ ἐμφυσήματα τῶν πνευμάτων ζ.

l. 35. *lego* ὅσῳ αὖπω γέγονεν εἰς ψυχὴν ζῶσαν (καὶ ἐγένετο εἰς ψυχὴν ζῶσαν) *Non enim dicit Scriptura* τὸ ἐμφύσημα χεροίναι εἰς πνεῦμ, *sed spiritum insufflatum* γεγονέναι εἰς ψυχὴν ζῶσαν. *Ego igitur utrobique lego,* εἰς ψυχὴν ζῶσαν. *Et priore quidem loco hac accipio, ut prolata a Chrysostomo, posteriore, ut citata e Mose.*

Pag. 77 9. μὴ τὸ] *Neutra lectio displicet, neque Andronici, neque ista. Magis tamen ista placet, quia Graeci patres, & in hac Chrysostomus de animo, tanquam re per se subsistente, solent loqui, & ita quidem, ac si homo esset ἡ ψυχὴ, corpus autem non homo, sed hominis. unde illud:* ἀνθρωπὸς δέτιν ὁ τοῦτο τὸ ὁρώμενον. *& Basil.* μεῖζόν ἐσαυτῷ, τοῦτέστι, μήτε τοῖς σοῖς, μήτε τοῖς σοῖς σὸ ἀλλὰ σεαυτῷ ἐμὸν ἀφόρισον. ἄλλο γάρ ἐσμεν ἡμεῖς αὐτοί, καὶ ἄλλο τὰ ἡμέτερα, ἄλλο τὰ περὶ ἡμᾶς. Ἡμεῖς μὲν ἐσμεν ἡ ψυχὴ καὶ ὁ νοῦς· ἡμέτερον δὲ, τὸ σῶμα· περὶ ἡμᾶς δὲ χρήματα, &c. *vide infra pag.* 79. *lin.* 40. *& pag.* 89. *lin.* 18. *&* 19. *Ab hac proculdubio opinione (quae Platonicam philosophiam redolet) manavit haec locutio,* μὴ τὶ συμπεπλέχθω. *Animus per se est vegetus & agilis: sed ubi cum corpore se commiscuit, multum amittit de agilitate sua, ni acriter se intendat.*

l. 13. διὰ τὸν πολὺν τῆς ἀρετῆς αὐχμόν.] *i. propter eos quod hominum virtute praeditorum magna est penuria: quod pauci sunt boni: quod magna bonorum est raritas.* αὐχμὸς *hic est* σπάνις. *Infra pag.* 182. *lin.* 15. διὰ πάντα ἀληθῆ καὶ ὁδυνήρα, ὁρᾶν τῆς μὲ ἀρετῆς ποσότητα ἐν ἡμῖν τῶν ἀνάγκη. *Fieri potest, ut fallar. sed falli certe me non puto. vide infra pag.*

169. *lin.* 2. ἐν τοσούτῳ ἀφετῆς αὐχμῷ. *i.* in tanta virtutis penuriâ.

Hom. 13.

Pag. 77. 40. Δαπανῶσι] *i.* ἐδίωσι. *Iudith.* 11. 12. καὶ πάντα ὅσα διετέλεσε αὐτοῖς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς νόμοις αὐτῶ μὴ φειδεῖν δίεγνωσαν δαπανῆσαι. 2. *Maccab.* 11. 31. χρῆσθαι τοῦ Ἰουδαίους τοῖς ἑαυτῶν δαπανήμασι καὶ νόμοις, καθὰ τὸ φρόνημον. τοῖς δαπανήμασι *i.* τοῖς ἔθεσιν. *Hesych.* Δαπανᾶν, ἔθειν. *Observatum hoc idem est & eruditissimo Casaubono nostro (noster enim iam est non ipsi solùm, sed nexu, &, ut spero, semper erit) comment. in Theophrasti charact. cap.* δεισιδαίμονος. *vide infra pag.* 366. *lin.* 14.

Pag. 78. 3. ἐπὶ καὶ γνησίους] *Sic supra initio hom.* 9. οἱ φιλόπονοι καὶ γνήσιοι, *&c.*

l. 11. τὰ οἷς διώκομεν ἡμᾶς ἐγκεῖσθαι] *sub.* ἥκοντα, *ni potiùs addendum sit.*

l. 30. *legendum conjicio:* ὁ μακάριος Μωϋσῆς διάφορον τὸν ὅρκον τῆς ὁμωμοσίας λέγων, ὃν οὖν ὄμνυ *&c. valdè confirmant hanc lectionem quæ sequuntur.*

l. 41. *Pace doctiss. præceptoris mei dixerim affirmatiuam hic lectionem ferri nullo modo posse. Ratio nostra, fateor, non videt quomodo ex terrâ & pulvere fiat caro: at hoc non obstat quò minùs secundum naturam id fiat. Nam si nihil esset secundùm naturam, nisi quod ratio comprehēdit, perexiguis sanè finibus τὴν χρῆσιν φύσιν circumscriberentur. Quam multa enim sunt arcana naturæ, rationi prorsus ἀνέφικτα? Basil. epistolâ quâdam ad Eunomium docet plurima esse in minutis animalculis formidanda naturâ, ad quæ ratio humana nullo modo possit aspirare.* Εἰ γάρ, inquit, τῷ βραχυτάτῳ μύρμηκι ὅπου ἀφελήσεται τῇ γνώσει τὸν φύσαν, πῶς τὸν ἀκριβῶς ἐπιστάμενον τὸ Θεοῦ δύναμιν μεγαλωσχεῖν φαντάζεσθε? *Chrysost. suprà (hoc est pag.* 75. *lin.* 32. 33. & 34.) *non negat carnem secundùm naturam fieri è terrâ (Deus enim est author naturæ, siue potiùs* natura naturans, *ut loquuntur, & ille hominis carni hanc naturam dedit, ut è terra ortum suum & originem haberet. Hanc ob causam à Chrysost. sapissimè vocatur Deus,* τὴν φύσιν δημιουργὸν, *&* τῆς φύσεως Δεσπότης, *&* τῆς φύσεως Κύριος καὶ δημιουργός. *vide illustrissimum locum infrà pag.* 325. *lin.* 14. 15. *&* 16.) *sed monet ne admirabilia Dei opera ad rationis καὶ τῆς οἰκείας λογισμῶν trutinam expendamus. Ratio enim respuet hoc tanquam incredibile, & dicet, non σῶμα, sed πλάσμα, aut ὄγκωμα è terra debere fieri. Quod autem ad hunc locum attinet, ne nomen τῆς φύσεως cuiquam scrupulum injiciat, audiat quæ sequuntur. Isocrates Dionysio:* ὡς ἥμεις μὲν τῆς ψυχῆς τὴν φύσιν ὑπὸ τὴν δίκαιον ἔχεις λεμάπτορ. Θαυμάζω δὲ ἔχεις ἐκ φορμίου τῷ σώματι. *Theodoret. eccl. hist. lib.* 5. *cap.* 18. χρὴ μὲν τὰς οἰκείας τῶν φύσιν, καὶ τὸ παύσασθαι τε καὶ διαρρέον, καὶ τὸ φερόμενον χωῶν, ἐξ ὧν γεγόνασιν, καὶ εἰς ὃν ἀπορρέουσι, καὶ μὴ τοῦ αἴτιον τῆς ἀληθείας ὑποκυκλοῦσθαι, ἀγνοεῖν τὰ κολυπλασίονα σώματα τῶν ἀδύνατα. ὁμαζῶν ἄρχεις, ὦ βασιλεῦ, καὶ ἅ δὲ καὶ ὁμαθάλων. *Chrysost. ipse hom.* 9. *in Ioh.* βασιλεὺς γὰρ ὁ ὢν τῶ ὅλων δημιουργὸς ἡμῖν πολὺ τοῦ ὁμοδούλους, καὶ τῆς αὐτῆς ἁπάντων κοινωνοῦντας φύσεως, ἀκαξιοῖ, *&c. Item hac ipsâ hom. pag. sequent. lineâ* 2. *&* 3. καὶ τοῦτον ἐκ χοῦς ἐστὶ τῆς γῆς τὸ οἰκεῖον σῶμα εἰς σώματος φύσιν μετέχουσιν. *vide infra, pag.* 117. *lin.* 3. *&* 4. *Sententia ergo Chrysostomi hoc loco hæc est: Mosem tam accuratè describisse, quemadmodum homo fictus & formatus esset è terrâ, ne crissat ille tolleret, et naturæ suæ ac originis oblitus, magnificentiùs quàm par esset, de se sentiret. Consentiunt hæc planè cum iis quæ suprà dixit, imò pag.* 75. τίνος ἕνεκα ἡμῖν ἐντυθῆναι πέπεται, ἵνα νήφειν βελτίωμεν, πατὰ φερόμενοι καὶ διαλυόμεθα? *Pluribus hæc disputavi, propter summam præceptoris mei autoritatem & singularem in hoc doctrinæ genere iudicium, à quo propterea à fine validissimis rationibus non fuit æquum ut dissentirem.*

Pag. 79. 14. *vel,* φασὶν *abundat, vel,* λέγουσι, *nisi forte pro* ὡς φασὶ *ponatur: ut aiunt: ut ferunt.*

l. 21. καὶ σώματα θεῖναι τῇ Θεῷ] *ut illi nimirum faciunt, qui dicunt animam è Dei esse substantiâ. vide Theodoreti quæst.* 23. *in Genes. Aliter ex coniecturâ, & collatione Chrysostomi cum Theodoreto:* Εἰ γὰρ μέλλοιμεν [*vel* μέλλοιεν] διὰ τὸ λέγειν τὸν γεγραφὸν, Ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ φάσκειν εἶναι τὰς ψυχὰς, αὐδὲ καὶ σώματα θεῖναι τῇ Θεῷ, αὐάγκη καὶ ἡμᾶς κἀκεῖνα λέγειν, *&c.*

Pag. 81. 1. καὶ πολλὰ ἄτοπα καὶ εἰρημένων *&c.*] *Ordo,* ὃ παρατήσαντος τινες εἰπεῖν, μὴ δεῖ τὰ γῆς εἶναι, παρεγγυῶντες καὶ πολλὰ ἄτοπα καὶ εἰρημένων, μὴ, ὡς γέ ἐστιν, φρονεῖν. *præcipientes & alia multa ex iis quæ dicta sunt, non, ut scriptum est, (sine literaliter, ut loquuntur) intelligere.* φρονεῖν *i.* νοεῖν, ἐκλαμβάνειν.

Pag. 82. 7. ἀνάγκη] *i.* ἐξαναγκάζει.

l. 8. *deleo plenam distinctionem post* πνεῦμα, *& loco eius subdistinctionem pono.*

l. 9. φιλοτιμία] *i.* δωρεᾶ.

l. 10. *fort.* τὰ ξύλα τάτε.

Hom. 14.

Pag. 84. 3. ὡς ἐπὶ τοσοῦτον ἔστι αἶνον γλυκύτερον] *vel delco* τοσοῦτον, *vel pro* γλυκύτερον, *lego,* γλυκέα. *Sic enim melius conuenient cum* τοσοῦτον, *ut paulo suprà,* τοσοῦτον ὑπερβάλλοντα. *Sed potest esse comparationum pro positivo. Igitur nihil muto.*

l. 18. *pro* ἀπροθυμίαν, *nescio an legendum sit,* ἀνθυμίαν, *& pro* σφοδρότερον, ἀσφαλέστερον.

Pag. 85. 4. ἐξεστηκόσιν] *i. cum observatione differentiæ inter Patrem et Filium.*

l. 32. *Nescio an legendum sit:* καὶ τὸ εἰπεῖν καὶ, ὅτι φυλάττειν ἔθετο αὐτόν.

Pag. 86. 40. ἐνδιατρίβοντος τῷ παραδείσου διαγωγῇ] *Malim,* τῇ παραδείσου ἡδυπαθείᾳ, *aut tale quid. Nam* ἐνδιατρίβειν διαγωγῇ *durum mihi videtur.*

Pag. 87. 8. *in dictione,* τυπώσεις, *assentior præceptori meo, nisi forte sit,* τυπώσεις, *pro* διατυπώσεις, *et* διατυπώσεις *pro* διατάξεις. διάθετο.

Pag. 88. 17. *Deest subdistinctio inter* Condere *et* κατ' αὐτὸν. *Præterea aut valdè fallor, aut lin.* 14. *pro* παραγράμματα, *legere oportet* περὶ αὐτὸν ἀγὼν. *vel*

vel ἁδρολογούμενα, vel, ἁπλουστέρως, simpliciter, ἁπλῶς αὐτόν. Nam τὸ ἁδρολογεῖν alium hic vsum habet, & dicisolet potuit de productione in rerum naturam, siue creatione, quàm de additione ad aliquem.

Pag. 89. 5. μᾶλλον ἐγκωμιῶ ἢ τῆς τιμῆς] Coniunctio ἢ (quæ hic distributiuoni inseruit) præcedere debet verbum (vt mea est opinio) non sequi, idq; hoc modo: ἢ πως [vel, ἢ ὅπως] αὐτὰς εὐπροσωπον ὁ Θεὸς, ἵνα ἢ ἀλληκτῆ ὑπόμνησιν ἔχωμεν τῆς τιμῆς, &c. ἢ ἀφαιρέσεως αὖπῶ πῶ ἀπὸν ὑπογεγράφθω. Deus ob causas rata esse voluit Deus nomina ab Adamo ceteris animalibus imposita, i. vt perpetuò admoneremur de honore, quem initio habuit Adamus, & deinde, vt adempti honoris causam illi ascriberemus. Transpositio particulæ ἢ hanc distributionem, ac proinde loci istius sententiam, planè corrumpit.

l. 14. ὑπόθεσι] Nihil mutandum censeo. ὁ νοῦς. Qui potuit congruas appellationes vnicuiq; animalium imponere, & sine confusione ordinis nec manfuetorum animalium nomina feris indere, nec ferarum cicuribus, sed omnibus ea, quæ apta essent & congruerent illis, quomodo non omni sapientiâ & intelligentiâ repletus fuerat? posterius ὑπόθεσιν, ἁφορίσματα sequentia, ἁφορίσω & ἁωῶν, cohærent omnia cum, ὁ ἁωνθεὶς, ὑπὸ τὸ κοινοῦ. Apertius aliquanto sic. Qui potuit feris indere appellationes, quæ manfuetis animalibus non congruerent: & manfuetis rursus, quæ non conuenirent feris, &c.

l. 18. κατακόσμῳ.] obnamus. Eâdem lm. notandum σφάλμα τυπογραφικὸν, ἀναγκαῖον pro ἀναγκαῖον.

Hom. 15.

Pag. 90. 19. Præfero marginalem lect.

l. 26. Subdistinguo inter μισθὸν & κάμοι. μισθὸν. Qualem μισθὸν? τὸν κάμοι &c.

l. 28. fort. ἐφ' ἐλπὶ ἀλλὰ ἐπὶ θεραμάτων ὐκ ἔνι ἰδεῖν. videre non licet.

l. 31. περὶ ἐυγνωμοσυνῶν] i. ad præstandum id quod promisimus: vel potius ad agnoscendum debitum. vide infra pag. 153. lin. 32.

Pag. 91. 31. Malim, αὐτὴ πῖεσ.

l. 42. παρῆχθη] conijcio legendum, περσήχθη. Vide supra pag. 88. lin. 14.

Pag. 92. 2. et 3. fort. ὅμοιον ἢ ἀυτῷ. ὅμοιον ἢ ἀυτῷ, τοῦτο, &c.

l. 14. παῖτης] i. ὁ γωμικὸς.

l. 29. ἀπηρθῶς ἔχη ἁκκῶδια] Nihil muto, nec mutandum censeo. Notanda autem phrasis, ἔχω ἁκκῶδια. pro μέλλω ἁκκῶδια, non Chrysostomo solùm, sed aliis tum Græcis quàm Latinis frequentata. Chrysost. noster hom. 10. in Matth. pag. noue editionis, 64. lin. 4. ἢ μὴ μόνον αὐτὴν λέγειν, ἀλλὰ ἢ τὴν γνώμην ἐν ᾧ διατείνει ἔμελε. ἢ γὰρ τοῦ κυρίωματος ὕβρις, ὃν ἀδικῶν ἁδρανόμενον ἔλεγε. ἔχει δίδαξαι ὁ ἐμελλε. Luc. 12. v. 50. Βάπτισμα ἢ ἔχω βαπτισθῆναι. i. baptizandus sum baptismate. futurum est, vt baptizer: habeo baptizari, vt rectè vetus Interpres. Sic 4. Esdræ 4. 45. habet venire, poni videtur, αὐτὴ ἢ, μένει ἐρχόμενα: ἐλάσσι). Et in symbolo Athanasij Latinus interpres, αὐασώσουται reddit, resurgere habent. Lactantius elegantiss. scriptor, hoc loquendi genere delectatus fuisse videtur. Sæpè enim vtitur. Institut. lib. 4. cap. 12. Ecce, inquit, in nubibus Cœli, vt filius hominis veniens: Non dixit, vt filius Dei, sed filius hominis, vt ostenderet, quòd carne indui haberet in terra, &c. i. ἐμβλέπε σαρκωθῆναι, carne induendus esset. Idem, eiusdem lib. cap. 30. Ante omnia scire nos conuenit, & ipsum & legatos eius prædixisse, quòd plurimæ sectæ & hæreses haberent existere, quæ concordiam sancti corporis rumperent. haberent existere: i. exorituræ essent. Idem, eiusdem cap. 20. Id autem quod per Christum dari haberet, consummatum fore. Dari haberet. i. Dandum esse. Ad eundem modum hic Chrysostomus: ἵνα μὴ ἀπρβῶς ἔχῃ ἁκκῶδια, i. ἵνα μὴ μέλλῃ ἀπρβῶς ἁκκῶδε. ne futurum esset vt infero, o esset animo. τὸ ἁκκῶδε enim iungitur cum adverbio ἀπρβῶς, vt a verbo ἔχῃ futuri temporis vel potentialis modi accipiat significationem. Non est ergo ἔχῃ cum ἀπρβῶς, sed cum ἁκκῶδια conm. Et-ndum.

l. 29. ἁκκῶδια] Si Græca lingua fuisset, vsus fuisset Chrysost. aoristo subiunctiuo verbi διάκειμαι, quemadmodum dixit ἐρώσι τι et μισήσῃ: sed quia hoc non potuit, coactus est periphrasin quærere.

Pag. 93. 2. 3. τὸ ἀρεῖν. ante ὁ κατηλαυνόμενος, redundare videtur, nisi, ὁ κατηλαυνόμενος, pro ἁδυνατούμενος sum possit.

Pag. 95. 1. μήχρις ἐκείνου] sub. χρόνου.

12. pro, ἁδρανόμενος. malim, κατηδυνόμενος. vt infra lin. 40. ἐὰν ζωωχῶς ἀναμιμνησκώμεθα ἢ ἐυεργεσιῶν ἢ Θ. ὧ εἰς τὸν ἰμετέρων βίον κατέσχε. Item pag. 110. lin. 20. ἢ ποσώτας ἐυεργεσίας ἐς σὲ κατηδημένου.

Hom. 16.

Pag. 97. 16. περιτιθέμενον] i. αἰξομένον.

Pag. 98. 27. λειποτακτῶ] i. ἀχροτάτῳ, ni mendosa sit lectio.

l. 38. μανίας] fort. βασανίας. Nihil tamen muto. vide infra pag. 107. lin. 24.

Pag. 99. 19. pro παιδείων. malim, παιδί'ες, nec tamen ignoro participium ferri posse. Eodem modo lin. 34. pro διακειμένε malim, διάκειμένῳ, & tamen non nego genitiuum posse stare.

Pag. 100. 23. Rectissime dicitur ἀρεῖς.

Pag. 101. 6. ἐκπάγη ἢ ἢδη ἁδρανόμενον] verè hic locum habet Græcum prou. ὁ ἀμελὲς ὑπὸ μὴ πασι κεφάτων, ἢ τὰ ὅτα πεφυτπύλεσο. Sed antequam prg. m, monendus est aliquid lector de serie & ἀκολουθίᾳ orationis, vsq; à lin. 42. pag. præcedentis ad huius pag. l. 7. & 8. vt ergo omnia bellè inter se cohæreant, sic lego: ἰδοὺ γὰρ. φησιν, ὅτι κ. τ. ξ. εἰς. β. κ ὁ τ. θ. α ἰ. κ. ω. τ. κ τ. τ. λογισμοὶ ἢ περὶ ἐυτῶν ὡς. Et sta deinceps, vsq; ad ἔλεγε pag. seq. lin. 4. à quo loco ad finem vsq; lin. 6 parenthesin facio, nisi quis malit παρενθετικῶς legere etiam quæ præcedunt omnia, incipiendo à λογισμοὶ, quod certè valdè mihi placet.

Dixerat

Dixerat Chrysost. Enam miserâ experientiâ didicisse, quàm exitiosum esset consilium illud quod dederat ipse Diabolus. Hoc ut ostendat profert verba Mosis, tam illa quæ describunt consensum Euæ, quàm illa quæ complectuntur actum ipsum comedendi, & panam mox sequentem. Sed quis non videt posteriora verba Mosis de actu & pœna, ad institutum Chrysostomi maximè pertinere, ita ut ijs omissis, rationalis particula γὰρ, post ἰδεῖν, [pag. 100. lin. 42.] planè otiosa futura sit? Ego itaq; ut connexio ista verborum melius appareret, commodissimum putaui, ut post κατανοῆσαι lin. ultimâ pag. præced. ἀλογόν τι insereretur. Quæ sequuntur enim continuo, nihil aliud sunt, quàm verborum Mosis paraphrasis quædam. Præterea totum illum quasi Isthmum, qui verba Mosis diuimit, notis parentheticis, ne interrumperetur reliquæ orationis series, distinguendum monui, atq; sic nihil erit, ut mihi quidem videtur, quod quenquam remoretur aut offendat. Vno verbo, fuge, deletis omnibus quæ inter Mosis verba interjiciuntur, sic continuâ nec interruptâ serie scriptum fuisse. Ἰδοὺ τὰ γάρ, φησιν, ὅτι καλὸν τὸ ξύλον εἰς βρῶσιν, καὶ ὅτι πᾶσι ὀρθαλμοῖς ὡραῖόν ἐστιν ἰδεῖν, καὶ ὡφέλιμον τὸ κατανοῆσαι, ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ καρποῦ &c.

l. 14. vel delendum puto καὶ ante πεισθῶ, vel participium ἀπατηθεῖσα, mutandum in verbum ἠπατήθη. Porrò lin. 12. Grammaticus aliquis expectaret ut pro ἐπλήσατο, πεπλήσθαι scriberetur, quia præcedit, ὡς μὴ ἀρκεσθῶμεν. Similis est prorsus orationis forma infrà pag. 120. lin. 18. 19. & 20. Sed in scriptis magnorum virorum non sunt omnia nimis rigidè ad Grammaticos canones exigenda.

l. 20. ἀπναντίας ὅσον τῆς, &c.] Alibi construitur ἀπναντίας cum dativo.

Pag. 102. 7. διαλίξεται] i. fort. ἐκλίξεται.

l. 11. post ἀγάπη, deesse videtur, προσθῆναι, aut tale quid.

Pag. 105. 4. πρὸς τὸν τρεχοντα] i. ad exequendum aliquid eorum, quæ tyrannis Diabolica nobis faciendi obtruserit.

l. 6. εἰς τοῦ ὑσσῶπου λιμῶνας] Pro ὑσσῶπου, legendum puto, ὑσσοῦ. Εὐθ. enim λιμὼν sæpè apud Chrysost. occurrit. Hom. 31. in Matth. Λιμὼν δ' ἐστὶ θάνατος. Portus tranquillus, Mors. Legitur etiam apud eundem δ' ἀνδρ. ut homil. 53. igitur nihil muto.

Hom. 17.

l. 15. διεξήλθομεν] executi sumus.

Pag. 106. 6. Duplex esse mihi videtur interrogatio: una post πληρῶν, altera post ἡμᾶς ἐκφεύγειν.

l. 11. Quod ad genitiuum ὧν προσήκει, cum præcedente meo And. Dounæo planè sentio.

l. 23. ὃ παύεται ὀπτησις] sc. ὁ καπνὸς ἐκεῖνος. παύεται enim & ὀπτησις ordine syntaxeos cum καπνὸς coniungi debent, non autem cum ἰδεῖν, sicut quamuis facile concesserit.

l. 26. ἐαυτῷ] i. τῷ ἑνὶ ἔχοντι τὸν καπνὸν τοῦτον.

l. 29. & 30. lego: σφοδρὸν πάντα καπνὸν, τὸ ζωπυροῦν, καὶ μασιζόμενα ἡμᾶς καὶ κατεξανιστᾶν τὴν παρρησίαν &c. (al. καὶ μασιζόμενοι τὰ ἡμῶν τὴν διάνοιαν, καὶ κ.τ.λ.) Potest etiam τὸ συνεχὲς omitti sine ullo sententiæ detrimento. Ratio autem est esse lectionem vulgatam, vel hinc clarissimè apparet, quòd τὸ συνεχὲς μασιζόμενον non sortè cuilibet, τὸ ζωπυροῦν bifariàm hic accipere, nimirùm tùm actiuè, tùm passiuè: actiuè, pro tortore, passiuè pro eo quod torquetur & cruciatur. Sed cùm in omnibus alijs præterea locis actiuè sumatur, non puto hoc loco passiuè accipiendum. Iuuenalis:

> --- curtamen hos tu
> Euaditfe putes, quos diri conscia facti
> Mens habet attonitos, & surdo verbere cædit,
> Occultum quatiente animo tortore flagellum?

Al. σφοδρὸν τὸν κατήγορον, τὸ ζωπυροῦν λέγω ἐπικλήσιον &c. Conferatur hæc lineæ cum lineâ 34. & res erit liquida τὸ ζωπυροῦν hic aut expungendum, tanquam inde transumptum, aut saltem actiuè accipendum.

l. 35. ἑνὸν ἑαυτῷ] fort. ἑνὸν, ut suprà, lin. 19. Sed ἑαυτῷ non displicet.

l. 12. ὧν ἑαυτοῦ θεὶς καλον] i. ὧν ἔκαλον θεὶ αὐτόν. Præterea verba vestiendi, quale hoc esse videtur, hoc quidem in loco duplicem regunt accusatiuum, personæ, & rei. Cæterùm non improbatur mihi A. Dounæi coniectura, imò eò probatur magis, quia sequitur paulo post, lin. 29. εἰς τοσοῦτον ὧν ἐκαλλωπισμένον ἑαυτὸν θεὶς ἔδειξα.

Pag. 108. 6. in initio: fort. πωτω. Posteà, extremâ lineâ, deleo, καὶ, & initio lin. sequentis, pro, τῦτο, legendum puto, τότε.

l. 26. Aut hic σου pro σοι, reponendum, aut suprà pag. 106. lin. 11. retinendum αὐτῆς.

Pag. 109. lin. 12. deleo subdistinctionem post ἀκούσω.

l. 32. Ελεεινὰ τὰ ῥήματα, &c.] De sensu huius loci nequeo mihi satisfacere, nisi addatur aliquid quo ostendatur verba hæc non reuera ἐλεεινὰ fuisse i. miseratione digna, sed tantùm δοκῦσα, & opinione. Nam, ut sequitur, huius pag. lin. 42. & 43. videbantur quidem ἀπολογίαν τινὰ ἔχειν, sed reuera indigna erant, quæ ventum aliquam & fauorem obtinerent. Ego igitur sic lego: Ελεεινὰ, ὡς δοκεῖ, τὰ ῥήματα, &c. vide infrà, pag. 133. lin. 3. Sensus tamen hic potest esse: stolidè reprehendisse Adamum, atq; ita stolidè, ut propter stultitiam miserandus videretur.

l. 34. Nescio an legendum sit, μὴ pro δέ. Igitur enim non veritus est Adam μονονοὺ κατηγορίαν ζωπυρεῖν, non quia Deus simpliciter κατέστησεν ὡσπερ τὸν διάνοιαν, ἠξίωσε δὲ αὐθημάτως τὸ μέγεθος, sed quia μὴ πολλῆς τῆς μακροθυμίας hoc fecit.

l. 38. deesse videtur, φημι post ἡ γωὴ, & tum subdistinguo post χρόνον hoc modo: αὐτὴ μοι δ' ὀλίγου αὐτὰ χρόνον ἡ γωὴ φημι, ὠδ, &c. Sic legimus, viuidior & erectior erit oratio.

Pag. 110. 25. pro ὁμολογίαν, legendum suspicor, ἀπολογίαν, nec suspicio mea caret ratione, quia proximis verbis sequitur: ὡς εὐλόγως, & πῶς αὐτὸν δεῖ τῶν γυναῖκα μεταθεῖς. Aliter veniendo ὁμολογίαν· καὶ τῶν ὁμολογίαν ἐκεῖνος ἐποίησεν

ἢ διδάσκαλον, ἢ ὑποληψιν. ὡς ἐνίοτε, ζωὴ ἐστὶ τὸ αἷμα &c. *Similiter lin.* 28. *legendum suspicor*, ἐρωτήσεως, *pro*, ὑποψίους. *'Deus enim, ut iudex, interrogabat: Alium autem & Eus, ut rei, respondebant. Hæc veniebant mihi in mentem, ut primùm hunc locum legi: postea verò, lectâ pag. sequente, mutaui sententiam propter ea quæ ibi leguntur. lin.* 24. *lege item lin.* 1. *pag.* 112. *In quibus tamen locis est*, ἀποριστικὸς, *sine*, πρὸ ἐρωτῆ. *At id certè negligendum non est. vide præterea pag.* 129. *lin.* 36.

Pag. 111. 17. ἐχρῆν γὰρ ἔφη, &c.] *sc.* εἰ ἀγνοῦν τοῦτο πρῶτος.

l. 29. & 30. *Manuscriptus Chrasmanij dignus est sua laude. Nam & hic & alibi multùm adiuuat.*

l. 5. ἢ τοῦτο τῆι &c. *Paulo aliter quæstioni huic respondet Theodoretus quæst.* 34. *in Genesin.*

l. 40. πρῆσιν] *Hebr.* Iesupca, *i.* πειρῆσαι σε. *Græca tamen exemplaria in priore lectione consentiunt.*

Pag. 115. 20. λοιπαλὲς ὦ γάροιτο] *sub.* μᾶλλον.

Pag. 117. 13. *lego*: δὲν ἐμπίνει τ ἕτερον τῶν αἰῶνα ἀπόντες, ἄπαγε, ἀλλὰ &c. *vel*, δὲν μ. ε. τ. α. μέλλοντα, ἀλλὰ, &c. *vide infra huius pag. lin.* 39.

l. 14. ὕπερον ζήτημα] *vide Theodoreti quæst.* 38. *in Genesin.*

Hom. 18.

Pag. 118. 35. *fort.* οἷον τε ἢ ἡλίκων, *nisi sic dicatur*, ὅπως τε ἢ ἡλίκων *Græcè, quemadmodum Latinè quot & quantis.*

Pag. 119. 23. *pro* ἐσίᾳ λαμπρᾷ, *malim*, ἐδίᾳ λαμπρᾷ. *Loquitur enim de ornamentis puerorum, inter quæ ædes ipsæ locum non habent. Porrò sequitur, lin.* 27. τὰ ἐδίδια γυμνάσια.

Pag. 121. 7. *hæc verba:* ὅσφ, ἐν τολλοῖμοις ἀπῆν, δέλτοι, οἱ βλέπεσιν: *parenthesi notis includenda puto.*

l. 12. *videtur* ἢ, *ante* τὰ, *in fine lineæ redundare.*

l. 31. & 32. *Quid si sic?* ἢ τῆς πονηρείας ἐγκύπτων τῶν δὲ τὸ πρῶτα φοβῶν, τῶν οἰκείων φιλανθρωπίαν μιμήσαιμος, τοὺ ἐλεῆσαι τοντας τιμωρεῖται.

l. 38. ἐχ ἁπλῶς] *i. non temerè: non sine causa.*

l. 41. *inter* τας, & ἐκείνου, *subdistinguo. ordo*: ἢ γ ἀπλῶς εἶπεν, &c. ἀλλὰ φησὶν ἐκείνου ε. τ. γ. ε. ἧς κ. α. σ. ἴνα δίωκῃ &c.

Pag. 121. 42. *post* τὸν ἄρτον σου, *addendaputo quæ continenter sequuntur in contextu Mosis*: ἵνα τῶ ὑποτρέψας σε εἰς τὴν γῆν ἐξ ἧς ἐλήφθης. *Nam nisi hæc addatur, merùm requirat lector quid sit* ἐν τῇ ὑποτάσει, *quod cùm verbis*, ἐξ ἧς ἐλήφθη, *congruat (nam horum causa locum illum citari certissimum est) & deinde, cur proximè dicatur*: τὸ αὐτὸ τοῦτον ἢ τοῦτ λέγει?

Pag. 122. 5. ὑποδήσεις] *Alia fortasse vox huic loco melius conueneit, ut* σπυρίον, τεκμήριον, &c. *sed nihil statuo. Al.* φιλανθρωπίας ἢ, *vel*, φιλανθρωπίας αὐτῷ ἢ, *deleta voce* ὑποδήσεις. *puto retinendum*, ὑποδήσεις, *verbum & Chrysostomo familiarissimum, &* πολυσημότατον H. S.

l. 18. & 19. ἢ μὴ δὲ ἐπιδυμίαν ἔχων &c.] *i. & ne desit lerio diuturne vitæ, etiam foris cùm esset, de ligno illo comedere audaciter conaretur.*

l. 22. *Magnam me inibit gratiam, quicum ſ locos hoc genere duos hodiernos, similibus coniecturis permios & mirabiles feceris. Nihil coniecturâ tuâ certius esse potest, nihil uerius, sensu ipso vel maximè suffragante. Quocirca, ne dubites, ubi libri deficient, coniecturis, talibus præsertim, hoc est, eruditis, probabilibus, non coactis, hæsitantem, & ἀλιγωροῦντα lectorem adiuuare. Fortes, quod dicitur, Fortuna iuuat. Paulo aliter*: τῆς ῥᾳθυμίας ἀυτῆ τὸ μέγεθος, ὡῶ &c. *vt in annotationibus tuis: vel*, τὸ τῆς ῥᾳθυμίας ᾗ, *vt paulo infrà*, τὸ τῆς ζωουσίας· τὸ τῆς παρθενίας· τὸ τῆς ἀμβρότας

Pag. 123. 37. τῆς φύσεως ὁ δημιουργὸς.] τὸς φύσεως *regitur à* δημιουργὸς, *non à* γεῶν. τῆς φύσεως ὁ δημιουργὸς, *i.* ὁ τῆς φύσεως δημιουργὸς. *line.* à *autem sequente, emendationi A. Donnei prorsus acquiesco.*

Pag. 124. 24. ἧι ἐυπαθεστέρων] *Basil.* ἀφ' ὧν τὸ ἦθος, *pag.* 230 ἢ τὸ Πλυδε, ὄρη μεμιῆ θεα, ὃς ἧι Σωκράτων πνεῦ κατασαφῶν γυμνασίοις τε ἢ σπίοις ἐ. υπὸρ δὲ μᾶλλα κατασαφῶν ἵνα, ἤπει, ἔφη, ἢ παῦσαι χαμηπότερον σεαυτῷ ἐφαπτόμενα ὧν τὸ δεμοτέλειον; Διὸ δὴ ἢ Πλάτων ἀ φασι τῶν ἐν σώματος ἐλεύθερα ἀφίεσθαι τὸ νοσῶδες χαῖρον τῆς Αἰτικῆς τῶν Ἀσκληπιῶν ἐξεπήδησε, ἵνα τῶ ἄχαρ ἐυπάθειαν ἢ δίαιτος ἧι ἀμπλα εἰς τὰ θεῖα φορὰν ἀδεκλίπτον. Εὐπάθεια igitur est ἐυ-ἕξια. & ἧι ἐυπαθεστέρων, ἧι μᾶλλον ἐυκτήτων. *Sic Hesych.* ἐυπαθοῦντες· ἐ ῥῶντες. *Psal.* 91. ἢ ἐυπαθοῦντες ἔσονται. *Ad quem locum Græca Scholia (sicut annotatur in Bibliis Rom.)* ἐυπαθ ῶν, τυτέστι, σφιγγῶν ἢ ἀκμά ζων. *Basil. hom.* εἰς τὸ σῶσον σεαυτῷ, *pag.* 139. Σάμαι δ' ἢ ἐυπαθοῦντα, ἢ πλυσαρκίᾳ βαρ υοῦντα.

l. 32. *legendum conjcio*: ἀλλ' ὅσα μὲν ἀγαπητὰ· ὁ οἶκοδεν ἔχων ἀφορμὰς &c. *vox enim* οἰκοδεν *apprimè conuenit cum iis quæ sequuntur, lin.* 34. ὕτε γὰ ἐκεῖνός πνα ἔχε τὸν διδάσκοντα, ὕτε ἔδει, &c. *Al.* ἀλλ' ὅσα μὲν ἀγαπητὰ, ὁ ποιῶν τὰ ἐυεργετοῦντος, ἢ ὄντες ἴσην ἔχων ἀφορμὰς, &c.

l. 41. *Sine dubio*, ἀφοτοκλίνων.

Pag 125. 17. & 18. ὑτροβίᾳ *pro* τὸ λεγο, τῷ. *verba enim* ἐδείξε. & διδάσκει *reguntur à* γεγραφὰ.

Pag. 126. 5. *Malim*, τὸ πλημμέλημα. φησὶ γὰ πρὸς αὐτόν.

l. 23. *Recidere, vt mihi videtur*, ἐυνοήσας, *delet à distinctione post* εὖ.

l. ultima, *d. leo* εἰ *post* καὶ.

Pag. 127. 21. *Nescio an desit* ἄλλο, *post* π.

Hom. 19.

Pag. 128. 8. *Si benè obseruaui*, ἐπειδὴ *apud Chrys. iungitur cum indicativis. Igitur hic malim*: μὴ διώκωμεν. & μὴ βάλωμεν.

l. 11. *Mutato verborum ordine, lego*: ἀ. λ' ἔστ πολλάκις ἢ ἢ φαῦλον θελήσωμεν ἀεπεῖν &c.

l. 14. *Deesse videtur* ἢ *ante* ἢ εἰκεσιν.

l. 15. & 16. *Legendum censeo, vel*, τῆς κε ἧς ὀπερεῖσας τὸ ὅρμημα, *vel*, τῶν κάλων ὃν χαίρησιν, *vt supra, & infra pag.* 130. *lin.* 17.

Pag. 126. 36. & 37. ἤδει καὶ ἐκ περοιμίων τῶν ἀέλλησιν ὅπ χείμενον χῆ ἢ ἀδελφοῦ γνησίου, καὶ δὲ τύπων

τούτων αὐτῶν περιαιρεῖναι τὰ ῥήματα. *Non nescio tamen* ὁπομερίσωσι *regi posse à* περὶ *in compositione. Aliquo quomodo defendatur syntaxis ista, me non videre planè profiteor. & Ordo erit,* αἰσχύνομαι, *sub.* ἡμᾶς περὶ τῆς κακίας ὁπομερίσωσι.

l. 23. *Vide an non rectius,* Καὶ τοῦτον ἐκείνῳ.

l. 41. *Marginalis lectio præferenda mihi videtur.*

Pag. 130. 5. *Probabile est hæc aut similia desiderari ante* κἀγὼ μὲν : τοῦτο μὲν οὖν πιθεῖ.

l. 9. *videtur deesse* ἴσως *ante* ἐρωτᾷ.

Pag. 131. 6. *Non est necesse ut propter infinitivum* ὡς *in* ὦσι *mutetur. Nam & ὡς, sicut docent Grammatici, syntaxin hanc non asperuatur. Huius ipsius pag. lin.* 14. ὡς μηδὲ λίθῳ περιβάλωμι : *& pag. seq. lin.* 18. *& passim alibi.*

l. 9. *Lego,* ἀποδύρεσθαι.

l. 19. *post* ἀγαπᾶ, *interrogandi notam ponendam puto.*

l. 20. *Leuior est iactura* τῆ ὕσυ, *quàm* τῆ ὄπ, *ut mihi quidem videtur. Lego* ἵσταμ, καὶ ὅπ μᾶλλον, *&c.*

l. 31. *lego :* ὕτω μὲ τότε· ἐδικαιότερον δ' οὐ δοκῶ ἂ γῆς. *Nam sine supplemento isto hiatus erit.*

Pag. 132. 2. *Pro* πινα ἀίδιον, *quid si,* πινα ἀπόλαυσιν ?

Pag. 133. 3. μὲν *priore loco poni videtur pro aduersatiuâ particulâ* ἀλλά

l. 17. *Deesse videtur* σι *inter* -δίκαιον & κατα-λείπω.

l. 38. *Delenda videtur particula,* μὲν, *ante* ἀπολλαγησόμενοι.

Pag. 134. 7. *Nescio an* βασανίνω, *in inuidendi significatione cum accusatiuo construatur. vide infrà hom.* 22. *pag.* 156. *lin.* 7.

l. 10. *Malim,* ἀεὶ διαπορεῖσθαι.

l. 11. ἀξιοῦσιν] *i.* ὑποδικον κατασῆσαι.

l. 14. πείσω πάλιν] *sub.* ἐμὲ, *vel* ἔχε.

l. 21. *fort.* σι ἀγνοήσαντα αὐτὰ εἶν, μὲ τῇ σῇ παλάτῃ ἀναβάντα *&c. hîc duntaxat pro* ἀλλῶσι, αὐτὰ ἔνδον, *substituo, &* hæc, τῇ σῇ παλάτῃ, *particulæ copulatiuæ posterpono. Nam* τὰ ἀλλῶσι, *non minùs mihi, quàm præceptori meo displicet.*

l. 22. ἀνδρίαντι, *pro* πέρσαι, *valde placet.*

l. 25. ὑπὲρ ὧν ἕτερος πεπαύσεται τοιμῆσαι *&c.*] *Congruit cum illo :* Εἰς ἡμὲ ὀρέων πις, ἐυσπόλος ἔσω. *vide pag.* 136. *lin.* 7.

l. 34. *Generalior & magis* κατολικὴ *esset sententia, si pro* κατεργάζεσθαι, κακῶς ἐργάζεσθαι *scriberetur.*

lin. vltimâ, vel lego, ἀποδιδόασι *pro* ἀπολαβεῖν, *vel,* ἀπολαβεῖν *pro* ἀποδιδόασι *expono, quia sunt* περὶ *meæ* π. *Hæc suprà addidi vestris coniecturis, tuæ numismatum & A. Dominæ, non quòd parùm illæ mihi satisfacerent, sed quia & ipse experiri volui, an possem aliquid post tales artifices non pœnitendum proferre.*

Pag. 135. 2. ὅτι τὰ λυπηρὰ] *sub.* παρεῖσθαι δικαίως, *ut rectissimè tu in annotationibus tuis.*

l. 8. *Quid si :* οἷς μᾶλλον ἡ πρώτη φύσις τῆ κοινῆ ἰκανότητι ὑπήρξατο ; *Al.* καὶ ὃν κ. μ. ἡ. τ. π. τ. κ. φ. ὑπήρξατο.

Hom. 20.

Pag. 135. 39. ἐξ ὧν ἔχεις *&c.*] *i. ut puto, ex eo quòd, ἐκ τῶ ἔχειν τὰς δυσκολίας αὐτὰ περιποιεῖσθαι τῶ Διανύτῳ.*

Pag. 136. 40. *fort.* συμβάλλοντα.

Pag. 137. 16. *lege* ἕνεκα μὲ αὐτῆ.

l. 22. *fort.* ὁ μὲν. *Paulo prius, lin. vltimâ* 20 *&* 21. τῇ ὧν αὐτῇ τεχθέντι τῶ ὧν αὐτῇ οἰκοδεμηθέντων πάλιν ἐπωνύμασιν. *i.* δεῖ τῇ ὧν α τ. τ. ἐ. υ. π. ὠνύμασιν *sine,* δεῖ τῇ ὀνόματι τῶ ὧν αὐτῇ τεχθέντι *&c. De nomine filij sui appellauit. Al. legendum fortasse :* δεῖ τῇ ὀνόματι τῇ ὑπ' αὐτῇ τεχθέντι *&* τ. ὑ. α. ο. π. ἐπωνύμασιν.

l. 36. Βιωτικὸν λογισμὸν.

l. 38. *Quid si,* καὶ ὅσον ἡμῖν οἴδυτε ;

Pag. 138. 1. *&* 2. ὡς τῇ αὐτῇ ἀμαρτήματι ἢ μὲ χείρονι πεποιθέναι.] *sc. non expectat, donec ab alio audiat, quòd æque ac Cain, aut grauiùs etiam peccârit. Planior fuisset oratio, si dixisset :* ὁ πεισθεὶς ἢ παρ' ἑτέρου ἔλεγχον, ὡς τῇ αὐτῇ ἀμαρτήματι, ἢ μὲ χείρονι πεπόηται.

l. 35. μὲ φεῖς δὲ τύπις] γῆμα ἐκ θεσσαλίας.

Pag. 139. 20. μετανοεῖν] *fort.* ἀπαγορεῖν. *sc.* τῆ φυσεργῶν ἐκείνων λογισμῶν.

l. 25. *Deleo distinctionem inter* Σωκράδ. *&* ἄτοπ.

l. 34. *Rectiùs fort.* ὀπολαύετε, *quia præcedit* ὅτι, *non* ὅτως.

Pag. 141. 13. *pro* μικρὸν ἀναγκάσαντα, *legendum puto,* μικρὸν αἰσχυνθέντα.

Pag. 142. 2. *deleo* μὲ *ante* καθ' ἑκάστου. *Hortatur enim ut quotidie scrutentur seipsos, videantq; quid ex hac, quid ex illa concione lucri reportârint. Quare, siue in quem finem?* Ὥστε κερδανθῆναί τι πλέον ὧν περὶ παρ' αὐτῆ λεγομένων. *Vt hoc modo ex ijs, quæ dicat, plus fructûs & vtilitatis percipiant. Ex auditoribus enim ij proficiunt maximè, qui quantum profecerint, à seipsis accuratè exigunt. Ordo itaq; est :* Βέλομαι ἐκεῖνο πᾶν ὑμετέραν ἀγάπην ἐξαναλῶσαι, διερευνᾶσθαι καθ' ἡμέραν ἑαυτὸν *&c.* ὥστε κερδανθῆναι *&c. Poterit etiam hic locus sic ordinari, etiamsi* μὲ *retineatur. Igitur nihil muto.* μὲ διερευνᾶσθαι, καὶ μὰ μόνον ἀκούειν, ἀλλὰ καὶ ἐναποτίθεσθαι. *Volo vestram charitatem, vt maiorem ex dictis nostris fructum capiatis, & quotidie vos ipsos scrutari, siue explorare &c. & non solùm &c.*

l. 8. *pro* ἐνθυμοῦ μαι ὅτι, *malim,* ἐνθυμοῦ μαι πόθεν.

l. 27. *delendum videtur* δεῖ *ante* τῆ παιᾷ.

l. 41. ταῦτα αἰσχύνεσθαι πάντων] *elegantissimè. Quæ non necessaria & superflua sunt, fac necessaria. Quomodo? Dando ea indigentibus. Nam, quæ tibi non necessaria sunt, indigentibus sunt necessaria. Penè me præterierat locus istius singularis elegantia. Vide infrà pag.* 432. *lin.* 4.

l. 42. διαπίπτω] *sub.* ταῦτα. *Deinde linea sequente, prolù* μετ' ὀ πολὺ λίνῳ, *fortasse conuenientius legatur :* καὶ μετ' ὀ πολὺ λίνῳ, *vel,* πολλῷ, *scilicet* τὸ δοθέντα, τὸ πεπόμφθαι ἢ σὺ σὺ. *Nam* λαμβάνειν παρείδια, *non videtur mihi adeò commodè dici.*

Pag. 143. 11. ἴως ἔπ κρυεῖς.

l. 24.

l. 24. *post*, ἆρα, *interrogandi notam ponendam puto. Sic enim futurum est ut efficacior & vehementior sit oratio, & Chrysostomi in reprehendo acrimonie accommodatior.*

l. 26. ὁμοῖ πίδου, ᾗ ὡς ἔπ. *Preterea extremâ lineâ, nescio an articulus πῶ redundet.*

Hom. 21.

Pag. 144. 1. *fort.* ἐξέστητο παῦτα.

l. 4. οὐ δὲ συλλαβὴ &c.] *Sic supra hom.* 18. *pag.* 124. *lin.* 9. & 10. οὐδὲν ἀπλῶς, ᾗ ὡς ἔτυχε, φθέγγεται ἡ θεία γεγραφὴ, ἀλλὰ κἂν συλλαβῆ τυγχάνῃ, κἂν λεγείαμίαν, ἔχει τινὰ ἐγκεκρυμμένον διανοιῶν. τοιαῦτα δὲ ἅπαντα τὰ ἀνάγματα.

Pag. 145. 8. *fort.* ἀρχὴ νέαν τινὰ, ἢ, ἀδύτερον τινα, & *lin.* 10. ἅπαξ ἀρχὴ) πάλιν. *Cæterum si minus ista placent, finge non scripta fuisse.*

l. 14. *Nescio an pro* ὡς, *legendum sit*, οἷς. *Nam* οἷς *melius respondet* τῖς αὐτοῖς, *quàm* ὡς, & *fallere potuit librarium* ὡς, *proximè sequens.*

l. 37. *malim*, κῆ τὸν τῆς ἀρχῆς κλῆρον, κῆ ἡ τῆς διαπονίας· *ut idem bis dicatur.*

Pag. 146. 28. *Legendum conjicio*: ὃ δὲν πεῖσον ἐπεσημήνατο, ἀλλ' αὖθις ἀναμιμνήσκων ἑαυτῦ πῶ ὅτι πῶ κρίσιν ὁρμῶ, τῦτο παραπόπτει. ᾗ εἰκότως.

l. 31. *optimè* ὁμοίδεμον.

l. 35. ὅτι εἰσὶ νῦ ἴσως τοιοῦτο ⊙] *sc. qualis fuit Cain.*

Pag. 147. 17. *fort.* παρέσας ἐξεύρεται τῆς παραμυθίας, ᾗ ἀθυμυθίας ἐξημιῶν πλέονα τ. ε. ⊙ &c. *videtur enim aliquid deesse. Et tamen non diffiteor me in hoc & similibus locis operæ meæ sine culpâ potuisse parcere.*

l. 39. *Nescio an legendum sit*, ἢ ἀναγκαῖον κῆ γρ⊙ καὶ διαιρέτων· *vel*, καὶ δὲ διαιρέτων &c.

Pag. 148. 6. ὑπαναπόβλα.

l. 30. *vel deest genitivus, vel certè sub audiendus est. Nam quod hic est* αὐαδῆφι, *paulo post, lineâ* 35. *dicitur*, πανδεξία. & *pag.* 149. *lin.* 39. πάνων φρενῶν.

l. 39. & 40. *De* κατασίλλων & ἀφιεὶς *planè accedo doctiss. præceptori meo. Ib.* ᾗ ἐκ ἀφιεὶς πολλῶν συλλόγων συλλέγειν] *ordo*: Καὶ ἐκ ἀφιεὶς τὸ σκάφ⊙ πολλῶν συλλέγειν, ἀλλὰ διωκεῖς ἐκ λιμῆς ὁρμῶν ἁθροπαιάζων. *Sic infrà pag.* 163. & 164. ἀλλ' ἀνύπερ⊙ τῦ χειμῶ⊙ γαρῶν, ᾗ πολύς⊙ συλλόγων, ὡς ἐκ λιμῆς κρήμν⊙.

Pag. 149. 1. *fort.* ἀειδιῶν ἐπῖ.

l. 7. *posterius* τῦτον *redundare videtur.*

l. 10. *fort.* ἐναχμάζειν. *prima enim huius verbi syllaba absorpta videtur fuisse à postremâ verbi præcedentis.*

l. 14. *delco* ᾗ *ante* πῶ.

l. 15. τὰ δὲ τῦ Θεοῦ] *sub.* πεφῆνῶμεν, *vel* λεγόμενα.

l. 16. πολυπραγμανεῖν, ἀλλὰ πιθέλειν] *Theodor. quæst.* 45. *in Genesin, de translatione item Enochi*: ὃ δεῖ ζητεῖν τὰ σιωπηθέντα· εὑρεῖν ᾗ θεωρῆσαι τὰ γεγραμμένα.

Pag. 150. 5. Καὶ ἔζησε Λάμεχ ἔτη ἑκατὸν ὀγδήκοντα] *In hac numeratione dissentit Chrysost. & ab Hebraico contextu, & à Græcis Bibliis Romæ excusis. Hebraicus enim contextus addit duos annos ad centum & octoginta: Græca verò Biblia, octo.*

l. 17. *uncis inclusa recte abesse possunt.*

Pag. 151. 2. *vel sequor marginalem lectionem, vel pro*, πανοικεσίαν, *lego*, ἀληθειαν.

l. 30. ἐκφωνῶμεν] *i. legamus. Sic infrà, pag.* 282. *lin.* 11. & 12. Καὶ πολλάκις ἔστι σήμερον δ' ῥεῖν ἐκ ὀφθαλμῶν ἀναχυθέντες, τῦτο πάλιν αὖξον ἰσπλύοντες, ἐξῆλθον δ' ὁμῶν. Ἐπάρχθαι *enim & ἀναχύσεων, idem hic significant. Sic alibi idem sunt* διάρχθαι & ἀναχυσθῆναι. *Cato*: Libros lege: *Plaudes*: τὰς βίβλους διάρχου.

l. 42. *lego*, ἀλλὰ κἂν τὸ πνεῦν αὐτὸ ἐνοχλεῖν συμβῇ. *i.* Sed si vel minima res quæpiam illi molesta esse contigerit.

Pag. 152. 1. τί δὲ ἴσον ψυχὴ ᾗ σῶμα;] *Fortasse deest* ἔχει. τί δὲ ἴσον ἔχει, εἰπὲ μοι, &c.

Hom. 22.

Pag. 153. 30. νεφρύτερα ᾗ ἁγιώτερα] *sc.* τὰ ἀνάματα· ἀνίσματα.

l. 32. ᾗ πῶ ἐυγνωμοσυνῶν ὑπόδειξώμεθα] *Vide supra pag.* 90. *lin.* 31.

Pag. 154. 15. *lego*, ᾗ ἑτέραν θεραπείαν θεραπείας π. τ. τ. ἢ. ἐπεδείξατο. *Sic enim suo quasi loco posita reperientur.*

l. 29. *pro* ἐλθώμ⊙, *nescio an scribendum sit*, ἡγούμ⊙, & *lineâ precedente*, φαινομένων *retineri posse, si articulus* τῆς, πρὸ, πολλῆ τῆ ῥύμη, *præponatur.*

l. 35. *Notanda syntaxis*: ὅτε ἤλυθ, *pro*, ὅτε ἦλθεν.

l. 41. πᾶσι τῦτοις ἅπασι] *pro his omnibus.*

Pag. 155. 4. & 5. *fort.* ᾗ ὃν ἔστι ἴπεγν, ὃ δὲ ὑφ' ἑαυτῦ ⊙ κόλασιν ὑπομένων κι, ὃ δὲ ὑφ' ἡ κατορθωκὼ⊙ ἀμοιβῆς τυγχάνειν.

l. 33. *inter* -γμάτων & ᾗ, *subdistinguo tantùm.*

l. 39. ἄγγελοι ἢ διάμωσ] lxx. *Interpretes fefellerunt Chrysost. Aliquin enim vidisset sic appellatos angelos fuisse, Iobi cap.* 1. *v.* 6. Vajchi hajjom vajjabou bené haelohim. *i.* οἱ γὰρ τῦ Θεοῦ, *pro quo* lxx. *ad sensum, nõ ad verbũ*: οἱ ἄγγελοι τῦ Θεῦ.

Pag. 156. 17. σοῖς τῶν συγκλωμένων ἢ σωμάτων] *i. fortasse*, συμπλοκῶν, *vel*, ἐπισυμίαν συμπλοκῆς τῶν σωμάτων.

l. 23. & 24. *fort.* ὃν αὐτῶν τῶν (πῶς γὰ εἶναι ἀσώματον ὑσίαν ἀδύνατ.) ἀλλὰ μεταμμπιδύειν ἢ ἐνέργειαν, μικρὸν δύνε, &c. μεταμμπιδύειν τῶν ἐνέργειαν, *vocat (aut saltem vocare mihi videtur) actum angeli in visibili specie apparentis. Si hæc verasunt, ut certè vera esse credo, valdè laborat hic locus ab interpunctione.*

l. 27. *deleo item* ἢ, *ante* τοιοῦ.

l. 38. μάλιστα ἐκείνου] *i.* τῦ, *ad illud tempus.*

l. 39. *lego*, τὰς ἐξ ἐκείνων, *sc. Caini filios.*

l. 42. *lego* (οἱ ὑπὸ τῦ Σὴθ ᾗ τῦ Ἐνὼς) *additis notis parentheticis. Item hæc lin.* 42. & 43. *notis parentheticis includo* (ἐκείνας τὰς ὑπ' ἐκείνων τ. π. ὧν οἱ. δ. κ. ϑ. ε. αὐτῆς)

Pag. 157. 21. *Malo coniungere* ταῖς ἰώβαις *cum* κατεύλλειν, *quàm cum* ἐνδῦσι. *Al.* τὰς ἰώβας ἐνδῦσι *ex* cõiecturâ. *Sicut auriga, qui non novit habenis equos ferocientes compescere, cedendo, & equos currum trahentes, & seipsum, perdit ac præcipi-*

tat. ἐνδύε. sc. τοῖς ἀτάκτοις σκιρτήμασι τῆς ἵππων: *furori & ferociæ equorum, non autem* τῶν ἡνίαις, *habenis. Sic in* ἀποδύσει: τοῖς ἀτάκτοις ὀπλισμάσιν ἐνδύσει. ἄτακτοι enim ὁπλισμάτα sunt, ut ἄτακτα σκιρτήματα, & ἡ ἀφαίρεσις, ut αἱ ἡνίαι.

l. 31. *pro* εἴδεσαν, *debet esse* εἶδον. *Apud* LXX. *enim legimus,* ἦλθοσαν, εἴδοσαν, δέξασαν, *pro,* ἦλθον, εἶδον, ἔδεξο: *non autem* ἦλθοσαν, εἴδοσαν, εὕρασαν.

Pag. 158. 18. *Quid si,* ζωῆς τῆς Νῶε ἢ διὰ τῆς προσηγορίας παιδύνει & αὐτοῦ ἐπιδείκνυτο?

l. 23. *Malim,* ἀποκλᾶσι.

Pag. 159. 2. *deesse videtur aliquid post* -κμμῆρη, *nimirùm,* αἰνίττηται ὅτι, πανδίνεται, *aut tale quid.*

l. 6. *Deesse videtur,* ὕστω, *inter* φωτὸς & καί.

Pag. 160. 30. *Malim,* ἢ τῶ ἀπροάκτω ἐυημερίας.

l. 38. *Rectius fortasse* τούτων.

Pag. 161. 21. *Nescio an delendum sit,* σὺν *ante* αὐτῆς.

l. 27. *fort.* ὀπηδυσίᾳ τινὶ ἢ πόθῳ φερόμενοι, πᾶσιν δὴ πάντῳ τάσῃ τῇ ὁρμῇ ἔχειν ἀπουσιάζουσι.

l. 28. *Deko notam parentheticam post* φιλαρχυρία. & *locum ex commodiorem do post* κατορθῶσαν, *lin.* 33. *Quæ sequuntur enim eâdem lineâ (nimirùm:* εἰ τοίνυν ὕτοι &c.) *connectenda sunt cum his, lin.* 28. ἢ ὑπόπτοις κλέψαι λαμβάνουσι. *Hoc ita clarum est, ut quod clarissimum. Series enim & consensio orationis sic se habet:* Καθάπερ ἔνιοι οὐ πάσῃ χρημάτων συλλογῇ μεμηνότες, ὀπηδυσίᾳ τινὶ ἢ πόθῳ φερόμενοι [ἐλαυνόμενοι] πᾶσιν δὴ πάντῳ πάσῃ τῇ ὁρμῇ ἔχειν ἀπουσιάζουσι, ἢ ὑπόπτοις κλέψαι λαμβάνουσιν· ὕτω πολλῷ μᾶλλον ἡμᾶς &c. *Hæc est recta series. Caterùm apud Chrysost. propter longam parenthesin non eodem tenore procedit oratio, sed series aliquantùm interrumpitur. Cùm enim rectò ordine servato post finitam parenthesin debuisset dici* [*lin.* 33.] Καθάπερ τοίνυν ὕτοι &c. *Chrysost. hoc non facit, sed quasi sui oblitus, nonnumquam id facit (quod etiam aliàs frequenter facit) & particulam similitudinis in particulam conditionalem mutat, dicens:* Εἰ τοίνυν.

Pag. 162. 3. *fort.* πολλάκις δή.

l. 16. ὡσὸ ἦν φίλτρων δίων] *Nihil muto. Sed tamen, nescio quomodo, non satis arridet hæc vox. Si liceret igitur, scriberem:* ὡσὸ ἦν οἰκείων.

Pag. 163. 10. *fort.* ὡς δὴ αὐτὸ τοῦτο ῥιβόμενοι.

Hom. 23.

Pag. 163. 40. *fort.* ἀποπλεῖσθαι, *vel,* καταλεῖσθαι.

Pag. 164. 1. *legendum suspicor:* ἢ κείσθαι πλάγιον ἢ σαλεύειν: *i. e. & quamvis marinis iactatus fluctibus tanquam in portu sedens, sic virtutis clavum gubernans &c.*

l. 34. ὀπηρεσιῶν] *Nondum scio de hac voce quid sentiendum sit, rectène se habeat, an secus. Fortasse reponendum,* ἑλωμῶν.

Pag. 165. 18. *multò plenior esset lectio, si sic conciperetur:* διδάσκει ὑμᾶς ἢ τῆς ἀρετῆς τὸν ἔρωτα, ἢ τὸν ἐν τούτῳ πλοῦτον διωκτέον τὸν ἀρετὴν ἀκόλουθον διανοῆται δικαιάζει. *Addo* δικαιάζει, *quia quæ proximè sequuntur, talem lectionem præsupponunt & ab eâ veluti pendent. Alioquin addi posset,* αἰσχυνόμενοι, *aut verbum aliquod non dissimile.*

l. 21. & 22. *lego:* ὦ θεία γεωφή, φησὶ Νῶε ἢ οὖρε χάριν ἐναντίον Κυρίου ἢ Θεοῦ. Θαυμαστὸν γὰρ ὅσον μεταξὺ ὧν τοσούτων ἢ διὰ τὸν κρείττονα μελλόντων τῆς ἀναπαύσεως [*vel,* κινδύνων] πειρᾶσθαι, εἴτε μόνον διὰ τὸν ἀρετὸν τῆ κλυδωνίῳ ὀκτὼ ἢ ψυχὰς σῶσαι. Νῶε ἢ εὗρε &c.

l. 38. Ἐστ γὰ αἰχμὴν ἐπάγουσα ἁμαρτίαν] *Sirach. cap.* 4. *v.* 24.

l. ultimâ, delendum puto, ἢ *post* ἴσως δή.

Pag. 167. 2. *fort.* κατακρινομένῳ.

Pag. 168. 11. ὅλος τῆς σαρκὸς &c.] *Sic Horat. satyr.* 9. *lib.* 1. *totus in illis. Heliod. lib.* 1. μὴ γίνε τῆς ὀργῆς ὅλος, & *lib.* 2. ὕτως ἀεὶ ὅλος ἢ φρενηπεμάτων ὧν.

l. 35. *legendum videtur,* ἢ πολλὰ εὕρει τις αὖ ὀνείματα τοιαῦτα ὀπτηδήσαντα.

Pag. 169. 2. ἐν τοσούτῳ ἀρετῆς αὐχμῷ] *vide suprà pag.* 77. *lin.* 13.

l. 24. *Levi immutatione lectionem sine dubio vitiosam sic emendo:* διὰ τοῦτο ἢ ἐξ ἀρχῆς ἴσθι τὸ ὡσ' αὐτῆ δημιουργηθέντα: *sc. quæ prius creaverat. Hominem enim tunc non vidit, utpote nondum creatum.*

l. 33. ἀφεῖς αὐτὸ τὸ ἄκρον τῆς κορυφῆς ἢ ἀρετὴ] *quasi dicat,* ἀφεῖς ἀκροτάτω κορυφῶ τῶν ἀρετῶν. *Nam* ἡ κορυφὴ *habet suam latitudinem, & τὸ ἄκρον τῆς κορυφῆς est summi verticis supremus apex. Simili* αὐξήσου *dicitur, ut* Ελλάς & Ελλὰς, & *id genus alia. Lucem accipit hic locus a sequente ipso:* [*pag. huius lin.* 42. & 43.] ἐ μόνον ὀρεῖλω ἐπιδέξατο, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἄκρον κορυφὴν τῶν ῥητῶν ἤρθωσε.

Pag. 170. 4. ἀλλὰ δεικνύουσι &c.] *sed ut ostendat nobis summam eius virtutem, & quòd divino calculo approbatus fuit. postquam dixit:* τέλειο & ὃν ἐν τῇ γενεᾷ αὐτοῦ: *ait,* τῷ Θεῷ ἐυηρέστησε Νῶε. *Hæc mihi placuit, vel animi causâ Latinè vertendi interpretari. Quod ad,* ἵνα ἔτι *l.* 7. *attinet, etsi loca mihi non sint in promptu, tamen affirmare non dubitem sapientèr sic loqui Chrysostomum pro eo quod Latini dicunt, quasi dicat, ac si diceret. vide infrà pag.* 236. *lin.* 32.

l. 9. ἡ τῶν βιβλιομένων ἀφέξεις] *vide infrà, pag.* 177. *lin.* 36.

l. 13. *Lego:* ἐπανύτλω ἔχειν τῶν αὐτῷ πεφυκέναι τοῦτο ἢ ὧν πάντως &c. *Transposita verborum ordo corrupit hunc locum, & restitutus sanabit.*

l. ultimâ fort. ἐκφανὲν ἢ] καλοῦσα τὸν ἢ δὴ ἢ ἀρετὴν φέρουσι ὀδὸν πορεύεσθαι δέλοντα, *vel,* βουλόμενον.

Pag. 171. 26. *fort.* ὁ Θεὸς ποιοῦντα καὶ τοῦτον ὅσα &c.

l. 33. *Corrigenda huius loci interpunctio in hunc modum:* κατασκιάζων· αὐτὴν ἢ γέννων διὰ τοῦτο &c.

Pag. 172. 10. καὶ δὴ ὧν αὐτὸς μαρτυρῆσθαι &c.] *De hoc loco quid statuendum sit, nondum mihi liquet.*

l. 13. *Legendum conjicio:* διὰ τὴν ῥᾳθυμίας, καὶ τῆς τούτων ἀμᾷ εἴας σφαλλόντες &c.

Hom. 24.

Pag. 173. 1. ὡς ἀφίσιον ἑτέρου τινὸς ἀναθιῶναι] *non sinit ab alio quopiam petere.*

l. 10. οἱ πίνυς περιγινομένης] *vel, ut tu dicis, addendum est aliquid, quod articulum sustineat, vel delendus articulus.* ἐπίγονται] *scilicet* οἱ ἄνθρωποι.

l. 24. *fort.* τὸν φωνήεντα τοῦ συφλοῦ.

Ibid. l. 25. ἢ γραῦν τὰς γλώσσας ἢ μοχλάλων] *Esa.* 35. 6. ἢ γραῦς ἐσαγλώσσους μοχλάλους. *Sap.* 10. v. *ultimo:* ἢ γλώσσας νηπίων ἐδέκα ποιεῖ.

Pag. 174. 1. *Pro* ἐνίκων, *legendum arbitror,* ἐφιλονείκουν ὑπερβάλλεσθαι. *certabant superare. Sic enim superius locutus est pag.* 159. *lin.* 36. *& falsum est* νέκυ νεκυκηδεῖ τοὺς θεσβεσικότας, *quia, ut continenter sequitur,* οἱ μὲν τὰς ἧπ᾽ νέων ὠκ ἐλαττον ἐμείνασι.

l. 2. ἵνα τοίνυν μεθοδικῶς] Ἐπεισηπτικῶς *hæc dicuntur, propter parem hesin præcedentem, quæ tenorem orationis veluti abrupit. Si enim recto tenore oratio processisset, delectà totâ parenthesi, initium* 4. *lineæ pag.* 174. *subjungendum fuisset,* τῇ αὐτομαλησίᾳ, *lin.* 41. *pag. præcedentis, hoc modo:* ἢ πάσης, ὡς εἰπεῖν, ἠλικίας δεῖ τὴν καλὴν αὐτεμπλησίαν, ὃ ἄκρον δεῖ ἐμεινε μόνον, *&c.*

l. 5. *sic interpungendum & legendum puto:* μέχρις ὅτου εἰς τὸ πανταχοῦ σὺν τῷ ὀφθῆναι μὴ τὸ εἰπεῖν· ὦ Νῶε, *&c. Non absolvitur enim sensus, donec perveniatur ad hæc verba lin.* 6. ἵνες, ἀγαπητέ.

Pag. 175. 18. *Nihil muto. Propono tamen tibi considerandum an non pro* καταπώμενοι, ἐλυσπώμενοι, *legi possit.*

l. 21. *Delendum puto particulam,* ὅτι. *Non enim bene sonat:* ἐδίδαξεν, ὅτι ἀνόμασε. *rectius igitur multò* ἐπεὶ ἂν ἐδίδαξε, *&c.* ἢ ὠνόμασε *&c. sine* ὅτι. *Hæc etsi compendiose propono, nihil tamen deleo, præterquàm* ὅτι.

l. 32. ἢ, *uncis inclusum, deleo, nec minùs* ἢ *ante* πλῆθος *lin. sequente, redundare puto, & tamen non ignoro quàm multiplex sit & creber apud Chrysost. & alios bonos authores hujus particulæ usus.*

Pag 176. 37. *pro* καταπαλῆαι, *legendum* conycio, κατεπῆξαι.

Pag. 177. 2. *Malim,* κατασήσης.

l. 6. *valde probabilis conjectura lectionem hujus lineæ sic emendo:* τὸ μέγεθος· κατὰ φθορὰν, φησι, πᾶσαν σάρκα. *Hanc emendationem sensus ipse flagitat, & verba quæ proximà lin. sequuntur.*

l. 8. *videtur deesse,* οἱ λοιποὶ, *inter* θεραπείαν *&* θεραπεύσεσι, *vel post* θεραπεύσεσι.

l. 16. ἑαυτοῦ. *i.* ἐμαυτοῦ, *ni potiùs* ἐμαυτοῦ *scribendum sit.*

l. 17. *pro* ἐπάγει, *scribo,* ἐπάγω *primâ personâ, quia sicut loquor latis & exijs quæ antecedunt, & exijs quæ sequuntur, toto hoc loco Deum ad Noachum loquentem induxit Chrysostomus. Igitur, ne minùs subitus & indecorus admodum esset,* ὑπὸ τῆ μωσπεῦ εἰς τὸ δηγμαπεδὸν *transitus, ego, pro* ἐπάγει, ἐπάγω, *substituendum putavi, eademq; me monuit ratio,* τὸ ἑαυτοῦ, *vel per* ἐμαυτοῦ *exponere, vel expungere, ut* τῷ ἐμαυτοῦ *locum cederet.*

l. 18. *post* -πάθειαν, *deesse videtur* τὸν ἄλεθρον. *aut tale quid. Hoc ita pono, ut probabile, non ut necessarium.*

Pag. 178. 27. *pro* τότου ὅλων *malim,* τότων πάντων, *vel* ἐννοουμένων ὅλως τῶν τότων ἐπιμέλειαν.

l. 29. *repono,* ὄψει.

Pag. 179. 4. τῆς παῤῥησίας] *fort. legendum,* τῆς εὐφροσύνης, *vel* τῆς θερμασίας.

l. 21. *deesse videtur* διὰ τοῦτο, *post* ἢ, ἢ διὰ τοῦτο, τὸ ἴσον ἀπάντων.

l. 32. μὴ δ᾽ ταῦτος ἢ ὁ λογισμὸς ἔσται ὁρῶσι] *Ægrè mihi persuaserit quispiam locum hunc non esse mutilum & mendosum. Ratio enim non dicitur asinum esse immundum, & vaccam mundum, cùm ijsdem planè et vacca & asinus alimentis utantur, sed contrarium potiùs suadet. Unde est ergo, inquit Chrysost. quod alia munda videantur, alia immunda? Ex arcano quodam instinctu naturæ, quo fit ut alia auersemur, delectemur alijs. Hanc esse puto mentem Chrysostomi, tametsi sententiam eius & opinionem non probo. Quid ergo si sic legamus:* ἀχὶ δ᾽ ὑπὸ τῆς ἐν τῇ γαστρὶ ἡ πᾶσα χώνευσις ἢ γαστρὶ ἐδίδαξε, μᾶλλ᾽ ἢ πᾶσιν *&c. Pro hac lectione facunt hæc:* ἀφ᾽ ἑαυτῆς κινηθεῖσα, *lin.* 36. *&* ὦκ ἔστα, ἀλλ᾽ νοεῖσθαι, *lin.* 40. *& ea quæ dicuntur de diuersorum locorum diuerso usu, lin.* 37. 38. *&* 39. *& postremò, quæstio quæ proponitur de asini immunditie, lin.* 41.

l. 34. *fort.* ὑφ᾽ τῆς καθαρότητος οὐ τῆ] *Sed hoc timidè.*

Pag. 180. 20. εἰ τῶν αἰτίων μεθοῦτε] *Eandem septenarij numeri rationē reddit Theodoretus quæst.* 50. *in Genesin:* τὰς δὲ ἑπτὰς συζυγίας [ουλαχθίσας ἀφορίσαι τὴν] εἰς τὸν λέξιον ἢ χῆσις· τὸ ἓν τὸ πνεῦμα εἰς θυσίαν.

l. 32. κατασυνεχομένων] *fort.* κατατραχαλιζόντων. *i. conjecturis suis depravantium scripturam.*

Pag. 182. 7. 8. & 9. *verba sic disponenda censeo:* ὄχλοις, ἢ μὴ βουλομένοις μήτε τῷ ὀφθαλμῷ ἀποτυπλῶσαι τὸν ἐπιλαβῆ θέαν, μήτε κρύπτειν ἢ γλῶττα διαπρῆσαι ὑπὸ ὅρκων, ἢ μὴ αὐχοιδόοις μήτε ὀργὴ ἀφεῖναι τῷ πλησίον. *tum addo:* μήτε ἴσως ἀδικηθῶσι χωλαίοις φόβοις· ἢ ἀνώτερ ἢ Θεῷ ἡμῖν *&c. Nisi enim aliquid addatur, & verba etiam aliter digerantur, non erit, ut membra orationis aptè inter se cohæreant. sed aliud proponetur, aliud probabitur, & mandatum Christi de ferendis patienter iniurijs, aduersus illos adducetur, quos oculos á multeribus formosis lasciuiùs spectandis non cohibent. At quàm hæc ἀνεσοδύνους?*

l. 34. τὰ πεῖσαιεν ἢ μᾶλλον] *vel pro* πεῖσαιεν, πειθόντα *legendum censeo, vel pro* μᾶλλον μᾶθητον.

Pag. 183. 2. *malim,* κοινοῦμὲθ *&c.*

l. 15. καπάρπην, *pro* καπάσαιν, *mirificè placet.*

l. 19. *fort.* δίκλω ἑαυτὸν ἀπωπόπτω. *& lin. seq.* μήτε αὐαχῆδον. *Reliqua enim verba sunt imperativi modi.*

l. 22. *lego,* ἡμέρας. ἐννοεῖτω τῷ γόνατα, ἢ ἐστιν ἐκπλῆντ᾽ πυρὸς τῶ τροφερήτα, ἢ τῷ καστελῶ δώσαμεν, αὐδομοζέδω τῆς φρενῆς ταῦτης πραπίδος τῷ ὑπὸ ανον, ἢ ὅταν ἀπωτεῖ *&c. Vides, ut mihi religio nulla sit, addere, detrahere, mutare*

quadrata rotundis, dummodo sensus commodus & consentaneus efficiatur. Non quimis sic auderet. ἐμαθε μὲ ὁ πρόεδρος, λογομαθὲς ἦταν φίρμι.

Hom. 25.

Pag. 184. 9. pro ἔτη, scribo ἔτη.

l. 20. Desiderari videtur μόγις, aut tale quid, ante πρὸ.

l. 24. ἀλλ' ὑπερδολὴ &c.] Longum hyperbatum. Pendet enim oratio ab hoc usq; loco ad lin. 35. pag. sequentis, nimirùm ad hæc verba: διὰ τοῦτ' ἐφοβ' Νῶε ἢ ὡδὶ ἐπὶ χ. vel saltem ad, διὸ ἢ ὁ Δεσπότης, eiusdem pag. lin. 32.

l. 25. videtur esse hiatus inter γεγενῆ & ἤδη, quem sic pro tempore explere conor: ἐπὶ πόσον χρόνον ἀνήκουον αὐτοῖς ἐβρεμεῖν: Tum progredior: ἤδη ἐπόδυσε, ὅτι Νῶε ὡδὶ ἐπὶ πυταμοῦσιν, delet à particulâ ἐπὶ. Neq; enim est in contextu Moysis, nec aliquid hic habet quod agat. Aliter & ut brevius, minoreq; cum mutatione, ita opinor rectius: τὰ ὕστ ὑστῦ, hic addo duntaxat, τὰ & ὑστῦ, & pro ἤδη non magno negotio, scribo, ὅτι. Nam necesse omninò mihi videtur, ut accusativus aliquis, aut loco accusativi aliquid, verbum ἐπέδυσε sequatur.

l. 28. verba omnia à διὰ φρονῶν, hac lineâ, ad ἐκβεβολωὶ, lin. 30 parenthetica notis includo, hoc modo (διὰ φρονῶν. &c. ὑστῦ τῶν ἐκβεβολωὶ)

Pag. 185. 1. πάλιν γὰρ αὖ πρὸ &c.] Ab hoc rursus loco usq; ad lin. 26. nimirùm ad hæc verba: ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐκολούθων, parenthesin facio, & est certè bene longa parenthesis. Admiranda ergo videtur lectori notis & signis quibusdam, quibus de hyperbato, & ὑπερβολαῖς, sine παρεμβολαῖς istis admoneatur.

l. 21. lego, πεπαιδεύθαι ἢ ἐστραῦ. Porrò, lin. 12. fort. οἱς τοσοῦτῶν ἁμαρτίαν. &c.

l. 32. διὸ γὰ ὁ Δεσπότης ὁρᾶν &c. Continuanda hæc sunt cum iis quæ leguntur pag. preced. lin. 24. & deinceps ad φιλανθρωπεύεσθαι Δεσπότῶν, lin. ultimâ, & sensus est: Non frustrà notari numerum annorum Noachi, quòd nimirùm sexcentos natus fuit annos veniente diluuio: sed quoniam Deus non cessauit illos qui posteà diluuio perierunt identidem admonere, & ad meliorem frugem reuocare, idq; per sexcentorum annorum spatium, illi verò nihilo inde meliores falli sunt, sed potiùs deteriores [διὰ τοῦτο] propterea, ut & quanta fuerit Dei patientia, & quàm insanabiles illorum mores perspiciatur, Scripturam dicere: Νῶε ἢ ὡδὶ ἐπὶ χ. Mea tarditas fecit ut diu huic loco immorarer, & alios non minùs quàm meipsum tardos esse crederem. Iam pergo.

l. 37. malim, ὅτε ἢ ἐπέχθη.

Pag. 186. 42. πῶς διαφέρει εἰδοδίου] *i.* quàm vario artificio tractet: quam vario artificio aggrediatur. Sic pag. seq. lin. 8. σκόπει πῶς ἢ τούτων τῶν νόσων ἐμεδιδοῦσι, vide quali artificio & horum morborum aggressus sit, tractârit. verbum μεδιδία, apud Chrysost. aliquot habet usus observatione dignos, velut hoc loco & infrà pag. 212. lin. 41. & pag. 213. lin. 14. & pag. 330. lin. 32. & 40. & pag. 331. lin. 7. & 8.

Pag. 187. 11. Plenius sic: Ἢ κατακλυσμοῦ ὄντος, φησὶ λέγει αὐτῷ ὁ Δεσπότης.

l. 30. Addo ex Mose Genes. 7. 11. Ἐν ἐξακοσοστῷ ἔτει, ante, Ἐν τῇ ζωῇ. Nam hæc verba omitti non possunt, quia Chrysost. in expositione suâ iubet nos considerare quàm accuratè Scriptura non solùm de anno, quo venit diluuium, sed etiam de mense nos admonuerit.

Pag. 189. 6. Ἐπὶ μὲ γὰ τῶν ἁλιαίων πλεόντων, &c.] *i.* Nam quod ad eos spectat qui in mari nauigant, etiamsi fluctus in altum surgant, potest tamen ex iis quispiam vel cœlum suspiciendo &c. paululùm aliquid solatij percipere.

l. 7. Probabile est desiderari ἢ ante ὡς πορφυρῶ.

l. 9. deleo ὡς ante μὴ.

l. 12. ἐδὲ τὸν ἀέρα ἀδαπανήτου] fcilicet libero cœlo frui, vel nouum & recentem aerem haurire.

Pag. 190. 17. Ego non video cur ἀκούειν cedere locum debeat, τῷ ὀκνεῖν.

l. 32. inter ἀέρος & ἀδαπανῆν addo, διωλαδαι, *è lin.* 12. *pag. præcedentis.*

Pag. 191. 32. Nescio an legendum sit, ἀπευκαιρεῖσθαι.

Pag. 192. 12. ὑπέρυε, delendum puto.

l. 30. τί γὰρ ἐκ αὖ ὑπεῖδεν] *Subaudi*, οἱ μὴ κατ' ἐκκλησίαν ἀθροίσεις ἦν.

l. 32. ἢ μὲ τότε πάλιν] *i.* & præterea rursus, & insuper rursus. Sic retinè enim notani, Chrysost. sæpè vtitur μὲ cum genit. pro, præter. ἢ μὲ τότε πάλιν, *sub.* τὴ ἐκ αὖ ὑπεῖδεν.

l. 33. ὑπεῖδεν τὰ κατ' ἰδιωτὴν αἰτιολογίαμενος] Deest fine dubio ἢ χαίρῳ, vel, vt tu dicis, tollendum τὸ ὑπεῖδεν, quod mollius est, efficiq; vt sequentia cum antecedentibus melius conueniant. Nam si ὑπεῖδεν non tollatur, ἀναπόλλογον erit quod sequitur lin. 35. *sine* οἰδὲ legimus, *siue* οἰδεπω. Deleatur ergo ὑπεῖδεν, & tum participia participijs pulchrè succedent: τῷ ὑπερεχέμενον τὸ ὄρῶν, τῷ ὁρῶν τὸ ἀνηνοχλημένον, τῷ ἀδικοχλημένος τὸ οἰδὲν.

l. 41. *fort.* ὡς δὲ τοῦτο ὡς διαφέρεσθε.

Pag. 193. 4. μεδὲ διαφέρεσθαι τῷ &c. vel, ὥσθ' τῷ vt *suprà pag. præced. lin.* 41.

l. 13. Καθάπερ γὰρ οἱ ἀγωνιζόμενοι ἀτρεμεῖν ἢ βαδίζειν] Heb. 6. 18. & 19. κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος, ἣν ὡς ἄγκυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε ἢ βεβαίαν.

Pag. 194. 1. Suspecta mihi est dictio σφαιροῦται, pro quâ substituendum censuerim, κατηρτισθαι, hoc modo: ἀλλ' οἱ ἢ γοῦν νικῶντα τῶν φύσιν, διὲ ἢ τοῦ Δεσπότου ἀγάπην [marginalem enim lectionem præfero] πάντα κατηρτισθαι, ὑδὲν &c. Sic *suprà pag.* 68. *lin.* 17. & 18. ἢ τάχ' ἡ φύσις ὑκ ἐδέχετο (εἰ γὰ δυνατὸν πάντες ἐσοφοὶ ἦσαν) τοῦτο ἡ φιλονικία τῆς προαιρέσεως ὑπὸ κατώρθω.

l. 4. εἰς αὐτὸν τῶν πονηρῶν] *Sub.* τῆς ἀρετῆς, ni dicendum sit deesse potius.

Hom. 26.

Pag. 194. 36. pro καλέζῃ, legendum suspicor, ὑπαγγεῖ, aut non dissimilis significationis verbum aliquod. Non enim eiusdem, sed diuersæ atq; adeò contrariæ notionis verba hic ponenda, declarant

ἢ

ἢ ταῦτα, καὶκεῖνα, quæ proximâ lineâ sequuntur.

Pag. 195. 8. *& deinceps* ad ἐλθεῖν πᾶσι *lin.* 12. *verborum ordinem sic corrigendum puto:* δύο τὰ μέγιστα ἐστὶ δεῖν ἐναρτύσασθαι ἀγαθὰ, ὅπ ἢ τῇ τ. θ. κ. τ. δ. τ. μ. τ α. π. σ. γ. εἰ μ. τ. κ. τῷ α. τ. κ. ἢ π. τ. ζ. α. ἢ μ. κ. δ. α. τ. κ. κ. τ. πυνθάνεσθαι, πόσῳ *i.* πῶς ἢ μεγάλῳ. τὸ πόσῳ enim *ut* πρὸ *in se complecti videtur.* ὠφέλησε, *vel* ὠφέλει. [*sic enim lego, pro* ὄφελον, *quia præcedit,* τι] τῷ Θεῷ χάριν ἴσθ᾽ τούτων ὁμολογεῖν;

l. 14. ταῦτα ἀπαειδωίσασθαι] *Rectiùs fort.* τοιαῦτα ἀπ.

Pag. 196. 8. ἢ πρωτέλων] *fort.* ἢ πρώτων. *Hoc enim meliùs conuenit cum* ἐξαιρέτων.

l. 17. ἢ ὅτω μᾶ] *i. & sic quidem. hoc est, etiamsi seipso deterior indices fieret. Quid si ergo legamus, lin.* 15. εἰ ἢ, *pro* ἢ πειδὴ;

l. 41. *post* κατανλήματα ἢ, *deesse videtur* ζωοτικῶν.

Pag. 197. 19. *Deleo* μὴ *ante* τῇ ἀδυπλίᾳ. *Et eorum quæ dicuntur crassitiem nostræ naturæ imbecillitati imputemus. Sic suprà aliquoties. Infrà pag.* 206. *lin.* 38. τῇ σωῦπῃ ἀδυπλίᾳ τῶν ῥημάτων συ]κατάθεσιν λογισάμενος.

l. 24. δεῖ τῆς ταυτότητος] *Addo* τὸ ὕδωρ *post* ταυτότητος. *Sic suprà pag.* 192. *lin.* 38. δεῖ τῆς ταυτότητος τὸ ὕδωρτα μὴ ὄντα. *Hanc adiectionem requirit participium* ὑλούμενον, *quod mox sequitur.* Επ᾽ τῆς ταυτότητος *i.* δεῖ Ρ αὐτοῦ μέθυ, *ut loquitur Chrysost. huius pag. lin.* 31.

l. 30. *fort.* ἐν ἀῆς *pro* ἀς, *vel,* κᾳ᾽ ἀς.

Pag. 198. 41. *deleo* τὴν οἰκείαν *ante* ὑπόχ. *Proculdubio enim redundat.*

Pag. 199. 3. ἢ τῶν ὑδάτων φύσις] *lego,* ἢ τῶν ὑδάτων ῥύσις. *i. φορᾷ.*

l. 28. παῤ αὐτοῦ ἰδεῖν] LXX. ὅσιον αὐτοῦ ἰδεῖν.

Pag. 200. 30. *Malo, inuerso ordine,* φωτὶ αὐτῷ᾽ ἀσθενεῖ ἀτενίσαι.

l. 37. ὅτι μέχρι μιᾶς ἡμέρας *&c.*] *hoc est, quod ne una quidem dies superfuit anni illius, in quo iusti patientia spectata fuit &c.*

Pag. 201. 22. Κατὰ τὸ τῷ διανοίᾳ, *&c.*] *Ordo:* Λεξάμενός, φησι, Ρ ὠνοῦμαι Ρ λέγουσιν, αὖξαίνειν ἢ πληθύνειν, χρὴ τὸ τοῦ διανοίᾳ σχῆμα ἐξηλλαγμένον, *&c.*

l. 31. ὅτι σήμερον] σήμερον *vel coniungendum cum* ὕδατος ἢ νῦν, *vel latè sumendum (ut* hodie *non nunquam apud Latinos) pro ampliore spatio temporis, quàm quod vnius diei ambitu continetur.*

l. 32. *pro* διηγήμενοι, *quid si* διηγησάμενοι, *quia loquitur de tempore præterito?*

l. 33. ὑ διωξιβδακόρικίδαι] *sub.* Ρ τίλυς.

l. 34. διωπεδῶσδε] *fort.* βυλπεδῶσθε.

l. 42. αὐτήβοπος] *instar.*

Pag. 202. 10. *deesse videtur* χρὴ *ante* τῶν θεμένων.

l. 28. *lego,* Μὴ τοίνυν ἀγνώμονες γινώμεθα.

Pag. 203. 8. τὰ κᾳ᾽ ἡμᾶς ἔχειν (*vel* πυγχάνειν) συ]χωροῦντες, *i.* ἐῶντες. ἀρίστης. *vel est,* πεφιχωρηκότες, *pro* συγχωρεῖν τες. *Vtcunq, verò sit, desidero verbum ante vel post participium. Sic igitur, inquit, res omnes nostrum pronè acciderim se habere sinentes, nos in hoc vnum omni studio incumbamus, vt Deo assiduè pro omnibus agamus gratias.*

Hom. 27.

Pag. 204. 34. ὑπόχθη] *i.* ἠπατῆσθη: *vel,* ὑπόχθη ἐξαιφνίως, *vt, ni fallor, suprà.*

Pag. 205. 2. *deesse videtur aliquid, ante vel post,* ἐναγαγεῖν, *nimirum,* οἷς ταῦτης ζῆλον: *aut tale quid.*

l. 7. Ἵνα ζωτημῶ εἶπω] *Theodoretus de prouidentia lib.* 10. Επειδὴ ἢ οἱ τύτις ἐξέζεμψε τὸν λόγυς, φέρε κᾳ πρὸ τῆς τοῦ σωτῆρος ἐμῶν ἐνανθρωπήσεως μικρὰ διεξέλθωμεν, ὁ καρδαλύνθεν μέγιστον Ρ Θεοῦ πρὸ τοῦ αὐθρώπυς κηδεμονίας. ὑδὲ γὰ ὕπως *&c. Nemesius* πρὶ φύσεως αὐθρώπυ, *cap.* 42. χρήσασθε ἢ κᾳ ταῦτα μὴ ἄπαντα διδάσκει σοφίαν ἢ) μάλιστα ἢ τὸ θειότατον, κᾳ δι᾽ ἐκείνων φιλανθρωπίας ἀπο]τύπτον ὕργον τῆς σοφίας, ἢ δι᾽ ἡμᾶς ἐνσωμάτωσις Ρ Θεοῦ. *ibidem:* κᾳ᾽ ἁπᾶσι γὰ τῆς θαλάσσης τὰ κύματα *&c. Vide infrà pag.* 305. *lin.* 38. *Sic Virg. de generibus vitium Georg. lib.* 2.

Sed neq; quàm multæ ſpecies, nec nomina quæ ſint,
Eſt numerus. neq; enim numero comprendere refert:
Quem qui ſcire velit, Libyci velit æquoris idem
Diſcere quàm multæ Zephyro turbentur arenæ:
Aut, vbi nauigijs violentior incidit Eurus,
Noſſe quot Ionij veniant ad littora fluctus.

Similitudinem autem istam, in περιουσίους *formam redigendam arbitror.*

l. 13. *fort.* κᾳ᾽ ἐκρέλω.

Pag. 206. 23. ὡς ἐνῆμεν] *deesse videtur* ὀφσόμεθ᾽, *aut verbum non dissimile.*

l. 24. μᾶ πολλῆς τῆς φιλοσοφίας] *i. magnâ moderatione.*

l. 27. *lego,* κᾳ διὰ τυῦτο ἐχαρισάμενον.

Pag. 207. 2. κᾳ θεὸς ἑαυτῷ ὀπομιμῄσκον] *i. & deos sibi asciscere. Theophylact. in Ioh.* 8. *pag.* 468. κᾳ ἐὰν ἐγὼ ἀληθεύσω, πίστ τῇ ἀληθεῖ᾽ ἀληθείᾳ πιστεύεσθε, ὡς νῦν γε ἀληθῆ ἀληθείας ἑαυτοῖς ὁμο]λογεῖτε᾽ *vobis assimilis, tribuitis.*

l. 4. ὃτι] *subaudiendum,* ἵνα μάθῃς ὅτι. *Sic infrà, hmins pag. lineâ* 32. *subauditur* ὅτω: ἐχ ὅτω τῆς παῤ ἡμῖν. *Sed quinis hæc facilè supplere poteſt. Igitur nihil muto nec hic, nec illic.*

l. 30. *pro* ὁτφεγεθῶμεν, *scribendum fortasse* χαιθῶμεν.

Pag. 208. 5. ἀλλ᾽ ἀναγκαῖον χωῦ *&c.*] *His verbis capiatur videtur attentionem. Perinde enim valent, ac si dixisset:* Καὶ μὴ ἀποκάμητε ἀναγκαῖον ἢ ταῦτα κινεῖν *&c.*

l. 14. κᾳ πόσους ἡμᾶς ὃ Θεσσαλιάδης] *i.* κᾳ πῶς ἡ μεγάλης ἡμᾶς ἂν Θεσσαλιάδης; *vide suprà, pag.* 195. *lin.* 8.

Pag. 209. 5. τὸ δυνατὸν] *sub.* δυνατὸ. ἔστε δυνατὸς κᾳ Ρ ὑπερφυᾶς αὐτῷ τὸ δυνατὸν.

l. 17.

l. 17. ἐλλόγιμοι] *i.* κρατοῦντες.

l. 36. τὸν δὲ τῆ σφετεροπλάστου] *fort.* τῷ δὲ τῆ σφετεροπλάστου, *sc.* διαπεζομαχίᾳ.

l. 41. Ἐρτὸ δὲ τοῦτο ἀρχὴ &c.] *Ab his verbis, ad hæc ἀκαχείαι lin.* 2. *sequenti pag. manifesta est parenthesis, quam dissimulari nolim.*

Pag. 210. 22. ἐπιτείχισιν] *i. quasi muri loco oppositi ad arcendum hominem.*

l. 24. ὅλον γὰρ &c.] *vide suprà, pag.* 168. *lin.* 11.

l. 29. *pro* πάντων, *legendum puto* ἀ τούτου.

l. 35. *Probabile est,* βαρὺ γὰρ, *ante* γαῦλος, πλοιάζειν.

l. ultimâ, fort. scribendum διηκοώμην *pro* διφκούμην, *quia præteriti significatio melius huic loco quadrat.*

Pag. 211. 4. *Cum* ἔπαξιον & ὀπισθίζεσθαι, *melius conveniret,* ἐάσειν.

l. 5. ἀποπλεγῶντα] *Mihi videtur esse prolepsis implicita, qualem fere reperio apud Athenagoram initio legationis suæ pro Christianis : ἡ γνώτίσεις, μεγάλοι βασιλῆες, οἰκουμένη, ἄλλοι ἄλλοις ὄντες χεῖρον ἢ γνῶσις. Sic Ieremiæ cap.* 5. *v.* 8. ἔπτοιοι πλήρωμα ἔξ ἐγκυάθουσι, ἕκαστος δὲ πρὸς γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐχρεμέτιζον.

l. 11. *pro* προϊουδίως *malim* προϊδέως.

l. 17. μηδὲ ὀκνησάτω] *i.* ὀκνησάτω, *compar. pro positivo.*

l. 19. *De additione consentientis alicuius accusationi, post* ἐπαγγελιῶν, *tibi planè assentior.*

l. 24. ὡς ὅτι] *i.* ὡς ἔτι.

l. 25. ὑμᾶς γὰρ ὅλίγος &c.] *Mendosam esse hanc lectionem & sensui ipsi enunciat, & verba hæc quæ sequuntur, pag. istius lin.* 38. ἐν τοῖς ὀλίγοις ἡμέρας ταύτας. *Non dubito igitur quin tali aliquo modo legere oporteat :* ὑμᾶς γὰρ ὅτι ὀλίγος δεῖν ὁ πᾶς ἤμαρτῶν ἀεὶ διαμὲς ὁ ἀσωλεστάτου βίος, διὰ τοῦτο ἀδωλίαν τε ἀμέτρητον ἐπιτίμᾶσθαι, εἰ βιαιοτέρῳ μικρὸν ἀναπνεῦσαι. *Non nisi paucos iesimi dies fuisse reliquos, luce meridianâ clarius est, & totus orationis contextus hoc confirmat. Necesse est ergo Chrysostomum aliquid dixisse eiusmodi, quod auditores mutuentes, ne nonsatis haberent ad abluenda peccata temporis, erigeret, & à metu inani illo revocaret.*

l. 26. τοσοῦτο χρόνου] *i. tam breui tempore.*

l. 28. ᾧ ὑ δεῖται χρόνου πολλοῦ] *Adde,* τὸ ἐπιμελεῖσθαι αὐτῶν τῶν φιλοσοφιῶν. *Vel cæco enim appareat, locum esse mutilum, ac propterea additione aliquâ esse opus.*

l. 29. ἢ βελτιωμένων ἀπαιτῶν] *Non audeo mutare aliquid, sed tamen aures meæ requirunt dictionem aliquam aptiorem, fort.* βιωτικῶν.

l. 37. & 38. αὐ τοίνυν βελτιώσω &c.] *subauditur* διωτοῦμαι τῆς σῆς τοῦ Θεοῦ φιλοτιμίας ἢ εὐνοίας ἀπολαῦσαι, *aut tale aliquid. Cùm enim Constantinopolitana lectio durior sit, mihi non est dubium quin sit hic* αἰ αὐ ἀπαιτῶ τοι. *Vsu enim venit Chrysostomo, quod aliis multis, ut vi & calore dicendi abreptus, idq; in extemporali (ut probabile est) sermone (nam videntur hæc à notariis & τηχυγράφοις excepta) non semper animadverteret, quid instat & cum curâ elaboratæ orationis structura requireret, sed noua subinde se offerente materiâ, ex alio in aliud incideret. Atq; certè permulta sunt legentibus & scribentibus αὐανάλωτα, & αὐαντιπάθητα quæ dicentibus & audientibus talia non videantur. Nam legentes & scribentes immorantur orationi, & insistunt diutius : at dicentes & audientes non item.*

Pag. 212. 4. τοὺς ὁμοψυχεῖς] *Hic locus dandus est supplemento illi quod suprà addidimus, pag. præced. lin.* 37. & 38. *Chrysostomum autem credibile est adeò exarsisse ad ipsam mentionem* τῆς μανιακλάσεως, *ut tenere se non potuerit, quin statim etiam nondum absolutâ sententiâ fœditatē eius vitij cum detestatione quadam proponeret. Festinationis & caloris eiusdem est,* ἀναπαπάσθαι, *quod sequitur lin.* 8. & 9. *huius pag. Plena autem erit oratio & sine lacunâ, si hæc aut similia addantur :* ὅπως ε. ὁ. τ. μ. τ. τ. ε. δ. π. τ. δ. ε. π. ᾗ ε. ᾗ ἐκάθισα, μετ' ὀλίγον, ὅπ ἢ Ζωίλλον αὐτῷ ἐκατόφυτα ἀπώσατο, τοῖς βασιλικοῖς παρεδίδου.

l. 15. ἐνδιδόναι] *i.* ἐνδιδόναι, *nisi sic potiùs scribendum sit.*

l. 41. ἡμεδιδόναι] *vide pag. seq. lin.* 14. & *pag.* 331. *lin.* 7. & 8. & *pag.* 330. *lin.* 32. & 40. *vbi, ut hic,* μεδιδόναι *pro* ἀπαιτῶ *ponitur.*

Pag. 214. 6. ὅτι σὺ πολλὴν συγχαίρει τοῖς ἡμετέροις διδάγμασιν] *vide similem locutionem suprà, pag.* 23. *lin.* 8. & 24.

l. 35. ἐκβάλλει] *i. proferre, ni legendum sit,* ἐκβοᾶν, *ut paulo inferius, lin.* 38.

l. 40. *lego,* ὅτι ἔτοιμοι γίνεσθε, ᾗ ἀπουδάζετε.

l. 41. τὸ ἐκπεσὸν] *Rectius fortasse* ἡ ἐκπεσία, *quia* τὸ ἐκπεσὸν *loci potiùs habet significationem.*

Pag. 215. 3. ᾗ ὅσῳφ ἂν ὀπισθεξάμενοι &c.] *Rectius fortasse sic :* ᾗ ὅσῳφ ἂν ὀπισθεξάμενοι ἀπουδῶ τῶν ποιούντες. *i.* ἐκπονοῦντες. *vel sic :* ᾗ ὅσῳφ ἂν. ε. ἀπ. τὰς ὑπερχύσεις αὐτῶ ἐκπονοῦντες, ᾗ δὲ ὀπὶ τὸ πολλοῦ φθάσαι &c. *Hoc enim vult Chrysost. Tantam esse multitudinem Deiorganos beneficiorum, ut nullâ quantumuis accuratâ cogitatione, vel ad millesimam eorum partem peruenire valeamus. Tum beneficiorum partitionem facit, in* τὰ ἤδη παρεσκευάσμενα ἀ ἐκάλω ἡμῖν οἱ ἡμᾶς γεννήσαντες ᾗ τὰ τετραμερισθέντα ἡμῖν, *sed hæc lege,* οἱ βιωσάμενοι &c.

l. 9. *fort.* ἀνδρῶν τότε γινώσθαι &c.

Hom. 28.

Pag. 216. 24. *post* οὖσιν, *addit A. Dounæus* νικᾶς & *recte id quidem. Sed addi etiam potest* ἡμῖν, *aut* σεφανῶν.

l. 33. & 34. *Ex* 3. *illis lectionibus præfero,* τὸ ἀδυμενεῖν.

l. 36. *fort.* λυπῖν ᾗ δορυφεῖν, *vel,* λυπῆσαι καὶ δορυφῆσαι.

Pag. 217. 4. ἄκαιρ ᾗ &c.] *Desiderantur notæ parentheticæ, vna ante* ἄκαιρ, *hâc lineâ, & altera post* διανύπτε, *lin.* 7.

l. 42. *pro* παρεκτενυδμένον *legendum fortasse,* συμπαρεκτενυδμένον. *Dico fortasse. nam non est necessarium.*

Pag. 218. 1. διαωνίζον] *Hic maiore confidentiâ vtor, & dico plane, pro* διαωνίζον, *legendum,* ζωοδιαωνίζον. *Alioquin enim datiuus,* συσίοις, *erit sine*

ne rectiore. Num, διὰ, quod sciam, non regit dativum.

l. 2. ἐν σημείῳ] lxx. εἰς σημεῖον.

l. 26. αὐτὰ μόνον τῷ Θεῷ, &c.] lxx. αὐτὰ μόνον ἐμοὶ καὶ ἡ ψυχή, καὶ ἄνα μέσον ψυχῆς ζώσης ἐν πάσῃ σαρκί.

Pag. 219. 12. pro ἐνάγειν, legendum fort. ἐναγανίως πιεῖν.

l. 32. καὶ περὶ τῆς νόσου] περὶ, hîc non est ante, sed pro.

l. 41. ἀλλὰ πῶς δρᾶμα ἦν περὶ μάτων ἔχοιτο κρίσιν] Chrysost. vnà ex homiliis in Lazarum: τοῦτο διεσήμαινε ἦν ἀπίστων, τὴν κρίσεις ἐπέχειν περὶ ἦν πραγμάτων ἔχειν.

Pag. 222. 13. ὧς πατριάρχας ὀνηγορεῦται] quos patriarcharum titulo insignitus: quos patriarchas nominatis. Infrà pag. 313. lin. 17. ἀλλ' ὅμως καὶ δεικνὺς ὀφείλει ὑπογεγράφθαι τὸν Σάραν.

l. 21. ἢ γὰρ τότε μεῖζον σημεῖον &c.] τότε, regitur hîc à μεῖζον, non à σημεῖον. Quod enim maius signum desideret quis accipere, quàm hoc, quando &c.

l. 28. post ἐκεῖνα, desiderari puto, τὰ μὴ βλεπόμενα, vel, τὰ ὑπερῆντα ἀκούειν, vel aliquid tale.

l. 37. καὶ ἄλως] lege, καὶ ἅλως, vt suprà, pag. 168. 11.

Pag. 223. 14. & 15. lego, mutato verborum ordine, καὶ τὰ λοιπὰ πάθη τῆς ψυχῆς ἐξοείσαμεν τῆς ὑμετέρας.

l. 17. Marginalis lectio multis mihi partibus præferenda videtur.

Ibid. αὐτὴν καὶ &c.] desiderantur notæ parentheticæ, quarum prima collocanda ante αὐτὴν, hâc lin. & secunda post πνεῦ lin. 19.

Hom. 29.

Pag. 224. 11. & 12. ἦν τῶν ἀνθρωπίνων φύσιν συνεχόντων] Sic pag. seq. lin. 8. ἐκφύσις συμφορᾶς τῆς συνεχούσης τὸν ἀνθρώπινον φύσιν.

l. 19. post ἐπεξεδείκνυμεν, interrogandi notam ponendam puto, nec non, lin. 24. post δυνάμενος, & lin. 32. post λογισμόν.

Pag. 225. 12. περιγίνεσθε] Hic etiam negligitur Grammaticorum observatio, de ἐπιτηδὲ cum subiunctiuo, si vera modò sit lectio.

l. 16. deesse videtur, καὶ, ante κατ' αὐτόν.

l. 28. εἰς ὠφέλειαν λόγων] i. ad vtilitatem sermonis, hoc est, vt sermones vestri meliores magisq; frugiferi sint.

l. 29. fort. πάντα τὰ χρήσιμα.

l. 33. δεικνύην ἐργάσασθαι δεῖ] sumptus facere oportet.

l. 34. τῶν βιωτικῶν πανηγύρεων ἐμελετηκότων] Puto reclissimè obseruatum præceptori meo, quod non rectè dicatur ἐμέλλειν τῶν &c. Certè non dicitur vsitatè.

Pag. 226. 8. ὃ ἦ ὑπὸ τῆς μέσης λόγον ποιεῖσθαι] i. vno verbo, οὐχ ὑπερπολογήσθαι τῆς μέσης.

l. 10. καὶ ὅτι οὐκ ἀπλῶς εὗρε τὸν οἰνοποσίαν] Lego, καὶ ὅτι οὐκ ἐξ ἀκρασίας, ἀκνὲ &c. Vitio Librarij dupliciter peccatum est. Primùm, ἀκρασίας mutatum in ἁπλῶς, & deinde additâ quadam è lin. 13. Hæc est mea coniectura: & sine coniecturis, quem tandem exitum è Mæandris istiusmodi reperiemus? Aliter: Nam semel coniecisse non est satis: καὶ ὅτι οὐκ ἀκρασίας ἐπιτηδείως τὸν οἰνοποσίαν, ἄκνως &c. cum ἐπιτηδείως poterit etiam coniungi ἁπλῶς.

l. 20. Hic etiam audendum est aliquid, & legendum ex coniectura: καὶ περὶ ὀφθαλμῶν ἐκεῖνο τὸ σύμμετρον ἦν αὐξημένων ἐρρυμένα μᾶλλον ἦν, &c. καὶ, enim, παρέλκει, & delendum est.

Pag. 227. 10. ἦ οἶνον ποιήσας] fort. πίσας.

l. 13. & 14. lego, ὅσα δύναμαι, ἀγαπητὸν, πῶς χρὴ μικρὸν ἢ τὸ κόσμιον, &c.

l. 16. fort. εἰσλωίζθη τὸ ἦν τοιούτων.

l. 33. lacunam sic expleo: σωτηρίας ἡμῖν καὶ ἦν ἀγαθῶν ἐκείνων ἦν ὑπερῆντων.

Pag. 229. 5. pro ὀρθῶς, quid si ὅπως? sed placet additio negatiuæ.

l. 7. ἑνὸς μόνου γίνονται] Laertius Thalete: μὴ γὰρ τὰ πολιτικὰ τῆς φυσικῆς ἐφίλετο σοφίας. i. οὐκ τῶν φυσικὴν σοφίαν κατεῖνετο. Nullo enim modo assentior eruditiss. viro H. Stephano, qui pro, ἐφίλετο, ἐμέμφετο, scribendum ibi monet. Cæterùm, vt suprà alicubi in simili loco monui, deesse hîc videtur τότε. ἑνὸς μόνου γίνονται τότε. vide infrà, pag. 256. lin. 28.

l. 11. fort. ἀλλὰ καὶ τὸ μὴ αὐξηθῆναι.

l. 12. ζῆλον] Notandus vsus vocis ζῆλος positæ hîc, nisi fallor, pro ὑπερμεγεθείᾳ, vel audacia & effrenatâ in detegendis aliorum vitiis, περιπτείᾳ. vt infrà loquitur, pag. 231. lin. 13. quæ sub zeli nomine fè sæpè venditat.

Ibid. Εἰ γὰρ ὁ γάμος ἦν αἰσχρὸν ἐκπομπεύσει.

l. 14. & 15. hæc verba: εἰ καὶ μὴ αὐτὸς ἐκεῖνος, ἀλλ' οἱ ἐξ αὐτοῦ πάντες, notis parentheticis includenda videntur.

l. 20. ἀλλ' ὅτι] deleo ὅτι.

Pag. 230. 9. ἀληθῶς γὰρ ἡ μέθη αὐθαίρετός ἐστι δαίμων] Basil. καὶ ἐθιζόντων pag. 194. ὁ δαιμονῶν, ἐκεῖνος· ὁ δὲ μεθύων τὰ αὐτὰ πάσχει, ὑπὸ τῆ ἐλεεῖσθαι ἄξιος· αὐθαιρέτῳ δαίμονι περιπεπλεκόμενος.

l. 29. ἀσφαλιζόμεθα] i. cauebamus diligenter.

l. 33. & 34. fort. ἀλλ' ὡς ἔργον τι τοῦτο κρεῖττον, καὶ αὐθρείας δηλωτικὸν (vel, καὶ αὐθρείαν ἐμφαῖνον) μεταδιώκοντας.

Pag. 231. 3. ὅσον τὸ ἑαυτῶν ἦκον] malim, ὅσον ἐφ' ἑαυτῶ, sine ἦκον, vel, τὸ ἐφ' ἑαυτὸν ἦκον, sine ὄντ. Infrà pag. 385. lin. 30. πῶς τὸ ἦκον εἰς αὐτὸν ἱερεῖς τῶ πιεῖν ἐγένετο. Pag. 500. lin. 7. πρὸ τοῦ αὐτὸν ἦκον.

l. 6. vel lego, ὃ ἦ ἐξελθὼν ἔξω ἐξέπιε, vel, ὃ ἦ ἐξῆλθεν ἔξω καὶ ἐξέπιε.

l. 11. lego ἦ pro ὄντως.

l. 40. Addenda videntur hæc aut similia post ἴνα καὶ, ἦ οἰκείων ἀνδρημάτων ἦσαν ἦκας καὶ. Sed si liberum esset, mallem sic legere: ὑπ' ἄρα διὰ τὸ ἀνδρίσημα τῆ παῖδι μόνον τῶν κατέραν ἐδέξατο, deletis quæ sequuntur ὑφ', ad ὅτι καὶ, lin. sequente. Aliquin enim erit inanis tautologia, quanquam opinor sine piaculo dicere quis poterit, Chrysostomum aliquoties ταυτολογεῖν.

Pag. 232. 40. Nescio an sic legere liceat: -δαι. Βλέπον καὶ ἀρχαῖται καλῶς, ἢ κακῶς ἀρχειν. videtur certè esse locum inter -δαι & ἦ.

l. 41. Malim ἴνα μάθῃ. i. vt Cham intelligat non vnà cum vitâ suâ finitum iri pœnam, sed ad posteros

rosetiam propagandam. Sic seipsum interpretatur proximis verbis Chrys.

Pag. 233. 4. ἐνυβρίζων] *sub.* λέγει.

l. 9. *malo, διὰ τοῦ ἀνθρώπου, vel, διὰ τῆς ἀνθρώπου τινός, quia proxima lin. sequitur, δι' ἧς αὐτὸς ἐυλογεῖται. & lin.* 12. & 13. *δι' ἡμᾶς. Nota praterea* ἐυλογεῖσθαι *&* ἐυλογεῖται *cum* ὕπερ.

l. 12. *vide an non rectius aliquanto:* πλείονος *&* ἀμοιβῆς, *ἢ εἰ αὐτὸς αὐτὸν δι' ἑαυτοῦ &c.*

l. 22. *fort.* ἀλλ' ὅτε τῆς κακίας πῶ δεῖ τὸ σεῖσαι φοβεῖν ἐγκόλπια. *Basil.* σφῆς νίκας· ἵνα πῶ ἄρας ἐυπάθειαν τοῦ σώματος, ᾗ ἀμπίλοι πῶ εἰς τὸ σεῖσαι φοβεῖν σκιρτήσει.

Pag. 234. 19. ὕπερον δουλείας ἔσθορε ζῆσον] *Dubium est utrum dicat Chrysost. servitutis quoddam genus esse regnare, an sub regno esse. Magis tamen puto de subditis hac intelligenda, quàm de rege ipso, tametsi ab Antigono rege non inscitè olim dictum fuerit, teste Æliano,* πῶ βασιλέως ἔνδοξον εἶ) δουλείας.

Hom. 30.

Pag. 235. 14. pro ἰσίων, *nescio an scribendum potiùs sit,* ὀλιγίστων, *quia continuò sequitur,* ᾗ πῶ φορτίων οἷς ὕλας ἐγκειμένων. ἐγκειμένων, *sc.* τῇ ὀλιγίστῃ, *sine,* τοῖς ὀλιγίστοις. *Haud tamen alterum lectionem prorsus reycio, quia, ut docet Eustathius in Iliad. a. pag. Froben. edit.* 98. *lin.* 6. εἰς ἓξ τὸν λιμένα πανσίστοις καταζάντων οἱ πλόντες, *ἐξ ἧς τὸν ὅρμον ἑρατμοῖς κυδιστῶν τῶν νῆα.* πανσίστοις, *i.* παντελεσμένοις πῶ ἰσίων. *Receptam igitur lectionem hic retineo. Cæterùm pro* ἐγκειμένων, *quid si* συγκειμένων, *i.* νενεωμένων, σωρευομένων, *legatur? Hac scribo tentandi tantùm explorandiq; causâ, non autem quòd coniecturis hisce magnopere confidam, aut dignas eas putem, quibus quis immoretur.*

Pag. 236. 6. & 8. φησὶ] *sc.* ὁ βασιλεὺς, *Regum aliquis. Fingit enim regem aliquem sic loqui. Talia multa sunt loca apud Chrysost. in Matth. & Ioh. quæ mihi primùm videbantur mendosa, sed postea rem secus se habere deprehendi. vide pag. seq. lin.* 13. & 16. & *homil.* 21. *in Matth. pag.* 152. *lin.* 21. & *ante* φησὶ *lin.* 6. *pone comma.*

l. 15. & 16. *lego,* ἐξεδυσώπει, ᾗ ἐκ πῶ βασάνων ἐξεῖδε τὸ μακρόθυμον Μωϋσέως ἐστάναι ὑπὲρ πῶν ἀγάπλω, αὐτὸ τὸ σεῖσφατον ἀναγωσμένα, *&c. Non rectè enim dicitur,* ἀναγωσθέντων ἐξεῖδε Μωϋσέως: *et ex collatione similium locorum in præcedentibus homiliis magis patebit, non frustrà hæc à me annotata.*

l. 33. ᾗ ὅτι] *sub.* ἵνα μάθῃς. ᾗ ἵνα μάθῃς ὅτι. *Hac ellipsis ita est frequens apud Chrysost. ut notare eam non sit opus. Porrò, quod ad vocem* σκιαλία *attinet lin.* 26. *non videtur mihi ibi signum denotare, sed* σκῆμα δαυμασὸν ᾗ ἐνδόξον.

Pag. 237. 33. *malim,* κατηχοειῶν αὐτέλεια (*vel* γέμοντα) ῥήματα, *nisi sit* ἄξια *pro* ἀναξία.

l. 39. & 40. *Primùm suspecta est mihi dittio* βάλλεσθαι, *quæ potiùs conuenit* τοῖς βλασφημίαις & κατηγορίαις, & *deinde post,* μὴ πῶ τῆς ζωῆς μετάστασιν, *probabile est aliquid deesse, veluti hæc:* παῤῥησίαν ἔχειν. *pro,* βάλλεσθαι, *quid si* ἐπιῤῥεῖσθαι?

Pag. 238. 33. & 34. πῶς παντελοῦ τῆς ἑαυτῆ γνώμης πῶν' διαφθορὰν ἐπιδεικνύοιτο] *i.* πῶς ἐπιδεικνύοιτο παντελοῦ ὅτι ἡ γνώμη ἑαυτῆ λῶ διαφθαρῆναι.

l. 36. *fort.* τί ὃν ; πῶς γένοιτο, [*vel* γένηται] ἵνα ἀναχαιτίσωσι *&c.*

Pag. 239. 6. ᾗ τότε ἐκκοπῶσι] *sub.* βουλήμενοι. καὶ τότε βουλήμενοι ἐκκοπῶσι.

l. 30. *Sensu suadente sic lego: Εἰ βεβαίως ἡ μονὴ τοιαύτης ἀπολαύοντες. vel, Εἰ ἐπ' ὀλίγον χρόνον ἐμεμένομεν &c.*

Pag. 241. 32. & 33. *lego,* γεγόνασιν Ἐφεσίοις ἔλεγε· σεσυγχεμένοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πάσαις πόνοις, φησὶν, ἀλλὰ ᾗ κατ' ἀγρυπνίας πλωσκῆς, ἀλλὰ ᾗ ἐν αὐτῇ τῇ ψυχῇ, *&c. Nam qui μὴ ἀγρυπνίας πλωσκῆς precatur, non potest dici linguâ solùm precari.*

l. 38. μακάριος γὰρ, φησὶν, *&c.*] *Prou.* 28. 14.

Pag. 242. 17. *videtur deesse* πάλιν, *post* ἄκουσον αὖτε.

l. 30. *post* φοζέμενον *addo,* μήτ' ἄνθρωπον ἐντρεπόμενον.

l. 33. *pro* οἰκείαν, *legendum suspicor* ᾗ εἰκαίαν, *vel* ᾗ οἰκείᾳ.

Hom. 31.

Pag. 244. 3. ᾗ τὸν Ναχὼρ πῶ υἱὸς ἀυτοῦ] *Hac non habentur apud* lxx. *Interpretes, ut nec in contextu Hebræo.*

l. 10. *post* πρόκειται *desidero,* σήμερον, *vel* νυνὶ, *quod respondeat* τῇ χθὲς, *lin.* 8.

l. 13. *deleo* ᾗ *ante* τὸ καταξιωθῆναι.

l. 18. *valde probabile est Chrysostomum dixisse,* ᾗ τὸν θεῖον αὐτῶν τοῖς πᾶσι διαφόροις κόλποις ἐξεκρεμπεύσθαι ὕτω αὐξανόμενον, *vel,* ὕτω πολλαπλασιάζοντα.

l. 18. ᾗ πολὺ ἔχων τὸν σζόρα] *i. in magno sinu meto.* ἀγὼν enim *hic est* φόβος, *ut Colossi.* 2. 1.

Pag. 245. 34. μέχρι ᾗ φρενῆς.

Pag. 246. 15. *fort.* ἀλλ' ἀεὶ πῶτε σεσηρότες, *vel,* ἀλλ' ἀεὶ ᾗ ὀλιγανθῶς τ. π.

Pag. 247. 32. μὴ τὸ δεδηδὼς] *i.* μὴ τὸ αὐξηθὲν.

Pag. 248. 3. & 4. *malim,* σφῆς τὸ ᾗ ἐπιτεθὲν μίγμα ἀπιδών. *Nam fides non rem mandatam, sed authorem mandati respicit. Præterea rei mandatæ magnitudo plus valere potuerat ad deterrendum eum, quàm incitandum. Al.* ἀλλὰ σφῆς τὸ ᾗ ἐπιτεθὲν τρέλλον, ἢ σφῆς τὸ ᾗ πῦρ *&c. Puto enim* τὸ μᾶλλον *è priore lineâ, ubi otiosum est, huc transferendum.*

l. 14. *pro* ἀποδεῖξαι *legendum puto,* ἀποσβέσαι.

l. 18. ζῆν' ἑαυτοῦ] *i.* ἐμαυτοῦ, *nisi sit mendosa lectio.*

Ibid. Nescio an legere oporteat, ᾗ κτίσις ἁγιασθέντων. *vide supra pag.* 147. *lin.* 39.

l. 21. τίς μοι σεσιγήσει ;] *i. Quis funus meum curabit? Tobit.* 12. 13. ὅπως ἀπλῶς σεσιγήσῃ τὸν νεκρὸν, *ut mortuum componeres, funusq; eius curares. Hoc enim est,* σεσιγήσειν *Græcè, ut Latinè apud Horat.* componere.

l. 24. & 25. *Plenius & fort. rectius sic:* εἰς ζάλω ἐνταῦθα καταλήσειν, καὶ καθιζήσομεν ἐνταῦθα καταλύσαι μὲ τὸν βίον.

Ibid.

Ibid. καὶ γῆρας] *i.* postquàm senex factus sum. Senem enim exule nihil miserius, & τὸ γεγηρυον μεταφυτεύειν ὦ χρή.

l. 35. *fort.* ἐνθα πορ ἐ'σθια καὶ δ'ειε.

Pag. 249. 15. *Finge sic scribi, ἀλλὰ τίνος σκόπει πῶς περὶ τῆς &c.*

l. 26. *fort.* κατασίσιον.

Pag. 252. 15. περισσολόγθα] *Aliquid dicit, qui προσλόγθα vult, propter ὀλιγοζύγθα, quod præcedit: sed plus, qui περισσόμεθα, propter ὑφέλκεται & ὑπερεκχύμεθα, quæ in eadem mox periodo sequuntur. Plena enim distinctio inter αἰτίας & καὶ lin.* 16. *delenda est, cinsq; loco ponenda subdistinctio.*

l. 19. καὶ τὰ μιδέποτε τίνος λαθεῖν δυνάμθια &c.] *Non nego Chrysostomum labi potuisse, in extemporali præsertim sermone, qualem hunc magnâ ex parte fuisse puto: sed magis credo (&, si fallor, honeste fallor) non Chrysostomi lapsum hunc fuisse, sed potiùs librariorum, qui aliquid omiserint, aut mutârint. Omitti potuit post, δυνάμθια, aliquid, quod Latino verbo, postponere, responderet, nimirùm ὕστερα πάντα, aut tale quid. Rursus fieri potuit ut incuriâ librariorum, pro ἢ δυναμθίων, τὰ δυνάμθια. & pro τὰ ἀπιπάμθια, τῶν ἀφιπαμθίων, scriberetur. Vtcunq; vero sit, scimus quid voluerit Chrysost. dicere, at q, hoc non morose lectori est satis.*

l. 20. *Simplicior erit lectio, si ἂν deleatur, & pro* μεμὴ ἄμεν (*quod mihi nullo modo placet*) μεμὴ ἀμθὶ *reponatur. Quinq, tandem sic insaniamus &c.*

Pag. 253. 5. *fort.* ἢ τῆς γάστρος πυρός.

Hom. 32.

Pag. 253. 30. *fort.* καταπῶντας.

l. 41. *pro* ἢ ἡμεννῆς *scire velim an non rectiùs legatur*, τὴς σήμερον.

Pag. 255. 7. καταβλῶαι] *i.* καταλῦσαι. *Sed mendo hic loces vacare non videtur. Quocirca sic legendum censuerim,* ὡς' ὅπω κατα δέη, *vel,* κατακρῆ, ἔχοντα, *vel,* ὡς' καταχώριον, ὅπως καταβλῶαι δυνατὸν ἔχοντα. *Nondum immisseram oculos in annotat. A. Dounai, cùm hæc scribebam.*

l. 26. *fort.* μνημονεύθη.

l. 32. *Grammatica ἀκολθία requirit,* ἐθελοχωρεῖν, *quia præcedit* νομίζων. ἀλλ' ἐννοοῦντες ἢ οἱ τ. θ. τ. δ. [*sub.* παιδία] παρεχωρεῖν, *nihil tamen muto.*

Ibid. Εἰ δὲ καὶ] Εἰ καὶ *seorsim hic sumenda sunt, non autem coniunctim, ut cùm significant, etsi.* Εἰ δὲ καὶ τὸν δίκαιον τοῦτον: *Si enim & iustum hunc &c.* πῶς ἂν ἀφ' ἑαυ. *&c.*

l. 34 πιεσθῆναι] *i.* πῖραν λαθεῖν.

Pag. 256. 4. *fort.* οἱ ἐς γῆρως φθάσαντες. *ibidem pro* μάλιστα καὶ *fort.* καὶ μάλιστα οἱ.

l. 28. *pro* μᾶλλον, *malim,* μόνον.

Pag. 257. 9. καὶ τὸ θεῖς μηδένα πέχειν κοινὸν] *i. & ut ne sibi cum aliquo litigij aliquid foret aut negotij. Vide infrà pag.* 785. *lin.* 11. *Sic enim sumi hoc loco videtur, ut* ἔχειν κοινὸν.

l. 25. *inter* ἀπῶς *&* ἀθθυμοῦντος *interpono* καί.

l. 39. πῶς φύσιν ἐλεγχθῆναι] *Per quam eleganter ἡ φύσις ἐλέγχεται dicitur, quando vincitur & succumbit, nec suo more progredi sinitur. Non absimilem vsum habet verbum* ἐλέγχεσθαι *in his locutionibus, quas subjiciam. Sap.* 1. 5. λιμὸν γὰρ πνεῦμα πονηρίας φθάξεται ἐπὶ λίθον, καὶ ἀπιστασήσεται ὑπὸ λογισμῶν ἀσωμάτων, καὶ ἐλεγχθήσεται ὑπ' ὄμβρου ἀδικίας *i. & superueniente iniquitate, quasi victa abibit, vel discedet, non morabitur diutius. Sic accipiendum esse hoc loco, patet è verbis præcedentibus, Chrysost. hom.* 1. *ad populum Antiochenum:* καὶ πῶς φιλοσοφίαν τῆς ψυχῆς οὐκ ἤλεγξεν ἡ τ σώματος ἀῤῥωσία, *i. non vicit, non fugauit. Idem hom.* 51. *in Matth.* πιεσθεὶς ἡ ἀνθρωπίνη φύσις· πολλάκις τὸ μεγάλα κατορθῶσαι, ἐν τοῖς ἐλάττοσιν ἐλέγχεται. *i. vincitur. Item hom.* 59. *in Matth.* κἂν πολ. μοὺς καταλάβῃ, κἂν λιμὸς, κἂν ὅτιπερ ἂν ἄλλο· ταῦτα ἐλέγχεται τὸ τῆς εὐσεβείας φυσήματα. ἐλέγχ. *i.* οἰχεται. *Sumptum videtur ex eo, quod οἱ ἐλεγχθέντες, postquam victi & consicti sunt, discedere solent & subducere se è conspectu ἢ ἐλεγξαντων. Infrà pag.* 326. *lin.* 23. Ἵνα μὴ ἐλέγχεται ἡ ψυχὴ ἡ ἀδύνεια. *ne vincatur. Chrysost. in psal. mum. pag.* 609. *lin.* 25. *&* 26. ἀλλ' ὅτι τὸ μὴ κθ', ὅτι ἡ δυσκολία τῶν ὑμετέρων ἤλεγξε περιδυμίαν.

Pag. 258. 11. *fort.* καὶ ὅτι ἐδυμιῶ. *vel,* καὶ ὅμως ἐδυμιῶ.

l. 13. *malim,* κατέλιπε.

l. 22. *fort.* ὑπὸ τίνα οἰς πόπον, *vel,* ὑπὸ πόπων οἰς πόπις.

Pag. 259. 6. *lego,* ἀλλὰ καὶ αὐτῷ τῷ μιχῷ· *deleta subdistinctione lin. sequente, inter* συγκτίσαζαν, *&* καί. *Tantus est zelotypiæ furor, ut, qui eo percitis sunt, ne uxoribus quidem suis parcant, imo vnà cum macho ipso & sibipsis sæpè manus violentas injiciant.*

l. 19. *Delendam puto mediam distinctionem inter* ἀντερεῖ *&* ὅτι, *ut sensus sit. Nemo negabit te non posse effugere, quò minùs præda sis Ægyptiorum libidini: at meæ rationes aliter se habent. Nametsi tu non potes libidinem eorum vitare, tamen excogitari potest via aliqua, quâ ego crudelitatem eorum effugiam. Tu non potes seruare pudicitiam, sed ego fortasse vitam seruauero incolumem,* τὸ οὐ πῶπον ἐκφύγοιμι. *i. omninò futurum est, ut tu præda sis illorum libidini. Hoc certum est, an verò vitam mihi erepturi sint, incertum.*

l. 39. ἄρρεν μὲ ποιήσῃς] *i.* πάρορχον, πεφευάλωμα, *ut sæpè loquitur Theodorus Prodromus tetrastichis suis. Tetrastichon in Nadab, & Abiud:* Φαῦλα πυρὶ πάρορχον, εἰπέ μοι, βλέπων. *i.* Dic mihi, videns illos ab igne cœlesti absumptos. *Idem tetrastichon* οἰς Ἰαὴλ· Ὦ χέλια πικρὰ, ᾧ μεδυδιὸς Ἐτσέρ ἐκ τῆς Ἰαὴλ πάρορχον οἰκεῖον ἀῤῥένα. *i.* à Iael miserandum in modum occisus fuit. *Item tetrastichon* οἰς Ὀφνεὶ καὶ Φινεές· Τοὶ μαροὶ παῖδε ἱερατεύτε, Ὀφνεὶ πυνρὲ, Φινεὲς κακαρατέ, Αὐ' ὧν συλᾶτε ἢ δυσιῶν τὰ κρέα! ἔργον μιᾶς γένηθε πικρᾶς ἡμέρας, *i.* vna acerba dies vos ambos interemit, siue confecit. *Observa autem hîc,* τὸ ἄρρεν, *eodem modo accipi, quo,* πάρορχον, *priùs. Vide infrà, pag.* 471. *lin.* 3. *&* 4.

l. 42. *fort.* τῆς μιχῆας τῆς &c.

Pag. 261. 2. *&* 3. ἀπαχέρησε πῶ γυναῖκα.] *Addendum*

dum puto, ὑΘελ ζειν, μαιχλίειν, διαφθείρειν, aut tale quid.

Pag. 262. 11. post Αἰγύπτῳ, interrogandi notam ponendam puto.

l. 12. post ἐπαίνου, subdistinguo. Ibid. pro ἅλΘ., male legitur, ὅλως.

l. 23. & 24. Quid si, ὡς ἀδελφῇ σὴ συγγινώμωσε τοῦτο, &c?

Pag. 263. 27. τίς εἶδ' ποτε;] puto cum præceptore meo, desiderari hic τοιοῦτον, aut τοῖσδε π.

Pag. 264. 19. Nescio an desit ϗ ante αὐτὴ σκαμμάτων.

l. 23. pro ὕτως, legendum proculdubio ἕξεῖ.

l. 24. εἰ τὰ δεῖ ϗ̄ ἄλλων λυποῦτα] i. εἰ τὰ τοῦ ἄλυς λυπῖν εἰωθότα.

Hom. 33.

Pag. 265. 21. ὑμᾶς ἑορτα'ζοντας] pro ἡμᾶϗ ἑορτα'ζόντων.

Pag. 264. 1. 2. & 3. quibus additur pars lineæ ultimæ pag. præced. Οσῳ ϗ ὅτι τῆς ἀγά. Hoc loco res ipsa clamat nonnulla desiderari, tàm ante ὅσῳ imâ pag. precedente, quàm ante ᾠεὶς τὼ ϗσυνδ'χω, huius pag. lin. 3. Igitur totum locum sic interpolandum censeo, ab ϗσυνδ'χωμένοις ultim. lin. pag. precedentis, ad τοῦτο ϗ̄, huius pag. lin. 3. ϗσυνδ'χωμένοις. Ωστ μήτε ἡμᾶϗ ὀκνηρὸϗ ϗ̄ ᾠεσπίσαι ᾠεὶς τὼ ὑπέιδον (ὅσῳ ϗ̄ παρῆσταν ὁ μακάριος Παῦλος, λέγων· Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀλλήλους ἀγαπᾶν· δικαιοϗ δὲ τῆς ἀγάπης, ὕπ τοῦτο τὸ χρέοϗ ἀεὶ μ̄ κατα'δλλεσθαι λέγεται, μηδέποτε ϗ̄ πιύεται) μήτε ὑμᾶϗ ἀμελεῖν δεῖ, ἀλλ' ἐρχεσθαι ᾠεὶς τὼ ϗσυνδ'χω ϖροσπαλαζομένους. τοῦτο ϗ̄, &c. Hâc conjecturâ si nihil aliud consecutus sim, at me ipsum saltem è loco satis molesto extricani.

l. 18. 19. vel delendum puto κατα ύσωντες, vel coniungendum cum κατα ύσωντες extremâ lineâ 17. hoc modo: ἐντεῦθεν τὸν λόγον κατα ύσωντες, ϗ̄ κατα ύσωντες.

l. 20. fort. σῶμα ἐν ϖοίησα ϗ̄ ζωοδ'μια τὲ μ. ρ. &c.

l. 39. malim, ᾠεσδ'ηθμους.

Pag. 267. 5. ᾠεὶ τὸ ϑεῖον magis placet.

l. 26. οἱ ᾠεροικοῦντες] i. οἱ οἰκεῖοι τῶ ἀρχῶ ἐρχάζοντα i. τῶ· ἀφορμὼ ϖαρέχειν.

Pag. 268. 9. post δ'ναι deesse videtur τῆς φιλοτειμίας, aut tale quid.

l. 17. post διαπεκτ'χθαι, addendum est aliquid, quod non minùs cum sequentibus, quàm cum precedentibus conveniat. Igitur quod Interpres addidit, mihi non satisfacit, quia etsi sic conflatur priori partí sententiæ, tamen posterior eius pars nihilo inde emendatior aut plenior efficitur. Quòd si sic legamus, vti iam ego præbo, nulla erit lacuna, nulla ἀκολουθία, sed priora cum posterioribus optimè cohærebunt. Sic igitur: διαπεκτ'χθαι, ἅ τοῦ αὐτοῦ διαφέροντες, ὑ ώνον λέγει· ἀλλ' μέσον ὑμᾶ ϗ̄ σοί, ἀλλὰ ϗ̄ ἀνὰ μέσον ϑῦ ποιμένων μου, καὶ ἀνὰ μέσον ϑῦ ποιμένων σου. Ηϗ̄ ἐκείνων, φησὶ, φιλοτειμία &c. v. 10. & 11. generatim proposuerat verba Abrahami ad Lotũ: Μὴ ἔτω μάχη &c. Cùm autem duobus illa membris constent, quorum prius est de dominis ipsis, secundum de famulis: seorsim deinceps, vt mos eius est, vtrumq; membrum exequitur: primum v. 12. & secundum, quia desideratur (desiderari autem ipsa consecutio orationis ostendit) ego adieci.

l. ult. ϗ̄ τὸν ἡδιακότα διορθώσῃ] i. & eum qui culpam commisit corriget, emendabit.

Pag. 269. 2. μὴ ἔτω, φησὶ, μάχη, &c.] Conclusio.

l. 5. malim, ἐλαθε & ἐσβέδη.

l. 31. post ἀνὸπως, deesse videtur, γνώσθαι. Et paulo superiùs, lin. 26. ἀλλα' ᾠεπεδ'ς plenius sic: ἀλλα' τούτων πάντων ἀμελήσας ᾠεπεδ'ς, &c.

Pag. 270. 10. τοῦ μέλλοντος ᾠεὶς ἡμᾶς π διορθωθαι] Quid hæc verba sibi velint, & locus sit mendosus necne, nondum intelligo. Sed quia sententia Chrysostomi obuia est, de verbis minùs laboro. Fortasse corruptè, pro τοῦ μέλλοντος ᾠεὶς ἡμᾶς διά π διαπεκτ'χθαι.

l. 28. deleo ϗ̄, ante ὅτ.

Ibid. & lin. 29. fort. ϖ ἀλαζονείαν.

l. 33. & 34. Tolle caniculturas, & tolle omnia. Ego igitur pro solitâ meâ audaciâ sic lego: ὥστ ἐν πολλῇ ἀσφαλείᾳ τὰ κατ' αὐτὸν γνώσθαι.

l. ultimâ, lego, γῆϛ ὀπτηδειότητος, καὶ καρπῶν ἐυφορίας.

Pag. 271. 10. Desiderari videtur ἀγαθὸν, post ὅσον ὄδὲν, quia præcedit, ὅσον δὲ κακόν. Sic pag. 284. lin. 2. Ἵνα μάθῃς ὅσον δὲ κακὸν ἡ διάφασις, ϗ̄ ὅσον ὄδὲν ἀγαθὸν ἡ ὁμόνοια.

Hom. 34.

Pag. 273. 18. fort. ἐϖ' ἐμέσου.

l. 26. ὕστερον ἄλλος ϛ̄ conor: ϗ̄ μ̄ πολλᾶ ϖ̄ πάσου ϗ̄ ζεύσης τῆς ᾠεσδυμίας ᾠεφέρεσθαι, [accedit] τὰ τῆς αἰτήσεως φιλοτιμίᾳ τα &c. i. largius & uberius concedit. Nemo enim mihi vnquam persuadebit hæc verba, τὰ τῆς αἰτήσεως φιλοτιμεῖται, ad precantem referenda esse. Quod sit τὰ τῆς αἰτήσεως φιλοτιμεῖσθαι, Chrysost. ipse paulo post explicat, nimirùm: μ̄ πολλῆς τῆς ϗ̄υλίας ᾠεῖσθαι. Hoc modo sibi constat Chrysost. nec eandem loquendi formulam ad diuersos, imò contrarios usus transferre cogitur.

l. 27. ϗ̄ ᾠεῖ τῆς αἰτήσεως ἀνεκπρύτε.] hoc est, Non solùm dat largiter quæ petimus, sed etiam antequàm petimus, laudat atq; prædicat. Hoc ita esse liquet ex exemplo quod sequitur: ᾠεφτεσεν ἀνακρύξας, πῖτε ἐφιλοτιμήσατο.

l. 33. & 34. lego, ϗ̄ εἰδὲς ὅτι ὁ τῷ ἐλάσσονι ϗ̄ ᾠεφτέων ᾠεῖ χορήσας, μείζονων ὑπῆρξε τα. vel, ὁ ϗ̄ ᾠεφτέων τῷ ἐλάσσονι &c.

Pag. 274. 5. τῷ & τὸ nullo modo debent deleri, nisi velimus vim afferre Chrysostomo. Hoc enim vult: Ne quis dubitaret Abrahamũ à Deo tam magnis ideò præmijs affectum fuisse, quòd cum Loto tam comiter & submissè egerat, Scripturà his verbis, ϗ̄ εἶπεν ὁ Θεὸϛ τῷ Αβεγὰμ, addidisse etiam hæc μ̄ τὸ διαχωρ.

l. 13. ante Δι αὐτῆϛ legenda fort. hæc: Σκόπει ϗ̄ πῶϛ. Observandus præterea usus verbi, ἔρχεται. Δι αὐτὸν ϗ̄ ῥημάτων ἔρχεται i. ipsis illis verbis vtitur.

Pag. 275. 2 1. μίρυς γῆς.

l. 24. γεγυμνωμένω] *Ne sententia pendeat, hîc addi aut subaudiri potest tale aliquid,* εἰς τὸ τῆς ἐλεημοσύνης ἀφελιστον τὸν λόγον μετηγάγομεν. *vel,* ε'ς τ. τ. ε. τ. τ. λόγον λοιπὸν μετηγάγομεν.

l. 29. τέτ.] *i.* τῷ τοιῆδε ἡμέρᾳ, καὶ ὑὸς ὄχειν.

l. 30. *Nescio an desit,* καὶ τοῦ σπέρματί σου, *post* παρίξω.

Pag. 276. 1. *pro* ἀδιαλείπτως, *non dubito quin legendum sit,* παραπίπτωσι. *Sic l.* 6. Εννόει δὲ μοι ἐκ τῆς ἀδιαστάσεως ἡ ἐν μέσῳ χρόνου.

l. 25. *m. stim,* μόλις.

Ibid. τῷ ἐλεφάντα] *sub.* μεδιδε.

l. 30. ἧς κύεσθαι τὸ] *fort.* ὕσῃ.

Pag. 277. 3. *subdistinguo post* ἀφιλοσόφει. *Item initio lineæ, pro* ἔξῃ, *lego,* ἦσαν.

l. 6. 7. *&c. verba sic digerenda & emendanda censeo:* φικοδόμησε τοῦ Κυείρ, καὶ κατὰ τὸν τόπον ἦν ἡ κατασκήνωσις, θρόνος αὐτὸν τότε ἐφ' ὑπόνων ἐπιμελώτατον, καὶ ξυστάσιον οἰκοδομῶσα, καὶ τὰς εὐχὰς ἀναφέρουσα, καὶ ἀποστολὰν νόμων πληροῦντα, τὸν καλδαστα, ἓν πατὴ τόπῳ αὐχᾶδαι, ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας. ἐπειδὴ γὰ τῷ σκιωλῷ ἐπῆξατο ἐν τῷ ὄρει κατ' ἀνατολὰς Βεθὴλ, ἐυθέως κἀκεῖ ξυστασίειον φικοδόμησε τοῦ Κυείρ. καὶ πάλιν, ἐπειδὴ ὤρθη αὐτῷ ὁ Κύεσθ, καὶ ἐπηγγείλατο δώσειν τῷ γῇ τῷ σπέρματι ἀυτῷ, ἐυθέως ὑφ' ἧς γεγυμνώθης αὐτῷ ἐπαγγελίας πὰς ἐυχαειρίας αὐξήρατο τῷ δικαίῳ. Εἶδες ἐυχάειον χοῦμα, εἶδες ὑψηλὸν ἐπηρωμένον *&c. Luxata verba esse nemo, opinor, negabit, & nonnihil praterea hic desiderari. Ego igitur sensum, & seriem historiæ secutus, tentans utrique, malo remedium adhibere, dedicq, quoad potui, operam, ut & transposita in sedes suas restituerentur, & renovarentur amissa. Cur hoc aut illud fecerim, non opus est ut sigillatim rationem reddam. Apud æquum enim & prudentem lectorem res ipsa me facile defendet, nec difficile est, cur alia addita sint, alia aliter collocata, perspicere.*

l. 14. *pro,* ἐκεῖ τῷ ἐκπλήρωσιν, *malim,* ἐφ' ἐς τῷ ἐκπλήρωσιν.

l. 38. πότῃ] *i.* πῶς ἄτω μεγάλῃ.

Pag. 278. 2. *malim,* ὑχμάθω.

l. 24. *fort.* καθάπερ νεκροὶ ἀλλοτριωθῶμεν, *vel,* ἀμελῶμεν.

l. 39. *Rectius fortasse* ἐκπεταμένῳ ὤχων.

Pag. 279. 9. ἐναντιώσεσθαι ἑαυτῇ] *i.* ἡμαυτῇ.

Hom. 35.

Pag. 280. 5, ἐκεῖ] *i* ἐν ὕεγυοῖε.

l. 7. ἐγχειρῶν ἐφ' ἐς τὸν πόνυς, *pro* ἐγχειρῶν τοῖς πόνοις. *Recte videtur dici, quia eadem phrasis repetitur, pag.* 282. *lin.* 28.

l. 24. *post* αἰδιόπων, *deesse videtur* διωάσης.

l. 27. *legendum puto,* ἀπουδῶ σὲ τὲ χῖ τῷ αὐάγωσιν, *i.* σὲ τῷ αὐάγωσιν.

l. 32. κῆ γραπίᾳ κατειλῆφθαι] *i. occupatus & detentus sit. Sed videndum an non scribendum potius:* ἐν γραπῷ κατειλήφθαι, *sive* γραπῷ ἐγκατειλήφθαι, *sicut infra loquitur, pag. seq. lin. vlt.*

Pag. 281. *lin.* 16. *videtur deesse* ἐκεῖ, *ante* παρεχθέντα.

l. 29. παρῆρκεν ἢ] *i. & non solùm respondit comiter, sicq, discessit: sed potiùs &c. vide similem locutionem, infrà pag.* 248. *lin.* 39.

Pag. 282. 10. ὀπίσω] *i.* ἐσχάτῃ, αὐξηνώσκωμεν.

l. 20. *Deesse videtur,* ἤνεκεν, *aut tale aliquid, ante* τῆς πολλῆς ἐκείνης.

Pag. 284. 6. *inter* μεταξὺ & ἡμέτερα *deesse videtur* αὐτῷ.

l. 13. ἵνα ἡμᾶς ἀναμένῃ, *&c.*] *hiatum sic expleo,* -ράτῃ. τῷ πατρὶ. φησὶν ἵνα ἡμᾶς ἀναμένῃ, ὅτι ἀπὸ τῆς καρδίας ἐπωπλοῦν. ἐπειδὴ γὰ, *&c. Al.* ὅτι ἀπὸ τῆς καρδίας ἐδὴ τῷ Παμαιτνλω ἦλθεν, *&c.*

l. 15. *fort.* ΑΣεμμ τὸ ὄνομα.

l. 27. καὶ ὑπερεπαινῶσι] *sc. Sodomitæ &c. vide pag. seq. lin.* 23. *ubi pro,* δ' ἀυτῶ, *legitur,* δ' αὐτόν. *fort. rectiùs.*

l. 31. *pro* ἐκεῖθεν, *legendum arbitror,* ἔξεστι.

Pag. 285. 3. *ante* μαθὼν, *deesse videtur* καὶ ὧν.

Pag. 286. 23. *inter* ὑψίτῳ & ὃς, *deesse puto* σεσωθκαν.

l. 25. *pro* πάντων, *lego,* πάντος.

l. 38. ὁ παναρχης *rectiùs fortasse locaretur, post* Αβεσσὲν, *lin. præced.*

Pag. 287. 26. καὶ πωῦ μαζόνα πάντων ἐαυτῷ σεγματοδιδμῶ] *Rursus,* ἑαυτῷ, *pro* ἐμαυτῷ.

Pag. 288. 19. *&* 20. *lego,* πεύτων τῆ ἀπαγγελιῶν τὸ μεγὸν ὦδε τῦ Θεοῦ ἐδέξατο. *Præterea lin.* 19. *pro* δι' ἧς, *legendum fort.* διὸ παῖτε. *Tum ab* οὐσαῖα, *lin.* 20. *ad* ἀυρεῶν, *lin.* 22. *parenthesin facio.*

Pag. 289. 5. ὦ, *uncis inclusum, planè delendum puto.*

Ibid. pro σὲι, *malim* σῷς.

l. 9. *Prior parentheseos nota, post* -ψια, *initio lineæ desideratur, sicut posterior lin.* 11. *post* αἰωπέπω.

l. 11. *Deleo* ὕστα, *ut quod nihil aliud, nisi sententiam obscuret.*

Hom. 36.

Pag. 290. 14. *Quantum ex sequentibus colligere licet, rectiùs legeretur* ἀντικῶς τῦ δικαίου ἀρετὴ, *nimirùm Abrahami.*

l. 21. τῆς θεωσίας ἡ ἀρετὴ] *Sic est hypallage, miseranda certè est. Sed ego existimo non tam hypallagem esse, quàm lapsum exscriptoris.*

l. 24. *pro,* ἡ φύσις, *fort.* ἡ ῥύσις.

l. 27. *lego,* ἅπαρ γὰ σπερῶν πνα χρυσῶ.

l. 38. 39. *&* 40. *Tollo notas parentheticas (nisi cui posterior nota transferenda potiùs videatur ad lin. sequentem, & post* ἀποδέικνυτο *collocanda) & deinde sic lego:* ἐπειδὴ τ. π. ἐ οἱ. σ'. ὃν τῆς ε. τ. ἡ. φ. γ. ὐ. ἐ ὃ. σ. ἐ. ἡ. δ. ἀ. καὶ ὑ. ἀ. γ. περιφέρω, καὶ ἐπειδὴ μηδὲ κτ' τῶ σεσῶτω, *&c.*

l. 41. *deleo* καὶ, *ante* τῦς αὐῶσιν, *ut series & contextus orationis sic se habeat,* ἀ σεσώκατο, *lin.* 37. *ad* καρδίας ὧν, *lin.* 42. σεσώκατο δὲ παρακηδὲ, ὅπως ἐκ σεσημείων (ἐπειδὴ τ. π. ἐ. οἱ. σ'. ἐκ τῆς ε. τ. ἡ. φ. γ. ὐ. ἐ ὃ. σ. ἐ. καὶ ὑ. ἀ. γ. περιφέρω, καὶ ἐπειδὴ μηδὲ κτ' τῶ σεσῶτω ἡ. τ. π. τ. π. κ. ἀ. τ. π. τ. ὃ. σ. ἐπιδέικνυτο) τῆς αὐῶσιν ὑπισκοπῆς τε χάσεως πάντα ἢ ὃδὲ τῆς καρδίας ὧν. *Addo notas parentheticas,*

quia, si posterior idoneo loco ponatur, magis mihi retinendæ, quam tollendæ videntur. Præterea quoniam posterius ἐπαναδὶ redundat, potest & id deleri, quo auribus consulatur.

Pag. 291. 2. post -σιν, requiritur aliquid quod sequentia cum antecedentibus connectat, veluti hoc: καὶ οὐκ αὐτὸν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν.

l. 3. αὐτῷ] *s.* τῷ πατρί.

l. 20. Deesse videtur, ὥστε, aut tale quid, ante καίτοι.

l. 38. Delco subdistinctionem post τῇ ὠφελίσει, ut quæ recitius post ἕτεροι colloc.nda sit.

Pag. 292. 18. ἀπήρωσο] *sub.* τὸ ἀφέλιμα, vel, τὸ πράγματα, ut supra pag. 261. *lin.* 21.

Pag. 293. 3. Deleo, καὶ ante τὸ δικαίου.

l. 33. pro παιδεύεσθαι, malim αἰδεῖσθαι, aut σίζεσθαι.

Pag. 294. 12. καὶ λαβὼν κάκεῖνο] *i.* & postquam accepisset ille etiam. ille *s.* Abrahamus.

l. 25. Deesse videtur interrogationis nota post ἐποιήσατο.

Pag. 295. 8. ὑ πολὺ τοσοῦτον ὅσον &c.] *s.* ὑ πολὺ τοσοῦτον μόνον, non tantum solum, quantam eras accepturus, sed ampliorem multo, imò & valdè multò ampliorem.

l. 21. μετ' ἐμοῦ τίς δύναται] *sub.* ὁ διάβολος.

Pag. 296. 1. posterius ὡς videtur περίλειμμ. Vide infra, *lin.* 15. *pag.* 299.

Pag. 297. 18. *fort.* καὶ τῶν ἐν μέλλοντι αἰῶνι ἀπολαύειν ἀξίους γενέσθαι. vide infra huius pag. *lin.* 35.

l. 35. κἂν σωφρονῶμεν ἡδέως] *s.* Quòd si libeat nobis castitati & sanctimoniæ studere.

Pag. 298. 5. ἐκατόρθωσεν ἡμᾶς ὀρθοῦν παιδεύων ἑαυτοῦ] Ordo: ἐκατόρθωσεν ἡμᾶς παιδεύων ὀρθοῦν ἑαυτούς.

Hom. 37.

Pag. 299. 6. τῷ ὁμιλητῇ] Sapius, τῷ εἰσιόντι, cum verbo, ὁμοτειχήσωμεν, coniungitur.

l. 8. pro αὐόντα ἐπιχαίροις, malim, αὐάντα, vel, ἀννυόντας. Nam τὸ ἐπιχαίρειν, neutrum casum dedignatur.

Pag. 300. 7. post ἐσόμεθα, addenda puto Mosis hæc: ὅτι κληρονομήσω, φησὶν αὐτῷ'. Tum lego, Lì καὶ θεωλαζών, φησιν, &c. deletâ particulâ ὅτι. Deinde lin. 9. pro ὑ τῶν, lego, καὶ γνῶ οὐκ &c.

l. ultimi, legendum proculdubio: ἀφ' ἁσωμάτων πρὸς ἰδεῖν οὐκ οἴόντε τοῖς σωματικοῖς ὀφθαλμοῖς, διὰ τῆς αἰσθητῶν τούτων τὴν οἰκείαν, &c.

Pag. 301. 4. pro σὶ, necessario legendum est σοι.

l. 23. pro ὁμᾶς καὶ θεωλόγων, nescio an legendum sit, ὅσα πῶς θεωλόγει &c.

l. ultimâ, pro καλίαν, fort. ἀθανασίαν, vel, ἀφθονίαν.

Pag. 302. 9. Legendum puto πῶς, sine ὑ, nisi sit interrogatio. πῶς enim cum ὑ interrogat.

l. 20. pro ἐξ ἐκείνου (quod transtulimus hunc videtur è lin. sequente) scribendum puto, διὰ τοῦτο.

l. 26. pro τοῦτον, malim, τοῦτο. Porrò, ut regrediar paululum, *l.* 17. plenior esset lectio in hunc modum: ὡς τὴν Λίγυπτον. Σκέψαι πίνων πῶς διὰ τοῦτο οὐκ εἶπεν, &c.

Pag. 303. 2. Rectè, ut mihi videtur, ἐκ τῶν θεοῦ πόνων ἐκμόνων θεοφιλῶν. Deinde extremâ lineâ pro ὥστε, lego ὅτι, ut sensus sit: Deum omnia Abrahamo tàm accuratè patefecisse, ne fides eius vllâ ex parte labascaret, sed ex ijs, quæ de ipso (*lin.* enim 1. lego θεοῦ αὐτῷ, pro, θεοῦ αὐτὸν) dicta fuere, considereret, omninò eucntura quæ speraverant ad posteros, & ex ijs rursus, quæ de posteris fuere prædicta, firmiter crederet impletum iri necessario, quæ ad seipsum pertinerent.

l. 3. ἐπλήρωσε] *sc.* Deus.

l. 4. ἐδέξατο] *sc.* Abrahamus.

Ib. τῶν θεοῦ αὐτὸν γενομένων] Addo, Ϛωσηκῶν.

l. 5. pro Επαιδὴ, lego ε Gracis Bibliis: Ηαιδὶ Ἡ.

Pag. 304. 2. Malim, διάγοντας. *Ibid.* post ἐχρῆσθαι, deesse videtur, καὶ πῶς; vel, καὶ πῶς τοῦτο; aut tale quid.

l. 8. *fort.* καὶ ἔρημον τῶν τῆς ἀρετῆς ἐνδυμάτων.

Pag. 305. 1. videtur desiderari καὶ, ante διωλίγεν.

l. 5. & 6. pro τὰ ῥ', & τὰ ϐ, legendum conjicio, τὰς ῥ', & τὰς ϐ, quia sequitur lin. 7. μάλιστα γὰρ μοι θεὲ τὰς γυναῖκας, &c. His enim verbis reddere videtur Chrysost. rationem, cur dixerit τὰς & τὰς. & non τοὺς & τὰς.

l. 42. & 43. lego: τὸ τῆς χρείας ὑχρᾶσθαι, καὶ τὰ ὠφελοῦντα χρείαν πόντως διαπένεσθαι.

Hom. 38.

Pag. 307. 19. Hæc verba, καὶ ταύτῃ λαβοῦσα ἐπαύλισεν, præcedente lineâ collocanda videntur post αὐτῇ ῶ, hoc modo: αὖτη ῶ, καὶ ταύτῃ λαβοῦσα, [*sc.* Sara] ἐπαύλισεν ἑνὶ κῷ &c. Hunc ordinem ita probo, ut alterum non improbem, ac proinde nihil mutandum censeo.

l. 33. Desidero aliquid ante, ἀλλ' ἰσόπαρ, nimirùm hæc, aut similia: ὃ γὰρ δ' ἀπιστίαν ἐδυσχέραινον θεὸς ἀλλήλους. vel, διὰ τοῦ πάθους ἠλαττοῦτο αὐτῷ ὁ πόθος θεὸς ἀλλήλους.

Pag. 308. 1. καὶ τῶν θεσσήκοντα &c.] Notandum, quòd non sine elegantiâ, τὸ καὶ, subiungatur τῇ ὕτη.

l. 33. διακούουσι ἡμῶν ὁ γεγραφὼ] Hic deleo, ὁ γεγραφὼ, & pono post φησιν in fine lin. 31.

Pag. 309. 10. ut priora cum posterioribus cohæreant, sic lego: ὐκ ὡς τὸ σῶμα ἐδείκνυτο μόνα, ὕτως ἡ ψυχὴ, &c.

Pag. 310. 22. ἀζίαν σι ἀποφαίνει τῆς αἰτήσεως] *fort.* ψ τῆς αἰτήσεως ὑπηνέχειν.

Pag. 311. 3. pro αὐτὴ malim, αὖτη.

l. 12. συγγνώμην αὐτῶν &c.] lego, συγγνώμη αὐτῇ νέων. Sic enim legendum esse & sensus ipse docet & collatio huius loci cum lin. 34. huius pag. vide etiam seq. pag. lin. 22.

l. 21. ἐπαυδᾶν ἐναντίον αὐτῆς] *s.* ὑπήκοόν μι.

Pag. 312. 2. *fort.* διὰ τοῦτο.

l. 25. Ego credo Chrysost. dixisse φιλοψύχως θεσσαλῶσαι. φιλοψύχως θεσσαλῶσαι τινι, est clementer & indulgenter cum aliquo agere: clementem & facilem se alicui præbere. verisimile autem est festinantem librarium è truncatis duabus dictionibus unam effecisse. Porrò, pro πανοῦτω, *lin.* 24. legendum puto, ταυτῶτω, & *lin.* 20. pro καθησαίαι (vel ut alij scribunt, καθησαῖαι) quid si καθησαίαι? Non ignoro tamen, καθησαίαι, ἀπὸ τοῦ, καθαρχειν, non male huic loco convenire: sed quia Chrysost. paulò infra

infrà dicit Abrahamum hoc unicè curâsse, ὥστε πλὴν λύπλιν ἐκποδὼν ποιῆσαι præferendum puto verbum ἀέλυπε significationis.

Pag. 313. 12. τὰ περὶ ἀγγέλε] sub. ῥηθέντα. sine ἀμφιβόλια. ut lin. 33.

Pag. 314. 15. legendum puto: Εντεῦθεν μανθάνομεν. sicut legitur infrà pag. seq. lin. 3.

l. 17. & 18. hinum esse suspicor, quem sic pro tempore expleo: διάγνωσι, ᾧ πολὺ πρότερον ἐπιστεῖλαι καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἀποίνῃ πρέπον ἀξίωμα ἀνενεχθῆναι, ἐπαινέσαι λοιπὸν καὶ διὰ τοῦτο. Nisi hoc aut simile addamus, merito requiram Lectorem, quid sit hic, quod, quæ sit afflictionem utilitas, doceat & declaret. Al. διάγνωσι, ἐπαινέσαι λοιπὸν μὲν τ. τ. δι. καὶ τὸ εἰς τὸ αὐτὸ τῇ δι. π. α. ἀ μὴ μέγα φρονεῖν, ἀλλὰ συνελαύνειν, καὶ ταπεινοῦσθαι, καὶ διὰ τοῦτο, &c. Al. διάγνωσι, καὶ μὲν τ. τ. εὐ. π. τ εἰς τ. α. τ δ. π. α. ἀνενεχθῆναι, ἐπαινέσαι, διὰ τοῦτο &c. Hanc lectionem reliquis antepono.

l. 42. fort. καὶ ὡς εὐόμισαν, ἀπιστοῦσιν τὸν ποιμένα αὐτῶν ἀξιώσαντα.

Pag. 315. 23. Desidero, καὶ δὴ, aut tale aliquid abest, ἐκὰ ἢ κοσμία.

l. 31. Nescio an legendum sit, μεταξὺ γυναικὸς καὶ ἀνδρός.

l. 32. πάσης ἐπιζηλίας] Rectius fort. πάσας ἐπιζηλίας. Infrà pag. 348. lin. 6. & 7. ἄπορ δὲ πάσας τῶν ἄλλας ἐπιζηλίας αὐάλωτός ἐστιν ὁ πλοῦτος &c. Vide etiam pag. 475. lin. 32. & 33. Suprà pag. 25. lin. 3. &c. αὐάλωτον γάρ ἐστιν ὁ πλοῦτος ἐκ ἐπιποθεῖ. καὶ ἐπιδὺ εἰς τὰ παμεῖα τῆς δανοίας τῆς ἡμετέρας ἐναπορρυῇ, ἀχείρωτον γίνεται πάσης τῆς ἐπιζηλίας.

l. 37. & 38. μεταξὺ τῆς Ζωοικήσεως] ut suprà lin. 31 μεταξὺ lego, pro μὲν. sic hoc loco, vice versâ, pro μεταξὺ, μὲν legendum censeo. μὲν τῆς Ζωοικήσεως, i. ut cum cohabitatione sit tranquillitas & pax. hoc est, ut non solum una habitent, sed etiam pacate & tranquille & sine discordia vivant: ut præter cohabitationem, pax & concordia inter ipsos sit. Supra annotatu apud Chrysost. μὲν, idem sæpe valere quod præter.

Pag. 316. 4. καὶ ἧς ἐπαγγελιῶν ἧς ἀγαθῶν] fort. καὶ ἧς ἐπαγγελμάτων ἀγαθῶν, vel, καὶ ἧς ἐπαγγελθέντων ἀγαθῶν.

Hom. 39.

Pag. 316. 22. τὸν χρόνον τῆ παιδιάρχια] Non temere & sine causa factæ est mentio annorum Abrahami, sed ut disceremus quàm inutiles et fuisset animus, quàm inconcussum robur, quod tanta, tamque diuturna nec morbi labes facta in eo potuerit. Vide infrà, pag. 395. lin. 14.

Pag. 317. 1. ὀμόσαι τὸν νομοθέτην] i. uno verbo, ἀμφιβάλλωμεν.

l. 14. inter φοβεῖσθαι & ὅπως, deesse puto, καὶ ἴδωμεν.

Pag. 318. 28. Lego, Κρείσσων. Vide suprà, pag. 155. l. 1. & pag. 161. lin. 2.

l. 36. & 37. ἀ πειρώμεθα.

l. 38. post, παρασκευάζω, deesse videtur ὅπον.

Pag. 320. 19. pro τῶν ἐπαγγελιῶν, nescio an legendum sit τῶν μυήμων. Al. Si, ut conjicio, Chrysostomo sit ὑπόσχεσις res promissi, & ἐπαγγελία verbum promissi, nihil muto. vel legere fortasse oportet, inverso ordine, τῆς ἐπαγγελίας τῶν ὑποσχέσεων. Nam infrà [pag. nimirùm 372. lin. 39.] legimus, ἡ τῆς ἐπαγγελίας ὑπόσχεσις. Deinde, post ἐπιπ. adjicienda puto hæc: αὖξανε σε σφόδρα σφόδρα, καὶ ὅπως εἰς ἕδην &c. Hæc n. melius cohærent cum iis quæ antecedunt, quàm ea quæ sequuntur: quæ per se posita puto nec cum superioribus commenda.

Pag. 321. 28. μεῖς τῶν ἀληθείαν ἢ φωτὸς] Non puto hypallagen esse, sed erratum ex'criptoris, atq; eò magis hunc inclino, quia sequitur paulo post: [lin. nimirùm 41. & 42.] τῇ τῆς ἀληθείας φωτὶ περιστραφέντων.

Pag. 322. 23. Recte, pro ἢ γάλακτος, τῷ γάλακτι: nisi legendum potius sit, ἐχόμενοι, pro, τρεφόμενοι. Nam ἐχόμενοι, melius respondet præcipuis præcedentibus, περιεκλυδόμενοι, & περιπλανώμενοι.

Pag. 323. 2. decesse videtur καὶ δὴ. inter ἀδιάτρητον & διὰ. Ἰακὼβ &c. ut suem statueret legis observationi.

Hom. 40.

Pag. 324. 19. malim, διαφύσας, pro διάφυσαν.

Pag. 325. 10. Delenda videtur particula καὶ, ante ἀμέ, ut & lin. 13. ante ἵνα.

l. 25. fort. ἐκ τούτου μόνου.

l. 31. Δεξάμενος] deesse videtur, ἵσχυ· Δεξάμενος ἵσχυ, vel, ὅση δεξάμενος. i. δέξη, per periphrasin satis ustitatum. Καὶ μὲν τοῦτο &c. Et insuper etiam, accipies id, quod Israëlis causâ à me es precatus. vel, accipies etiam consolationem de rebus Israëlis.

l. 41. ὅπως.] sub. ἐνύπνιον.

Pag. 326. 1. post -χα. addendum puto μ.

l. 21. οὐ μὴν] Nolo temerè pronunciare, sed tamen, quantùm ego assequi possum, tàm hic, quàm suprà, pag. 300. 7. ὅτι. παρέλκει.

l. 28. μθοδιάσῃ] i. περιχανήσῃ.

l. 31. ἀπὸ τῆ ἀσπίδ &c.] Lectio proculdubio mendosa, quæ tamen nullo negotio corrigi potest, si primùm hæc verba, ἀπὸ τῆ ἀσπίδ. ἀεὶ καθαίνων, deleantur, & deinde è margine addatur, ἵνα μὴ, ante ἀδυνήτεγον, & postremò his verbis, ἵνα μὴ ἀδυνήτεγον ἐρράθητε, locus detur lin. 29. post τῆ ἀσπίδ· ὥτε ἀεὶ καταπίπτει τῆ ἀσπίδ, ἵνα μὴ ἀδυνήτεγον ἐρράθητε, ὥτε ἀεὶ &c.

l. 32. παρατάθετε] Pulchrè, ut mihi videntur, transfertur hoc verbum à militia ad medicinam. Num ut dux aliquis aut imperator bellum gerit cum hostibus, ita & medicus cum morbis: & ut imperator non semper eodem modo aciem instruit, sed nunc hoc, nunc illo, prout maximè expedire videtur: ita & medicus nunc hic medendi rationibus utitur, nunc illis, nec semper unam eandemq; pugnâdi contra morbum rationem observat. Vide Chrysost. in Psal. 6. pag. 549. lin. 39. 40. & 41.

l. 34. γυμνασίας ἐνεκεν] Sic Simplicius in Epictetum dicit, res adversas aut κρμόντων esse ἰατρείας, aut ὑγειάντων γυμνασίας.

l. 40. malim, αὖ δὴ, vel, ἐαὐ γάρ.

Pag. 327. 13. pro ἐναφίεντας, legendum fortasse, ἐναπορρύον-

ἐκπαιδεύειν ἀφίεν τοὺς. *Vide pag. præcedentis lin.* 22.

l. 20. *fort.* ὃ ζητῶ τοῦτον λόγον.

l. 22. εἰς τί τοῦτο *&c. Sirach. cap.* 39. *v.* 22. ἐκ τίνι εἰπεῖν, τί τοῦτο ἔστιν; εἰς τί τοῦτο; *&c.*

Pag. 328. 13. *Deleatur prius* τῆς, *& nihil aliud dicet Chrysost. (quantum ego quidem video) quàm quod Paulus ad Tit. cap.* 3. *v.* 5. *Præterea pro* ἀνακαίνωσιν *rectiùs legi puto in margine,* ἀνακάινωσιν.

l. 14. *Nescio an delenda sit præpositio* διὰ, *ante* τοῦ τῆς ἁρπαγῆς.

l. 17. κατὰ τὸν τῆς κοινωνίας λόγον] *sc.* τὸν τῆς ἐκ τοῦ κοινωνίας. *Talem enim additionem vel expressam, vel intellectam postulare videntur, quæ continenter sequuntur.*

l. 19. *Addo* ἡμᾶς, *post* ἀλλὰ *ante* ἡμεῖς, *ut plenior & dilucidior sit lectio.*

l. 27. ἐαυτῷ δὲ] *Nisi fallor, lacuna hîc est tali aliquo modo explenda:* ἵνα σωθῶμεν (*vel,* τὸ μάγειρα ἵνα καρδιώσωμεν) ἢ τὸ ἡμέτερον, ἵνα ὕπνα *&c.*

l. 32. ὥσπερ οὖν αὐ τοῦτο μετέωσεν] *Quemadmodum doctiss. præceptor meus particulam* αὖ *induxit. Supra pag.* 327. *lin.* 23. *sic ego eandem hoc loco etiam inducendam puto. Lego itaq;* ὥσπερ οὖν τοῦτο *sine* αὖ, *& deinde pro* μετέωσεν, *lego,* μέτεισι, *& sic lineâ seq. pro* φιλοτιμήσθαι, φιλοτιμεῖται. *Nam hic postea* ὥσπερ οὖν *coniungitur cum verbis indicativi modi sine* αὖ.

l. 9. ὡς αὐθρώποις συγχωρήσωμεν] *i. tanquam cum hominibus agens.*

Ibid. τὸ ἢ λέγειν *&c.*] *Suspicor legendum:* τοιοῦν ἢ ὅτων διὰ τί λέγει, Κύριε ἢ Ἰησοῦ *&c.*

l. 11. *inter* ἢ *&* παρὰ *infero* γάρ.

l. 19. ὕδωρ ἤρξω βαστάζειν] *i.* μέλλω, *& sic infrà, lin.* 27. *vide supra, pag.* 92. *lin.* 29.

l. 26. ἡμᾶς δεῖ] *ut satiùs iungitur* τὸ μέλλον *cum verbo fut. temporis.*

l. 36. ἀνεζωπύρησεν] *i. resuscitavit, recreatus est. vide Genes.* 45. *v.* 28.

Pag. 335. 4. *pro* ἔστ, *legendum fort.* ἄτοτ.

l. 31. *pro* ὧν, *lego* ᾗ.

l. ultimâ ante ὅτε ἐκεῖνον, *hæc aut similia ponenda puto:* ᾗ ποιμνίων ἐγκρυφίας. *vel sic:* ᾗ ὅτι ἐκεῖνον φέλκυσα πρὸ ἄρτου ἐκάλεσα ποίμνια ἐγκρυφίας.

Pag. 336. 20. *rectiùs fort.* τὸ κατεξιωθῆναι τῆ ὑπερτιμῆσαι.

l. 24. *pro* κἂν *legendum fortasse, sed* ἐὰν.

l. 38. *deesse videtur,* τίς ὅτε, *post* περίηκεν αὐτῷ.

Pag. 337. 12. *pro* δὴ ἢ, *malim,* δὲ.

Pag. 338. 8. *&* 9. *Nescio an legendum sit:* Μὴ δῆ, παρακαλῶ, ἀγαπητοὶ, τοσοῦτον ἐῶμεν κέρδος ἀπόνασθαι, ἀλλὰ, *&c.*

l. 22. *pro* αὐτοὶ δὲ, *quid si* αὐτοῖς δὲ?

l. 24. *pro* καμεζόμενοι, *legendum fort.* κομισθήσεται.

l. 25. *pro* τῶν ὑπόθεσιν, *quid si* ἡλίκων ὑπόθεσιν?

Hom. 41.

Pag. 329. 25. ὀπτῆρα] *Suspectus est mihi hæc vox, pro quâ quid si legatur,* ὀπτικήτην, *aut tale quid? Sensus autem postulat ut virgarum & plagarum fiat mentio. Nam & paulò post dicit eandem rem repetens:* πολλαὶ τῆς κλησὶς ὑπομνήσεται τῆς πονοῦν. *Igitur tametsi licentiùs, & à receptâ lectione longiùs abeundo id fecero: tamen non malè mihi mentem Chrysostomi expressisse videor, si pro* ὀπτῆρα, ῥάβδοις καλάζων *substituero.* Hunc emendationi non assentior. est enim ὀπτῆρα hoc loco, animaduertunt, castigant, & sic sæpè vtitur Chrysostomus. H. S.

Pag. 330. 10. μὴ ἢ χείνον] *Matth. addit* πολιῶ.

l. 18. δ' γοιε] *Non sine elegantiâ, ut mihi videtur, curavit illa, quam adhibuit servus in collocandis domini sui pecuniis, benevolentiæ nomine insignitur, quia curæ illius causa fuit unica, benevolentia summa, quâ dominum suum complectebatur. Notatur ergo tacitè hoc nomine fons, unde servi diligentia profluxit. & cùm audimus,* εὔνοια καὶ τὸ λιποπαῖ χρήματα, *debemus intelligere,* εὔνοιαν πρὸς τὸν δεσπότην *ipsum.*

l. 19. ἐυχαριστίας] *i.* μισθοῦ, *ni fallor.*

Pag. 333. 2. ἐναρπᾶται] *i.* ἁρπᾶσθαι ἐφιλοπμεῖται.

l. 11. βασανον] *i.* ὑφήσαιον.

l. 35. *&* 36. *lego:* ὃ ᾗ ὅπ ὡς ἐξέπε δεῦμα τοσοῦτον, ἀλλ' ὅπ μᾶ τοσαῦτ τῆς πεζομένας ᾗ απουδῆς.

Pag. 334. 3. ᾗ ἐγκρεμώτων] *Valdè placent quæ in hunc locum annotasti: sed videndum, porrò an non legi potius debeat:* ᾗ ἐξεγκρεμῶ τὸν δῆ. *hoc est, est vulgaris cuiusdam & tralatitiæ humanitatis, quâ fit ut alius cedamus, aliósq; nobismetipsis vltrò ac sponte preferamus.*

Hom. 42.

Pag. 339. 1. *fort.* ἀ ῥᾶστε αὐτὸν οἷς αὐτῆς τῶν ἄχρι, *&c.*

l. 3. *&* 4. *pro* ὃν τύπτ, *primo aspectu legendum quis crederet potiùs,* ὃν πάντ.

l. 28. ἀνὰ ἑκάστω ἀπολαβόντες] *Credibile est Chrysost. dixisse:* ἀλλὰ ῥᾳδυμίαν κατὰ ἑκάστω ἀπολάλοντες.

Pag. 340. 1. *Addo,* ὅτι *post* δίωκεν.

l. 13. *deesse videtur* ἐνοῦσαν *post* ἐκείνης ἡμέρας. *Sic lineâ proximè sequente desidero,* ὡς *post* ἀλλ. *Præterea, aut valdè fallor, aut lin.* 26 *post* ἐκκλησίαν, *inseri debent hæc omnia è contextu Mosaico:* Ἐξαναστὰς δὲ, φησὶν, ἐκεῖθεν οἱ ἄνδρες κατέβλεψαν κατὰ πρόσωπον Σοδόμων καὶ Γομόῤῥας. Ἀβραὰμ δὲ συνεπορεύετο αὐτοῖς συμπροπέμπων αὐτούς. ὁ δὲ Κύριος εἶπεν· ἃ μὲ κρύψω ἐγὼ τῷ Ἀβραὰμ τῷ παιδί μου, ἃ ἐγὼ ποιῶ. Τunc addo: ἵνα διακόσμησιν, ὅσῃ συγκαθέσει κλήρῳ, ἐμοὶ δὲ πᾶσι τὸν δίκαιον πρὸς δικαιοσύνην, δὲ ἐκκλείσθαι βαλλόμενον ἀφανῶς τῶν ἐκκλησιῶν ἐκτὸς τῆς ψυχῆς. ἀδὲ πᾶσι δ. φ. ἐ. ὑ. τ. π. ἢ. π. τ. ε. κ. ἐ. τ. π. τὸ δικαίως τῆς γνώμης ἀξιάμενος. Ἐδεχόμην τοφ. τ. ἀ. ἐκκείνατο, δὲ μαθὼν τὸ τι εἶπ ὁ π. δὲ π. ἢ τ. δ μ. ἐ. ὁ τ Ἀ. κ ὁ. ὑ. ὁ. π. συμπορπέμπων, φησὶν, αὐτὸς ἐάφας ᾗ τοὺ ἀγγέλους φησὶν *&c. Si hoc modo legamus, nulla erit ἀνακολουθία, nulla sententiarum confusio, sed aliud ex alio aptè & legitimè consequetur. Primùm enim proponuntur verba Moysis tanquam materia subiecta: Deinde suo more observari iubet Chrysost. quanta sit Dei φιλανθρωπία: Posteà his verbis:* μὴ γὰ *&c. ostendit, Abrahami φιλοξενίαν causam fuisse cur Deo tam benigno & propitio uteretur.* ¶ *Quod nisi ordinem*

hunc

hunc sequatur, & ὅσῳ, lin. 31. si ultrà adhibebitur & particula γὰρ, lin. 26. erit otiosa, & participium ἀξιάκροος, lin. 28. non habebit substantivum, nisi extrinsecus petitum, quicum cohæreat.

l. 38. legendum fort. καὶ δὲ πρὸ φίλῳ φίλῳ διαγελῶντος, καὶ μανουχὰ &c.

l. ult. pro διηνεξόμβοος, legendum arbitror, διαλεγόμβοος.

Pag. 341. 7. post ἔξεδραμεῖν, desidero hæc: ὅπ λέγει τὰ παιδία μου· vel, ὅπ λέγει, Ἀδεξάμ τὰ παιδία μου.

l. 9. & 10. legò, τοῦτο γὰρ μάλιστα δείκνυσι τὸ ἐξαίρετον τῆς εἰς τὸν δίκαιον πιστῶς.

l. 35. malim, ὥστε καὶ τοὺς πόνους ὑπεκφεύγειν. Vide supra pag. 339. lin. 32.

l. 39. Arbitror deesse, τυπτίστι, post, κρίσιν, vel, αὐτὴ τοῦ, aut tale quid.

Pag. 342. 31. fort. ὥστε μηδέποτε &c.

l. 35. legò τὰ πᾶσαι, ὑπὲρ δὲ τοῦ Γραμματίας &c. Nam Γραμματῖς & Φαρισαῖοι erant in summo honore, & judicum nonnunquam locum tenebant: Chrysost. autem hæc affert, ut doceat præceptum de non temere judicando, non solùm ad magistratus ac judices, sed etiam ad privatos quoscunq; pertinere, quales fuerunt quos tum Christus alloquebatur.

Pag. 343. 12. ἐγκαλεῖν βουλομένοις] Vide pag. seq. lin. 38. & 39.

l. 18. καὶ ἔστω ὁ δίκαιος ὡς ἀσεβής] Græca Biblia legunt sine interrogatione.

l. 19. fort. Ω τῆς τοῦ δικαίου παῤῥησίας μέγεθος, μᾶλλον δὲ, ὡς τῆς ψυχῆς συμπάθειας.

Ibid. deesse videtur δεῖ ante ὅπως, vel, quod magis credo, ὅπως corruptè scribitur, pro δεῖ πῶς.

l. penult. fort. καὶ διὰ τοῦτο τοσαύτη κατέδυσε τὴν παῤῥησίαν.

Pag. 346. 28. & 29. ὁ δὲ Θεὸς] Hæc verba, quæ deinceps sequuntur usq; ad. καίφησι δὲ αὐτῶ. lin. 29. notis parentheticis includenda videntur. Præterea, καὶ ante φησι, loco prædicto, delendum censeo.

l. 40. μίαν γε] male, pro μὴ γάρ.

Pag. 347. 12. καίτοι κἀκεῖνος] desideratur hic prior nota parenthetica ante καίτοι, sicut posterior, post κάειτ&, lin. 15. Ibid. redundat, ἀλλὰ ante τίνος.

Hom. 43.

Pag. 348. 21. pro δείκνυσι malim δείκνυσι.

l. 31. Deesse videtur participium βαίνων, ante καὶ αὐτός. Præterea inserendam puto particulam μὲν inter καὶ & κατ' ἐκεῖνο&, & plenam distinctionem ponendam post αὐτόχαλα.

Pag. 349. 38. fort. καὶ οἷος.

Ib. fortasse etiam, κρὶ κμεῦν αὐτοῦ.

Pag. 351. 3. legò, πῆς δὲ αὖ κατ' ἀξίαν ἐκπλαγεῖν. Al. πῆ δὲ αὖ πε κατ' ἀξίαν εἶπαι, ἢ πῶς ἱκανῶς ἐκπλαγεῖν. vide supra pag. 334. lin. 1. & infrà pag. 424. lin. 31. &c.

Pag. 352. 11. μὴ θορυβούντων] Non displicet conjectura doctiss. præceptoris mei: sed tamen observavi velim, an non rectius αὐτὸν, ad τὸν κάματον, quod propius est, quàm ad τὸν ἱδρῶτα, quod remotius est, referatur. Quòd si referendum sit ad τὸν κάματον, mutari quicquam nolim. sed addi duma-xat χρὴ, διὰ, post αὐτὸν. ὑπὲρ δὲ θορυβούντων εἰς αὐτὸν χρὴ διὰ παρέλκειν. i. nihil eorum, quæ debebant erga illum fieri, omisit.

l. 19. ἠδυῶτο] Nescio an rectè & ex usu Græca linguæ dicatur, καθῆδαι τόλμαν. Igitur cogitari velim, an non ἠδύνατο et ἠθέλοντο sedes inuicem permutare debeant, ita ut priore loco ponatur ἠθέλοντο, posteriore ἠδυῶτο, nimirum post τὸν δίκαιον, lin. 20.

l. 21. fort. διὰ τὸν τῶ δικαίω, &c.

l. 32. Desidero οἱ ante ὕστω.

Pag. 354. 36. Nescio an desit, ὑπὸ, vel ἐκ, post πλέον ὕστω.

Pag. 355. 15. & 16. pro αὐτῆς, malim, αὐτοῦς.

Pag. 357 8. pro Εἰ εὕρεν] lego, Επειδὴ εὗρεν, cum Gr. Bibliis.

l. 10. μὴ καταλάβῃ] Gr. Biblia, μήποτε καταλάβῃ.

l. 13. Deesse videtur εἰς, post φθάσαι. Non nescio tamen præpositionem sæpe apud Chrysost. omitti.

Hom. 44.

Pag. 358. lin. ultimâ, fort. κρὶν ἐν πνιγῆ&.

Pag. 359. 4. inter φιλανθρωπίας & ὀνομάσωσι, deesse puto, τῆ τῶ πράγματο& χάειτι, aut tale aliquid. vel, τῷ πράγματι. Dicit enim paulò inferiùs, nimirùm lin. 15. & 16. τὰ δεῖξαι τὸ πράγματο& δι' ἡμῶν ὑμῖν παραδίδοντα λόγια.

lin. 7. aliquanto clarior esset sententia, si καὶ ante πρὸς τὸν ἀποστείλαντα abesset.

l. 10. pro τυγχάνει legendum suspicor, τυχὸν ὑπάρχει.

l. 24. & 25. Malim, προφάσει.

l. ultimâ, post ὑποδύμει, addendum puto, τὰ γεγονότα, aut tale quid.

Pag. 360. 8. fort. γαὶ, καὶ διὰ τοῦτο, καὶ διὰ τῶν ἐβδομήκοντα. Utrumq; enim conjungendum videtur.

l. 17. Deesse arbitror τοῦτο post προλέγει.

l. 26. τοῦτο καὶ πρὸς ὕτερον προφήτω] Verissimum est, quod dicis Ieremiam utrobiq; intelligi. Vide tamen an non sic possit legi: διὰ τοῦτο καὶ ὕτερον τόδε πρὸς προφήτω φησὶν &c. aut sic: Ορᾳ γὰ διὰ τοῦτο καὶ πρὸς ὕτερον τόδε πρὸς φη. &c. Al. διὰ τὰ τοῦτο, καὶ ὦ δι' ὕτερόν τι πρὸς προφήτω πάλιν φησὶν, &c.

l. 37. θελήσω, male legitur, pro θελήσει, dativo F δίκαιος.

Pag. 363. 39. & 40. ὕτερον αὐαμάρτητα] Sub. ἐγκλημα, sive, ἁμάρτημα.

Pag. 364. 15. pro τὸ πᾶν, nescio an legendum sit πάντες, vel τὸ ἅθροισμα.

l. 15. & 16. ἅπαξ γὰ δὴ F προσεπλάσε, καὶ διὰτοῦτο &c] Hæc & similia arguunt Chrysostomum in homiliis suis multa ex tempore fudisse, quæ si quis corrigere velit, operam sumet inanem & inutilem, & de Chrysostomo pessimè merebitur. Quis enim non malit natiuam eius faciem intueri, quàm fucis & pigmentis quantumuis speciosis oblitam?

l. 30. ἀλλὰ τοῦτο δεῖ &c.] Hinc hinc sumere debet initium, si quid ego video. Non est enim consentaneum, ut μὲ & γὰ dissentiant, nec ut Νωὲ γὰ, nouæ rei sit exordium.

l. 31. deleo καὶ ante διὰ, sed ita, ut inter διατρῖβαι &

πο- in fine lineæ collocandum illud putem.

Præterea lin. 32. *post* σωτῆρ, *insero*, πρὸ αὐτοῦ, *sc.* πρὸ δὲ τῆς διαδοχῆς μοήμλω.

l. 39. *post* παρῆκθαι, *deesse arbitror*, ὑπὸ Ϝ Ιωσήφ.

l. 40. *plenum distinctionem pono, post* -εγον, *initio lineæ, & tum lego*, Καὶ γαρ'.

Pag. 365. 8. *pro* διαπεφύτα, *rectius fort.* ἐξαπαφύτα.

Hom. 45.

Pag. 366. 2. *Rectius fort.* ἀφὲς πρὸ ἀκρόασιν.

l. 14. κατανθικόντων τὰ περιπθύμια] *i.* διαπαόντων, διώντων. *vide supra, pag.* 77. *lin.* 40.

l. 20. *Rectissimè*, γενοῖον ἀχρεῖον: *nec me certè vel tantillum offendit genitinorum in ων concursus.*

l. 21. μᾶλλον *ante* δεῖ *expungendum videtur, & tumen* ἐπίχω.

l. 23. *pro* πλείονα, *quid si*, μοι ζοτε?

Pag. 367. 33. 34. *& 35. sensu flagitante, sic lego:* Οὐκ πῶς ἂν δύο τυραννικωτάτων πεδῶν ἀπολειπόμενος ἡ Ϝ δικαίου ψυχή· Ϝ φόβου τῆς ἀφοδοσίας τῆς γυναικὸς, καὶ Ϝ φόβου Ϝ διαβάτου. ἀλλὰ καίτοι σφόδρα χαλεπὸν ὄντα τὸν ἀφίτερον φόβον, τὸν τῆς ἀφοδοσίας τῆς γυναικὸς, ἐξωθεῖτο ὁ Ϝ διαβάτου φόβος.

l. 37. *pro* ὅσον, *legendum fortasse*, ὅπως.

Pag. 368. 16. διὸ] *sub.* ἴνα τοῦτον διαφύγωσι, *vel* διαφθάρωσι.

Pag. 369. 25. μὴ τῶ δικαίου] *i.* δικαίως. *Isocrates:* μηδεὶς ὑμᾶν ὀϊρθωθείτω, μὴ Ϝ δικαίου τυπόμενος τὸν κινδυνος.

l. 28. πῶς ἔφερεν. *Non placet* ἔφερεν. *Quid si ergo totam sententiam sic legamus?* Σκόπει πῶς ὑφ' ἑκάτερον (*vel*, ὑφ' ἑκάτερον μέρος) [*i.* ἑκατέρων δν] τῶν ὁμόνοιαν καὶ τὴν συμφωνίαν ἐπεδείκνυτο.

l. 41. ὑθεισιῶς διαπτθῆ] *Præfero marginalem lectionem*, διαθῆ, *sed ita, ut* εἰς *ante* πνα, *initio lineæ, expungatur, & pro,* ὑθεισιν τη, ὑθεισιῶς *legatur, ut est in contextu.*

Pag. 370. 28. *Deesse videtur post* -ρεπῶν, τὸ μ' χθῶ, *vel* τὸν ὑφ' ἑαυτῶν.

l. 34. *& 35. sic lego:* ὁ δίκαιος εἰσάγεται ἀφὲς τὸν βασιλέα, ὁ ἀφ' μικροῦ πᾶν αὐτοῖς ἐυκαταφρόνητος νομιζόμενος, καὶ καθάπερ ἀλήτης καὶ ξένος ἐξεπελαυνόμενος [*vel* ἐξεπελαζόμενος] (*vel*, διώκων, *quod magis probo*) ἀφ' ἑαυτῶν δὲ πάντων *&c.*

Pag. 371. 2. ἵνα τελῶσι] *i.* ἵμελλε τελῶσι.

l. 8. Ϝ δικαίου] Ϝ δικαίω *hic, ut & postea, lin.* 13. *est neutrius generis.*

l. 16. τὸν αὐτὸν μοι πατέρα ὀπτυχάρισται] *i. eundem quem ego, patrem habet: eundem quem ego patrem, sibi vendicat.*

l. 21. *addo,* φησι, *post* πάντα. Καὶ ἵνα πάντα, φησὶ, μὴ ἀκριβείας, *&c.*

l. 34. 35. *& 36. verba sic disponenda censeo, cum vocule vnius additione:* ἀφὲς αὐτὸν ἐπαινοῦμεν. ὁ δὲ Ϝ διαβάτου φόβος εἰς τοῦτο ἡμᾶς ἐλθεῖν κατέπεισεν, καὶ εἰδυῖα ὅτι καὶ ὕτως *&c.*

l. 40. *lego cum Græcis Biblijs:* καὶ σταδίους, καὶ ἤδωκε τῷ Λεβαὶμ. Καὶ ἀπέδωκαν αὐτῷ Σαῤῥᾶν *&c.*

Pag. 372. 3. *lego*, ὡς καὶ λίθου αὐτῷ ἡμᾶς ἔχειν, *&c.*

l. 16. *& 17. legendum conjicio*, πῶ ἡμῶ ἀναγκῖν, καὶ διὰ τοῦτο μόνου ὕφρεώς σοι ἄπιος γέγονε, τὸ χάλαζ σοι δίδωκε *&c.*

l. 39. ἡ τῆς ἐπαγγελίας ὑπόχρεως] ὑπόχρεως *hic videtur sumi pro* re promissi, *ut loquuntur, sine pro* impletione promissi. *Alioqui, non video, quemadmodum non sit hic* ταυτολογία *Chrysostomo indigna. Atq; idem dico de simili loco supra, pag.* 320. *lin.* 19.

Hom. 46.

Pag. 374. 30. *& 31.* ἐν γήρει μν] *vitiosè, ut puto, pro* ἐν γήρᾳ μν.

Pag. 376. 13. *Deesse videtur articulus* ὁ, *ante* καὶ παῖδες.

Pag. 377. 1. *post* ἐν ἡμῖν ψυχαίων, *desidero:* ἐὰν ὁ Θεὸς βάλη?), *aut tale quid.*

l. 24. *fortasse addendum è Gr. Biblijs post* φησι, τὴ ἐ. πίδοσα γυῶ, ὀτι ἐ *&c.*

l. 41. ᾗ τὸν βοῦλος] *Sic* κατα χρηστικῶς *vocare videtur lapides, quia nascuntur è terra, & quia nihil aliud quodammodo sunt, quàm glebæ quædam & terræ portiuncule impenetrabili duritie præditæ. Aristophan. vespis:* ὦ μοι δίκαιος, πῖδαν πατ' ἐμπεπθωκέ μοι τὸ βούλιον; *Ad quem locum Scholiastes:* τὸ βούλιος] ἡ βῶλος ὑποκοριστικῶς. Εὕροι γέλοιον, ὁπόταν τὸ σῆμα ὑπνοι κατ' αὐτὸ μικρὸν λίθος. *Si igitur* βούλιον *est* μικρὸς λίθος, *certè &* βῶλος *erit* λίθος.

Pag. 378. 24. κρ' ἀ Ϝ δικαίου λόγον αὐτῷ μᾶλλον ἐχαρίσατο *&c.*] *i. fortasse: si rectè, &, ut par est, inducetur, ipsi magis gratificare sunt. Quare? Quia, ut Chrysost. paulo supra locutus est*, τὰ εἰς τον οἰκέτην ζυβαίνα, εἰς τὸν δεσπότην διαβαίνει· *quia quæ in famulum fiunt, ad dominum pertinent. hoc est: quia domini ipsi & malè audiunt propter malos servos, & benè propter bonos.*

l. 33. ὁ φθόνος ὁπόταν οὕτω τέχνην διαθείρει τὴν παῖσαν αὐτὸν ψυχὴν] *Præclarè cum hoc Chrysostomi concinit vetus ille versiculus:* ὁ φθόνος αὐτὸς ἑαυτὸν ἐοῖς βελέεσσι δαμάζει.

Hom. 47.

Pag. 380. 13. *& 14. fort.* καὶ πῶσι τὰ ὑπόχρεως ἐαυτῷ ἡ ἁγία Ϝ Θεοῦ ἐπαγγελθεῖσα [*vel*, ἐπαγγελμένα] αὐτῷ λῖ. *Al.* καὶ πῶσι τὰ ὑπόχρεως ἐαυτῷ γεγραμμένα, καὶ ἡ ἁγία Ϝ Θεοῦ ἐπαγγελία *&c.*

l. 25. *& 26. lego*, ὑκ οἶς αὐτὸς ἀγαθοῖς θεσπίζω ἐαυτῷ τῶ πεῖσαν, ἀλλ' ἵνα *&c. Particulam enim* ἀλλὰ, *de sede suâ motam esse, vel cæco perspicuum sit.*

Pag. 381. 8. *Credibile est Chrysost. dixisse:* ἀφὲς ἑαυτὸν πιοῦτόν τη (*vel*, τοῦτον τη) ὁ τῶν ἁγίᾳ πάντα, *&c.*

l. 12. *Iterum* βεχέως *pro* βεχέᾳ. *Genitivus enim in* ως, *si bene observauit, est Atticismus substantiuis peculiaris.*

Pag. 382. 17. *deesse videtur* οὐ, *ante τὸ* πῦρ.

Pag. 384. 26. *& 27. lego:* ὑπόκλιτ' ἐπὶ γυῶ, καὶ τῶ δικαίου τῶν γονάτων ἐμπεδοῦσθαι φησι, *&c.*

Pag. 385. 1. *Desidero* καὶ *post*, καὶ. *Atq; hæc omissio in Chrysostomi exemplaribus admodum frequens est.*

l. 6.

l. 6. *lego*, ἐυλογῶν ἐυλογήσεν.
l. 15. *malim*, ἀωποσύμβα.

Hom. 48.

l. 39. τὸν νεκρὸν] *pro*, τῷ νεκρᾷ, *Attice opinor. Attici enim, ut ab Eustathio, Corintho & aliis annotatum est, masculina pro fœmininis aliquoties usurpant.*
Pag. 386. 14. λαβεῖν, *malè, pro* λαβεῖν.
l. 34. *fort.* ἐπίμως διακειμένοις καὶ δοῦναι βουλομένης *&c.*
Pag. 388. 24. μᾶλ' ἑαυτοῦ] *i.* μετ' ἐμαυτοῦ , μετ' ἐμοῦ.
l. 28. *pro* ἀυτῆ *legendum videtur* ἐμοῦ.
Pag. 389. 42. ὥστε βραχὺ πᾶσθαι, καὶ βραχεῖν] *fort.* ὥστε βραχὺ πᾶσθαι, ἵνα *&c. Aliquin enim si deleretur* βραχεῖν, *sententia maneret incolumis. Sed ego nihil delendum puto, sed* βραχεῖν *mallius dimittendum collocandum, additâ præterea copulatiuâ.*
Pag. 390. 9. Εαυτουσι γὰρ *&c.*] *Ab hoc loco, ad hæc verba, lin.* 18. ὁρῶν τίνων λοιπὸν *est parenthesis, quam notis suis insigniendam puto.*
l. 40. *fort. sic*, τῷ διαστήματι πᾶν ὅλων, τῷ διὰ τῶν πρὸς τὸν παραιρῶν *&c. Vide pag.* 393. *lin.* 9.
Pag. 391. 5. *Deesse puto*, ἀπήγγειλεν *post* φησι.
l. 17. ἐν τοῖς παλαιοῖς ἐχώμοσι] *i. adhuc erroribus ac superstitionibus dediti: nondum luce cognitionis veri Dei donati:* ὡς ἅπαν ἐθνικὸν γένος ἔχοντες τῆς ἀυστηρείας.
Pag. 392. 6. εἰ μὴ βέλοιτο] *Græca Biblia*, μήποτε ὁ προθέσπια.
l. 31. *Deesse videtur*, εἰς ἔργον, *ante* ἐπιλύθησεται.
l. 32. *Chrysostomo cum Græcis Bibliis melius conueniret, si* ἐν *inter* ὑπολήψεως & ποιεῖται, *interponeretur. In Græcis enim Bibliis est* λόγῳ ἐμφατικῆς.
l. 40. *Quid si sic ?* ἅλον τῆς Θεοῦ οἰκονομίας ἐᾷ τὸ μεγαλωμένον. *vel*, ἅλως τῆς Θεοῦ *&c.*
Pag. 394. 14. & 15. κηλίδων πληρῶσι συγχωρεῖς, *&c.*] *vel pro* πληρῶσι, πληρωθῆναι *legendum puto, vel accusativum aliquem adyciendum post* συγχωρεῖς, *veluti*, μικρὰς αὐθρώπους: *vel*, τοῦ ὑπὸ τὸ σκληροῦ: *ut infra loquitur, pag.* 433. *lin.* 36. *ant tale quid.*
l. 20. *fort.* Καὶ γὰρ διὰ τούτων πάντως τὰ τῆς ἀρετῆς, *&c. Al.* Καὶ γὰρ ὅτω διὰ πάντων.

Hom. 49.

Pag. 394. 31. ἐᾷ, *ante*, τῆ Μωϋσέως *delendum videtur.*
Pag. 395. 40. *fort.* ἐπεὶ βία ἰῶ ὅτω διανοεῖσθαι.
Pag. 396. 36. *vel deleo* τῆς ἡμετέρας *in fine lineæ (Nam è superiore linea transilitum huc videri potest) vel addo*, ἐᾶσι αὐτοῦ, *post* καί.
l. 37. μισῆσαι] *Quid si*, μακῆσαι ;
l. 39. τὸ μὲν ἐν ταρὶ ζῆν σε] *Ant fallor, aut integra lectio est*, ζῆν σαυτὸ ἀεαύτῳ.
Pag. 397. 4. ἔχεις τεκεῖν] *i.* μέλλεις. *Nec potest aliter hic accipi.*
l. 7. μὴ χρήμασι γάμου] *videtur esse* ἐν διὰ δυοῖν,

pro χρήμασι γάμου. *Aliter*: μὴ πατρῴοις μίξεις γάμου.
l. 31. *legò*, ὅσος ἰῶ.
Pag. 398. 4. πάντων ἡμᾶς πειρωμένους] *i.* τῷ ἐυχῷ.

Hom. 50.

l. 18. *fort.* καθ' ὅγ.
l. 24. *Lego* ἀφοδιχῆς, *v.* 22. Ἐν ταρὶ ἔλαβεν ἡ Ῥεβέκκα, καὶ ἐπλήρωσεν.
l. 38. *Malim*, διὰ τότε.
l. 42. *subdistinguo post* ἀπεκρίναντο.
Pag. 399. 1. *Hæc verba*, διὰ τῆ ἱερέως, *uncis includo, quia non extant in contextu Aposis.*
l. 10. *Deest* ὅλος, *ante* ὠσεὶ δεκά. *Deest etiam subdistinctio post* δεκά.
l. 25. *Lego*, τί μοι τότων ὠφελῶ.
Pag. 400. 7. καὶ τῷ ἐκπώσῃ] *Desideratur fort.* ὑπομιμνήσκω, *aut tale aliquod verbum. Nam aque quis mihi persuaserit repetendum* ἀπὸ τῦ καινοῦ τὸ μὴ, *cum alio casu. Potius dicerem, pro* τῷ ἐκπώσειν, ἢ ἐκπεσεῖν, *substituendum.*
l. 10. & 11. *Assentior præceptori meo legenti*, χρήματα προχρημάτων, *sed tamen ne sic quidem arbitror menda omnia sublata. Quocirca deleo præterea* ἐν, *tanquam transumptum è priore parte lineæ, & pro* καὶ, *lego*, κατασφενδόνην ἢ πνέοντων.
l. 15. *post* ἐπιμέλειαν, *desiderari videtur alterum membrum*, τοῖς δὲ τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον διὰ τῶν εἰς τοῦ δικαίους καταφρόνησιν.
l. 20. *Deesse videtur participium* πιστῶν τε *post* αὐτὸν, *vel post* αὐχῆ.
l. 27. & 28. ἐ τῆς ὑμέρας *&c.*] *Aliud exemplum parùm mollis hypallagæ. Sed ut suprà aliquoties dixi, nemo mihi persuadebit non esse culpam librarij. Lego igitur*, τῷ ἡμέρᾳ ἡμᾶς τῆς τελευτῆς.

Hom. 51.

Pag. 402. 7. *pro* ἀωνύμως, *malim*, ἀωνύμως.
Pag. 403. *lin. ultimâ*: τῦ παιδάρχε *&c.*] *Planior esset syntaxis, si sic legeretur*, ὁ παιδάρχης καὶ διὰ τῷ παιτικῷ φιλοσοφίαν ἢ διαχέσιν πνὲ ἐν τοῖς ὀκείνοις ἔχων, ἀκόσας παῖ ἐμοῦ *&c.*
Pag. 404. 4. *Probabile est* σε, *desiderari post* αἰσυσκάλην.
Pag. 405. 37. *pro* ὑπαπασώμβα & ὑπτεδεξώμβα, *malim*, ὑπαπασώμβα & ὑπτεδεξώμβα.

Hom. 52.

Pag. 406. 16. *Magis mihi placet* παρεκδέσεως, *quam* βραχεδέσεως.
l. 17. πρὸ] *i.* εἰς τὸ ὥστε, *nisi ita potiùs legendum sit. Atq. sic certè legisse Latinus videtur interpres.*
l. 40. & 41. ὁ μόνον ἐκατονταπλασίονα] *vide Marc. cap.* 10. *v.* 30. *ad quem locum sine dubio respexit hic Chrysostomus.*
Pag. 407. 3. *fort.* πνα ἢ ἃ μὴ τῷ χθεν.
l. 9. *post* οἱ πᾶσιν *addo*, τῦ παῦσε ἀωῦ, ἐ *Græcis Bibliis.*
Pag. 408. 1. βραχυθυμίας] *i.* μὴ τῷ ἀωῦ παρουσίας βραχυθυμίας, *sub.* εἰς ἡμᾶς.

Pag. 408. 38. *fort.* μίχρι ⸗ φραάτων ὑπολοίπων.

Pag. 409. 10. ⸗ ἐκείνῳ] *sc.* φράατ⸗.

l. 17. *deleo* τῆ *principio lineæ.* ⸗ ἐν Γαργέττοις enim generatim dicitur & indefinitè Gergæensibus, qui fuerunt aut rex ipse, aut pastores, sicut posteà explicatur.

l. 27. *Articulum* ὁ, *repetendum puto ante* μαγάλλω.

l. 38. 39. 40. & 41. *sic lego*: ὡμολόησατο τὸν πατέρχλιν τῷ κατξιῶσαι Θεὸν ἑαυτὸν κελεῦν Λεγεόμ (Καὶ γὰ ὁ τῆς οἰκουμένης δεσπότης ⸗ δημιουργὸς ἑνὸς αὐθρώπε φάσκει ⸗ Θεὸς, ὃ συγκλείων μέχρι τῦ πατερχε τὼ ἀκλίαν διανοτλαι, ἀλλὰ πὼ πολλῶ πὶ εἰ αὐτὸν εὐνοιαν δεικνις) πῶ ὕτω, φησὶν, αὐτὸν &c. *vel*, ⸗ ὕτω, φησὶν, &c. *vel*, ὕτω φησὶ *sine* καὶ *aut* πῶ.

l. 42. *Subdistinguo post* - μισθίαν.

Pag. 411. 11. *pro* ⸗ εἰ, *malim*, εἰ μὴ.

l. 25. *nihil dubito, quin hæc verba, τῷ Συμεὼν, alienæ negligentiâ librarij hinc irrepserint.*

l. ultimâ, fort. εἰς τὸ αὐτό.

Hom. 53.

Pag. 415. 25. τί τῦτο ὅτι] *Hic pro* ὅτι, *legendum puto* ὅ, τι, *quia Græca Biblia habent*, τί τῦτο ὅ, &c.

Pag. 416. 35. *fort.* ὡς αὐτῇ ⸗ πεγμάτων τῇ πίρᾳ αἰδνον αὐτῆς λαβεῖν, *vel*, ὡς αὐτῆς ⸗ πεγμάτων τῇ πίρᾳ αἰδνον λαβεῖν.

Pag. 417. 8. *pro* διαπεραθήσων *legendum fort.* διαπεχθήσεται.

l. ultimâ, pro ἄλλω ὑπάρχει, *malim*, ἄλλων ποιέσωτ⸗.

Pag. 418. 37. τοῖς ὁρωμένοις] *i. qui vident, nisi legendum potius sit* σωζομένοις.

Pag. 419. 9. *Nescio an desit*, φησὶ, *inter* ἀνομὸς & ⸗ πᾶσα.

Hom. 54.

l. 35. *Addenda videtur particula*, ⸗, *ante* κατάρ, & *tamen* ὑπάρχει.

Pag. 420. 15. *legendum conjicio*, πῶ ⸗ χατέρᾳ πέρᾳ ⸗ Νοητ⸗ βαρυνόμεθα, μονονχὶ αὐτῶ διαῤῥηγνύμενοι, ⸗ πολλῶ διὰ πάντε τῦ παλαιπόρε ῥᾳθυμίαν πῶ λύπῃ κατακλυζόμενοι; τῦτο δὲ διὰ ⸗ ἀμετρίας ⸗ τῆς πολλῆς ἀδηφαγίας ἄχρηστον ἡμῖν πεφυτολόγημεν, μυρία πραγήματα κατακλυζόμενοι· πῶ ⸗ ψυχῶ &c. *Deesse verbum post* χατέρᾳ *perspicuum est*: *pro* μόλις, *reponendum* μονονχὶ αὐτῶ, *plusquam est verisimile*: *post* πάντε δὲ, *lin.* 16. *ut addatur*, δὲ, *ipsa orationis consecutio requirit*: *ante* ἡμῖν, *lin.* 17. *desiderari*, ἀχρηστον, *sensus evincit*: & *postremo pro his verbis*, μυρία ⸗ ματα κατακλυζόμενον (*nisi hæc verba videntur potius delenda, tanquam alienâ de hoc delata*) *legendum esse*, μυρίοις πραγήμασι κατακλυζόμενος, & *locum illis deberi*, *post*, ⸗ δηφαγόμενοι, *est certè admodum probabile.*

l. 21. *Deleo* ⸗ *ante* τῷ ξί.

l. 24. & 25. κατατέμνειν] *i. cruciare, conficere*, κατεργάζεσθαι.

l. 38. λιπεσῶν ⸗ βαθύνων] *sub.* ἄρυσεν, *ni desit potiùs.*

Pag. 421. 13. ὁ ἀλλαδὲ] *Est hic locus unus ex ijs, qui cùm correctione videantur vel maximè indigere, minimè tamen indigent. Rectissimè ergo à te annotatum est, οὐκ ἀπιθανον hic esse, sed quod solicitari, emendariue non debeat.*

l. 38. *Suspecta est mihi librorum lectio, nec, ut opinor, sinceria. Quid si ergo sic interpoletur? ⸗ τὸν ἐν μέσῳ χρόνον ἰφύσων τι πάλον, ⸗ ὕτω ⸗ δημυθήσεσθαι τὸ πάθος, ὡς ⸗ πλὼ &c. vel, ἰφύσων τι πάλον, ⸗ ὕτω πεμυθήσεσθαι τὸ πάθος &c. Sed futura magis placent, etiamsi non ignorem aoristo pro futuris interdùm usurpari, & præterea additio particularium ὕτω & ὡς sta videtur necessaria, ut sine illis non benè conuenturum sit verbis neutris,* λωφῆσαι & ἡμιθανατῆσαι. λωφῆσαι, *i.* παύσασθαι.

Pag. 423. *lin. ultimâ fort.* ἰδέᾳ αὐτῆ.

Pag. 424. 20. *lego*, ⸗ ἐν τοῖς πῶ αὐτῷ μάλιστα σφηλεσι. *vel* pleniùs, ⸗ ἐν τοῖς πῶ αὐτῷ μάλιστα σφηλεσι κινδύνοις. *Ne desperet de futuris, & in præsentibus periculisse præsidio illis fore profitetur. Hanc lectionem confirmant sequentia & Latinus interpres.*

Pag. 425. 20. & 21. *fort.* τὸν ⸗ εἰς ζοφὸν πῶ χρέαν, *vel*, τὸν ⸗ εἰς ζοφὸν ⸗ χρείας ἀπαιτῆσης. *hunc verò in alimentum, quoties usus exigit, vel est, εἰς ζοφὸν τῆς χρείας, in necessarium alimentum.*

l. 38. *Desidero priorem parentheseos notam. ante* ὑδὲ ⸗, *sicut posteriorem post* ἀδικεῖ *lin.* 40.

l. 42. *Deesse puto* ζητοῦντι *inter* ἡμῖν & ὑπόμνησιν. *Hoc enim dicere videtur: Cælestia bona diuinitùs nobis parari & præberi, sed quærentibus: terrestria dari etiam non quærentibus, & veluti appendicis & corollarij loco, si modò cœlestia sectari non desistamus. Aliter*: ἀρᾷς ὅτι αὐτὸς ἐκείνα ἡμῖν ὑπόμνησον, παῤ ἑαυτῦ αἰτοῦσι, ⸗ πᾶσα &c. *Verisimile enim est* ⸗ δέχεσθαι, *pro* παῤ ἑαυτῦ αἰτοῦσι, *corruptè scribi. Quocirca postremam hanc lectionem præfero.*

Pag. 426. 23. *Probabile est*, *post* ἐκείνων μᾶλλον, *deesse verbum aliquod, a quo genitivus* ἐκείνων *regatur, veluti*, αἰτίχεσθαι, *aut non dissimile.*

Hom. 55.

Pag. 427. 4. Παρσίπις πάλιν] *Hoc vult, ni fallor, Chrysostomus: Iacobum non solùm in tristiore fortunâ fuisse constantem ac patientem, sed etiam in lætiore humilem ac moderatum. Nec in metu, inquit, nec in spe nimius fuit ac immodicus. Ante acceptas à Deo promissiones non fuit metu nimium deiectus: post acceptas à Deo promissiones non fuit spe & audaciâ nimiùm elatus, sed in utrâq; fortunâ exemplum fuit tum patientiæ, tum moderationis. vt hæc sententia meliùs eluceſcat, non erit, opinor, absurdum, si lin. 3. post* φιλοσοφίας ⸗ τῦ βαβαιῶσαι, *ἐν τοῖς δεινοῖς, sine* ἐν τοῖς κινδύνοις, *& deinde etiam* ἐν γοημοσύνῃ, *lin. 6. inter* ἀνδρικαλίαν & παρεῖχεν.

Pag. 428. 2. *fort.* ὁρῶν τε πῦ ἐγχωρίοις αὐτοῦ ὑδυναμένοις ἀρκέσαι, *vel*, ὁρῶν τε πῦ ἐγχωρίοις ὑ δυναμένοις καθ' αὐτοὺς ἀρκέσαι &c.

l. 4. *post* δυναμένοις, *addo*, ὑπάρχοσι ⸗, *vel*, ποιεῖ καὶ

l. 7. ἤμην ἐφ' ἑαυτοῦ] *i.* manebat ubi erat.

Pag. 429. 18. & 19. ἔχοντες] Solæcophanes, pro, ἔχων.

l. 24. pro ἀποστρέψω, rectius fort. legeretur, ἀποστῆναι, sicut legitur paulo infrà, lineâ nimirùm hujus pag. 29. Si Chrysost. acciperet ἀγάπην hoc loco Pauli, passiuè, hoc est, pro amore quo à Christo diligimur, nullam legere, ἀποστρέψαι: sed cùm certum sit eum cum reliquis ferè patribus, ἀγάπην hîc activè accipere, hoc est, pro amore quo nos Christum diligimus, ut vidimus, & ἀποστῆναι significationem aptiùs quadrare. Rectè enim dicimur primari amore quo diligimur, non autem quo diligimus. Primamur enim in rebus quibus primi solemus: at nemo primitur amore quo alium diligit, sed quo ab alio diligitur. Est igitur in iis, qui cessant diligere quos dilexerunt, mutatio mentis quædam, & affectus variatio, sed non talis, ut propriè loquendo primatio dici possit.

l. 33. pro πάντα, non dubito, quin legendum sit, vel πάντῃ, vel παντάπασιν, vel χαίρω πάντα. quid si conjunctè, παντα δωδώνου;

Pag. 430. 10. *fort.* δικέπτας.

l. 25. *post* -πίας *desiderari videntur hæc*, πῶς Ϝ Θεοῦ ἀγάπῃ ὑπαπόστητε (*vel*, πῶς ἀδελφ Ϝ Θεοῦ δύνοιαν ὑπαπόστητε) &c. ᾗ ὅτι.

Pag. 431. 3. ᾗ ὅλως θειοτέρας ἰδιώματι κέκτηται] Nihil muto: sed tamen cogitare velim, an non rectiùs legatur, ᾗ ὅλως θειοτέρᾳ ἰδιώματος κέκτηται, *vel*, ὅλως ἰδιώματι, *sine* θειοτέρας. *vide infrà, pag.* 447. *lin.* 6. & 7.

l. 23. ἡμεῖ ξαυτὸν τῆδε] *i.* ἀμελεῖ ἑαυτὸν παρὸν αὐτῇ.

l. 33. *post* ὀρθῶσαι, *desidero participium aliquod, nimirùm* ἑστῶτα, χορηγοῦντα, *aut tale quid.*

l. 35. *Legendum conjicio*, ὄντας, ᾗ μὴ δεδηλῶς γνώμης γεγενῆσθαι, ἐξ ὧν &c. *vel*, ᾗ μὴ δεδηλῶς γνώμης, ἐξ ὧν ὁ δεσπότης ἡμῖν καλέσειεν αὐτὴν ἀγαπᾶσθαι, ᾗ αὐτὴ &c. *vel*, ὄντας μὴ δεδηλῶς γνώμης, ᾗ ἐξ ὧν ὁ δεσπότης ἡμῖν κελεύσειεν, αὐτὴν ἀγαπᾶσθαι.

l. 41. & 42. *fort.* ὃν ἐκεῖνα μόνον τὰ δοθέντα ἀποδιδῶσιν, ἀλλὰ ᾗ πολυπλασίονα· ἵνα ἡμῖν αὐτὰ &c. *Alter*, ὃν ἐκεῖνα μόνον δοθέντα ἀποδιδῶσιν, ἀλλὰ ᾗ πολυπλασιάσαντα ἵνα ἡμῖν αὐτὰ &c.

Pag. 432. 4. ἀναγκαῖα ἡμᾶς ποιήσασθαι] *Vide suprà, pag.* 142. *lin.* 41.

l. 12. & 13. *Lego ex conjectura*, & *ne locus sine dubio mendosus dimittus mihi molestus sit*: ἀπεισάσεσι, ὡς ἀφίδων, ἢ ἐρυσῖσι ἢ ἐροδΘ, τῆς φθορδιάς ἀπουχεῖν ᾗ διαβρτεῖν τῆ τίλας ἐποίησε: *Alter*: ἀπεισάσεις, ὅθ ἢ ἀφίδων ἢ ἄροδος, ἢ ἐρυσῖσι ἢ λύση, τῆς φθορδιάς ἀπουχεῖν &c. *Tum lin.* 14. *fort.* ἀφίδος πυρήκατα πάντα. *Sumo* ἀφίδος *ex lin.* 13. *ubi pro* ὁ ἀφίδος, *lego* ἀφίδος. *Scio hæc meras esse, & fortasse manus conjectrices. Sed quid faciam? Nequeo animo meo satisfacere in loci istius modi manifestè corrupti nisi aliquid excusandam, quod saltem speciem aliquam emendationis præferat.*

l. 25. *Nescio an delendus sit articulus ante* σκορπίζοντων: *vel*, ἐκείνων ἢ σκορπιζόντων. *Non enim rectè dicetur* ἢ σκορπιζόντων ἢ δικαιοσύνη, *nisi nimirùm ut* σκορπιζόντων ἡ δικαιοσύνη *regatur.*

l. 35. ἐξασπάσωσιν *pro*, ἐξεσπάσθαι, *valdè placet. Sed vide obscero, an non tali aliqua correctione locus iste sanitati sine restituatur*: τῶν ἐυσεφείαν ἔτω φαιδρὰ ἀσφαλῶς ἐξασπάσωσιν, ὡς ᾗ τοῦ κάλλει ἢ ὁροδΘ ἐξασπάσωσιν ἀφίνεσθαι. *Addo tantùm particulas nonnullas, quæ diuulsa velut ferrumenti, & ex unâ corruptâ dictione, ἐξασπάσωσιν facio duas integras*, ἐξασπάσωσιν ἀφίνεσθαι. *Sæpe enim observo in euoluendis Græcis exemplaribus participia* -λυσις *sine priore dictionis, & principio sequentis, duas dictiones in unam corrumpantur. Atq; hoc mihi sæpenumerò pro Ariadnæ filo est, si quando in Labyrinthos inextricabiles incidero, haud tamen adeò cordi & infallibili, quin eius ductu in deuia me deduci interdum posse existimem. Quod ad hunc locum attinet, sententiæ erat concinnior, ut mea fert opinio, si ἔτω φαιδρὰ, quàm si φαιδρὰν sine ἔτω legatur. Tum verò distinguo inter* χρώματα & τὰ ἰδιώματα, *quia non dixit Chrysost. alios esse spirituales colores qui possint animæ pulchritudinem splendidiorem efficere; alios qui non possint (Non enim habet articulus, τὰ; vim hîc διαχρῆναι) sed de omnibus in genere & promiscuè prolaturus, quod animæ decorem illustrent, idq; non vulgariter.*

l. 39. *pro* τὸ σχῆμα, *legendum conjicio*, τοῦ λόγου σχόμενα.

Hom. 56.

Pag. 433. 21. μετασώσητε] *i.* μετεβάλητε.

l. 34. τὰ σημεῖα τῆς γάμου κατασχόντες] *i. ut suprà locatus est pag.* 394. *lin.* 16. & 17. τὰ σημεῖα τοῦ γάμου ἐκπεμπόντες μυσίεια, *ubi* ἐκπεμπόντες, *idem valet quod* ἐξορχούμενοι ἐφδεύσει ὀρχεῖσθαι κατασχόντες. *i. sedentes, irreuerenter habentes, infamantes, traducentes, contumeliâ & dedecore afficientes.*

Pag. 434. 1. *inter* ψυχῆ & ἀκολδσιν, *deesse videtur commodus aliquis accusatiuus qui participij* ἰδὼν *transitum excipiat, nimirùm*, ἑτέραν κόρην.

l. 5. μεσεζόμενος] *Inter ordinandum coniunge hoc participium cum* παιρόντα, *non cum* φερχῦ.

Pag. 435. 3. *fort.* μὴ τίνων μοι &c.

l. 8. ἢ Ϛωιδεια] *fort.* ἢ Ϛωιδικη. *Matrimonium enim consensu contrahitur, ut docent Iurisconsulti.*

l. 12. ἔχωντα.

l. 34. *Deesse videtur* ὅπως *ante* δέκομαι.

l. 38. φειεκάστο] *Non displicet certè marginalis annotatio: sed tamen arbitror potiùs deesse aliquid ante* φειεκάστο, *nimirùm* πῶς *siue* ἔρωτι. *Vide hom.* 52. *in Matth. pag.* 223. *lin.* 1.

Pag. 436. 6. & 7. *pro* παῤ ἡμῶν, παῤ ἡμῖν.

l. 9. & 10. *plenius sic*: Καὶ μὴ ταῦτα, ἐπειδὴ ὅτερες ἑπτὰ ἔτη ὑδέλδουν, ἤδυκε &c.

l. 14. *post* γυνὶ ᾖ, *desiderari videtur*, ἐχ ὅτως.

l. 32. *Pluſquam probabile est deesse*, γυν ἐπὶ, *vel*, γυν ὅτε, *ante* πυχεῖν.

Pag. 437. 37. δοῦναι] *Quid hoc sit vocabuli, nondum intelligo. Magis esse puto vocem* κέδηλον *& adulterinam, pro quâ quid si legamus*, ἐκανοῖτας, *aut tale quid? Adhuc enim hæreo. Fortasse pro unâ dictione plures substituenda in hunc modum:*

μηκίτι μισοῖδιος βέλεσιν. *Al.* ὁ πούτιος ἐξαμυδικόμωθ. *Al.* ἐπίκαιρον ἀφορμάζοντα περ. &c.

Pag. 438. 5. κατασχεῖν] *Abſq; exemplo à te citato foret, ego putarem idoneum aliquem accuſatiuum deſiderari, nimirum, τὸν βίμλον, τὸν ὁρμιόν.*

Pag. 440. 33. *Deeſſe videtur* χ̀ *poſt* χ̀.

Hom. 57.

Pag. 441. 10. χ̀ ὅπως] *ſub.* διὰ ταῦτα.

l. 38. διδάλκης] *Gr. Biblia,* διδάλκης.

Pag. 443. 22. *fort.* κατέχειν τῆς βασιλίως τὸ πάλιν· *& tamen præceptoris meo tribuentibus hic* τὸ κατέχειν *vt ſignificationem, ita ſyntaxin verbi* κρατεῖν, *quis ſum ego, vt contradicam?* ὃ φέρονται *ſ.* ὃ δυνάμενοι, ὧν ἐγκρατεῖς.

l. 27. *Inter* τῷ, *&* διὰ τῶν, *initio lineæ, neſcio an deſit,* μέχρι τοῦδε.

Pag. 444. 37. *Deeſt* διαβάτων, *ante* ἀπὸ διαβατῶν.

Pag. 445. 4. *Addendum videtur poſt,* Ραχὴλ, χ̀ Λείαν. *Græca enim Biblia habent,* χ̀ ἀπεκρίθησαν Ραχὴλ χ̀ Λεία.

Pag. 446. 15. *&* 16. αἱ γὰρ ἔξω τοῦ πόνου, *&c.*] *Chryſoſt. hom.* 91. *in Matth.* ἡ ἀλήθεια ἔξω τοῦ πόνου ἐστὶν ἀνακρινομένη διηγήματος. *Baſil.* σὺν τῷ ἀγαθῷ πόνῳ, *pag.* 233. αἱ ἔξω τοῦ πόνου ὑβρεῖς ἐξεστόχησεν εἶναι. *Lactant. de vera Sapientiâ cap.* 12. Satis firmum teſtimonium eſt ad probandam veritatem, quod ab ipſis perhibetur inimicis.

l. 18. *pro* τὰ αὐτὰ, *legendum puto,* ταὐτὰ, *&* in eâdem lineâ, *pro* πατῆ, *lego,* παῖῃ.

l. 32. *Neſcio an deſit articulus* τῷ *ante* πνεύσει.

l. 34. φεισαμένῳ &c.] *Ex tribus illis lectionibus, quas Regij cod. habent, ego tertiam præfero, nimirum,* φεισομένῳ. *Atq; ſic legendum videtur ſuprà, hom.* 32. *pag.* 263. 1. *ſicut præceptoris mei annotationes in illum locum monent.*

Pag, 447. 5. *Vt,* συνεῖδεν, *deleatur, nihil deſententia peribit.*

l. 25. *Mihi non diſplicet,* εὐηκολαν.

l. 27. *Deeſſe videtur* αὐτὰ, *ſiue* ὑπάρχοντα, *aut tale quid ante* γίγνεται.

l. 29. *fort.* αὐτὸν αἰσχαίπου χ̀ ὑπὸρ τοῦ εἰς ὄρος ἀναγεῖν. *Sic pag.* 450. 22. ὑπὸρ τῆς κατ' ἐμοῦ ἐκδίκης.

Pag. 449. 21. *pro* ἐγχειρεισμένους, *malim,* ἐγκεχειρισμένους. *Præteritum enim in his loquendi generibus eſt vſitatius, ne quid dicam amplius.*

Pag. 450. 12. *Plenius ita,* χ̀ διὰ τοῦτο μὴ παῤῥησίας.

l. 15. τὸν μισθὸν] *Rectiùs fort.* τῷ μισθῷ, *vel,* πρὸ μισθοῦ.

l. 21. *fort.* χ̀ ὅτι ὧν ἡμέρα.

Hom. 58.

Pag. 452. 42. *addendum videtur,* ἀγγέλως *poſt* ἀποστόλου.

Pag. 453. 41. διελὼν &c.] *Coniungenda hæc ſunt cum præcedente verbo,* ἀπίστευλε. ἀπίστευλε τῷ ἀδελφῷ. *Quomodo?* διελὼν &c.

Pag. 454. 11. *&* 12. λαφύσσε λῶ] *ſ. mitior & moderatior factus erat, ceſſabat illi ſæuſci, quietus erat, quieſcebat.*

l. 40. *Etiamſi negari non poſſit, Hebraica verba aliud ſignificare, tamen A. Dominæi coniecturam valdè probabilem puto, eóq; magis, quia proximis verbis ſequitur,* ὡς ἐδεῖν αὐθρώπῳ δύο κτόν.

Pag. 455. 17. *Deeſt* χ̀ *ante* ἔτω.

Pag. 457. 10. *&* 11. ὁ χ̀ κρτρεῖν αὐτῷ] *Quia* κρτρεῖν *hoc loco, vt mihi videtur, non belle admodum conuenit: vide an non legendum ſit potiùs,* χ̀ μικρὸν ὀδυπορεῖν.

l. 28. *pro* ἐυπολίᾳ, *malim,* ἐπονολίᾳ.

Pag. 458. 6. *&* 7. *Primùm mediam diſtinctionem pono, poſt* πᾶσι, *initio lin. ſextæ, & deinde poſt* κινέμωθ *initio lin. ſeptimæ, addo* ὑπάρχοσι καὶ. *Verbum enim potiùs quàm participium addendum propter participium* κινέμωθ.

Hom. 59.

Pag. 459. 14. ὀφεῖς τῷ διαπορεῖσθαι χ̀ πάθων] *Si, pro* πάθων, πασῶ, *legimus, regi debebit Dativus ab* ὀφείσω, *non à* διαπορεῖσθαι, *atq; ita futurum eſt vt* διαπορεῖν *hic accipiatur de diſtributione à filijs, non inter filios faciendâ, contrà mentem, credo, authoris. Quocirca legere malim,* ὀφεῖς τῷ διαπορεῖσθαι χ̀ πάθων. *ſ. qui poſſent filijs ſuis, ſi inter illos diſtribuerentur, ſatis eſſe. Eſt ſermo compendioſus.*

l. 19. *lego,* χ̀ θεάγματα παρέχων, χ̀ βίλως συῤῥάπτων. Συῤῥάπτειν enim θεάγματα, *nequaquam, vt opinor, dicere voluit Chryſoſtomus.*

l. 22. *fort.* εἰ δέ κ' ἐν πᾶσι θεοσεβόμενος διατελῇ (*vel,* διατελῶν ἢ θεοσεβόμενος) ταῦτα ἀφοσιοῦται ἐκεῖ χ̀ μάτην. *Atq; hîc quidem, etſamſi puerum nunquam non in ore habeat, fruſtrà & nequicquam tralatijs hiſce excuſationibus vtitur: ſiue fruſtra & nequicquam hæc criminis vitandi, à ſe depellendi cauſâ dicit.*

Pag. 460. 14. ὀφεῖς τὰ κύματα καταφαγόμενα] *fort.* θεοσεβησόμενα, χ̀ εἰς κύματα καταφαγόμενα.

Pag. 461. 9. τῆς κόρης] *Ego planè cum præceptore meo ſentio, & illius calculo adiungo meum. Vide ſuprà, pag.* 435. *lin.* 38. *& infra pag.* 1016. *lin.* 34. *Poteſt tamen ellipſis eſſe* τῆ ὄνακος, *ſed, quod ſciam, non ſolet omitti hæc particula, niſi poſt verba certa cuiuſdam ſignificationis.*

l. 43. *legendum puto,* ἐμίλησεν *potiùs, quàm* ἐμίλησε, *quia in Græcis Bibliis eſt,* ἐχρημάτισε.

Pag. 462. 15. *Deeſſe videtur* χ̀ *ante* ὡς εἰπεῖν, *& tamen potiùs puto non deeſſe. Nam & infrà ſic loquitur huius pag. lin. vltimâ.*

Pag. 464. 20. *&* 21. *lego,* εἰ μέλλοι. [*ſ.* αὐτὸ δέλλοι] ὁ ἐκ τῶν πολέων, χ̀ κατ' ἐυνοίας λόγον μὴ ἀναπόνων βέλεσθαι παχέως *&c. Addo tantùm quædam, quæ velut ferruminis loco, male hiantia coniungant & conglutinent.*

Hom. 60.

l. 42. *&* 43. Επειδὴ χ̀ *&c.*] *Pendet ſententia ab hoc loco, vſq; ad hæc verba, pag. ſeq. lin.* 21. Επειδὴ πάντων. *Ibi enim abſoluitur, quod hîc inchoatur & inſtituitur.*

Pag. 465. 11. *Marginalem lectionem præfero, ſed ita*

μὴ ut copulativa particula καὶ inter φόβῳ & τῆς ἀγωνίας inseratur.

l. 19. *Suspecta est mihi dictio* Συωτίνοντες, *pro quâ, quid si legamus,* ὄντες, *delet à particulâ* εἰς, *ante* πλῆθος? *Adverbor præterea vocabula nonnulla intercidisse, ut plena & integra lectio sit* : ἐκεῖνοι δὲ καὶ πλῆθος πολὺ ὄντες, καὶ εἰς τὸ καταδιῶξαι ὁπόσῳ ἂν ἦ ἑαυτοὺς Συωτίνοντες καὶ *&c. & omni contentione ad agentes, ut ipsos perſequerentur. Triplici de causâ formidabiles erant: & quòd ingens eorum esset numerus, & quòd toto impetu festinarent ad bellum, & quòd essent unanimes. Extribus hisce si unum aliquod dematur, minor erit formidinis causa. Nam nec multitudo metuenda, si sit languida & iners, nec paucorum aut inter se dissentientium feruor egregij aliquid præstare poterit.*

l. 22. *post* ἦλθ' ἐγχωρίων, *requiro,* τῆς ἤχθρας, *aut* τῆς ἀδίκους, *aut tale quid.*

l. 29. *Marginalis lectio digna est, quæ in contextum recipiatur.*

l. 42. *delendum puto* ἐν, *ante* ᾗ.

Pag. 466. 40. *pro* ὕτω, *lego* τοῦτο.

Pag. 467. 3. *pro* δεικνὺ *legendum fort.* δεικνύουσι, *ut conueniat cum* γεγραφὴ *infrà lin.* 5. *Sed ut sit* δεικνύουσι, *pro* δεικνύς *non satis expedita erit lectio. Igitur videndum an non pro* δεικνὺς ὅτι, *legi potius debeat,* ἀλλ' ὅρις ὅτι.

l. 12. *pro* παραφορεῖν, *legendum videtur,* παρηρεῖν.

l. 13. *Deleo* καὶ *ante* μαίσεις, *ut & infrà, lin.* 18.

l. 21. & 22. *Rectius, & cum Græcis Bibliis conuenientius* : καὶ πάντα ὅσα ἐκτήσατο, καὶ πάντα ὅσα περιεποιήσατο ἐν τῇ Χαναὰν, ἃ πρὸ ἐν τῆς γῆς Χαναὰν ἀπὸ προσώπου Ιακὼβ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ.

Pag. 469. 11. *fort.* ἡμούμβα, & *sic deinceps.*

Hom. 61.

Pag. 470. 3. & 4. ἐξεχώμιον τῷ παῖδος] *s. puero uince deditum.*

l. 19. *l.go* : ἃ καὶ γὰρ λυμαινόμενον *&c. plenâ distinctione posità post* ἀγάγῃ.

Ib. ἢ τεκοῦσα αὐτὸ ψυχὴ. *Vide pag.* 476. *l.* 8. *et* 9.

l. 20. & 21. *Deest aliquid post nomina comparativa, nimirùm, vel* πολοῶν, *ut tu dicis, vel* ἢ *præpositum,* μεγαλοδιῶξον, *vel aliquid tale.*

l. 22. *Proculdubiò deest commodum aliquod participij post* ἄτε δὴ, *tà hic, quàm infrà, l.* 40. *quèadmodùm legitur supra l.* 13. τῷ ἄτε δὴ *subiungitur participium* ὤν, *sic hic etiã idẽ, aut tale aliquod subiungẽdum censeo, veluti sic:* ἄτε δὴ κομιδῇ νέῳ ἢ ἡλικίαν ὢν, καὶ ἁβρὸν *&c. Similiter. lin.* 40. ἄτε δὴ ἀφελὴς τὸν ἦθος ὤν. *Possunt, non nego, aptiora participia excogitari, sed mihi exemplum præbuisse satis est. Porrò plenior esset oratio, si* τῷ σεσοφίσται, *lin.* 23. αὐτοῖς *præfigeretur.*

l. 37. καὶ ἁβρὸν ἐκπολεμώμενοι] *Fort. addendum* ὑπὸ ἢ παιδὸς.

Pag. 471. 3. & 4. *pro* κατεξιόντα, καὶ ἐξιόντα *legendum censeo, & præterea mutandum nihil.* Ορᾷς καὶ τοῦτον, *inquit &c. i. Vides hunc etiam nihil suspicantem, sed tanquam fratri credentem & egredientem, & à scelestâ illà manu trucidatum. Si* ἔνδον *ante* ὁρᾷς *poneretur, aliquanto rotundior esset lectio. i. vbi vides hunc etiam nihil suspicari, sed tanquam fratri credere, & exire, & à scelestâ illà dextrâ trucidari. Quòd autem ad* πάρεργον, *attinet, de eius usu & significatione satis multa annotaui suprà in hom.* 32. *pag.* 259. *lin.* 39. *quæ nunc repetere nihil attinet.*

l. 16. *Male,* ἤυξατο, *pro* ἤυξανον, *sicut legitur paulo inferiùs lin.* nimirùm 22.

Ibid. τῆς πρώτους] *s. vt mox loquitur,* τῆς αὐδῆς. ἡ πρώτως *optimè huic loco conuenit, at* ἀτρεκὲς *sequitur, lin.* 21. σκοπεύοντες τὸν λογισμὸν, καὶ ἀτρεκῶς *respondet. Dicuntur autem cæci, non quòd non videant quid de Iosepho futurum esset: sed quòd sponte cæci quæ videbant videre nollent, & contra apertam lucem oculos pernicaciter clauderent: quòd se frustrà & incassum fratrem suum oppugnaturos non intelligerent: quòd se inferiores illo fore, tametsi omnia in contrariam partem machinarẽtur, non perspiccrent, et cum suo potiùs, quàm illius incommodo certamen illud certaturos.*

Pag. 472. 2. *Ni fallor, est hìc lacuna sic fortasse explenda:* φιλεῖ γὰρ ὁ θεὸς τὸν καὶ πλάνοιαν αἰσθάνεσθαι τῶν φύσαν αὐτῷ αἰδεῖσθαι, καὶ οἰκείαν *&c.*

l. 3. παῖδες] *s.* τῆς φύσεως.

l. 30. *pro* ᾗ, *lego* μόνον. σεσυγεῖφθαι. *Sc.* τὰ μὴ ταῦτα ἐσπιδῆται, *vel,* ἢ ἀκούσεται.

Ibid. pro ἀαῖμα, *nescio an legendum sit* σεσῖγμα.

Pag. 474. 12. *post* ἀδελφὸς ἴῶ, *addendum videtur,* ἐκινδύνευσε, ἐλοίσατο, εἰς ὑποιαν ἔλαβον, *aut tale quid.*

Pag. 475. 28. συμβαίνειν *&c.*] Συμβαίνειν δὲ πλέον ἀξιοῦσθαι γίνεσθαι, *mihi durius videtur dici, quàm vt Chrysost. elegantiæ conueniat. Malo ergo sic:* ὡς καὶ πολεμωμένῳ αὐτῷ σεβαίνειν δὲ πλέον καὶ ἀξιοῦσθαι γίνεσθαι. *vel sic :* ὡς καὶ πολεμωμένῳ αὐτῷ λάμπειν δὲ πλέον *&c. vel sic :* ὡς καὶ πολεμωμένῳ τῷ αὐτῷ διαπεδεῖν δὲ πλέον καὶ *&c.*

Hom. 62.

Pag. 477. 9. *pro* κατ' αὐτὸν, *Ego puto legendum* αὐτῷ, *delet à particulâ* χρ.

l. 32. *pro* τῆς αὐτῆς, *malim,, mutato ordine,* αὐτῆς τῆς.

Pag. 478. 40. εἰς κατ' αὐτὸν] *Hic potius locus concedendus videtur annotationi illi A. Dounei, quà suprà* [*pag.* 477. *lin.* 9.] *admonuit,* κατ' αὐτὸν, *in* χρ *mutato ordine, vertendum esse.*

Pag. 479. 10. *Subdistingue post* εἶπα. *Ordo enim est,* Εἶπα (ἐπειδὴ *&c. ἀσαφεῖς*) ἵνα μὴ ξενίζωμαι *[ne miremur] &c.* ἐπήγαγε *&c.* Εἶπα *namq, cum* ἐπήγαγε, *ordine Grammatico coniungendum est.*

l. 37. *delco* καὶ *ante* πᾶσι.

Pag. 480. 40. Εἰ γὰρ *&c.*] *Non antè absolnitur sententia, quàm perueniatur ad hæc verba:* εἰ πίνων, *lin.* 3. *pag. sequentis.*

Pag. 481. 1. *Desideratur prior parenthesεos nota ante* εἶπα, *sicut posterior, lin.* 3. *post* ἦν. *Tum per epanalepsin subiungitur,* εἰ πίνων *&c.*

l. 11. *pro* λέξεως, *malim* διηγήσεως.

l. 14.

l. 14 *pro* -μῶμαι *initio lineæ, lege* ὀμνον.

l. 26. & 27. *pro* διαφυγεῖν, *malim*, διαφύγοντα, *quia participia & præcedunt & sequuntur.*

Pag. 482. 16. *Lege*, ἀλλ' ὅτι.

l. 19. & 20. *lege* ἦγω. Ἰοσητε, καὶ μὴ τοιοῦτόν αὐθρέλαν ἀπήγετο εἰς τὸ δικαστήριον, καὶ σὺ ἢ πάντα ὑφίσταντο. διὰ τοῦτο καὶ μαλλον ἀπελαυνει ἐξ ἐμοῦ. ἴστε γαρ ὅπως &c.

Pag. 483. 3. *Deleo*, ἀλλ', *ante*, ὅτι, *sicut lin.* 4. εἰδέναι, *ante* ἀλλά. *Ibid. post* ἡμῖν δοκεῖ, *subdistinguo, quia sententia non absolvitur, donec pervenietur ad* ὅτας τις *lin.* 7. *Omnia enim hæc verba,* ὥσθ' ... μιμνησθῆναι. ἰδοὺ γὰρ ἐθέλω. μνημονεύσω, *pendent ab* ἐὰν, *lineâ ultimâ pag. precedentis. A* κατηγορῶν δὲ *autem lin.* 3. *ad,* καὶ μή, *initio lineæ* 5. *videntur esse parentheses.*

Hom. 63.

Pag. 483. 34. *legendum videtur* εἰς τὸ δικαστήριον, *ut suprà, lin.* 25. & *tamen non est necesse, quia,* ἐν *pro,* εἰς, *sæpè usurpatur, ut paulo infrà, lin.* 41. ἐλπιζόμενοι ἐν τῷ δικαστηρίῳ.

l. 35. ἔλα] *i. cepit virtutibus suis, in amorem sui pertraxit.*

Pag. 485. 12. *fort.* βέλεσιν λοιδορίας.

Ibid. πῶν γλῶσσαν ἀκουσῶν καὶ τὰς ἑτέρων κατηγορίας] *i. linguam aduersus aliorum accusationem, hoc est, accusare accusantes, maledicere maledicentibus, accerbimate orationis aduersus eos uti, qui falsò & immeritò nos accusárunt, cum acerbitate refellere & refutare accusationem aliorum.*

l. 42. *fort.* εἷς τις.

Pag. 486. 39. μὴμῶμαι ἀυτῷ ποιοῦμαι &] *sc.* ὁ ἀρχιστρατηγός.

Pag. 487. 28. *Deesse videtur,* ἀυτῷ *post* ὑπειρέτων.

Pag. 488. 17. *Pro* ἐμμωμάσθαι, *legendum videtur* ἐμμωμᾶσθαι.

Pag. 489. 20. *Haud scio an desit* χορεῖν, *aut tale quid, post* παράγματα.

Hom. 64.

Pag. 489. 37. *Deesse arbitror particulam,* εἰ, *ante* βάλλοιο *initio lineæ.*

Pag. 490. 14. *Post* χρεισμὸν, *addendum suspicor, verbum,* αἰνίττεται.

l. 42. ἴσατ' ἂν μὲν παρὰ δόλωσιν ἅπαντα] *Nondum assequor quid hæc verba sibi velint, nisi hic fortè sit sensus:* Hæc ideò euenisse, vt oculati essent testes dignitatis Iosephi, & ipso aspectu quàm vera essent, quæ somnijs olim portendebantur, deprehenderent. *Sed vereor vt verba talem interpretationem admittant. Fac verò scriptum fuisse,* κατὰ μικρὸν, *pro,* παρὰ δόλωσιν, *& tunc expedita erunt omnia. Nihil similius quam β. & μ. in nonnullis manu exaratis exemplaribus & prepositiones in α, κτ, μζ, &c. facillimè inter se permutari, ita vt alia pro alia sæpenumero accipiatur, notius est quàm vt probari debeat. Iam, vt error errorem trahit, post quam peccatum est in priore & maiore parte dictionis, nulla religio fuit deinceps, pro* δ, λ, *scribere, at ζ, sic pro* κατὰ μικρὸν. ἴσασι δόλωσιν *nobis prodijt. Hubes debilem, apologiam, pro debili coniecturâ.*

Pag. 491. 7. & 8. *Legendum conijcio:* εἰ δὲ ἐν ἡλικίᾳ αὐτῷ ἦν μειράκιον. τὸν χρόνον ἐκείνον πάνυ &c.

Pag. 492. 3 εἰ τίνων βάλλοιο] *Addendum videtur,* ἐκπίπτοι *pro* ἐστὶν ὑφίας, *aut consimile aliquid.*

l. 18. εἰς μέσον ἄγοντες] *sub.* πῶν ἀναίδειαν αὐτοῦ, *vel,* τὸ τῶν αὐτοῦ γεγονυῖαν. *Sic paulo infrà, lin.* 28. ἐς ἀνάπαυσιν ἀγαγοῦσις *sub.* τῆς ἀμυδρίας.

Pag. 493. 6. ἐλεγχόντες] *i. convincente.*

l. 18. καὶ ἐπιδίδοντες] *Gr. Biblia addunt,* τὸν σῖτον.

l. 32. αὐξῆσαι] *pro* αὐξῆσαι, *probabile est legendum,* ὑψῶσαι.

Pag 494. 9. *pro* μὴ γὰρ ὅτι, *legendum puto,* μὴ γὰρ ὅτα, *id est,* μὴ χεῖρ ὅ. *Vide infrà, pag.* 508. 32.

l. 35. *structura orationis legitima, pro,* δ' εἰσιδόντων, *requirit,* δ' ἐσκεπτ.

Pag. 495. 9. *deleo* εἰ μὴ ὅτι, & *tum lego,* κἂν μὴ ὅτι, φησὶ, διαπεσεῖν &c.

l. 32. *Plenius sic,* γεγωνῆσθαι οἰκονομίαν, καὶ δικαιῶσαι αὐτὸν ὑμῖν δόξαι &c.

Pag. 496. 2. *Deesse puto* καὶ *inter* καὶ & ὅτι.

l. 15. *verisimile est participium aliquod deesse post* ἄτε δὴ, *nimirùm,* ὑπολειφθέντα, γενόμενα ἄτε δὴ φῶς νέον ἐπιλειφθέντα.

l. 17. *desideratur* ὑμᾶς ἁμ, *inter* ὡς & τὸ.

l. 24. & 25. αὐτὸς ἡ οἰωνιζέται &c. *Græca Biblia habent:* αὐτὸς ἡ οἰωνισμὸν οἰωνίζεται ἐν ὑμῖν· πονηρὸς ζωντι παλίνσπι ἀ πεπλήρωται.

Pag. 499. 42. *deesse videtur* πῶν *inter* αὐτὸν & ἠγκαλίσαθαι. ὁ υἱὸς: *Si præsente Iosepho, non potuit Rubin sibi temperare, quin fratres suos increparet, multò magis nunc, absente Iosepho, verisimile erat eum iram non cohibiturum. videndum preterea an non* καὶ *delendum sit ante* ὅπως, *initio lineæ* 41, & *ponendum ante* ἐλεγον. *lin.* 39.

Hom. 65.

Pag. 501. 4. *Desidero* ὕστως *inter* ὅτι & ἄπορον.

l. 5. *fort.* ἐ νομίζειν.

Pag. 502. 22. αὐτὸς σε ἀστελεῖ] *i. ipse te componet, & funus tuum curabit. Vide suprà, pag.* 248. *lin.* 21.

l. 38. *Deesse videtur* μαίδωνε, *aut tale quid, inter* καὶ *et* ὅτι, *fine lineæ.*

Pag. 503. 1. κλαυθμῷ πλέονι] *Græca Biblia Romæ excusa,* κλαυθμῷ πίονι.

Pag. 505. 7. *Legendum conijcio,* μὴ τῶ καὶ Λίγυπτίως &c. *hoc est, Non solùm effecit, vt tota terra esset Pharaonis, sed etiam vt omnes Ægyptij se inseruitutem Pharaoni dederent.*

l. 34. *pro* δ' αὖ ἅπ, *legendum fort.* εἰτ αὐτὸς.

Pag. 506. 1. *Desiderari puto* αὖ, *vel* ἰδὼν *ante* αὐθρώπῳ. *Quòd nisi tale aliquid addatur, legere malim lin. sequente,* διαναύσῃ, *quàm* διανοίξῃ. τὸ εἰ enim, *vt sensus ipse docet, cum* ἀπορθέλλειν, *non cum* διανοίξῃ, *coniungendum est. Sed planè mihi persuadeo particulam* αὖ, *à primâ syllabâ in* αὐθρώπῳ *per incuriam librarij absorptam fuisse. Si, inquit, quos videmus magnatibus charos omni officiorum genere complectimur, sperantes nos hoc modo

modo à magnatibus ipsis gratiam inituros: multò certè magis Deus officia servis suis exhibita non negliget, sed abunde compensabit. Si sequimur priorem lectionem, comparationis membrum posterius plane excludetur, nec habebit πολῷ μᾶλλον lin. 5. quòreferatur. Vi igitur clausulæ sequente πολῷ μᾶλλον lin. 9. refertur ad εἰ lin. 5. sic hæc clausula, necesse est ut πολλῷ μᾶλλον lin. 5. ad εἰ lin. 1. respectum & relationem habeat.

l. 30. ὅτως ἅπαντα &c.] *Si addatur γὰρ post ὅτω, & πλείω stygmâ collocetur post διωάμει, satis expedita erit lectio. ὅτων, i. διὰ πίστεως ἢ μακροθυμίας, ὧν ἐπιδείκνυτο θεὸς τοῖς τῦ Θεοῦ ὑποτάσσεσι ἢ ἀβραμιδῶμοι &c. Participia enim non videntur separanda à verbo ἐπιδείκνυτο. Haud tamen ita hæc dispuro, acsi emendatio tua displiceret. Perplacet enim. Sed tentare libuit, an posset & aliud remedium excogitari.*

l. 35. *post* ἐπ' ἀρετῇ, *addo*, ἐυδοκιμοῦντας.

l. 40. *Præfero marg. lectionem.*

Hom. 66.

Pag. 507. 40. *pro* μέμφοιτο, *malim*, μέμφεται.

Pag. 508. 3. *Nescio an desideretur* πάντα *post* καὶ *in fine lineæ. Videntur enim addi quæ sequuntur* αὐξήσεως χάριν.

l. 6. μὴ ἦ;] *Non nego sensum stare posse utrouis modo, sive deleatur* μὴ, *sive non deleatur. Magis tamen obuium illum fore credo, si deleatur.*

l. 10. *post* ἀρ', *initio lineæ addo* ἀπίθανον, *& tum lego*, ὡς πάντες ὅσοι &c.

l. 13. ἐκάλεσεν] *Sub.* ὁ ἅγιος, *vel* ὁ θεοφόρητος.

l. 41. *fort.* εἰς ἔργον ἐξῆλθε.

Pag. 509. *lin. ultimâ deesse videtur* θεῖον *inter* -σβίαν *&* θεοσέβειαν. *Vide etiam an non lineâ præced. post* Ιωσὴφ, *addenda sint hæc*, πεῦ δύο υἱὰς αὐτῦ.

Pag. 510. 26. *Deesse suspicor* τὰ μέλλοντα *post* θεορῶν.

Pag. 511. 1. *post* αὐτῷ, *deesse videtur* πάντα, *aut tale quid.*

l. 3. *vel deleo* τοῦ, *vel lego* αὐτοῖς τοῖς ὀφθαλμοῖς, *pro* τοῦ τοῖς &c.

l. 27. *Potest etiam* συνηχείας *retineri, si addatur* ἢ. ἀπὸ τῆς συνεχείας, ἢ τῆς ἀρετῆς.

l. 37. θεσπίρυσι] θεσπίρυσιν *non videtur mutandum in aliud verbum: potius addendum puto aliquid ad supplendum defectum hoc modo, εἰς θεορατῆ κίνδυνον ἑαυτὸν ἐμβάλλοντ ἢ θεσπίρυσιν ὀφθαλμοῖς πολλοῖς, τὸν φορτὸν &c. Est enim aliquid omissum & ante, & post* θεσπίρυσι. *Ante* θεσπίρυσι *desideratur verbum aliquod idoneum, quod cum præcedentibus aptè conueniat, nimirùm* ἐμβάλλοντ, *vt lineâ 34.* εἰς ὁρώπλον ἑαυτὸ κίνδυνον ἐμβάλλει: *& deinde copulatiua particula, quæ duo verba coniungat: post* θεσπίρυσι *desideratur aliquid quod transitum verbi excipiat, nimirùm*, ὀδύναις πολλοῖς *è 1. Tim. 6. v. 10.* καὶ ἑαυτὸν περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς.

l. 40. διὰ τῦτο ἢ σοφὸς πε ἔλεγεν. ἀγαθὸς ὁ πλοῦτος &c. *Verba sunt Sirachidæ, cap.* 13. *v.* 31.

Hom. 67.

Pag. 513. 34. ἔξω ἡδέσεως] *Vel per* πῶ ἔξω ἡδέσεν, *intelligo* πῶ σαρκικῶ, *cui opponitur* ἢ πνευματικὴ, *vel pro* ἔξω, *lego* ἐκ ἔξω.

Pag. 514. 8. τῇ αὐτῇ μίγνυσθαι γυναικὶ] *vide supra pag.* 466, 38. *vbi male legitur*, ὁμμίγνυσθαι *pro* μίγνυσθαι, *sicut optimè ab A. Dounæo ibi annotatum est, & præsens locus confirmat.*

l. 11. ὅτων ἐξίζεσπε, ὡς ὕδωρ μὴ ἐκζέσῃς] *Græca Biblia Romæ excusa aliter hæc verba distingunt. Tollunt enim distinctionem inter* ἐξίζεσπε, *& ὡς ὕδωρ, & post* ὕδωρ *plenam distinctionem ponunt.*

l. 40. ἐμελλεν] *Sub.* ὁ μεσσίης.

l. 42. κυβιμδ.&] *Sub.* ὁ Ιακώβ.

Pag. 515. 35. *&c. Deesse videtur* ὡσῦν, *post* φασὶ δὲν. *Sic lineâ sequente addendum videtur* διὰ τῦ *ante* λαδικοὶ οἱ λέγοντες. *Nihil tamen addo, quia quæ desunt, facile, vt in oratione compendiosâ, suppleri possunt.*

l. 42. ἐναπυβιμδώμοι] *Gr. Biblia* αὐαπυβιμδόσοι.

Pag. 516. 34. ἐφθόγγυσεν ἐπ' ἐυλογίαις &c. *Gr. Biblia* ἐφθόγγυσεν ὑπὲρ ἐυλογίας ὄρεων μονίων, ἢ ἐπ' ἐυλογίαις σινῶν &c.

l. 41. *Nescio an desit negandi particula ante* μὴ μικρὸν. *Nam supra dixit lin.* 8. τὸ μὴ πολὺ ὑσύτερε χρόνον ἤδη θεωρωμενοῖ.

Ibid. pro ἅβελ *legendum fort.* ὅτως.

Pag. 517. 29. *Lego è Græcis Bibliis*, πάντες οἱ πᾶσιν Φαραὼ, ἢ ἡ συγγένεια αὐτῦ. ἢ πεῦ βες ἢ τὰ πρόβατα ὑπολίπον τὲν γῆ Γοσῶμ.

Pag. 518. 14. *deesse puto*, φησὶν *post* ἴσε. *Tum lin.* 15. *post* -δε *addo*: Εἶπε τῶν Ιωσὴφ, ἔφες αὐτοῖς &c.

l. 30. *fort.* πεῦ τὲ αὐήκασι μι καιῷ διαζήτησε.

Pag. 519. 2. πεφσικία] *Gr. Biblia* πασικία.

l. 17. *fort.* ἵνα μεδεχεδονοσὸς ὕτως &c. *vel*, δια ὅτη. *In significatione enim spatij temporis solet dativus aut accusativus adhiberi: & sic lin.* 19. ὀχλήκοντα λοιπὸν ἔτεσι. *At dicet aliquis*, ἐπὶ *regi ab ἡγεμονίαν. Respondeo, absolutam structuram huic loco aptiùs convenire. Al.* ὅσων ἐπὶ ἀεσδμὸν &c.

NOTÆ

NOTAE IN PSALMOS.

C. significat codicem Collegij corporis Christi Oxonij : N. librum Collegij Noui ibidem : NN. alium codicem manuscriptum collegy Noui in Psalm. 140. R. Regium codicem Lutetiæ : V. Cæsareum Viennæ : Vat. Vaticanum : B. codicem mſ. Illustrissimi Cardinalis Barberini : O. codicem item mſ. Francisci Olmary, & Or. apographum in quosdam Psalmos ad me ex Oriente allatum. quibus codicibus hanc te Psalmorum editionem debere, Lector, scito.

DE Chrysostomi nostri in Psalmos expositione quærendum videtur : primo loco, Vtrum in totum Psalterium scripserit secundo loco, Num hæc Iohannis nostri germana sint. tertio, Vbi demum scripta, Antiochiæ, an Constantinopoli. quarto, Quid sentiendum sit de aliis in quosdam Psalmos expositionibus, quæ in Latinis quidem extant codicibus nomine Chrysostomi inſignitæ, cùm tamen earum pars nulla Græcè reperiatur. Et quidem, quod ad primum attinet, author tituli codicis C. quem libro præfiximus, quisquis ille fuit, aut quo demum seculo vixerit (nam recentiorem esse plusquam probabile est : quippe cui non visa sint nonnulla, eaq; πάσα, quæ Latinus interpres viderat) putat in Psalterium integrum scripsisse Iohannem nostrum, sed partem maiorem temporis aut hominum iniuriâ periisse ; ea tantùm superesse, quæ ipse vndecunq; corrasa nobis proposuerit. Photius τὰ εἰς τὸν ψαλτῆρα Iohannis ὑπομνήματα commemorat : Suidas, τοῦ εἰς τοὺ ψαλμὸς τῶ Δαβὶδ λόγοι, sine vllâ exceptione vterq;. Georgius itidem Alexandrinus sect. 17. τὰς δὲ τῶ ψαλτηρίου ἐξηγήσεις, quas cùm ab ipso, dum presbyter adhuc esset, elucubratas asserat, nullâ video rationem, cur in otio illo Antiocheno principio & fini Psalterij lucem interpretationis afferre voluerit, id quod in medio est, intactum relinquere. Quale enim fuerit totius antiquitatis de hoc in Psalmos volumine iudicium, testis est locuples Suidas, qui hunc nostri Iohannis in Psalmos commentarium eiusdem libris de Sacerdotio (qui reliquis omnibus, inquit ille, πᾶσι τὸ ὕψει, καὶ τῇ φράσει, καὶ τῇ λειότητι, καὶ πᾶσι κάλλει τῶ ὀνομάτων antecellunt) ἐφάμιλλον esse disertis verbis scribit. Photius etiam cum alijs optimæ notæ scriptis Chrysostomi componit hanc ἐξήγησιν, reliquis facilè præponit. Populum autem Antiochenum tanto huius scripti desiderio inflammatum scribit Georgius, vt illud memoriter effati sint. sic enim verto illud ἀπομνημονεύειν, vel ἀπομνημονεύεσθαι. Porro germana esse censeo omnia, quæ sunt in codice C. & Vat. & B. de reliquis suo loco videbimus. Et quidem Antiochiæ scripta esse, cùm stylus ipse aperte indicat, sine salebris fluens, altior & copiosior, quàm in scriptis eiusdem Constantinopolitanis, tum Georgij Alexandrini, qui opus hoc ab eo, dum presbyter esset, confectum scribit, autoritas, & autoris incerti verba in margine codicis C. ad illa Chrysostomi verba in Psal. 110. p. 356. de crucis signo, quod in vestibus tum temporis apparuerit. De cæteris verò quæ nobis exhibent editiones Latinæ, neq; tamen Græcè a nobis reperiuntur, assentior Sixto, pleraq; omnia non esse Chrysostomi, quamuis inter ea quædam sint non spernenda. Neq; moueor autoritate Danielis Barbari, qui ex eis nonnulla producit in catenâ suâ, quam appellat, Græcorum patrum in Psalmos, cùm pro certissimo habeam eum multa afferre editionum Latinarum fidem secutum, quæ nec in autoribus ipsis, neq; in catenarum scriptoribus Græcis ipse vnquam Græcè viderit : quod ex germano eiusdem catenæ in Psalmos exemplari, quod extat Oxonij in Bibliothecâ Collegij Noui, cuiuis facilè constare potest.

Psal. 3.

Fragmẽtum expoſitionis Chryſoſtomi in hunc Pſalmum Græcè debemus Iohanni Damaſceno, qui oratione 3. de imaginibus p. 785. Baſilienſis editionis hunc locum producit: integram doctiſſimo Frontoni & Codicibus Romanis, quam vide in appendice.

Psal. 4.

In hoc Pſalmo codicem C. emendauimus ex Cod. B. & Cæſareo.

Pag. 522. 17. *τῆς δικαιοσύνης*] *in vulgatis editionibus ἡμῶν ἐδικαιώθημεν legitur, ὁ Θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου, & ita eſt in Hebræo. Iohannes noſter poſterius μου videtur aut omnino non legiſſe, aut certè neglexiſſe. Sic pag.* 530. 3. *ὁ σύνευσε μοι τῆς δικαιοσύνης. Sic etiam citat, p.* 558. 12.

l. 40. *B. poſt ἔχοντας addit μόνον, & αὐξόντες legit vt in marg. rectè omnino.*

l. 41. *ἐπεὶ*] *B. ἐπειδή.*

l. 42. *poſt ἄκαρι B. addit ὦν.*

Pag. 523. 11. *poſt διεγερθήσης B. addit χαὶ ἀναβλέψον πρὸς μέ.*

l. 12. *ἢ δὲ καὶ τοῦτο ἀδικία*] *B. ἀρα καὶ τοῦτο ἀδικία μιχίση, τὸ ἀλ-*

l. 26. *poſt ἑαυτὸν B. addit ἐν ἐγκρατείᾳ. & ita contextus hic D. Pauli ſapiès citatur à Chryſoſtomo, libris conſentientibus: etiam in Commentariis in illam apoſtoli verſiculum.*

l. 29. *ἀξίωμα*] *B. rectiùs ἀξιώτερον.*

Pag. 524. 1. *poſt ὄρθρον B. addit βασιλικόν.*

l. 3. *αὐτοῦ σε*] *B. αὐτοῦ σε.*

l. 10. *ὀπτανόμενοι*] *B ὀπτανόμενοι.*

l. 11. *εἰπεῖν*] *B. εἰπὼν, rectè, cum margine.*

l. 18. *B. προσπαγόντων.*

l. 23. *Πέτρᾳ καὶ Ἰακώβῳ*] *Atqui in hiſtoriâ de muliere Chananeâ nulla fit mentio Petri de Petro & Iacobo, vt eſt ab Alleno noſtro rectè obſeruatum.*

l. 27. *μονοτόν*] *Propriè* Templum Muſarum. *hic fortaſſis quemuis intelligit locum ſtudijs & lucubrationibus deſtinatum.*

l. 37. *ζωΐσασθαι*] *vt ſuniçmai ſoi, à tuis partibus ſto. Baſilius mutuit συνεφάπτεσθαι.*

Pag. 526. 30. *καὶ ἀπαλὸν B.*

l. 41. *Poſt διαμαζόντας B. addit, ὁ δὲ μιμεῖται.*

l. 42. *μὴ νομίσωμεν δεῖ διάδρομον τοῦτον*] *Interp.* id exiſtimemus eſſe theatrum, *ac ſi legiſſet τοῦτον νομίσωμεν δεῖ διάδρομον· vel retinendo lectionem, quam noſtri cod. ſequuntur, dicendum τὸ τοῦτον, δηκτικὸν εἶναι, & vulgaria hæc theatra quaſi digito notari: τοιοῦτον. ſc. οὗ τοιαῦτα ἡμεῖς.*

Pag. 527. 3. *αἱ ἀκροάσεται B.*

l. 6. *deeſt προσέτι in cod. B. & mox poſt χρὴ additur χὴ.*

Pag. 528. 10. *Cod. B. poſt ἔτι τον addit πᾶσι λιῖαις.*

l. 18. *πόρρω φύσει κούφου*] *B. πόρρω φύσει κοῦφον.*

Pag. 529. 3. *poſt τοῦτο κάδε τὸ ex Cod. B.*

l. 13. *poſt ἡμῖν, B. addit τῶν ἁδελφῶν.*

l. 14. *Πέρσας*] *Sic & aliàs Chryſoſtomus accolas Abrahæ, cum Gerara habitaret, Perſas appellat. at quâ ratione, ipſe viderit. Num meminiſſe ijs etiam, qui dilutum præceſſerunt, locutum Chryſoſtomum, illos eodem Perſarum nomine cemſiſſe.*

l. 23. *Poſt μίρῳ B. addit τῇ οἰκουμένῃ.*

l. 24. *Poſt χρὴ B. addit καὶ.*

l. 37. *poſt τῷ κόπτειν B. addit χὴ τῇ ἰωνᾷ.*

l. 38. *σώσει, ἀλλ' οὐχ ἁπλῶς πάντας, ἀλλὰ B.*

Pag. 530. 3. *Pro τῆς δικαιοσύνης B. ὁ Θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου.*

l. 5. *poſt ἀκαθαρσίαν addit B. τῶν ἀκαθαρσιῶν.*

l. 10. *ἀσυμφόρως*] *B. ἀσυμφόρων.*

l. 12. *poſt ἐπιβλαβῶν addit B. τῇ περισσορίᾳ χὴ τῇ ἀπόνοιᾳ.*

l. 20. *poſt Ποιᾶς addit B. ζητεῖ με ὁ λαὸς ἐκεῖ, καὶ.*

l. 23. *poſt Χειρὸς B. addit, διδάσκων ἔλεγεν.*

l. 30. *poſt κατειλημμένῳ B. addit, καὶ οὐ χὴ πρεῖ πῶ διάνοιαν.*

l. 32. *delet δὲ Codex B. rectè.*

l. 34. *πρὸς τὸ B.*

l. 36. *poſt πηλὸν B. addit, ὅσων ἢ καὶ ἀναβλέπει.*

l. 37. *ὁ ἀρχιζόωλος*] *Μνημονικῶς ἀμάρτησεν, aut ad ſenſum non verba reſpiciens confundit duo diuerſa membra textus Matth.* 5. 22.

Pag. 531. 9. *παιταχῆ B.*

l. 16. *λέγουσαν B.*

Pag. 532. 23. *ἀφορὴν συμπείας*] *Lat. Interp.* non ſatis eſt nobis ad ſalutem, *& legiſſe videtur ἀρκεῖ πρὸς σωπείαν, & melius quadrat.*

Pag. 533. 3. *poſt ἀρετὴν B. addit, τὸ ἐπ' αὐτῷ πποροδόναι.*

l. 27. *poſt μεσιτεύειν B. addit, χὴ κοδαιῷ.*

Pag. 534. 5. *τότε ἐπειδὴ ὁπεῖνα χὴ ἐυτρεπῶσι*] *Interp.* Illa tunc prouidiſti & præparâſti. *Græca videntur imperfecta.*

l. 11. *μόνον B.*

l. 22. *poſt ἀποκαλύψαι B. rectè addit τὸ ἁμαρτάδες*

Pag. 535. 1. *In Cod. B. deeſt χὴ τοῦτο.*

l. 9. *φαινομένοις*] *rectiùs B. αἰσθητοῖς φαινομένης.*

l. 14. *poſt πάθημα B. addit τό.*

l. 20. *ποιητὴ*] *Homerus* Odyſſ. ξ. ὖε δ' ἄρα Ζεὺς πάντυγρε. *Theocrit. Idyl.* 4. Ζεὺς ἄλλοκα τὶ πίλει αὐτρί, ἄλλοκα δ' ὖει. *Theog.* Ζεὺς πάντ' αὐδράσι ἔδ' ὖων αὔδιος, ὕτ' αὖχον. *Iam illud l.* 21. μαιχθὲ, *de Alcmena, Leda, & παίδων φθορᾶς de Ganymede dictum: πατραλοίας de Saturno regno ſpoliato: quæ tamen parricidium propriè dici nequeant. quæ omnia Alleno noſtro notata doctiſſime.*

l. 24. *ὧν' αὐτῆ*] *ſc. τῆ μαρτύρων, a Prophetis ſc. & Apoſtolis. Senſus erit planior, ſi ante ἡμῖν l.* 23. *& poſt δεχόμεθα l.* 24. *ponantur notæ parentheſeos.*

l. 25. *poſt καταλέξασθαι B. addit, χὴ τὰ ἄλλα πάντα ὧν' αὐτῆ λεγόμενα θεῖ ἐυτῶ.*

l. 30. *δὴν τοὺς ἀλληγορείας δράμοις*] *Quod è philoſophis præcipuè Stoicos feciſſe teſtatur plerſq; in locis Cicero, ſatis ridiculè.*

l. 32. *poſt τε B. addit ὕσια.*

l. 34. *ante ἢ B. addit τε.*

Pag. 536. 3. *χρῆναι*] *B. rectiùs χαλκῆβα.*

l. 11. *B. poſt ταῦτα addit καὶ.*

l. 22. *τῇ οἰκουμένῃ B.*

l. 33. *lege καμίζῃ, altiùs.*

l. 34. *B. legit ὑποπλέγμα ἐωρ. παρακλώσας, ἕως καθερωτάτης χὴ βαθυτάτης ἀπολ.*

l. 43. *αὐτῷ*] *B αὐτὸν.*

Pag. 537. 3. ἀλλὰ κοινὰς] *melius quadrat*, ἀλλ' ὡς κοινὰς, & *ita vertit Interpres.*
Ib. B. addit ϗ *ante* φεύς.
l. 12. *B. addit* ϗ *ante* δηλοῖ.
l. 22. *B. delet* ϗ *post* φησι.
l. 23. Ϝ δῖνος ϗ τῦ δίνος, *rectè.*
l. 24. ἃ ϗ] *B.* ϗ ἃ.
l. 39. ὑΝ] *lege cum B.* ὑ Νί.
Pag. 538. 5. *B. ante* πολλάκις *addit* φησι.
l. 6. ϗ .ϛ] *B.* πότε.
l. 13. *B.* ϖῆ Ἰουδαίων ὕτω διῆρθρωτο.
l. 16. ἀρετῆς] *Lat. Interpres* ψυχῆς, *quod aptius est.*

Psal. 5.

In hoc Psalmo & sex proximè sequentibus subsidio Codicis B. multa in Codice C. deprauata restituimus, mutilata suppleuimus: quam gratiam debere se lector sciat do Ctiſt. Frontoni Ducæo.

Pag. 538. 41. *post* δικαίων *adde* πνευματικῶν *ex autoritate Cod. B.*
l. 43. *pro* γεγίματα *lege cum B.* γεγιματεῖα.
Pag. 539. 2. *post* ἀλλ' *adde* ἐφ' *ex B.*
Ib. αἰρίσει.] *i. pacto conditionali. Vide notas nostras in Geneſin.*
l. 6. Θεοῦ] *B.* ὄφεως.
l. 14. ἄκυε τῦ] *B.* ἀκυίπτων. *Ib. pro* ἐφρόνουν *B. habet* ἐλάλων.
l. 16. *B.* διδηρόθυμος] *fortassis alter a lectio tutior, vt referatur ad* Παῦλον *l.* 14. *Sed ita vel* λόγον τις, *vel* διδηρωθύου *poterit abesse.*
l. 17. *post* παρόντι *B. addit* βίῳ, φησι.
l. 19. αὖ μαμεσάνοντες *B.*
l. 24. *post* κακίαν *B. addit* πλὴ πολλῶ.
l. 25. πανὺ μὲ πάνυ] *Eadem eisdem penè verbis Psal.* 4.
l. 31. *post* αἱρέσεις *B. addit* τῆς ἐκκλησίας, μᾶλλον ϗ τῆς κληρονομίας.
l. 34. *pro* δέλεις *B.* βάλει.
l. 36. κακὰς *B.*
l. 40. ὃ μισεῖς ἄλλῳ μὴ ποιήσῃς] *Verba sunt senis Tobit. ad Tobiam filium. Tob.* 4. 16.
l. 41. *post* ϗ *B. addit* σαφῶς ἐδίδαξεν εἰπών.
l. 42. ϗ] *B.* δι.
Pag. 540. 7. *post* πάντων *B. addit* ϖῆ.
l. 17. *B.* χϛ τὸν τ ἀγάπης λόγον, *indulto* ϗ τῆς ἀγάπης.
l. 20. *B.* αἱρῆσθ.
l. 21. ἀρετῶ] *B. rectiùs* ἀρέσκειαν.
l. 26. ὡς ϗ] *B. melius* ϗ ὡς.
l. 30. ὁ Παῦλὸς φησι, ϗ κατοικοῦς αὐτοὺ ὕτως] *Pro his verbis B. habet*, ϗ ϖῆ ἐυαγγελιζομένων τὰ ἀγαθὰ. ϗ τὰ θαυμαστὰ ϗ ἐκπλήξεως γέμων, ὅτι ϗ κοσμήσας τοῦτο τὸν ὕμνον αὐτῶ, *multo melius quam in Codice C. quem nos expressimus.*
l. 32. ἱερώσυνα *B. Ib. post* ὑμῶν, *addit B.* μετέργα τα χ' αἵματος ϗ σαρκὸς ῥᾳδιοπλοίας αὐτῆ. *rectè.*
l. 41. ϖῆ] *B.* πᾶν αὐτῆς.
Pag. 541. 1. *post* ῥήτορες *addit B.* οἱ ἐν τοῖς δικαστηρίοις.
l. 5. *post* χειρὶ *addit B.* φρόνιμον ἔδιν, *rectè,*
l. 15. *post* ῥήματα *B. addit* μι, *rectè.*
l. 17. Ζωῆς τῆ χραυγῆμι] *Editio* lxxii. ἡ χραυγῆς μου.
l. 23. τὸ αὐτῷ παιδεύμενον] *i. quod ipsi in mentem ve-nit. fortassè mendum aliquod subest.*
Pag. 542. 1. *post* σου, *B. addit* ϖελαζόντα.
l. 9. *post* διώκοντα *adde ex B.* τῆ Θεοῦ.
l. 19. *post* διεστικὸς *B. addit* αὐτῷ· *malim* ἐαυτῷ,
l. 22. *post* ἀφεστήκασι, *adde ex B.* τὸ γὰρ ἄνω : *neq; enim aliter constat constructio.*
l. 24. ἐχθρῶν] *B.* πονηρῶν. *& ibid. post* πάροντες *adde* κακῶς *ex B.*
l. 35. ἀπολεῖ. *B. vt in margine.*
l. 36. *post* χείρων *addit B* τὸ μισηδῶσι ϖῆ Θεοῦ·
Pag. 543. 3. *post* χείρων *B. addit* ἐκ.
l. 8. *post* ὑπισθὶ *B. addit* γαρ'.
l. 12. λέγοι *B.*
l. 24. *B.* ἐαυτῆ *cum margine.*
l. 30. *B.* λόγκαι.
Pag. 544. 5. ὑπὶ] *B.* ὑπισθὶ.
l. 18. *post* πάρον *O. addit* αὐφυγιάδον.
l. 27. *B. delet* τόπον, *& post* κρτω *addit* ἐν τῆ βάθει τῆς καρδίας, ϗ ἐκπήγειν.
l. 29. τοιῦτος] *B.* τὸν τοιῦτος, *περιφαλῶ.*
l. 32. *B.* ἐτίεται, *vt in margine.*
l. 36. *lege* δικαίοιλον.
Pag. 545. 8. *B.* ἐναυοικεῖ.
l. 20. *post* αἰδρωπίνων *B. addit* τοῦτόρῶν.
l. 22. *post* διαπῆται *B. addit* ταχώς.
l. 27. *B.* αὐομαλίας.
l. 36. κᾆν ἐν τοῖς ἐφάτ. *B.*
l. 41. ἦν πῶς ὑπισθὶ *B.*
Pag. 546. 15. *post* ἀφθαρσίας *B. addit* σίφαν· & *mox legit* ἐκεῖνοι ἃ ἴνα.
l. 25. *post* ἀφροσολῖς *B. addit* ϗ δίκαια ϗ ἀσφάλεια.
l. 26. *post* πάντων *lege cum B.* ἔδιν ὅτι ἐσα δὸν ἀληθῆν.
l. 33. *deest* πάντες *in B. & pro* πεπιδον *legitur* πα-ταχόθεν.

Psal. 6.

Pag. 547. 8. *post* ἀπίλακτα *B. addit* ϖῆ πεθῶν. *& ibid. post* ϗ *addit* ὕτως : ὑτυπώϛ, *vt puto, rectè.*
l. 14. *post* κακίαν *adde ex B.* ϖῆ πατρίαν.
l. 15. *B.* ἰσυύδικεῖν.
l. 21. πάντα τ'] *B. rectè* πάντα αὖ.
l. 23. *B.* ἡ δίκρωσις.
l. 30. *post* φησι, *addit B.* ὕτερος σεφήτης, *& ib. legit,* ἀ αὐτός.
l. 34. τῦ Σωωστατίρῳ ἤδωκα] *post* Σωωστατίρῳ *deesse videtur doctissimo Alleno particula* γα, *& quidem ita perspicuitati magis consultum foret.*
l. 37. μίλλοντες] *B. rectiùs* μελετῶντες.
l. 39. *B.* ἡ κρίνοντες.
Pag. 548. 3. αἰσμάσας] *B.* ἀμάρτας.
l. 16. ἀπίλαυσιν *B.*
l. 24. *post* πόσῳ *B. addit* δικαίτε, χρίσεγος ἀξιωθήσεται πμωείας.
l. 26. *post* δηλοῖ *B. addit* ὁ Παῦλος.
l. 27. *post* ἡμερώτερον *B. addit* λέγεται.
l. 29. *post* φύσεως *B. addit* ϗ *rectè.*
Pag. 549. 6. φιλανθρωπίας] *B.* σωτηρίας, *& pro* ζητῶν, ζηλήματα.
l. 9. ἀσελεῖς *B. & post* καιρὸν *addit*, ὅσῳ ϗ αὐτὸ μέγιστον κέρδος ἔδι.
l. 12. *post* ἐυλαβείαν *adde ex autoritate B.* τοῦ οἰκείως καταφέξαντες, *sine quibus nullus ineſt huic sententiæ sensus.*

l. 15.

l. 15. ὅρους *B.*

Ib. Παυλ& ἐκδέχεται] *malo.* ὦ ἐκδέχεται. *ut* ἐκεῖνο *referatur ad remotius, nempe Adamum.*

l. 32. ἅλιον *B.*

l. 42. *post* ἁβρῶς τε διαπέμπεται *B. addit* ὁ κύριων: *rectè: & mox post* παραπέμπεται φησὶ, *addit* τὴν ἁδὴν καὶ τὸ φάσμακα, καὶ: *nec illud male. Sed ne sic quidem satis sanus est locus. Interpres pro* ἢ κἂν, *videtur legisse* ἢ. κἂν, *neq; tamen id explicat. Quod si post* κἂν *tollas* μὴ (*quam tamen particulam omnes agnoscunt libri cum interprete*) & μετ' ἐκείνης *ad* ἀβρώσιαν *referas, aliquis constabit sensus. Doctissimus Isaacus Casaubonus sententiam sta distinguit ac legit: ἀλλ' ἢ ἀβρῶς τὸ μετ' ἐκείνων ἁβρατέξασθαι δ' κύριων φησὶ τὸν ἀβρώσιαν, ἢ καὶ μετ' ἐκείνης. rectissimè, nisi fallor, sta tamen, ut κἂν loco mouere non putem necessarium. Ex his igitur omnibus tam libris, quàm coniecturis hanc lectionem concinnare licet omni exceptione maiorem.* Αν ἢ ἀβρῶς τὸ μετ' ἐκείνων ἁβρατέξασθαι δ' κύριων (*ex codice B.*) φησὶ τὸν ἀβρώσιαν ἑαυτὸν ἐξάγειν: ἢ κἂν μετ' ἐκείνης (*sc.* ἀβρώσιας) ἁβρατέξασθαι φησὶ τὸν ἑαυτὸν καὶ τὰ φάρμακα, καὶ τὸν πλοῦν (*ex Cod. B.*) ἀπάγειν ἑαυτὸν: *ut* ἐξάγειν ἑαυτὸν & ἀπάγειν ἑαυτὸν *idem significent.*

Pag. 550. 1. μὴ ἢ νοσήματ&] καὶ τὸ νοσήματος *aptius, ut est a doctissimo Allero observatum. Quomodo enim simul stare poterit a partibus morbi & medicina? Interpres tamen nihil mutat. Ingeniosiss. Boisius ex coniecturâ sic:* Επὶ δὲ μὴ ἢ δεῖ πολλάκις καὶ μὴ δεῖ ἑαυτῶν καὶ ἢ νοσήματος, καὶ μὴ *&c. Insane bene, ut in negotio Crucis loquar cum Cruciis.*

l. 8. *B. delet* ἐκένων, *& pro* χρεομ. *legit* ῥεομ.

l. 10. *post* κινδυνῶ *addit Cod B. (Qui nihil ferè reliquit ingenio lectoris supplendum)* γίνονται.

l. 12. *post* πολὺ *addit B.* πάντα κατίχει.

l. 21. κύριος] *B.* αἶπος, *& mox* αἴρεται *B.* κρίνεται.

l. 27. *post* φησιν, *addit B.* ως τὸ διαφυγεῖν τῶν φλόγα τοῦ καύματος.

l. 28. *B. delet utrumq. πῶν, rectè.*

l. 29. *B. in singulari,* ἀσφάλειαν αἰωνίαν.

l. 36. *B.* αἰτὸν ῥῆ.

Pag. 551. 6. *post* ὑπ *B. addit* ὠ, *& pro* μετενδει, μετενδησει.

l. 16. *B.* ὀδυνήσεται.

l. 24. *post* μάλιστα *adde* δὲ *ex B.*

Pag. 553. *B.* αὐτὸν χρισθέντων. *rectius, ut puto.*

l. 8. τὸν τοῦ κόσμου ἐν ταυτῷ] *i.* τοῖς ἁρπαζομένοις τῶν ἀνομίαν ἀφίεσθαι ἑαυτοῦ.

l. 27. *post* δίπνευμάτιον *adde ex B.* ἅπαν τὸ σῶμα.

l. 40. *post* εἰνητικῶν *B. addit* εἰρηνικῶν.

Pag. 554. 2. *B.* αἰαίδιον *cum margine.*

Psal. 7.

l. 26. *post* α τὴ *B. addit* τὰ.

l. 37. Ῥφείων ἀμοιβαῖ] *Doctiss. Allenus mauult* Ῥφαῦν ἀ ἔστι *vel* Ῥφεῖν ἀ Ῥφάς. *vel* Ῥφείων ἀ Ῥφάς. *nam* Ῥφείων *per se sine* ἀμοιβαῖ *sufficit ad significandum nutritionis præmium. Doctiss. Boisius excusam lectionem non esse prorsus reiiciendam censet: ut* Ῥφείων ἀμοιβαῖ *non sit* ἀμοιβαῖ *ut* Ῥφείων (*sic enim inepta esset locutio*) *sed pro* Ῥφείων ἐκτίσεις, *vel* αὐτάποδόσεις.

l. 39. *post* ὑπερ) ὁτῶν B *addit* αἰχμώδεια.

Pag. 555. 21. *post* ἀληγινὰ *adde ex* B ν ὅπα πέπονθεν ὁ Δαβὶδ ἢ καταμάθωμεν, *sine quibus minime constat sententia: & sic Interpres.*

l. 26. B. *ante* ἐξῆς *addit* ἀγ&.

Pag. 556. 8. ἐκπραγμλιδεῖς] *Interpres,* inimicis *pertus, & annotat in marg. participium* πεπραγμλισμένος, *quasi ita legerit in suo Codice: quod epistolæ ad Hebr. c. 4. v. 13. iungitur cum* γυμνὰ, *ut idem significans, & quidem aptius est hoc loco, quam* ἐκπραγμλιδεῖς. *Retinendo tamen lectionem textus nostri,* ab hostibus in præcipitium deuolutum, *vertere possumus.*

l. 10. *ante* βουλὴς B. *addit* λοιπὸν.

l. 12. εἰσπεγκεῖν] B. εἰσνεγκὼν, *fortè rectè, posito commate post* συμζουλεύσω.

l. 18 συμβυλὴς] B συμβυλὸν.

l. 20. B. παρρησίαν.

l. 24. τοῦτο] B τουοῦτον.

Pag. 557. 2. *post* σκολιὸν B. *addit* ἢ συνεβαλόντων.

l. 10. B κίλασιν.

l. 28. *post* ἐκείνος B. *addit* πῶτο: *& post* ἢ *addit* ἢ.

l. 29. ἐξ] B αἰ'.

l. 31. *post* λέω B *addit* ὑρυθρώσεγκά.

l. 36. συμπ. σβ] B. πς. σβ.

l. 38. διδὲς B.

l. 41. *post* φεύγειν. *addit* B εἰ. ὁ ως.

l. 42. *post* ἰοχεσι. *addit* B τὶς ἀρετὴς.

Pag. 558 4. ἐκείνου] B. αὐ&.

l. 24. *post* ἐπίστρεψεν *addit* B. ὁ Θεὸς.

l. 39. *post* παῦται *addit* B ℵ.

Pag. 559. 4. κ. ὑδὲ τὰ σκάμματα πεδὴν B.

l. 37. ταῦτη] *lege cum B.* σὺτὴ

l. 42. ἔ μος .. ὶς ἐχθρὸς] ἔτιμος *non conuenit huic loco. Interp.* expolitus inimicis, *fortè legit* ἐκλεκτος, *aut simile aliquid.*

Pag. 560. 1. ὑδὲ] *B.* ὐκ.

l. 16. διὸ μὲ μνεῖα ωγχ] *Interp. & ideo nihil homo non molitur, vt post mortem possit eius esse memoria. Verùm mihi de hoc loco non liquet. Num illud* πωεῖ *pro* molitur *homo, meis auribus durum. Ingeniosissimus Boisius totum hunc locum sta legendum censet:* τὸ δὲ πλεῦ ων τοῦτο πασῶν (ὁ πολὺ ἢ δανεῖν χρῆσπ' τιερον ἢ) δι. διὸ ἐμνεῖα ωγκαύματο πεῖ ωφ . ἀκρό. ἐν τὰς χεῖρας αὐ& ἢ) τὸ μὴ ἢ πλάτιλι μὴ μνησανδέσθαι.

l. 18. *post* πλάτη *ad lit B.* τόδε πα πεῖν.

l. 33. *post* ἀχθὸν *addit B.* ἀχεσ.

l. 36 ἐπορεύ ει] ἢ. πο ε ιεῖ

Pag. 561. 2. ανώτερος] *B.* κρείττας.

l. 3. φίρωσθε] *B.* σέρε.

l. 11. *post* καὶ δι ιν *addit B.* διέρρηξεν.

l. 32. ἐπὶ ἀγῶ] *Hæc totidem verbis & hoc ordine non reperiuntur. Huic tamen affine est quod legitur Psalm. 91. 8. 9.*

l. 34. διαγνὸν] *B.* ωχ'ενν

l. 42. B. Ῥφὼ] *Propius ad Hebræa,* Ῥαφαὼθ. *Sed Hebræa in nostris Codd. vbiq; scripta corruptissimè, quod semel monuisse sat erit. Si quis correctiora vult, adeat ipsum Hebraicum contextum, quem tamen Iohannes noster non adiit, sed Hebraicum*

Græcis perscriptum lateris, qualia passim, vt opinor, in oclusis circumferebantur.

Pag. 562. 6. φαίνεται ὲν] *dele* ὲν *cum B.*

l. 14. τοῦ αὐτοῦ ἐχθροὶ ὄχθ Θεοῦ] *lego* τῷ Θεῷ.

l. 17 *post* πονηρὸς *B. addit* ῥᾳδιουργήμονος.

Pag. 563. 2. απιστῆ] *sc. Deus.*

l. 29. *post* λέγειν, *addit B.* τὸν Κύριον.

l. 30. *post* ἀνοίγουσι *addit B.* ἡ ἀπ ἐνοῶν τῆς ἀπωλείας τὸ μέγαθος;

l. 34. *post* πεσοῦνται, *adde cum B.* τὰς ἐντολάς.

Pag. 564. 25. μηδέποτε κλαυσῃ ἐπιμένουσα] *hoc est, vt opinor,* non timore pœnæ.

l. 30. συνεχώρησεν] *B.* συνελήφθησαν.

l. 31. *post* πολέμου, *B. addit* ἀφθόρα.

Pag. 565. 3. καιρὸς] *Interp. videtur legisse* καρπὸς.

l. 5. μεταποίησιν] *Huius lacunæ supplementum, vt & reliquarum asterisci signaturarum, vide in appendice volumen ocli.*

l. 14. *post* πάντα *B. addit* ὄντως.

l. 20. ἐν πονηρίᾳ ὄντες] *Hunc locum absq; interprete foret putarem integrum: qui sic videtur legisse, ἐν πονηρίᾳ ὄντες οὐκ θαυμαστὸν οὐδὲ οἱ φρονίμοι κατακάμπτεσθαι δύνονται ὑπ χαλεπῆς καὶ δικαίου κρίσεως.*

l. 38. καρδίαν. *B.*

l. 40. οἱ ἐξουθενοῦντες] *A quibus tamen varias hoc loco Chrysostomus: vt verisimile sit aliam quandam versionem fortassis ex omnibus concinnatam, tum fuisse Ecclesiæ in vsu.*

Pag. 566. 43. διαλέχθης] *Interp. videtur legisse* διαλέγχθης.

Pag 567. 8. ὃς ὁ] *B.* πάλιν ὁ.

l. 21 ἐπιζήλωσα] *B.* ἐπεφύλαξα.

Pag. 568. 8. καὶ εἶναι ἐκλεκτὸν] *interpres videtur legisse,* καὶ ἐν παιδεῖα καὶ ἀξίωσιν.

l. 10. *post* ὀπισθεν ὡς *B. addit* αὐτῶ.

l. 15. παρεκάλεσα] *B.* παρέκυπτον.

Pag. 569. 10. *post* λέγει *B. addit* πρὸς *cum margine.*

l. 19 ιεβελ] *propius ad Hebræa,* label, *sed quorsum* ἀπὸ δεῦρο *conantur* διορθοῦσθαι, *ne ipsi quidem autoritatis est: illecta?*

31. *post* παρὸν κε *B. addit* τὸ μωρὸν.

35. *post* ὑπέδειξεν *adde ex B.* καὶ Ἀνανίᾳ καὶ τῆς Σαπφείρας.

Pag. 570. 16. *post* φόβον *addit B.* καὶ πόνον διὰ τῆς ὠδῖνος.

l. 27. *post* χρυσίου *B. addit* καὶ συνεπίπτον, *rectè.*

l. 41. ἡγωνίακεν τῇ φύσει] *interp.* naturæ adhæret. *fort. mendum subest.*

Pag. 571. 1. ἀφθάρτου] *B.* ἀφθόρου.

l. 2. *post* συνέλαβε *B. addit* ὡς ἔτεκε.

l. 3. ἐν καιρῷ τῆ τόκε ἡ ὠδὶς] *locus est manifestè imperfectus. Vide appendicem. Occasionem errori prebuisse videtur idem verbum* ὠδὶς *bis positum, qui mos est festinantibus librarys ab eodem verbo ad idem transilire, omissis intermedijs.*

Ib. post τὲ *addit B.* τ.

l. 4. *lege cum B.* καὶ παρεχὲ.

l. 5. *post* διαπαύεται *addit B.* ἀφ ἑαυτῶν καὶ πανταχόθεν *rectè.*

l. 16. *post* ταῦτα *B. addit* οὐδεπω.

l. 21. φθέγγεται. *B.*

l. 22. αὖ] *B.* καὶ.

l. 23. & 24. *pro* ἀνέχεται, & αἰσχύνη *lege cum B.* ἀνέχεσθαι & αἰσχύνεσθαι. *planior tamen esse constructio, si reliquis vt sunt stantibus pro* γυναῖκα ἐχούσαν, *legeretur,* γυναῖ ἐχούσα.

l. 33. πα) κάλι *deest in B. Ib. post* δυκίαν *addit B.* οἱ ἀδελφοὶ.

l. 40. τοῦτο μείζονος ἰσχύος] *absunt à Cod. B.*

Pag. 572. 2. *B.* καταζῶντα.

l. 15. *post* ζῶσα *adde ex B.* ἄλογον.

l. 19. *B.* ἐπιδίωκτο.

l. 29. *B. delet* γὰρ ὅτι.

l. 37. *pro his verbis,* ὑδάτος ἢ ὕπνου πρὸ ἡμέτερον, ὡς αὐτῆς ὀνομάζεται, *quæ in C. & Vat. reperiuntur, interpres Latinus & B. legunt,* ὑδάτ ἢ ὕπνου ἐπιδιώκει πειθῆ σὲ ἀνέτως, ὡς τὸ συνεχὲς ὁμιλεῖν τῷ Θεῷ, ἢ συνεκὲς ἐυχεσθαι· σπ. ἢ φιλίαν πρὸ Θεῷ.

Pag. 573. 36. *post* ἕαν πρὶ *deleto* ἀφίσωσιν *(quod aperte mendosum est) lege cum cod. B.* διδόντων τὰ τὸν Θεὸν, ἢ μᾶλλον ἑαυτὸν, ἀφιερώσων διὰ τὸν Θεὸν.

l. 38. πλείονα] ἢ τὰ πλείονα ἀφελοῦντων.

Ibid pro ἀκολασίᾳ. *B.* ἀκολασθῶ.

l. 42. *B. sic:* τοῖς ἢ ὀρεγομένοις μετὰπολλῆς ἀκριβείας τὸν ἀπολαύσεως τὸν γινέσθαι

Pag. 574. 2. *dele cum B.* καὶ τὰ ῶν *prime, & post* τὸν *adde* παῦτα.

Psal. 8.

l. 9. ὁ ἢ ΕΒεσῖος', λαβεῖν σου', ἄλλοι, ἀγαθὸν] *pro* λαβεῖν σου *rescribe* λαμβάνει (*& sic scribitur in cod. B.*) *qui error non tam ex ignoratione linguæ Hebraicæ, quàm ex simultudine β, & μ, apud librarios Græcos ortum habuit: vt è contra Psal.* 11. λαμὴ Λὰμ *pro* λ Ενὴ *errore* αὐτηρθρω. *Iam illud ἄλλοι. ἀγαθὸν corruptum esse animadvertis doctissimus Allenus pro* ἀλ ἀγαθὸν *locus ergo sic etiam ad mentem Chrysostomi restituendus.* ὁ ἢ ΕΒεσῖος ἀμαυρωσὶ ἀλ ἀγαθὸν. *Porrò Chrysostomum non hæc ex Hebraicis fontibus sumpsisse, sed ex octuplo, vbi inter cætera Hebraicum textus Græcis perscribebatur, pro certo habeo. reliqua huius generis emendare non est operæpretium, cùm ad Hebræorum fontes iam omnibus aditus pateat. Illud tamen non nudum ex literis illis in exteriore margine ex codice C adscriptis significare 70 interpretes: α, Aquilam: C. Symmachum: θ, Theodotionem: ι, Quintam: ε, Sextam: ipsumq; demum Chrysostomum videri (vti & Ecclesiam, opinor illis temporibus) vsum, esse potiùs τῇ κοινῇ, quam puto ex omnibus concinnatam fuisse, quàm versione Septuaginta Interpretum.*

l. 30. *post* ὑμνοῦντες *addit B.* τὸν θεὸν ἡμῶν.

l. 35. γεωδιῶν] *B.* γεωεξάδια.

l. 38 ὅλως κακῶς ὄν] *Interpres videtur non legisse* ὄν, *& quidem puto* περίκλειν, *nisi legatur* ὄ,π, *vel* π *sine* ὄ.

l. 39. *post* πόνον *B. addit* κ.

Pag. 575. 4. τέτο] *B.* τότον.

l. 6. μὴ τῆς φιλαπλῆ] *adde* ἀγγελικῆς *ex cod. B.*

l. 35. ἀλλὰ & ζωωτέον] *ad marg. est C. Symmachum, vt opinor, significans. Quam tamen versionem Scholia in editionem Romanam* ἀφ ὁ. *tribuunt Sextæ:*

xte: proximè precedentem tran. Codex noster, quam Scholia memorata tribuunt Aquile.

l. 41. ἐν ᾧ καὶ ὕστ.] fort. inquit Boisius, ἐν ᾧ μὲν τὸν αὐτὸν ὕστερον χρόνον.

Pag. 576. 2. ante ἵνα adde ex B. τύπ☉.

l. 16. οἱ ἑπτὰ οἱ B.

l. 22. ἕτερ☉] ut marginem adscriptum θ. Theodotionem, nimirùm huius interpretationis autorem, quam immensi scholia Romana tribuunt Aquile.

l. 40. ante ἐκεῖνον B. addit, ὑπὸ τῆς χρῄσεως.

Pag. 577. 24. ἃ παῦε ὑπὲ παῦτα λέγωμεθ᾽] B. optimè, ὧν παῦε, ὑπὲ παῦτα λέγωμεν.

l. 25. B. πέμπτη ἀναβάσεως B.

l. 36. πεντακισμ. ἐν πλάει] A temporibus quidem Pompeij, non Constantini. sic tamen, si bene memini, numerat in orationibus κατ᾽ Ἰουδαίων. ἐν πλάει, deest in B. Casaubonus putat errorem esse in numeris tam hic, quàm in orationibus contra Iudæos, ubi πεντακόσια, & ὑπερβολὴ, referendum τ᾽. hoc est, πεντακόσια.

l. 41. δόλια ☉τ.] Videtur deesse aliquod verbum. Vos inuasit, addit Interpres: quasi legisset, ὑμᾶς κατέλαβε. neq; enim τὸ αἰφνίδιον, potest ὑπὸ κοινοῦ repeti.

Pag. 578. 9. ἐ. ἡμασιν.

l. 39. ἐξηγητάσματ᾽] Locum innuit Amos c. 2. 7. sed in verbis, ut sæpe aliàs apud Chrysostomum & alios Græcos patres, est discrepantia: ut in loco mox citato ex Ezechiele c. 22. 27.

l. 40. B. παρεύσαν ἐν μετοχίαν.

Pag. 579. 13. B. πανσῶ.

l. 18. μὲ κλάσμα] Basius sub intelligit, γένεσθαι.

Pag. 580. 8. ἐξῆ. σαν B.

l. 9. post ἀναγκαίως B. addit ἐρημίων, rectè.

l. 11. τίνων] ἐ. πεῖσαι.

l. 23. τρεῖς ἑβδομάδας ἐν ἥμισυ] trium hebdomadum & semissis nusquam mentio apud Danielem. Interpres, lxx. hebdomad. & dimidium.

Pag. 581. 30. τοσοῦτος] lege cum B. ὑπαίνεται.

l. 33. post ἐ μεγαλωστὶ σαι B. addit, διὰ τοῦ σωτείαν τὸ ἓν ἀνθρώπων γένος. rectè omnino.

Pag. 582. 5. post φόβ☉ B. addit ἔσαι.

l. 13. καταπειζόμεθα B. rectè.

Pag. 583. 14. post ἓν B. addit ἀνθρωπος, rectè.

l. 21. post ὑποτεταγμένον B. addit τῷ πολλῷ ἀδικεῖ.

l. 25. post γὰρ B. addit, τὸ ἀρχαῖα σημεῖα. rectè.

Pag. 584. 13. post φεύγεις addit B. αὖ ἐπ.

l. 15. post ἐνεργείας addit B. δημιουργοῦντα, rectè.

Pag. 585. 8. πέρας ἐκέχει] quod fortassè in quibusdam exemplaribus expressum reperitur.

l. 12. συλλογισμὸς] B. συλλογισμός.

Psal. 9.

Pag. 585. 37. post ἀγαθῶν ex B. adde ἐυχαριστῶν.

Pag. 586. 1. post ἓν addit B. παρόντων.

l. 6. post ἀληθῶν adde ex B. τοῦ ἀπεσταυρωμένου.

l. 27. φθαινᾶ] Interpres videtur legisse, ὀπισθαινῶ.

l. 36. post ψυχῆς addit B. ἐγγίνεται.

l. 42. ante αὐτῶν τῆς γῆς B. addit αἰχμαλώτους.

Pag. 587. 25. post φιλοσοφία B. addit ἀφανῆς.

l. 32. post ἡδονῆς adde ex B. ἀσέβημα τος ὑβρεως.

l. 34. post ποιεῖ B. addit τὸν ἀληθῆ.

Pag. 588. 6. B. ἐπεκρύπτασεν ὅλως ἑαυτῆς πρὸ ὑσίας.

l. 15. post ἐκπόδιον addit B. μαπάνης ἐ κενὸν.

Ib. ἂν μὲ γὰρ μαλακλὼ εὕρῃ] sc. Diabolus. Interp. tela quæ mittuntur à diabolo, quasi ita legerit, ἐὰν ῥῇ τὰ τῆς διαβόλου βέλη. sed cùm insequenti membro non tela ipsius, sed αὐτὸς dicitur ἁπίπτειν ἀ ἀναπτε, nostra (ut opinor) lectio ferri potest.

l. 24. post ἀφαπᾶ B. addit ἑαυτὸν.

l. 26. ἑαυτὸν B. πονηρὸς.

l. 38. post πρῶν B. addit ☉ἐγγραμμα.

Pag. 589. 18. διωλίγιον] ἤχουν ὀλίγου. μίγα ἐ σφοδρὸν, διαπεπαμένον. Hesych. ens assentiuntur etiam reliqui Grammatici. Etymologus, διωλύγιον, τὸ δι᾽ ὀλίγου ἰὸν. Interpres aliter, secutus numerum significationem verbi διολκύ᾽ω.

Pag. 591. 11. ☉ὐκ ἐπαῦδα] ὁ ἐυπαῦδα aptius videtur Alleno. neq; enim hic rationem aliquam reddit eius quod præcesserat, neq; agnoscit Interpres.

l. 16. post βοηθὸς B. addit ὁ ἐυκαιρίας ἐ ἀλλαχαν;

Pag. 592. 5. post ἐκπτώσεις B. addit ἀσπίτων.

l. 13. ὁπ᾽ πίπτει] B. ὁδὸ τὸ ζητᾶται.

Pag. 593. 38. post σοῦ B. addit ἔπ᾽ μοι σέφανος.

Pag. 594. 15. οἱ πρὸ τρεῖς παῖδας ἀναβάντες] Hæc pars historiæ, quæ etiamnum in Chaldæo extat, tempore Chrysostomi, ut videtur, in Græcis etiam codicibus extabat, quæ nunc in omnibus, quod sciam, Græcis vulgatis desideratur.

l. 17. post Δαυὶδ B. addit τοῦτο.

l. 27. post ἀγάλμα addit B. ἀβ᾽ χείρων: ἐ κατασυνδέδυκεν εἰς πὸν διάλογον.

Pag. 595. 2. διάψαλμα] B. διαψάλματα.

l. 9. ἔτι ἐκεῖ ἄτεσθ᾽ τι ὀπ᾽ πτεῖ] Interp. nonsemper fore remissionem & laxamentum, meliores fortassè nactus codices.

l. 36. ἀλλ᾽ ὑπομένατε] B. ἀλλ᾽ ὑπομένων, ut in margine.

l. 41. νομοθεσίας] B. νεθεσίας, ut in margine.

Pag. 596. 24. post ἐωυτὸ B. addit ὁ σεβρῆτης.

Pag. 598. 4. πλὴς] sperabat, pro timebat, ut etiam Latini.

l. 16. ἐν ὑπερόφῳ B.

l. 21. B. ὦπᾶ, ut in marg.

l. 32. B. ἐρήσατε.

Pag. 599. 7. post πνεύματ᾽ addit B. σοῦ εἰς πέλας.

l. 18. post ᾧ B. addit γρ᾽.

l. 21. βοηθ᾽] B. βοηθῶν.

l. 24. ὅλασα ἐ φῶνᾶντα] melius quadrat sententiæ ἐλάσει, φῶνᾶσαι in secundâ personâ.

l. 36. μεγαλορ] B. μέγα φρ.

l. 42. κἂν μὲ νωᾶδ᾽] post hæc verba inseruit quædam Latinus interpres, quæ doctissimus Alleynus ex ingenio ita reddit: κἂν μὲ νωᾶδ᾽ ἐδ᾽ ὅλως ὁ τῇ δωσεσίᾳ ἐπιχορήσας, ὁ ἅρπαξ, ὁ πλεονέκτης, δύνατ πάντως. sed locus sine vi, ut opinor, integer.

Pag. 600. 21. post ἀπολλαγῆτε B. addit τῶν ἀπάντων.

Psal. 10.

l. 37. post ἀκατασκήπτος addit B. ὅπλον ἀνίπητον.

Pag 601. 9. post ἐυκολίας B. addit ἀπόδοσις

l. 26. ἀκλευσμένον] defectum viribus. hallucinatus est hic interpres.

l. 41. τὰ σὰ] sc. σκεύσματα, quod expressit interpres.

Pag. 603. 10. *post* μεῖς *B. addit* τῶ πονηρου αὐτῆς ; *l.* 24. βασιλέων *B.*

Psal. 11.

Pag. 604. 33. δὲ] *B.* νίαν.
Pag. 605. 15. πολλοὶ] *lege cum B.* πολὺ ὅσα.
l. 43. *post* διάκαιῆ *B. legit* ἐυμορφία.
Pag. 606. 26. *post* Θεὸν *B. addit* βοηθὸν.
l. 33. *post* ἡμῶν *B. addit*, τὰ λόγια Κυρίου, λόγια ἁγνὰ.
Pag. 607. 18. *post* ἔτη ϛ *B. addit* τριακόσια.
l. 21. ἡμεῖς] *lege ex B.* ἡμᾶς.
l. 39. *post* χίνητοι, *adde ex B.* ἢ ἐυδιδίνιῶν ἅπαντες, εἰ τὸ διδάσκοντες παῦται, καὶ οἱ μανθάνοντες, ἐν Χεισῶ Ἰησοῦ τῶ Κυρίω ἡμῶν, ὧ δόξα τιμὴ καὶ σεβασμὸς, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Psal. 12.

Hunc Psalmum in codice C. & Vat. fœdè mutilatum (id quod coniecturam meam valdè firmauit, codicem scilicet C. ex Vaticano fluxisse, quamuis enim non omnia prorsus eadem; par tamen vtrobiq; κολοβότης) integritati suæ restituimus ex cod. B. Vide appendicem.

Pag. 608. 16. ὑπὲρ τῆς ἐυνοίας] τῶ Θεοῦ *explet Interpres, quod tamen neq; in Vaticano, nec in codice C. reperio.*
l. 20. ἐπλανδάνετο] *Vaticanus* ἐπλανδάδησαν, *malè.*
l. 24. τῶ Θεῶ B.
l. 34. κνδυνολας] *aptius, quàm quod est in Vatic.* ἐυδαιμονίας.
Pag. 609. 2. μικρὸν] *ita cod. C. & Interpres, Vaticanus,* μακρὰν.
l. 6. B. *post* ὥσπερ *addit* γὰρ.
l. 14. ἀλλήλοις] *ita Vat. & Interpes. codex C.* ἀλληλοῦτοις.

Interpretationes in Psalm. 38. cuius initium in Cod. Lat. *Nonnulli scriptores hunc Psalmum Idithun attribuerunt*: & in Psalm. 39. cuius initium, *Nonnulli attribuunt hunc Psalmum beato Ieremiæ*: & in Psalm. 40. cuius initium, *Nonnulli quidem hunc Psalmum attribuerunt Dauidi, aly verò Ezechiæ*: has inquam interpretationes, quæ in nuperis editionibus Latinis Chrysostomo tribuuntur, monuit me Fronto Ducæus, vir doctissimus, & qui Chrysostomus noster plurimum debet, esse, vt sunt Theodoreti, & in ejus operibus reperiri, rectè omninò vereq; quamuis docti illi viri, qui in editionem Rom. ΡΡΧ. ἓλ notas scripserunt, vel errorem communem, vel codices parùm fidos secuti, hæc eadem Chrysostomo inscribant. Daniel quoq; Barbarus in catenâ Græcorum patrum, Latinorum codicum fidem secutus, ea non semel attribuit Chrysostomo, tum hîc, tum alijs in locis (vt in Ps. 2. &c.) quæ Chrysostomi non sunt, quæq; ipse in catenæ suæ codice Græco manuscripto non reperit, sed ex errore, vt dixi, Latinorũ codicum nata adiecit cæteris in catenâ γνησίοις: id quod confidentiùs asseueramus, quòd illius catenæ penes nos exemplar sit Græcum manuscriptũ pseudepigraphis hisce et adulterinis prorsus carẽs, cùm tamen cætera ferè consentiant. Quod eius institutum nescio quem admodum doctis hominibus, & ab omni fuco fallacijsq; alienis sit probaturus. Horum autem trium Psalmorum interpretationis initia in manuscriptis Theodoreti codicibus, quos nuper admodũ hîc in Angliâ nacti sumus, sunt huiusmodi. Initium expositionis in Psalm. 38. Τινὲς φασὶ συγγεγράφθαι τῆ Ἰδιθὰν αὐτὸν τὸν ψαλμὸν, καὶ ὑφάσαν, ᾗ τὰ ἑξῆς. Init. 39. Τινὲς εἰς τὸν μακάριον Ἱερεμίαν τοῦτον ἀναφέρουσι τὸν ψαλμόν. Init. 40. Τινὲς μὲν τῶ Δαυὶδ αὐτὸ φασιν, τινὲς δὲ τῶ Ἐζεκίᾳ τὸν παρόντα ψαλμόν. Porrò dissimulandum non est, cùm expositionem in hos Psalmos, tum in cæteros omneis, quæ Latinè extat Theodoreto inscripta, in nostris manuscriptis Euthymio Zigabeno ὁμολογῶ Κύρου (quæ etiam Theodoreti sedes fuit) tribui, minus rectè, vt opinor.

Psal. 41.

Homilia est ad populum dicta, in principium Psalmi, 41. non perpetua totius Psalmi expositio: nec quicquam habet ἀπομνημαπκὸν, aut simile cæterarum. adde habitam esse hanc post aliam de Melchisedecho. Eam damus ex fide duorum codicum C. & R. in quo reperitur inter διαρόρους & singulares, rectè omninò, non vt in codice C. cæteris in Psalmos Commentarijs interiecta.

Pag. 609. 24. κφάνισμα] *R.* καὶ τότε.
l. 25. Δυσκολία] *R.* Δυσχέρεια.
l. 27. ποιητικῶς Θ] *R.* ποιητικώτερος · *rectè. præsserat enim* ὑποδεέστερος.
l. 31. ἀξίνης] *Ex codice R. ita restituendus & legendus est locus, qui alioqui in codice C. manifestum continet solœcismum*: ἄλλον δὲ οἱ περιβάλλ. ἢ λύκον ὑπόντων τῆ ποίμνη, τῶν συεργα ἀξίνης, τῶν σφενδόνῃ μαπεχειζόντα · ὕτω τοίνυν, καὶ τὰ ἑξῆς.
l. 35. ψαλμὸν] *Accipitur in hâc homilia non semel pro versiculo, seu pericopa quadam Psalmi, vt opinor. Neq; enim alibi hoc sensu in Chrysostomo memini me legere: semel fortassis, qui tamen locus iam non occurrit. ingeniosissimus Boisius* ψαλμῶν *poni putat pro re audita, vt apud hunc nostrum* ἐπαγωγὴ, *pro* τὸ ἐπαγόμενον, *& 53. Isaiæ,* τίς ἐπίσευσε τῆ ἀκοῆ ἡμῶν ; *i. sermoni nostro, quasi dicat illam partem Psalmi, quam modò audiuimus.*

Pag. 610. 4 δεῖον] *deest in R.*
l. 6. κλαυθμυνεζόμενα] κλαυθμυνέζοντα *R.*
l. 7. πάντα] *R.* μυρίους.
l. 13. τοῦτο] *R.* τὰ αὐτά.
l. 15. καὶ συμφόρους *&c.*] *R.* καὶ κοινῶς μὲ συμφωνίας φάσεως, μίαν τινὰ μελῳδίαν ἀποτελοῦσι.

l. 17.

l. 17. ὡς ψ τῆς ψυχῆς *R.*
l. 20. ἐπιτείχουν ἢ εἶν ὁ Θεός. *& ibidem* ἔχ), ἔχειν *R.*
l. 21. τὰ δεινὰ *R.*
l. 23. ποῖσι] ποῖσί *R.*
l. 24. ὠφέλειαι] *R.* ἀσφάλειαι *rectius.*
l. 25. ἐκεκραυρύντων] *R.* κεκραυρύντων ἐργασαμένων.
l. 28. *pro* ἐν πάμμαση *R.* πάμματα Θ.
l. 29. *post* πανούσιους *repone colon.*
l. 30 λεληῖ] *R.* λέλυη.
l. 31. γλώσσης] *R.* βίσσιος.
l. 34. παῦται ψ λέγω.
l. 35. ἐπαυνῆται] ἀναμιάζητε.
l. 40. πάσιν] πασίων *R.*
l. 41. σεσοδαλμένοι] *R.* σεσοπωμένοι.
Pag. 611 1. 3. *R. sic legit & distinguit,* κατολαύοντας τοῦ Θεοῦ εὐχαριστείας, *deleto* αὐτῷ *ante* χρὴ *linea sequente.*
l. 5. ἀποπνεύσῃ] *R.* λυσῇ.
l. 9. μαλφθίας] *R.* φθῖς.
l. 11. ἀκείνης] *R.* ἐκείνῳ.
l. 15. γοιῶ] *R.* γαρ.
l. 18. *lege ex R.* μᾶλλον ψ ὑδὲ παρεκύμα.
l. 24. ἐὰν εἰς ταύτην ἐαυτοῦ] *R.* ταύτην ἑαυτῆς ἐαν᾽ κατ.
l. 30. ταύτῃ] *R.* ταῦτα, *ut in margine, rectius. & ἐχρῆτες* ἰσορχάσθα, *&* διωπεύσθα, πλπδωπικῶς.
l. 31. ὑδέ] *R.* ὕτε.
l. 33. σωρεὺς] *R.* τὸ δὲ τῆς γῆς. *& ibidem pro* ποίησας, ποιήσεις.
l. 35. εἰς πέρας ἄγῃ] *nisi* ἄγῃ *fenatur pro secundâ personâ subjunctivus medy, quod tamen rarum est, harebit tota huius loci syntaxis, cùm nec commodius sit nominativus, à quo regatur* ἄγῃ *in tertiâ personâ, nec, ad antecedens, à quo regatur relativum* ταύτῃ. *R pro* πέρας *legit* πέρατ, *sed non placet. Acutiss. Boisius sic ex coniecturâ legit:* ψ εἰς πέρατ ἄγῃ (*sc.* τὰ ἐπιτεθυμάτα τῶν πεθυμάτων) ταύτῃ ἐπιτελῶν τῷ ἀεὶσεν ψ ἁμαρτὼν ψόμω, ἵτως ἐρχόμεθ᾽ *&c.*
l. 37. ψ πᾶσιν ἀξιώσθα *R. Boisf. ex coniecturâ,* ψ τότε ἀξιώσθα.
l. 42. παρεδρεύων *R.*
Pag. 612. 4. ἐτέναξεν *R.*
l. 6. αὐαπήμαντες *R.*
l. 11. τοιοῦτος] *R.* τοῦτο.
l. 14 κοεσθοις] *R.* κοεσθαις.
l. 16. *pro* ὕτω, *R.* δὲ τοῦτο.
l. 24. ἢ πῶδας *&c.*] *R.* ψ πῶδες πατέρες, ψ οἰκεῖοι συγγενεῖς.
l. 34. ἔξεις] *R.* ἔχεις.
Pag. 613. 4. τότ.] *R.* αὖτῷ melius.
l. 7. ἀλλὰ ψ τὸ πείσ.
l. 9. ὅτι deest *in R. & mox rectè* emnino *delet R.* ψ ἄμαχον.
l. 16. κατανοήσας αὖ τὸ τοῦτο, ψ τὼ δίξαν ἐκπλαγεὶς τῆς μαγείας.
l 26. ἐπιδείξατο] *R.* αὐεδείξ.
l. 29. *pro* ωεροῦτα *R.* Δαεῖδ.
l. 30. *pro* ὄνομα ἄγγελα.
l. 34. *R. rectè* ἀλὲ, ὕτως φ.].
l. 38. σωτεῖας] *R.* φύσεως, *sed illud rectius.*
Pag. 614. 4. *R.* Θεμεὺ ἐρᾶσθ τὸν ἔρωτα, καὶ λαμπρὸν αὐάγειες πῶ φλόγα. *& ibidem pro* ἐπεὶ ὧν *R.* ἐπειδὴ γαρ.

l. 5. δὲ ἡμῖν] *lege cum R.* ἀφ᾽ ἡμῶν.
l. 6. ἔσα] *R.* πόσα.
l. 8. *R. post* εἶδεν *addit* μίαν.
l. 12. αὐτὸς] *R.* ὕτως.
l. 16. *R. delet* αὖω.
l. 20. *ante* ὅταν *R. addit* ἀλλ᾽ ἤ.
l. 21. ὄψει ποσοὺτῳ] *R.* ὀψεῖσι ὕτω.
l. 26. ἐδεῖ] *R.* χρὴ, *& ibidem ante* πάντως *addit* καὶ.
l. 32. ἀ ἔσεμβρ ; ἐκ αὖ ἀπολείθε ; ἐκ ἂν σεισθ. *& ibidem pro* ψ τὰ ἐμῦτήματα ἐαυ ψῖ ὅσα ἐκόντες, ὅσα ἀγνοοῦντες σφαλείθα, *R. legit* ψ ὅσα ἐκό. τες, ὅσα ἀγνοοῦντες δ᾽ πάραμεν. καὶ τὰ ἀμῦτήματα ἐαυ ψῖ.
l. 39. ψ ἐπ᾽ ὀδυνᾶ δυχερ *R.*
Pag. 615. 6. *R.* μ. πολλῆς τῆς ωερσ.
l. 8. *pro* φάλλο, *R.* κατοφάλλειν, *mutatâ plenâ distinctione post* φοσθρτερον *in comma.*
l. 10. δι᾽ αὐ ψῖ ψῖ ἐρχ. *R. & ib. pro* αὐτοῦ ἐαμ. λ. *R.* αὐτὰ ωλεπόμ.
l. 11. νοήσης] *R.* νομίσης.
l. 16. *R.* ὄρα τὸν ἑαυτῆς ἀφῆσαν.
l. 39. ἐλλ᾽] *R.* ἀλλ᾽ ὦ.
Pag. 616. 6. ποιοῦτῳ ὧν ψ ἢ ἰῖτε *R.*
l. 16. ἀλλὰ ψ δὶ ποιῆτε. *R.*
l. 19. διετέλεν μ. τ᾽ ἐυλαβείας, ψ τελ.
l. 21. *hunc locum ita legit R.* ἐπλεν ἐπεῖν, ψ δὲ οἱ βυλόμῦ. δεῖται, οἱ ἐαν᾽ τις τὸν Θεὸν ὕτω ὁ λίσσ. ἐ, δ᾽ ψῶν τὰ ἀσσὰ ἀυτῷ ὑμῦ ποίσιτο. εἰποῦ. ἐδ᾽ ψαν ἢ ψυχῇ μ. σεῖς τὸν Θεὸν, ἐπήκοα, τὸν ζῶντα.
l. 26. διαῤῥεῖ] *R.* καταῤῥεῖ. *& l. seq.* ἀνδῦν.
l. 30. ἐλωεικῶς ἐκείνος, ἔτε *R.*
l. 31. *pro* αὐσιον ψ δικαιῶ, *R.* τὰ δικαι. ῶ.
l. 32. ἐκποσεῖν] *R* ἐκεῖ ποσεῖν.
l. 38. *pro* δειλία. *legendum omnino cum R.* ἀδικίᾳ.
l. 39. πεῖς ἐλεει] *R.* κατωχρ᾽ρι.
l. 43. *R. pro* ἴνδυ, *legit* σιγῇ: *& pro* δίξαι, δεξαῖσαι.
Pag. 617. 7. πεῖῶ, ψ ἐυτελὲς ψ ταπ.
l. 19. ψ ἐνορῶῦμ ὅτι ψ δίκαια.
l. 23. ῥιώῃ γραφῆτε ἐποίκεια, ἀχάπ.
l. 35. λόγῳ τῶ᾽ δεδμῶ.
l. 37. *pro* ἐν πακτὶ καιρῷ τῷ, *R. rectius* πατὶ τῷ ἀληθιν καὶ
l. 41. ἤρκαι] *R.* δικαια.
Pag. 618. 1. *R.* ὃ τὸν βώμῳ κακοσκιδρύον.
l. 3. ὕτω] *R. rectius* ζῶντα.
l. 19. τῶῖς φιλοπονωτέροις *&c. vsq. ad* ἐπαῦδα, *l.* 20. *desunt in R.*

Psal. 43.

In hoc Psalmo, & sex sequentibus codicem Oxoniensem castigauimus ex manuscripto regio Lutetiæ, cum nostro quidem nullâ ex parte componendo: sed nullus est liber tam malus, qui non aliquid in commune conferat.

l. 43. ἐξορχίσασδε] *assentior doctiss. Casaubono & Boisio rectius esse, probum esse τὸ* ἐξορχίσασθαι, *eoq; veteres vsos Andocydem &c. & recentiores, Lucianum, Plutarchum, quinimo Chrysostomum ipsum iterũ pag. huius tomi* 836. 34. *pro* κατωχρώνειν, ὑδελίζειν, *metaphora sumpta, vbi* ψῖ ἐκπνευσάντων τὸ μυσίκεια *vt videmsit hoc loco* ἐξορχήσασθαι τὼ πολιτείαν τὼ παρόῤῥησίαν, *quod* 1. *Maccab.* 2. βεβηλῶσαι τὸ σύσσατα ψ ἑορτάς, ψ μιᾶναι ἁγίασμα᾽.

ἀγίασμα: & 2. Maccab. 4. τὰς πατρῴας πυλὰς ἐν ὕψει τὴν ἄνοδον, τὰς ἡ ἀλλοτριὰς δόξας καλλύσας ἠγείθη. Boisius. Nazianz. codem sensu: μᾶλλον ἢ διὰ πάντος ἐγὼ τὸ μίσος μυσήριον καὶ θεῖον ἐξαγοράσομαι;

Pag. 619. 1. pro βαρὺ, forte βαρύ.

Pag. 620. 2. ἄλλοι ἢ] Quid si pro ἄλλοι ἢ legamus ἀλλήτας; Interpres tamen & hîc & in proximè præcedentibus lectionem cod. manusc. tuetur.

Pag. 622. 39. πρὸ τεβέντας] fort. in Ægypto. sed de hoc loco nihil pronuncio. cæterùm eum si sensum sequimur, comma ponendum post ἐρίμου videtur. Boiſ. delet πρὸ τεβέντας.

Pag. 623. 6. οἱ ἑλπιμίσοι] ἁμάρτημα, ut videtur, μνημονικὸν. Vide locum Iud. cap. 7.

l. 23. πολὺ τὸ αἰδητὸν ἔχει] Interpres videtur legisse, ὁ πολὺ τὸ αἰδητὸν ἔχει, cui assentitur doctissimus Allenius, qui etiam illud Δέβωνον referendum putat non ad φέρεται, sed ad ἔχει, ut ab eo regatur, quemadmodum & τὸ αἰδητόν.

l. 35. δῆ ὧν τῇ Ἐζεκίου] Si historiam respiciat, inquit doctiss. Allenius 4. Regum 20. plane refragatur contextus ipse. nam vers. 7. dicitur, λαβέτωσαν παλάθην σύκων &c. sin autem historiam innuat 4. Reg. 19. 7. & 32. de prædictione quidem constare videtur, sed non adeò clarè de Hezechiæ fide.

l. 42. ὁ γὰρ πεντηκοντάρχου] sic 12. αὐθριαῖον· αὔτη ἡ ἐντολὴ ὁ ἅγιος θεσπεσιώτατος λόγος, ὑφὲ ἅγιος ἐν τῷ Ζωοδόχῳ Τάφῳ ἡμῶν ἀναστάσεως, ἀλλὰ μακρὰ τῆς κεφαλῆς· διὰ τοῦτο καὶ τελεύτα μοι τοῦτο.

Psal. 44.

Pag. 632. 16. περὶ παρ' αὐτῖς φιλοσόφων] Plato in Apolog. Socratis & in Menone.

Pag. 636. 35. βαρὺν ἀλεξ.] Βάρις variè exponitur. Basil. Βάρεις τοὺς μεγίστους περὶ οἴκων λέγει. & sic Didymus. Athanasius, Templa magnificè extructa: Cyrillus, Turres. Vide Hieronym. in com. in hunc Psalm. Daniel cap. 8. 2. ἤμην ἐν Σούσοις τῇ βάρει. Gr. scholia, βάρεις ἐπιχωρίως λέγονται οἱ ἐν Σούσοις αἱ μεγάλαι οἰκίαι.

Pag. 645. 19. ἅγιας & ἁγίης] Ἁγίας & in fœminino genere alibi non memini legere.

Psal. 45.

Pag. 649. 19. ποταμῶν] rectius Allenius noster, ποταμὸς. & sic legisse videtur Interpres.

Pag. 650. 14. ἀλλὰ πατρῴαν θεὸς αὐτὸν ὄχλῳ φιλανθρωπίαν] Interp. sed habemus à patribus traditam eius in nos benignitatem. videtur legisse θεὸς αὐτὸ, ut puto melius, inquit doctissimus Allenius.

l. 32. συγκατίθεμαι] non placet hoc loco. nihil tamen substituo melius. Boisius, τῷ περὶ δικαιώσεων πολέμῳ συγκατίθεμαι (i. συγκατίνυσι) καὶ τὸν αἰδητὸν πόλεμον. optimè, si pro αὐτῷ legas αὐτῷ.

Psal. 47.

Pag. 659. 41. Περσῶν χώρᾳ] i. Babyloniorum.

Pag. 662. 27. διαπρανάκμιν] hoc est, ἀπολύθεια. vox propria περὶ ὁ. Boisius.

l. 40. ἐγγόνων ἡμῶν τοῦ ἐωσεῖ] Post hæc verba, adiecta reperiuntur in volumine manuscripto, quod extat in Bibliothecâ Regis Christianissimi, quæ sequuntur, aliis excusa characteribus. Quæ tamen, præterquam quòd mendosa sint, γνῶσιν esse non puto, neq; agnoscit Interpres.

Psal. 48.

Pag. 663. 6. Antea monuimus, in hoc codice ϛ', in margine significare sextam editionem: ε, quintam, ὁ, septuaginta, β', Theodotionis &c.

l. 27. ναὶ καλδεῖ χδ] Manusc. Regius sic: ναί, φησὶ διὰ τοῦτο ἀρχώμενος εἶπον, παίτω τὸ ὄνομ' ἡ πάλιν ὑπάντων λέγων &c. omissis quibusdam, & oratione per prosopopœiam in persona Psaltæ figuratâ. Vtraq; lectio probabilis, sed superiorem Interpres videtur secutus.

Pag. 666. 30. καταγνώσεως] Codex Regius, καταφρονήσεως. Allenius legendum putat καταφρονήσεως, aut simile quippiam, ut sensui magis accommodatum.

Pag. 668. 9. ἵνα μάθῃς ὅτι σὺ τὰ ἔργα φύεται] ut scias quòd ipsa tibi opera parcent. Interpres aliam sine dubio lectionem secutus, ut scias quòd hæc dicuntur tua opera, eleemosyna &c. Boisius φύεται putat esse corruptum, & pro eo legendum φυσιοῦται.

Pag. 670. 7. ἡ γῆ] Interpres videtur legisse ἡγῆ, putas.

l. 39. αἱ γὰ οἰκοδομαὶ, τοῦ χρόνου] Locus est manifestè mutilatus. nihil enim est à quo regatur accusativus πλεονεξίαν. Interpres vel ex libris, vel ex coniecturâ videtur ita explenisse: αἱ γὰ οἰκοδομαὶ δυναμώθησαν τὸν τῶν πλεονεξίαν λίθῳ σθεναθῶσαι, ἐκ ὧν τοῦ χρόνου σθεναθῶσαι, ἀλλ' ὥσπερ σῆλαι &c.

Pag. 671. 11. ἐκ ἀνδριὰς, ὁ πόλις, ὁ παιδία. Interpres videtur legisse, ἐκ οἰκίας, ἐκ ἀνδριὰς, ὁ παιδία. quam lectionem sequentia planè confirmant.

Pag 673. 15. ἐπλανᾶσθε θεῶν] Interpres vertit corripere, ἐπλακᾶσθε θεῶν. Boiſ. ex coniecturâ, τὸ μὴ ἐπλανᾶσθε θεῶν.

Pag. 677. 25. ἐκ πεσχῆς] Interpres, timore. Regius codex, vt in margine.

l. 34. Διαψάλματα] Reliqua in hunc Psalmum desunt in codice Regio, & apud Interpretem: quæ nos ex optimo nostro codice Oxoniensi repræsentamus.

Psal. 49.

Pag. 684. 22. καίτοι τῶν θεσβιτῶν] Locus doctissimo Alleno suspectus de mendo. Boisius ex ingenio sic legi posse putat: ἡ διὰ τοῦτο τῶν θεσβιτῶν τὸν δῆλον ἔλεγε τοῦ μετ' ἐκ ἐλαχίστου διακονίαν ἐκ καταλυθῆναι καλοφορίου.

Pag. 685. 4. τοῦ θεοῦτος ἐυζώνων μηρίσιν λαμβάνειν] Locus mendo, ut opinor, non vacat: neq; libri, aut Interpres quicquam adiuvant, nisi quòd pro θεοῦτος Interpres videtur legisse θεῦ..ι. Boisius pro θεοῦτος, ex coniecturâ legit, παρ' ὠπῆ.

l. 41. οἱ κολαζόμενοι πίνου] Interpres vertit, quasi legisset, οἱ ἀλλοπαίοντες κολαζόμενοι πίνου. illic enim qui peccant castigationis pœnas.

Pag. 690. 7. ὅτι ὁ πρεῖ τὸν νόμον] Sensus flagitare videtur,

videtur, inquit doctissimus Allenus, τὸ legamus ὅτι περὶ τὸν νόμον. Vide Act. 21. 20. &c. Boisius acutè, sed semper, hunc locum sic ex ingenio interpolat: Σκεπτέον τὸ σκάνδαλον βελτίωσιν (ὅσῳ μεῖζον ἴσως. μείζονα δὲ ἴσως ἡ σωτηρία τοσούτων μυριάδων) ἢ διορθώσεως τῶν χωλείων, τοῦ τέως ἐπιλέξασθαι, ὅτι ὁ περὶ τὸν νόμον ἐκόλουσεν, ἡνίκα Σὺ τοῖς ἐυχροῖς ἐχυσαν ὑδ' ἑαυτῶν. ἐσκανδαλίζοντο &c.

Psal. 50. Hom. 1.

Hasce duas in Psalmum quinquagesimum orationes, sive homilias non agnoscit, aut non vidit ille ἐπίσκοπος ἢ φιλόχριστος ἀνὴρ, qui nobis Oxoniensem illam longe optimam Chrysostomi Commentariorum in Psalmos Συναγωγὴν reliquit. Et certè dissimiles esse cæterarum, præsertim priorem, hoc est, πολὺ τῶν ἄλλων ἧττον ὁμολογουμένως γνησίων ἀναπόκριτος ἀποδεῖξαι, lucè clarius est. Itaq; ἐπάχθω, non abiudico: cùm & magnos habeant patronos, Sixt. Senensem, & Iacobum Billium, & passim in Bibliothecis inueniantur Græcè sub Chrysostomi nostri nomine: & (quod mihi non leue γνησιότητος argumentum est) vetus iampridem in ecclesiâ Latinâ recepta sit earum versio. Quin & Græcorum neotericorum longè doctissimum Maximum Margunium Cytherorum episcopum earundem habemus assertorem in epistolâ ad doctiss. Dauidem Hœschelium missâ, quam mihi ab eodè Hœschelio transmissam, quia negotium hoc Chrysostomicum tota ferè attingit, visum est hoc loco subijcere.

ΔΑΥΙΔΗ ΤΩ ΕΣΧΕΛΙΩ, ΣΟΦΩΤΑΤΩ ΑΝΔΡΙ ΜΑ-
ξιμος ταπεινὸς Κυδωνιῶν ὀλίσχος, εὖ πράττειν.

[a] *Clarissimũ Georgiũ Patritiũ Venetum. ipsemet adeò Margunius, incomodissimo meis rebus tempore, paucos post dies obijt.*

[b] *Catalogum intellexi operũ Chrysostomi in Anglia repertorum hic inseruiũ meo excusũ, & ad Clariss. Georg. missum: quẽ catalogum Bibliothecæ suæ selectæ intexuit de Ioãne Chrysostomo scribens Antonines Possevinus.*

[c] *Sic cum scriptum esset in autographo.*

Ἐπαινῶ σε τῶν πρὸ τοῦ κρείττω σπουδὴν, σοφώτατέ μοι Ἐσχέλιε, δι' ὧν πεπραγμένων οἷά τινες νοητοὶ τοῦ κέντρου γραμμαὶ, ὁ τῆς σοφῆς πλάνης τοὺς σὲ συρρέειν. Εἰ δ' ὅσα σημεῖον ἢ ὁ τὰ λαμπρὰ τῶν Ἐρρίκου τοῦ Σαβιλίου ὦν ὅπῃ ποθὸς θησαυρὸς, οὐ τοῦ τὸν ἐκδοθῆναι τῇ ἁρίστῃ τῶν Χρυσορρήμονι ποιηθέντων διλογιχῶς πρὸς ἑαυτὸν. καὶ γὰρ ὥσπερ πρὸ τῆς καλῆς σωναγωγῆς τούτων σοι τὸ φρονεῖν κατεπτάρρικεν. Εἴθε ἢ χεὶρ γνώμῃ αὐτῇ χορήσειν τὰ τῆς σπουδῆς. ἢ γὰ αὐτῇ τε τῇ δυσεβείᾳ ἅμα, καὶ τοῖς αὐτῆς σπουδαστᾶς οὐ μικρὰ προξενήσει τῶν λειπτέλεσθαι, τοῖς τῇ τοῦ Θεοῦ δόξῃ τότε πλουσίᾳ οἱ ἀποκεισομένῃ δόξῃ μισθίᾳ σὺν ᾧ μέλοιτο. τοῦ μὲ δῶν αὐτοῦ πρὸς [a] τὸν βίον ἤδη μετηλλαχότα σκῆνος ἀνδρὸς αἰείγνων ὑπισολῶν, ᾗ ὅ, τι ἰῶ αὐτῷ κατέμαθον ὃ βουλόμενοι. ἐπεὶ δ' ἐκείθεν σὺ δὲ μία ἐλπὶς τοῦ λειπεῖν, δεύτερός, φασι, πλοῦς, ἢ τῆς πρὸ ἄλλων ὑπιχορηγίας ὑπίνοια. ἀμύθει τοι ᾧ πρὸ αὐτοῦ τῶν Χρυσοστομικῶν λόγων πεμφθέντα [b] καπάλογον ᾧ πρὸ ἐμοὶ συγκρουσάμενος, τῶν σκείνου ᾧ ἀριθμὸν σὺ ὀλιγοστοὺς ἢ περαιτέρω λόγους θῦσι νοσφακτιζόντα. οὔτοι δ' ἀρὰ ἀμφόρεως εἰλήφασι τοῦ ὑπιγραφάς, πλὴ τῶν εἰς ὃ πάρα, ἤτοι τὰ σαλπίγγια ἐπὶ, ἢ σὺν κτ' Ἰουδαίων ἕξ, σὺν τοῦ ἱερωσύνης ποσὶν τῆς, σὺν τοῦ ἀκαταλήπτου ὀκτώ, σὺν τῶν πίρυγίων ὑπιγραφομένων πέντε, σὺν τῶν μυθριάνταν, ἢ μόναπείων, ἢ σὺν, ὃς ἤδη [c] σωνελεξάμην σωναποκλείοντες, πάντων εἰκός. Ὧν γὰρ εἰς ὃ κτ' Ματθαῖον, ἢ κτ' Ἰωάννου, ἢ τὰ εἰς τὸν ἡλίου τῆς ἁγίου σκείνου ἀνδρὸς κατομνήματα τοῦ δύο τῶν ἐπῶν εἰς ὃ τῆς Ἀγῶνος ὄρους ὃ ὑπιλειρόμενον ἅγιον, ἄλλοις μοι σώματι πρὸ διετέμνη βιβλίοις. σάφε ᾖ ἢ πρὸ ἐμοὶ ἢ μόνον ὃ εἰς τοὺς τῶν ἀποστόλων πρᾶξεις κατάμνημα, ἢ ἡ εἰς ᾧ ψαλτῆρα ἑρμήνια, πλὴν τῆς δωδεκάτης ἢ πεντηκοστοῦ ψαλμοῦ, τῆς Ἀγγλικοῦ καταλόγου σὸν ἐξαλλάπουσα. Ταῦτα τῶν Χρυσοστόμου τὰ πρὸ ἐμοί. Εἰ δὲ πάντα τῶν σκείνου τοῦτα ἢ τοῦτα τῆς πάντα δεσιμωτάτῳ ἢ Σφωτάτῳ ὑπισκόπῳ τῷ Λονίνῳ σταθησάμενα, ἐγὼ τῆτο διέλαθε. ἢ εἰ σκῆνος Ἐνετῆσι τοῦ ἐξετασθὰς ἐποίησε, ἴσχα σὸκ ἀν ἠμεῖν τῆς ζητήσεως ἀνέθυσε τὸν ἐξανοίξαντα ἢ τῆς ἐμπίστου θυρέντος οἱ ποιμνίῳ τὴν

φυλακὴ πᾶσα καὶ δεξόμενος, δύασσον ἡμῖν ποίᾳ πλεῖ ἔρθυσιν. πειράσομαι γὰρ δίκαια, εἰ πνά πε καὶ τὸ δύναμαι πόρον ἐφίεσιμι τῷ ζητήματος. ΦΦ, ᾧ σοὶ ἐμὲ γὰρ γράμματα ἐπέδηκας, γνῶναι οὐκ ἴσχυσα. ἐφθάκει γὰρ ἄλλῳ τῳ, σοὶ τῷ ΦΦειτυχεῖ μοι, πα σὰ δίδωκας. Ⓒ τῷ Κυείλλου ξησαυροὶ σώζονται πᾶσ' ἐμοὶ, ἀπαιδεύτῳ γὰρ τῷ γλαφέως τυχόντες, πολλῷ σὸ αὐτοῖς ὑπιφέρονται πλεῖ ΦΦερόσεων. Εἰ δέ σοι τῶν χρείαν, μετ' οὐ πολυ πεμφθήσονται. ἀλλ' ὑπιζαχαίας σοὶ τούτων πλεῖ ἐκδοσιν τῆ Φωτίου ὑπιστολῶν. καί μοι δέαμελωύσας, εἰ ὑιέσι μέχρι τύτε σοὶ τῆ ἐμῆ συγγεμμένῃ τῆ σοῦ τῆ Θεοῦ ἐκείνου ἀνδρός ζι ἐπίσταλται. ᾧ ὁ πᾶσ' ἢ λόγος τῆς σοῦ βασάνου τυχών, δικαιοσύνῃ μὲ, τοῖς λοιποῖς συναεθήσεται. Εἰ δ' οὖν, βαδεῖ σοὶ δοῦλος ἀθήσεται σκότῳ. ἐρρωμένον σε ἀσφαλῶς ὁ Κύριος ψυχῆ τε ᾧ σώματι, ἀδρῶν σοφώτατέ μοι ᾧ λογιώτατε. Ἐνετίνδην, Μαΐου ἐγδόῃ ἱσταμένου, ΧΡ τὸ α χ β ἔτος τὸ σωτήριον.

His igitur adductis rationibus inter germana Chrysostomi hisce duabus homilijs locum damus: rectè, an secus, penes eruditos iudicium esto. nam eas Fronto, vt video, reiecit, ὡς ἀκατονόμαστους. Porrò eas, cuiusque sint (id enim in medio relinquo) exhibemus ex codice R. descriptas, & ex duobus codd. Viennensibus castigatas: quibus accesserunt in hisce notis variæ lectiones in priorem ex apographo Orientali, literis Or. notato.

Pag. 692. 7. *ματαίωσιν, ᾧ ὡς τὸν βασιλέα ΔΕΟΙΔ πλεῖ τῆς τῦ Θεοῦ. Liber Orientalis.*

l. 14. *post ἰδιάτας Or. addit, ᾧ βαρβάρους.*

l. 18. *γενέσθαι δὲ ὄντως τῷ λόγῳ τὸν] Or. πωῦσι δὲ κρίνουσι τὸν.*

l. 24. *Or. οἰκίαν.*

l. 25. *τὸ ὄφελος Or.*

l. 43. *φοιτικίδες] vocabulum ob formam vocis meritò suspectum doctiss. Casaubono.*

Pag. 693. 9. *post ὀπηγεσθαι Or. addit, ὅτι ἐσῆλθε πολὺς βαρβαρικὸς πλῆθος τῶν γωνείων τῦ Θεοῦ.*

l. 1. *In Or. deest πᾶν.*

l. 19. *ἐξηγεῖται] Or. ἐξεκόνισεν.*

l. 20. *τῆς εἰκυμένης] Or. τῶν οἰκυμενικῶν.*

l. 22. *δηγεῖται] Or. φαίνεται δηγούμενος.*

Ibid. post ἔξεσι addit idem codex τὰ ἀυτᾶ.

l. 24. *ἡμῖν λιθαργῦσα] Or. ἡμᾶς καταδῦσα.*

l. 25. *post ᾧ Or. addit ὑχ, & post νοήματα, addit, ἀλλ'.*

l. 28. *δυσπλησίαν] graue ac periculosum, Billius. at qui δυσπλησίαν alium longè sensum habet, & ab hoc loco plane alienum. Cod. Orientalis, δύσλησία.*

l. 31. *χῶν] Or. λί.*

l. 39. *περιενόησε το Or.*

Pag. 694. 3. *πρόχειρ] lege cum Or. πρίχρ.*

l. 4. *μάδησ] Or. melius ὑρᾶσθ.*

l. 5. *ante δίκρυα Or. addit ὅτι.*

l. 7. *post χωλὴ rectè addit Or. λέγουσα.*

l. 8. *ἰάσῃ] Or. ὑρᾶσ.*

l. 9. *ante αὐτὴν Or. addit ὅν.*

l. 11. *post ἄπολλα Or. addit φησι.*

l. 18. *pro, τὸ ᾧ πεσόντων ᾧ Or. habet ὑπόμνησ.*

l. 19. *ἐρήμῳ Or.*

l. 20. *πεζῆτ] Or. νίας τῆς.*

l. 23. *post ὧν, Or. addit, ὡς ἔφθασεν ὑπόν.*

lb. παπαιωμένῳ] al. παπαιωμένους.

l. 30. *ἀρετὴ] Or. ὠφελεῖ ἀλλ' ἀρετῆς.*

lb. καλία] Or. λίχα σωφροσύνης.

l. 32. *ὄσθεσιν] Or. ὀρθὸν ὑρχήσαντα.*

l. 38. *post ἀγαλείπτης Or. addit ᾧ κύριος, ᾧ ὑπόλοιπος.*

l. 43. *Or. sic: Ιωσιὰ, δικαίᾳ ΔΕΟΙΔΕΛΗΜΕΝΟΣ, τὸ κύριος.*

Pag. 695. 5. *post ἄλλον addit Or. ὑβρ.*

l. 7. *ἔφησε ὁ Θεὸς Or.*

l. 11. *ἀπορεῖ] lege cum Or. ὑποκρύπτει.*

l. 12. *τὸν ζητούμενον] Doctiss. Allenius reseribendum putat αὐτὸν ἐσόμενον, pro τὸν ζητούμενον, quod hic certè locum habere non potest.*

l. 18. *Totum hunc locum ita restituendum censet doctiss. Boisius, κακοπαμένος, ἐκ μὲ σωφρονῆ· ἄνοιας δ' ὅτι βάρος ὄρον ὑρυγμένον, ἔτερος ᾧ δικαίως κατασκαπτόμενον. ἐὰν μὴ σωφρονῆ· ᾧ τὸ μὲ κρίνας τὸ σῶμα τὸ ἢ χρὴν διαφθείρεται, ἢ νέον ὠκοδόμεται ᾧ διαστρωννύεται.*

Ibid ἐπίεσις] stolidis, *Billius, nescio quam lectionem secutus.*

l. 20. *ἀλλὰ] ᾧ Or.*

l. 21. *πανόπτου Or. rectius.*

l. 22. *κρίνω] Or. ἐυαγόμενον.*

l. 25. *ἐν ὕμνοις ἐσῶσε] εἰς ὕμνους ἀναπεμπόμενος Or.*

l. 28 *ὑπερχέσθαι. Or. melius.*

l. 32. *ᾧ. post. δὲ abest in Or.*

l. 33. *post ΦΦάπτειν Or. addit ᾧ τὸν πόλεμον.*

l. 38. *ἀυτῷ] Or. αὐτῷ. & ibidem post τῆς addit Θεοῦ.*

l. 39. *λέγει ὁ ἀλλόφυλος πρὸς αὐτὸν] Or. λέγων αὐτῷ. fort. melius.*

Pag. 696. 3. *ante ἀλλὰ Or. addit, κἂν ἐγώ, φησι, ἀδυνήσ.*

l. 4. *post ἀλλήλοιξεν Or. addit ᾧ ἐξήκασθ ὕβρεσι.*

l. 9. *post σοῦ Or. addit ὅτι, διὰ τὸ θεόσεβὲς σε τὸν πόλεμον κατάλυσις.*

l. 16. *τῆς ἴλκυος Or.*

l. 18. *lib. Or. deleto ᾧ, ante εἰσήκουσον, addit, ἀκόντως τε εἰ ἀλλοεὶ φόνου δον· οἱ ᾧ αἰδρες.*

l. 26. *Or. ἐσῶσε.*

l. 27. *ante ΦΦὶ Or. addit κρὶ.*

l. 33. *ᾧ σκοπὸς] lib. Or. melius, σκοπὸς δ' εἶναι ᾧ sine ᾧ.*

l. 37. *ὅτι αὐτὸν δ' ῥᾴον τὸν ὀφθαλμὸν Δωμάδα (inquit Eustath.) ἐκπῖν ᾧ ὀφθαλμὸν ᾧ σῖμα, ποτοῦ τὸ ἐκκολύ. pag. 160. 18. edit. Rom. Vnde hic consimili locutione, in fonte ipsimos ebullientis vnus ὀφθαλμὸν πηγῆς appellare videtur Chrysostomus.*

l. 43.

l. 43. ἴλνε ℵ] Cod. x unus V. legit ἴλαρα ℵ, ex quo ὑπὸ ὑπ-ηρετῶν. (ὁ μὴν τὸν καλ-λωπισμὸν, addit vetus Int-rpres) ἀλλ' ὑπὸ δικρύων καὶ ἐκ. ἰων νυάτα βρίξω ἢ στρωμνὴν μ.

Pag. 697. 1. lege βρέχων. al. βρίξω, & pro ὠπῶ, μω.

l. 7. δωρεὰς καὶ χ. est Θ] Or. δοπῆς.

l. 9. πλὴν βασιλέων] Or. τοῦ σκῆπ-τρου τῆς βασιλείας.

l. 10. ῥᾳδιομάτορ Θ ἐγένετο] Or. πότε ῥᾳδυμήσας εἰς τηλη-μαχίαν ἔπεσεν.

l. 15. ὀμμαπ] Or. ὑρνπ.

l. 23. αφ' ὧν ἀκούεις] Vetus Interpres hîc nonnulla addit, quæ nos in nostris codicibus non reperimus.

l. 29. post αὐτὸν addit Or. ὁ βασιλεύς.

l. 31. λέγω Or.

l. 35. ἡ ὀδυσία Or.

l. 37. δ ω.] Or. ὅμως.

l. 38. δρομαῖα ἤρχατο] Act 2. Regum 11. 5. dicitur: καὶ ἐπεστείλατο ἀπαγγεῖλαι τῷ Δαυὶδ. ut multa sunt ab hoc autore confictæ circumstantiæ præter historiæ veritatem. Post ἤρχατο addit Or. λέγειν.

l. 41. post λαλήσω addit Or. περὶ αὐτοῦ.

l. 43. post σὺ addit Or. εἶ.

Pag. 698. 3. λαλήσω;] Or. ἐπαλοχ ἡσομαι;

l. 5. δὴ ἀληθῶς Or.

l. 7. ante λέγει, Or. addit, ὁ Δαυίδ.

l. 12. ἰῶ] Or. ὦν.

l. 16. ὁ γραπτὸς; ἀπαγγέλ. φησι, πῶν.

l. 17. καὶ τρ.] Or. καὶ τὸ μέλλο τρ.

l. 24. ἀσυλογίας] Or. ἀδιαλύτου ἀληθείας.

l. 26. πολέμῳ ἕξη, ἐσφάζη ἡ, ἔπεσον. ἰδοὺ Or.

l. 29. τοὺς δύο ταύτας, καὶ φεύγετε. Or.

l. 33. post φεύγετε addit Or. διὰ τοῦτο λέγει, ψαλμὸς τοῦ Δαυὶδ, ὅτε ἐδίωκεν αὐτὸν Ναβὰλ ὁ φεύγοντος.

l. 38. λέγει, εἰσίλθη] Or. καλδίως αὐτὸν εἰσαλθεῖν.

l. 41. post νοσωδῶν addit Or. διὰ τί; & ibidem post κρύπτει addit αὐτὸ.

Pag. 699. 4. φεύγοντία] Or. φεύγοντα.

l. 6. post ἐκλθδδην addit Or. τίς ἡ ἀμαδς ; ἰῶ ὧχαι ὁ γραπτὸς γωαΐ-ης.

l. 15. post τί; addit Or. ὦν ἰῶ.

l. 25. λεβὲ τὸν νόμον καλδίως] Or. λεβεβαίωσε τὸν νόμον.

l. 29. Or. delet hoc loco πλὴν αἴδηων τῆς ὁδωίης, & post ἐλίγχει l. 30. addit πλὴν αὐδηων τῆς ὁδωίης πονηρᾶς, omnino rectè.

l. 38. post σοῦ addit Or. ὃ μὴ ἀποδάνῃ.

l. 43. καταχρίνει] Or. ὁ καταχρίνων ;

Pag. 700. 2. ante πᾶσα Or. addit καί.

l. 5. ἐμλωσα] Or. ἀπήγγειλα.

l. 23. αἰαδξαπο Or.

l. 28. ante κδικα Or. addit καί.

l. 34. συγκεχρδημ Or.

l. 35. post ἰῶ addit Or χτὶ πίχω.

l. 39. ἀβ βελαιώσων] Or. βαλδωδοι.

Pag. 701. 2. ἐπαδύσει βε, ἐκ Or.

l. 11. post πᾶσιν Or. addit ἐκεῖνΘ μὴ ἔχων γωαΐκα ἢ πορνδεῖ, καὶ οὐ ἔχων γωαΐκα πορνδεύεις;

l. 12. ἕλκυε] Or. πάδσε, ῥεῖται.

l. 13. γωαικὸς μι ; πάνυγε. Or.

l. 17. γεβ.λον. Or.

l. 20 πῶς ἂν βιάσαιμι τῇ πόρνῃ τοῦτο φεγδωΐσεξεῖπε, Or.

l. 23. τὰ σήματα. Or.

l. 26. ante ἔχουσι Or addit ἐκ.

l. 27. post δοκοῦσι, adde cum Or. ἐκείνους.

l. 29. αἰσχύνεται, ἀλλ' ὅταν ἐδαγκάζωσιν Θ εἰς τ. ἐυ. ν. κ. ἡμέραν, καὶ κατέχων τ. ἀ. κ. τ. γων. ἕκα, ὕτω ζωπῆσε, καὶ κράζων βοᾷ Or.

l. 31. post ἐκ κραδίη Or. addit χωΐτε.

l. 40. καὶ κωαπύσω Or.

Pag. 702. 12. καταζῆς Or. καταλήγε.

Hom. 2. in Psal. 50.

l. 31. σκαλδεται] Rectè annotat Doctiss. Allenus hoc nullam habere cum præcedentibus connexionem. Boisius acutè conjicit apostrophen esse ad auditores se mutuò impellentes, audiendi desiderio fortasse, aut aliâ quavis de causâ: & quidem tales apostrophæ alibi apud hunc nostrum occurrunt. vide orat. 2. Tom. quint. & huius Tomi pag. 714. l. 43.

Pag. 703. 5. καὶ τὸ ἡ ὀδυσσεφὴ,] Ab hoc loco vsq; ad φαρμακον l. 19. & pag. eadem à καὶ τῷ θεσπεσίῳ l. 22. ad ἀγθυμμὰ μυ l. 27 omnia deficiunt in cod. V.

l. 23. ἐπομίσῳ] magis ad usum linguæ Græcæ, ἐπομί-ζου δὲ τὸ φαρμακ ευ.

Pag. 709. 16. ἐκ. ἀλ' τοι τοῦ δρυκῆ τυ] Alunde hunc importatum censet Boisius.

Pag. 714. 13. παπιτοδεσσῶ ἰω] Locus est in nostris codicibus mutilus. Interpres explet, nemini dubium est, πωπ τευδ' λον.

l. 43. πολλὴ ἡ ἡδονὴ] Videtur, inquit doctissimus Allenius, hæc apostrophe esse ad populum, qui tum (ut verisimile est) alacriter & maximâ frequentiâ concurreret ad audiendum, adeò ut illius ecclesiæ seu basilicæ angustijs vix caperetur. Vide supra 702. 31.

Psal. 108.

Pag 718. 27. καλδέτω τὸν Θεοῦ ὁ Ναυῆ] ἐκέ-δοσαν ὁ Ναυῆ legendum ex cod. R. aut si retinemus καλδέ-τω τὸν Θεοῦ, ita locus intelligendus, ut τοὺς βε & τοὺς ℵ sint accusatui ante verba ἐυ ογεῖν & ἀρᾶσθ, non postea: hoc sensu iussus est Iosua à Deo, ut hæ tribus benedicerent, illis maledicerent, non ut his benedicerent, illis maledicerent, quo modo vertit Interp. aut sic lege ambigue. vide Deut. 27. 12.

Pag. 719. 1 μὴ κακῶ· αὐτὸν σ' ἀ.γ.ρ.] hoc est, nisi malè eum instituat, educet hoc enim sensu vitiatur Xenophon hoc vocabulo. Vide Budæum. Interpres nescio quid secutus, nisi. pfum referat.

Pag. 721. 26 ἐτέρων ἐυεργεσίαι] Nisi sinè accipiendum, inquit doctiss. Allenus, beneficia in alios à Deo collata.

Psal. 109.

Pag. 722. 9. φεσσεβόμενοι ἀλλήλους] ἀλλήλοις, vel φεῖς ἀλλή-ες, magis ex usu linguæ.

l. 11. Δαυὶδ κυλιπ.] credo ὑπὸ Δαυὶδ, vel ὑπὸ τοῦ Θ Δαυὶδ legendum. Nam vbi ipse appellatus sit David, adhuc quæro, inquit doctiss. Allenus.

Pag. 724. 2. ὁμοιόπωι] credo Chrysostomo scriptum esse ὁμοῖπων. Notum est enim illud Arrianorum quorundam effugium ὁμοίσιον fatentium. ὁμοίσιον nequaquam, & statim insequentibus in nostris codicibus τὸ ὁμοῖπων & τὸ ἰσόπων habemus.

Pag. 725. 27. τῶ ἐν μίσει] deesse videtur πολεμίοις, vt paulo ante locutus est, vel ἐχθροῖς.

Pag. 728. 30. ἐπέλαι] Bis ponitur in hac sententia, errore librarij, an meogitantia autoris?

Pag. 730. 12. Δεῖ φθάσον τὸν ὄρθρον] pro τὸν ὄρθρον legendum, τὸν ἥλιον, vt in cap. 16. 28. Sapientiæ, vnde hic locus sumptus est: id γὰρ necessariò sensus postulat.

l. 33. ὑπὸ τῦ Κυείου] Interpres, ex dominio, ἐκ τῦ Κυείου ὄντ, vel προσωνομάσθαι. Boisius ingeniosè, ὑπὸ τῦ Κυείου ὀνόματος.

Pag. 732. 40. ἐκρομφόλυ] Si vox hæc mendo non caret, pro deiecto in terram accipe, & oneri succumbente: aut βεβομβόλυ. telis vulnerato.

Pag. 733. 8. εὐδηνδε] lege εὐδηνδε.

Psal. 110.

Pag. 734. 8. κατηρεία.] fortasse κατόρθωσιν.

l. 11. ἔτω γὰρ ἐδόκει τὸ ἄρχειν] Apodosis, vt mihi videtur (inquit doctissimus Allenius) protasi dissimilis.

l. 25. ὅτι πολλαχῶς] ὅτι hoc loco abundat, vel πῶς *l.* 28. ante ταπεινῶται. alterum enim per se sufficeret.

Pag 735. 17. τῆ ἀνοίᾳ. τῆ ἀνθρώπων] Sensus est sine his verbis integer, cum his impeditus, aut figuratus.

Pag. 737. 9. εἰς ἐυεργεσίαν ἢ] pro ἢ, vel ὧν legendum, vel ὃς.

Psal. 111.

Pag. 745. 18. εἰ δ' ἐν τῆ γῆ] Interpres legisse videtur, εἰ δ' ἐν τῆ γῆ τοιαῦτα ἐδοξάσθη, ἐνδόκιον ἐν ἀρχαίοις ὄντως ἐπολαύσατο τῦ δίξης.

Pag. 749. 42. εἰς ἐκδίκησιν ἢ] deesse videtur κατενεχθεῖσα, aut tale aliquid: vel legendum, ἐν ἐκδίκῃ ἢ πολέμῳ.

Psal. 112.

Pag. 757. 42. τοῦ τῆς ἐκκλησίας] i. hanc sortem ecclesiæ, hunc conditionem. Boisius, τῆς τ' ἐκκλησίας.

Psal. 113.

Pag. 755. 3. ἡγιάσθη] introducta est sanctificatio, vertit Interpres.

Psal. 114.

Pag. 763. 33. ἢ ἄλλων ἀφελῶν] Hæc est enim huius temporis vsitata constructio.

l. 40. τὸ λέγειν] fortasse τὸ λέγειν.

Psal. 115.

Pag 772. 11. μάλιστα δυσία] Interp. videtur legisse, καλλίστη δυσία.

Psal. 117.

Pag. 774. 7 οἱ γὰρ δὴ] Interpres videtur legisse, ὅταν γὰρ δὴ τοῖς ἐναντίοις συμφέρωνται.

Pag. 775. 31. ἐν μισοφιλοκυκλικοῖς τοῖς χαλεποῖς] forte, τῶ χαλεπῶν.

Psal. 119.

Huius Psalmi & vnius, & triginta sequentium apographum ex C. descriptum emendauimus ex N. aditis etiam & inspectis in locis difficilioribus Codicibus in Regia Bibliotheca Lutetiæ.

Pag. 782. 9. πρὸς τὸς αἰῶ διαπεσεῖσθαι] Interpres: Si velis autem ad supernas peruenire mansiones, vt videtur legisse, δεῖ πρὸς ἄνω διαπῆ.

Pag. 784. 29. βέλονται] Interpres videtur legisse, ἐβέλοντο. sed libri consentiunt, etiam Regij.

Pag. 785. 11. ὅταν ἔχωμι] Interp. quando res nobis fuerit. & sic alibi memini Chrysostomum loqui: pro ὅταν ἔχωμι' π καιρὸν, inquit Boisius.

Psal. 121.

Pag. 789. 2. ἐμφαίνοντα] legendum, fortasse ἐφ' ὑμᾶς. sed & ἐπιφαίνοντα stare potest, vt conueniat cum ἐρωμένως. quod præcessit.

Pag. 790. 24. οἱ συμπορευόμενοί σοι] Interp. ita videtur legisse, οἱ συμπορευόμενοί σοι. φησὶν Videtur autem Chrysostomus, inquit doctiss. Allenius, hæc verba ponere, tanquam partem contextus, cùm statim subiungat interpretationem suam. τῦτο γὰρ &c. quæ tamen in Bibliis nostris non reperiuntur.

Psal. 123.

Pag. 796. 2. σου σῶσαι] Interp. videtur legisse, σε σῶσαι.

Psal. 125.

Pag. 801. 9. ἅπαν] pro ἄπαν, quod videtur mendosum, Allenius ἅπαξ, vel αὖθις fortè substituendum putat.

Psal. 126.

Pag. 801. 30. τῶν μὴ πρὸ Περσῶν ἀπαλλαγῆς] sic libri nostri omnes, & R. vel renuentibus tamen omnibus codicibus, legendum putat doctissimus Allenius, τῶν μὴ τῶν πρὸ Περσῶν ἀπαλλαγῶν, vt πρὸ Περσῶν sit pro ὑπὸ πρὸ Περσῶν. quemadmodum p. 801, 41. τῆ τυχίσῃ πρὸ κακῶν ἀπαλλαγῆ, pro, ὑπὸ τ κακῶν.

Psal. 127.

Pag. 804 20 κατάλυσις] mortua est. sic etiam p. 807. 30. neutraliter. male itaq; Interpres: interitus causa fuit. doctissimo Boisio tamen alluuia significatio magis hic placet.

Pag. 806. 36 εἰπὲ, vel, εἰπὲ μοι, vt est in margine. Interpres videtur legisse, εἶπον.

l. 37. γυναικὸς] Quid? neq; enim πᾶσα fumi potest ὑπὸ τοῦ καπνοῦ. Interpres, vxoris fertilitas, quasi legisset, γυναικὸς ἢ πλουτικῆς. aut simile aliquid: & tamen hoc idem esset cum πολλῶν καπνῶν.

Psal. 129.

Pag. 812. 28. ὀρᾶν] Interpres, illum obseruare: fort. εἰς ἐπιτήρησιν ὀρᾶν, vel, εἰς τὸν κύριον ὀρᾶν. Boisius.

Psal. 131.

Pag. 818. 7. ὡσὸ] *fortasse* αὐτός. *Interpres tamen legerat, ut videtur,* ὡσῶ. *potest etiam* αὐτὸν *ferri, ut ad* νεὰν *referatur. sed* πολιτεία *propriè ad personas spectat.*

Psal. 134.

Pag. 824. 13. τῦτο] *Bois.* τῦτο μόνον.

l. 14. παχύτερον ὢν ὁ ἀὴρ] *Hic nomine aëris, inquit doctiss. Allenius, significare videtur vapores & fumos solis calore extractos è materia terrestri & vda, qui & mediæ regionis frigore condensantur in nubes.*

Pag. 825. 21. αὐ᾽μων] *delendum hoc loco, ut opinor. & tamen agnoscit Interpres. Boissius ex ingenio peringeniose totum hunc locum ita refingit:* παχύτερα· ὁ μὲν ὑγρότερος, ὁ δὲ ξηρότερος· ὁ μὲν ψυχρότερος, ὁ δὲ θερμότερος. αὐ᾽μος δὲ μὴ νέφος ἐλαύνει. μὴ καθάπερ ἐφ᾽ ὕπων, ὁ μὲ θρασύτερον, ὁ δὲ ταχύτερον χωρεῖ, ἅτινά δὴ καὶ νεφελῶν καὶ αὐώνων, ὧν αἱ μὲ ὑ. σκ. π μ. ὐ. ᾽ᾳ. π. δ᾽. κ. φερόμεναι, οἱ δὲ ῥιπίδ.

l. 31. πότε γὰ] *videri potest l. quidnam τό τε. neq; tamen aliquid sequitur, quod hunc sensum fulciat. fortassis* τὸ *sine* τε.

l. 35. πιεῖ] ἰσ. *pot* ὦν.

Pag. 827. 20. θυμῷ ἢ κρίσιως] *Vsitata Atticis ellipsi, pro* θυμῷ μᾶλλον ἢ κρίσεως. *Interpres videtur legisse,* ἢ κρίσιως.

Pag. 828. 32. πιμωείᾳ] *Interp. egestate, aliam ut videtur lectionem secutus, fort.* ἐνδείᾳ *vel* στενοχωρίᾳ. *Bois.*

l. 40. Βαλαὰμ] *Atqui verba sunt Moab, non Balaam.*

Pag. 829. 4. αὐτοὺ] *scilicet Iudæos. & statim* κατ᾽ αὐτῆς, *de Iudæorum hostibus, aut Regibus Chanaan.*

Pag. 831. 1. μὴ δι᾽ ὧν ἐν τάξει] μὴ δι᾽ ὧν *non videtur legisse Interpres: fortasse, quia cum illis imperfecta & ἀκολούθως videretur sententia, quod mihi tamen secus videtur,* μὴ *scilicet* παρέλκοντος *post* πάντων. *Bois. pro* μὴ *l.* 2. *legendum putat* τύτων, *vel* ἄνευ τύτων.

Psal. 135.

Pag. 835. 5. πῶς μὴ ἅπω φανεῖσαι] *Interpres de lampade, quæ nunquam non apparuit, ut videatur legisse,* ἢ ἀεὶ, *vel* διὰ παντὸς φανεῖσαι, *aut tale aliquid: & ita sensum postulare videtur.*

Pag. 836. 5. τοῦτο πιεῖν λέγων] *vel legendum,* τοῦτο πιεῖ λέγων, *vel* τοῦτο πιεῖν κελεύει λέγων, *quo modo legisse videtur Interpres: vel, ut est in N.* ὁ ψαλμῳδὸς, φησὶν, ἐξομολογ.

Psal. 136.

Pag. 838. 16. ἅπασιν] *Interpres refert ad* δικαιοσύνην, *recte, ut opinor.*

Psal. 137.

Pag. 837. 37. δικαίων συγγένειαν] *Isaacus Casaubonus legit* δίκαιον συγγενείαν. *recte, ut opinor.*

Pag. 838. 43. κρὶ χοιμῶν αὐτῶ] *melius,* αὐτῦ.

Psal 138.

Pag. 842. 27. *Bois. ex coniecturâ:* ὅτι ἀπεκλ᾽ιμῶν ποτε᾽ μὴ νυῦ ἀπόλωμον.

l. 28. θέλεις ἀπ᾽ ἐμῦ] *malo,* ἵνα μῆ, *vel* ἵνα ἐμὲ *Bois.* μακρὰν ἀπ᾽ ἐμῦ.

Pag 844. 16. μετεκλίθη] *Interpres videtur legisse,* ἢ μετεκλίθη. *fort. rectius.*

l. 36. ὡς ἐξεκέντησαν ἀρχὼ κακλίρωτο] *lege* οἳς ἐξεκέντησαν ἀρχὼ συγκεκλήρωτο.

Pag. 846. 7. ἐξεκονίσθω] *Boissius,* ἐξεκονΐσθω, *recte, ut mihi supra.*

l. 11. οἱ ὀφθαλμοί σου] *Hic sequuntur in apographo nostro hæc verba:* Αντὶ τ̄ , ποῦ τ̄ πλάσαι μὲ, φησὶν. ἢ τὸ εἶφ ὀρράσασθαι. καὶ εἰς ἀφεξὴν ἐλήλυθ᾽, ἃ μῦ ταῦτα διαφεύγει ἐμαλλον, εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου· καὶ δὴ τὸ βιβλίον τῆς αἰχμάσως ἐγγεγραμμένης ἐν νάσαις σου πάντες, ὡς ἐπ᾽ ὀνόματι, καὶ οἱ ἡμέραι μὲ ἐφορίσαντο· ἡμέρας πλασθήσονται, καὶ ἐδεὶς ἐν αὐτοῖς. οἱ ἐν ἐμοὶ ἐν ἀφίσει καρδίας διαπεπλεγμένοι λογισμοὶ, ὡς ἐν ἡμέρᾳ ὁρῶντά σε, καὶ ὑδεὶς ὁ ἐνδεὴς, ἢ ὁ ἐπιγινώσκων αὐτὸν, εἰ μὴ αὐτὸς σὺ μόνος ὁ τὰ φρὶν ψῦσιως ἐπτεμένος. καὶ ἄλλως: ἐν ἡμεροφαίσει πλάσεσι ἐκ ἀγίων ἐντολῶν καὶ δικαιωμάτων σου· ἐν ἀγωσωίᾳ τῦ φωτοπαιοῦ βαπτίσματός, φησι, ἐνίοις πλασθήσονται, ἢ καὶ κτισθήσονται. καὶ ὑδεμία ἐν αὐτοῖς νυκτερινὴ καὶ ἀπίδεκτος ἀλλοίας στοτίμασι ἀμερισθήσεται. εἰ γὰ τὰ ἐκ ψῦσιως ἐδίκαται Κίεσις, πόσῳ μᾶλλον τὰ μὴ γένεσιν; *Quæ nos expunximus, tum quia in Manusc. vetere habebantur tantùm in margine, tum quia nec Interpres Latinus ea agnoscit, & sensum impediunt.*

Psal. 139.

Pag. 848. 29. εἰς πίλας ἀφίναι] *Boissius,* εἰς πύλας γαῶ ἀφίναι.

Pag. 853. 38. βελπὼ] *f.* βελτίω.

Psal. 140.

Huius Commentarij in Psalmum 140. aliud præterea nacti exemplar manuscriptum ex Bibliotheca itidem Collegij Noui Oxonij, eius ope nonnulla restituimus in melius.

Pag. 854. 36. μὴ πλὴν τὸ, Εσπέρες αὐλισθήσεται κλαυθμὸς, καὶ εἰς τὸ φεῦ ἀναλίσεις] *Hæc verba, quæ codices C. & N. agnoscunt, ut etiam Interpres, codex N N. non habet: sed pro eis substituit hæc:* καὶ ἕτερος, Επὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι καὶ ὑπνώσω, ὅτι σὺ, Κύριε, κτ᾽ μόνας δὴ ἐλπὶ κατῴκισάς με. *ex Psal.* 4.

Pag. 859. 43. ἕτερος διαγογγυσμὸν] *Sc.* ἀπώλοντο, *explendum ex præcedenti,* ἀπολλύμενον.

Pag. 860. 5. καὶ ἕτερος τύτων πλείους] *N N.* καὶ ἕτερος τύτων πλείους εἰσὶν ὁδοὶ ὑπόλωσαι τὸ μὴ φυλάξαντας

λάβοντας ἕως ἧβ τὸ ῥῆμα τοῦ.

Pag. 861. 28. ὁ μὲν δὴ] *N N.* ὁ μὲν δὴ ἧβ τὸ πολλὰ φθέγγεσθαι εἰς ἀπόλειαν. *Interpres lectionem cod. C. secutus.*

Pag. 863. 33. ἐγκαλύπτοντας τὸ πεπλημμ.] Qui peccatum aperiunt, *Interpres. legit, vt opinor,* ἐκκαλύπτοντας, *quod magis conuenit huic loco.*

Psal. 142.

Pag. 875. 35. ἧβ πλήρως ἔσται] *deest* τὸ, τῆς συλλύπης: *quod fortasse nota perscriptum erat: & ab imperito deinde librario omissum.*

Psal. 143.

Pag. 883. 28. πλὴν ἐυπρεπέως αὐ ἧβ] *Interpres videtur non legisse* αὐ ἧβ, *& potest abesse.*

Psal. 145.

Pag. 891. 18. *in margine* πλὴν ἀρχῶν ἂν ἐλέξατο] *Interp.* quæ accepit ab initio: *ac si legisset,* ἂν ἐλέξατο πλὴν ἀρχῶν.

l. 32. τῆς τέλης] *scilicet,* τῆς ἐυτελείας, *vt paulo ante.*

Psal. 147.

Pag. 899. 9. μὴ πᾶσα ἐπὶ] *nominatiuus est absolute positus. nullum enim est verbum quod ab eo regatur.*

Psal. 148.

Pag. 904. 40. αὖ ἀμετρίᾳ τοῦ πλὴν τούτων πλεονεξίας πεπλ] *Interp.* Si immoderatione aliqua redundantem eorum copiam despexeris. *deest verbum quod respondeat τῷ redundantem: fortasse* ὑφαιρεθήσεται, *aut tale aliquid. codices tamen omnes nostri & Regius consentiunt.*

Pag. 905. 22. ἐπὶ τοῦτο ἄγωσι] *Interpres, ad eas prouehantur: quasi legisset,* ἐπὶ ταύτας. *sc.* τὰς ἀρχὰς, *vel* ἐπὶ τοῦτο. *sc.* ἐπὶ τὸ ἄρχειν.

Psal. 149.

Pag. 907. 37. *in margine*] *& sic Interpres. Lectio marginis* ἔστω *est ex Cod. N.*

Psal. 150.

Pag. 909. 5. *in margine* ἀνθιβόλου λίχνου] *rectè doctissimus Alenus alterum putat redundare, & ex orâ libri fortasse in contextum irrepsisse.*

Psal. 51.

Commentarios in hunc 51. Psal. atq; in 101. et sex sequentes descriptos damus ex Bibliotheca Regia Lutetiæ (neq; enim alibi vsquam opinor extare) minimè quidem illos germanos, vt mirum sit doctiss. Billium has nugas ita voluisse ἀδεσποίτως in lucem edere. Nam quod ad 118. attinet, clarum est, fœtum esse recentioris alicuius & inerudit Græculi. de 101. & sex sequentibus idem video placere doctiss. Ducæo in annotatis ad ἀνδριάντας Chrysostomi nostri.

Pag. 911. 12. Τί ἐγκαυχᾷ] *Romana editio, & Interpres Billius ita distinguunt: τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ ὁ δικαιούμενος ἢ ἄλλῳ τῳ ἁμάρτανε ἀδικίαν ἐλεήσαντο. sed nos huius scriptoris, quisquis is est, auctoritatem, quip. 913. 29. ita distinguit, sequimur.*

l. 19. ἐναντίον ΑΒιμέλεχ] 1. *Regum.* 21. *vocatur* Αγχῦς, *Hebraicè, Achisb. dictus autem hoc loco & in titulo* 33. *Psalmi, Abimelech communi regum Philistæorum appellatione. Porrò nisi apud hunc nostrum (quisquis is est) inter Abimelech sacerdotem (qui tamen rectius Achimelech, & Marc.* 2. 26. *Abiathar dicitur, vt διώνυμον vel τετώνυμον fuisse necesse sit) & Abimelech Regem Geth (qui* 1. *Reg.* 21. Αγχῦς, *& Hebræis Achisb) rectè distinguas (quod hic noster aliquoties visus est neglexisse) mira erit in historia apud hunc nostrum confusio.*

l. 24. ὅτι ἧβ ἠλλοίωσεν] *Atqui hoc factum, postea, non tunc cùm esset in domo Abimelechi Sacerdotis, & adesset Doec. neq; enim interfuit Doec rei gestæ apud Abimelech Regem.*

l. 24. ΑΒ. μέλεχ] *Hîc Abimelech Sacerdotem necessario intelligamus, ad quem tamen argumentum* 33. *Psalmi non pertinet (nam* 33. *Psal. pertinet ad regem Abimelech tantùm, & hic* 51. *ad sacerdotem tantùm) sed mox,* ἀλλοιώσας τὸν νοῦν, *de Rege Abimelech intelligamus oportet.*

Pag. 913. 9. ὀλιγοστοὶ γὰρ εἰσὶ τὸ τέλος] Pauci sc. Psalmi sunt cum hoc titulo. *Vide Psalm.* 74. *nam quod sequitur,* ἧβ εἰς τὸ ἅβ μαλλῶν τῷ ξεστῷ πεφυκόσι δόκα, *Interpres Billius omittit, est* ἅβ *sine dubio depravatum.*

Psal. 95.

Homiliam in Psalm. 95. seu potiùs in duos priores eiusdem Psalmi versus planè κίβδηλον, & ineptis allegorijs & anagogis scatentẽ, quamuis passim per Bibliothecas descriptam, & ab Erasmo versam, in classem νοθευομένων reiecimus, iure merito, nisi fallor. eam ex Bibliotheca Noui Collegij Oxon. descriptam, & ex alio ibidem ms. emendatam excudi iussimus.

post

post editionem absolutam ad me à librarijs meis missum est apographum Constantinopolitanum, ex quo literis Or. notato varias lectiones inferius positas sciat Lector omnes petitas.

Pag. 916. 29. κρινά] *Codex Orientalis*, γνα.

l. 32. *post* ῥήματα *addit*, μᾶλλον ἐρχόμενα ἐπὶ τὰ δυνάμεων τῶν συμφωνίαν, *rectè*. *& sic Interpres.*

l. 37. ἐπῆρωσι] *lege cum Or.* ἐπίτρωσι.

l. 39. ἐλέγετο] *Or.* ἐγένετο.

Pag. 917. 2. ἀφῆκε] *ab hoc loco vsq; ad p.* 919. *l.* 22. *omnia in apographo Or. desiderabantur.*

l. 17 *ante* ἔφη, *addit Interpres*, Vide quomodo explicat donum, vide quomodo dilatat Theologiam, *codicem fortasse nullius pleniorem.*

Pag. 918. 7. σώματα] *melius* σῶμα.

l. 24. δ' ἐστὶ] *Sept.* ἐδήτ.

Pag. 919. 5. σωτηρίου] *Interpres addit*, Et aliam pro leprosis mundandis.

l. 25. τῷ *delet Or.*

l. 34. ἄλλη κρινῆ] *Or.* ἑτέρᾳ ἐνάτῃ.

l. 36. τῷ Θεοῦ] *Or.* τῶν ἐθνῶν.

l. 41. *Or. ante* εἰ *ponit colon.*

Pag. 920. 18. *lege* ἀφεγγεῖλε.

l. 20. ὄντας] *Or.* τῷ.

l. 22. *Or.* ἀγαθόν; *& mox* κακόν; *& post* ἔκσωσον ἐμὲ *addit*, ἐξῆς.

l. 26. ἀμπίλω] *Or.* ἀμπέλων.

l. 27. αὐτοῖς] *Or.* αὐτῷ.

l. 29. ἐν τοῖς ἔκσωσε. *Or.*

Pag. 921. 4. τοι] *Or.* μοι, *rectius.*

l. 11. ἐφεξῆ] *Or.* ἐφεξῆς.

l. 18. ἐξιλίσγκα] *Or.* ἐξέλασε.

l. 25. ἰωσὴφ αὐχένα] *Or. rectè*, ὁ ἰωσὴφ αὐχένα.

l. 28. ἐρμωδὸς. *Or.*

l. 30. *pro* ὕτω *lege* ὕντ *cum Or.*

l. 34. σίδη. *Or. & mox* τὰ ἄμα.

l. 35. *Or. delet* τό.

l. 40. τὸ] *Or.* τοῦτο, *rectè.*

Pag. 922. 1. Ναζωραῖος.

l. 2. σοι, ἵνα συντίμω, καὶ ἔδωκά σοι] *Or.* σοι. καὶ ἵνα συντίμω, ἔδωκί σοι.

l. 6. *post* πείσωσιν *Or. addit*, φησιν.

l. 7. ἐπλήρωσι. *Or.*

lb. ΕΦραὶτ] *Or.* ἡ ἐφραῖς.

l. 9. ἐδόκν] *Or.* ἔδωκαν αὐτῷ. *et mox* μόνον.

l. 11. ὑδλὴν] *Or.* ὕδλην.

l. 15. Σαλωὴ εἰας, *rectè. et sic in sequentibus.*

l. 19. *post* αὐτημερησίαν] *Or. addit* σοι.

l. 22 ἐυσίεναν] *legendum* ἀσίεναν.

l. 38. αὐτοῦτο] *Or.* ἐσφάλοντο.

l. 39. *lege cum Or.* ιμελεηθῆσι.

l. 43. *post* ὅσιων *adde* σου.

Pag. 923. 2. *Or.* συγχωρεῖ, *&* οἰκονομεῖ, *&* αἰσχύνων.

l. 18. προσκωνησάτωσαν αὐτὸν πάντες ἄγγελοι αὐτοῦ] *Or.* ἐνώπιον αὐτοῦ πάντες οἱ ἄνθρωποι.

l. 26. ὑρημῶν] *Or* αὐχμηρῶν, *rectè.*

l. 28. ἐν τῇ Σιλω. *Or.*

l. 36. *post* ἐυσεβείας *Or. addit rectè*, ἔχει ἕβραιος, τὸν φόβον. ἔχει μάρτυρες, πῶς συνέδησον τὸν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ στέφανον πλέκουσαι, καὶ περὶ τῆς ζωοποιήσεως τὸν Θεὸν αἰνοῦσιν βεβαιοῦντα τοῖς ἐρχάτοις τῆς ἐυσεβείας. *solenni librariorum errore ab* ἐυσεβείας *ad* ἐυσιεβείας *decerrantium.*

Pag. 924. 1. ἀλλ] νὴ, *Or.*

l. 2. ὑπ' ἀνθρώποις τοῖς δικαίοις.

l. 8. ὁμολογομένους *Or.*

l. 19. μιαιφόνους ἰ ἐείδη τὸ σῶμα.

l. 24. *post* αὐτὸν *addit Or.* τοῦ· ἀλλ' ἀνθρώπων ἀνθρ, καὶ πάλιν ὁ αὐτός· ὅτι ἀνθρώπων ἐκ ἐπόιησεν, ἀλλ' ἐδόλω- ῥέθη ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ, καὶ κύκλῳ παρέδωκαν αὐτόν: *& hic etiam oculo librarij ab* αὐτὸν *ad* αὐτὸν *transilientes.*

l. 38. *post* πολλοὶ *addit Or.* ἀδυνεῖς κύ.

l. 40. *ante* ἰχνοὶ *addit Or.* κ.

Pag. 925. 2. συγκαπε.

l. 3. Χεισοῦ] *Or.* Θεοῦ.

l. 4. ἐκκεκέντησαν] *Or.* ὤρυξαν. *sc.* τιμωρίᾳ. *Interpres*, plecti.

l. 10. *post* αὖ *Or. addit* σ'.

l. 12. παιδαγωγὸς] *Or.* παιδαγωγός.

Psal. 100.

Hanc expositionẽ ex editione Parisiensi 1555. & Ms. Regio Lutetiæ expressam damus, aliquot locis doctissimi Alleni coniecturis emendatam.

Pag. 926. 43. ἀποκρινόμενος.

Pag. 927. 7. κατερχάζομαι] *fort. pro* κατεργάζεσθαι.

l. 18 ὕτως] *fort.* μᾶλλον. *hoc enim postulat syntaxeos ratio.*

l. 39. πῶς ἔξωσιν] *puto delenda. quomodo enim vnà possunt consistere*, ὁρᾶσθαι *&* ἔξωσιν?

Pag. 928. 1. ἐνδυμήσεις *videtur deesse* κακαὶ, *vel* πονηρὰ. *neq; enim omnes* ἐνδυμήσεις, ἐσθῆ κακαί.

l. 6. καὶ πάλιν ἐπαπορήθη.

l. 13. κατακαυχᾶται πῶς πάλιν] *insolens, vt puto, constructio: sensus planus.*

Pag. 929. 29. *fort. legendum* ὡς ἂν ἐγίνοντο.

Pag. 930. 26. φελόξωτ] *videtur deesse* τε, *aut aliquis alius nominativus: nisi placet* τὸν κοινοῦ, ὁ γεθυνικός.

Pag. 931. 14. ἅλαστων] *i. coniectum.*

l. 22. τ' νὴ] *fort.* νὴ τ'. *& lin. sequ.* τῶ κηρύγματος.

l. 37. αὐτοὺς τῇ πίστει ζωωχθέντας] *neq; cum* ἔδη *congruere videtur, quoad Grammaticam, neq; cum* φυλὰς *quoad sensum.*

Psal. 101.

Expositio in hunc Psalmum & sex sequentes ad verbum penè ex Theodoreto sumpta, nisi quod adsunt quæ aliunde frigidæ quædam & ineptæ anagogæ & allegoriæ. Ex Theodoreti igitur codicibus manuscriptis hîc in Anglia repertis non pauca restituimus in melius, vt ex notis sequentibus patebit, neq; enim Theodoreti codicem, nisi post absolutum Tomum primum, nactisumus. Porrò neq; hoc celatum lectorem volumus, non Theodoreti, sed Euthymij Zigabeni nomen ambobus nostris manu exaratis præscriptum, falsè, vt opinor, cùm ipsissima sit expositio, quam Latinus Interpres Theodoreti nomine ediderit.

Pag. 932.

Pag. 932. 30. *Theodoreti codex rectius*, ἀρμόζει ὃ καί.

Pag. 933. 33. ἄλλον] ἄλλο, *rectius Theod.*

l. 37. ἃ οἱ δεῖνες] *nonum*, *pro* ὁ δεῖνα, καὶ ὁ δεῖνα. *sic tamen habet Theodoretus.*

Pag. 934. 11. προσκηδεμὼν Θ] *Theod. codex* προσκαλημένου, *rectius.*

l. 39. προορῶντες τὴν μελλόσης] *locus de mendo suspectus, quem sanare nequeo. Boisius post* προορῶντες *addit explendæ sententiæ*, τὸ κρίνω Θ.

Pag. 937. 12. δεῖνες] *Theod.* ἑκατόν Θ.

l. 19. ἴσμεν πως τῆς πρ. *Theodor.*

Psal. 102.

Pag. 938. 2. μίαν ἴσως ἡ ψυχὴ] *Assentior doctissimo Alleno aliquid post* ψυχὴ *deesse suspicanti ad explendam sententiam, ut τὸ μὲ σῶμα sit nomen periodi initium. ingeniosissimus Boisius sic locum restituit leni immutatione, μίαν ἴσως πως ψυχὴ τὸ μὲ σῶμα &c. recte sane.*

l. 32. παρεμβόλ Θ] *hoc est*, παρεμπλοκὴ.

Pag. 939. 11. *Rectius Theodoreti codex*, βασιλείαν Θεοῦ, καὶ πῶς δικαιοσύνην ἀυτῆς. *& l.* 16. με, ἀναλέξασθαι. *& l.* 29. *post* ἐποίησαμεν, *addu Theodoretus*, ἔφησιν ὁ θεῖος κόσμ Θ.

l. 21. πεπεδημένοι, *aiserte Th. dele ergo illud* ἄνευ δεσμῶν.

lb. ὥστε αὐτοὺς ἀναπλάσαι αὐτῶν] *sc.* νεκροὺς, *e textu, & sic Interpres.*

l. 26. ἀφορᾷν αὐτῶν] *pro* ἀφορᾷν αὐτούς.

Pag. 939. 36. τοῦτο ποιήσαντας ἡμᾶς] *locus, ut puto, depravatus. Boisius sic*: τοῦτο (*sc.* χειρόγραφον) ἐγγεγραμμένον ποιήσαντας, *deleto* ἡμᾶς. *nostrus enim impressalis chirographum, quod aduersus nos diabolus habet, validum efficimus.*

Pag. 940. 3. ῥυφῆς] *Theod.* ξυφῆς.

l. 36. βυλώμενος] *Th.* φιλονεικῶν.

Pag. 941. 11. ἡ ἡμέρα] *Theod.* αἱ ἡμέραι, *rectè.*

l. 40. Ιδ] *in Cod. Theod.* ιϛ, *male, quod causam erranti dedit Interpreti, qui vertit sito.*

Pag. 942. 32. τὰ μὲ, ὡς] *Th.* ἀγγέλους μὲ, ὡς.

Psal. 103.

Pag. 943. 18. μάδοιεν] *Th.* μάδωμεν.

Pag. 944. 16. ἐπ μὲ ὖν] *Theod.* ἐπὶ μὲ ὖν, *rectè.*

l. 36. χ καὶ] *Th.* γὰρ, φησι, καί.

l. 38. ἐφίεται] *Th.* ἐξίστασται.

l. 41. αἰδίοις εἰκόνα] *Th.* αἰδίοις ὁ ὕπνος εἰκόνα.

Pag. 945. 24. ἢ ὁ ἐγερτ.] *Th.* ἢ ἵνα ὁ ἐγερτ.

Pag. 946. 21. *Theodoreto deest* εἰς, *& notis etiam Romanis.*

l. 35. τὸ ὃ λέγειν τὸν ὕετὸν, διὰ πῶς ἐκ τῆς σκιάσεως ἢ ὑδάτων αἰσχυνῶ.] *mutila hæc, ut videtur, omisit Interpres. Boisius hunc locum sic legi posse censet.* τὸ πάντος κόσμου λαλῶν, ἔρχετ ὃ Θεοῦ λέγειν τὸν ὑετὸν, διὰ τ. ἐ. τ. θ. αἰσχ.

l. 43. πῶ τε] *Boiſ.* ἄτε ὃ πῦ.

Pag. 947. 2. τῆς σκληρωγίας ἀπαλωότ] *fortasse* ἔπαλον. *alioqui τὸ σκληρωγίας vix habebit, inquit doct. Allen. à quo regatur. Boisius alio modo emendat, addita voce*, πασχωσπικὸν. *post* σκληρωγίας.

l. 33. ἢ τις πατέρων τις] *Ut recentioris seculi scriptor loqui videtur.*

l. 36. ἢ τῶ αὐτῶ φερόντων] *doctiss. Allenus*, αὐτῷ, *legendum putat, eo sensu, quo dicitur apud Demosthenem* φερόμεν φιλίππῳ. *i.* à Philippi partibus stare. *Boisius*, ἢ τὰ αὐτῶ φερόντων, *vel* τὰ αὐτῷ φερούντων.

Pag. 948. 16. φωσφόρων, ἄ] *Solæophanes.*

l. 28. αὐτῶ] αὐτὴν *Th.*

l. 29. χρεία, καὶ τῇ] *Th.* χρῖα, τῇ.

Pag. 949. 6. ἀφ' τῆς χθὲς ἡμέρας] *Th.* τῆς φερεραλας, *rectè.*

l. 31. ἑρπετὰ] *Videtur deesse* νῦν, *vel* εἶπε, *aut* ἔλεγε. *Allenius.*

l. 40. πῶ πολυειδῆ] *fortasse* τῷ πολυειδεῖ καὶ οἱονεὶ πολυφρονήτῳ πλήθει. *doctiss. Boisius huic loco medicinam facit legendo lin.* 39. ἑρπετῶν ἢ γίνεσ τῷ αἰφνιδίῳ τῷ: *vel addendo* φῶς, *ante*, ἑρπετῶν.

Pag. 950. 37. εἰσφορᾶν] *Th.* φορῶν.

Pag. 951. 1. καὶ τῆς] *Th.* ὁ τῆς. *ibid.* μὴ ἕ, *Th.* μὴ ἑ.

l. 5. πνεύματος] *Th.* βαπίσματος.

l. 39. *pro* φησὶν, *Theod. habet*, τοιοῦτον ἀκροτελεύτιον τὸ δεκα.

Psal. 104.

Pag. 952. 11. ἀγαθῶν] *Th.* εὐεργεσιῶν.

l. 16. αὐτοῦ] *Theod.* αὐτὸν εὐεργέτησ, καὶ ἠλίκ. ὄπως.

Pag. 953. 2. σοφίᾳ ὡσ] *Theod. hic plura addu ex textu. 1. Reg. cap.* 1.

l. 43. οἱ ἢ καὶ ἕτερον] *Locus est, ut reor, non sanus. Interpres*, Hi autem, vt qui ipsius mores imitentur, electi & filij. *fortasse legerat, inquit Boisius*, οἱ ἢ. ἄτε καὶ ἕτερον μιμηταὶ τυγχάνοντες, ἐκλεκτοὶ καὶ υἱοὶ εἰσι. *Boisius delendum putat* τυγχάνοντες: *vel sic*: οἱ μὲ ἀπρεμὲ μόνον εἰσὶν, οἱ ἢ καὶ ἕτερον μιμηταὶ τυγχάνουσιν.

Pag. 954. 15. *dele* μὲ, *& rescribe ex Theodoreto* χρ. *Typographicum σφάλμα.*

l. 18. οἰκείωσιν] *Rectius* ἐναντίωσιν, *vel* ἀδικίαν, *ut annotavit doctiss. Allenus. sic enim in scripturis unus & mille* ἀποδιοξόλογοι. *Vide Iob.* 9. 3. *&c.*

l. 22. τοῦτον τὸν ὅρκον] *Th.* τούτων ἢ ὅρκων.

l. 24. ὑφασῆ] *ex Th. adde* τῷ πλήθει.

Pag. 955. 16. πῶ Πμωσίνλω) *Ex Theodoreto adde* οἰκίαν.

l. 18. ἢ ὁ Θεὸς] *Th.* ἢ καὶ αὐτὸς ὁ Θεὸς.

l. 31. ἀλλὰ] *lege ex Th.* πάλλα.

Pag. 956. 8. τοῖς ἄλλοις αὐθράποις πῶ ἐκείνῳ φιλοσοφίαν δείξῃ, καὶ. *Theod.*

l. 31. ἐν ἐξοδιωκόντα ψυχ.] *Gen.* 46. 28. *& Act.* 7. 14. ἑβδομήκοντα πέντε.

Pag. 957. 26. πμωρησάμωσι] *Boiſ. magis placet*, πμωρησώμω Θ.

l. 29. ποτε ἢ τὸ καθ' ἕκαστον] *Græca sunt mutila: Interpres*, Nunc, ne singula commemorem, aliud miraculum efficeret. *Boisius pro* τὸ καθ' ἕκαστον *legendum putat* τὸ καθεξῆς *sc.* ἐξίνετο, *vel* ἐπιῶν. *Interp. videtur legisse*, ποτὲ ἢ (ἵνα μὴ τὸ καθέκαστον λέγω) τὰ ἄλλα τέρατα, καὶ διὰ τί *&c.*

l. 37. καὶ ἐκ] *Th.* ἐκ αὐτείπον οἱ μαχόμενοι θεσπίσαντες.

Pag. 958. 3. αἷρ μὲ εἰς σκότ.] *sc.* ματεβάλετο, *aut tale aliquid deerit explendæ sententiæ.*

l. 14.

l. 14. ἄπιστα] *Th.* ἀπιστον.
Pag. 959. 7. ἐκοφόρουν] *Th.* ἐκοφόρουσαν.
l. 11. τοῦ Ἰουδαίου] *Th.* τῆς Ἐκκλησίας.
l. 34. ὃδ' ἡ ζυμὴ] *Th.* γῆ ἡ ποῖος ἐστερημένη πάντα μ.
Pag. 960. 5. *lege* ἐκκλησίαις: *& pro* ποιήσας, *in margine, Th. habet* ποιήσω.

Psal. 105.

Pag. 961. 39. ἐπιλειπεῖ] *deest* ἐξεπόνησαν, *aut* ἐπιμοχθοῦν, *aut tale aliquid. sic Interpres explet*, Conterculi sunt.
l. 40. ἅπαξ δὲ εἶπε] *Legendum* ἅπαξ ἢ ὡ, *vel cum interprete,* ὑπὸπαν.
Pag. 962. 8. ἐπηλατοῦ αὐτοῖς ἀπόφυγε ἔρημον, *sine καί. Th.*
l. 28. πίδησον τε] ἀφῆς. *Th.*
l. 32. μὴ Μωϋσῆ μόνῳ] *Verba sunt non Dathanis & Abiron 16. Num. sed Aaronis et Mariæ 12. Num.*
l. 42. σκηνοπηγίᾳ, &] *Th.* αὐχενίζων.
Pag. 963. 10. ἐφαγγάδησαν. αὐτὸ τοῦ. *Th.*
l. 35. εἰ μὴ Μωϋσῆ] *Sic. absolutisset, addit Interpres:* ἔστη ἐν τῇ θραύσει, *vel* ἐκώλυσε.
Pag. 964. 9. αὐτοῦ ἡ] σφᾶς ἡ αὐτούς. *Th.*
l. 10. σκορπιεῖ *Th.*
l. 15. μὴ ὀργὴ τῆς ἀγωνίας] *Legendum* μεγέθους τῆς ἀγωνίας *putat doctiss. Ademus. varianti,* lectionem *stare posse putat Boisius.*
l. 41. ἐκπρόσωπον] *Interpres videtur legisse* ὑπόπτευον, *aut tale aliquid.*
Pag. 965. 9. *Pro* ἐμοῦ *lege* αὐτὸν, *ex Theod.*
l. 17. μὲν ἦν] *Lege* ἐμοῦ *ex Theod.*
l. 18. ἀπολαύσουσιν] *Addit Th.* ἐπὶ πολὺ τὸ σεμνόβλεπτον.
l. 35. κατελείπετο. *ex Th. Boisius mutatis, &c.*
l. 42. ἐγκρῶν] *Th* ἐγκρῶν.

Psal. 106.

Pag. 967. 22. ἐκείνῳ] *Th.* ἐκείνων.
Pag. 968. 15. πεπεισμένοι] *Hoc participium hoc loco non vertit Interp. agnoscit tamen Th.*
l. 23. ἄρτου] *Addit Th.* ὕστερον ἐλθόντες *&c.*
Pag. 969. 33. ἡμῶν] *Th.* ἡμῖν τοῦ πάσχειν.
l. 42. ἐμπίσωσιν] *Th.* ἐπιστρέψωσιν.
Pag. 970. 17. ἐπιστήσαν τῇ συρῷ] ἐπὶ τοιούτων συρῶν *Th.*
Pag. 971. 7. φθαρέντας] *Th.* διαφθαρέντας.
Pag. 972. 2. πλοῦτε] *Th.* ἀπώλειας.
l. 20. λυχῶν] *Th.* φύσεως.
l. 33. *post* θελήματος *addit* αὐτῶ *Th.*
Pag. 973. 26. ἐν ταῖς τῦ μετανοίας βίου λυχαῖς κατανενόηται] *Locus depravatus, quem non attingo. Boisius,* ἐν ταῖς τῆς μετανοίας λυχαῖς. *Casaubonius,* ἐν μετανοίᾳ βίε λυχαῖς.
Pag. 974. 4. καθ' ἡμέραν] *Addit Th.* τῇ ἐκκλησίᾳ.
l. 7. ἅπαξ μὲν ἦν, φησὶν] τοῦτο μὲν ἦν φησιν, *Th.*
l. 24. ἀλλὰ τοῦ μὴ] *Th.* ἀλλ' ἀπορρεῖ πάντων τοῦ μὴ. *& ibidem* ἀνυζέρωπος, *Th.* ἀνερμάτιστος.
l. 25. ἐνδιαίτων] *Th.* ἐνίων.
l. 33. σῶμα αὐτῶν] *Th.* τὸ σῶμα αὐτῶν.
l. 34. οἱ ἐνδύπη] *Th.* οἱ μὲν ἐνδύπη, *rectius.*
Pag. 975. 3. ὧν ἡ ἀδέα χειρὸς] *Adiecta videtur hæc ἀξιολογία ab imperito librario, ut pleraq; aliæ, qui quam parum cohæreat cum præcedentib. no animadvertit.*

Psal. 107.

Pag. 975. 26. ἐν αὐτῷ] *Th.* ἐαυτῷ. *Boisius:* ὡς ἐν ὀρ. γ. μ. τ. π. ἢ χάεσι ἐν αὐτῷ, πλὴν *&c.*
l. 35. ἀπάντων σῶμα] *Th.* ἀπάντων αὐθρώπων σῶμ.
Pag. 976. 31. *Th. rectius* ὅτι δείκνυσι καί.
l. 39. κωλύεται ἐκ ἀλλοῦ] *Deest* φησὶ, *aut aliud tale, quod expleuit Interpres.*

Psal. 118.

De Commentario in hunc Psalmum supra diximus ἐκτρωμα recentioris alicuius Græculi, vix dignum lectione. Eum nobis suppeditauit Regia Bibliotheca Lutetiæ: vertit vulgauitq; pro vero fœtu satis εὐσεβοῦς τε, vt dixi, Billius. Nam primùm citantur nominatim Aquila, Symmachus, Theodotion, quod Theodoreto quidem solenne, Chrysostomó inusitatum est, qui non aliter fere loquitur, quàm ἄλλος; aut ἄλλος ἑρμηνευτής. Dein præter morem omnium veterum citatur nominatim Athanasius, & Nazianzenus, bis adiecto Theologi cognomine, quod nemo non videt recentioribus seculis esse introductum. Et, quod caput est, contra Paulicianos inuehitur etiam nominatim & Iconoclastas, cum illorum nomen circa annum Christi 850. mundo cæperit innotescere, imperátibus Michaele & matre Theodora: Zonaras. An. tom. 3. p. 126. Neq; Iconoclastarum siue Iconomachorum nomen nisi aliquot post mortem Chrysostomi seculis auditum fuerit. Porrò autor hic, quisquis est, in hunc Commentarium totam penè ad verbum Theodoreti expositionem effudit, allutis quibusdam quisquiliis domi suæ natis, aut aliunde petitis: id quod in proximè præcedentibus itidem factum monui.

Pag. 978. 24. *Th.* συμπαρεσπειρεν πλὴν ὀλίγα.
l. 25. *Th.* ἡμῶν ἀλλων.
Pag. 979. 14. ὑποκλινόντων] *Th.* ὑποκλινθέντων, *rectè.*
l. 16. *Th.* πλὴν κορυφαίων αὐτῶν κατειληφότες.
l. 25. ἑβδομὸν] *Bis idem, bene vbi. crambe bis cocta. sed prius Theodoreti fuit, hoc propriè tuum.*
Pag. 980. 6. εὐσεβωτάτου] *Th.* εὐσεβείας.
l. 24. *Th.* τότε, φησὶ, διωκόμενα.
l. 25. κατ' ταῦτα] *Th.* κατ' αὐτά.
l. 37. πανστελῶς] *Th.* πάμπαν.
l. 38. διαζόλου] *Th.* διαβολεῖς.
Pag. 981. 1. πάλιν τοίνυν τῇ αὐτῇ] *Iterum crambe bis cocta. id quod Theodoreti verbis paulò antè, moxq; suis enuntiat rhapsodus iste.*
l. 15. ἀγαλαίῳ] *Th.* νέῳ.
l. 27. λοίῳ, *sine* λοῷ, *quo vocabulo lumbi significantur medicis.*
l. 30. λαπτῶν σορεῖ φασι] *Aliquid hic deesse videtur. porro totius huc locus de capillitio non alendo interpreti Billio deest, alium, vt videtur, codicē secuto.*
l. 39. ἀπολαύει] *Th.* ἀπαυρεῖ.
Pag. 983. 16. ὑποδείξῃ] *Th.* ὑποδείξῃ.
Pag. 984. 9. συμζόλῳ τῆς πίστεως] *Sc. Niceno.*
l. 16. ἀσυβῶα] *Sc.* ὀπτακτέον *sed post μάντις requiro subiunctiuum.*

l. 20. ἀλγωλιμένος] *Th.* αἰσχυλιμένος.
l. 28. πάντα γὰρ δίκα] *Ratio Grammaticæ accusativos exigit* πάντων γὰρ δίκαι. *vel adde,* οἷα εἰσι.
Pag. 985. 11. *Th. ante* μαθεῖν *ponit* δι.
l. 30. δεῖ] πῶς συφερούσης] *Lege ex Th.* μαθῆναι.
l. 39. ταῖτω πῶ ἄντοτον σύχτω] *Locus de mendo suspectus. Th. sic:* τοῦτο γὰρ ἐν ὑτέρῳ ὕφη φαλμὸς φώπων.
Pag. 986. 30. ὅσα ἂν σεσυγεφῇ] *Interpres hæc non legit, vel non vertit.*
Pag. 987. 9. γὰ πάλικων δρομαῖς] *Videtur hic auter, quisquis est, hoc loco male servâsse leges Grammaticæ.*
Pag. 988. 42. φησι, δδδίων ὠκαλίας. *Th.*
Pag. 989. 18. *lege ex Th.* δηλ. τοι τοῦτο γὰρ ὁ Διὸς.
Pag. 990. 6. *post* ἂ *adde* φησι, *ex Th.*
l. 42. ἀγκεγτολεῖ] *sc.* ἡ ψυχὴ, *vel legendum* ὀκεγτολῶ.
Pag. 991. 7. *desunt apud Th.,* πῶ μοίμω ἤ.
l. 32. ἀπεγγ.] *Lege cum doctiss. Casaubono* ἀπαγγ.
Pag. 992. 30. σεκίρωτας ὦγ] *Desunt apud Interpretem, & videntur abundare.*
Pag. 993. 29. ἦν.] *Lege cum doctiss. Casaub.* ὧν.
l. 31. ὑποῶν γὰρ αἰσχίω] *Interpres videtur legisse* ὑποῶν ὧν πρὸ αἰσχίω.
l. 38. *Th.* πῶ χρῶσιν ὀργάζοντα. ὕτω.
l. 40. χρυσῆς] *Th.* χρυσέια.
Pag. 994. 2. ὑμαυτὸν εἰς πυθίαν σεγυξάντα] *Interp. legisse videtur* ὑμαυτῷ δ' αὐδρὸς πῶ πυθίαν σεγυξάντα. *cod. Theod. legit,* ὑμαυτὸν πῶ πυθίαν σεγυξάντα.
l. 35. αἰκαλεζόμω] *Cod. Th.* αἰκατιτόμω.
Pag. 995. 32. διαφθραι] *Th.* διαφεύγται.
Pag. 996. 6. φῦσιαν] *Th* ἐυμῦσιαν.
Pag. 997. 40. τὸ ἐυαγγάλιον] *Manifesto solœcismo pro* τῷ ἐυαγγελίῳ.
Pag. 998. 36. συμφορᾷ] *Th.* συμφορεῖτε.
l. 40. δυσεινόπον *Th.*
Pag. 999. 43. ὀυτενογκῶν γὰρ βασάνω] *Nihil video, a quo hi infinitivi regantur. deest, ut videtur, inquit Boissus,* ὑδηλόσωμι, *aut* κατηλέδιλα, *aut tale quid.*
Pag. 1000. 35. ἀπὸ] ὕπετα γ *legendum putat Allemus, reliè.*
Pag. 1001. 18. *Th.* μι. ὃ γὰ ὃν σύτοι βασ.
l. 28. δίδοτω ὠμῖν] *Vel ut Interpres videtur legisse,* δίδοτω ὧν ἡμῖν, *aut posito* γὰρ *ante* λίχνου, *& mutatâ plenâ distinctione post* δίδιλα *in comma, una fiat sententia.*
Pag. 1002. 24. νῆμον] *Lege ex Th.* γάμον.
l. 25. πῦ νῆμι] *Th.* τῦ νῆμι.
l. 28. ταυτιλία τῷ Θιῷ] *Fort.* ζωτικοτιλία, *quanquã & illud ferri posse videtur.*
Pag. 1003. 19. Αἰγυπτος] *Melius* Αἰγυπτία.
Pag. 1004. 10. σεγαιρετία] *Lege ex Theod.* σεγαρετία.
l. 31. τὸ παρ.] *Th.* αὐτὸ τῦ παρ.
Pag. 1005. 35. *Th.* γὰ δὲ τάτω σωτηρίας.
l. 41. γοητίας] *Th.* ἀκατείας.
Pag. 1007. 16. *Boissus ante* τὰ αὐτὰ *addit* ὃ.
l. 19. ἐξ αὐτῆ ἀπεφόραδα] *Aptius* ἀπ' αὐτῆ. *Sic p.* 1008. 2. ἐκ τῆ. *pro* ὑπὸ τῆ. *Boiss.* πῶ ἐξαίρτως αὐτῆ ἀπορ.
Pag. 1008. 18. πεαύτης λύπης] *Legendum* πεαύτη λύπη, *vel* πεαύτας λύπας.
Pag. 1009. 13. μεγάλη] *Th.* δωδεμ.
l. 15. *Th.* μετρέμον σμικρὸν ἤ.
l. 18. ἐστολῆ] *Lege ex Theod.* ἐυστολῆ.
l. 23. ὃ πάντας πάντες. *Theod.*
l. 28. ὀργάτας] *Th.* ἐργατῆς.
l. 35. αἰώνιον ἔζειν ἀμαθόν. *Th.*
Pag. 1010. 13. ἡμῖς γ πολλ συζῶντες] *Verba sunt Theodoreti.*
l. 21. *Lege ex Th.* ἀλλὰ χρ πῶ ὑποφθεγγόμ.
l. 25. τὸν δίκαιον] *Th.* τῷ δικαίῳ.
Pag. 1011. 6. *Lege* ὑωδόντας.
l. 17. διὰ τῆς αἰκαζόσης] *Interp.* per transgressionem, *hoc est,* πικραζόσης, *aut tale aliquid.*
l. 38. *Th.* ἀπολεγτε, *reliè.*
Pag. 1012. 7. σεβόλλον πῶ ἡμετέραν ζωὴν διδόντας] *Interpres omisit. quod si retineamus, legendum omnino* διδόωσιν. *censeo inducenda.*
l. 9. εἰνάδαι] *deest* σχῆ. *vel lege* εἰναδᾶι.
l. 15. Ιδιωτον] *At verba sunt D. Iohannis, non Iacobi.* 1. *Io.* 3. 18.
l. 35. *Lege* ὕλιγον *ex Theod.*
Pag. 1013. 3. ἀχλύωμαι] *Th.* ἐπαχλύθω.
Pag. 1014. 18. Ιησοῦς] *Th.* Ιωσῆς.
l. 31. διὰ λοιδορίας] *Fort.* διδιμολόγας, *unico verbo.*
Pag. 1015. 35. σωῖξαι] *Casaubonus,* σωίξας, *reliè.*

CONIECTVRÆ IN ESAIAM.

HVius libelli quatuor sunt exemplaria, bina vetera, vnum Romæ in Vaticana, alterum in Bibliotheca Bessarionis : bina noua, Regium Lutetiæ (ex quo nostrum descriptum) & alterum Bauaricum in Bibliotheca Monachensi, quæ ex duobus prioribus fluxisse constat. In hoc libello perquam eleganti in coniecturis fuit audacior, ab omni quippe codicum subsidio destitutus. Quin hoc sit germanum Chrysostomi syntagma, equidem, qui legerit, dubitare puto neminem : vel ipsa 1034. pagina satis indicat non alia, quam Chrysostomi ætate scriptum fuisse.

Cap. 1.

Pag. 1017. 19. ἀπὸ ὑπηρετῶν] *docliss. Boissius* ὀπὸ ἀπὸ ὑπηρετῶν. *Allenius ex coniectura* ὑπὸ ὅλων. *videndum tamen an regi possit à* δι' ὅλου *præcedente, ea constructione qua dicimus* παντὸς τῆς πόλεως. παντὸς γοῦν ἀπὸ ὑπηρετῶν, *de his ipsis loquens.*

l. 43. ἔοικεν] *videtur aliquid deesse,* λέγειν, *aut* φροσδέειν, *aut tale aliquid. Boissius ex coniectura* ἦκον.

Pag. 1018. 7. καὶ τὸν Φάρσαρον] *lego* καὶ τὸ βάρσαρον ἀφροσύνης ἀνθρώπου, *aut tale aliquid. Boissius expler* καὶ τὸ βάρσαρον αὐθάδη ὄντων ὑπηκόων.

l. 9. εἰ γὰρ ὡς] *Non de Pharaone dictum, vt vult Interpres, sed de Hebræo, qui alium Hebræũ iniuria affecerat. Exod.* 2. 14.

l. 33. ποιεῖν] *Ante* πείθω. *non* πείθω. *Boissius, Quid si, inquit,* μετὰ ποιεῖν ὧν πείθω *?*

Pag. 1021. 4. ταῦτα ἐκ ὧν] *Boissius mauult,* ταῦτα ὡς γεγραμμένα ἀπαγγέλλει, ἀλλ' ἐκ ὡς ἐπάνω.

Ib. τὰ μέλλοντα ὑπὸ ἁγίου προφήτου λέγεσθαι] *quæ à Prophetis prædicenda sunt. mira, vt videtur, hypallage, pro* quæ à Prophetis fore dicuntur : *quo modo etiam vertit Interpres. Boissius, leui immutatione,* τὰ μέλλοντα τὰ ὑπὸ ἁγίου προφήτου λεγόμενα ἔσεσθαι.

Pag. 1024. 5. ὅτι ὅλως δι' ὅλου τοῦ ψαλμοῦ τοῦτο ψαλτικὸς] *Boiss. pro* τοῦτο *legit* τοῦτο : *sc.* τοῦ ψαλμοῦ *totius Psalmus. & fortasse* ὅλος *pro* ὅλως *legendum.*

l. 24. εἰς πέρας] *In libro nostro,* εἰς ἑαυτὸν, *mendosissime, nec mendum aduertit Interpres.*

Pag. 1025. 15. καὶ ἐν καμίνῳ] *Locus mendosus, qui ex coniectura sic restitui potest :* καὶ ἐν κώμιον εἰς μιχθὲν τῇ καπηρείᾳ πῶν καπηρείαν χαλεπωτέραν πᾶσι. *f. Item hic est huius loci sensus, in quo, vt in plurimis hallucinatus est Interpres. Boissius sic :* καὶ ἐν κώμιον ἀναμέμικται τῇ καπηρείᾳ, πῶν καπηρείαν χαλεπωτέραν πᾶσιν.

Pag. 1026. 10. μεσαμβᾶ] *Medios incessus significat: qui locus est inter ambulandum honoratissimus. inde illud Imperatoris ad libertum suum inter duos Senatores mediũ ambulantẽ, an non te pudet inter eos medium incedere, quorum seruus esse poteris ?*

Pag. 1027. 16. ὧδε ὑπακηῶ] *Hunc locum aperte mendosum ex coniectura sic restituo :* καὶ ὃ πρωεῖα δὲ ἀκηῶ, καὶ ὃ τῇ δουῶαι δίκλω γίνε) μόνον, ἀλλ' δὲ τῇ βελτίνες. *Boissius,* ὧδε δὲ καλέσει καὶ τῇ δουῶαι δίκλω *&c. Allenius,* ὧδε δὲ ἀκαῶ καὶ τῇ δουῶαι δίκλω γίνεται μόνον, ἀλλ' δὲ τῷ.

l. 35. ὅτι] *Plenius sic :* ἐξ ὃ ἄλλον ὅτι.

Pag. 1028. 28. εἰρηκόσιν] *Boissius addit* ἀληθείας.

l. 29. τυμπάνιζον] *deest* π.

Cap. 2.

Pag. 1029. 22. καὶ ὁ Ιακὼβ καὶ Ἰωὴλ αὖ] *Locus mendosus, quem tamen quomodo corrigam, non dispicio.*

l. 25. τὸ προσωπεῖον] *Boissius,* τῷ προσωπείῳ.

Pag. 1031. 7. ἀπὸ νοημάτων] *Assentior interpreti subintelligenti διρήσει, aut tale aliquid.*

Pag. 1032. 16. τὸ **] *deest* λένδιον, *vel* τὸν καρπὸν, *aut tale aliquid. Locus enim erat in manuscripto Regio relictus vacuus, vnius fere verbi capax.*

l. 19. ὑδρεμιάζ] *vel legendum* ὑδρεμιᾷ ποιαῦτη αὐάγκη, *vel* ὑπὸ ὑδρεμιᾶς.

Pag. 1033. 22. νόμος] *Interpres putat legendum* κριτοῦ : *& est aptius, si libri addicerent : quamuis & hoc lectio non male sane queat.*

Pag. 1034. 28. κείσθωσαν] *deest* ἐν ἐρημίᾳ διάγει, *aut tale aliquid.*

Pag. 1035. 15. ἴασιν] *hoc monstrum verbi Interpr. vertit,* ira exacerbatus. *quid si* ἔϊασιν *legamus ?*

Pag. 1038. 40. ἐν τοιούτῳ κινδύνῳ ἀπὸ ἡδὺ παλαιμιλημένων] *locus mendosus : sed nihil explico. vide notas Boisij.*

Cap. 3.

Pag. 1042. 30. ἦδ' ἐν ἀρᾷνι] *Vlcus aliquod suspicor, quod sanare nequeo. Boisius acutissimè, ἦδ' ἐκαρᾷν.*

Pag. 1044. 24. *post*, βουλόμενος, *deest* ἦν, *aut tale aliquid ad fulciendæ sententiæ.*

l. 34. *Hic locus ita distinguendus & legendus:* τοῦτον ἡ κρίσις · ἡδὲ ἔλεγχωδὴς πολλάκις ἐν τῷ παρουσίᾳ αὐτῶν· βαρύτατα ἦδ' ἐν ὀπτικαῖς ζῆν πρωτευομένων.

Pag. 1046. 12. τῶν τὸν δῆμον ἀλγῶσι] *Boisius legit* ἀλγυώσιν, *hoc est*, λυποῦσι. *malo* ἄρωσι, *hoc est*, δημαγωγῶσι.

Pag. 1047. 3. λυτέραι] *sc.* ἐντολαί.

Pag. 1048. 18. πικρὸς πονηρῷ πάθματος] *Non placet hoc loco. Boisius acutè*, πικρὸς πονηρῷ πάθμασι μᾶλλον, τῷ τ.

l. 29. κωμῳδῶν] *Vide notas Boisij.*

Pag. 1049. 7. ἤθεσι] *lege* ἀκκισμάτοις, *inquit Interpres, seu quis alius ad oram libri, Lutet. Anno* 1588. *excusi : quàm verè, nescio. nec enim conuenire videtur. Boisius* ἤθεσι *retinet. est enim, inquit ille, elegans allusio ad pennas pauonis erectas & expansas.*

Pag. 1051. 1. ῥαιδὰς] guttam. *Non quadrat huic loco. melius* πυραυίδας : *sin tamen, vt requiram aliud loco aptius.*

Cap. 4.

Pag. 1053. 17. καμοῦσ'] *Aliquid explendæ sententiæ deest. Boisius* καμοῦσᾶς.

Cap. 5.

Pag. 1054. 4. μακρᾷ φόβῳ τὸ ἐγκλήματος] *sc.* κρολῖ, *ex præcedentibus : si tamen locus integer est.*

Pag. 1055. 3. διὰ τὸ συζεύγνυσθαι] *Locus videtur imperfectus. Vide notas Boisij & Alleni.*

Pag. 1059. 17. ἐναγωνίζῃ τόλμαν] *Boisius*, ἐπαγωνίζῃ τιμωρίαν, *vel* κίνδυνον. *Puto potiùs pro* τόλμαν *reponendum* τυμβῳ: *Sic enim sæpius loquitur noster. Sic in his ipsis in Esaiam Commentarijs, p.* 1075. *l.* 25. μὴ πολλῆς τῆς σφοδρότητος ἐπάγῃς τῷ τυμβῳ. *quem locum ideo produxi, quia, tom.* 7. *apanth.* 11. *p.* 729. *l.* 11. *ille ipse locus describitur, idemq; error committitur, & pro* τυμβῳ *genuino habes corruptum* τόλμαν.

Pag. 1062. 39. ζῶπολῶ] *Interpres legit* φορμῶ. *quare, ipse viderit : cùm* ζῶπολῶ, *hoc est*, ζῶπολὴ λέξις, *huic loco melius quadret, quàm* φορῇ : *idemq; mox eodem sensu*, πάντα κυκῶ ζῶπον, *vsurpet.*

Cap. 7.

Pag. 1075. 38. παρδωμῶλω] *Verbum mihi hoc loco suspectum. Boisius ingeniosè*, ἐμφωλεδωμῶλω.

Pag. 1076. 14. ἀλοχίσατο] *Corrigendus hic locus ex apanthismate vndecimo, tom.* 7. *p.* 729. *l.* 32. *vbi mutilator sic habet*, ὧν ἠπάτησαν, ἡδὲ παρελογίσατο, αἰσχυνθῆναι τῶν θεσπιῶν. *Vbi vtrag; coniectura confirmatur, tum quæ in margine, tum alia doctissimi Alleni, qui multò ante allatum ex Oriente apanthismatis illius exemplar, μάλα εὐτυχῶς monuerat, pro* (ἡδὲ διὰ ἀλογίσατο) *sublatis notis parentheticis, legendum*, ἡδὲ παρελογίσατο.

l. 20. τὸ σημεῖον δεῖν] *Melius in apanth. citato*, τί ὃν τὸ σημεῖόν δεῖν;

Pag. 1077. 12. ἀκκισσώσῃς ἐκλήθη πίλης] *Ibid.* ἀκκισσωῖν ἐκλήθη ἡ πίλης. *quam lectionem præfero. quod enim editur destruit illud, quod verbis proximè præcedentibus astruitur.*

l. 20. ἀμβρωλαῖν] *Ib.* ἐς ἀμβρωλαῖν.

l. 43. αὐτίρα] *Ib.* αὐτίτερον.

Pag. 1078. 4. διὰ γὰ τοῦτ] *Ib.* διὰ γαρ' τοι τοῦτο.

l. 5. ἐνῄκησεν ὡσπῷ] *Ib.* ἐνῄκησεν ἐν ὡσπῷ.

l. 15 ὃ γὰ μὴ τοῦτ, *ad* διότι φοβῶ ἢ χαίρω *l.* 22.] *locus hic in apanth. citato legitur aliàs: adest Lector tom.* 7. *p.* 731. *l.* 30.

Pag. 1080. 24. ῥῆδιος] *Verbum mihi hoc loco suspectum. Interpres, qui tamen præter codicem Regium, quo & nos vsi sumus, alium non habuit,* ad pugnam expediti. *sed illud Græcè* εὔζωνοι *dicitur. Boisius ex coniecturâ*, ῥᾴδιοι : *nos* μαχιμώτεροι.

Pag. 1085. 16. λειφθέντων] *Puto legendum* λειφθέντων.

Præter hosce in libros veteris Testamenti commentarios perpetuos extat passim in Bibliothecis Græcè manuscripta ἐρμηνεία εἰς τὸν θεοφάντου ἱερομάρτυρα Chrysostomo adscripta : cuius apographum ex Bibliotheca Bauarica descriptum in manibus habemus, ne lucubrem, nedum tanto autore dignum opusculum, sed nugas meras & quisquilias. Ne quis tamen in eas incidens aliquid se magnum, aut nobis non visum reperisse putet, ecce tibi huius præclaræ expositionis initium.

Τὸν μὲ χρόνον, καθ' ὃν θεοφάντης ὁ μακάριος Ἱερεμίας, ἐν τῷ πίνι βαπτίσεσθαι ἤρξατο, ἐν εἷς πῶν θεοφανείων (*fortass.* ἐπαύσατο) ἐυτυδὲν δεῖ μαθεῖν· πᾶσαν γὰ θεοφανείαν κρὶ ἦδ' δύο ποιεῖται φυλῶν, ἤδη ἦδ' ἕνεκ. αἰχμαλώτων ὑμοιβῶν τοῦ τῦ Λουσίου· πικίλλω δὲ πᾶσαν τῶν θεοφανείαν δεῖν ἰδεῖν. τοῦτο μὲ γὰ τοῦ ἦδ' παλαιῶν ἀβραδυγμάτων ἐυτῷ (*sort.* αὐτου) ἐλάχει, ὡς ὅταν λάχῃ, ἰδὲ τὰς ἀδίκες σου ἐν τῷ πολυανδρίῳ, ἐν τὰ ἐξῆς.

IOHANNIS BOISII

CVRAE POSTERIORES IN CHRYSOST. TRACTATVM in Esaiam.

Pag. 1016. 25. Ησαΐας ἢ ἀποπλαῖ &c.] *vide Rom.* 10. 20.

l. 30. *legendum censeo*: θεραμάτων θεσπέσιον, ὃν ὀλίγον αὐ ἦν τ. α. κ. Λ. ἀλλὰ ἢ πικρότερον &c.

l. 34. θεκεκώφη] *vide supra pag.* 435. *lin.* 38. & *pag.* 461. *lin.* 9.

l. 35. ὑφαπόδησκον] *Ego subdistinguo post ἀρχομένων repetito verbo*, θεκεκώφητο, ὑπὸ τῶ νοητοῦ, & *pro* ὑφαπόδησκον, *lego*, ὑφαπεδίσκεν ὕστερον ὄντες.

Pag. 1021. 4. πῶτα ὐχ ὡς] *Lego*, πῶτα ὡς γνῶσιμόλα ἀπαγγέλει, ἀλλ' ὐχ ὡς ἐσόμενα. *Hanc lectionem confirmant non modo mos prophetarum*, & *verba continuò sequentia*, *sed etiam verba haec Chrysostomi hom.* 10. *in Genes. pag.* 59. *lin.* 22. &c. πῶτον γὰρ ἔδει ἅπασι τοῖς θεραπόντας θεὸν ἦν ἀπόπτως γνῶσιμόλων, ὡς γνῶσιμόλων δηλέσθαι. Επειδὴ γὰρ τοῖς πράγμασιν ἑώρων ὀφθαλμοῖς τὰ μὴ πολλῶ ἐπὶ ἀξιόμον μέλλοντα γίνεσθαι, διὰ τοῦτο ὡς ἤδη τῶ ἦν ὀφθαλμῶν καλῶμα κατοπθεύοντες τὰ θεράγματα, ὕτως ἅπαντα διελέγοντο.

l. 7 *lego*, τὰ μέλλοντα τὰ νοητὰ ἦν θεραπόντας λεγόμενα ἐστεῖται· *ut* λέγεσθαι *sit corruptè*, *pro* λεγόμενα ἐστεῖται.

Pag. 1026. 7 & 8. *legendum videtur*: ὅτε γὰρ ὧν ὁ τὰ ὑψηλὰ διδάγματα φέρων, ὁ μονογνὼς τῶ Θεοῦ πῶς ἐ. τῶν ἦν ἀγγέλων κατφρονέ'ειν μέλλων πλειτίαν &c. *vel*, ὅτε γὰρ ὧν ὁς τὰ ὑψηλὰ διδάγματα φέρων ἦλθεν ὁ μονογνὼς τοῦ Θεοῦ πῶς, & *sic deinceps ut in libris legitur*.

Pag. 1027. 16. ὧν ὀπικῶ] *Nondum coniecturam mihi dissilicet*, & *tamen quoties eam comparo cum tua & Alleni*, *toties non unam esse viam loca corrupta emendandi intelligo. Assentirer Alleno*, *si Deus aliquando puniret ἐπὶ κακῷ. Nam etsimilia paene immittuntur à Deo*, *tamen non ὀπὶ κακῷ. i. propter malum finem*, *sed propter bonum*, *ut pulchrè docet Basilius homilia*: ὅπ ὧν ἔγω ἀπος ἦν κακῶν ὁ Θεὸς. *Tua lectio eò magis mihi placeret*, *si sic conciperetur*: Ια μάθῃς. ὅτι οἷα αὖ ἦ ἡ ὀργὴ τῶ Θεοῦ ἢ ἡ πιμωρία, ὅτι κακῷ γίνεται, καὶ ὐκ ἐπὶ πῷ δικαίω δίκαιον, ἀλλ' ἐπὶ πῷ &c.

Pag. 1029. 22. 23. 24. & 25. ἢ ὁ Ιακὼβ ἢ, Ιώνκα παῖτα, ἃ ὁ Ησαΐας μίλλων ταῦ λέγειν, ἢ πλείονα τότων θεραιφέρει (μᾶλλόν τ. τ. ε. κ. κ ἢ Θ. ἔ'πε, καὶ τ. α. κ. τ. κ. καὶ ὃν ἐμελλε παρίσεδαι) ὅ ἦ ἐκείνος &c.

l. 28. *addo* ὁ Χριστὸς, *post* κατρδωῦ.

Pag. 1033. 22. *fort.* μαχομένοις ἀυπῦ· *vel* μετ' αὐτόν.

Pag. 1038. 40. ἐν πουύτῳ κινδώῳ &c.] *Ne quis diutius haereat*, *addo praeterea nonnulla*, *quae ex impedita satis lectione lectionem satis expeditam efficiant. Sic igitur*: ἢ ὃ παῖ ἐκείνου δώαμις καταπλήξη τοῦ ἐν τουύτῳ κινδώῳ κριθέντας, ἢ ἦν ἤδη πεπαιμελημένων αὐτοῖς ἀδωύατος ἦκλυ.

Pag. 1042. 30. ἦν ἐν ἀγῶνι] *pro* ἦν ἐν ἀγῶνι, *minimè dubito*, *quin legendum sit*, ἦν ἐναγῶν, ι. *μιασμάτων*, *συναρῶν*, ἐκ *θεόρτων*. *Dicit Iosephum liberatum fuisse*, *siue eripuisse se ab impietate Aegyptiae illius manibus*.

Pag. 1044. 34. & 35. πιῦτον ἡ κακία· ὃ δὲ ἐλεγχομένη πολλάκις ἢ τοῦ παρόντος αὐτῶ βαρυύεται ἦν ἐν ἐπιεικείᾳ ζῆν συγκρυπτόντων] *pulcherrimam hanc lectionem sic Latinè reddere conor*: Sic est improbitas: *sed* enumero, *cùm ne* reprehendi*tur quidem*, *etiam aspectum ipsum bonorum virorum iniquo animo fert. vel sic*: Tale *est improbitatis ingenium*: etiam *cùm nemo sit qui reprehendat*, *sed* enumerò *tamen vel ipso bonorum virorum aspectu offenditur*, *vel ipsum bonorum virorum aspectum grauatè fert*, *grauiter fert*. *Sapientiae cap.* 2. *l.* 15. Βαρὺς ἦν ἡμῖν ἢ ἐκπαίθμος.

l. 37. *lego*, ὁ θεσπέσιος.

Pag. 1048. 29. κωμῳδῶν] *Ipse locus nondum occurrit*, *nec vacat nunc quaerere*: *simillima tamen sunt*, & *eiusdem planè monetae*, *quae in unum collegit doctiss. Casaub. noster Commentario suo ad Theophrasti characteres cap.* περὶ μικρολογίας, *ubi sic scribit*: *Quemadmodum vestis brevitas est servilium argumentum*, *sic vestis ad talos demissa* [. *i.* ἄχρι ἦν σφυρῶν κρθεκτὴν] *vitae delicatae & dissolutae*, *ut apud Platonem in Alcibiade priore* ἕλξις ἱματίων indicium ἀκολάστου. *Inde illa Plutarchi in Alcibiade*: ὑπολαμβάνοντες ἢ ἀκλύπτως ἐλθόντων ἀνδρῶν ἐλκυσθῶν ἦ ἀρρᾶ. *Horat. Epodon Od.* 4. Sacram metiente te viam Cum bis ter vlnarum togâ. *Apud Dionem Calenus obycit Ciceronis quod* μάχῃ σφυρῶν πλὴν ἐδῆτα σύρει &c. *consule locum*.

Pag. 1051. 1. *pro* βασιλῆα, *vel lego*, ἔρωτα (*quod sanè non displicet*) *vel* πραγμάτα (*vt tu corrigis*) *s.* σφοδρὰν ἐπιθυμίαν.

l. 2.

l. 2. μνομιδῶν] *pro* μνημιδῶνος.

Pag. 1055. 3. διὰ τὸ δυχείρωτον] *lego*, διὰ τοῦτο, τὸ δυχείρωτον, κἄρτι εἰώθασιν λέγειν οἱ πολλοί.

Pag. 1074. 13. ᾗ δίκαιον ἦ] *Sensus est*: & ostendit vel proditionem rem esse, vel magno eos fastu ebrios existimare, quòd ne armis quidem indigeant &c. *Al.* vel fastu eos valde inebriari, ita vt existiment ne armis quidem sibi opus esse &c. μεθύοντας, *sub.* αὐτούς.

Pag. 1080. 24. ῥᾴδιος] *Interpres fort. legit*: ῥᾳδίως ἔχον πρὸς μάχην, *aut nescio quid aliud. Non abs re mihi genere loquendi Chrysost. dicit de seipso vna ex homilijs in Epistolam ad Romanos*, ὅτι σφόδρα δυσχερῶς ἔχω πρὸς διακρίσεων ὑπόῤῥησιν.

ΕΙΣ ΤΟ
ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΗΣΑΙΑΝ, THOMÆ ALLENI
obseruationes.

Pag. 1019. 2. πάλιν σφαιρηπάλιν] *pro* πάλιν, *lego* πάλαι.

l. 12. σφῆρα πε] *lege* σφοδρά πε.

l. vlt. ὁ τῷ ἐξαίρετῳ τῆς δωρεᾶς πρὸς αὐτοῦ &c.] *fort.* ὃ μόνον τῷ &c. & *pro* πρὸς αὐτοῦ, *puto rectius legi posse*, δόξαιεν αὐτῆς, &c. *talis locutionis exemplum est Act.* 11. 17. πῶν ἴσον δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς &c.

Pag. 1021. 2. ἰμφαπκῶν] *Mallem* ἐμφαπκώτερον *hic legere, vel* ἐμφαπκήν.

l. 31. *sensus loci mihi videtur flagitare, vt legatur* ὀπτικῆ. ἔπειτ [ἢ] ὁ τῷ. *sic pag.* 1023. 11. 12. ὁ Παῦλος εὐτονώτερον τῷ λόγῳ κεχρημένος.

Pag. 1022. 35. *lego* ὑπτίλιον τοῦ μὴ &c.

Pag. 1023. 17. 18. ᾗ δὲ ὑπὸ τοῦ πεδιδῶσαι αὐτῆς τὸν νόμον] *respexisse videtur ad Rom.* 9. 4. &c.

Pag. 1024. 23. ῥίσασθε,

l. 31. λόγων τῶν Ἰουδαίων] *fortass. scripserat*, λόγων ἐν τῷ θεσπίσαι τῶν Ἰουδαίων.

l. 42. *pro* αὐτὸ *puto legendum esse* αὐτάς.

Pag. 1026. 26. & 27. ἐκ διαμέζου τῆς φρ. ἀ. ἀ. τὸν κακ. μισθὸν τῆς] *puto legendum esse* ἐκ διαμέζου ἐναντίας (*vel* ἐναντίως) τῆς &c. *vel saltem* τῶν ἐκ διαμέζου τῆς φρ. ἀρ. ἀρ. χ. κακίαν μισ.

l. vlt. τοῦτ. *sic* & *p.* 1074. *l.* 3. 20.

Pag. 1027. 8. ἢ δὲ ὁ πιόντα] *pro* δὲ, *videtur sensus loci postulare* δή.

Pag. 1028. 30. πιόντι] *rectius (opinor) legemus* πιόντων τε.

Pag. 1029. 7. εἰσῆλθε Νάβαν εἰς &c. *Es.* 29. 1. *vbi pro* Νάβαν *Hebr. habet* Thartan, *& sic vulgata.*

l. 17. πᾶς τῶν ὀνομάτων φρ.] *videtur legendum esse* πᾶς τούτων τῶν ὀνομ. φρ.

l. 20. εἴδ.] *f.* ᾖδε, *ab* ᾄδω.

l. 27. & 28. *lego*: ἄφρ ἤμελλε κατρθοῦσθαι [ὁ Χριστὸς] σφαναφωνῶν.

Pag. 1033. 22. διηζεσιν πῖς μαχριθίοις αὐτὸν] *pro* μαχριθίοις *probabile mihi videtur antorem scripsisse* δικριθίοις. *lege precedentia, lin.* 19. &c. πίνες ἓν &c. & *insra lin.* 27. ἀδὲ πῖς κωνῖς ὁ λόγθ, ὅπ αὐδ μ. ὐ. &c.

Pag. 1034. 2. βασπλεῶν.

l. 15. ᾗ ἄνωξ ἢ δῖς δὲ πιφαπξεως ἔτη] *Laertius lib.* 2. (*pag.* 72.) *in Socrate*: ἀποδημίας γ' ὐκ ἐδιλήθη κατλῦσθαι εἰ μὴ εἰς στρατδίαν ἐδι. & *mox*, ἐστρατδίσατο γοῦν εἰς Ἀμφίπολιν, ᾗ Ξενοφῶντα φ' ἵππου πσόντα ἐν τῇ χῦ Δήλιον μάχῃ δίωσεν ὑπολαβών. & *iterum ibidem sic*: ἐστρατδιστο ᾗ εἰς Ποτίδαιαν διὰ παλάπης. πιζῇ γὰρ ἐπ ἐκλῶ, τῶ πολέμιν κωλύοντος.

l. 16. ὑπὸ τῶ βίματος δὲ τὸν πόλεμον ἐξῆς πολλάκις] *Meminit Plutarchus vt bellatoris non admodum strenui in pugna ad Chæroneam.* (βίων Φιλοπολιτ. 3. *p.* 1567) ἐν ᾗ τῇ μάχῃ κελὸν ὐδὲν, ὐδὲ ὁμολογούμενον ἄρχον οἷς ἔπειν ἀποδειξάμενος, ὥχετο πὰ πῖξιν ἀποφαὲς αὑχένα, ᾗ τὰ ὅπλα βίλλας, &c.

l. 36. περιδιδῶσθ τοῦ φωτὸ] *lego* πορδιδῶσθ ἐν τῷ φωτὶ, *vt lin.* 43. & *Hebr.* beor.

l. 40. ἀσφορίᾳ] *puto aptius legi* ἀσπορίᾳ.

Pag. 1035. 38. πνίαις] *fortassis mendose, pro* πνιέαις;

l. vlt. δύο ἢ τ.] *rectius (opinor) legemus* δι. *vel saltem post* τετιμηθίοι *ibid. ponatur* δι. *distinctionis nota, & post* δύεγν (*p.* 1036. *l.* 2.) *comma: vbi &* τοῦτο διὰ &c. τῶτο &c. *vertendum puto sic*: [partim per &c. partim &c.] & *pro* τὸ χαλεπὸν. νόσημα (*p.* 1036. *l.* 4. *videtur significare dogma illud* (*pag.* 1035. *l.* 42. &c.) ὅπ ἐκ ἐπ' αὐτοῖς &c.

Pag. 1039. 33. τί γὰ ὄφελος ἐκ πλησῶν ἄντων ὑπηρέτην,

πρεῖν &c.] Sententiam hic non assequor. Si mendum est, putauerim sic posse leui immutatione corrigi: τί γὰρ ὄφελος ἐκ πηγῶν ἄπωθεν ὑπορρεῖν, &c. lege præcedentia, lin. 31. ὃ γὰρ δὴ &c. hac phrasi vtitur p. 1051. l. 30.

Pag. 1043. 15. ὡδίδος ἕκαστον κλυδωνιζομένης ἢ τοιαύτη Διαλόγοτια πόλις] *Locum suspicor mendosum esse. ad sententiam aptius forsan legemus*: ὃ δὲν ἄμεινον κλυδωνιζομένης.

l. 24. *pro* ἐνδεικνύμενος *videtur legendum esse* ἐνδεικνύμενοι: *vt constructionem habeat cum* πολλοί φασιν, *lin.* 22.

l. 32. ὁρᾷζοντες τοὺ παρεξυάοντας &c.] *Locus videtur mendosus. Malach.* 2. 17. *sic legitur*· οἱ παρεξύοντες τὸν Κύριον ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν, καὶ εἴπατε, ἐν &c. *fortassis ergo sic poterit restitui*: οἱ περιῃ ὁρᾷζοντες, καὶ παρεξύοντες τὸν Θεὸν &c.

l. 1044. 6. ὡς πὼ μπ̃ὑπολιν &c.] *Is.* ὡς ὅτε πὼ μπ̃ξπ. &c.

Pag. 1051. 19. *lego* τιπινυθήσονται, *vt pag.* 1048. 6.

Pag. 1054. 14 μαμπωθοι, ἀλωκαῖς τ' ἐχ.] *Lego* μεμπ. καὶ ἀλωτ. *vel* μεμπ. ἀλωκαῖς τε ἔχ.

l. 31. *lege è Num.* 25. 3. Βεελφεὼ ὦρ, *sic & psalm.* 105. 28.

Pag. 1055. 3. διὰ τὸ δυσείρωτον] *Hic locus sic forsan poterit suæ integritati restitui*: διὰ τοῦτο κέκρυπται τὸ δυσείρωτον &c.

l. 30. καὶ γνῶ ὃ λέγω &c.] καὶ γνῶ· *puto verba esse textûs*: *ideoq; post* γνῶ *ponendam esse plenam distinctionem, & post* διὰ τὸ ἐδιδα (*l.* 31.) *colon.*

Pag. 1057. 41. *post* πολλοὶ *pono plenam distinctionem, vel saltem colon.*

Pag. 1059. 13. *post* αἰδέσιμοι *deest comma.*

Pag. 1060. 12. ἀπατῶνται] *Rectius hic* (*nisi fallor*) *legemus* ἀπατῶνται &c. *sic infrà, l.* 17. *sequitur*: οἱ πολλοὶ δὲ ἀπατηθέντες &c.

Pag. 1061. 3. *post* ἔχειν *puto deesse* περσῶν.

l. 25. & 26. *pro* δύσεκτον *mallem legere* δυσίατον.

Pag. 1062. 4. *statim post* ἐξεμανθάνω *videtur nonnihil deesse*: ἐγὼ ὡς αὐξανομένων τῆς ἀπιμίας αὐτῶν δὲ σωμάτων, *vel* ἐγὼ ἵνα κολάσῃ τὰ νεκρὰ σώματα, *aut aliquid tale.*

l. 37. αὐτῶν ἀγάγῃ] *Pro* ἀγάγῃ *reponerem* ἀγαγεῖν. & αὐτὰ *mallem hic quam* αὐτῶν.

Pag. 1064. 42. *post* ἐπαρῳδίου *deesse videtur*, ἢ ταῦτὸν σημαίνει διὰ τοῦ ψαλτ. καὶ ἐπαρῳδίου, *aut aliquid tale. vel aliter etiam poterit hic locus non incommodè restitui, si legatur ad hunc modum*: διὰ τέτο &c. ὅτι θρῆνου ὑμνῳδὸς καὶ ἐπαρῳδίου. ἢ ταὐτὸν σημαίνει ἀμφότερα ταῦτα, ἢ ἕτερον &c.

Pag. 1065. 9. ἑωυτοῦ εἰρηται] *Tanquam vox composita sit è* Saraph *vrere, vel incendere, &* phe *vel* phi *os. sed compositionem hanc non agnoscit Hieronymus comment. in Esaiam l.* 3. (*pag.* 35.) Seraphim (*inquit*) *interpretantur* ἐμφωσας': *quod nos dicere possumus incendentes, siue comburentes: iuxta illud quod alibi legimus* (*psal* 103.) Qui facit Angelos suos spiritus, & ministros suos ignem vrentem.

l. 15. τοιαῦτα] *Fort.* τοιαῦτα.

l. 17. *post* λειτυργίαν *deesse videtur* πληρῶσαι, *aut aliquid simile.*

l. 29. τὰ νοήματα] *f.* καὶ τὰ νοήμ.

Pag. 1066. 16. ὑδὲ τείτον ἢ περσῶν κρατ.] *f.* ἀλλὰ καὶ τέτον περσῶν κρατ.

l. 24. χλιοπατάτων ὑσθέρη τημείαν] *Epiphanius, seu quisquis autor est libelli* περὶ τῶν προφητῶν, καὶ ἀποκρύφων, καὶ πόθ κεῖνται, *de eo sic scribit*: Θρῆσσα ἢ ὑσὸ Μασσᾶθ τῆς βασιλίσσης Ἰούδα ἐφίδρυσε (*lego* ἐφιδρὺς) εἰς δύο. *& huc nonnulli spectâsse Apostolum putant, cum dixit Heb.* 11. 37. ἐπρίσθησαν: *Theodoretus interpretatur ib.* Hoc (inquit) euenisse dicunt Prophetæ Esaiæ. *addunt quidam & serram fuisse ligneam, quâ dissectus est.*

l. 25. τῶν Ἰουδαίων ὑκ ἐνεγκόντων ὧνπερ πὼ παρῆπιας] *Hieronymus in Quæstionibus, seu traditionibus Hebraicis in* 2. *lib.* Βασιλειῶν. *cap.* 33. 10. *pag.* 267. Traduntur Hebræi (*inquit*) idcirco occisum Esaiam, eò quòd eos appellauerit principes Sodomorum & Gomorrhæ *&c. plura hinc spectantia ib.*

Pag. 1069. 12. διωμογῶντα] *Lego* διωμοῦντα.

Pag. 1073. 4. *pro* αὐτῶν *fortasse scripserat* αὖων *pro* αὐθρώπων, *quod postea per errorem librarij mutatum fuerit in* αὐτῶν.

l. 21. Ιασοὺβ τῇ ΕΒρεΐδι γλώσῃ ἢ αὐαστροφὴ λέγεται καὶ ἡ διαγωγή.] *Ad veritatem propius accedere videtur sententia Hieronymi in Es.* 7. *pag.* 39. Iasub (*inquit*) [*puto Hieronymum scripsisse* Sear-Iashub *ex Hebr. & interpretatione quam subiungit*] filius Esaiæ, qui interpretatur, Reliquus atq; conuertens: in typum populi Iuda, qui erat de duorum regum manibus liberandus: *&c. Hebr.* scheár, residuum, reliquiæ: & shub conuerti.

l. 22. ἰσοὺβ αὐτὸν] *Puto mendum esse, & per librariorum errorem factum ex* ἀφυΕΣΑΔΑΙ. (*Hebr.* arubbathám 1. *Reg.* 17. 18.) *ex* arubba *pignus, arrha, &c. &* mem *affixo. viz. symbolum aliquod a filijs suis in militiam profectis missi ad se per Danidem vult pater, quò certior reddatur de eorum prosperitate. nulla huic voci cum nomine* Iasoùc *cognatio est.*

Pag. 1074. 43. πῶσαν ἐπ.] *Ante hac verba deesse videtur nonnihil: viz.* πτὸ δεσν μόνον, καὶ *aut tale aliquid.*

Pag. 1079. 20. & 21. ὑποδήσωνται & κελεύσωσι] *Parùm congruè, si voces spectemus. præesse it enim* ἀδὲς φυλαὶ σεῖς ἑαυτὸς &c.

l. 42. *post* κελεῦσαι *deesse puto* μόῃς.

Pag. 1080. 7. ὁ Σύρος καὶ ὁ ΕΒραῖος, ὅς φασιν, ὁ λέγων μᾶλλον, ἀλλὰ σαφῆς] *Hebræa vox eadem est hic, & Iudicum c.* 14. 8. *in historia Sampsonis: viz.* Debora: *illic autem (vt ex melle quod reperit Sampson in cadauere Leonis constat) necessario significat apem: nec vsquam reperio vbi Græci Interpretes aliter reddiderint, quàm per voces* μέλισσα, *vel* μελιτῶν. *Videtur ergo aliorum nixus fide & autoritate in vertendis Hebraicis dictionibus: quod & verba illa,* ὅς φασιν, *non obscurè significant.*

ANNOTATIONES
IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI
IN MATTHÆVM.

HArum editionem Homiliarum adornauimus, Lector, ex quinq; libris manuscriptis. Primum nobis exhibuit bibliotheca Collegij Corporis Christi Oxonij à *Serbopulo* quodam, homine Græco Anno Domini. 1499. satis negligenter & imperitè scriptum Redingæ in Anglia, quadraginta tantùm & quinq; priores homilias continentem. Secundum bibliotheca Illustrissimi *Cæcilij Comitis Exoniensis* ab eodem *Serbopulo* ibidem eadem fide & diligentiâ scriptum anno sequente, sc. 1500, reliquas posteriores complectentem. Tertium nobis codicem dedit bibliotheca Collegij Noui Oxonij: & quartum bibliotheca Vniuersitatis Oxoniensis Constantinopoli nuper aduectum melioris notæ, & antiquum satis, non plures tamen quemq; quàm 44, aut 45, priores repræsentantem. Quintum & vltimum posteriores homilias, easq; non plenè continentem, sed optimæ cum primis notæ codicem suprà commemoratæ Vniuersitatis bibliothecæ debemus. Hisce accessit editio vulgata Heidelbergensis, de qua, quamuis innumeris scateat erroribus, quorum magnam & certè maximam partem nos expurgauimus: tamen gratia debetur bonis illis viris, quia & prius inedita edere voluerunt, idq; libris non negligentissimè inspectis. Quam fidem & diligentiam si ijdem in Paulinis epistolis edendis præstitissent, non tantâ, quantâ nunc meritissimò, apud omneis doctos & æquos rerum æstimatores infamiâ laborarent. Sed de hac re alius erit dicendi locus. Nunc, vt quod instat agamus, sciat Lector, hanc primam in Matthæum homiliam extare à Rob: Stephano vulgatâ in principio Testamenti Noui ab ipso Græcè excusi ante annos 60. Lutetiæ; nequenquam suâ laude fraudare videamur. Præter hæc si quid est aliud, scito symbolas esse parcissimas ex coniecturis meis & amicorum meorum, in quibus primo loco facilè statuerim doctissimos viros, Græcarum literarum non minus quam Theologiæ peritissimos, Iohannem Boisium, & Thomam Allenum, qui mihi, tibiq; (Lector) in toto hoc opere in Euangelia operam nauârunt egregiam. Porrò vbi scriptæ vel dictæ fuerint hæ homiliæ, de illis in Iohannem nihil mihi liquet: in Matthæum homilias Antiochiæ habitas ex ipsius Chrysostomi verbis constat, sic enim loquitur hom. 7. p. 49. 16. Πρώτη ἡ πόλις ἡμῶν τὸ τῶν Χριστιανῶν αὐτοῖς ὄνομα. vide hom. 67. p. 427. 22. videtur tamen nonnunquam loqui vt Episcopus, vt hom. 17. p. 124. 42. & hom. 40. p. 269. 38. vide etiam ὀρθῶς, homiliæ 85. & apostrophen eius ad diaconos. hom. 82. p. 515. l. 4. & 28. Quæ tamen coniecturæ non eam vim habent, vt possint illa infirmare, quæ sunt in hom. 7. nisi fortè non omneis eodem loco habitas, aut eodem tempore dicamus.

Hom. 1.

Pag. 1. l. 41. ὁμαυλοσυλαι] *Fragmentum Orientale,* ἐφέλκεται: *melius. nam statim sequitur in fine sententiæ* ὁμαυλοσυλαι.

l. vlt. γυγεγαμήκοτες] *Frag. Ori.* κεχημὸς, οις.

Pag. 2. 13. εἰ δὲ τὸ πνεῦμα ἐλαττον] *Interp.* Quòd si esset minor, vt etiam blasphemat impietas. *Quæ postrema verba addita sunt ab Interprete, vt significaret notari hoc loco à Chrysostomo* τὸν πνευματομάχους.

Pag. 3. 31. ᾗ διὰ τοῦτο] *Melius per relativum,* ᾗ διὸ ὁ.

Pag. 4. 2. διολεθρουσι] διολεθρουσι *in omnibus ferè, quos inspexi, libris cum* ν. *Quare videndum, num pro* διολεθρουσι *positum sit.*

Ibid. ὡς μᾶλλ] *Fortasse loco huic malè est, cui tamen mederi non est meum. Suspecta mihi certè hæc consecutio. Vide posteriores notas Boisij.*

l. 7. ἐπ' αὐτοῦτο ἐλήλυθα] τοῦτο, *quidnam? neq; enim video satis commodum antecedens. Vide Boisium.*

l. 18. Frag. Ori. ἤδιον αὖ σκέψωμαι.

l. 41. ᾗ πολλοῖς πολλαχοῦ καὶ γεγραπται] *s.* & multis vndecunq; collectis ornamentis fucantibus ea illis scriptoribus.

Pag. 5. 2. ὃ δὲ ὄναρ, ὃ δὲ ὄνομα] *Fortasse melius* ὃ δὲ ὄναρ,

ὄναρ τὸ ὄνομα ἐφ. vel ὐκ ὄναρ, ὐκ ὕπαρ τὸ ὄνομα ἐφ.

Pag. 5. 13. μὴ ἢ ὀφθαλμῶν] *Interp.* vt omittam cætera.

l. 31. ὃν ἐκ παίδων καλὸν ὄντα λαμβάνειν] *Pro* καλὸν ὄντα *fortassis levi immutatione legendum* κωλύοντας, *vt perstringat Aristotelem iuuenes à morali philosophia remouentem. Nam huc verba sequentia non obscurè spectant. quo sensu l. proximâ marginalem lectionem præfero, legoq́, τὸν ἐναρετον.*

Pag. 7. 30. *frag. Ori.* ὑπτιοῦξαι.

Pag. 8. 10. *Lege ex frag. Ori.* ἅμα τῷ παιδὶ καὶ τῷ ἀγίῳ πνέματι.

Hom. 2.

Pag. 8. 39. τὸν ἡμέτερον χρόνον] *Doctissimus Boisius ex Interprete coniecturam facit, post* χρόνου *deesse* καθηρημένου, *aut* κατασκαφέντος: *verisimile enimesse Chrysostomum non minus nomini* ἀκριβῆ, *quam reliquis in proximo substantiuis participium aliquod addidisse. Codices tamen nostri nihil tale habent.*

l. 42. ὐκ ἐστίων, ὐκ ἐν πυθῖ] *Rectè omnino animadvertit doctiss. Boisius vel post* στίων *deesse* τι, *vel* στίον & πυθῶν *legendum esse: nam* ὄδου *cum genitiuo stare non posse. sed leuissimâ immutatione meis auribus ex priore* ὐκ *feceris* ὐκίν, & *constabit syntaxis: vel sic,* ὐκ ἐστίων ὐκίν, ἢ πυθῖ. *vel retinendo lectionem codicum erit genitiuus partis.*

Pag. 9. 43. τὸ ἵνα &c. τῷ ϛ] *Malim vtrobiq́,* τὸ, *vel vtrobiq́,* τῷ.

Pag. 10. 8. παραδιδόν τῆς] *Annotat doctiss. Boisius ante* τῆς *videri deesse* ϖρὸ, *rectè: nisi pro* τῆς συμπολιτῶν *reponamus* τῶν συμπολιτῶν.

Pag. 11. 15. ἆρ' ὃν] *Fortasse* ἆρ' ὃν, *non interrogativè legendum, sed positiuè. nam interrogativè sic efferenda fortè sententia:* ἆρ' ὃν τῇ φυλῇ Ἰούδα ἦν & ἓν ὢν μόνον τὸ τῦ Δαυὶδ ; οὐχὶ ἡμᾶς καὶ πολλὰ ἤπεκε· *& sic propemodum doctiss. Boisius & Interpres.*

l. 44. πόθεν ὅτι] ὅτι, *abundat, nisi ante intelligamus* ἄλλον.

Pag. 12. 8. ἡμῖν ἐρμόσητε] *Alius codex* ἐρμόζεται. *in priore lectione transitus est à prima persona ad secundam non valdè probabilis, & pro* ἡμῖν *legendum, vt opinor,* ὑμῖν, *& pro* ἐρμόσητε *legendum* ἐρμόσετο. *in posteriori lectione τὸ* ἐρμόσαι (efficiet) *carebit commodo nominativo a quo regatur. neq́ enim passiuè posse accipi pro fiet ratio linguæ patitur. Vide notas Boisij posteriores.*

Pag. 13. 2. ἐξετάσω] *Boisius legendum putat* ἐξαιτῆσαι. *& certè dicere, vt opinor, τὸ* ἐξετάσαι *cum duplici accusatiuo construitur: de* ἐξαιτῆσαι *nihil procliuius. Vide posteriores notas doctiss. & acutiss. Boisij. tamen Interpres, vt videtur, nihil mutat.*

l. 12. ἀναγκαῖον δὴ] *Sc.* χαρὰν αὐλησόμεθα μὴ ὑλέθαι, *sine interrogatione, vt ireor.*

l. 20. ὅπως] *Videri possit cupiam deesse* τὸ ὑ. *sed huius defectus infinita sunt apud bonos autores, & hunc nostrũ cum primis exempla. Vide notas in primam in Genesin.*

Hom. 3.

Pag. 14. 23. πεπιστευκότες τῷ λεγομένῳ] *Assentior doctiss. Boisio, etiam contra libros, legenti* δὴ τῷ λεγομένῳ.

l. 24. ἀφ' ἑτέρων] *Hoc est,* δεῖ τῶν ἄλλων, *Bois.*

Pag. 17. 37. τῦ συλλόγου & ζημία] *Interpres legisse videtur,* τοῦ συλλόγου & τὸ πράγματος ζημία.

l. 38. εἰ ὁ χρυσὸς] *Videbitur fortè cuipiam neglectè hic à Chrysostomo ratio Grammaticæ: quod tamen si attenderis, secus est.*

Pag. 18. 8. τῷ Θεῷ, ὁμολογῶν τε &c.] *Hunc locum, qui in omnibus codicibus nostris durius cul'sonat, ita ex coniectura legit doctiss. Boisius.* τῷ Θεῷ· ἐγὼ ὁμολογῶν, ὅτε δίκαιον, μυείων μὲ αὐτὸν ὄντα κακὸν κακὸν, ὃ περιτέμνεσθαι (*vel* περιτέμνεσθαι) ϛ &c.

Pag. 19. 9. αὐτῦ κακῶν] ἡμαυτοῦ *malle videtur doctissimus Boisius.*

l. 14. οἰσυμβῶ, καρπωσόμεθα] *Interpres per indicatiuum,* οἰσυμβῶ, καρπωσόμεθα.

Hom. 4.

Pag. 20. 9. δυνάμεως, εἴ ποτε] *Codex Constantinopolitanus hunc locum ita legit.* δυνάμεως, ἵνα εἴ ποτε αὐτοὺ οἱ πολέμιοι λάβωσι, μὴ νομίσωσι, ὡς ἧτ παρ' αὐτοῖς θεῶν ἰσχυρῶν ὄντων, κεκρατηκέναι. *plenius certè, & planius.*

l. 33. κατωκήθησαν] κατῴκησαν *manuli vir quidam doctus.*

Pag. 21. 1. τοῦ σεσῶσθαι ἅπας] *Aentiss. Boisius ita legit hunc locum:* κράτιστα τοῦ σεσῶσθαι ἅπας (*vt sit participium*) ἀλλὰ βάλλομαι ϖῷ τὸν ὕπνον τῆς ψυχήσεως *vt totũ hoc dicatur ex persona Euangelistæ.*

Pag. 21. 10. εἰρηκόσιν] *Interp. legisse videtur* μυσίοις. *Ib.* πῶς διήγηται αὐτοῖς] ὡσπερ *legit doctiss. Boisius.*

l. 32. μὴ τοίνυν] *Boisius ante hæc verba reponenda censet verba hæc Matthæi:* ἐν πνέματος ἁγίου. *sed is tamen Ioanni nostro mos ad remotiora aliquando respicere, non semper ad proximè posita.*

Pag. 24. 10. ἐπὶ τίνος ἕνεκεν ὑὸν Δαυὶδ ἐκάλεσε ; μὴ φοβοῦ. *Vide notas Boisij ubi hæc sententia rectissimè explicatur.*

l. 11. κράτιστα *expunge doctiss. Boisius.*

Pag. 25. 42. αὐοικτον ὄχλου τὸ σῶμα] *Glossema est ad verbum sequens,* σωτηρίαν (*sic enim potius lego, quàm* σωτηρίαν) *omninoq́ expungendum.*

Pag. 27. 3. καταφρόνων] *Non placet hoc vocabuli hoc loco.*

l. 33. ἔρωτα, ϛ ἁρπ' ὁμῶ] *Doctiss. Boisius interponit* διὰ τοῦτο *hoc modo.* ἔρωτα. διὰ τῦτο ϛ ἁρπ.

l. 44. ζύλυ] *Quidam ex nostris codicibus legunt* χρυσῦ, *ad historiam verius. sed quia idem in sequentibus iterum, vereor vt potius sit* ἁμάρτημα μνημονικὸν *nostri Iohannis, qui tamen p.* 29. *l.* 9. *de eadem, vt opinor, re loquens,* εἰκότα χρυσῶ ϖροσῆλθε *appellat.*

Pag. 28. 15. τὸ δεῖξαι μέγα] *Boisius,* τὸ δεῖξαι αὐτὸ μέγα. *rectè.*

l. 31. συμβαίνῃ] *Bois. legendũ putat* συμβαίνοι, *vel* συμβαίη : *& statim* βουλομένῳ, ἢ ϛ συγχ. *interposito ἢ.*

Hom. 5.

Pag. 30. 28. σκοπήσωμεν] *Doctiss. Boisius legendum putat* ἐὰν σκοπήσωμεν. *& sic vertit Interpres.*

l. 42. τὸ ἐν ταῖς ἀφίξεσι] *Idè legit,* ἐν τῷ ὅτε ἀφίξεσι.

Pag. 32. 14. ϖαυιδότητος] *Forte, inquit Bois.* ϖαιδός.

l. 36. δεῖ διωρισμένου χρόνου] *Boisius mauult* δεῖ διωρισμένῳ χρόνῳ.

Hom. 6.

Pag. 36.6. θεωρήσων] Doctiss. Boisius ita legendum & dissponendum hunc locum censet: θεωρήσων. πῶς γὰρ βασιλέα ἤδεισαν ὄντα; ἢ γὰρ δι' ἄστρου ἀστρονομίας &c. ἐφάμιλλοι τὸν τεχθέντα. εἰ γὰρ βασιλέα ἤδεισαν ὄντα, τὸν ἕτερον ἀφεκτέον τοῦτο; ὅτε γὰρ αὐτὸ τὸ φοβητέον. &c. si namq; bene animaduerto, inquit, tres gradatim ἀποτελεῖ proponuntur. quarum prima habetur lin. 1. in qua quæritur, Quomodo ex stellæ conspectu scire potuerint magi Regem Iudæorum natum esse. Deinde lin. 6. locus esse debuit secundæ quæstioni, Quomodo nimirum vel regem omnino natum esse inde deprehendere potuerint. Tertio lin. 13. quæritur (ut hoc concedatur, stellam magis quod rex natus esset monstrare potuisse) Quam tandem idoneam causam habuerint tam longi itineris suscipiendi.

l. 10. Ζωπύρων] Boisius manuit Ζωπύρου.

l. 19. ὅτι αὐδρα ὁρῶντες ἤδη χθόνιον] Interpres, neq; patrem eius regem esse videant, quam lectionem secutus, nescio.

l. 24. ἐχρωνείους] Doctissimus Boisius delet ἐχρ, & post θανάτου sublata interrogatione, τελείαν στιχῶν collocat. atq; ita quidem sententia melius fluit.

Pag. 37. 28. ἐκκαχωμένος] Interpres legisse videtur, ἐκκαχωθέντα.

l. 33. τῆς ἐξ ωρονήσεως] Hoc est, Astrologiæ. Interp.

Pag. 38. 28. αὖ βλ γρ', φησί] De pluribus loquitur in singulari numero: quod tam frequens est in hoc verbo, φησί, ut autori tribuã, an librariis, plane nescio.

Pag. 42. 4. ἐξεφοιβώθην] Boisius ex Interprete magis probat ἐξεπαιφώθην, quo sensu legitur ἀσπίσας, huius pag. lin. 9.

l. 12. τούτων, ἢ] Legendum fortasse, ἢ τὸ ὑ χθεσπέσιον, ἐκ τούτων ἢ τῶ γέλωτος ὄζιν ὑπόδηλος.

Hom. 7.

Pag. 45. 10. κελεύθων λόγον] Sic Codices nostri, & Interpres, κελεύθων, vel ὁ κελεύθων. Boisius manuit ἐκκελεύθων.

Pag. 47. 16. τῆς βαρβάρου Ζωπυρίας ἀπαλαγῶμεν] Vide notas Boisij.

Pag. 48. 6. ᾗ ἰδεῖν] Pro, ᾗ ἰδεῖν, τῷ ἰδεῖν placet doctiss. Boisio.

Hom. 8.

Pag. 51. 33. τῆδε αὐτὸς] doctiss. Boisius, τῆς ᾗ, vt regatur ab ἐπίσης.

Pag. 52. 1. οἰκίαν ὑφεῖσαι] Placet coniectura Boisij, qui legit οἰκίας. ex χώρας. nam domo egressam antea beatam Virginem satis constat ex sacris literis.

l. 31. ναὸς πλάττεται] Sic codices nostri, & Interpres. Boisius, νόος, ingeniosa coniectura.

Pag. 54. 15. πῶς τὸ σώματος ἰρχαίας] Boisius & Interpres, τῆ τὸ σώματ& ἰρχαίᾳ, vt regatur ἀσεμνῦσε ὑποχωρήσαι.

l. 42. μηδένα δεῖ ἐξωθεν αἱρέσιον] Grammaticæ ratio postulat μηδένα τ ἐξωθεν αἱρετικῶν, vel μηδεμίαν δεῖ ἐξωθεν αἱρέσιον.

Hom. 9.

Pag. 56. 7. τῆς τῶ κόσμου& ἀπαξίας] Boisius legit, ἢ τῶ κόσμου& ἀπαξίας; Interpres, nostram secutus lectionem, sic distinxisse videtur: θεωρῶμεν δὲ μόνους τῆς τῶ κόσμου& ἀπαξίας. sc. τοῦτο ὧν.

l. 12. ὐκ ἠδέσθη] Interpres legisse videtur, διὰ τί ὐκ ἠδέσθη;

l. 38. τὸ ζητούμενον] Videtur legendum τὸν ζητούμενον. Vide Bois.

Pag. 57. 10. τὸ δεῖ] Doctiss. Boisius legit, διὰ τὸ δεῖ: sed nihil est necesse mutare.

l. 44. ᾗ ὁ κλῆρος] Doctiss. Bois. legendũ suspicatur, ᾗ ὁ κλῆρ& τοῦ πυθίου παῖτης ἐστιῶδες ὧν. Ϝ Βενιαμίν.

Pag. 60. 7. ἀξίαν δόξ.] a quo igitur regetur ἡ ὐρωξίας? neq; enim ἄξιος cum duplici genitivo stare potuerit, nisi dicamus τῆς ὐρωξίας regi à λόγ. quod & ipsum durius culum est. Vide notas Boisij.

l. 42. δόκιμον] Bois. manuit δόξαμα. (sed huiusmodi temporum enallaga Chrysostomo nostro frequentes.

Hom. 10.

Pag. 63. 42. ἀρχιερέως] Vnum est ex erratis Chrysostomi. neq; enim fuit ἀρχιερεὺς. Vide quæ annotauimus in orationem eius in Christi natiuitatem, Antiochiæ item habitam.

Pag. 64. 5. ἐπ' αὐτῷ ἔρχου] Ϝ νομάτων] Interp. legisse videtur, δεῖ Ϝ αὐτῷ ἔρχ) νομάτων.

Pag. 65. 12. ᾗ βασιλέας] Vide notas Boisij.

Hom. 11.

Pag. 68. 20. ὅτι ὐκ ἴσ πάντα πεπόθασι] Vel potius, immutato verborum ordine, vti etiam obseruauit doctissimus Boisius, ὅτι πάντα ἴσ ὐ πεπόθασι.

Pag. 69. 27. τὸ ἐκεῖσε ἢ ζωπύρ] Vide notas Boisij.

Pag. 70. 11. ᾗ ὀκκόσῃσι] interpr. videtur legisse, ᾗ ὐκ ἐκκόσῃσι.

Hom. 12.

Pag. 78. 18. ἀλλ' ἡμεῖς οἱ] Doctiss. Bois. ante οἱ putat deesse νῦν, aut simile quid. ἀλλ' ἡμεῖς νῦν &c. & quidem sensus loci hoc postulare videtur.

Hom. 13.

Pag. 83. 15. ὅτι ᾗ μᾶλλον ὑπεδείξαθαι] Bois. legendum coniicit: ὅτι πῶς διώκειν ὑπεδείξαθαι. sic enim loquitur in re consimili. l. 44.

Hom. 15.

Pag. 93. l. 39. ὅτι πάντα] Lege ex Ms. ὅτι τοῦτο.

Pag. 95. 16. ὑ χῖ Ϝ σεβάσματ& ἀξίαν, ἀλλὰ χῖ Ϝ ὧν φιλανθρωπίαν] Hæc verba redundare recte animaduertit doctissimus Boisius. Codex Constantinop. pro his verbis substituit ὑ χῖ φύσεως ἀκολουθίαν, ἀλλ' ὑπὲρ φύσιν τὸ σεβάσμα δυνατὸ ὑπὲρ &c. quibus etiam non magno sententia detrimento carere possumus: sunt tamen illis non paulo tolerabiliora.

l. 23. ψυχαὶ] Interpres videtur legisse, ἐυχαὶ.

l. 35. ᾗ ὁ Παῦλ&] Lib. Constant. sic verba disponit. Παῦλ& δὲ ᾗ ὧν περὶ τοιούτων σεμνῶν πολὺ ὄζιν αἰδέσασθαι πηδὰς ἐπυθλα, ᾗ ὡς.

Pag. 96. 16. ἀεὶ τὸ μὴ πλεονεκτεῖν] Boisius & lat. Interp. delent μή.

l. 41. ὁ τὸ μὴ πλεονάζειν] Doctiss. Bois. tollendũ censet μὴ, aut mutandũ in μᾶ: mihi tamen ex vsu linguæ videtur hæc negatio hoc loco πλεονάζειν. nam πλεονάζει sine dubio.

Pag. 97. 18. πάντας οἰς] Interp. legisse videtur πάσας.

l. 31. λεγομένων] Boisius manuit λεγόντων (quod etiam secutus videtur Interpres) & post κλύδωνι ad-

dit τεκμήρια, aut σημεῖα, quod non agnoscit Interpres, nec libris nostri.

Pag. 98. 43. κατασκάσαμένον καὶ συγκακοτεμνόμενον] Pro utroq; liber Constantinop. Ζωωτοκᾶσαμένον.

Pag. 100. 12. κατεσυμένων] Boisius mauult κατασυφόντων.

l. 44. αὖτε] Cum precedente βίῳ non potest congruere, neq; aliud video, quo referatur.

Pag. 101. 12. ἑαυτοῖς] Interpres videtur legisse, αὐθρώποις, vel αὐτοῖς.

l. 16. αὐτῆς φιλοβρότερον] Doctiss. Boisius αὐτὴς delendum censet, vel mutandum in αὐτές.

l. 25. Vir quidam doctus addit μὴ, ante ἰδεῖν.

l. 35. τὸ κακὸς - τὸ δικαίως] Boisius utrobiq; διὰ τὸ κακ. διὰ τὸ δικ.

Pag. 102. 8. αὔθρωποι παρελογίσαντας] Boisius legi posse putat αὐθρώπῳ θεολογίσαντι, scilicet Diabolus.

Pag. 103. 12. ἀιπῷ ἀπώτει. & in marg. pro ἀπώτει, θέλοις] Legendum vel ἀιπῷ θέλοις, vel αὐτὸν ἀπώτει.

l. 17. ζωωτὸν] Boisius mauult ζώσῃ.

Pag. 104. 13. εἰ ἡ ἐχθρῶν ὄνον] Lib. Constantinop. sic legit: εἰ ἡ ὗσ᾽ ἐγίνον ἐχθρὸ κλὸν διαπεσῶν πιθικὸς, πολλῷ μᾶλλον φίλων ψυχᾶς κιμῆσας διαπασῆται χθὶ, ἔνθα καὶ τὸ πῶμα μᾶλιστα χλῆπώτερον. ὅ γαρ.

Hom. 16.

Pag. 106. 14. Hæc verba, οἷς ἀδενῶν καὶ ἀδιωάτως ἔχων, tanquam suo emota loco doctiss. Boisius subjicit illis verbis, quæ proximè ferè præcesserant, ὥτε πᾶτα ευχρήσιμον ποιεῖ, οἷς ἀδενῶν &c.

Pag. 107. 8. πλήξῃ] ἐκπλήξῃ Boisio magis placet.

l. 26. τι, χρὴ λέγειν, ἐκεῖνον καὶ ἔδει] Interpres videtur legisse, τί φησιν ὁ Θεὸς διὰ τῆ προφήτε. Codex Constantinop. φησὶν ὁ προφήτης. τί γὰρ χρὴ, omissis medys.

l. 36. μᾶλλει] Boisius legendum putat μᾶλλει.

Pag. 115. 1. Ζωωτελόντα] Doctissimo Boisio magis placet συλλέγοντα.

Pag. 116. 5. πολλῶ ἐυδεικνύμενος τῶν ὀργῶν] Boisius addit χρὶ τῆς ὀργῆς. Interpres aliam, ut videtur, secutus lectionem, Maximam sanè per hæc omnia indicans iracundiæ pertinaciam.

l. 36. ἵνα πιστὸν ἐξενέγκῃς] Boisius pro πιστὸν substituit δικαίων, secutus interpretem Latinum.

Pag. 118. 8. πῶς ὁ Παῦλος ἐκεῖνα μὲ καὶ μετὰ τῶν ἀπαλλαγῶ αἰσχύνεται] Sensus perspicuus, quem etiam vidit Interpres, vertit q. Quemadmodum Paulus eas asserat de vitijs erubescere, qui iam ab eis fuerant liberati. Sed locutio elliptica nimis, αἰσχύνεται pro αἰσχρὰ εἶ) φησι, vel αἰσχύνῃ φέρειν: qualia tamen passim extant apud optimos autores exempla.

Hom. 17.

l. 42. ἔχοντα αἰήκοα] Codex Constantinop. sic διορθοῦ, χρὶ μικρὸν τὸν θεσπέσιον καὶ νοῦν ἔχοντα εἰς τὸν τῆ δόγματος [αὐτὸν] λόγον ἐνῆγε.

Pag. 119. 42. λύμῃ] Interpres videtur legisse λύπλω.

Pag. 120. 20. π᾽ ὧν; ὑχὶ] Locus mutilus. Dele ὑχὶ, & ante ὧν ponendum videtur ἅλλον, aut tale aliquid.

Pag. 123. 16. ἐαὶ ἀφίλω] Doctissimus Boisius interpretem secutus, sic legit: τί ὧν, ἐαὶ φιλῶ αὐτὸν, καὶ πόθῳ διακείομαι;

l. 36 παρ᾽ αὐθῆ] Vel παρ᾽ ἡμῆ legendum cum Boisio, vel αὐθῆ sumendum pro ἡμῆ, quod ex usu linguæ sit.

Pag. 125. 42. loqui videtur ut Episcopus.

Hom. 18.

Pag. 128. 17. πλέοντες] Grammaticæ ratio postulat neutrum πλέοντα, ut conueniat genere cum ἐπιτάγματα quod proximè antecedit. hac certè structura subaudiendum νόμοι.

Pag. 129. 10. οἱ πέρυσι] Doctissimus Boisius, καὶ πέρυσι. Nam de vno duntaxat hominum genere (duplicitèr tamen peccante) non autem de duobus sermonem hic haberi manifestum est ex sequentibus.

l. 29. ἀμαίεσθαι] Boisio magis probatur ἀμαίεσθαι.

Pag. 130. 40. γυναικῶν γὰρ οἱ μικροψυχότεροι] Pro his verbis cod. Constantinop. habet, ὑχ ἁπλῶς ὥτο λέγω· ἀλλ᾽ ἐπεισὶ πολλοὶ πὰρ ἡμῖν ἄνδρες οἱ μικροψυχότεροι γυναικῶν. αὐ πόνω καὶ οὐ διαβασῆ οἷς τὸν ἀδελφὸν σου, ὥσπερ τὰς πατέσας ἐκείνας, πάντ &c.

Pag. 132. 6. ἡ ἑτέρως δ᾽ πον] Hunc locum sic legit Cod. Constan. καὶ τοῦτο δ᾽ πον ὑπεκίπατο· ἐν πᾶσιν ἡ ἡ ὑπερεπικώτερον καὶ χλημιδῶ τῇ λόγῳ.

Hom. 19.

Pag. 133. 30. δυσφορωτάτω] Probo doctiss. Boisij conjecturam legentis δυσφορέτω, vel δυσφορητικώτατα.

Pag. 135. 7. ἀφίνται] Vel legendum ἀφίνται, vel paulo post, τοὺ τῆς ὀδῆς ἐπιδυσωῦντας. neq; enim in eadem sententia hujusmodi mutatio numeri ferri potest.

Pag. 136. 34. ἀπιρημένοις] f. ἀπιρημένοις.

Pag. 138. 16. φιάσαι τῶ] ὡς, vel εἰς τῶ, magis placet.

Pag. 139. 18. τὸ μετασχεῖν] τὸ μὴ μετασχεῖν magis placet Boisio.

l. 41. λαβόντες] Cod. Const. sic legit hunc locum, λαβόντες τίνα χρὴ δεῖν θεῖ, αὐτοὶ φανερᾶται τῶ ἡμᾶ πεφιδόντες ευχάρεσαν; πῶς &c.

Pag. 140. 31. ἀυτῶ τῶ καταδώματος] Boisius mauult τότε τῶ καταδώματος, vel τῶ ἀυτῶ τότε τῶ κατ.

Pag. 141. 5. [Ζωωζῃ] συγκολλῶν] Doctissimus Boisius Chrysostomū arbitratur utrumq; scripsisse, Ζωωζων καὶ συγκολλῶν.

Hom. 20.

Pag. 144. 41. ἡ ἁπ᾽] Boisius mauult, ἀλλ᾽ ἁπ᾽. Interpres aliam lectionem secutus videtur, ac si scriptum esset, ἐκείνως. ἡ τοὺ ἐν τοῖς Ολυμπακοῖς ἀγῶσι πελαίοντας μιμεῖδαι δίλων, ὁ τοσ.

Pag. 145. 5. ὡς μ᾽] Interpres videtur legisse πρὸ ἐμοῦ.

l. 31. ἡ ἐλαθερώσας] Quid sit hoc loco, τὸν λόγον ἐν λαθερῶσαι,

λὰ θεραπόντας, non assequor. Doct. ss. Boisius post ἐλευθέρους, putat deesse ἐνδίας, aut tale aliquid.

l. 39. κερποῦσθαι] *In secunda persona, fructis. Visitatum κερποῖ. sed illo modo loquitur sæpe hic noster, cæterique Patres Græci. Vide* Διορθοῦται pag. 291. 9. & στεφανοῦσθαι p. 309. 16. & καυχᾶσθαι Rom. 6.

Pag. 148. 17. οὗ ἂν ἕ τις] *Vide notas Bossy.*

Hom. 21.

Pag. 150. 8. ἧβ' ὅτων] *Boisius & Interpres παέρτων.*

Pag. 151. 41. ἄλλως] *Doctissimo Boisio placet magis* ἀλλ' ὅμως

Pag. 152. 21. φησὶ] *Videtur legendum* φασὶ. *sic tamen sæpissime apud Chrysostomum in omnibus, quos vidi, codicibus, præsertim in obiectionibus proponendis, vbi hoc verbi, vt alibi notaui, solenne. error, si quis est, fortasse ex confusis literarum compendijs* φησὶ & φασὶ *ortus.*

Pag. 153. 32. ταῦτα] *Boisius reponendum censet* ταύτῃ.

Hom. 22.

Pag. 154. 16. ἢ τὸ φεῦσαι τον] *Boisius & Interp.* ἢ ὑπὸ πτωῶν τὸ φεῦσαι τον.

Pag. 155. 9. πῶς ϛι] *Retinendo lectionem marginis rescribendum,* πῶς ὑ οὐ φεγοήσουσι τὰ πάντων ἀναγκαιότατον ζῶου;

Pag. 157. 2. ὑδὲν μᾶλλον ἧβ'] *Boisius & Interpres legendum censent,* ὑδὲν μᾶλλον ἧβ'.

Pag. 158. 13. ἀλλὰ πλεονεξίαν] *Boisius legendum censet,* ἀλλὰ πλεονεξίας μόνον διὰ ἧβ' ἀκριβῶν ὑπαδείκνυσθαι πίναν.

Pag. 159. 28. ἢ ἐκ εὐχομαι] *Boisius & Interpres,* ἢ διὰ τοῦτο ὐκ εὔχομαι.

Hom. 23.

Pag. 161. 25. μὴ κρίνειν ἢ δ'] *Doctissimus Boisius hunc locum sine dubio luxatum ita restituit:* ἀλλὰ τοῦ ὑπὲρ ἑαυτοῦ μὴ κρίνειν· ἢ ὑχ ἁπλῶς ἐκέλευσε δ' ὑποθεὶς ὡμολογημένων τοῦ ἁμαρτάνοντας μὴ διορθοῦσθαι, ἀλλὰ μὴ κρίνειν ἀεὶ κρυπτῶν ἢ ἀδήλων. *vel sic:* ἀλλὰ τοῦ ὑπὲρ ἑαυτοῦ μὴ κρίνειν, ἢ ὃ δ' ὑποθεὶς ὡμολογημένων, ἀλλὰ ἀεὶ ἧβ' κρυπτῶν ἢ ἀδήλων, ἢ ὐχ ἁπλῶς τοῦ ἁμαρτάνοντας μὴ διορθοῦσθαι ἐκέλευσεν, ὑδ' ἀδιορίστως *&c. in Cod. Constantinop.* deest μὴ ante διορθοῦσθαι, *& totum illud* ἀεὶ ἧβ' κρυπτῶν ἢ ἀδήλων.

Pag. 164. 38. εἶ] χρὴ] *Boisius manuit* φεφεῖναι.

Pag. 165. 8. ἢ πατέρας νικᾶσαι] *Lib. Constantinop. sic:* ἢ πατέρων φιλοτεχνίαν νικᾷν ἢ φεῦς τὸν ἀυτῶ ἐμποδὼν ποιεῖσθαι τοῦ τὰ ἐκείνων παρεξεταζόμενον τοιχίῳ. εἰ γάρ.

lb. ὑδὲ εἰς μέσον φέρῃς τὸν ἑαυτοῦ παρεσίαν] *Hæc verba loco monet Codex Constantinop. locandâ, post* χαείσης.

Pag. 166. 43. ἢ ἧβ φεῦς τῷ] *Boisius sic ordinat:* ἢ ἧβ φεῦς τῷ σκηνῷ εἶ] τὸν ἐκεῖσε φέφουσαν ὁδὸν, πολλοὶ ἢ ὑπεσκελίζοντές εἰσι. *nam* ὑποσκελίζειν ὑδὲν, *vel* εἰσοδον, *dure nimis dicitur.*

Pag. 167. 43. ὥσπερ ὖν ἢ τὸ ἐναντίον] *Boisio deesse videntur* ἄνδρον ἀγαθὸν κερπιὸ καλὸς ποιεῖ μόνον: *vel sequendo vestigia Interpretis (quem tamen perspicuum est nonnunquam addere ex suo)* ὥσπερ ὖν ἢ τὸ ἐναντίον, ἄνδρον ἀγαθὸν μὴ πῶ ἰδίαν μόνον φύσιν κερποφορεῖν εἰωθότα.

Pag. 168. 13. μεταξάλλων] *Boisius reponit* κατεξάλλων.

l. 34. ἐνάρετον] *Boisio magis placet* ἐπίεικτον.

Pag. 169. 3. πὰς ἐνεργείας] *Cod. Constant. sic:* ἐυεργεσίας, ὑδὲ ταῦτα πάντα εἰς μέσον φεφέρει, οὗ ὅπ ἐμὲ, ἧβ τοσαῦτα ὠφελήσαντα, τὸν ἐκ τῦ ὄντος *&c.*

Pag. 170. 6. τοὺ δὴ βέλτιον] *Boisius ex Interprete supplet,* διὰ λιμοκτονίαν ἀπώλοντας.

Hom. 24.

Pag. 172. 2. οἰκονομίαν] *Interpres videtur legisse* οἰκοδομίαν.

Pag. 173. 28. ἢ πῶ κοινῶ δίκῃ φεγματοδιαδ' ὁσι παρακολάζον] *Hoc est, vt existimo, inquit Boisius,* efficiens, vt è communi pœna, morte sc. lucrum tibi compares. *Quid si de die Iudicij intelligamus?*

Hom. 25.

Pag. 175. 41. ὁ φεφήτης Μωϋσῆς] *Interpres legisse videtur,* ὡς ὁ Μωϋσῆς ἢ οἱ φεφήται.

Pag. 176. 13. πῶς ποικίλῃ τῷ ὠφέλειαν] *Doctissimus Boisius ex coniecturâ,* πῶς ποικίλλει τὰς οἰκονομίας αὐτοῦ διὰ τῶ ὠφέλειαν.

l. 38. ἐνταῦθα ἧβ' ἐκπληπομένων] *Boisius,* ἐνταῦθα ἧβ' πλείονων ἐκπληπομένων.

Pag. 179. 3. εἰς ἡμᾶς ἐυχ.] *Interpres illud* εἰς *videtur non legisse.*

l. 7. τοὺ ὐκ ὀλὶ γῆς] *Hoc est, angelos prodmcis in exemplum. Boisius hunc locum ita emendat:* ἢ τί φεῦς ἡμᾶς, φησι, τὸ ὐκ ὀλὶ γῆς, ὑδ' ὑπ' ἀνθρώπων γινόμενον;

Hom. 26.

Pag. 182. 36. τῷ ὀφατῷ] *Videtur deesse* ἐκείνῳ, *sed & illud ferri potest.*

Pag. 183. 32. πεῶτον μὲ τὸ δεῖξαι] *Doctissimus Boisius hunc locum iudicio (suo mendosum ita emendat:* πεῶτον μὲ τῷ δεῖξαι τῶ γνώμῳ, ὡὶ ἕτερα ἐι ἀυτῶ, ὥσπ μάλιστα ἐκ τοῦ μὴ ἐλθόντε αὐτὸν εἰς τὸ οἰκίαν τὸν παῖδα ἀυτῶ θεραπῦσαι ἐφάνη.

Pag. 184. 30. φεῖσθαι] *Legendum omnino* πεφεῖσθαι: *est enim aoristi. secundus à* φεφέιγμι, *non* φείδομι. *sic mox* ὑ πεφείσατο ἧ ὕτω τῶν ἀκέκοιτο.

Pag. 185. 3. ὥσπερ ὖν ἢ τὰ σημεῖα] *Interpres:* sicut & signa verè facta euentu prædicatum rerum creduntur.

Pag. 187. 35. νύκτα τῶ ἡμέραν ὁρᾶν] *Interp. pro* ὁρᾶν *videtur legisse* πιεῖν. *Boisius* νύκτα ἢ ἡμέραν ἀῤῥοδῶν.

Hom. 27.

Variantes, quas hîc habes, sine autore Lectiones, Lector, intellige collectas ex huius homiliæ exemplari alio, quod ad nos ex Oriente serò est allatum.

Pag. 189. 2. οἰκεῖ] ἐκεῖ.
l. 15. ἐξαγήσους] ἐξετάσους.
l. 22. ἑαυτὸν] *Boisius* ἐφ' ἑαυτοῦ.
l. 39. ἢ γὰρ ἡμφαίνων] ἀλλ' οὐκ ἢ ἡμφαίνων αὐτὸ ὁ ἐν.
l. 44. ἀπτῇ] ἅπτ Θ' ῇ.
Pag. 190. 7. ἰωνίγετο. ἀνίβλεπε.
l. 25. σώματα] σῶμα.
l. 28. ἢ ὑπὸ τοῦ φαρισαίου.
Pag. 191 36. εἰς πᾶν ἑρημον ἐδίδε.
l. 37. διαπίδευ] *Boisio magis placet* διαπεύδευ. *Codex Constant.* λοιπὸν δευ.
l. 38. ἔσυ ψίλαν] ἔσυσιαν.
Pag. 192. 16. αὐτὸν] αὐτὸς.
l. 19. ἰφιλανθρωπα] ἰφιλανθρωπα.
l. 33. αὐτοῖς] αυ ἢ.
l. 40. ἐστιν δυνατὸν] ὁστιῶν δα.
Pag. 193. 7. νοσημάτων] *Interp. videtur legisse* ἀμαρτημάτων.
l. 12. ἐπισκόμεν] ὑπεωκόμεν.
l. 17. ὀρυφῆς] ὀρυωῦντας.
l. 27. κατελαυε] *Boisio videtur hoc loco deesse* διαμῶν).
l. 29. οἰκοδομῶν] κακοδομῶν.
l. 37. ἄλλο ἢ] ἄλλο π ἢ.
l. 42. ὑστατα] ἰδιστα, *melius.*
l. 43. καλῶν *ut in marg.*

Hom. 28.

Pag. 194. 17. ὕπν] *Boisius reponit* ὕλως.
l. 30. ἰῆ Λυκῆς] *Vel rescribendum* Μάρκος, *vel est* μνημονικὸν ἁμάρτημα, *Boisius.*
Pag. 195. 24. διδάσκων] διδάσκον *mauult Boisius: omnino rectè.*
Pag. 196. 37. εἰ ἢ αἱ ἢ *&c.* 39. οὐχ οἵονται] *Vide notas Boisij.*

Hom. 29.

Pag. 202. 1. διορθώσει] ἐγκαίνιῶς *pro* διορθοῖ. *Supra notatum.*
Pag. 203. 16. ἀλλὰ διεὶ φ σεμαρίσιος πεῖσωσι] *sc.* σεμάρεις.

Hom. 30.

Pag. 204. 3. ὅτι δὲ] *Post* ὅτι *deesse videtur* ὄδυν, *vel delendum* ὅτι. *inquit doctissimus Boisius.*
l. 44. εἶα ὑποκρίνειν] *Vide notas Boisij.*
Pag. 209. 33. ἔσω ἐλλῶν] *Vides ut* ἔλλωνες *dicantur nati in ultimis terræ partibus, in Mesopotamia, propter cultum idolorum vtrique genti communem.*

Hom. 31.

Pag. 212. 19. αὐτὸν ἀπόβρον) *Legendum* ἀυτῦ, *vt vult Boisius, aut certè* ἀυτῷ.

Hom. 32.

Pag. 216. 13. δὲ τέρας] *Doctiss. Boisius* δ' ὑστερον. *i.* deinde, *nulla enim antecedit* ἐφόπτης, *cuius respectu hæc* δὲ τέρα *dicatur.*
l. 29. κατίχα] *Fort.* κατήχησεν, *inquit doctiss. Boisius.*
Pag. 217. 44. ἢ ἀγάπων] *Assentior doctiss. Boisio ex ingenio legentis* σὺ ἢ ἀγάπων. *sic enim locutus est Chrysost. p.* 230. 31. *&* 41. γυμνασάμενος σὺ ἢ ἀγάπων *&* γυμνάσια *priora, quam* ἀγῶνας.
Pag. 219. 5. ἐνχωνίαι] *Vide notas Boisij.*
Pag. 221. 2. *post* τοσοῦτος, *Boisio videtur deesse* μόνον. *Verùm &* ἐλλο *modo loquitur sæpe hic noster.*
Pag. 223. 1. ὑμῖν ἐπιλείπει] τῇ ἀγάπῃ, *vel* τῇ πόθῳ, *supplet Boisius, sed non est, vt puto, necesse. locus enim per se integer.*

Hom. 33.

Pag. 225. 7. ἢ ἀπολέσθαι] *Bois.* ἢ δὲ ὧν ἀπολ.
l. 36. ἢ κατελιμπάνου] *Boisius ex Interp.* ἢ ἀλλ' οὐδὲν λύπην ἡμῖν κατελιμπάνει σι.
l. 38. *Boisius ex Interp.* τῇ ὅλῃ ἀυτῦ.
Pag. 226. 4. αἰσχύνην] *Boisio magis placet* αἰσχύνῃ: *misi malimus* ἡμῶν *ex præcedentibus repetere. quod tamen quam rectè sit nescio, cùm hoc sit rei, illud personæ.*
Pag. 230. 14. ὑπὲρ ἡμῶν ἔζεισι] *Interpres videtur legisse,* ὑπὲρ ἡμῶν συγγνώμην ἔζεισι.

Hom. 34.

Pag. 234. 32. διαβρωῶντ Θ'] *Boisius legendum arbitratur* διαβρώοντ Θ'.
l. 40. πάντων] *Deest* μάλιστα, *aut pro* φοβερωτέρου *legendum* φοβερωτάτου.
Pag. 236. 30. μήποτε] *Vide Boisij notas.*
l. 41. σεμνοδοπιῶσιν] *Boisius* σεμνοδοπεῖν. *&* quidem melius *fuit.*
Pag. 237. 23. πεῖσαι] *Boisius legendum putat* ὕπεις.

Hom. 35.

Pag. 239. 8. διάκεινται.] *Boisio deesse videtur* οἱ ἄνθρωποι.
Pag. 240. 5. ἡμᾶς] *Boisius unà cum Interprete mauult* ὑμᾶς. *relle omnino, quia hæc verba sunt ex persona Christi discipulos alloquentis.*
Pag 241. 27. ἢ] *Doctiss. Boi. pro* ἢ *priore loco, legit* ἤγουν: *sed non est, vt opinor, necesse quicquam mutare.*
Pag. 244. 4. ἵνα χαλασ.] *Pro* ἵνα *legendum cum doctissimo Bosio,* ἀλλ'.

Hom. 36.

Pag. 246. 10. δίκαιον πεῖσθηνα] *Boisio deesse videtur* τοῦτο ποιῆσαι.
Pag. 249. 6. σεμνόνοντες] *Boisius ex ingenio explet,* ἕτερα κρείττονα αὐτῶν ἐλπίσαι ; *cum interrogatione. &* post πάντα, *supplet* φύλαξον *ex præcedentibus.*
l. 10. ἢ τοῦτο] *Boisius,* ἢ διὰ τοῦτο. *fortasse* τοῦτο.

Hom. 37.

Hom. 37.

Pag. 250. 26 μετέπιπτε τῆς] μετέπιπτον ἀπὸ τῆς. *Boisius.*
l. 29. πῶτε *Boisius putat redundare.*
Pag. 251. 2. τοῦτο] *Boisius mauult* τοῦτου.
l. 40. Ὁ ἢ μικρότερος &c.] *Chrysost. ita videtur hunc locum distinguere:* ὁ ἢ μικρότερος, ὁ τῆς βασιλείας ἥτ ἐσχάτων καὶ ἔλαττον αὐτῆ ὄζι.
Pag. 253. 12. ὥωτε ἓν ἢ ἀπὸ τῆς ἐρωτήσεως] *Interpres non videtur legisse, & omitti posse sine detrimento sensus censet doctiss. Bois.*

Hom. 38.

Pag. 258. 29. ἵωτε ἓν] *Boisius sic legendum putat,* πεῖξε· ἵωτε ἓν, τῆ ἰνγ. *& infrà,* τῆ δυναώμει.
Pag. 259. 11. ἢ δηλῶ ἓν ἀπορ.] *B.* ἢ δηλῶ ἓν τοῦτο ἀπορ.
Pag. 260. 41. μίαν χαρίτος] *Boisius.* δὲ μίαν χαρίτος.
Pag. 261. 5. ὅτις ἢ] *Doctiss. Bois. recte, vt opinor,* ὅτε ἢ οἱ πλέονοι. *& sic Interp. vide eiusdem Boisij posteriores curas.*

Hom. 39.

Pag. 264. 12. τὸ ἓν ἱερέων] *Bois. & Interp.* ὑπὸ ἓν ἱερέων.
l. 24. ἰωὴρχε] *Interp. legisse videtur,* ἰωὴρχετο.
Pag. 265. 4. Αἰγύπτῳ *videtur redundare. Nam Moses non vemit ex deserto Ægypti, (sed Madianitidis. aut (alterum legendum,* εἰς Αἰγύπτου.
l. 8. εἰς τὼ ἐπαγγελίαν] *Interp. videtur legisse,* εἰς χὼν ἐπαγγελίαν.

Hom. 40.

Pag. 267. 39. ἰναργῆ] *B. mauult* ἐναργῶ.
l. 44. ἐζέλετο διεκπίπτε ὑπ' αὐ ἓν] *Interpres videtur legisse,* ἐζέλετο μετ' αὐ ἓν ἢ), ἢ διεκπύσεν αὐτές.
Pag. 269. 12. μαθηὰς] *Boisius legendum coniicit,* μαθὰς θεὶ βαπτισθεὶς ὡς θεὶ ἀναβήναι &c. χ ἡμεῖς διανοίαν, ἢ μαπύρες, *libris non suffragantibus.*

Hom. 41.

Quas hîc habes varias Lectiones pauculas, collectæ sunt ex alio homiliæ huius exemplari ex Oriente nuper allato, & ex apanth. 46. vbi huius homiliæ fragmentum habetur.

Pag. 271. 29. αὐτοῖς] αὐτοὶ.
l. 30. μὴ δορυς.
l. 43. συμβαίνοντως] συμφερόντων.
Pag. 272. 1. φ. χρυσολογίας] *Boisio videtur aliquid deesse, ἀπαναπαύσας* ἢ, *aut aliquid simile.*
l. 27. ἀφεσύνῃ] ἀφεσὶν ποιῆς.
l. 34. ἐμαθήτευσε.
Pag. 275. 11. τέτῳ] ἐωτῶ.
l. 23. Ζωὰς] Ζωὴς.
l. 34. τῶτο ἢ] ὥωτε δέ.
Ib. πλέον ἢ τῦ πον] *Bois.* πλέον ἢ ἐκ τῦ πον.
l. 37. λίθινον] λίθον.
Pag. 276. 1. τῶν πολλημαναμβύων] ἢ πολλαμαλημμένων.

Hom. 42.

Pag. 277. 28. μὴ χρὴ ἀφέγματ &] *Doctissimus Boisius post* ἀφέγματ & *desse suspicatur accusatiuum aliquem, vt.* φόνον, ἀκολυδίαν, *aut non absimile aliud.*

Hom. 43.

Collata est hæc homilia cum eiusdem exemplari è Bibliotheca Galliarum Regis, vnde petuntur paucæ illæ, quæ sequuntur varietates.

Pag. 282. 32. ὑποχίλλω] ἀπίσελα.
Pag. 283. 34. ἢ αὐτὸν ἡμὲ κρίνοσ.
l. 39. μᾶλλον ἢ τῦ πέτ.
Pag. 284. 32. πίνον] πίνον, *fortassis melius.*
l. 40. ἡμεῖς ἢ χαλεπὸν ἔζιν ὑδὲν. ἀλλ.
Pag. 285. 14. ἀφεσυνδίαν πνὰ φέρειν.
Pag. 286. 24. ἀκίνεν τῆι ἀρετῆι] *Vide notas Boisij.*

Hom. 44.

Pag. 290. 24. πανὸς, φησιν] *Hæc omnia vsq; ad* ἐν ἔζι ἢ ἴσον *l.* 26. *doctissimus Boisius ex hoc loco mouenda censet, & subiungenda immediatè post* διήγησεν *lin.* 28.
Pag. 292. 12. αὐτῶ] *Supple* χαρίτος: *vel lege* αὐτὸ, *sc.* σῶμα.
l. 25. βαλεῖν] *Legendum* λαβεῖν, *vel paulò ante,* εἰς ἀπένεν.
l. 35. πολλοὶ ἢ χ αὐτὸν τὸ σῶμα διέρεφλαν] *B. legit* πολλοὶς ἢ χ αὐτὸ τὸ σῶμα διέρεφλαν. *sc.* ὃ χαρὶν.

Hom. 45.

Pag. 294. 2. ὃ λόγε τῦτο] *Boisius explet,* χαρᾶς, *vel* φαιδρότ.
l. 20. ἀφείλοντο αφῶτον] *Boisius explet,* τὸ Ζωπύρου ἀμφιεῖε.
Pag. 295. 29. φησιν] *sc.* Christus, *Interp.*

Hom. 46.

Pag. 297. 1. ὅτι ὑπερχαρεῖ, ὅτε ἐλεῆ] *Boisius ex coniectura,* ὅτι ὑπερχεῖται ἐλεῆ, *quod probabile fatis.*
l. 41. λυμαίνεδαι] *Doctiss. Boisio magis probatur futurum,* λυμανεῖδαι.
Pag. 298. 28. χ μὴ φυγεῖε] Et non confundi, *Interpres, aliam, vt puto lectionem se cernere.*

Hom. 47.

Pag. 301. 22. χ Λυδικὸ τις] *Videtur deesse* ἔτος, *aut participium* Διάλιπόντος *positum pro verbo* Διᾶλθεν.
l. 28. ὡ ἐξ χὲ αὖ] *Interpres, vt ssepè doctiss. Boisio notatum, videtur hunc locum sic legisse:* ὡ ἐξ χὲ αὖ ἐκ Λυδίας τῶν αὐτῶν ὄντ. τούτοις ἢ τῶν ἐθνικῶν ἐπιδυμῶν μαθητὰς, ὑπὸ ἰώρων &c.
Pag. 302. 19. ἀφροδίσιος, ἀσθεγ.] *Ingeniosiss. Boisius sic legendum censet:* ἀφροδίσιος, ἀσθεγ, ἀσθεγ χ θερμ. *bis sumpto vocabulo* ἀσθεγ. *cæterùm vocis huius loco vlcus subesse suspicatur: nec ἢ, immeritò.*

Pag. 303.

Pag. 302. 15. ἀλλ' ἐκεῖ] *Videtur doctus cuidam legendum* ἐκείνοις, *& lin. sequenti pro* τότε, τότων.

Pag. 305. 14. κεφαλὴ] Turbines, *Interp.*

Hom. 48.

l. 27. *Post* μιτραῖοι *Ms. addit* ἐκεῖσε.

Pag. 306. 10. φησι] *Pro* φασὶ, *vt sæpè aliàs in hoc loquendi genere, ex vsu auctoris, an ex librariorum errore?*

l. 35. διώκομεν] σφόδρα *Ms.*

Pag. 307. 34. ἐπιέζεσε] *Boisius* ἔδει, *quò.*

Pag. 308. 15. ἀπιστοῦντες] *Interpres videtur legisse* ἀδικοῦντες.

Pag. 309. 32. αὐτῇ] *Fortasse legendum* ἑαυτῇ: *Boisius* αὐτῷ.

Pag. 311. 35. ἐξεκαιμώθους] *Quid si* ἐξεκαιμώθους, *inquit Boisius? alter asserit minus aptè.*

Pag. 312. 36. πῶς σῶσαι] *Quid si* τοῖς σῴζουσι, *inquit Boisius? multò plenius & rectius, si libri addicerent.*

Hom. 49.

Pag. 313. 44. σωθῶ] *Interpres videtur legisse* σωθῆναι.

Pag. 317. 3. συγχρωτῖν] *Boisius mauult* συγχωρεῖν.

Pag. 319. 1. ῥημάτων] *Boisio magis probatur* χρημάτων.

l. 9. αὐτοῖς φρόνιμον] *Assentior ingeniosissimo Boisio Interpretem secuto, & legenti* αὐτοῦ φρόνιμον.

Hom. 50.

Lectiones variantes, quas hîc tanquam ἀλλαχοῦ vides, scias ex huius homiliæ exemplari nuper ex Oriente allato esse excerptas.

Pag. 319. 8. ὅπερ γὰρ ἦν] *Ms.* ὅπερ γε. φησὶ γάρ· οὐδὲν αὐτοὺ βασανιζομένους ἐν τῇ ἐλαύνειν· ἵνα γὰρ ἀναπτῷ ὁ ἀγαθὸς αὐτοῖς. ὁρᾷς πῶς καὶ μικρὸν δεῖ τὰ μείζονα αὐτοὺ ἐνάγειν, καὶ ἐμβιβάζει σοφῶς τὸ φόβητρον πάντα ῥηνάσους.

Pag. 320. 11. ὑπὸ τὸ σκέπ@ ἴλυσιν] *Ms.* ὑπὸ τὸν κλυδῶνα κατέπεσεν.

l. 12. ἐν τῇ ζωοτροφίᾳ.] *in* videtur *abundare.*

l. 13. πανδοκεῖον ἐν πόντῳ δὴ κρητῆρ.

l. 20. πνεῦ ἀγαθὸν] *Boisius rectius dici putat,* ἡδὺ ἀγαθὸν.

l. 38. βασίσουσι, καὶ πῶς ὄψεσθε, καὶ ὑπὸ τῆς αἰκαδόσεως.

Pag. 321. 13. κατορθώσει] κατορθωτικὰ.

l. 33. οἱ δὲ τῷ] φασὶ γὰρ Μάρκ@, καὶ αὖθις σοῦ αὐτοὺ εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄθεμος· ὄντες πῶς κτ

l. 36. ὑπτιμᾷ] *Sequuntur in Ms. hæc:* ἀλλὰ τί φησι καὶ αὖθις σοῦ αὐτοὺ εἰς τὸ πλοῖον, καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄθεμος· ὑπέρασε.

l. 37. Θεοῦ γὰρ ὄν] *Sequuntur in Ms. hæc:* ὑπαῦδα καὶ ἀδικῶν. φησὶ γάρ· καὶ λαβὼν ἀφιαυτοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξέστατο, καὶ ἐδεύμεζον. καὶ ἐκόπασε. ὃ γὰρ ζωοῦσιν ὀλίγον τοῦ ἄρτου. ἰδοὺ γὰρ αὖθις τίνος ἡ καρδία πεπωρωμένη. τί ἔχ &c.

Pag. 322. 3. τοῖς μέρεσι] *Deesse videtur* ἐκείνοις, *vel* τούτοις.

l. 14. *abest ab Ms. prius* ἐκεῖ.

l. 23. ὕστω καὶ ὁ Θεὸς πιστεῖ. ὐκ αὐτ.

l. 34. ἐκόλπωσεν] *Doctiss. Boisius pro* ἐκόλπωσεν *legi posse probabiliter putat,* εἴδ' ἀλίπνωσεν, *aut* εἴδ' ἐνόμωσέπνευσεν. *Exemplar Orientale legit* πῶς ἐορτῶς ἐκόλυσεν.

Pag. 323. 4. ψυχῶν ἡμῖν δῆ] κἀμοῦ, *addit Interpres.*

l. 32. ἀργυρᾶς ἀλύσεις ἀλλ' λαμπάδων] *Interpres rectius,* λαμπάδας δὲ ἀργυρᾶν ἀλύσεων.

Hom. 51.

Pag. 324. 37. ὅτι μὴ κατηχεῖαι λοιπὸν τὸ σεβάσμα δῆ] *Interpres:* Adeo vt iam iure reprehendi viderentur, qui obseruationes suas negligebãt: *Quam secutus lectionem, nescio. Si locus sit integer, sensus iste est:* Eo iam impudentiæ deuentum fuisse, vt vel diuinas ipsas leges infringere, superstitiones suas obseruandi causâ, res non videretur reprehensione digna.

Pag. 328. 32. ἀναμαρτῶν] *Quid si legatur* αὐαμάλων, *aut doctissimus Boisius? vtrumq; stare potest.*

Hom. 52.

Pag. 331. 16. σεσόθεται ;] *Boisius nec* σεσόθεται *probat, nec* σεσῶται. *retinè, siab* ἴημι *deduxit. puto tamen ab* ἔμι *esse, & vtrumuis stare posse. Boisius ex coniectura,* προδέσται.

l. 19. διώκειν] *Aptius huic loco* φθάνειν, *quod contrarium est* τῷ διώκειν. *certè* διώκειν (*vt ex proximè sequentibus apparet*) *stare hoc loco non potest. Boisius ex coniectura,* ἀποδιώκειν.

l. 40. βασιλικὰς] *In loco Matthæi,* ἄρχων.

Pag. 333. 9. μὴ τῶν ταπινοφρονούντε ὄντε καὶ τῶν πόντων ὄντε καὶ τῶν ταπινοφρονούντων. *atq; ita Interpres.*

l. 43. ἐπιδείκνυται] *Boisio magis placet,* ἐπιδείκνυται, *ne sit temporum in eadem clausula διαφωνία.*

Hom. 53.

Pag. 338. 29. διηγεῖρων] *Assentior Boisio reponenti* διηγέρων, *vel explendum,* τὸν πιστεῖ, *vt habeat* διηγέρων *verbum aliquod quo sustentetur.*

Pag. 339. 1. κελεῦ] *Addendum è contextu,* λαβὼν ἡ ἄρτον δῆ τίνων. καὶ ἐκώλαται τοῖς κωφοῖς.

Pag. 341. 21. σεγκλεῖν] *Interpres hîc bina binis componit, regem plebeio (quam comparationem l.* 35. *persequitur) & vbi oportuit plebeum mendicũ, quam comparationem statim persequitur: quem sensum si sequimur, post βασιλεῖς distinguendum.*

Ib. διαμώτης] *Boisius Interpretem secutus legit* ἀμώμητα *tam hîc, quàm l.* 36. *quibus planè assentior, neq; enim hîc quicquam affertur, quod ad* διαμώτας *proprie pertineat.*

l. 30. ἐπεγκλεῖν] *Boisio magis placet* ματαιεγκλεῖν.

Pag. 342. 31. δῆ ἐξεγκαλούμενοι] *Boisius suspicatur legendum,* τότε ἐξεγκαλούμενοι.

Hom. 54.

Accessere huic homiliæ correctiones ex eiusdem fragmento è Bibliothecâ Cæsareâ Viennæ allato. Varias itaque, quas vides sine nomine Lectiones, inde petitas intellige.

Pag. 344. 37. ἡ ἵνας αὖ] *Boisius & Interpres, ἢ ἵνας ἂν αὖ.*
l. 39. ἔασιρε] *Sensus postulat, & Interpres videtur legisse* ἀπείρειν.
Pag. 346. 5. πᾶι] *Aut hic, aut proximo commate videtur* πᾶι *abundare.*
l. 10. τοσοῦτον] *Boisius reponit* πλεῖον.
l. 23. τέτοις ὑφεῖς] *Boisius mauult* τῦτο, *vel* ἕν-τω.
Pag. 347. 38. τὰ κρείττονα] *Ms. Vienn. non agnoscit* τά. *recte, vt puto.*
l. 39. ἧι ἐγγὺς] *Interpres videtur legisse,* τῦ ἐγγύς.
Pag. 348. 1 παρεῖλκεν] *deest* λκειν.
Ib. χρεῖσὸν τεταμιεύειν] *τὸν κρεῖττον τεταμιεύειν.*
l. 3. ἦπερεις] *aut* ἤπορεις.
Ib. ζωντεταμιεύε] ζωντεταγμένε.
l. 5. ᾗ ὁ Θεὸς πέρα.
l. 6. ᾗ αἱ διαφοσωίαι.
l. 7. ἐκείνοις.
l. 22. τῷ σωμ. ἱδρῶτι κάμοντες, *& statim* ἑαυτοὺ, *sed male.*
l. 25. μετὰ δ' ἐκ τῆς οἰκίας. *fortassis melius* τῆς οἰκίας *sine* ἐκ. *& hanc lectionem impressè prefero.*
l. 27. ῥᾴδια πάντα.
l. 29. ζωντδίασιν] πδίασιν, *melius.*
l. 31. ἀδρωποι ὄντες] ἀνασώτες, *male.*
l. 32. πολλὰ] ὡς πολλὰ, *Boisius.*
l. 35. κατεχουσῶν] κατεχουσῶν.
l. 36. σεῖται] σεισκίτησον.
l. 43. τῆς ἀυτῆ σεισσίας.
Pag. 349. 2. ταχὺν] ταχὺ πάλιν ἰμφαίνων ὅτι, βαγήσεται παρείμεν τὸ φῶς σου, ὥσπερ αὖω.
l. 8. ἀλύτων] ὑδατρῶν.
l. 15. πολλὰ τὰ ὑπάρχοντα] τὰ παλαῖα ὑπάρχοντα.
l. 17. ζωσφόρησον, *omnino, vt in margine.*
l. 18. τί ὃν ἀνακλιθῶμεν;] *Boisius* τί ὖν ; ἀνακλιθῶμεν ; *Ms.* Μὴ ὃν ἀνακλιθῶμεν ; ἀκήκοωμεν, *sine interrogatione.*
l. 21. ἀπὸ γωνῶν, ᾗ τῆς βασιλ. *melius.*
l. 22. ἐκείνης ἀξιωθῶμεν, ἦς.

Hom. 55.

Pag. 350. 7. ὑπηρέχειν ἑκόντας] *Boisius* ὑπηρέχειν δεῖν ἑκόντας.
l. 13. ᾗ ἐφ' ὑμῖν συμβαῖνον] Ac vobis conueniens: *Interpres.*

Pag. 351. 42. ἤρησας] *Interp. videtur legisse,* ἐνέκησας.
Pag. 353. 33. ἐπαχώσῃ] *Subiungit Interpres,* ᾗ ἐλπιεῖσιν.
Pag. 354. 37. ᾗ πάντῶ ἢ αὐτῶ] *Refertur ad* αὐτὸ ἀκίαν *remotius, non ad propius* ἄρτον.

Hom. 56.

Variæ Lectiones, quibus R. præfixum, ex huius homiliæ fragmento sumuntur, quod nobis Bibliotheca Galliarum Regis suppeditauit.

Pag. 356. 25. Πάθος ἀδωάμθ@] *Boisius,* Πάθος ὁ ἀδωάμ. *vel cum Interprete omittendum, censet participium* ἀδωαμθ@.
l. 28. πῶ παθεῖν] τὸ ἔργα, *R.*
l. 30. ἦσαν παχύτεροι] *Boisius,* ἦσαν ᾗ παχύτεροι.
l. 33. ἐκετὸν ἀωδεια ἀπωτήσωτ@] ἐκέτῳ ἀωδεια ἀποτήσωτ@. *R.*
Pag. 357. 18. ᾗ τῶ διαφορᾷ] *Inducit Boisius tanquam glossam olentia.*
l. 24. ἀβδάλασίς δει, τὸ γν. *R.*
l. 26. ἐν ἑκατέρῳ] ἐξ ἑκατέρων.
Pag. 538. 3. πολλὴ] πολλῆς *R.*
l. 10. δημιας ωγικὸν] δημιουργικὸν.
l. 19. ταύτης] τουτῶτε *R.*
l. 28. οἱ Ιουδαῖοι] οἱ Ιουδαῖος ἐπίκεινοι, *R.*
l. 30. λαμβανετε] δέλαμβ. *R.*
l. 34. τολμᾷ] ἐτόλμα.
Pag. 359. 18. ἐγγηθύμενον, *R.*
l. 25. ναφελῶν τῦ ὑφῆδοῦ, *R.*
l. 26. φίρεται, ᾗ ἐκεῖσιν ἔρχεται, ᾗ ἡ ναφέλη ἐῶ ἡ φωτεινὴ, φασιν.
l. 32. ποῖ εἰρων addit *R.* ἀπὸ τῆς πλανωγῆς ἵνα ἐνώσον αὐτῦ ἐν ναφέλαις δίλθον.
l. 40. ΔΙΔΙΔΙ] *R.* ΘΕΟΥ.
Pag. 360. 40. & 43. ἀποκρίνεται] *Et hic, & paulo post,* ἀποκριθῆναι *magis probatur Boisio.*
l. 41. *Post* πάθος μὴ *supplet R.* κληρονομῆσαι τῶ ἡτοιμασμένῳ ὑμῖν βασιλείαν.
Pag. 361. 16. ἔφη αὖ ᾗ] *Interpres videtur legisse* ἔφην αὖ ᾗ.
Pag. 362. 42. ἀλλ' ἢ] *Boisius mauult,* ἄλλο, ἤ.

Hom. 57.

Pag. 364. 30. αὐτῖς, αὐτὸς] *Boisius* αὐτῖς, ὅτι αὐτός.
Pag. 365. 6. αὐξησον] *Ante* αὔξησον *Boisio deesse videtur* τότε.
l. 42. λαβεῖν] *Interpres videtur legisse,* λαβεῖν σημεῖον.
Pag. 366. 40. καλῶς διώμασι] *Sensus esset proclivior, inquit Boisius, si pro* διώμασι *legeretur* σκωπτικῶς ὁμῶσι.
Pag. 368. 16. κατιγάμα ὀχετῦ] *Interpres ita videtur legisse,* κατιγάγα ᾗ αἰδήσιον ὀχετῦ καὶ ἀμέλεις ἐργάζεται χέρσια : *vel* ὀχετὸ ᾗ ἀμέλεις ἐργάζεται ᾗ ἡδέως.

Pag. 369. 11. ὁ ἅγιος τοῦτο γ.] *Vide notas Boisii.*

Hom. 58.

Pag. 374. 36. πωλοῦσι] *Boisius*, πωλοῦσιν.

Hom. 59.

Pag. 376. 40. Μιλησίοις] *Cod. vulg.* Φιλιππησίοις, *male. Boisius reliqui legi putat* Ἐφεσίοις. *etsi enim Miletiis tum commorabatur Paulus, tamen verba haec, quae citantur, non ad Milesios, inquit, sed ad Ephesios dicta fuisse constat.*

Pag. 379. 17. ᾧ ῥᾳθυμίας] *Interpres videtur legisse*, ᾗ ῥᾳθυμίᾳ ὑπολοίπα πρὸς αὐτὸν ὁδὸ.

Pag. 380. 6. ἀεὶ δὲ ἡ ἀεὶ] *Sic codices omnes, mendosè, ni fallor. Boisius ingeniosissimè*, ἀεὶ δὲ ἡ ἀεὶ εἰρημένη φυλακή, *vel* διαφυλακή.

l. 35. καταφρονήσας] *Boisio placet magis* καταφρονητὴς, *vel* ἐνκαταφρονεῖ. *Sed non est necesse mutare.*

l. 43. ὅτι δὲ αὐτῷ δοκεῖ] *Interpres legisse videtur*, ὅτι οὐ δὲ αὐτῷ δοκεῖ ἄνευ τῆς μικρῶν τούτων ἀπολέσθαι.

Pag. 381. 5. ἐπ' ἐκεῖνο ἦλθε] *Interp.* ἐπ' ἐκεῖνο τὸ πανδαμάτορον ἦλθε.

Pag. 382. 1. ἀλλήλοις] *Boisius mauult*, ἀλλήλους.

l. 15. κεμεῖν ἐχρῆν] *Vel ut in Cod. vulg.* κεμεῖν ἐπερχρῆν, *sine interrogationis nota.*

l. 31. μηδεμιᾶ ἐαυτῆς] *Boisius hunc locum sic legendum coniecit, Interpretis & vulgati codicis vestigiis insistens*, μὴ μηδεμιᾶ αὐτῆς φροντίζωμεν, ἀλλὰ τῆς αὐτοῦ συμβαινόντων· ὅτε γὰρ τῶν γυναικῶν φροντίζομεν, ἢ σφαττόμεθα.

Pag. 383. 7. καταλύσει τῶν ἀγωνίων] *Δὲ τῶν ἀγωνίων, Boisius.*

l. 33. ὁ τῆς χρημάτων ὕρας] *Boisius verba sic disponenda coniicit*: ὁ τῆς χρημάτων ὕρας αὐτοῦ φύλαξ, καὶ ὥσπερ τις πύργον ἀκρόπολιν, οὕτω τὸν τῆς αὐτοῦ ψυχῆς κατασκοπὸν, τὸ θεῖον τὴν ἀκρίβειαν φύλασσον παρώσας.

Hom. 60.

Pag. 384. 23. ἐξιλάσωσι] *Interpres videtur legisse* ἐξιλάσεσθαι.

l. 37. λειτυκὸν] *Plenior, inquit B. foret oratio, si post* λειτυκὸν *adderetur*, καὶ τὸν λυπηθέντα.

Pag. 386. 9. καταδήσαν] *Interp. legisse videtur* κατέδησε, *vel* κατεδέσμευσε.

l. 29. αἰσχύνει τῆς τῶν ἀκηκοότων] *Vide notas Boisii.*

Hom. 61.

Pag. 389. 7. ἐνέπνευσε, μόνοις] *Interpres videtur ita legisse*, ἐνέπνευσε, καὶ μόνοις τοῖς ἀπὸ γῆς τοιούτοις ἐδωμιούργησε, τοῖς δὲ ἄνωθεν ἐφυτεύθη. *Boisius, remoto tantùm τοιούτοις sic*: ἐνέπνευσε μόνοις τοῖς ἀπὸ γῆς, τοῖς δὲ ἄνωθεν ἐφυτεύθη, βουλόμενος τοιούτοις ὕστερον ἐδωμιουργῆσαι.

l. 11. ἐφρόνησαν] *Boisius mauult* ἐφρόνουν *& ἐπιστέλλουσι.*

l. 19. τοῦ ἀξίου] *Deest* χάριτος, *aut tale quippiam, quod tamen non incommode subaudiatur.*

Pag. 390. 7. ὑπεσκάφησαν] *Doctissimo Boisio placet* ὑπεσκάπτησαν.

l. 31. ἀπαστῖν] *Boisius.* ἀποπνεῖν.

Hom. 62.

Pag. 395. 32. ὧδ' αὖ] *Boisius*, ὧν. α', *vel pro* ὧν ἄν, *in eadem lin. legit* ὧδ' αὖ.

Pag. 396. 25. σωιήφθη] *Boisius & Interpres*, Ζωιήφθησαν.

Ib. εἰ δ' ἐκεῖνο] *Boisius ex coniectura, vestigiis aliquatenus insistens Theophylacti, ita locum hunc restituit*: Ζωιήφθησαν, ἵνα ἦν ὥσιν· ἢ μὴ ὀκεῖνο· εἰ αὐτὰς πλήρωται δεῖ τοῦτο ὁ ἀνήρ.

Pag. 397. 36. ἦν ἄλλων] *Boisius*, ὧν ἦν ἄλλων.

Pag. 398. 22. μεσισμὸς] Incessus medios, *Interp. velle. Vide Tom.* 1. *p.* 1026. *l.* 10.

Pag. 399. 12. ὁ πολέμ@] *B.* ὃ πολέμ@.

l. 26. ὅτων γὰρ οἱ] *Doct. B. ita legit hunc locum*: ᾧ ὥσπερ οἱ εἰς τὸ παράδεισον δὲ πάντες μαρτύρες . . . . ἅπαντες· ὅτων δὲ ᾧ ἐπαθεν. πολλὰς γραῦ. *Quin & lectionem codicis excusi tueri possimus minimâ mutatione sic*: ᾧ ὥσπερ εἰς τὸ παράδεισον ἀπελήλυθε μάλιστα ὧν τῇ προαιρέσει & τῆς φιλοκαλίας ἐπιδοῦσιν ἀνδρῶν (πολλὰς γραῦς ἀπάτας ὑφίστασθαι, ᾗ τὰ μικρὰ κέρδη μεγάλας ποιεῖ ζημίας· διὸ ᾗ εἰς παρεμπίπτων ὁ λόγ@ ὧδε ἐξενίσθη) ὅτων ᾗ τὸ λεχθὲν &c.

εἰς παρεμπίπτων] *Hesychium*, καιρὸς κέρδεια ἴσα ἄτηι: *vel si ad* κερδοξίαν *referatur*, Gloria fugientem sequitur, sequentem fugit.

Hom. 63.

Pag. 401. 23. δείκνυσι] *Vel* δείκνυσιν *legendum cum doctiss. Boisio: vel post* πλέον *ponendum* , *comma, & continuanda sententia, deleto* ᾗ, *post* ἀκουσόν. *quam lectionem secutus videtur Interpres.*

Pag. 404. 13. ᾗ διαλάθῃς ᾗ οἰκωμένη] *Boisius sic legendum putat*: ᾗ διαλάθῃς, ᾗ πυκτεύουσα τῆς οἰκουμένης οἰκοδομήματα εἶχε ᾗ πόλις, ᾗ ἤδη &c. *vestigiis, ut videtur, Interpretis insistens.*

l. 27. εἰπὼν] *Pro* εἶπε. *Vide Boisium.*

Hom. 64.

Pag. 407. 27. πρώτων ἀρχόντων] *Inter.* πρώτων ἀρχόντων.

Pag. 408. 2. ἐκ τούτων] *Post* ἐκ τούτων, *inquit doctiss. Boisius, hac aut similia deesse videntur*: ὅτι ᾗ ὁπτῇ βασιλείᾳ ἦν ὑπερῶν συγκεῖσθαι οἱ ἄλλοι ὅλῃ τῆς ἐτέρων ἀφανοῦς.

l. 40. ἀπουσίας] *Vide notas Boisii.*

Pag. 410. 43. τοῦ καὶ ἀρετὴ] *Deest fortè, inquit Boisius*, ζῆσαι τινας.

Pag. 411. 1. κρῖναι] *B. mauult* κρῖναι, *vel* κρῖναι.

l. 8. ἦν πλημμελημάτων] *inducenda censet Boisius.*

Hom. 65.

Pag. 412. 33. φησι] *Pro* φασιν, *vti alias observatum est, inferius verò pro* φησι, *& sic in aliis personis & numeris: ab autore, an à librariis, nescio.*

l. 40. ὁπτοδέξασθαι] *B. legit* ὁπτοδέξεσθαι.

Pag. 413. 30. σφοδρύνητες ἀκόσασθαι ὅσῳ ἥττους] *Vide notas Boisii.*

Pag. 415. 23. τὸ εἰρηνεύον ἐπαμπτῦσαι] *Quanto rectius doctiss. Boisius*, τὸ εἰρηνεύον μὴ ἐκπαμπτῦσαι? *alioqui nulla erat in hoc duorum fratrum* διαμάχη.

Pag. 417.

Pag. 417. 33. μάλιστα πάντων οὖσι] B. addit, ἐν ἐκατοντετηρίσι.

Hom. 66.

Pag. 420. 23. καλῶν] Boisso magis placet καλῶν.
l. 18. διηγήσατο] B. magis placet διηγήσωμαι.
l. 33. ἐυδοκίμησις] Interp. videtur legisse πίστις.
Pag. 421. 22. δῆλε] B. δηῶσαι καλῶς δῆλε.
l. 34. οἰκῶν, ἐνδεῖν ἕξειν αὐτοὺς] Solœcophanes.

Hom. 67.

Pag. 425. 35. ὥφθη] Interpres explet, δηλώσων, quùm primùm viderunt eum docentem.
Pag. 427. 25. πολλὰς ἐξ] Boisius mauult πολλῶν, rectè.
l. 40. μηδεὶς τοίνυν] Boisius hunc totum locum sic legit: μηδεὶς τοίνυν ἐν κρυφῇ ὢν ἀπορατοσκόπου· μηδεὶς ἐν ἀρετῇ ὢν ῥυσταζέτω πολλάκις γὰ αὐτὸν ἡ πόρνη παρελθοῦσα. μήτε ἐξὸν χρῶ δαῤῥοῦντα, μήτε ἐκεῖνο ὑποκρινόμενον. διωκτὸν γάρ.
Pag. 428. 18. ὑμαίνοισι] Boisius & Interpres addit ἀνυδίσουσιν, ut respondeat τῷ μεθυμίσουσιν in posteriori antithesis parte.
l. 19. ἐκεῖνος] B. mauult τοῦτο, ut l. 20. ἐκεῖνος pro τοῦτο. tota enim hæc clausula, ὅτου, inquit ille, refertur ad ὑμαίνοντας, ἐκεῖνοι ad κέμοντας.

Hom. 68.

Pag. 434. 4. κατορυκτιόων] Hoc est, ὑλακτούντων. Interpres, non de canibus, sed porcis vertit. Vide notas Boisij.
l. 12. ἐκεῖσιν] sc. τοῦ τῆς ἁγιάτου τῆς πορνικῆς. & sic legisse videtur Interpres.
l. 32. τὴν αὐτῆς λοιπὴν] Interpres, nescio quam sectus lectionem, ita: vniuersa in domo ipsius turbantur.
l. 36. ὅπου videtur πλανᾶσθαι.
Pag. 435. 8. κήπου] Videtur deesse γλυκύτητος, ex Psal. 18.
l. 13. τῆς κηπίου] τὸ κήπιον mauult doctiss. Boisius.
l. 20. ψευσῖνον] Vel ψευσίνοζον legendum, inquit Boisius, vel post ὑχῶτος addendum ἔξω πάντα, vel ὅμοια, vel tale aliquid.

Hom. 69.

Pag. 437. 14. Lege πῶς ἂν οἱ μὲ ἀγγεῖα, οἱ ἢ χάμαι.
l. 15. πῶῦτα γοῦν ἀσχολίας] B. ἐχὶ πῶῦτα γοῦν ἀσχολίαις; rectè.
l. 26. κατακαίει] Fortasse, inquit Boisius, κατέκαυσεν.
Pag. 439. 5. τὸν μὲ οἶκον] f. οἶκόν σου ἐκκαυσα.
Pag. 440. 11. ἅλως] Boisius ὑπάλτας mauult.
l. 32. αὐτὴ φωτὸς λύχνου ἀκούσου] Boisius, φωτὸς, λύχνου ὑ ἀκούσου ὑ λαλῦ. rectè, ut sit appositio, σκεύους, λύχνου &c.

Hom. 70.

Pag. 444. 31. εἶτα χ τὸ σύμπαμα (ὑπὸ χ τοῦτο χ τὸ νόημα χλῆρε) desunt hæc omnia in nostris manuscriptis, & apud Interpretem.
l. 40. ἐκ θεουσίας τοῦ λόγου] Boisius interpretem secutus, sic legi posse putat: ἐκ θεουσίας λοιπὸν πλάνη ἐσπείρετο ἐκ τῆς γεχρῶν. ὧδε χθ.

Hom. 71.

Pag. 449. 13. χ μὲν ὁ Δαεὶδ] Boisius & Interp. ante hæc verba addunt ἐκ εἶπε, &c.
l. 14. ἀφεῖναι] ἀ ἀφίσημι, non ἀ ἀφίεμι, ut ἀφεῖναι potius legendum videatur.
l. 24. ὑρημένων] Pro ὑρημένους, inquit doctiss. Boisius deesse videtur verbum ἐπῆγε.
l. 36. τότῳ] B. τῶν. Sic etiam Interpres. sed alterum stare potest.
Pag. 450. 7. τοὺ μῦ] Boisius τοὺ ἐπὶ τοῖς μῦ plenius.
l. 30. διαβάντων αὐτῶν] B. διαβάντων αὐτὸ, διωτὸν ἐκεῖνο.
l. 37. τοὺς ἰδίους] Antithesis proximi membri postulat, ut pro τοὺς ἰδίους, legamus καὶ ἰδίαν, καὶ ἰδίᾳ, inquit doctiss. Boisius: rectè omnino.
l. 41. πελαυσὶν μαυδάνῃς] πελάνην, aut πελαυρικὸν, inquit Bois. rectè. sic paulò post, αὖ πυκτδίων μαυδάνης.

Hom. 72.

Pag. 452. 8. ὅτι ὕτως] B. ὅτι κατέκρινεν.
l. 16. ἐκεῖνον] f. ἐκείνων. sc. διδασκάλων.
Pag. 454. 31. χρὴ τὸ ωὐδὲν νῦ] πρὸ ἑαυτοῦ. Interpres legisse videtur, χρὴ τὸ μηδὲν οἰδέναι πρὸ ἑαυτοῦ.
Pag. 455. 9. αὐτὸ] sc. τὸ τῆς ἀποστολικῆς πάθῳ. aut tale aliquid intelligendum. nullius enim huius relatiui αὐτὸ commodum antecedens in propinquo.
l. 12. διώκοντα] Boisius mauult ἐχόντα.
Pag. 456. 7. πνα μετακαλεζόμενον] B. post πνα rectè suspicatur deesse πανδῶτα.

Hom. 73.

Pag. 457. 5. πῶῦν ὅσα] B. ἀσὶ δὲ πῶῦα ὅσα ὅσα μὴ.
l. 17. ὧδὲ μῦ τι] B. induxit μῦ, sit ἁ sensus proclivior.
l. 28. ἐπιπεζόντες] Vocabulum locum suspectum Boisio.
l. 36. ἤτοι διάκτ] i. Vbi de decima & eleemosyna fit sermo, inquit doctiss. Bois. & quod mox l. 38. ἐκπαῦσα, eodem referendum, vbi sc. decimæ & eleemosynæ mentio est.
Pag. 458. 9. ἐκεῖνα διὰ πῶῦτα] B. rectius putat πῶῦτα ἢ ἐκεῖνα. ut πῶῦτα ἀεὶ μικρὸν dicatur, ἐκεῖνα ἀεὶ μεγάλων, ut in proximè præcedentib. et subsequentib. fit.
l. 12. ἐκεῖνα χ τότοις πάντως] Rectè observauit doctiss. Boisius legendum ἐκείνοις χ πῶῦτα πάντως. alioqui in eadem clausula sibi ipse contradicet Chrysostomus.
l. 27. ὃ ἐξ] sc. φιλοσοφία, & l. 30. ἢ χ, sc. ἀλύσεια & quidè utrumq; expressè oportuit, inquit doctiss. B.
l. 41. ὁπαυδιζέτω] Quid si, ὅπ ἀπαυδιζέτω?
Pag. 459. 42. ἵνατι] B. ἐπαῦδε οἶπ.
Pag. 461. 5. ἀ φιλοσοφίσιμεν] Interp. addit ἢ ἀληθῶς.

Hom. 74.

Pag. 464. 44. αὐτῆς ἐκείνου ἀναφέρεται] doctiss. Boisius, αὐτὸν ἐκείνου ἀναφέρεται, hoc est, vetuit vesci. rectè sanè, ut opinor. idem mox pro διαπεπώκαν legit διαπεπηδήκασι. utrumuis stare potest.
Pag. 465. 24. ὑδὲν ὅτι] Boisius ὑδὲ ὅτι, cum apostropho, ut referatur ad λόγον: nisi legere malueris ἐκ ὑποκρίσεως λόγον.
l. 28. ἀμελημάτων τότων] sc. ἢ χθων.

Hom. 75.

Pag. 468. 28. ἐπιστομίζει. ἀμελῶ γὰρ λέγω] *B. verborum ordinem sic corrigit.* ἐπιστομίζει. ἐνιαχόθεν γὰρ ἔλεγε τὴν μιαιφονίαν αὐτῶν μανθάνεις· ἀμελῶ λέγων ὑμῖν, ὅτι ἔξω πάντα τοῦτα ἐστὶ πάθη ψυχῆς πονηρᾶς.

Pag. 470. 13. ᾧ πιστὸν ἀσφαλὲς] *Istunc ἀσφαλὲς locum monet Boisius, & collocat post* σκληρῶν *paulo post.*

l. 15. ὅπερ ων] *Interpres videtur legisse* ἁρπάζοντων.

l. 25. ἀλλ' ἴσως] *B. suspicatur sic legendum:* ᾧ μυελὸς οἱ Ῥωμαῖοι τοὺ οἰκοῦντας διάπυρα κακά. *ex quibus sane dictionem, meo iudicio necessario retinendam.*

l. 42. κηρυτομῶν] *Interpres videtur legisse,* κηρυττόντων. *& certe alterum accipiendum esse puto.*

Hom. 76.

Pag. 476. 21. τῷ μὴ καυδάνειν] *Boisius & Interp.* τὸ μὴ καυ.

Pag 477. 38. ᾗ γεγόνασιν] *i. sc. ab angelis congregati non fuerint;* ᾗ ἀπολιπόντες δίδωσι, *ut pag. seq. fin.* 7.

Pag. 478. 12. ἀλλ' ἐκείνων ἧς χάριτος λαμβάνουσιν] *Nihil video à quo hi genitivi regantur. Vide notas Bekii.*

l. 15. ἵνα μὴ μικρὸν ὠφελῶμεν] *Interp.* Quia parum laboris sufferre volumus. *Vide not. ad Boisii.*

l. 30. περιελοῦσι] *Boisio placet magis* ἐπιλοῦσι, *aut* σφενδονοῦσιν.

Pag. 479. 4. τὸν ἐμὸν καθηγητὴν] *sc.* καθηγεμόνα. *sic in sequentibus subintelligendi imperatum συγγενικὰ, cognata significationis: nimirum,* ἐπιλύει, ἐπιλύσει, ἀγάγοντι, ἐπιλύσει, ἐπιλύσειν, ἐπιλύσῃ, ἐπιλύσωμεν: *quod notis.*

Hom. 77.

Pag. 481. 19. ἐκείνων ἐπιλύοντα τὴν πύλην τὸ εἰρημένον] *i.* quasi muro opposito discludens, & dissipiens id quod dictum est ab illorum interrogatione, *hoc est,* omnes illis interrogandi, & quæstiones de hac re proponendi, aditus præcludens, *inquit doctiss. Boisius.*

Pag. 484. 30. πῶν ἡμᾶς] *Legendum fortasse,* ὑμᾶς.

Pag. 485. 6. ζώνυλλον] *Quid si τοῦ πύλου?*

l. 26. τὰ ἐκεῖ κακὰ ἐπιλύει] *Interp. videtur legisse:* ἀλλὰ τὰ ἐκεῖ ἐκεῖ λύει.

Pag. 487. 3. τοσοῦτον πλοῦτον τῆς ἀδελχίας] *B. manuit,* τοσοῦτον πλοῦτον τῶν ἀδελχίων. *& quidem sic loquitur Chrysostomus p.* 487. 44. *de eadem re.*

Hom. 78.

Pag. 488. 8. ὁ μὲν τὰ συμπάντων] *Fortasse legendum,* οἱ μὲν τὰ συμπάντων ἐφιέντες πάθους.

l. 33. ἢν ἐκ ἡμῶν ἔργων σφαλέντων] *i.* si ipsi nobis defuerimus, si ipsi bona facere opera neglexerimus, B.

Pag. 490. 28. ὃν πλανᾶσθαι] *Deesse videtur* λαθεῖν, *aut* ἡμᾶς δ. *sic, aut tale aliquid.*

Pag. 491. 34. αὖ μὴ ᾖ] *Interpres videtur legisse* ᾖς: *potest tamen referri ad* ψυχῶν.

Hom. 79.

Pag. 492. 39. ἀλλ' ὁ] *Deest fortasse* τὸ κεκτῆσθαι, *inquit B.*

l. 42. Λέγε ἐκ *Mf.* ὑπὲρ πάντα, ᾗ πάντα πᾶσι.

Pag. 493. 10. τὰ σφέτερα ὑπὸ τῆς ἐπιφανείας.

l. 29. ἐλεεινῶν τῷ ῥᾳθυμεῖν] ὧν οὐκέτι ϗ.

l. 39. ἀγωνιῶντες] ἐκ τοῦ ις.

Pag. 494. 6. ὅτι τῆς πυρ] ὅτι τῆς πόρ.

l. 18. σφᾶς] κἂν.

l. 21. τὰ ῥήματα ταῦτα;

l. 23. σφοδρότερον] ὑγιεστέρως.

Ib. ἡμᾶς] ὑμᾶς, *recte.*

l. 28. ὑμῖν] ὑμῖν.

l. 29. πλέον· ἐκεῖνος ᾗ] *Hoc locus, inquit B. hiatu est proculdubio, quem sic explendum censeo, partim ex loci circumstantia, partim ex Interprete:* ᾗ τότε μὲ, πλὴν, φησὶν, οἱ εὐλογημένοι τῷ πατρὶ μου κληρονομήσουσι ᾗ *&c.*

l. 33. πῶς ᾗ τῷ πυρ.] ἢ τῷ πυρ.

l. 42. τὸν διαπύρου σου ὀφῶν.

Ib. ᾗ πολὺ ταῦτα ἀπ.

Ib. εἰ ᾗ τῶν μόνον ὧδ'] *Hoc est, inquit B.* Si nihil aliud esset, nonne hoc tibi pro amplissimo præmio sit, quòd aliquid feceris, quod tali amico, & domino acceptum sit?

Pag. 495. 1. ἀρρήτου] ἀπρήκτου.

l. 3. πολὺς] ἀκαπόνητος.

l. 5. ἐξαίνου πονοῦντος] *B. delendum censet* πονοῦντος.

l. 34. τοῦ ἀπ' ἀρχιερέων] *Ut exconsules,* sacerdotio *sc.* functos.

l. 41. διὰ τί ᾗ] *Interpres videtur legisse,* διὰ ᾗ αὐτὸν τὸν κτίσαντα, ᾗ ἀνωμῶ ζῶντες. *sine interrogatione, melius.*

Pag. 497. 24. ὧδε πονοῦντος] *Boisius ex Interprete addit,* οὐ ἀκούω.

Hom. 80.

In hac homilia, & tribus sequentibus, adhibuimus præter alios codicem Mussiponti excussum opera Frontonis Ducæi, mutilatum illum quidem, & valdè mendosum, qui tamen non semper errauit.

Pag. 502. ἀφανισταὶ] *i.* vanidicos, οἰκιοῦ, *ab* οἰκεῖσθαι. *Interp. male,* fingas.

Hom. 81.

Pag. 505. 10. παθεῖν αὐτὸν] *B.* παθεῖν μᾶλλον αὐτὸν.

Pag. 506. 23 ἐκ ὧν] *Hoc est,* ἐκ τοσούτων, ἀπὸ τοσούτων *doctiss. B.*

l. 36. ὧδε μόνοι ὑπερ ᾧ διανοίᾳ τῷ ἑτέρῳ] *Boisius, sensus ipso suadente, sic, aut non multò secus legendum conjicit:* χρὴ δὲ ὧν πῶ γόμωσον ὑπερ ᾧ διανοίᾳ τῷ ἑτέρου. *& statim pro* ἀμφότερα, *legit* πανάκεια.

Pag. 507. 2. οἱ ᾗ μὴ πάντες] *B.* οἱ ᾗ μὴ πάντως εἰς τὸ σφέτερον, ἀλλὰ *&c.*

Pag. 508. 5. ἀλλὰ ἡ διαθήκη, ὅπερ] *B. non legendum conijcit:* ἀλλὰ ἡ ἱστορία μᾶλλον βασιλεῖ ὅτι ταῦτα ὅσῳ αὖ πλέονα θεὶ ἀλλογένει.

l. 26. πολλοὶ γὰρ] *B. ex coniectura ita legit:* πολλὸ τὸ σῶμα αὐτῶν ἦν, ἡ τοῦ τάφου ἀφορία δὲ τῇ πόλει. συμβαίνει κατακαῦσθαι τοὺς ζῶντας, ἡ αἰκισθέντας ἑαυτῶν πᾶσι.

Pag. 509. 4. τὸ μέγεθος] *Boisius.* τὸ μέγιστον.

l. 11. πόνων] *Aptius huic loco* πηγαῖς *meritò censet doctiss. Boisius.*

Hom. 82.

Pag. 510 13. πῶς διαθήκην] *Boisius legendum censet* πῶς ἐπαγγελίαν: *ante* εἰ διαθήκην *retinendum, pro* πῶς ἐν τῇ κυνῇ, *legendum* κυνίδι. πεύ, *emm.* πῶς διαθήκην πῶς ἐν τῇ κυνῇ (*sc.* διαθήκῃ) *stare posse videtur.*

l. 31. πολεῖν] *Cogitet Lector, inquit B. an non legi debeat* πεῖν.

Pag. 512. 31. πολλῷ μᾶλλον εἰς τοῦτο] *Hoc est,* multò minus ad hanc rem conficiendam non indiguisset. *Hæc verba Codex excusus non habet: quam lectionem sequendo, omnia à* ἀνδρὶ, *usque ad* πῶς ἂν ἐνῆσε, *parenthesi includenda, indictâ etiam particulâ* γὰρ, *ut in excuso.*

Pag. 513. 10. ἡ ἥλια] *Fortasse pro* πλοῖα, *B.*

l. 12. ἐκόλυσεν] *Fortasse* ἐκύλισεν. *aut* ἐκόλυσεν: *quâ lectionem si sequimur, pro* αὐτὸν *lege* αὐτὴ, *sc.* τὴ πόδοι.

l. 41. ἀλλ' αἰδοῖοῖς δὲ πεζόγαμοι, πάντα γνοντὲ] *Doctiss. Bois. ita legit:* ἀλλ' ὃν αἰδοῖοῖς δὲ πεζόγαμοι, πάντα ἡ ἐξηδδιδυτα γοητὲ.

Pag. 514. 40. ἡ παῦλα αὐτὸς] *Doctiss. B. plenius,* ἡ παῦλα κρέαίνων αὐτὸ.

Pag. 515. 2. ἥτο λαβύντες ἐξέλθωσιν] *Ingeniosiss. B.* ἥ τοι λαβόντες, *rectè, si libri addicant.*

Hom. 83.

Pag. 518. 9. *pro* ἀλλ, *quod est in margine, Boisius legit,* κἀγὲ τοι.

l. 24. ἀνὲ πῶς αὐτὴν πάλιν πῶν αὐτῶν] *Interpres cum sequentib. iungit.*

l. 25. ὡς ῥοβόλος αἵματος] *Deesse videtur, inquit B.* κατίβρεεν, *aut* κατίπεσεν.

l. 36. αἰνιγθώδες] *s. ἀδύλως ἐλέγχειν. B.*

Pag. 518. 9. ἀποχώναι] *s. ἀμελῆσαι. ὀλιγωρῆσαι, B.*

l. 22. τὸ τοῖς εἰ ἐχέτω] *B. ὅτως εἰ ἐχέτω.*

l. 34. τοῦτον] *B. τοῦτον, quia sequitur* ὃς.

l. 43. ἡ πέρα ἡδονὴ] *B.* ἡ πρὸς ἡδονὴ τὸ τοιοῦτόδιον φθόνου ἄξιον ἀλλ' ὄνομα μέγιστον ἔχω, φησὶ, ἡ γὰρ ὄνοσε.

Pag. 519. 3. ἡ δὲ διαφωνία ἡ ἐτέρα τοῦτο] *Locus est mendosus, quòd sic restituit Boisius,* ἡ δὲ διαφωνία τοι εἶναι φόβον: *vel sic ,* ἡ δὲ διαφή, ἢ εἰ ἄλλοι, ἡ ἐτέρα τοῦτο φοβερόν. *utrumq; ex coniectura.*

l. 14. τὸ σῶμα κοσμοῦν] *B.* τὸ σῶμα.

l. 17. ὑπερέσωσι] *Quid si* ἐπιτίνοιτο ? *inquit B.*

l. 18. κἀν γὲ] *B.* καὶ γὲ *sic in sequente membro.*

l. 30. ἡ βίον, ἡ ὕπνο] *B.* ἡ βίου ὕπνο πενίας ἡ πάντα.

l. 35. ῥῆμα δὲ] *B. Addit* σημεῖον, *aut* λαμπρὸν, *aut tale aliquid. & sic Interpres.*

Pag. 520. 17 ὥστε φιλοσοφεῖν] *Interpres videtur legisse* ὀρθῶς φιλοσοφεῖν.

Hom. 84.

Pag. 521. 20. ἵνα πῶς] *Boisius corrigit,* τὸ λοιπὸν ἵνα μὴ.

l. 36. εἶδε] *sc.* ἐβλασφήμει.

Pag. 522. 6. μίσει μισεῖ] μισεῖσθαι, *manuli B.*

l. 7. ἐὰν ἢ] ἐκκλίνῃ, *B.*

Pag. 523. 12. μίσει] *B.* μισεῖ.

l. 16. ἀπαλλάξει] *B. fortè* ἀπαλλάξει.

l. 23. ἡ ἐπιπλοκὴν ἡ] *Hunc locum spinis & vepribus obsitum, ita conijcturis suis purgat doctiss. Boisius. quas tamen Lector ut conjecturas probabiles accipiat, non tanquam ex Tripode, aut libris :* ἡ διὰ τοῦτο ἐπεζευγὼν ἐρώτησε ὁ ἀρχισράτης. ἡ ἢ ἐπίσσον πῶ ἐκροαθῆ ἐνοχλῶν, ἡ πάντας ἐπιπαιδεύσας ἀπὸ ῥᾳδίας ἀφορμῆς ἢ Πιλάτου οὕτως ἀνάλωτος ἡ χαυνώσας ἅπαντα ἀφεκτέον. ἐπ' ἐκείνου γοῦν.

Pag. 524. 27. ἡ αὐτὸς ἐξόλωσι] *Hæc verba Interpres videtur non legisse : neq; sanè commodum ex ijs sensum elicio.*

Hom. 85.

Pag. 526. 21. ἢ μαθητὸ τῶν ἀδίκων] *Hoc est. Petri: quem tamen hac eadem elauſulâ* ἀλλόκαλον *vocat, nempe Marci.*

l. 42. τότε] *s.* τίλος.

Pag. 527. 2. ἡ αὐτὸν] *Interpres videtur legisse,* ἡ αὐτὸν: *est fr. apertus.*

Pag. 529. 5. τοῦ πατέρος ὑμῶν] *Ἡμῶν legit Interpres, rectè.*

l. 6. σκορπί?ειν] *Deesse,* inquit *B.* ὑμᾶς. *Vide notas eius posteriores.*

Hom. 86.

Pag. 530. 32. ἡ βεκελε ὑποκειβιβοε] *B. sic legendum putat,* οἱ γὰρ ἡ ἀφεχίε ἀποκεινόμενος ἐνέλαττος ὤσε.

l. 39. διὰ τί] *sc.* οἱ μὴ διὰ βασκανίαν, *B.*

l. 40. ὁ κατεύχ ποιῶ] *B. hæc verba collocanda censet post* ἀποκ.λύ.ον.

l. 41 αὐδηϊ.ω.] *Boisius mauult* αὐαιτ.ω, *vel* αὐαιτ.σκεδαι.

Pag. 531. 4 *alterum* μεῖζόνος παρέκει.

l. 18. κατίσχυ] *Interp. addit, ex uno, an ex libris ?* si pecuniam ingentem conflabat.

Pag. 532. 1. ἰουδαίος] ἀρχισράτης, *Interpres. & sic omnia legendum.*

l. 17 ἐπαρέσατε] *B, mauult* ἐπαρέσαιδε, *vel* ἐπαρέδε. *& quidem ultimum non puto legi, ut saltem corrigendum sit* ἐπαρέπαιδε.

l. 22. *in margine* ἐν τούτων ὧσιν] *Interp. videtur legisse,* ἡ πάντες ἐν τούτων ὧσιν.

Pag. 533. 6 παράμονον] *sc. Diabolus.*

l. 15. τῆς ἀνθρώπου] *Verba hæc videntur abesse debere. A maioribus peccatis natura ipsa abhorret.*

l. 42. ἑαυτὸς] πῶ ἀδραίαν ἡ. *Interp. sequitur enim in proxima sententia,* πῶ ζωοποιῶντας ὠθεῖν.

Hom. 87.

Pag. 535. 4. ἰχθῦδιον] ὑποδιδαχθὲν, inquit *B.* quod verbum mox sequitur.

l. 20. μὴ δέξωνται] *B.* ex coniectura hunc locum proculdubio mendosum ita restituit posse censet: καὶ σὺ μὲν δυνηθεὶς μὴ δέξασθαι ὑπομεῖναι τὴν χρείαν τοῦ ἁλιέως αὐτῷ (ἵνα μὴ τὸν δὲ ἀφεθέντα ἁλιέα αὐτὸν χρὴ ὑπεῖναι, οὗτον ἢ ὅτου ἄφρω διηγοῦ) ὅτου ἄπαντα παρέξειν. & quidem melius flueret sententia.

l. 37. ἀφοπωλιδίων] Suspecta mihi vox, inquit *B.* pro qua quid si legatur ἀμφιβλήστρων? Interp. tamen ἀφοπωλιδίων agnoscit.

l. 42. ἵνα ἐχέτων] Vel lego ἵνα ἐχέτων, vel ἵνα φίλον ἐχέτων, inquit *Boissius.*

Pag. 536. 3. τῇ δέξει] Vsitatius τῇ δέξει, quod etiam *Boisso* probatur.

l. 6. τετέλεσαι] Interp. addit, quid est autem, consummatum est? τί δέ ἐστι τὸ, τετέλεσται;

l. 40. αἰδημονέστερον ἢ δεῖ] *B.* αἰδημόνων δεῖ: *elegantius.*

Pag. 537. 11. χλιδαῖς] Vide notas *Boisii.*

Pag. 539. 3. ἀποδιδύτω] *Boisso* vox *suspecta*, eique magis placet ἀποδύτω, aut tale aliquid.

l. 10. ἐπίνειον] *i.* ἐπίπλοον. *B. tom.* 7. *p.* 37. *v.* struunt, coniungitur, τὸν χιτῶνα ἐπιπλοον, ἢ τὸ πλοῖον ἐπιπλέοντα: qua germana & naturalis est huius verbi constructio apud hunc nostrum cum accusativo, quae ἐπιρρήματα. *Tom.* 6. *p.* 136. 25. ἀλλὰ μᾶλλον ἐπίπλοα τὸ πλοῖα. & *p.* 221. 39. eiusdem tomi, ἡ νηῦς ἐπιπλεῖ αὐτῷ τὸ νοούμενον. & *ibid. p.* 236. 44. ἐπιπλέον πράγματα: contrà hoc loco cum accusativo rei cum praepositione contra morem summ: vt fortasse particula εἰς hoc loco delenda potiùs videatur, aut in τῷ mutanda.

Hom. 88.

l. 40. χρῆται] Fortasse ἐχρῆτο, *B.*

Pag. 541. 13. σαίνει] Interp. πλλάς. Sic etiam *Euangelista.*

l. 21. μὴ πίνειν] *Theophyl.* ἢ μὴ βαπτίσεται ἢ ὁ ἐσχάτου τοῦτος ἐδὲ ὑδὰτ' ἐκεῖθ' ὕσεσθε.

l. 36. ἢ ὅτι ἀπαθὴς σωμάτα] Rectè *Boissius*, ἢ χ ἁπλῶς ἀγγέλε σωμάτα.

Pag. 542. 5. ἀπεχθάλλει] Fortè ἀπεχάλα, *B.*

Pag. 543. 6. κατανύσσει] Ingeniosissimus *Boissius* animadvertit legendum κατανύσσει, hoc est, oleo perfundena. quod verbum cùm esset minùs familiare, imperitus librarius mutauit in κατανύσσει. idem pro ἀπεσθίοντες, quod mox sequitur legendum suspicatur, ἀπαλδόντες, irrigantes.

Hom. 89.

Pag. 544. 41. σαφῶς ὑρημένων] *Boissius* ex Interprete putat addendum τῶν Ἰουδαίων. Nemo aliosqui discipulos hac de re sapius admonuerat.

Pag. 545. 3. ὑφ' ἑαυτοῦ ἀνάγεται αὐτῷ] Hoc est, vt conjicio, inquit doctiss. *B.* ὑφ' ἑαυτῷ τὸ ἀποκαλύπτει αὐτῷ.

Pag. 546. 41. ἐκκλήσιον] *Boisso* magis placet ἐκκαπεῖν.

Pag. 547. 42. μετέτον] *sc.* ὑτὸν βλάξε.

Pag. 549. 1. βασίζουσι] *Boissius* mauult cum excusò βασάζουσι.

Hom. 90.

Pag. 550. 14. μὴ χλόνραν] Doctiss. *Boissius* locum *suspicatur esse* mendosum, *quem ex coniectura sic emaculat: μὴ χὴ δόξαν ὡς ἀνεπίλαν ἵνα μόνον, μὴ χὴ πολὺς λαὸς ἢ λιθ. egregiè, si libri addicerent.*

Pag. 552. 10. ἤροτο] Fortasse inquit *Boissius* ἐκάτυσε. *Interpres legisse videtur*, ἐπήρατο.

l. 14. ἄνθρωπον] *Boissius addit* ἀγαθὸν ὄντως, aut tale aliquid. requiritur enim, inquit ille, vt aliquid amplius dicatur in hac clausula, quàm ἐκ *praecedente propter illud*, μᾶλλον δέ.

l. 15. τὰς ὠνάς] *Boissius legendum suspicatur* φαγωνὰς *ex Esaie* 58. 6.

l. 37. τοιοῦτον] τοιοῦτον μόνον, *Boissius & Interpres.*

Pag. 553. 19. σκηλνον] *Cod. excusus* σκηλα. *Boisso placet magis, vt legatur* ὅλως πῖλα σκηνὴν τῇ πηλῇ ὑγρόμια, *vel*, ὅλως οἷς οἶα σκηλαίνει πῖς πτέρας τὸ ὑγρόμια.

IOHANNIS BOISII

CVRÆ POSTERIORES

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN MATTHÆVM.

Hom. 1.

Pag. 3. *lin.* 44. εἰ μὴ μάχῃ] *i. Diaphonia. Si non esset consensus inter Euangelistas : si quæ dicta sunt ab Euangelistis pugnarent inter se.*

Pag. 4. 2. διαλήθοιεν] *i. in disputationibus suis parte Scripturæ se armâssent, instruxissent. vel* διαλήθοιεν, *refutati, conuicti fuissent. Insequentibus autem est hiatus, quem sic conor explere:* ὑπὸ τῆς μίσους. ἢ δὲ ὑπὸ πολλῶν ἀεὶ γενομένη οὕτω διαμένει τῇ συνήθειᾳ ἢ χάριτι, ὡς καὶ *&c.*

l. 7. ἵνα] αὖ τοῦτο ἀνήρθη] *Addo,* ἵνα· ὁμοίως. Neq; hæc pars, neq; illa recepta fuisset. ἵνα τοῦτο, *sub.* μέρος. τὰ δόγματα, *sc. Christianorum. Et ipsa tamdudum Christianorum religio abolita fuisset.*

l. 42. κομψοπ(όντων] *Fort.* ἢ ἀλαζονείας ἀπίστως γεγενῆσθαι αὐτῷ, ἢ πολλοῖς πονηρόν κομψοπάσαι τὸ αὐτῷ κομψοπ(όντων : *vel,* τὰ αὐτῷ συγγράμματα.

Pag. 5. 13. μὴ δὲ ὑπερβάλλων] *Nescio an hæc verba delenda sint, vt superflua. Alioqui* μὴ *apud Chrysost. cum genit. sæpissime valet, præter. Sic lineâ proximè seq.* μὴ τῆς μακρηγορίας : præter prolixitatem orationis, etiam valdè obscurus est. *Vulgò ex hrcuniuare nascitur obscuritas : sed apud Platonem duplex ex tadium enecus lectorem, & prolixitatis, & obscuritatis.*

Hom. 2.

Pag. 8. 42. δὴ σὺν, νῦν πρὸ] *Vel particulam* π *addendam puto, vel* ν *mouen.* ἀκλαυσὶ.

Pag. 9. 12. τῶν μὴ πάντα] *i. vt infrà loquitur,* νῦν κρύπτον γίγνεσθαι. *Nam ne hanc quidem satis perspicuè se describere posse ait, multò minùs æternam illam planè,* ἀνεκφώνητον ἀλήθειαν πανταχοῦ ἐστι *&c.*

Pag. 10. 14. ἀμφοτέρων τῶν ὀνομάτων] *sc. Iesu & Christi. Sic enim legatur in contextu :* Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Δαβὶδ *&c.*

Pag. 11. 15. ἢ δὲ οὐ] *Si non vis interrogatiuè hæc legi, pro* ἢ δὲ, *scribendum,* ἢ δῆ, *vt est in notis tuis.* ἆρα enim *colligit & concludit,* ἆρα *verò interrogat. Sed quia tam aptæ percomandæ occasiones mihi præbentur, dicas mihi velim quid sentias de Μάνητι ista observatione, quæ habetur notis ipsius in Ethicorum Aristot. lib.* 1. *cap.* 2. *pag.* 19. ἆρ' ἄν. Mos hic est Aristoteli, vt sæpè quæ affirmare instituit, ea interrogando efferat. Itaq; hoc loco cùm planè confirmare vellet cognitionem finis ad instituendam vitam maximum habere momentum, ita locutus est : Ecquid igitur &c. Atq; hoc loco falli videntur, quicunq; ἆρα non vt in melioribus libris legitur, ἄρα legunt. Etenim illud ἄρα, quod tenore acuto notatum, non interrogandi, sed colligendi ac concludendi vim habet, nunquam apud Græcos aut coniunctum cum particulâ ἄν, aut principio comprehensionis politum reperitur. Neq; me fugit Budæo aliter videri in commentarijs linguæ Græcæ, sed exemplum requiro. Nam quod ille vnum ex Platone affert, in eo, ἄρα, non ἆρα, legendum est ex optimis & vetustissimis libris. Hæc Muretus. *Non probo. H. S.*

Pag. 12. 8. πεῖν ἐρασταὶ] *Lego,* ἢ ἢ διδασκάλου ἡμῖν ἐράσται τὸ ὄμμα. ἢν δ'. χάριτος. *Expungo autem posterius* μᾶλλον, *tanquam redundans : & per incogitantiam librarij repetitum. Porrò, quod sciam,* ἐράζω, *non legitur.*

Pag. 13. 2. ἐξετάσεται] *Annotationem meam in hunc locum expunctum cupio. Prorsus enim displicet. Vel igitur retineo* ἐξετάσεται (*quod tamen quomodo hic reddendum sit, nescio*) *vel pro* ἐξετάσει, *lego,* ᾄδειν, *aut* ἀκοῦσαι.

l. 20. ὅτως] *Vide notas meas in hom.* 1. *Chrysost. in Genes. pag.* 2. *lin.* 34.

Hom. 4.

Pag. 24. 10. ὁπόταν τι &c. ἴνα τι *&c.*] *i. Alioqui nisi hoc ita sit, quid est quod filium Dauidis illum vocauit? Dicit se non videre cur addita sint hæc,* υἱὸς Δαβὶδ, *nisi propter causam superiùs allatam.*

Pag. 27. 3. *pro* καταγώνων, *malim,* καταδεδέζων, *vel* καταφώνων. *Sic alibi :* τὸν πρώτον τε κατανυγέντα, *deiecerat, prostrauerat.*

Hom. 6.

Pag. 36. 19. ὅτι αὐδὲν ὑμῶν τῶν ἡμιμόριον] *Legisse videtur Interpres : ὅτι πατέρες ὑμῶν ὑμῶν βασιλέα ἡμιμόριον : quæ lectio optimè conuenit cum dimissione precedente de rege & regis filio.*

Pag. 37. 27. & 28. ἢ τοσοῦτον ὑπερφερὲς ὅσα τῶν ἄστρων] *i. quæ cum magnitudine astra tantùm superet. Nam si oculis nostris credimus, multò corpulentior est luna, quàm reliqua astra, Sole uno excepto.*

Hom. 7.

Pag. 47. 16. τῆς βαρεδείας Ζωσιδίας ἀπιλλαχθῆναι] *Desiderarè videntur nonnulla, sed quæ illa sint, ne diuinare quidem queo. Ibid. pro* ποιήσωμεν, *quid si* ἀνταποιήσωμεν ?

Hom. 8.

Pag. 54. 42. ἵνα δὲ τὸ ἔλεος αἱρέσεως] *Est abstractum pro concreto. Dicitur enim αἵρεσις, αὐτὸ τὸ αἱρετικὸν, ut cum dicunt Latini, scelus, pro scelesto, & opera, pro operarius, &c.*

Hom. 9.

Pag. 56. 38. *pro,* ἵνα καὶ τὸ ἐγγύτερον τὸ ζητούμενον ἀγάγω τὸν λόγον, *legendum videtur :* ἵνα καὶ τὸ ζητούμενον καὶ ἐγγύτερον ἀγάγω τὸν λόγον. *Verba enim perperam & non suo ordine locata puto.*

Pag. 60. 7. ἀξίας λόγου] *Queris unde regatur genitiuus* εὐφυΐας. *Respondeo, regi ab* ἀρετῶν, *hoc modo :* Nisi nobilitatis huius virtutem [*i. à nobilitate hac proficiscentem sine emanantem virtutem*] ediderit non contemnendã. ἀξίας λόγου. *i. uno verbo,* ἀξιολόγου.

Hom. 10.

Pag. 62. 7. ὅτου χωῶ] *Legendum conjicio ,* ὅτου χωῶ καὶ ὁ Χειρὸς ὑποδήσω, *Iudæus.*

Pag. 66. 5. ἐπ' αὐτῇ ἔγχρυσα ἢ τοιαῦτα] *Nihil mutandum puto.*

Pag 65. 12. καὶ βασιλείας] *i. ut suspicor, regalis illius & beatæ conditionis, quã fruebatur Adamus statim à creatione.*

Hom. 11.

Pag. 69. 27. τὰ ἐναντία καὶ Ζωσίδη] *Encem accipiat hic locus ab initio homiliæ 5. in Matth. pag.* 30. *lin.* 25. *vbi ait se audire multos dicentes, quòd dum in Templo sunt & concionibus interfunt , peccatorum suorum sensu valdè afficiantur : mox verò ut è Templo egressi sunt, ad ingenium suum redeant, & ad pristinam vitam relabantur.* τὰ ἐναντία καὶ Ζωσίδη, *sub.* λέγετε. *Quid autem dicebãt ?* ὅτι καλὸς ὁ λόγος *&c. Porrò dicta hæc Ζωσίδη vocat, quia crebrò illis erãt in ore.* ἐναντία autẽ, *quia* συνήθεις *peccatorumq; sensu tangi ex peccato delectari, sunt contraria. Dicitis, inquit Chrysost. vos* συνήθεια *& mœrore contrahi propter peccata. At quomodo hoc conuenit cum vitâ vestrâ dissolutâ peccatisque deditâ ? Contraria hæc sunt, nec bene conueniunt inter se. Nam si verus ille dolor esset, procul dubiò peccati in vobis perpetuum odium gigneret.*

Hom. 15.

Pag. 97. 28. *verba sic disponenda videntur :* Ἐπειδὴ δὲ τὸ βασιλεῦσαι ἐκάστῳ ἥμαλλε, καὶ ἐν ἀλλοίῳ ὦ.

Pag. 100. 44. αὖτη] *Rescribo,* ἕως.

Hom. 16.

Pag. 112. 2. *Lego* αἱρεῖσθαι. τί τὸ κωλύον αἱρεῖσθαι κακίαν ; *i.* Quid impedit, quò minùs homines eligant mali esse potiùs quàm boni ? quò minùs homines mali potiùs quàm boni velint esse ?

Pag. 118. 8. αἰρώεται] *Factum, pro dicto : Enallage.*

Hom. 17.

l. 42. ἔγχρυσα αὐήγαγα] *Quid si sic ?* διορθωθῇ, τὸν σφοδρότερα καὶ νοωῖ ἔγχρυσα, καὶ μικρὸν καὶ εἰς τὸ ἄγχιστα & λόγον αὖ ἐπῆγε : *vel,* αὖ ἤγαγε.

Pag. 123. 36. πᾶ αὐθῇ] *Malo, ut dixi ,* πᾶ ἡμῖν. *Nam ut annotatum mihi est in hom. in Genes.* αὐθῇ, *quantùm equidem meminerim, nunquam ponitur pro* ἡμῖν, *sed vel* αὐθῇ *vel* ἑαυθῇ.

Pag. 125. 11. ἀπίσταμαι] *Nescio an legendum sit ,* τῆς Ζωσιδίας ταύτης ἀπίσταμαι. *Nam τὸ, ἀπιστεῖσθαι, iam non arridet. Vide Chrysost. hom. 7. ad populum Antiochenum, sub finem.*

Hom. 19.

Pag. 136. 34. *pro* ἀπιμιμήσεις *legendum esse,* ἐπιμιμήσεις, *valde probabilis est coniectura.*

Pag. 141. 40. καλῶς] *Certè, si quid ego video, non est hæc lectio sollicitanda. Hoc enim dicit Chrysostomus :* Si misericordiæ petendæ causâ aliquis ad nos, qui non nisi homines sumus, supplex veniret, & interea dum prostratus humi iacet, inimicum fortè conspicaretur , tum verò missâ supplicatione, inimicum cæderet, nos id non laturos, sed magis aduersus illum vel hanc ipsam ob causam acerbatum iri. *Sic lin.* 42. μετὰξὺ τὸν Θεὸν ἱκετεύων, *interea dum Deo supplex es, interea dum Deo supplicas. Hunc enim ordinem sensus exigit.*

Hom. 20.

Pag. 148. 17. ᾧ καὶ οὐ πᾶ *&c.*] *Deleo, vi.*

Hom. 23.

Pag. 167. *l. vlt. & penult. velim iterum tecum perpendas, an lectio hæc repudianda sit :* πῶς ; οὐκ ἔστιν ἀνθρώπῳ πονηρὸς, καὶ τοιοῦτον πλὴν ; Εἰ *&c. Nisi enim in hunc modum clausula distinguatur, quæstioni aptæ & directa responsio deerit.*

Hom. 24.

Hom. 24.

Pag. 173. 28. ᾗ πῶς κοινῶς δ'κλω πραγματεύεσθαι σε φησὶ δ'κλων] *Coniecturam meam de loci illius interpretatione cõfirmãt hæc quæ sequuntur p.* 132. 30. ὁ πραγματεύσω τὸν πύρον ἐκεῖνον, *i.* ex illius fastu lucrum tibi comparâsti, feciſti quæstum. *Sequitur enim proximis verbis,* ᾗ δεμελῆ πνα ἐν τῇ ἀποστολῇ αὐτῶ τὴν κεφαλὴν ἐκρύψησε. *Pag.* 236. 32. οἱ δ ἕτεροι ᾗ ἐνταῦθα, ᾗ ἐκεῖ κερδανθῆναι, ᾗ τὸν θάνατον ἐνταῦθα πραγματεύωμοι, ᾗ ἧδ ζώντων ταύτῃ καμαρώτεροι γενώμοι, ᾗ ἐκεῖ ἧδ σπορρίπτων ἀπολαύοντες ἀγαθῶν. *i.* & è morte quæstum facientes, cùm eo modo viuis clariores ac splendidiores fiant. *Eſt enim martyrum mors gloriosa & beata ac proinde quæſtuoſa. Pag.* 361. 39. πραγματεύεσθαι τὰς ἀλλοτρίας συμφορὰς, ᾗ καπηλεύειν πῶ φιλανθρωπίαν, *non ſine ſumm. i elegantia, dicuntur fœneratores, i. ex aliorum miſeriis lucrum quærere* [*ſine alienas miſerias negotiari, quæſtui habere*] *&* cauponari, *ſine vendere liberalitatem. Sic pag. ſequente l.* 9. διὰ τῦτο χρήματα ἔχεις, ἵνα λύσῃς πενίαν, οὐχ ἵνα πραγματεύσῃ πενίαν. *Item pag.* 389. 29. *de militibus :* τί πόνων οὐχ ἁμιλλώμοιον ὅτοι καθ' ἑαυτῶν ὑμίεσιν, ὑβρίζοντες, λοιδορούμενοι, μαινόμενοι, τὰς ἀλλοτρίας πραγματεύμενοι συμφορὰς *&c. Prorſus autem ſic dixit Chryſoſt.* πραγματεύεσθαι συμφορὰς, *ut Plinius nat. hiſt. lib.* 29. *cap.* 1. Negotiari animas. Nec dubium eſt, *inquit,* omnes iſtos, famam nouitate aliqua aucupantes, animas ſtatim noſtras negotiari : *i.* πραγματεύεσθαι. *Loquitur de malis & temerarijs medicis, quibus opus eſſe nouo cœmeterio, Anglicum noſtrum proverbium monet. Pro* πραγματεύεσθαι, *Theodoretus lib.* 6. *de providentia, vtitur verbo,* ἐμπορεύεσθαι : τὰς ἧδ πενήτων, *inquiens,* ἐμπορεύοντας συμφορὰς.

Hom. 25.

Pag. 179. 7. πῶ ὐκ ἐλλιγῆς] *Vel lego, vt priùs, vel* ᾗ τί φῇς ὑμᾶς φησιν, ὅτι πῶ ὐκ ἐλλιγῆς, ἀλλ' αὐξάνεις εἰς μέσον ἀφέλκεις ; *Addere etiam licet,* τῦτο πεποιηκέναι, *poſt* αὐξάνεις, *reliquis verbis retẽtis.*

Hom. 26.

Pag. 185. 8. ὥσπερ ὖν ᾗ τὰ σημεῖα *&c.*] *Quid ſibi velint hæc verba, ſequentia declarant :* τῶν μὲ ταῦτα γεγραμμένων, *i.* τῆς μὲ ταῦτα ἐξελθούσης, *ſicut proximâ linea loquitur.*

Hom. 27.

Pag. 192. 10. αὐτῶ νεκρὸς] αὐτῶ, *i.* Χριστῶ, *hoc eſt, quemadmodum Chryſoſt. mox ſeipſum interpretatur,* vnus erat ex infidelibus.

Hom. 28.

Pag. 196. 39. *lego* ᾗ διὰ τῦτ' οὐχ οἵδντε *&c. Sic enim non male cohærebunt omnia.*

Hom. 30.

Pag. 204. 44. οἷα ὑποσκήπτειν] *Fortaſſe ſic,* ἀλλ' ὑδὲ τῦτο κρύπτουσιν, ὅτι αὐτὶ οἱ φαρισαῖοι ὑπεσκήπτῃν ὑπχειρῶσι, *&c. vel ſic,* ἀλλ' ὑδὲ τοῦτ' ἐκρύπτουσιν· ἀλλὰ διηρωῶτας οἷα ὑποσκήπτῃν ὑπχειροῦσι, [*ſmb.* οἱ φαρισαῖοι] τῖς παρ' αὐτῶ γινομένοις.

Hom. 32.

Pag. 219. 5. ἐυγενείας] *Præfero marginal m lectionem,* συγγενείας. *Nam verba illi,* ὁ ἀδελφὸς αὐτῦ, *ſignificant Petrum et Andream non ſolùm naturâ, ſed moribus etiam fratres ac germanos fuiſſe.*

Pag. 223. 1. ὑμῖν ἐκκόμεμαι] *Vide annotationes in homil.* 56. *in Geneſ. pag.* 435. *lin.* 38. *& in hom.* 59. *pag.* 461. *lin.* 9. *& in Eſai. pag.* 1016. *lin.* 34.

Hom. 34.

Pag. 236. 30. κἂν μήποτε *&c.*] *Pro* μήποτε, *iam ante monui legendum,* μήπω, *vel* μηδέπω.

Hom. 35.

Pag. 242. 11. οἱ χαλκίδηνοι] *Eſt deſcriptio agyrtarum, qui hirundines ſecum circumferebant ita inſtitutas, vt emiſſæ è manu, irent ſæpius & redirent, capitiq; eorum qui emiſerant, inſiderent, & ex ore eorum cibum caperent, cum ſummâ admiratione ſpectantium. Hæc eſt coniectura mea : cæterùm lectio mea non ſuppeditat exemplum è bono authore, quo aut locus iſte illuſtretur, aut confirmetur coniectura.*

Hom. 38.

Pag. 261. 5. ὅτοι ᾗ *&c.*] *Lego ex Interprete :* ὅτε ᾗ οἱ πλούσιοι ἐκβαίνωσιν αὖ *&c. & lego ſine interrogatione. Excipit enim aliquis non ſtandum eſſe iudicio eorum qui contemnunt diuitias. Nam vt hi nolunt diuites eſſe, ſic diuites nolle eſſe pauperes, atq; ita iudicium iudicio opponi, pauperum iudicio iudicium diuitum. Præterea lineâ præcedente delendam puto plenam diſtinctionem poſt* -δυλὼ : *& inter* ᾗ *&* ὑδὲς *interferendum* πῶς, *hoc modo :* -δυλὼ, ᾗ πῶς ὑδεὶς, *&c.*

Hom. 40.

Pag. 267. 39. ἐνεργῆ] *De* ἐναργῆ, ἐπῆκω.

Hom. 43.

Pag. 282. 6. ἐπίρρυφε] *Quid ſi,* πλάνον, *aut tale quid?*

Pag. 286. 24. φείσῃ τ ἀρετ'] *Fort.* φείσῃ διὰ τ ἀρετῆς, *vel* φείσῃ πάντων ἧδ τῆς ἀρετ κωλυμάτων.

Hom. 44.

Pag. 290. 24. πανῖς φησιν] *De verborum ſitu ac collocatione eadem mihi nunc ſententia eſt, quæ priùs. Velim tamen addi,* γὰρ, *poſt* πανῖς. ᾗ ῥᾴδιον μοι ὀλίγωροι. πανῖς γὰρ, φησὶ, *&c.*

Pag. 292. 19. αὖω σιωπῶντ Θ] Σιωπῶντα vocat οἶνον, *quia vinum immodice sumptum non nutrit, sed & corrumpit & corrumpitur.*

Hom. 46.

Pag. 297. 1. *Addo* τι, *post* ὃπ χειρῶν: ὕτε ὃπ χειρῶν τι οἶδε, *vel, ut priùs:* ὕτε ὑπ χειρῶν ἐδὲν οἶδε.

l. 44. τὰς συνθήκας] Fœdera, conspirationes, amicitias, pacta: *unde* συνθήκαι φιλίαι, *apud Theodoretum & alios sæpissimè, pro* pacem & amicitiam colere, fœdus amicitiæ inire, *&c.*

Hom. 47.

Pag. 301. 22. ἠξιωκότες] *Post* ἠξιωκότες ἐρωτῆσαι, *desiderari arbitror,* ὑμᾶς αὐτὸν ἠρώτησαν, *aut aliquid non dissimile.*

Pag. 305. 14. καθηδαὶ] *Probabile est Interpretem legisse:* βλιζικῶς. *Velim autem à magni nominis criticis discere, an* αἱ καθηδαὶ *inter pseudographa adnumerata possint, aut debeant numerari.*

Hom. 48.

Pag. 312. 33. *Legendum auguror:* ῥΘ κατωρώρυκά σε πολλάκις, ἡ πονηρέ σοι ἀεὶ πιθάνη δίκη *&c.*

Hom. 49.

Pag. 319. 9. αὐτοῖς ἀφόπου] *Malim* πόπου, *sine* αὐτοῖς, *& tamen ne sic quidem quicquam mutandum censeo.*

Hom. 50.

Pag. 322. 35. *post* ἢ μυσηλίων *addenda puto hæc verba:* ἀπόμπημα τῷ σωφρονοῦντι, *aut alia non dissimilia.*

Pag. 323. 32. ἀρμοῖ ἀλύσεις] *Magis mihi probatur Interpretis lectio, & tamen ne ea quidem omnino ex parte satisfacit.*

Hom. 51.

Pag. 324. 37. ὅτε μὲ κατηγείαν λοιπὸν τὸ ἀσέβημα ἦν)] *Sc.* ἠδικεῖσθαι τὸς τῦ Θεοῦ ἁπλᾶς.

Hom. 52.

Pag. 331. 16. ἀσυσίαται] *Malim, ut dixi,* προδίδται. *Nam* τὸ ἀσυσίαται *ab ipsum nescio an* λογοθέτοις *conueniat, nedum Chrysostomo.*

l. 18. ὅσπερ γὰ τὸ μὲ δραμεῖν *&c.*] *Rectum est, opinor,* πάντ ὥσπερ τὸ μὲ δραμεῖν ἐπ' αὐτὸν ἀσέβημα *&c.*

Hom. 55.

Pag. 350. 13. ἐφ' ὑμῖν συμβαίνοι] *Quid si,* ἐφ' ὑμῖν συμβαίνειν δύναται, *vel* ἐφ' ὑμῖν, *vel* ὑμῖν?

Pag. 351. 39. ἡ πὺ ἔνδον αὐτοῖς] αὐτοῖς *regitur vel à* ἀσὲ *in verbo composito, vel à particulâ* ζωὴ, *Attico more subauditâ. Sensus est:* Milites intra mœnia conclusos, nec sibi, nec ciuibus saluti ac præsidio esse: *vel,* imperatorem nimis indulgenter habendo milites, & milites, & ciues perdere: & militibus & ciuibus pessimè consulere.

Pag. 354. 37. ζυγῦντας] *Subaudi,* ἅρμα.

Hom. 57.

Pag. 369. 11. *&* 12. ἃ ἐδὲ παῖς ἀγνοεῖ *&c.*] *i.* non solùm apud sobrios, sed etiam apud vos ipsos: non solùm eorum qui sani & sobrij sunt iudicio, sed etiam vestro ipsorum. *Sequitur* ἵτα δὴ: κωὐκ ἦν ὄνων ἀπιστέσαι ἑαυτὸ ἵ) κακρίκησε.

Hom. 60.

Pag. 386. 29. αὐδέξιοι ἦσι πᾶσι ἀκηκοῦσιν] *i. indigni quibus locus detur inter eos qui hæc audierunt, hoc est,* μὴ ἐνάρτιοι *&c.*

Hom. 61.

Pag. 390. 31. ἀπωτῆν] *Vel lego,* ἀποτίνειν βιάζονται, *vel* ἀπωτῆν βέλονται.

Hom. 63.

Pag. 404. 27. *Addatur* ἔφη, *vel* ἐλάλησε, *post* ἐμφανηκότερον, *& nihil erit cur participium aut in verbum mutetur, aut pro verbo capiatur.*

Hom. 64.

Pag. 408. 40. ἀπονοίσω] *i. fortasse* ἀπονοεῖσθαι ποιήσω, *superbire faceret.*

Hom. 65.

Pag. 413. 30. προσδικῶντες ἀλύσεσθαι ὅσῳ ἤπιοι] *Quid si,* προσδικῶντες λήψεσθαι ὅσῳ ἤπιοι? *vel, ut priùs,* ὑπτιάξεσθαι ὅσῳ ἤπιοι?

Pag. 414. 39. ἐσ Θ] *Fort. pro* ἐσ τερ Θ.

Hom. 68.

Pag. 434. 4. κατορυμμένων] *Lego,* ἡ κωὼν ὠρυομένων, ἢ ἡ χοίρων ὅτ' ἂν τῆς κοφίνας γρυλλιζόντων, *vel* γρυζόντων. *Comparari enim videtur cœlestis angelorum cantus cum cantu vulgatu, & grunnitu porcorum, hoc est, res una omnium suauissima cum rebus duabus insuauissimis, & auditu maximè inuiscundis.* τὸ κατορυγόντων *igitur deleo, quia ad comparationem hanc non pertinet.*

l. 9. διὰ τὸ τῦ πλῶ *&c.*] *Fort.* διὰ τὸ ἀσὲ τὸ τῦ πλῶ ἡ τῇ πλινθίᾳ ἀσεπλωμένοις ἀλλ' γαῦλα.

l. 33. *pro* δῦ, *lego,* δοκεῖ, *& præced. lineâ, post* τὰ τῆς εἰκίας, *subintelligo,* σκῆφος.

Hom. 73.

Pag. 457. 28. ἀπειλοῦντες] *Quidsi sic:* σφοδρῶς ὀργιζόμενος τοῖς τῶν ἀδικούντων, ἢ δεῖ πολλῷ μείζονα φαντάζεσθαι τὰ ἡμῖν ἐγκαλοῦντα?

Hom. 74.

Pag. 463. 44. *pro,* τὸ αἷμα αὐτῆς ἐπιλάβοιτο σφοδρύνεσθαι, *lego,* τὸ αἷμα ἀλόγων ἐπαύλεται σφοδρύνεσθαι. *Sequitur enim* οὐ δεῖ ἀλόγως ἔτω τίμιον.

Hom. 76.

Pag. 478. 12. &c. ἀλλὰ ἐκείνου τοῦ μὴ τοῦτα λαβόντος &c.] *Sub.* μοι μέτεστι. *Fiſt* λόγῳ ἀλληγορικῶς *& conciſius. Sic lin.* 14. *poſt* κρύω, *addendum videtur,* ὑποῦν *aut* λογιζόμενος.

l. 15. ἵνα μὴ μικρὸν σπουδάζωμεν] *i.* exigui laboris fugâ: ne ad exiguum tempus ſtudij ac laboris aliquid impendamus. *Reſtè ſenſum expreſſiſſe videtur Interpres. Cæterùm non poſſum mihi perſuadere Chryſoſtomum aliter ſe in numero τῆς ἀπολιμπανομένων poſuiſſe, quàm κατ' λόγον ὠφελειώσεως, & ut mollior reprehenſio fieret.*

Hom. 77.

Pag. 485. 26. τὰ ἴσα τοῖς ἴσοις τοῖς ἴσοις] *Fort.* ἀλλὰ τὰ ἴσα τοῖς ἴσοις ἴσους.

Hom. 84.

Pag. 524. 27. ἢ αὐτὰς ἐξέλεγχε] *Verba ſunt nihili, & digna quæ deleantur.*

Hom. 85.

Pag. 529. 6. σκοπεῖν] *ſc.* ὑμᾶς. Non vt patres ſecundum carnem filijs ſuis à luxu & profuſione inprimis metuunt: ita οἱ ἱερεῖς *i.* ſpirituales patres, ne id vobis accidat timent. Quin potiùs metuunt, ne propter parſimoniam & tenacitatem veſtram inediâ pereant viduæ, & pupilli, &c. *Paulo alter:* Sed nunc timor inceſſit patres veſtros, quandoquidem rebus huius vitæ tantopere eſtis dediti, & propterea quòd colligitis, non autem diſpergitis, ne fame pereant viduarum & orphanorum & virginum chori, propter hoc, inquam, hæc parate coacti ſunt.

l. 7. διὰ τοῦτο] *ſc.* διὰ τὸ συλλέγειν &c. Nam niſi aliunde illis conſuleretur, quod ad vos attinet, *inquit*, fame perirent. *Ordo:* διὰ τοῦτο τοῦτα κατασκευάσατε ἵνα ἀγαγεῖν δύνασθε, ἵνα μὴ λιμῷ διαφθαρῶσιν &c.

Hom. 87.

Pag. 537. 11. χαλάζῃ] *Deſiderari videntur nonnulla, veluti hæc:* ἀλλ' οὐχ ἕτω πικρῶς. χαλάζης

Hom. 89.

Pag. 544. 41. σκορπίζειν] *Fort. ſic:* ὃ γὰρ δέ τις αὖ τοῦτο σκοπῶν εἰρηκέναι τοῖς Ἰουδαίοις. ἀλλ' εἶχον τὸ ἴσον τοῦ ἴσου παράδειγμα, ὅτι οἱ ἀγαθύμενοι &c.

NOTÆ IN IOHANNEM.

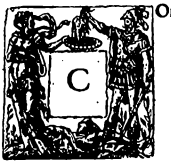

Ommentarios hoſce in Iohannem, tanquam melioris notæ, Suidas cum libris de Sacerdotio componit. quàm rectè, res ipſa docebit, & diligens vtriuſq; ſcripti lectio. Porrò harum in Iohannem homiliarum ſex & quadraginta priores edimus ex fide Codicis manuſcripti in Collegio Magdalenenſi Oxonij, collati tamen & emendati ex editione vulgata Heidelbergenſi: poſteriores ex fide vulgatæ editionis caſtigatæ & emendatæ ex manuſcripto in Regia Bibliotheca Lutetiæ: adhibitis etiam, prout res tulit, paſſim noſtris & amicorum noſtrorum coniecturis.

Hom. 1.

Pag. 556. 7. ἠλαμάγλω χρυσῷ] *ἀχύρως, me iudice. aptius certè, vt ego opinor,* εἰλαμάζλω χρυσῷ. *neq; enim auro, proprie loquendo, vngitur zona, ſed depingitur.*

Pag. 557. 43. ἐλλ' ὅμως] *Poſt* ὅμως *deeſſe ſuſpicatur,* ὁ λῃστὴς ἐκεῖνος, *doctiſſ. Boiſſius. ſed tales ſunt paſſim apud Græcos Patres in rebus notis* βραχυλογίαι.

Pag. 558. 21. ἑαυτῆς] *Quid ſi* ἑαυτὰς; *ſic enim ſupra* μηδὲν ὀφθὲν ἔσω.

l. 23. εἰ γὰ] *Interpres, vti rectè eſt doctiſſimo Boiſio animaduerſum, talem aliquam lectionem hic ſecutus videtur:* δεῖ γὰ τὸ ἀπείρων ἀρίθμητας, τὰς ἀκρόασις ἐκκόπτειν πάλιν. ἐχάτης γὰ αὐτὸλας *&c.*

l. 40. ;ολμως ἐκείνης] *Fortaſſe* ἐκείνῳ, *nimirum* βασιλέως, *& ita vertit Interpres.* ἐκείνης *non placet.*

Hom. 2.

Pag. 559. 19. πατρίδ' ἔχ' ὁμοίας] *ſc.* πρὸ ὁμοίων. *nemo enim ſine patria eſt, vt rectè notat Boiſius.*

l. 39. παῖδες ἀλλότριοι] *B. ſequendo lectionem marginis ſic totam refingit ſententiam:* ὁ παῖδες ἀλλότριος πάντα πάντ' ἀνθρώπου πλὴν ἐχάτου, ἰδιώτης ἰδιώτου ἰδιώτου πλὴν ἐχάτου: *acute & perelegenter, ſi libri addicerent.*

Pag. 560 5 μετ' ἐκείνου] *Interpres legiſſe videtur* μετ' ἐκείνης.

Pag. 561. 2. μαζότλω] *Pro* μαζάλλω: *dicitur enim* magna Græcia, *non* maxima.

l. 3. κενὴσας ἐιδὴ μυείας] *Imperfecta pendet ſententia.*

l. 24. παρακαθάδω] *Boiſius,* παρακαθήμενος. *ſed illud ferri poteſt.*

Pag. 564. 12. ὀρθὸν] *Malo* χρεῶν, *vt aptius huic loco.*

Pag. 565. 11. ἀδὲν ἧττον] *Alternatiuum* παρέλκει, *& delendum: ambo mihi ſtare non poſſe videntur. nam* ἀδὲν ἧττον *ſimul iunctæ, affirmantis ſunt: quod hic non quadrat.*

Hom. 3.

l. 39. ἀχρεῖαν] *Interpres videtur legiſſe* κενὴν ἀχρεῖαν, *vel* ἀκαιρον ἀχρεῖαν.

l. 43. σφεχρίσθω, τῆς ἀκροάσεως] *Series verborum, vt videtur, perturbata eſt. ita ſi, lege* σφεχρίσθω ἐν κηρῷ, τῆς ἀκροάσεως τῇ διανοίᾳ.

Pag. 566 44. ἀκουε ἐπειδὴ] *Fortaſſe breuiùs ſic:* ἀκουε ἐπειδὴ ἡ ὁ αὐθρωπος ὑδὲ Θεοῦ λέγεται ἡ Θεὸς (ἐχὼ γὰ εἶπα, θεοὶ ἐτ' ἦτε, ἡ υἱοὶ ὑψίστου πάντες) φιλονεικήσουσι (*hoc eſt,* διαφιλονικήσουσι) *&c. cui lectioni aſtipulatur doctiſſ. Boiſius.*

Pag. 567. 31. ἐυπελὲς' ἐπεὶ ἡ] *Boiſius,* ἐυπαλὲς ἐπ. Καὶ.

Pag. 568. 3. τοῦτο τ' ὦ] *i.* hoc primum ὦ. *hic enim ſenſus eſt Chryſoſtomi, vt ab eruditiſſimo Boiſio annotatur.* ὦ *ter poſitum in hoc primo verſu Iohannis tria diuerſa ſignificare: vt primum* ὦ *aeternitatem ſignificet: ſecundum, relationem: tertium, eſſentiam.*

l. 4. τῷ θεῷ πνα] *ſc.* ἀνλωπκὸν ὄτι.

l. 21. ἀπὸδὸς ὦ] *B. manuſ.* κηδὲ ὦ, *vt ſuprà.*

Pag. 570. 7. ἡ πλὼ αὐτῆ θεσέτυναν σωτηρίαν ἐτέρεις] *Puto locum eſſe corruptum: neq; enim ex his verbis commodum ſenſum elicio. Boiſius longiuſculè à verbis recedens,* ἡ ὅτω πλὼ αὐτῆ θεσὶ τοῦτο σωτηρίαν, ἑτέρεις δυκλοῦντες. *fort.* θεσόμενον.

Pag. 571. 4. ἧττον] *Boiſius poſt* ἧττον, *addit ex coniectura,* θεῖ τῆς ἀρετῆς.

Hom. 4.

Pag. 572. 42. ἡ αἰῶνος, ἐκεῖ πλὼ] *Boiſius,* ἡ αἰῶνος ἐκεῖ, πλὼ. ἐκεῖ, *hoc eſt,* ἐν τῇ διανοίσει.

Pag. 573. 1. ἐνπῖν] *Interp. non vertit: & poteſt abeſſe.*

l. 14.

l. 14. πλέονι] *Pro* πλέονι, *Boisius legendum conjicit* πλεονακτοῦσα.

l. 28. ἐγνῶμεν] *Boisius addit* τι.

l. 33. φύσεως ; τὸ αὐτὸ δὴ τοῦτο] *Boisius*, φύσεως, ὅτι τὸ αὐτὸ δὴ τοῦτο.

Pag. 574. 33. οὐδὲ ἐκεῖνο] *Boisius deesse suspicatur* ἀρχαῖ.

l. 37. καὶ πρὸ ὧν] *Delet Boisius.*

Hom. 5.

Pag. 578. 20. ἵνα καὶ ἡ ζωὴ σαρξ ἐγένετο] *Doctissimus Boisius interpretem secutus auctorem, hæc verba, καὶ ἡ ζωὴ, hoc loco delet.*

Pag. 579. 3. ἀρμόττοντα] *Boisius mauult* ἁρμόττον.

Pag. 581. 11. ὃ τοιοῦτον αἰδοῦς] *Vel* τοιοῦτον *delendum putat Boisius, vel legendum,* ὃ τοιοῦτον, οὗ τὸ αἰδοῦς.

l. 24. ἀλλ' ἐκείνου χωρὶς] *Interpres*, sed omni luce penitus tenebræ carent. *quasi legeret*, ἀλλ' ἐκείνῳ (*sc.* φωτὶ) χωρὶς ἡ σκοτία. *Locus est, me iudice, non sanus. nec enim, vt demus ἐκείνῳ pro ἐκείνης solœcophanῶς dictũ ad σκοτίαν referri, satis constat sensus.*

Hom. 6.

Pag. 583. 23. οὐχ ὅτι ἁπλῶς ἀνθρώπου τὴν μόρφωσιν ἀναλαμβάνω] *Vide notas Bosii.*

Hom. 8.

Pag. 588. 17. *Lege* ἐκ πολλῶν ἀρχαίων εἰς ἀνθρώπους. *Puto vtramq; coniungendam lectionem, & textus quæ est ms. Codicis, & marginis, quæ est vulgatæ editionis.*

Pag. 589. 36. καὶ ὑπτίνει] *Boisius*, ἀλλὰ καὶ ὑπτίνει.

Pag. 590. 7. ὧν γένοιτο πάντας ἡμᾶς ὑπευχεῖν] *Hæc verba hoc loco tanquam superflua delenda puto.*

Hom. 9.

l. 31. ταῦτα αὐτὸν ὑ-] *Boisius inducendum censet* αὐτόν.

Pag. 592. 12. ἑλλιμικῶν] *Boiso magis placet*, ἑλλήνων.

l. 26. χρ] *Si retinemus* περὶ, *editionis vulgatæ, adiungendus genitiuus, non accusatiuus*, περὶ τῶν ἀμφιβολῶν φιλοσοφεῖν, *vt est à doctiss. Boiso rectè notatum. & paulo post*, cum εἰπὼν *in margine legendum* ἐρῶν, *non* ἐφλω.

Hom. 10.

Pag. 593. 21. καὶ τοῦτο] *Post* τοῦτο *deesse aliquid suspicatur doctiss. Boisius, nimirum* ἐκοσίως κατορθοῦν, *aut tale aliquid, posita post* [illegible] *subdistinctione. Ego nihil muto.*

Pag. 594. 31. αὐτοῖς] *Hoc est*, τοῖς ἰδίοις. *Hæc enim omnia à φίλοις ἐξισοῦσθαι l.* 8. *vsq; ad* καὶ ἵλεω *acutissimo Boisio per hyperbaton dicta videntur.*

Pag. 595. 13. αὐτὰ τὰ ῥήματα] *Boisius*, αὐτὰ, ταῦτα τὰ ῥήματα.

Pag. 596. 39. τοὺ κακληθρόους, ἀπαλαύσει] *Quid si sic legatur, inquit Boisius :* τοὺ κακληθρόους φάναι, ἀπαλαύσειν *&c ?*

Hom. 11.

Pag. 598. 41. οὐδὲ μικρὸν ἐγγὺς] *Boisius delet* μικρόν.

Hom. 12.

Pag. 600. 31. ἐσθ'] *sc.* τοῦτο ποιεῖν. *præcisè dictum.*

Pag. 601. 30. ἐπιδεικνύοντα] *Boisius mauult* ἐπιδεικνύμενον, *passiuè, quia reliqua omnia participia hac periodo comprehensa passiua sunt.*

l. 34. εἰκίαν] *Ante* εἰκίαν *videtur deesse* ὥσπερ. *est enim duplex comparatio, Dei cum architecto, & naturæ nostræ cum ædibus ruinam minantibus.*

Pag. 602. 11. καὶ τύπων] *Vide notas Bosii.*

l. 18. τὰ περιγράμματα] *Interpres legisse videtur*, τὰ περιγράμματα τὰ ὑπόρρητα ἐκείνου. καὶ τὸ ἴδιον ἦν ἑρμηνῶν ὑμνολογεῖ. *& paulo post : τὰς μὲν μανθανόντων ὑποχρέωσις : sed nos contra libros nihil mutamus.*

Pag. 603. 11. *Boisius mauult vel* ἀεὶ ἡμῖν ἐπαίνων, *vel* παρ' ἡμῖν ῥηθείσαν.

Hom. 13.

Pag. 606. 22. εἰ γὰ περὶ] *Doctiss. Boisius duas hic alias proponit ex coniectura lectiones, probabiles quidem illas, sed librorum testimonio destitutas :* εἰ γὰ περὶ ὑπάρξεως τῆς περιουσίου (*sc.* φύσεως) ὁ λέγων οὐκοῦν πιστεύει δεῖ τὸ λεγόμενον· ἀλλὰ καὶ ἀπειθοῦντων τὸ πιστοῦσθαι· ἄλλως γὰ καὶ αὐτὰς εἰς περιβάλλεται. *vel sic :* εἰ γὰ περὶ ὑπάρξεως τῆς περιουσίου, οὐκοῦν ἔτι πιστεύειν δεῖ τὸ λεγόμενον, ἀλλ' ἢ ὅτι ὁ ὅπου καὶ ἐρχόμενος ἐμφανιζόν μη χέρονες· εἰ γὰ περὶ τῶν ἐν σαρκὶ γνωρίσεως, ἀλλὰ καὶ ἀπειθούντων τὸ πιστοῦσθαι, καὶ ἡ αὐτὰς *&c.*

Pag. 607. 18. λέγων *videtur abundare.*

Hom. 14.

Pag. 608. 34. ζωαίρει] *i.* ζωοδοτεῖ. *Quid si* συνεύδοκει ?

l. 37. χάσετ] *i.* περὶς χάσειν.

Pag. 609. 8. ἐν τοῖς τύποις, καὶ ἐν τοῖς εἰκόσιν] ἐν τοῖς τύποις *sc.* πρὸ εἰκόνων. *i.* in primis lineamentis, καὶ τοῖς εἰκόσιν, *i.* pictura omnibus suis coloribus distincta. *est sc.* ἀμφιβολία τις, ὑγὲ ζωογονία. *Sic interpretatur hunc locum Boisius, meo iudicio, rectè : & quæ sequuntur ita legit :* καὶ ὁ διὰ πρὸ λόγων, ἢ διὰ τοῦ μίλανος : *hoc est*, qui vnico colore delineatur *&c.*

Pag. 610. 5. ἀλλὰ διὰ τοῦ πατέρος] *Vt conclusio melius sequatur, sc.* Iudæos etiam gratiâ saluari, *vel supplenda, vel subaudienda quædam ex Deuteron.* 7. 7. ὁ γὰ διὰ τὸ πολυπληθεῖν ὑμᾶς, φησὶν, ἀλλὰ θεὸς τὸ ἀγαπᾶν ὑμᾶς, καὶ διὰ τὸν ὅρκον, ὃν ὤμοσε τοῖς πατράσιν ὑμῶν, ὑμᾶς ἐξεγείρει.

Hom. 15.

Pag. 614. 34. τὸ, μὲν σῶμα ἦν] *Boisius recte, ut opinor, delet μέν.*

l. 36. ἐσωλοξωσθη] *Hoc est, μὲ ἐσωθη.*

Pag. 615. 28. ἐκ ἂν δυνατὸν λέγειν, πιθανὸν] *Probabile est, inquit acutissimus Boisius, legendum esse, ἐκ ἂν δυνατὸν λέγειν μᾶλλον ἢ ἀληθὲς, πιθανὸν. & quidem valdè probabile. Unde enim illud καταγέλαστον, nisi ex ridicula hypothesi?*

Hom. 16.

Pag. 616. 22. ἑρμηνῆται] *Interpres legisse videtur ἑρμηνῆται.*

l. 25. ἐξίπτε] *Vide Boisium.*

Pag. 620. 17. ἀλλὰ δὲ διαδήκη] *Quas sc. mors testatoris obsignet.*

Hom. 17.

Pag. 622. 19. βαπτίσωσιν] *Hoc est, βαπτίσωσιν, & sic aliàs in hoc verbo.*

l. 20. τὸ μέσον] ἐμπὸς *sc.* ἢ τῶ ἰωαθυ.

Pag. 625. 7. ἵνα, *bis cum vindicatio contra Grammaticæ rationem.*

l. 9. τῶ ἢ ἕνεκεν ἢ παρέβησαν] *Hæc verba videtur Interpres non legisse.*

Hom. 18.

Pag. 626. 3. ἐπύλωσεν] *sc.* τὸ πρὸ *prius* ἠρκάδην.

Pag. 627 35. φαντάζει] *Quid si φορτίζει, inquit Boisius? sequitur enim proximis verbis, τὸ πολὺν ἐπέφερεν.*

Pag. 629. 7. ἀπογραπτῶσι] *Post hoc verbum Interpres, ait doctiss. Boisius, hæc aut huiusmodi legisse videtur: διὰ δὲ μοι τῶ ἀφορμίας. ὧ τῆς σοφίας, ὧ τῆς ἀπορίας, ὧ τῆς εἰς τὸν διδάσκαλον πίστεως αὐτῆς. quæ tamen neq; in vulgato, neq; in Manuscripto Magdalenensi reperiuntur.*

l. 34. ζωωδρόμῳ] *Boisius,* ἢ ζωωδρόμῳ. *utrumvis stare potest.*

Hom. 19.

Pag. 632. 2. ἐαύτοις μὲ ὅχλον] *Interpres videtur legisse, ἐαυτῶ μὲ ὅχλον. & sic omnino legendum, vel reclamantibus libris.*

l. 23. ἰδιωσον] *Deest* ἢ ἰωάννου, *quod rectè explevit Interpres.*

l. 38. οἱ τῶ Χεστῶ] *Boisio magis placet, ὅτι τοῦ Χεστοῦ.*

l. 42. τῷ, ᾧ] *Boisius τῶτῳ, ᾧ.*

Hom. 20.

Pag. 634. 6. ἢ τοῦτο] *Boisius,* ἀλλ' ἢ τοῦτο

Pag. 635. 20. ὑποπηδεῖς] *i.* ἀπιηδεῖς.

l. 44. μάδη] *f.* μαδᾶς.

Pag. 636. 5. ὁ τῶ σεβῆναι] *Boisius sic legi posse putat: ὁ τῷ σεβῆσθαι ἢ μόνον τὶς εἰη ἐδίκαιωσεν, ἀλλ' &c. & fanè commodior est lectio, si libri addicerent.*

l. 29. οἱ ἢ καθῶς τε μὴ ἰσραήλιτοι] *Vide Boisium.*

Hom. 21.

Pag. 638. 7. ἐπιδιηξεῖο] ἐπιδιαννᾶν *legi posse putat Boisius, ita tamen, ut nihil mutet.*

Pag. 640. 44. πῶ οἰκίαν] *Boisius, quid si, πῶ οἰκίαν?*

Hom. 22.

Pag. 641. 41. ἐβαπτιζόμην] *In libello quæstionum in Iohannem, de quo infrà discendi locus erit, legitur,* ἐβαπτιζόμῳ.

Pag. 644. 25. ἢ διαπόμπους] *Boisius ex conjectura,* ἢ ἀεὶ ἐυωχίας ἢ πότους διαπόμπους.

l. 27. διαπονδύσεις] *Boisius,* διατρυφὰς, *aut* διαπονηθείσας. *esculenta enim & poculenta crassiora sunt, quàm ut per* διαπολῶ *exaporentur.*

Pag. 645. 3. εἶπε] *Boisius,* βίλαι, εἶπε.

Hom. 23.

l. 41. ἀεὶ ἦν ἢ] *Interpres legisse videtur,* ἀεὶ ἦν ἢ πολλῶν ἡμῖν ἀριθμὸν: *vel sic fortasse:* ἀεὶ ἦν ἢ πολλῶν ἡμῖν πολὺν ἀριθμὸν.

l. 43. ὁ συλλαμβάνων, *Interpres omisit. Boisius, quia τὸ συλλαμβάνω, non nisi de multitudine dici soleat, substituit* πεφορυβημένος.

Pag. 646. 5. ἀνακαθέζεσθε] *Doctiss. Boisio magis placet futurum,* ἐνακαθεζεσθε.

l. 7 εἶπον ἢ πρῶτον] *Boisius, ex vulgata editione, & lectione codicis Regii, & libelli Ms. Græcè quæstionum in Iohannem, quem penes me habeo, hanc coniecit lectionem, ad sensum autoris peraccommodatam:* εἶπον ἢ πρῶτον, ὅτι πνεῦμα ἐκ ἀρχῆ τῶν πάντων ἦν φασι, διὰ τὸ σεσωκέναι ἐν Καφᾶ τῆς Γαλιλαίας· πνεῦ ἢ ἢ ἀρχῆ τῶν πάντων ἦν φασι, εἰ καὶ σεσώκασι τὸ ἐν Καφᾶ τῆς Γαλιλαίας.

l. 23. αὐ ἐγένετο] *Boisius delet* ἂν, *vel eius loco substituit,* αὖ πῶς.

l. 38. ἐκαθίσατο] *Hoc est,* ἐκαθίζετο, *usitatè aliàs.*

Pag. 647. 26. κατασῶσαι] *Boisius sic:* κατασῶσαι ἑαυτὸν (ἀδὴ γὰρ τὸ τυχὸν ἦν σεσῶσαι, ἀλλὰ πᾶν πλημμελὲς) ἢ τῇ δυμῇ &c.

Pag. 649. 15. ὑποπλῶσαι] *Boisius cum interprete mauult* ἐπιπλῶσαι.

Hom. 24.

Pag. 650. 2. ἢ ὑπὸ σημείων] *sc.* κατακρινόντων.

l. 3. ἢ ὑπαγωγὴ] *Hoc est,* τὸ ὑπαχθὲν, *ut aliquoties suprà.*

l. 7. ταῖς καρδίαις] *In libello Quæstionum in Iohannē legitur,* ὡς ἐκ ταῖς καρδίαις.

l. 24. ἥλαττον, ὑπισθὴ] *Elliptica locutio bonis autoribus familiaris. Intelligitur enim,* Hoc ideò factum est.

l. 33. ἐδίκαιωτο μὲ] *Boisius ex conjectura addit* ἐυσεβὴς, *vel* ἐυθυμῶν.

Pag. 651. 9. ἐδεὶς δύναται ταῦτα τὰ σημεῖα ποιεῖν, ἐὰν μὴ ἢ ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ] *Hæc verba loco suo emota*

mota doctiss. Boisius collocat post λέγων lin. 11.

l. 29. ὑποκύπτειν, altiùs.

Ib. ὁ] Lego cum Interprete δι' ὃ.

Pag. 652. 36 ἐν τῷ χειρὶ αὐτοῦ] εἰς τὸν χειρὸν, Bois.

Pag. 653. 5. σκοτεδινιαν] Boisius manuit σκοτοδινιᾶν.

l. 16. χλιαπωτάτω] Post hoc verbum deesse suspicatur Boisius, πωπὶ τὶ ἄλλο. & quidem ita plenior esset sententia: sed neq; altera elliptica locutio caret exemplis. ibidem post ἑαυτοῦ addit, νόσου ὕπω χλιαπῆς. & pro φῶς legit φωτὶ, cui ultimæ lectioni assentior. φωτίσωμεν (sc. ἑαυτοὺς) φωτὶ.

Hom. 25.

l. 41. παύτης τῆς κτίσεως] Doctiss. Boisius ex coniectura, κἀφ' ταύτης τῆς κτίσεως κακοπαθούσης. κτίσεως huic loco non quadrat.

Pag. 654. 3. διαξαίνομεν] Sumpta metaphora à pensorum distributione.

l. 4. ποιεῖσθαι] Quid si φέρειν, vel τηρῆσαι, inquit Boisius?

Pag. 655. 12. εἰ γ] Boisius legendum censet, ἐπεὶ, vel ὅτι.

l. 22. πρὸς ταῦτα in margine] Boisius πῶς ταῦτα, vel, πῶς ταῦτα ἐγίνετο;

l. 39. ἐργάζεται] Nota ἐνιαχῶς dictum ad tria supposita.

Pag. 656. 1. παρήγετο] Boisio magis placet παρέλκετο.

l. 4. μέχρι τούτου] μέχρις ἐκείνου. Boisius, propter sequens τούτου, ut duobus distinctis antecedentibus (sc. πάθωμεν & ὕπτιον) duo distincta relativa inserviant.

l. 31. τούτῳ] Hæc relativa τούτῳ & ἐκείνῳ promiscuè nunc ad πρῶτον, nunc ad κατηχούμενον referuntur, contra rigidam legem linguæ sed non contra morem suum, qui aliàs in hoc genere non semel peccat, ut suis in locis ostenditur.

Pag. 657. 12. ὡς ἔπ] Boisius, ἕως ἔπ.

Hom. 26.

Pag. 658. 1. τύπῳ] Bois. τύπῳ, vel ὥσπερ τύπος. Interpres retinet τύπος.

l. 39. γὰ ὀπὶ] Bois. γὰρ διὰ τοῦτο ὀπὶ: & pro λειπόμεθα, legit, λειπόμεπ.

Pag. 659. 11. ἁρμώσεσθαι] Fort. ἁρμόσῃσθαι, Boisius.

Pag. 660. 21. αὐδσαι τὸν] Rectè Boisius, αὐδσαι τὸν. Nam quod ἁρμόσαι manuit, puto ἁρμόσασθαι non minùs eleganter dici.

Hom. 27.

Pag. 661. 17. κατὶχε τὰ ὑψηλά] Interpres videtur legisse. ἀνίσχων εἰς τὰ ὑψηλά.

l. 18. ταπινότερα] Bois. ταπινά.

l. 22. pro καθεῖναι & καθίναι Boisius legit αὐτὸν & αὐτὸν. constructionem tamen verbi καθεῖναι absolutam, pro descendere, non puto carere exemplis.

Pag. 662. 42. ὅταν δὲ μετανοῇ] Vel delendum ὅταν, vel legendum, ἂν μὴ μετανοῇ.

Hom. 28.

Pag. 665. 36. ἀμεταμέλητα] Boisius, ἀμεταμόητα.

Pag. 667. 32. ἐλάττων ἐστὶν· ἐῶσι] Boisius, ἐλαττῶν ἐστιν ἀμφοτέρων· μᾶλλον γ ἐῶσι.

Pag. 668. 7. ἀπὸ ταύτης] πονηρᾶς sc. Cauendi nostros, Boisius.

l. 18. ταύτῃ μὲ τῆς κεφαλῆς] Hoc est, πλουτεῖτε μὲ κενοδοξίας, Boisius.

Hom. 29.

Pag. 669. 10. κμέτοι] In libello Quæstionum in Iohannem ita legitur hic locus, pluribus verbis: εἰ γ καὶ λέγει ὁ εὐαγγελιστὴς ἐντεῦθεν τὸ τῷ χειρὶ, ὅτι ἐξέπιπτον, οὐχ ὡς ἀπὸ βαπτίζοντος, τοῦτό φησιν, ἀλλὰ τὸ πρὸ μαθητοῦ ἔργον εἰς τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ γε. γὰ γὰ φοβεῖν φησιν.

Pag. 671. 23. διώκεσθαι] Boisius addit αὐτὸν· rectè, ut ex sequentibus apparet.

l. 41. τῶ παίδες] sc. inuidiæ.

Pag. 672. 1. λαμπρότερος] Boisius manuit λαμπρᾷ.

l. 7. ἔχειν] Vel ἔχων legendum, vel ἔχειν διώκουσι. nam ut ἔχων ἀπὸ κοινοῦ repetatur, non placet bis idem verbum: ἔχειν ἔχων.

l. 8. ὐδὲ γὰ ὅτως] Hanc sententiam luxatam & mendosam ita restituit ex coniectura ingeniosa doctiss. Boisius, ὐδὲ γὰρ ὅτως αὐτοῦ κατέκρινον τὸν φθόνον εἶχον, εἰ ἀφ' ἑαυτοῦ λέγοντος ἐπίδυτο ὡς μὴ τὸν ἁρμόνιον ἀκούοντες ἀποκτιννύοιεν, γὰ μὴ πειθόμενοι ὅμαρτον ὧν γ Ἰουδαῖοι.

l. 32. μαθητὴς] κατεμάθησ: & paulò post l. 33. pro κινδύνους, παρακινδύνους.

Hom. 30.

Pag. 673. 10. ἐπαρτλεῖ] Hoc est, κατσυνφ', id est, lenit, fouet, perfundit, B.

l. 12. τοῦτο] Quid si τοῦτο? B.

l. 39. παραλοίσωμεν, ἀξιώμεθα] Boisius παραδόσωμεν, & ἀξιώμεθα.

Pag. 674. 1. ἃ λέγει] Deest, ὅτω φησ', ad explendam sententiam.

Pag. 675. 9. ὑποδὴς] Boisius legendum conjicit, ἀποδῦσαι δ' ῥᾴστον.

Hom. 31.

Pag. 676. 27. ῥωῦ, ὡς] Boisius explet, ῥωῦ ὥσπερ χειρὸς, ὡς.

Pag. 677. 5. δείκνυσι] Boisius explet τοῦτο.

l. 17. ὁμοίως] B. addit, τοῦτο πιπολῆκε. puto tamen ellipsin esse bonis auctoribus usitatam, præsertim si legamus ἦν, ὅτε, ut nos excudi curauimus, ex manusc. & vulgat. nimirum vnà conflatà lectione.

Pag. 678. 22. γ ἐπίδετο τοῦ Ηλᾶ] Discederitur ab historia, inquit doctiss. Boisius, si verasunt exemplaria, quæ sic ad historiæ veritatem emendanda censet.

censet. καὶ ἐπύθετο αὐτῶν (sc. Φαικὴ) Ωσπὲ ὑὸς Ηλὲ, καὶ αὐτολὼν αὐτὸν πὼ βασιλέαν ἔλαϲεν. δὲ τῆτον &c. Vide posteriores eiusdem Boisij curas.

l. 35. ἄτε ϲεχὶ] *Boisius legit*, ἄτε ἀλλοφύλως καὶ πολεμίως ὄντας. *& sic locutum notat Theophylactum*, ἄτε Ασυελους ὄντας τὸ γένϑ, *vel* ἄτε ὡς ϲεχὶ ἀλλοφύλως καὶ πολεμίως.

Pag. 679. 6. ἐκεῖνοι] Samaritani.

l. 7. ἦτοι] Iudæi.

l. 8. ἴνα λάβωσιν] *Legendum omnino*, βάρϐαρϲι λάβωσιν πῖϱεϱν καζόντες μόνον.

l. 11. παρεγένετο] *Nescio, inquit Boisius, an desideretur adiectivum*, πλῆϱ.

Pag. 680. 16. αὐτὸ χϑ ὧ] *Legendum*, ὧ χϑ, *deleto* αὐτὸ, *ex praecedentibus frustra repetito : autore libello Quæstionum in Iohannem.*

l. 24. φησι, πῶν] *In margine. abundare fortasse videatur vel* φησι, *vel* ὃ λεγϑὶ ἤλεγε ϱεὶς αὐτὸν : *cum tamen neutrum abundet. nam* φησι *ad Euangelistam refertur.*

Hom. 32.

Pag. 683. 5. ὅτω πὼ ϱεὶϑυμος &c. *Boisius, mutata articuli sede*, ὅτω ϱεὶϑυμον κατασκάζει πὼ ψυχὼ.

l. 6. συγχωϱεῖσα] *Atqui proximè supra* αὐτὸ *in neutro genere, vt relatiuum* τὸ πνεῦμ&. *Vide notas Boisij.*

l. 9. ἤγαγεν] *Boisius* ἀγαγεῖν, *& sic Interpres : rectè, ne in eadem periodo toties mutare nominatiuum necesse habeamus.*

l. 16. ϰεϑοχὼ] *Deesse videtur* ἀυτῦ.

Pag. 685. 40. πϱὸ πάντων] *Boisius mauult* πάντα.

Pag. 686. 11. πεϱιφϱαδια] *Quid si*, μεταφϱαδια? *Boisius.*

l. 21. ἐνεργείας λέγειν ὕϐϱεις] *Interpres videtur legisse*, ἐνεργείας λέγειν καὶ ὕϐϱεις.

Hom. 33.

Pag. 687. 10. ὑλὴν ϰβὶ] *Boisius ex coniectura*, ὑλὴ ϰβὶ μ. δ'. ὃν τ κατοχὴν, *ex* ὑλὴν *facilo tantùm* ὑλὴ: *nam* τ *est in nostro Mss. & quidem sequentia fient* ἐυκαιϱοσυπίτηϱα : *cum alioqui quærendus sit nominatiuus, qui congruat cum verbo* ἐοίκασι.

l. 27. ὑπὸ τῆς διανοίας] *Interpres*, cognitione.

l. 29. πϱὸ ὕϐϱεως τῆς ϱεσοκωήσεως, *addit Boisius.*

l. 33. ϰβὶ εἰδώλων] *Boisius*, ἢ ϱεὶ ϰβὶ εἰδώλων.

Pag. 688. 24. τὸν ὕϐϱιν] *B.* τὸν κϱείττονα ὕϐϱιν. *vel sic ex coniectura totum hunc locum legit : ὃ βελδμῶν& ὅτω διηϱϑϱώθαι, ἐκείνοις ζωοχώϱησι τοῦτον τὸν ὕϐϱιν τῆς ϱεσοκωήσεως, ἀλλὰ συγκαταϐαίνων διὰ τάτε (vel,* καὶ *διὰ τοῦτο) ἵνα* καὶ *τοιοῦτος (sc.* ἐλλιπὴς ϱεσοκωητὴς) εἰσακούῃ.

Hom. 34.

Pag. 691. 44. ἔτι delet *Boisius tanquam sumptum ex verbis proximè sequentibus.*

Pag. 692. 7. ϱεσοίας] *Boisius* ματαιοίας, *vel* σωτείας *mauult.*

l. 37. ὡς ἡ διὰ ϰβὶ ϱεσγμάτων δήγησις, καὶ ἡ ὑπογϱαφὴ ϰβὶ πίϱεξις] *Locus mihi suspectus de mendo, inquit Boisius. quem an sic corrigere liceat, nescio : ὡς ἡ διὰ ϰβὶ εἰκόνων δήγησις, καὶ ἡ ὑπογϱαφὴ ϰβὶ ϱεσγμάτων πάϱα ἡμῖν καταφανῶν γινομένων. Caterùm audacior est hæc coniectura, an ille, quam vt apud sanioris indicij viros quicquam eam valituram putem.*

Pag. 693. 8. ἐμοὶ] *Interpres*, Christo, *aptius in tertia persona ob precedens* βάλεται.

l. 17. τοῦτο καὶ Δαυὶλ] *Hæc verba uſq; ad*, διὰ τοῦτο, *olent glossema : quòd si retinenda sunt (vt arcet net uterq; codex noſter) pro* Δαυὶλ, *legendum est*, Δαϵὶδ, *& pro* Δαϵὶδ, *fortè legendum, vel* Δαυὶλ, *vel* Ιϱεμίας. *sed nescio.*

l. 35. αὐαμϐώντων] *Boisio magis placet*, αὐαμϐόωλϱ ϑ, *vel* αὐαμϐόωσι ϰ'.

l. 42. ὐκ ἂν ἐδυώμασε ϱεὶς χάϱιν ἢ γωνὴ] *Interpres legisse videtur*, ὐκ ἂν ἐλάλησε ϱεὶς χάϱιν ἢ γωνὴ, ὐδὲ ἐδυώμασε τὴν &c.

Hom. 35.

Pag. 695. 38. ἐνέξατο καὶ ὑμαινε] *Boisius ingeniosè*, ἐδέξατο κατασείνει.

Pag. 696. 30. *Boisius post* διελέχθη *putat deesse* αὐτῖς.

Pag. 697. 23. ἤτοι τοῦ γένους] *Ante hæc verba, inquit Boisius, desiderari videntur*, Βασιλικὸς ϑ ἱϵϱὸς κελεῖται. *Nam Theophylactus habet*, Βασιλικὸν ϑ τοῦτον καλεῖ : *nec multò aliter Quæstiones in Iohannem.*

l. 43. ἐλέγχει] *Lege cum Mss.* ἐλέγχων.

Pag. 698. 3. ϱεσσῆλθεν] *Desiderari videtur*, ἄλλον ἐστιδεῖν, ἐπεὶ, *visitata huic nostro ellipsi, ne quis locum putet esse mutilum, qui integer est.*

l. 14. παϱατίϑεις] *sc. institutæ sunt.*

l. 15. ἢ μόνοις] *Præcisè, pro* ἀλλ' ἢ μόνοις.

l. 23. ϱεὶ ϱεσῆτε] *Boisius rectè*, ϱεὶ ϱεσῆτε.

Hom. 36.

Pag. 700. 2. κηδείας] *Hoc est*, ταφῆς.

l. 8. δὲ τοῦ βαπίσματ&] *Hoc est, typi sacramenti Baptismatis, & typi passionis Christi, quò erant tempore propiores rei & veritati quam adumbrabant, eò erant & significatione clariores. hanc puto esse mentem Chrysostomi, inquit ingeniosissimus Boisius.*

l. 38. ϝ πάντες] *Interpres hic addit : Quoniam incredibile erat reliquos ægrotos priorem illum ingredi permissuros. ac si legisset in exemplari suo*, ἐπεὶ ἐπικὸς ὧν τοῦ λοιπὸς ϰβὶ κμάντων ἐάσειν αὐτὸν πϱὸ αὐτῆ ϰαταϐαίνειν, *aut tale aliquid. Boisius.*

Pag. 701. 42. ἤνεγκας] *Interpres videtur legisse*, ὧν ἤγκαϲθ.

Pag. 702. 3. τῶτο] *sc. In paradiso in primâ creatione.*

Hom. 38.

Pag. 706. 37. ἔνια ϑ] *i. Morbi nonnulli manifestam habent præcedentem causam : veluti cùm quis otio, aut intemperanti à sibi morbos accersit:*

aly

alij, verò sine vlla causa præcedente diuinitus propter peccata nostra immittuntur. Bois.

l. 40. βασιλείας] *h. e. libris Regum. Græcè enim inscribuntur* βασιλειῶν, *non* βασιλέων, *secus quam oportuit, teste Hieronymo.*

Ib. πρα] *H. e.* Asam.

Pag. 708. 27. ἐν ταῖδε] *Boisius* ἔνδεια, *& delet* ἀλλὰ: *atq; ita rotundior fit oratio: & sic vertit Interpres.*

l. 30. ἄρχει, ὑδὲν &c] *Interpres videtur ita legisse:* ἄρχει, ἵνα ὑδὲν μέγα δεικνὺς σαφῶς τὸ συζεῦκτον ἢ λύσιν, &c. *multò compendiosius.*

Hom. 39.

Pag. 713. 4. ἔχει, οἰκονομίας] *Bois. sic.* ἔχει, ὡς οἶκ.

l. 43. ἀσυζείας] *Interpres vtrumq; coniungit,* ἐχάρης ὥζεγοίας ἢ ἀσυζείας δεῖ

Pag. 714. 6. σθεγγομένου] *B. putat deesse ῥήματα, aut tale aliquid. sed puto non esse necesse aliquid explere.*

l. 12. οἰκειῶται ἢδὴ ἑαυτῆ] *Quid si* οἰκειοῦται ἑαυτῇ ?

Pag. 715. 40. κατασκιάζων] *B. manuit* κατασκιάσων.

Pag. 717. 9. *Post* Μωϋσῆς *deesse videtur* ὡσαύτως.

l. 15. ἢ μετέτειον εἶπον] *Ad hunc locum obscurum & impeditum illustrandum doctissimus Boisius alias adducit duas lectiones:* Καὶ ὡς μετέτειον εἶπον, ὅτι ὑδὲ ἀνθρώπε δεῖ, διότι ἐκεῖνοι ἀνθρωπον αὐτὸν τίως ὑπελάβεσον, ὅτε ἢ ἐνταῦθα ταῦτα μετέτηκεν. *vel sic,* ἢ ὡς μετέτειον εἶπεν ὅτι ὑδὲ ἀνθρώπου δεῖ, κατέδειξεν ὅτι ἀνθρωπον αὐτὸν τίως ὑπώπτευον, ὅτε ἢ ἐνταῦθα ταῦτα μετέτηκεν.

l. 18 εἴρηται] *Grammaticæ ratio postulat omnino* εἴρηκε, *vel* εἰρήκασι.

Pag. 718. 18. ἢ πόθεν] *B.* ἢ πῶς ἐκεῖθεν.

l. 22. παρασκιάζειν μᾶλλον] *B.* ἀφασκιάζειν ἑαυτοῦ μᾶλλον.

Pag. 719. 37. ὄντες] *Boisius,* ἔχοντες, *rectè omnino.*

Hom. 40.

Pag. 721. 24. χάεται] *i.* σοι χαίρουσι, *vt legitur in Quæstionibus in Iohannem.*

Pag. 723. 9. ἢ τῆς] *B.* διὰ ἢ τῆς.

l. 26. ὅπ κομπάζεις] *Boisio magis placet,* εἰκῇ κομπάζοντες.

l. 30. πλανεφορικοί] *Boisius ex coniectura,* πύρου πεπληρωμένοι.

Pag. 724. 3. ἰσχεῖ ? ὡσίδα] ἰσχεῖ ὡσύμβα.

l. 9. ὁρῶντων] *sc.* τοῦτο πιεῖν.

Hom. 41.

Pag. 725. 12. κατανυομβίλω] *i.* ἐσκεμβίλω.

Pag. 727. 20. αὐτὸ] *Fortassis* ἀυτὸ.

Hom. 42.

Pag. 730. 4. τῶν ῥ'ἑλεγε] *Hæc verba suo emota loco restituenda ex textu Euangelij, & repone post* ἵνα φάγωσιν ὕτοι.

l. 20. ἐκεῖ] *delet B. vt opinor, propter sequens* κἀκεῖ.

l. 23. ὑπονοήσας] *Boisius addit,* τὸ ἀληθές.

Pag. 731. 3. διὰ πάντων] *Assentior Boisio & Interpreti* διάνοιαν πάντων *legentibus.*

Pag. 732. 10. φαίνεται] *B.* ἐναργὲς φαίνεται.

l. 36. δεῖ λέγειν] *B. addit* δυνατὸν.

Pag. 733. 20. τῶν τῆς] *Boisius delet vbiq;* τῶν.

Hom. 43.

Pag. 734. 33. τέτε ἐνχαρ.] *i.* cùm panibus quinq; & duobus piscibus quinq; millia hominum pasceret.

l. 39. ἀκριζολογῆται] *Boisius addit* ταῦτα.

Pag. 735. 7. ὀκκαλόντες] *sc.* τῆς διανοίας.

l. 44. ἁρπάζοντες, πλουτεντοῦντες] *Delet Boisius, tanquam ex linea sequente temerè transsumpta.*

Hom. 45.

Pag. 739. 26. τὸ μέτον αὐτὸ] *B.* τὸ μέτον αὐτῷ, *vel* τὸ μέτον τέτων.

Pag. 740. 8. ἀλλὰ ζωλῶ] *Doctissimus Boisius hanc sententiam ita disponit:* ἀλλὰ ζωλῶ, ζωλῶ ἢ λέγει, ὥτε ἀκλῶσαι ἑτέρεν τινα· ἢ ἐξαλλαγμβίλω, ἐπειδὴ ἄπαντες ἦσαν γυμνερωμένοι. *Libellus Quæstionum in Iohann. post* γυμνερ. *addit* τῇ ἀληθείᾳ.

l. 24. ἔτος ὁ ἄρτος] *sc.* panis mysticus *in cœna. B.*

l. 27. ἢ τίως] *B. rectè,* ἢ ταὐτὸ τίως.

l. 29. ἕως ὅτε] *B.* ἕως ἕτε.

Pag. 742. 27. ἀπολαῦσαι] ἢδὴ τῆς ἀρετῆς μαθεῖν, *addit Theophylactus,*

l. 36. ὅτι παίτα ἐνταῦθα μβύει] *Boisius legendum conijcit,* ὅτι παίτα ἐνταῦθα δέδικεν, ἢ ὃ μβύει.

Hom. 46.

Pag. 744. 33. ἐρχόμβιον] *B. manuit* ἐλκόμβιον.

Pag. 745. 23. πῖδον] *B.* πιῖδον δυνάμβιον.

Pag. 747. 26. ἢ πῶ βίᾳ ἐκεῖθεν] *B. supposititia esse censet.*

l. 27. ἢ μετὰ τὸ ῥηθέν] *Vel delenda censet Boisius, vel a reliqua oratione parenthesi discludenda, vt* ἔχῃ *conueniat cum* ἔβλεπεν.

Hom. 47.

Pag. 749. 19. τῆς κοινῆς] *sc.* ὁ λόγος δεῖ, *ex præcedentibus, aut tale aliquid ad explendam deesse sententiam.*

Pag. 750. 36. ἐξαλλαγμβίον] *sc.* ὃ σάρξ.

l. 39. αὐτὸ] *Interpres,* αὐτό.

Pag. 751. 32. ἢ ὃ βυλομένου αἰδίᾳ πνι] *sc.* ἀυτῷ, *ex libello Quæstionum in Iohannem. Theophylactus aliquanto clarius,* ἢ δεικνύων ὅτι ὃ βέλεται αὐτοῦ αἰδίᾳ τῇ σῇ αὐτὸν ἀκολυθεῖν ἀυτῷ, ἀλλὰ μᾶ τῇ χάριν εἰδέναι ἐκῶ τῆ ἀκολυθεῖν.

Pag. 752. 15. ὑρχεται] *B.* ἔρχεται. *sc.* τῇ διδασκάλῳ, *hoc est,* vt ipsis verbis magistro adhæreat.

Pag. 753. 4. ἐλέγχω] *B. manuit,* ἐλέγξω.

l. 7. αἰσίας] *B. addit.* ἀυτῷ. *sc.* τῷ διδασκάλῳ.

l. 8. ἢ τῆτο] *hoc est,* metus infamiæ, metus ne stultitiæ reprehensionem incurram.

l. 17. ἐχ αἱ] ὕτε αἱ, *B.*

Hom. 48.

Pag. 754. 43. ὕτως ὑπίση] *Hoc est, de nocte. Matt.* 14. 26. *Mar.* 6 49. *Io.* 6. 19.

l. 44. ἐκεῖνο] *Reflius* ἐκεῖνα, *Boiſ. ſequitur enim mox* ἐκείνοις *in plurali.*

Pag. 755. 20. φιλοσοξίας] *B.* φιλοδοξίαν. *ſc.* ὑγκαλῦπτων δέ.

Pag. 756. 32. μὴ ἀμωμώμβοι] *Boiſ. planiùs ,* ἵνα μὴ ἀμωμ.

Pag. 757. 5. ὕζεπερ] *ſc.* σεαυτὸν, *B.*

l. 8. μὴ Ζωσθῆναι τοῖς λοιμοῖς] *B.* μὴ Ζωσθῆναι π τινὶ τῶν ἡμῶν, *vel* μὴ Ζωσθῆναι ἡμῶν π τοσουμπερὰς τοῖς λοιμοῖς, *vel* μὴ Ζωσθῆναι ἑαυτοῖς πρὸ λοιμῶν τῶ ἀληθεια.

l. 12. μᾶλλον ἢ &c.] *Boiſius locum, ut putat, mutilum, ſic explet :* μᾶλλον ἢ ὁ ὀρχίζωθαι ἢ ἀμωμονῶντ& χαλεπώτερον μάνεται.

Hom. 49.

l. 31. ἐν τέτῳ τι] τι, *cui uſui?*

l. 35. οἱ μὲ ἀωάμβοι] *Probabile eſt, inquit doctiſſimus Boiſius, aliquid hîc deſiderari : ut ſit integra lectio,* οἱ μὲ ἀωάμβοι παραλύοντες εἰς μέσον κατασκέλας τὰ ὁρμῶ, τί δὲ ποιεῖν.

l. 41. ἐδόκει] *Pro* ἐδόκει *vel* ἐχλιῶ *in margine legendum* ἐζέλκετο, *aut aliud perſonale, quia ſequitur* πωδύνων : *vel erit* σολοικοφανὲς.

Pag. 758. 37. κάμπτων] *Boiſius ſcribit,* κάμπτειν ὐκ ἐῶντα.

Pag. 759. 30. ἐξωρίτως] *Quid ſi* αὐθωρίτως ? *Boiſ.*

Pag. 760. 6. ἐδ& καίνοντες] *Vel* παρ& καίρετε *legendum, vel* λύετε ἐδ& καίνοντες, *vel claudicabit conſtructio, Boiſ.*

l. 8. πως τὶς] *Interpres videtur legiſſe,* πώποτε.

l. 17. ᾗ σεγκατακεπλομβίας αὐτῇ] *Ex ſtructuræ ratione videtur legendum* σεγκατακλῆναι αὐτὸν, *ut referatur ad* ᾗμα. *Libellus Quæſtionum in Iohannem :* νομίζοντες διὰ τέτε σεγκατακλῆναι αὐτῷ. *Theophylact.* διὰ τέτο χθζεῖσθαι, σεγκατακλῆναι αὐτὸν ᾗ ἐκφοζεῖν αἰδέμβοι. *Boiſius.*

l. 18. κδιάφορ χθ λεγόντων ἀδόντες] *Hoc loco rectè Boiſius ſibi non lucere fatetur. ſed libri nihil iuuant.*

l. 26. *Boiſius hæc curuata ſic corrigit ex ingenio, non ex libris :* σκόπει, πῶς ἐρδε αὖ ἀπολογήσασθαι ἀπλῶς ἐδώσατο, ᾗ μάτιον τὸ ὑγκλημα δεῖξαι, συλλογίζεται. τὸ χθ γεγράδε, ὁ τῦ πεῦς ὄρρον ἔβ' φησὶ, ἀλλὰ τὸ αὐτῷ σεῤῥοντον εἰσάγει λέγων ' ἐν ὄρρον ἐποίησα.

Hom. 50.

Pag. 763. 26. χῆ ζωδρομῶ] *ſ.* χῆ συγχώρησιν, *& ſic vertit Interpres.*

l. 34. ἐνδότες] *Liber Quæſtionum in Iohannem, cuius ſupra aliquoties meminimus,* ὡς ἐνδότες, *vt dedititios. Theoph. latinus,* δὲ τὸς ὑπηρέτας τέλλουσιν, ἑαυτὸν μὲ ὑπεξάγοντες τὸ ἴσως συμβησομένου κινδύνου, ἐκείνῃ ᾗ τῷ ὄχλου ἐνδιδόντες.

l. 36. ἁπλῶς τὸν θυμὸν αὐθῆ διαπαύοντες] Iram ſuam vtcunque ſedantes, mulcentes.

l. 43. ἐνήργει] *B.* ἐνεργεῖ *(quam lectionem confirmat libellus Quæſtionum in Iohannem) vel* ἐνεργήσει.

Pag. 764. 23. αἰνίτ& δεται] *ſ.* αἰνίγματωδῶς λέγειν. *ſc.* αὐτόν.

l. 33. σεῦ δὲ τῦτο] *B.* διὰ δὲ τῦτο. *ſed & illud ferri poſſe videtur,* Hoc reſpectu ; hoc reſpicientes.

Pag. 765. 20. πῶδεν ἢ παίπλω] *B. ſic :* πῶδεν *(vel* πῶς*)* παίπλω ὐκ ἔστν σλῶσαι φανλῶ, ὅτπερ &c. *ſed etiam illud ferri poteſt.*

Hom. 51.

Pag. 766. 3. ἐκλυθῶαι] *Liber Quæſtionum in Iohannem, eis* λύθλω ἀπολθεῖν. *Boiſ. ex coniecturâ,* λύθῃ ἐδ& δθῶαι.

l. 13. πεδ& δεῖν] *B.* μαυlt πεδεῖναι, *vel* πεδ& δῶαι αὐτόν.

l. 14. ἐμελλον ἢ λέγειν] Imò dicturi erant, *B.*

l. 27. ὑδὲν αὐτοῦ ἤρερον, ὐδὲ ὑφίσατο] Nihil vim eorum ferebat, nihil ſuſtinebat.

Pag. 767. 32. ἰωάνῃ σθήσω] *Lego,* ἰωάνῃ σθῆς αὖ.

Pag. 768. 11. ἠχμῶν, κἂν] *Boiſ.* ἔχοντες, ἐὰν, *procliniore ſtructurâ.*

l. 23. τὸ διάφορον] *Hoc eſt,* τὸ συμφέρον, τὰ λυσιτελὲς, *B.*

l. 23. ἐκείνων] *Reſtè B. emendat* ἐκείνῳ.

l. 26. παῤ Ελλησι] *Herodotus* Thalia , *& alij.*

Hom. 52.

Pag. 769. 31. μᾶον χθ] *Boiſius mauult,* μᾶον ἢ.

l. 37. αὖτη χθ] *B. ex ingenio,* ταύτῃ χθ ὑμᾶς μείζων ἡ κατηρεία.

Pag. 770. 14. ἀκριῶς] *Textus Euangelij habet* φρόνησεν.

l. 17. ὕτι σοφρῶς, ὕτε] *Boiſius ita potiùs legendum cenſet :* ὕτε σωφρόνως, ὕτε μὲ φθονῶ ὡσπῦ σεσοπήχθησαν, ἀλλὰ σφόδρα κὐόητοι. πολὺ χθ &c.

l. 21. κελέοντες] *Lege* κελέουσιν, *ex libello Quæſtionum in Iohannem.*

l. 28. ἐγὼ φῶς εἰμι] *Nota hiſtoriam totam de muliere adultera Chryſoſtomo noſtro vel non viſam, vel non receptam: id quod habet cumpleriſq; veterum commune.*

l. 34. ἐζέλοντο μὲ] *Totum hunc locum corruptum ſine dubio & depranatum, ita ex libello Quæſt. in Iohann. ex Theophylacto, & ex ingenioſa coniectura, reſectis quibuſdam ſuperfluis, reſtitui poſſe retur ingenioſiſſimus Boiſius :* ἐζέλοντο μὲ ἓν ἀναγνῶμα ᾗ τῦτο. ᾗ χθ πολὺ τῦτο μεῖζον τῦ εἰπῖν, ὅτι ἐν ἐμοὶ ἓξ τὸ φῶς τῦ κόσμ. εἰπὼν ᾗ, ὁ ἀκολεθῶν ἐμοὶ ὐ μὴ σεσαπήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ, φῶς ᾗ σκοτίαν νοητῶς λέγει. τυτέστιν, ὐ μὴ πλανῇ. ἐκταῦθα ᾗ τὸν Νικόδημον ὠφέλκεται ᾗ ἐνάγει ὡς σφόδρα παῤῥησιάσασθαι, ᾗ πολὺ ὑπηρέτας ὑπισεῖ τῶν πεπιστικότας ' ἅμα ᾗ ᾗ αὖ πολὺ αἰνίτεται τὸν φαεσμένως χειρῆ πολὺ ἄλλες πλέκοντες, ᾗ ἐν τῷ σκότῳ ᾗ τῇ πλανῇ ὄντας, ἀλλὰ τῷ φωτὸς ὐ σεισομένους· ᾗ ὅτι Νικόδημον ὑπομιμήσκει &c. *vbi notandum verba illa, l.* 37. τὸ ᾗ κράξας τέτο ἐγὼ βελομένῳ κατασκδάσαι, ὥστε κἀκεῖνος ἀλῶσαι, *ab eo vnà ſtuxa induci, tnn quam ſuppoſititia, & alij loco magis debita.*

Pag. 771. 3. εἶπεν] *Boiſ.* εἶπε, *proinſque rectè, hoc ſenſu: quod Chriſtus ſuperiùs dixit* [*ſc. cap.* 5. 31. ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής] *hoc Iudæi obiiciebant, quòs reprehendebat lapſus, hoc eſt, vt ſimpliciter dictum, & planè ex ſententia eius, cùm tamen ille ſic loqueretur, ἐκ τῆς κατ' οἰκονομίαν τοῦ φανεροῦσθαι.*

Ib. ἀπεκρίνατο αὐτοῖς] *Deſtruens ſc. id quod ſuprà dixerat,* ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν ἀληθής.

l. 18. χρίσομαι ἠνίξατο εἰπών] *Roiſius ex Theophylacto, & Queſt. in Iohann. ſic legendum putat hunc locum: κρίσιν ἐπηνίξατο· ἢ ἠνίξατο. εἰπὼν γὰρ, ὅτι μόνος οὐκ οἶδα, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με πατὴρ, ἔδειξεν ὅτι οὐκ εἰς μόνον &c.*

l. 36. αὐτὰ δὲ τοῦτα] *B.* ἐκείνοις δὲ (*ſc.* τοῖς πεπιστεύκοσι) τοῦτα (*ſc.* τὰ ὑηθέντα) ἀποκλείει.

Pag. 772. 20. καὶ τοῦτο αἴτιον] *B.* καὶ τοῦτ' αἴτιον.

l. 39. ὅσον τοῦτο πιστεύειν] *Vide notas Boiſij, fortaſſe poſt* ὅσον *ſubaudiendum,* καταδιώκοντες, *ex proximè precedente verbo.*

Hom. 53.

Pag. 773. 20. ἐπιδέονται] *Boiſius poſt* ἐπιδέονται, *inſerit* ἂν, *vel* ἀεὶ.

Ibid. ὑπηρέσιον ἀεὶ] *Boiſius addit* κατακεῖν, ἂν λόγον ἦ.

l. 31. *poſt* ἀπαλλαγῶσιν *libellus Queſt. in Iohan. addit* αὐτῶ.

l. 44 φιλοσοφίαν] σαρκικῶν παθῶν ἀπαλλαγὴ *interpretatur Theophylactus.*

Pag. 774. 3. λαβοῦ] τὸ βασίλειόν σου *addit libell. Queſt. in Iohann.*

l. 29. ἀλώσιον] *Lib. Queſt. in Iohann. addit* τῆς ὑμετέρας.

l. 30. καὶ ἐκ τούτου γινώσκουσι τὸν εἰμὶ] *Hæc verba non agnoſcit Interp.*

Pag. 775. 11. περὶ τούτου] *B.* καὶ διὰ τοῦτο, *vel* περὶ τούτου γοῦν.

l. 29. *poſt* διδασκάλων *libell. Queſt. addit,* ὡς Νεῶν ἰῶν.

l. 32. *poſt* λοιπὸν *adjiciendum putat B.* καὶ ἐκεῖσε.

l. 44. ὅτι ἐκείνων] *B.* οἱ ἐκείνων.

Pag. 776. 6. καθίσει] *ſc.* τὸ λαοῦν βιβλίον.

Hom. 54.

Pag. 777. 2. σύνταγον] *B. ex ingenio addit,* πλὴν ψυχῆ σου τῇ τοῦ Θεοῦ φόβῳ.

Ib. ὥσανεὶ ἦλω σφηνωτῆρ] *Tanquam clauo altiùs in lignum impacto, B.*

l. 12. κατέπιον ὑπὸ] *i. Mens eorum delapſa eſt ſtatim ad humiſes de terreſtri ſeruitute cogitationes.*

l. 17. καὶ ἀνεχώρησαν] *Hoc eſt,* τὸ ἀνυπήκοον ἀνεχώρησε.

l. 26. ἀλλ' ὅσοι, καὶ ταῦτα] *Theophyl.* ἀλλ' ὅσοι, τοιαῦτα ὑποδιδόασι δηλαδὴ ὑποπτεύοντες.

l. 28. τῆς δουλείας] *Lege potiùs,* τῇ δουλείᾳ.

Pag. 778. 1. καὶ διὰ τοῦ] *B.* καὶ τὸ τοῦ.

l. 3. διὰ τοῦτο τοῦτα ὑπέλαβε] *Boiſius ex Theophyl. ſic legit: διὰ τοῦτο τοῦτα ὑπέλαβε (ἐπεὶ πολλὰ ἀκολουθεῖν εἶχε τὰ ῥηθέντα) καὶ φησιν, ὅτι καὶ οἱ ἱερεῖς δηλοῖ εἶσι πιστοί.*

l. 13. ἀνθρώπων, ἵνα] *B. ſic legendum putat hunc locum:* ἀνθρώπινον. ἵνα γὰρ μὴ λέγωσι, σὺ τίς εἶ; ἐμὲ δεῖ πάντα, φησὶν. οὐδὲ γὰρ εἶπε

l. 19. ζηλωτὴν ἑαυτὸν ἐποίησε] *B.* πλὴν αὐτὸν ἐφάνησε καὶ αὐτὸν ἐξουσίαν ἐκείνῳ

l. 23. *Aſſentior Boiſio pro* βελόμενος *legenti* βαλόμενος *&* ἀναιλῶ, *quod mox ſeq.* ἀναιρεῖται, *interpretanti* oblaram illam a Chriſto libertatem, *& mox* ἢ *poſt* μᾶλλον *mutandi in* δὲ, *niſi fortè ſatius ſit deleuiſſe penitùs.*

Pag. 779. 44. ἁπάντων] *B.* ἁμαρτάνων.

Pag. 780. 6. πατεῖσθε] *Hoc eſt,* χαμαιζήλους, rebus terreſtribus mancipatos.

l. 23. αὐτῷ] *Interp.* αὐτόν.

Hom. 55.

Pag. 782. 9. τοῦτο] *ſc.* τὸ μὴ ἀποδυσάσθαι. *Boiſ. Vide notas eius poſteriores.*

Pag. 783. 16. πανταχόθεν] *In contextu,* πανταχοῦ, *in omnibus, quod ſciam, exemplaribus.*

l. 20. ἦν πλὴν] *B.* ἦ μὴ ὡς οὖν.

l. 41. *Inter* σώματος *&* μακρυνθῆναι *inſerit ex coniectura doctiſſ. Boiſius,* ὑβρισθῆναι διαπαγῆναι, *vel* κατασκληθῆναι. *& quidem aliquid huiuſmodi deſiderari clarum eſt.*

Pag. 784. 2. τῇ πίστει] *ſc.* αἰχμῇ.

l. 3. πειρῶνται λοιπὸν] *B.* πλέκειν ἀεί.

Hom. 56.

l. 40. *Hæc verba* τῶν γονέων *&c.* δίκῃ *ad* διὰ τοῦτο *collocanda putat ingeniosiſſ. Boiſius, pag. ſeq. vt ibi monebimus.*

Pag. 785. 18. ἐπήχθη, ἵνα πυρὰς χρηναῖς] *Atque hæc verba (quæ etiam agnoſcit Theophylactus) in nullis, quod ſciam, exemplaribus noui Teſtamenti reperiuntur.*

l. 27. ἀεί τινος βασιλέως. *ſc. de Amaſia, φησὶν, ſc.* ἡ γραφή.

l. 38 ἐζήλωτο] *addit B.* ἐν αὐτῷ ἐγένετο.

l. 39. τοῦ γὰρ] *B.* τῆς δ' ὀφθαλμίας, *omnino rectè.*

l. 44. ἵνα τῶ τ.] *Boiſius hunc locum ita legit:* ἵνα τοῦ, ἵνα οὐκ ἀπολόμενος ἔσται ὑπερβάλλει. *vulgata tamen lectio ferri poſſe videtur hoc ſenſu:* ἵνα τοῦτο τὸ ὑπέρβαλλε (*ſc.* ἵνα) οὐκ ἀπολ. ἔσται, *&c. Interpres tamen exprimit* τὸ ἵνα.

Pag. 786. 7. ἐκδέσεως ὄν;] *Poſt hæc verba doctiſſ. Boiſius collocanda putat illa, quæ, p.* 784. *l.* 40. *extant,* τοῦτο γὰρ καὶ ὁ σωτὴρ εἰδὼς τῆς ἀδελφῆς ἀσθένειαν ἐποίησε. *tum auctoritate Theophylacti additus, tum quia ad rem sibi propoſitam parùm aut nihil pertinent.*

Pag. 787. 41. νύκτα φησί;] *Addit Boiſius* τὸν διαβολικὸν βίον. *vel pro* ὅτι, *legendum putat,* ὅ.π.

Pag. 788. 32. αὐτῷ παρεστᾶσι] *B.* αὐτῇ.

Ib. παρεῖσαι] *Vide Boiſij notas.*

Hom. 57.

Pag. 789. 41. ϖεϱισπάστως] *In Codicibus Græcis Evangelij vocatur.* sed vulg. mendicus : *vt hic apud Chrysostomum.*

Pag. 790. 33. ὡς ϖολλῶς] *Interpres sic legisse videtur,* ὡς ϖολλῆς ὕδϱ᾽ χεμμαδίης διαϐολῆς, ὥτε κινοῦσϖαι, ὠϕαιϱεῖ εἰϱηκότες· *Isti.*

Pag. 791. 11. ἀδυνᾶϑε] *Desiderari arbitror* ἀπολεχωῶναι, *aut tale aliquid, B.*

l. 38. ἀϕαχϱωννυμβόνε] *Boisius.* ἀϕαχϱωννυμβόνες τοῖς τῷ νοτίωατι κατεχϱιβόμενοι. *Metaphora à picturibus sumpta, qui in picturâ colores multos miscent & temperant inter se. etenim* ἀϕαχϱωννυμβόνες, ἀϕαμιγνυμβόνε. *Sic Plutarchus :* ϕϱὶ ϖαλῶν ἀγωνίζῃ ἵνα μὴ ζωναϕαχϱωννύμβοι τοῖς ϐαρϐάϱοις, ϗ τὸ ϑ῾ μοχθηϱοῖς, ἀπορϕοντάτῃ τ᾽ ϖαῤῥὶ ποτιοῦσι.

Hom. 58.

Collata est hæc homilia cum alio eiusdem exemplari Ms. ex Oriente serò allato : è quo quæ sequuntur sine nomine varietates desumptæ sunt.

Pag. 792. 33. οἳ ϗ ὦπον] οἱ ὑπόντες.

l. 34 αὐτοὺ] *i.* τοῦ διατϱαμένε ϗ᾽ Ἰουδαίων.

Ibid. αὐτὴ] *i.* οἱ χϱιδόντες ἀπ᾽ αὐ᾽ϗ᾽.

l. 36. ϕδίχϱησε] ἀπεκϱίνατο.

Pag. 793. 4. Βασιλεῖα τῷ ὀϱχεῖν ϗ᾽ Δικαιοσύνη.

l. 5. ϕοϐοῦντες] ϕοϐουμῶντες.

l. 9. ΑΣεμέμι ϗ᾽] ΑΣεμέμι ἐχὼ σὺμ.

Ib. ϗ᾽ ὑπόντες] ϗ᾽ ὑπόντες πάλιν δὲ τῦ τυϕλῦ, ὅτι.

l. 11. -σεν, ὐκ ἴϗ᾽] -σεν ὐ σκεζάτῳ διὰ τὸ μὴ ϖϱοῖν τὸ σάϐϐατον λέγοντες αἰϱῇϱτωλόν, εἰ ϖειάν.

l. 15. λοιϖὸν] λέγον.

l. 19. ἰμϕαίνει] ὑποϕαίνει.

l. 20. τὸ χεχωνιμβόνον ἀληϑὲς ϕνκνώστες] Ζωωσῶντες τὸ χεχωνιμβόνον.

l. 31. σκανδάϱημα, *vel* λὲ.

Ib. ϕησὶν] ϖϱόϱϱημα.

Ib. ϕησὶν] *Pro* ϕασὶν, *passimin istis homiliis, quod sæpius mihi notatum memini.*

l. 36. ϗ᾽ ἐξέϐησαν ὅτϖε μάϑωσιν.

Pag. 794. 1. ἀλλὰ μὴ τῖς] ἀλλὰ τὸ τῦ κείσιος τῦ Χεϱσὶ ϖϱοσέϑηκε. ϗ᾽ ὅπϖϱ ὅτι χϱόνιν ϕϱ᾽ Ἰουδαίων ἅπαξ ϖαϱαγάγυσι ϖοιῆϱι τὸν ἐμαλοχωῶναι αὐτὸν Χεϱσὶν. ἐπεὶ ὖν οἱ χονεῖς ϖεϱὶϖτεμ-λαν αὐτοὺ ϖάλιν ϖϱὸς τὸν Θεϱϖα.

l. 6. ἀυτῷ] αὐτό.

l. 7. ϕϐοδνύοντ] μυχλευῶντας λέγοντες· δῖς

l. 26. τὸ ϗ᾽ ὐκ αὖ ϖ χϱεζιωϑ῾.

l. 33. αὐτοὺ] *Quos? de uno enim cæco loqui videtur:* nam ut ad λόγυς referatur, *durum est. Vide notas Boisii.*

l. 42. ἀδυνᾶϊς] ἀδυνεϱέμυς.

l. 44. ἐϱωτῶσιν] ἐνοχλῶσιν.

Pag. 795. 2. ἐγκατέπλεξε] ἐγκατέλιξε.

l. 18. οἰόϑε τι, ϖεῖδε τι, *melius.*

l. 22. ὑδὲν αὐ᾽ϗϱοσϖνης ὁπϖδλώμ῾ϐοηδ.

l. 27. ἐλεῖν] αὐτελεῖν.

l. 31. ἐμοῦ ϖοιῇ] ἐμοῦ ϖοιῇ, τῦτο ἀκίνει. ἐστ.

l. 32. ἐκεῖνον Διοσ.] ἐκεῖνον Διοσπόλ ὕλεγε, ϖεϱισίϑεται.

l. 36. εἰ ϖόϑεν] Εἶτα ϗ᾽ συλλογίζεται. εἰ μὲ ὖν ὅτι ϗ᾽ Θεοῦ, ὐκ ἠδύνατο ϖοιεῖν ὕδὲν. εἰ ϖόϑεν ὠμολόγηται ὑπ᾽ αὐ᾽ϗτ.

l. 37. ὑδεὶς αὐ᾽ϗϱώϖων ὑϖοίνοτ ϖοτε.

l. 41. ἐνομίζετο ἀξιοϖ.] ἐνήμιζον ἀξιοϖ. τ. ἐ. ἐκάλυν ϗ᾽ λύτεϱον ἠϱώτων.

l. 43. 44. ἀϕεωδῦς] σαϕῶς.

Pag. 796. 10. τῦ Χεϱσῦ] ϖᾶϑ᾽ τῦ Χεϱσῦ.

l. 15. *Boisius,* τῖς ὑνδὲν ὑϕδυλωῖς.

l. 21. ϗ᾽ ὠναιωτὶς] ϗ᾽ ὕτως εἰς ἐμπειϱίαν ἐαυτὸν.

l. 31. ϖολλῶν] ϗ᾽ ϕϕοϕῶν.

l. 33. ὕτε ἐκεῖ ϖολὺν διαϐολὴν] ὕτε κωλύει κατεζωῶναι.

l. 37. ὅτι ϖϱ τὸ ὕνομδι] *Abest* ϖϱ.

l. 38. σκλύϖε] ἐλάϑη.

l. 39. ὑϕείλῃς] ὀϕλήσεις.

Pag. 797. 1. ἀϕαχϱίδαι] αἰδέδαι.

l. 3. λεχωμβόνε] χθωμβόνοις ἐν τοῖς διωϗέοις, ἀλλὰ μᾶλλον ἐχϑέοσιν ὑϖ᾽.

l. 4. ὁ Λμῶς] ὁ ϖωῦσῆς.

Ib. ϖῦ᾽ ϖόσε.

l. 6. ϗπολεῖϖ.

l. 9. ἐν ὑλῖ] ἐπ᾽ ὑλύϊ.

l. 12. Λιπὼς] ἐλεημοσύας.

l. 15. ϖϖῶτος μᾶλλον ἀϖϱϕδῶν χϱή. ἢ χϱόνε] ϖϖῶτε μᾶλλον τοῦ χϱόνε τῶν ἐϱγασίαν ἀϖϖπδήσῃ.

l. 17. τϖτωιδῦτϖ χϱόν᾽ χϱ᾽ τὸν ϖϱ.

l. 21. μαϑητὰ᾽ ϖϱοϐάτια αὐτῶν.

l. 35. τῶ χάϱτ ϗ᾽ ἡμῖν ϗ᾽ ἑαυτοῖς] τωύτῳ ἡμῖν τῶ χάϱτ, μᾶλλον ϑ ϗ᾽ ὑμῖν ϗ᾽ ἑαυτοῖς.

l. 43. ὠπτὴν χϱωμῶν ἀχαϑῶν.

Hom. 59.

Pag. 798. 8. ϖεμώμβοι] *Interpres,* ὡσὰ ϝ Θεοῦ ϖεμώμβοι.

l. 33. ἀχϱοδῖ] ἀχϱοδῖν ϕησι, *B.*

l. 42. ἰμοαίνων] *Auctor libelli Quæst in Iohan. videtur legisse* ἰμϕαίνοντες, *ut ad lepros os referatur, non ad super fanatum cæcum : & quidem durum est, ut in eadem sententia bis idem verbum ponatur.*

Pag. 799. 15. τῶ συμϖοϱεῖν] *Reſtè Boisius hoc expungendum censet, ut glossema.*

l. 29. ὑπὸ χεχϑῶν αὐτὸν ὕτω κακῶν ϗ᾽ λέγων] *Hæc verba Interpres videtur non legisse.*

l. 38. ἀπωλεί[] *sc.* ἡ χεχϱή. *transitus est enim à plurali ad singulare.*

Pag. 801. 32. *Interpres videtur legisse :* ϗ᾽ ὁ δίδυμ λαϐὼ ϕαινεῖν ϝ συνοϕαιτῖται αὐτῷ.

Pag. 802. 8. ἀλλὰ ϗ᾽ ϝ χϑιστοπάτϖ] *Fort.* ἀλλὰ κὰ ϖϱ᾽ χϑιστοπάτϖ ϖϖῦ· ϗ᾽ νοσηλάτων. *B.*

l. 26. κατακλάζῃς, ϑαυτιχ᾽ων] *Ingeniosiſſ. Boisius* ὀπτιχ᾽ων (*hoc est,* ἐπιπολυμβ῾ϐ᾽, ϑαυμαῖ᾽ων) κατακλάζῃς, *inverso verborum ordine.*

l. 27. αὐάλωτα] *Privativum ab* ἁλόω (*quo modo mox & semper utitur Chrysostomus*) *non postrimum ab* αὐάλωτος, *ut putarunt Interpres.*

l. 35. ϗ᾽ ὑπόκει]] *B.* ϗ᾽ ἀσφαλῶς ὑπόκειται.

l. 43. βεϐλημβόν] Vulneratum, *Interp.*

l. 3. νωῖ ἐσηκόστων] Hîc aſtantium, *Interp.*

l. 5. μᾶλλον] *Hoc vocabulum ſuo emotum loco collocat cum Interprete poſt ἔξεσι, aut ἡμῶδαι.*

Hom. 60.

Pag. 804. 1. μετέθετο] *B.* μετέσῃ, *vel* ἀπέθετο φρενῆδα.

l. 14. μὴ πεδύσαντας ;] *ſc.* ἐρεῖς ; *Theophylactus quædam explendo haud paulo clarius reſpondet : Λίαν δείξας, ὅτι οἱ ἀπιόντες αὐδεῖοί εἰσι τῷ γινώσκεσθαι ὑπὸ τῶ Θεοῦ, καὶ ὑδὲ σφόδρα εἰσὶν, εἶπε καὶ γινώσκει τὲ ἡμᾶ, καὶ γινώσκουσι ὑπὸ τῶν ἡμῶν.*

l. 26. αὐτὰ παρεξήγαγε] *i.* Velut orationis ſuæ copias aduerſus pſeudoprophetas eduxit, *B.*

Pag. 805. 5. ἥκειν αὐτὸν] αὐτῶν, *B.*

l. 31. τὸ ὑποδεικνῦν] *Interp.* τὸ ὕστω ἀποδεικνῦν.

l. 37. αὐτὸ] *B.* ἀυτῷ.

Pag. 806. 13. πέπρωται] *Atqui trita tantùm loca adducuntur, ut fortè legendum ſit* πεῖνον, *hoc loco & mox, B.*

Ib. τότῳ φησοιπόντες] *B.* ὕτω φησοιπόντες.

l. 16. ἀκικοήκασι] *ſc.* τῦτο εἰσμα, *aut tale aliquid explendæ deeſt ſententiæ.*

l. 44. τῷ ῥοδίῳ τῦ πνεῦ] *Fortaſſe, inquit Boiſius,* δείῳ *vel* πνεῖ. *Vide Apocal.* 21. 8.

Pag. 807. 33. κᾆν ᾖ] *Vel legendum* τὸν, *vel mox pro* ζῶντων. *& lin.* 36. *pro* πάντως, *malo* πωτὲς *& hic & lin. preced.*

Pag. 808. 7. ἀνομωθῆ] *Interpres legiſſe videtur,* ἢ ἀνομωτείου.

l. 15. ἐμβαλῶσι] *Fort.* ἐμβλωθῆσαι, *inquit B. utrumnis ſtare poteſt : magis eſt, ut prius.*

Pag. 809. 6. ἀποδῶσι] *Hoc eſt,* Vendere, *non, ut vult Interpres,* reddere, ὑποδῶναι, *B.*

Hom. 61.

Pag. 810. 35. ὠρὲς μὲ ;] *Interpres videtur legiſſe* πρὸς μᾶ, *vel* παρ' ἐμοῦ, *B.*

Pag. 811. 18. περὶ ἀφέσεως γωναικὸς] *Interpres de lapidanda adultera : male. neq; enim hanc hiſtoriam agnoſcit Chryſoſtomus. potiùs eſt, ut de dimittenda vxore intelligatur.*

l. 24. αὐτὸν] παρέλκειν *videtur, B.*

Pag. 812. 35. ὑπ εἶπον] *ſc.* φαρῳῶν, ἀκροάδων.

Pag. 813. 15. δῶν δῶσω] *Lege* ὃν ἐσ δῶσῳ *ex libell. Queſt. in Iohan.*

l. 17. αὐξεῖον τῶν μαρτυρίας] αὐξεῖον τῶν μαρτυρίαν, *ex libell. Queſt. in Iohann.*

l. 23. πῶν ὑπὸ τῶν ῥημάτων ὑπόδειξιν] *Structura ratio requirit genitivum, τῆς ἀποδείξεως. referturenim ad ἐμίμνησεν ſuperius poſitum.*

Pag. 814. 1. ἀκολούθειν ὡπῶ τὰ ἀεῖπᾶ *&c.*] *Ordo eſt, inquit B.* ἀκολούθειν ὡπῶ τῶν λογισμῶν τὰ πεῖπᾶ καὶ ἄξια.

l. 10. ἀνθρώπων] *Lege cum doctiſſimo Boiſio,* ἀνθρώπῳ.

l. 27. *Interpres videtur legiſſe,* ψυχῶ δεῖ κοσμεῖν, ὃ σῶμα διαφθείρῃ.

l. 43. ἀεικίστως ἢ αὐτὰ ἢ ὕλης] *i.* facies, *aut* vultus *his (ſc. aureis ornamentis) obſideatur.*

l. 44. τιῶσι] *ſc.* ὕλαις, *&* ἐκείνῃ, *ſc.* καρδίᾳ.

Pag. 815. 1. αὐτῶ] *B. manuſt* τῶ.

Hom. 62.

Homilias tres proximè ſequentes edidere nuper Pariſienſes tomo ſecundo Bibliothecæ Ss. Patrum, editione ſecundâ, ſub nomine Baſilij Seleuciæ Epiſcopi, Latinè verſas per Theodorum Peltanum Societatis Ieſu Theologum.

Pag. 815. 35. ἐκρύβδα] *Doctiſſimus Boiſius aſperitatem vulgatæ lectionis ſic emolliendam cenſet :* ἐκρύβδα. Ἐκ τῆς κώμης Μαρίας καὶ Μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. Καὶ τὰς ἀδελφὰς ἢ αὐτὸ ἡμᾶς διδάσκει χαριέμως πῶς, καὶ ἐπ ὄν πλέον εἶχε Μαρία (*ſc.* διδάσκει ἡμᾶς) ἐπάγων καὶ λέγων, *ut cætera omnia, peringeniose.*

Pag. 816. 24. κατηγωγὴ] *Pro* κατηγωγὴ, *Boiſius legendum putat,* κατοχὴ, *vel* κατάφορᾳ, *quæ apoplexiæ ſpecies ſunt.*

Pag. 817. 27. ἀκριβῶτε. ὐχ ἁπλῶς τῶτο] *Interpres & Manuſcriptus Regius ita legunt. hunc locum :* ἀκριβῶτε. ἐντεῦθεν δηλῶται, ὅτι πολλὰς ὑπὸ Ἰουδαίων εἶχὸς γεγονέναι πάθας. ἐυδήλως γοῦν ἐπήγαγε τὸν Ἰουδαῖοι ἦσαν πολλοὶ ἐδεδεμενοὶ ἡμῖν. καὶ πῶς *&c.*

l. 39. πῶς δὲν, φησι,] *Codex Mſ. Regius ſic :* πῶς δῦν ; αὖ τὸ δεδεμένοις ἐφαίνετο, φησι ; οὐ δεδεμένοις αὖτη (ἡ γὰ ἀκόλουθα ὀνείδη) ἐπεὶ αὖτη ἀδιαπεσέρετο ἰῶ. ἢ γὰ ἀνέσεται ποσῶτε, αὖτη φησὶ πάλιν, ἢδη ὄ.ζ.

Pag. 818. 1. τῷ πίνδει] *B. addit* κατεχόμενοι.

l. 10. αὐτὸ] *Interpres videtur legiſſe,* αὐτῶν.

l. 30. ἤκουσεν] *B.* ἤκουσι.

l. 35. ἀλλὰ] *Deeſt fortaſſe* φιόνιον, *aut tale aliquid. Theophylactus addit* ψυχικὴν. *putotamen ſententiam plenam eſſe, etiamſi ſuprà deleatur* τὸν κοινὸν, *neq; hic quicquam addatur.*

Pag. 819. 1. τὸ παρόντ@] *B. addit* καιῦ.

l. 19. ἄλλω γωὴ)] *Rectè* ἄλλω γωὴ, *& ex conſuetudine Atticorum, qui ſic ſæpè loquuntur : ut cùm dicunt,* γωὴ αἰδίοψ, κλαῦ χάρᾳ, τύχη σωτῆρ. *Boiſius.*

l. 20. φειπόντ@] *B. rectè ſubſtituit* πιόντ@.

l. 21. φιλόσο@] *Xenophon in morte Gryllı filij ſui ad Mantineam cæſi.*

l. 22. καὶ ἐξεμῶ@] *Vt Chryſoſtomo noſtro conueniat cum Plutarcho, Laertio, & Latino Interprete, legendum monet Boiſius,* καὶ ἐξέμῶσε πῦρ ὕσπερ ἐπελθόντων, ἐπειδὴ ἅμαδε ψυχαίως αὐτὸν πιόντα *&c.*

l. 26. οἱ περὶ] *B. ante* οἱ *putat deeſſe* ὅτι, *& lin. ſeq.* ἢ *poſt* πολλοί.

Pag. 820. 3. μόνον] *B. manuſt* ἅλον *pro* μόνον.

Hom. 63.

l. 40. καὶ ὑδὲ αὐτοὶ οἱ μῦθοι φιλοσοφὸν τι ἔχοντες] *Interpres breuius :* ὐ φιλοσοφὸν τι ἔχουσι. *Boiſius addit,* παρ' αὐτοῖς ἐυθυμεῖσθαι, *hoc ſenſu :* Et ne fabulæ quidem ipſæ, quæ, ſeueriores modò ſint, apud illos in pretio aliquo ſunt ac honore.

l. 42. ἐντεῦθεν] *Pro* ἐντῶδε, *frequens Chryſoſtomo.*

l. 44. αὐονήτων] *Interpres,* αὐοήτων.

Pag. 821. 10. ἀξιῶδαι] *Theoph. & libellus Queſt.*

in Iohannem: ἀλλ' ὡς ἀξιούμενος παρ' ἐκείνων τοῦτο ποιεῖν ἐκάνει.

l. 28. πῶς ἀναβαίνειν πίνδος] *B.* πίνδος ἀναφ. πίνδος, *aut* πῶς ἀναφ. πίνδος.

Pag. 822. 10. ἀφοσιῶσι] *Reliqui scilicet Euangelistæ.*

l. 11. πίνδος τοῦτο πῶπω, *B.*

l. 16. παρίκνουν αὐτὸν] *B.* αὐξῆσουν αὐτὸν, *vel* παρίκνουν αὐτὸν ζῶντα.

l. 32. *Nota* ἐκείνη *ad propinquius referri, αὖτη ad remotius.*

l. 42. μίκα, ᾧ μαζάλα] *Mss. Regius, & Latinus Interpres: μίκα ᾧ πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιον, ὧν τὰ τοῦ Θεοῦ δωρήματα τοὺ ἀνθρώπους πιστεῖν ἐν τῇ ἐνθμιπ ἐκείνῃ.*

Ib. μᾶ μὶ.] *B.* μᾶ βὶν καθαρῶ.

l. 43. πιστεῖν] *Rectè Boisius deesse censet* δώωντα *post* πιστεῖν.

Pag. 824. 13. ἡ κοσμία] *Scilicet* γυνὴ, *modestia & pudica uxor.*

Hom. 64.

Pag. 825. 13. βλασφημεῖ] *Vt Chrysostomo nostro conueniat cum verbis Euangelistarum, ita totum hunc locum refingit ingeniosissimus Boisius:* τί ὅτω, λέγουσιν, ὅτι βλασφημεῖ; (*Marc.* 2. 7. τί ὅτι οὗτω λαλεῖ βλασφημίας;) ὅπωτρ ᾧ ὅταν εἴπῃ, ἀφέωντά σου αἱ ἁμαρτίαι σου. ὅταν ᾧ λέγῃ ἡ Σκνατε κρείττονα ᾧ ἀκούοντα ἐπὶ τῷ ῥήμα τοιῦτο ᾧ δωμονῶντα κλῶν. ᾧ ὅταν λέγῃ, ἐγὼ ἐν τῇ πατρὶ, ᾧ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ; ἐγκεκλε ιμπάρουσιν αὐτὸν, *&c.*

l. 27. ὅταν ὖν πε] *Cod. Regius sic:* ὅταν χὲ ὑπὸ τῷ περιμάτων πιεδῶν, ὅτι σκανδαλίζονται δὴ τοῖς ὑ-μᾶν λοῖς, ᾧ αὐτὸς λέγῃ, ὅτι διὰ τοῦτο ταπεινὰ φρόνημα, ἵνα μὴ σκανδαλισθῶσι, τίς ὃν τῆς φύσεως ἦ τὰ ἐυτελῆ *&c.*

l. 28. πιδιάθει] *B. addit* διὰ τοῦτο αὐτὸν μισεῖ-ζουν.

l. 34. μᾶλλον ᾧ τὸ ἐνάγειν εἰς ταπινοφρεσωῖλν, ᾧ τὸ σπρχ. ἀεικαῖσθαι] *B.* μᾶλλον ᾧ τὸ ἐνάγειν ὑμᾶς εἰς ταπεί. οφρσύ ιλν ἀπὸ ὁρῶντας, εἰς τὸ ᾧ σπρχ. αὐτὸν ἀληθῶς ἀεικαίθαι πε δίνο.

l. 36. ᾧ τὸ βασκάνθ'] *Regius sic:* ᾧ πῶν ᾗ ἀκούσαν βασκανίαν, ᾧ τὸ λέγεσθαι ζωοποιῶν ἐν τῇ παλαιᾷ, Κύριος ὁ Θεὸς σου Κύριος εἷς ὅτι· τὸ ᾧ ταπεινὸν *&c.*

Pag. 827. 2. ἐγὼ ᾧ ἤθελν ὅτι πάντ' μι ἀνεῖς] *Pro his verbis hoc loco, Codex Regius substituit,* πάντα χὲ πιστῶν ὅτι ἐγὼ δίλω, φησὶ· *sic etiam Interp. fortasse & illa retineri possunt hisce postposita.*

Pag. 828. 6. φησὶ] *Pro* φασὶ, *de pluribus sexcenties apud Chrysostomum reperias scriptum.*

l. 9. κῦ σύνδρονον] Θεῶ, *addit Interpres.*

l. 38. τῆς μᾶ ταύτης] *Puto delenda. neq; enim secuta est captiuitas sub Antiocho captiuitatem sub Vespasiano: neq; legisse videtur Interpres.*

Hom. 65.

Pag. 830. 31. ἐπιαυτὸν] ἐπιαυτὸν κατ' ἐπιαυτὸν, *Theoph. & Quæst. in Iohannem.*

l. 38. ᾧ κρδάσθ'] *Boisius plenius, ᾧ τότε πῶν χρέων, κρδάσθ' &c.*

l. 42. τί ἔδει, ἵνα ζωωσγ.] *Boisius ex Theophyl. & Quæst. in Iohannem (quibus etiam astipulatur Interpres) hunc locum ita explet, omnino recte:* τί ἔδει, ἵνα σωωσάζῃ εἰς ἔν; ὅτι πῶν ἐγκεῖ ᾧ πῶν μαχρὰν ὑπ σῶμα ἐπίνυσι, ᾧ ὁ ἐν Ρόμῃ.

Pag. 831. 13. πῶν ἐυτοιαν ὑπδεικνύωσι] *Rectè Boisius, pro* ὑπδεικνύωσι *rescribit* ὑπδείκνυτο, *vel* διετέλων ὑδδεικνύωσι.

l. 19. *pro* τυτῆσι, *Boisius ex lib. Quæst. in Iohann. legendum censet,* ὃ ᾧ λέγωσι, πιστὸν ὄζι.

l. 26. συλλαζεῖν] *Boisius addit,* εἰ μὲ ὁδηγῆντες τῷ Ἰούδα.

l. 32. πνδιματικώτερον] *B. addit* δίκαιτο.

Ibid. ὡς καλημμένη] *Vt inuitata scilicet, non inuitans.*

Pag. 832. 2. πᾶσιν ὀκκόλη] *Theophyl. & Quæst. in Iohann.* πᾶσιν ἐπὶ ὀκκόλῃ.

l. 4. ἐὼ ἐζέλετο] *Florilegium apanthismate nono, locum hunc plenius meliusq;, vt puto, legit:* ἐὼ εἰ ἐ-ζέλετο κρτῆχειν, τὸν ἐυεργέτ ὐκ ἂν παρέδωκεν. ὁ ᾧ Χεισὸς πολλῷ συγκπαζόσιν περὶ αὐτὸν κεχρμένος, ἐὼ εἰ χατο ἐπὶ μαχρδυσῶν. διὸ ὑδὲ ἐν.

l. 6. ἀπολογίαν. ἀφεῖτε] *Floril.* ἀπολογίαν. διὸ ᾧ ἐλεγχ, ἄφεις.

l. 16. ἔσῃ] *Interpres vertit, quasi legisset,* ἔσῃ ἀκίνη-τος.

l. 20. τυραν. ἰκ] *Eadem anlogia, quâ* βασιλὲ, *hoc est,* tyranna.

Ib. χρέιαν αὐτῆς] *sc.* τῆς σκελέας ἕνεκεν: *vel legendum* αὐτῇ, *quo modo legisse videtur Interp.*

Pag. 833. 9. θελησάσα] *Boisius addit* τὸ θεῖγ-μα.

l. 19. ἐκείνου πῶν ἐρώντω] *Boisius,* ἐκείνου πῶ-τῃ πῶν ἐρώντω.

Hom. 66.

Pag. 834. 2. ἐπιχείρουσι] *Sequuntur ista apud Florileg. apanth. 9. p. 719.* ἐβουλεύσαντο χὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα ᾧ τὸν Λάζαρον ἀποκτείνωσιν, ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον εἰς Ἰησοῦν, καὶ δὶς ἔλεγον εἰς τὸν Ἰησοῦν. ἐ-σῶν.

Ib. πῖς οἰκείοις κακοῖς] *Hoc est, inquit Boisius, Christi: non contenti erant Christum solùm malis quam pluribus afficere.*

l. 3. ἐ Χεισὸν] *Supplet Floril. apanthismate nono* ἀνε-κεῖν ἐζέλοντο.

l. 4. ἔε φασι] *Fl.* ὡς φασιν, ἵνα ἄρωσιν αὐτὸν ᾧ ἐ τόπο ᾧ τὸ ἔθνος· τῇ Λαζ.

Ib. ἀναιρεῖν] *Floril.* ἀνελεῖν, εἰ μὴ ἄρα.

l. 8. καὶ χ τῆς ἑορτῆς τὰ καταδώματα, φόνοις ἀναμι-γούνας πῶ πανήγυριν] *Locum hunc perspicuè corruptum sic restituo è Florilego:* ὦ τῆς ἀνοίας ᾗ σίνην ἀρχιερέων. ᾧ χὶ τῆς ἑορτῆς αὐτῇ τῶ κατά-δωμα, φόνοις ἀνομ.

l. 10. μίμ ἀλδα] *Fl.* ἀλδαδα.

l. 16. ᾧ πάντων] *B.* ᾧ ὑπ πάντων.

l. 17. ἔσῳσης] *B.* ἐκσώσης: *sic & Floril. Theoph.* ἐκ-σωμένης.

Ib. ἀφῆτας] *B. addit* αὐτῶ.

l. 18. σωμᾶν] *B. addit* ἀνδρῶν. *Floril.* ὑπ φαλονέ-δικων. *Boisius insuper lin.* 19. *delet* ἀρχιώσε-ορνησαν

quorsum enim tautologia hec. ἀεὶ γὰρ ἀρχεται;

l. 25. Επίσ ȣ τοῦτο] *Apud Florilegium locus hic plenius melius, habetur: exprimendo è contextu versum decimumquintum hoc modo:* εἰσήει τμεῖς. 14. Εὑρὼν δ' ὁ Ιησοῦς ὀνάριον, ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ καθὼς ἐστι γεγραμμένον· Μὴ φοβοῦ θύγατερ Σιών· Ιδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος ἐπὶ πῶλον ὄνου. ἐπίσ δ' τοῦτο.

l. 28. 29. ἄλλοι] *Fl.* ἐυαγγελισαί. *vtrumq; conisunge lectionem, & lege,* ἄλλοι ἐυαγγελισαί.

l. 35. αὐτου] *Floril.* τοῦ ἀρχηγοῦς καὶ τελειωτοῦ.

lb. αὐτὸν Θ΄; καὶ τοῦτο μᾶλιστα δήλοι τὸν θῦον] *Boisius, reficelis quibusd.am ex coniectura,* αὐτὸν Θ΄, καὶ τὸ τὸν θῦον λέγειν. *vel sic:* αὐτὸν Θ΄; καὶ ὅτι τοῦτο μᾶλιστα δηλοῖ, τὸ τὸν θῦον *&c. Lectionem tamen impressam omnino retinet Floril.*

l. 43. τὸ πλειονα ἀγροοῦντες ἐπίσω. ἀλλ' ὅτι αὖθις ἐκ νεκρῶν, πότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καὶ τοῖς ἐπίσαν αὐτῷ, καὶ αὐτὸς ἐκ ἀπεφλυλε. καὶ γὰ ὅτε εἶπε, Λύσατε.

Pag. 835. 4. μᾶ εἰκότως] *B.* μᾶ, ὡς ἔφη, εἰκότως, *quo evidentior fuit ἐπαράλλ.*

lb. μεῖζον] *B.* μείζονος ὄν.

Pag. 835. 11. ὅτι αὖξησε τὸν Λάζαρον. ὁ γὰ *Fl. largius:* ὅτι τὸν Λάζαρον ἐφόνησεν ἐκ τοῦ μνημείου, καὶ ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. Διὰ τοῦτο νομίσωσιν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. ὁ γὰ ἄν.

l. 19. ἀλλὰ πῶς σημαίναν] *Interpres legisse videtur,* ἀλλὰ πῶς ἀμείζολον σημασίαν.

l. 29. καὶ κατέχων αὐτοὺ] *Pro his verbis Boisius manuli, &* καὶ τῆ ἐθνῶν κατέχων αὐτές. *& sic ferè Interpres.*

l. 33. ὁρᾶ δ αὐτοὺ περιπλοῦντας] *Hæc verba vel non legit, vel non vertit Interpres.*

l. 40. ἀρῆκαν] *Deesse videtur* αὐτόν.

Pag. 836. 25. εἰ δ ἀναστάσεις] *Interp.* sed dicent, si resurrectio.

l. 41. μᾶ' ἐκείνω] *Lege* καθ' ἐκείνω.

Pag. 837. 9. ἡμεῖς] *Lege ex Ms.* καὶ πάντες εἰς.

l. 15. ὁ γοῦν καθ' ἡμᾶς γράψας] *Fortassis intelligit Porphyrium, pertinacissimum Christianorum hostem.*

Hom. 67.

Pag. 838. 9. πεπεσμένως] *l.* πεπαισφορημένως.

l. 18. καὶ ἀκοῦσαι] *B.* καὶ μὲ ἀκοῦσαι.

l. 30. ὃς ἔστ θεωρεῖν] *B.* ὃς ἔστ. φησὶ, θεωρεῖν.

l. 40. ἔχεις πιστιν] *Vide notas Boisij.*

Pag 839. 40. ἅπαξ] *Vel legendum* ἅπαξ, *vel paulo post, pro* δῶσει, *legendum* ὁ παιήσει.

Pag. 840. 5. ὅτι καὶ ἀναστήσεται] *B. legendum suffocatur,* ὅτι καὶ πνεῦσαι, καὶ ἀναστῆναι.

Hom. 68.

Pag. 841. 4 ἐνδείκνυται] *Fortassis* ἐνδεικεῖ.

l. 9 πέμπτη γὰ] *Boisius sic:* ἐπειδὴ γὰ ἔφθη χρησάμενος τῷ, ὑψηλοτέρᾳ, σὺν αὐτῷ διαλεχθεὶς *&c.*

l. 35. δῦλον] *Hic addit B. ex Theophylacto:* εἰ δὲ καὶ πῶς ἀπιστεῖ αὐτῷ θεραπεύσασθαι, ἀλλ' ὁμῶς τὰ περὶ αὐτοῦ πάντα ποιεῖ. *Deinde sequentia sic emendandi conjicit:* καὶ γὰ ἀναχωρεῖ καιρὸν αὐτοῖς τὸ ἐνοῆσαι δῦς, καὶ ἐπανελθὸν πάλιν ὑφ' ἡμᾶς *&c.*

l. 43. σὲ ἀεὶ ἀπῶ] *B.* σὲ ἀεὶ ἐαυτὸ.

Pag. 842. 7. ὅτι, καὶ ὕπνον] *Interpres videtur legisse,* ὅτι εἶπον.

l. 12. δὰ πολλῶν *delet B.*

l. 34. ἐκπῶδα γ] *l. Altorum* 28. 25. *locum enim illum Paulinum respiciunt hæc verba, non autem contextum Iohannis.*

l. 43. μὴ φοβηθῶσιν *&c.*] *Ex libello Quæstionum in Iohannem doctissimus Boisius ita hunc locum restituit:* μὴ φοβηθῶσιν τοῖς τῶ Θεοῦ λόγοις, ἀλλὰ φιλονεικοῦντων γένεται, *reflectis* 843. 1. ὥτω καὶ ὁπῆ πῶ φιλονεικοῦσιν τοῖς τῶ Θεοῦ λόγοις γίνεται, *ut perspicuè.*

Hom. 69.

Pag. 844. 28. καλάζεται] *Assentior eruditissimo Boisio legenti,* ὑ καλάζεται.

Pag. 845. 1. καὶ αὐτὸς εἶναι καὶ τοὺ] *B.* καὶ αὐτοὺ εἶναι τὲς μα- *& sic Interpres.*

l. 4. διὰ γοῦν τοῦτο αὐθρώπινα] *B. manuli* διὰ γοῦν τοῦτο τοῦκ ἀεὶ ἀνθρώπινα.

l. 24. καὶ μὴ παρεχεῖν.] *Interpres legisse videtur,* ἵνα μὴ παρεχ.

Pag. 846. 1. ἀγαπητοῦ] *Vel retine* ἀγαπητὸν *margini, & dele* ἐδεῖ: *quam lectionem non minus probo.*

l. 8. τῶτο] δεικτικῶς, tantillum: ne huius quidem facio.

Hom. 70.

Pag. 847. 11. ὑ τότε εἰδὼς] *Boisius ex libello Quæstionum in Iohannem ita:* ὑ τότε εἰδὼς· ἀλλ' ὅτι τότε ἐπίσην ὅσῳ ὧν εἰδὼς πάλαι, τῶτό φησιν.

l. 15. πεῖσαι] *B. addenda putat,* δὰ ἐ ἐνῆλε τὲς πόδας ἧς μαθητῆς.

l. 22. *post* λέγει *B. addenda hæc, aut huiusmodi aliqua arbitratur,* τὸ τὲς πόδας αὐτῆς νίψαι.

l. 24. ὧν] *Videtur deesse* τότε *post vel ante* ὧν.

l. 25. τῶτον] *B.* τότε.

l. 31. ὧπῦ διαβ. *Lege vel* αὐτὸν *(sc.* Iudam) διαβας. *vel* ὧπῦ αὐτὸν, *quod magis probo.*

l. 43. αὐθρωπώτερον *&c.*] *B. hunc locum sic refingit,* αὐθρωπώτερον *(hoc est,* Aliquanto magis ad hominum seritum accommodans) ἢ αὐτὸς ἐνταῦθα φείδεται πῶ πολλῶ σὺν αὐτὸς ὀπιπλῆξαν ἐνδειχνύμενος καὶ πῶ ἀφ. τον σὺν αὐτὸς ἐυφαίνων ἀγόνιαν, ὅτι ὡς οἰκείων ἐπιμελᾶτο, καὶ λοιπὸν διδάσκων αὐτὸς *&c.*

Pag. 848. 2. ἔφησεν εἶ)] *Fortassis,* ἔφησ' πῆ εἶ). *vbi enim hoc Christus dixit, B.*

l. 4. ἀπόντ Θ΄, ἅπαντα] *B. ita locum hunc legit & distinguit:* ἀπόντος ἅπαντα. Καὶ εὐαγῶς ὑπὸ Ρ΄ λίπε, καὶ θελε τὸ ἱμάτια. ὅρα πῶς ὁ πῦ νίψαι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑτέρως ἅπαντα κατεπεσθῆ τύφον, τὸ ταπεινὸν ἐνδείκνυ).

l. 11. φησὶ τ] *B. ex libello Quæst.* φησὶ τοῦ.

l. 34. πολὺ] *Interpres* μέγα. *Theophylact.* μέγα καὶ πολύ.

Pag. 849.

Pag. 849. 7. παῖδι] *Interpres* παιδίματι.

l. 16. τῆς ἀμβρόσιας *&c.*] *Interpres legisse videtur*, τῆς ἀμβρόσιας. καὶ τὸ κρατέρως ὅτι κρατέρως, τὸ χειμερινὸν μῆνα.

Hom. 71.

Pag. 850. 34. νίπτωμαι] *B.* νίπτομαι, φησιν; ἔκουσιν καὶ ἄλλοι οἱ ἀντίγραφοι;

Pag. 851. 4. ὀπὶ τὴν] χεῖ τοῦ, *manuit Boissius.*

l. 24. ὑπερέπιον] *B. addit* αὐτόις.

l. 27. τοῦτο αὐτὸ, ὑκ] *Boissius sic*: τοῦτο αὐτὸ· εἰ πῶτα οἶδατε, ωαρέλοιεν ἐσεῖαι πάντα αὐτὰ· τυτέσιν, ὑκ ὡς ἀγνοῶν *&c.*

Pag. 852. 10. ἠδύνασο ωρᾶξαι τὸ δυσχ.] *B.* ἠδύνασο δυσκρᾶναι, ἠδύνασο ἀπὸ δυσκτῆσαι. πῶτα γὰρ ὁ ἐξισάζων ἡμᾶς ωρᾶξαι τὸ κατεῖξαδαι *&c.*

l. 14. ὅπλα, ὅπερ] *Interpres, ut puto, rectius* ὅπλα. ὅπερ μικρόψυχοι ἦ, κατέρεισε. *vel retinendo hanc lectionem pro* ἀμωίτως *legendum* ἀμωίτ).

l. 15. μὴ πιίσης μόνον] *Pro* μὴ μόνον μὴ πιίσης: *cuius generis & alia alibi apud Chrysost. observata memini.*

l. 23. βελτίων] *sc.* Iudas. αὐτὸς *sc.* Christus. *quod non aduertit Interpres.*

l. 24. καὶ ὠφελούσας] Et quod maius est.

Pag. 853. 7. ὁ μακροκαρδίων] *sc.* ἐπίστος.

Hom. 72.

l. 25. ἐκπεῖδον] *Nisi fallor, pro* ἐκπαῖδα, *B.*

l. 33. ωεριφέροντες] *B.* ἐν τῷ ωεριφέροντες.

l. 34. ἀπολαύειν] *Fort.* κατλαύσειν, *B.*

Pag. 854. 12. ωρὸς ἀυτὸ] *B. addit*, ἀλλ' αὐτὸς ωρὸς ἀυτὸ μόνον.

l. 15. κράτιστα ὦ μακρὲ] *Legendum omnino cum Boissio, sensu etiam suadente*: κράτιστα ὦ μακρὲ ἀυτῶ δῆλον ὡς κόμμα ἔτερος.

l. 24. αὐτὸς τοῦτο] *Boissius* αὐτὸς τοῦ ἀποείαν τοῦτο.

l. 33. καὶ τῷ λόγῳ *&c.*] *B.* καὶ τῷ λόγῳ, καὶ τῷ ἔργῳ, τῇ ἐρωτήσει ωεισθησόμεθα, καὶ. *Hoc est*, quali aditum illis ad se patefacit, vt non dubitent audacter illum interrogare.

l. 35. αὐτὸν] *scilicet Iudam.*

l. 42. ἐπίστος] *sc.* Christus.

Pag. 855. 32. ἐσωμωμένον] τῷ κόσμῳ *addit Theophylactus.*

Pag. 856. 20. ὑπισχνεῖσθαι] *Libell. Quæst. in Iohan.* τὰ λυπηρὰ ὑπισχνεῖσθαι. *Theophyl.* τὰ λυπηρὰ ὑπισχνεῖσθαι *sc.* οἱ μαθηταί.

l. 30. ωδιμῶς] *sc.* εἰς τὸν αὐτὸν τύξιν.

l. 35. ἀναισθήκητα] *B. manuit* ἀναισθήκητος. *Sed sta etiam lequitur p.* 857. *l.* 3.

Pag. 857. 33. πιστῶ] *B. addit* ὑπόκεισον, *vel* ὑποκινεῖν.

Pag. 858. 6. ωεισθόμενοι] *s.* ἐκθότοι. *Boissius magis probat* ωεισθέμενοι: *& quidem ego, si libri addicerent.*

l. 8. ωαρόντων] *Bois. manuit* ὄφι τὰ ἀλλότρια ἁρπάζοντων.

l. 9. ὕστω] *B. manuit* ἵνα τοῦτο.

Hom. 73.

Pag. 859. 7. ὑπὸ ψύξεως] *Addit Bois.* τοῦτο τῆς ἀγάπης: *& post* γνωσθῶσαι, αὐτόν.

l. 12. τοῦτο] *sc.* ὁ ἄρτος. ὑπόστεγον, *sc.* τοῦ μὴ δύνασθαι ἀκολουθῆσαι.

l. 24. τύτῳ ωεῖστο] *B. & Interpres*, καὶ τύτῳ τῷ ζήτῳ.

l. 43. καὶ ὁ τίνος ἀδύνατον] *Doctissimus Boissius sic legendum putat*: καὶ ὁ τίνος δυνατὸν ἐδόκει εἶ) (*sc. Petro, vt Christum impræsentiarum sequeretur*) ἀδύνατον αὐτὸν ὄν (*sc.* Christus) ἀπεῖναι.

Pag. 860. 1. αὐτὸ] *s.* causam, *cur non posset.*

l. 42. πῶτον ἐν αὐτοῖς] *Theoph. & Quæst. in Iohan.* πῶσιν αὐτοῖς ἐνέδηκα τὸν γνῶσιν.

Pag. 861. 44. αὖ γ πᾶς αὐτοῦς *B. hunc locum vt arestituendum censet*: αὖ γ πᾶς αὐτοῦς ἄλλος ὑποδύμενος καὶ ἄλλως, εἰ καὶ μὴ τοῖς ἐξ ἐκείνων ἀρρηκόοις ἐνδυόμενος. *Interp. & Ms. Reg. pro* πᾶς αὐτοῦς ἄλλος, *legunt*, πᾶς ωᾶσχές.

Pag. 862. 2. τῷ Κάϊν *&c.*] *Ms. Reg.* ὁ Κάϊν βελτίων ἦν· μηδὲ ὅλως ωεσσυνεχῶν.

Hom. 74.

l. 33. αὐτὸς, δείξον] *B.* αὐτὸς καὶ λέγων, δείξον.

l. 34. ἡμῖν· ὑμῖν] *B.* ἡμῖν· τυτέσιν, ὑμῖν.

l. 37. χειρὸς, ἀλλ'] *B.* χειρὸς πλανωμένης, ἀλλ'.

l. 44. μὴ γάρ σε] *B.* καὶ τί τοῦτ', φησι; μὴ γάρ σε βέλτιμα μάθειν;

Pag. 863. 13. οἶδας, οἶδε] *B. & Interpres*, ἴδωσι, εἶδε.

Ib. καὶ τί τοῦτ' φησι; *sc.* Christus, *B.*

l. 14. ἴσασι πάντες] *B. immediate subiungit ea, quæ suis emota sedibus, vt ipse indicat, leguntur paulo post, lin.* 17. ὁ γ πῶν κτίσας ἴδωσ, ὥχ καὶ Θεοῦ τῶν ὄντων εἶδεν. ἄλλως *&c. & precedentia verba* καὶ τοῦ πάντες ἴσασι, ὑφ' *ad* ἴσασι πάντες, *parembetikῶς legit.*

l. 21. μὴ αὐθεντῶμεν] *B. addit* γενόμενα.

l. 35. ἀλλαχοῦ καὶ αὐτὸς] *B.* ἀλλαχοῦ δηλώσει ὅτι καὶ αὐτὸς *& quidem deest verbum quod sustineat participium* λέγων.

Pag. 864. 29. νοσήματα] *sc.* τῆς ψυχῆς.

Hom. 75.

Pag. 865. 40. ἐπεισὸν δ] *B.* ἐπεισὸν, εἰ μὴ τοῦ' ὦν, πῶς Ἰουδαῖος: *& lin. sequ.* ὁ γ, legit ὁ γάρ.

l. 43. ἐπίεσις] *sc.* τὸ πνεῦμα.

Pag. 866. 5. πατίεις] δεικνὺς] *B.* πατίεις; τοῦτο λέγω, δεικνύς.

l. 37. † αὐτῶ'] *B. ex lib. Quæst. in Iohan.* τοιαῦτῶν.

l. 43. τὸ' πνεῦμα τοῦτ' ὂν δῶ] *sc.* ὡς μὴ γνωθῶναι τῷ κόσμῳ, ὅτι μ' φασι ὑμῖν ἐνοικῆσαι.

Pag. 867. 3. ὑσίσι δῶ'] ἀναπαῦν, *addit Boissius.*

l. 31. πιεῖν] τὸ παρεγγελθέντα *addit B.*

Pag. 868. 19. ἔσῃ] *f.* ἔσαι.

l. 29. αὐθέντος] *B.* αὐσήντως.

l. 44. τοῦτο γοῦν] *Boissius duas huius loci lectiones proponit*: τοῦτο γοῦν καὶ τὸ μὴ τοῦτα εἶπεν: *vel* τοῦτο γοῦν καὶ μὴ τοῦτα εἶπε, λέγων· καὶ σωῖν εἴρηκα ὑμῖν ωρὸν γνώσεσθαι.

Pag. 869. *G.* αὐτοῦ] *Interp. & Theophyl.* τοῦ Ιουδαίου.

l. 11. θαῤῥῶ ϗ ὁ φορτίζω] *Rectius fort. inquit B.* ἐπιῤῥίπτει ϗ ὡς ἀφορτίζω.

l. 13. ὀνομάζετε] νομίζετε, *B. omninò rectè.*

l. 17. ϗ τοὺ πονηροὺς *&c.*] *Ex libello Quæst. in Iohan. lege, sed* τὸ ἧβος πονηρῶν ἄρχειν ἀεδράπων ὄντω καλῶν.

l. 25. ἤρκει τὸ εἰπεῖν] *Fort.* ἠρκεῖτο τῇ εἰπεῖν, *B.*

Pag. 870. 16. λαβέδαι] *Fort.* ἐπλαβέδαι, *vel* αὐλαβέδαι, *vel lege vt in margine,* ὁ διώγμος ἀκριβὲς ἧβος ἀρετῆς ἰδιάτατον.

l. 23. ὃ ἦν ἐκλύσει] *Interp.* nihil horum vllum adfert virtuti impedimentum.

Hom. 76.

Pag. 871. 4. ἐκρίνατο] *sc.* ὕστερον. *quod certè omitti non debuerat.*

l. 9. πληρῶσαι] *Interp.* πληρῶσαι τὸν λόγον.

l. 26. ἰωδῖσαι δεῖ] *Deest* αὐτῇ.

Pag. 872. 2. ἀρίσαι] *Vide notas Boisii.*

l. 36. δίκυπτοι] *B.* δίκυπτοι πολίται, *vt* δίκυπτοι *passim accipiatur.*

l. 37. ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντας] *Boisius,* ἀσφαλείᾳ αὐτοὺ ὄντας.

Pag. 873. 35. ἀρετῆς ϗ ϗ κακίας] *Subintelligitur* ἕξει, *vel* ἔχειαν. *B. supplet* διαφορᾶν.

Hom. 77.

Pag. 874. 44. ἀλλ' ὑδαμῶ *&c.*] *B. legendum suspicatur:* ἀλλ' ὑδαμῶ ὅτω φησὶν αὐτὸ κῦ αὐτὸ πιθεὶς. ἀλλ' αὐστήρω μᾶλ.

Pag. 875. 2. ἔχις δεῖ] *B.* ἔχις δεῖ δίκυπτοι.

l. 15. ἀκούητο. ἐν τῷ μετωφορᾷ] *Quo modo* ἀκούητο *ad* φυτυρχίαν *pertineat, non video. & tamen Theophylactus hunc sensum sequitur.*

l. 23. ἐφ' ὑμῖν] *Lute clarius est, Chrysost. & post eum Theophylactum legisse* ἐπ' ὑμῖν, *in prima persona: quod rectè observauit doctiss. Boisius.*

l. 31. ὃ μᾶλλον] *Rectè Interp.* ὃ μόνον.

l. 42. αὐτοὺ] *B.* ἀυτῷ ϗ τῶτο μάλιστα μνημόνυε αὐτοὺ.

Pag. 876. 42. ϗ ὑμεῖς] *Ante hæc verba Boisius ex lib. Quæst. in Iohan. ponit hæc verba contextus,* ϗ ὑμεῖς ϗ ὑπηρῶτε ὅτι ἀπ' ἀρχῆς μετ' ἐμοῦ ἔτε: *rectè sanè.*

l. 44. ὅτι ϗ] *B.* ὅτι ϗ ὁ σοῦς χρόνον ὑρηταὶ τι αὐτοὺς (*sc.* Apostolis) ὑπιόντ.

Pag. 878. 32. παρέδωκε] τὸ ἑαυτῷ, *addit Boisius.*

l. 35. φεισάλε] *Rectius,* φεισάλον.

l. 44. εἶπε] *B.* ἐκασὸς πνεῦμα πίνεθαι ϗ αὐτὸ τῆς τ. π. ἐ. παρακλύσις ὑπολιπο.

Pag. 879. 1. ἀποδύεθαι] *Boisio magis placet,* ἀποδύεθαι.

lin. 6. *Boisius sic.* ὅτω γὰρ ἐκκλῆς ὁ βίος, ὡς θάνατον δὲ ἀνάγκαι λοιπὸν, καὶ ὅσον ἐκκλῆσαι *&c.*

l. 10. ἀνακλίσονται] *B. mauult* ἀνακόψονται, *propter spernis* ἀρίπη φωνὴ.

Hom. 78.

l. 40. καὶ τί δύνοτε] καὶ ἵνα μὴ τις λέγῃ, τί δύνοτε *&c. pertinent enim ad præcedentem responsionem.*

Pag. 880. 10. ἀυτῶν] *B.* αὐτῶν. *sc.* ἐξ ιωδαίων. *sed* ἁρμόζων *fort.* κατηχητικῶς *pro* ἀποδείκνυσι *usurpauit.*

l. 16. βασαί ζοντες] *Deest* ἀυτῦ, *vel legendum* βασανίζοντα.

l. 27. μείζονα] Διάνοιαν *addit B. ex lib. Quæst. Iohan.*

l. 32. κολυμβήν] *B.* ἐπικολυμβήν.

l. 37. τῦτο τιμιώτειον] *Fort.* τότε τιμ. *& sic vertit Interpres.*

Pag. 881. 24. τῦτο] *B.* διὰ τῦτο.

l. 33. αὐτῶν. *sc.* ἐξ Ιουδαίων. *Ibid.* ἔξω λοιπὸν] τῆς φόβε *addit B.*

l. 35. αὐτὸς ἀεὶ ἑαυτῦ] *sc.* ὢν λέγων.

Pag. 882. 7. ϗ ἐμφερέπων] *B.* ϗ διὰ τότε ἐμφρ.

l. 14. μυσταγωγῆς] ϗ ὁ υἱὸς, καὶ τὸ πνεῦμα, *addit Boisius.*

l. 16. διώκατο, καὶ τὸ πνεῦμα *&c.*] *B.* διώκατο, ἔκυσεν ἀυτὸ πᾶσι σαφῶς λέγοντος τῆς Ιερεμίου.

l. 29. διακωλυτρύει] ϗ αὐτὸ, *addit B.*

l. 36. τί γὰ πεισθησόμεν] *B.* τί γαρ, εἰ καὶ πεισθησόμεν *&c.*

l. 39. ἐκ τὸν Θεὸν γνώσ.] *B.* ἐκ τὸν τῦ Θεοῦ γνῶσίν.

l. 42. ὡς μιᾶς ὕσης ϗ τῆς αὐτῆς] *sc.* τῆς ἐμῆς γνώσεως ϗ τῆς ἐκείνε.

l. 43. μόνον] *B.* τῦτο μόνον.

Pag. 883. 9. σημάτων] *Suspecta vox Boisio. quid si* φαντασιῶν, *inquit?*

l. 29. πλείονα. ϗ] *B.* πλείονα. ταύτην ὖν κτώμεθα διώξωμεν, ϗ πάσης ἡμῖν ὕσης *&c.*

l. 32. ἐκρίζεῖτ ὡς] *B.* ἐχ ὕτως ἐκρίζεῖς, ὡς ὕτος.

Pag. 884. 3. ἐγὼ μὲ γὰ] *Hoc est,* vellem equidem, si fieri posset, vt amicorum se societati non penitus subtraherent monachi: sed si id fieri non potest, firma saltem & inuiolata inter eos maneat amicitia.

Hom. 79.

Pag. 885. 11. ἀλλ' ὑδὲ μέμνητο αὐτῆς] *Quodnam erit suppositum huius verbi* μέμνητο; *Saluus non commemi. Interp. rectè quoad sensum,* ne memoriam eius mensuram. *sed de structura quære. fort.* μνημόνευτα αὐτῆς, *sc.* διακόνημα. *Vide notas Boisii.*

l. 16. οἱς τὸ μετὰς.] *B.* οἷς τὸ τὸν Δάνατε ἀυτῦ μετάξασ. *plenius.*

l. 31. ἐστέγνην δίκυπτον] *His verbis præposuimus verba contextus, quæ tamen codices nostri non exhibebant. hoc autem in Chrysostomi exemplaribus sæpè fieri, ex eo, ἀσάφειαν magnam nasci, quæ textu appositò facile tolletur. præmonitum volo eruditum lectorem. erit enim hoc documentum ad plurima Chrysostomi nostri loca corrigenda & illustranda diligenti lectori perutile.*

Pag. 886. 3. πρεύσει] *B.* πτεύσει, *quia* ἡ ἐγγύη *est de rebus futuris.*

Ibid. τὰ δὲ τὰ ϗ] *Fort.* πολ. μὴν. πρὸ δὲ.

l. 8. ἐφορμοῶ] *i.* ἐμφωλεύω, *B.*

l. 14. ϖϱοϕάτητι] *i.* ἐϕ' ϗ κατεπεῖγε μάλιστα, *ut Theoph. interpret. utur.*

l. 18. ὅπω ϖϱεύσειεν] *B. addit,* ὡς δηῖ.

l. 33. ὅτι ὁ ϑεὸς ἐϖεὶ] *sc.* Ἡμᾶς ὁ Σάτανος.

l. 39. τῶτο ἢ ϖω *&c.*] *B.* τῶτον δὴλωτικὸς ἐρυϑρὸν ϔῦ φῆσαι·

Pag. 887. 4. ϖαϱὰ νόμ] *B.* δὲ ϖαϱὰ νόμ.

l. 6. αὖ, ὡς] *B.* αὖ ὅπως, ὡς.

Pag. 888. 2. τέϖτει] *B.* τοῖϖτον.

Pag. 889. 8. μετ' ἐκέϊνον πλωσμῶν] *B. mauult* ὑπ' ἐκείνων πλημμυϱῶν.

Hom. 80.

Pag. 891. 7. εἰ ϗ ὦν] *Quæst. in Iohannem,* εἰ ϗ οἱ αἱϱετικοὶ ὦν.

l. 10. ϗ μόνῳ] *B. legendum ſuſpicatur,* καὶ ὧϱ μόνῳ *bis in eadem linea.*

l. 13. ὑϖϖολὺ] *B* ὦν ὀϖϖολύ.

l. 28. ϑεωϱήμων] *Interp.* ϑεωϱήμονες. *Vide notas Boiſij.*

Pag. 892. 28. μάϖτω] *B. addit* ὑπὸ τότων.

Hom. 81.

Pag. 893. 30. ϑηλάξαι] *deeſt* βάλετω, *aut tale aliquid, quod expleat Interpres.*

l. 33. ὡς εἴϱηται] *ſc.* αὐτὸ. *hoc eſt,* ad verbum, verbatim.

Pag. 894. 1. τὸ ϗδη ὡς ὑπ' ἄλλοτ.] *Vide Boiſium.*

Pag. 894. 2. ϑηλάξω] *B.* ἐϑήλαξα.

l. 20. κατ' αὐθϖωπον *&c.*] *Hunc locum, qui ſine dubio depraua tus eſt, ita reſtituì poſſe putat doctiſſ. Boiſius.* τῶτο ϗ ὃϕὶ ὀϕὶ τῶ ϗοῦ κατ' αὐθϖώπότητα δύναται λέγεϖθαι, ἀλλ' ὑπεδὴ κ]ὶ διὰτητα ἔλαχεν ἰσοπμίαν: *deletis* μὴ ζῆν εἰσιν, *vt ſumptis ex linea ſequente.*

Pag. 895. 14. ἐγκατελιμπόντες] *ſc.* ἀπολάλαεν.

l. 17. τὸ δὲ, τὸ ϗ] *B.* τὰ δὲ, τὰ δή.

Pag. 896. 11. ὑπὸ αὐθϖ] *Vide notas Boiſij.*

l. 15. κατασάλλ] *B.* μετασάλλ. *ſc.* ζῶῆς.

l. 30. ζωοτοκοδωμῶν] *Hoc eſt, inquit B.* ſi ſubinde pauperum ædes & ptochodochia, ac noſocomia cum aliis ingrediamur ad ſubleuandas indigentium neceſſitates.

Hom. 82.

Pag. 897. 22. ϖεϱὶ ἕτεϱον] *Boiſius ſic legendum putat:* ὑπ ϖεϱὶ ἕτεϱον ὁϱῶσιν ὑδὲν, ὑδὲ κινδύνῳ ϖεϱὶ τῶ γνῶ ἐϛὶν αὐτοῖς, ἀλλ'. *Vide ſecundas eius curas.*

l. 27. ἐν τῇ ἀληϑείᾳ *&c.*] *Hunc locum, vt ſibi videtur, luxatum (neq; id immeritò) ita in ordinem redigit doctiſſ. Boiſius:* ἐν τῇ ἀληϑείᾳ, τυτέϛιν, ἀϕ' ὡς ϖοίηϖον δ' τ. τ ϖ. δ. κ. ϗδ. ὁ. δογμάτων· ϖαύλυσον αὐτὸν, δίδαξον τῶν ἀλήϑειαν. τὰ γὰ ὁϱᾶσθ δόγματα ϖϱὸς Θεῶ λεχθήμενα ἀκάλεν τῶν ψυχῶν. καὶ μὲν τῶτο λέγει τὸ ϖνεῦμα ϖοιεῖν. ϖῶς ἴν αὐτὸ ϖϱὸς τῶ ϖῶς αὐτεῖ γνῶ; ἵνα μάϑῃς ϖάλιν τῶν ἰσοπμίαν. εἰ ϗ λόγῳ ϕησὶν ἀμάϱτησθαι, μὴ ϑαυμάσῃς. ὥϛεϱ γὰ ϖᾶν λόγῳ, κ]ὰ ϖᾶϱ ἔϛι διὰ τὸν λόγον, ὃν κελεύει ϖεϱιγνῶναι· ὅτω κ] νῶν τὸ αὐτὸ ϕησι. κ] ὅτι ϖϱὸς δογμάτων ϕησὶ *&c.* *iam & illa verba* κ]ὰ ϗ Παῦλ *&c. vſq; ad* κα]άϕησιν *collocanda putat continuò poſt illa ſuperius poſita,* ὅτω κ] νῶν τὸ αὐτὸ ϕησι.

l. 40. τὸ ϗ, κ]ὰ δὲ, ϖάλιν ἐνταῦθα, ἐχ ὁμοίως δὴ αὐτῷ κ] ϖϱὸ ἀποϛόλων κεῖτω· ϖῶς γὰ; ἀλλ' ὡς ἰω ἐχ ϗκοσῶ.

l. 42. λέγειν] *Addit Boiſius,* κ] διὰ τῦτο ἔϖεϖ. ἀϖίϛευλα αὐτές.

Pag. 898. 2. ἐν τῇ ϖεϱάτῃ] *Boiſius,* ϖῇ ἐν τῷ ϖεϱάτῳ.

l. 3. ϖεϱϕοϱεῖν] *B. addit* ϖεϱϕοϱεῖν ϗ ὅτοι διὰ τὸ.

l. 26. *pro* ὧν *B. legit* ὑμῖν.

Pag. 899. 5. αὐτῖς] *His continuò hæc ſubiungit B. quorum pars ex ſequentibus huc tranſlata,* ὅϖ ὃν ἐ]ήτουν ἀεὶ λέγοντες, ϖοῦ ὑϖάγεις, ὡς μέλλοντες αὐτῷ τελέως αὐϖῇ χϱεωδιδῶναι, τῦτο νῶν ϕλοσοϕεῖ· ϖάτερ γὰ *&c.*

l. 18. ἀκῦνα] *sc.* ἡλιακές.

l. 33. κ] ϖεῖϛ τῦτον τὸν λόγον ἀναϕέϱηϛαῦ] ϖῶ τα] *Hæc verba collocanda putat B. poſt* ἀπαγγέλλει *tum* τὸν λόγον *lin.* 41.

Pag. 900. 12. τὰ ἀ]ράμενον.] *B.* τὸ ἐνταῦθα χεύδῳνα.

Ibid. κατηχούμενοι] *B. addit* ἡμᾶϛ. *& ibidem pro* οἶσιν *mauult* ἀφίσιν.

l. 19. ὀμνύειν] *Boiſius,* ὀμνύεσιν. *hoc eſt,* ὑποκϱίνεσιν.

l. 21. ἀϕάλωσι] *addit B.* τὰ χϱήματα.

l. 35. φϱυτὸν] *Interpres,* φϱύγον.

l. 43. καλὰ ϛεῖσι] *deeſte videtur,* ἀξίως ϔῦ.

Pag. 901. 1. δῦο δυοῖαι δίκλω] *B.* δίκροι εἰσὶ δυοῖαι δίκλω.

Hom. 83.

l. 25. μέσον νυκϖῆ] *Libell. Quæſt in Iohan. per interrogationem,* διὰ τί μέσον νυκϖῆ.

l. 28. κϱίσιν] *Quæſt. in Iohan.* κατάκϱισιν.

l. 34. διενυκτέϱευσεν] *ſc.* Chriſtus.

Ibid. δὲ τῶ ὄϱμεσι] *Interp.* δὲ τὸν κῆπον.

l. 40. τῆς ἀκϱοάσεως] *Quæſt. in Iohan.* ϖῆ ἀκϱοατῶν. *Interpres pro* ἐκκϱέεσθαι *videtur legiſſe* ἐκκϖᾶσθαι.

Pag. 902. 34. ἀμεϖϖάζ ἑαυτὸν, ἀμεϖέων ὑτέϱῳ.

l. 43. τὸν ὑπ' αὐτῷ ὀλδένπα] *Omiſit Interpres. Vide notas Boiſij.*

Pag. 905. 13. ϖαϱέλθωμεν] *Fort.* ϖϱοελθόντα. *neq; enim conuenit huic loco* ϖαϱέλθωμεν.

l. 15. ἐξάγειν ϖϱὸς ἑαυτὸν Πιλάτον] *Aptius fort. huic loco* ἐξάγειν αὐτὸν ϖϱὸς τὸν Πιλάτον.

l. 30. ὀδίλα] *Vide notas Boiſij.*

l. 35. ἀϕίπσι] *Pro* ὑπερίπσιν ἑαυτὸν, *vt videtur.*

l. 39. ἐκεῖνοι] ἀκϱιβὲς *addit B.*

Pag. 906. 9. αὐτῷ] *Addit Boiſius* εἰς τὰ ὑ]ηλότεϱα.

l. 21. ἦλθε;] *B. hunc locum ita ex Theophyl. & coniecturâ propriâ ſanat.* ἦλθε; ϖῶς ἂν νομίσειέ τῦτο, ὃ μὴ ὢν ὁ κόσμ ἴδιος ὑπ' ὤκατο ἂν ὅτω λέγῃ, ὅτε εἰσὶν ἐν τῷ κόσμῳ, κ]ὰδὲ ἐγὼ ὑκ εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ τότε, ὁ δὲ τῷ τῦτο λέγει, ἀλλὰ ϖᾶϛ γνώμης ϗ τῆς ϖϱο... ...του κ] τῶν βλασφημιῶν ὑκ ἐϛὶ δὲν

ἐν πνεύματι &c.

Pag. 907. 8. ἐκεῖνον] *Interp. videtur legisse* ἐκείνων.

Hom. 84.

Pag. 908. 21. ταῦτα ποιεῖ] *Lib. Quæst. in Iohan.* Τὸ ποιεῖ.

l. 24. δίκαιον] *B.* ἔθελε. *Quæst. in Iohan.* ἐδει.

l. 909. 2. ἡμῖν ἐστιν] *Plenius B.* ἡ ῥῆσις αὕτη βασανίζει χλευασίας κατὰ Ἰουδαίων πρ.

l. 13. φησι, *pro* φασι, *sexcentæ apud Chrysostomum, librariorum an auctoris negligentiâ?*

Pag. 910. 13. παρέδωκαν] Ρωμαίοις *addit Theoph.*

l. 21. αἱρεῖ) *i.* κατασκευάζει γίνεται.

l. 31. *Totam sententiam.* διὰ ᾧ τοῦτο, φησί, *ad* ἐξίεσαν *lin. seq. Boisius post* ζηλώσωμεν *lin.* 36. *ponit. atqui ita erunt omnia magis perspicua.*

l. 32. ἧλθ' λοιδορῶν] *B.* τὴν λοιδορίαν ὁρῶν.

l. 42. διακωλύουσι] *B. fort.* διακωλύωμεν. *i.* χαίρων, ἡδόμενος, γελῶν.

Pag. 911. 2. ἔχει] *i.* μέλλει.

l. 5. ἀ πελλαπέλοντων] *B.* ὡσπερ ἀπελλαπέλοντων τῆς ἀπιστίας, καί.

l. 16. ᾗ βασκανίᾳ] *sc.* ὑρίσκομεν.

Hom. 85.

Pag. 912. 4. τὸν νόμον] *B. sic:* μᾶ ταῦτα τὸν νόμον &c.

l. 13. αὐτὸν] *B.* addit αὐτοῖς.

l. 26. κρίνει] *B.* ἔδει γαρ' κρίνει.

l. 28. ἐπίστευσε] *B.* ἀνέθηκαν. *quid si* ἐπίστευσαν ?

l. 34. ἐξέδωκεν] *sc.* τῷ Πιλάτῳ.

l. 39. οὐ γὰρ μικρὰν ἔλεγεν] *Neq. enim ad Indeos tantum, sed etiam apud gentes regnum eius extendebatur.*

l. 42. ᾗ γὰρ ᾗ] *B.* ᾗ γὰρ διὰ τῶν κρί.

Pag. 913. 18. ἴσῃ τοιῶσι] *Quæst. in Iohann.* ἴσῃ ἃ τοιῶσι, *quod fortasse verum est.*

l. 40. τῶν πανδοποιῶν] *B.* ἐπὶ τῶν πανδοποιῶν.

l. 44. ἔχῃ διαιρεῖ] *B.* ἔχῃ ἡ ζωὴ διαιρεῖ, *vel* ἔχῃ τις διαιρεῖ.

Pag. 914. 10. ἑτέρα εἰσάκις] *fort.* ἑτέρας εἰσάκις ἐσόμεθα.

l. 11. ἐναστημιώσεις] *vide notas Boisy.*

l. 29. τὸ ἐκπνεῖσθαι] *sc. solet contingere.*

Pag. 915. 7. ἀδρανεστέροις] *B.* ἀσθενεστέροις.

l. 29. ἀκόλουθος πῆ] *Sequentia (expuncta voce* ὑποπόμενον, *quia hæc peculiarem habet significationem paulo post, & translatis in alium locum, ᾗ ὅτι τοῦτο πρόῤῥηθι ὁ μακάριος) sic legit doctiss. Boisius, partim ex Theophylacto & Quæstionibus in Iohannem, partim ex coniectura. εἰ γὰρ διὰ τὸν φόβον λέγει τις τῶν Ἰουδαίων, ᾗ ὅτι τοῦτο τῇ αὐτῷ κατὰ χάτο φόβῳ. ᾗ γὰρ ᾗ ὅτι ἴδ, φησι, κακρυμμένος διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ᾗ ὅτι τοῦτο πρόῤῥηθι ὁ μακάριος. ὡς αὖ ὄν ὑπάρχει τις οἰκεῖν, ὃ τι τῷ σφόδρα αὐτῷ καταφορεῖν τοῦτο ἐπιόησεν. ἴδ γὰρ καὶ αὐτὸς αὐτῷ ἀνθρώπος ' ἀλλ' ὅμως σφάλλεται.*

l. 34. δῦ] *sc.* Ioseph, *quod expressit Interpres.*

Pag. 916. 20. διακυβερνήσους] *Boisius mauult* διαγωνίσασθαι, *vel* διὰ πυκνὸς ἐρέυσους, *vel potius,* ἐρέυνησάσης.

Pag. 917. 10. λειπὰ] *Quid sibi sententia inquit B.*

l. 14. *B. hunc locum sic legit:* σφόδρα μὴ ὡσ' ὡς εἰ. ὅτων τὸν ἀεὶ αἰνιττόμενος λόγον ταῦτα ἐλάλει.

l. 15. *B.* τὸν ἀεὶ τοιοῦτον ὕπω πιθανότης.

l. 25. πιδίνα] *B.* ἐκπιδίνα.

l. 31. πιεῖν] *sc.* καλὸν. ἐλλιψις, *qualis est.* 1. Tim. 4. 3. *B.*

Pag. 918. 19. *B. sic* ἱματίων, ὥστε μᾶ ἧδ' πώλων ᾗ καθεξῆς μον ἀφ. τ. Χ.

l. 20. ἀσφαλείας] *B.* ἀσφαλείας χάειν.

Hom. 86.

l. 39. τῷ τόφῳ] addit *B.* ταειαμῶν.

l. 41. *B.* ἡ φύσις αὐτῶν ἐνθυμᾶται εἰς ὅλιτον. ᾗ τόφ.

Pag. 919. 10. σεσιζεδ'ασι] *B.* σεσιβαζ'ασι.

l. 19. θέσιν] *B.* μετάθεσιν.

l. 23. φασὶν ὁ Χειστὸς] *Quæst. in Iohan :* φασὶν τὸν Χειστὸν.

l. 26. ὥστε αὐτοὺς μὲν ἐκ πρώτης ἐκπλῆξαι τῆς ὄψεως] *Hæc verba collocanda putat B. post* τῷ ῥήματι *in eadem linea. & ita quidem melius fluet sententia.*

l. 36. σεσιδόσιν αὐτῇ τῦτο] *Theophyl.* ἐνίδοσιν αὐτῇ τὰ γεγόνοτα ἑαυτῇ.

Pag. 920. 1. λέγοιεν] *Videtur deesse* πνες.

l. 2. ἐνταῦθα ἠφύλα] Etiam hîc similiter possent dicere.

l. 11. ᾗ τῆ μᾶ πολλῆς ἀπῆ διαίας] *Mendosum sine dubio, & sententia huius loci ex diametro repugnans. quid si pro* διαίας *legamus* παῤῥησίας, *aut tale aliquid? Interpres, pro* ᾗ τῆ, *legisse videtur* ᾗ πνεῦμᾶ, *B.* ᾗ διαίνη.

l. 26. δίκαιον τὸ ἐνωλαγιλθόν] *sc. addendo,* ἀναβαίνω.

l. 39. μᾶ πολλοῦ τῦ διαμαρτῶ] *Post hæc verba B. sequentia distorta sic divigue, ingeniose, ut omnia, & fortassis vere.* πολλὰ γὰ ἡ ἐκκλησία. ὑδὲ γὰ τῶ δύναν ἐνισταξεν, ἀλλ' ἐδρῖον ἔχη μέσος. ᾗ τί δήποτε ἑαυτοῦ ἠρώτας; ἔτι τότε ἐπὶς ὡ αὐτοὺ ᾗ ὀφειλῆς. ἠμέρας ᾗ ὦν ἐπίσω. αὐξάμεν γὰ ὅτι συλλογίζεται πάντα ὁμῶ. ἀλλὰ τὸ διανμασὸν ἔστο, πῶς εαύτομαι αὐτὸν ὦν ἐνθύμοτον. ᾗ γὰ κακοσομβὸν εἰσπλῆξι ᾗ δυρῶν, ᾗ ἐδρῖον. μάλιστα δ' ᾗ ᾗ γαιὰ σεγκλεῖσαι πολλὰ τῶ πάση ἐρχάσατο ἄλλως ᾗ, ᾗ σφαλῶ ᾗ ἥμεσον τῶ ὅλῳ αὐτοῖς ἐπίδηξε. ᾗ γὰ ἐπίδηξε τῶ πάντεσθ' ᾗ τοῦ χῆσος. ἅμα ᾗ ᾗ.

Pag. 921. 17. *Sic hunc locum in ordinem redigit B.* ᾗ κατὰ τὸ πᾶν πάντα, ὑδαμῶς λοιπὸν ἔχετο ἀνοσίων. ὥστε φασὶ κρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἐπὶ τῶ, καὶ τὰ πάμπαν ὑμᾶς. ἐνταῦθα ἐρωτᾷ αὐτὸν ὁ Ἰωάννης ἀπὸ τῆ ᾗ ἡμῶν γνῶναι, ὅτι τε τῆς ἀξίας αὐτῆ τῶ πάμπαντος, ᾗ διάνοια πολύ.

l. 26. ᾗ διὰ] *fort.* ᾗ ἡμῶν. *vel, ut Boisio placet,* οἱ ἡμῶν.

l. 29. αὐτοὺ] τῶ πνεύματος *addit B. Interpres videtur legisse,* οἱ μὴ αὐτοὺ σεχτεσεγν σεγκεκτικὰς ἀπ. *nisi prius eos præparâsset.*

l. 34. ἐνέργειαν] *B. addit* ταύτῃ.

Hom. 87.

Pag. 924. 31. ἧδ μαθητῆ] *i. ut opinor,* fidelium : *non* ἧδ διδάσκ.

l. 34. *pro* χαειζόμενος *B. exhibet. Quæst. in Iohan. recte legit* πεπόντος χαειζόμενα *vel* χαειζόμενα *sine* πεπόντος.

l. 38. μᾶλλον τοῦ βάρους] *Hoc est, quando ascendebat in cælos.*

Pag. 927. 13. ἔχει] *sc.* ὁ εἰς ἐξανὸν φέρουσα ὁδός.

Hom. 88.

l. 44. ἐξελικμώσης] *Quæst. in Iohan. fortasse rectius.* ἐξηλικμώσης.

Pag. 928. 10. ἐπεσήχθη] *Addit Bois.* ἢ εἶπεν ἐν ἑαυτῷ.

l. 43. ὃ τῷ θρόνῳ ἀλλὰ] *Vel omnino non legendi, vt fecit Interp. vel post θρόνῳ addendum ἐκείνῳ.*

Pag. 930. 28. τῆς ἡδικηκόσι λοιπὸν· μᾶλλον ἢ τῆς μὴ ἠδικηκόσι] *Pro his omnibus legit Boisius,* μᾶλλον ἢ τῆς μὴ ἠδικηκόσι.

l. 40. πλὴν χρίεσθαι] πλὴν ῥύμῃ *mauult Boisius, aut* πλὴν φοβεῖν, *Interpres* ἔρωτα.

Pag. 931. 2. διδόασιν] *Addit Interpres* (ὥσπερ δεῖται ἡ παρουσία)

l. 5. ἀναπτύσσωμεν] *B. deesse putat τὰ ῥήματα, vel pro* ἀναπτύσσωμεν *legendum* ἀναπτύσσεται, *quam lectionem secutus videtur Interpres.*

IOHANNIS BOISII

IN POSTERIORES CHRYSOSTOMI IN IOHANNEM HOMILIAS

tetrastichon.

Ἔνθα ἀλώσητος θεῖος Χρυσόστομός ἐστιν,
Ὡς χρυσὸς σιγᾷ, ἔστι τις ὃς λέγει.
Ἔνθα δὲ μὴ λωβήσατο τὴν χρόνος, τί τ' ἄλλο,
Οὐ λοιπὸν χρυσόν γ', ἀλλὰ μόλιβδον ὁρᾷ.

PRæter hos Iohannis nostri Cómentarios in Matth. & Iohan. feruntur & alia sub eius nomine, partim Latinè tantùm, partim Græcè. Et Latinè quidem opus imperfectum in Matthæum, cuius nullum vsquam in Græcis codicibus vestigium, etiamsi omneis omnium Bibliothecas diligentissimè scruteris: opus sine dubio ab aliquo ex Latinis Patribus confectum, nec minùs erudito, nec minùs fortasse antiquo nostro Iohanne. Nam de suspectis dogmatibus toti passim operi inspersis assentior doctissimo & sagacissimo veterum scriptorum censori Sixto Senensi, assumenta esse ea hæreticorum, non ab eodem fonte, quo cætera illa præclara & lectu dignissima profecta. Idem sentio de cæteris omnibus in Matthæum, Marcum, Lucam & Iohannem homilijs, quæ in editionibus extant Latinis, neq; Græcè reperiuntur, nisi quòd earum mágnam partem dormientium esse putem Monachorum somnia, non sobriorum & doctorum (vt opus illud imperfectum) vigilias. Atq; hactenus de ijs, quæ non nisi Latinè reperiuntur. Præter hæc autem in Bibliothecis passim reperiri scio, & quidem in manibus habeo in Euangelia tria opuscula Græcè Chrysostomo inscripta. Primus est libellus Quæstionum in Matthæum, cuius initium, Διὰ τί λέγει Εὐαγγέλιον, εὐαγγέλιον ἢ περῶσα εἴκλος λέγει ὅτι κολάσεως αἰ ἄφεσιν, καὶ ἁμαρτημάτων λύσιν, καὶ δικαιοσύνην, καὶ ἁγιασμὸν, καὶ ἀπολύτρωσιν, καὶ υἱοθεσίαν, καὶ κληρονομίαν τ' ἐρχομένων πᾶσαν εὐαγγελίζεται &c. Quem vertit Latinè vulgauitq; Veneetijs Anno 1554. Christophorus Serrarigus. Secundus est libellus, breuem continens enarrationem in Lucam, cuius initium, Ἰσέον ὅτι πολλοὶ μὲ ἄλλως εὐαγγελισταὶ ἐξαυτῆς ἀρχομένης ἔδειν ἐδεῖν ἦλθ τοῦ γεγράφθαι· τὴν γ μακρὸν ἀνεχὴ ἀ, ἀναγκαίοις ἐπιβάλλοντα &c. Tertius est libellus Quæstionum in Iohannem, in Notis mihi sæpe citatus, cuius initium, Τὴν δ ἕνεκα πάντα πᾶσα ἀδιαφόρων ἐστὶ εὐαγγελιστὴς, ἀλλὰ τῆς ἀϊδίου γνώσεως ἐυδίκως ἀκούεται ἢ ἐπισθ οἱ ἄλλοι εὐαγγελισταὶ &c. Horum secundum, qui in Lucam est, tribuunt Codices Florentini & Parisienses D. Tito Bostrorum Episcopo: Primum, qui est in Matthæum, coniectura Serratigi eidem Tito: Tertium, in Iohannem ex eadem officina prodijsse non est dubium. Cuiuscuius sunt, Chrysostomi certè non sunt, quanquam ex eius operibus magnam partem pæne ad verbum collecti, cum & Isidorum Peluſiotam citent, & Cyrillum Alexandrinum, atq; adeo Chrysostomum ipsum. Atq; hæc quidem, cùm & ex Bibliotheca Collegij Corporis Christi Oxonij, & ab amicis quibusdam Augustæ & Ingolstadij Græcè ad manum supperetrent exemplaria, vt apertè νοθεύμενα, edenda non putaui. In Marcum quoq; quædam se habuisse, mihi non vita, in suis ad me literis perscripsit doctiss. Fronto Ducæus, nihilo, vti credo, istis meliora. Quin & nos nuper adeo ex Oriente operâ Samuelis Sladi πρὸ μακεδόνος, tractatum accepimus bene longum in Marcum, in quo nominatim citatur Origenes, & Ἰωάννης τῆς βασιλέως ὁδηγητρίας, hoc est Chrysostomus ipse, eiusdem,

dem, vt apparet, cum superioribus monetæ. Quare non est, opinor, cur quicquam hisce, quæ nos afferimus, in Euangelia eruditus lector speret amplius.

IOHANNIS BOISII

ΔΕΥΤΕΡΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΕΣ

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI in Iohannem.

Hom. 1.

Pag. 556. *lin.* 7. ἠλειμμένων χρυσῷ] *Ita fort. lamina aurea obducta.* χρίω enim & ἀλείφω, *lamis posse videntur, αὐτὸ τοῦτο ἀνεπαλύξω ἐλάμασι, laminis obduco. Videndum porrò, an non legi debeat,* ἠλαπωμένων, *ab* ἐλαπίω.

Pag. 558. 21. ἰαματῆς] *Rectius,* ἰαμάτων.

Hom. 2.

Pag. 561. 3. κινήσας ἐδιδυμεία] *Certè imperfecta est sententia, atq; ideò hæc, aut similia addenda crediderim:* ὥστε ἐθαυμάζετο. *Potest etiam participium in verbum mutari,* κινήσας nimirum, *vel* ἐπιδείξας *in* ἐκίνησεν, *vel* ἐπιδείκνυσιν.

Pag. 565. 11. ὑδὲν ἧττον] *Ita capio hæc verba, ac sic scribentur:* πανὺ τῷ μᾶλλον δεῖ σφυλακτικῶν ἐν ἀπορωτέρῳ λόγων. τὸ, ὑδὲν ἧττον, *enim sic affirmat, vt simul includat etiam negationem.*

Hom. 3.

l. 43. *& 44. De verborum ordine tibi assentior. Cæterùm sententiæ initio, vide an non rectiùs dicatur,* ἁπαλῆ γὰρ ὕσῃ, *pro* ἁπαλὴ γὰρ ὖσα. *Præterea quod ad verborum ordinem attinet, non est opus vt mutetur quicquam, si modo faciamus posteriora prioribus adiungi per appositionem:* καθάπερ πνὲς σφεγγόμενοι, τῆς ἐκροάσεως, ἐν καιρῷ, τῇ διανοίᾳ τῇ τόπων ἐντυγχάνῃς. *Vide similem appositionem infrà, pag.* 883. *lin.* 10.

Hom. 5.

Pag. 581. 24. ἀλλ' ἐκείνων χωρεῖς] *Totum locum sic legendum censeo:* Καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει. τὸ φῶς λέγει, τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ὥσπερ σκοτίαν γὰρ τὸν διάπαντον γὰρ τῶν πολέμων φησί. τὸ δὲ γὰρ τοῦτο τὸ αἰδηπὸν ὄκ ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει, ἀλλ' ἐκείνη χωρεῖς ἡ σκοτία· τὸ δὲ κήρυγμα, *&c. Hic nonnihil mihi adiumenti attulit Theophylactus, apud quem sic legitur:* τὸ φῶς, ἤγουν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἐν τῇ σκοτίᾳ, τυτέστιν, ἐν τῷ διαπάτῳ γὰρ τῇ πλάνῃ φαίνει.

Hom. 6.

Pag. 583. 23. ἰχθῦσι *&c.*] *Perspicuum est delendam esse particulam* ὄκ *ante* ὅτι. *Vide Iohan.* 5. *v.* 34. *Ordo:* πάλιν ἐρεῖ γὰρ αὐτὸν, ἀ σὲ τοῦ Ἰουδαίους ὅτι· ὅτι ἐγὼ σὲ ἀνθρώπου παρὰ μαρτυρίαν ὁ λαμβάνω. *Sic lin.* 27. εἰπὼν ὅτι σὲ ἀνθρώπου παρὰ μαρτυρίαν ὁ λαμβάνω, *& lin.* 30. ναὶ γὰρ λόγων, σὲ ἀνθρώπου, *&c.*

Hom. 10.

Pag. 593. 21. *Vt locus sit meæ additioni, subdistingui debet post* ἐυδοκήσας ἐν), *non autem* πλείως interpungi. *Deus neminem trahit inuitum. Quare? Quia vult nos claros esse, & sponte nostrâ bene agere.*

Pag. 595. 13. *lego,* πάντα τὰ ῥήματα λόγων· ἅπερ ἐν ἑλαβεῖν *&c. sine* ὅτων.

Hom. 12.

Pag. 602. 11. κὴ τύπων] *Post* τύπων *deesse arbitror,* μυτίγων, *aut consimile verbum aliquod.*

Hom. 14.

Pag. 608. 39. *Hæc verba:* ἐκεῖθεν πάντα λαβὼν, *redundare videntur.*

Hom. 16.

Pag. 616. 25. ἐξίπτα] *Fortasse ab* ἐξίημι. *Malim*

lim tamen ἕξιν ab ἐξεῖναι.

Hom. 17.

Pag. 624. 29. *Συνείρυσιν*] *i. concinnant*: Μακρὸς συνείρει ὑπαίνος, *est continuâ & perpetuâ oratione laudare*: *multis laudare*: *prolixè laudare.*

Pag. 625. 7. *Ἵνα διαῤῥήσω*] *Non desunt exempla huius syntaxeos apud Chrysost. & alios, idq; facile possem ostendere, si per otium liceret.*

Hom. 20.

Pag. 636. 29. Εἰ δ κλῶν τις μὴ ὑπακούει] *Lego*: Εἰ δ χαίρων τις μὴ ὑπακούει. *hoc est*, Si vero quis gaudens (*i. gaudentis faciem habens*) non sit paratus qui hospiti morem gerat. &c. *Aliter*: Εἰ δ' αὖτῷ τις [*i. τῷ ἀδεξιουμένῳ*] μὴ ὑπακούοι. *Posteriorem emendationem priori profero.*

Hom. 31.

Pag. 678. 22. πλεῖς τι ἔλε πολλάς, καὶ ἐπίδητο τῷ Ηλᾷ] *Comparanda sunt hæc verba cum* 4. *Reg.* 15. *v.* 29. *&* 30. *vt illa quæ mox sequuntur lin.* 23. *cum* 4. *Reg.* 17. *v.* 3. *&c. Porrò aptiùs conuenirent huic loco cum historiæ veritate, si particula* τε *post* πόλεις *lin.* 22. *deleretur. Vel igitur, τὸ τε, delendum, vel addendum ex historiâ, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς εἰς Λασυέως. Post* τε *enim sequi debet καὶ, ad sensum perficiendum: aliquin claudicabit oratio. Tum addo*: καὶ ἐπίδητο τῷ Φακαὲ Ωσηὲ υἱὸς Ηλᾶ *&c. Dico autem, τῷ Φακαὲ, potiùs quam αὐτῷ, ambiguitatis vitandæ causâ, & vt certò constet, etiam ex huius loci lectione, Oseam non conspirâsse aduersus Tiglath-Pileserum, sed aduersus Pekahum regem Israelis. Integra lectio sic est*: Καὶ βασιλεύσατ' Φακαὲ, υἱὸς Ῥομελὶ Ὀσηλὶ Φακαὲ, πόλεις τε ἕλε πολλὰς, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτοὺς [*sc. ciuitatum incolas*] εἰς Λασυέλυς. Καὶ ἐπίδητο τῷ Φακαὲ Ωσηὲ υἱὸς Ηλᾶ, καὶ ἀπέκλιν αὐτὸν, τῷ βασιλέως Ἄλαβαν. Επὶ τοῦτον, *&c. Hoc modo nulla, vel minima erit inter Chrysostomi narrationem & historiæ ipsius veritatem discrepantia.*

Hom. 32.

Pag. 683. 3. *post* διανοίας *deesse videtur*, χρησιμεύουσι. *l.* 6. συγχεόμενα] *sc.* ἡ χάσεις, *vel* ἡ τῶ πράγματ' χάσεις.

Hom. 33.

Pag. 687. 27. ὑπὸ τῆς διανοίας] *De interpretatione huius vocabuli non multum referri, quomodo de sensu constet, quem satis perspicuum esse puto.*

Hom. 36.

Pag. 700. 38. *Ὑφάν*] *Suspectum est mihi hoc verbum, nec absimile veri est e proxima pag. per incogitantiam librarij huc immigrâsse. Sæpe enim accidit, vt qui ex codicibus aliquid describunt, quæ vni paginæ debentur, in alteram conferant, maximè vbi lineæ vtriusq; paginæ vicinæ sunt aut conterminæ, mutuóq; se respiciunt. Locus autem proximus pag. quem intelligo, habetur lin.* 33. *Non est autem magna distantia inter lin.* 38. *huius pag. & lin.* 33. *sequentis. Quid ergo reponis? inquis: certè χαρτηρεῖν, aut tale quid.*

Hom. 44.

Pag. 736. 31. *κατεσχαζόμην*] *In malam partem sumitur hæc vox aliquoties apud Chrysostomum, ac propterea nihil muto.*

Hom. 49.

Pag. 760. 17. καὶ περιεπαπειλούμενος αὐτῷ] *Fort.* καὶ περιεπαπείλων μᾶλλον αὐτόν.

Hom. 51.

Pag. 769. 30. *lego*, ἀλλὰ τὸν θυμὸν ἐμφαίνουσι μόνον καὶ μὴ φανιῦς, *&c. Nam nisi addatur aliquid, verbum contraria significationis melius huic loco conueniret.*

l. 33. *Χαλλύναι εἶχον*] *i. ἐμελλον. Locus notandus propter hanc verbi χω significationem, vt quæ non passim, nec vbique occurrat.*

Pag. 772. 39. *&* 40. ἕσυπτα πάντως] *Fort.* ὠφελιζόμενοι πάντως, *&c. vel*, βελτίνς ἔσυπτ' πάντως.

Hom. 55.

Pag. 782. 9. τῦπ] *sc.* ὅτι αὐλήσεται ὅτι ἐλν δύναται αὐτῷ ποιῆσαι. *Sic enim rectiùs mihi constituti videtur antecedens, quàm per τὸ μὴ ἀπορθωθῆναι, quod essi prius posuerim, nunc tamen tollo.*

Pag. 783. 19. *&* 20. *Lego*: ἐχθὲ χαρεὶς ἵνα ἴδῃ τὸν ἡμέτερον αὐτῶ. καὶ φιλοσοφήσων τοῦτο δείκνυσιν, *&c.* εὐθὺ μὲν οὖν ὅτι αὐκέτι ὡς δεῖ ἐυφραινόμενος ἡμεμψίμην, καὶ ὡς μείζονος ἕσυσ ἰδίων ἐπιθυμίων. *vel*, εὔθυλον ὅτι αὐτῷ δεῖ ἐυφραίνεσθαι ἡμεμψίμην καὶ ὡς μείζονος ἰδίων ἠκουσάμενος. *Priorilla huius loci emendatio, quam notis tuis inseruisti, mihi non satisfacit, & fortasse posterior ista non satisfaciet tibi, vt quæ audacior aliquanto sit, & à vulgatâ lectione nimium recedat. Cæterùm nisi addatur aliquid, ὁ χαρεὶς verbo idoneo, quicum cohæreat, destituetur.*

Hom. 56.

Pag. 787. 41. ὅ, τι, *pro* ὅτι, *nunc non placet. Igitur malim addi*, τὸν διαβεβριθὸν βίον, τῷ ὅτι, *retento. Possumus etiam legere* τὸ *pro* ὅτι, *sine additione.*

Pag. 788. 32. περιοίσω] *Id est*, falsis limitibus circumscribere. *hoc est*, falsò & perperam negare ædes tantum spatij occupare debuisse: limites ædium perperam litigandi studio designare, &c. *Legendum fort.* περιοίσω, *i.* statuere illi fines & limites. *Vbi enim ædificia contigua sunt, vt in oppidis frequentioribus & vrbibus, sæpe nascuntur lites inter vicinos de finibus & limitibus ædium, quos si qui excesserint vel ædes nimium*

ùm laxa faciendo, vel nimium altas, à vicinis in ius vocari solet, atq; ita sæpenumerò acriter oppugnari, vt iudicis damnati sententiâ, quæ paulo antè magnis sumptibus ædificârunt, diruere ac demoliri cogantur.

Hom. 57.

Pag. 794. 33. αὐτοῦ] *Lego*, ἵνα σαφὴς αὐτοῦ ὄντως πιστωσῶν ἐχωμεν, τῷ &c. σαφὴς *in hoc sensu* Ꝑ *Nysseno frequens est epitheti*ũ, atq; igitur non aliò quam ad λόγως *hoc loco* τὸ σαφὴς *retulerim*. *Præterea quid si tota periodus sic legatur?* ἀνεφαρμόστως, καὶ κακῶς πῆ καὶ κακῶς δηλοῦσαν ἀσφαλῶς συγκειμένην [*Marginalem enim lectionem præferendam puto, nisi quis malit in contextu legere* : ἀσαφῶς κειμένην] πάντων σαφεστάτων, νυνὶ δὲ ὧδε, νυνὶ δὲ ἐκεῖ σκεπτόμενον· ὅπου καὶ ἔστι δεῖ τοῦ σκοποῦντος ἔργον τὰς λόγους πάλιν, ἵνα σαφὴς αὐτοῦ ὄντως πιστωσῶν ἰσχυρὸς τῷ σωτῆρι ἥρωσιν &c. σαφὴς, *i.* ἀδιαστάτος.

Hom. 59.

Pag. 803. 1. δεῖ τοῦ ἧκε ἄλλον] *Nihil muto. Est enim sensus obvius & perspicuus.* si quis pauper sit, & veniat &c. *hoc est*, si quis ita sit pauper, vt etiam sit mendicus, & ad aliorum fores petendæ eleemosynæ causâ ventitet, ab hoc ne obolum quidem vnum accipere Dominus noster Iesus Christus dedignatur.

l. 3. νυνὶ ἑκκιόντων] *Interpres legisse videtur* : ἧκε ὧδε, *vel* ἧκε νυνὶ ὧδε ἐκκιόντων.

Hom. 60.

Pag. 808. 7. ἧκε λεμωκῆκε] *Vel legit Interpres*, τῷ λεμωπείῳ, *vt dixi*, *vel per metonymiam*, *contentum pro continente accepit*, λεμώσας αὐτὸ τῷ λεμωπείῳ.

Hom. 61.

Pag. 813. 23. πῶς ὑπὸ ἧκε σωμάτων ὑπόδειξιν] *Verba memoriæ vsitatissimè construuntur cum genit. sed nonnusquam etiam cum accusativo, vt docent Grammatici, ac proinde defendi potest hæc syntaxis, tametsi probabile sit Chrysostomum in eadem clausulâ syntaxin non variâsse.*

Pag. 814. 17. πῶς Περσὶς] ἡ Περσὶς *est nomen piæ mulieris, & Apostolo Paulo perdilectæ fœminæ, cuius mentio fit, Rom. cap.* 16. *v.* 12. ἀσπάσασθε Περσίδα, πῶς ἀγαπητῶ, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν Κυρίῳ. *Ibidem etiam fit mentio Priscillæ, v.* 3. *& Mariæ, v.* 6.

Hom. 64.

Pag. 825. 34. καὶ τὸ σάρκα δεικνύδαι] *Obscura erit emendatio mea huius loci, nisi addantur & hæc è præcedentibus* : μᾶλλον γὰρ τὸ ἐνάγειν ἡμᾶς εἰς ταπεινοφροσύνην ἀπὸ ἑαυτοὺς, οἷς τὸ καὶ σάρκα αὐτὸν ἀληθῶς δεκεῖδαι πεπεῖσον, &c.

Hom. 65.

Pag. 830. 35. καὶ Ἰώσηπ& ἡ, &c. *Fortassis referenda hæc ad locum illum Iosephi* ἀλλόσ. *lib.* 6. *c.* 31. *vbi inter ostenta Hierosolymitanum excidium præcedentia narrat Sacerdotes serò in templo versantes strepitum audiuisse, vocemq;, μεταβαίνωμεν ἐντεῦθεν. Nam hoc, quod sequitur*, καταλιπεῖν αὐτὸν, *non obscurè spectat.*

l. 38. καὶ κακόσαρ] *Vel lego*: καὶ τότε πῶς χρέων κακόσαρ, *vel*, καὶ τότε τὸ πνεῦμα κακόσαρ. *Præcedit enim lin.* 32. πλὴν ἀλλὰ καὶ ὅταν παρῇ ὑπὸ τὸ πνεῦμα.

Hom. 67.

Pag. 838. 40. *Lego paulo aliter in hunc modum*: ὃ λέγω γὰρ· ἀπάλλαξόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης· ἀλλὰ τί εἶπω ; Πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης, ἡ τοῦτο μόνον, ἀλλὰ τί ; Πάτερ, δόξασόν σου τὸ ὄνομα. κρίνει τῆς παρρησίας, φησὶ, τὸν αὐχενοῦντα λέγειν (ἐπολὺ τὸ ἀνθρώπινον ἐμπέπυσται καὶ πῶς φύσει μὴ βαλομένῳ ἀποθανεῖν, ἀλλὰ τῆς παρούσης αὐχενομένῳ ζωῆς) ὅμως τὸ ἐναντίον λέγω· δόξασόν σου τὸ ὄνομα· τοῦτο, ἀγαγε λοιπὸν δεῖ τὸν σωτῆρ. Λέγει τοίνυν τί εἶπω ; πάτερ, σῶσόν με, φυσικὸς ὤν, οἱ καὶ χρεὼς ἀμφότερα, ἵμως οὐκ ἔχω, &c. *vel*, ὅπ οὐκ ἔχω, *sine* οἱ καὶ χρεὼς ἀμφότερα.

Hom. 76.

Pag. 872. 2. ἀφίεδαι] *i.* relinqui, deseri. τὸ δὲ ἀφίεδαι καὶ ἀφίεδαι, ἧκε κλημα τὸν δεῖ. *i.* tolli, & deseri, siue relinqui sine auxilio est palmitum. *Hoc est, si palmites steriles sint, fructumq; non ferant, si tollantur & auellantur à radice, nec cum radice quicquam commune habeant, ipsorum est culpa, non radicis. Nam radix manet.*

Hom. 77.

Pag. 875. 15. ὑπάγητε] *Fortasse* ὑπάγω *talem habet vsum apud Græcos, qualem subiycio apud Latinos. Nondum tamen suppetunt mihi huius vsus & significationis exempla aliqua.*

Hom. 78.

Pag. 882. 39. σχεδὸν τὸν Θεὸν χρῶσιν] *Quid si sic?* ἀπιχαριζόμενοι καὶ φιλοτιμούμενοι τῷ Θεῷ χρῶσιν, &c.

Pag. 883. 9. σωμάτων] *Fort.* σωμάτων, *vel* ἰδιωμάτων.

l. 10. τὸ ἀπορῶν συνεπιζήτει μέρ&. τὸ ἐλαττον. &c.] *Similis planè est appositio supra, p.* 565. *l.* 43. *et* 44.

Hom. 79.

Pag. 885. 11. *pro* ὑποχωρησῶμεν *malim*, ἀναχωρησῶμεν. ἀποχίνεδαι enim est denasci, mori, desinere esse. 1. Pet. 2. 24. ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀποχόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν : *vt peccatis mortui iustitiæ viueremus. Theophylakt. in Luc.* 15. *pag.* 309. ὁ μὴν ἡ ἡδονὴ, ἀλλ' ἅμα γίνεται, καὶ ἀποχίνεται.

Pag. 885.

Pag. 885. 11. *post* ἀλλὰ *in fine lineæ, addo,* ἴσῃ. *Suppositum verbi* μέμνηται, *est* ἡ μήτηρ, *lin.* 9. *Resumit enim priorem similitudinem. Nam* παράδειγματα *sunt omnia, ab* αἰνίττεται, *lin.* 10. *ad* παροιμίαν, *lin.* 11. *Præterea, post* χαρᾷ, *lin.* 12. *ponenda est vel plena, vel media distinctio.*

Hom. 80.

Pag. 891. 28. Φεύμενοι] *Hiatus est, quem sic explere conor:* ὥσπερ γὰρ αὐτὸς εἶπεν [*sc. Ioh.* 8. *v.* 26.] ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον, οὐχ ὡς χρείαν ἔχων τῶ ἀκοῦσαι ἢ μαθεῖν, ἀλλὰ τὴν ὁμοίωσιν αὐτοῦ τῷ σοφῷ τὴν πατέρα ἐμφαίνων (Εἰ γὰρ δὴ φεύμενον ἀκοῦσαι ἢ μαθεῖν, πολὺ ταῦτα τῆς λέξεως ἀπωτέρω ἐστὶν) ὅτου κἀγὼ ταῦτα φημὶ, ὁ ἐδιδαχέναι, δικαίως ὅτι οὐκ ἀτίμους ἔχει, ἀλλὰ τὸ πατρικὸν διάλημμα κατέχει. ὅτι γὰρ ἐξ εἰκαίας &c. *Puto me non longe a scopo aberrare.*

Hom. 81.

Pag. 894. 1. τὸ γὰρ ἴδιον, ὡς ὑπ' ἀλλοτρίῳ τὰ πολλὰ πέπονθεν] *Hæc verba olent glossam. Videtur enim aliquis annotâsse ad ora libri,* τὸ ἴδιον, *apud Chrysost. idem sæpe valere quod* ἀλλότριον. τὸ ἴδιον *enim, &* τὸ ἀλλότριον, *mutato respectu, de eadem re dici possunt. Nam quod mihi est ἴδιον, alteri est ἀλλότριον, & vice versâ.*

lin. 20. *lego :* τοῦτο γ' οὐκ ἔστι τῶ ὑιῶ κατ' ἀνθρωπίνην λύπαν λέγεσθαι, ἀλλὰ ὑπερβολὴ κατ' ἐξαίρετον ὕλακην ἰσοτιμίας, διὰ τοῦτο λέγεται. *Aliter :* τοῦτο γ' οὐκ ἔστι τῶ ὑιῶ κατ' ἀνθρωπενδύματα λέγεσθαι, ὑπὲρ σκιαγὴν ἔστιν ἰσοτιμίας. *hoc est, Ne de filio quidem dici hoc potest humano more & secundum hominem, quandoquidem signum est æqualitatis, sine paritatis (Hic filius non est Christus, sed filius in genere) Inter homines enim pater est filio maior, nec est inter patrem & filium* ἰσοτιμία. *Deleo* ἀλλὰ, *ante* ὑπερβολὴ, *& pro* μᾶλλον οἶον, *rescribo,* σημεῖόν ἐστιν. *& pro* ὑπερβολὴ, ὑπό.

Pag. 896. 11. ὑμᾶς αὐτοῖς] *Desiderari videtur participium,* ἐυδοκοῦσι, *& coniunctio* καὶ.

Hom. 82.

Pag. 897. 22. σοὶ ἕτερον] *Iam malo sic legere :* ὅτι σοῖς ἕτερον αἰῶνα ὑρῶσιν· ὅτι ὑμῖν κοινὸν πρὸς τοὺς ἐκεῖ ἔδειν αὐτοῖς, ἀλλά. *Aliter :* σοῖς ἕτερον αἰῶνα φησὶν, ὑρῶσιν, ὑμῖν κοινὸν, &c. *Hæc emendatio maxime placet, quia à receptâ lectione non multum discedit. Theophylactus :* ἢ γὰρ ἐκεῖνον ἐπὶ τῆ κτίσει τοῦ τυπτόντος, οὐκ ἔχουσι γράμμα πρὸ λόγου πεφασκέναι, &c.

l. 27. ἐν τῆ ἀληθείᾳ] *Prior emendatio placet, sed tamen ut nonnullas in eâ voces paulo aliter disponendas putem in hunc modum:* ἐν τῆ ἀληθείᾳ, ἵστε· παύσασον αὐτὸν, δίδαξον τοὺς ἀληθείαν, ὀφείλοντα διὰ τῆς τοῦ πνεύματος δίοσιν καὶ ἡμῖν ὁρᾶσθαι δόγματον. τὰ γὰρ ὁρᾶσθαι δόγματα τὰ περὶ Θεοῦ λεγόμενα ἀναίρει τοὺς ψυχικούς. *Hic addo* τὰ, *ante* λεγόμενα. *Nam non omnia ὁρᾶσθαι δόγματα ἀναίρει τοὺς ψυχικούς, sed* τὰ περὶ Θεοῦ λεγόμενα. *Præterea* τὸ, παύσασον *&* δίδαξον, *sublunge,* ἀφ' ὧν πάσχον διὰ τῆς ὁρᾶσθαι δόγματον, *quæ sequitur :* τὰ γὰρ ὁρᾶσθαι δόγματα. *Sic enim præcedentia cum sequentibus aptius connectuntur.*

Hom. 83.

Pag. 902. 43. *pro* ἐπ' αὐτῷ, *legendum fort.* ἐπ' αὐτὸν, *i. aduersus illum. Non est tamen reijcienda altera syntaxis.*

Pag. 905. 30. ἰδίλαι] *Fort.* ἐπλήρω. καὶ πῶς τοῦτο [*sc.* λόγον] ἐπλήρω; *Al.* καὶ πῶς τοῦτον ἐπλήρω λέγεται· οὐκ ἐξεστιν ἡμῖν ἀποκρίνεσθαι ἀλλως;

Hom. 85.

Pag. 914. 11. ἐναπομιμῶνται] *Legendum videtur, ὥσπερ γὰρ ἐναπομιμῶνται τὸς γονεῖς ἀεὶ τὰ παιδία, &c.* ἐναπομιμῶνται, *sc.* ἡμῖν. πιθανὸν γὰρ τὴν Θεοῦ χρὴ μᾶλλον, ἢ τοῖς ἀνθρώποις.

Pag. 916. 20. διανυκτερεύσεις] *Totus locus non male fortasse sic legatur :* ὑδὲ αἰσχύλου ἐνόμισα τὸ παρ' αὐτῆς αὐτοῦ μαθεῖν διανυκτερεύσεις, καὶ φοιτήσεις τοῦτο εἰδέναι· *vel* μαθεῖν διανυκτερεύσεις, καὶ φοιτήσεις δῆλα ἢ τίφον ἐλαύσεις.

Hom. 88.

Pag. 930. 29. ἐπ' αὐτῷ κεφαλῇ] *Fort.* ἀπ' αὐτῷ κεφαλῇ.

NOTÆ IN TOMVM

Tertium:

Sermones CHRYSOSTOMI *in Epiſtolas* Pauli *ante annos ferè nonaginta ediderunt Veronenſes, atque iterum nuper admodum Heidelbergenſes. Illi, quod potuerunt, præſtiterunt, præter interpunctionum vitia: quod non potuerunt ex vnico, eoq; ἡμιβρώτῳ codice, quod viros bonos decuit, ingenuè confeſsi ſunt. Heidelbergenſes, cùm ſcriptos codices tam Auguſtanæ, quàm Palatinæ bibliothecæ magnificis titulis præ ſe ferrent, & quidem haberent ad manum, caſtigatis ex Manuſcriptis leui manu Homilijs trédecim prioribus ad Romanos, quò ſucum lectori facerent, vſque ad illa verba, ἵνα τί ζῶτις, μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσι, quæ reperiuntur* Hom. 14. p. 113. l. 7. *editionis noſtræ, in cætero opere vſque ad finem epiſtolarum, nullo (vt videtur) adito libro, nullo inſpecto, Veronenſium errores nouis de ſuo erroribus auctos & accumulatos, pro noua ſcilicet & emendata editione nobis obtruſerunt. Nos hac tertia editione quantum præſtiterimus, lectori liberum permittimus iudicium. Codices certè manuſcriptos in bibliothecis illuſtrioribus Galliæ, Germaniæq; adiuimus, & omnibus hinc inde deceptis, expenſis, allectis lectionum varietatibus editionem concinnauimus, quantum potuimus, emendatiſſimam. Ac ne longè abeamus; hanc in Epiſtolam ad Romanos ex Regio Codice caſtigatam damus. Porrò notas omneis proximè ſequentes, paucis exceptis, quas diuerſis characteribus excudi iuſſimus, debere ſe ſciat lector eruditiſsimo Andreæ Dounæo Græcarum literarum in Vniuerſitate Cantabrigienſi Profeſſori Regio, qui in his* Chryſoſtomi *in Epiſtolas Pauli Homilijs recenſendis, mihi, tibique, Lector, egregiam operam nauauit.*

CÆterùm de loco, vbi ſcriptæ vel dictæ ſint hæ in Beatum Apoſtolum à Iohanne noſtro elaboratæ expoſitiones & Homiliæ, à doctis video in varias itum eſſe ſententias. Andreas Dounæus in notis ſuis doctiſſimis ad eum locum Chryſoſtomi, qui reperitur Tom. 4. pag. 126. 13. περσύκρυσι τῇ ποτε κρατούσῃ ἡ πόλις ἡ ἡμετέρα, &c. omnia hæc in B. Paulum Antiochiæ ſcripta videtur aſſerere: cum tamen de illis ipſis in epiſtolam ad Coloſſ. certiſſimum ſit ſcriptas fuiſſe vel habitas Conſtantinopoli, vt ex ſequentibus liquebit. Contrà *Biogenes*, qui bellam nobis excogitârunt fabulam illam de Paulo in aurem dictante noſtro Iohanni, quæ ſcriberet, eamq; rem Proclo (qui tum miniſtrabat Chryſoſtomo; & poſtea in Epiſcopatu ſucceſſit) per rimas viſâ, cuncta videntur vindicare Conſtantinopoli. Neutri, vt opinor, verè: rectiſſimè Photius, qui pag. 201. edit. Auguſt. mediam ſecat viam, his verbis: ἀλλὰ τὰς μὲ εἰς τὸν ἀπόστολον (συγγραφὰς) ὅτι νῦν ἐξ αὐτῆς ἐκείνων ἀπηχοῦσι, πῶσαί τε αὐτῆς ἐν Ἀντιοχίᾳ διαλείουσι ἐξετυπώθησαν (εἰ ἢ μᾶλλον διηκρίβωνται) ἢ πῶσι ἀρχεταπύουσι ἐπιπέθησαν. ex quibus verbis, quamuis nec ibi, nec vſquam, quòd ſciam, ab ipſo diſertè exprimatur, quo quæq; loco ſcripta fuerint, hoc tamen habemus Antiochenorum & Conſtantinopolitanorum χρέιεσον, nimirum πῶ ἀκρίβωσαν.

ἀκρίβειαν. Quo tamen κριτηρίῳ certius habemus aliud & minus fallax in nonnullis, auctoris ipsius verba. Vbi autem hoc destituemur subsidio (neq; enim in omnibus illud ex verbis Chrysostomi apparet) confugiendum erit ad prius illud τῆς ἀκριβείας κριτήριον, hoc est, res probabilibus coniecturis expendenda. Ac ne longè abeamus, de priore ad Corinthios expressum habemus ex ipsius Chrysostomi verbis testimonium, scriptas fuisse homilias illas Antiochiæ. locus est, Hom. 21. p. 379. 7. Καὶ πῶς ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν ᾗ πρεσβύτην ἐχειροτόνησαν χριστιανοί. Et quidem Photij κριτήριον huic scripto perbellè conuenit, cum nihil sit vspiam ab Iohanne nostro illis sermonibus scriptum accuratius, nihil limatius. De sermonibus in Epistolam ad Titum, plusquam probabile est, habitos itidem fuisse Antiochiæ. sic enim loquitur Hom. 3. p. 392. 43. τί οὖν εἶπεν πρὸς ἡμᾶς εἰς τοσοῦτο ἀφειλόμενον ἐκείνους (sc. Ἰουδαίους) ἀφιερωμένους; τὸν ἐν Δάφνῃ λέγω, τὸ τῆς Μαγνήσης λεγόμενον ἀπόλαυσον; est autem Daphne notissimum illud suburbanum Antiochenum. Iam de sermonibus in Epistolam ad Colossenses, quicquid dicat doctiss. Dounæus, certum est Constantinopoli scriptos fuisse ab eodem iam Episcopo: id quod ex multis locis ad finem ethici 3. luce clarius apparet. pag. 107. l. 14. μὴ γὰρ ἐγὼ δίδωμι πῶν ἐρωτῶν; atqui suprà l. 2. hoc dixerat proprium esse Τοῦ ἱερεῶς τῆς ἐκκλησίας. aut si presbyter dici potest ἱερεὺς τῆς ἐκκλησίας, quod non puto, in vrbe Episcopalem sedem habente, certè quod sequitur l. 41. ἕως δ' αὖ ἐπὶ τῶν θρόνου τούτου καθήμεθα &c. de presbytero dici non potest. & illud p. 108. 5. τοῦτο γὰρ δῆτα τῆς ἐποχοπῆς ἀξίωμα, manifestissimè conuincit verum esse quod dicimus de his in Ep. ad Col. Homilijs. Inveniunt etiam ad Thessalonicenses Chrysostomi Homilias aio scriptas dictasue Constantinopoli. de priore, Homil. 11. p. 217. 17. εἰ γὰρ ὑπὸ ὤμων τῆς πάντων ὑμῶν προστασίας &c. de posteriore, hom. 4. p. 238. lin. 22. οὐ γὰρ ἀξιοῖς τὸν λαὸν ὑπὲρ τοῦ ἡγουμένου προσεύχεσθαι; & mox lin. 25. τῶν κρατούντων; quæ non nisi Episcopo conuenire possunt. Sermone 4. in Epist. ad Hebræos, p. 454. loquitur vt Episcopus, de iis agens qui præficas ad planctum ciendum conducunt, πολλοὶ καὶ πολὺ χρόνον (inquit l. 30.) τῆς ἐκκλησίας ἀπέρχω, ὡς τὸν εἰδωλολατρῶν. & l. 38. εἰ γὰρ μὴ βάλλεσθε, ἡμεῖς ἐκ αὐτοχειρίας ἤδη τοιαῦτα ὀλέθρια τῇ ἐκκλησίᾳ ὑποπτεύομεν. quin & in ipso titulo editi dicuntur Serm. illi in ep. ad Heb. ἐν πολλοῖς κοίμησον ἴσως, vt verisimile sit extremis temporibus dictos fuisse. De posteriore ad Corinthios subdubitare me cogit dictio, quàm in proximè memoratis, paulò ἀκριβεστέρα. si tamen γνήσιον est Ethicon illud 26. quod inter doctos disceptari video, verba certè illa pag. 687. 28. ἐγὼ δὲ ἐγὼ ΕΝΤΑΥΘΑ Κωνσταντῖνον τὸν μέγαν &c. Constantinopoli clarè indicant. Atq; hæc sunt quæ ex ipsis Chrysostomi verbis, vtcunq; pro tempore, elicere potuimus. Ad reliqua adhibito Photij κριτηρίῳ, quod alterum nos, si rectè obseruaui, dehinc destituerit, homiliæ in Epist. ad Romanos, et expositio in Galatas Antiochenis διὰ τοῦτο ἀκρίβειαν accensendæ: Homiliæ in Epistolas ad Ephesios, Philip. vtramq; ad Timotheum & Philemonem διὰ τὸ αὐτὸ αὐτοχέδιον τῆς λέξεως Constantinopolitanis. Atq; hæc quidem nos αὐτοχεδιάζοντες, meliora monentem, haud illibenter secuturi.

NOTÆ ANDREÆ DOVNÆI

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN EPISTOLAM AD Romanos.

Hom. 1.

PAg. 4. lin. 1. οὐκ εἰκοσιν ἀρκοῦντες ὀνόμασιν] .i. ne cœtui quidem exiguo satis fumus : ne viginti quidem instituendis sufficimus. ὄνομα, λυχνὸς, πρόσωπον, idem sæpe valent. Act. 1. 15. ὧν ἡ ὄχλος ὀνομάτων ὄντ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἰκοσιν. .i. erat personarum, seu capitum multitudo, &c. Chrysost. ἀνὴρ. in Act. 54. p. 912. l. 5. vbi in contextu legitur, διακοσίας ἑβδομήκοντα λυχνὰς, habetur in margine, διακόσια ἑβδομήκοντα ὀνόματα, quod idem est.

Pag. 5. 19. Μαῦσις μὲν πῶτε βιβλία γράψας, ὠδαμοῦ τὸ ὄνομα τὸ ἑαυτῦ τίθησι] *Quod Homerum quoq; fecisse miratur Plutarchus, & τῦτο ἐν μεγαλοφροσύνης μέρει τίθεται. At non Herodotus, neq; Thucydides. Hic quidem non signum modo nomen, sed etiam patris a principio posuit, annosq; belli, quod scripsit, enumerans semper inculcat, vt, & ἐτελεύτησεν ὁ ἑξάμυος χειμῶν τῷδε τῷ πολέμῳ, ὃν συνέγραψε Θουκυδίδης. Quod (est enim leuiculum) mirum est in virum tam grauem potuisse incidere. Quod sequitur lin.* 20. οἱ μετ' ἐκεῖνον, τὰ μὲν ἐκείνου ζωσίντες, *vt Iosua, Samuel, & qui libros Regum & Παραλειπομένων composuerunt. Samuel enim (si Iudæis credimus) volumen Iudicum scripsit : & Moses librum Iob αὐόνυμον. Nam Prophetæ singuli suas prophetias nominibus suis prænotauerunt, quod omnino necesse erat.* Philosophi, *inquit Cicero*, Libris, quos de contemnenda gloria scribunt, sua nomina inscribunt. *Sed quid si legamus* τὰ κατ' ἐκεῖνον σωζόντες ? *Constat enim Esdram post reditum Babylone libros Mosi restamq; Scripturam veterem concinnâsse, neq; sic Mosen scripsisse Pentateuchon, vt nunc habemus, quod vel locorum nomina declarant. Multa enim memorantur, quæ multis seculis post Mosem indita sunt. sed nihil affirmo, quanquam & facilem mutationem habeant* κατ & μῦ, *& eandem præpositionem in propinquo repeti absonum sit.* Huic postremæ doctissimi viri obseruationi non assentior. *H. S.*

Pag. 6. 41. Εἰ δὲ μὴ ἐξ ἀρχῆς ἔδωκε, πῶς τὸν μὲν βαπτιζώμεν λέγει θεὸν] Ellipsis Chrysostomo nostro familiaris : vt subintelligatur, τῦτο γέγονε, aut simile aliquid.

Pag. 7. 5. *Omnino ponendum in textu,* ἢ Ἰσαὰκ αὐτὸν ἀνενεγκεῖν] *Est quidem ἄγειν*, ducere ad mortem : *sed hic de oblatione agitur. Abraham enim erat oblaturus filium in typum Christi :* αὐτὸν ἀνενεγκεῖν *autem & αὐτοφορεῖν Suidæ, frequens in his literis.*

l. 24. *sic legendum :* ἀλλὰ τῦτο δῆλον, ὅτι καὶ ὑὸς Θεοῦ ἦν ἐξ ἀναστάσεως. πόθεν δῆ; *non δῆ.* φανερὸν μὲν ὑπὸ πᾶσι φανερῶς. *&c. nihil manifestius, illud πόθεν δῆ, loco motum est. Vide obseruationes Boisij.*

l. 33. τί δῆτα δεικνύντος, τὸ δεικνύντος, ὑποφαινόντος] *Malim* ὑποδιεβέβντος. *Posteaquam tot miraculis editis resurrexisset à mortuis, & spiritum sanctificationis suis contulisset, iam Christum esse Dei filium nemo dubitabat. alioqui Paulus illo testimonio male probaret Christum à mortuis resurrexisse. Act.* 13. filius meus es tu, ego genui te hodie. *hoc est*, per resurrectionem ego te palam ostendi ex me genitum. *Argumentum Apostoli demonstratio est, sed à posterioribus atq; ab effectis.* δεῖξαι *autem est rem certam notare, determinare, omnem ambiguitatem tollere, vt* τὰ τοῖς νόμοις ἀεισμένα. *Quidam hic αὐξάνειν* νεκρῶν *interpretantur, resuscitationem mortuorum, per quam Christus maximè claruit, & diuinitatem suam exeruit, vt αὐξάνειν πόλεων apud auctores, cum incolæ pelluntur sedibus & migrant. Hæc enim* ὑπὸ τῦ ἀναστῆναι, *vt* μετάστασις, translatio, ὑπὸ τῦ μεταστῆναι : μετάστασις, cessio. ἐκ δὲ μέτεστι τῦτο. *Sed neq; hunc sensum Chrysostomus agnoscit, & multò potentius est suâ vi resurgere, quam alios excitare.*

Pag. 10. 2. Ενλιμῶ] Sequendo lectionem marginis, delendum erat τὸ, ἐν. dicitur enim πηγαῖον λιμῶ, *non* πηγαῖόν ἐν λιμῶ.

Hom. 2.

l. 37. ἐξ ἐκείνυ] *sc.* τῦ χρόνυ.

Pag. 11. 2. τὸ κήρυγμα ἀλιεῖς ἐκλιμψον] *Confirmat Petrum Romæ fuisse (piscator enim fuerat) quod mox etiam affirmat.*

l. 23. *Haud dubiè legendum,* & σημεῖον ἐποιεῖτο τὸ Ἰλωσικὸς εὐχεσθαι. *sic dicimus* τεκμήριον ποιῦμαι, *non*

ποιῶ. *hoc qui Græcè mediocriter sciunt, fatebuntur. sic quod paulo antè dixit,* ἀλλὰ καὶ τοῦ ἐκείνου, ἑαυτὸν ἡσσῶνται, *potuit dicere* ἑαυτᾶ πείθεται. *sic & Apostolus* απ. μᾶλλον ὑμᾶς πιθῶμαι.

Pag. 12. 31. *Sic lego.* ἀλλ' ἴσχ ὁ μαχόμενος ἐκείνοις τοῦτ' ἔξ ἐστιν, ἀλλ' ἦδη καὶ φιλεῖν, καὶ ὡς χρὴ φιλεῖν, καὶ παῖτας νικᾶν πρὸ φιλεῖν, ἢ χ ὑφίεσθαι τ ἀγάπης τὰ μέτρα. *Eiusdem iteratio verbi toties magnam habet gratiam. Chrysostomus nunquam posuit illum* τὰν πολογίαν, ὡς χρὴ. καὶ ὡς σεσοφικαν. *aut* ὡς ἐχεῖν. καὶ ὡς σεσοφικον ἔν. *Notandus est etiam forma orationis frequens oratoribus,* ἐν τῇ εἰσαπαδίσει τὸ ἐναντίον, *quæ sæpe vitur Demosthenes,* τι, ἀλλ' ἐκ λέγεις. *Cicero nonnunquam. Virgilius,*

At non ille, satum quo te mentiris, Achilles
Talis in hoste fuit Priamo : sed iura fidemque
Supplicis erubuit.

Et 4. *Georg.*

At non Cyrene.

Pag. 13. 9. ἀλλὰ τ ἐξ ἀπονοίας ὑποτραμβύνθη τοῦτον] *De peculiari nominis huius usu Chrysostomi diximus ad Heb. Superbiam hoc nomine Chrysostomus notat. vt hic vides* ει τοῦτον, *fistum, adiicere.*

l. 24. τοὺς ἧσσ διοικίτων θεωρτλύθους] *Naute. sine vectores dicuntur* ὑφαντλύθους, *cùm sic sentina exuperat, vt exhaurire non possint. & sic fortasse hic legendum. Nec tamen quod inueniunt, improbandum. nam* θεὶ, *declarat* θεωσίαν πνὲ τῶ πνΘ. *Sic mersi calamitatibus dicuntur* βαπτιζόμενοι.

Pag. 14. 8. μᾶλλον ἢ πολλῷ ἧσσ ἐν ἀλλοτρίᾳ διαιτεῖσθαι ὄντων χλεπώτερον] *Deest* τὸ διάφοροντες, *faciliore lapsu, cùm sequatur* διά' τοι. *sæpe enim hoc accidit, quoties verba ab isdem literis incipientia concurrunt, vt alterum omittatur. nam, vt* τοιοῦντες. ὑπὸ τῶ κοινῶ *subaudiatur, durius est.*

l. 14. *Vel sic legendum* πλω' τῆς πίστεως αὐτῶν ὀδηδοσιν, *vel* πλὼ δὲ τῇ τῆς πίστεως αὐτῶν ὀδηδόσει, *quod melius puto.*

l. 39. καὶ τό τε ὄγκλημα ὑπολυσάμενος τῆς βαδυμίας] *Quid hoc ? lege,* τό τε ὄγκλημα ὑπολυσάμενος. crimen diluere, *notum : sed* exuere crimen, *ne fando quidem auditum.* Αἰσχίνης ἐν τῷ περὶ τ παραπρεσβείας. ὃ γὰ πρέσβεσιν ἡ κατηγορία ἰοῦσα ὤφελε τῆς ἀκόσαι, πρὶν αὖ ὁ φεύγων ἀπολογίας τυχὼν, ἀδικαίσαι τὰς πρεσείας αἰτίας ὑπολύσασθαι. *Demosthenes* ἐν τῷ περὶ τῆς ἧσσ Ῥοδίων ἐλαυνόντων. Λέγων δ' ἠδίκει τὸ περίπτ κεφῷ. συμβήσεται γὰρ ὑμῖν, ἐὰν ἃ χρὴ βαλέσθαι ὑπ' ἀπῆ, τὰς ὤφελ τῶν διαλλόντων ἢ πάλιν ὑμᾶς βλασφημίας, ἐρῶ ὧ δίξης καλῶς ὑπολύσασθαι. *Thucydides lib.* 8. βαλόμενοι, ὡς ἐδίκαι δι, ὑπολύεσθαι πρὸς αὐτοὺ τὰς διαβολάς. *In ore duorum aut trium testium stabit omne verbum. Reus* ἀπολύεται τὸ ἐγκλήματος, *Iudex* ἀπολύει τῶν ἐγκλημάτων, *absolut. Crimen diluere, ni fallor, non est ex eo quòd* vinum dilutum *dicimus,* εἶνον ὑδρῆ : *hoc enim dicendum esset* ὑποκλύσασθαι πλὼ αἰτίαν. *vt Plato in Phædro,* ὀδυνῶ ποιμῶ λόγῳ ὅτι ἀλυνεῖν ἀκοὴν ὑποκλύσασθαι, amaram auditionem cupio sermone potabili diluere. ἀκοὴ *est* λόγος, *vt* τὴς δύσκοσον τῇ ἀκοῇ ἢ ἧσσ ; *contrà quod dicimus* λόγῳ τυχεῖν, audientiam consequi, λόγος ἐστὶ τὶς ἀκοῆς ponitur. Crimen igitur diluere *non est a* Lauo, *sed* ὑπὸ τῶ λύω, *vt* luere pœnam, *est* persoluere. Eruditè, vt omnia. sed Iohannes noster ὑπολύσασθαι hoc sensu sæpius vtitur, quam vt seriarum lapsui possit imputari : & quidem ea mens iam est Doctiss. Dounæi, vt censeat ὑπολύσασθαι retinendum. sic enim loqui etiam Iosephum, 2. ἀλώσ. c. 8. ἀπολύσατο τὰς ὑφ' τοῦ βασιλεῖ αἰτίας &c.

Pag. 15. 19 οἱ πρὸ βαδεῖς πόρρωθεν ἔλκοντες, καὶ τοὺς ἐξαιδίους ἀναβεβλημένους] *Descriptio veterum Philosophorum. Notandus hic locus. Ostendit enim nostrum habitum Scholasticum perantiquum esse, à veteribus Philosophis geri solitum.* ἐξωμὶς enim profectò Caputium, *vel* cucullus. *quod nusquam alibi me legisse memini.*

l. 21. ὃ ἢ παρ' αὐτοῖς ἀρώμενον καὶ σεβασμοῦ Πλάτων] *Dicunt* διὰ τιμῆς ἄγειν. *est igitur hic* ἀρώμενον *in magno honore & pretio. Hebr.* chaschub. *porro dicimur* gestare & circumferre in sinu, *quibus nihil est nobis charius.*

Pag. 16. 2. ᾧ δὲ τὶ τὶ πραιτωῶτι ἀποτιμᾶσθε] *Puto legendum* τῶ πραιλῶ ὑποτ. *nam verbum per se non significat id necis genus, quo Paulus affectus fuit.*

l. 14. ὕπο γοῦν αὐτοῦ καὶ ἐκάλυν] *Strabo pro Dino Iulio semper* Καίσαρα τὸν Θεόν. *hinc illa* ὑποθέσεις, *quam Historici memorant.* καὶ ναοῖς αὐτοῦ ἱδρυμένον]

Virg. de Augusto. Georg. 3.

Et viridi in campo templum de marmore ponam :
In medio mihi Cæsar erit, templumq; tenebit.

καὶ τοῖς βωμοῖς] *Horatius,*

Iurandasq; tuum per numen ponimus aras.

Pag. 17. 25. τὸν Σοφονίαν εἰς μέσον ἄφ' ἡμῶν] *Habbacuc, non Sophonias habet,* Iustus ex fide viuet. *sic apud Matth. est cap.* 27. *Hieremias pro Zacharia. apud Mar. Abiathar pro Abimelec. Act.* 7. *& posuerunt* ἐν τῷ μνήματι, ὃ ὠνήσατο Ἀβραὰμ ἀφ' τῶν υἱῶν Ἐμμὼρ τοῦ Συχέμ · *at Abraham à filijs Emmor nullum mercatus est agrum, sed ab Ephrone quodam Hethæo. Gen.* 23. *hæc & huiusmodi memoriæ sunt* ἀμαρτήματα, *qualia permulta apud Historicos reperiuntur.*

Pag. 17. 33. εἰς κοπιορτὸν ἑαυτοῦ μυείων λογισμῶν ἐμβάλλειν] *Est apud Demosth. contra Midiam.* Ἐκτίμων ὁ κοπιορτὸς, *pro eo quod est, Homo nihili, vilissimus. huc alludere videtur, & significare, non solum humilitatem ratiocinationum, sed summam etiam leuitatem. Ioh.* 3. Qui de terra est, de terra sapit & loquitur ; qui de cælo venit, *super* omnes est. *Et vt pulvis obcæcat, sic ratiocinationes mentì caliginem offundunt.*

Hom. 3.

Pag. 20. 14. τῆς Σαλαμῖνος εὐγενομοσύνου] γλυκύτης. γλυκὺς γὰρ λόγος ὅτιν, ὁ τὰ ἥδη ἐμψύχων τοῖς ἀψύχοις ἀπαδεῖς, *Herm.*

Hom. 4.

Pag. 24 5. ὥσπερ ἐδαπτύσαμαι πωΐην χρησώμενος εἰς τὸ σημεῖον τῆς διηγήσεως] *Sic poeta non minus* σεμνολογεῖ τὸ ἀφεῖγμα, *quod Eustathius quoq; observant.*

--- μέγαν ὄρκον ὄμοσσε,
Μήποτε τῆς οἰνῖς ὑποδήμενα, καὶ δὲ μεγίστας
ἢ δίμις ἀθρόπων πίλει αἰθέρι ἥδε γυναικῶν.

δίμις *est furor.*

l. 16. ἀφὲ ἡ ἀξύμενον τῶτον ἐξεσεβέσθησον ἔρωτα] *i.* ἐξύμεναν. *hoc verbum enim de æstu maris dicitur: & ἐκβεβεσμένα, sunt naufraga corpora in littus ejecta: item quæ ejiciuntur ex ollis æstuantibus.*

Pag. 25. 8. *melius forsan legas,* ἀδεκφρόσυνα.

l. 37. ὁ κύων ἐξ ἀνθρώπων σωτὴν ἐπίησεν] *Benè, propter illud Deut.* 23. Non offeres mercedem prostibuli, nec pretium canis in domo Dei Domini tui. *nam canem hic interpretantur cinædum. prior enim versiculo præcessit:* Ne esto meretrix è filiabus, aut meritorius ex filijs Israelis, *ut Iunius vertit.*

l. 40. κηπῶτρα ἑαυτοὺ κατεπράσαντο οἱ τὰ τοιαῦτα συνῶντες] *Confirmat illam interpretationem canis, de qua diximus: rabies enim canum est. Phocylides*

πολλοὶ γὰρ λυσσῶσι θεὸς ἄρσενα κ' ἔφριν ἔρωτες.

Pag. 26. 1. ἐγένοντο γὰ οἱ ἀκρωτηριασθέντες, ἢ μὴ τὴν ἀκρωτηριασμὸν πολλαχοῦ χρήσιμοι. *Quod Xenophon docet 7 παιδ. elegantius esset, πολλὰ χρήσιμα.*

l. 43. τὰ Σωκράτους φορεῖς, *quod est in margine, puto rectius.* ἀπναστέας *est adverbium. quod sequitur,* ὃ γὰρ μόνον ὁ δίψεορε πῶ χαίρει τῆς γῆς (ὁ ὑετὸς) θεὸς πῶ τῆς καρπῶν γένεσιν] *Mallem* γόνιμον. *fruges enim & fructus* γονίματα *dicuntur. sed nihil hoc eruditius dici potuit. pluuia enim cælestis instar est seminis, & cælum terræ quasi maritus est. hinc cœli exercti a Saturno fabula. Saturnus enim malignum sidus est, maximeq; impedit hanc dulcissimam commistionem, semperq; vbi dominatur, sterilitatem facit. vir autem διεγείρει πῶ γαίης γωμάδε, cum implet fœcundo semine. hinc Virg. Georg.* 3.

Tum pater omnipotens fœcundis imbribus Aether
Coniugis in gremium lætus descendit.

Hinc ζεὺς καταβάτης. *Euripides in eadem sententiam* ἐρᾶν μὲ ὄμερον χάλαν ξηραθθέσθαι, ἐρᾶν δ' σταμὸν ὑραν πληρώθρον ὄμβρου, ποσῖν εἰς γαῖαν. *Ethi.* 9. *contrariâ translatione noster poeta alio loco dixit de Vulcano,*

--- placidumq; petiuit
Coniugis infusus gremio per membra soporem.

sæpe enim fit, ut translationes inuicem hinc inde sumantur. terræ enim imber infunditur: noster autem à fœmina ad terram transtulit.

l. 17. τὰ δὲ πολεμίων διαθέσει πῶ ἀνθρώπων φύσιν] *Hoc omnino rectum. sic enim supra Hom.* 3, *pag.* 22. 11. ἄνθρ ἂν αὐτοὺ οἱ ἐχθροὶ διέθηκαν, πάντα ἑαυτοῖς κατεσκάπτοντο. *vbi mallem* ἑαυτές. *hic enim* διαθέναι *est* ποιεῖν, ἢ ἐργάζεσθαι. *Ptol. mens* 3. τετραΚΙ. λα. *coniunctio Martis & Veneris fi.cit* ἀθυλίπους θεὸς πὰς συνελθόντας διαθέντας, ἢ διαπεφθάς. *i.* agentes & patientes, *de eadem re loquent. vera lectio est* θεὲ πὰς ζωὰς. *i.* συνουσίας, coitus. *Idem,* ὁ τὸ ἐπαναφορητὰ τ δὲ κλοπιῶν, ἰχνάς ὅτι διαπέναι τ δὲ ἐγκαλμένων.

l. 21. τὸ ὑπὲτερον] Interpres Brixianus, qui ex codicibus scriptis vertit Latinè, lectionem marginis hoc loco sequutus est.

l. 30. παντοχοῦ λοιπὸν ἡμᾶς ἀποσυκοφάντου φωνήσαι] Decipere, à Dei timore abducere. *Xenophon* 1. παιδ. ἐνόθησε γὰ ἀπαγορεῦσαι σοι μὲ κινεῖσθαι. χαεῖν γὰρ ἔνεκα κρεαδίων τῷ δυναμὲ ἢ παῖδα ἀποσεκολήσαμι. *Cyrus puer ab Astyage ano veniam eundi venatum peti erat, quod aures non conc*essit. *Lucian.* ὁ στε' κὴ τῆς ἡδονῆς ἀδικᾶσε, ὅτι νὸν ἐφεσὼ αὐτῆς Διονύσου ἀποσυκόλησε. *Porticus cum voluptate agit iniuriarum, quod discipulum siue amatorem suum abduxit Dionysium, hic est ille Dionysius Heracleotes, qui podagrâ laborans, cum dolorem ferre non posset, repentè ex Stoico factus est Epicureus, dictus ob id cognomento* μεταθέμενος. *Cicero Tusc.* 2. *idem secundo de Oratore.* Tum Antonius, Heri enim, inquit, hoc mihi proposueram, vt si te refellissem, hos à te discipulos abducerem.

Hom. 5.

Pag. 28. 4. *Scribendum* φυσώμενος. *sic enim vsus habet.*

l. 26. ἢ ἀσύγγνωστον ἵνα ἦλη, *sic distinguendum. sed aut depravatus est hic locus, aut sic exponendus.* Et vt nulla venia dignum conuinceret *sic dicimus* αἱρεῖλόγος, vincit ratio.

Pag. 29. 41. *Lege* μετανόησιν, *vt in margine.*

l. 42. τὸν κρίναν συνάγει πάντως] συνεισάγει, *scribi legitur, mendosum est. Sensus est,* docere enim reos esse multos, si non pœnitentiam egerint, hîc autem pœnas non dedisse, futurum illud iudicium omnino cogit, vel euincit, aut Deus iniustus est. *Athenagoras enim hoc argumento probat resurrectionem, quia oportet omnino fieri iudicium & iustitiam: hîc autem non fit. malis enim sæpenumero benè est, bonis malè. restat ergo aliud tribunal. & hoc est* ἀρχὸν δικασεί'ον, iram grauiorem in aliud tempus recondere aut reponere. *Diximus ad Heb. ex præmisste conclusionem* συνάγειν. *quam ideo dicunt* συναγωγὸν, *vt mox hoc ipso sermone,* ἐν τῇ συναγωγῇ, ἢ ἐν τῷ συμπεράσματι τῷ λογισμῶν. *Cicero conclusionem inferens ait,* hinc cogitur, vel efficitur, ἐντεῦθεν συνάγεται. *Philosophus Metaph.* 8. *cap.* 1. ὲκ τῶ ἐρωτήσεων συλλογίζεσθαι δεῖ. ἢ συναγαγόντα τὸ καθόλουν, τέλος ἀποδεῖναι. *Syllogismum Tullius interpretatur* rationis conclusionem, & ratiocinationem. *Est enim in argumentationibus*

rationibus concluſio, quod in rationibus putandis ſummatotalis ſ. τὸ κεφάλαιον. ſumptumq; eſt Syllogiſmi nomen ἀπὸ τῶν λογιστῶν, à ratiocinatoribus.

Pag. 31. 17. *vi detur legendum* καὶ ἓξ ἑτέρας αἰτίας εἰς τοῦτο ἐμβεβηκὼς: etiam cùm ex alia neceſſitate in hoc incidat.

Pag. 33. 6. *lego*, ὡς ὑπέρων καὶ μέγαν δυνατός.

Pag. 35 7. *Forte ſic vertitis*: καὶ εἰς τὸν λόγον ἄξιον ἑαυτὸν καθίναι, ſeipſum demittere. *omnino deeſt accuſatuus.*

Hom. 6.

Pag. 37. 38. ἵνα μὴ δόξῃ καταρρεῖν οἰκοθεν] *ſ.* à ſe, παρ' αὐτὸ. *ſic aliquis dicitur* οἰκοθεν, ἢ παρ' ἑαυτῷ τὸ χρῆμα ἐκπέμψαι, *à ſe pecuniam ſoluere, qui verſuram non facit. mox hoc eodem ſermone habes*: πῶς γὰρ καταρρεύσαι αὐτῷ ὁ παρ' ἑαυτῷ πάλιν ἐσόμενος. *Libanius in argumento* τοῦ κεφαλαίου: τὸ μὲν ἔργον ἀμέμπτως ἀπετέλεσε· τὸ δὲ χρῆμα τὸ ἑαυτοῦ οἴκοθεν τῇ πόλει, *deſuo. Sic Chryſius negat ſe velle Iudæos accuſare* οἰκοθεν: eſt, inquit, qui vos accuſet, Moſes, cui fidetis.

Pag. 38. 7. ἐκεῖθι πολλὴ ὧν αὐτῆς ἡ ὑπόληψις] *Tum omnes de circumciſione habebant reuerentem opinionem. Cæſar l. 7. de bello Gal.* Namq; altera ex parte Bellouaci, quæ ciuitas in Gallia maximam habet opinionem virtutis, inſtabant *ſ.* omnes de ea ciuitate habent magnam opinionem, ſiue exiſtimationem virtutis.

Hom. 7.

Pag. 45. 14. *Legendum*, ἀλλὰ ὥσπερ πρὸ τοῦ Ιουδαίων ῥᾳδυμίαν. *Confirmat tum quod ante ceſſit*: ἃ γὰρ ἔνεμε καταρρεία τὸ εἰρηκὸς, ἀλλὰ τῆς τοῦ Ιουδαίων ῥᾳδυμίας, *tum quod ſubſequitur*, ὃ δὲ γὰρ ἔνεμεν ἦννε τὸ φαινόμενον σοι πάσχειν πρὸ ἀμφοτέρων· σὺν γὰρ λοιπὸν τὸ φυγεῖν. *ſic autem ſæpe noſter loquitur, vt homilia* 3. *in hanc Epiſt.* πολλοὶ δὲ ἐστράπησαν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ λογισμῶν, ἀλλ' ὁ θεὸς τοῦ ἑαυτοῦ ῥᾳδυμίαν. *Ad Popul. Antioch.* εὔκολον ἡμῖν ἡ ἀρετὴ, ῥᾴδιόν τε, καὶ ἐυκατόρθωτον, καὶ θεοῦ τοῦ ἡμετέρου ὁλιγωρίαν δόπον ἂν δοκεῖ. *in his*, τὸ, θεοῦ, *ponitur, aut* τοῦ, *Dem. κατ' αὐδροτίωνος*· Ὡς ὁ δὲ τοῦ βουλομένου ἐκ εἰσὶν αἱ τειπρεις. *ſ.* ὁ θεὸς τοῦ τῆς βουλῆς ἀμέλειαν. *antea dixerat, ὡς ἐκ ἦν βουλὴ χάριτος αἰτῖα τῷ μὴ πιπεῖσθαι τὰς ναῦς. Sic Ariſt. aut falli ſolere homines inter diſputandum*, θεοῦ τοῦ ὁμωνυμίαν, ἢ ἀμφιβολίαν, ἢ θεοῦ τὸ συμβεβηκὸς, *cum cauſam fallacia ſignificare vellet.*

Pag. 46. 38. *Fortè* δὲ τῷ εἰπεῖν.

Pag. 50. 36. αὐαλύζῃ *verius, vt tribus antè verſibus*, ὡς τῷ Θεοῦ παρακλήσεως, καὶ λέγοντος, Πεῖσε σὺ ἡ ἀποστροφὴ αὐτῷ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτῷ, καὶ ἕτως ἀνδυώσεις. *i.* Ille te obſeruabit vt fratrem natu maiorem, te expectabit. *quod iam de muliere dicitur*: καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἡ ἀποστροφή σου. *Dionyſius Halicar. lib.* 2. ἔθεσε ὁ νόμος τάς τε γυναῖκας ἐν ἀγκῶσι τῶν ἀνδρῶν, οἷα ἀνδιδύμοις ἐχούσας ἐπίσεμν ἀποστροφὴν, καὶ πρὸς ἕνα ἅπαντας ζῆν ὄψον, καὶ τοῦ αὐτοῦ ἅπτεσθαι, ὡς ἀναγκαίου τε καὶ ἀναφαιρέτου τῆς γαμετῆς κρατεῖν. *mallem*, πίπτειν. *Hæc lex nuptas cogit, vt nullum habentes aliud perfugium, quò ſe vertant, vni marito morem gerere. hinc cælebs dicitur* μονόζωπος, *qui ſuo more vivit. Vnde adoleſcenti vxorem ducturo dicitur*, Hic dies aliam vitam affert, alios mores poſtulat. *Pſal.* 47. κατοικίζει μονοξύλους ἐν οἴκῳ. *Sym. ἵδωσι μοναχοὶ* οἰκεῖν οἰκίαν, monachus eſt, cælebs. *V. editio*, κατοικίζῃ μονοζώους ἐν οἴκῳ. *Quidam legunt* μονοζώνους. *Herodotus de Homeri natalibus & vita*: ὧν δέ τις ἐν Σμύρνῃ τῶν τὸν ξένον, φίμιος τἄνομα, παῖδας τε γεώμματα, καὶ τἄλλα μνησικλῆ διδάσκων πᾶσιν. ἔδοξε μοὶ καὶ τῷ Κρεσυλίᾳ, ἐν μονόζωπος, ἐειουργῆσαι αὐτῷ ἐειά πνα, ἃ δὴ πολλὸν εἰς μισθὸς ἐλάμβανε. *Hæc Crytheis eſt mater Homeri. Eſt igitur* μονόζωπος, ὁ ἄγαμος. Ὁ γὰρ χαρίσας, inquit *Apoſtolus*, μεμιμᾶται τὸ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῇ γυναικί. *Latinus Interpres habet*, Ad virum tuum erit appetitus illius, & tu dominaberis ei: *quod multi de peccato, liberum arbitrium hinc aſtruentes, intelliquunt. Sed Chryſ. quod certiſſimum eſt, de fratre accipit*, κεῖται γὰρ ἐκ κόμματος αὐτὸν ἀρῶσα, καὶ τὸν ἀδελφὸν ὑπέρτερον. *non animadvertit. Videtur quidem Hebrea vox ſignificare* appetitum: *ſed Græca verſio multò eſt inculentior.*

Pag. 52. 5. ἐκεῖ σε πίρψη] *ſ. in altera vita, hoc enim declarat* τὸ, ἐκεῖ. *Iob.* 1. Nudus egreſſus ſum de ventre matris meæ, & nudus illuc reuertar, *non vti, in ventrem matris. Legendum* ἐκεῖ σε, ἀμελυωθέως.

l. 14. ἐκ ἔκατον] *Soluebant enim vſuram ſingulis menſibus centeſimam partem ſortis.*

l. 39. *Non dubito veram lectionem eſſe* ἐν τῇ μετοικίας μετακομίσαι, *ſ.* ex eo loco, vbi tu es μέτοικος, inquilinus. *nam εἰς τὸν μετοικίαν, plane contrarium eſt loci ſententiæ.*

Pag. 53. 29. ἀλλᾶνας καὶ λιωὰς δεῖ τῆς δωματίου τῆς χρεῖας ἐδείξεν] *Eleganter, αὐτὸ τοῦ ὑπόπους. Theocritus Idyl.* 7. *de fonte*,

—πολὺ δ' παρ' αὐτῷ
Αἴγειροι πίτελαί τε εὔσκιοι ἄλσος ἔφυτον.

φαίνειν *hic, vt Scholiaſtes etiã explicat, eſt* μοιῶν, facere, reddere. *Quomodo ſæpe accipi notum eſt*, τὸ ἀποδεικνύειν καὶ ἀποφαίνειν: *vt cum ſic dicimus*, ὁ φιλόκαλος ἀπέδειξεν, ἢ ἀπέφηνε τὸν μαθητὴν ἑαυτοῦ πάσῃ πυθίᾳ πεπαιδαγμένον. *Latini quoq; recentiores ſcriptores*, Oſtendere, *nonnunquam ſic vſurpant. Eutropius de Tacito*, Vir reip. gerendæ idoneus, nihil tamen clarum potuit oſtendere. *apud poetam Iliados*, 3. *legitur*,

Αλλ' ὅτε δὴ μύθου καὶ μήδεα πᾶσιν ὑφαίνοι.

Sic etiam Euſtathius legit, ſed perperam, προ'φαινον: *quod Scholiaſtes agnoſcit, exponens* φανερὸν ἐποίουν. *Apollonius*:

ἢ δ' μὲν ἄουσα ἑοῖο παρῆτε τε φαῖνέ τε μῦθον.

Theocritus Id. 9.

Βυκολικαὶ μοῖσαι μάλα χαίρετε· φαίνετε δ' ὠδήν.

Herodotus Κλειοῖ· ὕτω δὴ ἔφασαν τὸν ἔοντα λόγον.

l. 53. 30. ἐπόησεν ὁ τῆς Ηλίας διαύτης πόλου ὁδηδίξε-

τας

τω φιλοφρονίαν] *Veruùs & melius* φιλοπμίαν. *vt paulo ante* : ὅταν ἴδῃ ποιοῦντα ἀπλοικώτερον φιλοπμίαν. *quis enim est in Deo comitas ? Et suprà*, εἰδὲς φιλοπμίας ὑφῆλωκε ; *i* summam liberalitatem vel munificentiam, *Basilius*. *Quid sit* ἡ φιλοπμία, *Pauli locus optimè docet* : Quæ est igitur merces mea ? vt Euangelium prædicans sine sumptu ponam Euangelium. *Quam enim Paulus* καύχησιν, *Demosthenes vocat* φιλοπμίαν. *& hæc fuit gloria Pauli quod gratuitò prædicauit* : κρεῖττον γὰρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώσῃ. *i.* τὸ φιλοπμημα.

Hom. 8.

Pag. 57. 9. ἢ οὐ τότε] Budæus vertit, *Vel ipsos præparatos illis adiectos adunctosq; fuisse ?* ἢ οὐ τότε. Brixianus, *Quatenus & ipsos præparatos illis adiectos fuisse ostendit*. Locus est, nisi fallor, depravatus.

Pag. 59. 11. *videtur legendum* ὁ δύναται μέγα φρονεῖν ὅτι τῷ ACφράμ.

l. 28. τὸ γὰρ κτίσαντι, ὡσίως ἔχει] *Nihil verius. est enim Rabbinorum phrasis, vt multa apud Paulum*, Ceneged, *Gen.* 2. Non est bonum vt homo sit solus : ποιήσωμεν αὐτῷ βοηθὸν κατ' αὐτὸν cenegdo, *i.* parem, *vel* similem ei *Hinc philosophus ait ciuile imperium esse inter maritum & vxorem : Barbaros autem non multò secus vxores habere ac seruulos. Itaq; diuina est hæc explanatio Chrysostomi* : ὥσπερ ὁ Θεὸς πατὴρ ἔστιν ὢν κτίσματος φυσικῶς συγγένειαν, ἀλλὰ κτίσει οἰκείωσιν πίστεως, ὅτω καὶ ACφράμ. *Est igitur* κτίσμα τοῦ Θεοῦ, *non aliud quàm* κτίσμα ὁμοιότητα τοῦ Θεοῦ. Quasi diceret, Abraham sic pater est omnium, vt Deus. *non* ἐναντίον τοῦ Θεοῦ.

Pag. 60 40. *legendum* ἐπιτείχισιν αὐτοῖς τῶν ἀκαίρων τοῖς λυμαινομένοις αὐτῶν λόγοις. *dicendum enim fuit*, ἐπιτείχισιν αὐτοῖς τῆς ἀκοῆς τοῦ λυμαινομένου αὐτῶν λόγου. *Xenoph.* 5. πανδ. τοῦτό τὸ φρούριον τὸ τῆς χώρας, ὃ φασι Τρωικοῖς τε καὶ Δάκαις ἐπιτειχίσθαι. τῶν δὲ τῇ χώρᾳ φέρουσιν ἕν τι πλεῖον, *hoc est*, ὅτι ἓν φέρουσιν. Quod dicitis contra Hyrcanos munitum esse, vt sit huic agro propugnaculum. *Dem. pro Corona*, ἐπιτείχισμα τῶν Εὐβοέων φερόντων τὴν Ἁλιάδα. *Dici potuit* ἐπιτείχισμα τῶν Εὐβοέων τῇ Ἁλιάδι. *Sophocles Aiacem vocat*, φέρουσιν ἕν νεῶν, *vt Hom.* ἔρκος Ἀχαιῶν. *Xen.* ὅπως ἑαυτοῖς ἓν φέρουσιν ἔσῃ, τοῖς λοιποῖς ἐπιτειχισμένον. *i.* καὶ ἓν λοιποῖσιν. *nam μὴ τῆς δυσὶν, ὅλη est* καὶ. *Hom.*

Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥᾳδίην ποιεῦντ' ἀλλήλοισιν ὁδόντες.

Pag. 61. 34. κἀνμὴ λέξῃ γυμνὸν ἡ ἔριμον εἰς τὰς αὐτῶν ἐκπαιδύοντες] *Hic profectò deest verbum* ἁρπάσαντος, ἢ κατέλυτα. *Non enim Diabolus rapit mundum in suas latebras, vt Cacus boues in speluncã* : nec λαθεῖν *est rapere, sed deprehendere. Lysias*, ἐὰν τις μοιχὸν λάβῃ. *Plato* 2. *de Rep.* ἐπωτοφόρῳ ἂν λάβοιμι ἂν τὸν δίκαιον τῷ ἀδίκῳ ὅτι ποτὲ ὄντα. *Soph. Trach.* ποιᾷ τιν' μῆτερ πατεῖ βουλεύσασα ἐμοὶ καὶ ἁρπάσαι ἑλίσσων. κατέδυσας, *Specus serpentis*, serpens, Diabolus.

Pag. 62. 32. εἰ γὰρ μιλλόντων ὑποτέχει] *Locus obscurus. forte delendum* γὰρ, *vel pro* γὰρ ponendum ἐπ.

Pag. 63. 17. *omninò retinendum* καὶ πυρὲ κείοιμι τοσοῦτα. *nam* ἡ πυρὲ *rogus est, non ignis nocturnus : qualem milites solent accendere. Vide notas Boisij.*

Pag. 64. 37. πουδπερ ἐμοὶ παῖδιν τὸ εἰλῆσι] *Fortè* θεὸς αὐτὸν, *non enim quantum Deus fuit dilectus, sed quantum dilexit Abel.*

Hom. 9.

Pag. 67. 6. *Lego*, καὶ μὴ ἀποκινώσειν ἀλλ μελλόντων. *sic magis vsus loquendi fert.*

l. 36. *Lege* ἔχων μεγάλων συνήργειαν, τῷ δικαίοντος ἢ ἀγάπῳ, *non* μεγέλων.

Pag. 68. 17. πάσαν ὑφῆλωκε ὑποκρύπτει τὴν γνῶμην. *Non dubitandum de hac lectione. hoc enim vult*, Omnia quæ summa sunt exuperant, ἡμεῖς *iam accepimus. Est enim apud Rhetores* ὑφῆλος ἢ τῆς ὑφῆλους, *vt cum ducimus*, Ito pauperior, Liberide nudior. *Et modus amplificationis est Quintiliano, quæ vocatur* supra summam adiectio. *Quicquid eminens & præfulgidum est, obscurat abscondit, inferiora omnia, vt sol reliqua sydera.*

Pag. 70. 24. *Lege* ἀμυεῖα πάροντες κακὰ ἔχουσιν.

Hom. 10.

Pag. 71. 28. *Legendum omninò*, φασὶ, καὶ λόγοντα *(aliter oratio non coharet) quam etiam lectionem sequutus est Interpres.*

l. 41. *Dele* τὸ πῶς ἐλεοῖλδοι ; *nulla enim est responsio ad hanc quæstionem.*

Pag. 72 35. *Probo magis* εἰσπρὸ ἔκτασι.

Pag. 73. 8. *Fortè est melius*, τοσοῦτον ἐλλείπω μόνον τῆς χάριτος, *deleto* ἐκ.

Pag. 75. 34. *Fortè* ἐπ' αὐτός. *dixit enim* ἀποδέρομαι.

Hom. 11.

Pag. 79. 37. ὧδε ἐκείνως] Sententia pendet imperfecta : cui malo medetur Interpres, addendo ex se, aut ex libris, σκότει, sic : ἀλλὰ ὧδε ἐκείνης, σκότει. potest tamen, vt nihil subintelligatur, sententia consistere, mutata plena distinctione in semiplenam. nam καὶ sæpe apud huno nostrum παρέλκει, neq, semper inchoat sententiam.

Pag. 80. 9. ὕστω καὶ] Doctissimo adolescenti Halesio videntur hæc huxata, & in ijs aliqua loca sua deseruisse, & aliena occupâsse. Fortasse magis perspicuè sit, inquit, legemus : ὕστω καὶ τὸ κακὸν τὸ αὐθρώπε ἐκείνου τῶν ὑπὸ ἓν διαφόρων μερῶν πονηρίας συγκειμένου, πάλιν σῶμα, subaudi, καλεῖ. vbi eleganter comparat totum in nobis τῆς πονηρίας φύραμα ex heterogenijs quasi conflatum partibus, humano corpori è varijs organis constructo. Dounæus solummodo mutat πάλιν in πῶν, reliqua stante sententia, vti est in excuso.

Pag. 81. 20. *censeo legendum*, ὑπιδὴ βαρὺ ἐπέχει τὸ φερόμενον ἀμάρτημα. ἔφη πῶς ἡ κῦρος ἔδωξε. *nam si recuera grave est superare peccatum, quomodo leue & facile esse demonstrat?*

Hom. 12.

Pag. 88. 9. τὸ γὰρ συμπαίζειν τῇ παιδαγωγείᾳ τοῦ ἀνθρώπου δηλοῖ] *Dem. contra Aristiam*, πολλὰ γὰρ παίζοντος τὸν ἀνθρώπον ἡ μανία σῴζει; *Horatius epist.* 2. *lib.* 2.

Interualla vides humanè commoda? non valdè commoda, vt sunt res humanæ.

Pag. 89. 7. *lego*, ἡ μὴ πῶς ἀπαλλαγὴ τῆς παιδείας] *Vt paulo ante*, ὅπου γε ἡ τῆς παιδείας ἀπαλλαγή τις, τῆς αἰσχύνης ἀπαλλαγὴν ἂν οὐκ ἔχοι. *Hic aliquid profectò deest.*

Pag. 90. 13. ἐν ᾗ τῇ ἐπαγωγῇ, *pro* Συναγωγῇ. *conclusionem Aristotelis Interpretes sic appellant, de quo diximus. sic lin.* 23. ἀλλ' ἐν τῇ ἐπαγωγῇ τοῦτο ποιεῖ: *pro* Συναγωγῇ. Vide notas Boilij, cui magis hoc loco assentior.

Pag. 93. 43. *Sic legendum*: ἡ γὰρ ἀμάρτημα αὐτὸ κατηγόρουν, ἀλλὰ διὰ τὸ νόμον· ἀλλ' ὃ τότε τὸ νόμιμον ἀπωθέζοντο, ἀλλὰ τύραννον. *figura est τὸ καθ' ὑποφορὰν ἢ ἀδυναμοεῖν.*

Pag. 94. 9. *Sic legendum*, ὅτε γὰρ χρεὼς νόμοι ἄζουν, φησί, τὰτ' φησὶν, οὐχ ὕτως κρεπλικζόμενος. *Verba enim Pauli interpretatur.*

Pag. 96. 18. *verissima lectio*: ἐλλ' οἷ πρὶ κακῶν εἶσιν, ἴσασι: *pro* ὃ πρὶ. *Soph. Tyranno*,

σὺ γὰρ κέδρακὼ θλάπτεις, ἵν' εἶ κακῶ-

πεῖ *sepe* α' τὸ πρὸ *ponitur.*

Pag. 98. 39. *Sic indubitanter legendum*, ᾧ τὸν μὲ ἀπαλλάξεις σεαυτὸν ὀφείλεις ἢ παρέχειν, ὅτι (μᾶλλον ἢ τῶν κλίνων ᾧ τοι)

Hom. 13.

Pag. 102. 40. *Pone in textu*, ἐν ἡμερίᾳ πρὶ βοηθούντων. *Agnosco hanc locutionem*: ἐν ἡμερίᾳ πρὶ, *alienum est, quod est* cessantibus auxiliatoribus. *sed illud multò melius (declarat enim nullos esse opitulatores) hoc autem præsto quidem esse, sed nullam opem. sic dicunt* ἡμέραν κατὰ δικάζεσθαι, *subaudi*, δίκην, *cum vadimonium deseritur, & res non se sistit iudicio.*

Pag. 103. 20. *lege*, κρὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ἔχειν.

Pag. 104. 25. ὑπὲρ ὕπνα αὐτὰ] *Quid hoc? lego* ὑπὲρ ἀκάθεκτα αὐτά.

Pag. 105. 21. *lego* ἀκοὴ ἀμβλυτέρα λειπὸν ; ἢ οὐ ἀμβλυτέρα, ἐν.

Pag. 108. 35. τὸ μὲ διὰ δύο ἄρεσθαι τοῖς ἐκείνου νόμοις] *Hic locus mendi manifestus : legendum* ἀρέσκεσθαι τοῖς ἐκ. νόμοις.

l. 36. *lego*, τὸ μὲ ἢ ὡς Χειῶ τὸν Χειῶ. ὡς, *est* ἀνδρῶν, ἄνδρας, *vt docet Interpres Thucydidis.*

l. 38. *forte*, τὸ ἐπαῦδα ὕδη τῆς αὐλήσεως ἔχειν τὸ ὀλίγιστον, *vt opponatur*, τὸ ἐκεῖ, *quo significant vitam futuram.* ὠντὸ δὲν *pro* ἐπαῦδα *frequens Chrysostomo.*

Pag. 109. 2. *Lego*, *vel* ᾧ τοῖς πῶ τῆς ἀμάρτας ἰφγασίαν, *vel* ᾧ τοῖς πῶ τῷ σώματ ἐνεργείαν.

Pag. 110 5. *Sic* ἢ τρῖς.

l. 29. *lege* κατορθωμάλιον. *vtrumuis rectum.*

l. 33. κἂν ἡμέρας ἡμισβύτης. ἐκ τῆς καμφδίας ἐκείνης ἀναγκὰς δίξῃ νήφειν] *Non concoquo. Censeo legendum* ἐκ τοῦ κώμου, ᾗ τῆς παρανίας ἐκείνης. *sic seruatis antitheseis* τοῦ νήφειν. *sæpe coniuncta hæc reperies: vel* ἐκ τοῦ κώμου, ᾗ τῆς ἄλυσ ἐκείνης. *Nam & hæc Clemens in Pædagogo copulauit: vel* ἐκ τοῦ κώματος τῆς παρανίας ἐκείνης, *propter illud quod sequitur*, ἂν τῆς νυφάλης ἐκείνης ἐπὶ τῷ κραιπάλῃ τῆς μέθης ᾗ πρὶ ὀφθαλμῶν ἱσταμένης. *& verbum* ἀναγκὰς ἰσοροῦν *indicat. nulla hic Comœdiæ similitudo. præterea quòd de barbara dixit ancilla*, ἰναλλομένης ᾗ ἐνυσελίσσης ingeniosè, *plane est* παρανία, *quæ sæpe* τῇ ἕλκει *coniungitur.*

l. 37. τοῦ κραιπάρου ἐδεῖν] *Forte* κραιπαλῶντας, *propter ea quæ sequuntur.*

l. 40. ᾗ δίλανς] *Hic aliquid deest, nisi sic placet*, ᾗ δίλανς πάλιν τὰ αὐτὰ ἀραμενῶν. *tempestiua enim conuiuia de die celebrari solita, in vitio veteres ponebant. 1. Thess. cap.* 5. Qui dormiunt, nocte dormiunt, quiq; ebrij sunt, nocte ebrij sunt. *Si quis igitur de luce inebriatur, magnū est dedecus. δίλανς hic est, quod Græci dicunt* ἐν ὥρᾳ. *Athen. lib.* 4. *de Cleomene rege Spartæ*, πολλῶν ᾗ φερομένων παρανομιῶν παρὰ αὐτὸν, ὑπέπιπτε ἐνοχλοῦντα τῇ οἰκουμένῃ κακῷ συνῆθμ. *hinc τὰ ἐυχαριστήρια, σύναξιν Græci veteres Theologi dicunt.* ἐυκαιστήριον, *vel* ἐυαρίστηριον, *vel* ἐυαρίστειον *est. μᾶλλον ἐν ὥρᾳ. Aristoph. vespis*: ὁ κυδημὸς ἡμῖν ὁρτὴ ἐν ὥρᾳ ἡκιν. *Theoc. Idyl.* 22.

---ἐπεὶ ἀνπεύθετε ἐν ὥρᾳ,

Εἰ ἄδμην τὶς ταχὺς ὁρεσσίβη---

Latini variè reddunt. M. Tullius, Maturè, *de consulatu Verris apud Rubrium*: Maturè veniunt, discumbitur. *quidam de tempore, Hirtius, sine Oppius de bello Hispan*: Ipse de tempore cœnauit. *Plautus*, Tempori, *Captiuis*. Nunquid vis Hegio? *Heg.* venias tempori. *Inde est* Temporius, *Glossa veteres*, Temporius ἐυκαίτερον. *Quod Cicero* tempestiuum conuiuium *appellat, solitum de die inchoari, contra maiorum disciplinam, Græcis est* Νύκτερον ἔυωχον : *quod vitio datum est, & πρὸ αὐτῶν habebatur. Pro Murana*, amœni loci, tempestiui conuiuij (*quidam codices male*, intempestiui) multarum deliciarū comes est extrema saltatio. *Alcæus notauit hanc nequitiam*, πίναιβρ, δάκτυλ ἥμερος, *ac si diceret*, tempus est iam bibendi. parum enim diei superest. ἐν ὥρᾳ, de die. *in legibus* 12. *tabularum*, Sol occasus suprema tempestas esto. *de die cenare, magnum erat dedecus. hinc Chrysostomus*, interdiu deridentur propter ebrietatem, & ante noctem eadem repetunt. ἡ δίλανς, *totum pomeridianum tempus. Eust.* περὶα δὲ δίλανς λέγεται, τὸ ἐυδὺς μὲ πῶ μεσημβρίαν μέρ ἡμέρας· ὑφὰ ᾗ δίλανς τὸ πλεῖστον μέρ πῆς δίλανς, ἀπὸ ὀλίγ δυσμάς. *quod tempus hic indicari videtur.* ᾗ δίλανς πάλιν τὰ αὐτὰ ἀραμενῶν. *de tempore enim, hoc est, die potare, vitiosum fuit. hinc Paulus*, Qui inebriantur, nocte inebriari solent. *legendum igitur haud dubiè.* ᾗ δίλανς πάλιν *sine* κἀ.

Pag. 111. 3. *Omnino legendum* ᾗ κατεστάντων, ᾗ μεδυόντων

μεῖζον ποιῶμεν σύγκρισιν. *Sequentia hoc postulant.*

l. 28. *multus est* πας' ἀκοὰς ἀποχεῦσθαι. *nam sic dicunt* ὑποτιχίζειν. *Livius lib.* 1. Quiritium quoque folla haud parvum munimentum à planioribus aditu locis. Anci Regis opus est. *Expressit, ut sæpe, Græcum vocabulum,* ὑποτίχισμα.

Hom. 14.

Pag. 113 7. ἵνα οἱ ζῶντες] Ab hoc loco Heidelbergenses codicibus suis manuscriptis valere iussis, nudam nobis exhibuerunt editionem Veronensem, eamq; plurimis in locis, vt fit, depravatam.

l. 24. *lego* καὶ δεῖ θεσθῆναι. Θ.

Pag. 115. 4. ὥστε καὶ ἡμεῖς ὑπομεθήσεσθε] *Sic & nos plectimur: passiue* ὑπομεθήσεσθαι, καὶ ὑπομεθῶ ποιεῖσθαι, animaduertere, punire, *actiue,* ὑπομένειν conuerti. hæc obseruatio cauenda legenda: nam & ὑπομένειν actiuum apud hunc nostrum est animaduertere, punire: quod aliàs à me obseruatum memini, & ὑπομεθήσεσθαι hoc loco non est necesse passiuè accipi. *H. S.*

Pag. 117. 16. *lego* ὥσπερ ἀεράχνια] ἀεράχνης aranea, ἀεράχνιον, tela aranearum. *vt Anacharsis dixit leges similes esse* τῖς ἀεραχνίοις. *pluralem numerum esse oportet, quia dicit* φιλοσόφων δόγματα καὶ παίδων ἀθύρματα. At qui in Chrysostomo versabitur, reperiet ἀεράχνη vocabulum, αὐτὴ τῦ ἀεράχνιον frequentius vsurpari, quàm vt librarij lapsui possit imputari. *Hal.*

Pag. 121. 33. ἀλλ' ἐντρέπεσθαι] *Fortè* θεσπρέπεσθαι. ἐυτρέπεσθαι *est* pudore afficere. Vide notas Boilij.

Pag. 124. 1. *Verum est, quod* τὸ τίκτειν ὑποδύεται ἡ κατακλείς. ὑποδίδωμι pignus accipere, ὑποδέχομαι pignus dare. *Sic igitur* ὑποδίδωμι *retineamus, est* ἀκριβολογία.

Pag. 125. 11. *Lego,* πῶς ἀπουσίαν ἄπαντα καταδῶμεν, *i.* ὑπαλείσοιμεν, *sic sæpe noster loquitur, & multo melior est lectio.*

l. 27. *Omnino legendum* ὑπ' αὐ πρὸ τῦ σφόδρα σοι ὑπερεαίνεται.

Hom. 15.

Pag. 127. 44. *Lego* τοσοῦτον ἀπέχει τῦ ἐπιμελεῖσθαι.

Pag. 128. 56. *Mallem* σῶναι *simplex. nam* αὐτῷ *regit datiuum sine præpositione.*

Pag. 129. 15. *Sic lego, scribendum* εἰπὼν ὅτι ἔξὸν ἐν δόξῃ, ὥσπερ πῶς ὁμαρτίαν ἐδικεῖ καὶ πῶς ἰσότητα, τότε ἐπήγαγεν ὑπερυχεῖ γὰρ ἡμῶν, ἵνα λοιπὸν τὸ ἔντυχ χαίειν ὑπ' ἐλαττώσεως. *sic turbatum hunc locum restituimus, & legendum* ὑπ' ἐλαττώσεως, ἀνὴ ἀγαπήσεως, *vt sint* πάσεισα.

Pag. 130. 14. *Lego,* κᾆν γὰρ τῇ φύσει συγκληρωμένων ᾖ. *More enim hominibus obuenit non fortuito, sed necessitate naturæ. nec erit, nisi sta legas, vnde* τῇ φύσει *regatur. & sæpe vtitur hoc composito verbo.*

l. 30. *Lego, vel* μὴ τοσοῦτο τὸ πλῆθος ἦ τ. *vel* μὴ τοσοῦτο τὸ πλῆθος εἶδη ἦ πανηγύρεως. Interpres, post tot tantaq; aduersa tentationum multitudinem exhortatur. *Vide notas Boisy.*

Hom. 16.

Pag. 134. 31. *Malo* καὶ σὲ Ἰουδαίων, *quam præcessit* γὰρ. *ad Ephes. Orate* γὰρ πάντων ἁγίων, καὶ σὲ ἐμοῦ. *sic solent variare. Arist. lib.* 1. *Magnorum moralium.* δεῖ ἄνω σκέπτειν γὰρ ἀρετῆς εἰπὼν. *paulo post,* σκέπτεσθε δὲ ὅτι ἐνεχείρησε Πραπαγόρας ἀεὶ ἀρετῆς εἰπὼν. *sic etiam Latini loquuntur,* de imperio, de principatu contendere. *Virg. lib.* 12. ---Neq; enim leuia aut ludicra petuntur Præmia, sed Turni de vita & corpore certant. *Hom.* Ἀλλὰ σὲι ψυχῆς λέον ἔκτορ ἐπιπεδήσειε.

Pag. 135. 41. καὶ νικάσας κινδύνων δεῖ] *Fortè* ἀνδρὸς, *melius.*

l. 44. καὶ παίτα τὰ αὖω φιλοτιμῶν] *Lego* φιλοτιμῶν.

Pag. 139. 34. *Lego* ὕπο σφίσι.

Pag. 141. 9. *Legendum, vel* ἀρχέντας ὑπίμασεν, *vel* ὑπίωσεν. ἄχρηστον *enim* τὸ ἀπαίω, *siverus est Enstathii,*

l. 18. ὁ τοῦτο διεξιὼν καὶ θ *legendum, vt vel ad* καλὰ *referatur, quod proximum est, vel ad* σεμνὰ ῥητορικῶν.

Pag. 146. 2. *Lego,* ὧν λίθικε χαλεπωτέραν πεῖν.

l. 26. *Legendum,* τὸ δ' ἀναμεσὸν τῦ σεφοῆτε, ὐχ ὅπ τοῖς π. *deleto priore* ὅπ: *vel* ὐχ ὅπ μόνον *dicitur* ἐκ θεσσαλίκης. *dicunt enim* ὐχ ὅτι, καὶ ὐχ ὅτως, *pro eo quod est,* ὐ μόνον. Vide notas Boilij, qui rectiùs hunc locum explicat.

l. 41. *Legendum,* ὥστε μὴ πάλιν ὑποκοπῆσαι τῇ μάμμῃ. ὑποκοπῆν, tenebras offundere.

l. 42. *Sic legendum, & distinguendum: ὥστε δὴ καταλῦσαι τὸν λόγον, εἰς τὸ θεσπέσιον τίλθ καταλείσαι τοῦ, πῶς δεξιολογίαν τῦ καταλῦσαι ἢ λόγον sic dicitur, vt καταλύειν τὸν πολέμον,* bellandi finem facere, & καταλύειν πῶς διδασκαλίαν, *Herod.* delinere artem, *Suet.*

Hom. 17.

Pag. 147. 18. εἰ μὴ γὰρ δι' αὐθρώπων εἰσὶν ἀπορεμένοι] *Ego scio depravatum esse hunc locum, sed corrigere non possum (vide interpretem) nisi fortè sic sit legendum,* εἰ γὰρ δι' ἀγνοίαν εἰσὶν ἀπορεμβόλοι *aut,* εἰ μὴ γὰρ ἀλλ' ἢ δι' αὐθρώπινον εἶσιν ἀπορεμβόλοι. *humanum est enim errare, nescire.* δι' αὐθρώπινον *verum, si fallor. vel sic,* εἰ μὴ γὰρ εἰ μὴ δι' αὐθρώπινόν εἶσιν ἀπορεμβόλοι. Interpres. propter hominem Christum. Vide Boisium, qui hunc locum acutissimè explicat, retenta lectione codicis.

Pag. 149. 10. *legendum,* ἀλλ' αὐτὸς ἐφ' ἕτερον αὐτοῦ ἄγει.

Pag. 150. 11. *lego,* ἔχειν· συνεχῶς δὴ, *vel prorsus delendum* δέ.

l. 24. θεσα πεπίθεσθαι, *suspectum, fortè* θεσπεπίθεσθαι· *vel* θεσπεπίκνυσθαι: *omnino* θεῖς. *Vide notas B.*

Pag. 151. 23. ἄξιοι] *Snbaudi* ἐσμεν. *praecessit enim* ἔξωμεν.

Pag. 152. 15. τότε δὲ μυείνς ὑποσκελίζουσι] *Mendi manifestum. Interpres, & mille opprobrijs exponens, sed dubitans. apponit enim ad marginem,* Quamplurimos subuertens. *quid si legas* μυείας, *vt* διηρῶς, πειρῶν, πεπραχῶς, πολαχῆς. *non possum aliquid melius.*

Hom. 18.

Pag. 154. 4. *lege* πάντως δὲ ἔχει τι.

Pag. 155. 2. *Pro certo legendum* πῶς αὐτὸ αὐξει. ἐνέχειν, *est* inducere, persuadere. αὐξειν, educere, altiùs erigere. *Est enim apud Theologos & ἀλληγορικὸς sensus, & ἀναγωγικὸς .i.* superior.

Pag. 156. 1. *lego* πῶς εἰκαίως σεσοφώμενος σωτηείας] *Sua prospiciens salutis: idem*, σεσυφώμενος σωτηείας.

Pag. 157. 22. *Lege* ἐν τοῖς ἱμαρ.

Pag. 158. 37. *Lego* ἀλλ' ἐλίπαιν ὑμᾶς; ἀλλὰ ἢ χριτὰ ἔλεγον. ἀσωφορεῖς, ἢ ἀνδυποφορεῖ.

Pag. 161. 2. ὕπω τὰ λογισθέντα ἐφέτηκαν ἡ ἡμέρα, dies redditionis rationum. *Clemens Alex.* γραμ. 1. τοῖς δ' ἄλλοις τὰ ἐπάρχοντα διανέμας, αὖθις ἐπιτρεπόντων, πόσαι λόγον κατ' αὐτῆ.

l. 14. ἄν νέμης *Mihi videtur melius. Demosthenes suadet, apud quem pater dicitur νέμειν τὴν οὐσίαν, vel μοῖρας filijs, filij νέμεσθαι. Vnde est* κληρονόμοι.

Pag. 162. 13. *Fortè*, ὡς μὴ ἀνέχεσθαι τότε.

Hom. 19.

Pag. 163. 6. *Mihi videtur legendum*, ἀλλ' ἢ ἵνα ἀνέλη τὸ αὐτεξούσιον, φησὶν, ἡ ἢ ἐκλογὴ ἐπίπυχεν. *nam consequi quod petebant, non tollit liberum arbitrium, sed electio videtur tollere.*

Pag. 165. 13. *Lego* Συσφειτίνων. *Sic in Euangel. Thrax, Thrassa,* Φοῖνιξ, Φοίνισσα: *quod Euripid. Phœnissæ docent.*

Pag. 166. 36. *Lego* συμμυδήμων, *sine* ὦν.

l. 41. *Lego* ἀλλ' ἐξελήθησαν δὲ διὰ τὴν ἄνοιαν, *vel* ἀνόησαν αὐτῆ, *vel* αὐτοῖ: *propter sequens membrum.*

Pag. 167. 40. *Legendum vel* καυχᾶται, *vel* αὔχει, *quod melius & certè verum. inde enim* καυχῶμαι: *vt* αὐλὴ, *caula, cacumen, acumen.* καπαλίμως, ἁρπαλίμως, raptim. ἰών, κιών· κέλαδος, ἀλαλάζω.

Pag. 172. 44. *Fortè*, πῆ δεῖ τῇ Θεῷ καιρῶν μιᾶν] *Synesius*, πάντα δὲ καλῶς μοι δεῖ τῇ Θεῷ καίσεται, τὸ πλουσκτῶν δὲ πόνων, μισοσκετῶν ἢ πμῆ.

Hom. 20.

Pag. 173. 40. *lego*, τεκμὴν ἀπόφνε. *Nihil enim hic opus prepositione; quod verbum synonymum continuo positum eninesit.* ὑποφαίνειν *enim*, ἀποδεικνύειν, ἀφηγεῖσθαι. ῥήματα τῆς αὐτῆς χρήσεως.

Pag. 174. 18. διὸ χρὴ παντοχόθεν μιμησκοπεῖσθαι τὸ σῶμα τὸ ἡμέτερον] *Hoc quid verbi sit, putome posse ostendere, translatum à vetitimis, quas antè explorant, quàm immolant, nequid vitij sit in toto corpore. sic enim iubentur in lege agnum immolare* alher en bo mum. *hinc* μῶμος, *& Homerum* ἀμύμων, *quod ab Hebræo vocabulo duci nemo dubitat. Sed quid sit* μωμοσκοπεῖσθαι, *M. Tullius nos docebit in libro de claris oratoribus ad Brutum.* Nunc quoniam totum me non nœuo aliquo aut crepundijs, sed corpore toto videris velle cognoscere, complectar nonnulla, quæ videantur fortasse minus necessaria. *In fabulis agnitiones, i.* ἀναγνωσμοὶ, *ferè sunt per nœuos corporis, vel crepundia, quæ cum infantibus exponi solebant. Glossarium*, Crepundia, γνωείσματα. *Persius*,

Ad populum phaleras: ego te intus & in cute noui,

Quasi diceret, siquam habes latentem maculam in cute & in corpore, non me fallit. *Sed hic Allegoricè dictum est de animi vitijs. Clemens Alex. Protreptico*, ἐδίλω ἢ ὑμῖν ἐν χρῶ τοῦ Θεοῦ αὐθῆ ἐπιδῆξαι, ὑπῆλί τινες, ἢ οἵτινες, ἵν' ὅδη ποτὲ τὸν πολὺν λάβητε: Volo vobis in cute deos eorum ostendere, qui sint, & quales. *Quod Cicero dicit*, toto corpore, *est* ἐν τῷ χρῶ παντὶ, *Persius*, in cute, *Lucretius* summum corpus *appellat lib.* 4.

Dico etiam rerum effigies tenuesq; figuras
Mittier ab rebus summo de corpore earũ.

l. 32. ἢ τῷ σεσοφορεῖν αὐξειν πᾶσι] *Malletn* αὐξειν, *vt suprà sæpe* αὐαφέρειν *dixit.* αὐξειν *enim non est* absoluere, *sed* expedire rem, & agendo proficere: *vt* αὐξειν τὴν ὁδὸν, *non est* τελεῖν. *Quod docet elegantissimum Epigramma Leonidæ* εἰς Τίμωνα τὸν μισάνθρωπον,

Τὴν ἐπ' ἐμοὶ φίλαν πυρμείζεο μήτ' ἐμὲ χαίρειν
εἰπὼν, μήθ' ὅστις, μὴ τὸν ὀξετάσας.
Ἢ μὴ ἢ αὐξεις, τελέσας ὁδὸν, ὡὴ ἢ παρέλθῃς
στυγῆ, μηδ' ὕπως, ὡὴ αὐξῆς, τελέσαις.

Aristophanes in Vespis:

Ταῦτα δὲ σοὶ αὐξῆς δ' αὐοντι σοὶ σωτηείαν, *id est*, αὐξοντ Θ. Hæc viri sunt nitentis vel proficientis ad salutem. *est enim* ἄγω, ἀγύω, ἀγύτω. *Iliados* κ.

ἀλλ' ἴομεν· καλὰ δὲ νύξ ἄνεται· ἐγγὺς δ' ἠὼς·
Non igitur nox absoluta erat. Virg.

Et iam nox humida cœlo
Præcipitat, suadentq; cadentia sydera somnum.

Sed rectius vtriq;, αὐξηώσει πᾶσα σεσοφορεῖν. *Error ex eo, quòd sic scriptum erat per compendium* αὐσει, *vt suprà:* καμπὰς αὔωσιν κατευθεῖσα πάντα αὐξουσα. *Sed maximè confirmat prius membrum. Hæc enim bene cohærent*, ἢ τὰ βιωτικὰ ἐκεῖνο διαπονῆσαι, ἢ τῷ σεσοφορεῖν αὐξηώσει πᾶσαι. *Hoc profectò verissimum.*

l. 34. *lego*, διακονήσαι Θ ἢ ἱερώμενος. *& quod in margine*, οἷος αὖ ἐπὶ τέλεται, *non ita improbandum, si referatur ad vestitum sacerdotis, qui dignitatem addit: itaq; subiungit*, ἢ σεμνότερος γίγνεται. Fort. rectum est ἱερώμενος, sine ἢ, i. ὅταν ἱερατεύῃ.

Pag. 175. 38. *Haud dubiè legendum*, ἢ τῷ πέρνω, αὖτὶ τῆς σώφρονος γναικὸς, ἑαυτῆς συγκατακλίνοντος.

τες. *Hic sermo vsitatissimus, alter insolens.*

l. 40. κρίσιν διαφθαρῆναι. *multo melius. Nam τὸ διεφθαρμένον vel de compage corporis, vel de oratione articulis distinctâ dicitur.*

Pag. 176. 30. ὑδὲ σωφρονεῖν ἐνι, τυτέστι, καθεστηκέναι, bene compositum habere animum. τὸ κατάστημα τῆς ψυχῆς: *Persius,*

Compositum ius fasq; animi.

Apud Ciceronem Tusc. sunt quædam sedationes animorum contrariæ perturbationibus. *l.* καταστάσεις τῆς ψυχῆς ἐναντίαι πάσῃ ταραχῇ. *Aristoph. Equitibus.*

Ὥσπερ γὰρ οἱ παῖδ' ἀγχόλιοι σπαράττουσι, πένητα σε·
Ὅταν δ' ἢ λίμαν κράτιστ', καμεῖσθαι οὐδέν·
Εως δ' ἄνω τε καὶ κάτω τὸν βδελυρὸν γνώσῃ,
Λίρριον. καὶ σὺ καμεῖσαι, ὡς πάλιν ταράξῃς.

Vides τὸ κατεσθίειν contrarium τῷ κωφῷ καὶ ταρακτικῷ εἶναι. Sed hic philosophi locus insignior 7. Physic. cap. 3. Τῷ γὰρ καθίεσθαι τὴν ψυχὴν, ἐν τῇσ ἡδοναῖς ἀρεσθῆς φρονίμων τινὰ γίνεται, καὶ ἐπιστῆμον. διὸ καὶ τὰ πάθη ἅτε μανθάνουσι διαπαιγμα, ὅτε καὶ τὰς αἰσθήσεις ἅμιλλον κρίνειν τοῖς φαυλοτάτοις. πολλὰ γὰρ ἡ ταραχὴ καὶ ἡ κίνησις κωλύουσα καὶ ὑφαιρεῖται τὴν ἡλικίαν. *Hinc in Ethicis dicit adolescentem non esse idoneum auditorem moralis scientiæ.*

Pag. 177. 6. τὸ γὰ διὰ φρονήσεως ἡδύσθαι ωεῖον] *Videtur esse ἀπαράμυθον. Qui potest enim quenquam stultum facere prudentia? Sed hic φρόνησις non prudentiam, sed elationem animi declarat, ἀπὸ τῦ μέτα φρονεῖν, unde & φρόνημα, non δὶ φρονεῖν. Gemellus penè huic locus est apud Thucyd. lib.* 1. *in concione Corinthiorum.* ὦ γὰ δὴ παθόντες ταῦτα, δῆτα τὼ πλείονος δὶ βλάβασθαι καταφρόνησιν καχρήκατε, ἢ ἐκ τῦ πολλὰς σφάλλειν, τὸ ἐναντίον ὄνομα ἀφροσύνῃ μετονύμασαντες. Non enim cum hæc vitia fugeritis, *viz. inscitiam, mollitiem, negligentiam &c. Scholiastes* ὦ διωκάδι, φησὶν, εἰπεῖν ὅτι ὦ διὰ τὸ ἔχειν τὰ ἅπαντα, ὁ πολεμεῖσθαι, ἀλλὰ διὰ καταφρόνησιν, ἕτερα διὰ τὸ ἄγαν φρονεῖν, ἃ δεῖ ὑφρονεῖν. ἢ γὰ κατ' ἀφέλειαν ἐνταῦθα σημαίνει. *Sic quando contemptionem significat, non caret superbia.* καταφρονεῖν *enim est* ex alto despicere. *est igitur hic φρόνησις apud Chrysostomum, quod Thucydidi* καταφρόνησις, *id est,* superbia, *quam ille* ἀπόνοιαν *vocat, Thucydides* ἀφροσύνην. *Hæc consentiunt verbis Pauli, quæ tractat hoc loco;* μὴ ὑφρονεῖν παῤ ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν. σωφρονῶμεν, inquit, ἐκλέσει τὸ ταπεινοφρονῶμεν. φρονεῖν *enim hic non est* sapere, *sed* de se magna quædam sentire. *Dem.* φρονῶν δ' ὑφ' ἑαυτῦ πλεῖστον, ἃ εἰκός. *Sic illud accipiendum* 1. *Cor.* 4. ἵνα ἐν ὑμῖν μάθητε, μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν: *sequitur* ἕξ τινος, ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τῦ ἑνὸς φυσιῦσθε κατὰ τῦ ἑτέρυ. *Est igitur nunc* τὸ φρονεῖν. φυσιῦσθαι, *ac si diceret.* Nolite de quoquam nimis magnificè sentire (vt fecerunt, cùm dicerent, Ego tum Pauli, ego Apollo) aut supra quòd scriptum est, *nempe illud,* ἵνα μὴ ὑμᾶς λογίζησθε ὑπὲρ ἕνος τῦ ἑτέρυ κατὰ τῦ Θεοῦ, & neq; pluris faciat, neq; minoris. *Qui secus accipiunt, nihil vident. quanquam noster in ambiguitate nominis ludere videtur, cùm dicit,* τὸ γὰ διὰ φρονήσεως ἡδύσθαι ωεῖον, ἢ συγγνώμης ἑτέρυτος.

Chrysost. tom. 8.

Pag. 178. 10. *Quamuis* πλωχὸς *dicitur* ἀπὸ τῦ πτύσσειν, ἢ πτύσσειν, *tamen magis probo receptam lectionem,* ἢ πτωχὸν δ' ἀνελθεῖν ὄλεθρον γνόμενον: Iacentè & prostrato timidiorem. *Strabo lib.* 13. ἐντεῦθεν ἡ μετώνυμος Ἀγέλαος τὸν πτωχικὸν λέοντα (Lion Couchant) λιόντα ἐφρασε. *Euripides in Oreste,* πόσον χρόνον ἢ δυμοῖσι πίπτων δόξῃ quàm diu decumbit in lecto.

Hom. 21.

l. 34. *lego,* τὶ τῆς ὑμονοίας ἀπ' εἰς σωτὸν τῇ ἀπονοίᾳ.

Pag. 179. 27. ἀπόπτα χὴ τῦτο ὅλῳ πατραδ' ἐπὶ] Interpres, simplicitatem enim istud esse noüit, vbicunq; fiat: quandoquidem &c. puto deesse κελεῦν, aut simile quippiam: & legantur παρεμβατικῶς. Vide notas Boisij.

l. 41. *lego,* ἢ δικῆς, ὅτι καμεῖσθαι μᾶλλον, ἢ ἡδυς, κατίσχυσε μᾶλλον, ἢ ἀνέσησις τὸν καμεῖσθαι, *deleto* καὶ.

Pag. 179. 44. *rectius,* κἀτοὶ σὺ' ἀδίκλοις ἀπέρω. *Dem. Philippica* 1. ὑπ' ἀδίκλοις ὄσι τοῖς ὑπὸ τύτων ἡμιν ἠγνοημένοις λόγοις αἰρῦμαι.

Pag. 180. 2. *Forte* δόσης *melius.* δῶς *ante positū est.*

l. 36. διακίμενον] Interpres, animo erga bonum appositi. Vide Bosiium.

Pag. 181. 14. *Sic censeo legendum:* ὦ γὰ τῦτο ἀράπλω πάσχει, ὅταν μὴ τῆς τιμῆς, ἢ σωυδῶ σεμνοσίας δεδιηξόμεθα. *Deest aliquid profecto, & certè* ἀνυδίᾳ *nihil conuenientius, tum quia in quibusdam codicibus extat, tum propter illud, vel quod supra dictum est,* ὁ σεμνόμενος ἐν ἀνυδίᾳ, *vel quod* σεμνολῶς *positum tū* ἀσυδῆ μὴ ἐκπεσεῖ. *nisi malimus,* μὴ τῆς τιμῆς ἢ σεμνοσίας ὑπεδιηξάμεθα.

Pag. 182. 18. *Retineo* τῆς εἰκότας. καλῶ *regit Dativum.*

l. 28. *Sic restituo locum mendi manifesti compertum.* ἄπαρ ἓν ἢ ὁ Ἀλεξάμενος πότε, ὧν μὴ διαφιλείας ἢ φορυμίας ὑπόπτος, *vel* εἰρξάμενος, *vel* ὑπεδιξατο: *suppletum ex priore membro,* ἐπρύχα τὸν χαρακτῆρα. *nam quod editum est, nullum habet sensum.*

Pag. 183. 7. *Omnino retinendum,* αὐτὸν ὄρεσθαι. *nam* ὀρεσπάδι *non ita conuenit. Nam neq; curauit Iudam unquam, nec coluit vt potentem.*

Hom. 22.

Pag. 184. 31. ὁ καταφιλῶ] Fort. ὃ μὴ καταφιλῶ. lectionē tamen excusā sequitur Interp.

Pag. 187. 4. *Lego,* ὁ χὴ ἡδικημένος, ὅταν ὀυδενὸς, ὡς ὅταν κατ' ἀγαπᾶ τῆς οἰκείας ἀμελῶν, ὡς τῆ. Qui iniuriâ affectus est, in rebus prosperis non sit tenetur vel afficitur propriis bonis: *vt Hor.* Tàm teneor dono, quàm si demittor onustus. *Si legas* ὅταν ἀδυνήσῃ, *nullus est locus* τῆς οἰκείας ἀμελῶν, *& tamen sic Interp.* si quâdo debilitatus fuerit.

l. 17. *Legendum,* ἀλ' ἴσαν ἐξαιρῶν αὐτῶν. *sic dicunt* ὑπεξαιρῶν, excipiens, & ὑπεξαίρεσις, exceptio. ἐξαίρων, *non est* eximens, *sed* extollens: *vt elationem animi, dicunt* ἔξαρμα, *Rhetores,* sublimitatem orationis.

l. 20. *legendum,* ὡσὸ πάθος ἀναλαβόμενον τῦ ὑμᾶς γνωρίσαι. *præcessit enim* ἀπόδησις.

Pag 151. 23. ἄξιοι] *Subaudi* ἐσμεν. *praecessit enim* ἐξοὐδ.

Pag. 152. 15. πότε δ' μυείοις ὑποκελεύσας] *Mendi manifestum. Interpres*, & mille opprobriis exponens, *sed dubitans. apponit enim ad marginem*, Quamplurimos subuertens. *quid si legas* μυείους, *vt* δυχῶς, πεζῶς, πεφαχῶς, πολλαχῶς. *non possum aliquid melius.*

Hom. 18.

Pag. 154. 4. *lege*, πάντως δ' ἔχει τι.

Pag. 155. 2. *Pro certo legendum* πῶς αὐτὸ αὐάγει. ἐνάγειν, *est* inducere, perſuadere. ἀλάγειν, educere, altiùs erigere. *Est enim apud Theologos & ἀλληγορικὸς ſenſus, & ἀναγωγικὸς .i.* ſuperior.

Pag. 156. 1. *lego* πῶ εἰκαίας σεσορώμενος σωτηείας] *Sine proſpiciens ſaluti: idem*, σεσυνδρόμενος σωτηείας.

Pag. 157. 22. *Lege* ἐν τοῖς ἐμαφ.

Pag. 158. 37. *Lego* ἀλλ' ἐλέπτωυ ὑμᾶς; ἀλλὰ δ χρυσῶ ἔλεγον. ἀσορεῖ, δ' ἀνδυπορεῖ.

Pag. 161. 2. ὅπω τὸ λογοδοσίου ἐφέσηκαν ἡ ἡμέρα, dies redditionis rationum. *Clemens Alex.* γραμ. 1. τοῖς δίκαιοις τὸ ὑπάρχοντα διανέμας, αὖθις ἐπαναλθὼν, πάντας λόγον μετ' αὐτῶν.

l. 14. ἂν νέμοις *Mihi videtur melius. Demoſthenes ſuadet, apud quem pater dicitur* νέμειν τῷ υἱῶν, *vel* μοίρας *filijs*, *filij* νέμεσθαι. *Unde eſt* κληρονόμος.

Pag. 162. 13. *Fortè*, ὡς μὴ ἀνέχεσθαι τότε.

Hom. 19.

Pag. 163. 6. *Mihi videtur legendum*, ὡς δ' ἵνα σφάλη τὸ αὐτεξούσιον, φησὶ, ἡ δ ἐκλογὴ ἐπίπονον. *nam conſequi quod petebant, non tollit liberum arbitrium, ſed electio videtur tollere.*

Pag. 165. 13. *Lego* Συσροφονίαν. *Sic in Euangel. Thrax, Thraſſa,* Φοῖνιξ, Φοίνισσα: *quod Euripid. Phœniſſæ docent.*

Pag. 166. 36. *Lego* πεσμυθύμενον, *ſine* μ. τον.

l. 41. *Lego* ἀλλ' ἐξεκλήσησαν δι' διὰ τὴν ἄνοιαν, *vel* ὑπόνοιαν αὐτῶν, *vel* αὐτοῖ: *propter ſequens membrum.*

Pag. 167. 40. *Legendum vel* καυχῶ, *vel* αὔχει, *quod melius & certè verum. inde enim* καυχῶμαι: *vt* αὐλὴ, *caula, cacumen, acumen.* καρπαλίμως, ἁρπαλίμως, raptim. ἰὼν, καὶ' κέλευθος, ἐλεύσω.

Pag. 172. 44. *Fortè*, δ' ἔδοξε τῷ Θεῷ καμμόνον μεῖναι] *Syneſius*, τίνα δ' ἔδοξε μοι ἔδοξε τῇ Θείᾳ καίσεσι, τὸ πλουσιώτερον δι' πόνων μισθοδοτεῖν δ τιμᾶν.

Hom. 20.

Pag. 173. 40. *lego*, ρεκρὸν ἀπόφυτε. *Nihil enim hic opus præpoſitione; quod verbum ſynonymum continuò poſitum eſt.* ὑποφαίνειν *enim*, ἀποδεικνύειν, ἀφορᾶσθαι, ῥήματα τῆς αὐτῆς χρήσεως.

Pag. 174. 18. διὸ χρὴ πάντα χρόνον μωμοσκοπεῖσθαι τὸ σῶμα τὸ ἡμέτερον] *Hoc quid verbi ſit, puto me poſſe oſtendere. tranſlatum à victimis, quas antè explorant, quibus immolant, ne quid vitij ſit in toto corpore. ſic enim iubentur in lege agnum immolare* alher en bo mum. *hinc* μῶμος, *& Homericum* ἀμύμων, *quod ab Hebræo vocabulo duci nemo dubitat. Sed quid ſit* μωμοσκοπεῖσθαι, *M. Tullius nos docebit in libro de claris oratoribus ad Brutum.* Nunc quoniam totum me non næuo aliquo aut crepundijs, ſed corpore toto videris velle cognoſcere, complectar nonnulla, quæ videantur fortaſſe minus neceſſaria. *In fabulis agnitiones, i.* ἀναγνωρισμοὶ, *fortè ſunt per nævos corporis, vel crepundia, quæ cum infantibus exponi ſolebant. Gloſſarium*, Crepundia, γνωρίσματα. *Perſius*,

Ad populum phaleras: ego te intus & in cute noui,

Quaſi diceret, ſiquam habes latentem maculam in cute & in corpore, non me fallit. *Sed hic Allegoricè dictum eſt de animi vitijs. Clemens Alex. Protreptico*, ἐδίλω δ ὑμῖν ἐν χρῷ πῶ Θεὸς αὐθὶ ἐπιδῆξαι, ὁπῖοί τινες, δ οἵτινες, ἴν' ὅδη ποτὲ τὸν πλάσαντα λήξητε: Volo vobis in cute deos eorum oſtendere, qui ſint, & quales, *Quod Cicero dicit*, toto corpore, *eſt* ἐν τῷ χρῷ παντὶ, *Perſius*, in cute, *Lucretius* ſummum corpus *appellat lib.* 4.

Dico etiam rerum effigies tenuiſq; figuras
Mittier ab rebus ſummo de corpore earũ.

l. 32. δ τῶν σεσσοφῶν αὐτοῖς πᾶσιν] *Mallem* αὐτοῖσιν, *vt ſupra ſæpe* ἀναφόρως *dixit.* αὐτεῖν *enim non eſt* abſoluere, ſed expedire rem, & agendo proficere: *vt* αὐτεῖν τῶν ὁδὸν, *non eſt* τελεῖν. *Quod docet elegantiſſimum Epigramma Leonidæ εἰς Τίμωνα τὸν μισάνθρωπον,*

Τῶν ἐπ' ἐμοὶ βίλῳ πεσμεῖσθαι μήτ' ἐμὲ χαίρειν
ἐᾶσαι, μήθ' ὅστις, μὴ τίνων ἐξετάσοις.
Η μὴ δ' αὐτεῖς, τελέσαις δ' ἂν, ὧν δ πορεύθης
σιγῇ, μηδ' ὅπως, ὧν αὐτῇς, τελέσαις.

Ariſtophanes in Veſpis:

Ταῦτα δι' σοὶς αὐδῶ ἐς' ἄσυντες σοὶς σωτηείαν, *id eſt*, αὐσυντ Θ. Hæc viri ſunt nitentis vel proficientis ad ſalutem. *eſt enim* ἄνω, ἀνύω, ἀνύτω. *Iliados* κ.

ἀλλ' ἴομεν. καὶ δ νὺξ ἄνεται. ἐγγὺς δ' ὠὼς.

Non igitur nox abſoluta erat. Virg.

Et iam nox humida cœlo
Præcipitat, ſuadentq; cadentia ſydera ſomnum.

Sed rectius vtriſq; αὐλώσει πᾶσιν σεσσοφοῖς. *Error eo, quòd ſic ſcriptum erat per compendium* αὐσει, *vt ſupra*: λαμπὰς αὖωθεν κατενεχθεῖσα πάντα αὐλίωσε. *Sed maximè conſummat prius membrum. Hæc enim bene cohærent*, δ τὸ βιωτικὸν ἐκεῖνο διαπνέουσι, δ τῶν σεσσοφοῖς αὐλώσει πᾶσιν. *Hoc profectò veriſſimum.*

l. 34. *lego*, διακονήμασι δ ἱερώμασι. *& quod in margine*, οἷος αὖ εἴη σέλεσθαι, *non ita improbandum, ſi referatur ad veſtitum ſacerdotis, qui dignitatem addit*: ἱαῖς, *ſubinngit*, δ σεμνότησι γίνεται. Fort. rectum eſt ἱερώμοις, ſine δ. *l.* ὅταν ἐσεγτέλῃ.

Pag. 175. 38. *Haud dubiè legendum*, δ τῶν πίρλων, αὐτὸ τῆς σώφρονος γυναικὸς, ἑαυτῆς συγκατακλίνοντες.

τις. *Hic sermo usitatissimus, alter insolens.*

l. 40. χρῆσιν διωρθωμένων. *multò melius. Nam* τὸ διορθωμένων *vel de compage corporis, vel de oratione articulis distincta dicitur.*

Pag. 176. 30. ὑδὲ σωφρονεῖν ἐνι, τυτέστι, καθεστηκέναι, bene compositam habere animum. τὸ κατάστημα τῆς ψυχῆς : *Persius.*

Compositum ius fasq; animi--

Apud Ciceronem Tusc. sunt quædam sedationes animorum contrariæ perturbationibus. *l.* κατασκάπτει τῆς ψυχῆς ἐναντίαι τοῖς παροῦσι. *Aristoph. Equitibus.*

Ὥσπερ γὰρ οἱ πρὸ ἐγχέλεως δηρώμενοι, πρόπυδα κἀ.
Ὅταν δὲ ἡ λίμνη κρατῇ, καμβάνουσιν ὑδέν·
Ἐὰν δ' ἄνω τι ᾖ κάτω τὸν βόρβορον κυκῶσιν,
Λίψῦσι. καὶ οὐ καμβάνεις, ὡδὶ τὼι πόλιν παροῦσῃς.

Vides τῷ κατεσθίειν *contrarium* τὸ κυκᾶν καὶ παρεστάναι. *Sed hic philosophi locus insignior 7. Physic. cap.* 3. Τῷ γὰρ καθίστασθαι πως ψυχὴν, ἐν τῇ ἡδονῇ ἀρετῆς φθορὰν ἢ γίνεται, καὶ ὑπόνοιαν. διὰ καὶ τὰ παιδία ὅταν μανθάνειν δυνάται, ὅταν ἤδη τῶν αἰσθήσεων ἄμεινος κρίνειν τῶν φρονούντων. πολλὴ γὰρ ἡ παραχὴ καὶ ἡ κίνησις καθίστασθαι καὶ ὁρμαίζει τῇ ἡλικίᾳ. *Hinc in Ethicis dicit adolescentem non esse idoneum auditorem moralis scientiæ.*

Pag. 177. 6. τὸ ἡ διὰ φρονήσεως χρῆσθαι ωφελεῖ] *Videtur esse* ἀπαρέμφατον. *Qui potest enim quenquam stultum facere prudentia ? Sed hic* φρόνησις *non prudentiam, sed elationem animi declarat, ἀπὸ τοῦ μέγα φρονεῖν, unde &* φρόνημα, *non dici* φρονεῖν. *Gemellus pene huic locus est apud Thucyd. lib.* 1. *in concione Corinthiorum.* ὁ γὰρ πεφοβημένος πρὸς τὸ, διὰ τὸ πολέμους διὰ βλάβας κατεφρόνησαν καχωρίκασι, ἢ ὅτι τῶν πολλῶν σφάλλειν, τὸ ἐναντίον ὄνομα ἀφρονεστάτων μετονόμασας. Non enim cum hæc vitia fugeritis, *viz. inscitiam, mollitiem, negligentiam &c. Scholiastes* ὁ δωδεκὰς, φησὶν, εἰπεῖν ὅτι ὁ διὰ τὸ ἔχειν τὰ ἐξὸν πάντα, ὁ πολυμυθῶν, ἀλλὰ διὰ καταφρόνησιν, ἢ δεῖ διὰ τὸ ἄγαν φρονεῖν, καὶ οὐ ὑπερφρονεῖν. ἢ γὰ κατ' ἐπίτασιν ἐνταῦθα σημαίνει. *sed quando contemptionem significat, non caret superbia.* καταφρονεῖν *enim est* ex alto despicere. *est igitur hic* φρόνησις *apud Chrysostomum, quod Thucydidi* καταφρόνησις, *id est,* superbia, *quam ille* ἀπόνοιαν *vocat, Thucydides* ἀφροσύνην. *Hæc consentiunt verbis Pauli, quæ tractat hoc loco; μὴ ὑπερφρονεῖν παῤ ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν. σωφρονεῖν, inquit, ἐκέλευσε τὸ ταπεινοφρονεῖν. φρονεῖν enim hic non est sapere, sed de se magna quædam sentire. Dem.* φρονῶν δ' ἐφ' ἅπασι τοῖς πλείστοις, οἷς εἰκός. *Sic illud accipiendum 1. Cor.* 4. ἵνα ἐν ὑμῖν μάθητε, μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν : *sequitur* ἐξύπνως, ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου. *Est igitur nunc* τὸ φρονεῖν, φυσιοῦσθαι. *ac si diceret,* Nolite de quoquam nimis magnificè sentire (vt fecerunt, cùm dicerent, Ego sum Pauli, ego Apollo) aut supra quòd scriptum est, *nempe illud,* ἵνα μὴ ἑνὶ ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου φυσιοῦσθε. ac ἑνὶ ὑπὲρ τοῦ ἑτέρου φυσιοῦσθε. *Sic* ὑπὲρ ἡμᾶς λογίζεσθαι ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας τοῦ Θεοῦ, & neq; plures faciat, neq; minoris. *Qui secus accipiunt, nihil vident. quanquam noster in ambiguitate nominis ludere videtur, cùm dicit,* τὸ δὲ διὰ φρονήσεως χρῆσθαι μισεῖν, καὶ συγγνώμης ἀνέρηται.

Pag. 178. 10. *Quamvis* πλωχὸς *dicitur* ἀπὸ τοῦ πλώσασιν, ἢ πλήσειν, *tamen magis probo receptam lectionem,* καὶ πανάκρου δικλίνειν γινόμενον : Iacente & prostrato timidiorem. *Strabo lib.* 13. ἐντεῦθεν ἡ μετώνυχια Ἀχαϊκὴ τὸν ὀνηλοκότα λέοντα (Lion Couchant) λεγόμενον ἔρχον. *Euripides in Oreste,* πόσον χρόνον ἡ δυμοῖσι πάρθεν' ἥδε κλίνη quàm diu decumbit in lecto.

Hom. 21.

l. 34. *lego,* τῇ τῆς ὠφελείας χρείᾳ σωθῆναι ἀπονοίᾳ.

Pag. 179. 27. ἐπιλάβηται γὰρ τοῦτο οἷόν τε τοῦ ἑτέρου ἐπὶ] Interpres, simplicitatem enim illud esse notuit, vbicunq; fiat : quandoquidem &c, puto deesse χαλεῖν, aut simile quippiam : & legantur παρατιθέναι. Vide notas Boisij.

l. 41. *lego,* καὶ δείξῃς, ὅτι καυχᾶσαι μᾶλλον, ἢ δίδως, κρατίζηθι μᾶλλον, ἢ ἀνίεσο τὴν καυχᾶσιν τὰ, *delendo* καὶ.

Pag. 179. 44. *rectius,* καίτοι ὑπ' ἀδήλοις πειρῶν. *Dem. Philippica* 1. ὑπ' ἀδήλοις ὧν τοῖς ὑπὸ τούτων ἐκπεπληγμένοις ἀκούουσι λέγειν ἀρῶμαι.

Pag. 180. 2. *Forte* δώσης *melius.* διὸς *ante positum est.*

l. 36. διακαίμενοι] Interpres, animo erga bonum appositi. Vide Bosium.

Pag. 181. 14. *Sic censeo legendum :* καὶ δὴ τοῦτο ἀληθὲς πάντες, ὅταν μὲν τῆς τιμῆς, καὶ σπουδῆς περιουσίας ὑπάρξῃ δεδειξάμενα. *Deest aliquid profecto, & certè* σπουδῆς *nihil conenientius, tum quia in quibusdam codicibus extat, tum propter illud, vel quod suprà dictum est,* ὁ φρόνημα καὶ ἐν σπουδῇ, *vel quod* φρονεῖν *positum* τῇ σπουδῇ μὴ ὑπάρχῃ. *nisi malimus,* μὲν τῆς τιμῆς καὶ περιουσίαν ὑπάρξῃ.

Pag. 182. 18. *Retineo* τῶν ἐναντίως. καὶ δ' *regit Dativum.*

l. 28. *Sic restituo locum mendi manifesti compertum.* ὥσπερ ὃν καὶ ὁ Ἀχελῷος τότε, ὧν μὲν διαλεκτῷ καὶ φρονήσεως ὑπῆρξε, *vel* εἰρήκατο, *vel* ὑπῆρξατο. *Supplendum ex priore membro,* ἐστὶν αὐτὸν τὸν κρατῆρ. *nam quod edimus est, nullum habet sensum.*

Pag. 183. 7. *Omnino retinendum,* αὐτὸν ὅρασε. *nam* διεφθάρθαι *non ita conuenit. Nam neq; cum aliis Iudam unquam, nec cum Petro.*

Hom. 22.

Pag. 184. 31. ὃ κατεφαλῶμεν] Fort. ὃ μὴ κατεφαλῶμεν. lectionē tamen excusā sequitur Interp.

Pag. 187. 4. *Lego,* ὃ γὰρ ἡδυπαθοῦσι, ὅταν ἐνδυνάσῃ, οὐκ ὄντα κατέχεται τοῖς οἰκείοις ἀγαθοῖς, ὡς τῷ. Qui iniuriâ affectus est, in rebus prosperis non sit tenetur vel afficitur præpris bonis: *vt Hor.* Tàm teneor dono, quàm si demittor onustus. *Si legas* ὅταν ἀδυνάσῃ, *nullus est locus* τοῖς οἰκείοις ἀγαθοῖς, *& tamen sic Interp.* si quādo debilitatus fuerit.

l. 17. *Legendum,* ἀλλ' ὅταν ἐξαιρῶν αὐτὸν. *sic dicunt* ὑπερξαῖρειν, excipiens, *&* ὑπερξαίρεσις, exceptio. ἐξαίρων, *non est* eximens, *sed* extollens : *vt elevationem poli, dicunt* ἔξαρμα, *Rhetores,* sublimitatem orationis.

l. 20. *legendum,* τὸν πλοῦν ἀναπλεῦσαι τῷ Θεμιστοκλεῖ. *præcessit enim* πρόθυμος.

l. 30. τύτε μᾶλλον ὄντες, ἢ τῦ φυλάξαδαί π παδεῖν] *D most.* ὦδει περισσ. ὅπως ὅλ☉ ὧῶ τῦ λύμματ☉. *Egregie vereri, describi tam acram apri, vt eum, ne te sus vedas, quod est, ὁρμᾶν : ὁρμητικὸς enim est, ἢ συμικτερῶ τῦ λέοντ☉ς ἀσεργοίητος φιλάδ☉ χ᾽ ἧῆ ἰσχυρότατον, inquit Eustath.*

l. 32. ἀπισέρησας, *verbum suspectum. cur enim bis idem verbum poneret? Quid si legas* ἀπίσρεψας? *Est quidem apud Dem.* ὦδει δ᾽ ἅ. παῦτ᾽ ἀπορρέγ πῶ γλῶσσαν, ἄγχει τ᾽ αὐτᾶν πιεῖ. *sed melius fortasse inducetur.* Puto ita distinguendum & legendum; mutato tantum verborum ordine: ἀπισρέψας αὐτὸν, τὴν παῖδ᾽ ἀπισρήσας, ἐξεδίτιασας, εὐκαπφεύητον ἐδιξας, ἢ

Pag. 188. 23. *Legendum perspicue ex præcedentibus,* ἢ π λέγω κακηροφίαν ἢ ἀδικίαν. *de duobus enim agit generibus iniuriæ, dictis & factis.*

Hom. 23.

Pag. 190. 11. *Lego* ὕτω γδ ἔν.

l. 14. *Lego* τῖς παρ᾽ αὐτῦ πᾶσι : *hoc* Ελλησικώτερον. *mox codem v.* ἢ ἧῆ διαζηδόντων ὡς νεωτεροποιᾶς *legendum*, qui scilicet accusant Christianos, vt rerum nouarum auctores. ἀπορρᾶξεις τὰ ῥήματα. *Æschines* ὦδει περιφρισ. τοιαῦτα ἐρη ἐρεῖν, ὥσε ἀπορρᾶξειν τὸ φιλίαπυ τίμια.

l. 19. *Protinis legendum,* ἢ μᾶ πλέον☉ τῆς παρρησίας ὦδει τῆς ἀληδείας διαλήξη δυγμάτων. *nam præterquam quod absonum est, bis eandem præpositionem è propinquo ponere, posteriori loco non quadrat.*

l. 40. *Fortè,* πῶς αὐτὸν ἐπισόμωσε, *vel* ἐσήμωσεν. *acies enim authoritatis, gladius.* σόμωμα, acies : *quia dixit, non enim frustra gladium gestat. mox* ἢ φοβεῖ᾽ν. Philippus Montanus, vir doctus & diligens, ita legi asserit in codicibus emendatis, vt nos edidimus. sed & coniectura A. Dounæi peringeniosa est, & fortasse vera: & omninò addendum ἢ ante φοβεῖδ᾽, quocunq; modo legas.

Pag. 193. 24. *Lego* μὴ περσαπῆδαι μαχαίρης. κα δαπῆδαι *enim est* perstringere *aut* demulcere, *& sic noster persæpe vtitur.*

l. 40. *an* ἧῆ πρωτοτόκιον, *vt ad Heb.* 11. πρωτοτόκιον *est* ius primogeniti.

Pag. 194. 12. ἀνακλωῦσας μυρί☉.] Interpres, imitatus eos, qui suorum casus & calamitates deplorant. aliquid certè in Græco codice deesse videtur.

l. 40. ἢ ἐξαρεδήσεται ὁ ζῆλός μ ἐν σοί] *Apud Ezechielem est cap.* 16. ἐξαρδήσεται. *Vide in Romana editione.*

l. 42. *Puto rectum esse,* ἢ πάλιν ἀνακυκλῶ☉ αὐτῆς, deperiens eam. *pro eo quod est,* ἐρωδιὰς αὐτ᾽, *vt* Formosum pastor Corydon ardebat Alexin.

Hom. 24.

Pag. 195. 31. *An melius,* τῆς ἧῆ περδντων αὐτοῦ ἀπολύων πεφανδείας; (συμπάσχω γδ τοῖς αὐθρώποις, ὁ τοῖς πεφυκόσι) *Cic. ad Att. Iam* φροσπονδας τῇ κλῇ. ι. φροσέτηκες.

Pag. 196. 1. διατείνεδαι *est quod* Aristoph. σκορδινᾶδαι, pandiculari, *i.* se distendere.

l. 24. τὸ γδ κάκεια ἧῆ σαδῦν σβέννυσι.] *Cupiditatem & iram, quæ & vehementissimæ sunt, & ipsa celerrimè capiuntur homines, vocat* τὰ κάκεια ἧῆ παδῶν, *vt Xenophon* 8. παιδείας, *optimates & diuites,* ὀπτηκοείας.

Pag. 198. 9. φερνῶ μι] *Verius & melius, & dede comma post* ἀφεῖς.

l. 20. ὑπιδὴ πίνητ᾽ς ἐσμεν] *Fort.* πίνητες ἐκ ἐσμέν.

l. 28. *Legendum,* ὕτω γ᾽ ἐκκλησίαν ὁράσῃ τὸν πίτν. sic ecclesiam effecies conuiuium, *i.* in conuiuio quasi in Ecclesia versaberis. τὸ ποτὸν, potus: ὁ πίτ☉, sympolium: *Instl.*

l. 35. σχέχετε] *An* σχέσδε.

l. 43. ἄπαντε] *Lego,* σαυτὸν κατ.

Pag. 199. 7. ἢ πλέον ἀργύριον ἔλαμ] *Si legas* ἔλη, *non deterius.*

l. 9. ὀδήκασεις] Nescio quàm rectè in plurali.

l. 12. ἐνδα γ᾽ ἢ πλέιων ὁ φορυτὸς ἧῆ κακῶν] *Colluuio malorum. Nicander Theriacis de Ichneumone se parante ad pugnam cum aspide :*

--ἀφαρ δ᾽ ἐφορύξατο γῦῖα,
Πικρῷ ἀλιτενδεῖς ὀλίγον ῥίκας. --

l. 27. *Lego* ἢ δὰ περιφελάϊα εκατο τῆς φρενός.] *Ita de Boissim.*

Hom. 25.

Pag. 200. 31. *Fortè* εἰς τὸν ὦδεῖ τύτων ἐμᾶλλε λόγον. *sic aliàs loquitur.*

Pag. 203. 7. & 8. πλείονα ἀνδρώπων ἢ ἡκισμάτα ἑαυτῷ κατασκᾶζων &c.] Locus est fortasse deprauatus, obscurus certè : qui tamen, deleto ἢ fluet melius, & inductis fortè ἢ χρείς ἧῆ ἄγαν ἀπώτερη, hoc modo : πλείονα ἀνδρώπων (i. quàm homines habent) ἡκισμάτα ἑαυτῷ κατασκᾶζων εἰς τὸ φρενοῦν ἡμᾶς. Sed nihil affirmo. Interpres : Maiorem tibi ipse iurisdictionē, quā quod in homines tantùm sit, comparans, in hoc vt seorsim a reliquis omnibus nostri curam habeat. Rectè omnino, vt cùm ipse nihil intellexerit in Græco, nos nihil intelligeremus in ipsius verbione.

l. 29. *Omnino legendum* δικῶν δπαλήθειν δατέρᾳ : ἐκπλήθειν, *est* admiratione percellere, *quod hic non conuenit, & dicendum fuisset* ἐκπλήτειν δάτερον.

Pag. 205. 4. *Lego,* τὸν γ᾽ μὴ βυλησόμενος με βασιλεῦσαι ἐπ᾽ αὐτῷ. *Sic est apud Lucam.*

l. 41. *Haud dubiè legendum,* ἢ ὑδ᾽ αὐαγνῶσαι δωσῶ. *posuit enim interrogationem*—, ἄρα ὧν ἐξέζει.

Pag. 206. 15. *Sic puto legendum,* ὅταν γδ λέγῃς, ὅτι φιλανδρωπὸς ὄτι ἢ ὁ καλάζεις, ἐαν᾽ κολάσῃ, ἀμρεδήσῃ) καθ᾽ ὑμᾶς ὁ φιλανδρωπὸς ἂν; ἐδαμῶς. ὁρᾷς. *vt enim legitur, est* ἀδιανόητον.

Pag. 207. 13. τῦτο ἔν φιλανδρωπίας, εἰπέ μοι, τὸ πω πονηρίαν δήτειζειν;] *Quid hoc est? certè, vt legitur,* improbitatem conterere, *vel* improbitati ceruices frangere, *sensu planè contrario, ac locus poscit. Lego* τὸ δ᾽ πονηρίαν πωδηρείζειν, *vel* ἐπικείν. improbitatem alere, augere, corroborare.

Plut.

Plut. in Ciceron. ἐγεγλε ἡ ϗ Βρῦτ⊙ ἐγκαλῶν, ὡς μείζονα ϗ βαρυτέραν πεπαιδευκὼς πεφαντάσθαι τὴς ὑπ' αὐτῆ κατηλυθότας, *id est*, educanti & promouenti, *inquit Bud.* πεπαιδαγωγηκότ. *Synesius de matre Laidos mercatrice iam emerita:* Επι δὲ πᾶσι ἐρασίαν ὑπὸ χαλαρῷ τῇ βυπῇ κατέλυσε, πᾶς ἐν ἡλικίᾳ παιδοτριβεῖ, ϗ πᾶσι ξένοις αἰπκαθέσιον. *Æschines* πρὸ ἀρχοντ. Καὶ τῷ μὲ βάρεσθαι δυσαμυνόμ⊙ς ὄπων ἀπᾶν ἐπαισχῦπε. *Quid si legas* ὑπτιμῆς, ἀντὶ τῶν πονηρῶν ἐπαισχῦν ϗ παιδοτρίβειν, ἀντὶ τῶν πονηρῶν ὑστατίσσιμι permutatione, *vt*, vicit timorem audacia? *Iam* πᾶσι πονηρίαν παιδοτρίβειν *sic dicitur, vt* νέκταρ ἐφυσόρει: ἄθυμον πολεμιστήν, *& similia, quale & illud Poetæ, Iliad.* κ.

Αμφὶ ϗ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε
Ταυρείην. --

nam κωῦ *proprie est* tegmen capitis e pelle canina, *non* bubula. *ponitur tamen* ϗ ἀπικῶς. ἀντὶ τῆς περικεφαλαίας *pro quauis galea. Habes Scr.* 30. *ad Heb.* ὁ ϗ μὴ χαλίας πέτχον, ὀπτείσει τὸ κανόν. *quod quid sit, quære. nam Schol. Soph. Aiace* τὸ πέτευπον κύναδ⊙ exponit, ἐξῶλες ϑνεῖον ϗ παῦρ-γον, *Ilysses.* Επτείσειν rectũ est, *h.e.* ἐπιτιῖ ϕν: quod miror doctissimum Dounæum non vidisse, cùm toties hoc sensu apud hunc nostrum occurrat, nunquam alio. Vide annotat. nostras in 2. Tomum.

Hom. 26.

l. 28. *legendum*, ἀλ' ϗ ἀξιόπ⊙ εἶ ἀνπκατασῆναι νόμῳ πσύτω. *nullo modo sinendum* ἀνπκατασῆναι.

l. 34. *legendum potius*, ἵνα μὴ ποῖῆ τι κοινὸν, *inducto* αὐτῆ. vt ne ducat, *sine* habeat pro communi. *sic dicimus*, ὑ σέναι σου λόγον ποιῆσαι, nullam tui duco rationem. *& apud Herodotum*, συμφορὴν ποιεύμ⊙ τὸ θεῖον. *Vide lin.* 36. *&* 40.

l. 40. λύπη ϑεσθῆσιν, *verum. Antipho*, ϗ μὰ ἀθλιωτέρω δίο, ϗ πατέρ ϗ παῖδα, ἀϕορὴς συμφορᾶς ϑεσάλητι. *Simile est illud Æschinis*, ἐτίλησεν δ' εἰπεῖν, ὡς ἐγὼ τοῖς ἐμαυτῆ λόγοις ϑεωπίσω.

Pag. 208. 8. *Fortè*, ταῦτα ἡ ϗ ἐκεῖνον ἐκπλὰ ὑπορύμα τὸ ῥήματος. *in se connertere.* ὑπσύλμα *est astringere. nihil affirmo. Vide Boisium.*

l. 30. τὰ ἡ ἀναπέφυντα αὐτὰ ἐσάγει] *Obscurissimè dictum. sed sic mihi videtur explanandum: figura est κατ' ἀναίρεσιν* ϗ δίσιν. ὁ γὰρ ὄζει ἡ βασιλεία τῆ Θεοῦ βρῶσις ϗ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσῶη καὶ εἰρῆνη ϗ χαρά. *haec tria, quæ* κτ' δίσιν, *pronuntiata, sunt* τὰ ἀναπέφυντα, *& est vox artis. Vel sic legendum*, τὰ ἡ ἀναπέφυντα, αὐτὰ εἰσάγει. *hæc, nequis mutandum censeret.*

Pag. 209. 17. κατηλύεται] Interp. quasi definito bello aduersabitur tibi, nescio quam lectionem secutus.

Pag. 209. 30. *Non probo* τὸ κατορθοῖ. κατορθοῦν *enim est* finire vitam.

Pag. 211. 26. *Lego* ἐυδύναι ἀπατῆς ἂν ὑ μέλλ⊙ς παρέξειν ἐυδωίας, ϑεραπεύ⊙ν ἂν μέλλεις δῶρα δίκῃ, *vt seruetur antithesis.*

Hom. 27.

Pag. 212. 18. Omnes, quos vidi codices, hos tres versiculos ponunt ad finem totius epistolæ, cap. 16. sed Chrysostomus alia, vt videtur, exemplaria secutus, hoc loco ad finem cap. 14. Et quidem ita illum legisse apparet ex p. 213. l. 27. & 28.

Pag. 215. 32. *Omnino legendum* ϑραπέ⊙ς ἰδίᾳ τῆς αὐτῆ πλ. ϗ ἀλλϱτ. *nam eadem dignari publicanos & peccatores quid habet eximij, nisi intelligas* τῆς αὐτῆς αὐτῇ. *mox proscribo legendum* ϗ ὅσῳ αὐτὸς ὑπῶα πν ἀνμίαν ὁ ϑεὸ Ιωδ. δ. *Iudeis enim infames erant Publicani.*

Pag. 216. 25. *melius sic.* μηδ' σημυνώσθα ἐφ' οἷς ἐγκαλοῦπε θαι δεῖ γε illud, πίνα ὧν κερδον ἔχετε τότε, ἐφ' οἷς νῦ ἐπαισχύνεσθε; *melius dicitur* σημαίνεσθ ὅτ' ἐπὶ τινὶ ϗ ἐγκαλοῦσθαι, *vt* μέσα φρονεῖν. *Vide lin.* 27.

l. 26. ϗ σπουμῶν αὐθρώπων] *Hoc verbum non est apud Suidam, neq; Hesychium, neq; illum credo lexicographum.* αἰασπουμῶος, *est* impudens, obscœnus: *&* αἰασπουμῶν, mulier quæ pudenda detegit veste collectâ. *hinc apud Lucianum* αἰασπουμῶν κωμῳδία, *quam alij* φορτικὼ. *Theophrastus Ethicis Char.* ὁ ϗ βδλυρὸς τοιοῦτος οἷ⊙ ϗαυτῆπερ γωαῖξὶν ἐλάθάρας, αἰασχύμ⊙ς δοξας τὸ αἰδῖον. *videtur hoc verbum simile quiddam significare.*

Hom. 28.

Pag. 219. 13. *Lego*, ϗ μίχει τῇ πρ οἴνῳ κεχρῆσθαι δεῖ. ἡ. μίχει τίν⊙

Hom. 29.

Pag. 222. 22. τὰ ϑεῖς † Θεὸν] *Lego*, τῦτο γαρ' ὄζι τὸ πνεύματ⊙ Θεῦ. *Probat enim gloriari ἐκ τῶν πνευματικῶν ex eo quod dixit*, ἐν πνεύματι πνεύματος Θεῦ.

l. 37. *pro* μὴ γὰ, *lego* ϗ μή.

Pag. 224. 5. *Vera lectio est*, μὴ ϑεῖπεσεν ἀπαυίσασθαι, ἕως αὖ ἱμπνεῦσῃ. ἀφίσασθαι, deficere, desistere, *&* παυίσασθαι, discedere.

l. 30. *Apud Ezechielem est.* 34. ὑχὶ τὰ ϑεῖς ἀπασβάσκουσιν οἱ ποιμένες.

Pag. 225. 1. *Lego*, τοῦτον ἡ κυβερνήτα.

l. 42. *lego*, λέγει ἐκείνων πολλῷ πι. *sic poscit* τὸ ἀναλογον.

l. 20. *Lego* πάντως ἐπτ. τ. α'.

Hom. 30.

l. 40. *Sic puto legendum*, ὕτω γὰ μᾶλλον ἰωέγοντο, ἢ εἰ ἐν τάξει ϑεραπόντων εἶπε.

l. 41. *Legendum* διὰ δὴ τῦτο, ἐκείνης χὰ ὕπω φροντίσαι λόγων. *quid enim opus est* τῷ, ἐκεῖ?

Pag. 227. 37. *Lege* ὡς αὖ εἰ εἶπε.

Pag. 228. 6. *Proculdubiò legendum*, ϗ ὐκ ἔστιν, ἵνα μὴ συμπλακῶ, ἀλλ', ἵνα ἐυδῶ. *Non enim optauit aut speranit nullum habere consilium cum Indæis; sed vt ab eis liberaretur.*

l. 9.

l. 9. *Pro certo legas*, ᾧ ἔτερον κατασκάψαι, τὸ δίκαιον. *mox pro δικαίως, alij dicerent* εἰκότως. *sed nihil mutandum. Bene enim sic etiam dicitur, pro eo quod est*, iure ac merito.

l. 10. *Legendum*, οἷς ᾧ ἐξ αὐτῆς αὔχεσθαι ἐυδαίνει.

l. 11. *Aut* ἀκομίζεται *est impersonale, aut aliquid deest.*

Pag. 229. 22. *Lego* κολαχεύειν. *Vide Boisium.*

l. 31. *Lego* ᾧ ὑφ' τὸν ἥλιον αὐτὸ ἐδιξε λαμπρόν. *Malleem etiam* συνέκρυψε. ὑποκρύπτει ᾧ τὸ λαμπρότερον *quod obscurius est, vt sol stellas. & sic semper vtitur hoc verbo.* συγκρύπτειν *est* occultare aliquod dedecus. *Xenophon* 8. παιδ. πολλά τε γοῦν ἔλαττο τῶν Μηδικῶν αὐτός τε φορεῖν, ᾧ τοὺ κοινῶνας ταὐτῶν ὑπνιον ἐνδύεσθαι αὐτὸ· ᾧ ὥστε συγκρύπτειν ἐδίκει, εἴ τίς τι ἐν τῷ σώματι ἐνδεὲς ἔχοι, ᾧ κελεύσε ᾧ μηδένας ὑποδησαίμι τοὺ φοιτῶντας. *Demosth.* Δεινὸν ᾧ ἡ ἐυτυχία συγκρύπτειν καὶ συσκιάζειν τὰ κακά. *bene igitur haec coherent:* σκυτοτόμοι ᾧ ἦσαν, ἀλλ' ὅμως παῖδα συνέκρυψαν ἡ ἀρετή. *nam* ὑποκρύπτειν, *vt diximus, est* quum splendidius obscurat minùs splendidum. *in quo autem est nihil splendoris,* ἵνα ὑποκρύπτηται ψεύδει λέγειν. *sed hae proprietates non vsq; quaq; seruantur. sed propius est* ὑπέκρυψε. *& sic pone.*

Pag. 230. 41. ἀεὶς πλὴν μιᾶμιν τῆς ἡμέρας ἑκάστης.

Hom. 31.

Pag. 232. 3. μισεῖσθαι σήμερον τὸ αὐτὸ πάλιν οὗτο μεταλλάσσει ᾧ χρεῖον] *hoc est* ἐφ' ὑμῖν. *Hom.*

- - ἐρεύνων ἦδε μετάλλα. *Cuius verbi vim docet Ouidius* 1. *Metam.*

Nec tantùm segetes, alimentaq; debita diues
Poscebatur humus, sed itum est in viscera terræ.
Effodiuntur opes irritamenta malorum.

Ire in viscera terræ, *est* ἐρύνειν. ἔρα terra. *durior autem fuisset haec translatio, nisi illud praecessisset,* οἱ δὲ ἀφ' χρυσῶν πᾶδες ᾧ τὰ μικρὰ ψήγματα σεσηράζοντα· ὅπως ᾧ μὴ μάζας χρυσοῦ πεσοῦσας παρέχοιεν σεσηράζεσθαι *est* πολυπραγμονεῖν, ἐρεύνᾶν, μεταλλεύειν, scrutari. *Demosth. Olynthiaca* 2. ἀλλὰ τὰ δὲ παιδία εἰς δὲ ἃ παῖς, ᾧ βέλτιον χρῆναι αὐτίκα, ᾧ σφόδρα γε ἡνδυσεν ἐδὲ πᾶσι ἐλπίσιν, αὖ τύχη τῷ χρόνῳ φοβερὰ καὶ ᾧ αἰεὶ κατάρρεῖ. *Hermog.* ἐν τῷ ἀεὶ δριμύτητος· λοιπὸν εἶδ Θ πεῖραν δριμύτητός ὅτιν, ᾧ ᾧ αὖτῷ ὁ ῥήτωρ κέχρηται. γίνεται ᾗ ὅταν ζητῇ τινι χρηπάθυσι μὲν σφόδρα αἰσχρᾷ, μικρᾷ σκληρᾷ, κατ' ἀκολουθίαν ἐκείνης ἐπιβύκωλον ζητῶ σκληροτέραν δέ, ἢ μὲν δοκοῦσαν ᾗ παιδίου, διὰ τὸ ἀκόλουθον τῇ φοιερηρμένα. τὸ δὲ ὠδῆσαι (*lococitato* ζητῶν δέ, ἢ μὲν αἰσχρὸν ἄδειν σκληρόν· τὸ δέ, κατάρρεῖ, σκληρὸν ὀφυρόν.

l. 43. *Legendum* αἰσχυνόμεθα, στιμωνόμεθα, *per iotum.*

Pag. 233. 20. *Lego* ᾧ τῷ Χειρῷ ᾗ ἀκολούθεων. *nisi sic accipias,* ἐδὲ τῷ Χειρῷ, *vt,* ἐδὲ Κύρῳ, ἐδὲ Καμβύσου, ἐδὲ Κρόνου, tempore Christi. *sed durius.*

Pag. 235. 13. διὰ τῆς εἰρώνης ταύτης] *Vera lectio. sic supra Hom.* 22. *ad finem,* παῖς δίδως εἰρώνια πλέκων γέμοντα σίμαια, *hoc est, oscula pacis.*

Hom. 32.

Pag. 239. 5. *Lege* ἐκλαδὸν γάρ, φησιν, ὑπὸ πυρὸς ἀδ. *sic est* 2. *Thess.* 3. *non* συστέλλαδε.

Pag. 241. 39. *Legendum* εἰς ἅπαντας ἐχρήσατο.

Pag. 242. 24. ᾗδ ᾧ παρόντων τὰ ᾗδ ὀφθαλμιώντων] *Egregia verò laus, si Paulus lippitudinem non passus est. sed verbum hoc aliud significat. Polybius lib.* 1. Μεσσήνιοι γὰρ ἐν πολλοῖς αὐῶτερον χρόνοις ᾗ νῦν κεχρημένων καιρῶν, Καμπανοὶ παρ' Ἀχαδοκλεῖ μαδοφορεῦντες, ᾧ πάλαι πρὸ τὰ κάλλ Θ ᾧ πλὴν ὑδυμονίας τῆς πάλαι ὀφθαλμιῶντες, ἅμα τῷ λαβεῖν καιρὸν ἐπανήρεσαν.

l. 32. *Lego* τῶν τὸ σῶμα τυγχάνει πλὴν πάλιν ἐκείνων πατρὸς πύργων, ᾧ μυείων ἀσελόλων ἀσφαλέσερον, *delecto,* ᾗ, *sententia pressiore. Quod enim edunt, minimis solutum. Inde autem error, quod putarunt* ἀσφαλέσερον *non esse aduerbium.*

NOTÆ ANDREÆ DOVNÆI

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN PRIMAM EPISTOLAM AD Corinthios.

IN priore ad Corinthios, editionem Veronenſem, vt Germanicâ minus deprauatam, emendauimus ex manuſcripto optimæ notæ in bibliotheca Collegij Noui Oxonij. Cæterùm habitæ ſunt, ſiue ſcriptæ orationes hæ Antiochiæ, vt apparet ex ipſius Chryſoſtomi verbis p. 379. 7.

In Argumentum.

Pag. 244. 2. *Fort.* τὴν πλοῦτον ἢ τὴν σοφίαν ἢ οἰκουόντων.

l. 17. *&* 18. *Fortè* μὴ τύτων δέ.

l. 32. *Lege*, περιγκλίματα τῆ πάθυς ἐπιτήδευσιν, τὸ τὰ πλούτια δύνδιν διδύσκειν, ἢ τὸ σφόντεσι ἢ ἄλλων ἴδ. *alioquin legendum eſſet* περιγκλυσμα.

Hom. 1.

Pag. 245. 41. *Fortè*, πῶς ἢ ἔστιν ὁ ἁμαρτιβὲ.

l. 42. *Lege*, ἢς ἀπηλλάχθησαν, *vel* ἢ ἀπήλλαξεν ὁ Χριστός.

Pag. 246. 31. περσυήμοις] Doctiſſimus iuuenis Io. Haleſius legendum cenſet περσυήμοις per indicatiuum, vt φρονεῖτε, & φυσᾷς ſuprà.

Hom. 2.

Pag. 249. 40. *Lege* ὥςτε μὴ ὑπερβάδειν ἐν μηδενὶ, ἐκ τεκτω.

Pag. 250. 8. *legendum*, ἢ ἵν', ὅσῳ ἴρλω, ἢ ἧσσ ἐωυτῆ ἀναμιμήσκει, ἢ ἢ περὶς &c. *eſt enim illatiua diſiunctio complectens duas propoſitæ quæſtionis ſolutiones.*

Pag. 251. 27. *Rectius* ἐπικαγεῖν. *neq; mutandum.*

l. 40. *legendum potius*, ὥςτε πολλὰς ὑ.

Pag. 252. 33. ὑκ ἐπιδὴ ὁ φίλ& ἠδέντων] *Vide notas Boiſy.*

Pag. 253. 6. *Rectius eſſe*, τὸ περφέρω, *docimus pluribus exemplis ad Epheſios.*

Hom. 3.

Pag. 254. 1. *Vide num legendum ſit*, ὃ μόνον πολλὰ γίνεται. Lectionem excuſam præferendam puto.

l. 7. ἔτυχε ἢ διαχέων] *Hoc quid ſit, neſcio. Forſan* διαχέραν, *ſed* διαρεμίδος *dicendum fuit. quid ſi* διαχάινων *legas*, dehiſcens. *conuenit* τῷ κατηπασμένοι, coaptati, *vel* coagmentati.

l. 39. *Lego*, μὴ ὑφροδολῆς τοίνυν ἀπαγορεῖν (*vel* ἀπάγειν) αὐτοὺς τῆ νοσήματος αὐτῶν, τῶν τὰ πόθια τὰ ὀνύματα.

l. 40. *Fortè*, ἢ διατιμόντων τῶν ἐκ. *de re peracta loquitur.*

l. 44. *Puto rectum* ἀφαιρεῖδαι ἐκείνης τῶ τιμῶ, *nempe Apollo & Petrum. verbum regit geminum accuſ.*

Pag. 255. 20. *fortè* περφέρει.

l. 37. *Videtur legendum* ἐπὶ τέτε, *nempe* τῆ σωφρωδῆναι.

Pag. 256. 10. *Quis non legendum videt*, πρὸς ὃ ἐκείνε τῦτο ἔλεγον; ἐδεμῶς. de Paulóne hoc dicebant, eum baptizâſſe in nomen ſuum? minimè. *proximè ſequentia hoc probant.*

Pag. 257. 10. *legendum*, τί τοίνυν μέγα φρονεῖς ἐφ' ᾧ ἐγκαλύπθεδαι ἔδει? *Sic apud Æſchinem ſemper: vt de fuſa legatione*: ἢ τέγα δὴ κατηγλάκασε παντελῶς πεσοῖδηκαν, ἐφ' οἷς οἱ συμπρόσβυς ἐνεκαλύφαντο, ὡς ἐξένισε τὸ πρόσβεις τῆ φιλίππε, ob quæ legati collegæ pudore affecti ſunt. *quos enim pudet, ij faciem velant. ſic ad Rom.* 6. τίνα ἓν καρπὸν εἴχετε τότε ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεδε; *ſimile eſt quod mox ſequitur. l.* 11. ὑκ αὐχεῖν ἐπ' αὐτῆ, ἀλλὰ κατανύεδαι ἔδει. *Hæc tranſlatione vtitur Demoſthenes, vt ſuperiore Æſchines, contra Midiam*, πῶς γὰρ ἔστιν, ἔστις κατηχεσμένος ἀνῆ, ἢ παῦτα ἀπεῖν ἀλλ' τῶν ἱερῶν, ἐν ἢ μηδὲν ἄλλ& ἁπλῶ κίνδυν&, μηδ' ἐγὼν, ἵνα αὖ ἐπ' αὐτῷ τότῳ κατάδι, ἢ μέγεθος περίεργον ἑωτῶ, τὸν γε δὴ μέχρι τῆς κρίσεως χρόνον, εἰ ἢ μὴ πάντας ἀδεῖς, ἔστις ὑκ ἂν. ἀλλ' ὁ Μειδίας. καταδῦσαι ἢ καταδύεδαι, est caput occulere præ pudore, & ſe quaſi in ſpecum condere. *Eſt & in Phædro Platonis*, ἐγκαλυψάμ& ἐρῶ, ἵνα ὅτι τάχιςα διαδράμω τὸν λόγον, ἢ μὴ βλέπων σοῖς σι, ὑπ' αἰσχύνης διαπορῶμαι. *Noſter, ſermon.* 15. *huius epiſtolæ*, ἢ ὁ κατανύεται τῆ πυλᾳ. ἔσῳ πάρεισιν

πάρεισιν οἱ αὐτοπαί, οὐδὲ ὑγκαλύπτεται. *Eant nunc, & Chrysostomum, Græcosq; elegantiores Theologos intelligant, si possunt, sine Demosthene & Græcis oratoribus.*

Pag. 258. 3. *Legendum* ἐπιδιδῶ ἡμῖν σοῖς αὐτοῦ ἀγῶν ἦ. ἐπιδιδοῦ *enim, compositum ex* ἐπὶ *&* ἀύ, *non nisi subiunctivo coheret. præterea non loquitur de re præterita, sed futura.*

l. 23, *Supplendum videtur ex* 3. *Petri, atq; ita legendum.* ἀλλ' ὧδε παρεσκευασμένοι σοῖς ὑπολογίαν ποιῆ πρὸ αὐτῶν ἡμᾶς λόγον σοὶ τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος. *nam imperfectum est, quod editur.*

Pag. 259. 5. *Mallem* κατεπλήξατο τῷ διαύσαι.

Hom. 4.

Pag. 260. 9. *Legendum* ὥσπερ ὑπ' ἐκείνων οἱ ὑκεκλόφασι. puto rectius ὑπ' ἐκείνων, in illis. H. S.

l. 25. οὐ γὰ μοῖραν καλεῖς.] *Maneat* γὰ, *sic enim ponitur,* πλεοναστικῶς *post* τὶ *Nor. mihi credo infinita sunt exempla.* Tu verò stultitiam vocas.

Pag. 264. 12. *Legendum vel* πλὼ τῆς κηφῆνος, *vel hæc vox melius tolletur.*

l. 17. *Rectè emendatur* παρεγνῶσι ὑπεδέμενοι. *sed priore versu proculdubio legendum.* 16. οἱ δὲ τὰ ὑπόῤῥητα μὴ ἐξεπίστης. *causa enim non erat, cur, qui commissa non proderent, necarentur. Et mihi videtur significare amicam Harmody, vel Aristogitonis, in cuius honorem effigies leænæ linguâ resectâ posita est in arce propter taciturnitatem, ad summam mulieris constantiam & fortitudinem, quum tormentis in eam quàm acerrimis quæreretur, demonstrandam. mallem etiam, si meæ coniecturæ sit locus,* οἱ γ', ὡς τυράννους ὑπεδέμενοι, *ipsumq; Harmodium atq; Aristogitonem intelligere, qui, Pisistrati filios tum tyrannos Atheniensium occidere parabant, quos deinde tanquam Heroas propter cognatum facinus neq; perfectum Atheniensesfos honorabant. Illa enim facta commemorat, quæ tum illis egregia visa sunt, vt Socratis, qui mortem libens oppetebat. Regnum autem affectare, aut tyrannidem appetere, nullius est meriti, sed potius nefarium scelus. neq; impedit quod noster ait:* ὧδε γὰ αἴσχος αὐτὸς ἀπόλοιτο. *Thucydides enim Pisistratidarum imperium moderatum fuisse testatur. ornasse enim eos civitatem, nec plus à civibus exegisse, quàm πλὼ ἕνεκεν τῆ γιγνομένων, permisisse etiam vt suis legibus magistratibusq; vterentur. deniq; eos quodam modo defendere videtur, vt causa non esset, cur quisquam illis necem afferret.* Atqui τὰ ὑπόῤῥητα μὴ ἐξεπίστην, non erat αἰσχρὰ αἰτία. per me vtiq; stabit lectio codicis excusi. atq; eam confirmant verba quæ Dounæus ipse adijcit. causa enim non erat &c.

Pag. 264. 18. ἑαυτοῦ ἀπόπεσχον] *Non capio. frequens est apud oratores* ὑπόῤῥητον ἄκλω ἢ γεγολῶ κατὰ πῦ. *sed hoc quid ad hunc locum? quid si legamus* ἑαυτοῦ κατώϊγκαν, *seipsos detulerunt? Sic quidem recentiores Græci loquuntur, more Latinorum, vt Plutarchus in Cimone:* ἐμεδώσατο Ρωμαῖοι συκοφάντου. ὁ γ' ὤσπερ ἀνὴρ αὐθρώπε, τῆς πόλεως ὄντως κατηγορῶν, ἐσίωκε φόνε γὰ τοῦ Δημονῦ ἀνῃρημένου, *cum velut vnius hominis, totius ciuitatis nomen detulisset: Sycophanta est delator.* Accederem coniecturæ doctiss. Halesij, cui magis placet ἑαυτοῦ ἀπηγξαν, nisi vsitatius esset eo sensu ἀπήγξατο, sine ἑαυτόν: & sic fortasse legendum.

l. 23. εἰς ἀρχὴν ἐμβεβληκέναι, *rectum est.*

Pag. 265. 5. ᾗ οἱ φύλακες τῶν τὸν Ὕπνον ἕστασαν φύλακας] *Id est,* αὐτοὶ γὰ μηδὲν ἰδίᾳ κακηπόοι, γὰ δ' ἄλλων ἐπιμελέμενοι, ἅπως μηδενὸς δέονται. *Hanc enim conditionem Plato principum sive ciuitatis voluit esse, quos appellat* Custodes. 4. *de Republica.*

l. 9. αὖθ' ἅν & mox αὐ ἐρέσθαι] *Præponendum vtriq;* ὡ' (hoc enim postulat Hellenismi ratio, vt ante ἐπίνοια) nisi fortè adhæsit vtriq; verbo particula, vt legatur ἄν θ' ἅν, & αὖ ἐρέσθαι. *priorem coniecturam magis probo, quia in hoc sensu vsitatiora sunt compolita quàm simplicia.*

l. 10. Πρωταγόρας παῖ αὐτίς, ἐπισθὶ ἐπίλαμψιν ἐπῖνόη ὃν οἶδα θεὸς, οὐκ ἐγὼ] ἐπισθὶ ἐγώ *Cicero* 1. *de Natura Deorum.* Nam Abderites quidem Protagoras, cuius a te modo mentio facta est, sophistes temporibus illis vel maximus, quum in principio libri sui sic posuisset, de dijs neq; vt sint, neq; vt non sint, habeo dicere, Atheniensium iussu vrbe atq; agro est exterminatus, libriq; eius in concione combusti. Ex quo equidem existimo tardiores ad hanc sententiam profitendam multos esse factos, quippe cùm pœnam ne dubitatio quidem effugere potuisset. *Ex loco Ciceronis videtur hic legendum,* ὡς οἶδε θεὸς, οὔθ' ὅρεσιον, οὔθ' ὅτι ἰκέον'. *quæ media sunt inter hæc, ἐγὼ ὅτι τὸν εἰσμόλιον πέλεον ᾗ κνυόμενον. ἀλλ' ἐν μᾷ πόλει, rectissimæ sunt:* quòd ausus est dicere, non dico ori è terrarum peragrans, & prædicans, sed in vna ciuitate, *nempe Athenis.* ἐγὼ ὅτι, ἐστὶ ἐγὼ ὅπου. *Demosthenes* περὶ τῆς Κολωνίδος. Ταῦτα πίνυμ ἐγὼ πάσιν ὑμῖν τούτων, ᾗ πολλὰ ἄτερα ᾗ δεινὰ, μὴ ὅτι ἄκλω καζεῖν, ἀλλὰ μὴ φεισασθείλειν ἀφαιρήσομαι ἐτ. *Idem pro Phormione,* ἃ δ' ὕστερον, ὅτι ἔστιν ἄξια, μὴ ὅτι δυοῖν ταλάντοιν φεισάσθαι, ἀλλ' οὐδ' ἑνὸς μικῶν. *Plato commutauit in Phædro,* ἃ ᾗ λόγῳ δεῖν ἀκίνητα ἐυτερπῆς, μὴ ὅτι δὲ ἔργῳ: ne dum. *sic etiam Sophocles in Electra:* πεπαῖθ' ἡμεῖς, ὡς ὅπου τι παῖσομεν. *Triclinius,* ὅτως ἴσ τὸ σκῆτε, ὑ μόνον παῖσομεν σε, ἀλλὰ πεπαῖθ' ἡμεῖς. *fateor, abesse potest,* τὸ ὅτι. *sed quia hæc elegantior est locutio, videtur retinenda.*

l. 12. ᾗ Διαγόρας ὁ Μιλήσι] *Legendum* Μήλι. *Cic.* 1. *de Natura Deorum.* Nullos esse omnino Deos Diagoras Melius, & Theodorus Cyrenaicus putauerunt. *Stephanus,* Μῆλος, ἴσως μία τῆ Κυκλάδων, ὁμώνυμον ἔχουσα πόλιν· ὁ πολίτης, Διαγόρας ὁ Μήλιος. *Alter est Olympionices Rhodius Diagoras.*

Pag. 265. 44. ᾗ τὸ παῖ ἡμῖν ὧδε παρεχρώμενα γ' τῆ ἔργων τὸ βίᾳ κατορθώματα] *Hic nullum dicio commodum sensum, qui verbis conueniat. Boissus corrigenda putat exp.* 266. *l.* 12. *&* 13. *&p.* 270. *l.* 4. *&c.*

Pag. 266. 9. ᾗ ἐσιν] *i.* Genethliacorum impostu-
ram.

ram. *sic sæpe aliàs hoc verbo vtitur.*

Pag. 266. 35. *Lege* συγγνώμην ὑμῖν, *pro quo dicunt etiam* συγγνωφύρειδαι τῶν πόνων.

l. 36. ὑπομένειν] *ad mentem redeunt, respiscunt.*

Hom. 5.

Pag. 267. 32. *Vera lectio videtur,* εἰ μὴ ὀλίγα εἰδότες κακῶν, ἢ τῶν τῆς τύχης κατέχειν φιλοτεκνοῦντες. *hæc rotundà sunt.* κατέχειν, *est,* κρατεῖν, obtinere, vincere, *Arist. lib.* 7. *Eth.* Vide notas Boisij.

l. 44. ἐμφράττει τὰ ὦτα τῇ πλάδει τῆς φορτίδου] *id est,* multitudine curarum aureis obturant, ne possint eæ quicquam τῆς ἀκριβοῦς διδασκαλίας admittere.

Pag. 268. 18. καὶ τὰ ἑπόμενα, *non est inserendum. turbat enim sententiam, quæ perspicua est.*

l. 23. *lege* ὑδὲ καὶ τότε.

l. 37. *Puto legendum,* καὶ τὸ νόημα εὐκατάπτωτον.

Pag. 269. 22. *Videtur legendum* σοφίαν ἢ αὐτόν.

l. 27. ὅτε αὖτε ἴδιον, καὶ τῆς ὑπάρξεως τότε καὶ πίστεως] *Depravata sunt, nec possum emendare.* Vide Boisium.

Pag. 270. 21. *Haud dubiè* περὶ λίμνας *legendum. Petrus piscator fuit, Psalmo* εὐλογοποιὸς, *Matthæus Publicanus.* portubus *hîc nullus locus.* περὶ μὲν τῶν δυνατῶν, *est* apud, *vt* περὶ τῆ Θαλάσσῃ, περὶ τὴν πόλιν. *Plato,* ἰδίᾳ καὶ περὶ ἑκάστῳ φίλοντας.

l. 25. *Censeo legendum* οὐχὶ τὰ παρ' Ἕλλησι λόγῳ (ἰκανὰ γὰρ ὑδὲν ἦσαν) ἀλλὰ δεῖξιν τοῖς Ἰουδαίοις αὐτοῖς ἐν τῷ αὐτῷ κεφαλαίῳ, καὶ μὲν ἐν αὐθρώποις, ἀλλὰ μὴ πλήθυσι πολλοῖς τοῖς περὶ μασίν ὀπαδίμοις καὶ Θευδᾶς καὶ Ἰούδας, συσίωμα πεχθέντα μεγάλα ἀνθρώπων, μὴ δὲ μαθητῶν ἀπόλοντο.

Pag. 271. 44. *Lege* ἤλπισε ; τότε δὲ πολὺ ὁ ἄλογος τοῦ τῆς ἀναισθησίας, *de tumidutate enim ignaua, Apostoli, non impudentia sermo est.* Vide notas Boisij.

Pag. 272. 10. *Lege* καὶ τίνα μᾶλλον ἀνάξιοι ἂν ὦσιν δοθῆναι ;

l. 18. *Haud dubiè legendum,* καὶ τῆς διλασιασμοῦ αὐτοῦ λειτουργίαν. *dicunt* ὑπαίου εἶναι καὶ τῆς ἐχθρᾶς.

l. 40. ὑπαγόντων *rectum opinor.* ὑπάγειν εἰς δικαστήριον, *est adducere in iudicium.*

Pag. 273. 29. *legendum* βρυκαμένων, *vel* βρυκομένων. *nam* βρυχᾶσθαι *rugire, est proprium leonis, vt* ἀρύειν *Ipomum. Hesychius,* βρυχμὸς ὑπὸ τῦ βρύχειν, ὃ δὲ τοῦ ὀδόντος πίζοντος, λέγον ὑποτελῶν, εἰς ὃ ῥίγος συμβαίνει, ἢ πεισμὸς ὀδόντων. *apud Hesychium mendosum,* τοῖς ὀδοῦσι πιζοντα. *Idem* βρύκειν καίρας (*i.* κλέπτειν) ὀδοῦσι, ὑπὸ τῦ πιζειν τοὺ ὀδόντας.

l. 34. *Lego* σχολὴ ἄπασιν, *non* ἀσχολίαν. οἱ γὰρ ἀσχολούμενοι περὶ τι, *non possunt vacare aliis rebus. & Cicero dicit,* otium consumere : ἀσχολίαν καταναλῶσαι. *quod hic habes, nusquam opinor legitur.*

Hom. 6.

Pag. 275. 22. *Indubitanter legendum,* ἐκ τῶν διὰ τῶ πράγματος παρεχθέντων δικαιούμενοι ἀποδείξεως. *confirmant sequentia,* ὁ γὰρ ἁπλῶς δικαιωθεὶς εἶπεν, ἀλλὰ πίστιν πράγματος, καὶ τότε δικαίωσις.

l. 35. αὐτοπίστα] *Lego,* αὐ ἔπιστα. *& mox,* αὖτη γὰ σαφ.

Pag. 276. 22. καὶ αἰσχύνεται πιστεῦσαι ὁ ἅπαξ καὶ τῆ συνδρομῆ τῶν λειτουργῶν] καὶ συνδρομὴ *figura est apud Hermogenem, quam Orator* περὶ τῶν αὐτῶν ἰδεῶν τῦ αὐτοῦ λόγου *dicit,* ὁμολογῶ, καὶ φαίλω αὐ ἄγειν. *Latini* concessionem *vocant, cum adversarij consentiunt, & quasi concurrunt. Vlpianus ad Demosthenē,* καὶ συγχώρησιν συνδρομὴν συγκρίνει τοῖς δικαστῆς λεγόμενον. committit, *siue collidit iudicibus Leptinem. hæc autem* παρεξόδοις *sunt includenda sic,* τοσοῦτόν τινων τῆ λόγῳ (καὶ ἀσχέδην πάντων ὁ ἅπαξ καὶ τῆ συνδρομῆ τῶν λεγομένων) ἢ ὅτι ὁ χρυσὸς ἦξε.

l. 37. *Videtur legendum* τὸ περὶ γαμ. ὃ λογισάμενος διὰ τὸ πειρασμὸς εἰς πίστιν, *vt supra* v. 17. ἀφ' ὧν λογισάμενος τῆ ἕνωσιν εἰς πίστιν ἢ φοσκωμένος ἐκείνη.

Pag. 277. 28. *Propius est editionē, si pro* σβεδιῶσαι *aperte mendosè, legas* σπεδιῶσαι. Puto σβεδιῶσαι ferri posse.

Pag. 278. 17. *Lego,* καὶ πέφυ βλέπον νῦ.

Hom. 7.

Pag. 279. 12. εἰ πεῦμαι ὠφέλησε] *Hic multa desunt. Interpretes, qui alium codicem præter Veronensem non viderunt, nihil iuuant.*

l. 25. *Malleim* καὶ ὑφιέντες αὐτῆ, μηδὲν αὐτοῖς συμβάλλεσθαι πιπτομένοι. *& certè multo melius.*

l. 42. *Totum complexionem sic ordino.* οἱ τὸ κήρυγμα ἐκπεμπόντες, καὶ πῶν ἁπλῶς ἐκρώνοντες, καὶ τοῦ μηρυκείτας τὰ ἄχρα κωδ, καὶ χλεύης ῥιπτοῦντες, καὶ τὸ δόγμα λοιμοῖς πευθοῖς καταπλάττοντες. *probant quæ sequuntur vltimam hanc vocem abesse :* τὸ δόγμα *autem non suo loco positum esse, verba Christi probant, Matth.* 7. μὴ δῶτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶ μηδὲ βάλητε τοὺ μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων. *Est autem* τὸ, πῶν ἁπλῶς ἐκφαίνοντες, ἑρμηνευτικὸν τῦ ἐκπεμπόντες. sic enim solent boni authores, quum verbum aliquod obscurum aut ambiguum posuerint, addere explanationem, *ait Seruius.*

Pag. 280. 1. ὅτι οὐκ ἄπαξ ὠφέλησεν ὅτι.

l. 3. ἐλλιπικώτερον *est* τοῦ τάξιν διαλείπει.

l. 24. *Videtur legendum,* ἄλλως γὰ ἐν τὸ ἀξιάκλειστον ἐμφαίνει τῦ κηρύγματος καὶ τὸ μυστήριον. *confirmat quod sequitur l.* 26. μυστήριον μὲ ἐμοὶ. *mihi enim explicat quid vocetur* mysterium.

l. 41. *Legendum,* αὐτοὶ πλάσιος ὧν ἀγαθῶν, καὶ ὁλιγάκις δὲ καὶ τὸ γένεσθαι πλέον. *nam* & δὴ *male coharent.*

Pag. 281. 17. ἃ μυελοὶς βαλὼν χρυσαλλοις τὸν ε. *vnica enim homo non potest* μυελοὺς βαγεῖν χαρά. χρυσαλλοὶ ὁ ἐστι χειροπλάστους λίθους : *Eustathius apud Hom.* Nihil est necesse quicquam immutare, nam de lapidantium multitudine loquitur.

l. 38. ἢ εἰκὸς καὶ γεγράφθαι ἐν βίβλοις, καὶ ἠρωϊδὲς τὰ βιβλία] *Nihil opus fuit ad hoc confugere, hoc enim quod Paulus citat, scriptum extat Esaiæ* 64. *non quidem totidem verbis, sed eadem prorsus sententia.* ὑπὸ τῶ αἰῶνος οὐκ ἠκούσαμεν, ὠδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον Θεὸν, πλὴν σοῦ, καὶ τὰ ἔργα σου, ἃ ποιήσεις τοῖς ὑπομένουσιν ἔλεον. *Quid igitur ? ignarus Chry-*

soſtomus ſcripturæ? nemo diligentiùs in ſcripturis verſatus, ſed hoc virum doctiſſimum decepit, quòd hæc apud Græcos corrupta ſunt, ſic reſtituenda ex Hebræa veritate. וְאִם ׀ הֲפֹתֶנּוּ אֹתִי, אֱלֹהִי, וְתִלְחַם בִּי, אֲשֶׁר הִנַּחְתִּי לְשָׁכְנִי שָׁם. *Illud etiam cap. 1.* מִי סוֹפֵר? מִי מִסְפָּר? מִי יְחַשֵּׁב אֶת הָאָבָק יַעֲקֹב? *Eſt apud eundem Prophetam, non quidem iiſdem verbis, ſed omnino ſimile. 33. cap. vel potius, ut aliis placet, ad prophetæ locum alluſum eſt ab Apoſtolo.*

l. 40. *Fortè* ἐν τοῖς περὶ τὸ πωλεῖν.

Pag. 282. 25. *Rectius,* τὸ μανθάνειν μόνον.

Pag. 283. 1. *Rectius* δὲ ὅτι πάντα λέγει, ὅτι αἴσχη ὁ Χριστὸς, ὅτι ἀπὸ παρθένου γέγονε, φεύγω.

l. 11. *Fortè* ἐν τῇ καταδικῇ.

l. 38. *Fortè* ἵνα αὐτοὺς ἐκέλευσε.

Pag. 284. 1. ἦλασεν αὐτοὺς ὁ διάβολος] *Vera hæc lectio videtur,* impulit illos diabolus, *aut,* ictum dedit. *Theocritus Dioſc.*

Μέσσην ἔνθ' ὕφθη κατ' ὀφρὺν ἤλασε πυγμὴ.

Sed haud dubiè legendum pro ἦλασε Συνήλασεν. *Act.* 7. 27. τῇδ' ὀπίσω ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις, καὶ συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην. Reconciliauit eos, *vel, vt alij,* Compulit eos in pacem. Philoſophi, *inquit,* in abſurdiſſimis inſtinctu Diaboli conſenſerunt: ἐν ᾧ τίς χαίρει ἑαυτὸν δεδουλωκέναι. *ſic enim lego, non* ἑαυτοῖς. *verbum vtrumq; caſum recipit: & abſonum eſt,* ἐν τούτοις ἑαυτοῖς. *comiecturam noſtram de* Συνήλασεν *probant antecedentia & conſequentia. præceſſit enim p.* 283. 42. ἐν ᾧ τίς σοφὸς ἀπέπεσε Χαλεπῶς. συμφέρεσθαι *contrarium eſt τῷ* διαφέρεσθαι. *mox autem ſubſequitur, l.* 5. ἑαυτὸν παντὸς ἐπιλησαι, *quod eſt* αὐτολάσαι. *ſic illud Act.* 7. Moſes viſus eſt illis διαφερομένοις, καὶ Συνήλασεν αὐτούς.

l. 13. τοῦ τότε τῆς νοσήματος τῆς ἀσωτίας] Vide Boiſium.

l. 14. κρίνεσθαι αὐτῷ] *ſc.* ψυχῇ.

l. 35. *quod Paulus ait,* ὁ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται, *ſimile eſt illud Philoſophi* 3. *Ethic. cap.* 4. ὁ σπουδαῖος δὴ ἕκαστα κρίνει ὀρθῶς, καὶ ἐν ἑκάστοις φαίνεται αὐτῷ τἀληθῆ· ἔοικε γὰρ ἕξιν, ἰδίᾳ' ἕκ καὶ κανὼν καὶ μέτρα καὶ διαφέρει πολλοῦ ὁ σπουδαῖος, τῷ παρθένε ἐν ἑκάστοις ὁρᾶν, ἅπερ κανὼν καὶ μέτρον αὐτός ἐστιν. *Eſt igitur ſecundum Ariſtotelem,* vir bonus menſura omnium rerum, *non* quiuis homo, *quod Protagoras cenſuit, cuius hæc theſis erat:* πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπος. *Quale enim quidq; cuiq; viſum eſt, tale eſſe aſſeuerauit. itaq; nullam eſſe contradictionem, quia nihil falſum eſt. Sed ſtudioſius ille Ariſtotelis rectius eſt æſtimator rerum duntaxat humanarum. in rebus enim ad Deum pertinentibus nihil cernit: & hoc eſt illi mediocriter, quod ille hominibus cæteris. iudicat enim, non iudicatur.*

Pag. 285. 6. *Lego* ὡς τούτων παίπαν.

l. 26 ἃ ἤκουσε θεὸς τὸν παῖδα, ἀπόρρητα ἀνεῖν, συντέτην, ἐκδήλοις ὑμῖν] *Quid opus fuit interpretari verbum ſatis notum, præſertim per obſcurius? ſed* ἐκδήλοις, eſt narrare aliquod arcanum amico fidenter, in quo magnam habes tacitumitatis fiduciam. *ſic vers. proximo. Suidas* ἐν τῷ Ἰησοῦ. Ἵνα ᾖ τὸν λόγον μου ἀληθῆ τῇ σῇ ἀγάπῃ παρασῶ, ἐκδήλῳ σοι μυστήριον. *Deinde ad finem narrationis ſubiungitur,* ταῦτα ὡς γνησίῳ φίλῳ φανερὰ πεποίηκα τῇ σῇ ἀγάπῃ. *ſua docent quid ſit* τὸ ἐκδήλοις. *Idemq; hoc interpretatur,* ἐπεὶν πρῆσσα. *Idemq; hoc interpretatur,*

l. 35. πλὼ καταλλοτα ἀπὸ τῆς τῶ β. *dicunt etiam* καταλλων, *quod hic aptius.*

l. 40. *Lege* ἵνα αὐ καταῤῥωσω.

Pag. 286. 29. καὶ τὰ λέγω θεσσαλιάτων, αὐθὶ δὲ ἐυεργεσιῶν] *Sanè legendum,* αὐθὶ μὲ ἐν ἐυεργ Imo verò ipſorum beneficiorum: *ponitur q; τὰ* αὐξήσω, τὸ μὲ ὄν. μὲν *autem per ſe, de re quapiam minori, quaſi dicas,* beneficia quidem vicit, cætera non.

Pag. 287. 2. *Lege,* ἃ μὲ ἁπλᾶς ἀπὸ συνηθείας εἰς ἀνυπήθειαν ἦλκον, ἀλλα ἀπὸ Συμπαθείας ἀθέων ἔχόσης ἦρον εἰς πεφύκασι κατθίωσις ἀπεκλυπα. *vt* ἦλκεν καὶ ἄγειν *Synonyma ſunt, ſic* ἄθεως, καὶ πεφύκασι κινδύνως ἀπειλῆται *contraria. Hoc commutandum eſſe, εἰς* ἀνυπήθειαν. *Nam in priori etiam membro ſeruanda eſt* ἐναντίωσις. *v.* 17. *conſentit primam* αὐ ἤθεσιν.

l. 8. πεφύκατο *retinendum. nam* πεφυκέναι *non eſt niſi* addici, *vel* deditum eſſe alicui rei, vel homini.

l. proxima, dele τῶτα.

lin. 29. ἄγε δὲ εὔκολον ἴσ ἔχειν καὶ ἐκκῶτα πρὸ ἐναντιμιθίας;] ἔχειν *hic eſt* ἄγειν. *vt ſupra commixit,* τὸ ἦλκον καὶ ἦρον. *Ariſtoteles Metaph. lib.* 4. *cap.* 23. τὸ ἔχειν λέγεται πολλαχῶς· ἓν μὲ ὅτι, τὸ ἄγειν καὶ τῶ αὐτῷ φύσει ἢ καὶ τῶ αὐτῷ ὁμοίῳ. διὸ λέγεται πυρετὸς τὸ ἔχειν τὸν ἄνθρωπον, καὶ οἱ πύργοι τὰς πόλεις, καὶ πᾶν ἐοίκασι οἱ σωμφοίμοι. *Æſchylus in Agamemnone. Τεῖχιν Ἀχαιοι τόδ' ἔχω' ἐν ἡμέρᾳ. Ariſtophanes in Veſpis.* ὑπὸ μὲ ἔχει ἐκ σαλίᾳ. *Iliados* 2.

--ἀλλ' ὑκ Ἀγαμέμονα δῖον

Υπο ἔχε λυκηγεὶς.

Ouidius Metamorph. lib 1.

Ercum fulminibus facientes frigora ventos,

His quoque non paſſim mundi fabricator habendum

Aera permiſit: vix nunc obſiſtitur illis.

Hinc habenæ, *quibus equi flectuntur & aguntur, quo volumus. Hom. Odyſſ.* 3.

--αὐτὰρ Ἀχαιοὶ

Αὖ ὑπὸ ζυγοφόιο Πολύδ' ἔχορ ὠκέας ἵππους.

id eſt, ἤκουον. *Quod de veſtitu ait, habitu dicit Philoſophus, eò pertinet, quod eſt apud Ciceronem* 1. *de Oratore.* Sed, vt ſi mihi, *inquit,* calceos Sicyonios attuliſſes, non vterer, quamuis eſſent habiles arq; apti ad pedem, quia non eſſent viriles. Habiles, *qui facile habentur, vnde eſt* habitus *pro cultu corporis. nam ſi laxiores ſunt, non facile habentur, neq; in his pes eſt expeditus. Ouidius,*

Nec vagus in laxa pes tibi pelle natet.

Habilis *eſt* agilis. *Idem* 1. *Metamorph.*

---Habili Saturnia curru

Ingreditur

Ingreditur liquidum pauonibus aera pictis. *De armis etiam dicitur. Tacitus* 〈 *Annalium* 2. Nec enim immensa Barbarorum scuta, enormeis hastas, inter truncos arborum, & enata limo virgulta, perinde haberi, vt pila, & gladios, & hærentia corpori tegmina. *hic* haberi, *vt vides, est* versari & agitari. Hærentia corpori tegmina, *sunt* habilia.

l. 36. *Puto legendum*, ἀλλ' ἀπαγγελίαις ἐπῆρεν αὐτούς, φησι, ἡ Ψ. ἡ πάππων, *quasi Christus discipulos suos vanis promissionibus inflasset.*

l. 44. ἀλλὰ ἡ τὰς ψυχὰς ὑπόδικας ὑφ' τῷ c. *legendum.* δασμός *est non* εἰσφορὰ, tributum quod exigebatur, *sed* beneuola contributio ciuium ex mera voluntate. *Plutarchus in Phocione:* περὶ ἡ δυσίας τινὰ ἢ Ἀθηναίων αἰτούντων ὑπέδοσαν, ἡ ἢ ἄλλων ὑπῆρχον, πολλοὶ πολλάκις ἔφη, Αἰτοῦντα πάντα κακόν. ἐγὼ ἡ αἰσχυνόμενός ἂν, εἰ τότε μὴ ἀπεδόθη, ὑμῖν ἀπέδιλον, ἵνα ἐξ Κεφαλλὰς τὸν ἀκροτελῶ. *Est igitur* τὸ ἀποδίδναι, *non* sponte aliquid largiri, *sed* debitum reddere. *quod Demosthenes docuit* ἐν τῷ περὶ ἀλοννήσου : *idemq; contra Midiã* : ἐγὼ ὑμῖν τειῆρη ὑπέδωκα. *Nec obstat quod nos nostraq; omnia, ipsas quoq; animas Deo debemus. Paulus enim* 2. *Cor.* 8. *de simili re loquitur*, ἀλλ' αὐτὸν ἑαυτὸν πρῶτον τῷ Κυρίῳ, *non* ἀπέδωκαν. *Luc.* 11. εἰ ἡ ἢ ἐρῶ, μὴ αὐτῷ ἐρῶ; Θ ὅσα ὀφείλω ἀποδώσω ἐμοί; ἡ ἢ ἐὰν αὐτὸ μόνον, μὴ ἀπόδωκε ἐμοὶ σκορπίον;

Pag. 288. 1. *Lego*, ἡ τὸ ἐπιδότε μηδὲν τοιοῦτον ἀπέστητε ἀδελφοὶ πίστει περὶ μᾶλλον οὖν πεφυμένον.

l. 25. πύτθαι *vox poetarum non est ferenda.*

l. 36. *Lego*, ἡ πῶς ἀληθεύειν ἢ περὶ τούτων ἐν ἢ μὴ πιῶτα, *vel*, ἡ ἢ μὴ πιῶτα.

Pag. 289. 24. *lego*, πολλῷ διαφορῷ ἄξιον.

Hom. 8.

Pag. 291. 8. *Dele* ἡ, *ante* τὸν πόρον αὐτῆς.

l. 37. ὁ ἡ Παῦλ Θ τὸν ἐργαζόμενον δικαιοσύνην &c.] Halesius, inductis verbis illis, τὸν ἐργαζόμ. δικαι. ita legit: ὁ ἡ Παῦλ Θ ἐκαινὸν ὃν πᾶσιν ἀληθῆν φησι κρ' δ. τ. ε. τ. ν. ἡθυμῶν. ἡ ἢ χρέων ἔχω φησὶ, τῷ Θεῷ. Vide notas Boisij.

Pag. 292. 16. *legendum* διηκόνησαι ὑμῖν. *probant verba Pauli*, διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε.

Pag. 293. 28. αἱ ἡ πᾶσ', *quia Paulus* αἱ, διαλογον ἢ ἄλλον ἐδὲν δώματα δεῖται.

l. 33. *Lego*, ἡ ὡς διαλῦ ἐχρίζθαι (*nam verbum hoc regit genitiuum*) ὡς κλήματ' ἐμπίλου.

l. 35. ἔλκει *verum est. sic v.* 36. μὴ πίνων ἀπαθῶς ἐχρίσθαι τῷ Χριστῷ.

Pag. 294. 1. ἕνωσιν *rectum, arctiorem enim communionem quam κόλλησιν declarat.*

l. 32. *censeo legendum*, ἂν συμέρῃ μᾶλλον. Illo tamen modo loquitur sæpè Chrysostomus. *H. S.*

Pag. 295. 15. ἐγκόπτουσι *legendum.* περιεσπῶσιν *non est* irritantes, *sed* acuentes & instigantes viros ad auaritiam & rapinam.

Hom. 9.

Pag. 297. 2. πανταχοῦ λέγει ἔτη, ἡ πολὺ παρῆλθεν] *At Iudæi numerant hodie non nisi quinq; millia annorum & circiter sexcentos ab origine mundi: ex quo autem Chrysostomus hæc scripsit fere tredecim* ἐκατονταδὲς *fluxerunt. nec tamen subesse mendum suspicor. sed Noster non erat ἀκριβὴς* περὶ τὰ τοιαῦτα. Imo si sequimur Græcorum ὁμολογουμένην ex Septuag. ratio constabit. *H. S.*

Pag. 298. 11. *Legendum* ὁπόταν ἡμῖν περὶ τῶν μὴ ἀναγκαίων ἑαυτὸς ἐν τοῖς ἀείστοις, in prandijs, *cap.* 11.

Pag. 299. 27. *Ad marginem totum hoc displicet, πῶς ἢν ἡπόσπουδον* c. i. *priora non improbo.*

l. 44. *Vide an non legendum sit*, ἄνω νέοι περὶ τὴν δ.

Pag. 300. 8. *Legendum* μᾶλλον ἡ ὑπότε ἐμπίπλαται: *coheret enim* τῷ λαμβάνουσιν, *non* τῷ καταδῦσαι. Vtrumq; in vsu, πίμπλαμαι & πιμπλάομαι.

l. 9. *Sic distinguo*, ὑπισχνεῖ λέγων τὸν τοιαύτης ζωῆς, ἀφίσωσιν.

l. 12. *lego vel* χρῆσθαι, *vel* χρήσεσθαι. μᾶλλον πιναμένη *haresi præterito.* μᾶλλον ἡμῖν *autem rectius est. præsens optatiui* αὐτὸ τὸ ἀδιάπτωτὸν *indicatiui. & hæc inquit Eustathius*, μυελοπλήστης χρῆται.

l. 19. *Lego* ῥήματα φθίγγεται μᾶλλον ἐκείνου ἢ δόγματα ἢν ἀφίσιν φόνον ἐργαζόμενα. *dicimus enim* φονᾶν ἀφίναι. *Verba enim non dicuntur* ἀφίναι τι, *ipsa enim* ἀφίεται : *dentes* ἡ *serpentium* ἢν ἀφίναι *dicimus.*

l. 31. τὸ πλέον ἢν ἐπιζωλᾶν ἢν κρὸ' ἡμῖν αὐτοῖς ἀνάρτητ] *Rectum est, sed obscurum.* ἡ ἢν πλέον ποιῶν, est nihil agendo proficere. *Hoc igitur vult dicere*, nisi homines cum Dæmonibus facerent ad suam perniciem, nihil illi suis insidijs contra nos proficerent. ἐπιζωλᾶν *est à singulari* ἐπιζωλή.

Hom. 10.

Pag. 301. 34. *Fortè* τῷ μέλλοντι διδάσκειν. *quippe de anima, non de charta loquitur.*

Pag. 302. 28. ἡ ἐκπώσει δὲ φησι] *Dele* ἡ.

l. 35. τὸ ἑαυτῷ ὄνομα ἡ τὸ Πέτρου ἐπωνυμίαι] Lege cum Halesio, τῷ ἑαυτῷ ὀνόματι τὸ τῦ Πέτρου ἐπωνυμίαι, vel vt erat annotatum in orâ Ms. Oxoniensis, sed recentiori manu, τὸ ἑαυτῷ ὄνομα ἐφεστάλην, ἡ τὸ Πέτρου ἐπωνυμίαι.

l. 37. *Quis non videt legendum* πῶς ἢν δὲ διδασκάλων καθέλκ τὸ φρόνημα, ἢν ἡ μαθητῶν ἐπῆρεν? *hoc eiuncunt sequentia. & qui vel mediocriter locum attenderit, assentietur : vel* ἢν δὲ μαθητῶν ἐπῆρε τὸ φρόνημα· ἢν ἡ διδασκάλων καθέλκ.

Pag. 303. 6. *Lego*, διακρὶς ὡς οὐχ ἅπαν τὸ αὐτὸ χρὴ διδέναι, & οἷς. Vide Boisium.

l. 13. *Forte* ἐδηλοῖ, ἑδω.

l. 44. ᾧ σὺ ᾧ αὐτὸς ὁ καταδιδάσκων αὐτῷ] Ἑλληνικώτερον est καταδιδάσκαλος. *vt architectus* οἰκοδομεῖ, *dominus* οἰκοδομεῖται τὸν οἰκίαν. *pater* διδάσκει *filium, praeceptor* διδάσκει, *Bud.*

Pag. 304. 2. πῦρ αὐτοῖς γεγόντος] *Mallem* λοιξόμενοι, *aut aliquid tale.*

l. 8. *Sic distinque,* ἀλλά τι ἰσχύειν διὰ παντὸς ἔχειν;

l. 41. *Lege,* ᾧ σύμαχον ἐνοῦσθαι δαιδάσκαν.

Pag. 305. 12. *Legendum,* δεῖ μαθημάτων.

l. 18. *Legendum* ὅτι ὁ δεῖνα τὸν δεῖνα ἀπάλλαξε πενίας. Si quid in hac sententia mutandum, libentiùs pro ἀπάλλαξε legerem ἀπάλλαξαι, vt mox in secunda persona.

l. 21. *Lege* τὰ ῥήματα παῖται. παῖται ὑποκρίσεις.

Hom. 11.

Pag. 306. 10. ἐνέκρινον διὰ τὼ ἐυγλωττίαν] *Rectum est. Bud.* ἐγκρίνειν, τὸ ἐντάττω, ἐγκαταλέγω: allegere, admittere, adoptare. *Aristides,* ἀλλὰ ᾧ τοὺς ἐπὶ νυκτὸς θεοὺς μᾶλλον ἢ ἄλλων ἐνέκριναν. *Demosthenes,* ἐπιδεῖ τις εἰς τὼ κληρώσεων γραφὰς ἐγκριθῆ, *Δικαίους δεῖ ἦναι πολλῶν: de Lacedæmonijs. apud Ciceronem* in collegium augurum adoptare, *est* ἐγκρίνειν. *& absolutè,* probare, *vt hic 2. ad Cor.* 10. *v.* 12. ὃ ᾧ τολμῶμεν ἐγκρῖναι, ἢ συγκρῖναι ἑαυτούς τισι ἢ ἑαυτοῖς ζωιστιθύντων. Non enim audemus inferere aut comparare nos quibusdam eorum, qui seipsos commendant. *Horat.*

Quod si me Lyricis vatibus inseres.

Εἰ ᾧ μὲ τοῖς μελοποιοῖς ἐγκείνεις. *ejs contrarium,* ἀποκρίνειν, ἐκκρίνειν. *Plato legum* 12. ἀφελεῖν τὸ πλέον, ἀποκρίναντες τοῦτο, τοὺ ᾧ ἄλλως ἐγκρίναντας. *absolutè posuit, vt Noster. Cicero pro Cluentio:* Deinde Prætores vrbani, qui iurati debent optimum quemque in selectos iudices referre, nunquam sibi ad eam rem censoriam notam impedimento esse oportere duxerunt. *In selectos iudices referre, est* εἰς τὲς ἐκκρίτυς δικασὰς ἐγκρίνειν. *Seneca lib.* 3. *de Beneficijs.* Non poterit ad hæc sumi iudex è turba selectorum, quem census in album & equestris hæreditas misit. *In album mittere, est* ἐγκρίνειν. *Hesych.* ἔγκριτοι, ἐκλελεγμένοι, ἐξειλεγμένοι.

l. 30. *Lege,* σὰν αὐτῷ φέρων.

Pag. 307. 18. *Videtur legendum* ἐν τούτῳ τῷ φησὶ διεδηκωῶσθαι.

l. 36. ἡμεῖς ᾧ χρὴ τὸ ᾧ ἔφεξεῦ τοῦτο ποιοῦμεν.] Secundum id quod temerè in mentem venit. *Demosthenes Olynth.* 3. ἐγὼ ταῦτα πλείστα τοῦ μοι γιγνόσκειν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅταν τε εἰς τὰ πράγματα ἀποβλέψω. ᾧ ὅταν εἰς τὲς λόγους, ὃς ἀκούω. ὃ πλεῖστά μοι ταῦτα μαντόσκειν. *Plato Phædone:* ὥστε μοι πλεῖσθαι ἐκεῖνον ὑπὸ εἰς ᾧ ὃ ὑόντα, ἀνὰ δεῖας ωοίας ἐγγὺς εἶναι. *subaudi* δόξαν, *quam vocem expressit Sophocles in Tyranno,*

χώρας ἄνακτες, δόξα μοι παρεστάθη.

Pag. 309. 27. *Profectò legendum* πιθήσειν αὐτῷ ἀποπιγχάνειν. *nam* ὑποτιγχάνειν *adhæret datiuo. de hoc aliàs diximus, ad pag.* 60. *liu.* 40. *sic autem hoc loco dicitur* τὸ ὑποτιγχάνειν τῷ δάνοίαν, *vt l.* 32. ἀποφεύγουσι τῷ ἀκοῷ.

l. 41. πολὺ ὁ σκότος καταχεῖται τῆς διανοίας] *Sic legendum videtur. verbum enim semper cohærei ὑμῖν. Aristoph. Vespis,* πολλὴ νέφη μου τῆς χειρὸς καταχεῖται.

Pag. 311. 32. ἤκουον, *præteritum rectius.*

l. 42. *Lege,* ὠδεῖ τῶ ζῆν διὰ. *vel* ὠδεῖ τῷ ζῆν.

Pag. 312. 23. *Lego* παρ' ἀρδρώπων. *mox enim sequitur* ὃ ᾧ ὧδε τὸ Θεοῦ.

Hom. 12.

Pag. 314. 21. ἀκόρεστον ᾧ ὃ ἐυλάβεια] *Hoc quidem mendosum esse, non est dubium. Si reponas* ἀλαζονεία. *plane contrarium efficies Chrysostomi Paulique sententiæ. Erant enim Corinthij, quos notat, simul ἀλαζόνες ᾧ κεκορεσμένοι. & Noster ait,* τὸ ᾧ ὑπὸ ὀλίγων κορεσθῆναι, ψυχῆς ἕξιν ἀδεκῆς. *Item* ᾧ παιδικῆς διανοίας ἕξιν, ὑπὸ ᾧ θεσπεσίων νομίζειν τὸ παῖ εἰληφέναι. *Cuiusmodi quidem sunt ἀλαζόνες, sed non ἀκόρεστοι. statim enim habere se putant, quod nondum adepti sunt. Vel igitur legendum* ἐυκόρεστον ᾧ ἢ ἀλαζονεία (*quod equidem probo*) *vel* ἀκόρεστον ᾧ ἢ ἐυμάθεια. παιδικῆς ᾧ διανοίας, *propter illud v.* 16. ὑλενδε ἐν χρείᾳ κατεσκάναι νομίζετε, ὥτε ἀποξέλουτες ὑτε διδασκάλων. *docciles enim inexplebiles sunt, & auidissimi multa discendi.*

l. 34. τὸ ἀσυνείδητον, *ne corruptum putes, non est* ὑπὸ τῦ συνειδότος, *vel* ζωιδήσεως, conscientia. *sed ab eo quod dicimus,* ῥᾴδιον ὦ ζωιδεῖν, facile est videre. *hoc probat quod sequitur* ᾧ τὸ σφόδρα ἀνόητον. 315. 10. ἵνα ᾧ ὁ σφόδρα ἀνόητος σωιζῆ ᾧ ἐρρωμένως τὸ ἀπίδοτον. *vbi forsan συνίδῃ rectius.*

Pag. 315. 25. *Legendum vel* ὡς τὸν θεσπέσιον ὑπὲρ ὧν ἑαυτῶν, *de omnibus Apostolis (dixit enim* ἐξομνύμενος διάζυν) *vel* ὑπὲρ ὧν ἑαυτῶ.

Pag. 316. 32. *Lege,* ὑκ αὐτὸ καταγινόσκοντες.

Pag. 317. 13. *Lego,* τὸν ἁπλῶς ἐπαινοῦντα.

Pag. 318. 4. *Lege,* ὁ δεινὸν τοῦ τῆς φύσεως ἀν. ν.

l. 15. *Lege* ἀνωλεῖ πνα τῶ), *vel* ἀνωλεῖ πνα ἔχειν ψυχῶ.

Pag. 319. 25. *Lego,* κᾆν μὲ εἷς τε ὁπ τῆς ἀρορᾶς, *vel,* ἐκ τῆς ἀρορᾶς. *quod probo.*

l. 44. ᾧ τῆς ἑαυτῆ σωτηρίου σωτηείας, *non intelligo. sine vllo detrimento possunt abesse.* Legendum fortasse, τῶ ἑαυτῆ σωτηρίου σωτηείαν.

Pag. 320. 11. ἀκόυντες] *Refertur ad remotius,* τυφλῶα, *non ad propinquius,* χαρκῆ.

Hom. 13.

Pag. 322. 16. τῦ κηρύγματος μὴ ἀπαιτοῦντος Πέτρα] *Recte abest* τὸ μὴ. Πέτρα *per quam erudite Chrys. dixit* τὸ χείρονα, μωρίαν, ἀδύνειαν, ἀπιρίαν, καὶ ἰδιωτισμόν. *Demosthenes* καὶ Ἀνδροτίωνος, ὅσα τῇ πόλει γίγνεται, ἢ νῶν ὄδιν ἀμεῖδε, ἢ Πέτρα, ἵνα μηδὲν εἴπω φλαῦρον. *Non dixit* ἀμεῖδε, ἢ χαρᾷ, *quod sensit. Sophocles in Philoctete.*

Ὡς παῖτα δεινὰ κἀπιναυλώσας βροτοῖς
κεῖται, πανοῦν μὲ δεῖ, πανεῖν ᾧ Πέτρα.

Gregorius Nazianzenus, δ' τε ᾧ ὡς ἑτέρως ἔχοντα. *Festius,* Alter & pro non bono ponitur, vt

in

in augurijs,altera cùm appellatur auis,quæ est vtiq; non prospera. *sic* Alter *nonnunquam dicitur pro* Aduersus & Malo. *Quod Latini ita dixerunt, vt apparet, imitatione Græcorum. Nam quod Iosephus Scaliger in annot. ad Festum ait,* In augurijs puto Alterum significare non bonum,cum altera auis prlori auspicio vitium faceret,vt cùm fulmen secundum priùs perimeret, quod propterea dicebatur peremptale: *est illud quidem acute excogitatum, sed hoc loco probare non possum: rationem enim significationis ille oratoris & poetæ locus satis ostendit. Melius idem Iosephus, quando addit,* Augures verò sedentes in Templo, abstinebant vocibus malè nominatis: ideoq; alterã auem potiùs,quàm auersam dicebant. *Horat. Od. 10. lib. 11.*

Sperat infestis, metuit secundis
Alterum sortem bene præparatum
Pectus.

Abstinere autem vocibus malè nominatis,*est, quod ait Orator: μὴ δὲν εἰπεῖν φαῦλον, hoc est, μὴ βλασφημεῖν. Sic enim idem contra Leptinem, τότε μὲν ἡ πόλις ἠμᾶς καὶ γῆς ἐυπόρει, καὶ χρημάτων· νῦν δ' ἀπορήτορ. διὸ δ' ὅτω λέγειν, καὶ μὴ βλασφημεῖν. non dixit,* nunc autem egentissima est, *hoc enim fuisset δυσφημεῖν, sed tamen hoc significauit, cum diceret,* Nunc autem abundabit. *sic dicimus* Vixit, *pro* Mortuus est : *&* fuimus Troes, fuit Ilium. *Audaciter itaq; pone, vt in margine, τὸν κηρύγματος ἀπωλέστατος διάτεγ. hoc est,* deteriora τῆς πεπαῦς συσκιᾶς. *Vide quæ sequuntur.*

Pag. 323. 1. χάειν ἔχω πολλὰ αὐτοῖς] Videtur Chrysostomus hanc particulam, tanquam Paulini clausulam contextus posuisse, quæ tamen in nostris codicibus non reperitur.

Pag. 324. 43. *forte* καὶ ἧβ χαρυσίμ.

Pag. 325. 43. ἰατοπίζω τὸ σῶμα] *Hoc quidem bene quadrat. sed est apud Paulum 9. cap. ad finem* ὑπωπιάζω.

Pag. 327. 3. ὁ ἀλλὰ ἐλαμεν πύνω, ὁ μεσειάσω ποτὲ] *Corruptum. lego,* ὁ πεινάσει ποτὲ, *vel* ὁ μὴ πεινάσῃ ποτέ.

l. 6. *Legendum* καὶ τὸν φίσον ἐξαιρεῖ σοι τῆς μελ. πτίαμ. *hoc confirmat priorem emendationem.*

l. 10. καὶ χρεῶν ὄγκον ἀφόρητον ἐπαιρομένων] *Puto rectum est : nisi manifè χρημάτων ὄγκον ἀφόρητον ἐπάιροντες. ὄγκος enim tumor est.*

l. 13. ἢ γὰ κινδυνον ἀφόρητον] *Quid si legas* ἀφόβητον? *sed mallem* ἀδεκητον. ἀφόρητον *non proprium* δήλετον κινδύνου. *periculum enim non premit, sed impendet. &* αὐπύσητον *quidem dici potest, non* ἀφόρητον.

Hom. 14.

l. 41. ἐπεσολὴ] *Fortè* ὑποσολή.

Pag. 328. 10. πρὸ κινδυνος] *Videtur hoc loco ἐπεγχρὰς, nec cum reliquis conuenire.*

l. 42. *Puto veram lectionem esse, ὡς αὐ ἀπολειφθέντος, quasi interclusus esset, hoc est prohibitus & detentus, quo minus ad Corinthios accederet. hanc enim solam habuisset instam defensionem. Plato Phædone,* ἐπειδὴ ἦν ἀρξωται τῆς θεωρίας, ῥύμῳ ὄζειν αὐ πῖς ἐν τῷ χρόνῳ τότῳ κεῖσθαι ἔιεν πῶ πίλιν, καὶ δικαιότερ ἂν ἐκεῖνα ἐπεκτρυπᾶν, φὴν αὐ εἰς Δῆλον ἀφίκηται τὸ πλοῖον, καὶ πάλιν ἐλθεῖν. τῶτο ἢ ἐνίοτε ἐν πολλῷ χρόνῳ γίνεται, ὅταν πύχωσιν οἱ αὖραμοι ἀπολεσθέντες αὐτῆς. *aliter dicendum esset,* ὡς ὐκ ἀπολειφθησομένου· *sed ad hoc dici potest,* τὸ αὐ *(quod additum est ad oram in Mss. manu recenti) mutare aoristum in futurum, vt* ὐκ αὐ ἀπολειφθέντ@· *sit idem ac ἁγ, illud participium futurum passiuum: in quam sententiam nunc magis inclino. sed est quod huic quoq; sententiæ repugnare videatur. Nam qui dicit se venturum, non defensionem parat, sed pollicetur aduentum suum: at qui dicit se detentum fuisse,* ἀπολογίαν ποιεῖται. *videndum igitur an non legendum sit,* ἀπαγγελίαμᾶλλον ἐβούλετο αὖ, ὡς ὐκ αὖ ἀπολειφθέντος, ἢ ὐκ ἀπιλή. *nam pollicitatio magis opponitur minationi, quam defensio. Tu, Lector, controuersiam hanc disceptabis. Ego quid mihi in mentem veniret, ostendi.*

Ibid. ἆρ] Quid si, ἤτοι?

Pag. 329. 32. *Legendum,* ἀλλ' ἐπισὴ ὁ σφόδρα ἀγαπῶν αἰ αὐτὰ ποῆς πιμελείας. *sit enim oportet generalis sententia.*

Pag. 330. 18. *Legendum,* εἰ καὶ τὶν ὁραῦν σοι ποεῖσθαι κινδυνον ἐπιθλον. *præmia enim proponuntur in medio certantibus, non huic, illine adduntur.*

Pag. 331. 27. ἄπιεσε ἢ τὰ πάλη] *Sc. duratione.*

l. 30. *Lego* ἐκοῶ τῦτο εὔκολον. ὐκ εὔκολον. καὶ ἐπφορᾶν καὶ αὐσυμφορᾶν.

Pag. 332. 36. *Lego* πῶ ξένῳ πωπῶ, καὶ κατὰ νόσον. νόσῳ ἢ ὐκ ἔστ κανὴ νόσος.

Hom. 15.

Pag. 336. 13. *Lego* καὶ ὀβολὴ; *propter mulctam irrogatam. Aristophanes Vespis,* πώποτε ὀβολὸν ἥρπασ', *quam mox,* ἑκατὸν δραχμὰς ἔλαβε. *Schol.* ἐπιμόνιον, ζημίαν. *vide ego sepe* ὀβολὸν *&* ὀβολὸν *permutata.*

Pag. 337. 41. *Legendum,* ἅπαξ αὖ ἐμπίσῃ, καὶ εἰς ἓμ αὖ εἰκίαν εἰσέλθῃ.

Pag. 338. 3. πρὰν μὴ παῖ αὐτὸ πάθωσιν] *Hec imperfecta est oratio. quid si legas,* πρὰν μὴ ἀδυνάτως παθ. *hoc quidem sentit. sed puto legendum,* πρὰν μὴ παῖ αὐτὰ τελθήματα πάθωσιν, *ex Dem. contra Midiam,* ὡς εἴπερ ἓμ τι τύτων ἐλαθὸς, ἀφεῖλλε δίκαι μα ἔλεε, καὶ παῖ αὐτὰ τελθήματα πῶ πιμελείαν ποιεῖσθαι. *Idem contra Leptinem,* πάντες δ' γαῖ εἶσιν ἰσως ἄξιοι χάειν αὐταπολαμβάνειν οἱ φρονήσαντες, πὸ ποιεῖν ὑμᾶς δ' μάλιστ δ' οἱ ἀδικ τας' χάειν, ὥν εἷς ἐγὼ αὐτὸς ὢν φαίνεται. παῖ αὖτοῖς, vel ποεῖται pro ἀδυνάτως, familiare Chrysostomo.

l. 16. *Lege,* καὶ ἐγγόνως ἔκεχρ@· *enim est* πῶς, *Eustath.*

Hom. 16.

Pag. 341. 3. *Legendum,* ἔως ἢ ὅτε κατιφρόνων.

l. 25. *Legendum,* πας' πιμελειας, καὶ μ πολὺ χρόνον ἐν ὑστέρᾳ πολλοὺς ποιέμενον.

Pag. 342. 41. *Fortè* ἀρώμθα.

Pag. 344. 31. *Haud dubiè legendum,* καὶ δὲ μέχρι ἢ ἀπαλαγῆς τὴν αὐπόδτον ὕδωκα. *quis enim non videt translatum esse a medicis, qui dicuntur* ἀπαλλάτειν

τῶν

τίω᾽ νόσον? ἀ᾽πίδοσις non est aliud quàm remuneratio, vel permutatio. *Antidotum* Latinis etiam usurpatur pro remedio contra venenum. Puto ἀ᾽πίδοσιν stare posse. Halesius post ἀ᾽πολλα᾽ ῆις addit μόνον.

Pag. 345. 13. *Lege*, εἰ γὰ᾽ ἐθέλεις, non, ἐθέλοις. εἰ, non iungitur optativo, nisi cum alteri verbo subiungitur.

Pag. 347. 6. εἰς τὸν αὐτὸν χρόον τελεῖν σε π. legendum.

Hom. 17.

Pag. 348. 10. *Videtur legendum*, ἀλλ᾽ πυρὶ ἐπῆφθαι.

l. 14. αὐ᾽ελίποντα] *Fortasse*, αὐ᾽ελίποντα.

l. 21. 1. *ad Timoth.* 6. *est*, ἔχοντες διαθήκας, καὶ σκεπ.

Pag. 350. 44. *Lege*, κ᾽ ἦν ἄλλων τ᾽ ἐπιλήσων. *Causa enim hic non erat, cur diceret* λύσω, φερτήδες, πόνους ὀλίγους. *recte autem* ὀλίγους *dicuntur. sunt enim* λῆμες, *i. pestes, & hic de immortalitate agitur. Deinde* ὀλίγους *est* opportunus, non φέρεσθαι φρ.

Pag. 351. 9. Glossema manifestum, quod in editionem Veronensem irrepserat, retentum etiam in Germanica, autore optimo codice nostro Ms. fustulimus. nam inter ῥωῶ. & ἀδύνατ. ἐσ, interiecta erant hæc verba: ὀλίγιστον ὡς τοῦτο τὸ ῥητὸν, ὅτι εἰ μὴ ὀπτὸν σῶμα ἔχων ὁ Ἀδὰμ ἠμέρτεν, ὅμοιον τῷ ὠδῷ τῷ Θεολόγῳ εἰρημένῳ, μέσον μεμίχθαι καὶ ταπεινότητος. ὃ τῷ ὄντι κ᾽ ἀδύνατος ἐγένετο. quod adnotatum fuisse ab aliquo studioso in orâ libri, & postea in contextum venisse, qui non videt, nihil videt. dein quam illud insolens huic nostro, vt Nazianzenum citet, qui neminem vnquam veterum patrum citat nominatim, idq; adiecto Theologi epitheto, quod non nisi posterioribus seculis obtinuit.

l. 40. *Legendum & distinguendum*, κ᾽ δὲ ἐρ᾽ ἡμῖν ἀνθρώποις ὄντι ὁ λογισμός.

Hom. 18.

Pag. 353. 41. *Lege*, ἀξέσαντες δὲ ἄρα τὸν Θεόν.

Pag. 354. 5. *legendum*, ὅρα πῶς ὑπὸ τὸν χειμῶν τὸ πᾶν ἀπόρημα, *vel potius*, ἀνώρημα. *Euripides in Phœnissis*,

ἀλλ᾽ εἰς δυὸς χρὴ παῖδ᾽ ἁμαρτάνειν ἔχειν.

πατὴρ ἀπορᾶν ἐστ᾽ διπλοῦς ὑμῶν, & *membra luxata dicuntur* ἀπορημένα.

l. 30. *Legendum*, κ᾽ παῦται μεδέμεναι ὀλίγα.

l. 32. ἀλλὰ τὰ μὲ᾽ ὧδε τούτου τ. γ. *Attici dicunt* ὧδε τοῦ.

l. 34. *Proculdubiò legendum*, ἃ οἶσι. *negatio corrupit non solùm totius loci venustatem, sed etiam sensum. vel sic concinna totam complexionem*, ἃ οἶσι τοῖς μὲ᾽ πλουσίοις, κ᾽ πᾶσιν, εἷς ἐμφανὲς ἀποδέμενον, αὐτὸν τὸν διάβολον συγκατακλινέσθαι τοῖς δ᾽ καλωσυνομένοις ὧδε ἀσύνετα γιγαῦσι; οὐκ ἦν μετ᾽ ἐκείνου μέγα δύναμαι; *hoc Oratorum est à comparatione minorum.* hoc putas? illud non existimas. *vel sic legendum*, ἢ ἃ οἶσι κ᾽ τοῖς πλ. &c. τί δυ᾽ πᾶ᾽ καλ. γιγνῶν οὐκ ἦν? *nam vt nunc est*, τὸν δ᾽ *nullius est* ὠφέλιμος. *sed illud multò melius.*

l. 44. *Lege* ὅταν δ᾽ ἡ ἀρχὴ.

Pag. 356. 5. *Lego sidenter*, ἀλλ᾽ ὥσπερ τότων ἐκεῖν. ἐ. τῶ κ᾽ πρὸ τούτων ἐκ. ζ. εἶσι κ᾽ γνῶ.

Hom. 19.

Pag. 358. 7. *Fortè*, κἂν ὧδε βραχὼ, *vt subaudiatur* χείνον.

l. 28. *Lego*, μᾶλλον γὰ᾽ τῆς σωφρονούσης ἀνδρὸς ἁμαρτάνοι. *Mulier, inquit, quæ virum non patitur suo frui corpore, maius peccatum facit, quam quantum est in continentia boni. illum enim impellit ad fornicationem.* διαφθορὰν *quidem opponitur propriè τῇ* ἀνδρίᾳ: *sed hic non est tam aptum. quid si legas* διαφθορεύσας, *vt sit sensus*, Mulier, quæ virũ repellit, non solùm in eo peccat, quòd a viro dissidet, sed maius admittit flagitium? *hoc quidem egregiè confirmat, quod sequitur, v.* 30. ἅτε δ᾽ πάντων προτιμῶν τὴν ὁμόνοιαν, & *v.* 35. ὅταν γὰ᾽ ἐν οἰκίᾳ αὐδὲ κ᾽ γνὴ διεγκλήτως ὤσιν.

Pag. 360. 13. *Lege*, ψιλώσει γὰ᾽ αὐτῷ. *lin.* 15. ὧδε ἡ τότε.

l. 24. *Lege* κ᾽ μὴ διαβρέγνυσθαι. Puto melius quod editur.

l. 29. *Legendum*, εἰ δὲ ἀκέβαρτος μόνα γλυκᾶ. *omnis enim superior sermo fuit de vino.*

l. 44. *Lego*, ἵνα δ᾽ μὴ πάλιν φορτικώτερον ὑπάσσηται, ἐκ ἴσην.

Pag. 361. 21. *Mihi videtur legendum*, πολὺ γὰ᾽ αὖ᾽ ἐναντίον τῷ ὕδατι.

Pag. 362. 25. *Si quid affirmare possum, lege*, πολλῶν τῶν εὐσεβείας ἀδύνατα καταρρήσασιν ἕλλησι, *vt respondeat proximo v.* διαμάσσοντας τὸ κήρυγμα.

l. 39. *Verius est & usitatius*, μὴ τι δ᾽ αὐαγκαίων ὀπλίτης σε. *sic enim dicimus*, me deficit pecunia. *Isocrates ad Demonicum*, ὀπλίτου δ᾽ αὖ ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος, εἰ πάσας τὰς ὁπλίσεις ἀκριβῶσαι βουλόμεθα. *ad Heb.* 11. ὁπλεί᾽ γὰ᾽ μὰ δηγήματον ὁ πᾶς χρόνος.

Pag. 363. 32. *Lego*, ὃ ἐκ τῆς παρουσίας ὀλοφύρεται λέγω.

Hom. 20.

Pag. 364. 33. *Legendum*, κ᾽ δὲ εἰς ἰδιωτεῖαν ἐσήκοι: *nisi Atticorum more dictum est*, εἰς ὀλκάδα, *qui pro foro piscatorio, quod est* ἰχθυοπωλεῖον, *dicunt* ἐν τοῖς ἰχθύσιν λαχανώδεις ἰδιωτείαν *autem sic dicitur*, τὸ ἰχθύσιον, ἡ ἀγορὰ τῶν λαχανωδῶν, ἡ ἀσκωρτεῖον, ἡ ἀσκωρτίον, *fanũ* Herculis, *ædes* Castoris. πορνεῖον Lupanar.

Pag. 367. 32. *Lege*, ἅγε ἐκπὸ μόνῳ ὦ γνωστικὸν, τοῦτο ἰδιώτευε.

Pag. 370. 15. *Lego*, κ᾽ εἰς τὰ μέλη τελ.

l. 40. *Lege*, ὡς τὸν ἐπ᾽ ὀφθαλμῶ φαρ. *vel*, ὃν ἥπερ ἡ τόν.

l. 42. *Lego*, κ᾽ δὲ ἀκριβὲς εἰκότως ἂν᾽ λόμιτο μᾶλλον. ὁ μᾶλλον ἔοικοῖς ἐκείνοις.

l. 44. *Lego*, ἀλλὰ πάντοθεν ἐστεγμένος.

Hom. 21.

Pag. 372. 15. ἐκ ἐπισθὶ σκανδαλίζεσθαι] *Vide num legendum,* ἐκ ἐπισθὲ ἢ σκανδαλ.

l. 26. εφεμιζουτ] *l.* cruce lignanti.

l. 35. *Videtur legendum,* -τῶ, ὁρῶν εὐάγκλω ὄσπε ἑαυτὸν ἐγκαταλείσπε. ὕτω γὰρ ἢ Κυείνθιοι διορθοῦνται, ἢ μ. β.

l. 43. *Legendum,* ἀλλ' ἐχυσί π πλέον ἐκεῖνοι, τὸ μὴ χρεῖσθ ἡμᾶσθαι. ἀλλ' ὑδὲ τύτε ἐτέρημαι, *sine interrogatione. sic enim bis ponitur* τὸ, ἀλλὰ, ἐν τῇ ἀποφορᾷ καὶ τῇ αἰδυ παροχῇ.

Pag. 378. 18. *Legerim pro* ὑδὲν ἄνησε, *potiùs* ὑδὲν λύσεσε.

l. 26. τῦτον δεῖ ζῆν; ἀλαπεῖν ἢ ὅλως ἢ τὸν ἥλιον τῦτον ὁρᾶν;] *Hæc mimesis sumpta est à Demosthene contra Midiam, cuius sunt hæc, πὸ ἢ βάσανον, τὸν ἢ ἀλιτῆριον; τῦτον ἢ ὀδεῖλεσι; ἀλαπεῖν δ' ἢ ἐν πε ἓξ ζῆν, ἀχαπᾶν ὑλλι. Verba sunt insolentium divitum contumeliosè pauperes appellantium. hic planè cernimus, an Chrysostomus à teneris hac disciplina non imbutus fuerit.*

l. 44. καὶ ὑποπῶμεν, φησιν, ἀλεῦντες αὐτοὺ] *Hoc quid sit verbis, non intelligo, nec quicquam habeo præter tenuem conjecturam, si forte legendum sit,* καὶ ὀκτεῖρμεν, φησιν, ἀλεῦντες αὐτοὺ, circumsistamus, *inquit,* dum miseremur: *quia proximè dixerat,* καὶ πολλὰς ὀκτείρων τὸν θαυμάζοντας. *vel legendum,* ὀκτειρόμενοι, φ.

Pag. 380. 16. *Fortè,* χρ τὸν ὑποπολιὸν πάντα ὑπεβάτουλλ νόμος.

l. 17. καὶ αὐάλωτ θησαυρὸς] *Quid est,* αὐάλωτος? *certè* τὸ μὴ ἅλωτον, *quod capi non potest (nam ab* αὐάλωσκω *esset* αὐανάλωτ) *sic τεῖχος αὐάλωτον. Soph.* πόνῳ ἢ πᾶν ἄλωτον, ἐκτὰγει δ' ἀπαμελήμονον. *Semper quidem sic apud hunc autorem occurrit.*

l. 21. κελπ' δεῖ ποιεῖσ ὑποτρέφεσθαι τύτες ἅπαντας, καὶ πεσύτες ὑποδέχεσθαι λιμένας;] *Puto legendum* ὑποδέχεσθαι. *nomi τὰ ὑποδέχεσθαι fluviorum, &, quod Herodotus prodidit, Ægyptum esse* τὸ ποτομῦ δῶρον, διὰ τὰ τῦ Νείλυ ὑποδέχεσθαι. *Sed alterius lectionis mihi author est Demosthenes contra Aristogitonem. ad quem oratoris locum hic alludisse Nostrum non dubito.* εἶτα' σοι συγνώμη; πόθεν; ἢ ὑδὲ τὸ ἢ τῖς σοῖς παιδίοις ἐλεᾶ; πολλῷ γε καὶ δεῖ. σὺ δ' εἰς πάντα ὕλεον ὑποδέδυκας λεπίστατον· μᾶλλον ἢ αὖ, πρὸς ὅλως. μὴ δὴ ὑδ' ἐς ἐχρησας λιμένας, καὶ φροδόκων ἐκέπασας τύτες ὑποσρωμένους, *quid est* χρῆσαι λιμένας? *ipse interpretatur,* φροδόκων ἐμπέπασαι: *hoc est,* φροχῶσαι, *non* ὑποχῶσαι: *tametsi hæc duo verbaratione tantùm, non re differunt.* φρόδοκοι *autem sunt* pilæ, *sine* obices, *quæ nauibus in portum appellentibus objiciuntur. Italq Aiacem, quem Homerus semper* ὠκὺν Ἀχαιῶν, *Sophocles* φρόδοκον *appellat in Lorario. Luian. lib.* 37. Se in animo habuisse totâ classe Ephesum petere, & onerarias ducere multâ faburrâ grauatas, atq; eas in faucibus portus supprimere: & eò minoris molimenti ea claustra esse, quod in fluminis modum longum & angustum & vadosum ostium portus sit. *Hæc pulchrè docent, quid sit* χῶσαι λιμένας, *nempè,* onerarias faburrâ grauatas *in faucibus portus deprimere, cuiusq; ostium opplere. nonne hoc est* προχῶσαι? *denig. noster hoc idem proximis verbis probat,* καὶ τίς αὖ τῶν βυθοδόκων ναυαγίοις ἀρκέσπε; *naufragia sunt, cum moles ante portum iacuntur, quod est* προχῶσαι, *non cum totus oppletur portus, quæ est* περίχωσις. *& hinc allusum esse ad Demosthenis locum apparet.* ἀλλ' προεκῶς enim τὸ περιχῶσαι λιμένας, *est* viscera misericordiæ præcludere, *quæ pauperibus erant aperienda, qui* confugiunt ad diuites in suis miserijs; neque possunt habere aliud vllum perfugium: *quæ est eadem apud Demosthenem allegoria.*

Hom. 22.

Pag. 381. 29. ἀλλὰ καὶ τὰ ἑαυτῆ συζέλλει] *Locum opinor esse minùs sanum. quam enim è duabus lectionem admittemus? si* ὑπάρει, *quod in margine est, non cohæret cum præcedentibus, vbi inquit nolle ipsum* τὰ ἑαυτῆ ὑπάρχειν. *si* συζέλλει, *quod in textu, repugnant sequentia.* ἀπὸ τῦ μεγέθυς τῆς δωρεᾶς διὰ δὲ τὰ ὑφοχώς. *quî enim* ὁ ὑφοχὼς διδῦς, dici potest συζέλλειν? Vide notas Boisij.

Pag. 382. 17. *Legendum videtur* ὅτι πεῖσε μὴ αὐτό.

Pag. 384. 35. ὑδ' ὡ καταπορεῖν δεῖ τύτο, ἀλλὰ καταζελᾶσαι] Hoc non est præcipitare, sed descendere. *Tull. de finibus.*

Pag. 385. 42. κατέχειν ἢ τὰ ὕραστ] *Rectum est hoc.* κατέχειν *enim & κρατεῖν sunt idem. Arist. Ethicorum* 7. κρατεῖν *autem regis genitiuum, ergo &* κατέχειν *per* μετάληψιν.

Pag. 387. 2. *Aristoph. dixit* ἐφ' ἑαυτῆ ὤν, *vt* ἐφ' ᾧδε, *quod elegantius, vt subaudiendum sit* ἐξουσίᾳ, in sui potestate. *Quemadmodum Cicero dicit* 3. *Tusc.* πρὸ μαινομένου exijsse de sua potestate.

Hom. 23.

Pag. 388. 17. *Lego* ἐτέρησαι, *preteritum.*

Pag. 392. 37. *An legendum,* ὑδὲ γὰ ἥλιθ ἥδ' ἀραμένου ὑπῆναί τινι; neq; enim cicatricem vulnerum patitur obduci cuiquam. *Malem* φυλῶαι *quam* φυλῶαι. Mihi certè magis probatur φυλῶαι. *H. S.*

Pag. 393. 11. *Legendum,* αὐτοὺ ἢ τὰ αὐτόκρατα ἑαυτὸς διαπλέοντας, *i.* πεισωῖτας, ἁρπαζομένους. *Vt sit præsens quod* τῷ. ἐντυγχάνοντας, *respondeat.* διαπλέοντας *est aoristi.* 1. *præsim. de hoc verbo aliàs diximus.*

Pag. 394. 32. περιόχωσε τὸν λιμένα] *Lego rursus* προχῶσαι.

Pag. 395. 16. ὁ γὰ τῇ μίσῃ τῆς ὑσίας, ἀλλὰ τῇ διαθέσει τῆς γνώμης ὁ πλῦτ καὶ ἡ πενία κρίνεται] *Simile est illud Platonis Legum* 7. τὸ πολυτεῖν *est, inquit,* ὃ τὰ ὐσίαν πλέω πιεῖν, ἀλλὰ τὰ ἀπλησίᾳ ἐλάτω.

Hom. 24.

l. 38. τὸ γὰρ ἀνθρώπινον, ὅπῃ τῆς μικρᾶς λέγω] *Horatius lib.* 2.

Interualla vides humanè commoda--

i. parum commoda, vt sunt res humanæ. *Demosthenes contra Midiam*, πόλλ' ἂν ἔχοιμι ὑμῖν εἰπεῖν ὑπὲρ τοῦ μὴ τοιούτους εἶναι τοὺς ἀνθρώπους, οἷς μετεῖναι τῶν κοινῶν, ἀλλὰ τοὺς μετὰ σωφροσύνης καὶ μετρίως τοῖς πράγμασι χρωμένους. *vt hic Noster*, πειθομένους ὑμῖν ἐν ἅπασιν, εἰ μὴ ἀνθρώπῳ, τοῦτό γε, μικρὰν, βραχεῖ, σύμμετρον.

Pag. 397. 9. *Legendum*, ἐντεῦθεν γὰρ ἐπὶ τὸ π. φ. καὶ μ. *i.* κατασκάλασι.

Pag. 400. 13. *Lege*, καὶ τὸ σῶμα ἀπάσης τότε, *vel* πάντων. *i.* ἀπᾶν εἶδ φύσιν τότων ἀπάντων. *Philosophus*, ἐδεῖς πω τύχῃ αἰτᾶται ἀεὶ ὡς ὀπτιμολ γινομένων.

Hom. 25.

Pag. 402. 31. οἰκοδομεῖσθε: *ex Paulo cap.* 8. ὑπὲρ οὗ Σαμαρείτης αὐτῷ ἐπιστὰς οὐτῶ οἰκοδομήσατε εἰς τὸ ἐνδυναδύσατε ἐαυτόν;

l. 44. *Legendum*, εἰ ὁ ἀκεπερχάζη. Mutatâ plenâ distinctione post κεφαλῶν in comma. malo tamen, εἰ ἢ ὁ ἀκεπερχάζη scilicet τοῦτο πιστεῖς, familiari huic nostro ellipsi.

Pag. 404. 9. *Legendum* πάντες ἑαυτὸν εἰς μέσον.

Pag. 405. 14. τὸν ἐπιθυμιὰν τῆ χερσὶ. *est ad Heb.* 11.

l. 20. *Legendum*, συγκεκυφέναι. *sic enim est ad Heb.* 11. *membrumq, oppositum euidenter ostendit*, καὶ αὐτὸν μόνον κεκυφότων: *& quod mox sequitur*, *l.* 22. φέρει πρὸς ἀθροισμὸν τὸ κοινωνεῖν ἔχειν πᾶς ἀνομείας.

Pag. 406. 31. *Melius* συμπεπαιδεῦσθαι.

Hom. 26.

Pag. 409. 23. καὶ τῆς ἐπιθυμίας ἐμφύτου] *Hebræa vox declarat cupidinem, quam Græci interpretantur* ἀποφορὰν, *Gen.* 2.

Pag. 411. 33. εἶτα τί αἰτίαν πάσαν, ὅσῳ ἄφρον πολλαχοῦ, καὶ διαφορὰς ἀλλοίους διαπράττεσθαι] *Quasi cum liberis agens hominibus. Liberis enim non omnia imperanda sunt, vt seruis: sed ratio reddenda est, cur quidq, faciendum: demiq, persuadendum illis, quid optimum factu.* ἀθροισμὸς γὰρ καὶ παιδοῦς δίκαιον μᾶλλον, ἢ δέσποτας, inquit *Plato*: *Nostercq, his verbis perelegans illum locum Platonic videtur Legum* 4. Δεῖται αὖ ταῦτα δύο χρῆ χρῆναι κελεύειν ἑαυτοῦς πᾶς γὰρ ὃς ἂν, καὶ ξυνοιεῖς ὅτι ἄλλων καὶ ἀλλοίρων ὄντων χρὴ κρατοῦντων ἐν ταῖς πόλεσι, τοῦ μὲ ἀθλως οἱ δοῦλοι τὰ πολλὰ ἑαυτῶν ἀπολαύοντες, καὶ ἐν τοῖς ἑαυτείοις θεμιζόντες καὶ ὅτι πνὰ λόγον ἐμοὶ δοκεῖ νοσήματος ἐνδεᾶ χρὴ οἰκετῶν ὠδὲ χρὴ τοιότων ἑαυτῶν ἀθλωσι, ἀλλ' ὑποδέχεται τοιαῦτα ξ ἐαυτῷ τὰ δίξασθαι ἐξ ἐμπειρίας, ὡς ἀκριβῶς εἰδεῖν, καὶ διὰ τὸν λόγον αὐθαδεῖς οἰχεται, ὑποπεσόντας τοῖς ἄλλοις κάμνουσι οἰκέται. ὁ δ' ἀλλότριος ὡς δεῖ τὸ πλεῖστον, τὰ χρὴ ἀλλότρια νοσήματα διαφυγεῖν τε καὶ ὑπισχνεῖσθαι, καὶ ταῦτα ἐξεταζόμενον αὖτ' ἀίχρῶν καὶ κτῆ φύσιν, καὶ κάμνοντι κοινάμῳ αὐτῷ τε καὶ τοῖς φίλοις, ἄμα δ' αὖτὸς παιδεῦσαι τε ἀξιοῖ τὸ τοσοῦτον ἄμα δ', καὶ ὅσον εἰδέναι ὑπὲρ, διδάσκειν τ' ἀδεῶντα αὐτὸν, καὶ ἀφέντα ἐπιτρέψαι, φρὴ αὖ τὰ συμπίπτειν. *quæ causa est, cur Plato singulis legibus suas præfationes adhibendam censuerit? ad persuadendâ legis, quam infert, vtilitatem, quo libentiùs quamq, legem ciues accipiant, eiq, ex animo, non metu pœnæ pareant. neq, vsquam tyrannorum more pro imperio dicit:*

Hoc volo, sic iubeo, sit pro ratione voluntas.

tales enim leges omnes ingenui respuunt. Quod apostolus quoq, hic facit, rationem exponens cur mulieres velatis, viri apertis capitibus debeant esse in ecclesia. Quod in lege etiam Mosis sit interdum: vt, septimo die quiescas, neq; vllum opus facies: quia sex diebus mundi fabrica perfecta est. die autem septimo requieuit Dominus à cunctis operibus suis. Carnem cum sanguine non comedes, quia sanguis vita animalis est. Sed, vt Rabbini quoq, obseruant, hoc non sæpe fit. Cuius rei rationem illi quidem reddere conantur, sed veram explicare non possunt. Noster autem hoc sermone perquàm erudite posuit. Cum illis enim perinde vt seruis egit Deus. Acceperant enim spiritum seruitutis. Seruus autem non nouit Domini voluntatem, duo sunt enim Testamenta, vnum quidem in Monte Sina, in seruitutem generans, quæ est Agar, & seruit cum filijs suis. Illa autem quæ sursum est, Ierusalem, libera est, quæ est mater nostra. *Itaq, Euangelium* perfecta lex libertatis *dicitur à Iacobo. cap.* 3.

Pag. 413. 3. *Mallem* ἀκειδλαιον ἔτερον πειθοῦναι.

l. 12. *Legendum videtur*, τὰ ἢ καινοτομίας ὅπως μὴ ἐξῇ φύσιν, *sublato* ἢ *ante* ἐξῇ.

l. 19. ἐν ἢ ἐκκλησίᾳ τῷ Θεῷ, *sic apud Psalmum.*

l. 39. *Legendum*, ὁδὶ πῶς γυναῖκας πῶς αἰτίας αἰφορᾶ: *de quo verbo iam diximus. repetitio literarum, quæ sunt in fine præpositæ dictionis fefellit librarium.*

Pag. 415. 4. *Videtur legendum*, κἀν ἀπ. τ. συγκωφωθῆς, ὦ γυναικωνιτικὴ τυύτη. *Æschines* ὦ τῆς ἀθεραπευτείας. τυύτη γὰ ἐγὼ ἐκείνῃ συνεκπεφυκὼς ἐκ τῆ πολιτείᾳ. *vel igitur sic, vel legendum*, ἀποκληρωθῆς.

l. 15. μητραλοῦν *rectum est* ὑπὸ τῆ ἀλοᾶν.

l. 17. *Legas* ἔτω πεθεινὸν τῦτο, ἄξει.

l. 37. *vel legendum* λυσσήσαι, *quod Strabonis verbum est, vel* λοιμῆσαι, *vt Thucydides.*

l. 59. καὶ γὰ κιυλὶ δὲν ἡ γυνὴ] *Sumptum hoc ex Oedipo Tyranno Sophoclis,* ὦ κλεινὸν Οἰδίπου κάρη, ὃ μέγας κιμὼν αὐτὸς ἡρκασε πυλὶ καὶ πατρὶ διαλιμπάλῳ πατεῖν. *Camerarius*, Honestè dicit patrem & filium cum vnâ cœcubuisse, nam κιμὼν, locus accipiendus. *Psalmo* 107. Et deduxit eos in portum voluntatis eorum. *at Proverb.* 31. *vxor nauis dicitur: quia multa secum adportet commoda.* Facta est quasi nauis institoris, de longè portans panem suum. Portum in duodecim, *ait Festus*, pro domo posituum omnes consentiunt. *Vxor autem & domus simul habenda. Vide Hesiodus,*

Οἶκον

Οἶνον γὰρ πρώτιστα γυναῖκες τε-- *Maior autē vates,*
Οἴκου τε κτῆσίν τε γυναῖκά τε-- *Non solùm enim paranda est domus, sed etiam instruenda ei qui vult uxorem ducere. Hinc* Postliminium *ducitur cum domū redeunt qui perijsse peregrè credebantur: quos Athenienses δὶς ἀποπτωμένους, vel ὑστεροπότμους vocant. Nam Postliminij ius & religio ex Atheniensium fontibus derivatur, vt plerāq; Romanorum alia iura, quod Plutarchus docet in libello περὶ τῆς παρὰ Ρωμαίοις τύχης. Nam quod veteres Iurisconsulti prodidere,* in hoc nomine spectari tantùm præpositionem, reliquum productionis esse caudam, nec magis inesse in Postliminio limē, quā in meditullio Tulliū, *falsum est. Vt enim* eliminiū *est ἡ ἐξόδος, sic ἡ ἐπάνοδος* postliminium. Limen *enim Græcè,* portus *est:* Portus autem, *auctore Festo,* Latinorum vsu, domus, *inde qui domū reuertebātur ab hostibus,* postliminio redijsse *dicebantur.*

lb ἡ φάρμακον εὐδυμίας] *Videtur potius,* φάρμακον ἀδυμίας. *morbus enim adhibentur pharmaca: quod est ægritudo. si legas* εὐδυμίας, *erit, quale illud, quod Helena conuiuis, cum tristiores videret, parauit, quod Poeta* νηπενθὲς *appellat.*

εὐδυμίας] Fortè legendum ἀδυμίας, aut pro μίσιον legendum μισόν. Vide notas Boisij.

Pag. 416. 1. *Rectius,* ὑλὴν ὕπος ἀδυνεῖν ἐρεῖς.

l. 7. *Melius legeris,* αὖ ἡ πύθης, ὑπηρίζεται τὸ νόημα ἢ διεστραμμένως.

l. 24. *Lege,* μηδὲν τούτῳ φερόμενον. Vide Boisium.

Hom. 27.

Pag. 418. 4. ἀνάγκη ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα] *Hoc apud Matthæum c.* 18. *apud Lucam est cap.* 17. ἀνένδεκτόν ἐστι μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα. *quod valet* οὐκ ἐνδέχεται μὴ ἐλθεῖν. *hoc autem aquipollet huic,* ἀνάγκη ἐλθεῖν. ἀνάγκη δὲ ἦν, ἢ ἐνδέχεται μὴ ἦν, *sunt autē ἀντιφάσεις, vt docet Philosophus* ἐν τῷ περὶ ἑρμηνείας. *negatio modificationi præposita æquipollentiam efficit.* τὸ δὲ ἐνδέχεσθαι, πρὸ ἦν, ὁμοίως πάλιν ἐστί, *Priorum Analyt. lib.* 1. *cap.* 10. *modus enim in modificatis est vt copula in Categoricis, negatione addita ad efficiendam contradictionem vel æquipollentiam. Itaq; hæ propositiones,* ἐνδέχεται ὑπάρχειν ἐνδέχεται μὴ ὑπάρχειν, ἴσαι πασὶ ἐνδέχεται, ἢ ἐνδέχεται μηδενί, *cum habeant κατάφασιν τὸ ῥῆμα καὶ πᾶν οὐδέν, sunt κατηγορικαὶ, id est, affirmatiuæ, non negatiuæ. Sed quod idem Aristot. eodem capite ait,* τὸ δὲ ἀναγκαῖον ὁμωνύμως ἐνδέχεσθαι λέγομεν, *sic accipiendum est, vt quod necessarium est, id etiam fieri posse dicamus, sed non contrà. alius est enim* ἐνδεχόμενον λόγος. *Nam hoc quod dicimus* ἐνδέχεται, *Latine est* καὶ πῶς ὁμολογίαν, Rei natura non patitur, neq; admittit, non in se recipit, *sic enim Noster, ser.* 31. ἐνδέχεται, οὐδὲ ἔχει τὸ σχῆμα πῶς φύσιν, *quod* τῷ ἀναγκαίῳ *minimè conuenit.* Δύνασθαι δὲ χωρεῖν *idem valent. Idem igitur* ἐνδέχεται ἢ ἐγχωρεῖ. *quibus vtitur Philosophus promiscuè. sic enim illo capite,* ἐπεὶ δὲ τὸ ἐνδεχόμενον ἐνίοτε μὲ ἔστιν ἀναγκαῖον, τὸ μὴ ἀναγκαῖον ἐγχωρεῖ καὶ μὴ ὑπάρχειν, φανερὸν ὅτι εἰ ἐνδέχεται τὸ Α τῷ Β ὑπάρχειν, ἐνδέχεται καὶ μὴ ὑπάρχειν. *Tertullianus* ἀναλωΐσκων, *vtrumq; dicit,* non capit, *pro eo quod est,* fieri non potest. *sed Diodorus absurdus, qui quicquid possibile est, id etiam necessarium dixit. nullum enim esse futurum contingens, vt est apud Ciceronem fam. lib.* 9. *epist.* 4. Περὶ δυνατῶν me scito καὶ Διοδώρου κρίνειν. Quapropter si venturus es, scito necesse esse te venire: sin autem non es, τὸ ἀδύνατον est te venire. *Sed ille hæc iocans, Verùm Aristot. melius distinguit* τὸ μὲλλον, καὶ τὸ ἐνδεχόμενον, *Hæc igitur omnia non fruster. traduntur ab Aristotele & Dialecticis. Sed illud hìc quoq; notandum,* διὸ καὶ ὁ αἱρέσεως ἐν ὑμῖν ἦν, *quod ait Paulus: hoc Noster perinde atq; illud Christi, dictum affirmat,* ἀνάγκη ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα, *vel* ἀναγκαῖον μὴ ἐλθεῖν. *Id quoq; verum esse ex Aristotele probamus lib.* 1. *cap.* 3. σοφισ. ἐλέγχ. ὁ πάλαι ὢν τὸ κατὰ, ἀρχαῖα. τὰ δὲ λοιπὰ ἀρχαῖα· τὰ γὰρ κατὰ λοιπὰ. *Hæc, inquit Philosophus, male connexa sunt. διὸν δὲ τὸ δίκον, τό τ' αὐτὸ κακὸν, ὃ συμβαίνει πολλάκις ἐξ ἀνάγκης κακὸν. ἐστὶ δὲ κακὸν τὸ αὐτὸ κακὸν (vt sunt hæreses & multa alia, quæ vel vitijs hominum in mundo, vel naturæ necessitate contingunt) καὶ τὰ ἀρχαῖα· ἢ δίκη τοῦ φεύγοντος. unde orator:* χρεμάτων δεῖ, ἐξ αὐτῶν τούτων ὑδὸν γίγνεται τοῖς δίκοντων. *hic* τὸ, δίκη, *est* τὸ, κρῖνον, officium. *At apud Herodotum est fati necessitas,* χρὴ δὲ Καισάρειαν ἁλῶναι κακῶν. *hoc est enim* ἔδει. *sic à Pausania* τὸ χρεὼν *de sorte suprema dicitur,* τὸ χρεὼν, *inquit,* ἐπιλαβεῖν ἢ δεῖται. *sic Christus Matth.* 24. δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι· ἀλλ' οὔπω τὸ τέλος. Oportet, inquit, nec aliter fieri potuit, hæc tot incommoda venire. *Sed vnum solatium est, quod hæc mala, quæ vel prauâ voluntate hominum fiunt, vel naturæ necessitate eueniunt, Electiis contingunt in bonum.* Deus enim, *inquit Augustinus,* qui summè bonus est, nunquam tot mala pateretur esse, nisi tam potens etiam esset, vt posset de malis bonum facere. *quod hic locus ostendit in primis:* Oportet hæreses esse. *quorsum?* vt qui probi sunt, manifesti fiant in vobis. Hæc autem dicit *(ait Noster* πολυ διοικῶς) ὁ ἢ ἀλλοδιείαρ ἢ αἱρεσιῶτος λυμαινόμενος, ἵνα αὐξήσῃ πᾶν· ἀλλ' ἵνα ὑφίσας πρὸ βίῳ, ἀλλὰ τὰ παίσας ἐσώμενον ἐκ τῆς πονηρᾶς πρὸ ἀνθρώπων γνώμης ἀφεθῆναι. *Hic aliam necessitatem, quàm antè, intelligit, eam scilicet cui vis adiuncta est. de qua Philosophus, sicut & de superiore illa Metaph.* 11. *cap.* 7. τὸ δὲ αὐτὸ κακὸν, τοσοῦτο πλεῖον. τὸ δὲ βίᾳ, ὅτε ἀδικεῖ πᾶν ὑφίμενον· τὸ γὰρ, ὃ ἐκ ἀνάγκη τοῦτο· τὸ δὲ, μὴ ἐνδεχόμενον ἄλλως, ἀλλ' ἁπλῶς. ἐκ πάντων δὲ ἀρχὴ ἔρχεται ὁ ἐγαθὸς καὶ ἡ φύσις. *primus & tertius modus conueniunt duobus illis locis superioribus, prior posteriori, priori posterior.* τὸ δὲ ἀδικεῖ πᾶν ὑφιμένη, ἐστὶ, ἀδικεῖ ἢ ἀναλφεῖν· ἢ τὸ μὴ ἐνδεχόμενον ἄλλως, ἐστὶ *quod dicimus fieri non posse, quin scandala aut hæreses veniant. hoc enim est, quod dicit Chrysostomus* τὸ πάντως ἐσώμενον, *quod distinguit aduersus alterum modū necessarij, quod voluentū est, & tollit liberum arbitrium. Quale illud est apud Plutarch.* ὡς ἅπαξ κορυδαλὸς φύσει λόφον, καὶ Σιμωνίδης, *Sic omnis respub. ciuium luxuriâ aut auaritiâ, duas rerūpublicarū pestes teterrimas. hoc est enim* τὸ πάντως ἐσώμενον ἐκ ἢ πονηρᾶς πρὸ ἀνθρώπων γνώμης. *non enim aliter fieri potest, quin hæc vitia*

z bné, nascantur, ut mala gramina inter segetes: nec tamen vitia non sint voluntaria. Est enim quædam necessitas sine coactione, ut Scholæ docent, & nos ex Aristotele iam docuimus. Augest. lib. 2. de ciuitate 5. Cladibus quibusdam per certa interualla locorum & temporum genus humanum oportet affligi.

l 10. χ εἰω] sc. in Commentarijs in Matth.

Pag. 418. 26. τὸ γὰρ ἵνα. τοῦτο ὃ πανταχοῦ αἰτιολογίαν ἔχει, ἀλλὰ τῆς τῶν πραττομένων ἐκβάσεως] *Quod aut. ἵνα οἱ ἅγιοι φασὶ εἶναι χώρια τινα, alia subtilis est, alia popularis oratio: cuiusmodi sunt omnes Chrysostomi sermones, quos habuit ad populum. Hac tamen distinctione nulla vnquam ab vllo Scholastico subtilior inuenta est, aut vtilior, qua Scholæ, nunc quoq; vtuntur. Eit quemadmodum τὸ, ἵνα, non hic eundem causam, sed revelat declarat euentum, sic Isaiæ 6. quod scribitur,* Excæca cor populi huius, & aures eius aggraua, & oculos eius claude, *non Propheta aut Dei verbum ex ore eius causa erat efficiens excæcationis, aut aggrauationis, sed hæc illius euenta. Quod Græci Interpretes vt ostenderent, reddiderunt,* ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν αὐτῶν βαρέως ἤκουσαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκάμμυσαν: *quod euidentius est in antecedentibus,* ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε, καὶ βλέποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδητε. *Quod Hieronymus ex Hebræa veritate vertit.* Audite audientes, & nolite intelligere: & videte vilionem, & nolite cognoscere. *Hæc si vidisset Hieronymus, facile ei fuisset soluere hanc quæstionem, in qua tantopere desudat in Commentarijs ad hunc locum.*

Pag. 419 2. melius καὶ ἑτέρους. καὶ τούτους sine ſ.

l. 27. *pro* ἀφεὶς *Legendum potius* ἀφιεὶς, *vt respondeat τῷ* ἀφίησι.

Pag. 423. 8. εἰ καὶ & *retineatur, hoc enim præteritum augmento caret* ἐυφωνίας χάριν.

Hom. 28.

Pag. 426. 23. *Lege,* τὸ μὲν ποιεῖτε ζηλῶν μηδὲν ἑαυτῷ ξυνειδὼς πονηρὸν, μηδὲ ἐκείνοις ταῦτα πράττειν.

l. 36. τὸ μνημόσυνον *est* nomen. *nomine enim suo quisq; memoratur. vt in Exodo,* τοῦτο μου τὸ ὄνομα, καὶ τοῦτο μου μνημόσυνον εἰς γενεὰς εἰς γενεάν. *Prou.* 10. μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων, ὄνομα δ' ἀσεβῶν σβέννυται *nomen autem continuatur in posteris. oi υἱοί σου καὶ αἱ θυγατέρες σου, verba sunt vxoris Iobi paullum mutata, quæ cohærent cum superioribus. sic enim est contextus:* ἰδοὺ γὰρ ἡ γαστήρ σου τὸ μνημόσυνον ἀπὸ τῆς γῆς, υἱοὶ καὶ θυγατέρες, ἐμοῖς κοιλίαις ὠδῖνες καὶ πόνοι: ἐξηντλημένοι. *Vide illud cap.* 11.

Pag. 427. 39. καὶ γὰρ ἐκεῖ] *Id est, sub veteri Testamento, μὴ πω φανείσης αὐτοῖς σοφίας.*

Pag. 428. 44. ἀλλὰ quidem & ἀλλ', *alterum pro altero ponitur. sed hic melius sonat,* καὶ τοῦ ἀλλ' τῆς εὐφημίας ταύτης ἁπλ. μιᾶς.

Hom. 29.

Pag. 429. 7. *Legeindubitanter,* ἡ ἀλλ' ἀναγνώσματων ἀναγνώσεως τε, καὶ ἐκκλησίας πιεῖν, *non male emendat. Hoc enim quod parum aut minus est, significat: illud, quod omnino deficit, neq; omnino est amplius. probum quæ sequuntur:* ἀλλ' ὅτε μὲ συμβαίνουσιν, ναὶ καὶ γινώσκω: & Plutarchi libellus inscribitur, περὶ ἀκλειποψίας χρησμῶν.

Pag. 430. 16. *Legendum* ἐν τοῖς ἰδιωτείοις, *in fanis. nisi sit Atticismus, vt supra diximus. illi enim αὐτὸ τὸ, ἐν ὀργεοπωλείῳ καὶ λαναοπωλείῳ, dicunt, ἐν ὀργίοις, ἐν λαχάνοις. Sed in fanis Dæmonum arripiebantur impuro spiritu. Hinc fanatici dicuntur* δημοτικοὶ, Ceriti. *Quare haud dubie est illa lectio, quam emendamus, dicit enim* ἐν τοῖς ἰδιωτείοις εἴ ποτε κατεχόμεθα τοῦ τοιούτου πάθους. *Hinc κάπηλοι, & καπηλεύομεν. Sed quia nomen hoc insolens, inde error.*

l. 18. τοῦτο γὰρ μάντεως ἴδιον, τὸ ἐξεστηκέναι, τὸ αὐθαίρετον ἀποβεβληκέναι, τὸ ὠθεῖσθαι, τοῦ ἐλκωθῆναι, τοῦ σύρεσθαι ὑπὸ μανιδίου] *Egregia descriptio vaticinantium, quam Poeta confirmat non minus haud incr. lib. 6. de Sibylla.*

At Phœbi nondũ patiens immanis in antro
Bacchatur vates, magnum si pectore possit
Excussisse deum. tanto magis ille fatigat
Os rabidum, fera corda domans, fingitque premendo.

sic lin. 32. λείσεται λοιπὸν αὖ. κτλ. βέλτιον δὲ θείου ἐντὸς χρῆ· *hoc dicit arreptitius, ἐνεργεῖν πάντα ὑπὸ δαίμονος & ὁρμᾶν & δαιμόνιος.*

l. 19. ὁ δὲ πνεύματος ἔχων ἄλλα μὲν διανοίας ὑφήσεις, καὶ συνεφυούσης χαριζήσεως] *Hoc ingens discrimen, quod appellat, τὸ μὲν τῆς μαντικῆς, καὶ ἀφροσύνης, vel per se valet πᾶσι τοῖς ἀδίκοις remancendis. quis enim considerans vim & potestatem Dæmonum, quæ quondam mirabilis extitit, nunc nulla est, non Christianam amplectatur religionem, inæstimabile Christi beneficium agnoscat & prædicabit, qui genus humanum his furoribus & Diabolis tyrannide liberauit? Itaq, si nullius alius fructus perciperetur ex secularibus literis, vnus hic maximus est, quod ex comparatione intelligimus, quantum interfit inter ἐξουσίαν τοῦ σώτηρος, & Regnum filij Dei. De quo literarum genere sic Gregorius Nazianzenus Sermone in Magnum Basilium,* καὶ τοῦτο τὸ μὲ ἐξεπιστῶν τι καὶ δεομένων ἐπεξεργάζεται. ἐσον δ' εἰς δύμονας φέρῃ, καὶ πλείω, καὶ ἀπωλείας εὐδὲν διενέγκωμεν, ὅτι μὴ καὶ τοῦτον ἀφεὶς ἀσοφίαν ὠφελήθημεν. ἐκ τοῦ χείρονος τὸ κρεῖττον καταμαθόντες, καὶ πῶς ἀδείαν ἐκείνων ἴσωμεν τῇ καθ' ἡμᾶς λόγῳ πειθόμενοι. ὅτι μὴ, εἰ μὴ *apud Herodotum & Pausanium, nulla igitur via est ait ἡ ἀδεΐστατα procluitor, quam, quod nonnulli moliuntur, delere illius seculi memoriam, & miseriam, quum homines captiui à Satana tenebantur.* ἢ γὰρ ὅλῳ ἀναπόν ἀφάνισις illustriorem virtutis naturam facit. Itaq, vtilissima sunt, & Dei prouidentiâ nobis reseruata, quæ Tertullianus, Lactantius, Arnobius, Clemens Alexandrinus, Theodoretus, atq, alij de Dijs Gentium, & superstitionibus eorum prodierunt. *Quid in ijs dico prouidentium? Mihi videtur Deus optimos Gentilium auctores ob hanc quoq, causam extare voluisse, præter innumerabiles alios fructus, quos inde*

inde capimus. ἢ συγχεῖσθαι καὶ ταράττεσθαι, *opponitur* τῇ ἥσυχῳ καὶ ἡσυχίαν ἀγούσῃ. *quam Dæmones concitant, significat* ἡ, *tranquillum animi statum, nullis turbidum motibus.* Ἀριστ. *Phys. 7. cap. 3.* πρὸς δὲ τὰ διὰ τὸ ψυχρὸν ἐν τοῖς ἠθικοῖς ἀρετοῖς φέρουσιν ἡμᾶς τὸ ἐπιεικὲς ὃν. ἀλλ' ἡ τὰ παθήματα ὅτε μανθάνειν δώσαμεν ὅτε χρὴ τοὺς αἰδήμονας καὶ ἡμέρους κρίνειν τοῖς πρέσβυσι. πολλὰ δὲ ἡ παρορμὴ τε καὶ κίνησις. καθάπερ ἡ ἀφροσύνη, *addendum.* ἠλικία. *vel* τῆς ἠλικίας φυσικῆς, *ætatis progressu. Hoc enim deest apud Philosophum. Hic vides opponi* παρορμὴν καὶ κατάστασιν. *Aristophanes Equitibus,*

Οὐδὲ γὰρ οἱ τὰς ἐν χύτραις σκῶληκας, πάππους.
Ὅταν δὲ ἡ λίμνη κατασκῇ, καμοῦσ' οὐδὲν ἀδίκως.
Εὖ δ' αὖ τὸ τὴν κάτω τὸν βίρβορον κυκῶσιν,
Αἰῶσι. καὶ σὺ καμὲ σεῖσον, ὡς τάχ' ἂν πάλιν ταραχθῇς.

Hic proprie duo contraria verba ponuntur de sedatis turbatisq; aquis. Ἡσυχάζειν *sedationes animorum Cicero perturbationibus opponit. Tusc. 4.* τὰς κατασπάσεις τῆς ψυχῆς ταῖς ταραχαῖς. *Idem in Oratore de Herodoto loquens,* Alter sine vllis salebris, quasi sedatus amnis fluit. *sedare à sedendo dicitur, cum aqua turbata limus in imo sidit. sed quod ait Philosophus,* ἐν τῷ καθίσασθαι τὸν ψυχὸν ἐν τοῖς ἠθικοῖς ἀρετοῖς τὸ φρόνιμον γίνεται, *duo nos docet, & virtutem sedare omnes animi perturbationes, & hinc mores* ἤθη *dici, quòd iam fixi sint & constituti. Plutarchus de discernendis amicis ab adulatoribus:* ὁ γὰρ αὖ, ἅτε δὴ μίαν ἰσίαν ἠθικὴν ἔχων εὔνομον. ἀλλ' ἕνα τὸν βίον ζητῶν ἀρετὴν, ἀλλ' ἄλλῳ, καὶ θεὸς ἕτερον πλόκαμον καὶ περισκελῆ ἑαυτῷ, καὶ π' ἕξιν. *nam ἤθη proprie* sedes, domicilia, *vel* loca, queis assuescimus. *Hom.*

- - αἶψα τ' ἤθεα

καὶ νόμους ἵππων.

Herodotus, ἀλλ' οὗτοι περιναυλοῦνται Σαρδίων. Κιμμέριοι ἐξ ἠθέων τῶν Σκυθέων τῶν νομάδων ἐξαναστάντες, ἀπικέατο ἐς τὴν Ἀσίην. *Hinc nos uno vocabulo* mores villasq; *appellamus* à manendo, mannors. *bene igitur Plutarchus,* μίαν ἰσίαν ἠθικὴν ἔχων εὔνομον. *bonos autem habitus animi significare τὰ ἤθη, declarat ὁ ἠθικὸς λόγος & rhetorum. vitia enim vaga sunt · una virtus stabilis. nam assentator, inquit Plutarchus,* πανταχοῦ ἐστι, *& Arist.* πανταχοῦ ἡ ἕξις. *Eth. 2.*

Pag. 430. 32. λύσατε λοιπὸν αὖ ἄκατε] Versus istos apud poetarum aliquem frustra quæsieris. quamobrem cum Chrysostomum audias tãquam è poeta proferentem, intellige Phæbadem seu Pythiam. Sunt enim delphicorum Oraculorum conclusiones quædam, voceſq; Dæmonis sibi abeundi gratiam fieri postulantis. Primum horum habes apud Theodoretum cap. de oracul. & apud Eusebium l. 5. Εὐαγγ. ὥσπερ variante parum lectione, λύσατε λοιπὸν ἄκατα &c. Apud eundem etiam Eusebium habes posterius distichon, quod quoniam est obscurius, visum paucis interpretari. Vsurpabant olim superstitiones quasdam ridiculasq; cæremonias, quibus credebant dæmonas euocari, & vel ad priuata Colloquia, vel ad oracula edenda pellici. Cæremonijs istis tantam messe vim, seu potiùs, vt mollius

loquitur Porphyrius, πιθανὸν ἦν, opinabantur, vt non euocarent tantùm, sed & euocata Dæmonia detinerent, quamdiu vati magoue esset libitum. Sic enim apud Porphyrium Pythagoras Rhodius: ἐκ ἠθέντα οἱ καλὶ ζῶδια ἐπὶ τοῖς θυσίαις θεοὶ, ἀνάγκῃ δέ τινι ἀκολουθίας συμβῆναι ὧδε λέγοντα. Apollo ipse apud Theodoret.

Καλδί' μὲν ἐκ ἐθέλοντ' ἐπὶ μ' ἐπιθύσας ἀέκοντα.

Euocatus itaq; dæmon solui petit, amoveriq; postulat. quæ ipsum detinebant. Λύσατέ μοι στεφάνους Scholiastes Aristophanis ad vers. illum in Pluto,

Τί δῆτ' ὁ φοῖβος ἔλαχεν ἐκ τοῦ τρεμάτου?

inquit, ἐστεφανηφόρει γὰρ ἡ Πυθία. ἐπὶ τρίποδος δάφνης ὄσαν ἐστεμμένοι. Nec Pythia tantùm, sed & qui Pythiam consulebant, eorumq; serui, coronas itidem gestabant. sic enim seruus apud Aristoph. reuersus ab Oraculo,

Οὐ μὰ τὸν ὕσσιν στέφανον ἔχοντά γε.

Quanquam quod sequitur apud Scholiasten, solitos qui Oracula petebat vatem στεφανοῦν circumstare, indeq; dici posse Apollinem è corona responsa dare, præterquam quod satis durum est, etiam falsum puto. Plutarchus enim περὶ ἐκλελοιπότος χρησ. esse meminit in Templo Delphico, οἶκον, cellam quandam, huic demum destinatam negotio, vt in eâ sederent ij, qui Oraculum consulebant, & Pythiam expectarent: de qua insuper obseruat, adeuntante Dæmone, suauissimis repleri solitam odoribus. Iam verò quales hæ coronæ, aut cuius demum substantiæ, exponit, ni fallat augurium, Clem. Alexan. l. 1. στρωτῆρ. vbi inquit eos, qui verum inquirunt Deum, non indigere Δάφνης πετάλων καὶ ταινιῶν πινῶν ἰσίῳ καὶ πορφύρᾳ πεποικιλμένων. Καὶ μὰ πόδας ὕδατι λευκῷ ῥάναντι. De frequenti aquarum in sacrificijs & lustrationibus vsu, quippe res satis est nota, monere frustra esset. Quod verò in more fuerit positum Pythiæ pedes lauare, nusquam aliàs obseruatum memini. ἡ γεφυρὰ ἐπολείλαπται. Diuinabam olim morem hic exprimi, cuius meminit interpres Aristophanis: οἱ μαντεῦόμενοι, inquit, ἐγγεφυρωμένου ἐκαινούσπο ἐφ' ὧν θεὸν τὰς σπόνδας ἐποιοῦντο. γεφύρου τινὸς ἐν πυκίῳ τῷ χθὶ ἐφεστῶσης αὐτοῖς καλυβίου. Obsignatas autem tabulas vati dedere, quæ responsum dabat tabulis nunquam resignatis. Putabam itaque voces esse Phæbadis tabulas reddentis. Sed subobscurè dicebat hæc τὴν ἀπολείφεσθαι interpretatio duriuscula. Tandem verò hoc negotium expediebat Eusebius, apud quem Porphyrius in hoc ipsum hemistichion sic inquit: τὰς γεφυρὰς ποίων παρακελεύει ἀπολείπειν. ἵνα ἀπίωμεν. ταύτας γὰρ κρατῶν, ἡμῖν τοι καὶ τὰ ἄλλα πρὸς εὐδύσεως, ἀπὸ τοῦ φέρειν εἰκονίσματα ἐπὶ κεκλημένων ἐπῶν. per γεφυρὰς ergo, quas hic deprecatur dæmon, intellige characteres magicos, & deorum imagunculas, quas facerdotalibus inscribi vestimentis moris erat. De vsu autem characterum in rebus magicis, & vocum absonarum.

sonarum, sic postea Eusebius: Πῶς ἂν εἶεν θεοὶ, τῶν μαγγανειῶν τῶν τοιῶν, λιθαμάτων, καὶ γοημάτων, καὶ πόνων, στρεβλοῖς τε καὶ τοῖς ἀπὸ γῆς ἀνιεῖσι, καὶ ποσὶ καὶ οἷς ἀσήμοις καὶ βαρβάροις ἤχοις πληκόμενοι. Verba vero illa, quæ versu 36. habentur, κατηχούμενοι θελκόμενον οἱ δαίμονες, καὶ τῷ βίᾳ, eruditus vir abestle oportere putat, à quo dissentire nullum esto piaculum. Vtcunq; enim ab aliquibus absint exemplaribus, genuina tamen esse non dubitárim asserere. duo enim sunt, quæ hinc colligit Chrysostomus: 1. Magicas illas superstitiones dæmonibus ipsis vim quandam inferre; 2. Dæmonoleptas ipsos incredibilem subijisse necessitatem, adeo vt prorsus insanire videretur, cùm impuri spiritûs afflatu vrgerentur. Visum fortassis ineptum magno viro dæmonas vim aliquam subire: quod tamen si allatis testimonijs non sit satis confirmatum, accedat succedanea Theodoreti authoritas, qui Sermone de Orac. idem asserit, siue ex sua, siue ex aliorum opinione, fretus ipso hoc testimonio, quod apud Nostrum habetur, λύσαι τε λοιπὸν &c. Voces enim istæ dæmonis sunt, si non vim patientis, at certè se vim quandam subire fingentis, qua ratione magis & præstigiatoribus aperte illudit, acq; etiam, licet occultiùs, illis, qui secretioris Musæ, & magis mysticæ disciplinæ candidati vsurpantur, dum characteribus nescio quibus, & inauditis nominum portentis vtuntur, imponit. *Halesius.*

Pag. 430. 35. ἀμφότερα παῦται ἡμῖν ἐνδείκνυται] *Hunc locum sic legi posse arbitror, & τῶν αὐάγκων, ὧν ἐπιφέρουσι τοῖς κατηχουμένοις & δαιδύσιν οἱ δαίμονες, & τῶν βίᾳ. ὧν ἐπιμόνοντες οἱ n. si non verba, sensum profectò teneo.*

l. 41. λέγεται πίνυκα αὐτὴ ἡ Πυθὼ γαμῆ τις ἔσα ὀπηδὸν ἐδεῖ τῷ πάππῳ τοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος, διαφῦσα τὸ σκέλος] *Eadem fere & Strabo scribit de Pythia, sed honestioribus verbis, οὐχ ὅπως ἐκπονηρεύουσι τὸν ἀρχιερεύσαντα, lib. 9. Φασὶ δ' ἔτι τὸ μαντεῖον, αὖθις καίπερ ἀρχαῖον ὂν, βάθους, ἐπὶ μᾶλλον ἐπιφήναι· ἐκφῦσαι δ' ἐξ αὐτοῦ πεύμα ἐνθουσιαστικὸν· ἐκφυῆναι δὲ τὴν τομὴν τοιάνδε τινά· τὸν ἀρχιερέα τῆς Πυθοῦς ἐπὶ τὸν τρίποδα ἀναβαίνοντα, ἀπρόβλητον τὸ πνεῦμα ἀποδιαίσειν ἐκ τοῦ σώματος· ἐντεῦθεν δὲ καὶ τὸν ἀρχιερέα τὸν ἐπὶ τῷ ἔτει μέχρι τοῦ νῦν ἐπὶ τοῖς ἐπεσιν ἐκείνοις ἐξαμετρεῖν. Πρώτην δὲ Φημονόην φασὶ γενέσθαι Πυθίαν. καλεῖσθαι δὲ καὶ τὴν ἱερείαν ὕστερον, καὶ τὸν πόλον τὸν τῶν πυθίων, quod est, sciscitari oracula, Vrbem autem non Πυθίαν, sed Πυθὼ dicunt. Hoc probabilius, quàm quod Omidius tradidit:*

Instituit sacros celebri certamine ludos
Pythia, perdomitæ serpentis nomine dictos.

Sed possunt τὰ Πύθια ludi à serpente Pythone dici, quem Apollo multis sagittis confecit. Πυθία, καὶ Πύθι Ἀπόλλων, ὅθεν τὸ πυθέσθαι. *Hæc Geographus narrauit σημειωτέον: quod pudnit rem, vt erat, pandere.*

Pag. 431. 9. *Lege* πῶς ἐκείνοις ἐκέχρηντο. *Qui consulunt oracula, dicuntur χρᾶσθαι τῷ θεῷ. nam apud Poetam Vlysses descendit ad Inferos, Odyss. λ.*

Ψυχῆ χρησόμενος Θηβαίου Τειρεσίαο.

Deus, cum responsum dat, χρᾷ, *ἡ ἀναιρεῖν: vnde* χρησμός.

l. 30. ἀλλὰ ἰσκαζόμενοι, ἀλλ' ἀναγκαζόμενοι] *Cyprianus aduersus Demetrianum.* Oh audire vos velletis, & videre, quando à nobis adiurantur & torquentur spiritualibus flagris, & verborum tormentis de obsessis corporibus ejiciuntur, quando eiulantes & gementes, voce humanâ, & potestate diuinâ flagella & verbera sentientes, venturum iudicium confitentur. *Similia Tertullianus in Apologetico:* Omnis hæc nostra in illos dominatio & potestas de nomine Christi valet, & de commemoratione eorum quæ sibi à Deo per arbitrum Christum imminentia expectant. Christum timentes in Deo, & Deum in Christo, subijciuntur seruis Dei & Christi. Ita de contactu deq; afflatu nostro contemplatione & repræsentatione ignis illius correpti, etiam de corporibus nostro imperio excedunt inuiti, & dolentes, & vobis præsentibus erubescentes. *Hæc potestas in dæmones tum sint omnibus Christianis.*

l. 34. *Vel aliquid deest, vel legendum* ὅτι ὁ δαίμων, *aliter non est redditio causæ.*

Pag. 432. 5. *Videtur legendum* μὴ μόνον ἀκλαγῆ. Negatio apud hunc Nostrum sæpe omittitur post μὴ μόνον, & ἀ μόνον. *H.S.*

Pag. 435. 24. *Lego* ἢ ἐφάπτω τίνοιθι δίκλω καλαζόμενοι, καὶ οὐκ ἔστιν ἀπαγαπᾶσθαι ἢ πιμείας.

l. 29. *Legendum,* τὸ παῦ ἐν τοῖς ἱματίοις πδίῳ.

l. 36. *Legendum,* κῦφον. παρ ἡμῖν δ' ἔν. οἱ ὑδὲ τ. *vt sit* ὑπόδυσις τῦ παρ ἑλκῃσι βέ, τῆς τῦ μειωμοῦ φορτίσεως.

Pag. 436. 17. *Pro* τὸ *legendum,* τὰ. ὃ διαφέροντα ἡμῖν ἐστιν, τὰ δ' ἀφανῆ.

l. 19. ἐναντίοφορα *sunt res neq; vtiles neq; inutiles: non qua Theologi in medijs numerant, quæ neq; peccata sunt, nec rectè facta.*

Hom. 30.

Pag. 437. 14. τὸ αὐτὸ καὶ ἓν, καὶ πολλὰ δίκαιον] *Hoc apud Platonem habes in Philebo,* ἓν καὶ πολλὰ dici, totum & partes, speciem & individua, *vnde omnis dissidendi & definiendi methodus fluxit in disputando. primùq; generis sunt hæc,* ὅταν τις ἐκ μέσου τὰ μέσα τε καὶ ἄμφω μέρη διαλὼν τῷ λόγῳ, πάντα ταῦτα τὸ ἓν ἐκεῖνο εἶδ διομολογησάμενος, ἐπὶ λοιπὸν καταμελῶν, ὅτι τέρατα ἄλλα γίγνεσθαι φάναι, τό τε δὴ ὡς πολλὰ ἔστι καὶ ἄπειρα, καὶ τὰ πολλὰ αὖς ὧν μόνον. *Secundi, illa. Oportere nos semper μίαν ἰδέαν περὶ παντὸς ἐκάστοτε διανοῦμε, ταύτην διαλεῖν μέχρις ἂν τὸ καταρχὰς ἓν, μὴ μόνον ὅτι ἓν καὶ πολλὰ καὶ ἄπειρ. ἔστι μόνον ἰδεῖν τις, ἀλλὰ καὶ ὁπόσα, πάντα τὸν ἀριθμὸν συλλαβόντας ἅ μεταξὺ τῦ ἀπείρου τε καὶ τοῦ ἑνός. τὸ δ' ἄπειρον χαίρειν ἐᾶν. i. individua. Hæc dicit exercuisse multos ἀπόρους ἐπειρᾶσθαι, μὴ καλῶς ὁμολογηθέντα, καὶ ἐυπορίας αὖ, καλῶς. quæ Paulus simpliciter vulgo proposuit.*

Pag. 438. 34. & 37. τὸν δ', τὸν ἡ] Malim τὸ δ', τὸ ἡ. vtrobiq;.

Pag. 439. 6. ὲ πῖσε φοῦρε ὡβέχυσιν, ἀλλὰ τοῖς ὁλίγον αἰσχυνόμενοι φθονεῖν εἰώθασι] *Cicero 2. de Oratore.* Inuident autem homines maximè paribus, aut inferioribus, cum se relictos sentiunt, illos autem dolent euolâsse. Sed etiam superioribus inuidetur sæpe vehementer, & eò magis si intolerantius se iactant, & æquabilitatem iuris præstantiâ dignitatis aut fortunæ suæ transeunt.

l. 11. τὸ πολὺ δῆ, ᾧ διαφέρῃς, τοῦτο μάλιστα ποιεῖ σῶμα δῆ] *Simile est illud Philosophi Polit. 2. cap. 1.* ὡ μέρον ᾗ ὲκ πλειόνων ἀνθρώπων ὄζιν ἡ πόλις, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἑτέρων διαφερόντων. ὡ γὰρ γίνεται πόλις ἐξ ὁμοίων. ὅτερον γὰρ συμμαχία καὶ πόλις. τὸ μὲ γὰρ τῷ ποσῷ χρήσιμον, κᾆν ᾖ τὸ αὐτὸ τῷ εἴδει. βοηθεῖαι γὰρ ἀλλήλοις ἡ συμμαχία πάντων, ὥσπερ ἂν εἰ γεωμέτρῃ πρὸς ἀλλῆλον. *alibi dicit ciuitatem non constare ex agricolis solùm: sed agricolas & sutores, aliosq; opifices esse tanquam partes ciuitatis.*

l. 28. *lege,* καὶ ὁ κλῶν ὲνέκεν τοῦ.

Pag. 440. 30. *lege* ἴν' ἦν τῶτο μὴ γένηται: *vt sit futurum subiunctè.*

l. 34. *Est & φαπεία & φεφαπεία: vt* ἐρύφακτος, *cancellus, sed* τὸ φεφάπειον.

Pag. 242. 34. ὐκ ἔχει τὸ πλῆξαι, *legendum, vel potius* πλῆξαι *est infinit.* Puto syntaxim cum infinitiuo rectam esse. nam & alibi apud Chrysostomum video mihi legisse, ὐκ ἔχω, vel ὐκ ἔχεις πῶ πλῆξαι, vbi hæc emendatio Dounæi locum habere non potest.

Hom. 31.

Pag. 444. 10. διὰ τί τῶ οἰ νομοθέ] Ῥωμαίων, τοὺ πάντα ἀνρωπικαίζοντας τὸ μέλλ, καὶ ποιοῦντας ὀυνέχως κολάζωσι] *Athenæus lib. 6.* ὑβρεται δ' ὑμῖν ἀγροῖν οἶμαι, ὦ Ἀλ' ὃ ὁ κλὼν Ηεσίοδ ἱσόρησε ἀεὶ Πλαταιᾶσι τὸ χέου, καὶ ὧν ὲκέκτ' ἅπαντα δικαίως, ἀλλὰ δίκαιον πάσιν ἐκτρωᾶς πεπεμῦμος, καὶ τότες ἀπεδέμεθ. *Vide locum Herodoti, si placet, in Thalia.*

Pag. 446. 18. *lege,* καὶ ὑπηρέ] θεσσαλίτης.

Pag. 447. 20. εἰ ᾗ ζηλῶν ἐβάλοις, ὁ ποιῶ. ζῆλωσον, ἵνα κατ' ὲκέκτον ἦλθ τὸν ὐδοκιμῶντας, μὴ ἵνα αὐτὸν καταβιβάσας, ἀλλ' ἵνα φεβὲ τὸν αὐτὸν φθόνης πορίσωμεν, ἵνα τὸ αὐτὸ ἀρίτωσι ἐπαθλεῖς. τῶτο γὰρ δῆ ζῆλος τὸ μιμεῖσθαι, μὴ πολεμεῖν] *Egregia descriptio, quam Aristoteles confirmat Rhetorices 2. cap. 10.* ὅστ δὴ ζῆλος, λύπη τις δὴ φαινομένη παρουσία ἀγαθῶν ἐντίων καὶ ἐνδοκιμούντων αὐτῷ καβεῖν ἀλλ πρὸ ὀκείους τῇ φύσει, ὐχ ὅτι ἄλλῳ, ἀλλ' ὅτι ὐχὶ καὶ αὐτῷ. διὸ καὶ ὁσιοῖς ἔβτι ὁ ζῆλος, καὶ ἐπιεικῶς. ὁ δὲ φθόνος φαῦλος καὶ φαῦλοι. ὁ δὲ αὐτὸν περισκοπῶν διὰ τὸν ζῆλον τυγχάνει δῆ ἀγαθῶν· ὁ δὲ τὸν πλησίον μὴ ἔχειν διὰ τὸ φθόνον. ἀνάγκη δὴ ζηλωτοὺς εἶ πρὸς ἀξιοῦντας ἑαυτοὺ ἀγαθῶν, ὧν μὴ ὑπάρχειν. *Hæc Philosophus.* ζηλωτὸν autem dicunt, οἷς ὑπάρχει τὰ ἔντιμα δῆ ἀγαθῶν: *id est, quæ manere possunt. nam enim addit,* οἷον δὲ ζηλωτὸν τὸ ἔτημα ἀγαθὸν, ἀνάγκη καὶ τὰς ἀρετὰς δῆ τοιαύτας. *His Hesiodus consentit,*

---ζηλοῖ δέ τε γείτων γείτονα

Εἰς ἄφενον σπεύδοντ' ἀγαθὴ δ' ἔρις ἥδε βροτοῖσι

(*nam æmulatio est sic enim Latini vocant* ζῆλον)

Ητι καὶ ἀπαλαμόνα θῆκε δύη ἐργον ἰδέσθαι.

Aliud est ζηλοτυπία. *M. Tul. Tusc.* 3. Aemulatio est ægritudo, si eo, quod concupierit, alius potiatur, ipse carcat. *Hoc est, quod Philosophi dicit,* ὐχ ὅτι ἄλλῳ, ἀλλ' ὅτι ὐχὶ καὶ αὐτῷ. *Obtrectatio autem est, quam* ζηλοτυπίαν *intelligi volo, ægritudo ex eo, quod alter quoq; potiatur eo, quod ille ipse concupierit: vt ex suspecta alter est in uxore. Æschines contra Ctesiphontem:* τοιαύτης δ' ὑποπτεύσεις παρεχῆς μὴ δῆ συμπότων νεανιῶν δ' ὑποπτεύσῃ αὐτῷ ἤδη τὰ μὴ παῖδα ἐξελεῖσθαι μὴ φιλίαν καὶ τῆς φρὸ σωκράτους ὑπὲρ τῆς δωρεᾶς ζηλοτυπίας. *Verumq; enim vult Philocrates & Demosthenem à Philippo fuisse corruptos, alterumq; alterius in accipiendo æmulum. Notandum quod vocat timiditatem & obtrectationem* ὑποψίαν, *id est, morbos, & quidem insitos, vt Cicero desinit ægritudines. hanc inuidiam Hesiodus intelligit,*

Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ φθονέει, καὶ τέκτονι τέκτον. *Lucius lib.* 30. Non ergo Annibalē vicit P. R. toties ab eo victus fugatusq;, sed Senatus Carthaginensis obtrectatione atq; inuidiâ. *Hæc de se veterator ille. Quod Noster ait,* ζῆλωσον. ἵνα κατ' ἐκεῖνον ἦλθ τὸν ὐδοκιμῶντα, *simile Comici simile est in Vespis,* μὴ χρὴ τ νεανίαν τινὰ λέγειν. *Deinceps apud Nostrum sequitur,* μὴ ἀλγεῖν δεῖ τοῖς ἑτέροις ἀγαθοῖς, ἀλλὰ δίκαιόν ἐβὶ τοῖς οἰκείοις χαίρειν, ὅτι τοῖς ἀλλοτρίοις πόνοις. *Sapientiæ 7.* ὕτε μὰ τὸ φθόνῳ τετηκὸν συνοικοῦσα. *Ver.* Neq; cum inuidia tabescente iter habebo. *potest & tabescente verti. Hoc* ὐνωμολογημένον. *Græci enim* φθόνος *& φθονῶ, & φθόνος & πεφθονέναι medicis. Epigramma.*

Ο φθόνος δεῖ κάκιστον, ἔχει δ' ἡ κακὸν ἐν αὐτῷ.

Τήκει γὰρ φθονέρων ὄμματα καὶ κραδίαν.

Isocrates in Evagora, ᾧ τῶτο μόνον περοσεῖτ ἀγαθὸν, ὅτι μίσιτον κακὸν τοῖς ἔχουσίν ἐβιν.

Ouidius Metam. 2.

Sed videt ingratos, intabescitq; videndo

Successus hominum, carpitq; & carpitur vnà.

p. 448. 16. ἀβατ ὁ ἐκεῖνος τοῦ τοιούτου ἔχοντι τὴν πικλδρα. ζῆλος tamen nonnunquam in vitio ponitur αὐτὸ τῷ φθόνῳ, vt, Μὴ πικρὸ ἵλεω ἐν πυνθανόμενος. *& Cyprianus de Zelo & liuore tractatum fecit. Itaq; noster addit* φεβὲ τὸν ἀναζηλῶ *p.* 447. 29. μεταζηλώσας εἰς ζῆλον ἀ κακὸν (ᾧ γὰρ δῆ φρονῶν, ᾧ πυρὸς πατὸς ἀκριβέστερ ὁ ζῆλος ὁ τοιῦτος) *Hoc quoq; ὑπόμν.* ζῆλος enim ἀφὸ τὸ ζέειν. *Inde Eusebius* ζήλῳ πυρπολούμενος. *& aut Hebræus.* 10. πυρὸς ζῆλος κατδίξῃ μέλλοντος τοὺ ὑπεναντίους.

Hom. 32.

Pag. 448. 31. *Legendum,* ἤτοι ἀπὸ φύσεως ἐκείνου.

l. 41. τῷ σώματι & τῷ διὰ παθῶν συνεταιρίσαντι τὴν ἐκκλησίαν.] In omnibus ecclesijs. 2. *Petri.* 3. 5. καὶ ἡ γῆ διὰ ὕδατος, καὶ δι' ὕδατος συνεστῶσα. *hoc enim significat partem terræ latere in aquâ, partem extare.*

Pag. 450. 1. τί ὄφελος, αὐτὸν ἐλπίζειν; ὅτι καὶ αὐτὸς ἔφη ἀποστόλων.] *Firmat hoc Paulus in illa ad Presbyteros Ephesiorum concione Act.* 20. παρέθηκε τὰ ἰδίων ὅτι ὅταν κοπιῶντες δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀδυνάτων, μεμνημένους τε τῶν λόγων τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε, μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον, ἢ λαμβάνειν. *& in Psalmis* ὁ ἀντιλήπτωρ μου, adiutorium meum, ὁ παρεστώς.

l. 30. ὑπαῦθις ἡ καταφορικῶς καὶ ὑπομνηστικῶς κέχρηται τῷ λόγῳ] *Multum utitur hoc verbo Chrysost. hic autem interpretatur. Transfutum ab impetu gladij, qui deorsum tum pondere (uo, tum vi percutientis incumbit, vt τὸ ἐπὶ μαχαιρῶν καταφορὰς ἐπικεῖσθαι,* gladiorum impetus excipere, *Plutarchus Camillo.* καταφορὰν *Virg. significat,*

- - Incute vim ventis.

καταφέρεσθαι πνεῦμα, *est* inuehi in aliquem. *Secunda Philippica tota est* καταφορική. καταφορικὸν λόγον *significat illam ideam orationis, quam Hermogenes appellat* σφοδρότητα, *quod Noster probat. paulò post enim l.* 32. σφοδρῶς λοιπὸν ὑπῆνθησα, λόγων. *exemplum huiusce orationis luculentum est illud Isaiæ,* Cognouit bos possessorem suum, & asinus præsepe domini sui: Israel autem me non cognouit, & populus meus non intellexit. *Quid dici potuit* ὑπομνηστικώτερον?

Pag. 451. 1. *Legendum,* καὶ πάλαι οἰκοφθόρ: *non,* οἰκοδομόν. *Nam mox sequitur l.* 2. τὸ τε καὶ ἐν τοῖς τέχναις φυόμενα.

l. 7. *Lege,* αἰτίους αὐτοὺς ὄντας.

l. 40. *Ne dubita germanam lectionem esse,* οὗτος ποῦ τὸ χρέος ἀπέδοχε, ποῦ καθεῖλεν αὐτὸ καὶ κατέρραξε; *Sic enim Psalm.* 101. ὅτι ἀπέρριψε, *&c.* κατέρραξάς με.

Pag. 452. 39. βασιλεῖς τῶν ἀφροδισίων] *Hoc Græcis pernulgatum, vt* ὦ τῆς αὐλίας, ô singularem amentiam. *Lucanus* ἐλλωϊζων *lib.* 2.

O miseræ sortis, quod non in Punica nati
Tempora Cannarum fuimus.

Pag. 453. 7. ὕδειν ὄλλον, ὅτι καὶ ὅτι τῷ Θεῷ πᾶσι πάντων μείζονι θεῷ. coram Deo: *vt,* ὅτι Πουτίῳ Πιλάτῳ. *Act.* 24. μέλλων ἀπολογεῖσθαι ὅτι σοῦ σήμερον. *Lucianus,* γεγέλωμαί σε γεγελῶ ὅτι τῷ Ραδαμάνθυϊ. *Vel,* ὅτι τῷ Θεῷ, in Deo, *quia Christus hoc fecit, animam posuit pro nobis.*

l. 9. ἵνα καυθήσωμαι] *Vide ne* καυθήσωμαι *sit verius, quia toties sic in libris ponitur. Nam* καυθήσωμαι *solœcismus est, vt omnes animaduertunt. nullum est enim in subiunctiuo passiuo futurum, sed aoristi supplent eius locum. dicendum igitur esse* ἐὰν καυθῶ. ἵνα autem, *vt docet Budæus, sæpe cum indicatiuo iungitur. Xenophon* 1. παιδείας *circa finem,* ἵνα ἐν τῷ σφόδρα φόβῳ αὐτὸς ἑαυτὸν ἐμπέσῃ ὀνίδι, *vt sese in retia indueret. sic igitur semper putauit legendum hoc verbum, & sic apparet Chrysostomum legisse.*

l. 42. καὶ μὴ ἁπλῶς διδόναι ἀνυμπαθῶς, ἀλλ' ἐλεοῦντας καὶ καταμαθόντας] *Hic videmus quantum interfit inter Stoicorum disciplinam & Christianorum. Stoici iubent dare egentibus, sed vetant misericordiâ cõmoueri, quia sc. misericordia est πάθος quo sapiens vacare debet. at qui plus est in afflictu, quam in ipso munere. Apage istam sapientiam, quæ tollit omnem humanitatem, id est* φιλανθρωπίαν, *quo nomine Græci misericordiam vocant, vt Hermogenes docet* ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν. *sed quod pauperibus erogatur, significantius* ἐλεημοσύνην *vocant, quia ex misericordiæ visceribus manare debet. quod vocabulum Callimachus nouit* ἐν τῷ εἰς Δῆλον ὕμνῳ. *sic enim Latona parturiens Insulam se offerentem alloquitur:*

Σῶσε, μὴ σύ γ' ἐμεῖο πάρος κακὸν ἔσσεαι, τῆσδε
Αντ' ἐλεημοσύνης.

Interminata enim Iuno fuerat omnibus insulis terram, quæ Latonam reciperent. Ne me fingere hæc putes, audi Cic. Tusc. 4. Cur misereare potiùs, quam feras opem, si id facere possis? an sine misericordia liberales esse non possumus? non enim suscipere ipsi ægritudines propter alios debemus, sed alios, si possumus, leuare ægritudine. *at Stoicorum est* ἡ ἀκρίβεια τῆς φιλοσοφίας.

Pag. 455. 6. εἰ παῖδά τις εἶχεν ἀγαπητὸν] *Vnicum,* μονογενῆ. *Ieremiæ* 6. πόνῳ & ἀγαπητοῦ πένθους σεαυτῇ. *Sic apud Arist. in Rhetoricis :* ἐρῶ δικαίως ἀγαπᾶς. *Dem. contra Timocratem de lege Zaleuci,* ἀπιλιῶσά τε λόγοις ἐνθεὲς ἐγθρῷ ἕνα ἐγρετὴ ὀφθαλμὸν, ὅτι αὖτῷ ἐκκέκλεικε τοῦτον τὸν ὀφθαλμόν. *Vlpianus,* πάνυ εὔλογ & δίκαιον ὡς ἔχει. ὅτος γὰρ τοῦ ἀγαπητοῦ ὀφθαλμοῦ τὸν ἕτερον αὐτὸ συλᾷ τοῦτον τὸν ὀφθαλμόν, ὃν ἀποβάλλειν φαίνεται. *Hoc ex eo quod vnici plus amantur. Hom.*

Μόνος πανύστατος πολλοῖσιν ὀπὶ πάτροιτο.

Eust. πανύστατος παῖς, ὁ πέρρω τῆς ἡλικίας γονεῦσι πῖς πανύστιος, *vt Isaac Abrahamo, Beniamin Iacobo, qui propterea dicuntur ab Hebræis,* filij senectutis. ἢ ὁ πάλαι ὄντι τῷ πατρὶ γονεῦσι: qui patre procul agenti natus est. Proculum *vtrunq; dicunt Latini. Festus,* Proculum inter cognomina eũ dicũt, qui natus est patre peregrinante à patria procul. *Proculos sunt qui credunt ideò dictos, qui patribus senibus, quasi procul progressis ætate nati sunt.*

l. 37. πάλιν ὁ θυμὸς ἔχει πρὰ ἡδονῆ] *Arist.* 2. *Rhetorices cap.* 2. πάσχ ἐργῷ ὑπὸ δυνάμεως πρα ἡδονῆ [εἰδέναι] πῶς ὑπὸ τῆς ἐλπίδος τῷ πιμπράσθαι. ἡδὺ γὰρ τὸ οἴεσθαι τεύξεσθαι, ὧν ἐφίεται· ὁ δ ὀργιζόμενος ἐφίεται τιμωρίας. διὸ καλῶς ἐρηται περὶ θυμοῦ,

Ος τε πολὺ γλυκίων μέλιτος καταλειβομβρέοιο
Ανδρῶν ἐν στήθεσσιν αὔξεται.

ἀκολουθεῖ γὰρ καὶ ἡδονή τις διὰ τε τοῦτο, καὶ διότι διανοεῖται ἐν τῷ τιμωρεῖσθαι τῷ φαυλίᾳ. ἢ ὃν πάντ ἐγγινομένη φαντασία ἡδονὴν ποιεῖ, ὥσπερ ἡ περὶ ἐνυπνίων. *At M. Tullius :* faciunt quod boni viri solent; irati dolent, lacessiti pugnant, læsi efferuntur: &, dolore elatus, longiùs progressus est, quàm constantis viri ratio postulabat. *Verumq;*

trumq; iræ comes est, scilicet & voluptas & dolor. Omnes isq; adeò perturbationes adiunctum habent dolorem & voluptatem. & mox Noster, ὧ ἡ ἡδυὼν αὐτὸ ἡδονὴ φέρει.

Pag. 457. 11. *Puto delendum* τὸ μετὰ.

l. 36. *Fortè repetendum est verbum*, ἐν τῷ σοφίᾳ συνδήσειν τῆς ἐπιφανείας καυχᾶται.

Pag. 458. 5. ἢ ὃ φησὶ τοῦτο κατηρῶτο λαιλῶ, ᾗ εἰς ἄξιόπιστον εἰσήγαγε] *Chrysostomus eorum sententiam sequitur, qui putant utrumq; latronem primò convitia fecisse Christo, quia unus Evangelista hoc dicere videtur: quod ego non existimo.*

Hom. 33.

l. 25. μακρόθυμος & αὐτὸς πολὺ ἐν φρονήσει, ὁ δ' ὀλιγόψυχος ἰσχνῶς ἀφρων] *Notandum* τὸν μακρόθυμον ᾗ ἢ ὀλιγόψυχον *opponi. Ita*q; *eleganter Cyprianus de Patientia, pro,* ἡ ἀγαθὴ μακροθυμία, χρηστεύεται *habet*: Charitas magnanima est, benigna est: *quæ vetustior est versio quàm nunc habemus. Noster enim Interpres*, Longanima est, *sed illa amplior. Nihil est enim tam excelsi animi, quàm ferre aut contemnere iniuriam.* τὸ μεγαλοψύχῳ & *Iulio Cæsare? quis patientior? Vnde Ouidius de Achille*,

Vince animos iramq; tuam, qui cætera vincis.

At contrà impatientes & iracundi, fragiles & imbecilli sunt: quod Plutarchus docet περὶ ἀοργησίας. Facta, *inquit*, & motus, gestusq; iratorum hominum, μικρότητα πολλὴ & ἀδύνατον κατηφεῖ, pusillum animum, multamq; imbecillitatem arguunt. *Ita*q;, *inquit*, περὶ τὰς συμφορὰς μαυρότερος τῷ πικρῷ τὸ μικρόψυχον, & τῷ δάκρυι τὸ πιπρασκὲς ἐνορῶμεν. *Quare & mulieres viris sunt iracundiores, & ægri valentibus, & senes vigentibus ætate, & aduersa fortuna consilientes beatis. Item Seneca*, Irascuntur boni viri pro suorum iniurijs: sed idem faciunt, si calida non bene præbeatur, si vitrum fractum est, si calceus luto sparsus. Non pietas illam iram, sed infirmitas mouet: sicut pueri, qui tam parentibus amissis flebunt, quàm nucibus. *Irasci pro suis, non est pij animi, sed infirmi.*

l. 36. & ὃ μακρόθυμος διὰ τοῦτο λέγεται, ὑπιδὴ μακρὸν πνα & μικρὰλιν ἔχει ψυχὴν] *Ad suam sententiam interpretatur, non ad rei veritatem. & hoc Cypriani Interpres sequutus videtur.* τὸ δὲ μακρόθυμος μέγα λέγεται. *Sic Eustathius exponit* μακρὸν Ὀλυμπον, & κακὸν ὑραύμηκες, & μεγαλόθυμον, μεγαλόψυχον. *sed propriè tamen neq; μακρὸν* magnum, *neq; θυμὸς* animum, *sed* iram *significat: nisi sic animum accipias, ut Horatius*,

--Animum rege, qui nisi paret,
Imperat: hunc frænis, hunc tu compesce catenis.

Id Hebraum vocabulum ostendit, quod μακρόθυμος *exprimit. Augustinus* θυμὸν *in finctibus carnis ad Gal.* 5. *vel, quem est sequutus, Interpres* animositatem *interpretatur: Cicero*, excandescentiam.

l. 39. & τῆς ἀπολαύσεως πολλὴ παρέργον ὠφέλειαν] *Hic quoq; editi erat, ut sæpe,* ἀπολαύσεως. *sed accentus indicat vitiosam esse scripturam. conf. à Xenophonte in Symposio.* ἐγὼ νὴ τοὺς θεοὺς αὖ ἀπολαύοιμι ἂν ἐγὼ κἀκείνου τῶν χαίρειν. αἰ δὲ τὸ, ἀπολαύσομαι *Nam* ἀπολαύειν *genitivum postulat, non accusativum. Recte autem quis dicitur* ἀπολαύειν τῶν χρημάτων, *ut debitum, qui proprius est usus, ut docet Demosthenes, huiusce verbi. sic sæpe inuenies apud Pausaniam* καλουείαν *pro* κληδόνα; *apud Strabonem* λαυρὰς, *pro* λέσχας. *Error ex una vtriusq; antiqua pronuntiatione.*

Pag. 459. 8 ὃ ἀσπρεύεται. τυτίσιν, ὁ ἀσπιτάν. του] *Id est*, non præceps & effera est, sed in bono proposito constans & stabilis. *sic enim proximè exponunt, ut opponatur charitas impuris amoribus, qui leues sunt, & effrænati ad potiundum desiderio feruntur. Vel*, non agit perperam, *quasi verbum esset Latinum: quod Bezæ etiam probat. sed magnus author olim verè hoc in verbis vim, ni fallor, nos docuit. Clem. Alex. Pædag.* 3. c. 1. ὃ ἀσπρεύεται, ὁ ῥιπῶν τὰ ἀσπρία, ὁ κλωπησίου, πεσπόπης δὲ ἀχρήστου ἔχων ὑμφανν. *Ex quibus verbis discimus hoc verbo significari superfluum atq; inutilem corporis cultum. perinde enim est, ac si diceret*, ἔστι ἡ ἀσπρία ὁ πλωσπιὸς ἀσκίδος καὶ ἀχρεῖος. *vt perspicuum sit ex præpositione ἀπὸ, quæ superabundantiam, vt in πλουσίᾳ significat, vnde & ἀσκίδες, factum esse & nomen & verbum. Geminatur autem ad vim significationis augendum*, ἀσκεδεία, ἀσκεδίαι· ἀσκεδεύεται· ἀσπρεύεται. *Est enim nomen ex* ἀσκὶ ἀσκὶ *duplicato, vt Græci solent, vt* ἀσσεκουλινδάμβω, *Apollonius*: Xenophon, ὄχλος μᾶλλον μᾶλλον ὀπῆρίσιον. *Hæc confirmant ampliùs quæ sequuntur, ἀλλ' ᾗ ὀπῆρίσιον, ἀκόσμιον. ἄσχημον δὲ τὸ ἀλλότριον, & ὃ κτ' φύσιν σχῆμα.* σχῆμα habitus *est, sine* vestitus. *vt ad Philip.* 2. ᾗ σχήματι εὑρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος, & compertus habitu, vt homo. *Addit etiam Clem.* τὸ δ' ὀπῆκαστον. ἀλλότριον. *hoc est*, quod affingitur ad decus naturæ. *Ita*q; *quidam à Clemente interpretatur*, Charitas non est fucata. *sed potiùs simplicem cultum declarat hoc verbum, quem qui adulterant,* ἀχρωνεῖν. *vnde Propertius, quid iuuat hoc, & hoc, ad commendationem formæ facere*:

Naturæq; decus mercato perdere cultu,
Nec finere in proprijs membra nitere bonis?

Iam videamus an hæc aptari possint Ciceronis loco, qui sic habet ad Atticum lib. 1. *epist.* 13. Ego autem ipse, Dij boni, quomodo ἐνεφρόδισμαι nouo auditori Pompeio? *id est*, πῶς ἐνεκαινισπόκιμαι τῷ Πομπήῳ; quomodo me Pompeio in dicendo venditaui, orationis ornatu captans admirationem? *vt Propertius dixit*,

Teq; peregrinis vendere muneribus.

Hoc probant quæ sequuntur apud Ciceronem, Si vnquam mihi ὀπχειρήματα suppeditauerunt, illo tempore. quid multa? Clamores (etenim hæc erat ὑπόθεσις de grauitate ordinis, de equestri concordia, de consensione Italiæ, de intermortuis

intermortuis reliquijs coniurationis, de vtilitate, de otio. nosti iam in hac materia fonitus nostros) tanti fuerunt, vt ego eò breuior sim, quòd eos vsq; illic exauditos putem. *Quis iam non videt aptissimè conuenire cultum, corporis, & ornatum orationis, omni varietate, & copia: atq; hæc Ciceronis confirmare Clementis sententiam? quid quod suprà dixerat,* Nolti illas λυκώδεις? *vnde est apud Strabonem,* λυκωζίζειν τὰ ἤθη. *sic autem dixit Cicero, in* φιλοσοφουμένω nouo auditori, *vt Plato Phædro,* ὑπὸ δὲ νοῦ σοὶ ἐμοῦ, ὡς ἐγὼ σε πάνυ μὲν φιλῶ. παρόντος δὲ Λυσίου, ἐμοῦ τε σοὶ παρόντος ἀμελετήτω ἔτι πάνυ δόξετε. *Hæc Socrates, cui Phædrus,* ἐκκλήτους με τῆς ἐλπίδος, ὦ Σώκρατες, ὧν εἶχον ἐν σοὶ ὡς ἐγγυμνασομένω. *Nam* ἐμμεθριάζειν *: sic dicunt, vt* ἐμμελετᾶν, ἐγγυμνάζεσθαι *: quod est, cum quis nullius aureis alicuius, illis abutitur* καταχρῆσις, *atq; in illo suam eloquentiam ostentat, vt* ἐμφιλοπονεῖσθαι, ἐγκληματίζεσθαι, ἐναβρύνεσθαι, ἐναλλάττεσθαι, ἐνεργολαβεῖν ἐνδοξολογεῖν, quæ verba, *inquit Budæus,* implicitam habent certi loci reiq; significationem cum actione vel passione. *sed melius dixisset,* certæ personæ vel rei signif. *Dem. pro Corona,* κρίνοι ὅτῳ τὰ τῆ ἐνθάδων ἐνδοξολογεῖν ἀπῆκται. πολλοῖν μᾶλλον ἢ ὑὸς ἦν δίκαιος, ἢ κατηγορεῖν ἑτέρου. *id est,* ὥσε ἐνδοξολογεῖν ἐν τῆ ἀπολογίαι. *Grego. Naz.* τῶν παιόντων ἐνδοξολογεῖν ὑποδύσαν, *vt nunc Cic. Etenim hæc erat* ὑποδύσις. ἐνδοξολογεῖν ferè est idem quod ἐμφιλοπονεῖσθαι, *quod Hesychius interpretatur* καταπύρεσθαι, *neq; id prorsus alienum est ab ijs quæ iam diximus. qui enim ostentat, se extollit: nec* κρὶ multum abest à significatione τῆ ὑπὸ in illis compositionibus. & πύρωσις, *inquit,* μὴ βλαχεῖα ἐπιφορά. βλαχεία est ψυχρολογία, μακαλία, *vt* ἐμφιλοπονεῖσθαι *sit* ἀντιφῶν. sed quod addit ille Glossarum egregius auctor, ἀεὶ πολλοῦ ποιεῖται. περισπούδαστος, *nos in diuersum trahit, vt aliam iam comminiscamur huius verbi interpretationem apud Paulum. Nam quod dicit,* ἀεὶ πολλοῦ ποιεῖται, *non est* magni facere, *ni fallor, sed* nimis amare & colere, *quod in* ἐρωτικοῖς *vocant* deperire. *Hoc est enim* ἀεὶ, *ex quo compositum illud verbum diximus, quod Paulus dicit* ἀφεκτεοῦς: *quæ vox nihil aliud est, quàm trium compositio præpositionum, vt significet* intemperantiam, atq; immoderationem amoris, *quæ multùm distat à charitate. M. Tullius in Lælio:* Rectè etiam præcipi potest in amicitijs, ne intemperata quædam benevolentia (quod perspæpe fit) impediat magnas vtilitates amicorum. Nec enim (vt ad fabulas redeam) Troiam Neoptolemus capere potuisset, si Lycomedem, apud quem erat educatus, multis cum lachrymis iter suum impedientem audire voluisset. *Itaq; sustinendum monet impetum benevolentiæ, nec amandum prius, quàm iudicandum. Est enim* ἔρως, *non* ἀδιάφορος, *sed* ἐκβολὴ τῆς ἀγάπης. *Itaq; aiunt,* δεῖ πως γνωσθῆναι στέργειν μᾶλλον, ἢ ἐρᾶν ἢ ὦ, *quod in vitio est. Atq; hunc sensum videtur Noster sequutus, nec non Syrus Interpres. vult enim hoc verbum significare petulantiam. Itaq; Erasmus vertit,* Non procax est: *alij* Non agit improbè. *Cic. 1. Offic.* Sed benevolentiam non adolescentulorum more ardore quodam amoris, sed stabilitate & constantia iudicemus. *sic Noster,* ᾧ δὲ συνεῖναι ἐρᾷ τὸν ἀγαπῶντα, ᾧ ἔμοιγε καὶ βεβιωκότα. *Amore autem mihi leniùs, nihil* ἀσυνετώτερον. *Videtur itaq; hoc verbo (nam hic etiam vitia quædam Corinthiorum perstringi non est dubium) studia partium tollere, & grauiter reprehendere eos, qui nimis erant addicti iurare in verba quorundam, & plus æquo, contemptis cæteris, quibusdam studere: quos initio monuit, cap. 4. ne vellent in ecclesia fieri schismata eiusmodi, ἵνα μὴ οἵς, inquit, ὑμῖν τὰ ἐνδιαφυσιῶσι καὶ τὰ ἑτέρα. Itaq; hæc duo coniunxit,* ἀφορίζεσθαι, *& φιλονεικεῖσθαι. Hic autem mos, & hoc vitium nimis vulgare est. extollendi aliquos sine ratione, alios deprimendi. quod addit,* ὅτι δεδιωγμένοι εἰ ἐρῶντες, *eodem pertinet.* πολλὰ δὲ δεδιωγμένων οἱ ἐρῶντες, *non dico flagitium illud, quod appellant* ἰδίως ἀνωμοιώλιον, *sed alias omnes ineptias. quod sequitur,* ἡ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, *Clemens legit* τὰ μὴ ἑαυτῆ. Nihilne est vsquam pulchrum & excellens, quod non continuò tuum oportet fieri propriumq; dicari? *Itaq; amor est & habetur tyrannus, non solùm quod indomitæ sunt amantium cupiditates, sed etiam quia volunt habere quicquid illis placet. Hæc igitur feminarum est impotentia, & virorum feminis similium.* Aut amat, aut odit mulier, nihil est tertium. *Imò est* μίσους τι τῷ ἐρᾶν ᾧ μισεῖν, τὸ στέργειν ᾧ ἀγαπᾶν. *Sed quanquam Chrysostomus atq; alij nonnulli videantur hoc verbum sic accipere, ego tamen Hesychij scetus auctoritate, illos eo nomine magis existimo, qui plus æquo doctoribus suis, quos admirabantur præ cæteris, deferebant, pluriſq; eos abundantiùs quadam amoris vel studij, quàm oportuit, faciebant. Itaq; apud Hesychium* pro πρεσβεῖα *legerim* ὑβρεῖα. *Prior autem, quæ Clementis est, prout Cicero possuit, ad Doctores ipsos interpretatio magis pertinet, qui se populo venditabant.* ὡς δὲ τῶν Λακωνικῶν ζῆτε τὰ βαρύτερα ἀεὶ περισπᾶν. *At scribi res postulat longiora, nec paucis explicari potest, τὰ μακρότερ' αὖ ἐλαθλω, inquit Plato Legum. 4. Unum his adde, Colophonem. Hesychius* ἀφορίζεται *postremo interpretatur,* περισπούδαστα *passiuè. quid? illi doctores Corinthi nonne coli volebant à suis sectatoribus* ᾧ θαυμάζεσθαι *? Hæc tam multa de verbo quod Camerarius, vir cùm omnibus, tùm in his maximè liberis doctissimus, ignota significationis esse ait.* Monuit me doctiss. iuuenis Ioh. Halesius illa apud Hesychium περὶ πολλοῦ ποιεῖται, περισπούδαστος, περισπούδαστα, *non videri interpretamenta τῶ* ἀφορίζεσθαι *: sed* ἀεὶ πολλοῦ ποιεῖται *nouum esse vocabulum, quod* περισπᾶν & περισπούδαστα explanetur. & quidem ordo alphabeticus astipulatur. Iudicent Docti.

Pag. 459. 19. πάλιν ὁ χρηστὸς πολλάκις εὐκόλως γίνεται] *Suidas,* ὁ ἁπλοῦς ἁπλῶς ᾧ μάλα εὐκόλως, συμπεριφορικῶς ᾧ συμπεριλαλήμονος (*sic enim lego, non* συμπεριλαλήμονος) *qualem describit Horatius:*

Nec

Nec cum venari volet ille, poemata panges. *nam qui facit hoc, δύσκολός ἐστ, nescient συμφέρεσθαι sodalibus.* σκολὸς ἐστ igitur, quem exponens τὸ ἀφροδίσιος, ἀνεπιτήδειος dixit, qui non à prævolando dicitur, ut ἀετὸς ὑψιπέτὴς, sed qui præceps ruit, & proclivis ad lapsum est, à quo libido dicta est, teste Varrone. ἀτυμολογικῶς igitur Cic. Parad. 2. Lapsa est libido in muliere ignota, dolor ad pauciores pertinet, quàm si petulans fuisset in aliqua generosa ac nobili virgine: peccauit tamen nihilominus. *Sic* εὐχερὴς γνὴ dicitur, quæ facile perducitur, & εὐχέρειαν vocant hanc facilitatem. ἀσυντηὶς enim, χαμαιπετὴς, ἀσχυνοπετὴς, ἀποπετὴς à cadendo. *Hoc virtutem, inquit, emendat charitas.* ὁ δὲ ἀφροδίσιος. *ergo* ἀφροδίσιος est εὐκολον δὲ ἡ εὐχαρὶς, *secundum Chrysostomum.*

l. 21. *Legendum,* ἀλλὰ ἡ ταῦτα ἀναρεῖ τὴν κακίαν. ὁ δὲ ἀχμωτεῖ: *vel* ἀχμωνᾶται. οἱ γὰρ ἀκολουθοῦντες ἀχμωνόδη *vel maximè. Nihil enim tam indecens, quam militem gloriosum imitari. deesse hoc verbum intelliges, si conferas cum superioribus. singulis enim vitijs singula apponit remedia.*

l. 35. *Legendum,* ὧδ' ὅπωσ. ὧδ' ὅν ὅπωσ *non memini legisse.*

Pag. 460. 6. *Regum* 1. *cap.* 20. *est* ἀκροώνων αὐτομολούντων.

l. 16. πὰρ τοῦτο ἡ φιλοπειθεῖται, ἐφ' οἷς ἕτερος ἐγκαλύπτεται] *Id est,* σεμνύεται, *gloriatur. Dem.* πρὸς Εὐβουλίδην, ἡ ἃ μοι φιλοτιμίαν ἤφερε, ταῦτα ἀφαιρίζεται. quæ mihi honori fuerunt. *sic* αἰσχύνειν φέρειν, *Sophocles Trachinijs.*

l. 31. μὴ περιλαβὼν ὁ Ἡσαῦ μεταλαμβάνῃ αὐτῆς πιότητος τῆς σοφίας] *Id est,* πιωτηρίας, *calliditatem. Herodotus,* ἐξεῖ θελήσειν αὐτόν.

l. 37. ἡ γέλωτα ὤφλεν ὑπὸ ἀπάντων] *Derisui fuit. sic dicunt* μωρίαν, ἢ ἁμαρτίαν ὀφλισκάνειν. *Sophocles Antigona,*

σφᾶλλόμενος μωρὰν ὀφλισκάνω.

Multo stultitiam debeo. id est, tu me stultitiæ condemnas, ego & te. *damnatos enim* ὀφλόντας *vocant. debent enim pœnam tantisper dum exolverint, unde ancilla in Eunucho: debeam ei,* credo, *aliquid, si id fecero. deriderí pœna quædam est, quam stultus ob stultitiam fert.*

Pag. 461. 9. *Legendũ, εἰ τις χρείαν ἰδοι ἐν τ. ο. τ. τ. φ. καταφορυγμένου πυρετιόσειτο ἐλθὼν ἀκεῖ ζητεῖν. quid enim opus his poni τὸ, εἰ.*

l. 14. ὅπως οἰκοθεν μὴ βάλοιτο] *A se, vel per se.* παρ' αὐτῶ. οἰκοθεν τίσειν *dicuntur, qui versuras non faciunt. Nec mirum est* ὅπως *optativo cohærere, quod valet* ὅτι ἄν. *at autem tam opt. iungitur quàm sub.* v. 19. ἵνα παρ' ἐμοῦ σὺ τοῦτο λάβῃς. *id est,* μὴ οἰκοθεν.

l. 34. ὥσθ' ἡμᾶς ὅπλα τίθεσθαι] *Non* arma deponunt, *sed* induunt *Scholiastes Thucid. exponit* ἀντίθεσθαι. Et sic semper boni auctores Helleniſini loquuntur.

l. 42. λογίζεται κακὸν] *Vertunt,* non cogitat malum, *parum expresse. est enim* ὐ Νῦν λόγον ποιεῖται κακῶ, nihili facit iniuriam illatam. *quod Oratores dicunt* οὐκ ἀπολογίζεσθαι, *vel* ἀπόλογον ποιεῖται: non omnia ad calculos reuocat, οὐκ ἀκριβολογεῖται.

Pag. 462. 10. *Fortè* καθυβρίσατο. *sic dicunt* κατανλεῖν, καταίρειν, καταγάσθαι. in portum peruenire. *Thucydides:* εἰς τὸν Ἔφεσον καθορμισάμενοι αὐτῶ. *Hesychius:* ὁρμίσασθαι, μεταγάσθαι ἀπὸ ὁρμου εἰς ὅρμον, *i.* mutatâ velificatione alium portum petere: *& hoc magis conuenit. Hec enim vita portus quidam est, sed* neg. *amœnus, neq. tranquillus. eleganter autem* ἀνάπαυσιν *portum vocat, propter animi tranquillitatẽ, qui vacat omni perturbatione.*

l. 18. στέργει γὰρ πάντα. ὁ δὲ φιλῶν οὐδέποτε μισήσει πάντα] *Quidam apud Paulum legunt,* πάντα στέργει, *ut Cyprianus:* omnia diligit. *Quod Beza & hic magis probat, quia additur,* πάντα ὑπομένει. *& cap.* 9. *Isocrates ad Demonicum.* στοχάζου τοῦ παρόντος, ζήτει δὲ βιβλίω. acquiesce præsentibus. *sed noster ex iis quæ commentatus est, legisse suprà videtur* στέγει. *sic enim,* ἡ τάχα ὕστερον ὁ μακρόθεν ἐκείνου. ἡ ὑπὸ ὅπως ἰώσεται πικρὸν ἥπιον ἐνδεχέσθαι τὸ παραλόγου. *translatum* ὑπὸ τῆς ἀγγείων στεγάνης, *à vasis quæ liquorem continent, nec perfluunt. par est ambiguitas apud Sophoclem Tyranno.* τίνα ξένην καθίσατε δίκαιοι ἢ ξένας ἔστε; *Triclinius melior Interpres legit,* στέργετε.

Pag. 464. 18. ἡ δὲ διαβολὴ] τίνος δὲ τὸ δόγμα τὸ ἡμέτερον, ἡ πρὸς τὸ σωφρόνως ἀπηλθεῖν ἔχει] *Nempe* οἱ Ἕλληνες. *Strabo lib.* 17. οἱ δὲ Λιγυστίνων βασιλεῖς, διαβεβλημένοι πρὸς ὅσους τῶν πλησίον τε, ἡ μάλιστα τοὺς Ἕλληνας. *Casaubonus, interdum* διαβάλλεσθαι, *est* ἀπεχθάνεσθαι, *odio habere. Philostratus epistolâ Apollonij ad Vespasianum,* διαβεβλημένος ὑπὸ πρὸς ἔνιωας, ὅτι φιλῶ δικαίους αὐτοὺς ἀλλ' ἄφρονας ὄντας, τί ἐμοὶ ξυνόντος δίκης *Plato Phædone,* οἱ φιλόσοφοι διαβάλλουσι πρὸς τὰς αἰσθήσεις, alieni sunt à sensibus. οἱ πολλοὶ διαβάλλουσι πρὸς τὴν φιλοσοφίαν. *Si quis vniuersam Philosophiam vituperare vellet, secundo id populo facere posset.*

Hom. 34.

Pag. 466. 9. οἷς τὸ σῶμα πλῆθει] *Alibi dixit* πλῆθει οἷς τὴν σάρκα τῶ χειτῶ, fumus caro de carne eius. *Sophocles Oedypo Tyranno:*

Τύχης γὰρ αὖτὸς οὐδὲν ἐνδεὴς πλέον.

ab ijs, qui tributa pendunt vel conferunt, quod est Συντελεῖν: *Plutarchus in Vita Themistoclis,* πρὸ νόσου εἰς γυμνάσιον Συντελοῦντων, *quod est gymnasium Herculis extra portas, vbi exercebantur nothi. sic* πλεῖν εἰς ἀθήνας, è pueris excedere.

l. 19. ὁ ἀφροδίσιος] πρὸς τὰς διαπαιδάσεις] *Hoc valde confirmat quod suprà diximus, hoc verbo significari studia puerilia, cum alij viri nimium faueverent, quod alienissimum est a charitate.*

l. 21. πρὸς τοὺς ὑπερίλοντας συγκαλεῖσθαι] *Quisnam non debent ad aliorum infirmitates condescendere? certè nulli. itaq; legendum est,* πρὸς τοὺς ὑπερίλοντας, *vel* τοὺς ὑπερίλοντας.

Pag. 467. 9. ὁ αἰνίγματα] *Quia pauci vim huius nominis intelligunt, dicam eius originem.* αἶνος *producit verbum* αἰνίσσομαι, *vnde* αἴνιγμα *dicitur.* αἶνος *autem est, inquit Eustathius,* λόγος συμβολικὸς ἢ μυθικὸς, ἐκφερόμενος ἀπ' ἀλλοίων ζώων ἢ φυτῶν πρὸς ἀνθρωπίνην παραίνεσιν. *Nam & Hesiodus fabulam suam de luscinia at ἀ, accipitre* αἶνον *vocat.*

Νῦν αἶνον βασιλεῦσιν ἐρῶ φρονέουσι ἡ αὐτοῖς.

Ut Archilochus, ἄνθε τις ὡ ξρώπων δόξειεν ἀγαλόπεξ καὶ λείπε ξωννῦσι ἔμιξαν. i. κοινωνίαν. ξυνὸς enim est κοινός. Vulpes atq; aquila fœdus iniere. *Item illud,* Πίσκιδε μὲν θείων ἀποχρὴ εἰς, ῥᾷ σὺν ἐγκλῶ· τὸ γὰρ ἀλώπεξ καὶ δρακὼν συνίστε πυκνὸν ἔχοσα νοῶ. Simia ibat à feris segregata sola per solitudinem: cui vulpes astuta occurrebat, mentem habens callidam. *Plato 2. de Repub.* φείδυρε μὲ καὶ χίλια κύκλῳ περὶ ἀμαυτὸν, σκιαγραφίας ἀρετῆς ἀκριβέσερον· πῶς γὰρ σοφωτάτῳ Ἀρχιλόχῳ ἀλώπηκα ἕλκτέον ἐ ὁπόσον καρδιαλέαν καὶ ποικίλην. *Vult faciem modo virtutis inducendam & præferendam esse, omnia autem intus agenda simulanter, cui simile est illud Sophoclis*

Τὰ δ' ἔργα τὸν παῖ δρᾶντος, ὡς δὴ καρδιᾶς.

i. τὸν πανοῦργον καὶ δόλιον & κάρδια est ὑπὸ τῆς ἀλώπεκος, quæ est alio vocabulo καρδιά. Απὸ τοῦ quod habes *Judicum* 9. Ierunt ligna vt vngerent super se regem, dixeruntq; oliuæ, Impera nobis. *& Regum* 4. *cap.* 14. Carduus Libani misit ad Cedrum, quæ est in Libano, dicens, da filiam tuam filio meo vxorem: transierunt q; bestiæ saltùs, quæ sunt in Libano, & conculcârunt carduum. *Est igitur* αἰνίττεσθαι, *obscurè aliquid & per involucra significare, tantumq; ὑπαινίσσεσθαι dare, vt speculum ostendit* τῷ ὑμᾶσθε τῷ ἀρχαίῳ. *Itaq; Paulus hæc duo coniunxit. Cic. ad Lentulum Epist.* 7. Illud vnum audeo, quòd antea tibi sæpe significaui, nunc quoq; re perspectâ & cognitâ. scribere. ὅσῳ πρότερον σοι πολλάκις ἐνεδείκνυμι. significare per literas, *est* aliquid non apertè scribere, *sed* quod is ad quem scribitur, facilè possit intelligere, non possit alius, qui non est illius arcani conscius. *Ænigmata dicuntur etiam problemata. Psal.* 77. Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου, φθέγξομαι προβλήματα ἀπ' ἀρχῆς. *At qui in illo Psalmo nihil aliud quàm perpetua historia contexitur, vsq; ad Samuelis tempora, quum arca capta Sacerdotisq; filii interfecti, alio translatus est Dei cultus.* Repulit tabernaculum Silo, & tribum Ephraim non elegit, sed elegit tribum Iudæ, montem Sion quem dilexit. *Sed hæc iam tum prænuntiabant, vt docet Augustinus,* τῶν μετάστασιν τῆς ἱερωσύνης, *& constitutionem Ecclesiæ Christi, cuius figura erat mons Sion: nec Sacerdotij solùm translationem sed etiam Regni, quum Saule reiecto Dauid electus est.* Et elegit Dauid seruum suum, qui pasceret Israel hæreditatem suam. *Itaq; Psalmus ille* αἰνιγματώδης ἐστ, ἄλλα μὲ φανερόν, ἄλλα ἢ κατακλυσμῶν. *Aug. de Ciuitate lib.* 17. *cap.* 4. Procursus igitur Ciuitatis Dei, vbi peruenit ad Regum tempora, quando Dauid, Saule reprobato, ita regnum primus obtinuit, vt eius deinde posteri in terrena Ierusalem diuturnâ successione regnarent, dedit figuram rei gestâ significans atq; prænuntians, quod non est prætereundum silentio, rerum mutationem futurarum: quod attinet ad duo Testamenta, Vetus & Nouum, vbi sacerdotium regnumq; mutatum est per sacerdotem, eundêq; regem nouum ac sempiternum, qui est Christus Iesus. Nam & Heli sacerdote reprobato, substitutus in Dei ministerium Samuel, simulque officio functus sacerdotis & Iudicis, & Saule abiecto Rex Dauid fundatus in regno, hoc quod dico figurauerunt. *Mendose legitur,* dedit figuram rei gestæ. *Hæc certè problemata sunt, quàm quod noui doctores parabolas, exempla interpretantur, quorum alia, inquiunt, sunt historica, & vera, vt in hoc Psalmo, alia ficta. Ficta quidem exempla Hebræi parabolas & ænigmata appellant. sed quomodo possunt parabolæ vel ænigmata esse in historicis narrationibus, nisi per figuram aliud significent, quàm quod est in litera, non video. Si igitur Veteris Testamenti omnia erant αἰνιγματώδη, Noui clariora: cur dicit,* etiamnum à nobis cognosci res spirituales non nisi per speculum, & in ænigmate ἐ *Responsio in promptu est. Illustrior nunc quidem, quam olim, notitia nobis contigit: sed perobscura ad eam, quæ futura est in Regno Cœlorum. nam modo rerum imagines & simulacra tantùm videmus: tum, vt inquit Plato,* τὰ ὄντως ὄντα *cernemus. sed ad propositum reuertamur. Propriè quæ folunda proponuntur in comitijs vel alibi,* γρίφοι καὶ προβλήματα *vocantur, vt Samson suum propositum in nuptijs,* θρέξλημα ὑμῖν προβάλλομαι *inquit Heb.* hida, *quod ænigma vertunt. Clearchus sic apud Athenæum desinit:* γρῖφος, θρέξλημά ἔστι πιστεῦσαι, προσεπικρῦψαι διὰ ζητήσεως ἀμῆν τῇ διανοίᾳ τὸ προβλῆθεν, πρὸς ἣ ὀφείλουσι χάριν ἀπομάττειν. *Clemens Alex. ait* 2 ἰσραηλιτῶν, *Barbaram antiquiorem esse Græcorum philosophiâ, & magna ex parte inde deriuatam, quæ fere omnis erat ænigmatis inuoluta, sic scribens:* ὡς τὰ μάλιστα τὸ ὀπτικώτερον μέρος τῆς βαρβάρου φιλοσοφίας, τὸ συμβολικὸν τοῦτο καὶ αἰνιγματῶδες εἶδος ἐζήλωσεν, οἱ περὶ μαπικοὶ τε καὶ ἀρχαῖον φιλοσοφοῦντες, χρησιμώτατον, μᾶλλον ἢ αἰσχρὰ κρύπτον τῇ γνώσει τῆς ἀληθείας ἐκάρχον. Hinc *Æsopi fabulæ, & symbola Pythagoræ,* Τῶν λεγόντων βαδίζειν· Μὴ διὰ χαλκείας καδίδου, ignem gladio ne fodias, *& similia. Pythagoras quidem inter Barbaros discendi causâ peregrinatus est, atque vt nonnulli tradiderunt, prophetam Ezechielem vidit. Hæc Chrysostomus ad populum disserere non potuit, nobis hoc loco visum est explicare, vt rudioribus mysteriis consuleremus.*

Pag. 469. 2. τῆς δ' γύνατος] sc. mulier, & statim ὁ φονεύσας τὸν Cain, vt opinor, dictum. *Vide notas Bois.*

l. 4. ᾧ τοιούτῳ μάχῃ· ὁ διάβολος ᾧ βασιλείαν ἐνέπειρεν] *Hinc enim dicitur,* ἐκ τῆ διαβάλλειν, *quod est* μάχῃ ᾧ ὑπόψιαν τοῖς φίλοις ἐιστιθέναι, ex eo quod inter amicos serit suspiciones & simultates. ὥστε οὐδὲ ἢ εὐδοκιμῆσαι ᾧ ἀγαπᾶσθαι τῷ Θεῷ, φεύγει τὸν Θεὸν διάβολον. *Arist. 4. top. c.* 3. ὅρῳν ἢ ᾧ εἴ τι τοῦ ψεκτοῦ ἢ φθαρτοῦ εἰς δύναμιν ἢ τὸ δυνατὸν ἔθηκεν· οἷον τὸν σοφιστὴν, τὸν διαβολικὸν ἀπὸ φαινομένης σοφίας χρηματιστὴν ἢ διάβολον, ἢ δυνάμενον διαβάλλειν, ᾧ ἐγχειρεῖν πιστεῖν πρὸ φίλους· ἢ κλέπτην, ἢ δυνάμενον τὰ ἀλλότρια λάθρα λαμβάνειν. οὐδὲς ᾧ τούτων κυρίᾳ δύναμιν, ἀπλᾶς· προαιρετικὴν λέγω. *Plato de Rep. 6.* μὴ διάβαλε με, ἦν δ' ἐγὼ, ἐμὲ ᾧ Θρασύμαχον ἀρτιφανῆ ὄντα φίλον γεγονέναι, οὐδὲ πρὸ ἢ ἐχθρὸς ὄντα.

l. 7.

l. 7. ἔστι γοῦν ἐν τάξει βασιλέως ὁ ἀνὴρ, ἐν τάξει δὲ ἀρχῆς γυνὴ καὶ πατήρ] *At Aristoteles unit inter maritum & uxorem esse ἀρχὴν πολιτικὴν, in qua vicissitudo est parendi & imperandi, non βασιλικὴν. ait enim, ἀρχεῖ δὲ, γυναικὸς μὲν πολιτικῆς, τέκνων δὲ βασιλικῆς. cui suffragatur Poeta. Sic enim soror & coniux Ioui, Iliados 4.*

---Τάνυσσε δὲ μῦθον ἀνάλκιστον,

Σοὶ μὲν ἐγὼ, σὺ δ' ἐμοὶ, ἐπὶ ἴφθιμοι Τρῶες ἄεθλοι.

Hoc vbi non fit, ibi non vere viuitur : v. 8. καὶ οἱ παῖδες καὶ ἡ ἀρχὴ κεκλήρωνται τέκνα] *Est quidem filii familias & liberorum omnium quoddam imperium in domo. sed ἀρχὴ, quâ pater imperat liberis, philosophus appellat βασιλικὴν καὶ πατρικὴν, quæ specie non differunt. Vnde idem poeta de rege optimo, πατὴρ δ' ὡς ἦπιος ἦεν. In familia est ἀρχὴ δεσποτικὴ, quam opponit τῇ πολιτικῇ. sed Noster alium ordinem ponit : vt vir & subesse vxor, sic vxori liberi : qui tamen seruis imperant.* ἔστι ἀρχὴ πατρικὴ καὶ οἰκετικὴ. *bubulcis enim bubus, pastores ouibus imperant.*

l. 10. καὶ ὅτε πε πολλοὺς [καὶ οἰκοῦσι] τῶν ἐφέσεως, τῶν τὰ διαφέρειν τάξιν διατηροῦν] *Hic est villicus, quem illi vocant ἐπίτροπον. Aristoteles Politicorum. 1. cap. 4.* διαφορὰ δ' ὑπάρχει τοῖς εἰρημένοις τοῦτο, ἡ χρησικὴ τῆς δούλου. ὁ μὲν διαφορὰ ἐκ τῆς κτητικῆς τοῦ δούλου, ἀλλ' ἐκ τῆς χρησικῆς δούλοις, ἔστι δ' αὕτη ἡ διάταξις τοῦ μέρους ἔχοντος, ὑπὸ σώματος. ὁ γὰρ τὸν δοῦλον ἐπίστασθαι δεῖ παιεῖν, ἐκεῖνον δὲ χρῆσθαι τούτοις ὑπάρχειν. διὸ ἔστιν ἐξουσία μὲν αὐτοῦ πρακτικὴ, δεσπότου δὲ κεκλῆσθαι τούτου τοῦ τρόπου, αὐτοῦ δὲ πολιτεύονται ἢ φιλοσοφοῦντι. *Huic gemellus est alter locus eiusdem 1. Magnorum Moralium ad finem, vbi quærit, vtrum φρόνησις an σοφία sit præstantior : primâque defert sapientiæ, cuius prudentia est tanquam villica. sic enim* ἐπὶ τῆς φρονήσεως. φερόντων αὖτη πάντων ἀρχὴ τῆς ἐν τῇ ψυχῇ, ὥσπερ οἰκεῖ καὶ ἐπιτρέπει, ἢ ἄν. τῆς δὲ βελτίονος ἐκ ἂν δέξειεν, οὐ τῆς σοφίας ἐκ ἀρχεῖ. ἀλλά φησιν, αὕτη ὑπομελεῖται πάντων, καὶ κυεῖα δεῖ ἀεὶ σοφίαν. ἀλλ' ἴσως ἄρχει, ὥσπερ ἐν οἰκίᾳ ὁ δεσπότης. ἐκεῖ γὰρ πάντων κύειν, καὶ πάντα ποιεῖ. ἀλλ' ὅπου ἐκεῖ ἀρχεῖ πάντων, ἀλλὰ δεῖται δὲ καὶ τῆς διανοίας χρῆναι, ὅπως ἂν ἐκεῖνον μὴ κακυνθῇ, ὃν τοῦ τῆς αὐταρκείας, ἐκεῖνα τοῦ τῆς ἡδονῆς τι καὶ ἀφροσύνην ἀφαίνει. id est, vt in Politicis dicit, τῷ πολιτεύεσθαι ἢ φιλοσοφεῖν. *M. Tullius in frumentaria contra Verrem.* Vt si quis villicus ex eo fundo, qui L L S. denarii meritâsset, excisis arboribus ac venditis, demptis tegulis, instrumento, pecore abalienato, domo 10. millia nummûm pro 10. miserit, sibi alia præterea centum confecerit, primò dominus ignarus incommodi sui gaudeat, villicoq; delectetur, quòd tantum sibi plus mercedis ex fundo refectum sit : Deinde cùm audierit, eas res, quibus fundi fructus & cultura continetur, amotas & venditas, summo supplicio villicum afficiat, secum malè actum putet.

Pag. 470. 5. *Legu,* ἵνα ἡ καὶ τοῖς π.

l. 25. ἴσως γὰρ καὶ ἡ ἀλκμήνη τῇ γυναικὶ] *Hoc ex Homero. Sic enim Telemachus ad matrem Odyss. v.*

Αὐτὰρ ἐς οἶκον ἰοῦσα, τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐπιστρέφεσθαι· μῦθος δ' ἀνδράσι μέλήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοὶ· τοῦ γὰρ κράτος ἐστὶ δόμοισιν.

Hoc est quod Noster ait, καὶ πᾶσι δικαίως ἐπέτρεψε, τῇ δὲ τῶν οἰκίων, τῷ δὲ τῶν ἀγρῶν ἐγχειρίσας.

Pag. 471. 9. *Lege,* μᾶλλον δὲ τὸν ἐλέγχουν.

l. 4. ὅταν δίκαιον, ὅτι δικαίως γράφει πάντων συνέβη πάλιν] *Hunc locum tractat ex Aristophanis Pluto, quem propter sermonis elegantiam amasse nostrum Sozomenus ait nimis. Cum enim Chremylus conaretur omnes bonos facere diuites, Πλοῦτος docet, si id fieret, rempub. euersurum.*

Εἰ γὰρ ὁ πλοῦτος βλέψει πάλιν, διαμείνετ' ἴσον
ἑαυτόν,
Οὐτὶ τέχνῃ ἂν τῷ αὐτοῦ πων, ὅτι σοφίας μελετῶν
ἀδίκ. *& Theocritus :*

Α πενία, δείρατε, μόνα τὰς τέχνας ἐχόρευ,
Αὐτὰ τῶ ἰσχνοῦσ' ὀδόντας ὀδόντι --

l. 39. *Legendum,* καὶ γὰρ ἐν ἀνορίᾳ οἱ τῆς ἀλοιὴ κρόκῳ ἐξέστησαν ἰμάτιον, *subtemen adulterinum, vt apud Dem. pro Corona,* ἐξέστηκε ῥήτωρ. *Nam* ἐξέστηκεν ἀργύριον, τὸ κίβδηλον ἐξεστακὸς οὖσον, *quod verum quidem effigiem expressam habet, sed est* ὑπόκιβδηλον, *vt Hermogenes* ἀποξύλως ῥήτορα *appellat, quos Demosthenes παρασήμους, qualis est Dinarchus, quem idem Hermogenes vocat* κίβδηλον Δημοσθένη. *Cic. 2. Legum,* Insignis ad deformitatem puer ex lege 12. tabularum exponendus est. ἐξέστηκε δὲ πᾶς, *alieno membro mutilato insignitus. Plautus apud Festum,*

Sin ea mihi insignitos pueros pariat postea,
aut varum, aut valgum, aut compernem, aut pætum. *At apud Plutarchum* τὰ τῆς ὑπωνίας ἐξέστηκε *sunt* insignia imperij, *nempe* fasces, secures, purpura. Multi, *inquit Cicero,* insignia virtutis sine virtute adepti sunt. *i.* honores. *Act.* 28. μὴ ἡ τρίτη μοῖρα αὐτῆς ἀθηναίων ἐν ποίῃ, ἐξέστηκε Διοσκούρων, cuius insigne erat Castor & Pollux. *tutelam nauis appellant. Castor anem & Pollux nauigantes tuentur.*

l. 40. *Haud dubiè legendum,* ὥσπερ γὰρ τὸν τυχὸν ἀντιβάντα ἁμάρτημα γίνεται ἐξέστηκεν σφαλεῖσθαι καὶ ἀφαίρεσιν. καὶ τί λέγω ἐξέστηκεν καὶ ἀφ. *Sæpe errorem, similem emendauit Mss, sed non hic. Hoc antem dicit locum Aggæi notans, quem suprà posuit, v. 25.* ἐμὸν τὸ ἀργύριον, ἐμὸν τὸ χρυσίον, καὶ ᾧ ἐὰν βάλωμεν, δίδου αὐτό. *sic enim legitur, non βάλωμεν. Hoc autem extremum, inquit, ὃν οἴδε σφαλεῖσθαι ἐξέστηκεν τοῦ σφῆτερ v. 30.* Non leue peccatum est, inquit, quicquam addere Scripturæ, quod isti faciunt.

l. 41. ἐξέστηκεν μάλιστα, καὶ ἐξέστηκεν ὑπόκρισιν ἀναγκαιότατον] *Multum enim est in pronunciatione. Arist. in Rhet. actionem vltimum & maximum Oratoris officium, cuius est præcipua pars pronuntiatio, vocat* ὑπόκρισιν : *translatum ab histrionibus, qui propriè sunt* ὑποκριταὶ, *docentq; oratores actionem. Martialis*

Quem recitas, meus est, ô Fidentine, libellus;
Sed malè dum recitas, incipit esse tuus.

sic autem dixit ἐξ ἀγμῶν, *&* ἐξ ἀπὸ τῶν ἐσπερίων, *causam nomini, vt Arist. captionem fieri* ἐξ ἀφισφάλειαν, ἐξ ἀπὸ τοῦ σχήματος τῆς λέξεως, ἐξ ἀπὸ τῶν ἀγροίων τὴν ἐλεγχωτικὴν *pro positio causam fallacis notat.*

l. 43. ἐρεῖσθαι δὲ τοὺ παῖτε ὑμῖν ἀδυπροφέροντας] *Id est*, objicientes, *vt supra* 23. *&* 24. *&* εἰμὴ χρήσιμος ὁ πάππος, φησὶ, τίνος ἕνεκα δίδεται ἐξ τοῦ Θεοῦ ; *Sed hanc propriè Rhetores vocant* ἀντίθεσιν, *non* ἀδυπροφόρον. *Vlpianus enim ad Dem. hæc distinguit.*

Pag. 472. 40. οἱ γὰρ μεδὲν ὑμῖν χρήσιμοι οἱ πλουτοῦντες, διὰ τ' γελοῖα τα] *Hic apud Livium audiamus Menenium Agrippam, qui plebem concitatam contra patres sedauit, hanc narrans fabulam :* Tempore, quo in homine non vt nunc omnia in vnum consentiebant, sed singulis membris suum cuiq; consilium, suus sermo fuerat, indignatas reliquas partes sua cura, suo labore & ministerio ventri omnia quæri : ventrem in medio quietum, nihil aliud, quam datis vo luptatibus frui. Conspirâsse inde, ne manus ad os cibum ferrent, ne os acciperet datum, nec dentes conficerent : hac ira dum ventrem fame domare vellent, ipsa vnà membra, totumq; corpus ad extremam tabem venisse. Inde apparuisse ventris quoque haud segne ministerium esse : nec magis ali quàm alere, reddentem in omnes corporis partes hunc, quo viuimus, vigemusque, diuisum pariter in venas maturò confecto ciborsanguine. *Hinc apparet peruersitatem esse illam, de qua diximus, symbolicam philosophiam : & hac facere cum iis quæ Paulus supra disseruit de consensione membrorum in corpore. Atq; hic ventrem non magis ali, quam alere dixit, quod noster probat hospitalitate Abrahami & Iob. Sed ille prisco illo atq; horrido dicendi modo seditionem compescuit. Demosthenes Philippica quarta diserte hanc causam egit, aquamq; se præbuit inter locupletes & inopes diuisurum, vt & tenuioribus satisfaceret, nec diuitum gratiam amitteret : διὸ γὰ, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δίκαιος ἀλλήλοις τῆς πολιτείας κοινωνεῖν· τοὺ μὲ γὰρ ὑπέρους, οἷς μὲ τὸν βίον τὸν ἑαυτῶν ἀσφαλῶς ἔχειν νομίζοντας, ἀ τοῦτ' αὖ διδιόντας · εἰς δ τοὺ κινδύνους κοινὰ τὰ τῆς σωτηρίας τὰ ὄντα τῇ πατρίδι παρέχοντας · τοὺ δ κοινὰ, κοινὰ νομίζοντας, ἀ μετέχοντας τὰ μέρη · τοὺ δ ἐφέξω, ἰδία τὰ κατηφῶν. ὅταν δ μικρὰ πλεῖ μεγάλη γίγνεται, ἀ μεγάλη σῴζεται. Oportet enim liberam esse & non solicitam suæ rei ciuium custodiam. Hæc autem dixit orator contra largitiones publicæ & creditæ pecuniæ condonationes.*

Pag. 473. 28. *Legendum* ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθῇ, ἀ ἀποκλύσεως τῶν ἁμαρτιῶν τοῦ Θεοῦ : *quam quam Complutensis sic habet, vt editum est.*

Hom. 35.

l. 42. *Lege* ὅταν αὐτοὶ μὲ φθάνωμεν εἰς τὰ ἀγάπλα, *vel*, σεῖς, *vt linea sequente.*

Pag. 475. 22. *Lege* ἀ μὲ ῥυθμῷ, μηδ' ὁμοιοτέλ τῇ σειρᾷ.

l. 44. *Forte* ἀρκεῖν αὐτὸς ἑαυτῷ. Vide Boisium.

Pag. 476. 10. ἐὰν γὰ μὲ ἐπὶ τὰ δύα ὦ τῆς φωνῆς, ἐστὶν ἡ καλουσι βάρβαρ] *Suidas optimus est huius Interpres loci,* βαρβάφους, αἱ τὸ ἀφώνους, ἢ ἀδηλόνους ἀνθρώπων. ἀκούειν *est intelligere, tam Græcorum quam Hebræorum lepore. Itaq; addit.* ἀ μὴ ἐδέντας αὐτῶν τὰ φωνήματα. *Ouid.*

Barbarus hic ego sum, quia non intelligor vlli.

Psal. 80. Cum exiret Israel de terra Ægypti, linguam, quam non nouerat, audiuit. *Igitur tantisper erant Ægyptijs* Barbari, *est apud Rabbinos,* Israel in Ægypto nec linguam mutârunt nec nomina. *Psal.* 113. In exitu Israel ex Ægypto, domus Iacob de populo barbaro. *Iam intelligimus è Suida, cur Israelitis Ægypti fuerint barbari, quia videlicet linguam eorum non nouerant :* λαὸν βάρβαρον, *Heb.* am loez, *quod verbum irrisionem declarat. irridemus enim loquentes quæ non intelligimus. Hæc credo de causâ Cares Poeta* βαρβαροφώνους *vocat, quod Græci permisti in* 12. *illis Ioniæ ciuitatibus, atq; insulis vnde expulsi sunt, illis erant, vt Ezechiel loquitur,* profundi sermonis, *id est, barbari. Thucydides autem in præfatione ait, Homeri temporibus μήπω λέγεσθαι βαρβάρους, διὰ τὸ μηδ' τοὺ Ἕλληνας ἀπ' ἀρχῆς εἶναι ἐπὶ ὀνόματος τοιούτου. quod Strabo mirabatur, cùm Cares Poeta nominatim appellet barbaros. Itaq; quærit,* πῶς ποτ' οὖν εἰδὼς ἤδη βαρβάρους, μόνους ὄρνιθας βαρβαροφώνους τοὺς Κᾶρας, βαρβάρους ἡ ἴσως. *Sed potest hoc non obstante verè esse, quod magnus ille author tradidit, vt neq; hanc distinctionem Græcorum & Barbarorum Homerus nouerit, & tamen solos Cares hoc nomine insigniat propter illam* ἀπαιδευσίαν, *quam diximus, & quia illorum voces erant absonæ,* ἀ ἀνόητοι, *quod cum sententia Pauli congruit, & Suidæ confirmat interpretationem. Quare Lycophron & Æschylus Barbaros appellant* Βορβόρους. *Vnde nostrum verbum, quo latrare significamus, vt Cicero dicit quosdã insulsos oratores* latrare ad clepsydram, *qui dicunt, quod vix quisquam intelligat. Lucianus,* βαρβαρῶ ἡ φωνὴ ἕσται, ἀ ἀπηχὲς τὸ φθέγμα, ἀ ἀτεχνῶς ὄμοιον κωκυτῷ.

l. 14. ἀ ἐκεῖνος ἐμοὶ βάβραξεσι (*sic enim legendum*) *id est,* ἄφωνος, *vt Suidas exponit, vt Cares Græcis, quos ita contemnebant, vt inde Prouerbium exierit,* ἐν Καρὶ ὁ λύδιος. *Cicero pro Flacco,* Nonne hoc vestrâ voce vulgatum est, siquid cum periculo experiri velis, in Care id potissimum esse faciendum ? *Malè in quibusdam, in Caria. Hoc autem ab Homero manauit prouerbium. sic enim Achilles Agamemnoni,*

---τῷ δ' οὐ τι ἐν Καρὶ οἶδα,

tanti te facio quanti Carem. *Iliados* 9. *iam enim Græci Cares insulis expulerant, quæ erant, Poeta teste, in ditione Agamemnonis. Aristoph. Auibus.*

Ἐγὼ γὰ αὐτὸς βαρβάρεσι ὄντας σεῖ τῶ
Ἐδίδαξα τὼν φωνὼ, ξυνὼν πολλὼ χρόνον.

nempe τὰς ὄρνιθας. Hæc autem loquitur Τηρεὺς ὁ Τήρου, *qui cùm Thrax esset, in Græcia tamen habitabat, vt Thucydides docet, lib.* 2. ἀλλ' ὁ μὲ ἐν Δαυλίᾳ τῆς Φωκίδος ναῦ κυκλώπης γῆς ὁ Τηρεὺς φῶκαι

καὶ, τότε τοὺς Θρᾳκῶν οἰκιστὰς· ᾗ τὸ ἄρχον τοῦ θείου ἢ ἰσως αἱ γυναῖκες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἐμαντεύοντο. *Vide de Catullus:*

Daulias absumpti fata gemens Ityli.

Similiter Herodotus Enerpe prodidit duas è Thebis Ægyptij fatidicas mulieres, alteram in Libyam delatam esse, alteram in Thesprotiam: illam condidisse Oraculum Ammonis, hanc Dodonæum. Sed cum essent Barbaræ, neq; ab incolis regionum intelligeretur quid dicerent, πελειάδες appellatas esse, id est columbas: quarum etiam sic cæteræ laudantur, vox absurdissima est. de quibus sic autor: τὰ δὲ Δωδωναίων φασὶν αἱ θεσπιάδες, δύο πελειάδας μελάνας ἐκ Θηβῶν ὑπὸ Αἰγυπτίων ἀναπτωμένας, ἡ μὲν αὐτῶν ἐς Λιβύην, τὴν δὲ ἐφ' ἡμᾶς ἐλθεῖν· ἐπιστᾶσαν δὲ μου δρυὸς κελαδῶσαι ἀνθρωπηίῃ φωνῇ αὐδήσασθαι λέγουσαν, ὅτι τε τοῦ Διὸς ἐνταῦθα ἐστὶ μαντήιον· ἐκέλευόν τε σφι ἐκείνην ἤδη ποιέειν. ἐδόκεε δὲ σφι ἐμοίως ὑπὸ ὀρνίθων φθέγγεσθαι. ἡ δὲ χρέον τὴν πελειάδα ἀνθρωπηίῃ φωνῇ αὐδήσασθαι λέγουσαν, ὅτι τε τοῦ Διὸς ἐνταῦθα ἐστὶ μαντήιον· ἐκέλευόν τε σφι ἐκείνην ἤδη ποιέειν. ἐδόκεε δὲ σφι καὶ ταύτῃ ὑπὸ ὀρνίθων φθέγγεσθαι. ἐπὶ τούτῳ ἔφη καὶ τὴν πελειάδα ἀνθρωπηίῃ φωνῇ φθέγξασθαι. μέλαιναι δὲ λέγονται εἶναι τὰς πελειάδε, σημαίνουσαι ὅτι Αἰγυπτίη ἡ χώρη. Hæc valde explicant Pauli locum, quæ Chrysostomus non attigit, quia ex interioribus literis depromptæ auribus populi non conveniebant.

Pag. 477. 16. σκόπει πῶς πάλιν ἐνταῦθα θεὸς τὸν αὐτὸν τὸν υἱὸν ἄγει.] *Est quidem αὐτόφωνον*, filium, linea, carpentarij rubrica. *sed hic magis conveniret quod est apud Plutarchum:*

--θεὸς τάμῃ
Πλέθρον πίσσαν, μή τι θεὸς πήχυν τάμοιμι.

αὐτὸν γὰρ οὐκ ἐᾷ τὸν οἰκοδόμον, ἀλλὰ τεκτόνον. *nec recte quis dicitur θεὸς τὸν αὐτόφωνον τὸν υἱὸν ἄγειν, sed τὸν ξύλον. Ait Philoponus in præfatione ad 1. Analyticorum. Post.* ὥσπερ γὰρ ὁ τέκτων διακίνει τὸ ὑπὸ ξύλου ὑπὸ τῆ κεμπύλα, τῇ τάμνῃ καρκησίους· ᾗ ὁ οἰκοδόμος τὸν ἴσον τοῖχον ὑπὸ τῆ κανόνος τῇ καθέτῳ· ὅτω δὲ ὁ φιλόσοφος τῇ ἀποδεικτικῇ κατόνι διακίνει, κρίνει μὲν τὰ συνέλθοντα τὸ ἀκόλουθον ὑπὸ τῆς ἀληθείας, κρίνει δὲ τὰ συμβαίνοντα τὸ ἀληθὲς ὑπὸ τῆς ἀκολουθίας. *Sed tamen, si hæc vera sunt, neq; hæc conveniunt,* θεὸς τὸν τάμνοντα ἢ λίθον ἄγει. *Quod ad me quidem attinet, illud puto Plutarchi verius.* ἡ κάθετος, *est perpendiculum. Legendum igitur mea quidem sententia,* θεὸς τὸν τάμνοντα. λ. α. Vide Boisium.

Pag. 478. 8. τῷ διαλογῷ τῶν οἰκιῶν περίπου σωτηρίαν.] *Hoc etiam a Demosthene. Est enim ὁ τῶν τὸν στρατὸν, Ἀνθρωποι μισθοί, καὶ κόλακες, καὶ ἀλάστορες, ἱκέται σωτηρίας σμῦροι τοὺς ἑαυτῶν ἔφασαν πατρίδας τῶν ἐλευθερίαν περιποιοῦντες, σώζοντες δὲ φίλιππον. τοῦτ' ἦν λοιδορεῖν τοὺς μισθοῦντας καὶ τοῖς αἰσχίστοις τῶν ὀνειδισμῶν. In illa autem τὸν τῆς δημοκρατίας, σωιζεσθαι τὸν, καὶ συναπωλέσαι τὸν φίλιππον, καὶ φιλοτιμίαν ἐποίησαν. Ad quem locum Vlpianus, Hoc amat fieri in comitijs, τὸ ἀξιοῦσθαι ἀλλήλους τοῖς πατρίοις· πολλάκις δὲ καὶ αὐτὰ τὰ πατρία χαίζεσθαι ἐστὶ βασιλικὰ χρυσᾶ ὄντα. τοῦτο γὰρ καὶ τὸ θεσπίσιον· quod etiam nunc more regum fit. est igitur τὸ θεσπίσιον per translationem generaliter χαίζεσθαι, donare & tradere alteri pro nihilo, quod suũ est magni pretij, ut qui gratis salutem suam tradunt diabolo. Quod etiam Pindari Scholiastes docet ad illud Olymp. 7.*

Φιλάμμων ὡς εἴ τις ἀ-
-φροσιτᾶν ὑπὸ χειρὸς ἑλών,
ὕνδυ ἀμπέλῳ κεχλάζοι-
σαν δρέπῃ, δωρήσεται
τεαρὰ χαμεζῆν θεσπίων,
οἰκοθεν οἰκεῖα.

Schol. θεσπίσιον δὲ κυρίως, τὸ ἅμα τῷ κεφαλὴ τὸ ἀγγεῖον χαίζεσθαι. Ἀναπείθων· Ἀλλὰ θέσπιε ῥᾳδίνους, ὦ φίλε, μηδὲν, αὐτὴ τῇ χαρίζου. ἢ Δημοσθένης τοὺς προδιδόντας τοὺς πατρίδας τοῖς ἐλθοῦσι, φησὶν, ἔξη. χαίζεσθαι *verbum improbum est apud Aristophanem & Platonem in Phædro.*

l. 9. *Mallem* ᾗ οἱ δὲ ἔξω τῶν φιλοσόφων ἐς τὸ τοιοῦτον δόγμα ἐκ παίδων παρεξωδύντες ἐξάκουσιν τῆς μανίας. *Nam & ἐξοκέλλειν sapius est absolutum, & nemo stimulat alterum vanâ gloriâ, sed ipse stimulatur. præterea si legas* παρεξάγαντες, *deest accusativus. Hoc igitur considerandum. cum quarto casu verbum hoc habes Proverb. 7.* ἀπαναίσιον αὐτὸν πολλῷ ὁμιλίᾳ, ῥεύμασι τε τῶν χειλῶν αὐτῆς ἐξόκελλεν αὐτὸν· *de muliere extranea.*

l. 18. *Fortè* ᾗ ὅτι ἡ χολὴ διήρθρωσαν] *Huic enim verbo propiora sunt verba Lucæ 3. Alt.* παρεχρῆμα ἡ ἐστριώθησαν αὐτοῦ αἱ ῥᾶδιγες καὶ τὸ σφυρόν. *præterea dicendum potius esset* αὐῤῥώσθησαν, *non διῤῥώσθησαν. erigebat enim Petrus, non corrigebat. non enim erat distortus, aut pravis fultus male talis, sed claudus.*

l. 24. ὁ δὲ καὶ διάκαπιν κατεπόντιζεν αὐτὸ τὸ πάτημα] *Crates, opinor, aut Diogenes, cuius hæc est apud Lucianum, ἐν βεζοῦ βίῳ, suasio:* τὰ δὲ χρήματα, ἢν ἔχῃς, ἅπαξ πιδύμῳ· εἰς πᾶν διάκαπιν φέρων ἐμέλησεν.

l. 25. ὁ δὲ μηλίδιον πᾶν αὐτῷ χάρμα πᾶσιν αἴτιον] *Democritum, ni fallor, notat. Horatius Epist. lib. epist. 12.*

Miramur si Democriti pecus edit agellos
Cultaq;, dum peregre est animus sine corpore velox?

Quod ab Aristophane sumpsit, cuius est, ὁ νῦς ἀποδημεῖ. Æschines Epist. ad Senatum P. Q. A. Αλλὰ μὴ τῶν φθονούντων θεσπίσαι ἃ δεῖ βουλομένοις, ἵνα αὖ τὸ Θησεῖον πολιτεύσωμεν πολῖται δῆμε, μηδέποτον ὑμεῖν ἡμῖν χάρμα. ἢ κατασκαφῆναι ἢ πάλιν εὐεργετῆσαι. *quorum utrumq; Thebanis accideret ab Alexandro. Ibid.* ὅτω πάντα θεσπίσιον ἐποίουν] *Vides hic φιλοπάλαν esse φιλοδοξίαν. apud Æschinem legendum* ἢ πάλιν φιλοτιμίαν.

Pag. 478. 27. ᾗ διάνεμον τοῖς ἀκούουσι μὴ τοιοῦτος ἀλλὰ σκεδαίους] *Sine controversia legendum* ἀλλὰ σκεδαίους. ἐλεύθερος, liber, ἀλλὰ σκεδάσιος liberalis. *ut* κεδαιὸς, κεδάσιος: purus, mundus: *illud ad animum, hoc ad corpus refertur.*

l. 33. κεδάσθω ὁ Σινωπεὺς ἀκούων] *Diogenes. lin.* 37. ζῶν ἀσυλῶς, ᾗ δημοσίᾳ ἀσκουμένων] *Luc.* ἐν βίων θεσπ. ἴδωκα ᾗ τὰ πολυαγοραιότατα τῶν χαλκουργῶν ἐν ὄψει πολίων ἅμα· αὐ ἰδίᾳ πεπίπονον αὖ πε, δεῖ-

ῥῶν

ῥῦν πίνειν, ἢ ἧττ' ἀφεστήκων αὐτῆ τὰ χαλεπώτατα. *Hæc Diogenes. Præcipit autem aliis διλυσίη, quod facit ipse: quo magis superiorem locum de Drogene intelligendum arbitror.*

l. 43. *Sine ulla dubitatione ponendum,* διαβρήγνυσι τοῖς ὀδοῦσι. *Serpens enim non habet ungues, si nec manus, nec pedes.*

Pag. 479. 24. *Legendum,* ἔπειτα μανευσάμενον, ὃ δὴν διελθόντα μέγα οἴκτου ἀεὶ αὐτῆ, ἢ λαιψηρὸν τῇ παιδὶ, *scilicet Rebeccæ, vt fit, ad perducendum.*

l. 40. ἀλλὰ νῦν πάντα βασίζομεν] Mergunt omnia, καταδύω. *Pindarus Pyth.* 2. ἀδαήτοισι εἰμι, φιλῶ δ' ὅτι. Ego sum immersabilis, vt suber. *Plutarchus in Theseo, Sybylla, inquit, hoc carmen cecinit de civitate Athenensium,*

Ἄκρος βασίζων δώμασι δι τοι ὁ ξένος δέξει:

quod de Roma verius diceretur. dicitur hoc verbum etiam de maduris, hoc est, ebriis.

Pag. 480. 14. *Cum* κἂν *sit etiamsi, vel si, ponendum est* συμβαίνῃ, *sub.* αὐ *cum optat. non est si, sed modum facit potentialem, quem primus Lascaris prodidit.*

l. 19. *Non dubito veram lectionem esse, vtrâ, extrâ negatione,* κἂν οὐ πολλαὶ καταπίπτωσιν ἐπ' αὐτὸν ἀπὸ ξύλου τῷ. *probat hoc ver. proximus.* ἀλλ' οὐχ ἡ ἀρετὴ, ἀπὸ ἀδόλου μόνον ἢ σοφιστοῦ.

l. 26. πάντα γὰρ ὁ Λάβδακος κακός] *Euripides:* ἄκλαυτ' ὁ πλοῦτος ἢ φιλόψυχος κακόν.

l. 30. ὅτου τοιοῦτον ἐπιτηδεύματος ὁ πλοῦτος] *Strabo lib.* 9. διήρθρωται δ' ὁ ἐν πλοῦτος, διαφιλαπτὸς ὢν, καὶ ἱερὸς ἅμα γάρ τοι πανήγυρίν τινα τῶν ἐν Δελφοῖς ἱερὴν, ποιεῖ *Philomelis scilicet & Phocensium compilationem, unde constatum est bellum sacrum annos decem gestum. Et cum Ecclesia peperisset divitias, matrem filia exedit, vsque adeo nihil tam sanctum est aut munitum, quod non scelus violet, auaritia expugnet.*

l. 36. *Legendum,* ἀλλ' οὐ τοῦτο ἐκεῖ.

Pag. 481. 11. ὅταν τις ἴδῃ τοιοῦτον, καὶ ἐχθρὸν ἴδῃ, κἂν πολέμιον, μᾶλλον φιλανθρώπου διαθῇ] *Vt Vlysses interiunxit Aiacis apud Sophoclem in Lorario commiseratus ad hunc modum, quis fuit illis inimicissimus.*

Καὶ νῦν γε Ταύκερν τ' ἀπὸ τοῦδ' ἀγγέλλομαι,
ὅ, ἐπαγγέλλομαι
ὅσον τὸν' ἐχθρὸς ὢν, τόσον δ' οὐ φίλος.
καὶ τὸν Σαλαμῖνα τόν δι Ζωπυρίου θέλω,
καὶ ξυμπονοῦν, καὶ μᾶλλον ἐλλόγιμον, ἢ σὸν
χρὴ τοῖς ἀείσοις αὐθημέρου πονεῖν βροτούς.

Hoc natura fert, humanitas postulat.

Hom. 36.

Pag. 482. 11. ἀλλ' ἐκεῖ γίνεται καὶ ἀφελεῖν, ὅταν ἀδύνατα] *Vnde hoc acceperit, scimus. est quadam forma dicendi, quam Hermogenes appellat* ἀφέλειαν. *ὧν ἡ μὲν δεῖ τῆς ἀφελείας sunt hæc, ἅδιον δ' ἂν λέγοιτο ἀφελεῖν ἴσως, αἱ δὲ ἁπλᾶσαι ὧδαί, καὶ ἐπὶ πάντων, ἵνα μὴ ἀζηλοτύπως λέγω τι: vt de rebus quibusdam differere ac dicere, cum nihil necesse est, nemine interrogante, cuiusmodi plerique sunt Anacreontis, & Theocriti in Bucolicis, vt illud,*

Καμάτᾳ πόνῳ τῷδ' Ἀμβίλλᾳδε. τὰ δί μοι αἶγες
βόσκονται κατ' ὄρος. καὶ Τίτυρ' αὐτὰς ἐλαύνει.

& paulo post, Λέγω ἢ ἐνοίας, αἳ ἢ παίδων ἥδιστον ἐν ὕπνῳ ὡς ἔλεγον, ἢ αὐδῶν ἐγγὺς ἠκούσαν φρενῶν γε ἕνεκα τῶ ὑπνώ, καὶ γαμικῶν ὠσπόρων, καὶ χωρῶν ἀγρείκων, καὶ ὡς ἀληθῶς εἰπεῖν, ἀφελῶν τι ἢ ἀγκύων αὐδρώπων. *Nonne hæc proxima sunt Paulis verbis: μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσὶν, ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε? Exempla sunt apud Xenophontem plurima, vt primo παιδ. Cyrus puer, ὡς καλὸς μοι ὁ πάππος, ὦ μῆτερ; Item illud cinædicum, ἀλλ' ὦ πορνεῖ γε φαιδυδοι, ἢ δεῖ πορνῶν ἐπαιεῖν ἐχώρουν. hæc Cyrus de Assyriis. facile enim pueri de quoq;, quod sentiunt loquuntur.*

l. 13. φεύγουσι μὴ κακηγορίαν ὑπ' αὐ εἴη φεύγοντι] *Plato Menexeno,* φεύγουσι γοιζοωῦσι δικαιούντες, πυργοῦσι μᾶλλον, ἢ σοφίᾳ. Prudentia, remotâ iustitiâ, calliditas appellanda est. *Cic.* 1. *Offic.*

l. 17. *Leg.* ἄμεινον εἰ ὄψεις, *vt in Euang.*

Pag. 483. 2. *Melius est,* ἐπιτήδειον φαίνεται, *propter* ἐπιτηδειοφιλῶ, φασῶται: exstat, *vel* exilstit: *vel* ἐπιτήδειον ἀνακύπτει.

Pag. 484. 23. τοῦτο ἢ αὐτῷ τὸ διάφημα ζώνησε] *Præcepta artis Hermogenes* διαφήματα *appellat: quorum hoc vnum est præcipuum, quo multū vtitur Demosthenes, vt Vlpianus docet,* ὅτι ἐν τοῖς ἄλλοις ἢ λόγον ἐπείσους, τότε τὸ σφόδρα δεῖ ἐκεῖν ἐπιχειρεῖν, *vt Noster ait. Non enim quidvis quolibet loco positum, eandem vim habet: nec dispositio, quā οἰκονομίαν vocant, minimū est in officijs Oratoris. velut in ea* περὶ τῆς δεξιοφιλοτίμιας, *cum hoc sibi obiectum iri videret,* Si tibi prima legatio displicebat, cur iterum ad Philippum cum isdem legatis ire voluisti? *hanc* αὐτόθεσιν *in locum idoneum differt, & tum ponit, cum solutio facilis est* ἢ ἐνδοξότατος. *nam vbi dixisset, se pro sua liberalitate captiuos à Philippo ciues redemisse, & in prima legatione illis pecuniam pollicitus esset, simulatq; tractâsset illum de captiuis locum, continuò subiungis illam obiectionem, & dilui.* Ego verò, inquit, εἰ μὲ δια' τὸ τοῦτ' βίλεσθαι σῶσαι, ἐξώλης ἀπολοίμην, ἢ σεσῶκα. εἰ ἢ προσλαβεῖν γ' ἂν ἀργύριον παῦν πολὺ μᾶ τοῦτ' ἐποίησα. *Hæc est illa, quam Hermogenes vocat* μέθοδον ἀνθύπτης, *& totus hic Noster locus est ex Hermogenis τεχνολογίᾳ. Sed hic quæstio quædam subdifficilis exsistit: si tanto Paulus vsus est artificio ἢ ἀνθύπτῃ, quantū vult Chrysostomus, cur dicit* ἢκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις ? *respondeo, τὸ πειθὸν esse non tā docendi, quā delectandi causā comparatū. Quod euidenter ostendit illud Themistij,* ἢ ἐν μορφῇ ἀδεκατεύτου τινὸς ὑποπεσόντας μητραρουῦσι εἰς χλιδῶσαν ἢ γύναιον πειθοῦς, *cultum non virilem significans, sed effœminatum, qualis est in oratione ἡ κομψότερα, quam non nouit Apostolus. Et Isocrates quidem suauitatem habuit, vim Demosthenes: vis autem vel maximè cernitur ἐν τῇ εἰς τύραννον ἀκριτόμυθι ἢ λόγῳ, quod hic dicitur, quo nihil Paulo frequentius, nihil usitatius Demostheni. & nescio quomodo Chrysostomus insigniora Demosthenis*

Paulo

Paulo vindicat, qui se fatetur ἰδιώτην fuisse, in dicendo duntaxat, non etiam scribendo. αἱ δὲ καὶ ἐπιστολαὶ βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί, ὁ ὅ λόγος ἐξουθενημένος. 2. Cor. 10.

Pag. 484. l. 40. καὶ εἶπε] Puto καὶ delendum. Vide Boisium.

Pag. 485. l. 42. καὶ γὰρ ὁ προφήτης, ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, οὐκ ἀπὸ τοῦ μέλλοντος ἀποφαίνεσθαι, ἀλλὰ τῷ Θεοῦ] Recte. Propheta enim, non ut vulgò existimatur, à prædictione futurorum dicitur, sed quod Dei interpres est, & vice Dei fungitur, ut proconsul, propræt. πρὸ valet ὑπὲρ: ut πρόμαχος est ὑπέρμαχος, προστάτης, ὑπερασπιστής. Virgilius:

Quæ Phœbo Pater omnipotens, mihi Phœbus Apollo.

Nam ut Helenus Phœbi, sic ipse Phœbus Ionis interpres est. sic Pythia προφήτης & προφῆτις dicitur. Pindarus citante Eustathio: μαντεῖον μοῖσα προφατεύουσ' ἔνθ' ἐγώ. Theocritus:

Μουσάων δ' ἁλίστα τίνα τὰ γὲ προφῆτις;

Poeta sunt Musarum prophetæ. Permutantur enim hæ præpos. ut docet Bud. nam καὶ Διονυσιοκωμαστὴς nonnunquam προφήτης.

Pag. 486. l. 35. ὁ γὰρ δεῖν ἀκαταστασίας ὁ Θεὸς, ἀλλ' εἰρήνης] Supra ἀκαταστασία interpretatus est συγχυσιν, παραχώρ. Θορυβον. Plutarchus in Pyrrho. Τῷδε Ἀλεξάνδρῳ δεῖ πραγμάτων ἤδη κατάστασιν ἐχόντων Dem. pro Cresiphonte, αὕτη δεῖ δοῦναι ἐκβύσασθαι πραγμάτων ἀρχὴ, ἡ κατάστασις φοβεῖται, Sedatio prima turbarum. Idem ad Leptinem, ὑποδεῖ γὰρ ἡ πόλις ἐν ἠρεμίᾳ καὶ τὰ πράγματα ταῦτα κατίσχει, postquam civitas in unum convenit ex civili dissensione, & sedati sunt illi tumultus. apud eundem est κῦμα ἀκατάστατον. Iacobi cap. 2. ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατάστατος ἐν πάσαις ὁδοῖς αὐτοῦ.

Pag. 489. 5. Vide an non potius legendum, κἂν παίσῃς ἐπιχαΐνειν. ἐπιχαΐνειν, vt ὀνειδονεῖν, ἐπιθριαμβεῖν. ὀνηριοδεῖν Tragicum. Vide Boisium.

Hom. 37.

l. 40. ὅπως αὖθις ἀποβλήσεται τὰ τίμια] Æschinis verbum hoc ἐν τῇ περὶ τῆς παραπρεσβείας. οὐκεῖ γὰρ λόγων ἀφορῶ ὡς ἔχειν ἐπαγγέλλεται, ἀλλὰ δεῖ πρῶτον ἀκοῦσαι τῶν ἀμφὶ Ἀμφίπολιν, ἢ τῆς ἀρχῆς τῆς πολέμου τοιαύτης ἐρεῖν ἔφη, ὥστε ἀποβάλλειν τὴν Φιλίππου σύμμαχον ἀλοχίνην ἀξιόχρεω. hæc observare non est inutile, vt faltem illos authores magis aimemus.

Pag. 492. l. 12. τί γὰρ θέλον, εἶπέ μοι, τῷ ἐρῶντι, τὸ καταφρονεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἐρωμένων, ἢ τὸ πιμᾶσθαι ὑπὸ τοῦ ἐρῶντος, &c. Thucydides lib. 3. πέφυκε γὰρ ἡ ἄνθρωπος οὐ μόνον ἐν ἀνάγκαις ἀλλὰ καὶ ἐν ἀφορμαῖς ὑβρίζειν, τὸ δὲ σέβεσθαι μᾶλλον ἢ φοβεῖσθαι ἐν ἴσῳ τὴν δύναμιν ἀπέδειξαν.

l. 25. καὶ σκιδητὸς τὸ δὲ σκιρόδιον ζῶον ἐν σκότῳ καταπλείσιος ἔχει, τὸ δὲ φεύγον διώκει] Horatius Serm. lib. 1. Sat. 2.

--Leporem venatur vt alta
In nive sectetur, positum sic tangere nolit.

l. 32. πλείονς ἔχοντα αὐσκωλὰς τῆς αἰθλίας τὰ πονηρὰ ζωῆς] Plures inducias, vel respirationes. Scholiastes Thucyd. αὐσκωλὰ desinit, εἰρωνίαν πόλεμον ὠδίνοντα, pacem bellum parturientem. quæ & ἐκκλησία dicitur.

l. 34. ἐνθύμιον ποιοῦμαι πόλεμον ἐπιφαλῆ καὶ ἐπίμαχα] Horatius eadem Satyrâ:

Audire est operæ pretium procedere rectè
Qui mœchis non vultis, vt omni parte laborent:
Vtq; illis multo corrupta dolore voluptas,
Atq; hæc rara cadat, dura inter sæpe pericula.

l. 40. ὁ δὲ διώκαπα] Sc. ἔχειν τινα ἡδονὴν.

Pag. 493. 6. Legendum, ἀλλ' ἐκεῖνο: deleto καὶ, quod sententiam depravat. Temperans, inquit, si vim aliquam patiatur coercens cupiditatem: at incontinens ille vim patitur, συνεχῶς βιαζόμενος καὶ κινούμενος. ¶ Καὶ, meo iudicio rectè stare potest. H. S.

Hom. 38.

Pag. 494. 23. Leg. χρὴ μικρὸν αὖ αὖπου ὕπνου. &
l. 24. εἰσὶν ἄν.

Pag. 495. 15. ἡ δὲ παρόντα ἐπίσης χρόνον, ἐπὶν, ἐν ᾧ καὶ ἑστήκασι] At verbum est præteriti temporis. at τὸν παρακείμενον Stoici vocant τὸν τέλειον ἐνεστῶτα, perfectum præsens, multò quàm nos rectius, vt docet Caninius Grammaticorum eruditissimus. est enim vere præsenti quàm præterito propius. tempus enim significat finitum & certum: ἀόριστον, infinitum, & incertum. Latini vtrumq; suo præterito perfecto reddunt. At lingua vulgares melius τὸν παρακείμενον, describunt verbo Habeo vel Sum, & participio passiuo, Aoristum, Latino præterito perfecto. πεποίηκα, io ho fatto, i' ay faict, ἐποίησα io feci, ie fis. ἐλήλυθα, io son venuto, ie suis venu. Sic in perfectis passiuis omnibus. Quamobrem Græci subtiliùs præteritum perfectum vocant παρακείμενον, hoc est, iuxta positum: vt γέγραφα, quas expediui literas, mecum adhuc habeo, necdum misi: ἔγραψα, scripsi fortassis ante annum vel biennium. hoc, tempus indefinitum, illud minùs significat quam modo. sic ad Rom. 5. v. 1. δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν τῇ πίστει, εἰς τὴν χάριν ταύτην, ἐν ᾗ ἑστήκαμεν. Rectè vetus Interpres, Per quem habemus accessum in gratiam hanc, in qua nunc stamus. *At Beza,* Per quem adducti sumus in hanc gratiam, per quam stamus: *tolerabilius esset, si vertisset:* Per quem adducti sumus in hanc gratiam: *sed nec illud quidem rectum fuisset. sic 1. ad Cor. 10. ὁ δοκῶν ἑστάναι, βλεπέτω μὴ πέσῃ.* Qui stat, videat ne cadat. *Sic enim contrahunt per Syncopen ἑστηκέναι. & sic Noster v. 18 πῶς τοὺ σαλευομένους ἑστάναι. Hoc Athenæus docet lib. 10. Grammatici nostri non vident, ne Caninius quidem ille, quem modo laudauimus.*

l. 20. ἑπίρους ἰδοκίμει τὸν λόγον λέγων] Methodus vnum est inter illi septem apud Hermogenem, quæ constituunt τὰς ἰδέας περὶ λόγων: quæ sunt hæc, ἔννοια, λέξις, μέθοδος, σχήματα, συνθήκη, ῥυθμὸς, εὐκαιρίαι.

αὐδᾶτωσαν. *haec sæpe vtitur Demosthenes, vt pro Corona.* Non errâstis, cùm libertatem patriæ defendistis, quicunq; euentus fuit, ὑμᾶς γὰρ ἐν Μαραθῶνι πρωτεῖα φέρουσαν τῶν πρόσθεν, καὶ τοὺς ἐν Σαλαμῖνι καὶ Πλαταιαῖς τετελευτηκότας, rectum fuisset addere, nisi vellet ἐβεβιώκεσαν ✝ λόγον, idem enim quod maiores vestri, fecistis. *Sed hoc non monuisset animos audientium: nunc ἐμβιβάζει ✝ λόγον, deierans & obtestans animas eorum, qui Marathone, Salamine, & apud Artemisium pro libertate occubuerunt. quod mirum quantum valuit ad permouendum erigendumq; audientes ad imitationem maiorum.*

l. 22. ἀλλὰ τὸ μέλλον ἐγκωμιάζω] *Quia non dixit, ὅτι οὐδεὶς ἄλλος ἐφρόνησεν, sed,* Confido de vobis, *ὅτι οὐδεὶς ἄλλος φρονήσει, bene sperans de reliquo, & quasi spondens futurum. Et hoc illa est μέθοδος, de qua Chrysostomus, quæ est ἐξαλλαγὴ μετὰ χάριτος τοῦ ὑπὲρ λόγου. nam qui dicit φρονήσουσιν, simpliciter ὅτι ὕπνῳ ἐφρόνησαν. Sic Demosthenes contra Leptinem: τότε μὲν ἡ πόλις ἡμᾶς καὶ γῆς ἐυπόρους καὶ χρημάτων, νυνὶ δ' ἐυπόρους. δεῖ γὰρ ὥσπερ λόγους, καὶ μὴ βλασφημεῖν, αὐτὴ τοῦτο, νυνὶ δ' ὑπάρξει: quod directè verè q, dixisset, ἐυπόρησε dixit, νυνὶ δ' ἐυπορήσει. quod tamen idem valet. nam qui dicit, Tu dives eris, si Deus voluerit, ait te nunc inopem esse. Lacertius in vita Aristotelis, qui cùm valetudine affectâ testamentum faceret, sic exorsus est, ὅτως εἶ δ' ἐυ δὲ ἡ συμβαίνῃ, τάδε διέθετο Ἀριστοτέλης. vt cornix ante interitū Domitiani in Capitolio cecinit, ὅτως πάντα καλῶς: nec defuit qui ostentum sic interpretaretur, inquit Suetonius:*

Nuper Tarpeio quæ sedit culmine cornix,
Est benè non potuit dicere: dixit, erit.

l. 29. *Mihi fide legendum, τοῦτο γὰρ δὴ πιστόν. Plato in Phædro,* ἆρ' οὖν γέ ὅτῳ, ὃ εἰ πῶν ἀναγκάσω σε λέγειν. Σω. Μηδαμῶς τοίνυν ἔστω. Φαι. Οὐκ ἀλλὰ καὶ δὴ λέγω. *imò verò iamiam dicam: ecce iam dico. Aristides in Panathen.* ἀλλ' ἵνα μὴ πολλὰ πειῶσι λέγων, πείθω τὸ καιρῷ χάριν. παρεὶς ἅπερ τὸ μέσον γὰρ δὴ φέρει αὐτὰ τὰ μέρη τῷ λόγῳ προσθήσομεν. *Gregorius in Basilium,* ᾗ δὴ ἡ δύο ἦν ἐξαρχῆς ὑπαρχόντων ἀμφοῖν καὶ πάσης οἰκείας πρὸ ἐκείνου βίᾳ σπουδῆς, τὸν αὐτὸν γὰρ δὴ πρόσωμα. continuò ad eum me conuertam. *sic,* Atq; *particulam, Virgilius posuit pro* Statim *illis versibus, vt rectè censet Gellius lib.* 10. *cap.* 29.

Non aliter quam qui adverso vix flumine lembum
Remigijs subigit, si brachia forte remisit,
Atq; illum in præceps prono rapit alveus amni.

l. 32. φυλαξ' ὅπ σοὶ τὸ καφάλαιον ἡ κληγὴ] *Putaret aliquis legendum,* σοὶ ✝ καθηλῶ: *sed rectum illud, & retinendum.* accepta est plaga circa summâ rei Christianæ. *hoc est enim* τὸ καφάλαιον. *Nam caput Christianismi, resurrectio mortuorū, vt caput cœnæ dicitur præcipuum ferculū. Sic Tacitus dixit,* summæ rei periculum facere. *Idem,* ad maturandum summæ rei discrimen. *Terent.* Ad te summa solùm, Phormio, rerum redit. *nam & Summa res, & Summa* rerum *dicitur. Hoc ita esse, quæ sequuntur, docent.* ὁ γὰρ ἅπ' πυρόντων ὁ ἀγαθὸς, ἀλλ' ὥσπερ ὁλοκλήρου τῶν πάντων.

Pag. 496. 12. ᾗ πῶς τοῖς οἰκείοις ἀλίσκεται πάθεσι] *Pronerbium. Aristophanes Auibus.* τὰ δ' ἐγ ὥσ' ἄλλων, ἀλλὰ τοῖς αὐτῆ πάθεσι· *quod ille ab Æschylo sumpsit, cuius ex Περσικοῖς νυκτῶρ, quæ nunc tragœdia non extat, profert hos versus Scholiastes Aristoph.*

Πανηγύρ' ἀγάλτῳ τεῦχος ✝ αὐτὸν
Εἰπεῖν ἐβύτα μηχανᾶν πεφυκότες,
Τὰ δ' ἐγ ὥσ' ἄλλων, ἀλλὰ τοῖς αὐτῆ πάθεσι
Ἀνακλίβα--

Hæc aquila, quæ Promethei iecur rodebat, quam sagittis Hercules confixit.

l. 14. *Omnino legendum,* εἰ γὰρ τοῦτο ἐκάστῳ, σῶμα ᾗ ὃν ἐλάβε καὶ' ὑμᾶς ὁ χριστὸς, ὡς ὁ ἀνθρώπε ἐβούτο καθ' ὑμᾶς. *Nisi ita legas, Manichæi non τοῖς ἑαυτῶν πάθεσι ἁλίσκονται, quod suprà dixit. Nam si mors Christi secundum Manicheos est, τὸ ἐν ἀνθρώπῳ ῥυὶδευα, corpus autem non verum habuit, quod est alterum dogma eorum, quomodo potuit vel peccare, vel mori? non enim in peccato fuit, & corpus non habuit, sic ἑαυτοῖς ἀνῃρέθη, quod probare conatur.* Vide lin. 12.

l. 21. ἀνθρώπων ἄλλων] Vel legendum ἀνθρωπῶν ἀλ. vel ἀνθρώπων ἅπ ἄλλων, vel ἀνθρώπων ἀλλοτείων.

Pag. 498. 9. ὥσπερ ἐκτρῶ ἐκυρήσαμεν] Sicuti cuiquam abortiuo. *Si vera hæc est lectio, mendosi sunt omnes Græci codices, quos vidi. Et ego sanè probarem, nisi propter duas hasce rationes: primum, non memini Paulum alibi vsum τῷ vel τῳ sine accentu pro τινὲ & τινί: quod frequens est omnibus Græcis scriptoribus. deinde, postponi solent, non anteponi. ἄλλῳ τῳ, ἢ ἄλλῳ τι. Si ita scripsit & potuit Paulus, facile erat mutare in articulum præpositiuum, sed nihil hîc opus articulo. considerandum. Chrys. sic constanter legit.*

l. 19. παὶ αὐ ᾗ βλέποντες] A se videntes, *id est,* ipsi. *quod dicunt etiam* οἰκεῖον. *Legendum haud dubiè,* μικρόν.

l. 24. ἅπ' τοῦτο ᾗ φιλοτιμεῖται θεάτρῳ μόνον. *sic legendum.*

Pag. 499. 12. κἂν θεωρῆσιν τοῖς ἀκούσι τὸ λεγόμενον, *Alhesisset audientibus, tanquam ad scopulum. Dionysius Halicarn. in præfatione ait, nolle se scribere* χρονικὰς ἱστορίας. μισοπονηροὶ γὰρ ὑπάρχουσι καὶ τοῖς θεωρήμασι τοῖς ἀκούσι. *quæ nullam habeant varietatem, sed sint vniuersi modi, fastidio sibi adhærescunt.*

Pag. 500. 4. *Legendum videtur* τῷ εἰς ὕδωρ ἀποβλέψαι.

l. 32. *Omnino ponendum,* ᾗ πῶς τοῦτο πίστευσον, *quod docent sequentia.* ἀλλὰ ᾗ τὸ σῶμα λάβωμεν πνεῦματος; *nam* πιστευθὲν σῶμα ᾗ λελυσειμένον, *ferè sunt idem.*

l. 34. πολλοὶ γὰρ ᾗ πνεῦμα ᾗ λάβας] *Epigramma,*

Δῶρον Ἐπίκτητος ῥυμίλῳ ᾗ σῶμα πρὸς,
ᾗ πνεῦμα ἱρὸν, ᾗ φίλον ἀθανάτοις.

Pag. 502. 6. *Legendum,* ἐκείνοις ἰωάγγελίσθω ἐνδιατρίβειν λόγοις.

Hom. 39.

l. 30. *Ponendum*, ἀδὲν διαφέρεται. *Per me licet.* Æschines, ὑπὲρ τῶν συλλόγων διαφερόμενος. διαφέρω, differo, διαφέρομαι. discordo. *ab utrisq; dissentio*, διαφορὰ, differentia, discordia.

Pag. 504. 4 *Legendum*, τὸ παῦ ἀπολωλεκέναι. *aoristus hic non conuenit.*

Pag. 505. 2. *Ex Paulo legendum videtur*, παύτες γὰρ φανερωθήσονται 2. *Cor.* 5. *nisi peccata & beneficia intelligit, quæ manifestandafunt in iudicio.*

l. 9. Ἵνα μὴ εἰς τὸ μεῖζον νομίζωσι τὰ ἡμέτερα κατακλύειν πάντα] *Verbum neutrum, vt* κατακρύειν, finire vitam: *à quo* κατάλυσις diuersorium. ἀναλύειν, domum redire. *vnde* ἡ ἀνάλυσις, *quæ reuocat res ad principia & causas, vnde exierunt.* κατολύειν *proprie de curribus dicitur, inquit Scholiastes Thucyd. quòd tum soluunt equos:* κατάγειν *de nauibus.*

Pag. 508. 8. *Lege*, λέγω γὰρ π.

Pag. 509. 2. *Legendum*, ὃ γὰρ ἔστιν ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν ἀνάλυσις, ἀλλὰ δηλονότι. εἰ γὰρ μὴ ὦ. *Vide Textum, qui sic:* δηλονότι ἐκτὸς τοῦ σώματος.

Pag. 510. 2. ὀπτημένων τὰ σώματα] ὀπτέμεθα depasci, *de igni, pecore, gangræna.*

l. 34. ἀλλ' ὕστερον δόξαν τῷ φιλανθρώπῳ Θεῷ] Cùm visum est Deo: *participium absolutè positum. Plato Protagoræ:* δόξαν γὰρ ἡμῖν ταῦτα, ὑποδύεσθαι. *Xenophon* 4. τῶν ἀναβάσεων. δόξαν γὰρ ταῦτα, ἐκήρυξαν ὅτῳ ποιήσει. *Virumq; sic dictum, quo modo neutrum plurale verbo singulari iungunt.*

l. 37. *Pone* Ζακλύτων. τὸ ὀπτικὸν *verbo non iungitur.*

Pag. 511. 19. *Hæc duo verba inducenda sunt, tosoutu ὑ τιμὴ, quæ videntur Glossema falsum, & sic legendum, εἰ γὰ μὴ ὄδξε τῶ ἀρχῶ, μὴ θαυμάσῃς, repetendum ex superiore ver. 18. καὶ κοινοῦ, διεκόσθετο γὰρ ἀδυμία. Probant quæ sequuntur. Quod cum imperitus non vidit, hic inferuit τοσούτου ἡ τιμὴ, ex margine, quod erat glossema illorum verborum* τοσούτου ὦδ.

l. 27. τραπίντος αὐτῷ τοῦ κρατοῦ] *Vinum acidum est* οἴνος ἐκβεβηκώς. *multi igitur citiùs vinum vendunt, ne forte* acescat. *quid si legas*, σπεύδοντες? *hoc melius fumento conuenit: sed non nimis audendum. Vide l.* 30. *&* 34. ἀξίνλιν ἢ χρύσιον, *quem etiam vocant* ἐκξύσιον.

Pag. 513. 16. ὁ ἢ φρὴν διαβ. *Molius est, quàm* ὁ ἢ φρὴν ἢ. *nam &* φρὴν *regit infinit. vt* ὦσι.

Hom. 40.

l. 35. ἐξ ἑνὸς αὐτοῦ σκήνους, *vt respondeat alteri membro,* ἐξ ὧν ὁ Θεὸς σκήνους.

Pag. 514. 1. *Legendum videtur*, τοσοῦτον ἰσχύειν ἐν τοῖς τῆς ῥᾳδιότητος ψυχρὸς ὁ δ.

l. 24. καὶ δὴ τῆ πίστει ταύτῃ βαπτιζόμεθα] Præpositio *finem vel conditionem significat.* Baptizandi, *inquit Chrysostomus*, ad extremum interrogabantur, si crederent resurrectionem mortuorum: deinde tingebantur. *Baptizari igitur* ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, *est*, ὅτι τῇ τῶν νεκρῶν ἀναστάσει, *vel* ὅτι τῇ τῆς τῶν νεκρῶν ἀναστάσεως ὁμολογίᾳ *baptizari.* τὸ δὴ γὰρ, *valet* ὑπὲρ. *Dionysius Hal. l.* 2. *de Roma-*

lo, δὴ κοινωνίᾳ. πυρὸς καὶ ὕδατος ἀγχιτῶν πολὺ γάμος, *despondens nuptias.* δὴ κοινωνίᾳ. πυρὸς καὶ ὕδατος *valet* ὑπὲρ τὴ κοινωνεῖν, *vel* ἐφ' ᾧ κοινωνεῖν πυρὸς καὶ ὕδατος : *vt* βαπτίζεσθαι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν *nihil aliud est, quam* ὅτι τὰ τῶν νεκρῶν ἀναστάσιν, *vel* ὅτι τῇ πίστει ταύτῃ βαπτίζεσθαι. *Isocrates* Τεγεατικῷ. Nihil non fecerit, *dixit se*, ὅσα τοῖς βασιλεῦσι δοκοῦσι χαίρειν Σατύρῳ, ἐφ' ᾧ μὴ ἀπολογήσεται ἡμῶν τὰ γράμματα. arbitrium dictis conditionibus compromissorum Satyro, vt condemnaret eum tantâ pecuniâ, atq; semilli. ἐφ' ᾧ, *est* ὑπὲρ τῷ. *Xenophon Hellen.* 7. πολλῶν ἢ Λακεδαιμονίων λεγόντων, ὡς χρὴ ὅτι τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις ἢ ξυμμαχίαν εἶναι. *Thucyd. lib.* 1. Κορινθίων ἐκήρυσσον ἐς τὸν Ἐπίδαμνον, ὅτι τῇ ὅτῳ καὶ ἐμοὶ τὸν ἐκκλήρουσιν ἐᾶναι. *supple* μάχῃ. *Iulianus*, κατέχειν ὡφῶν ἐπ' ἀπεγθείαις τοῖς θεοῖν ἔξεις. Reducere exules postulabat hac lege, vt omnia, quæ priùs acta erât, integra essent & infecta. *Plautus Aululariâ*,

Sed his legibus, si quam dare vis, ducam,
Quæ cras veniat, perendiè foras feratur.

His legibus quam dare vis, cedo, nuptias adorna. *i.* δὴ τούτοις. *vt suprà Dionysius de nuptijs,* δὴ κοινωνίᾳ. πυρὸς καὶ ὕδατος. *Sed omnium euidentissimè* τὸ δὴ, αὐτὸ τῷ ὑπὲρ ponitur, *cum finalem declarat causam. Plato Apologia*: ὁ γὰρ δὴ τοῦτο κρίνων ὁ δικαστὴς, δὴ τοῦ κατακεχεῖσθαι τὸ δίκαιόν. ἀλλὰ δὴ τοῦ κρίνειν αὐτό. Non in hoc sedet iudex, vt iura condonet, sed vt dijudicet. *Seneca ad Lucilium*, Qui in solem venit, licet non in hoc venerit, colorabitur. *i.* δὴ τούτῳ. *sic Noster lin.* 27. *&* 28. ᾧ γὰρ δὴ τούτῳ βαπτίζῃ, *mortui corporis eredens resurrectionem.* ὅπ ουκ ἀξιοῖ νεκρὸν. *i.* in hoc, *vel* hac lege, cã conditione. *Thucyd. lib.* 4. αὐτοὶ τ' οὐκ ὀπὶ τῷ κακῶς ἐπ' ἐλάσσοσι ἢ ἴσοις ἢ ἧσσον ἐλλιῶν παρελήλυθα. *Hæc Brasidas dux Lacedæmonius. &* mox: μάρτυρες μὲ θεοὶ, ᾧ ἥρωες ἐγχωρίοις πολίσασι, ὡς ἐπ' ἀγαθῷ ἥκον, ὑ πείθω. *Mirum est igitur hunc locum tam diu torsisse tot viros egregios, cum Chrysostomi expositionem ante oculos haberent. Sed nesciebatur nimirum communis vsus harum præpositionum, nec Chrysostomus satis suam sententiam explicat. Nos autem, vt ipsemet, mentem eius indicauimus. Summa est, Baptismum sponsionem esse, vel pignus pro mortuis, resurrecturos. si non resurgunt,* τί ποιήσουσι οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, *quid fiet illis, qui baptizantur in hanc fidem, certamq; spem resurrectionis mortuorum? id enim tum agitur, quod tum futurum est: quod Noster ostendit.*

l. 32. τὸ γὰρ βαπτίζεσθαι καὶ κατελύθαι, ἕτερα ἀναδεῖξαι, τὴν εἰς ᾅδου κατοδέσεως ὅτι σύμβολον, καὶ τῆς ἀπελθεῖν· αὖθις. διὸ καὶ τύφον τὸ βάπτισμα ὁ Παῦλος καλεῖ λέγων, συνταφέντες ἐσμὲν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον. *Vides tesseram esse baptismum resurrectionis.*

Pag. 515. 1. κρὴ δὲ ἀρχεῖα ἀγάγωσι] *Nescio an sit hoc rectius, mallem tamen* θεραπάγωσι. θεράπαινα dicuntur, *qui* promouentur ad honores, *vt nos loquimur. Extat Epigramma lib.* 3. τὴ εὐδολογίας, εἰς ἀρχοντα αὐξέσιον τ' τοιαύτης θεραπαγωγῆς.

Οὐκ ἐδέλησε τύχη σε θεοφιλῆσαι, ἀλλ' ἵνα δείξῃ
ὡς ὅπ κὴ μέχρι σου παύτα πεσεῖν δυνάται.

Non fortuna volens te prouexit, sed vt ad te
Omnia mó straret, quod facere ipsa potest.

Sic dicimus eos procedere, *qui ad altiorem gradum ascendunt. Seneca de tranquillitate animi:* Alit liuorem infelix inertia, & omnes destrui cupiunt, quia se non potuerunt prouehere. Est ex hac deinde auersatione alienorum processus suum, & suorum desperatione obiascens fortunæ animus, & de seculo querens. *Diodorus Siculus,* ἐκ ταπεινῆς τύχης εἰς πολυάνθρωπον φερόμενον. *M. Tullius 3. de finibus:* Vt enim, inquit, nemo dicit in regia regem ipsum quasi productum esse ad dignitatem (id est enim πρηγμένον) sed eos, qui in aliquo sunt honore, quorum ordo proximè accedit, vt secundus sit ad regium principatum: sic in vita non ea quæ primario loco sunt, sed ea, quæ secundum locum obtinent, πρηγμένα id est, producta nominentur. quæ vel ita appellemus *(id enim erit verbum è verbo)* vel promota, velut illa remota: vel, vt dudum diximus, præpolita, vel præcipua, & illa, reiecta. re enim intellectâ, in verborum vsu faciles esse debemus. *Reiecta & remota Zeno dixit* ἀπροηγμένα, *his duobus nominibus omnia externa bona & mala complectens, vt in Epistolis Cic.* Itaq; nullum est ἀπροηγμένον, quod non vereat: *hoc est,* nullum incommodum. *Idem pro domo sua,* Quem tu uon pro illius dignitate produxeras, sed pro tuo scelere subduxeras. *De Catone, quem Clodius in Cyprum per speciem honoris summouerat, & Regis Cypry pecuniæ deportandæ præfecerat. Chrysostomus quoq;, vt Cicero, de Regibus loquitur. Reges autem solent* πρεσάγειν εἰς ἀρχὰς, *non ἄγειν: nisi forte omnes, vt in Platonis Repub. magistratum inuiti capessunt. hoc enim* τὸ ἄγειν *proprie significat, ducere invitum. Quod Donatus docet ad illud in Eunucho Comici,* Abduc, duc, quantum potes. Abducimur, *inquit,* vndè volumus, ducimur quò nolumus. fures enim ducuntur ad supplicium, abducuntur discipuli à magistris. *Euripides in Heraclidis,*

ἄξω γὰ μὴν τοι τὸν ἐνδεᾶ τῶν λαζῶν.

Eurystheus enim Heraclidas ad se duci inserat. & Demophon,

τοὺ δὲ γ' ἐκ ἄξεις ποτέ.

ἄγειν εἰς ἀρχὰς igitur non aliud sonat, quàm ducere ad magistratus, *vt nocentem solemus.*

Pag. 516. 22. *Legendum* δικαιῶ τῇ Θεῷ, ὡς ἡ ὅπαρ λέγω. Vide Boisium.

l. 24. καταστῶσι τ' ἀβ τῶν ἀπιστίαν] Labefactare eorum infidelitatem. *Terent.* Ita me video ab ea astutè labefactarier.

Pag. 517. 38. *Legendū,* ὅτι ἦτον κηδεμὼν *vel* ὅτι τύτου.

Pag 518. 31. οὐ γὰ εἰ μὴ πολλὰς θεοφορίας αὐδραπόδων ἀγέλας αἰσχὺν ἂν νομίζεις] *Athen. lib. 6.* παρεπλησίως γὰ καὶ Νικαγόρα τῷ Λεσβοπέλλος ἑπτὰ μὲν πόλεις οἰκέτας κτησαμένῳ διαζῆσαι ἄβιον ἐδοκοῦσι, τοσούτους γὰ πολίτας ἢ αὐλαρχίαν ζηλῶν ἀφρηνιάζον: *Timæus auctor est.* tot ciuibus necessarium victum abstulit, quia serui non sunt ciues, nec capite censi.

l. 33. ὑπὸ γὰ χρείας ὑπεγκαν τὸ μὴ δέκων ἀπιστεῖσθαι γένος] *Idem eodem libro verum hoc esse confirmat.* εἰδέναι γὰ ὧν τοῖς εἰκαιοῖς διακονεῖν πολυπράγμονες τοῖς φερεβύταις. *Hinc est quod seruos tam Latini quàm Græci pueros* κὴ παῖδας *appellant, quòd olim puerorum & iuuenum hæc erant ministeria. sic etiam Hebræi. Idemq; Timæus ait,* ἐκ ὧν πάντων τοῖς ἕλλησιν ὁ ἀσυμφωνότατος τὸ παλαιὸν διαγενέσθαι. *quod vel ex Homero discere potuit, qui ipsos quoq; Heroas inducit* αὐτόχειρας. *Ibidem est apud Athenæum, Philomeli Phocensis vxorem, qui templum compilauit Delphicum, duas habuisse primarias pedisequas, cum antè Phocenses nec ancillis vterentur, nec famulis.*

Pag. 519. 12. *Fortè,* ὑπολοίπους καθεῖς.

Hom. 41.

Pag. 521. 8. *Pro* ὃ *legendum,* εἰ μὴ λαμπρότερόν ἐστιν αἰσχοδομεῖν.

Ibid. Prorsus legendum, nisi me fallit animus, τῶν πολλῶν φρονούντων μὴ πῶς αὐτῶν ἦ ἐσθέσῃ, εἰ καὶ *potuit enim aliquis excipere, at semen iactum non corrumpitur, neq; prorsus interit, sicuti corpus humanum: sed vniuersi adhuc radices agit interram. Imo verò, inquit Paulus, priùs interit: non enim id nascitur, quod feritur. sed aliud. sed hoc considerandum amplius.* Vide Boisium.

Pag. 522. 25. *Fortè* τῇ δὲ σωμάτων ἐχρίσει τὸ ῥῆμα. *Nam verbum non est nomen.*

l. 32. ὕπνῳ γὰ ἡμέρας παύλοντας, ἢ τὸ παῦ' ἁπόλεπε] *Virg. 2. Georg.*

.. nec longum tempus, & ingens
Exijt ad cœlum ramis felicibus arbos.

Præteritum tempus, *inquit Seruius,* significat actionis celeritatem.

l. 42. νυῦ μὲ γὰ ἀφίπα᾽ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν σου πολλάκις ἐπὶ πολλὰ χρεὼς ἁμαρτιῶν μεγάλα πιεῖν] *Itaq; David non sine causa post tam graue peccatum orat:* Et spiritum sanctum tuum ne auferas à me. *Quod Cimehi quidem interpretatur spiritum Prophetiæ. Sed Sanctus Spiritus non est nisi in sanctis: multi autem impy prophetarunt, vt Balaam Num. 22. & summus Sacerdos Iohan. 11. Nec non Virg. Ecloga 4. de Regno Christi, quod pacifico Salomonis regno figuratum est.*

Te duce, si qua manet sceleris vestigia nostri,
Irrita perpetuâ soluent formidine terra.

Quid enim? nonne hoc illud est, quod Spiritus Sanctus per os Pauli de Christo testatur ad Heb. 2. vt liberaret eos, qui timore mortis per totam vitam obnoxij erant seruituti? Itaq; Augustinus de illo poemate confidenter ait, Spiritus Sanctus per os inimicorum locutus est. *Eusebius autem lib. 1. de præparatione Euang. & Constantinus Magnus in Oratione illa, quæ extat inter Eusebij opera, sic admiratus est, vt ferè totam illam Eclogam Græcis versibus redderet.*

Pag. 523. 2. ἢ ὅπ κυφότερον ἦσαι, ἢ λεπότερον, ἢ ἧ ἢ ὑπ' ἄῤῥᾠ ὀχεῖσθαι] *Non idem sentu quod Origenes in τῷ περὶ ἀρχῶν, qui carnis quidem resurrectionem negauit, corpus autem nescio quod spirituale atq; aerium commentus est, sine compagibus & lineamentis, cuiusmodi corpora Dæmonibus quibusdam affingis Apuleius, teste Aug. de Ciuitate lib. 8. Sed hunc Origenis fanaticum*

errorem

errorem refellit Hieronymus ad Pammachium, & sæpe aliàs abunde.

l. 15. ἵνα μάθῃς ὅτι κ τῆς παρούσης ζωῆς κ τῆς μελλούσης τὰ σύμβολα ἦλθε, κ τὰ εἰκόμενα ὑφέστηκεν] *Hæc mirificè explicant superiorem illum locum,* Quid facient, qui baptizantur pro mortuis, si mortui non resurgunt? *& confirmant ea quæ super eo tractauimus. Est enim Baptismus tessera & pignus resurrectionis.*

l. 21. *Lege* τὰ ψυχικὰ. κ ὁ μὴ χρὴ τὸ

l. 32. ἀρχὴ γὰρ τῆς μαλλίστου σωτηρίας, ἡ διάλυσις] *Nonne inuamerus legendum* φορᾶς; σπορᾶς *sementis est, non messis.*

l. 44. *Lege* σφᾶς σαυτῶ.

Pag. 524. 1. κ τοῦτο τὸ κῦμα συμπεσὸν διασπασθῆναι] *Prouerbium. Plato 5. de Repub.* τοῦτο ἂν τοίνυν ἐν ὕδατος κύματι φαῦλῳ διαφθαρῆναι, ἀλλ' μὴ σπουδαῖόν τι κατακλυσθῆναι. *Cic. ad Quintum fratrem:* Neue te obruì tanquam fluctu, sic magnitudine negotij linas.

Hom. 42.

Pag. 526. 10. φορέσωμεν. *sic habet Complutensis, & tres præterea codices, vt Beza testatur: cæteri* φορέσομεν, *quod verius: vetus,* portemus. *sic Noster Rom. 5.* δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως, εἰρήνην ἔχωμεν πρὸς τὸν Θ. ὃν. *quod non ita probandum.*

Pag. 527. 42. ὁ δικαιῶν ἢ ὕπω κατακρίνοντα] *perinde condemnare. Dem.* περὶ Βοιωτῶν *de nomine, postquam pater inducere hos coactus est in Curiam,* ἐμοῦ παρόντος μαντεύεσθαι. ὕπω τοῦτον εἰσάγει Βοιωτόν. *Hor.* --Leporem venator vt alta
In niue sectetur, positum sic tollere nolit.

Pag. 528. 4. *Desunt quædam sic integranda:* ὅτι γὰρ ἐκ αὐτοῦ πάντα ἐπλήρωσεν ἅπαντα: *sic enim legendum,* Quod non ipsa lex peccatum roborauit, manifestum est, quia Christus eam impleuit vniuersam, & sine peccato fuit. *sic enim ad Iohannem cùm baptizatus est Matth.* 3. ὕπω φρόνιμον δεῖν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην.

l. 7. *Legendum,* κ ἡμᾶς αὖ πάλιν.

l. 19. τί λέγεις; πάλιν κόπτω; ἀλλὰ σφόδρα ὀργὴν, καὶ ὑπὲρ τῶν νεκρῶν] *s.* ὅτι τῷ βαπτισθῆναι ὑπὲρ ἀφανῶν, *vt* οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, *est* ὅτι τῷ ὑπὲρ νεκρῶν αὐτοὺς, *conditionem vel finem significans: Donatus,* Conditio est pactio certam legem in se continens. *Hoc etiam luculenter confirmat ea, quæ suprà in illum locum diximus. illud autem* ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, *sic exponit v.* 22. ἵνα τῶν μελλόντων τὸ χωμὸν ἀναδῶν. *Itaq.* ὑπὲρ τῶν νεκρῶν, *est tam pro morituris, quam mortuis. Athen. lib.* 4. ἐν ᾗ τῇ πόλει κοπίδες ἄγυιαι κ τοῖς παῖσιν ἐκλιμβάνειν ὑπὲρ τῶν παίδων *i.* vt pueri sint superstites, ὅπερ τῇ τῶν παίδων σωτηρίᾳ. κόπις, *cænæ nomen Laconicæ:* παιδιὰ, *festa nutrices.*

Pag. 529. 4. πῶς ἐκ τῶν πολιτῶν ὑφαίνωμεν;] *Puto legendum,* ὑποφαίνωμεν, *vel potius* ἀποφαίνωμεν, *quod proprium & vsitatum est.*

Hom. 43.

l. 30. *Lego* τὸν ὃν ἕνεκεν ἐνταῦθα τῦ ἐδικεῖ τοῦτο

μόνον γυμνάζει τὸ ω. *delendo* ος.

Pag. 531. 9. *Leg.* ἀλλ' ἴσως ἂν εὐοδωθῇ, δείκνυσι ὅτι περὶ τοῦ Θεοῦ ἡ χρηστία] *Recte explicat vim verbis, quod frequens est in Veteri Testamento. vt Psal:* 1. πάντα, ὅσα ἂν ποιῇ, κατευοδωθήσεται. & 44. ἔντεινον, καὶ κατεύοδου. κ βασίλευε, Intende & prosperè procede, & regna. *alij vertit,* ἀρέσκοῦ. profice. *Seruius, sæpe interpretans Virgilium, cùm aliorum sententiam profert, quæ minùs congrua videtur,* Sed hoc non procedit, *inquit. pro quo dicit Eustathius,* τοῦτο δ' οὐκ εὐοδοῦται. *verbum significat per translationem expeditum vitæ cursum sine offensiunculis. proprio loco posuit Dem.* περὶ Κακογλείας, *sed in alia coniugatione de aqua:* κ δὴ τοῦτο εὐπαίτιον πολλάκις εἰς τὸν ὁδὸν, ἢ μᾶλ' αὖ εὐοδῆ, φέρεται κάτω κ' πῶν ὁδὸν ἢ δ' αὖ ἐσεῖ ἢ πι. πλωτικὸν τοῦτ' εἰς χρεῖα ὑποφαίρειν εὐαγκαίον ἦν. *quia viam expeditam inuenit, prona fertur: sicubi autem aliquid obsiterit, in agros effunditur alienos. Hunc Dem. locum posuimus, quia Parallip.* 1. *cap.* 28. *est* εὐοδοῦσθαι *pro* εὐοδοῦσθαι, *quod verbum Heb. declarat. sed* εὐοδοῦσθαι *metaphoricè, prosperum iter facere,* εὐοδοῦσθαι *metaphoricè, prosperum vitæ cursum habere. Itaq., inquit,* vsus est hoc verbo, δείκνυσι ὅτι ἅπερ τῦ Θεῦ ἡ χρηστία. *ac si diceret:* quicquid egenis erogaueritis, totum à Deo proficiscitur, à quo felicitas omnis. Non est enim hominis via eius. quapropter Dauid petit dirigi gressus suos. *vel* ἅπερ τῦ Θεῦ ἡ χρηστία, quod Deus vobis omnia suppeditat, vnde in alios benefici esse possitis, *vt Ædilis ludis scenicis, à quo transfertur hoc verbum, quem Athenæ* Choragum *vocant.*

l. 11. *Legendum indubitanter,* ῥᾳδίαν ποιεῖ τὴν συμβολὴν] ἅπερ τὸ συμβάλλεσθαι, *quod est* εἰσφέρειν, *vnde communiorū symbolæ, quas modo coniectiones vocant. Dem. falsi testimonij contra Stephanum,* τοσοῦτον γὰρ ὄντων τῶν πλήσιον ἅπερ λοιπαίων, ἀφ' ἡμῶν πολὺ βέλτιον ἢ σπ σφᾶς λὺ, τῷ πάντα εἰσίνεγκας, ἢ τίνι συμβάλλεσθαι πᾶν ἢ ἢ τίνα δ' πολίτας; ὑδὲν αὖ εἰπεῖν ἔχοις. *nempe* ἐφανῶν *intelligit, quam noster hic* συμβολὴν, *aliàs* συλλογὴν, *Paulus vocat* λογίαν. *Hanc lectionem probant quæ sequuntur,* τῷ γὰρ κ' μικρὸν συλλέγεσθαι εἰσπόδιστον ἡ λειτουργία κ ἡ διακονία. *Et notandum quod hanc* συμβολὴν *sine* εἰσφορὰν *vocat* λειτουργίαν, *id est* ministerium *vel* munus publicum. *nam* εἰσφορὰ-χρηία, τεσσαρακοντὰ *species sunt* τῆς λειτουργίας *apud Demosth. contra Leptinem de immunitatibus. Paulus alibi vocat* διακονίαν. *vnde qui præficiebantur subsidijs pauperum,* Diaconi.

l. 36. ὡς δυσωπῆσαι, κ αὐτὸν αἰσχῦναι *Legendum.* & ipsum excitare, vt sine pudore non posset legationem illam subterfugere. *Quomodo Plutarchus ait Periclem non sæpe interfuisse rebus publicis agendis, ac tum demum excitatum, cùm magna res aliqua in concione agebatur. quapropter Paralum & Salaminiam vocatum fuisse, quæ naues non nisi ad magna quædam negotia &*

pernecessaria expediri solebant. Ait enim Apostolus, ἐαὰ ᾖ ἄξιον ἵνα τοῦτο πραγμάτευσθαι. δυσκόλων, est verecundiam vrgere, *vt Cyprianus loquitur, vt quod non libenter concedit, negare vereatur: velut qui δυσκόλως τινὸ δάνειον pecuniam inuitus.*

Pag. 532. 32. ὁ γὰρ ὄζι μικρὰ καὶ φαῦλα προέχοντας πορρωτάτω ἀπέλαυνε τὸν πονηρὸν διάβολον ἐκεῖνον] *Nempe Diabolum. Dem. Olynthiaca 3. ἔστι δ' ὑπὲρ ὅλου μέρος καὶ τοιοῦτόν φησιν λαβεῖν μικρὰ καὶ φαῦλα προέσθαι.*

Pag. 533. 15. Rectius est, ὅτι τοῦ πλάτει μόνου.

l. 29. Censeo legendum, ἀλλ' ὅταν αὖ ἐπίλυσιν τοῦ ἀδικήματος προσμένων, vel fortassis, ὅτι παρεσκευάσων.

l. 39. βάλει γὰρ τὰς ἀφορμὰς, ὅταν δεῖ καταβάλλειν, εἶπε] *Artificia sunt ἀφορμαὶ τοῦ βίου, quæ mox enumerat versu proximo, sutor, faber ferrarius, aut quid eiusmodi. Nazianzenus in Apologetico: βλέποντά τι καὶ ὠδυνῶντα δεῖ πάντα πράττειν. ὥσπερ οὐκ ἀρεστὸς τόπος, ἀλλ' ἀφορμὴ βίου πᾶσι τοῖς τοιούτοις τοῦ νομίζοντες, οὐδὲ λειτουργίαν ὑποδυομένου, ἀλλ' ἀρχὴ αἰσχίστου, de sacerdotibus. Xenophon Oeconomico: ὁπόταν ὁρῶμέν τινας δεομένους ἵνα ἔχοντες καὶ φορμὸν, ἀφ' ὧν δυνατοὶ ἐργάζεσθαι αὖξειν τὸν οἶκον. ἀφορμὴ est subsidium, & ratio vitæ tolerandæ, quod* viuendi medium *vulgo dicitur. Apud Dem. pro Phormione, est* pecunia, *quæ datur ad mensam, vel à mensa accipitur: vt quæ pro orphanis apud Trapezitas deponi solet, cuius non solum fœnore interim sustententur, sed etiam adulti sortem integram, vnde possint deinceps negotiari, recipiunt. Cicero pro C. Rabirio Posthumo,* Nec interea locupletare amicos vnquam stios destitit, mittere in negotium, dare partes, re augere, fide sustentare. *hoc erat ἀφορμὰς διδόναι. Prouerbiorum 9. δίδου σοφῷ ἀφορμὴν, καὶ σοφώτερος ἔσται. Hier.* Da sapienti occasionem, & addetur ei sapientia. *ἀφορμὴ, est id, vnde impetus capitur, vt Seneca dicit, quo notationem exprimit. Xenophon 1. παιδ. Παίσαν γ' ἐλαιπάτην τραπὰ ἀρχὴν τρέχειν. πλέον γὰρ τὸ διδόντα ἐν τραπῇ, καὶ ἀπ' ὀλιγίστων ὁρμώμενα. hinc dicimus,* a paruis initijs profectus ad magna peruenit.

Hom. 44.

Pag. 534. 20. Ponendum παρεσκευασμένῳ. Iliados, 9. Achilles.

Ἀλλά τί μοι ἀδίκητα ὑπὲρ πάσσν ἕλκια δυσῇ,
αἰδὼ ἐμεῖο ψυχὴ παρεσκησμένῳ πολεμίζειν.

Eustathius quidem exponit, εἰς κινδύνους ἑαυτὸν παρέβαλεν: periculis se obijcere, *quod vno verbo dicunt, ἡτοιμασμένῳ. At Thucydides lib. 2. ὃ καὶ οἴονται ἴσον τι καὶ δίκαιον βουλεύσασθαι, οἳ ἂν μὴ τοῦ πόλεμος ἐν τῷ ἑαυτῶν παρεσκευάσθαι κινδυνεύσωσιν. Alibi. πολίται ὄντες καὶ πλέον παρεσκευασμένοι,* qui maioris dispendij aleam subibant. *Item,* vxor & liberi pignora sunt, quæ tenet pro nostra fide respub. *Gell. Ex his liquet esse hoc verbum ex illo Virgilij,*

— Tu dic mecum quo pignore certes.
De grege non ausim quicquam deponere tecum.

quod clarius ostendit illud Poetæ, Odyss. 3.

Οἵη τ' ἀνδρῶν ἐστὶν ἀρὴ, τίσ' ἀλόωσι
Ψυχὰς παρθένιοι, χερσὶν ἑλοιδηθῖοι φέρωντες.

Ex comparatione horum poetæ locorum non dubium est, quin τὸ θέσθαι τινὰ, deponere. & παρεσκευασμένα sint idem, quibus si loca addas Thucydidis, luce clarius est, sumptum esse hoc verbum ab ijs, qui pignus aliquod deponunt, aut præmium, de quo certetur. neq; his repugnat, quod Noster ait, ἀεὶ πρὸς κινδύνους ὧν θέσθαι παρεσκευασμένῳ, ad pericula excipienda expositus. Hinc θέσθολος, audax, confidens, temerarius. *Plutarchus in Cæsare: ἦν πολυπράγμων τὰ θέσθολα καὶ μεγάλα πρόφασιν ἔχειν δίκης, ἀλλὰ μὴ βουλόμενον.* pro quibus deponenda est anima & offerenda in discrimen: *vt ipse apud Suetonium quum transiret amnem, ἀναῤῥῖψον κῦβον, iacta est alea, inquit, vt ab aleatoribus hoc verbum videatur esse transtatum. sic Hebræi dicunt perelegantèr, Posui animam meam in manu mea, quia eiusmodi discrimina nulla est via enadendi, nisi per virtutem & audaciam. Tum enim res manu gerenda est, & omnis in manu spes salutis, quum nullius iam consilio locus relinquitur. Polybius, ἦν γὰ θέσθαι καὶ κινδύνου ἔργον ἐφίεντα μὲ πολλοὶ, πολεμίων δ' ὀλίγοι φαίνην. His adde quod Eustathius ait, esse ab hoc verbo nomen idioticum θέσθαλμος, quo non potest aliud declarari, quàm præmium illud, quod ponitur, certaminis.*

Pag. 535. 38. καὶ πῶς ἀπαρχὴν αὐτὸν οὐχὶ τῆς Κορίνθου μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅλης τῆς Ἑλλάδος φασὶν] *At Paulus dixerat, ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας. an igitur Achaia comprehendit totam Græciam? at ego Peloponnesum modo sic appellatam noui, postquam omnes illius peninsulæ ciuitatis consensissent εἰς τὸ τοῦ Ἀχαιῶν συμπολιτεύειν, cuius auctor & princeps constituendæ fuit Aratus Sicyonius, vt Polybius docet lib. 2. Et Dionysius Hal. disertissimè scribit lib. 1. ὥσπερ τῆς Ἑλλάδος ἄλλη τε πολλαχῆ, καὶ δὴ καὶ κληθῆναι Πελοπόννησον ἐγλύπτο. ὑπὸ γὲ ἐπὶ τοῦ ὀνομάσαντος ἐκ αὐτῆ ἐθνῶν τῶ Ἀχαϊκῶ, καὶ ὃ σύμπασα χερρόνησος, ἐν ᾗ τὸ Ἀργολικὸν, καὶ τὸ Ἰωνικὸν, καὶ ἄλλα συχνὰ ἔθνη ἔνεσιν, Ἀχαΐα ὠνομάσθη. Corinthus autem in Isthmo sita, tum caput erat illius συστήματος Ἀχαϊκῦ. Quid igitur? Chrysostomus nescivit historiam tam celebrem, & rem omnibus notissimam? non est verisimile. Sed Suidas hîc nos adimat, & nodum hunc soluit. sic enim ille: Ἀχαΐα, ὁ ἴλλας. L. Mummius enim consul aduersus Corinthios missus, Metello victoriam è manibus eripuit. Quum superuenisset autem afflictis Achæis, apud Isthmum eos debellauit, Corinthumq; eodem impetu cepit. Tum Romani in gentem domitam, quæ Græcia prefuisset, mutato regionis nomine, venerint. Sed hæc etate Pauli longè sunt antiquiora. Cur igitur Achaiam Græciam nominauit? Nam Polybius & Dionysius ante excidium Corinthi fuerunt, quæ restituta est à Iulio Cæsare. Hic nos rursus Pausanias in Achaicis extricabit, cuius hæc verba sunt: ἡγεμὼν ἔπ ᾗ μὲ ἀπὸ Ἀσσύλλεω. κλῆν δ' ἔχ ἑλλάδι, ἀλλ' Ἀχαΐας ἡγεμόνα οἱ Ῥωμαῖοι, ὅτι ἐχειρώσαντο ἅπασιν ἐν Ἀχαιῶν τότε τῶ ἐλληνικῶ ἰσχυσάντων. Hæc nonnihil*

à Suida discrepant : sed in ipsa re non multum est discrepantiæ. Græcia omnis una erat prouincia. appellabant autem quem mittebant, non Græcie, sed Achaiæ proconsulem, quia per Achæos, qui tum Græcorum principatum tenebant, Græcos subegerant. Est igitur nominis solùm diuersitas. Paulus autem vel Romana consuetudine locutus est, si totam hoc nomine Græciam comprehendit, vel si solam, quod magis credo, Peloponnesum significat, Græcie morem est & omnium gentium appellationem sequutus. Sic enim tum omnes Peloponnesum appellabant. At noster Chrysostomus de his quidem, vt cuiq; erant, minimè laborabat. id autem in honorem Stephanæ dixit, quod amplissimum esset.

Pag. 536. 4. ὅπ ϗ ϗ ὕφρυϊς ἐκόμων ἀγαθοῖς] *Aristophanes in Pluto:*

Μέγας ϗ βασιλεὺς ὢχὶ διὰ τῦτον κομᾷ·

Scholiastes, τυτέστι, σημαίνει τῦτο τῇ ἀλεοισίᾳ τῆς ἀρχῆς. ὧπ ϗ μάλα φρενύων δὴ τῷ κόμῳ.

l. 5. ὃ γὰ ἐπὶ, διακονοῦσιν, ἀλλ' ἐπέταξαν ἑαυτοὺ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις, τῦτον τὸν βίον εἵλοντο διὰ παντὸς, παύσω μᾶλλον τῦτο μᾶλλον] *Recte explicat. Simile quiddam est apud Demosthenem pro Corona, ὑπομνῶδα γὰ τῆς πολιτείας ἐπέζε ἐμαυτὸν ἐγὼ, δεῖ τῷ λέγειν, ϗ γεγράφειν, ϗ πρεσβεύειν ἀεὶ τὰ συμφέροντα τῇ πόλει. Persius, Sat. 3.*

--Quem te Deus esse
Iussit, & humana qua parte locatus es in re.

Πᾶ ϗδ' ἀνθρώπων ἐπέταξε μάτων ἐπάχθις.

l. 19. ἵπ τὸ ὑμᾶδ ἐφρημα αὐτοῦ ἀβασκήρωσαν] *Multùm vtitur hoc nomine Paulus, verbo Æschines, Epist. 2. ὅτε ϗ ὠγα ϗ ἐπίσκεπα ἐκείνοις ϗδ' ἐφοσκίνων ἐμῖν, ὅτι ἀδοιτο, ἐφοπόνει σοι, ϗ μὴ δυνὸς ὑπερήνων ἐκαγάλλω αὐτοῖς,* Mandaui meorum quibusdam necessariorum, si quid vellent, adire te, & nihil eis defuturum confirmaui : *id est, ut δυνὸς ἀπυχήσω.*

Pag. 537. 4. *Proculdubiò legendum, δέκιστα μᾶ πολλῆς σπουδῆς τῶ ὁσιωλίω Ϛωτηλειδῆσαι, non Ϛωτηδεῆσαι. de fine enim epistolæ, non de compositione agitur (hoc enim oratorium verbum est) de qua Paulus non erat solicitus. nunquam enim diceret se composuisse epistolam.*

l. 43. *Legendum, ἀλλ' ἔλεγξον αὐτὸν μετεξὺ σῦ ϗ αὐτὸ μόνε. verbum supplenimus ex Matth. 18.*

Pag. 538. 6. ἐκῃ φιλᾶ, ϗ μὴ μισᾶ ἐκῆ] *Hoc est,* Amicitias compara quas potueris : inimicitias sine causâ noli suscipere. *cui non dissimile est illud Æschinis consilium in fine epistolæ, quam dedit ad Philocratem, cum pœnituisset eum lacessisse Demosthenem. ευτύχει, ϗ μὰ θεόσκρυε μήτε τῶν πλέον σοῦ, μήτε τῶν ἐλαττον δυναμένων, i.* nemini omnino. Collige, quam poteris, beneuolentiam : caue cuiusquam offensionem incurras.

l. 19. ὃ τοίνυν ἔχει νῦν ὁ ἀνδρεῖος· μᾶλλον ϗδ ϗ ἐσότητι] *Consentit Philosophus Ethic. 7. πῶς ϗ λύσει ἡ ἄρνοια, ϗ πάλιν γίνεται ὁπσίων ὁ ἀκρατὴς, ὁ αὐτὸς λόϒ ϗ ἐκεῖ οἰνωμένε ἐ κατὰ μέρος καὶ ὐκ ἀληϑῆ τῦτο τῷ πάϑει, ὃν δεῖ ὑπὸ ϗδὲ ἐκ φιλοσόφων ἀκύειν.*

l. 21. ὅπ παρακεκλημένον ἐδὲν ὐκ αἰσχυνε] *Hæc duo verba non cohærent, legendum, αἰδέσεται, vel αἰσχύνεται.*

l. 32. ὑκ αὐτῷ] Melius puto, ὑκ ἔϛιν αὐτῷ. Sic enim pagina sequente ϗ τὸ ὑκὸν αὐτῷ &c. vbi præ textus, qui hîc habentur, eisdem verbis enumerat.

l. 37. ϗ γὰ πολλάκις ὀπτηχθέντες λῦσαι πολλοί] *Proverbium. Theocritus : Τρῶες πειράϑησι βίλον Ἀχαιοί. sic enim legendum, non ἴλιον Idyl. 15.*

Pag. 539. 2. πῶς ὐ φέλκε ἄξιον ὃ πεπόϑειν ἑαυτῷ σάρκα ὁρᾶν ϗ ἀκροᾶν] *Quid hoc sit, Catullus docet,*

Quis hæc potest videre? quis potest pati?

l. 8. ϗ ὥσπερ ὕδατι ϑερμῷ ἀνεκιρνῶν τῶν ὑπνώντων] *Hoc à Pindaro sumptum. Nem. 4.*

ὁ ϑερμὸν ὕδωρ πίνων
γε μάλϑακα τεύχει
γῦῖα, πίνων εὐλογίαν
φόρμιγγι ξωιάρϒ.

Nec absimile est quod dicit Plato, πολίμῳ ὕδατι πλημμελῶς κλύζειν ἀκοάς : quod est ἀλληλοκακίας, laudibus vituperationes diluere.

Pag. 540. 7. *Lege, ϗ ὁ σφόδρα σοι τῦτο μέλει] τῦτο non est ἐλλιπτικὸν. verbum enim ix persone est.*

l. 16. ἀμώϛρϒ ϕνοφῶν] *Virg.*

---Lauit improba teter
Ora cruor, -- *De Leone,*

Hom. ὁ δ' ὑγιὴς πάντα λαφύσσει.

l. 31. *Mihi videtur Legendum, ὐκ ἐπείφῳ τῷ ἀκύοντι ἅπω κατηρτυμένων. Nam ὁ κακὸς ἀκύων, & ὁ κατηρτυμένος sunt idem.*

l. 37. πολὺ δυσθέλε ἀνεθέλωμεν ϕῆμα] *Pro quo Paulus ad Ephesios cap. 4. v. 29. πᾶν ὅπ σαπρὸν λόγον. sequitur enim, ἀλλ' εἴ τι ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομὴν. apud Paulum est πρὸς οἰκοδομὴν τῆς χρείας. σαπρὸς autem λόγος, translatum est à salsis & putidis piscibus, qui redolent.*

Pag. 541. 2. ὅπ ἑαυτὸν, teipsum, *nam sequitur,* ὡραιλεῖ. *est enim omnium personarum, sed κατηχητικῶς, vt docet Scholiastes Apollonij.*

NOTÆ

NOTÆ ANDREÆ DOVNÆI

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN SECVNDAM AD Corinthios.

IN secunda ad Corinthios Veronensem Editionem, quæ hîc solito incorruptior, castigauimus ex Ms. in Bibliotheca Medicea Lutetiæ. Notæ sunt pleræq; doctissimi Dounæi, præter pauculas, quas alijs characteribus excudi iussimus.

Hom. 1.

PAg. 542. *lin.* 26. *Vel legendum & distinguendum*, πῶς ἐπὶ τῷ λόγῳ δυνάμιν ἔχοντες αὐτῶν, quidam ibi dicendi facultatem habentes: *vel, quod magis probo*, τῷ λ. δ. ἔχοντες, αὐτῶν σφόδρα ἐπήρθησαν: inde, vel, indidem vehementer elati sunt. *Sic sæpe Augustinus loquitur*, Vnde tam multa diximus, *pro eo quod est*, de quibus, vel de quo. &, Illinc verò quis non intelligat, quis non videat? *(de ciuitate 2.) exeo, vel ex illo. aduerbium loci transfertur ad res.* ¶ Puto ex vsu autoris nostri ferri posse eo sensu quem sequitur Dounæus, αὐτῶν. sic enim solet Chrysostomus aduerbijs à loco, & in loco vti promiscuè: ἐνταῦθα, pro ἐπαῦθις sæpissimè, & aliquando fortè contra.

l. 42. Ἀπόλαβε τὸν διδάσκαλον] Rectè doctissimus meus Halesius hîc mendum deprehendit. De quo enim hæc dicerentur? Paulus enim dici nequit ἀπολαβεῖν τὸν διδάσκαλον. de Timotheo dici nequeunt: prohibet enim sententiæ ἀκολουθία, quæ tota de Paulo dicitur. Lege igitur, ἀπόλαβε αὐτὸν ὁ διδάσκων, Paulus scilicet: postquam ipsum magister recepisset reuersum. ἀπολαμβάνειν reuersum recipere, recuperare. Chrysostomus in oratione de debitore decem millium talentorum, ἐπειδὴ πάλιν ἡμᾶς τὸν ἀπόλεθρον ἀνάκλιτον. & alibi: ἐπειδὴ δὲ πάλιν τῆς Θεοῦ χάριτος ἀνθήλιος ἀπολάβωμεν, Orat. 45. Tom. 5. Idem Oratione tertia in Lazarum verissimè verbi huius vsum docet, cum dicat, δύναμαι γάρ τις τὰ ὀφειλόμενα. Quo sensu apud alios autores vsurpatur. Libanius de Demosthene, qui pecunias, aliaque sibi à patre relicta recuperare nequit, ὃ μὲ ἠδυνήθη πάντα ἀπολαβεῖν.

Pag. 542. 8. Ζωὴ τοῖς ἁγίοις πᾶσι, τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ] *Græciam ne intelligit totam, an solitum Peloponnesum Achaiæ nomine? De hoc satis diximus ad primam Epist. cap.* 16. *Et videtur ex eo quod scriptum est Act* 19. *vniuersum significari Græciam, quod illic etiam ex Suida & Pausania Chrysostomi confirmantes sententiam docuimus. Sic enim Lucas*: ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ πνεύματι, πορεύεσθαι τὴν Μακεδονίαν, καὶ Ἀχαΐαν, πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ. *At è Macedonia proficiscens Hierosolyma, non necesse habebat Peloponnesum peragrare. E Cenchreis, qui portus est Corinthiorum, soluendum fuit*

l. 28. τὸν ἅπαντα] Halesius mauult τὸ ἅπαντα, vt respondeat clausulæ superiori, τὸ μὴ σφόδρα λυπεῖσθαι. puto nihil solicitandum.

l. 36. ἐυλόγητος ὁ θεὸς, οἵων με κακῶν ἀπήλλαξας. *Legendum abl. interrogatione. Sophocles, ὦ Νυμφεῖον Αἰδου, οἵου οἵους ὑπέχεις. Virg.*

Hei mihi, qualis erat, quantum mutatus abillo Hectore:

οἵου ἰοῦ, ὅσον ἠλλαγμένος. *Terentius Andriâ*: miseram me, quod verbum audio. *Sophocles Tyranno*: ὦ δύσμορ, ἵν' ἐξῆλθε: O fortuna, quo exiluisti. ἵνα *non est* πῦ, *sed* ἦ. & πῶς & πόσος *sunt interrog.* οἷος & ὅσος *relatiua, vel indefinita, vt Linacer docet.*

l. 40. *Legendum omnino* ἐπαγωγὰ. *Syracides sæpe* ἐπαγωγὰς *vocat pericula, tentationes & calamitates: vt* ἐν καιρῷ τῆς ἐπαγωγῆς. *Hæc enim omnia non temere accidunt, sed pijs inferuntur à Deo, vel propter quædam peccata, vel ad experiundum quid in illis sit animi, quidue virtutis. Eccles.* 23. εἰ διακλινῆς ὑμᾶς, ἢ ἀνχωθήσεται. πανδόκευτα γὰρ ἐπαγωγῶν ὁ οἶκος αὐτῶν. *Noster Hom.* 29. οἱ διωγμοὶ, αἱ ἐπιβουλαὶ, αἱ ὑπόψεις, οἱ πτερυσμοὶ, αἱ ἐπαγωγαί. *Deut.* 32. εἶδε γὰ παρεπιδήμους αὐτοῦ, καὶ ἐκλεγόμενος ἐν ἐπαγωγῇ, καὶ περιεμένους. *præterea non sic copularet* ἀπαγωγὴ τε καὶ ἀπαλλαγὴ, *cum sint synonyma. sed quæ sic copulantur* κατὰ συμπλοκὴν, *diuersa sunt semper. Lege igitur incunctanter* ἐπαγωγὴ *Eodem versu legendum* ἐπὶ καὶ ὁ Δαυὶδ ἔχ. Nam & Dauid non similiter

liter illum vbiq; vocat. *quid intereſt, inquis?* τὸ ἐπισθὴ, *facit* τὸ δλητέριον καλούμενον ᾠδεῖα ἐκ τῶν παραγωγικῶν, & *eſt* ἡ ἐρεικαμβὼν λυτέον ὑπογοιτο, *vt docet Hermogenes* ἐν τῷ περὶ μεθόδου & ἀσυζυγίας, *ponit q; hoc exemplum ex Demoſthene:* ἐπισθὴ γὰρ ἐκκλησία ἢ ὑκ ἔτ' ἦν· ἀλλοιπὸν ὑδημία, διὰ τὸ ἀφηκακαλεῖσθαι. Quoniam nulla erat reliqua concio, quia antè omnes abuſæ ſunt, id eſt conſumptæ. *videſ adhuc pendere ſententiam, & expectari* ἀνύπερον νόημα. τὸ ἐπὶ cum ſubiungitur, *Latinis eſt* Nam, *vt* γὰρ enim. *ſi manet* ἐπισθὴ, *lata culpa eſt. nihil tam mihi viſu cognitum eſt, quàm* ἐπεὶ *ſic poni, non* ἐπισθὴ. περὶ γὰρ τῆς ἐπαγωγῆς *vide pag.* 544. 33. & *pag.* 550. 7. Hæc quidem ingenioſiſſimè, & ex vſu linguæ Atticæ doctiſſimus Dounæus. ſed huic regulæ nego ſubijcere ſe noſtrum χρυσορρήμονα, apud quem ἐπισθὴ ſæpe vſurpatur pro ἐπὶ finali, vt mox. p. 548 16. & 32. & ſæpè aliàs.

Pag. 545. 34. ᾧ καταδέχεται ἐποίησεν]. *i.* μίτοικον, *vt Philoſophus interpretatur Polit.* 3. *cap.* 3. *Eſt autem Homericum nomen.* λέγεται μάλιστα πόλεις, ὁ μετοίκων ἀπὸ πεμπτὸν, ὥσπερ ᾧ Ομηρος ἐποίησεν, ὡσεὶ πὸ ἀπὸ μετανάστου. ἄσπερ μέτοικος γὰρ ξένη ὁ πεμπτὸν μὴ πατρίων. *à verbo* ναίων *poetico, quod eſt* οἰκεῖν. μέτοικος *autem eſt* inquilinus. *ſic enim Latini vocant habitantem in alieno, vt Appianus docet* 2. ἀπὸ ἐμφυλίων. Itaq; *Noſter* κατηχήλησε *ait de Patriarcha,* καὶ ὀδὲ τῆς ἀλλοτρίας ἐλθὼν, ὑδὲ βῆμα ἔβη ποτε.

Pag. 546. 2. ὅπου πατὸς ἰσχυρότερον ἢ κρὶ Θεὸν ἡδονὴ] *Videſ hoc Seneca de vita beata,* Nec magis turpes dedecus ſuum, quam honeſtos egregia delectant. Itaq; præceperunt veteres optimam ſequi vitam, non iucundiſſimam: vt rectæ ac bonæ voluntatis non dux, ſed comes voluptas ſit. *Sed certè legendum* ὅπου *propter illud maximè, quod præceſſit v.* 1. ἀλλ' ἔχ ὁ καλῶς πάντοθεν σκοπογμῶν, ἀλλ' ἀκόντιον ἅπας διακρύεται. *Si legas* ὅπου, ἀκόντιον *eſt* ὅπλον: *ſed* ἀκόντιον *eſt* βέλος, telum: ὅπλον *autem* σκεπαστικὸν *intelligitur, non* ἀμυντικὸν: *quod offendit pag.* 545. *lin.* 44 ᾧ πάρει πωὶν, ᾧ εἴ τις ὅπλα ἔχων σώζοι ὑδὲ τῆς τυχόσης πτώσεται πληγῆς. *Virg. lib.* 10.

Ex acie Lauſum exanimem ſuper arma tulerunt.

Seruius clypeum interpretatur, quem Græci vocant ὅπλον. *Inquit Pſal.* 45. πέξον συντέλει, καὶ συνθλάσει ὅπλον, ᾧ δορυξὸς κατακαύσει ἐν πυρί. *Lat.* Arcum conteret, & confringet arma, & ſcuta confringet igni. *Liuius lib.* 1. *de Tarpeia, quæ Sabinis Capitolium prodidit,* Sunt qui eam ex pacto tradendi quod in ſiniſtris manibus eſſet decreto, arma petiſſe dicant, & fraude viſam agere, ſuâ ipſam peremptam mercede. *Proximè dixerat,* Eò ſcuta illi pro aureis donis congeſta: videbatur enim aureas armillas in brachio læuo, gemmatoſq; annulos popoſciſſe. *Hinc nos nobilium inſignia, quæ geruntur in ſcuta, vocamus* arma. *ſic enim Liuius,* accepti *(in arcem)* obrutam armis necauere. *pone igitur ſidentes,* ᾧ ᾧ ὅπλον πιστὸν ἰσχυρότερον, ἢ κρὶ Θεὸν ἡδονή. ¶ Cauſam nullus video, cur non ὅπλον legi poſſit, vt demus ὅπλον ᾧδὲ σκεπαστικὸν tantum dici. q. d. πιστὸν ὅπλον σκεπαστικὸν ἰσχυρότερον ad repellendos ictus ἢ κρὶ Θεὸν ἡδονή.

l. 9. καμβύλλω] Fort. ἰγκαμβύλλω.

Pag. 547. 9. πρὸ νόμων] Fort. inducenda.

l. 16. ἴσθον ἑαυτῶν] Doctiſſ. Halelio placet magis ἰσθῶς ἑαυτῶν: vel pro φανερόν, ἀδηλονότι, qui ſc. in ſcammate perpetuò verſatur.

l. 30. ἀλλὰ] Si ἀλλὰ vtrobiq; tollatur, & ante ὥστε, & ante καλεύσωσιν, poſt ἐπαθλὰ ponenda ex vſu linguæ particula ἢ. alterutro ſtante non item.

Hom. 2.

Pag. 548. 35. *Proculdubio legendum,* ὑ τὸ ποιεῖν κακῶς, ἀλλὰ τὸ πάσχειν κακῶς. *hæc autem per comparationem accipienda ſunt. Salus noſtra tum magis operatur, cum patimur mala, quàm cum facimus bona. nullum enim malum meritum, quàm patienter ferre afflictiones. nunquam autem dicet ſalutis operationem non eſſe in malefactis: quod nemo dubitat.*

l. 39. *Imperfectum orationem ſic integra,* ὥτε δὲ τοῖς ἡμετέροις διωλοῖς, ὥτε δὲ τοῖς ὑμετέροις. *Hanc lectionem confirmo primùm, quòd* ὥτε *nunquam vnum ponitur, ſed vel alteri, vel* τῷ ᾧ συμπλέκει. *deinde proxima euidenter hoc confirmant.*

Pag. 550. 34. *Fortè,* ὅσα μηδεὶς ἀνθρώπων.

Pag. 551. 1. *apud Paulum eſt* ἐν πλικύτῳ διαστῳ.

l. 7. αὐάσιμον νοκρῶν ἰωκέκμηκε δὲ ᾧδὲ] prouerbialis locutio.

l. 9. *Pro* ἐν πολλῷ πεσοῦπε, *legendum ex Paulo,* ἐν πολλῶν πεσοῦπον.

l. 28. ἰχαείσατο *non poteſt eſſe rectum. Haud dubiè legendum,* ἐγὰ παῦλος Παῦλον Θεὸς ἰχαείσατο: *vel certè ſubaudiendum* Θεὸς. *Act.* 27. *v.* 24. ᾧ ἰδὺ κεχάεισταί σοι ὁ Θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ. *v.* 29. *vel legendum rurſus* ἐν πολλῶν πεσοῦπον, *vt eſt apud Paulum: vel* ἐν πολλῶν πεσοῦπῳ. *ſed illud confirmat auctor ipſe. v.* 34.

Pag. 552. 21. αὐηρὸ κατεμακλέξει] Vide Boiſium.

Pag. 553. 15. *Videtur legendum,* πεῖς τὸν χρῆ πρὸ ἀμυήτων ἰκετεύειν.

l. 30. *Λυσιπόνοις* ✝ Θεὸν] i. vrgere Dei verecundiam, formula orationis eccleſiaſticis, vt opinor, ſcriptoribus peculiaris. Baſilius, οἱ Νινευῖται τῇ μετανοίᾳ ✝ Θεὸν ἐλυσιπόνησε. Noſter hic Homil. εἰς τὸν ὀθλίαν τῆς παραβάσεως, Θεὸν ὑμνοῦντες ἐλυσιπόνησε. & ſæpè aliàs.

l. 36. ὥπε ᾗ ᾧ παῦτά φησι τὰ ὠξωδεν, ἀλλὰ τὰ τῆς διανοίας] *Nam & animi ſunt aures, quia auditus doctrinæ percipiuntur. hic eſt enim diſciplinarum ſenſus, inquit Philoſophus. & Perſius Satyr.* 5.

Cultor enim iuuenum purgatas inſeris aures
Fruge Cleanthea - - &
Stoicus hîc aurem mordaci lotus aceto.

Vnde & Chriſtus, Qui habet aurem.

l. 43. *Apud Iſaiam eſt cap.* 50. ἐδηκέ μοι πρωΐ.

Pag. 554. 3. *Ponendum omni modo* κατηχήση. *ſunt enim*

enim verba Liturgiæ, & cohærent cum illo p. 553. l. 36. ἵνα διανοίξῃ, & cum ἵνα κατακτίσῃ. sic pone l. 9. ἡ βασιλεύσῃ.

l. 20. ταῦτα ἡ ἀμφότερα &c.] Hanc sententiam immediatè subijciendam putat Halesius post ἐυαγγέλιον. l. 18.

Pag. 555. 1. ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶ κατακινύεσθαι] Legendum, inquit Doctiss. Halesius, ἐν τῷ νόμῳ ὧν τῶ κατοικίσθαι. sunt enim hæc pars superioris precationis. probabitq; correctionẽ, qui superiores particulas cũ hac comparârit. verbi gr. ἵνα αὐτοῖς δῴη νοῦν ἔνθεον, σύφρονα λογισμὸν ἡ ἀνδρεῖον πολιτείαν· διὰ παντὸς τὸ αὐτῶ νοεῖν, τὰ αὐτῶ φρονεῖν, τὰ αὐτῶ μιλιτᾶν, ἐν νόμῳ αὐτῶ κατορθοῦσθαι ἡμέρας ἡ νυκτός. & eadem forma paulò post, ἵνα ἐντολῶν αὐτῶ μεμνημένοι, τὰ δικαιώματα αὐτῶ φυλάσσειν.

l. 8. Pro certo legendum συγκαμόλλω, ut referatur ad στρατὸν, non ad ἔκρισον v. eodẽ. pars enim non componitur, sed totum.

l. 21. ἐνσκεύασεν] Quod facilè obsideat.

l. 39. ὑπὸ παντὸς ξύλου φαγῆ] Quamuis sic quoq; legatur Gen. 2. tamen secundum grammaticam scribendum est φάγῃ. secunda enim futura sunt φάγομαι, πίομαι, ut docet Athen. lib. 10. non φαγῶμαι, quæ falsa opinio, ni fallor, hunc errorem peperit.

Pag. 556. 26. ἡ ὑποσταλὼ δὲ ἀγγέλων πενήτων] Sic habetur in Psal. 77. at Symmachus secundum Hebraam veritatem, ἀποστολὴ ἀγγέλων κακύντων. credo septuaginta scripsisse, ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς ὀργὴν θυμῶ, θυμὸν ἡ ὀργὴν ἡ θλῖψιν, ἀποστολὴ δι' ἀγγέλων π. vel potius ἡ ὑποστολὴ δι'. deinde ineptum librarium. ἐν τῷ δ' ἐκεῖσε δι. mendum igitur permutatum est, & ante Chrysostomi tempus inolevit. Eò magis autem in hanc sententiam adducor, quòd nunc editum est, θυμὸν ἡ ὀργὴν ἡ θλῖψιν. ὑποστολὴ δι' ἀγγέλων πονηρῶν sine coniunctione aliqua, quod planè videtur absurdum.

l. 28. ἐρίωη] Hanc vocem delet Halesius.

l. 43. αὐτῶ προσαγωγὴ τῇ βασιλεῖ παῤ αὐτῆς ἡ τῶν προεστώτων] Sic legendum. Est enim traiectio, προσαγωγὴ τῇ βασιλεῖ ἡ προεστώτων παῤ αὐτῆς. οἱ προεστῶτες, sunt Episcopi & Presbyteri.

Hom. 3.

Pag. 558. 39. ὅτε μὲν ὑποσκῆψαι τοῦ ἀκούοντας ὡς περιπλησθῆναι] Verbum iuris, ut quod aiunt, Tutius est in rem, quàm in personam incumbere. ἀσφαλίστερόν δέον εἰς τὸ πρᾶγμα, ἡ εἰς τὸ πρόσωπον τὸ ἐπισκῆψαι. hinc apud Oratores ὑποσκῆψις, δίκη, ἀποδικάζειν. genus actionis.

Pag. 559. 5. ἐν ἡ πάντα αἰσχυνόμενα] Deest verbum φέρεσθαι τινα, vel eiusmodi.

l. 34. περὶ τῦ non est articulus, sed ponitur pro περὶ τούτου, ut sæpe. volebam antequam irem in Macedoniam, venire ad vos. *quod plus erat, quàm in primâ promiserat.*

Pag. 560. 15. ἀλλ' τὸ τῆς πεύσεως] Dele τό.

l. 26. περὶ αὐτὸν] Forte περὶ αὐτῶ.

Pag. 561. 30. Legendum προσεῖναι, ἡ περὶ τούτων. Deus enim eas sibi reddit, eur Deus, quæ promiserit, omnia sit præstiturus, ἡ διὰ τὸν φιλανθρωπίαν, & propter suam gloriam.

Pag. 562. 42. κίνδυνα κἀπωδύν] Rectè omnino Halesius, κίνητρα, ἃ κἀπωδύν.

Pag. 563. 7. ἐπιδείξεις] Fort. ἐπιδείξεσι, vel αὖ ἐπιδείξεις.

l. 28. ὁ Σύρος & Εβραῖος vocabulis intellige bibliorum codices Syra & Hebræa lingua conscriptos.

Pag. 563. 34. Pone in textu ὧν ἕνεκα. τὸ γὰρ αὐτῶ cum sit relativum, non habet antecedens.

Pag. 564. 9. αὐτὸ] Vocabulum sc. hoc, ἡ ἐμέ.

Pag. 564. 23. Pro τὸ ἐυδόκει, lege ἡ ἐυδόκει.

l. 27. ὑπὸ τῆς ὑποδοχείας] Verbum insolens, sed pro significare armorum tractationem. Cic. Certabatur ijs armis, quæ ego tractare non didici.

l. 43. ἀκεπῆ λοιπὸν ἰῶ ἡ σφαγῆ] Si Abraham sc. hoc præmoniffet, non interfectum iri filium, ut opinor. nihil enim certi de hoc loco affirmaverim.

Pag. 565. 4. Leg. ἡ τὰ ξύλα ἐπίσκιον. Videtur enim verbum aliquod desiderari.

l. 8. Lege, ἡ ἐδίκρυσαν αὖ.

l. 34. Legendum, ἢ εἰ ἰσόγειοι.

Hom. 4.

Pag. 569. 23. ἱκανὸν τῇ τοιάτῳ ἡ ὀπτημία αὖτη] Nasfer hoc nomen ὀπτίωσιν interpretatur, id est, increpationem, *ut Beza vertit. Item* ὀπτάνειν, obiurgationem, *ut vetus Int. sed potius significat pœnam, ut ex hoc Hermogenis loco probamus* ἐν τῷ περὶ ἰδέων κεφ. ult. οἷον, εἰ ἡ ἐπίσκοπος λαὸ ἰδίως ἔχουσά γε τῆς προαιρέσεως ταύτης ὀπτημίαν, μὴ ἐμοί γε δῷ ταῦτ' ἐλευθεροῦν, μηδ' ἀφῇ αὐτῶν ἀξιοῦσα. *Etsamsi meretrix sit, at propriam & voluntariam habet huius propositi pœnam, quòd se palàm in quæstu meretricio collocauit, ab honestis mulieribus segregata.* nam & panitentia a pœna dicitur. Sapientiæ 3. οἱ ἡ ἀσεβεῖς κρίσιν ἐλογίσατο, ἤξειν ὀπτημίαν, *non* increpationem, *aut* obiurgationem, *sed* pœnam. *Dem. pro Ctesiphonte* τὴν ὀπτημίαν *posuit pro* statu dignitatis incolumi, *ab eo, quem Græci vocant* ὀπτήμονα: *cui contrarius est* ἄπτωτος, ignominiâ notatus, *pœnam autem* τὸ ὀπτήμενον. *primum enim hæc habet,* πᾶσι νόμοις περὶ πάντων ἡ ἀγῶνες, ἡ κόσμος, πολὺ ἡ μεγάλα ἔχουσα τὸ ὀπτήμενον. *deinde paulo post,* ἡ τῇ μὲν ἀγῶνι ὅλα τὰ περὶ ἐμὲ πάντα ἤχθηται πρόῤῥητα, ὑφαιροῦσι δ' ἀπὸ ταύτης ἀπαντικρὺς ἐμοὶ, τὸν ἑτέρῳ ζητῶν ὀπτημίαν ἀρελεῖσθαι φαίνεται. cum meus sit inimicus meum congressum fugiens, dignitate alterum spoliare conatur. *Hoc ex eo, quod ὁ πᾶς tam honorem, quàm pœnam notat, & πατρὶ Pindarus præmium dixit.*

Pag. 570 35. Videtur legendum, κἂν μὴ ἀρῶσιν αὐτὸν.

Pag. 571. 13. μόχει τῆς ψήφου] Halesius mauult ἡ ἑαυτῆς ψήφου.

Pag. 572. 28. ὅτι γοῦν αὐτὸ ὁ Σεμνεῖ μνείοις ἔπαυτον ὀνείδισον] Sic Demosthenes vitiur hoc verbo περὶ Βοιωτῶν περὶ τῆς ὀψόμενος. Καὶ τῆς δ' κοινῆς, ἡ ἵσον

ἵστου τῶ τὸν λαχόντ' ἄρχειν ἀποστρησάμβα· ἀλλήλους ἢ πλωθῶμι, ἢ ὁ τῷ λίτῳ κρατύσας ἄρξει. *Dio Cassius lib. 46. de Ciceron, ἐν οἷς αὐτὸς παφείλε τὰ ἀπιτάττοντα τὸν κρίσσονας ἀυτῷ ἢ πατεῖ ἢ πλωίειν λοιδορίας πολλὰς ἐξ ἐφρασκείου ἢ τειόδων ἐπιτεθυμβέθως χαίμβῳ· quia, si Dioni credimus, Ciceronis pater fullo fuit, cuius est πατεῖν ἢ πλωίειν τὰ ἱμάτια. Hæc Cælenus vice Antonij respondens 2. Philippic. Aristophanes ἐν Δαιταλεῦσιν, vt refert Athenæus lib. 3.*

Οὐκ αἰσχυνόμεθ' ὧν τὸν τέειχον τυπνὶ
Πλωίων ἁ πατὴρ, ὅσα σύνοιδ' ὑμῖν κακά.

In his versiculis maior est elegantia, quàm quis putaret. Nam & τὸν τέειχον falsamentum est, & homo vilissimus, quia nihil falsamento vilius. Vnde Proverbium, Οὐκ ἂν πέδοι τέειχον, ὥνπερ ἄξιος: *quod vel de homine digno contumelijs omnibus accipi potest: vel simpliciter de falsamento, quod plagis contunditur, vt durities remittat. quo in genere principatum obtinet nostrum* Stockfish, salpa qui pisces, *aut Plinius*, nusquam percoqui potest, nisi ferulâ verberatus. *& πλωίειν tam est* abluere. *quod falsamentis convenit, quam* conuitijs lacerare.

Pag. 573. 18. *τὸ περίστασθαι ἢ ἀδικεμβίων*] *Dem. ἐν τῷ κατ' Ονήτορος ἐξέλεγε δ. Περίστασθαι δ' ἐστὶ τὸ ἀπωτρέπειν ἢ ἐμβὸ Αφόβου. hic περίστασθαι est* defendere, *nos dicimus*, maintenance: *εἰσὶ γὰρ οἱ περίστασθμοι ἢ ἢ ἀδικούντων. Proverb. 26. ὥσπερ ὁ κρατῶν κέρκου κυνὸς, ὥτως ὁ φυγτῶν ἀλλοτρίας χρίσεως.*

Hom. 5.

Pag. 574. 15. *Videtur legendum, ἰχ ὕσγον, ἀπιτάσσοντα τυχεῖν.*

Pag. 575. 18 *Videtur legendum ex 2. Luc. v. 34. οἱς πᾶσιν πολλῶν, ἢ ἀάσπαστον καῖτα, vel, καλμβὸς ὄτι.*

Pag. 576. 13. *ὄκρατον κερατῶντες τὸν λόγον*] *Si merum, quomodo dicit*, miscentes? *κερᾶν ἢ κεράν non solùm* miscere *est, sed & fundere, ὑπὸ τὰ κλῆτρ, vt docet Athenæus.*

l. 15. *Legendum, ἢ οἱ χαιρζόμβοι, vel, ὡς οἱ χ. vel ἢ ὡς dici potest ἐκ παραλλήλου.*

l. 41. *pone ἐκέγλυμ.*

Pag. 577. 35. Pro τῶτον vel τῶτο legendum, vel potiùs cum Florilego inducendum.

Pag. 578. 11. *ὅτι χρίματα*] Rectiùs Halesius, *ἃ τὰ χρίματα.*

l. 16. *dele ἢ ante σφᾶλεσθαι.*

l. 19. *Pone ἐ ὅτιμν. proprium enim verbum est precationum apud Heb.*

l. 38. Pro Συόσης Apanthismatum auctor habet Φθεγγομβίνης, quod est clarius.

Hom. 6.

Pag. 580. 17. *Ne permutetur τὸ, σφραγῖσας. Literas enim commendatitias sæpissimè scribimus, ὥστε σφραγῖσας τυχεῖν τὸν δηλμβόμον.*

l. 31. *ὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλ' ἐν πλαξὶ καρδίας σαρκίναις*] *Hanc Legis & Euangelij differentiam ab Ezechiele sumpsit Apostolus, cap. 11. & 36.* Et dabo eis cor vnum, & spiritum nouum in visceribus eorum: & auferam cor lapideum de carne eorum, & dabo eis cor carneum: *quod quia Chrysostomus omisit, nos notauimus.*

Pag. 581. 25. *Pro κατεσκαλεύει haud dubiè legendum παρεσκαλεύει τὸν ὑπὸ Θ. ναον. nam modò dixit ἁρπάζεται τὸν ἄλβυτα. ἁρπάζεσθαι πιεῖν, παρεσκαλεύζθ sunt idem. Strabo lib. 9. Achæus Xuthi filius cade per imprudentiam perpetratâ, Lacedæmona se contulit, ἢ Αχαιὸς πεῦ ἐκεῖ κλαδῶσαι παρεσκάλεσεν.*

Pag. 582. 12. *τὼ ἢ διαλύσειν μικέλ*] Vide notas Boilij.

l. 16. *μησυκαλῆς, ὡς αἱ κάμηλοι*] Non meminêram camelum esse animal *μησύκαλον*. Cum tamen apud Isidorum Peluſiotam Iohannis nostri *γνώμιον* lib. 2. epist. 135. locum hunc totidem penè verbis deprehenderim, quemadmodum & multa alia, quæ ille à magistro mutuatus est: quinetiam apud Nostrum hunc, vel saltè apud aliquê, qui Iohan. nostrum est imitatus in oratione *εἰς τὸ, πάτερ ἡμῶν*, Tom. 5. orat. 109. (neq; enim *τὸν γνησίωτατ* illius orationis satis liquet) non est cur de lectione dubitemus. Nam camelos memoriâ valere narrat Vegetius lib. 3. cap. 23. vbi Africanis hominibus esse auxilio narrat, cum enim, ventis agitantibus, arenâ viarum indicia obruantur, vt eorum nulla extent vestigia, camelî tamen semitas sine errore tenent nihilo secius. Chrysostomus tamen, hom. 3. in secundam ad Thessal. meminit inter physiologos esse aliquos, qui camelum omnium animalium maximè esse *μησύκαλον* prodidere. Illi verò autores mihi nondũ conspecti. *Hal.*

Hom. 7.

Pag. 584. 1. Lege & distingue, *ἢ ὅτι σκήνας πᾶσι τοῖς ἢ πολλοῖς ὅσοι ἐγγὺς γεγράφασι*, delecto glossemate, *αἱ καρδίαι ἢ ἐμβὸ ὑπογράφ.* paulò antè, *ὡς ὅτι*, vt sæpe aliàs, *ἐκ παραλλήλου.*

l. 6. *τὸ τῆς Μωϋσέως δόξης*] Quid est quod hic asserit? An Mosis gloriam à nobis sub gratia corporeis oculis non conspici? illa certè nec animi, nec corporis obtutu conspicitur. Est enim, vt inquit Apostolus, *κατηργημένη*. Conferre videtur Mosis & spiritûs gloriam; illam corporis oculis conspici, hanc nequaquam. legendum itaque censeo, *τὸ τῆς δόξης Μωϋσέως, ἢ τὸ τῶ πνεύματ Θ. ὅσῳ ἐντιῦθα ὑδεὶς εἶδε τοῖς τῆς σώματ Θ ὀφθαλμοῖς, δὰ ἢ ἐκείνη* (scilicet Mosis gloria) *μέχα ἐδόκει εἶ*] &c. Halesius.

l. 9. *Forte, ἀλλ' ἐκείνη μᾶλλον αὐτοῦ ἥρη, magis eos cepit.*

l. 13. *πλέκων αὐτοῦ*] *Scilicet, κομισμός.*

l. 32. *ὃ βούλεται πε ὑπὸ ἢ γεγραμμάτων*] *Et Plato tantum interesse vult inter λόγως γεγραμμένους ἢ ἐμψύχους, quantum Paulus inter Legem & Euangelium, qui sic in Phædro: ἐστὶν γὰρ που, ὦ Φαῖδρε, τοῦτ' ἔχει γεγραφὶ. ἢ ὡς ἀληθῶς ζωγραφίαι. ἢ γὰρ τὰ ἐκείνης ἐκγονα ὕστερα ἕστ ὡς ζῶντα· ἐὰν δ' αὖ τι πεμῶς*

σημεῖς παῦσι σιγᾶ. ταῦτὸν ἢ κ) οἱ λόγοι. δύξαις βέ αὖ ὧς τ θρυοιῶντας αὐτοὺ λέγειν· ἐαὺ δέ τ ἔρῃ τὴν λεροιῶνα βυλόμενος μαθεῖν, ἔν τι σημαίνει ταῦτὸν μέτον αἰεί· ὅταν ἢ ἄπαξ γενέσθῃ, κυλινδεῖται βέ παταρρεῖ πᾶς λόγος ὁμοίως βέ ὥσπερ τὶς ἐπαίσιον, ὡς δ' αὖτως παρ οἷς ὑδὲν ὑρσονίκει· κ) ὰ δῆλα ταῦτα λέγειν εἰς δεῖ γε κ) μή. πλημμελέσθαι ἢ, κ) ὰ ἐν δίκῃ λοιδορεῖσθαι. τὰ παῖδε ἀεὶ δεῖται βανδᾶ. αὐτὸς γὰ ὑτε ἀκούσασα, ὑτε βεβαῖόσα δυνατὸς αὐτό. *Est igitur lex, mortua litera: Euangelium, viua vox,* κ) λόγος ἐν ψυχαῖς, ὐ μέλανι γεγραμμένος, ἀλλὰ τοῦ πνεύματος. *Hinc est quod Iudæi tot peruersas commenta sunt legis interpretationes.*

Pag. 586. 40. ὅτι πίλος.] Mauult Halesius, ὅτι, vel ὅτις.

Pag. 587. 43. *Legendum forte*, τῶτο ἢ ἠρίξατο λέγων, ὅτι &c.

Pag. 589. 23. ἐπεὶ ἡ εἰκὼν ὐ μένει.] *Hæc verba hic nullum habent sensum: alieno enim loco posita sunt, restituenda in suum locum l.* 24. *sic*: τῶτο μεταφορᾶι, τῶτ' ὐκ ἐᾷ συγχωρεῖσθαι τῷ αἰῶνι τῦτο. ἐπεὶ ἡ εἰκὼν τῦ αἰῶνος τῦτο ὐ μένει: *aut si quis potest integrare alio modo. Hæc certè pertinent illa verba quæ loco mota sunt. Cum autem dixisset* 1. *ad Cor. cap.* 7. *v.* 31. τὸ σχῆμα τῦ αἰῶνος τῦτο παρέρχεται, *hic dicit,* ὑ εἰκὼν τὸ αἰῶνος ὐ μένει, *quia Paulus dixerat,* πῶς αὐτῶ εἰκόνα μεταμορφώσει. 12. *ad Romanos habes v.* 2. κ) μὴ συχχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τῦτῳ.

l. 36. *Legendum,* δεῖ τὰ πλησίον, κ) ἐκείνους. *alioquin dicendum esset* ἐκείνῳ.

Pag. 590. 1. γίννεται συνίζησις] *Metaphora à concretis nubibus. tum enim cælum* συνίζεται. *Ouid, lib.* 1. *Metamorph.*

Illic & nebulas, illic consistere nubes
Iussit, & humanas motura tonitrua mentes.

Sic Plautus in Amphitryone, Ex spiritu atq; anhelitu nebula constat. *Sed illud apud Cic. hic maximè conuenit ex poeta quodam, Τησε.* 1. vbi rigida constat, crassa caligo inferùm. *i.* συνίζεται. *Hanc enim verbi vim esse, manifestum est eo, quod hyemis, pluuiæ, frigoris meminit. hinc Gehenna à Græcis* Tartarus *dicitur. Est enim, inquit Eustathius,* παρεισέλευσις, τὸ ὀδοντοπαμφίλως ῥιγῶν. Illic est fletus & stridor dentium.

l. 9. *Legendum,* ὡς δὴ ὀργιούμενον γὰ ὁμοῦ συγρῖν κ) ὀυμπαθῆ τον. *Dem. pro Ctesiphonte,* Æschines ὐκ ἐδὴ τῆς αὐτῆς ὁρμεῖ τῇ παιδεῖ, *sc.* ᾗ ἀλῶσες. non in eadem est naui. *prouerbium est de eo, cui cum aliis communia non sunt salus & periculum. Thucyd.* λαβόντες τὸ ἧσσ Αθηναίων ναυτικὸν, οἳ ἄμεινον ἐν τῇ Μιλήῳ. ὁρμεῖν stationem habere. *Virg.*

---statio malefida carinis.

ὔφορμος ὐκ ἀσφαλής. *Hesiodus* λιμὴν εὔορμος. *Liuius,* τὸ ὁρμεῖν *simpliciter* stare *interpretatur lib.* 37. Ibi ex agrestibus cognito, hostium naues ad Athaliam stare, consilium habitum, vtrum extemplò decernerent, an Rhodiam expectarent classem. *Virg.* 6.

Stant sale Tyrrheno classes.

Est igitur τὸ ὁρμεῖν ἀπὸ τῦ ὄρμου, *quod verbum quietè significat.* ὁρμᾶν, *quo motus significatur, vel conatus & impetus ad motum,* ἀπὸ τ ὁρμῆς.

l. 14. κεδνὴν ἀεισίνη χλιεπῆ τῇ φιλαρυσίᾳ δυλοῦσαν] *Sic Xenophon volupiates appellat* ἀπατηλὰς δεσπότας, *blandissimas dominas, quæ meliores animi partes à virtute detorquent. Cic. Offic.* 3.

l. 26. *Legendū,* οἷς αὖ εἴπε π. κ. τ. λ. ν. λόγοι, *propter* αὖ.

l. 33. *ex insequentibus videtur legendum,* κ) τὸ κρᾶτον ἔρως ἄπτον, κ) ἕδος.

Pag. 591. 28. *Vel legendū,* εἰ ἢ Σωκράτης τὸ πίκτειν αὐτῶ, *vel potiùs,* εἰ ἢ Σωκράτης τὸ πίκτον αὐτῶ. *sed* τὸ αὐτῶ *quò refertur? eò videlicet,* διδάσκειν κ) ἑτέρους ὕτω πίκτειν τὸ ποιητὸν νόημα. *sed quia utrumq; dicitur* νόημα κ) νόσημα, *ad utrumq; fieri potest* ἡ ἀναφορά. *multa sunt apud poetam eiusmodi, vt*

ἐννῆμαρ βὲ θεῶν ἐπέφνετο κῆλα θεοῖο·
Deinde subiungit, τῇ δεκάτῃ δ'---
quia est & τὸ πῶμα, *&* ἡ ἡμέρα.

Pag. 591. 32. *Pone* ἡ σφυρᾶ.

l. 33. μανίτης. μάντ *enim impostor, non vagus. Hor. lib.* 1. *Epist.* 18.

Nec semel irrisus triuijs attollere curat
Fracto crure planum. ---
Cic. Iste improbissimus planus.

Pag. 592. 12. ὅτι ὑδὲν ὕτερον ἔζι τὸ ὁρώμενον, ἢ ὁλίσθημα κ) αἷμα, κ) ὑρὸς διασποπίας χυμὸς] *Melius Epictetus* ἐξ Δημοκρίτου τὸ κάλλος. *Formosum corpus, inquit, quid est aliud, quam malè commixtis putredinum?* Est autem pulchritudo, mixtus rubore candor. *ideo dicit* φλόγμα κ) αἷμα.

l. 18. κωνεὶ αἱ βλεφαρίδες] *Color iste in formam laudatissimus. Phidias interrogatus ad quod exemplar effingere vellet Iouis Olympij simulachrum, ad hoc Homeri, inquit,*

Η κ) κυανέῃσιν ἐπ' ὀφρύσι νεῦσε Κρονίων.

l. 22. ὑπὸ τύτων μετάσχετλιαδυσιαν δεῖ τὸ κάλλος τὸ ἀληθινὸν] *Vnicum hunc esse fructum pij castiq; amoris in Phædro vult Plato, quum mens ab hisce formis, quas conspicimus, quotidianis transfertur ad contemplationem illius veræ summæq; pulchritudinis, quod appellat* τὸ ὄντως ὄν. *sic enim philosophus:* δεῖ δὴ ὧν ἥδρο ὁ πᾶς ἡμῶν λόγος ἀεὶ πρὸς τὰ θεῖα μανίας, ὅπως τὸ τῆδε πεφόρηται κάλλος, τῇ ἀληθείᾳ εὐμιμησκόμενος ἀναπτερῶται τε, κ) ἀναπτερώμενος σφρονεῖ ἐκείνῳ πρὸς ὃ ἀναπέφευγε, ὡς ἔρα αὖτη παρὰ θεοῖς ἥδ' ἐνθυσιασμὸς ἀείτη τε κ) ἐξ ἀείτων πρός τε ἔχοντ κ) τῷ κοινωνοῦντ αὐτῆς γίγνεται.

Hom. 8.

Pag. 593. 29. ταῦτα γὰ κρυπτά.] Halesius mauult ταῦτα δὲ τὰ κρυπτά.

l. 30. *Puto legendum,* κ) ἐκ ἐν τῷ βίῳ μόνον τόπο, ἀλλὰ κ) ἐν τῷ παρίγματι. *& hoc non in vita solum, sed etiam in doctrina, in hac vita non dicitur, nisi comparatione alterius.*

Pag. 594. 10. *Legendum videtur,* ἀλλ' ἡ ἐκείνων ἢ ὑποκρατικλυδνων ἐαυτοὺ, non est venter, neque Mammon Deus, nisi eorum qui &c. *hic enim aliquid profectò desideratur.*

l. 25. *'Profectò legendum,* ὑ θεῖς τῷ ἀπιστῶν τῷ Θεῷ, ἀλλὰ θεῖς τῷ διὰ τὸ ἀπιστίαν μὴ ἰδεῖν πάντα δεῖ τὰ ἔνδον. *Nam* infidelitatem non videre quæ sunt intus, *durum est dicere.*

l. 29. ὥστε μᾶλλον ὀπτεύεται τὸ γλυκύ, *Ne magis augeant*

augeant morbum, *quod prior versus docet*, ἐπιπλοκὴν μᾶλλον αὐτῇ τῷ ἀδένειν. *Est igitur* τὸ ἐπιπέλον, ἐπιπλέειν, *vt coniecebam, verbum opinor Chrysostomo proprium.* ¶ Metaphora, nisi fallor, sumpta à vulneribus, quæ attrita fiunt deteriora. Semper enim nociuâ quadam significatione vsurpatur ab hoc Nostro (quo etiam differt ab ἐπιπλεῖν, quod tam in bonam, quàm in malam partem sumitur) vt ἐπιπέλειν νόσημα, πονηρίαν, πυίαν &c qua etiam significatione ψεγοπιπεῖσθαι à Nostro vsurpatur Tom. 5. εἰς τῷ ἐπιγρ. ἧβ. ψεγοπιπεῖσθαι αὐ ἧβ τὰ πράγματα τῆς ἧβ ἐγκαλημάτων ἀπαγγάλλει.

l. 40. οὗ ὅτι ὁ σωσὴς] *Aliquid videtur in hac sententia desiderari.*

l. 43. ἡ ἀληθὴς] Interpres Billius, ea cognitio, quam diuinitus accepimus: ac si legisset, ἡ διδαχὴ ἀληθοῦς γνώσης. vel minori mutatione pro ἡ ἀληθὴς legeris τὰ ἀληθῆ, hoc sensu: ea quæ nobis adhuc largitus est Deus, omnia sunt tanquam radius spiritus.

Pag. 595. 11. *Videtur legendum*, τῷ ἢ δι ὑπὲρ κυφηνιάμου. *sine interrogatione, vt* τὸ μαχέσθω, ἢ πολεμείτω *sint imperativa.* Non nobiscum vobis certamen est, sed cum illo, quẽ nos prædicamus. *Firmat hec v.* 13. ὥστε ἡμεῖ πολεμῆτε, τὰ ἐπεὶ ἐν κατελείπετε. *praterea v.* 9. ἢ ὑπερῶν ἢ βαρύπαγον. τὸ γὰρ ὅτι ψεγοπιπεῖ λεγόμενον, ὃν ἀπηλλαγμένα βαρύπαγος, *quamuis ad Hermogenes non tradidit, quod equidem miror. Nam nisi hec verba imperativa sint, que sit* βαρύπης *hic non video. Est autem* βαρύπης *forma dicendi, quam ideam vocant, & pars quedam* τῆ ἡδυλῆ λέγω. *sed huius generis exemplo sit illud Theocriti (nam neq; exemplum, neq; preceptum est apud Hermogenem) Idyllio 1.*

Οὔ λέγατα τῶν Κύπριν ὁ βουκόλος, ὕρπα πὸ Ἴδαν, Ἕρπα πότ' Ἀγχίσαν.

Obijcit Veneri probrum & stuprum, quod illi Anchises obtulit: βαρέως ἧ ἴδῃ. πάντως δυνάμεις ἐνεκλῆ *Hermogenes affirmat. sed modus imperativus facit hoc quod obijcitur* πολλῷ βαρύτερον. *Reticeat autem verbum turpitudinis*, Abi, inquit, in mõtem Idam, *vbi fertur Veneremi bubulcus, subaudi*, stuprâsse. *Praterea* τὸ μὴ *cum sit Ne, non potest Indicatiuo coharere, nisi cum interrogatione legas. quod si placet, sic concinnabis hunc locum,* μὴ ἧ ἡμῖν μάχεσθέ φησι, ἢ πολεμεῖτε, ἃ τοῖ δι ἡμεῖ ὑπερῶν ἡμῶν. *Sed quod prius diximus multò præstantius. vel igitur sic legendum, vel* ἀλλὰ τοῖ δι ἡμεῖ. *Sed interrogatio parum habet* βαρύπης: *per imperativum autem* ἡ ἔννοια εὐθὺς δῆλον. *multũ.*

l. 12. *Legendum haud dubiè*, ἐγὼ δὲ λέγω τὰ ὑπερῶν ἡμῶν, ἢ ἧβ δεχόμεθα τὸ κήρυγμα. *deesse enim alterum* ἢ *vel* τι *manifestum est.*

l. 20. πλὴν ὑβριζέλλουσι, πλὴν τῆ Μωϋσέως λέγω, δοκῶ] Hal. ita legendum & distinguendum censet, ἧ ὑβριζέλλουσ' ἧ ἧ Μωϋσέως δόξαν, hoc est, gloriam, quæ illam Moïs excedit.

l. 27. Hunc locum ita explicat & supplet doctiss. Hal. ὃ γὰ εἶπεν (Apostolus) ὅτι ἢ νῦν εἶπε (Deus) ῥηθήσεται φησί, ἀλλ' αὐτὸς ἐλάμψη.

l. 36. ὅτι ἢ τῆς ἐκείνου δόξης ἀπεστερήθησαν] *Supplendum* οἱ μὲ μὴ δόξαζόμενοι τὸν Χριστὸν, *vel* οἱ μὲ Χριστὸν εἰδότες. *Nam hic aliquid eiusmodi desiderari, docet alterum, quod sequitur, membrum. & pag.* 595. *l.* 2. δεικνὺς, ὅτι οὐχὶ τῶν Χριστοῦ δόξαν ἀπεστέρει μόνον, ἀλλὰ ἧ τῶ τὰ παθεῖν, οἳ πάντων ἐκ ἐδύναντο. *Nam qui filium ignorant, & patrem nescisunt. est enim patris imago filius, in qua paterna maiestas relucet. quam ob causam ad Hebræos* 1. *dicitur* ἀπαύγασμα τῆς δόξης ἐστὶν. *Sequitur l.* 37. ἐν προσώπῳ Χριστοῦ. *Sic in facie Christi relucet splendor patris, quemadmodum cum lex daretur Mosi. facies resplenduit. quod miror nostrum omisisse, qui tam diligenter hunc locum explicat.*

l. 40. ἀῤῥήτων λαλῆσαι. *Nam* ἀῤῥήτων *est, quod dici non potest:* ἀπῤῥήτων, *quod dici non debet.*

Pag. 596. 28. *omnino legendum* ψεγοπιπεῖν αὐτὸ ἢ κίνησιν ἐποίησατο. primum ipsa innouatio offensa erat. *& qualis innouatio, quarumve rerum, mox additur.*

l. 37. *Post* τὰ ἡμέτερα, *supplendum* ἡυξήθη, *aut simile, & legendum* τῆς τοῦ Θεοῦ ῥήσεως. *Sed iam dicendum est aliquid amplius de verbo* ψεγοίσεται. *quoniam hic quoq; recurrit. l.* 28. *est apud Ciceronem* 3. *Offic. hoc prouerbium*, sed aquâ hæret, vt aiunt, *i.* τὸ ὕδωρ ψεγοίσει. *Nam quomodo dicas aliter, non habes, nisi velis dicere,* ἐνίσχ. *vt Dem.* ψεγὶ κλεψύδρας: *translatum à clepsydra, vel ijs omnibus, qui placidè fluunt millis obicibus intercrupti: cui contrarium* ἐυοδοῦσθαι, *sine* ἐυοδεῖν, *insessum vitæ conficere cursum. Sed hoc posterius verbum apud Demosthenem in eadem, de lapsi dicitur aquarum., nauis, quæcursum non tenet, ad scopulum sive arenam adhærescens, dicatur* ψεγοίσεσθαι. *Psal.* 95. πλανᾶσθαι τὰ ὅτι ψεγοίσθησε τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ, quadraginta annis offensus fui generationi illi. ψεγοχθίζειν *est, quum iter quis faciens ad tumulum vel salebram offensus hæret:* ὀχθος *enim tumulus. idem est igitur, quod* ψεγοίσεσθαι. *Maximè autem huiusmodi impedimenta in via fenibus molesta sunt, de quibus dicitur Ecclesiastæ* 12. *v.* 5. Excelsa quoq; timebunt, & formidabunt in via. *hom.* 11. ὡδὲν ἧ ὅταν ψεγοίσασι τοῖς ἀκούουσιν, ὡς τὸ σὲ ἑαυτῶ πᾶσι λέγειν μηδὲν καλὸν δυνάμενα. ¶ Sæpe occurrit vocabulum hoc in aoristo 2. in quo vulgò scribitur ψεγόπτειν, quod a nobis sæpe in margine per coniecturã, aliquoties in ipso contexti corrigitur ψεγοπτεῖν, quo distinguatur à ψεγόπτειν, quod descendit à ψεγίσταμαι vocabulo contrariæ planè significationis. Atq; huic correctioni fauet Etymologus, qui ad vocabulum ψεγόπτων monet differè & ψεγοπτὼν à ψεγοίπτω, & ψεγοπτεῖν à ψεγίσταμαι geminato σ scribenda.

Hom. 9.

Pag. 599. 29. ἧ ἐνηβότητα λαρῶν] Et infantiâ delirãs, *Vnum verbum est:* ἐνηβότης *est* νηπιότης. ἐνηβᾶν mutus, infans. *Act.* 9. *v.* 7. οἱ ἧ ἀνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ ἐστήκεισαν ἐνηβοί, *constiterunt muti. apud Arist. litera non genimatur Problẽ. Sect.* 10. *c.* 33. Διὰ τί μόνον ἧ ἄλλων ζώων τὰ ἄνθρωπος γίνεται ἐμβρώμων; ψεγόπτειν ὅτι ἧ ἐνεῖν. ἢ ἧ ἐμφρονία, ἐνηβότης ἐστίν. *Idem Prob. Sect.* 11. μᾶ τὸ ἡλικᾶς πολὺ χρόνον ἐνηβοῦ ἴσμεν. εἶτα ὀλίγα ποτὲ φαλλόμεθα. In lucẽ editi primũ muti fumus: deinde serò tãdẽ balbutimus.

l. 40. *Legendum,* ἐΝ γὸ αὖθρωπος αὖ τῶν πάθοι.

Pag. 600. 4. ἡ γὸ θεσμοποιίας ἐπιθέμενοι πολλάκις] θεσμοποιοι & θεσμοποιίαι sunt qui vel quæ conciliant nuptias, sequestres & interpretes nuptiarum. *Latini vocant* Auspices. *Cic. de Diuinat. lib.* 1. Nihil ferè quondam maioris rei nisi auspicato, ne priuatim quidem gerebatur; quod etiam nunc nuptiarum auspices declarant, qui re omissa, nomen tantùm tenent. *Est igitur,* θεσμοθύμος, *qui mulierem ambit pro alio, non pro se.*

l. 5. αἱ παστάδες, *sunt* thalami. *Psalm.* 18. ἡ αὐτὸς ὡς νυμφίος ἐκπορευόμενος ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτοῦ. *Ioelis* 2. Ἐξελθέτω ὁ νυμφίος ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ, ἡ ἡ νύμφη ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτῆς. *Iam* ἐπλάκη πως αἱ παστάδες, *est,* constructi sunt thalami. *Nam quomodo dicunt* ὑφαίνειν ὁδοιπόρημα, *sic,* πλέκειν: & οἰκίας πλινθυρεῖς.

l. 6. *Lego,* ἡ παρὸν αὐτοῖς μεῖον.

l. 43. *Vel delendum* πότε, *vel legendum sic,* ἡ μὴ τὸ τε παῦ ἦλθε α. ε. τύσο τε.

Pag. 601. 34. *Legendum,* χάος μέγα μεταξὺ ὑμῶν, ἡ ἡμῶν. *Omissa est altera vox propter similitudinem initij, quod sæpe accidit. at ij, hanc veram esse lectionem arbitror, quamuis in Euangelio legatur* χάσμα. *Luc.* 16. *Sic enim sæpenumero Noster illum locum citat, & vocis στηρίσῃ, eadem vis atq; natura est: quod ex hoc Aristotelis loco probamus Physicorum* 4. *cap.* 1. Δῆλον δ' ἂν ἡ Ἡσίοδος ὀρθῶς λέγειν, ποιήσας πρῶτον τὸ χάος. λέγει γοῦν,

Πάντων μὲ πρῶτα χάος γένετ', αὐτὰρ ἔπειτα
Γαῖ' εὐρύστερνος. ---

ὡς δεῖ πρῶτον ὑπάρξαι χώραν τοῖς οὖσι διὰ τὸ νομίζειν, ὥσπερ οἱ πολλοὶ, πάντα που ἔν τινι καὶ ἐν τόπῳ. *Vides* τὸ χάος *philosophum interpretari* χώραν. *i.* locum & spatium. *Quo nomine appellauit Plato materiam, teste eodem Arist.* 2 *cap.* διὸ καὶ ὁ Πλάτων πᾶν ὕλην καὶ πᾶν χώραν τὸ αὐτὸ φησὶν εἶναι ὃν τῷ Τιμαίῳ. *Refellit autem hic Philosophus illorum opinionem, qui locũ materiam esse voluerunt, quòd esset omnium formarũ capax: quam ideirco Plato dixit in Timæo* τὸ πανδεχές. *secundum enim* ἐτυμολογίαν, *hæc omnia sunt eiusdem originis* χάος, χάω, χάω, χάσις, χάσμα, χάρμα, χάσκω, χαῦνος, χαυρῶ, caprio. *significant ergo* χάος & χάσμα, *spatium* ἡ διάστημα, *quod nonnulli Physici locum putarunt. non igitur bene Ouidius, si voluit dicere,* ἐτυμολογῶν,

---rudis indigestaq; moles,
Quam dixere Chaos.

quasi esset ἀπὸ τοῦ χεῖν, *quod vulgò, sed falsò, sentiunt ferè omnes. sic quoq; Ouidium sensisse, manifestum est prater hunc locum, ex eo quod dixit lib.* 2. χεῖ τὸν ὕδατον ἐτυμολογικόν.

In Chaos antiquum confundimur.

Apud Hesiodum habemus in Theogonia primum χάσμα μέγα *de inferis, quod Lucas habet* 16. *deinde non ita multò post* χάος *pro eodem.*

l. 42. τῷ σώματος ὡς ἀρχέντος ἡ εἰς σφοδρότητα, ἡ εἰς μῆκος κολάσεως] *Cic.* 2. *de finibus:* Dolor in longinquitate leuis, in grauitate breuis est, vt eius magnitudinem celeritas, diuturnitatem alleuatio consoletur, *quæ est Epicuri consolatio.*

l. 43. ἀλλ' ἀμφότερα. Συμβήσεται ἡ ὑπὸ-

σολὴ] ὑπὸ σολὴ *vocat, quam superiore versu* σφοδρότητα. Ἔκτασις *est* μῆκος, extensio, *seu* longitudo temporis. *Poterat hoc nomen significare torturam, si non additum esset* ἡ ἐν τοῖς ἡγεμόσι, ἡ ἐν τοῖς λυπηροῖς, *& ego sic accepissem. nam* πεπτάνυσθαι *est etiam* torquere in equuleo, fidiculis distendere. *Sed propriè, vt diximus, extensionem id verbum significat. quia autem tormentis corpora extenduntur, solet accipi simpliciter pro torquere, aut quoquo modo cruciare. Sic accipiendum monet Casaubonus in suis ad Athenæum annotationibus, lib.* 4. *apud Xenophontem primo* παιδ. qui locus, *inquit,* multos cruciauit viros doctos, εἰ γὲ μὴ, πάνυ ἀσυνδίλεκτα φαίνεται, εἴποιμι ἂν ὅτι ἐπὶ τοῖς γιγαντίοις ὄγκοις, ὅσοις πεπτάνυσται τὸ τόνου, ὥσπερ ἐπὶ ἱερὰ ἐκτείνει ὑπὸ σοῦ κολάσεων, donec hunc ego sic cruciem, vt ille me cruciat ab omni aditu ad te prohibens. *Sed huic etiam illa altera inest significatio. Sacas enim Cyrum cruciabat puerum differendo semper, & tempus producendo, ne statim ad aum acederet. Huc addendum illud Platonis in Lyside,* ἐὰν γὲ ἔτι ἡ σκιερὸν χεῖμα ζωπατεῖ σοι, ἐκτεπάσῃται ὑπὸ σοῦ ἀλκίων πάμα λέροντος. *Seneca de Beneficijs,* Qui aut diutiùs torqueri patitur, quem protinus potest liberare, aut gaudere tardius, *i.* ὁ πολὺ χρόνον ἐκτείνων θεωρῶν.

Pag. 602. 1. ἵνα τὰ ἀπειληφθέντα ἐκείνας ἀνάγκας διαγωνίῳ] Terrificas illas potestates, *quas nos Dæmones, Poetæ furias vocant, & armatas facibus inducunt. Virg. lib.* 6.

Continuò sontes vltrix accincta flagello
Tisiphone quatit insultans, tortosque serpentes
Intentans angues, vocat agmina sæua sororum.

l. 4. πῶς λαμπάδας πῶς βασάνοις θεραπεύσει] Vide Boisium.

l. 11. ὅτ' ἰαθῇ τῶ κάμνοντος ἀπολθόντος. ἀλλ' ἐρῶσι μὲ πολλάκις, ὅπ τὸ, ἡ τὸ ποιῆσαι ἐκλιῶ] *Dem. pro Ctesiphonte,* ὥσπερ ἂν εἴ τις ἰατρὸς ἀδυνῶν μὲ τοῖς κάμνουσι καὶ λέγοι, ὡς δεῖ διακοῦσαι, δεῖ ὧν ἀπορρέξουσι πῶς νόσου· ἐπειδὴ ἡ τηλαυγόνος τι αὐδεῖ, ἡ τὰ νομιζόμενα ἀσπῆ φέρεται, ἀκολουθῶν δεῖ τὸ μῆμα δεξίοις, εἰ τὸ, ἡ τὸ ἐπίπονον ἀνθρώπος ὕτοσι, ὐκ ἂν ἀπόχοιεν. ἐμβεβήκατε, εἶτα νυῖ λέγεις; *Hæc observare visum est quoties occurrunt, vt quanti Noster hunc oratorem fecerit, omnes videant.*

Hom. 10.

Pag. 603. 25. ἐνδυσάμενοι] Doctissimè obseruauit Halesius reponendum hoc loco, ἐνδυσάμενοι. nam illa lectio adducitur demum l. 27. quem locum sic distingue: πρὲς δὲ φασιν (ὃ καὶ μάλιστα ἐγκριτέον) εἰσῆε ἡ ἐνδυσ.

Pag. 604. 29. Doctissimus Halesius hunc locum ita restituit: διὸ ὐδὲ εἶπεν, ὄντες ἐν τῷ σώματι, ἀλλ' ἐνδημοῦντες, οἷς ἐν ἀλλοτρίᾳ &c.

Pag. 605. 17. τὸν ἀκροατὴν τὸν πολλὸν] *Sic dicimus* ὁ πολὺς λεώς, vulgus, ὁ πολὺς ὅμιλος populus. *Quod nomen Lat. fullum est,* ὑπὸ τῆ πλείς

πολὺς κατ' ἀναδίπωσιν.

Hom. 11.

Pag. 607. 40. *Vel legendum,* ἢ λόγον ἐμελάνειν, *vel, quod magis probo,* πάλιν ἐμπίπτειν, *deleto* τὸν λόγον.

Pag. 608. 10. πρὸς φιλοτιμίαν πάντα πεπᾶντες] *i.* πρὸς ἐπίδειξιν, ad ostentationem & gloriam, *vt l.* 9. *est enim illius huius interpretamentum. Horat.*

Constrictum; tenet ventosa gloria curru.

hanc gloriam veteres dixere adoream. *Plinius priscis ita vocitatâ gloriâ inquit,* quòd qui farre, quod ador appellatur, superfluebant, ij honorati erant, & gloriosi, *lib.* 18. *Imò quod plurimũ huius generis ferere contendebant. hoc est enim,* φιλοτιμεῖσθαι: *vt suprà, did.* πρὸς φιλοτιμίαν ἢ τι ἐνδημοῦντες, εἴτε ἀποδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ ὦμεν. contendimus Deo placere, & hoc nobis gloriosũ ducimus. *Claudianus,*

Hæc omnes veterum superauit adorea laudes.

Ἢ ἡ φιλοτιμία gloriam esse, vel hic vnus ostendit Demosthenis locus contra Leptinem, χρήματα γὰρ οὐ πολλοὶ ποτε κτησάμενοι, πάντα τὸν βίον φιλοτιμίας αὐτὰ λωσαν· τὸν δὲ τρόπον ὑφ' οὗ πώποτε κίνδυνον ἐξέστησαν, *maiores nostri, inquit. Ausonius,*

Mox ador, atq; adoris cum polline pultificum far.

Pag. 609. 40. In margine, lege cum Oecumenio, αὐτὴ γὰρ ἐπαγγ.

Pag. 611. 30 ὁ γὰρ τὸ ἓξιν ἔδωκεν, ἀλλ' αὐτὸ ἢ ποιότητα] *Quid igitur? ἕξις non est ποιότης? consule Aristotelem in Categoriis. Sed ἕξιν dicit & δίκαιον καὶ ἀμάρτωλον, ipsam qualitatem, institiam atq; peccatum. In scholis* concretum & abstractum *vocant. Arist. concretum* τὸ σύνολον. *i.e. formam cum materia complexam. vt Metaph.* 2. *cap.* 1. μᾶλιστα ἡ ζητητέον καὶ σκεπτεόν, πότερόν ἐστι τὸ ἐξ ἀμφοῖν τοῦτο ἢ τὸ μὲν τὸ εἶδος καὶ τὸ σύνολον. λέγω δὲ τὸ σωλόνον, ὅταν κατορρηθῇ τι τῆς ὕλης, οἷον τὸ κλινίν. *hoc videtur Chrysostomus* ἕξιν dicere, *eò quod habitus omnis alicuius subiecti est habitus. sed Plato melius* μέθεξιν. *vt* 1 *Metaphys. cap.* 6. οἱ δὲ τὰς Πυθαγόρειοι μίμησιν τὰ ὄντα φασὶν εἶναι· πρὸς ἃς ἀπορῆσαι μέθεξιν· Πλάτων δὲ μέθεξιν, τοὔνομα μεταβαλών. τὸ μὲν γὰρ μέθεξιν ἢ τὸ μίμησιν, εἶπε δ' εἴτι τῶν ὄντων καὶ τῶν ἀριθμῶν, ἀφεῖναι ἐν κοινῷ ζητεῖν. *pro numeris enim Pythagoreis, ideas Plato separatas ab omni concretione materiæ posuit. Quid igitur hic legas* μέθεξιν *? melius conueniret, sed fortasse subtilius est, quàm vt aures populi ferre possint. Nam* αὐτὸ τὸ ποιότητα *Noster separatam intelligit qualitatem. vt Christum dicit esse* αὐτοδικαιοσύνην *v.* 12. *sic enim Plato suas significauit ideas. illi enim* αὐτὸ τὸ κάλλος *est, cuius participatione,* τὰ τῇδε λέγεται καλὰ πάντα. *Ego fidenter* μέθεξιν *ponerem. nam* ἕξις *vocabulum est non minùs philosophicum.*

l 33. *Lego* ἐν οἷς αὖ ἢ κηλίδα αὐάγκη πνὰ εὑρεθῆναι. *nam quod editur, vitiosum est.*

Pag. 612. 2. ὁ γὰρ εἰς ἢ φίλτατον ἠδικηκὼς, τότε μάλιστα αὐαπαύεται, ὅταν ἑαυτὴ ἀπιστήσῃ θλίψαν. καὶ πάθῃ κακῶς] *Verissimum, quod expressit egregie in Menedemo Comicus:*

Decreui tantisper me minus iniuriæ,
Chreme, meo gnato facere, dum fiam miser,
Nec fas esse vllâ me voluptate hîc frui:
Nisi vbi ille huc saluus redierit meus particeps.

sic igitur concludit v. 17. ἓως πίνων φιλῶμεν τὸν Χριστὸν, ὡς φιλεῖν δεῖ, ἕως πρὸ πωμηνοῦ ἔσται. *Nonne Menandrum videtur (nam Terentium non credo vidisse) in manibus vel ante oculos habuisse, cum hæc scriberet?*

l. 13. *Haud dubiè legendum,* καὶ τὸ μὴ καλὰ ζῆν, κόλασις. *vide quæ sequuntur, v.* 15. *& mihi assentries.*

l. 33. *Legendum,* ἅτινα λοιδηθεὶς, μὴ μόνον ἐκ αὐτοῦ λοιδορήσῃ, ἀλλὰ καὶ ὑλοχήσῃ. ¶ Omittitur sæpe in hac constructione particula negatiua: & ὐ μόνον, *pro* ὐ μόνον ὲ, non est huic Nostro nouum, credo, nec alijs bonis autoribus.

Hom. 12.

Pag. 614. 39. ἐν θλίψεσιν, ἐν αὐάγκαις] *Male interpretatur hoc posterius Noster: hoc est, inquit* θλίψεσι θλίψεως, ὅταν ἄφυκτα ἢ τὰ κακὰ καὶ ὥσπερ ἀνάγκη τις ἐπικέιται. *At Psal.* 24. *v.* 17. ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου ἐξάγαγέ με, de necessitatibus meis erue me. *i.* angustijs. *hoc enim significat vocabulum Hebraum. Luc.* 21. *v.* 23. ἔσται γὰρ αὐάγκη μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ ἐν τῷ λαῷ τούτῳ, *cum obsidenda esset Ierusalem. &* 1. *ad Cor. cap.* 7. *v.* 26. νομίζω ἢ τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν αὐάγκλιν, propter hoc præsens tempus angustum. τὸ ἐνεστὼν *hoc probat,* ὑπὸ ἄγχειν, angere, *vnde* angustia.

Pag. 615. 1. ἐν ἀκαταστασίαις] *Vetus,* in seditionibus. *& sic accipitur* 1. *ad Cor.* 14. ὐ γὰρ ἔστιν ἀκαταστασίας ὁ Θεὸς, ἀλλὰ εἰρήνης. *& Iacobi* 3. *v.* 16. ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. *Prov.* 26. ὁμοία ἢ ἄνεσις πιεῖ ἀκαταστασίας. *Hic tamen non audeo reprehendere Nostri interpretationem, quam magnos viros amplecti video. Sed quid esset* κατάστασις, *diximus ad primam.*

l. 33. *Legendum,* ἡλίκης ἔδει ψυχῆς εἰκὸς ἦν. *deest enim verbum.*

l. 43. *Vnum verbum absurdè diuiditur. sic lego,* ὅτι ἦ. α. μέχα τοῦτο πάσης ἔδει καὶ φρον. τί ἄνοητε ; *vel,* πάσης. δεῖς εἶ *pro* ἔδηκας, *per quam est insolens. nemo, ni fallor, sic loquutus est.*

Pag. 616. 19. πολλοὶ γοῦν ἀπὸ τούτων μόνον ὑπόσου] *Nepe probris. Cn. 'Pompeius cætera inuictus, & συστημίας ἡττηθὲν, teste Cicerone ad Atticum lib.* 2. *epist.* 21. Itaq; amicus ille noster, insolens infamiæ, semper in laude versatus, circumfluens gloriâ, deformatus corpore, fractus animo, quò se conferat, nescit, progressum præcipitem, inconstantem reditum videt. Ac vide mollitiem animi: non tenui lachrymas, vt illum

illum vidi de edictis Bibuli concionantem. vt ille tum humilis, vt demissus erat? *Et paul. post.* Timeo, tam vehemens vir, tamq; acer in ferro, & tam infuetus contumeliæ, ne omni animi impetu, dolori & iracundiæ pareat. *ex hoc intelligimus quantum in Paulo fuerit roboris & constantiæ.*

l. 39. ὡς ἐν ἀδυμίᾳ ὄντες, *est* ἀλλοιωτικῶτερον.

Pag. 617. 8. κᾆν ἀγνοῶσι] Malim, κᾆν πεπαγῶσι.

l. 13. ἠγνόηται αὐτὸν] Lego, ἠγνόηται ἀπ' αὐτόν.

l. 22. *Videtur legendum,* ἢ ὑκ ἂν ὕτως, *vt sic aliqua connexio.*

l. 37. *Censeo legendum,* ἀλλ' ὅτι τοσοῦτο τὰ χρήματα τιμᾷ 2. *person. med.* τιμᾶμαι, τιμᾷ, τιμᾶται. *Thucyd.* πολλοῦ, οἶμαι, χρημάτων ὑμεῖς ἂν ἐτιμᾶσθε. *superius* τοσοῦτο τιμᾶται τὸ ἧβ ἀνθρώπου ἡλίϙ: Tanti æstimat genus humanum. τιμᾷν, *est*, honore vel pœna afficere. Æschines, θανάτῳ τιμῶμαι. quouis supplicio me dignum deputo.

Pag. 618. 2. *Manifestò legendum,* ᾗ ὐχ ὅτω σι λυπῆ πικρὰ πιεῖν.

Pag. 619. 1. *Vel maneat* ἢ, *vel legatur,* εἰ γαρ ἦ σ.

l. 3. *Lego,* πλούτου ζωλάγων ταῖς πηρὶ τ. α. *sine* ᾗ. *Est enim causæ redditio. Quod sequitur,* τὰ μ ᾗ τῶ πίνατϙ ϰῆ φύσιν οἰκονομεῖται πάντα. οἰκονομίαν medici vocant, digestionem ciborum, ᾗ εὐεξίαν, ᾗ διαφθορὰν: *oratores* dispositionem, *secundum dicendi officium.*

l. 9. *Sic distinguendum,* ᾗ ἕκαστον. τί δ'; *& quæ sequuntur vsq; ad* οἱ ὁ μ *parenthesi includenda.*

Hom. 13.

Pag. 620. 11. ᾗ ἅπαξ αὖτα' εἰπὼν] Quia hæc verba sequenti scripturæ particulæ non videntur congruere, Halesius hunc locum ita restituendum putat: ᾗ ἅπαξ αὖτα' εἰπὼν (διὰ γὰ ἅπαξ, φησὶ, τῆς δικαιοσύνης ἧβ δεξιῶν ᾗ ἧβ ἀριστερῶν) ᾗ τῶ Θεοῦ τὸν πολλὰ πεπλημμεληκότα διὰ τέτων ἐμφέρειν (ὡς πεῦδ' ἀδικῆσαι γαρ' φησι, ᾗ μὴ ὠνατέμψαι) ᾗ τὸν διάβολον (ἵνα γὰ ἡ ἐκβολὴ &c.

l. 31. *Lego.* ὡς ἀγαπητοὶ, ὐδὲν ὑγιες.

l. 34. ᾗ γὰ οἰκοδομῶ ἧβ ἀγαπημένον συνεχῶς γυμνὰ τὰ ὀνόματα φέρφειν] *Maximè inter pocula & in conuiuiis. Theocritus* 7.

ᾗ πόμαι μαλακῶς μεμηνὼς ϴ' Ἡλιάκτ ϴ.

Ouidius:

Et bene Messallam sua quisque ad pocula dicet.

Non possumus taciti præterire hasce ἐμφάσεις πολυμαθείας.

Pag 621. 9. φιλιππ.] Locus est Thess. 2. 19. Similis etiam est locus Philipp. 4. 1. Boiſ.

l. 36. *Locus est perturbatus & corruptus, quem sic facile restituo:* ὁ πῶνος ὑπαῖθε τοῦ κινδύνοις τὰς ψυχὰς αὐ ἧβ. ᾗ τὰς πονηρ. ᾗ τὰς θανάτως (ὃ μάλιστ ϴεσθ'τα τῶ φιλαυτίᾳ πολλάκις, ὅταν τε ἀυτῶ τας ὑυεργασίας ϴεσ:ἔρη. δοκεῖ γὰ ὀνειδίζειν) κάιπερ πολλὰ ἔχων εἰπεῖν (ὑπαπορῆσ δ'ξιν) ἀλλὰ τὸ φιλεῖν. ᾗ διὰ τῦτο αἰδεῖσθαι, ὅτι πατὴρ ὑμῶν ὀνομάζω, φησὶν, ὅτι σοφὸν ὑμῶν ϴεωρῶμαι. διὸ ὃ πιστῶ ἐκείνῳ Παύλῳ, ἀλλ' ὡς ἀ. *Hæc sic ordinanda esse nemo inficias ibit.* ϴεσπέσια *legendum, non* ϴεῖα τα: *de quo verbo satis diximus suprà. Hic nodus dignus erat vindice.*

l. 44. μὴ γένεδε ἑτεροζυγοῦντες τοῖς ἀπίστοις] *Quia verbum hoc non explanat Chrysostomus, nos explicabimus. Legem Mosis cæremonialem ad spiritualem, vt sæpe, sensum revocat. Leuitici* 19. Iumentum tuum non facies coire cum altero ius generis animantibus: Agrum tuum non seres diuerso semine: veste, quæ ex duobus texta est, non induêris. *Græci,* τὰ' κύνη συ ὁ ϰατοχάζων ἑτεροζύγῳ. *sic alibi bouc atq; asino iungi vetat arare. Iugum est par:* ἑτεροζυγοῦν, par impar. *vt Cicero Dolabellam & Antonium appellat,* Iugum & nobile par gladiatorum. *Phil.* 12. *Neq; hic imparia solùm coniugia Paulus fidelium cum infidelibus prohibet (non enim agitur hoc loco de Matrimonijs) sed spiritualem potiùs coniunctionem, vt Noster exponit. est autem* ἑτεροζυγία, *quam nos dicimus,* disparagement: *vt apud Liuium lib.* 4. *plebeiorum & patriciorum, quæ tentabantur connubia.*

Pag. 622. 15. *Proculdubiò legendum,* ὅταν ᾗ μὴ μόνον πατέρα φαίνηται ϰεκτημένος, ἀλλὰ ᾗ πατέρα πειθε. *Expende totum hunc locum, & non dubitabis. Nam quod editum est, nullo modo conuenit, & vnde irrepsit illud* λυπῆν, *sanè nescio.*

l. 20. *Pone* ϴεραπεύω, *quia l.* 19 *præcessit* ϴεήλατος.

Pag. 623. 31. *Legendum,* ἐπὶ ᾗ ἐν τοῖς ϑεάτροις δοκεῖν, *ad ostentationem scilicet & palàm.*

l. 41. ᾗ τὸν μέλοντα παρέχειν αὐτὰ κωλύειν] *Id est,* ἐκκόπτειν. *vt lin.* 41. τοῦ ἐυκοπίους ὄρυας κωλύειν. *quanquam* κωλύειν *est proprie* prohibere, ἀπαγορεύειν, inhibere. *Dem. Olynth.* 2. ὅταν ᾗ ὁπλιτείας, ᾗ πονηρίας, ὥσπερ ἔοικε, ἰσχύσῃ, ἢ πρὸτα ϴεήσεται, ᾗ μικρὸν πᾶσμα, ἅπαντα αὐτὰ ἐκκόπτει ᾗ διέλυσεν: *Vlpianus exponit,* αὐτὰ πρᾶξαι ᾗ αὐτὰ λῦσαι. *Sic alibi Lucianus dixit,* αὐαχωρεῖν τὸν ναῦν τῦ ῥόμβυ, nauim inhibere cursu: *quod Thucydides* δὲ πρύμναν κρότειν. *In proxima Homilia Noster,* ᾗ ἅπαξ ἂν ὕδης ϰτ' ϰρημνῶν ϴεσίμβυον, χαλινὸν ἐμβάλλεις, ᾗ αὐαχωρεῖς μὴ σφοδρότατ ϴ', frænum injicis, & refrænas.

Pag. 624. 39. *Lege* μὴ πίπτω τοῖς πολλῶν ἡδέως παροφέρωμαι, proferamur.

Hom. 14.

Pag. 625. 6. *Verba Apostoli sunt,* ὑμᾶς ὑλικόσωμοι, ὑδένα ὐδενίζωμεν] *Simpliter Heraclitus in quadam ad Hermodorum epistola de suis ciuibus Ephesijs.* τίνι συμμιγνύω; τίνι συμμαφοῦ; τίνι συμμεθύω; τίνι συμφθέγομαι; ὑ φθείρω, ὐκ ἀδικῶ ὐδένα. ϰῆ ἀπιστῶν. *Credo Paulum legisse illum Epistolam, tanto magis, quòd ex ea dem sumptum videtur, vt diximus, quod in prima, ca.* 15. *commemorauit* ϴεὸς τῆς ϴνειοκλοίας, *quam Ephesi sibi contigisse ait. Noster* ἐμφέγομαι *interpretatur* ἠπατῶμαι. *rectè quidem. Erant enim, qui dilitabant impostorem esse Apostolum, pestemq; populorum: vt Athenienses Socratem condemnabant,* ὡς ἀπατεῶνα ᾗ λυμεῶνα ᾗ φθείρον ϰῆ

ψῆ νέων. Hoc enim fuit præcipuum caput accusationis: ἀδικεῖ Σωκράτης διαφθείρων τοὺς νέους. in Apologia. Dem. contra Midiam. ἀλλὰ δεινοί πρὸς ἐσπέρας, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, φδεῖρεδαι περὶ τοῦ πλουσίου, καὶ παρόντας καὶ μέλλοντας, cum pernicie se applicare ad diuites. *his sunt enim pernicioſi aſſentatores. dicitur etiam* κεφαδείρεδαι πλουσίοις, *vt Heraclitus* συμφδείρεδαι.

l. 25. ὑπονοήσωμεν.] Quid si intelligas ἁρπάσωμεν; ſed non placet. Billius Interpres, non inſidias ſtruximus.

Pag. 626. 39. *Verba ſunt Pauli,* ἐξῶδεν μάχαι, ἔσωδεν φόβοι. *Dem. ἐν τῇ περὶ παραπρεσβείας.* Ἐξῶδεν οἱ δημηγοροῦντες, ἔνδοδεν οἱ συμβουλεύοντες. *Legit hæc Paulus, an ingenij ſimilitudine in eadem veſtigia incurrit?*

l. 43. *Legendum,* ἐπεσὼν γὰρ μεγάλα ἐλλήρησεν αὐτοὺς εἰπών, *non bis* αὐτοῖς. *Sed quid de Corinthijs teſtificatus eſt Paulus? quidue dixit? Hic quidem non exprimitur, ſed ex verbis Pauli ſuperioribus petendum eſt, & ſic legendum,* ἐπεσὼν γὰρ μεγάλα ἐλλήρησεν αὐτοὺς ἐπιτιμήσαντα μοι καίπερ ὤφ' ὑμῶν ἵνα μὴ λύπῃ κολακεύσω, μ. π. τ. *Hic enim aliquid deeſſe manifeſtum eſt.*

Pag. 628. 2. αἷ ἢ ποιοῦσιν ὀφθαλμοὺς ἐκκεῖσθαι *legendum, vt reſpondeat τῷ* φοβεῖσθαι. *nam & metis declarat hoc verbum, vt ſimplex cap. 8. v. 20.* συλλιθμοὶ τῶν, μήτις ἡμᾶς μωμήσηται. *2. Cor. 6.* σύλλεδεν ὑμᾶς ὑπὸ πιστὶς ἀπλεῦ ἀπάντων ἀεὶ πατοῦντος.

l. 6. *Legendum videtur,* ὁ μὲν τὸ καιῦ παρακλῆσαι αὐτόν. ¶ Forte legendum, ὁ κολακεύων, aut tale aliquid.

l. 7. τίς γὰρ, εἰπέ μοι, ὁ πυρετάνοντα καὶ φρενίτιδι κατεχόμενον ἰᾶται; Galenus ponit hanc differentiam inter τὸν φρενίτιδα καὶ τὸν μαίνεσθαι, *quod ὁ φρενίτης ſemper eſt cum febre: μανία non ſemper. non igitur hæc ἀπαῖδ. ſed peruè coniunxit.*

Pag. 629. 13. *Lege,* καὶ ὑπανοῖν μα.

Hom. 15.

Pag. 631. 13. μὴ δὲῖ πλέον νεμεδῆναι τὸ κακόν.] Ne malum longiùs ſerperet. *Virg.*

--tres littore ceruos
Proſpicit errantes--

Seruius paſcentes, νεμομένους. *Idem in Bucolicis,*

Mille meæ Siculis errant in montibus agnæ.

quod eſt apud Theocritum,

--βόσκε χάλαε βόσκω.

Paulus ad Titum: ὧν ὁ λόγος ὡς γάγγραινα νομὴν ἕξει. *Sic Saluſtius Numidas, quos Græci* νομάδας, *interpretatur vagos & incertis ſedibus errantes. ſic Seneca Tragœdius Scythas & Getas* vagos, *id eſt* νομάδας, *vocat.*

l. 19. αἰσθητήριον αὐτὸ τῶ ἐννοιαν. *Quod eſt Ciceroni* complicatam animi notionem euoluere.

l. 23. ἔχον πῶ' ἀγάπαιω ἐν ἑαυτῷ.] *Reſtitue:* ἐστ enim *pronocabulum trium perſonarum.*

l. 43. ἕτω μὴ τῶτο ἡ ἐπιτήμη τοιοῦτον ἐπίπεσεν. *Ex Platonis Politico, vult τὸν* οἰκονομικὸν, *& πολιτικὸν, & βασιλικὸν, nomine eſſe diuerſa eiuſdem ſcientiæ. Rex habendus eſt ſecundum Platonem & Stoicos, qui tenet* τὸν βασιλικὸν, *etiamſi quibus imperet, non habeat. Videmus ergo Chryſoſtomum ex his literis* ὠφελιμώτερον, *tametſi id minimè omnium oſtentet. Nam quæ ſequuntur, nonne hoc euidenter oſtendunt? μὴ γὰρ τέχνη τὸ ἄρχειν ἐστὶν, ἀλλ' ἐξουσία μόνον, quæ plane Platonis doctrina eſt. Quid illud, quod adiungitur,* μὴ τέχνη τεχνῶν ἁπασῶν αὐτὴ ἐστί? *non Ariſtotelis eſt, qui vult* πῶν πολιτικὸν *eſſe* ἀρχιτεκτονικόν? *& quæ deinceps de ordine artium philoſophatur, ſunt è primo capite Ethicorum.*

Pag. 632. 28. καθ' ὧν ὧν ἕκαστον πρὸ ἑαυτῶ κρατεῖν ἀρχὴν δεῖ, τὰ μὲ ἀσελγαίνειν κολάζοντα παῖδα.] Perturbationes perquam eleganter Plato plebem animi vocat 3. Legum. ταύτην πῶ δεῖ σῶν ἐν λύπαις τε καὶ ἡδοναῖς φεῦε πῶ' καὶ λόγον δύναμιν ἐν φύσει ἔχοντα, μᾶλλον δὲ πῶ' ἐφάπτω. μᾶλλον δ' ὅτι τῶ πλήθους ἔξω ἐστὶ καὶ ψυχῆς. τὸ γὰρ λυπηρὸν τε καὶ ἡδὺ ψυχὴν αὐτῆς, ὅπερ δῆμός τε καὶ πλῆθος πόλεώς ἐστι. *Quis igitur hæc cognouiſſe & legiſſe noſtrum negabit? paulò poſt addit de eccleſiaſtico imperio p. 632. l. 41.* ὑφ' ὅπως ἡμόσιόν τε κολάσουσιν ἀμαρτήματα σκοπεῖ ποιησάμενοι, ἀλλ' ὅπως μὴ γένοιτο ἡ ἀρχή. *Quæ planè ſunt ex Xenophontis primo* παιδ. *ſic enim ille de Perſarum veteri diſciplina. Alia imperia, inquit, ἐᾶν παῖδα μὴ κλαῖειν, μὲ ἀρπάζειν. μὴ βιάζεσθαι ἐπὶ οἰκίαν παριέναι, μὴ πάνυ δὲ μὴ δίκαιον, μὴ μαχόμενον, μὴ ἀπειθεῖν ἀρχῃσι, μὴ τἄλλα τὰ τοιαῦτα ὡσαύτως. ἰῶ δή τις τούτων τι παρεκβαίνῃ, ζημίας αὐτοῖς ἐπίθεσ· οἱ δὲ Περσικοὶ νόμοι, σφαλερόντες ὑπομένουσι, ὅπως πῶ ἀρχῶ μὴ πείθοιτο ἧσσον οἱ πολῖται, ὧν πορνῶ πρὸς ὀργὴ ἢ αἰσχρὸ ἡδέσθαι· quod nullis vnquam legibus contigit. Eſt enim duntaxat, vt docet Ariſtoteles 3. Polit. cap. 6.* ὁ νόμος συνδήκη, μὴ καθάπερ ἔφη Λυκόφρων ὁ σοφιστὴς, ἐγγυητὴς ἀλλήλοις τῶ δικαίων, ἀλλ' οὐ ποιεῖν ἀγαθοὺς καὶ δικαίους τοὺ πολίτας. *Hoc enim ne Dei quidem lex data per Moſem præſtare valuit. fuit enim, teſte Apoſtolo,* litera occidens. τῶτο δ' τὸ γλῆχος, *inquit Simonides,* τῶ ποιεῖν ἀγαθοὺς καὶ δικαίους *ſpiritui & gratiæ per Euangelium datæ reſeruatum eſt. Xenophon igitur* τοὺ Περσῶν νόμους, *non ſcriptas leges, ſed inſtituta Perſarum, & diſciplinâ reip. voluit intelligi. Quod quæ ſequuntur apud Xenophontem euidentiſſimè declarant. ait enim,* ὅστις μέλλοντας ἢ ὧδε. ἔστιν αὐτοῖς ἐλευθέρας ἀγορὰς κλυμένων· ἐντεῦθεν τὰ μὲ ἄνια, καὶ οἱ ἀγοραῖοι, καὶ τὰ τῶν φανερὰ, καὶ ἀπεσκηνῆσαι ἀπολύλακται εἰς ἄλλον τόπον, ὡς μὴ μιχθῶσι ἢ τούτων τύρη τῇ ἧβῃ πεπαιδευμένων εὐκοσμίᾳ. ὁ κόσμος τῆς πολιτείας, est reip. diſciplina.

l. 35. ἴσμεν ἢ, καθ' ὃ ἑαυτῶ τις ἕκαστος ὁ νῦν ἄρχων ἄρχει.] *Hoc etiam Platonis eſt, & κρεῖττ μᾶλλον τοῦ ἄλλων ἄρξειν, αὐτὸ ἐν ἑαυτῷ δεῖν ἀρχὴν ἀεῖσθαι κρατοῦντ' ἔχειν. ὁ δ' ἰδίᾳ πονηρὸς, inquit Æſchines, ἅτε ποτ' ἂν δήμοιτο δικαίᾳ χρησόν. Et 3. Legum:* ὅταν ἓν ἐπιτήμασι, ἢ δέξαις, ἢ λόγοις ἐσταπῶται, τοῖς φῶσι ἀρχικοῖς, ἢ ψυχῇ τῶτο ἀδύνατ ἀεὶ ἀεσαρρόω. πλεῖός τε, ὅταν ἄρχωσι ἢ νόμοις μὴ πίδυται τὸ πλῆθ· παῖδ δὲ ἢ ἀνδρ ἀδύνατ, ὅπόταν κακοὶ ἐν ψυχῇ λόγοι ἐνόντες μηδὲν πιεῖσι πλέον. *Hic*

quod

quoq́, imperia hæc vtraq́ primatum & publicum Noster posuit.

Pag. 633. 11. *ἀρχων τὶς δὴ πρὸ φυτοῦ ὁ γιγνόμενος, τὰ μὲν ἀγενόπλων καὶ κωλίων, τὰ δ' αὖξων*] *Haud dubitanter legendum* καὶ κολίων. *Idem fuit error in veteribus libris, Politicorum* 3. *cap.* 9. *de eâdem pene re, qui nunc in emendatis sublatus est. sic enim legebatur in editione Morelij Parisijs* 1566. ὁ δὲ ὁρμισθεὶς πλὴν αὐτὸς ἔχει δύναμιν ὅπερ πνεῦμα πρὸς κωλύειν τοὺς ἐμβάντας καὶ ἐκβαίνειν. *Nunc habent castigati codices* τοῦ κολύειν, *vt est apud Herodotum in primo, referentem illud Periandri per ambages datum Thrasybulo consilium, cuius etiam Aristoteles ibidem meminit,* ὅτι δεῖ τοὺς ὑπερέχοντας αὐθαιρέτους αἱρεῖν, *vt ipse arrham aquans, τοὺς ὑπερέχοντας πρὸς τοὺς ἴσους decussisset, quod est* κολύειν, *sic enim apud Linum, lib.* 1. Inambulans tacitus summa paupauerum capita dicitur baculo decussisse.

l. 22. *ὅπως ὕπερ ἄνδρα ἄκρατα καὶ ἀήμενες εἰς ὕψος αἰσθησόμενα πᾶσι αὔξειν πρὸ ὑποκειμένων κωλύη*] *Hic nonnihil videtur offendisse multiplicem suam lectionem* καὶ πᾶν πολυμάθειαν. *Sic enim Maro Georg.* 2.

Nec non est sterilis quæ stirpibus exit ab imis,
Hoc faciet, vacuos cum sit digesta per agros.
Nunc altæ frondes & rami matris opacant,
Crescentique adimunt fœtus, vruntque ferentem.

Hæc nimirum plantaria sunt Plinio, quæ matris vmbrâ enecantur. Paucarum in hoc genere rami parcunt soboli, vt vlmorum palmarumq́; nullis verò tales pulli proueniunt, nisi quarum radices amore solis atq́; imbris in summa tellure spatiantur. *lib.* 17. *cap.* 10. *quanquam Chrysostomus loquitur de omnibus præcelsis arboribus, quæ humilioribus inumbrant.*

l. 28. καὶ δὲ καὶ περὶ αὐσθενεῖς ἢ μὴ, δεῖ ἡ τῆς ὠρῶν κράσεως, καὶ ὁποῖ πνέουσι τῆς ἀπὸ θερμοῦ] *Hæc sumpta sunt ex Theophrasti de plantis* 8. *cuius hæc sunt:* περὶ δὲ αὔξησιν ἡ μὲ ὕλοις μέγεθος μᾶλλον ἢ τὸ ἄκρως κράσις συμβάλλεται, καὶ ὅλως ἡ τὸ ἅτυπε κατάστασις (εὐκαίρων καὶ ὑδάτων καὶ ἐνδιῶν, καὶ χειμώνων μετριῶν, ἅπαντα αὔξησιν καὶ πολύκαρπα, καὶ ἐν ἀλμώδεσι καὶ λεπτογείοις ἧ. διὸ καὶ παρημαζόμενοι λέγουσιν ὡς ἄλλοι, ὅτι ἅπερ φέρει, ἐκ ἄφυεος) ὡσπ ἡ καὶ χρῶσι διαφθορὰ. *id est,* Ad incrementum autem alimentumque plurimum quidem cœli temperies, & in totum anni ratio confert (etenim si imbres, serenitates, & hyemes accidant tempestiuæ, cuncta feliciùs atque vberiùs proueniunt, etiam in salsuginolis ac parum pinguibus agris. vnde non ab re est, quod prouerbio dicitur, Annum producere fructum, non agrum) verumtamen refert non parui, quæ sit natura regionum. *Deus autem est, qui temperat annum ad vsum agricolarum, atq́, etiam quid opus facto sit in re rustica, docet eos, vt est apud Isaiam* 28. Erudiet illum in iudicio, Deus suus docebit illum. *iudicium dicit agri colendi rationem.*

l. 32. ὅταν ἡ μίζα ἐνέγκῃ καρπὸν, ὅταν τὸ αὐτόματα φυῇ] *Hic etiam præfert non minorem rerum rusticarum peritiam. Sic enim Plinius lib.* 16. *capite tricesimo,* Arbores, quas naturæ debeamus, tribus modis nascuntur, sponte, aut semine, aut radice. *Quod etiam Virgilius tradidit:*

Principio arboribus varia est natura creandis.
Namque aliæ nullis hominum cogentibus, ipsæ
Sponte suâ veniunt.
Pars etiam posito surgunt de semine, vt altæ
Castaneæ, nemorumque Ioui quæ maxima frondet
Æsculus, atq́; habitæ Graijs oracula quercus.
Pullulat ab radice alijs densissima sylua;
Vt ceralis vlmisque, etiam Parnassia laurus
Parua sub ingenti matris se subijcit vmbra.

Pag. 634. 10. *Legendum,* ὑπὸ δὲ ἀμπέλῳ.

l. 13. μέχρι τῦ διαρρεῦσαι τὰ ὑπερτιᾶ μέρη, ὅσην ἡ ἀρχὴ] Hæc & hæc facies, illa ne feceris (*hoc est,* διαρρήξῃς) *quæ magistratus est præscribere, & Legum. Dem. contra Leptinem,* μηδένα ἐξ ὑπερημερίας ἀπολῦσαι δεήσειν ὁ νόμος. *Item,* ἐν τῷ νόμῳ διέρρηκται. *Vlpianus,* διέρρηκα, διαβρήδην εἶπα, disertè dixit. *Paulo post in eadem Oratione,* διὰ τὸ γεγράφθαι ἐν τῷ νόμῳ διαβρήδην ὧνπερ, quia disertis in lege verbis scriptum est. *Id. mihi est* διασείλασθαι: *vt apud Lucam Christus* διεστείλατο *cuidam, quem curauerat, ne cui diceret, mandauit,* διέστειλεν. *Est autem* accuratè & sollicitè præcipere. *Athenæus lib.* 6. καὶ τότε τῷ ξένῳ Μακεδονικοὶ μὲ Ἡρακλεώτας ὑποτάττουσι, διὰ τάλαντ' ὑποχρέωσιν ἔχοντες παρέχειν αὐτοῖς τὸ δίκαιον, προδιεστείλαντο μηδενὸς αὐτῶν ἔσεσθαι μεῖζον ἓξ τῶν Ἡρακλεωτῶν χόρος. hâc priùs cautione adhibitâ, ne quenquam eorum extra suam regionem venderent. *Hinc dicimus, lege cautum esse. Vides* τὸ διαστείλασθαι pactionem *significare. Et lex, est pactio ciuium inter se,* Ζωῦθέν τῆς πόλεως, *vt apud Platonem in Minoe, & Aristotelem, loco quem paulo ante memorauimus. Vnde Comicus:* Ea lege atque omine. *Lex est enim pactio; pactio, condicio.*

l. 41. *Legendum* φυγὼν, ὑρημίαν πλὴν μ. *sine* καὶ.

Hom. 16.

Pag. 635. 32. καὶ ἐκ εἶπεν ἡ ἀγάπη αὐτῦ] *Deest hic,* ἀλλὰ τὸ κωλύσῃ αὐτῦ. *cur enim illud diceret, si hoc non adderet? Erroresq́, huius generis frequentes sunt. quod autem habetur* 635. 19. τὸ κωλύσῃ αὐτὸ αἰσπάσατο τὸ ὑπὸ πάντων ὑμῶν. *est quidem hoc apud Paulum alio loco: sed hic est* τὸ πνεῦμα αὐτῦ. *Sed aut hic quoq́, ita legit Chrysost. aut illum locum ante oculos habuit.*

Pag. 636. 7. εἰ τι αὐτῷ] Vide Boissium.

l. 40. ἵνα μὴ δόξῃ δεῖσθαι τῦτο πεῖσαι, ἀλλ' ὑπὸ ἀκολουθίας ἐπίσχεσι ἐπ' αὐτὸ ἐρχόντ] *Et hoc Demosthenicum*

ritum est. Cum enim in illa ἐκλογῇ Leptinem Orator de immunitatibus disserens, de Chabria filio disseruisse esset, & multis tum suspicionem moueret in gratiam illius dicere, quæ diceret, sic incipit. εἶεν. ἀλλα' ἡ Δία, τὸν παῖδα τὸν Χαβρίου ἀπολιπὼν ἀ-φαιρεῖσθέ τινα τῶν ἀτιμίων. *Ad quem locum Vlpianus, αὐτὸ τὸ, ἄρα δὴ, λοίσθιον τῇ λόγῳ, ἵνα ἐξαίτιας δῷ τὸ Χαβρίου ἀρχθῆναι, ᾗ οὐκ ἐκ προνοίας ᾗ παρεστημένος, ἀλλ' ἐπιῶντος τῇ λόγῳ.* Debemus enim honestos aditus ad quamque partem orationis facere, *inquit Cicero. Quæ de causa non cupide præripuit illum locum, sed ita induxit, vt eò rerum serie ductus videretur ad vitandam illam suspicionem, gratiæ. Quid hoc ad rem, inquis? multum, si Chrysostomus obseruationem dignum putauit. & certè vtilis est vel ad cognitionem, vel ad imitationem, quàm multa eorum, quæ Scholastici tradunt. At illa subtiliora sunt. Ego verò id pernego. Nam illa cum docentur, nemo tam obtusus est, qui non intelligat: hæc acutissimus quisque vix percipit.*

Pag. 637. 13. ὁ τῇ μίτρᾳ ᾗ ἀνδρίᾳ, 'ἀφ' ᾗ τῇ γνώμῃ ᾗ παρεχόντων ὁ φιλοπολίτευτος] *Sic interpretatur ἀλαζονίαν. i. liberalitatem. vt Iacobi 1. οἳ τὴ λαίαν σοφίαν, αὐτοῖς ἐδίδοτο θεοῦ τῶν ἁπλῶς.*

Pag. 639. 11. *Legendum, ὁ μέλλων ἐκπαῖδα δικάζεσθαι, ἀλλ' ἐκεῖ τὰς ἐνδοιάσας ὑφίξειν] Hic δικάζεσθαι non est* iudicari, *sed τὰ δίκαια λαμβάνειν,* ius suum persequi, pecuniam debitam petere. *Hic enim agitur de fœneratoribus. Silent enim οἱ δανείζοντες δικάζεσθαι θεῖς τοὺς διπετρόωδους: & ἐυδύνας ὑπάρχειν, εἰς δίκας δίδοναι,* iudicium pati. *Cic. pro Quinctio. Demosth. τῇ λόγῳ μὲ ᾗ νόμων τὰ δίκαια λαμβάνοντες παρ' ἀλλήλων, id est, διαζεύξαμεν.*

l. 27. *Lege* αὐτὸν σιλικὰς.

Hom. 17.

l. 35. *ponendum* ὥσπερ ἀξιοῦσιν. *sic est apud Paulum. & ὡς non regit indicativum.*

l. 39. πίστιν τῇ ᾗ χειροτονεῖσθαι] *Sic distinguit θεῖς ᾗ ᾗ δημοσίων.*

Pag. 640. 11. *Vel legendum* πίστιν κινεῖ ᾗ μὲ τὸν λόγον, *vel* πίστις κινεῖ ᾗ μετακινεῖται λόγου.

l. 15. *Legendum, ὃδὲ τὸ κεφάλαιον, ᾗ πᾶν κορωνὶς τῆς σ. ἔστιν] θεῖς τὸ Οὐκοῦν, καὶμὴ ἐπίθηκα κορώνιν. Iliados 3.*

l. 23. *Videtur legendum, ἵνα πλουσίοι ἐπλέπτυν πλοῦτον ᾗ ἐπὶ φυσι. nam ἐπλέπτυν πλοῦτον, vel ἐπλέπτυν, absonum est.*

l. 29. ᾗ γνώμῃν ὑμῖν ἐν τούτῳ δίδωμι] *Consilium do. Dio Cassius, κεἰν τούτου ᾗ γνώμῃν αὐτοῖς ἔδωκεν. 1. ad Cor. cap. 7. γνώμην ᾗ δίδωμι, ὡς ἠλεημένος ὑπὸ Κυρίου πιστὸς εἶναι.*

l. 40. *Legendum,* πῶς ᾗ ᾗ τὸ ποιῆσαι ἐκ'.

l. 44. *Videtur legendum,* εἰ ᾗ δ' ὁ ὀφθαλμὸς ἀξιόπιστος, *ex v. 6. & sic Beza,* Si promptus animus adsit.

Pag. 642. 15. ὁ Νῖλος ἐλαδίρου] *Subaudi* χρῄζει. *Illustre exemplum habes apud Athenæum huius rei lib. 6.* Πιστοδίκης φησὶν ὁ ὑπὸ τῆς σοφῆς πολλὰς πένητας ἐκ τῶν ἰδίων ἐπανορθοῦσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς ἀναλώμασι σκῆψιν ἐποιεῖτο, ὡς ἀναγκαίως ἐπὶ τοῖς τῶν ζωγράφων ἔργοις ἀναλίσκων. *Hoc exemplum docet verum esse illud Aristotelis lib. 1. Polit. cap. 2.* Ἀρχὴ ᾗ φύσει ᾗ ἀρχόμενον ἀφὲ πλῶ συστάσεων. τὸ μὲν ᾗ δοῦλον ἐκ τῆ διανοίᾳ πέφυκεν ἀρᾶν, ἄρχον φύσει ᾗ δεσπότην φύσει· τὸ ᾗ διανοεῖσθαι τῷ σώματι ταῦτα ποιεῖν, ἀρχόμενον ᾗ φύσει δοῦλον. διὸ δεσπότῃ ᾗ δοῦλῳ τὸ αὐτὸ συμφέρει.

l. 16. ὁ πλοῦτος τῶν πενήτων] *Egere opibus pauperum diuites, Aristophanes in Plauto docet. sic enim pauperes ad diuites;*

Καὶ τοι τί πλέον πενητὶν ἔξ, πολίτου τόνων ἀπορεῖν τοιῶτας;
Παρ ἐμοὶ γὰρ ἔξ πάσ' εὔπορος ταῦτ' ὧν δέοιτ. ἐγὼ γὰρ
Τὸν γεωγρύχλιμ ἄπορ δύναιτ' ἂ πολλὰ κἀγαθὰ κἀσθλὰ
Διὰ τὸν χρόνον ᾗ τὸν πονίαν ζητῶν ὀπόταν βίον ἔξειτ.

l. 23. φόνημα, *obscurum est vocabulum, manent φονεῖς.*

Pag. 643. 13. *Legendum, ὅτων οὐ δ' ἐκ πενεσθέντες μόνης, vel πενεσθέντες. sic decimus, ἐωμὲν ΘΕ, vel ἐμὲν ΘΕ. Brevis enim vocalis in compositione producitur, vt ἐωκαλεῖ, ἀνώμυ ΘΕ, καταμήν, ζωγρεῖν ἀντὶ τῆ ἐγρεῖν.*

l. 29. ἃ μὲ δίκαιτ πάσχειν, μηδὲ ποιεῖτε] *Demosthenes contra Midiam, οὐ ᾗ ἀπιθανὸν πέπτν, ἐκαίνεσε πάντας· τοῦ ἄλλως ἀξιοῦν ἔ, τι οὐ βέλτιον σκοπεῖν· ὃν αὐτὸς σκοπῆς ἔ, τι μὴ τοῦ ἄλλως λυπήσῃς ποιῶν. l. 32. ἐκεῖνον βέλτιον ἦν ἀκοῦσαι ἐκεῖνα. ἃ γὰ κρίσις αὐτῶν πρὸ μὲ ποιήσωσι ἐλεᾶ Iacobi 2. v. 13. Hoc verè manificeè noster Demosthenes illustrauit in eadem, & quidem eadem orationis figurâ. ἐγὼ νομίζω πάντας ἀνθρώπους δεῖσθαι φέρειν ἔλεον τὸν βίον αὐτοῖς, ἐγὼ σύνοιδα ἐμαυτῷ, ὃν συμβαίνει πολλοὺς, οὐ δὴ πεπραγμένα χρεοντας, ἀλλὰ ᾗ ἄλλως. ᾗ, ὅτι τὶς μέτριος ᾗ φιλάνθρωπος ὑπάρχῃ, ᾗ ἐλεᾶν τοὺς πολλοὺς τοῦτο ποιεῖν, δίκαιον ἂν δέοιτ' ἂν πάντων, αὐ ποτὲ οὐ χρείαν ᾗ ἀρῶνται ἀφίκηται. ἄλλος ὕτοσί τις ἀκούσῃς ᾗ πολλὰς ὑβρίζων, ᾗ τοὺς ᾗ κεδεμόνας, τοὺς ᾗ φυγάδες, τοὺς ᾗ μισθὸν ὑπολαμβάνων ᾗ]; τοῦτο τὰς αὐτοῦ δικαίου ἂν δέοιτ' ἂν τυ' φυγεῖν, ἄπορ αὐτὸς οἰσεσθὸ ᾗ πᾶσίς ἄλλοις. αὖ πάντων ὑμῖν ὀρθῶς ἔδοξ ἐπισκεῖν. τοῦτο πεπραγμὸν ἀφίστατο Medias ὅτε τῇ ἐφέρου. ὐκ ἐκείνου. ἔστιν ἐλεημοσύνη, quam in hac Epistola vocat Apostolus εὐλογίαν, in altera λογίαν, collectam. Erat enim hic maximè laudabilis & verè pius Græcorum mos pauperes amicos sublenandi, vt cum aduersam fortunam passus esset aliquis, sodalium ætq; amicorum facultatibus sublenaretur. Hoc illi vocabant ἐφιζεῖν, ᾗ ἔφεδρον φέρειν, quod hic etiam Paulus διακονεῖν τοῖς ἁγίοις, ᾗ διακονίαν. Idcirco autem retinuimus hic illum oratoris locum, non solùm quia Chrysostomum illustrat, & facit ad rem, quæ nunc agitur: sed etiam vt pudeat Christianos non facere id, quod Ethnici tam libenter & tam à cum humanitate, ne dicam charitate, fecerunt. Huic consimilis est locus ex prima contra Aristogitonem.* οὐκ οὖν συγγνώμην τοῦτον, ἢ ᾗ τοῦ τὴ ἢ τοῖς οὖσι πολίταις ἐλεᾶ ᾗ πολ-

λῦ γε κ) δεῖ. οὐ τὸν εἰς πᾶσι ἔλεον προσδέδωκας Αἰσχύλε· μᾶλλον γ' αὐθρωπος ὅλος. μὴ δὴ πρὸς θεῶν οὐ τοῦτ' ἤκουσε λιτῆρας, κ) προσέβαλον ἐκέτας, πρὸς τούτοις προσορμίζε. *Nonne hunc locum Noster intuebatur cum diceret*, ἐλεεῖσθαι θέλεις γ' ἐκοῦσ' ἐλέει. συγγνώμης θέλεις τυχεῖν γ' ἑκοῦσ' μεταδίδου. Vis misericordiam consequi? fac aliorum miserearis. veniam impetrare vis? tu igitur imperti veniam.

Hom. 18.

Pag. 645. 28. *Legendum*, ὑπὸ τῶν δοκίμων ἴδ).

l. 36. κ) εἴτη ἡ ἀφθονία, τοῦτ' ἔστι τὸ πολῦ & χρημάτων] *Theophrastus* ἀφθονίαν *vocat* lætas segetes, *quas proprie dicimus* vberes, & ἀφθονίας τὸ λόγου, vbertas & copia dicendi. *Isocrates in Panathenaico*: ἀεὶ γ' Λακεδαιμονίων ἡ δυναμένη σιωπᾶν, ἀλλὰ πρεσβυκώτατος, ὧν ἥδιστα μὲν ἐλλοντας τοὺς ἐπαίνους ἀεὶ ἐκείνων ποιῶν ἂν, τῶν αὐτῶν λόγων δύσκολον τοῖς ἀφθονέστερον αὐτῶν, κ) πολὺ βέλτιον ἴδ) δοκοῦσι, ijs, qui se copiosiores sunt: *sæpius innuit.*

Pag. 647. 17. *Legendū*, πᾶσι δέ μοι πάντα εἴρηται.

l. 21. *Legendum videtur*, τῶν γὰρ μὴ ὑπὸν ἀσφάλειαν πλείονα. κ) ὑμῖν ὀλίγον μείζονα κατασκάζειν πρὸς ἀρετῶν, incrementum, *vel* profectum maiorē. *Pro* πᾶσι *Interpres Billius videtur legisse* πάντη, *vel* διὰ πάντα.

l. 28. ὃς μίαν οἰκίαν δεῖ τῶν ἐκκοπῶσαν οἰκεῖν] αὐτὸ τὸ διοικεῖν· κ) εἰκονομεῖν. *Isocrates*, οἱ βέλτιον εἰκάζοντες τὰς ἐν τῇ πόλει. *Item* ἴδ) πόλεων τὰς μικρὸν οἰκίᾳ δεκόσας.

l. 36 *Legendum*, ὅτι ἀξιωτ& ὤν.

l. 40. ὅσον ὁ κηδεστὴς τῷ μ.] *Hic quidem* socer, *propriè* gener, *vel* affinis. *sic* χαμβρὸς, gener *propriè*, *sed Exodi* 18. socer.

l. 43. ὡς ἐν ἑλαῖ τῷ βίῳ πάντα γεφύρας κατέλιπεν] *Non per appositionem*: sed hæc tanquam in columnâ descripta vitæ reliquit, *id est*, cunctis hominibus. εἰδ' *est*, *quem nos mundum dicimus. Cicero*: Solem è mundo tolleret videntur qui amicitiam è vitâ. *Plinius*: Sed nos pergamus vitam excolere. *Sapient. Sal. cap.* 10. *de Sodomitis*. σοφίαν γὰ παρὸδ' ὀυπτεῖν μόνον ἐλάσπουσι τῶ μὴ γνῶναι τὰ κακὰ, ἀλλὰ κ) τῆς ἀφορμὴν καὶ αὐτῆ ἀπίλειπον τῷ βίῳ μνημόσυνον. *nempe omnibus posteris.*

Pag. 648. 1. *Legendum*, ἅπερ ἂν ἡμεῖς ἐσκηπομένα, *propter* αἰ, *vt altero membro*, ἅπερ ἂν συμφέροντα φανῆ.

l. 11. ὥσπερ γὰ ἐκεῖν& ὁ τὰ συμφέροντα εἰπὼν, σοφὸς· ὕπος ἡμεῖς οἱ κατὰ δεξιὰν, κ) αὐτὶ ζωότητος κ) εὐχαριστούνης καρπωσόμεθα ἔπαινον] *Nota differentiam similium nominum.* σοφὸς *enim est qui per se prudenter intelligit*: συνετὸς, *qui mihi quidem ipse excogitat, sed alterum bene monentem audit. atq; hac Hesiodi sententia est nota omnibus*, ἕνα δὲ πάντα εἰδ& &c. ἐσθλὸς δ' αὖ κἀκεῖν& &c. *Quam Basilius Magnus ad Iuuenes eleganter expressit*: μιμητὰς τῶν Ἡσιόδου, ὃς φησιν ἄριστον μὲν εἶδ), τὸν παρ' ἑαυτῶ τὰ δέοντα ξυνορῶντα, ἐσθλὸν δ' αὖ κἀκεῖνον, τὸν τοῖς παρ' ἑτέρων ὑποθηκείαν ἐπιπλέον. τὸν γὰ πρὸς ἀμφότερα δεπιδέοντα, σχέτλιον ἴδ) φησὶ πάντα. *Sophocles in Antigona*,

Φημὶ γ' ἐγὼ πρασσέειν πολὺ
Φαῦλα τὸν ἄνδρα πολῦ τ' ἀπρήμονα πάλαι·
Εἰ δὲ ἓν (μηδὲ γὰ τοῦτο μὴ ταῦτα ῥέπειν)
Καὶ ἦδ' ἀκούοντων αὖ κλύειν τὸ μανθάνειν.

Livius in Orat. Minutij lib. 22. Sæpe ego audiui milites, cum primum esse virum, qui ipse consulat, quid in rem sit. secundum eum, qui bene monenti obediat. qui nec ipse consulere, nec alteri parere scit, cum extremi esse ingenij.

Hom. 19.

l. 32. Περὶ τῆς παρρεήσιας.] *Nullus dicendi magister melius vnquam rhetoricatus est. & hoc quidem primum θεώρημα. ὁ γὰ διδασκὴς ὁρᾶν τῶ μεγαλοψυχίαν τῶ κατηγόρου. ὑπ' ἀσαφηδείας λοιπὸν. λογίζεται γὰ ὅτι ὁ, πολλὰ' ἐξὸν εἰπεῖν, ὑκ εἰπὼν, πῶς ἂν ὑκόντα πλασσειν apud nullum memini Rhetorem me legisse: sed tamen verissimum est, & Chrysostomus nobis horum diligentior. Exemplum autem hoc sæpe apud Demosthenem occurrit, κ) τὰ' μὲν ἄλλα σιωπῶ, πολλὰ' ἂν ἔχων εἰπεῖν. Nam consectari minima quæq; atq; excutere omnia, est μικροψυχίαν, & suspicionem affert accusatoris nimis intenti. Secundum illud, κ) δίκαια μεῖζον ἀσπάζεται, ἢ ὅπως: est apud Hermogenem ἐν τῇ ἰδέᾳ δεινότη&. sic ille, ὑτίμητ', ἀτιμητ, hoc Schemate, ὅταν ξυλλαβῶμεν πῶς ἀσύνετον μᾶλλον κατηγόρου τῶ περὶ χρημάτων ἐν τῇ γνώμη ἴδ) ἀκριβῆ πον. Sic Cornificius, ad Heren. lib.* 4. Vtilius est occulte fecisse suspicionem, quàm huiusmodi intendisse accusationem. *Tertium est* τῆς ἐκ χρυσοῦμ διανοίας· κ) ἥδιστ χρεῶ ἀσύνετον φαίνεσθαι ἐαυτῷ. *Habet enim boni viri significationem, aliquid remittere, non acriùs, quàm necesse est, agere, non esse pugnacem. hæc Noster obseruauit & didicit videlicet ad vsum aliquem suum concionandi. Cur nobis itidem non licet? Exemplum est* τῆς ἐξαπάτης *apud Paulum*, ἀεὶ μὲν δὴ τῆς διακονίας τῆς εἰς τὰς ἁγίους ἀσυλίαν μοί δέ τὸ γεφύριον ἐμόν. *apud Dem. contra Leptinem*, ἐγὼ δ' ὅτι μὲν πάντων κατηγορεῖτε, πάντες ἀφαιρεῖσθαι τῶν δωρεὰν ἴδ) ἀδίκων ἔξιν ἐκόντα.

l. 34. *Legendum videtur*, διδάσκαλον ὑποπτεῦσαι, ἢ εἶπεν.

l. 39. *An legendum*, ἔδει σύνεσιν non παρρησίαν, *sed* ἐξουσίαν? *propter illud quod sequitur*, ὑπὸ ἄλλων τ.μ. σεμνότερα. *certè* παρρήσιος *est* σεμνοπρεπὴς λόγ&.

Pag. 649. 10. & 42. κολάζῃ reprimit, & κακολασμένους μᾶλλον ἢ λύει orationem arte quadam temperat, Billius.

l. 12. τῶν φιλοτιμίαν, *mox vocat* εὐτραπελίαν. *At Paulo*, φιλοτιμίαν ὄφελε τὸ ἐπιδεῖν λαβεῖν. *hæc est enim, quam vocat* καύχησιν. 1. *ad Cor.* 9. v. 15. Emori malim, inquit, quàm vt gloriam meam quis euacuet. *Sic vertas. Quam gloriam? ἵνα εὐαγγελιζώμενος, φησιν, ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον. hoc est*, vt gratis prædicem. *liberalitas autem versatur circa λῆψιν κ) δόσιν Eth.* 4. *cap.* 1. *nec minùs interdum liberale ac splendidum non accipere, quàm magnificum dare.* φιλοτιμίαν *autem glóriam interpretatis sumus.*

l. 39.

l. 39. ωσπερ τὸ παῖ παιπαιρώπαις] *Sic apud Dem.* παιρωπαὶ τῷ ὀρόφῳ, καὶ παιήσουσι τὸν ὕφυσον: *quod est* οἰσυσχύσουν, *v.* 40 *Theophrastus*, φίλαρχ ὑραυσκαλίσαντι οἰσυσχοῖν.

l. 42. καὶ καλῶς πάλιν λέγων] *Pro quo dici solet* ἐξομοιῶσαι, διορθῶσαι, mitigat, mollit. *sic pag.* 649. 10. κακολαμβάνων μὲν ὁ δὶς λέγων. *Hermogeni* κακολαμβάνον μὲν ὁ *est* vemustas orationis non admodum ornata, *sed* compressa, *ne nimis niteat*: *cui opponitur* ἀνυμμύθητον, *vel* ἀμύθητον. *& hoc igitur artis verbum.*

Pag. 650. 1. φαντάσμα τοῦ δεῖσθαι] *Nostri Codices habent* παραπλήσια τ. α.

l. 7. δεῖ αὐτῶν] Lege δεῖ αὐτῆς, fortè δικαιοῦσθαι.

l. 11. *Legendum*, ὃ μέγιστον τῶν δώρων πολὺ ὢν ἐλάττων.

l. 21. καὶ εὐλογίας παπαμωλοῦσι τοῦ περέχοντος] εὐλογίαν *Hebræi vocant quodvis munus, vel beneficium, quod Noster nescivit. Sic enim Iacob ad fratrem suum Esau Gen.* 33. *cum illi de Mesopotamia redieni occurreret, λάβε τὴν εὐλογίας μου, ἃς ἤνεγκέ σοι: paulo ante dixit* δέξαι τὰ δῶρά μου ἃ ἦλθε μοι χαριζόμενα. *& sic fortasse legendum*, 1. *Cor. c.* 16. 1. περὶ τῆς εὐλογίας. *nam & λογία vix est Græcum ab* εὖ *& λέγω. & cur eandem rem hic* εὐλογίαν *diceret, illic*, λογίαν?

l. 30. καὶ σπείρων τὸ φείδεσθαι ἐκδήλως] *Sic apud Isaiam cap.* 32. *v.* 20. Beati, qui seminatis secus omnes aquas. *& Ecclesiastæ cap.* 11. *v.* 1. Mitte panem tuum super aquas, quia post multa tempora inuenies illum. Da partem septem, nec non & octo. *panem enim dixit pro semine: vt Psalmo* 104. Qui panem educit è terra: *sic interpretatur Iunius.* seminare *autem* secus aquas, *est in locis irriguis, & proindefertilibus semen spargere. Sed & 6. cap. ad Gal. Eleemosynam seminanti comparat, quoniam qui largiuntur pauperibus, videntur id perdere, vt qui seminant: sed multò plus recepturi sunt, quàm dederint. Quâ ratione hoc bonum opus fœneratio dicitur.*

l. 38. ἀλλ' ὁ μὲν γεγραπὼς ἀδρότερον λέγων, Ἰσαΐας δὲ λεπτότερον ἀγαπᾷ Κύριος] *Citant Ecclesiast.* 35. *vbi sunt hæc, ἐν πάσῃ δόσει ἱλάρωσον τὸ πρόσωπόν σου. sed* 22. *Proverb. has eadem verba sunt, αὐδρὰ ἱλαρὸν δότην ἀγαπᾷ ὁ Θεός. Seneca in secundo de Beneficijs,* Qui tam paratè facit, non est dubium, quin libenter faciat. Itaque lætus facit, & induit sibi animi sui vultum.

Pag. 651. 25. ἱκανοσύνην ἐνταῦθα τὴν φιλανθρωπίαν ὀνόμασεν] *Quod in Psal. dicitur*, Disperlit, dedit pauperibus, iustitia eius manet in æternum. *Est autem* φιλανθρωπία misericordia, *auctore Hermogene*, ἐν τῷ περὶ τῆς ἰδριμύτητος, *his verbis*: Κυεῖον δέ ἐν εὐνοίαν σημαίνει λέξις, ἃ κυρίως ἐπ' ἀνοήτοις ἔσται, ἢ τοιαύτη. ᾗ ὁ Ξενοφῶν λέγων τὰς αἰτίας, δι' ἃς αἱ κύρεις περὶ τοὺς λόγους ἀναχωροῦσιν ἐκ τῆς ἀκριβείας, φησὶν, ὅτι αἱ μὲν διὰ μαλακίαν, αἱ δὲ διὰ ἀδυναμίαν, αἱ δὲ διὰ τὸ μὴ τὸ, αἱ δὲ διὰ φιλανθρωπίαν ἀναχωροῦσι, φησὶ. τῷ γὰρ ὄντι τοῦ αὐδρώπους ζωπύρους εἶναι, καὶ τὸ ζωπύρους αὐδρώπους ἀσυνέζεσθαι, φιλανθρωπίαν ὀνόμασεν, ὃ κυρίως μὲ δεῖ τὸ τοῦ θεοῦ γίγνεσθαι ἔργον τῆς λέξεως (ἐπ' ἄλλῳ δὲ τάττειν εἰώθασιν τὸν φιλανθρωπίαν) κυρίως μὲν τοι πως σημαίνων τὸ ῥῆγμα, καὶ τάχα τύπου μᾶλλον ἂν εἴη κυρίωτερος ἡ λέξις, ἢ δεῖ τοῦ ἀληθῆ καὶ οἰκτίρμονα ὄντα πάσχειν, ἐν ὅσῳ καὶ φύσει τάττεται τὸ τῆς φιλανθρωπίας ὄνομα. *Sic Apostolus possit ad Titum* 2. *v.* 4. ὅτε ἡ χρηστὸς καὶ ἡ φιλανθρωπία ἐπέφανε τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ, ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἀλλὰ κατὰ τὸ αὐτοῦ ἔλεος ἔσωσεν ἡμᾶς. *Sic Noster accipit, concludens omnes ferè conciones χάριτι καὶ φιλανθρωπίᾳ. Hic igitur* δικαιοσύνην *intelligere debemus*, ἐλεημοσύνην, *quæ est eadem* φιλανθρωπία. *Mat.* 6. προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν ἀνθρώπων, *vetus Interpres reddidit*, Attendite ne iustitiam vestram faciatis coram hominibus, *& nemo reprehendit. Timon autem ille, qui congressus hominum omnemq́ consuetudinem refugiebat, dictus est* μισάνθρωπος, *vt canes ille Xenophontis* φιλάνθρωπος. *Sed* φιλανθρωπία *καὶ* φιλοτιμία *sic differunt* (*nam & φιλοτιμίαν diximus esse liberalitatis genus*) *vt apud Arist. liberalitas & magnificentia, quod Noster docet in hoc ipso sermone supra*: ἐνιαυτὸν δὲ φιλοτιμία καὶ φειδωλία· καὶ ὁ πολλὰ δώσ, πολλάκις ἀδυναμεῖ. φιλότιμος *est igitur qui multa & magna largitur.*

l. 28. μὴ πάντων ἀκριβολογούμενοι, ἀλλὰ ἀφῖκ τῇ χειρὶ αὐτόματον. *Cic. in Lælio*, Hoc quidem est nimis exiguè & exiliter ad calculos vocare amicitiam, vt par sit ratio acceptorum & datorum. *hoc est* ἀκριβολογεῖσθαι. *Quanquam & μικρολογίαν, quid sit, ostendit.*

l. 44. φείδεσθαι τοῦ μὴ λαβεῖν] *Omittit Interpres.*

Pag. 652. 8. πρὸς αὐ ἐπαινῶν τινὰς μᾶλλον, τὸν λαμβάνοντα μᾶλλον, ἢ ὑμᾶς αἰνοῦντας, ἢ ὑμᾶς πάσχοντα ἀπλῶς, ἢ τὸν Συκοφάντην] *Hesiodus*,

Νήπιοι οὐδὲ ἴσασιν ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντὸς,
Οὐδ' ὅσον ἐν μαλάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.

ἐν λιτῇ διαίτῃ, tenuis victus.

Plato Legũ 3. ἆρ' οὐκ ἀγνοήσαντες τὸν Ὅσιόδου ὀρθότατα λέγοντα ὡς τὸ ἥμισυ τοῦ παντὸς πολλάκις δεῖ πλέον γίνεσθαι ἢ τὸ ὅλον λαμβάνειν. ζημιώδες, τὸ ἥμισυ, μᾶλλον, ἢ τὸ μᾶλλον τοῦ ἀμείνονος πλέον ἡγήσασθαι, ἄμεινον δὲ τοῦ χείρονος.

l. 9. ἢ τὸν Συκοφαντικὸν λέγοντα τρόπον] εἰς τραπέζας καὶ καπήλους οἱ Συκοφάνται διαβάλλονται. *De quibus multa Athenæus lib.* 12. *velut quod in luxum & voluptates penitus immersi legem tulerunt*, τὰς εἰς τὰς ἡδονὰς καλύπτας ἐφ' ἑκάστοις τῷ ἄρχοντι δίδωσι τοιοῦδε. εἰ δ' τε ἐξαπατῶν ἢ μαχείρων ἰδίων εὕρει βρῶμα καὶ ἀνεπίδοτον, τῷ ἐξουσίαν μὴ δῷ χρῆσθαι τούτῳ ὅτῳ ἐφ' ἑκάστοις. *Herodotus autem in* 6. Σμυρδιείδης ὁ Εὐπολέμιος Συβαρίτης, δεῦτ πλεῖστον δὴ χλιδῆς εἰς αὐτὸν ἀφῖκτο. ὥστον χρωῒ ὑπὲρ πλέος μιλησίοις καὶ ὀρνιθοτρώγοις. *Hic ille est, qui Solem in vitâ non vidit nec occidentem nec orientem. Hoc vitæ genus eodem lib. Legum Philosophus idem vocat Ionicum, vt motus Ionicos Horatius.*

l. 14. *Legendum*, ἀπολέξου.

l. 19. αὐθέντου, ὅταν ᾖ τῶν ἀ.

Hom. 20.

Pag. 653. 27. ὁ δ' ἐπιχειρῶν αὐτοῖς τῷ ἀνείργειν, καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν] *Ex Isaiæ* 55. οἷς γὰρ οὐ κατοικεῖται ἡ γῆ ὑμῶν ἐν τῷ ὑμᾶς, καὶ ὃ μὴ ὑποστρῴᾳ ἔως ἀφθόνου τῶν ὑμῶν, καὶ δῶ σπέρμα τῷ σπείροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν.

Pag. 654. 10. καὶ πάλιν γὰρ ὁ ὅτι ὁ καταζευγνὺς κομῶντα τὰ λίαν λιπαίνων] *Hoc est meiei: quod alterum membrum ostendit, ut* καὶ ὁ ἐλλιπαίνων πολλὰ τὰ ἡδύσματα τῆς ὀκνοσυμίας ἐργάζεται. τὸ γὰρ ἀποδυκνύειν, καὶ ἀποφαίνειν, *idem valent quod* ἀφροδίζειν. *l.* 18. καὶ ἡμεῖς κείροι τὰ λίαν ἡμῖν δηξῆαι κοιλίην. *Theocritus Idyllio* 7.

Αἴκεν πέλλεα τὰ ὑώνιον ἄλσος ἔραισον.

quod verbum Scholiastes quoq; explicat, ἀπολυε.

Pag. 655. 8. ὥςτε αὐτὰ μὲ ἐλευθέρους. αὐτὸς ἡ διακονεῖν] *Notanda differentia,* τῶ λειτουργεῖν καὶ τῶ διακονεῖν. *Illi conferebant pecuniam, Paulus ad Sanctos perferebat. Est enim* ὑ εἰσφορὰ *species* τῆς λειτουργίας, *ut* τεσσαρικὰ & χρυσὰ: *quarum immunitas est* ἀτέλεια. τελεῖν *enim* pendere, *Dem. contra Leptinem. hoc autem quod Cyrillus faciebant pro Sanctis sæpe Noster vocat,* ὠσφέρειν, & *rem,* εἰσφορὰν.

l. 30. ἵνα λειτουργήσῃς τῇ πατρὶ τῆς γαστριδίου συνουσῇ] Vt feruias improbo ventris imperio: *quomodo Sallustius dixit,* veluti pecora, quæ natura prona atq; ventri obedientia finxit. *M. Tullius in Dimnatione.* Etenim si probabilis est eorum causa, qui iniurias suas persequi volunt, qua in re dolori suo, non reip. commodis seruiunt. *Reip. commodis seruire est proprie* λειτουργεῖν, & λειτουργία, *publicum munus vel ministerium. Vlpianus ad Dem.* λεῖτον ἡ ἐνδεια οἱ πάλαι τὸ δημόσιον ἔδιον λειτουργεῖν, τὸ οἷς τὸ δημόσιον ἐργάζεσθαι ἔλεγον. *Hesych.* λεῖτον *Tul. de Senectute,* At illa quanta sunt, animum tanquam emeritis stipendijs libidinis, ambitionis, contentionis, inimicitiarum, cupiditatum omnium, secum esse, secumq; (vt dicitur) viuere? *stipendia mereri, est militare, cuius muneris vacationem, qui propter ætatem habet, is emeritus dicitur. Glossarium, Emeritus,* ἀπολελυτηκώς, ἀπεσταλκώς. *Seneca in Thyeste Solem occidentem, emeritum vocat.*

l. 36. διὰ τί πῶτο εἰς τῶτο αὐλήσεται] Vide Boisium.

Ibid. Νῦν τοῖς ἑαυτῶ κρίνων πλημμελήμασι] Cum suorum delictorum acres animaduersores esse deberent, si quod fieri oporteret. facere vellent, illi verò cum crapulam edormierint, rei familiaris & expensorum rationes repetunt. *hoc est enim* διὰ τί πῶτο εἰς τῶτο αὐλήσεται; τὸ κρίνειν μὲ τῆς δοπκῆς *est* ius dicere. *seu* reddere. *vt Isæ* 1. κρίνατε ὀφανῶ, καὶ δικαιώσατε χήραν: iudicate pupillo, iustificate viduam. *Est igitur iudicare cum hoc casu, iustificare, vel condemnare. sed quæ sequuntur hæc explicant melius.*

Pag. 656 4. *Mallem* αὐτὴ ἡ τῶ πίπτον φορεῖν. *Hesychius* πίπτος. τὸ ἀφ' ἑαυτῶ φόρημα. *eadem verba habet Iulius Pollux.*

Hom. 21.

Pag. 657. 41. *Legendum* καὶ διὰ τὸ ἀφῶ ὦ.

Pag. 658. 3. ἢ πίνυμ κατ' ἐφημερίαν φησὶ, πολλαχῆ φαίνων βαρύπτατα λέγων, ἐγὼ ὁ τακτικὸς] *Hermog.* καὶ γὰρ ἐφήμεραι μᾶλλον πυκτ εἶσι, πολέμοι πῶ βαρύτατα: *vt Dem. pro Corona,* πῶτον πάντων Παιανιεῖς ἐγὼ βάτημ, ὀλομαι τῶ Καλυκιδῶν σου πλέον ἄξιοι ὧν ὑφαίμω τῇ πόλει. δι' ἐμφοτέρων γὰρ ἡ ὑπομάντων τῶ τι Βατάλε, καὶ τῶ Οἰνομάε τὸ ἐναντία τοῖς ὀνόμασιν αὐτοῖς δηλῶτων. *Oenomaus, est Heros, Batalus, mollis.* mea mollities, inquit, qui sum Batalus, vt tu vis, plus tum patriæ profuit, quàm tua fortitudo, qui Oenomaum aliquando in tragœdia egisti.

Pag. 658. 29. *Leg.* ὑς διὰ πάσ αὐ.

Pag. 659. 1. διὰ δὲ τῆς Ὑγιείας] *Et hoc Hermogenis est, quod metaphoram appellat* Ὑγιεῖα. *sic enim ille,* καὶ τετραμμένων λέξιν, *modificatam dictionem.*

l. 5. *Legendum videtur.* ἐφ' ὑψηλὰ κατ' ἀυτῶ.

l. 23. ἔφην] Quod aliàs dixit. Ἔφτω, tropum.

l. 40. καὶ οἱ μὲν ἄνδρα ἀφῆ τῶ ἐχειλῶ] *Trãslatum à Vespis sine apibus, quæ, quos pupugerunt, in iis relinquunt aculeos. Dem. hac locutione vsus est* κατ' ἀνδρολωτος. *Aristophanes propriè dixit de suis senibus, iracundis iudicibus, quos aculeatos induxit, vespis similes,* οἷς ὃν αὖ πύχωσι, τὸ κέντρον ἐμπήγνυσι. *Cic. pro Cælio,* Sed vestræ sapientiæ est, Iudices, non abduci ab reo, nec quos aculeos habeat seueritas grauitasq; vestra, cum eos accusator erexerit in rem, in vitia, in mores, in tempora, emittere in hominem & in reum, cum is non suo crimine, sed multorum vitio sit in quoddam odium iniustum vocatus. *erigere aculeos est* ὀρθοῦν, *emittere,* ἀφιέναι.

Pag. 660. 1. *Iniqua est permutatio. captiui enim homines non dicuntur λεῖα, sed pecudes. nam apud Liuium, si quid memini, legimus:* In castra redîerunt, magno pecorum atq; hominum numero, non prædâ captâ. *certè* λειαγωγεῖν, *est pecora & iumenta abigere, non homines, vnde* abactionem *dicimus* λειαγίαν, & abactores. *Vlpianus addit loco suprà citato,* καὶ λεῖα λέγεται, ἢ ὑπὸ τῶ πολεμίων εἰς τὰ ἑαυτῶ ἀφῆ ἁρπαζόμενα ἀφέλεια, ὑπὸ τῶ λεῖτ Θ, *quod est* δημόσιον. εἰς τὸ κοινὸν *non est in fiscum: sed quod Cicero dicit 3. Offic,* Ille autem qui archipirata dicitur, nisi æquabiliter prædam dispertiat, aut occidetur à socijs, aut relinquetur.

l. 22. κῆ μέλ Θ ἂν] Interpretatur Billius, diuulsus atq in membra distractus. Vide Boisium.

l. 35. ὡς αὐτ νομίται Θεὸν] *Balbus apud Ciceronem 2. de Nat. Deorum, ostendit mundum sentientem esse, intelligentem, sapientem, Deum denique, si diu placeat. Velleius Epicureus hunc rotundum & volubilem Deum irridet. illa autem Stoicorum sententia est. Cic.* Quocirca sapientem esse mundum necesse est, naturamq; eam, quæ res omnes complexa teneat, perfectione rationis excellere, eóq; Deum esse mundum, omnemq;

nemq; vim mundi diuinâ naturâ contineri.

l. 36. ὕλη πρὸ πανηρῶ τὸ πλέον αὐτῶ ἀνατεθῆναι] Thales Milesius aquam, alij acrem, Heraclitus ignem, Democritus & Epicurus atomos principia esse dixerunt rerum omnium. hiomnes nullam aliam causam nisi materiam nouerunt. Anaxagoras mentem diuinam primus admouit mundi fabricæ, καὶ μηχανῆ χρῆται τῷ νῷ καὶ τῷ κοσμοποιίαν, trahit quillam machinam, cum, quam ob rem mundus de necessitate extiterit, quæritur, Arist. 1. Metaphysic. cap. 4. Iam duas habemus causas, sed efficiente hic Philosophus non utitur, & plus materia defert. Tertia, quam Socrates in Phædone maximè requirebat, & cæteris omnibus prætulit, est finis, id circo rē quamq; sic fieri, quia sic melius fuit. Cum enim incidisset in librum Anaxagoræ, quo docuit ὡς ἄρα νοῦς ἐστὶν ὁ διακοσμῶν τε πάντα καὶ πάντων αἴτιος, valdè lætatus est, & spē magnā cepit, se causam hanc, quam impensè scire cupiebat, inuenturum: τὸν μὲν γὰρ ὑπολαβεῖν διακοσμεῖν τε καὶ ἕκαστον τιθέναι ταύτῃ ὅπῃ βέλτιστ' ἔχειν: sed cum perlegisset, de sua spe decidisse, & despondisse animum. vidit enim virum τῇ μὲν ὕλῃ χρώμενον, ὡσὶ πρὸς αἰτίας ἑκάστων ἀδύνατον εἰς τὸ διακοσμεῖν τὸ βέλτιστον, ἀλλ' εἶναι ἢ μὲν ἀέρα καὶ ὕδατα αἰτιώμενον, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ ἄτοπα. hoc idem Aristoteles Anaxagoræ vitio dedit, ait enim, ὁτι ἢ ἄλλοις πάντα μᾶλλον αἰτιᾶται ἢ γινώσκων, ἢ ἃ ἔστι, eandēq; causā: quā Socrates admiratus est, celebrat, scilicet in 2. Physicorum, docens πῶς φύσει πάντα ποιεῖν ἄνευ τοῦ, ὅτι ἄμεινον ἦν, tum primo Metaph. cap. 3. post hæc enim principia, inquit, quasi non sufficerent ad gignendam rerum naturā, rursus ab ipsa veritate compulsi consequentem causam quærebant. τὸν δὲ νοῦν τὸν μὲ ἔχειν, τὸ μὴ γίγνεσθαι τῶν ὄντων, ἴσως ἔστι γοῦν, ἔστι δὲ ἄλλο τῶν πολλῶν ὕδωρ, ἔστι εἰκὸς αἴτιον τοῦτο εἶναι τοῖς οὕτω λέγουσι· ὁπόθ' αὗ τῶν αὐτομάτου καὶ τύχης τοσοῦτον ἐπιβέβηκε πρᾶγμα καὶ τοιοῦτον ἔχει. νῦν δ' ὅτε οἱ μὲν οὐδὲν ἅπτονται τοῦ καθόλου ἐν τοῖς ζώοις, καὶ ἐν τῇ φύσει ἐνίοτε μὲν καὶ τῶν κόσμων, καὶ τῆς τῶν ὄντων ἀρχῆς πᾶσι τὰ μὲν ἀπὸ ταὐτομάτου φασὶν εἶναι τὴν γένεσιν τοῦ οὐρανοῦ. Sed quod Nostri ait, ὕλην πρὸ πονηρᾶ τὸ πλέον αὐτῆ τεθῆναι, erant qui dicerent in creatione mundi, materia quàm conditoris partes esse potiores. in quibus est Hermogenes hæreticus, qui materiam æqualem Deo finxit, id est coæternam: Deum autem huic appropinquando Mundum condidisse. contra quem Tertullianus subtilissimè disputat, libello quodam refellens illius rationes, quibus in hanc sententiā indultus videbatur, ac ostendens hoc esse præponere materiam Deo, Deum verò subijcere, qui de materia cuncta produxerit. Quis enim alius, inquit, Dei census, quam æternitas? quis alius æternitatis status, quàm semper fuisse, & futurum esse, ex prærogatiua nullius initij, & nullius finis? aut quid erit vnicum & singulare, nisi cui nihil adæquabitur? adæquabitur autem Deo materia, cum æterna censetur. Ita Hermogenes duos Deos infert, materiam parem Deo faciens. Quæ Manicheorum insania est, Sed cur dixit πονηρὰν ὕλην? an ex illorum sententia, qui materiam malī causam dicunt? hæc enim quorundam opinio fuit non philosophorum solum, sed etiam hæreticorum. Quippe Manichæi duo principia æterna ponebant, & quidem contraria. Unde Tertullianus in Libro, quem memoraui mus, esse hæreticorum patriarchas ait Philosophos. Sed illam opinionem refutat Plutarchus, & Platonis non esse confirmat illo libro, cuius inscriptio est, περὶ τῆς ἐν τῷ Τιμαίῳ ἀναρχίας. Non enim Deum ex Platonis sententia creâsse animam mundi, multò minùs materiam: sed tantùm composuisse virum ἐξ, & cùm huius ἀπειρίαν, τὴν μὴ illius ἐναρμοσίαν ad numeros quosdam redegisse. Accepisse enim omne quod est visibile, ἐκ πανσχέδον ἄρον, ἀλλὰ κινούμενον πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως, vt in Timæo legitur. Num materia, inquit, cum sit iners, & mera potentia æquè dispositæ ad bonum & malum, causa malorum esse non potest. Unde igitur tot mala emergunt, si neq; ex materia sunt, neq; à Deo? est quiddam, inquis, (secundum Platonem, medium inter materiam & Deum, ἕξις καὶ διάθεσις καὶ τῆς ὕλης, quam in 10. Legum ψυχὴν ἄτακτον καὶ κακοπειθῆ appellat, in Philebo verò ἀπειρίαν. Hanc semper Deo repugnāsse, ἐναντίαν ὅταν καὶ αὐτόπλαστον τοῦ ἀγαθουργοῦ. nam & æternam unà cum materia fuisse, & ab æterno motus incompositos habuisse, quos Deus ad ordinem modumq; renocauit, ὥσπερ ἁρμονικὸν ἀνὴρ καὶ ῥυθμικὸν ὁ φαῦλα ποιεῖν καὶ κίνησιν, ἐμμελῆ καὶ φαῦλα, καὶ κίνησιν εὐρυθμίαν ἐξιοῦσθαι. Hæc Plutarchus. Mala autem omnia ex hoc fonte deriuat Philo. Iudæus, sic de Mundo loquens in Politico, Παρὰ δὲ τοῦ ξωσίντος πάντα τὰ καλὰ κἀκτῆται, ἐξ ἧς τὸν ἐξουσίαν ἔξεστ ὅστις μὴ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ἐπὶ κακίαν χωρεῖν, παῖζειν ἐξ ὁκοίης αὐτὸς τε ἔχει, καὶ τοῖς ζῴοις ἐναπομάττεται. Sed de loco Platonis in Timæo, qui multos fatigauit, quàm vera Plutarchi diuinatio sit, nescio. Certè Xenocrates, qui magistro successit in Academia, non sic Platonem audit, vt ipse etiam fatetur, nec verò Arist. 1. Meta. cap. 6. sic scribens: ὅτι δ' οὐ πᾶσι τοῖς ἀριθμοῖς ἀπίθανον ἐκτιθεῖσι ἐκτίθεσθαι. quibus elementis? aut quæ Plato nouit elementa & principia rerum? ipse nos doces eodem cap. exponens, in quibus differat à Pythagoreis Plato. τὸ μὲ αὐτὸ τῷ ἀπείρῳ ὡς ἑνὶ δυάδα ποιοῦσι, τὸ δ' ἄπειρον ἐκ μεγάλου καὶ μικροῦ εἶναι ἴδιον. Pythagoræ duo posuit principia, ἄπειρον καὶ πέρας, sine ἄρτιον καὶ περιττόν: Plato αὐτὸ τὸ πέρας & formam. forma enim determinat materiam: αὐτὸ τῷ ἀπείρῳ, magnum & parvum, quia materia interminata est, & quæ contraria suscipiat, quæ duo sunt. idcirco etiam δυάδα nominat, à Pythagoræ verbis, non re dissentiens, nisi quod ideas posuit separatas. Illa igitur in Philebo ἀπειρία certè materia est, non illa anima in 10. Legum, quæcunq; est, malefica, vt Plutarchus censuit. Huic sententiæ doctissimus Hebræorum Aben Esra congruit, cuius hæc verba sunt in præfatione ad Ecclesiasten: שחרות הבלות hamecabbel. Radix mali, defectus subiecti. subiectum materiam vocat, vt Aristoteles ὑποκείμενον. Itaq; non abs re est, quod Augustinus ait causam mali deficientem potius, quàm efficientem esse quærendam: cui tum est aditus, inquit, cum

à Deo deserimur, gratiâ destituti. Malum enim priuationem esse. *priuatio autem & materiariatione tantùm, non re differunt : vt docet Philosophus in primo Physicorum.*

Hom. 22.

Pag 661. 24. ᾧ μετεῖλε, ᾧ σὺ ἐαυτῷ μὴ τοῦτο λέγε] *Difficillimum hoc temperamentum, vt Noster ait, quod tamen Paulus arte quadam est assequutus, vt Demosthenes pro Corona, cùm necessitate compulsum & inuitum hoc se facere testatur, καὶ μὴ ἐυλαβέιδ τοῦτο μὲ λέγε τὰ παρεγγυήμαθ' ἁμαυτῷ, ὡς ἔχων ἀπολογίαν τε καὶ παραμυθίαν ἐμαυτῷ, ἐὰν ἐρ' οἷς ἀξιῶ τιμᾶσθαι, διημαρτάκα. εἰ δ' ἐρ', ἃ ᾧ πολίτας ᾧ πολίτιδας, βιάζομαι, πολλάκις λέγων ἀναγκάζομαι σεῖ ἐμαυτό. παρέσομαι δ' οὐ ἂν μετανάστας τοῦτο ποιῶν. ὅτι δ' ἂ τὸ παρέγημα αὐτὸ ἀναγκάζε, τάτε πᾶ αἰτίας ἔδ' ὅτι ἄκμ ἔχει, ὁ τοιοῦτον ἀγῶνα ἀγωνιζόμενος. Est enim hoc tempus ἀκαιροτολογίας ab omnibus concessum, cum respondemus malignis aliorum obtrectationibus, quod Paulo nunc usui venit. Sic enim Plutarchus in libro, quo docet, quomodo quis possit seipsum laudare ἀνεπαθόντως : αὐτὸν ᾧ ἐπαινεῖν ἐμίμεθον δεῖ, φεύγον μὲ ἂν ὑπολοίμθον τὸν πεῖᾳ σοῦ διαβολὴν ᾧ κατηγορίαν, vt Pericles apud Thucydidem lib. 2. κρίτε ἐμοὶ πολίτᾳ ἀνδρὶ ἐρίζεδε, ὃς οἴεδε ἥκιον οἰομαῖ ᾧ γοῆναί τε τὰ δέοντα. ᾧ ἐρμιλιᾶσθαι τοῖσι, φιλοπολίς τε ᾧ γενμάτων κρείσσων. Et hoc de se Paulus, sed non tam magnificè predicat, vt ᾧ ἰδιάτης λέγᾳ, ἀλλ' ὃ τῇ γοῆσι, cap. 11. v. 6. hic enim μετεῖλε, alterum sibi suo iudicio detrahit, vt alterum iure suo videatur assumere, sicut Achilles apud Poetam :*

Τοῖ δ' ἐδὲ, οἷ δ' ὅπε Ἀχαιῶν χέρηϊ πόνων
Ἐν πολέμῳ, ἀρεῖῃ τ' ἀμείνονες εἶσι ᾧ ἄλλοι.

In bello duntaxat, *inquit* : nam in foro fatcor multò multos esse meliores. *Et in hoc gloriatur Paulus, se nihil accepisse à Corinthijs, ᾧ χειμάτων κρείσσονα ᾠδῆναι. Nam quid animosum eius erga Corinthios cum Periclis erga suos ciues comparem? eiusdem magnanimitatis est illud Iphicratis, quem cum Aristophon accusaret nauium proditionis, interrogauit ipsum Aristophontem :* Tu verò, inquit, si naues illas habuisses in tua potestate, quid fecisses? hostibusne prodidisses? *cumille se proditurum negaret, tum Iphicrates :* ὅπε σὺ μὲ ὃκ ἂν φῦδωκας ὧν λειτοῦν, ἰφικράτης ᾧ φῦδωκεν ; *hac multorum & aliorum exempla Aristides colligit ὃν τῷ περὶ τῆ ἄῤῥᾳδίγματος. τὸ ᾧ καυχᾶδαι δικαιᾶς ᾧ ἐξ ἀναγκαίων μᾶλλον ὑπορύκιον aut Pindarus. & festiue Xenophon, αὐτῷ μὲ ὁ παῖ ἄλλαι ὑπαρχε πλῆθον ἀκινήτων ἔᾳν : ἐτίμιε ᾧ σεῖ αὐτὸ λυπᾶ πατρ. Itaq. Olympionica non ipsi proclamant suas coronas, sed praconem adhibent.*

l. 25. *Legendum*, τὰ χῆ σφόδρα βλέπτα.

l. 29. ὡς ὃκ ὄντες ἐγκλήματ' ἀνδίωσι.

Pag. 663. 20. *Legendum ex Euangelio*, κἀκεῖᾳ γεωργοῖς ἀμπελῶνα διανέμων. *Ridiculum est enim vitem vnam diuidere multis agricolis putandam, hoc enim quæ sequuntur, ostendunt.* ὅπε ἡμῖν ἀφείσιν. ἀφεῖζιν *enim est assignare suam cuiq. partem vineæ vel agri colendam. Hom.* 26. *pag.* 687. 32. οἱ δὲ, οἳ πέρισσοι ᾖ γένεσε, ἠγάπησαν πὼ αὐλείαν αὐτοῖς ἀφειδῶσαι δύραν.

Pag. 663. 43. ὃκ ἐπισδὴ Παῦλος ἰκέτης πὼ παῤ αὐτῶν δέξαν] *Suam quisq. existimationem, quamdiu priuatus est, & sua res agitur, negligere debet: sed si, suâ personâ perichitante, publicum munus gerenti minuatur auctoritas, hoc quoties euenit, consulendum est existimationi, neq. vllâ ratione patiendum, vt à quoquam facilè contemnatur. ἄπαρ γὰρ τῆς Καταδήκης ἀδόξοτε αὐτοῦτος ὧν ᾖ μαστὴ τοῖς πολίταις, inquit Plutarchus in Politicis,*

Ἀκρατα γὰ μ' ἔδηκα διαῤῥέειν Θεόν,
ᾧ σοῖς πιδύσιν κἂν κακοῖσι κειμένων
σεῦδ πλευμα, φεῦ πεδοῦν ᾧ μαίνομαι.

Sic nisi fides habeatur persuadentibus, & opinio probitatis valeat, non admodum proficient. Itaq. laudatur illud Menandri, ὕμπε ἐσθ' ὁ πίδυν τῷ λέγοντι, ᾧ λόγῳ. *Quamobrem est propter se non est expetenda ᾖ παῤ αὐθρώποις δόξα, quâ nihil leuius, tamen propter hoc ἐπικολύθημα non est negligenda, imò asserenda ab omni sinistrâ famâ. Quæ causa Paulum nunc impulit ad gloriandum liberiùs de rebus suis in ecclesiâ gestis.*

l. 27. ὃ μὲ ὑποφαίνεται ἀπλῶς, τὸ οἰκεῖον ἴδιον μιμέμενοι] *Herm.* τὸ μὲ ὑποφαινόμενον λέγειν, ἀλλ' ἐσθιεῖν, ἐδηδὸν ποιεῖ τὸν λόγον : Non affeueranter dicere, sed dubitanter, moratam facit Orationem.

Pag. 664. 15. ᾧ τὸν περίεργον αὐτῆ σκηπδίον βίον] *Solebant, quos infames ad omnem posteritatis memoriam facere volebant, in columnâ proscribere. Demosth. Philippica* 3. πῶ δὲ λόγον τὰ γεγράμματα, *quæ maiores nostri κατέθεντο, οἷς σήλαι χαλκαῖ γεγράφθαι, οἷς ἀκρόπολις ᾖ Ἀρδμῶς, φησὶν, ὁ Πυθόφανος ὁ Ζελείτης, ἅπαντες ὅσοι ᾖ πολέμιοι τῷ δήμῳ ᾖ Ἀθηναίων, ᾖ ἧ συμμάχων, αὐτοὶ ᾖ γένος. εἶτ' ἢ αἰτίαι σεροσγέγραπται, δι' ὧν τῶν' ἠδίκηδο, ὅτι ᾖ χρυσὸν τὸν ἐκ τῆ Μήδου εἰς Πελοπόννησον ἤγαγε. Posteremò in eadem columnâ scriptum est, vt cuiuis liceret impunè illum occidere. Hinc duo Gregory Nazianzeni contra Iulianum λόγοι σκηπδικοὶ, quibus illius impia facta infamauit. Sciendum autem est, & bonorum ciuium merita ad laudem eorum fempiternam non minùs sæpe inscribi columnis solita. Dem. contra Leptinem,* ᾧ γ' οἱ τάνυ ἧ πάντων αὐτῷ τῶν' ὃ τῇ σήλᾳ γεγράφθαι, ὅπισθ' Κόνων, φασὶν, ἠλάβομέν τοῦ Ἀθηναίων συμμάχων. *ὅτι ᾖ τῶν τὸ γράμμα, ὃ αὐθρὶς δηλοῖ, ἐκείνῳ μὲ φιλοτιμία σεῖς ὑμᾶς αὐτοὺ, ὑμῖν ᾖ σεῖς ἅπαντας ἄλλους. Est autem hic titulus. hoc enim vocabulum Latinum ἀπὸ τῆ πάνυ, quod est πμᾶν, deducitur, & Iesus Nazarenus Rex Iudæorum, quod Crucis inscriptum fuit, Lucas appellat τίτλον. sic enim Pilato placuit* σκηπδῶσι τὸ Κύριον.

l. 17. ἐπιμετίσητε &c.] Cum priorem vitam suam ei, non minùs quam sequentem exponeret. Billius.

Pag. 665. 2. *Legendum*, τί δ' ὅπως ; *& reliqua sine interrogatione vsq. ad* ὑχ οἱ αὐτοί.

Hom. 23.

Pag. 666. 3. *Legendum,* ὥστε ἢ μὴ βλάψαι.

l. 12. ἢ γὰρ αὖ ἄλλως πεῖθειν ζηλοτυπία ἢ διὰ φροδρὰς φιλίας] *Chrys.* 8. quia fortis est, vt mors, dilectio, dura, sicut infernus, æmulatio, *Proverb.* 6. Zelus & furor viri non parcet in die vindictæ.

l. 18. *Legendum opinor,* διὰ τὸ πλήθους. τ. φ.

l. 28. ἀλλ' ἰδοὺ μ τί φέρων ἡμᾶς ἠρώτησε, ποῖα ἔδνα.] *Eustathius,* ἐδνα κυρίως τὰ ὑπὲρ τῶν αἰδρῶς διδόμενα τῇ γυναικί: qualia erant quæ famulus Abrahami Rebeccæ attulit, ὅθεν τὸ ἤδνω ἔδνασε, ἔδνα ἀρνασὰς Lacedæmonij vocarunt, quos in singulis ciuitatibus constituebant ad componendam remp. ἐναλλὰξ ἢ αὐτοὶ ὕπας, inquit Vlpianus ad Dem. διὰ τὸ ἀρμόζειν τὰ ἤθη τῇ πολιτείᾳ τοὺς Λακεδαιμονίους. Sunt enim, vt hominum, sic ciuitatum sui cuiusq; mores, vt Plutarchus docet in Politicis. Sic & Apostoli dicuntur ἁρμοστὰι, quod mores Ecclesiæ studebant Christi moribus congruentes reddere. vnde hic Paulus παρθένον ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ Χριστῷ. In carnalibus coniugijs sponsa non præparatur, sed eligitur, quæ sponso maxime congruat, & ij plerumq; quorum natura & mores sunt simillimi, copulantur. Plato contra sentit vtilissimæ reip. matrimonia inter eos contrahi, quorum ingenia non solum dissimilia sunt, sed planè contraria. τὸ γὰρ ὁμοῖον ἢ ξυμμέτρων ἀκράτῳ μοιρίῳ διαφέρειν φασὶ ἀρετῇ κοσμίων τε παίρων χρὴ φερόντως εἶναι γίγνεσθαι κιθάριν ἢ ἕωυτῷ ξωνιόντα ἐπιμίσγειν ἁμὰ ἢ ἀπίον τὸ ἥμισυ τῷ πάσης τῆς ψυχῆς φερόμενον· ἢ ἢ ἐναντίως πεφυκότα, δεῖ παύεσθαι χρὴ κηδεύματα πορεύεσθαι. πόλιν γὰρ οὐ δεῖ δίκλιν κεκτῆσθαι κεκερμένων. 6. *Legum.* Sic illi semper libuit esse a vulgaris hominum moribus opinionibusq; discedere.

Pag. 667. 18. ὁπ τῷ μὴ πιστεύειν ὑμῖν] *Hoc est* ὁπ τῷ ἀπιστεῖν ὑμῖν. *magis ex vsu,* ὁπ τῷ μὴ πεύειν ὑμᾶς.

Pag. 668. 1. *Legendum,* ὑδὲ πλέον π.

l. 28. *Lege,* τοῦτο γὰρ αὖ ἐδύκει.

l. 32. ὅτι τῷ γνώσει ἐλλεῖπει τοῦτο] *Hic aliquid deesse videtur.*

Pag. 669. 4. *Planè legendum,* ὃ μ σφόδρα διαῤῥήτης ἐκ. ἰῶ.

l. 7. ἑρμέως τὸ ἐξῆς ἐπάγει λέγων, ἢ ἀνῤῥήτων ἐπείπερ ἐμαυτ ταπεινῶν, ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε] *Hermogenes,* ἢ βαρύτης, ἐννοίας ἓξ ἔχει πὰς ἀνεπιτηδείς ἀπάσας, ὅταν ἐνεργάσας τις ἑαυτῷ λέγων, τὸ μηδενὸς ἢ ἐλαττόνων ὄξιός ἐιμι ἢ μ τοιούτων τοῦτο, ὅτι μ τιμείας αὐτῇ πειῆς ἢ ἴσως ὀ. ἀσθ.

l. 23. Lege & distingue μ ἐν τούτῳ κρίνεσθαι, εἰ δὲ ἐναντίας μέχρι ἐφέρομεν] οἱ δὲ ἐναντίας. *i* οἱ ἐξ ἐναντίας aduersarij.

l. 30. μ τὰ χαλεπώτερα &c.] Videtur Billius sic legisse & distinxisse, μ τὸ χαλεπώτερα εἰς πὰς ὑμῶν διαίσιαν ὑμῖν φησιν, ὀκνήρτιον μ παρ' ὑμῶν. ο. τ. π. *i.* τούτοις ἀπίλαιον.

l. 40. πλὴν αὖτοῦ μετρίως· πολύπλεε, ὡς ὀκνηρῶς ἢ τοιαῦτα πάσχοντας φορᾶ, μ βαρυνόμενος] *Bene de hac Nazianzenus,* αἰσχρὸν τοῦτο μ ἡμᾶς ἀπωτεῖν, μὴ παρέχειν ὑμᾶς. *Sed ijs Noster illud verbum explicat,* ὁ καταῤῥήκτης ἀδικός, *quod Hieronymus* 10. *quæstione ad Atlantium verbum esse ait Ciliciæ,* apud *quos Paulus est educatus. quod fieri potest: nam vix apud alios inuenitur hoc sensu. significat autem torporem, quem omnes sentiunt, à quibus petitur: & καταναρκᾶν πνος, est* torporem inferre alicui, *quod fit rogando pecuniam. quod igitur Paulus negat,* μ ὑστερηθεῖς ἢ καταῤῥάκτης ἀδικὸς, *idem videtur ac si diceret,* cùm egerē, nihil à quoquam petij vel accepi; ἐκ τῶ ἀδικολογεῖσθαι. *Nam qui petunt, quasi torpore & frigore eum ferunt, vt inquit Horatius, quem petunt: vt piscis torporem transmittit per calamum & similem in manum piscatoris, quem ex eo Latini vocant* torpedinem. *Æliani* ὁ ἰχθὺς ἢ νάρκη ὅτα αὐ θερσαίνεται, τὸ ἐξ ὧν ὕουσα ἐδυκά τε μ καρκᾶν ἐπιφέρει. *bene igitur vetus Interpres,* Nemini onerosus fui i. grauis. *quod Noster significauit, cum dixit* ὀκνηρῶς πλέοντας, μ ὡς βαρυνομένους. *Seneca de beneficijs,* molestum verbum est & onerosum, Rogo. *i.* ἐπιχθὲς μ φορτικόν. *Theocritus Idyllio* 7.

μηκάτ τις φορέοισι δὴ θερσέγιον Ἀφάν-
μηδ' πέδας ταυρώμασι, δ' Ν' ὅ,θρι· ὄλλον ἀ-
λέκτωρ
κοκκύσδων νέρκαμον αὐτηρὴν διδάν.

Quidam amator vsq; ad diluculum pernox amicam expectauit, quæ cum nulla venisset, vt gallus sub lucem cecinit, frigore illum percult. hoc est καταναρκᾶν. νάρκαμον αὐτηρὴν διδάναι. *Hesiodus.*

ὃς δ' ἂ κακ' αὐτῷ ἐρίλιον, ὄφρα κάν νέκα ἀφῇ,
χαίρει τῷ θ' ὁρρ. μ τέρπεται ὃν κῆ θυμόν.
ὃς δ' κακ' αὖ ὀ ἐλπεται αὐαιδήρει πιδίοις,
καί τε σμικρὸν ἰδοῦτ' ἐπόρνυσιν φίλον ἦτορ.

nonne hic to παχῦσθαι φίλον κῆρ, *est* καταναρκᾶσθαι? *nam qui ab inuito munus extorquet, videtur ipse non datum sumere* τῷ δυσωπεῖν.

Pag. 670. 15. μ ὧν πιστὰ ἐλαυτ ὑπάρχειν μ πρᾶσθαι] *Hoc est* ὁ καταναρκᾶν ὐδυνᾶσθαι. *ipse enim illud verbum explicat. Et Noster infrà* 18. δίκαιον ἢ ὅτι καὶ βάρ· ὑδυνᾶσθαι δὴ τοῦτο. *bene igitur Vetus,* Nemini onerosus fui.

l. 24. ὅτι ἡ καύχησίς μου αὕτη ὑ φραγήσεται] Os meum non obstructur, quò minus glorier. *sic Beza legit & interpretatur, opinor rectè. nam in omnibus modò codicibus est* ὁ σφραγίσεται. *sed* τὸ ὑ φραγήσεται *Noster interpretatur* ὅτι μεταφορᾶς δὴ ποτειμῆσαι, αὐτὸ φήσιμις πιστικῆς βάσεως.

l. 44 *Leg.* μ εἰς ἀπορίαν αὖ ἐνέκλ.

Pag. 671. 1. πίλαν ἢ ταύτῃ.

l. 32. *Ponatur* ὑδεὶς ἀδικάτω. *vt* 33.

Pag. 672. 13. *Rectum est* λογίζεται γὰρ ἡμῖν εἰς ἁμαρτήματα. imputat nobis in summa peccatorum, *id est,* quantò plures contumelias æquo animo patimur, tantò magis diminuitur nobis summa delictorum. *supra v.* 3. λογίζεται γὰρ εἰς τὸ ὄφλημα ἡμῖν πὰν ὑπήρεσιαν ὁ Θεὸς. *peccata enim ex vsu loquendi Chaldæorum, sunt* ὀφλήματα. *sine* ὀφειλήματα. *i.* debita. *quod pœna peccati tantisper debetur, donec exoluitur.*

l. 18. *Poscit consequentia membrorum, vt legatur* τὰ μέσια ἐλάθη.

Pag. 673.

Pag. 673. 4. *Sine ullâ dubitatione ponendum, ἢ τὸν πολὺ, vel potius, ἢ τοῦτο συμφώνως. Nam τοῦτο vitiosum. Legendum autem ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὁ Χωιρόχορος.* 1. *Cor.* 7. v. 5.

l. 5. *τῶν χθονίων εὐτονώτερον] Contrà videtur sensisse Aristoteles, Ethic.* 7. *cap.* 6. *τῶν φυσικῶν συγγνώμη μᾶλλον ἀκολουθεῖν ὀρέξεσιν. ὁ γὰρ δυμὸς φυσικώτερον ἢ ἐπιθυμία ἢ ἡδονὴ τῶν ὀνειδισμῶν ἢ ὑπερόλβιος, ἢ οὐ μὴ ἀναγκαίων. sed illud addidit ἀσφαλῶς, ἢ τὸ ὑπερόλβιος.*

Hom. 24.

Pag. 674. 32. *ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως] In hac præfidentia gloriandi, vel firmitate. Plautus Menachmis:*

Ingreſſum fluuium rapidum ab vrbe haud longulè
Rapidè raptorem pueri ſubduxit fides.

Ideſt, ſolum ſtabile, quod nullum inuenit. Pſalm. 68. *ἐνεπάγην εἰς ἰλὺν βυθοῦ, ἢ οὐκ ἔστι ὑπόστασις. vetus Interpres: Infixus ſum in limo profundi, & non eſt ſubſtantia, id eſt, conſiſtendi locus, ſtabilitas. Iam ex comparatione horum locorum intelligimus cur Paulus definierit fidem eſſe ὑπόστασιν. Rabbini fidem & veritatem interpretantur* kijjun. *apud Plautum fides eſt inſtabilitas κατ' ἀντίφρασιν: vt apud Cic. vti ne propter te & fidem tuam. i. perfidiam. ſic Homer. ἀνάνδατος ὕπνῳ pro inſomnia. huic ſimile illud Archimedis, da mihi extra terram, vbi conſiſtam: δός μοι ἔξω τῆς γῆς ὑπόστασιν, ἢ τὴν γῆν κινῶ. Dicit igitur Paulus ὑπόστασιν καυχήσεως, eò quòd ſolidas laudes habebit, vnde gloriaretur, vt ad Heb. ἀρχὴν ὑποστάσεως ſolidum fundamentum. Hæc Lambinus cum non intelligeret, fecit apud Plautum,* Subduxit pedes, *mutatis caſibus.*

Pag. 675. 10. *ἄκρα οὐδὲν ὀθόνια] Quæ nihili eſſe oſtendit.*

l. 12. *Mallem οὐδὲν ἢ ὄφελος.*

l. 24. *ἥδιον αἰτήσασθαι ἢ ἀφεῖναι φάγημι ὀπτὸν] Poteſt & ſeipſum comprehendere, non ſolùm pſendapoſtolos, ſecus ac noſter expoſit, quod magis credò. tum erit εἰρωνεία πολλὴ βαρύτητος: vt illud in prima cap.* 4. *ἡμεῖς μωροὶ διὰ Χριστὸν, ὑμεῖς ἢ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ. Hermog. γίνονται βαρύτητες καὶ ἢ ὀθονιῶν τοῦ ἢδωνὸν ἐνοικίῳ μίσθωσιν πού· ὅτου δύσιν μονονουχί τις εἰδέναι, ἢ συγχωρεῖ πλουσιακτεῖν τῷ ἐπιθυμίᾳ, ἢ ἢ ἐναντίον ὑπὸ ἢ λόγου φαίνεται ἢ ἐκεῖ, ἢ τὸ ἐκβιῶν ἀξιοῖ ἢ ἀνομάτων ἢ σεσιγημάτων.*

l. 29. *Lege, ἢ πῶς οὐγκρίνον πῶς πολλῷ κ. δ. ο.*

Pag. 676. 14. *Legendum, ὡς ἐξ ὧν παῖρόνα.*

l. 21. *Legendum, ὅτου τὸν ὑμῖν, cuius veſtrum, non,* alicuius, *quod eſt nubi.*

l. 25. *Legendum, ὅτι δὲ γαρ ἀποσρέψαι αὐτοὺ ἀζέσθαι.*

l. 32. *Melius, ὅτως ὑμῖν ἀναβάθ. & l.* 35. *mallem, ὡς ἢ σεφθῆναι.*

l. 38. *Lege. πίστιν ἢ μᾶλλον ἢ θαυμαστὸν, i. præſtruens fidem, vt Tertullianus loquitur.*

Pag. 677. 11. *τοῦτο ἐπῶν] Hunc locum ſic legunt Mſs. noſtri, οἰκτὸν μᾶλλον ἢ ἡδέλον ἢ ἄλλο ἐπίπονον. ἢ καυσδοξία. καυσδοξία ἐκείνος χρεπὶς ἢ βίζα, τοῦτο ἢ διαβλὴν. ὅσαπερ ἢν τῷ Λαβὶμ ἐφθέγξατον ὁ ἡδέλος, ὑπεδὴ ὅδλον ἀπὸ Θεοῦ παδόντα αὐτὸν, ἢ ΑΣΥ Καΐν, διὸν πλὸν αὐτὸ ὄγκο τοῦτο πεμιώμενον, ἵνα δὴ ἢ πῦτο ἐδέπερπε τῷ Δαβὶδ ὁ Σαὰλ ὑπεδὴ ὕπνῳ αἱ χερέδνοια· ὑπέπεξε Δαβὶδ ἐν μυελοῖς, ἢ Σαὰλ ἐσ χλαίνην· ἢ τί ἡθεῖτ' αὖ ἀλογόντεγεν;*

l. 20. *διὰ τοῦτο ὦν βασκαίνουσι, ἵνα ὦι ἀχθοφορῆς* 3] *Rectè gloriam onus appellat. Sic enim apud Heb.* cabod, *id eſt, ὄγκον. Euripides in Phœniſſis,*

Ἔχει τιν' ὄγκον Ἄργος ἀλλώνων ἔδη. *hoc eſt δόξαν.*

l. 24. *Puto legendum, μοῖραν ἔχει τὴν φθόνου τῆς εὐφημίας, ex v.* 26.

l. 41. *Legendum, καὶ παῖδιον, οὐ τις εἶπεν φορ. ὀπεωῖ non conuenit.*

Hom. 25.

Pag. 678. *Legendum, ὑδὲ ἢ, ἐξετάσεως ὦν ὄνος, quatenus duntaxat exanimatio eſt, pro* ζῶν. *ſic Noſter ſæpe vtitur hac particula. poſtea ſic diſtinguendum, ἀλλὰ σεῖσον καὶ σύγκριναν δεῖτε (ſcilicet τὸν ἐξέτασιν) τὸν διὰ τῆς σεσχημάτων αὐξησιν ὀπαδέλευτα τὸν καὶ. confirmat hac v.* 38.

Pag. 679. 23. *οἶ, ἵνα τοσοῦτο.*

Pag. 680. 3. *ἢ πάντων μ.*

l. 6. *ὑφ' ἧς μειζονων ἢ ἄλλοι legendum, quod Paulus dixit πυρῶσθαι. Error ex eo, quod proximè l. ſequitur, διὸ ἢ ἄλεγω. Hinc enim mutatum eſt illud verbum propter ſimilitudinem. Hæc lectio confirmatur l.* 9. *κρίνειν οὐδενὶ τῶν μέλος.*

l. 29. *ἅπερ ἀποτολικὸν χαρακτῆρ] Sic vocat, quam Dialectici propriam notam & ſpecificam differentiam: quos Rhetores proprios dicendi χαρακτῆρας, nos figuras dicimus.*

l. 32. *Profectò legendum, ἢ κρύπτω εἶπε αὐ. verba enim, βαρέθεσθαι, ἢ πάλιν αἰσχύνεσθαι, non poſſunt aliter conſtare.*

Pag. 681. 13. *Legendum, ἢ κρύπτω λέων ἁρυγμόν. Hic enim propria vox leonum. nam ὠρύεσθαι luporum eſt. improprium eſt igitur illud Petri cap.* 5. *ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος περιπατεῖ, ζητῶν τινα καταπίν.*

l. 31. *ὡς ὑπερβολὴ ὄγκου] Quam ſuprà dixit ὑπεροχὴν. Hic enim breuiter percurrit omnes illos Pauli labores & pericula. ex præpoſitionibus autem eligunt τῶν κινδύνων, ἢ παραβόλων dicunt τῶν θανατηφόρων. Legendum igitur l.* 32. *ἵνα τῆς ὑπερβολῆς τῶν θλιμμάτων ἀπαλάγῃ, ἀντὶ τοῦ ὑπονοήσωσι, vel ὑποπτεύσωσι. ſic dicimus,* inſtat, vrget, reſpirare non ſinit. *Et Paulus ad Tim. ὀλίγον ὑπονήφωμεν, ἀκμάζωμεν. Sed vulgarius ἢ ὑπερβολὴ* præfectura *eſt,* magiſterium: *ὁ ὑπεράνω* præfectus, magiſter. *Quid ſit autem ὑπονοήσασθαι, pulchrè Virgilius docuit Æn.* 8.

Aſpice qui coeant populi, quæ mœnia clauſis
Ferrum acuant portis, in me excidiumq; meorum.

Sæpe has præpoſitiones ἀπὸ & πρὸς mutatas inuenies. Quid eſt enim τῆς ἀνειμένως διωμένων; quæ ne affinitas

finitus inter ὑπερβαίνων & ἐκβαίνων? Illa autem in ceteris collusio vocum, hic etiam requirenda.

l. 42. μᾶλλον δὲ καὶ ὑπέτυπτεν τὸν διωγμὸν ἐγγὺς τοῦ θεοῦ ἐλθόμενον.] *διωγμὸν hic accipe non persequutionem, sed celerem eursum, vt fugam Latini Virg.*

-- Volucremq; fuga prævertitur Hebrum:

Sic Paulus dixit, διὰ τὰ μεθύοντα. Sciendum autem est Apostolum hoc toto capite undecimo, quò de periculis, laboribus, afflictionibus, tentationibus suis gloriatur, nec non sequente, vbi de revelationibus agit, vti illâ ideâ, quam Hermogenes vocat καμοῦντα. Sic enim Noster 682. 15. μικρὰν μετακλίνων οἱ ἔπεισι δόξῃ περιγίνεσθαι, ὁ μὲν ἔξ ὧν ἔχει πονοῦντι, καμοῦντι δὲ διὰ τοῦ πολεῖν. *Herm.* γίνεται πάντως λόγ & καμοῦσι, ἅτινα πεπίστευκεν ἔχειν παρὰ τοῦ λόγου ὑφ' οὗ εἰς αὐ λόγον, ἢ διὰ τὸ ἐνδέχεσθαι δύ. ἢ διὰ τὸ κρίσιν παρέχεσθαι αὐτῷ (*sic dixit de tuâ tu ipsa causâ*). *Vertimus enim est pœnitentes, vt diximus*) ἴλεως τοῖς ἐπιστρέφουσι πρὸς ὀργήν, καὶ ὑφ' οἷς ἔδει καμεῖν ἀνθρώπους εἰς ἐλευθερίαν, ὅτε φησὶν Ἡσίοδος ἀλλαμεβαίου, ἔδει τότε δεῖν ἢ καμεῖσθαι, οὗ ἕ λίθοις ἐπέχουσι τὸν πέλαν. ὧδε πεπίστευσε λέγω, ὡδ' δεῖ τότε μέγιστον πρὸ ἡμαυτοῦ φρονεῖ· ἀλλ' ἐκ βέλτιον τὸν ἐμὸν τυγχάνειν. καὶ τὰ ἑξῆς. *Dem. pro Corona. In illis autem est πραγμα· αὐτίκα δὲ οὐ τις ὑμᾶς κρίνας δικαίως, οὐ τι κρινεῖν. οὐ τις καμεῖται, οὐ τις ὑπέρηται, οὐ τις οἰκ σχέσων δίκην. Quid enim asperius dici potuit? est enim πραγὺς λόγος, πᾶς ὁ ἐσχετλιάζων, qui pudorem affert, quo multum vtitur Paulus.* καμοῦσι autem & πραγύνει faciunt ἀξιωματικὸν λόγον, *id est, grandem orationem & dignitatis plenam, vt etiam* σεμνότης, *quæ etiam multa est in* 15. *cap. ad Corinth.* 1. *Est enim* σεμνὸς λόγος, ὅταν τι περὶ θεῶν ἢ θείων ἢ φανερῶν πραγμάτων διλέγηται, *vt de resurrectione, & in Timæo Plato de rerum natura.*

Hom. 26.

Pag. 682. 17. καμοῦσιν ἢ διαῖς διαιτῶσι] Deesse videtur αὐτὸν ante διαιτῶσι. Billius illustriorem eum plerisque ostendere videtur.

l. 41. οἱ κρύβδα ἄδηλα, παντελῶς ἴδια μὴ ἰδιῶται ἄτιγμα] Non obscuram significationem dare: *Hoc est enim* αἰνίττεσθαι, *vt diximus ad primam*, significare rem tantùm, *non* ἐκφέρειν. *Denique vt noster Interpretatur* v. 43. ὅτι σαφῶς σημαίνειν, ὅτι σιγᾷν.

Pag. 684. 4. ἀφιεῖσιν *non est* absistente, *sed* abducente: *duceret* ἀφιστάμενον.

l. 18. *Legendum*, ὑπόπτημα μᾶλλον ὄντων αὐτῷ τῷ Παύλῳ. *Nam si ipsi Paulo cessit Diabolus, non eum iussui cessit, aut si legas* αὐτῷ τῷ Παύλῳ, *duplex erit* αἴξνια. *ipsi Paulo cessit, non Deo, & verbo solùm, non viribus. geminum datiuum sæpe apud Auctores reperies. Cic.* 2. *Agrar.* cui erato venia nulla. *Terentius in Sotrn.* Iam eâ

Chrysost. tom. 8.

ætate sum, vt non sit peccato mihi ignoscí æquum.

l. 32. *Legendum*, οὐδὲ κολάζοντες, οὐδὲ πραιμιάζον. *Discrimen horum verborum, quæ videntur idem significare, tradidit Philosophus primo Rhetorices cap.* 40. διαφέρει ἢ πραιότης τῆς κόλασεως· ἡ μὲν γὰρ κόλασις τῆς πάσχοντός ἐστιν ἕνεκα ὅταν δίκαιον· ἡ ἢ πραιότης τῆς ποιοῦντος ἵνα ἀνθρωπικῶς. *Itaq; alterum verbum actionis est, alterum medium, quod, vt inquit Nazianzeni Scholiastes* οἱ τοῦ σκληροῦ, οἷον ἐφεῖσθαι δίκης τὸν ἐπιτιμῶντα. *Quare* κόλασιν castigationem, πραότητα vltionem *interpretamur.*

Pag. 685. 25. ἡ νουθέτησις] Halesius, *dum* ἡ νουθέτησις.

l. 41. διωκτικὰ χρήματα] Rectius Billius διωκτικὰ, χρήματον ὄντως ἢ σωμάτων, ex libris, an ex coniectura?

Pag. 688. 4. *Legendum*, ὀνειδῶν δὲ ἐπίτειξις, *subaudi*, ὁ βασιλεύς.

l. 12. πολλοὶ πολλάκις ἐπεδήμησαν ταῖς ἔνθεν τῆς γῆς οἰκίαις] *Qui Delphos mittebantur ad visendum Deum, & consulendum, appellabant* θεωρούς. *Sophocles in Oedipo Tyran.*

Θεωρὸς (ὡς ἔφασκον) ἐνδημῶν, πάλαι
Πρὸς οἶκον ἐκὰτ' ἔκατ' ὠς ἀπεσταλκώς.

Et illas igitur itiones ad Sanctorum memorias dicere possumus θεωρίας.

Hom. 27.

Pag. 689. 1. *Legendum*, ἃ μὲν ὑμῖν ὄντως εἰρήκατε τῷ μεθύειν, ὑμῖν τὰ εἰκότα λέγω. *Quod hoc est? Quamvis* ἀποφαντικῶς *dixerat illud*, ὑμῖν γὰρ ὑβρίσθαι ἔοικεν ὑποβλητον. τὸ ἢ ἀποφαίνεσθαι σημεῖον τοῦτ' τὸν λόγον, ἤτοι τὸ ὑπάρχειν. *Itaq; aut* 688. v. 43. ἔφη πῶς πάλιν ἐστιν ἐνταῦθα ἐξεταστικῶτερον φθέγγεται, maiore cum auctoritate pronuntiat. *Quod Herm. dicit* ἀξιωματικώτερον. *est enim* ὁ σημεῖος λόγος *in primis* ἀξιωματικὸς. *Sed quomodo nec sic quidem recedit à mediocritate, vbi* τὸ οἰκεῖον λέγω? *illud subinuendo, οὐ ἢ ταῦτα ὑμῖν οἶμαι. Fac me nullo esse in numero: at signa ea inter vos edidi, quæ quinis alios Apostolus, εἰ γὰρ μετ' ἐνδείξεως ἀληθοῦς, λέγει, inquit Herm. concessiones autem eiusmodi sunt, ἐνδείξεις. Et hoc est* ἀληθεύειν, *modicè loqui, nihil sibi arrogare, ac potiùs omnia detrahere, & quod Noster ait,* ὡς εἰρήκατε τῷ μέτρῳ. *sic quod suprà dixit,* λογίζομαι μικρὸν ὑπερπλέον τῆς ὑμῶν ἀνοήτων. *Herm.* τὸ γὰρ ἐνδείκνυσθαι ἢ μὴ ἀποφαίνεσθαι, ὑφαίρεσιν δεῖ τὸ ἐπαφοτικὸν ἢ σφοδρὸν, ἤτοι τὸ καὶ ἀληθεικὸν λόγον παρεγκλῖνον. *τὸ ἐπαφοτικὸν est, quod Noster sæpe dicit* κατηφοτικὸν. *Hoc autem Herm. scribit ad illud Dem. pro Megalopolitanis*, ἀκούει μοι Λακεδαιμόνιοι ἄνδρῶν ὀργὸν ἀξιόπιστον πεποίν. *si dixisset asseneranter, ὅτι δυνοὶ Λακεδαιμόνιοι, nimis asperа fuisset oratio ἢ κατηφοτικὴ. nunc duas adhibuit παραμυθίας, τὸ τὸ δοκεῖν μοι, ἢ τὸ δυνῶν ὄργον ἀνθρώπων πεποίν. Non est enim idem, quod est improbi facere, & improbum esse. Sed cur ante sic, nunc autem* ἀποφαντικῶς? *quia*

licet, vt Noster πάνυ ῥητορικῶς docet. μᾶ τὰς ἀποδείξεις ἀποφαίνεις. Ipsis autem iudicis formare orationē non tam operosum est, quàm ut μέλεις ᾗ ἰδιωῶν, inquit Herm. hic enim labor, hoc opus: in quo Demosthenes excellit. miscet enim & temperat mirificè contraria, vt σεμνότητα καὶ ἀπειρίαν, εὐκρίνειαν, ῥαθυμίαν, καὶ ἀκριβολογίαν. Paulus autem ista eandem orationem moderatur, vt simul & morata sit, & auctoritatem retineat. Eius autem ambitus prodiuliores, dilucidi sunt admodum, (quod difficile ad assequendum videtur, vt eadem complexio sit & longa & perspicua) sed illam concitationem non habent, nec habere debuerunt, quam appellant ῥαθυμίαν, quæ quouis torrente violentior & rapidior.

Pag 689. 24. οἱ μὲν ἐπ αὐτὸς ἐγὼ ὁ κατεναρκησα ὑμῖν] Noster, μᾶ πολλὰς ἐμφάσεις ἐδωκε τῷ ἀπιθάνῳ. Cur? Hermogenes huius generis nullum præceptum habet, neq; exemplum, sed genus vniuersum sic notari potest. Cum quis sibi in eo, quod summæ laudis est, veniam dari poscit, vel sibi ignosci postulat id, quod maxima virtus est, in quo subest ironia. ὅταν δ ἐφ' ἑαυτοῦ τις χαίρῃ τῇ εἰρωνείᾳ, κἀκεῖσε πεῖθῃ τὸν ἀκροατὴν, ait Hermogenes. Itaq; addit Apostolius, χαείσωσί μοι τῶν ἀδικιῶν τούτων. Dem. contra Midiam: ἐμοὶ δ ὡς, ἐάν τις βούληται νομίσαι μανίαν. μανίαν δ ἴσως ἐρεῖ τὸ γεγ' διώκειν τοιοῦτον. Herm. πάνυ βαρέως ἐπαινῶν τὸν φιλοτιμίαν ἑαυτοῦ, μανίαν ὀνόματος, & nos dicimus, πάνυ βαρὺς ἐπαινῶν Παῦλος τὸν φιλοτιμίαν ἑαυτοῦ, ἀδικίαν λέγει. Valde enim gloriatur se nihil à quoquam accepisse: quod est κατεναρκῆσαι μηδενός. κρῖσις autem est φιλοτιμία. Sed tamen hæc ironia non est pura & liquida, siquidem, vt ait Noster, illorum est maxima laus, summique amoris indicium, si suam iniuriam existimant, τὸ μὴ κατὰ ἀξίαν ἐκείνου τὸν ὑπὲρ ὅλου κινδύνου καὶ πόνου αὐτοῦ. Non enim ait Paulus, falsò me insimulatis, sed μᾶ πολλὴ γλυκύτητος, peccaui, fateor. erraui, veniam date.

Pag. 690. 2. Legendum, πιστικοῦ γὰρ φέρει τὸ δίκαι, vt semel antè, non δίκαι. Sed ista quæ sunt addita ad marginem hic nullum locum reperio.

l. 4. πάντα ἤλεγε, καὶ πλέον, καὶ διεφθόμην] Ergo est ὑφωνεία, sed διεφθομένη, vt diximus.

l. 14. ὑπιδὴ πλήξειεν] Hoc verbum quid sit κατεναρκῆν optime explicat. κατεναρκῆν enim est παίειν. παίειν, frigore ferire, vt inquit Horatius. Terent. in Phorm. Porrò autem Geta ferietur alio munere, cum hera pepererit. Donatus: Significanter, non fungetur munere, sed ferietur, dixit ex consuetudine. Nam & damnum, plaga, & res, sanguis dicitur: vena autem feritur, cùm sanguis mittitur. ferietur igitur munere sic dicitur, vt frigore ferire, & ferietur est πληγήσεται.

l. 19. ὁ γὰρ ὀφείλει τὰ τίκτα τοῖς γονεῦσι διατιθέναι, ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς τέκνοις] Hoc idem Plutarchus affirmat, vt communem notionem omnibus insitam: οἱ παῖδες χάριν ἀμοιβὴν ἔχουσι, ὅτε' ἔτρεφαν τότε τρεφόμενοι, ὅτε' ἐπαίδευσαν, ὅτε' ἐπαίδευσαν, ὡς ὀφείλοντες τὸν κλῆρον ἐκφεύγουσι. Eumenes, ἴσως ὅσα λύπη παῖδες πατρὶ πάντα χρέονται· ἀλλ' ὅμως ὁ παῖδες τοιαῦτα ποιοῦσι τρέφουσιν.

l. 31. οἱ γὰρ ἀδιαφορίᾳ ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἵνα μὴ ἀγαπᾶσθαι] Hoc quoq; naturale est omnibus ingenitum, esse Aristotele Ethic. lib. 9. cap. 7. Quærit enim cur beneficis magis diligant beneficijs obligatos, quàm contrà. Non, vt creditores, inquit, quo pecuniam recipiant, sed altius à natura causam repetit. εἰ γὰρ δ' πεποιηκότες εἰσὶν οἱ ἀγαπῶν τοὺς δ' πεπονθότας, κἂν μηδὲν ὦσι χρήσιμοι, καὶ' εἰς ὕστερον γένωνται αὖ· ὅσῳ γὰρ ὀφεῖ ᾗ τοιαῦτ' συμβαίνει. πᾶς γὰρ τὸ οἰκεῖον ἔργον ἀγαπᾷ μᾶλλον, ἢ ἀγαπᾶσθαι ὑπὸ τοῦ ἔργου ἐμψύχου γιγνομένου. μάλιστα δ' ἴσως ᾗ τὸ ἀεὶ τοὺ ποιητὰς συμβαίνειν. ὑφῃρημένων γὰρ ὄντων τὸ οἰκεῖα ποιήματα σέβεσθαι δοκοῦσι τίκτα. τοιοῦτον ᾗ ἔοικε καὶ τὸ ᾗ ὑπερβολῇ. τὸ γὰρ δ' πεπονθέναι ᾗ ἔργον ὀφεῖν αὐᾗ. τοῦτο δὲ ἀγαπᾶσθαι μᾶλλον, ἢ τὸ ἔργον ἐ δ' ποιοῦντα. τούτου ᾗ αἴτιον, ὅτῳ τὸ εἶ πᾶσιν αἱρετὸν καὶ φιλητόν. ἐσμὲν ᾗ ἐνεργείᾳ πῶ ζῶν γὰρ καὶ ποιεῖν. ἐνεργείᾳ ᾗ ὁ ποιῶν τὸ ἔργον ὀφεῖ πως. σέβεσι δὲ τὸ ἔργον. διὸτι καὶ τὸ εἶ. τοῦτο ᾗ φυσικόν. ἢ γὰρ ὀφεῖ δυνάμει, τοῦτο ᾗ ἐνεργείᾳ τὸ ἔργον μᾶλλον. hæc præclare Philosophus. has autem κοινὰς ἐννοίας apud Apostolum, visum est, quoties incidunt, observare.

l. 44. Videtur legendum. συμπεπαλλόντες. neq; hæc mutatio lenis est. Ostende, inquit Seneca, quàm sacra res sit mensa hospitalis: cuius religionem qui violant, scelus inexpiabile suscepisse videntur. Hecuba enim apud Euripidem Polymnestoris exaggerans facinus, hospitalis etiā mensæ facit mentionem, κοινῆς τραπέζης πολλὰς τυχὼν ἐμοί. Lycophron eorapinam Helenæ detestabilisorem facit, quod Paris hospes erat Menelai. Qui non reuertitur, inquit, τὸν ξένοις ζωὸν πόρον ἀγοίτω πόρον. id est, hospitum conuiuam purum salem, ausus es diuihum, sceleste, ius excedere,

Λέξας τραπέζας, κἀτακυκήσας ξένῳ,
Αρκτῳ πιθοὺς ἐκμιμαγμὸν Θρᾴσσης.

Calcata mensa, fas omne abrumpens, virę nutricis mores exprimens. Æschines de mentita Legatione: τοὺ γὰρ τ', πόλεως ἅλως, καὶ τὸν δημοσίαν τράπεζαν ἀεὶ πλέον δίκαιον ποιεῖσθαι. Cum enim Demosthenes profectus esset Legatus cum alijs nouem ad Philippum, & domum reuersus collegas suos accusâsset, illiq; hoc Æschines, vt maximum crimen obiecisset, respondit se plurisfacere ciuitatis sales, & mensam publicam, id est, salutem reip. quàm illius hospitij priuati necessitudinem. Eustathius in primum Iliados auctor est, Οτι φιλίας οἱ ἅλες σύμβολον· διὸ καὶ τοῖς ὁμοζυγοῦσι περιζωννύουσι φασὶ γὰρ ἄλλων βρωμάτων, ἢ διὰ τὸ τῆς φιλίας νόστιμον καὶ ἀβλαβούμενον, aut quia amicitia dulcis est & permanens (παρὰ μοῦσις γὰρ αὐτῇ πολοῖς γὰρ βρωμάτων ὁ ἅλς) ἢ καὶ διὰ σύμβολον τῆς χρὴ φιλίαν ἐνάρετος. ὡς γὰρ ἅλας ἐξ ὑδάτων πολλῶν γυτῶν καὶ χυτῶν πηγῶν, ἓν τι στερεὸν

γηγειδεῖγμα σῶμα, ὅτω καὶ οἱ Ζωιελδόντες εἰς φιλίαν ἐκλεγόντων εἰς ἓν τῷ τὸ τίπτω καὶ τῇ φιλικῇ διαθέσει Ζωιήχθωσαν. *Quod in Eucharistia magis significatur* συμβολικῶς: *ex multis enim granis vnus panis, ex vnis vinum conficitur, hinc Paulus, εἷς ἄρτος ἐσμὲν οἱ πολλοί. hæc origo proverbij.*

Pag. 691. 10. ἀλλὰ καὶ συγκροτεῖν, καὶ αὔξειν] *Translatum est ab Architectis, vt verbum contrarium ostendit, quod mox sequitur,* ἄνω καὶ καθαιρεῖν τὸ πλησίον. *Psal.* 28. destrues illos, & non ædificabis eos. συγκροτεῖν est συμβιβάζειν, compingere, *quod certe fabrorum est.*

l. 35. εἰ γὰρ πάντων εἰκοδομήσων ἀφανὴν ἐλπίδα πολὺ διαπεφώνηκε, ὅταν ἅπαντες καθαιρῶμεν, τί δεῖ τὸ πίνειν] *Hic, vt vides,* οἰκοδομεῖν *est* docere, *vt semper apud Paulum* μεταφορικῶς. *sic etiam* συμβιβάζειν καὶ συγκροτεῖν. Συγκροτεῖν est συμβιβάζειν, συμβιβάζειν est docere, *ergo per metalepsim* συγκροτεῖν *est* docere. 1. *Cor.* 2 τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν. quis cognouit sensum Domini, qui instruat eum. *Dem. contra Midiam.* καὶ εἰ μὲ πολλαφάνις ὁ αὐλητὴς αὐδρῶν ἐλάττους ἀεὶ ἱρὰ τότε ἠθύετο, καὶ τὸ θέατρα αὐδὲν ἦν Θ, τὸν αὐθρωπον ἀπολάσης, αὐτὸς συγκροτεῖν καὶ διδάσκειν ἄρτο δεῖν ἢ χορδν, ὅσ' αὖ ἠγωνίσθαι, ὦ ἄνδρες Αθηναῖοι, ἀλλ' αὐδιακτ Θ αὖ σιώπων ὁ χορδς, ἐξ θεάτρατα αὖ ἐπεσῆμι. *Idem. Olynthiaca* 2. οἱ δὲ καὶ οὐ τὸν ξένοι καὶ πλούτεροι δίκαι μὲ ἔχοντ, ὡς ἐκεῖ θαυμασεῖ, καὶ συγκεκρικῶσι τὰ τῦ πολέμ, condocefacti, *vel* exercitati in rebus bellicis.

Pag. 692. 17. *Videtur legendum,* ὁ δεῖνα εἰσῆλθεν εἰς ἀλλίαν βασιλικήν.

Hom. 28.

Pag. 693. 9. αὐτὸς μὲ ὐκ ἐλαττον] *Sic exponit* τὸ ἐμπυρέυεται ὑμῖν, *quod Paulus subindicat addens,* δόλῳ δ' ὑμᾶς ἠλαττον. *ac si diceret,* ὐκ ἐλαττον παρ' ὑμῖν χρήματα, δόλῳ δ' ὑμᾶς ἠλαττον. Θ *vers.* 10. αὐτάρκειαν παρ' ὑμῖν, ἐξ κτησαμένοι.

l. 15. τῷ μὲ μόνον ἐωὺτ κατωρθῶν παρεῖν τῦ λήμματος] *Dem.* ἀεὶ τῆς ἀφθονοτέρας, ἵνα δ' ὅλ Θ ὧν ἐκεῖ τῷ λήμματ. *&* liberalitas versatur ἀεὶ δόσιν καὶ λῆψιν. *vtrumq; nomen est ex illo verbo Pauli,* ὃ τε πλεονάσαν, *Isocrates in Panathenaico,* ἔφη, μὴ τοὺς ἄρχειν αἱρεθέντας, μὴ τι κτημάτων μὴ ἰδίων ἐμφῆναι, μὴ μὴ κτημάτων μὴ εἰσημείων διδόσθαι τοῖς ἀρχαῖς ἀπόχρῶν ἐπὶ τοῦτον ἢ μὴ ἱερῶν. *hæc enim vera lectio, non vt habetur,* καὶ μὴ πλημμελημάτων.

l. 18. *Legendum, ex* 14. *Gen.* πλὴν ὧν ἔφαγον οἱ παῖδες. *ad finem cap.*

Pag. 694. 16. γνῶ δ' καὶ ἐπὶ τ' ἐκ μειζόνων, καὶ ὑπερβάτεον ἑαυτ' ἐδεῖν] *Est igitur* τὸ πλεπικῶς λέγειν, *vti* τῇ ἀρχῇ *mihi. quod diligenter notandũ, quia sæpe inueniuntur apud Chrysostomum* πλεπικῶς καὶ ὐνεπιπλῆκτως.

l. 20. κατ' ἐμὲ γὰρ ἀπινοῦντο] *Est igitur* ἡ ὑπόνοια *Nostro* φιλώνος: *sed alys aliud significat, vt diximus, nempe* proiectam & desperatam audaciam, *siue* amentiam.

Chrysost. tom. 8.

l. 24. *Legendum.* καὶ παρ' αὐτῷ ἤυξετο μειζόνως, *& per eum omnia increuerunt, nempe* βασκανίαι, *id est,* malcuolentiam, *præpositio causam notat, vt sæpe demonstrauimus: quâ eloquentia multum vtitur Noster.*

l. 34. Reclin *& versũ est* ὐκ αὖ ὑποστρέψω, ὐκ αὖ ἐφεύροιμι. ὑποστροφὴ *est* ὑποστρωὼ ποιεῖσ, ὑποστροφὴ ὀπτρώλεια. *Xenophon* 5. ἦν ἐπιλωικῶν. ἀνύσαι δὲ τάττα τοῖς ἐφέρεσι ἄξιον ἐδόξεν ὑποστροφῆς ἕνεκ. *paulò post in oratione Acanthiorum ad Lacedæmonios.* διὰτοῦτο μὲ ἐν, ὦ ἄνδρε Λακεδαιμόνιοί τε καὶ ξύμμαχοι, ἐξαγγέλλομεν ὅτι τάκαῖ ἔτος ἔχει. ὑμεῖς δ' Βαλλάδιον, εἰ δοκεῖ ἄξια ἐπιμῆσθαι ἦν. *Sophocles in Tyranno,*

Ἐπαξίως μὲ φοῖβ Θ, ἀξίως δ' σὺ
Πρὸς τῦ δανόντ Θ τῶνδ' ἔσπε' ὑποστρόφοις.

Διάδια ὑποστροφὴ, *est* πυεῖδια ὅπερ: *vt* διάδια σπουδῶ, *est* πυεῖδια σπουδῶ.

Pag. 695. 29. *Legendum haud dubie,* ἀλλ' ἡ ἰωκάνη τὸ δημοσθένειον εἶναι. *hinc carcer, οἴκημα κατ' ἐυφημισμὸν. Plutar. in Solone. vt* v. 27. εἰς τὸ οἴκημα τίθενται.

l. 33. *Legendum,* τοιοῦτόν ἔστι ἡ ἀρετή.

l. 35. *Legendum,* μὴ χὲ εἰς διαφόνιον ὠμείναν ἴλκειν, *sine* αὐτόν. *quia in* 34. *est,* ἀνέλκειν αὐτόν. *melius est vt subaudiatur, quamuis non ad eandem personam referatur.*

Pag. 696. 1. ὦ μακρὰ καὶ παμίκρα καὶ μικρώτατα. *Aristophanis est.*

l. 6. ἐγκρὸν τῷ κλοπῇ τὸ φῶς] *Plut. in vita Demosthenis. Sic enim orator excepit furem quendam, in lucubrationes eius nescio quid dicere conantem.* οἶδα μὲ ὅτι σε λυπῶ λύχνον κρίνων.

Ibid. ἐπαχθὴς ὁ ἄνθρ Θ τοῖς ἀκροατάνοις] *Vt* 2. *Sapientiæ. sic enim peccatores:* ἐπεφθόνησαν τῷ δικαίῳ, ὅτι ἀνόχλησις ἡμῖν ἐστι.

l. 7. ἁφρὶ γὰρ ἦμεν καὶ βλακώδ Θ] *Hoc quoq; est eodem capite Sapientiæ. hic* ἁφρὶ *est granis, inuicundus,* ἀφόρητος. *Isocrates inter* χαρακτῆρας ἦν πεπαιδευμένων *hæc habet in Panathenaico.* ὅπωτε πρὸ φρονοῦντες καὶ δικαίως ὑμνοῦντα τοῖς ἀεὶ πλουτοῦσι, καὶ τοὺς μὲ ἦν ἄλλον ἀνδέων καὶ βαρύπτωσ ἐνοχλοῦσι καὶ ῥᾳδίως φέροντας· σφᾶς δ' αὐτοὺς ὡς δυνατὸν, ἀλαζονεύτατος καὶ μισητώτατος τοῖς Ζωιῶσι παρέχοντας. ἀναρρυτάτους dixit, inquit Harpocration, καὶ τύραννικωτάτους καὶ βαρυτάτους καὶ φορτικωτάτους.

l. 10. ὃ σεμνοποιὸς τῦ δυσκόλου] *Sic matrem salutrices appellat, quia filiam de industria quæ placeret Herodi produxerat:* & *quia Rex* ὑπεδέ τι περὶ τῶν κόρων, *vt maximâ & subitâ munificentiâ declaratum est. Æschines contra Timarchum, Solonis legem explicans,* καὶ τοὺ σεμνοποιὸς γυναῖκας ἐᾶν μηδὲν κρὰν μέλειν, διαπορῶ ζηνῶν, ὅπ μὴ αὐτοτάτην διάπυσιν ποιῶνται καὶ αἰσχυντηλίαν ἀλλάλοις ὑπογράφειν, αὐτοὶ, ὡς αὐ μὴ διάδηλα πεποιῶντες, ὅτι μισῶ τὸ θέαμα εἰς διάπεμψιν καὶ λόγον κατίσασι. σεμνοποιὸς *est* interpres, conciliator. *Virg.* 4.

Tuq; harum interpres curarum & conscia Iuno.

Iuno enim nuptias illas conciliauerat. Cic. de Natura Deorum. Natura est blanda quædam conciliatrix, & lena quodammodo sui.

l. 35. τὸ μιαρώτερον, τὸ ἢ ἐν γένει] ἀγῶν est μίασμα, scelus, piaculum. *Sophocles Oedipo Tyr.* ἐναγὴς, sceleratus. τὸ vicus sceleratus *apud Liuium, quo Tullia per patris corpus currentum egisse fertur, parricidij, sanguinis ac cædis paternæ, vehiculo cruento, contaminata ipsa respersaq; tulisse ad penates suos, virosq; suos.*

l. 42. διὰ τὸ ἀναβῆναι τὰ ἐπὶ Θρᾴκης] *Cicero contra Pisonem,* Cum prouincia tibi ista manupretiuh fuerit cuersæ per te & perditæ ciuitatis. *Æschylus in Prometheo,*

Τοιαῦτα μὲν τοι τὰν ἄγαν ὑψηλόφρον
Πλοῦτον, Περσικαὶ, τὰ δὴ χρεὼν γίγνεται.

l. 44. *Legendum.* χρὴ τὴν βασιλίδα ἔτι τὸ ἔσπιον· *non* ἐσχ, *quod absurdum,*

Pag. 697. 4. ὅτως ἀκμάζοντα εἶχε τὸν φόβον, ἢ πλησιάζει τῷ ἀγωνίᾳ] *Dem. pro Corona:* ὅτῳ γὰρ ὁ φόβος ἐστὶ καὶ ἡ φιλοψυχία καὶ πολὺ ἀγωνία.

l. 5. ἀλλ' ἔμπροσθεν ὁ διφθέρας ἐκεῖνος ὁ ἀδίφθερος ἄγχων αὐτὸν] *Iuuenalis Satyra* 13.

--prima est hæc vltio, quòd se
Iudice nemo nocens absoluitur.

Harpocration, Διαιτᾶν· ἰσοκράτης ἀεὶ τὴν ἀφιλόνικόν, τὴν ποτὲ μὲν τῶν ἴσων, ἐνίοτε δὲ καὶ ἧττον (*sic enim legendum, non sine negatione vt editum est*) ἐχόντων δίκην ἢ ἐν τοῖς ἀεὶ τὰ ἀρχαῖα καταμαθοῦσι, πόσον τὸ ἀσέβημα ὑφῆπται, ἀν' οἵ, ὅτε ἔλεγον· Λύκε δεῖν ἥρωα ἀφεῖς τοῖς ἐν Ἀδώναις διαιτητὰς, τὸν ἐπ' ἐσχάτου μισθοῦ ἔχοντ· ἀφεῖς δὲ οἱ δικαστὰς τοὺς ἐν Λύκει κρίνοντας συνεφέροντο, ἵνδον ὑφῆπται Λύκει λέγει. *Videtur autem Eratosthenes hæc scripsisse ad hunc Aristophanis locum in Vespis. Hic enim est veteris Cōmœdiæ princeps.*

Ἐν ὅπ πυθοῦ τὸ δ' ἀλλ' ἀφίσκει μοι. τὸ τοῦ
Θρᾴττου εἰ πως ἐκκομίσαις τὸ τῦ Λύκε.

Senex domū forum instruens requirit Heroum Lyci, quod erat apud tres diætetas.

Hom. 29.

l. 43. *Lege,* περιχθήλιλλω ἢ δ' ἔτι γεγ.

Pag. 698. 2. *Lege* ἀλλὰ διδυσκάλφ φρόντιστ φρένας.

Pag. 699. 9. λέγεται πάλιν ἀδύνατα. *Deinde videtur legendum,* τὸ πιστεύειν ἐν τῇ πίστει ἀσφαλὲς. καὶ μὴ τἀληθὲς ἢ ἐπ. *id est,* Vacillare in fide leuiter fixum. *Nam* τὸ μὲ πιστεύειν ἐν τῇ πίστει ἀσφαλὲς, *significat robur, non infirmitatem. Sæpe enim dicit* ἀσφαλὲς ἢ ἐπὶ, *pro eo quod est leuiter & vanitèr. Vel igitur sic legendum, si positum est* ἀσφαλὲς, τὸ *solet,* αὐτὸ τὸ μὴ ἀκριβὲς : *vel,* τὸ μὴ πιστεύειν ἐν τῇ πίστει ἄπαξ. *Sed illud verius.*

l. 13. *Dele* ἐν *ante* ἀδικείας.

Pag. 700. 9. Θεὸν ἰσοστρωμένον] *Apud Paulum est* Χεσὶν ἴσωρ.

Pag. 702. 15. *Relinquendum* τὸ πιστὸν *suo loco, vt cohæreat* τῇ χαλεπότητι, *non* τῷ ἵνα μὴ λέξῃ. *Hoc enim absurdum.*

l. 36. *Legendum,* ἀλλὰ μὴ συμβάλλῃ.

Pag. 703. 20. *Vid: tur legendum,* ὅτι διαλάλητα, *& deinceps* ὅτι φθονεῖν δεῖ) δικαί, ὅτι αἰσχύνεται· ni ita legas, oratio est ἀνακόλουθος.

l. 31. *Legendum,* ἢ τὸ δὲ φρενοπλὴς καὶ σωματικὸν πάθος. ὄργανον autem inducendum. *Vel legendum* ὀργάνου σωματικῦ πάθος, *vel* ὀργανικοῦ σώματος. φρενῖτις δὲ ἡ φρενῶν. αἱ φρένες autem, τὸ διάφραγμα, *vel* διάζωμα. *Quamuis enim* φρένες *sæpius significant animum, tamen proprie* σωματικαὶ *sunt, inquit Eustathius.*

l. 33. *Melius est meo iudicio,* τῶν νεόσσων ὑπὸ πτερυγίων. *Nam* τὸ ὑπὸ *potest esse* μὴ τῆς ἀπλῶς, *vt Lucilius,*

Quàm lepidè lexeis compositæ, vt tessella omnes
Endo pauimento, atque emblemate vermiculato.

Delectatur enim Lucilius Græcis dictionibus. τὴ συνόχῳ *autem conuenit febribus, quod Eustathius exponit* πόνῳ τῷ κατὰ. *& hoc ipsum* πόνος *est* ardere *siue* flamma. *Virg. de apibus,*

--fumos prætendè sequaces.

Hoc est πόνον καὶ συνόχην, *cum flamma intus supprimitur.*

Hom. 30.

Pag. 705. 6 ἔστ γὰρ τὸ αὐτὸ φρονεῖν, ἢ μὴ ἐναντίωσιν. ὅταν δὲ τοῖς βουλομένοις συμβαίνωσι πάντες, ἐν ᾗ πᾶς ἀεὶ ἄλλοις διαφιλονεικεῖ] *Nemo melius quàm Aristoteles hanc distinctionem explicat. Ethic.* 9. *cap.* 6. φιλικὸν ἢ μὲν ὁμόνοια φαίνεται. διὸ καὶ ἐστὶν ὁμοδοξία. τῶν δὲ γὰρ ἢ ἀγνοοῦντ ἀλλήλους ὑπάρξειν ἂν. ὥσθ' ὅπου ἀεὶ ὅτιοῦν ὁμογνωμονοῦσιν ἐμμονὴν φασιν, οἷ τοῦ ἀεὶ περὶ ἕνος ἐστὶν. ἡ γὰ φιλικὴ τὸ ἀεὶ τὸν αὐτὸν ἐμμονεῖν. λέγουσι τοὺς πόλεις ὁμονοεῖν φασιν, ὅταν ἀεὶ περὶ συμφερόντων ὁμογνωμονῶσι, ἢ τὰ αὐτὰ βουλεύεσθαι, ἢ πραττόμενα τὰ κοινὰ δόξαντα. *Benè igitur Cicero definiens,* Amicitia est, *inquit,* studiorum ac sententiarum omnium voluntatumque consensus : *Et Sallustius,* Nam idem velle, atque idem nolle, ea demum firma amicitia est. *Addit Philosophus,* ὅταν δ' ἐνάντιος ἑαυτῷ βάλητα (*scilicet imperare, aut aliud commodum adipisci*) φιλονεικῶν. *Hoc est quod Noster ait,* ἐν τοῖς περὶ ἄλλήλους διαφιλονεικοῦντ, *id est,* in ijs, quæ secum agunt inuicem, *vt in Ecclesiasticis historijs maximas sæpe contentiones legimus fuisse in consecratione Episcoporum. Sed hoc Philosophi præclarissimum est.* ὅστ δ' ἡ τυραννὶς διάνοια ἐν τοῖς ἑταίροις. ὅτοι γὰρ ἢ ἐνιοῦσι διανοῆσι, ἢ ἀλλήλοις δεῖ· ἢ μὴ αὐτῇ ὄντες, οἷς εἰκεῖν. ἢ τὰ πάντων γὰρ μέλει τὰ ἐκείνης, ἢ ὑ μεταμέλει ὅστερ εἰ ἐτύπησ. πολὺ ἢ φαίλης ἀν οἷόντη ὁμοιοῦν. πάλιν δὲ μικρόν. *Sallustius in Bello Iugurthino.* Quos eadem cupere, eadem odisse, eadem metuere

in

in vnum coegit. *Sed hac inter bonos amicitia, inter malos factio est. Est enim factio* στάσις, *contrarium τῇ* ὁμονοίᾳ. *Cæterùm non rectè sentit Chrysostomus, qui vult τὸ αὐτὸ φρονεῖν, idem esse τῷ ἐν τοῖς δόγμασι συμφέρεσθαι, id est, τὸ ὁμοδοξεῖν, & ὁμογνωμονεῖν. Id verò si ita esset, parum erat, quod Paulus exegit à Corinthijs in prima, stutim à principio, τὸ αὐτὸ φρονεῖν καὶ λέγειν, quod planè est ἀμαυροῦν, καὶ ἀφιλοδοξεῖν. Hæc est enim apud Ciceronem concordia ordinum, cum omnes ordines idem de rep. sentiunt, καὶ τὸ αὐτὸ φρονοῦσι.*

l. 15. πάντων πάντως καὶ ἡμῶν ἀγαπώντων] *Nempe τῷ ἀγαπᾶν. Sic Cicero (ne mutandum censeas) in quadam epistola locutus est*, amaui amorem tuum.

l. 19. τὸ φίλτρον δίδοται, ἵνα ἐμπύρευμα τῆς ἀγάπης γένηται] *Id est*, fomes. *Hesychius*, ἐμπύρισμα, ἀρχὰς ἐμπυρίσματα. *deprauatum enim est quod legitur* ἐπιφρίματα. *verbum* nihili. *Quid si legas* δίδοται ἢ ἔναυσμα. *autem est* ὑπόκαυμα *quo concipitur ignis.*

l. 23. ἀλληλουμένων] Fortasse, ἐπιγεμιζόντων: Billius, animis ad mutuum congressum accedentibus.

NOTÆ ANDREÆ DOVNÆI

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN EPISTOLAM AD Galatas.

IN hoc Commentario in Epistolam ad Galatas editionem Veronensem emendauimus ex Ms. in Bibliothecâ Regiâ Lutetiæ, adhibitis etiam ab Interprete (qui & ipse alium habuit codicem Ms.) coniecturis nostrisque, & amicorum nostrorum, in quibus præcipua laus, vt in cæteris epistolis, doctissimi Dounæi eruditissimis notis debetur.

Pag. 710. *lin.* 16. ὅτι γὰρ καὶ ἡ σύνεσις ἐφάνη] *Hoc dici patest de nouis hominibus; qui nullâ commendatione maiorum in notitiam venient. Noster autem illud in Antigona Sophoclis videtur imitari,*

Οὐ γάρ τι νῦν γε κἀχθές, ἀλλ' ἀεί ποτε
Ζῇ ταῦτα, κὐδεὶς οἶδεν ἐξ ὅτου φάνη.

Iura naturæ de mortuis sepeliendis nemo nouit inde exiterint, vel ex quo tempore. sunt enim æterna. Idem αὐτὴ τὰ ἐκ θεῶν, in Electra τὸ φιλαίμονα posuit. Sic enim soror de Oreste, quem diu multumq; expectauerat, αἰαῖ ἃ χὰ πόθεν, ποθῶν δ' ὢν ἀξίως φάνη μοι. Item illud, sic enim ipsam Electram Chorus consolatur Οὔτοι σοι μόνα, τέκνον, ἔχ' ἐφάνη βροτοῖς. Haudquaquam tibi soli dolor venit mortalium. *Theocritus,* πάντα δὲ αὔξεται τὸ φανέν. *Apud Homerum sic Penelope filium excipit reducem,* ἦλθες πολλὰ μαχησάμενος φάος· *venisti tandem mea lux? hoc est,* ἐφάνης. *Maccab.* 2. *cap.* 7. *Egregia mater septem filiorum his verbis prosequitur natos ad mortem proficiscentes,* γενναίᾳ συναπορρώπισε φρονήματι, καὶ θήλυν λογισμὸν ἀρσενοῖ θυμῷ ἐνεφύσησε *sic hortatur,* ἐκ οἵδα ὅπως εἰς τὸν ἐμὸν ἐφάνητε κοιλίαν· οὐδὲ ἐγὼ τὸ πνεῦμα καὶ ζωὴν ὑμῖν ἐχαρισάμην, καὶ τὸ ἑκάστου στοιχεῖον ἐκ ἐγὼ διήρθρωσα. Nescio quomodo venistis in vterum meum, neq; ego vobis spiritum ac vitam dedi, neque cuiusq; vestrum elementa formaui. Vnum hoc scio, mundi conditorem, qui finxit generationem hominis, vitam ac spiritum in resurrectione vobis redditurum.

l. 21. *Lego,* καὶ πνεῦμα χαλκοῦ καὶ τῆς ἐκκλησίας ἐφιεῖσαν ἐκκλησίας. *sic dicimus,* segetem flammam immittere, *aut ita legendum, aut* καὶ πῶς ἐκκλησίαν ἐφιεῖσαν ἐκκλησίαν. *Sed hic duplex accusatiuus non bene concurrit.*

Pag. 711. 12. τοῖς δὲ ἀπὸ Μιλήτου διαχρώμενος ἀφιστορίαις] *Act.* 20. *v.* 17. ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἔφεσον, μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν, εἶπεν αὐτοῖς. *Videtur vtriusq; ecclesiæ presbyteris illum habuisse sermonem.*

l. 18. πῶς λέξιν παύτην] Nempe particulam δὲ & linea proxima, μέσον ὁρῶ, vel μέσον positum est pro μεταξύ, vel legendum ἀνὰ μέσον.

Pag. 712. 5. *haud dubiè legendum,* ἐδὲν ἡ πίστις εἰς τὸ παρὸν συμβάλλεται. *Sic videtur legisse Erasmus. Hanc lectionem, si locum attenderis diligenter, agnosces. Quam confirmat v.* 7. ἔφη ὁ μικρὸν εἰς τὸ φυραλλῦον ὅλῳ συντείνει. τὸ δὲ συντείνειν καὶ συμβάλλεσθαι sunt idem. ἡ ἀκολουθία τῷ διδασκάλῳ errorem peperit, *sed illa consequentia nullum habet sensum.*

l. 17. ἆρα οἱ δι' εἰς αὐτὴν παρεγένοντο ἄνδρωποι ἀναπεπεισμένοι ἤδη παρὰ τῶν ἐναντίων αὐτοῖς ἢ ἑαυτὸν ἐκ ἀναπείσαι ἐκ ἰσχύος;] *Videtur argumentum esse* ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων: *sed est enthymema Rhetoricum. Hermog. autem* ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν 3. ἐνθύμημα *vult esse, non* ἐπιχείρημα, *sed* ἀποδεικτικὸν τῶν ἐπιχειρημάτων, *i.* exornationem argumenti. *Demosthen.* ἀφεὶς λεγθήλω, ὅτι· ἀποκτεῖναι δὲ δίκαιός ἐστι παρ' ὑμῖν νόμος ἐξέστω· γράφει δ' ἀπωτάτω ὅτι δικαίως ἐν' ἀποσοῦ· διὰ τὴν τούτου γνώμην; *Pro Milone:* Eius igitur mortis sedetis vltores, cuius vitam si putetis per vos restitui posse, nolletis? *Item illa in eadem,* Quem igitur cum omnium gratiâ noluit, hunc voluit cum aliquorum querela? Quem iure, quem loco, quem tempore, quem impunè non est ausus, hunc inuitâ, iniquo loco, alieno tempore, periculo capitis non dubitauit occidere? *Quin & Aristoteles* 2. *Polit. cap.* 9. *de ys, qui pecuniâ magistratus emunt,* ἐδίκαζεν δ' αὐκοῦν καρδύλευν τοῦ ὀνειδίσαι, ὅτιν ἀκατάσκευτος ἄρχειν. ἄτοπον δὲ εἰ πένης μὲν ὤν, ἀποκτὴς ἦ, πλούσιος καρδύλευ· φαυλότερος δ' ὢν ἢ πλουσίους ἀκατασκεύους. *Cic. in Topicis,* Ex hoc illa Rhetorum sunt ex contrarijs conclusa, quæ ipsi enthymemata appellant, non quòd non omnis sententia proprio nomine enthymema dicatur, sed vt Homerus propter excellentiam

lentiam commune poetarum nomen efficit apud Græcos suum: sic cum omnis sententia enthymema dicatur, quia videtur ea, quæ ex contrariis conficiatur, acutissima, sola propriè nomen commune possideat. *Cuius generis hæc sunt, 2. cap. huius epist.* εἰ σὺ Ἰουδαῖος ὑπάρχων ἐθνικῶς ζῇς. ᾗ ὡς Ἰουδαίους, τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν; *Idem Paulus Act. 23.* οὐ κάθῃ κρίνων μου κατὰ τὸν νόμον, καὶ παρανομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι; *non enim ait Hermog. enthymemata semper esse exornationes argumentorum. ex his videmus Paulum Rhetoricari potuisse, cum vellet. hæc illa sunt fulmina Demosthenis: nemo plus vituit.*

l. 23. *Legendum,* ᾧ εἰς ⸗ πατέρα τηλῦτ ἕνεκεν ἦρται τοῦτο, *nempe excitare Christum a mortuis. quamuis enim rectum sit* εἰς ⸗ πατέρα εἶρται, *ut Ephes. 5.* ἐγὼ γὰρ λέγω εἰς Χριστὸν καὶ τὴν ἐκκλησίαν, *tamen illud videtur rectius, quia, ut suprà dixit, quicquid agit filius,* ἐπαναφορὰν ἔχει πρὸς ⸗ πατέρα. *Quod etiam Augustinus affirmat exponens illud Ioh. 5.* non possum à meipso facere quicquam. *Euripides in Phœnissis.*

Ἀλλ' εἰς θεὸν χρὴ πᾶσ' ἀναφέρειν' ἔχειν.

At Philosophus Metaph. lib. 11. cap. 7. ἐκ τοιαύτης ἀρχῆς ἤρτηται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ φύσις. *nempe ex Deo. sed viraq; loquendi ratio rectè est.*

l. 30. ὀλίγον ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. *Verbum hoc de flamma, gangræna, pecore dicitur, quod ultra fines pascendo progreditur. ignis enim pascitur & vorax est.* νομὴ pastio, pascuum. *verb. Heb. huic respondens de pecore & igni dicitur Exodi. 22.*

l. 40. *Leg.* ὀδυνῶλων πῶς.

Pag. 713. 41. *Leg.* ᾧ ἄρατον ᾗ φευδεῖς.

l. 44. τί χρήσωται] *Fortè,* τίς χρήσεται.

Pag. 714. 15. ἑαυτοῖς ἀποκτίνυσι] *Quod ipse exponit v. 17.* ἑαυτοῖς μαχόμενοι λέγουσι. *Æschines* ἀεὶ πικρὸν. *ausus est dicere, οἷς ἐγὼ τοῖς ἐμαυτοῦ λόγοις ἀποκτίνυμαι: quod de ijs dici solet, qui suo gladio confodiuntur.*

l. 20. ποιοῦσι οἱ παῖγνοι λειτουργίαν ὅτι οἱ περὶ ὑμᾶς Θεοὶ] *Sol & luna, solem Hebræi vocant* shemesh, *id est ministrum* ᾗ λειτουργὸν: *Et solem occidentem Seneca emeritum vocat.*

Pag. 715. 1. ὑπειδὴ γὰρ οἰκουμένου] Oecumenius sic: ὑπειδὴ γὰρ ἤλεγεν μὴ δεῖν ἄρχειν τὸν νόμον, ὡς ὢν θεῖν διάταγμα.

l. 33. ἀλλ' ἐν περίσσῃ φροσαγωγῇ] *Hoc rectum, ut ver.* 31. ἐν περίσσῃ φροσαγωγῇ. *nominativus autem* τὸ ἀρχαῖ *est* τοῦτο *repetitum: quod cum Interpres non vidit, temerè mutauit casum. rectè autem additum est* τὸ περίσσ. *nam apud Aristotelem quinto Politicorum* ἐν φροσαγωγῇ, *non celeritatem, ut hic, significat, sed potius tarditatem.* ὅτι μὲ ἐν φροσαγωγῇ ᾗ κτ' μικρὸν γινομένης τῆς μεταβολῆς ᾗ λανθάνουσι, ὅτι ᾗ δεῖνον. aliquando sensim pedetentimq; mutatione factâ, nonnunquam citiùs. *Hic vides τὸ ἐν φροσαγωγῇ plane contrariè significare τῷ ἐν περίσσῃ φροσαγωγῇ. illud enim ᾗ κτ' μικρὸν additum est ἐξυγιαπικῶς. Idē in septimo, πάντα γὰρ ἄλλα ἀναγκάζει ἐυδυὲ ἀφ' ἑαυτοῦ βλέπον μᾶλλον ἢ ἐπίζειν, ἐν φροσαγωγῇ δ' ἐπίζειν* ζων. *Dem. contra Aristocratem,* εἰς δ' ὃν ὑφῆτε ἐν φροσαγωγῇς ὑμῖν φίλον, ᾗ ὥσπερ αὖ διώκεσθαι ὑμᾶς νομίσῃ, ὅπω φεύγοντας ὑμᾶς ἐυνοίας ἔχοντα, τοῦτον οἶδε δὲν ἐφεύγον πότε ἥλθεν; Itáne verò, quem videtis vobis amicum cunctanter & sensim fieri, & prout increscere opes vestras arbitratur, ita vos benevolentiâ complectentem, hiccine tutandus est? *tulit enim Aristocrates ut Athenienses Charidemum lege quadam protegerēt. Sed propiùs accedit ad Chrysostomi significationem illud Plutarchi,* ἱδρυμένον δὲν χωρίον ὑπομένειν φροσαγωγὴν ἐχόντων, cum loca cæstris cepisset vndiq; inaccessa. *sic Paulus,* ὅτι δι' ὑπὸ πεσαγωγὴν ἐχόμεθα φρὸς ⸗ πατέρα. per quem accessum habemus ad patrem. *Xenophon παιδ. 7.* ἐγὼ ᾗ ἥδιον τάττοις, εἰ τίς πεμφθείη δίοιτο, διαβάλλειν ὑμᾶς πρὸ ἐμοῦ φίλους, λόγῳ ἐν φροσαγωγῆς. *Cyrus hæc amicis. Est igitur ἐν περίσσῃ φροσαγωγὴ* primo aditu, siue congressu: *vt ἐν περίσσῃ φροσβολῆς*, primo impetu, vel assultu.

l. 43. ᾧ ὡς εἶπε μετάθεσθε, ἀλλὰ μεταπίθεσθε] *Nullum aptius verbum ad hanc rem potuit vsurpare. Cic. primâ Tusculanâ,* Homo sanè leuis Heracleotes Dionysius, cum à Zenone fortis esse didicisset, à dolore deiectus est. Nam cum ex rebus laboraret, ipso in eiulatu clamitabat, falsa esse illa, quæ anteà de dolore ipse sensisset. *Itaq, ex Stoico factus repentè Epicureus* μεταπίθεται ⸗ *dictus est, inquit Plutarchus, vt Galatæ subitò facti fuerunt ex Christianis penè Iudæi. in hoc autem versu sic distinguendum,* ὥστε ᾗ εἰκῇ. *deinde ponit verbum contextûs, quod exponat. singula enim verba ordine exequitur: hallenus autem exposuit* τὸ θαυμάζω. *vel sic forsitan,* εἰκῇ. ὅτι ὕπω τοιοῦτος μεταπίθεται. ὡς εἶπε, μεταπίθεται. ἀλλ' μ. *sic 716. 2. post* φευγόντα *plena distinctio. nam ponit verba textûs* ἐπὶ θεὸν κ. τ. λ. *χάσμα.*

Pag. 716. 7. οἱ ⸗ πατρῷ αὐτοῦ βιβλίφοις, ὡς ἐξῆσι τοῦτο ἐποίουν. ἀλλ' ἡρῷμα αὐτοῦ ἦν φερεγμάτων ῥιβίσωντες, τ' ὀνομάτων ὑ ῥιβίσων] *Hoc est* ὡς φροσαγωγῆς, *quod Aristoteles habet & Demosthenes.*

l. 17. τοῦτο ᾗ Μαρκίωνες ἐνταῦθα ἅπαδον] *Quid igitur? plurefne erant hoc nomine eiusdem hæreseos? legendùm* Μαρκίων ὁ ἐνταῦθα ἅπαδος, *ex eo quod sequitur,* ἐπολέσατο γὰρ'. *vel figuratè Marciones dicuntur Marcionis similes.*

l. 21. *Fortè legendum,* πολλῷ γλίσχρ ⸗ ἄξια τὰ εἰς. Non est necesse aliquid addere. H. S.

l. 39. *Quid est* ἐν τῶν ὀρθοδόξων τῆς διανοίας τῶν καταφρονῶν καταφρονάζοντα? *Profectò legendum,* τῶν διαφρονῶν καπεκ. *quod illud euincit. v.* 34. ὡς αὖ ὀρθὸν βλέπητε, ᾗ μὴ διεστραμμένα.

l. 40. ᾗ ὁλοτελῆ ἀλαφρίαν τὸ ἐυαγγέλιον. *Apud Paulum est* μεταφρίαν. *vel igitur sic legendum, vel* ἀλαφρίαν *hic & 717. 1. & fortasse eodem versu* μεταφρονῶ.

l. 44. *Legendum,* ὁ μικρὸν τῦ χαρακτῆρος παρακλᾶσι (*vt* ἀποφθέγματ ⸗ ῥήτωρ *apud Demosthenem*) ὅλον τὸ νόμισμα κίβδηλον εἰργάσατο] *Etymolog.* κίβδηλον ἀπὸ ἰσοείας. οἱ Αἰολεῖς τῷ φῶς χλοε μὲν φεξόμφιον, ἐν τοῖς ἀδηλίοις ἐαν ᾗ νομίσματα ⸗ χ. τύπον

νόμισμα ἐγχεκόπτοντες, ἀπὸ τῶν βδελυσσόμενοι. Athenienses odio Chiorum adulterinis suis nummis χ. figuram insculpentes, in detestationem eorum obijciebant, quod perfidi fuissent socij. *Hinc forsitan Theognis,*

Χρυσοῦ καὶ ἀργύρου ἄχρι σέθεν,
Κύρνε, τὸ δικαίου ἔφθιτον ἐν δήμῳ σοφῷ.
Εἰ δ' ἄλλα τοῦτ' ἀνδρὸς ἐπὶ σάθεσσι λέλυται
Ψεύδεά ἐστιν, ἄριστον δ' ἐν ἅπασιν ἔπλετο
Τῶν θεὸς καδδιάνειρα πόλει βεβιῶσι.
Καὶ γαῖαν πάντων τῶν' ἀνθρώπων.

Dem. contra Leptinem, Θαυμάζω δ' ὅτῳοῦν, οἱ τῆς μὲν τὸ νόμισμα διαφθείρουσι δικαίως ἐπὶ τοῖς ἴδιοις ἔδεσι ζημίας, τοῖς δ' ἄλλοις πᾶσι πάλιν καδδιάνειρα καὶ ἄπιστον ποιοῦσι λόγον ἀκούειν. *Etymolog.* καδδιάνειρα ἡ λίχνως καδδιάνειρα, τὸ ἀσέλγαινον χρεῖον. *Apud Etymol.* perperam legitur ἐν τοῖς ἀδικήμασι ἐπιῤῥῆ ἐνθυμήσεσι pro νομίσμασι.

Pag. 717. 15. γραμμάτων] Halesius, καμμάτων, vel γραμμάτων μικρῶν legi vult.

l. 30. τῇ πάσῃ ἀσελγείᾳ γλώσσῃ γεγραμμένα] *Videtur in hic libellis fuisse descriptum, quæ fuisset asserorum positio, cùm pueri nascerentur, vt hos codices haberent fati sui quasi commentarios.*

Pag. 719. 29. *Videtur legendum,* φαύλως πως συγκρ.

Pag. 720. 5. *Legendum,* ὡς αὖ δεῖ ποιοῦντα δίκην ἢ φήμην.

l. 36. Ἐξαιρῶ δ' ἐγὼ &c.] *Hæc clausula videtur potiùs concioni apud populum habitæ, quàm scripto domi commentario congruere.*

Pag. 722. 11. Ὧν ἀπιστῶ ἐγὼ μὲν ἡ ἔξω θεῶν μαθητὰς ἀνθρώποις ἀναπείθειν λόγον] *Huius verbi vim explicant quæ mox sequuntur versu proximo. est enim τὸ ἀνθρώποις ἀναπείθειν. ἀνθρώπους καμεῖσθαι ταυτὸν πέλει. hoc est uno verbo,* τοῖς ἀνθρώποις ἀκοινώνητον, communicare cum hominibus, aut homines in consilium adhibere. *vt ex Chrysostomi sententia ἡ ἀπὸ σοφίσματος significet* re *Latinum, vt in* Redeo, Redintegro. *sic enim videtur exponere τῷ πάλιν. Et sic apud Platonem positum reperitur hoc verbum in Protagora.* ἀλλ' ἔσ τι γνῶ ἀναπείθεσθαι ἔξεστι, εἴτε ἔχετε ἄλλο τι φαῦλα ἴδ τὸ ἀγαθὸν, ἢ πῶς ἡδονὴν, ἢ κρεῖττον ἄλλο τι, ἢ πῶς λύπην. *quærebatur de bono & malo. statuerat Protagoras voluptatè esse summum bonum, dolorem summum malum. Qua de re cum aliquandiu disputatum esset, & Sophistes ægrè parteis suas tueretur, ait Socrates,* Si quid displicet eorum quæ dicta sunt, & te sententiæ tuæ pœnitet, ies in integro per me sit: si quid temerè dixisti, licet retractare. *hoc est enim* ἀναπείθειν. *Sic Lucianus in Piscatore,* ἀναπήσαι τὰ καταρρηθέντα, retracto quæ obiecti crimina. *sed verior videtur Hieronymi sententia, qui interpretatur hic* ἀναπείθειν, in amici sinu ponere. *Act.* 25. v. 14. ὁ Φῆστος ἀνέθετο τῷ βασιλεῖ τὰ κατ' τὸν Παῦλον, vertunt, expositit, *sed est potiùs quod vulgo dicimus,* Retulit. *Herodotus hoc dixit* ὑφαιρέσθαι *lib.* 1. τότε τῷ Πύῤῥῳ τὰ ἀποκρυπτόμενα τῶν ἀρχομένων ὑφαιρέεται ὁ Καμβύσης. *nam ab eâ secundum alteram significationē & ὑφ' sunt similima potestatis, vt ἐκ τῷ αὐξάνειν & ὑπεξαίνειν. Sed alijs* ὑφαιρέσθαι *est differre, quo sensu Synesius hoc verbum posuit,* εἰ μήπω δηλοῖ, τῶτο δ' ἀσαφῶς αὐλαζόμενα. *Illud autem Apostoli suprà,* & προσανεθέμην σαρκὶ καὶ αἵματι. *sic dictum, vt Proverb.* 8. *Sapientia mea ἐγὼ ἤμην, & προσέχαιρον, & προσπαιπόμην, προσδιελέγομαι. l.* 18. *Noster exponit* αὐθαδῶς, καινοποιῶς, *& semel* αἰῶ *æternum* 2. *cap.*

l. 34. *Forte &* ἐκείνων, *nempe* τῶν ἐν Ἰερουσαλήμ *mois.*

Pag. 723. 18. *Legendum* ὑφ' ὧν ἐκεῖ αὐτὰ τότε ἔδηλεν. *nunquam enim in balneis occisus est Trezires, & παρ' ἡμῖν σφαγὴν, ἥτις ἀνειλέν, οὐδὲ τῶν λίπιδίς παρῆκε λόγιον. Sed nisi me vehementer fallit animus, legendum apud poetam* Συστειχαγενῆ, δ' ἀμφιξαμπρον *enim, i. e.* euerriculum, *quod Agamēnoni fuit iniectum, est* σαγήνη, *quæ χρὴ πᾶσι αὐτῶν ἀδηγοῦσαν dicetur* παγίδη. *unde* σαγηνεύω, *vt Noster* v. 2. πάσας πᾶσι πόλιν ὁ ἐπάρχης ὑφλαπᾶν, & μακέλιον σαγηνεύουσα βυλεύσῃ. *quod non refertur ad* σαγηνεύω, *in qua Paulus demissus est. in eodem poemate hoc verbum dicitur de textura retis, quam Ulysses confecit Odyss.* 5.

Εἶλκε τελέσσε ἡ κυβερνῆται τέλας
αὐτομέτρῳ πάντον βάεν εἰς μέσον ὕσμι
εἰκοσίᾳ χάμρεις φορεσταμένου ἰθύλλω.

l. 24. ἡ τῆς ἐπιδημίας ἀυτῷ τῆς ἐκεῖ γένεται αἰτία, ἢ ἰσρεὶλ Πάτερ μόνη] *Sic dicunt* ἀποδημεῖν πρὸς μὴ κατ' ἐπιτοπίαν, τὸ ἢ καθ' ἑαυτὸν πόνον: ad visenda loca, & cognoscendos homines. *vt*

πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα, καὶ νόον ἔγνω.
Qui mores hominum multorum vidit & vrbes.

Sed hoc χρὴ σύλλυειν. mores enim non videntur, sed cognoscuntur. Hieremiæ 55. Discurrite per vicos Ierusalem, & videte quæso ac cognoscite. *l.* 32. ἡ ἐκπορεύεσθαι Πέτρῳ, ἀλλ' ἱστορῆσαι Πέτρον, ὅσῳ οἱ πρὸς μεγάλας πόλεις καὶ λαμπρὰς κατημαθήσαντες λόγιοι. *Hinc augustum illud exordium librorum de Anima,* χρὴ μὲ κριτῶν ἢ σύνεσιν ἐπολαμβάνοντες, μᾶλλον δ' ἐπίστασθαι ἐπέχει ἢ κρίνειν, ἢ περὶ ἕξεσιν τῶν περὶ διαφανοῦς ὄντων. δι' ἀμφότερα ταῦτα πᾶσι τοῖς ψυχῆς ἰσρεὶλ εὐλόγως ἐν ἀρχῇ τοῦ πονήματος. *Sic in principio Metaph.* ἅπαντες ἀνθρωποι τοῦ εἰδέναι ὀρέγονται φύσει. *non dixit,* γινώσκειν, *sed illud verbum, quod à visu tractum est. deinde subiungit* σημεῖον δ' ἡ τῶν αἰσθήσεων ἀγάπησις, διὰ καὶ χωρὶς τῆς ἄλλων ἡ διὰ τῶν ὀμμάτων. *atque* δ' ἐπιμελέστερον ποιεῖ γνωρίζειν τὰ ἡμῖν αὖτα διὰ τῶν αἰσθήσεων, ἢ πολλαὶ ἀνάλογοι διαφοραί. *Itaq; eam mentem corpoream quidam Philosophi nuncupant, quia videtur maximè habere cum intellectu similitudinem. mox subdit Paulus,* ἔστιν ἡ τῶν ἀστέλλων ἐν ἕδρᾳ, *quasi idem sint*

sint ἐθνῶσι & ἰουδαῖοι. Nam & inde hoc verbum ducitur, ἔθνημι, εἴσθι, ἴστω, ἰσνεία (ut πίστις, πίστει, πιστὸι) non ἴσθι τῷ ἴσημι. Hom. ὥχετ' ἄπνοος, ἄϊστος: duorum sensuum hæc sunt vocabula. Unde apud poetas τὸ ἀΐστωτα, τὸ ἀφανῆ πεῖσαι, delere, extinguere.

Pag. 724. 13. *Legendum ex Euangelio* τὸν τῦ Κλεοπᾶ.

l. 15. ὡς ἑαυτὸν ἐπαίρων.

l. 26. *Censeo legendum*, διὰ τὸ μὴ αὐ ἐλπίσαι.

Cap. 2.

Pag. 725. 21. ἴσχ ὡς ἄρα δήρων, *vel* ἤρων. *Virumq́, vellem. Nam* αὐτὴ τῦ τὴ ἢ *sæpe Nazianzenus ut Iud. contrà Sophocles in Tyrann.*

Οὔ δῆ κρυπτὸν τόδ' γνωτὸν ἐπεύδομαι

Πλοκαῖς ἀδεμις ἐμπεπλεγμένοις.

Nisi metri rationem habuisset, dixisset αἰνίσσετο. *Hoc enim vulgare, vt Eustathius quoq́ observat.*

Pag. 726. 5. ὅπερ ἢ λέγω τῆς δικαίας] *Paulus non contulit cum iis, qui doctrinæ, pietatisq́, inter Apostolos maximam opinionem habebant, vt Cæsar sæpe in Commentariis more Græcorum loquitur. sic enim illi δόξαν ἔχει μεγάλην σοφίας. Et Noster sic explicat* 725. 31. ἐπειδὴ μᾶλλον περὶ ἰωάννου ἢ Πέτρου δόξαν εἶχον. *eam enim quis dicitur opinionem habere, quam aliq de eo habent. Vnde & δόξα gloria est, quæ nihil est aliud, quàm opinio de nobis hominum. Vera autem gloria, opinio rectè iudicantium de virtute. Euripides in Hecuba sic absolutè vsurpauit hoc participium, vt Paulus,*

Τὸ δ' ἀξίωμα, κἂν κακῶς λέγῃ, τὸ σὸν

Πείσει. λόγῳ γὰρ ἔκτ' ἀληθεύοντ' ἰὼν,

Καὶ τῶν δοκούντων, αὐτὸς ὢ φαύλτερος.

Paulò post dicit οἱ δοκοῦντες εἶναί τινες, *plenius.*

l. 40. τὸν πλοῦτον ἐκείνου] Halesius mauult, πολεμίους ἐκείνους.

Pag. 727. 1. *Videtur etiam legendum*, ὅτε ἢ παρεσκεύαζον.

Pag. 728. 4. κοὐ τότε παρεσκεύαζη *legendum quoq́ videtur.*

l. 7. ἢ ζωηφόνησεν. τὸ γὰρ δεδειὼς ἔλυπεν, τῦτο ἐστὶ δηλῦντος] Xenoph. 4. τῶν ἑλληνικῶν, Ἐπεὶ δὲ δεδιὼς ἐσὺντες ἢ λαβόντες δῆ τότοις ἀπέπεμπον τὸν Ὄτυν, τὸ, δῆ τότοις, conditionem declarat. Adgebatur enim de vxore ducenda.

l. 10. *Locus, qui mutilus est, sic restituendus videtur,* ἢ παῦσε εἰδότες, ὅτι διὰ τῦτο παρεχωρήμεν, ἵνα αὐτοῖς κοινωνῆσαι, ἢ κατ' ὀπαδὸν ἦμεν παρεχωρήμεν· ἢ ὅτι Τίτον· odiosa est enim illa repetitio.

Pag. 730. 3. πολλοὶ νομίζοισι τῷ Πέτρῳ τὸν Παῦλον καταμῖξαι ὑπὸ φθόνου. ἀλλ' ὑκ ἔστι ταῦτα, ὑκ ἔστιν, ἀπλῶς] *Post Chrysostomum hæc Hieronymi sententia est, Petrum hic nihil egisse, sed ex composito sic inter Apostolos actum esse, vt Petrus se reprehendi facile pateretur; quod cum Iudæi vidissent, sua sententia de Legis observatione desisterent. Quæ dere grauis est inter Augustinum & Hieronymum non sine acerbitate contentio, cùm Augustinus reuera Petrum veritatem Euangelij dissimulasse existimet metu, ne Iudæos offenderet, & minoris Apostoli cessisse iuste reprehensioni. non est igitur tam absurda Hieronymi, quam quibusdam videtur, sententia, cùm hoc ante eum Chrysostomus senserit: plures tamen inerunt in Augustini sententiam, cui nos quoq́ accedimus. Vide Orat. 59. Tom. 5.*

l. 11. ἵλεώς σοι] *Hoc apud Matthæum est*, 16. cap. v. 22. ἵλεώς σοι, Κύριε· ὦ μὴ ἔστω σοι τοῦτο: *quod Beza vertit*, Propitius tibi esto, Domine. *Sed vetus Interp. verius*, absit à te. *Sic enim Septuaginta interpretantur Heb.* halila 2. *Regum* 23. ἵλεώς μοι, Κύριε, τῦ ποιῆσαι τῦτο, εἰ αἷμα τῶν ἀνδρῶν τῶν πορευθέντων ἐν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν πίομαι. *Dixit hoc Dauid, cùm viri fortes aquam fontis Bethlehem, quam sitiebat, attulissent ei capitis periculo. Sic* 1. *Paralip. cap.* 11. ἵλεώς μοι ὁ Θεὸς τῦ ποιῆσαι τὸ ῥῆμα τῦτο. *Cum igitur Petrus dixit*, ἵλεώς σοι, Κύριε, *plenum est*, ἵλεώς σοι Θεὸς, Κύριε. *non*, tu tibi propitius sis. *Maccab.* 1. *cap.* 2. ἀλλ' ἐγὼ ἢ οἱ υἱοί μου ἢ οἱ ἀδελφοί μου πορευσόμεθα ἐν διαθήκῃ πατέρων ἡμῶν. ἵλεως ἡμῖν καταλιπεῖν νόμον ἢ δικαιώματα. propitius sit nobis Deus, i. absit à nobis, vt tale quid perpetremus. *Aliàs verbum illud Hebraicum Septuaginta vertunt*, μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ *illud est proprie, quod est apud Eliam in Thisbe*: Parce, & pax, *pro eo quod vulgo dicere solemus*, Dij prohibete nefas, Quod Deus omen auertat.

Pag. 731. 2. *Legendum ex Paulo*, κρ' πεῖσον αὐτῶ αὐ πίσιν. *sic* 729. 43.

l. 2. ὅτι κατεγνωσμένῳ ἦν] *i.* κατεγνωσθαι, condemnandus, *& hoc Hebraorum est idiomatis. vt in Psalm.* 47. 1. gadol Iehoua umehullal meod. Magnus est Dominus, & valdè laudabilis. *Sed & Græcorum. sic enim illud Homeri Prisciannus interpretatur Iliados* 1.

Οὔ πε ἐμοὶ ζώοντι ἢ δῦσι χθονὶ δερκομένοισι,

Nullus me viuo & super terram videndo: *quo probat verbis quoq́ passiuis apud Latinos participia esse præsentis. Quod Donatus etiam confirmat super illo Terentij*, Vix sum apud me, ita animus commotus est metu, spe, gaudio, mirando hoc tam subito & repentino bono. *vbi ait*, mirando *participium esse, & pro*, Dum miror, *accipi. Cic. ad fratrem*: Sed res multis querelis de rep. interponendis nulla transacta est. *Lucas Act.* 2. *v. vltimo.* ὁ ἢ Κύριος προσετίθει τοὺς σῳζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ. Dominus adiecit ecclesiæ seruandos, i. prædestinatos & electos. *Vbi præsens particip. passiuũ videtur habere futuri significationem. Ita Priscianus exemplum Homeri nihil probat.*

l. 4. ἢ τὸ κρ' πεῖσον ἢ αὐτὸν, ῥῆμα ὢν] χρηματίζεσθαι *est* aliud præ se ferre, aliud clàm agere. *Vnde apud Rhetores* ὑποκρινόμενον λέγειν, ὅταν τι ἄλλο προτείνων ἄλλο κατασκευάζῃ. *Sunt, inquit Dionysius, ἢ κλισμῶν σχημάτων εἴδη τοιαῦτα.* τὸ μὲν δὴ ῥῆμα, λέγων μὲν ἃ βάλεται, διδάσκων ἢ ἐυφραίνειν, ἢ δ' ἀξίωσιν ἧς προσώπου, φεύ· ὧς ὁ λόγος, ἢ δὲ ἀφράδειαν φεύς τοὺ ἀκούοντας: *quod etiam vocant* χρῆμα. *Quintilianus lib.* ix. Iam ad id genus quod & frequentissimum est, & expectari mi-

nimvè credo, veniendum est, in quo per quandam suspicionem, quod dicimus accipi volumus: non vtique contrarium, vt in εἰρωνείᾳ, sed aliud latens & auditori quasi intueniendum. Quod iam ferè solum schema à nostris vocatur, & vnde controuersiæ figuratæ dicuntur. Eius triplex vsus est: Vnus, si dicere palam parùm tutum est: alter, si non decet &c. *Exemplum orationis figuratæ Dionysius ponit illud Demosthenis pro Corona, vbi, inquit, δεῖ τῷ λόγῳ τὸ ὄνομα ἐπάγειν τῆς τίγρης: ἐπειδὴ ἐν ἅπασιν οἱ φροσβεῖς εἰς θῆβας, πῶς χρήσασθαι τῷ σεσίμματι δύναιτ' ἄν, τοῦτο πάνυ μοι σκοπίζετε τὴν γνώμ'. μὴ δῆτα θηβαίων μηδὲν (αἰσχρὸς γὰρ ὁ κομψὸς) ἀλλ' ἐπαγγέλλεσθαι βοηθήσειν, οἷς ἐκείνων μᾶλλον ἔδει τοῦτο ἐν ἐχθίστοις ἡμῖν ὄντων ἢ ἐκείνοις τὸ μέλλον σκοπεῖσθαι. ἵνα ἐαν μὲν λέγωσι ταῦτα, καὶ πιθῶσιν ἡμᾶς, ἃ ἐκείνοις βουλόμεθα, ὦμεν δικαιοῦντες, καὶ μὴ σῴζοντ' ἐξίᾳ τῆς πόλεως ταῦτα σκεζώμεν. Hæc orator. Ad quæ Dionysius, vides, inquit, καὶ τὸ ἄρχειν τῆς δουλήσεως, καὶ τὸ ὄνομα ὑπερβαλλόντως τῷ ὕρει, τὸ σῆμα. Sic nunc Apostoli, καὶ ἃ ἐζήλουτο ἧσαν δικαιοῦντες, καὶ μὴ τὸ φρόντ' σῆμα, vt cùm Petrus maior Apostolus æquo animo se reprehendi sineret, per hanc speciem & simulationem Iudæos & cæremonias abduceret. Quemadmodum Athenienses consequuti sunt Thebanorum societatem consilio Demosthenis honestâ specie, non opem humiliter implorando, sed vltrò eis pollicendo suum auxilium, quasi ipsi essent propiores periculo. Hoc enim vult Chrysostomus. Sed an Petro dignum fuerit, sic ὑποκρίνεσθαι, ipse viderit. Schema Demosthenis pertinet ad secundum Quintiliani locum, si non decet (Vix enim decorum fuit Athenienſibus tali tempore implorare opem Thebanorum, quibus semper inimici fuissent) Et hoc Dionysij, quam ipse etiam secundam speciem fecit diuisionis sua, τὸ δ' ἢ σῆμα ἔδιν, ὅταν μὲν λέγον, ὅταν δ' ὁρᾶζόμενον ἐν λέξει. sic etiam non minus ἐν ὄρᾳσι. tam enim dictis quàm factis possumus σημαίζεσθαι. Itaq; hanc totam actionem Chrysostomus appellat οἰκονομίαν, vt Demosthenes suam, δόλωσιν. Sed Apostoli quod egerunt, refertur ad primum Dionysij & Fabij locum. Parum enim tutum fuit cum Iudæis citra simulationem & palam de libertate agere Christiana.*

l. 15. μὴ δυσμάσῃς, εἰ τὸ πρᾶγμα ὑποκρυπτόμενος καλῶ] *Hic Noster laborat, πῶς expedire se commode possit, aut nodum hunc soluere. Vide orationem suprà citatam, Tom. 5.*

l. 42. σεσήμανται γὰρ δήπουθεν ὑφ' ἡμῶν, ὀνομαζόμενοι τῷ τῆς Πίστεως γνώμῳ] *Planius nunc explicat, quod suprà de figura tractauimus. Videtur enim Paulus hac increpatione gentium causam agere: eâdem operâ autem obliquè & Petri sententiam exprimit, & Iudæos corrigit. Sic enim v. 44. πῶς ἢ οὐκ ὡς τῶν Ἰουδαίων μαθηταὶ αὐτηχήμεθα, ἀλλὰ τῶν ἐξ ἐθνῶν, ὥτως διορθοῦται Ἰουδαίους. vtitur hic Noster ijsdem artificij verbis, quibus nos ex ipsis auctoribus vsi sumus, ne quis ea à nobis conficta existimet. 732. 10. δοκῶν γὰρ ἕτερον λέγειν, ἄλλο κατασκευάζει. & l. 18. τὰ δὴ Ἰουδαίων κατρίλια φρονήματα, ἄλλο δ' ἄλλα κατασκευάζων.*

Ille autem Demosthenis locus in omnibus, qui nunc extant, libris legitur μὴ σῆμα τοῦ.

Pag. 732. 4. καταδυσχεράνῃ· ὑποκρίνασθαι δέξαι ὁ Πέτρος] *Quintilianus lib. 9. cap. 11.* Quod non inferuisset, veritus opinionem iactantiæ, nisi probare voluisset in foro quoq; esse his figuris locum. *διὸ καὶ πῶς δέξαι ἀκαλονείας. sic v. 2. ὁ γὰ πολλὰ σὺν αὐτῷ δέξαι εἶναι: quam aliàs dicit ὑπόληψιν.*

l. 29. ἀλλ' ἐκ Χριστοῦ ἀμαρτίας διάκονος] *Sic Noster legit, vt eius explanatio declarat. Sed omnes nunc codices habent* ἀλλ' ἐκ Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος, *quod verius, propter id quod sequitur.* μὴ γένοιτο. *hoc enim apud Paulum non nisi interrogationibus subditur. vt Rom. 3. v. 6. & 6. v. 1. sed nihil est hic mutandum, quia Chrys. fretus hac lectione, alter hunc locum exponit quàm cæteri.*

l. 36. *Vel legendum,* ὁ δεῖ κρίνειν αὐθρωπον ἀκρόκυρον τὴν ἐν σκοτοῦῃ. αὐτὸ τὸ σκοτομηδὲν: *v. l.* ἐν ᾧ. αὐτὸ τὸ δεῖ σκοτομῆ. *vt Col. 2. v. 16.* μήτις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει. ἢ ἐν πόσει.

Pag. 733. 16. ἄλλως] Vide Bosium.

Pag. 734. 40. *Legendum* ὑπὲρ ἢ *vel* ἐπειδὴ ἀπ. Hal. ἐπειδὴ πάντων ἢ.

Pag. 735. 12. ὃ γὰ ἂν παρῇτησατο τὸ ὑφ' ἡδὸς ποιμαίνων οἰκονομίαν ἐπιδείξασθαι] *Græci patres Christi incarnationem & passionem* οἰκονομίαν, *Latini,* dispensationem *vocant, propter occultum Dei consilium, quo Satanam fallendo nostram salutem operatus est. Satanas enim Iudæos perpulit, vt Christum Pilato traderent, Pilatum vt occideret. Quo perempto, quem liberatorem sperabant omnes, qui in eum crediderunt, actum esse de salute nostrâ videbatur. At hæc una erat ratio, nec vlla alia, quâ salui esse possemus. Hoc mysterium Iudæi nesciebant, Diabolus minimè suspicabatur, ne sanctis quidem Angelis satis intelligebant. Ea enim reuelata sunt per Christum,* in quæ desiderant Angeli prospicere, *inquit Petrus: & Paulus ait,* innotuisse nunc principibus potestatibusque in cœlestibus, per ecclesiam, mortiformem sapientiâ Dei. *Sic igitur Deus nostram redemptionem operatus est inscio Satanâ. Noluisset enim scien id commississet quo regnum suum everteretur. Aliud exemplum habemus huic simile, & quod huius præfiguratio quædam fuit. Fratres enim inuidiâ atq; odio concitati id solum egerunt, vt Iosephum perderent. Vendiderunt alienigenis, ablegârunt ab se quàm longissimè. At nisi fecissent hoc, ipsi fame periissent. Imprudentes igitur Dei prouidentiæ seruiebant. Quod Iosephus ipse eos ἐν αὐτοῖς ὑπονοηθῆν docet,* Nolite pauere: neque vobis durum esse videatur, quòd vendidistis me. Pro salute enim vestrâ misit me Deus ante vos in Ægyptum. *Hæc illa est* οἰκονομία τοῦ Θεοῦ, *qua Deus sæpe ex malis producit bona, vt Augustinus ait, & Iosephus alio loco confirmat, Gen. 50.* Vos cogitâstis in me malum, *sed Deus vertit illud in bonum. Deus est* ὁ πάντα τὰ ἡμέτερα διοικῶν, καὶ πολλάκις ἐξ ἐναντίων τὰ ἐναντία οἰκονομῶν, *inquit Nazianzenus. Hinc Paulus,* omnia cooperantur in bonum diligentibus Deum. *Chrysostomus* τὸ σῆμα, *de*

qui

quo tam multa diximus, οἰκονομίαν τινὰ vult esse, & est quidem. Sed hoc differunt, quòd in Schemate semper vnus est agens aut loquens. Tunc enim figura dicitur, cum aliud simulatum est, aliud actum: ἐν οἰκονομίᾳ sæpe plures. Deus enim dirigit nostros actiones prout vult ad finem finem. vnde illud euenire solet, quod Theognis ait,

Οὐδέ τι τῶν ἀνθρώπων ἐγχείρεται, ἐν φρεσὶν εἰδὼς
Εἰ τέλος, εἴτ' ἀγαθὸν γίγνεται, εἴτε κακόν.
Πολλάκι γὰρ δοκέων ὄφελον ἐγέμεν, ἐφλὸν ἔδηκε,
καί τε δοκῶν ὄφελον ἐσθλὸν, ἔδηκε κακόν.

Non est enim hominis via eius, nec viri est vt incedat & dirigat gressus suos. Hierm. 10.

l. 16. Legendum, ἀλλὰ τὸ ἄειστον τὸ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. Nam ἀλλ' ὅμως est ex priore versu. absurdum est enim in duobus proximis versibus bis ponere ἀλλ' ὅμως, præterquam quòd sensum corrumpit.

l. 17. ὁ Σωσίλας τὰ περιλοιπὰ] Σωσιλᾶν hic est auferre & componere quæ posita sunt in mensa. Homer.

οἱ δ' ἐπ' ὀνείατ' ἔπιμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.

l. 33. περφῆται μὲν ὄφελον, παιπάλημα δ' ἀφύλακτον] Aptius quod est in initio Orationis 72. tom. 5. παιπάλημα μὲν ὄφελον, περφῆται δ' ἀφύλακτον.

Cap. 3.

Pag. 736. 16. σκόπει πῶς ἂν ἀπὸ περιοιμίων πιστὴν κόχην τῆ σοφρόνητι, ἀλλὰ μὴ παρ' ἐλέγχους & τὰς ἀποδείξεις] Nempe vt diceret, ὦ αὐόητοι Γαλάται. Post demonstrationes enim & probationes, quas Aristoteles πίστεις vocat, licet obiurgare acriùs: antè si feceris, ridiculum est, vt nunc Paulus cùm suam vocationem probâsset: & se Apostolum esse docuisset, non ab hominibus constitutum, sed à Deo designatum, vt reliqui duodecim, illorum lenitatem liberiùs & maiore cum auctoritate perstringit. Hermog. ἐν τῷ περὶ ἰδεῶν· τὸ δὲ κλοπὰν σῆμα πολλαχοῦ ἐστι μὲν ὅτε ὑπερφυῶς ἐγκωμιάζουσιν, & κατηφορεῖν. Quale est illud Demosthenis pro Ctesiphonte, ἔστω ὦ τι αὖ εἰπὼν σὺ τὴν ὀρθῶς πεποιῆσθαι; quasi diceret, si sceleratum, impium, nefarium dixero, leuius est tuis facinoribus & flagitijs. Et hoc igitur Orator tanta cum vehementia dixit, μὴ παρ' ἐλέγχους & τὰς ἀποδείξεις, vt τὸ εἶναι declarat, quod probationibus sinistris adhiberi solet. Est autem ὑπηφορὴ (quæ figura est, cùm appellamus aliquem κλοπικῶς) σῆμα σοφρόνητος, vt Herm. docet, quam hic appellat κατηφορεῖν: Vnde sæpe est apud Chrysostomum κατηφορικῶς λέγειν, hoc est πλοκικῶς, ἐπιτριπτικῶς, & μὴ σοφρόνητα.

l. 25. μὴ τοῦτο νομίσῃς, ὅτι ἡ ἀφελὴς ἀεὶ βουλὴ τοῦ ὁρᾶν τοὺς βλάπτειν πέφυκεν] An non legendum, τοῦ ὁρωμένους? mihi quidem videtur. Sed quod hic Noster negat, Physici fieri solere aiunt. Quam multa apud Plinium de noxio visu? Quam multa de fascinationum remedys legas? Apud Plutarchum autem problematum quinto, pluribus hæc quæstio disseritur. γινώσκομεν, φησὶν, ἀνθρώπους τὰ καταβλέπειν τὰ σπλῆνα μάλιστα βλάπτοντας, ὑγιέ-

πιπ τῆς ἕξεως, & ἀδυνασία πρεσβυτικὴ ὡς αἱμόβρωσ καὶ κανευδὴς ὅτι τὸ χεῖρον ἥττον ἢ ἀφ' ὑγιῶν & παραγόντων ἦλθ τοῦτο παρ' αὐτῶν. Unde doctissimus Poeta,

Nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos.

Quo in genere quædam veneficæ mulieres vetulæ plurimum infantibus nocere creduntur. Apud Plinium legimus, Extranei interuentu, aut si dormiens spectetur infans, à nutrice terna adspui. Theocritus Idyllio 6.

ὡς μὴ βασκαίνῃ γ', τεὸς εἰς ἐμὸν ἔπποτα κόλπον.

Sed vt hæc vana sint, illud non est incredibile, εἰ πόρρωσεν ἡ ψυχὴ τὸ σῶμα διαθίσιον: vt Plutarchus, Physici q affirmant, quosdam veneficos homines, quorum animus maleuolentiæ vnore sufficiens est, venenum suum intus inclusum foras effundere, & quidem maximè per oculos, quo tenerior at q agilior est vsus ceteris sensibus. ferrum ab oculis ἀποῤῥοίας πνεῦ & ὑποφορᾶς, declarat τὸ ἀφ' ὀφθαλμῶν πάθ, quos qui contuentur, statim ἀσαπίαν παθ. His etymologia congruit. sic enim ἀφ' ἐπιμολογῶν auctor. βάσκανος, ὁ φθονερὸς & βλαβερός. εἴρηται ἡ ὡς φάσκουλός τις ὤν, ὁ τοῖς βαθὺ κοίλων ὄμμασι διαβλέπων διὸ καὶ βλέμματος. Quod verbum sæpe apud Xenophontem legitur. Inde ὑπὸ τῆς βασκαίνω, Latinum, fascino, fascinum, & fascinus, qui Romanis Deus quidam habetur. Plinius cap. 4. lib. 28. Quanquam religione mutatur & Fascinus, imperatorum quoque non solùm infantium custos, qui Deus inter sacra Romana à Vestalibus colitur, & currus triumphantium sub his pendens defendit medicus inuidiæ, iuberque eosdem respicere, scilicet rerum humanarum imbecillitatem, varietatemq; fortunæ. vt Paulus Æmilius, cum inter triumphandum duos amisisset filios, deos precatus est, sic defungeretur. Et Philippus Rex Macedonum, πολλῶν κατορθωμάτων αὐτῷ & καλῶν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ θεσπεσίως γεγενημένων, ὦ τύχη (εἶπε) μικρὸν τι μοι κακὸν αὐτὸ τοσούτων & τηλικούτων ἀγαθῶν πρόσθου. Sapientes enim semper in rebus ad voluntatem affluentibus metuebant φθόνον & νέμεσιν. Vnde Hor.

Fortis aduersis, metuens secundis
Alteram sortem.

Vt autem βασκαίνω, fascino, sic φίλιππος Macedones dicunt βίλιππος, auctore Eustathio, & φάσκω, βάσκω. Quædam igitur maleficæ possunt sine Dæmone nocere, tanta vis mali illis insita est. Veneficam fuisse Medeam quis ignorat? Quæ cùm interficere vellet Talaum, cui propter eximiam roboris firmitatem cognomento fuit Æneus, pestes illi quidem infernas inuocat, sed quasi nulla esset ipsâ capitalior pestis, incendit iram, odium intendit, omne acerbitatis suæ virus in illum euomit. sic enim Apollonius Argon. 4.

--Σαώσῃ δ' ἀκόλουθον ὀδυρόμενον
Οὐμοὶ χηλείου Τάλω ἐμίμνετο ὑπὸ πάτας.
Ἀδμαλέον δ' ἔσπε οἱ φῶτα χολόν. ἐκ δ' ἄϊδηλα
Δύκηλα φερέμεν ἐπιζάφελον κατέπεμπε.

His habes inuidiam, iram, odium, malum mentem, malum animum. μεγάφρεν enim est φθονεῖν. & est egregia descriptio fascinationis. τὸ γὰρ ὀφθαλμοῖς πονηροῖς ὁρᾶν μεγάφρεν ὀνομάσαι πάτριον, ἐστὶ βασκαίνειν, infestis vel infensis oculis afficere alterius visum. *per iniectum enim, vt amor, hoc venenum diffunditur.* φρένα κλᾶν est ob iram frendere. κότος, odium inueteratum. εἴδωλα δείκηλα *sunt imagines, quæ fluunt, inquit Lucretius,* summo de corpore rerum, *quas Epicurei vocant* ἀορέτους ἀποῤῥοίας, ὑπὸ τοῦ δίνου ἁπάντου. ἀΐδηλος ἐστὶ ἀόρατος. *Hæc omnia ex eo quod Paulus ait,* τίς ὑμᾶς ἐβάσκανεν; *Bene igitur Diabolica inuidia dicitur, quæ per se id efficit quod Diabolus. Quanquam Noster aut* 736. 35. οὐχ ὡς τοῦ φθόνου καθ' ἑαυτὸν ἰσχύοντος, ἀλλ' ὡς τῶν πάντα διδησάντων διὰ βασκανίαν ὅτι τάχιστα ἐλθόντων. *Idem l.* 27. *significat vitium omne esse in animo,* ὀφθαλμῷ μὲν γὰρ τὸ ἁπλῶς ὁρᾶν μόνον· τὸ δὲ πονηρῶς ὁρᾶν, τῆς ἐνόσου διεστραμμένης γίνεται νοσήσεως: *a quo non videtur alienum illud Apollonij,* ἀκριδὴν δὲ κακὸν νοῦν.

Pag. 737. 2. διὰ δὲ τοῦ ἐπιτυγχάνειν ἐν ὑμῖν ἐσαφηνίσθη, πάντα πάντα τὰ ἀΐδηλα] *Quintilianus lib. 9. cap. 2.* Illa verò (vt ait Cicero) sub oculos subiectio tum fieri solet, cum res non gesta indicatur, sed vt sit gesta ostenditur, nec vniuersa, sed per partes, quem locum proximo libro subiecimus euidentiæ, & Celsus hoc nomen isti figuræ dedit. *Ab alys* ὑποτύπωσις *dicitur, propositæ quædam formæ rerum ita expressa verbis, vt cerni potiùs videatur, quàm audiri. Hoc enim significat Apostolus, cum ait,* οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη ἐσταυρωμένος, *nempe euidentem & illustrem prædicationem, quâ passio Dominica luculentè descripta, ante oculos poni videbatur. sic enim Noster,* ὃν εἶδον ὥσπερ αὐτῷ γομφοδέντα, ἀνασκολοπιζόμενον, προσηλωμένον, ἐμπεπυθμένον, καμφθέντον, πεπηγότον ξύλῳ, καταῤῥυέντων τῶν λησῶν, λόγχη νυσσόμενον. *sic enim res gesta describitur non vniuersa, sed per partes, vt Fabius ait. Hermogenes eiusmodi descriptionem* διασκευὴν *vocat, quod genus quod* διήγησιν *est. sic ille lib.* 3. περὶ ἰδεῶν. Διασκευὴ δέ ἐστιν περιβολὴ πολυπλοκωτέρα προσώπου καὶ πράγματος ἢ κατὰ τὸν ποιητικὸν ἢ κατὰ τὸν ἱστορικὸν ἐν ποιητικῇ ἢ κατὰ τὸν ἱστορικὸν ἐν ἱστορίᾳ. *frequens enim est apud Homer. Multa enim narrat* διασκευαστικῶς, *vt dicit Eust. vel quum arma induuntur, vel paratur conuiuium. Aristoteles hoc dicit in* 3. *Rhetorices,* τὸ γὰρ ὀφθαλμοῖς ποιεῖν. *& Paulus potius dicerat:* οἷς κατ' ὀφθαλμοὺς προεγράφη, *vt Cicero:* Fortitudo est virtus propugnans pro æquitate.

l. 21. ἅπαν αὐτὸ πεποίηκεν] *Herm. Idiom.* 4. ἡ δ' ἀλληδιὰ ἐδίου ἐστὶ τὸ ῥῆμα μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς νοῦ συνάρσεως τὸ διηγήματα, ὅταν καὶ ἐνδύματα λήθῃ. *Est enim, vt diximus,* ἐνδύματα τὰ ὀνόματα ἐπεξεργασία. *Primùm enim proponit argumentum:* τοῦτο μόνον δίκαιόν ἐστιν ἀφ' ὑμῶν, ἐξ ἔργων νῦν τὸ πεῖσαι ἐλάβετε, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; *Deinde hæc conclusionis loco subdit. Est enim, inquit,* ἐδίου καὶ ἰδιωτικὸν ἐπιχείρημα ἀναγκαῖον ζώου, ᾧ καὶ ἔξεστι πρὸ (*vnde conclusionem dicimus*) τυτίου, ἢ ἀπαρτίζουσα τὸ ἐπιχείρημα, καὶ συνάγουσα. *Conclusio quoq; apud Aristotelis interpretes* ζωαγωγὴ *dicitur. Hoc autem* τοῦτο μόνον δίκαιόν ἐστιν ἀφ' ὑμῶν, *est quod Oratores aiunt,* ἐξ ἔργων δεῖξαι ἀφ' ὑμῶν σοί, *cum confidunt suis viribus. sic & Dem.* ἐν τῷ περὶ παραπρ. ὑπόκριταί γέ μοι δοκεῖς εἶναι· *quod magna cum vehementia dictum est* κατ' ἀποφοράν. 738. 1. *quum percontatur,* ὁ ἐν ὑπερορίᾳ τὸ πάθημα, καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμιμ, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως; *versat idem argumentum* κατ' ἐπιμονήν.

l. 30. πεπεῖσθαι, ἀλλ' &c.] *Theophyl. legit,* πεπεῖσθε.

l. 38. ἅπαν] Melius, ἕπει, Hal.

Pag. 738. 8. ὑπὸ τῆς ἡδονῆς κατασκιάσωσιν τὸν ἀφορμὸν λαμπρόν] *Audacioret enim possumus esse* μὴ τὰς ἀποδείξεις. *vt supra sæpe iam dixit Husius autem Gracis sermonis vim egregiè Seneca exprefsit de beata vita cap.* 8. Erit vera ratio sensibus inlita, & capiens inde principia. Nec enim habet aliud, vnde conetur, aut vnde ad verum impetum capiat, & in se reuertatur. *Omnis enim cognitio nostra a sensibus proficiscitur, vt præclarè Philosophus docet* 2. *Posteriorum cap. vltimo. Et Cic.* 3. *de Finibus:* Cum verò illa, quæ officia esse dixi, proficiscantur ab initijs naturæ, ad ea hæc referri necesse est. *Subiungit Chrysostomus.* Τίνος γὰρ ἕνεκα περὶ τῶν μελλόντων τὸν ἀφορμὸν κατασκάζει. *Quid hoc est?* ἀφορμὴν *id vocat, vnde illa conclusio profecta est ad extremum posita,* ὅτου γὰρ τὴν νύμφην δικαιοῦσθαι, τῆς κρίσεως ἐξεπάστης, *quum in initio ponere non est ausus: probato, quod voluit, non dubitauit inferre.* ἐνθυμηματικῶς *igitur* ἀφορμὴν *dicitur,* id vnde conamur, & vnde impetum capimus: & principia è quibus conclusio ducitur *sunt* ἀφορμαὶ, *omnia denique, principia, vnde quid proficiscatur. Hoc est enim* ὁρμᾶσθαι. *Sed & argumentum orationis* ἀφορμὴ *dicitur. Eurip. in Bacchis,*

Οταν λαβῇ τις τὴν λόγων αὐτὴν σοφὸς
Κἀγὼ ἀφορμὰς, ὡ μὴ ἔργον εὖ λέγειν.

Est itaq; Chrysostomo τὸν ἀφορμὴν κατασκάζειν, *uno verbo* ἀφορμολογίζεσθαι.

l. 32. διὰ γὰρ τοῦτον] *legend.*

Ibid. εἰσάγεται] *Fortasse* τὰ ἔθνη.

Pag. 739. 33. *Legendum*, *vel* παρίσηση, *vel* κατασκάσει.

l. 37. *Legendum*, ἀλλ' ὅτι μὲν ὁ ἐμπόνων τὴν νύμφην δικαιότερος. *loci sententia hoc poscit.*

l. 43. ξένης] Interpres videtur legisse χωρῆς: nisi quia τὰ κοινὰ etiam ξένα sunt.

Pag. 740. 9. *Videtur legendum*, πάντων ἐνδέχεσθαι.

l. 22. φρένειν] Interpres, denunciat, nescio quam lectionem sequutus. Vide Boilium.

l. 24. *Non dubito veram lectionem esse*, εἰς ἀκέστου καὶ σφοδρότητα. ἀκέστου *est, qui beneficio accepto, gratiam non retulit:* ἀκέστως, *in quo nihil est leporis, elegantiæ, gratiæ: cui opponitur* κεχαριτωμένως.

Pag. 742. 22. *Vel legendum*, εἰ τὰ ἀπηγγελκότα μὲν ἐκείνη: *vel* εἰ καὶ ἐκείνη δίδωσι, *indulto* δέ.

l. 30. κἂν ἐκ μιᾶς] *Interpres*, certè aliquot præcepta. Vide Boilium.

l. 38. Sententiam, quæ videtur imperfecta, sic supplet

supplet Halesius. οἱ γὰρ τὸ, μόνον ἀλαζόνες, ἀεὶ παρὰ τοῖς λοιποῖς, ἐπιφέρουσι.

Pag. 742. 6. *Legendum*, εἰ δ' ἀπὸ πίστεως αὐξῆ propter antecedens ἔλεγχος & consequens, ἐστὶν ἐλάττων.

l. 7. πυῤῥὴ] Scilicet, ὁ νόμος.

l. 19. ἐξώκειλαν] Magis ex usu legimus, ἐξώκειλαν αὖ. verùm sic ahàs sæpè solet hanc particulam omittere.

l. 34. ἔζει γὰρ ἡ πηγὴ] i. εἰς τοὺς ἐσθρας τελῆ.

Pag. 743. 11. *Legendum videtur*, ὅτι πολὺ φεικωδέστερον ἦσαν τῶν.

Cap. 4.

l. 35. νήπιον ἐνταῦθα ὁ τῶν ἡλικίαν φησὶν, ἀλλὰ τῶ χωλῶμεν] *Hesiodus*,

Νήπιοι οὐδ' ἴσασιν, ὅσῳ πλέον ἥμισυ παντός.

Hom. de Agamemnone Iliados 2.

Νήπιός τις ἐὼν τὰ χόλον, ἃ ῥα Ζεὺς μήδετο ἔργα.

Eustathius, Νήπιος ὀνομάτιται παρ' Ὁμήρῳ καὶ ἀπὸ τῶν ἀνοήτων, ἢ βουλομένων, ἢ ἁπλῶς ἀσυχάντων τῶν νόστων.

Pag. 744. 1. In codicibus est, ἵνα τοῦ κατὰ νόμον ἐξαγορασῃ, non -σητε sicv. 12.

l. 25. *Legendum*. ὁπὸ τῶν πάντων.

l. 27. αἱρετὴ ἡ στοιχεῖα κλῆσι καὶ πλανᾷ] *Ebionitæ dicti sunt hæretici, qui cæremonias legis observabant, Christi diuinitatem negabant, ab Hebræo nomine* Ebiión. *quod est πτωχὸς: & ex hoc, credo, Pauli loco nomen ipsud illis inditum est. Euseb. Hist. lib. 3. cap. 27.* Ἐβιωναίους τούτους οἰκείως ἐπιφύμισον οἱ ἀποστόλοι, πτωχοὺς καὶ ταπεινοὺς τὰς περὶ τὸν Χριστὸν δογματίζοντας. καὶ γὰρ προσίεντο. Λιτὴν μὲν γὰρ αὐτῶν καὶ κενὴν ἠγνόουν, καὶ περιεπλοῦντο οὐδὲ αὐτὸ μόνον ἀνθρωπον ἀνακηρύσσον, ἐξ ἀνδρὸς τε καὶ γυναικὸς καὶ τῆς Μαρίας γεγονηκόσον. Διὸν ἡ παλαιὰ αὐτοῖς τῆς νομικῆς δρησκείας, ὡς καὶ αὐ δηλ μάνιὰ τὴν εἰς τὸν Χριστὸν πίστιν, καὶ τῷ καθ' αὐτὸν βίῳ σωθησομένων. *Quod ad circumcisionem igitur, nouilunia, sabbata, & reliquas legis cæremonias in eâdem erant hæresi, quâ Galatæ. Paulo post addit.* διὸν καὶ ἡ παλαιὰ ἐγκέφηται, τῆς τοιάσδε λελόγχασι φροσηρείας τὸ ἄκλον ὄνομα τῶν τὰς διαφόρας πτωχείας αὐτῶν ὑποφαίνοντων. ταύτῃ γὰ δέικνυσι ὁ πτωχὸς παρ' Ἑβραίοις ὀνομάζεται. *vide Epiphanium & Augustinum ad Quodvultdeum. Sed curritus legales Paulus appellat* στοιχεῖα τῦ κόσμου? *rationem reddit Noster* 743. 37. τὰ στοιχεῖα τῦ κόσμου, γνησίως, συμβολικῶς καὶ σεσῶσθαι. ὡσπερ γὰ ἡμεῖς αἱ ἡμέραι κατὰ ὁρᾶν γίνονται. *At sabbatum Judæorum non est solis dies, sed Saturni. Sic enim Dio Cassius lib. 38. de Judæis quum Pompeius templum obsideret,* ἅτινα ἐάλωσαν τῇ τῦ Κρόνου ἡμέρᾳ. ὑπὸ ἀμωθέντων. *Deinde paulò post,* καὶ τὴν ἡμέραν ταύτην τὸ Κρόνου καλουμένου ἀνέθεντο, καὶ ἄλλα τε ἐν αὐτῇ ἐθιζόμενα ἐποίουν, καὶ ὄρνυσι ἔτι μάλιστα προσκόπτουσι. *Quid igitur dicemus? certè Chrysostomus hic aut insciti à, aut incogitantiâ lapsus est. Illud tamen recte, quod illorum diorum religionem astris alligat. hinc enim facilis est in Idololatriâ prolapsio, quam diorum observationē consequi Noster docet ex his Pauli, quæ sequuntur*, Nunc autem cum cognoueritis Deum, imò cogniti litis à Deo, quomodo conuertimini iterum ad infirma & egena elementa, quibus denuo seruire vultis? *at Galatæ non conuersi sunt à Judaismo: dixit enim proximo versu*, Sed tunc quidem ignorantes Deū, ijs, qui naturâ non sunt Dij, seruiebatis. Nunc autē &c. *Quum igitur eodem relapsi sint, necesse est accipiamus infirma & egena elementa mundi, solem, Lunam, & sydera, at q, illa inania, quibus hic mundus constat, quomodo & Græca Scholia accipiunt, & Clem. Alex. στρωμ. 3. Græcorum enim fuit* Στοιχεῖα τὰ στοιχεῖα, *ut Theodoretus docet* περὶ θλλανικῶν παθημάτων. *Nam quod plerique elementa hæc, legis rudimenta intelligunt, quæ posita sunt in externis ritibus, id quidem bene Pædagogo conuenit, cui legem comparauit. (sed cur observationes illas elementa mundi diceret? præterea quomodo Galatæ in pristinam non superstitionē, sed idololatriam hæc retinendo revoluti sunt, nisi quod anni, menses, dies, & omnia eiusmodi tempora syderibus apta sunt, quæ pro Dijs colebantur?* ἡσεμωλίας *Græci vocant, omnes suas festinationes, non solùm* νεομηνίας, *in quibus quicquid erat religionis diuocabatur à luna. Sabbatum autem Chrysostomus soli tribuit, quod de nostrie quidem Sabbatis verum est. diem enim Dominicam solis dicimus. Sed hic rursus Dionem audiamus de dierum attributione stellis errantibus, quem morem ab Ægyptijs acceptū, non adeo fuisse inueteratum suis reporibus ait,* τὸ δ' εἰς τοὺς ἀστέρας ἔπιδε, τοῦ πλανήτας ὠνομακέναι, πας' ἡμῖν ἐφ' ἑκάστοις ἐπιδὲ, τοῦ πλανήτας ἀ

gumentum est à repugnantibus. viraq; enim hæc facere non erat eiusdem hominis. secundum ex Philip. 3. ὁ γὰρ οἷς ἐγὼ πεποίθειν καίπερ ἄλλων δοκεῖν πεποιθέναι καὶ μᾶλλον ἐγώ. ἐδεῖ μοὶ πολεμεῖ, κἂν μὴ πεποιθέναι ἐν σαρκὶ πεποίθοι. Tertium ex Olympiaca. 1. εἰ γὰρ δή' ἦκουόν Εὐξοδίου βεβοηθηκότος τῷ τὰ ἑξῆς. Sed quid apud Paulum simile? illud nimirum paulo ante positum, ἀλλὰ τότε μὲ οὐκ εἰδότες Θεὸν, ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ φύσει οὖσι θεοῖς· νυνὶ δὲ γνόντες Θεὸν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἄνωθεν δουλεύειν θέλετε? hæc enim admodum rotundè. καὶ συνημματικῶς dicta sunt. Hic habes etiam ambitum, sine complexionem. Herm. ἐν τῷ περὶ σχέσεως. Καὶ μὲ καὶ τὸ κατ' ἀναφορὰν λεγόμενον σχῆμα, σφόδρα ἐμφαίνει σοι λόγον.

l. 33. *καὶ γὰρ ἐκ πόλεως πάλιν αὖπολ ἐπιστρέπει] Hoc vocant σχῆμα καὶ ἐγκωμιαστικὸν λόγον, vt diximus: videtur se defendere, sed hoc agendo reverentiam quoq; illis incutit, pro quibus tanta perpessus est.*

Pag. 746. 10. *ὃ δὴ καὶ αὐτὸ νῦν ὀκνηρὸν] Aliquis putaret legendum ὦ. hoc enim verbum τῇ ὀκνηῇ Cunctatori. sed nihil mutandum, nam & Isocrates ita loquitur est.*

l. 17. *κοινὸν γὰ τὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ παίπτε] Refertur ad illud supra, πῖς ἂν ἴδ ὁ μαθητὴς ὑμῶν; Thucydides lib. 5. μαθητὰς τῶν ἀπιέναι, ἐ ζηλοῦσθαι τὸ ἄτοπον. hoc dicit, quia stultorum vitis magister. μαθηταὶ καὶ ζηλωτὴς valent idem. Beza verbum hoc sic interpretatur, vt sit actiuum, possitq; pro exhortatione accipi hoc sensu, At vos decet vestrum honestum in me amorem non tantùm præsentem, sed absentem etiam conseruare. quod si sequamur, πῖς ἴδ ὁ μαθητὴς ὑμῶν; ad Paulum referemus hoc modo.* Quid est igitur quod vos tum quidem sic approbâstis meam prædicationem atq; doctrinam, vt beatum me diceretis ante alios omneis, cui Deus tantam & tam singularem dedisset gratiam? Vobis enim testimonium perhibeo, quòd si fieri posset, & opus esset, oculos vestros mihi effossos dedi letis, quod summæ beneuolentiæ, & eximij de me iudicij signum erat euidens. vnde igitur hæc tam subita mutatio? An factus sum vester inimicus, vera vobis annuntians (*in quo magna inest βαρύτης, etsi id Chrysostomus non notauit*) veritasne odium parit, vt obsequium amicos? *μαθητὴς quidem melius Paulo conuenit, sed tamen meo iudicio prior sensus vero propior est.*

l. 24. *μητίεις μιμεῖται πενητόμυσα τοῖς πουσίοις] καὶ τὸ, πρόμυσα πεδὶ ὄβ' πουσίων, ἢ ὑπὲρ τ. π. & est Homerica figura. vt Odyss. 9.*

ἔπποι· αὐθὲ πεδ' οἶσι μαχείοιμαι κτεάτεσσι
βλίττω, ἢ πεδὶ βωτὸν, ἢ ἀρχμένης ὀΐτεσσιν.

& hoc sit διὰ τῶν συγκρίσεων ῥητοῦ καὶ ὀκνηροῦ, inquit Eust.

l. 26. *ἀνεφθείρετε τῷ εἰκόνα] Græci Theologi vocât τῷ εἰκόνα. mentem regeneratam, quæ renouata est secundum imaginem ac similitudinem Dei: Ex illo Pauli vid licet, Ephes. 4 v. 23. renouamini autem spiritu mentis vestræ, & induite nouum hominem, qui secundum Deum creatus est in iustitiâ & sanctitate veritatis. Sæpenumero Nazianzenus opponit τῷ εἰκόνα καὶ τ χῶν, id est corpoream substantiam, cuius fabricen est ex limo terræ. hoc Noster confirmat v. proxime. αὐαγνωσίτως ἐτίγεν ὑμῖν δῖν, καὶ ἀσπάσιως, & Paulus, ἄχρις ἂ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν.*

l. 38. *Depranatus ac corruptus est locus, sic meo iudicio restituendus. τυτίσιν ὁλοφυρμὸν πιθῆται (subaudi τῷ φωνῷ) καὶ δάκρυα, καὶ πάντες εἰς θρῆνον ἅπαντα. inducto τῷ ἀλλάξαι posteriore. quid est enim ἀλλάξαι τὸν ὀλοφυρμὸν; sic oratores solent vocem inflectere in commiserationibus, & flere etiam est vbi.*

Pag. 747. 9. *Ne dubita ponere vt in margine, ὁ ὁλοφυρμὸς, οὐκ ἐπιπλῆξεως μόνον, ἀλλὰ καὶ κολακείας δεῖ: quod probant quæ sequuntur, in quibus descriptio ponitur αὐτῆ τῆς κολακείας.*

l. 11. *πάλιν εἰς τὸν ἀγῶνας ἐμβαίνει] εἰς τὸν ἀγῶνας ἐμβαίνειν est, cùm orator non περὶ τὰ πάθη versatur, nec, in affectibus concitandis, sed argumentis agit cum aduersario. aliud est enim ὑδικὰς ἢ πανηγυρικὰς τ λόγων, aliud ἀγωνιστικὰς. sæpe apud Vlpianum in Demosthenis orationes legas, πάλιν ἀγῶνες, cùm à rerum gestarũ narratione, aut permotione animorum ad argumentandum reuertitur. sed & ipse causarum actiones, ἀγῶνες vocantur: vt orator, Deos deasq; omneis precor, ὅσων δ' οἶσθα ἐμὲ ἐγὼ τῇ τε πόλει καὶ πάντ' ὑμῖν διατελῶ, ποιοῦμαι παρ' ὑμῶν εἰς τοῦτο τὸν ἀγῶνα.*

Cap. 5.

Pag. 749. 36. *Mendi manifestus est, vel sic, opinor, legendus, ἀλλ' οὐτὲ ὅτιν ὁ ὑμᾶς ἐξηρτες κὼς, ὃς ἀλλ' ὁ τῷ τιμῶ δὲς ὑμῶν, vt sit ὑποροσὲ τῇ προτέρας ἀδυπροσ. vel, ἀλλ' αὐτὲ ὅτιν ὁ ὑμᾶς ἐξηρτακώς· ἀλλ' ὁ τῷ τιμῶ δὲς ὑμῶν· vt sit nomen ἀδυπροσ. quod si sequamur, deerit hæc ὑποροσ, vel tale aliquid, ἀλλ' ἀπίτεύον δὲ τούτων. sed illud mihi probabilius. Dem. ad Nicostratum, οἱ νόμοι κελεύουσι τὸν αυσαμένα ἐκ τῆς πολεμίων δίκ τὸν λυθέντα, ἐὰν μὴ ἀποδιδῷ τὸ λύτρα. quò pertinet illud Apostoli 1. Cor. cap. 6. οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶ· ὑγοράσθητε γὰ τιμῆς. & nunc id agit, quoniam redempti sumus, ne se conijciant in pristinam seruitutem. hoc enim esset tantum Christi beneficium contemnere, aut non perinde, vt valet, æstimare.*

l. 36. *ἀλλ'] Fortasse αὐτὲ. Interpres retinet ἀλλ'.*

Pag. 750. 22. *κῳδάσκ' ὁ ἀπογεγραμμένος δῆλος ἐξ ἐλαθήρων (sic legendũ) qui se profiteur seruũ liberis prognatus. Terentius:* In his poeta nomẽ profitetur suum, *s. ἐν τούτοις ἀπογεγραφὴ. est & ἀπογεγραῖς nomen dare, vt qui milites conscribũtur. M. Varro. 2. de Rustica cap. 1.* Itaq; greges ouium longè abiguntur ex Appulia in Samnium æstiuatum, atq; ad publicanum profitentur, ne, si inscriptum pecus pauerint, lege Censoriâ committant. *καὶ σοὶ τοῖς τελῶναι ἀπογεγραμμένοι. Inscriptum autem pecus est, vt iam dicam, ἀπὸ γράμμ. Hinc* scriptura, *vectigal*

gal pecuariæ. Cic. pro lege Manilia, Nam cùm hostium copiæ non longè absunt, etiamsi irruptio facta nulla sit, tamen pecora relinquuntur, agricultura deseritur, nauigatio conquiescit. ita neq; ex portu, neq; ex decumis, neq; ex scriptura vectigal conseruari potest. *Scripturam vocat τὰς τῶν βοσκημάτων ἀπογραφὰς, illam pecundi professionem, cuius meminit Varro. Martialis,*

Tu seruum scis te genitum, blandèq; fateris,
Cum dicis dominum, Sosibiane, patrem.

hoc est, σὺ μὲν ὁμολογεῖς ἑαυτὸν εἶναι δοῦλον, τὸν πατέρα δὲ δεσπότην τῶν σωματοφυλάκων. quod Latini in gladiatoribus auctorare *dicunt. Glossæ veteres,* auctoratus, *ὠνητὸς εἰς δοῦλον ἑαυτὸν βάλλων, ἢ μονομάχος. Quintilianus,* Quidam vt patrem sepeliret, auctorauit se. *Asinius Pollio ad Ciceronem,* Fadium quendam, quia cùm deprehensus in ludum, bis gratis depugnâsset, auctorari nolebat, vtium combussit. *Seneca,* nullum sine auctoramento malum. *Cic.* merces ipsa in mercenarijs auctoramentum est seruitutis. *Hæc & multa alia de gladiatoribus collegit Lipsius lib. 2. Saturnalium. cap. 5. Noster proxima pag. 181. v. 8.* ὅτε καὶ τὸν μέλλοντα ἀπογράφεσθαι εἰς τὸν κανόνα διαθήκην οὐκ βλάπτει τὸ σωματικόν, qui nomen daturus in nouum Testamentum. Ἐγὼ δὲ τοῦτο παρῄνεσα· ἀλλ' οὐκ ἐγὼ, ἀλλὰ Σκευμάζων μᾶλλον οὗτος εἰς τοῦτον ὑπογεγραμμένος τὸν ἀγῶνα. ὁ κηπουρὸς ἢ τοῦ ἴξου τῆς ἀθλήσεως μᾶλλον. Admiror equidem eos qui in hoc certamen nomina dederunt. nec tamen accuso, sicut hæretici, si quis in hanc arenam non descenderit. *Nazianzenus contra Iulianum 1.* καὶ οὐκ ἂν μεγαλοψύχως τοῖς ἄλλοις διώκτοις ὁμοίως ὑπογράφοιτο τῷ ἀσεβείᾳ, impietatem profitetur.

l. 27. Legendum, κἂν μὴ πάντα λάβῃ.

l. 34. Legendum, μὴ ἐν τῷ εἰσιόντι ἢ πόντῳ. *nam τὸ πεντεκαιδέκατον quod sequitur pertinet εἰς τὸν Ἕβρους. vide superiorem gradationem v. 5. Templum autem locus erat circumcisioni definitus.*

l. 35. Ante, μὴ τὸ πρῶτον. *repone,* ἢ ἐν τῷ εἰσιόντι ἢ πόντῳ, μὴ τὸ &c. *quæ etiam in suo codice legerat Interpres. causam errori dederat, quòd eadem fermè verba proximè præcesserant.*

l. 37. Verum est quod Interpres supplet, deest enim εἰ ἢ κύκλῳ ὁ νῶτος, *quod redditio declarat.*

l. 39. Apud Paulum est ἐξετάσατε.

l. 40. Vera lectio videtur, τὸν δὲ ἢ ἐμὸν ὀκνηρὸν κίνδυνον. *dicimus enim* impendere periculum aut metum. ὀκνηρίαται, impendet, ὀκνηρεῖν, *est* ὀκνηρεμάτιμι, *vel* ὀκνηρεμάω, *quorum nullus apud Lexicographos non reperiatur. nam quid est* δὲ ἢ ἐμὸν κρημνόν? *hoc etiam confirmat v. 43.* αὐξήσας πλοῦν αὐτῶν τὸν φόβον, καὶ κατοικίσας τὴν διάνοιαν. *Sic enim hic quoq; legendum. Nam quid opus est* τὸ αὐτῶν *repeti?*

l. 44. τῶν *inducit Halesius.*

Pag. 751. 23. ἐπέχετε κἀγὼ, τὸ ὑμᾶς ἐνέκοπτεν; *Hæc vera lectio videtur, quam vetus Interpres agnouit, & Complutensis habet, non ea quam Beza sequutus est,* αὐξάνειν. *Vetus enim,* impediuit. *vt*

Bion, ἢ οἷονει ἐγκοπὴ σεσωπηκέ. οἷονει, *Seneca vertit, nimiam æstimationem sui. quam etiam significat, cum ait,* Multi potuissent ad sapientiam peruenire, si non putarent se peruenisse. *ἀνακόπτειν est* inhibere, *vt Beza vertit, quod verbum proprie de nauibus dicitur, cum conuertuntur ad puppim. vt Cicero docet ad Atticum lib. 13. epist. 21. quod Thucydides dicit,* τῷ πρύμναν ἀνακρούσασθαι, *& Aristoph. in Vespis. Nisi hic igitur cursum maritimum intelligas, non conueniet* τὸ ἀνακόψαν, *sicut Alcæus,* ἐν γᾷ χεὶ κατθὔν πλόον. εἰ πε δώωτο, καὶ πάλεμον ἔχοι. ἐπεὶ ἢ κάν πόντῳ χύπτα, τῷ περέοντι πρέχειν αὔγκη, *subaudi,* ἀνήμῳ. *Cæsar de bello Gallico lib. 5. cap. 2.* Cæsar ad portum Iccium cum legionibus peruenit: ibi cognoscit 40 naues tempestate reiectas, tenere cursum non potuisse, atq; eodem, vnde erant profectæ, relatas. *hoc est ἀνακόπτεσθαι, cui plane par est Latinum,* Inhiberi, *verbum nauticum, in quo Cicero suum fatetur errorem.* Arbitrabar, inquit, sustineri remos, cum essent inhibere remiges iussi. id non esse eiusmodi didici heri, cum ad villam nostram nauis appelleretur. Non enim sustinent, sed alio modo remigant. *id ab ἐποχῇ remotissimum est. Sustinere autem recentiores Latini,* Sufflaminare *dicunt, vt Augustus,* Haterius noster sufflaminandus est. *vnde Iuuenalis Satyra 16.*

Nec rès attoritur longo sufflamine litis.

l. 23. οὐκ ἐρωτῶν τὸ δὴ τοῦτο, ἀλλ' ἀπορῶν ἢ ὀλοφυρόμενος, πῶς ὁ τοιοῦτος ἀνακόπτεται ὄχλος. *Quintilianus lib. 9. cap. 2.* Interrogamus aut inuidiæ gratiâ, vt Medea apud Senecam,

Quas peti terras iubes?

Aut commiserationis, vt Simon apud Virgilium,

Heu quæ me tellus inquit, quæ me æquora possunt
Accipere?

Sic illud suprà, τὴν ὑμᾶς ἀνακόπτουσαν; *vt Noster obseruat.*

Pag. 752. 11. Non dubium est veram lectionem fuisse, πῶς καθαρῶς ἀπολύεται.

l. 15. περισκελίσθαι] Ferri potest hæc lectio, rotundius περισκελοῦν.

l. 30. ὑφ' ἢ τοῦ κυβέρνου ἁλίσεσθαι] *Quod v. 28. dixit,* οἰκεῖ ἢ μάτην. *psal.* 107. οἱ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν τῇ ὁδῷ μὴ οἰκοῦσαν, ἐν τῷ κυβέρνῳ αὐτῶν ἐπαπόντωσαν. *id est,* ὑφ' τοῦ κυβέρνου, Iesuitismâ quaq; de causâ.

l. 41. καὶ κακῶς εἶπαν, αὐτοῦντες τῶν ἢ οἰκείαν παρειδε. καὶ τῶν ἀλλοτρίαν, καὶ τῶν συγγένειαν ἀφέντες τῶν αὐτῶν ἀλλοτρίαν καὶ ξένην μεταδιώκειν ἐπάσχοσαν] *Sic quidem Beza interpretatur hoc verbum male,* Qui vos quasi sedibus vestris pellunt. *dicuntur enim* αὐξάνεσθαι, *qui suis sedibus expulsi nouas quærere coguntur, vnde illud,*

Nos patriæ fines & dulcia linquimus arua.

& αὔξησις expulsio, migratio. *Nam quam sacra litera* μετοικεσίαν, *Græci disertiores vocant* αὔξησιν, *vt transmigrationem Babyloniam. Heb.* golah. *Sed ego hic magis probo, quod Vetus reddit,*

redd*it*, Qui vos conturbant. *Cur autem id potius probem, altius repetendum.* Poeta Iliados 1. *de Achille ab Agamemnone commoto hæc dixit,*

Διειδήκει μερμήριξεν,
ἢ ὅγ᾽ ἐφέλκυσσε ξὺν ὀξυόεντι σιδήρῳ
πάντας μὲν ἀνάσσονας, ὁ δ᾽ Ατρεΐδῃ ἐπιέρξοι,
ἢε χόλον παύσειεν, ἐρητύσειέ τε θυμόν.

Eustathius τὸ ἀνασσόντων, οἱ μὲν κοινότερον ἐνόησαν αὐτὸ τῶν, πειθόντων ἢ ἐξορκούντων οἱ δὲ αὐτὸ τοῦτο, ἀνασκόντων, ἀνασπώντων ποιοῦσι, ἀνασπώντων, ἀνασπάτους ποιοῦσι, *et sæpe, inquit, veteres* τὸ πόλιν ἀνασκεῖν, ἀνασπᾶν φασίν. *Ego huic loco priorem interpretationem aptiorem arbitror, veteri consentientem Interpreti. Nam ut* καταῤῥῆσαι, *est* motos componere fluctus, *ut noster poeta ait, sic* ἀνασπᾶσι *contra* τοῖς ἀξέσι καὶ ἐξερέσσει, *ut Eust. exponit. Itaq; illud Act.* 17. *v.* 5. οἱ τὴν οἰκουμένην ἀνασπάσαντες, ὅτου καὶ ἐνθάδε πάρεσμεν: *Vetus*, Qui orbem concitant: *Beza*, Qui orbis terrarum statum subuerterunt, *veterq; diuersam Eustathij duas interpretationes sequuti. Hic autem melius vertere Interpretem antiquum, hi loci declarant: primum, hoc capite,* ὃ γὰρ πεφόβηνται ὑμᾶς βασάνῳ τὸ κρῖμα, ὅσης ὠφ᾽ ἧς. *Deinde capite primo,* ὃ ὑπ᾽ ἔσην ἄλλο, εἰ μὴ τινὲς εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς. *Denig; Act.* 15. *v.* 24. *ubi de eadem re agitur,* ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξελθόντες ἐξ ἡμῶν ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις. *Et hoc primitivum verbum apud Homerum indicat. Achilles enim in dubio fuit, regem ne occideret, ex quo magnum in exercitu tumultum concitari necesse erat, an iram compesceret. Hæc autem ex contrario verbo significatio constat, ut dixi. sic enim Isocrates in Panegyrico,* εἰ γὰρ ἦμεν ὁμονοοῦντων ἁπάντων αὐτῶν (Rex Persarum) ἐν ταῖς αὑτῶν, χαλεπὸς ἦσαν ἐφ᾽ ἡμᾶς τὸν πολεμεῖν, ὅπου σφόδρα χρὴ διδόναι τὴν χώραν ἐκείνοις, ὅταν τὰ μὲν ἧμεν βαρβάρων κρατεῖν, ἐν δὲ μιᾷ ῥήσει τοὺς λόγους, ἐμαῖς ἐφ᾽ ἑνὶ ἀλλήλοις. ὥσπερ γὰρ, πολεμικὰς ἐχούσῃ. *Vides hic* ταράττειν καὶ κατέσιον opponi. *Dem. pro Ctesiphonte,* Αὐτὴ μὲν δὴ Θήβας ἐβούλετο ταραττόμενον ἀρχὴν καὶ κατέσιον ἐφ᾽ ἑτέρου, τὸ δὲ σῶζον, εἰς ἐλευθερίαν καὶ μέσον ἀπάντων ἐν πλοῦν ἐκ τῶν κακῶν ἐκ τούτων. *Cæsar de bello Gallico* 7. *lib.* Hic nihilominus clandestinis nuntijs, legationibusque Allobroges sollicitat: quorum mentes nondum à superiore bello resedisse sperabat. sollicitare *est* ταράττειν: resedisse *autem* καταστῆναι, *translatum ab aquis turbidis, quarum limus nondum resedit.*

Pag. 753. 2. εἰ βούλονται, μὴ ἀποτεμνέσθωσαν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀποκοπτέσθωσαν] *Illud*, vtinam abscinderetur, *Augustinus quoq; exponit*, vtinam castrarentur, *quod mirum est tanto viro potuisse in mentem venire. Sed nimirum alienum Apostolo putauit, cuiquam exitium optare. Refert tamen Beza allusum putat ad præputium, quod in circumcisione præciditur. Quod si sic intelligamus, qui volunt circumcidi vos, vtinam ipsi excideremini, id est, genitalia amitterent, ἀσύμβατα erit minimè conueniens Apostolicæ grauitati, præsertim cùm ipse ad Ephes.* 4. *prohibet omnem* ἐυτραπελίαν. *Nam Originis factum nemo pius vnquam probauit, nec imitatus est quisquam. Sed Manichæi probant, atq; adeò facere hortantur, quos Noster hic dedimnat, & diabolicum esse pronuntiat. ait enim,* τοῦτο εἶσιν οἱ πολλοὶ τῶν ἀποκόπτειν ἑαυτοὺς, τοῦ ἀεὶ ἀπαπώμενοι, καὶ τοῦ τοῦ Θεοῦ δημιουργίαν διαβάλλοντες; *Sensit igitur eum Augustino de sensu verborum.*

l. 14. *Censeo legendum,* ἀλλ᾽ ὁράτε ταῦτα ἀγγέλους, *propter illud quod sequitur,* καὶ Σατανικῆς παραπλῆξας. *& sic ne dubita ponere. impropriùs hic verbum* παραπλήσσειν.

l. 37. καὶ γὰρ ἐκεῖνοι πάλιν ἔχονται τῆς τοῦ Μανιχαίου μάχης] *Videtur alienum ab hoc loco: agnoscit tamen Interpres, & vertit. Nam hic sermo adhæret illi, illi inquam, quæ pugnat aduersum Manichæos.*

l. 42. καὶ πάντως ἀπαλλαγὴ] *Omnino adiciendum est* τῶν κακῶν, *id poscit* αὐτάρκεια. *Nam Lex non est* κατάρας ἀπαλλαγὴ, *sed* ἐπαγωγή.

Pag. 755. 27. *Mallem*, εἰ μὲ ἔχεις δίκαια.

l. 29. *Mallem* ὥρα σοι.

l. 33. αὐτῆς] Fortasse σαρκός. Vide Boisium.

l. 42. κωλύει] Vide Boisium.

Pag. 756. 13. *Videtur sic distinguendum & legendum,* διαμαρτὼν, εἰ δὲ ἐν τάξει τὰ. & ν. *sequenti* ἀφ᾽ ἧς τὰ πάθματα & ἐπιφοιτήσεις. ὃ μὲν β. *nam aliter non dicit quod sit illud legis Encomium, cuius mentio fit v.* 13.

. 15. *Legendum*, τότε μὲ γὰρ εἰκότως.

l. 16. ἵνα τοῦ δίκην κολάζωμεν τὰς ἐπιθυμίας] *Hinc ἀκόλαστος & intemperans dicitur,* ὁ μὴ κολασθῆναι ἔχων τὰς ἐπιθυμίας. *Arist. Ethicorum* 3. *cap. vlt.* ἀφ᾽ ἧς ἀκολασίας διίσταται, ὁ κρατῶν ἢ ἥττων μὴ τοιούτων πόνων. κακοδαίμων γὰρ δεῖ τὸ μὴ αἰσχῶν ὀρεχθῆναι, καὶ πολλῶν αἴξειν ἔχειν. τοιοῦτον ἢ μᾶλλον ἢ ἐπιθυμίας καὶ ἡ πᾶσι. *Cum autem dicit* πολλῶν αἴξειν ἔχον, *videtur significare eiusdem derivationis esse,* τὸ κολάζειν καὶ κολάσιν, *quod est propriè* κολούειν τὰ αἴξανόμενα. *sic autem augetur cupiditas, vt incendium.*

l. 29. ὅτων γὰρ ἡ ματαία καὶ ἡ πορνεία τῆς σαρκὸς ἐδὲ ἅπαξ· αἱ ἔριδες, καὶ αἱ ἔρεις, καὶ οἱ ζῆλοι, καὶ αἱ αἱρέσεις πᾶν ἀφ᾽ ἧσι σαρκός;] *Digna est hæc observatio, quæ non latuit Augustinum etiam* 14. *de Ciuitate,* 2. *cap. Cum enim quæreret, quid in Scriptura carnis nomine intelligatur, & quot modis accipiatur hoc nomen, quid denig; sit secundum carnem viuere, ad dissoluendam hanc quæstionem profert hunc locum ad Galatas, quem nunc tractamus:* Manifesta autem sunt opera carnis, quæ sunt adulteria, fornicationes, &c. *Deinde hæc subiungit*, In operibus carnis, quæ manifesta esse dixit, eaq; commemorata damnauit, non illa tantùm inuenimus, quæ ad voluptatem pertinent carnis, sicuti sunt fornicationes, immunditiæ, luxuriæ, ebrietates, comessationes: verumetiam ea, quibus animi vitia demonstrâtur à voluptate carnis aliena. Quis enim seruitutem, quæ idolis exhibetur, veneficia, inimicitias, contentiones, æmulationes, animositates, dissensiones, hæreses, inuidias, non potiùs intelligat animi vitia esse quàm carnis? Quandoquidem fieri potest vt propter idolo-

latriam,

latriam, vel hæresis alicuius errorem à voluptatibus carnis temperetur : & tamen etiam tunc homo, quamuis carnis libidines continere æque cohibere videatur, secundum carnem viuere hâc Apostolicâ auctoritate conuincitur : & in eo quod abstinet à voluptatibus carnis, damnabilia opera carnis agere demonstratur. Quis inimicitias non in animo habet, aut quis ita loquitur, vt inimico suo, vel quem putat inimicum, dicat, malam carnem, ac non potiùs malum animum habes aduersùm me? Postremò sicut carnalitates, vt ita dicam, si quis audisset, non dubitaret carni tribuere, sic nemo dubitat animositates (*sic interpretatur* θυμὸς) ad animum pertinere. Cur igitur hæc omnia, & his similia, doctor gentium in fide & veritate, opera carnis appellat, nisi quia eo locutionis modo, quo totum significatur à parte, ipsum hominem vult nomine carnis intelligi, vt cum dicit ex operibus legis non iustificabitur omnis caro? *Vides duos summos doctores & Theologos in quæstione ad cognoscendas scripturas valde necessariâ mirificè consentire. Est igitur* secundum carnem, *interprete Augustino*, secundum hominem viuere. *Sic Noster*, ὅρᾳς ὅτι ὕφιστι πλὴν σάρκα ἐνταῦθα, ἀλλὰ τὸν χοϊκὸν λογισμὸν, καὶ χαμαὶ συρόμενον.

l. 41. *Videtur legendum*, κἀκεῖ αὐτῆς ἐν μέσῳ κυλιόμενα καὶ ἀρετῆς. ἂν μὲ εἰς δέον χρήσηται. *vel*, καὶ ἀεὶ αὐτῆς διδάγματα, ὡς ἐν μέσῳ κ.

l. 42. ἐαυτῷ] Vel pro ἑαυτῷ, vel legendum αὐτὸ vt ad σῶμα referatur. Nam pro γαυδιέρων αὐτῷ l. proximè sequente, sine dubio legendum, γαυδίεσιν αὐτό.

Pag. 757. 1. ὅτι τὰ μὲ πονηρὰ ἔργα ἐξ ἡμῶν γίνεται μόνον. διὸ καὶ ἔργα κληῖ.] *At Poeta* ἔργα *absolutè, bona sunt semper, vt docet Eustathius. Malum enim facinus significans, aliquid addit, vt* ἐκ ἀρετῆς κακὰ ἔργα. *& βίᾳ ἔργον & μίαρα ἔργον, de Oedipo. sic Hesiodus* ὑδὲν ἔργον, ὄνειδος, *non fodere, non arare, non quidquis eiusmodi facere : quod homines flagitiosi prauè interpretati sunt, quasi diceret, non scortari, non adulterare, non furtum facere. Notandum hîc quod inter fructus spiritus ponit* χαρὰν gaudium, *quæ non est perturbatio mentis, vt Cicero docet, & Augustinus eodem lib. cap.* 8. Non est gaudere impijs, dicit Dominus, *Esaiæ* 57. *tanquam impij lætari possint potiùs quàm gaudere de malis, quia gaudium proprium bonorum & piorum. At apud Prophetam legitur*, Non est pax impijs. *Pacem autem Hebræi* salutem *intelligunt. Itaq; hanc vocem epistolæ proponunt, vt Latini salutem, Græci* χαίρειν *& dicunt* εὐφήμειν. *vnde Horatius*,

Celso gaudere, & bene rem gerere Albinovano.

Hinc 70. *apud Isaiam*, ὡς ἔστι χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν, εἶπεν ὁ Θεός. *Augustinus autem & veteres non aliam, quam ex Græco, translationem habuerunt, nondum Hieronymi versione in auctoritatem receptâ. Qui sic ibidem de* Stoicis : Sic ergo illi loquuntur, vt velle, gaudere, cauere, negent nisi sapientem : stultum enim non nisi cupere, lætari, metuere, contristari. Et illas tres, esse constantias : has autem quatuor, perturbationes secundum Ciceronem : secundum plurimos autem passiones. *Constantias Cicero vertit* κατειλήφεις (*nam id vocabulum est apud Stoicos de quo diximus*) *alicubi* sedationes. *Non igitur propriè locuti sunt, sed abusiue, nec Liuius, cùm de stupro suo sic dicentem Lucretia inducit*, Sex. est Tarquinius, qui hostis pro hospite priore nocte vi armatus, mihi sibique, si vos viri estis, pestiferum hinc abstulit gaudium. *Nec Ouidius cum diceret*,

--nec iam sua gaudia differt Barbarus.

Nam si gaudium vitium esset aut perturbatio, non potuit numerari inter fructus spiritûs. Nec idem ad Rom. scribens dicerat, Regnum Dei non est esca aut potus, sed iustitia & pax & gaudium Spiritûs Sancti. *Bene igitur Synesius*, ἱλαρὸν δεῖ τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον, καὶ ἱλαρώσει τοὺς μετόχους ἑαυτοῦ. *Platonis tranquillum & quietum animi statum vocat* vacantem omni perturbatione, τῆς ψυχῆς ἱλαρὸν κατάστασιν.

l. 19. *apud Paulum legitur*, οἱ ζῶμὸν ἐν πολέμῳ, πολέμιοι συνιόντες, *& sic ponendum. Vbi*, Si, quandoquidem, *declarat. vt*, Si Deus est animus. συνιέναι *autem est* ordine incedere, *vt militare agmen, quod iter facient ab ordine non discedit. Nam & Hesychius* συνιόντα *exponit*, κατὰ τάξιν. *sic illud cap.* 4. συνοικεῖ ἡ τῇ νῦν Ἱερουσαλὴμ. *Agar enim mons Sina, Lex, terrena Ierusalem quæ parit filios ad seruitutem, sunt* τῆς αὐτῆς συνοικίας. *Aristot.* 3. *Physic. cap.* 2. ἅπτον ἢ τὰ ὅτι πᾶσι πόλεσι αὐτὸ, ὅτι ἀδύνατον τὴ δικὴ δῦ ἢ κίνησις. τῆς ἑτέρας συνοικίας αἱ ἀρχαὶ, διὰ τὸ στρατικὰ δῦ, *&* δεσποτ. ἢ ἑτέρα συνοικία *vocat*, ὑπερέχοντα καὶ ἰσότητα, καὶ τὸ μὴ ὄν, *quem in ordinem motum Pythagorici contulerunt, quasi sinistram dicas. Vt in Angmys altera* cùm appellatur *anus, quæ vtiq; præstat non est. Cic. ad Attic. lib.* 1. Quinctus frater affirmat nihil à se cuiquam de te fecus esse dictũ: *id est*, ὡς ἑτέρως, *in malam partem. sic est* ἑτέρα συνοικία *quam Paulus nouimus. Nam meliorem reliquit ex ea colligendam, Sara, mons Sion, Euangelium, Cælestis Ierusalem. Et coniugata Aristoteles vocat* σύνοικα καὶ πάθους, *vt Sapiens, sapienter, sapientia.*

Cap. 6.

Pag. 758. 1. Λύτρωσαι τὸ &c.] Locum hunc Interpres Erasmus multò aliter legerat in suis codicibus. sic enim vertit : Deinde vox illa multam declarat infirmitatem. Tum vsurpat pronomen, Tu, ita loquens : ne & tu tenteris. Quod igitur dicit, tale est: Corrige fratrem, si præuentus fuerit, sed cum mansuetudine, dæmonis &c. Adeundi igitur alij Codices Mss.

l. 2. *Legendum*, τὸ τῆς ἐδυνάλας ὄνομα αὐξηνεθῆ. *Est enim apud Paulum*, ἐὰν καταληφθῇ ἄνθρωπος. *Hoc nomen supplesimus, quia nusquam hic apud*

Chrysost. exprimitur, homine antè nihil infirmius. Hom.

ὐδὲν ἀνθρώπινον χεῖρε πήρωσε αὐθρώπου.

& hominis est errare, peccare, labi, decipi: & cùm peccat, ἀνθρώπινόν τι πάσχουσι. *quod sequitur, legendum, εἶτα, μὴ ᾖ σὺ πεπεωθὼς, ut est apud Paulum. nam ἵνα μὴ σὺ πεπεωθὼς, non est φοβεῖτο, sed φοβηθῇτο, & hoc finem significat, illud eventum.*

l. 10. ἅπερ σ'] Scilicet μίλο, quod fortasse vitio librarij excideràt.

l. 11. ὃ γὰρ ἐν τῷ κοινῷ ἡμῶν ὄνομα καὶ σῶμα καὶ αἰκουμένη ζωὴ ἐστιν] *Hoc nomen non sic intelligendum, ut pagina priore 757. 42. ἅπαντα γὰρ οἱ πλουτοῦντες ἐφόρτιζον τοῖς δημόσιοις εἰσφέρουσιν. Athenæus lib. 8.* ὕφανοι δὲ εἶσιν αἱ ὑπὸ τὴ συμβιωμβίων εἰσαγωγαὶ, ὑπὸ τῶ ζωφρᾶν καὶ συμφέρειν ἕκαστον. καλεῖται γὰ ὁ αὐτὸς καὶ ὄφαν & ζάσσες, καὶ οἱ ζωΐοντες ὀφανιστὴ καὶ ζωσπασῶται. *fortasse legendum συνόντες καὶ ζωαζωαί. ζωάζειν enim ad hoc conducere: unde communicatio mysteriorum σύναξις. & Iuvenalis,* Vnâ simus ait. *sic & Terentius,* Heri aliquot adolescentuli coijmus in Pyræo, in hunc diem vt vnâ etiamus: *de symbolis. sed hic Coire est constituere, condicere, non ζωΐνναι. ἀεὶ γὰ τῆς τοιαύτης ζωνοίας Hesiodus, πλούσιοι μὲ χάεες, ἀκπαὶη δ' ἀλιτρίοη. Est igitur hic ὄφαν, collatitia cena, cùm singuli quisq; symbolà confert: ille γὰρ πολύτιμον, cum locupletiores amicum inopem suis opibus sustentant. hoc visum est annotare, cum hæ diversa significationes eiusdem nominis ex proximo concurrerent.*

l. 24. *Quid si legas* πῶ ὑπόσον κατασκάπτεις; *nam* κατασκοπῆ *certè vitiosum est. Heidelberg. legunt* κατακόπτ.

l. 25. ἐυμοίραν *videtur rectum* διὰ τῶν ἀδιαπαράτων τῆς εὐτελείας, *& positum esse* ἀντὶ τῆ φιλωτίας. *prauus enim ille amor sui causa est* πώπης *& ἀπονοίας.*

l. 25 ἐυμοίραν] Interpres, animi leuitatem, aliam fortasse lectionem sequutus.

l. 35. ὡς ὁ φαεισῶς] Hal. ex coniecturâ addit, ἀφ' ἑ εἰς ἑαυτὸν μόνον κομιζόμενος.

l. 44. *Legendum* ὥστ' ἀπ' ἐμοῦ μὲν ἐφ' ἑαυτῷ μέγα φρονεῖν. *Dem. contra Midiam,* φρονῶν δ' ἐφ' ἑαυτῷ πλεῖστον ὅσον εἰκός.

Pag. 759. 11. *Videtur legendum potiùs* ἀεὶ ἐυποίας. *& v.* 12. ἐυποίᾳ. *Non enim benevolentiam modo postulant erga magistros, sed beneficentiam, cum dixit* κοινωνεῖτο ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον τῷ κατηχοῦντι ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς. *Hoc arguit id etiam quod sequitur, v.* 12. ᾗ δεῖ πρὸ ἄλλης ἡμέρας *VD. sunt enim αὐθήμεροι, qui nihil cuiquam inopi largiuntur:* ἡμεροι, *qui non tantùm benevoli sunt, sed etiam benigni. præterea de charitate agit. exilis autem est charitas tantùm bene velle alteri, nihil iuuare. quid est enim* κοινωνεῖτο ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς ? *v.* 20. τυτῖσι, πᾶσι ὁπαδικῶδω ἀεὶ αὐτὸν ἀκαλείαν.

l. 29. *Videtur melius* τῷ ἀμείνονι.

l. 31. τὸ μέσον τῆς τοιούτ. καὶ τὰς ἐν ταῖς βιωτικοῖς φιλοτιμίας] *Recta hæc omnia videntur: est enim hic* φιλοτιμία liberalitas copiosa. *Gregor. Nazianz. 1. contra Iulianum,* Χίμαιραν, Κίρκωπας, Τορβίτες, φιλοτιμία πατὶς κακῶ. *Scholiastes,* αὐτὶ τῆ ἀεδονία, ἀκαλείαν. πολυτέλειαν. *οὕτω γὰ πολλάκις εἶπον, πεῖσι δὲ τὸ σημαινόμενον τῆ ὀνόματος, φιλονεικίαν, κενοδοξίαν ἤτοι ὑφεπραυίαν, καὶ τὸν τῆ ἀκαλῆ, ἢ φιλόδωρον. hæc Noster confirmat l.* 4. ἵνα γὰ καὶ τὸς νομίσῃ, ὅτι διδασκάλων δεῖ ἐπιμελεῖσθαι δεῖ, καὶ σπέρειν αὐτοὺ, τῆ ἄλλων ἀμελεῖν, εἰς κοινὸν ἐξάγει ἑ λόγον, καὶ πῶ δύρεαν αὐτοῖς τῆς τοιαύτης φιλοτιμίας.

Pag. 760. 1. τὸ δ' καλὸν πειθύντες καὶ ἐκπλώττω] *Aldi huius verbi interpretationem* καὶ ἐκλυόμενοι. Solent enim Auctores, *inquit Servius,* cùm aliquid obscurè vel ambiguè dixerint, explanationem addere. *est igitur* τὸ ἐκπλεῖν defitisci, deficere. *vt militare verbum apud Polybium,* ἐστελοκακεῖν : *cui forense respondet* κατωφίνεα, prætuaricari.

l. 2. ὡς κωλεῖν ὑφρωῶ, ὑφρασώμεθα ἀγαθέ. *Eloquar, an fileam? nam mihi videntur omnes, quos vidi, Interpretes ignorâsse hunc locum: & cur ita videantur, occasionem nactus exponam. omnes enim interpretantur, Dum tempus habemus, i. dum viuimus. at non dixit ὡς καιρὸν ἔχομεν. Igitur ὡς καιρὸν ἔχομεν, ego interpretor* κατὰ πῶ δυνάμενον, pro facultate. *Et sic video Nazianzenum accepisse* ἐν τῷ ἀεὶ φιλοπονῆσαι. τί γὰ μὴ βοηθῶμεν τῇ φύσει καιρὸν ἔχοντες ; *si clicas,* tempus habentes, *facile est respondere,* occasionem habemus, *sed non habemus facultatem. at cuinon deest facultas, nulla est excusatio* τῷ μὴ βοηθεῖν. *hunc esse sensum docent, quæ sequuntur apud Gregorium,* τί μὴ ἀθυμήλο ἀν σάρκες ὄντες, τῆς σαρκὸς πῶ ταπείνωσιν; μὴ μοι γένοιτο μήτε πλουτεῖν, τύπον ὑπερυφάνου, μήτε ἐυεκτεῖν, εἰ μὴ βοηθοῖμι τοῖς τῶτον σκεώμασιν. *Est igitur* καιρὸν ἔχειν, τὸ πλουτεῖν. *& paulò post habet* εἰς σώσαμεν. *Quapropter ad hunc locum Apostoli vice explanationis potest esse illud Tobith. cap.* 4. ἐὰ σοὶ ὑπάρχῃ τινὸς σε πλεῖον ἐλεημοσύνην, καὶ μὴ φθονήσῃς σου ὁ ὀφθαλμὸς ὅταν ὁ ἐποιήσε ἐν τῷ ποιεῖν σε ἐλεημοσύνην. *Thucydides lib.* 2. πλέον τε ἔργον μᾶλλον καιροῦ, ἢ λόγον κόσμον ἡγοῦμαι, *ait Pericles in Funebri de suis ciuibus. Hoc & Pauli locum illustrat, & Gregory confirmat. Nec his discrepat illud Pindari, Olym.* 2. ὃ μὲ πολύτος ἀρετᾶς ἀνδυκλεὴς φέρει ὄβιν τε καὶ ὄβιν καιρόν. rerum enim copia magnas opportunitates habet multa bene agendi. *Cic. de Amicitia,* Tales igitur inter viros amicitia tantas opportunitates habet, quàtas vix quoq dicere. *Idem* 1. *de Nat. Deor.* Nè hoc quidem vos mouet considerantes quæ sit vtilitas, quæq; opportunitas in homine membrorũ, vt iudicetis membris humanis Deos non egere. Quid enim pedibus opus est sine ingressu? quid manibus, si nihil comprehendatur? καιρὸς ἐστ opportunitas. *Plutarchus in Regum Apophth. de Philippo patre Alexandri.* μέλλων δ' καταστρατοπεδεύειν ἐν χωρίῳ καλῷ. καὶ πυθόμενος ὅτι χέρσος ἐν ἐστ τοῖς ἀπεζυγίοις, οἷος (εἶπεν) ἡμῖν ὁ βίος ἐδὲν, εἰ πρὸς τὸν ὄβιν ὄνον καιρὸν ἀσείλομεν ζῆν, si viuendum ad id quod commodum est asinis, siue iumentis, *vel* si parendum vtilitatibus eorum. *Sic in epistolis dicunt,* Quod tuo commodo

modo fieri posſit, ὃ ἐν καιρῷ ἂν σοι ἤκουτο. *Quid quod Xenophontes, qui in lauta & bene aucta parte sunt, vt inquit Cœcus, εὐπαιρείνε nominat? μάλιστα δὲ τοὺ οἰκείους τῆς πίστεως. εἰκῶς οἱ εἰνsdem familiæ vel generis. Isaiæ 58.* καὶ τοῦ οἰκείου τῦ σπέρματός σου οὐκ ἀφήσεται. *1. ad Timotheum 5.* εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων, τῶν πίστιν ἠρνηται.

l. 18. ἡμῖν] Hal. ἡμῶν.

l. 30. Halef. καὶ posterius mutat in δὲ.

Pag. 762. 6. σφαλδόμενος] Vide Boſſium.

l. 29. ἀγωνιζέσθαι] *Lege* ἀγωνιᾷσθαι, *vel potius* ἀ-γάλλεται, *quo verbo sæpe vtitur, & sunt idem quod* ἀξιοῦται, *hic præcedens ver. positum.*

l. 39. ἵνα μὴ] Fortaſsè ἵνα δὲ μή.

Pag. 763. 10. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ εὐχή] Locus depraua-tus. Interpres ſic. Siquidem hæc ipſa precatio, conſummata doctrina eſt eorum quæ dicta ſunt, duplicis muri vicem illis exhibens. recognitor, vt puto, Philippus Montanus, in margine: quandoquidem iſtud, nempe precatio, & conſummata doctrina, duplicis muri vicem exhibet. adi codices ſcriptos. Vide coniecturam Boſſij.

NOTÆ ANDREÆ DOVNÆI

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN EPISTOLAM AD Ephesios.

HArum Homiliarum in Epistolam ad Ephesios editio adornata est ex Veronensi excuso, & Ms. Augustano. de Notis suprà monuimus aliquoties, esse maximam partem ab And. Dounæo, additis ad finem observationibus ingeniosissimi Boissij: neque tamen potuit omnium nostrum industria in libro tam mendoso præstare quod voluimus.

Pag. 763. 36. ἐτελεῖτο ἢ τῇ Ἀρτέμιδι] Initiata, vel consecrata erat Dianæ. τέλη ἢ τελετὰ, *sunt sacra & caremoniæ deorum*, ἀπὸ τῦ τελεῖν, *quod est* δαπανᾶν, *inquit Athenæus, unde* ἐυτελὴς ἢ πολυτελὴς. *Magnis enim impensis res diuinas faciebant. Vnde illud Ciceronis* 2. *Legum*, Ad diuos adeunto castè, pietatem adhibento; opes amouento. *Euripides Hippolyto*,

Σεμνῶν εἰς ὄχλον ἢ τέλη μυστηρίων.

Latini contrario prorsus nomine initia *dicunt. Hinc* τετελεσμένοι ἢ μεμυημένοι, *quos* initiatos *alicui religioni dicimus. Psal.* 105. ἐτελέσθησαν τῷ Βάαλ Φεγώρ. *Deut.* 23. οὐκ ἔστι πλεονάζων ἀπὸ τῆς δυναστείας Ισραὴλ, ἢ οὐκ ἔσται πλεονάζων ἀπὸ τῆς ἡμῶν Ισραήλ. *Dem. pro Ctesiphonte*, ἰδίᾳ πράξεις γεγράμματα, ἐγὼ δ' ἐροῦσιν ἐτέλεις, ἐγὼ δ' ἐτελέμην. ὁ πλεονάζων ἐστὶ μυστηριῶν, ὁ τετελεσμένος, μυεῖς.

Pag. 763. 40. ποιῆσαι φανερόν. ἐπεφώνει ἢ] Multò melius fluit oratio, si sic legamus, ἐμαφάσατο (ἐπεφώνει δὲ) ποιῆσαι φανερόν. Hal

l. 42. ἢ ἢ ἐξωσίαν ἐκεῖ, ἢ ἐτελεύτησε] Iohannem Ephesi exulâsse, non consentit loco illi Apocal. primo, vbi legimus ipsum ad Pathmon insulam relegatum. Cæterum cuius fuerit liber ille apud Iohannem nostrum auctoritatis, non temerè dixerim. Si ab illo pro Canonico habitus fuerit, quî potuit illum tam celebre testimonium latere? Huc accedit suspicioni huic fulciendæ non contemnendum columen, quòd in tanta rerum & orationum varietate nec mentionem libri fecerit, nec in γνησίοις operibus vnicam inde voculam mutuatus sit: quod mihi per videtur mirum. Sed enim ista observationis sunto, non censuræ. Hal.

Pag. 764. 3. ἢ Δημόκριτον] μεταφορικὴν ἁμάρτημα. *Heraclitum volvit dicere, qui reuera fuit Ephesius. Nam Democritus est Abderites. nisi illum intelligat Democritum, de quo Athenæus lib.* 12. ἢ ἀεὶ αὐτῇ ἢ ἡ Ἐφεσίων Διωνύσειτ Ἐφέσιο, ἐν τῷ πρώτῳ ἀεὶ τῦ ἐν Ἐφέσῳ ναοῦ, διαγράφων ἀεὶ τὴς χλιδὴς αὐτῇ, ἢ ὧν ὑφόρων βαπτῶν ἱματίων, γέφυρα τιθεῖ.

Hom. 1.

Pag. 765. 7. Εἰ ἢ μὴ βέλει, ἀλλα'] *Clausula illius,* εἰ ἢ μὴ βέλει, *vsitata ego non video. ostendit enim quomodo Deus Christi sit Deus & pater: Deus scilicet* τῦ σαρκωθέντ, *Christi scilicet incarnati: sic enim creatura est: at* Θεῦ λόγυ, *secundæ videlicet personæ in Triade, cuius est proprium* υἱὸς appellari, pater est. *Legendum itaq; omissâ illa clausulâ,* ἀλλὰ Θεὸς τῦ σαρκωθέντ, ἀλλα' ἡ Θεῦ λόγυ πατήρ *sic Oecumenius ad cap.* 2. *huius epistolæ,* ἢ αὐτὸν, τῦ ἀυτῦ ἢ Θεὸν ἐκάλεσεν ἢ πατέρα· Θεὸν δὲ ὡς ἀνθρώπυ, πατέρα ἢ ὡς Θεῦ. Hal.

Pag. 766. 17. *Lego,* οἱ πᾶσοι ἐοικότες κακονιαμβίοις. *sic est apud Matth.* 23. *sed Att.* 23. *Complutenses,* τοῖς κακονιαμβίοις, ὑπὸ τῦ κονίζω.

Pag. 767. 1. τὸ πεῖσμα] τὰ πείσματα *sunt apud Homerum* retinacula *seu* funes, *quibus naues religantur. hinc forsitan vehemens appetitus* πῖσμα *dictus, quod nos alligat ijs rebus, quas concupiscimus. Vnde illud* 1. *Sam.* 18. Anima Ionathæ conglutinata est animæ Dauid. *Hebraum verbum est*, illigata est in anima Dauid, & dilexit eum Ionathas quasi animam suam. *hoc est* τὸ σφοδρὸν δέησιν, ἢ τὸ μὴ ὀπτόμυλας δέλημα, *quod ait Noster. Item illud Isaiæ* 5. Væ qui trahitis iniquitatem funiculis vanitatis. *quid est enim* funiculus vanitatis, *quo trahitur iniquitas, nisi concupiscentia? mox forsan legas melius* κακοτέρᾳ λέξει.

l. 19. *Lego,* ἢ λιμῷ ἢ νόσῳ διφθ. *Nam alioqui diceret* λοιμῷδη νόσῳ: *& cum speciem dixeris, non solet addi genus. sed mox sequitur,* ἢ πνίγ ἢ λιμῷ. *vel igitur delendum* ἢ λιμῷ, *vel legendum* ἢ λύμῃ ἢ νόσῳ, *vel* ἢ λοίδορ;

Pag. 768. 17. *Lego*, ἐμοῦ. μακρὰς ἐντεῦθεν δίζας λόγ& πόσας σοφίας ἰῶ τῶν, ἢ πῶς.

l. 35. ἀλλ' ὅτε ἐπεισδὺ ὁ πατὴρ] *Sententiam hanc sic lege.* ἀλλ' ὅτε, ἐπεισδὺ ὁ πατὴρ ἐθέλησε, τῆς ἐνεργείας ἀυτός ἐστιν · ὅτε ἐπεισδὺ ὁ ὑὸς ἐνύρησε, τῷ θελήματ& ἀπιστέρησε. *Vel si vocabula illa retineris placeat,* ὁ ὑὸς, ὁ πατὴρ, *sic lege :* ὅτε ἐπεισδὺ ὁ πατὴρ ἐθέλησε, τῷ θελήματ& ἐκτός ἐστιν ὁ ὑὸς· ὅτε ἐπεισδὺ ὁ ὑὸς ἐνύρησε, τῆς ἐνεργείας ἀπεστέρησε ὁ πατήρ. *Aliis enim non sequetur quod subinde concludit,* καινὰ δῖ πάντα τῷ παῖδι, καὶ τῷ ὑιῷ. Hal.

l. 44. *ante illud,* πλὴν ἀλλὰ ἀπουσ. *ponendum* ἠθικόν.

Hom. 2.

Pag. 770. 26. *Puto legendum*, ὅτω καὶ ὁ Θεὸς, ὡς ἀφώνευσεν εἰς τὸ πνεῦμα, ἐσφράγισεν εἰς τὸ κληρονομῆσαι.

l. 28. ἐπεισδὺ ἢ ἐσφραγίσθησαν, ἄλλοι γεγόνασιν, ἀλλ' ὐχ οἷς ἡμεῖς &c.] *Aut me sensus huius loci fugit, aut luxatus est & corruptus : transpositis igitur, paulatimque immutatis verbis, quid si sic legamus - - γεγόνασιν, ἢ ἐστοτε μετ' ὀλίγον ἄλλοι. ἐσφραγίσθησαν οἱ ἰσραηλῖται, ἀλλ' ὐχ οἷς ἡμεῖς, ἀλλὰ τῇ ἀειτομῇ.* Hal.

l. 42. *lego,* ὑπάρχοσι παρ' ἢ ἀφ' πλῶ σωτηείαν ἡμ.

Pag. 771. 1. ὅπως ἢ πλῶ πίστ.

l. 27. *Lego, πάντα εἰκῇ* καὶ μάτην γίγνεσθαι.

Pag. 772. 3. *Legerem potius,* τί δ'; ἐδεῖ τὸ μοιχεύειν πολλὰ αὐ'ζ γυναῖκας;

l. 26. ὧδ' ἐχίαν. *Inducendum puto. Hal.*

Pag. 773. 2. *Lego*, καὶ τὸ ἐνδεὲς ἀφ' αἰωνίων. *Aliter sic expones,* τὸ δ' & μὴ ὐχ ἱξομὸν ταύτην κρῖσ.

l. 10. *Sic lego & distinguo,* ἐπὶ ὕπνῳ αὖ καὶ οἱ πλούσιοι πολλὰ τίμια, σύμβολον παρ' ἑτέρων λαμβάνοντες. *Docent quæ sequuntur, pag.* 773. 14. εἰ δὲ τὰ συμβολαῖα διδόμενα ὑ ποιεῖ πλουσίους, διὰ τὸ ταχέως ἡμᾶς αὐ'ζ ἀφίεσθαι. *Lego* σύμβολα διδόμενα. *Negotiatores enim habebant tesseras quasdam, quas emptoribus dabant ad amicos in longinquis regionibus constitutos ferendas, ut res suas venderent, quas forte apud eos reliquissent. Itaq; sic diuites erant ut rapaces, qui duntaxat ad tempus alienam habebant pecuniam, quam continuò redderent. De hisce tesseris dicitur,* διὰ τὸ ταχέως ἡμᾶς αὐ'ζ ἀφίεσθαι. *Quæ enim legitimè contracta sunt, semper rata habetur:* & τὰ σύμβολα διδόμενα *confirmat veram lectionem.* σύμβολον παρ' ἑτέρων λαμβάνοντες. *Multa in Athenæum Casaubonus* περὶ τῶν συμβόλων : *sed hoc genus non attigit. Neq; hoc significat tesserarum genus in Cistellaria,*

Hic tam apud nos iam Alcesimarche confregisti tesseram :

Sed illud potius quod Euripides in Medea,

ὡς ἔτεμε& ἀφδόνῳ δύ' αἷα χερὶ

ξύνοις τε πόντιον σύμβολ' οἷ δράσειν σ' ἄ'.

Inuenitur tamen aliquando, συμβολαῖον *pro* σύμβολον.

l. 18. *Legendum,* ἀλλὰ μικροῦ καὶ πλὴν γέγονεν ἀπολέσθαι λαβόντες. μικροῦ καὶ ὀλίγου *sunt aduerbia pro* μικροῦ δεῖν, *ferè. Vel sic igitur legendum, vel* καὶ τὸ ὀφ' πτημάτων μὴ ἀπολαῦσαι, ἀλλ' ἢ μικρὸν, καὶ εἰς πλὴν γέννεαν ἀπολέσθαι λαβόντας. Halef. *pro* μικρὸν legit, μὴ μικρόν.

l. 20. *Legendum, vel* ὑπὸ πλ' φειτόδων νόσους τεκμαίρ, *vel* νόσοις ἀκλησύντες, *quod meliust. Æschines* θεωρ. φησὶ δ' καὶ ὡς ἐγὼ τῆς ἐμαυτῆς ἀκλησίπω λόγοις.

l. 28. Dele καὶ in fine lineæ.

l. 30. *Censeo legendum,* ἢ δ' ἐρημία ὐκ ἀφίησιν αὐτὸν κατελθεῖν, domum redire: *scilicet, πολ κίνας καὶ λίθους, quos in longinquis regionibus pararuerant, vastæ solitudines intercludit ne non sinant ad se pernenire. sic* κάθοδ& reditus exulis in patriam, & καταγειν reducere exulem. Vide notas Boilij.

Hom. 3.

Pag. 774. 20. πῶς ὖν ὅτι πείσ ; ἀκὶ ἢ μελλόντων] *Locus proculdubio corruptus : sed sanari nequit sine ope codicis.* Hal.

l. 23. *lego,* τῷ πολ ὀδὶ πτοιοῦτον χρέιον ἄλλοις.

l. 27. *Legendum* ὁ τεκτὼν, καὶ παντὸς ὀνόματ& ὀνομαζομέν'ου ὑ μόνον ὲν αἰῶσι τούτῳ, ἀλλὰ καὶ ὲν τῷ μέλλοντι.

l. 37. αὐτὰ θεραπῆται] *Lege* αὐτὸν πυρασῆσαι, ἀλλὰ παντελῶς - - Hal.

l. 42. *Lego*, αὖ τὰ τὰ πάντα ἀποκλήσθαι, μυστήρια μέλλει ἐξηγεῖσθαι Θεοῦ. ἢ γὰ μυστηρίων.

Pag. 775. 39. καὶ τεῖτον βαλεῖ] *Opinor deesse textus particulam : Lege ergo* καὶ τεῖτον, ἀλλ' ὑβρίσω φησὶ, βαλεῖ. *Hermetus pro* βαλεῖ *videtur legisse,* ἀλλ' ὑβρίσω. Hal.

Pag. 778. 7. τῆς ἐνεργείας τῆς ἐμῆς] *Lego* τῆς τῦ Χεκῦ. *Non enim hæc sunt Christi, sed Pauli verba.* Hal.

l. 37. *Lego* πᾶς γὰρ ὁ μὴ μετέχων πλ μυστηίων αὐ'ῶν ὡσπερ καὶ ἐπαμῶς, ἐγὼ κὰς. *non* ἐπαμῶς.

Pag. 779. 19. ἀπηλλότριωται τῆς ἐμῆς] *Legendum puto,* μετηλλότριω. *Alias enim non quadrat similitudo.* Hal.

l. 25. λαβεῖν ἐν γαστρὶ πυῖμα] *In Veronensi legebatur,* λαβεῖν ἐν γαστρὶ πνεῦμα σωτηείας, καὶ τεκεῖν πνεῦμα σωτηείας. *Illud vero* τεκεῖν πνεῦμα σωτηείας. *Hermetus non transtulit, codicesne suos sequutus, an iudicium?* Hal.

Hom. 4.

Pag. 780. 31. *Lege* ὠσὶ τῦ ἐναγγελίσ&.

l. 42. *Fortè* ὅτι ἐξῃρητό π. ἐξαίρω excipio, eximo, ἐξαίρω extollo. *Sepe hec verba commutantur.*

Pag. 781. 1. *Lego*, μηδ' μὴ μίζω τοιοῦτ πε δῖ τὸ πλ.

l. 12. *Lege* ζωοποίησεν τῷ Χεισῷ. *Sic est apud Paulum: alioqui vacat præpositio.*

l. 43. *Lego*, κἀν μυείας ψυχὰς ἔχῃ.

Pag. 782. 9. πῶς ἠδυνάσθα] *Lego*, πῶς αὖ ἠδυνάμεθα. Hal.

Pag. 783. 18. *Lego*, κἀν μοιχεύσῃ, ὡ κλοπῆς ἀλῷ. *Deest profectò nomen aliquod ante verbum* ἀλῷ, *quod sonat*, Si damnatus fuerit. *Reliqua autem facinora præter furtum commemorat.*

l. 35. *Hic contrà legendum* ἐξαίρει αὐομίας. *sic* 37. ἐξαίρει

ἐξ εἰνεκα πλουτίας. *Deut.* 17. ἢ ἐξαρεῖς κακὸν ἐκ μέσου ὑμῶν.

Pag. 784. 14. ἢ μᾶλλον πάλιν---] *Hæc sententia non est huius loci. fortasse alienum è superioribus excidit.* Hal.

Hom. 5.

Pag. 785. 11. πῶς] ὀνίδιζεν] *Ne muta.*

l. 32. τοῦτο ἢ ὑ πλατεῖαι] Vide Boilium.

Pag. 786. 1. *Lego*, ἀλλ' οὐκ ἦσαν Sed.

Pag. 787. 8. ἃ τῶν εὐαγγελίων, καθὼς ἐλεγ---& c.] *Hæc non mihi sunt videntur. nec enim aut inter se, aut cum contextu reliquo connexionē habēt.* Hal.

l. 15. ἀλλ' ἵνα τοῦ δύο κτίσῃ.] *Lege*, τοῦ δύο ἐς ἵνα κτίσῃ. Hal.

l. 17. *Puto legendum* ὅτι εἰ μὴ ἓν ὄφελον ἢ κτίσις, ἀλλ' ἐκείνης οὐκ ἐλάττων: *scilicet mundi creatione.* ὅτι ὡς ἐκ παραλλήλου ponuntur, *vt* πάλαι ὡῦ, πόχα ἴσως. *Dem. contra Midiam*, ἡδὺ ὡς ἵνα Μειδίας ἀδικῶν τὰ λοιπὰ ὑβρίζῃ: neq; vt Midias impunè de reliquo contumelias afficiat.

Pag. 788. 5. *Forte* αὖθι ἡ ψυχὴ ἐγράσατο αὖ, *fecerit.* ἐγράσατο αὖ, *feciſſet.*

l. 11. εἰ ἡ φύσις ἰῶ τὰ κακὰ] Fort. εἰ ἡ φύσις (res naturales) ἰῶ κακά.

l. 30. *Legendum*, ἐαν γὰ ἐθελήσω σοφὸν κατατεῖναι τὸν χαλινὸν, ἐπιτείνω ἡ ἵππον. *Eurip. Hippolyto*,

εὐλυτε δ' ἴδ στέρνων φρενῶν,
λύσ' τ' ὦσκίαν. μ ξυντίνας.

Cicero, quàm laxiſſimas habere oportet habenas amicitiæ, quas vel adducas cum velis, vel remittas.

l. 33. *Lege*, ἴσως ἀφίληται τὸν νῦν πῶ ἀρχῶ τῆς φυγῆς, ſine μ. *Dem. contra Leptinem*, ἐεν' ἀρὰ ἀδυ τας' ἀτυχίας τοῦ εὐεργέτου. *dicunt enim* ἀφαιροῦμαί σε χρήματα, σοῦ χρήματα, σὸ χρήματον.

l. 34. *Lege*. ἐπεὶ καθ' ἑαυτὸν, ὅτε λάβῃ, ὅτε κακὸ ὢ σώῃς. Hal. ef. ἐπεὶ καθ' ἑαυτὸ ὅτε κλάδη, ὅτε κακόν.

l. 39. *an leg.* ὅταν τὰ ὅσια κινήσας τὸ τῶ σ. *certè dicimus* terminos mouere, *nō* vincere: *ſed* νικᾶν *&* νικᾶσθαι *bene conueniunt.*

l. 41. ὥσπερ ὖν ἥπλον ὁ μολυζδὶς τῷ χρυσῷ &c.] *Sensum hæc non habent, niſi legas*, ὥσπερ ὖν κρείττων ἡ μολύζδου ὁ χρυσὸς: *hoc enim certè vult author. vel immutatis eis quæ proximè ſequuntur*, ἀλλ' ὅμως δῆ τῷ χρυσῷ τῶ μολύζδου---- Hal.

Hom. 6.

Pag. 790. 33. *Lego*, Καὶ χαῖρε ὦδὴν ᾠδὴν σοῦ ἐκείνῃ.

Pag. 791. 27. ἔλεγον μ' ὅν] *Puto melius* ἡδέως μ' ὅν. Hal.

l. 35. ὃ γὰ ἀπαῖε] *Malim*, ὃ μὲν ἀπαῖε. *ſed quid ſi praecedentem clauſulam ſic legamus*, τῷ παραβολῶν σοῦ αὐτοῦ τὸ εὐαγγέλιον, ᾧ πῶ---*ita fortaſſe maior erit perſpicuitas.* Hal.

Pag. 792. 6. ὁ βίος ἐλαίῳος] *Lege* ᾧ ὁ βίος ἐλ. Hal:

l. 18. τί τον γὰ αὖθι ὑ ξυναπῶ] *Quorſum hæc? fortaſſe elapſum eſt ſragmentum. alienius integræ ſententiæ. ſort. verbis his in* 21. τί τὸ πλέον κατόρθω, *ſubiungi debent hæc* Hal.

l. 36. ὑφ' ἡμῖν] *Magis probarim* ἐφ' ἡμῖν. Hal.

Pag. 793. 20. λουμένοις] *Solebant enim ante preces lauari: ad quem vſum ſua in templis habebant baptiſteria. huius autem moris meminit aliquoties Chryſoſt. Vide homiliam 6. in 2. ad Timoth. p.* 357. *l.* 9. *vol. quarti.* Hal.

l. 31. χαρμὶ λίχα] *Lege* Αχαρ. *Erat enim* χαρμὶ *pater Achan: Noſter tamen vbicunq; hiſtoriæ illius mentionem facit, τῷ* χαρμὶ *factum aſſignat, nec τῶ* Αχαρ *meminit.* Hal.

l. 35. *Lege*, ὅτοι μ' γὰ ᾧ αὐτί.

l. 42. *Legendum*, ὃ γὰ ἐχει πῶ κομὰν τὰ περὶ χαίων ἡμελεῖν. *confirmat quod ſequitur* μᾶλλον. ἐδὲ γὰρ, *cur enim hoc diceret? ἐχει κομὰν ſic dicitur, vt* ἐχει λόγον, opportunum eſt, rationi conſentaneū. *& paulo antè multa dixit de triſtitia temporum.*

Hom. 7.

Pag. 794. 32. ὐκ ἦλθων αὖ] τὸ αὖ *delendum.* Hal.

Pag. 795. 12. *Lego* ωφελιτεπίπωτο.

l. 13. χῆ φθείρωσιν ἅπ' αἰώνων] *Hæc omnino corrupta ſunt. l. verò* 15. ὅτι ᾧ ἐκα'---*omnino expungendum eſt.* Hal. *Vide Boiſſium.*

l. 22. *Lego*, ᾧ τοὺς δίκαιος κακῶν.

l. 34. ἀνὲπ χῆ ἀειμὲν ἀγγέλων Θεοῦ] *Ex loco Deut.* 32. ἔκτισεν ὅρια ἐθνῶν, χῆ ἀειμὲν ἀγγέλων Θεῦ. *Hebræa neſcio an veritas habet, Secundum numerum filiorum Iſrael. Noſter ad Col. hom.* 3. τὸ ἀφῶ ἀν χῆ ἀειμὲν ἐθνῶν ἦσαν οἱ ἄγγελοι· πῶ ᾧ χῆ ἀειθμὸν ἐδὲν ἦν, ἀλλὰ χῆ ἀειθμὸν πιῶν. *Sed quod ſequitur v.* 35. *plus habet difficultatis.* ἀφῶ ᾧ τοὺ αὖω, ᾧ τοὺς κάτω φυλὰς ἐπέθεσεν. *Hoc quid ſit, Rabbini docent, à quibus multa Paulus mutuatur, quum ipſe educatus eſſet ad pedes Gamalielis: velut hunc ipſum locum*, ἐξ ἧ πᾶσα πατριὰ ἐν ὐρανοῖς ᾧ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται. *Elias in Thiſbi, In commentariis, inquit, Rabbinorum legatur* familia Shel maala, familia ſuperior, qui ſunt Angeli ſancti. *Chaldæus Paraphraſtes ad illud Cant.* 3. Vt malus inter arbores ſyluæ, ita eſt dilectus meus inter filios .i. *in familiâ Angelorum ſanctorum. Baal Aruc. exponit* chaialoth, *copias, ſiue exercitus: Vt Cinchi, Dominus exercituum*, Shel maala ſhel mattâ, ſuperiorum, *inquit*, atq; inferiorum. *Itaq; Beza hîc* πατριὰν *bene interpretatur* familiam. *Sed quod Elias ait*, familiam *(eſt enim Latina vox qua vtitur)* appellare Romanos domeſticos hominis, *hoc eſt*, ſeruulos. *eſt quidem verum (ſic enim dicunt*, In familia Cæſaris, quæ fuit gladiatorum. *vnde proverbium*, familiam ducere, *pro eo quod eſt*, principem eſſe in aliqua re, *tranſlatum à Laniſtis: & Cic. querie* 3. *Offic.* an boni viri ſit in caritate annonæ familiam alere, *id eſt*, famulos) *licèt, inquam, hoc verum ſit, quod Elias memorat, tamen certum eſt Rabbinos non hac notione vſurpâſſe hoc nomen Latinum, ſed potiùs pro cognatione eorum, qui ſunt ex eodem genere, patremq; habent communem authorem generis. Vnde Patriarcha dictus* ὁ ἀρχηγὸς τῆ πατριᾶς. *ſic enim Græci vertunt nomen Hebræum*, miſtipachioth .i. cognationes. *ſed* πατριαὶ *vocant Athenienſes immutatione literæ* φατρίας, *id eſt* Curias, *in quas tribus ſuas diuidebant*,

bant, & Curiales. φράτρας. *Nam plena vox est φρατρία, & sic interdum reperitur. Similiter Romulus cum initio tres tribus instituisset (unde nomen & Tribunus, qui proprie φύλαρχος, sed tribunum plebis δημάρχον vocant) singulas deinde in triginta Curias distribuebat, quas Dionysius Halic. lib. 2. interpretatur φατρίας. Sed antiquissima vox & verissima est πατριά, quâ Paulus ὰ Septuagint. sumptâ vitur. Sic apud Poetam ὑὼν ἠδ' ἄλοχος πάτρη τε: Coniunctum genus atque vna cognatio. Sed πάτριον, alibi φράτριον vocat. Sic enim Nestor ad Agamemnonem, Iliad. 2.*

Κεῖσ' ἄνδρας κατὰ φῦλα, κατὰ φρήτρας, Ἀγάμεμνον,
ὡς φρήτρη φήτρῃφιν ἀρήγῃ, φῦλα φυλοις.

Scholiastes κατὰ φατρίαν. Sed Pauli loco, ἀφ' ὃν πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ἐξ ὃ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, simile est illud eiusdem Poetæ,

πατρὸς ἀνδρῶν τε θεοῦ τε.

φυλὰς Nostri vocant τὰς πατριὰς, & sic Ixxij. interdum vertunt Heb. vocabulum, quod posuimus. nonnunquam Numi, vt Num. 4.

l. 39. ὥστε μὴ διαφθείρεσθαι] *Hesychius διαφθείρεσθαι, πλανᾶσθαι. sic cap. 4. mox lege l.* 40. εἰς τὸν ἔσω ὑμῶν ἄνθρωπον κρατυνθῆναι καὶ κρατεῖσθαι. *Vnum horum verborum omissum fuit propter similitudinem.*

Pag. 796. 10. τὸ κάτω, καὶ τὸ ἐν πλαίσιον.

l. 12. καὶ τὸ μὴ παραφέρεσθαι] *Ex hoc loco videtur legendum supra quoq;* 795. 39. ὥστε μὴ παραφέρεσθαι.

Pag. 797. 9. κρίνει τὸ ἀκουόν δεῖ] *Hæc fœdè sunt depravata, quibus restituendis par non sum.* Hal.

l. 27. καὶ πῶς ὑσίαν διασπασθῶσι] Rem dissipant, profundunt. *Vtitur hac significatione Aristophanes in Nebulis, quanquam ludens ambiguitate verbi, de muliere quadam prodigâ rei familiaris:*

Οὐ μὰ τὸν ἥλιόν γ' ὃς ἐρᾷς ὦ, ἀλλ' ἀπόλλυσι.
ἐγὼ δ' ἂν αὐτῇ δεινότερον δεινὸν τόδε
πρόφασιν, ἐφασκον, ὦ γύναι, ἵνα διασθῇς.

Scholiastes annotat τὸ διασθῆναι posse ἐπ' ἀμφοτέρων νοεῖσθαι: nimirum αἰσθῆσθαι κατανήσειν, κατανοῆσαι· καὶ αὐτὸ τὸ ἄγαν κρύειν πῶς κροκωτὸν. lycium inculco τῇ διασθῇ, quod sit dum vestimenta texuntur. Vtitur Demosthenes ἐν τῷ περὶ παραπρεσβείας per translationem pro struere: *nam proprie est* telam texere. διασθῆ γὰρ ὑφασμάτων ἐργαλεῖον, *textorium instrumentum, vti diximus. Dem. διὰ ταῦτ' ἐκεῖνα πάντα, διὰ ταῦτ' ἐδημηγόρει τότε. Vlpianus στρατηγίας significationem notans, ἐφαίνετο, κατασκάζεσθαι, ἐπιβουλεύεσθαι, sic Poeta dixit,*

μῆτιν ὑφαίνειν.

Ser. 12. ἅτις αὐτοῦ τῇ κτενὶ διασθῶσι, cùm ipsæ pectine telam percutierint.

Hom. 8.

Pag. 799. 23. μαίνεται καὶ ἀκυκᾶται τῷ ἀκούοντι] *Id est* ὁρᾷ: *vt,* ardebat Alexim. *Iam hoc obseruauimus ad Rom.*

l. 34. ἀλλ' ἀφεὶς] *Locus depravatus, aut sententia ἀνακόλουθος (vt passim in his homilijs ad Ephesios multa) nisi post ἐκείνων addas ὧδε τι φημι, aut simile aliquid.*

Pag. 800. 4. τοὺ ἀνδρὸς ἐκείνου τοῦ πάθους] *Id est,* τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου τὸν πόδον. *Sic enim αἰσθάνεσθαι loquitur,* θαυμάζω σου τοὺς ἀφετοὺς, & θαυμάζω σου τῆς ἀφετῆς. *ἀνδρὸς vero intellige Petrum & Paulum.* Hal.

l. 16. δεῖ γαρ ἀληθῆ ἄγειν. *Verissima est lectio, sic enim dicunt τοὺς δεῖ δανάου duci fontes ad vltimum indicium damnatos: & Thucydides sæpe,* αἰσχρόν ἐστ' οἶκον.

l. 19. ὃ τὸ ὀν. *Lege,* καὶ ὃ τὸ ὀν. Hal.

l. 29. Εἰ γοῦν ἐκκλησιαστικῶν] *Videntur hæc scripta Constantinopoli, cum esset Episcopus.*

Pag. 801. 39. ἀδιαμάντου] *Lege,* καὶ ἀδιάφθορος. Hal.

Pag. 802. 32. ὑπὸ τέκνων ἀληθοῦς] *Mss. totum hunc locum aliter legit, sed eodem planè sensu.*

Pag. 803. 34. *Lege,* καὶ πάντας ἀπολοῦσα τοὺ ἀνθρώπους.

Pag. 804. 18. *Abstè interrogatione ponendum* οἷα ἀπέτεκε παιδία. οἷα *enim est indefinitum, non interrogatiuum: est admiratio, non interrogatio.*

Pag. 805. 34. καὶ ἐν ἑτέρῳ ἀναμνησείου] *Locus corruptus errore vel librarij, vel ipsius Chrysostomi, vel, quod verius puto, vtriusq;. Sed prius librarij errorem castigemus. Quærit Noster cur Iudæi illud non præstiterint in secunda Petri incarceratione, quod Herodes in prima, subdit q, statim,* καὶ ἐν ἑτέρῳ ἀναμνησείου μέμνηται. *At verò quæ hic sensuum consequutio? Si quidem vllus sit, tamen hæc profectò multò melior, vt promittat se alterius carceris mentionem facturum, quod reuera facit. Legoitaq;,* καὶ ἐν ἑτέρῳ ἀναμνησείου ὑπόνοια. ἐμπέδλω ἐκείνῳ ἐν τῷ φεστέρῳ τῷ ἐν Ρώμῃ, *&c. At in designandis carcerum locis vereor vt se ab errore liberet Noster. Ait se meminisse prioris carceris, qui Romæ. Hic Petri carcer esse nequit. Petri enim Romæ incarcerati, in sacris saltem, nulla mentio. Nec verò eius meminit, quod tamen se fecisse videtur asserere. Erat ergo Pauli & Sylæ carcer. Hunc enim prolixâ commemoratione est prosequutus. Atqui ille non Romæ erat, sed Philippis. Vide Act.* 17. *An dicemus memoriâ lapsum Chrysostomum, an potiùs illud τῷ φεστέρῳ τῷ ἐν Ρώμῃ sic reddemus, prioris illo qui Romæ fuit, vt intelligat, cùm duæ fuerint incarcerationes Pauli, prior Philippis, posterior Romæ, se priorîs meminisse? At hoc impendio est obscurum. Insecundo carcere non satis fidelis nostro memoria: illa enim Petri incarceratio, quam proximè celebrârat, Ierosolymis erat, non Cæsareæ. Historiam Petri incarcerati excipit alia de profectione Herodis Cæsaream. An hoc Iohanni nostro fraudi fuit?* Hal. *Vide notas Boisy.*

l. 41. διὰ ταῦτα μεθλδεν αὐτὸν ὁ δίκη παλαίειν] *Restituantur hæc loco suo, vnde prius exciderunt. superiùs enim linea* 34. *hæc habentur,* ὥστε τῆς ἀδικίας τοῦ δίκαιου γίγνεσθαι κόλασιν καὶ φυλάκων, *quibus hæc annecte. Cum illis enim optimè cohærent: huc nihil faciunt.* Hal.

Pag. 806.

Pag. 806. 28. 28. *Al.* ἕστ ὕνεκεν τῆς ἀληθ@ τῆ ἰσεφὴλ τ. α. τ. π.

Pag. 807. 17. *Lege,* ᾗ ἐν πίστοις ὧν χρὴ τὸ μ.

Pag. 808. 3. κυδοντων] *Lege,* κυομ@ων. Hal.

l. 16. *Haud dubie legendum,* ἥδει δ' το μάλιστα κολακεύου σαυτόν. *vel,* ἥδη τούτῳ μάλιστα κολακεύειν αὐτούς.

l. 23. παὶ τοις τούτῳ πλουσίῳ αὐτοῦ] *Interpres videtur legisse* δ' το. *sic enim vertit: hoc omnino ijs persuadebamus: censeo verbum* ἐξελαθεῖν *deesse, legendumq; παύτως τούτῳ (hac videlicet compellatione) πλουσίῳ αὐτοῦ ἐξελαθεῖν. sic statim, ὑδὲ αὐτῖνων, ἀλλ' ἐξίλασθον.* Hal.

l. 41. *Lego,* ᾗ τί φησιν αὐτῆς.

l. 43. ἴδοι δ' τὸ παῦ αὐτῆς ὑπηρέται, ὑδὲν ἀδιορθώτους ἔσται] *Videtur mihi verba hæc huc importunius sese ingerere. Nec enim præcedentibus connecti possunt, nec subsequentibus. Superius linea* 35. ἐξέλασεν ᾗ λύτη &c. *significat regem tribus pueris potestatem è camino exeundi dare, at ipsum nihil agere quo possint egredi facilius. illuc revocantur & ista, locusq; ille sic legatur --* νυ εκὐτ@. ἐξέλασεν ᾗ λύτη. δοκ ᾗ τὸ παῦ αὐτῆς ὑπηρέται, ὑδὲν ἀδιορθώτους. ὐκ ἐκέλευσεν σβέσαι &c. Hal.

Pag. 809. 19. ἀπόνασο γαρ' ἀμρότερα] Vide Boisium.

Hom. 9.

Pag. 811. 1. *Legendum,* κίμνει παραχθόντας τὸν θεοφήτην, *vel* μεγαλῶσαι.

l. 24. *Legendum,* ᾗ ὧ ἰδεῖν μὴ δὴ λεμιῶν αὐδὲ δηδόκοντα. *Quod* οἱ ἀπεικάτες *dicerent, aut* τῆς λεμιῶσις.

l. 25. *Legendum,* ὕπο τη μεταξὺ νυῶ ὑπολὸν ια νόημα; *cum interrogatione. & hoc Atticum. Hom.* τίνδε κ' σι χρέω; *dicunt etiam* μοι.

l. 37. *Forte,* ἀπ' ὀκείνα μόνων.

l. 41. *Lege,* ᾗ ὅτε τῆς λεμιοῖς ἐπαίρ.

Pag. 812. 1. ἀλλα ᾗ ἐν ῥάμασι. *Est enim quædam superbia in gestu. Plato Gorgia* περὶ τῆς πυθορικῆς λογικῆς, ᾗ αὖτη μὲ θεοσεμνολογῆσ δεῖ ᾗ κομψίαι, ᾗ ὁ σχημα τισμὸς ἐσχηματισμένη. *De gubernatore paulo post,* ᾗ αὖτις ὁ ἔχων τὸν τίγρον, ὐκ ἐᾶτ ἀβρὸν πῶν δηλαδὴ ᾗ πῶν ναυῶν πειρατῆ ἐν μετέῳ ῥάμασι. *i. qui βραδυῶμ@, ut* Aristophanes *de Socrate.*

l. 36. ὁ ἐγγεὶς ᾗ ἀδικῶ@] *Omnino deleatur* γεί. Hal.

Pag. 813. 28. ἡ σοφὸρα φιλικὸν ᾗ ἐρώμενον] *Suspecta vox ultima. το* γὰρ ἐρώμ@. *quod sciam, nunquam dicitur, nisi de delicijs & amoribus, sive de eo qui amatur. Forsitan* φιλικὸν ᾗ ἐρωτικὸν *verius.*

l. 39. *Legendum, si* ὑδὲν γὰ ἄλλο ἔχομ@ μυς.

l. 44. *sic puto distinguendum,* οἱ ᾗ ᾗ γνώσετο σῶτε δὸλ κἀρδη.

Pag. 814. 5. ᾗ σπηῆς, φησι, δηλαῖς] Locus parum syncerus. Particula hæc excerpitur ex cap. 23. vers. 24. Ecclesiastici: quid huc conferat, ego non video. *Hal.*

Hom. 10.

l. 42. τὸ σῶμα λεμεδόμ@ μαῖ κεφαλῆ] Vide Boisium.

Pag. 815. 9. ποδὶν μὲ τοι ὑγιενῶν] *Non probo* τὸ ὑγιενῶν. Vide Boisium.

Pag. 816. 31. ὅτως ὁ φόν@ εἰς αὐτὸν καπωὶχθη τῆς ἀκκλησίας τὸν ὄχλον. *Inde enim fluxit hæc imago:* ἀλλ' ὁρῶ πῶς ἀποδανόντα, ᾗ εἰς ζωοτυπίαν ἄρομα. 816. 2. *& aliquid esse oportet quod in* ἀποδόσει *respondeat* τῇ ἐμπορσμῷ ᾗ σκιᾷ@.

Pag. 817. 5. *Magis probanerim,* ᾗ ὅσα τοῖς πρότερον κατέπρασο. *Sed neq; hoc admodum arridet.*

l. 7. διόρυξιν ἡμᾶς] *Non probo illud* διόρυξιν: *etiamque proxime sequuntur suspecta. commodior erit sensus, si sic legas & distinguas,* ἡμᾶς δ' ἢν τὸν ὄρυφον αὐχόντων, ᾗ πρότερ', ν πάσαι συ κράτουν πῶ εἰσοδιάιαν ἐπαλέετο πῦρ. *Illud verò* πρότερον *quid? Corruptum certe, nec tamen ausim immutare.* Hal.

Hom. 11.

Pag. 818. 33. ὐ γὰ τοσοῦτον] *Nescio an ista melius sic legas,* ὐ γὰ τοσοῦτον τὸ μίσον ἐν τοῖς ὑγρνίοις, ἢ ᾗ κάτω διεσήκωθ. Hal.

Pag. 819. 11. χρέσιμα, ἀλλα διὰ τῦτο] *Non videntur hæc esse sana. Non enim ideo* νυ *illi dicitur, quòd apostolatum acceperit, sed quòd munus non impleverit. potius ergo legendum* χρέσιμα, ἀλλ' ὁ διὰ τῦτο ὠπῷ ἐαὶ, ὑπιδὴ ἔλαβε: *deinde supplendum,* ἀλλα διὰ τὸ τῇ χαίσιμα μὴ κληδίσαι, *vel tale quid.* Hal. Vide Boisium.

Pag. 820. 22. ἀλλ' ὠὸ ἐτέρες ὑπισκῆν. *Ante obscurum admodum, aut corruptum.* Hal.

l. 23. ἢ ὐαγγελιστὰς φησι τοὺ τὸ ἐναγγέλιον γεγράπται] *Imperfectum est alterius sententiæ comma: spectatq;, ut puto, ad locum illum lineâ* 18. *ubi post* Ἀκύλας *subdit,* ἢ ὐαγγελιστὰς φησι τοὺ τὸ ἐυαγγέλιον γεγράπται. Hal.

l. 34. ᾗ ὁ ὑπόσολ@ φεῖς τύτῳ ὧ] *Hoc rectum. Dem.* ὅτοι δλ@ ὧ φεῖς τῇ λήμμαι.

Pag. 821. 33. τῇ ἀγάπη ζωσδεδεμένοι] *Mss. nostri paucula supplent, idq; commode, ni fallor. sic enim legunt,* ζωσδεδεμένοι, τὸ πνεῦμα ὑ κάτεπ. παῦτ. Hal.

l. 37. ἀς ἐαὶ τὸν τόπον ἐκεῖ &c.] *Perspicuum magis puto fore, si legamus,* ὡς ἐαὶ τε μέλη τὸ τόπον ἐκεῖ, ὑκέτ κεῖται. *Qualiter si membra sua liquerint loca, non dissonitur. scilicet, corpus.* Hal.

Pag. 822. 6. ὕτω ᾗ ὁ Θεὸς ὑπόπνοι τὸν ἄδημωπον] *Sic lego & distinguo,* ἅτω ᾗ ὁ Θεὸς ὑπόπνοι, τὸν ἀδρώπως σφόδρα πμᾶσι. Hal.

l. 18. εἰ ᾗ ἄλλως εἰς τὸ οἰκοδ.] *Lego,* εἰ χρ ᾗ εἰς τὸ ἄλλως οἰκοδομεῖν τετράχθαι, ο. μ. οἶκ. α. κ. θεότεροι ῥέοντος. Hal.

l. 35. *Pro certo legendum,* τὰ δὴ ἐχθρῶν αὐτῶ διαπονέναι, *quod est* πειῶ ι *ut docuimus ad Rom. in illum locum Hom.* 3. ἀλλ' ἄφρ ἀδ αὐτοὺ οἱ ἐχθροὶ δίδυκαν, πῶτα ἑαυτῶς κατεργάσοντο. *Hoseæ 11. legitur,* τί σι διαδῶμαι, Εφραὶμ; *sed mox sequitur,* τί σι διαδῶ, *pro eo quod est,* quid faciã tibi?

Pag. 823.

Pag. 823. 20. *R. Ilum est* ἢ διαφόρημα τὸ καλλίχρωμα. *Huius verbs vim pulcherrime expressit Persius Sat.* 3.

--turgescit vitrea bilis,
Findor, vt Arcadiæ pecuaria rudere dicas.

Ibi. 7. ἀλύσαντες ἢ ταῦτα διαφόροντο τοῖς χαρίεσι αὐτῶν, *i.* findebantur. *sic frendebant, ac si viscera eorum ferrà dissecarentur.*

Hom. 12.

Pag. 827. 17. τῶν διαβολῶν. ἀλλὰ δεῖ] *Mss. aliter legunt* --ποῖαι μόνον τύπτει ἢν δεῖ αἰσχύνεσθαι ἢ ἕτε διαλαβόντι ; ἢ πῶς ; οἷα ὅταν τὸ ἀσεβεῖσθαι ὑδὲ τὸ ἀκίνητον τοιοῦτα ἐν ἀνθρώποις εἶσι. διὰ τοῦτο παρῆσαν. ---

l. 36. *Lege,* ὄντες ἀεὶ παιδία.

l. 39. *Pone,* ὑδένα λόγον ἔχειν.

Pag. 828. 9. *Lego* ἢ ὅσῳ ἧττον.

l. 19. *Profectò legendum,* μὴ αἰσχίνε αἰσθανεῖσθαι τῆς παρανομίας ἡμῶν. *hoc & verbo eduo propius est, & sententiæ Chrysostomi congruentius, qui quicquid ad vitam & mores pertinet, nostrum esse vult aliqua ex parte, non totum Dei. debemus enim inquit* τὰ παρ' ἀμᾶς εὐσχήμονα. *Hoc tolluur. si legas* ἀσωλίαν. *sed & ἀσχημοσύνα non est improbandum, quamuis sit verbum insolentius.*

Hom. 13.

Pag. 829. 26. χαρίζεσθαι, ἢ ἧσσ δὲ δοῦναι] Lego χαρίζεσθαι, ἐξὸν ἢ ἧσσ --. ἀπολαύειν, ἐξὸν ἢ -- Hal.

l. 31. φθόνῳ] *Vel hoc delendum. quid enim habet invidiæ impuritatis? vel scribendum* φόνῳ. οἱ ἢ ἀνθρώποι κρίνουσι ὑκ ἔχοντες χρίσεως. *Dem.*

Pag. 831. 18. διὰ τοῦτο τῶν ὀσίων ὀλὶ ἧσσ ἀπολύτων φασίν] *Sic summus vates,*

Οὐχ ὅσια φθιμένοισιν ὑπ' ἀνδράσιν ἐυχετάασθαι.

Gregorius Naz. in fratris epitaphio, φέρε γὰρ ἐκτείσωμεν ἅδη πᾶσι ἐγκωμίοις, πῶς ἐφικομιοῦμεν ὁσίαις, ἅπερ ἄλλο τι χρέος ἧσσ αἰσχυντάτων, ἀποτιννύοντες. *Recte igitur Noster interpretatur* ὅσιον, τὸ κρεῶν, τὸ ὀφειλόμενον. *Dicit autem* τῶν ὁσίων ἧσσ ἀπολυόντων, *quia mortuis iusta exequiarum & parentalia debentur, quæ fortasse ideo iusta dicta sunt. Cic.* 2. *Legum.* Plato iusta funerum reijcit, τὰ νομιζόμενα. *Livius,* Vt iusta funebria, placandosq; manes doceret. *Tertullianus de resurrectione carnis.* Sed vulgus irridet, nihil existimans superesse post mortem. Et tamen defunctis parentant pro moribus eorum, pro temporibus esculentorum: vt quos negant sentire quicquam, etiam desiderare præsumant.

l. 35. *Legendum puto,* ἢ πηρώσει ἢ ἐπηρεάζει μᾶλλον: *vel* ἢ ἀφαιρεῖται μᾶλλον ἀφαιρούσιν.

l. 9. ὁ ἧσσ σωμάτων ἔρως] *Fortassis leg.* ὡσαύτως ἢ ὁ ἧσσ σωμάτων ἔρως. Hal.

Pag. 832. 30. *Lego* ἢ ἐλαῖαι ἢ οὔτε ἐλαῖα *arbor,* ἐλάα *fructus. sic apud Athenæum legimus,* ἐλάας ἀλυκάδας, oleas muria conditas, *quales nos edimus.*

l. 34. *Lege.* ἐστιδὴ βέλτιόν ὑκ παραλαμβάνεσθαι ἧσσ γυναικῶν. *i.* non depelli de consortio mulierum. *vel potius,* ἀφιλαμβάνεσθαι. *vel hoc exponendum ex his quæ sequuntur,* ἐνδὲ πόρρω ἀπαλαὶ ἐκ πολλοῦ διατίμητοι & ἁμὲ παραλαμβάνεσθαι. molles puellæ nos longo interuallo prætereunt. *& p.* 833. 15. ἀλλ' ἐδεικνὺ ἄνδρας παρίλκοσαν. *vt sit* μὴ παραλαμβάνεσθαι ἧσσ γυναικῶν, non superari a mulieribus.

l. 24. ἐκείνους] *Legendum* ἐκείνων, *videlicet* κόσμῳ. *asserit enim virum, non de vxore, sed de vxoris mundo, vt de ornamento suo superbire.* Hal.

Hom. 14.

Pag. 835. 4. ἕως ἂν ἢ ἀπ πολλὰ ἐκκρίσῃ. donec multa expellant iram, & vlciscendi occasionem auferant. *Dem. pro Phormione,* ἐχ ἵνα ἀκπρόσωτοι χέρνης ἐμπιπλῶμεν.

l. 7. *Pone* κἂν τὸ πλέον ὑποτίμῃ, ἀπὸ τῆς ὑποτιμήσεως.

l. 34. *Haud dubie legendum,* ἢτ τὸν ἐχθρὸν τὸν ἡμέτερον, τὸν ὄντως ἐχθρὸν, ἢ ὧν τὸ μέλος τὸ ἡμέτερον ἀδικοῦμεν, αὔξομεν. per quæ, *vel* in quibus. *non enim propter Diabolum, vel vt Diabolo gratum faciamus, membrum nostrum lædimus, quamuis id inde sequatur.*

Pag. 836. 2. ἀληθὲς, μᾶλλον ἢ --] *Deest aliquid: nam vbi tandem respondet quæstioni factæ?* Hal. Vide Boissium.

l. 9. ὅτι κοπᾷν] *Lege,* ἀλλὰ κοπᾷν. *nam quid est* ἡμᾶς, ὑδὲ ὅτι κοπᾷν ? Hal.

l. 15. *Lego,* ἢ τοῦ μικρὸν τὸ αὐτὸ παθεῖν ἀξ. Patruos esse. *nam* τὸ παθεῖν *per se, cum sit præteriti temporis, non potest constare, propter* τὸ μικρὸν *vt* ἡμῖν δὲ, factum esse : *at* ἀφ' ἡμῖν δὲ factum iri.

l. 28. ἐπεὶ πολὺ τὸ ῥῆμα ἧσσ λόγων] *Explicat illud Hesiodi,*

ἐπέων ἢ πολὺς ὑμὸς ὕδε καὶ ὧδε,

liberi sint sermones, vagantur quâ volunt, effusi sunt, coerceri non possunt, ὑμαδοῦ, vagari.

l. 32. ἧλον αὐτῶ δός] *Latinè dicimus* scrupulum iniicere. ἧλῳ *hic* clauus pedis, *quo nihil magis vrit.*

Pag. 837. 10. σῆμα πάμπαν] *Sententiasistas sic dispono.* σῆμα γὰρ μὴ ἔστιν, ὑδὲν ἔσται ἐπ' αἰῶνος ὕπου, ἐπ' τὸν ἄπνουν ὑκέτ' ὦν. σῆμα πάμπαν ὑδὲν τοιοῦτον φθίνεται. διὰ ἢ τοῦτο -- Hal.

l. 36. *Lege,* τοιοῦτον τί ἔσται ἡ κακηρεία, *non* κακηρεία.

Pag. 838. 18. *Legendũ,* φυλάξαι, πειρῆναι, *optatiua.*

Hom. 15.

l. 41. *Mihi videtur legendum,* κἀδὲ πυρὸς σφίσθαι ῥωμῶν διαρρωδίν.

Pag. 839. 11. ἢ ὅτου πάντα εἰς τὸν οἰκεῖον ὑποθεῖσα πονηρίαν] *Non concoquo. Fortè* μεταθεῖσα *ponendum. hoc quidem non paulò melius. sed sic præfectò legendum,* ἢ ὅτου εἰς πάντα τὸν οἰκεῖον ὑποθεῖσα πονηρίαν *suum immittens venenum. melius certè dicitur,* suum in omnia membra immittere venenum, *quàm,* omnia membra in *suum venenum imponere.*

l. 18. *Omnino ponendum*, κεκωμῳδῆσθαι, *non* κεκωμῳδεῖσθαι.

l. 32. *Sic veram ordino, ni fallor, lectionem.* εἰ δὲ ἐν οἷς διαιωνίζεται καὶ μανθάνουσι, ἴσως καὶ τοῦ πικροῦ φοβεῖσθαι, καὶ οἷς τοῦ μωροῦ. *διαιωνίζει non probo. colligit enim, qui similes sunt τοῖς πικροῖς in hominibus. de his enim tantùm agit.*

Pag. 840. 16. *Haud dubiè legendum*, ἔχεται δὲ κοινῶς ἐκβρὰς πανταχοῦ φεύγοντες.

l. 29. *Pone*, ἀλλ' οὐδ' ἐν ἐυχῇ. *Ac ne in oratione quidem.* ὅτε *vel alterum* ὅτι *sequitur, vel* καί.

l. 35. *Legendum*, ὅπως ἂν μὴ κρείττονα ὀργίζεσθαι. *Probat enim illud* τὰ πρέπει φεύγοντες τὰς ὀργάς, πῶς κρατιεῖ φεύξεται? *Quid hic facit* τὸ συμποδίζεσθαι?

Pag. 841. 3. *Lege, me auctore, fidenter*: ἀν δ' ὑπὸ τοῦ, ὡσπερ τὰ σου πάντες καταγέλωσιν. *Cic.* Iam meipsum inertiæ nequitiæq; condemno: πολλῷ ἐμαυτὸν καταγνώσομαι ῥᾳδυμίαν. *Præpositio regit genitivum. sic l.* 8. οὐκ αἰσχύνῃ, μὴ σὺ καταγνῷ.

l. 9. Θεσσαλίδα, *venesicam. Tales enim olim Thessalæ lunam suis carminibus deducere valentes. Aristoph. Nebulis* πορνοβοσκὸν prostibulum. *Prostant enim meretrices, vt copiam sui faciant omnibus.*

l. 10. *Legendum*, ὡς τὸ οἰκεῖν ἀφεῖσα σώματα φέρεσθαι *servi & ancillæ dicuntur σώματα.*

l. 18. *Lege*, τῆς σῆς ὠμότητος.

l. 28. μὴ συγχώρει ἐκβαλεῖν] *Hesychius*, ἐκβαστυδᾶν. *Athenæus lib.* 14. τὸ πυφᾶν καὶ ἐκβολὴν ἐκβαλεῖν λέγεται. καταχρᾶται δὲ ἐν τῷ δημοτικῷ καὶ κοινῷ παύσω ἔφη τῷ ἐξ ἀλφίτου, μᾶζαν ὠνόμαζον. καὶ μάπεται τὸ ἐξαπατᾶζειν αὐτόν. ὕστερον δὲ πικιλλόντες τῷ αὐαγκαίαν ἔφη ἀκολάστως καὶ πεῖσμα, μικρὸν πεφροντίδες τὸ νόημα τῆς μᾶζης, μᾶλλον ὠφέλιμον παῖ τὸ πολυτελὲς ἔδεσμα.

Hom. 16.

Pag. 843. 20. *Fortè* τῆς τοιαύτης φιλανθρωπίας.

l. 41. τὸν δὲ ἐπερέτην ον. ἀλλὰ μηδὲ τὸν ἐμέτην ον βλάπῃ μηδέν] *Hæc non coherent. Ratio sic legi posset*, μὴ αὖον τὸν ἐπερέτην ον, ἀλλὰ μηδὲ- *vel* ὑχ ὅπως τὸν ὑπ. νε' μὴ ὅπ τὸν. ¶ Puto nihil mutandum. H. S.

Pag. 844. 43. *Lege*, καταγνώσεται δὲ αὐτῆ.

Pag. 845. 17. *Fortè* τοσοῦτος τοῦ ἐμισανθρώπου ἔχειν: *vt v. priore*, πῶς τις ἐμισάνθρωπος αὐτὴν. ἐμισεῖν est opitulari, *cum dativo, vt* πρωρεῦν, *sed tamen vtrumq; cum accusativo valent idem, quod* ἐμισεῖσθαι, πρωρεῖσθαι. *Quamvis hic varior sit vsus. vt* 845. 14. κἂν μὴ τὸν ἐμισῶσι.

l. 19. *Legendum videtur*, αὐτὸν βαλεῖν, ἢ μᾶλλον ἐμισῷ: *quia futurum præcessit, ἐκεῖνος στυγήσοντα.*

l. 34. *Indubitanter legendum*, τὸν παθεῖν παρ' αὐτοῦ κακὰς ἐπιμιαν δυσωπῶντα.

Hom. 17.

Pag. 846. 23. *Legendum*. ἐκεῖνα μὲ τῆ χειρὶ μᾶλλον ἐχει τῶν ἐμοῦ. *Aut enim delendum*, τὸ ἔνεκεν, *aut aliquid deest.*

Pag. 847. 27. ἔτι γὰρ ἧττον κακὸν ἡ ὀπθυμία τῆ θυμῷ] *Planè contrarium docet Arist. complurib. argumentis Ethicorum* 7. *cap.* 6. *cuius hæc sunt*: ἀκολασταίνουσι οἱ ὀπθυμητικοὶ. ὁ μὲ ἐν θυμῷδης ἐκ ἀκούσας, ἀλλ' ὁ θυμὸς, ἀλλὰ φανερὸς ' ἢ δ' ὀπθυμία καθάπερ πῶ Αφροδίτῃ φασὶ, δολοπλόκη γὰ κυνεγετοῦσι. *& naturales appetitus sequi, venia dignius est, inquit.* ὁ ἢ θυμὸς φυσικώτερος, καὶ ἡ ὑβρις ἧττον ἢ ὀπθυμία. *At idem Philosophus Ethicorum* 2. *cap.* 3. *de voluptate.* ἔτι ἢ ἐκ νηπίου πᾶσιν ἡμῖν ζωτύφραπται. διὸ καὶ χρονιὸν ἀποτείχισθαι τοῦτο τὸ πάθος ἐγκεχρωσμένον τῷ βίῳ. *Videntur tantus philosophus τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις ἀκόπτειν. Quid enim hoc aliud, εἰ μὴ, ὅτι σύμφυτον ἡμῖν ἡ ἡδονή?*

l. 37. τυτέσι πάντες κακοὶ γίνεσθε] Nescio vnde excideritˆhæc clausula, certè non est huius loci. *Hal.*

l. 38. οἱ γὰ λόγοι ἢ πραγμάτων εἰσὶν ὧδοι] *i.* Turpiloquium est aditus ad turpiter agendum. *Præclarè Philosophus 7. Politicorum, cap. vltimo.* ὅλως μὲ ἐν αἰσχρολογίαν ἐκ τῆς πόλεως, ὥσπερ ἄλλο τι, δεῖ τὴν ῥομφοδότιμ ἐξιέναι. ἐκ τῶ γὰ ἐυχερῶς λέγειν ὁποῶ ἢ αἰσχῶν, γίνεται καὶ τὸ πρᾶξαι χώρησις.

l. 44. *Legendum*, μηδεὶς ἕως λόγ ἀρρᾶς. ὑπὸ γὰ ἢ ἀρρᾶ λόγ καὶ εἰς ἀπτᾶς καταπίπτομεν ὀπθυμίας. *Non dubium, quin ita legendum.*

Pag. 848. 16. ὀρχοῦς φοβεροῖς, *per se, sine* γὰ παρ' αὐτοῖς, *melius.*

l. 19. *Legendum*, εἰ ἢ φεῖς αἰδητάς. *Non est enim αἰτιολογία, sed ἐπεξεργασία τῆ ὑπογεγραμμένου. Deinceps legendum*, ἐχόντες πολεμίους τὸν ἀγῶνα. *Deest enim aliquid.*

Pag. 849. 12. κόρδαξ] κόρδαξ, rei propriè, non personæ nomen. Notissimum enim cordacem esse saltationis genus quoddam αἰσχῦς κινοῦντα πῶ ὀσφῦν, vt docet Interpres Aristoph. At hic saltantes ipsi vocari videntur Cordaces. *Hal.*

l. 37. Puto *legendum*, ἢ τὸ ἀκρατρὲς τῆς διανοίας, *non* ἀκριβὲς.

Hom. 18.

Pag. 850. 11. δρακὲς κριθῶν] *Legendum è contextu*, ἔισκεν δρακὸς κριθῶν. Hal.

Pag. 852. 40. τί ἢ νέκρωσις ψυχῆς; ὥσπερ γὰρ &c.] Malè respondet ab ὥσπερ γὰ auspicatur. nam cuius rei reddit rationem? Legendum puto, τί ἢ νέκρωσις τῆς ψυχῆς; τὸ τῆς ἐνεργείας ἢ πνεύματος ἀϊδιον ὑποβάλλωται (vel tale quid supplendum) ὥσπερ γὰ-- vel si hæc non placent, omitte illud, τί ἢ νέκρωσις τῆς ψυχῆς. Potest enim abesse. *Hal.*

I. 43. ὁ κορέννυται, ὁδὲ ἴσατται] Lege, ὁ κορέννυται, ὁδὲ ἴσατται, *referq; non ad σφαγὰς superioris clausulæ, sed ad subsequens βωμός.* Hal.

Pag. 853. 2. καὶ ὕπω δύει, καὶ ὁ νεκρὸς δύει] Potiùs legendum, καὶ ὕπως ὁ νεκρὸς δύει τὸν --*Hal.*

Ibid. ὅταν γὰ ἑάσῃ βλάσφημα] Non satis sese explicat Noster. Ostenderat duabus animabus adaram auaritiæ litari de anima sacrificantis mo-

di-

δὸ: at de sacrificati animâ, vbi ? Aut ergo deest sententia aliqua, aut legendum ὅταν ἡ θυόμενος σῶσε βλέπηται &c. vbi per σώζωσιν intelligendum ἀποτετιμῶσιν. auaro diras, quas animi morbos infra appellat, imprecantem. *Hal.*

Pag. 854. 12. κἀπὶ τὰ ἐσχατα ἐκεῖ μισεῖσθαι τῶν] Lege, κἀπὶ τὰ ἔσχατα ἐκεῖ ἀλέγειν τοῦτο, ἀλλὰ δικαίως. δικαίως ἀλέγειν ἐ. δοκεῖ.— lic vtroque in loco lego ἀλέγειν, vt in posteriori legit exemplar Veronense. *Hal.*

l. 28. τὸ γὰρ κρυφῆ νενίφθω] Aut expungendum γὰρ (non enim hæc sunt ratio eorum quæ præcesserunt) aut aliquid deest, quod potius existimo. In sequenti enim clausulâ inquit. ἐκεῖ γὰρ ὄψεται. Quo enim illud ἐκεῖ spectabit ? dixerat, vt puto, de iudicio ἐκ τρόμου, futuráque ibi omnium manifestatione, & quæ sequuntur illud spectant, sed hoc excidit. *Hal.*

l. 33. ἀλλὰ τοῦ βίου ἡ ἀνθρωπίνη] Quid tandem? An non εἰκαιολογία est ἁμάρτημα ; Sed in his certè multa sunt, quæ sensuum ἀκολουθίαν non habent. *Hal.*

l. 43. χρεῖα ἡ φιλανθρωπία. *Est hæc quidem vsitata clausula sermonum Chrysostomi. Sed hic sita dici non potest. vt legitur. Puto legendum*, ἵνα διὰ τοῦτων δίξῃ αὐτοῖς ὁμιλῶν πρὸ φιλανθρώπου Θεοῦ, διὰ τῆς χρείας ἡ φιλανθρωπία.

Hom. 19.

Pag. 855. 1. βλέπετε οὖν ἀκριβῶς, πῶς περιπατεῖτε] *Videtur hæc melior lectio, neq; mutanda.* Videte igitur diligenter quemadmodum ambuletis, *si legas*, πῶς ἀκριβῶς περιπ. *vt est in omnibus, quos vidi, codicibus, erit*, τὸ πῶς αὐτὸ ὅπως. *sed non ita legisse Chrysost. apparet ex eo, quod subiungitur*, τὸ γὰρ φησι, βλέπετε ἀκριβῶς, πῶς περιπατεῖτε. *Hunc autem gemellus est locus ad Col.* 4. ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. *quid sit* tempus redimere, *docemur in* 2. *Danielis*, ὅτι ἀληθείας ὄλδι ἐγὼ, ὅτι καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, *loquendi formula Chaldæorum. Omnes enim tum Christiani in se habebant* ἐπίκριμα τοῦ θεάτου, *quod de se testatur Paulus. omne autem*, quod vitebat interea temporis, *in lucro deputabant. Similiter fere Plutarchus loquutus est in Apoth. de Scipione*, ὁρῶν ἡ πολὺ πολεμίων, ἄλεθρον ὠνεῖσθαι τὴν χώραν πολὺ ἀσφάλειαν. *Vide infrà l.* 21.

Pag. 856. 11. *Legendum*, πολλῷ δ' ἔτι μᾶλλον τὸν σφαγὴν, *propter ea quæ sequuntur*, ὅταν ἡ ἐτέρωθεν ὁ θυμὸς διώκηται ὑπὸ τῆς ἐξουσίας, ὑπὸ τῆς δυνάστείας. *Quæ potestas in milite ? Et priore v. legitur*, πολλῷ δὲ πλέον τὸν σφαγῶν. *Cum autem hæc duo nomina è regione ponerentur, facilis error library fuit alterum pro altero capere. tres igitur facit quasi gradus*, ἰδιώτου i. paganum, σφαγῶν, σφαγὴν.

l. 14. τὸ γὰρ σφαγὴ ἡ σκυθρωπὸν ὅλον καλάβειν, ἡ τὸ σωτηρίδε] *Plato* 2. *Legum*, *Deus*, *inquit*, τῶν μὲν γὰρ ἥρως αὐσηρότητ& ἐδωρήσατο τὸν οἶνον, φάρμακον, ὃς ἀνηζῶν ἡμᾶς, ἡ δυσθυμίας λήθην γίγεσθαι, μαλακώτερον ἐκ σκληροῦ τὸ τῆς ψυχῆς ἦθος, κἀδα-

σὴ εἰς πῦρ ἀσήνεγκον ὑποτιθέντες, χηρεύομεν.

Pag. 857. 43. *Lego*, πῶτο', φασιν, ὡὶ ἀναθάπτος.

Pag. 858. 15. *Lego* τίς ὁ τὴν καμάρᾳν τοῦτον θεῖνόπους ; ὅθι τῆς γῆς ἔστηκεν ἡ ἡ ὅθι ὑδάτων. *Absurdum enim est dicere, Deum stetisse cœlum vel super terram, vel super aquam. at qui cœlum torquet, super terram, an super aquam pedibus nixus stet, recte quæri potest.* ἔστιν ἵστησι, ἔστηκε ἵστητι.

l. 49. ὁ κυρτοῦσθαι, ἀλλὰ κοιλαίνεσθαι] Legendum videtur, ὁ κοιλαίν. ἀλλὰ κυρτοῦσθαι.

Pag. 860. 5. ἡ ὑπὸ πρὸ ὑπερῴου κατέχεται. *Quid sit, non intelligo. Quid si legas*, ἡ πρὸ ὑπερῴου αὐτὸ χεται ; αὐτὸ χεσθαι *est* αὐτοκατακεῖσθαι. *Sensus autem dicuntur* αὐτοκατακαίεσθαι πρὸ ὑποκειμένων : *vel* ἡ πρὸ ὑπερῴου ἀφικνεῖται : *vel etiam* ἡ τὰ ὑπερῴου κατέχει, *ex eo quod sequitur*, *v.* 7. ὅσον δυνώσεται ὁ ἀρδαλμὸς καταχεῖν. ¶ Fortè, ἡ κατέχεται.

l. 22. *Puto legendum*, αὐτὸς γὰρ ὁ φησιν οὐ πνα θεῖνοιαν ; *per interrogationem. Sed v. proximo*, ἀλλ' ὅ φησιν οὐ θεῖνοιαν, *sine interrogatione.*

l. 36. *Legendum*, ὧδε ἡ φόβος ἡ ἀσέλγεια. *& fortè duvoléa.*

Hom. 20.

Pag. 861. 33. μιμῆσαι αὐτὸν τὸν ἁπλοῦν] *Lege*, μιμῆσαι λόγον πλὴν ἐκείνου. *De eo enim sermo est, qui tamen nusquam exprimitur.* Hal.

l. 41. *Sic interpungendum*, ἡ μὴ διαπεῖδαι ἡ χωρὶς ἐν, ἡ κατακτᾶσθαι εἰς αὐτὸν πλοῦτον. ἡ μᾶλλον φυτίλλων ἐκεῖνο ἐπίπονον ἀπὸ γῆς γαιοπεῖδαι.

Pag. 862. 6. *Forte*, ἡ γένοιτο ἀποκαίνειν τῆς ἐυζωΐας. *Mihi non placet*, ἐυσωΐας, *neq.* ἀδείας.

l. 36. *Lege*, μὴ παραίτησαι. *Si legas* ἀφεῖσθαι, *futurum est, pro imperativo, vt* ὁ φονεύσεις.

l. 39. ἀλλ' ἐπὶ πόδας ἐπὶ τῇ πολλῇ ἄγαγε κηδεμονίᾳ] *Hoc quid sit, paucis credo, norunt. Hesychius*, ἀλλ' πόδα, ὕπως ἐκέλευε τὸ ἁρμάζον, μεταφέροντες ἀπὸ ἵππων ἐπὶ ἀνθρώπους : vides quàm concinnum sit exordium, & conueniens historiæ. *Sic enim legendum monet eruditissimus Casaubonus, non* ἀλλ' πόδα. *Idem in Apologia* ἀλλ' ὅτι μισθῷ σῶν. ἀλλ' πόδα τοίνυν ἡ σὺ τὸν Σαλαθιὴλ ἐκεῖνον φαίη τις ἄν. meritò te aliquis & conuenienter factis tuis Salæthum dixerit. *Est enim aduerbium apud Dipnosophistas Plat. Comicus*, ὡς ἔστι μοι τὸ χρῆμα ἅπαν ἀλλ' πόδα. *dixerunt & ἀλίποδα pro eodem. Hesychius*, ἀλλ' ποδὰ αὐτὰ ἅπαν ἁρμόζοντα. *& Pollux lib.* 7. ἀλίποδα ἡ ὑποδήματα, ἁρμόζοντα. *Dicunt & ὑπὲρ πόδα, quod modulum nostrum excedit. Unde Hor.*

Metiri se quemque suo modulo ac pede verum est.

Aristophanes in Equitibus. ἐνεδν ἐν τοῖς ἡμέτεροι. *Ouidius*, 1. *de Arte*,

Nec vagus in laxâ pes tibi pelle natet.

Cic. 1. de Oratore, Quinetiam cùm ei scriptam orationem disertissimus orator Lylias attulisset, quam, si ei videretur, edisceret, vt ea pro se in iudicio vteretur, non inuitus legit, & commodè scriptam esse dixit: sed vt si mihi, inquit, calceos Sicyonios attulisses, non vterer, quamuis essent habiles atq; ad pedem apti, quia non essent viriles: sic illam orationem disertam sibi & oratoriam videri, forsam & virilem non videri. Est tua, *inquit Socrates*, oratio satis commodè scripta, sed non est mihi πρὸς πάθα. *sic enim peripateticè dicebant omnia, quæ apta erant & conuenientia. Et fortasse apud Chrysostomum legatur melius*, πρὸς πάθος ἀκροατῶν. *Huc pertinet illud 2. Cor. cap. 11.* ἁρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς παρθένον ἁγνὴν τῷ ἀνδρί. *sed hæc subtiliora forsan. magis probo* ἑνὶ τοῦ πάθους αὐτῦ. *& sic vel me iudice ponatur.*

Pag. 863. 11. πανδεινοτερ μελαιότερον] μελαίτερον *veriùs.*

l. 23. *Melius legetur*, ἡ δωροδόκα αὐτῦ ἡδύσμα δημιεργία, *vel* δημίεργημα. *sed ne hoc quidem perplacet. quod legitur certè vitiosum est. tale est illud*, αὐτῦ γὰρ ἐσμεν πλάσμα.

Pag. 864. 33. τὰ μαχεῖα τότε λέγοντος] *Videtur deesse testimonium illud, quodcunq; tandem sit.* Hal.

l. 40. ἡ ἔρημα ἀληθινὸν ὁμολογοῦσι] *Veronense exemplar aliter legit.* ἀληθινὸν γὰρ σῶμα. πῶς ἂν ἐκ τ σωμάτ αὐτῦ ἡ ἐκ τ ὀστῶν αὐτῦ τυπῆσαι. ἐξ ὁλοκλήρε ὑσίας αὐτῦ ἐπλάσθη ὁ Ἀδάμ. ὑπέλαβε ὁ Χρυσό. πῶς ἐκ τῆς πλευρᾶς αὐτῦ ἔπλασεν. ἐν τῷ Χριστῷ αἱρέσεις ἐφύτευτο, ἡ ἡμεῖς τῆς ὑσίας αὐτῦ. ἔχει θεὸν λέγειν ἐν ἑαυτῷ, ἡ ἡμεῖς. *In his lector vix syntaxin, sensusve ne vix quidem reperiet. ne tamen quicquam desideraretur, notanda putauimus. nam ne nostra quidem satis sana, quanquam his multò tolerabiliora.* Hal.

Pag. 865. 24. ὡς αὖ εἰ ἔλεγε. πλὴν ἀλλ'] *Ante hæc, πλὴν ἀλλ', facilè crediderim deesse quippiam: Oecumenius tamen hunc eundem sensum habet. quanquam pauca parùm paucula immutanda: hoc modo,--μυσίεσθαι Ἐτ. 33. Πλὴν ἡ ὑμεῖς &c. ὡς αὖ εἰ ἔλεγε, οὐχ ἡ ἀληθεία. sic enim videtur legisse Oecumenius.* Hal.

l. 31. ἡ οἱ χριστὲ --ὑσῇ *ad hæc* μέχρι] *Quid ista huc conferunt, ego non video. quinetiam illud τότων, deesse aliquid arguit.* Hal.

Pag. 866. 5. τῦτο δόγμα συνίστων, ἡ οἵσι θεῦ] *Hoc vel penitus tollendum, vel alio loco ponendum. hîc enim supernaculanenm est.*

l. 12. τῇ τῆς ὑπαρξέως ἀγάπῃ] *Legendum perspicuè* τῇ τῆς ἀγάπης ὑπαρξει. Hal.

l. 13. *Lege*, διὰ τῦτο ἐσθαπείσει τέτῳ πλέον, ἔτε δεῖν ἐρωτᾶν. τῦτο δόγμα συνίστων. *vel potiùs inferendâ v.* 18. ἐν πίδι τῷ ῥάμῳ τῦ θεῦ. τῦτο δόγμα συνίστων, ἡ οἵσι θεῦ.

l. 19. *Censeo legendum*, ἵνα μηδὲν ᾖ παρ' αὐτῦ χαρὰς ἐλλιπές. *sic enim opposito membro*, ἵνα μηδὲν αὐτὸς ὑστερῇ.

l. 23. *Legendum*, ἡ ὁ γάμος ἐκ ὑπὸ πάθους, ὑδὲ σαμένων ἐνλαπολίας ἡ μέξεως. *profectò deest aliquod verbum eiusmodi. declarans sequentia*, ἀλλὰ μεμαπὰς δι&c. ψυχῆς συναπολαύσεως αἱρεῖ θεὸν συνάφειαν ἄῤῥηκτον.

Pag. 867. 4. *Lege* ἐρχόμενοι π.

Pag. 868. 1. *Legendum*, ὅτι ὃ αὖ πολίτη ἔσεσθε ἀγαθὸν. ἡ κακὸν. τῦτο καμεῖται π.

l. 2, *Lege*, μὰ δι' ἐκείνῳ πίνω δεῖ ποσόν τον, ἵνα διὰ τὸν Χριστὸν αὐτῷ ἀγαπήν.

l. 6. *Lege*, μηδὲ ἡ γυνὴ ἀνιορχεῖσθω πας' τῦ ἀνδρὸς ἐκόδυς ἡ ἐξόδυς ἀπαῖς, μηδὲ μὰ ὁ ἀνὴρ.

l. 8. *Legendum*, τί γὰρ, εἰπέ μοι, πᾶσιν πῶ ἡμέρας τῆς φίλοις δίδως· τῇ ἡ γυναικὶ τῶν ἑαυτέρων, *deleto* σαυτόν. *hoc mihi videtur melius.*

l. 17. *Legendum*, ὑδὲ ἐπῆλθεν αὐτῷ τῇ ἀνδρὶ, πποτε ἐνίσπλθεν ὁ αὐτὸς *legendum putat*, ὑδὲ ἐπεξῆλθεν ὁ ἀνὴρ. ΑΓegerius *videlicet* τῇ γυναικὶ, ἀπιθάνως λέγετο.

l. 20. *Fortè*, ὑκ ἂν χθὲς ἐνίκησεν. *sic Dem. contra Midiam: & Cic. pro Sestio*: Digitum intendit. *sic* 869. 2. χθὲς μηδὲποτε ἐνεστήκει. *Dem. loquitur* πλησίον. ἐνεστήκει χθὲς ἡ γραφὴ, *qui liberalis est, non qui pugnat.*

Pag. 869 7. καθάπερ ἄγαλμα ἀγαθῦ, tanquam simulachrum expoliendum & ornandum susceperis, sic vxorem tuam cunctis virtutibus excolere debes. *allusit, vt mihi videtur, ad hunc locum Demosthenis pro Corona*, ἔπειτα τοιαῦτα ποιῶν λ. ις ἃ δεῖ σεσοφίσθαι τῷ δημοτικῷ, ὥσπερ ἀφριάντα ἐκδιδοὺς καὶ συγγεγραφὼς, εἶτα εἰς ἐγκώμια ἀφορᾶσθαι ἐν τοῖς συγγεγραμμένοις καμιζόμενος. *Æschines enim enumerauit quæ populari inesse homini debent. Ser. 21. ad finem.* οἱ γὰρ ἀξιοῦντες ἀγάλματα ποιῆσαι βασιλέων καὶ ὑπάνδρας γενέσθαι, τοιαῦτα ἐπαλαύσει πάσι, ἡμεῖς τῶν βασιλικῶν ἀπάντα κεκτημένοι (ἐκεῖνο γὰρ θεῖον ἀξίωμα) ἡ μενέσω ἀπολαύσομεν τῆς ἀγαθῆς.

Pag. 870. 29. ἵνα ἡ βίον μετασείσω ἦσιν] *Ne reponatur* μετασθῶ, *sed* μεθῶ, *vel potiùs μετασῆσαι, ἡ μετανάξαι. μετορχήσθαι γὰρ ἡ μᾶλλον βίον. sic dicimus* μετάνα πῶν ἀρετῶν.

l. 34. Δήλου ὃ ἡ σὺ παῖδα ποιῆν] *Videntur aliena hoc loco.*

Pag. 871. 10. *Lege*, πᾶς ἡ ἐν λιμῷ ἡ ἐν δίψει διάγων. *perlege totum complexum orationis, verum hoc reperies.*

Hom. 21.

Pag. 872. 40. *Lege*, τὸ γὰρ χθαπότερον, τὸ ἐ δημόσιον δίδωσι, ἡ πῶ κρατῆσθ ἐπιθυμῆν, λέγει. *deest enim verbum aliquod.*

Pag. 873. 6. *Haud dubiè legendum*, ἀπαγαγὸν γὰρ ἐ πατρῶν ἀφέξεται, ἡ μᾶλλον εἰς τὰ ἀγαθὰ ἐμελεδζωσι, *vt respondeat τῷ* ἀπαγαγόν. ἐμβαίνων nautem conscendere, ἐμβιβάζων imponere in nauim.

l. 8. *In margine multò melius legetur* ἐκ ἡμετέρων ὑπολαύσει πλήν. *quod verbum est in edit.*

l. 30. *Lege*, ὃς ὁ Ἀχιλλεὺς ὅτε μετανοῆ, ὅτι ἀπέθανεν, ὅτε ἐκ πολ. *deest enim aliquod. Achillem enim pœnituit mortem oppetisse tam fortiter. sic enim Heros ipse in* τῇ τελεύτῃ,

μὴ

μὴ δή μοι ζωάτην γε ἐξαίδω φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
βυκλείμλιν κ' ἐπάρηρ ἶον δηϊδάμῳ ἄλλῳ
αὐδὴ παρ' ἀκλήρῳ ἢ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
ἢ πᾶσιν τεύκτοιν κατορθιόωσιν ἀέλλαις.

Hanc mollitiem sane reprehendit Plato 2. de Rep. & cum aliis de causis poetas prohibet sua civitate, tum quia mortis timorem injiciunt magnis.

Pag. 874. 32. *Puto legendum*, τῶν δὲ πᾶν τοῦτ μελλόντων ὄντ ἢ βίον τοῦτον ἥκειν. *eodem v. lege* ἢ δὴ τῆ πλείω κρατεῖσθαι.

Pag. 875. 14. πάλιν πόνος] *Inutilis clausula, ni fallor.* Hal. Vide Boisium.

l. 33. *Mox lege*, ἥδε ἀμπόλεις εἰσὶ πόνοι ἀπολαύσεως ἄξιοι; *Hesychius*, ἄμπολις, ὁ πατρίδα ἔχων, *cui contrarium* ἄπολις, extorris. *opponuntur ergo* πάροικος & ἄμπολις. πόλις *sæpe ubi tu pro χώρα legisse, Eurip. Ione*,

Εὔξοι Ἀθήναις δεῖ τε γείτον πόλει.

Sophocles in Μυσοῖς,

Πόλις ἡ Μυσῶν Μισία σεσώρευσ.

Pag. 876, 41. *Omnino legendum* τὸ τάλαντον ὃν μὴ κατεζημίωσ. *i. μὴ ἕτερον ποιῶν. vt Dem. loquitur pro Phorm. hoc est enim quod Mat. dicit cap.* 25. ἤδη οὖν ἐβαρύνθη τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις. *Dem. pro Phormione* ἀφορμὴν *vocat, quod sit initium ad maiora crescendi. aliud est igitur* κατεζέλλειν χρήματα, *vel* κατεζέλλεσθαι. *illud*, numerare pecuniam *vel* persoluere, *hoc, collocare.*

Hom. 22.

Pag. 877. 41. *Puto legendum*, ἀλλ' οὐκ ἀξῆ, καιρυχῶν. *deesse enim videtur aliquid, & sequentia hoc probant.* sed quâ datur facultas aliqua, improbè facere. *Hæc erudus viri coniectura confirmatur ex Oecumenio, qui cũ hunc locum verbatim describat, inquit*, ἀλλ' ὡς ἐξ εὐτολμίας. ἀλλὰ κακίζων. Hal.

Pag. 879. 42. *Videtur vera hæc lectio, neq; mouenda, vel* δηλ. συντόμως ἐλθῶ. *methodus est enim. una compendiaria ad inueniendum aliquid. & fortasse* ντνπω *coniungendum* δηλ. ζωντόμως μηχανῆς. *Thucyd. lib.* 3. *Mitylenæi dicunt*, αὐτόμολοι τε ἐλήφθησαν, ὡ δὶ ἄλλο τι, ἢ ἵνα ἐν αὐτοῖς εἶς ἢ ἀφικνῶ εὐφρατέως τὸ λόγω καὶ μᾶλλον ἐβοήθη ἢ ἐμοῦ. τὰ ἀφίγματα ἐφαίνετο κατάπλοα. *Scholiastes* ἐβοήθη, ἐβοήθ. *nam* δὴ *vel* μὲ *sunt eiusdẽ valentiæ. Pindarus*, μὲ στέφανον ἰὼν, coronam petens, *vt* ὃ πὼ ἐκάτεινεν μετὰν, petens consulatum. *sic dicitur* μετὰνοια πὼ φιλοσοφίαν, *qui philosophiæ studet, non* ἀπλῶς, *sed* τυχικῶς. *hinc Philosophus* πᾶσα τέχνη καὶ μέθοδος. *ars interdũ est fraus & dolus. vel sic igitur Noster* μεθοδικοὶ ἐξε τὸ ἀπατῶσι. *sic cap.* 4. ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴ μέθοδίαν τῆς πλάνης. *sic Polybius dixit* ἐφοδίαν. *& notandum quod opponit astutiæ diaboli vim ætq; virtutem Christianorum. munit enim eos, & armis tegit, non instruit fallaciis.*

Pag. 880. 2. *Plane legendum*, ἤδη δ' ὃν καὶ τοῦτο διὰ χειρὸς τοῦ τραπέντος, καὶ νόμον ἐπάλησε, τὸ πίστει καὶ δικαίῳ. *non enim videtur de Paulo loqui, sed boni imperatoris exemplum proponere, excitantis milites hostium inuitum virum, & ostendare alteros solere hoc facere, & multos sæpe fecisse.*

l. 5. *Censeo legendum*, καὶ τῷ καθὸτ τῆς δυνάμεως. *nam necesse est explicare quorum nouitudo sit, & hæc vox* τῷ πάθος *ostendit, non* ἐμοὶ μεγάλου πολεμικοῦ. *supra non intelligis diabolũ, quod totum hic tractus docet. delendum igitur* τοῦ μαθητὰς, *& reponendum quod diximus.*

Pag. 881. 10. *Puto legendum*, ὅτων ἢ ὑγιὲν τοῦτον βίον καὶ εἰκοῦν ὅσα ἐπῆ. *i. μάτιον.*

Pag. 883. 1. *Legendum*, οἱ ἢ ἀεὶ τοῦτον γνῶσθαι κρίνει; *Probant & ostendunt qua mox sequuntur, vel legendum* ἐπιδείκνυσι. *vt v.* 4. οἱ τοῦ ἐπιστεγμένου ἢ ἀναγνώσθαι.

Hom. 23.

Pag. 885. 14. *Legas melius*, ἢ λόγον ποιῆσαι, *vel* ἢ διδάξειν.

Pag. 886. 14. *Lego*, πῶς ὃν μὴ τὰ αὐτὰ πάσχωσιν μὴ τὰ αὐτὰ ἢ.

Hom. 24.

Pag. 887. 30. *Lego*, δικαιοσύνη ἢ ἐπαινῶσα, πλὴ κρίνει φησὶ, καὶ τὸν ἀνδρεῖον βίον. *Theognis*,

ὃν ἢ δικαιοσύνη ξυνακέσθω πᾶσ' ἀρετὴ ὅτι.

Vide Philosophum Ethicorum 5. *cap.* 1. *vult enim* κρίνειν πᾶσι καὶ μεικτὸν. *Quid autem ab ipsa virtute hæc vniuersalis iustitia, quæ perfecta virtus est, differat, manifestum est, inquit, ex iis quæ diximus.* ἔστ δ' ἢ αὐτὴ· τὸ ἢ ὃν τὸ αὐτὸ. ἢ δ' οὐ σχὶς ἕτερον, δικαιοσύνη· ἢ ἢ τοιαύτη ἕξις ἀπλῶς ἀρετὴ. *quam ob causam* ἀνθρώπων ἀρχικὸν dicitur. *Thrasymachus addit* 2. *de Rep. Platonis*, εἰκὸν κακὸν: *quod sentire impium est. hinc Iustinianus* ἀδίκημα, culpam *interpretatur*: ἀδικοῦσι γὰρ οἱ ἀκολασταίνοντες. *& oi* ἀδικοῦντες, nocentes *sunt. absurdum est dicere, iustitiam esse & κρίνει βίον. vel sic igitur legendum, vt diximus, vel & κρίνει ἐνάρετον βίον.*

Pag. 889. 11. ἔσθ τῶ ἀεὶ φοιτῶντ. *i.* τῷ φοιτῶντι θεῶν. φοιτῶντι γὰρ, φέρονθ καὶ φορτικὰ dicitur. *Cic.* caste diuos adeunto.

l. 27. *Legendum*, ἐτιμίω ὀνόμ, *cum adiectiuum neq; sit compositum, neq; derivatum. Boisius retinet* ἔτιμον. *Attice enim, inquit*, ἔτιμος *est communis generis. sic Budæus* ἀεὶ τῆς ἢ γλῶσσ ἐνδεχομένη *differens, post multa recitata exempla adiectiuorum in os, quæ cum aliis sint masculini generis, apud Atticos pro fœminis ponuntur, tandem hæc addit*: ἔτιμος *etiam* στρογ *genere enunciatur, vt apud Lucianum, δύο κύλικας ἐτίμους ἄγων.*

l. 39. *Lego*, πανηγυρικὰ φησὶ. πολλοὶ γάρ.

Pag. 890. 44. *Lege*, καὶ οἷς αὐτὸ τοῦτο, φησὶν, ἀρχ.

Pag. 892. 14. *Melius leges*, ἢ ἄλλως ἀθλίως. *Inuenies* ἀεὶ *& δὴ sæpe communiter propter simplicitatem abbreuiationum. & hoc verbo sæpe usus est ante, non illo, de eadem re.*

l. 25. *Legendum* κἀγὼ ὅτι μὲ πέπεισ. βέλτιστ γάρ μὴ ἄπ. *docent hoc sequentia.*

NOTÆ

NOTÆ IOHANNIS BOISII IN TOMVM TERTIVM.

Ad D. Henricum Sauilium.

ITA tardè absolui Notarum, quæ in tertium Tomum Chrysostomi ab amicis quibusdam tuis conscriptæ sunt, recensionem, vt non tam percurrisse eas, quàm perreptâsse videri queam. Causa tarditatis fuit, non segnities aliqua (Nam in nullâ rę vnquam labori meo minùs peperci) nec infirmitas valetudinis (Deo sit laus) aut otij etiam inopia (Quæ duo tamen conatibus hominum, vt sæpissime, ita vehementissimè obstare solent) sed rei ipsius improuisa & inexpectata difficultas. Cùm enim primùm notas illas in manus sumebam meas, haud multò plus laboris mihi sustinendum credebam, quàm quantum legendis illis impertiri oporteret. Aliorum scilicet curam fuisse ac sollicitudinem, mihi nihil propemodum restare, nisi vt laboribus alienis fruerer, & viam ab alijs non sine molestiâ stratam, ipse sine molestiâ, imò summâ cum voluptate pertransirem. Hâc fiduciâ dedi me in viam. Cæterùm vbi tres, quatuorue passus confeceram, rem esse deprehendi spe meâ & opinione multò difficiliorem. Neque verò hoc dico, vt quicquam ijs derogem, qui maximâ suâ cum laude stadium istud ante me confecerunt (absit vt tali animo sim, tam minuto, tam maleuolo) sed vt quæ vera causa fuerit, cur ad metam tam serò peruenerim, bonâ fide, liquidóque tibi, nobilissime pariter ac doctissime Sauli, aperiam. Inter labores Herculis non minimus fuit, quòd Augeæ stabulum repurgauit, item, quòd excetram insuperabile penè monstrum cum rediuiuis suis capitibus debellauit. At, si quod res est dicatur, labores isti Herculei, à poetis & alijs non sine causâ tantopere decantati, leues fuerunt, valdeque tolerabiles, prout qui veterum scriptis nitori suo sanitatique restituendis consecrantur. Nihil enim facere aggrediebatur Hercules, nisi quod, tametsi difficulter, fieri tamen potuit, sicut euentus ipse ostendit, idque ab vno, qui licet inter cæteros omnes facilè eminuit, tamen, vel prouerbio testante, cum multis non fuit comparandus. At id quod illi agunt, qui libros veteres à mendis & erroribus repurgare studeant, ne à multis quidem, iisque doctrinâ, ingenio & iudicio præstantibus, diuersis temporibus, vllo quantumuis improbo labore, ita perfici potest, quin aliquid saltem maneat, quod aut fugerit eos, aut fefellerit. Imò sæpissime accidit, vt, vno errore sublato, duo aut tres loco eius succrescant, vt vel hanc vnam ob causam non prorsus inepta sit mendosorum codicum cum Hydræ capitibus comparatio. Quòd si exemplum eius quod dixi modò, requiras, sume in manus libellulum illum, mole quidem exiguum, sed multis præclaris sententijs refertum, qui Catonis nomine vulgò nuncupatur. In eo emendando atque expoliendo laboratum est à multis, ab Erasmo inprimis. At liber iste tam parvus, toties excusus, toties emendatus, Latinè etiam primùm compositus, & in Græcam postea linguam à Planude versus, pueris præterea ipsis notus ac familiaris, mirum ni alicubi correctoris operâ indigeat. Quid igitur de maiorum gentium scriptoribus sentiemus? De Plinio, Senecâ, Cicerone, inter Ethnicos: inter Ecclesiasticos de Hieronymo, Augustino, Tertulliano? Et, vt Latinos mittam, quid de Græcis authoribus, mole prægrandibus, vsu perraris, qui, malo suo fato, dicam, an superiorum temporum inscitiâ, non tam in correctores, quàm corruptores inciderunt, quorum exemplaria in Bibliothecis diu iacuerunt sepulta, necdum integra in lucem prodierunt, quos hinc blattæ & tineæ, illinc exscriptorum tum negligentia tum temeritas miserum in modum deformârunt? Quid de aureo tuo Iohanne? (Tuum enim quid ni appellem, cùm & vitam tibi magnâ ex parte, & omni pene ex parte sanitatem debeat) Nonne post tuam & amicorum tuorum haud defunctoriam operam, multa superfutura credis, quæ aut sanentur ab alijs, aut pro non sanis, tametsi secùs sit, habeantur? Est enim mira in hoc genere iudiciorum diuersitas, & quæ tibi recta videantur, alius fortasse corrigenda putet, quæ tu corrigas, alius rursus defendat. Imò, quod multò maius est magisque mirandum, à nobismetipsis sæpenumerò, breui momento dissidemus, & quod modò placuit nobis,

mox

mox reijcimus, quod modò cretâ, mox carbone notandum iudicamus. Id adeò verum esse si in quoquam alio, in meipso animaduerti potest, vt in cuius, vt scis, annotationibus, liturae & maculae cum lineis & literis paria propemodum faciant. Cùm igitur hæc ita sint (atque ita esse te opinor non iurum inficias) minimè certè mirum videri tibi debet, si post eruditissimos Andreæ Dominæi & Haleij tui labores, non omnia mihi ita prona & expedita fuerint, quin alicubi ad scopulos hæserim, & cursum minus aliquantò, quàm principio expectaui, secundum atque inoffensum tenuerim. Potuissem, si ita libitum esset, leui & tumultuariâ operâ omnia perstringere, & intra paucos dies conredito mihi munere defungi: sed, si ita fecissē, plus festinationis, quàm integritatis oporteret, adhibuissem, & otij quàm fidei maiorem habuissem rationem. Nunc verò ita à me res acta est, vt morositate, siue curiositate, siue quo alio appellem nomine nescio, potiùs quàm nimia & præpropera festinatione peccâsse existimandus sim. Nihil enim non modò intactum, aut non lectum, sed etiam non excussum & examinatum præterij: nihil ἀπλῶς καὶ ἀδιακρίτως & ex fide aliorum recepi: αὐτὸς ἑωρᾶκα, nullum apud me locum habuit: ne præceptoris quidem mei authoritas & eximia doctrina cohibere me potuit, quò minùs in illius eruditissimis annotationibus recensendis solitâ παῤῥησίᾳ vterer. Non nego interim errâsse me alicubi & perperam norâsse multa, sed simul hoc affirmo, me nihil astutè celâsse, nihil dissimulâsse subdolè, nihil improbâsse contradicendi studio, nihil gratiæ cuiusquam tribuisse, nihil denique non apertè & simpliciter, & bonâ fide egisse. Si quid probatur mihi, partim silentio, nonnunquam testimonio & elogio meo id significo: si quid improbatur rursus, breuiter adijcio rationem, nisi res ita clara sit, vt satis per se ipsa liqueat. Atque hæc excusationis loco dicta sunto, quòd non maiore celeritate notas in tertium Tomum Chrysost. recognouerim. Iam orandus es, vt operam hanc meam qualemcunque boni consulas, cuius quidem tantum abest, vt me pœniteat, vt gratias me tibi debere potiùs existimem, quòd cùm tam parùm vtilis esset tibi futura, in tam illustri tamen & ad omnem credo posteritatem duraturo negotio, vti eâ non sis dedignatus. Magno æstimâssem iudicium tuum, si in alio quouis authore edendo me in societatem tuam asciuisses, & consilij tui fecisses participem: at verò quòd Chrysostomum edituras, scriptorem Græcum & Ecclesiasticum, scriptorem non minùs vtilem, quàm vberem, non minùs vberem, quàm dulcem & mellitum, quo nemo ex antiquis aut maiore dexteritate scripturas tractauit, aut populum docuit salubriùs, aut hæreticos oppugnauit acriùs, quo nemo aut ad virtutis studia inflammauit vehementiùs, aut vitia sui temporis insectatus est liberiùs: quòd, inquam, tam aureum, tam politum, tam omni omnium amore dignum authorem luce donaturus, me inter alios, veluti optionem tibi sumpsisti, hoc si non pro summo & planè singulari beneficio haberem, insulsus certè essem, nullusque iudicij, &, vt Chrysostomus sæpiusculè loquitur, homo ἀγεώμορος καὶ ἀχάειστος. Summo igitur me beneficio affectum à te esse agnosco, nec agnosco solum, sed profiteor & præ me fero, & vt meo nomine gratias tibi ex animo ago maximas, sic tuo, nostroque omnium, Deo optimo maximo, θυσίαν αἰνέσεως offero, qui & nos vori damnârit, & tibi singulari suâ benignitate concesserit, vt opus longè omnium difficillimum, & vt impensæ, ita laboris maximi, ad vmbilicum tandem perduceres. Admirentur alij ædium magnificentiam ac nitorem, trophæa illustrissimorum ducum, colossorum maiestatem, pyramidum, quæ cœlum ipsum minentur, altitudinem: at mihi vnius Chrysostomi integra & accurata editio (qualem à te, aut à nemine habituri sumus) omnibus colossis, omnibus trophæis, omnibus denique quantumuis magnificis palatijs, aut præaltis pyramidibus, longè multùmque præferenda videtur. Dicent & sentient hoc idem mecum quibuscunque Græcæ literæ curæ ac cordi sunt, maximè verò Theologi, & in his præcipuè Ecclesiastæ, & Euangelij Christi præcones atque Interpretes, quibus peculiari quadam ratione ita vtilis & necessarius est Chrysostomus, vt semper illum oculis ferre, semper sinu gestare, nunquam de manibus deponere debeant. Post sacra enim Biblia, & Paulinas imprimis epistolas, nullum noui scriptum, in quo, qui concionatores sunt & Græcè non nesciunt, maiore cum fructu versentur, quàm in beati Chrysostomi homilijs, quas ita numerosas quidem reliquit, vt nemo plures, ita bonas, vt nemo meliores, ita disertas & dilucidas, vt nihil ne excogitari quidem possit disertum aut dilucidum magis. Ac ne quis temerè aut animi à me causâ dictum hoc putet, intelligat velim me bonam Chrysostomi partem legisse, nec indiligenter, quas dotes habeat, quas virtutes dicendi, obseruâsse. At næuos habet? Scio, nec possum diffiteri. Sed hi næui adeò sunt conspicui, adeò repertu faciles, vt nullum periculum sit, ne lector paulò cordatior (quales concionatores omnes esse par est) aliquid inde detrimenti accipiat: illis verò detractis aut detectis (audacter loquor) non est in tantâ scriptorum Ecclesiasticorum multitudine, quem potiùs effingere & exprimere debeant concionatores, quàm aureum nostrum Iohannem. Quocircà, si alicuius essem apud homines mei loci ac ordinis authoritatis, hortarer eos omnes, & quantum vox & latera permitterent, clamando instigarem, vt Chrysostomum tanquam concionatorum ducem ac Coryphæum, vel potiùs vt Christianum Ciceronem, aut Demosthenem intuerentur, vt vestigijs eius insisterent, vt pro absolutissimo Christianæ eloquentiæ exemplari, ad imitandum sibi proponerent: præterea vt quotidiana eum lectione familiarem sibi facerent, & opera eius omnia, quantumuis iniquo pretio, primo quoque tempore sibi compararent. Nullam enim in re tam eximij vsus impensam formidandam. Cæterùm hîc mirari subit hominum nostrorum præposteram parsimoniam, qui, si parandus sit equus, aut toga paulò elegantior, aut amici vocandi ad cœnam, non adeo magnam sumptuum habent rationem: at si liber sit emendus, præ quo cœnam vel lautissimam

cœnam

etiam Ethnicus philosophus contemneret, præ quo togam conculcaret, & aspernaretur equum, hîc certè dici non potest quàm sint tenaces, quàm sordidi, quàm planè Euclionei! Si pro iugo boum dependendæ sunt octo minæ, aut etiam decem, non metuis sumptum: at si pro Iohanne Chrysostomo soluendæ sunt minæ totidem, aut fortasse pauciores, pretij magnitudine deterreris? ô cor, ô cerebrum! Si tanti vitrum, quanti margaritum? Sed reprimo me. Neque enim est hîc declamandi locus. Statim à Festo Paschatis, hoc est, proximâ post festum septimanâ, si Deus volet, cogito te isthîc videre, & Chrysostomo tuo, è parentis complexu in loca ignota discessuro, & varios casus quâ in Angliâ, quâ extra Angliam experturo fausta omnia ac felicia precari, & cum Poeta acclamare: I bone, quô tua te virtus vocat, I pede fausto.

NOTÆ

NOTÆ

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN EPISTOLAM AD Romanos.

Hom. 1.

Pag. 7. lin. 5. ἄγων] *Vel lego,* αὐ ἀγων *cum doctiss. Præceptore meo, vel* εἰς θυσίαν ἄγων : εἰς σφαγὴν ἄγων.

l. 24. τοῦτο δῆλον, *&c.*] *Cur recepta lectio cuiquam displiceat, nondum assequor. Hoc enim videtur dicere Chrysostomus :* Etiam sine probatione manifestum esse, quòd Christus ex semine Davidis ortum habuerit : quòd autem Dei filius sit perspicuum quidem esse, non tamen per se, sed propter rationum, quibus id evincitur & demonstratur, certitudinem. *Quinq; igitur rationes afferuntur, quibus demonstretur, Christũ esse filium Dei. Prima sumitur à testimonio prophetarum : secunda, à modo generationis : tertia, à miraculis quæ fecit : quarta, à spiritu quẽ dedit credentibus in ipsum : & quinta à Christi resurrectione. Atq; his omnibus exponit quid sit,* τὸ δεικνύντ@. *Expendamus autem verba ipsa :* ἀλλα τοῦτο δῆλον, *sc. per se, sine probatione,* ἀλλὰ ὑποδείξεως. πόθεν γ; *sub.* δῆλόν ἐστι, *&c. Est enim & hoc perspicuum, sed propter* ἀποδείξεις *quasdam firmissimas, quæ id ita esse, plenissime fidem faciunt. Hæc est mea de hoc loco sententia. Iam alterailla lectio non videtur distinguere, quæ Chrysost. distingui volut. Dixit enim lin. 22.* Διὸ τῷ αὐτὸ δῆξεν αὐάγκη.

l. 36. διηρθέντ@.] *A.D.* ἀποδειχθέντ@. *Sic Oecumenius :* τὸ δεικνύντ@ ὑῖὸ θεοῦ, τῷ ἀποδειχθέντ@ κ ἀποφανθέντ@.

Hom. 2.

Pag. 11. 2. κ τὸ κήρυγμα ἁλιεῖς ἐκόμιζον] *Ergo Petrus fuit Romæ. Nego argumentum. Vox enim* ἁλιεῖς *non aliter sumi hic videtur, quàm vox* τελῶναι, *paulo supra pag. præced. lin. 39. hoc est, aũ τῷ ἀγεώμετροι κ ἰδιῶται, ut loquitur Lucas, Act. 4. 13. Quemadmodum igitur ex voce* τελῶναι, *non potest probari Matthæum fuisse Romæ, ita nec ex voce* ἁλιεῖς, *Petrum ibi fuisse aut Andream. Scio alia esse loca apud Chrysost. quæ id* ἀναντῤῥήτως *ostendant : at hinc probari id posse haud concedo. Vide Chrysost. hom. 1. in Matth. pag. 4. lin. 24. & 25. & hom. 2. in Iohan. pag. 560. l. 22 & 29.*

Hom. 3.

Pag. 20. 14. διὰ πάσης ὑποταγῆς] *Per* ὑποταγὴν *maris intelligit, opinor, obedientiam & subiectionem maris, quòd nimirum Deo sit dicto audiens, quod imperium eius agnoscat, quòd ad nutum eius quiescat & fluctus cohibeat, quòd limites ab eo præstitutos non egrediatur, &c.*

Hom. 4.

Pag. 26. 21. Marginalem lectionem præferendam puto.

Hom. 5.

Pag. 28. 26. Ἢ ὃν χαμαιπετέραν *&c.*] *Totum periodum sic lego ex coniectura :* τὸν Ἢ ὃν χαμαιπετέραν ὁδὸν ποιήσεται θεὸς, κ ἀσύγγνωστον αὐτὸν ὄντα δίξας κ αἴτια τὰ ἴδια ἔχοντα (κ ὃ τῶ πλημμῦντας, ὃ ἐ αὐξησιν ἁμαρτιῶν χαλεπωτέρας πολὺ) τοῦτο ὄν, *&c. Post* χαμαιπετέραν, *desiderari videtur substantivum aliquod, nimirum* νόσον, *aut aliquid tale. Item post* ἀσύγγνωστον, *valde probabile est deesse,* αὐτὸν, *quia sequitur :* Ἢ πλημμῦντ@. ὁ τῶ ἁμαρτιῶν ἁμαρτιῶν, *&c. & lin. 28.* ἐν τῖς ἐξῆς αὐτὸν χειρῶται. *Quod si* αὐτὸν *deest, supplenda sunt & alia, ut cohæreat sequens oratio. Iam quia, ἵνα ἴδῃ, parùm huic loco conuenire videbatur, non dubitaui eius loco substituere* αἵματα ἴδῃ, *& nonnulla præterea sententiæ explendæ causâ addere. Al.* τὸν Ἢ ὃν χαλεπωτέραν νοσοῦντα νόσον θεὸν ἀσύγγνωστον ὄντα δίξας, *&c. Oecum.* Ἐπεὶ τοίνυν διεφθαρμένης ἤδη γεύμης, κ ἀσηχῆς αἵματα νοσούσης αὐτῆ ἡ ψῦχ@, εἰκότως τῶ πλημμῦντ@ ὁ τῶ ἁμαρτιῶν ἁμαρτιῶν πολλῷ βαρυνομένους κἀκεῖνα.

Pag. 31. 17. Non tam mutandim aliquid censeo,

quidem post ἐμβαίνειν *addendum aliquid, videlicet,* δέξει. *videri.* ᾗ ὥστε δέξαι ἐμβαίνειν, *& ut videatur ingredi.*

Hom. 7.

Pag. 52. 5. *Prorsus legendum,* ἐκεῖσε διαλελυμένως, *sicut Præceptor meus optime monuit. præcedit enim proximè* linea : ἀλλὰ τέρπει σε αὐτῇ ἡ ὄψις ;

l. 39. *Mihi non improbatur marginalis lectio :* εἰς ἡ οἰκίαν μεταμείπου.

Hom. 8.

Pag. 57. 8. *Pro* περιόντων, *legendum suspicor,* παρεισάκτων. *i.* ὑπεισάκτων. *sequitur enim lin.* 10 ὑπάρξειν. *Tum addo :* τοὺ Ἰουδαίως ὄντας, ᾗ τότε μᾶλλον ἢ πρὸ ἐν ἀκριβείᾳ ᾗ τότε ἐκείνοις σεσωφρονισμένους ; *Hoc modo petito è marginali lectione subsidio, aliquid efficitur, cùm è vulgatâ lectione nihil effici possit, me saltem judice. Cæterùm dubito nonnihil de participio* σεσωφρονισμένους, *pro quo quid si legatur,* φρονεῖν μεμέρ. &c.

Pag. 59. 10. Συναίγειν.] *Fort.* Συνάγων, *vel.* Συνεισάγων, *ut paulo prius. lin.* 7.

Pag. 60. 40. *Nescio an τὸ* ἀπτέσθαι, *sumi possit ut τὸ* ἀπίφεσθαι, ἐνίσχειν. *vide infra pag.* 309. *l.* 27. *& A. D. in illum locum annotationes.*

Pag 61. 34. εἰς τὰς αὐτῆ κατάδυσιν] *i. fort.* ἐν ταῖς αὐτῆ κατάδυσιν. *Arbitror enim huius enallages exempla nec apud Græcos, nec Latinos deesse.*

Pag. 62. 32. εἰ γὰ ὑμᾶς μελλόντων ἐπιτρέχειν.] *Fort. sic :* εἰ γὰ ὑμᾶς μελλόντων τοιῦτος γίνεσθαι, πάντα ποιεῖν ᾗ τότε ἐπιτρέχει.

l. 33. τὸ ἐγκώμιον ὕφωσεν] *Sc. quando dicebat :* ὅτι σεμνὸς & ἐκλογῆς μοί ἐστιν ὅσε. *Act.* 8. 15.

Pag. 63. 17. ᾗ πυρὲ &c.] *Negat A. D. πῶ πυρὲν aliud significare, quàm id quod* rogus *Latinis. Quod sicta sit, quomodo interpretabimur,* αὐτομάτην πυρὲν, *Sapientiæ cap.* 17. *v.* 6. *& πυρὲν καλεπῶ, commentario Chrysost. in Galatas, p.* 710. *l.* 21. *Vide etiam commentarij ad Galatas pag.* 712. *l.* 30. *&* 31.

Hom. 9.

Pag. 67. 6. ᾗ μὴ ὑπομένουσιν τὰ μέλλοντα] *Verbum* ὑπομένω *neutrum casum respuit, nec genitivum, nec accusativum.*

Hom. 10.

Pag. 71. 41. πῶς ἐκάθιλδον ;] *Sciendum est hic, Chrysostomum aliter hunc locum distinguere, quam vulgò distingui soleat. Vulgò enim adscribitur distinctionis nota post* Μωϊσέως, *sublatâ distinctione post* ἀμβλύνουσιν, *atq; ita τὸ* δὲ τῇ ὁμοιώματι, *sine* ἐν τῷ ὁμοιώματι &c. *non cum verbo* ἐκάθιλδον, *sed cum participio* ἀμβλύνουσιν *coniungitur. At aliter Chrysost. sicut liquet ex hâc quæstione, quæ non tam delendam censeo, quam commodâ & Chrysostomi menti consentaneâ interpunctione aliquandam. Quomodo ergo interpungit Chrysost ? In hunc modum :* ΕΚάθιλδον γὰ ὁ σωτὴρ ὑπὸ Ἀδὲμ μέχρι Μωϊσέως ᾗ δὲ τοὺ μὴ ἀμβλύνοντας, ἐν τῷ ὁμοιώματι τῆς ΠαραΚάσεως Ἀδάμ. *Ex Chrysostomi mente est hic hyperbatum, cuius mentionem etiam faciunt Græca Scholia his verbis :* ἢ ὕστερον, ἢ ἐν ὑπερθέσει νοήσαντες, τὸ δὲ τῇ ἐμοιώματι, ᾗ συμπεράναντες τὸ ῥητὸν τὸν ὕστερον τοῦτον· ἀλλ' ἐΚάθιλδον ὁ σωτὴρ ὑπὸ Ἀδὰμ δὲ τῇ ὁμοιώματι τῆς ΠαραΚάσεως Ἀδὰμ μέχρι Μωϊσέως. ᾗ δὲ τοὺ μὴ ἀμβλύνοντας. *Si commissam distinctionem sequimur,* τὸ, πῶς ἐΚάθιλδον, *otiosa est quæstio, & sine responsione : at si, cum Chrysostomo, τὸ* ἐν τῷ ὁμοιώματι *cum* ἐΚάθιλδον *connectimus, non est profectò otiosa, saltem secundùm sensum & mentem Chrysostomi. Malim igitur emendari distinctionem, quam tolli quæstionem, non certè quod distinctionem Chrys. probem, sed, ut quæ fuerit Chrysostomi sententia, tametsi minùs fortasse probanda, clarè liquidoq; appareat.*

Pag. 75. 34. ἐν ὧτὸν *i.* δὲ ἐ ἀκροατῶ. *Nam non est opus, ut mutato numero* τὸ ὧτὸν *ad illud antecedens referatur.*

Hom. 11.

Pag. 79. 37. θὲλ ἐκείνης] *Addo,* θὲς τὶ λέγει. *vel :* αὐτὸ τὸ ῥήματ μοι ἐνδιωσον.

Pag. 80. 9. ὕτω ᾗ &c. *Halesij doctiss. adolescent. coniectura non displicet. Vide tamen, annon ordo ille verborùm qui in excusis libris est, idèo retineri debeat, quia, eo mutato, futurum est ut membra collationis non satis aptè inter se respondeant. collationis enim analogia hoc, ut mihi videtur, requirit, ut quem locum habet* παλαιὸς αὐθρωπος ἐν σφτῆσει, *eundem etiam habeat* σῶμα ἐν ἀπωδύσει. *At in priore parte collationis,* παλαιὸς αὐθρωπος *locum habet prædicati : Ergo in posteriore parte* σῶμα *simul inter collocari debet. Lego igitur sic :* ἄπερ γὰ παλαιὸν αὐθρωπον λέγει πῶ ὁλόκληρον κακίαν · ὕτω ᾗ σῶμα (*Deleo articulum*) τῆ αὐθρώπε ἐκείνε, πῶ ὑπὸ ΠΑσῶν μερῶν πονηρίας συγκεχυμένω πᾶσαν κακίαν. *Lego enim cum Præceptore,* πᾶσαν κακίαν, *quia præcedit lin.* 8. πῶ πονηρίαν ἅπασαν. *Hic collatio est inter* σῶμα & παλαιὸν αὐθρωπον, *inter* κακίαν συγκεχυμένω ὑπὸ πολλῶν μερῶν & κακίαν ὁλόκληρον. συγκεχυμένω πᾶσαν κακίαν. *Sub.* λέγει.

Hom. 12.

Pag. 90. 13. ἐν ᾗ τῇ ἐπαγωγῇ] *i. in eo quod sequitur : in sequentibus. Sic enim* πῶ ἐ παρωμίᾳ *Chrysostomo usurpari semel ac iterum docui annotationibus meis in Tomum* 2.

Pag. 96. 18. οἳ ᾗ κακῶν εἰσιν] *Sic de sacerdotio lib.* 2. *pag.* 41. *Hæsch. edit.* συνίημι μηδὲ οἳ ᾗ κακῶν με ὄντας & *lib.* 6. *pag.* 213. ἐῶ ᾗμβλις ἡδωνῆσθαι συνιδεῖν, οἳ ᾗ κακῶν με ὄντας.

Hom. 13.

Pag. 108. 35. τὸμὲ διώκειν ἀρέσκει τοῖς ἐκείνε νόμοις.] *Arbitror Chrysostomum dixisse,* τὸ μὲ διώκειν ἐμὲ αὐτῷ, ᾗ τοῖς ἐκείνε νόμοις ἐναντίως εἶναι.

l. 38. ἐντεῦθεν *pro* ἐν πῶτῳ.

Hom. 14.

Hom. 14.

Pag. 121. 33. ἀλλ' ἐντρέψαι.] *Lego,* ἀλλ' ἐντρέψαι ὀφείλων. *sic Paulo superius:* οὐχὶ παῦσαι αὐτὸν δίκαιος ἀξιοῶντα, ἀλλ' ἀνέντος φοβῆσαι. *significatio τῷ ἐντρέψαι, si ad populum accommodetur, optimè conuenit.*

Hom. 15.

Pag. 130. 14. καλαπρωμίον.] *A. D. συγκεκλημένον. Reste, vt mihi videtur. sic enim passim loquitur Chrysost. & nominatim pag. sequentis. l.* 14.

l. 30. *Non dubito quin τὸ πλῆθος regatur à verbo* ἐπιδέικνυται *prox. lineâ, ac proinde addendum aliquid puto, post* ποιοῦντα: *non autem τὸ δεινὸν cum Latino Interprete, sed aliud aliquid quod cum proposito Apostoli aptiùs conueniat, nimirùm: τὸ παραπλήσιον ἁμάρτημα, aut tale quid. secundum A. D. emendationem, verbum* ἐπιδέικνυται *ponetur absolutè sine casu, quod fieri, opinor, non debet.*

Hom. 16.

Pag. 135. 41. ᾧ γὰρ δεῖ κεφαλὴν ἔχειν] *Ita placet* ἔχειν δεῖν *pro* ἔχειν, *vt tamen aptius aliquid desiderem. fort.* γένοιτο.

Pag. 141. 9. ἀπίμασον] *Legendum proculdubio,* ἀπίμασαι, *ab* ἀπιμάζω. *sic lin.* 4. πολλάκις ὑπίμασαν, *τὸ* ἀπιμασθὲν ἐνίκευσαν

l. 18. ὥσπερ ὁ παῖδ' ἀναδεικνύμενος.] *Fort.* ὥσπερ ὁ παῖς τότε (*i.* τὸν φερόμενον) ἀναδεικνύμενος.

Pag. 146. 1. Ἐπειδὴ γὰρ ἔχει ἐνταῦθα λύπην ἐπιμιγῆναι.] ἔχει. *i.* μέλλει. *Alius locus notandus propter hanc τοῦ ἔχω significationem.*

l. 27. ἵνα ἔχῃ, *&c.*] *Ordo:* τὸ δὲ θαυμαστὸν τοῦ προφήτου, ἵνα εἴπῃ ὃ μέλλει ὅτι πεύσονται, ἀλλ' ἵνα, *&c. prius* ὅτι *pertinet ad* εἴπῃ, *& posterius ad* πεύσονται. *Porrò vide annon desit* τοῦτο, *post* προφήτου.

l. 42. *Vel lego cum Andreâ Donnaeo:* ὥρα δὲ λοιπὸν καταλῦσαι ἡ λόγῳ, εἰς τὸ προσῆκον τέλος καταλύσαντες, πρὸς δοξολογίαν *&c. vt* πρὸς δοξολογίαν *addatur per appositionem: vel potiùs sic,* ὥρα δὲ λοιπὸν καταλῦσαι εἰς τὸ προσῆκον τέλος, καταλείψαντας ἡ λόγον εἰς πρὸς δοξολογίαν τοῦ ἁγίου Θεοῦ. *Hoc lectio eò magis mihi placet, quia confirmatur simili loco infrà pag.* 715. *lin.* 12. *&* 16. *vbi est &* καταλύω *cum* εἰς, *fine* λόγου, *&* καταλύω εἰς δοξολογίαν. *Oecum. in Galat. cap.* 1. *v.* 5. ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἐρυθρανθεὶς διὰ τῆς εἰρωνείας τὴν ἀφάτως ἐυφροσύνης τοῦ Θεοῦ, εἰς δοξολογίαν κατέπαυσε τὸν λόγον. *Hom.* 7. *in epistolam ad Ephesios. pag.* 796. *lin.* 34. Καιρὸς εἰς εὐχὴν ἡ δοξολογίαν τὸν λόγον κατέκλεισεν. *Hîc* καταλύω, κατακλείω, *&* καταπαύω *sunt finitimæ significationis.*

Hom. 17.

Pag. 147. 18. εἰ μὴ γὰρ δι' ἀνθρώπων *&c.*] *Est hic locus vnus ex iis qui emendatione indigere videntur, nec tamen indigent.* διὰ ἀνθρώπων *aliquid facere &* διὰ ζῆλον *opponuntur, sicut* πίστιν ἀνθρώπως, *&* πίστιν Θεοῦ, *Galat.* 1. 10. *Separantur*

à Christo, διὰ ἄνθρωπον, *qui hominum studio, & vt hominibus placeant id faciunt,* διὰ τὸ κολακεύσαι γὰρ ἀρέσκει τοῖς ἀνθρώποις: διὰ ζῆλον *autem separantur, qui Dei, non hominum causa separantur. sic Indei peccaturos se putabant, si Christo tanquâ Seruatori adhærerent, ac propterea ab eo tanquam ἀνθρώπῳ & Dei hoste se subducebant. Hoc ita esse clarissimè liquet è Græcis Scholijs, vbi hæc eadem aliquantò vberiùs magisque perspicuè in hunc modum proponuntur:* Μαρτυρῶ, φησι, αὐτοῖς, ὅτι οὐ διὰ εὐσεβοῦς εἶσι ἀπορρίπτοντες Χριστὸν, ἀλλὰ διὰ ζῆλον ἀνθρώπων Θεοῦ.

Pag. 150. 34. ἀναπαύεσθαι.] *Nihil mutandum censeo.* ἀναπαύεσθαι, *i.* ante recondere. *Quid?* ἀσωτίαν πολλὴν, *i.* χρήματα πολλὰ, ingentem vim pecuniæ, *quam non ineleganter* ἀσωτίαν *vocat, propterea quòd per* ἀσωτίαν *temerè & maniter effundatur. Vbi?* Ἐν ταφῇ, *ac si nimirùm eorum opinione sepulchrum non esset sepulchrum, sed cazophylacium aut* ταμιεῖον. *Satis his verbis deridet Chrysost. stultitiam seu insaniam potiùs eorum, qui post mortem mausolea & monumentis sumptuosis nomini & gloriæ suæ consultum cupiunt. Sed cur dicit* ἀναπαύεσθαι? *Quia mandato antè reconditur pecunia, quam alibi & renerà: aut quia sepulchra etiamnum viuentibus construi solent.*

Pag. 152. 15. τότε δὲ μυείας ἀναπλήσαι.] *Lego,* τότε δὲ [*i. ante mortem*] μυείας ἀναπλήσαι ποιοῦσα. *Inanis enim gloriæ cupiditas eò homines impellit, vt supplantent alios, & per obstantia viam sibi faciant.*

Hom. 18.

Pag. 156. 1. ὑφορώμεθα.] *Nescio an dici hoc possit, pro* διδάσκει ἐφ' ὑγιείᾳ σωτηρίας, *i.* propriæ salutis metuens. *Alioqui malim,* διὰ πολλοῦ ποιέμενα. *nam τὸ* ὑφορώμεθα *pro* ὑφοράμεθα, *vt non reijcio, ita cur amplectar, nondum intelligo.*

Pag. 157. 22. *Nihil mouet.*

Hom. 19.

Pag. 166. 35. *&* 36. *lego,* ἔχει γὰρ αὐτὸν ἐν οἷς χαίζεται, διὰ ῥημάτων αὐτοῦ δεδημευθέντα μόνον. Εἰ γὰρ ἡ ὑποθολὴ αὐτῆς φησι, κατέφαγε τὰ κόσμου. Καὶ τί οὖν πρὸς Ἰουδαίους ἡ *&c. Pono interrogationis notam post* Ἰουδαίους, *quia interrogatio hîc vim habet negationis. Verum enim ostendit esse, quod proximè dixerat, Paulum Iudæos* διὰ ῥημάτων πεφημισθῆναι μόνον. Μόνον *autem legendum docent Græca Scholia his verbis:* ἃ γὰρ ἔπασχα δικαίως λέγειν ἔφη αὐτῇ, ψυχαὶ χάειν χαίζουσι λέγει, ὡς ἡ ἐδὴ πολλάκις πρὸ τοῖς χάειν. ψυχαὶ χάειν χαίζεσθαι, *est,* διὰ ῥημάτων δεδημευθῆναι μόνον, *Verbis tenus consolari, id quod à medicis fieri solet, cùm aliter iuuare nequeunt.*

Hom. 20.

Pag. 174. 34. συσέλλεται] *i.* ad sobrietatem & grauitatem se componit, nihil præ se fert leuitatis, aut lasciuiæ.

Pag. 178. 10. ἡ πεπλανότος] *Quid si,* ἡ πλανᾶς *&*

lepore eimidiorem videbis. *Prouerbiale enim quiddam verba hæc respiunt.*

Hom. 21.

Pag. 179. 27. ἀπλότητα χ᾽ τῶν οἶδε παντ᾽ παχύ] *Oratio est integra, nec opus est additione. Sic enim loqui solent Græci, præsertim Grammatici. Author Etymologici magni, in dictione,* οἶχος· ἐσέον ἢ ὄγχος ἢ ὄφος ἢ ὄρυ τὸ αὐτὸ οἶδεν Ὁμηρος *i. vt Sylburgius rectè interpretatur*: pro eodem habet: pro eodem vsurpat.

Pag. 180. 36. διαχαλῶμεν] *Addendum videtur aduerbium aliquod, nimirùm,* οἰκείως, φιλικῶς *&c. Quid si sic?* ἀλλὰ ἢ οἰκείως ἐκεῖς αὐτὸ διαχαλῶμεν. *i.* ἐκλαπῶντες. *Tum lego eâdem lineâ*: τοῦτο γὰ (*sc.* ἀγαπᾶν τὸ ἀγαθὸν) τοῦ κλεεῖσθαι *&c.*

Pag. 181. 14. *&* 15. *Legendum arbitror,* ὅταν μὲν ἡ πειθὼ ἢ φροσαίαν ὑπαδεξώμεθα. φροσαίαν, *i.* ἀσυνδετῶς, *sine* ἐρίνοιαν, *vt proximis verbis loquitur. Videtur enim hic Chrysost.* φροσαίαν, ἐρίνοιαν *&* ἀσυνδετῶς *pro eodē accipere.* πειθὼ *&* φροσαίαν *siue* ἐρίνοιαν *&* ἀσυνδετῶς, *si separentur, non perinde sunt grata: nec tanti sunt momenti ad conciliandum amorem, ac si coniungantur simul, nihil illis gratius, nihil ad conciliandum amorem potentius.*

Pag. 182. 28. *Perplacet A. D. emendatio, sed ita tamē, vt pleniorem & clariorem eam fore putē, si addatur vox* μὴ *cum aliis nonnullis in hunc modum:* ὥσπερ ὧν ἢ ὁ Ἀλεξάμενος πρὸ ὧν μὴ τῆς ἀνελείας καὶ τῆς προδυμίας ὑπῆσεν, μᾶλλον τὸν καρπὸν ἐδρέπετο.

Hom. 22.

Pag. 184. 31. *Affirmativam lectionem retinendam puto.*

Pag. 187. 5. ὑπὲρ ἀδυνήσῃ] *Hoc est*, quando inualidior est, quàm vt iniuriam illatam possit propulsare, & seipsum defendere. ὥσπερ κατέχεται *i.* ὥσπερ ἥδονται, *non sic potiùs legendum sit,* τοῖς οἰκείοις ἀγαθοῖς. *Non potest hinc colligi, pro* ἀδυνήσῃ, *legi debere* ἀωλώσῃ. *Qui enim iniuriâ afficitur, non necessariò omnibus statim bonis spoliatur, ita vt nihil reliquum sit.* ἐχ ὥσπερ κατέχεται, *sine,* ἥδονται τοῖς οἰκείοις ἀγαθοῖς, non sic delectatur proprijs bonis. *sc. vt, quibus etiam post acceptam iniuriam fruitur.*

l. 21. τὸ, κινδυνεύειν, deleri potest.

Hom. 23.

Pag. 190. 40. παρίσχουν] *Fort.* ἐν ἀφθαρσίᾳ κατίσχουν· *vel,* ὡς (*aut* ὥσπερ) ἐν παραπλήσιον.

Pag. 194. 12. ἢ τοὺ ἀνακλώντας μιμώμενοι] *Fort.* ἢ τοὺ μονῳδοῦντας μιμήσεσθαι. *Sequitur enim l.* 15. ὥσπερ πνὰ μονῳδίαν ἄγων (*Malim*, ᾄδων) *vel sic:* ἢ ὥσπερ τοὺ μονῳδοῦντας. ἢ τοὺ τοῖς ἀναπλοῖς ἐγκαλοῦντας μιμώμενοι. *Al.* ἢ τούτῳ τοὺ μονῳδοῦντας μιμώμενοι. μονῳδοῦντας *i.* μονοθρηνοῦντας, *qui soli & per se omnia planctibus & lamentis implent. Talis fuit illa quæ dixit:*

Vtinam ne in nemore Pelio, *&c.*

vide Theocr. Idyll. 13. *de Hercule & Hyla.*

l. 42. φευγμῶν.ος] *Iam penè pedibus eo in tuam sententiam de vsu huius participij in significatione amoris siue adumbratione nominis.*

Hom. 24.

Pag. 199. 27. *Lego,* ἢ ὡς δεῖ προσκεφαλαίου ἕκειτο δεῖ τὰ πρώτα.

Hom. 25.

Pag. 203. 7. *&* 8. πλοῦτον ἀνθρώπων ἢ διαιώματα *&c.*] χαλεπὸν ἀνθρώπῳ ἢ δυσιατὸν, *nec aliter credo sanandum, quàm si manuscriptus aliquis codex nondum tibi visus suppetias tulerit. Interim non displicent, quæ illustrando huic loco attulisti.*

Pag. 205. 41. *Magis placet,* αὐκπνεῦσαι. *Hoc verbo enim innuitur, tantam fuisse calamitatum quas Iudæi venerâ ἢ δεῖ πρὸ μάτων possit sint magnitudinem, vt animo quieto & sedato, ne legere quidem illas, sicut à Iosepho narrantur, licent,* τὸ αὐκπνεῦσαι *hoc loco multo minus est quàm* αὐκπνεῦσαι, *nec potest sine sententiæ detrimento, vt mea quidem fert opinio, admitti.*

Pag. 206. 15. *Mihi vulgatu lectio non displicet.*

Pag. 207. 13. ὑπεῖδεν] *Rectè in margine* δεῖ πίνῃ. *De verbo* ὑπεῖδω, *in hoc sensu annotatum est mihi aliquid in prioribus notis. Vide infrà pag.* 306. *lin.* 16. *&* *pag.* 594. *lin.* 29.

Hom. 26.

Pag. 208. 8. *&* 9. ὑποσύλᾳ] *i.* ad maiorem moderationem, & ad sensum aliquem suæ culpæ redigere.

Pag. 209. 25. *&* 26. *sic lego:* Ἐνταῦθά μοι δικαῖ ῥῆμα ἢ κατοδέξαι αὐτὸ ἥδ᾽ τελειότερον: *delectà præpositione,* εἰς, *ante* κατοδέξαι.

Hom. 27.

Pag. 216, 26. σπουρῶν] *Fort.* ἀπυρῶν, *i.* ἀκαθάρτων. *Quid sit* ἄπυρὸς *notum est è Sirach. cap.* 23. *v.* 18. *Sic igitur lego, vel cum doctiss. præceptore meo* αὐασπουρώτων, *quam lectionem meæ multum antepono, quia cùm* ἄπυρὸς *&* αὐασπουρώτῳ *idem sint, hoc quàm illud ad excusam lectionem propius accedit. Porrò de differentiâ inter* αὐασπουρώτῳ *&* ἀπαυχένιος, *consulantur, si placet, eruditissimæ Is. Casaubonis notæ in Theophrasti charact. cap.* περὶ ἀπονοίας *&* περὶ βδελυσίας.

Hom. 29.

Pag. 225. 1. τοσοῦτον] *A. D.* τοιοῦτον, *quod non improbo. Cæterùm, si hic* τοιοῦτον *legendum, eodem etiam modo & ultimâ lineâ pag. præced. legere oportebit.*

Pag. 226. 9. μυρίοις ὁμιλήσας μάρτυσιν] *i.* cum innumeris martyribus comparandus est: vel, innumeris martyribus æquiparandus.

Ibid. δ᾽ αὐτὸν] *i.* διὰ τὸν Χριστόν.

Hom. 30.

Hom. 30.

Pag. 228. 10. οὐ γὰρ αὐτῆς] *A. D.* ἐξ αὐτῆς. *Ego malim*, ἀπ' αὐτῆς.

l. 11. ἐνομίζετο] *Ante* ἐνομίζετο *addendum puto*, τοιοῦτόν τι. *Aut simile aliquid, sine verbum passiuè accipiatur, sine non.*

Pag. 229. 22. *Fort.* ἵνα μὴ δίκην κολακέων λέγειν τινῶν.

Hom. 31.

Pag. 232. 43. αἰσχυνόμεθα] *Reliquè, vt mihi videtur,* αἰσχυνόμεθα. *& sic desinceps.* Rursus nos viros pudeat. *Quare?* Quia tanto interuallo à mulieribus superamur.

Hom. 32.

Pag. 242. 24. τῆς ἐφαλμοῦντων] *i.* φθονούντων, *teste Hesychio.*

NOTÆ
IOHANNIS BOISII IN
HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN
priorem ad Corinthios.

Pag. 243. *lin.* 34. *Lego*, ἀλλ' ὅτι ὀφὴ τοῦ *&c.* *Pag.* 244. 17. *&* 18. *Licet etiam legere:* μὴ ἡ τότε.

Hom. 2.

Pag. 251. 40. ὡς πολλὰ] *A. D.* ὥστε. *Sed, mi fallor,* ὡς *retineri potest, & est restitus.*

Pag. 252. 27. *Sic lego:* αὐταπλῶσαι ἡ πρὸς τὸν ὑγιαῖνον ἀρθῶσαι σῶμα ἰχῶρα βαρὺ, ὥσπερ φύσιν πάντως καὶ ἀδιάστατον.

l. 33. *Lego*, ἀλλ' οὐκ ἐπειδὴ ἡ φύσις ἠδύνησεν, *&c. Suspicatus quis fortè fuerat scribendum esse,* ὃ φύσις ἠδύνησεν, *quia sequitur paulo post,* ἰσχυσεν αὖ ὁ φύσις. *Sed veram esse lectionem, ἡ φύσις, ipsius loci scopus ostendit. Docet enim hic Chrysost.* Non infirmitatem & imbecillitatem naturæ, sed ſpem impunitatis cauſam eſſe, cur multi legibus bonis non obtemperent. *Addo autem* ἀλλὰ *in principio clauſulæ, vt perspicuum ſiat non ab eodem hæc dici, à quo proximè antecedentia. Quæ antecedunt enim veluti ab obyciente dicuntur: at hæc tanquam à reſpondente.*

Pag. 253. 6. ψογοφόρημεν] *i.* obyciimus: *probri loco obycimus.*

Hom. 3.

Pag. 254. 7. *pro* διαλεγόμενοι, *quid ſi* διαγελᾶς?

Pag. 259. 5. *Reſtè, vt mihi videtur,* κατέπηξεν. *i.* ἐξέπηξεν: ſtupore & admiratione affecerunt. ἅπαν, *i.* διὰ τῆς ζωῆς. *Nam non imperiti & rudes philoſophos admirabantur propter ſcientiam quâ præditi erant, ſed è contrario philoſophi imperitos inſummâ admiratione habebant, quòd vitâ tam ſanctâ & inculpatâ eſſent.* φιλοσόφων κατέπηξεν τοῖς διανοίαις. *i.* etiam in Philoſophorum animis incredibilem ſui admirationem excitârunt. fecerunt inſigni ſuâ virtute, vt etiam Philoſophis ipſis ſtupori maximæque admirationi eſſent.

Hom. 4.

Pag. 260. 9. *Bene*, ἀπ' ἐκείνων, *quia ſequitur* ὅτι ἦν Ἑλλήνων.

Pag. 264. 18. *pro* ἀπλώτερον, *valdè probabile eſt legendum eſſe,* ἀπίστερον.

Pag. 265. 9. *Malim, inuerſo ordine,* Θεὸς ὁ ἰσχυροποιῶν. *Ibidem: de addendâ particulâ ἂν, ante reliqua in hâc clauſulâ verba, tecum ſentio.*

l. 40. λέγομεν] *Lego*, λέγοιμεν ἄν.

l. 41. κἂν γὰ θέλῃ.] *Lego*, ὕστερον γοῦν ὅταν πεισθῇ.

Hom. 5.

Pag. 266. 36. ἐπιστόφουσι] *i.* φρενιτίζουσιν, *furant.*

Pag. 267. 32. *Legendum cenſeo:* οἱ μὲν ὀλίγα εἰδότες, ἢ κακῶς ἢ ἐναντίως χρώμενοι τῇ τύχῃ, *&c. Idem dicit hic Chryſoſtomus, quod Bion, aut nescio quis philoſophorum olim, breui iſtâ ſententiâ enuntiauit:* ἀγνοητὶ ψεγοπῆς, ἢ οἶπος. *Nulli enim inperiti*

ores

ores sunt ad discendum, quàm qui, cùm nihil rectè sciant, nihil tamen se scire putant.

Pag. 269. 22. *Lego*, -ουσι, σοίεις αὐτὸν λέγων ὑμῖν γεγωῆσθαι καὶ διηκριβωμένον, καὶ ἀσκεπτον, καὶ ἀπολύτρωσιν, ἀ τὸ πᾶν· αὖθις δὲ τῇ ὑμῶν πάλιν *&c. vel deletis his verbis: διὰ τῆ ὑμῶ πάλιν: ἀλλὰ τὸ πᾶν· αὖ ἀπόδεις, &c.*

l. 27. *&* 28. καὶ τῆς ὑποστάσεως τούτου, *&c.*] *Fortasse sic: διὰ τῆς οἰκειώσεως, καὶ τῆς πίστεως. Ostendit quomodo sensus illius, videlicet non creatione, καὶ διὰ τῆς εἰς τὸ θεῖον παραγωγῆς, ut suprà locutus est lin.* 12. *sed spirituali cognatione & fide. Aliter: ὧν ἐκεῖ θεῖον ἦν ἡ διὰ τῆς ὑποστάσεως [i. διὰ τῆς εἰς τὸ θεῖον παραγωγῆς,] ἀλλὰ διὰ τῆς πίστεως. Aliter: ὅτε ἐκεῖ θεῖον ἦν διὰ τῆς ὑποδειγίας, καὶ τῆς οἰκειώσεως, καὶ τῆς πίστεως.*

Pag. 270. 25. *Rectè in margine,* θεῷ τοῖς Ελλησι.

Pag. 271. 43. *& 44. fort. sic: καὶ αὐτὸς διὰ τοῦτο, χρεὶς ἐκεῖ καὶ θεῖ λειτοῦν μαθητῆ ὤν, τί ἂν δὲ ἴλεγχος ἦν; [i. περιστάσεως] Καὶ γὰρ τότε πολὺ ὁ ἔλεγχος ἦν, καὶ τῆς ἀναιρωμίας αὐτῶν. Aliter: τί γὰρ ἂν ἴλεγχος, ὅτε καὶ πολὺ ὁ ἔλεγχος ἦν, καὶ τῆς ἀναιρωμίας αὐτῶν; per ἔλεγχον, intelligo vim & iniurias ac contumelias eorum qui se opponebant veritati, at & sic sæpè videtur hoc vocabulum, Sap.* 17. *eo loco, ubi de Magicis Ægyptiorum artibus sermo habetur:* Μαγικῆς γὰρ ἐμπαίγματα κατέπαυτο τέχνης, καὶ ὀνειδισμὸν ἐλαζονείας ἔλεγχος ἐφέρετο. *Hesych. etiam* ἔλεγχ ξιν *per* ἴζειν *exponit. Aliter: τῆς ἀναιρωμίας, i.* ἧττ *ἀναιρώτως, abstractum pro concreto, ut in loco citato è lib. Sap.* τῆς ἀλαζονείας, *pro* ἧττ *ἀλαζόνων.* ὅτε πολὺς ὁ ἔλεγχος ἦν τῆς ἀναιρωτίας, i. ὅτε ἧττ *ἀναιρώτων πολλὰ ἦν ὕβρεις.*

Hom. 6.

Pag. 276. 36. *Deesse videtur* ἄν, *post* ὡς *in fine lineæ.*

Hom. 7.

Pag. 279. 12. ὅτω καὶ ἡ ἐξωθεν σοφία] *Deesse videntur nonnulla, sed non multa. Quid si ergo hiatus sic expleatur? ὅτω καὶ ἡ ἐξωθεν σοφία εἰ πολλὰ μὲν ἐπέχρηστο, ὡς αὐ ὅτων ἐμαρτύρη· ἀπιστεῖ ἡ &c.*

l. 25. *Lego*, καὶ ἀφιδύντες αὐτῆ, καὶ ὅτι ἐν ἀδὺν *&c.*

l. 42. πεμπόντες, καὶ πάσιν, *&c.*] *Vel hic unus locus documento sit (ut alios complures taceam) quàm tuta facultate polleat doctissimus præceptor mens codices vitijs atq; vberibus fœdatos emaculandi. Emendatione enim, quâ locum istum sanauit, nihil potest esse doctius, nihil acutius, nihil verius, nihil ipso denique contextu dignius, si modo fas esset cuiusquam omnino gratiâ coniecturales lectiones in contextum recipere.*

Pag. 281. 40. *Lego*, καὶ ἕτο δ'ἄλλο ἐστὶ τῆς σοφίας, *ni forte Alla à Chrysost.* θεολογικὴ βίβλος *appellentur.*

Pag. 283. 44. *fort.* καὶ τοῦτο μὴ πολλῶν τῶν σπουδῶν.

Pag. 284. 1. *Legendum suspicor: εἰς ὃν συνήλασαν.*

l. 13. διὰ τούτου τοῦ ῥοσήματος] *Fort.* διὰ τούτου τοῦ ῥοσήματος. καὶ τοιαύτης ὑποδίσεως: *vel,* τὸ, τῆς ὑποδίσεως *deleatur.*

Pag. 287. 3. ζωνήσεται] *Verisimile est Chrysostomum dixisse,* χιτωνοπρέπεια, *quia hoc loco* ὑβρὶς, τῇ συνηθείᾳ ἡ χιτωνοπρέπεια *opponitur.*

l. 37. ἐπῆρεα] *sc.* εἰ ὑπῆρχον.

Hom. 8.

Pag. 291. 37. ὁ ἡ Παῦλος τὸν ἐρεαζιθυμον, *&c.*] *Haud scio tamen si non omnis ex parte, aliquatenus tamen accedo. Delenda esse verba hæc: τὸν ἐρεαζιθυμον διηκριβωμένον: cum illo planè sentio. Arbitror etiã mendosa esse quæ mox sequuntur & correctione aliquâ indigere. Cæterùm de modo corrigendi non mihi prorsus cum illo conuenit. Ego igitur, sensu suadente, sic locum istum emendandum censeo:* Ὁ ἡ Παῦλος τούτων πάντων ἐκκαθάρων. ὁ γὰρ μόνον ἑαυτὸν ἐν πᾶσιν ἀλαπῆν φησι, χεῖ καὶ διηκριβωμένον ἡ ἐν νόμῳ γεγονέναι γεγονέναι *dico, non ἠβηδόν, quia, τοῦ φησιν, ἀπαρέμφατον* rectius *quàm participium subijcitur*) ἀλλὰ καὶ ἐν κρίσεσι συνειδότι τῇ Θεῷ λελαμπρυνένα. Χάειν γὰρ ἔγωμαι, τῷ Θεῷ, *&c. Al.* ὁ γὰρ μόνον ἑαυτὸν ἐν πᾶσιν ἀλαπῆν ἐδικεῖς χρῆναι διηκριβωμένον τῶν ἐν τῷ νόμῳ ἠβηδόν, ἀλλὰ καὶ ἐν κρίσεσι Χωνεύσιον τῷ Θεῷ λελαμπρυνότα. Χάειν γὰρ *&c.*

Pag. 295. 15. *Malim,* ἐγκόπτων, *&* παρεξώνων, *quia præcedit* πρόχων.

Hom. 9.

Pag. 300. 31. τὸ κρεῖττον] *i. maior pars.*

Hom. 10.

Pag. 303. 6. *Si hac lin.* τὰ αὐτὰ, *legere oportet, tum lineâ sequente,* ἀλλ' οἷα δεῖ, *pro,* ἀλλ' οἷς δεῖ. *Sed mihi recepta lectio solicitanda non videtur.*

Pag. 305. 18. *Rectè,* ἀπίλλαξας. *Sequitur enim lin.* 19. εἰ μὴ τῆς σῆς ἀπιλαυσει σεσωσμίας.

Hom. 11.

Pag. 306. 16. ἐπίνευσεν] *Vide suprà pag.* 207. *l.* 13. *& infrà pag.* 394. 44.

Pag. 307. 36. κρὶ τὸ σπερμα] *i.* ἐξ ὑπογυοῦ, *de re præsenti, ibi.*

Hom. 12.

Pag. 314. 20. *&* 21. *Hæc omnia verba inducenda censeo,* τὸ ὑπὸ ὀλίγων νομίζειν πλουτεῖν, πανπόνης καὶ πολυπόνου. ἀλλ' ἐρετέον γὰρ ἡ ὀυλάσσει. *Manca enim videntur esse, & è margine transcripta. Aliter:* τὸ ἡ ὑπὸ ὀλίγων κορεσθῆναι, ψυχῆς ἔδιν ἀδικοῦς καὶ πολυπόνου, μᾶλλον ἡ πανπόνης (*vel,* ψυχῆς ἔδιν ἀσθενοῦς, μᾶλλον ἡ πανπόνης καὶ πολυπόνου) ἀλλ' ἐρετέον γὰρ ἡ ἀπιθυμία. καὶ πολυκλὴς *&c.*

l. 34. τὸ ἀσωμείδητον] i. τὸ ἀσωμείδητον *Græca Scholia,* καὶ σεσῶσθαι δὲ τὸ ἀσωμείδητον αὐτῆ ὑπόκυπτα, καὶ τὸ αὐθητον. *Nota, ὑπόκυπτα, neq; sic etiam hic legendum arbitror.*

Pag. 318. 15. *&* 16. *Lego,* αὐηλεῖ τε τῷ καὶ ὑμῶ *&c.*

Pag. 319. 43. *&* 44. *Fort.* συμπαχύνονται τύποις, σῶμα ὑποδυομένου αὐτοῦ, καὶ τῶν τῆς συμφορωμένης πηλοῦ,

πμᾶλ᾽,μᾶλλον ἢ ὕβριν, τῆς ἐαυτῆ σεμνότητος σωτηρίας.

Pag. 320. 1. & 2. *Lego,* ἀγημονοῦσιν, ἢ τοῖς ἀτάκτοις ἅρμασι, τοῖς αἰχμοῖς ῥήμασι, τῇ Σκυτικῇ συμφωνίᾳ προσέχουσι.

Hom. 13.

Pag. 322. 13 ἀ ῥᾳδοθ᾽ίως] i. ὐ μεταχειρίζει.

l. 16. τῷ κηρύγματι & μὴ ἀπιστοῦντες, &c.] *Negatiua lectio mihi non displicet.. Conuenit enim cum ijs quæ antecedũt lin* 5. ὐ γὰρ ἐκεῖνα, ἀλλὰ τοῦτο ἀπιστεῖ τὸ κήρυγμα.

l. 20. *Deesse puto* ἡμᾶς, *post,* μαθητάς.

Pag. 323. 1. χάριν ἔχει πολλὴν αὐτῆς] *Non puto Chrysost. hæc addidisse tanquam verba Pauli, sed posuisse ye illustrare, quæ proximè præcedunt, nimirum,* πάντων περίψημα. *Sic Græca scholia,* πάντων περίψημα, ὡς εἰ ὄνησιν ἔχει νῦν πᾶσι. Βαρυδυμοῦσιν ἡ λέξει ῥήματα, &c. *Hoc est,* Pro omnibus factus sum peripsema, atq; eo nomine multæ mihi illis debentur scilicet gratiæ. Nam abig. ijs fuisset non tam malè mecum ageretur. *Nescio an Chrysostomi mentem rectè expresserim. Nam in loco tam caliginoso facile est labi. Sed vt rectè exprimerem, dedi certè operam, & iamerit prudentiæ tuæ considerare, annon desiderẽtur post* πάσχω, *verba illa,* ὡς οἱ ὄπτ, *quæ sunt in scholio Græco.*

Pag. 327. 10. *Lego,* διωκισμάτων. ἢ φοὶν οἱ γεγυμνῆται πλάθοντες, ἢ χρεῶν ὄγκον ἁφόρητον σκευωρεῖσθαι ὡς ἐν &c. πλάθειν, & σκευωρεῖν *idem valent.* Pulchrè autem dicũtur, χρεῶν ὄγκον ἁφόρητον σκευωρεῖν, *qui prætextu aris alieni alienorum ad se bona rapiunt. Libenter sine prætextu omnia ad se traherent, sed quia hoc nimis inuidiosum esset, ad velandam rapacitatem colores quosdam & prætextus excogitant. Epithetum* ἀφόρητον *optimè huic loco conuenire videtur, sed non item* l. 13. *vbi dicitur,* κίνδυνον ἀφόρητον. *Ibi igitur pro,* ἀφόρητον, *rescribo,* ἄφυκτον. *Error autem natus videtur à vicinitate locorum, quia paulo superiùs est* ἀφόρητον.

Hom. 14.

Pag. 328. 10. τοὺ κινδυνίους] *Sic Græca scholia.* ἐδύς φησι τοὺς οἰκονομίας, τὸ κήρυγμα, τοὺ κινδυνίους, τὰ ὧδε τὰ ἀποστολικὰ, &c.

l. 42. *Lego sine negatione, vel* ὡς ἀπολεφθέντες, *vel,* ὡς ἀπολεφθέντες. *Sed prius malo,* ὡς ἀπολεφθέντες, *quòd scilicet non vnà cum Timotheo venerit. promissio autem & excusatio, non re interdum, sed respectu tantum differunt, vt verbi causâ, promitto me venturum Ætonam circiter Calendas Iuny,* ἐὰν ὁ Κύριος θελήσῃ. *Hoc, si aduentum meum respicias, est promissio, si absentiæ diuturnitatem, est excusatio. Nam amicum ab amico, quem plurimi facit & videre imprimis cupit, tamdiu sine graniore aliquâ causâ abesse posse non est verisimile.*

Hom. 16.

Pag. 344. 32. *Rectè mihi videtur Halesius, μόνον addere post* ἀπολαγῆς *Sic enim clarius aliquanto liquebit, quid sibi velit hoc loco Chrysostom. Vult igitur Chrysost. non solum tanquam bonum medicum liberasse eos à malis, quibus infestati fuerant, sed etiam vlteriùs benignitatem suam extendisse: puros namq; effecisse, hoc est, nouâ puritate donasse, sanctificâsse, & iustificâsse.*

Hom. 18.

Pag. 354. 30. ᾧ μισθώματι] μίσθωσις, *Act.* 28. & 30. *est* μισθωτὴ οἰκία, domus conductitia *Vide igitur annon rectiùs legatur,* μισθοῦ *pro* μισθώματος. *Sic l.* 32. τῶν ἐκαμπόρο ὠνον τὴν μισθὸν. *Porrò deesse* πῶμα, *post* ᾧ, *cum doctiss. Præceptore meo sentio.*

l. 34. ἢκ οἶα] *Vel tollo negationem, Præceptorem meum in eo præeuntem sequens, vel lin.* 36. *sic lego,* κλίνεσθαι τότους ὧν ἡγῆματ᾽ ἐκεῖνα μὴ μυθῷ, τοὺς ἢ κακοδιωκτμένας σὺς ἀσύλειαν χωλεύσας ὧν ἢχῇ ἢ

l. 44. & *deinceps, sic legendum coniicio.* μηδ᾽ ὑπὲν σὲ αὐτὴν ἢ, ἀλλὰ ἢ πᾶσι ἀρχῇ τῆς ψυχῆς ἢ ᾧ τῷ σπέρματος, ἁπλῶς τὸ σῶμα δείκνυται, ᾧ ὅτω δεξάζεται ὁ Θεὸς. ἁπλῶς τὸ σῶμα δείκνυται, *i. perinde est, ac si corpus non haberet.*

Hom. 19.

Pag. 358. 25. *Lego,* ἀποτίρησον ἐπαιδεῖα κλῆσιν, ἵνα καὶ ὀφειλὼ αὐοπίσω.

l. 28. *Fort. sic,* μαίζονα διὰ τῆς ἀκαίρου σωφροσύνης ἁμαρτίαν ἐργάζωμαι. *Hic ex,* δ *facio* διὰ, *ex* ἢ, ἀκαίρου, *ex* δικαιοσύνης, σωφροσύνης, *& τῆς τῷ* διὰ *postpono.*

Pag. 360. 44. *Nihil mutandum censeo.* φορτικώτερον ἐργάσηται] *sc.* τὸ πρᾶγμα, *i. ne rem molestiorem efficeret. sc. & ea quæ monet, & ei qui monetur.*

Hom. 21.

Pag. 372. 35. *Nihil muto.*

Pag. 378. 44. ἢ ἀποσῶμεν, φησὶν, ἀλεωῦντες αὐτοὺ] *Legendum suspicor,* ἢ γὰ μὴ ἀποσῶμεν, φησὶν ἀλεωῦντες αὐτούς. *i.* Etenim ne tœdeat nos, inquis, illorum miseri. φησὶν, *pro* φήι. Μὴ ἀποσῶμεν, *i.* ne deficiamus, ne tædeat nos. *Alexis:* ἅπαντα τὰ ζητούμενα ἐξεύρεῖσθαι, ἂν μὴ πεφαπορῇς, μηδὲ τὸν πίνον σύγκε, *i.* nisi priùs defeceris, animumque desponderis. *Duo reprehendit Chrysost. in Antiochenſibus suis. Primum, quòd tam fastidiosi essent erga egentes, nec precibus eorum vel tantillum commouerentur: & deinde, quòd præfigiatoribus & id genus impostoribus vsq; adeò delectarentur, vt & plurimum illis argenti donarent ipsi, & alijs vt idem facerent, hortatores essent ac instigatores, dicentes:* Μὴ ἀποσῶμεν, &c. *Addit etiam eos hoc profusionis genus perperam misericordiæ nomine insignire. Quod hæc verba,* μὴ ἀποσῶμεν, &c. *verba sint hortantis & inbentis, apparet*

ex

ex proximè sequentibus: ἢ οὐ τοῦτο καὶ δεῖς ; Idem etiam colligi potest ex participio ἀθροίσων, cogens, congregans, faciens κυκλεῖν. Quomodo enim congregauit, & coegit in vnum, nisi voce, hortatione, suasione, celeusmate?

Pag. 380. 16. *pro* ἐκκλησίον, *legendum conjicio*, ἐκκλήτου.

l. 22. θορυβοῦσιν] *Valde me iuuat legere quæ in hunc locum A. D. annotauit: cæterùm nondum aliquid causæ video, cur pro* θορυβοῦσιν, θορυβοῦσι *scribi debeat. Nam quod ad Chrysostomi institutum attinet, parùm hercle refert, vtrùm* θορῦ, *an* θορῦ *legatur. hoc est, vtrùm intelligamus portus obstructos terrâ ingestâ, an molibus oppositis.* θορυβοῦσι λιμένας, *quid sit propriè, satis notum est. Hic autem perquam elegantis allegoriâ portus obstruere dicuntur, qui benignitatem suam claudunt, & opem ferre recusant pauperibus. Hoc notauit A. D. in fine scholy huic loco appositi. Cum igitur idem futurus sit allegoriæ sensus, siue hoc, siue illo modo legatur, de modo obstruendi portum lites mouerinolim. Vide infrà pag.* 394. *lin.* 32.

Hom. 22.

Pag. 381. 30. *Sine dubio vera lectio est,* συνέλλησι, *nec obstant sequentia, si recte intelligantur. Cùm enim dicit Chrysost.* ἀλλ' ὑπὸ τῆ μεγάλῃ τῆς δωρεᾶς δόξῃ τὰ τοιαῦτα λέγω: *hoc vult: Paulum ea fuisse modestiâ, vt sibi ipsi, laboribusq; suis parùm aut nihil tribueret, nec aliter se Leuitis & sacerdotibus præferri postularet, quàm propter rerum quas afferebat & prædicabat magnitudinem. Quod nisita esset, dictarum se fuisse: εἰ ἐκενοδοξοῦμεν, ἢ ἀπεκαλοῦμεν] non autem, εἰ ἀπεφήμεν. Contra autem, de Sacerdotibus cùm loquitur, multum illis tribuit, & τὰ αὐτῶν ἐπαίρει, dicens,* ἐρχόμενοι, θορυβοῦντες, *quibus vtiq; vocabulis assiduitas eorum & sedulitas commendatur. Si officium & res administrandas spectes, superiorem se facit Paulus Sacerdotibus: at si laborem & sedulitatem in officio exequendo, inferiorem. Omnino,* ἐπαίρει, *lin.* 32. *requirit, vt lin.* 30. συνέλλει, *non* ἐπαίρει, *legatur.* Συνέλλει, *se ipsum. Quomodo? Suo labori parcum (Quid est enim* ἀπολογοῦμαι?) *rebus ipsis multum tribuendo.* Ἐπαίρει τὰ αὐτῶν ἐπαίρων. *Quomodo? Dicendo,* ἐρχόμενοι, & θορυβοῦντες.

Hom. 23.

Pag. 392. 37. *Rectè,* φαιλῶται.

Hom. 24.

Pag. 400. 11. *Deesse puto,* πόθεν, *ante* ἢ κόσμ- *in fine linea.*

l. 13. τὸ σῶμα] *Sc.* τὸ σωρευθὲν, *si legamus,* τθτων. *Alioqui,* τῶτο, *quod corpus intelligat, demonstrat.*

Hom. 25.

Pag. 402. 44. *Fortasse hæc verba: ἵνα διέῤῥῃξ ὅπ ὑ διδυκτος τὸ φειδόμενον, rectiùs legantur, pag.* 403. *lin.* 2. *post* ἵν᾽ ἀτίμως σε ὁρωτᾶν.

Hom. 26.

Pag. 411. 33. ἔῖτα ἢ αὐτὰν πόθεν, &c.] *Ad ea, quæ eruditissimè in hunc locum scripsit A. D. adiungi potest & dictum illud Aristotelis, cuius meminit Ælianus lib.* 9. Ἀριστοτέλης, *inquit,* ἐκέλευσε τοὺς θεσσαλοὺς ἐξ ἀστυ ὁ τὰ ἔξω θεσσαλῶν μάχη τ᾽ ἢ ἐπιτροπῆ, μήτε ὡς βοηλατήσομαι, ἔφη, θεραπεύσει, μήτε ὡς σκηπτοῦχα, ἀλλα᾽ διδάξει θέσπεσον τὴν αὐτῶν, ὅτως ἔξεις ἕτοιμον πρὸς τὸ πόνεῖν.

Pag. 415. 5. κληρωθῆς] *A. D.* συγκληρωθῆς. *Rectè, vt mihi videtur. Lucianus Gallo:* ἀλλ᾽ ἤδειν, ὦ Μίκυλλε, ἢ μάλιστα, ὅτι Σωσικληρώθης τῷ λέροι ἐκείνῳ μόνῳ, *i. vt ex Gellio interpretemur:* quoniam fors ita tulit, vt cum deliro illo sene iunctim locareris.

l. 39. φάρμακον ὐδυμίας] *Rectè* ὐδυμίας, *i.* causa procreans, non expellens. *Laertius Anacharsi,* τὸ ἄλκιον μανίας φάρμακον ἔλεγε, *i.* μανίας ἐμπιπτικὸν, *sicut verba sequentia declarant. Sic apud Philonem,* οἶνος ἀφροσύνης φάρμακον, *non quòd expellat, sed efficiat.*

Pag. 416. 23. & 24. μηδὲν τύτων θεσπίσαι] *Fort.* ἢ μηδὲν τύτων ἢδη ἐκπόνων γίνεσθαι θεσπίσαι, *i. non cadere, non eycere ex ædibus, non protrudere forâs, &c.*

Hom. 29.

Pag. 430. 36. & 37. *Nihil mutò, nisi quòd lin.* 37. *desiderari putem aliquid post* ἐκδύντας αὐτοὺς, *nimirùm,* σίγυπα ὥσπερ μανθάνομεν. *Vel igitur sic lego, vel deleo* ἢ *ante* πῶς κρὸς φύσιν.

Hom. 32.

Pag. 448. 30. θεσπέσιον] *Fort.* θεσπεσίων.

Pag. 457. 11. & 12. μὴ ὑμᾶς &c.] *Non* μὴ *delendum puto, sed hæc, aut similia adijcienda post* πολλῶ φόνῳ (*fort.* φόνῳ) *lin.* 12. ἐρημίᾳ δ᾽ ἡσυχίᾳ. *Præterea lin.* 10. *lego,* αὐτὸς μὲ αὐτῆς ἐκπέπτω: *vel,* αὐτὸς μὲ ἐκείνης ἐκπέπτω.

Hom. 34.

Pag. 469. 2. τὸν δὲ ὃ γέγονε] *Quid velit hoc loco Chrysost. non est difficile intelligere. Cæterùm quia verba imperfecta videntur, non erit abre, si Lector tali aliqua additione adiuuetur:* ἐπειδὴ ἢ γάμον ἔδει εἰσαχθῆναι, ὐχ ὕπερον ἦν, ἀλλα᾽ τὸν δὲ ὃ γέγονε, φύσιν αἴδρα ἐποίησε τῇ γυναικὶ, καὶ πάσην ἦδη παῖδας αὐτῇ συνδῦσαι θεσπεσίαν ἀλλήλοις βιῶναι. πάντα γὰρ ἀγάπης τῆ Θεῷ δόντες. Εἰ δὲ ὕτω γνοιμεν αὐτὸς παῖδων ὁ θεσπέσιος &c.

Pag. 471. 39. εἰ γὰ] *A. D.* ἢ γαρ. *Mihi magis arridet* εἰ γὰ. *Ordo,* εἰ γαρ τε τῷ ἐφεξῆς ἄδοιτο δίκην, εἰ ἀλοίη, &c. εἰ ἀλοίη, *i.* ἁλοῖς. *Posterius enim* εἰ, *cum verbo adiuncto circumloquitur participium.*

Hom. 35.

Pag. 475. 44. ἀρχεῖν αὐτοῦ ἑαυτοῦ] αὐτοῦ, *i.* χάεισμα, *& sic in sequentibus. Non debet igitur mutari.*

Pag. 477. 16. πρὸς τὸ ἀπάρτιον τὸν λίθον ἄγει] *Doricum est prouerbium, sicut docet Basil. magnis orationc* πρὸς τοὺς νέους *&c. pag.* 227. *his verbis:* Εὐδοξ. ὃν ἐξ ἀρχῆς ἐπισκοπῶν ἔφασκον πρὸς μαθημάτων ἡδονὰς σωφρονίζειν τοὺς τέλει προσίοντας, καὶ τὸ Δωρικὸν παρεμφαίνειν, τὸν λίθον ποτὶ τὸ ἀπάρτιον [*fortasse* τὸ ἀπάρτιον, *vel potius*, τὸν ἀπάρτιον, *Dorico modo,*] ἄγοντας. *i.* Statim igitur à principio vnamquamq; disciplinam dispicere, & ad finem accommodare conuenit, & secundùm Doricum prouerbium, lapidem ad amussim reuocare. *Hesych.* Ἀπάρτιος λίθος, καταμὴ πυκτονική. *Si Hesychio igitur credimus,* ἀπάρτιον *& καταμὴ idem sunt, nec opus est vt alterum altero commutemus.*

Pag. 478. 24. ὃ δὲ καὶ ὧδε *&c.*] *Valdè hunc locum illustrant quæ leguntur apud Lactantium, lib. de falsâ sapientiâ, cap.* 23. Cum igitur, *inquit*, in tantâ vanitate ipsi philosophorum principes deprehendantur: quid illos minores putabimus, qui nunquam sibi tam sapientes videri solent, quàm cum pecuniæ contemptu gloriantur? Fortis animus. Sed expecto quid faciant, & quò ille contemptus euadat. Tradita sibi à parentibus patrimonia, tanquâ malum fugiunt ac deserunt. Et ne in tempestate naufragium faciant, in tranquillo se vltrò præcipitât: non virtute, sed peruersò metu fortes, sicut illi, qui cùm timent ne ab hoste iugulentur, ipsi se iugulant, vt mortem morte deuitent. Sic isti, vnde possent gloriam liberalitatis acquirere, sine honore, sine gratiâ perdunt. Laudatur Democritus quòd agros suos reliquerit, eosque pasci publicè passus sit. Probarem si donâsset. *Item paulò post:* Quid ille, qui patrimonium in nummos redactum effudit in mare? Ego dubito vtrumne sanus, an demens fuerit. Abite, inquit, in profundum malæ cupiditates: ego vos mergam, ne mergar à vobis. *De Democrito idem propemodum scribit Cic. de Finibus.* 5. *pag. Lamb.* 113. Cur hæc eadem Democritus, qui, verè falsò ne quæreremus, dicitur oculis se priuâsse? certè vt quàm minimè animus à cogitationibus abduceretur. Patrimonium neglexit, agros deseruit incultos, quid quæreus aliud, nisi beatam vitam? *Idem rursus Tusculanarum* 5. *pag. Lamb.* 194. Quid ergo aut Homero ad delectationem animi ac voluptatem, aut cuiquam docto defuisse vnquam arbitramur? aut, ni ita se res haberet, Anaxagoras, aut hic ipse Democritus agros & patrimonia sua reliquissent: huic discendi quærendique diuinæ delectationi toto se animo dedidissent? *Vides hic Anaxagoram coniungi cum Democrito, aeò ambo philosophiæ amore agros suos deseruisse. Quòd autem Crates is fuerit, qui possessionum suarum præcium in pelagus proiecit, testis est locupletissimus, beatus Hieronymus aduersus Iouinianum lib.* 2. *vbi sic scribit:* Vnde & Crates ille Thebanus, proiecto in mare non paruo auri pondere: Abite, inquit, pessum malæ cupiditates: ego vós mergam, ne ipse mergar à vobis.

l. 25. χόρτον πᾶσιν αὐτοῖς] *Rectè in marg. πᾶσιν. Latinè* agros pasci publicè passus est.

l. 26. πάντα πρὸς φιλοπραγμοσύνην] *Hieronymus consolatione ad Iulianum:* Philosophus gloriæ animal. & popularis auræ vile mancipium, totam simul sarcinam deposuit, & tu te putas in virtutum culmine constitutum, si partem ex toto offeras?

Pag. 479. 25. τῷ παιδὶ] *Regitur fort. ab* ἐπέλιπε *præcedente lineâ, vt ordo sit:* ὃ δὲν ἐπέλιπε τῷ παιδὶ. [*i. sermo*] μόνα πρὸς ἀυτῷ *&c. Genes.* 24. *in initio:* καὶ εἶπεν Ἀβραὰμ τῷ παιδὶ αὐτοῦ, *& postea,* εἶπεν ὁ παῖς, *& sic deinceps. Sic autem poni videtur,* τῷ παιδὶ, *hoc loco, vt suprà pag.* 469. *lin.* 3. τῇ γυναικί: *nomen nimirùm pro relatiuo. Quemadmodum enim ibi ordinariâ structurâ debebat dici:* τὸν ἐξ ἧς ἐγέννησεν ἡ γυνὴ, τοῦτον αὐτὸν ἐποίησεν αὐτῇ: *sic hoc loco:* καὶ ὠλίγα ἢ ὅπως τὸν παῖδα μὴ καταδουλώσωσιν, ὃ δὲν ἐπέλιπεν αὐτῷ μόνα πρὸς αὐτὸν καὶ λαμπρὸν εἰπεῖν, ἀλλὰ *&c.*

Hom. 36.

Pag. 484. 40. καὶ ὅτι] *Deleantur modò notæ parenthetica, nec erit opus, quantùm ego quidem video, vt τὸ,* καὶ, *deleatur. Supplendum potiùs aliquid puto in hunc modum:* καὶ ὅτι π. καὶ μ. π. γε. ὅτι ὑγιῶς εἰσηλύνθη, *sub.* τῶν ἀκάπνα.

Pag. 489. 5. κἂν πάντες κατηχῶσιν] *Nondum intelligo cur cuiquam hoc verbum displiceat. Videtur enim huic loco aptissimum.* Κατηχεῖν. *est quod Iudith.* 15. καταφωνεῖν, *& opponitur τῷ* ἐξάρχειν. Ἐξάρχειν *est coryphæi, &* κατηχεῖν, *eorum, qui coryphæum sequuntur. Igitur dicit hic Chrysost.* οὐ ἐξ ἑνὸς στόματος ἡ φωνὴ φέρεται.

Hom. 38.

Pag. 495. 16. ἐσήμανε] *Quod hîc de præterito perfecto A. D. annotauit, omnibus verbis præteriti perfecti temporis ex æquo conuenit. Ego autem Grammaticos complures tum Græcos, tum Latinos secutus, existimo nonnullorum præteritorum peculiarem esse rationem ac à reliquis separatam. Docent igitur Grammatici non nisi verba quædam in voce præteriti, præsentis habere significationem, qualia sunt apud Latinos, Memini, odi, capi, &c. apud Græcos,* οἶδα, μέμνημαι, ἔσταμαι, ἔοικα *& similia. Hæc autem non notassent Grammatici, & quasi digito demonstrassent, si in omnibus præteritis esset præsentis significatio. Erudita ergo sunt, & lectu dignissima quæ præceptor meus è Caninio sumpsit, atq; observationibus suis in hunc locum inseruit: sed tamen, vt dicam quod sentio, aliquanto magis generalia, quàm vt ad hunc locum peculiariter accommodari queant. De* ἐσάλπικα, *sic scribit Caninius: Perfectum & plusquamperfectum.* ἐσαλπίκειν, *Ion.* ἐσαλπίκεα. *Sic item Sylburgius, sed aliquanto fusius:*

sius : quæ Ionicè extrito κ, ν vertunt in α. ἀέναα Attice contrahunt in ᾶα [Caninius dicit Ionicè, & ἀέιαι,] vt ἐρεέναα Ionicè cellulipsi & tropesathem è communi ἐρευνάω, Atticâ crasi facit ἐρᾶσθαι. Cùm igitur hæc in illorum libris legantur, miror quid præceptori meo in mentem venerit, vt diceret Grammaticos hoc non vidisse, nec Caninium quidem.

Pag. 496. 14. & 15. ἀπέθανε γ. ἐν ἁμαρτίᾳ ἐγένετο καθ' ὑμᾶς] vel lego cum præceptore meo, vclisc : ὁ Χριστὸς ἅπαξ ἀπέθανε περὶ ἁμαρτίας ἐγένετο καθ' ὑμᾶς. *Al.* Εἰ δὲ τοῦτο διάκειται, σῶμα γὰρ ἐλάλησε καθ' ὑμᾶς ὁ Χριστὸς, ἀπέθανε γὰρ περὶ ἁμαρτίας μόνον· καὶ ἐν ἁμαρτίᾳ ἐγένετο καθ' ὑμᾶς. Locus est aperte mendosus, sed non facile me à sententia sanabilis. *A. D.* emendatio ita placet, vt meliorem tamen desiderem. Num quod dixit qui corpus non habent, nec peccare posse nec mori, vereor vt defendi possit. Etsi enim αἰσωματοι οὐσίαι non moriuntur, peccare tamen possunt, vt angelorum illorum exempla ostendunt, qui in primâ integritate non steterunt. Græca Scholia aliquanto aliter de Manichæorum errore loquuntur, quàm Chrysostomus. Dicunt enim Manichæos asseruisse, per Christi mortem intelligendam, πῶς ἀπεκτάγλω ἀπὸ ἁμαρτίαν ἀμάρτιαν. At Chrysostomus ait eos intellexisse per mortem, τὸ ἐν ἁμαρτίᾳ γενέσθαι, & per resurrectionem, τὸ ἀπὸ ἁμαρτιῶν ἀπαλλαγῆναι. Est ergo pugna inter Chrysost. & Græca Scholia, nimendosa sint exemplaria.

Pag. 499. 12. κἀν προσῇσι,] *i.* offendisset.

Pag. 500. 4. *Fort.* διὰ τί εἰς ὕδωρ ἀπιέναι, καὶ τὸ πλεῖον τῆς οἰκουμένης μέρος ἐπιφαίνειν, τοῦτο ἐρηκάναι αὐτόν.

Hom. 39.

Pag. 509. 3. δῆλον ὅτι.] *A. D.* Jubeo, & jubet textum consulere. Sed mei libri omnes (habeo autem tres minimùm, aut quatuor, ἀδρ. è diuersis officinis) habent, δῆλον ὅτι, dumsim.

Pag. 513. 16. πρὶν ἢ διαβαλεῖσθαι,] Nihil muto.

Hom. 40.

Pag. 516. 20. & *c. legendum videtur* : καὶ ἐν αὐτῷ τῷ πάσχειν, οὐδ' ἐπιδεῖ αὐτὸς δεῖ μιᾶς ὥρας ἐχρῆσε (ἀρκῆσε γὰρ ἵνα αὐτῷ τὰ πάθοσι, τὸ πιστῶσαι τὸ δίκαιον τοῦ θεοῦ) ἀλλὰ διὰ πάντων τῶν πολλῶν ἀδάνεται, καὶ ὥσε αὐτοῦ εἰς τὸν ἀεὶ τῆς αἰωνίσεως εἰσέρχεσθαι λόγον. Καὶ πῶς καὶ ὅταν λέγῃ σὲ ἐν τῇ ζωῇ, &c.

Hom. 41.

Pag. 521. 9. πάντως τῷ θανάτῳ] *Hanc puto veram esse lectionem. Per* πάντως θανάτῳ, *intelligo idem corpus quod ad corruptionem attinet. De corporibus enim piorum post resurrectionem duplex erat hominum error. Quidam putabant eadem resurrectura tam qualitatibus, quàm substantiâ. Alij rursus negabant eadem fore, sine qualitates, sine substantiam ipsam spectes. Inter has duas tam falsas tamq; inter se contrarias opiniones orthodoxa sententia media incedit, vt quæ negq; diuersa ea fore secundùm substantiam concedat, negq; eadem secundùm qualitates. Dicit ergo hic Chrysost. priori errori opponi hæc verba Pauli : ὁ τὶ σῶμα τὸ γεννώμενον, σπείρεις* [*Legendum enim* σπειρόμενον.] *i.* non corpus quod futurum est seminas. *Quomodo?* sc. corruptionis, τῷ θανάτῳ, *respectu. Est enim idem, & non idem. Idem* τῇ οὐσίᾳ, *non idem* τῇ φθορᾷ. *Atque hoc est, quod Græcorum Theologorum nonnulli haud inscitè dicunt* : Corpus quod resurgit, πάντως erit, sed non τοῦτο. *Hunc puto verborũ propositorum sensum esse, quæ interpretari & illustrare, quam interpolare multò satius esse duxi. Confer hæc cum proximis sequentibus, & affirmatiuam lectionem veram esse concedes.*

Pag. 522. 25. ὀνόματι] *Lege* ex τῷ quæ continuò sequuntur nomen ὀνόματος, *hic sensu aliquanto latiùs, scilicet* τῆς κλήσεως καὶ προσηγορίας *in genere.*

l. 32. ὅπου γὰρ ἡμέραι πεπλήρωνται] Græca Scholia, ὅπου γὰρ ἡμέραι πλήρεις, καὶ ὅτι ἰσχύει ἡ σορὸς αὐτοῦ κρύπτειν ἐκεῖ πῶς θανόντα. Diuersitas numerorum sic conciliari potest. Græca Scholia loquuntur de corporum putredine, vt Martha, Ioh. 11. 39. vbi dicit de Lazaro paulò antè defuncto, ἤδη ὄζει. Πεπρωμένον γὰρ δεῖ : Chrysostomus verò de corporum plenaria abolitione & consumptione, vt cùm post aliquod temporis spatium conueniuntur in terram. Ne autem quis miretur à Chrysostomo tam breue spatium corporum abolitioni præfiniri, cùm apud nos vix hoc contingat post decem aut duodecim annos aut eo amplius, audiat, quid proditum memoriæ sit de cœmiterio quodam in agro Pisano in Italiâ, vbi solsea est vis & vorsciti, vt corpora intecta 24. horarum spatio, penitùs absumat. Munsterus lib. 2. de Italiâ, pag. 196 : Est & baptisterium insigne, [*sc. in urbe Pisa*] sed illud insignius, cœmiterium sc. amplum, mœnibus & porticibus clausum, cuius terra intra 24. horas corpus humanum consumere, & in seipsam conuertere potest.

l. 33. ὑδὲ ἀφεὶς μίαν ἀρκέσαι ἡμέραν] *Sc. post expletum* 30. *dierum spatium.*

Pag. 523. *l.* 21. πεψυχέναι] *Hæc verba delenda puto, tanquam marginalem glossam,* τῷ, τὰ δέ, *ante,* ὅλα ἐξέβη.

Hom. 44.

Pag. 540. 7. -τοῦτο μέλει] *Græca syntaxis requirit,* τούτῳ.

NOTÆ

NOTÆ

IOHANNIS BOISII IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN posteriorem ad Corinthios.

Hom. 1.

Pag. 546. 2. ὅταν πατὴς ἰσχύσῃ, &c.] *Nihil mutо.*

Pag. 547. 16. ἔνδον ἑστῶτος] *i. in cœlo: in conspectu Dei. Nam qui carent visione Dei, dicuntur esse in tenebris exterioribus, Matth.* 8. 12. Οἱ ἔξω, *sunt Ecclesia, inprimis triumphans.* οἱ ἔξω, *sunt reprobi, inprimis damnati.*

l. 29. ἀλλὰ, *hùc lineâ pono, & sequente deleo.*

Hom. 2.

Pag. 551. 7. & 8. αἰάσασιν νεκρῶν ἐφεύρημα ὀλίγῳ πλείονι] *Proverbium de inspirato gaudio, siue de liberatione à malis opinione hominũ immedicabilibus. Nonnihil cum hoc affinitatis habere videtur proverbium illud Paulinum, Rom.* 11. 15: ζωὴ ἐκ νεκρῶν, *ait ibi, ἅπερ ἀμαθές.*

Pag. 552. 20. πείσωσιν πλυνὶ αὐτοὺ καταμελάξαι βύλεται] *Suspectum est mihi verbum, καταμελάξαι, nec tamen suppetit aliud quod loco eius substituatur. Fort. verò nihil mutandum. sed addenda hæc post βύλεται: ἢ εἰς ὁμόνοιαν ἢ αἰρεῖ συγκρότησιν. Sequitur enim, ὅταν ἢ αἵρεσιν ἢ.*

Pag. 553. 30. δυσωπῶσι] *i. flectere, persuadere. πεῖσαι, quod mox sequitur, & δυσωπῆσαι, ἐπαθῶσαμῶν.*

Pag. 555. 1. *Nihil muto: addo tantùm lineâ seq.* ἡμέρας ἢ νυκτὸς *post* καταγίνεσθαι. *Halesij correctionem probarem, si aut alia esset responsio ad quæstionem: πῶς ὧν τοῦτο αὖ γένοιτο; aut non continuò subiiceretur: ἐν τῷ νόμῳ ἀυτῷ καταγίνεσθαι.*

l. 8. συγχώρησον] *Sic dixisse credo Chrysostomum, quia παλαιάζεται ὁ λόγος, nec eundem tenorem servat. Recto enim tenore seruato, sic processisset oratio: εἶδες σπερὰν ἀείσιον, ἢ πάσης χρονὸς ἀλύσεως ἀσφαλίστερον ἢ συνεπίστερον συγκαμψίλιον.*

l. 39. ταῦτα] *De hâc voce quid sentirem, breuiter indicaui initio notarium meum. in homil. in Genes.*

Pag. 556. 43. περισώτων] *Mihi magis probatur,* περισσῶτων, *quam* περισσώτων. *Non enim qui benedicunt καρδίας κλίνει, sed ij quibus benedicitur.*

Hom. 3.

Pag. 560. 15. ἀλλὰ τὸ τῷ πνέματος &c.] *Fort. sic:* ἀλλὰ τῷ τῇ διανοτίᾳ τῷ πνέματος ἀσωκλώμον ἐμὲ ἐκείνῳ πιέσθαι. *Aliter:* ἀλλὰ τὸ τῷ πνέματος διανοτίας. ἢ τὸ ἐχελῶ ἐμὲ ἀσωκλώμον ἐκείνῳ πιέσθαι. *Hæc ita placent, vt requiram. meliora. Al.* ἀλλὰ τῇ τῷ πνέματος διανοτίαι. Καὶ δὲ ἐχελῶ ἐμὲ ἐκείνῳ πιέσθαι · *deleto,* ἀσωκλώμον.

Pag. 564. 27. ἀπὸ τῆς ὑποδοχείας] *Quid si,* ἀπὸ τῆς ὑπὸ ὅπλων δεξιᾶς μεταχειρίσεως?

Hom. 4.

Pag. 570. 35. & 36. *Nihil muto, nisi quòd lin.* 36. *pro* ἄγχει *legendum putem,* ἄγει. Deinde ne supinos faceret, tanquam penes quos esset dimittere, vel non dimittere, ac propterea non dimitteret, rursus eos ad hoc adducit. Ad hoc, *i. ad dimittendum.*

Hom. 5.

Pag. 576. 13. κιρνῶντες] *i.* οἰνοχοῦντες.

Pag. 577. 35. οὗτον] *sc.* τὸν διαγελῶ.

Pag. 578. 11. ὅτι χρήματα] *Nihil erit in his verbis incommodi, si præponantur illis dumtaxat extrema verba quæstionis præcedentis, in hunc modum: ἢ ἀπίσωτα κακῶς ; τὸν πείσαντα κακῶς, ὅτι χρήματα κερδαίνεις, &c.*

Hom. 6.

Pag. 579. 19. ταὐτὸν] *Ordo: ὡς ταὐτὸν τῷ αὐτὸν αὐαχώλαι αὐτῷ ἐκ τῆς εἰρωνίας. αὐτίθεσιν intelligit, quam paulò superius dixit,* αὐσυποτρεχὼν, *lin.* 12. ὅσῳ ἔμελλεν ἀπῷ πυρ ἑτέρου αὐσυπρέρεσθ, ὅτι ἐπείρεις σαυτὸν.

Pag. 582. 12. τῶν ἢ διανέσεων ἰσχάτη] *Fort.* διανέσεως *hic significat excelsum & erectum illum animi statum, quo maximè homo ab animalibus rationis expertibus discernitur, vel pro,* διανέσαν, *legendum,* διανοίας κατίσαν, *quod magis probo. Nam in examinandis vitiosis lectionibus, sæpè re-*

perio duas aut tres dictiones in vnam corruptas.

Hom. 7.

Pag. 589. 23. *Videndum an non verba hæc :* ἐπεὶ ἡ εἰκὼν ἡ ἀθέει : *rectius collocentur post,* οὕτω εἰκὸς ὑπὸ Κυρίου πνεύματος, *lin.* 17. *Dicit ibi* In talem nos gloriæ imaginem transformari, qualem à Domino spiritu insculpi par sit. *hoc est,* non in eandem imaginem, sed in permanentem. *Tum addit :* Ἐπεὶ ἡ εἰκὼν ἀμβλεῖα : Alioquin imago non manet. Neque enim habet firmam ὑπόστασιν.

Pag. 591. 28. *Vel legendum,* σωνδείας *(quod maxime mihi placet) vel non solum* τὸ πίκτον, *sed etiam* τὸ σβεννύ.

Hom. 8.

Pag. 594. 10. *Ergo,* ἀλλ' ὅτω λέγοντας ἀπ' ἐκείνων ἦν ὑποκ. *&c. Chrysost. hom.* 22. *in Matthæum :* Κύριον γὰρ ἐκάλεσε τὸν μιμητὴν ἐκέλευσεν, ἀ διὰ τῆ οἰκείᾳ σὺν, ἀλλὰ διὰ τῆ ὑποκειμένων αὐτῷ παλαιπωρίαν. ὅτω γὰρ τῆλικίαν θεὸν κρίνει, ἀκ ἀπὸ τῆς ἀκαίνης ἀξιώματος, ἀλλ' ἀπὸ τῆς τῆ ψυχῆ φιλοδόξου ἀθλιότητος.

l. 40. *Ego in hac sententia sine clausulâ nihil desidero. Explicatur enim his verbis, quid sit* φοησμὸς *ille* τῆ Εὐαγγελ. ἓξ *sub.* εἰς τὸ μὴ αὐχάσας αὐτὸς, ὅπ *&c.*

Pag. 595. 11. *Quid si sic ?* Μὴ γὰ ἡμῖν μάχαδε, φησι, γὰ πολεμεῖτε, γὰ ἀ τῷ *&c.*

l. 20. *Hæc verba :* τῶν Μωϋσέως λέγω : *delenda esse suspicor, tanquam marginale glossema. Quod si cum eruditiss. Halesio,* τῶν τῆ Μωϋσέως *legamus, de isto verbo* λέγω. *dubium erit utrum* τῶν *addatur per appositionem, an negatur ab* ὑποδέλλουσι. *Ego igitur tollenda ambiguitatis gratiâ inducenda ea censeo. Nam è margine huc irrepsisse probabile est. Aliter : Deleatur subdistinctio post,* ὑποδέλλουσι, *& eò lubentius quidem lectionem Halesij amplectar. Aliter :* Εἶδες πῶς πάλιν τοῖς ζηλωτὰ ἡ δόξαν ἐκείνων ἰδίαν τῶν ὑποδέλλουσι δείκνυσι αὐτῶν μὴ περιδόκιμ ἀφιέμενα ; ἡ γὰ κρίσις εἰς τὸ ἀρίσσιπον Μωϋσέως, ὅτως εἰς τὸ ἀρίσσιπα ὑμέτερα, ἀλλ' εἰς τὰς ὑμετέρας καρδίας ἐλαμψα *&c.* Qui audit τῶν ὑποδέλλουσι, *satis intelligit de quâ gloriâ loquatur, etiamsi non addatur,* τῶν τῆ Μωϋσέως. *Porrò lin.* 21. *&* 22. *addenda mihi quædam videbantur sensus perficiendi causâ.*

l. 40. τῶς ἀποῤῥήτε] *Distinctio illa inter* ἄῤῥητον *&* ὑπόῤῥητον *maiori ex parte tenet, sed non semper. Nam & Hesych. interpretatur,* ὑπόῤῥητα, τὰ ῥηθῆναι μὴ δυνάμενα.

Hom. 9.

Pag. 599. 29. ὠνεύτητι πληρῶν] *Malo legere :* ἐν νεότητι πληρῶν. Ἀνεύτης *enim est* ἀφωνία *vel* ἰδιωτεία, *non autem* νηπιότης, *& dicitur de voce tantùm, non autem de moribus.* Ἐν νεότητι πληρῶν, *est, qui in inuenili ætate senes delirantes imitatur.*

Pag. 602. 4. πῶς λαμπάδας τῶς βασιλεῖς περιάγ.σι] *Fort.* τῶς ῥωσιφόρους. Faces admouent, *Cic. de Officijs lib.* 2. Et dolorum cùm admouentur faces, præter modum plerique exterrentur. *Idem Tusculanarum* 3. Lacerant, vexant, stimulos admouent, ignes adhibent, respirare non sinunt.

Hom. 10.

Pag. 603. 25. *Rectè omnino vidit Halesius, legendum esse priore loco,* ἐκδυσώμοι. *Nam est duplex lectio,* ἐκδυσώμοι, *&* ἐνδυσώμοι : *& posteriorem lectionem præfert Chrysostomus. Quod autem lin.* 25. *legendum sit,* ἐκδυσώμοι, *indicat interpretatio, quæ continuò subnectitur :* τετίσι, κὰν ὑποδώμεθα. ὑποδέδυκα *enim &* ἐκδύσασθαι, *idem propemodum sonant. Græca Scholia, pro* ἐνδυσάμενοι *posteriore loco, habent,* ὑπενδυσάμενοι.

Hom. 11.

Pag. 611. 30. ἔξιν ἔσχεν] *Credibile est Chrysost. dixisse :* τὸν κσ̄ ἔξιν ἔσχεν. *Aristot. Ethicorum* 4. Διαφέρει δ' ὐδὲν τῶν ἔξιν, ἢ τὸν χ̄ τῶν ἔξιν σκοπεῖν.

Hom. 12.

Pag. 615. 43. μέχα τῶτο δεῖς εἶ ; ναί, φησι] *Præceptori meo assentior sic legenti :* μέχα τῶτο πῶς ; ναί, φησι. *Aliter,* μέχα τῶτο δεῖς ; ναί, φησι. τὸ Δεῖς *magis mihi probatur. Nam* Δεῖς *compendiosè ant negligenter scriptum, parùm differt à* Δεῖς.

l. 44. *Deest interrogandi nota post* ψυχῆς. ὁ ῥαπτὸς δίττα ψυχῆς ;

Pag. 617. 8. κὰν ἀχρεῶσι] i. κὰν ὐδὲν εἰδέναι μ ἀξιῶσι (*vide pag.* 616. *lin.* 30.) *Retinendum enim hoc verbum censeo, quia apud Paulum, post* κλάσει *sequitur,* ἀχρεούμενοι.

l. 37. πιᾷς] *Haud temerè cyciendum hoc verbum puto. Nam vt Budæus docet, in significatione æstimationis tam activâ, quam passivâ, aut mediâ voce huius verbi vtuntur Græci.*

Pag. 619. 9. ἀλλα' χ̄ ἐλαττόν τι χ̄] *Hunc locum A. Dominus ita perpurgauit, vt nihil possit esse suprà.*

Hom. 13.

Pag. 620. 11. χ̄ ὅπλα αὐτὸ ὀπῶν] *Vidit hîc Halesius, quod res est, verba nonnulla suo loco emota esse, ac nonnulla præterea desiderari. Veriùs igitur malo perquàm ingeniosè remedium adhibuit, nec habeo quod in eius emendatione requiram, nisi quòd desse fortasse cuipiam videatur,* δικαιοσύνης, *post* εἰπῶν, *vt integra oratio sit :* χ̄ ὅπλα αὐτὸ εἰπῶν δικαιοσύνης.

Pag. 622. 1. μὴ ἐκκλίνητε ἑαυτοῖ] *Fort. sic :* μὴ ὑπὸ χ̄ πιῶν ἐκκλίνατε πρὸς αὐτές. *Hoc enim est* ἀδικεῖν τὸ δίκαιον, *non simpliciter confundendum habere cum infidelibus, sed ita vt fideles vnà relinquas. Possumus etiam legere :* μὴ ἐκκλίνατε πρὸς αὐτοῦ, *sine additione* τῆ, ὑπὸ χ̄ πιῶν. Gra-

ca Scholia: φησὶ γὰρ, τοῦτο ἐστὶ τὸ ἀμαρτεῖν μὲ, τὸ μὴ ἐπικλίνειν πρὸς πᾶν ἀπίστως &c. Notanda etiam verba quæ sequuntur, lin. 5. & 6. ὡς αὖ εἴ τις πιστὸν ἦν γεγυμνικῶν ἀθροῦντι, καὶ μαρτοῖς ἑαυτὸν ἐνδιδοῦντα λέγοι, &c. Faciunt enim ad intelligentiam τῆς ἐκκλίνειν.

l. 28. ὃ δὲ γὰρ εἶπε, &c. *Legendum videtur,* ὃ γὰρ εἶπε, δικαίῳ καὶ αὐδενὶ (ἀδιαφόρῳ) ἀλλ' (ὃ πλέον λέ) δικαιοσύνῃ καὶ αὐρμίᾳ &c. *Sic legendum esse liquet ex sequentibus:* ὑμεῖς εἶπε τοῖς τῆ φωτὸς καὶ τοῖς τῆ σκότους, ἀλλ' αὐτὰ τὰ ἐναντία πάσει, τὰ ἀδιάφορα τῶν ἐναντίων, φῶς καὶ σκότος. *τὸ ἀδιάφορον τῶν ἐναντίων, est abstractum:* τὸ δικαῖον τῶν ἐναντίων, *est subiectum, sive concretum. Vide And. D. annotationes in hom. 11. pag. 611. lin. 30.*

Hom. 14.

Pag. 625. 25. ὐκ ἐπινοήσαμεν] *Deesse aliquid videtur. Quid si ergo sic legamus? ὃ τότε ἕνεκα τῆ ἐπινοήσαμεν. Non hanc ob causam affuisse aliquid excogitamimus.*

Pag. 626. 39. ἔξωθεν μάχας &c.] *Certè hæc & alia eiusdem generis dixisse Paulum censuerim,* ὃ κατὰ μίμησιν, ἀλλὰ κατ' ζωώπυρωσιν.

Pag. 628. 2. αὖ γ' τοσούτους ὀρθιλμοὺς θεισέλλη?] *Fort.* αὖ γ' τοσούτους ὀρθιλμοὺς θεισελόντας ἐκοστέλλητο, &c.

l. 6. κρλῶν] *Propiùs accedit ad verum,* κολακόων, *quam* πυρωκλῶν, *ut mea est sententia.*

Hom. 16.

Pag. 636. 7. εἰ τ' αὐτῷ] *Verba sunt Pauli, v. 14. huius cap. Sententiam autem huius loci hanc arbitror esse: Dixerat Paulus v. 13.* θειοτέρως μᾶλλον ἐχάρημεν, δὲ τῇ χαρᾷ Τίτου. *Iam ne suspicarentur Corinthij Paulum Tito, quàm ipsis, meliùs cupere, & de Titi, quam illorum rebus, magis gaudere, quæ nam gaudij sui causa esset, hoc loco exponit. Quemadmodum igitur paulo superiùs causam sui gaudij indicavit, dicendo:* ὅτι ἐπὶ αὐτῷ &c. *sic hoc loco dicendo:* ὅτι ἐν πιστὶ διαῤῥῶ ἐν ὑμῖν.

Hom. 17.

Pag. 639. 39. πίστει τῇ ἐν χριστιάνων] *Gr. Scholia,* πίστει τῇ εἰς Θεόν.

Pag. 640. 16. ἴστω] *Malo* ἔρχεται. *Scio* ἴστω *esse* προδιὰ? &c. *sed an* λογυφόροις *conveniat, nondum intelligo.*

l. 44. φύκαιτο] *Beza legit* φύκαιτο, *etiamsi interpretetur,* adlit.

Hom. 19.

Pag. 649. 10. κακολασμένος μὲν δὲν] κακολασμένος *i.* λιτῶς, *ut* κακολασμένη δίαιτα, *est* λιτὴ, *hoc est,* tenuis & moderata diæta. *Nonnulli dicunt,* castigata.

Pag. 652. 14. ἀπὶρξομὰι] *Nihil muto, ut nec lin. 19. nisi quod cum præceptore meo addendum putem* γ' *post* ὅταν.

Hom. 20.

Pag. 655. 36. διὰ τί τῶτο &c.] *Videntur hæc verba esse hominis non tam expensoris rationes subducentis, quàm otiosè & impiè ac irreverenter de providentiâ Dei & mundi huius administratione garrientium. Huiusmodi enim ineptijs obleclare se solent ebrij, postquam aliquantùm respuerint & redierint ad se. Priora verba possunt etiam accipi de ijs, qui virident aliorum beneficentiam erga pauperes. Vide huius pag. lin. 40.*

Hom. 21.

Pag. 659. 23. Ἕπου] *i.* Ἕπω, *nisi malis sic legere.*

Pag. 660. 1. πὼ λείαν] *Non inelegantèr hoc vocabulum transtulit ad homines, quia homines extra Christum non multùm à pecudibus differunt, imo deteriore, quàm pecudes, sunt conditione.*

l. 22. κατ' μάλ' ἄν] *Nescio an vitiosa sit lectio. Malit fortasse quispiam:* κατ' μάλ' θεικαθόλ, καὶ ἄδε πολλοῖς ὦν. *Al.* ἀλλ' ὅμως κατ' μάρ' ἄδε πολλοῖς ὦν.

Hom. 22.

Pag. 664. 17. ἐκπεμπύοντος &c.] *Secundum Billij versionem rectiùs legeretur:* ἐκπεμπύοντ' αὐτῷ τὸν πρότερον εἶδον, ὃν χ ὕπορ, ἢ τὸν μῦ παῦτα. *vel,* ἐκπεμπύοντ' αὐτὸ τὸν πρότερον, *ut dativus subaudiatur. Vix autem reperiemus locum, ubi τὸ αὐτὸς ad idem relatum sæpius repetatur. Porrò, post* πολλὰ, *lin. 16. desidero,* τοιαῦτα.

Hom. 23.

Pag. 667. 17. & 18. ὅτι ἐκ χαυρίας &c.] *Legendum suspicor:* ὅτι γὰρ ὐκ χαυρίας ὅτι ἐκ τῆ μὴ πεδίων, ὑμῖν ἢ ἀπίλεια, ἀλλ' ἐξ ἀφελείας. *Docet unde esset, quòd decipierentur: non vitiò, ex malitiâ, aut contumaciâ, sed ex meræ simplicitate. Beza notis suis in hunc locum negat in Græcis verbis villam esse amphiboliam: sed in eo errauit, ut opinor. Quemadmodum enim à & ab apud Latinos, nunc motum alicunde, nunc causam efficientem denotant: sic etiam,* ἀπὸ *apud Græcos, quod ita perspicuum est, ut exemplis minimè sit opus. Arbitror igitur Chrysostomum ita Paulum hic intellexisse, ac si* ἀπὸ, *causam, non terminum à quo designaret. Id ita esse apparet ex v. 18. & 19. ubi veniam illis omnem adimit, tametsi propter meram simplicitatem, nec aliam aliquam ob causam decepti fuerint. v. 19. & 20.* εἰ γ' τῶτο συγγνώμης ὐκ ἄξ ὀν, πολλῷ μᾶλλον, ὅτως διὰ κανοδξίαν πε τῶτο πάθη. *Observa: διὰ κανοδξίαν quod respondet, τῷ ἀπὸ priùs. Addunt Græca scholia: Sicut calliditas serpentis non excusauit Euam, sic calliditatem pseudapostolorum non eximisse culpæ Corinthios. Amplius de hoc loco cogitandum censeo. Præterea lin. 16. omnino legendũ censeo,* ἀκάτ, *pro* ἕτ. *Non enim insistit metaphoræ, sed ab eâ discedit sicut legenti locum patet.*

Pag. 668. 32. *Hiatum sic expleri posse suspicor, ne lector subsistere cogatur:* πολλὰ πταίοντα. ὅσον δήλον, ὅτι καίτοι φάσκοντες εἶδ σοφοὶ, τῇ γνώσει ἰδιῶται ἦσαν, ἢ ὅπῃ, *&c.*

Pag. 672. 14. εἰς ἀμάρτηματα] *Fort.* εἰς ἐνεργάτημα-τα, *vel* κατορθώματα, *aut tale quid.*

Hom. 24.

Pag. 675. 10. *&* 11. ἄκρα ἀδύνατα δείκνυσι] *Fort.* Ἐκεῖνα πρῶτον τίθησιν, ἄκρα ἀδύνατα δείκνυσι.

Pag. 676. 14. *Lego,* ὀρᾷς πανταχοῦ, πῶς ἐξῆν *&c.*

Hom. 25.

Pag. 678. 34. *&* 35. *fort. sic:* ἀδιάλειπτος ἦ, ἐξιστάσεως ἔτι ὔσης, ἁπλῶς ἀποφαίνεται. ἀλλὰ πρῶτον χρὴ συγχρῆσαι πῶς ἔχοντα χρὴ δεῖν, πότε πῶς διὰ τῆς περιγραμμάτων ἀναίρεσιν ἐπιδείκνυται *&c.* *Plena hæc sunt & perspicua. Adhæc non erit absre, si omnia verba ab* ἄπως, *lin.* 33. *ad* ἀλλὰ *lin.* 34. *notis parentheticis includantur.*

Pag. 681. 42. ἐπίτασιν τὸν δρομέα] *i. cursum, ut rectissimè A. D. videtur autem Chrysost. respexisse ad Philipp.* 3. *v.* 14. χρὴ σκοπεῖν διότι τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τῆ Θεοῦ.

Hom. 26.

Pag. 682. 17. *Malim, mutato ordine,* πῖσι πολλοῖς τοῖς ἐκ ἀκριβῶς *&c.*

Pag. 684. 2. ἠλέγχθη] Victus fuit: fugatus fuit. *Locus notandus propter hanc* τῆ ἐλέγχεσθαι *significationem. Sic lin.* 4. ἐλεγχθῆναι πῶς αὐθρωπίνῳ φύσιν, *i. ut victa succumberet. ibid.* ἀφιστῶντ*&*] *sub.* βοήθειαν. *auxilium subducente, subtrahente.*

Pag. 685. 41. δυναστίαι χρημάτων] *Quid si sic?* ἐπιθυμία δυναστείας, χρημάτων ἔρως καὶ σωμάτων. Δυναστεία enim per se posita non est πάθος, nec commune aliquid habet cum reliquis omnibus, quæ hic enumerantur.

Hom. 27.

Pag. 691. 10. συγκρατεῖν] *Fort.* συγκρατεῖν.

Hom. 28.

Pag. 695. 18. ἡ ἄκατον ἀκτῖν*&* ἀφεδείσης] *Ut sol mittens radios, dicitur* ἀκτῖνα ἀφιέναι: *sic, ni fallor, radius missus dici potest* ἀκτὶς ἀφεδεῖσα.

Pag. 696. 44. ἔσω] *A. D.* ἔση. *Ego malim,* ἔσομαι, ἄεῖπε.

Hom. 29.

Pag. 699. 9. *&* 10. τὸ μὴ πιστεύειν τῇ πίστει ἀπαῶς] *Recepta lectio non videtur solicitanda.* ἀπαῶς *hic non est* εἰκῇ, *sed simpliciter, penitus, &* opponitur τῷ κατὰ πίστιν. *Optimè autem convenit fidei, quia fides simplicem assensum requirit.*

Pag. 703. 20. ἅπαν διαδέλλεται *&c.*] *Nulla opus erit mutatione, si addantur modò hæc, aut similia, ante* ὅπως: πῶς γὰρ οἷόν τε *&c.* *Tum ponenda est interrogandi nota post,* αὐτῆς, *lin.* 22.

l. 33. *Mihi magis probatur lectio illa, quæ est in contextu, nimirùm,* τῆς νεύσεως ἐνδεμυχώντες. *Marginalis multis fulcris & adminiculis indiget.*

Hom. 30.

Pag. 705. 23. ἐπιγαμιῶν] *Non displicet,* ἐπισιγμῶν, *sed propius tamen accedit ad vulgatam lectionem,* ἐπιγαυριῶν. ἐπιγαυριῶν εἰς πῶς *&c. vel,* ἐπὶ τῇ *&c.*

NOTÆ

IOHANNIS BOISII IN CHRYSOSTOMI EPMHNEIAN IN Epistolam ad Galatas.

Cap. 1.

Pag. 710. *lin.* 16. ὅτε γὰρ χθὲς καὶ σήμερον ἐφαίνη] *Theodoretus argumento huius epistolæ:* Ἐπεδον δὲ, λέγοντες [*sc. Iudæi*] μὴ δεῖν τῷ Παύλῳ πείθεσθαι, τῷ χθὲς καὶ σήμερον φαίνοντι, ἀλλὰ μᾶλλον τοῖς ἀμφὶ Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην.

Pag. 711. 20. πλέον γοῦν καὶ παῖδες] *Plenior esset lectio, si sic conciperetur: καὶ μέτρα σκόπει· δέζειν ταῖς λέξεσι, καὶ ὃν τόπον ἐκλείπει τὸ μέσον γοῦν καὶ παῖδες.*

Pag. 720. 36. παρακαλῶ καὶ ἐρῶ] *Non dubito quin pro concione hæc primùm recitata fuerint: sed quia non habent admixta Ethica, nec quicquam insè continent præter nudam verborum Pauli enarrationem, non ὁμιλίαι, sed ἐρμηνείαι, siue Commentarij dicuntur.*

Cap. 2.

Pag. 726. 40. τὸν πόλεμον ἐκείνων] *Fort. rectiùs,* τὸ πολέμιον ἐκείνων.

Pag. 728. 10. *Si liceret mihi refingere quæ ab alio scripta sunt, ego sic legerem:* καὶ ταῦτα οὐδέτερα ὅπερ κατ' ἀποκάλυψιν διὰ τοῦτο παρεγράφομεν, ὥστε αὐτοὺς κατασκάπτειν, καὶ ὅτι Τίνων ἀκρόασιν εἶχον ἐμοῦ ἑαυτῷ· ἀλλ' ὅμως ὅτε *&c. Aliter:* καὶ τ. εἰ. ὅτι διὰ τοῦτο π. ὥστε αὐ. κ. καὶ κατ' ἀποκάλυψιν παρεγράφομεν, καὶ Τίνων α. φ. μ. ἐ. ἀλλ' ἅμως, ὅτε ἐμοί π. *&c.*

Pag. 733. 16. pro ἄλλως, reponendum puto: πολλῷ μᾶλλον.

Pag. 735. 17. ὁ ζωοῦλος] *Fort.* ὁ καβεῖλος.

Cap. 3.

Pag. 736. 25. & 26. ὅτι ἡ ἀφορμὴ βολὴ τοῦ ἐροῦντας βλάπτειν πίφυκε] *Fort.* βλαπτικὸς πιεῖν πίφυκε: *vel*, βλαπτικὸς ἐροῦσι πίφυκε: *vel*, βλάπτειν ἐπίσταται, *deleto* τῷ πίφυκε. *Hoc modo subaudiendum est accusativus in quem verbi actio feratur. Sed hæc tentandi duntaxat gratiâ. Nam A. D. conjecturam rectè se habere puto.*

Pag. 739. 37. ὁ μὴ ἐμόνων] *Arbitror negationem nullo modo tollendam. Ubi enim dicit Scriptura* ἐμμένοντα τῷ νόμῳ, ὑπεκτάσεσθαι esse? *misquam, contrarium dicit disertis verbis Deut.* 27. 26. *& huius cap. v.* 10. *Hoc ergo vult Chrysostomus: Nullum à Lege expectandum præsidium, quin nemo illam implere poterit,* ὥ ἐμμένειν αὐτῷ ἐμμελὲς *hic non est* θεσπίζειν, *Iudaicè adhærere,* τὰ νόμιμα ἔχεσθαι, *& in ea salutem quærere, quod Iudæi faciebant: sed constanter sequi & observare. Vide huius pag. lin.* 31.

Pag. 740. 9. *Lego:* πῶς, ὅθεν ἡ δίκαιοι κατέρχει, αὐτ' ἐκείνης ταύτην ἐδίξατο, καὶ διὰ ταύτης ἐκείνην ἔλυσε. *Sic legendum esse patet ex his verbis, lin.* 12. αὐδίξατο ὁ χειρὸς αὐτ' ἐκείνης ταύτην: *& ex totius præterea orationis scopo.*

l. 12. & 13. ἵνα λύσῃ τὸν ἐκείνου] *Malim:* ἵνα λύσῃ ἐκείνην, *nisi* τὸν *ad* ἐκείνου *sit* τὸν κατέρχει τοῦ θεσσαλονίκου, καὶ τῶν Ἰουδαίων.

l. 22. θεσσιον] *Corrupte, vt puto, pro,* θεσσίλαιον. καὶ ὅπω θεσσιλαΐου τὸν τῶν ἀποδόματος ἐπαγγελίαν *Sic enim legendum suspicor, mutato recto in accusativum.*

l. 24. ἀχάριστον] *sub.* καὶν. ἀχάριστον, *i.* ἀγνώμονα. *Nec est quod vereamur, ne non conueniat hoc epithetum Ethnicis. Etsi enim negat, tam multa, negat tam magna beneficia accepernnt à Deo, atq; Iudei, tamen non fuit, nec est tam parca erga eos Dei liberalitas, quin propter impietatem suam meritò inter ingratos censeantur.*

Pag. 741. 30. κἂν ὀλίγας] *Lege:* κἂν ὀλίγας, *& sic legisse Interpretem non est absimile veri. Græca Scholia:* ὡς εἰκὸς ἐδίδου, ἀλλ' ἵνα κἂν ὀλίγας πλημμελείας κωλύῃ.

l. 38. *Halerij emendatio multum lucis addit huic loco, tametsi non sit necessaria.*

Cap. 4.

Pag. 746. 38. ἀλλάξαι τὸν ὀλοφυρμὸν, *&c.*] *Solitâ meâ audaciâ visus, sic tento remedium adhibere loco insigniter corrupto: ὥστε ἀλλάξαι τῶν φονικῶν μῦθον, φησὶ, τινὸς, εἰ τὸ διδάξαι τὸν ὀλοφυρμὸν ἀκουσθῆναι ποιῆσαι, καὶ δύκευα δέξαι, καὶ πεῖσαι εἰς ὀρθῶν ὄπαιδα διαθεσθαι, πάσας, retineo, quia videtur ἐμφαντικώτερον quàm πάσας.*

Cap. 5.

Cap 5.

Pag. 749 *l.* 36.- ἄλλος ὁ τῶν πολλῶν] *Rem. acu tetigit, qui pro, ἄλλος, legendum notarit, αὐτός. Frustrà sit per plura, quod fieri potest per pauciora.*

Pag. 750. 40.- ἢ τὸν σὺν ἢ ἔχά πων χρημάτων κινδυνον] *Rectè in margine:* ἐπιχρεμᾶν, *nisi quis malit verbum,* ὀπιχρεμᾶ. *Chrysost. hom.* 46. *in Matth. pag* 296. *lin.* 40. ὁ μικρὸν τῆς ἀρχαίου ἐνλαβοῦν ὀπιχρεμᾷ τὴν κίνδυνον. *i.* facit impendere, *vel* impendere dicit. *Est enim factum pro dicto. vt apud Virg.* Pasiphaen nitei solatur amore iuuenci, *i. amoris iuuenci solatio se obiectantem* eamit: *& apud Arist.* οἱ χαυόντες τὸν ἐραστὴν, *i.* qui dicunt cœlum esse gemitum. *Cùm scribebam notata in homilias Chrysostomi in Matthæum, de mendoso suspectum fuisse mihi verbum illud memini. sed dum calculum reduco, & me tum in errore fuisse agnosco. Posterior dies priorem docet.*

Pag. 752. 11.- ὅρα πῶς, &c.] *Quid sibi?* ὅρα πῶς καθαιρεῖ ἑαυ τὸν ἀπὸ τούτου τῆς ἐγκλίσεως ἐφεδείξατο.

l. 42. ἀφέντες] *Malim* ἀφέντας, *vt consentiat cum* μαπεδώκαν.

Pag. 753. 38. *Delenda puto hæc verba:* ἐν τῇ θεᾷ Μανιχαίους μάχῃ *videntur enim primitus in margine ad illum locum apposita fuisse, vbi sermo habetur de Manichæis, ac deinde, nescio quomodo, huc translata.*

Pag. 755. 33. *pro,* καλεῖν, *legendum arbitror,* καπδοῦν *Nam* τὸ καλεῖν, *prorsus huic loco non conuenit:* τὸ καπδεῖν *verò, optimè, sicut cuiuis locum expendenti facilè liquere potest. Porro recurre ad lin.* 31. *vbi deesse aliquid suspicor. Sic itaq; lego:* πρὸ τῆς σαρκὸς ὀνόματι πάλιν ἢ τὰ μυσήρια καλεῖν εἰωθεν (scil. ἢ τὸν Χριστὸν σαρκα, ἢ πῶν ἐκκλησίαν, &c. *Al.* ἢ τὴν αρτιν. ὃν κλῶβὸν, κοινωνίαν τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ. ἢ πῶν ἐκκλησίαν *Allusum videtur ad* 2. *loca, videl.* 1. *Cor.* 10. 16. *&* *Ephes.* 5. *v.* 30. *&* 31.

l. 42. *pro,* κωλύω, *lego,* ὀλοκλήρει. *aut tale quid.*

Pag. 756. 41. πάσης, &c.] *Totum locum sic lego:* ἀπὸ πάσης ἢ διὰ τῶτο σὺν αὐτῇ διαλέγεται ὡς ἐν μιᾷ καμβύλῃ τῷ πνεύματος ἢ τῷ σώματος ὅπ αὖ ἓς εἰς ἄκον χεῖσται πρὸ σώματι, πνεῦματικὸν αὐτὸ κατεργάσατο· αὖ ὑποτῇ ἓς τῷ πνεύματος, ἐνδοξότατον πάντων ἀπεργάσατο. Si anima corporis ministerio rectè vtitur, corpus ipsum efficit spirituale: quòd si spiritus abnuerit imperium, & malis cupiditatibus se dediderit, etiam quam habuit priùs amittit dignitatem, & ex purâ ac æthereâ, terrestris & faculenta fit. De mediâ conditione animæ inter corpus & spiritum, memini me alibi legisse aliquid apud Chrysostomum, sed vbi id quærere oporteat, planè nescio. *vide Hom.* 5. *in Epistolam ad Ephesios, pag.* 788. *lin.* 13. *& deinceps.*

Cap. 6.

Pag. 758. *lin.* 1. *&* 2.- διὰ πεφο τὸ, &c.] *Fort. sic:* διὰ τῆς ἐν πᾶσι τὸ τῆς πολλῆς διανοίας ὀνομασθῆναι θρασπός, εἶπα, μὴ ἢ ὁ πιεσῶν λέγων, ἢ διάμο· ος, &c.

l. 10.- τῶτο αὐτὸ ἰδεῖ τις αὖ] *Hic inserenda videntur quædam pro ἐς ἀπορισμὸν τὰ λόγου, nimirùm hæc aut similia:* ἢ γὰ πάντα τὰ μὲλη πῶς αὐτῶ ἔχει τάξιν, ἀλλ' ὅμως, &c. *Secundum hanc lectionem ponenda est plena distinctio post ἰδεῖ τις αὖ.*

l. 24. *Pro* κατανοεῖ· *nescio quid sit legendum:* κατανόπτεσθε, *an* κατανόπτει, *an* κατανόπτ, *an nihil horum, sed* ἐξέλιξε, *aut tale quid, quæ sequuntur,* τῶ δὲ τελέως αὖ τὸ δῶ μα. *Potest etiam orationis forma mutari in hunc modum:* πάλιν ἐστῶν τῶν ὑπόνοιαν κατασκόπει. πῶς δ' τελέις π σχήμα ἔδει. *Sed meræ hæc sunt somnia, nec quicquam illis tribuendum puto.*

l. 25. *Pro* δ' ὀφείλειαν, *nescio an legendum sit,* βλακεύει, *sine* βλακεύω, *aut* ἐυθύνειαν, *aut aliquid eiusmodi.*

l. 35.- ὡς ὁ φαεισπῶ Θ] *Haleij additio necessaria est. nec potest sine sententiæ detrimento omitti Non est tamen opus vt verbum exprimatur: aut sic exprimatur, velim in secundâ personâ exprimi, quia præcedit* βέλει. Τὶ δ' ἄρα βέλει, μὴ κῆ τὰ πλείον, ὡς ὁ φαεισπῶ Θ, ἀλλ' εἰς σεαυτὸν μᾶλλον. *Sed.* κῶν χῶ, *sine* κωμμα ἔχε.

Pag. 759. 11.- πῆς δ' οιαν] ἡ δ' οια *est tanquam fons, &* ἡ εὐτυθία *tanquam riuulus: sublato verò fonte, riuulus citò arescat necesse est. Occumenius hæc tria distinctè ponit:* Τροφὰς, δ' οιαν, πιῶν: *& his tribus nominibus comprehendit quæcunq; debentur ab iis qui instituuntur, doctoribus & catechistis suis.*

Pag. 762. *l.* 6.- σραπδώδων] *Fort.* μουσυχῇ, *sine* ᾠδῶν σραπδώδων, *tum nimirùm cùm in itinere Damascum versus, luce cælitùs delapsâ repentè circumfusus, in terram propè examinis cecidit, Act.* 9. *Ad quam enim aptiùs historiam hæc referam, non habeo.*

Pag. 763. 10.- τὸ δ' αὐτὸ κ' ἐυχῇ, &c.] *Fortasse sic:* τὸ δ' αὐτὸ ἐν ἀσαθείᾳ ἓν ἢ ἐυχῇ ἢ διδασκαλίᾳ παρασκεύασον, ἢ ἁῖξ ἀμοιον ἐχῇς ὁλόκληρος ἵνα ἀσαφάλειαν αὐτὸ τέλχοις αὐτοῖς δικαῖ χνοφῶν. *Feci hic quod ij solent, qui res aliòqui non cohærentes, glutine aut ferrumine, aut chrysocollâ coniungunt: sic ego verba dimissa malèque cohærentia quasi glutine quodam copulani, quò locus iste non sine causâ à te obelisco notatus, & non inter depravatos modò, sed depravatissimos numerandus, vel speciem saltem aliquam integritatis reciperet. Cæterùm an glutem, quod adhibui, probum sit & luce dignum, tuerit prudentis iudicare.*

NOTÆ

NOTÆ IOHANNIS BOISII

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN EPISTOLAM AD Ephesios.

Pag. 763. lin. 42. ἢ γὰρ ἠξώσθη ἐκεῖ, ἢ ἐπηλθ᾽ ἦσαν] *Iohannem Apostolum non fuisse Ephesum relegatum, tum ex Apocalypsi liquet, tum ratio ipsa evincit. Nam quæ pœna fuisset in vrbe tam celebri viuere? & Iohannem post finitum exilium, eo sponte sua ventitasse, ibiq; extremum diem suum obiisse, historiæ testantur, nec id Chrysostomum nescisse probabile est. Quid ergo? Sine dubio mendosa est lectio, sic fortasse corrigenda: ἢ γὰρ ἐκ φυγῆς ὑπεστρεψεν ὑπερωρισθὴν ἐκεῖ ἢ ἐπηλθ᾽ ἦσαν. Eusebius lib. 3. cap. 33.* Ἐπὶ τούτοις καὶ τῶν λόγου ἔτι τῆς βίβλου φέρεται τάδε· αὐτὸς ἐκεῖνος, ὃν ἱερὰπε ὁ Ἰησοῦς, ὑπολαμβάνω ὁμοῦ καὶ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, τὰς αὐτοῦ διῆπερ ἐκκλησίας, ὑπὸ τῆς κατὰ τὸν ἦσαν καὶ τῶν Δομετιανοῦ τελευτῶν ὑπεστρεψεν φυγῆς *Sic Hieronymus in Catalogo:* Interfecto Domitiano, & actis eius [*inter quæ fuit exilium Iohannis*] Iob nimiam crudelitatem à senatu rescissis, sub Neruâ principe rediit Ephesum, ibique vsque ad Traianum Principem perseuerans, totas Asiæ fundauit rexitque ecclesias, & confectus senio, sexagesimo octauo post passionem Domini anno mortuus, iuxta eandem vrbem sepultus est. *Theodoretus, fateor, in argumento huius epistolæ, lectionem quam habemus, confirmare videtur his verbis:* Ἐν οἷς τῇ τῆς Ἐφέσου ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἐξωρισθεὶς διέτριβε πολλὰ, ἐν ᾗ καὶ τελευτᾷ. *Sed & hæc, si commode exponantur, lectionem illam nihil adiuuant.* Ἐξωρισθεὶς *enim est, μετὰ τὸν ἐξοδιασθῆναι* ἐπιχωρισθὴν ἐκεῖ, ἢ ἐπηλθ᾽ ἦσαν

Pag. 764. 3. ἢ Δημόκριτον] *Laërtius vitâ Democriti:* Γεγόνει, ἢ Δημόκριτος ἐξ Ἀβδήρων καὶ τοὺς ἐκεῖ. Δάμασιν καὶ Χίωνος μυστικὸς καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον. πάντες, αὐδρίαντοι τοιοῦτοι. τέταρτον, ἀπὸ τῆς ἱερᾶς τῶν ἐν Ἐλέσῳ μαγεφθοῦς, ἢ τῆν πλεῖον Σαμοθράκης. πέμπτον, ποιητὴς ὑπογεγραμμένων, σαφῆς ἢ αὐθυμῆς. ἕκτον, Περγαμηνὸς, ὑπὸ ῥητορικῶν λόγων.

Hom. 1.

Pag. 765. 7. εἰ ἢ μὴ βέλει] *Lego,* ἴδιὰ, θεὸς τῷ σαρ-

κωδεὶ τῶν πατήρ. εἰ ἢ μὴ βέλει, ἀλλὰ *&c. Est* ὑποτροφὴ *ad lectorem, qui Christi diuinitatem negauat.* Si nolit, inquit, incarnati patrem esse, at hoc ingratis, ac velis nolis, concedas oportet, patrem esse verbi.

Pag. 767. 1. κοινοτέρᾳ] *Recte. sequitur enim* συμφωνίας ἔχειν τῆς ἀφελείτων. *Trita enim & pernagata notiora sunt, quam vt opus sit inuectiua. Sed ne quid dissimulem, ne sic quidem mihi satisfit. Sic itaq; lego:* συμφωνίαν ἔνεκεν, ἢ ἐπ᾽ ὠφελείᾳ τῆς ἀφελουμένων.

Pag. 768. 44. Quæ sequentia cum antecedentibus pulchrè cohærent, non opus esse, vt ἀδικεῖν *ponatur in margine. Nihil enim erit ab vrdi, si aliquæ homiliæ Ethicis adiunctis careant.*

Hom. 2.

Pag. 770. 26. τοὺ λαχόντας αὐτῷ] *Nescio an legendum sit* λαδόντας, *vt* ὁ λαχόντας *Cæterùm neutra mihi lectio placet, tametsi pro* λαδόντας *facias* δόντας, *quod statim sequitur, & pro* λαχόντας κληρωδέντας, *quod paulo ante præcedit. Quid est, quæso,* λαχόντας αὐτῷ? *Quid item* λαδόντας αὐτῷ? *Certè nihil, nisi addatur aliquid. Ego vero quid addendum sit, nondum inuenio, nisi sic velis legere:* τοὺ λαδόντας ἐν τῷ νῦν αὐτῷ κληρονόμους, δῆλος πιθήσειν. *vel,* τοὺ λαδόντας αὐτῷ κληρονόμους. *Coniecturæ de locis duobus proximè sequentibus eiusmodi sunt, vt meliores non desiderem.*

l. 42. ἠρέσθαι τὰ παρ᾽ ἡμῶν, *&c.] Fort.* ἠρέσθαι τῷ Θεοῦ τῶν, *&c.*

Pag. 771. 2. Delenda subdistinctio post ἔτη, *& ponenda post* ἔσται *lineâ sequente.*

Pag. 772. 3. τῇ γὰ τὰ μαχόμεν,] *Nihil mutandum puto, duas ob causas. Primùm, quia hæc pendent ab his verbis præcedentis pag. lin. 41.* ὁ φονεύσεις: *& deinde, quia eâdem pene loquendi formâ vtitur posteà, huius nimirùm pag. lin. 17. & 25.*

Pag. 773. 2. ἢ τὸ θέος τῆς ἀναγκαίων] *Fort.* ἢ τὸ θέος τῆν ἀπορῆται τῆς ἀναγκαίων, *vel,* ἢ τὸ θέος μὴ ἐν ὑπερίᾳ ποτὲ γίνομαι τῆς ἀναγκαίων. *Genuinum enim casum retinendum arbitror.*

l. 10. ἐπεὶ ἄπο γε αὖ ἢ οἱ τὰ σπειρὰ πωλοῦντες *&c.]*

Quotics de sensu constat, de verbis non multum laboro, nisi sponte, & ut primùm requisita sint, venerint. A. D. coniectura admodum est probabilis, nimirum, σύμζολον deesse ante, παρ' ἑτέρων. Sed quia lin. 14. est συμζάλλεται, & ille incertus videtur, utra sit dictio præferenda, σύμζολον, an συμζάλλων, ego utrobiq; idem vocabulum ponendum sentio, hoc est, vel legendum lin. 10. συμζόλαιον παρ' ἑτέρων, vel lin. 14. εἰ ἢ τὰ σύμζολα διδοὺς &c.

l. 13. & 14. ἀλλ' ἔστ' πλοῦτ& οὐκ ἔστιν] Addo: οὐκ ἔστι μένιμ&, vel πλυχρόνι&, quia mox sequitur: διὰ τὸ ταχέως ἀφίεσθαι.

l. 18. & 19. ἀλλὰ μικρὰν &c.] Fort. sic: ἢ τὸ θῦ κτημάτων μὴ μόνον οὐκ ἀπολαῦσαι, ἀλλὰ μᾶ μικρὸν καὶ εἰς τὸ γένεσθαι ἀπελθεῖν, ωδ δὲ ἔαν θῦ λαζόντες. vel, τὸ θῦ κτημάτων μὴ ἀπολαῦσαι μόνον &c. alterà negatione omissà per ellipsin non insistam.

l. 28. & c. πολλοὶ πολλάκις εἰς τόπους, ὃς οὐδὲ ἴδεῖν] Legendum suspicor: πολλοὶ πολλάκις εἰς τόπους, ὃς οὐδὲ ἰδεῖν ἔθ᾽ ὑμῶν, κἴσοι ἢ λίθους &c. εἰς τόπους, i. ἐν τόποις. Pingit nobis insignem eorum stultitiam, qui nescio cuius gloriolæ causâ splendidas ac magnificas ædes etiam in locis ijs, quæ ne aspicere quidem alignando propter solitudinem & inamœnam rerum facierm dignentur, ædificandas curant. Atq; hoc est quod dicit lin. 30. ἡ ἐρημία οὐκ ἀφίσιν αὐτοὺς ἀπελθεῖν. i. solitudo & infrequentia loci non sinit eos migrare illuc habitandi causâ. Ædificant, sed frustrà, nec alium ob finem, nisi ut videantur ibi cœnas & gracili. Huius amentiæ non desunt exempla nostris temporibus & apud nos. Confirmatur autem sensus, quem attuli, his verbis, lin. 31. ὁρᾷς ὅτι οὐδὲ χρησιμοποιοῦ ἕνεκεν ταῦτα γίνεται ἀλλὰ πάντων τούτων αἴτιοι ἢ ἀλοσία, ἢ κενοδοξία αἰτία; Nihil enim stultius, quàm ingentes in rem talem facere sumptus, quæ nec tibi, nec tuis, nec alij cupiam futura sit usui. Porrò coniungenda videntur hæc cum antecedentibus addendo causilem particulam ἢ: πολλοὶ ἢ πολλάκις &c. Rationem reddit cur dixerit: ἵνα γάρ ἢ κολοιοὶ κατοικῶσι.

Hom. 3.

Pag. 774. 20. πῶς ἂν δέξαι τοῦτο] Halesij de hoc loco censuræ acquiesco. Recte enim indicat, ut mihi videtur, non esse sanabilem sine ope Mss. alicuius codicis. Sed ut sit aliis, mihi certè non est.

l. 37. Vel ut Halesius, vel sic: ὡς ἔχων ἐπ᾽ ὀνόματος αὐτὸν παρασῆσαι πανταχοῦ μέλλει καλεῖ.

l. 43. Fort. αὐτὴ μυσήσει μέλλει διηγεῖσθαι, relatino bis posito. vel αὐτη, utrobiq.

Pag. 778. 8. πῶς ἐμῶς] Fort. πῶς κυσιακῶς.

l. 37. Malim, αὐαιρώμπος ἢ ἁπαμῶς ἔσυσι, quia præcedit, πρὸ αὐαιρώμπος ἢ ἁπαμῶς ἐσῶσης.

Hom. 4.

Pag. 780. 31. ἀυπῶ ἐνεργοῦντ&] Suspectus est mihi de uendo non iste locus solum, sed alij nonnulli in proximo positi, quibus omnibus unâ operâ mederi conabor. Primùm ergo post δυνάμεις lin. 31. lege, ἵνα τὸ ἐξουσιαστὸν ἀυτῶ. Εμαὶ ἢ δηλαῖ ἡδόμενος ἀρχὴν ἢ ἵνα τὸν ὑφαιὸν μὴ μεταπέσωσιν τῆς ἀσχλίας μᾶ πῶ ἐκβάσεως. Hæc è lin. 37. & 38. in locum multo commodiorem transfuli. Tum subiungo: τὰ γοῦν ἐνεργουμένα, φησι: quibus explicandis arcessenda sunt verba quædam è lin. 28. sed aliquanto plenioraficta in hunc modum: ἢ γὰ ἡ ἀρχὴ ἀυτὴ ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ. Posteà progredior, ut est in extremâ linea 31 ἵνα δὲ αἰώνιος αὐτῶν ἡ ἀρχὴ, &c. Verba, quæ è lin. 28. sumpsi, ubi, ubi leguntur, planè otiosa sunt: et hic explicant particulam γοῦν, & quam faciunt ad sequentia, videlicet, ad ἵνα δὲ αἰώνιος. Ενεργουμένα etiam, ut ponitur in libris, nihil aliud quam lectorem turbat: at si additio talis adhibeatur, qualem ego adhibui, nihil erit, quod quenquam male habeat. Non est autem quòd displiceat nobis, τὸ ἐνεργουμένα bis positum, primùm hìc, & posteà lin. 38. Nam posteriore loco, in alium finem ponitur, & præterea repetitionibus huiusmodi Chrysost. homilias abundant.

l. 35. Addo τότε post αἰῶνες.

Pag. 781. 1. μηδὲ μία] A. D. addit μὴ, post μηδέ: sed, ut opinor, non est necesse.

Pag. 783. 35. ἐξαιρεῖ] A. D. ἐξαίρει. Ego malo, ἀρεῖ tam hìc, quàm lin. 37. quia, ni fallor, ἐξαίρειν ponendo, sine κακὸν, non est tollere peccatum condonando, sed tollere è medio peccantem, & ultimo supplicio afficere.

Pag. 784. 26. ἐν σωτῆ γὰ ἔσῃ λοιπὸν] Est interrogatio, ac proinde non opus est, negatione addita. Interrogatio enim negationi æquipollet.

Hom. 5.

Pag. 785. 32. πολιτείαι] Fort. legendum, πολιτία, ἑπῶς, quia est apud Paulum, τῆς πολιτείας. Τὸ ἢ ὅ πολιτεία, i. τὸ ἐν ἀκροῦσι ἢ, non est politia, non est summa & caput rei.

Pag. 787. 8. ἢ πῶ ἐξαγγελίαι] Aut valdè fallor, aut nihil subest huic loco vitij, nisi quòd lineâ sequente pauculæ quædam inter ὅλως & τυτέσιν desiderentur. Hoc dicit Chrysostomus: per dogmata hìc intelligi, vel fidem, sine doctrinam fidei, vel præcepta illa ἐξαίρετα, quæ ultra legis mandata, Christus discipulis suis dedit observanda. Quòd hoc voluerit Chrysost. non sinunt nos dubitare Græca scholia, in quibus idem dicitur, tametsi alijs verbis, in hunc modum: ἐν δόγμασιν· ἢ τῇ πίστει· ἢ οἷς αὐτὸς εἶπεν· Εγὼ δέ, φησι, λέγω ὑμῖν. Hìc, οἷς αὐτὸς εἶπεν, idem est quod apud Chrysostomũ, τῇ ἐξαγγελίᾳ. Iam quia nihil est, quod hæc, quæ sine dubio sunt Chrysostomi, cum sequentibus connectat: ego istum, aut similia addenda censuerim: ἀλλὰ μᾶλλον πῶ πίστιν. ἢ γὰ τὸ δόγμα, τοῦτ᾽ ἔστιν. ἐαὶ &c.

l. 17. ἢ ὅτι ὡς] Coniungi possunt hæ duæ particulæ, etiamsi non coniungantur ἐκ ἐξαγγελίας.

Pag. 788. 11. εἰ ἢ φησικὲ &c.] Perquàm acutè ex subiectio fecit Halesius prædicatum. Hoc namq; pacto fit ut tutius aliquanto ἢ ἀσφαλέστερον loquatur Chrysostomus.

l. 30. & 31. Εὰν γὰ θελήσω &c.] Fort. σφοδρὸν κατεῖναι τὸν χαλινὸν, est durum, luparium, sine frænum,

num, quod equum vehementer compescat, in os eius demittere.

l. 39. νικήσας] *Nihil muto, aut si quid mutandum, malim,* ἡττηθέντας.

Hom. 7.

Pag. 795. 13. τυπίσι, καὶ πεζόνωσιν &c.] *Vestigia quædam veræ huius loci lectionis in Græcis scholiis apparent. Sic enim illa:* καὶ πεζόσειν ἢ αἰώνων, τυπίσι, καὶ πεζόνωσιν καὶ πεφείδηνται καὶ οἰκονομίαν. τοῦ γὰρ πεφοεισμὲς πεφοδίσοις ὄπτον. *Quid ergo, si tali aliquo modo vulgata lectio interpoletur? τυπίσι καὶ πεζόνωσιν ἤτοι πεφείδηται ἢ αἰώνων ἢ μᾶλλόν τον. αἰώνας γὰρ λέγων. τοῦ μέλλοντας αἰῶνας φησι, καὶ πεζόσειν λέγων, τῶν πεζόνωσιν. ἤδει γὰρ τὰ ἰσόδυναμεῖ ἅπαξ ὄφειλε. Tum expunctis his verbis,* καὶ πεζόσειν ἢ αἰώνων, *quæ è superioribus sine causâ repetita sunt, sic progredior:* ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. ὅπως τόπον ὧν ἐπίστευσεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἢ πᾶς, *&c. Græca Scholia:* ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Δὲ ἀπὸ γὰρ καὶ τοῦ αἰῶνας ἐπίστευσε.

Pag. 795. 22. πακῶν] *Græca scholia post* κακῶν *addunt,* ὑμᾶς τὸ ὑμᾶς σωθῶσι, *quod est* ἐξαγγελικὸν τοῦ ὑμᾶς αὐτοῦ, *apud Chrysost.*

l. 25. ἀλλὰ διὰ τοῦτο] *i.* Paulo. ὁ τοῦτο: Quomodo verò, siue quâ ratione deficiebant illi, cùm alius esset, qui paterctur?

Pag. 797. 9. κἀπὶ τ' ἀλλοτρίῳ δῶ *&c.*] *Hæc verba vsq; ad* μικάλα, *lin. 10. videntur ad alium locum pertinere, nimirum ad illum, vbi versus decimus sextus huius cap. exponitur.*

Hom. 8.

Pag. 805. 34. καὶ γὰρ ὅτιφε *&c.*] *Hæc verba & quæ sequuntur ad* ἀκόσωντες γὰρ, *lin. 36. marginem olent, nec est operæpretium, vt mea est sententia, in iis emendandis temporis aliquid consumere. Aliter (*Καὶ γὰρ ὅτιφε διομνησεῖν μιμνῆσθαι βέλομαι*)* ἀκόσωντες γὰρ *&c.*

Pag. 808. 3. λυόντων] *Vel cum Halesio addimus in passiu. muto, vel addo.* καὶ ἐμεβλήθησαν.

Pag. 809. 19. ἀπόνεντο γὰρ ἀμφότεροι] *Sub.* καὶ ἀνεμιμνήσκον. *Tum addo:* ἀλλ' ὅτε μοι, ὅταν ἔρωμαι *&c.*

Hom. 10.

Pag. 814. 42. τὸ σῶμα λαμβανόμενα κεφῆς] *Legendum videtur:* τῶν κεφαλῶν λαμβανομένης ὅπερ λέγομεν· μία κεφαλή. *Aliter:* ὅπερ καὶ δεῖ τῆς ἑνώσεως τὸ σῶματ Θ λαμβανόμενα ἀμίαν κεφαλήν. *Al.* ὅπερ καὶ δεῖ τῆς ἑνώσεως, τὸ σῶμα λαμβανόμενα μᾶς κεφῆς ἰώσωμεν. *Pag. 815. 9.* πολὺν μὴ ὑγιαινῶν*] Mihi non displicet* ὑγιαινᾶν. *Comparat enim eos qui in Ecclesiâ insimum locum tenent, non cum pede morbido, sed cum sano pede & valente. Quod enim corpori est sanitas, hoc animæ est virtus.*

Pag. 817. 5. καὶ ὅπε τοῖς πεζότεροι κατηρτίσατο*] Deesse videtur* καὶ principio sententiæ. *nimirum lin. 4. ante* ὅπερ, *nec id solùm, sed etiam verbum aliquod post* ἡμέρας, *videlicet.* ἀνέβητε, *aut tale quid.*

Sit ergo integra lectio in hunc modum: ἀλλὰ πάντ μὲν καὶ ἡμεῖς καὶ ἄπαστα, καὶ ὅπερ ὑπό τινος ἀπωθῶν, ἀπωθεῖν ἐνηφόμεθα· αὐ ἐσχεθέν ἄπαστα, καὶ ὅσα τὸ αὐτὸ ἐν ἀπλότη, κατεσχάσατο ἅπαξ, *&c.*

Pag. 817. 6. διὰ τῆς πυρκαϊᾶς*] Addendum videtur,* παίπε. *In allegorico isto incendio.*

l. 7. διέφυγον ἡμᾶς*] Totum sententiam sic interpolari posse arbitror:* τὸ γὰρ ἄπον ἐκ ἔλαβεν ἡμᾶς· πᾶν γὰρ σύλες σὺ σοὶ πᾶν τὸν ὄφφον ἐκέκρυπται καὶ πᾶσαν πεζότερον συγκρατῆντας πᾶν οἰκοδομίαν κατέζηκε. διὰ τοῦτο καὶ εἰς πᾶν λοιπὸς τοίχως ἐκκολᾶ τοῦ πυρὸς γίγονεν ἢ διαβολή. καὶ γὰρ *&c. pro* διέφυγον ἡμᾶς, *lego,* ἐκ ἔλαβεν ἡμᾶς, *& ne desit vox hoc suppositum, coniungo illud cum* ἄπον *lin. præcedente.* τῆς ἐκκλησίας τὰ ἐρείσματα, *deleo, tanquam glossema,* τῶν σύλες. *pro* πεκέκρυπται, *substituo,* κατέζηκε, *& posterioris,* τῶν ἐνεῖ, *aptiorem locum do post* κύκλῳ. κατέζηκε, *sc.* ὑ πυρκαϊά. *Al.* τὸ γὰρ ἄπον, ἢ σύλαν αὐτὴ τῆς ἐκκλησίας τὰ ἐρείσματα διεφυγὸν ὑμῖν καὶ τοῦ τὸν ὄφφον, *&c.*

Hom. 11.

Pag. 818. 30. λαοῦ ὀνόματα ἁγία*] i.* αὐθρώπους ἁγίους. *Vide Act. 1. 15. & Num. 26. v. 53.*

Pag. 819. 9. ὡς καταρτισμὸν *&c.*] *Non opus est, vt extraordinem hic legantur, quæ posteà lin. 43. suo ordine posita habemus. Quocirca recisis quæ in medio sunt, lectionem sic continuandam puto:* παραμυθῆται τὸν ἀδόντα. Διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ἔλεγε *&c. Iam quod adsequentia attinet, sensus exigere mihi videtur, vt intacta & incorrecta relinquantur. Nam in* ὠαί μοι, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι, *emphasis est in* μοι. Væ mihi, nisi euangelizem: mihi *sc. qui sum Apostolus. Non enim idem ab omnibus, aut ab inferioris loci hominibus, quod ab Apostolis requiritur. Atq; huc spectat parabola de talentis paulo superiùs memorata. Quò enim quis plura accepit, eò maiorē summā debet reddere. qui decē talenta accepit, totidē debet rationem reddere: qui quinq;, non nisi quinq;, & ab eo qui duo dumtaxat accepit, duo solùm reposcuntur. verba ipsa excutiamus:* ᾧ γὰρ πλεῖόν ἔλαβε πὶς χάρισμα. ἀλλὰ διὰ τοῦτο αὐτῷ ὠαί, ὑπειδὴ ἔλαβε. οὐ γ, *&c. i. vt verbi causâ:* Apostolatus donum accepit aliquis. At propterea illi væ, quia accepit *(sc. nisi euangelizet)* Tu verò *(qui sc. donum hoc non accepisti)* extra es periculum. *Vno verbo: Paulo periculosum est non euangelizare. Quare? Quia est Apostolus: quia euangelizandi donum accepit. Priuato alicui periculosum idem non est. Quare? Quia non est Apostolus: quia χάρισμα non habet.*

Hom. 13.

Pag. 829. 31. φδύρ Θ*] A. D.* φόρ Θ· *quod melius huic loco conuenit quàm* φδύνε. *Sed tamen, quia reliqua omnia nomina ad septimum mandatum pertinent, ego vocabulum aliquod requiro, quod eiusdem sit cum illis ουσιγίας. Quid si ergo pro* φδύνε *legamus,* κώμος ? *Vide Rom. 13. 13.*

Pag. 832. 30. ἐλαῖαι*] Reliqui fort.* ἔλαια.

Hom. 14.

Pag. 836. 2. ἀλλὰ ὠκάπι κλαπέτω ;] *Fortasse hæc aut similia responsionis loco addenda sunt: ἵνα δείξῃ, ὅτι ὁ Θεὸς ἐχ ὕτω τῇ πιστείᾳ τῇ ἀνδρικωάτων, ὡς τῇ μετανοίᾳ ἥδεται.*

Hom. 15.

Pag. 838. 41. *fort.* τοῦ πνεῦς σφοῦ διαβρωσέν.
Pag. 839. 11. ὠνθέσει *&c.*] *Hypallage.*
Pag. 841, 10. σώματος] *Sic rectius quàm σώματος, vt mihi videtur. Sequitur enim κἂν ἑαυτὸν καταρωμῆ. Nam dedecori est domine, si talem ancillam alat. Cum igitur ancilla maledicit, maledicit & sibi, nec, dum expleat animum modò, quicquam pensi habet quid loquatur.*

Hom. 16.

Pag. 843. 41. - τὸν δ' ἕτερ, τεχνον, *&c.*] *Si locus detur A. Dounæ emendationi, rectius legetur fortasse in ser so ordine : μὴ μόνον τὸν ὁμότεχνον, ἀλλὰ μηδὲ τὸν ἑτερότεχνον, quia plus est parcere extraneo quàm domestico, inimico quàm fratri, nulli necessitudine mecum coniuncto, quàm cognato & necessario. Nam quò plures mihi suppetunt amandi aliquem causæ, eò, si amem illum, minùs est mirandum: sicut diligere eum, quem nullæ aut quàm paucissimæ amoris causæ mihi conciliant, maius est quiddam & excellentius. Vnde in Euangelio dicuntur nihil magni aut eximij facere, qui fratres complectuntur, aut diligentes diligunt, sed qui diligunt inimicos. ijs demum merces promittitur. Sed obyci potest, ὁμοτέχνους plerumq́, esse αὐτοτέχνους, secundum illud Hesiodi, - κὴ τέκτονα τέκτων. Dicit ergo hæc sint disputationis duntaxat gratiâ. Verumtamen vide an non sic commodiùs sententia enuntietur : αὖ δεῖ ἀνθρωπῶν ἕκαστος κὴ χειροτεχνῶν, μήτε τὸν ἑτερότεχνον, μήτε τὸν ὁμότεχνον βλάπτειν μηδὲν, &c.*

Hom. 17.

Pag. 847. 37. - *πάντες καθαροὶ, &c.*] *His verbis locus dari potest, lin.* 36. *post, φανέσθω, hoc modo: τυτέσι μηδαμῶ μηδὲ φανέσθω, ἀλλὰ πάντες (vel, πάντων) καθαροὶ γένεσθε. τοῦτο κὴ Κορινθίοις γέφων, &c. posterius, τυτέσι, deleo.*
Pag. 848. 16. *Nihil muto.*
Pag. 851. 6. - *λύχνα καιομένα*] *Fort.* καιομένῳ.

Hom. 18.

Pag. 854. 28. τὰ γὰ κρυφῆ γινόμενα, *&c.*] *Nec otij mei est, nec ingenij hunc locum emendare. Fragmenta sanè videntur & frustula sententiarum, non autem iustæ sententiæ, quæ ab hoc loco, ed lin.* 34. *leguntur, & quod simul connectantur, quasi in vnâ veste, hoc imperitis librarijs, tanquam malis sarcinatoribus, debemus.*

Hom. 19.

Pag. 858. 29. - ἵ κυρτᾶσθαι, *&c.*] *Si κυρτᾶσθαι, sit fornicari, & κολαίνεσθαι, pandari, locaverit mutare inuicem debent hæc duo verba.*

Pag. 860. 5. - κὴ τοῦ πρῶτόν κατέχεται ;] *Totam clausulam sic emendandam suspicor : Διὰ τὶ μείζονα ὀφθαλμὸς ἔχει τὸν ἐχυὸ τὸς δὰ γνάθης κατελκυθῆς φωνῆς ; Καὶ γὰ ἀπὸ πρῶτόν ἡ φωνὴ ἐκφοιτᾶται. Alter (Καὶ γὰ τοῦ ἀπὸ πρῶτόν τὸς φωνῆς ἡ ἰσχὺς κατέχεται, &c.) Καὶ δὴ τὶς ἐκοῖς ὁμοίως ἰδοι τὸ αὐγυθρον. ἡ γὰ αὖ τὶς ὕτε βοῆσαι δυνήσεται τοσοῦτον, ὅστε ἐμπλῆσαι τὸν ἀέρα, ὕτε ἀνθρα ἐν διαστήματος τοσύτυ, ὅσον δυνήσεται ὁ ὀφθαλμὸς κατοχῆν. Puto me sensum rectè assecutum, tametsi à verbis nimiùm quantum recesserim.*

Hom. 20.

Pag. 861. 33. - χαιρῆσαι εἰ τὸν πὼ ὑπὸ] αὐτὸν, *i.* τὸν ἐνῦχα, *i.* τὸν Ἀδάμ. *Adamum enim intelligi nemo non videt. Sed pronomen plus habet elegantiæ & maiestatis, vt in, αὐτὸς ἔφα, & similibus locutionibus.*

Pag. 862. 6. - τῶν ἐυωδ'ας] *Alius tum videtur hoc vocabulo ad locum illum Psalmi* 133, *vbi pax & concordia cum oleo fragrantissimo, opobalsamo puta, comparatur. Quemadmodum autem qui oleo fragrante inunguntur, suauem odorem etiam ad proximè astantes transmittunt : sic ex concordiâ, quæ inter maritum & vxorem est, etiam vicini, & amici, ac cognati fructum aliquem atq́. voluptatem percipiunt. Elegantissima est similitudo, nec vocabulum, quod tacitè eam innuit, videtur expungendum.*

Pag. 862. 36. μὴ ἀρνήσῃ] *i.* ne recusaueris. *Est aoristum prius subiunctiua medy.*

l. 39. - πδὶ τοῦ πόδας ὑπὸ] *Plena sunt elegantissimæ eruditionis, quæ in hunc locum A. D. annotauit, sed tamen (vt dicam liberè quod sentio) ἀφεσδ'υσα, nec huic loco πδὶ πόδα. Legendum puto: τοῦ πού πόδας ὑπὸ, sicut paulo post legitur, lin.* 41. ἀναβῆν τοῦ πού πόδας, *est, subijcere, ad subiectionem & obedientiam redigere, vt locus ipse ostendit.*

Pag. 863. *l.* 23. - κὴ συμπάθεια αὐτῶ ἡμῖν ἡμιφορί] ἀυτῶ, *i.* τῶ κάλλει, *vt rectè annotatum est ab Halesio ad oram schedarum A. Dounæi.* κὴ συμπάθεια αὐτῶ ἡμῖν ἡμιφορεῖ, *i. & poterimus illius pulchritudinis esse opifices, nimirùm vt gratiæ diuinæ συμφορεῖ, & cooperarij. Nam non est opus vt ad τὸ αὐτεξέσιον, hæc referantur. Græca scholia: ὥσπερ πίνων ὁ Χριστὸς πάντων αἵματ ἡμᾶς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· ὕτω καὶ σὺ χρὴ δυάμιν ἴσο τῇ σῇ γυναικὶ κὴ ὥσπερ αὐτὸς σώματι τε ἐπῆτεῖ κάλλει, ἀλλὰ ψυχῇ, ὕτω καὶ σύ. αὖ γὰ ψυχῆς κάλλος ἐπῆχητῆς, καὶ εἰς τῦτο αὐτῶ βουλόμενος, κὴ τῷ Θεῷ κὴ σεαυτῷ κάλλιω ἀργάσῃ.*

l. 28. - τί πάθῃ ἡ γυνή ;] *Lego : τί, καλὴ ἡ γυνή ;*

Pag. 864. 33. - τῦ ικανείν τὰ τελέσαντος,] *i. Paulo. vbi ? Heb.* 2. *v.* 14. *Inde enim sumpta sunt verba ista : ἐπεὶ οὖν τὰ παιδία, &c. Primùm citat testimonium*

monitum, & deinde examinat, ac postremò quam optimum sit ostendit. Nam vt Christus particeps fuit naturæ nostræ sive carnis nostræ & sanguinis, αὐτὸ σωνεσάρκωσεν ἐκ πνεύματος ἁγίου: sic etiam nos in baptismo, per eundem spiritum regeneramur.

l. 39.- *τὸ ἡδὺ πρόβλ. ἐξ ὕδατος.*] *Incertus sum, quò referendum sit, τὸ πρόβλ: utrùm ad corpus Christi, an ad corpus regenerati. Si ad corpus Christi, malim legere: τοῦ ἡδὺ πρόβλ. ἐκ πλύματος ὃ, πιστεύεται, &c. Si ad corpus regenerati, per ὕδατος intelligo, ἀνάμαπες, quod est aquæ substantiæ. Sed hoc est palpare in tenebris.*

Pag. 865. 31.- *ὁ οἱ γονεῖς, &c.*] *ὁ γὰρ: cùm iuvenis aliquis vxorem ducit, tantum abest vt parentes eius rem in quo animo ferant, vt potiùs lætentur, nec sumptibus vllis parcant, quò coniugium cum lætitia & hilaritate omni peragatur. Nulla dant doloris ad eam rem indicia, sed contrà dolent & anguntur, si non rectè procedat, si aliquid sit quod disturbet, &c. τῶν γινομένων.*] *i. ijs omnibus quorum mentio modo facta est. Optimè enim cohærebunt hæc cum præcedentibus, si verba parentheticis notis includantur, & pro plenâ distinctione post, ἀφεστηκὸς, subdistinctio substituatur. ordo: ὅντως μυσηρίου ὄζει καὶ μέγα μυσήριον, ὅταν τὴν φωνὴν, &c. ἀρετὴς, τῆμμὴ δὲ ἐφ' ἡδέσι, &c. φεισκολλάται, καὶ πάντων αὐτῷ ἀφεστηκὸς. καὶ* (*sub.* ὅτι) *οἱ γονεῖς, &c. Aliter, non deletis, quæ parenthesi includuntur, ἀφεστηκὸς. καὶ μυσήριον ὄντως ἐστὶν, ὅταν οἱ γονεῖς, &c.*

Pag. 866. 19. *Fort.- ἵνα μὴ δὲν ἄλλ' μὴ λύπων ἢ παρ' αὐτῆς, &c.*

Pag. 870. 29. *pro, μετελθεῖν, scribendum puto, μεταλλάξειν.*

l. 34. & 35. *Addenda videntur hæc ante, λήσει, ταῦτα δ' ἢ τὰ τοιαῦτα παρακλήσεα, λήσει σε λέγειν· λήσει δὲ καὶ παῦτα πολλάκις.*

Pag. 871. *l.* 10. *Fort. καὶ δεῖξον πῶς καὶ ὧν λιμῷ, &c.*

Hom. 21.

Pag. 872. 40. *τὸ δὲ χαλεπώτερον*] *Sub. τοῦτο ἐστι.*

Pag. 875. 14. *πάλιν πένης*] *Dixisse hæc videtur Chrysostomus aliquantò commotior* Quid, *inquit*, iterum mihi pauperem commemoras? semperne hoc subterfugio vteris? *Lego igitur interrogativè, πάλιν πένης; Est oratio concisa, qualis esse solet eorum, qui vehementiùs concitantur. Hoc autem voluit dicere,* πάλιν ὅτι πένης τίς δεῖ μοι λέγειν; *Sapiès enim vbi nolumus aliquid facere, paupertas prætenditur.*

l. 33. *ἔνθα αἱ πόλεις εἰσί.*] *Rectè, vt mihi videtur. A.T.D. ἔνθα ἐμπόλεις εἰσί. Sed ἔμπολις quis potest esse, vt absit à patriâ, & in alio loco sit inquilinus. Verbi causâ. Dum hic in terrâ degimus,* ἐμπόλεις *sumus, hoc est, patriam habemus, in cœlis sc. at nondum in cœlis sumus. Aliud est patriam habere, aliud in patriâ esse. Qui peregrè degit, patriâ habet, sed non est in patriâ, aut, vt Chrysostomus loquitur, non est ibi vbi ciuitas & patria est. Quantum igitur ego video, si ἐμπόλεις dicimus, pro αἱ πόλεις, non id dicemus quod Chrysostomus voluit.* Ἐμπολὶς & ἄπολις opponuntur, *sed non item* ἔμπολις & πάροικος.

Hom. 22.

Pag. 880. 25. *Ægrè quis mihi persuaserit ad aliquem aliquem hæc accommodanda, quàm ad Paulum, tanquam imperatorem, & ad Christianos, tanquam milites, & ad diabolum, tanquam Christianorum omnium hostem. Primùm enim quod ad Paulum attinet, quod aliud erit suppositum verbi* δύναμις, *si Paulus non sit? Nonne idem oportet huius verbi suppositum esse, quod suprà fuit pag.* 879. *l.* 34. *verbi* κρατεῖσθαι *& ἐξάγει, & l.* 37. *verbi* ἐπάπτεται. *& l.* 40. *verbi* ἔσται? *Deinde quo referemus* ἡμῖν *pag.* 880. *nisi ad Christianos? Postremò, quæ dicuntur de hostis astutiâ, & naturâ (Nonne enim omnes homines eiusdem sunt naturæ?) de nullo alio commodè mihi videntur intelligi posse, præterquàm de Diabolo. Quid igitur inquis, nihil mutas? Imò verò nonnulla mutio, & nonnulla adjicio. post* κεχρημένοι, *l.* 2. *vt mollior sit ad sequentia aditus, hæc aut non dissimilia inferenda puto,* καὶ διὰ μοι ἐν παῦδε τὸ ὁπλίζεσθαι παῦτα πῶς οὐκεῖον. Ἠδὴ *&c. Deinde l.* 5. *pro,* τοὺ ἀκάνθας ἐπαίρει, *legendum existimo,* φοβερὸν πιεῖν.

Pag. 880. 5. *τῶ πλήθει*] *Sc.* τῶ συμμαχοῦντι *αὐτῷ, vel* τῷ συμμαχόντων *αὐτῷ. Intelligit* κοσμοκράτορας.

l. 7. *ἐστε τὰ σοφίσματα καὶ παρεισδέσεις νήφειν*] *Hæc videntur in margine annotata primùm fuisse ad illum locum l.* 2. *καὶ νήφειν ἐπίλοιπον, ac deinde per imperitiam librarij huc translata.*

Pag. 881. 11. *Fort. ὑγρὸν τοῦτον βίον μᾶλλον καὶ εἰκῇ ἐπιζητῶ.*

Pag. 883. 1. *εἰ καὶ τοῦτο &c.*] *Non improbatur mihi hæc lectio, nec quare improbanda sit, video.*

NOTÆ

NOTÆ IN TOMVM Quartum.

IN hisce sermonibus in Epistolam ad Philippenses, editionem Veronensem primùm ex manuscripto Cæsareo emendauimus: neque eo contenti, cùm videremus Flaminium Nobilium doctissimum interpretẽ alijs melioribus Romæ codicibus vsum, illustrium amicorum operâ apographum ex optimæ notæ Vaticano describendum curauimus, ex quo & multas expleuimus lacunas, & integras non semel pagellas adiecimus. Notæ sunt pleræque omnes (vt in cæteras Paulinas Epistolas) doctissimi Dounæi, præter paucas nostras & Halesij nostri, quas diuersis characteribus excudi iussimus. Neque tamen quod voluimus, plenè assecuti fumus. Nam vt Ethica hìc demus esse bona, & tanto auctore digna, commentarij certè mediocres sunt, & vt plurimum, quales illi in Epistolam ad Ephesios, concili, & αὐτηχιαδίντες (vt puto) vt, licet plurimum ex Vaticano codice & ingeniosis Dounæi coniecturis accesserit auxilij, multa tamen passim librariorum vitio luxata, multa deprauata supersint emendanda. Porrò neque hoc nesciendum, argumentum epistolæ, & sermonem proximè sequentem, olim antè multos annos edita esse Basileæ Græcè ab Erasmo, & à nobis eorum in hâc nostrâ editione habitam esse rationem.

NOTÆ ANDREÆ DOVNÆI IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN EPISTOLAM AD Philippenses.

IN HYPOTHESIN.

Pag. 1. lin. 24. ἐπίσφαλμα, conuersa est, *absolutè. Quod insolentius.*

l. 25. Legendum, ἐρχομοιχύλαξ. Flaminius putat μανιωνὶδὸν esse ἀναίτημα.

Pag. 2. 12. Legendum, neq; mutandum, νεῦρ' πλὴν ἀπερισκοείας. *Mittebant enim vt res Pauli cognoscerent, at ex ipso, quid ageret, certiores fierent: non quòd iam essent certi: hoc enim absurdum. Quid enim mitterent, si iam certò sciebant? Quanquam melùs legeretur*, νεῦρ' πόσης.

l. 23. Legendum videtur, καὶ ὑποτείνεσθαι περὶ τοῦ π. ἀποτείνεσθαι *est* arcum intendere ad scopum. In multis enim τὸ ὑπὸ valet ad: διατείνεσθαι est contendere, pertendere. *Dem. pro Cor.* διὰ τί παῖπαλόγα διατείνεσθε ὕπνου σφόδρα; cur hæc tantâ contentione dico? *asperè quidem Iudaizantes increpans, canes nominat, & concisionem, sed non magna contentione vtitur, quæ nulla est ad*

l. 32. Si quid mutandum, legerim (ἴσα ἢ τὸ πεῖγμα πόσης ἡχίας ὡσὲν) *ni sic legeris, melius est vt πόσης suo loco maneat, post* πεῖγμα.

l. 35. ἀλλὰ καὶ νῦν] Ante hæc in Basiliensi editione & Codice Cæsareo interserebantur ista, εἰ ἢ χρὴ εἰπεῖν Εὐαθλαν καὶ Σωτύχην τὼν ῥ γνωείνα ὧν τῆ διαμοιρύλακτ, τάχα καὶ αὐτὴν τὸν αὐθρα. Sed huc omninò non spectant, nec habet interpres Flaminius, neque liber Vaticanus.

l. 38. Non malè legeris, ὡς δὲ πίστει μᾶλλον, καὶ κινδύνοις, ἀλλὰ καὶ ὑποπίπτα. *sed meliùs*, μᾶλλον ῥοῖ καὶ τοῖς ἐ πίστι οὖσιν, καὶ κινδύνοις, ἀλλὰ καὶ ἐυπαίτοις. *Virum horum posueris, rectiùs est. nam quod editur, vitiosum.*

Pag. 3. 1. Lege, ὡς τοῖς ἀσωμοῖς.

l. 8. Omnino legendum, ἰαὶ ὑβρίσας ἀλλήχως θραμὼν τὸν ὕστερον ἀφῆ. *Duodecies enim metaire flebebant. Pindarus Olymp. 3.*

-- πέδι δ' ἄνδρεα διὼμενον σε δεῖς,
τῷ νιν γλυκὺς ἵμερος ἔχει
ἀωδινέσταμπον ἀεὶ τέρμα θρήνω

ἵππων

ἵππων φυτεύσω.
Et Olymp. 6.
--οἷς ποτ' ἐφ' ἑστίαν
θρόνον γ' ἱλαυνόντεσσιν αἰδοία πο-
τνιὰ χρέεις ἐυκλέα μορφάν.
l. 15. ὥσπερ τὸ πρὸ ἐυπόρων παιδία κόσμου ἔχει χρυσοῦν πρὸς τὸν τράχηλον] Bullam. Innen. Sat. 5.
--quis enim tam nudus, vt illum
Bis ferat Hetruscum puero si contigit aurum?
l. 31. Basil. edit. ὥστε ἐὰν πάπιας, &c. Atque ita legendum, πιπίσκω.
l. 32. *Legendum*, μέγα ἀλεπιωσοῦν καλὸν, ἢ τίμιον δῶρον, μᾶλλον ἢ μέγα ἀγαθόν. *Non dubium est liberalitatem esse honestum obseruatis obseruandis. Sed an sit etiam bonum, hoc est, vtile, quæritur. Vt iustitia, quo nomine interdum eleemosyna vocatur, est haud dubiè καλὸν: sed ἀγαθὸν ἀνόφελον, ἀλυσιτελὲς ἢ κακὸν, vt Thrasymachus apud Platonem probare conatur, de Rep. 2. Hanc lectionem veram esse confirmant quæ sequuntur. Docet enim quid vtilitatum habeat largitio, continuóq; addit, ὥστε καὶ ἐυπρόσιτον πόπτε πίκτειν ἀγαθά.*
l. 40. *Legendum* ἢ παῖτε παῖται διὰ τ. χ. *quæ scilicet enumeravit versu proximo.*
Pag. 4. 8. *Lege* αὖ πάλι.

Hom. 1.

Pag. 5. 10. *Lege.* Ζωὴ ἐπισκόπου. *sic pag.* 6. *v.* 7.
Pag. 6. 11. *Forte* ἐπίσκεψαν.
Pag. 8. 40. *Legendum*, ἢ τὴν κοινωνοῦσα ἢ ἑτέρῳ, *vel* ἑτέρου χάριτος. *vt l.* 34. *supra*, ἢ αὐτὸς ἐγὼ, φησὶ, ἑτέρῳ κοινωνῶ.
Pag. 9. 4. ἀναδεξυλίῳ] Admittatur in textum, quod in margine est, & locus erit magis perspicuus. Basiliensis editio legit, ἀλλ' ἐπισθὶ ἀναδοξάσθω τὸ κήρυγμα Παύλου. Hal.
l. 19. ὕπως ὃ πὸν] *Fort.* ὕπως ὃν πόν.

Hom. 2.

Pag. 10. 36. ἐκείνων] Ipsorum *sc. Philippensium.*
Pag. 11. 24. διαφέροντα. τυτίσι συμφέροντα] *Vera est hæc interpretatio, sic Rom.* 2. *sed ex his quæ sequuntur videtur ponendum* διαφέροντα *tantùm. optat enim eis sensum atq; prudentiam, vt sciant, quid inter ipsum atq; alios doctores intersit. sic l.* 11. τί δεῖν ἐν ἐπιγνώσει τυτίσι μᾶ χρίσιος ἢ λογισμοῦ. *non satis est diligere, sed cum ratione & iudicio diligendum. hoc est* δοκιμάζειν τὰ διαφέροντα. *l. tamen* 10. *probat Flaminii lectionem.*
l. 35. *Videtur legendum*, αὐδνητον γαρ'.
Pag. 12. 41. πως' οὐσίας δὲ περισκυλάζοντες πρὸς Θεὸν, ἢ συνυπλαμβάνωμεν.] *Hoc quid sit, qui minus intelligit (est enim obscurum) discat ex Demosthene, παρὰ Λεωχάρει. Ἡμεῖς δὲ ταῖς ἀληθείαις πεῖθοντες εἰσαληλύθαμεν· ὅτοι ἢ τῇ περιουσίᾳ ἢ τοῖς ἀδικήμασιν ἰσχυρίζωμεν διατετελέκασι.* Nos quidem iure & causæ fiduciâ ad iudicia affuimus, isti autem coitione & opulentâ factione, non vllâ æquitate nitentes. *Item, Æschine, principio accusationis suæ,* Τὰ δὲ περισκυλὰ δεῖτε, ὦ Ἀθηναῖοι, ἢ τὰ περιστάσεις, ἢ πως' χρὴ πᾶν ἀφορᾶν δικάσαι. *Tam enim Dem* οὐσίας ἔδοκε δεῖ παρεγκλῖναι αὐτῷ ἢ βεβαιωθῶν: *multiq; adorant ei, plures fouebant. multos enim amicos habuit, multos sui cupidos. Est igitur* πως' οὐσίας περισκυλάζειν ἢ συναναλαμβάνειν, adiuuando subleuare rationes Pauli *Deo redditas. quod faciebant qui euangelii ex animo prædicabant. Nec tamen interpretationem Chrys. nostri probo. Nou enim Paulus dicit, ni fallor, se positu esse ad defensionem Euangelij apud Deum, sed coram Nerone & cunctis hominibus.* Expositio hæc; præterquam quod non est necessaria (admissâ scilicet in textum lectione meliori) mihi insuper est suspecta. vt vt enim περισκυλὴ significet apparatum, factionem, conatum, ambitum, quo sæpe vtuntur multi cùm periclitantium amicorum causis fauent: tamen περισκυλάζειν οὐσίας, opinor, nequit significare rationes reddendas subleuare & leuiores reddere, nec exemplum puto proferri posse: sed significabit potius per factionem & coitionem intendere rationes & augere. Hal.
Pag. 14. 36. *Mallem* τὸ παλαίποτον ἡμῖν ῥῆμα.
l. 33. ὥσπερ πρὸ κατηγορίᾳ &c] Deest fortasse aliquid, quod, si exprimeretur, sententiæ perspicuitatem conciliaret. primo si post περιαυδέων exprimatur περιδιδεῖν. deinde ante ὥσπερ πρὸ exprimatur locus aliquis, vt πάσιν, aut tale aliquid, quod coniungatur cum πᾶ, πολλὰς ὑπὲρ τοῦ. Hal
l. 43. ἢ λέβικα] Dele, τὸ ἢ. Hal.
Pag. 15. 38. ὁ τάτων ἐπεῖπας] ὑπερεῖν πνοὴ, alicuius rei indigere. quo sensu autem dicetur quispiam τῶν ἄλλοις ἢ κτημάτ' ἀπορεῖν? *Flaminius:* qui his de caulis desperauit. Ego syntaxin hanc ignoro. Hal.
Pag 16. 5. *Legendum*, ἀλλ' ἔστιν ὁ φοίνιξ ὧν.
l. 15. καταρθώσεις] Per ironiam dictum.

Hom. 3.

Pag. 18. 18. *Fort.* ἢ δὲ ἐν ζωῇ ταύτῃ τέτο ἔστιν. & 19. ἔτο κακῶ λέγειν (*sed nec sic loco satisfit*) Locus est, vt puto, corruptissimus. Flaminius: quòd si dum hîc viuo, hoc mihi videtur, quid in altero seculo futurum est?
Pag. 19. 11. δεῖτο διακαθίζοντας τὸ ὑπάρχοντα τοῦ πάθους] *Tametsi alterum sit visitatius verbum, tamen hoc non est reprehendendum.* διακαθίζειν τὸ ὑπάρχοντα, *est* profundere, perdere rem familiarem: *à verbo* ἀποθᾶν *apud Aristophanem in Nebulis, quod Scholiastes interpretatur* ἀναλίσκειν. Ω γαμὴ, λέων ἀποθᾶς. *Pollux* ἀποθεῖν τὰ ὐσίαν. *hinc* ἀποτάλη, ἰκκυσις, ἢ ἀποταλᾶν.
l. 43. τὸ γὰ αὐτοῦσα, ἢ ζωὴ χειρῶ ἦ, πολλῷ μᾶλλον κρεῖττον] *Verbum hoc Noster* περισκυλᾶν *interpretatur,* ἀπαλθεῖν, *ex hâc vitâ discedere: vt 2. Timoth. cap.* 4. ἐγὼ γὰ ἤδη σπένδομαι, ἢ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύσεως ἐνέστηκε. *proprie autem* ἀπαλύειν *est, ad diuersorium, vel quò tendimus, peruenire (tum enim equos soluimus) transfertur à curribus, vt docet Scholiastes Thucydidis. Ve-*
teres

Veteres enim vehicalis iter faciebant. sic αὐλίζεσθαι domũ redire, vt Luc. 12. v. 6. καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν Κύριον ἑαυτῶν, πότε ἀναλύσει ἐκ τῶν γάμων. 2. Macchab. cap. 9. v. 1. ἐπὶ τὴν χαρὰν ἐκείνου ὑπέστρεψεν Ἀντίοχος αἰσθητικῶς ἀκόσμως ἐν τῇ τῶν Περσῶν πόλει. Aptissime autem hoc verbo vsus est Apostolus. Cœlum enim æternum est domicilium fidelibus. *Et videtur alludere ad illud Ecclesiastæ, 12. v. 7.* Antequam reuertatur puluis in terram, vnde erat, & spiritus redeat ad Deum, qui dedit illum. *Cum enim homo dissolutur, omnia ad initia sua redeunt. Hinc Aristotelis* posteriora analytica, *quæ docent methodum conclusiones ad sua principia primasq; causas reducendi, quæ sunt αἱ ἀπόδειξεις. Quod pulchrè Iohannes Philoponus effendit in principium 2. Posteriorum, ἔστιν αὐάλυσις, ἡ ἐν γνωσῶ πρὸς εἰς τὰς ἀρχὰς, καὶ τὰ αἴτια ἐπίσοδος, ἐξ ὧν τὸ δεῖ ἔχει καὶ τὸ γνωρίζεσθαι, quia significatione, ingressu, κατάδυσις est αὐάλυσις. Vt quum in Theologiâ quæritur, quod sit fidei fundamentum, quo nitatur, solùmne in Scripturam, an etiam in Ecclesiam sit resoluenda, quod & eius medium, quo non fallimur. Idem, αὐάλυσίς ἐστι, καὶ ἡ ὁδὸ τῆς αἰτίας (sic enim legendum, non αὐτῆς) καὶ ὑστέρων αὐαδρομὴ ὅθι τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ αἴτια, ἐξ ὧν τὰ αἴτια τοῦ εἶναι ἔχει. ἑλκόμεθα δὲ ἡ λέξις μεταφορικῶς ἀπὸ τῆς κάτω βάσεως καὶ ἀναγαφέρομεν εἰς τὰ οἰκεῖα. καὶ ἡ εἰς τὰ οἰκεῖα κάτω τῆς ξένων ἐπίοδος, αὐάλυσις λέγεται. Atq; hæc ratio nominis est in τῶν ὑγιῶν, in his enim medium causa tantummodo est conclusionis: in illis etiam rei. Quod Iohannes item eleganter docet his verbis: ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις συλλογισμοῖς, ὁ μέσος, ἅπερ ἐστὶ τὸ συμπερέσματος, ὁ μέσος τοῦ συμπεράσματος καὶ τοῦ συμπεράσματος ἐν τῇ πρώτῃ καταδείκνυσι καὶ τὸ συμπέρασμα τοῦ πρώτου. Quæ est igitur ἡ δευτέρων αὐάλυσις? videlicet, εἰς ὅρους καὶ ῥήματα. Tota enim argumentatio resolvitur, primum in propositiones, deinde in terminos. Ex dispositione autem medij figura intelligitur. Hinc de veritate argumenti iudicatur. Nam αὐάλυσις est Aristotelis, quod* iudicium *Stoicis, secunda pars dialectices.*

Pag. 20. 13. *Nisi me fallit animus, legendum, ἡ ἐσόπτρῳ, ὃ διὰ πίστεως, ἀλλὰ δι' ἐσόπτρου δι' ἐσόπτρου, ex duobus Pauli locis, quorum prior habetur, 1. ad Cor. cap. 13. v. 12. βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου καὶ ἐν αἰνίγματι· τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Alter 2. ad Cor. cap. 5. v. 7. διὰ πίστεως περιπατοῦμεν, διὰ εἴδους. In vtroq; autem alludunt ad 12. Num.*

l. 24. *Legendum fortassis, πολλαὶ γὰρ διὰ τίχης τοῦτο ποιοῦσιν. Mulieres enim conducebantur ad lugendum & funera plangenda. Festus,* Præficæ dicuntur mulieres ad lamentandum mortuum conductæ, quæ dant cæteris modum plangendi, quasi ad hoc ipsum præfectæ. *Nonius:* Hæc quidem, mehercule, opinor, præfica est, quæ sic mortuum collaudat. *Ieremiæ 9.* Docete filias vestras lamentum, & vnaquæque proximam suam planctum. *Vel igitur sic legendum, vel potius, πολλαὶ γὰρ τίχῃς τοῦτο ποιοῦσι. Dicendum enim fuisset, διὰ τίχης τοῦτο ποιοῦσι. Lucianus, ἅπαξ οἱ τίχοντο τὸ θρῆνημα ποιήσωσι. Dem. ὡς Παναίνετον, Ἐγὼ δ' ἀδικεῖν μὲ νόμιζε καὶ σκευζόμενος οὐκοῦν· μισοῦσιν μοῦ τοὺς πονηροὺς οὐκ ἂν ὑμεῖς, οὐ τίχοιτο τοῦτο θρῆνημα ποιοῦντες, μᾶλλ' συγγνώμας, μᾶλλ' ἄλλα μυριάδος εἶναι, ἀλλ' ἢ τοῦ πολίου.*

l. 42. *Legendum, ὅταν γὰρ ἔρχεται ὑφ' αὐτῆς. Vide l.* 40. *bis, & pag.* 21. *l.* 2.

Pag. 21. 13. *Forte θεωνοῦντο, vel θεωνοῦσιν. Ibidem lego κατακλίνεται αὐτοῖς, videlicet, scil.* 2. *sub. versu enim proximo δὲ αὐτοῖς: & mox: Ano summa iudicantur.*

l. 20. *Forte τοῦ φοβερῶ.*

Hom. 4.

Pag. 22. 32. *γρηγορεῖτε οὖν πάντες ἄγρυπνοι ὁμοῦμεν, ὅτι οὐκ ἴσασε ἐρχόμενος Iob. cap.* 38. *v.* 5. *ὅτι ἐγὼν ἐπὶ θεσιν ἄσρε, ἡνεῳν με φωνῇ μεγάλῃ πάντες ἄγγελοί μου.*

l. 40. *Mallem, ἐφ' ὕμας.*

Pag. 23. 7. *Lego, ὡσὲ τὸν Χεισὸν οὐκέτ ἀπολέσῃ ὁ Παῦλος, οὐκ ἀπόλλυσι τὸν Χεισὸν, ὃν ὕστερ ἐπόδει, sine parenthesi, vt sit ἀπολλύμι. Noluit vre ad Christum Paulus. Ad quem Christum? Quem ita desiderauit &c.*

l. 8. *Legendum potius, ἀλλ' ἡμεῖνεν, vel ἤμεινεν.*

l. 9. *ἄλως ἡ μαμῶδα χρὴ Παῦλον, οὐχ ἁπλῶς* Non ociose. *Sic enim Noster vtitur: sokt hoc aduersario.*

l. 11. *ἵνα τίνων ἀξιοπίστως αὐτοῦ ἐρᾶσιν τε] Quid audio? ipsosne vt fide dignos faceret? Imo sicelego, ἀξιόπιστον αὐτὸν, vel αὐτῆς. Nisi ἀξιοπίστως, positum sit, αὐτὸ τοῦ ὀξύβρεως.*

l. 12. *πάντως ὅτι μόνῳ] In Græcis quandoque ὅτι cum elegantiâ quadam παρέλκει, vt hic. Sed hæc elegantia obscuritatem parit. Quamobrem, si abesset, non requirerem. Hal.*

l. 27. *ὅταν γὰρ τὸ κεφάλαιον λῶ τὸ ἐπεκείσθαι ἐν τῇ πίστει] Obscura, vt & id quod proxime sequitur, τὸ ὑμᾶς κεφάλαιον ἐν ὑμεῖ &c. Hal.*

l. 32. *τοῦτο ζητεῖτε] Sic enim alibi profitetur se quædam non explicare, sed auditoribus inuestiganda relinquere. Hal.*

l. 44. *ἀλλήλαις, τυτίσι] Quid? an expositio quæ sequitur, ad Christi verba spectat? nihil minùs. repetenda iterum textûs particula, ἐὰν ἀλλήλαις, τυτίσι. Sic clara est rerum connexio. Hal.*

Pag. 24. 8. *Ζωαδλώντες] Ostendere vult præpositionem Ζωὰ, non hærere τῇ πίστει, sed ipsorum significare inter se in certamine consparationem, vt docent sequentia.*

l. 13. *Lego, μάνον πάρει. Hesychius. πάρεστι, πρόκειται, ὑπάρχει, φοβεῖται, φείδεται. θύμιδος, φείκια significat repentinum equi pauorem. Ns sic legas, nullus est sensus. sic l.* 14. *ὀκνῆσαι γὰρ ἐλὴν ἀναγῆ, ἀλλὰ πάρεσι μόνον.*

l. 14. *Legendum, ὑπισδὴ γαρ'.*

l. 21. *Legendum est vel ὅτι τὰ αὐτῆς ἢ ἀδελφῆ, vel ὅτι τὰ ἐκείνου ἀληθῆ. Subest enim antithesis.*

Pag. 25. 15. *ὁ θεὸς ωῶν. Timorem enim legum atq; hominum mox subiungit. si igitur generalem metum intelligas, non procedit.*

l. 27.

l. 27. *Falsum est quod Flaminius legit, ὑδὲ φύσει ὄζιν ἀνδρεῖος. Si enim ulla virtus naturalis, hæc. Timidi sumus enim vel imputandi naturâ magis quàm voluntate. De virtutibus autem loquitur, quæ nobis insitæ sunt. Itaq́ hic τὸ ἀρρὲ reijciendum. Forte ἄορρος legendum, si sit cuiusmodi verbum, aut ἄόργητος. Sunt enim quibus vix ulla insit bilis.*

l. 32. *Deest aliquid, sic opinor implendum.* ὡς ἐλεημοσυνὴν ἐπωνυμίας ἔπι ἐλαίᾳ. *Cur enim mox oleum subiungeret? & nomen ἔλαιον anteà positum fuisse, arguit relatiuum τάτῳ, quod mox sequitur.* ἔλεον *autem & ἔλαιον pronuntiatione non differunt, aliquâ quomodo derivaret* ἐλεημοσύνη ἀπὸ τῦ ἐλαίᾳ? *aut cur diceret, τῆς γὰ τῦ Θεοῦ φιλανθρωπίας εἶχον σύμβολον, τὸ ἔλαιον, nempe reges? Atq́ hic locus vel maximè tuetur Wintoniensem contra Iohannem Checum.* Sed quis tuebitur Iohannem Nostrum frigidè ludentem in ambiguitate nominis?

l. 35. *Mallem, δὶ ἐλέυ μᾶλ. & mox* ἐπιδὴ γὰρ.

Pag. 26. 25. ὑδὲν ἐλέυ χρεῖπον. φωτὸς ὄζιν αἴπον, καὶ ἐκεῖ φωτὸς αἴπον] *Hic rursus lusit ambiguitate nominis ex eâdem pronuntiatione. Oleum lumen accendit, unde est Hebræum nomen* jithhar, *ut Aben Esra docuit, &* ὁ ἔλεος τῦ ἐκεῖ φωτὸς αἴπον. ἀφέξεσθε γάρ ὄζιν αἰωνίυ ζωῆς. *Hinc est quòd oleum illud, quod Virgines quinq́ sapientes sibi parauerant, toties Noster interpretatur eleemosynam, & bona opera.* τὸ ἐκεῖ *significat* alteram vitam. *Vide l.* 20.

l. 34. *Supplencrim μᾶλα* αὐθρωπος οἱ πρωὶ. *non enim consentaneum est, vt homo procedat nudus.*

l. 41. *Retinendum est* τὸν ἔλεον τῶν *propter versum sequentem.* τὸ γὰ ἔλαιον *non extinguit flammam. Prouerbium est,* τὸ ἔλαιον φλαῦσαι, καὶ τὸν ἄλας. *Sed apud Aristotelem 2. Rhetorices, editione Andreæ Wechelij pag.* 106. *nescio quomodo legitur,* οὗτο δ' ἔδει παῖδ τῷ λεγομένῳ. τὸ ἔλεος φλαῦσε καὶ τὸν ἄλας. *In cuius expositione prouerbij falsus est Erasmus, nisi me fallit animus. Quem vide, si placet, pag.* 739. *Edit. Henrici Stephani.*

Hom. 5.

Pag. 28. 11. *Legerim,* ἓν ὅσῳ τὸ φρόνημα, ὥσπερ μία ψυχὴ, *vel,* ἐν μιᾶς ψυχῆς.

l. 29. *Censeo legendum,* ὅταν γὰ σὺ τίνος ἄξιον ἐκείνων πμῆς ἔχῃς, καὶ ἐκείνῃς σι, ὕπως.

l. 40. ὅταν ὁρῶμεν παιδία ἀπατεινόμενα] Cum videmus puerulos minitantes. ἀπάτησις comminatio. *Athenæus lib.* 4. *pront vir doctissimus emendauit, διὸ πάντας ἐυλαβεῖσθαι τὰ τοιαῦτα ἀπάτησιν, φοβεῖσθαι τὸ ζῆν ἑκόντας ἐκλιπεῖν, propterea* omnes, qui Deorum, in quorum potestate sunt, minas verentur, timere vitâ exire suâ sponte, vt non licitum est, *inquit Cicero*, de statione discedere imperatoris iniussu *Polybius lib.* 5. *p.* 274. Α. νομίζεις γὰ μᾶν, ἔφη, σου μέλειν, ἢ τῶν σῶν ἀπάτησιν; *Casaub.* Tune, inquit rēris Babyrta, aut te aut tuas minas nos curare? *Sic quidam Dorimachum per contumeliam appellat, quod Babyrtæ cuidam homini impuro vultuque erat similis, vix vt quisquam internosceret: vt Lentulus Spintheri gladiatori, unde Lentulus Spinther dictus est. Quod Plato pluribus in Phædone declarat. Philo Iudæus, vbi docet, solum liberum esse sapientem:* ἐπαπατᾶσθαι γὰ καὶ ἀπειλῶν, ἃς σοφοῖς ἀνδράσιν ἐπαπατῶντα καὶ ἀπειλᾶσί τινες, ἤκιστα φοβητέον. *Hic quoq́ in optima editione est* ἐπωπατᾶσιν. *Virg.*

Præsentemque viris intentant omnia mortem.

αὐαπλήσσω *propriè est* baculum attollere, quo cædas canem: ἐπαπατήσω intentare, *ut apud Nostrum addit,* ἢ καὶ λίθον ἀίρωτα.

Pag. 29. 28. *Dan.* 2. *ad finem est,* καὶ μανιὰκ, καὶ ἐυσυνδέτως ἔπι ἀπείσῳ ἀιπῷ, *Heb.* minchah, *quod alias transferunt* δωρον.

l. 37. *Forte* ὡς ἔπεμψον.

Pag. 30. 27. μιμρὶ σοδὲ] Lapsus memoriæ. erat enim Isbosseth.

l. 28. *Lege* καὶ ἐν κεφᾷ.

Hom. 6.

Pag. 32. 1. καὶ σάρκα.] Lege, καὶ ὕπ σάρκα.

l. 22. *Legendum,* ἀλλὰ καὶ τὸ ἴσον ἔβ' αὐτῷ μᾶ.

Pag. 33. 17. *Incuneanter ponendum* τὸ μ. δ. ὑψηλὰ φρονῆσαι. *l.* 16. *Vera humilitas est, inquit, ὅταν τις δυνάμενος ὑψηλὰ φρονῆσαι, ταπεινοφρονῇ. Memorabile est illud Propertij:*

Mæcenas eques Hetrusco de sanguine regum,
Intra fortunam qui cupis esse tuam.

Mæcenas enim primatum egit, neq́ equestrem ordinem excessit, cui licuit urbem & prouincias regere, sumtosq́ magistratus capessere.

Pag. 35. 6. ὐκ *non est tollendum. Aufert enim interrogationem negationis: & hoc Atticum. Exempla innumerabilia suppetunt. Ponitur autem πόσῳ μᾶλλον ὐκ, ἐν πιστοῖς. Satis enim esset dixisse alterutrum.*

Pag. 37. 12. *Sensus non desiderat* τὸ ἧ, *undecunque sit.* κἂν ὀλίγον καθαρεύουσα τοῦ πλήθους ψυχὴ. Vel paulum modò vacuus perturbatione animus.

l. 14. ὐκ ἔχει τὸ δικαίων ἀδίκως] δικάζειν *est* corrumpere iudices. *Sed unde, panci norunt. Harpocration docet ex Eratosthene,* Λύκῳ δέ τι πρὸς φῆς τῆς ἐν Ἀθήναις δικαστηρίοις, τὸ θείου μορφὴν ἔχον, φεῖς ὃν οἱ δωροδοκοῦντες κρίνειν γνώμενοι ζωμηρίφοντο, ὅθεν εἰρῆσθαι Λύκου δίκας. Ἀεσχύλος γ' ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ Λυκῦν φησι καταδῦναι τὸ δικάζειν τὴ ἀδικίαν. *Aristophanes in Vespis agens de constituendo iudicio,*

Θεμῖτόν εἰ πως ἐκκομίσαι τὸ τῦ Λύκυ.

Quo significat iudicia exerceri solita Athenis apud fanum huius heroi. Apud Ciceronem & alios habemus Decurias iudicum. Vide Erasmum in Proverbio. Lupi decas.

l. 26. *Mallem* ὕνδιν ἀπίδρα ὀδυνῆ.

Hom. 7.

Pag. 38. 18. τὸ ἴδ] *Similem habes locutionem Iobi* 11. 10. *βεγὼ δ γωνητὸς γωναικὸς ἴσα ὄνῳ ἠμερίτῃ.*

Pag. 39. 12. *Videtur legendum*, ὡχ ὡς ἀπίσας ἂν ἀπηίδετο.

l. 15. *Mallem* ὅτι ἐπτάγη, quòd iussus est. *v. quidem.* 18. *manifesto sic legendum*, ἐπὶ εἰ ἐπατ'γη. *urgeit v.* 19. εἰ μὴ οἶκοθεν τοῦτο εἵλετο, εἰ μὴ παρ ἑαυτὸ. *Potuit enim κατασχολῶσαι, & nihilominus sua sponte hoc facere. Sed an iussus est, à se non facit. sic v.* 21. *legendum*, πῶ ἔτεκεν ὁπτασχολ κοίμησιν. *Habes v.* 20. π τ. κ. τὸ φεγάγματος.

l. 37. *Quis non videt legendum*, ἀεκὰ ᾗ τὸ μορφὸν δόλω λαζεῖν ἐκ ἔστ φύσις ϟ. λ. *nam μορφὸν bis est pauxillo. Vide priora & p.* 40. 3.

Pag. 42. 2. εἰ σὲ τῦ Θεοῦ λόγου] Fort. εἰ μὴ σὲ Θεοῦ λόγω. *Hal.*

l. 13. ἐκοωῦ τοῦτο τὸ ὅτι ἐπείπεν, ᾗ διὰ τοῦτο] Fort. ἐκοωῦ τὸ ὅτι ἐπείπεν διὰ τοῦτο. *Hal.*

l. 15. ὁ Θεοῦ λ'γος] Lege, ὁ Θεὸς λόγος. *Hal.*

l. 34. χρὴ τῶν ὑσίαν] *(c. ἐχθύοντα, vt puto.*

Pag. 43. 17. πῶς ἄν] Malo, πῆς ἄν. *Hal.*

l. 40. *Secundùm Hebraem veritatem legendum*, ἢ δὲς αἴρωτον *cum interrogatione.*

Pag. 45. 7. *Lege*, ᾗ βάλλομ᾽ αὐτά.

Hom. 8.

Pag. 46. 10. *Leg.* ῥᾳδυμίαν ὑποφίλαι φασκλῶ μ. *vel potiùs* ὑποτρίλαι. *Arist. Rhet.* 2. ὧν τοῖς αἰσχύλαι τοῦ· ἀλλοτρίας ναῦς. *sic quidem habet edit. Morellij. sed quis non videt legendum* αἰσχύλαι? *frequens error.*

Pag 48. 3. πωῦν] Lege, πανῦν, vt suprà.

l. 14. *Legendum*, ᾗ τὸν ἰχθέα ξύων. *Iob* ^. ᾗ ἔλαβεν ὄστρακον, ἵνα τὸν ἰχθέα ξύῃ, ᾗ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κοπρίας ἔξω τῆς πόλεως. *l.* 16. *in eodem caput est*, ἱστὶ ασαμίω χ. ε μ. Sic Septuag. at Noster vbique ξύων. mutare itaq; constantem lectionem nolui. Hal.

l. 29. *Lego*, ϟῦ συνεχοῦν μι ὑδιῶν] *Hoc verbum est eodem capite.*

l. 34. *Leg.* εἰς εἰδίαν εἰδίαν.

l. 40. *Posse consequentia*, ἀλλ᾽ ἐπὶ χρόνου πολλοῦ.

l. 42. *Sic quidem Iob.* 6. βεβῶσιν γὰρ ἐγὼ τὰ σῖτά μι ὥσπερ ὁσμὴ λέοντος. *sic Athen. lib.* 3. τὸν γὸς τίλεον, ᾗ μὴ βεομώδης. *Sed Casaubonus docet veram lectionem esse*, ᾗ μὴ βρομώδης. & ἄζρωστος, *non* ἀζεστος. *ponendum igitur* βεῶσιν, *quod est* virus: βρωμώδης, virosus.

Pag. 49. 26. *Legendum videtur*, ὅτι πολλοῦ ϟῦ πλησίον αὐαγ.

l. 28. τοῦτο ἔστ τὸ διυπασεῖν, τὸ ᾗ ἐξακεντίζωμεν μισῖν παθεῖν πεισθέντ᾽ ἐξακυίζειν *est* pungere, perstringere. *Cic.* 2. *de Oratore*, Præco Granius multorum nobilium impunè perstringebat voluntates. *Amos* 7. 14. ὐκ ἤμην προφήτης ἐγὼ, ὐδ᾽ υἱὸς προφήτ᾽ ου, ἀλλ᾽ ἢ αἰπολος ἤμην, ᾗ κνίζων συκάμινα, sed caprarius sum stringens aut vellicans sycamoros. *nam & vellicare hoc sensu dicitur per translationem.*

l. 29. *Legendum* ἐν οἷς φαίνεσθε ὡσεὶ φωστῆρες ἐν κόσμῳ. ᾗ χ ἐν αὐτοῖς ἐν νυκτὶ λάμπετε. *Gen.* 1. 14. γενηθήτωσαν φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τῦ ὐρανοῦ εἰς φαῦσιν ἐπὶ γῆς. *Sol & luna dicuntur κατ᾽ ἐξοχὴν οἱ μεγάλοι φωστῆρες*, magna luminaria: *Ptolemæo τὰ φῶτα: vt ἡ ζωὴ & τὸ φῶς.*

Pag. 50. 18. Lego, ᾗ τῶ πρώτω ἢ δεύτερον ἡμέραν. Sed in istiusmodi locutionibus vocabulum ἡμέρας frequenter intelligitur. Hal.

Hom. 9.

Pag. 51. 16. τῶ ᾗ φοσδοκῶντες λαυθάνειν, κἂν ἐπαυρῶσιν] Aliquid est quod in hac sententia displicet. sensus hic esse videtur. Si Philippenses sibi persuasissent Paulo omnia per spiritum innotuisse, fortasse impudentiores euasissent, hoc ipso videlicet, quòd aperta essent eorum peccata, ipsis omnem peccandi pudorem excutiente. nunc cùm se latere sperarent, non difficulter corrigi possent. Hal.

l. 25. ὑδένα ἰσόψυχον, τυτίσιν, ὁμοίως ὁμοῖ κηδόμενον ὑμῶν ᾗ φροντίζοντα] *Sic nostri quoq; interpretantur. Sed apparet ex Psal.* 54. 14. *aliam subesse vim huic verbo.* σὺ ᾗ ἄνθρωπε ἰσόψυχε, ἡγεμών μι ᾗ γνωστέ μου. *Vet.* Tu verò homo vnanimis. *Hoc tum cum Chrysostomi interpretatione non conuenit. Sed verius Iunius*, par mihi. *Heb.* secundùm existimationem mei. *i.* quem ego tanti semper feceram, ac meipsum. *ita erat Achitophel. igitur* τὸ ἰσόψυχον *valet* ἴσον ἐμῇ ψυχῇ. *vt Achilles de Patroclo*, quem ego amabam, inquit, ἴσον ἐμῇ κεφαλῇ. *Non hoc igitur Paulus ostendit hoc verbo, quanti Timotheum fecerat Philippenses, quàue eos curâ complexus esset, sed quanti ipse eum fecit, & quàm charus ipsi fuit.* Scitote, *inquit*, cùm hic ad vos venerit, alterum me venire. *Nomen hoc non est apud Hesychium, nec aliter accipiendum atq; in Psalmo. Non enim significat pariter animatum, aut eodem, quo fuit ipse erga Philippenses, animo. Nec mirum errasse Chrysostomum, cùm vnde sumptum esset, & vim Hebraei vocabuli nescivit. Sym.* ὁμόψυχος, *quod idem est*, eiusdem ingenij, *non* similis. *Hom.* ἴσον γῶν, ὐδ᾽ ἁπαξ. *sic Anacreon Bacchum vocat* τὸν ὁμόψυχον Ερωτ. *vide ne l.* 24. *legendum sit* τὸν ὁμοίως μι μεμνῶντα. *sed* ὑδένα ἰσόψυχον *est*, neminem alium habeo tam charum mihi.

Pag. 52. 1. ὧ ἐκ ἀγνοίᾳ] *Fort.* ἐν ἀγνοίᾳ.

l. 16. *Omnes nostri codices habent* ᾧ βραπλίπον διάτρ. *sic emendandum l* 25. & 29. *sed tamen apud Polybium est de nauali prælio*, πεφαλίσαι γὰ πόλεμάρχας ζωὸς Cæsare τὸν κίνδυνον ἀποτελεῖν. *vide codices Pauli, & statue quod placet.*

l. 34. *Leg.* εἰ τὸ αὐαλῶσαι, ᾗ ζωὴ χειρῶ ἴδ.

l. 35. *Apud Paulum est*, ὅπως ὦνται διὰ ὑμᾶς *cap.* 1. 24.

l. 37. *Leg.* κἂν εἰ μὲ πῶς ἐβλέπετο. αὖ *enim significans* Si, *per se indicatiue non iungitur.*

Pag. 53. 1. *Leg.* ἐπὶ (ὐκ εὖ ἀγαθὸ ὧν)

l. 13.

l. 13. ὡσεὶ ἐλάχ[ιστον] Puto aliquid intercidisse, seu textûs particulam, κἀγὼ ἀλυπότερ[ον] ἄν, seu aliquid aliud. Hal.

l. 16. τυτίσῃ μ[ᾶλλον] πολλῶν πῆς αὐτυδῆς] Et hic repetendam puto illam textûs particulam, μᾶλλον χαίρῃς, deinde subintelligendum, μᾶλλον πολλῶν πῆς αὐτυδ. Hal.

l. 17. *Legendum*, ὥσπερ τοῦ ἁγίου πνεύματος. *Supple* προσδέχεται. *sed forte etiam melius*, τοῖς ἁγίοις προσήκει.

l. 30. *Forte*, πῶς τοῖς ἐκλογοῖς. *sed Eusthatius ait*, οἰκάπλω *interdum significare, non familum, sed quemvis domesticum & familiarem.*

l. 35. *Leg.* ὡς αὖ εἰ ἡ πόλις, ἐν Θεσσαλίᾳ.

Pag. 56. 23. ἔνεστι γὰρ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν καὶ αὐτοπάθειαν] *Hoc observationem ecclesiæ confirmat. Petrus enim vinculis solutus & carcere emissus est Cal. Augusti. cuius rei memoriam tum tum Ecclesia celebrant, & hic festus dies dictus est S. Petri ad vincula : qui dies ante honoris Cæsaris Augusti dicatus fuit. hoc igitur dicit,* tum Petrus sine sandaliis esse potuisset, cùm vinculis liberatus est : hyems si fuisset, commodè non potuit. *hæc cùm scriberem, forte erant Calendæ Sextilis.*

Pag. 57. 6. ἢ καὶ ὑπάγωσι] *Congelauit*, ὑπὸ τοῦ πάγου, gelu. *verbum insolens.*

Hom. 10.

Pag. 58. 38. *Videtur legendum*, τὸ τῆς θεοτοκίας ὄνομα.

l. 41. *Videtur legendum* μὴ παραληφθεῖσα, *vel* παραλειφθεῖσα *sine negatione. Intermissa est enim circumcisio in Mosi filijs, & quamdiu fuerunt in deserto. dele ibidem comma post διέσεται, & pone aliud post αἰδεσιμωτέρων.*

Pag. 59. 4. *Legendum*, ἀλλὰ κἀκείνες.

l. 22. ὃ λέγεται βασιλεῖς] ὃ expungendum puto : hoc; ipsa comparationis ratio postulat. dixerat typum ante veritatis accessionem ipsius rei nomine vocari. hoc comparatione illustratur. Regis sciagraphia, rudis & prima picturæ obumbratio, etiam regis nomine insignitur. accedentibus verò floribus, viuisq; coloribus absconditur sciagraphia, & tum potiùs (scilicet quàm antea) regis nomine compellamus. & sic legisse videtur Flaminius, vtcunq; Vaticâus liber habeat, vt edidimus. Vel pro ὃ λέγομεν βασιλεῖς, legerem vt in Veronensi prius erat, λέγομεν, ἴδὲ ὁ βασιλεύς. Hal.

l. 39. *In margine* ἐπὶ ἐσπάνων] *Flam. Alioqui tacuissem.*

Pag. 60. 3. ὅτι ἐκ γένους Ισραὴλ, ἐκ δὲ φυλῆς φησι] Id est : ne putes, cùm dicat se è genere Israel, fuisse ipsum ex aliquâ decem tribuum, inquit, E TRIBV BENIAMIN. Hal.

l. 12. μᾶλλον δὲ καὶ ἐν τούτῳ] Puto legendum μᾶλλον δὲ οὐκ ἐν τούτῳ. aliàs videtur destruere quod probare vult, non scilicet hæc esse præcipua, sed alia potiùs. nisi μᾶλλον δὲ καὶ ἐν τούτῳ exponamus cum Flaminio, Maximè quidem in hoc excellebat. *Hal.*

l. 31. ἐκπεπτωμένον φορεῖν] Exprimendum puto, ἐμέσαι. *Hal.*

Pag. 61. 2. *Legendum*, καὶ τὸ δεῖ αὖ δεῖ ὡ γυμνάκις βέλονται.

l. 19. *Forte*, καὶ δύσασθαι κινδῦναι. Imò fortassis, ἐυδιώκτους κλήσεται. *Hal.*

l. 28. ἀλλ' οὐκ ἀφίησι τοῦτο ὀρθὸν ἡ κακοηθεία κωλύουσα] *Tolle* τὸ κωλύουσα. *Quid est enim*, ἡ ἀτιμία, *quam* κωλύει;

l. 30. *Potius* προσκαθῆσθαι, *ut mox* ἀναβλέπουσιν.

l. 35. ὑποξύσαι ponendum. ὑποξύσαι *non est* abradere *simpliciter, sed* radendo polire.

Pag. 62. 31. ἔδωκά σοι γνῶναι] *Ex his quæ sequuntur plura legendum*, ἔδωκά σοι γλῶσσαν. *Deinde hic enumerat partes corporis, non animi : & cùm singula fere membra docuisset, quemadmodum moderanda sint, absurdum fuisset linguam præterire, cuius summa moderatione opus est : nisi malis* ἔδωκά σοι ἓν λόγων : flumen verborum.

Pag. 63. 1. τὸ συμβάλλεσθαι *ad oram, undecunq; sumptum est, ne se offendat, hic enim nihil est, & non dignum vel ad marginem poni.*

l. 11. ὅταν αὐτὸ βάλητε ὑποπτεύειν καὶ ἀναγκάζειν] *Verbum hoc posterius fraudem & fallaciam declarat. Dem. in Philippicis :* ἅπαν πλέως ὑπόβλητε. *Terentius Andria:* Etiam ne me subducere illis dictis postulas?

l. 19. *Forte*, ὑπὸ τούτων.

Hom. 11.

l. 37. *Omnino ponendum*, ἐν τοῖς ἀεὶ τ. ἀ. αγ.

Pag. 65. 4. ἢ τὸ ἰσχυρὸν τὸ οἰκοδομὸν ὄντι, τὸ ἄχυρον λέγω] Αχυρον, *est* acus & palea, *quæ de frugibus exteritur. Estne hoc igitur* τὸ ἰσχυρὸν τῷ οἴτῳ ? *Si locus hic mendo caret, est allusio vocum* ἐτυμολογικῶς, *vt* ἄχυρον *dicatur, tanquam* ἐχυρὸν, *quod est idem* τῷ ἰσχυρὸν, *vt* ἔχω, ἰσχω. ἰσχυρὸν *autem* ατῷ ἐχυρὸν, *sine* ἰσχυρὸν, *est* munimentum, firmamentum. *Sic enim dicuntur firmamenta oratorum, quibus causa, quam dicunt, nititur. Aiunt enim τούτῳ γὰρ ἰσχυρεῖσθαι. Quare* τὸ ἄχυρον *dicitur* τὸ ἰσχυρὸν τῷ οἴτῳ ? *Quod eò quasi involucro tegitur.* Cic. Fundit frugem spicæ ordine structam, quæ contra morsus minorum aluum munitur vallo aristarum. *Et hic Noster negat* τὸ σκύβαλον, *rem esse vilissimam, sed vsum habere ad vtilitatem maximam. Denique, inquit,* κατ' αὐτὴν *ἐφεσιν contra Marcionem, Paulum æstimare legem in comparatione Euangelij, tanquam* σκύβαλον. *Hi* σκύβαλον *est res vilis & pernecessaria. est enim* τὸ ἰσχυρὸν τῷ οἴτῳ, *siue* ἐχυρὸν. *Hoc igitur dictum est per concessionem. Præmisit enim* κατ' ὑπαιτιασιν, σκύβαλα ἔστω δῆλον εἰ σοὶ νόμιμα φαίνοι. εἰκὸς γὰρ αὐτὸν ἀεὶ κομικῶν πρὸς μάτων λέγειν : *in eo quod ait,* ἀλλὰ μὲν οὖν ἀμυκτὰ πικτὰ ζημίαν ἔβη, καὶ σκύβαλα. Τὸ, κατ' ὑπαιτιασιν, καὶ αὐτοβδέσασιν, *modus est apud Hermogenem inducendi* τὰ κεφάλαια. *Et multa sic apud oratores tractantur, vt tota Milonis causa. Non insidiatus est vitæ Clodij Milo :* ὑπαιτιασις : *etiamsi insidiatus esset, iure fecisset. & hæc quidem*

Noster. Ait etiam hoius nominis notationem asserunt. σκίζειν, *quasi* κυσίζειν, *quod projectur canibus : quale est apud Aristophanem* ἡ ἀπομαγδαλὰ, *quæ tergendis ad manus vinctas, deinde objiciebant canibus. Sed ut mihi videtur, quemadmodum dicimus* ἐς κύρεψιν, *atq; inde* κυρεσκέω, *& ἀποκυρεσκέω : sic ἀπὸ τῆ ἐς κύνας ῥίψεως dictum est* σκύζειν *& σκυζάζειν. Quam rationem Phocylides confirmat.*

Μηδ' ἄλλα ᾧδε· δεῖτε ἑδοὶς· σκυζάλισμα γαμίζης.

Monet enim non esse alicui quadrà vivendum, sic in Epigram. μηδ' ὑπὸ δειπνίδια γ' ἀσπάζεσθαι σκύλακον, ἄλλως εἰς ἔτερον. *Hesychius tamen Chrysostomo suffragatur.* σκυζάλισμὸς ἐκφαύλισμα, *& τὸ ἀδόκιμον. ἀπὸ μεταφορᾶς τῆς σκυζάλου, τῆ ἀχύρου. Cuius nominis Eustathius aliam derivationem habet.* ἄγχειν, *inquit,* ᾧδε τὸ μὴ ἔχειν δὲ λεπτότητα. *Sed nec ille multum abit à nobis. Erat enim primùm* ἀΐγχειν, *deinde* ἄγχειν.

l. 18. *Ad vitandam* ἀμφιλογίαν *melius est ut legamus,* ἡ ὑπὸ πίστεως τῆ Θεοῦ δικαιοσύνη.

l. 19. *Verùm,* ἀλλ' ἡ ὀλοκληρίας.

l. 28. *Legendum.* πίστει δὲ καταλαμβάνειν, *ut mox l.* 29. καταλαμβάνει τις.

l. 31. *Lege,* κ' ἡ τὴν κοινωνίαν τῆ παθημάτων αὐτῆ. *Tum interpretatio* ἀπὸ τῆ. *desunt enim hic verba Apostoli, ut sæpe, ante verba Chrysost. misi autem illa ponas, nulla est verborum Chrys. consequentia,* ἀπὸ πίστεως κ' ἡ κοινωνία τῆ παθ. *hæc sunt* ἀνακόλουθα.

Pag. 66. 7. *Forte* ἀπῆ.

l. 25. *Legendum, εἰ* μὴ ἀπόθανες, *ὐκ* αὖ ἔσωσο ; *cum interrogatione.*

l. 34. *Forte,* ἵνα φῇ τὸ ἕτερον ἔλεγχο.

Pag. 67. 4. εἶτα δηλονότι ὅτι ὀφειλῆς τὸ ᾠδεῖ· μᾶ' ὄτι, φησὶν, ἐφ' ᾧ κ' καταλήψῃ τὸν Χριστόν] *Secundum hanc expositionem Chrysostomi, quam puto verissimam,* ἐφ' ᾧ *significat antecedentem causam, non subsequentem, sive finalem : & vertendum est,* eò quòd, *vel.* pro eo quòd comprehensus fuma Christo: *Non ut Beza reddidit,* cuius rei causâ. *Sic quidam interpretantur illud ad Rom.* 5. *v.* 12. ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον, ideò quòd omnes peccârant.

Pag. 68. 5. *An* ἐπείνῳ προσῳδίγγειν *dicendum potius sit, dubito. Dicimus* τῆ σοδηγίαν τινί, *sed* προσπορδέειν τινά. τὸν δ' ἀπαιτοῦντα προσῆκον.

l. 26. *Legendum* ut in margine, καὶ τε.

l. 29. *Legendum videtur* μόνον μὴ ὑστεῖσθαι. *ut mox l.* 31. μέχρι τινὸς ἀφιστάμεθα. *Hic* ὑστεῖσθαι *contrarium est* τῆ ἐπικαλεῖν, deficere *&* refugere à *Deo.*

Hom. 12.

Pag. 70. 3. αὐτῷ τῆ ποδὶ] Suspectum mihi τὸ, αὐτῷ. Nam quid est πῶς ἐμοὶ ἐυσκελῆ τῆ ποδὶ ποιεῖν, aut quid ἐμοὶ κόρδαξ ἐσχάζεσθαι ; Flaminius cùm reddit, bonum crus fac tuo pedi, videtur legisse, ἐυσκελῆ ποίησον πῶς κνήμῃ τῆ ποδί. Quanquam mihi significare videtur velle potiùs aliquod calcei genus. *Hal.*

l. 4. βαρύπτη] In margine παχύτητα, vtrumque inseptum. Legendum proculdubiò παχύνη, & sic Flaminius : celeritati pedum. *Hal.*

l. 7. *Lege, vel* ἐ' ὃ κατατρέχῃ, *v. l,* ἐ' ᾧ μὴ καταπίπτῃ. ποσόμαι, πατῆ.

l. 16. *Forsan,* σφᾶς τὸ κρᾶνος ἐκλύσαι τῆ βρυχείᾳ

l. 24. εἰς τὸν ἔσχατον καμβάνειν] *Forsitan melius,* ἐν τῆ ἔσχατῳ, *nisi sit enallage, qualem A. Gellius observat in Ciceronis oratione, quæ est de imperio Cn. Pompeij (quæ nunc inscribitur pro lege Manilia.)* Cùm vestros portus, atq; eos portus, quibus vitam ac spiritum ducitis, in prædonum fuisse potestatem sciatis. Neque est solœcismus, inquit, vt vulgus semidoctum putat, sed certâ ratione dictum, ἀπὸ τῶν ῥυθμῶν, vt finis suaviùs caderet. *Plautus in Amphytrione :* Numero id mihi in mentem fuit. *Ambrosius :* Si posuerit omnia pater in potestatem filij.

l. 32. *Prorsus videtur legendum,* ὃ τοῦτ' φησιν, ὐ. δ. ὐ. δ' ὡς ἀπὸ διδάξει (διδάξῃ δ' ὁ Παῦλος) ἀλλ' ἐνδείξῃ ὁ Θεὸς, τοῦτον, ὁ Θεὸς ἡμᾶς πίστει. *Hoc enim verbum magis hâc interpretatione eget, quàm* τὸ διδάξει. *Aliud est enim docere, aliud persuadere. Docemus enim aliquem, vt intelligat modo, non vt assentiat :* τὸ ἐνάγειν *autem est* πίθειν.

l. 39. τὸ δ' εἰρωνίᾳ. τοῦτο ἡμῖν καπύρωται. εἰς ὁ ἐφ' τ. α. ε. κ. τ' α. φ. ὁ. ἐφ τοῦτ. τ. η. κατ. ὁρᾶτε ὅτι καν] Hæc omnia confusa puto. Nam quorsum ingeminatur, τοῦτο ἡμῖν καπύρωται ? & quomodo ἐμᾶς ὅτι κανόνα (nam sic scribendum, non vt in editione per errorem κανὼν) à reliquis pendet? sic puto restituenda. Cùm illam textûs particulam, πλὴν εἰς ὃ ἐφθάκαμεν, expositam fuerat, reliquas aggreditur partes, hoc modo : τὸ τίς ἐρώμενος τοῦτο ἡμῖν καπύρωται. τῆ ἀπῶ στιχὴν κανόνι. ἐμᾶς ὅτι κανόνα, omissis rerum aliarum otiosis repetitionibus. *Hal.*

l. 41. ὁρᾶς ὅτι κανόνια (*sic enim corrigendum)* φέλεῖ δὲ τὰ ὑπογεγράμματα. *At suprà dixit, l.* 35 *&* 39. τὸ πλὴν εἰς ὃ ἐφθάκαμεν, *accipiendum esse,* ὃ ὦδε δηλωτέον, ἀλλὰ ὦδε βίᾳ τελεσθήσεται. *Hic videtur aliud dicere, atq; in Augustini sententiam ire, qui quodam in loco, si memini, illud de doctrinâ atq; scientiâ exponit, vt quantum in doctrina profecimus, tantum offendamus in vita. Suus enim cuiusq; est modulus. Et huc facit Iulius Pollux, κανὼν, inquit, ἐστ' ἐν ἅλτει τὸ μεταξὺ τῶ βατῆρος καὶ τῆ σκαμμάτων. Pollucis verba sunt libro* 3 ὅσον ἄλλεται βατὴρ, τὸ δ' μεταξὺ τῶ πηδήματος, κανὼν· ὁ δ' βατὴρ, τὸ ἐσκαμμένα. *Est enim ubi stant, & unde surgunt salientes, & est in quo decidunt calcemq; figunt, quod quia humo subacta, leniterq; suspensa, mollius solum erat, vocatur σκάμμα, vt status, ἐπὶ τῆ μεσίου illud spatium est,* κανών. *Hinc est quòd toties Noster ait, nos qui sub gratia sumus, non sub lege, ad maiora scammata vocatos, vt aliquantò plus efficiamus, quàm quod lege imperatum est. Non est enim idem canon legis atq; Euangelij, quod ad vitam attinet atq; πολιτείαν. Suus autem cuiq; est canon, vt docet Apostolus* 2. *Cor. cap.* 10. *v.* 13. κατὰ τὸ μέτρον τῆ κανόνος, ᾧ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ Θεὸς. *&* v. 17. ὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι, εἰς τὰ ἕτοιμα καυχήσασθαι. *Totus autem hic locus tractatur à cursoribus atq; athletis metaphoricè.*

isphoricῶν. Inde enim sunt hæ translationes, διώκω, καταλάζω. ἐπεκτείνομαι. Sed & Chrysostomus exponens τῇ αὐτῇ χαυνότητι τῇ αὐτῇ πίστει, videtur in Augustini sententiam concedere. πίστις enim est δογμάτων.

Pag. 71. 5. *Legendum*, διαμιλλᾶται τῷ πλέιν.

l. 24. *Legendum*, τὸν διδάσκαλον εἰς τοῦ μαθητὰς, *sed ea est ἐναντιολογία, quam diximus.*

Hom. 13.

Pag. 74. 8. *Legendum*, τῆς γ μαλλόσης εὐθύτας διδύναι ἀροχῆς, *quia prior lin. dixit* τυτᾶν, τὸ νῶμα.

l. 26. ὑδὲν ἐντρεπτικώτερον τῆς λέξεως, ὑδὲν πληκτικώτερον, ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία.] *Hoc enim multò acrius & vehementius est, quàm quod Demosthenes dixit,* τῇ γαστρὶ, καὶ τοῖς αἰσχίστοις μέρεσιν τοῦ ἀνθρώπου. *Eupolidis fabula est* Κόλακες, *quæ memoratur passim ab antiquis. In eâ poeta eleganter appellat parasitos* κοιλοδιδύμους. *Athen. libro* 2. *Clem. Alexand.* 2. *Pædag.* ἢ ἀμοιβὴ τῶν φλεγματώσας κυπελλόντων τραπέζας, τὰ σφίτεα πιθωμένων πάλαι, διδύμων κριθοπεπυρακτούντων, ὃν ὕστερον ἐκ αὖ αὐχμωδοῦς κοιλοδιδύμου φερομένων. *Est etiam in eisdem Athenæi libris* ὀλίγα γάζων.

Pag. 76. 32. *Censeo* ἢ ἀπὸ τῶν ἀφικομένων, ἢ ἐκλεκτῶν ἀγοραίων εἰς μίσον. *Nullum alium huius loci video sensum commodum. Nam vt duo participia iungantur,* ἢ ἀπὸ τῶν, ἀφικομένων, *absurdum est.*

Pag. 77. 24. *Fortè*, ἀλλὰ ἄπιστος.

l. 27. *Fortè*, αὐόθεμον.

Hom. 14.

Pag. 79. 18. μήτε γὰρ ἀπάτης ἀπεφράσθαι] *Hesychius*, ἀπεφράτευ, πλανᾶτευ. *Homines enim dicuntur fraude non solùm seduci, sed etiam* circumduci. *Plautus in Pseudolo.* Quasi tu dicas me te velle argento circumducere, *hoc est*, fraudare, ὑποστρέψαι. *ad Ephes.* 4. μὴ ἀπεφραμένοι παντὶ εὐήμῳ διδασκαλίᾳ.

l. 25. *Post* εἰρῆνη, *legendum*, πάντα νοῦν ὑφέχει. *Verbum hoc semel positum est, quod bis debuit.*

Pag. 80. 3. *Post* ἀνίκαιον *sequebatur in præcedentibus editionibus*, ὑδὲν γὰρ ἄπιον ἐγθρὸν τῆς ἡμετέρας φύσιος, ὡς κρκία. Rectè autem Flaminius, Verba hæc non esse huius loci, sed ad initium Ethici spectare. Quod cum esset maximè perspicuum, libris licet reclamantibus, loco mouere & sedibus suis restituere non dubitaui. *Hal.*

l. 19. *Legendum potiùs*, ὑδὲν γὰρ πόρρωθεν ἀσωτεύτερον. *cur enim magis fœminas quàm viros notaret? Euripides*, ἀεὶ τῆς Ἀφροδίτης, καὶ τύφου' ὀρθῶς ἀφροσύνης ἄρχει θεᾶς. *Aristot. Rhet.* 2.

l. 36. ὅπα σεμνὰ.] Addenda etiam alia textûs particula, ὅπα ἀγαθὰ, vt ex interpretatione patet. Hal.

Pag. 81. 12. *Prorsus videtur legendum*, ἀλλ' ὅπα αὖ ὕδη τε ἡνιοχεῖλιν ἢ μάχιμον, ἢ φθόνον. *error ex eo, quod mox subsequitur* τὸ ὄφ.

l. 13. *Censeo legendum*, ἢ γὰ πλουσίαν, ἢ φθόνον, ἢ κενοδοξίαν ἔχει ἀρχὴν ἢ μέγα. *Non rixa & pugna tantum est horum vitiorum, sed hæc vitia initia sunt pugnæ.*

l. 29. *Videtur legendum*, ἐν τέτῳ φησὶν, αὐτῷ διάγαγε τῷ καρδίαν. διάγειν, *est* ψυχαγωγεῖν, *& talis* διαγωγὴ ψυχαγωγία. *Theocritus Idyllio.* 9.

ὅτω γοῦν ῥᾴιστα διῆγ' ὁ κίναιδος ὁ παῖς ἡμῖν.

Sic Philostratus dixit, διάγειν τῷ μελαγχολίαν. *Hoc igitur vult: si non possis animum inducere, vt suâ causâ beneficium inimico, saltem hoc tibi persuade, si feceris, hoc ci futurum vltroni, condemnes enim carbones in caput eius congeruabis. Hic certè huius verbi sensus est. quem si verbi ἀνάγειν ferre potest, non est mutandum. Theocritus eodem,*

ὅτω τι πολύφημος ἐπίμαινεν τὸν ἔρωτα μυσίσδων. ῥᾴων γ διάγ', ἢ χρυσὸν ἔδυκα.

Hoc illi multò faciliùs fuit, carminibus oblectare animum, & ducere ac fallere amorem, quàm aurum amicæ dare, quod non habuit. ποιμαίνειν τὸν ἔρωτα, διάγειν, *sunt idem: pro quo diceret Lucianus*, βυκολεῖν, *quod est* inani spe pascere.

Hom. 15.

Pag. 82. 42. τῶτο γάρ ἐστιν, ὑκωρεῖσθε δέ. ὑπὸ τῆς κοινῆς αὐτὸ Ξωπηθείας ἐλαθεν ὕτω γὰ οἱ πλέιες λέγουσιν. ὅταν αὐτοῖς μὲν μὴ ὀφθονίας ὑπῆρξε τὰ βιωτικὰ, ἀλλὰ ἐν τινοχωρίᾳ ᾖ.] *Recte atq; ordine interpretantur hoc verbum Polybius, libro* 10. *de regis Persarum Ecbatanis regia*, πλὴν δεῖ γε τὰ βασίλεια τῷ μὲ μεγέθει σχεδὸν ὑπὲρ παθῶν ἔχοντα ἀ περιεργοφιλῆ· τῇ γ τ κὲ μέρθ κατασκευασμάτων πολυτελείᾳ, μᾶλλον ἐμφαίνοντα τὸ ἀρχαῖς καταλυομένων εὐκοσμίαν. *Casaubonus.* verumenimverò Regia hæc eius amplitudinis est, vt stadia in circuitu habeat septem: operum & ornamentorum tantam in singulis partibus magnificentiam præ se fert, vt quanta rerum omnium copia abundarêt, qui ab initio fundârunt, facile sit æstimatu. εὐκτικεία *sit copia rerum omnium*, ἀκμεία *profectò est inopia. Idem libro* 1. κῆ γὰ πᾶ· ἦν βίων εὐκμείας, καθ' ὅτε γ δύο γ τρεῖς ὑρίσαντο παρέξειν πάντων κατηπισμένων. *Cas.* pro modo facultatũ singuli. *hoc est, quod Demosthenes dicit, Ζωὸ δύο τειηραρχῶν: quod ille suâ lege effecerat. Pindarus Olymp.*

-πλοῦτος ἀρετᾶς διδυμάονι φέρει ἢ τι, καὶ ἢ κωμέων.

Cui consentit Callimachus hymno Iouis.

χαῖρε πάτερ, χαῖρ' αὖτε. διδὺ δ' ἀρετὰν τ' ἄφενός τε.

Οὔτ' ἀρετῆς ἄτερ ὄλβος ὀπάζεται ἀνδρὸς ἀέξῃ, Οὔτ' ἀρετὴ ἀφένοιο. διδὺ δ' ἀρετάν τε γ ὄλβον.

Nec non Ecclesiastes, Bonum est cum hæreditate sapientia. Altera enim sine altera debilis. *Vide quæ annotauimus, Gal.* 6. *ad illud.* ὡς καιρὸν ἔχωμεν, ἐργαζώμεθα.

Pag. 83. 2. *Legendum videtur*, πόθεν τᾶτο, ὅτι κοιμᾷζονσι

πρέσβεις. Παῦλος...ante autem hæc verba, ut sæpe, omissa sunt Pauli verba hallœus supplenda, ἐγὼ δὲ ἔχω δὸν ἐν οἷς εἰμι αὐτάρκης εἶδ. εἶδα δὲ πανταχοῦ καὶ πεπαίδευμαι. Deinde πόθεν τοῦτο, ὅτι κομπάζει; sic legendum esse confirmatur 83. 21. αὐξηθῆναι μεγαλυχεία τὸ θεῖον μὲν, ὅσον πρὸς ἐπιλαμβάνεσθαι παχύς.

l. 8. ἐν πᾶσι μεμίχθαι] Desunt sequentia, ἃ χρὴ τίθεσθαι καὶ πεῖραν. nisi enim hæc interponantur, multa est expositio, quæ sequitur, τυτίσι, καὶ ὀλίγοις κατχῆσθαι.

Pag. 84. 18. πῶς ἐκοινώνησε; εἰς λόγον ἥκουσι ἧττ συμπλοκῆς καὶ λύσεως ἧττ πολιτικῶν] Xenocrates in Axiocho (non enim liber ille existimatur Platonis) δῶς τι, καὶ λάβε τι· χεῖρ γὰρ χεῖρα νίζει. datum & acceptum, Hebræi vocant quoduis commercium. ut *l.* 19.

Pag. 85. 8. Videtur ex Flaminio legendum, καὶ τὰ χρήζειν, quod est δεῖσθαι.

l. 14. δεχα πῶς ἐπιφορίζεται] Dem. in epistola quadam contra Thersitemenis comitia, καὶ ταῦτα εἶδα ἃ Δία τὸν Σωτῆρα εἶναι, καὶ τὼ Διόνυσω, καὶ τὸν Ἀπόλλω τὸν Πύθιον ἀεὶ λέγοντας ὃν τοῖς μυστηρίοις, καὶ ἐπιφορίζοντας ἀγαθῶ τύχῃ ἐν τῇ πόλει εἶναι τῇ πρὸ ἡμῶν, assensu suo comprobantes vestram ciuitatem esse felicem. *Psal.* 104. cùm multa Dei mirabilia Psaltes enumerasset, ad extremum addit hoc epiphonema: Quàm magnifica sunt opera tua, Domine? omnia in sapientia fecisti: plena est terra diuitijs tuis. *quod Cimchi ait eum addere* ἐπιφορίζοντα. vtitur enim Heb. verbo, quod significat sigillum, apponere.

l. 17. ἀπέχω πάντα, καὶ περισσεύω, πεπλήρωμαι] Hoc illud est διπλασιασμα. hæc autem tria prorsus idem declarant. Nam ἀπέχω πάντα, non est accepi omnia, quæ militibus: *esset enim* πεπλησία *quod subiungitur*, δεδεγμένος παρ' Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν: *sed his verbis significat Paulus sibi abunde satisfactum esse.* habeo, *inquit*, iam omnia quæ velim, nihil amplius desidero, satis superq; est: quod est satiatus, expletus sum. *Pindarus Isthmiorum.* 5. *in his inquit duobus est summa felicitatis*, εἴ τις δ' πάσων, λόγον ἔνδον ἀκούει. *hæc si habes, μὴ μάτευε Ζεὺς γένοιο, πάντ' ἔχεις. hoc planè idem est quod Paulus ait. sed & ἔχει καὶ ἀπέχει ponuntur impersonaliter pro eo quod ἐστ sufficit, ut Num.* 16. ἐχέτω ὑμῖν, sufficiat vobis. *nam mox addit*, ἱκανόω ὑμῖν. *Hebræa vox vtrobiq; eadem est valens*, πολὺ ὑμῖν, *ut Symmachus & Theodotion reddiderunt. Marci* 14. 41. κατεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε. ἀπέχει, ἦλθεν ἡ ὥρα. Beza & vetus, sufficit. *Anacreon in Cantilena, cuius initium*, Λγε ζωγρήτων ἄεισον. *cùm multa pictori præcepisset, quæ si ei vellet, tandem imagine perfecta subijcit*, ἀπέχει. βλέπω δὲ αὐτόν. Nec illud Matth. 6. ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν, verti debuit, receperunt *mercedem suam*, sed habent.

l. 29. Legendum videtur, vel τάπις, vel πάτῃ ἐπάρ- Ad illud subaudiendum. δ' ἐστ, *vt lin.* 35.

l. 41. Supplendum, ἐπειδὴ εἶπεν ἠκριβῶσθε, ἐπίσης ἐντεῦθεν. ὁ γὰρ Θεὸς μὴ πληρώσει πᾶσιν τὴν χρείαν ὑμῶν. Nisi enim hæc addantur, mutila est sententia. Et hoc versus approbat, quod supra notauimus de significatione huius verbi.

Pag. 86. 10. Legendum, κτῆν πᾶσιν ὠφῆ, τυτίσι, κτῆ τὼ μεγαλοδωρεὰν ὠπῆ. Nam si κτῆ τὼ δωρεὰν legas, expositio non procedit: nam qui non sunt diuites, dare dona possunt: munifici esse non possunt, nisi diuites. Non solùm autem legitur μεγαλοδωρεία, sed etiam apud Herodianum & Lucianum μεγαλοδωρέα. & ἡ δωρεὰ donum est, vel quoddam genus gratuiti muneris, non ipsa liberalitas & munificentia.

Pag. 87. 21. Sic distinguendum, τὰ δὲ ἧττ οἰκείων ὅσα, ἧττ ἀρχαιρεσίων λέγω.

Ibid. ἀμέλει συγγενικὴν ἁμάρτων ἀεὶ γένει τὸ ἔθνος τὸ βασιλικὸν] Τῶν δὲ τὸ χειροπάντην ἦθος βασιλείας, inquit Isocrates, quod reges sæpe consuerunt ἐξαιρεῖσθαι εἰς τοὺ οἰκειοτάτους. Dubia pro certis solent reges timere, *ait Seneca.*

l. 31. καὶ τὼ γυναῖκα εἶδεν νόσῳ πολῶν διαφθειρεῖσαν] Verissima hæc lectio est. hæc enim in Hippocratis continentur iure iurando: ἐς δόμον δὲ ἐσ φάρμακον οὐτὶ αἰτησεῖς ἐναίσιμον, οὐδὲ ὑφηγήσομαι ξυμβουλίην τοιήσδε. ὁμοίως δὲ οὐδὲ γυναικὶ πεσσὸν φθόριον δώσω. ἁγνῶς δὲ καὶ ὁσίως διατηρέω βίον τὸν ἐμὸν, καὶ τέχνην τὼ ἐμήν. Sed hic Hippocratis πεσσὸς φθορίου & feminis, vti videtur, dari solitus est ad fœtum extinguendum, vel abigendum: apud Nostrum contrà, vt faceret steriles concipere. Continuò enim subijcit, ὡς δὲ ἐκ ἔπατε, γωῦ πε οὐδαίμων καὶ παλαίπορος, πουνὶς δ' ἐστ διφθερίτης τὼ βασιλέως. Sic igitur Paulus Æginetæ lib. 3. cap. 6. πεσσὸς δὲ ὅδε θεῖον διζάμενον καὶ σφαιρωδὲς, ἀκανθῶν ῥῆμα εἰληφὸς, ἐν ᾧ ἐγκεκέχρηται τὸ φάρμακον. αὕτη δ' ἐν ᾗ ἀναφορὰ πλείστης ὕλαιος ἐφ' ἑαυτοῦ.

Pag. 88. 1. τὰ δὲ πλέονα ἧττ ἐν τοῖς μύθοις ὑπὸ ἧττ ψευδῶν πλάττεται] Nulla est enim ferè μυθοποιία, quæ non conficta sit ex aliqua veritate, inquit Strabo. Quem vide si placet lib. 1. pluribus de hac re disputantem: hæc igitur lectio verissima est.

NOTÆ

NOTÆ

IOHANNIS BOISII IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN

Epistolam ad Philippenses.

IN HYPOTHESIN.

Pag. 1. lin. 24. ἐπίστευεν] *Theodoretus argumento epistolæ ad Philippenses:* ἐνταῦθα δὲ ἡ περιφερόπολις· ἐνταῦθα ὁ ἀρχισωμάτων ἐδῆς δέσμιον· ἐνταῦθα ἐνεπιδεῖν μὴ τῷ Σίλα ὁ Παῦλος ἀπὸ τῆς Φρυγίας ἐπορεύετο, τὸν Εὐρωπαῖον, οἱ ἐκ Φιλιππῶν πεπιστευκότες, τίλος ἀπολογήσατο· ἐνταῦθα ὁ Δημοφύλακτος πεπίστευκε Χριστῷ οἶκῳ αὐτοῦ ἁπάσῃ. *Ergo, si Theodoreto credimus, non solùm* ὁ Δημοφύλαξ (*cuius mētio fit Act. 16. 27. &c.*) *sed etiam* ἀρχισωμάτων *quidā Philippenses, audito Paulo, à Gentilismo ad Christum transiit. Sed de præfecto isto, quod sciam, nulla aut in historiâ, aut in scripris Apostolicis mentio. Verbum* ἐπίστευσεν, *aliquantulum mihi suspectum est, nec tamen invenio aliud, quod eius loco ausim lectori commendare.*

Pag. 2. 38. οὐκ ἐν τῇδε μόνον *&c.*] *Sentio cum præceptore meo vitiosam esse lectionem: sed tamen de emendatione eius non prorsus mihi cum illo convenit. Neq; enim arbitror, aut* ἐν ἐν δὲ *mutandum, aut pro datinis substituendos accusativos, sed potiùs post* αὐτοῖς, *fine lin. 37. addendum* μεγάλα. *in hunc modum:* μάρτυρεῖ δὲ αὐτοῖς μεγάλα, οὐκ ἐν τῇδε μόνον *&c. Sic pag. 24. lin. 44.* ᾗ δὲ χρήματα δὲ μεγάλα αὐτοῖς μάρτυρεῖ.

Pag. 3. 1. ἓν τε τοῖς δεσμοῖς μου] τό, τε *delendum non puto, quia extat apud Paulum, & sententia nondum absolvitur. Quæ sequuntur enim apud Paulum intelligenda sunt hic etiam, tametsi non exprimantur, perinde ac si nota illa clausula adhibita fuisset:* ᾗ τὰ ἑφεξῆς *&c.*

l. 40. ὅτι πάντα τὰ κακὰ] *Edita lectio non displicet. Nam non solùm mala modo memorata, sed alia penè omnia ex pecuniæ cupiditate nascuntur. Dicit igitur alibi Paulus,* τὴν φιλαργυρίαν *non huius modò, aut illius, sed πάντων τῶν κακῶν εἶναι ῥίζαν.*

Hom. 1.

Pag. 6. 11. ἐπίστειλαν] *sc.* ἀπὸ πολλοὶ, δῶρα. *Vide 3. Esdræ cap. 9. v. 51.*

Pag. 9. 18. πολλῷ μεγάλα δεῖ, ᾗ μείζονα] *Rectius fort.* μεγάλα ἐστὶ ᾗ πολλῷ μείζονα.

l. 19. & 20. ὅπως ὁ τὸν τοῦ ἐκείνου πεῖσαι λόγον] *Addo:* ἀλλὰ τὸν τοῦ ὑμῶν. *Hoc est, Non illorum causam age, qui accipiunt, sed vestram, qui datis.*

Hom. 2.

Pag. 10. 36. ἐκείνου] *Plenius esset,* αὐτῆς ἐκείνου.

Pag. 12. 41. τοὺς εὐδοκίμους τοὺς τιμωμένους] *Præfero marginalem lectionem* περισκυλίζοντες. *sed ita ut* τῷ, ἐδραδιάζοις τις *dicto* συκολωτίους *præfigatur. Idem etiam significare potest,* τοὺς τιμωμένους, *i.* minuentes, mitigantes, *atq; ideo nihil muto.*

Pag. 14. 32. αὐτοῖς ἀνθίστατο] *i.* resistere.

l. 33. 34. & 35. ἀκτῖνι κατὰ πρυχώμων, *&c.*] *Rectè Halesius vidit aliquid deesse. Sic igitur totum locum legendum censeo:* ᾗ περιστρέφεσθαι ἀκτῖνι, ᾗ τῷ κύματι κατὰ πρυχώμων [*vel,* πρυχώμενον.] ὥσπερ τινὶ κατακωλύοντος, τῷ κάτω [*vel,* ἐδραδιάζοντος,] πολλὰς ἔχοντι πηγὰς ᾗ τῶν ὑπὸ τῆς κεφαλῆς αὔρας ἐδραμυδιάζειν παρεδίδοσαν· ὅτανοῦν ἡ νὺξ τῷ ὑπνῳ παρεδίδωσιν ἡσυχῇ πως ψυχῶν, ᾗ ὁ ὕπνος αὐτῶν περιγινόμενος, *aut tale quid. Nam non magis quid somnus agat, quam quid nox, exprimendum esse declarant quæ sequuntur:* ἐχ ἡ νὺξ, ὑφ' ὁ ὕπνος τοῦτο ἐργάζεται.

l. 36. τὸ παλαίπωρον τοῦτο ῥῆμα] τὸ τοῦτο *hic duplicè videtur poni, ut huic, apud Terentium Heautontimorumeno:*

Tibi erunt parata verba, huic homini verbera.

Huic homini, *i.* mihi. *sic hoc loco:* τοῦτο ῥῆμα, *i.* ἐμοί.

Pag. 15. 38. ὁ τῶν ἀπορίας] *Vel legendum arbitror* : ὁ τῶν ὕπνων ἕνεκεν ἀπολωλὼς πᾶς. *Sequitur enim lin.* 41. & 42. ὡδίνα αὖ ἔχει τὸ ὑμῖν δεῖζαι παχέως διὰ κενῶν καὶ ψύχος ἀπολωλότα. *vel*, ὁ πᾶς αὐταγχείων ἀπορίας ποτὲ, *quia paulo post legitur*, [*lin.* 43.] εἰ δὲ ὑπερεῖς πᾶς αὐταγχείων. *At dicet aliquis, multos omnibus temporibus & fame & frigore periisse. Non nego, nec negaret, opinor, Chrysostomus, si viueret. Quid ergo? Ni fallor, hoc vult: Grauissimè errare eos, qui aut paupertatem ita horrent, ac si mortem accelaret, aut diuitias ita venerantur, ac si plurimum in illis esset aduersus mortem præsidij. Neq; enim ex rerum abundantia pendere vitam cuiquam, sed ex Dei arbitrio & voluntate, qui vnicus est tam vitæ quàm mortis dominus, quiq; solus & quos vult seruat, & quos vult rursus è medio tollit. Hoc modo non aliud dicit Chrysost. quàm quod Christus ipse, Luc.* 12. 15. οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτῷ ἐστι.

Pag. 16. 15. μεγάλα τε κατορθώσει] *Deprauata lectio sic videtur corrigenda*: τὸ πένητα ἔᾳ, τὸ μὴ δωϊάσθαι π. τὸ μὴ ἔχειν ἰσωῖ. πολλοὶ γὰρ οἱ λέγοντες ὡς τὸν χλιαπώντα ὡς ἐς αὐτὴν · μεγάλα τε καὶ κακὰ κατορθώσεις, ἐὰν τὸν δεῖνα ἀφέλῃς, ἐὰν ἀποκτείνῃς ἵνα πένητα, πόσον οὐκ ἀπολαύσῃ μισθῶν ; καὶ ὕπου αὐτὸ τὸν θυμὸν χάλασ ἀμ. *Imitatur voces eorum, qui authores sunt alicui, vt tenuem nullius fortunæ, pretij aduersarium contemnat potius quàm vlciscatur. Quid, inquiunt, sauis in miserum istum? Quid vltimis tam humilem, tam obscurum, tam ignobilem aduersarium? Facinus certè magnum & memorabile efficies, si miserum illum sustuleris: si vnum pauperem interfeceris, quibus non laureis, quibus non tropheis dignus eris? Atq; istiusmodi ironicis locutionibus solent homines potentiorum in pauperes iram mollire atq; mitigare.*

Hom. 3.

Pag. 18. 18. & 19. οἱ πόνων οὐδὲ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ τοῦτο ἔσῃ &c.] *Sensus talem aliquam leſtionem requirere videtur*: εἰ πόνων οὐδὲ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ τοῦτο ἔσῃ μὴ τὶ ζῆν, ὃ ἡ γὼ ζῶ ἐν σαρκὶ, ἐν πίστει ζῶ, πόσῳ μᾶλλον τοῦτο κρεῖττ [*i. in vitâ futurâ*] λέξω· ζῶ ἡ ἐκπ ἐγὼ, ζῇ ἡ ἐν ἐμοὶ Χριστός ; *Si ne in hâc quidem vitâ, vita mihi sine Christo est vitalis, quanto magis in vitâ illâ futurâ hoc dicâ: Viuo haud ampliùs ego, viuit verò in me Christus? Apud Chrysostomum sæpissimè, τὸ ἐκεῖ de futurâ vitâ dicitur, vt ἐνταῦθα de præsenti.*

Hom. 4.

Pag. 23. 27. &c. ἔσᾳ ἡ τὸ κήρυγμα ἰῶ &c.] *Legendum videtur*: τί δ' ἔστιν, ἵνα τὸ κήρυγμα ὑμῶν φανερωθῇ ; τοῦτον. ἵνα ἔχω καυχᾶσθαι ἐν ὑμῖν μεζόνως. διεζύγνυσι γὰρ ἔχω καυχᾶσθαι ὑμῶν ὅπιθεν τῇ πίστει ἡ τῇ πολιτείᾳ. ὥσπερ γὰρ κήρυγμα ἰῶ τὸ ἐσπείσθαι ἐν τῇ πίστει, ἵνα ἡ τὸ ὀρθῶς βιοῶ. *Tum sequuntur verba Pauli*. τὸ ὑμῶν καύχημα ἐν ἐμοὶ διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς. *Quibus subiungo hæc*: ἵνα ἡ ἀλλαχῆ φησι. πῆς γὰρ ὑμῶν ἀληθὴς, ἢ τέφων καυχήσεως ἢ ἐγὼ ἡ ὑμεῖς ; ἡ πάλιν · ὅτι καύχημα ὑμῶν ὑμεῖς ἐστε, καθάπερ ἡ ὑμεῖς ὑμῶν. *Postea repetuntur quædam planius explicanda.* Διὰ τῆς ἐμῆς παρουσίας &c. *Quod maximè hunc locum corrumpit, hoc est, quod verba facillime iuxentur, & locis non suis posita legatur. Græca Scholia*: ἴσα τὸ καύχημα ὑμῶν. πῶς δ' αὖ οὐκῆν πρεσεύσου τὸ καύχημα ; διὰ τί ἐσυρίχθαι ἐν τῇ πίστει, ἡ ὀρθῶς βιῶν ἀκλο, ὅπ.

Hom. 7.

Pag. 39. 12. ἡχ ὡς ἁρπάσας ὧν ἐκ ἀπολέσετο] *Reſtè*, ἐκ ἀπολέσετο. *Nam qui metuunt ne amittant aliquid, nolunt id deponere. Tyranni itaq; & qui iniuste opes aut honores possident, mordicus quæ habent, tenent, ne, si vel tantillum remiserint, elabantur ea è manibus, & ad alios dominos perueniant. Sic dixit suprà*: ἡ ὅλως οἱ ἐξ ἁρπαγῆς ἐχντές π, ἀνθ' ὧν ἀποδέδωκε ἡ κρύπτει &c. & ὁ πύρων & ζιζάνιον ἀποδέδωκε τῷ ἀληθιν. *Nota verò priore loco* ἀποδέδωκε & κρύπτει *conuenire vt* ἀποδώσωσι : *vnde colligo legendum hic negatiuè*, ἐκ ἀπολέσετο. *Aliòquin enim posterior pars sententiæ non aduersabitur priori, si modo ἀπολέσετο & ἐκρυψε idem sint.*

l. 15. ἀστεῖον] *Fort.* ἔτι δὲ ἀστεῖον.

Pag. 42. 2. εἰ δὲ τῇ Θεῷ λόγῳ] *Fort.* εἰ δὲ τῷ Θεοῦ λόγῳ μὴ συρκινδύνῳ τῶν λέγει), πῶς αὐτὸν καθύψωσεν &c.

Pag. 45. 20. κρεῖττον ἰῶ] *Nihil mutò, præsertim si, ἢς & ἐχθρὸν, vt est in contextu, legatur.*

Hom. 8.

Pag. 48. 42. βέμον ἀὸ ὁρᾶ &c.] *Indifferenter scribi videtur hæc vox, & per ο, & per ω. Hesychius*: βέμῳ, ἵχῳ ἡ ὁμιλῶ. *Sap.* cap. 11. v. 15. ἢ βρόμος λικμωμένους κατοδ. *i. ni fallor*: βρόμμι. *Casaub. si rectè illum intelligo, non damnat βέμῳ, sed tantùm diuersitatem scripturæ ostendit. Sic enim ait*: βρομώδης scriptum in membranis pro βρομώδης. *Sic alibi ἄβερῳ pro ἄβρομῳ. quam scripturam etiam in lib. Dioſc. inueniri sæpe.*

Hom. 9.

Pag. 51. 17. ἐπίσρεψι.] *Pro* ἐπίσρεψε, *nescio an rectius legatur*: ἐνίσχεψε. *Porrò, lin.* 16. *vide annò legi possit*: πῶς ἡ, κἂν σφοδρῶντες λαμβάνειν, ἐπιπορθώσατο. *i.* Etsi latere se posse sperabant, tamen suâ sponte (quod laudabilius multò fuit, quàm si metu coacti id fecissent) bonos & faciles se præbebant.

Pag. 52. 1. ὃ ἐν ἀγοίᾳ] *Reſtè, ἐν ἀγοίᾳ, quia præcedit* χρὸς τὰ πρὸ ὑμῶν.

Pag. 53. 13. ὡσεὶ ἀλαχε] *Ad sententiam perficiendam addenda videntur hæc aut similia*: ἐκπὸς ἰῶ ; ὕπω χρωῖ τὸ ἀλυπότερος ὦ ἐκλαβεῖν ἐυπαῖδα χρὴ, ὡσεὶ ἄλεχεν, ἐδόκησε πώποτε ἀποπήμασι τὴν ἐνδυώμαν *vel sic breuius*: ἐκπὸς ἰῶ ; κἀγὼ ἀλυπότερος ἐδ. ὡσεὶ ἄλεχεν, ἐδόκησε πώποτε &c. *simile est compendium orationis insra pag.* 66. *lin.* 3. & 4.

l. 17. ὥσπερ τοὺ ἀγίως ἀποδέχεσθαι φιλοῦσι] *Cur velit A. D. φιλοδέχεσθαι hic suppleri, nihil causæ video.*

Hom. 10.

Hom. 10.

Pag. 58. 38. τὸ τῆς ἀειτομῆς] *l.* ἡ ἀειτομὴ, *sicut sequentia declarant.*

Pag. 62. 14. φροδίκια χρυσοχόων] *i. fort. pergulæ sine taberna aurificum, ut sensus sit, non ideò dicta κτήματα, quòd sic uti ijs oporteat quemadmodum tabernæ aurificum utuntur, hoc est, ad speciem tantùm & ostentationem, sed quòd instrumenta esse debeant rei alicuius utilis bonæq; efficiendæ.* φροδίκιον *hîc accipio pro loco vbi vasa aurea spectanda proponuntur, cui similes sunt admodum fœminæ illæ, quæ auro undiq; radiant & collucent, de quibus idcircò non inepte dicatur, quòd sint. aurificum pergulæ quædam animatæ & ambulantes. Nec dissimiliter nos vulgò dicimus de supra modum annulatis, quòd aurificis officinam circumferant secum.* κηδεμὼν αἱ φροδίκιαι ἀεὶ χρυσοχόων *i.* κηδεμὼν οἱ χρυσοχόοι ἐν ταῖς φροδίκιαις.

l. 28. & 29. ἀλλ' ἂς ἀφῇτε τοῦτο ὁρᾶν ἡ κατοπτεύειν κωλύσω] *Vel tollo, κωλύσω, vel addo:* ὀρθῶς ἀεὶ τ' ἀναγκαίων κρίνειν.

Pag. 63. 1. *Pro,* συμζάλλονται, *malim,* συμζάλλονται.

Hom. 11.

Pag. 66. 7. γινώσκειν αὐτὸ] *Deesse videtur,* σύμμορφοι.

Hom. 13.

Pag. 76. 32. ἀπαντόντων τῶν ἀφικομένων τοῦ ἀγῶνος εἰς μέσον] *Fort.* ἀπαντώντων καὶ ἀφικομένων *&c. sc.* τῶν χαρίζεται καὶ τῶν στεφάνων. *Nam, vt narratur Matth.* 24. 31. *nouissimo illo die Angeli apparitorum munere fungentur, & electos ex omnibus partibus congregabunt. Vide ergo annon eò respexisse hic videatur Chrysostomus. Ego enim nihil affirmo.*

Hom. 14.

Pag. 81. 13. ἡ τῶν πλουσίας, *&c.*] *Deesse videtur* εἰς *ante* πλουσίας.

l. 29. ἐνάγειν] *i. aliquantulum mouere, incitare: vide supra, pag.* 70. *lin.* 34. Ἐνάγειν *est hîc idem propemodum quòd* πιέζειν.

Hom. 15.

Pag. 85. 8. καὶ τὸ χρῆσαι] *Post* χρῆσαι *desiderari puto nonnulla.*

NOTÆ ANDREÆ DOVNÆI

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN EPISTOLAM AD Colossenses.

IOhannis nostri tractatus in Epistolam ad Colossenses, vtramque ad Thessalonicenses, ad Timotheum vtramque, ad Titum, & Philemonem, recensuimus, & castigauimus ex Manuscripto Augustano.

Hom. 1.

Pag. 89. 39. *Haud dubiè vera est lectio,* σφαγάσματος καὶ ἕστηκε ταῦ, ἵστημι' *stat, ens. stamens.*

Pag. 90. 19. πρὸ τοῦ πνεῦμα παλαίουσι, *legendum.*

l. 30. ἐκ οἱ δοῦλοι Ἰησοῦ Χριστοῦ (καὶ πάντα σύμβολα τῆς εὐσεβείας) Corrupta putò: sensum enim habere non videntur. *Hal.*

l. 39. *Ponendum, vel* τὰ μεγάλα ἑαυτοῖς σφαλεῖται, *vel* μεγάλα ἑαυτοῖς σφαλεῖται τὰ ἐν τοῖς ο. *scilicet* ἡ ἀγάπη. ἑαυτοῖς *autem, omnium personarum est.*

Pag. 92. 15. τῷ διάπαντος] Lege, ὑπὸ διάπαντος. *Hal.*

l. 29. *Recta hæc omnia videntur, & nihil vulneris,* διὸ καὶ καταζήσομεν ταχύτερον, ἢ καὶ χαμαὶ πανταχοῦ φιλία, ijs quæ impenduntur citius, aut iplis temporibus consumitur amicitia. *Proximè enim dixerat,* μήτε καὶ ἑαυτοῖς ἡδέως. *Quod Aristotelis est apud Laertium* διὸ δεῖ γνῶναι, ἕως

δεῖς τὶ γνεχόμενος παρὰ, χάρις ἔφη. καταζάλειν est pendere, sive expendere. τοῦ καιρὸς intelligit solennitates, in quibus consimilia celebrantur, nisi forte legemus, ἢ τῶν ἀκπαιδεύτων φιλία.

l. 33. *Lege*, ἢ ὑπαφορὰς ἢ λύσον αὐτόν.

l. 35. ἢ σὺ ἀεὶ τὰ τοιαῦτα μικρολογῇ] *Hic* τὸ μικρολογεῖσθαι *est* ἀκριβολογεῖσθαι, ἢ ἀεὶ μικρῶν λόγων ποιεῖσθαι. *Nam* μικρολογίαν *Aristoteles ad disputationes Philosophorum aliquando transfert, et* ἀκριβολογίαν, *vel* λεπτολογίαν *usurpat, ut sub finem primi Metaphysicorum. Locum autem, quia pulcherrimus est, apponam* : οἱ μὲν ὕστερον, ἐπειδὴ μὴ ἐπαίδευσαν πολλοὺς τῶν λεγόντων· οἱ δὲ, αὐτὰ τὰ πράγματα ἐπῆλθον σκοπεῖν· καὶ οἱ μὲν τοὺς ἀκριβεῖς ἐπῄνουν, τοὺς δὲ λυπεῖ τὸ ἀκριβὲς, ἢ διὰ τὸ μὴ δυνάσθαι συνορᾶν, ἢ διὰ τὸ μικρολογίαν. ἔχει γάρ τι τὸ ἀκριβὲς τοιοῦτον, ὥστε καθάπερ ἐπὶ τῶν συμβολαίων, καὶ ἐπὶ τῶν λόγων, ἀφειλέσθαι δοκεῖ τὸν δεκτέον. *Vt hic perquam illiberale est paupereas a mensa sua repudiare, nullam aliam ob causam nisi quod vestimenta eorum sordida sint, aut ipsi non bene olerent. Hoc est enim* μικρολογεῖσθαι. *subiungit Philosophus*, τῶν δ' ἀκριβολογίων τῶν μαθηματικῶν οὐκ ἐν ἅπασιν ἀποδεκτέον· ἀλλ' ἐν τοῖς μὴ ἐχουσιν ὕλαν.

I. 42. In margine, ὑμωλόγιον] Mensa, sic vocata à forma antiqua literæ sigma C. *Hal.*

Pag. 92. 32. βέλομαι γὰρ αὖ ὑγιὴς ἄρτι μεταλαζεῖν μετ' ἐλαθείας. ἢ μυείων ἀδιαμίτων μᾶζ. ἄνελείας] *Videtur deesse* τὸ μᾶλλον. *Sed suppleri non est opus, quod facile intelligitur. Iliados* 1.

Βέλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἢ ἀπολέσθαι.

et Luce 18. κατίδε δὲ ἀναπεπτωκότας εἰς τὴν οἴκον αὐτῶ, ἢ ἐκίνθυ. *Polybius lib.* 1. ὁ μὲν ἀλλὰ διὰ τῶν ἢ περιστάντων αὐτὸν εἰς τὰ κοινὰ φιλοτιμίαν ἢ φιλανθρωπίαν παρωρμήθη, ἢ πρὸς τὸν Ζωπύραιον. *Cæsiubonus* : Sed eatum erat generositas. & in remp. munificentia eorum à quibus administrabatur, vt ampliùs etiam, quàm opus esset, pecuniæ adinueniretur.

Pag. 94. 8. *Legendum*, βελτίων ὢπὶ ὀνείνης. *Nam si legas* ἄρα, *oratio est* ἀκατάδεκτος. *Hæc enim pendent ab* εἰ ἢ ἢ πιεῖ.

I. 42. ἢ ἢ ὄψις οὐκ ἡδονὴ] Malo, οὐκ ἡδίκε, vel τῆς ὄψεως οὐκ ἡδονὴ. *Hal.*

Pag. 95. 38. *Lege*, ὑδὲν ἀνθρώπων ἀνεχθήτερον ἢ ἀπὸ τέτων φίλων ἡμωμένων ὑπὸ τραπέζης ἢ πλημμελῆ ἢ παρασίτων. *Sic distinguendum. facit enim duo genera eorum qui parantur conuiuij. Nam vel frigidi sunt amici, vel parasiti, quorum cibis acquiritur benouolentia. Cic. de haruspicum responsis*, Quid enim hunc persequar pecudem ac belluam, pabulo inimicorum meorum ac glande corruptum?

Hom. 2.

Pag. 96. 30. *Legendum*, ἀλλὰ λοίπην αὐτοῖς παντα-χῆ *De re enim hoc verbum, non de persona dicitur. Polybius de victoria nauali, qua primum bellum Punicum finitum est*, ὁ ἢ πολὺ ἢ μυείων ἔλπις σωμάτων τὰ ληφθέντα ζωγρίᾳ καὶ τὸν λίμενον. *Et forte* : ἀλλά τι λοίπην αὐτοῖς. *Sed hoc etiamsi non exprimatur, subauditur. Sic l.* 34. ἀλλὰ τὸ λοῖπον ἵνα πληρωθῆτε : *subaudi* ὑμῖν, *non* ὑμᾶς. *vt l.* 37. λείπει ἢ ὑμῖν.

Pag. 97. 11. *Vt sæpe, desunt verba Pauli, quæ explicat. Sic igitur lego* : ἢνα πληρωθῆτε τῶν ὀφειλομένων· τοῦτο ἢ δείκνυσιν, ὅτι ἔχρωτε μὲ, ἀλλὰ δεῖ τι καὶ ἐπιτρέπειν. τὸ ἔχρωτε *nullo modo conuenit. Hoc enim verbum non est in textu.*

l. 17. τότε καθίσαν εἰς καπηλεῖαν] *Non probo hanc lectionem, quamuis sæpe recurrat. Melius dixeris*, τότε καθῆσθαι τῶν καπηλείων. *vt Plut.* Ἀνακλέους καθῆκεν εἰς Ὀλυμπιάδα ζεύγη ἵππων : *& Poetæ dicuntur* καθίνειν τὰ δράματα, fabulam committere in theatrum. *Hoc non semel tam obseruauimus. Iudica quid sit verius. Sic enim habetur l.* 19. τότε καθίσαν εἰς τὰ ἐγκλήματα. *Sed credo præpositionem additam ab imperito, qui putauit* τὸ καθῆσθαι *significare* descendit, *non* demittit. *sic l.* 23. *tertio.* ¶ καθίνειν infinitis in locis apud hunc Nostrum accipitur neutraliter. *H. S.*

l. 31. *Quid si* ὁ δωματὶς, *vt mox* δώματα;

l 43. ἀλλ' οὐχ ὁ κοσμικὸς, *deleto* τοῦτ'ἔφη.

l. 44. *Dele* φησὶ, *deinde suo loco pone*, ἢ ὃν παντὶ ἐργῷ ἀγαθῷ, φησιν.

Pag. 98. 5. ἢδὲν παρεμυθήσατο τῷ ἐν ὀνείδει ὄντας, *nullo modo ferendum. Si legas* τὸν ἐν ὀνείδει ὄντα, *quisnam ille erat? si* τοὺς ἐν ὀνείδει ὄντας, *quando aut vbi consolatus est eos? aut in quo Colossenses erant probro? horum. quid si legamus* τοὺς ἐν ἐνδείᾳ ὄντας ? *hoc certè congruit* τῷ ἵνα πληρωθῆτε τῶν ὑστερημάτων τῆ θλίψεως ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ. *& multum iam cognoscebant, sed non minus illis defuit. Vel potius lege* τοὺς ἐνδεεῖς ὄντας. *Nam* οἱ ἐν ἐνδείᾳ *proprie sunt egeni, non ignari. Vel sic totum concipe*, ἢδὲν παρεμυθήσατο τῷ ἵνα πληρωθῆτε τ. ε. τ. θ. α. ε. τ. σ. τοὺς ἐν ὀνείδεσι ὄντας *propter persecutiones. Tum enim probro fuit Christi religio.* ¶ Locum hunc desperatum videtur Heruetus sic legisse : ἢδὲν οὖν τοῦτο παρεμυθήσατο, τοὺς ἐν ὀνείδεσι ὄντας πάλιν περιπατῆσαι ἀξίως τῦ Κυρίε quod cùm in dedecore essent, rursùs ambularent dignè Domino.

Ib. Legendum, ἢ πάλιν τοῦ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως Κυρίου. *deinde l.* 6. ἢ τοῦ χρῆ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτῦ. *sed* ἢ ἵνα τοῦτο ἦτε, τοῦ παντὸς κράτεῖν αὐτὸν. ἢ ἐν ὁραῷ. ἢ ἐν γῇ, ἔτι ἢ δόξα αὐτῦ παντὸς βασιλεύει. *nam hic quod, deesse manifestum verba Apostoli. sunt autem omnia hæc* ἐδιγμυθήματα ἢ πεφασμένα ἢ ἐνειδισμῶν. *Sed fortasse hæc melius inducentur, si* παρεμυθήσατο τοὺς ἐν ὀνείδει ὄντας κ. π. τ. υ. α. τ. κ. *tum enim omnia constabunt. & cur tanto post interualio inculcaret* τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τῦ Κυρίε ? *coheret autem manifestè* σὺν τῷ ἵνα τοῦτο φησι, *cum illo l.* 4. παντοχῆ ἢ δόξα αὐτῦ κρατεῖ.

l. 17. *Melius est, vt mihi videtur*, ἢ μᾶλλον ἀρετῆ ἀπ. μετρωεί̈ζει, erigit. *Seruius*, Sed Medusa erecta fauore Neptuni, auisa est crines suos Mineruæ capillis præferre. *i.* ὑπερθέσθαι, μετρωεῖδίσα. ἀρσῖ, capit, *quod, vt puto, melius est.*

l. 25. *Nostri codices habent omnes* τῷ ἐκμόσαντι ἡμᾶς.

I. 26. τοιαῦτα ὄντα τὰ διδαχήματα, ὡς μὴ μόνον δύνα-νται]

γει] Corruptâ fine dubio. Nam quo sensu ἀνδρώδια dici possunt ἀνῶα; Legendum πεῖνῆ ἔστιν ὁ ἀνδρώδης, φασιν. de persona dante. hoc sequens illustrat comparatio: hoc ipse inferius, cùm inquit, ὁ μόνον ἡμῖν ἤδωκε τῶν πολῶ, ἀλλὰ καὶ λογικὰς ποιῆσαι τὸ λαβεῖν ἐπίστευσα. Hal

l. 28. ὑστεραῖς καὶ] Interpres non habet, & expungenda puto, nisi cui placuerit sic legere. καὶ τε βασιλεὺς ἡδύνατο δύναται αὐτῷ ἐπαρχότητα δόξαι καὶ ὑστεραῖς. & quod statim sequitur, καὶ τοσαῦτα δώματα μόνον τε. - - Sic lego & distinguo, καὶ τῶτο δώματα μόνον, τὸ ἀξίωμα δώματα. Hal.

Pag. 100. 29. *Legendum*, ἧς εἰς γλῶ κατορυγμένων.

l. 42. ἃ δὲ βλέπα τε, ταῦτα καὶ οἴεται] *Demosthenes Olynth.* 3.

Pag. 101. 1. *Fortè*, ἔστι ὕσαι χρίσις.

l. 38. *Leg.* ἵνα δὲ μὴ μόνον ὑφ' ἧς.

l. 39. Fort. τῇ ἐτέρᾳ κατεφέρειν. Vtrumlibet rectum.

Pag. 102. 8. *Legendum censeo, vel* δὴ τοῦ συγγενέα μῶ, *vel* τοῖς συγγενέα μῶ *sine praepositione.*

l. 12. μάτη τῇ ψυχῇ διακρόυσθε· δεῖ τάντων ὑ πίσπις] *Fortassis*, ιόνη τῇ σῇ ψυχῇ διάγ--*posita post* μάρτυρες *in fine sententiae interrogationis nota: vt sensus sit, si haec intus & apud te tuamet animam recolens, vix tibi persuades, vix tibi satisfacis: an alios quaeris huius veritatis testes efficere? studes hoc aliis persuadere?*

l. 15. *Verba Demosthenis sunt in Olynthiacis*, καλῶ γ ἢ ἀρχῶ καλῶς ἐπαιδεύθαι, μάπιον δεῖ τῆς παλαιᾶς ὑπαρχούσης πολιτείας λόγον. *legendum igitur* τῶν ἀρχῶν ἐπαιδεύθαι.

l. 17. *Vel legendum* ἀλλ' ἐπ τέλος, *vel* δεῖ τ τέλος ἀρχαῖον. *f.* ἀφ' ἐπ τέλος ἀρχῆς.

l. 40. *Fortè* καλαπεύμασι.

Hom. 5.

Pag. 103. 28. τὸ τῆς φύσεως ἀφῤῥιθμῆον, *est naturae sublimitas.*

l. 33. *Leg.* ἧς δὲ ἧς χαρακτῆρον ἢ τῆς ἰ. *Non enim recte diceret* εἰκόνα ἧς χαρακτῆρ. ipsa enim εἰκὼν est χαρακτὴρ. ita, pro eo quod hic dicitur εἰκὼν τῦ Θεῦ τῦ ἀοράτε, *ad Heb. c.* 1. ducit χαρακτῆρ τῆς ὑποστάσεως.

l. 38. *Mallem*, ἢ ἀγγέλως εἰκόνας ἴδ. *mihi sunt enim angelorum ordines.*

l. 39. *Legendum*, ἢ ἡ ψυχὴ ἀόρατος. ἀλλ' ἐκ ἐποιδὴ ἀόρατος, ἐκεῖθεν διὰ τῦτο εἰκών. εἰ γ μὴ ἐχ ὕτως ἔσπερ αὐτός. *hanc autem* ἐποιδὴν *addit, propter illud Gen.* 1. Homo creatus est ad imaginem & similitudinem Dei. εἰ γ μὴ *autem addatur post alteram negationem.*

Pag. 104. 14. *In margine nihil video non sanum, aut quod meritò displiceat, nisi quod ita legendum.*

l. 19. *in margine*, τὰ ἄρατα γ τὰ ἀόρατα] ἀόρατα, ἧς ψυχὴ ἐν ὑρανῷ γένοιτο· ὁρατὸ, ἧς οἱ ἀνθρωποι, ὁ Ηλίας, ὁ Παῦλος. *sed nunquid anima in caelo creata est, antequam in corpus humanum descenderet? Hoc quidem Platonis dogma erat, certum ab initio creatum esse animorum numerum, quae peccando delabuntur in corpora. sed absit, vt quicquam eiusmodi Chrysostomum sensisse credamus. profectò legendum est, ἧς ψυχὴ ἐν ἀνθρώπῳ γίνεται. recte enim Augustinus tractans hanc quaestionem,* Vnde anima, *inquit*, aut infundendo creatur, aut creando infunditur. nam neque *Aristoteles ex traduce vult esse animam, cuius haec verba sunt* 2. *de generatione animalium cap.* 3. λοιπὸν γ τὸν νοῦν μόνον ὑπεργίνεσθαι, καὶ θεῖον ἧς μόνον. *Error ortus ex abbreviationibus*, ὁρωπ. ἀνθρώπῳ.

l. 19. τὸ γ πνεῦμα διακρώτες ἔστι] Ego ista non intelligo, neq; videntur huius loci.

l. 25. *Legendum*, ὅτι ἐς αὐτὸν ἔκπεμψ. *nam* τὸ κρίμαπα *glossema Chrysostomi est.*

l. 22. τετίσθι, ἐς αὐτὸν κρίμαπα ἢ πάντων ὑποσπᾶς. *quod sic dictum, vt illud Euripidis in Phaenissis,*

ἀλλ' εἰς Θεὸν χρὴ πᾶσι αὐαπτύσσειν ὄχθον.

l. 33. *Libentius legerim* εἰς αὐτὸν κρίματα.

l. 41. *Legendum censeo, ἐν τῇ* ἀναστάσει ἀορῶτες. ἀορῶτος γ ἐν νεκροῖς. *prorsus enim hic quod*, αἰσχρὸν *subinnegenda est, vt suprà*, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀορῶτες. καθηῆ γάρ.

l. 42. *Legendum.* ἵνα ἦμεν] αὐτὸς ἐν πᾶσι ἀορῶτοις, *vt est apud Paulum.* quanquam Chrysost. vbi hunc textum profert, non habet ἐν πᾶσι.

Pag. 106. 6. δὲ τῶν χειλάδος τῶ κλαυθμῶ·] *Haec quidem verba habentur in Psalmo* 83. *sed nulla ibi mentio vindictae quam angeli sumerent.* 2. *Reg. cap.* 5. *legimus*, ὑπὸ τῦ ἄλσους τῦ κλαυθμῶνος, *vbi diminutus casus sunt hostes Davidis. & hunc locum fortassè innuit Chrysostomus: sed per μετωνυμίαν ἁμάρτημα confundit cum altero Psalm. tantò magis, quòd in eodem capite Regum est,* ὡς ζωπύρου εἰς τὸν ποιλάδα ἧς πταίων.

Ibid. Videtur legendum ἢ δὲ γῆς ἥδυ ἐφιλῶμεν, *ex* 2. *Lucae, propter illud verbum Pauli* ἐφιλωπτήσατε.

l. 12. κατ' ἀειδμὸν ἐπῶν ἥσαν οἱ ἄγγελοι] *Locus est Deut.* 32. ἔκρινεν ἄρια ἐπῶν κατ' τὸν ἀειδμὸν ἧς ἀγγέλων Θεῦ. *Nunc in Heb: legitur*, Secundùm numerum filiorum Israel. *quod quomodo sit intelligendum, capere non possum.*

Pag. 107. 8. *Multò melius* διὰ τῶ παρατομαῖον *legitur*, ῥήματα γίνονται ἢ ῥήματα μόνον, ἀλλ' ἐκ ἀληθείᾳ τε. ῥηματίζεσθαι *est* simulare & fingere. *Vnde apud Rhetoras* ἐσχηματισμένον λόγος, *cum aliud simulatum est, aliud actum:* ὅταν τε ἄλλο μηνύειν, ἄλλο κατασκάζῃ. *Dionysius inquit: cuius insigne est exemplum Iliados* 2. *vbi Agamemnon videtur quidem suadere discessionem, cùm revera maximè dissuadeat. quod genus Quintilianus appellat* figuram. *Sic illud accipiendum est*, ἀθρήσει γ τὰ χθόνια τὸ κόσμου τῦτο: *quam Iohannes*, ἀλαζονείαν τῦ βίου. *nam βίον elegantiores autores, quem nos* mundum, *vt Cicero*, Solem è mundo tollere videntur, qui amicitiam è vitâ tollunt. *hinc Satyricus*,

-hic vitiumus ambitiosa paupertate omnes.

l. 15. *Legerim*, ὑκ ἀλλ' ὁ χειδὲ.

l. 29. *Legendum*, ἐπεὶ πάντε αὖ ὑπόλοιπε. *subaudiendum* ἐαὐ μὴ ἐνοργῇ ἢ τῦ Θεοῦ χάρις. *vel ponendum*

ponendum quod in margine.

l. 41. ἐπὶ τῷ ῥόῳ τούτῳ] Scripta, vt videtur, Constantinopoli. Sic pag. 108. 5. τῶν γαρ' ὧδε τὸ ὃ ἀποκοπὴν ἀξίωμα.

Pag. 108. 6. ἐπὶ πολ'] Interp. quibusdam conditionibus.

l. 14. πεῖσαντες] Heidelbergenses legunt, πυθόμενοι: sic & interpres Heruetus. Corruptus locus.

Pag. 109. 22. ἐπαῦδα βῖ γδ' δωατον -- τῷ ευαγγελίω. horum ego sensum & ἀκολουθίαν perspecta non habeo, puto corrupta.

Hom. 4.

Pag. 110. 1. Videtur legendum ὅτι δὲ πάνδε ταῦτα πάρα, *aliter similitudo non conuenit. Vide* 109. 42. *sed* 110. 8. ὅτι γὰ δὲ αὐτὴν ταῦτα ποιεῖ. *ambigo.*

l. 15. Lego. εἶπον. ἵνα γὰ δείξῃ.

l. 16. γὰ μ. τ. 3. πάρειν.

l. 35. Censeo legendum, γὰ δείκνυσιν ἐπαῦδα φανερῶς, ὅτι τῦτο εἰκονομίας τὸ νῦν λεχθῆναι, ὅτε δυνάσθαι ἀκούειν, ἀλλ' ὐκ ἀμαθείας, ἀλλ' ω. δ'. γ. *Hoc enim dicit fuisse nūc εἰκονομίας τῦ Θεοῦ, differre euangelij predicationem vsq; eò dum possent audire & credere & suscipere Euangelium. Vide* 110. 44. *& totum deinceps sermonem.*

Pag. 111. 23. Non est improbandum, ὅταν ἀκμάζων ᾖ πάντα, *subaudis* τε. *vsitatumq; est satis à plurali numero descendere ad singularem, & contrà. Vide pag.* 112. 27.

Pag. 112. 3. Legendum, ἀλλὰ ταῦτα τὰ γεγράμματα τὲς πλησίον ἐφίλει. γὰ ὅτι πολὺ ἀληθεστὲ καλάζει. ἀδιδασκαλίαν αὐτῶν ἰῶ ἀκριβές. *vt sit* αὐδυποφορᾷ, γὰ ὑποφορά.

l. 27. Mihi videtur vtrisq; αὐαγκάσαν *melius.*

l. 42. Fortè ἀλόσαντε.

Hom. 5.

Pag. 114. 2. σημεῖόν ἐστι, γὰ ὄγκον ἐπίδηκα] σημεῖόν τε *apud Hermogenem, prima est ex illis dicendi formulis, quæ faciunt* ὄγκον γὰ μέγεθ & λόγον ἀξιώματος, *vt ille ait, qua plurimum vtitur Plato. Quod addit,* ὑπὸ πολλῆς ἁδείας: *eiusmodi orationem vocat idem Rhetor,* ἁμιλλαν καὶ ἐνθάδιον.

l. 3. γὰ γὰ γῦν ὀπτάσεως τὸ ἀοράτως εἰπεῖν] *Nempe* πέρ ὁ πλοῦτος. *Non enim dicit quis sit & quantus. Cic. Phil. 2.* Quæ ibi literis mandabantur? *Ille etiam plus reliquit ad cogitandum, quàm dicendo potuit exprimi. Sophocles Lorario,* ὃ δύσμορ Αἰδη, οἵ θ' ὧν οἷας ἔχεις. ὀπτασιον *vocat* αὔξησιν. *nam & hæc figura amplificationis est apud Fabium.*

l. 7. χαλ'ς ἐργασίας πόσης] ἐργάζες operosum, difficile factu: ἐργασία, operositas: *quod aliquando dicitur* ἔργον, *vt* ἔργον δὲ τῦτο ποιεῖν. *Contrà Latini,* nullo negotio, *dicunt, pro eo quod facile.*

l. 37. Legendum, φέροντες ἡμᾶς ὐκ ἀγ. *nos, inquiunt, non angeli, delendum* ὅτ.

Pag. 115. 8. κτ' πῶ ἐνήργειαν αὐτῦ πῶ ἐνεργυμένω ἐν ἡμεῖ ἐν δωαμει] *Hoc verbum apud Paulum, vt Beza obseruat, nunquam nisi actiue ponitur. Confirmat Polybius lib. 1.* γεδ' ὃν χρεὼν ὁ Κλεαρίδας ἐνηργεῖτο πόλεμ. qua tempestate bellum illud maximè ardebat. *Iacob. 5.* πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργυμένη, deprecatio iusti non frigida.

l. 25. διὰ τῦτο', φησιν, ἀγωνιῶ] *Recte igitur Vetus.* ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω περὶ ὑμῶν, quantam habeo solicitudinem de vobis: *minus rectè Beza,* certamen. *Dem. contra Midiam,* ὅτε γὰ ἐπίστ τῦ φόβ τότε φαίνονται πνες ὑδὲν ἧττον ὑπὲρ ὑ (εἰσφ). τί χρὴ ποεσθαι τῶν τοιύτων αὖ πειεῖν, ἐι μηδ' ὃς ἑαυτῦ ἀγῶν, ιν δ κίνδυν; *Sic pro corona, connecti* φόβον γὰ ἀγωνίαν. *ne dubites, audi Nostrum, sermone in hanc epistolam 12. ad illa verba* ἀγωνιζόμ ὑμῶν ὑμᾶ ἐν ταῖς προσευχαῖς] ὐχ ἁπλῶς εἶπεν ευχόμ, ἀλλ' ἀγωνιζόμ, πρόυμον, φιλικῶς.

l. 29. πληροφορεῖαν γὰ ἔπα πῶ διὰ πίστεως] *Terentius in Hecyra act. 5. scen. 1.*

Eas ad mulieres huc intrò, atque istuc iusiurandum idem
Pollicare illis: exple animum his, teq; hoc crimine expedi.

Exple animum his, πληροφόρησον αὐτὰς: *& sic fortasse erat apud Menandrum:* Plenam fac illis fidem: persuade hoc eis, quod mihi persuades. *Quanquam planè contrario modo Donatus interpretatur,* Explere *pro* exinanire, *ac si diceret.* Exime hanc illis solicitudinem: Animos earum curâ omni libera: *Quod mihi non tam verisimile est. Vult enim senex vxoris quoq; idem persuaderi sureiurando, quod sibi persuasum erat à Bacchide.*

l. 38. Puto legendum, ἄρα σαρῶς.

Pag. 116. 11. ὑπὸ τῦ περιόματ τὸ πνευματικὸν] Videtur esse glossema, vel legendum, τῷ πνευματικῷ.

l. 35. ἀλλὰ γὰ ἐκὼν ὧδε ἀμαθὴς] Puto hîc quædam intercidisse, à quibus hæc pendere debebant.

l. 42. ἐπ' αὐτῦ] Si verba retineantur, mutetur saltem genus, legaturque ἐπ' αὐτῆς, scilicet, ἰάσιας.

l. 43. ἐξ ἀκινησίας γὰ κινεῖται, ἀλλ' δωως κινεῖται καὶ ἀβέβαιος ἵσταται] Perspicuitas illa, quæ Chrysostomum nostrum perorantem vbique comitatur, eundem disputantem frequentissimè deficit. Non hoc primum nunc sensi, sed in multis alijs, quibus vix quicquâ legi inuolutius, obscurius. Factum hoc Iohanni nostro esse imputandum, breues concisosque sensus affectanti, angustisque gyris argumenta absoluenti, an vitio librariorum, ea quæ non satis caperent fideliter reponere non curantium, non temerè aulim statuere. Certè inuideo illi felicis nimium cerebri plebeculæ, apud quam ista Nostri differit, cui hæc audita tantum erant perspicua, quæ mihi lecta, perpensa, examinata licet, tamen non sunt peruia. *Hal.*

Ibid.

Ibid. πῶν ἢ κίνησιν, εἰπὲ μοι] Lege, πῶν ἢ κίνησον κινεῖται, εἰπέ μοι.

Pag. 117. 1. ἀλλ' ἐδημίαν τόπων κινεῖται. ἀλλ' εἶεν ὁ νῦς κινεῖται κίνησιν; ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο] Expungendum censeo prius illud κινεῖται, quod è Ms. reponebatur, legendumque sic puto, & distinguendum, ἀλλ' ἐδημίαν τόπων, ἀλλ' οἶον ὁ νῦς κίνησιν κινεῖται. vt sit alicuius responsio asserentis Deum quidem nullo horum motuum moueri, sed eo quo mens mouetur. Contra quam statim insurgit Noster, ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο. *Hal.*

l. 22. Ἔφθης ὀπολαῦσαι οἴας ἢ ἡμεῖς; ἢ τί τὸ κωλῦον ἐνταῦθα ἦ; ἀλλ' οὐκ ὀπολαῦσαι. ἢ διὰ τί μετ-] Luxata hæc puto. Quorsum enim illud, ἀλλ' οὐκ ὀπολαῦσαι; Sic restituo: Ἔφθης ὀπολαῦσαι οἴας ἢ ἡμεῖς, ἢ οὐκ ἀπολαύσεις; ἢ τί τὸ κωλῦον ἐνταῦθα ἦ); ἢ διὰ τί μετ- *Hal.*

l. 41. ἔστ ἢ ἄλλη γένησις τῆς ἀληθείας τύπος, ἢ ἡνεπέφ. ὧν πνεύματ Θ, &c. vsque ad ἀῶ γενήσεως] Et in istis hæreo: nec enim ego aut sensum elicio, aut ἀκολουθίαν video. Fortassis pro τῆς ἀληθείας, legendum τῆς θείας τύπ Θ, vt regenerationem nostram per spiritum, quæ est impassibilis, diuinæ generationis typum esse doceat, qua filius à patre generatur. Et hoc fortassis vult illâ particulâ αὖτη τῆς ἄῶ γενήσεως. hæc nostra scilicet spiritualis, figura est illius supernæ generationis filij à Patre. Sed hæc aut perspicuè magis doceri debebant, aut omnino sileri. *Hal.*

Pag. 118. 2. τὸ αὐτεξουσιαρχικὸν,] Quòd videlicet humana natura, vt reliquis præstantior, à reliquis loco separetur.

l. 11. κολυμβήθρᾳ] An intelligit vas æneum in templo, in quo lauabantur sacerdotes?

l. 12. τὸν μὴ ὑγιαίνοντα κολάζεσθαι] Ad leprosos opinor respicit. Atqui verò illi cum leprosi essent, non purgabantur, sed leprâ depositâ & sanitate recuperatâ. Legendum itaque puto, τὸν ὑγιαίνοντα, expunctâ negatione. Qui sanus à leprâ factus est, purgatur. *Hal.*

Hom. 6.

Pag. 119. 7. *Legendum*, ἀλλὰ τὰ στοιχεῖα τῆς κόσμου. *Nihil est enim præter elementa mundi, quod τὸ εὐτελὲς significat. Vide v. sequentem.*

l. 31. ὡς ἐν καρδίᾳ τὸ σῶμα] Obscurum per obscurius. Quomodo enim corpus est in capite?

l. 36. ἔπειτα τὸ σωματικῶς τὶ βέλτιον λέγειν; ὡς ἐν καρδίᾳ] *Hoc mihi obscurissimum est, quid sibi velit.* σωματικῶς *est* personaliter. *Nec Beza aliter exponit. Vult enim significare non virtutis communicationem, sine ἐνεργείᾳ (quomodo Deitas habitauit in prophetis & sanctis hominibus) nec sacramentalem vnionẽ, quâ ratione dicitur petra Christus, sed substantialem, siue ipsarum naturarũ hypostaticam vnionem. Nam vt Hebræis anima, sic Græcis σῶμα, persona est.* vt lxx. animæ descenderunt in Ægyptum. *vt Polybius lib. 1.* ὁ γὰρ πολὺ πρὸ μυείων ἕλκη τοῦ σώματος τοῦ ἀληθοῦς ζωγρεῖα καὶ τὸν κίνδυνον. *Donatus ad illud in Adelphis,* Ipsa si cupiat salus, seruare prorsus non potest hanc familiam. σωματοποιῖα. *Plautus:* Lubentiorem te faciam, quàm ipsa lubentia est. *Idem in Pseudolo:* Nam ipsa mihi opportunitas non potuit opportunius aduenire. *Nomen illud, quo corpus Hebræi vocant, significat* ipsum, *vt hoc ipso die.* σωματοποιῖαν *Grammatici vocant, τὸν περσωποποιῖαν, vt quum Ouidius Inuidiam famemq; describit, Virgilius famam. Sic Hom.* Martis comites facit Δεῖμόν τε φόβον τε. Ἄτλω καὶ Ἐνυὼ σωματοποιῶν, *in just Eustathius, duas facit. Sed quid est quod Noster* τὸ σωματικῶς *explicat,* ὡς ἐν καρδίᾳ? *Ego certe diuinare non possum, nisi hoc sit, quod iam diximus. Nempe etiam Caput personam significat, vt Liuius:* Tot ciuium capita censa sunt: &, Quot capita, tot sententiæ. *Sed an ita Græcè, nescio. Vel hanc igitur accipe interpretationem, vel aliquid hic desideratur. Nam de re tanta nimis abruptè desinere videtur. sic l.* 31. τὸ ἢ σωματικῶς ἐνταῦθα ὡς ἐν καρδίᾳ σῶμα. *Profectò hic Delio natatore opus est. Sed melius, certè planius.* 1. *cap. explicans illud,* Ἦτ ἐν αὐτῷ εὐδόκησε πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι, ἐκεῖ ἔκτισεν, inquit, ἐν ἐνέργειά τις, ἀλλ' οὐσία, *prorsus cum Beza consentiens, licet non tam explicatè. Nam per hoc, quod Noster ait, vera esse posset Eutychetis sententia, qui sic vnam personam amplectitur, vt naturam vtramq; confundat.*

l. 41. *Sic concipio.* ἢ αὐτός ἐστιν ἡ καρδίᾳ πίσεις ἀρχῆς ἢ ἐξουσίας] ἐστι ἐκ ὁμοίσ Θ, ὁ πίσης ἀρχῆς ἢ ἐξουσίας αὐτῶν τῶν. *Hæc dicit breuiter, vt sæpe, εἰς τοὺς Ἀρειανοὺς ὑποτυπώσ Θ. Nec impedit alterum ἐστι, quod sequitur,* τὸ αἰτίᾳ *corruptum est,* ὃν τῷ ἐστι. *Nam hic locum non habet.*

Pag. 120. 29. τοῖς δόγμασι, φησι. πίσεις δόγμασι; τῇ πίσει] *Hic vir diuinus miserè fallitur. Putat enim hic dogmata esse illa decreta, & fidei capita, quæ tredendasunt omnibus Christianis. sic enim vbiq; ait:* πῶν πίστει ἦ δογμάτων. *Sunt enim hic dogmata, vt etiam ad Eph.* 2. 15. *ritus ceremoniæq; legales, quæ simul cum chirographo, quod erat contra nos, abolitæ sunt. Sed quod Beza & recentiores chirographum quoq; ad eosdem illos ritus, & ceremonias pertinere arbitrantur, non illis, sed Nostro potiùs assentior, qui chirographum hoc ad legem refert moralem, cuius transgressione obnoxij magis tenebamur: & illam vnà esse sponsionem Exodi* 19. *quâ populus in se recepit omnia facturum, quæ Deus mandaret, aut illam interminationẽ Gen.* 2. Quacunque die manducaueris de hoc ligno, morte morieris: *quod cur Beza & alij repudiarent, non video. Certè reatus & debitum contrahitur magis violatione moralium. Sed Bezam & cæteros huc impulit, quod chirographum coniungitur τοῖς δόγμασιν. At nodum hunc optimè dolissimus Camerarius soluit. ait enim vsitatissimam esse ἔκλειψιν præpositionis ζωὴ, nec supplendam esse, vt Beza vult in* 2. *ad Ephesios: quod verum est. Dicunt enim* αὐτὸς αὐθάμην ἀπώλετο. *quod vno verbo dicitur,* αὐτοδροτ. *Arrianus lib.* 3. *de rebus Alex.* τοῦ ἢ ζῶντας αὐτοῖς ἕνεκεν ἔλεγον. *Sic hoc Pauli accipiendum,* ἐξαλείψας τὸ κθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν. *Hic aquam bæc dabimus inter veteres nouosq;*

que

nosque scriptores. Neq; enim temerè recipienda veterum auctoritates.

l. 44. τί ἔστιν ἐπεγγεγραμμένον; Hæc vera est lectio, sed deest interpretamentum huius verbi, quod apud Paulum est παῤῥησίᾳ σφαγιάζεσθαι. Itaq; fortasse erat apud Chrysost. τ. 1. 8; μὴ παῤῥησίᾳ ἐσφάγιάζεσθαι, vel ἐπιμπλάναι. Illa quidem optima interpretatio, quæ mox sequitur, ὑβρίσαι γὰρ ὅπως ὁ διάβολος ἐπιχειρήσει. Sed aliud hic verbum positum erat. sic *l.* 31. huius pag. legendum δόξαι σοι τὸ ἀφανὲς τὸ ἐξαλεῖψαι. πάλιν τὸ ἐξαλεῖψαι, τὸ ἐξ αὐτοῦ ἆραι ἐκ μέσου. Nonum non est, verba desiderari. Hic habemus vestigia veræ lectionis.

Pag. 121. 29. ὑποτάσσομαι & ζωωτάσσομαι magna cum fiducia ponenda sunt. ὑποτάσσειν, non est valedicere, ut ex Euangelio constat.

l. 31. χαιρέγαφον γὰρ ἔστι ὅτως τὸ ὀφλημάτων χειρόγραφον κατέχωσι] Confirmat hoc quæ suprà diximus. Hoc autem nomen, ut multa, apud Paulum ex Rabbinorum commentariis sumptum est, quod quid sit, Elias Thisbites egregiè docet. Vocant Schetar chob, i. χαιρόγραφον ὀφλήματος, cautionem debiti. Et verbum, inquit, Hebræum scripturam vel literas significat, quibus continetur potestas, quam alius alij in se tradit. Declarat enim propriè potestatem.

l. 39. Totus est transferendus ad v. 2. pag. 122. Credo commodiùs annecti verbis immediatè ferè præcedentibus, ὥσπερ τὸ ἰμάτια. ἅμα γὰρ πίπτετο.

Pag. 122. 2. Legendum, καθάῤῥ ἢ αὐτὸς ἐν τῷ μήτρᾳ τῆς παρθένου. ἅμα γὰρ πίπτετο καθάῤῥ ἐκεῖνος ὁ ἄνθρωπος ἢ χρόνῳ, ἀλλ' ἐυθέως. Hæc enim vera est lectio. Nonum partum in baptismo, qualis sit, ostendit: scilicet quinon per tempora trahatur, sed in momento fiat, & sunt ex veteribus qui talem generationem Christo tribuant in utero virginis, qui non per tempora & gradus procederet, sed simul integra existeret: quibus non assentior. Ansam enim præbet hæreticis contra veram humanitatem. Hæc vides, ut benè congruunt hic: & his remotis aptè omnia cohærent ad finem superioris pag. quæ diuisa sunt his interpositis. Quæ sequuntur ἐν ὕπνῳ, ἐν τῷ βαπτίσματι, sunt verba baptismi.

Hom. 7.

Pag. 123. 10. Perturbata sunt omnia, sic, ut mihi videtur, restituenda, οὐκ ὄντως, μὴ τοίνυν φυλάξητε, ἀλλὰ μή τις ὑμᾶς κρίνῃ τοῦτο. *l.* 12. ἀλλὰ μὴ αὐξηθὲν ἦν κενόδοξον, φησίν; ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο. ἀλλ' ἐκείνου [indicantibus] διαλέγεται οὗτος, ὑπισχνίζον αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ὀφείλετε αὐξηθῆναι; ἀλλ' ἐν αὐτῷ τούτῳ καθίστατο. Duæ sunt enim αὐξησεφοραὶ, totidemq; σωφορεῖα. Magna est autem elegantia ponere in omnibus τὸ ἀλλὰ in principio: ut innumerabilibus exemplis doceri potest ex Demosthene, & Nostro. Sed hæc tam minuta plerisq; incognita magnos errores ubiq; parunt. τὸ μὴ *l.* 13. tollendum est: turbat enim omnia, ut Dauus in Comœdia.

l. 18. χειροῦ· ἡ γὰ ἀλήθεια] Deest vocabulum τυπίσῃ: scilicet, χειρὸς τυπίσῃ, ἡ δὲ ἀλήθεια

l. 21. Valdè probo conjecturam τῷ ἐπιτρέπειν, nec aliter legi potest. Nam si victor est ἐπιτρέπει, non penes alium est victoria, penes alterum victoria præmium. Sed sæpe fit, ut quis victoris præmium interuertat, non ut ipse habeat, sed ut ille ne habeat. Hoc est enim ἐπιτρέπειν, ut docet Aristoteles lib. 2. Rhet. c. 2. ἔστι γὰρ ὁ ἐπιτρέπων ὑποβολεὺς τῆς βουλήσεως, οὐχ ἵνα τί ὠφῇ, ἀλλ' ἵνα μὴ ἐκείνῳ.

l. 27. ἥσαν πνες οἱ λέγοντες, ὁ δεῖ ἡμᾶς διὰ Χ ιστοῦ σεσωμένους, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἀγγέλου] De meditatione Angelorum Platonica doctrina est. De qua parte doctrinæ Platonis illud videtur intelligendum, quod suprà monet Apostolus, βλέπετε μή τις ὑμᾶς συλαγωγῇ διὰ φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης. sic est autem apud Platonem in Sympos. πᾶν τὸ δαιμόνιον (notum est autem dæmonas illis esse, quod nobis Angeli) μεταξύ ἐστι θεοῦ τε καὶ θνητοῦ. τίνα, ἔφη, ὦ ἐγὼ, δύναμιν ἔχον; ἑρμηνεῦον καὶ διαπορθμεῦον θεοῖς τὰ παῤ ἀνθρώπων, καὶ ἀνθρώποις τὰ παρὰ θεῶν· τοῦτο μὲν δεήσεις καὶ θυσίας· τοῦτο δὲ ἐπιτάξεις τε καὶ ἀμοιβὰς τοῦ θυσίῃ. ἐν μέσῳ δὴ ὂν ἀμφοτέρων συμπληροῖ, ὥστε τὸ πᾶν αὐτὸ ἑαυτῷ συνδεδέσθαι. & mox: Θεὸν δὲ ἀνθρώπῳ οὐ μίγνυται, ἀλλὰ διὰ τούτου πᾶσα ἡ ὁμιλία καὶ ἡ διάλεκτος θεοῖς πρὸς ἀνθρώπους καὶ ἐγρηγορόσι καὶ καθεύδουσι.

l. 39. Videtur legendum ἐκ ἀνθρωπίνης ἐυρέσεως τὸ ὑμνεῖσθαι] Non est humanæ mentis inuentum, ut Christus sit caput ecclesiæ, mediator Dei atq; hominum: quemadmodum illud de intercessione angelorum, quod non solum humanitùs inuentum est, utpote à philosophia profectum, sed est etiam κακοδοξίας πάθος, eiusmodi figmentum excogitare. Hanc existimo sententiam esse huius loci.

Pag. 124. 6. ἅ δεῖ παῖσα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει] Donatus in prologum Andriæ, vtimur fructibus rei, qui ab amantibus saluâ re nobis submini-strantur (*sic enim legendum*, non saluo vsu) abutimur quando deperdimus & rem & fructum: Hoc εἰς φθορὰν, Cicero in Topicis: Non debet, inquit, ea mulier, cui vir bonorum suorum vsum fructum legauit, cellis vinarijs & olearijs plenis relictis putare id ad se pertinere. Vsus enim, non abusus legatus est. Ea sunt inter se contraria. Quomodo contraria? vsu conservat rem, abusu (hoc est ἀποχρήσει) corrumpit. Plautus Asinaria, Vbi est illa pecunia, inquit? abusa est, *i. consumpta.*

l. 25. Legendum, ὅτως ὅταν δόμα ᾖ, οἷον αὐτὸ τιμὴ κρίνῃ, non οἷον] Approbat versus antecedens proximus, ὁ θεὸς γὰρ τιμὴν ἔδωκαν, αὐτοὶ ἢ ἐκ ἐν τιμῇ κλῄσωσιν. Deus enim honorem indulsit corpori, illi nullo cum honore vsi sunt. Aristoteles 1. Rhetoricorum cap. 5. inter μέρη πρᾶξις recenset δῶρα τὰ παῤ ἐκόντος τίμια. ᾗ γὰρ τὸ δόξαν ἔστι κτῆμα & δῶρόν, ᾗ πρᾶξις σημεῖον. διὸ ᾗ οἱ φιλοχρήματοι ᾗ οἱ φιλότιμοι ἐπίστανται αὐτῷ. ἀμφοτέρως γὰρ ἔχει ἂν δίκαιον. ᾗ γὰρ κτῆμα ἔστιν, ὃ ἀφίεται τοῦ φιλοχρήματοι, ᾗ τιμὴν ἔχει, ὃ οἱ φιλότιμοι. Sic illud intelligunt. 1. Tim. 5. Honora viduas, quæ verè sunt viduæ. &, Honora Patrem & Matrem, &, Honora medicum. Hos enim omnes inbemur liberalitate nostrâ prosequi.

l. 17. Τὸ, ὑγιὲς ἐκόντες κρατεῖν quid sit, non capio. Sed pene affirmauerim legendum, ἀπωλέσαν πάν· σύρκα φησὶν, ὑποστερῆσαι αὐτὸν, ἢ πάν· ἐξουσίαν ἀφαιρέσθαι. τῷ θεσπίσαντος κρατεῖν ἢ συγχωρεῖν. κρατεῖν hic est ἀπολαύειν. potiri, frui. quibus si propter valitudinem id fuerit, ignoscendum. erat (qualis fuit Herodicus) quos, vt ait idem philosophus, eodem libro & cap. ὑδὲ αὖ ὑδυσωνίσειε τ ἐμείας, διὰ τὸ πάντων ἀπίχεσθαι ἥδιστ ἀφροδίτων. ἢ ἧσσ πλείστων. sed quum prauâ superstitione faciant, nullâ sunt venia digni. Nec tamen, cùm desinit σώματ & ἀρετὰ, ἐχίειαν, eam autem virtutem esse, ὥστε αὐδενὸς δεῖ χρωμένους τοῖς σώμασιν, idè est χρῆσθαι τῷ σώματι, ἢ τὸ σῶμα τιμᾶν. Vide notas ad 126. 29.

l. 31. Puto legendum, ἃ φαίνεται ἢ ὁ Χειρὼν ἐκεῖνος ἢ ζωὴ ὑγιὴς. αὐδυπόφορος ἢ ὑποφορᾶ. μὴ cum indicativo est interrogatium.

l. 35. Videtur legendum ex 1. Cor. cap. 11. ver. 21. ἕτ προλαμβάνεται τὸ δεῖπνα, sine præpositione. Sic enim ibi, ἕκαστος γὰ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν.

Pag. 125. 29. Sic videtur legendum, τίνι γὰ ἐκ ἐπόκειται οἱ ἐρῶντες αὐτῇ; τοῖς ἐκ. Ni sic legas, nullus erit nominatiuus huic verbo. necesse est enim hic aliquam intelligi personam. ἀρχαὶ, ἢ ἢ δυνάσται, non sunt personæ, sed res.

Pag. 126. 3. ἢ ἀδυνέσιμ μᾶλλον. ἢ δυνάσειας τεκμήριον. Quanquam hic subaudiri potest τὸ μᾶλλον. sed tum ἢ erit ambiguum.

l. 9. Videtur legendum, πολλῷ μᾶλλον διὰ παῦτα, ἃ vt sup. i. δι' ὁλόπτας.

l. 15. προσήκειν τῇ ποτε κρατούσῃ ἢ πόλις ἢ ἡμετέρα.] Ego ne quærendum quidem censeo, quæ fuerit hæc ciuitas, nã de Antiochia manifestũ est: Constantinopolm regiam ciuitatem & imperialem, non est verisimile vllam contraxisse offensionem Imperatoris. præterea iam ante obseruauimus has conciones habuisse in epistolas Pauli Chrysostomum cùm Antiochenus esset presbyter. De loco vbi habitæ fuerint istæ in epistolas cõciones, vide quæ disseruimus in prefatione ad notas in Tomum tertium. H. S.

l. 16. ἢ χάλκων πόλις αὕτη ἢ δὴ θαλάσσης, ἀλλὰ πανμεγάλου τὸν βασιλέα ὑπὸ ἡδεῖ. Quænam est hæc finitima ciuitas maritima? an Chalcedon? quæ item, vt Constantinopolm originis, maritima vrbs est, & distat ab ea 12. millia. quam vicinitatem oraculum ostendit, quo Byzantij conditores iussi sunt è regione cæcorum vrbi locum capere, Apolline notante Megarenses, qui Chalcedonem condiderunt, δῆτ ἀφόρεγον πλέοντας εἰς τὸν πόντον, ἀφίντες πὼ πρὸς κατακεῖν, τοσοῦτον πὼν ἔχουσιν, ἐλόντο πὼ λυγκηδόνιον, inquit Geographus lib. 7. τοσοῦτ τν πὼν ἔχουσαν, est tantillâ nauigatione distantem, quo vicinitas ciuitatum indicatur. Audi nunc contrà Strabonem lib 16. φησὶ δὲ δύσιν θαλάττα ὑπόκειν τῇ Λητοχείᾳ καὶ Σελευκείαν, φησὶ ἢ ἢ τὰς ἐκβολὰς ὁ Ὀρόντης ποιεῖται διέχουσι δὲ ἀλλήλων σταδίους τετρακοσίους. τὸν δ' Λητοχείας ἕκατον ὀκτὼ Ἀνδιόχειαν δ' ἐν θαλάττῃ δεῖν οἱ Λυσοχείαν ἀπέχειν. Ex his constat Antiochiam abfuisse à mari viginti millia passuum, & verisimile est vicinam hanc ciuitatem Seleuceam fuisse. Hæc enim pars Syriæ dicebatur πανδέπολις, inquit Geographus, καὶ πὰς ἐξοχὰς ἐν αὐτῇ πόλεις. ἐπεὶ πλείας γε ὔσας μεμίκασι ἢ τέτταρας, Λυποχείαν ἢ ὀλὶ Δάφνην, καὶ Σελευκείαν ἢ δὴ Πιερίᾳ, καὶ Απαμέαν, καὶ Λαοδίκειαν, ἄνωθ καὶ ἐλίγον ἀλλήλων ἀδενφὰ διὰ πὼ ὁμόνοιαν, Σελεύκειαν τὴν Νικάτορος κτίσμα. Si igitur hæc concordia permansit & perpetua erat, probabile est sororem pro sorore intercessisse. Sed quòd Antiochia prærupit interceptionem, apparet tum fuisse aliquam inter eas simultatem. Illa autem Σελευκία ἢ δὴ Πιερίᾳ. distabat à mari quidem millia quindecim, ab Antiochia quindecim millia, vt liquet ex superioribus Geographi verbis. dicebatur autem ἢ δὴ Πιερίᾳ. φεύγ διαστολὴ Σελευκείας τῆς δὴ τῇ Τίγρει: & hæc sunt apud Geographum. ὅπου ἢ Λαοδίκεια δὴ τῇ θαλάττῃ, κεῖται ὀκτωμυρίοις καὶ ἐννακισχιλίοις πόλις. Vide ne hæc sit ἢ χάλκων πόλις ἢ ὀνομαζομένη. Sed quòd Noster ait, προσήκειν τῇ ποτὲ κρατούσῃ ἢ πόλις: ille imperator Theodosius esse non potest, qui aut tum in vinis erat, aut paulo antè defunctus. Credo igitur fuisse aliquem ex veteribus istis principibus Ethnicis, quod ostendit τὸ ποτὲ olim, aliquando. Nam si fuisset Theodosius, diceret τῇ νεωστὶ, vel τῇ ἐναγχος κρατούσῃ. præterea tum Antiochenì oratorem sibi parabant, quem ad Theodosium mitterent, Libanium.

l. 21. καὶ ἴκελοι] Iliados 6.

Ἕκτ δ' ἐπὶ δεξιὰ πόλεμος βασιλήιος, ἔνθα δ' ἴκελοι ἄμων ὀξείας δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες.

Erant ergo messores. Sed Scholiastes, ἴκελοι, κυρίως μὲ ἐκελόδρυοι, καταχρηστικῶς ἢ καὶ οἱ μαθὼ ἱερατεύοντες. hic pro lanistis poni videtur, quod dicit ὑφαντὰ καὶ ἴκελοι. sed & agricolas ἀπὸ τῆς ἔργα intelligere possumus.

l. 29. τῶτο γὰ ἔδει ὀξυσία] 124. 17. καὶ πὼ ἐξουσίαν ἀφαιρήσθαι. τῷ προσήκοντος κρατεῖν ἢ συγχωρεῖν. Sic nos quidem emendauimus. sed videndum an minore immutatione verior lectio sit, ἐκ ἥκοντος κρατεῖν συγχωρησῶντες. τὸ ἥκον est iustum & debitum: vt τὸ ἐκὼν ἧκον μέγεθος iusta statura & magnitudo. *Arist. Polit.* 4. cap. 1. ἐκὼ τις μὴ τ ἐκὼν ἧκης ὀδὸν ἢ, καὶ ὅ ἔξεως, μὴτ' ὀπτέον ἢ πὼ ἀγωνίαν. τὸ ἥκον καὶ ἢ ἔκω sunt eiusdem significationis & originis, vt docet Eust. vnde ἐκὼν. vel sic igitur ibi legendum, vel potius, τῷ εὖ ἥκοντ κρατεῖν ἢ συγχωρεῖν τε. τὸ εὖ ἥκον, quod satis est: *in victu* bene lautum: vt accepimus orationem tuam bene longam, ἀκηκόαμεν τὸν σὸν λόγον εὖ ἥκοντα τῆς μήκες. *Virg.* 8.

--quæ te cum læta veniret,
Inuidit fortuna mihi.

εὖ ἥκοντ. sic enim Graci εὖ ἥκει φρενῶν, bene prudens est, εὖ ἥκει παιδείας, bene doctus. *Lucian:* Πολλὰς καὶ σοὶ δεήσομαι μορφὰς μὲ εὖ ἥκοντας, τὰ δ' ἄλλα αἰσχυνόμενε τὸ κάλλ. vult igitur illos sic sumi defraudare geniam, vt ne quod satis est quidem ciborum, aut modicum sumant. σῶμα γὰ ἢ χαλὴ μαστίζεις μὲ ἔχοῦς κρατεῖ, ὑπερζώσεως ἢ ἔ. sed redeamus ad id quod nunc agitur: ἐξουσία licetia est idemq. συγχώρησις, interdùm indulgentia.

l. 30.

l. 30. *Legendum, αὖ τις περιοίη ἀπίσω. Si retines illud, quod diximus esse glossam, quod nunc censeo, l.* 29. *legendum* τοιοῦτο γὸ ἦ ἐξυσία.

Pag. 127. 10. ἔπειθ' πάλιν εἰς βοῶν ξύλινον ἐνέβαλε τὸν ἀνθρώπους] *Dædalume hic, an Phalaris? si Dædalus, legendum,* εἰς βοῶν ξυλίνων ἐνέβαλε τοὺς γωναῖκας: *sed Dædalus, utpote exul, non admodum erat diues, sicuti Plato quoq; testatur in Euthyphrone,* οὐδ' αὖ δόκις μοι περὶ τῆ Δαιδάλου σοφία τὰ Ταντάλου χρήματα. *Hic igitur ingenio nobilitatus est, non diuitijs. Hæc autem omnia in diuites oratio est & de regibus. si Phalaris, legendum,* βοῦν χαλκοῦν.

Ibid. πλὴς ἢ τὸν περίτερον ἐξ αὐθρὸς γωαῖκα ἐποίσει τὸν βασιλέα] *Sardanapalum, videlicet* ὁ πάντ' ἐποίησε: priorem autem vocat, *quia regnauit multis seculis ante Xerxem. Quod sequitur,* τὸν τραπόντων ὑπὸ γωναικὸς τί ἔστι ἢ ἄνειον ἄλλοτρος *Xerxem indicat: quem ideò* τὸν τραπόντων. *i.* illum militem *appellat irridens, quòd immanem illum exercitum duxit in Græciam.* Hunc quem diuitiæ primùm effœminârunt, deinde qui factus est ex fœmina miles. quid dicam? feram immanem? imò quauis ferâ peiorem. *Namfere libenter sub arboribus requiescunt, vt à natura procreatæ sunt. Hic, si Dijs placet, nisi sub aurea platano, non potuit refrigerari, quasi aurea arbor opacior esset, aut umbram meliorem faceret. Sic existimo rectè esse omnia. Obscura autem ideò sunt quòd breuia: breuia idcirco, quia non amat Chrys. eiusmodi ineptijs immorari, notissimæ, sunt historiæ, & sanè similis ænigmatum est hic locus.*

l. 11. τὸν βασιλέα τὸν τραπόντων ἀπὸ γωναικὸς] Heruetus transfert, quasi legisset, ἐκ βασιλέως τραπόντων, ἐκ γωναικὸς &c. ineptè. Deteriùs enim fieri è viro fœminam, quàm è Rege militem. At crescere debuit oratio. Sic itaque distinguo, τὸν βασιλέα τὸν τραπόντων. ὑπὸ γωναικὸς. Vt τραπόντων referatur ad βασιλέα per appositionem. Regem idque militem è viro mutauit in fœminam: è fœmina verò, quid dicam -- nec per τὸν περίτερον intelligendum puto Sardanapalum, sed Xerxem, quem priorem nominauit. *Hal.*

l. 12. *Legendum, opinor,* νεὸ δύσεον. *Propter platanum. Vide superiora.*

l. 15. *Videtur legendum, τῆ γλωτ@ κοινωνῶν ἐπ' αὐτῷ. Non enim ipse se Xerxes deridebat.* ¶ Rectè, vt puto, vertit Interpres, fiunt itaque, sicut ipse, ridiculi.

l. 22. οἱ κεχρυσωμένοι χρυσοῦ] *Si fictilia, quomodo aurea? Nempe* ἀπὸ τῆς παλαιᾶς χρήσεως, *vt complurib⁹ in locis docet Eustathius. Athenæus lib.* 6. μέχρι δὲ Μακεδονικῶν χρόνων κεραμεῖοι ἐκάλουν οἱ ἀγγειοπλάσται ὀπτῆρας, ὡς ὅταν ὁ ἐμὲς ἴδοι· κατεσκεύαστον δ' ἐπὶ τὸ πολυτελέστερον ὑπὸ Ρωμαίων τῶν δίαιταν, χρὶ μόνον ἐκλαπτοῦσι Κλεοπάτρα. ἢ τῶν Αἰγύπτου κατελύσασα βασιλέων, τύνομα ὁ βωμοθρὸν ἀλλάξει, ἀργυροῦν ἢ χρυσοῦν ἀπαρχὰς κέρασμα τ' ἀποδίδοτο τὰ ὑποβρίπτα τοῖς ἀνοσοῦσιν. *Unde quis suspicari posset legendum hic* κέρασμα. *Nam* κεράμιον *fictile erat, quo vinum asseruabatur, vel oleum. vt Dem.* περὶ Κακουσίας: ἐλαίου δ' ἀποκλυδωνισαι δ' κεράμιον φάσκων· ὁ μὲν τοι παῖδιν γε ὑδρίν. *Hinc Horatius:*

Quo semel est imbuta recens seruabit odorem
Testa diu.

Pyxis ὑπὸ τῆ πύξου dicitur, *quæ est buxus. Sed* sic vocatur, *quacunq; ex materia sit. Sic apud Hom.* χαλκοχίτωνες, *ex vetere vsu. Hesiodus,* 2.

χαλκῷ δ' ἐφράζοντο· μάλας δ' ἐκ ἔσκε σίδηρος.

Addit Noster ἢ χρύσεος ἢ ἀλάβαστρα. *At alabastrum lapis est: at vas est vitreum. Mar.* 14. ἢ ζωστρίζασα τὸ ἀλάβαστρον, κατέχεεν αὐτῆ τῆς κεφαλῆς. *Sanè vitreum fuit, vt nunc aureum. Nam si lapis fuisset, quî potuit mulier tam facile frangere? Hunc locum Chrysostomi doctissimus Casaubonus ad illum Athenæi memorat: si non fecissem, ego nunc præterissem.*

l. 33. *Legendum,* ὁ κατ' εἰκόνα Θεοῦ γεγόμε@.

l. 39. *Profectò legendum,* ὅτως αἰσχρὰ πρᾶγμα αὐτίχα τινὰ τῶν ἀνελιῶν. αὐτίχαδαι *est* imitari.

Pag. 127. 43. ἀδικμαὶ ἢ χρείας ὁμοῦ, ἀλλὰ πανταχῆ ἢ σκευῶν *legendum, ex sermone* 10. *ad Philip. vbi sic habes,* πανταχοῦ ἢ αἰσχυλίων δὲ χρὴ, ἢ ἢ ἐν χρείᾳ, ἢ ἢ σκευῶν. τὸ δὲ *ponitur hic* αὐτὸ τὸ ἐχρῆσθαι. *More Græcorum aliquis dicitur esse earum rerum quæ is totus est deditus. Dem. de fœneratoribus,* μήτε συγγνώμης, μήτ' ἄλλο μηδενὸς ἐστιν, ἀλλ' ἢ τῶν πλείον@. *Synesius:* ἄλ@ ὢν τῶν πόθους, *de eo qui in amore erat. Idem,* ἤδη τῶν λοιμῶν γινόμε@. *iam ad se rediens. Pollux,* ἄλ@ τῆς τίμιος ἡμέρας, *qui in diem vixit. at Arist.* 3. *top. contrà videtur,* ἢ τὰ ἐν σκευοῖσιας ἢ ἀναγκαίων βελτίω, ἐλοιπὸ ἢ ἢ αἱρετώτερα. βέλτιον γὸ τῶν ζῆν τὸ εὖ ζῆν. τὸ ἢ εὖ ζῆν ἢ ἐν σκευοῖσιας. *Sed multùm differunt* τὸ σκεῦος ἢ ἐν σκευοῖσιας. *Illa enim sunt quæ pertinent ad superfluum victum cultumque corporis: hæc sic definit philosophus:* τὸ δ' ἐν σκευοῖσιας ἔδιν, ὅταν ὑπαρχόντων ἢ ἀναγκαίων, ἄλλα πνὰ σκευασκαδάζηται ἢ καλῶν πρ. τὰ ἢ σκεῦος *Chrysostomi non sunt* καλά.

Pag. 128. 6. ὁ ἢ Πυθαγόρας βασιλεὺς χρυσοῦ ἦχε τὸ μέσον] *Sic Pythagoras, si Luciano credimus, ad vanam ostentationem,* παρεγόμενος τὸν μηδὲν κεχρυσωμένον ἐν τῆ Ὀλυμπιακῆ πανηγύρει. *Voluit enim videri* ἢ χρείττονων πι. *Sed bene & facetè Dionysius* 3. *de Natura Deorum, Æsculapij Epidaurij barbam auream demisisse: Neq; enim conuenire barbatum esse filium, cùm in omnibus fanis pater imberbis esset.*

l. 7. *Legendum,* κᾷδαφῆ τῆ χρόᾳ, ὅτω ἢ ταῖς ἐκείνω ὀρόᾳν ἐνδυομένων τὰ πέπλα τῶ χρυσῶ, auri bracteas. *propriè* folia. ἢ κείκη trama, *subtemen,* cui aurum illinitur. *Virgilius:* Auro intertextæ vestes. *Scitum est illud Euripidis* ἐν Αὐτολύκῳ Ξανθικῷ *de semibus,* ὅταν ἢ σεμνύσῃ γύναι πίκρὸν, πείσουσ ἐκλιπόντες ὀίκοντα κρόκας. *Venustissima translatio. Vestimenta enim habendo amittunt* κεῖκας, *& contrahunt sordes. Persius, Satyra* 6.

Mihi

--Mihi trama figuræ
Sit reliqua, aſt illi tremat omẽto popa venter?
Per indignationem videtur tramam pro flamine accipere, cui quicquid villoſum ex ſubtemine detritum eſt : quod Terentius depexum *vocat.*

l. 13. *Legendum,* τί γάρ μοι δεῖ πάθος νοσεῖν τόν. δεῖ *enim eſt impersonale cum dativo.*

Ibid. Legendum videtur, τί ὑμῖν, οἱ παιδοτρίβαι ὑμᾶς κωλύει τὰ ἀθλητά ; Quid iniuriæ vobis facio, ſi vos tanquam athletas exercens detraho ſuperuacanea? *Deinceps* κρίτοι γὰρ Παυλ& ἐκώλυσε. *vel* κρίτοι γε ὅτι.

l. 20. *Lege,* κρείσσων οὖς ποιῶν τὸ θέλημα Κυρίου. *ſic eſt apud Eccleſiaſticum.*

l. 24. *Rurſus legendum,* ὑπὲρ αὐτῆς ἐγκρίμει ὑλήθης. *Confirmat v. antecedens proximus : dicit enim* ὃ βυλόμ& ὑποπιδέτω, qui vult reſiliat : neminem retineo. *Quia minabantur,* ἀλλ' εἰσί φησιν, αἱρέσεις ἄτοπαι, ἢ μετατίθενται. *Hoc etiam approbat ſuperiorem coniecturam pag.* 127. 39. *vbi legebatur,* ἅτινα αὖ τινὰ τὲ ἐλλείωι, *pro* αὐτίκητε, *vt Matth.* 6. ἢ ἐνὸς αὐξῆσαι.

l. 25. *Fortè,* ἐπίξετε.

l. 26. *Sine dubio legendum,* ἵνα μὴ ἀπλάθ.θησὸ, *Subaudi, cauendum. Sic dicunt,* ὅπως *cum fut. & ſubaudiunt* ἔχ.

l. 36. *Profectò legendum,* τῶ παῖτα μὴ ὑπηρέλαι.

Hom. 8.

Pag. 130. 3. *Puto nõn* ἢ ἐξὸν. ¶ Interpres legit ἓξων.

l. 23. ἀλλὰ ἢ τῶ ἄδικ ωφῖν ὃ ἔδιν] Ad quod tendit. *Lyſias,* ἐπειδὴ ὡς ἐαύτερον, cùm aduerſperaſceret. *Thucyd.* ἐπειδὴ ὡς ἦρ, cùm ver appeteret.

Pag. 131. 2. παραπεμπόμ.οι *verum eſt, prætermittentes, diſſimulantes alij aliorum iniurias. Sed ex his quæ ſequuntur videtur legendum,* ἀφεμπεπόμθαι, ὃ πε ἠθέκησε. *Nam ſequitur,* Vide enim vt ipſum rem nihili vocat, *nempe* τὸ ἀδικεῖσθαι. *Vide* 137. 5. *l.* 8. *confirmat hanc lectionem. Ait enim,* κᾆν μὲ σφοδρὰ κινήτητε τύχωμεν.

l. 8. κᾆν ὅτι μεγάλα] In hac ſententia videtur mihi aliquid deeſſe.

Pag. 132. 12. *Legendum,* τὸν τὰ ἴσαν δίωδεκα ἀναιρῶντα. *Non enim is, cui donata erant decem millia talenta, conſerno quicquam debuit, ſed illi conſernui decẽ denarios, quos inclementer admodum ſummâ vi repetebat.*

l. 20. *Legendum videtur,* ἢ τὸ ναυεῖν ὑ ὠφε. δείκνυσιν αὐτὸ, τοῦτο ἁρμόζ.ωφεν ὅσῳ ὁ χ. αὐτὸ, nempe τὸ ναυεῖν τὰ μέλη. *Vide l.* 18.

l. 24. *Legendum,* ἐκεῖνη ἢ ὑδέποτε, *niſi manus* τὸ ἐκεῖνα *referre ad* τὰ μέλη.

l. 27. *Lege,* παῖτα ὑπὸ γῆς.

l. 39. *Fortè,* τὸν πονηρὸν.

Pag. 133. 6. *Quamuis illa ad marginem ſint apud Paulum, tamen videtur non incommodè legi poſſe,* ἢ ἀπειθήσητε, *vel* ἢ ὑκ ἐπιθήτε. *Vide lin. proximam.*

l. 36. *Lege* κἀκεῖνη, *lingua martyrum.*

Pag. 134. 20. *Lege,* ἢ ὃν μέλιτι, *vel* ζωὴ μ. τ. δ. *mox,* ἐπεὶ ἢ οἶδε.

Chryſoſt. tom. 8.

l. 34. *Melius,* ἀδυμίαν καταζεῖν. Puto me legiſſe non ſemel apud Chryſoſtomum καταρρεῖν cum genitiuo, vt κρατῆν. Vide 138. 16, vbi doctiſſimo Dounæo alia mens, alius animus.

Pag. 135. 5. Ἰσαὰκ ὁ μονογενὴς ἰῶ κἀκεῖν&] Lego, Ἰσαὰκ ὁ μονογενὴς ἰῶ ὁ μονογενὴς ἰῶ κἀκ.

l. 27. *Melius videtur,* ὅσον αὖ φιλεῖς τὸ π.

l. 29. ἢ τοσοῦτ& ὁ ἔρως ἰῶ. ὡς ἢ κατήρεφεν αὐτὸ ὃν, βύλεσθαι ζῆν] *Quid hoc ſibi vult ? ſatis enim obſcurè.* Dauid, *inquit,* tanto flagrabat amore coniugis, vt puerum ex ea natum ſaluum vellet, quamuis ſuperſtes, iudex, teſtiſque adulterij futurus eſſet. *puer enim ille ſi vixiſſet, non accuſaturus erat patrem aliquando, ſed indicio futurus flagitij.* κατηρρεῖν eſt ἰλιώσειν, arguere, indicium facere : *vt Sophocles in Lorario :*

Αὐτὸς ἀφ' αὑτῆ δῆλον. ἐν χ& οἱ χθονὶ
Πικτὸν τόδ' ἐγχ& ἄξιστος κατηρρεῖ.

Æſchylus in Agamemnone, εὖ δ' ὠφεγόνους ὕμεναι σου κατηρρεῖ. *Plato Alcibiade primo,* ἐμαυτὸν γ& ξωσικαῖς, ὦ βέλτιστε, τῇ αἰσχύνῃ, ὡς ὁ λόγ& σου κατηρρεῖ, ἢ σὺ σαυτὸν. *Xenophon* 1. παιδ. ἄπαρ γ& ὲν σώμασιν, ὅσοι νέοι ὄντες μέγ& ἔλαβον, ὅμως ὑμφανέσταπ αὐτοῖς, ὃ κατηρρεῖ τῆς ὀλιγοστίας· ὅτω ἢ Κύρ& ἐν τῆς πολυτελείας ὑ ὀρθῶς διορᾶτο, ἀλλ' ἀπλάτης ἢ φιλοτιμία. *Sed fortaſſe hic legendum,* ὡς ἢ κατήρεφεν αὐτῆ ὀν. *ſubaudi* τὸ παιδίον.

Hom. 9.

Pag. 137. 31. *Vera lectio, audeo dicere,* αὖρων οἱ παῖδες. *Sophocles in Tyranno :* ἴσον δ' ἀρεῖσι πόν. δος. *Schol.* αὐτὸ τῶ λήψ.ται. *illius futuri præſens eſt ἀγρυπ. Ezechiel cap.* 19. *verſ.* 1. ἢ σὺ λάβε σκύμνον ἓν τῶν ἀρχόντα τῶ Ισραήλ. *Et cantionibus hoc verbum conuenit, & ſaltationibus : tollunt enim vocem, & lenant pedes.*

Pag. 138. 8. *Planè legendum,* ἀσφαλίζ.ιδαι *poſt inſ.* αὐαμφοιῶσαι.

l. 16. *Rectè dicitur* κατέχειν χαρᾶς, *vt* κρατῆν. *Hæc enim verba ſunt ſynonyma.*

l. 18. ἀδρων κρατῆν, *non eſt munera tenere, ſed abſtinere à muneribus accipiendis.*

Hom. 10.

Pag. 141. 4. *Legendum,* πῶς ἢ ἀδιαιτησίαν αὐτὸν εἶναι] *Hoc infert ex eo quod proximè dixerat,* ἐχε ἢ τὸν ἄνδρα τὸν ὑπὸ τῆς ἀγάπης. *Vir enim naturaliter amat atq; appetit mulierem : mulier ſoluta eſt. Ille amoris vinculo faciliùs aſtringitur : hæ liberior eſt. Vt pater filium naturali quodam inſtinctu plus diligit, quàm diligitur à filio : ſic maritus vxorem. Quod Baſilius,* ὁ τοῦ ἀβὶ παρδενίας ἐγρηγὸς δοκεῖ. *Fœmina, inquit, quamdiu ſola eſt,* ἢ κᾆ' ἑαυτὴν, *imperium habet in virum, illiq; dominatur. Vir enim eam ambit, affectat, colit, obſequijs muneribusq; allicit : maritata autẽ ſubijcitur, atq; ad virum eſt conuerſio eius. Vim autem amoris ardentiorem eſſe in viris ſic oſtendit,* τῇ μὲ διαφορᾷ τῆ ὀρρέν& ὑποτάττει τὸ θῆλυ, τῇ τῆ θήλεως ἡδονῇ πιθανοτέρα τὸ ἄρρεν ' τὸ μὲ ὑπὸ τῶν πλευρῶν τῶ ἄρρενος εἰλημμένον, ὡς αὖ μέρος ὅλο τῇ αὐ' ἧ ἑλκῆσθη, κατατιθὲς ἢ ἀφ' ἑαυτὸ ἀγρυπνίαν τὸ ἀπ' αὐτῆ λαμβάν, κᾆ πῶς

φεῖς αὐτὸ διὰ παντὸς συμπλακὲν ἀπὸ τῆς μίζεως, τὸ οἰκεῖον εἶδος αἰσχαμβάνει, τῶν τῆς φύσεως αὐξήσεων: μηχανικὰ ὄμοιος. Deinde paulo post apertius, ὡς ἂν μαχαίρης λίθος ἀβρόν τινα διώξειεν καὶ τὸ σιδήρου ἐν τῇ φύσει καζοῦται. ἐκ αὐτῆ ἀξεῖ) περὶ τὸν σίδηρον, ἀλλὰ πρὸς τὸν περὶ. ἐκ τῶν τὸν σίδηρον ἕλκει· ἢ πω τὸ τῆς ἀληθοῦς σῶμα. ἀφαιρεῖσθαι καὶ τὸ ἄβρενον διώξειν ἐλπιδός. ἢ μὰ εἰδήμεν, ὡς ἂν εἴποι τις, τῆς ἐν ὕπνῳ ἐυχῆς. τὸ τὲ ἄβρενος σῶμα περὶ μίζιν αἰχμάλωτον ἢ αὐτόματον ἕλκει. Hoc est igitur quod Noster ait, ἢ δὲ ἀδυνεσέφεν αὐτὸ ἐίαπερ. αὐτὸς ἐστὶ ἐλεύθερος.

l. 6. Fortè, ἢ μισθὸν κατεδέλλων. Sequitur enim ὕπα ἢ μισθὸν ἐχομένῳ.

l. 37. Puto legendum, ἔπειρον ὃν νῦν ἔχειν, ἔπειρον ποιεῖν. hoc enim non est simpliciuas, sed hypocrysis.

Pag. 142. 14. Legendum, εἰδότας ὅτι ἢ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν ὑμεσοῖς] τυτίσαι, ὃν ᾧ αἴτηχ. Desiderantur enim, vt sæpe, Pauli verba. Nam τυτίσαι est expositio, & nusquam expositum est id quod reposuimus. Potiùs illa repetit verba, ὁ ἢ ἀλλὰ κομεῖται ὁ ἠδίκησε; eorum enim certè est sequens interpretatio.

l. 16. καίπω ἢ ἐπ' ἐκείνοις, ἵνα ὕπο δέξωνται] Dixit enim, cùm de seruis ageret, Et non est personarum acceptio, quæ magis ad dominos pertinet. Et hoc genus est apud Quintilianum orationis figuratæ. Nam hoc est, inquit Dionysius, ἄλλο σχηματίσει. ἄλλο κατασκάζειν.

l. 23. διὰ βαρὺ ἔγκλημα] Demosth. pro Cor. ἐπεὶ ἢ πολὺ ἔγκλημα τοῖς συμβεβηκόσι.

l. 38. καὶ τὸ πνεῦμά σου τὸ ἅγιον ἐξαπεστάλαι εἰς ἄφεσιν τῶν πατέρων ἁμαρτιῶν] Hoc prisca credidit Ecclesia per Spiritum Sanctum peccata dimitti. Hinc Basilius contra Eunomium probat diuinitatem spiritus, lib. 5. εἰ γὰρ ἀνδρὸς ὄντος ἀφίεται ἁμαρτίας, ὥσπερ ἐκ τῶν, οἱ μὴ ὄντα θεὸν, φήσει ἢ τὸ πνεῦμα ἅγιον διὰ τῶν ἀποστόλων, ὅτε ἄφεσις τὸ πνεῦμα ἅγιον. Minorem probat ex eo, quod Christus dixit Apostolis, cum eis insufflaret, accipite spiritum sanctum, quorum dimiseritis peccata, dimissa sunt eis. Et quorundam opinio fuit, vt scribit Augustinus, hoc peccatum esse in spiritum sanctum, si quis putaret tam grauia esse peccata sua, vt non possent remitti: in quo genere sunt omnes Nouatiani.

l. 41. ὡς κορωνίδα πνεῦ] Prouerbium sumptum ex eo, quod est apud Hom. teste Eust. de fabrica arcûs Pandari. κελλὸ δ' ὑπὸ δοῦρα κορώνιδι.

Pag. 143. 16. Videtur legendum, διὰ τί ποτε ἐκ ἦλθεν ὁ Χειρὶς φοβηθεὶς, vel φοβηθεὶς τάτε, vel φοβηθεὶς τὲ. videtur enim aliquid deesse.

l. 31. Fort. τῷ παῤ υἱεῖν.

l. 44. τοῦ τῶν ἄλλων θεκαμηθῆς τιμᾶ] Hic egregiam nobis operam nauauit Lipsius, vt morem Romanorum vinctos habendi doceret, in Commentario ad 3. Annalium, in hac verba Taciti, pag. 60. Seruos Lepidæ cùm militari custodia haberentur, transtulit ad consules. In vrbe, inquit, ipsa triplex ratio adseruandi captiuos. Aut enim in carcere habebantur locoq; concluso, sine ullo milite, vt ferè seruitia, & capita viliora: aut in custodiâ militari, aut in ædibus magistratuum. Custodia militaris frequentissima & Romæ, & in prouincijs, eiusq; modus, vt qui in noxâ esset, catenam manui dextræ alligatam haberet, quæ eadem militis sinistram vinciret custodiæ eius præfecti. deinde hoc compluribus confirmat exemplis. Iosephus *l.* 18. *cap.* 13. de captiuo Rege Agrippa narrat, Centurionem illi benignum appositum, & militem, cum quo vnicè retur, humanè. Seneca de Tranquillitate animi *lib.* 1. *cap.* 10. Sed quid refert? Eadem custodia vniuersos circumdedit, alligatiq; sunt etiam qui alligauerunt: nisi tu fortè leuiorem in sinistra catenam putas. Idem epist. 5. Quæ admodum eadem catena & custodia (sic emendat pro custodem: custodia custoditum significat, vt Virg. tua cura Lycoris: sic nos rem curæ commissam, curam dicimus) & militem copulat: sic ista quæ dissimillima sunt pariter incedunt. sed omnium euidentissimè lib. 5. Athenæus ad finem, vbi Athenio res Mithridatis extollit, Ῥωμαίων ἡ φρουρὰ μὲν πεζυνλας Κβίνος Ορπῶ· ἕδεδεθεὶς ἀκολυθεῖ δ' ὁμοίως. Μαλλὸ ἢ Ακιλλιος ὁ κατασκευὴ, ὁ τὸν ὑπὸ Σικελίας καταχθὲν ληστὴν Σωκράτη ἔχων ἀλύσει μακρᾷ. Βασιλεὺς πανταπαχυν. πᾶδε ὑπὸ ἑπτὰνος ἕλκεται. Hic Lipsius vertit περιδεδεῖ., deditione acceptus, quod non feciſſet, si tam fuisset Græci sermonis, quàm Latini peritus. περιδεδεῖσθαι enim est custodiæ traditus, sine commissus. vt Psal. 87. περιεδόθην, ἢ ὐκ ἐξεπορεύομαι. Heb. verbum est, incarceratus fui. neq; illud vidit legendum esse αὐτὸ ἢ συνδέτου, Σωκράτην. Σωκράτης enim colligator, non colligatus. Hæc cum ijs conueniunt, quæ sunt apud Lucam. Actorum 28. *v.* 16. τῷ ἢ Παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ' ἑαυτὸν Σὺν τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ. *v.* 20. ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τῆ Ισραὴλ τὴν ἅλυσιν ταύτην περίκειμαι.

Pag. 144. 8. Legendum, προφθὸ, ὑκαιῶ ἔδει κὰν τοῖς φοβεῖσθαι αὐτό] Nempe ἢ ἠλιτεία ἢ ἀγνοι. hoc enim vtrag, affirmant feciſſe εἰς σφοκαλῶ ἢ ἐυαγγελίε. quæ videbantur multum impeditura: vel hæc igitur illis metum iniecisse oportuit, & tardiores ad prædicandum feciſſe. approbant sequentia.

l. 10. Profectò legendū, εἰ ἢ ἠλιτεία ὐκ ἦδει ἐπιμένεδε, οἱ κίνδυνοι εἰς μελέαν ἐκλυεῖν ὤφελον. Si hoc, quod erant illiterati, non sinebat eos pudore suffundi, certè pericula debuerunt nonnullum timorem afferre.

l. 11. ἀλλ' ὐκ ἐπρίσι] Hic locus habet dilemma. Si fecêrunt miracula, hoc testimonium est veritatis: si non fecerunt, maius miraculum est, quî potuerunt sine miraculis orbem terrarum ad se perducere. hoc est enim σφηνόδεσε, verbum medium.

l. 23. Nullo modo probo, κατεῖ τῶν καθηλῶ (non enim procederet quod agit de vinculis) sed δεσμῶ, vt erat in prioribus editionibus. Corona vincit caput, sed probrum non affixit, illustrat potiùs: sic vincula non decorârunt Apostolum, sed honestiorē fecerunt. Mſ. Augustinus, κοσμεῖ.

Pag. 145. 28. ὁ λόγος] Post hoc verbum deest aliquid. sic restituo, ὁ λόγος τότε. ὅτε ὁμῶ ἦτοι ἄμφω, ἀλλ' ὅτε ἐν τοῖς β. vel aliquid simile.

l. 32.

l. 32. ἀπρέπειαν] *Non ornatum, sed modestiam. Æschines contra Ctesiphontem, καὶ πολὺ νόμιμος, ὃς εὐσχημοσύνην ἀεὶ τῆς ἡδονῆς μᾶλλον ἐποιήσατο.*

l. 36. *Haud dubiè legendum,* σκηνικῶς ἐνεδύσω. *Dicunt enim* σκηνικὸν ἀνδριάντα καὶ πολεμικὸν, ornatum histrionicum & bellicum.

Pag. 146. 2. *Profectò legendum,* ὑπερηφάνου φαντασίας. *Potest enim esse quædam superbia occulta, quæ lateat in corde, neque se palam ostendat. Sed in cultu corporis est manifesta, ut nomen ipsum declarat. Præterea cætera, quæ hic enumerat, vitia sunt in ipso.* εὐσχημοσύνην, *si legas, erit in altero.*

Hom. 11.

l. 42. Post ὄντα deest ἀνδρός.

Pag. 148. 10. ἡλιῶν ὅτι ὥσπερ διαπεπραμένους] *Hoc participium nunquam est passivum, sed sic dicitur,* διαπεπραμένα τὸν κινδυνον, *ut* διαπεπρᾶσθαι τὸν λόγον. *& quod dicimus,* bonas horas malè collocare, *est* κακὰς ὥρας κακῶς διαπεπρᾶσθαι. *Passivum est* διακώλυσις. *Est &* διαπεπρᾶσθαι, *diuendere, distrahere merces, contrarium τῷ* ἐπεργάζεσθαι, *quo festinius hic ponitur (Cum cæteris delendum quod,* τὸ ἐπίρρημα) ἐξαπεργάζεσθαι *& τὸν κινδυνον phrasis Chaldæorum. Daniel 2.* ἐπ' ἀληθείας οἶδα ἐγὼ, ὅτι κιρὸν ἐξαπεργάζεσθε. *Quod interpretantur, ὑπὲρ ἀξίαν διαπρᾶσθε. Sed illud Pauli nemo melius potuit explicare quàm Plutarchus, minoris hoc referent Scipionis apophthegma,* ὁρῶν ἡ πόλις ἀπόνοιαν ἐν πολεμίοις, ἄλογον ὠφέλειαν τῷ χρόνῳ πρὸς ἀσφάλειαν. τὸν μὲν ἀγαθὸν στρατηγὸν, ὥσπερ ἰατρὸν, ἐχρῆν οἶδα τῆς δὸς τῷ σώματι διαγωγῆς. *Hic etiam* ἐξαπεργάζεσθαι τὸν κιρὸν, *nihil aliud est, quam* ὠνεῖσθαι τὸ κιρῷ πρὸς ἀσφάλειαν: *& sic melius apud Plutarchum legeretur. Neq; aliter Noster explicat, quæ vera est expositio, sed nostros omnes, quos vidi, fefellit. Ex hoc enim fuit explicandus ille ad Eph. cap. 5. v. 15.* βλέπετε πῶς ἀκριβῶς περιπατῆτε, μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοὶ, ἐξαγοραζόμενοι τὸν κιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσι. *Quod Nostri sic explicant, quasi dixisset,* ἐξαπορζόμενοι τὸν χρόνον. *Sed* ἡμέραι πονηραὶ *continent interpretationem τῷ* κιρῷ. *Est autem* ἐξαγοράζειν τὸν κιρὸν, *Interprete Chrysostomo,* πανδώνιον ἔκτησιν καὶ κέρδος· ὑπὲρ ἄγοντας μὴ ὑπαναβάλλεσθαι: *quæ Scipionis fuit sententia.*

l. 31. *Legendum,* ὅτι καὶ ἐπὶ πλουτούντων καὶ ἀρχόντων ἁβρὰ καθίστησι συγχώρησιν ὕπνω μᾶλλον. φιγμαίνουσι μᾶλλον. καὶ διαρρέουσι] *Quasi diceret,* molliores, mollius tractandi sunt. *Hæc quoq; oratoris prudentia est, non cum omnibus eodem modo agere, sed diligenter considerare naturas morésq; hominum, quod Plato præcepit in Phædro, & Aristoteles præclarè docuit τὰ ἐπὶ πλουτοῦσι ἤθη, 2. Rhet. cap. 15.* ὅσαπερ γὰρ ἔχοντες ἅπαντα τρέφουσι, ὕπνω διάκεινται. καὶ ὡς ὁ κεφαλὴν, αὐδότω ἐυδιώκτους καὶ ἁπλοῦς δεῖ. *Quare oportet, ut inquis Chrysostomus, eorum* καθίστησι συγχωρεῖσθαι.

l. 39. *Lege,* ὕπνῳ σίγα.

l. 40. *Legendum,* τὸ χαῦνον, *ut lin.* 41. τὸ σκληρὸν, *vel* τῷ χαύνῳ *est substantivum, ut* τῷ κάλλει,

ignauiam, τῷ ἀῤῥωστίᾳ, *calorem.*

Pag. 149. 11. πῶς τοίνυν φησίν] *Probabile mihi videtur multa hic intercidisse. Primò, quia tam abruptè desinit: secundò, quia horum quæ sequuntur* ἀκολουθίας *ratio nulla reddi potest. Quæ priùs interpretatus est, nunc iterum aggreditur, quod & in his commentarijs antea fecisse memini, & postea facit, & facit hom 12. in 1. ad Corinth. & hom. 33. ad Hebr. & in commentarijs in actus frequentissimè facit. Iam verò, cur tandem à versûs sexti interpretatione, ad finem versûs noni subitò abrupteque tranlit? Non dubito, quin & intermedia absoluerit, sed omnino puto periisse. Hal.*

l. 14. καὶ μὴν πολὺ τὸ ἐν τῷ ἐγκαλέντων, καὶ μὴν σφοδρὰ ἐγκαλούντων] *Aut corrupta, aut obscura.*

l. 32. *Videtur legendum,* ὁ καθήκων σταυτὸν εἰς τὸν] ¶ *Hoc est Chrysostomum cogere ἁπλούστερον loqui quàm velit; nam ipse vtitur hoc verbo neutraliter.*

Pag. 150. 13. ἀνῆφθαι, ἐξύφανται σε, καὶ κατέλιπόν σε] *Notat Interpres Latinus deesse hic aliquid in exemplari Veronensi. Ego verò nihil deesse puto: sed esse hæc verba eorum qui amicorum suorum victorijs exultant, eaque sibi attribuunt quæ vincentis sunt. Hal.*

l. 21. *Magis probo,* τὸ ὀδηδευκυῖαν. *Debet enim esse verbum, quod significet actionem.*

Pag. 151. 6. *Legendum,* καὶ διαπλάττει κοσμοῦσθαι. *Rectum puto quod editur. Vellet quis eum, qui ipsam adornat, non posse eum adornare. Hal.*

Hom. 12.

Pag. 152. 17. *Legendum ex comparatione membrorum,* ἐὰν τις μέρος μὲ ἔχῃ, ἑτέρᾳ ἡ βοῦλεται (*sic enim ponendum, vt respondeat τῷ* ἔχῃ) *vel potiùs* ἑτέρᾳ ἢ ὧν βούλεται ἢ ὧν. ¶ *Puto melius τὸ* ἢ *omnino expungi. Aliàs enim sibi contradicet. Hal.*

l. 26. καὶ ἀνιμᾶς] *Omitti debet, quantum video, hæc particula, & interpretatio sequens priori annectenda. Hal.*

l. 43. ἴσως γὰρ ἐδεῖτο ἀλλ' ἢ ψιλῆς μ. ο. ἀλλὰ *sed,* ἀλλ' ἢ *nisi.*

Pag. 153. 17. τῷ ἐθέτει δὲ πολλῶν ἀσπάζεσθαι αὐτὸν, αὐκαπτεται αὐτοῦ. τὸ γὰρ ἀσπάζεσθαι *non est pass. & Paulus ipse eos salutabat à nullis: Paulus iterum magis sibi dem nullos reddidit.*

l. 20. *Puto legendum,* ὀδηγηθῆναι αὐτοῦ. Vtrumq; legitur.

l. 28. *Profectò legendum,* Ἰωνικῶς κεχρημένος σοφίᾳ εἰς τὸ διακονίαν, ἵνα παράλεξις: *vel* εἰς ἵνα παράλ. διακονίαν.

Pag. 154. 14. *Mallem,* ἢ λόγων.

l. 20. καὶ τὸ Συμβιοῦν ἀπιστεῖ] *Non est dubitandum de hoc verbo. Συμβιοῦν est connocare cœtus Ecclesiasticos, verbum prædicare, sacramentum ministrare. nam & τὸ* ἐυχαριστίαν, Συμβιοῦν *vocabant: dulcem opinor ab eâ verbi significatione, quam notat Athenæus lib. 8.* ἄλεκτρυὼν ἡ Συμβιοῦσα,

τὸ μεϑ' ἀλλήλων πίνειν, unà esse, & epul. vri: ἢ συναγώγιον, τὸ συμπόσιον. Menander: ἢ νῦν ὑφ' τούτων ζωαγρίοις κρίνας. Idem, ἐπλήρωσε τὸ συναγώγιον. Act. 20. v. 7. ζωογυμῶν πρὸ ἀληθῶν τὸν κλῶσαι ἄρτον. ¶ Corruptum puto, tum ζωάγειν. tum καυδωδέιν. Nam quid? τὸ καυδωδέιν minus quid est ? σωαγειν? Mihi persuasissimum est Chrysostomum sic scripsisse, ὥστε ἐκείνους μὲ ἢ τὸ σωαγειν ἀπωτεῖ, τούτους ἢ τὸ μυημονεύειν μόνον. Hal.

l. 27. Legendum, ἐγκαθάιρον ῥῆμα, neq; delendum. oculis enim nimia reconditis & fidentibus insignis est deformitas. Quod idem aduerbium sequenti quoq; adiungitur verbo, figura est elegans.

l. 33. Retinendum quoq; τὸ ἐξίπτασθαι, neq; sinendum vt exolet de contextu in marginem. cur enim per ambages & circumlocutionem potius dicit ere, ποιεῖ ἐξίπτασθαι, quàm per vnum verbum ἐξίστη? ποιεῖν ἐξίπτασθαι τὴν ψυχὴν, est ἀναπαύειν τὴν ψυχὴν, leuare animum, quasi quibusdam alis, vt Plato in Phædro loquitur: & Basilius ἐν τοῖς ἀσκητικοῖς. τῷ γὰρ ὄντως κάμνοντι τὴν ψυχὴν παντοίαν λαβόντα, καθάπερ πτερὰ ταῖς ἐπὶ τὰ κρείττω ὁρμαῖς αὐτοῦ τὰ ἀφαρπάζοντα τῆς ἐγκλείστου τοῦ σώματος ἡδονὰς ὡς πορρωτάτω ἐλαύνει.

l. 37. Legendum videtur, vel ἢ ἀναίδητον ἢ σωματικὸν, ἀόρατον, vel ἢ ἀϊδητὸν ἢ ἀσώματον. ignis enim gehennæ est incorporeus, vt perhibent.

Pag. 155. 15. Fortè, ἐς γλῆναι ἴσνω.

l. 41. ἐξεχρώσθαι non memini passiuum. Fortè ὅταν ἐξεχρώσθαι.

Pag. 156. 2. Legas ἢ τῆς ψυχῆς καθήρσεων sortitas. Oculi sunt enim indices animi, vt illud Æschyli, εὖ γὰ φρονοῦσι ὄμμα σου καθηρσεῖ. Certè aliquid deest, illa enim comparatiua sunt pro superlatiuis. quid enim? est ne oculus nobilius membrum, & speciosius ipsâ animâ? aut quis vnquam membrum animam dixit? nostram coniecturam approbat quod sequitur.

l. 9. Legendum arbitror, ἢ μὲν παῖτε ὐκ ἐυσεβούντες. ἀλλ' ἀφροσύνης. aliter non tollitur quod oppositum est.

l. 18. Quid est τὰ ὀθηκάρματα? certè non qui latitiâ afferunt alys, sed de quorum malis aly lætantur. dubito. quid si legas ἡδάρματα;

l. 24. ὐκ ἐχρῆς. legendum.

l. 36. Legendum, ἐξ ἀγκάλης γὰ, ὐκ ἐκ παλαίστρας ἐξάλλων. alludere videtur ad morem tradendi virgines in nuptijs, quæ quasi quædam est emancipatio: nisi quòd mulier nunquam sui iuris est inre ciuili. Silegas ἐξ ἀγκάλης γε, de meretricibus complexuq; amatorũ accipiendum videtur κατ' εἰρωνείαν. Sed quid est quod sequitur? in palestrâne exercebantur virgines, vt olim Lacænæ? hereo. fort. ἐξ ἀγκάλης γε, ἢ ὐκ ἐκ παλαίστρας ἐξήλ. sed vide pag. 156. 27. Forte ita legendum εἰρωνικῶς: ἐξ ἀγκάλης γε, ὐκ ἐκ πατρὸς ἐξίπτασθαι, quasi verò ex amatoris amplexu, non de cubiculo suo sit egressa. πατρὸς est ὁ νυμφίων. Psal. 18. ἢ αὐτὸς ὡς νυμφίος ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ. Ioel 2. ἐξελθέτω νυμφίος ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ, ἢ νύμφη ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτῆς.

l. 31. ἢ μάχει ῥήματος.] Quæ ad marginẽ, quantum video, sensum non habent. nunc verò, nisi fallor, intelligit plurimos, cùm aliquid agerent, mali ominis putare, si vel verbum aliquod, quod rei agendæ contrarium quid sonaret, emitterent, vel inter vina curanda vappam nominari, erat religio. legendum itaq; puto, ὅταν μὲ βιωτικὸν τι (exprimendum enim puto aliquod nomen) μάχει ῥήματος οἰωνίζεσθαι. τὸ οἰωνίζεσθαι enim non ominari solum, sed & abominari significat. Hal.

l. 42. εἰ οὐ δεῖσθαι δόλιος, πανοπόλιος] Obseruat Interpres locum hunc esse corruptum. ego post δόλιος desse aliquid puto. nam quod sequitur, nullatenus à præcedentibus pendet, sed tantùm significat, istiusmodi nuptias non esse virginis honestæ, sed infimæ plebis, quam πανοπόλιδος, & λαχανοπώλιδος nominibus significat. Hal.

l. 42. πανοπώλιδος ἢ λαχανοπώλιδος ἢ δημιουργῦ ταῦτα] Casaubonus noster ex Menandro docet, mulieres fuisse, quæ placentas & liba conficerent in sacris solemnibus nuptijs, atq; conuiuijs.

- - ταῦτα γὰ τἀνδρία.
Νῦν ὄζιν. ὁ μάγειρος γὰ ἐγχύτης ποιεῖ,
Πλακοῦντας, ὀπτᾶ, χόρτον ἐλεῖ, ἢ φέρει
Μετὰ τὸ τύεκρος. εἶτα ῥῖον ἢ βότρυς.
ἢ δημιοῦργος δ' ἀνὴρ πεφυκε παγκάλῶν
κρεάδ' ὀπτᾶν, ἢ κόχλια. ἢ τραγήματα.

Ostendit omnia peruersè agi (inquit Casaubonus) cùm coquus opera dulciaria effingat, cuius erat munus carnes coquere aut pisces, & condimenta condire. è contrario coqui æmula δημιουργὸς illius officio fungatur, carnes curet assatas, turdos paret, quæ liba & placentas effingere debuit. Hesychius λάγανα ἢ γυνὴ δημιουργὸς, ἢ ἐν τοῖς γάμοις πέμματα πάσσει. Sed & in sacris eadem operæ mulierum vtebantur. Inter opera enim mulebria quinto de Rep. Platonis recensetur ἡ περὶ πομπίμων θεραπεία. πάπαγον autẽ Dijs offerebatur. Proclus enim Interpres doctissimus refert ad morem Athenienssium, qui solitis sunt in libis Deorum effingendis mulierum industriâ, cuius hæc sunt verba, ἔνθα ἢ ἔθος ἐδέδεκτο τὸ Ἀθήνῃσιν, ὡς θεᾶς γυναῖκας ὄντας, ὐχ αἱ ἀλεκτρίδες μόνον, ἀλλὰ ἢ αἱ πυπαποιοὶ μιμήμασιν τῶν φυτῶν τὰς πλακοῦντας, ὅσα τοῖς Θεοῖς ἀνιέρωσε ζῶα ἢ φυτά. Theocritus Idyll. 15. describens reginæ Berenices φιλοτιμίαν in Adonidis pompa ferculis.

Εἴδετε δ' ὅσσα γυναῖκες ὀπὶ πλαδιὴν πονέοντες,
Αὐδᾶν μίμησιν λάινῳ παντοῖ' ἀνὶ ἀλάφρᾳ.

In illa autem operibus, vt poeta subiungit, exprimebant effigies cuiusq; generis animalium. πλαδιὴν vas est ἀπὸ πλάσεως. Hic autem Theocritus locum cum illo Procli vice commentarij potuit esse ad illud Ieremiæ cap. 7. ἢ αἱ γυναῖκες αὐτῶν πέλουσι ταῖς τῦ οὐρανοῦ χωνεύσι τῇ σχιᾷ τῦ οὐρανοῦ. retinent Græci, quod tuissimum fuit, nomen Hebraum. Chrysostomus χωνεύσι, πόπανά φησιν ἄρτους. Olympiodorus, μίσγεται πνα. Lat. vt faciant placentas reginæ cœli. sic etiam Græci cap. 44 τῇ βασιλίσσῃ τῦ οὐρανοῦ. idem vtrobiq; est vocabulũ Heb. Iunius, ad faciendum lucunculos rebus cœlestibus, & vox Hebræa, inquit, significat liba, quæ quasdam

quasdam formas expressus habebant pro ratione idolorum, quibus erant offerendæ, quod genus liborum Romani appellabant lucuntes, sive per diminutionem lucunculos, *à Lucumonibus Hetruscis harum superstitionum maximis artificibus. Quas igitur Noster hic recenset δημιεργὸς in nuptiis adhiberi solitas, mulieres fuisse certum est, ut ex Hesycho constat, & adiunctis nominibus. Sed videndum, an non melius ex Platone & Chrysostomo legatur,* πομποπολίδων, *vel* ἀρτοπολίδων. *Nam* πομποπολίδες *mihi insolentius est.*

l. 44. *Legendum,* καὶν ἀλλὰ πε ἢ παρδένος.

Pag. 157. 10. *Videtur legendum* ... καὶ περιττεῖα τοῦ σωβάντος.

l. 12. - λὰ ἕως αὖ δυο-] Dounæus in margine suppleuerat ἕνα hoc modo, ὐκ ἐργάζονται πολλὰ ἕνα, ἕως αὖ δυο - Ego verò in textum admittere non sum ausus.

l. 15. ὐκ ἀφῆκαν ἕνα ἀρχαῖὸν ...] *Arist. de generatione animalium lib.* 2. *cap.* 5. Καίτοι τε ὑπορήσειν ἂν τὶν αἰτίαν, ὅτὰν ἔχει τὸ θῆλυ πῶς αὐτὸ ψυχὼ, ἢ ἡ ὕλη τὸ θεσπέσιωμα θηλυὸς ὖσα, τ' σπέρμα ἄρρενος. ἀλλ' ὐκ αὐτὸ ἐξ ἀυτῦ ἡμυᾶ τ' θῆλυ. *Cui quæstioni respondit philosophus,* αἰτίαν ἢ, ὅτι διαφέρει τ' ζῶον ἢ φυτοῦ αἰσθησει. τὸ ἢ ἄρρεν ἔχὶ τῆς αἰσθητικῆς πεπηκὸν ψυχῆς.

l. 16. ὃ γαρ ἔχειν ὅτε ὃ ἀδίπω] in Ms. abest: at quomodocunque legas, locus hic sensum non habet, vtpote corruptus.

l. 17. ἐποίησεν ἐξ ἑνὸς ἕνα.] Puto legendum, ἐποίησεν ἐξ ἑνὸς δύο.

l. 23. ὥσπερ τὰ ἡμίτομα δύο] *Plato vocat in Symposio* τομίχια, καὶ ξυμβολα. *Et videtur festiuasilla Aristophanis fabula hinc orta, quæ narrat marem & fœminam à principio fuisse vnum, deinde à Ioue resectam esse à mare fœminam. Hanc enim fabulam videtur hoc verbo spectâsse Chrysostomus. Sic est apud Platonem, (sic legendum non ἐκ τόσου) ὁ ἔρως ἐμφυτος ἀλλήλων τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τῆς ἀρχαίας φύσεως συναγωγὸς, καὶ δὴ χειρῶν ποιῶσαι ἓν ἐκ δυοῖν. καὶ ἐάσαι ἅπω φίλον πῶ ἀνθρώπινω. ἕκαστος ἓν ἡμῶν ἔστιν ἀνθρώπου ξύμβολον, ἅτε τετμημένὼν ὥσπερ αἱ ψῆφοι ἐξ ἑνὸς δύο. ζητεῖ δὴ ἀεὶ τὸ ἑαυτῦ ἕκαστος ξύμβολον. ξύμβολα sunt duæ partes vnius rei diuisæ, quæ demùm componantur. Vnde est apud Arist.* 3. *polit. cap.* 3. *ci. nisi tu ibus quibusdam* ἢ ὑπὸ θεῶν ξυμβόλων κοινωνίας.

l. 28. ἁπλῶς δὲ περὶ βίᾳ σύσαπο τῦ περέντος ἐκάστε] *Hom. in Catalogo nauium de Protesilao.*

—φυλάκη δ' ἐλέλειπτο,

Καὶ δύμος ἡμιτελής.

Eustathius, ὡς τῷ μὲν ἡμίσει, τῇ ἀλόχῳ δηλαδὴ συσεῶτος τῦ δόμε, τῷ ἢ λοιπῷ μὴ ὄντος, ἤτοι τῷ Πρωτεσιλάῳ τῷ καιρὶ ὄντι. *Comitem erat Laodamia Acasti filia. Itaq; cùm Geographus, inquit, ἀλλως apud Homerum dixisset* τοῦ χωρὶς γυναικῶν, ἐπάγει, ἡμιτελὴς δὲ χῶρος ἦεν, ὡς ᾗ ὁ οἶκος ὁ Πρωτεσιλάου δόξη χῶρος, ἢ ἡμίγαμος, ὡς τῦ ἑτέρῳ ἅμα οἰκέτων ὑπαρχόντων. τέλος δὲ ὁ γάμος. ὅταν τελεὶος τοῦ γεγαμηκότος ἔλεγον. *Hinc Noster priori pag.* 157. 2. μὴ δὲ θέαθῆν ἔχειν ὁ γάμος μυστήριόν ὅτι, ᾗ τύπος μεγάλω πεφήνατος. μυστήρια dicebant τέλη καὶ τελετάς. *Euripides Hippolyto,*

Ἐλθόντα δὲ νιν Πετθέως πατ' ἐν δόμοις

Σεμνῶν ἐς ὄψιν καὶ τέλη μυηθείην.

Sophocles Æntigonâ,

Κεῖται δ' ὑπερκὸς ὡσεὶ ὑπερκὸς, τὸ ὑμέναιος

Τέλη λαχὼν δηλαδὴ εἰν ᾅδᾳ δόμοις.

Sed & sacra quædam, quæ siebant ante nuptias, vocabant περιτέλεια.

l. 31. πόστον τῆς ἡδονῆς χαυνώσεως ἡ χιὼ δεχομένη πρέφει καὶ θάλπει] τὸ σπέρμα dicit: λιφθὲν γαρ ὑπὸ τῦ πνεύματος φύσις instar oleï: quo sit vt neutrum congelescat: ἔστι δὲ ὑπὸ γῆς, οὐ ὕδατος, ἀλλὰ τῦ πνεύματος τὸ λιπερόν. ὃ ἢ καὶ θερμὸν καὶ ἄπνευτον. *hunc enim spiritum appellat. elegans translatio. Sed philosophus ait,* τὸ σπέρμα ὑπὸ τῦ θερμῦ πεχήνεσθαι, ψυχόμενον δ' ὑγρᾶνε τω. ἐξέρχεται δὲ ἐκ τῦ ζῶν πεχὼ καὶ λευκὸν· ψυχθὲν δὲ γίνεται ὑγρόν. *At* πλάτων *non negat* ὑπὸ τῦ θερμοῦ. *2. de generat. animalium cap.* 2. *Simili translatione vsus est Cicero Tusc.* 4. Liquescimus voluptate, *inquit*, fluimusq; mollitiâ. *&* 5. Quos nullæ futiles lætitiæ exultantes languidis liquefaciant voluptatibus.

l. 40. καὶ ἀκειδῶς εἶπεν] *Hoc Eustathio est* σφαλῶς, *cùm ita circumspectè quid dicimus, vt nemo possit reprehendere.*

Pag. 158. 7. *Ex priore versu legendum videtur,* ἐπεὶ ὁ βόρεσσιν κθυάρων, *vel* κατακωνύων, *vel,* ὁ βορέᾳ κατακόνυδιος. *Nam* τὸ κατέχων *quid sit, non intelligo.*

l. 9. εἶπω πῶς καὶ μυσηρίων τῆς ἐκκλησίας δόντες; *cum interrogatione. Nam* τὸ ὑπορήματος τῦ ῥήματος *sunt* ἀποτακτικῆ. *vt* ὦ μοι, ἐγὼ τί πάθω; *nonam conclusionem proponit docendam.*

l. 11. *Lego,* καὶ αὐτῆ σωθῆναι σωθῆναι π.τ.λ. *Matth.* 1. σωθῆναι ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. ἐπιπλοῦν *Hebraica dictio est de hacre: sed hoc non animadvertit Chrysostomus.*

l. 21. θεραμάτων *Melius retinebitur propter ea quæ sequuntur. Ebrietas enim, intemperantia, turpiloquium, negotia sunt Diaboli.*

l. 44. ζητῦσι] Forte, ζηλῶσι.

Pag. 159. 13. *Puto legendum,* ἡ ἱμάτια κεχοωμένη. κεχοᾶν *est commodare.* 1. *Sam. cap.* 1. κάγὼ κεχοῶ αὐτὸν τῷ Κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς αὖ ζῇ αὐτὸς, χρῆσιν τῷ Κυρίῳ. *Vide v.* 15. *&* 16.

l. 32. ἐκεῖ δικαίᾳ] Mutat ordinem commatum. Vide notas in Genes.

NOTÆ ANDREÆ DOVNÆI

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN EPISTOLAM AD Thessal. prim.

Hom. 1.

PAg. 161. 27. Τί ἀνίπτοι βρεσίοις] Egregiè hîc se fallit Chrysostomus. Eius enim quod de Ephesiis quæ it, rationes ad Philippenses spectant. Ijs enim notum esse Timotheum, eorum res curâsse, Paulumque ipsum ad Philippenses missurum sequētibus testimonijs confirmatur. De Ephesijs verò nihil : & in epistola ad ipsos de Timotheo planè siletur. Nec verò pro ἐφεσίοις reponere possumus φιλιπποισις. Nam in Epistola ad Philippenses Paulus & Timotheus simul coniunguntur. *Hal.*

l. 34. ἐπίστολον] Quis ἐπ' στολὴ? Non Timotheus, sed Paulus. Aut itaque admodum improprie ἐπιστολὴν sumitur, vt significet, nomen alicuius epistolæ adscribere, vel corruptè legitur pro ζωώπυξε, de Paulo intelligendo. *Hal.*

Pag. 162. 4. Οὐδὲ] Quod in margine est, magis probârim. Sæpè de particulis ἐν & διὰ, &c. obseruat Noster, de Patre & Filio æqualiter dici. *Hal.*

l. 8. εἶδες οὖν ὅτι ἀπὸ ἐγκωμίων τὸ προοίμιον τῆς ἐπιστολῆς] Quid hæc ad præcedentem particulam? Hæc enim χάριν & εὐλογίαν non explicant. Puto sic sententias istas disponendas (& sic est apud Oecumenium) εὐλογία. εὐχαριστῶμεν τῷ Θεῷ π. τ. π. υ. μ. υ. π. ὑ. τ. π. η. Εἶδες οὖν ὅτι ἀπὸ ἐγκωμίων τὸ προοίμιον τῆς ἐπιστολῆς · τὸ γὰρ εὐχαριστεῖν. Fortassis illius commatis, χάριν ὑμῖν καὶ εὐλογίαν, interpretatio perijt. *Hal.*

l. 25. *Legendum* dimisim *aut* ἀλλάξω, *electurum fuisse.*

Pag. 163. 42. *Pro* ἐκνύει, *vel* ἐξάγει, *videtur legendum* αὐτοσύρει τῷ ἰδρῶτι. *Sic sæpe loquitur.*

Pag. 164. 29. ἀνορρὸς ὦ] Florilegus habet ἐναρετῶ-

l. 35. *Puto legendum*, καὶ αὐτὸ αὐόμβρ.

Hom. 2.

Pag. 167. 6. *Legendum*, ἀκοῶ διαύλια.

l. 42. ὑπὸ πανδήμων ὄντες] ὄντες, id est, ἀλλὰ θεράποντες: fortassis abest vocabulum aliquod, quod cum ipso coniungatur.

l. 39. ἀλλὰ *retinendum.*

Pag. 168. 18. *Quid sit* ἐν ὑποτύπου, *nescio : fortè legendum* ἐν ὑποτύπου τινὶ, in præfidentiâ, vel præsumptione aliqua, *vel* διὰ τύπου, *vel* ἐν ὑποτύπου, *in* magisterio, *s.* ἐξουσίᾳ.

Pag. 169. 27. *Sic legendum & distinguendum*, τὸ γὰρ λυχνὸ αὐτῷ δῶναι, μᾶλλον δὲ πῶς φιλοκαλίαν μείζονα ἐκείνου.

Pag. 170. 1. αὐτοῦ] Interpres legit αὐτὸν. Melius, vt puto. Sic enim in sequentibus : quanquam sententiæ exordium abruptius est paulò. Vt verò perfecta fiat ἀκολουθία, sic erat exordiendum, ὁ φιλῶν γάννυται ὁρῶν τὸν φιλούμενον, καὶ θαλλίττει. *Hal.*

Pag. 171. 8. *Rectum est*, ὑπόπτους, *subaudi* νοῶ, considerare, animaduertere, *& ponendum pro* ὑπώπτευσε.

l. 9. *Legendum videtur*, ὑπογράψαντας.

l. 10. *Lege*, ἢ τὸν σημεῖ.

l. 20. αὖτοι *ponendum. Sed illic aliquid mendi latet, nisi forte sic*, αὖτοι, τὸ αὐτοῦν, ἀγαθὸν. νῦν δ'. *Vult enim hoc ipsum orare vel petere, esse satis magnum præmium : vt diligere, ieiunare.*

l. 21. ἐφέλκουσι δὲ καὶ τοῦτο τὸ ἀγαθὸν] Interpres aliàs distinguit : pro quo mercedem debemus, quòd bona petimus. Pro eo quod petis, inquit, accipe mercedem.

Hom. 3.

Pag. 172. 39. θερμαλύντες ὡς ἔφη] Licet interpretatio hæc æquè τῷ, θερμαίνοντες quadret, quàm τῷ, παχυνθύμους, malim tamen poni θερμυνθύμους, tum quia θερμαίνειν priùs exposuerat, & παχυνθύμους non attigerat, tum quia non est particula textûs vltimò repetiti. *Hal.*

Pag. 173. 17. *Videtur legendum*, ὅπου γε καὶ οἱ τὸν συμφυλέτας αὐτῷ ἐκείνοι, *nempe Iudæi.*

l. 20.

l. 20. τῷ εἰπεῖν] Malo τό. quin & κἀκεῖνοι ἐν τῇ Iudaïcę ſuſpectum. *Hal.*

l. 31. διὰ τῦτο δορυς.] Malo, διὰ τῦτο μὴ δορ.

Pag. 174. 14. εἰπεῖν] Fortaſſis melius, ἐφεστηκέναι.

l. 16. *Fortè*, ὡς ἐξ ὥρας ἀπολ.

Pag. 175. 14. ἐπειδὴ ἧττ ὀθάνατος] Sic in Ms. ſententiæ huic lucem, quam potuimus, dedimus, cùm priùs in Veronenſi eſſet perturbatiſſimâ. Nunc fortaſſis ſana ſunt omnia, excepto illo, lin. 18. εἰκὸς ἢ τῦτο δορυς. pro quo fortaſſis melius leges, ἐπειδὴ ἢ εἰκὸς ὧδε τῦτο δορυς. ſed enim prior ſententiæ pars huc non videtur valdè ſpectare. Fatendum aliquando, quod diu apud me reputaui: Chryſoſtomo commentanti opus eſt lectore æquo: multa enim paſſim occurrunt, quæ ſcrupuloſi lectoris iudicio non ſatisfacient, & hinc fortaſſis eſt quod Eraſmus, alijque, æquo proniores in cenſuras, ſcripta in Acta, in ſecundam ad Corinth. &c. quæ tam ſunt Chryſoſtomi, quàm quicquid ipſius eſt, Chryſoſtomo noſtro abiudicârint: quia fortaſſis inibi ſunt plurima, quæ faſtidioſo lectori, & neſcio cuius eruditionis expectatione erecto, non placebunt. *Hal.*

l. 39. ἀλλ' ὑγεῖα. ἀλλ' ἀδύνατα] ὑπὸ τῆς νόσε, *non* ἀλλά. Aliud ſanitas, aliud infirmitas. *vt eadem l.* ἄλλοι ἰσμὲν χαίροντες, ἄλλοι ἀλγοῦντες.

Pag. 177. 15. *Melius*, ξύλαξαι, *vel* ἐπιλαζον, *vt quod ſequitur* ἐυχαείσιον.

l. 21. *Lege*, ἢ μὴ ἀμφίζηται. πῶς καὶ πῦ, *deleto* καί.

Pag. 178. 33. *Legendum*, ζῆι τύτυς, οἷς ἢ τῷ κατηδεσται, ὑκ ἀγροῖς.

Pag. 179. 22. *Lege*, μὴ κτήσει σεῖν χρυσᾶ ἢ ἐργυρᾶ. Sed & alterum rectum.

Hom. 4.

Pag. 180. 23. *Legendum videtur*, εἰ γὰρ ἦσαν ἐν ᾗ ἦσαν.

Pag. 181. 19. τυτέστι, μετ' ἐπαίνων. Significat hæc in laudem ipſorum à Paulo porrerri, quaſi dicat, τῦτο ἐπ' ἐπαινῦντος. Nam ſic Oecum. ᾗ ἡμᾶς ἡμᾶς. μᾶ ἐγκωμίε. Hæc de Theſſalonicenſibus prædicare, non alterius erat, quàm ipſorum laudes decantantis. *Hal.*

Pag. 183. 25. *Vide ne melius legatur*, πλεονεξίαν ἢ ὖν, ἢ μοιχείαν, ἢ φθόνον, ἢ ἐπιβελὰς, ἢ ἴσα τοιαῦτα, ὧν α. τῆς πρὸ πολλῦ αὐακόλαυ τε διωθίσ. *Hoc confirmant ſequentia. Quanquam* αὐακόλαυ *poteſt eſſe verbum medium*, τὸ ὑγκόλαυον, *vt* ὑγκόλαυον.

l. 41. *Planè videtur legendum*, ὑκ ἀπὸ τῆς ἀγάπης, τῆς περὶ τὸν ἀδελφὸν, ἢ τῆς περὶ τὰ ἰκαπεῖα ἢ ὑ. τ. σ. *Verumtamen* enim *verbum* διαπεξέρχεσθαι, ἢ καταφρόνησις, *vitioſum eſt. Non enim cum orabat pro Sodomitis, vori compos faſtius eſt: & in ſubſectione repetendum*, τὸ ἐυδοκίμησε κατὰ κοινοῦ.

Pag. 184. 29. εἰσηλθὸν ἐυεκρατέσατο] Ioſephus ingreſſus fleuit, egreſſus verò ad fratres continuiſſe. Reponendus itaque contextus è loco citato, Ἰώσηπος ἢ εἰς τὸ τεμένος ἐλθὼν ἐυεκρατέσατο. Lapſus feſtinantis librarij oculus ob vocum ſimilitudinem ab εισηλθὸν tranſit ad ἐξελθόν. *Hal.*

l. 39. ὧς ἑαυτοῦ πομπείας ἢ καταδίκης ὑποδιδόντες κ.τ.λ. Ego huius ſyntaxeos rationem non video. Quid ſi legamus οἷς γὰ ἑαυτοὺ - - κρίσεως ὄντων? *Hal.*

l. 41. *Legendum* ὥσ ὑπ ζεῖ τ. μ. τ α. ἢ κ. *dum fervet animus. Euſtathius*, ζεῖ χύσις, ζῇ φιλία. *Vide* 185. 1.

Pag 185. 7. *Fortè* ἐχθρῷ *legendum.*

l. 9. *Legendum*, ὑπὸ ποσῶτος φιλοφ.

Hom. 5.

l. 40. *Videtur legendum* εἰκότως εἶπε θεσπεσίως. *Hoc enim verbum eſt apud Paulum, non illud: aut lege*, εἰκότως εἶπεν ὑβριζόμενοι.

Pag. 186. 4. εἰκὸς ἦν, vſq; ad τῆς ἐυλαβείας] Si hanc ſequamur lectionem, quorſum illud ἐκείνης ὠνὴ τῆς ἐυλαβείας? ἀναμιμήσκειν enim, ſi referatur ad priora (vt certè ſententiâ ſic ſtante debet) huc ſpectare non poteſt. aut igitur expungenda illa, aut ſequendus Codex Veronenſis, qui ſic habet, εικὸς ἦν ὠυτῷ (malim αὐτὸν) μᾶ πολλᾶ φόβε ἢ ζήμιαν παρηγγελκέναι αὐτοῖς, ἢ αἰσχύνην. *Hal.*

l. 29. ταῦτα] *Lege* τοιαῦτα. *Hal.*

Pag. 188. 14. ἢ ἀλλήλοις εἴξουσιν ὅ τε γυμφίος ἢ ἡ νύμφη] *Lex matrimonij ſeruanda ante omnia: quod Plomerus etiam docuit Iliades* 4. *ſic Iunoni:*

- - ὑποείξομαι ἀλλήλοισιν.

Σεὶ μὲ ἐγὼ, σὺ δ' ἐμοὶ, ὅθι δ' ἔψοντας θεοὶ ἄλλοι.

Non enim ſemper maritus imperitare debet vxori, ſed interdum cedere. Sic Noſter ἀλλήλοις ὑποτασσόμενοι. *Vide lin. prox.*

l. 23. *Videtur legendum*, τὸ τῆς πόρνης ῥῆμα τε, *quod locus proverb. probat lin. proxima*, mel diſtillant labra meretricis.

l. 39. *Legendum*, ὡδὲ ἐκ τῦ ἡμετέρ τίματ@. *Probat l.* 37.

Pag 189. 20. ὥσπερ σώματ@ τύφῳ] Corrupta puto.

l. 22. ἢ εἰς μυθρας τὰς ἀτόπες ἔρωτας ἐκκυλιόμενοι] Fortaſſis melius, ἢ μυθρικὰς εἰς τὰς ἀτόπες ἔρωτας ἐκκυλιομένας. Eſt enim illud in theatricis non infrequens. Quin etiam locanda potiùs verba ſic correcta poſt γυναῖκας φαινομένης lin. 20. *Hal.*

l. 43. *Lege*, ὑγραῖς ῥησιν.

Pag. 190. 18. ἢ εἰμὴ καταπόθητε, ἐυήγαγε ἂν μᾶλλον] *Scilicet*, ὡς τὸ ἀμαρτᾶν ἀλλήλας. *Hal.*

l. 37. ὡς τύτῳ] Puto melius, ὅπως τύτῳ. Nam vt ὡς τύτῳ ſit idem quod διὰ τύτο, opinor ferri poſſe. *Hal.*

Hom. 6.

Hom. 6.

p. 191. 15. *Lege*, ᾧ δὲ πῆ ᾗ ὐκ ἰῶ.

l. 26. *Fortè* κάτθανε, *quod est plangere*, κατακόπτεσθαι, *occidi: sed iterum habetur hoc verbum, l.* 31. *sed vide lin.* 28. *&* 37.

l. 42. ἐυεργεῖται, *melius.*

Pag. 192. 2. ὃ τάχιον ἐδεῖν ὁ Ὁμηρ. ἀπὸ ῥημάτων] Aut mira est hypallage, aut legendum, ὃ ταῦτα δεῖ τὸν Ὁμήρου τὰ ῥήματα: sic enim loqui debuit. *Hal.*

l. 4. *Fortè* πάνυ ἀνεγαιόαν.

Hom. 7.

Pag. 194. 41. πῶς ᾗ μετ' ἐκεῖνα vsque ad τῦτο δὲ ῥηθὲν 195. lin. 31. In his multa sunt quæ vehementer displicent: interpretationes ipso cótextu obscuriores, quale illud p. 195. l. 29. vbi quærens cur fideles dicuntur in Christo dormire, respondet, διὰ τὸν δοκεῖν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς. At quomodo tandem mortui Christū habent in seipsis? Deinde p. 195. l. 6. sententiæ prorsus ἀνακόλουθοι. Illud enim διὰ τί, φησὶν, ὥσπερ οἱ λοιποὶ &c. quomodo à reliquis dependet? Illud etiam 195. 8. ἀφορτίστως ἐπανῆν, &c quomodo præcedentibus annectitur? Sed quod questus sum, aliquid est in Comment. Chrysostomi, quod frequenter offendit, siue fuerit Chrysostomi, siue Codicum. *Hal.*

Pag. 195. 12. *Fortè* κριτεύτεσθαι μὲ γὰρ. *Disputat enim quid cuiq; personæ fideli vel infideli sit aptius.*

l. 19. κατὰλοιπὸν αὐξῆσαι illam omnium ad iudicium intelligit, μεκλὼ verò illam fidelium ad gloriam. *Hal.*

l. 22. πρὸ κοιμηθέντας] Repeti etiam debebant reliquæ textûs particulæ vsque ad finem capitis. Nam clausulæ illæ, οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ, &, σὺν Κυρίῳ ἐσόμεθα, &, ἐν νεφέλαις ἁρπαγησόμεθα. in sequentibus habentur. Quod verò spectat ad illud in margine quod variæ lectionis vicem subit, admittendum puto in contextum hoc modo, οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ, οἱ πάλαι, οἱ νεκροὶ (addendum etiam è contextu ἐν Χριστῷ) ἀναστήσονται. ὕπνος - lineâ vero 23. pro λέγων, malim λέγει.

l. 35. *Legendum videtur*, ἐνταῦθα γὰρ τὸ ἀξιόπιστον τῆς αὐξήσεως ᾗ τῷ Θεῷ παρίστησιν. *Errorem peperit coniunctio, quæ videbatur copulatiua, sed non est.*

l. 36. λυτὲς, *superuacuum est.*

Ib. Videtur legendum, ὥσπερ ἐδεῖν εὔκολον τοὺς ζῶντας ἀχλιῶσαι, ὕπνῳ ᾗ τοὺ ἀποθνήτας. *Hoc enim verbum vtrique participio conuenit, ἀχλιῶσαι non item: pertinet ᾗ, ad illud, ᾗ τοὺ κοιμηθέντας διὰ τῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ. quasi diceret*, tam facile est Deo mortuos, quàm viuos adducere cum Christo. *Hoc probat aperte l.* 41. *huius pag.*

Pag. 196. 1. ἐδέξατο] *Malo*, ἐδήξατο, *modo sit in vsu.* Hal.

l. 12. εἰσὶ γὰρ παρ' αὐτοῖς, οἱ τὰς ψυχὰς ᾗ εἰς φυτὰ ᾗ εἰς θηρία ἀφιᾶσι] *Empedocles apud Laertium:*

Καὶ γὰρ ὅτ' ἐγὼ γθιβμὸν κέρη τε κέρης τε
Θάμνῳ τ' οἰωνός τε ᾗ ἰχθὺς εἶν ἁλί.

l. 14. *Legendum*, ἀλλοι πάλιν φασὶν τοὺς πυρὸς αὐξηθέντας τὸ σῶμα, ᾗ ἱματίων εὐδοκιμῆσαι γένεσθαι, καὶ τοιαῦτα. *Videtur enim hîc aliquid desiderari. Hoc autem, ni fallor, intelligendum de Hercule, quem Philoctetes illatis tedis in Oeta cremauit. Qui deinde tot laboribus exantlatis Heben duxit, & in cœlo visus est eodem habitu, quo vtebatur in terris.*

l. 17. ὅτι πᾶσα ᾗ ζωὴ ἐκ τῶν φθορῶν γίνεται] *Hoc eodem argumento Socrates in Phædone vtitur*, Omnem generationem esse ex contrarijs: Et quemadmodum ex viuis mortui fiunt, sic rursus ex mortuis, versâ vice, redimus creari.

l. 22. *Quid si legamus* ἀπὸ τῦ εἰληχότος γίνεται ἀκίνη. *Sed acinum ῥᾶχα dicunt. Vide Cicer. de Senectute, & Hesychium.*

l. 28. *Fortè* ἐκεῖ φυσικὸν, *vt cæteræ qualitatum proprietates, quas enumerat.*

l. 36. πῶς τὸ ὑγρὸν ᾗ μαλακὸν εἰς σκληρὸν ᾗ ψυχρὸν πήγνυται, τὸ ὕδωρ] *Galenus, in* τῷ περὶ σπέρματος *refellens Aristotelem, ait*, πῶς γλιχρότητα τὸ σπέρματος *& transire in ossa, nerues, cartilagines, venas, & arterias: τὸ καταμήνια autem sanguinem & carnes gignere.*

Pag. 197. 5. *videtur legendum*, ὑχὶ ἀχανὲς γίγνεται, *quod spacium significat vastum, & immensum, quod intuentes Ἰουδαῖοι ἄβυσσον. Hebrai vocant abyssum.* ἀχανὲς *antè* θαλάσσα, *quomodo dicatur, non intelligo.*

l. 11. *&* 12. *Fortè* τῷ μὲ, τῷ ᾗ.

l. 28. ἐῤῥάνται] *Puto corruptum: quorsum enim quereret vnde marcescat? melius fortassis* ῥαίνεται. Hal.

Pag. 198. 24. χρὴ τὸ σωπώμενον ἤκιστα] *Secreto audiuit, & per reuelationem.* Hal.

Hom. 8.

Pag. 199. 34. ὕτω ποιοῦσι τὰς ἡμετέρας ψυχὰς] *Sic afficiunt animas nostras. Vera enim hæc lectio. Sic contrà* τὸ διανοίαις *sæpe inueniuntur* αὐτὸ τῦτο εἶν.

l. 40. *Apud autores legitur* πῶς ὀλίγα δωνάτα. *vt Thucyd.* αὐχρώμενοι ὑπ' οἴκου.

Pag. 200. 11. ἐκεῖνο γὰρ αὐτῷ] Sic correximus, libris omnibus in errore consentientibus, pro ἐκείνῳ. nam in oratione οὐκ τελείας ἀγάπης, cuius magna pars hinc sumitur, locus hîc fic concipitur, τῦτο γὰρ ἀρέσκον αὐτῷ. *Hal.*

l. 21. ὑφαιρομένῳ] In oratione prædictâ legitur, κατασκιαζομένῳ.

Pag. 201. 5. *Vel legendum*, ἀλλ' ἐδὲν ἄῤῥ Θεῷ, ἐδὲ ὕδατι Θ ἔργοις, *vel* ἐδαμῶν ᾗ ὕδατι Θ ἀνέργειαν ἔργοις.

l. 43. ἀλλ' ὅρμιον ἤρχοντο] *Desertum peragrabant. potest vera esse lectio. Hom.* χαμαὶ ἐρχομένων ἀνθρώπων. *vel lege* διήρχοντο.

Pag. 202. 25. ἑτέρως] Malo cum Florilego ὑσέρως. Ibi enim citantur quædam hâc homil. tituluſque est in margine, ἐκ τῦ λόγου τῦ εἰς τὸ ῥητόν.

ρητὸν, ὅπ ὑμεῖς οἱ ζῶντες οἱ φειλεπούλυοι. Vnde videre est vagari per bibliothecas partes aliorum integrorum Chrysostomi operum, haberiq; pro orationibus distinctis, idq; dudum, non tantùm χρὲς ϗ περίλ. *Hal.*

l. 31. *est in* 7. *Iosiae ai αἰθεμα, vt Rom.* 9.

Hom. 9.

Pag. 205. 42. *Videtur legendum ex ipso Paulo,* ϗ τῇ κύσεγ.φοιν,. ἢ ὠδὶν, *vel* ἢ ἡμέ:ᾳ ὖκ ἐ. α. *deest enim nominativus: & est* αὐ ὐποφορᾷ, *cui mox subjicitur* σφόδρα δ' ὖν ἀνήλυς.

Pag. 207. 5. *Legendum potius,* τί κωλύσει ἐκεῖνον? *nempe* τὸν διάβολον.

l. 11. *Rectè* πρὸ περιβεβλημένυς αὐτῶ. *ad Ephesios enim* 6. *dicit,* τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως. *scutum autem* προβολὼ ϗ περίβλημα *dicunt, eo quòd obycitur hosti.*

l. 12. *Sῆ τὴν* δώρεαν *loricam intelligas. i.* ἀλιώδητον, *rectum est,* ἀφαυὲς τειχίον τῇ ψυχῇ: *sin quo pectus tegitur extrinsecus,* ἀβρώγες, *quod est* ὀδίδητον *aptius muro.*

l. 14. περιτεθειμένη, *alias,* περιβεβλημένη] *Virumq; προβεβλημένη* ϗ προκατειλημμένη *rectum est. sed alterum videtur alterius glossema. nec minus probo* προβεβλημένη: cum vero munita est anima charitatis clypeo. *hoc est enim* ὅπλον *scutum, Servius. sic suprà* τὸν βεβλημένυς τῶν πίστιν.

l. 18. κεφάλαιον γὰρ ἡ φειδεσβαία τὸ κρέιττον σώζει ἢ ἐν ἡμῖν]: *Cerebrum. hinc dicunt* κρείτων πληγὴ, *acceptam vel in capite, vel in corde, vel in pulmonibus, quæ sunt* τὰ κρίεια τῦ σώματος. *Cic. pro P. Sestio.* Accusa Lentidium, non percussit locum: καιρὸς enim locus: *& hîc* τὸ *significat* ὑφ' ὑμῶν κατ' ἐξοχὴν, τὸ κρειττότερον.

l. 30. *Legendum videtur,* ὅτε * ὑὸν ὠπῆ.

l. 31. *Legendum,* μὴ γὰ ὑπολήψεως σωίτε περὶ τὸν Θεὸν ἀφχόμεθ᾽.

l. 36. *Dubito num legendum sit,* τὸ γὰ κεφάλαιον ἐλάβομεν εἰ π. *summam iam accepimus, si credimus: an distinguendum* τὸ γὰ κεφάλαιον, ἐλάβομεν, εἰ π. hæc summa est, accepimus, si credimus.

Pag. 207. 37. εἴδωμεν γὰ τὸ ἀπόλαυμα *fortè* δῶρημα, vidimus, vel gustauimus specimen futurorum bonorum. *l.* 38. *vel legendum* τὸν ὕπο διατιθέντα περὶ ἡμᾶς, sic animatum & affectum erga nos: *vel* ὕπο διατίθετο δὶ ὑμᾶς, sic acceptum propter nos.

Pag. 209. 6. ὅπ φανὴ] Debuit dixisse, τί φανὴ ἢ ὀδὶς; Nam sic habet Mutilator Ecloga 42. Interrogatio enim σωμασμὸν habet: simplex affertio nequaquam. Sed quis sic tandem loquitur, aut vbi? Ego profectò non reperio. *Hal.*

Pag. 210. 15. αὐτοῖς] Sic constanter Noster: referturq; ad sacerdotes, cùm apud Paulum legatur ἑαυτοῖς. *Hal.*

Hom. 10.

Pag. 211. 7. *Omnino legendum* τὰ περὶς ἀνθρωπον, *in rebus humanis. & mox eadem lin.* τὰ περὶς Θεὸν. At Oecumenius sic legit, vt editur.

l. 13. *Vel legendum,* ἀλλ᾽ ἢ ἀεὶ πὼὸκ. ςρέφεσθαι, nisi circa ecclesiam versari. *vel,* ἀλλὰ π. τ. ε. φέρεται.

Pag. 212. 5. *Fortè* καὶ προῦπάρξαντα καλοῦ.

l. 9 ἀμιώσθαι] Florileg. ἀμείλεσθαι.

l. 10. ἔχυσι] Florileg. φέρυσι.

l. 26. *Legendum videtur* ϗ ἐνταῦθα μόνυν: etiam in viris dum est, potest acquirere pecuniam & amittere, non solùm mortuus amittit. Puto sana: nam & sic Floril. *Hal.*

l. 36. μὴ ἀποθανεῖν] Legit Flo μὴ ἀποθανεῖν πρῖσσον καλεῖ.

Pag. 213. 5. *Vel delendum,* εἰ: *vel* ϗ *lineâ sequente.*

l. 23. *Fortè* σκήψεις.

l. 41. *Legendum,* ϗ ἔβδ᾽ χωλὸν ἀφαιρεθεὶς, *vel* ὑπερηθεὶς.

Pag. 214. 4. *Videtur legendum.* διὰ γὰ τέτων τὸ ἴδιον ἀνθρώπων χρὼ ὕτως ἐδίλωσε Σωισαῖα, constituere: *non* Σωισαῖα, *quod neutrum est contractum sed* Σωισηπίνα.

l. 8. *Verius* ἐγγόνον. ἔγγονος filius, ἔγγονος nepos, pronepos. *Eust. vide proœmium Siracidæ.*

l. 24. *Legendum,* ἢ σάβδα ὀλίγοις, *vel* ὀλίγα, *quod sequentia confirmant.*

l. 27. *Quomis pignore certabo legendum* αὖ ὀλίγας ὑποδῷς δραχμὰς, ϗ τιώτας ϗ μόλις, id est, γλιχῶς.

l. 37. *Indubitanter legendum* τὰς δύρας ἐκκόλλει, fores deijcit, *vel* effringit: *sic loquuntur oratores, Lysias, Æschines, Demosthenes, & melius coharet cum proximo membro.*

Pag. 215. 5. *Puto legendum* ἀπεμπολᾶσι. *verbum est* ἀπεμπολᾶν. ἔβδ᾽ πὼὸ ἐμπολεῖ, mercem: legitur vtrunq; ἀπεμπολᾷ ν. & ὠπεμπολεῖν.

Pag. 216. 30. τυπῆσι, τας᾽ ὄντως φροφητείας, τὸ ϗ καλὸν κατίχετε] *Locus perplexè luxatus. Sic restituo--μὰ ἔστε τὸ ϗ καλὸν κατίχετε. τυπῆσι τας᾽ ὄντως φροφητίας. Illud enim* τας᾽ ὄντως φροφητίας, *interpretatur* τὸ καλὸν. Hal.

Hom. 11.

Pag. 217. 9. *Ponendum* βελομένυς ϗ. *nisi per vos steterit.* ϗ *Non puto. sic enim Oecumen.* πολλῶς ποιῶν κρ τὸ δίκημα ἀυτῆ, ϗ σώζει. *vnde conjecio legisse vt edidimus.* Hal.

l. 14.--εἶαν γὰρ τε--τῆς, *ad* ἐκπλῆξη *Codex Ms. sic*--εἶαν τῶτο ποιεῖν ἀναγκαῖον. ϗ ὅπως, σκόπει ἐντεῦθεν. ὅρα πε ἐξ ὑμῶν παῖδα, τῶτον αὖ τὸν ὀφειλόμενον θεῷ τὸν βίον ὠδὲν ὄφελε. ϗ ἡμεῖς ἐπειδὴ γέγονε τέτε πατὴρ, πολλάκις ὲν τῷ ναῷ τῶν Σωσηρίῳ τῶτο τρέφει περὶ αὐτῶ λέγων, ὅσος ϗ ἐκφέρεται βαλλόμενος. μίαν ἡμέραν ὖκ ἐκλείσῃ σοῦ πατήρ;

l. 15. *Fort. μίαν γοῦν ἡμέραν σοῦ ἐκλείσθω πατὴρ: etiamsi nihil tibi vnquam profuit, at appellatus sum pater tuus, quo die natus es.*

l. 17. εἰ γὰ ἐκαθέυσθ᾽ ἐγλούμενοι τῆς πόλεν υἱεῖς θεσσαλίας] *Ergo scripta sunt hæc Constantinopoli.*

l. 29. ἡ χάρις τῦ Κυρίυ] *Repetitur versiculus hîc dicis tantùm causâ. Sequens enim interpretatio est prioris versiculi,* τῦ ὁρκίζω. *& refert Oecum.* H.

l. 40. *αἴτιος, πολλὰ τῦ αἰδρὸς*] Hæc ſententia omnino pendet imperfecta.

Pag. 219. 21. *ὅπως δὴ ὑγείᾳ.* Lege, vt in ſuperioribus, *ἵνα ὅπως δὴ ὑγείᾳ.*

Pag. 220. 9. *Sine interrogatione legendus videtur locus.*

l. 10. *Legendum videtur, τῇ τότε πλοίῳ.*

NOTÆ ANDREÆ DOVNÆI

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN EPISTOLAM AD Theſſal. Secund.

Hom. 1.

Pag. 221. 38. *Haud dubiè legendū. ἢ πρὸς τὲ αὐθρώπους πνεῦς λυμαῶγας.* Summiſſis quibuſdam hominibus peſtiferis, quos emiſſarios vocant. *Sic apud Lucam προέπεμπον (chriſto ſummittebant, qui caperent aliquid ex ore eius, vnde eum accuſarent.*

l. 41. *Fortè αὐτὸν ψεύδη ἀπεδείκνυσι.*

Pag. 222. 19. *Legendum, ὅπως ἴσως λαμπρὸς.*

l. 31. *Lege, ἢ ἀποδεικνύοντα.*

l. 39. *ἀσπάδρα quid ſit neſcio. ἀπέδρα eſt tabula, per quam de littore transitur in nauim. ſic igitur cenſeo ponendum, vt ἀπέδρα βαπτιστὰς apud Dionem: quæ tamen vox apud eum corrupta eſt. lib. 1.*

l. 44. *Legendum videtur, ὥσπερ ῥίζα πὶς ἔστιν ἀμάρτως.*

Pag. 224. 4. *Lege, vel λόγον ἂν ἔχοις, vel, λόγου ἂν ἔχῃ.*

Hom. 2.

l. 37. *Vel legendum, ἢ πρὸς διαπόντιον ἔχων ὅπα τοσοῦτον μοχθηρὸν, vel ἢ διαπόντιον ἔχων τοσοῦτον ἀσχημοσύνην,* tam improbum, *vt lin. 24. τοσοῦτον μέγα.*

Pag. 225. 9. *πολλῷ μᾶλλον ἢ ἡμεῖς legendum. Vel deeſt χρῆ.*

l. 18. *Legendum, ἢ ὑφηλοτέραν ῥιζόθαι τῶν πίστιν, vt lin. 19.*

l. 44. *ἀλλοίως ἔχειν*] Interpres, *male audiente fratre.*

Pag. 226. 8. *Fortè τῶν παρ' ὑμῶν.*

l. 28. *Legendum κεκῶς διαπεφάντων, i. πεφάντων, vt l. 30. διαπεφάντων eſt aoriſt. paſſ.*

l. 32. *Lege, ἅμα ἢ ἢ αὐτοῦ ἅδεμα.*

Pag. 227. 41. *Videtur legendum, τὲ λογίζεσθαι αὐτῶν.*

Pag. 228. 11. *Videtur legendum, ἐυδιωκῶν ἐκπεφῦ; Hic enim duplici negationi non eſt locus.* Mihi contrà, niſi admiſſo μὴ, ſenſus non videtur conſtare. fieri non poteſt, vt anima, quæ tremit, non pigra ſit ad peccandum.

l. 20. *Legendum videtur, οἱ ἀκατέπληττοι αὐτῆς. Deeſt caſus.*

Pag. 229. 18. *αὖτακτα βαδίζουσι, ἢ φθέγξεται*] Ferri poſſunt 5 puto tamen non eſſe ſincera.

l. 25. *Lege, ἔπειτ' ἔχεις τοιαῦτα.*

Pag. 230. 16. *μὴ σφοδρὰν*] Malim, *μὴ ὅπω σφοδρὰν.*

Hom. 3.

l. 34. *Omnino ponendum, τῆς ἐυεργεσίας. Verbum enim regit genitiuum.*

l. 44. *Legendum, τότε ἀξιάζεται ὁ Θεὸς, τότε δέκυται.*

Pag. 231. 14. *ἵνα πίσμα τῷ Θεοῦ γένεται*] Vt id fiat, quo Deus acquieſcat, quod Deo ſatisfaciat. *πίσμον enim eſt ſatisfacere. Reſtè igitur εὐδοκίαν* beneplacitum. *interpretatur πίσμα, τοῦτεστιν, ᾧ τις πίθεται: item, πληροφορίαν, id eſt,* plenam ſatisfactionem: *nec non ἀρέσκειαν. Nam & apud Polybium idem eſt, τὸ εὐδοκεῖν, quod ἐυαρεστεῖν: quod verbum Iuſtinus etiam Martyr poſuit pro eo quod eſt* bene placeri: *Hinc πῶ εὐδοκίαν vertunt* beneplacitum. *Alibi Noſter hâc eâdem notione vſus eſt hoc verbo.*

l. 20. *Melius legetur, πῶ δέξαι ὀκεῖ, vt reſpondeat, τῇ ἐυπαΐδα.*

Pag. 232. 23. ἀλλὰ πειράμενος.] Fortaſſis melius legas ex Oecumenio, ἀλλὰ ἀποδειχνύτα, τυτέστι, πειράμενος. *Hal.*

l. 40. *Hæc omnia participia ἀποσοβ. ἐκκοπ. πληρ. κωλ. ἀποτ. ἀναιρ. melius ſunt accuſatiui caſus: quamuis antecedat τῷ μαλλοντ. τ. κ. σ. cuius innumerabilia exempla ſupperunt.* ¶ Et ſic etiam editio Veronenſis. Nos ex Ms. Auguſtano mutauimus, cuius tam propè pœnitet.

Pag. 233. 1. τῇ μείμῃ.] Interpres reddit, quaſi legiſſet, τῆς μείμνης. Quantum video, omnino abeſſe poſſunt.

l. 31. ὥςτε μὴ σαπλῶσαι &c.] Sic commata locanda & interpungenda cenſeo: ἢ πᾶσα ἡ φροντὶς ταῦτ' ἦν τότε, ὥςτε μὴ σαπῆναι τὰ ἱμάτια, ὥςτε μὴ διαῤῥαγῆναι. *Hal.*

l. 44. νομίζων ὑμᾶς ὑσιένας, ὅταν ἐσίωσιν ὑνταῦθα.] *Sumptum à conſuetudine forenſi. Apud Demoſthenem, & oratores* λέγειν τινὰ ὑσιένας πρὸς τὸν αὐτὸν ἐκ τῆς δικαςικῆς. ἢ ὑσιένειν πρὸς διαμιςηθέντα ὕδωρ. *pag. igitur* 234. 1. πρὸς τὸν Θεὸν ὑσιέρχεσθαι, *eſt* cum Deo negotium habere. *Ad Heb.* 4. πάντα γυμνὰ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῦ, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγ Θ.

Pag. 234. 17. *Legendum*, τῦτο πάντα ἀπολώλεκε καὶ διέφθειρε.

Hom. 4.

Pag. 235. 13. *Legendum videtur*, οἷς ἀγωγὴ μᾶλλον πρεσβύτερος. *ſubaudi* ἦν. *Vide finem* 2. *Legum Platonis, & initium* 3. *Topicorum Ariſtot.*

l. 20. *Melius eſt* δεῖ τέτῳ ζῶντας.

Pag. 237. 28. *Lege*, ἢ τῷ Θεῷ δοκῶ.

l. 33. πρὸς ξένων ἕνεκεν.] Malo πρὸς ξένων δεῖ, aut tale quid. *Hal.*

Pag. 238. 7. *Malo*, οἷς ἐ δύναται τὸ πρὸς ἓν: *non credere enim, quale donum eſt?*

l. 22. ἠγκωμόδου] Scripta ergo & hæc Conſtantinopoli. ſic ſtatim, ἡμεῖς δ' ἡμᾶς τοὺς τῆς πρεσβύτας.

l. 33. *Rectum eſt*, πῶς γνώμῃ αὐ ἔθετο, ſententiam mutauit. *Sic vſurpatur hoc verbum apud Platonem in Protagora*, Si quid horum, quæ dicta ſunt, *inquit*, diſplicet, res in integro eſt, *licet* ἀναθέσθαι.

l. 34. *Fortè* τὸν πόλεμον.

Pag. 239. 34. *Puto legendum*, ὑμῖν δ' ἓν συμφέρει.

Pag. 240. 10. *Rectius*, παῦ ἦν τὸ πλέον ἐμοί.

Hom. 5.

Pag. 241. 3. *Fortè* ἐδίδαξεν αὐτός.

l. 15. *non opus eſt* δ'.

Pag. 244. 10. *Legendum*, δ' οὐχὶ ὑχ ἁπλῶς, ἀλλὰ φιλίας σύμ.

Pag. 245. 12. *Legendum*, ὅτι δ' ὐκ ἐκείνους ὑπάγηται μόνον, ἀλλὰ δ' τοῖς κατ' ἴχν Θ αὐτὸ βαίνοσι, δῆλον ὐκ ἂν εἴποιμι, ἴσως ζωντελείᾳ τῇ αἰῶν Θ. *Sic melius fluit ſententia.*

l. 15. *Lege*, μὴ διδασκάλους ὄντας.

l. 21. *Fortè*, ὁ ἐαῦ ὁ ὑμέτερ Θ. *Hoc docent ſequentia & antecedentia.*

NOTÆ ANDREÆ DVNÆI

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN EPISTOLAM AD Timoth. prim.

ARGVMENTVM.

PAg. 249. 24. *Videtur legendum* ἐλέσθαι μὲ μόνον τὸ εὐαγγέλιον κηρύξαι, ἀλλὰ δ' παθεῖν. *Nam ſi Timotheum ſe circumcidi paſſus eſt, quis non putauerit eum quoq; prædicaſſe nullum nefas eſſe in circumciſione, ſed poſſe hominem Chriſtianum ſalua fide circumciſionem ſuſcipere? Vide Interpretes.*

l. 37. τύποις ἢ φαντασίᾳ τοι τίποις δῴσειεν] Interpres, qui ſine dubio aliud à Veronenſi ſequutus eſt exemplar, non habet, & ijs poſſumus carere.

l. 43. *Fortè* εἰ συμβαίη ποτὲ ὑπὸ γοσμικῶν προσγήθαι. πῶς δ' προαγωγὴν promotionem *vocant. Quod vocabulum de dignitatibus Eccleſiaſticis præcipuè dicitur. Epig.*

οὐκ ἐθέλεπε τύχῃ τι προσίγειν, ἀλλ' ἵνα δείξῃ, ὡς ὅπ καὶ μέχρι σοῦ πάντα ποιεῖν δύναται.

ἔγκλειν per se malum verbum est. Significat enim duci vel ad supplicium, vel in carcerem, nisi melius mutare.

Pag. 251. 7. τῶν τοῦ παῖδος] Lege πνεύματος. atq; ita legendum in sequentibus, vt lin. 10. τῷ πνεύματος πνωμφῷ. sic statim l. 13. ὁ ψαλμῳδὸς ἀξιοῖ τὸ πνεύματος: nili fortassis placeat l. 8. initium sententiæ leuiter immutare, atq; vbi editur, ὥσπερ καὶ τὸ πνεύματος, τὸ ἁγιον, legamus, ὥσπερ καὶ τοῦ πνεύματος, καὶ τοῦ ἁγιου: mandata hæc esse tum Patris, tum Spiritus, tum Filij. Oecumen. ἀλλ' ὅταν ὁ υἱὸς, ἤτοι πνεῦμα ὀνομάζει, παῦται τὸν πατέρα φησὶν ὀνομαζόμενα. & sic quæ eduntur satis commodè stare possunt. *Hal.*

l. 16. ἐρωτηθέντι] Mſ. legit cum interrogatione.

Hom. 1.

l. 25. *Fort.* Χριστὸς γάρ ἐστιν. *vt* 250. 26. Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν. *verba Apostoli, nam vt ipsum Christi dicamus, pro ea quæ est in Christo, durius est.* Putârim potius ante hæc verba inserendam illam textûs particulam: Ἰησοῦ Χριστὸν. τῆς ἐλπίδος ἡμῶν: vt hæc inde tanquam corrollarium sequantur. *Hal.*

l. 28. ὅτε γὰρ αὖ πάσχομεν, φησιν, οὐδὲν δεῖ τὰ ἐπαῦθα] *Hæc & imperfecta sunt, & suo loco emota. Coherent enim cum l. 25. sic, δύο γὰρ τούτοις φέρομεν τ. κ. ἡ. τ. α ἡ. χ. ε. τ. ὅτε γὰρ αὖ πάσχομεν, φησιν, quod sic explendum videtur, ὡς ἔστιν ἄξια πρὸς τὴν μέλλουσαν ἀποκαλυφθῆναι δόξαν. Rom. 8. v. 18. deinde adde, καὶ οὐδὲν δεῖ τὰ ἐπαῦθα. quo videtur spectare ille Apostoli locus. 2. Cor. cap. 4. v. 17. τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως &c. Rationem enim reddere videtur ὅσπερ προτέρων duorum illorum, quibus patienter ferimus pericula. nisi sic legas καθ' ὑπόβασιν, ὅτε γὰρ αὖ π. φ. οὐδὲν δεῖ ἐντεῦθεν, desero τά'.*

l. 33. ἄλογον ἴσῳ, quid valeat hic, nescio. fortè ἀλλοφρόνως ἴσως, vel ἄλλα ῥήτως. *Paulus enim erat ἐκ γένους ἰσραὴλ φυλῆς Βενιαμὶν. Ecpæo & ἐξ Ecpaiov. Phil. 3. v. 5. Timotheus μιξοβάρβαρος, patre duntaxat Græco natus.*

l. 40. *Fortè melius legitur* τὸ κατ' ὀπτικὸν, τῶν καπτῶν, εὐαρμόστων ὄντι.

Pag. 252. 13. *Haud dubie pro verâ lectione ponendum* ἰκάτου. *& sic Interpres.*

l. 26. *Si non probamus* τὴν ἐλέγχου ὑπερηφανίαν, *quod mihi non admodum placet (quæ enim erat arrogantia vel superbia, si quorundam nomina quæ subtricet, palam protulisset?) potius legendum* ἀφανίας, *quam* ἐπιφάνια. *Dem.* τοσοῦτον γὰρ ὧν περιφάνια τῶν ἀφιγμένων. tanta erat claritudo rei. *vir quidem illustris est* ἐπιφανὴς, *sed* ἐπιφάνια *repentinum significat hostium aduentum, cum subitò se ostendunt.*

l. 27. *Fortè*, βελιάδμοι πάλιν ὑπὸ τὸν νόμον ἴλαχαν πρὸ π.

l. 36. *Ante* οὐδὲ πῶς διαζώλει πρὸς ζήτησιν, *desunt hæc verba Pauli (supplenda, αἵτινες ζητήσεις παρέχειν μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν Θεοῦ. Sed in plerisq; libris nunc habemus* οἰκοδομίαν Θεοῦ. *sed quamuis Noster hanc lectionem sequatur, videtur illam quoq; probare 253. 8. sic scribens,* ἄλλῳ γὰρ ἢ πίστει ἴωσιν, καὶ ὡκοδόμησε πάῦτα ἀλλ' ἢ κατεσκεύασε.

Pag. 253. 23. *Locus erit mutilus, nisi legamus* ἐκείνου γὰρ ἴδιῳ τὸ, αὐτὸς ὕβρε· ἐκείνου ἢ ἐπάρατὸς σαρξ καὶ οὐκ ἦν ναῶν ἢ σαρξ αὐτοῦ ἐγλύφετο, καὶ κατεῖχε τὸ δεκτύλῳ τὸ σῆμα. *His autem postremis verbis videtur innuere Harpocratem Ægyptiorum numen, qui præterea, quòd omnibus silentium indiceret, Sigalion dictus est.*

l. 31. μαθεῖν παῖδ' μαθεῖν χρὴ] Leg. μαθεῖν, ἀλλ' ἐ ζητεῖν χρὴ, aut certè in hunc sensum. *Hal.*

Pag. 254. 31. *Videtur legendum* τὸ μέλαινα ἢ, ἢ λαμπὶν, *vt duplex sit antithesis.*

l. 44. πῶς ἴν καὶ τοῦ δικαίου] Interp. Quomodo igitur iustos ditari permittit? vt eos etiam per diuitias probet, atq; ex illorum largitate etiam cæteri ad misericordiæ provocentur exempla: melioribus subnixus codicibus.

Hom. 2.

Pag. 255. 25. καὶ τοῦτο ἐκείνων ὄγκου. *rectissimum est.* At quid ad illud quod præcedit? abesse certè potest, &, si quid video, debet. *Hal.*

l. 37. ὥστε ὑπὸ τοῦ πνευμ--] Lege ὥστε διὸ, vel ἀναγκαῖον ὑπὸ τοῦ πνευμα--

Pag. 257. 27. *Legendum*, ὁ γὰρ ἄμα ἐγκυάθη καὶ εἰρμάζετο σημεῖα

Pag. 258. 19. *Ponendum* τοῦτο.

l. 25. *Fort.* αὐχμῶντες.

l. 39. *Legendum*, ἐπίλοιπὸ ὁ τούτου ἀπονίαν, *vt l.* 36. *sed melior mihi lectio videtur*, ἡ τούτου ἀπονίαν, *& mox* πάντες αὐτῆς ἐξαρτῶνται. *unguenta enim fœmine magis redolent. Nec impedit quod l.* 38. *legitur*, οἱ ἀνακεχωμένοι δ' ἐυωδίαις. *hoc enim ἀκολουθεῖ tam de viris, quàm fœminis audiendum.*

Pag. 259. 2. *Lege* τούτῳ καὶ χειμάῤῥα, *vel* τούτῳ, οἱ χειμάῤῥα.

l. 8. *Legendum ad marginem*, εἰ δὲ μὴ αἰδοῖόν ἐρυθρόν. &.

Hom. 3.

Pag. 260. 1. *Legendum*, ἔτι ποσὸν αὐτοῦ τὸ μίσος: *legis & euangelij.*

l. 27. τὸ λαμπρὸν τῆς Ϛωπῆς λάβετον] Glossema proculdubiò, & abesit à Mſ. est autem labarum insigne, quod ante Imperatorem ferebant. *Hal.*

l. 35. οὖν] *Malo* οἰόνει λέγει, vt in margine.

l. 38. πρὸ] Fortassis πού, vt sit, χάειν ἔχει τὸ πεπεῦσθαι.

Pag. 261. 21. ὁ γὰρ τῆς φρονιμίας ἦν πολλῶν ἕνεκεν, ἀλλὰ φιλαρχίας χάειν πάντα ἔπ--] At quid tandem interest inter τῆς φρονιμίας ἦν πολλῶν ἕνεκεν, & φιλαρχίας χάειν? ego nondum scio. pro φρονιμίας reponendum aut ὠφελείας, aut aliquid in hunc sensum: Interpres enim reddit, vtilitatis. *Hal.*

l. 33.

l. 33. ἰδιῶν] Apud Paulum est ἰμῶν. *Hal.*

Pag. 262. 5. τὸ δὲ τῷ χ-- νῦν; ad ῥήσεως] Profitis habet Interpres: ipse enim se nobis tradidit.

l. 21. φοβοῦμαι ἡ μὴ τῷ πραγμάτων ἢ τὰ λεγόμενα] *Germanam esse hanc lectionem arbitror, & est proverbiale dictum, cui simile, rem acu tangere. quidq; hoc loquendi genus valeat, intelliget, qui novit quid sit apud Philosophum τὸ παρὸν, ἢ τὸ μηδενὸς κατηγορεῖσθαι. vera est enim enunciatio, cùm verba rebus congruunt.*

l. 29. οἱ ἢ τίγεσαν ἢ μωρῶς ἢ πάνοις. ἢ γὰρ τὰ τῆς φύσεως ἀνθρήματα ταῦτα φέρουσιν εἰς τέρψιν] *At non Caesar Augustus hoc animo fuit, de quo Suetonius: Pumilios atq; distortos, cæteroſq; generis eiusdem, vt ludibria naturæ, malig; ominis abhorrebat.*

Hom. 4.

Pag 264. 5. τῷ νόμῳ προσίχειν] Legendum conjiciebam τῷ νόμῳ μὴ προσέχειν. coniecturam confirmauit Interpres persuadet legi non intendere. Ms. pro πίστεως χρῆς, reponit ἀπίστεως χρῆς, vt & Interpres videtur legisse.

Pag. 265. 1. σφόδρα μέγα ἢ μάλ' ὑφολιῆς &c.] Totus hic locus in Ms. legitur sic: σφόδρα τοῦτο δικμαστὸν ἢ ἄλλα ζοῦ μάλ' ὑφολιῆς ἐυστολὴ φθυζάμενος (ἰφάπης γὰρ ἐυστολείας τὸ λέγειν ἑαυτὸν προῆτος ἢ ἀκλητολῶν. ἢ ἐλάσφημον ἢ διώκτων, ἢ ὑβριστὴ, ἢ ὅπου εἰμὶ ἰχθρὸς καλεῖσθαι ὑπολαβ) ὅμως ὕδεν ὕπω πεπονθὼ ἐφικαν. ὅθι ὑποδείγματος ἢ τῶ-το ποιῆσαι φανερὸν. ὕτω πό'ις---

l. 6. αὖ πάνυ λέγη πε--] Vſq; ad πάντα ἢ παῦ ὁς φασι alijs verbis in Ms. sed eâdem sententiâ.

l. 28. *Legendum*, τὴ ἢ, ἢδὴ μεῖζον ἢ ἥπιον ἀ.

l. 38. *Scribendum* ἤκυρ, ἰφ' ἢν.

l. 39. τὸ ἢ τῇ βεπαλεῖ ἦ αἰώνων ἢ σεί.

l. 41. ἡ δημιρχία, λέγω, ἢ ἡ κτίνις] In ædificio extruendo inter δημιρχὸν & κτιλῶ, quid interſit, non intelligo. pro κτίνις lege κτίσις, huc enim ſpectant ea quæ ſequuntur ἕτερον ἢ κρατεῖ: & ὁτίρα ἡ διωστολικὸτίρα ἡ δημιργία. *Hal.*

Pag. 266. 28. *Ponendum*, ὑπ χειρῶς.

l. 38. *An* αἱ τῆς ὑπὸ τοῦμνα κληρισμένας; *Eadem l. legendum videtur vel* ᾗ καταπάνοις σωῖτῶ, *vel* γλῶ καταπάνοις σωῖτῶ.

l. 39. τῶ δὲ φοινικῶ, ὑπὸ τῷ φοινικῷ: puniceam.

Pag. 267 6. βλακίας, δικαιόνως, ἀσυλγείας δίκαι λαλεύσεις. *satis sanus est hic locus. eum mollities atq; hilaritas opinionem affert impudicitiæ.*

l. 24. *Videtur legendum* ταχέως ἀπλαμβαίνωσι τῆς ὀτμῆς *vel* ὀσμῆς.

l. 30. *Legendum*, ἀυρίσκῶ πάντα ὑμῖν ἢ καλὰ, ἵνα αὖ ἐνεργῶ μὴ ἀκεκίας τὰ οἰκεῖα ἦ μᾶλλον ἐμέσω.

l. 43. *Sic distinguendum*, α᾽ ὁ ἢ ἕτερο κοσμικὸν, ταχέως ὑπὸ τῆς ἢ πορνικάς, μᾶτησας ἐν τῇ ὁ ἢει τῇ σῇ, ἀλίσκεται: *scilicet* ὁ αὐὴρ.

Pag. 269. 28. ἕκτοτες λογισμοῖς] *Interpres explet* τὰ δεῖα μυσέια, *ex se, an e libris, n. scio, an ex paullo post sequentibus.*

Pag. 270. 10. ἢ περιδήλοτὸ ὅσοι] *Sic emendandi ex Ms. &* tradebâtur (Satanæ sc.) qui arroganter ſese efferebant: *cùm prius esset* φερομένοντο, *quod quid hic esset, ego non video.* Hal.

Pag. 271. 2. πάρα λέγεται, ὅτι τότε ἔπαθεν ὁ Χειρὸς] *Nota falsum etymon ex ignoratione linguæ Hebreæ.*

l. 6. τῦτο malim abesse. Hal.

Pag. 272. 30. δέξον ὠπῷ] *Corruptum puto* τὸ, δέξον, *sed nec hæc verba*, ἔπω δέξον ὠπῷ *agnoscit Interpres.*

Pag. 273. 7. κἂν ἐξέλθῃ] *Quis tandem?* τὸ πᾶσα: *nec enim alibi rectus alius, ut sic stare non poteſt*, λαλῶν, *&* μὴ λαλῶν. *Syntaxis itaq; est* αὐανόλυθος. Hal.

l. 34. εἶτα ἀφέντες ὀπῖν τὸ λεχθέντα σαῦτα, ὃ ἢ οἵδ-τι μεμνῆσθαι] *Non hæc mihi videntur integra: fortaſsis sic legi poſsunt, εἶτα ἀφέντες, ὀπεῖν τὰ λεχθέντα. ὃ ἢ εἶον τ' φασι πάντων μεμνῆσθαι. Hal.*

Hom. 6.

Pag. 274. 21. *Legendum*, *vel* ἔπονοεῖ, *vel potius* ὑπονοεῖσθαι.

Hom. 7.

Pag. 275. 21. ἢ τὰς ἠθικὰς ὁπολέγ ἢ πᾶσι σωμάτων, τῆς ἐργῆς, τῦ φόβου] *Recta sunt hæc omnia. Ait enim philosophus Ethicorum 2. nullam esse animi perturbationem αὐδὲ ἠδονὴς ἢ λύπης. & σὺ τῦ Συμοῦ 2. Rhetorices illud poetæ recitat:*

μίλιτ' ἢ λυκίων καταλειόμβροιο
Ανδρῶν ἐν εἵδεσσιν ἀέξεται.

Vide pag. 322. 39. *At invidia est dolor ex rebus aliorum prosperis. Invidus ergo peraquè gaudeat neceſse est rebus aduersis proximi. Sunt enim τῆς αὐτῆς ἕξεως, ait idem philosophus, ἡ θεωρημακία, ἢ φθόνῳ.*

l. 36. *Legendum & distinguendum*, ὑπειδὴ ἔνεστι πρᾶμον ἢ πολ'μον βίον διᾶγειν, ἢ βέλτιω ἢ ακολασεῖ ἢ ἢ αν. *nisi sic distinguenas, non cohærebit quod sequitur lin.* 37. εἰρωτᾶν.

Pag. 276. 26. *Magis probo quad in margine est.* σωτηλεια ἢ νῦν παῦλα λέγει, *i.* τῶ πίστι, *cuius memini lin.* 24. *sic &* πρὸς, ὑπειδὴ ἢ αὖτη ὄντως δεῖ ἡ σωτηλεια: *nempe* πίστι.

Pag. 277. 7. ἔαν ἢ εἰ δὲ ὁ λογισμὸς ὑποδέχει] *Si quid video, quæ eduntur optimum habent sensum, nec opus coniecturâ in margine ad sensum Interpretis formatâ. Cùm dicitur unus, & unus, binarium numerum non colligis, licet ipsa ratione suggerente: illud verò colligis, quod ratio ipsa non suggerit, scil. si generaliter, passus est.*

l. 12. μᾶτεύειν τὸ παῦσ ὁρᾶν] *Pro his Interpres, Dum pro eis in cruce penderet.*

l. 34. *Legendum*, οἷς ὁ δέλε, *vel* δέλον.

Pag. 278. 6. *Ratio poscit ut legatur*, ὅτι πολλοὶ ἢ πολλὰ κατανοῦσιν ὐδὲν ἀξιῶν αὐ ἢ ἀπόντων. *Sed propter id quod sequitur*, ὅτι μυσέοι κοιμᾶνται ἐν ὠπῷ, *nempe* ἀρμέῳ: *videtur potsius legendum*, ἀυτῷ ἀπόντων.

l. 7. ἢ ἐν ὀστράκῳ ἢ ὕελῳ] *Opera enim testacea & vitrea magno labore & sudore conficiuntur.*

l. 24. πῶ' ὑδαμινῶ] *Legendum, si quid video*, τὸ ὑδαμινόν.

ἀμείνω. *prius enim quò ſpectabit?* Hal.

Hom. 8.

Pag. 279. 16. Δεῖ ἡ σφίσιν εἰπεῖν] Hæc Ms. pluribus verbis, ſed eodem ſenſu.

Pag. 281. 3. ὥστε μήτε τὸν παρόντα ἐνέχειν πολύ] *Hic aliquid deeſſe ſupplendum.* ¶ Interpres verba hæc non agnoſcit.

l. 5. *Legendum*, καὶ διατίνηται τῇ μετώπῳ.

l. 7. *Δίσσων*] *Interpres legit, Δίφρος.*

l. 8. καὶ ἓν τοῦτο] Aliquid videtur intercidiſſe: quo enim τοῦτο referetur? præcedentia enim erant in fœminino. Interpres, *Quid deſtrophio quod mamillis conſtringendis apponitur?* quæ codices noſtri non habent.

l. 9. τὰς ἡ χεῖρας] *Forte* χειρίδας.

l. 15. ἐτέρων] *Interpres* ἑταιρῶν.

l. 44. *Forte* ὑμᾶς.

Pag. 283. 38. ἡ Εὖα διδάσκει] Videtur Interpres legiſſe, Δύσκολον aduerbialiter.

Hom. 9.

Pag. 284. 2. *Forte*, ἑαυτὰς ἐν ἀγάπῃ.

l. 7. *Legendum videtur*, τί ὖν ἂν αὐτὴ βλ' ἢ μοχθηρὸν, μυεῖσα κακῶν γλῶσσαν, πῶλος ἡ χρυσοῖ ἁβρὸς ὑπὸ τῆς παιδαγωγίας ὠφεληθήσεται μᾶλλον ἢ μᾶλλον τούτων αὐτὴν πρέπειν ὁμοίως αὐτῇ;

l. 36. *Forte*, καὶ ἴσως αὖθις ἐπὶ τοῦτο ἐγχειρήσωμεν, καιρὸν, σπάσαι σφᾶς δοῦναι.

Pag. 285. 4. *Omnino reſtituendum eſt*, τὸ διαιτᾶσθαι, *quod ex Demoſthene olim didicimus: apud quem filij dicuntur διαιτᾶσθαι τὴν πατρῴαν οὐσίαν*, partiri inter ſe patrimonium. *Sic maritus & vxor διανέμοντες τὴν οἰκίαν, familiam partiuntur, vt fœminæ filias & ancillas, vir filios & famulos curat: quomodo duo ſenes apud Comicum binos filios:* Quando ego non curo tuum, nec cura meum. *Hoc igitur vult auctor* αἱ μητέρες τὰς θυγατέρας μᾶλλον διανέμασθαι, *matres filiarum præcipuè curam ſuſcipite. Non quod parentibus liberorum non ſit cura communis, ſed quia filiæ magis ſunt in matris poteſtate. Fit tamen occulta quadam vi naturæ, teſte Ariſtotele, vt matres filios, filias patres plus diligant.*

Hom. 10.

l. 32. *Videtur potiùs legendum*, φρεσὶ γὰρ ἄρρην ἕξι.

Pag. 286. 20. *Sic ponendum*, τὸν ἀπὸ γυναικὸς ἠφίεται μόνον ἀλλ' ἄπαγε. ἢ ἀπὸ γυναικὸς VXORE ORBATUM *intelligit, quomodo dixit Herodotus* ἀπὸ δίκτυα ἁλιεύειν & 2. *Macchab.* 13. ἀπὸ τῆς χειρὸς ἡμῶν, *hoc eſt*, τῆς μάχης. *Et fortaſſe hic quoque legendum*, τὸν ἀπὸ γυναικὸς ἡμέμνον. ἀλεύεσθαι CÆLIBEM ESSE *Cicer. de fratre ſuo* 5. *Fam. Epiſt.* 1. negauit libero lecto quidquam eſſe iucundius. 1. ad Cor. cap. 7. 27. Δέδεσαι γυναικί; μὴ ζήτει λύσιν. λέλυσαι ἀπὸ γυναικός; μὴ ζήτει γυναῖκα.

l. 43: *Proculdubiò legendum*, καὶ γὰρ οὗτο ἔστιν ἡ ἐκκλησία, ὥσπερ ἡ μεγάλη οἰκία, *ſicuti Philoſophus*, 1. *Polit.* 1. parum intereſſe ait inter paruam ciuitatem & magnam domum. *Cur enim eccleſia inſtar paruæ domus haberetur?*

Pag. 287. 38. κρείττονι] Κρείττων Interpres, idque melius. diabolus ſc.

l. 39. τὰ χόρια αὐτὸν αἰσχύνειν ἐκείνοις] Hæc quò ſpectant, ego non video.

Pag. 288. 44. νομίσῃς] Videtur vocabulum hoc redundare.

Pag. 289. 13. *Prorſus edendum* τῶν αὐτῶν πυγόνων διδῶ, *non ſolùm propter* δοῦναι, *ſed etiam quia* πύγονδαι eſt ulciſci, πύγεσθαι, πυγόνες pendere. τοῦτο panas dare, τοῦτο δὲ ſumere.

l. 32. In marg. αὐθ'] Presbyterorum ſcilicet.

Hom 11.

Pag. 290. 32. ὑγὲ ὡς ἐκεῖνος] Oecumenius ſic: Ἴστε ὅτι καὶ ἐκκλησία δεῖ Θεοῦ ζῶντος. ὑγὲ οὖν ἐκείνη ἡ Ἰουδαϊκὴ.

Pag. 292. 17. *Sanè legendum*, πάντες γὰ μάρτυρι ἰσμεν, καὶ ὁ κύριος τῆς οἰκίας τάχα μᾶλλον ἢ μαθητὴ πολλαχοῦ γὰ, *doceant ſequentia.*

l. 26. καμεῖσθαι] Potius διδῦσθαι.

l. 43. ἰσχὺς μου] In Pſalmo legitur ὀργωῦ μου. Vide annon leg. ἴσχις μου. *Hal.*

Pag. 293. 13. *Puto legendum*, ἀλλὰ μόνον τῶν ἴσων.

Hom. 12.

l. 27. ἐπ' ἀσφαλοῦς ἀγκύρας ὁρμίζοντας] *Neq; hoc verbum hic probo, neq; τὸ ἐρείδοντας: ſed potiùs legerim* α. α. α. ὁμῶσι, *vt Demoſthenes de Æſchine in* τῷ περὶ στεφάνου. ὑν δὲ τῆς αὐτῆς ὁρμῆς τῇ ταυτῆ: *ſcilicet*, ἀγκύρας. ὁρμίζεσθαι *exponunt* ἀλλαχοῦ ἐπὶ ναυῦν *nauem in portum appellere, ſiue* applicare.

Pag. 295. 14. ὅτι μὴ ἐπαῦσε καὶ ἐκεῖ] Oecumenius, ὅτι μὴ ἐπαῦσε καὶ ἐκεῖ ζωοποιεῖ. Et certè aliquid deeſt. *Hal.*

l. 44. ἀπήγαγε] Deus, vel Moſes.

Pag. 296. 8. *Legendum*, μὴ τοῖς ἄλλοις μόνοις ὀφθαλμοῖς, *vel potiùs* μοχλοῖς.

l. 12. *Legendum*, καὶ δὲ οἷς γυμνασίας ποτὲ κεκλῆσθαι σαυτὸν Δ. π. ε. neue vnquam ad diſputandum te demiſeris cum eis. *Non ſemel hunc errarem notauimus ex ſimilitudine vocum.* γυμνασίαν *intelligit τὴν διδακτὴν vt l.* 15. *hinc diſputationes ſcholaſticas* exercitationes *vocamus: & Noſter ſæpe* γυμνάζωμεν τὸ ζήτημα, *Ariſt.* 1. *Topicorum*, ἐπίμενον δ' αὖ εἶναι τοῖς εἰρημένοις εἴπερ ὀρθῶς πόσα τε καὶ ποῖα χρήσιμός ἡ πραγματεία. ὕστι δὲ πρὸς τοῖα, πρὸς γυμνασίαν, πρὸς τὰς ἐντεύξεις, πρὸς τὰς κατὰ φιλοσοφίαν ἐπιστήμας: *ipſam*, *dialecticam* appellat eodem libro γυμνασικήν.

l. 32. *Videtur legendum*, ἢ καὶ πολλὰ πολυπραγμονήσεις, *aut idem erit* τῷ φρονήσεις εἰρηνεύειν.

l. 37. *Mallem*, ἢ συνοφανῆναι ὁπισθιβάσαν, *ſed ſemel hoc antea ſic inuenimus.*

Pag. 297 6. Λεγέτω, φασὶν ἄλλοι, ὅτι ἔστιν, ὅτι ἔστι μὴ ἀδικοῦντα πλουτεῖν. *Hinc Plato diuinitus, vix*

vix reperietur, inquit, ὁ διαφερόντως ἀγαθὸς, καὶ διαφορήτως πιστός.

l. 8. Videtur ex Interprete legendũ, οἱ μέχρι νῦν ἐκείνου πιστοὶ ὄντες. & sic, vel sine Interprete, legissem.

l. 32. Videtur ex sequentibus legendum, ἀφ' ἧς τοῦτο ἀγαθὸς ὁ πιστός.

Hom. 13.

Pag. 299. 43. Δοκεῖ δὲ ὅτι ἐδίδατο αὐτῷ ὅπ. Quid? Paulus egebat Timotheo? pro certo legendum, ὅτι ἔδει πνὸς αὐτῷ ὄντι. quamvis enim erat eximium Dei donum in Timotheo conspicuum, magnosq; in Theologia progressus fecerat, tamen multa adhuc ei propter adolescentiam deerant. Itaq; hortatus est ad assiduam lectionem, vt profectus tuus, inquit, innoteſcat in omnibus.

Pag. 300. 15. Mallem, τινες μὲν αὐτῶν ὁμιλίας ποιεῖσθαι. dicimus enim λόγους ποιεῖσθαι πρὸς τινα, non, ποιεῖν, αὐτὸ τὸ διαλέγεσθαι.

Pag. 301. 1. Legendum, ὅταν μὴ μόνον τῆς ὄψεως τὸ αἰσθητὸν ὄγκωμα.

l. 39. καθάπερ πυὸ σκότιλον † ἐγκέφαλον ὑπολαβόντες] ὑπολαμβάνειν est intercludere hostem, excludere, seducere. *puto rectius, δόλῳ λαβόντες, κατελαβόντες. Pausanias, ἐπέλαβεν αὐτὸν τὸ χρεὼν, fatalem diem obijt.*

Pag. 303. 6. Censeo legendum, ἡ γὰρ τὸ πῦρ κατιεργάζεται. κατεργάζεσθαι πῶς ἔχει, est cibum conficere, consumere. *M. Tullius 2. de Nat. Deorum.*

Hom. 14.

Pag. 304. 39. Ponenda in textu censeo quæ sunt ad marginem.

Pag. 305. 31. Luxata sunt membra, sic restituenda, ὅτε χολάζῃς πρὸ φόβου τοῦ Θεοῦ, ἵνα πῶς διορθωθῇς πάντα περὶ ἔχουσι καὶ περὶ ἀγίας ἐπιθυμίας, μὴ χολάζῃς ἢ, καὶ ἐπιθύνουσι, ὕδὲν σοι τοῦ μεγέθους ὄφελος.

Pag. 306. 3. Videtur legendum, ὧν οἰκεῖς καὶ διαφωνίδες εἶ πολλάς.

l. 29. Legendum ἵνα μὲν μόνον τὰ ἀ. ¶ Τοῦ μόνον, in locutionibus istiusmodi familiaris est ellipsis. *& l. 30. οἰκείως χρῆσι δύο, deleta plena distinctione post μωδὸν.*

l. 34. Melius videtur ἔνδειν ἐδεῖτο.

Pag. 307. 7. Opinor legendum, εἰς ἢ πῶ οἰκίαις τῶ πόνδους ἀεὶ ὑσεῖλθε.

l. 11. Legendum videtur, ὥσπερ λαμπῆδες εἰσὶν οἱ ἐκεῖ, vel οἱ μανεροί. Ante enim egit de monasteryis. nunc de monachis deinceps agit.

l. 13. Ex collatione eorum quæ sequuntur legendum, πρὸ εἰς αὐτοὺ ὁρῶντας.

l. 20. Ponendum ἀπῆ: τὰ habet Interpres.

l. 23. Videtur melius αὐ ἀρῶν ἀγίων. nullum est enim monasterium vnius viri sancti.

Ibid. ἄγιοι εἶσιν οἱ π ---] Melius ἢ ἁγίων ἀγιοί εἶσιν.

l. 26. ὑκ ἔστι ὥσπερ ὀδὶ τῆς οἰκίας ῥίγχιστα] Lege, ὑκ ἔστι ὥσπερ ὀδὶ τῆς οἰκίας ὅπως ῥίγχιστα --

Pag. 309. 10. Videtur legendum, ἀλλ' ἴσως διάπνοι, τὸν διάπνοον τῦ σώματος. ¶ Fortasse alterum verius.

l. 15. Πῶς, κἂν ἀρέσωσίν τε.

Hom. 15.

Pag. 311. 3. ἄλλα ἢ χάλκα] Codex Ms. hunc locum alio ordine legit, isdem fere verbis.

l. 7. ἀνομαδῶσιν αὐτῷ] Post quam earum nomina Christo data fuerint. Hoc enim vult, aut locus est male sanus. Hal.

l. 36. Puto legendum, ἢ ἐκεῖνος ἀφερμιῶ ὀλ.

l. 40. μισθὸν οὐ πῦ ἔχει] Quæ tandem? an πρὸ, quæ in contextu? at hoc obscurum valde.

Pag. 312. 14. Legendum, ἢ ὡς πίνῳ, ἢ ἀχαΐδας τὸν ζυγὸν ἕλκει. Proverbium, τὸν αὐτὸν ζυγὸν ἕλκειν ἐκαῖ. τὸ ζεῦγος est par boum, *aut* equorum: ξυώνεις, bigas *vocant.*

Pag. 313. 3. ὅπως αὖ λάγνευσι, ὑδὲ ζωνδήσεις] Puto mendum subesse.

l. 28. Rursus legendum, ἀπὸ ἴλυος εἰς κρίσιν καθῆς. εἰς κρίσιν καθίναι est demittere, *vel potius* committere in iudicium, *quod fit quum iudices eunt in consilium.*

l. 35. Legendum, μεγάλα ὑπὸ τῆς οἴκου κερδωῶν τινες, πολλάκις τὰς ἐπιθυμίας ἐκκλίπουσι τὰς ἑαυτῶν.

l. 43. μὴ δὲ ἀπιστίας, ἀπὸ δὲ ὠμότητος.

Hom. 16.

Pag. 316. 26. χρὴ θεῖκλιον est apud Paulum: & sic lege lin. 36. χρὴ θεῖκλιον. Sic etiam 317. 1. χρὴ θεῖκλιον. Item, 318. 10.

Pag. 317. 32. Lege, τί ὖν αὖ ἀγροῦ, φησιν ἐπάγει, πνῦν. Deest enim aliquod verbum.

Pag. 318. 5. *μεμάγυσαι, φησι,* vsque ad *περιθυλον,* lin. 10. hæc omnia ex autoritate Ms. ponenda superius ante hæc verba, *ἔσει εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν ὄλλοι* &c. sed nihil muto.

Pag. 319. 6. Legendum, ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν, τί ἀποκρίνωμαι, πῶ διαλέγωμαι. omnino necesse est sic legamus, διὰ τὸ μᾶλλον ἐπιθορυβικόν.

l. 13. ἡμεῖς mollius est, ὑμεῖς asperius. Est enim Rhetoricum καὶ τῆς ἐπιεικίας, cum aliquid in multis reprehendas, culpæ partem suscipere, & teipsum aliis annumerare, vt Demosthenes: Philippo rapiente omnia, inquit, ἡμεῖς καθήμεθα. cùm desidiam populi castigaret, et mox sequitur, διὰ τὴ ἡμέτερον φόβον.

Pag. 319. 29. Legendum, παῦτα πλημμῶν. ib. μὴ ὀφθαλμοῖ ἐκείνοις.

Ib. *μὴ ἀλέσουσι] Subaudi,* τῦτο ποιεῖ, vel tale quid.

l. 38. Lego, τῦτοις δὲ μὴ πάσης ἀκριβείας ὑποτιθέμεθα, præcipimus. *nisi interpretere ὑποτιθέμεθα,* iniungimus. *Vulgarem enim hic non potest habere significationem.*

Pag. 320. 9. *διαβεβαιοῦσθαι] Apud Paulum est* παραδιαβεβαιοῦσθαι.

Hom. 17.

l. 12. Scribendum αὐθεντίας hic, & lin. seq. nec vsquam aliter legi.

Pag. 321.

Pag. 321. 3. *Fortè* εἰκῇ ζητοῖη *melius.*

l. 6. *Lego,* διαλέγεσθαι, τυτῖσι, γελᾶι, διατείνεσθαι. *Nam & Cicero suas disputationes Tusculanas,* scholas *vocat. Quod sequitur lin. proximâ,* καὶ διὰ τὸ ψυχρὰ τὰ περὶ τούτων παρατείνεσθαι, νόσου γὰρ τὰ οὐκ ὀνόματα ἐμπίπλασι, *rectè quidem & verè dicitur. Sed cum* διατείνεσθαι *apud Polyb. lib. 5. vir doctissimus nuper interpretatus sit offensiones, non leves autem ex eiusmodi altercationibus offensiuncule contrahi sæpe soleant, videtur sic potius hic quoq; interpretandum. Nam & insulsum est dicere,* ἐν τῇ λογομαχίᾳ signi peruersis dissertationes. Hinc inuidia nascitur, *inquit,* lites, conuitia, prauæ suspiciones. *Sic enim interpretor, non ut Noster,* λέξαι γὰρ δόγματα πονηρά. *Vix est enim, opinor, ut* ὑπόνοιαν *pro* opinione *vsquam legas, quæ est* ὑπόληψις.

Pag. 322. 37. ζωοτροφῶν] Malim, ζωοτρόφων. *Hal.*

Pag. 323. 17. *Fortè,* καὶ πάντα ἁπλῶς αὐτὸν ἀσαφίσαι. *Sic lin.* 21. ἐκβάθρων αὐτὸ ἀσαφίσαι, *quod euidentius est ita legendum, ut docent etiam quæ sequuntur.* ¶ Sic lin. 23. αἰσχίω tamen significat subuerto, euerto: Ioh. 2. 15. καὶ τὰς τραπέζας ἀνέστρεψε. Hal.

Hom. 18.

Pag. 324. 15. πῶς χρὴ συμπλέκειν] Erat priùs εἰ χρὴ: erit autem melior ea lectio, si pro εἰ legamus ἃ. *Hal.*

Pag. 325. 4. κᾆν τῶν μὴ γίνηται] *Etsi hoc non semper appareat. Interp.*

l. 29. *Legendum,* καὶ δι' ἡδονήν.

l. 42. τυτῖσι δέξαι ἀπῶ] *Repete textûs particulam, & lege* ᾧ τιμὴ, τυτῖσι, δέξαι ἀπῶ, *& sic legit Interpres.* Hal.

Pag. 326. 6. *Legendum,* πῶς ἡ διώκουσα ὑφηλοφρονεῖν: *vel,* πῶς ὁ διώκουσα μὴ ὑφ. *posito sc.* ποιεῖ, *commate.*

l. 24. γνωστικῶν] *Gnosticorum nomen hæreticos omnes vsurpâsse asserit Epiphanius: præcipuè autè Nicolai discipulos eo nomine compellatos. fuisse itaq; videntur ipsit Apostolorum temporibus.* Hal.

NOTÆ ANDREÆ DOVNÆI

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN EPISTOLAM AD Timoth. secund.

Hom. 1.

PAg. 329. *lin.* 28. διδασκάλων] *Puto melius* διδασκαλίῳ.

Pag. 330. 22. *Vide ne sit legendum,* ὅταν γὰρ κομᾷ τις τῇ φιλίᾳ ἐκ τοῦ σοβεῖσθαι φιλεῖν. κουᾶν *est* σεμνύεσθαι, gloriari. *Aristoph. in Pluto.* πλούτῳ κομῶ; *Noster q. sæpe vtitur.*

l. 23. ὅπ τὸ ζωοτρὸς αὐτῷ ὑφ', *ad* ὑπὸ δίκαιον *l.* 24.] *Hunc locum aliis verbis representat Ms. sed eodem sensu.*

l. 35. *Ferri potest* ἐυχῆς μοι ἔργον ἐδεῖ, precibus mihi opus est, *sic enim Græci quoq; loquuntur: sed puto rectius,* ἐυχῆ μοι ἔργον ἐδεῖ, *quod eiuncum sequentia* ἐξηυτημένοι.

l. 42. ἀπεύρηται] *Interpres addit,* sponte.

Pag. 331. 10. ὃ διὰ τὸ δύκρυα μόνον] *Deest* φιλῶσι, *vel tale quid.*

l. 39. καὶ τὸν ἀγάπων ὑφ', *ad* ἀγαπῶμεν *l.* 40.] *Pro hoc codex Ms. hæc habet:* τοῦτο ἔστιν ὃ ἀγάπη. διὰ τοῦτο ἐν κοινῷ αὐτὸ λέγειν ἐδιδάχθημεν, ἵνα ἀγαπᾶμεν ἀλλήλους. ὑπὸ τούτων τρεπόμεθα καὶ τὸν Θεὸν ἀγάπων ὀφείλομεν, καὶ τὸν εἰς τὸν πλησίον. *Interpres vulgarem sequitur lectionem.*

Pag. 332. 11. *melius,* πλυσμὸν.

l. 13. *Sine dubio legendum,* πολλὰς ἀφορμὰς ἀφυμιῶν ἔχει, *ex priore versu proximo. nisi sic legas, nullis est probatio: vide lin.* 19.

l. 21. *Mallem multò potiùs* ἢ ἐν βίῳ λύπης καθαρῶν.

l. 30. τὸ γὰρ οἰκεῖον μᾶλλον αὐτὸν λυπεῖ τὸ ἀλλοτρίου] *Sumptum à Pindaro, cuius hæc sunt verba:* τὸ γὰρ οἰκεῖον πένζει πᾶν. ἀνίμων δ' καρδία κᾆδ' ἀμφ' ἀλλότριον.

Pag. 333. 1. *Fortè* ἀπεχθάνεται. *Miles enim multas simultates, multa hominum odia suscipit.*

l. 3. *Legendum,* τῶ ἑτέρων ἐξουσίᾳ ὑπακούσῃ. *ex l.* 2.

Pag. 334. 1. *Legendum,* εἰ σὺ περιελθὼν ὁ βασιλεύς.

l. 8. *Puto legendum.* ὁ μὲν παῤῥησίαν ἔχων καὶ πολλὰ φθέγγεται. Ms. legit ὁ παῤῥησίαν ἔχοντα καὶ πολλὰ φθέγγεσθαι. ego neutrum intelligo. hæc vero verba Interpres videtur non legisse. fortasse legendum ὁ ἢ παῤῥησίαν ἔχει, καὶ πολλὰ φθέγγεται. *Hal.*

Hom. 2.

Pag. 334. 39. *Ponendum,* εἰ δὲ καλῶς, si nouerit bene, *non*, viderit.

Pag. 335. 27. σωθῶμεν] Suspectum. cùm enim nos hostes Christus per gratiam seruaret, non seruari, sed abijci potius merebamur. *Hal.*

Pag. 336. 10. παραπέμψαι] Lego ἀναπαπέμψαι propter præcedentia, & lin. sequenti παραπαπέμψης. alludere enim videtur ad illud ad Timoth. 1. 6. 20. ὦ Τιμόθεε, πῶ ἀνάπαπε παράθηκλω φύλαξον &c. quanquam fatendum apud Chrysostomum sæpius reperiri ἀναπέμπω. *Hal.*

l. 29. Lege, τῶν ὑμετέρων. Ib. ἢ τοσοῦτον ὅσον πιθανώτερον. ἀλλὰ διὰ τὸ ὑμῖν συμφέρον] Malim sic legi & distingui, - τέρας, ἀλλ᾽ ἢ τοσοῦτον ὅσον πιθανὸς ἦναι, διὰ τὸ ὑμῖν συμφέρον. *Hal.*

l. 44. πῶ ἱερεῖ] Addè καὶ ἢ μᾶλλον ἕξει, vel tale quid. *Hal.*

Pag. 337. 36. *Videtur legendum,* πόθεν δὲ οἶδας, ὅτι οὐκ ἔστι σοῦ βρῶσις

Pag. 338. 9. *Sic instituenda est tota complexio,* καὶ μόνον ἐαυτὸν εἶπε ὁ φαρισαῖος, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὡς ὁ τελώνης, πάντα ἀπώλεσε, σὺ δὲ τὰ ἱερὰ λέγεις, ὅτι οὐκ εἰμὶ ὡς οὗτος ἱερεύς· καὶ διὰ τὸ ἱερὰ λέγειν· ¶ Puto ἴσα retinendum. sic enim sexcenties loquitur Chrysostomus.

l. 21. Videtur legendū ex iis quæ sequuntur, καὶ δὲ ὁ ἰδιώτης διδασκάλου τάξιν πληροῖ μόνον: Aut fortassis ὁ διδάσκων ἰδιώτου. *Hal.*

l. 26. εὐ πατέρα ἔχεις, vsq; ad μὴ δεξάζε γαρ φησιν lin. 27] Ms. hæc sic legit, πατὴρ σοι γέγονεν ἀπ᾽ ὠτῶ τῆς φυτείας. εἰ δὲ πατὴρ πεῶδια δίκαιον αὐτὸν, ὁ καταχρῆσθαι καλῶ τῶν χρήματα. καὶ πατέρα μὲ ἔχων τὸ διάλημα σαρκὸς (fortè διὰ διαλύμ--) μυεῖα κακηπλῶν ἐλαπώματα, πάντα κολάζει, καὶ συκοφαίζει· σὺ δὲ τὰ τῶτο χαρούσης τῆ πίστιμαι ἐκπομπεύεις. κάπου μὴ δεξάζε, σοφὸς πὸ φησιν--

l. 33. μεγάλα ἀγαθά; Fortasse supplendum, μὴ ὄντος σοῦ πιστοῦ, vel tale quid: nunc enim sententia videtur imperfecta. *Hal.*

l. 41. ἀλλ᾽ ὅμως] Periodi huius clausulæ in Ms. paulò aliter locātur, sed eodem sensu.

Pag. 339. 14. *Fortè* ὑπαγορεύομεν.

Hom. 3.

l. 35. *Vel, deleto* καὶ, *legendum* ἢ τοῦ θεοῦ δικαίωσιν, *vel, si retineas* καὶ, *legendum,* κατέζωσεν εἰς τὸ σῶ ψυχῶ.

l. 40. τοσοῦτα ἐμπεδοδύντα] Melius conueniret τοσούτων ἐμπεδοδύντων. *Hal.*

l. 42. δεπήσοντα] Malim δεπήσοντα. *Hal.*

l. 44. περίεσις] Si abesset hoc vocabulum, non requireremi. *Hal.*

Pag. 340. 12. *Legendum* ἀλλὰ ἢ μὲ ἀφέξοντα τῶτο.

l. 21. *Lege* καὶ διάβρ.

l. 25. σὺ ἢ ὑβρίσω.

Pag. 341. 1. *Legendum* τῶν χρείαις ἢ ἄλλον κοινωνοῦντες.

Ibid. μείαις] Si legamus μείαις, locum istiusmodi non reperio. at videtur sic legendum: sic enim legit Interpres, & si χρείαις legamus, vt legit Doum. & habetur R. 6. 13. quomodo intelligi possit de sanctis desūctis, non video. Fortassis libuit Chrysostomo particulâ hâc abuti. *Hal.*

l. 9. καὶ πάλιν εἶπα τῆ κυρίῳ- vsq; ad initium ethici] hæc pro pauculis illis in margine ex Ms. reposuimus. nisi fortè sint ex scholio, quod non semel suspicatus sum in hoc exemplari, vt scriba non tam scribæ functus aliquando videatur munere, quam explanatoris.

l. 39. ἐκεῖνα παῦτα] Oportuit aliquid exprimi, quò ἐκεῖνα relatiuum referatur. nunc enim videri potest aliquid deesse. *Hal.*

Pag. 342. 10. τὸ γραπόπως] Lege τοῖς γραπόπως, vt eodem casu vsurpetur, quo superius, quod insuper puto esse elegantius: & statim ὁ διδάσκων τῆ μαθητῆ, vbi intelligitur διδάσκει. *Hal.*

l. 31. ἐξετάσεσι πε.

l. 44. ἀλλ᾽ εἰ δεῖ τι καὶ θαυμαστὸν ἐπεῖπε, μᾶλλον αὖ τῆ πλεονεξίᾳ. si quis parvum furtum fecerit, maior est iniustitia, quàm si magnum, ὅπ ὑπὸ μείζονος ἕξεως, *inquit Philosophus.*

Hom. 4.

Pag. 344. 7. ἢ ἐκεῖνον] *Interpres, quam si nihil passus fuissem. Codex Ms.* ἢ ἐκεῖνα αὖ εἶπον.

l. 28. πῶς μέγα τι ἢ νομίζων εἰ ὡς αὐτὸ φαντυάζεσθαι] *Si sensus huius loci sit,* Quam magnum quid existimāt esse si sub ipsis mereantur? *legendūne possis esse,* πῶς μέγα τι ἢ νομίζων τὸ ὡς αὐτὸ φαντυάζεσθαι? *at mihi nunc videtur aliquid deesse. quid enim est quod tanti æstimant ἢ, qui sub regibus militant? lege* πῶς μέγα τι νομίζωσιν οἱ ὡς αὐτὸ φαντυάζεσθαι, ἐαὰν κακοπαθῶσιν? *si illorum gratiâ aliquid mali patiantur. hoc enim intelligendum patet ex eo quod sequitur,* εἰ τοίνυν τὸ κακοπαθεῖν βασιλεῖ φαπόν. Hal.

l. 35. τί δῆτα ἐαὰν μὴ νομίσωσι] *Scholiastes Thucydidis lib. 6.* τὸ νομίσας *exponit* μεγάλως, σφοδρῶς, ἰσχυρῶς. *vt Cic. in Verrem.* iustas inimicitias, *Luius*, iustum prælium, *Quintilianus*, legitimum studium, *pro magno.*

l. 40. τὸ ἢ παρτικὸν] *Legendum fortè* τὸ ἢ ὥστε καρτικὸν ἢ), *vt respondeat priori*, τὸ ἢ ὥστε ἑτοίμων ἢ).

Pag. 346. 13. ὑφ᾽ τῶν ὧν πάσχομεν] *Lege* ὑφ᾽ ἡμῶν ἃ πάσχομεν. *nec enim relatiuum referri potest ad* τῶν. *Est enim* τῶν *personarum, fratrum scil. aut electorum, ob quos patimur, at relatiuum rerum est, quas patimur.* Hal.

Pag. 346. 24. *Legendum* οἱ ἢ βέλει δεξάζεσθαι, δι᾽ ἀπιμίας δεξάζω. *deest verbum.*

l. 29. *Legendum videtur,* ἐξῆν.

l. 44. πῶς ἔξεσαν σοφίας ἄπιμοι; ἔξεστι μόνον εἰδέναι] *Quomodo ergo Græcos poetas legerat, quos frequenter*

quenter autores laudat? Hal.

Pag. 347. 40. *Ita* ἐν αὐτοῖς τοῖς Δημοῖς πόση ἡ κάμωσίτης] *Dicendum sic in notis ad Edit. Latin. Paris.* 1588. *ni fallor*, ἐν αὐτοῖ, τοῖς Δημοῖς ποσῖτη ἡ κάμωσίτης. Rectius.

l. 42. τῇ βασιλδῖ] *Lege* τῇ πόλει τῇ βασιλ-
ᾳ Potest opinor abesse. H. S.

Pag. 348. 33. *Videtur legendum*, ᾗ ἑαυτοῖς λογιεῖδε.

Hom. 5.

Pag. 349. 39. οἱ ᾗ ἅπα λέγων δοκεῖ--] *Lectio vulg. in margine (quam sequitur Interpres) stare potest, si post ἀνήθους ponatur interrogatio.* Hal.

Pag. 350. 3. ἡμεῖς λέγωμεν, *vel* ᾗ *ad* αὐτὸν χορῆσαι *lin.* 4] *Locum hunc pertur batissimum Ms. sic concipit*: ἡμεῖς χὰρ λέγωμεν ὅτι οὐκ ἴσην, οἱ ᾗ πρᾶγμα ὕπως ἴχει (ὐδὲ ᾗ οἶδεμεν τί πεῖ ἴσται δεῖι) ὁμως οὐκ ἴχει φύσιν μοὶ δῦ· τυτίσιν, ὐ δωμετὰν εἰς τὸ μὴ δῦ χορῆσαι. *Lectori haec comparanda relinquo: nec enim ego sensum aliquem elicio.* Hal.

Pag. 351. 4. ὐ κολλέοντας ᾗ οἱ πον--] *τὸ*, ὐ, *expungendum censeo, intelligendamq; sententiam hanc ironice. mihi enim alias sensus non videtur constare.* Hal.

l. 14. ὥσπερ ὖν ὁ Ἀδὰμ πρὸ τῆς ἐντολῆς βέβαιος ἰῶ] *Interpres, sicut nec Adam ante insultum stabilis fuit. unde legendū*, ὥσπερ ὐ δὴ ὁ Ἀδὰμ πρὸ τῆ ἐντολῆς βέβαιος ἰῶ. *Apposite, ut puto, ad sensum Chrysostomi: ipsum enim alibi memini docere, lapsurum fuisse Adamum sponte, etiamsi diabolus ipsum non fuisset aggressus.* Hal.

l. 17. ὑπὸ τῦ διαπειρομένυ ὡτὸ ἠλαβε] *Falsum habetur enim Num.* 16.

l. 21. καθάπερ δημίλιος] *vsq. ad* πᾶς *lin.* 23.] *Magis perspicua est lectio codicis manuscripti, ὁ πουδτος, καθάπερ δημίλιος πάσχει πάντως, ἔχων μὲν φρεγοίδε τελείως ἐμπεπυκδιλω. καλῶς εἶπε, σφεγοίδε. ὥσπερ χὰρ εἴ τις ἐδὴ λίθον ὑπογεγλφεις, διὰ τῦτο ὑπογεφοι, ἵνα ᾗ τὰ γεγλμμένα τη σήμαινοντα· ὕπως ὁ ὐν ἑαυτοῦ ὑπογεφόν τιθεν τὰ γεγλμμένα, δι ἑρμων ὀνδείκνυται ᾗ πᾶς.*

l. 37. γδει τὸ κριτήριον] *Lege* νοσῦ. *vt & Interp. legit.* Hal.

Pag. 352. 17. ἀπολλᾶς μωζόνως] *Hoc rectum. sed non minus recte forsan* ἀπολαύων *εἰς* χρήματα *est* magnum detrimentum accipere. *tam enim de bono quam malo dicitur.*

l. 29. αἱ ἐσυγέαι] *Interpres, Quid angorum per singula cumulum. Puto admittenda in textum quae in margine, & reddendum, quid intercessiones postulationesq; aduersus illos?* Hal.

l. 40. ὅσῳ κακώσεως] *Apud Siracidem est* κλησεως ὥσει. Hal.

Pag. 353. 8. *Vel legendum* πρὸς τὸ τὰ σώματα ἀπαρρεύσαντας, *vel*, οἱ τὰ σώματα ἀπαρρᾶ'σαντες. *fessi corpora, non ætate, sed morbo.*

Hom 6.

l. 35. ἐσταῦδα ᾗ ὁ Παῦλος πρᾶγμα φησιν ἰσικὸς] *Pro his paucula codex Ms. hec habet.* ᾗ χὰ ὑπὸ τῦ χρειεύεσθαι τὸν Θεὸν, ᾗ ὑπεγπᾶν μακροθύμως αὐτοῦ ῥᾳθυμοῦντας, ᾗ ὑπὸ τῦ μετανοίας αὐτοὺς κρεῖν λιπᾶν εἰς τὸ αὐαπῆλαι, εἰ βιαπθεῖεν, πολλοὶ ᾗ ἀπὸν ὑπο μετεσθήλωσι. ᾗ πολλὰς εἰς πλᾶ σωτηρίαν ἐνήγαγεν ἐκ τῦ κᾳθ' ἑαυτοῦ ὐποδείγματος. ὁ ᾗ Παῦλος καὶ π ξένον εἰσάγει ὕπως ὑπαυδᾶ λέγων. ὐκ μεγάλη ᾗ--

Pag. 354. 1. ἐδὲ ᾗ τῦ κόσμυ ὐδεμῶς] *Quid hoc sibi vult? quid enim interest inter* ὑπαυδᾶν *&* ἐδὲ ᾗ τῦ κόσμυ? An Deus hîc improborum ministerio vtitur, in mundo non vtitur? prius erat in Veronensi, ἐδὲ ᾗ τῦ κόσμυ πᾶς-- ego commodum sensum non elicio, nisi, omisso τὸ ὐδεμῶς, sic leg. & disting. πανηγῦ. ἐδὲ χὰ τῦ κόσμυ, οἱ ᾗ μὴ πρὸς τοιαυτ---. Hal.

l. 2. *Videtur mihi legendum*, ἀλλὰ οἰκονομεῖ.

l. 17. *Fort.* τὸ ὕφελος *melius.*

l. 32. κᾶν ὅτυ δύνωσι, *non* ὅτυπος δύνωσι.

l. 41. μᾶλον τὸ ἐξ ὠυτῦ] *Puto sanum*, quantum in ipso est. *Caterum hic Interpres quaedam intermiscet, quae in nostris codd. non habentur. Mansuetum esse oportet aũ, pacificum. caterùm ea mansuetudo ita seruanda est, vt non ex eâ pietas fidesq; ledatur, quam qui violare quærunt, durius corripiendi sunt.* Hal.

Pag. 357. 9. βύ παρᾶτε μὲ χρόνον ὐ πλιᾶς εὐξασθαι] *Non olim fas manibus illotis precari. Consuetudinis huius sæpius meminit Chrysostomus, ideoq; extra ecclesias baptisteria huius rei gratiâ habebãt. Noster orat.* 108. *vol.* 6. Νονιπῦρές εἰσι πρὸ πυλῶν τῆς ἐκκλησίας, μία μὲ ὕδατος, *&c. hunc consuetudinem statim pluribus prosequitur.* Hal.

Hom. 7.

Pag. 359. 32. *Melius* ἄπιστας.

Pag. 361. 10. ὐκ ἀλυθουμῶ, ὐδ' ἀκρύουμῶ *vsq. ad* τῦτο πάθος] *Hæc in Ms. aliis verbis, eodem sensu habentur.*

l. 24. ὑπόλυσιν αὐτὸν λεγο : *nempe* τὸν ἠδικημένον. *quia qui non propulsat iniuriam, tam est in vitio, quam qui facit.* ᾗ ὁ μὲ κωλύων, *inquit Thucydides, αὐτὸν ἴχει τῦ πατοιεῖν.*

l. 25. εἰκῆ φιλᾶ λέγοντες, εἰκῆ μὴ μισεῖ] Quia iniimicitias suscipere nolunt, quos tueri debent, desertos esse patiuntur, *inquit Cicero.*

Pag. 362. 4. *Legendum*, ὐκ ἔστι φιλαυτία. *cur enim bis diceret* φιλαργυρίαν? *hæc autem tria ordine apud Paulum posita sunt*, φιλάπος, φιλάργυρ, ἀλαζόνες.

l. 41. *Ponendum*, ἀποξῆσαι *&* πρόπεσεν. ἀποξῆσαι *est* desinere amorem: *vt* ἀποχίσθαι denasci.

Pag. 363. 23. ἐφαπαπῶ πῶ χέρα πῶ ὠυτῦ] *Interpres*, *suam tibi porriget manum. aũ, te proteget.*

l. 28. ὁ ἀεὶ ὑφορᾶς αὐτὸν τὰ ἴσα ᾗ τὰ ἄξια, *secundũ Hebraeum veritatem.*

l. 31. ὅταν δὲ τῇ ζωιδῆσαι μαρτυρῇ] *Videtur esse imperfectum comma alicuius clausulæ pleniorisi. & fortasse in integritatem non incommodè sic restitues*, ὅταν δὲ τῇ τοῖς ἑτέροις κακοῖς ζωιδῆσαι τὰ σωτὰ τραφῶς φέρειν. Hal.

Hom. 8.

Pag. 364. 16. *Legendum*, τοιοῦτοι γὰρ οἱ ἀπάτεωνες.

Pag. 365. 4. ἐκεῖ δ'] Vit. 2. ad Romanos, quem locum superiùs citauerat. *Hal.*

l. 11. *Fort.* ἢ δ' Ἰωάννου ζῇ.

l. 31. αὐτοῖς] Lege αὐτῶς.

Pag. 366. 12. ἀλλ' ἕλκειν μὲ πάντα, ἀκ ἐποίει δὴ; *Schemat Demosthenicum*, ἀκ ὅπου μὲ πᾶτα, ἀκ ἐγκλημα ἢ, ἀδ' ὅγκος ἀκ ἐφέροβδοσε ἢ, *pro* Corona.

Pag. 367. 42. ἃ κὴ συγχώρησον λέγω, ἀλλ' ἅπερ εἰσὶν οἱ πιστεῦσαι] Verba, si quid video, vix sensûs alicuius, & nullius planè vsûs: Interpres aut non legit, aut neglexit. *Hal.*

Ibid. ἃ πάντες κὴ βάδος ἴσοι - - vsq; ad τὸ δὲν μὴ δίκλειν πᾶσιν lin. 44.] Locum hunc codex Ms. sic legit: ὥσπερ ὧν ἧδὶ ποτηρίδι ἃ πάντες ἴσοι τυγχάνουσιν, ἀλλ' εἰ μὲ δὴπηλυβτερεν τὸ ἐδωρ ἔχοντες, οἱ ἢ ἄπω βαθὺ ὡς ἰκανὸν ἦδ ἀπεπίξει τὴν οἰνοσωπα, κὴ ἐνταῦθα τὸ ἱλιγγοι, ἐκεῖ ἢ ὑγιὲς ἄπω κὴ ὦδι ἧδὶ τῷ Θεοῦ ζητημάτων τὰ μὲ τοιαῦτ' ὄβτιν, ὡς αὐτόθεν ἢ λύειν πειεῖν τοὺς ζητοῦσι, τὰ ἢ ὕπνος ὑπέρβητα καὶ ὑπόκρυβα, ὡς κὴ ὑπολιπεῖν πο εἶν τοῦ θεορμύτερον μαθεῖν τί φιλοτεκοπτεται. καθάπερ ὧν τὸ μὴ δίκλειν. - - - atq; hæc lectio plenior certè est, & si meo ſtandum arbitrio melior. *Hal.*

Pag. 368. 4. ἀφ' ἧς δίκλαινε τὸ μὴ βαθὺ] Interpres, Omiſſis locis plenioribus: quali legiſſet, ἀφεὶς δικλαίνειν τὸ μὴ βαθύ. Sed quod editur ſenſum habet ſatis commodum. *Perit, cum t. meminte illà profundiora tentat, quæ minus profunda trâsiit.*

l. 6. ἐλίγον ἢ ἱλιγγες κὴ βάδη] Leg. ἐλίγοι ἢ ἱλιγγοι κὴ βάδη.

l. 19. ὁ ἧδὶ ἑξακισχίλιον ἀριθμὸν] Sex millium canonem mihi Arithmetica mea non ſuggerit. fortaſſis corrupti numeri; legendumq; ὁ ἧδὶ ἑξήκοντα ἀριθμὸς, vt intelligat logiſticam illam ſexagenariam, cuius in aſtronomia vſus infinitus, vnde canon ſexagenarius. *Hal.*

l. 30. *Puto legendum*, τί δὲν ὅτι ἃ λέγουσί, φησι, κὴ ἐκκλαίειν; *hæc eſt* αὐσυπφορᾷ· ἢ ἢ ὑποτοεᾷ ὑπιτιδὶ οὐ πτεύειν. ἐγὼ κὴ ἐκκλαίνω. *Sic Auguſtinus*: Augu-ria atq; omina plerumq; credentibus rata ſunt, contemnentibus invalida. Si quando autem euenìunt, eſt ἐνέργεια τῆς πλάνης.

Ibid. αἰχμάλωτόν σι ἕλκειν] *Supplendum* ὁ δικόσιος, *vt ſequens ſimilitudo docet.*

Pag. 369. 3. *Legendum*, τὸ κὴ πλέον.

l. 23. *Legendum*, κὴ ὑπὸ τῶν ἀκολούθων σαυτὸν ἐπαίνεσαι. *aut* τὸ ἄμα *interpretandum* ſimul ac.

l. 27. *Prorſus legendum*, οἱ ἢ τὰ μὴ μέλοντα. *Hoc euincit* ἡ ἀφέτησις τῆ μεσιτῆ. οἱ πάλι ὕστ. *debet enim eſſe antitheſis:*

l. 33. *Videtur legendum*, ἐπεὶ ὅτι ὁ βασκαίνει, δῆλον. τοῖς γὰ παλαιοῖς. *vel eſt compendium ſermonis. vt Dem.* ὅτι ἢ τοῖς ἀληθῶς λέγω εὐαχές; ναὶ μοι τὸν νόμον.

l. 34. *Videtur legendum*, κὴ ἀεὶ ὄναρ. *Saul enim plures aſinas quæſiit, quas pater amiſerat.*

Hom. 9.

Pag. 370. 7. *Complutenſis & meliores libri*; ἀεὶ παῦ ἅρπαν ἀγαθὸν ἐξηρτημένος, *quæ vera eſt lectio. bis aut ter apud Thucydidem, in præfatione habes ἀρτύσασθαι τὸ ναυτικὸν, inſtruere claſſem.*

l. 11. *Forte* τοιαῦτα παρ.

l. 13. κὴ ἐν ὕπνῳ τελευτᾶν] *Vitioſum eſt hic locus: ſic opinor corrigendus*, κὴ ἐ ὕπνῳ τελευτᾶν, non communi modo moriendi: *alitèr nulla erit antitheſis ad* 370. 15. *nec comparatio minorum, vel* ἐ κοινῷ ὕπνῳ τῶν - -

l. 20. *Lego*, τὸ ἀφέτησια μᾶλλον ἢ.

l. 26. *Lege*, ἐξηρτημένος. *& lin.* 33. ἐξηρτημένος. *Idem eſt* ἐξηρτημένος, *ſed illud meliores habent codices.*

l. 30. κὴ ἐν ὕπνῳ] Interp. nouo ac peregrino more. Vnde puto legendum, κὴ νέῳ ὕπνῳ. *Hal.*

l. 43. μάρτυρες καλεῖ ἐκεῖνον, δεικνὺ ὅτι κὴ τότε αὐτὸν εὐήμησεν] Veronenſe legit: μάρτυρες καλεῖ ἐκεῖνον ὅτι κὴ τότε αὐήμησα. vbi ſi pro καλεῖ legamus καλῶ, vt interpres videtur legiſſe, lectionem illam multò magis probârim. *Hal.*

Pag. 371. 7. καθάπερ ὅλι ἧδὶ ἐαυτῶν ἐπῶν τὸ σφάλμα] De ſyntaxi huius loci non vſquequaque mihi perſuaſum: antè εἰπὼν ſubintelligendum, ὁ Ἰαῆς, quin & videri poteſt redditio ſententiæ deeſſe. ſignificat autẽ inter medicos vſitatum eſſe, vt poſtquam vulnus indigitârit medicus. tum ſecet, & emplaſtrum adhibeat. vnde fortaſſis magis perſpicuè legetur εἰπὼν τὸ σφάλμα. τότε ἥδικα τῷ τραύμῳ, καὶ ἐπῆγε τὸ φάρμακον. *Hal.*

l. 9. *Melius*, κὴ ὠδεῖς ἀνέξεται.

l. 16. *Lege*, τί δέιν ὅτι ἐκακοπ. ἐφερε.

l. 26. *Videtur legendum*, κὴ τὸ ἐξ ἧδὶ καθηκὴ χειροτονεῖσθαι. *Vel forſitan rectius eſt quod editur διὰ τὸ ἐξ ἧδὶ τ. vt ſit* ἐξήγησις τε, ἐπαυρέσιον. οἱ κὴ ὀπωρδέοντες αἰτοὶ χειροτονῶν *Ergo ſeculo Chryſoſtomi populus non habebat ius eligendi preſbyteros & epiſcopos. Abſurdum enim eſt vt diſcipulus eligat præceptorem.*

Pag. 372. 6. Τίν ἔνικαν ὕτω μεγαληγορεῖ Παῦλ, λέγων, τὸν καλὸν ἀγῶνα ἠγώνισμαι] *Melius quàm Auguſtus, de quo iam morientè Tranquillus*: Amicos admiſſos percontatus, ecquid iis videretur mimum vitæ commodè tranſegiſſe, adiecit & clauſulam: ἐπὶ κρότου, κὴ πάντες ὑμεῖς μὲ χαρᾶς κτυπήσατε. *Eſi autem, verſus Euripidis.*

l. 26. ὃν κὸ κόπων δεῖ] *Notiſſimum eſt epigramma Græcum.*

Τέσσαρές εἰσιν ἀγῶνες ἀν' Ἑλλάδα, πέμπτος ἐφεῖς,
Οἱ δύο μὲ Δηλῆοι, οἱ δύο δ' ἀπτικόν.
Ζεὺς, Λητοίδης, Πιμάιμων, Ἀρχεμόριος,
Ἀθλα ἢ ἧδὶ κόπῳ, μῆλα, σταινα, πίνες.

Pag. 373. 14. εἰ δοι δέ.

Pag. 374. 16. *Legendum*, ἐαν' ἢ ἀπῶν πεφεσβεύω κὴ κοινὸν τῆ φύσει τῦ Θεοῦ, & *eſt* μέλετης τῦ καθηκόντος κὴ πεφεκαλῶν. *Apud Lyſiam eſt* πεφεσβύτατα ἢ δύναν.

Hom. 10.

Pag. 375. 6. *Legendum,* οὗτο γαρ' ὅτι τὸ τὴν παρ᾽ὑμῖν ἀγαπήσας αὐτὸν.

l. 11. *Legendum,* ἀποστολικὰς ἀρετάς.

Pag. 376. 3. ἢ χρὴ θεωρητέα ἐστὶ τὸ ἀποδόσει αὐτῷ, ἢ ἀ. ε. *Si legas* ἀποδῷ, *vt omnia habeant exemplaria, est imprecatio: sin* ἀποδόσει, *quod in nullo codice vidimus, propheticum.*

l. 24. τὸν εἰνοχόον αὐτῆ] An Narcissum intelligit?

l. 44. διὰ τῆς ἀναστροφῆς πάντης] *Non enim Onesiphorum salutabat, sed domum eius: ipse enim erat Romæ.*

Pag. 377. 27. ἀλλὰ ταπεινοφρονῶν- vsque ad ἢ χρὴ δυάμεις] Hæc in Veronensi priùs sic legebantur: οὐκ ἔστ οὗτο. ἢ χρὴ διὰ τοῦτο ἐδόθη αὐτῷ ὁ σκόλοψ (ταπεινοφρονῶν χρὴ ἵφη οὗτο) ἀλλὰ διὰ πολλὰς αἰτίας. ἵνες γαῶ ὅτι ὁ Φιλὲ ὁ οὗτ' φησιν αὐτῷ ἵνα μὴ ὑφαίρῃ. ἀλλὰ τί; ἵνα ἢ δυάμεις.

Pag. 378. 1. ὥσπερ τὸν Νίνον vsque ad ἀναβαίνει] Valdè hæc mihi suspecta tanquam glossema, quod à sciolo aliquo margini adscriptum inde in contextum venit. *Hal.*

l. 7. τὸ τὰῶ φύσιν πάντων ἐν τοῖς κοινοῖς μόνον ἐμποδίζειν ἀλλὰ καὶ ἰδίᾳ ἑκάστῳ] Interp. *Quod hic etiam seculi curis minimè à virtutis proposito impeditur:* Aliam prorsus vt videtur secutus lectionem.

l. 8. *Mallem* τὸ εἰκῆ.

l. 39. ἐκείνῳ κρατεῖ] Leg. ἐκεῖνος κρατεῖ. *Hal.*

Pag. 379. 13. *Legendum,* ἀποτίθεται ἐκείνοις, nempe τῇ γυναικὶ, τῷ παιδὶ.

Pag. 380. 19. ὁ μέλλων αἰὼν] Ms. legit, ὁ μέλλων αἰὼν, αἰσπαῖον. Et sic mihi videtur legendum. Alias sententia erit imperfecta. *Hal.*

NOTÆ ANDREÆ DOVNÆI

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN EPISTOLAM AD Titum.

HArum homiliarum editionem adornauimus, Lector, ex Veronensi excuso, castigato ad Ms. Oxoniensem, & aliquot in locis ad Augustanum.

Hom. 1.

PAg. 381. *lin.* 27. *Melius & compendiosius legi potest,* δύναμ᾽ ἔστ' ὦν. ἢ οὐκ αὖ αὐτῷ. *Sic enim compendiosè loquuntur.*

l. 31. *Mallem,* φασὶ γὰρ αὐτὸν νέον εἶναι.

l. 32. ἐν τοῖς ἀρξάσιν] vbi tandem? an fortassis sub alterius nominis personâ? ego enim non reperio. *Hal.*

l. 34. *Forte,* χρὴ δ᾽ ἐναντίον τῷ αὐτοκράτορ᾽ σαθῶσαι: *vel* φάσκουσι. *Deesse enim videtur eiusmodi verbum* Testimonium perhibuit illis robustiores esse, vt coram principe sisterentur.

l. 36. *Legendum,* γεγένηται παῦτα. ἀπὸ κοινοῦ δοκεῖ.

Pag. 382. 3. *Videtur legendum,* τῆς πρὸς Τιμ. β᾽) πρώτης δ᾽ ἀντίκρυς ὁμολῶ. *Nam negat quæ sebycitur ratio probat hanc ad Titum antiquiorem esse illâ ad Timotheum primâ: tum enim Paulus non erat in vinculis, neque iam moriturus: neque admitti vox παραιτήσεως. Nam si illam scripsit in vinculis mortem expectans quotidie: hanc autem liber & solutus, non est haec illa recentior, sed paulo vetustior.*

l. 10. καὶ πίστιν ἐκλεκτῶν θεοῦ ὅτι διὰσόσας, ἢ ὅτι πιστοὺς ἐπ᾽ ἀληθείας. ἢ κατ᾽ ἰσοτέλειαν. ἢ χρὴ ἰσοτέλειαν πάντως *cum causam significant peregrinationis: sic Paulus missus est Apostolus, vt fidem quasi minister daret electis Dei. Deest enim ipse auctor est fidei. Hoc ei negotium datum fuit, & propter hoc suâ legatione functus est. Et hic quidem propositio finalem causam notat: 4. Regum cap. 20. efficientem:* καὶ ἐπῆρεν ἐν τῷ αὐτὸν ἱμάτιον, καθὼς εἶδε πάντα τὸν ἐρχόμενον ἐπ᾽ αὐτὸν ἐνικήτα, *id quod videret. sic.* τὸ δὴ *cum dativo, modo finem, modo efficientem causam declarat, vt sæpe obseruauimus. Hunc sensum Noster probat apertè.

l. 19.

l. 19. *Duo verba permutarunt sedes suas. sic legendum.* πρῶτον καθήρησθαι, καὶ ὕστερον καθαίρουλν· πρῶτον ἐπιγνῶσθαι. καὶ τότε ἐπίγνωμεν. *vide l.* 18. Sic & Fronto Duc.

l. 24. *Melius est* ἀλλ' *quàm* καί.

l. 32. καὶ τοὺ μαθητὰ δουλώσεις] In Veron. erat τοῦ μαθητὰ δουλώσων. quod Fronto reddi vult, *ad labores exantlandos eorum causâ qui docerentur.* duriusculum. fortassis τὸ μᾶλλον eò referendum ad τοῦ μαθ-- vel significet excitari magistrum ad labores ferendos, magis quàm discipulos: id est, oportere magistros maiores subire labores, quàm discipulum. *Hal.*

l. 33. οἱ γὰρ φίλοι ἐυφροσύνες ἀναγκάζοντες] *i.* αἰ ἀμυνδάζοντες, memoriam repetentes: *est enim* ἐυφροσύνη *genitum singularis, vel* referentes, *id est*, narrantes, *si sit accusativi pluralis.*

l. 37. περὶς τὸν τύπον] Legem scilicet Mosaicam, quæ typica tantùm erant veritatisq; repræsentatiua. *Hal.*

l. 40. *Lego*, πῶς δύνηται τὸ μέσον καὶ τῆς χάριτος τὸ μέσον. *non est enim medium unius: sed diceret* τῆς χάριτος τὸ διάφορον.

l. 12. κηρύττουλν, ὥστε μηδὲν προσδέεσθαι -] Putârim magis perspicuè legi, & distingui, κηρύττουλν· ὥστε μηδὲν προσδέεσθαι δεῖ. ἀλλ' - *Hal.*

Pag. 383. 15. δεῖ κηρύσσειν ἄλλως δεῖ. *& l.* 16. *forsitan* τὸ χαρὰν *pro* χαρᾶς. *Non enim Christus his verbis* κηρύξατε δεῖ τοῦ σωτῆρος, *rem aliquam gestam repræsentat, sed vult palàm & clara voce euangelium prædicari.*

l. 9. τῶν δὲ τὰ πάντα -] Malim τὰ δὲ πάντα. *Hal.*

Pag. 385. 7. *Vet deest verbum, vel legendum,* ἀναχρώνται, *deleto* καί. *sed ex v. sequente videtur deesse* αὐτοῖς *ante* καί. ¶ καὶ συγχαίρει] Lege κἂν συγχαίρει, saltem ægrè fert. *Hal.*

l. 16. *Videtur legendum*, τῶν δὲ ἀρχὴ καὶ πῶς τὰ νοσοῦντα καὶ ἀκμάζοντα. *nam hoc omnino ponendum.* καὶ *nullo modo. quadrat interrogationi. nam apud Ciceronem & auctores valet* certè, quidem.

Ibid. ἀπαγορίσαι. *vel* ἀπαγορῆσαι.

l. 31. *Vera lectio est sine dubio*, καὶ πῶς παῦτα ἀχρωματοῦντες γάμες; *nam ignem accendere, aquam portare, ligna scindere, sunt hæc quidem indecora quæ faciat presbyter. sed si fecerit coactus egestate, nullum pudorem afferunt.* ἔργον δὲ οὐδὲν ὀνείδος, *inquit Hesiodus.* ἀχρωματεῖ δὲ ὃν ὁ παῦτα πιῶν· ὑδρίαν δ' αἰχμῶν τὸ ἔσω φέρει. *aliter: πῶς τῶτο αἰχμὴν γίνεται non est Græcum. certè Chrysostomus nunquam ita locutus. sed vel legendum,* πῶς τοῦτο αἰχμὴν γ- *in dativo, vel* μὴ πῶς τ- αἰχμὴν γίνεται. *quod melius. Qualis est hic sermo,* quanto hoc dedecus sit? *diceret*, est. sed quanto cum dedecore fit, *reflexum. Fronto,* καὶ ὁ σὺ τοῦτο αἰχμὴν γ- -

l. 38. τί δὲ ; ὑπὸ τοῦ ἔσωτοῦ ζῆν ὀφείλει ;] *Et hunc æstimâ à Demosthene suo mutuatus est. sic enim orator* ἐν τῷ περὶ τῆς ἐν Χερρονήσῳ : πόθεν δὲ οἴεσθε ἄλλοθεν ἢ μήτε λαβόντα παρ' ὑμῶν μισθὸν, μήτε αἰτῆν ἔχοντα ὁπόθεν μισθοδοτήσει, τοῦ στρατιώτας τρέφειν ; ἐκ τοῦ ἔσωθεν ; οὐκ ἔστι ταῦτα. *Hic dux erat* Διοπείθης.

Pag. 386. 13. τῆ δ ὄψει καὶ γνάθῳ ;] Interpres hæc verba omisit.

Hom. 2.

l. 37. *Forte*, παῦτα διατίθενται.

Pag. 387. 1. ἆ δὲ πρῶτον μᾶλλον ἐσεῖται ἢ ἔπαινον εἶχε] *Quid hoc est? omnino* τὸ ἢ *fortè legendum* συγκρατῶς, *non* διαζώπυρος, *propter illud* μᾶλλον. *Deinde quæ laus est creare episcopos aut presbyteros? At honor magnus. Legendum igitur* ἢ πόνον εἶχεν. *Hoc arguunt antecedentia*, ἔνθα δὲ πολλὴ κίνδυνος καὶ πολλὴ δυσκολία, *quæ periculosa erant & difficilia Paulus sibi sumpsit, quæ autem honorifica & minùs laboriosa mandauit Tito.*

Pag. 387. 22. ἐποικοδομεῖσθαι τῇ ζωῇ, *melius mihi videtur, vt in Demosthenis orationibus*, ἐποικοδομεῖσθαι τὸν βίον ἀλλοδαπεύειν· *nisi in* τῇ ζωῇ *positum sit ad* τὰ εἰς τὸν ζωλὸν· *vt iurisconsulti dicunt, tutum esse incumbere in rem quàm in personam. vel* ἐποικοδομεῖσθαι ἐν τῇ ζωῇ *est* reperire aliquid in vitâ vitij quod accuset.

l. 29. & 30. *Lego*, ὡς ἂν τὸν ἐξ ἀρχῆς μὴ πολλῆς τραφέντα τῆς ἀκαιρείας, καὶ πολλῆς ἀπολαύσαντα σωφροσύνης κακὸν γένοιτο.

l. 43. συγγενικώτερον μᾶλλον, ἢ δημοτικώτερον ἢ ἀρχικὸν πεπίστευται] *Latini* ciuile imperium *appellant* moderatum. *Suetonius in Tiberio* 26. Verùm liberatus metu ciuilem se admodum inter initia & paulò minus quàm priuatum egit. *Idem in Caligula de Germanico.* Domi forisque ciuilis, liberata ac fœderata oppida sine lictoribus adibat. *Iosephus de eodem alijs verbis*, πρὸ ἀξίωσιν κτώμενος & τὸ βέλτιον ἴσως πᾶσιν ἦν, æquo iure cum reliquis ciuibus viuere, nunquam se alijs anteponere. *Idem etiam de Claudio*, Ac in semet augendo parcus atq; ciuilis, prænomine imperatoris abstinuit, nimios honores recusauit. *Sic Plinius*, Modicũ & ciuile cõiunxit *quodam in loco. Tacitus de Asinio Gallo*, Nec ideò iram eius leniuit, tanquam duĉtâ in matrimonium Vipsaniâ M. Agrippæ filiâ, plus quàm ciuilia agitaret, Polliõisque Asinij patris ferociam retineret. *Idem de Testamento Augusti*: Legata non vltra ciuilem modum. *Aristoteles Polit.* 2. ὅτι μὴ μικρὰ πόλις, πολιτικώτερον πλείονας μετέχειν τῆς ἀρχῆς καὶ δημοτικώτερον. *Idem valent hæc duo. M. Tullius ad Atticum lib.* 1. Sed interea πολιτικὸς αὖτὸς ἐσ' ὅταν quispiam inueniri potest : qui poterat, familiaris noster (sic enim est: volo te hoc scire) Pompeius togulã illam pictam silentio tuetur suam : Cratippi verbum nullum contra gratiam. Cæteros iam nosti, qui ita sunt stulti, vt amissâ rep. piscinas suas fore salvas sperare videantur. *Respublica est res populi, Tyrannis ergo non est respublica.*

Pag. 388. 26. *Mallem*, μεῖζον ἐφύτευτα.

Pag. 389. 44. *Leg.* καὶ πολλὰς ἔτεσι κεφαλὰς, *expunge* τῷ διὰ.

Pag. 390. 1. *Melius est* ἀλλ'.

Ib. εἰ ἐκ τοῦ] Interpres, qui sine dubio vsus est melioribus codicibus, videtur legisse ἀλλ'.

Ib. 15.

l. 15. τὸ, ὃ φῄς] *omninò ponendum: vt sic aliquid respondeat interrogationi.*

l. 23. *Forte* καὶ σὺ σεσωπήσον ἀπερίτμητον: *mihi quidem non sit dubium.*

Ib. καὶ ἐν τοῖς] ἐν, deest in Ms.

Hom. 3.

Pag. 391. 21. ϑεσπίων πάλιν ἐπῴδη] *Reliquum poematis quod attexit est apud Callimachum hymno Iouis,*

Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσαι. καὶ γὰρ τάφον, ὦ ἄνα, σόν
Κρῆτες ἐτεκτήναντο. σὺ δ' οὐ θάνες· ἔσσι γὰρ αἰεί.

Quidigitur? Hoc distichon Callimachus ab Epimenide furatus est? Non possum animũ inducere, vt credã. Carmẽ enim mollissimũ est, et verè Callimacheũ. Ergo Callimachũ innuit Paulus, non Epimenidem? At Callimachus non est Cres, sed Cyrenæus, Apostolus autem ait, εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος καὶ αὐτῶν προφήτης. Porrò Epimenides non Poeta erat, sed χρησμῳδὸς, vel χρησμολόγος. Deinde vnde hemistichium, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί? *verisimile est, hoc ab Hesiodo sumpsisse Epimenidem, cuius hoc est in Theogonia:*

Ποιμένες ἄγρωστοι, κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί.

Callimachum autem ab Epimenide illud Κρῆτες ἀεὶ ψεῦσαι *Chrysostomum, qui sic ista contexuit, memoriâ lapsum. hac mea semper fuit opinio.*

l. 35. *Sic supplendum censeo, quod deest: μᾶλλον γὰρ εἰκὸς ἦν τοῦτο ψεύδεσθαι αὐτοὺς, ὅτι τὸν ὄντως Θεὸν ἐνόμιζον. Nisi sic legas, nulla est consequentia eorum quæ sequuntur. Cretes autem non solùm ostendebant sepulchrum Iouis, sed eum, vt apud se genitum. Deum immortalem imprimis ferebant. Cur enim minùs propter sepulturam Deus esset, quàm Hercules in Oeta crematus? aut Dioscuri, quos Homerus sepultos perhibet, Iliadot 3.* τοὺς μὲ κατέχει φυσίζοος αἶα ? *Secunda hæc igitur melior est solutio quæstionis. Itaq; illud quod Chrysostomus affert de morte & sepultura Iouis ex Callimacho, prorsus alienum est huius loci. Hoc nostram superiorem coniecturam non mediocriter confirmat.*

l. 40. *Censeo legendum,* ἀλλὰ κεῖ χρόνος, καὶ ἄλλος πνεῖ κατ' ἄλλος χρόνος. *Illud enim* ἀλλὰ κεῖ χρόνος ἄλλος πνεῖ, *minùs abruptum est.*

l. 41. *Mallem,* ὥπω σχεδόθυμοι.

Ibid. ὡς τὰ μικρὰ τὰ μεγάλα μυσήεια] *Sacra Cereris Eleusinia: vt notat Fronto, interpretaturq; è scholiaste Aristophanis in Plut.* μυσήεια δὲ τελέτας τῆς ἐνιαυσίου τῆς Δημήτρος καὶ κόρης, τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα, καὶ ἔστι τὰ μικρὰ ὥσπερ προκαθάρσεις καὶ προμελέτη τῶν μεγάλων.

Pag. 392. 2. *Lege ex Arato,* μεστὴ δὲ Διὸς πᾶσα μὲ ἀγυιαί.

l. 13. πάντ' ἐν ἐλεῷ θοῦν, ἀλλ' ἔτι κἀζωῆς] *Hæc Interpres largius. Rursus in aræ à Dei, cùm fuissent ab alienigenis captæ, maximisq; plagis gens illa percussa esset, dum remittendi consilium inirent, sibanc, inquiunt &c.*

l. 21. καὶ οἱ δάμωνες ἢ ὁ ϑεσσιωτοῦτο. ἐν ἰῷ δὲ ἐπιλοιπὸν τὸ φθογγόμενον ἵνα κωλυσῇ] Horum ego sensum non capio.

l. 44. ἐν Δάφνῃ] Hinc apparet hæc scripta fuisse Antiochiæ.

Ib. τῆς Μαξιμίνης λεγόμενον ἀσέλαιον] Speluncam hanc in ipsa Daphne fuisse puto. Ipse enim Chrysostomus aduersus Iudæos Matronæ speluncæ in Daphne meminit.

Pag. 393. 7. *Mallem interrogationes tolli post* τὸ καταδικοῖς, *sine π.*

l. 11. τοῖς ἢ μιαιαμάνοις] *Hoc quidem verum: tamen codices habent* μιαιασμένοις: *quod visitatius. Unde apud Sophoclem,* ἄγος ἢ μίασμα, scelus, piaculum. *Verborum in* αἴνω *duplex est perfectum pass.* φαίνω, πέφασμαι πέφαιμαι.

l. 19. διὰ τὸ ὄρος τὸ Σίδιον] Ἐπυνολογικῶς *dicendum erat* ἐδεδὲ τὸ ὄρος ἐλεῖν.

l. 22. τί γὰρ, εἰπέ μοι, οὐκ ἀκριβέστερον ἢ ὃ μοι. ὁ οὖν ὑπὸ κόσμου τῶν σύσταν ὄχει ; *at Apollonij Tyanensis contraria est sententia, de quo sic Philostratus,* τὰς μὲ ἀμυλίχους ἐρίσσας, ὡς ὕστερα καθαρὰς, τὸν τε νοῦν παχυνούσας, παρηγόρησε τὸ ἡδομένοις ἢ μὴ λάζεσθαι. ὑπεπίνετο, καθαρὸν δὲ φάσκων, ὁπόσα ἢ γῆ αὐτῷ δίδωσι. καὶ τὸν οἶνον καθαρὸν μὲ ἐφασκεν εἶ πάνα, ἐκ φυτῶν ἥκοις ἡμέρου τοῖς αὐδρώποις ἥκοντα, ἐναποδύσει ἢ τῇ τῶ νῦ συσάσει, διαδολοῦντα τὸν ἐν τῇ ψυχῇ αὐλέρα. *Sed Chrysostomus postea mentem suam explicat,* καὶ ὅλως εἰ βουλοίμεθα ἀκριδολογεῖσθαι, πάντα ἀκάθαρτα. ἀλλ' ὅμως, εἰ βαλοίμεθα μὴ ἀκριδολογεῖσθαι, ἀκάθαρτον, ἀλλὰ πάντα καθαρά. *Hæc igitur non pugnant.*

l. 24. τὸ σφαζόμενον] *Sacrificium scilicet quod macta batur.*

l. 31. *Interpres rectiùs legisse videtur,* πῶς γὰρ ἐν τοῖς ἀκαθάρτοις καθαρόν τι αὖ εἴη ; *mens enim impura, conscientiâ pollutâ, omnia attrectatione contaminat. Hinc est quod Plato Phædone, mentem antea purificandam esse admonet, quàm ad Deum accedimus.* πῇ γὰρ μὴ καθαρῷ καθαρὸ ἅπτοιτο, μὴ ὐ δίμπτυ ἢ.

l. 38. *Inducendum* ἀκαθαρσία, *& legendum,* τοῦτ' ἔστι, *vel,* τοιοῦτον αὖτοῖ εἶναι. *quasi diceret,* illi impuri sunt, *sed tu nihilominus idcirco tacueris.*

¶ Non puto inducendum, nam sic Oecumenius: τοῦτο ὅτι ὄντως ἀκάθαρτον, *quod huic æquiualet. Hal.*

l. 42. *Lege,* ὑπισθὴ γὰρ ἅπαντι εἶναι. *Et continuò mallem* συμπεριφέρεσθαι αὐτοῖς.

Pag. 394. 1 *Inducendum etiam* τὸ καθαίρεται. *hic enim ponitur non est opus.*

l. 12. *Melius est vt retineatur* παιδεία *propter testimonium prophetæ, quod sequitur Isaiæ 1.*

l. 31. *Prorsus legendum* ὑπὸ τούτων ἐπήγαγε, *nempe* τῶν σωματικῶν.

l. 40. In margine ἐναγίστερα] In Veronensi legebatur ἐγγιώτερα, pro quo Fronto reponit ex emendato codice, ἀρωΐτερα : sed melius quod edidimus. *Hal.*

Hom. 4.

Pag. 395. 22. *Scribendum censeo,* καὶ ἐχ ἡ νεότης μόνον. *Deinde,* ἔχει ἢ ἴδιον τὸ καθρὸν, τὸ

l. 26.

l. 26. *Lege*, πού ἐσ ἡλικία τοιάτη.

l. 28. συμφερόωσιν γὰρ τῶν λόγων] *Aristot. Ethicorum* 7. *cap.* 5. ὑπάρχειν γὰρ τῷ συμφερομένῳ τὸ ἡδὺ τῷ ἀνθρώπῳ, ὃς σώζεται ἡ φύσις.

Pag. 397. 5. τὸ ἀφθαρσίαν *non est inserendum: sunt enim qui putant è margine irrepsisse & esse glossema* τῆς ἀδιαφθορίας. *Chrysostomi potissimum auctoritate nitentes, quæ velle sentiunt.*

l. 12. δοῦλοι ἰδίοις] *Mss. Oxon. hic defecit: reliqua castigata sunt ex Mss. Augustano.*

l. 15. *An non legendum*, ἢ ὁ δοῦλος δεσπότης ἀποστερῶν? *certè* δοῦλος *est* δεσπότου κτῆμα: *non contra. Itaq; ait Philosophus*, Dominus est serui Dominus tantum: seruus autem non solùm domini seruus, sed ἁπλῶς τοῦ δεσπότου.

l. 21. κἂν γὰ τοῦ δεσπότου δικαιοῦς μετ' εὐνοίας, ἀλλ' ἡ ἀσέφαιος ἐπὶ τῷ φόβῳ πολὺ ἀρχὴ ἔχει. δεσπότης γὰ ἐπὶ τῷ δοῦλῳ λέγεται, *ut Philo Iudæus docet. Vnde illud propheta*: Si ego sum Dominus vester, vbi timor meus? *Mal.* 1.

l. 27. δέγματα] Malim aliquid aliud, vt ῥημάτων, vel fortassis, ὡς ἐπὶ δογμάτων περὶ ματα, vt sit αὐτόπτου illius quod subsequitur. *Hal.*

l. 29. ἢ γὰ παρ' αὐτῆς τοῦτο διωμολόγηται, ὅτι τὸ μὴ δοῦλον ἡμῶν ποιεῖν] *Plato Legum* 6. ὑπὸ ἀνάγκης ἀνθρώπους ἀνάγκη ἄρχειν, ἐὰν μὴ θεὸς ἐκ τοῦ ἀνωθεν ἀπαλλάξῃ τοῦ ἄρχειν ἀνθρώπους. *Sed idem paulò antè ait*, πολλοὶ γὰ ἀδικοῦσι ἑῶν ποιεῖ κρείττους ὄντες ἀνθρώπων παντοδαπῶν ἡμῶν, σπουδαῖα διανοήματα, ἢ κτήματα, τάς τε εὐπάτριδας αὐθις ὅλας.

Pag. 398. 42. *Lege*, ἢ ἐμὲ τι μοῖρα ἐμαυτῷ. ἐμὲ τι, *ferme*, ἐγώ 'ς.

Pag. 399. 2. τὰς εὐλογίας τὰς καρποῦσθαι συμφερούσας] *Hippocratis dictum est*, ὁ ἰατρὸς ἐν τοῖς ἀλλοτείοις συμφερῶν ἰδίας καρποῦσθαι λύπας.

l. 4. *Legendum*, ἀπὸ τούτων αὐ τοῦ καρποῦσθαι, *non* αὐτοῦ, *vt docet, quod iam diximus. eos enim* καρποῦσθαι *dicimur, ex quibus lucrum facimus.*

l. 7. Repone κἂν ἀλάσῃ. *quamuis sequatur* ἄν.

l. 26. *Lege*, τὰ πυρ ἡμῶν.

Hom. 5.

Pag. 400. 18. *Fortè* μηδὲ τῇ ψυχῇ, *vt neq; vllam dominis dent ansam reprehensionis, neq; alteri cuilibet. Hoc enim profectò melius, quàm si dicas*, Ne in re quidem qualibet. *Seruis enim Christianis non solùm dominorum offensiones erant vitandæ, sed non minùs aliorum, qui videntes eorum nequitiam à fide poterant auerti.*

l. 41. *Ponendum censeo*, ᾧ ποιεῖτε, ἢ τῶν κακῶν αὐτῶν βέλτιον φεύγειν ἢ ἀλλοφύλοις *clandicat: & hic distinguendum.*

Pag. 401. 18. *Omnia sunt legenda sic*, οὐδὲ ἢ ἐπὶ παρδίνων, οὐπὸν, ἐδὲ παρὰ Κυρίου ἓν ἔχειν. ἢ οὐδὲ γυναικῶν πάντα, μὴ ὅτι. *Nam nisi sic legas, nihil erit quod ex aduersa oppositione at superiori membro*, τοῦτο δ' ἦν ὃ ἐν ἐπιτάγματος ἔχειν μέρει πάντων. Hoc dicit, *inquit*, quasi cum imperio, illud non pro imperio, sed suadens.

l. 26. Τιμοθέῳ] Vox expungenda: locus enim ad Hebræos. Interpres vocem aut non legit, aut neglexit: posterior certè locus est è Timotheo. *Hal.*

l. 38. *Sic distinguendum*, ἐν τῇ νῦν αἰῶνι. ἢ ἐν τῷ μέλλοντι· ἢ ἐλπὶς ἐπὶ τοῦ. *non enim profectò dicit, sobriè, iuste piè, viuendum esse in futuro seculo.*

Ib. ἢ ἐν τῷ μέλλοντι] Interpres verba hæc non habet, & certè non videntur legenda.

l. 44. *Delendum* ὦκ.

Pag. 402. 27. τὸν αὐτὸν ἀγῶνα πρέχωμεν, *dictum est. dicimus* σκληρὸν πρέχειν, ἢ δικαιολογεῖσθαι: *sed ego nihil hic subaudiendum arbitror, ac legendum* ἁπλῶς *tantummodo* τὸν αὐτὸν πρέχωμεν: *subaudi* δρόμον, *vt in proverbio*: τὸν αὐτὸν ἀγῶνα πρέχειν. *Nam & hoc prouerbialiter dictum. Quod cum imperitus quispiam non intelligeret, addidit* ἀγῶνα, *quod deinde corruptum est in Veronensi editione in* αὐτόν. ¶ Ἀγῶνα πρέχειν *vsurpatum ab Apostolo* 12. *ad Hebr.* v. 1. πρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα. *Hal.*

l. 44. *Lego*, πῶς πάντα κοπιᾶν δικαίως. *De Paulo. plurima enim vtilia enumerauit.*

Ib. ὅσα πῶς πάντα] vsque ad παραπίπτοντα 403. 21.] Interpres videtur aliter legisse. *Videt quomodò omnem prorsus excluserit malitiam, omnem arrogantiæ ac præsumptionis aditum prorsus præcluserit? Nonne, inquit, innumera per prophetas sanctos omnes Deus nobis ostendit benevolentiæ signa, nec tamen anclusimus?*

Pag. 403. 1. διὰ φειδῆ πάντων, *vel* διὰ φειδῆ, δι' ὀλίγων, διὰ πάντων. *Deinde* μὴ ὦκ ἠκούσαμεν ἀναπεπταμένων; *an non audiuimus?*

l. 8. *Legendum*, ὑδὲ συμβάλλεται τὰς παλαιὰς οἰκοδομὰς· *vel* τὰ παλαιὰ· οἰκοδομᾶς.

l. 18. *Ponendum*, τῷ μηδὲν ἔχειν. *Nam quod editum est non cohæret.*

l. 23. φασί τε δεῖ ἔξωθεν, ὅτι ἢ ἀρετῆς τὸ ἀσκῆμα ἐδόκει εἶναι] *Nempe fortum facere. Plutarchum opinor significat, qui non vno loco de Lacedæmoniis scribit, illos solitos collaudare eos adolescentes, qui furtum occultè, solerter, callidè, fecissent: sed ijdem deprehensi pœnas dabant.*

l. 24. Θεὸν πιστὸν] Mercurium scilicet.

l. 28. *Legendum* πῶς μισθαποδόσεως ἐπιλαθῶν, ἵνα σου τὰς πληγὰς ἰᾶται, *vel* ἀπάλαξῃ. ¶ Puto receptam lectionem esse meliorem. *H. S.*

l. 29. ὅτι παρ' αὐτοῖς] Lege, ὅτι παρ' αὐτοῖς quamdiu apud ipsos error valuit.

l. 30. εἰ δὲ δικαίοις] Interpres legit quod in margine, & ante hæc verba ista interserit: *Quid enim non præsumerent homines, quid non iniquitatis admitterent, qui tam scelestos inuentores & malorum colerent Deos?*

l. 33. *Legendum*, δῆλον μὲν ἐξεῖναι ὡς τὰ πανδοκεῖα, μόνη ξενοκομεῖται] *Ait Philosophum legem hanc tulisse. Est autem Solonis lex, quem inter philosophos Plato in Timæo numerat. Æschines contra Timarchum*: δοῦλον φησὶν ὁ νόμος μὴτε γυμνάζεσθαι, μήτ' ξενοκομεῖσθαι ἐν ταῖς παλαίστραις. *Paulo post, πάλιν ὁ αὐτὸς δεῖ ὅτι νεμεσᾶτος δοῦλον ἐλευθέρῳ παιδὶ μὴ ὁρᾶν μετ' ἐπιτηδεύοντα πάππας· ἀλλ' οὐδὲ ἐλεύθερον ἐκόλυσον ὁρᾶν, ἢ ἐμπολᾶν, ἢ ἀκολουθεῖν· οὐδὲ βλάβλαι τῷ παιδὶ, ἀλλὰ μέρτυρίαν συφρον-*

νης ὑῆ ἤσατο συμβαίνειν.

l. 41. ὁ δεῖνα τὸν μητρυιᾶς ἐρῶντα] *An Phœnicem Achillis magistrum indicat, quem pater Amyntor ob hanc causam expulit? Iliados 9.*

l. 42. ᾗ ἡ δεῖνα τοῦ σφετέρου, ᾗ ἀπὸ ξαυτῆς] *Phædra Thesei coninx, Hippolytum Amazonis filium, priuignum suum deperibat, & cùm potiri nequiret, dolorem laqueo finiuit.* σφέτερος *est prinignus, id est filius ex priori uxore natus.*

Pag. 404. 7. ὅτε αὐτὸς ἔξω ὁ μοιχὸς ἀπολῶν ἔφοβεῖτο ἔνδον ᾗ ἐκεῖνα γυναῖκα] *Quem Orestes furens occideret, & cum uxorem rapueris, mihi incognitum.*

l. 15. *Melius puto.* ὅταν πάντα τὰν ψυχᾶς ὑποβάλῃ τοῖς ἥδεσι ἐπιθυμίαις. ἐν ᾗ ἡ κακία τῇ ψυχῇ ἐπαφίησι τοὺς ἡδικοὺς] *Quod si probarum, sic intelligendum erit, immittere omnes voluptates, quæ miserum inuadant animum. vt Virg.*

--classiq; immittit habenas. *Videndum an non rectius duceretur,* ὅταν πάσας τὰς ψυχὰς ἐπαφῇ τοῖς ἡδυσι.

l. 16. ὅπῃ ὡς ἀρετῆς] *Interpres legit* ὅπῃ ἢ ὡσ ἀρετῆς ἢ ἀγάπα ἡδέως. *Ms. sic,* ὅπῃ ὡσ ἀρετῆς ἢ ἀγάπα, ὅτι πέπη ἡδέως. ¶ Corrigenuus hic locus ex margine.

l. 22. ἀλλά τι πάλιν παῖ αὐτοῖς παρθένοις γυμνὰς ἐκέλευε παλαίειν ἐπ' ὄψεσιν ἀνδρῶν] *Hic opinor Lycurgus est, qui suis legibus instituit virgines vestibus positis luctari in arena. Cic. 2. Tuscul.* Itaq; illi qui Græciæ formam rerumpub. dederunt, corpora iuuenum firmari labore voluerunt. Quod Spartiatæ etiam in fœminas transtulerunt: quæ cæteris vrbibus mollissimo cultu parietum vmbris occuluntur: Illi autem voluerunt nihil horum similes esse apud Lacænas virgines: quibus magis palæstra, Eurotas, sol puluis, labor, militia studio est, quàm fertilitas barbara. *Scimus autem eos, qui in palæstra certabant, certâsse nudos: verissimum, est illud Herodoti,* ἅμα καὶ ὧδε ἐκδυόμενοι Ῥωμαῖοί τε καὶ τοῖς αἰδοῖ γυμνὰ. *Non absimile illi d Lacenis cuiusdam, quod Plutarchus refert:* πυνθανομένῳ πόθεν ἡ τὰς μὴ κόρας ἀλειφούσας τὰς ἢ γυναῖκας ὀγκαλυμμένας εἰς τὴμφανὲς ἄγωσιν, ὅτι (ἔφη) τὰς μὲ κόρας ἀνδρας εὑρεῖν δεῖ· τὰς ἢ γυναῖκας σώζειν τοὺ ἔνδοντας. *Sed apud alios omnes velatæ sunt virgines, & maximè cùm nubunt, vnde dicitur* nubere, *vt caput obnubito. Similiter Herodotus Græcos perstringere videtur, quod nudos in arenam producerent, & in hoc quidem Barbarorum verecundiam magis laudare.* Παρὰ μὲ τοῖσι Λυδοῖσι, χρεὼν ᾗ ὁμοίως τοῖσι ἄλλοισι βαρβάροισι, καὶ αἰσχρὰ ὀφθῆναι γυμνὸν αἰχμάλωτα μειζόνως φέρει.

l. 25. ᾗ ὡς πολλοὺς αὐτὰς ἐξέδησι] *Hoc etiam grauiter in Platone reprehendit Clemens Alexandrinus. Sed maiorem illi inuidiam ex hac re conflat quàm meretur. Sic enim princeps philosophorum in 5. de Rep.* τὰς γυναῖκας ἢ τοὺ ἐκείνων κυνῶν, πάντα ξυμκοινωνήσειν οἰόμενα δεῖν. ἆρ' οὐ οἱ ἄρρενες συλλήσονται, ὡ ξωκράτης, ᾗ πολλὰ κοινῇ ἀσκήσειν, ἢ τὰς μὲν οἰκουρεῖν ἐνδυσ, ὡς ἀδυνάτους διὰ τὸν ᾗ τεκνοποιΐαν τὰ δὲ ἄλλα πονεῖν τε καὶ πάσαν ἐπιμέλειαν ἔχειν ἀντὶ τοῦ πάντα ἢ κοινῇ ἔσα παντὰ πλὴν ἀφροδισίων καὶ τοῦ ἀφροδίσια χρησθαι. τοῖς ᾗ οὐ ἐχυ τίγεις. Οἶδα τ' ἔγ, ὅτι ἐγὼ ἀδὲ τὰ αὐτὰ χρὴ δοκεῖ τινι εἶναι, ἐαὶ μὴ τὰς αὐτὰς φορμὸν τε καὶ παιδίαν ἀποδιδῶσι ἢ Οὐκ οἶσθ' ὅτι· εἰ ἀρχὴ τῶν γυναικῶν ἀδὲ πάσῃ χρησθαι καὶ τοῖς αὐδράσι παῦτα καὶ διδακτέον αὐτάς. Ναί. Μεταὶ μὲν ἐκόντος τε καὶ γυμνασῖ ἢ ἀδύνᾳ; Ναί. Καὶ ᾗ γυναῖ ἀρχὴ τῶν τὸ τέχνα, καὶ τὰ ἀδὲ πάλιν ἀποδοτέον καὶ χρηστέον κατὰ παῦτά. *In 6. autem legum, non censet ad bellum educendas mulieres, sed si viri forte omnes relicta ciuitate exierint, interim autem hostes aduenerint, ciuitatem desertam per hanc occasionem oppressuri, πολλὴ πε καλία τῆς πολιτείας, inquit.* ἔπως αἰσχρῶς τὰς γυναῖκας ἢ) πεθραμμένας ὡς μαλ' ὤσπῳ ὄρνιθας ἀδὲ ἢ τίνων μαχουμένας ἀλλ' ὁπουοῦ ᾗ ἰσχυροτάτου ἀνέσεσθαι, Δίλειν ἀποδύσεσθαι τε καὶ πάντας κινδύνους κινδυνεύειν. ἀλλ' οὐδὲν ἀρχὴ ἱερὸν στρατιᾶς πάντας βαιοὺς τε καὶ ἀκαλλεῖς, καὶ δόξαν τὴν αὐτῶν γένος κατασκεύασόν πάντων ἀνελόντων φύσει ἀνειμένους] *sed hæc vtcunq; sunt, illud quidem verum, quod idem in 5. de rep. dicit, γυναῖκας πολλαὶ πολλῶν ἀνδρῶν βελτίους εἰς πόλλ.*

Hom. 6.

Pag. 405. 17. ᾗ ὄρνις, ᾗ μάχας τομικὰς ἀδείσασα] *Hoc quidem verbum Nostrum nos explicat, sed Vetus benè interpretatur,* deuita: *Beza minus recte,* cohibe: *Lucianus* ἐν τῇ ἀδὲ αἱρέσεων *ad finem, verba ultima sunt,* φιλοσόφῳ ᾗ τὸ λοιπὸν κῆφ ἄκων ποτὲ ὧν ἀδὲ βαδίζων ἐπὶ γῆν, ἔπως ἐκπραττόμενα. ᾗ ἀδεισίσουσα ὥσπερ ποὺ λυπῆσαι τῆ κωὸν.

Pag. 406. 16. ᾗ Νικόπολις τῆς Θρᾴκης δῆ] *Nullam Stephanus nouit Nicopolin, nec Thraciæ, nec Macedoniæ. Sic enim ait* Νικόπολις, πόλις Ἠπείρου: *& hanc esse credo, quò Paulus Titum vocat. Hæc olim Ambracia dicta est: sed post pugnam Actiacam non procul ab eâ commissam, Cæsar Augustus ad memoriam inclytæ, quam adeptus est, victoriæ, mutauit nomen & auxit, additis aliquot finitimis ciuitatibus. Strabo lib. 7.* ἀδὲ τῆς Ἀιτωλικῆς ἰοχμηλοτέρα ᾗ Μακεδόνος δ' ἔστιν ᾗ Ῥωμαίοι, ᾗ τῶν πλ. ᾗ τὰς ἄλλας κατεπόνη πο τοῖς συνεχέσι πολέμοις διὰ τὴ ἀπὸ Φαρσάλου ἤδη τοῦτο δ' ἐδίκασδι ὁρῶν ἐκλιμπόμενας τελέως τὰς πόλεις, εἰς μίαν Ῥωμαίων τὴν ἀπὸ κλυδωνίου ᾗ πόντου ἐσ τὴν κόπο τότο. ἐνδιλεσ δ' ἐπωνυμίαν ᾗ τίμης ἐσ ᾗ κατεκαμάχησιν Ἀντώνιον ἀφ' ᾗ στίματος τὸ κέρδος, ᾗ ἀ Λίγυπτίων βασιλεως Κλεοπάτρας. *Vel in hac igitur vrbe erat Paulus, vt mihi videtur, cùm hæc scriberet, vel eò venturus erat paulo post. Itaq, huc Tito conducit. Propter celebritatem enim vrbis erat cur ibi vellet esse. Nam & locum Cæsar ornauerat, & Ambracia olim fuerat Pyrrhi regia. Nec moror, quod in fine est, hanc epistolam scriptam esse Nicopoli Macedoniæ. Nulla enim ibi fuit Nicopolis, aut si fuit, parnum aliquod atq; obscurum erat oppidum: & cur non Apostolus, si in Macedoniam cogitaret, vel Thessalonicam se contulit vel Philippos? he sunt enim Macedoniæ ciuitates nobilissimæ. Sunt etiam hoc nomine aliæ ciuitates duæ,* quas

quas nouit Stephanus, altera in Bithynia, Armeniæ altera. Sed quis credat sibi fuisse Paulum, aut futurum fuisse? Est & in Ægypto Nicopolis, quam Strabo memorat lib. 17. item ab Augusto monumentum eiusdem victoriæ condita. Ibi enim fudit reliquias exercitus Antonij & Cleopatræ, cùm se recepissent in Ægyptum: ibiq; vterq; in illius potestatem venerat. Vide quid de hoc loco statuendum sit. Ego enim vel corruptum esse arbitror, vel magnum esse errorem Chrysostomi. ¶ Atqui sic etiam Theodoretus: τὴν Θρᾴκης δὲ Νικόπολιν τὴ Μακεδονίᾳ πολίζει: cui potius & Chrysostomo de re sibi comperta & vrbe vicina loquentibus assentior, quàm vllis quantumuis speciosis incommodis additis argumentis. H. S.

l. 43. μανθανέτωσαν οἱ ὑμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι.] In hunc locum nihil hic Chrysostomus. Supra interpretatus est καλὰ ἔργα de beneficentia atq; eleemosynis, quæ κατ' ἐξοχὴν bona opera vocantur. Sed ego τῶν καλῶν ἔργων intelligo καλῶν ἐπιτηδευμάτων, honesta studia atq; artes, quibus vita roborantur, & vellet Apostolum, vt neq; otiosi sint, & ἀνέντατοι ambulemus, vt 2. Thessal. 3. nec turpes quæstus faciamus: idq; ex singulis ordine contextis verbis ostendimus. ἔργον sæpe est opus illud, quod vnum agimus in vita, vitæ actio. Vt M. Tullius 1. de Nat. Deorum. Nam & de figuris Deorũ, & de locis atque sedibus, & de actione vitæ multa dicuntur. Gen. 47. καὶ εἶπε Φαραὼ τοῖς ἀδελφοῖς Ιωσὴφ, τί τὸ ἔργον ὑμῶν; οἱ δὲ εἶπαν τῷ Φαραὼ, ποιμένες προβάτων οἱ παῖδές σου. Sophoc. Oedip. tyr.

Οι. ἔρχον μεγιστὸν πολίων, ἢ σῖον πίνει;

Θε Πείσμασι τἀ πλεῖστα τῆ βίᾳ ξυνωκίσμεθα.

Ionæ. 1. τίς σου ἡ ἐργασία; respondet, δῆλον Κυρίε εἰμὶ ἐγώ. Item προΐστασθαι τῆς τέχνης dicitur, qui profitetur & facilitat artem aliquam. Synesius epist. 2. de meretricula quadam: καὶ παῦσιν ἡ τέχνης λαμπρὸς. ἢν ἐπιστῇ τῷ ἐργασίαν ὑπὸ χλαμυδὶ ῥυπῇ κατίλυσε, τὰς ἐν ὀλιγίᾳ παιδοτριβὰς, καὶ πῦρ ξέλοις ἀνηγδίσκετον. Ex Plutarcho Lexica proferunt, τῆς ἐργασίας προΐστασθαι: sic apud Cic. legas pro domo: Qui sacerdotijs præfuerant. Chrysostomus ad Romanos. Hom. 31. εἰ γὰρ οἱ ὑπὸ σῦ χειρῶν ζῶντες, καὶ ἐργαστηρίου προϊστηκότες πωλοῦσι ἐπιδεῖξαι τὸ λεπίδιον, τίνα αὖ ἔχειεν συγγνώμην οἱ πλοῦντες, καὶ τοῦ πίνητος παρόντος; Vix hoc verbum aptaueris bonis operibus. Sed quæ sequuntur, euidentius, quod volumus, arguunt: εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, id est, vt non cogantur alienas opes expectare, quod miserrimum est, sed quæ necessaria sunt ad victum cultumque ipsi sibi comparent: nec sibi solùm, sed habeant etiam vnde alijs subueniant egentibus. Quamobrem addit: ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι. sic ad Ephes. 4. v. 28. ὁ κλέπτων, μηκέτι κλεπτέτω, μᾶλλον κοπιάτω, ἐργαζόμενος τὸ ἀγαθὸν ταῖς ἰδίαις χερσὶν, ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι. Hoc enim καρπὸν vocat ad Philip. cap. 4. v. 27. οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. & cap. 1. v. 11. πεπληρωμένοι καρπὸν δικαιοσύνης τὸν διὰ Ιησοῦ Χριστοῦ. Miserant enim Philippenses Paulo subsidium, & releuarant eum in vinculis.

Pag. 407. 3. Legendum, vel προΐστασθαι, vel προΐστασθαι. Sed hoc potius: est enim Pauli.

l. 6. Mallem προΐστασθαι, amouere, amoliri. Ad fugiendum enim nulla opus est fortitudine.

l. 8. Legendum, ὡς ἔστι τὸν ἀπουσίαν ἔρωτα, βίον ὀρθὸν, μᾶλλον αἱ τὴν ἔχειν, vel ἔχεσθαι.

l. 11. Malo, ἐ δὶ γὰρ γε.

Pag. 408. 6. Legendum, δεῖ τὸν πορνοῦντα ἴσα καὶ αὐτὸν. Castitas enim & ieiunium μέρος πόνου.

l. 14. Legendum, μήπω γὰρ δεῖ τῆς βασιλείας νοῦ κινήσωμεν. Vide ad Philem. hom. 3. pag. 423. l. 44. πῶς enim post μήπω supernacuum est. Vel, quod melius, μήπω γὰρ τὸν δεῖ τῆς βασιλείας λόγον κινήσωμεν. Oportet enim verbum habere casum aliquem post se.

l. 16. Non video cur διεπίζοντο φεύγειν ἀλλήλους reprehendendum sit. Hoc enim verbum ἴστιδεν & frendere dentibus significat, quod plus est, quam γογγυσμός. Eustathius, ἡ ὁ θυμὸς ἡ ὁ τοῦ ἐσθίοντος λέγεται, ἡ πυκτεύοντος· πρόσειν ἡ λέγεται ἀπὸ τοῦ ὀνόματος. Elegans igitur est translatio.

l. 38. εἰς σπυρὶδ ἐνύοντές ὀδόν. vt lin. 39. εἰς πῶ ἐυρύχωρον.

Pag. 409. 1. ὁ μὲν ἀποῤῥέων χρισθεὶς ἡ ἀργύριον; id est, ὑπεκδιδόμενος, vt ὑποσύρειν, amorem deponere.

NOTÆ ANDREÆ DOVNÆI

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN EPISTOLAM AD Philemonem.

IN ARGVMENTVM.

Pag. 411. *lin.* 37. ἀλλ' εἶδε χἀδολῶ] τὸ χ̀ *inducendum, auctore Ms.* Hal.

l. 41. Διηγήσασθαι] *Ratio Grammat. postulat* Διηγησαμένου, *vel* Διηγησάμενον.

l. 44. ἐλθεῖν] *Interpres,* ἐλθόντα: *sed Ms.* ἐλθόντος.

Pag. 412. 10. ὅτι τὸ δυνατὸν χ̀ῶ] *Siqua sit ἀναλυσία inter hæc & sententiam subsequentem, legendum omninò erit,* τὸ ἀναδύεσθαι χ̀ῶ. *Nam quod argumento à maiori adminus sumpto probat sententiâ proximâ: Si de seruis desperandum non est, de liberis multò magis non desperandum, illud necessario infert.* H.

l. 12. χ̀ γενέσθαι ἄλλο] *Postulat* αὐθαιρεσία, χ̀ γενέσθαι λέγειν. *Put arim tamen potius legendum, cum parenthesi sic* (χ̀ χ̀ γενέσθαι ἄλογον ἵνα νῦν σοὶ διακονῇ μοι) H.

l. 37. πλείονα κερδανούμεθα ἀπὸ τῆς ὑφῆς] *Hinc videntur Latini* τὸ ἡπιον τῆς γεγραφῶν *appellâsse textum.*

Hom. 1.

Pag. 414. 8. *Fortè* αὐαιρήσαι τὸν Κυρίον, possunt dominum peruertere. *Hoc probant sequentia.*

l. 12. *Fortè* ἀνυπόδετον, *de seruis. Vide quæ sequuntur.*

l. 20. ἐπιτύχωμεν, vsque ad ὅτως δὴ μικρὰ ἢ χρέος l. 21.] Interpres sic: *dimittere ille debitoribus nostris in oratione nos docuit, si voluimus ab ipso & nostra nobis dimitti,* aliam secutus lectionem.

l. 21. *Videtur potiùs legendum,* ἐπὶ κρίνῳ τῷ δίκῳ τῷ τ. τ. σ. αἰωνίᾳ γεγονότι.

l. 24. *Leg.* χ̀ συγγνωμικὸν.

Pag. 415. 31. *Legendum videtur,* ὃ. Δ. χ. κατορθοῦσθαι. & ὃ. Δ. Δ. τ. ο. ε. τ. λογισμοὺς *sine interrogationibus, per modum concessionis, & est certè rectius.*

l. 37. *Melius delebitur* τὸ, διηνύσθη χ̀ῶ: *nam & sensus sine hoc verbo constat, & verbum non propriè significat* soluere, impendere, *sed* transigere, *i.* finire controuersiam.

l. 42. *Potiùs legerim*, τὸ ὅτως ἀλαφρὸν φέροντες. *Nam οἱ ὑποφεύγοντες sunt*, qui iam effugerunt, *vt rei cùm absoluuntur.* ὑποφεύγειν *est* aufugere, *non* refugere.

Pag. 416. 2. *Puto legendum,* ἤτε, ἤτε λέγεις, *vel* ἤτε λέγεις ἤτε ὁ Ἰωάννης, *& sic disting.* τοῖς ἐφολκίοις ἡμῶν, *extrito posteriore* ἐνίοτε.

Hom. 2.

l. 36. *Fortè* πολλοὶ ἀναπαύονται σὺν ἐμοῖ. *Ibidem* χ̀ πάντ' ἀναλίσκει] *Malo,* χ̀ ὃν πάντ.

Pag. 417. 2. *Fortè,* ἐκεῖθεν γὰρ μοι δοκεῖ.

l. 15. *Omninò ponendum* σφόδρα, *quanquam sepiùs* τὸ σφόδρα ὑπερβολὴν *in malam partem accipitur,* ἀντὶ τοῦ ὑπερβάλλον, *sed non ita nunc. Aliorum antè beneficia intelligo, quæ sunt aliis data: vt l.* 17.

l. 16. ἀτόρθως χ̀ αὖτο μᾶλλον δὲ οὐ σφοδρότερον] Dulcius. *Magni enim refert, quomodo quidq; dicatur. Nam Hermogenes inter ea, quæ faciunt illas ideas,* methodum *ponit. Sunt enim ἰδέαι, λέξεις, μέθοδοι &, σχήματα. vt Demosthenes cùm diceret,* Non est quòd vos pœniteat prælij Chæronensis, *non addidit,* Nihil enim a vobis peccatum est, nihil fecistis aliud, nisi quod maiores vestri Salamine & Marathone fecerunt, *non sic dixit, vt quinis aliis diceret,* ἀλλ' οὐδὲν ὑμᾶς τοῦτο ἐν Μαραθῶνι σφαλῆναι δεῖ τοὺς σφετέρους, *ad quod omnes stupebant.* ὄρκος, *est* μέθοδος.

l. 18. *Fortè melius,* μᾶλλον χ̀ ἡδέως.

l. 22. *Leg.* ἵνα τὰ σκάνδαλα γένηται ἀνύπαυστα. *Non est hæc formosa eclipsis, vt inquit Sernius. & lin.* 23. χ̀ ὑπερέκεινα λέγων πολύθρυλλος.

l. 39. *Lege,* ἐπὶ πτῶχος χ̀ αὖ.

Pag. 418. 15. *Lego & distinguo,* ὥσπερ. ἵνα χ̀ μή.

l. 25. ἀεὶ Βαρσαχᾶς] *Interpres hanc particulam non agnoscit.*

Pag. 419. 11. *Legendum,* οἷς τὸ Ἰωσηχίᾳ. *Error ex fine antecedentis verbi.*

l. 17. ἵνα μὲν ἀπὸ τῆς δουλείας ὑπομιμνήσκῃ, χ̀ καινοὺς αὐτοὺς ἐν πᾶσι λαμβάνειν ἵνα ὅσην δύνασθαι] *Seneca ad Lucilium, epist.* 47. Libenter ex his qui à te veniunt, cognoui familiariter te cum seruis tuis

tuic vinere. hoc prudentiam tuam, hoc eruditissimum decet. Servi sunt? imò homines. Servi sunt? imò contubernales. Servi sunt? imò humiles amici. Servi sunt? imò conservi. Itaq; video istos, qui turpe existimant cum servo suo cœnare. Quare? nisi quia superbissima consuetudo cœnantem dominum stantium servorum turba circundedit. & mox: sic sit, ut isti de domino loquantur, quibus coram domino loqui non licet. Denique tota illa epistola est ἀεὶ τὸ πᾶν ἥδιον φερόμενα δεῖ χρή.

l. 22 τὸ παῖ ὠνύσης ἐσήμβλα] Aliter hunc locum legit Ms. sed eodem sensu. H.

l. 30. ἦλθέ πε ἀλλαχόθι ἢ ἐκάπε] *i consanguineus, claritate enim interdum est συγγενὴς, ut docet Eustathius,* οἰκεῖος.

Pag. 421. 10. *Legendum videtur,* ὅπ φιλεῖ πως ὁ βασιλεὺς, *aut* ὁ διδάσκ. *est enim parabola.*

¶ Non puto necesse esse aliquid mutare.

l. 20 κἂν ταπεινὸς ᾖ ὑσῷ, *ad* ὦ διανεύσθα. *Heidelbergenses hæc immutarunt paulo, aliterq; distinguunt, ut ad interpretis sensum, opinor, verba redigant. nec enim puto Ms. aliquem ipsis fuisse præ manibus.* Hal.

l. 21. *Lege.* ᾧ εἰς πολὺ αὐτὸ ἀγαθῷ σφοδρὸν, honori illud ducimus magno, quod amamur. *eâdem l. lege* ᾧ ἡμεῖς φιλούμεθ᾽ ὑ σφόδρα, *vel* ψυχρῶς. *hoc postulat antithesis sequentis membri.*

Hom. 3.

l. 42. εἰ τὰ αὐτά μοι φρονεῖς] *Amicitia est enim consensus sententiarum, studiorum, voluntatum q; consensus. nam idem velle & idem nolle, ea demum vera est amicitia.*

Ibid. εἰ δὲ τῆς αὐτῆς πρόκεισ] Si petis idem fidei præmium. *Christiana enim vita est instar stadii cuiusdam, in quo δεῖ τὸ θρασύτατον τῆς ἴδιας κλήσεως decurritur. ad Philip.* 3. *dici possunt etiam δεῖ τῆς αὐτῆς πρόκεισ, quibus omnia secunda & aduersa sunt communia, quales amici sunt, & socij, qui rerum omnium societatem coierunt. Ne tamen apud Paulum κοινωνὸν sic accipias, ut socium apud Ciceronem pro* P. Quintio. *hic enim κοινωνὸς pro vero amico sumitur, παῖσα γὰρ φίλου κοινά. Itaq; addit Chrysostomus lin.* 43. οἱ φίλοι ἡγοῦ. *Illa enim duo, quæ enarranimus membra, definitionem amici continent.* Si frater est, inquit, atq; amicus ex animo, tanti illum facito, quanti nunc ego, postquam illum in fide genui.

Pag. 422. 4. ᾧ ὡς δοῦλ᾽ ἁμάρτημα] *Servi enim sunt furaces. Vnde apud Comicum, servus per contumeliam dicitur trium literarum homo. Horatius:*

Exilis domus est vbi non & multa superflunt,
Quæ fallant dominos, & prosint furibus.

Sic Virg.

Quid facient domini, audent cum talia fures?

potuit dixisse servi. Bene igitur Chrysostomus, πᾶς τῆς ἀθλιότ. μᾶλλον, ἢ πᾶς τῆς κλοπῆς ὀνείδισε χρησάμενος. quod servulorum est opprobrium.

l. 5. πρὸς ἐμὲ ἔχε τὸν ἀρετὴν] *Verba inris solennia,*

cum alter alterius nomen in se recipit, & communitantur debitores, quod per stipulationem aut sponsionem fieri solet. ἐμοὶ δὲ αὖ *autem est apud me, aut penes me, vel mecum agas licet de nomine.*

l. 6. ἕτε ᾧ μὴ χρείσ τῆς πνευματικῆς] *Ms. legit* πνευματικῆς, φησὶν· εἶτα προσθεὶς τὸ πλὴν δυνατικώτερον, ἔχω Παῦλ. - -

l. 7. γραμματεῖον ἐκπλήσω, *est* cautionem, *seu* chirographum dare. *nam & in euangelio* λ. ς ου τὸ γραμματεῖον: *vetus Interpres,* cautionem.

l. 9. ᾗ τῆς ἐυοχλήσεως ἀπήλλαξε ϑ Ὀνήσιμον] *Et hæc duo verba sunt inuia, ne possit ei molestus esse vltra, vel negotium facessere. Nam iurisconsulti vocant* molestationem, *& Demosthenes ὁ τῆς ἀργυρικῆς, ἀφ᾽ ὧν αὖ ἀφῇ τις ἢ ἀπαλλάξῃ, τούτων μὲν πάλιν δίκας ἔλαχε.*

l. 15. *Lege,* ᾧ τὸ σφόδρα διαβλῆτ. *Ibid.* ᾧ τῶ σφόδρα] *Intelligo* κόπ. H.

l. 24. τὰ καλὰ γὰρ τὰ ἀεὶ σὶ] *Interpres hæc non habet.*

l. 30. ἐπισφραγίσω τῶ ἐπιστολῶ, *non est* obsignare epistolam, *sed* claudere. *Clemens Alexandrinus στρωμ. πέων* 5. ἐπισφραγίζεσθαι πιῶ τὸ ὁσιον ϑ ἀληθὲς ὠνῖς ὦδ᾽ πως λέγων, confirmat, comprobat, summam manum addit reliquis testimonijs. *Ioh.* 3. ὁ λαβὼν αὐπῦ πῶ μαρτυρίαν ἐσφράγισον ὅπ ὁ Θεὸς ἀληθὴς ἔσπ. *i.* quasi sigillum apposuit, atq; assensu suo comprobauit, *quod* subscribere *dicimus.*

l. 31. πεισόμεθα ἀξιοῦν ἔχων παῤ αὐτῷ. *Sic dicitur, vt illud apud Comicum:*

At mihi fides est apud hunc, me nihil istiùs facturum.

Cum sciret Paulum hoc de se sentire, atq; hanc opinionem habere, vt plus etiam, quàm peteret, si opus esset, suo rogatu faceret. *Quid sit opinionem habere, ex Cæsare nonimus.*

l. 33 ἑτοιμασόν μοι ξενίαν, *vel* domicilium, *vel* mansionem *vult cubiculum sibi parari, non domicilium, quale Elisæo Sunamitis instruxerat, quod propriè* ξενῶνα *Græci vocant. Euripides in Alcestide,*

Ηρ. Αἰαῖ· ϑάνε καλὸν ϑοῦ τόδε ξένος.
Α. Μὴ χαῖρε ξενῶσες εἰσὶν οἵς σ᾽ εἰσδέξομαι.

vt νυμφῶν, qui & thalamus κοιτῶν. *ἀνὴρ ὁ ἀλλοτρίας γυναικὸς γυναικωνίτης. Sed vt Latinis* Hospitium *modo diuersorium declarat, aliàs officiū & necessitudinem hospitium, sic* ξενία. *Act.* 28. 2 . ἦλθον κ᾽ ἐς αὐτὸν ἐς ξενίαν πολλοί. *Sæpe apud auctores legimus,* κελεῦν δεῖ ξ. ἴεν, *pro eo quod est* inuitare legatum, aliumue honoratum hospitem.

l. 37. *Forte legendum,* Παῦλε μὴ ὀλιγίαν φροβυπολῶ. *Quid est enim sine hoc addito?*

Ibid. Ante hæc, πολλὴν τῆς ἀγάπης αὐτῆς πεκμήριον, *desunt verba Pauli, vt sæpe aliàs annotauimus; quæ sunt hæc,* ἐλπίζω δ᾽ ὅτι διὰ προσευχῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν. *Hæc enim quæ sequuntur, horum verborum expositio sunt, & forte leg.* τὸ εὐχῶδες αὐτοῦ ὑφ᾽ αὐτοῦ.

l. 38. ᾧ τοσοῦτον αὐτῆς δοῦλος ὡς ἐ χρῆσαι ὑφ᾽ ἑαυτῷ] Interpres, *vt orent ipsum sibi iterum dari aliam, vt videtur, secutus lectionem.*

l. 42. *Mallem,* ὅτι ἡ Κολοσσαὶ ἐς ὧν ὁ φιλήμων. *Nam si dicas eum Colossis fuisse, hoc non probat fuisse civem Colossensem, aut illic habitasse.*

l. 43. *Legendum, ut sit sermo perfectus,* ἐν πολλῇ θλίψει ὄντα. *& mox p.* 423. 1. ἀκουσθήσεται.

Pag. 423. 10. *Hæc quidem verba,* Ἐρρωσο γάρ, φησὶν, ὑμνηκὼς ἐν Κοινθῳ, *sunt ex* 2. *ad Timoth. cap.* 4. *sed quorsum hic inserimtur, cùm de Demagatur, non de Erasto? Hæc igitur omninò tollenda. & ex eodem capite ad Timotheum, v.* 10. Δημᾶς γάρ με ἐγκατέλιπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, *haud dubiè reponenda.*

l. 13. ἴσως μὲν παῖπε γάρ ἐρᾳθυμότερος] *Hinc manifestum est quod initio docui, scriptam esse hanc epistolam ante illam ad Timotheum secundam. Adhuc enim Demas non dereliquerat Paulum, neq; ad seculum transierat, itaq; eum numerat Paulus inter pios. Neq; hæc parergòs observauit Chrysostomus. Multum enim refert ad intelligendum, scire quando, & unde scripta sit quæque epistola.*

l. 20. *Videtur legendum,* ἀλειφομένοις ὁ Θεὸς. *Nisi ficlegas, non est εὐχή. Lege totum ab initio. mox tamen lin.* 22. εὐλογήσει σε ὁ Θεὸς. *An hic etiam* εὐλογοῦντά σε?

l. 30. *Tollenda interrogatio post* τὸ ἀλεεῖν. ¶ *Videtur locus mancus absque interrogatione. Interpres tamen positiuè legit. Sed statim addit,* διὰ τί; *legi etiam potest sine interrogatione, si pro* αὖ ἐλεήμων *versu sequenti legamus,* αἰελεήμων: *quæ lectio mihi videtur potior, & discursui omnino quadrare.* Hal.

Pag. 424. 16. *Mallem,* τοῦτο, ἔφησεν αὖ. *Aliqui* λόγῳ *& est* ἀντεπῳδοῦσι.

l. 26. *& 27. Videtur sic corrigendum :* ἀπὸ μιᾶς οἰκίας αἰόντες ἀγαθοὶ ὄντες πειρώμεθα ἀνὸς ὑμᾶς ἢ ἐπαινεῖν ἢ ὀνειδίζειν, ἢ ἐκεῖνος ὀφείλοντων. πῶς; ἐὰν ἄλλον ποιήσω τοῦτο. *Iam omnia leniter fluunt : antè erant confusa, & non certè Chrysostomi.*

l. 27. ἐὰν ὑμᾶς] *Fortassis legendum,* ἐαὐ τινες ὑμᾶς, *& mox :* ἄλλον ποιήσωσι τοῦτοις, *& lin.* 29. ἐκ ἐπιλήψιται, ἢ καλέσουσιν, *in futuro, ut verba sequentia.* Hal.

l. 29. ἢ τὰ ἢ ἐγκρεῖν αὐτοῦ διαβάλλειν] *i. ἐρίσειν, ut non semel ante observauimus. Diodorus Siculus, lib.* 19. εἰ δὲ διὰ τὰς φρενοπαρχούσας ἐγκλήσεις, ἢ μᾶς ἐπιρείας ἀπέχοντο καὶ ἢ μουμῶσιν ἐγκλήματα διαπέμπεσθαι παῖ τὸ κληρουμένον τῷ συναγαλλιᾶσθαι τοῦ μουμῶνος. *i. ποιεῖν παῖ τ. κ. τ. ἢ. τ. μ.*

l. 35. *Potiùs legendum videtur,* καὶ ἑαυτοὺς καὶ ἄλλους θεραπολέσαι. *Loquitur enim de patribus familiarum, qui nimia in seruos indulgentia seipsos cum coniugibus & liberis perdunt.*

l. 39. ὥστε ἐπιδεῖ ἀγαθὸς ἦν, διὰ τῆς γένεσιν φαντάσματος] *Hoc, ut sæpe annotauimus, Demosthenis est, εἰς τύναντον τὸ φεῦγον ἀπεστρέφειν. Itaq; ὁ βίαιος ῥήτωρ habitus est. Magnâ enim hoc vim & facultatem in dicendo declarat. Illud quoq; enthymema proximè præcedens l.* 38. *Demosthenis est in primis.* Ὥστε δεῖ μὲ ἀνθρώπων, τὸ μὲ καλάζειν ἀναδύπτειν, τὸ ἢ μὴ καλάζειν, ἀμάρτητος, δεῖ ἢ Θεοῦ ὑκίν; Enthymema est, *inquit Fabius, lib.* 8. *c.* 5. omne quod mente concipimus : propriè tamen dicitur, quæ est sententia ex contrarijs, propterea quòd eminere videtur inter cætera, vt Homerus poeta, vrbs Roma *(eadem ferè Cicero in Topicis)* quale est illud pro Ligario : Quorum igitur impunitas, Cæsar, tuæ clementiæ laus est, eorum te ipsorum ad crudelitatem acuet oratio? *Hermogenes* ἐνθυμήματα *vult esse non* ἐπιχειρήματα, *sed* ἐπιχειρεῖσθαι ἢ ἐπιχειρεμάτων, *quæ dicuntur vel* ἀπὸ ἢ ὁμοίων, *vel* ἀπὸ ἢ μειζόνων, ἢ ἴσων, ἢ ἐλαττόνων, *vel* ὧν ἢ ἐναντίων.

IN EPISTOLAM
Ad Hebræos.

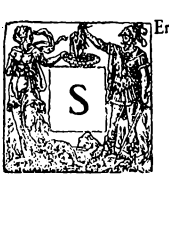

Sermones Chrysostomi in Epistolam ad Hebræos fœdissimè depravatos in vulgatis editionibus, nitori suo aliquâ ex parte (neque enim omnia menda ex codice mendosissimo tollere potuimus, neq; post nos fortasse quisquâ alius) restituimus ex tribus scriptis codicibus, duobus Augustanis, & tertio Crashauij nostri, adhibito in consil. ũ plurimis in locis vetere Interprete, quem libros veteres cum primis bonos tractâsse constat. Nuperum enim Interpretẽ, qui ex editione Veronensi, hoc est, Græcis non bonis Latina fecit pessima, nihil moror. Et certè quisquis posthac futurus est, qui Chrysostomum Latinè velit edere, ei cum primis auctor fuerim, vt

vt illius veteris do ti & diligentis viri versionem sequatur, spretis recentioris priditatibus & ineptijs. Observationes sunt, vt in cæteras Paulinas epistolas, plerasq; omnes doctissimi Doctores, præter paucas, quæ diuersis characteribus excuduntur. Porro Constantinus, cuius operâ editi in commentarij, videtur is esse, ad quem scripteæ sunt epistolæ 145. & 146. tom. 7 p. 171. & 172. sic enim ibi legitur in pluribus codicibus, Κωνσαντίνῳ, non Κωνσαντίῳ. Atque vt quod sentio, mallem & hic legi Κωνσαντίῳ, & illic Κωνσαντίνῳ. Neque enim circumstantiæ illarum epistolarum conueniunt Constantio, qui tum cum Chrysostomo vixit Cuculi, multòque probabilius est has Chrysostomi post mortem reliquias à Constantio assiduo Iohannis nostri comite, quàm ab vllo alio editas fuisse. Ne quid tamen dissimulem, is, ad quem sunt illæ duæ epistolæ, magis est, vt fuerit presbyter Antiochenus, quàm Constantius, cuius sunt illæ quinque ad finem Chrysostomicarum. Cæterum hic siue Constantinus, siue Constantius, ὁπ' οικείων, hoc est, vt opinor, notis quibusdam & scribendi compendijs, quibus verba concionantis Chrysostomi subsequutus est, hosce post ipsius mortem edidit sermones. Hanc enim artem compendiosè per notas scribendi illis temporibus fuisse in vsu nemo doctorum nescit: quod vel ipsa vox Notarij pro exceptore actuario indicat. Si tamen per notas ab ore Chrysostomi hæc excepta sunt à presbytero Antiocheno, quidni dicamus conciones hasce Antiochiæ habitas à Ioanne presbytero, & ante episcopatum? Sed σχασμῶν ἕλκε. Singulas lectiones variantes obseruare non libuit. Hoc enim in tantâ Mss. varietate egisse, nihil aliud erat, quàm inutile tædium lectori parare, & variarum volumen ipsis commentarijs penè par exarare. Vbi lectionis varietas aliquam sensus varietatem efficeret, aut in margine, aut in notis obseruaui: sin secus, iud.c.o meo, si quod habeo iudicium, vsus sum, & scripturam eam, quæ maximè placuit, reposui.

NOTÆ ANDREÆ DOVNÆI

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN EPISTOLAM AD Hebræos.

IN ARGVMENTVM.

ΙΝ titulo μὲν πρὸ κολωνοῦ] Hinc, inquit Erasmus, titulum ipsum satis verecundè fateri opus hoc non esse Chrysostomi. Sed acumen Erasmianæ censuræ, & certitudinem, quam in Latinis præstitit, in Græcis prorsus delidero. *Hal.*

Pag. 428. *l.* 17. κατασβεῖν *rectum est, idem quod* δυσωπῆν. *Videntur vrgere eius verecundiam multitudine.*

l. 24. Δὲ τοῦτο ἄλογα, μνώσκεται] *Non intelligo quomodo hæc à præcedentibus pendeant. Ego puto quædam intercidisse, in quibus fortassis quædam dixerat de loco vbi Paulus est versatus, cum hæc scriberet, & deinde hæc subintulisse.* Hal.

l. 28. πάντως δὲ ὧν τῶν ἐπιστολῶν φροσβυτέρος ἢ περὶ Τιμόθεον] *Lege, οὗτοι δὲ ὧν ἡ ἐπιστολὴ φροσβυτέρος τῆς περὶ Τιμόθεον. Secunda sc. quam temere interuiui, probat Chrysostomus postremam fuisse omnium Paulinarum, eisdem quibus hic fretus argumentis. Vide argumentum epistolæ ad Romanos.* Hal.

l. 30. κρῶδες ἢ &c.] *Subita est transitio & durinscula, vt mihi videtur, à Pauli certaminibus ad Iudæorum certamina & tribulationes.*

Pag. 429. 2. ἐκεῖ. *sc. Hierosolymis.*

l. 11. ἢ ἱερέων ἑαυτῶν] *Fort.* τῆς ἱερατείας ἑαυτῶν. *Nescio enim an* ἑαυτῶν *rectè dicatur de sacerdotibus.*

l. 18. ἢ ὁ πεπειχθμὸς λοιπὸν ἦν ἢ ἀπειρηκότες πολλοῖς θλίψεσι] *Hoc quid verbi sit, et quâ vim habeat, paucinorunt. Demosth. contra Aristogitonem.* ἐπειδὴ δὲ ἢ σφόδρα ὧν ἐκεῖνος ἐπεῖν ἐφ. φιλῶ ἀκοῦ τὰ περὶ χθμόν, ἢ πολὺ χρόνον ἐκπεπλακότα, ille alterum vinctus cùm recens esset, facile in rixâ vicit Aristogitonem, qui longo tempore in carcere fuisset, ob eamq; causam exsolutus & debilis factus esset, tranquillatum à salitis piscibus. πεπειχθμένος dici videtur, qui multum exercitatus est in re aliquâ, multumq; iactatus, deniq; qui recens non est, aut nouitius. Opponuntur enim νεωλὶ ἢ σφόδρα τῷ πεπειχθμένῳ, cum robustus ille & recens, qui paulo ante in carcerem coniectus est, alterum pulsauit, qui diu fuerat incarcere, ob eamq; rem languidior factus est. Bene ita ἢ, coniungitur, ἢ ἀπειρηκότες πολλοῖς θλίψεσι, quæ lectio melior mihi videtur, quòd pertinent etiam quæ sequuntur, ὀλίγας παρρησίας χεῖσθαι, ἢ τὰ μεχρὶ ἐνῦν ἐμφανῆ γενόμενα κατορθώσαι. Hæc enim declarat fractos fuisse & debilitatos malorum diuturnitate. Hæc scripseramus, cùm paulo post in hunc Xenophontis locum incidimus παιδ. 8. σκολιόφρονος δὲ πόσῳ αὖ ὁδὸν ἵππος κατανύει τῆς ἡμέρας ἐλαυνόμενος ὅσα διαφυγεῖν, ὑπόπνους ἵππους, ποσὶ πολυπόνους, ἢ ἵππους ἐν αὐτοῖς κατίσχνει, ἢ ποῦ ὀπισανθρώπους αὖ βλ. ἢ αὖθις ἐφ' ἑκάστῳ βλ. τούτων ἕνεκα τὸν ὀπισθότονον θεραπεύοντες γελοῖα ποιοῦσι, ἢ παραδιδύασι ἢ θεραπευόμενοι ποὺ ἀπειρηκότας ἵππους, ἢ ἄλλως πάμπολυ νοσοῦσι. excipere

re defessos equos, & alios summittere recentes. Hæc & confirmant legendum ἀποπηδῶντες τοὺς θλίβοντ. & locum Demosthenis illustrant. Chrysost. Hom in Lazarum. ὥστε τι πείσεσθε τῇ ἀρρωστίᾳ. ὅταν διὰ παίητε τὸ πρόσωπον.

l. 25. τίνος γ' ἂν ἀσαγ-γίας] *Videtur legendum,* τίνος γ' ἄλλος ἂν εἰσαγ--- H.

l. 31. χ' μὴ δὴ] προθέσεως ἀπούσης] *Desiderari videtur,* ἐν αὐτοῖς.

l. 33. ὅτι κἀκείνοις οὐδὲ πάλαι τὰ ἀγαθὰ ἐπηγγέλκατο, χ' ὑμῖν ἐδόκει] *Puto legendum* ὅτι ὧν ἐκείνοις οὐδὲ πάλαι τὰ ἀγαθὰ ἐπηγγέλκατο, ἀλλ' ὅμως ὑμῖν ἐδόκει. *nam Paulus nusquam docet præsentia esse fidelibus præmia. deinde* τὰ ὑμῖν ἐδόκει *non patitur. nam quomodo* οὐδὲ πάλαι *sunt, si nihil dum dederit.* ☞ *Puto nihil mutandum. nam ita didicerant. (non à Paulo, sed)* οὐδὲ πάλαι πατέρων: ἐπηγγέλκατο. *sc. Deus.* H.

Pag. 430. 3. *Illud* χ' ἀπειδὴ ὅτι ὁ ναὸς εἰσήκει *&c. mihi non inferendum videtur in textum. est enim sententia abrupta. sed quod est in textu* Veronensi (nimirum ὅτι χ' ὁ ναὸς ζωπυρῶμαι χ' τὰ ἧπ' ὀνοῦν. διὸ φησι) κρεῖττον ἐστίον. *videndum etiam annon sit melius suo loco manere, uis quæ τὸν ἐπεισάκτ. l.* 7. *quod mox sequitur.*

Hom. 1.

Pag. 431. 17. ἐχόντων] *Codex Mss. vbiq; & hic & in sequentibus constanter legit* ἐχέτω. H.

l. 25. τετελεσπερμένους χ' τετευχισμένους] *Hoc est quod in præfatione dixit* τετραχυμένους, *& nostram confirmat sententiam.*

l. 42. κρατυνεῖζει, ὅταν φέρῃ τῶς αὐχμοῦντας] *Codex Crass. legit* κρατυνεῖσι. ὅταν χ' ἀπὸ τῆς αὐχμοῦντος λίγῃ, τοῦτ' ἐπιφέρει φέρε τίνα--- H.

Pag. 432. 11. *Fort.* χ' τοῦ πάλαι, χ' τοῦ ἐπ--- H.

l. 18. ὁ πολλῷ χ' πολλῷ μᾶλλον ἔσται] *Vet.* eminentiam verò noui ad vetus non satis videmus ostensam, *vt certo certius legendum sit,* ὁ πολλῷ χ' πολλῷ μᾶλλον ἔσται.

l. 25. ἐκπαίδευε τὸν σάρκα φησί] *Olim mihi hæc suspecta clausula. sed sic solet Noster sepius: sensus suos brevi nimium absoluit gyro, vnde lectori nihil fert subsidij. Hoc mecum* facebitur *lector qui in Ephesios & Philippenses versabitur. sed clausula hæc referenda ad* ἕξωκε: *ad quod vocabulum sic Oecumenius.* ὅτ', ἐπεὶ, πολλοὶ τὸ κέρμα κληρονομίαν ἐποίησαν. τὸ χ' ἐπίσημον ἀφειδῶν μὲ τῶν ἐναρθρώσεων. *hæc autem* hnic *clausulæ lumen dant.* Hal.

l. 27. ὑὸν κλῆσις ἐκπῶ. *Vet.* neq; sors eius Israel.

Pag. 433. 38. *Omnino legendum* χ' τῶν οἰκονομίαν συσίαν βυλόμ@. *Vet.* commendare. *hoc igitur verbum retinendum in textu. sic Vetus supra,* illa enim non facta est, sed nata.

Pag. 434. 2. οἱ χ' μισθὸν κλῆσιν, ὃ δικαίᾳ πάντων ἦν κυβέρνησιν] χ' πάθον ὁμιλία *subsequi debuit, aut antecedere:* ὅτω κολάζεται. *quod miror omnibus abesse exemplaribus. Vet.* si ergo sic punitur, qui fatuum vocat, quod videtur leuioris esse, vel potius infantilis iniuriæ, qui malorum quicquam nomen imponit, & iniquum atq; iniuidum dicit, & mille alijs non dubitat fratrem iaculari criminibus, qualia putas tormentorum patietur supplicia? *Hæc eruditi Interpretis verba declarant, veram lectionem esse* βάλλων ὀνείδεσι, *non* διαλέγων *(quod in quibusdam Mss. reperitur)* διαλέγων χ' ἴσως τι περὶ τῶν ἔτερον. βάλλειν *est* petere, *hoc est,* ferire. *& sic apud Homerum semper ponitur, vt docet Eustathius, Theoc.* βάλλει με πλάσεσι, *Virg.* Malo me Galatea petit. *sic dicimus* petere conuicijs, vel maledictis, & iugulum petere. *Horat.*

Dexterâ sacras iaculatus arces,
Terruit vrbem,

i. βαλὼν, *vt eruditè vertit noster Interpres, non* dubitans fratrem iaculari criminibus. *hinc* βλασφημία *dicitur* ἡ βάλλουσα φήμη *(cui contrarium* εὐφημία*) & apud Poetam* ἐπισβολὰ. ἐπίσβολόν ἐστ' ὃ ἔπεσι βάλλων.

l. 7. πῶν ὑπὲρ χ' ὑπὲρ ἐναντίας, χ' ὑπὲρ ἐπιτροπείας τῶν ὕστερ] *Prorsus legendum* πρὸ ἐπιτροπείας, *vt supra* λοιδορίας, ὕβρεως. *Vet.* quomodo non & in benedictionibus & in maledictionibus similis sententia perseueret. *docent hæc duo contraria verba geminandam esse priorem sententiam.*

l. 12. *Docet idem Interpres legendum esse,* τί χ' ὠφέλησας ἢ χ' σωτὸν βλάβῃ σκέψασθε; quid ex hoc, rogo, lucratus es? nonne tibi ipsi maximè nocuisti? *ita, in textu censeo ponendum.*

l. 15. πτωθῶ@ χ' φθονεροῦσι@] *Videndum annon melior lectio sit* φθινώδω@. *inde enim* φθόν@, *quod indicat* φθνὴ, tabes pulmonum *apud medicos, suadet vetus Interpres,* ipse primus illo malo consumitur, & tabido corde maceratur. *Epigram.*

Ο φθόν@ δεῖ κάκιστον. ἴσχει δ' ἢ τι κλῆρον ἐν' αὐτῷ.
Τήκει χ' θυμερῶν ἄνδρα χ' κραδίην.

Iocr. Enag ὦ τοῦτο μόνον φεύγειν ἀγαθὸν, ἢπ μίγνυσθαι κακὸν τοῖς ἔχουσιν ἕξιν. *Ouidius,*

Sed videt ingratos, intabescitq; videndo
Successus hominum: carpitq; & carpitur vnà.

l. 17. πολλῷ χ' κρείττων, δίξα χρημάτων, πον κρίνομεν] *Cum enim res, non sexus, significatur, vtuntur hoc genere. Aristot. Rhet.* 1. τοιοῦτος, inquit, χ' κτῆμα ἕξιν ἢ ἐξέλιπεν οἱ φιλοχρήματοι· χ' μᾶλλ' ἔχει. εἰ φιλότιμοι. *Terent. Heaut.* vel virtus tua me, vel vicinitas (quod ego in propinqua parte amicitiæ puto) facit, vt te audacter moneam. *paulo post, hom.* 2. ἡ μᾶλλον ὑπόνοια ἀδικεῖν κλέπτειν, ἀλλὰ πάντα χ' ἄχρηστον χ' βλαβερόν. *quod sequitur* τῶν χ' ῥᾴθιον ὑπονίφασθαι, τὰ χ' ῥᾴθιον κτήσασθαι *non videtur hoc verbum permutandum, sed planè legendum,* τῶν χ' χ' ὁ κρείττων ὢσιν. *docet hoc Vetus,* multò melior est opinio bona pecunijs. illa enim, si mala fuerit, non facilè abluitur, pecunias autem non est laboris acquirere. ὑπονίφασθαι χρήματα, *est* pecuniam amittere. *cui verbo non est hic locus, sed alterum verbi similitudo fecit huic lectionis locum.*

l. 27. ὕδωρ τε ἀμυνεῖν τὸν πόμιον] *Malim legere partim è margine, partim ex coniectura,* ὕδωρ τὸ τε πηγαῖον, τό τε ποτάμιον, *aqua siue è fonte, siue è flumine.* Hal.

l. 29.

l. 29. ὅτω γ᾽ ἀρετὴ μ᾽ ἡγεῖτο, ἥδιον αὖ ἔξει, ἐκείνῳ εὐφραίνει μ᾽ ἀπόλωνι Vet. sic & nequitia, sic & virtus, vnde processerit illum procreatorem primitus illa lætificat, illa consumit. *Ex his manifestum est legendum, ἐκείνου, non ἐκείνῳ, & ἀφθόνου addendum; & εὐφραίνει non mutandum.*

Pag. 435. 7. ποιήσατε υἱὸν φίλης, ὑφ᾽ ᾧ, ad ἵνα κατώνωμαι] *Pro his Veronenses sic legunt,* ποιῆσαι δὲ τοῦτον ἡμῖν φίλης ἐκ τῆς μαμμακῆς τῆς ἐδικίας, τυτίτην, ὑφ᾽ ᾧ σώμεθα τῷ ἐλεημοσύνῃ, κατώνωμαι εἰς τοῦ διορύξαι τὸ χρήματα, ἵνα--

l. 27. ταύτῃ τίθεται τὰς ψήφους, ᾗ τοῦ κρίνοις] *Lego* τοῦ τίθεται. Vet. decretum suæ dignitatis apponit. *Est apud Platonẽ 2. Legum,* τόδοι ἐγὼ συγκατάθεσιν τῷ λόγῳ, his ego subscribo, *vel* assentior, *i.* συγκατάθεσιν, *quod item à calculis dicitur est,* calculum addere *est* probare alicuius sententiam. ᾗ τοῦ κρίνοις] *probo* κρίνει *quod in margine adscriptum est, & idem valet* τῇ συγκατάθεσει ψήφου, *quod sæpe apud autores obseruauimus. est* κρίνειν πνά, secundum aliquem iudicare, *vt in Psal.* Iudica me Deus, & discerne causam meam. *Xenophon,* πεισθ. ὁ μὲν νικῶν, τοῖς μὴ νικῶσιν ἀφθόνῳ, νικῶ δὲ μὴ ἐαυτὸν κρίνοντας ἡμῖσυ. *Aristot.* 1. *de anima cap.* 11. πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα κριτὴν ἐπιλαμβάνει πλὴν γῆς. τοῦτον δ᾽ ἐδεῖν ἀπορήσαντας. *locus insignis.* Omnia, *inquit*, elementa, præter terram, aliquem è philosophis habuerunt, qui se probaret, & in principijs rerum poneret: terram autem nemo pronuntiauit. *Itaq; animum sunt qui dicant ignem esse, aut animam, aut aquam, nemo terram. Et bene adiunxit* ἀποφαίνεται. ἀπόφασις *enim est* iudicis sententia *quæ pronuntiatur.* *Sic in Phlebo Platonis:* ἀλλ᾽ ἡμᾶς, ὦ Πρώταρχε, αὐτὰ τοῦτ᾽ αὖ τὸ διαιρεῖσθαι δυνάμεις, εἴ πνα τοιαύτῃς ἄλλῳ κρίνομεν· liquam artem huic antenamus. *Est enim hoc* κρίνειν, τὸ τοιοῦτον κρίνειν. *i.* αἱρεῖσθαι, ἢ τοιοῦτον εἶναι. *Aristot. lib. 3. Topicorum,* ποτέρῳ δεῖ τοιοῦτον μᾶλλον, *subaudi* ψῆφον. *i.* πότερον αἱρετώτερον. *Sic Epicurus,* κρίνει πλὴν ἡδονῆς, *Stoici* πλὴν ἀρετῆς. *Extat Epigramma elegans:*

Ἐκλήθην ποτ᾽ ἐπὶ τῆ ῥάπτρῳ. εἰ δ᾽ ἀπατεύομαι,
Τίν᾽ ἐμοὶ ἀπέχω, καὶ πλέον εἶμι φίλῳ.
Οὐδὲ γὰρ ἡ ψυχὴ τὸ φαγεῖν κρίνουσα γίγνεται·
Ἀλλὰ μόνον τιμᾶς αἰδομένη πρόσεται.

Quidam vocatus ad cœnam non venit: tamen dicit se perinde æstimare honorem sibi habitum, ac si visus esset. Non enim optimum iudicans aut omnibus rebus alijs præferens edendi delectationem lætatur animus, sed gratiam modò sentiens alitur. *Paulus ad Rom.* 14. ὃς μὲ κρίνει ἡμέραν παρ᾽ ἡμέραν· ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. *Ex his igitur facilè statuendum est* τὸ συγκατάθεσθαι λόγῳ. ᾗ κρίνοις *idem esse. Itaq; τὸ* κρίνειν *reflituatur in suum locum, i. in textum, auctore etiam vetere Interprete. Relè enim Deus dicitur* κρίνειν πλὴν θεληματον, *i. probare hominum voluntatem, si res non suppetit. Plenum esset* πάσῃ συγκατάθεσει τῆς ψήφου ᾗ κρίνει ταύτῃ.

Hom. 2.

Pag. 436. 1. *Mallem,* ὑπὲ φεύσει ἡμῶ.

l. 36. ἵνα μὴ ἑτέρως λυμήνηται] *Fortè* τῷ ἑτέρῳ. *Vet.* Deinde ne alij noceat parti.

l. 41. ἀναπτὰς εἰς τὸ ὑπερῶε] *Vet.* Primum ponens humilia cum summa cautela, *Confirmat Deus, & interpungendum post* μὲ ἀσφαλείᾳ. *Vet.* Tunc in sublimia, quantum volet, ascendit, αἴθριος.

Pag. 437. 10. *Vet.* Quando verò altiora voluerit insonare, tam Marcellus, quàm Sabellius vulnerantur. *Videtur legisse* παυλω λαμβανει. *Num* λαβὼ λαμβάνει, *quamuis Atticum esse videatur, non est, vt mihi videtur,* ansam arripere, aut prehendere, *si propriè loquamur. sed* λαβὼν λαμβάνεσθαι, *vel* ὑπολαμβάνεσθαι: plagam *autem* accipere rectè dicitur.

l. 16. 17. *Valdè probo illam lectionem,* ὅτι ὁ ὑποκείμενον ὑπηχεῖον ᾗ τῇ ἕξει] *Verbum est forense, vt apud Demost.* ὑποκεῖσθαί τινι ἀδικήμασιν. *pro quo Cic. dicit,* incumbere in causam. *Sed illud eius dem huic loco similius ad Phormionem:* οὐ γὰρ ὑποκείσῃ μάρτυρι αὐτῷ τῷ ζωπυρίωνι, tu verò teste hoc vno nitere, in eo; totam causæ fiduciam reponis, qui tibi socius est iniuriæ. *Cicero pro Cluentio:* Niti, & magnoperè confidere videtur inuidiâ inueteratâ iudicij Iuniani. *Hic igitur est sensus, vt mihi videtur:* Vterque & Arrius & Paulus Samosatensis tenent illud, *Posuit eum hæredem omnium:* Arrius quidem, vt infirmitatis indicium, Paulus autem eo nitens, vt probet Christum esse non φύσει, sed θέσει filium Dei. *Hæc enim eius fuit opinio.* τὸ ἑξῆς *vocat quod consequens est & posterius è duobus.* Primùm enim, cùm filium dixisset, confestim Paulus insurgit, dicens eum ita esse filium, sicut & plurimos. sed cùm addidisset, *Posuit hæredem*, illud etiam pro se tanquam validum argumentum arripuit, quo niteretur. *Hoc est quod dicit,* ὑποκείμενον ὑπηχεῖον ᾗ τῇ ἕξει, *& est emphasis* τῷ ᾗ. Hoc etiam in argumentis suis numerat. *Siquis dicat dicendum fuisse* ὑποκείσθαι *(sic enim Dem.) non magni refert. Vel sic licet exponere* ὑποκείμενον ὑπηχεῖον ᾗ τῇ ἕξει. Incumbere in causam aggrediens hoc quoq; argumento. *Quomodo Cicero dixit,* incumbere in perniciem alicuius, *vt* τῇ ἕξει, *significet non fundamentum, sed instrumentum. sic visum est hic quoq; exponere verbum subobscurum. Sic bene procedent omnia, si in proximo legamus* εἰπὼν δέ. *Quod confirmat Interpres,* Sed cum diceret, *non addito Pauli nomine.*

l. 35. ἀλλὰ μὴ οἰκῶ εὕρηται οἰκῶ ὁ αὐξηνὸς, φησι] *Hic locus mendi manifestus est: neq; Interpres noster quicquam nos adiuuat. Adeo mendum hoc inoleuit. Haud dubiè legendum,* ἀλλὰ μὴ οἰκῶν εὕρηται, οἰκῶν ᾗ ᾧ ὁ αὐξηνὸς, φυσιν. *vt obiectio sit Arrianorum. Paulus appellat Christum* χαρακτῆρα ᾗ μορφὴν τοῦ Θεοῦ, *quæ duo significant, inquit Chrysostomus,* τὸ ἀπαράλακτον ᾗ τὸ ἔμφυτον καὶ πάντα. *At non solùm, inquiunt illi, figura & forma*

ma dicitur: sed etiam imago Dei (sic enim Paulus, ὡς δεῖν εἰκὼν τοῦ ἀοράτου Θεοῦ) εἰκὼν ἡ καὶ ὁ ἄνθρωπος. qui creatus est ad Dei imaginem. Quid igitur, inquit Chrysostomus, sic imago est homo, ut filius? nequaquam, inquiunt, sed imago non declarat tantam similitudinem quæ suspitionem vel parvæ dissimilitudinis omninò non recipiat. Quid ad hæc Chrysostomus? Docet quomodo dicatur homo Dei imago. Quod enim est Deus, inquit, in cœlo, hoc homo in terra: καὶ τοῦτο ἀρχικῶς λέγω: sic enim multi interpretantur. at Nazian. animam rationalem, ὁ πεποίηκε ἄνθρωπον, ἡ τοῦτο εἰκόνα τοῦ κρείττονος συζυξεως. Quomodo Chrystus sit imago Dei non docet, sed ostendendum fuit ex 5. Gen. ἔζησεν Ἀδὰμ ἑκατὸν καὶ διακόσια ἔτη, καὶ ἐγέννησε κατὰ τὴν ἰδέαν αὐτοῦ καὶ κατὰ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ ἐπωνόμασε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Σήθ. Christus sic dicitur imago Dei, ut Seth Adami. Idem, σφραγὶς καὶ εἰκὼν, ὅλον ἐν ἑαυτῷ διὰ τὴν πίστιν. Basilius, πρὸ ὅτου τῆς εἰκόνος δεῖ παῦσαι, ὅσα φύσει τῷ ἀρχετύπῳ μορφῇ.

Pag. 438 11. ὁ πατὴρ ἐπίπληξεν, ἢ ἡ ὑδὲ ἐπήκουσε] Leg. ἐπήκουσεν. Vet. filius obediuit.

l. 17. Vet. Ex metaphora eorum, qui sine vllo labore digito vel mouent aliquid, vel efficiunt. Non legit ἀειφόρησαν, nec φόρησαν quæ superuacanea videntur.

l. 37. πάντας ἔσωσε] Vet. omnes crediderunt, ut in margine.

Pag. 439. 3. τίνι γὰρ δῆλ ἀγγέλων εἶπέ ποτε· κάθου ἐκ δεξιῶν μου] Hæc textus particula, e versu 13. petita videtur mihi expungenda. Hal.

l. 8. εἴ τις πλείονα φροντίσει εἰκῇ] Vet. quid? si quis per plurima quidem, sed superflua curas suas exerceat? non est igitur τὸ πλείονα communitandum.

l. 16. ἡ μὲν τοῦ ὑπήρεια ὑδαμοῦ κεῖται] Vet. Arrogantia nusquam bona est. recte. tamen hoc obseruandum, peculiariter & proprio more vti Chrysostomum hoc nomine. hic enim non potest aliud significare, quam arrogantiam & superbiam. de his enim agit hoc loco, de quibus solent homines μέγα φρονεῖν. Sed quid communiter sit ὑπήρεια Græci scientibus, vna Demosthenis oratio luculenter docet contra Aristogitonem. Sic enim ille, οὐχ ὁρᾶτε, ὅτι τῆς φύσεως αὐτὸ, καὶ τῆς πολιτείας, ὑπολογισμὸς, ἐπ' αὐδεὶς ὑδημία, ἀλλ' ὑπήρεια πᾶσιν ἡμῖν ἐστι μᾶλλον ἢ ὅλον δεῖν ὑπήρεια ἡ τούτου πολιτεία· ἢ μέντοι μὴν ὅταν ὑπὸ τοῦ ὄχλου κακὸν, δεινὸν ἢ καὶ ἀλαζονεία πᾶσι· πολὺ δ' ὑδ' αὐσκτὸν (sic lego, non αὐεκτέον) ὁ δὲ ὑποιούμενος ἄπας, αὐτὸν μὲν ὀφλίσκει, καὶ τοῦ ἐν λογισμοῦ σωτηρίαν· ὃν ἢ τὸ ὠφελεῖν καὶ τὸ παρελθόν, ἐὰν ἀεὶ σωθῇ, σώζεται. Et paulo post, ὑκ ἀπονοίας, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦ ὑπὲρ τῶν παιδίων ἐναλοιφῆσαι δεῖ ζητεῖν ὅτῳ κοινωνήσουσιν, ἀλλὰ τῦ, ἢ ἐρεῶν ἀγαθῶν, ἢ ὀφειλας πολλῆς. Est igitur, ut satis superq; hæc docent, ἡ ὑπήρεια. proiecta & præceps & inconsiderata audacia, & temeritas siue amentia. ἀπονενοημένος amens, vt Virgilius,

Arma amens capio, nec sat rationis in armis. Et,
Rursus in arma feror, mortemq; miserrimus opto.

Cic. pro Milone, præceps amentiâ ferebatur. Sic obseruauimus Gregorium Naz. & Basilium semper ponere hoc vocabulum: Chrysostomum autem suo more, vt diximus. sed vt Galenus scribit adversus Erasistratum, concedendum cuiq; vti nominibus, vt vult, modò semper idē verbum in eâdem re ponat.

l. 27. Forte δεληδυμη, πρῶ.

l. 33. Forte καταφρονοῦμεν, & lin. sequente πλανίζουσι.

l. 36. τύτῳ γίνεται] Mallem τῦτο γίνεται.

l. 42. Mallem ὑκοπότερον, vt est in Euang.

Pag. 441. 15. ἴσως ὦ πλούσιοί τινες θεωρῶσι τοῦτο πολύτιμον ἔργον. Isocrates ad Nicoclem, μὴ θαύμαζε τοὺς μείζω φρονοῦντας. ὃν οἶδα εἰς καταχεῖρ. Dem. Phil. 1. ἀεὶ τι φροντιεῖ λέγεται, καὶ φέρεσθαι ζητεῖ μάτ. Plato Legum 5. πολίαν ὑγιῆ ἴδῃ, μὴ τὸ πᾶν ὅσιαν ἐλπίσῃ πεσεῖν, ἀλλὰ πᾶν ἀπώλειαν μείζω. Horatius, Crescentem sequitur cura pecuniam, Maiorumq; fames.

Hom. 3.

l. 29. ἔξεδον κληρῶ] Hebræi vocant οἰκονομίαν καὶ διοίκησιν. i. administrationem alicuius muneris, introitum, ἀπὸ exitum. Act. 1. in omni tempore, quo introiuit & exiuit inter nos Dominus Iesus. i. nobiscum versatus est, & munus suum exercuit. Sic Dauid, dum vixit Saul, eduxit & introduxit populum, id est, rexit.

l. 42. καὶ νομιῶ πορφυρίδων καὶ κτῆσιν πυκνὴν] Non improbanda est hæc lectio. Nam filij dicuntur, mortuo patre, πᾶσι πατρῴαν οὖσαν νέμεσθαι, partiri inter se patrimonium: quod Latinis dicunt, erciscifamiliam. 1. de oratore. Hinc κληρονόμος est, ὁ τὸν κλῆρον νεμόμενος· sed οἰκονόμος, ὁ τὸν οἶκον νέμων. i. διοικῶν. Dem. pro Phormione, ἡ δυνάμενα ἅπερ ἐκεῖ ἡ ἀδελφὴ σπένδει ὄντα. Ibidem, νείμασθαι τὰ ὄντα ὑμᾶς τὸ πατρὸς ἴσως. Item, νέμοντας πᾶσι τοῖς ἐπιτιμίοις, τὸ ἀπαιδοπάτορον. Scitum est illud Scipionis Nasicæ Tiberio Gracchio legem Agrariam ferenti: Nolim tibi licere, inquit, mea bona alijs diuidere, sed si facias, partem petam. ὐκ ἂν βουλοίμην ἐξεῖναί σοι τὰμὰ νέμειν ἄλλοις· ἐὰν ἡ νέμῃς, κἀγὼ νεμοῦμαι. Plato 5. Legum, de diuitibus, vt remittant aliquid possessionum suarum tenuioribus, τὰ δὲ ἀφέντας· τὸ γὰρ νεμομένους. νέμεσθαι, inquit Bud. est καρπῦσθαι, frui, possidere. est igitur κληρῶ πορφυρίδων κτῆσιν, vt videtur, partem accipere in erciscundâ familiâ, aut partem petere. hoc autem recte colligit Chrysostomus ex his verbis, ἵνα εἰσαγάγῃ τὸν ἀφρόνιμον εἰς τὸ οἰκεμβίλιον, quasi in possessionem, vt illi daret gentes hæreditatem suam. sic enim in Psalmo legitur, vnde hoc testimonium sumitur: adorate eum omnes angeli.

Pag. 442. 11. διὰ τῶν ἀπόντων] Pro his Interpres vetus habet, quin & ipse Gabriel.

l. 29. Δύο τὸν αὐτὸν δυκεῖ, καὶ Θεὸν καὶ ἄνθρωπον] Interpres vertit quasi legisset, Δύο ἀφέστα δυκεῖ, ἀλλ' ἕνα Θεὸν, vt non de filio solo, sed de patre & filio dicatur. Quæ fortassis lectio sequenda est, propter ea quæ inferiùs lin 33. habentur, ὅτι Δύο ἐστὶ τὰ-

τὰ πρόσωπα διαιρεῖν ἐπὶ τῶν ἁγίων, quæ si de Deo filio dicatur, omnino a Nestorij hæresi nequit autor excusari. Hal.

Ibid. Veronenses. Δύο πρόσωπα διακρίνει, καὶ Θεὸν καὶ ἄνθρωπον. sic etiam Vet. adversus Iudæos duas personas asserit, & filium non solùm distinctam à patre personam, sed eundem etiam Deum & hominem, vnam autem in se personam. Quare δύο πρόσωπα non est permutandum. Non enim dicit Deum & hominem duas esse personas, vt Nestorius: sed patrem & filium: filium autem Deum & hominem. Sic ita legè, δύο πρόσωπα διακρίνει καὶ τὸν αὐτὸν Θεὸν καὶ ἄνθρωπον. Quod sequitur lin. 30. τοῦ μὴ ἄλλως, τοῦ Παύλου λέγω Σαμοσατέως, deesse videtur μαθητὰς, aut aliquid eiusmodi. Vet. Pauli dico Samosateni discipulos.

Pag. 443. 11. ἅπερ καὶ ἐλέχθη καὶ ἀλλαχοῦ] Hoc posterius cum Hebraica veritate consentit: sed prius verbum est in omnibus Græcis codicibus, à Sept. sumptum.

Pag. 444. 42. ἀλλαχοῦ καὶ πάλιν αὐτοῦ ἐν τῇ ἀναζητήσει, καὶ ἐκ τοῦ συναφάσματος] Malim pro αὐτοῦ ponere αὐτὸ, rem scilicet hanc, de qua disputat. Significat autem apostolum de hac re quærere tantùm, non autem concludere. Ἀτὰρ ab his optimè consequentia dependent ea, quæ sequuntur. Quam ob rem hanc lectionem præferendi duxi ea, quam in Mss. prolixiorem habemus. Mss. enim sic legit: ἀφίησι καὶ καθ' ἑαυτοὺς τίνας τῶν σκοπῶν ἐν τῇ πρὸ αὐτοῦ ζητήσει. πάλιν καὶ αὖτις ἐν τῷ συναφάσματι ποιεῖ αὐτὸ φανερώτερον. εἰκότως καὶ τὸ λόγον ἅπαν κατασκευάζει. καὶ γὰρ --- Hal.

Pag. 446. 3. τί δέτι, ἐκλελοιδόρηται ; δῆτα δ' ὅτι, ἢ ἐξέπεσε] Forte ὑπεσώθη, maximè propter illud quod sequitur lin. 5. οἱ δὲ τοῦ κυρίου ἀπόστολοι, ἡμεῖς ἐσμὲν σωσθέντες. Non enim quia credita sunt, ideo confirmata sunt, sed aliquâ confirmatione opus erat, vt crederentur.

l. 17. *Lego*, τί ἂν γένηται, *deleto* ὅτι.

Pag. 447. 8. δείξον ἐν τῷ μικρῷ εἴδει ἢ εἶδος αὖ ἢ, *lego*.

l. 31. εὔδηλον ὅτι τοῦτο ἡμᾶς διαμαρτεῖν ἀφορμὰς ἔσται] *Legendum*, ὅδεν εὔδηλον, *alter sententia non constat. Vet. Si igitur & in ipso Deo illud est amplius mirandum, quanto magis in homine. Vnde clarum est, quia nos hoc facit magis esse mirabiles.*

Hom. 4.

Pag. 449. 8. κἀν μισῇς] *Malim*, ἂν μισῇς.

l. 26. ὡς ὅλεθρον ἔχειν τὸν μισοῦντα καὶ μὴ ἐξίστασθαι] *Sic apud Dioscoridem*, ἐξίστασθαι φάρμακα *dicuntur, quæ vim suam omnem exhalarunt. Herodot.* ὡς μὴ τὸ ῥόδινόν ἐξ αὐθρώπου τοῦ χρόνῳ ἐξίστηται ὄζειν.

l. 29. ὁ δὲ ἀγγέλοις ὑπέταξε τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν] *Sic Christus apud Isaiam, cap.* 9. *dicitur* πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, *i.* rex. *ad Heb.* 10. σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν. *Et hoc sumptum est à Rabbinis, in quibus Paulus fuit exercitatus, qui dicit vel tempus Messiæ vocant* alterum seculum : *tum enim fore* πάντων ὑποταγήσεσθαι. *Hoc Chrysost. parum explicat.*

Pag. 450. 19. μηδὲ ὑποτυπῶδες] *Puto legendum*, μηδὲ μέλλοντος ὑποτυπῶδες, *vel* ὑποστατικὸν. *Sensus est clarissimus, & Vet. confirmat : Ne fortè quoniam nec dum subiecti sunt, inquit, putes etiam non subiciendos.*

Pag. 451. 22. & 452. 1. Verius est. ὁρᾷς πόσον τὸ μέσον, *vt suprà docuimus, Hic mox dicit*, ὁρᾷς πῶς, *non ὡς.* ¶ *Illotamen modo sæpè loquitur Iohannes noster.*

Pag. 452. 21. *Hic locus sic mihi videtur legendus, Vetere nonnihil adiuuante Interprete* ἐπεὶ οὖν μᾶλλον ἐνδέχεται τὸ ἁπλοῦν τὸ ἀναπλοῦς ὑ σώζεται. εἶτα καὶ Vet. *Sed aliquid amplius posci hoc proximius adiecimus, non inquit fantasia, non vanum, aliquin quod dixit proximius non stabit. Vnde etiam & causam ponit distinctionis.*

l. 40. *Fort.* ἀποδοῦναι. ¶ Vtrumuis stare potest.

Pag. 453. 8. *Confirmat Vetus expletionem lacunæ in editione Veronensi.* Quando etiam istam quispiam statuit contemnere. τὸ κρίνειν *hic aliam vim habet, atq; ea est, quam suprà docuimus. Idem enim valet, quod* κεκρίκασιν. 1. Cor. cap. 11. ὃ γὰρ κρίνω τὸ εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν, non statui : ἐκ ἔκρινα. *sic Bezæ vertit. sed in hoc eiusdem ad Roman* 14. *seruari non potest antanaclasis Latinè propter ambiguitatem verbi, quæ nisi in allilois κρίνωμεν ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ: ne iudicemus alij alios, sed hoc potius statuite, non ponere offendiculum fratri. Sæpe hac significatione inueniuntur apud Polybium. duas item alias lacunas Veronensis Vetus sic explet, vt nos edidimus ex libris.*

l. 20. *Omninò legendum*, ὃ γὰρ ἐκλείψαν πνεῦμα δικαίας *(quod est apud Paulum ad Rom.* 8.*) sic enim Vetus legit. & hoc melius conuenit cum loco superiore, vnde hæc omnis oratio manauit.* ὃ ἀπολεῖψε τοῦτο, δοὺς φόβον τῷ διώκειν διὰ τῶν ὅρων ἐκείνων πᾶσαν δικαίας. *Idem paulo post l.* 36. *legit* ὑπὸ τῆς δικαίας ἐλπίδων ἔχει παρ' ἑαυτῷ. *sic enim Vet.* Quoniam à laboribus liberauit de seruitute educens, apud se habens, *quod mihi videtur verius, quamuis in nullo sit Græco codice. Probarem* ἀδικίας, *vt incertos vitæ casus significaret : sed verbum* ἐκκαλῶ *non tam quadrat.*

Pag. 454. 6. *Sic lego* διὰ τοιοῦτό μοι, ὅτιπερ ὑποδημάτων καὶ ὑποδημάτων κακεῖνα τέλληται, μὴ τὰ αὐτὰ πάσχειν ; *deest enim profectò verbum aliquod. vel sic,* ὅτιπερ ὑποδημάτων πρὸς ὑποδήματα.

l. 17. & 30. & 39. τῷ χρόνῳ &c.] Loqui videtur vt episcopus. vide 455. 3. & 18.

l. 21 *Probo*, καὶ μητέρας τοὺς θυγατέρων, καὶ ἐγγόνων καὶ μητριῶν] *Vet.* & matres à filiabus, & nepotibus, & pronepotibus. ἔγγονοι, *inquit Eust. est* filius, ἔγγιστα ἀπόγονος : *remotior. sed in proximo, quasi* ἐγγύτερον : ὑπέρογκος. *remotissimi.*

l. 25. εἰ γὰρ μὴ ἐν ὥρᾳ τις θάπτοι] Mors immatura, *vt cum pater filium sepelit. quod* funus acerbum *dicitur, vt Seruius docet ad illud,*

Abstulit atra dies, & funere mersit acerbo.

lib. Sapient. πόνος ἄωρος.

l. 31. *Fortè* δὴ πρῶ, *melius est.* Vet. propter fidelem mortuum.

Pag. 455. 1. παιδ᾽ πε] *Hoc est*, præficas.

l. 10. *Forsan legendum*, ὃς γὰρ τὸν οἰκ ἐαυτὸν ἀμβρατόν-τα ἢ τὸν Θεὸν, πῶς ἔχειν ὀφείλω; *tametsi non ineptè est quod legitur: ut apud Comicum*, si tu illam habueris secus ac dignum est liberam, *ut* ἔχειν ἐστί, τὸ διαπονᾶσθαι. *Mox lin.* 11. *censeo legendum*, ὑμᾶς ἢ ἡμᾶς κατακρώσκειν ὕτω μαλακῶς φερομένων ὑμῶν, *quo me & ratio ducit & coniecturæ ex manuscripti lectione.* Vos meam clementiam contemnitis, qui tam leniter vobiscum agam. *Est enim* κατακρώσκειν, *hic* τὸ κατεφρονεῖν, *ut sequentia ostendunt.* εἰ δὲ τε κατατρογεῖ ἢ δαιμόνων ἢ παῤ ἡμῖν: *& paulo post*: εἰ γὰ ἡμᾶς ὠδυμοῦσι, ἢ κατεφρονεῖσθαι ἄξιοι.

Hom. 5.

Pag. 456. 21. Ἀλ᾽ τί ἢ ἐκ ἔπιν, αὐδλαξον, ἀλλὰ ταύτῃ τῇ λέξει ἐχρήσατο τῇ, ὀδλαμβάνεται] ὀπλαμβάνεσθαι *Cic. contra Pisonem interpretatur*, retinere ad salutem, τιμᾷ, reprehendere, *quod est* manu vel lacinia prehendere ac retinere eum, qui se it perditum.

Pag. 457. 3. τῦ διαβλυ τῆς τυραννίδ ἐξέκλεισεν ἡμᾶς, δουλείας ἀπήλλαξεν. *Vet. confirmat lectionem in margine*, Diabolum tyrannide excluſit, nos seruitute eduxit & liberauit. *Sed hoc quod legitur non minùs mihi probatur: & sic sæpè vtitur* τῇ ἐκκλησίᾳ.

l. 23. ἢ αὐτῆς τῆς πίστεως ὧν ἐπάδομι, ἤλθε] ἢ αὐτῆς πίστεως ὧν ἔπαθε, *quod in margine est*, ἐλαβε. *Hoc enim necesse est omnibus vsu venire, vt experiantur, quod patiuntur. Videtur* ἀπὸ *Chrys. in textu legisse*, πιστεύσεις, *sed vera lectio est*, ἐφ᾽ ᾧ πέπονθεν αὐτὸς πιστεύσεις, δώσεται ἢ τοῖς πιστεύουσι βοηθεῖσθαι. *Vide illud*:

Non ignara mali miseris succurrere disco.

l. 25. *Forte* ὑπιστεῖδε.

l. 37. *Post hæc verba*, ἐκλαπεῖσι λοιπὸν τῇ οἰκουμένῃ τῇ πρ᾽ σάρκα, καὶ φησι, *non his, eis ilaec. tales* ἀμ. τῇ λαοῦ *locus est: sed suo loco post sequuntur. Itaq; hoc loco deleantur, & lin.* 40. *retineantur.*

Pag. 458. 31. ἐ ἢ πείσεις αὐτὸν Θεὸς. τὸν Μωϋσέα φησὶ] *Non est permutandum cum eo quod est in marg. Durum enim videtur, Deum* κατασκάζειν Μωϋσέα. *Supra autem dixit* πεὶ ὄντα τὸ πιστοῦσθαι αὐτὸν *de Christo. sic Exodi* 12. Dominus, qui fecit Mosen & Aaronem, *i.* dedit illis suam potestatem & summum illum honorem. *& sic noster interpretatur* τὸ πιστοῦσθαι ; ὑπόνοιαν ἢ ἀρχηρίαν. *Sic Latini dicunt*, facere & creare consules: *& sic semper intelligendum putani locum Petri*, 1. *cap.* 2. ταυτόγαρ τὸ εἰς ἀδραπίᾳ κτίσει.

l. 3. πλέονα πρὸ ἔχει] Interpres vetus videtur legisse, ἢ ἐκ ἔπιν, ἕως πλέονα πρὸ ἔχει τ.ε.ὸ.τ. ἀλλὰ πρὸ οἶκε.

Pag. 461. 11. *Vel legendum*, ἀφ᾽ μὴ ἧς πεφύτευκ ὦμμι ἐξηρτημένοι: *vel* ἀφ᾽ πάντων ὧμμι ἀπηρτημένοι. ἀπαρτᾶν *enim est* diiungere. *Demosthen. Phil.* 1. πλησίον ᾖ ὄντες, ἅπαντ᾽ ἂν τοῖς πελέγμασι τυπερχυμένοις ὑπομένετε, ὅπως ἂν βέλτιστα διοικήσωσιν· ὡς ἢ νῦν ἔχετε, ὑδὲ διδόντων ὑμῖν ἧς χειρῶν πῶν Ἀμφίπολιν, ἀξέλαβεν διώκειν᾽ ἂν ἀπηρτημένοι, ἢ τοῖς ἐβδομήκοντα, ἢ τοῖς χρήμασι. *Quod opponitur* τῷ πλησίον ὄντες. ¶ Huius loci melior lectio, & manuscriptis congruentior est, πεφυτευκέναι, ἀφ᾽ πάντων ὧμμι ἀπηρτημένοι.

l. 20. Ἕτον πολεμῶμεν] *Non est improbandum.* πολεμεῖν *enim est* πρατεῖν. *Hinc dicunt* πρᾶτος πολέμου. *Vetus*, hoc bellum vincamus. *Sic paulo post linea* 29. ἀφεῖς τ᾽ ἀδικεῖσθαι καὶ πολεμεῖν.

l. 34. εἰς ἀπολλυ αὐτῶ ὄσον.

l. 36. τῇ ῥύμῃ ἧς αἱμάτων] *Lego* τῇ ῥύμῃ ἧς πυκνῶν ἁλμάτων. *Vet.* Impetu frequentium saltuum. ῥύμη *est* ὁρμή. *Dem.* τὸν τῶ Μειδίου ῥύμην ὕβρεις φέρειν δυνάσθαι.

Hom. 6.

Pag. 463. 2. ἄπε ἢ ὡς μισθτὸν ὄμμ.] Interp. *Sed timore ex nullâ causâ facto obstrepuerant*: immediatè verò sequentia codex Crasb. sic legit: ὑμεῖς μὲν, ὅτι πατακαλῶτε, ὅτι πεῖσαντε πάλιν εἶτε.

l. 10. ὅσως πεὸς πατακ] *Potius for.* ὅσως ἄλλως πεὸς πατακαιόσους. *Sic enim Flatim*, πὶς ὃν ἔστι ἄλλως πατακ. Hal.

l. 35. ὅπου γᾶ. *Vetus Interpres retinet* ὅπου. *Nam verè*, dixit enim.

Pag. 464. 2. *Valdè probanda est illa interpretatio Chrysostomi*: τί δῆτ᾽ ἐρεῖ τῆς ὑποστάσεως! τοῦτ᾽ πίστιν λέγει. *Sic enim* 11. *cap.* πίστις ἐστὶν ὑποστασις ἐλπιζομένων. *Sed quod sequitur*, εἰ δὲ ὑποστάσεως, ἢ χωρίμβα, ἢ ὑπόνοιαν, *alienum est.* ὑπόστασις *enim hic non magis substantiam sive essentiam significat, quàm cap. primo character* ὑποστάσεως. *Hic enim locus interpretandus fuit ex illo superiore:* ἐαὐτῷ τοῦτ᾽ παῤῥησίαν, ἢ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν. 2. ad *Cor. cap.* 9. μᾶλλον κατισχυνθῶμεν ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ τῆς καυχήσεως : In hac præfidentiâ gloriationis. *Beza. Ad Rom.* 5. ἡ ἢ ἐλπὶς ἢ κατισχύει. *Nam* τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος, *non est aliud quàm* ἐλπὶς, καὶ ὑπόστασις, ἢ πίστις. *Nam qui sperant & credunt in Deum, & bona expectant aeterna, constantes sunt & firmi, nec, à spe suâ depelli possunt ullâ violentiâ, sed firmiter subsistunt in omnibus afflictionibus. Itaq;* πίστις ὅδε ὑποστασις, *magis vertendum fuit*, fides est constantia, *quam* substantia. *Ezdræ* 4. *legimus*, substantia bonorum operum, *pro* fiducia bonorum operum : *vt apud Ciceronem*, Fides est dictorum conuentorumque constantia & veritas. *& sic Rabbini interpretantur Hebraum nomen quo fides significatur*, nomine Chaldæo, *quod planè significat constantiam & stabilitatem. Sæpe*

Sæpè apud Diodorum Siculum reperiemus ὑπόστασιν *hac notatione. vt lib.* 16. ἐπῆρε δ' αὐτὸν πρὸς τὴν ὑπόστασιν παντὸς ὕψους, ἐνεφύετο δὲς μεγάλης αὐξήσεώς τε καὶ δόξης. *Somnium impulit eum ad hoc magnâ fiduciâ suscipiendum, vel potius in eo quod captum est perseueraudum. Paulo antè,* εὐλόγως τοὺ Φωκαῖς καὶ συμμέτοχα παρώξωσε πρεῖν πὰ ὑπόστασιν τὴ φιλονικίαν. *Ibidem supra:* Ορίμβρες ἢ πορφυρημένον λόγον διθόνων ὑφῆ τὰ πρεῖν ἢ ἐξ ἀρχῆς πεφάρεσιν. *Omnes enim constantes fuerunt in illo bello, quod decem durauit annos, nec tot cladibus affecti desistere voluerunt. Horatius Od.* 3. *lib.* 3. *car.*

Iustum & tenacem propositi virum,
Non ciuium ardor praua iubentium,
Non vultus instantis tyranni,
Mente quatit solidâ:

Quod historicus vocat πρεῖν πὰ πεφάρεσιν, *vel* πὰ ὑπόστασιν, *quod est* propositum, *sed in quo perseueratur. Iosephus de Essenis lib.* 2. *de Bello Iud. cap.* 12. ἐμφερὲς ἢ τοῖς πολλοῖς τὸ ἀμετάλλακτον αὐτῆ δὸι τιθέντες ὑποτάσσειν, φαυτέρω διελθεῖν παρέλιπον. *Latini patres votum virginitatis,* propositum *vocant. Itaq,*

Aujus à vera longè ratione vagatur

Chrysostomus hâc interpretatione, dum ὑπόστημβρ, *non minùs quàm Occumenius. Est, inquit,* πίστε αὐτὴ ἡ ὑπόστασις καὶ οὐσία τῆ ἐλπιζομένων πεφαγμάτων. ἐπειδὴ δὲ τὸ ἐν ἐλπίσιν αὐυπόστατόν ἐδιν, οἷς τίνος μὴ παρόντος, ἡ πίστε οὐσία πις αὐτῆ καὶ ὑπόστασις γίνεται, δὶ αὐτὸ καὶ παρεῖται ὥσπερ τινὰ πυρεσσόδζουσαν. *Sed hæc omnia sunt splendè & vdè vrgèt: quæ tamen docti probant. Equidem semper putaui difficillimum hoc vocabulum Noui Testamenti, nec sine causâ, quod ipsi quoque Graci minus intelligunt.*

l. 3. *Delectur,* ὡς αὖ πε εἶπε, *& omnia procedunt.*

l. 11. *In textu legitur* μὴ συγκεκραμένῳ. ¶ In Ms. quidam nostro συγκεκραμένε.

l. 20. εἰπὼν πάλιν πὸ μαρτυείαν, καὶ πὰ ἐρώτησιν ἐπάγει ποιῶν τὸν λόγον σαφῆ] *Vet.* Dicens iterum hoc testimonium, & interrogationem infert, quod facit sermonem apertum. *Hermog.* ἐν τῆ φύσει συζεύξεως χρῆσθαι: ξυκρινὲς γίνεται ὁ λόγ, ὅταν ὁ λέγων, οἷς ἐαυτὸν ἐρωτᾷ, εἶτε ὑποκρίνεται, τὰ, πῶν ἂν ἄνευ τύπε λέγοι τ, πῶς ἦν;

l. 28. ὑκ εἶπε, ἢ συτεχάνησαν, ἀλλ' ὐ ζωκεκράδησαν] *Mirum est vnde hoc acceperit Chrysostomus. Neque hoc verbum est apud Paulum, neq, in libro Num.*

Pag. 466. 38. ἕδιμρ ἐξουδὲ ἐ πιδὸν ἦν ἄν] *An melius* μόνον? *illud quidem corrigendum, quod mox sequitur, l.* 39. καὶ τὸν μετ' ἐκεῖνον πέμπτον τὸν αὐάβεσον ὄνομον] *Legendum enim* μετ' ἐκεῖνο, *referturenim ad* ἕδιμρ. *Vet.* post illud, *nempe* solum.

Pag. 467. 2. φόρ ς *legit Vet. vertit enim* tributa.

l. 4. ὅπω ὁ τῆς εἰκόνος ὠφελῶν ἐκείνε] *Vet.* Nequaquam ad similitudinem illius regni pertineat. *Videtur legendum* τῆς βασιλείας ἐκείνης: *vel* διὰ τὰτης τῆς εἰκόν ὠφελῶν ἐκείνης. *Certè quod legitur non est integrum: non enim contendit ad aliquam imaginem peruenire, sed per expressam imaginem aliquam rei veritatem attingere.*

l. 7. *Videtur deesse* καὶ *ante* μὴ ῥῆμα.

Hom. 7.

Pag. 470. 9. Fort. ὅ, τι ποτέ ἐδι.

Pag. 471. 24. *Fortè,* εἰ γὰρ ὠνδὲν ἕπεσθαι. *scil.* φόβον.

l. 26. τὸ δυσπειδὲς αὐτῆς ψαλτ. *Legendum videtur, vel* αὐτῆ, *vel* ψυχῆς: *vel mox,* ἐχὲ μᾶλλον ἢ ψυχὴ μεσυκτικ. *Nam vt tanto repetatur interuallo, durum & obscurum est.*

Pag. 472. 33. ὅπω δὲν χρημάτων κρατεῖν] *Insolenter hoc dictum. Sonat enim* pecuniam tenere, *vel* pecuniæ parcum ac tenacem esse. *Hoc autem sensu, quo positum est, magis dicimus* χρημάτων δὲ κρείττω. *Vet.* pecuniâ se abstinere. *Quid si legamus* χρημάτων ὀπσμίαν κρατεῖν? *Hoc quidem sentit, sed* pecuniam vincere, *est insolens.*

Pag. 473. 8. *Magis dicendum fuit,* ὁ ἐμποδίζων ἡμᾶς: *nisi sit* αὐτὴ τῆ ἐμποδὼν ὤν.

Hom. 8.

Pag. 473. 21. μετειοπαδεῖν δυνάμθ τῆς ἀγνοίας, qui leuiter, vel modicè succensere posset per ignorationem peccantibus. *Plutarchus* ἐν τῆ περὶ ἀοργησίας: ὥσπερ ὧν ὀδὶ Φιλίππε πὸν κατασκάψαντος Ὀλυνθον, ἀλλ' ὐκ ἀφίκοιτο γε πόλιν ἐκείνος δυάμενο τηλικαύτην ὕπως δεῖν εἰπεῖν καὶ πρὸς τὸν δυμὸν αὐαπήλαι δὲ δύναται, καὶ διαφθεῖραι, καὶ κατασβέσαι αὐκαίρως δ. καὶ σῶσαι, καὶ φείσασθαι, καὶ καταγράσαι, φαίνεται δὲ καὶ συγγνώμης καὶ μετειοπαδείας. *Interpres:* mansuetudinis est, indulgentiæ, moderationis. *Appianus* Εμφυλ. 2. αὐτίκα πᾶσιν ὡσὶ πρὸς πὰ μετειοπάδειαν ὁρμὴ πόσης ἐνέπιπτεν, ὡς ἐυδὲς αὐτὸν ἄγειν ἀξιοῦσι δὶ τοῦ πολέμιος: *de Cæsare, cùm animaduertere nollet in milites ob graue delictum, nec decimare, vt mos militaris disciplinæ ferebat.*

l. 35. ὅτι ἐκ φυλῆς] [*Retinendum* ὅτι *meo iudicio, nec permutandum cum* ὑδὲ *in marg. Est enim* ὑδὲ ne quidem, *vt antè,* οὐδὲ ἐυξ ἦς, ne nobilis quidem.

l. 44 ὅτι] Fort ὅπ.

Pag. 474. 38. *Valde probabilis est illa lectio recepta,* ἐπαῦδα ἢ τάναντίον, ὃ μόνον ὐδὲν ἔπαθον, ἀλλὰ καὶ εὐδοκιμῆσι. *Iudæorum scilicet sacerdotes, qui contendêrunt* τῷ ἱ ρωσῴῃ, *nihil passi sunt, vt Dathan & Core, Confirmat Vet.*

l. 21. *Illud mihi suspectum est,* τί ἢ σὺς τὸν ὑὸν τοῦτο; *Num,* Filius meus es tu, ego te genui, *omninò pertinet ad filium: neq, de filio quæritur. Legendum videtur,* τί πρὸς πὰ ἱερέα, *quamuis Vet. Interpres habeat illam lectionem.*

Pag. 475. 28. *Legendum,* ἀλλ' ὁ ἑτέρες τοῦτο γόγονεν ἐκ φθορᾶς σωτηρία. *Nam duo genitiui malè sonant, præsertim similiter desinentes, & cùm mox sequatur* σωτηρίας.

l. 31. μέλλον καθάνατον λόγον] *Elegantissimum verbum. Poetæ cùm sua dramata committerent, dicuntur καθάνειν. Syrianus in Hermogenem : dicit Aristophanes (non poeta, sed Grammaticus) ὡς ἴδοι ἐν ταῖς Διονυσίοις καθάνειν τὰ δράματα. Scholiastes Aristophanis, περὶ τὸν ϛ δρᾶμα κωμικὰ δι' ἑαυτῶν ἐπαίρας, nempe Aristophanes poeta. Idem Schol. in Aviam argumento, δεῖ χαίρειν τὸ δρᾶμα καθῆκαν εἰς ἄγαν. Plut. in Alcibiade, καθῆκε περὶ τὴν πολιτείαν ὀλιγωρίαν. ἀναγ. apud Athenæum lib. 1. legendum, ὅτι τῶν Ναυσικάαν καθῆκε: non ut habent Codd. ἔθηκε.*

l. 38. *Legerem, ὅτου γάρ τις ἀκούει οὐδρώπει ἔχῃ τὸν λόγον μὴ περιχολυδωῖτας. nec Vet. abnuit.* Quando quis cum hominibus loquatur. *nam ἔχειν πρός τινα ἢ λόγον, est διαλέγεσθαί τινι. sic suprà, πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λόγος,* quicum nobis res est, *vel* negotium. *Idem enim sunt μέτριοι μοι, καὶ μετίχω.* Est mihi pecunia, & ego habeo pecuniam. ℣ Puto rectum esse, ἔχειν πρός τινα, sine ἢ λόγον H. S.

Pag. 476. 4. τῶν γὰρ τῆς σοφίας τῷ Παύλῳ, τὸ δυσχερὲς τοῖς χρησοῖς ἀκαιρωσίαν] *Male Interp.* Difficilia bonis intermiscere. τὸ δυσχερὲς *sunt* iniucunda auditu. *Dem. ὁ βίαιος δυσχερὴς τι λέγειν ἀρχόμενος. Idem* πρὸς Βοιωτὸν περὶ τῆς ὀνόματος. πολλὰ μὲν δυσχερῆ δικ τὸ ὄνομα συμβέβηκεν ἡμῖν, *mox,* ἐρεῖτε, ὦ ἄνδρες, τὸ συμβαίνοντα. *ἡ πῶς ἀκούσας πῶς ἐκ τῶν ἀναγκαίων διαφέρει. οἱ τοίνυν ἀκούσαντες ἐκ τούτων : & Sophocles in Electrâ* ἥδιστ' ἔπεμε, ὡς δ' ἐκείνοις δυσχερῆ. *ponit enim suo more contrarij negationem. Idem in Philoctetâ,* ἀλλὰ δυσχέρεια τῶν δὲ φορήματος. *Erat enim Philoctetes ulcerosus, ob eamq; causam ægrè Neoptolemus adductus est eum asportare. Vide Theophrastum* περὶ δυσχερείας: *quod Casaubonus interpretatur de fœditate : Theoph.* ὅτι ἡ δυσχέρεια, ἀπεργασία σώματος. λύπης ἀδηδακτική. *Casaubonus,* Fœditas est corporis incuria & illuuies hominibus molesta. *Itaq; hic vertendum est,* molesta iucundis miscere : *ut antè dixit l.* 4. ἄγε πῶς μετ' ἐγκωμίων ποιῶμαι πῶν ἐπιτιμητόν. ἐγκώμιον *est* χρηστόν. ἐπιτίμητος, δυσχερής. *Non enim hic τὰ δυσχερῆ sunt δυσμενῆ, ut fortassè sensit Interpres. Sic etiam,* χρηστὸς *est* suauis, *ut Psal.* 32. χαίρατε καὶ ἰδέτε ὅτι χρηστὸς ὁ Κύριος. & 111. χρηστὸς αὐτὴρ ὁ οἰκτίρμων καὶ οἰκτίρων. *Vet.* Iucundus homo, qui miseretur & commodat. ὁ ζυγὸς ἡμοῦ χρηστὸς, iugum meum suaue est. *hæc annotauimus quia multos errare in hoc vocabulo sensimus, ipsorum quoq; Græcorum.*

l. 43. ὁ ἡδόμενος ὡς χρηστὸς] *Vet.* fuerunt etiam boni : ἢ χρηστοὶ. *Sed legi potest,* ὅτι ποτὲ ἤδοντο ὡς χρηστοὶ: quàm, *vel,* perquàm boni. *Psal. lxxij.* ὡς ἀγαθὸς τοῖς Θεὸς τῷ Ισραὴλ. quàm bonus Deus Israel. *Scholiastes Thucydidis interpretatur* ὡς, ὄντως. vidimus gloriam eius, ὡς μονωθῆς τῷ Θεῷ. *Ioh.* 3. ὡς ἀγαθὸς, valdè bonus. *sic dicimus* ὡς ἀληθῶς, ὡς μάλιστα, quàm maximè. *Hanc lectionem confirmat illud lin.* 12. ἐκ ἀφίσεων ὡς σφόδρα κατηγασμένος ἀδαπανῶν. *Theoc.* ὡς χθὲς ἐνδέκ. perdiu fum intus. *vt Cic.* peruesperi.

l. 22. ἢ αἰτία παρ' ὑμῖν] *Hoc imperitè videatur esse vitiosum, & legendum* παρ' ὑμῖν, culpa est penes vos : *sed omninò rectum est. Hæc enim præpositio cum quarto casu sæpè causam notat. Noster ad pop. Antiochenum.* δ' γάλαν ἡμῖν ἡ ἀρετὴ, ἐφ' ἡμῖν τε καὶ ἐνεκτῶν τον, καὶ ὄχι τῶν ἡμετέρων ἀλιγωρίαν ἐπίπονον. *Idem in Epist. ad Rom. hom.* 13. πολλοὶ ἀνεπιτήδευτον νῦν ἔχουσι βίον, ὡς ὄχι τῶν πονηρευομένων, ἀλλὰ τῶν ἐκ τῆς ἡμετέρας ἀναισθησίας. *Dem. Phil.* 1. ὧν γὰρ ἕνεκ' ὄχι τῶν αὐτὸς ἡμῖν πεποίηται ὑπόκειται, ἔστιν ὄχι τῶν ἡμετέραν ἀμέλειαν. *Idem contra Midiam,* καὶ τῶν πάντων ἕνεκ' Μειδίου, καὶ τῶν Μειδίου πάντων, καὶ ὑβρισμένων, ὄχι τῶν πενήτων καὶ ἀφυλάκτων, καὶ τὸ πολλῶν ὄντ' ὄχι. *ad Leptinem,* οἱ μὲν καὶ λογισμὸν ἐποίουν φασὶν ἔχειν, τῆς γενομένης ἕνεκα, ἢ ὄχι τοῦτο ἀναλῦσαι κελεύσαι. ἀλλὰ τῶν ἄξιον μεῖναι. *Loquitur de institutis Lacedæmoniorum, & moribus suæ ciuitatis,* etiamsi, *inquit,* illa meliora sint, tamen quia vos hactenus feliciores fuistis vestris legibus vtentes, vestri mores non sunt temerè mutandi. *Isocrates in Nicocle,* μηδενὸς ὀλιγωροῦντα ὄχι σφῶν παρημένων, ἀλλὰ καμαλεύοντας ὡς ἂ ὄχι τῶν ἔσται, ἀλλ' οἷς πᾶ ἕκαστον ὄχι μερῶν ἢ κληρῶν, ἢ χρωὶς ἔξον τὸ σύμπαν, ὅτου σοὶ δέ ἀεὶ αὐτῷ. *Chrys. ad Rom. hom.* 12. ἂ παρ' ἑκάστου ἁμάρτημα μεῖζον λέγειν, ἢ ἂν ὄχι τῶν, κἂ μικρὸν πάντα ἐπολλῖ. *Arist.* 5. *polit. cap.* 8. ὥσπερ ἄλλο τι δεῖ πρεῖν, ὅπως μηδὲν παραγωμῶσι, μάλιστα τὸ μικρὸν φυλάττειν. κακοῦσιν γὰρ ὑπισδύνοι ἢ ὄχι σφᾶς, ὥσπερ ταῖς οἰκίαις αἱ μικραὶ ἀκροσίαι ἀκροῶσι πολλάκις γινόμεναι. *Lucullentus locus ad explicandum τὸ μὴ ὄχι τῶν. Dem. pro coronâ.* πάνυ γὰρ ὄχι τῶν ἐγκλήματος τοῦτ' ἐστὶ βλάπτειν. non in eo positæ sunt fortunæ Græciæ. *Hoc igitur,* ἡ αἰτία παρ' ὑμᾶς, *vertendum,* stat per vos, vobis tribuendum est, atq; inertiæ vestræ. *Quod enim dicere solemus,* Per me non stetit, quò minus hoc fieret, *Græci sic dicerent,* ἐ παρ' ἐμὲ τῶν μὴ γένηται.

l. 43. ἐκ ἀδυνάτους αὐγκαῖν] *Qui è grauidinoso, morbo recreantur & connalescunt, dicuntur αὐγκαῖν & αἰαφέρειν. Neq; tamen hanc veram lectionem puto, sed* ἐναγκαῖν. *Vet.* non poterant sustinere.

Pag. 477. 5. τῶν ἢ ἐναντίον τῶν τελεοτέρων] *ὁ μὲν σπορεὺς, ὡς ὀπτήδιον, ἀκροτάλλινον, nempe lac. Quod sequitur lin.* 6. *sic lege.* ἢ βλακερὸν τὸ ὡ τέτῳ ἄκανθ. firmioribus lacte nutriri nocet.

l. 8. ἄρα πῶς ἡμῖν ταῦτα φερόμενα] Vide vt hæc nobis nauseæ sint atq; fastidio. ἀλλ' ἐκείνης τινὰ ὑπερφυῆ, ὑλαμοῦ φροσφάγια αὐτῶν] *Sequentia confirmant. illa in cibis dicuntur* φροσφάγια, *quæ vel hærent in faucibus & gulâ, vel sic in ventriculo remanent, vt non trajiciantur in alium : deniq; sunt* ἀδιαφθόρητα. *Paulus enim hîc agit de lacte & solido cibo. Lac robustioribus* φροσφάγια. fastidio est, *sic cæremoniæ legis imbutis fidei doctrinâ. Verbum frequens in libris medicorum. Cherephon apud Athenæum lib.* 6. carnis paululum obsonans, cùm coquus ei carnem ossibus valde grauem excussisset,

ὄπιον, μάγειρε, μὴ φροσφάγια τοῦτ' μοι
τοῦτ' ὁ δ' ὄπιον, ἀλλὰ μοὶ δεῖ γλυκύ.
καὶ μοὶ τί σοὶ ὀστᾶν φασι κρέας δεῖ γλυκύ.
ὁ Χαιρεφῶν ἦ, καὶ μάλισ' ὦ βέλτισ', ὄφη,

γλυκὺ

γλυκὺ μὲν, προσπάθιον δὲ λυπῖ παντα χῦ.

ἐπιφέρειν pendere, προσεπιφέρειν appendere, vel cumulum addere. *Carnes olim pondere vendebant, vt nunc etiam fieri solet. Emptor coquum rogabat, ne sibi ossa appenderet.* atqui (*inquit* coquus) caro suauissima est ossibus proxima. verum est, *inquit*, Chærephon, suauior est quidem, sed tamen adhærescens molesta est vbiq; vel in ore, vel in gutture, vel in stomacho. *nam ossa, & spinæ piscium faucibus sæpe inhærescunt. Ita lusum est ambiguitate verbi: simulq; hic Comicus ad illud Euripidis alludit in Iphigenia,* τὸ φιλότιμον γλυκὺ μὲν, λυπῖ δὲ προσπάθιον. *est enim προσπάθιος, quod Latini dicunt,* ad scopulum adhærescere, *de nauibus, quæ cursum non tenent. Ouid. Metam. 3.*

--- ne scopulis hærerem semper in ijsdem.

Sic decursus honorum raro est inoffensus. ambitione autem offensa, aut impedita nihil acerbius. Simile est illud Ciceronis 3. de Orat. summæ voluptates eelerrimè fastidijs adhærescunt, κόρῳ προσίστανται: *vnde factum est* προσοχθεῖν. *Hoc quoq; transfutum à cibis. Contrarium* τῷ προσπάθιος τὸ προχωρεῖν καὶ εὐοδοῦσθαι. *Dem. περὶ Κακοζηλίας de fundo,* τὸ καταβάδιον ὕδωρ, τῇ μὲν εἰς πλω ὁδῷ, τῇ δὲ εἰς τὰ χωρία συμβαῖνει φέρεσθαι. καὶ ἡ μὲν τοῦτ' εἰσπίπτον εἰς πλῶ ἐστιν, ἡ δὲ αὖ εὐοδῇ, φέρεται κάτω χῦ πλῶ· ἐὰν δ' αὖ ἐνιχθῇ πι, πλυνχωῦ εἰς τὰ χωρία ἀφανίζῃ αὐαγκαῖον ἦσθαι. *idem foret, si dixisset,* ἡ δ' αὖ προσίστανταί τινι, *vel* προσοχθῇ. *Dionysius Halic.* τὸ μονοειδὲς ταχὺ προσίσταται τοῖς ἀκούουσι.

Pag. 479. 15. ἀεὶ γὰρ ἴσις πὸ παῖτα ἐγκαίται] *Vpianus semper illud in ore habebat* πού καίται; *cùm, vbi insolens aliquod vocabulum legeretur, quæreret. Athenæus lib. 3. de eodem,* τὸν χείνον ἅπαντα ἀεὶ παῖπε κατασείσας ζητῶν καίται, ἢ καίται. hoc legitur, illud non legitur. *Volui enim videri plurimæ lectionis, & quidem Criticus omnium peruitissimus, nec tamen quod hic legitur mutandum censeo.*

l. 23. ἡ παῖται μὲν ἐν προσδήκης εἶπε μίρος δεδόσθαι] *Dem. Olynth. 2.* ἔλεγε μὲν γὰρ ὁ Μακεδονικὸς λιμὸς ἡ ἀρχὴν εἰν πλῶ προσδήκης μέρη δεῖ τι ὑσιρικὰ· αὐτὴ ἡ καθ' αὑτὴν ἀδυνὸν καὶ πολλῶν δεῖ μεσῆ κακῶν.

l. 22. *Pro* αὐτοῦτο πλῶ βασιλείαν τῦ Θεοῦ, *quis dubitat legendum* ζητεῖτε *?*

Hom. 9.

Pag. 480. 16. εἰ μὲ ὀδηδίξεως ἰῶ ἡμῖν ὁ λόγος ἡ φιλοπμίας] si de ostentatione ageretur & gloria nobis. *sic magister omnium venustatum 1. Physicorum cap. 2.* ὑ ἀεὶ τῦ ἓν ἕν τὸ ὄντα ὁ λόγος ἴσαι, ἀλλὰ ἀεὶ τῦ ωπλν. non id agetur, vnum ne sint omnia, sed an nihil. *Greg. Naz.* ὑ ἀεὶ φροσωίας ἕν πιεῖ ἢ λόγον. φιλοπμίας *lin. 17. est* φιλοδοξίας. *Plutarchus de fera & deorum vltione.* ὁ φαῦλος τῇ πανείδι μᾶλλον ἡ φιλοπμίας ὀδηδὸς ἡ ζωπσεναγκών, ἐυδὺς ὄδιν ἐν καταμβείᾳ. *Virg.*

Tantus amor florum, & generandi gloria mellis.

ἡ φιλοπμία. *Horat.*

Gloria quem supra vires & vehit, & vngit.

hæc breuiter obseruanda erant. multis sunt enim vsus.

Pag. 481. 9. ἐαῦ πε ἀεὶ τὰ σοιχεῖα καταῤῥήπται] *Quod est,* semper hærere in elementis. *Noster exponens illud in 2. Cor. hom. 2.* διαπορῖς τὰ ἀπὸ ροεῖν, τὰ ἀπὸ φρονεῖν, τὰ ἀπὸ μάτην, *quod in Ecclesia pro Catechumenis orari solitum est, hæc addit,* πῶς ἦν τῦτο αὖ ῥθωτε; *deinde illud subijcit,* ἐαῦ ἐν τῷ νηπιῳ ἀπῦ καταμανθάνε ἡμέρας ἡ νυκτὸς: *quod est* μελετᾶν, meditari. *Tysil. 1.* ἔρε ἡ αὖ χεῖρ ὑπολοίπων οἱ δὶ ἡμέρας ἡ νυκτὸς ἰχ ἁπῶς ὁμαλεῖν τῷ νηπιῳ, ἀλλὰ καταμανθάνε καλδίῤῥοι, τύτεστι, σοφολλεῖν. *Clemens Alex. Strom. 1.* ὁ λέανδρ δ' μὰ ἡ τὰ λεχθέντα σφῶν πιν ἐμπόδιος λοφοδιῶν, χρῶσα λογόντων ἀεὶ τὰ αὐαγκαίτατα ἡ ζωὴν ἐν τῷ πίστ καταῤῥᾴδια, τὰ ἡ ἐξόδια ἡ πασῶν ὑσερῶν. *Erant qui nefas existimarent aliquid temporis impendere humanioribus literis, debere enim nos assiduè versari in ijs, quæ maximè necessaria sunt, & fidem contiuent: quos vir ille doctissimus* ἰστλτὲ timidos *vocat. sunt autem* λοφοδιῶν, *qui quicquid increpuit, metui Catilinam. Dem. contra Midiam,* χρυσοχόϊον, ἐν ᾧ ἡ καταῤῥάπτω ἡ ἐργάζομαι ἡ χρυσοχόϊλω τέκτων. officina, in qua sum assiduus, aurificium; exerceo *Cic. 1. de orat.* fatebor equidem in his rebus magis assiduè versari nostram dictionem. ὁμολογῶ δὲ ἐν τύτοις μᾶλλον καταῤῥάδια πῶ ὑμετέραν λέξιν. *Idem pro Sex. Roscio.* Cùm hic filius assiduus in prædijs esset. *item,* Cùm ruri assiduus semper vixerit. *in eadem,* Verum verisimilius sit ab eo esse occisum, qui assiduus eo tempore Romæ fuerit, an ab eo, qui multis annis Romam omninò non accesserit: ὡσὺ τῦ τύτ' ἐν Ῥώμῃ καταμιμνήσκῃ ἡ ὡσὺ τῦ πολλῶν ἐτῶν μηδ' ὅλως εἰς Ῥώμλω ἐδημοκῳωμένα ἡ ἐδημοκόπτ. *Sic verba hæc differunt,* τὸ ἐπιτηδεῖν, & τὸ παρεπιδῆν.

l. 11. ἀεὶ ἀεὶ δεῖ πλω ἀρχλω τῆς πίστως μιλτωμέν] *Ponendum* ἀεὶ πλω ἀ.

l. 28. *Sic prorsus legendum, & si aliter, magnus error.* Ο χ μᾶλλον αἱρεῖ μαθήσει, σπέρμα τῆς κακίας καταχῶναι ἐφεῖλε, ἡ τύτο αὐξλω μαθήσεῖν: *non ita accipiendum, vt doceas posterum membrum. Sic dicimus* μαθήσει ἡ φιλοσοφίαν, *pro eo quod est,* studere philosophiæ: & μαθήσει ἡ ἱσορίαν, petere consuetudinem, *quod est etiam* περιγλλειν. *Plutarchus Olym. 4.* μῦ σέφανον ἐαῦ, coronam petens. *hinc* methodus, *via expeditissima ad petendam artem aliquam, siue discendam. Iulianus,* Βαλλισεμὸς ὕπω πεῖθῆ κῦ λόγον, ἡμῖν ἔνεκ ἦν μαθήσεσθαι αὐτόν: Græcæ literæ, *vel* Græcorum religio, nondum est, vt ratio postulat, idq; inertiæ nostræ tribuamus, qui illis operam damus tam seguiter. *Plato Parmenide:* ἆαρ γ αἱ λόγων συλλαχαὶ εὖ καταδεῖς τε ἡ ἐχθίῃς τὰ λεχθέντα. *sic Homerus,*

--- μετ' ἰχνια βαῖνε θεοῖο.

Illud igitur δεῖ deleatur, *Thucyd.* ἐυδὺς νέοι ὄντες τὸ αὐθρεῖον μετάχοντα. *Hom.*

Αλλὰ σὺγ' ἰμείρετα μετάρχο ἴρια κάμοιο.

Pag. 484. 15. *Lege,* ἡ τὸ περίσκεδα ἦλ ἐλικιβόμεν, &

& defendere oppressos iniuriâ : *quod est opus misericordiæ. Sumptum à militibus, qui protegunt alter alterum in prælio.* στρατήγης enim, & ὑπηρέτης, & παρεδρεύης, *sunt ordinum militiæ nomina : Xenophon. Hom.* 16. 2. ἐξέφηνε αὐτὴ ἐν ᾧ αὖ ὑμᾶς χρὴ μεμνῆσθαι. καὶ γὰ αὐτὴ στρατὴς πολλῶν ἐγκρίνεται, καὶ ἀπὸ ὀλίγων. *i.* multos iuuit suis facultatibus, ipsumq; adeo Paulum : *ob eamq; causam vocauit hanc Phœben διάκονον τῆς ἐκκλησίας. Instituti sunt enim diaconi, qui iuuarent pauperes quamuis non ex suis bonis, sed ecclesiæ. Strabo,* ὅτι ἐδόθησαν στρατηγήματα : tuetur. *Demosth.* ἐν τῇ κατ' Ονήτορος ἐξέλεγχε α : ἢ προϊσάμενον ὑπ' ἀποστρόφου τῆ ἐμῆ Ἀφόβου. qui tuebatur Aphobum vt me fraudaret, *quod lex vetat. vult enim satis cuiq; in legibus esse præsidij, non potentiorum opibus defendi causas tenuiorum. hoc enim est iuris ipsius iniuria.*

l. 23. ὑλίποτε παύσεται vsq; ad ἄξιόπιστοι παύσεται] Hæc codex Ms. sic legit, ἢ αὖ ὑλίποτε παύσεται μὲ λέγων, ὑλίποτε ἢ φροντίζει τῆς διαβάσεως· ὑλὶν ἀυτῷ πλέον ὄφελος· ἐὰν γὰρ ἀρχῇ διὰ τοῦτο, παύσεται.

Pag. 485. 10. λέγε] Scilicet ὀνειδιεῖς.

Hom. 10.

l. 44. & 486. 1. ὡς Ρωμαῖοι ἔτι πλησιώτατοι ἦσαν τῆς ἀρχαιομοιρίας, καὶ ἀφοσιούμενοι] ἀφοσιοῦς *est* liberare se religione, aliquid perfunctorie facere, & dicis causa. *Cornelius Nepos.* Neq; multò post superior esse cœpit Antonius, ita vt Brutus & Cassius prouinciam ũ, quæ ijs dicis causâ datæ erãt à consulibus, desperatis rebus, in exilium proficiscerentur : *id est*, pro more & consuetudine, ne præteriti viderentur. *Cic. ad Atticum lib.* 1. Metellus est consul egregius, & nos amat, sed imminuit autoritatem suam, quod habet dicis causâ promulgatum illud idem de Clodio. *i.* δίκης ἕνεκα. δίκη *est* mos. *Hom.* ἡ γὰρ δίκη δὲῖ ξυόντων, & δίκην δοῦναι, seruulorũ mos est. *Pindarus*, χρυσέα φόρμιγξ, Ζεὺς δίκαν μετὰ πάντα κτίσσας. *Scholiastes*, σύνηθες. *Pro more Ecclesiam frequentare, aut concionibus interesse, est* ἀφοσιοῦσθαι. *item quotidianas preces matutinas aut vespertinas dicere : quod quoties omittimus, religione quadam obstricti videmur : quæ est ὁσία, nomen, vnde verbum. Sed & Socrates apud Platonem in Protagora probat,* τὸ ὅσιον εἶναι δίκαιόν τι : *quæ sic differunt, vt ius fasq;. Ius autem non minùs in moribus positum est, quam legibus. Hæc annotauimus, quia hic Chrysostomi locus pulchrè docet quid sit ἀφοσιοῦσθαι, nempe* Ζωπύρειον ποιεῖσθαι τὸν χειρισμόν.

Pag. 486. 42. ἢ ἔστω ἐνδὺς ἢ τὸ ἰδεῖν] *Sic legendum, κατ' ἔκλειψιν Atticam, pro* εἰς τὸ ἰδεῖν. *nam τῷ ἰδεῖν non est Græcum, quanquam Virg. dixit,*

--- vritq; videndo Fœmina,

Sed hoc verbum hic παθητικῶς *sumitur, vt γεγυμνασκῶς παῖδες docent.*

Pag. 487. 41. ἢ ὑκ εἶπον vsq; ad ὄφες πῶς προσλωῶν] *Pro his Cod. Ms. sic,* ὑκ εἶπα φωνῆσαι, ἢ πεῖσαι κατακλυσθῆναι· ἐξελύσατε γὰρ ἁρπαγμάτων μείζονα· ἀλλὰ ἢ φοτίρων ἀμφοτέρων, ἵνα μὴ σφόδρα πλήξῃ. ἢ ὄφες πῶς---

Pag. 488. 10. ἵνα μὴ νυθροὶ ἦτε, ἀκμὴν ἦτε] *Præclara* ἐξήγησις, *quia supra dixerat, ἵνα μὴ νυθροὶ γένησθε πρὸς ἀκμάς. ἀκμὴ est, quod Seneca dicit,* cum maximè. *velut in consolatione ad Polybium.* An hoc te mouet, quod videtur ingentibus, & cum maximè circumfusis bonis caruisse? *Polybius, lib.* 1. αὐτὸ τὸ τὸ πολιτεύματα, κατ' ἐκείνους τοὺς καιρὸς, ἀκμὴν ἀκάρπως μᾶλλον ἐδημοῦτο, μάτην ἢ τύχαις. *frequens apud Polybium, quod Casaubonus vt plurimum,* Cùm maximè, *verterat, antequam nos eius editionem vidimus. Isocrates ad Dem.* ἢ οὐ μὴν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς, & tu quidem nunc philosopharis cum maximè. *Dictum est ad discipulos apud Matth.* ἀκμὴν ἢ ὑμεῖς ἀσύνετοι. *Sic igitur hoc Chrys. interpretantur, vt ne* tardi fiatis, cum maximè, *ac si diceret,* noui tarditatem ingenij vestri, sed nolo vos in eâ perseuerare, sed illam tarditatem incitare.

Pag. 489. 5. εἰς φυλακὴν] Videtur legendum εἰς φυλακὴν ἐμελλον ἴσται, *vel* tale quid.

l. 29. ἔχει γὰ δικαίωμα τῆς βοηθείας, τὸ κακῶς πάσχειν αὐτὸν] *Sic malim quàm* τὸ δικ. *i.* satis iustam habet causam, & satis idoneus est quem iuues, si modò calamitosus est. *Nam & Aristoteles apud Laertium, quum egenti cuidam dedisset indigno, ob eamq; causam reprehensus esset, non homini, inquit, dedi, sed humanitati : videlicet* δικαίωμα ἢ βοηθεῖν *satis idoneum iudicauit,* τῷ κοινῷ φύσει, ἢ τὸ κακῶς πάσχειν. *Thucyd. lib.* 1. δικαιώματα μὲ ὧν πάλαι πρὸς ὑμᾶς ἔχομεν ἐκφανῆ, καὶ τοῦ ἁλίσκεσθαι νόμιμα. *apud eundem* δικαίωσις εἶπ ἀξίωσις, *eodem lib.* ἢ αὐτῶν δικαίως πάλαιστ' ἢ μαρίση, καὶ ἡ ἁλαζόνη δικαίωσις ἀεὶ ἢ ὑμέων πρὸ τῆς δίκης τοῖς πέλας ὀπτικοτέρη. *Lacedæmonij posteà lauerant, atq; adeò satis pro imperio iusserant Athenienses à Potidea discedere,* ἢ τὸ Μεγαρέων ψήφισμα κωλυθῆναι· *quæ multi parua esse censebant, nec ob tam leues causas arma capienda. At Pericles, vir eloquentissimus, & qui plus cæteris sapere, non esse cedendũ aduersarijs, nec imperata eorum facienda contendit, neq;* δίκαι μικράλη, *neq;* ἐλὶ βαρεῖα φαφόσει. *vtrumq; enim seruitutem valere, &* ἀκμὴν ab eodem sæpè αὐτὸ τὸ ἀξιοῦσι ponitur. ἢ τοὺ αὐτὰ ἐνδικῶς ὑμῖν δικαιοῦ πᾶς κοινῇ διδάσκων. ἰὼ ἄφες καὶ τ σοφωτίβα, ἐοικθεῖν, ἢ μηδὲ κατορθωῶσι πᾶς ζωπύρους μετατροπεῖσθαι. *Huc accedit, quod eleemosynam scripturis* iustitia *dicitur, quia debetur à nobis auxilium indigentibus, officiumq; est eos subleuare. hinc Plato de rep.* 7. *dixit ipsam* iustitiam, *quæ est idea, longè aliam esse ac forensem atq; vulgarem. Interdum* δικαίωμα pœna *est. Plato* 9. *legum :* ἢ μὴ βιάζεσθαι, ἰὼ αὖ πνε κατασκλάψῃ, ἀπαλῶς ἀποπνύτω, ἢ ἢ ἄλλην δικαιωμάτων ἀφίεσθαι : & τὸ δικαιοῦν, punire.

l. 32. εἰ μὴ γὰ ἐξετάζειν ἢ κρίνειν ὑποτρέπει σε, καλῶς ταῦτα ἔλεγες] κρίνειν *hic est* dijudicare, & discernere. *Tale est illud Iacobi* 2. καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διάλογισμῶν πονηρῶν, *distinguendo pauperes & diuites.*

l. 34. εἰ γὰ ὑγιαίνοντας ἐθεραπεύσαμεν χρὴ, ὑδὲ τὰ ὑπέργα πολυωρεῖν, πολὺ μᾶλλον τοὺ κακῶς πάσχοντας·

Hom. 11.

ορτας· αὐτῇ τῇ. μὴ γὰρ τοῦ κακ. nedum. *hoc enim subjicitur negationi, illud affirmationi. Sed reprehenda est negatio:* πολὺ μᾶλλον ὑδὲ τοῦ κᾳ. *Plutarchus*, ὁ πολυπραγμοσύνη, φιλομάθειά τις ὢν ἀλλοτρίων κακῶν, ὥστε φθόνου δεῖσθαι καθαρὰν εἶναι πάθους, ὅτι κακοηθείας. vitium, quo quis aliena mala atq; incommoda scitatur cupidè, & exquirit, inuidentiæ non expers, nec maleuolentiæ. *Sed hæc definitio parum huic loco conuenit. Alia est eiusdem melior*, ἢ ὅτι ἡ πολυπραγμοσύνη περιεργία ἐστὶ φιλοπονίας ἢ ἐν ἀποκρύφοις λανθανόντων. curiositas est libido scitandi ea quæ latent in abscondito. πολυπραγμων *videtur esse, quem Petrus vocat* ἀλλοτριεπίσκοπον, *quod verbum à Rabbinis sumptum est.*

l. 35. & 36. *Sic lege cum Vetere Interprete*, ἄλλως τί αὖ ἐπίδεις, εἰ ὑδὲς ἐυδοκιμοῦντα αὐτὸν, ἢ ἐυδοκιμοῦντα; ὃν λέγεις ποιεῖς δεῖ ἢ φαῦλον, εἰ κακῶς πάσχει. εἰ ἢ κακῶς πάσχοντα ὁρᾷς, μὴ λέγε ὃν ποιεῖς. *bene omnia cohærent, & fluunt. concurrentia effecit, vt omitteretur primum* εἰ: *quod sæpe obseruant Critici: secundum* εἰ *ponitur* αὐτῇ τῇ ὅν, *vt cap. 7.* ᾧ περισσότερον ἐπ καταδήλον ἐστίν, εἰ κῆ πῶ ὁμοίοτητα Μελχισεδὲκ ἀΐδιον ἱερεὺς ὕπρον. *Act. 26.* ὑδὲν ἐκ τῶν λεγόν ὧν τε οἱ προφῆται ἐλάλησ μελλόντων γίνεσθαι, ἢ Μωϋσῆς εἰ παθητὸς ὁ Χριστὸς, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν, εἰ φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθνεσιν. *tria sibi, & eorundem verborum iterationes contubarnerunt hunc locum.*

l. 39. ἀλλ' ὅμως ἐκλάσειν] Illud ἀλλ' ὅμως omninò inducendum.

l. 42. ἐκφρὶν κτηρουθμὸς, μὴ φείσῃ] *Proverb. 24. sic habetur in editione Romana*, ῥῦσαι ἀρυμθὸς εἰς θάνατον, ἢ ἐκφρὶν κτηρουθμὸς, μὴ φείσῃ. *in annotationibus est*: pleriq; libri habent ἐκφρίωσ τοῦ κτηρουθμὸς μὴ φείσῃ. *sed hoc verbum meis quidem auribus peregrinum. magis probarem* ἐκφρίν, *si vllius codicis autoritatem haberet* (vt habet, idq; in margine notatur) αὐτῇ τῇ ἐκφρίασο, *per syncopen. vt* δθίζω, δθίσω. ἐκφρίωμα *verbum vsitatum, idem quod* ἐξωνθωμαι, *quod est* λυθωμαι. *sed hic libet adscribere Eustathij differentiam* τῦ ῥύεσθαι ἢ λύεσθαι. *sic ille in primum Iliad.* ὅτι δὲ αἰχμαλώτων ἐξωνήσιος οἰκεῖον τὸ λύεσθαι· ὅθεν ἢ λύτρα, τὰ δίδοτα λύτρωσιν τὸ εἰς τοῦτο διδόμενα, τὰ ἢ αὐτὰ ἢ ἅπινα, ὡς αὖ τις ὦποι ἀφείνα, εἰ ὅτ τις φύγη λύεται. ὁμολόγει μὲν ἐξωνεῖσθαι, ἀλλὰ ὕσον ἄλλοτ ἐκ τῆς πολεμίων ἐξαγοράζειν, ῥύεσθαι λέγεται, ὃ μὴ λύεσθαι· ἢ τὸ ὠῆς τότε διδόμενος, ἢ λύτρα. ἀλλὰ σῶζε, ποτὲ ἢ ἢ ζωάγρια. τὸ γὰρ λύεσθαι ἢ λύσιν κυρίως δὴ ἐξωνήσεως αἰχμαλώτου. ἢ ζῶντος ἢ τεθνεῶτος· *vt Hector mortuus redimitur. Hæc vsum est hic annotare, quia idem est* ἐκφρίασθαι, *quod* ἐξωνεῖσθαι, *& hoc quod* λύεσθαι. *In hoc autem versu Salomonis* ῥύεσθαι ἢ ἐκφρίασθαι *copulantur. Ter.* verberibus cæsum te in pistrinum. Dauе, dedam, vsq; ad necem, ca lege atq; omine, vt si te inde exemerim, ego pro te molam. ¶ Imò rectum est ἐκφρίν *vel* ἐκφριοῦ. Hesychij auribus minimè peregrinum. ἐκφρίν, inquit ille, ἀγόρασον, ἀλλ' ὑφῶνον, fortasse ad hunc prouerbiorum locum respiciens. H. S.

Pag. 490. 24. ἀνύτερον ἢ, ὁ ἢ ἐρωτήτερόν ἐστιν, ἐλπίδας αὐτῖς περιποιεῖ, τὸ παύτως] *Hanc lectionem valde probo.* Non solùm eos consolatur, sed etiam spem insuper illis relinquit, fore vt omni modo sperata obtineant. ἀφίημι *sæpè ponitur pro* relinquo. *sic dicimus*, ἐλπίδα καταλιμπάνω, &, nihil spei reliquum est. *Iyal.* 124. ὡς ἀφῆσι Κύριος πλῆθος ἐν ἀμπελῶνι δὴ τὸν καθεῖς ἢ δικαίων. *Vet.* non relinquet dominus virgam peccatorum super sortem iustorum. *Lucretius*,

Est metus ille foràs præceps Acheruntis agendus:
Omnia suffundens tristi nigrore, neq; vllã
Esse voluptatem puram liquidãue relinquit,

i. ἀφίησι, sinit.

l. 32. μὴ ἀπορρῦσαι ἀφ' ἡμῶν τὸ καμάτους. *Cic. 3. de Oratore.* Nunquam conquiescam, neq; defatigabor, antequam illorum ancipites vias rationesq; & pro omnibus, & contra omnia disputandi, percepero: ὃ μὴ ἀφεῖναι ἔστω. *Quod verbũ Iulius Pollux de canibus vsurpari dicit segnioribus, qui citò defatigantur, at q, in medio cursu, prædã relictã, reuertuntur, quam generosiores vsq; eò persequuntur, dum faucibus comprehensam tenuerint. Sumptum esse aiunt à gladiatoribus, qui in arenâ succumbunt, & se victos fatentur. Tullius eodem libro.* Ipse ille Leontinus Gorgias, quo patrono (vt Plato voluit) philosopho succubuit orator. *Ad eundem modum Seneca.* Succumbunt vitia virtutibus, si illa non citò odisse properaueris. *Idem mox eodem libro*, Quod turpe existimas accidere bono viro non potest, vt vincatur. Nunquam enim succumbet, nunquam renuntiabit: ἀπορρῦσαι. *Mox*, Lacedæmonij vetant suos Pancratio aut cæstu decernere, vbi inferiorem ostendit victi confessio, *quæ est* ὑπόρρησις. ἀπορρῦσαι *est* ἀποκάμνειν.

Pag. 491. 38. ὡὸ ὡς ἄγκυραν ἔχομεν ἀσφαλῆ τε ἢ βεβαίαν] *Hac translatione nullam esse aptiorem Ethnici quoque viderunt. Æschylus in Perse.* πολλῶν μοχθηρῶν ἐλπίδων, μιᾶς τυχεῖν. *Hoc enim profectò, quod tot abruptas esse spes dicit, sumptum est à funibus anchorarijs, magnaq; est elegantia (vt docet Aristoteles) quod transtati proprium est, proprio tribuere: verumq, illud Ciceronis*, 3. *de Oratore.* Nihil est, *inquit*, in rerum natura, cuius nos non in alijs rebus possimus vti vocabulo & nomine. ἀκλῶσι *verbum est proprium anchoræ: de spe bene vsus est Æschylus. Addit Tullius*, Vnde enim simile duci potest (potest autem ex omnibus) indidem verbũ vnũ, quod similitudinẽ continet, transtatũ, lumen affert orationi. *Sed facilè est alias spes omnes, quæ rerum humanarum radicibus infirmis nituntur, abrumpi: Christianorum spes firma est stabilis, quam ad aliarum discretionem vocat Apostolus* ἀσφαλῆ τε ἢ βεβαίαν. *hac sacra est anchora, cui summis in periculis adhærendum: vt Romani sacrum quoddam habebant ærarium, quod non ni-*

si

si in vltimo rerum discrimine mouebant.

Pag. 492. 4. ἐν σὺλῳ ὂν ᾗ ὑ σφόδρα δικαιῶ ἐ-δράσθω, δεῖ τῆς ὑγιοῦς, οὓς δεῖ γῆς ἔχεσθαι καὶ σκιᾶ-ετω, ᾗ ὑ σκιᾶ-ετω] Ms. locum sic legit : ἐν σὺλῳ ὂν, ᾗ δεῖ τῆς ὑγιοῦς ὑ σφόδρα δικαί ἐδράσθω, ἀδ' ἄκρῳ δεῖ τῆς γῆς ἔχεσθαι. καὶ γὰρ σκιᾶ-ετω.

l. 17. ὅπ περίλημ-] Lege è contextû ὅπω περ-λημ-.

l. 42. ἐκεῖναι γὰ πλέτω ᾗ πρὸ ἐχόντων εἰσὶν, αὖτω ᾗ ἀφαι-ροῦ] οἱ ἔχοντες *absolutè*, *sunt diuites*, οἱ κεκτημένοι τὰς οὐσίας. 1. *Cor.* 11. ᾗ κατωφρόνετε τοῦ μὴ ἔχοντας. *Huc in illo quoq. allusum est*, Habenti dabitur. *Dantur enim diuitiæ non nisi diuitibus. Sophocles in Electra*, φεῖς τὸν ἔχοντ' ὀ φθόν- ἴσ-σει. *Eurip. Alcestide* φεῖς πρὸ ἐχόντων, φοῖβε, τὸν γάμων πίσιν, à diuitibus, liue in gratiam diuitum. *Dem. contra Stephanum*, ἔχοντας ᾗ πλετῶντας. *Ouidius :*

—Amor sceleratus habendi.

Pag. 493. 32. προφρῦ τοῦ ὀδόντας, *insolens verbum hoc dici solet de manuum cum latitiâ complosione. Forte* χρόων *versus, à quo τὸ* χρύ- *Grammatici deducunt, & erit* παρήχησις, ἀποτενύνκαὶ χρύσι, χρόων τοῦ ὠδ.

l. 40. *Omnino legendum*, τὸ ᾗ ἀλγοῦ ᾗ κατθυμῶν. *Nam* κατακόπτειν *est planè occidere : vt paulò antè hoc ipso sermone*, κατακοπίδιον τῇ μαχαίρᾳ τῦ σώματ-. *Hom.* 14. ὕπερι φερτίη κατθύμοι, curis angoribusque confecti. κόπτειν, delassare, obtundere. *Comicus quidem apud Athenæum lib.* 9. ἄρα σύ μ' κόπτειν οἴ- ὦ γε φίλτατ' ; ergo tu loquacitate me paras enecare ? *Qui acsingunt se ad faciendum aliquid, Græcè dicuntur* οἷοι δεῖ ποιεῖν. *Idem lib.* 7. ἢ λόγων φαίνω τί μοι χαιρὸν ὦδε τοῦ ἤμαχεῖσθαι, ἢ μὴ κόπτε μ', ne obtunde me. *Horat. lib.* 1. *Sat.* 1.

Cætera de genere hoc adeò sunt multa, loquacem

Delassare valent Fabium :

οἷα τ' ὄζῃ κόπτειν τὸν ἀδελφὸν Φάβιον : *quod plus est aliquantò, quàm* κόπτε παρήχειν. *Sed apud eundem* Anthippus *eodem libro cum* ἱμερωτικώτερον *loqui vellet, ait :* βιᾶι κατακόψε, ὑχ ᾗ δύνη μᾶλλον. *me cædere vis prouictima. Neq; hoc tamen confirmat editam lectionem. Hoc enim verbum alio loco non potuisset hoc sensu. Quod sequitur*, κατατινόμενον ὑπὸ τῦ λιμῦ, *sumptum est à fidiculis, siue equuleo : quod etiam* ὑποτίνεσθαι *dicitur apud Platonem & Xenophontem* 1. παιδ. κατόπιν-, *planè* cassus & labore confectus.

Pag. 494. 7. ᾗ κομψότ-] *Aliàs hoc verbum de nitidis ac delicatis hominibus dici solet : hic contrà squalentem atq; horridum denotat, si vera sit lectio.*

l. 8. τὸν εἴρων-] *Non dissimulatorem modo declarat, qualis erat Socrates : sed quemuis hypocritam. Vide Theophr. Ethicis charact. cap.* 1. *quod sequentia verba ostendunt*, ἀλλ' ὑχὶ ᾗ σμικρὰ ἐ-τιμᾶ-ετω, dissimulat bonam copiam, & se pauperem fingit : *Quod mox dicitur* σῖμα σεισθῆναι ἑαυτῷ ἐλαυνόμενον.

lb. ὐκ αἰσχύῃ τινα ὀπισθίτω κελεύ- ;] Videtur legendum, ὐκ αἰσχύῃ τινὶ ὀπισθίτω κελεῦ-;

l. 10. οἶδ' ὅτι ἀμὰς ἔχων. *Quid hoc est ? Mendum manifestum. Tu verò lege fidenter.* οἶδ' ὅτι ἀμὰς, nouit se crudeles accedere. *Sic enim Græci loquuntur. Lucian.* ὡς εἰδῶσι ἄνθρωποι ὄντες, vt sciant se esse mortales. ¶ Puto tectum esse ὅτι ἀμὰς ἔχων, i. cum hominibus crudelibus sibi rem esse. Exempla sunt passim apud Chrysostomum. *H. S.*

l. 23. τοῦ ᾗ πῶδας πολλάκις ἀπαιτῶντας ἀπόγειν] *Anne* ἀπαιτῶντας *melius ? Nihil assirmo. Nam & alimentum & cætera omnia liberis debentur à parentibus.* ἀπαιτεῖν *autem est* poscere debitum. *Neque verbum* ἀπόγειν *satis arridet, quod sit* præcipere, ducere ad supplicium : *vt* ἀπάγειν τὸν δεῖ δικάσ-τα. *Quod quis parens de filio poscente paucem decerneret ? nisi* ἀπάγειν, *hic sit* apage dicis.

l. 29. *Pro* χρυσοῦς, *non fero* πῶ αὐτίθυν. *Nam & Latinè* centum aureos *dicimus.* χιόνας *adulterinum est.* ¶ Sæpè tamen in vsu recentioribus Græcis, etiam ipsi Chrysostomo. *H. S.*

Pag. 495. 4. ᾗ ἐν αὐάγκῃ ᾗ, βοηθεῖν. νυῖ ᾗ] Codex Crash. legit, ᾗ ἐν αὐάγκῃ βοηθεῖν, μηδ' ὑτο σβρυτοῦθα. νυῖ ᾗ &c.

l. 19. ὑπὸ τῆς σεμνότητος] *Ante hæc deesse videtur* ὐκ ἀλλ' *propter interrog.* ὑπὸ τῆς φιλοτιμίας) φιλοτιμία quoduis rectè factum, ex quo quis non aliam sperat mercedem, quàm honestam existimationem, & bonam famam, siue honorem, *vt ita dicam. hic autem* liberalitas *est, non* ostentationis causa *coram hominibus. sed* quâ Deo nos probamus. *Dicit Aristot. Ethic.* 4. *expromendam esse magnificentiam in iis quæ sunt* ἀφιλοτίμων τα φεῖς τοῦ ὄχλ- τῦ κόλων-, ſonitu tintinnabuli. *Quidam ab equis malunt. Posteriùs confirmat Plutarchus in Arato.*

Hom. 12.

l. 34. διακωδωνίζει τὰς ἀκοὰς πρὸ ἀκροατ-] Pulsat aures auditorum. *Ita Gregorius Magnus sæpè loquitur.* explorat tintinnabulis. *Dem. contra Æschinem vtitur*, αὐτὸ τῦ διατέλεσον ᾗ ἐξέτασθι. *translatum, inquit Harpocration*, ὅτοι ὑπὸ σκιμπόδων ὑπὸ κώδωνι νυκτὸς τὰς φυλακὰς, ab iis qui noctu cum tintinnabulis obeunt vigilias ad explorandum vigilentne, an dormiant : ἢ ὑπὸ πρὸ διακωδωνίζουσι τὰς μαχίμας ἀφυλας τῷ ὄχῳ τῦ κώδων-, ſonitu tintinnabuli. *Quidam ab equis malunt. Posteriùs confirmat Plutarchus in Arato.*

l. 43. ὁ γὰ αὐαπνεῶκὼς, qui languet, & refrixit, & supinus est. *Hoc est enim* αὐαπνεῦσαι, *cui quodam modo contrarium est* αὐαπνέουσι, *quod præcessit, siue* αὐαλοῦν, recreare & recuperare.

Pag. 496. 2. *Legerimpotiùs* πότε λοιπὸν καθίσαν ἐς τὸ τῆς διαφορᾶς τὸν λόγον, *de quo verba suprà diximus. vt quidem legitur, vel est intransitivum, vel subaudiendum* ἑαυτὸν, *quorum vtrumq; durius. sed Poeta dicuntur* καθίνειν τὰ δράματα, committere fabulas : *hoc est in scenam.* ¶ Καθίνειν significatione intransitiuâ Chrysostomo perquam familiare. *H. S.*

l. 30.

l. 30. ὥσπερ γὰρ καὶ ἐν τοῖς ὁρίοις, φησί, καὶ ἐπὶ αὐτῆς πεποιημένων τὰς ἀπαρχὰς δίδοσαν. 2. *vt Apostolus dicit*, πῶς δικαίοις ἐπὶ ἀποδείπνοις. *Itaq.* ἀκροθίνια *non sunt apud Paulum* ἀπαρχαὶ, *sed* κατ' ἀπωλογίαν, κέρδους. *Pars enim pro toto ponitur.* ¶ *Halesius punat hoc totum*, ἀκροθίνια γὰρ τὰ λάφυρα λέγεται, *esse glossema.*

l. 30. καλῶς αὐτὸ διδάσκει.] *Hoc est quod dicit Cic. 3. de Oratore:* Atque etiam si verearẽ ne paulò durior translatio esse videatur, mollienda est. vt si olim M. Catone mortuo, pupillum senatum quis relictum dixerit, paulò durius: sin, vt ita dicam, pupillum, aliquantò fit mollius. *Quod Ciceroni* mollire, *Nostro est* κολάζειν, castigare. *Hermogenes* μεγεθοποιΐαν *vocat. sed quemam illa est* μόλλιτο, *vel* κλίμαξ ἢ ὥσπερ αἰτῶν. *Hoc enim praemittit, quia durius dictum videbatur,* per Abraham Leui, qui decimas accipit, decimatus est: quia tum cùm Abraham decimas dedit, in eius lumbis fuit. ὡς ὥσπερ εἰπεῖν autem de rebus dicitur, quæ non ὑφ' ἡμῶν vera sunt.

l. 35. *Hanc veram existimo lectionem:* Δεῖ τὸ μεῖζον ὡς ἥττονα καὶ τοῦ σὺν Χωμάζειν πλὴν ἀφαιρεῖσθαι δοκοῦντα εἰς. *concludit excellentiam. Diligens enim ille Aristotelis Interpres Philoponius, fere syllogismi conclusionem vocat* Χωμαγωγὴν, *quam alij* συμπέρασμα, *& concludere aliquid,* Χωμάζειν *pro* συμπαίνειν. *Est enim conclusio quasi summa quæ cogitur sine efficitur in* τῇ προτάσει καὶ λήμματος: *& vt dixi* καὶ ῥήματα, *verba sunt Geometrie (indo enim mutuatus est Arist.) sic* ὁ συλλογισμὸς, ἀποδεικτικὴ ἢ λογιστική. *Cic. Tusc. 4.* Summa ea fit, quæ sustineri potest. *Quid hoc mirum? Nonne fundamentum omnium syllogismorum est Euclidis illud* αξίωμα? Quæ in eodem tertio conueniunt, inter se quoque conueniunt, & contrà. *Itaq. etiam conclusio dicitur* συμπαίνειν ἐκ τῶν προκειμένων. *Aristoteles,* προσέτι δὲ ὥσπερ ἐκ χρημάτων λογισμὸς τὸ συμπαίνον ἔδειξεν. *Videsi hoc verum esse quod diximus de Arithmetica.*

l. 37. *Vide an non legendum sit,* δικαίως, ἢ ὅτι δεῖ ἱερέας, *non* ὅτι. *Non est enim sacerdotis dare decimas, sed accipere. vel* ὅτι ἂν ἦσαν ἱερεῖς.

l. 39. διαμασᾶν καὶ ἀνεγνῶσθαι.] *Id est,* ἐκ πολλῆς θεωρίας. ἀναγινώσκεται γὰρ καὶ θεωρεῖται *sunt eiusdem significationis, vt* παραγινώσκει καὶ παρῆν.

l. 40. *Videtur legendum, vel* ὑπιδὴ ταῦτα φερόμενα ἐκάλεσεν. *propter illud quod mox sequitur,* φερόμενα δέζων φέρειν, ὅπως ἐκβάλλει εἰς ἃ βούλεται: *vel potius* ἐκβάλλειν, *quasi iumentis lasciuioribus vincula injicere.*

Pag. 498. 4. *Legendum ex Psal.* 120. μὴ δῴη εἰς σάλον τὸν πόδα σου. *Vel si retines* δῷς, *dicendum* πόδα μου. *Hac quidem vera lectio: sed Chrysostomus falsam sequitur, vt sequentia declarant.*

l. 33. Ἵνα μὴ εἰς ὑπόνοιαν ἐκπίπωσιν.] In elationem animi, *vel* superbiam. *Sic enim Chrysostomus* ὑβρίζεσθαι *hoc nomine, vt supra diximus. Thucydides aliter lib.* 1. ἐρίζοντα γὰρ οὐ δεῖ πλέον, ἢ μὴ εἰς ὑπόνοιαν κατασταθῆναι αὐτοῦ, ἀλυσιτελῆ ἔχειν: Non ad desperationem adigentes eos, *id est,* ὑπόμονον: *vel potius* perditam audaciam. *At Noster sum* ὑπόνοιαν *mox ipse interpretatur* ἀλαζονείαν.

Pag. 499. 1. εἰλικρινῶς πως μάτην, ἢ τῆς σκληρύτητος ὑμῶν οὖν καθικέτευε.] *Verbum hoc præterire non possum: est enim elegantissimum, & loco positum. Lucianus in somnio:* ἐγκοπὴ γάρ πως μοι δοκεῖ ὁ θεὸς, ἀπλῶσαί μοι ἡνίκα καθικέσθαι παλαὶ ὧν μέσῳ κλιμῶντι σκληρότερον ἢ κατανεχόντος τὸν ἀπειλεῖν, κατάγνηται δὲ ἢ πλάξ· ὁ δὲ ἀσφαλέστερος σωπηλῶν πρὸς κλιμῶν πλησίον λαβὼν, ἃ φρόνει, καθ' ὅσον ἐδύνατο κατήξατο. *Potuit hic quoque dici* ἀσσον, μὴ καθικέτο: *vt cùm dicimus,* ὁ διδάσκαλος ἐφίλησε λαβὼν, ἀσφαλέστερον καθικέτο τῆς παιδός. *Lucianus puer, auctoratus erat patruo, si dijs placet, vt statuarius fieret. Hoc enim ille artificio fuit: patruus dat illi cælum sine celerem: subet lapideam tabulam in medio positam leuiter stringere. illo autem optimum vim suam adhibente, cùm grauiorem iictum intulisset, lapidem fregit: tum patruus irâ percitus baculum è proximo corripuit, puerum non patrio, neque hortatorio more libauit.*

Hunc ille flens domum ad matrem rediens facilius est Rhetor, & vir quidem doctus, sed non æque bonus. Sed audiamus facetissimum scurram alio loco. Icaromenippum cum in cœlum ad Ionis solium pervenisset, Jupiter illum cum alia multa interrogat, tum hæc in primis, Quanti nunc est, inquit, triticum in Græcia? ἢ εἰ σφόδρα ὑμῖν ὁ πίτυρ χρυσοῦν κοδδάνιον, an vos annotina hyems tetigit (*hoc enim verbum affine est significatione & forma τῷ κοδδοβοδιω*) ἢ εἰ τὸ λάχανα ὀλίγα ἀκόρεω ὑπωρέκιας, & an plus imbrium opus sit oleribus? *Ptolemæus* 1. *Tetrabibl.* ἢ ἢ λοιπῶν ὅλων κλιματικῶν, τίνων μὲν κληθῆναι φρενογνησικὰ ἢ διανοια, ἢ γνῶναι· ἀφ' οἵων τὰ ἐπιθήματα τοῖς ζῴοις καὶ ἰσχνειότερα, οἷον ἐν Ταύρῳ, Λέοντι, Σκορπίῳ, Ὑδροχόῳ. *quibus insignia ex tauro, leone, scorpio, aquario. quibus insignia ex tauro, leone, scorpio, aquario. quibus insignia ex tauro, leone, scorpio, aquario.* ἢ ζωώδεστερα, ἢ θηριώδεστερα, ἢ ψυχρότερα ἢ ὀλιγαιμότερα μᾶλλον εἶναι, ἢ γηρύτερον ὑμοῖ κοδδάνιον. ἢ ἧ κατασκάπτων φύσει ὑγρῶν τὸν ἀκριβέστερον. ἀλλ' ὑμοῖ ἐγκεχρονισμένον αὐτοῖς ἦδη, ἢ διὰ τοῦτο τῷ ἰσχῷ αὐοῖ ὑδαίνοντες αὐτοκαμεῖ ὑμῶν. *quæ duo postrema verba optimè declarant, quid sit* κοδδανίδιον. *Alter Polybius dixit* κοδδανίδιον τῆς βαθολῆς, *pro eo quod est propositum assequi.*

Pag. 499. 9. τῷ μὲν ἢ ὑμπόντι ἀβρῷ τῷ ἀρχῷ οἷς ὑπῆτο τὸ τίλμα] *Deleatur* ἀβρῷ.

Hom 13.

Pag. 500. 20. *Legendum arbitror*, ἐκλεῖσθαι τοῦ ἱερέως τῆς ἱερωσύνης.

l. 25. ⟨ἢ⟩ἰω] Fortè, ⟨ἀβ⟩τον, *aut* ⟨φ⟩τον.

Pag. 501. 16. *Malim*, ὑδὲν τῆς ἱερωσύνης μετεῖχεν αὐτὴ ἡ φυλή. *pro quo idem esset dicere, & melius*, ὑδὲν τῆς ἱερωσύνης μετῶν τούτῳ τῷ φυλῇ.

Pag. 502. 40. *Prorsus retinendum* ὑπὸ τῷ Χριστῷ τῷ μοῦντος, *à Christo qui vtitur, vel* fungitur *illo sacerdotio.*

Pag. 503. 27. πιπιεσμένον κατὰ πόδα] *Bene edidit* πιπιεσμένον. *Hæc multùm differunt. sed si exemplaria consentiunt, nihil mutandum.*

lin. 37. ⟨ψαλμῳδεῖται⟩ *Translatum à Musicis. Homer.*

– αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀείδεται ἐκλυτ ἀοιδὴν:

expenunt αὐχμεῖτο.

Ibid: τῶν πιῶν-- vſq; ad ὅπου τὸ τῆς ἱερέως-] Ms. sic τῶν πιῶν· τὸ ⟨ἀβ⟩ τῷ καὶ αὐτὸ γκμα ἑαυτὸν θυσίαν. ὅπου τὸ μέσον τυ--

l. 39. ⟨ψαλμῳδεῖ⟩ λοιπὸν ⟨ἢ⟩ αὐτῷ τῷ θυσίας] Ms. λοιπὸν ἀεὶ τῆς θυσίας ἀληθεύσας, ⟨ἢ⟩ δίκαιον αὐτῆς τῷ ⟨ἀβ⟩ολῷ. μὴ --

l. 43. ὑ ⟨ἢ⟩ λειτουργῶ τὸ ⟨ψαλμῳδεῖν⟩, ἀλλὰ τὸ ἱερᾶσθαι] *Deut.* 10. eo tempore separauit tribum Leui, vt portaret arcam fœderis, & staret coram eo in ministerio. *Recte igitur Paulus ait*, Christum peracto munere suo consedisse in cœlis ad dextram Dei.

Pag. 504. 38. ⟨ἐὰν⟩ μωδῶ ὑδὲν ἄτοπον αὐτῷ ⟨φαίνεται⟩] *Sic enim è margine potius quam quod in textu* μωδῶ, *id est*, ⟨ἀβ⟩ μωδοῦ. *Hæc eclipsis frequentissima est, præsertim apud Homerum, vt* χρεὼ ὄφελ ἐστὶ τῆς γεγωνυίης· ἀεὶ ⟨ἐ⟩μὲ κακοδδὲ· ⟨ἐ⟩μαχεῖτο ⟨ἐ⟩τῆς τύχης ἢ φύσεως. μωδῶ *Græcorum aures respuunt, & tamen paulo ante,* ὥς⟨ε⟩ μωδῶ αὐτὸ ποιῆσ.

Pag. 505. 20. βαπλοΐα λέγεται] *Hoc rectius.* βαπλοΐα, *regnum*, τὸ βαθίλεια, *regia, & sæpe Noster* regnum *dicit absolutè pro* regno cœlorum.

l. 38. τῶν φορτικῶν] *Nolo hoc retinendum censeo, non permutandum, quia proximo versu præcessit* φορτικόν.

Pag. 506. 6. μὴ ὅτως αὐτὸ ἐκπορεύεσθαι, ὡς τῆς ψυχῆς ἀφελέσθαι τὸν ἀρχῶ] nec sic efferas corpus tuum, vt suum animo imperium adimas. *Sapiùs quidè hoc verbum dicitur de equis calidioribus, aut delicatiùs pastis, qui sessores excutiunt & præcipitant. sed exponunt etiam* efferre, extollere se. *Hesychio quidem,* ἐκπορεύεσθαι, ἐβ ὑψοῦ τὸν αὐχένα, *quod equi feroces aut melius saginati faciunt. Itaque hic quod videtur, τὸ σῶμα ἐκπορεύειν, non aliud esse quàm* saginare corpus, *aut ita* curare, vt animi imperium aspernetur. *Hoc vt existimem, me locus quidam Platonis inducit, in* τῆς ἐμπορίας, *qui sic habet:* ἢ ὃν οἶδα αὐτὸν, ὅτι πραγματείαν, ἢ ἐμπειρίαν ⟨ἐ⟩, ἢ κοδδίαν ποιεῖται τὸν βίον διατετέλεκεν, ὅστις τί ποτ οἴει αὐτὸν ὑπερήφανον ἄλλο, ἢ ὅτι αὐχεῖ ἢ φιλοσοφίαν; *Interrogaturus erat Socrates Athletam quendam, quid sentiret de philosophiâ.* quid illum interroges, *inquit quidam Musicus?* nihil enim est huic homini cum illo studio: non nosti eum qui vir sit? obesus est, repletus cibis & potionibus, totos dies tertit. *sic enim interpretari possimus* πραγματείαν ⟨ἐ⟩ *propter ea, quibus insigniri. Tales enim ferè sunt athleta, Galeno teste: & crassities in cervicibus maximè cernitur: nisi manus reddere oscitans & supinus.* πραγματεύεσθαι enim est resupinare, & victimam per dorsi spinam diffindere: *unde apud Fanorinum*, πεπραγματευμένος *sunt* ἀνατετμημένοι, aperti, retecti: *vt cap.* 4. πάντα ⟨ἢ⟩ γυμνὰ ⟨ἢ⟩ πεπραγματευμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς ἦν. *Aut fortasse* πραγματεύεσθαι ⟨ἐ⟩ est superbus, tumens, *qui nihil respondeat, ex eo quod Hesychius interpretatur. Nam* τὸ μεγαλαυχεῖν, *à cervicibus ducit perspicuum est. Hoc quidem sensu posuit Hermogenes verbum compositum* ἐκ τοῦ ἀεὶ σωμάτων, *de Sophistis, qui dari sententias tumidas, & tumere metaphoris, quas* ⟨ἐ⟩ὐλους *vocat.* ἐκπραγματεύεσθαι δ' αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πραγμάτων πολλὰ τέτε ἐξηλλαγμένα ἔχειν· ⟨ἢ⟩ ἴσως ἧττ πραγματικὸν πρὸς τὸ ἀκροατὴν γένος. ὅθεν ⟨ἐ⟩ illos ad hoc tumidum dicendi genus efferunt tragœdiæ. Nam si, *inquit*, vltra modũ transsemendo processerint, πεπήγασιν πολὺ ἀπὸ λόγου

λεγον, quod à Platonis sensu non abhorret. Forsitan hunc spectat illud Ciceronis in Verrem. 3' Tametsi qui erunt tantis cervicibus recuperatores, qui audeant in provinciâ, cùm prætor adfit, non solum contra voluntatem eius, sed etiam contra fortunas iudicare? quis erit tam audax? *Est igitur* ἐκτρεχηλίζειν τὸ σῶμα. corpus effera manu; indomitum reddere, & quod animi imperio nó pareat. *Ex hoc verbo fortassis etiã illud apud Comicũ Heautõtim.* Inuersa verba euersas cervices: *id est, ni fallor,* erectas: *quo reprehendit contumaciam adolescentis erga patrem. cui simile, aũ ὀρύειν apud Poetam, quod est* αὐχαλᾶν, refringere, *sine* erigere cervicem pecudis, quæ Dijs superis immolabatur: *nam de victimis inferorum* κάτω τρέπειν *dixit Sophocles.*

l. 12. ἀνῆκεσ δὲ ἔ ἔπον &c.] Vide Interpretem Veterem.

l. 37. ὑπό. ἅσε τοῦτο νῦς; ad ἄγε l. 39.] Veronenses legunt, πῶς ἂν λειτυργὸς ἐκπαῖδα ἁρπτα. ἢ λειτυργὸς ὀρθ ἀζίαν; πῶ γαρ σκιωλὼ ἐκπαῖδα φησιν ἄγε.

Hom. 14.

Pag. 507. 1. οἱ λέγοντες κινεῖσθαι τὸν οὐρανὸν] Hæc est enim nostri Iohannis opinio, cœlum non moueri, sed luminaria & stellas per cœlum discurrere.

l. 10. διὰ τῦτο αἰ τὶ λειπώτερ, ἢ τότῳ πλέον ἐνδιατρίβε] *Posteriùs prioris est* ἐξηγητικὸν. *Seruius in 1. Æneid.* sciendum est omnium auctorum esse consuetudinem, res dubiè positas in sequentibus explanare & planiùs dicere, vt, Prodimur, atq; Italis longè distiungimur oris. Multa quidem ... sermo *(prodimur)* significat, sed modò porrò damur: Hîc de loco: de tempore, cùm dicimus, memoriæ vel posteritati prodere. *Est igitur* τὸ λειπώτερ, *non semel quid dicere, non leuiter aut strictim attingere, sed* iterare, variare, multis modis expolire, quod pinguem quodammodo minimèq; ieiunam, non adipatam tamen orationem facit. *vt Dem. pro corona:* ἀλλὰ τί ἐχρῆν, Αἰσχίνη, ποιεῖν πῶ πόλιν, ἀρχὴ ἢ παρασκευὴ τῶν Ἑλλήνων ὁρῶσα αὐτῆς κατασκευαζόμενον φίλιππον; σύγκλητον τὸ φήφισμα ἀφεῖσαν, ἢ πῶ ἀξίαν πῶ ἑαυτῆς ἐν τῇ Θετταλῶν ἢ Δολόπων πόλει, ἢ τὲ ἐξῆς. *Exultat enim hoc loco,* λαμπρὸν τε ἢ λόγον ἢ λιπαρὸν λίαν ποιεῖ κατ' ὄδημονῶν, ἢ πέντε ἕξ *ter aut quater repetit.*

l. 20. ὡς ὑπωπτεύσατο τῶ] *Hoc breuiter: sed obscurè dictum.* Christus dum in terris fuit, non insurgebat, *inquit,* in Leuiticos sacerdotes. eius enim erat cœleste, atq; ex ordine alio sacerdotium: nihil ei fuit cum illis commune.

Pag. 509. 8. ἢ πολίτω ὡσὶ] *Cause mutes. est enim* ὁ πολίτης μου, meus popularis, conterraneus, *quem etiam* ὁμοχώριον *vocant, vt Strabo quendam philosophũ Milesium vocat* Θηῶ πολίτω. 70. *non nunquam vertunt* Proximum tuum, ἢ πολίτω. vulgata exemplaria noui testamenti habent ferè πλησίον. Rob. tamen Stephanus in 4. codd. testatur reperiri πολίτω.

l. 15. *Sic haud dubiè legendum, & ne* οἶκ ἂν πολλὰ μᾶλλον κατασκάπτειν ὀφείλετὸ πῶ θεῶ ἱερὸν ἐκκλησίαν. *idem est enim fundamentum Veteris ac Noui Testamenti, & rectè quis dicitur* ἐκκλησίαν *vetus adificium, vt vestimentum.*

l. 37. ὀνόματι rectiùs. ὀνόμασι *non nisi de propriis nominibus dicitur.*

Pag. 510. 1. εἰ ἢ μεταμέλῳ ἄμαρτος] Si priùs testamentum fuisset non pœnitendum: *vel, vt Beza reddit,* in quo nihil posset requiri. *sic Nosser interpretatur,* ἄμεμπτος, τυτέστι, χρήσιμος, ἐκ ὡς ἐγκλημάτων ὑπόδικος ὤν, ἀλλ' ὡς ἐκ ἀρκῦσα. *Plato Legum 4.* σκιρτᾷ παρέπλεν πολὺ ἄμα ἢ πολλοῖς πολὺ ἐδόξεν βῖ. πε. μῶ ἢ χρόνου ὁ πολὺς ὑποδῶν πωαίαν ἢ μεταπλῶ τῇ δίκῃ, ἰσῶ τὸ τε ἢ ὄπλον ἢ πίλιν ἁρπλιν αἰσχυντον ἐπιδῶσιν: Paulò pòst pœnam dedit non pœnitendam, j. non paruam, *de paruis enim querimur, vel, vt Noster dicit.* ἀμοιρούσι, quia *pars lesa contenta sit. Xenophon* Ἑλλην. 5. εἰ δ' πε μὴ ἀκολουθοῖεν, σεσῶσθαι μὴ μέμληκεν τῶ δίκῃ. si quis non sequeretur, edixit dux Ephicrates eâ pœnâ affectum iri, de qua non possit conquerj. grauissimâ: *Contrà videtur, sed ita res habet. Sed differt inter Platonic δίκῃ, atq; Xenophontis. Pollux.* δίκη ἢ τὸ διὰ ἢ τὸ σῶμα, ἢ σωζόμενον ὁ δικάζων, ἢ ἡ διαδικασία, iudicium, ἢ ἡ τιμωρία. *Virg. lib. 1.*

--officio nec te certâsse priorem

Pœniteat --

Seruius. ne tibi parum videatur prima beneficia præstitisse. *Cic.* Tam diu velle debebis; quoad te quantum proficias non pœnitebit, j. quàm parum proficias. ἵνα αὖ ὑμῖν ἢ σεγκαπῶ. *Ter. Heaut.* at me quidem quantum hîc operis fiat pœnitet. j. quàm parum. *Idem in Adelph.* An pœnitebat flagitij te auctore quod fecisset adolescens, ni miserum insuper etiam patri indicares? s. an paruum putabas flagitium? *Hæc egregiè consentiunt cum his Chrysostomi, iamq; sequuntur,* ἰδιωτικώτερον ἐφθέγξατο· ὡς αὖ τε ὄπου, ὡς ὕστερ ἄμεμπτος ἡ οὐσία, τυτέστι, ἔχει ἀλάβημα, ἢ σαθρά ἔστι. ὡς ἔστι ἄμεμπτον τὸ ἱμάτιον, τυτέστι. λοιπὸν διαῤῥεῖ. *Sed nos probamus ex Platone & Xenophonte Paulum non* ἰδιωτικῶς *loquutum, quamuis se fateatur* ἰδιώτην, 2. *Cor.* 10.

l. 23. ὁρᾶς θεὸ πόσων ἀσπιστέρων ἡμᾶς ὁδῶν] *Translatum ab ijs, qui hostes è longinquo venientes multis intercludunt munitionibus, vt si vnam aut alteram superauerint, in reliquis saltem hæreant.* ἀποτειχίζειν *enim est* munitionem facere arcendis hostibus. *iam* θεὸ πολλῶν ὁδῶν, *est* ante multorum dierum itinera *nam* ὑποστρώματα *sunt* σκηνώματα: *vnde dicunt* στρώννυσθαι τὰφρὴν. *Plutarchus in Artaxerxe.* ἢ περὶ αὖξεσ ὀργῆς, ὡσὶ δίκῃ. ἢ βάθος ἴσον. δεῖ γαθίνε διὰ τῦ μεσογαιακοῦς ἐνώσεως· ἢ πώποτε ἀφεῖλε ἢ Κῦρος ἐντὸς περιβόλου, ἢ Βαβυλῶν· αὐτὴ ἡ μαχαὼ ῥηθήσεται. *Rex erat Babylonis, fossa hæc* ὀρὼ *a Babylone dijsitabat. Hoc est igitur* θεὸ πολλῶν ὁδῶν ὑποχάζειν. *Cyrus*

enim contra fratrem è remotissimis regionibus venerat.

l. 26. μηκέτι μισοπονούμην ἀρπαγῆς] *Relictum est* μεμισήθαι. μέμνημαι, opt. μεμναίμην, μεμνώμην. *Sub.* μεμνέωμαι μεμισῶμαι. *Sic in prima coniug.* πεπόνημαι, opt. πεπονήμην. ῶο, ῶτο. *Sub.* πεποιῶμαι. *At verba Barytona in optativis diphthongum non capiunt. Ita*ζῇ *necessaria circumlocutione vtimur,* πέπυσμαι, πεπυσμένος, & εἶμι. *Aristides* ἐν τῷ Ῥοδιακῷ: μισῶ δὲ τὴν θρῳὰ μέμνημαι τῆς πόλεως, ἀλλ' ὅσῃ ζῇ ἐν ἀεὶ λευφόντων.

Pag. 512. 5. *Sic distinguo,* ἐκεῖνοι γὰρ οἱ παρεκελεύμενοι, τῇ σπληκτῇ παρεγγυᾶσι μηδὲ φθέγγεσθαι] παρεγγυᾶν ducum est, qui milites ad dimicandum confirmant & hortantur. παρηθεῖν, ἢ παραινεῖν, *est* ad studium virtutis hortari, *aut* rem aliquam honestam: παρεγγυᾶν, metum demere, *ad* periculum confirmare: θερμυνθῆναι καὶ παρηγορεῖν, iacentem erigere, & miseros consolari. *Et bene Noster* θερμαθήμενοι παρεγγυῶσι. *assidentes enim, qui consolantur, hortantur, & labantes sustinent. Hinc Tacitus,* Alloqui, *posse, pro* Consolari. *Xenophon* 8. παιδ. καὶ αὐτὸς ἢ ὁ Κῦρος θρηνῶν ἔλεγεν, καὶ ἅμα ἐφθέγγετο, τίς ἐφίστηται; τίς ἀγαθὸς; τίς σωφρονεῖ; τίς ἀνδρα καταλήψεται; οἱ μὲν ἀκούσαντες τὰ αὐτὰ τοῦτο ἐφθέγγοντο, καὶ διὰ πάντων ἦ ὥσπερ παρηγόρα ἦσαν, τίς ἐφίστηται; τίς ἀγαθός; *sic illi assidentes tubicinem confirmant, & quæ facere oportet præcipiunt.*

l. 6. ὥστε μὴ γέλωτα ὄφλειν] γέλωτα ὄφλειν, *vel* ὀφλισκάνειν, *est* deridendum se propinare: *sic dicunt* ἁμαρτίαν ἢ ἀμέλειαν ὀφλισκάνειν, *quæ omnia ducuntur* ἀπὸ τοῦ δίκην ὀφλόντων. *i.* damnatis. *Nam qui deridetur, hanc quasi stultitiæ suæ pœnam luit. Sic dicimus,* κατακινδυνεύω σου πολλὰ ἁμαρτίαν ἢ μωρίαν. *Horatius,*

Tu nisi ventis
Debes ludibrium, cauc:

admisit ad hoc γέλωτα ὄφλειν. *Ab* ὀφείλω, καὶ συγκοπὴν *fit* ὄφλω: *hinc* καὶ παρεγγυῶ ὀφλίσκω, ὀφλισκάνω.

Ibid. ὁ ἐπ' ἀνδράσιν ἀγωνίζεσθαι μέλλων] Coram hominibus, *vel* hominibus spectantibus. *Hom.* 15. αἱ δὲ μὴ τῶν ἀνδρῶν ὁ πλοῦτος τοῦτο πιεῖν τελέσει. ὁ γὰρ. *Act.* 23. βέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβῆναι, κἀκεῖ περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; coram me iudice. *sic Paulus dicit* bonum testimonium perhibuisse Christum δὴ Ποντίου Πιλάτου. *Plutarchus in vita Pompeij.* Ποσειδώνιος δ' ᾧ πρὸς ἀκρόασιν ἔγεγραφε πρὸ ἐπ' ἀυτῷ, præsente Pompeio. *Mendose legitur hic locus,* ἔγεγραφεν ἐπ' ἀυτῷ: *hoc falsum est. Scripsit enim postea, atq; edidit dissertationem illam Pompeio præsente habitam,* πρὸ δὴ Πομπήϊου ἠγωνίζετο.

Hom. 15.

Pag. 512. 30. δίκαιον δ' ὅτῳ θυσίᾳ, ὁ πυεῖ αὐθαιμόβρη, ἀλλ' ἢ αἵματος μᾶλλον δικαιοῦται] *At Eusebius* 1. *de præparatione Euang. ex Porphyrio, qui citat porrò Theophrastum, docet illud sacrificium, quod per ignem fit, proprie* θυσίαν *dici. Unde est* θυμιᾶν, & θυμίαμα, suffimentum & Thus *Latinum: Iliados* 9.

Θυοῖσι δ' ἀθύσω αἰὼνας

Παῖδολον ὃν ἐπάφαγον. ὁ δ' ἐνιπυεὶ βάλλε θυηλαί: *& hoc fuisse antiquissimum sacrificandi genus. Nefas enim putasse illos veteres vitulum cædere, & sanguinem in sacris fundere. Et Cic de natura Deorum testatur,* detestabilem fuisse, qui primus immolauit bouem aratorem. *Unde* ῥέζειν *Græci dixerunt, pro* Rem diuinam facere, *quod qui macta̅sset animal, facinus fecisse videbatur. hoc est enim* ῥέζειν κακόν, *vt docet Eustathius. Homer.*

ῥέξαν γὰρ μέγα ἔργον.

Pag. 513. 44. ὡς διὰ πνεύματος ἐαυτὸ θεσπίσαν] *Apud Paulum omnes habent codices* διὰ πνεύματος αἰωνίου. *Sed sic Chrysostomum legisse apparet ex duobus locis quæ sequuntur. Bis enim repetit* διὰ πνεύματος ἁγίου.

Pag. 514. 13. ἐκ ὀρᾶς τοὺ λοιμῶντας] *Elegans verbum, ad similitudinem* τῶν λιμῶντων, fame confici, πυρώσθαι, cæcutire. *quod nusquam alibi legisse me memini.*

l. 35 ἐσκηνη δὲ] οἰκήματος αἱ πόρραι] *Dem.* κατ' Ἀριστογείτονος *dixit,* δὲ τίγνε. οἴκημα cella *est, aut* cubiculum.

l. 30. Post ἔνεκεν ponendum censerem notam interrogationis.

Pag. 515. 34. ὠσπασμοὶ καὶ θηλαγωγίας] *Respicit illum Pauli locum* 1. *Cor.* 9. *v. vlt.* ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ. ὠσπια *sunt* vibices & liuores in vultu sub oculis ex contusionibus: sugillationes *vocant, &* ὠσπιάζειν sugillare.

l. 39. τοιοῦτον δὲν ἡ περιφορὰ, τοιαύτη ἡ περιπλανία] mentis alienationem & stuporem *hæc vocabula declarant. Plutarchus in Artaxerxe,* ἀλλὰ καὶ Κτησίαν, εἰ καὶ τἆλλα μῦθον ἀπιθάνων καὶ ἄπιστον ἐμιθολόγησεν εἰς τὰ βιβλία παντοδαπὰ πυκάσαι, ὧν εἰκὸς δεῖν ἀγνοεῖν τοὺμα βασιλέως, παρ' ᾧ διέτριβε. πυκάσαι, triuialis loquacitas, *quod ad Thermopylas hominum collusiones confuerint: quo loco consilium celebrari solitum est Amphictyonicum, quod* πυλαία dicitur. *Æsch. contra Ctes. Plut. in Pyrrho,* πῶτα μὲν δὴ πυλαϊκῆς ὀχλαγωγίας, hæc Thermopylarum ineptias redolent. *Ad horum nominum similitudinem* θερμαίνειν, & περιπλέειν *verba dicuntur, pro* insanire, mente motum esse.

Pag. 516. 16. οἶδα ὅτι πολλοὶ θαμωκῶντα ἡμᾶς, scio multos irridere nos. *verbum hoc significat* irridere vultu, non verbis. *Ælianus Var. lib.* 3. *cap.* 19. *de Aristotele,* μωκᾶται δέ τις ὧν ἀυτὸ περὶ τὸ θεῖον: *quo capite narrat sic Aristotelem se gessisse contra Platonem, vt non est credibile.*

l. 17. καὶ οἰωνίζεσθαι] Vice ominis accipiunt. οἴωνον ποιοῦνται ἢ πίστιν. *Plut. in Æmylio,* λόγων δ' οἴωνον, accipio omen, *cum filiola dixisset,* Perseus mortuus est, *quod nomen erat catuli, & pater eturus esset contra regem hoc nomine. hoc vult dicere,*

Oderunt hilarem tristes, tristemq; iocosi.
si quis delicijs affluentes & luxu perditos vetat ridere, pro malo omine accipiunt.

Hom. 16.

Pag. 517. 20. *μαίτης γάμου γίνεται, οὐχ ὁ γαμῶν, ἀλλ' ὁ τῆ μέλλοντι ἄρξεσθαι συμβεβηκώς*] *Latini vocant,* Auspicē. *Cic. lib. 1. de Divin.* Nihil ferè quondam maioris rei, nisi auspicato, ne priuatim quidem gerebatur: quod etiam nunc nuptiarum auspices declarant, qui re omissa nomen tantum tenent. Nam vt nunc extis (quanquam id ipsum aliquanto minus quàm olim) sic tum auibus magnæ res impertiri solebant. *μεσίτην Tertullianus eleganter* sequestrem *vocat. Cic. pro Cluentio:* Sequester & confirmator pecuniæ deliderabatur, *Quem Graeci μεσέγγυον. pro Plancio dicit:* Sequestres & interpretes corrumpendi iudicij. *Virg.*

Tuque harum interpres curarum & conscia Iuno.

Interpres est, qui inter duos intercedit. *Pronuba enim Iuno coniugatrix erat & auspex nuptiarum Didus & Aeneæ per Venerem & filium. Hæc omnia confirmant illa Chrysostomi,* ὁ μεσίτης οὐκ ἔστι κύριος τῦ πράγματος, ἕως ἔτι μεσίτης, ἀλλ' ἕτερον μέν τὸ πρᾶγμα, ἕτερος δὲ ὁ μεσίτης. *Plane legendum:* ἀλλ' ἑτέρα μέν τὸ πρᾶγμα. *sit enim comparatio personarum.*

l. 24 λόγως ἀπήγαγε, καὶ σημαίνει τὸ ἔδοξε τῆ παρῥησίᾳ ἀπαρῥησιάσθαι] *Hæc significant intercessorem, siue internuntium.* ἀπάγειν *est* adducere, *vt* ἀποβλέπειν adspicere.

l. 27. ἴσως μέν οὖν πῶς ἀεργῶ'] *Forsan melius* χρὴ μὲ πῶς ἀεργῶ. *Sic dicimus vno verbo,* κατεργάζεσθαι.

l. 35. ἐγκαινίσεως, τυτέστι, βεβαίας γενομένης, ἀκυρώσεως] *Ad verbum dedicatum est. Augustinus ad illa Johannis cap.* 10. Facta sunt autem Encænia in Hierosolymis. Encænia, festiuitas erat dedicationis templi. Græcè enim καινὸν dicitur nouum. Quandocunque nouum aliquid fuerit dedicatum, Encænia vocantur. Iam & vsus habet hoc verbum. Si quis noua tunica induatur, Encæniari dicitur: *sic lego, non encæniare. Horat.*

--Eutrapelus cuicunque nocere volebat,
Vestimenta dabat pretiosa. Beatus enim iam
Cum pulchris tunicis sumet noua consilia, & spes.
Dormiet in lucem &c.

Pag. 518. 3. *Sic distinguo:* δείκνυσιν ἐνταῦθα τὸ αὐτὸ ὂν τὸ αἷμα καὶ ὕδωρ. τὸ δὲ βάπτισμα, αὐτὸ τὸ πάθος ἐστί. *Nec vllo pacto commutationem fero. Vim enim sermonis elidit. Hinc quod legitur decimo cap.* ἐκείνοις μὲ ἀμάρτητον ἦμεν, ἐμὲ τὸ λαβεῖν τὴν ὁπόγνωσιν τῆς ἀληθείας, ἡνίκα ἀεὶ ἁμαρτάνων ἀπολείπεται θυσία. Θυσίαν *exponunt elegantiores Theologi* Baptismum. *Simile est illud cap. 6.* ἀδύνατον τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας καὶ γευσαμένους, πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν ἀνασταυροῦντας ἑαυτοῖς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ. *Nam* ἀνακαινίζειν *est* βαπτίζειν, *vt Noster exponit cap.* 6. Si post baptismum lapsus fueris, nullus est tibi baptismus secundus, quo peccata tollantur. Hoc enim esset iterum Dei filium crucifigere. τὸ δὲ βάπτισμα, αὐτὸ τὸ πάθος ἐστίν. Erras igitur, si id credis, ὅτι πᾶν γε τῆς πίστεως ἐκπέπωλεν, πάλιν δυνατόν ἐστι βαπτίζεσθαι τὸ ἀμάρτημα ἀπολύσασθαι καὶ μὴ αὖ τυχεῖν. ὥσπερ καὶ πρότερον. *Adde, quod Graci patres baptismum, φωτισμὸν vocârint: & initio capitis Pauli. inter principia sermonum Christi numerat* βαπτισμῶν διδαχὴν, *de quasi nolle agere dicit, nec opus esse. Hæc quidem Chrysostomi sententia est, quicquid alij sentiant. Et hæc eius verba,* δείκνυσι τὸ αὐτὸν ὂν καὶ αἷμα καὶ ὕδωρ, *egregiè exponunt illud Iohannis:* Hic est qui venit per aquam & sanguinem Iesus Christus, non in aquâ solùm, sed aquâ & sanguine. *Eodem pertinet quod Augustinus ait:* Fontem Sacramentorum nostrorum fluxisse è latere Christi, cùm aqua & sanguis flueret.

l. 8. διὰ τί ἐκόλασε] *Dicendo* ἔφθυ, *quod est idem* πρὸ, ὡς ἐπὶ τοῦ εἰπεῖν, *de quo diximus.*

l. 11. αὐτοὶ δέσω τὰς γραφὰς βιβλίας τῆς καινῆς διαθήκης] *Quia supra dixit ex Hieremiâ:* Scribam leges meas in cordibus eorum.

l. 15. ἀλλα σώματος ὑπὸ πνεύματος κατασκιαζόντος] *Conceptus est enim per Spiritum Sanctum. Matthæum* ὑπὸ πνεύματος.

l. 21. ἀ fine ἴσασιν οἱ μεμυημένοι τὰ λεγόμενα] *Ad Rom. Hom.* 2. ἴσασι γὰρ οἱ μύστοι τὰ λεγόμενα. *Sermo translatus a sacris Eleusiniæ Cereris, quibus qui initiati erant, ea sciebant arcana, quæ alij nescirebant, quæ sciebant tamen, non fas erat. vel inter se eloqui: sed ita dicebant.* Tu nosti hæc: μεμύησαι γὰρ. *Hinc præclarè Basilius.* Deus, *inquit,* non est passus summum sacerdotem, nisi semel in anno sancta sanctorum ingredi, οὐ εἰδὼς ὑπὸ σοφίας, πῆ μὲ πεπαιωμένῳ καὶ αὖ ἅπαξ ἐνιαυτοῦ ἀφιγμένον ὕσπερ τῷ κατεφρηκότι· τῆ γὰρ αὐτοκαταγνώσει, καὶ ἀναλύσει φασὶν οἱ παλαιοὶ τὸν ἀφεσιασμὸν γίνεσθαι τῶν ἁμαρτημάτων. καὶ τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ οἱ ἀεὶ τῆς ἐκκλησίας ἐξαρχῆς διὰ διακονητίσαντες, ὑπόδικοι καὶ πατέρες, ἐν τῆ νεκρωμίνῳ καὶ ἀφθέγκτῳ τὸ σημεῖον τῆς μυστικοῖς ἐφύλαττον. ὧδε γὰρ ὅσος μυστικός, τὶ εἰς ἡ δημώδη καὶ εἰκαίαν ἀκοὴν ἐκφορεῦν. *Est mysterij nomen sumptum à sacris Eleusiniis, quæ tradidit Eumolpus accepta ab Orpheo.*

Pag. 519. 8. *Sic lego:* ἔπον οἷς ἔξεστι ῥηθῆναι ἔργον.

l. 15. ἐσφῆδε αὐάπτερός τε καὶ ὑπόπτερος καὶ χρυσόφαος] *Odyss. 6.*

Οὐλυμπόνδ' ἔθεν φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεὶ
Ἐμμεμβλῶσθαι, ὅτ' ἀνέμοισι τινάσσεται, οὔτε ποτ' ὄμβρῳ
Δεύεται, οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται, ἀλλὰ μάλ' αἴθρη
Πέπταται ἀἰθρίοχλος, ἀγλαὴ δ' ἐπιγήθησε φάεννη.

Ouid. Metam. 1.

Illic & nebulas, illic consistere nubes
Iussit, & humanas motura tonitrua mentes,
Et cum fulminibus facientes frigora ventos.

l. 29.

l. 29. ἡ τῦ ἄλλυ ὑφηγηϑ] *Fortè* ἢ τοίνυν. 2. *Cor.* 12.

Pag. 520. 6. Legendum fort. ἀπτελῆοι.

Hom. 17.

l. 39. ὁ γὰρ διατεξάμενος Θεὸς ἐκάλεσεν αὐτὸν μὲ φιλοτιμίας γνώσεως πολλῆς] *Deus templum extruit quum magnificentissimè voluit, & ussit, vt esset sibi, gentiq;, quamelegerat, honori. Hoc est enim* μὲ φιλοτιμίας τὶ ποιεῖν, aliquid studiosè facere gloriæ atq; honoris sui causâ: *De quo iam antea diximus. Plutarch. in Publicola,* ὑ γὰ αὖ ἦν ἐμὲ ζῆλον ποιοῦσιν, ἢν φιλοτιμίαν εἰς ἴσα πάμπολλα διαμόνους. *& Iudæi propter templi sui structuram erant* πᾶσι ζηλωτοί. *Sed apud Nostrum hoc nomen* sumptum *potiùs significat. Dem. contra Midiam:* ἀλλ' ὅμως τὸ πάντας ποιοῦν ἡ φιλοτιμεῖσθαι ἡ αὐθαίρετον ἔχειν, ἐκεῖνό ἐϑι. *Salust. bel. Iug.* Denique omnibus modis pro alieno scelere & flagitio, quasi pro sua gloria nitebantur. quasi pro sua gloria niti, *esse* φιλοτιμεῖσθαι.

Pag. 521. 5. *oi* παντοχῆ τῆς οἰκυμένης ὄντες, ἐκεῖ συνῆσαν] *Fortè melius legitur,* συνῆγοντο, conuenerant. *Nam* ἐκεῖ *pro* ἐκεῖσε *frequens. Athen. lib.* 1. οἰκυμένης δῆμον τὸν Ῥωμίων φησί. λέγει δ ἡ ὅτι ἂν τις σκοπῆ πρῶτον τοξεύοι, λέγων τὸν Ῥωμαίων πόλιν, ὑπερβολὴν τῆς οἰκυμένης: *quod vndiq; certatim eò confluebant. Hoc ferè tum eodem iure de Ierusalem dici potuit, de qua Lucas, Act.* 2. Erant ibi habitantes Iudæi, viri religiosi, de omni natione, quæ sub cœlo est: Parthi & Medi, & Elamitæ, & qui incolunt Mesopotamiam, Cappadociam, Pontum & Asiam, Phrygiam & Pamphyliam &c.

l. 16. ὁ γὰρ ὕπερ κατασκέυασεν, ὥσπερ ὁ ὑφηγητὴς τῦ ὑφηγοῦ] *Doctores quoq;, Hebraorum hoc fatentur, compositum fuisse adytum Templi, quod* Sancta Sanctorum *dicitur, ad imaginem Throni gloriæ. Sic enim Chimchi, qui eorum doctissimus habetur, in Psalmum* 24. Keneged kille hakka, vod Beth hamicdash. Domus Sanctuarij comparata est, quasi è regione ipsius Throni gloriæ. *Nonne hoc idem est, quod Paulus ait,* ὑ γὰ εἰς χειροποίητα ἄγια εἰσῆλθεν ὁ Χριϛὸς, αὐτὸν τὸν ἐν ἀληϑινοῖς, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τ ὐρανὸν? *Pro* αὐτὸν τὸν *Chimchi dicit* Keneged. *Psalmum eum composuit Dauid, qui caneretur, cùm Arca fœderis introducenda esset in Sancta Sanctorum. Arca autem typus erat Deitatis in Christo, quæ celabatur humanitate, vt Arca velo Tabernaculi sive Templi: quod innuit Apostolus his verbis:* Dedicauit nobis viam nouam per velum, *id est,* carnem suam. *Quin ipsum Tabernaculum & Templum corpus humanum adumbrabant.* Christus enim venit summus sacerdos, per maius & perfectius tabernaculum, non manu factum. *Et ipse Iudeis non dubitanti dicere,* Soluite vos templũ hoc, & ego intra triduum resuscitabo. *Iam Arcam Deitatem signare, declarat, quod in eodem Psalmo dicitur,* Rex gloriæ, & Dominus exercituum. *Et sic quidam Hebraorum quoq; accipiunt illud Iosuæ* 3. Liphne aron Iehoua adon col haaretſ. *Arcam dicit* Dominum totius terræ. *In Hebraicis vocibus agnominatio est literarum immutatione, quæ tamen similem habent figuram. Hac omnia confirmat illud Sapientiæ* 9. Iussisti ædificare templum, μίμημα σκιωῆς ἁγίας, ὃ ϑεσπεπιμασας ἀπ' ἀρχῆς. *sic Apostolus:* Quemadmodum est admonitus Moses perfecturus Tabernaculum: Vide, inquit, feceris omnia secundum formam, quæ monstrata est tibi in monte. *Oculis enim eius repræsentauit Deus in monte imaginem cœlestis habitaculi, ad quod suum in terris domicilium fingi voluit, non ad exemplar mente conceptum, vt solent architecti. Quid mirum igitur si Septuaginta sic* Psalmum *illum reddiderunt, paucis quibusdam immutatis, vt non posset aliter quàm de Christi in cœlos ascensione intelligi? (Patres quidem sic acceperunt omnes ad vnum) num in eo sunt vituperandi, quòd, relictâ figurâ, veritatem sequuti sunt? Illud quidem,* ἄρατε πύλας οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, ἡ ἐπάρϑητε πύλαι αἰωνιοι, ἡ εἰσελέυσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης, *non prorsus cum Hebraea conuenit veritate. Sed an idcirco minus verum est, si illi Christum intuebantur & cælum? Dauid ita loquutus est, vt nihil nisi de Templo & Arca cogitâsse videatur. An in typo veritas erit, in re non erit? Atq; hoc in multis Septuaginta fecerunt, vt multa de Christo typicè dicta plane dicerent sine figura. Quo fit, vt multa habeant (ausim dicere) εὐαγγελικώτερα, quàm ipsa Hebraea veritas. Quod* οἰκονομικῶς *Diuinâ prouidentiâ factum videtur, iam aduentante Christo, vt via Gentibus ad accipiendum euangelium paratior muniretur.*

Pag. 522. 19. τυτέϛιν, ὐκ vsque ad ϒ αὐτῶν δυσὶν *lin.* 23. Codex Ms. ista sic legit: τ δὲν ὁ λέγει πῶ τῦ νόμυ ἀδύνατα διὰ τὴς σκιᾶς ἡ τῶν ἱερέων ἐνταῦϑα παίϛιον. ὥσπερ γὰ δὲ τῶν εἰκόνων, ὅσα ἐπ' αὐ τῆ γεγραῆ ὁ σκιαγρὰ τὰ χρώματα, σκιὰ μόνον ὀν' ὅταν ἡ τὸ αὐτὸ καλέϑ, ἡ ὑποτεϑῆ τὰ χρώματα, τότε ἐκὼν γίνεται· τοιοῦτόν τ ἡ ὁ νόμος ἦν. διὸ ἡ ὅτως ὄντα, σκιὰ ἔχων τῶν μελλόντων ἀγαϑῶν, ὐκ αὐτὰ τὰ εἰκόνα τῶν πραγμάτων· τυτέϛιν, ὐκ αὐτὰ τὰ ἀλήϑεια. πως γὰ μὴ πλησιον δυνάμενος· μηδ' δυνάμενος διὰ τῶν ϑυσίας ἀφαν διορίζ; διὸ τῦτο αὐτὸ δηλῶν ἡ ὑπάγε, Κατ' ἐαυτὸν τῶν αὐτῶν. Sed magis propria videtur, magisque arridet Veronensis breuitas.

l. 40 ὥσπερ γὰ φάρμακον] Locus (vt mihi videtur) Pharmaco indiget. Distinctiùs legitur, distinguiturque sic: τ γὰ φάρμακον ὅτως ἦ ἰσχυρὸν ἡ ὑγείας ποιητικὸν ἡ δυνατὸν πᾶσι ἀπαλλάξαι πῶ νόσων, ἅ πᾶς ὑποπεσὸν τὸ παῖ ποιεῖ. ὥσπερ ὃν ἐὰ ἅπαξ ὑποπεσὸν τὸ παῖ ἐρράσϑη.

Pag. 523. 4. κατηγορεῖα ἀδυνασίας, ἡ ὐκ ἰσχύος ὀνείδισις. *Hic non possumus dicere* accusatio imbecillitatis, *sed* quod imbecillitatem arguat, non vires ostentet. κατηγορῶ *enim est arguere. Hinc Ramus Categorias Aristotelis argumenta dici voluit. Absurdè quidem. Sed tamen hanc verbi significationem secutus videtur:* ¶ Nisi quòd illum Græcæ linguæ ignarum fuisse multis argumentis constet. *Æschylus Agamemnone:*

οὗ γὰρ φρονήσεως ὕμνους κατηρεῖτο.
vel oculus indicat resapere. *Vultus enim animi index. Aelianus lib. 3. de Aristotele, cum quarto casu, ἡ ἀκμὴ & εὐμυκλα λαλεῖν &, κατηγόρει τοῦ ἀνδρὸς ὡς ἄρα τὸν ὕπνον ὑπὸ : Intempestiua loquacitas eius, ingenium moresque arguebat. Plato iecur in Alcibiade primo, ἀκμαῖος Σωκρατικοῦ, ἢ ἔλεγεν, τῇ αἰσχύνῃ, ὡς ὁ λόγος σου κατηρεῖ, καὶ οὐ σωφρονεῖ. Sed videtur semper cum genitiuo persona poni, accusatiuo res. Virg.*

Degeneres animos timor arguit :

Ψυχὰς ἀφρονεῖς ὁ φόβος & κατηρεῖ.

l. 9. τύπον ὁρᾷ τοῦ ἀνθρώπου ἢ εἰκόνα, ὑχὶ πῶμ ἰχνῶ] *Alibi distinguit. πῶμ εἰκόνα ἢ τὸν τύπον : vt illa sit expressa imago, τύπος & umbra & lineamentum. Aristot. Eth. 1. cap. 7. ἀκίνητα ἀρέσθαι ἃ ἂν τὸ ἀγαθὸν παύσῃ. διὸ γὰρ ἴσως ἀναπαύσει ποιεῖν, εἶθ' ὕστερον ἀπαγορεύειν. ἀναπαύειν*, delineare, adumbrare, *ἀπαγορεύειν*, coloribus explere. *Sic Noster paulo ante, ἵνα δὲ καὶ τῇ χειρὶ ἢ ἀκριβῆ τὰ χρώματα, σκιᾷ μᾶλλον εἶπεν ἢ τῷ αὐτῷ & ὑπολάβῃ, ἢ τὰ χρώματα ὑπῆρξε, πάντ εἰκὼν γίνεται. Iam scimus quid sit apud Aristotelem ὡς ἐν τύπῳ, & illud Pauli, ἀναπαύσουσι γὰρ ἢ ὑμεναίοντων λόγων : quæ non est propriè forma sutoris, vt quidam stulti credidêrunt. sed transfatum à pictoribus.*

l. 16. μὲθ' ὧν ἐπαιδὶ ὁ ἱερεὺς, vsque ad ἀλλ' οὗτοι σφαίπτει] Sic ex Ms. edidimus, vt intelligantur omnia de sacerdote Iudaico oblationes quotidie faciente. Veronenses legunt, μὲθ' ὧν ἐπαιδὶ ὁ ἱερεὺς πολλάκις τοῦτο ποιεῖ τῷ ἐνιαυτῷ. ὥστε οὐκ λοιπὸν γίνεται, οἱ ἢ γίνεται. τί γὰρ ὧδε φαρμάκου, ἵνα ὄντων προσμάπτῃ ; ἀλλ' οὗτο-

l. 29. πῶμ' ἀδιάλυτος, *prio rectius* : inconsumptilem. *Nam ἀδιάλυτ & est*, inuictus, inexpugnabilis : *nisi sit syncope.*

l. 42. ἢ πόλεσις ἢ τιμωρία] *Posterius videtur esse grauius. Aristoteles sic distinguit, libet. cap. 10. ἃ μὲ κόλασις τῷ πάσχοντι ἴσασι δοκεῖ, ἃ ἢ τιμωρία ἢ ποιοῦντος, ἵνα ὑπολαμβάνῃ. Sed Deus nominem hoc sine vlciscitur, vt iram suam expleat.*

l. 43. ἰδιῶ ἐκ κακόνοον ὑμῖν] *Eiusmodi vocat Philosophus* κυδιμλιώντας. *Problem. sect. 1. cap. 4. διὰ τί οἱ κυδιμλιώντες, οἱ οἱ ὑπὸ λιμοῦ, ποῦ πίδακ εἰδέναι ; ἢ διὰ πῶ Σωίπξιν ἐμφράττει. Συιπίναντα ἢ εἰ μὲ διὰ λιμὸν, διὰ τὸ μὴ ἴλεως λαμβάνειν ὑγρὰν· οἱ ἢ κυδιμλιώντες, διὰ τὸ μηδὲν ἀπολαύειν ἧς ἀπολαμβάνουσι ὑγρᾶς. Hi sunt quos ex multo cibo pallentes videmus. ἀφορμὴ νόσου γίνεται, occasio, non causa. Mallem πάντη ὑπόλιπεν.*

Pag. 524. 13. ἀπορεῖ τὸν ποῦ ἀγίου κλῆρον] Videtur deesse vox illa, quâ sacerdos populum ad eucharistiam percipiendam vocauit : siue fuerit, τὰ ἅγια τοῖς ἁγίοις, siue aliud quid. Quod enim sequitur πάντες, videtur expressum aliquid innuere.

l. 14. πάσπας μωμοσκοπῶν] μωμοσκοπῶν *passiuum est singularium omnium vitia explorantium. Quid si legamus, πάσπας μωμήσεσιν ?*

l. 15. ἀφορμὴ ἀπαπάσης] *Proprium in hac re verbum. Aristot. Probl. Sect. 41. cap. 7. διὰ τί ποτε ὁ λοιμὸς μᾶλλον ἢ νόσων μᾶλιστα ποῦ πλησιάζοντας τοῖς ἀποθνήσκουσι φθορὰν ἀπάπασιν ; Rationem reddit, quia communis morbus est omnibus.*

l. 39. ὁμῶ τῆς καρδίᾳ τῆς ὑνδὸν κατέχων] Interpres vet. Castr omnium interiora continens.

Pag. 525. 11. ποῦ ἐυτύχως μάλιστα διὰ παρεσίαν τῷ βασιλεῖ] *Hoc de more Regum maximè Persarum, qui semper Eunuchos habebant sibi adstantes : idq; ex institutione magni illius Cyri, vt docet Xenophon 7. παιδ. vbi post multa alia hæc habet : φεῦ ἢ τότοις ἄνδρας ὄντας οἰ ἐυνούχους ἐποίησε τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις, ἢ διὰ τῦτο διανύτα ὀπαδεῦσι φρονήσονται. ὑδεὶς γὰρ αὖ ἴλῳ, ὅστις ὢν αὖ ἀξιόπιστος ἐυνύχ πλέον ἔχειν ἐν πατρὶ, οὐ μᾶ τι αὖ κρεῖττον ἀπλήγει. Quam ob causam fortasse Noster ait Eunuchis opus esse imprimis astare Regi domino propter infirmitatem suam atq; contemptum. Nam qui conuges habent & liberos, his præsidia & solatia non desunt. Quanquam hoc intelligendum videtur de optimo Eunuchorum genere, qui se castrant amore regni cœlorum : de quibus Isaias cap. 56. sic dicit : Dominus Eunuchis, qui custodierint sabbata mea & elegerint quæ ego volui, & tenuerint fœdus meum, dabo eis in domo meâ, & in muris meis locum, & nomen melius filijs & filiabus. Filius enim & genus & nomen propagatur. Vide 3. Sap. Sed hi quoq; in eandem contemptionem incidunt propter solitudinem.*

l. 12. ὑφηλὸς τῇ διανοίᾳ] *Xenophon affirmat aqnè ferinos & fortes esse atq; alios homines : ὃ ἢ μάλιστ' τι οἰκοδόμη αὖ, αὐάλκεσδαι ποῦ ἐυσίχως γίγνεσδαι, ὑδὲ τῦτο ἰφάνητο ὠπῇ. Idq; aliorum animalium exemplo docet. Arist. multò melior philosophus negat lib. 5. de generatione animalium cap. 7. διὸ ἢ ὧν πάντων τῶν αἰτίων ὀκτωμυθῶν μεταξὺ εἶναι εἰς τὸ θῆλυ τῶν τε φωνῶν, ἢ τῶν ἄλλων μορφῶν, διὰ τὸ συμβαίνειν αἰδεῖσθαι τῶν ἀρχῶν, ἐξ ἧς ὑπάρχει τὸ σῶμα ἢ ζωτικὸν. αὐξὴ ἀρχαὶ μαλίσα εἰσὶ· τῦτο γὰρ ἔχει τὸ ἀρχικὸν ἢ). Principium est in corde, non testibus, qui tamen efficimus illum contentionem & vim de qua loquitur. Sed potest aliquis infirmo corpore τῆς διανοίας ὑφηλὸς τε retinere.*

Hom. 18.

Pag. 526. 32. πῶν πάντα φεῖσε τὸ vsque ad ἀλλὰ ἢ ὑπὸ πῶ. μὴ φεῖσε. l. 34.] Ms hæc sic legit : καὶ τῦτο ὄλλον ὑπὸ ἢ πολλάκις φεισόφρεσιν. ὅτι ὑ μέτριον, φησὶν, ἀδάπανῶς βλίγχρητα ὑπὸ ἢ μηδὲν αὐδένα, ἀλλὰ ἢ

Pag. 527. 17. ὑπὸ ἢ γεγεῶν] sic edidimus è codice Chrysh. Veronenses pro γεγεῶν legunt ἀγγέων : è duobus Mss. Augustanis, alter legit, συνελογίσατο τῦτο ὑπὸ ἢ ἐγγεάων μὴ τυρῶν, alter ὑπὸ ἢ ἐγγεάων, ὑπὸ ἢ ἀγγέων, quam postremam lectionem secutus est Vetus.

l. 31. πάντων ὧν ὅτι πῦ—] Fort. πάντων ὧν ὅλλον ὅτι πῦ.

Pag. 528. 26. ὁ πίνων ἐκ ὕχρι ἴσως ἀλλαχῦ, ἢ πάντ κακῶς] *Aristides* : ὃ δεῖ γῆς ἐκ ὀχρίου ἔστι πίσσαι :

Qui iacet in terrâ, non habet vnde cadat.

Pag. 529. 6. ὡς μηδὲ μέχρι ῥημάτων τῶν δεομένου αὐτῶν φέρων, ἀλλ' ἢ εἰκάζω δια τοῦτο] παρειτόδαι, *est* deprecari veniam petere, excusare. *Est autem* προσωποποιία, *ac si pauperias diceret:* Quaso ne me spernas paternam amicam tuam atq; hospitem: Maiores tui me coluêrunt, & bene illis fuit, tu me fastidis. *sed insignissima est* Δεόμενος τῆς πενίας σωματικῶς *apud Aristoph. in Pluto. Paupertas enim sua bona praedicat, & sine se Rempub. stare non posse confirmat. Artes enim, inquit, iacebunt, agri non colentur, si omnes sint diuites. Non est igitur, quòd homines me exhorrescant, aut refugiant. Theocritus,*

ἁ πενία. Διόφαντε, μία τας τίχας ἀχέρει,
αὐτά τοι μέχρεο διδόκη.

Οἰονεί, *eadem est quod Plato dicit in legibus,* ἀποδοκιμαζεσθαι, abominari, *confirmant haec quae sequuntur,* οὐδὲ γὰρ πλουτήσειν τὴν πενίαν αἱρεμένους ἐκνοῦν ἢ μὴ προσδυμίας.

l. 14. παῤῥησίας γὰρ ἡ ἀρετὴ δίδωσι, ἢ ὁ τοῦ Θεοῦ φίλος] *Hoc dicit, quia pauperes non habent παῤῥησίαν.* πλούσιοι γαρ'. *Theog.*

πᾶς γὰρ ἀνὴρ πενίῃ δεδαμασμένος, ὕστι περ οἰκτίν,
ἴστ' ἐφέλκε δικάσπολ. γλῶσσα δ' οὐ λέλυται.

Euripides etiam in Phaenissis ait hoc miserrimum esse exsulibus, quod non habent παῤῥησίαν.

Hom. 19.

Pag. 530. 17. ἰὼ ἐσκαίνισεν ἡμῖν, τυτίσι, κατασκεδασεν] *Recte videtur interpretari.* Nouare *enim Hebraeis, est* creare, *aut* facere, *vnde illud,* cor mundum crea in me, Domine, & spiritum rectum innoua in visceribus meis. *sic etiam illud accipiendum Sap.* 7. ἢ δύναται ἐν αὐτῇ τὰ πάντα καινίζειν. *Sapientia enim creatrix est omnium. Psal.* 104. Emittes spiritum tuum, & creabuntur, & renouabis faciê terræ. *Rabbinis quidê* chadash in piel *est* moliri, fabricare, *quia quod fit, nouum est. Ad illud Isaiae* 65. Gaudebitis & exultabitis in sempiternum in his quæ ego creo, *Chimchi,* kihaddauar ha akadash jtacarè Beriah: *quasi res nona vocatur creatura. Hinc hominem regeneratum dicimus* nouam creaturam. *& hoc quidem est* καινίζειν: *sed* ἰὼ ἐσκαίνισεν, *propter praepositionem, benè exponi,* ἢ ἤρξατο: ἐγκαινισμὸς γὰρ λέγεται ἀρχὴ γένεσεως.

l. 22. ἢ ὃν οὔπω ζωῆ, ἀλλὰ ζῶσαι αὐτῷ ἐκάλεσεν, πῶς μόνος ὕτως ἐνόησεν] *Mirum, quis hoc Chrysostomum docuit, aut vnde ei tam commodè venit in mentem. Chaldaeis enim viuus dicitur* cajjam: *id est* manens, *vel* stans. *vt Deut.* 29. viuitis, vel viui estis omnes vos hodie. *Targum,* קַיָּמִין cajjamin chullekem joma din. *hinc illud Psalmi* 48. ἢ ἡ ὑπόμονή μου ἐπ' αὐτῷ ἐστίν. *Et substantia mea quasi nihil coram te.* Quanquam ibi est aliud nomen Heb. *sed* 70. *qui Chaldaeum sermonem melius quàm Hebraeum noverant, vt qui tum omnibus familiarior esset, multa Hebraeorum Chaldaicè reddunt.*

Pag. 531. 18. ἢ ὑμεῖς διδασκάλως ἐν τῇ πλάνῃ, διὰ τὴν ἐργων τοῦτο πεποιῆτας] Cod. Crasli. ἢ μαίζονος ὑμεῖς διδασκ. --- ἐν τῇ πλάνῃ, ἀλλὰ διὰ τὴν ἔργων τοῦτο ποιεῖτε.

l. 39. *Legerem* ἐνοησάτω τις αὐτὸς ἑαυτ. *vel* ἐνόησαν.

l. 44. ποιᾶ πάντα κτισσόμεθα. ἢ ὁ παυσόμεθα ζωώσοντες ἑαυτοῖς] *Lego* ἢ παυσομεθα ζωώσοντες ἑαυτοῖς. *nisi ad illud referas quod suprà dixit:* μὴ ἐγκαταλείψητε τὸν ὀδηγοῦντα ἡμῖν ἑαυτόν.

Pag. 532. 14. τῶν βίβλων τῶν ζωῶν] *Sic erat in Veronensi, & fortasse melius quàm* τῶ Θεοῦ.

l. 20. *Omninò legendum,* ὅπως ἢ ἢ ἄλαθον, *sine articulo.*

l. 35. μὴ πίνων μικροψυχῶν ἀεὶ ἀλλήλους] *Aliud est* μικρόψυχος, *aliud* ὀλιγόψυχος. *Psal.* 104. φθονεῖ μικρόψυχος τὸν Θεὸν τὸν σώζοντα με ὃτι ὀλιγοψυχία καὶ πτωχίᾳ δε. *illud enim vitium est, hoc imbecillitas animi vel ex naturâ, vel ex multitudine. demiq; μικρόψυχος dicitur, vt Noster ait,* ὃτι τῷ μικρὸν ψυχῶ ἔχειν. *sed aliud est* ὀλίγῳ ψυχῶ ἔχειν: *quod de agris dicitur, aut laborantibus. Nemo dixerit Vlissem pusillanimum fuisse: atqui de eo Poeta cùm emersit è fluctibus,*

Κεῖτ' ὀλιγοπαθέων. κάματος δ' μιν αἰνὸς ἵκανε.

ὀλιγοπαθία, *est* ὀλιγοψυχία. *Recte tamen Chrysostomus hoc duo confundit. illud enim Salomonis,* ὁ ἢ ὀλιγόψυχος ἐφορᾶ ἄφρων, *idem valet quod* ὁ ἢ μικρόψυχος: *opponitur enim τῷ* αὐθαδόψυχῳ· πολὺ ἐν θορυβοῖς. *Nihil autem est tam pusillis animi, quam ulcisci iniuriam, nihil tam excelsi, quàm condonare & remittere. Hom.* 21. *manifestò distinguit,* πῶς ὀλιγοψύχει σφὸς πολὺ μικροψύχως.

l. 41. ἐκεῖνα πῶς ἐνεδέησεν] Ante hæc Cod. Ms. hæc interseruit (ἴσα ἀμαθῶν ἔργων σοφὰ ἡμῖν δεῖ, ἢ ἀναλογισῶν τῶν ἔνεκεν δεῖ, ἐνδεῖ ἀπόγε).

Hom. 20.

Pag 533. 17. δεῖ ἢ σεῖσαι ἑαυτὸν ἀπορίψης] *Hoc verbum melius, neq; mutandum censeo.* ἀπορίψεις, *est* redire eandem viam quam iueras: ἀπορίψαι, eôdem reuerti, *vel* reuolui.

l. 28. *Pone,* ὁ τῶν βυκλῶ.

Pag. 534. 19. ἰκανὸν γὰρ ἢ τῶν ἀπορίψαι] *Hic* τὸ ἀπορίψαι, *non est* redire, *vt paulo antè in hoc sermone, sed* facere vt quis ad sanam mentem, atq; ad se redeat, conuertere curam & cogitationem alicuius in semetipsum, *vel* ad rem aliquam attentiùs considerandam. *Noster Ser.* 44. *in Acta Apost.* πάλιν ἄλλοθεν αὐτὸν ἀπορίψαι ἐκ τῆς ἀναμνήσεως, formidine rerum futurarum. *hic* τὸ ἀπορίψαι *est* ἐκφοβῆσαι.

l. 21. ἢ πῶς κρῖναι αὐτοῖς ἀφῆκεν] *Neq; hoc probo, & multo minus* ἀφῆκεν. *haud dubiè reponendum* ἐφῆκεν, iudicium ipsis permittit. *Dem.* οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἐστιν ἐν τῷ δικαίῳ ἀφῆκα, prouocauit. *Luc.* ἡ ἔφεσις ἴσως δὲ τὸν Δία. *sed* ἔφεσις appetitus, οὐδὲ τῆ ἀφέσει.

l. 26. *Pro* ἐμπεφύσθαι *ponendum* ἐμπέπυσθαι *ex margine.*

l. 40. ὁ λόγω διὰ τῶν πλεονεξίαν, ἀλλὰ τῆ φρεναπάτης αὐτῆ] *Sic malo, deletâ praepositione. distinguit inter* πλεονεξίαν *&* φρεναπάτην *χρημάτων: illa est* auaritia, *&* plus habendi cupiditas, *haec* amor

mor pecuniæ, cùm diuitijs adhæret affectus. *Potest autem aliquis diuitias sic amare, vt nemini faciat iniuriam. Cic. ad Atticum,* λίαν σφοδρῶς τῷ πλούτῳ. *Hor.*

Insani sapiens nomen ferat, æquus iniqui,

Vltra quàm satis est virtutem si petat ipsam.

Pag. 535. 2. ὅτι τὰς παραλήψεις οἴσιν αἱ λύπαι, ἢ αἱ ἐπιθυμίαι] συμβαίνει *Stoicorum dogmata, qui dicebant perturbationes esse opinionis mala, non vitia naturæ. Cæsar lib.* 7. Cæsar biduum in ijs locis moratus, quòd hæc de Vercingetorige vsu ventura opinione præceperat.

l. 19. τοῦτον φοβεῖσθαι μωλώπων] Hæc apud Veronenses fine sensu sunt: Vetus omninò non legit. legendum puto τοῦτον φοβεῖσθαι μωλώπων ἀφυτίαν. significat enim curam animi corporis pœnis tanto esse grauiorem, quanto animus præstat corpori. Iam verò opinor ineptè quis dixerit, πρόπαν φοβεῖσθαι μωλώπων, pro eo quod reddi debet, *grauior acerbiorq.*

Pag. 536. 25. ὁρᾷς τῷ ὄντι (nam sic erat in Veronensi) *hoc mihi suspectum. Quid si legas,* τῷ ὄντι, quò tendebat? *error fortè ortus est ex similitudine literarum τ. & π.*

Hom. 21.

Pag. 537. 19. πῶς δὲ θεῖον (τοῦτο) φαμέν ἐστι τοῦτο, ἢ τὸ παλαι τῶν δικαίως ἐχόντων ἔρασθαι, παραμυθοῦνται] mitigant, molliunt: *Cic.* lenitate verbi mitigante tristitiam rei, τῆς φράσεως τῷ ῥήματος παραμυθουμένης τὸ σκυθρωπὸν τῷ πράγματος. *sic medici dicuntur παρηγορεῖν τὰ φλεγμαίνοντα ἢ πεπονθότα.*

l. 24. ἢ μᾶρτυρίαν ἐπιφερομένους] *Hinc disce illud exponere Ioh.* 3. ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν ἐσφράγισεν ὅτι ὁ Θεὸς ἀληθὴς ἐστι. Qui accepit testimonium eius, signauit quia Deus verax est. *Translatum ab obsignatoribus: ἢ enim quodammodo dicuntur obsignare testamentum, aliudue pactum, qui testes sunt obsignationis. Ad illud Psal.* 104. Quam magnificata sunt opera tua, Domine. *Chimchi.* obsignauit hoc versu dei opera, *hoc est,* perquam magnifica esse opera diuina testimonio suo comprobauit. ἐπιφαντικῶς. *est enim ἐπιφώνημα, quasi* ἢ σφραγίδων ἐπιφέρημα.

l. 35. μᾶλλα γὰρ ἀνειδισμὸν καὶ θλῖψιν καρδίας] *Hinc Poeta* καρδιοθλαδῆ κορυμβὸν ἐπίεσσεν. verbis perstringere cor scindentibus. *Sed quod sequitur,* ἢ ἐπ᾽ αὐτὸν διαρθρίαν ψυχῆς, *legendum haud dubiè,* διαπρέπειαν. *quod verbum constternationem animi declarat ex pudore vel formidine. Suetonius Calig. cap.* 29. Nihil magis in naturâ suâ laudare ac probare dicebat, quam (*vt ipsius verbo vtar*) ἀδιαπρεψίαν, *hoc est,* inverecundiam. *Sed apud Polybium sæpissime reperies* διαπλῆσσω *pro* consternatione ex metu. *Sic enim ille de victoria Annibalis ad Thrasymenum,* simulatq; prætor pro rostris, ὅτι λοιπὸν μεγάλη μάχη, πολεμικὴ ζωὴ καὶ διαπλῆσσαι, ὅτι. ἢ τὸ ἐξῆς. *Idem de clade Cannensi. Cùm tanta calamitatis fama Romam perlata esset,* ἡ μὲν πόλις ἅπασα, ἀλλὰ ἢ τῶν σύγκλητον αὐτὴν σωθῆναι διαπρεπῶς. *Sed apud hunc Nostrum* διαπρέπειν ἢ ψυχῶν, *est* pudore animum afficere. *probrum enim, de quo loquitur, pudorem incutit. Sic vsus est Herodianus. Cùm hæc ait, eiusmodi Pompeianum adolescentem cohortatus esset, vt impetum eius ad meliora conuerteret, διστρεφὲς ὄντος ἀλλως τὸ μειράκιον. i. inquit Budæus,* conatus adolescentis repressit præ pudore, & impetus ad voluptates consectandas alio deflexit. *Plut. de consule Fabio, qui patrem obuiam sibi venientem ex equo descendere iussit, πλησίαστε ἢ βαδίζειν τῷ πατρὶ ἵππου, ἢ κατασχὼν καλέσαντος, οἱ μὲν ἄλλοι διατάττουσι, αὐτὸς ἢ αἰσχύνομαι.* alij quidem præ pudore faciem deflexerunt, rubore suffusi sunt, *quasi imperiositas impia ait, ingrata patri videretur. Idem Bud.* διαπρέπεια, τὸ αἰσχύνεσθαι, *quod etiam* ἐντρέπεσθαι *dicitur, vnde Paulus* ἐντρέπω ὑμᾶς λέγων: & *in euang.* ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου, reuerebuntur filium meum. διαπρέπω, ἐρυθριῶ ποιῶ. Quem pudore inijcto deterreo. *Item,* confundo, perturbo, *Iuuenalis,* Et qualis Rutilum confundat Erinnys. συγχύσεις *enim &* διαπρέπειν *ferè sunt idem. & hic quidem verbum hoc de formidine vel terrore: in Psal. de pudore dicitur.* Domine, in te speraui, non confundar in æternum. *nec mirum. Pudor enim timor quidam est, vnde illud Plato rectè reprehendit:* ἵνα μὴ λέγω, ὅτι δὲ καὶ αἰδὼς ἢ δέος. *contrà enim dici debuit:* vbi pudor, ibi timor.

l. 43. ἢ, *non interponendum censeo ante* ὡς αὐτὴν ἔχειν. *nam si interponas, adhuc pendebis sententia.*

Pag. 539. 12. ἢ ἐκ ὑποστολῆς] *Verbum hoc significat,* metu refugere, se subducere: *Sap. cap.* 6. ὑπὸ γὰρ ὑποστολῆς σχήσουσι ὁ κύριον πάντων. οὐκ ὑποστελεῖται μέγαν. *hic vides timorem reuerentiamq; coniunctum.*

l. 15. Θεὸς. ἵνα δι᾽ ἀμφοῖν ἀσφαλῆ ἐλπίδα ἔχωμεν] ἀνυποστόλους εἰς ἐπαύλειαν, ἀλλὰ πίστεως οὐ πεποίηται ψιλῆς. ἐν ἢ πᾶσι ἀληθεύομεν ὑπάρχει] Rerum sperandarum præfidentia. *Opponi vides* ὑποστολὴ & πίστις, *quæ est* ὑπόστασις. *Si igitur* ὑποστολὴ, *quam etiam licet* ἀποδιδλαῖσι *dicere,* tergiuersatio *est, sine* quædam vacillatio: πίστις *est* constantia, vt *supra memoranimus. Theodoretus libro* 5. *cap.* 9. τὰ δὲ ἔτι καὶ νῦν πῦρ ἡμᾶς ἀνυποστόλους κηρυττόμενα, ὡς ἐν καρδίαις τοιαῦτα. *Rectè: ipsa enim* πίστις *est* ἀνυποστολία, *non latebras quærit, aut vllâ formidine se subtrahit, nihil molitur occultè, sed vult, vt inquit Iohannes, esse* ἐν παῤῥησίᾳ. *Quid sit autem* ἀνυποστόλως κηρύττειν, *optimè Paulus docet.* ὁ μὲν ἐπαγγελλόμενος τῷ μὴ ἀναγγέλλει ὑμῖν πάντα ἢ βαλλὼ τῷ Θεοῦ. *est igitur* ἀνυπόστολος, ὑποστατικὸς, *vel* ὑπομονὴν, *qui propositum urget, neq; ab incepto facilè deterretur.*

Pag. 540. 23. ὅταν βουληθῇ τις διορύξαι τῷ τῆ πλησίον ὑπόληψιν] Cùm quis voluerit perfodere proximi bonam existimationem, vel opinionem.

Cæsar lib. 7. Altera ex parte Bellouaci, quæ ciuitas in Gallia maximam habet opinionem virtutis, instabant, *id est*, de cuius virtute omnes bene existimant. *Gregorius Mag.* Quid namq; vnguento, nisi bonus odor opinionis exprimitur? *vnde Apostolus*, Christi bonus odor sumus Deo in omnibus locis, j. omnes boni vbiq; de nobis bene & sentiunt, & loquuntur, *alludens ad illud Ecclesiastæ*, Nomen bonum præstantius vnguento. *Hoc adeò ex eo, quòd* ὄδμὴ *apud Græcos & opinionem significat, & gloriam: neq; aliud est gloria, quam hominum opinio de nobis.*

l. 24. ἀκοῆς λόγον ὠφέλω] j reus sum, quòd aliquid audiuerim, *quo fama proximi læderetur, vel* nihil præter auditum habeo, τῆς ἀκοῆς λόγον ἢ εὐδοκίας ἀκούω. *dicit enim* συγχώρησόν μοι Θεός, μόνον μὴ ἐξετάσῃς.

Ibid. τί ὧν λέγεις ἕλως, εἰ μὴ πεδίλης;] *Simile huic vitium notat Horatius:*

--mentio siqua
De Capitolini furtis iniecta Petilli
Te coram fuerit, defendas, vt tuus est mos.
Me Capitolinus conuictore vsus, amicoque
A puero est, causâque meâ permulta rogatus
Fecit, & incolumis lætor quòd viuit in vrbe.
Sed tamen admiror, quo pacto iudicium illud
Fugerit. Hic succus nigræ lolignis, hæc est
Ærugo mera.

addit enim, τί γὰρ λέγεις; τί πεισὸν αὐτὸν ἐργάζῃ τῇ πολλῇ ῥᾳθύμῃ; quid celebras eius mentionem, si non credis? vis quidem credi, quod toties iteras. *Vulgare hoc vitium, vt quum dicimus*, Hoc ego audiui de quodam, sed non possum credere.

l. 36. δεῖν συνεπιζεύγνυσθαι τὰ ἀλλήλοις ὅμοια καὶ πλησίον] *Demosthenicum. sic ille Olynth. 2.* δεινὸν γὰρ ἐν ζυγῷ συνεπιζεύγνυσθαι, καὶ συγκρίνειν τὰ σαθρὰ πρὸς ἀκριβῆ μέτρα. *eiusdem est & proximum*, ὑπὲρ ἀκτημόνων φροντίζειν φιλοχρήματον. *i. misericordiæ. eiusdem enim est ἔξεως, odisse malos, & bonis studere. sed sic vertendum*, Neq; traducere prætextu studij bonorum. *Nam apud Demosthenem pro corona*, πομπύειν, *est* palam conuiciari, *quasi de plaustro.*

l. 40. πρὸς λίρον γυναικῶν] *Minimè commutandum. Paulus enim ad Tim. non de viduis solùm, sed & de cæteris mulieribus hæc scripsit.* λῆρος γυνὴ, *sic dicitur, vt apud Dem* ὀλεθρ. γεροντοκόμον. *item alibi*, γύναι βδακτον, γύναι ὄλεθρον. anus delira.

Pag. 541. 2. τοῦτο ὑμᾶς ἀπολέσαι ἔχει] *i. ἰσχύν δέι. Num.* 16. ἰσχέτω ὑμῖν: *pro quo mox dicit* ἰκανόν ἐστιν, sufficiat vobis filij Leui. *Heb.* rab lachè. *Pindarus Isthmiorum 5.* μὴ μάτην Ζεὺς ἠλέησε παῖ' ἔχειν, εἰ σὺ τούτων ωἷῃ ἐφίκοιτο κρανῶν.

l. 10. ἀλλὰ λάλ. εἶ, μὴ ἐλάττωμα ἔχεις] *Diogenes Laertius in vita Pyrrhonis*, τοῦτο μὲν τοῖς ἄλλοις μὴ μαθητὰς γεγενῆσθαι ἐλλόγιμοι. ὧν Ἡρόδοτος· ὃ ῥᾴρ ωυ ἐλάττωμα πόλ. φασὶ γὰρ ὡς ὕστερ πατρωνύμων λέγεσθαι ἀδελφίδιον ὄφελε μᾶλλον ἢ μάγιστον. *haec magna erat imperitia in Philosopho. simile est illud Pauli 1. Cor. cap. 6* ἤδη μὲν οὖν ὅλως ἥττημα ὑμῖν ἐστι. *Beza*: iam enim omnino defectus in vobis est. *recte. erant enim* χρωμένων ἥπίοντες. *nam sequitur*, διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε;

Hom. 22.

Pag. 541. 35. ὑκ ἔστιν ἄλλως ἡδέως πως, ἀν μή τις ἑαυτὸν τῆς ζωτικῆς ἀφαιρεθῇ κοινωνίας] Cic. *Tusc.* 1. Nihil est difficilius, quam mentem & cogitationem abducere à consuetudine.

Pag. 542. 4 περὶ τούτου] *Ne permutentur. male enim incidunt* τὰ τέτταρα, ἅπερ, *cùm ad diuersa referantur.*

l. 13. 14. *Lego*, ὅτι ὁπὸ Θεὸς ἀναρχος ἐστὶν ἀγαθός.

l. 26. ὑπεισῆλθ γὰρ ὑπὸ φορτικῶν αὐτὸν ὀκλαγόνων ἡ διαλογισμὸν αὐτίσεως] contrà librauit: *translatum a lancibus.* ἵστημι γὰρ, examino trutina, pondero, σταθμὸς, pondus. *Matt.* 26. *ver.* 15. οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια. *Beza*: Appendêrunt ei triginta argenteos, *Verius quam Vetus*: constituerunt. *Pro eodem hoc verbo dici potuit* ἀντισκωσιν. *Eurip*: *Hecuba*,

ἀντισκόπει δ' σὺ
φθείρει δικῶν τις τὴν πάρ' ὀ' ἐν ψεφίσμασι.

σκηνὴ enim σταθμὸς stabulum. *sed quia* σταθμὸς *est etiam* pondus, σκηνὴ quoq; *hoc significat per* ἀντίπλημμ. *ab eodem verbo, quasi* σκῆς. *Consummat hæc quod præcessit*: γὰρ τὸ οἰκωλῆπες ἔδειν αὐτὸ ζυγῷ, ἐνδεῖ αὐτῷ. ἄξιον ἐστιν ὑπὸ τῶν ἄγειν, appendere. *Hom.*

νῦν δ' ὑδ' ἑνὸς ἄξιοί ἐσμεν

Euripi. *Theogn.*

Πλοῦτ' αὐτῷ χρυσοῦ τε καὶ γέρα αὐτεξούσιος ἄξιος· - - - -

ἐφ' ᾧ ἐστὶ λαβεῖν: *quod est etiam* appendere. *Plautus*: Hic aurum contra carus non est.

l. 30. ἀλλὰ διὰ τὸν Θεὸν φθονηθέντος] *Videri posset legendum* φθονηθέντα. *de Abel enim hoc dicitur vt cohæreat* τῷ παθόντα. *sed rectius est* φθονηθέντος. *multi enim eiusmodi sunt absoluti* πλεονασμοὶ: *& duo accusatiui male coinciderent* διὰ Θεὸν φθονηθέντα.

Pag. 543. 3. ὁ Σύρος] *Intelligit Syriacum aliquem contextum. Sic etiam Theodotion legit.*

l. 12. *Lego*, τοῦτο γὰρ οὐ ζῆν σημεῖόν ἐστι, ἀλλὰ τὸ ἀφ' ἑαυτοῦ πάντων φιλεῖσθαι, καὶ Θ.

l. 23. πῶς; προσῆλθε - - ὑσῷ, *ad* ὑ πμωλεῖα τῆς τοῦ ἀδ ζεῦ] *Hæc Ms. alio ordine.* πῶς; ὅτι ὐκ ἦ ὅπ ποῦ ἑαυτ, ἅπερ πολλοὶ τῆς χρείας μοι πόνων καὶ κινδύνων; προῆλθε ὁ Θεὸς ὅτι ἀναρεθήσεται ΑΘελ ημικδεὶς παρ αὐτῷ· ὅπ γὰρ Κdiv.πλάττες, καὶ μὴ προσῆλθε ὑπ. ἐσίμησιν αὐτὸν, καὶ ὐκ ἠμωσεν αὐτῷ. τί τοίνυν ὠφελῷ πρὸ ἀπολδόντα - -

l. 35. ἐφέτε μηδὲν ὑστερῶσθαι ἀπολαμβάνοντας ὑμᾶς μὴ θορυβεῖσθαι] *Ms. legit*, ὁρῶντες ἑαυτοὺ μηδὲν ὑπολαμβανόντας, μὴ δορυ - - *In qua lectione aliquid mihi videtur deesse.*

Pag. 544. 23. ὑνόμισαν - - ὑσῷ ad ὑχὶ νῦν, lin. vlt.] Hæc Ms. habet prolixius. ὑνομίσαμεν ὅπως εὖ-

ρεν

γειν αὐτὸν ὁ Δαβὶδ ἅπαξ· διελογίσατο ἐκζητῆσαι, μὴ συναγωνιῶν. καὶ ὅτι ἅπαξ εὕρεν, ἄκυρα ἅπαξ λέγοντος· Ἐρημώσατε Δαβὶδ ἅπαξ μὴ τὸν Θεὸν ἐξεζήτησα πᾶσι χρόνοις μου, νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠπατήθην. αὐ καταμαθωμεν πῶς τὸ χρῆμα, πῶς τὸ ἀπολωλὸς ζητοῦμεν· ὥσπερ τὸ ἀπολωλὸς οὕτω τὸν Θεὸν ζητῶμεν. εἰπὲ γάρ μοι, ἀχὶ sed nescio quomodo magis arridet Veronensis brevitas. quin & videtur illud, αὐ καταμαθωμεν πῶς τὸ χρῆμα τε πῶς τὸ ἀπολωλὸς ζητοῦμεν. imperfectum esse comma, & aliquid præsupponere, vt, τὸν Κίνειον ζητῶν μάθωμεν, vel tale quid.

Pag. 545. 22. αὐ ἡ τὸν βληθέντων μὴ πλῆξη.] Si petitum non percusserit, βάλλειν igitur non est semper ferire, *vt docet Eustathius*, sed petere.

l. 26. ἢ ὅπως μὴ ἅπαξ πλῆξῃ.] *Videtur legendum*, ἢ ὅπως μὴ ἅπαξ πλῆξῃ, *vt sit resumptio illius*, quod modo asserit.

l. 31. ὀργὴ εἰς τὸν μακρόθυ. τ. ο. τ. ω.] *Ms. Augustinus* ὀργὴ & εἰς μακροθυμίαν ὑπομονήν. *Codex Crasb.* ὀργὴ & εἰς τὴν μακροθυμιαν - -

l. 32. μάκροθυμίαι] *Malim* μακροθύμοι.

Hom. 23.

Pag. 546. 17 ὥσπερ ἢ ὁ Θεὸς χρᾷ.] *Hæc lectio retinenda est, nec*ᾖ, *vt margenem confer*ẽda. χρᾶν enim *Dei, vel Pythiæ est responsum dantis sciscitantibus*: χρᾶσθαι, consulere. *Apud Poetam* eumdem *Ulysses ad inferos descendit*,

Ψυχῆ χρησόμενος & Θεσπεσίης Τειρεσίαο.

Sed χρηματίζῃ. agere cum populo, responsa legatis dare, publicis actibus vacare, *vt Suetonius loquitur*: *Dem. contra Midiam*, Ἐν ᾗ πάλιν ἐκκλησίᾳ ὁ νόμος καλεῖ, ὅπουδὴ χρηματίσωσιν οἱ πεζέδροι· καὶ ὃν ἂν διψήφισαι ὁ ἄρχων, χρηματίζειν καὶ περὶ ὧν ἂν ἡ ἰδιωτικὴς ἢ περὶ τῶν ἑορτῶν, referre ad populum de eo, quod quis improbè fecit in festo. ὅταν δὲ ὑπ ὁ Θεὸς διλέγηται τοῖς ἀνθρώποις τοῦτ πτ&, *hoc quoq*ᾧ *est* χρηματίζει. χρηματίζεσθαι *vero id dicitur, quem Deus suo sermone & colloquio dignatur. & hic* χρηματισὰς *Oecumenius exponit*, κατὰ τὸ Θεοῦ εἰκάσας. *Hæc mea sententia semper fuit, ab hac significatione esse, quoties hoc verbum in sacris literis, aut Theologis ponitur. Sophocles Antigonâ*,

Ετεοκλέα δέ, φησὶ, νόμῳ, ζωὸν δίκῃ
Χρησθεὶς δικαίᾳ, καὶ νόμῳ, κτεῖ χθονὸς
Εκρυψε, τοῖς νέρθεν ἁγνὸν σεβίζων.

Triclinius, οἱ λέγοντες χρησθεὶς αὐτὸ τὸ χρησάμενον&, καὶ θαῦμα τοῦτο τὸ ζωὸν ἀρχὸν λαμπαίοντες ἀμαθεῖς. τίνα δ' ἔζη τοιοῦτο· Ετεοκλῆς ὅτε περὶ πολεμὸν ἐξῄει, παρήγγειλε Κρέοντι αὐτὸν μὴ θάψαι. βουλευόμενον δ' αὐτὸν, εἰ τελεῖ τὴν φατὴν κατοχῆς, ὅσην ὧν χρησθεὶς αὐτὸ τοῦτο περιγράφεις· καὶ μὴ εἴπερ ὅτι τὸ χρησθεὶς αὐτὸ τοῦτο χρησμὸν διοξέμενον& λέγεται. ὥστερ γὰρ ὅτι τὸ ὑπάτων, ἢ μόνον ὅτι Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ ὅτι βασιλέως, ὅτω καὶ τοῦτο. βασιλεὺς καὶ ὁ προηγόμενος· σωτάτους δ' ὅπω, τὸν Ετεοκλέα δὲ ὑπέφη κτ' τῆς χθονὸς σωθῆναι δικαίᾳ, δικαιοῦσι χρησθεὶς καὶ ἀξιαγαθεὶς πᾶσιν αὐτό. ζωὸν δίκῃ ἢ δικαίᾳ, ὑπεὶδὴ τὸν ὕπνον τῆς πατρίδος τετελεσμένον καὶ παρὰς ἠξιωθεὶς δικαίων. *Hæc eruditissimus Scholiastes, quæ mirificè faciunt*

Chrysost. tom. 8.

huic verbo explicando. hoc enim Sophocleum χρησθεὶς, *est haud dubiè* χρηματισθεὶς, ἢ προηγορευθεὶς, *iussus, vt & Mat.* 2. χρηματισθεὶς ἢ κατ' ὄναρ, ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλιλαίας. Beza, diuinitus admonitus. χρηματίζῃ ergitur, vt δοκῇ, *auctore Triclinio, de Deo dicitur pariter ac regibus, seu magistratibus, penes quos est summa rerum potestas*, ἀπὸ τῆς χρῆμα, res, negotium: & *est* diuinâ vel ciuilia negotia tractare pro potestate atq; imperio. *sed* χρηματίζεσθαι quæstum facere, ἀπὸ τῆς πλουτοποιοῦ γνώμης. *Hinc* χρηματοπώλης, πρόσωπον, quæstus. & χρηματισμὸς, via quærendæ pecuniæ. *At illud Pauli* ἰδιωτ. 2. τί λέγει αὖτε ὁ χρηματισμὸς, longè *diuersum*, ἀπὸ τῆς χρηματίζειν. Beza, & Vetus interpres, Quid ei diuinum responsum. *Tum autem Deus egit cum Elia, & familiariter locutus est*. Bud. χρηματίζειν *est*, in Deo, quod in hominibus διαλέγεσθαι. *Quod verò habet Veronensis editio Chrysostomi* κεχρῆσθαι, *non est huius loci. legendum enim vel* χρᾷ, *vel* χρηματίζει. *est enim* κεχρῶ & κίχημι commodo, *vel* vtendum do. 1. *Sam. cap.* 1. κἀγὼ κεχρῶ αὐτὸν τῷ Κυρίῳ πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς ζῇ αὐτός. *Illud autem quod Noster ait*, ἡ προφητεία λέγει χρηματισμὸς, *vel* ὁ χρηματισμὸς προφητείας ἐστὶ. *videtur innuere* χρηματῶν τῶν χρηματισμῶν. Απόλλων ἅπαξ ὁ Πυθὶς χρᾷ· (*quod etiam dicunt ἀπαρέμφατον*) *sed vierg*ῖ, *vt Summi Iouis interpres. vnde illud.*

Quæ Phœbo pater omnipotens, mihi Phœbus Apollo.

& *Pindarus*, μαντεῖον μοῖσαι, προφατεῖον ἡ ἑδρᾶ, *quod est apud Eustathium.*

l. 38. τὸ ἀπρμα αὐτὸ ὅπω κατφκησε.] *Forte* παρῴκησε. *nam* κατοικία *perpetuam habitationem stabilem*, ᾗ *declarat. Psal.* 104. ἐν πῇ ἡμέρᾳ ἐπεσκέψατο ἔθνη· ὁλιγοστὸς, καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ.

l. 39. ἔδωκε τὸν γῆν ἐκεῖ κατοικοῦντα· καὶ ὁ ὑκ ὢν - - -] *Sic malui quàm. quod Ms. Aug.* ἔδωκε τὸν γῆν ἐκεῖ ἐπάτησε κατοικοῦντα, καὶ ὃν ἐπορεύθη. *vidit enim Abraham filium suum in Chanaan habitantem, licet vt peregrinum, magis quàm incolam.*

Pag. 547. 8. *Legendum* εἰληφένα μισθὸν, τῶν σωτηρίαν τὴν εἶπε αὐτῶ.

l. 32. ἐκήρυσσε. τοῦ· καὶ ἐπαγγελίας τοῦτε φησίν. ἢ τοῦ ὃν φησι, ἢ ὃν] *Ms. sic*, ἐκήρυξεν. ἢ τοίνυν ἐπαγγελίας τοῦτο λέγει, ἢ εἰ μὴ τοῦ, ἐκεῖνο ἐστι εἰπεῖν, ὅτι - -

l. 36. ὡς καὶ ἀπιστοῦσι τοῦτο· ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν πλεόντων] *Recte: nihil enim tam gratum cuiquam, quod magis impletur, quàm terra iactatis in pelago. Hom.*

τῷ δ' ἀπιστοῦντι γλυκὺ ἅλυδρον.

l. 39. ἐξελύσητο γὰρ· πῶς τοῦ Σεμελίνε ὄγκωσε πόλιν] *Quid? villa ne est cuitas, quæ non habet fundamenta? ac ne domus quidem. sed hoc accipiendum* κατ' ἐξοχήν. *Quicquid enim in terra fundatur, fluxum est & instabile, & quasi super arenam adificatum. Fundamentum Hebræi vocant, quod firmum & stabile est. Prov.* 10. quasi tempestas transiens non erit impius: iustus autem fundamentum sempiternum: petræ enim innititur. 1. *Tim. cap.* 6. ἀποθησαυρίζοντες ἑαυτοῖς θεμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον. *quod faciunt qui sua*

diuitias in cœlum conferunt largiendo pauperibus, vt Christus monet. Præmissum est enim ὠυπαδίτως ἔβη κατακυκᾶς, 2. *Tim. cap.* 2. Sed firmum fundamentum Dei stat, habens lignaculum hoc, cognouit Dominus qui sunt eius. *Fundamentum Dei vocat electos.*

l. 40. ὁρᾷς ἔτι τὸ λαχεῖον τὸ ὕδωρ δεξάσθαι δεῖ καὶ παρουσίαν ἐφ' αὑτῇ] *Locum hunc in integritatem suam, partim è Codice, partim coniecturâ sic restitue: ὁρᾷς ἔτι τύτῳ λαχεῖον, τῷ ὕδωρ ὑποδέξασθαι καὶ παρουσίαν περὶ αὐτῆ. Vetus: Contemplare quòd hac re acceperunt repromissiones, hoc est expectando atq; confidendo, quod acciperent. In præcedente linea legit Noster* ἐξεδέχοντο, *pro quo editiones nostræ habent* ἐξεδέχετο: *sed hoc accidit, quòd versum decimum tertium ante decimum explicuit. An quod volvit? sic videtur. Nam & suo loco idem versum repetitur.*

l. 43. *Puto legendum* ὑπογραμμῶν αὐτοῖς ἢ ἐν τῇ γῇ ὑπογράμμασι, polliceor. *Non est passiuum.*

Pag. 548. 25. *sic lege, μιᾶς δὲ καὶ ὀλίγας δυνατὸν ὄντα τοῦ ἀπογόνου ἀπολιμπάνειν, ὅς, ὁ δεῖνα τῦ δεῖνος, καὶ ὁ δεῖνα τε δεῖνος* (hîc enim agitur de multitudine nepotum & posterorum) *ὧν ἡ τὸ πρῶτον τῇ πλήθει τῦ ἄστρου παρεμφέρεται, ἐκ ὀλίγ. vel sic enim legendum, vel in fine ἀδύνατον, vt αὐτάρκεια constet.* ὀλίγ. ἐκ ὀλίγ. *δυνατὸν, ἀδύνατον.*

l. 28. ὕτω μεγαλόδωρος] *Relliet, tam magnifica. Nam μεγάλα δῶρα non coheret cum* ὕτω *δαψιλεῖ, ὕτω ἁβροδώρῳ. Et vt vir magnificus est μεγαλόδωρος, sic munera eius.*

Pag. 549. 44. τῆς ἀνεσεφημένης] *Hesychius* ἀνεφέρθη. πλανᾶται *pro quo Plautus* circumduci. *Eph.* 4. ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ διδασκαλίας. *Quod sequitur non intelligo, si sic legatur, μηδεὶς, ἀδελφὸ, χάσκῃ τὴν σωτηρίας τῦ φίλου φρυκάτω. rectiùs igitur est, μηδεὶς ἐ σωτερίας τῦ φίλου φρυκ. vt erat in Veron. vel potius* μηδὲν.

Pag. 550. 2. ἅπερ γὰ ἐκεῖν ἐ δοκίμαστεν] *Hoc non improbandum, & rectius indice. Cùm enim ille incubuerit instando seruis, vt furiosi solent. Male multare enim omnes solent, ipsum quoq; nonnunquam medicum. Quod sequitur magis probauerim, πὼ ψυχὼ συγχώσω.*

l. 3. ἀδεὶς ἐπιγνώσεται] *Ms. Augustanus,* ὐδὲν ἐκεῖ, ὐδὲ ὄπιν. *Alias* εἰκῇ εἰς ὐδὲν *Nov.* ὐδὲ ὄπιν. *Floril. in ἀπωδ.* 40. ὐδενὶ εἴκει, ὐδὲ ὄπιν. *quam lectionem secutus est Vetus, & fortassis reliqui, etiam receptâ, est præstantior.*

l. 5. παίτοθεν ὀργὴ τῦ Θεοῦ ἡμᾶς φερεσυκλέται] *Dem. Phil.* 1. κύκλῳ πεπαγὼς μέλλοντας ὑμᾶς καὶ κατηκόους φερεσυκλέται. *translatum à venatoribus, qui saltus indagine cingunt.*

l. 19. ἓ τὸ ὕδωρ ὑπὸ δῶν ὑποξύπνιον] *Passinè. Sed Aristophanes* ὑποξύπνιον, auerruncus: *Qui mala depellit, vt Hercules* ἀλεξίκακος. *Lycophron,* κλεημώτης.

l. 28. ἐδεὶς ἔργον πάντα ἀρίσκειν τῷ Θεῷ] *Nemo hoc opus suum ducit, quod agat per omnem vitam, Deo placere. Sophocles Tyranno.* ἔργον μερμηνῶν πέλοι, ἢ βίον τινα; *Sic nauta Ionam percunctantur, quod esset opus suum, i. quam artem factitaret. Iam* ἔργον πᾶσιν, *est quod dicunt,* τίχλῳ τὸ φρύγμα ποιεῖσθαι. *Dem.* φρὸς Παντ. περὶ τῶν de faneratoribus, ἐγὼ δ' ἀδικῶν μὲ ὀλίγα μὴ δανείζειν αἰσχρὸν ἡγοῦμαι· μισοῦσι μᾶλλον τοὺς εἰκότως αὐ' ὑμῶν, οἱ τίχλῳ τὸ φρύγμα ποιοῦντες, μᾶλλ συγγνώμης, μὴδ' ἀλλ' ὑμῶν ὄντ, ἀλλ' ἢ τῆς πλούτου. τὸ ποιεῖσθαι ἢ τὸ πᾶσθαι sunt idem: *vt* πεπρὸς ὑδὲ, ἢ πατὸς ὑδὲ, filius adoptiuus, factus, non natus. *Sophocles Antigonæ,*

ὔτ' αὖ φίλον ποτ' ἄνδρα δυσμενῆ χθονὸς
θέλω τιμᾶσθ', τῦτο μιγνύσκων ὅτι
ἥδ' ἴδιν ἡ σώζουσα, καὶ ταύτης ὕπο
πλέοντες ὀρθῆ. πρὸ φίλης πατρίδος.

Vides idem esse τὸ φίλον ἡδέως καὶ τὸ φίλον ποιήσασθ. *Dionys. Halic.* ἄρας ὑλικὸς ἐλαφρὸν τῦτο πᾶσιν. *Paulo antè dixerat* πὼ κρατηθέντων πατρίδι ὑποπεσῶν.

Hom. 24.

Pag. 551. 19. ὡς πολίτας *delendum, & ὅσῳ ἥπιος legendum, sine δέ.*

l. 30. *sic distinguendum, &* τὸν χαμεὶν τῆς ἐρημίας καὶ τῆς ἀνυδρίας, τῦτον, χαμεὶν πυθόμενοι ὕπνου. *Persius Satyra* 3.

Nempe hoc assiduè? iam clarum mane fenestras
Intrat, & angustas extendit lumine rimas.
Stertimus indomitum quod despumare falernum
Sufficiat, quinta dum linea tangitur vmbrâ.

Hoc est ὡσ, ad horam vndecimam. potuitne illud melius exprimi, quod Noster ait, καμεῖν ἡμεῖς ἡμέρας κείντου δὲ κλίνης? *quod verbum etiam de mortuis dici solet. Dicimus enim* οἱ ἐν τοῖς μνήμασι κείμενοι, *vt Plato Menexeno.* reliet igitur *Poeta,*

Inuadunt vrbem somno vinoque sepultam.

Ennius de Africano 3. *de Orat.* Hic est ille situs. οἱ γλυκεῖ κατεχόμενοι ὕπνῳ, *de ijs qui profundo sopore demersi iacent. Iliados decimo* 2

Ἄλλοι μὲν θεῶν ἀνδρῶν τε κέλευθοι Παννύχιοι
Εὗδον πανύχιοι, μαλακῷ δαμασσάμενοι ὕπνῳ·
Αὐτὰρ ὐκ Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν
Ὕπνος ἔχε γλυκερός.

Signanter dictum, Aristophanes Vespis,

ὡς ἀλλ' ὕπνος μ' ἔχει πεὶν σκαπεῖν.

Aristoteles 4. *Metaph. cap.* 2. 3. τὸ ἔχειν λόγῳ] πολλαχῶς. ὅτα μὲ ἕξωσι, τὸ ἔχειν χρὴ πὼ αὐτῷ φύσει, ἢ χρὴ πὼ αὐτῷ ἠμιλιῷ. διὸ λέγεται πυρετὸς τὸ ἔχειν τὸν ἄνθρωπον, καὶ οἱ τύφοντοι τ' πόλεις, καὶ πὼ ἐδῶτα οἱ ἀμπεχόμενοι *Vestis enim* συμπεφόρηται τῇ ὁρμῇ τῇ φορῦντος. *Vnde amictum habitum dicimus, & Categoriam* τοῦ ἔχειν *Seneca lib.* 1. *de Ira,* Hæc arma, quæ Aristoteles virtuti dat, ipsa per se pugnant, non expectant manum: habent, non habentur. *Quale est illud Aristippi de Laide,* ἔχω, ὐκ ἔχομαι, *quod illam habuit magis in sua, quàm erat in illius potestate: vel quòd vereretur illa prout voluit, sed non erat totus illi deditus. Æschylus Agamemnone:*

Ἕλαν Ἀχαιοὶ τῆδ' ὕχνῳ' ἐν ἡμέρᾳ.

Benè

Bene enim Sophocles in Antigonâ:

τὴν δὲ κρατοῦντα ἡ πόλις νομίζεται.

κρατεῖν est κατέχειν, *Arist. Ethic. 7. Ouidius Metam. 1.*

Et cum fulminibus facientes frigora ventos.

His quoque non passim mundi fabricator habendum

Aera permisit.

Rerum natura creator Deus non permisit ventis ἄγειν ἢ φέρειν τὴν ὕλην. & ἔχειν apud Homerum est ἐλαύνειν, agere ac flectere equum aut iumentum. Odyssea 9.

οἱ δ' ὑπὸ βουκολίοισι νέον δ' ἔχον οὐδὲ μέτ.

Vnde illud habemus dicimus, bene igitur Noster, & aptissima translatione:

Classique immittit habenas.

l. 42. ἡμῖν ἐστόδειται ὁ Θεὸς ἀδίκημα κρίνων, *Nempe* διαφθορᾶς. *] Iuuenal. Sat. 13.*

-- prima est hæc vlcis, quòd se

Iudice nemo nocens absoluitur improba quamuis

Gratia fallacis prætoris vicerit vrnam.

Virgilius,

Quæsitor Minos vrnam mouet.

Ex Græcorum consuetudine, qui solebant lites καγχάνειν. Bud. item illud eiusdem:

--- Cur tamen hos tu

Euasisse putes, quos diri conscia facti

Mens habet attonitos, & surdo verbere cædit,

Occultum quatiente animo tortore flagellum?

Pœna autem vehemens, ac multò sæuior illis,

Quas & Cæditius grauis inuenit, & Rhadamanthus,

Noctes atque dies gestare in pectore testem.

Hic quoq; Habet, *eodem modo positum vides, quem notauimus.*

Pag. 552. 4. Lego. τοῦτον δ' ἴσην ἡ ἀρετή.

l. 9. πολλοὶ γὰρ φεύγοντες] *Vera hæc lectio. Gal. 6.* ἐὰν γάρ τις φρονῇ τι, φρωτὸς ὢν τινα πεφρεπάνωτη. *Fortasse hoc spectauit Chrysostomus. lm. 10.* ἀνάξασθαι, se suspenderunt. *Theoc.* ἀπάγξασθαί με ποιήσεις; *Virg.*

--mori me denique cogis.

Pron. ἐκ Λίνδου κἀλῶ κἀν ἀπαγξάμενον.

l. 17. ἀλλὰ γὰρ τῆς ἐκεμῴδης πάσης [ἐστίν]. *Contrà Diogenes se dicebat κοσμοπολίτην. Imò apud Lucianum interrogatus πόθεν ἐστίν, cuias esset? respondit, κοσμοπολίτης: Ego sum, inquit, non solùm omnium horarum, sed etiam terrarum homo.*

l. 28. ἀλλὰ πάντα τὰ τῆς ἐκεῖ πόλεως ἐπολιτεύσατο] *Rectius sine κγ'. Nam mox sequitur:* τὰ γὰρ αὖ πάντα ἐπολιτεύσατο.

l. 35. ὁ πάντες ἕνεκα τούτου ἐποίει, ἀλλ' ἀνηρτεθυμένος τῇ ἀπαγγελίᾳ Θεοῦ] *Sic Plato 7. dicit eos qui liberis operam dant,* ἐξυπηρετοῦντα φύσει, ἢ τῇ ἀγγέλῳ φύσιν ἀντέχεσθαι. *Phocylides:*

Δίδει τι φύσει καὶ τέκνοις ἀμάλιν, ὡς ἐλαχύσθαι.

Pag. 553. 20. δέδεκται γὰρ ἐ κατέδεκτο γὰ.

l. 21. καὶ δεῖν Θεὸς ὀνόματι δοὺς ἐπωνόμασε] *Vide sic,* καὶ δεῖν, πολλῷ μᾶλλον· ὅτου γὰ τῶν κακῶν Θεὸς ἢ ἐκ ἀξιώσεται, ἐνοικοῦν πάντως δοὺς τὸ κάλλιστον ἢ ὠφελιμώτατον, δοὺς τὰ μέγιστα.

l. 25. διὰ τοῦ ἑξῆς ἄλογον ἢ ἑξῆς] *Nihil deest. subauditur χωῖ. sic dicunt ἐν τῷ πολεμίᾳ, in hostico.*

Pag. 554. 12. Haud dubiè legendum, ὁ κύριος ἀφ' ἅπαντα τὰ πλάσματα διαλείπει. ἐκ τοῦτο ἀεὶ ἀσκῶν ἐξῆ. δηλοῦσι hic non quadrat. διαλείπω, desino, transmitto, transfretatione Græci dicunt, vt Latini traijcere. *Glossarium vetus,* διαλείπω, διαπερῶ, transmitto, trajicio.

Pag. 555. 10. Hîc quoq; legendum, ἐ διὰ πλάσμα διαλείπειν ἐπιεγν. διαπεράσαι.

l. 12. & 15. Lege καὶ σφυρὸν, καὶ πλευτήναι, τὸν ἐπιδυμίαν τῶν χρημάτων ἐκπελοιῶν ἀπὸ τῆς ψ. ἢ.

Hom. 25.

l. 21. Quamuis omnes, quos vidi, codices habeant ὡς ἀδελφοὺς, *tamen verius existimo* τὰς ἐπαγγελίας δεδέδθαι. *Nam* ἀναγκάζω, *non est promissionem accipere, sed promittere per se, vt Latinis recipere: Tullius, spondeo, promitto, recipio. Quod si Paulus ipse sic scripsit, vt nunc est in Græcis codicibus, non seruauit Græci sermonis proprietatem.*

Pag. 556. 5. Legendum, ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἢ τοιαύτης ἐ ἢ οὐκ ἔστι ἢ ὅτι σοφοχλέους τὰ ἀναπόνοι ὑπόνοιο.

l. 11. ἵνα μὴ θάνατον] *Lege* ἵνα εἰ μὴ θάνατον.

l. 31. ὁ τῆς ἀπαγγελίας δεδέδθαι.Θ] *Hoc verius propter ea, quæ diximus.*

Pag. 557. 22. αὐτὸν] *Fortassis* αὐτῷ. *refertur enim ad πιστόν.*

l. 33 παρέχει] *Fort.* παρέχειν.

Pag. 558. 17. Legendum vel ὁ δὲ τὸ πολλοστὸν μέρος, *vel* ὁ δὲν ἀφῇς τὸ πολλοστὸν μέρος.

l. 40. Legendum, ὅτου πάντως ἐξ ἀργύρου πᾶς.

Pag. 559. 1. Lege ὑμῖν τοῖς χείροις ἐπιπεπληγμένης μόνον, ἀλλὰ καί.

l. 4. Puto legendum ἢ ποιεῖ κηλίδα δυσκάνυτον. *Vet.* ἐμποιεῖ. *ipsa enim anima dici non potest* δυσκάνυτος, *sed macula animæ.*

l. 7. Fortè, οἷς ἢ πιστοῖς αὐάκειαι: *agitur enim de discubitu.*

l. 19. μαθόντες δὲ παρ' αὐτῶν, *melius quàm* ἀφ' αὐτῶν, *sed vera lectio est,* παρ' αὐτοῦ. *Lucas Euangelio,* ἐν αὐτῷ τῇ οἰκίᾳ μένετε, ἐσθίοντες ἢ πίνοντες τὰ παρ' αὐτῶν. *2. ad Thess. 3.* οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρ' τινος, nec panem alicuius gratis comedimus. *ad Philip.* πεπλήρωμαι δεδεγμένος παρ' Επαφρᾶ τὰ παρ' ὑμῶν. *Aristoteles in Oeconomicis de Dionysio Tyranno,* ἐξεύγκας ἐν οἰκίᾳ τὰ παρ' ἑαυτῷ πάντα, ὡς δὴ ἐνδεὴς τούτων ποιῶν, prolata sua vasa vendebat, tanquam egestate hoc faceret. *Dem. ad Polyclem.* ἢ τὰ μὲ παρ' ἡμῶν ἐξαναλωμένα δεδωκότες, τὰ ἢ τῆς πόλεως ἀναλῶ, τὰ ἢ συμμάχων ἄπορα, τὰ ἢ σφετερῶν ἤδη, cùm mea iam consumpta essent, quod iam esse verendum

dum tria deinceps membra declarant, de personis etiam sic loquuntur. Marc. cap. 5. ἀκούσαντες οἱ παῖ ἀυτῶ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν. ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη. i. ἐμάνη, οἱ περιόντες, quibus furiosos tradere solemne. Phocylides,

Μηδ' ἄλλο φῶς λιμὸς ἀφίλ. σκυδμὸς μανίης πρατῆρες.

Quod congruit cum Pauli ad Thess. loco.

Hom. 26.

Pag. 560. 35. *Lege* αὐτὸ *quod in margine. Sic etiam Oecumen. apud quem quæ hinc verbatim ferè sunt, tanquam è Photio desumpta ponuntur.*

Pag. 561. 11. εἶχε ἐξέλατο--*usq; ad* ἐπάνω *l.* 12] *Mss. sic.* εἶχε μὴ ἐξέλατο ἐπαναλθεῖν ὁ τὸν ἄπρατα χείνον ἐν Αἰγύπτῳ πλατείας, μηδὲ ὀπτασίας ἀεὶ τούτοις μηδὲ ἐντολαῖς. ἀλλὰ πνὸς ὄντως ἦσαν, ἢ ἡ πατρὶς καταγαγεῖν ἐκεῖ, ἢ τὰ ἰδιωτ ὅσα ζωοποιεῖν ἐκεῖνον ἐπάνω ἦν;

l. 22. *Legendum ex Mss.* ὅτι οἱ μὴ μὴ θανάτου γένηται τῶν ἐκείνοις, ὧν οὐκ ἄτυχον ζῶντες, ἀπὸ μὴ θανάτου δίκης δοῦν.

Ibid. μὴ θανάτου γένηται τῶν ἐκείνοις, ὧν οὐκ ἄτυχον ζῶντες, οὐδὲ μὴ θανάτου δίκης δοῦν] *Cod. Cr.* ὅτι οἱ μὴ μὴ θαν-- *Mihi verò, ut hæc intelligam, non ita felix ingenium, quamvis Donnao probari videam. nam quid est,* ἢ μὴ θανάτου δίκης δοῦναι? *retinendam puto Veronensem lectionem in initio, in fine verò leg.* ζῶντες, κτὶ μὴ θανάτου ζημίωσθαι δίκης δοῦναι. *nam hoc videtur velle*: illa post mortem facta, quæ nec viuentes obtinuerant: nec post mortem futura crediderant. *Statuma lege, ἢ* οὐκ εἶναι ὁ Ἰωσὴφ, *propter connexionem sententiarum. hæc enim sunt instantia, quâ, quæ prius obyciebatur, sunt refutata.* Hal.

l. 36. *Legendum potiùs* προσηδικηκοσι. *est enim tautologiæ dicere,* πάσιν δίκης δοῦναι; ἀπὸ πάντων.

Pag. 562. 17. *Videtur legendum,* ἢ βλέπε τί διανοεῖται ὁ Παῦλος.

l. 28. πειαῦτα οἶα ὑμεῖς τὸν ὀνειδισμὸν, ὃν ὁ Χριστὸς ὑπέμεινεν, ἢ ὅτ] *Mss. Aug. sic,* ὑμεῖς τὸ ὅτων ὀνειδίζεσθαι. ὀνειδισμὸν τίνων Χριστοῦ φασι. ἢ ὃν ὁ Χριστὸς ἤνεγκεν, ἢ ὅτ-- *sed Oecumenius melius,* πειαῦτα ἀνοιχὶ τὸν ὀνειδισμὸν-- *sequentia etiam ἢ τὸν* τῆς πιστ--*correximus ex Mss. Sunt tamen lectionis Veronensis, quæ in margine retinetur, vestigia quædam apud Oecumen. quem omnino adeat lector: ea autem quæ hic verbatim habentur, iterum citantur è Photio apud Oecum.*

l. 39. *Pro* πειαῦτα, ταῦτα *potiùs legendum videtur,* ταῦτα ὑπομένειν.

Pag. 563. 5. πάλιν] *Fortè* σεῖστερον.

l. 25. *Legendum censeo,* μέγα ἐστὶ τὸ ἢ ἡμᾶς ἐν μνήμῃ ποιεῖσθαι † θεὸν. magnum est, vt Deus nos habeat in memoria. *hoc & proximo membro conuenit, & tractui totius sermonis congruum est.*

l. 44. αὐτοῦ *melius: certè* ὑστατίως.

Pag. 564. 17. *Desunt verba quædam. sic lege,* ἢ ἐνῦν ἀυτῶ, ἔχει πάλιν ὅσης τιμωρίας ὑπὸ χάμει. φησὶ γὰρ, ἡμᾶς τιμῶν, ἢ δικήσεσθαι, λιὶ ἐμὲ τιμῶν. ἢ πάλιν οἱ ῥητῖς. *absurdum enim est proponere, quantum humilitatis in oratione Danielis fuerit, ipsam autem orationem non ponere. Tria illa verba supplementum ex* 9. *Danielis.*

l. 21. *Legendum,* --σῃ. ὡς δὲ τέτοις δ' ἦλθο μάρυ.

l. 39. ἐν παῖδα αὐαγκαῖον] *Videtur legendum,* ἐν παῖδα τὸ ἄπορ αὐαγ-- *vel* ἐν παῖδα ἄλλο καλαγκ.

Hom. 27.

Pag. 567. 23. ἔτερος δ' ἐπυμπαίδη παι] *Nostro* ἐπυμπαισμὸς *est* ἀποκεφαλισμὸς, *quod anima sit, exquiramus. Dem. Philip.* 4. ὡς ὅτ' ἐκεῖ' ἦλ' ἐρέτων ἀσωμάτων τῶ ἀγῶν' Θ' ὑμῖν, ὅταν προσκυνῆ γεγώσκειν, καὶ τοὺ παρακύπτας αὐτοὺ ἐκείνῳ φασεῖς μισεῖν καὶ ὑπερπαίειν. *Eodem verbo vtitur in* τῷ δεῖ τῆς πυρρ. *sed quod hoc genus supplicij fuerit, nondum liquet.* 2. *Macchabæorum, cap.* 6. *legitur de Eleazaro sene, quem carnes suillas gustare cogebant,* ὁ ἢ τὸν μαγ' ἐυκλείας ἀναλαβόμενος τὸ πρέπον ἐκ μὲν μύσους βίον αὐαλλοξάμενος, αὐθαιρέτως ὅτι τὸ τιμωρίαν προσῇρε, (ponte ad tympanum accelit. *Cf. paulo ante eodem cap.* πειαῦτα ἢ ἐπαν, ὅτι τὸ πύπανον ἐυθέως ἴλθεν. *Ex his supplicium fuisse capitale constat. Eustathius* ἀπὸ τυμπανισμὸς, ὅλως, τὸ φαλλῷ ὑποκαῖσαι. *Epigram.* ἀξίοι εἰσι τυχεῖν πάντες ἐλὲ τυπάνου. Omnes vnâ cruce digni sunt. *Athenæus lib.* 4. Εὐθυκλῆς ὁ κιθαρῳδὸς ἐν ὑποκρίσει ὑφωμένου ὅτου γέροντ' ὄντ' τοῖς Ῥωμαίοις προσῆκεν πάντα μᾶλλ τοῖς ὑπερῳδοῦσιν βυλομένοις πῶς καφαλῷ ἀπολεῖσθαι πλάκας, ὥστε τοὺ καλουμένους κομῳδοὺς τὸ ἄθλον, ἢ πολλάκις ὑπὸ γερόντων ἡδίους ἀκούεσθαι, καὶ δὲ δικαίως Θ' ὕστερος αὐτὸς ἀποτυμπανισθῆναι. *Hæc probant veram esse Eustathij, Nostrique interpretationem. Eustathius, si satis memini, tradit, πύπανον fuisse truncum, in quo capita amputabantur. quod cap.* 6. 2. *Macchabæorum confirmat. at Hesychius,* τυμπανίζεται, πλάνα τις, ἐκ τῆς τροπῆς, ἰοχμὸς τύπτεται. *quod quidam interpretantur* fustibus cædi. *Horatius lib.* 1. *Serm. Sat.* 5.

-- donec cerebrosus prosilit vnus,
Ac mulæ nautæq; caput lumbosq; saligno
Fuste dolat.

Hæc retuli, quia Interpretes hîc hallucinantur. reddunt enim alij distenti sunt, *quasi* in equuleo torqueri *significes hoc verbum, & à Berecynthiæ matris tympano deducatur, in quo pellis distenditur. Rectè tamen Bezæ existimat acerbissimam illam persecutionem designari, quam Antiochus exercuit, quod Macchabæorum locus declarat.*

l. 30. ἀλόγξαι] *De Elia & Iohanne Baptista dictum, vt puto.*

l. 32. ἕτερος ἢ ἐμπαγμῶν, ἢ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον] *Hæc quoq; de eadem Antiochi persecutione accipienda.* 1. *Macchabæorum cap.* 9. ἢ ἐξοζάπουσ καὶ ἐξορύσσων τοὺ φίλως ἰόδιε, ἢ ἦσαν αὐτοὺ σοφὲ βακχάδιω, ἢ ἐξιόντας ἐν αὐτοῖς, ἢ εἰσπηδῶν αὐτοῖς,]. & morte eos afficiebat, & vltra mortem sæuiebat ludibrijs. 2. *Macchab. cap.* 7. ματαλέξαι Θ' ἢ τῶ σφοῦ Ρτου τὸν ζῆσον, τὸν δ' ἀπόσπασι πᾶσον δὲτὸ τὸν ἐμπαγμὸν : *quæ quales fuerit illusio, quæ*

quæ subjiciuntur, docent. ἡ τὸ τῆς κεφαλῆς ἄρρημα ζωὴ πᾶσι θρῆξι θεσσύμενοι ὀφρόνων, εἰ σάρκας, καὶ τὰ πτερωθῶσαι τὸ σῶμα καὶ μέλη. *Hoc est, ut Homerus loquitur :* μελεϊστὶ, membratim. 1. *Reg. sive Sam. cap.* 31. ἡ δὸς Σαὰλ περὶ τὸν ἀέσγυτα τὰ σκέλη αὐτῆ, σπάσας πᾶν βομφαῖαν σου, καὶ ὑποκέντησόν με εἰς αὐτὴν, μὴ ἔλθωσιν οἱ ἀπερίτμητοι οὗτοι, καὶ ὑποκεντήσωσί με, καὶ ἐμπαίξωσιν ἐμοί. *Chimchi :* Ne fecerint, cum interfecerint me, confossiones ultionis. 1. *Paralip. cap.* 10. *eadem habes fere totidem verbis. Est igitur ἐμπαίζειν, ut Sophocles ait in Antigona,* τὸν θανόντ' ἐπικτανεῖν, καὶ ἐναλλάδειν τῷ καμόντι, καὶ ὑφυβρίζειν.

Pag. 568. 7. *Lego,* ἢ πᾶν κτῆνος αὐτῶν, ἢ ἀμφίτεγα. ἀμαὶτ.

l. 26. μᾶλλον ἢ τὸ κραῖον τῆς κτήσεως μέρος] *Nihil permutandum. Solenni relictus dicitur κραῖον τῆς κτήσεως μέρος, quam κύριον. Sumptum, est ἀπὸ κραίων τῶν σώματος μερῶν : ut sunt cor, secur. pulmones, cerebrum. Unde dicunt* παγχὼ κραίαν λαβεῖν, lethalem plagam accipere in aliqua partium illarum. *Cic. pro Sestio :* Accusa Lentidium ; non percussit locum. *Locus est* κραιός. *ut* pecuniam in loco negligere, quæstus est maximus, τὸ ἧβρ χρημάτων καὶ κραῖον ὑφορᾶσθαι, μέγας πειρασμός. *sic illi dicunt, et* κραῖον ἐφήσεται, *quod nos, suo loco dicetur. Et illud,* Laudas, qui dominos fallunt? in loco vero laudo. καὶ κραῖον δὴ ψεύδεσθαι ὑπισχνῆ.

l. 38. *Legendum videtur,* ὑκὲ ἦλιον εἶσειν, ὑκὲ σελήνην, ἐπὶ αὐτοποιητὸν ἦλθε πεῖσον ' ἀλλὰ τί.

l. 44. τί δὲ ; ὁ Σαμψαῖος, ἐπεὶ αὐθρωπος τῶν ὀπισθτάτων ἢ ὁ Χειρὼν ;] *Veron.* τί ἢ Σαμψαῖος, εἰ ἄπαξ αὐθρωπος ἐδιπάρθη, φησὶ, τῶν ἢ ὁ Χειρὼν ;

Pag. 569. 4. *Videtur legendum,* ὃ ἢ δὴ τῷ Ἰησοῦ τῷ Ναυῆ ἐλαθέσθαι ἐδὲ ὁ Χειρὼν, τὸ μὴ διὰ τέλους διδάσκειν ἐμαὶς, ἢ χρεὼν ἐυχῆς, *pro* οἷς τὸ μὴ δ. *quo sermo est Antiochum : vel* τῷ μὴ δ. *vel* ὥστε μὴ δ. *tollenda est* παρένθεσις. *Ego nullum alium sensum elicere possum.*

l. 9 πωΐτω πεῖτ] *Sic dicunt,* λέγω πεισθμαι, ἐυχῶ πεισθμαι, μείων πεισθμαι, *pro* διαλέγομαι, εὔχομαι, μέμνημαι. *sic* ἥμερᾶ, καὶ τῆς ἐυχῆς ἢν παρῆτο.

l. 13. πεῖσον, *quod in Veronensi, minime spernendum in* πεσὸν. *pendet enim* ἐν τῷ ὅτι, *non* ὅπως *& computandum est cum verbo* παρεσήκασι.

l. 36. *ponendum & legendum* ἐμὲ, ὅπως ἢ ἡμῖν πάντα συμφορῆται, *ut erat prius in Veronensi, ut ferretur* αὐτῷ τὰ πάντα ἢ ἔχειν. συμφορεῖν, comportare, *ut* ἐκφορεῖν, exportare : ἐκφέρειν, efferre ; συμφέρειν, conducere, prodesse. συμφέρεσθαι, συμβαίνειν, accidere. *Unde* συμφορὰ, μίση λέξις. φέρειν, ferre : φορεῖν, gestare : *quamvis Poeta dicat :*

συμφέρτη δ' ἀρετὴ πάλεν αὐδρῶν καὶ μάλα λυγρῶν.

Pag. 570. 6. *Haud dubie legendum,* αὖ ἢ ἐπεμὲ πε ἡμῖν ἢ τὰ πάντα περιτίθεσθαι, χλιπαίνομεν. *non* περὶς. *Ante enim dixit,* τὸ ἑτέρου ἐνδεῖσθαι & φέρειν. *Dem.* καὶ Ἀνδρ. ἢ τῶν οἴδε, ὅτι χρήματα εἰσπεφίλεν πάντων ἐχειροτόνουτε ὑμεῖς, ἐκ ἂν ἰδίας συναρχὰς ἐνδεῖσθαι καὶ περιτίθειν ἐκείνῳ. *Idem pro Corona :* Ἐμὲ ἢ ὅλως ἔδει αὐθρωπον ὧν αὐθρώπῳ πᾶσι πρόχλον θεσφέρειν, πᾶσι πᾶσαις αἰδηπὶν ὀργὴν. εἰ δὲ τὸ βέλτιστα περιθεῖναι νομίζων, ἢ ἀφίλιω ἔχειν ἀδικῶ, ἐκ οἶδεν εἰ μὲν ἐκ πειθὴ μάχῃ τῆς ἐπάρχης, πᾶς χρὴ παῖτα λέγειν ; ἢ πῶς ἐνδείξεν ἑτέρῳ ; Ego autem omnino, qui homo cum sit, homini fortunam objicit, prorsus amentem judico. Nam si is, qui res suas optime constitutas arbitratur, fortunâque uti videtur benignissimâ, non exploratum habet, hoc statu manserum usq; ad vesperam, quomodo de hac liceat dicere, aut exprobrare alteri ? *Theognis :*

Μηδενί πε πνίων συμφόρτου αὐδρὶ χαλεπαίνειν,
Μηδ' ἀχεημοσύνῃσιν, Κύρνε, χαλῶ θεόπρο.

Dio Cassius lib. 46. *refutans sub persona Calini secundam Ciceronis Philippicam, πίσῳ σοι κρεῖττον ἰῶ, αὐτὸ μὲν τῆς δικαίας, ἰῷ Ἀντωνίῳ ἐνδείξεις, αὐτὸν μαλακίας καὶ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἀποδείσω ; αὐτὸ ἢ τῆς ἀπιστίας, ἰῶ ἐκείνῳ θεσφέρεις, αὐτὸν μὲν ἄπιστον τε πιστὸν, μὲν αὐτοκολεῖν. Aut hoc satis est testium, aut nescio quid sit satis. Vides in his omnibus exemplis ἐνδείξειν ἢ θεσφέρειν, ut paria jungi : sicuti Noster, cum primo dixisset, αὖ ἢ ἑτερός τε ἡμῖν ἐν τότων θεσεύγκῃ, χλιπαίνομεν : subdit ὕπω οὐ τὰ ἀμβτήματα κεφίζεται, ὕπω ἔπεσε ἐνεδ' ὧν. θεσφέρων, *est in lucem proferre aliquid abconditum : ut*

Quicquid sub terra est, in apricum proferet ætas.

Nolumus autem vitia aut, peccata nostra proferri palam.

l. 7 *quod sequitur lego,* χλιπαίνομεν, ἀγαπῶμεν, *ut seruetur,* ἡ πείσωσι. *Et paulo post habes l.* 14. ἐαὶ μὴ ἐγκόμια παρ' ἑτέρων ἀλλὰς, ἀγαπαίνετε, *quod cum* μὴ *verbum neutrum, non passivum (non enim dicimus* χαίρω, χαίρομαι, *quod Aristophanes videt in Davide Persarum Satrapa, cum voluit* ἀναλωΐ'εν) χλιπὸς χλιπαίνω, ἀγαπὸς ἀγαπάω, δυσχερὴς δυσχερόω, αὐτοπαθῆ sunt omnia.

Hom. 28.

l. 38. ἕδε ὑκ ἰμαι, ἡ] *Ms. ista sic legit :* ὕπως ἦσαν ἀπεστόλοι. ὅτι ὑκ ἰμάτιον ἐκρὸν, φησὶ, θεὸς καλέσθαι, ὅταν δεῖν νεκρὸν φιλῶσι.

l. 44. *Lege,* ἢ σκεγμάτων ἢ ἐπεῖ γ.

Pag. 571. 9. *Forte* ὑκ ἔστ' ἡ ἐρημία.

l. 37. *Videtur Chrysost. legisse* ἀκυλλώνων ἡμῖν νόμος, ὃν κον ἱερῶν, πᾶσα ὑποδ. *ut in margine est annotatum. exponit enim* πᾶσα 'σπουδὴ, ὅλης ἐκείας, τὸν λογισμὸν ἐυτελεῖν. *Sed hoc probari non potest. Distinguendum est igitur, ut omnes habent codices,* ὃν κον ἀποδώσουσι πάντα. ὄγκον *autem interpretor, non pondus, sed quod Iohannes vocat* πᾶν ἀλαζονείαν τοῦ βίου, *quam opponere videtur* τῇ ὑποταγῇ. ἢ δεσμὸν ὄντων ἐν ὑμῖν τῶν &c. *quæ quasi moles, aut pondus deprimens, nostrum in stadio vitæ cursum impedit. Euripides Phœnissis :*

ὄχει πὺ' ὄγκον Ἄρεος Ἑλλήνων ὄχος.

Ephius 2. *Cor.* 5. βάρος ἀξίης.

Virg. lib. 1. --Ingenti mole Latinus
Quadrijugo vehitur curru.

Sermus, pompa, ambitione. Vult igitur Christianos, non opes, non potentiam, non gloriam, nihil denique affectare terrenum, aut ἀκυλλώδες, *quæ cursum eorum ad cœlestia retardent, sed hac om-*

nis

nia abijcere, vt sint expediti ad stadium hoc decurrendum.

Pag. 572. 5. πῶς ἐυσκέλειστον ἀνδρῶπαν] *Noster exponit,* ἐυσκέλειστον, *vtrei* πῶς ἐυκόλως σκεῖσθαι ἀμᾶς (*vt Nostri fere vertunt*) ἢ πῶς ἐυκόλως σκέλεσιν διωκομένων πεδεῖν. μᾶλλον δ' οὕτω. *Quas expositiones quia pauci videntur intelligere, explicande sunt. Superius decuimus* σκεῖσθαι *esse vitare,* ὑπορπιδιν. *Nam qui volunt, vt inquit Horatius,*

- - puteum vitare patentem,

aut falebras in via declinare, circuitu quodam de recto itinere deflectunt: vnde verbum Latinum vitare, est quasi itare & cedere de via, vt Grammatici docent. Iosephus de Essenis, τὸ δ' ὁμόνοιον ἀκαρρήτους αὐτοῖς σκεῖσθαι. *Iam redeamus ad Chrysostomum. Dicit* ἐυσκέλειστον ἀνδρῶπαν ᾗ. πῶς ἐυκόλως σκέλεσιν διωκομένων πεδεῖν. *i. vt ego interpretor, sic* οὐκολον δὲι σκέλεσθαι, quod facile est euitare, *si vigilantes & attenti sumus: vel* ὧ ῥᾳθύμῳ δὲι σκέλεσθαι, quod aihil negotij est amoliri, ᾗ διακρούεσθαι, dispellere. *Horat.*

- - tu pelles omne quod obstat.

Qualis est apud Aristotelem αὐτοσκέλεστος, *cùm contrarium contrario pellitur. Synesius,* ὑπ' ἀγλίας ἀξιαμάχου ἀλλιλα τὰ φῶτ᾽ ᾗ τὸ σκότ@, ἀλλὰ νόμῳ φύσεως αὐτοσκέλεστα, *sed lege naturæ cedunt alterum alteri. Ad priorem interpretationem pertinet hoc Arist. 4. Phys. cap. 5.* νῦν δ' κινεῖται τὸ βαρύμοιρον, τῷ ὅλον τ@ μὴ διαμένον, ἢ δ' αὐτοσκέλεστον, ὥσπερ ὑπολαμβάνει ἢ δὲ τὸ μὲν τὸν ὑδάτα ἄθεν δεῖν πιπτεῖν τῷ ὑδάτ@ φησὶ. *Lucretius lib.* 1.

Cedere squamigeris latices nitentibus aiunt,
Et liquidas aperire vias, quia post loca pisces
Linquant, quò possint cedentes confluere vndæ.

Hoc confluere, *est* αὐτοσκέλεστος *philosophi.*

Pag. 573. 7. *Post* τὸ κατηχεῖσθαι, *deerant* ξύνορ τοῦτο, *supplenda ex Ms. Crashawij nostri.*

Ib. ζωπυρῶν κατηχήσεις] *Si hic suppleamus* ξύνορ τοῦτο *è cod. Crashawij, vt vult Dounæus, locus aliter est legendus, distinguendusq́. omissis enim iis, totam* ἀκόλουθον διάνοιαν ὑπ᾽ ὄψιν, *quæ ex Ms. Augustano supplenimus, legendum,* χρὴ ἀλλὰ γε (ταῦτα γὰρ ἀυτῷ ζωπυρῶν κατηχήσεις ξύνορ τοῦτο. *Sed alterum magis placuit.*

Pag. 574. 1. ᾗ πρὸ τὸ παιδεῖαι σφοδρότερα.

l. 41. *Lego,* χρήσιμον ἐν τοῖς ἐφεξῆς, *delete* πᾶ. *Mox enim sequitur* ἐκεῖ, *pro quo lego,* τὰ ἐκεῖ.

Pag. 576. 2. ἔτι χρεῖαν ἡμῖν ὁ δεῖ] *Melius legitur* χρονοτριῶν *ex Ms.*

Pag. 577. 41. πρὸ ᾗ φόβους ᾗ τὰς βασκανίας ὁ σκιαλλίτω. *i.* si enim pro reuerentia tui vir tuus hoc vt modestus non dixerit, at tacitus te condemnabit: inuidiam autem & malcuolentiam non dissimulabit. σκιάλλειν *est* contegere, celare, occultare aliquam turpitudinem. *Hic sensus liquidus est.*

Pag. 578. 18. *Melius est* ἀπόβλη.

Pag. 579. 1. ᾗ βασιλία ᾗ τὸν δὲι γῆς ὑσῆ. *ad* ἀλλὰ ᾗ σφυγμῶδιν *lin.* 3.] *Hæc ex Ms. Aug. sub finem. in quibus si expunxeris* ὥσπ ibi, ὥσπερ μὲν μᾶλλον κατεξοριστον, *melius feceris. Veronenses sic habent hunc locum.* βασιλία τὸν δὲι γῆς ἐρᾶσθαι, ᾗ διωμαζόμεθα. ὅταν ᾗ ᾗ βασιλία ᾗ πυμφίος ἴδῃς, καὶ βασιλία ᾗ πυμφίος ἀμφότερα, πολλῷ μᾶλλον σφόδρα κατεξίχεσθαι ἐχρεῖν. ὄντως ταῦτα μὴ σπεῖρε, ἀκάνθας ᾗ ἐλίσσεται. ὅταν ᾗ ᾗ βασιλία ᾗ πυμφίος ἐν ἀγροῖς ᾗ κατεξιωθῶσι ᾗ σφυγ. *inde fortassis in iis quæ edidimus leg. in princ.* ᾗ βασιλία μὴ ᾗ πυμφίος τὸν δὲι γῆς *&c. sic enim melius curret comparatio, vt* βασιλεὺς ᾗ πυμφί@ ἐν τῇ γῇ *opponatur* βασιλεῖ ᾗ πυμφίῳ ἐν ἀγροῖς. *Reliqua verò Veronensia confusiora sunt, quàm vt facilè emendentur.*

l. 3. *Dele* ὥστ.

Hom 19.

l. 26. πιάτα] *Fort.* πιότα.

l. 33. πιεσμὸς ὑμᾶς ὐκ ὀλιγον, οὐμὲ ἀνθρώπ@. τυτ᾽ ἐσ, μικρὸν. *Recte. Dem. contra Midiam,* πολὺ ᾗ σεμνότερος ; τὴς ἀνθρωπίνη ᾗ μικρὰ σπουδὴς. *i.* quam saltem hominis sit obtendere. *Horat. lib.* 2. *epist.* 2.

Interualla vides humanè commoda.

i. parum commoda, vt sunt res humanæ. *Greg. Nazianz.* ᾧ μὲν δὴ πιότα ᾗ παῦσαι, δεῖας ᾗ ἀκαῖ, ᾗ μακρᾶς ὀπηνύσεως. ᾗ ᾗ ἐσιμεν, ἀνθρώπινα τα ᾗ ὀλιγόν@. *Sic Hebræi quoq́. excellentiam contingẽ rei nomine Dei nomine adimplo.* Montes enim Dei, & cedros Dei, *dicunt, i.* præaltas, atque præcelsas. *Nos quoq́.* diuinum *dicimus quicquid excellit, & nostrum modum excedit. vt Cic.* diuinum ingenium, diuinam eloquentiam. *Plut. in Cæsare,* ὧν ἀμυγλίπως ἀνθρώπινον ὠῦ τὸ μέγεθ@. *Pollux* ἐν τοῖς συνωνύμοις, *Θεσεῦς, ἀνθρώπινος, ἐυφρὼν, ἀνθρωπίνως.*

l. 38. *Malleus, ὁἰς κυνηγοὶ ἐπίκεινται.*

Pag. 580. 2. *Puto legendum* τῷ Θεοῦ ὄρῳ δὲι τὸ πιεῖσθαι διωκῶσθαι τὸν δὲλεσον, ᾗ τὸν ἀπτικωλύσιον, Θεοῦ συγχωρεῦντ@. *Sequentia confirmant. Vide Interpretem.*

Ibid. διωκῶσθαι, ἐπείνου συγχωρεῦντ@.] *Verus,* Dei opus est posse eos talia sustinere. Ipso namq́ permittente, iusti pressuras varias patiuntur. *Vnde fortassis leg.* τοιαῦτα φέρειν διωκῶσθαι. ἐπείνου γὰρ συγχωρεῦντ@, οἱ δίκαιοι πολλὰς θλίψεις ὑπομένουσι.

l. 18. μαστροῦται. ἀλλ᾽ ὐκ αὖ] *Ms. Aug.* μαστρούπαι πικρὸν ᾗ τὸν ὕδν μαστρόν. τὸ ἔν ζωτικόν, ἀπέξει οὖ τι ὑδὲ ὁ μαστροῦπα. ἀλλ᾽ ὐκ.

Pag. 581. 26. ᾗ ἑτέρους μοχθῶν *legendum.*

l. 44. *Legendum,* ἀεὶ δ᾽ ἄλλων κεχυκνημάτων. *Sic enim Erasmus producens & emendans hunc versum trochaicum,*

μήτε δ᾽ Λύδιον κερύκειον, μήτε μαστῆρα φέρων.

Hesychius : κερύκειον, βρῶμα Λύδιον ἐξ ἅλματος, ᾗ ἄλλων ὑδυσμάτων συγκείμενον: *& quicquid compositum ex variis speciebus, hoc nomine dicitur.*

Pag. 582. 1. χρὴ κρημνῶν ὑψηλῶν τινες *melius.*

l. 2. ὐχ᾽ κατῆρ᾽ ἐναν, *absolutè melius, aut si quid addendum*

addendum est, τὸν βίον potius, quàm τὸν ζωλόν.

l. 35. αὖ κατηγόρου] Disputat rat aduersus eos, qui corpus tanquam absolutè malum arguebant, ostenderat ꝙ magnam è corpore utilitatem accedere: hic ergo ad hunc sensum concludit: etsi mouendus ventri maledixeris, oportuit te tamen non ventri, sed cupiditarum immoderato usui maledixisse.

l. 37. Quod editum, mutari non est melius. Ὅσπερ οὖν εἴ τις εἰς ἀμάρας λαβὼν τὰ σπία ἐμεδάλλοι, ἴσως ἂν ὁ εἰς ἀσφόδελον ἐμεδάλλων· μᾶλλον δ' οὐχ ὕπως, ἀλλὰ πολλῷ χείρων. Mss. εἰς ὑφηρέσιον ἀμάρας. quod glossema arbitror τῷ εἰς ἀμάρας. sic enim Eustathius interpretatur. Strabo cloacam ῥινὸν vocat, quia propter graueolentiam præterennes ἐπιλαμδάνονται τῶν ῥίνων. Iliados φ.

ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀχέτῃφι, ὑπὸ κρηνῆς μελανύδρου
ἄμουτα ᾗ κήπους ὕδατος ῥέον ἠγεμονῆι,
χερσὶ μάχαιραν ἔχων, ἀμάρυης δ' ἐξ ἔχματα πάσας.

ἔχματα sunt obices quæ cursum aquæ morantur. Noster pro cloaca posuisse hoc nomen videtur. Apud Poetam est, riuulus, vel aquæductus, ὑδραγωγός

l. 42. τῆς ἐν σωλῆσι φολίδωσι] Vulgari præiudicio.

Pag. 583. 23. Legendum ἄτε μὴ αὐτὸ ἐκκλέπτει τῇ γευσῇ: ὑπὸ τῆ κλύζει. probant sequentia, ὅπω ᾗ ὑμοῦτος ὑπὸμυδλα, ἐὰν αὐτῶ ὑπιρυέζῃ διορύζῃς. ὑπόμυδλ διαζρίγειν, est ἐκκλύζειν.

l. 24. διακαπίπτα] Addit codex Crasb. καρποφορήσωμεν προσηκόντως. quæ si admittamus, locus aliter legendus, & distinguendus: εἰ μὴ τάχα (sic etiam prima Veronensis) ἐν τ. σ. κατακαυθήσομεν μ. α. μ. ὑ. α. φ. χ. κ. ᾗ φ. π. -- (ᾗ δὲ ἐκείνου σκάνκασε αὐτὴ καρ. εκ. διακαπίπτα) καρποφορήσωμεν προσηκόντως. H.

Hom. 30.

l. 43. Lege ἐν συμέλῃσι.

Pag. 585. 4. Censeo legendum, ἀγαδὲ μιμέτα, ἢ μιμέτω.

l. 8. ἢ τὸ κωλύειν τὸν ὑπὸ τῆς πίστεως δοθέντα μὴ καλύειν] Mutata iam sententia, retinco ἐ μιστ γίνε τῆ κωλ. sensus est: Nuptiæ non aliàs nobis sanctitatem conciliant, quàm prohibendo nos eum, quæ à fide est, sanctitatem contaminare.

l. 43. Legendum, ἐκ ἀχρὶ σι ϑεῖς τὰ λύ ὁρᾶν.

Pag. 586. 12. Lege ἢ ἰ, πόλιστοι.

l. 21. ἀκαχέπονον, cohibe, retrahe. Dem. Olynth. 2. ὅπως ᾗ ἐκ πλεονεξίας ᾗ πονηρίας πε, ὥσπερ ἔξω ἐχόντες, ἢ περᾶν σπεύσασε, ᾗ μικρὰν ἡδονὴν ἅπαντα ἀνακαλοῦσι, ᾗ δίκαιον. translatum ab equis, quos subito prehenses reflectimus.

Hom. 31.

Pag. 587. 13. ἐν ϛωδίᾳ πολλῇ] In magno comitatu. Luca 2. νομίζοντες ᾗ αὐτὸν ἐν τῇ συοδίᾳ ὄν,

ἦλδον ἡμέρας ὁδόν. sed ibidem est ἐν τῇ συνοφρύσει αὐτοῦ, ὡσὰμαινον ἵνοῦς ὁ πῶς ἐν Ἱερουσαλὴμ: ut videndum sit, annon hic etiam melius se legi, ἐλάττονι μή πε ὠφύμενοι. sed nihil statuo. Geographus sæpe utitur eodem vocabulo. Sic autem Noster interpretatur, μὴ πε ὑπερῶν ὑπὸ τῆς χάριτος τῆ Θεοῦ. s. μή τις ἀπολειφθῇ τῆς χ. τ. θ.

l. 41. τῶν οἰκείων ϖερὶ αὐτοῦ] Corrupta, vt puto.

Pag. 589. 6. Fort. παρίζηκε.

Pag. 590. 8. Videtur legendum, ᾗ ζωγρῶν αὐτὰ προσφέρῃς τῷ Θεῷ. sic & lin. vlt. ἐξαγόμενος αὐτό.

l. 15. Pro certo legendum, δεῖ τέτων αὐτῶν Νόεις ἰκλυε. probant quæ mox sequuntur, ἀλλ' ἐξὸν σι ὑπὸ τῶν ἀπόντων ὀφθαλμοῖς πᾶσιν ἀκρίτημα: usitatum loquendi genus vt l. 10. hunc pag. ἐδὲ τῆς οἰκυμένης ἀπόσης ἐς μέσον φερομένων αὐτῷ, ᾗ δικαιωθησομένου δεῖ πάντων, ᾗ φίλων ᾗ ἐχθρῶν, ᾗ ἀγγέλων: coram omnibus amicis & inimicis Angelis q3. sic pag. 589. 42. ἐπ' τῷ Θεοῦ ὁμολόγησον, δὲ τῷ δικαίῳ, coram Deo confitere, coram judice. sed de hoc suprà dictum.

l. 18. Fort. ἢ ἀμότης ᾗ ἀπωλεία. ἀμὸς ᾗ ἀπώλης sæpè vt parsa apud Plutarchum copulantur. at lin. 24. habes ἀμὸς ᾗ ἀπιθῆ ὄντ.

l. 20. ἔσχ ἐν γαμίᾳ, ἔσχ ἐν παρεύσει] Fuit hoc nomine διαιτήτιον Athenis latens & abstrusum. Hesychius. ἐφεδύσιον, κλέπτα ἡδυμόν, ὑπέρυφον. Philosophus ἐν τῇ ἐυδέκῃ τῶν πρίγλας. 8. Top. πολλῶν ᾗ ὄντων ἄδηλον ἐν ὁπίῳ τὸ ψεῦδος. διὸ ᾗ λανθάνειν ἐοίκασι οἱ ἐρωτῶντες, ἐν ὀλίγοις ϖροσδίδοντες, ἃ καθ' αὑτὰ ϖροτεινόμενα, οὐ ἂν ταδέξῃ. quare fallunt interdum qui interrogant, inculcantes propositiones, quas per se propositas nemo concederet. Harpocration, καὶ μετενεγκὼν ὑπὸ τῆς ἐν τοῖς φορτίοις παρεζευγμένων, τετέσι, παρεσκευασμένων.

l. 27. Lege, ἐλέγξει αὐτόν.

Hom. 32.

Pag. 591. 43. Legendum, τῇ ϑυμαθὲν ὀπὶ τῇ λεῖ, ὅπω ᾗ αὐτὸς ἢ εἰς τὸν. indultis cæteris.

Pag. 592. 2. Καὶ τέλειοι δικαίων τετελειωμένων] Sunt alij alij perfectiores in hâc vitâ: sed eminentissimi, qui vitam finierunt vel martyrio, vel multis afflictionibus propter iustitiam. τέλειοι γὰ διδακτὸ τὸ μηδέπω, ait Epiphanius. hinc Christus nuntiante hinc Herodi remisit, ϖροδιδάσκοντες οὐκετι τῇ ἀληθείᾳ τοῦτο, ἵνα ἐκδύσωσι δικαίνια, ᾗ ἰδοντες ἐπιτελῶ σήμερον ᾗ αὔριον, καὶ τῇ τρίτῃ τελειῶμαι, passionem innuens. sic ad Heb. 2. ἔφερεν γὰ αὐτῷ δι' ὃν τὰ πάντα, ᾗ δι' ὃ τὰ πάντα, πολλὰς γὰρ εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι. non sunt igitur reformidandæ vel afflictiones, vel mors ipsa, quæ perficiunt nos atq; consummant. Clemens Alex. ϛρωματέων 4. αὐτίκα τελείωσι τὸ μαρτύριον καλῶμι, ἐχ ὅτι τέλ῾ τῆ βίω ὁ αὐθρωπος ἐλαύει, ὡς οἱ λοιποὶ, ἀλλ' ὅτι τέλειον ἤργον ἀράπε ἀπεδείξατο. ᾗ οἱ παλαιοὶ ᾗ δὴ ϖαρ' ἕλλησι, δὴ ἐν πολέμῳ ἀποθνήσκοντα τὸν τελευτᾶν ὑπομένοντα, ᾗ τὸ βιαίως ἀποθήσκειν συμζυνδίοντα,

τος, ἀλλ' ὅτι ὁ κατ' πόλεμον πολεμῶν, ἀλλὰ τῷ ἀνδρεῖα ἀπόλλαται, ἀποτυπώσει τὸ σῶμα Θ, ἢ ὁ φρονήμων τῇ ψυχῇ, ὑπὲ κρατικαὶ καὶ δίκης ἀπολύσει τῶν ψυχῶν, ἀλλ' ὥσπερ μαυσωλείους τὰς ἐπιθυμίας ἐπ' ἐαυτῆς φορεμῶλον, εἰ μή τινος τούτων ἀλλόμοι κατ' ἀρετὴν γένηται. Hæc Platonis opinio est, opinor, 5. Legum. Turcarum etiam Mahumetistarum beatitudinem illic pollicetur æternam, qui fortiter in bello mortem oppetunt, & bellum appellat viam cœli.

l. 24. ἄλλως ἢ ἴσα] *Veronenses sic* : ἄλλως ἢ ὁ νομοθέτης ἐν πνεῦ φαίνεται φοβερὸς ἢ καλ.

l. 32. σαλπίσει ἢ φασι *vsq; ad* φοβερὸν ἡμφείνει *l.* 36.] *Veronenses sic* : ἐν τῇ ἐρήτῃ σάλπιγγι πάντας διαγερθῆναι δεῖ. ἡ ἢ τῆς φωνῆς σάλπιγξ τῶτο ποιεῖ. πάντα πέμπει πέτ αἰῶνιτὸ, ἢ ἄψις, ἢ φονεῖ· πάντα νεκρὰ ἀναστήσει, ἢ κρανὸς, φασι, πολὺ ἰῶ. ἐπεὶ δὲ ὁ Θεὸς λέγεται πῦρ εἶναι, ἢ ἐν τῷ βάτῳ ὤφθη ἐν φλογὶ, ἢ δὲ τῷ κρανοῦ τὸ πῦρ δήλωσι (*ubi videtur* redditio deesse: *quid enim est quod respondeat* τῷ, ὑποδηλῶ;) τί ἢ χαλκὸς, ἢ τὸ αὐτὸς ἢ πάλιν τὸ φοβερὸν ἡμφαίνει.

l. 37. τὸ ἀνθρώπινον ἰῶ. ἴδιν πάνυ αὐτὸ διαίρεσθαι τέτοις] *Ms sic* : ἢ Ιουδαῖοι, ἢ ὡς δεῖ τὸ πλεῖον ἀγνοοῦσιν ἢ ἀμαθοῦς βιοῦσι (*manuit Donnæus* συμβιοῦσι) ὑπὸ τούτων τοιοῦτοι ἦσαν ἀεὶ, ἢ ἴδιν διαίρεσθαι, τοῖς τοιούτοις αὐτοὺς θαυμάζειν. *Mihi verò magis placuit illud Veronense.*

l. 41. τί ἴστ ; ὑπολήψεται] *Hæc ex Ms. reposui, quia intelligebam. Quæ enim Veronenses habent, ego eorum capax non sum. Sunt autem hæc* : τί ἴστ ; ὁ Θεὸς ἀπεκρίνατο φησὶ· διμηνεύσει. ἀλλ' ὄνομα ἀυτῷ κελεῖσι παρεπόνου τὸ φησι, μὴ σφαδάζειν αὐτοῖς λέγων αἰῶνιν.

Pag. 593. 1. ἄλλως αὐτοὶ γενέσθαι] *Quomodo hæc sequuntur, non video.* H.

l. 3. λέξωσιν. ἐγὼ ἢ κείνοις *vsq; ad* ἡμιρώτησε *li.* 5.] *Veronenses sic*, λέξωσι, ἢ ταῦτα χρείσιμα ἢ διαμαπόντες ἢ ἡμερώτησε (*Interponit hic cod. Crasb.* τὸ ἡμότης) ἵνα ἢ μεγάλα, ὅτι λαμπρὰ ἔστι, ἢ μείζονα, ἀυφέροντα μᾶλλον ἔστι.

Pag. 594. 8. *Malim* ἐκ εἶσιν αὐτῆς ὑπολαΐσει κρασιάν, liquidò. *Lucretius, lib.* 2.

--neque vllam
Esse voluptatem puram liquidamue relinquit.

Pag. 598. 19. *Legendum*, οἰκεῖ ἢ ἐλεεινῶτες, ὀλίγα ἢ διδάσκει, *& sic ferè Veronenses.*

Hom. 33.

Pag. 597. 15. *Legendum* διδαχαῖς παιδίαις ἢ ξένοις καὶ ἀνεφράδη. *vt ad Ephes.* 4. ἀνεφρόνησεν τοῦτο αὐτῷ ἀνάμνησιν [*Ertamen mendo.* apud Iohan. noſtrum aliquoties hoc in loco] *Omnes quos vidimus Graci codices Noui Teſtamenti habent* ἀνεφ. *quanquam non male legiſſe Noſter videtur* ἀβρόφ.

l. 17. ἐκπαίδευε τὸ χθὲς] *Ms. sic* : τί ἔδειν ὅ φησιν ἐκπαίδευε ; Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς ἢ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺ αἰῶνας. τὸ χθὲς, τὸν παριελθόντα σημαίνει χρόνον, τὸ, σήμερον τὸν ἐνεστῶτα, ὁ αἰών, τὸ ἄπειρον, καὶ λάξιν ἐκ ἔχει.

l. 32. *Reperies aliquid deesse. sic legimus* : μὰ γαρ ὁ παρ. φησι ; παρεπηρῶμῳ ἢ σφοδρότερον, ἐκείνοις ἢ μᾶλλον τοῖς ἱερ. μετεκ. αὐτῆς. *vt pag. priore*, ὡς μηδ' ἀρχιερεῖ δίκαιον ἦν αὐτῆς. *Vel sic potiùs*, παρεπηρῶμῳ μᾶλ, ἀλλ' ἐκείνοι σφοδρότερον ἢ λ αὐτοῖς. *Prohibet obſervationes ciborum & cæremoniarum.* Et nos, *inquit*, quædam obſervamus circa altare noſtrum, ſed non tam diſtrictè, quàm illi, illorum enim ne ſacerdoti quidem licet veſci victimâ.

Pag. 599. 10. *Videtur legiſſe Chryſ.* παρεφέρεσθαι, *ſed* ἀνεφέρεσθαι, *receptius.*

l. 12. μάλιστα ἢ τὸ ἅγ βρωμ.] *Veronenſes ſic* : πολὺ κάκιον ἢ τὸ ἅγ βρωμάτων μάλιστα. καλ.

l. 33. δίκαιον ἢ ἴστ] *Veronenſes ſic*, δικαῖ, δικαιῶ ἴστ ἐκ ἐκεῖνα ἀκάθ ἰῶ, ἀλλὰ ἢ αὐτὸ ἢ οἰκονομία ἔξω πάντως ἰῶ. ἔξω ἀλλ'. *Craſſ.* codex poſtrema verba aliàs legit, ἰῶ. οἱ ἢ ἢ ἔξω, ἀλλ.

Pag. 600. 13. *Legendum vel* ἢ, π χθὲ, *vel* καθὲν χθὲ, *vel* ὡς χθὲ.

l. 15. *Multò melius legitur in Veron.* ἐν πολῷ ἐμαὶν ἢ ἐυχαριστῶμῳ. ἐν γδεῳ ἐμαὶν ἢ ἐυχ. συναφαιτώμεθα ; ἐυχαρ. *figura eſt enim vt* καθ' ὑπερβολήν. ἢ ἀνδυπροφορ. *Elegantior eſt autem figuratio oratio, quàm recta.*

Hom. 34.

Pag. 601. 26. *Lege* ἢ φιλαγγε, ἢ φαντάζω.

Pag. 603. 19. *pro* ἐαυτῆς γῆς *eſt apud Paulum* ἐν ἴδ γεωργῶν.

Pag. 604. 29. *pro* πάω πάσθενδον] *Hoc rectum videtur. Dicunt enim nauigatores, ἀνέμω κρατοῦντος.*

l. 31. † αὐτῆς π. δήμων.

Pag. 605. 11. ἀυτοπροσώπω, *verius, cum ſequatur* ὅτι γένων.

NOTÆ

IN CHRYSOSTOMVM IN ACTA APOSTOLORVM.

DE auctore harum in Acta Homiliarum magnam esse inter doctos video controuersiam. Erasmus in Epistola quadam ad Ionstallum, magnum suo tempore ornamentū Angliæ, in volumine floridarum: *Ex Chrysost.* inquit, *in Acta verteram Homilias treis: cuius operæ me pœnituit, cum nihil hic viderem Chrysostomi: Tuo tamen hortatu recepi codicem in manum: sed nihil vnquam legi indoctius. Ebrius ac stertens scriberem meliora. habet frigidos sensiculos, nec eos satis commodè potest explicare.* Hæc ille, seueritate plusquam censoriâ vsus. Idem tamen in præfatione huic libro Latinè verso præfixâ haud paulò mitiùs, *subdubitare se, quòd stylus haberet concisum quiddam & abruptum, id quod à phrasi Chrysostomi videbatur alienum. si docti tamen, inquit, censebunt opus Chrysostomo dignum, se libenter hoc, quicquid est, suspicionis positurum,* quam tamen haud temerè concepisse sibi visus est. Atque vt Erasmi suspicionem augeam, addo perplexa & inuoluta hîc reperiri complurima, pleraque aspera & salebrosa, τραχύλογα multa, ab alio argumento in aliud saltum potius quàm transitum, textum bis percursum magis quàm explicatum, solennē illam cantilenā, ἵνα δὲ μὴ ἀῶμεν τὸ εἰρημένον, vel τὰ αὐτὰ ἀναπολούμενα, fexcenties ad nauseam vsq; inculcatam. In summa, destituta ferè omnia ijs luminibus, ijs orationis ornamentis, quibus disertissimus vir CHRYSOSTOMI nomen apud posteritatem inuenerit. Tantum abest, vt Iacobo Billio assentiar, qui, siue odio Erasmi stimulatus, seu quo alio partium studio abreptus, *Græco codice nihil aut fingi posse elegantius, nihil quod Chrysostomi phrasin melius referat.* Quanto rectiùs doctissimus vir Flaminius Nobilius: *Omnino* (inquit) *hi commentarij in Acta parum explere animum lectori possunt. scatent enim mendis, sunt q; ex variis, vt puto, librariorum scriptis, Chrysostomi orantis sententiis, quoquo modo potérant, excipientium male coagmentatis.* His accedat Photij auctoritas, qui Chrysostomum quidem in Acta commentatum esse prodit, sed Homilias numerat non plures quinquaginta, easque multò elegantiùs scriptas censet, quàm sunt illæ in Genesin: ἀλέξανδρου ἢ ἄμωσ (scilicet, phrasis Homiliarum in Genesin) τῆς ἐν ταῖς θεωρίαις φράσεως, δῆλον τὸ ταπεινότερον ἀπολωτερῶν: quod apertè, vt mihi quidem videtur, si de hisce accipias, secus est. Atque hæc ferè sunt, quæ in eam partem afferantur. Quæ tamen omnia eam vim non habent, vt mihi vel tantillum persuadeant γνήσιον hunc fœtum, etsi minus fortasse ὠρῶον, à γενέσιφ patre abiudicare. Ac primò, ramenta quædam passim apparent, quæ nonnisi ab aurea illa vena manare potuerunt. At multa sunt, inquis, plumbea. respondeo, procliuius esse χρυσοῤῥήμονι nostro alicubi humi repere, adeòque iacere, quàm alij ad eius altitudinem assurgere: vt propter aliqua admirabiliter scripta malim Chrysostomum inscribere auctorem, quàm alium propter nonnulla humilius. Deinde quis nescit, non eosdem esse omneis omni tempore? aliter eloquentiæ Latinæ princeps dixit adolescentior, aliter iam consularis. Et de Chrysostomo nostro verissimè Photius, ipsum Antiochiæ, semotū à publicis curis, multò accuratiùs limatiúsque scripsisse, quàm eundem Constantinopoli ὀκτὼ καὶ πεντήκοντα: in quod tempus hæc, quæ in manibus habemus, incidisse luce clarius est. De numero Photiano respondeo, idem obijci posse de homilijs in Genesin, quæ sine dubio germanæ sunt, & non plures Photio vnâ et sexaginta, cùm tamen omnes nostri codices septem & sexaginta præferant, vt vel Photium hîc & ibi memoria lapsum esse necesse sit, vel in codices incidisse minùs integros, vel oscitantes librarios hîc pro γ facili lapsu scripsisse γ'. Has enim esse, quas iam manibus terimus, non alias in Acta homilias à Photio intelligi, verba ipsius apertè declarant. αἱ γὰρ εἰς τὰς πράξεις ὁμιλίαι πεντήκοντα μία εἰσὶ, ταῦτα δὲ ὅλας αὐτὰ τὰ ἑπτὰ καὶ τὰ ἑξήκοντα ἐφεξῆς ἀριθμοῦσι. ἡ δὲ καθ' ἡμᾶς ἐκδοθεῖσα πᾶσα, ὁλκὰς μᾶλλον ὥσπερ πέντε (malim, πρὸς: respexit enim ad locum in Hom. 44. ἀπὸ τοῦ πολλάκις ἡμερῶν ἢ ἑπτὰ τοῦτο ποιοῦντες) μᾶλλον ἑπτὰ, μᾶλλον πλέω (fort. πλέους: nam de diebus loquitur) καθωμίλει. ὡς δῆλον αὐτὸς ποιεῖ, ὅτε ἀφιχόμενος καὶ τὸ πρῶτον ἔτος ὡμίλησε. Locus, ad quem respexit Photius, est in Homil. 44. pag. 856. lin. 39. vbi arreptâ occasione ex Pauli

verbis, μιμνηνδίοντες ὅτι πεισθέντες νύκλα ἡμέραν ἐκ ἐπεισάμεν. Actorum 20. Chrysostomus de se, ἰδὲ τῷ χάριτι τῦ Θεοῦ ἡμεῖς λοιπὸν πεποίθαμεν ἐχομεν. Atque vt non alium esse huius libri auctorem, quàm Iohannem nostrum, liquidiùs appareat, hæc pauca adiecisse non absre fuerit. Omitto multas loquendi formulas huic Nostro peculiares, interrogatiunculas, dialogismos, digressiones morales, leges contra iuramenta latas, Sixto Senensi, atque ipsi Erasmo notata. Quòd in Hom. 1. inuehitur in eos, qui baptismum reijciunt vsque ad extremas ἀναπνοάς: quòd in Hom. 30. legem statuit in eos, qui Episcopo concionanti plausus cient: quòd contra Platonem & philosophos toties ac tam vehementer disputat, an non satis indicant antiquum esse scriptorem, qui in vitia multis iam inde seculis antiquata tam acriter inuehatur? Quid quod Homil. 11. ἤκουσά ποτε πατέρων τῦ ἡμετέρων, inquit, λεγόντων, ὅτι κ τὸν διαγωὰν τὸν παλαιὸν ὡδὶ ἐλλὶν ὄντως χριστιανὸς αὐδρας, &c? ex quibus apparet huius libri auctorem statim post tempora persecutionis vixisse, qui hæc à patribus suis audire potuerit. Quid quod Homil. 22. legitur, ἀκέσατε, ὁ πλησίον νῦν νέωτερον? & quod Homil. 46. ὁ πρ ἡμῶν λέγεται κ τῶν Ῥωμαϊκῶν ζωνίδεται, ἐν τοῖς σήμεροις αὐτὸν ὑμεῖς. nonne satis hæc per se antiquitatem produnt? Sed quid coniecturas consector, cùm ipse apertè Hom. 41. contemporaneum se profiteatur Iuliano? locus est pag. 8; 9. 7. ἰδὲ γὰρ ὀλὶ ἦλ καιρῶν ἦλ ἡμετέρων τὰ κ τὰ μακέλλιον Βαζύλαν γένονε, τὰ κ τὰ ἱεροσόλυμα, τὸ κ τῶν καθαίρεσιν ἦλ ἱερῶν: quorum duo priora sub Iuliano contigerunt, tertium sub Theodosio. Iam illud Hom. 38. de libro magico inuento in flumine, cùm adhuc μετέχιον esset Chrysostomus, Cardinalis Baronius rectè, vt opinor, ad tempora Valentis refert. Ex his liquet scriptorem fuisse temporum illorum æqualem. Sed & Episcopum fuisse satis constabit. Homil. 3. loquitur de seipso, vt Episcopo. Hom. 9. apertè seipsum Episcopum vocat, ἀλλὰ σύ, φησιν, ἄρχων εἶ κ ὀπίσκοπος. Homil. 8. de seipso loquitur, vt Episcopo in ciuitate βασιλεύσῃ (quod nomen, præterquam Romæ & Constantinopoli, nulli alij conueniebat ciuitati) suspitiosè quædam aspergens de sua expultione, ἀλ' τῆς ἑαυτῦ κηδεμόνος: qualia sunt pag. 655. 24. ἢ καθέλετέ με παίσης τῆς ἀρχῆς, ἢ κόψετέ μου μὴ ἀκουσάλλετε κινδύνου. Et pag. sequente, lin. 12. ἵως αὖ ἐν τοῦ ὄρυγμ καθίζωμαι τύτῳ, ὑδὲν ἀσχήσω ἦλ ἐμαυτῦ διαφορώτερον. αὖ μὰ τε κατασεισάσῃ λοιπὸν αὐδὲ θωιὸς εἰμι. & Hom. 11. loquitur, vt in ciuitate, quæ præter Iudæos & Gentiles, Christianorum habeat plusquam centum millia. Homil. 42. pag. 848. 12. ἰδὲ ἦλίκη πόλις ἡμῖν ἔστιν ἡ μεγάλη αὕτη. Et quod nusquam, vt opinor, alibi in eius operibus reperitur, Hom. 52. pag. 902. 40. nomen suum directè ponit. εἰμὶ τῦ μακρείου μὴ ἐκείνου (Ἰωάννου) ὀμώνυμος, ἀ μὴν συνώνυμος. ὐκ ἐμὶ Ἰωάννης, ἀλλὰ κλῆσις. Postremò accedunt & veterum scriptorum de huius libri auctore testimonia. De Photio suprà diximus. Damascenus lib. 3. cap. 15. de fide Orthodoxa locum citat ex 2. Hom. in Acta: qui tamen auctoris an librarij lapsu, non in 2. reperitur Homil. sed in prima, p. 610. 18. Deinde Catenarum scriptores, Nicetas, Oecumenius, &c. non ex alijs quàm ex hoc horto depromptis floscul is suas contexuere corollas: vt iam stultum sit deinceps, vt mihi quidem videtur, de huius libri auctore dubitare.

HArum editionem Homiliarum in Acta concinnauimus, Lector, ex tribus codicibus: vno manuscripto ex Bibliotheca Collegij Noui Oxonij: altero itidem manuscripto, quem mihi pro insigni sua humanitate & in bonas literas amore communicauit, magnum huius seculi ornamẽtum, IACOBVS AVGVSTVS THVANVS: tertio non ita pridem excuso in Germania. Ex his, quantum licuit, in codice & à librarijs negligenter descripto, & duas iam inde ab antiquis temporibus (vt mihi quidem videtur veteres libros inspicienti) ἐωδώσης sortito, & ab ipso auctore, vt minimum dicam, non adeò accuratè limato, præstitimus quod potuimus. errores certè infinitos codicis excusi sustulimus, aut incommodiùs dicta ex libris mutauimus in melius. Nam coniecturas omneis reiecimus ferè in notas. Neque tamen subsidium aspernati sumus à catenis Græcorum patrum, & ab Interprete, quem codicem habuisse ab his tribus diuersum, plusquàm probabile est.

NOTÆ ANDREÆ DOVNÆI

IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN ACTA APOSTOLORVM.

Hom. 1.

Pag. 608. 24. ᾧ πῆ ἐστῦ ἀφῖκτο] *Aptus huic loco πῆ ἔ ᾧ ἀφῖκτο, & sic Interpres videtur legisse.*

l. 25. εἴδεξεν] *Videtur deesse* αὖ. *Hellenismi certè ratio videtur exigere, quem Noster hic author non semper accuratè seruat: vt hâc eâdem pagina l.* 34. πῶς ἄνθρωπος *&c. pro* πῶς αὖ ἄνθρωπος: *& tamen lin.* 40. ὑκ ἂν μάλιστα, *recte & ex vsu linguæ, præcedente etiam in eadem periodo lin.* 37. *altero* αὖ πλεοναστικῶς *ex more linguæ, & optimorum authorum exemplo.* H.

l. 30. *Censeo legendum,* ᾧ πάσχε τῦ σωθῆναι θεσμοφήσαντος, *præsertim cùm crux accederet. Quanquam Commelinus quod legit* θεσμοφήσαντος, *& vertit, Cùm crux præcessisset. Sed* θεσμοφρεῖν, *ni fallor, nunquam significat* præcedere, *sed tantùm* procedere.

Pag. 609. 1. *Inducendum videtur* τινὶ, *vt Commelinus fecit: vel enim* τῦτο, *vel* τινὶ *superfluum est.* Rectum est, vt puto, vtrumq;.

l. 44. περὶ πάντα λέγει τῶν ζωτικῶν ᾧ κατεπειγόντων] De rebus necessariis & vrgentibus. τὸ ἀναγκαῖον *est* præcipuum caput, in quo cardo rei vertitur. *Clem. Alex.* καὶ περὶ τὰ αὐαγκαῖα κεῖσθαι ᾧ ζωὴν ἔχοντα πᾶν πᾶσιν κατασκένασθαι· τὰ ᾧ ἔξωθεν ᾧ περιττὰ ὑποθέσεων.

Pag. 610. 40. *Puto legendum potiùs* μᾶ νομίσῃς ἀφ' ἑτέρων αὐτὸν αἰτεῖσθαι. τὸ, ὑπό, χθσημαίνει τὸ ἄρχειν ἢ ἀρχὴ τῆς κινήσεως, *i. efficientem causam. Apostoli autem non assumserunt Christum, sed segregatus ab illis assumptus est. Nisi dicas* τὸ ὑπὸ *poni* ἀντὶ τῦ ἀπὸ, *sicut hoc vicissim loco illius. Hom. 8. in* τὸν ὑπερῷον ἐστέον τόπον ἐχώρησαν Τρῶες. *sic* αὐαλημφθεὶς ἀφ' ὑμῶν *p.* 619. 1.

Pag. 611. 8. *Legendum,* τί τοὺ πολλοὺς ἐκεῖ αὖ παθεῖν λῦ; Quid vulgares illos censemus passuros fuisse? *Arist. rhet. 2. c. 8. misericordiam definens,* ὁ καὶ αὐτὸς προσδοκήσειεν αὖ παθεῖν, ἢ τῶν ἐαυτῦ τινα.

Pag. 612. 8. εἰ χθ ἄγγελον μείλων ὁρᾶν ὁ Δαυὶλ διελύετο] *Malim* ἐξελύετο. ἐκλύεσθαι *est* fatiscere.

l. 41. αὐτὸς] *sc.* ὁ ἕτερος ἐξέκλητος.

Pag. 613. 9. *Legendum,* ἐν ὑπαγγελίαις ἀεὶ τὸ θεῖον μα ᾧ.

l. 35. *Legendum,* τίνος αὖ σπάνιν ἀκοῦς συγγνώμης ἄξιοι, ᾧ ποιῶντι ῥᾳθυμίας;] *Sic enim Noster passim loquitur. vel legitur hoc verbum deesse, vel* μακρίᾳ, *quamuis nec Commelinus habeat.*

Pag. 614. 14. *Legendum,* πάντα πολλὰς ὑπερβολὰς ἔχων τῶ παθεῖν τὸ βάπτισμα. *hoc enim est* ὑπερσόλλοιον.

Hom. 2.

Pag. 616. 31. ἐγκόπτων ἵνων πιστευόντων] *Christum sc. ignorâsse illum diem.*

l. 33. ἀφῆς ἀπαλλαγὴ] *Interpres,* ad libertatis spem.

Pag. 617. 27. *Planè legendum fuit, εἰ* ᾧ σφόδρα ἀναγκαῖον ὦν αὐτοῖς μὴ μαθεῖν. *fatebitur qui diligenter locum attendet.*

l. 30. *Videtur legendum* ἀλλ' ἀκούσαι σωεχῶς περὶ τῶν λεγομένων περὶ θεσμάτων τινος διαφορᾶ· *quasi de re aliqua magni momenti, quam nos scire permagni interest. Nam si scire momenta & tempora, res est adiaphoras, quam vel scire vel nescire impune possimus, stultum erat de re non necessaria tam multa dixisse. Hoc excusat Chrysostomus: quæ nulla erat excusatio, si tot verba fecisset* περὶ θεσμάτος τινὸς ἀδιαφόρου.

l. 41. θαυμάζοντες ἐκεῖνο αὐτὸ τύτο] *Fortassis* θαυμάζειν ἐκεῖνο *sc. volentes, puerulum illud potiùs, quod ipsi exhibemus, admirari, quàm illud quod priùs petijt.*

Pag. 618. 20. παρεῖχε] *i.* superuacaneum erat: *sed aliter vertit Interpres. Dominum legit* παρεῖκε χθ ἐκείνῳ μᾶλλον τὸ πῶς ἀρχὼ ἰδεῖν.

l. 29. πόρρωθεν ᾧ ὡς ἐνῶ ἰδόντας γενέσθαι] *Interpres recte, vt opinor, collocat post* οἱ ἄγγελοι *l.* 30.

Pag. 619. 13. λοιπὸν ἐδόκουν ἐκείνοις *&c. vsq; ad* εἰ μὴ τῶν λῦ;] *Mss. alias,* ἵνα ἐκεῖνοι ἐν τ. ε. α. γ. τῶν χθ λῦ πῶς πατρίδα μαθεῖν. *Interpres quomodo legerit, non conjicio: Sic enim reddit, Itaq, velut dignitate præeminentes, è loci vocabulo compellant eos. quid enim alioqui opus erat eos audire cuius essent patriæ, quod id nequaquam ignorarent? In quibus sensum maiorem video, quàm in Græcis.*

l. 17 κολακιδύντων] *Interpres videtur legisse* κολαζόντων, castigantium. *Sed nostri libri nihil variant, minore mutatione legemus* κωλυόντων.

l. 22. *Comellmus meliùs, ἀλλ' ἐν ᾧ διαλόγονται, φδώ. coharet enim verbo* ῥομίσσει.

l. 32. ᾗ ὕβρις ἠρώτησε ᾗ σφὲς αὐτὸ ἀπεκρίναντο] *Interpres aliam, ut videtur, lectionem secutus* : Itaque hoc percontantibus, non respondit ad percontationem, verùm alium sermonem injecit. *Sed quid facias libro tam confusè, tam inconcinnè scripto?*

Pag. 620. 1. εἰ ᾗ οἱ σφοβῆται] *Ex Codd. nostris Ms. unus ita legit* : εἰ ᾗ οἱ σφοβῆται ὁ πολλαχοῦ ταῦτα σφοβεῖται, ὥσπερ ᾗ σὲι τῆς ἀιδιότητος, μὴ δεομένης. μᾶ γὸ τῆς αἰφθάτους ταῦτα γίγονται. *Quam lectionem secutus videtur Interpres.*

l. 34. *Videtur legendum*, τὸ φύσει κενὸν ποιῆσαι κενὸν, *ut probant quæ sequuntur* : *& simul, nisi ita legatur, imperfectus est sermo. Nam nec malum, nec quicquam aliud naturam suam, antequam productum est, habet. & hoc est quod ait Augustinus in Enchiridio* : Deus est adeò bonus, ut mala esse nunquam sineret, nisi idem etiam esset tam potens, ut ex malo posset bonum facere.

Pag. 621. 11. μετενσωμάτωσι] *Inter nomina quibus Christi incarnatio apud Græcos Patres appellatur, est* ἐνσωμάτωσις *&* μετενσωμάτωσις : *quo sensu statim Chrysostomus usurpat. Hic autem significat illud Manichæorum, quo divinam naturam rebus singulis misceri asserebant.*

l. 12. *Melius legas*, ἢ τῷ Θεοῦ ὑσία εἰς σκυβάλων ἵστα. *statim*, κᾶν μὲ εἴπωσιν, ὅτι πνεῦμα ἅγιον καὶν ἁπλοῦν ἐν παρθένῳ, κατοικεῖσθαι· αὐτοὶ ᾗ ᾗ εἰς σκυβάλ, ᾗ πόποναι, ᾗ μιάσ, ᾗ κάμπας, ᾗ ὄνες τῶ Θεοῦ τῶν ὑὸν κατάγοντες ὐκ αἰχώσοντα.] *Manicheos indicat, de quibus gemellus est Augustini locus contra Faustum Manichæum lib.* 3. Vos autem cùm carnem Christi virginali utero mittere horretis, ipsam diuinitatem Dei non tantùm hominum, sed & canum & porcorum uteris commisistis. Semel conceptam in utero Virginis Christi carnem non vultis credere, in quo non solùm non ligatus, sed nec mutatus est Deus : ijdem ipsi Dei partem diuinamq; naturam in omnium hominum ac bestiarum masculinis seminibus & fœmininis uteris, in omnibus conceptibus, per omnes terras, & per omnes horas, ligari, opprimi, coinquinari, nec totam postea liberari posse prædicatis. *Item l.* 2. Vnde & ista sacrilega deliramenta vos cogunt non solùm in cœlo atq; in omnibus stellis, sed etiam in terra, atq; in omnibus quæ nascuntur in ea confixum & colligatum atq; concretum Christum dicere, non iam Saluatorem vestrum, sed à vobis saluandum, cùm eum manducatis atq; ructatis.

l. 28. ἄλλως ᾗ ὁ Θεὸς ὁ δωίατος θεωρεῖσθαι τῆς ὕλης, ὧν μὴ συμπλακῇ] συμπλέκεσθαι *vocat, quod Augustinus*, ligari. *Contraria est Anaxagoræ sententia & multo melior hac Manichæorum, quam Philosophus probat Phys.* 8. c. 5. Διὸ ᾗ ὁ Ἀναξαγόρας ὀρθῶς λέγει, τὸν νοῦν ἀπλῆ φάσκων ᾗ ἀμιγῆ εἶ· ἐπειδὴ καὶ αὐτὸς ποιεῖ. ὅτω ᾗ ἂν μίγνυσθαι ἀλήπτος ὤν. ᾗ κρατεῖν ἀμιγὴς ὤν. κρατεῖν ἐστ θεωρεῖσθαι. *Manichæus autem voluit Dei naturam non solùm esse permistam materiæ, sed etiam coinquinatam. Cuius sententiam plenius explicat Augustinus l.* 13. *contra Faustum cap.* 18. *Credidistis lucem pugnasse cum tenebris, quæ lux ipse Deus erat : & ut posset ligare lux tenebras, priùs esse lucem à tenebris denoratam, & ligatam, & inquinatam, & dilaniatam, quam vos manducando recreatis & solutis, & purgatis, & sanatis, ut vobis merces tribuatur, nec cum illa, quæ liberari non potuerit, in globo æterno damnemini. Globum hunc Anaxagoræ mutuatum vocabat : cui tamen τὸν νοῦν, i. Deum eximit. Sic enim exorsus est suum librum* : Ὁμοῦ ἦν πάντα χρήματα, ἄπειρα καὶ πλῆθος καὶ σμικρότητα· καὶ γὰρ τὸ σμικρὸν ἄπειρον. *Confusæ erant omnia, mens autem segreganit τὰ ὁμοιομερῆ. Itaq; planè contraria est Aristotelis atq; Anaxagoræ sententia, ut Thomas bene observauit. Hic enim ἄϋλα res inclusas esse in materia censet, ille autem potentiâ. Hæc philosophus. quid hæreticus? Audi Augustinum l.* 2. *Christum principibus tenebrarum commistum esse creditis in illo bello, quo ipse primus homo vester, cum tenebrarum gente pugnauit, ut de ipsis principibus tenebrarum tali commistione captis mundus fabricaretur.*

Hom. 5.

Pag. 622. 28. ἀλλὰ Σωκρατῶν πάλιν] *Solœcismus tanto scriptore indignus. Codex Noui Collegij ita legit hunc locum* : τοῦτο πάλιν ᾗ αὐτοῦ Σωκρατῶν, ὅτω κρατῆσθαι ᾗ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτῶ, *solœcismo nihilo tolerabiliori. Donneo videtur nominativus esse absolutè positus, aut aliquid deesse.* H.

l. 37. τοῦτο τίνων δεῖν εἰπῖν σὲι τότε] *Ms. hunc locum sic legit* : ᾗ τῶ σφγήρα μὲ ζητήματος ἢ λύσις αὖτ' ᾗ ᾗ δελτήρι, ἀλλ' τί μὲ ὐχ ἁπλῶς, ἐδ' ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' ἐκ θείας κατακλύσεως τὴν κλῆσιν τῆς διακονίας ἐκείνης ᾗ ἀποστολῆς λαζεῖν τινα ἤκαλον, ἀκλῶς ἄπον. σφῆτον μὲ χῆ σὲι ἀ. ἢ. δ' ἀτιγον ᾗ τυ. π. α. τ.

Pag. 625. 24. *Cur non legitur*, ἐδικία ἰῶ τὸ σφῆμα, ἐμφαστικῶς ? ὐκ ἔδικον, *sed ipsa iniustitia.*

Pag. 627. 1. *Legendum fuit*, τί ἴν; αὐτοῦ ὐκ ὀπισμίζει ; *quod editum est planè contrarium. habet sensum.*

l. 29. τί χρὴ βελτίσθαι &c.] *Interpres videtur legisse*, τί χρὴ βελτίσθαι ἀπογεῖ (*nam etiam sic prius erat in editione Heidelberg.*) δεῖ ἀμεῖνον θεραπεύεσθαι, *vel* θεραπευθῆναι. *Locus totus, vide ad* χαλεπώτερον *l.* 34. perplexus satis est & confusus. H.

l. 41. ἵνα ἓν ἁμάρτῃ] *Hoc est* ἵστε ὃν ἠμάρτε. *Sic sæpe loquitur Chrysostomus. vel* ἵνα ponitur αὐτὸ τοῦτο, ἢ ὅταν *ut Ioh.* 8. *v.* 56. Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμὴν, *cùm videret diem meum.* H.

l. 44. *Malim*σσεῖν ᾗ φανερῶς ᾗ ᾗσ.

Pag. 628. 7. *Vna ex Catenis nostris sic habet* : γλυκὺς ὁ πόλεμος ἀπείροις, φησί. μᾶλλον ᾗ ᾗ τοῦτο ἔστιν εἰπῖν ἢ ὅτι ἡμῖς : ᾗ ᾗ ὁρῶντες τὴν πόλεμον ἐλθεῖν τοῦτο λέγομεν· μᾶ ᾗ τὸ ὀνειδίσαι ἐκεῖ τοῖς πολλοῖς ἀνδρ-

ὁ γὰρ ὄδιν ἡμῖν πόλεμος πρὸς τοὺ τὴν πονηρὸν κρίμα ἁρπάζοντας, τοὺ ἐνυβρίζοντας ἢ λαὸν ἢ κατηλιτεύσαντας ὁ ὄντας, ἀλλ' οὐδὲ τὰ τῶ χεὶς ὑπὲρ ἐκείνων παιμένοντας ἀνεχήσθαι, ἀλλὰ καὶ τοὺ ποιμῆνας &c.

l. 8. *Leg.* κἀλλον ἢ κἠλλοῦν.

l. 24. ἀνδρωπῖ αὐδρωπίνῃ] *Latini dicunt*, ambitione, *vel* ambitu.

Hom. 4.

Pag. 629. 20. τίς ὄδιν αὖτα ἡ πιτηκοσὴ ; ὅτι τὸ θέρισμον] *Ab tam in Ægypto, quam Judæa messem potius incidisse in festum paschatis certum est. Aristoph. Amibus :*

χὠπὸ᾽ ὁ κόκκυξ ὀπτί, κόκκυ, πό᾽ οἱ Φοίνικας ἄπαντες
τοὺ πυρὸς αὖ ἢ τὰς κρίθας ἐν τοῖς μεδίοις ἐθέριζον.

ἐπ. τῦτ' ἄρ' ἐκεῖν' ἦν τῦπος ἀληδῶς, κόκκυ φίλοι πολλοὶ πολλοὶ ἦλθ

Scholiastes, ἔστ ἢ παροιμία, κόκκυ φίλοι πολλοὶ, αὐτὴ τὴν κόκκυ ἢ κράζοντ ἢ θερίζομεν. φίλοι sunt οἱ ἀπεστιμμένοι, verpi, recutiti. *Nam & circumcisos fuisse Ægyptios Herodotus testatur Euterpe, & Schol. Aristoph.* ὅτι δὲ ἢ Αἰγυπτίων ἦσαν φίλοι πολλοὶ. *Vere autem ineunte, non desinente hæc avis canere incipit. Plinius lib.* 18. *c.* 26. *In hoc temporis internallo quindecim diebus primis agricolæ rapienda sunt ea, quibus peragendis ante aquinoctium non sufficerit, dum scias inde natam exprobrationem fœdam putantium vites per imitationem alitis temporari, quem cuculum vocant. Dedecus enim habetur opprobriumq́, meritum falcem abilla volucri in vite deprehendi, quod id petulantium sales etiam cum primo vere ludantur. Tum enim primùm vox illius alitis audiatur: Vites autem putare incipiunt aliquanto antè mensis Februarius, cùm nondum nonus succus in ramos & palmites arborum exiit. Hæc ita esse, ut diximus, ex lege manifestum. Deut.* 16. 9. *Septem hebdomadas numerabis tibi ab ea die qua falcem in segetem miseris, & celebrabis diem festum hebdomadarum Domino Deo tuo. Hæc est Pentecoste, in qua panes primitiarum duos offerebant, Levit.* 24. 17. *In paschate autem manipulos primitiarum v.* 15. *Ex his deprehenditur hoc loco magnus error Chrysostomi, qui, quòd in Græcia messis, hoc tempore veniret, ubi & idem accidere putavit.*

l. 27. *Legendum videtur*, καὶτὸς ἢ ἀδέλφοι ἐν ἐκείνοις ἐπὶ τὰ χὰν τὰν ἡμέρ. ἑορτὰν ἐκβάλλ ἐκ ἡμῶν τὴν πρώτων. *quasi aliquis assumpsit, in cœlum exsulis nostræ primitias. Nam prout editum est, sic accipi potest, quasi aliquis assumpsisset, aliis in cœlum exsulibus. Nihil autem tam frequens apud Patres quàm Christum exulis exulisse naturæ nostræ primitias, & ab eo ad superos omnes angelorum ordines exulisse. Et hæc Noster propius accedit ad veritatem. Hoc enim festum ab oblationis primitiarum vocatur, ut supra memini-mus.*

Pag. 630. 10. *Legissem potius*, ὑλαῖν ἢ δὴ τὸν ἀδελφοθέοντα] *Ergo non minus super eum, qui præteritus est, insuper Joseph qui cognominatus est Justus, qui cum Matthia designatus est : ut apud Matth.* 24. 40. τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἷς παραλαμβάνεται, ἢ ὁ εἷς ἀφίεται. *Ut* παραλαμβάνειν *est assumere, sic* παρελθόντα *præterire, omittere : non* καταλιπόντα. *Et maxime de petitionibus hoc verbum dicitur. Cic. pro Plancio. Sed hoc totum agetur alio loco : nunc tantùm disputo de iure populi, qui & potest & solet nonnunquam dignos præterire. Nec si à populo præteritus est, quem non oportuit, a iudicibus condemnandus est qui præteritus non est. Hoc præterire certè non est* καταλείπειν. *Sed* ἀδελφόθεον.

l. 14. *Legendum fuit* αὐτοὺ θεσσαλῶν. *Sed tota clausula videtur corruptior.* H.

l. 44. ἀλλ' ἰδοὺ, ἀὐδὴν τὰ ἐρημία] *Carmen huius auctoris solenne, cum iterum verba textus resumit.* H.

Pag. 631. 7. ἐφ' ἓν ἐν ἐθνῷ ἔχον ἀκαίνοι] *i. Cum una gente negotium illis erat. Sic sæpe loquitur hic Nostèr.* H.

l. 15. ὧν ὥσπερ] *ἐκ παραλλήλου, ut sæpe alias.* H.

lb. Codex Collegij Noui breuius : ἀλλ' ὥσπερ τὸ πῦρ ὅσους δίκες λύχνοι αὐάπτει, ὕτω ἢ πότε τὸ ἀκ-φλὲς τῦ πνέματος ἐδίωκτο, ὃν πνεῦ &c.

Pag. 633. 4. *Ab illis verbis*, αὐτὰ γὰρ μοι ὑσία, *ad illa* τὰ δὲ *l* 9. *in Mss. Collegij Noui pronuntur post illa verba l.* 12. τῦ αὐθράτου νέου. H.

l. 13. παρατέξοντο σοὶ] *Ms. Noui Collegij*, σοὶς πάντας παρατέθοντο τοὺ ἀκλησιάνους, ἢ πάντων κατ' αὐτὴ ἐξουσίαν ἐκράτουν.

l. 40. ἡδύτου] *Leg.* ἡδέτου.

l. 41. Πλάτωνος] *sc.* σύμπ.

Pag. 634. 2. & 3. πολὺ ὐχ ἥδιον πᾶσα ἄνοια ἀλλὰ τὰ ἓν ἐκόντου τιεῖσθαι] *Ms. Noui Collegij :* τὰς ἢ μανίας, οἱ μὲ αὖτα ; τὰς ἢ τυραννίδας, ἃς μὲ ἐκκρέτας αὖτα ; ἢ ἕτα ἓν ἐκόντας ἀνομολόγουν, ὅτας ἐπίστασθον. ὑστεῖδα.

l. 5. πὶν ὅτα ἀνομολόγδαι] *Repone*, πὶν ἐν ὅτα εἰσήγασ. H.

l. 13. δὲ εἰπεῖν, ὅτι ἢ τὰ ἄλογα λογικὴ ψυχαῖν] *Vt Plutarch. in libello* πότερα ἢ ζῶον φρονιμώτερον. *Verum hoc obstat, inquit, huic opinioni, quòd animalia non licet, sit rationalia sunt, occidere. Iniustitia est enim & nisi inter se communio omnibus rationalibus, ut Dijs hominibusq́.*

Hom. 5.

Pag. 635. 18. ἐκείνου] *Hoc est, sortassis,* ἀποστόλου.

l. 35. ἀσκανίου ὑπάτου] *Legendum puto,* ἀσκανίου ὑπάτου ; *quod forte propter aliud ut proxime præcedens exciderit. & tamen ita loquitur infrà l.* 44. ἢ δὴ ἰδίαν κατάληψιν ἢ ὑ : *ut mihi sit tam certum, quam omnia esse in hoc commentario indigesta, & confusionem animalium, & perplexarum plena.* H. S.

Ibid. Cur non legatur ἐνδεκα τὰ φάσεων ἔθνη.

Pag. 636. 3. *Mallem*, ὡς ἐκεῖ γενόμενος ἢ χαλδαίζοντας ἴσασι λόγων *(sic sæpe Noster, p.* 635. *l.* 22. ἐκεῖθεν ἐκεῖ τὰ δὲ πολὺ) *vel* ἐν χαλδαίοις : *quod verbum frequens apud Polybium. Vel fortassis* ἐκβάντα.

l. 35. & 36. *Pro* ἐγγεγεῖ *rescribo* πίγεῖ, *ut prius exi-*

sti

in Editione Germanica.

Ibid. Polybius diceret ἀεὶ ὑρᾶ γίνονται οἱ ἀνθ. *vel forsan legendum,* ὅτι ὥρα ἔχουσι. *Nam* ἀεὶ ὥρα ἔχειν *quid (ut, nescio, nisi subaudias* τῶν Δαιμόνων. *Quod mox sequitur versu prox.* ὅτι πάντες οἱδὲν ἐπ' ἀγορᾶς, *hoc tempus vocant* πανδήμους ἀγορὰς, *quod est horâ nonâ, ut nos loquimur : illi tertiam numerabant ab ortu solis.*

l. 39. καὶ τὸ ἐν τοῖς ἐφεξῆς ἀμέλγειν. ἔχει πνα᾽ ἁμφαστ] *Observans Rabbini non dicit hoc in Prophetis, nisi cùm designant Messiæ tempora.*

Pag. 637. 15. ἔτι φεγγοβολήσει τῇ λέξῃ *legend. Sic planè est sententia, quam nunc mutata una vocula perturbauit.*

l. 35. τὸ γὰρ σφόδρα ἀγαθὸν, οὗτος Θεοῦ μάλιστα ἴδιον] *Plato 6. de rep. Deum appellat* τὸν τῆς ἀγαθῆ ἔκγονον. *Augustinus summum atque incommutabile bonum. Sed Platonis insignior est locus (de sole autem loquitur)* οὗτον τίνων (ὧν γ᾽ ἐγὼ) φάναι με λέγειν τὸν τῆ ἀγαθῆ ἔκγονον, ὃν τοῦτ᾽ἀδὸν ὑφήνυσεν αὐτάλογον ἑαυτῷ. ἔστιν οὖν τοῦ νοητοῦ τόπου οὕτως τοιῶ γ᾽ τὰ νοούμενα, οὗτον οὕτως ὁ τῆ ὄψεως τοῦ φῶς τὸ ὄψιν γ᾽ τὰ ὁρώμενα. *Hinc credo Manichæus Christum esse hunc solem docuit, sicuti Augustinus ait, eò quòd Plato hîc vocat τὸν τῆ ἀγαθῆ ἔκγονον (ἔκγονον autem est filius, ut docet Eustathius) verumque illud est quod scitè docet Hieronymus, philosophos patriarchas esse hæreticorum. Augustinus tract. 34. in Iohan. explicans illud, Ego sum lux mundi : Et fortè, inquit, non defit qui dicat apud semetipsum, nunquid fortè Dominus Christus est sol iste, qui ortu & occasu suo peragit diem ? Non enim defuerunt hæretici qui ista sentirent. Manichæi solem istum oculis carnis visibilem, expositum et publicum non solùm hominibus, sed etiam pecoribus ad videndum, Christum Dominum esse putauerunt. Sed Catholicæ ecclesiæ rectæ fides improbat tale commentum, & diabolicum esse cognoscit : nec solùm agnoscit credendo, sed in quibus potest, comincit disputando. Paulò post : Non est Dominus Christus sol talium, sed per quem sol talis est. Omnia enim per ipsum facta sunt, & sine ipso factum est nihil.*

Pag. 638. 2. αὐτῷ βασιλεύσω] *Ms. Noui Collegij :* βασιλεύσω ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ὑπομένας λέγοντας, ὁ βασιλεὺς σε βασιλεύσει. διὰτοῦτ᾽ ἂν ἀκούσῃ τοῦ γεγραμμένου ἄλλου. & *statim,* γίγνοτ᾽ ἂν οὐχ, *ad* ἀλλὰ τὰ τῆς γραμμῆς] *Idem,* γίγνοτ᾽, ἀναπαυσῃ. οὐκ ἀπὸ τοῦ ἀναγνώσου κ. τ. λ. ἀπ᾽. τί γὰ βέλει τοῦτον βαρ. ἰδεῖν ; ὁ᾽ ζήσεται ἀ. δ᾽. τί δυνήσεται τοῦτο τῷ διδάσκ & μάλλ᾽ τί. & *statim:* ἢ τις πάντα ἀπέκρυψε συμφορᾶς] *Idem,* ἐκ᾽ πάντα ἀπέκρυψε συμφορᾶς τοῦ γεγραμμένα ; ἀλλὰ τ. λοιμὸς ἐμπελᾶ αὖ τις ἔπος χθονὸς ἐκτοδέ.

l. 34. πλὴν ἔστω κρύπτων οἷς ἐκείνων μετασχεῖν τῶν πάλαι] *His aut alterius codicis auxilio, aut interpretis acumine opus est.*

Pag. 639. 4. πᾶσιν ἀπαντιλέγειν] *Fortassis* τῶν δὲν πᾶσιν ἀπαντιλέγειν, *vitium omnibus obstruxit quæ nocere possunt.*

l. 15. τίνος γὰ τῶν ἐφεξῆς *usque ad* ἴδιόν *l.* 18.] *Perplexa, confusa : quibus restituendis pares non sumus. Nec enim Codices quicquam iuuant.* H.

l. 25. πλὴ γὰ ἐκείνης ἐξηγυμένως πρὸ τούτου] *Puto leg.* ἐξηγυμένως : *loquitur enim de legumlatoribus, vt l.* 24. τὴ, πλὴ διδάσκ. ἐξηγεῖσθαι τοῦτον, *fuadere legem.* ἐξηγητὰ γὰ τῶν νόμων *sunt interpretes Legum : sed hoc vocabulum propriè de sacris & religionum arcanis dicitur. Est enim apud Iohan. proprie positum.* Θεὸν οὐδεὶς ἑώρακα πώποτε · ὁ μονογενὴς υἱὸς ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς, ἐκεῖνος ἐξηγήσατο.

l. 36. καὶ ὧν εἰς ἄξονας, ἃδ᾽ εἰς κύρβεις πρὸ τούτου νόμους κατέθετο] *Vt Solonianas leges. Plutarch. in vita Solonis :* ἃ γὰ πάντα λέγεται ἄξονι τῷ Σόλωνος τὸν ὄγδοον ἔχει τὸν νόμον ὅπως αὐτοῖς ὀνομασιν. *Harpocration :* οἱ Σόλωνος νόμοι ξυλίνοις πόσι ἄξονι γεγραμμένοι. *Demosth. contra Aristocratem, ὡς ἐν τῷ ἄξονι ἀράσθαι. Harpocration, κύρβεις φασὶν Ἀπολλόδωρος ὁν πῖσι τοῖς ἀπὸ Σόλωνος ἔχουσι ἐγγεγραμμένους πρὸ νόμους· ἔλ᾽ ἢ καὶ πρὸ λίθου ἐρῶδες ἱστῶσι · ἃς ὑπὸ μὲ τῶν πάντων εἶναι, ὑπὸ γ᾽ τῆς εἰς ὕψος αἰσχύσεως, ἀλὰ τὸ κακοτροπώδως κύρβεις εἰκάλειν, ἄσπερ γ᾽ κυρβασίαν πῶ δὲ τῆς κεφαλῆς πλημίλιν. Hinc alluditur arbitror à 70. proverb. 2. καὶ κατορθώσεις πάντας ἄξονας ἀγαθῆς. Heb. vias siue orbitas. Leges Dei vias sunt, in quibus ambulemus. Beati immaculati in viâ.*

Pag. 640. 1. ὅτως γ᾽ ὁ σκοπὸς κρίνεται] *Ezechiel 3.* υἱὲ ἀνθρώπου, σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ισραὴλ. *i. speculatorem.*

l. 33. καὶ πολίτας ἀξιοῖτο] *Videtur de Apostolis dictum, & tamen* αὐτοῦ.

l. 32. *Manifestè de authoribus dicitur. Nam quod Interpres vertit,* καὶ πάντ. ἀξίωσ. *fecisset, credulos, non ego credulos illis. Donnams legit,* καὶ ἑαυτὸν πολίτας ἀξιώσουν. H.

l. 34. δ᾽ αὖτῆ ὁ Θεὸς] *Ms. Noui Collegij sic :* δ᾽ αὖτῆ ὁ Θεὸς ὁν μέσῳ ὑμῶν · αὐτοὶ καθεῖ μάρτυρες τοῦ λόγου σας. Ἀνδρα, φησὶν, &c.

l. 44. ὅδ᾽ι ἀπίστιλεν] *Ms. idem :* ἀπέστειλεν · ὑπαῦδα τῦ Θεοῦ τὸ ἔργον γλυκερὸ τῇ ἔτῃ καθῆ ἐπιτέσαμεν, φασὶν ἴδια μὴ τῦτο ὄπταν, ἀλὰ τῦτο σεφε.

Pag. 641. 6. *Profectò legendum,* καὶ διὰ πῶ πατρὸς χθ πανυδίζει, *vt sit* πάντων τῇ, τῶν συναιδίζει, *quod mox sequitur.*

l. 7. πὰ γ᾽ τῆς αἰωνίσεως] *Mss. ἴν ὁ Θεὸς αὐξανοῖ, φασ. τῦτο ὡ τὸ μέγα. καὶ ἴδεμ πῶν μὲν αὐτὸ πάντων. ὁπ.*

l. 12. καὶ αὐτὸν διδῶτα] *Legendum,* καὶ αὐτὸν δίδοτα.

l. 26. ὑνδε ὑδὲν ὕλλαβε] *Ms.* ὑνδε ὑ.δὲν ὕλλαβεν, ὑδ᾽ αὖ ἀφγλίσαιτο. ὁ γὰ σὺν, πάντα ὁ πᾶς Δαλὶ σ᾽ρατιᾶ, ἀλλα᾽ πᾶς τοῦ Κεκοῦ · ἀλλ᾽ ἐτέρωτ τῇ κλῇ περὶ φ ικαίσεων Δαβὶδ πμῇ δοῦπος ἐφ᾽ αὐτοὺ πᾶς γ᾽ ἀμολογημένου ὑπ᾽ πολιτικοῦ φόβῳ λυσιος, ᾗ ἀθεμιτώδιος αὐτοῦ. καὶ ἐστιωδε ὑκλη πᾶς τοῦ.

Pag. 642. 12. ἀδιάκριτον ἔτι ἀνάγκλιν ἔχει ὁ σκοφίτης] *Obscurus sermo. Fortassis intelligit, prophetæ necessarium fuisse sic loqui, propter ea quæ statim sequuntur.*

l. 32. ἑαυτὸν] *Lege* αὐτὸν. *Nam reciprocum* ἑαυτὸν *ferri non potest.*

l. 38. *Certè legendum,* μέγας λαοδιδάκτων αὐτὸν ἔχαζόμενος. *Nempe Christum : ex eo quòd promissionem spiritûs accepit à Patre, quem ipse misit Apostolis. Non enim nunc verbis angeli donum spiritus, quod non erat opus.* ἐρχιζόμαι *hac significatione verbum*

verbum est rhetorum, qui rem aliquam ἐγκόπτουσι & ἐκτρέχαζουσι, ornant & exornant. Hanc emendationem confirmat lin. proxima.

Pag. 643. 30. *μηδὲ σκεῦος ἢ ἀμπελίας ἡνίοχος*] *Deest verbum. forte τὸ σκέλος, aut τὸν λέγον, aut τὸ κήρυγμα.*

Pag. 644. 18. *τῶν μέσων πάλιν ἐπὶ πόλιν*] *Pro* legendum *τῶν μέσων. relict quidem dicitur πολλῶ γῆς Σικυωνίας κατηφιῶ. Sed hoc aliud est. Non enim ut quæ pars terræ terra est, sic urbis urbs. Dicimus enim ἐν κώμῃ τῆς πόλεως οἰκεῖν, non ἐν κώμῃ.*

l. 23. *Legendum* planè, *ὡς κατρέβυτον ὕδωρ. sic Strabo, πῶς Κελτικὸν συμβαίνει πολλοῖς κατεβρύτοις τὸ πεπεμένοις. Nec minus l.* 26. *manifestè legendum, ἢ ζέφυρος ἠρέμα τοῖς πετάλοις ἐπὶ λίνδων φερομένοις.*

l. 31. *τῇ σώματι ὠσῇ*] *Sequebatur in Germanica, τὸ μὲν τὸν λεπτὰ ἃ ὁρῶντος, quæ videntur vocabula nullius usus: & quia in Ms. Noni. Col. expungebantur, hic etiam expungenda censui.*

l. 34. *ἐπιφοφοῦσι*] *Ms. ἐπιφορῆ ἢ κτ. ἢ οὕτως ἐ. τ. μ. ἐπὶ ἐπὶ ἡδονῶν, ὅτι τοιχ. τὸν λοιπὸν --*

l. 39. *Legendum,* ἓν μέλλον αὐδῆ.

l. 40. *Pone plenam distinctionem post χωρίοις.*

Pag. 645. 3. *Planissimè vera lectio est ἀφίστατο.*

l. 8. *αὐτὸ τὸ ὀπτάγματα ἰσχυὸ ὧν ἡμᾶς ἀποσῶσαι. πρὸς, ἢ πνῶν; Non dubito legendum ὄφελεν, quod est* animadvertere, diligenter considerare. Ipsa per se præcepta, *inquit*, etiamsi nihil inde sequeretur commodi vel incommodi, tamen deberent nos ad attentam harum rerum cogitationem adducere. *Integrum est ἀποστῆσαι τὸν νοῦν*, mentem sistere, *ut ferio cogitet de aliqua re, quod nisi fit, parum intelligimus. Hinc Hebræi dicunt τὸ νοεῖν stare super re aliquâ. Latinis intelligere, est inter legendum attendere. Sed sapius absolutè ponitur, ut σωφρονεῖν αὐδὲ τῷ νῦν: frequens apud Aristotelem in physicis. Sophocles Antigonâ. πολλαὶ γὰρ ἐφρενῶν ἀποσῶσαι*, cogitationum moras. *Iob.* 27. 14. Auscultа hæc, Iob: sta & considera mirabilia Dei. *Symmachus, σῖζε, μετανόησον. Illud uncinis inclusum v.* 14. *ἕτερα ἀλλήλων οἷον, nimis languidum est. Dies enim serenus & nubilus, non diversa sunt, sed plane contraria.*

Hom. 7.

Homilia demum digna Chrysostomo. superiores Chrysostomi fuerint, sed dormitantis, aut potiùs à scribis et παρυγεγόσοις malè habitæ.

Pag. 646. 28. *Legendum potiùs, ὡς τοιοῦτον ἑαυτῆς μεσοῦζοντες: id quod probant quæ mox sequuntur.*

Pag. 647. 11. *Sic distinguendum: πῶς οἶει Φῆν τῶν ἀκροατῶν αὐξηθῆναι; Quomodo putas hoc recreâsse Apostolos, quòd tam multi uno sermone conversi sint? sanè plusquam signum illud. signum autem iam appellanit τὴν ἐπιφάνειαν Φ πνεῦματος.*

l. 30. *παντοχοῦ γὰρ ἐπιούλου διέζολεν ἀνὴ Φ Θεοῦ τὰ κτίσματα διαζέλλειν*] *Res Dei Tertullianus appellat in libro de Corona militis: quarum, inquit, interpolator est diabolus. Vel hoc potius ad Marcionem pertinet.*

Pag. 648. 20. *ὃ δὲ ἐσήμανε ἔχει Φῆ ἐν τῷ δε διαφέλειν ὁ νόμος*] *Hic totum membrum abest. Sic enim integranda est oratio. Diversa est lex ista à foris civilibus. illic enim qui confitetur peccatum, continuò plectitur: at in prædicatione evangelij, etiam qui peccasse confessus fuerit, salvus est.*

l. 21. *φέζεσε. οὐ πιὰ --*] *Ms. φέζοι, οπόι. ὡς Φῆ ὁ πρὸ σωτῆρος δῆλον ὅτι, πεσώτων ἀ. μ. ἐδόντων, ὡς ὑπὲ Φῆ σωμάτων. ὑχὶ ἐμοῦ, ἀλλ' ἐκαθυναλὸν ἔσω. καὶ ἡμῖν ρα τί, φησι, σεσκαρτερεμῶτες ἐμαθυναλὸν τοῦ ἐφῆ τετῆσι, μεζ' ὑχῆ. ὡς παρεγένετ λέγων, ὡς ὠὶ ἐσταῦ δε λέγει τ. δ'. ὁ. ἄτη χθ. --*

Ibid. legendum, εἰκὸς ὡ αὐ τοῦ πεσθῆν τ τοιούτου α. ῥῆσον μετὰ ζολῶ ὑπόντας: vel ἐπεσθῆν Φτο.

l. 25. *ἄτη ὡς*] *ἐκ ὠδὲ μάλλον, ut sæpè aliàs.*

l. 27. *Ms. δὲν Φτο, δῆλ τὸ πᾶσι κατάδωλα.*

l. 28. *αὐτὸ ἐπλον*] *Ms. αὐτὸ. δεῖ τὸ μὲ Φτον. πάντων.*

l. 34. *Legendum ὡς φοσίμδιον τῷ ἱερεῖ: ut p.* 647. 35. *sic, φοσικαρτερεμῶτες τῷ ἀδελφῷ.*

Pag. 649. 9. *Profectò legendum: ὡς ταῦτα ἐν μέσοις κυνδυνοις ἐυ ζεζενύτων αἰρῆσι: Nec, Latinus Interpres probanit verbum quod editum est etiam à Commelino: sed totam sententiam bene expressit.* Non erat timor, id; in medijs periculis. *verbum omisit. Sed ex nostra coniectura supplendum est,* ipsis versantibus, *vel* consistentibus.

l. 13. *τὸ γὰ ἔχειν χάριν σοῦ τὸν καὶν Φτο ὕστερ ἢ πάντων νοεῖ τινες ἧττον ὡ ἐπίκειται*] *Sic Eustathius scribit in catalogo navium, Æneam habitum esse filium Veneris non aliâ de causâ, nisi quod omnibus esset iucundus atq; amabilis: ἐπίκειτος ὡ ὑπερέβλητος. Ἔχειν χάριν σοῦ τὸν καὶν sic dictum, ut illud Comici,* At mihi fides est apud hunc, me nihil istorsi fàcturum: *πίστ τέ μοι σοῦ Φτο: & hoc Paulo Rom.* 4. *ἔχει καύχημα, ἀλλ' ὁ σοῦ τὸν Θεόν.*

l. 28. *ὁ γὰ δεῖφυλακῆς ὡ φοφυλακῆς, ὑπὲ λοφαῖν καὶ ζωνδόμων δὲ Φ πύλης. Contrà describit Horatius πωῦρρο. Serm.* 2. *Sat.* 3.

Scribe decem à Nerio: non est satis: adde cicutæ
Nodosi tabulas centum: mille adde catenas:
Effugiet tamen hæc sceleratus vincula Proteus.

l. 44. *μέχαι γ' ἀφ' αὐτοῦ ὡ ἐχθραὶ ὡ ἀνδίκαι*] *Quid sit ἀνδία, discendum à Demosthene, ὃν τῷ κατὰ Φαενίππου, ἵνα δὲν Πυθοκλέα τινὰ τὸν Πυθόδηρον, τοῦτ' ἐκὼν φιλονθρωπος διαφέρεσθαι ἐφ' ὡ ἀνδία ἐμοὶ ὡ τότ' ἐχθρὸς, ὃς εἰς τὸν ἐμέρων πάντα πάλιν. vt enim amici sibi inimicem iucundi sunt (unde ἐπιτήδειος vocantur Φῆ τὸ ἐπὶ, teste Etymologo: & Euripides, νὺξ ὑμέναι' ἄ'που φωτὸς ἐμπλέψαι χλυκύ) sic auersi atq; alieni sunt inimici.*

Pag. 650. 5. *πονηρὸν Φῆ τὸ πονεῖν ὄφυκεν*] *πόνηρ Φ laboriosus Φῆ τὸ πόνον ἔχειν: unde de ægroto vel malè affecto πονήρως ἔχει. πονηρὸς improbus Φῆ τὸ πεφύκειν πόνον. vel sic: ὁ πονηρὸς αὐτὸς πονεῖ· ὁ πόνηρος ἑτέρους κακοπονεῖ. vt de Lot, Petri* 2. *cap.* 2. *κάκπονούμενον ἐπὸ τῆς Φ ἀνόμων ἐν ἀναγνείᾳ ἀδικοφῆς.*

l. 27. ὥσπερ αὖ κ πε αὐδηα ἀδιαπλῶ κακοπαιμόνου] *Legend.* κακοπαιμόνου. *Lucianus in Gymnasio sive Anacharside*, οἱ ϗ ὑρθοποδῶν κακοπαιμόνοι, ϗ αὐτοὶ πείσεσθε ἑλλήνες ἀφορμοντες ϗ λακπίζοντ. *Et paulo ante*: ὁ τῷ ὑρύγματο πεφθονῶ τι ἑλλήνες, ϗ αὐτοὶ ἥκιστ πεθῆναι τῶν κίνιν ἀλακατύοντων ἐθέλω. *Ast* κατιζῶ *est* dealbare, obducere tectorio *Dem. Olynth.* 3. ϗ τὰ αὐ τε εἰπεῖν ὄχοι τὰς ἀπάλξεις, ἃς κονιῶσθ; *Unde est* τοῖχ κακοπαιμῶ, *Act.* 24. *&* τάφοι κακοπαιμόοι *Matth.* 23. ἀπὸ τῆς κονίας. *Quanquam apud Homerum* κονία *est* κόνις.

-- ὁ δ' ὀ φορέσκετο κονίης
κεῖτο μέγας -- Hic in turbine puluris iacebat ingens. μέγας *a quod sequitur*, ἠλιβήσυσιν *intelligo.*

l. 28. παλιὸ ἀπὸ τῆς ἄμμυ ϗ τῦ ἁλὸς πολὺ ὄχοντα] *Quomodo sal cum arena lusum efficit? arena enim & ficca est per se, & sole adusta sit siccior. Lego* παλιὸ ἀπὸ τῆς ἄμμυ ϗ τῦ ἁλαίου πολὺ ἔχ. *Oleum enim ad* ἄ *arena* συμπυρεσσομένα *luti similitudinem efficiunt. In luctationibus autem arena ad* ϗ *oleum contrarium vim habebant. Ungebant enim se, quo facilius elaberentur, ὥσπερ ὀ γλίνος ἐν χερσὶν διολισθάνοντες, inquit Lucianus: Cinere conspergebant ut tenerentur. Luc.* ὡς ἀμφίτεφρον εἶναι ἐν τῶν συμπλοκῶν, οἶμαι, τῆς ψάμμυ τὸν ὀλισθον ἀφαιρέσεως, ϗ βεβαιοτέφρου ἐν ξηρῷ παρεχόσης τῷ ἀγῶνίῳ. *Nec obstat quod apud Nostrum mox sequitur* v. 29. ϗ ἀναχρισαμένου τῷ ἐλαίῳ, ϗ τῷ ἰδρῶτι, ϗ τῷ πολῷ. *Cur non enim tam olei quam lutimentionem repeteret? & fortassis hic legendum* ἀναχρισαμένου τῷ ἁλὶ ϗ. *Horum etiam omnium meminit Lucianus, arena, luti, sudoris, olei.*

l. 32. ϗ πάνυ πολὺ φοντίδι ἀπὸ τὸ μὴ μαλακίαι, μηδ' ἁβρύνεσθαι τοὺ χρόνου ἔχον] *Pompeius in acie Pharsalica complures in exercitu suo formosos adolescentes habuit. Horum Cæsar iussit Veteranos suos ora vulnerare. Delicatos enim homines non laturos deformari speciem suam.*

Pag. 651. 6. ἐκεῖνα ὅτου τῦ διαβόλυ τὸ παλαίσμα τε] *Nempe ei in tribus, quos eremitas vocant. Hac enim verbaliata res notant, quam personas: vt* πάθ-ασμα *dicatur qui victus est ab aliquo, vel quicum aliquis luctatur. Euripides Hippolyto.* Ιππόλυτ ἀγοὺ Πιτθέως παιδεύματα. *Hippolytum vocat discipulum sive alumnum casta Pitthei disciplinæ Sophocles Oedypo Tyr.*

Αγαξ, ἐμὸν πάθ-μα, παῖ Μαιονίως.

Sic Oedypus Creontem affatur suum affinem. Idem Antigonæ: ὡς πάλαισμα σὸν ἐπηνεῦες σ'. *Scholiastes*: ἀκόπασμ' ἀγρεῖς, locutuleius. *In Aiace Vlyssem vocat* ἄλαμα, *propter peregrinationes, opinor, & inde acquisitam astutiam.*

l. 8. *Legendum* ἀπὸ δρυφάκτυ κατεκεκλιζότα βίβεσθ: *vel* ἀπὸ δρυφάκτυ πυδὶ ἐπεκλιζότα C. δρύφακτον *vas est ligneum. Hoc verum esse arguit proxima linea duobus verbis*, τῷ, κατεχόμενος. ϗ τῷ, ἀγχόμενος τῷ κεφαλῷ. κατεχόμενος *est in cuius caput cœnum è vase effunditur. Sic Dem.* ἐχὶ κλίνους ὑπτίους, ϗ τὰς ἀμίδας κατεκεκλικότους, matulas diffundebant. *Sic emendandum* v. 13. κατεκεκλιζότα συρφετός. *Mox enim l.* 14. *sequitur* γυμῷ τῷ καθῷ ἀγχόμενος τῷ ἀνθρώπῳ ἐπ ἐπωπῆς. συρφετὸς *est* ἀγρδαρόπα.

l. 21. *Legendum*, ἄφες ἐν ὧ ἀπιείω. *Magna enim peritia est nosse aurum bonum, nosse pretiosos lapides: in delectu autem auri pro plumbo nulla est* ἀπειλία.

Hom. 8.

Pag. 652. 1. & 2. *Vtrobiq; retinenda lectio margini, quæ etiam fuit in editione German. nescio quo errore hic in oram reiecta.*

l. 5. ποσὸν γὰρ ὧ τὸ διαλὺ] *Ms.* πολλὰ ὧ ϗ συμφορὰ, ὅτι ἐλλ τῆς ἀναγκαίας ὕβρις ὑπερῆσαι δωατὸν ὧ αὐτῷ.

l. 16. ϗ δωῦαι ἀπεροφόοντας ὑπομένειν ἀναγκάζει] *Edit. German.* ϗ δωῦαι ἀπαγ. ὑπομένειν ϗ ἀναγκάζει. *Fortassis rectius est*, ϗ ἀναγκάζει τοὺ δωῦαι, ὑπομένειν ἀναγκάζοι.

l. 17. πῶς ἐδωξε π.] *Ms.* τῦ Πίβυ. ὅπου γάρ, φασι, βλ.

l. 29. μὴ ἄφα ἀπαθῶς -- ἀγαθοὶ ἀδιαπτῶς] *Prius membrum interrogatiuè legendum videtur: de posteriore parum liquet.*

l. 35. πάχα κ τὸν κμειὸν] *Ms.* ἐδαφίζεται ὁ ἀνθρωπος τὸν κμειὸν ἐκεῖνον αὐτὸν βακτίζοντες ἀπὸ ὑγκων ὅτι.

Pag. 653. 15. ἄλλαδια αὐτὸν] *Ms.* ἥλατο.

l. 41. αὐτὸ [τε] ἐρχόζετ) ὃ ϗ λαγδ.] *Ms.* αὐτῷ ἐρχαζόμενον ϗ λαγδω.

Pag. 654. 2. Κορύλ ἀλλὰ] *Ms.* -λ ἐπιδει. πύχατ ϗ ἐπδιδυ.

l. 5. τῦ ὑπ ἡματ] *Vocabulum hoc non videtur huc spectare.* κατροδύματ potius, *vel aliud quid huiusmodi: meliùs quadrabit.*

l. 38. *Forte*, ὃ οἱς μέταλλα ὑπ' ὑχθονιον κατακληθῆτε, ad metalla damnatus.

Pag. 655. 29. ἀλὰ μὴν ἀλ] *Vel legendum interrogatiuè: vel*, ὑλὰ μαίζω δὲ τῦ ἡλιδω.

Hom. 9.

Pag. 658. 12. *Legendum*, ἴσα ἀν ἀκαδεμ.

Pag. 659. 13. ὠκ ἐξετάσωδε τὸν ἄληπτον] *i.* τὸν αὐτὸν ἀκατάληπτον, irreprehensibilem, innocentem: *sic enim apud Nostrum sæpe accipitur hoc vocabulum. Apud Nazianz.* ἄληπτον *est* incomprehensibile, *i.* ἀδιάληπτον, *vel* ἀκατάληπτον. *vnde est illud eiusdem*: τὸ γὰ αὐλαπτον ὑνωπερέγνητον: cui non dissimile *est hoc Thucydidis l.* 1. οἱ ὑπεπῶτες ϗ ὑπερῆσαι ἀληπτότερα. *Chrysost. hom.* 20. ἄληπτον παρεχόμενος βίον.

l. 15. ἐπιδίδοσιν] *Interpres videtur legisse*, ἐπιδιδοσαν.

l. 28. ϗ μὰ σὶ] *Ms. locum hunc sic legit.* ϗ μὰ ὴ σὲ α. ὶ. π. ὶ. τ. ὑρχ. ὶ. ϗ ὅπου δὲ τ. ὶ. ἀ. ὶ. ϗ σὶ αὐτὸ δῆς δεῖν, ἀλλ' ὕπω.

Pag. 660. 28. ἀκμὰ λέγεδε] *Hoc vult dicere*: Non semel fuscepisse, sed nunc cùm maximè fuscipere. *Aoristus enim infinitus præsentis interdum futuri significationem habet, vt docet Seruius.*

l. 29. *Lego*, ὕπω σὶ ἀεὶ ϗ αὖ χρόνου αὖ δημόσιος εἶπον, *videlicet*, *si dixissem*, ὃν ὑραὸς ἀλέξαι. *quod ostendit* τὸ λέξαδαι *præsentis esse vel futuri temporis.*

l. 37.

l. 37. ὅτε ἂν ναύτης] *Nec quæ in margine, nec quæ in contextu capio. Interp.* Dicta autem sunt hæc clarius nùperrimè.

Pag. 661. 6. *Expungendum Petri nomen, & legendum,* ἵνα γὰρ μὴ δόξωσιν ὡς ὑπὸ χάριτος Χριστῦ πάντα λαμβάνειν. *Hoc igitur vult Petrus.* Nolite existimare me novam vobis proponere gratiam, sed eam ipsam cuius hæredes fuistis tam à principio destinati. *Hoc ita esse manifestè connincit l.* 10. ἵνα γὰρ μὴ νομίσωσιν ὑπαὐτὸς μὲ πάντα ἐχαρίσατο, ἢ ἡ πατὴρ ὀργή.

l. 11. πῶς γάρ τε φησ.] Quomodo sunt hæc promissio? & quod sequitur, τυγχάν. πρᾶ. cuius demum rei est interpretatio? ἢ ἵνα ὑπαὐτὸν ὑγιὴς.

l. 18. πάτερ ἢ ἀδελφὸν] *Aliter in Ms.* πάτερ δὲ, πάτερ, φησὶ, καὶ ὁ Μανάσσῆς τὸ αὐτὸ λέγει. πᾶς ἀποκτείνας ἄρχοντα πρόσκαιρον, καὶ ὑπάρχει Μανάσσα λέγοντα, ἔτι. *Ex hac lectione pro* ὅτε, *l.* 4. *lego,* ἅτε (ἅτε καθάρ ἐκ ἀβραμίλλει) *& post* κατὰ *pono comma, deinde pro* διάγειν *&* ἀεῖδειν *lego* διάγετε *&* ἀεῖδετε, *quia præcedit* ἀωσὶν ὑμῖν.

l. 3. *Donnem reponit è Commelino* ἐμέλλοτε ; ἀνάγκη γὰρ ἡμᾶς ἐαυτὸς. *Addit insuper legendum* ἀεῖδ ελλοντες, *&* ἀνάγκη *pendere ab* ὅτε τῆ ἀνάγκη, *quod est in initio.*

l. 16. τοῦτο γὰρ ἔχει τὸν. Τίνων ἀποκριθῶμεν ἐγγύην] Hoc enim est iusiurandum, cum moribus non creditur sponsio. *Isocrates ad Nicoclem :* διὰ ποιῶν χρὴ νῦν ἀληθεύειν ὑπὲρ φαίνῃ σωφρονῶν, ὅτε πιστεύειν ἔξ. τοῦ σοὶ λέγειν ἢ τοῦ ἄλλων ἔχειν. *Hoc regium est.*

l. 39. τὸ διδόμενον] *Non liquet.*

Pag. 663. 2. *Videtur legendum, ut Commelinus,* ἔτυχε καρίζων τὸν Θεὸν. *quod arguunt l.* 3. 4.

l. 5. ὄμνυσι σοὶ τὸν παῖδα τὸν σὸν] *i.* Precare exitium filio tuo, qui tibi charissimus est, si sciens fallis. *Vt Ulysses apud Homerum per Telemachum iurat. Hoc Latini dicunt deierare. Mox :* ἢ μὰ μὴ ἔλυσε, ἔπειμψε τῶν κοδεσίων τῶν ἐμαῖς : sic ne tortor instet lateribus meis. *Formula iurandi, qua nunc etiam utimur :* Sic me Deus adiuuet in Christo. *Horat. l.* 1. *Car. od.* 28.

At tu, nauta, vagæ ne parce malignus arenæ
ossibus & capiti inhumato
Particulam dare : sic quodcunq; minabitur plectantur Eurus, te salue.

(Eurus, *Virg. Eclog.* 10.

Sic tibi, cum fluctus subterlabere Sicanos,
Doris amara suam non intermisceat vndam.

l. 28. κῆ νῦ μὲν τῶν τοῦ παιδὸς κεφαλῆς ὀκ αὖ ἄλλα.] *Quod modo dictum Iuuenal,*

--Nondum Græcis iurare paratis
Per caput alterius--

quod sequitur ἀπολλῦν *abesse potest.*

l. 39. ἢ μυείοις κατὰ δίκτυον ἄρκυς] κατασκόπευσον. *Sic enim opinor dicitur, vt* κατεδίειν τὸν πατρῷον ὐσίαν consumere patrimonium.

Pag. 664. 7. Halesius legit. κῆ δίκαι οἱ ἐπιλαμβάνεσθαι ἐπὶ τοῦτο, τοῦτο ἢ βαρυδρῶν διαφθείρειν.

l. 11. ὅτι ὁ Χριστὸς ἐπιλάβετο] *sc.* μὴ ὀμνύειν.

Hom. 10.

Pag. 665. 1. ὑπολαμβάνοντες οἱ κορυφαῖοι -- κοινῆ δὲ] Nec libri iuuant, nec Interpres sensum commodum elicit.

l. 9. ὑποφαίνει ὁ Νικόστρατος] *sc.* τοῦ ἱερέως.

l. 17. ὑκέτι γὰρ μὴ ἢ ἄλλων κακῶν τὸ τῶ νόμιμον ἐφυλάττειν]. Nam præter alia mala, etiam leges non vltra seruabantur.

l. 2 . Oecumenius post πλῆθος addit φοβηθέντας: tectè. H.

l. 35. κῆ διακωλύσαντες] *Harpocration,* διακωλύσεις. Δημοσθένης ἐν τῆ πρὸς Μεσσηνίους πρεσβείᾳ, αὐτὸ τὸ δικαίωμα, ἐξήτουν. ἢ ἡ μαρτυρία ἔστι ὑπὸ τῆ Αἰσχίνου κωλύσεως Ζωπύρου νικήσας τὰς φυλακὰς, ὡς Εὐβουλίδης Πλαμπιδεῖ ἢ ὑπὸ τῆ δικαίως ὑπόντας τὰς παρόντας ἄρτους παρ' ἐμοῦ τῶν ὠνίων. ὡς Λείσιας. *Verba Demosthenis sunt hæc :* τί ὧν τοῦτο ; κοινῆ γὰρ φίλιππον κρίμασθ' ἅπαν ἅπαντες. ἵνα δὲ καὶ τοῦτο ἀληθὲς ἦν, ἐκεῖνο. ἡμεῖς ἐκκλησιάζοντες ἐπὶ τοῖς τὰς ἐπιστολὰς ἐπιτρέπετε τοῦτον ἀφεστηκότων ἐπὶ τοῖς. ἢ τὸ ὑ ἢ, ὦ Ἀνδρες Αθηναῖοι. διὸ δὲ χρείαν.

l. 39. *Legendum* ἢ πολλῆς βαρύτητος ἡ παγγελία γάμ] ἀπαγγελία *est* ἐρώτησις *quam Aristoteles* λέξιν *vocat :* elocutio : βαρύτης *est forma dicendi apud Hermogenem & pars* τῆ δεινῆ λόγου. *Sic enim orditur Demosthenes illam ad Athenienses epistolam pro suo reditu :* ἐνθυμοῦμαι μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοσαῦτα πεπολεμῆκα, ὥστ' οὐδὲν ἀδικεῖν τοσαῦτα πεπόνθασι, ἀλλὰ καὶ μέγιστα ἂν ἐξικνοῦμαι συγγνώμης τυγχάνειν. *Nonne huic simile est exordium Petri? ac si asseret:* Putabam nos laude ac præmio dignos visum iri, pro eo quòd homini misero boni fecimus : sed si in iudicium vocamur pro tanto beneficio, notum sit &c. ἀλλὰ τί τῶ ἡήτορι πολλῆς βαρύτητος τὴν ῥήτορα. *Vide Chrysostomi quæ antecedunt.*

Pag. 666. 5. πόσα ἂν εἴη πάντα αὐτοῦ λαμβάνειν ἐκ τούτων τῶ ῥημάτων ;] *Eundem λόγον Rhetores vocant* παυπάνδ καταλεκτὸν. *Hermogenes hanc ideam orationis* περιόντα *appellat.*

l. 6. *Legendum* ὑπὸ γὰρ ἢ τ--

l. 10. Lege ἐσθ' ἡμᾶς μὲν & οὕτω διώκειν. H.

l. 13. Puto legendum καὶ αὖθ' ἅμ' ἀρχεῖον.

l. 20. *Legendum*, καὶ τὸν εὖσον τὸν αὐθρώπινον ὑδὲν ἐργαζόμενον, *vt docent quæ sequuntur*, nihil agentem, *aut* proficientem. *Nam & τὸ ἐργάζεσθαι non tam* operari *significat*, *quàm* aliquid efficere & expedire operando.

Pag. 667. 4. Puto legendum, ὡς ὑπερεμβλημένου γὰρ καὶ ὑπατ. & sic Interp.

l. 8. *Legendum cum Comelino*, τί μᾶλλον αὐτοῖς βουλόμενοι: *vel potius meo iudicio*, τί ποιοῦσιν αὐτοῖς βουλόμενοι: *vel* τί χρὴ ποιεῖν αὐτοῖς β.

l. 13. ὥστε μᾶλλον ἐαυτοὺ ἐνδιαζον ὑποδηλοῦσι τῷ αὐτῷ ἐνδείξει] *Quare potius suam culpam fatebantur quod destituissent eorum accusationem, ac non statim in consistorium adduxissent.* ὑποδηλοῦσθαι *est* ἐναισθάνεσθαι. *quod verbum mox sequitur l.* 14. ἔνδειξις *est* accusatio, *sine* delatio nominis: *vnde* indicta *in foris nostris dicitur*, *teste Budæo. Harpocration*: ἔνδειξις ἔδιός δίκης δημοσίας, ὑφ' ὧν τοὺ ἐν ἀρχῇ ὄμοιον εἰρηκόσιν πνὰς ἢ πόσον ἢ ἀφεξέσον, εἰ μὴ ἀπέχοιτο αὐτῆς, ἢ τον. *cum modi sint Demosthenis orationes contra Aristogitonem*. *Itaq*, *in hac re vsus est Noster valde proprio nomine. Accusare enim debebant Apostolos, quod a captis Christi non destitissent, & quod suum imperium non verentur. Sacerdotes enim intermissi fuerant, ne prædicarent in nomine Christi. Interp. hic hallucinatur, atq, ita sepsos magis accommodarunt, immmentes suam existimationem & sanctimoniæ nomen, quasi τὸ κεκωλῦσθαι esset κακὸν. & ἔνδειξις δίκαιος. Sed quid sit κεκωλῦσθαι, ἡ ἐαυτοὺ, docent hæc verba l.* 16. ἀναμιμνήσκοντες, ἡ ἐρωτῶντες τὸ ἐφεστηκός.

l. 20. δεῖ τότε ἠρνήσατο, ἀτὴρ καταφθείρει] *Corrupta, nisi quòd pro* ἀτὴρ *legere possimus non incommode*, τὸν σωτῆρ, *vel* τὸν Χριστὸν, *tum cum Christum apud ipsos detineretur: vt defluxet tempus, quo Petrum Christum abnegauit.* H.

l. 37. ὁ φύσει τίμιος] *Ms.* ὅτι σοφὸς ἀνὴρ δίκαιός ἐστι, πολλῷ ἄμεινον ἐπὶ τῷ σημείῳ τῷ παρῤῥησίᾳ λοιπὸν. οὐ γ--

l. 39. *Est apud Lucam*, ὑδὲν γὰρ ὄνομα, *vt suprà diximus.*

Pag. 668. 5. ἀλλ' ἵνα δηλ.] *Ms.* ἀλλ' ὅτι ὑποκίνουσιν αὐτούς, φησιν, ὅτι σωὶ Ἰησοῦ ἦσαν ἐν τῇ πόλει. Quæ lectio mihi magis placet.

l. 8. τοῖς ῥήμασι μόνον] *Ms.* τὸ ῥῆμα μόνον ὑδείκνυ τὸ ἀφροντίστως ἔχοντας ἀλλὰ πίστων κεκομένους.

l. 10. ἀλλὰ καὶ τῷ ῥήματι, καὶ τῇ φωνῇ, καὶ τῷ βλέμματι, καὶ πᾶσιν ἁπλῶς τῇ παῤῥησίᾳ ἐνδεικνυμένου ὅτι τῷ λαῷ] *Demost. contra Midiam*: πολλὰ γὰρ ἂν ποιήσειεν ὁ τύπτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὧν ὁ παθὼν ἅπας ὑπ' αὐ ἂν ἁπαγγεῖλαι δύναιτ' ἕτερος τοῦ ῥήματος, τοῦ βλέμματος, τῆς φωνῆς. *Hic videmus τὸ ἀπαγγεῖλαι non simpliciter significare narrationem, sed disertam elocutionem, quasi dicat*: nulla cuiusq; est tanta dicendi vis, tantaq; copia, quæ possit exprimere indignitatem huius iniuriæ. *Hoc confirmat nostram emendationem p.* 665. 39. *sed & quod hac pag. mox sequitur*, ἀλλὰ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπαγγελίας τῆς Χωδόκης τῷ παῤῥησίᾳ δηλοῖ. *Multum in dicendo valet structura verborum, quæ Chrysostomi dicitur. Tria sunt enim apud Hermogenem, quæ disertam & accuratam orationem faciunt*: Χωδόκη, ῥυθμὸς, καὶ λιπαρὸν: compositio, numerus, clausula. *Sed hic etiam bonus Interpres* ἀπαγγελίαν *vertit* annuntiationem. *Apud Arist. 3. rhet. 31.* ἀπαγγελία *est simplex narratio*: *sed non sic aly vsurpant.*

l. 15. ὁ αὖθρωπος] *se*, qui modò sanatus fuerat.

l. 21. ἦσαν. ὅτι γνωστὸν] *Ms.* ἦσαν. οἱ δικαίως ἔχοντες, φησὶ ἡ ἁμαρτ.

Pag. 669. 1. *Lego*, καὶ μάχεσθαι πρέπουσι τὰ λεχθέντα ἢ ἐκτὸς, *vel* ἐναίσιμα. *hæc locutio similaris Chrysostomo.*

l. 4. ἀλλ' ἅμως ἄπιστοι] Meliùs quadraret, ἄπιστοι γάρ.

l. 5. λύσαι] Interpres legerat, ῥύσασθαι, malè.

l. 23. τὸ καὶ στοιχεῖον] Sensus perspicuus: sed aliquod fortè mendum latet in verbis.

l. 24. ἐνθένδε μοι δοκεῖν εἰρῆσθαι πρὸς τὰ τῶν ἱερέων ἐλαθίαν ἔχοντα] *Hæc insignia sunt philosophorum*, πώγων βαθὺς, βακτηρία ἐξωμὶς. *quam* Caputium *interpretor*, *quod ad magisterii nostra videtur a prisco more translatum. Quanquam Lucianus in habitu philosophorum nusquam*, *quod memini*, *memorat* τὴν ἐξωμίδα, *sed barbam promissam*, *bacculum* καὶ παλλάδιον, *hoc est*, tritum pallium. *At Iulius Pollux.* καμικὸν δὲ ἐσθὴς, ἐξωμὶς. ἔστι δὲ χιτὼν λινοῦς, ἀόμματος. καὶ τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα βαρέως ἔχων: & vult esse seruilis vestimenti genus: *sed dicit, quòd latere aperto dextrum humerum exerebant. Ita vestimentis Aaron est* ἐπωμὶς *Exod.* 45.

Pag. 670. 2. ἀλλ' ἐχ ἐρῶ. *Lego sine interrogatione*, *vt sit* αὐδυποθοέσ. *arguit quod sublungitur.*

l. 35. μᾶλλον δ' ὧν αἰσχύν] *Ms.* ἀλλ' αἰσχύν μᾶλλον τοῦτο, τὸν κατεδουῶτα ἀπολέσθαι, καὶ τοῦτο δ' οὐ τῆς σωτηρίας τὸν κίνδυνον.

Pag. 671. 1. *Legendum*, ὑδὲν ἀφέλιμα ἔσται, nihil erit negotii, *vt* ἀφέλιμα παρέχειν, negotium facessere, & ἔργον ἔσται, difficile *est*.

Hom. 11.

l. 13. Εἰ δὲ παρῆτε χ.] *Ms.* εἰπὲς δὲ παρελθεῖν. οὐτ' ἐκείνης διορατικοτέρας ὑπόκει. τί ὧν ἄτοπ ἦ πάλιν.

l. 36. ῥᾴξον αὐτοὺ, κατύδεσθε αὐτοὺ] *Hanc veram esse lectionem ostendit verbum synonymum. Demosth.* καὶ κένωσον: οὗτοι κελεύσαντες καὶ ῥᾴξαντες εἰς νῦν, ἔβρασαν, ὥστ' ἀδικεῖν ἐκκλησίαν καὶ ὑβρίζοντες, ὅσα. καὶ τὰ ἑξ- cum supplantâssent ac deturbâssent in cœnum. κατεδάλλειν deijcere. *Idem contra Aristocratem*, πολλοὶ δὲ ἀπίστευσαν ἤδη ἀπ' αὐτῆς, κατῤῥᾴξας ἡ εἰς τὸν δάλασσαν ἅπαντας: in mare præcipitauit omnes.

Pag. 672. 29. ἰωσὴφ] Superiùs ἰωσὴφ, & sic in contextu proximæ hom. præfixo.

Pag. 673. 5. λεπρῶ] *Ms.* ἐκέλλω δηλονότι. Ad hunc enim locum certè respexit. Puto tamen Iohannem nostrum locutum vt edidimus propter sequentia, ἵδε γὰρ ὁ σωτὴρ ἐν πάθημα φιλοτιμεῖται. Permittendum Chrysostomo, vt quandoq; sic ludat: nam & sic aliàs fecisse memini me alio loco monuisse. H.

l. 27. καὶ πάλιν] *Ms.* ὅτι γὰρ πάρεστι τῦτ ἐνεχεῖτο αὐθὶς ἐνδίωκεσ.

ἐδήλωσεν. καὶ πάλιν ὕστερος ἀσφάτης φησὶν, ἐσκε- καὶ ὕνδρομος ἐγκυΐδη ἡ γῆ α. π. τ. κ. ἐπιόν.

l. 35. *Legendum, νυκὶ ἡ ὑκ ὀργῆς*] *Hoc planè demonstrat. l.* 38. *ἄλλως ἡ ἡ ὀργῆς τῆς κατ' ἐκείνων ὧν. alioqui nulla erit αὐτάρκεια.*

l. 42. *Fortè, ὅπου γε ἡ ἐκείνοις ταὐτὸς ἔδει.*

l. 44. *τὰ δὲ ὑπάρχοντα αὐτῶ.*

Pag. 674. 21. *αὐδράποδα καὶ ὑκ αὖ ἐποιμα.* ὑδὲ γὰρ τότε τῶτο ὧν] *Neq; apud veteres Græcos. Theopompus l.* 7. *Χίοι περὶτοι δὲ Ἑλλήνων μὲν Θετταλοὶ καὶ Λακεδαιμόνιοι ἐχρήσαντο δούλοις· πλὴν μόνοι πάντων ἀνθρώπων ὑτὸν αὐτὸν ὕσπερ ἐκείνοις πεπονήκασι. Illi enim de Græcis, quos bello vicissent, sua seruitia comparabant, qui prius regiones illas incolebant. Χίοι καὶ βαρβάρους κεκτῆσθαι τοὺς οἰκέτας, καὶ πλὴν αὐτῶν κατασκλήσαντες. Hæc sunt apud Athenæum lib.* 6.

l. 24. *ἡ πόλις ἡμῖν εἰς πόσον μεγάθων ἀεὶ δμὼν νῶν τελεῖ*] *Ego non possum hæc concoquere, vt tota ciuitas diuidatur εἰς μέρος τελεῖν, ac ne partem quidem. Illa enim collunio, quam μεγάθας appellat, id est, conuenas, non sunt pars ciuitatis. Elegantius certè diceretur, εἰς πᾶν πόλιν ἡμῖν (vel ἡμῶν) ἢ σμεγάθων ἀεὶ δμὸς νῶν τελεῖ. Sophoc. Oedypo Tyr.* ὕστερον· καὶ ἐστὶ νῦν ἀεὶ δὲ τελῶ.

l. 32. *πόσῳ μᾶλλον ἐν τοσούτῳ πλήθει*] *Immo multò minùs. In paucis enim illa communitas vicinitatis ferre potuit: ἐν πολλοῖς ἡ πολλῶ ἦχει συχόρειαν τὸ ἀσύμφορον: quam Aristot. satis refellit 2. Polit. ἅπαν γὰρ ἐθνικοῖς συγκεῖται τὸ πλοῖον κοινὸν. καὶ γὰρ ἐθνικὸν ἀναγκαῖον

νοσοῦρίᾳ ἀπέργασε αὐτὸν ἧβῆ πολιπεῖν, κατέχει. *Noster nonne hoc idem assirmat l. 7 ? τίς ὢν ἐπτάδυσις περὶ τὸ μαθεῖν τὴ ἧβῆ χρυσίων ἢ λόμπων ἐσ φιλοσοφίᾳ ; Hieronymus l. 2. contra Iouinianum:* Sed & ipse Plato cùm esset dives, & toros eius Diogenes lutatis pedibus conculcaret, vt posset vacare philosophiæ, elegit Academicam villam ab vrbe procul, non solùm desertam, sed & pestilentem, vt curâ & assiduitate morborum libidinis impetus frangeretur : discipuli, sui nullam aliam sentirent voluptatem, nisi earum rerum quas discerent.

l. 19. *Lego*, Φίλος Ἐπίκτητος. Ἐπίγραμμα *sic habet:*

Δοῦλος Ἐπαφρᾶ τοῦ ἐπὶ Νέρωνος ἀρχιμάγειρος,
καὶ πατὴρ Ἰησοῦ, καὶ φίλος ἀθανάτοις.

Pag. 688. 40. ἀλλ' ὁ βίλιππος] *Mss.* ἤκουσα πάντως οἱ ἄπειροι, ἤκουσα Ἰουδαῖος. ἐὰν ἢ ἐξ ἀνθρώπου ἢ βιβλίῳ αὖτη. ἢ τὸ ἔργον τοῦτο, ἃ πεπλανῆσθαι. ἱκανῶς ἐπιπλῆ τοῦτο ὁ ἀ. ὁ. ἐ. τῷ ἀδυνάτῳ καὶ ἀνωφερῆ πάλιν αὐτὸν κατεπείλει λέγων, μὴ πατεῖ.

Hom. 14.

Pag. 689. 1. ἀλλα' τῷ μέλλοντι κειρᾷ πάσι κρίνει ἑπτηνέλφ] *Pindarus, ἡμέρᾳ δ' ἑτέροισι μάρτυρες σαφέστατοι.*

l. 20. ἐπεῖσθαι δ' αὐτῷ] *Mss.* δὲ ἐπεῖν, ἐὰν δ μὴ κατακλύσαι αὐτὸ, ἐκ Θεοῦ ἔστι, ἀλλ' ἐὰν ὁκ Θεοῦ ἦ, ἢ κατακλυσθήσεται. ἡλιδ.

l. 36. *Legendum* καὶ ἐπὶ διακονίαν κλητῆ, καὶ ἢ τῶν ἁλιεμπολίων] *Sic Apostolus 2. Cor. 8. 9. beneficentiam Macedonum & Corinthiorum erga Iudæos inopes διακονίαν appellat, ἅτια καὶ τοὺς διδόντας καὶ τοὺς λαμβάνοντας διὰ τοῦτο ὑπαίρων : vt hic Noster loquitur. Nomen enim ministerij siue officij tam dantibus honorificum est, quam accipientibus. Vt, ὡς] μὴ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσεύειν μοί ἐστι γενέσθαι ὑμῖν· ὅπ ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης ἐ μόνον ἐστὶ πληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα. Sed & χάρις vocat, i. beneficium, c. 8. v. 4. δηλῶσαι ἡμῖν τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τὴν εἰς τοὺς ἁγίους. Nusquam autem alio capitibus ἑλληνιεῖ. Hoc enim Iudæis humile & sordidum fuisset, quibus Græci debitores erant ; teste Apostolo. Arist. 2. Rhet. c. 7.* Ἐστι δὲ χάρις, καθ' ἣν ὁ ἔχων λέγεται χάριν ἔναντίον τοῦ δεομένου, μὴ διὰ τίνα, μηδ' ἵνα τι αὐτῷ τοῦ ἔναντίου, ἀλλ' ἐκείνου τι. Ἔναντίον ἐστὶ διακονεῖν, ὑπηρετεῖν (*quo verbo mox usus est eodem capite*) & ἔναντία, διακονία : *quod refert, mi fallor, dixerit officium. Proximo capite eiusdem libri Philosophus misericordiam tractat. Gratia enim & misericordia valdè finitima sunt. Unde illud,* miserere nobis, Domine ; *quidam Interp. vertunt, veritatem Hebraï sermonis secuti ;* Gratiam fac nobis, Domine. *Sed Gratia & ἐπὶ κλέος. Omnis enim misericordia est gratia ; non contrà. Callimachus οἱ δῶρον*

Πάσχω. μὴ σὺν ἴαλλο πόθῳ κεῖνο ἔτεκε, τῆς δὲ Λητ' ἐλεημοσύνης. χάριτι δ' οὐ τοῦτ' ἀμοιβῆ.

Verba sunt Latonæ parturientis, cùm Delos insula illam exceptura erat contra Iunonis vetitum. Vides idem esse ἐλεημοσύνην καὶ χάριν.

l. 38. ἵνα τὰ χάρις διορθωθῇ] *Translatum est à foro & hominum contractibus verbum ait Casaubonus ad Athenæum. Unde est apud Philosophum διορθωτικὴ δικαιοσύνη. 5. Nicom. Hic autem Hellenistæ querebantur sibi iniuriam fieri, quæ corrigenda erat.*

Pag. 690. 8. ἔτι πάλιν διω-] *Mss.* καὶ τὶ ἐλυώρτο αὐτοῦ ἐκλέξασθαι π. κ. ἀλλ' ὅμως ἐν τῷ μερμηνείας βέλεσιν πῶ παρ' αὐτῷ. ἀλλ' --

l. 22. ἐν αὐτοῦ ἕλκυσιν, ἐχ οἱ ἀπόστολοι ἄγωσιν] Legendum fortassis, ἐν ἐκ αὐτοῦ ἵλκυσιν, ἀλλ' οἱ ἀπόστολοι ἄγωσιν. in quibus eorum, qui diaconi eligebantur, modestiam notat, quod non ambitiosè sese offerebant, sed ab Apostolis producti, sic tandem rebus præficiebantur. & hoc fortassis est illud προχειρισάμενοι l. 43.

l. 38. ποιοῦσιν] Lege ποιοῦσι.

l. 40. ἵνα τὰ πάμπαν ἐπαλύσητο]

Pag. 691. 7. ἐν ὑμῖν ἐκκλησιάσουσί τινες ἐν Ἀναίου τότε, ἀλλὰ ἐν πλείοσι γίγνεται ὁ φόβος· ἢ μεγαλοψύχων, ἢ ἐπιπλοώτων. Ἔστι δ' ἐν τοῖς τοιούτοις τὸ πνεῦμα, ἢ ἐν γογγυζίσμοις. Ἔστι --

l. 17. παρλαθομῶμεν] *Subjectum,*

l. 19. *Legendum*, καὶ μείζονα διαθέσει πεδεῖν, ἢ βάλλεται.

l. 39. *Legendum*, μᾶλιστα δ' ἐν διανοίᾳ μὴ ὄντας, ἀλλὰ μάλα ἐσχάτως ἄλλον] Maximè quidem in animo ne dixeris cuiquam malè : at si id non poteris, saltem ne coram alijs. *Si legas*, ἀλλὰ μηδ' ἐσχάτως ἄλλον, *at ne coram alio quidem, minus erit quam tacita cogitatione de aliquo malè sentire, quod absurdè diceretur. Vide quantula vox quantam mutationem faciat. abrì τῷ ἀλλὰ', dici potuit melius, οὐ δὲ μὴ, nisi propter aliud μὴ sequens.*

Pag. 692. 3. τὸ μιᾶδ' αὐτοῦτο πλέξεσθαι, πέσης αἰσλες] Lege, τὸ μιᾶδ' ἐστὶ αὐτοῦτο πλεῖ· --

l. 14. *Lego*, καὶ πολὺ μᾶλλον ἐσχήσου] ὁ τὸ σῶμα τῇ λιμῇ ἔχων. ἐσχήκασιν δὲ † λιμῶσι *non homo quisquam, sed mare* τοὺς πλωιμάρας.

l. 21. τὰ ἐξωθεν λογίσωμαι] *Nam quod supra dixit,* οἱ τοιοῦτοι ἤδη, ὁκ αὖ τοιοῦτοι εἶπε μᾶλλον. *Epicteti apophthegma est.* H.

l. 27. ἀλλα' ἢ μᾶλιστα βουλεῦσαι πάντας πανδημεῖ, ὅπ ἐκ ἀπωρυπτὶ πεφίλασται] *Hæc irasundiæ natura est. Nec hoc alios solùm, sed ipsum ante alios volumus sentire, quem vlciscimur. Nulla enim est alia ultio, vt docet philosophus 2. Rhet. c. 3.*

l. 28. ὁκ ἐν μάχῃ ἐξ ἀνδρὸς ευεωῦσας μόρας] *Hoc illud est, opinor, quod nostri dicunt Iurisconsulti,* secundum ictum facere pugnam.

Ibid. πολὺ μαινομένῳ] *Democritum ferunt, quum eum inuiseret Hippocrates, in insaniæ naturâ, eamque investigandis occupatum. Illum, opinor, modò prospere ei cesserit negotium, implorare oportet huius loci interpretem. nos enim nec libri, nec Interpres, nec ingenium quicquam iuuant.* H.

l. 34. ἢν δὲ τιμῶν ἑαυτὸν τιμᾷ] *Qui reuerentiam alteri defert, seipsum non minùs honore afficit : vt Christus cùm quos curauerat leprosos ad*

ad sacerdotes remitteret, deferendo sacerdotibus, inquit Hieronymus, sibi honorem peperit, qui illis non inuitueret suam dignitatem. Simile est illud Ciceronis 2. de Oratore, vbi de salibus agit, faceties ego. Parcebat enim aduersarij dignitati, ne ipse ipse seruabat suam: quod est hominibus facetis & dicacibus difficillimum, habere hominum rationem & temporum, & ea quæ occurrunt, cum salsissime dicta possint, tenere. Hoc etiam quod Antonius eodem lib. ait, Ex quo illud assequor, vt si quis mihi maledicat, petulans, aut plane insanus esse videatur. sæpe habes apud Chrysostomum, velut in hoc sermone, Qui virtutem honorem, inquit, & modestum deserit, dum ne ἥρωων, ἀχ ἁπεσ.

l. 35. ἔδεις ἡμᾶς ἀδικῆσαι δυνήσεται, ἐὰν μὴ ἑαυτὸς ἀδικῇ.] Egregius est Senecæ liber, cui titulus, In sapientem non cadere iniuriam, in quo sunt hæc cap. 4. Quid igitur? non erit aliquis, qui sapienti facere tentet iniurium? tentabit: sed non percutiam ad eum scito. Maiore enim internallo a contactu inferiorum abducitur est, quàm vt villa vis noxia vires suas vsq; ad illum perferat. Etiam cùm potentes & imperio edit, & consensu seruientium valida nocere ei tentent, tam cura sapientem omnes eorum impetus deficient, quam quæ neruis tormentisue in alium exprimuntur, cùm extra vsum exiuerunt, citra cælum tamen flectuntur. Quid? tu putas, cùm Stoicus ille rex multitudine telorum dicam obscurauerit, vllam sagittam in solem incidisse? aut demissis in profundum catenis Neptunum potuisse conuinci? vt cælestia humanas manus effugiunt, & ab his, qui templa diruunt & simulachra cæsdunt, nihil diuinitati nocetur, ita quicquid fit in sapientem proteruè, petulanter, superbè, frustra tentatur.

Pag. 693. 2. ἐφ' ὀλιγον καὶ μικρὸν ἀξίαν πάντα παθεῖν.] Subaudi χρόνον, vt Paulus ad Timotheum, ἡ δὲ σωματικὴ γυμναστία πρὸς ὀλίγον ὠφέλιμός ἐστι: ad breue tempus.

l. 5. ἀλλὰ τί, ἔφη, Ἀγχίτου ἤκουσας;] Hæc Socratis ad vxorem, vt refert Laertius, cùm hæc sunt in vita Socratis: τῆς γυναικὸς οἰκτισθείσης, ἀδίκως ἀποθνήσκει, οὗ δ', ἔφη, Ἀγχίτου ἐζήλωσε. Xenophon autem in apologia Socratis sic habet. πρὸς δὲ τὸ Ἀπολλόδωρος, ὀφθήσεται δέ μοι ἴσως, ἄλλως δ' εὐήθης, εἶπεν, ἀλλ' οὐτο ἐγωγε, ὦ Σώκρατες, χαλεπώτατα φέρω, ὅτι ἐφ' οἷς οὐ δίκαιος ἀποθνήσκοντα. τὸν δὲ λέγεται καταψήσαντα αὐτῆς τοῦ κεφαλοῦ, εἶπεῖν, οὐ δή, ὦ φίλτατε, μᾶλλον οὖ ἐζήλω με ἐφ' οἷς δίκαιος ἢ ἄδικος τελευτῶντα? & hunc magis videtur Chrysostomus significare.

l. 7. Legendum, τί δ' οὐχὶ ἀδίκως ἀποθνήσκει ε. α. ε. τ. ϑ. κ. μ. κ. ὑ. μ. ὑδὲν βλαβεὶς; cum interrogatione in fine.

Hom. 15.

l. 31. Μᾶλλον γὰρ ἐκείνῳ ἐγκλητέον] Videtur legendum ex Occumenio, μᾶλλον ἐγκλητέον, sic enim is, κωλυόντος γὰρ τοῦ ταμιείου καὶ τῆς ὑποκλοπῆς ὀνειδιζόντος, ἡ μὲν ὑγρότης κατ' ἐκείνου ἐγκαλεῖν ἔοικε.

l. 42. Λιβερτῖνος ἦν οἱ Ῥωμαίων ἀπελεύθερος] At ἀπελεύθερος Romanis libertus est: Libertinus liberto prognatus: cui contrarius Gentilis, cuius maiorum nemo seruitutem seruiuit. Horat.

Nunc ad me redeo libertino patre natum,
Quem rodunt omnes libertino patre natum.

sed & Horatij filius, si quem habuit, libertino patre natus erat, & omnes deinceps posteri. Pater autem Horatij satisfamentarius fuit: vnde illud in eum mordacius dictum, Pater tuus se cubito emunxit.

Pag. 694. 1. πάλιν] Ms. τὰ σημεῖα πάλιν εἰς φθόνον ἦγαγε· ἐπειδὴ δὲ λόγῳ ἐκεῖνος, ἀρρητοτέρῳ αὐτοῖς. πιστεχθεὶς ἡ ἀδιορθωσία.

l. 4. Lege ἔσχυτο, vt prius erat in editione Germanica.

l. 8. Legendum, ἔργον αὐτὸ πυνθάνῃ. Sic Dem. ἔργον ποιεῖσθαι τὸ πεῖσμα.

l. 15. Puto legendum, ἅτε δὴ διὰ τὴν ναὸν ἀπειλῆν βαλομένοις. Propter religionem enim Templi commigrabant Hierosolyma Alexandrini, Cyrenæi, multiq; alij. Nisi enim his verbis docet magnam fuisse reuerentiam Templi, nihil prorsus docet. Vel leg. ἅτε δὴ δι' αὐτὸ μ. ϵ.

l. 27. ἡ δὲ λίν τίνος φορτὸν ἔχουσα] Ms. ἵνα τὸ μέγα καλὸν ὁράσωσι.

l. 38. Χαλδαῖοι Πέρσαι ἦσαν] At Chaldæi, quibus ortus est Abraham, Persæ non erant. ¶ Docuimus alibi quàm largâ significatione Persarum nomen apud Nostrum vsurpetur. Sic pag. 696. l. 15. Indæi vocantur Persæ.

l. 43. πρὸς τὸν πατέρα Λεβραάμ;] Lege πρὸς τὸν πατέρα τὸν Λεβραάμ; de Abrahami patre, & pro λέγει, Interpres legisse videtur ἡ λέγει. D. legit, ἡ πῶς, φησι, φεύγει ἡ χριστιανὸς αὐτὸν ἐν χάρᾳ; ἡ γεγραπται τοῦτο λέγει πρὸς τὸν πατέρα Λεβραάμ. Sic enim Genesis 11. v. 21. tulit itaq; Thare Abram filium suum, & Lot filium Aran filij sui, & Sarai nurum suam vxorem Abram filij sui, & eduxit eos de Vr Chaldæorum. Princeps igitur huius migrationis fuit pater eius. His responsio subnungitur.

Pag. 695. 15. Legendum ex contextu, ἡ ἐπαγγείλατο. δυνᾶται αὐτῷ εἰς κατόρθωσιν αὐτὸν, ἡ τὸ.

l. 26. ἵνα ἀναπαυσόμενον] Hiatum sic expleo, ἐναπῶσα καὶ τῷ Στεφάνου ἐκείνῳ, ἵνα ἀναπαύσωνται: nam certè aliquid deest. H.

l. 31. Mallem ὑπόμνημα τῆ τὸ πεῖσμα. Sic dicimus: ὕδεις ὧδε τὸ πεῖσμα.

l. 34. Melius puto, ἡ ἀδιορθωτεύσωσιν αὐτῆ.

l. 35. Puto, ἵνα καὶ κράτ' αὐτοῦ ἄλλων. Cur enim à plurali repente descendit ad singularem?

l. 42. ἀλληλικώτερον est, ἢ θεῶν ἡ σοφία αὐτοῖς ἔμαλλε. Verbum enim est impersonale.

Pag. 696. 3. καὶ τῷ νόμῳ] Multa hic desunt supplenda de textu. ἀληκάσθω δὲ αὐτῷ λόγοντ. ἵνα Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ἔδει καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἤθη ἃ παρεδ.

l. 10. πρὸς τὸ τόπῳ] Fortassis intelligit, priusquam hic locus (id est Templum) diuino cultu destinaretur, quanquam locutio est duriuscula. τόπῳ autem inquit, quia vocabulum hoc in contextu

contextu habetur. Si hoc non placeat, pro πάνυ, lege ῥᾴμη.

l. 13. ᾗ ἔτι τύπτω] Locus perturbatissimus. Deesse enim nonnihil, illud ἔτι demonstrat. Deinde quid illud lineâ 14. ὁ δὲ τὸν θεωρ. Omnino remedium adhibere non opis est nostræ. H.

Pag. 697. 5. *Legendum*, ὁ μᾶλλον ἑαυτῷ ζωπυρῶν μᾶλλον, πῶς οὐδέποτε πως;

l. 14. ἔτι] *Lege*, ἔτι.

l. 29. ὧν δὴν καὶ δι' ἀμφοῖν] ἃ ὁ ἐχθρὸς αὐτῷ γυμνώσει, πολλάκις ᾗ ἐν ὕπν@ καιρὸν ἀρπάζων, ὑφαλώσεται ἐπ' αὐτῷ] ἃ δὲ τὸ Ομηρικὸν,

—αὐτὸν γὰρ ἐφέλκεται αἴσχεα εἰδήσεις.

Ita μὴ *non Græcorum est* (*ait Thucydides in præfatione*) *sed barbarorum* τὸ ἀνδραποδῶδες. *quanquam*, *inquit*, *antiquitus*, πᾶσι ἢ Ἕλλασι ἐπιδημοῦσιν διὰ τὸ ἀφύλακτοι τε οἰκεῖσθαι, ᾗ ἐπ' ἀφορμαῖς παρ' ἀλλήλους ἐφίεσθαι. ἀφ' ὧν ἡ Ἀσιανὸς τὸν οἶκον ἐφ' ἑαυτῷ κατέστησατο, *qui sunt omnium humanissimi*. *Illud autem Homericum est proverbiale*.

l. 37. ἀλλὰ χήρας τῆς δικαίᾳ τὰ ῥήματα τῆς φιλοσοφίας] *i.* aniles fabulæ. *Anus enim plerunque sunt vidua*. *Vel ipsa philosophia est tanquam vidua*, *quod deserta sit*, *& parum multos habeat cultores*.

¶ Hal. κἄρ@. Sed receptam lectionem melius probarem.

l. 40. ὧν μὴ ἅψῃ αὐτοῦ τὸ κεκτῆσθαι ὑβρίς &c.] *Imperfecta oratio*, *qualis est asseverantium*: *cujusmodi multa sunt apud Hebræos*, *ut*, Quibus iuravi in ira mea, si introibunt in requiem meam.

Pag. 698. 12. ὁ Μεμφιδδὴ υἱὸν τοῦ Σάλα κεκληρηδότ] *At tam* 16. *cap.* 2. *Sam. quam*, 19. *vers.* 25. *appellatur à Græcis* Μεμφιδδὶ *Saulis filius*: *Hieronymo*, Mephiboset. *Sed mutatio nominis est*, ἀπονομασία, *Baal Phegor enim in Scriptura sæpè vocatur* Bosheth: *quod Hebræis significat pudorẽ vel pudendum*: αἰδοῖον. *Hoc enim Idolum Hebræorum dollissimi volunt esse Priapum*. *Hinc* Μεμφιδδὶ *per ἀπονομασίαν est* Μεμφιδδὴ: *& sic fortassis in suis exemplaribus Chrysostomus legerat*. *Nam & Gedeon*, *qui cognominatus est Serubbaal Judicum sexto*, *Ieroboshetb nominatur* 2. *Sam. c.* 11. *Sic apud Ieremiam Baal non semel vocatur Bosheth*, *quod* Pudendum Idolum *vertit Interpres*, *ut c.* 3. Bosheth devoravit laborem patrum nostrorum, *ad quem locum Chimchi scribit sic vocari Baal*. *Sed hic ad marginem non appositè notatur*, *c. Bar. c. Videtur enim potiùs innuere* 2. *Sam.* 19. 27. *ubi hæc habes*: insuper accusavit me servum tuum ad te Dominum meum regem: *At enim Noster l.* 13. ὧν δὴ τῷ Βασιλεῖ ὠνῆ, ne coram quidem rege ipso: *at Mephiboset.* 2. *Sam.* 16. *cap. non apparuit regi*.

l. 24. ἵνα σοι παλαίσω ᾗ γυμάσω ἢ γωνιῶ] *Vt Socrati Xanthippa*, *quæ aliquando in caput eius maledictum effudit*. *Athenæus l.* 5. ἀλλὰ μὴν ὧν ὁ Πλάτων εἴρηκε περὶ Σωκράτους, ᾗ κωμικῶν τις μίμηται (*sic lego*, *non bis* εἴρηκε, *quod incongruum est*) ὧν' ὅτι κοίτας βλοσυρᾶς ὑπὸ κῶ, ὧν' ὅτι Ζωπύρου χαλεπῶ ὧν γωνιᾷ, ἢ τις ᾗ τυφλὸς κατήχει ὠνῆ τῆς παροιμίας.

l. 26. ὑπείξη ἢ γωνιάσωμεν ἡδέως οὐ γωνιᾷ] *Sic Interpretor S. Petrilocum* 1. *ep. c.* 3. *v.* 7. *ubi sic præcipit*: οἱ ἄνδρες ὁμοίως συνοικοῦντες κατ' γνῶσιν, ὡς ἀσθενεστέρῳ γυναικείῳ σκεύει ἀπονέμοντες τιμὴν πρέπει. *Verba sunt explicationes huius loci*, *sed mihi videtur subesse Apostolus notasse naturam muliebrem*, *ferre infirmitatem sexûs*. Ἢ τι γὰρ ἄλλο, *ni fallor*, ζωπυρεῖν τῇ γυναικὶ. *Illud verò v.* 32. ὁ ἀφιὼν δὲ τὸ φρονεῖν κατ' ἐγκράτειαν τὰς ἀσθενείας, *explicat quidem mea sententia quid sit κατ' ἀσθενείαν σκεῦος ἀπονέμειν τιμὴν πρέπει: & sic hoc versu legendum*, *non* τὰς ἀσθενεῖς. *agitur enim de mulieribus*, *& priora hoc vincunt*.

l. 30. ἀλλ' εἴπερ ᾗ συμβαίη κατ' Ἀναγκαῖον ἀπέχεσθαι] πανάγκαιον *est* necessitas. *multas enim necesse est enumerare eiusmodi difficiles impulsu Satanæ συμπτώσεις*. *Diogenes Laert. in vita Zenonis ait*, Sapientis esse γνῶναι τὸν αἰσχρὸν καιρὸν καὶ ἀνάγκην, ἢ necessitas temporis cogit. *i. in summa fame*: *& quam Paulus vocat* 1. *Cor.* 7. πὰν ἐνεστῶτα ἀνάγκην. *est ἀνάγκη*.

l. 34. ὅπερ ὁ Δ πλάσμ- -] *Locus hic in Mt. verbis paulò alijs*, *sensu eodem legitur*.

l. 41. *Legendum videtur*, ὑγρὸς χρὼς ᾗ δυμῷ πλὴν: *hoc enim plenius*.

Pag. 699. 2. μὴ διδάσκης τὸν νοῦν] *Eleganter Philostratus in vita Apollonij*, ᾗ τὸν εἶναι ἡδονὴν μὴ ὁρᾶσαι ᾗ πάνυ, ὡς φησὶν ἕτερος ἡμῶν τῶν αὐξημένων ἤκουτα· ἐκπαιδεῦσαι ᾗ τῇ τοῦ σώματος, ἀπαλλαγῶντα τὸν ὑπ' αὐτῇ ψυχῇ ἀδίκως. διδάσκ@ *est sacramentum scripturæ*, *quod diffundit ad inebriandum aquam*, *ne sorti capiatur*.

l. 3. πῖ τὸν ἀδίκημον- -] *Ut sensum habeas idoneum*, *sic legere posteris*, πῖ τὸν ἀμέτρως ἐπὶ τῇ ἀγίου κατασκήψας, ἕτω δικῆ σου αἰσχυνθῆναι χρυσὸν κἀνθρώπων, τὸ ab his demum comparationem incipiat, *quam statim proximis verbis prosequitur*. H.

l. 8. τὸ ᾗ σφυρὸ ἐκδ.ον] Quod verò caput est. *Sic dicimus* σφυροκόπους, principaliter.

l. 22. ἀρέσεις] *Mss.* ἵνα μὴ τὸν νομίζοντα ὑποπέσῃ ᾗ. ἀλλὰ τὸ λέγειν, πάντα ἐστὶ ἐκείνῳ ῥᾴδια αὐτῷ, ὁ ἐπαγγ.

l. 25. 26. ἀλλ' ᾗ αὐτῆς] *Mss.* ἀλλ' ᾗ αὐτοῦ ὁ σωτὴρ ἑαυτοῦ, φησὶ, μισεῖ. ὑπαυδᾷ αὐτὸς ἀδαμαντίνων.

Hom. 16.

Pag. 700. 9. ᾗ αὐτὸς κατέλαβε] *Nempe ad se in Ægyptum*.

l. 13. *Lege*, τὸ ἀδιαφίδωτον ὑφορ δικαίως ἀπὸ τοῦ βασιλέως.

l. 27. ἢ ὅν ἐστιν μὴ Θεοῦ] *Sensum aliquem habent hæc verba*, *cum* ᾗ, *non obscurum*. *an mendum subsit*, *judicent docti*.

l. 29. οὐ ᾗ τὰς ἐπ-] *Mt.* ἓν τὰς ἐπὶ c. τ. ἐπ. *i. e.* γενηθῆς, ᾗ καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ ἐστιν ἐμοὶ ᾗ. ᾗ ἀπὸ ᾗ ἀλλον ἐπὶ ἐμοῦ διδόμενον. ᾗ ἔτω συζώσιν. λιμ-

l. 34. ἔτι ἐκδύν@ ἀπίστατο ὁ ἐκδὺς αὐτὸ] *Verbum* ἐκδύν@ *significat non* nosse *solùm*, *sed etiam* fauere, tueri, probare: *ut*, Nouit Dominus viam iustorum: ἐκδύν@, Discedite à me, non noui vos.

l. 37. ἔτι ᾗ ὁ τῇ ἀπορροῇ ἄνεξετο τὸ ὕδ@] *Hoc mirum fuit*, *quod eum aversum & alienum ab illis esset*

esset Regis animus, tamen magis magisq; in dies crescerent. Quid si legas, ἐν τῇ ὑποστροφῇ? Non solum enim alienatus erat rex, sed etiam intentus illorum exitio. Sic dicimus, hoc est animaduersione dignum: *Ἄξιον ἦν ὑποστροφῆς ἄξιον. Cùm enim inualesceret quotidie magis, rex eam remsibi animaduertendam putauit, & animaduersio, punitio est.*

l. 39. ᾧ ὑδὲ μικρὸν χρόνον δὴ τῆς ἀλλοτρίας ἦσαν. ἀλλὰ τετρακόσια ἔτη] *Videtur Chrysostomus sensisse quadringentos annos fuisse eos in Ægypto, quod falsum est. Nostri enim Chronologi numerant hos 400. annos ex eo tempore quo natus est Isaac. tum enim Abraham capit habere semen. Vix autem dimidium huius temporis egerunt in Ægypto.*

Pag. 701. 3. 4. οἱ ᾧ ἡ μόνον] *Mss.* ᾧ ὅτι αὐτὸν ζωοποιοῦντα τοῖς μνημόσυσι, οἱ βυβλίοις αὐτὰς διατίμων. *quamquam in impressis malum* τοῖς θ' ἱστῶν *pro* τῆς ἀλλων, *propter sequens* αὐτὰς.

l. 44. διηγήσατο ᾧ πῶς] *Mss.* διηγήσατο ὁ δεξας ἡ δυμὸν ὁ. ὁ. ἡ. τ. ὁ. ἐπὶ τὸ ἐαυτ.

Pag. 702. 7. ἀπὸ τῆς αὐτῆς χοάνης] *Mss.* ἔσχ. τὰ αὐτὰ βήματα, ἃ ἐκ τὸν Χειρὸν ἔλαχον· τίς οὖν κατέκρινεν ἄρχοντα ᾧ διαξιώσῃ ἡμᾶς; ἃ πάντως ἐδοῦς.

Pag. 703. 38. ἔδει ᾧ εἰς χρηστὸν ἀπαντᾷ τέλος.] *Polybius diceret, εἰς χρηστὸν κατατᾷ τέλος. Arist. polit.* 5. c. 1. ἀδιώατον ᾧ ὑπὸ τοῦτο, ᾧ ἐν ἀρχῇ ἡμαρτημένῃ, ἐπ' ἀπαντᾷν εἰς τέλος κακὸν μέγα. Impossibile est quod primo atq; initio peccatum est, non cuadere tandem in magnum malum.

Pag. 704. 9. *Manifestò legendum,* ἀλλ' ἀγαπᾷ· ὅτι ἐκ ἐτιμήθη non ambit honorem, sed bene secum actum putat, si nullâ affectus est ignominiâ. *Sic planè legendum esse demonstrat quod sequitur,* μᾶλλον δ' αὐτὸν ὑδὲν ἀπεμάζετο.

l. 20. ἔστι σχολὴ ἐν ὑγρᾷ καρᾷ] *Latinus Interp. habet. Ecclesiasticus* 31. v. 24. Sõnus sanitatis in homine parco. *Unde conijcimus legendum* ἐν ἑταίρᾳ μετρίᾳ, *s.* conuiua non multi cibi. *Nam & Latini* τὰ συσσίτια *sodalitates vocant.*

l. 30. *Legendum,* εὐρόνοον ἴσν ἐν τῇ ψυχῇ.

l. 33. ὥσπερ μᾷ τὰ βρεφύδια, καὶ ὅταν ὁ σάλος παύσηται] *Transtatum ab ijs, qui in tempestate iacturam faciunt. Quanta sit autem ebrijs mentis fluctuatio, illi apud Athenæum temulenti iuuenes documento sunt, qui domum, in qua bibebant, triremem putabant, quam ut leuarent, pocula & vestes fragulas in publicum, quasi in mare projiciebant. Sed verba autoris referam: l.* 2. Τιμαῖος ὁ ταυρομενίτης ἐν Ἀκεδγαστι οἰκίαν τινὰ φησι κληθῆναι τεῖχον ἐξ αἰτίας τοιαύτης. συνέβαινε τινας ἐν αὐτῇ μεθυσκομένους ἐς τοσοῦτον ἐλθεῖν μανίας ἐνθυμεῖσθαι τὸ τῆς μέθης, ὡς νομίζειν μὲν δεῖν πλεῖν πλοῦν, χειμάζεσθαι ᾧ χαλεπῶς ἔχ' τῶν σκευασμάτων. ᾧ τοσοῦτον ἐκφέρεσθαι ἡδονῆς, ὥστε τὰ μὲν τῆς οἰκίας πάντα σκεύη ᾧ φρύγματα ῥίπτειν. *Visus est enim gubernator illos insisse.* τὸν ναῦν ἀποτορπίζεσθαι δεῖ· ἐχειμάζετο. *Vnde hanc inclinationem imaginabantur, nisi ex salo mentis? Nonne hoc significat Noster l.* 30. ᾧ ὃ ἐκεῖ πάντα γοῦν, πάντα δύναμαι, πάντα σκότος: *& hoc versu addidit* τὸ ἔνδον ἀπόῤῥητα ἀδεῖν κλαυσιν?

Pag. 705. 3. τὸ μὴ ὧν σύμπτωμα δὸς τέλειον κατορθωθῆ] *Hoc membrum est* ἀκατάσκευον. *Lego.* αὖ μᾶ ὧν σύμπτωμα λοιδορούμενος κ. *& mox* τὸν γόνατα καὶ ἐκάτερον πῶς οἰκεῖον ἡ ἄλλο χώρας, *vel* ἔχωρον.

l. 11. ᾧ ἐκ αὖ ποτὲ παχὺς ὁ τροπάιον] *Vinum fugiens Cicero vocat* 3. *Offic. Dioscorider,* ἐνθύμιον.

Hom. 17.

l. 36. *Puto legendum.* ἐν χειρὶ *vt in textu.*

Pag. 707. 18. ὑνδε ᾧ αὐτὸν ἐυχαριστῶν ὧ] *Perplexa.*

l. 21. ὅπως αὐτῷ.] *Mss.* ᾧ μὰ τὸν ἄξιον θαυμάσαι, τὸ μηδὲ ἐνθυμᾶ.

l. 32. τὸ μὰ ᾧ] *Prius erat in omnibus Codd.* τῷ μᾶ ᾧ. *secutus Oecumenium, pro* τῷ, *reposui* τό.

l. 36. ἐκ ἔχατε εἰπεῖν ὑᾷ, *ad* ὠφελοῦμαι] *Confusa omnia, nec sanatu facilia.*

l. 43. *Fortè,* ἄρα ᾧ τὸν τύπον αὐτῆς.

Pag. 709. 34. ὑζεύξομαι] *Interpres legisse videtur* ὑζευξούμαι.

l. 33. μάλιστα ᾧ πολυμιγῶς θυμᾶσθαι ᾧ χρὴ] *Seneca l.* 1. *de Ira, c.* 16. Aristoteles ait affectus quosdam, si quis illis bene vtatur, pro armis esse. quod verum foret, si velut bellica instrumenta sumi deponique possent, induentis arbitrio. Hæc arma, quæ Aristoteles virtuti dat, ipsa per se pugnant, non expectant manum. Habent, non habentur. Nil aliis instrumentis opus est; satis nos instruxit ratione natura. Hæc dedit telum firmum, perpetuum, consequens, nec anceps, nec quod in dominum remitti possit. *Plutarchus* ὁ τῷ ἀεὶ ἀορ. ποι. ὁ τὸν ᾧ χρὴ διδόντα ὄντως ᾧ ἐρᾳδίαν ἐφιλοσοφίαν· ᾧ ἡ αἰδὼς χρῆσίς ἡ δύναμ. βέλτιον χρὴ ὑπὸ τοῦ λόγου. *Cicer. Tusc.* 4. *Non igitur desiderat fortitudo aduocatam iracundiam: satis est instructa, armata, parata per se ipsa. An verò vir fortis, nisi stomachari caperit, non potest esse fortis? gladiatorum id quidem est. Quinquam in ijs ipsis videmus sæpe constantiam: colloquuntur, congrediuntur, aliquid postulant, vt magis placati quàm irati esse videantur. Quod verò sequitur,* μάλιστα τοῦ ὑζεύξομαι δυμᾶσθαι ᾧ χρὴ, *puto legendum.* πολυζεύξομαι. *id est.* causas in foro agentes *aut* in schola disputantes.

Pag. 710. 2. ἀλλ' ἐαυ ἀπορ διὰ τὰ ᾧ ὠφελοῦντα. ἐχρῆσόν δεῖ ᾧ κατασφάλεται. *Dem. contra Aristogitonem primâ:* ἀλλὰ μὴν γε δυσμενὲς κύναν ᾧ ὠφελοῦντα κατακτεῖναι φασὶ δίκη. ὅστε ἐκ αὖ τοιοῦτοι κατακοπῆναι. *Tale erat Aristogiton, qui nullum accusare oratorum ausus est, qui plurimum ciuitati nocebant: impetus hominis, qui nihil nocebant, insectabatur. Hunc Demosthenis locum imitatur Cicero pro S. Roscio Am. Quod si hæc quoque canes latrent, cùm Deos salutatum aliqui venerint, opinor ijs criminis suffragantur, quod ædes sunt etiam tum, cùm suspicio nulla sit. Sed quod Noster ait l.* 1. ᾧ ὠφελοῦντα νὰ πα. *cum oniros pascitur, quomodo dicitur, cùm canis sit* συκοφάντης, *non brutis deseritur? Sed hic γνώμη non est pascis, sed vagari: contrà Virg.*

Mille meæ Siculis errant in montibus agnæ,
& --Tres littore ceruos
Prospicit errantes--

i. pascentes, inquit Seruius. Numer. 14. οἱ δὲ ὑμῖν ἔσονται νεμόμενοι ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσεράκοντα ἔτη. non pascentes pecora, hoc enim est νέμοντες. sed ipsi vagantes.

l. 16. Διαμασῶνται] *Interpres videtur legisse* διαμασῶνται.

Ib. Ἕτι μὴ ὁ κύων] *Lege,* ἕτι μὴ, *&c.*

Hom. 18.

Pag. 711. 12. Ἕτω δὲ ἡ ἕτερα διαφέρονται] *Mirar Chrysostomum non exponere hoc verbum, quod mihi videtur Persius exprimere hoc versu,*

Findor vt Arcadiæ pecuaria rudere dicas.

Significat quidem frendorem dentium: sed ex intimo cordis affectu, cùm acri dolore diffinditur, & quasi serrâ dissecatur: summam denique indignationem fremitumq́ declarat.

Pag. 711. 18. ἢ ἀνόητε] *Ms. sic:* ἡ ἅμα ὢν ἄνθρωπος ἀνεῖν, ἀλλὰ τὰ. *Qua fortassis lectio accipienda est: eam enim admisit Oecumenius.*

l. 20. τοῦτο δὲ ὑποκείμενα ὧδε τὸ ῥῆμα] *Non video quò spectent hæc.*

l. 24. Melius esset, ἡ μάρτυρες τοῦ ὄχλου ὑποκωφῶσι.

l. 35. ἕτω δὲ ἀκουσῶ] *Perspicuitatis gratiâ repetendam puto illam textus particulam,* ἡ φησιν, ἴδε διαφωνῶ ὑμῖν, *ad* τῷ Θεοῦ: *deinde inferendum,* ἕτω δὲ ἀκουσῶ *&c. tum vocabula illa,* ὅτι που λέγεται *expungenda puto, vt in marg. & statim pro,* ἴδε, ἐπεὶ τοίνυν, *legendum censeo ex Oecumenio,* ἀλλοτε δὲ ἐπεί. *Hal.*

Pag. 712. 5. Profectò legendum ἡ τῷ ὀργῷ τῷ φόβῳ. *quasi cordatus assentietur.*

l. 14. κατέχεται δὲ ἧδ' χαρᾶς, ἤκουσα ὁ λέγων] Suspectum mihi illud κατέχεται δὲ ἧδ' χαρᾶς, nec quicquam iuuat τὸ χαρᾶς. Putârim magis è contextu leg. διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας, disperſi sunt per regiones, sermo tamen creuit nihilominus. *Hal.*

l. 15. οὐχὶ τυχόν] *Alij sic:* τυχὸν. ἐροῦσιν ἢ ἀ. γ. ἅμα δίκαιοι ὄν.

l. 25. ἐντεῦθεν εἶπον] *Heidelbergenses sic legunt:* Μετέφερον διεξιόντων ὁ εὐαγγελιστὴς, ἡ ὅτε τὰ χάσματα εἶπον, ἡ κρᾶξις φωνῆ μεγάλῃ, ἡ ὑπέφαινε κατιὸν μέγα ἐπ' αὐτῶν.

l. 38. ἴδιον δεῖ] *Ms.* δεῖ δεῖον ἀπὸ τοῦ διδάσκειν.

Ibid. Συνεχόμενοι τῷ ψυχῷ] Si retineamus eam, quæ in marg. est, lectionē, ſupplenda est illa textûs particula, Κύριε Ἰησοῦ, λέξει τὸ πνεῦμά μου. Hoc enim exinde infertur. Atque hanc existimo veram esse lectionem. Sic enim Oecumenius: Κύριε Ἰησοῦ, λέξει τὸ πνεῦμά μου. ὑστερον δὲ λέγουσι μικρὰν οἱ ἁβὲ τὰς ἧδ' ἡμῶν ἀπόνους ψυχὰς ἧδ' σωμάτων ἀπαλλαγὴν, κἀκεῖ ἡ μετέλω: ex hoc Chryſoſtomi loco proculdubio. Nec enim χθὲς ἡ μετέλω exorta, ſed peruetus est existimatio, ante Chriſtum iuſtorum animas fuiſſe ὑπ' ἀέρα.

Pag. 713. 16. Legendum, vt in textu, τῶν μαγείας ἐξέστηκεν αὐτοῦ, quòd magicis artibus dementâſſet eos. ἐξέστηκεν, inſaniuit, mente alienatus est. 1. *Sam.* 15. ἦκεν Σαμουὴλ τὸν Κάρμηλον, ἡ ἀνέστησεν αὑτῷ χεῖρα. *B. Hieron.* & ſibi erexit formicem triumphalem. *i. trophæum: Saul sc. At Marc.* 13. ἀνέστηκεν, ἀνέστη ὧδε, ſurrexit, non est hîc. *Xenocrates Axiocho (non enim Platonis est hic liber)* οἱ τύραννοι μὲν τῷ λόγῳ ἀνέστηκασι.

l. 34. ἦμεν ὁ Θεὸς] *Ms.* ἀλλὰ τότε μάλιστα σφυγμὸς ἐξέλειπε. ὑποπτέχει γὰρ αὐτοῖς.

Ibid. ὑποπτεύοντες αὐτοῖς τὰ σημεῖα] *Non Apoſtolis, ſed perſecutoribus. Dem. pro Corona de Philippo,* πῶς Ἑλλησιν ὑποπτεύοντες τῇ Ἀκρῃ. *Sic Lacedæmonij bello Peloponneſiaco* Δεκέλειαν ὑποτειχίσαντες τοῖς Ἀθηναίοις: *vnde hoc bellum Oratoribus dicitur* Δεκελεικὸς πόλεμος. *Deus ſignis muniebat Apoſtolos contra aduerſarios, & ſigna illis erant quaſi propugnacula. Strabo lib. 4.* ὑποτειχίσαι ἡ τὸ κτῆμα τοῦτο τοῖς ἐμπολεμίοις βαρβάροις οἱ Μασσαλιῶται. *Nam ἀπὸ cum Dat. ſignificat,* contra. *Hom.*

Οἱ δ' ὑπὸ τῶν ἀρχόντων ἦσαν ὑπ' ἀλλήλοιν ἰσχυρὸν. *niſi ponatur* αὐτοῖς, αὐτὸ τοῦτο, ἀφ' αὑτῶν, *quia durum videtur* αὐτοῦ & αὐτοῖς *ad diuerſas referri perſonas.*

l. 36. ὧν πάνυ ἡδέως τῶν μαθητῶν] Diſcipulorum gregem, *vt* διεγκτέα *famulorum numerum. Interp.* Vt doctrina ampliùs propagetur.

l. 41. Διὰ διωρύχων σημ.] *Ms.* ἡ διωρύχων τὸ σημεῖα ἀ ὑπὸν, ὑπεισδὺ οἱ ἄλλοι ὧν ἐλάσσον τὸ σημεῖα, ὧν ὑπλήμενον αὐτῶν. πρὸ ὕτ.

Pag. 714. 6. ἡ τῷ δυνάμει ἧδ' διορύγων ὧδε] Non reperiuntur in Editione Germanica, & pure falſa eſſe. Vide pag. 719. l. 15.

l. 25. ἐδ' ἀφανίσθη μᾶλλον τῶν ποιῶ] Perfunctorie ſolùm facit & dicis causâ, vt religione ſe liberet. *De vocabulo iſto alias monuimus.*

l. 28. Vel legendum πῶς, *vel lin.* 29. ἕτω καὶ ἐστωῦδε;

Pag. 715. 41. οἱ χρωῦ σφηλάδην] *Ms.* οἱ χθ ωτ' ἀσφαλείας ὑφίστο, κἀν ἀπελίξετο ὠπὸ τῶν σφενδυμίων ὑφέρ.

Pag. 716. 11. Legendum, αὖ ἀκριδὼς κατὰ τῶν ἄρτων ἴδιος.

Pag. 717. 1. ἡ μὴ τῶν αἰώρᾳ σωματικῶ] Glossarium, αἰώρᾳ geſtatio.

l. 10. τῷ ἀγρῷ] Aut legendum τῶν ἀγρῶν, aut inter ἐκείνῳ & ἐκείνων aliquid intercidit. ἐκείνων enim & αὐτοῦ in ſequenti clauſula quo ſpectabunt?

l. 26. αὖ χθονὸς περιελυθέντα] *Id eſt,* κατελάβε. ἐφελυθεῖν *eſt* aſſequi, comprehendere, intelligere.

l. 29. Legendum, πάντων ἀλόγως ὑπ *&c.*

l. 41. Videtur legendum. ἕτω τοῦτο. *Arguunt verba ſequentia.* τοιοῦτοι, διάκειται.

Hom. 19.

Pag. 719. 23. εἰ ἠπίσταο] Interpres, si nesciuisset. εἰ ὐκ ἠπίσατο.

l. 27. ᾗ γὰρ γυναῖκας ἐκεῖ τοὺς τὸ πλεῖστον, ᾗ ἕξω λῶν φόμας παῤ αὐτῆς] *Strabo l. 17. Candaces Æthiopum Reginæ sub Augusto memini, quam hanc esse non existimo, sed aliam ἀμώνυμον. Reges enim Reginæ, eiusdem regionis iisdem nominibus uti solent. Tacitus in vita Agricolæ de Britannis,* His atq; talibus inuicē inſtinctī, Boadicâ generis Regij fœminâ duce (neq; enim sexum in imperijs discernunt) sumpsere vniuerſi bellū. *Hæc Boadica est, opinor, quam Xiphilinus* Βοαδίκλω *indigitat.* Oecumenius ad hunc locum, Ἰσέον ὅτι Καυδάκλιν Λιβύσσης πόσιν πλὴν τῦ βασιλεως μητέρα γελῶσιν, ἐπειδὴ πατέρα Λιβύσσιν ὐκ ἀναφέρυσιν, ἀλλ' ὡς ὄντως ὑὸς ἄλλυ παραδίδασιν.

l. 20. ὅτι δὲ ἃ φίλιππος ἐκινδύνευσεν, μανθάνει] *Sine sensu, vt videtur.*

Pag 720. 19. ἄμα εἶπε, ᾗ ὑπέταξε πρὸν ἢ ἀκύσῃ] Interpres hæc postrema verba non videtur legisse.

Pag. 721. 3. δεῖξαι ἐζήλωσε] Interpres, ostendere spiritus voluit.

l. 12. πάσχει γάς· ὁ γὰρ, φθόνῳ ἢ ὑφ' ὁρῶν τῦ φωτὸς ---.] *Philosophus lib. 2. de anima. c. 12* φανερὸν γ ἐκ τύτων ὅτι τί ποτε ἦν αἴσθησις αἰ ὑφ' ὁρῶν αἱ φθείρυσι τὸ αἰσθητήριον. εἰ γὰρ ἦ ἰσχυρότερα τὰ αἰσθητικὰ ἢ κίνησις, λέγεται ὁ λόγος. τύτο γ λῶ ἢ αἴσθησις· ὥσπερ ἢ συμφωνία γ ὀ τὸ ὀ, χρωμάτων σφόδρα ἧ χρόων. καὶ ὅτα· τί ποτε τὸ φυτὸν ὐκ αἰσθάνεται, ἔχοντά π μόριον ψυχικὸν, γ πάσχοντά π ὑπὸ ἧ ἁφῆς. γ γὰρ ψύχεται γ θερμαίνεται. αἴτιον γὰρ τὸ μὴ ἔχειν μεσότητα, μηδ' πιπαύτων ἀρχὰ, οἷ ὧ ἴσχεται τὰ ὄσθ ἧ αἰσθητῶν, ἀλλα πάσχειν μ τῆς ὕλης. λόγος, μεσότης, μάλιστ in sensibus sunt idem.

l. 27. ἀκύοντες δὲ τῆς φωνῆς] *Nempe Pauli: vt l. 20. Sic Beza conciliat hunc locum cum versu nono capitis 22. quod Chrysostomus confirmat. audierunt enim vocem Pauli, vocem Christi non audierunt.*

l. 34. αὐτάρκυς τῆ ὀδὶ Στεφάνῳ ἀδυμίας ἐφέλκεσθε ἢ Παύλυ φυσαγωγὴ γίνεται] Pauli ad Christianissimum adductio: ὑπὸ τῦ φυσιάω, *quod est,* ad se, *vel* in partes perducere. *vt mox l. 36.* γ καὶ Σαμαρίτῃ γ κῶμα φυσικῶς ἐσπε μαλιστ παρόσον ἐφέλκεται. *& p. 729. v. 41.* τὸ Παύλυ φυσιαγώγιμον, ὡσπὶ σημεῖον λῶ. *Cæsar lib. 1. de bello Gallico:* Sequani Germanos atq; Ariouistum sibi adiunxerant, eosq; ad se magnis iacturis pollicitationibusq; perduxerant. φυσιάσαντο, καὶ φυσιαγάγοντο. *Illud autem,* ἢ ὃ φυσιαγωγὸς ἐγένθη φυσὶ τὸν Θεὸν *Ephes. 2.* per quem aditum, *vel* accessū habemus ad Deum, *est* ὑπὸ τῆ προσαγωγῆ. *Quod mox sequitur, legendum videtur,* ἐφέλκυσ δὲ γ αὐτὸν ἐφ' ἡμᾶς δίαν, τὸ ὕπος αὐτὸν ἀπολέσῃ, φυσιαλέσῃς γ γ παλιν. *Egebat enim consolatione ἢ ὀδὶ Στεφάνυ ἀδυμία, non Pauli conuersio.*

Pag. 722. 5. *Mallem,* ὅτι γ ἰκανῶς.

l. 14. *Legendum,* ὅτι γ ἰλάσθη, δῆλον λῶ.

P. 15. 724. 13. ὐκ ἔστιν ἐξαυτλησθῆναι τὸν νῦν ἧ γεγραφῶν. *Cicero ad Atticum:* Exhausi hunc laborem. *Virg.*

--quæ bella exhausta canebat?

l. 14. εἶπον, ἐσοφίσω, φησὶ, γ τύτε ἀπίσῃ ἀπ' ἐμῦ] *Verba hæc non videntur esse huius loci. Nec enim hic eorum sensum video commodum.* H.

Hom. 20.

Pag. 726. 17. ὅσῳ ὑπῆρχον ὀδὲ τῶ νόμυ] *Interpres sic distinguit,* ὑδλεπον ὅσῳ ἐσ-- *Locus minus sincerus. Nec enim video quo spectet illud,* ἕως ἄτου ὑπτεύθη τῦ Ἰησοῦ. *fortassis pro* ὑπτεύθη, *legendum* ὑπκαλέσθη, donec nomen Iesu inuocatum est. *at quam rectè, nescio.* H.

Pag. 727. 13. εἰ ἐκεῖνο & δὲ πάντα πλοντα - πανρῶδικα] *Codices mendosissimi malta cogunt nos suspecta & corrupta indicare tantùm, cùm nihil occurrat, quod de ijs aptè possit dici. Inter hæc autem hic locus est. Lectorem itaq; illud admonitum volumus, quod olim lectorem Thucydidis admonitum voluit Halicarnassius. Multa hîs quidem esse obscura, quibus fortassis magno labore lumen aliquod addi posset: hoc tamen sæpissimè non esse operæ pretium, quia sensus non est tanti. In istis itaq; lector parcat & suo & nostro labori sine damno fauere.* H.

l. 16. *Leg.* Ἰνα πάλιν δίσῃ cum n. *quamuis perfectæ sint* δίδυκα, & δίδυμαι.

Pag. 729. 2. ὑπὸ βαρύτητος αὐτῆς ἐνίκυτο ὁ χαρακτὴρ Παύλυ] *Suum est cuiq; ingenium, sui cuiq; mores, quibus noscitur: deniq; oratorum tam cuiusq; dicendi character, quam figuram dicimus: & cùm omnes sint inter se dissimiles, tamen vnusquisq; est in suo genere laudabilis. Cic. de Orat. Sed ethici Characteres Theophrasti sunt vitiorum hominum, atq; aliquâ turpitudine insigni notabilium.*

l. 4. δι ἀναβλέπετο videtur παρέλκειν. *Interpres omittit.*

l. 36. *Legendum,* ἐαὐ ζύμυ αἰσαγρεῖται ἀλλῆγ μὴ ματαιότητος εἰς τὸ αὐτῆς ἧξιν τὸ παῦ. *Est* αἰσαγρεῖν & αἰαύξειν. *vel,* ἐαὐ ζύμυ αἰσαγρῶσα, *subaudi* χυμὸ.

l. 39. ὥσπερ γὰρ τὸ ἐν τῇ φύσει αὐαπῤῥιπτὲ ὄζιν] *Hoc est quod Philosophus ait Eth. 2.* ὐδὲν γὰρ φύσει ὄντων ἄλλως ἐθίζεται· ὅλ ὁ λίθ & κάτω φερόμυ & ὐκ ἂν ἐθισθείη ἄνω φέρεσθαι, ὐδ' ἂν μυρίακις αὐτὸν ἐθίζῃ τις ἄνω βίπτων· ὐδὲ τὸ πῦρ κάτω.

Pag. 730. 6. *Leg.* ᾗ μηδὲν ἐκείνων ἀμωιάδα, *vel* μηδὲ ἓν, *vel* ἓτερ μηδέ.

Hom. 21.

l. 25. ὅτι ὐκ ἀπλᾶν ὧτα ἀναδέδωται] *Verbum hoc quod obscurum habetur apud Paulum ad Gal. 2. quomodo sit accipiendum docet hic propheta locus. Mich. 7.* ᾗ ὑπὸ τῆς συγκοίτε συ φύλαξαι τὰ ἀναδίδωμα παῤ σοῦ ᾗ.

l. 29. ἀπὸ ὑ διδάσκ & ὢν] *Oecumenius & alij Codices Mss. legunt,* ἀπὸ διδάκτυ ὤν, ἀλλ' ὑ μαθητής. *Sed malè, vt puto.*

l. 34. ἢ τότε δὲ Διεκρίνον.] *Hunc locum sic lege ex Oecumenio, Καισάρειαν. ἢ τότε δὲ Διεκρινόμην ἐπὶ αὐτῶν πάλιν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἵνα ὅτε.*

Pag. 732. 12. οἱ βαθεῖς Ἑβραῖοι.] *Qui penitus imbiberant Hebraeorum dogmata, legiq; erant prorsus addicti: vt sub τοῦ ἀεὶ τὸν Ἡσαΐαν ἢ Δείσωνα, quirerum delectum mediarum tollebant, & nihil interesse inter optimam valetudinem & summam egrotationem asserebant,* βαθεῖς Σωϊνὸς dixeris. *Atq; hic locus mirificè confirmat Iosephi Scaligeri sententiam in Eusebij Chronicis, qui τοῦ Ἑλληνιστὰς hic & Act. 6. vult esse non solum illos Iudaeorum, qui Graecè sciebant & loquebantur, prout exponit Chrysostomus, sed etiam qui Graecis vtebantur Bibliis. Nam post editionem illam τῶ ο'. Philadelphi operâ curatam, elegantiores Iudaei illam in manibus habebant: Patry Sermonis incuriosiores erant, vt vel Iosephi & Philonis exemplum docet, quos in Graecis eruditissimos fuisse constat. Sed non perinde credo in Hebraeis. Atq; his βαθεῖς Ἑβραῖοι Paulo semper infesti erant, propterea quòd ille erat τῶν ἑλληνιστῶν, qui minus ad pedes Gamalielis educatus, linguae, Hebraeae peritissimus: id quod necesse fuit, cùm esset doctor Gentium. Itaq; isti, qui sectam Hebraeorum sequebantur, Act. 21. cùm Paulum discerpere voluissent, posteaquam senserunt velle eum Hebraicè loqui, quieuerunt & placati sunt: quibus placandis etiam destinauit suam ad Hebraeos epistolam. Hi sunt enim qui τοῖς ἑλληνισταῖς opponuntur: & haec causa cur nomen sum initio contra morem reticuit, quod illis esse odio sciret. Horum igitur omnium haec summa est: continuò post Bibliorum editionem Graecam schisma inter Iudaeos extitisse, cùm qui Graecè scirent illam amplecterentur, ὡς καινοτέραν, quos* Ἑλληνιστὰς *non solùm Lucas in Actis, sed Iohannes etiam in Euangelio nominat.* Ἑλληνισταὶ *sunt enim οἱ* Ἑλληνιστὶ φθεγγόμενοι, *vt Noster hic & c. 6. interpretatur: & ἑλληνίζειν quid est nisi Graecè loqui? Alq; retinebant exemplaria Hebraea, qui linguam sanctam in alium sermonem traduci nefas arbitrarentur.* Ἕλληνες *autem &* Ἑλληνισταὶ *sic differunt, vt* Hispani, Hispanienses: Romani, Romanenses *apud Gellium. Sed Apostoli, maximè Petrus & Paulus, quum iussi sunt se convertere ad Gentes, οὐδέποτε ἢ οἰκονομικῶς semper vsi sunt Graeca translatione vulgari. Quo magis irridendi sunt, qui nunc etiã, si Diis placet, nihil nisi Hebraea sapiunt, ad Hebraeos fontes in omnibus redeundũ censent: alias versiones omnes, quamuis vetustissimas, nihili faciunt. Vel hoc igitur est quod Noster ait: vel sic dicit, quod minus ille tum sermo intelligeretur: vt illud secundum Heb. Ezech. 3.* Non ad populum profundum labij mitto te, *pro quo Innius,* ignoti sermonis.

l. 20. *Puto legendum,* πολὺ μᾶλλον ἐπ' ἄλλων, *vel* ἐφ' ἡμῶν.

l. 28. ἢ σεμνὸν διεκρὶ ὄμον] *Demosthenes & Strabo dicerent* ἀξιοπρόσωπον: *vt contra Timocratem: ἵνα ἢ ὑμῖν ὑπόδικος δικαιοῦμαι τί δίκαιον· ἐγὼ μισείως, ὅς γ' ἐμαυτὸν σπίδω, τὸν ἄλλον χρόνον βεβιωκὼς, νῦν ὢν ἀγῶνα ἢ γεγραῖς δικαιοσύνας ἐξιτάζομαι: Et Geographus l. 3. de Turditanis Hispaniae populo loquens: σοφώτατοι ἢ ἐξιτάζοντες τὴν Ἰδίαν ὅσοι καὶ γεωμετρικῆ χρῶνται.*

l. 29 ὅτι αὐτοῦ ἠδύνατο] Fortassis legendum, ὅτι αὐτὸν ἠδύνατο- & πειρώτατα, & δυνμωδίντα, de Petro intelligendo.

Pag. 732. 7. ἢ τὸν Λυσάνιαν] *Sic esse in quibusdam Codd. Bezatestatur. Vulgares habent,* τὸν Σαράνα, *ipse edidit* τὸν Σάρωνα.

l. 10. ὅπω γὰ ἦσαν τεκμήρια] *Quae vir. Aeneas hic conspexerat. nondum ea signa potestatis Apostolorum viderat: fidem itaq; eius Petrus non sollicitat, sanum autem esse locum testatur Oecumenius, qui verbatim locum descripsit: apud quem pro* πιστοῦντες *ex hoc loco lege* πειρῶντες. H.

l. 25. *Sic legendum censeremus:* αὐάξιον ἡγοῦντο λοιπὸν φιλοσοφοῦντες ὑπὲρ ὧν πάντων τοῦ μαθητοῦ σκύλλειν τοὺ διδασκάλου, ἢ τὸ κηρύγματ& πειθοῦς: *quod & grunt versus sequens.*

l. 38. *Legend.* ἢ Τάς. δὲ. *vt & pag.* 734. 1.

Pag. 734. 7. *Legendum* πᾶς πολὺ, *vel* ὡς πολύ.

Pag. 736. 2. ὑπὲρ τὸ πληρώματ&] *Haec fortassis ad illam liturgiae divinae particulam spectant, εἰς βασιλείαν ἐσῆτῶν πλήρωμα (vide Liturg. tom. 6. p. 998. l. 34.) vt intelligat oblationem sacram fieri inter reliqua ὑπὲρ τῆς τῆς βασιλείας ἐσῆτῶν πληρώματ&. Sic etiam legit mutilator apanth. 45.* H.

l. 4. *Vnam puto veram lectionem ex vtriusq; conflandam:* τῆς μαθίας τῆ διαθήκη ὑπηλαμβάνης ἐκείνου: *quandoquidem quod ad rem ipsam parum interest. Sed hoc expressius.*

l. 8. *Pro certo legendum,* μ& τῆ δύναμ& ἐκείνου.

l. 13. *Puto legendum,* ὡς ἄλλως ἢ μάρτυρων μιμηθέντα, ἢ τοῦτο εἰς πίστ, ὅτι τέθνηκεν ὁ Κύρι&. *Non frustra martyrum meminimus. In sacris enim martyrum fit mentio, vt l. 2. quod praetermissum est, & sic legendum:* τὰ οἰκεῖα ἢ ὑπὲρ τῶν μαρτύρων σεμνοφρόνησα τῆ καθόλου τοῦ μάρτυρος ἐν ἐκείνῳ τῆ ὥρᾳ; *quod probant quae sequuntur: & mox hoc versu:* ἢ τοῦτο τὸ τεθνεωτόδαι τὸν διάκονον σημεῖον, τὸ νεκρὸν αὐτὸν γεγηθέναι.

Hom. 22.

l. 33. τὸν ὑπὸ τῆς Κανδάκης] *Gaza civitas erat Palaestinae: at Eunuchus ille erat Aethiops. Lego* τὸν ὅλη τῆς γαζίας. *c. 8. v. 27.* ὃς ἦν ὅλη πάσης τῆς γαζίας αὐτῆς.

l. 43. σπεῖρά ἐστιν, ὁ καλοῦμεν νυνὶ ῥύμεσον] *Spira & cohors apud Polybium differunt. Graeci cohortem λόχον dicunt: cuius ductor λοχαγός: & sunt fortasse quingenti milites. Polyb. l. 6.* ἢ τὶ μέρος ἕκαστον ἐκάλεσαν ἢ τάγμα, ἢ σπεῖραν. ἢ σημαίνοντοῦ ἢ ἡγεμόνας, κεντυρίονας ἢ ταξιάρχας. *Casaub.* Ac singulas quidem partes apellant ordinem, manipulum, lignum. *Militares etiam ordines frequenter appellantur* numeri, *vt sepe apud Tacitum.*

Pag. 739. 16. *Legendum,* ἢ μετάπεμψαι Κίμωνα.

l. 18. *Legen.* ὅτως ὑπὸ Πέτρου λέγει τὸ πνῦ.

l. 25. τὸ ἢ ἢ φων.] *Mss.* ἢ τὸ φων. ὃν ἔσχ. ἢ τὸ ταῖς ὁμολογήσω ὅτι ἀκάθαρτα ἰῶ ἐκεῖ, ἢ τὶ ὀκεῖθεν ἤκω τὸ ὀκεῖ αἰσασαδδίνας, μέγα δίγμα κλαδαβήτης· φὰ τί -

Pag. 740. 10. αὖτη τῆ πυρᾶ τὸν πυτεμὸν σβέννυται ὡς ἀπὸ δήξ.] *Syracides c.* 3. πῦρ φλογιζόμενον ἀποσβέσει ὕδωρ, καὶ ἐλεημοσύνη ἐξιλάσεται ἁμαρτίας.

l. 44. ἀλλ' ἀπόλλυσι ἡ κραπίη] *Ad arbores alludit infrugiferas. l.* enim 43. dixerat μὴ φύτευε αἰγείρους ἐκεῖ. *Hom. Odyſſ.* κ.

μακρὰς δ' αἰγείρους, καὶ ἐτήσιον ἀλεὸν ἀκαρπον.

Quanquam hoc Euſtathius interpretatur, non quòd ſalices infrugiferæ ſunt (qui enim poſſunt fructum amittere, quem non habent?) ſed quòd oi πίνοντες τῶ κατ' αὐτὰς ὕδατος, ὄλλυσι ἡ κραπίη, ἤτοι ἄφρονες γίνονται, ὡς καὶ Θεόφραστος ἱστορεῖ. Salicem enim Theophraſtus ſcribit vim habere perimendi ſeminis, & libidinis extinguendæ. Itaq; matronæ in Theſmophoriis Athenienſium, caſtitatem cuſtodientes, ſys folys cubitus ſibi ſternunt, inquit Plinius. Sed alium hic Chryſoſtomus fructum, quàm ventris, intelligit, ſcilicet bona opera, quæ luxuria extinguit, quaſi infructuoſa arbor.

Pag. 741. 3. ἀπὸ ἀνυδρίδων πάρουσον] ἀπ' ἀνύδρας. Vitis arbuſtiua, *Pſal.* 71. *de vite quam Deus ex Ægypto tranſtulit,* ἐκάλυψεν ὄρη ἡ σκιὰ αὐτῆς, καὶ αἱ ἀπ' ἀνυδρίδες αὐτῆς τὰς κέδρους τῦ Θεοῦ. *Virgilius:*

Non eadem arboribus pendet vindemia noſtris,

Maritationem *vocat Seruius.*

l. 7. τί φυτεύεις ἄνυδρα, ὧν ἐκ ἀπολαύσῃς] *At hoc boni & ſapientes viri faciunt ruſtici, quos Cicero laudat.* Serunt arbores agricolæ, quæ alteri ſeculo proſint, quarum baccam aſpicient ipſi nunquam.

l. 12. οὐχ ὁρᾶς ὅτι τὰ πορζίμμια ἀπὸ ἀνύδρων ἀμέπτως ἀπὸ τῆς ῥίζης σήπεται ;] *Xenophon Sympoſio:* δικαῖ μόν τοι μοι ἡ τοῦ ἀδρῶν συμπόσια, παῦτα πέφηνε, ἄφθονα ἡ τὰ ἀπὸ ἐν τῇ γῇ φυομένων. καὶ γὰρ ἐκεῖνα, ὅταν μὲ ὁ θεὸς αὐτὰ ἄχαλα ἀδρὰ ποιῇ, ἀ ἀνανεῖται ὀρθοῦσθαι· ὅταν ἡ ὕσῳ ἢ ἄνεμος, πεσοῦσιν πίνει, καὶ μᾶλλον ὀρθὰ τε αὖξεται, καὶ βάλλοντα ἀφικνεῖται εἰς τὸ καρποφορεῖν. *Hoc Noſter ait l.* 14. πάντων τῶν ἡλίου, ἵνα καρπὸν ἐνέγκῃ· τὰ συμπόρευα πορεύθω ἀ σὺν τοῖ ἡλίῳ· τὰ δὲ ἀμέπτως, σήπει. τοιαῦτα γὰρ ἡ τῦ ὕλης φύσις. *Conſentit his Philoſophus Meteor.* 4. c. 1. διὸ ὑγρὰ θερῶν, εἶτα ξηρὰ τέλος γίνεται, τὰ σηπόμενα. *& mox:* σπέρμα δὲ δεῖ φθορᾶς τινὸς ἐν ἑκάστῳ ὑγροῦ, οἰκείας καὶ κατ' φύσιν θερμότητος, ἐπ' ἀλλοτρίας θερμότητος. *Hæc omnia Iohannes, phyſicæ rationis non neſcius.*

l. 17. ἐν τοῖς ὑλαιοτάτοις χωρίοις ἀε πηγὰ λέγονται πίπτεδαι] *Ex Alpibus Rhodanus & Rhenus aliiq; labuntur amnes quamplurimi. Hom. Iliad.* ξ.

Ἰδαῖον δ' ἱκάδιν πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν·

πίδακι ἕβη πηγὴ, ὅθι τε πίνον.

Hom. 23.

Pag. 742. 2. ἅτις ἀπὸ κμάτω ὄντας αὐτοῦ] Finito labore itineris, *vt* 2. *Macchab.* γενόμενοι ἡ ἀπὸ τῆς μάχης, facto prælio. *Sic apud Herodotum:* ἀπὸ τῦ δείπνου γενόμενοι· poſt cœnâ, *vel,* à cœna.

l. 17. *Puto legendum,* ὅτι εἰ ἡ ἐκκλησία ἐπ' αὐτοῦ, *vel* μετεπέμψατο. *Deeſt enim verbum* alſquod.

l. 43. ὅτε ἐπίδοκαν εἰς τὸ] *Occumenius,* ὅτε ἐπίδωκαν τὸν εἰς τὸ.

Pag. 743. 1. τῇ τετάρτῃ ἡμέρᾳ] *Quid eſt illud* ἡμέρᾳ *? certè ſenſum videtur requirere,* ἡ τῇ τετάρτῃ ἐπεφάνη δυν. *i. qui à Cornelio miſſi ſunt, quarto demum poſt die (ab apparitione angeli ſc.) Cæſaream venerũt. aliàs enim nec ſenſus loci, nec dierum numerus quaternarius conſtabit. primo die apparet angelus: ſecundo die mutuntur milites Ioppen: tertio die Cæſaream verſus Petrus comitesq; proficiſcuntur: quarto demum. die ingrediuntur Cornelium, conueniunt. Quod ſequitur,* ὡς δὲ εἰσῆλθεν ὁ Πέτρος ἀπήντησεν αὐτῷ ὁ Κορνήλιος. *Legit Oecum:* ὡς δὲ πάντων ἤρατο ὁ Πέτρος. *Ego neutrum perſpectum habeo.* H.

l. 37. διαφορῶ] Lege διαφορᾶ.

Pag. 744. 15. ἡ ὑπὸ ἐκκλησία μόνον τῆς ἁγιωτάτης] Videntur emota ſuis ſedibus: neq; agnoſcit Interpres.

l. 17. παρησίαν] Interpres legit παῤῥησίαν.

l. 21. ὅπως μὴ πόῤῥω καυσῶ.] *Mſ.* ἐκέπ ἁγιο καυσῶ.

l. 34. *Legendum,* ἀλλως ἡ τὸν ὀπαικὴ ἐκπλῆξαι, ἀ τὸν ἀφῶν λόγω, ἀλλὰ τὴν δικαιοσύλω ἐργαζόμενον. *Non enim Petrus ſquam appellat Cornelium* ὀπαικὴ. *Eſt autem* τὸ ὀπαικὲς *proprie dictum* τὸ ἀδέκα περφασμένον δίκαιον, τὺ *Luca loquitur,* ſummum ius infractum, *& reſpondet* τῇ κατ' μέρ@ δικαιοσύλῃ. *Sed nunc ὁ* ὀπαικὸς, *quem Chryſoſt. interpretatur,* τῇ καθόλ@ δικαιοσύνῃ *cõparatur. exponit enim* τὸν ὀπαικὴ, ἡ δικαιοσύλω ἐργαζόμενον, τὸν ἐν πᾶσιν ἐυάρεσον, *deniq; qui Deo timorem habet ſicut oportet. Sic pag.* 743. 22. *Petri verba explicans* δικαιοσύλω τὸ πᾶσιν ἀρεστὸν κελεῖ: *vt Theognis,*

Ἐν δὲ δικαιοσύῃ ξύλλησδε πᾶσ' ἀρετή ἐστιν.

Quo verſu doctiſſimi poetæ Philoſophus Eth. 5. *generalem ſuam inſtitutam confirmat. Itaq; apud Ariſtotelem, Platonem, omneſq; adeò ſcriptores Atticos ὁ* ὀπαικὴς *eſt ὁ* καυσικ@ *in genere: vt vniverſali iuſtitiæ reſpondeat: non ſolum modeſtius, modicus, æquus, facilis, non pugnax, quiq; in multis de ſuo iure decedit, quem aſſimem particularis inſtitiæ volumus eſſe.*

l. 41. ἐπεσὼ ἡ ψυχὼ εἶχεν *legendum: vel,* ἐπεσὼ ἡ ψυχὼ ἐν ἐμοὶ ὑφηλὼ ἦδη γνωρίζω διάγεσ ἡ παῖτα δ'. Puto editam lectionem veram eſſe, εἶχε. *rem habuit, negotium habuit.* Sic ſæpe Noſter.

l. 42. τὰ ἀπ' αὐτῆς παρηγγελμένα] *Mſ.* ἃ μὲω ὑδὲ ἕτων ἐφείσατο.

Pag. 745. 15. ἀλλὰ μάρτυσι τοῖς πεπαλαισεγκεπημένοις] *Animadvertendum, ſic exponi* τοῖς πεπαλαισεμένοις, *quo verbo Lucas ſæpe vtitur de eademre aliàs. Budæus,* περχειρίζεδαι, deligere, deſignare ad aliquid, ad aliquid faciendum ſumere & eligere. *Polybius de captiuis loquens,* ἅτ' ἡ περχειρισαμένων δίκῃ τῦ ἐμφανεστάτ@ : *& paulò poſt,* ὧν ἡ προχειρισάντων ὀκπορευόμεν@ ἐκ τῆ χάρακος πάλιν αὐτὸς ἐκέμελεν. *Philoſophus* 1. *Top.* c. 12. πᾶς δ' ἂν προτάσεως ἐκλεκτὸν ὑπολῆψ διωρίζειν ἢ προτάσεως, ἢ τῶ πάντων δίξας προχειρίζεσθαι.

εἰῶν ἢ τις ἧν πλείων, ἢ ἧν πρῶν. *Act.* 3. 20. καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεχειρισμένον ὑμῖν Ἰησοῦν Χριστόν.

l. 32. ὑπὲρ αὐτῶν καὶ πάντων] *Mss.* Βεζα τίνων πῶς ἐκδέδεται· ἢ τὸν Θεὸν τοῖς ἧν αὐδωμεν γλώσσαις. τί γὰρ ἐ--

Ibid. διδόντες εστ ἐφιέντες, ἢ συγχωροῦντες, *vel sic legendum.*

l. 36. *Legendum cum interrogatione* τοῦτος αὖ πού ἀφρᾳδέστι; *quod sequenti adest similiter.*

l. 37. μηδεὶς τῶτῳ ἀεὶ ἡμᾶς ἀφὸ τῶ φωνῶ] Fortassis, μηδεὶς ἡμᾶς τῶτῳ ἀεὶ Θεοῦ ἀφῆ τῶ φωνῶ. H.

l. 44. ὕπερ γὰ μεγάλη ἢ βαπίσματος ἢ δώμαμις ἄλλοις αὖτ' ἄλλων τοῖσί τοῦ μὴ τρόποις τῆς ἁμαρτιᾶς. ἐκ ἀφίεσιν εἰ] αὐρώπος τοῦ αὐρώπου.] *Baptismatis vim & energiam egregie his verbis Nazianzenus explicat.* ὁ τῆς φρένησις ὀδηκεία πυκνόν, καὶ ὡς αὐτὸ πελαγῶν, καὶ ἀοσεδὲς αὐτὸ ἧν πᾶ ὕπνων ἐρᾳδέπα· χοεῖς πυρὸς αἷμα χοιδόν, καὶ ἀναπίζον δῆρα Ζωσῆφως. εἰ γὰ δι Ζωσῆμας· ἐλπὶν Ζωδόκησε πρὸς Θεὸν δ' ἑτέρη εἶς, καὶ πολιτεία κρείτονες, ὑπολαμπέον τῶ τῆ βαπίσματος δώρεαν. *Hinc* 1. *Pet.* 3. 21. ἀλλ' Ζωσῆσπος ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς τὸν Θεὸν, bonæ conscientiæ ſtipulatio, *sive* interrogatio in Deum: *quod Erasmus vertit,* quo ſit vt bona conſcientia reſpondeat in Deum, *& ſine causa Beza reprehendit. Eſt enim* ἐπερώτημα *non* interrogatio, *ſed* ſtipulatio, *sed id quod interrogatur. Interrogatum autem & reſponſum nonne, ſed ratione differunt tantum. Idem eſt enim quod interrogatur & reſpondetur. Tertullianus de reſurrectione carnis,* Anima non lauatione, ſed reſponſione ſancitur. *Vetus autem baptiſmi ſtipulatio,* Credis? Credo. Abrenuntias? Abrenuntio. *Dem.* περὶ Στεφάν. μάρτυρες δ' οἱ τῆς γυναικὸς ἀδελφοὶ, παρόντες ἅπασι, καὶ καθ' ἕκασον ἐρωτῶντες, ἵνα ωμὴν ἀνάγκης ἡμῖν εἴη πρὸς ἀλλήλους. *Fratres, oi κύριοι τῆς γυναικὸς, ſtipulatione illi cauebant, quæ vim habet noſtrarum obligationum. Unde reſpondere propriè eſt* ὁμολογεῖν *&* deſpondere, *ac* deſponſare, *& inde* ſponſi ſponſæq; nomen *in nuptijs contrahendis. Sed & Baſilius his verbis dignitatem baptiſmi mirificè declarat, de Sancto Spiritu c.* 14 *falſâ nouorum ſacramentorum cum veteribus comparatione.* τί οὖν συγκρίνεις τὸ βαπίσμα τοῖς ἢ φεσιτελεῖα μόνη κοινὴ, ἢ ἧν φεγμάτων διαφορᾷ πεσῶτι, ὅτι καὶ ἡμεῖς τὸ ὁτέρων πρὸς τῶ ἀληθεσιν; καὶ σκιᾶς καὶ εἰκόνων πρὸς τὸ κατ' ὄψιν φανεσόπερα; *Noſtrum videlicet baptiſmum cum illo maris nubiſq; confert.*

Pag. 746. 3. τί τὸν ἐκπλῆξ εὐαπροδὲς ἀναβάλλεσθε, ὡς θεραπίσης ὡς καιρὸς, ὡς ἐκ ὁρίλων τῆ Θεῆ ζῶσιν;] *Multi veterum Chriſtianorum baptiſmum uſq; ad extremum vitæ diem differebant, quos etiam Gregorius grauiter inſectatur.* ἐαὶ δὲ τὸ σῶμα πορευτήριον, ὑπηρῆς τὸ εἰς αὖριον· τῆς κρ' μικρὸν ἀναβολαῖς ὑπὸ τὸ πονηρὸ κλεπτόμενος, ὥσπερ ὑπείνου ὕπνος· ἐμοὶ δὲ τὸ παρὸν, Θεῆ τὸ μέλλον· ἐμοὶ τῶ νεόπτα, Θεῆ τὸ γῆρας· ἐμοὶ τὸ ὑδρὰς, ἐκείνῳ τῶ ἀληθινῶ· ὅσος ὁ ἀεὶ οὐ κίνδυνος; *Deinde multos enumerat caſus repentinos, quibus hac vita intercipi ſoleat. Poſtremò reſellit eos, qui in ciuſmodi neceſſitatibus deprehenſi, votum deſiderium q; baptiſmi, pro baptiſmo valere apud Deum falſo ſibi opinionis errore perſuaſerant.* αὐλύμπια λέγεις ὕμνον, οὐ πορπομένος δεῖ Θεῆ διὰ τὸ φιλάνθρωπον ὁ ἀφύπτος, ἢ κ τῆς βαπλείας ἧν ἀρόντων ἐντὸς, ὁ ταύπης τυχὸν πουδάζων, ἀλλὰ τὰ ἀφεῖπεν τὰ τῆς βασιλείας.

l. 5. τὸ φώπισμα] *Sic nominant baptiſmum, propter illuminationem ſpiritus, quæ ſequitur. Baſil. de Sancto ſpiritu, c.* 18. ἐπειδὴ διὰ βίων ἐκείνος φωτισμὸς τῆ κάλλει τῆς τῆ Θεοῦ τῆ ἀοράτε εἰκόνος ἐναπενίζομεν, καὶ δι' αὐτῆς αὐαμόβδην ὀδῆ τὸ ὑπέρκαλον ἧ ἀρχετύπε διάνμα· αὐπῆς ἀ χαρίσεως τὸ πῆς χοώσεως πνεῦμα, πᾶν ἐπορπιελῶ τῆς εἰκόνος· & δώμαμιν ἐφ' ἑαυτῆ παρεχόμενον τοῖς τῆς ἐλπίδος φιλοπιάμοσιν. *Hinc Clemens Alexandrinus plenius, illuminatos vocat* γνωσπές. *Sed ſi locus Baſilij videtur obſcurus & myſticus, ipſe explanabit auctor: hæc enim continuo ſequuntur.* ὑπ' ἐξωθεν ἢ δέξεν πυέμβμον, ἀλλ' ὑπ' ἐαυτῆ σεφόμενον πρὸς πᾶν ὀδηγῶσιν. ὡς γὰ ὑδεὶς οἶδε τὸν πατέρα, εἰ μὴ ὁ υἱὸς, ἅπως ὑδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον ἧ Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. *Triacnim poſuit,* τὸ ἀρχέτυπον, πᾶν εἰκόνα· τὸ πνεῦμα. *Chriſtus, inquit Apoſtolus, eſt* εἰκὼν τῆ ἀοράτε Θεοῦ. *Iam reliqua per ſe nota. Baptiſmus autem per ſpiritum operatur: & Chriſtum adeſſe dixit Iohannes, qui ſpiritu baptizaret.*

l. 12. 13. ὀδὲ γ' τῆ Θεοῦ πουσιζεις, ἵνα μὴ ἀμείψῃ τὸν ἐυεργέτην ἧν τοσούτων δωρεῶν] Ego, quomodo hæc antapodoſis protaſi reſpondeat, non video. Opinor locum corrumpi. H.

l. 15. ὡκοῦν τὰ ἀδώματα ἐπίταξεν ὁ Θεὸς;] *D. Hieronymus execratur eos, qui dicunt Deum impoſſibilia præcepiſſe. Auguſtinus autem, tametſi nemo vnquam mortalium legem impleuerit, tamen fieri poſſe non negat, vt quis acciperat tantam abundantiam gratiæ, quâ legis præcepta impleat.*

l. 17. τῶτο ἀθουδιζοντες] Verba hæc expungenda puto. Nec enim hîc videntur eſſe alicuius vſus. H.

l. 21. *Malim,* δατιδόντες δωμῶν.

l. 24. ἀλίγα ἐκ ἧν ἐνόντων δώσαι τοῖς δεομένοις] Pauca egentibus dare, quæ ſine detrimento tuo poteris. *Sic Lucæ* 11. πλὴ τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνας, καὶ πάντα ὑμῖν καθαρά. *Hoc eſt* κ τὰ ἐνόντα, κ τὸ ἐνδεχόμενον, quæ per facultates licet. *Nam quod dicimus, ὡς ἐνδέχεται, non eſt aliud, quam* ὡς ἐνδέχεται. *Sic Noſter mox* l. 31. ἃ γὰ ἀπὸ ἧν ἐνόντων ἀπωλῆσα.

l. 29. *Malim,* εἰ δὲ πυεὶ σύμμεξις, *non* ζῆφή.

l. 39. καὶ ἐκεῖν ὃ μ' ἐδί] *Mss.* καὶ ὁδὲ ωφδῆσαι μείζονι, ἃ φερηγκμένος ἐκεῖνῳ.

Pag. 747. 14. πότερος ὀρᾷς ἐν ἡλικίᾳ πάση ἐν ἐλέφαντι δήγοντας] ἐλέφας *morbus eſt lepræ ſimilis. Medicè vocant* ἐλεφαντίαν.

l. 23. *Legendum videtur potius,* ὥςτ μαθησόμενον μᾶλλον μὴ ζητεῖν, ἢ τὰ ζητηθέντα λύειν. *quod ex ſequentibus planum eſt.*

l. 32. *Planè legendum,* ἐξὸν ἀπουνῆ πάντα ὑπολύσασθαι. *Sic l.* 33. ἃ μόνον ὑπηπὶ μὴ ὑπολύσωσθαι. *Nunc enim ad eos, qui Baptiſmum differebant, reuertitur.* 1. *Cor.* 6. 11. καὶ τῶτό πνας ἦτε· ἀλλ' ἀπελάσασθε, ἀλλ' ἡγιάσθητε. *Hoc quidem euidentiſſimum, ſed*

sed si non probatur, malim ἀποδύσασθαι. Exuuntur enim peccata & abluuntur in baptismo: crimina in iudicio diluuntur, quod est ἀπολύσασθαι.

l. 33. συμεαί.ει γὰ ὃ μόνος] ἴσχυσις. πάλιν εἰ γὰ τοῦτο δύνον] εἰς πεῖσίστασις.

l. 38. ἄλλως ἐφ' ὑπνων ἐρχομένους] *Censeo potius legendum* ἐφ' ὑγρῶν: *quanquam quod legitur ferri potest: vt Liuius Hannibalem ait sedecim annos Italiam perfultâsse, quod de equis intelligendum.*

Hom. 24.

Pag. 749. 38. ὑπὸ παλπὶ] Interpres, *ad hoc.* διὰ ῥῆτο, vel τοῦτο.

Pag. 750. 1. φεγγῆ] Legendum φεγγῆ cum duplici σ, ἀ φεγγίζομαι, *ne illos offenderes*, malè Interpres, *ne illis tribuat.*

l. 3. ἐρῶν] Interpres ὁρῶν.

l. 7. γὰ διὰ τί, φησιν, &c. Hic locus ab Interprete sic distinguitur, γὰ διὰ τί φησιν μὴ τοῦτο χάρτα μόνον ἐκ φαινόμενος &c.

l. 34. ὑδὲν ἔπαθον· ἀλλ' ὅτι δ] *Mss.* ἐξέρυσαν. ὅτι γὰ ὁ Θεὸς τὸ παιδίμα ἐχαρίσατο, τότε ὁ Πέτρος ὑπῆρχεν ἐξέρυσαι· γὰ διὰ τοῦτό φησιν, ὁ Θεὸς ἐφ'--

l. 41. πῶς ὐκ εἰκείως] Lege πῶς εἰκείως, inductâ negatione.

Pag. 751. 43. *Melius forsan*, ὕπνον κατασχεῖ τῆς ψυχῆς.

Pag. 752. 5. πωῖν] Malo ποιεῖ, vel subaudiendum ῥῆι.

l. 25. *Legendum videtur*, οἱ γὰ μύσιοι φεύγουσιν ὑπὸ ἄλλου ὄντα ἄλλου ἔρδεσθαι.

Pag. 753. 16. προσβίπτει] Interpres hîc interijcit, & stupenda videa.

l. 19. ἐγκαλοῦντα ὑφ' ταύτων, κἀκείνους ἐγκαλυμένους] Potiùs legerē ἐγκαλύμενον ὑφ' ταύτων, κἀκείνους ἐγκαλοῦντας.

l. 27. Μήπ ἀποδεῖ ἄλογον ὅτι παῖδες ἴσμεν χρῆτε] *Proverbium. Cic. 2. de Oratore.* Dixit Antonius, cùm Crassum audiebat, fænum reliquos oratores esse oportere. Nos numerus sumus. *Horat.* ἀειδμὲν ἄλλως *Aristoph.* ἴχλῳ ἄλλως *Dem.*

l. 30. ἐπεικίσεσι] Non video quo sensu vsurpetur hîc vocabulum hoc. vult enim, si quid video, *adhuc improbiores* significare. vel itaq; intelligendus est ironicè loqui, legendumq;, ἐπεικίστεροι δῆλον αὐῆσι, vel aliàs leg. εὐεπεικίστεροι αὐῆσι.

l. 32. πωῖσαι] Vide an non intelligat spectaculum aliquod ludicrum.

l. 33. ὡς ὅτ' ἐν λύρᾳ] *Mss.* ἀλλ' ὥσπερ ἐν ποικιλίᾳ γὰ ζωγραφίᾳ συγκειμένων, ἐκ τῆς τοῦ ἑτέρου ἐυπρεπείας πολλῆ τις ἐξάιρησις ἀναλίσκυται ἀρμονία γὰ συμφωνία· ὅταν γ γὰ ἐπαῦται μίαν ἀκούσῃς, μίαν κεφαλὴν ὄψεσθε ἅπασιν, καὶ τὸ τυχὸν ἐὰν ἀμελήσῃς, τὸ πᾶν ἠμέλησας.

l. 36. μιᾶς κεφαλῆς ζωγραφολογούμενα μέλη πλάττω] *Hunc ego non agnosco dicendi modum. potiùs εἰς μίαν κεφαλὴν σ. μ. τ. Sic alibi dicit,* τραγῳδῶν εἰς σῶμα χορῶ: & τραγῶν εἰς ἀοιδὰς *apud Sophoclem, pro eo quod est*, esse in albo ciuium.

Pag. 754. 6. ἀῤῥύθμως] *Lege* γὰ ἀῤῥύθμως.

Hom. 25.

l. 34. Χριστῶ.] *Legendum puto* Πέτρω. *Sepius enim ante, quæ facta sunt erga Cornelium, aliquamdiu facta asserit, vt Petro essent pro apologia.* H.

Pag. 755. 6. πάλιν ὁ μικρὸν] *Quæ hic de Paulo dicuntur, videntur sese importunius offerre. quòd si sint huius loci, intelligenda sunt cum relatione ad illud quod posteà narratur, Barnabam sc. Paulum secum comitem sumpsisse.* H.

l. 7. αὐτὸν ὑπορήσορτες] *Subaudi* οἱ Ἰουδαῖοι, *quod mihi videtur necessario exprimendum. Referenda sunt autem hæc ad illa quæ de Petro narrantur retro, c. 9. v. 29.* H.

l. 25. *Forte* τότε φεύγει ἅπαντας. ℣. *Vel fortassis pro* ἅπαντας *l. legendum* ἄπαντα. H.

l. 29. ἀλλ' ἔπ τῆς ὁδῦ μόνον ὁ νοῦν] *Respicit ad illud c. 9. v. 2.* ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδῦ ὄντας: *ad quem locum Noster, ὁδὸν τοῦ πεσόντος καλῶν, Hom. 19. Est igitur hic ἅπαξ, ἐγκαπάπτων,* audiebant j. dicebantur. *Bene igitur Interpres*, sed tantùm de via esse dicebantur.

l. 34 Κυρίνης γὰ ὤφερ γὰ κυρηναῖος. γὰ Παῦλος] *Quid igitur? non erat Paulus* γὰ πεῖσθαι? *Lego*, καὶ Βαρνάβας. *Sed idem de hoc etiam dici potest, nonne Barnabas inter celebriores erat? Erat ille quidem egregius, sed nequaquam cum Paulo & cæteris Apostolis conferendus. Itaq; hoc ipsum anticipans, cùm cum nominâsset, subjecit,* εἰ γ δεῖ ὑφηγεῖσθαι αὐτός. *Barnabas enim, quanquam inferior esset Apostolis, tamen longè superabat Cyprios & Cyrenæos. At Paulus Antiochiam venit accitus à Barnaba Tarso. venit ille quidem, sed ante eius aduentum Barnabas cum Cyprijs & Cyrenæis ad fidem Antiochenos adduxerant. Hoc autem totum includendum vsi clem parenthesi notis.* ὥσπερ Παῦλος &c. *vide pag.* 756. *l.* 39.

l. 35. ὥσπερ Παῦλος] *Mss.* ἐπεὶ γὰ Παῦλος Ἀντιόχου γὰ Βαρνάβας ἦρχε διδασκάλων.

l. 36. ἀλλ' ὑδὲν ἧττον τοῦτο ἐπιδείκνυται] *Nempe Antiocheni, quod non habuerant inclytos doctores. & mox* ἦρχε γ ἡμῶν κ. τ χ. *vs l.* 34. πεῖ, *hîc opus fuit supernacua lectionis notis. Hæc enim abesse non possunt.*

l. 40. ἵνα γὰ μὴ νομίσωσί τινες διὰ τῶν τῶν λιῶν γεγόνεναι, ὅτι χρίσταιρωμὲν ἐσῶλθεν, γὰ ἀνίσωσε ἀπίσεις] *Quicquid enim publica calamitatis euenit, Christianis imputabant, quorum nouitatem religionis Deorum iram concitâsse arbitrabantur. Sed hanc improbissimam calumniam præclarè refellit Tertullianus in Apologetico, Cyprianus contra Demetrianum, Augustinus 2. de Ciuitate Dei.*

l. 42. ὥσπερ γὰ χ.] *Mss.* ἀλλὰ τοῦτο ὑδὲν διαφωνεῖσθ' γὰ γὰ ὁ Χριστὸς φεύγων. ὑδὲν τοῦτο.

Pag. 756 5. ἀλλ' εἰ διὰ τί' καρδ. φησιν] *Pertinet ad l.* 43. *pag.* 755. *alioqui legendum videretur*, διὰ τοῦ καλοῦ.

l. 8. ὡς γ ὑμῖν γέγραπται αὖ] Apostrophe ad auditores. Innuit autem Constantinopoli famem fuisse paulò ante habitas has homilias. Huius

ius autem famis meminit inferiùs in principio Ethici.

l. 18. Post μεγάλῳ pone notam interrogationis.

l. 35. γῆ πυδξ] *Terra pinguis opponitur τῇ λυσιτελῶς: quod sæpe apud Strabonem habes. Alij vocant, vt Thucydides, χώραν λεπτόγεων, qualis erat Terra Attica.*

l. 39. ὅτῳ ἡ σεφανὸς γίγνοιτο] Cùm negocium gliscceret. *Si legas,* ὅτῳ ἡ δύσκολον γίγνοιτο, *tùm* Βασιλέως πύμπτιον, *est quod Horat. ait,*

Nec Deus interfit, nisi dignus vindice nodus.

l. 40. πολλὰ δ' καὶ ἰσωτῶ] *Mss.* διὸν δὲ τὰ' Ιεροσολυμεῖς ἐρόλωτο, πάλαι Ιουδαίοις ἐπολεμοῦντο, ὅτι σφετερίζεσθαι τὰ ἔθνη, ἡ ὑ ποσώπης ἀπολαύοντα δημοκρίας. ἡ ὅτι μάλλει γίνεσθαι ἀμφισβήτησις, διὰ τοῦτο τὰ' κρ' Κορινθ.

Pag. 757. 1. πῶ φορὲ τοῦ ἐν Ιεροσολύμοις] *Mss.* πῶ ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης. λίχουσι γὰ τὰ παρ αὐτῆς, ἡ ὑ κρ ὑμεῖς ὑμεῖς ὲν ὀρθίοις ἡ δύκρισι διάγοιμεν ὲν τοῖς συμφοραῖς, ἀλλὰ-

l. 2. τὰ' συμφορὰς διάγωμεν] *Sic dixit Plutarchus,* διάγειν πῶ μακαγχολίαν, *(quod est* βραμυθεῖσθαι.

l. 9. Ιουδ τὸ μὲ οἰκίναι ἐξεγίοι Ἕλλησι αὐτοὺ ἐκάλουν] *Legendum* ἐλλησιάς. *Sic enim appellat Lucas. Erant autem Indi. Ait enim ex contextu v. 5.* ἐλάλει ἡ τὴν λόγον, οἱ μὴ Ιουδαῖοι ἐλάλουν: *quod nostram super hac re confirmat annotationem in Hom. 21.*

l. 17. ἡ δαιμάζειν ἄξιον] *Mss.* οἱ ἡ Αγποχεῖς ὐκ ἠγαπήσαν, ὅτι μὴ τοὺ ἀπορόλης ὑπῆρξαν, ἀλλ' ἀρκ--

Pag. 758. 22. ἐλεημοσυνῶν ὐκ ἐν χρέιαις γίνεται μόνον. ἀλλὰ ἡ ἐν δείγμασι] *Cic. 2. Offic.* Duo sunt liberalitatis & beneficentiæ genera. Nam aut operâ benignè fit indigentibus, aut pecuniâ. facilior est hæc posterior, locupleti præsertim: sed illa lautior & splendidior & viro forti claroque dignior. Quanquam enim in vtroq; inèst gratificandi liberalis voluntas, tamen altera ex arca, altera ex virtute depromitur. *His Noster consentiens l.* 23. πολλάκις, *inquit*, ἡ χρημάτων μείζονες ὦσουν ἢ διὰ θεσχημάτων θεσπεσία, *quam ille* operam *vocat, & Cicero quidem argumentatur ab vtrinq; natura, Noster ab vtilitate & effectu: atq; in sequentibus* πῶ θεσπεσίαν *anteponit* τῇ δὲ χρημάτων βοηθείᾳ, *vt Tullius.*

l. 30. Λεγο, ταῦτα ἡ οἱ ὑπήκοοι.

l. 32. αὐτοὶ πῶ διὰ δὲ λόγων ὀδηγικύθμοι, *vt referatur ad* πῶ διαφερῶν *l. proximâ: vel* οἷς πῶ συμβαλῶν *remotius.*

Pag. 760. 15. διὰ δὲ αἰτοῖς] Non satis explicatè. Intelligit enim Iudæos: nunc verò ambiguum quo flectet. Legerim itaque Ιουδαίοις.

l. 38. διὰ τί, φησὶν, ὐκ ἀρῆκαν] Malim, διὰ τί ἀρῆκαν. Nam quid opus erat liberatione, si in Herodæ manus nunquam incidisset?

Hom. 26.

Pag. 761. 9. ὅτε ἀπίση ὁ ἄγγελ☉, τότε ὠόησεν ὁ Πάῤῥ] *Hæc non videntur esse huius loci: nec enim conueniunt cum eo quod præcessit. Puto subiungenda statim versibus sequentibus, & ab his de verbis eorum versuum expositionem ordiendam.*

l. 41. χρὶ πῶ ἀπολυσίαν *dicendum.* Πάτῳ ἡ Ιακώβῳ.

Pag. 762. 19. μεταξὺ χρὶ δύο σραπῶν καιμώδ☉λῶν, δηλ☉δ' ἀλύσοιν δυοῖν] *Observandum ad 2. ad Tim. morem vinciendi Romanum ex Lipsio. Illum itaq; locum adeat Lector, si placet.*

Pag. 763. 4. Malim πῶ ἀπαλλαγὴν αὐτῆς πούτων. ¶ Puto πούτως meliùs stare.

Pag. 764. 38. ὡς ὁ χαλκοτύπ☉ σούσειν ὅτω βαρεῖαν κατοφέρων ὑπὸ πολλοῦ τῦ ὕψους ὀδὲ τοῦ ἀπολῆσαι] *Absurda lectio. Vel præpositio* διὰ *delenda est, & interpungendum post* τῦ πολλῦ τῦ ὕψους: *vel legendum* ὀδὲ τὸν λίζητα, *vel* τὸ χαλκοῦν, ahenum, *vel* τὸ σκεύ☉. *Nam quò minus legamus* διὰ τὸν ἄκμονα, *vel* μόχθον, ἡ σίδηρον, *facit vocabulum* χαλκοτύπ☉, *qui non est faber ferrarius, vt vertunt Interpretes sed ærarius: quod hic locus Xenophontis manifestò docet.* 3. σὺ Ελλησικ. ἀξίαν ἡ ὅλως πῶ πόλιν, ὲν ἡ ὠῦ, πῶ Εφεσον, διάς ὑποίησεν. ἡ τι χὰ ἀγορᾷ μισὶ ὠῦ ἡ ἵππων ἡ ὄπλων ὠνίων ' οἵ τε χαλκεῖς πολ, ἡ οἱ τέκτονες, ἡ οἱ χαλκεῖς, ἡ οἱ σκυτοτόμοι, ἡ οἱ ζωγράφοι, πάντες πολεμικὰ ὄπλα κατασκεάζοντες, ἅτε πῶ πόλιν ὄντος οἰδένα πολέμιν ὑρασήσειον ἔι. *Vbi vi* χαλκεῖς *sunt fabri ferrarij. Si dubites, repetita hæc res in vita Agesilai penè ijsdem verbis conuinces.* ἀξίαν ἡ ἡ ὅλων πῶ πόλιν, ὲν ἡ ὠῦ, διάς ὑποίησεν. ἡ τι χὰ ἀγορᾷ ὠῦ μισὶ πωλοῦντων ἡ ἵππων ἡ ὅπλων ὠνίων ' οἵ τε χαλκεῖς πολ ἡ οἱ τέκτονες, ἡ οἱ σιδηρεῖς, ἡ σκυτεῖς, ἡ γναφεῖς, πάντες πολεμικὰ ὅπλα κατασκεάζοντες, ὥστε πῶ πόλιν ὄντως ἂν ἡγήσω πολλῶν ἐρασιέων ἔι. *Et multa deinceps totidem ferè verbis Xenophon. Hic vides, vt sunt ijdem σκυτοτόμοι* ἡ σκυτεῖς, *siquidem esse,* χαλκεῖς ἡ σιδηρεῖς. *id quod euidentius ostenditur è l.* 41. σοὶ πίνω ἡ οἰκία χαλκοῦν ὅσω πολυμαπλὸν, ὐχ ὥστ χὰ ἄγαν, ὐδ' λίζητας, ἀλλὰ πῶ ὠχρὰ κατασκεάσαι πῶ σῶ. *Sic enim emendo ex superioribus l.* 24. ὅσω ὐκκλησία ἡ οἰκία. χαλκεῖον *autem officina est vtrinq; artificy. Nam Hesiodus,*

Παρ δ' Ἴδι χαλκεῖον σῶκον, ἡ ὲκ' ἀλέα λέσχω
Ὡρη χειμερίη.

Idem alio versu docet unde fullum est vt ex vsurparetur pro ferro.

χαλκεῖ δ' ὑρεῖαλοντο. μέλας δ' ὐκ ἔσκε σίδηρος.

Quomodo nunc etiam es pro argento sumitur, quia ara primi erant nummi. Nam mille ara centum valent denarios. Non est igitur ad Timotheum Αλέξανδρ☉ ὁ χαλκεὺς, *meâ quidem sententiâ, faber æratius, vt vetus quoq; Interpres reddidit: hic enim est* χαλκοῦντες.

l. 42. *Legendum,* ἡ ἡ τῆς χαλκοῦντα, ἡ χρυσοχόου πολλῷ βελτίων' *vel* ἡ ἡ χαλκοτυπίν ἡ χρυσοκεντίαν. *hoc manifestè declarat legendum esse, vt monuimus l.* 41. σοὶ πίνω ἡ οἰκία χαλκεῖον ὅσω μαπικὸν. εἰ δ' μὴ, *quo referas* τὸ, ἡ ἡ, *non habebis.*

l. 44. σφύραν κατίσχυκα, *vel* κ-τίσχυον: *vt l.* 32. κατορθοῦν *est cæsim ferire, κατὰ punctum. Lucianus*

Lucianus in somnio, χαπινεχέντ Θ *Νε με σφοδρότερον ὑπὲξ κατάγαν. Polybius,* τὸ κάπτειν, *Mucronem vocat lib. 6.* ἅμα ἢ τῷ ὀρυττ ἅμα καὶ τύπτειν ἢ δεῖ τὸν δεξιὸν φέρειν μηδέν. καὶ ὅλ αὐτῶν, ἰδιωτικόν. ἔχει ἢ αὖτη κάπτημα διάφορον, ἢ κατὰφορὴν ἐξ ἀυφοῖν τοῦν μαχαίρου κίνουν, διὰ τὸ τυρόξεσίσεον αὐτῆς ἰσχὺν ἢ κύνησιν Θ. *Casaub.* Est hic gladius & ad punctim cædendum excellens, & ad cæsim ex utraque parte feriendum vehemens. Constat enim lamina validâ & firmâ. *Livius l.* 22. Gallis Hispanisque scuta eiusdem formæ erant, gladij dispares & dissimiles: Gallis prælongi & sine mucronibus: Hispano punctim magis quàm cæsim adiucto petere hostem, breuitate habiles & cum mucronibus.

Pag. 755. l. 8 χρυσᾶ σκεῦη ῥυθμίζεις] *Isaius cap.* 44. ἐκλεξάμενΘ τέκτον ξύλον, ὅσπερ αὐτὸ ἐν μέτρῳ, ἢ ἐν πολλῷ ἐρύθμισεν αὐτό. figurauit illud. *Arist. 1. Metaph. c. 4. de Democriteis,* διαφέρειν γὰρ φασὶ τὸ ὂν ῥυσμῷ ἢ διαθῇ μόνον. τέτον ἢ τὸ μὲ ῥυσμὸς, σχῆμα ὅτι Θ *c.* ῥυσμὸς ἐστ ῥυθμὸς: *vt* βασμὸς, βαθμὸς.

l. 2. χαλκεὺς ὁ χαλκᾶς τὸ σκεῦΘ] *Hic* χαλκᾶς *est, quem supra dixit* χαλκοπάτον, *contra Xenophontis distinctionem: & confirmat coniecturam nostram legendum esse* ἐλὶ τὸ σκεῦΘ, *lineâ* 38. *p.* 764. *Sed quis vsus erit apud Xenophontem in re armaria? Puto* χαλκοπάτες *illum intelligere eos, qui Chalybem tractant. Est enim* χαλκὸς *hoc tam Græcis, quàm Hebræis, vt Psal.* 18. *v.* 35. & posuisti *vt* arcum æreum brachia mea: *vertunt alij* chalybeum. *Est autem* Chalybs *ferrum bis fusum.*

l. 5. αὖ ἴδιος ἰκμανῶσ ἄχνωσι, ἐξέλαγξ] *Vel* educ ex igne, *vel* ἐξέλαυνε, *verbum huic arti proprium: vnde* σφυρήλατον, malleabile, ductile, & ἐλάσιμα lamina.

l. 12. ἐκεῖνΘ] Sana sunt omnia, quantum video. Sin corrigenda sint, emendari malim ἐκεῖνΘ, subaudi ᾠδήσεται.

l. 15. μᾶλιστα, μᾶλλον] Aut expungi velim μᾶλιστα, aut legendum, μᾶλιστα, ἢ μᾶλλον ἐπ- -

l. 19. ἀνθρακωμα τῦ πυρὸς] Fomes, arida sarmenta. *Arist. 1. Meteor. Cap.* 3. *de Or.* nulla materies tam facilis ad exardescendum est, quæ, nisi admoto igne, ignem concipere posset.

Hom. 27.

Pag. 766. l. ζωκέρυλος] Videtur corruptum.

l. 4. ὥστ ἀδίξαι ἡμᾶς] *Mss.* ρίας. εἶπε μοι, τί περὶ τὸ εὐαγγέλιον αὐτοῖς μαθεῖν, ἢν δυνώμεθα; ἰυδαίοις, ἢ Σαδδυκαίοις; ἰῶ Ν. ἔφησ, ὁ Πρ- -

l. 44. αὐάρπασος ὁ ἀνθρωπος γίγονεν] *Eadem hæc varia lectio est Philippica* 4. *apud Dem.* ἔπειτ ὁ φερέφιλος ἢ ζωπυρὶς παῖ Θ ὅσα φίλιππος κτ βασιλέως ἀβρανδάζ Θ ἐσθῆτ αἰ ἁρπαγαὶ γέγονεν: *sed apud Paris. libri est* αἰ ἁπαγαί.

Pag. 767. l. 12. λοιπὸν ἐν ἀφασίᾳ ἰῶ] *An post concionem habitam, ab Angelo percussus obmutuit, quam Apollinius & Homerus* ἀμφασίαν *vocant, vt* ὦχετο δ' ἀμφασίη, *quod est apud Comicum,* sensu me verbum vnum proloqui potuisse, ὥστε φησί? *vel, quod verius, præ pudore se abdidit, non comparuit,* ἐς τὸ ἀφανὲς: *quod ostendit l.* 22. ἢ οὐ φάνεται λοιπὸν, *quomodo Pindarus ait, vitlos Olympicis certaminibus vitæ hominum congressus, & obliquas semitas quærere, quâ domum redeant. Sed quod addit* ἀκρυξία δέδεται, *est* ἀυτασία: *Sic* κατ' ἀνδρολέων, ὑπὸ τὴν ὀπτασίαν, ὑπφασία, repentinus & illustris aduentus, *cùm aliquis subito cum exercitu se ostendit: quod est apud Polyb & 2. Marcb.*

l. 13. *Puto legendum* ἐκεῖνος ἐ παρεγεῖν βέλομΘ, illos allicere volens.

l. 21. ἢ πατρικὸν δῆλον ἐξ ἀνάγκ. ἢ ὃ ἦν ἐλλόγιμον ἔχοντα] *Hoc rex regum Agamemnon apud Euripidem in Iphigenia de se confessus est, inuitus filiam occidere coactus: Et hoc illi Hecuba exprobrauit, cùm metu suorum popularium vlcisci Polymnestorem recusauit.*

Φεῦ ὰ ἔστ ἄρ' ἀνθρώπων ὅστις ἐς' ἐλεύθερΘ.
Η χρημάτων γὰρ δοῦλος ἔδηλ, ἢ γλῶσσ'
Η πλῆθος αὖτὸν πόλεως, ἢ νόμων γεγραφὰ
Ἐφρουσι χρῆσθαι μὴ κρὰ γνώμαν ὕφοις.

l. 44. αἰ μὲ ποιῆς ἕτερον αὐτοπαθῶς τὸ πάθος] *Ut Lacedæmonij ferues suos inebriabant, quos uberius ostenderent, quo deformitatem vitij in illis intuentes, vino facilius abstinerent. Sic Noster in mulieribus potissimùm ostendit obscœnitatis turpitudinem, in quibus est insignior & fœdior. Sed censeo legendum* ἀπατηθῶσ, *vt* ποιῆς ἕτερον *sit masculum. Nam ad mulieres transferens aliam personam inducit. id arguit illud* τὸ πάθος. *Non enim dicimus* ποιῆς ἕτερον τὸ πάθος: *& εὐπάθεια non est aliud, quàm* compensare. *vt apud Hermogenem* αὐτίσασις *est species qualitatis assumptiuæ: cuius exemplum est hoc Ciceronis in Verrem:* Est fur, est adulter: *sed est etiam bonus* Imperator. *Quanquam Noster pag.* 772. 34. *eodem modo loquitur.* ἐνόησον τῶν ἀνδρῶν δόξαν αὐτῆσιν αὐτῇ τὰ παρόντα, καὶ ταχέως τοῦτο ὑπομενοῦσιν.

Pag. 768. 7 χάσμης γέμοντα, ἢ ἀχλύΘ πολλῆς] *Hæc duo non bene conuenunt, lego* ἢ ἀλύΘ. *id est.* ἀδημονίας *Cic. 1. de Nat. Deorum.* Ista enim à vobis quasi dicta redduntur, quæ Epicurus otiosus haluc inatus est. Haluc inor *est* ὑπὸ τῆς ἀλύΘ; *vnde* elucus, *Crepula apud Tertullianum. idem 2. de Orat.* vt istam otiosam & dormitantem sapientiam. Sæcularum & cæterorum beatorum otio concedamus. πῶς χασμωμένῳ ἢ νυστάζοντι σοφὸν ἀλυὸ ῥοπὴ quid *sit, idem ex Ennio docet* 2. *Tusc.* animus æger semper errat, neq; pati neq; perpeti potest, cupere nunquam desinit. *est enim* ὑπὸ τῆς ἀσπὲ *quandam ferri potest* τὸ ἀχλύΘ. *Crapula enim est quædam nubecula circa cerebrum consistens. vide p.* 769. 22.

l. 20. *Ex sequentibus videtur legendum,* ἐν μορῖον ἐν ἡμῖν μέρος ἔχον ἐνὸν, γένος.

l. 22. ἀπὸ τῆς ἢ τῷ πεζέλιν] Videtur deesse ἀχλύ- ρεσ. quod tale quid.

Pag. 769. 28. *Legendum,* μὴ διαιρεῖς, *subiunctiuum.*

Hom. 28.

Pag. 770. *Legendum* κ᾽ αὐδυτάτην φρεσήσιν.

l. 29. σεσῴσαι σωτηρίας ἀπολλυῶν τὸν αὐθέντην] Non videntur sana, fortassis pro ἀπολλυῶν legendum ἀπολωλότες, vt conueniat cum præcedente ὧν: aliàs non erit à quo regatur.

l. 32. κ᾽ μετ᾽ ἐγκωμίου] Videtur imperfectum esse comma sententiæ alicuius quæ excidit. Potest, si quid video, abesse sine damno.

Pag. 771. 12. εἰδῆτε ὅτι ἀπὸ τῆς χώρας & πόλεως ἐκαρπώσατο αὐ πολλὰ τῶν ὠφέλειαν] *Vicina hæc ciuitas Seleucia est Antiochia ἡ ἐπὶ Δάφνῃ, cuius meminit l.* 10. *vbi Paulus & Barnabas simul commorati sunt: vt vndecimo capite demonstratur. Strabo lib.* 16. *Quatuor sunt, inquit, Syriæ partes, ἡ μὲν Σελευκὶς ἀεὶ καὶ νῦν ἔθνη τὰ λεχθέντων περιέχουσιν, ἡ δὲ τετράπολις, ἡ ἐστι κατ᾽ αὐτὸ τὸ ἐξεχόντως ἐν αὐτῇ πόλεις, ἐπὶ πᾶσιν γ᾽ εἰσὶ μέγισται ἡ τῶν ἀνατόλων Ἀντιόχεια ἡ ἐπὶ Δάφνῃ, καὶ Σελεύκεια ἡ ἐν Πιερίᾳ, καὶ Ἀπάμεια, καὶ Λαοδίκεια· αὕτη δ᾽ ἐλέγοντο ἀλλήλων ἀδελφαὶ διὰ τὸν ὁμώνυμον Σῆδον τὸν Νικάνορος κτίσμα. ἡ μὲν οὖν μαίζει τὰ παῖδε ὧπὸ ὑπούμοι, ἡ δ᾽ ἑρμιονὶ τὴν ὧπὸ· αἱ δ᾽ ἄλλαι, ἡ μὲν Ἀπάμεια τῆς γωναικὸς αὐτῆς Ἀπάμης, ἡ δὲ Λαοδίκεια τῆς ἀνδρός. Dicit autem ad discretionem* Σῆδικεια ἐν τῇ Πιερίᾳ, *quia alia est hoc nomine eodem condutore, ἡ δὴ τῇ Ἴλγρα.*

l. 16. 17. ὑπεκείδεται τῷ πίσω ἐμμένειν] *Lege, & distingue* ὑπεκείδεται ὥστε τῷ πίσω ἐμμένειν.

l. 35. Κυείου, ὁ πάππος ὢν] *Ms. Thuani,* τοῦ Κυείου τὰς εὐθύνας· ἔφη κ᾽ ἀναπαύσεσθαι, ἵνα μὴ κολακεύειν καὶ περὶ χάριτος διδόναι νομισθῇ. π--

l. 42. ξένος] Melius, vt puto, ξένοι, & sic Interpres. H.

Pag. 772. 3. 4. ὃ γὰρ τοῦτο ὦ] *Id est,* Non iræ deditus esset: ὐκ ἐμὲ τῷ ὀργίζεσθαι.

l. 5. ἀρκεῖ κ᾽ τῶτο μόνον] Malim ἀρκεῖ γὰρ τῶτο μόνον. Videntur enim hæc esse ratio eorũ quæ præcesserunt. Insuper putárim aliquid deesse. ἀρκεῖ γὰρ τῶτο μόνον &c. i. *Ad inuidiam Paulo conflandam apud Iudæos hoc satis erat, quod crederet Christo.* Malim certè, si libri addicerent, expleri aliquid in hac sententia quàm subintelligi. H.

l. 12. εἰ τῶτο ἰδίκουδι, μᾶλλον ἴδια παρακλείσει] Non video quò spectent ista. videntur certè & imperfecta esse & sensum non habere.

l. 26. *Legendum,* πολλὰ γὰρ διῶδε, κ᾽ ὐχ ἁμαρτάνουδι αὐθρώπεις αἰδώμενοι] *Aliud est enim non peccare, aliud recte facere. Nec peccare homines solent hominum reuerentiâ, sed peccandi libidinem refrænare: multiq́, fortes fuerunt, vt docet Philosophus, propter verecundiam, vt ipse Hector. Eth.* 3. c. 8.

Πυκινὰ μοι θεσπίζεις ἐλεγχείλα ἀναξόνορ.

Hæc autem simillima est, inquit, vere fortitudini, ὃν δ᾽ ἀρετὰς γίνεται. δι αἰδῶ γὰρ, κ᾽ διὰ πόθῳ ὄρεξιν, κ᾽ φυγὴν ὀνείδους αἱρεῖδ᾽ ὄντες, &c.

Pag. 773. 4. ὁ γὰρ ἔχει κρίσις ὀρθὰς ὁ δῆμος] *Magnus enim erroris magister est populus: & non est consilium in vulgo, non ratio, non iudicium. Præclarè Cicero Tusc.* 3. Vt nobis optimam naturam inuidisse videantur, qui nihil melius homini, nihil magis expetendum, nihil præstantius honoribus, imperijs, populari gloriâ iudicauerunt: ad quam fertur optimus quisque, veramque illam honestatem expetens, quam vnam natura maximè inquirit, &c.

l. 16. κεχηνότας] *Vel lege* κεχηνότας, *vel ante* ὡς *unum lineâ præcedente pone* ὧ.

Hom. 29.

Pag. 774. 9. ἐξεπορεύοντο αὐτοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ] *Sic est in omnibus Græcis exemplaribus, atq; ita Chrysostomus hic legit. Sed cùm certum sit Paulum hic aliquem legis locum respicere, & Deut.* 1. *legatur,* ὡς ἐξεπορεύσατο σε Κύριος ὁ Θεὸς σου, ὡς εἴ τις ἐξεπορεύσατο ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτῦ, *videtur hic quoq́ ita legendum. Quomodo enim Deus mores eorum in eremo pertulit, quos præter vnum atq́ alterum omnes prostrauit in eremo? κατεπρώσσοντο γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ, 1. Cor.* 10. 5. *Ad hoc præterquam, quòd τὸ ἐξεπορεύσατο est verbum insolitum, quod nusquam alibi me legisse memini, si interpretemur, pranos aliorũ mores ferre ac pati, non est κατ᾽ αἰδοφυλίαν.* φορεῖν *enim non est* perpeti, *sed* portare, gestare, *vt* ἐκφορεῖν, συμφορεῖν exportare, comportare, *&* ἀναφορεῖν, ἐκβοηφορεῖν, καταφορεῖν. *Illud certè melius historiæ conuenit. Quid enim? cùm illis manna de cœlo pluit, coturnices attulit, nonne ἐξεφόρησεν, & cibum quasi prægnantem in os quodammodo inferre: velut anus illa Homerica Iliad.* 9.

ὡς δ᾽ ὅτε τις ἀνὴρ ὑποδύσιος ἐφορέησι
μάσσας᾽ ὑπὸκα κάζῃσι· κακὸς δέ τε πόλλα ἀνέτῃ.

Sic 2. *Machab.* 7. *mater illa egregia septem filiorum, minimum, ne blanditijs tyranni flecteretur, confirmat:* ὑβὶ, ἐλέησόν με πῶς ἐν γαστρὶ ἐβάστασά σε μῆνας ἐννέα, κ᾽ ἐθήλασά σε ἐπὶ τρία, καὶ ἐξέθρεψά σε, κ᾽ ἐχορήγησα εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην, καὶ ἐφορέθησα. *Vel igitur sic legendum, vel* ἐφορεῖν *dicitur, vt in* ἐφορεῖν *per euphoniam.*

l. 23. ἀλλὰ μετὰ τοσύτης τὸ σεμνότητος] *Modò vocabulum hoc videtur reuerentiam significare, aliàs timorẽ, vt Heb.* 10. 39. ἡμεῖς δὲ ὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς, *cui mox opponitur* πίστεως, præsidens constantia.

Pag. 775. 15. ἐπαγγελίαν· ἀλλ᾽ ἰδωμὲν αὖθις τὸ εἰρημένα, τί, ἀφ᾽ ἑνὸς πῶς ἀπωδικῶς ἐδήλωσε; 21. *pagine sequentis*] *In Mss. duobus, tum illo Thuani, tum illo Collegij Nouiocensis hic totus aliàs legitur.* ἐπαγγελίαν. εἶτα τὸν Ἰωαὴλ τὸν ὑὸν πάλιν, λέγων, τάτε ὁ Θεὸς ἀπὸ τῆς ἀνάπαυσε & κατ᾽ ἐπαγγελίαν ὑγένετο γὰρ Ἰησοῦς σωθεὶς Ἰησοῦ, ὃς κληρονόμησε τοὺς ἐν τῇ γῇ Ἰησοῦ, ὃς κληρονόμησε τοὺς ἐν τῇ γῇ ἐδήλωσε μετανοίας· ἐὰν μάρτυρες τῶν ἀποστόλων τῆς ἀναστάσεως, οἵτινές εἰσι μάρτυρες ὧπὸ θεοῦ τὸν λαὸν· εἶτα τὸν Δαβὶδ μάρτυρα ὧπὸ θεοῦ τὸν ἄρχοντα σωτῆρα ἀπέδειξε δηλαδή. ἐπὶ γὰρ τῶ παλαιὰ ἰσχυρὸ καὶ ἑαυτὸ ἐδέκει ἦ· ἔπως ἔτι πῶτα ὧνε ἐκείνων (*fortassis in initio sententiæ legendum* ὅωτερ γὰρ ὑ τὰ παλ--) ὧνε δὲ ἐκατέρων πεῖται τὸν λόγον. ἐπειδὴ γὰρ τῇ δίκει κατείχετο, ὡς ψηφιεῖτε αὐτὸν,

αὐτὸν, καὶ τὸ σωματεῖον σὺν τοῖς ἱππεῦσιν, οὐχ ὡς περὶ Χριστοκτόνους διαλεγόμενοι, ἀλλ' ὡς ἀλλότριον ἀγαθὸν αὐτοῖς ἐγχειρίζοντες, ἀλλ' τὸ οἰκεῖον. πάν ποθεῖς ἀν ἵνα αὐτοῖς ἔνομα τὸ Δαυΐδ. ἰκωνὶ γὰρ τῶ σπουδὸς ἀυτῶ βασιλεὺς ἐκλήθησαν· καὶ πάλιν τῶτον ἀγοησάντες, καὶ τὰς φωνὰς καὶ προφητῶν τὰς κατ' αὐτῶν ἀναγνόντες ὑμῶν, μᾶλλον ἡ κατηγορεῖα, εἰ σωτηρίας ἀκούοντες ἐπροσέχον. καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν. τὰ γὰρ εἰρημένα ἐκείνα τὰ κατ' Ἀβεσσαλὼμ ἐν τῶ ὄρει τῶ Ἐφραὶμ ἐγένετο αὐτῶν τῶν ἀγωνιστῶν (alius codex habet συγγενομένων) καὶ ὄχι τῶτον ἀπὸ ἀπὸ καινοτομίαν τὸ πράγματος, ἀλλὰ καὶ τὸ πάθος, τὸν τόφον κυρίττοντα. ὃς ἀφθὴς φησὶν, ὅτι ἤλεγες πλείους τοῖς Σαμαρεῖταις αὐτῶ ὑπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἱερουσαλὴμ· αὐτὸ δὲ, οἱ ἄρχες οἱ Σωμαρεῖται τες αὐτῶ ὑπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς τῶν Ἰουδαίων. εἶτα καὶ τὸν Δαυΐδ, καὶ τὸν Ησαΐαν ἀφθέγεται μᾶλλον τετυφωμένοις τε καὶ τυφλοῖς, τὰ ὑδάτινα ἀπολλύμενα. καὶ ἐκ ἐγχωρίοις τύτοις, ἀλλ τῶ λόγω λοιπὸν πειθόμενοι, ἀλλ' ὑπτείνει τῶν κλαυσιν, καὶ μετέρχεται τὸ αὐτοῖς πεθενὸν, ὀδηγικοὶ τὸν νόμον ἐκδεχόμενοι, καὶ τῷ συμφέροντι ἐνδιαφέρει, ὅπ τε μεγάλα ἀγαθὰ ἐπακούσιν καὶ ὅπ μεγάλα κακὰ ἀβεκόντων ὄψει, τῶν δὲ ὧν ἐπαγγελίαν οἱ πατέρες, φησὶν, ἐλάβεσαν, τὸ ἄγιον ὑμεῖς. Καθελόντες αὐτὸν, φησὶ, ἀπὸ τῶ ξύλυ. ὄρα πῶς αὐτοῖς ἀδιαπόδυτον τὸ ὕβρον εἶπε (f. εἰπὼν) τῶ θανάτυ. καὶ Πιλάτον εἰς τὸ μέσον φέρωσι· ἄμα δὲ, ἵνα δῆλον τὸ πᾶσι γένοιτο ὑπὸ τῶν κειτηλιν, ἄμα καὶ ἵνα ἐκείνοι μείζονες κατηρεῖπται, αὐδρὶ πεφευγότες ἀλκοφίλῳ. καὶ ἐκ εἶπον, ἐκέπεχον, ἀλλ' ἠπίσαντο· Μνήμιλιν αὐτὰ ἔχατε ἀνέκοτες [ἠπίσαντο τὸν Πιλάτον] αὐαρεθῶσι αὐτὸν. χάειν ἔλεγεν, φησὶν, ὡς ἐκείνω μὴ Σίλοντ@· ὕβρ σοφίτερον ὁ Πέτρ λέγει, Κείνωτος ἐκείνω λελύων (Πραξ. γ. εγ.) παῦ ὀφίλει αὐτοὺ ὁ Παῦλ@. καὶ ὄρα· ἐκ ἐνδιαπείσει τῇ ἀγνοιοσυνῇ τῇ πατέρων, ἀλ' αὐτοῖς ἀρίστη τὸν φόνον. ὁ δὲ Στέφαν@ εἰκότως τῶτο πεπεῖ, ἅτε αὐαιρέσιμα μᾶλλον, καὶ ὄχ ὁλόκλυτα, καὶ δικαιοῖ ὅτι εἰκότως ὁ ὑψι@ κατελύετο· διὰ γὰκεῖ, ἀλ' ἀπιλεῖ καὶ φοβεῖ μᾶλλον. καὶ ὄρα· μετ' ἐγκωμίου Δαυΐδ μέμνηται. Δαυΐδ δὲ γάρ, φησὶν, ὑπηρετήσας τῇ Θεοῦ βουλῇ, προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶ· καὶ ὑπὸ ἐ Πέτρ ἅτε ἀρχῆς ὄντος, οὕτω αὐτὸ μεμαρτύρηκε, ἄλεγε· ἐξὸν εἰπεῖν μὴ παῤῥησίας πρὸ τ πατριάρχυ Δαυΐδ (Πραξ. β. κθ.) καὶ ὑ λέγει, ὅπ ἐπλάνησεν, ἀλλ' ὑπηρέτησεν πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶ. καὶ ὄρα πῶς ὑβριῶ τὰ κατηρώμενα αὐτῷ πάσχοντι, ἀλλ' ἐυεργεσίας τ Θεοῦ. ἐξελέξατο, ὑλωσιν, ἐξυποφήτη. ταῦτα γὰκ ἐκείνου ἐγκώμια· ἠπίσατο, ἔδωκαν. ἀλλ' τὸν Δαυΐδ ἐγκωμιάζει μόνον, ἐπισθὶ ἐξ αὐτῶ ὁ Χειρὸκ. Περικρυξαντὲς, φησὶν, Ἰωάννυ, ὃς φοσίτευτε τῆς εἰσόδυ αὐτὸ βάπτισμα μετανοίας πασὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ. ὁσονδὸν τῶ σάρκωσιν λέγει. ὕτω καὶ Ἰωάννης τὸ ἀναγγέλιον γράφων, ὅτι ἦν τ φῶς τῶν ἀνθρώπων ἐλάλει. ὅτομα γὰ ἰῶ αὐτῷ πολὺ κρ τῶ οἰκεῖ λλω ἄπαυτα. καὶ ὄρα· ὑπὸ λέγει αὐτὸ ἐξέαυ, ἀλλ' τῶν ἐκείνυ φέρει μᾶρτυρίαν. Ανδρες ἀδελφοὶ, υἱοὶ γένυς ΑCεφάμ. καὶ ὑπὸ Ρ πᾶσι αὐτοὺ κηδεῖ· ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἐξαπεστάλη. ἐντεῦθε τὸ, ὑμῖν, ὡς ἰυδαίοις, ἀλλα' δίδωσιν αὐτοῖς ἐξουσίαν ὑποχθόνιαι ἀπὸ τὸν φόνον τετολμικότων. καὶ τὸ ὑ παῤῥησίαν εἶπεν. Οἱ δὲ κατοικοῦντὲς, φησὶν, Ἱερουσαλὴμ. Ρ τὸν ἀγνοοῦσα τες. καὶ πῶς ἠγνόησαν, φησὶν, Ἰωάννυ λέγοντ@ ἐπ' ἀναμένον, ὕπυρ ἐ ἀπὸ προφητῶν Σωτῆρα βοῶντων ἐξέτα καὶ ἄλλα κατηρεία. Καὶ μὴ λέγε αὐτὰν ἀναγνόντες· ὅταν ὡς ἰῶ ἀγνοῶσι. ἀκούσ, ἵνα ὡς Χειρὸκ αὐ τὸν εἶχον, ἡρῷ@ ἔνεκεν καὶ σήμερον, καὶ ἐ πιστεύ, φησι, Πιλάτον· αἰ αιρεθῶσι καὶ ἐν· ὡς ἐ πλήρωσε πάντα ἀπὸ αὐτὸ μαγεμένα. Οὐκ πῶς ἀποκλῶσε ἑάυτὸν οἰκονομίαν τ σω- Pag. 776. l. 11. Sic distinguendum: ἰδᾳ ἡμεῖς ἀναπρέπους τῇ Θεοῦ βουλῇ, προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶ. Reges sunt enim λεπτορροὶ καὶ ἀναρέπει Ρ Θεῦ. Glossarium: defunctus, ἀποθανὼν@. Perinde est igitur ac si diceret, Dauid vitâ defunctus, patribus suis appositus est.

l. 27. ὑδὲν γὰ ὄφελ@ ἐκείνων, ἐαὶ μὴ τὶς ἐυεργεσίαι ἦ] Tum haec, tum quæ præcedunt, omnino luxata sunt.

Pag. 777. 9. Supplendum videtur ex 1. Cor. 11. 17. νυὶ ἦ ὅτι τὸ χεῖρον ζωῤῥᾶται.

l. 17. ἢ τῶτο νομίζετε δουλᾶσαι ἦ] τὸ Σωτῆρ προσέλθειν τῇ Σωτῆρι] προσέλθειν est accedere, appropinquare, ad rem aliquam se applicare. Basilius: ὕτε γὰ, αὖ τὶς ἀκωλυσρήτε πολὺ σοφρονῶν ὑπεξαίη, ἐκ ἀκελησίᾳ ἀβεβλήοις, ἢ κλύδωνα καὶ ζάλλω αὐτοὺ οἱ ἀπὸ ἦρ οἰδένον κατελθόντοι ἐυπνοῦσιν. Aristot. Eth. 7. ἀλλ' εἰλήφασι πῶν τῶ ὀνόματ@ κληρονομῆσαι αἰ σωματικαὶ ἡδοναὶ, διὰ τὸ ἀλεσίκεις τε προσέλθειν εἰς αὐτὰς καὶ πάντας ἱστήκειν αὐτῇ. Verum huius nominis hæreditatem nactæ sunt voluptates corporis, licèt ad alias quoque honestiores pertinerat, quòd homines sæpiùs se ad eas applicant, nec vllus est earum non particeps.

l. 21. νόμ@ ἐπαῖς καὶ ἀφοσιωσὶς οὗτ τὰ ἀνίστερα] Apud Athenæum νόμος χάειν est dicis causâ. ἀφοσιοῦσθαι est aliquid perfunctorie facere, ac tantummodo ut religione animum liberes, ut supra l. 6. εἰ μὴ νόμων ἀπαῖς πειθοῦτες καὶ ἀφοσιώσεις: quod sequentia declarant, Ζωῤῥᾶται τὸ σεῖγμα λοιπὸν ἐξ.

l. 30. Legendum μείζων ἦ ἐν ἀβλάβει, immo verò maius damnum.

Pag. 778. 5. Videtur legendum, εἴγε ἀπ' τῶν ὠφελεμά τις ὑμῖν ἀφεσεγένετο.

l. 17. Planè legendum, εἰσὶ γὰρ καὶ ψυχῶν αὐτῶ ἔκστατον ποιεῖ. Dem. ὑπὸ ἦρ δυσεβῶν τὰ τῆς πόλεως ἐκπίπτοντα.

l. 19. πῶτ@ ἐαὶ μέν] Callimachus Hymno Iouis, Ἐγὼ φονεύσω ἔζωσε σοίνη, ἐν δ' ἄλε ὀλέσ. ἀβεβὼ τὸ βυλεῦσι τῶν ἀθανῶν, τυτίση, τὸν πάντα.

Pag. 779. 1. ὀπτεδόντα] Fort. ἐπτεδόντα.

l. 10. εἰ ἐλέφαντα ἢ ἵππον ἀγχεμάχ ἀπουδ'ζοντες] Psal. 31. ἐν χαλινῷ καὶ κημῷ τὰς σιαγόνας αὐτῶν θλῖξαι. Dem. ταῦτ' ὑπηρέτει τῶ γλῶσσαν, ἄλγει, σιωπᾶν ποιεῖ.

l. 22. ἴσε αὐ ἐβουλήθησθε τὸ θηρίον] Fertur Prometheus infani leonis vim stomacho apposuisse nostro: quod Horatius à Platone sumptum habet.

Hom. 30.

l. 42. ἀπερπόνου] Malè credo, pro ἀπερπόνου: Sed loco meliùs conuenit ἐξαρπόνου.

Pag. 780. 6. *In textu est* διηλθεν τῇ χειρι τῦ Θεῦ.

l. 22. *Puto legendum*, ὡς ἐκ τῆς αὐτῆς πουδῆς μὴ πυλαίνου τα τῦ ἀραζῶν. *Nam* ἐκείνων *alio referri non potest, quam ad Iudæos.*

l. 32. *Videtur legendum*, πῶς διώκοντες ὅπερ κατεσκάζοιεν μαχόμενοι. *Nam si legas* διωκόμενοι, *& de Apostolis accipias, dicendum erat* διὰ τὸ ζηλον τῦ Ιουδαίων. *Nam Iudæi persequentes Apostolos, ut habetur in textu, & impedire conantes Euangelium, in eo promouebant. Hoc enim modo causam Apostolis instissimam prebuerunt ad gentes transeundi, neq; locum sibi de ea re conquerendi reliquerunt.*

Pag. 781. 11. Post διελόμενοι pone plenam distinctionem, & post ἐδει lin. sequenti, comma.

l. 12. *Videtur planè legendum*, αὐαιρῶν αὐτῦ τὴν κατηγορίαν, *vel* αὐτῦ. *Cum enim, vbiq, Apostoli primùm ad Iudæos accederent, sibi quærebant ἀπολογίαν : cum ab illis repudiati se ad gentes conuerterent, Iudæi præcidebant πᾶσαν κατηγορίαν.*

l. 13. ὡς ἡ θεὸς ἴλλ.] Videtur τὸ ὡς inducendum.

l. 31. μὴ τὸ αὐξηθῆναι πάλιν αὐτοὺ ἐξάγωμεν.]

Pag. 782. 9. ἀλλ' ἐκ τοῦ τοῦτο ὑβρίσθαι δῆλον. τῇ ἑβραϊκῇ &c.] Quasi verò Apostoli non intelligerent Lycaonicam linguam.

l. 35. *Censeo legendum*, τὸ μὲν τοῦτων ὑμῖν ὀφειλόμενον, *vel* ὀφεῖλον, *subaudi* ἡμᾶς. *Interpres videtur legisse* τὸ περὶ ἡμῶν.

l. 38. *Legendum potiùs*, αὐ τοῦ σκευαζῆσθαι. *Nam* τὸ σκευαζῆσθαι *non potest habere passiuam significationem.*

l. 44. φορτικώτερον] Vocabulum fortassis rectum, sed tamen rei, de qua agitur, non satis aptum. Melius σκευασάτερον. vel tale aliquid.

Pag. 783. 6. -σωτῷ φησὶν] Expungendum illud φησὶν.

l. 31. *Fortè*, μᾶλλον τῷ νομίσας σωτῆρα.

l. 39. *Lege*, ὁ γὰρ ἄπαξ ἐποίησεν ὑδὲ ἐπήγαγεν.

Pag. 784. 9. *Forte*. ὃς αὖ εἴ τις πυθὴν ὑγρὸν ἢ πίσσα τῦ λοιτῷ μαλθακὸν παιδίον. ὑγρὸς *est* tener, mollis : *unde apud Nostrum* ὑγρὸς βίῳ.

l. 35. *Vsus Græci sermonis postulat*, μὴ μὲ τὰς ἀγχιτίκας γραφὰς. *Accusatores enim* ἀγχίστατοι Σωκράτους δοκεῖας. *Hinc apud rhetoras* γράφεσθαι Φεραύμων : *qualis est Æschinis actio contra Ctesiphontem, de* τὸ γράφειν αὐτὸν ψήφισμα ὀβρίστον, *de corona Demosthenis.* γράφειν, ferre ad populum : γράφεσθαι, nomen in iudicio deferre.

Pag. 785. 13. ἀκόλουθον τὸ σφ--μενον δηλόω] *Error præcipuus est in illo,* ἀκόλουθον, *pro quo vnum aliquod vocabulum reponendum esse : deinde interrogationis nota expungenda, vt locus hunc habeat sensum* : res quidem hæc grauis est, atqui verò non suâ naturâ, sed ex eo potiùs quòd vos eam ex tantâ consuetudine corrigere nondum

l. 3 didiceritis.

5. Pag. præced. lineâ 7. ζωόθεν dixit, magis, vt puto, ex usu linguæ. Sed ζωόθεν etiam hoc sensu Chrysostomo frequens.

l. 43. προφητῶν] Inferiùs vbi hanc iterum tractat particulam, legit ἀλλ' ἐοικότων.

Hom. 31.

Pag 786. 12. ἀλλα' ἡ Ἰεσουίας ἡ πλὴν δημιυργίαν προφήτων. εἶτα πῶς προφοίτων ἢ διὰ τῦ ὕψ., φησὶν] *Recte Chrysostomus hoc obseruat. Verba autem Prophetæ sunt hæc capite quinto, quæ Noster non posuit* : ἡ ὃν εἶπας ἐν τῇ κεφ. αὐτῦ. φοβηθῶμεν δὲ Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν. τὸν διδόντα ὑετὸν πρόϊμον καὶ ὄψιμον, καὶ κανὸν πληρώσεως πρόσταγματος διετηρησεν ἑβδομάδες ἡμῖν. *Sic enim ex Hebræa veritate emendatius puto legendum.*

l. 44 ὅτε ἐσκεπτόμεθα ἡμεῖς, μᾶλλον ἡ προσεπίστατο] Recta omnia, ni fallor. hoc enim vult. *dudum erant discipuli confirmati : hi verò insuper aliquid maius addunt, & amplius adhuc confirmare volunt.* Notat hoc ad verbum διαπείθομαι. est enim ὑποπείθεσθαι rem aliquatenus firmatam vlteriùs adhuc roborare. H.

Pag. 788. 1. μάρτυρες αὐτοὺ λέγει. πῶ ἐναντὲ] Hæc fortassis dicuntur cum relatione ad illud quod dixerant Apostoli, ὑραώθην ὑμῖν ὑτὲ σὲ. δὲ, ἡ καὶ ἐκ καρτέρησε. ad hoc ergo inquit Chrysostomus : *vide vt annos ipsos, & tempora, testes appellet.* aut fortassis pro ἐναντὲ legendum ἐναντίως, *aduersus.* H.

I. 8. αὖτη ἡ τῆς Ἀντιοχείας. ἡ ὁλόχρις ἐκφέρει] Corruptè. nam quo spectabit αὖτη ? Lege ex Occumenio, ἡ ἐν αὐτῇ ἡ τῇ Ἀντιοχείᾳ ὁ λόγος ἐκφέρει : nisi cui placeat lineâ 5. pro Ἀντιοχείᾳ legere Σαμάρειᾳ, quod in margine, vt intelligat Samariam Antiochiæ vicinam esse. Sed hoc non placet. H.

l. 14. *Legendum*, πάσει μὲ ἢ τον δῆς δοσιν. ἡ ὑλὴς ὕπνος ἔλαιος. *de Paulo enim meminit linea nona. Est enim alicuius personæ comparatio.*

l. 24. *Malim* τῆς μείζονος ἐαυτῦ μίας : *& mox*, ἀεὶ τοῦ τῶν κυκλώπων πολεμίου.

I. 27 συρὰν τῶν αὐ--ν] Legerim potiùs αὐτῷ. H.

Pag. 789. 2. *Commodius legeretur* ἐν τῇ αὐτοπεσῇ. ἀλλ' ἄχρηστος γίνομαι, φησὶν, *vt linea* 6. *Item in* κατορθῶ, ὅταν ἄχρηστος γίνῃ, αὐ ἀμαθὴς, 2. *personâ subiunctiuâ* ἢ ἀμαθύνω, *prout quæ sequitur ostendunt. deinde l.* 3. *non video qui non necessariò legendum sit*, ὅτι διὰ ἢ μὴ ἀμαθῶσι ἄχρηστοι ἐγίγνοντο οἱ ἄγιοι. *quippe inutili non ferunt iniurias, sed inferunt.*

l. 6. *Lego*. οὐ ἴσ μᾶλλον σωῖ ἢ φευτίζεις ; *vel*, σὺ ἴσ σωῖ ἢ, μᾶλλον ἀπῖ φ.

I. 26 τὸν δικαίαν &c.] Sententia videtur imperfecta.

l. 42. *Dele comma ante* πάτε.

Pag. 790. 5. ἐκ τῶ κατ' ἐκεῖνον] Nempe τὸν κυνα. non esset vt canis ad vomitum rediens, sed paulò melior. *Dem.* κατορθῶται φίλιππος μείζονα ἢ κατ' Ἀμφίπολιν ὑμᾶς εὖ ποιῆσαι. Pollicetur vobis Philippus maiora beneficia, quàm quanti est Amphipolis.

I. 33. Legendum videtur, ὁ διώκων ἐπεγκεῖν τῷ γλῶσσῳ σῦ, φησι.

l. 40. *Legendum videtur*. ὅτι ἡ ὀγκωμένοις πολλοὶ τῶ ἀφέγματι. *deest projecto aliquid eiusmodi verbum.*

Hom. 32.

Hom. 32.

Pag. 791. 1. Legendum videtur ὑπ αὐτ. θεατομαι (vel ἐκείνης) ἀδ' σωτ. διώκειν. Et sic vertit Interpres.

l. 19. ἀλλ' ὑπ' ἐκ. δ' ἐκείνης]

l. 20. *Videtur legendum*, μακαρίσει λοιπὸν πάντες τὰ εἰς ἑδν μεμιμημένα καὶ Σαμαρίτας, καὶ ἐχαιρεσν, *ex illo Matth.* 10. 5. εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλεις Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε.

l. 36. κληρονομίαν] Fortassis corruptum. vnde vel interpretari debemus, *quia rem non ausus est attingere*, vel legendum, ὁ κληρονόμος τ. π. ἀ *circumcisione non auersum*. H.

Pag. 792. 10. *Melius videtur*, τὸ παῦ δεῖ τὸν νόμον τρίβειν, totam rei culpam in legem confert: *quomodo dicunt* εἰς καθηλῶ σου τὰ ἴχνεια οἱ Θεοὶ: *nisi interpreteris*, totum in legem detorquet.

l. 16. *Legendum*, ἵνως αὖ ὑπὸπῶ λῶ, *& inducendum* τὸ ὠφελῶς.

l. 21. ὁ μικρὸν ϐ] *Corrupta proculdubio, nec adiuuant ea quæ ad margincm.*

l. 38. Ϝτο γδ] *Ms. alias* (τὸ γὰρ κτ' μικρὸν Ϝτο ἰσχυρότερον ῥηθῆναι ϸῦ ἐθνῶν. Ϝτο γὰρ περιέχοντες ὕδιν εἰ διάτα καὶ κτ' νέμον (ἀλλ. νόμ) σῶσαι.

Pag. 793. 1. καὶ βουλόμενοι φῶς αὐτοῦ ἔχειν τοὺ ἐξένειν] *Supple* τὸν τοιῶ. φῶς αὐτοῦ ἔχειν *idem quod* φωτίζειν αὐτῆς.

l. 6. πολλὴ ἡ ἀθηνε' ἀ ϸῦ φαρισαίων] *Interpres*: magnâ pertinaciâ Phariſæorum: *quaſi hoc vocabulum ſignificaret* ἐπιμονὴν, perſeuerantiam. τὸ γὰρ ἐπιμένειν est ἐνδιατείνειν. *quam interpretationem quod ſequitur confirmat*, καὶ τῶ πῶν ὅτι νομοδετόντων: qui lege liberati, legem tamen retinebant. *Sed* ὀπιπεύειν *est etiam* καταπονεῖν fatigare: *vnde videtur duci poſſe commodior ſenſus, ex eo quod in contextu dicitur*, τὴ πιεζόντα τὸν Θεὸν ὀπιπεύειν ζυγὸν δεῖ τὸν τραχηλον ϸῦ μαθητοῦ, ὃν ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν, ὕτε ἡμεῖς ἰσχύσωμεν βαστάσαι; *Valebant enim adhuc Phariſæi iugo legis* τοὺ μαθητὰς ὀπιπεύειν, *& hanc eorum duritiem, inuidioſè vocat* ὀπιπεύειν, *vt tyranni ſolent iniuſtis oneribus* τοὺ ἀρχομένους ὀπιπεύειν.

l. 35. μὴ θεσκορεῖς ὁ λόγ@ γενέσθω] Ne faſtidijs adhæreſcat oratio, *pro quo Noſter ſolet dicere*, μὴ θορυβάζθω.

l. 36. μηδὲ τοῖς ἄλλοις δημιυργοῖς περὶ ϸῦ οἰκείων τεχνῶν λέγωσι] δημιυργοὶ *ſunt qui faciuntur artem aliquam aut profitentur, quibus opponuntur* ἰδιῶται, *&* δημοσιεύειν ἀφ' ἑαυτεῖν *contraria ſunt, vt docet Plato in Gorgia. Nam & τὸν ἰατρὸν hic* δημιυργὸν *appellat.*

l. 41. τοῖς ϗ. ἵνα πῶ ὑγίειαν διαφυλάξωσι] *Quam* ὑγιεινὴν θεραπευτικὴν *mox nominat. Est etiam pars quædam medicinæ* θεραπευτικὴ *nominata: quæ docet venienti occurrere morbo. Pars tertia dicitur* θεκπυτικὴ μέθοδ@, *de qua Galenus libros aliquot edidit egregios.*

l. 44. *Legendum*, ἰκανῶ θεραπευτικῆ μεθόδῳ διαλεγόμθα, ὐχ ὑμενῆ θεραπευτικῆς, *vt ſequentia cuncuni*, κτ' συγχέηται.

Pag. 794. 4. πιθάνω δ' αὐτὸν, ὃς τῶ αὐτ'ν, καθαιρήσαντα τὸ ἰσχνὸν] *Sublatâ enim cauſâ, tollitur effectus: medicinâ cauſâ morbi inuentâ, curationem quoq; inuentam putant.*

l. 6. ὅπως κατωδυν καὶ σεσῆρὸν αὐαπαυθῇ τὸ κακὸν] *Cic. Tuſc.* 3. Nos autem audeamus non ſolum ramos amputare miſeriarum, ſed omnes radicum fibras euellere.

l. 14. καθάπερ γδ δεῖ ὕλης πυδε, ὕπω καὶ δεῖ αὐθρώπ.] *Ariſtoteles hominem appellat* τὸ ὅλον, καὶ ἐκ ζῴου, *quod ex animo & corpore conſtat, hoc eſt, ex materiâ & formâ: Chryſoſtomus* ὕλην, *quia eſt in vtrumq; paratus, ad beate vel miſere viuendũ: quod plenius ſequentia explicant*, τὸ δ' ὑωκείμενον αὖ ἄνθρωπος· διώκται γὰρ ἡνίοχον καὶ ἄγγελος καὶ σημεῖον. *Nam & philoſophus materiam vocat* τὸ ὑωκείμενον, καὶ διώκειν ἀναπαλὶ ϸῦ ἑαυτῶν. *Sed hoc ſuperat omnem Ariſtotelis rationem, quòd Theologis perfectio naturæ, quam ille* ἐντελέχειαν *vocat, potentia eſt gratiæ.*

l. 19. *Legendum ex inſtituto ſermonis*, λοιπὸν γ' δεῖ τοῦ χαριζόμενος τὸ παῦ. διώκται γὰρ ἡνίοχον καὶ ἄγγελος ἄνθρωπος.

Hom. 33.

Pag. 795. 6. δὲ καὶ ὕσεσιν λέγει] Verba hæc Interpres non agnoſcit: nec certè videntur aptè locari. Nam quòd epiſcopus etiet, idco prior loqui debuit, non poſterior. *H.*

Pag. 796. 36. *Legendum* ὡκ ἀλοιώτερα τὸ ὄνομα αὐτῆς τῆ θεσταλῆφθαι ϸῦ ἐθνῶν. *Nam & Interpres*: Non confunditur nomen illius, dum aſſumptionem gentium, gloriam vocat *vt legiſſe videatur* τὰ θεσταλῆφθαι. *Sed ſine ita legas, ſine vt Græca ſe habent, tota ſententia eſt* ἀκαταλλακτος. *Nam ſi τὸ ὄνομα αὐτῆς ſit accuſatiuus, id quod neceſſe eſt, ſi legas* δέξαν κλῆσιν *primùm, nuſquam aſſumptionem gentium Dei gloriam Iacobus vocat: deinde, etiamſi ita vocâſſet, τῆ θεσταλῆφθαι datiuus non quadrat. Vel igitur legendum*, ὡς ἀλοιώτερα τὸ ὄνομα αὐτῆς τῶ θεσταλῆφθαι ϸῦ ἐθνῶν δέξαν κλήσεν *quod tamen in oratione Iacobi non tam ies: vel, quod potius cenſeo, delendum* τὸ δέξαν κλῆσιν, *aliter ita legendum*, ὡς ἀλοιώτερα τὸ ὄνομα αὐτῆς τῆ θεσταλῆφθαι ϸῦ ἐθνῶν. *Non dedecoratur nomen eius aſſumptione gentium: vt* τὸ ὄνομα *ſit nominatiuus, verbum*, *paſſiuum.*

l. 37. θεὸ πάντων ἔπει] Quid hoc ſit neſcio, & neſcire ſe fatetur Dionæus.

Pag. 797. 1. *Legendum*, οἱ τοίνυν διὰ τῶν ἐξαίρετοι ἡ πόλις. διὰ τὸν ἐξ αὐτοῦ, *id eſt, propter Chriſtum ex Iudæa oriturum.* Salus enim ex Iudæis, *ait Dominus Samaritanæ Ioh.* 4. *& Iſaiæ* 2. Egredietur lex è Sion, & verbum Domini de Ieruſalem. *Sion autem dicebatur Ciuitas Dauid. Excitata eſt igitur ciuitas, vt eſſet vbi Chriſtus naſceretur, & vnde Euangelium prodiret. Nam ſi Ieruſalem non fuiſſet, nec Bethleem. Aut forſitan legendum* διὰ τὸν ἐξ αὐτὸ. *Dauid ſcilicet. Quicquid eſt, certè legendum*, διὰ τοῦτο, *cuius* τὸ διὰ τὸν *eſt exegeticum.*

l. 40. ἐντυῦθα ϗ καταβαθύντος ὑμῶν χρόα ὧδ'] Forraſſis

tassis legendum, ἐκπαῖδα ἢ καταδουῶντος μόνον χρέα λῦ. quasi dicat, *errauisse istos ideo tantùm, quia instruxere, monuere, correctore opus erat.* itaq; non erat opus λόγῳ illo καταφορικῷ & obiurgatorio vti. H.

Pag. 798. 30. μὰ Δί] *Deest ad marg.* ΗΘΙΚΟΝ.

Pag. 799. 3. *Legendum videtur,* οὗ φίλον ἀμόμι. *Plin. l.* 12. *c.* 13. Amomi vua in vsu est, Indicâ vite labrusca, vt alij existimauere, frutice Myrtuoso, palmi altitudine, carpitur q; cum radice, manipulatim leniter componitur, protinus fragile. laudatur quàm maximè Punici mali folijs simile. Adulteratur folijs Punici & gummi liquido, vt cohæreat conuoluatq; se in vuæ modum. Vuam appellat racemum. *Sic enim Dioscorides l.* 1. *c.* 14. Ἀμωμὸν δὲ σταφυλὴν οἱονεὶ βότρυς. *Virg. Georg.* 4. *de apibus,*

Immensasq; trahi nubes, iamq; arbore summa
Confluere & lentis vuam dimittere ramis.

Iliad. 2.

Βότρυδεν ἢ πέσοντα ἰσ' αὖθαστον ἐταφυοῖσιν.

Magni pretij fuisse ostendit illud Virgilij,

-- Assyrium vulgo nascetur amomum.

l. 8. *Leg.* πῶν ἄκομαι δίγμα.

l. 19. εὔδηλον ὅτι ἐρεῖ, διὰ τὸ πίσμαπα ℣, καὶ μὴ ℣ ἄκπεσσ Θεὸν] *Mutilum esse hunc locum nemo negabit: Sic in integrum restituetur sensus, etiamsi verba non consequamur.* διὰ τὸ πίσμαπα ℣ τὸς Θεὸς αὐτῷ, καὶ μὴ ℣ παρ' αὐτοῖς ἄκπεσσ Θεόν.

¶ Pro καὶ μὴ ℣ fortassis rectiùs καὶ ℣.

l. 24. *Legendum,* εἰ ἰαῖδε ℣ μώλοις μανθάνειν.

Pag. 800. 8. *Ipse ordo sermonis ostendit legendum,* εἰ καὶ ἤκαιε φερομένας πνὲς ἠχοῦν, ἀλλ' ὁ ℣ τῆς αἰθέσιος ἀφέλκυσ Θ· ἀλλὰ ℣ φερομένης ἡμῶν καὶ φερόμενος πνὲ· ἐκλαπόσαν. *vt p.* 799. *l.* 28. ἐκεῖνος ἔχυσί πνας ἀφ' ὧν ἐφλοιῶσι, ἀπὸ ℣ αἰρεσιάρχων δυνομὸν τὸ ὄνομα, καὶ ἑπόμενοι αἱρεσις ὁμοίως.

l. 12. ὑδὶς ἀκολούθων οὖν τῶν ὀρθῶν αἱρεσιν ἐχόντων.]

Hom. 34.

Pag. 801. 29. *Videtur legendum ex sequentibus,* πάνα ἢ ἐυαγγελίζοντο.

l. 27. *Legendum* ὁρᾷν καὶ μὴ ℣ τὸ Βαρνάβαν πολλῶν ὀχλούντων ἀπολιπόντα τὸν Παῦλον ἐν ταῖς ὁσιμοῖς. *Videtur innuere hunc locum* 2. *Cor.* 8. 18. Συνεπέμψαμεν ἢ μετ' αὐτὸν τὸν ἀδελφὸν, ὃ ὁ ἔπαινος Θ· ἐν τῷ ἐυαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν: *ad quem Noster,* ἢ τίς ὅδιν ἐπὶ ὁ ἀδελφὸς πνὲς ℣ τὸν Λευκῶ. καὶ φασι διὰ τὴν ἰσρεῖαν, ὑπνερ ὑγεγένον (*in quibus est B. Hieronymus*) πνὲς ἢ τὸν Βαρνάβαν. καὶ γὰ καὶ τὸ ἄγγαφον κήρυγμα ὁυαγγέλιον κλπ. *quorum opinioni Noster accedit. paulo post enim* αὖ, ἴδιν μοι δοκεῖ Βαρνάβαν αἰρίτεδαι.

l. 34. λιστῆδε] *Fort.* ἀλιστῆδε, *aut mendum est in sequentibus.*

Pag. 802. 2. τὸ δευμασδὸν ℣ τὸ, ὑπ ἢ ἐπίχετο αὐτόν.]

Pag. 803. 13. ἀξίαμά δὲ πόλεως ἡ κοινωνία] *Quæ fuerit hæc dignitas, Chrysostomus non dicit. Gellius explicat l.* 16. *c.* 13. Sed & coloniarum alia necessitudo est. Non enim veniunt extrinsecus in ciuitatē, nec suis radicibus nituntur, sed ex ciuitate quasi propagatæ sunt, & iura institutaq; omnia Populi Romani non sui arbitrij habent. Quæ tamen condicio cùm sit magis obnoxia & minùs libera, potior tamen & præstabilior existimatur, propter amplitudinem maiestatemq; Populi Romani, cuius illæ coloniæ quasi effigies paruæ, simulachraq; esse quædam videntur. Itaq; diuus Hadrianus in oratione quadam, quam in senatu habuit, mirari se ostendit, quòd ipsi Italicenses, & quædam item alia municipia antiqua, cum suis moribus legibusq; vti possent, in ius coloniarum mutare gestuerint. Municipes enim sunt ciues R. ex municipijs, legibus suis & suo iure vtentes, munoris tantùm cum Populo Rom. honorarij participes: à quo munere capessendo appellati videntur, nullis alijs necessitatibus neq; villâ populi R. lege astricti. *Hinc municipale ius dictum proprimo cuiusq; Regni, præter ius Ciuile, quod omnibus ferè commune est. Erant autem Philippenses Romani, vt dicetur c.* 16. *v.* 21.

Pag. 804. 9. ὅπε ἢ κηρίξαι ὑκ ἰώἰχετο.]

l. 16. ὑπὸ τέτου ἀπαίτιον ταῦτα Συλλογ.] *s.* Συνελέγοντο, Συνελογίζοντο, concludebant, colligebant. *Interpretes enim Aristotelis conclusionem argumenti vocant* Συναγωγὴ, *quam ipse τὸ συμπέρασμα.*

l. 23. *Pro notis parenthesees reponantur plenæ distinctiones.*

l. 32. ἢ ἐπιμαχὴν] *Veterinarios appellant: qua de re scripsit Apsyrtius.*

Ibid. ἢ οἰκίας ἐπιμέλειαν] *Cùm l.* 28. *de structura domus & curatione dixisset, deinde transit ad animalia l.* 31. *quibus diligentiorem curam impendimus: ridiculum est verum de domo disserere, præterea quæ sequuntur ostendunt* αὐτὸ τῶν οἰκίας, *alicuius immensi nomen reponendum, sed cuius, si similis indinem vocabuli sequamur, non facile est diuinare. Ex verbis, quæ subijciuntur,* καὶ οὐ ἐυτυχὲς ἐλαύνειν, καὶ βάρ· ὀπποδίνειν, *certè pecoribus non conuenit, quia hoc illis fieri non solet. Quid si legamus hic* καὶ βάρ· ὑπόμεθον ἢ ὑφαγδὲς ὀπποδίνειν? *in principio autem,* ἢ οἶον, ἢ ὅσων, ἢ ὁρίων ἐπιμέλειδε. *Quanquam Xenophon* 3. τῆς ἀνάβασεως *auctor est, ὃν τὸν* Βασυλῆν οἱ Φρύγες ὑμῖν ἢ μᾶλον ἢ πλουσιώτερ τὸ μέγεθ· γίνονται· *et* ἢ πεζοὶ δυνοι ὑπὸ βάρες εἶναι κυρτώτερα ὥσπερ ὄνοι καμήλοι. *Sed tamen in imsitum omne ipsis quoq; asinis imponi potest. In huiusmodi nodis nihil est nisi diuinare sapienti. Certè quod additur,* καὶ ἀσελ ἢ νυκτὶ ἐξάγειν, *commodè nisi de omnibus intelligi non potest.*

l. 41. *Legendum,* ἓσν σκότος.

Pag. 805. 4. *Lege* αὐαμιξίν τὸν Ἰκανότιμ.

l. 22. τῶτο λέγοντας ἢ ἐφασκες ποιεῖν] *Hinc apparet ante Chrysostomi tempora accipitres animi causâ liberos homines habuisse captandis auibus.*

l. 31. ἐυγλωττίαν] *Aliquod verbum commodum subaudiendum,*

audiendi uos: nam δεμαζειν non cõuenit: quod magnis auctoribus non infrequens.

Pag. 806. 11. ὁ ἡ ἐπηκολούθουν ἡδη χωλὸν μᾶλλον ἀσκωλιάζ[ειν] *Aristoph. in Plut.* Ἀσκωλιαζ' ἐκπαίδευε περὶς πολιάδριαν *Scholiastes*, ἑορτὴν Ἀθηναίοις ἦγον ἀσκώλια, ἐν ᾗ ἅλλοντο ἐπ' ἀσκοῖς αἰγείοις εἰς τιμὴν τῦ Διονύσου. δοκεῖ ἡ ἑορτὴ ἡδη ἐμπίπλη τὸ ζῶον. Unde extat epigramma hoc vetus ad eiusmodi,

κἦν μὲ φάγῃ δεῖ ῥίζαν, ὅμως δέ τι χαρποφορήσω,
δοῦον ἐπιστεῖσαί σοι, τραγὲ, δυομένῳ.

Item ἀσκωλιάζειν τὸ ἅλλε. μειόν ἡ ἀσκωλιάζειν ἅλεγον, τὸ δὲ ἡδη ἀσκῶν ἅλλεσθαι ὕπερθε τῦ χλοντα ποιεῖν. ἐν μέσῳ ἡ τῦ θεάτρυ ἱστάμενο ἀσκὸς παφυσηκώς ἡ ἁλλομένους, εἰς ὃν ἐνηλοίμενοι ἐνωλίσθανον. *Eubulus*:

--ἡ φεύγω τάτε ἀσκὸν εἰς μέσον
κατασάντες εἰσάλλεσθε, ἡ κεγχλάζετε
δὴ τοῖς κατρέμεν.

Virg. Georg. 2.

Non aliam ob culpam Baccho caper omnibus aris
Cæditur, & veteres ineunt proscenia ludi,
Præmiaque ingentes pagos & compita circum
Thesseidæ posuere, atque inter pocula læti
Mollibus in pratis vnctos saliere per vtres.

Hoc igitur vult dicere Chrysostomus: Quid prodest, cùm equus compositè quidem incedit, sessor autem non magis ei potest insidere, quàm illi in bacchanalibus vnctis vtribus insistere? *vel* ἀσκωλιάζειν *hic est* κατρέμειν, ἡ κατηλιδάσσειν, ab equo defluere atq; delabi *a consequente*. *Alij* τὸ ἀσκωλιάζειν *exponunt*, τὸ δὲι ἐνὸς ποδὸς τὸ ἀσκῦ ἐνάλλεσθαι. ἀσκὸν γὰ οἶνυ πανηγύρεις ἐνέπλεον πάντ πάντυ ὑπερπίδων (*sic enim legendum*) *quod clandorum est, & melius huic loco conuenit*, ὃ ἡ ὑπερχάλῳ ἡδη χωλὸν μᾶλλον ἀσκωλιάζ. *Ad bacchanaliorum autem indicrum illud illusum esse declarant hæc quæ sequuntur*, ἡ ἡδη μεθύοντων ἡ ἡδη μανομένων μᾶλλον διεφθαρμένῳ ἢ ἡ χείρας ἡ πόδας. *Difficile erat temulentis hominibus tam lubrice vsi insistere.*

Hom. 35.

Pag. 807. 29. κεδνοίωσεν τὸ σῶγμα ἤκαγεν] *Bene Interpres*, Læsæ Maiestatis crimine accusabant. *Glossarium vetus* κεδνοῶ, dedico, deuoueo, vouco: κεδνοίωσις, deuotio, dicatio, Maiestas. *Veram esse hanc Interpretationem ostendit manifestiùs l.* 41. 42. *Maiestatis enim læsa reos habebant pro denotis & sacris hominibus, quos Dionysius Halicar. l.* 2. *vocat* κατατομαζομένυς: *qualis erat Decius, qui cùm esset Consul bello Latino rumpe pro exercitu Dijs Manibus solenni modo deuouebat. Liu. l.* 8. τὸ κεδνοίωῦ *igitur videtur idem esse quod in Concilijs* ἀνάθεμα ἔστω: *&* κεδνωμένῳ, *quem Sacra literæ vocant* ἀνάθεμα. *Non multo minore enim facinore Maiestas principum, quàm diuinitas leditur.*

Pag. 808. 15. *Lege*, εἰ τὸ Κυείῳ, πολλῷ μᾶλλον ὑμῖν, μὴ ἀμφιβάλλετε, ne dubitate.

l. 18. Θεὸς, φησι, Πύθων ὑπὸ τῦ τότε ἤ τὸ λόχατο] *Ethnici Pythium Apollinem indigitabant* ἀφ' ᾧ τὸ πυθέσθαι, *quod oracula eius sciscitabantur. Strabo l.* 9. πρότερν ἡ Φανοτεύς φασι χρῆσθαι Πυθίαν· καλεῖσθαι ἡ ἀπὸ τῦ πυθέσθαι ἤπω, ἡ πῶς πάλιν ὑπὸ τῦ πυθέσθαι. *Ciuitas* Πύθω, *non* Πυθία *dicitur.*

Ib. ὀρᾷς ὅτι ἡ ὁ Ἀπόλλων δύμων ἐζίν;] *Ex eo quod præmisit, τίς θεὸς ἔζιν ὁ δύμων; Θεὸς, φησι, Πύθων. At Plutarchus lib. de Oraculorum defectu*: ἴσμεν γὰ ὅτι ἡ πυθόλυ κοιμᾶτ', τὸ οἰκεῖον τὴν Θεὸν αὐτὸν, ὥσπε πρὸ ἐγγαστρίμυθος, ἐνρυκλέας πάλαι, γυμὶ Πύθωνας σωματοφθόμυθος, ἐνδύμενον εἰς τὸ σῶμα ἡδη ἀφορμῶν ὑπορδίγγεσθαι, τοῖς ἐκείνων σῶμασι ἡ φωναῖς χρώμενον ὀρχαίοις. *Non igitur videtur sensisse Plutarchus Pythonem fuisse Apollinem.*

l. 40. εἰς τὸν νέρδον] *Nervus* apud Latinos inter vincula quibus, vinctis cervices aut pedes vinciebantur. *Plautus*,

Nervos, catenas, numellos, pedicas, boias. H.

l. 43. *Legendum* τότων ζωσεχῶν, αἰαμιμόσκωμμ ἐαυτές.

Pag. 809. 10. ἀφροδίτε γὰ ὅτι τὸ ἡνυφεῖν] *Cic.* 3. *de Orat.* Maximæ voluptates celerrimè fastidijs adhærescunt.

l. 11. ἀλλ' πάντα ἐξίπλαε χίτε τα ἡ διαῤῥεῖ.] *Dioscorides*: διὰ τὴν φαρμάκων δυνάμεις ἐξίπλοος χίνεται χρόνῳ: euanescunt & vim suam amittunt tempore, *Inuenalis*,

--voluptates commendat rarior usus.

assiduitate enim vilescunt.

l. 24. φάνης δ' ἐκεῖνο ἐυρεῖσθ.] *Phocæ, præterquam quòd propinques sunt, etiam terrum habent odorem. Odyss.* 4.

l. 33. σὺ ἡλίυ πάλι ἀρχεῖν ἡμαλήσεται] *Hoc tempus diei vocant* παιδίσης ἀρχεῖν, *& est horæ decimæ.*

l. 36. ἡ παλαίπωρος ψυχὴ κρεῖττόν ἐδὲ ἐλίνης βεβλημένη ὑφ' τῆς ἐμέτρυ ἐγχομένης ἐωλοκρασίας] *Deus, pro Corona*: εἰπ. ἡ ἐδὲ ἄσπρ ἐωλοκρασίαν πιεῖν μι τῆς πονηρίας τῆς ἐαυτῦ, ἡ ἡδη ἀνηκμάτων κρασοκιδίσας· ἀναγκαῖν δὲ ἐφῇ τὸν νεανίσκον ἡδη πεφεγγυῶν ἀπολύσαθαι. *eo quod Æschines* ἀφέγματα ἔωλα ἡ ἀρχαῖα συγκορέσας, κατήρης, *inquit Didymus. Sed Harpocration, duo* ἐδὲ χρῆς καὶ πρῶτα ἃ ἐκέκρατο ἀφέγματα, πίμρᾶν μι κρατῆρ, ἡ ἐμὲ κεῖξαί φησι. *Snidas translatum ab eo soribit, quòd mos esset iuuenibus* δειπνῆσαι ἡ νυκτερδῆσαι κατακεῖν ἡδη κακομιμόνων ἡδη ἑώλων δείπνων τὰς ζωμὰς ἐφῇ ποιᾶτ' ἐπιδιδόναι κακρμένας. *Sed Vlpianus hanc vocem commodius explicat.* In festiuitatibus, *inquit*, coierant multi ad bibendum adolescentes, & perseuerabant sæpe potantes vsq; ad lucem. Quod si quis eorum obdormîsset inebriatus, neq; poculum sibi appositum exhausisset, quod reliquum erat postridie sodales in caput eius defundebant. ἑωλὸν *est* χθιζινὸς, hesternus. *Orator igitur*

translatitiè

translatitiis posuit hoc nomen, Noster propriè. Videtur enim hic non aliud significare quam crapulam.

l. 41. *Legend.* αὖ δυνε᾽ ὑπαγηδῆ.

Pag. 810. 6. *Legendum*, τὰς ἡ ὁ δικαίως ἐρεῖ.

l. 12. ἡ χθὼν ψυχὴ φύσιν ἔχουσα τὴν κρείττω διὰ παιτὸς οὐκ αὐξησει πρεμεῖν] Animam *Plato* τὸ αὐτοκίνητον, *Aristoteles* ἐντελέχειαν vocat aptius quàm Iohannes Grammaticus.

l. 20. ποιεῖ αὐτὰς αὐμωδῆν] *Hieremiæ* 38. οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἠμωδίασαν, *pro quo Ezech.* 18. *est* ἐγομφίασαν. *Hier.* stupuerunt.

Hom. 36.

Pag. 811. 44. Πίζης] *Interpres legit* Παὰλ Θ. *Opinor tamen ad Petri superiùs incarcerati historiam respicere. Petrum enim dormiisse in carcere legimus, Paulum verò non item.*

Pag. 813. 3. *Post* ὅλις *duos pone notam interrogationis.*

l. 24. ὅτι γὰ χρημάτων ὁ δεῖ ὠνητιφρονεῖν, Πλάτων ὑπέστη ταιαύτην ἀκινησίαν καὶ παῦσιν χρημάτων ἀπειποκόλουσι] *Non prædixitem fuisse hunc philosophum, vel illud unum ostendit Diodori Sic. l.* 15. *quòd cum à Dionysio venundatus esset, à discipulis parvâ pecuniâ redemptus est. De quo sic historicus:* Μετεπιμέλοντο τὸν ἄνδρα τοῦτον, τὸ μὲ πρῶτον ἀποδόντες ἀξίαν τῆς μαίσεως, ὁρῶν αὐτὴν παρέπειναν ἔχοντα ἀξίαν φιλοσοφίας. ὕστερον ὃ ἐκ τινῶν λόγων πρασελάσας αὐτῷ πιτῆῶϊ ἀπολογεόδη· καὶ φοαγὼν εἰς τὸ θεατήριον, ὡς αὐδράποδον ὠνήατο μεῶν ἐκεῖνον. ἀλλ᾽ ἦτον μᾶλ οἱ φιλόσοφοι σωικδύντες ἐξηγέρσουν, καὶ ἐξαπέσηλαν εἰς τὰ Ἑλλάδα, φιλικὰ πυθόσιον ὑποδηχέμενοι. διὸ δεῖ τὸν φιλόσοφον τῖτε τυράννοις ἢ ὡς ἥκιστα, ἢ ὡς ἥδιστα ὁμιλεῖν. *vigenti minæ valent fortassè nostras sexagenta libras, aut paulò plus.*

Hom. 37.

Pag. 816. 17. ὕτε μᾶλλ᾽ ἐφεῖνοιμι ὡς αὐτοῖ κρδελόντες] *Supple* τὰς ἐναντίους. *Thucydides*, καὶ Ἀθηναίους ῥᾴον κρδιαζήσοντα. 2. *Cor.* 10. σὲς κρδιάρατο ὄχυρωμάτων, λογισμὲς κρδιαρῦντες. *In epistola quadam Plinij Regulus ille omnium bipedum vegetissimus propter nimiam potentiam Græcè dicitur* δυνασδύτατος Θ. *Dem. contra Aristocratem*, *ex lege quadam* περὶ φονικῶν, ἐάν τις ἀποκτείνῃ ἐν ἀδίκοις ἄκοις, ἢ ἐν ὁδῷ πεδιλῶν, ἢ ἐν πολέμῳ ἀγνοῶσι, *quæ de cædibus lex lata sit non voluntariis, aut non scitariis.* τὸ ἐν ὁδῷ κρδῆναι, *de infidiatore intelligendum est, ut Eustathius exponit ad illud Iliad.* 1. ἢ ὁδὸν ἐλθέμεναι, *qualis erat Clodius, si Ciceroni credimus, ὃν ὁ Μίλων ἐν ὁδῷ κρδεῖλεν. Videtur Interpres aut hoc verbum non intellexisse, aut aliud nescio quid legisse. Vertit enim*, quòd quasi depositi non superbiebant.

Pag. 817. 21. καὶ ἐξερ.] *Necessariò, utiputo, retinenda sunt verba, quæ uncinis includuntur. Orta seditiones Paulum egredi cogunt. Sic factum, ut ij, qui Paulo necessitatem fecerunt, & sua & aliorum perditionis pœnas subeant.*

l. 32. ἀλλὰ τοῦ χωρεῖν καὶ ὑπάγειν παῦτα ὑπέθεσαν] ἐκ θεσεκωγῆς *modo miracula edebant: modo supersedebant miraculis. Aristot. Polit.* 5. ὅτι μὲ ἐκ θεσεκωγῆς καὶ κτ᾽ μικρὸν γιγνόμενος τῆς μεταβολῆς καὶ καιδυσέσης, ὅτε ἡ σᾶσις. *Idem l.* 7. Πάντα γὰ ὅσα δυνατὸν ἡδέως, ἐυδὲ ἀχρειώδη ἡδέως μὲ ἐδέχεσθαι, ἐκ θεσεκωγῆς ἡ ἐδέχεσθαι. *Budæus*: ἐκ θεσεκωγῆς aliquid fieri dicitur, cum accessione fit sensim crescente. *Quæ explanatio priori loco benè fortassè quadrabit. Sed qui condocefaciunt aliquem, aut assuefaciunt, non semper instant & urgent incudè assiduè semperque ardente camino, sed intermissiones nonnunquam interponunt, accedendo & recedendo, ut Chrysostomus loquitur. Itaque ego potiùs Interpretor, ἐκ θεσεκωγῆς ποιεῖν esse aliquid pedetentim facere, cùm accessione sensim & intermissione, vim pueris videmus nostrisque studijs: unde illud,* Multique dantur ad studium reditus: *hoc est enim* ἐκ θεσεκωγῆς συμβαίνειν, τοῦ χωρεῖν καὶ ὑπάγειν. *Hæc interpretatio certè loco septimo Politiæ. melius convenit. Nulla enim assiduè est assuefactio sine intermissione: quod evidentiùs declarat hoc Dem. contra Aristocratem*, εἶτ᾽ ὀν δεῖτε ἐκ θεσεκωγῆς ὑμῖν φίλον, καὶ ὅπως αὖ διὰ παντὸς ὑμᾶς νομίσῃ, ὅτι θεῖς ὑμᾶς δ᾽ νοῦς ἔχοντα, τοῦτον οὐδεὶ Νῖν ἐομένη ποτε φιλήσει; *Charidemus enim inimamicior fuit Atheniensibus, cùm valere eorum opes videbat, tum alienior, cùm aliquid illis adversi contigit, ut qui temporis causâ coluisse amicitias. Illud enim*, ὅπως αὖ διὰ παντὸς ὑμᾶς νομίσῃ, *est exegeticum* τοῦ ἐκ θεσεκωγῆς. *Hoc unde igitur Noster dicere, Apostolos semper intentos fuisse doctrinæ: miracula fecisse tantùm per occasionem*, καὶ ἐκ θεσεκωγῆς, δύνανται δύνασθαι. *Sic visum est semper loca obscura explanare, ut possimus. si quis quid in hunc locum melius afferat, libenter audiam. Sed nostram expositionem validissimè confirmat l.* 30. πῶς ὁ παῦλος ὑπεσήριξεν τοῖς σημείοις;

l. 43. ὅταν λέγωσιν, αἱ χρῖαι, φίλιαι] *Proverbium quale est illud in Ethicis l.* 7. *c.* 2. *ad Eudemum.* Ἑλλὰς δύο ναυσὶ καὶ βοῦς αὖλὸς φίλος, ἕως καὶ μάχηται. *Sic enim emendat l. Casaubonus.* Ὁ,

Οὐκέτ᾽ γεγόασιν Ἀδμήτου Μεραπίαι.

Communis enim utilitas firmissimum vinculum societatis.

Pag. 818. 33. τάτως κατενίγκωμεν τοῦ ἐχθροῦ] *Quod paulò antè dixit* κρδέλκωμεν.

l. 35. ἀλλὰ ξενηλασίαι ποιῆσωσιν] *Vt Lacedæmonij, qui peregrinos omnes prohibebant sibi civitate: quod Daniel facere debuit, cùm hospes ille ad se domum venerat: quam Ambrosius interpretatur malam concupiscentiam, ut Noster* φεόνημα σαρκικὸν, *l.* 37.

Pag. 819. 4. *legendum* φέρε ἀποδύσωμαι, *deleto* ἵνα.

l. 12. ἀποδύσωμαι, ἀφῶ τῆ ψυχῆ τῶ ἱκητῶν]

Hom. 38.

l. 40. οἱ μὲ αὖμα τὸν Θεὸν λέγοντες] *Stoici nempe, qui mundum hunc universum deum esse dicebant, sentientem & intelligentem: item solem ac sidera, ut Cicero*

Cicero docet, 2. de Nat. Deor. multis Stoicorum cinſmodi concluſiunculis colligens, Quod ſapit, atq; intelligit, eſt ratione vtitur, melius eſt quã quod non vtitur. Nihil autem eſt mundo melius : Mundus eſt igitur ratione prædituſ. Quod ſi ſapiens ſit, et ratione vtens, deum eſſe mundum neceſſe eſt. *Vide pag. ſeq. l.* 33.

Pag. 810. *l.* 5. ἴσως δὲ αἱ φοινικαὶ δίκαι] *Dem. contra Ariſtocratem :* ἐν μὲν τύτῳ τῷ δικαστηρίῳ θεοὶ δίκας φόνου καὶ δύνασι καὶ λαβεῖν ἡξίωσαν, καὶ δίκασαι γενέσθαι δοκεῖς ἀνθίνοις, ὡς λόγος· λαβεῖν δὲ Ποσειδῶν ὑπὲρ Ἀλιρροθίου τοῦ υἱοῦ θεῷ Ἄρεως· δικάσαι δὲ Βυζύγιον καὶ Ὀρέστην οἱ δώδεκα θεοί. τὰ δὲ παλαιὰ πεπαῦται· τὸ δὲ ἔσχατον, τῦτο μόνον τὸ δικαστήριον ἐκ πύρανος, ὃν ὀλιγαρχία, ἐ δημοκρατία ταῖς φονικαῖς δίκαις ἀφελέσθαι τετέλυκε. *Iudicabant autem Areopagitæ ἐν τῷ σκιρωμάτῳ ἐν τῇ πολει, de quibus alijs eandis grauioribus.*

l. 7. Ἀθηναῖοι δὲ πάντες οἱ ἕτερον ὑμῶν ἀκηκόασιν, ἢ λέγειν τι καὶ ἀκούειν κινδύνευον] *Dem. Philip. 1.* ἢ βέλτιον μοι, εἰπεῖν τι καὶ πυθέσθαι καὶ τῶν ἀγορᾶς, λέγεται τι καινότερον ; γένοιτο γὰρ ἂν τι καινότερον ἢ ἀνὴρ Μακεδὼν Ἀθηναίους καταπολεμῶν, καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων διοικῶν ; Φίλιππος ὑμὶ δὲ ἀπόλωλεν, οὐκ ἀδικεῖ. τί δ' ὑμῖν διαφέρει ; *sed quod etiam Plutarchus affirmat in Cimilibus præceptis, vbi mores atq; ingenium huius populi qui fuerint docet.*

l. 24. ἐυδίως οὖν ἀπὸ ταύτης αὐτῷ τῶν ὑπὲρ Μίλωνα] *Exordium ex κοινοτόπων frequentiſſimum eſt, vt docet Hermogenes, & maximè laudatur. vt in Milonis defenſione ſtatim à principio contendit orator præſidia illa Pompeij non contra Milonem oppoſita eſſe, ſed pro Milone. Hæc enim remouenda erat in primis opinio & Iudicum animis penitus eximenda. Idem nunc facit Paulus. Occurrit primùm opinioni nouitatis, quam ſibi obſtare intelligebat, dum ait ſe non nouos cultus prædicare, ſed quem ipſi agnoſcerent ἐν τῇ ἀγορᾷ.*

Pag. 821. 24. δεισιδαίμονας τοὺς θεοὺς αὐτοὺς ἐκάλει] *Platonici diſtinguunt diligenter, θεὸν καὶ δαίμονας, καὶ ἥρωας. Deos enim in ſummo gradu ponunt, quos Cicero vocauiſſe maiorum gentium appellatione : Dæmones ſunt illi, qui nobis angeli : promiſcuè tamen vſurpantur hæc vocabula, vt apud Poetam Iupiter proficiſcitur καὶ δαίμονας ἄλλους : quod Auguſtinus quoq; affirmat de Ciuitate lib. 8. ξένον δαίμονίων δυσὶ κατηγορίαις εἶναι. Hoc ideò obiectum eſt Socrati, vt eſt apud Platonem in Apologia, ὅτι ἄλλους ἐνόμιζε, καὶ οὐκ εἰς εἰ Ἀθηναίους, θεούς. Quod verò ad præcedens ſpectat, Plutarchus de Oraculorum defectu ſic habet.* Ἑλλήνων Ὅμηρος μὲν φαίνεται θεοῖς ἁμαρτίαις χρώμενος τοῖς ὁρωμένοις, καὶ τοὺς θεοὺς ὅτε μὲν δαίμονας ἀποσημαίνων. Ἡσίοδος δὲ καθαροὺς καὶ σωτῆρας ἐξέθηκε καὶ φύλακας λόγων πάντες γὰρ, θεοὺς, εἶτα δαίμονας πολλὰς κἀγαθοὺς, εἶτα ἥρωας, εἶτα ἀνθρώπους, ἡμιθέων εἰς πράξεις ὑποκρίνονται.

l. 37. οἱ δὲ Στωϊκοὶ σῶμα καὶ ἐκπύρωσιν] *Hæc enim illorum opinio fuit, vt ad extremum cùm mundus conflagraret, abſumptâ, quibus ſol & aſtra aluntur, humoribus, omnia igneſcerent.*

l. 42. θεοὶ πάσαν ἀνθρώπων ἔβλ. γνῶσιν. πῦ δημιεργικὸν] *Hinc Hieremias cap.* 10. *Dij, qui non fecerunt cœlum & terram, pereant de ſub cœlo & terris. Atq; hoc ſuos cines captiuos inſſit Babylonijs canere illorum vocibus. Eſt igitur Deus rerum opifex, & hoc illi proprium, quem idcirco Pindarus δεσποτήριον vocat.*

l. 42. Puto legendum ἀνθρώπων.

Ib. ἄλλον δὲ οὐ τὸν πατέρα καὶ ποιητὴν ἡγούμενον] *Nam in Timeo Plato molitionem mundi diis inferioribus tribuit, indignam ſummo deo indicans : quod hæretici quidam dogma temerunt.*

Pag. 822. 13. ἐκπεπλῆχθαι δεδικέναι ὅπ ἐκ ἔστι μέρικὸ οὐδὲ ἡ ψυχὴ τῦ ἀνθρώπου] *Quod olim neſcio quis de Perſio, ſi non vis intelligi, debes negligi, illud ego de hoc loco: idq; merito. Nam præter quam quod aut obſcurus eſt, aut corruptus, etiam non videtur eſſe huius loci. abeſſe itaq; poteſt, & fortaſſe debet.* H.

l. 27. Fortè, ἀλλὰ προσεπιγράφοιτ χαιρεῖν.

l. 40. θεοὶ πᾶσι καὶ κατὰ μέρη τοῖς μερικοῖς] *Deos particulares quibuſdam locis aſſignatos, vt Apollinem Delphicum, Ionem Dodonæum, Virg. l.* 5.

Incertus geniumve loci famulumve parentis
Eſſe puret.

Pag. 823. 11. γνῶσι δὲ Θεοῦ εἶπον ὑμᾶς ἔθη, τυτέστιν, εἰκαίους] *Hom:*

-- ἦ γὰρ γνῶσι εὐχόμαι εἶδ).

Virg.

Nos tua progenies, cœli quibus annuis arcem.

l. 24. ἢ δὲ τύχη, ἢ διάνοια] *Mſ.* τῶν δὲ τύχων ἢ διάνοια εὕρει. ὅσῳ δ' ἐν τύχῃ αὐθαιρέτῳ ἢ διάνοια εὗρε, τοσῦτῳ ἡ Θέβη καὶ ἡ λίβυ φύσις θαυμ.

Pag. 824. 20. εἰ ποτε ἐξέβησαν εἰς δῆμ ἀοιδὰς] *Nocte intempeſtâ. τὸ δὲ ἐν ἄρῃ, de die, vt Caſaubonus ad Athenæum docet. Heſychius interpretatur* τὸ ἑσπέρ. 1. *Eſdræ c.* 1. διὸ δὲ ἐρεῖς αὐθήμερον τὸ σῶτα ἕως ἀοιδίας ; *vel vnni ſeu cœli tempeſtate incommoda.*

l. 39. ὁ δὲ παῖς ἦν ἐπὶ τροφῶν ἀφ. *ad* ὅτι δὲ ἐπίθετα] *Mſ.* ὁ δὲ παῖς ἦν ἐπὶ τροφῶν ἐκεῖ καλεδόμενον τῦ πυρετῦ κύνητος αὐκολυχνιάζειν ἤρξατο, ὡς δῆθεν οὐκ φίλος ὀφῶν, ἀ μᾶλλον ὀβδυνᾶσι τὸ πῦρ διὰ τῦτο δυσάρεσ. εἰ μὲν δὴ σ' ἀλλάξει ὁ φιλονεικίας ἀκαίρω, καὶ ἄτε δὴ ὡς παῖς ἐ σοφιζόμενο. - *ſunt hæc tantum fragmenta lectionis alterius.*

l. 40. ἀναπαγχολίζειν ἤρξατο δῆθεν φιλοσοφῶν] *Pollux.* *l.* 6. ἀλλὰ τοι αὐαγκαῖόν ἐσ ἀεὶ τῶν λόγων, αὐαπαγχολισθῆ ἕκαστον· τὸ αὐαπαύσασθαι τὸν φάρυγγα, *colluere fauces aquâ, quod medici gargariſari dicunt. Sic etiam Heſychius exponit & Suidas. apud Platonem in Sympoſio monet Ariſtophanem Eryximachum medicum, vt ſingultum compeſceret, hoc facere.* εἰ γὰρ μὴ (πωὶσι τὰ λύγξ) ὕδατι αὐαπαγχολίσειν (*vtrumq; enim verbum legunt*) ſubaudi τὸν φάρυγγα. *Athenæus lib.* 5. τὸν ὑπὸ τῆς λύγγος ὀχλῶντον καὶ ἀναπνεῖν μὴ δυνάμενον αὐαπαγχολισθῆναι ὕδατος. *additur* τὸ φιλόσοφον, *quia philoſophorum eſt ſitim atq; inediam pati, interdum per inediam è vita diſcedere, quod* ἀποκαρτερεῖν *dicitur. Hic enim puer, vt videtur, quamuis ſummo febris ardore flagrans, os quidem aqua colluebat, ſed aquam per gulam non transmittebat, cùm ſic febrem reſtingui putaret.*

l. 41. ὃ προσίσχατο] τοῦτ' ἐστιν ἀντὶ τοῦ ὅπου ὧδε. *ne potum quidem, quod proximo versu dicitur. est enim τὸ προσφέρεσθαι.* cibum sumere.

l. 44. ἀπὸς ἡ ἀδυνα] Verba hæc, quæ huc obtorto collo venerant, suis sedibus sic restituæ. ἀλλ' ἀνεγνωκα μὲν, ἀπλῶς δ' ἡ ἀδυνα· ἢ εἰς ὀλ. π. χρόνον· παῖπα δ' ἐστιν.

Pag. 825. 4. πρὶ πῶ τίνα πάσοι ἴσχει, ὁ κρᾶσιν πολύπου] *Horatius* 1. *Ser. Satyr.* 3.

Illuc præcurramus, amatorem quod amicæ
Turpia decipiunt cæcum vitia, atq; etiam ipsa hæc
Delectant, veluti Balbinum polypus Agnæ.

Acron, Agna nomen meretricis putidis naribus: Polypus autem vitium narium, quod adolescentem nobilem delectabat.

l. 6. ὁ ἢ ἰουδὸς βῆξας, ὑπὸ μύγματος τὸ σπέλον ἐκίνησε τῷ ῥίμῳ τῶ πάλματος ἐξέστιν ὑπὸ τῆς πνοῆς] *Interpres*, Et ille statim vnguibus fricans à foramine narium, bestiolam illam impetu spiritus è naribus eraliit. *Effinci*, *obsecro*, τὸ βῆξαι, vnguibus confricare, *aut* μύγμα foramen narium? *Apud Æschylum Clytemnestra ad chorum Eumenidum*,

Ἀγαι ὑπνώσεις, κ' ἡ κατακτίζουσ' πάσθαι.

ante quem versum μυγμὸς uncinis *inclusum scribitur, quo de Scholiastes*, παραγεγρά. οὗτοι δ' οὐκ ἔχουσι τὸ παυσθε-- αἱ δ' ὑπόμυξαι. *adscriptum est enim vt significaretur furias flertere* (*quas Clytemnestra excitabat in Orestem*) *quod sonitu quodam fit exeunte per nares, qui μυγμὸς dicitur, pro quo Virgilius*,

--multamq; profundabat pectore noctem.

de furiis enim supra dixerat

Φλέγυαν δ' ὁ παρῶν φασὶ μανῆναι.

Illud autem poeta est Iliados 4. *de Iunone & Minerua Ioui irascentibus*,

ὡς ἔφατ' αἶψ' ὑπέμυξεν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη.

quamuis enim iram supprimebant, tamen ad orationem Iouis prædolore, vt fit, exsufflabant naribus, hoc est enim ὑπέμυξαν. *Ira enim in naribus existit maximè. Vnde illud Plauti*, fames & mora bilem in narem conciunt, *& hoc Theocriti*,

καὶ οἱ ἀεὶ δριμεῖα χολὰ ποτὶ ῥινὶ κέδυπται.

Vnde apud Hebræos ira nomen à naribus. Iuno autem impatientior est, de qua paulo pòst, Ἥρη δ' ὑπὸ χόλον ἔπτυσε χόλον-- *sic igitur vertendum fuit*, Ille autem statim tussiens sonore narium belluam illam vi spiritus naribus expulit. *Polypum morbum eleganter belluam appellat, καθ' ὑπερβολὴν polypi pisces marini propter magnitudinem.*

l. 8. τοιαύτης ἐστὶν ταῦ λίμαξ καὶ ὕπο παχέος] *Hesychius*, λίμη, λιμὸν ὑγιεῖ· ἢ ὀρθαλμοῖς συμπέσωσιν, ἢ ἀεὶ τοῦ καθ' ἡμέραν ἢ ὀρθαλμοῖς σωτηρίαν· ἢ ἐκρύσεως ἢ ὀφθαλμῶν ἀκαθαρσία. *Pericles apud Arist. lib.* 3. *Rhet. audaci translatione dixit*, Ἀχαιοὶ λιμῷ τῷ Πελοποννησίων. *Latini* gramiam *vocant, & gramiosos ac lippientes*, ἀναβλέπους καὶ λιμῶττας. *Lucianus* διὸ καταχρωμένοις, λιμῶσι καὶ ἀμαυρώσεως, καὶ ἐκπυοῦσι τὰ ὄμματα. *Idem*, γλαυκὸν λιμῶντα καὶ ἀναπίμπλαντα. λῆμα *fit* γλῆμα, *Dorice* γλᾶμα, *vnde Latinum vocabulum*, gramia.

l. 9. καὶ τὸ δυνὸν πῆμον ἰμβῆται] *Tanta vis erat lippitudinis, vt cæcitatem meditaretur, perelegantes quoq; inanima dicitur id meditari* κατὰ πῶ ἰδέαν τῆς γλυκύπητος, *quod iam iam futura est: vt declamator assiduus tandem fiet orator.* μέλετᾶν *enim est* declamare. *Latini dicerent*, Tanta vis erat mali, vt cæcitatem minaretur, quomodo dicunt, minari ruinam.

l. 13. *Melius legetur*, τυχὸν ἀπλήστως βιβλία ἐζήτουν, *i.* nullum quærendi finem faciebant. ἀπλάστως *est* non fictè, simpliciter.

l. 19. ἀγὼ δ' ἐφιλοσόφουν, ὥστε κοινῶ δῆ πῶ αὔρησιν] *Proverbium est* κοινὸς ἑρμῆς, *quod ab eo dici solet, qui particeps esse vult rei inuentæ cum itineris* (*scilicet. vnde est* ἑρμαῖον, κλῆθ' εὕρημα. *Mercurius est enim præses viarum, dicitur*, ἐπὶ θύραις. *Plato Phædone*, ἑρμαῖον αὖ εἶναι τοῖς ἀθλίοις καὶ πονηροῖς, *si simul animus cum corpore extinguitur.*

l. 21. εἶτα ὑφάδην λαβὼν ἀπῆρε] Cum abscondisset in sinu librum, abijt. *quod additur* καὶ ὑποπτήξαι *Non*, metu diriguit, *sic dicitur, vt illud Æschinis* περὶ τῆς παραπρεσβείας *de Demosthene, cum illi coram Philippo dicendum erat*, ἀγωνιῶμεν ὑπὲρ ἡμῶν τηδικηκότι. *pro eodem dicunt* ὑποπτήσσειν.

Hom. 39.

Pag. 826. 19. ἔπερ αὐτὸν ἢ ἀποχάδαι ὑπέλυσεν.

l. 20. *Fortè* οἱ ἢ ἔτι ὧν αἰσθῆς ἥδυ.

l. 25. *Fortè* ἐκ ἀπιθανὸν ἦν.

l. 27. ὑπὸ τῆ πλέον πεφάνη.]

Pag. 828. 72. ὁδὸ κρίνειν ἑαυτὸν ὁ ἄρχων.]

Pag. 829. 6. αὐτῷ] Lego αὐτὸν.

Pag. 830. 10. *Planè legendum*, ὁδ' ἢ αὐθρωπος ὢν ὑβελῶν, *quod præcedentia ostendunt. & infrà* 12. *& sic. Græci loquuntur. quod editur, falsum est.*

l. 11. ὁ λέγεται ἐν τοῖς μέλεσι] *In turgijs.*

l. 19. πάντ' ἐγὼ ἔξειν] Fortassis, πάντα ἔξειν inducta negatione.

l. 25. *Malim* ἔν ὑβελῶν χρῆ.

l. 37. *Haud dubiè legendum* ὑπὲ τὸν ὑφαρπασθέντα ἤγγυᾶτο, ἔσον αὐτὸν ἑαυτόν. non eum cui surrepta sunt vasa, tantum dedecorauit, quantum ipse se. *confer reddit ionem l.* 38.

Hom. 40.

Pag. 832. 1. ὁδὲ ἢ ἐπικῶς ἐτέχθη ὄνομα ἀμφότερα ὁ συγγραφεύς] *Hoc nomine auctorem libri semper appellat. est enim* ὁ συγγραφεὺς *non quiuis scriptor, sed rerum auctor, i. historicus, qui Thucydides, Herodotus, Polybius.*

l. 31. Ἔστι γὰρ ὅτε τὸ διακατηλεγχεῖν] *Ad verbum* κατελεγχεῖν *in* τῷ διηγήσασθαι. *quod non memini me legisse alias, eodem v.* ἐκπλῆσαι πρὸς πῶν ἀκρόασιν *ferundum loquendi consuetudine Chrysostomi, est* fidem *reliquere, vt* ἐκπλῆσαι πρὸς ἀκρόασιν, ἢ τὸ πᾶσι τοῖς ψυχῆς, ἢ πονηρὸν δόγματα. *discendum potius fuit*

fuit ἵστασθαι τῇ πίστει, stare à fide.

l. 40. *Legendum* ἢ ἐν τῇ ἐνεργείᾳ, ἢ ἀφ' ὧν γλάσσαις ἐλάλουν, *Post* ἐνέφαινον *deleto* τό.

Pag. 833. 2. ὅσον ἐξέπνεον ὀλίγον] *Legendum* ὀλίγ Κλαυδίου, *ex v.* 2. *cap.* 18. Inuento quodam Iudæo nomine Aquila Pontico natione, qui nuper venerat ex Italia cum Prisscilla vxore eius (eò quòd edixisset Claudius, vt omnes Iudæi Româ excederent) venit ad eos.

l. 6. *legendum*, ὅσα ἢ πῶς εἰς αὐτοὺς ἐπίῃ), *vel* ὡς αὐτὲς.

l. 24. ἀπίλυον] *lege ex Oecumenio*, ἢ ἀπίλυον πρὸς Ἰωάννου, ἢ ἐβαπ.

l. 29. ἀπ' ἰωπῆ τῆ βαπίσματος] *Ms. aliter*: ἀπ' ἰωπῆ βαπίσματος προφητ δίει, ἢ ἐσήμη αὐτοὺ ὅτι πῶτα βούλ ἐπαι τὸ βάπ ισμα Ἰωάννου διπλῶν τὸ χάεισμα, γλῶσσαι καὶ προφητ είαι. ὑστ ρῶν δείκνυται δῶρον μέζον, ὅτι ἀπ ελὼν τὸ βάπ ισμα Ἰωάννου εἰς μετάνοιαν. πῶς οὖν, ἔτος πνεῦμα ἅι ἔλαβον; ὡς ἦσαν ὥσπ ζίοντες, οὐδὲ κατηχημένοι. πῶς ἢ ὡς ἔλαβον βάπ ισμα μείζονα ἢ τὸν Ἰωάν ; πολλὰ ἰῶ ἢ παρῆσαι ἢ αὐθρωπ ἀκριβῶς ἐλέλει τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ· ἀλλ' οὐδὲν ἀκριβείας ὑπέρκει διδασκαλίας.

Ib. ἀπ' ἰωπῆ τῆ βαπίσματος προφητ εύουσιν] *continuò post baptismum prophetabant, vt Siracida* 31. Βαπτιζόμενος ἀπὸ νεκρῶ, ἢ πάλιν ἁπτόμενος αὐτῆ, τί ὠφέλησε τῷ νιπτῆρι αὐτῆ. Qui lauatur à contactu cadaueris, i. postquam tetigerit, qui immundus erat ex lege. plenum est ἀπὸ νεκρῶ γεμόμενος. *Quare Cyprianus, qui locum hunc contra Baptismum hæreticorum vsurpat, fallitur.*

l. 35. *lege* ἐνάνων αὐτοὺ ἢ πίδων. *quæ verba sunt synonyma, vt pag.* 834. *l.* 24. ὑπ ὑπὸ τῶν ὑμᾶς ἐνάνων.

Pag. 834. 20. μηδὲ ὕσι βάσκανος, μηδὲ χαιρέκακος] Apud philosophum 4. Ethicorum ἐπιχαιρέκακος, qui malis aliorum atq; incommodis gaudet, quod vitium est ἀπὸ τῆς ἕξεως τῆ φθόνῳ, *cuius proprium angi aliorum commodis. Psal.* 37. μὴ παρζῆλου ἐν πονηρεύομ μοι οἱ ἐγκρατεῖς μου.

l. 26. ἴσω πάντες, ἴσω συμπάθειαν χρεία· ἀλλὰ τὸ κύριον] *hoc Achilles apud poetam, fatetur Iliad.* 6. ἀλλά τί μοι ἦφι κ' ἔπος, ἐπεὶ φίλατε φίλασ' ὀνίησες.

l. 30. *legendum* τί ἂν φησι τοῦτ, ὅτι ἀλλ' ἵνα ἴσ.

l. 35. παῦτα δίπνα ὑπὲ ἀκριβείαν τῆ φιλεῖν] Hæc ea sunt propter quæ iure ac meritò debemus inuicem diligere. *sic dixit Hom.* 10. *ad Heb.* ἔχει γὰρ' δικαίωσιν βουλόμ, τὸ κακῶς πεδεῖν αὐτόν. *vide quæ notauimus ad illum locum.*

Pag. 835. 1. *legendum* ἢ γλῶτ ἁ δυκδεικτε, lingua lepida. sic p. 836. 7.

l. 44. ὑδεὶς ἑκὼν, ἔτος φιλούμ ος πολέμ μισεῖ] *Hoc Xenophon pluribus docuit* 6. παιδ. Nemo tam ferus est, inquit, qui possit illos odisse, à quibus amatur.

Hom. 41.

Pag. 836. 18. ὅπως ἐξέδυτα] Mallem, si libri addicerent, ὅτω ἀδύσοντα.

l. 21. μετρήσω. -συνέχδει] fortassis hæc corrupta sunt.

l. 33. ὁρᾷς ὅσον ἦνυσεν ἡ ὑπηκοία] *Instantia. Interpres*: vide quantū profuit continenter vrgere. *ad Tim.* Chrysost. tom. 8.

2. ὑπίσχυσι, κήρυξον τὸν λόγον ἐπίκαιρος, ἀκαίρως. *Ser.* 29. ὥστε μὴ φοβηθῆναι ἢ Ἰουδαίων πῶς ὑπεισέλθοι, vt non metueret Iudæorum insectationem. *ab alia verbi significatione est illud in Axiocho*, Συνάπτεις, ὦ Ἀξίοχε, ἐκδέ πῶς αὐτοπειρίαν αὐτολογίας ἀνωμολόγ αὐδεῖν. *per incogitantiam (sequens enim verbum hoc interpretatur) ἐκδέ πῶς ὑπεισέλθοι, attentam considerationem. Ficinus, propter imperitiam, vt sit priuatio τῆς ὑποσήμ. at inscientia est* αὐτεπιστημοσύνη. *Polybius l.* 1. πικτελῶς ἰσόπαλον ἀναγκαῖον δ' τὸ μὲ πλείω πεῖν, μηδ' ἐλάττω αὐτοπάτως τὸ κράλλιον ἅμα ἢ ὠφελιμώτατον ὑπ ἡδέμα τῆς πόλ. *Casaub.* neq; transmitteremus mobseruatum.

l. 37. *legendum*, ἐκ δὲ φορωῦτες ὑπῆρτο αὐτον.

Pag. 837. 10. *quis non videt legendum*, ἐπεὶδὴ γὰρ' ἔ τοσοῦτ ἰσχὺ ἔχον, ὥστ δὲ ἢ δικαίων τοιαῦτα ποιεῖν; *rationem enim reddit, cur à dæmonibus ad Deum se converterent, quia videlicet, nihil tale dæmones, qualia apostoli, facere potuerunt: sic l.* 16. *supplenda negatio videtur, ὅτι ἢ αὐτοὶ οἱ δαίμονες ὑ πῶτα ποιῶσι *vel* ποιοῦσι.

l. 16. videntur hæc non esse huius loci, non enim habent cum precedentibus cohærentiam. Inferiùs verò lineâ 18. pro τῶτο lege τότῳ. Quæ autem sequuntur, videntur mihi admodum perturbata, vt locus mihi sit de insigni luxatione suspectus.

l. 36. ἢ ἀκόσας] lege ἢ πρ ἀκόσας: *subintellige* χωῶν. Huius autem lectionis vestigium est τὸ τοι quod in margine.

l. 37. *legendum*, ἐπεὶδὴ ὁ ὑπὸ ἢ ἔξωθεν περιφορὰς ἐποιήσατο, ὁ ὑπὸ ἢ δικαίων ἠξίωτο. *binas enim tentationes notat: & concursus eiusdem vocalis mendum procreauit.*

l. 40. ὅτω πρ ἐξ αὐ ἢ ἀνθρ ἀνθρ ἀνθρ

ἐκλύω, τύχω idem esse.

4, 23. πεῖσεσθαι ἀπεξίεσθαι] Dem. contra Aristog. quod est, inquit, quod facit τοὺς ἐναρξαμένους ἀπεξίεσθαι τῶν ἀρχῶν, superioris anni magistratus novis decedere? nempe lex.

l. 1. εἰ δὲν αὖ ἐκ σωφρονεῖν φησὶ, καὶ μὴ φύσιν ἢ ὃ φόβος κρατήσας τῶν ἐκδικῶν τοὺς αἰδοῖ πονηροὺς μὴ σωφρονίζεσθαι; quid? an metus expellit temperantiam, ac non potius conservat, aut magis sobrios non facit metus? non possum aliter statuere, quàm ut aut τὸ σωφρονεῖν ponatur ἀλόγως, vel aliquid ejusmodi. Hoc certè convenit scopo Chrysostom. Vult enim docere vitia non esse naturalia, ut proposuit l. 18. εἰ δὲ φύσις ἦν τὸ κακὸν, οὐδ' ἂν αὐτὸ μόνον. hæc autem, quæ posuimus, dicuntur κατ' αὐτοπροσῳκὴν καὶ ἀποφοράν, per obiectionem & responsionem. deinde quod addit, ἀλλὰ καὶ ἐκ τούτου τοῖς ἐθέλουσι ὅτι πονηροὶ, nostram coniecturam confirmat. πονηροὺς enim non est σωφρονοῦντας, sed vitium contrarium. Cæterum in eo quod sequitur, ὁ φησὶν οὐ τοῦτο ἐστὶν, ἀλλ' τῷ ἀπόπτῃ, si interrogative legas.

Pag. 841. 14. ὃ ante ἂ videtur delendum.

Pag. 842. 29 ὡσθεὶς ὁ ἀποδοὺς] Ms. sic, ὁ αὐθαδὴς τῷ πωλοῦντι. χρεῖον δὲ ἔλεγον ἠρορηκέναι ὃ ὠνούμενον. πλὴν ἐκεῖνος ἀκουέτω τὸ ἀδέσποτον λέγων, τὸ χρεῖον τὸ πάρεργον καὶ ἕνα λόγον ἔχω λαβὼν τοῦτο. οἱ ἀμφισβητοῦντες ἀ μὴ δοῦλοι βουλομ. ὃ ἢ φιλοτιμίαν μὴ λαβεῖν. καὶ ἑπτ.

Hom. 42.

Pag 843. 11. Melius ἐξαρχῆ σεμνόφρων. nam ἀλόφρων, nisi me fallit animus, nunquam absolutè ponitur.

l. 32. ἴσως οἷς κιβώτιον μικρὸν] Poculi species apud Athenæum lib. 11. ad similitudinem faba foliorum fabæ Ægyptiæ, quæ ciboria vocantur. Horat. Car. lib. 2. Ode. 7.

Obliuioso læuia Massico
--Ciboria exple.

Athenæi sunt hæc, οὓς ἢ κώθωνας οὐ μάλα σεμνοπρεπῶς λεκάνην τὴν Ἡλιοδώρου, ὡς ἐξεῖναι ἢ ἰδίῳ ἐνίοτε. Δίδυμος Ἀλ. φησι, παπεῖν ἐδόκει ἢ τάχα ἢ οἷν τὸ ληκύθιον σκυφίδιον τὸ ἐκ τοῦ πώτου τῆς σικύου συνῆχθαι, ὡς τὸ Λιβυστικὸν κιβώριον, cùm potu liberaliore, quem κώθωνα Græci vocant, longiùs procederent &c. Casaubonus emendat, ὡς ἔξεινος οὐ ἢ ν. quin notis etiam ait. Ecclesia vsu fecit suum hoc nomen, quòd vate quodam in sacris vtitur eodem nomine, cui forsan Chrysostomus hæc ridiculus Diuina similes dicit, vulgatissimum hoc poculi genus in Ægypto. Sic enim Strabo. ἢ δὴ ἡ Ἀλεξάνδρεια μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἱερατεῖα lib 17.

l. 34 ὡς τὸν ἐκφήναντα κλέος ἀνδρὶ ὀνόματι λέγειν] Etiam ne celaris non potuit nomen, quod hodie ἢ famosissimum ἐστὶ: Ipse enim templum illud incendit, ut famam tanti facinoris sibi acquireret, quam nobilitari virtute non posset. Strabo lib 14. περὶ Νινὸν τῆς Λυδίας, περὶ ἧς χερσίσημα ἱερὰ κατεσκευασ' ἔτ' καὶ νῦν ἐπίσημα μείζω ὡς ἢ τὸν Ἡφαιστεῖον τὸν ἐν Λήμνῳ, ἄλλον ἀμείνω κατεσκεύασε, σωφρονήσαντες τὸν τῶν γυναικῶν κόσμον, ἢ τὰς ἰδίας οἰκίας. διαδηλοῖ δὲ ἢ τὰ ἐστίγματα λίθινα. Ex quo apparet quàm dedita fuerint hujus Dea cultui. Id quod etiam ex eo manifestum est, quòd templo iam instaurato, cùm Alexander illis pollicitus esset, & quos fecissent, quosq; faciturus erant sumptus, eâ lege, ut sibi inscriptionem concederent, valdè recusabant. & quidam eorum facetè admodum ἀπόρεται Θεῷ θεοῖς ἀναθήματα κατασκάζειν.

Pag. 844. 10. ἐκεῖ μὲ ἐνεγκεῖν] Ms. ὅτι καὶ ἐκεῖ τὰ παλάσματα. ἐκεῖ τὰ μὲν τὰ πάνυ ἀρχαῖα ἐπαινοῦσι φασὶν, ὅτι κινδυνώδες ἦν τοῦτο τὸ μέρος ἐπιβαίνειν ἐκεῖσε. ἐνθυμήσατε φησὶ τὰ παιγνιώδη τῆς διδασκαλίας ἡμῶν. ὅτι καὶ ἐκεῖσε δεῖ τὰ χρήματα ἐλθεῖν. Οὐχὶ ὅτι ὁ κόσμος ὁπόσος αὐτὸς ἐστὶν ἐκεῖ ἐστὶ καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ἀφεῖναι ἡμῖν τὰ πάντα. ἢ πάλιν ἀλλαχοῦ. οἱ πανοικησίᾳ ἀπασταὶ πάντες, ἕως καὶ ἐκδιδῶσι πάντα. ἐκεῖ.

l. 14. καὶ ἀφεῖναι ἡμῖν τὰ πάντα] Bene interpretatur, quod est apud Euangelistam, ἡμῖν ὀφλήματα. Græci enim vrbes natura locis munitas, ἢ τὰς ἐν χωρίοις nominant.

l. 18. ὡς πῶν φρονεῖσθαι]

l. 43. Videtur legendum ἱερὸν ἕτερον ἢ τινα ἐκπεπτωκέναι τῶν διοπετῶν. Absurdum est enim putare templum à Iove cœlitùs decidisse. confirmat l. 1. p. 845. ἕτερον ἄγαλμα παρ' αὐτοῖς ἢ τινα ἐκπεπτωκέναι, ut Palladium Troianis, Ancile Romanis Lucius l. 1. Aliter eadem linea legendum videtur. ὡς ἢν ὁ Ἄλκ. τῶν ἀφεγμάτων, ex eo quod dixit, Quis est homo, qui ait fecit?

Pag. 845. 12. ἄνομον ἐκκλησίαν φησὶ. Διότι πρὸς ἐκκλησίαν εἰρηνται καὶ νόμον καθ' ἡμέραν μίαν] ex more Atheniensium, vt Pollux docet. Extraordinarias autem contiones appellabant αὐτοσχεδίους, quod ad illas subitò venirent. dies enim edicti non erant: ad has voce præconis conuocabantur.

l. 27. Planè legendum ἢν ὁ νοῦς ἀπὸ τοσούτου ἴσως, vel ἢν μόνος. si legas quod inclusum est, ἢ τοσοῦτον ἴσως. non tanta vis fuit in vno homine, aut fuit, illi fine vlla contentione parendum.

l. 29. ἐν τοῖς παῖσι ἐκλωτ:] Ex Timæo Platonis, ὃ Σόλων, Σόλων, ἕλληνες ἐστὲ ἀεὶ παῖδες, γέρων ἢ Ἕλλην οὐκ ἔστιν, οὐδ' ποιῶν αὐτοῦ οὐδὲν χρόνῳ μᾶλλον. quod de Græcis dictum ἢ sacerdotibus Ægyptorum abuti in prouerbium.

l. 39. Legendum ἐβδόμῃ ἐσπλοῦν δημοσιεύσαι.

Pag. 846. 27. Legendum πάνυ, ἢ ὅτι ἐκείνους πολλὰ ἢ διέλαθεν. Iudæi enim assiduis affecti sunt cladibus. de quibus Apostolus ad Thess. οὐκ ἔτασεν ἐφ' ὑμᾶς εἰς τέλος. Hanc lectionem probant quæ sequuntur.

l. 29. Videtur potiùs legendum, αἱ ἀπὸ ἕξεις ἐπορίσαντο ἡμῖν ἢ περιπαθείας τῆς πρὸς τὸν πλησίον κόσμου quo vocabulo sæpe vtitur. ἢ δὲ συμπάθεια, misericordia est: vt συμπαθεῖν ἐκκλάπαθαι, misericordiam commouere.

Pag. 847. 2 ἐκλαχεῖν τοῦτο ἢ φύσις] Pro quo Iacobus ait ὃ ἔχρε τῆς ἡλικίας φλοῦ ἐστι.

l. 9. Videtur legendum ἐκ ἀδρὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ οἰκείως

ἢ

ἢ γοῦν ἴσχει. *nimi οἰκεῖοι non sunt familiæ, sed cognati, vel affines.*

l. 13. τῶν φύσει τὴν ἐξέπληξε τῆς ἡμέρας] *Plutarchus & Seneca in Consolationibus suis ad Apollodorum & Polybium, hinc maximam solatia deducunt, à communis naturæ fragilitate, ἐξέπληξαν πολλοὺς τῶν ἡμερήσιος φύσεως. Ironi Euripides in Iphigenia,* Ἀνθρωποι ἄτης. δεῖ τι χρῄζειν ἢ λυπεῖσθαι.

l. 33. *Puto legendum* τοῦ πύπου τοῦ ἐκεῖ, animo impressas rerum illarum figuras.

Pag. 848. 4. ὅταν ἐυπαθῇ, τοῦτο ἧκιστα ἔχει πρὸς νόσον μετάβασιν] *maximum illud Hippocratis* ἔχεται ἧκιστα μεταβολῆς ἐξελθεῖν, ἐκεῖσε φέρεται. *Natura enim semper in motu versatur, & cum ad summum pervenerit, continuò præceps ruit.*

l. 12. σ' ἐφάνη.] Legendum ἐφάνεια, vel ἐφάνην, vel aliquid in hunc sensum.

Hom. 43.

Pag. 849. 13. ὃ μὴ] *Nec hoc fieri potest, si quid video, nec quod in mari gimus, nisi & ingemiscere & velimus, quod mihi est inanissimum.* H.

Pag. 850. 14. ἔπεμψεν ἡμῖν ἀλλον τὸν θεὸν] *Interp.* sermonem annunciare. H.

l. 24. ὃ ἐνδέχεται πεῖσαι] *Puto aliquid deesse.* H.

Pag. 852. 11. *Legendum* τὸν γὰρ ἀπιμελῆ σπουδαίᾳ τὰ χρηστὰ ἔμπορα. *Sic Chrysostomus lib.* 9. κοσμικὸν κατασκεύασμα τὸ μαθητὴν Ἀπολλῶτα καὶ θέμιδες, ὡσπερεὶ βουλόμενον τὰ χρήσιμα ἡμῖν.

Hom. 44.

Pag. 853. 19. μισθώσεως, ἡνίκα ἐξοπλισάμεθα] *Habetur Exodi* 18. *vbi ad verbum interpretes meo modo legunt.*

l. 31. Παῦσαι γὰρ τοῦτο κοινὸν ? *est enim obiectio aduersarij.* Quid enim, inquiet aliquis, *quo sensu quidam apud hunc Nostrum infinitis in locis vsurpatur.* H.

Pag. 854. 22. Sl ἀπολαύειν non placeat, lege ἐπείγειν.

l. 30. ἐφ' αὐτῷ σφε πάσης] Non attingo.

Pag. 855. 14. πολὺ δείκνυται] Lege, δείκνυσι δὲ ἐπὶ πολὺ ἡμῖν.

l. 34. ὑμᾶς, οὐδὲ εἶδε, πότε ἐδέξατο] Legendum fortassis ὑμᾶς, εἰ μὴ πολλοὶ δεῖδει, πότε ἐδ. Ad ἵνα ἴσωσιν hoc notabis: *nec enim simultos esse non nosset, labori suo peperciisset:* id est, neq; enim si vel pauculi, vel vnus fuisset, minùs laborâsset: sed censuit vel vnius animæ gratiâ omnia esse facienda.

l. 39. σπίν] Genitivus partis.

Pag. 857. 19. *Fort.* τὰ κατ' ἡμᾶς πάντα.

l. 32. *Leg.* ἡμεμφέθα. *Tamen Hesych.* ἡμέφατο] *exponit* ὀνειδίσεν.

Hom. 45.

Pag. 860. 7. ἵνα μὴ δέξῃ ἐκείνων τὸ μὴ δωῶαι] Fortassè legendum, ἵνα μὴ δέξῃ ἐκείνου τὸ κλαυμα τὸ μὴ δωῶαι.

l. 35. κατευδὲ πλέοντες τῆς Συρίας] *Luc.* οὐδὲ τῆς Ελλάδος στειλάμενοι. κατευδὲ *non memini me legisse alibi, & fortè* κατ' εὐδὲ.

Pag. 861. 29. ἀξίωμα ἀπήτουν, neq; ius suum postulabant. *i. δικαίωμα. vide quæ notauimus ad Hom.* 10. *in Heb.*

l. 30. ἢ ἀπεδέξατο οἱ ἀδελφοί] *Textus habet* ἢ δέξασθαι. ἀποδέχεσθαι *non est* suscipere, *sed* approbare alicuius factum vel consilium. *hinc tories apud Diod. Sic.* ἀπεδοχῆς τυγχάνειν. *forte leg.* τοῦ δέξασθαι. *vt l.* 41.

l. 41. ἢ ὁ Χειρὼν ἀκριβῶς ἔχει] Sanum puto. Nec enim in posteriori membro dicere potuit. μᾶλλον χειρόν: quod comparationis ratio videtur requirere. dicit ergo, *qui Christum recipit meretricem eam habebit, quæ reposita est Christum hospitio excipientibus.*

Pag. 862. 41. *Opinor legendum,* τὸ δὲ ὃ βεβαιοῖ τῇ ἐκκλησίᾳ *mater enim omnium est ecclesia. Cum ærarium Ecclesiæ quotidianis sumptibus exhauriatur, tum non subleuatur eam, sed onerat insuper pauperes ad eam reiiciendo:* τὴν ἐκκλησίαν *non potest esse substantivum.* ℣ *Fortassis intercidit aliquid substantivum, vt* ἐκκλησίαν, *vel tale aliquid.*

l. 42. *pro* πολίτου *melius puto* πλείονι.

Pag. 863. 15. βασταγίοις] Interp. Curribus.

l. 20. ὀνειδίσαι] Interp. impostores, vocabulum familiare Chrysostomo.

Hom. 46.

Pag. 864. 44. πάλιν τὸ ἰδιᾷ.] Præferenda est lectio marginis: illa enim sensum habet: quæ in textu, non item.

Pag. 866. 4. κατὰ Ῥωμαϊκὴν συνήθειαν, ὃν τοῖς στρατιώταις αὐτὸν ἐμέλλομεν] Doctissimo Casaubono videtur SIGNA hîc pro Castris Prætorianis accipi, in quæ licentiâ militari miseri plerumq; cives è medio foro raperentur ad necem.

Pag. 867. 1. Puto legendum, ἢ ἔτι κρατῶν.

l. 4. τοῦ ἢ στρατιωτικοῦ ὁδοῦ ἥλιος λιπῶν] *Iosephus lib.* 2. *de Bello Iudaico cap.* 21. κρυφαίους ἢ τῆς χώρας ἕνεκεν ὧδε κἀκεῖ ἐν ἴσῳ πολέμιοι ἦσαν· ὑπὸ δὲ, οἱ ἱππεῖς ἐμέλλοντες ἐπὶ τὸν ἀγῶνα ἐκπέμπειν τῇ πόλει φοβούμενοι τοὺς ἐφόδους. μάλιστα ἢ ὧν τοῖς ἐσχατιαῖς μισθοφόροις τῶν πόλεων, ἢ τοῖς ἀδύνατον ἐπιχειροῦντες ἐκ τῆς ἐξουσίας, τότοις ἀνυπόστατοι τοῦ διαφθορᾶς. ἅπερ τὰ πολέμια, μᾶλλον ἢ νοητὸν ἦν ἐπιχειρεῖν τοῦτον οἱ προειρημένοι. διὸ πᾶν τὸ πᾶσιν ἦν ἀδέσποτον ἦν αὐτῷ φανῆ. *Cic. 2. Cat.* non iam inter latera nostra sica illa versabitur. *Item, sica tua deprehensa est, pro Milone.* frequentissimo senatu nuper in Capitolio senator inuentus, qui Milonem cum telo esse diceret. nudauit se in sanctissimo templo, *hoc telum est sica: cum telo, ξιφήρης.*

l. 7. ἢ Ἐσσηνοὶ, οἱ ἢ ὅσιοι λέγονται] *Hos enim trium sectarum apud Iudæos fuisse optimos Iosephus ait: de quorum accuratissima disciplina multa idem auctor, sed hæc in primis lib.* 2. *de Bello Iud. cap.* 12. *De eo, quem in suum ordinem ascisciunt,* ὅρκους αὐτοῖς ὁμοῦσι φρικώδεις, πρῶτ' εὐλόβειαν τοῦ θείου ἔπειτα τὰ πρὸς ἀνθρώπους δίκαια φυλάξειν. ἢ μήτε κατ' ἐμοῦ βλάψειν τινά, μήτε ἐξ ὑπολήμματος μισήσειν ἢ δεῖ τοὺς ἀδίκους. ἢ συναγωνιεῖσθαι τοῖς δικαίοις· ἔτι πᾶσιν ἀεὶ πιστὸν εἶναι, μάλιστα ἢ τοῖς κρατοῦσιν. ἐπεὶ ἢ

δίκης

Ἰχα Θεοῦ θεραπεύειν πρὸ τῶν ἀρχῶν. ὅσιος autem est sinceros, vt Plato docet in Euthyphrone & Protagora. Quod autem Noster addit τῶν γὰρ ὅτι τὸ Εὐσεβοῦς ὄνομα, quum hasidim Graci vertant ὅσιοι, videtur inde nomen duxisse. Iosephus quoque affirmat τὸ τῆς ἑαυτῶν γενους nomen illis indutum. Sed quid hoc est, quod mox sequitur, οἱ δ' αὖτοι καὶ σικάριοι, διὰ τὸ δὴ ζηλωταί; videtur enim alienissimum hoc nomen ab illis Essenorum institutis, qua suprà retulimus, nec ipsi eodem appellari potuerunt ὅσιοι καὶ σικάριοι. difficilis hic nodus & mihi insolubilis. Erat quidem inter Iudæos in obsidione vrbis impia factio sicariorum, qui se cognominabant Zelotas, de quibus hæc Iosephus lib. 4. cap. 12. οἱ δ' ἀκμιώτατοι τῆς ἀρχιερέων, Γαμαλᾶ μὲν Ἰησοῦ, Ἀνανίου δὲ Ἀναγου, πολλὰ τὸν δῆμον εἰς παβολὰν καταβιάζοντες ἐπὶ τοῖς συνέδριοι, ἐπήγειραν τοῖς Ζηλωταῖς. τοῦτο δὲ αὖτοὶ ἐκάλουν, οἱ ἐπ' ἀρετῇ ἀπαντὰ ζηλοῦντες καὶ τὴν ἀκρίβειαν τῶν πατρίων ἀσκοῦντες τὰ κάκιστα τῶν ἔργων, καὶ ἀφειδήσαντες πορείας. sic enim legimus, vocabulo ad fine addito, quod desuit. hos eosdem Ζηλωτὰς appellat, αὐτόκλητος δὲ μισαφέτους, quod planè contrarium est Essenorum studijs, quos appellatos esse ὁσίους Noster ait, et Iosephus affirmat. An quum Essenj quoq; Zelotæ dicerentur, quòd erant itidem vt Paulus & Pharisæi, ζηλωτὴς τοῦ νόμου καὶ τῶν πατρικῶν ἐθῶν διδάσκαλος, hos illi scelerati, vt fit, cognomen sibi vendicabant, quo similes eorum viderentur? Nam & Apostolorum vnus cognominatus est Simon Zelotes apud Lucam: quem Matthæus nomine Hebræo Cananitè vocat, quem quidam ex Essenorum ordine fuisse arbitrantur, & inde natum esse hoc cognomentum. Sed cùm Noster affirmet, sicarios à quibusdam haberi sectæ cuiusdam apud Hebræos appellationem, eosdemq; Essenos perhiberi, nisi me fallit animus, aut ignorantia Latini sermonis, aut oscitantia lapsus est. Quid si legas, οἱ δ' αὖτοὶ σικάριοι καὶ Ζηλωταί, διὰ τὸ ζηλωτὴς εἶναι κακῶν ἔργων, vt est apud Iosephum? certè διὰ τὸ ζηλωτὴς εἶναι, non est ratio, cur ὅσιοι sicarij dicerentur. an veri Essenj erant ὅσιοι, qui nomen illud falsò sibi sumebant, sicarij? mihi hîc aqua hæret. diligentiùs hæc perquirant, quibus est animus atq; otium.

l. 18. ὅτου κοινωνῶμεν αὐτοῖς τῆς δίξης ὃ παρ' ἡμῖν, ἀλλὰ θεοῦ τοῦ ἐκ ἔχοντας κρίσιν] Mera ænigmata.

l. 41. forsitan melius ἀπαυθάνεται. vt l. 40. sed & ferri potest ἐπαυθάνεται, pertraxit ad se.

Pag. 868. 3. Legendum videtur, οὐ ἐκ ἴξεσι μὲν τοῖς ἁμάρτοις συγχωρεῖν παρεῖναι. vt sit ὡς, αὐτὸ τοῦ, ὅτι.

l. 20. ἀποτάξασθαι] Nihil solicitandum. Docet, vt puto, in rebus tantùm minoribus rationem habendam eius qui offenditur, in maioribus non item. hoc exemplis illustrat. *Si quis esu carnium offendatur, à carnibus abstinebo: at si quis offendatur quòd se culo renuncierim, relictisq; omnibus* (hoc enim est ἀποτάξασθαι) *vnica curem diuina, illius ratio non est habenda.* Quid sit ἀποτάσσεσθαι & ὑποτάσσειν docet Isidorus Peluſiota Epiſt. l. 1. ep. 1. H.

l. 24. ἵνα μὴ τῇ ἀδροτ-] Legendum è Pauli contextu, μή τι ἡμᾶς μωμήσηται ἐν τῇ ἀδροτ. aliàs enim sententia est imperfecta. H.

l. 29. ἐκεῖνο δὲ ἐφίσατο, αὐτὸς ὁ ἁγίος] i. Petrus idco abstinuit: *at* Paulus *(is enim est* αὐτὸς*)* non item. *ſpectat illud Petri in Antiochia, vbi Paulus ipsum, quòd gentibus ſeſe ſubduxerat, reprehendit.* H.

Pag. 869. 8. λέγει πῶς ὑφαιρεῖται] Dicendum videtur, λέγει τῶν παρεῖδε. H.

l. 15. τιτιγμένον αὖθις] Mendum est in τετιγμένον.

Hom. 47.

l. 22. ὅταν δὲ τῇ σοφὲ Ἐβραΐδι ὑποκλῇ ἐπιστολῇ, τότε δὲ ἐπαινεῖται σφόδρα τῇ συγγενείᾳ τὸ φωνῆς αὐτὸς ὑπαπτῆται] Ergo Chrysostomi sententia est, Paulum Hebraicè scripsisse ad Hebræos. Contrà Calvinus affert validissimum argumentum ex v. 6. noui cap. eiusdem epistolæ, ἵνα δὲ διαθήκη, διαθετο ἀνάγκη φέρεσθαι τὸν διαθέμενον. Nomen, inquit, Hebræum non significat testamentum, sed fœdus aut pactum. διαθήκη Græca vox, vtrumq; declarat. Si igitur, inquit, scripsisset Hebraicè, nullus fuisset huic argumentationi locus à notatione nominis. *Sed non minus validum est argumentum Chrysostomi. Nam si Hebræi non ferebant hîc Paulum nisi Hebraicè disserentem, multò minus tulissent alio sermone scribentem.*

l. 38. ἴγαμαὶ μᾶλλον ὑπόχαλω]

l. 44. κατηχημένων] quid si κατηχουμένων.

Pag. 870. 4. Puto legendum ὡς ὁ Γαμαλιήλου, vt respondeat τῷ ὡς ἡμᾶς.

Pag. 871. 43. τότῳ] legendum τοῦτο.

Pag. 872. 6. Legendum vtrobiq;, vt puto, ὃ, τὸ

l. 22. *Videtur expeudum* ἵνα δὲ ἀσυπικὰ θεσύματα κρίνεται.

l. 32. ἀλλὰ ὁ ἡμῖς ἦν ἐνεφανίτων.]

l. 36. Legendum ὃ μὲν ὑπόθεσις: vel lin. præced. pro καλαδίκαια, legendum καλαδίκτως.

l. 44. Planè legendum πᾶν φαινῶς ἡμῖν καταγινόσκων διὰ τὸ δίγμα, ἀλλὰ ἀπόξεται, vt hoc verbis subsequentibus respondeat. nisi enim sublatâ negatione, ne nulla est antithesis. πᾶν autem, etiamsi, est adversativa particula. Sic pag. 873. l. 6. ἀλλοι γ' ὃ καταγινόσκοντες αὐτῶν διὰ τὸ δίγμα, ἡλίσσουσι διὰ τὸ βίον. Et verbum καταγινόσκειν nunquam fertur absq; genitivo.

Pag. 873. 18. τῶν, κακὸν αὐαρχον ὃ ὑλικὸν ὑποθέσθαι] *Hæc Hermogenis hæretici fuit opinio, qui materiam fecit Deo coæternam, & principium malorum omnium: quem luculentè refutat Tertullianus. At Plato non ipsam materiam, quamuis æternam, malæ causam facit, sed prauam quandam τῆς ὕλης διάθεσιν πανσμαλῆ κινήσεως, quam 10. Legum, animam maleficam, τ. ψυχὴν κακόνοιον, appellat, vt Plutarchus docet, διὸ τίς ἐν τῷ Τιμαίῳ ψυχογονίας. Verum idem de Oraculorum defectu, πολλὰ ποιοῦσι δ' ἡμῖν θεοὶ καὶ διαπαλαίζουσι, ἐπάγει φθορὰν ἐνίοις καὶ γήρως ἡ φύσις, μᾶλλον δ' ἡ ὕλη γήρως ἔσα, εἰκαφὲ γὰρ πολλοῖς καὶ αὐθήνου τὸ μεθιέμενον ὑπὸ κρείττονος εἶναι. Videtur sensisse idem quod Augustinus, malum esse privationem, itaq; eius deficientem causam potiùs quam efficientem esse quærendam. Quod verò ait materiam primationem esse, ὅτι μὴ ὡς ἀληθὲς, ἐπὶ ὃ ὡς*

ὡς ἔ, vt docet Philosophus 1. Phys. c. 7. ἔστι γὰρ τὸ ὑποκείμενον, δεῖσθαι μὲν ὄν, οὐδὲν ἢ λύσ' ἀ μὴ γὰρ αὐτοφῶς, ἢ ὁ χρυσὸς, ἢ ὅλως ἡ ὕλη, ἀεὶ δυνατὴ γίγνεσθαι τὸ μᾶλλον, ἢ ἀ χρὴ συμβεβηκὸς, ἐξ ἀυτῆ γίγνεται τὸ μᾶλλον· ἢ ἢ στέρησις, ἢ ἐναντίωσις, συμβεβηκός. Eodem capite: τὸ γὰρ οὐδὲν λέγω ἢ λέγω παῦτόν. ἡ γὰ παῦτὸν ἀνθρώπῳ ἢ πῦρ ἀμύσῳ ἔῖ· ἢ τὸ μὴ ὑποκεῖσθαι, τὸ ἢ ἐκ ὑποκεῖσθαι. Quamobrem inquit, ἐστι μὲν ὡς δύο λεκτέον ἔῖ τὸ ἀρχὴν, ἔστ ἢ ὡς φησὶ. Illud etiam ad hunc locum pertinet, quod idem Plutarchus ait eodem lib. εὖ μὲ ἔν λέγουσιν οἱ λέγοντες, ὅτι Πλάτων τὸ παῖς ἡνωμένως πιθανὸν ὑποκείμενον τοιχεῖον ἐξεφῆνε, ὃ τῶν ὕλων καὶ φύσιν λαβὼν, πολλῶν ἀπίλαβε ἢ μεγάλων ἀποριῶν τοῦ φιλοσόφου. Quibus? hac maximè, quòd nesciebant unde originem mali ducerent. Hac autem inuenta, mali semul apparuit origo. Quæ ratio Epicurum impulit, vt mundum, quem tot incommodis refertum videbat, opus esse Deorum negaret, atq; ex atomis conflatum diceret: de causis enim ille solam materiam ampleditur, vt erat σοφίτηρ. Ex quo factum eius Lucretius ait:

Nequaquam nobis diuinitus esse creatam
Naturam mundi, quæ tanta est prædita culpa.

Sed Plato reuera primum materiam primam in rerum natura vidit, quam in Timæo tum πανδεχὲς, tum πλάνην, tum χώραν nuncupat. Matricem Tertullianus appellat. Nam ante eum, quos Aristoteles Physicos vocat, quatuor elementa statuebant principia rerum, vt Thales aquam, ignem alius, Empedocles omnia quatuor, τὸ ἄπειρον Deo coæternum, quæ Manichæorum est pramium. ὕλην, materiæ concretum.

l. 12. *Legendum*, ψυχὴ γὰ βασιλικὸν μυελοῦ κεκοῖς, ἀναγκ πολὺ σφοδρότερα ταῖς ἐπιθυμίαις ἐαυτῆ πιέζεται, ἵνα μὴ λυπῆται λογιζομένη ὅτι μέλισ. Sed hunc locum plenius tractat in illis de Fato sermonibus, demonstrans eos, qui male viuunt, non liberaret credere iudicium vltimum & resurrectionem, sed voluntaria quadam oblitione delere hæc omnia ex animo. ἢ γὰρ τὸ βέλτιστον, ἔστο ἢ οἴεσθ. διὸ ἢ ἕξιν ἔχει ἀναίσθητον ἑαυτὴ ἐξεπεφῆ, inquit Orator Olynthiaca 3.

l. 22. *Pro certo legendum*, μὴ μυέλα ἔσπασεν βυλόμενος, ὅτι χ' ἐκεῖ ἔσει, ὅτι ἀκολὸ τὰ θεάγματα ἀγαπᾶ, non βυλόμενος. Deliberamus enim & statuimus non de præteritis aut præsentibus, sed de futuris: nec, verò de iis, quæ non sunt in nostra potestate nec de necessariis & aκεκτοῖς, ἢ μὴ ἐχόμενόν ἄλλως ἔχειν, vt Philosophus docet Ethicorum 3. ἀλλ ἢ πᾶ ἐλίσθαι δόξει βυλόμενος· ἀλλ' οὐκ ἀεὶ ἐπὶ τὸ κοῖνον μὲν, δοὺ ἢ χρὴ τὸ αὐτὸ χαμόμενον, ἀπ' ἐξ αὐάγκης, ὅτου δὲ ἄλλου τινὸ αἴτιον, ἢ τοῦ ἔνδεχ. ἢ αὐτοῦ. Hos nostram emendationem comprobant.

l. 29. *Lege*, πότε ἔν αὐτὸ οἱ Συρίσκιον ἑαυτῆς ὦ ἄνδρ.

Hom. 48.

Pag. 875. 3. ὡς ἢ σεμνότητον αὐτῆ ἰμᾶς] Bezanon bene hoc verbum reddidit, quum dissentiens eum loris. *At ipsa tendunter lora, non vinctus*, vnde apud Poetam σεμνὸν est fumis nauicum. Iliad. 1.

ἰσὸν δ' ἰοειδὲς πίλαιτο σεμνὸν ὑφάντης.

Virgil.

-- Et stuppea vincula collo
Intendunt. --

σεμνὸν igitur ex antecedente est ligare, vt vetus Interpres reddidit, quod ligando tenduntur vincula.

Pag. 875. 8. σεμνεῖαν] Occumenius, σεμνότητα: corruptè. vt puto. Nec enim σεμνότης pro priuilegio & honore sumitur. Hesychius σεμνότητα interpretatur τὰ θρησκεύματα. τὸ ἢ ἐκ ἔθη ἡμῶν ἐξουσία. Varinus σεμνῶν exponit διορίων, δικαιωμάτων. atq; hunc nomen σεμνεῖα. honos, prinilegium, σεμνεῖα καὶ δικαίωμα. Suidas, σεμνοπεῖα, σεῖλωσις· σεμνεῖα ἢ πατὴ πλείστον. H.

Pag. 876. 2. κακηγορίας] Interpres legit κατηγορίας. l. 19. ἀπολογεῖται] Mss. nostri hæc statim subinserunt. Διὰ τί Ἰουδαῖος ὢν ἢ ὁπωῖ ἀπατρφὸς, ὐκ ἐκεῖ ἐμενεν, ἐκεῖ ἐκεῖ διῆτᾶτο, εἰ μὲ μυείαι κατ' αὐτῆ κατασκευάσαι ἤθελε, πατρῷον καὶ δικαίφ τε φυγεῖν κατφυγών;

l. 37. τῶν μάλιστα ἐπιστρεπτοῦ οἱ Ἰουδαῖοι.

Pag. 877. 1. ὑποπτῶν τε] Suspectum. malim ἐφεπτῶν. vt ad Paulum πορρῶτερ' ὄντα referatur.

l. 25. *Melius*, ἀνελκυσε ἐτέρους ἀμωιῆται, deleta negatione, *sed hic vsitatius erat* ἀμωιῆ.

l. 30. ἢ ὐκ ἂν τῆ ἁμάρτια τῶν ἀνθρώπων τῶν ἄλλ' ἢ πονηρὸν, αἰδρίαν εἰπὼν] Cic. 1. Offic. Qui autem non defendit, nec obliſtit, si potest, iniuriæ, tam est in vitio, quàm si parentes, aut amicos, aut socios deserat. *Et non ita multò pòst*, Prætermittendæ autem defensionis, deserendiq; officij plures solent esse causæ. Nam aut inimicitias & laborem, aut sumptus suscipere nolunt: aut etiam negligentia, pigritia, inertia, aut suis studijs occupationibusq; sic impediuntur, vt quos tutari debeant, desertos esse patiantur. *Et mox*, Est autem difficilis cura rerum alienarum. Quanquam Terentianus ille Chremes, humani nihil à se alienum putat.

l. 38. πάλιν, ὅτι μεγαλοψυχία ἀρετὴ· ἢ περιέχουσα μὲν τῆ ἢ ἀσωτία] *Et apud Philosophum Ethicorum 4.* ἡ ἐλευθεριότης μεγαλοψυχίας ἐστὶ ἢ χρήματα. *sed Noster magnanimitatem hic pro liberalitate & munificentia posuit. nihil est enim tam angusti animi tamq; parui, quàm amare diuitias.* ἢ πᾶσαν ἔῖ χρῆσιν. vt pag. 878. l. 15 εἰς ἴδιον αἰσχρὸν τὰ χρήματα. ἐοῦν ἔστ μεγαλοψυχος.

l. 38. *Forte legend.* ἢ τὸ οἰκονομικὸν ἔῖ περιέχειαι. &c.

Pag. 878. 5. τῆς ἰδίας melius delebitur.

Hom. 49.

Pag. 879. 25. *Legendum* φρὶν ἀπελθ ἴδωσι.

Pag. 880. 2. *Legendum* ἢ ἀμωιῆσι φῦλα τῶν ἐκείνων, videlicet ἑαυτῆ. de quo genere dicendi diximus ad Hebræos.

l. 39.

l. 39. τὸ εὐθυτενὲς ἐστὶ τὸ ἐνδιαφόρως. *ut docuimus.*

Pag. 881. 9. *Videtur* πυθόπον. *nam si rei magnitudinem significare voluit,* πλικοῦτον *diceret, non* πυθόπον.

l. 33. κατ' ἐκείνων ἢ κατὰ τούτω] *Vel subaudiendum* μᾶλλον. *ut*

ἐλέγομ' ἐγὼ λαὸν οὐν ὑμεναῖ, ἢ ἀπελθὼν. *vel legendum,* ὑ κατ' ἀυτῶ.

l. 42. πεχεῖς τινες ὄντες] *Elus Thisbites ex translatione Phagij.* Duos discipulos habuit Antigonus vir Sochæus, quorum vni Zadok, alteri verò Baiethos nomen fuit, qui deficientes à præceptore ad homines malos, cæperunt negare legem oretenus traditam, neq; fidem habuerunt, nisi ei quod in lege scriptum erat. Qua de causa *Keraim*, quasi dicat, Bibliaci siue Textuales, appellati sunt. Et in lingua Romana vocant eos Sadducæos: qui vocati sunt ab Hebræis etiam Baiesothim. *Dicit eos defecisse ad cetum impiorum, quòd erant Epicurei, negantes tum immortalitatem animæ, tum resurrectionem. Itaq; eos pingues & crassos Noster appellat, qui nihil credebant nisi quod viderent temerentq;.*

Pag. 882. 2. *Lege* ἢ αὐτὰ ἢ τὰ εἰρημένα Παύλῳ.

l. 29. ὅπως ἐκωλύθη σῴσαι] *Hoc quid sit, non intelligo. Emendo quod est ad marginem,* εἶχεν ἐξ ἀυτῶ σωτηρίαν, *proijciens se in Deum, habuit ex eo salutem. & veram hanc existimo lectionem.*

l. 41. ὃν ἐμπεμόνθων ἀυτῶ οἱ εὐνοῦχοι] *Atqui non erant Eunuchi, sed alter* στεπτοῖς, *alter* διωχέ. *Gen.* 40. *At Eunuchos Hebræi vocant omnes, qui fidem habebant apud regem, & erant de regis familia, abijs, quibus committebant coniuges, qui necessitate erant, non voluntate omnium fidelissimi, vt Chimchi docet, et Iunius* aulicos *vertit illud vocabulum, quod* Eunuchos *propriè significat.*

Pag. 883. 1. *Legendum* ἐπλανᾶτο τὰ ἀυτῶ ὑγιῆ λόγοι, ἵνα λάθῃ Αἰγύπτιον. λανθάνω latco, λανθάνομαι, obliuiscor.

l. 21. *Videtur legendum,* ὃν καὶ μᾶλλον φιλοσοφῶ ἀυτῶ ἀὶ γωνιᾶται ἐκ τυ, 23.

l. 30. *Legendum* ἵνα μὴ τὸ φρόνημα διαφορᾶς ἔλθοι ἢ, vt ne magni spiritus vxoris discordiam in impari coniugio pariant. *si legas* διαφθορᾶς, *adulterium declarat.*

l. 36. *Melius* ἥτω βελομένῳ κατέχειν.

Hom. 50.

Pag. 884. 15. *Lege* φοβούμενος τὸ ὄμμα τῆς ἀγρίπ πῶ ὁρμῶ.

Pag. 885. 3. *Lege* τὰς πρὸ Ναζωραίων αἱρέσεως.

l. 7. *Post* ὀξείζων *ponatur colon.*

l. 16. ἄντα σε κρίνῃ τὸ ἔδνει τούτῳ, *legendum, vt est in textu.*

l. 28. *Lege* ὅτι ἢ αὐτὸς οἶδε μηδὲν ὧν καταμορδίτας πεπεικότα.

l. 30. *Legendum videtur* ἐν ἱεροσολύμοις πεποικέτε, *vel* εἰρχασμένον.

Pag. 886. 3. ἢ ἐκβάλλει αὐτὸ τὸ μέσον] In ἐκβάλλει mendum est.

l. 12. ταῦτα ἢ παῤ ἐκείνων] Imperfecta hæc, nec facilè inuenio quod substituam, nisi quòd pro κινδυνῶν ὄντας, malleni κινδυνεύοντες.

l. 17. καινὴν συνάλλαξιν]

l. 18. ὑπισχνεῖται μὲν τούτω μακρὰ ἐδημηγόρησεν ὁ Τέρτυλλος] *Primum hoc falsum est. Tertullus enim concionem habuit Cæsarem, veritus prolixitatis offensionem. deinde que subsequuntur, non cohærent. aut igitur legendum* ὑπισχνεῖται μὲν τούτω μακρὰ ἐδημηγόρησεν, ὁ Τέρτυλλος· εἶδεν ὅτι ἐγκόπτεται, *vel* κόπτεται, *quod melius.* μακρὰ ἐδημηγόρησεν, *nempe summus sacerdos & senatorum aliquis, de quibus dicitur l.* 1. εἶτα ἐπιφαίνεται τῷ ἡγεμόνι κατὰ τῶ Παύλου. Qui declarabant, *vt nostri iurisconsulti loquuntur,* præsidi contra Paulum. *Non possumus enim probare Bezæ versionem,* Qui comparuerunt coram præside contra Paulum. *Cùm igitur illi in sua declaratione prolixiores fuissent, Tertullus, cui δυσερωτία contigit, videns Præsidem tædio affectum, breuiter peroranit. Sed Beza deceptus videtur à veteri Interprete, qui vertit,* τὸ ἐπιφαίνεσθαι τῷ ἡγεμόνι, Præsidè adierunt. *at nemo præsidem aut iudicem sine aliqua oratione adit, vt Virg.*

Regem adit, & regi memorat nomenq; genusq;.

si legas ἐνεκύπτων ἡγεμόνι), *de Tertullo, non de præside intelligendum est.*

Pag. 887. 14. *Legendum,* ἐν τέτῳ ἢ αὐτὸς ἀπὸ ἐπιστόλου σωϊδήναι ἔχειν. *sic Græci codices habent, & vetus Interp. In hoc & ipse studeo sine offendiculo conscientiam habere. Sic verbo hoc vtitur in Pluto Comicus,* ἀπαίτῳ τὸν ἀπολέσαν ἔτος, & σοφὸν ὄντ' ἀυτὸν ἔγνων, τὸ μὲν ἀπολεῖν ὑγιὲς ἐν πῷ ῥῶν χρόνῳ. *Reliè vetus hoc verbum reddidit, nam & Noster* v. 16. ἢ αὐτὸς Θεῷ καὶ ἀνθρώπῳ ἀπρόσκοπος.

l. 17. ὡσαύτως ἐλεγθήσεται ἐκεῖνον] *Non videtur hæc inter se cohærere. Nec enim* ἐκ τῶν ἔργων ἐξεστὶ, λοιδορεῖσθαι τῷ ἔθνει ἐκ πεπιστευκότων; *præpositionis delecta.*

Pag. 888. 20. *Lege* ἢ ἀληθὲς ὄντως τὸ ἐπιτυγχάνειν.

l. 21. *Censeo legendum,* μὴ πωτὲ χρὸ διεσπάσθω κατ' ἐμὲ πατρίων λογισμῶν, ἀλλὰ ἐν βάθει τῆς διανοίας συγκεκρύφθω. δεῖ γὰρ, *vt p.* 888. 18. ἐν γὰρ τῷ συνέδριῳ ἐν πᾶσι κομιδῇ τοῖς πατρίοις κεκριμένοις αὐτὸς τῆς ἐναντίας ἐστὶ, τῆς δ' ἐναντίας, διάστασις. ἐνόμισε ἁρμόδιον, *videlicet* τῷ θυμῷ τὸ ἐν τῷ βάθει διανοίας κεκρυμμένον. ἢ δὲ ἐναντίας ἐστὶ, *quis nobiscum vincatur. Vt ne vanitas verborum aduersarij facilè penetret ad iracundiam, insitam profundo mentis recondidam.*

l. 22. *Legendum* ἀλλὰ παρ' ἡμῶν ἡγεῖσθαι τὸν αἴτιον, ἢ ἐλέγχου συμπίπτων αὐτὸν κινεῖν ἐς ἀπορίαν. *nempe* τὸν δυμὸν, ὃς ὀργίζεσθαι, ἢ εἰς δεῖ, ἢ ἐφ' οἷς δεῖ, ἢ ὡς, ἢ ὅτι δεῖ, *vt inquit Philosophus.* τὸν παρ' ἡμῶν ἀθεμιτον vocat, τὸν ὀργιλίζον, *qui tum habenas iræ relaxat, tum contrahit.*

l. 23. αὖ ἐξόδου ἀλλαν ἡγεῖται *nempe* τὸ παθεῖν. *vel potius opprobrium iram continuens. Mirificè continuauit*

continuauit transl ationem, & vult vnumquemq; nostrum παῖδαν ἴδ τῦ Θεῦ. mens enim & ratio cuiusq; is est quisq;. præclarè enim philosophus Ethic. 9. cap. 8. ὁ σπουδαῖ χαίρει ἑαυτῷ τῷ τοῦ κυριωτάτου, καὶ πείθεται τέτῳ πάντα. ὥσπερ καὶ πόλις τὸ κυριώτατον μάλισ' ἔοικεν ἡ δικῇ, καὶ πᾶσ ἄλλο σύστημα, ὥσπ καὶ ἄνθρωπος. καὶ φίλαυτος μάλισα ὁ τῦτο ἀγαπῶν. καὶ τέτῳ χαίζόμενος. καὶ ἐγκωμιῶν δὴ καὶ ἀνεξετὸς λέγεται, τῷ κρατεῖν τῶν νῦν ὑμῖν. ἢ μὴ κρατεῖν, ὡς τέτῳ ἐχόντα ὄντος. καὶ πᾶσα πρᾶξις δικαίου αὐτὴ, καὶ ἕκασος τὰ ἴδ λέγει μάλισα.

l. 30. *Fortè ex antecedentibus legendum,* ὅταν ἡ ψυχὴ τὸ σῶμα κατηγωνίσα, *cum animi diuities frangenda est. quod ostendit* τὸ περιεχῶς εἰρηκόσον, ὅταν πάμπολλα ἔχῃ. *vel leg.* ὅταν ἡ ψυχὴ κατηγωνίσα. *quid est enim hic* condemnare animam?

l. 42. ἐκεῖνο δὲ ἐν σκότῳ ὄζιν.] *Hoc verum est, teste Plutarcho. sic enim in* τῷ περὶ ἀοργησίας ὁ ὁ Συλλᾶ υἱὸς, ἢ φησιν ὁ Μᾶρκος Θ., τὰ δεινὰ πεφόντες τὰς φρενὰς ματαίοις, ἀλλ' ἐξεικόσις τελέσας καὶ ἀπροκλέσας, ἅπερ οἱ Ζωσιμᾶ πεφόντες ἑαυτὸν πᾶσι οἰκίαις, πᾶσι παρεχῶσι καὶ κατοῦ καὶ χόρα μεσὶ πεσεῖ τὰ ὄντα, ὥστε μήτ' ἰδεῖν, μήτ' ἀκοῦσαι ἡδὺ ὠφελόντων.

Pag. 889. 4. *legendum* ἐννόησον εἰ ὅτι πυρετὸν ἔχειν καὶ οἴδημα.

l. 42. *Legendum*, μηδὲ τις ὡσὶ ἐντολὰς παρεχόμβα.

Hom. 51.

Pag. 890. 33. καίτοι εἰ κατεγώκει - ποιητῶ] *Pro* ἐπ' αὖ ἠθέλησον ἀκοῦσαι, *legen.* ἐπ' αὖ ἠθέλησε τοιαῦτα ἀκοῦσαι, *ut totius periodi sensus sit:* Atqui si Paulũ condemnâsset, non hoc fecisset *(i. non pecunias expectâsset)* neq; talia *(qualia sc. disceptabat Paulus)* audire voluisset ab homine condemnato & malefico. H.

l. 40. ὡς πάλιν ὑντυχῶν] *sc.* τῷ Φήσῳ περὶ Παύλε, *vt puto.*

Pag. 891. 39. ἀλλα' ἡ τοῦτ ἐκείνε ἔχειν ὁμολογῆσαι τῶν ὑφεσιν] *Sensus est*, vt Festus se posset Iudæis excusare, quòd Paulus ad Cæsarem prouocâsset. ὑφεσις *est* prouocatio. *Dem.* καὶ παρὰν αὐτὸς ὅτι ἀπιδηπσὶ μὲ ὁ διωκτὴς, ὅτε ἐρῆκαν εἰς τὸ διφσήριον, ἐνέμενέ τε τῇ διατῇ. *Et quum præsens esset, sententia secundum me dicta, non prouocauit ab arbitro ad iudices, acquiescit q;. plenum est* δίκλω ἐφῆκαν ὅτι περὶ δικαίας. *Lucianus*, ἢ δ' ὑφεσις ὅδι τὸν Δία ἔζω. ad Iouem prouocatio sit. *Idem*, εἰ μέ πε ἄδικον εἶοιτο γνῶδς ἢ κρίσιν, ἐξεῖνα ἐφένη ἐπ' ἀυτὸ δικάζεδαι. ad me litem permittat deferendam.

Pag. 893. 10. εἰπῖν· ἀῤῥεις οἱ συμ.] Ms. magis concisè. εἰπῖν αὐτόμοι κατ' αὐτῦ δίκλω, ἵνδικέσθαι ποτ αὐτὸν εἰς ὄσφ. vbi fortè inter δίκλω & ἵνδι, interponendum τυτίσι, vt illud quod sequitur, sit præcedentis expolitio.

l. 25. *Puto legendum* πᾶς αὐτὸς συλλογίζεται, *vel* αὐτοῖς. ¶ Puto rectum esse αὐτός.

l. 41. εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα] Nullus video, quorsum hic de abductione ad Hierosolyma ageretur. Legendum puto εἰς τὸν Ῥώμλω. Nam

Iudæorum insidiæ & appellatio Pauli ad Cæsarem hoc effecerunt, vt & verbi diuini prædicatio augeretur, & Paulus saluus Romam (non Hierosolyma) perueniret. Et(quod ſtatim ſequitur) hac causa Romam veniſſe celebriorem Paulum fecit, quàm ſi occulto, ſponteque veniſſet: reſq; hæc Iudæos Romæ tum verſantes magis conuocauit. Deinde quod ſequitur, ἐνδιατρίβοντος αὐτῷ Ἱεροσολύμοις, gloſſema omnino eſt errantis ſcioli, qui ad illa verba, εἶτα πάλιν χρόν Θ γένεται, illa expoſitionis cauſſâ falſò notârat. Nam quod dicitur, εἶτα πάλιν χρόν Θ γένεται, apertè ſpectat ad illud in contextu v. 13. ἡμερῶν ἱ διαγενομένων πλειόνων. Nam hinc infert Chryſoſtomus, inſidias in Paulum Deo non fortunante, nullâ temporis diuturnitate corroborari. quin etiam inferius, ante ἕως πάλιν, exprimendam puto illam textûs particulam, v. 13. legendumq;, ἡμερῶν ἱ διαγενομένων πλειόνων. ἕως πάλιν.-- Sic enim omnia, vti puto, fient magis perſpicua.

l. 44. Fortè αὐτοῖς ὀφθη.

Pag. 894. 1. ἃ δεῖ expungenda puto.

Pag. 895. 25. ἀπολυπέτων] Leg. cum interrogatione.

Pag. 896. 9. τί ἡ ἐν τῇ ψυχῇ ὁ θορῦβος, ἢ ὀδυνία, ἢ τὰ ἄλλα πάντα, ἐὰν ἀφέλῃ τὸ μέσον;] *Nullam Chryſoſtomus huic quæſtioni reſponſionem ſubjicit. Nos vice reſponſionis ſubjiciemus hoc Oraculum Ariſtotelis Ethicorum 4. c. 11.* τὸ δὲ κακὸν καὶ αὐτὸ ἀπόλλυσι, καὶ ὅλως ἕκασον ἢ, ἀφόρητον γίνεται.

l. 22. ἕτοιμοι δὲ αὖτῷ ἀεὶ καταφεύγειν ὑπὸ τῶν πλέτε μάλισα γίνονται] κατανεγκεῖν *eſt* καθελεῖν. *vt Hom.* 36. *pag.* 818. 33. τότως κατενέγκωμεν τὸν ἐχθρόν. *Inde eſt hæc* καταφορὰ, *ad quam ſuis opibus diuites expoſiti ſunt Diabolo.*

Hom. 52.

l. 35. ἕως δὴ συλλίγεται ἀκροατήριον τῷ Παύλῳ] *Feſtus ergo produxit Apoſtolum, quem animi cauſſa cum Agrippa rege, tanquam feſtivum aliquod acroama perorantem audirent. Acroamata ſunt, quos ἀπὸ ψυχαγωγίας audiebant, vt ῥήτορας ἐπιδεικνύντας, poetas recitantes, ſymphoniacos in conuiuijs. Cic. pro Archia:* Themiſtoclem illum, ſummum Athenis virum dixiſſe aiunt, cùm ex eo quæreretur, quod acroama, aut cuius vocem libentiſſimè audiret, Eius, inquit, à quo ſua virtus optimè prædicaretur. *Item pro Sextio de P. Clodio:* Ipſe ille maximè ludius, non ſolùm ſpectator, ſed actor & acroama. *de perſonis enim hoc nomen dicitur. Nec non Æſchines & Demoſthenes in illis aὐ πάλοις λόγοις pro & contra Creſiphontem,* ἀκροάματα τῆς Ἑλλάδ Θ γενόμενα. *Magna enim frequentia mortalium undiq; conflantium, & totius Græciæ concurſu iudicium illud, teſte Cicerone, celebratum eſt, cùm ad ſpectandum tanta cauſſa tantorumq; ingeniorum omnes vbiq; excitarentur.*

Pag. 897. 16. περὶ τῶ ἀκῦσαι] Ferri poteſt, vt puto, conſtructio. Si non placet, expungi poterit περὶ ſine detrimento.

l. 36. Ἔοικ πῶς τὸ ὑφορμῶν διαφέρειν τῷ λυποῦν, quum quod illis molestum est, & opponi potest, per occupationem sanant: quod nunc dicitur τὸ ὑφορμῶν, εὸ quod latet in abscondito, repentè exoriens. Itaq; hoc idem dicunt λέγειν αἰφνίδιον αὐτὸ εἶναι. translatum à prædonibus, qui in statis ambibus suis, quas Strabo vocat ὑφορμὰς, insidiantur navigantibus. & quod Poeta ait, latet anguis in herba, est ὑφορμεῖ. Vide illud Gen. 2. αὐτὸς σου τηρήσει κεφαλὴν, καὶ σὺ τηρήσεις αὐτοῦ πτέρναν. πρεῖν est ὑφορμεῖν, δολέειν. Budæus: ὑφορμεῖν dicitur ἡ ληστικὴ νοῦσ. Synesius: καὶ ὑφόρμει μὴ ἐκ ἐλαττον, εἰ καὶ διαῤῥωμένα ἐκ τῶν κολίδων, ὅπως ἐχοντας πολλὰ σον τῇ γῇ, suspectum nobis erat periculum non minus. Ser 55. διὰ τῆς ἐπαγωγῆς διορθῶσαι τὸ ὑφορμῶν. Hoc vocant λύειν ἀπαπάουτ.

Pag. 899. 10. Post διήγεται pone comma, & posterior perentheseos nota ponatur post ἀποζώπυρε.

l. 11. *Legendum*, ὡσπερεὶ ἐ πάλε πίφυκε.

Pag. 900. 8. *Lege*, ἐ σὲι ἧσ μᾶ, ἧσ ἢ ἔ. *ut pag.* 899. *v.* 36. ἐν οἷ μᾶ, οἱ ἢ ἔ. *Non opus est enim repeti præpositionem.*

Pag. 901. 3. καὶ διὰ τοῦ φαπόπως ὕσως εἶπε] *Fortassis inter quos vinctus stabat, vt de Petro dictum est cap.* 12. *v.* 6. ἰῶ ὁ Πέτ̃ρ κοιμώμ@ μεταξὺ δύο φαπωφυλ, δεδεμέν@ ἁλύσοι δυσί. *De quo vinculi genere ex Lipsiosatis diximus.*

l. 12. ὐκ ὠόμην ὁ Παῦλ@, τί ἔσιν ἐν ὀλίγῳ, ἀλλ' ἐνόμιζεν ὅτι ἐξ ὀλίγ@. ὕσως ἐλιώτες ἰῶ] *At ego non existimo Paulum tam imperitum fuisse, vt hoc nesciret: aut si fuit, non magna erat inscitia. Ille enim sermo, quo Rex vtitur, ambiguus est.* τὸ γὰρ ἐν ὀλίγῳ *significare potest, vel* τὸ ἔξω μικρὸν, *vt Noster exponit pag.* 899. *v.* 28. *vel* τὸ ἐξ ὀλίγ@, *quorum hoc*, aliqua ex parte, *vel* paruo tenus *declarat: illud* paulo minus, *vt Psal.* 93. ἔξω βραχὺ παρώκησε τῷ ᾅδῃ ἡ ψυχή μ@. *Et Proverbiorum* 5. παῤ ὀλίγον ἐγλυθῆναι ὑπ πανὶ κακῷ ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ ζυναγωγῆς.

l. 13. ὐ βέλομαι] Puto ὐ delendum.

l. 25. πεῖσον ἡ ψυχὴ πτερωθῆναι τῷ ὑραίῳ ὄρωπ] *De Phædro Platonis & Symposio: vbi distinguit* ὑπὸ τοῦ πανδήμ@ τ' ἐρέσιον ἔρατα.

l. 27. καὶ τοῦτο]

l. 28. τὰ ἐπίτιμα *sunt apud Demosthenem* multæ. *Forsan legendum*, τὰ ἔπιτιμα, *vt sit idem quod* τὰ ἄτιμα *v.* 27. *vt* ἀπηχθείᾳ, ἐγκλείᾳ.

l. 36. *Fortè* ἔσον χρυσὸς πυρῴνῃ καὶ κρίσεις αὐ ἀπόροι κηλίδ@, *vt v.* 35. *nam* ἀποχάδεια *est* abstinere, *non distare.*

Pag. 902. 2. Lege per interrogationem, πίσις ἔχεις ὀρθωλιάς;

l. 6. μετίωρα] Translatio fortassis audacior. ex intenta nonnullarum rerum contemplatione, aliarum sensum habemus sæpe nullum. *elati summus ab--id est remoti sumus.*

l. 18. *Lego*, πρεῖτον μὲν ὑδεὶς αἴσχιον πρόσδο. δεύτερον ἢ τὸ καὶ πομένης ἡμᾶς εἶ μὴ μέγα νομιζέδω. *Sunt enim, qui volunt esse alys formidini, pulchrumq; id putant. Hoc antecedentibus congruit.*

l. 44. *Ex his quæ sequuntur, videtur legendum*, τότ-

τερχ γὰρ ὅτι, ψυχὴ, οἰκία, πόλις, οἰκουμένη.

Pag. 903. 1. *Legendum*, καλῶς αὐτὼ οἰκονομίσειν. *sic v.* 3. πᾶς τοῦ ἄλλως οἰκονομίσει.

l. 5. ὅτος ἡ οἰκίαν διωίσεται, ὁ ἢ οἰκίαν, καὶ πόλιν, ὁ ἢ πόλιν, καὶ οἰκουμένω] *Hoc Platonis est in Politico: quod Aristoteles redarguit, 1. Polit. c. 1.* ὅσοι μὲν οὖν οἰονται πολιτικὸν, καὶ βασιλικὸν, καὶ οἰκονομικὸν, καὶ δεσποτικὸν ἓν τὸν αὐτὸν, ὑ καλῶς λέγουσι. πλέθει γὰρ ἕκ ὀλιγίστη νομίζουσι διαφέρειν, ἀλλ' ὡς ὕσιν. *Sed Plato ratione vtitur eadem, qua Chrysostomus.*

l. 10. ὁ μυείας ἔχων τυραννίδας ἐν τῇ ψυχῇ ἧσ πυθῶν] *Et hoc Platonicum est 7. de Repub.* τυραννικὸν μὲν ἓν ψυχὴ, *in qua perturbationes imperant,* βασιλικὸν, *qui rationi obedientes habet affectus.* ὁ δὲ μ@ γὰρ, φησι, καὶ λέγ@ βασιλεύς. Δεινὸς, φασὶν, ἐ ὁπωσοῦν ἄρχειν ἀναπεπαιδευμένος πολιτείαν, *vt vario imperet, appetitui obtemperet. Quod Noster quoq; affirmat, v.* 1. Debere eum, qui vel familiam vult regere, vel ciuitatem, πρῶτον τὸν ψυχὴν τὸν ἑαυτῶ ῥυθμίζειν. *In Legibus autem pereleganter* τὸ πᾶν, τὸν δῆμον τῆς ψυχῆς *vocat, quia sæpe, vt populus, tumultuantur, & tranquillum animi statum pertvrbant.*

Hom. 53.

Pag. 904. 7. ὐκ ὀκνοιώνυστος τῆς δίξης] Pro τῆς δίξης fortassis legendum τῆς ψυχῆς.

l. 21. αὐτὸν ὑπὸ πολλῶν κακ-] Nescio annon melius, αὐτὸν τῆς κακίσεως ἓν ὑπὸ ἧσ ῥιφῶν.

Pag. 907. 10. καὶ πῶσι ἄλλον ὅτ] Locus hic in alijs Codd, aliàs concipitur. Διακόπτε ἐξαμιγοντε ἐξ ψυχαὶ ἴσω οἱ ἄπιστες. ὁ μικρὸν καὶ τῶτο, εἰ γε ὀθίσουσι. ἀκμῶ@ ὁ πᾶς χρόνος, ἀλλ' ὡς ἰῶ αὐτῆς φροντὶς ὕρᾶς, ἅτε πᾶσ ἧσ ψυχῶν ὄντες τῶ λόγω. εἰκὸς ἰῶ αὐτὸν ἐρωτᾶν τῶ αἴτιον δι' ἰῶ πλάνοι, καὶ μαθεῖν παῦτα. ὡς ἀπλῶς ᾅδ' ἡ περιοχὴ τῶ πλῆ, ᾅδ' τὸ ὑπερῴδες, ἀλλα παρέχ@ τῷ Παύλῳ τῆς διδασκαλίας κομόν. μὴ διωάμενοι ἢ αὐτοφαδιμεῖν τῷ αἰθέμῳ, ἐφέρον τὸ ἀπλῶς. ἀλλ' ἰδιωθμὸν αὐωδεν τὸ εἰρηκόμ@. καὶ φησιν ὁ Παῦλος, θαυμᾶ --

l. 24. Δέι. αὐδὲ γὰρ ὁ ὅτος κιμῶ@ περὶ παρεχέμασθαι καὶ ὁ πέπος παῦτα πυρεύει αὐδ' ἐκεῖνος ὧν ' καὶ οἱ πλόιοι ὑπὸ σφαδμοῦ μᾶλλον ἐφαίνοντο λόγοντες. ὅτε χαλασὲ ὁ χειμὼν, πολὺ τὸ σκότος. Καὶ ἵνα μὴ ὀπαλθωσι, καὶ τὸ πλοῖον διμύσι, καὶ ὁ σῖτος ῥίπτεται, καὶ παῦτα, ἵνα μὴ ἔχωσι ῥᾳ παῦτα αὐαιρεῖν. διὰ γὰ τῶτο καὶ τὸ πλοῖον διμύσι, καὶ ὀπορίζ@ντα αὐτοῖς αἱ ψυχαί. ὁ μικρὸν ἢ πρὸς τὸν ἀκρόσιν--

Pag. 908. 5. *Legendum*, ἀποζολὴ γὰ ψυχῆς ὑθμιᾶς ὕσης ἐξ ὑμῶν.

l. 13. τῶ βουλόμεν@ κωλυόντος] *Nominativus absolutus. Respicit autem ad illud* ἐκώλυσε τῶ βαλόμεν@, *versu* 43. *capitis vigesimi octavi.* H.

Hom. 54.

Pag. 911. 31. καὶ μὴ προσῆκεν αὐτοῖς τὰ λεγόμενα] *Scribi debuit* προσῆκεν. *Lucretius de corpusculis,*

Quapropter

Quapropter ſimul inter ſe retrahuntur, & extrà
Officiuntur, vti cogantur tardiùs ire.

ὑ. τοῖς ἔξωθεν σφᾶς ἐμποδίσασθαι, ὥσ' ἐξ αὐάγκης βραδύτερον προβαίνειν.

l. 36. αὐτὸ μὲν δὴ ἓν ἀφίεσαν σφᾶς ἀπολαύειν τὸ νικᾶν τῇ συλλήψῃ] *Ariſtotelem alyſſetus : eius enim hæc opinio fuit, vt ex* 10. *Metaphyſicorum patet.*

Pag. 912. 6. *Vel dele* τὸ *ante* ξυλλαβεῖν, *vel pone anet* διαλυσάμενος *lin. præcedente.*

l. 23. *Legendum*, ὅτι ὁ φοβηθέντες τὸν κίνδυνον ἐξῆλθον.

l. 23. ὅτι φοβηθέντες τὸν κινδ-- πεμπόμενοι]

Hom. 55.

Pag. 915. 30. πλὴν ἅλιτον πάντων ἐκείνων] *De catena Pauli viàe quæ annotauimus ad Epheſios.*

Pag. 916. 8. *Leg.* ἐν ὑπὸ ἀκοῆ ἐκ.

Pag. 917. 19. τάσσει *fortaſſe rectè meſt, ſine commate, ſed euidentius eſſet*, οἱ δ, *videlicet Iudæi Romæ conſtituti.*

l. 22. *Lege*, ἅμα δὲ πεσόντα πάντα χθόν.

l. 28. ἃ δὲ οὐκ ὑπείξουσι] *Mſ.* τὰ δ' ἂν ἐνδώσουσι, ὥσθ' ἡμῖν σφοπτέων ἐπίσθουσι πρὸς ταῦτα πρὸς ἀπιθεῖ, φησὶ. οὐκ ὑπείξοντος ταῦτα ἰδ', α. τ. θ. α. αὐτί, φησι, δὲ ἀνύσουσιν.

l. 42. ἀλλὰ τῷ Θεοῦ] Ms. ἀλλὰ ταῖς ἐλπίσιν αὐτὸς ἐπρεσεν, ὃν ἔχων ἀποδεῖξαι ὑπὸ δὴ καὶ ἑαυτὸν τὸ μὴ πάνδεινὰν τί λέγοιμι ἐξ Σπαίειν ἀλαθεῖν ἐπιλήμαι, δὲ ἐλπίζω, φησὶ, διαπράξασθαι. Θ-, θεόσωζε ὑμᾶς.

l. 44. ἥκιστα δὲ εἰ ἔξω πεῖσαι] *Thucydides in primis, qui cùm bellum ſcriberet Peloponneſiacum, & vitam vltra finem illius belli produxiſſet, conſultò tamen, vt putant, illam hiſtoriam inchoatam reliquit, quam deinceps exſequutus eſt Xenophon.*

Pag. 919. 5. εἰδ' σωμᾶται] Hîc mihi aqua hæret. Atque ſic ſcriptum vitioſiſſimum, vt potuimus, integritati ſuæ reſtituimus. Ferunt à Dijs immiſſam terris Aten, vt mortalibus incommoda inferret : immiſſas ſimul tres Beneficas, quæ longo interuallo illata damna reſarcirent. Nos in hoc ſcripto Aten ferè ſumus imitati : errata enim, licèt non fecimus, indicauimus tamen multa : atq; indicauimus tantùm. Erit verò Lectorum, Beneficas imitari, &, ſi quid ampliùs aut ingenio poſſimè, aut codicibus, malè ſanis & luxatis remedia adhibere. Hal.

l. 8. Poſt Νέμεσιν expunge colon.

NOTÆ IN TOMVM QVINTVM.

ABsolutis iam integris S. Iohannis Chrysostomi in S. Scripturam commentarijs, reliquum est vt ad opuscula ipsius accedamus. Inter quæ cùm multa ferantur in bibliothecis passim spuria, primo nobis id loco faciendum videbatur, vt catalogum quendam manuscriptum ex Augustana bibliotheca numero 8. ad me ab eruditissimo, amicissimoq; D. D. Hœschelio missum, qui se τῶν γνησίων, καὶ τῶν μὴ τοιούτων iudicem fert, lectoribus repræsentarem. Cui tamen catalogo eatenus assentior, vt putem omnia esse germana, quæ ipse recensent, non tamen vt ea sola, quod in operis progressu patebit. Porro catalogi huius auctori, quisquis ille fuerit (qui certè vir doctus fuit & acutus, vt qui ex omnibus optima ferè & lectissima quæq; sine controuersia decerpserit) ea fuit mens, is animus, non vt de integris commentarijs, non vt de tractatibus πολυστίχοις sententiam ferret, quales sunt, de sacerdotio, contrà Iudæos, περὶ ἀκατα λήπτου, Ἀνδριάντες, &c. (quæ cùm sint γνησιώτατα, ab eo tamen non commemorantur) sed de tractatibus ferè & Homilijs singularibus, vt ex ipso, quem hic subijcimus, catalogo liquebit.

ΟΙ ΑΛΗΘΩΣ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΓΝΗΣΙΟΙ ΛΟΓΟΙ· ΦΘ ΤΩΝ ΕΞΩΘΕΝ, ΨΕΥΔΕΙΣ.

α'. Εἰς μάρτυρας. ὃν ἡ ἀρχή, Αἱ τῶν μαρτύρων ἑορταί. tom. 5. p. 618

β'. Εἰς μάρτυρας, ἐν ᾧ δεῖ ἐλέους. Χθὲς μαρτύρων ἡμέρα ἀλ- Delideratur.

γ'. Εἰς Ὀφελον ἀνέχεσθε. Ἀπομνᾶς μοι φιλοσοφῶν ἀγάπης. 5. 391

δ'. Εἰς τὸ διὰ τῆς στενῆς πύλης. Θέλω λυτ. Περιτυγχάντες τοιούτῳ παράλυτ. Delideratur.

ε'. Εἰς ὃ δεῖν ἐν τῇ πεντηκοστῇ νηστείας μεμνῆσθαι. Ἐπειδὴ ξένοι τινές. 5. 50

ς'. Εἰς τὴν πίστιν τῆς Ἄννης, ἐν ὅπ δεῖ εὔχεσθαι. Οὐδὲν ἄρα εὐχῆς ἴσον, ἀλλα πάντοι. 5. 59

ζ'. Περὶ Ἄννης, ἐν τῷ μὴ ἀμελεῖν τῶν παίδων. Εἰ μὴ δοκῶ περίεργός τις εἶ). 5. 66

η'. Πρὸς τοὺς ἀπολιμπανομένους, ἐν εἰς ὃ δεῖ αἰεὶ εὔχεσθαι. Οὐκ οἶδα. 5. 72

θ'. Πρὸς τοὺς ἐν ἑορτῇ σκανδαλιζομένους, ἐν εἰς τὸν Ἄνναν. Μάτην ὠδῖνε. 8. 8

ι'. Εἰς τὸ ἐκκόλαψόν με τῷ μυελῷ ὀφείλοντος παλαιστοῦ. Ὡς ἐκ μακρᾶς ἀποδημίας. 5. 196

ια'. Εἰς τὰ κζ' τοῦ Δαβὶδ, ἐν σαούλ, ἐν ᾧ δεῖ ἀνέξικακίας. Ὅταν σκληρότερόν τι κακὸν σκληρόν. 8. 10

ιβ'. Ὅτι μικρὰ ἀγαθὸν ἔρεσις, καὶ εἰς τὰ παρόντες ἐφρηνῶμεν. Ὑμεῖς δὲ ἐν ᾧ πόνῳ. 5. 83

ιγ'. Ὅτι ὑποστροφὴς ὃ εἰς ἑαυτὸν ἀναβαίνειν. Πολλὰς οἶμαι τοῦ πόνου. 5. 89

ιδ'. Εἰς ὃ, Οὐ μόνον ἦν, ἀλλὰ καὶ κενοδοξία. Ἐπίσκοπον ἀγαπᾶν. 5. 292

ιε'. Ὅτε παρεσκεύασε περιελθεῖν. Ἀεὶ ἀλη.θῆ

ἀληθῆ τὰ σύμβολα; 6.443

ις'. Εἰς ὃ, Ἀσπάσασθε Ακύλλαν καὶ Πρίσκιλλαν. Πολλὰς ὑμῖν οἶμαι γαμμάζει. 5.314

ιζ'. Εἰς ὃ ἀλλ' ῥητῶν. Ἀρκεῖ ἐπαιδεύθητε μηδὲν εἰδέναι. 5.321

ιη'. Εἰς ὃ, Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα. Οἱ σοφώτατοι τῶν ἰατρῶν. 5.368

ιθ'. Εἰς ὃ ἀλλ', καὶ τοὺς Μαικαίους. Ἀποστολικῆς ὑπῶν ἐζητήσατο. 5.375

κ'. Εἰς ὃ αὐτό, καὶ διὰ ἐλεημοσύνης. Τῇ προσπάρασκευῇ. 5.381

κα'. Περὶ τοῦ Εἰς τὰ ἱπποδρομίας καὶ τὰ (*ἱσ. λείπει θέατρα*) εἰσερχόμενα. Βυλόμενος (ἀλλ. βύλεσθαι) τῆς σπουδῆς ἄλλας διδασκαλίας. 5.175

κβ'. Μετὰ τὰς καλάνδας, καὶ μεθύοντα, καὶ Εἰς Λάζαρον. Τὴν χθὲς ἡμέραν ἑορτὴν οὖσαν ἐξεκολαπτον. 5.220

κγ'. Εἰς Λάζαρον, καὶ διὰ χρίστως καὶ ἐλεημοσύνης. Ἐθαύμασα τὴν ἀγάπην ὑμῶν. 5.234

κδ'. Εἰς Λάζ. ζ' Εἰς τὸ, Ἀπόλωλεν. Οὐ τὰ τυχόντα ἡμᾶς. 5.242

κε'. Εἰς Λάζ. καὶ διὰ κείρεσθαι, καὶ Εἰς τὸν Ἰωσήφ. Τῆς τοῦ Λαζάρου θρηνολοῦς. 5.253

κς'. Εἰς ὃ, Περὶ τῶν κεκοιμημένων. Ἡμέρας τέσσαρας ἀνηλώσαμεν. 5.418

κζ'. Εἰς ὃ, Χάρις κατηγελάσθη, καὶ διὰ ἐλεημοσύνης. Εἰς χεῖρόν τοῦ πνεύματος οἰκονόμησιν. 5.425

κη'. Περὶ τοῦ Ζητοῦσιν, Ζῇ ὁ θεὸς ὃν μέσῳ γέγραπται ὁ Ζῇ Κόλλος. Ὁ μὲν Ἰσαὰκ ὑπεθυμήσας. 6.690

κθ'. Οτι οὐ ῥᾳθυμίας ἡ κακία, ζ' Ἀπὸ φαυδῆς ἕξεως. Ἡμεῖς μὲν τοῦ θ' χθὲς ἡμέρας. 6.844

λ'. Ἕπαινος τῶν ἀπόντων, καὶ διὰ βυταξίας. Πολλὴν ὁρᾷ τὴν σπουδήν. 5.127

λα'. Εἰς ὃ, Καὶ ἐλθὼν τὸ σῖτον ἀπέδωκε. Χαίρω σου τὸ ἔχοντας ὑμᾶς ὁρῶν. 5.134

λβ'. Εἰς ὃ τοῦ τὸν τῶν Γαλατῶν, καὶ διὰ τὸ ἀποφεύγειν. Εὐλογητὸς ὁ Θεός. 5.138

λγ'. Εἰς ὃ, Εἶδον Κύριον καθήμενον, καὶ ὅτι δικαίως ἔδοξε τοῦ τὸν Ὀζίαν. Φέρε σήμερον τὸν Ὀζίαν. 5.151

λδ'. Εἰς τὰ σεραφίμ. Μόλις ποτὲ τὸν Ὀζίαν. 5.155

λε'. Εἰς τὸ, Οτι ἦλθε Πέτρος εἰς Αντιόχειαν. Μίαν ὑμῶν ἀπολείψειν. 5.398

λς'. Εἰς τὸ ῥητὸν τῆς Ιερεμίου, Κύριε, μὴ τὸν ἀνθρωπον ἡ ὁδὸς αὐτοῦ. Τῆς ὁδοῦ ταύτης τῆς. 5.168

λζ'. Οτι "Σατυρίων καὶ Αὐξείων ἐξωρίσθησαν. Πολλὴν εἰσήνεγκα χρείαν. Latinè 7.936

λη'. Τὰς καλάνδας, μὴ προσελθόντος τοῦ ὑπισχνεῖσθαι. Καθάπερ χρεὼν τὸν κορυφαῖον. 5.355

λθ'. Εἰς τὸ σαυτὸν, λεχθεὶς ὁ τῷ κοιμητηρίῳ. Πολλάκις ἐζήτησα. 5.563

μ'. Ἀπόδειξις τοῦ χρησίμως τὰς τοῦ Φοινίκης ἀσαφεῖς εἶναι. Περὶ Φοινίκων ἡμῖν σήμερον. 6.649

μα'. Εἰς τὴν ἀσάφειαν τῆς παλαιᾶς, καὶ διὰ τοῦ μὴ κακηγορεῖν. Χαίρω μὲν βουλόμενος. 6.658

μβ'. Περὶ τοῦ λέγουσιν, ὅτι δαίμονες τὰ ἀνθρώπινα διοικοῦσιν. Ἐγὼ μὲν ἤλπιζον. 6.680

μγ'. Περὶ τοῦ μὴ δημοσιεύειν τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἀδελφῶν. Μακρείζω τῆς ποινῆς. 6.695

μδ'. Περὶ τοῦ μὴ ἀπογινώσκειν ἑαυτούς. Πολλὰς ὑμῖν ἔχω χάριτας. 8.75

με'. Οτι ὑπακούειν ὀφείλουσι τοῖς χάρισι δημηγορεῖν. Ικανῶς ὑμῖν οἶμαι. 8.93

μς'. Περὶ ἀναστάσεως, καὶ εἰς Οἰδαμεν ὅτι, ἐάν ἡ ὀπίσθιος. Περὶ δογμάτων ὑμῖν ἔμπροσθεν. 6.703

μζ'. Περὶ ἐλεημοσύνης. Προσδιάδημα πιά. 6.816

μη'. Πρὸς τοὺς καταλαμβάνοντας τὴν σύναξιν, καὶ

ἰσ. Σατυρίνους καὶ Αὐξιμιανούς

καὶ τοὺς νεοφύτους. Τί τοῦτο; ὅσον φροίασιν ἡμῖν. 6.722

μθ'. Εἰς τὸ ὅτι χαφὴν τῶν προσέξεων. Διὰ χρόνου πρὸς τὸν μητέρα ὑμῶν. 5.274

ν'. Ὅτι χρήσιμος ἡ τῶν γραφῶν ἀνάγνωσις. Ὅταν μὲ εἰς τὸ πῶχείδυ. 8.111

να'. Ὅτι οὐκ ἀκίνδυνον ὁ σιγᾶν. Τὸ μὴ πλέοντος χρέος. Desideratur.

νβ'. Εἰς ὃ, Σαῦλος ὁ ἐπ ἐμπνέων. Ἀεὶ τῶν τὰ φορητά; 8.60

νγ'. Πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας τὸ τῆς μήκυς τῶν προσομίων. Τί ποτε ἄρα χρὴ ἡμᾶς ποιῆσαι; Desideratur.

νδ'. Ὅτι θυγνωμονικὸν ἓν χρὴ, τὸ μὴ τὸ Ἀβραάμ. Εἰ μὴ ἰῶ δυνατὸν ἡμῖν εἶδέναι. 5.31

νε'. Ἐπιτίμησις τῶν ἀπολειφθέντων, καὶ εἰς τὸν Παῦλον κλπ. Ὅταν εἰς τὸν ὀλιγοστὰ ἀπίδω. 8.102

νς'. Πρὸς τοὺς ἐγκαλοῦντας, τὸ μὴ τὸ θύεσθαι τὰς θύσας οὐ μετανοιάσθη Παῦλος. Ἐνέκαλεσαν ἡμῖν τινες. 5.282

νζ'. Πρὸς τοὺς μὴ ἀπομυτήσαντας, εἰς ὃ, Ἐὰν πτίσῃ ὁ ἐχθρός σου. Οὐδὲν, ὡς ἔοικεν, ὠφέλησας. 5.304

νη'. Εἰς τοὺς Μακκαβαίους. Ὡς φαιδρὰ τὸ παιζόμενον. 5.635

νθ'. Εἰς Μελέτιον Ἀντιοχέα. Παντοῖον τῆς ἱερᾶς ζωῆς. 5.537

ξ'. Εἰς Εὐσέβιον Ἀντιοχέα. Σοφὸς ὡς ἀνὴρ καὶ φιλόσοφος. 5.628

ξα'. Εἰς Βερνίκιλλαν τὸ Δόμνιον. Οὕπω εἴκοσι ἡμέρας. 5.473

ξβ'. Εἰς Πελαγίαν μάρτυρα. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, τὸ γιὼ ἄγκας. 5.482

ξγ'. Εἰς Αἰγυπτίους μάρτυρας. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς, καὶ ὃς Αἰγύπτου. 5.519

ξδ'. Εἰς τὸν ἅγιον Βαβύλαν. Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. 5.442

ξε'. Εἰς τὸν Ἰουβέντιον τὸ Μάξιμον. Ὁ μακάριος Βαβύλας. 5.533

ξς'. Πρὸς τοὺς Ἰουδαίους τὸ Ἑλλήνας ἀπόδειξις, ὅτι Θεὸς ὁ Ἰησοῦς. Ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν λόγων. 6.622

ξζ'. Πρὸς τοὺς σκανδαλιζομένους τὸ εὐσυνοεσίας. Ἰαπεῦν μὲ παῖδες. 7.1

ξη'. Ἐξ ἀρχῆς ὀλίγον χρόνου ἐλθὼν, εἰς ὃ μετανοίας. Ἀεὶ ἐμέμνησθε ἡμῶν. 6.763

ξθ'. Εἰς τὸν μάρτυρα Βαρλαάμ. Σωσικλέους ἡμᾶς. 5.493

ο'. Εἰς τὸν μάρτυρα Ῥωμανόν. Πάλιν μέλι. μνήμη. 5.488

οα'. Εἰς τὸν μάρτυρα Λουκιανόν. Ὅπερ χρὴς ἐδεδοίκειν. 5.529

οβ'. Εἰς τὸν ἱερομάρτυρα Ἰγνάτιον. Οἱ πολυπολεῖς καὶ φιλόπημαι. 5.498

ογ'. Εἰς τὸν μάρτυρα Ἰουλιανόν. Εἰ σὸ τῇ γῇ τοιαῦται. 5.621

οδ'. Ὅτι τὸν ἑαυτὸν οὐκ ἀδικεῖται σαυτὸν εἰς. Οἶδα μὲν ὅτι τοῖς παχυτέροις. 7.36

οε'. Πρὸς Δημήτριον περὶ κατανύξεως. Ἐγώ σε ὁρῶν, ὦ μακ. 6.138

ος'. Πρὸς τὸν Σπλέχιον περὶ κατανύξεως. Καὶ πῶς ἐνι ῥᾳδίως τοῦτο; 6.151

οζ'. Πρὸς τοὺς πολεμοῦντας τοῖς ὅτι ὁ μοναζειν ὀν. Ὅτι τὸν ὂν Ἱεροσολύμοις νεῶ. 6.161

οη'. Πρὸς ἀπιστοῦντα πατέρα. Ἰκανά μὲ ὧδε καὶ ζωῆται. 6.170

οθ'. Πρὸς πιστὸν πατέρα. Φέρε δὴ καὶ πρὸς τὸν πιστόν. 6.184

π'. Πρὸς Θεόδωρον σκληρύνοντα. Τίς δώσει τὴν κεφαλήν. 6.60

πα'. Πρὸς τὸν αὐτὸν Θεόδωρον. Εἰ καὶ δάκρυα καὶ στεναγμοί. 6.55

πβ'. Πρὸς Ὀλυμπιάδα λόγοι ε'.

πγ'. Πρὸς Σωσιανοὺς. Εἰ καὶ μὲν ἡμᾶς, ὦ φίλτατε. 6.84

πδ'. Πρὸς τὸν αὐτὸν. Ἰκανά μὲ ὧδε καὶ ζωῆ εἰρηνικά. 6.120

πε'. Πρὸς τὸν αὐτὸν. Ταῦτα μὲ ὑμῖν ἐπὶ τοῖς τῦ. 6.192

πς'. Πρὸς νεωτέραν χηρεύουσαν. Ὅτι μὲ χαλεπὴ ἔλαβες. 6.296

πζ'. Πρὸς τὸν αὐτὸν περὶ μοναδρίας. Τὸ μὲν ζῆν ἀπείρους ὁμιλίας. 6.304

πη'. Πρὸς τοὺς ἔχοντας συνεισάκτους. Ἐπὶ καὶ

μθ'. Τῶ περὶ τῶν ἡμετέρων. 6.214
πθ'. Περὶ τῶ μὴ ζῆ κθμονικῆς σπουδῆς ἀνθρώπου. Οἴμοι, οἴμοι ψυχή. 6.230
ϛ'. Περὶ πρᾳθείας. Τοῦτης πρᾳθείας καλὸν. 6.244
ϛα'. Εἰς τὸν μακάριον Φιλογόνιον, περὶ ἑ. ἡμερῶν τῆς Χριστοῦ γεννήσεως. Ἐγὼ μὲν ἀεὶ σήμερον. 5.505
ϛϐ'. Εἰς τὸν Χριστοῦ γέννησιν. Ἀ πάλαι μὲν πατέρες. 5.511
ϛγ'. Εἰς Ἐ, Οὐθέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν ὅτι οἱ πατέρες. Οἱ ναῦται τοῦτο μάλιστα. 5.343
ϛδ'. Εἰς τὰ φῶτα. Πάντες ὑμεῖς. 5.523
ϛε. Εἰς τὸν Εἴσοδον τῶν ἁγίων θεοφανίων. Φαιδρὰ σήμερον ἡμῖν. 6.824
ϛϛ'. Τῆ μεγάλη ε'. Ὀλίγα ἀνάγκη. 5.547
ϛζ'. Τῆ μεγάλη παρασκευῆ. Σήμερον ὁ Κύριος ἡμῶν. 5.565
ϛη'. Εἰς Ὃ πάσχα. Ἀπεθέμεθα τῆς νηστείας. 5.581
ϛθ'. Εἰς τὸν ἁγιον Παλυπικὸν τὸν λη'. ἐτῶν. Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καθ' ἑκάστην ἡμέραν. 5.264
ρ'. Εἰς τὸν ἀνάληψιν. Καὶ ὅτε σωτὴρ μυείας. 5.595
ρα'. Εἰς τὴν πεντηκοστήν. Πάλιν ἑορτή. 5.602
ρϐ'. Εἰς τοὺς ἁγίους πάντας. Ἐξ οὗ τὸν ἱερὸν πανήγυριν. 5.614

EX his itaque centum & duabus orationibus, lector, in manibus noſtris ſunt ſeptem & nonaginta, hoc eſt, præter 2. 4. 37. 51. & 53. (nam de 82 certi quicquam ſtatuere non poſſum) cæteræ omnes, ſuis quæque locis exhibendæ. Porro quod λόγους γνησίους à dubijs & ἀμφιβαλλομένοις (de quibus neutram in partem pronuncio) & hos rurſus à ſpurijs & apertè, vt mihi videtur, νοθευομένοις, ſciat Lector, me non tantum mihi arrogare, vt ſolus ſedeam arbiter in diſcernendis huius Patris ſcriptis. Quin potiùs hanc meam qualemcunque opinionem, non temerè tamen, vt ſpero vbique conceptam doctiſſimorum per totam Europam Theologorum iudicio cenſuræque libens, volens ſubijcio.

Hom. 1. HAnc Orationem deſcriptam ex Ms. Regio Lutetiæ emendauimus ex optimæ notæ Auguſtano. Habita eſt Antiochiæ, præſente, vt apparet ad finem, Epiſcopo Flauiano. Habent autem hæ octo orationes in principium Geneſeos multa tam ῥήματα quàm νοήματα communia cum Homilijs eiuſdem Patris in Geneſin. Ac ne longè abeamus, pleraque quæ in hac prima oratione continentur, iiſdem ferè verbis perſcripta reperiuntur in ſecunda Homilia in Geneſin. Tertia huius tomi oratio conuenit cum nonâ in Geneſin: & ſic fermè in cæteris. Extat Latinè hæc oratio to. 1. col. 439. edit. Pariſ. 1588. reperitur autem hæc oratio gr. vnà cum quinque ſequentibus, eo ordine quo nos hîc digeſſimus, in codice Ms. Cæſareo Numero 26.

Pag. 1. *l.* 29. κωλεῦον τον] *Veſtitatus, vt opinor,* κωλευτῶντων.

l. 37. Ἡ ὑμετέρων ἀκοὴν τῶ ὑμετέρῳ] *Huius Orationis interpres Latinus, quiſquis is fuit (quem vide tom. 1. col. 439. edit. 1588.) mirà certè circa hoc locum, tum alibi, vſus eſt in vertendo libertate, quod in interpretibus paulo antiquioribus obſervatum ſæpius ſcio.*

Pag. 2. 3. περιεφέρετο] *Magis ex vſu* περιεφέρετο.

l. 28. Διὰ τί ἂν τῶ ἀρχῶ] *Tranſitio eſt hoc loco aliquantulum durioſcula: multo certè mollior, quæ pag. 6. l. 42. Tom. 1. legitur.*

Pag. 3. 1. ἐπίδοκιμεῖ] *Malim* ἐπίδοκιμεῖν, *hoc eſt, vt opinor,* μικρὰν δόξαν ἔλαβον οἱ Ἰουδαῖοι ἐν τοῖς παιδαγωγοῖς.

l. 10. φιλοτιμοῦνται] μεμαρτυρῆσθαι ἀμάρτυρα. *locus eſt Coloſſ. 1. 16.*

l. 17. παρ' ἑτέρου λαβὼν διδασκαλίαν] *Rectius* παρ' ἐκείνου λαβὼν *&c. hoc ſenſu:* qui ab illo acceperit præceptore, qui prima docuit elementa. *Sic enim in Hom. 2. in Geneſin Tom. 1. p. 8. l. 21. vbi hic idem ſenſus, mutatâ parum verborum formulâ, legitur,* οἱ παρ' ἐκείνων τοῦτα πάλιν τὰ παιδία λαμβάνοντες. *Sic Hæſiſius meus, cuius notas adſcripto ad finem H. deinceps ſignabo, quid ſi legamus,* ἕτερον παρ' ἐκείνου λαβόντα;

Hanc orationem & tres ſequentes, melioris notæ ac γνησίας omnes, damus ex Bibliotheca Auguſtana deſcriptas, & ex Cæſarea accuratè emendatas. Hom. 1.

Pag. 6. 11. Σποδούσθαι] Μεταφορὰ *eſt ab athletis ſumpta, qui certaturi veſtimenta deponunt.*

l. 30. ἀ τότε ξενοχωΐα] *Fortaſſe legendum,* ἡ τοῦτο ξενοχωΐα, *vt ſuperioribus reſpondeat, vel,* ἀ τότε, ἀλλὰ χρόνου ξενοχ.

l. 40. ἕως αὐτῶν] *Lege,* ἕως αὖ αὐτόν. *H.*

l. 14. περιφέρωσι] *Fort.* περιφέρωσιν.

l. 31. κατ' εἰκόνα ἐποιήσεν ᾗ μίαν *&c.*] *H. legit* κατ' εἰκόνα ἐποιήσεν, μίαν εἰκόνα ᾗ μίαν πᾶσι ὁμοίωσιν ἔνειμεν.

Hæc oratio, quod ſuprà diximus, eadem ferè tam ſenſu, Hom. 3.

sensu quàm verbis cum 9. in Genesin.

Hom. 4. *pag.* 12.24. Κοσμοδίοις ὀπτείλων] σφάλμα μνημονικόν. repone Ερεσίοις.

pag. 13.20. ἐπορέξαμαι αὐτῶν πλὴν ἓξ 3.] *i.* corrigere seu animaduertere in ipsorum discordiam.

l. 41. τὸν πως᾽ λαμπάδιος ἅπτοντα] *Verisimile est hæc dicta esse, dum ab aduesperi accenderentur lucernæ.*

Hom. 5. *pag.* 17. 44. πρόσει] *Peculiaris usus τοῦ πρεῖν pro πείρειν, apud Septuaginta tantùm occurrens.*

pag. 18.44. ἢ ἀρχαῖον ἀλίγον. *H.*

Hom. 6. Codicem excusum Lutetiæ à Morellio castigauimus ex Ms. in Bibliotheca Bauarica: extat etiam hæc oratio in Bibliotheca Cæsarea numero 26. idem argumentum tractatur Hom. 16. in Gen. & similis huic ac planè germanæ conclusionis alibi in hoc Nostro videor meminisse. γνησίαν esse non dubito: sed vtrum ita ab ipso auctore scripta, an ex pluribus hinc inde particulis in vnum corpus ab aliquo studioso coagmentata fuerit, id verò est, quod summam difficultatem parit in discernendis huius auctoris germanis operibus.

Hom. 7. Descripta ex Regia Bibliotheca Lutetiæ, emendata ex Ms. Augustano. Non est, opinor, opus id denuò monere, quod sæpenumero antea fecimus, multa hìc esse, quæ ijsdem propè verbis reperiuntur in Homilijs in Genesin.

Pag. 23.20. ὕπω ᾗ τούτῳ τῆς αὐτῆς ἠξίωσι τιμῆς] *H. peringeniosè ita legendum censet:* εἶτα ᾗ τοῦτο *(in duals, cuius tamen infrequens apud hunc Noſtrũ vſus)* τῆς αὐ. ἠ. τ. μ. *adiectà fortasse proximæ textus particulà* εἰσιλθε γάρ, φησι, εἰς τὸ χαλκῆν τὸ μνεῖον σου. *Sic ille. Mihi vel illis deletis sententia videtur posse constare.*

l. 33. πάν] *H. vtcunq; putat in contextum reciplendum,* πάν σοφίδια. *sic familiaris huic Nostro Aristophanes,* ὅνις ᾗ ὧν σοι πωδαῦμαι πάν σοφίδια. *Eadem ratione Noster oratione 9.* ἀλλὰ πόλε ἴσως εἶπει τις ἄν.

Pag. 26. 14. ἀεισορίσατο] *Fort. vestimenta discidit: vt in luctu fit.* Vide Boisium.

Pag. 27. 43. οἱ ᾗ βιαιοτέρᾳ ἢ λύσις αὕτη] *Nec satis aptè hæc cum superioribus copulantur, nec satis idoneam Manichæorum interpretationi responsionem adhibet. Quamobrem aut intercidisse puto priorem aliquam responsionem, quod vocabulum αὕτη videtur subindicare, aut corrupta est hæc sententia. H.*

Pag. 28.10. τίδυπκα ᾗ] *Expungatur illud* ᾗ, *quod totam corrumpit sententiam.*

l. 20. ᾗ πού *** ἀκηκοότας] *Lege deletis asteriscis,* ᾗ πού ὑκ ἀκηκοότας, *ex Epilogo proximè sequentis orationis, qui ad verbum idem est cum hoc. Vide pag.* 31. *l.* 4.

Hom. 8. Hanc Orationem ex Bibliotheca Cæsarea descriptam emendauimus ex Bibliotheca Regia Lutetiæ.

Pag. 30. 10. *Vel lege* τὸν νόμων λαῶ. *vel* τὸ δηλοῦμα.

Pag. 31. 3. ἀλλ᾽ ἐπειδή] *Epilogus idem verbatim cum proximè præcedentis orationis epilogo.*

Hom. 9. Hanc Orationem γνησίαν omninò, & à Catalogo agnitam Augustano, excusam ante annos 80. Basileæ, castigauimus ex cod. Ms. in Bibliotheca Bauarica.

Pag. 32. 15. διαλοιδορήσαι] *Alij* διαλοιδορήσω *in futuro. Rom. editio,* διαλοιδόρησαι.

Pag. 33. 23. ἐνωφίπιαν] *Interpres, vtilitatem: rectè ad sensum, sed verbum aliud sonat.*

Pag. 34. 32. τί ὁ Πέτρος] *H. legendum putat,* τί ὁ θεὸς τότε Σίμων, Πέτρος ἐκλήθη.

Pag. 35. 16. τῆς ἐνδόμυ] *H. legit* τῆς ἐν νόμῳ.

Pag. 37. 34. ὅτι ἀσυνέτοι ὄντες] *H. legendum, censet,* ἐκφ ἀσυνέτοι ὄντος.

Pag. 38. 36. εἰπόντες] *Huic loco non quadrat: relictis,* εἰπεῖν παρακληθέντες. *Interpres vertit per secundam personam,* retinete, dicite, *ad sensum certè melius, sed probabet illud quod mox sequitur in prima persona,* καταλυσωμεν: *nisi demus (quod mihi quidem verisimile sit) à Iohanne nostro hoc loco neglectam nimis Grammaticæ rationem.*

Hom. 10. Orationis huius præfationem Chrysostomi esse res ipsa dicit. Est enim sumpta tota ad verbum ex oratione tertia in Dauidem et Saul, quam vide p. 89. ipsa verò oratio Chrys. non est, quamuis per omneis penè Bibl. sub eius nomine descripta reperiatur. Nec enim stylus tumidũ quiddam & inflatum sonans, nec inuentionis ratio frigida satis & inepta Chrys. omnino refert. Iongissimus in periochis, audacis. in metaphoris (quæ debet esse verecundæ) est, quisquis eam habuit: & humano capiti ceruicem planè equinam iunxit, quicunq; prooemium hoc operi suo præposuit. Itaq; poterat rectiùs inter ἀμφισβητούμενα reijci, aut etiam ad νοθεύομενα detrudi. Hìc enim per errorem locum inter γνησίας occupauit. Eam verò, qualis qualis est, ex Bibl. Collegij Noui Oxonij descriptam emendauimus, ex Ms. membranaceo in Bibliotheca Palatina. Adiectæ sunt etiam castigationes post excusam editionem, ex libro Ms. Constantinop. quæ signatur litera C.

Pag. 39. 40. ᾗ ὑ᾽ ᾗ φδεπαθῶν] *Locus est in Codd. Mss. vt puto, corruptus. Erasmus, qui hoc prooemium latinè vertit,* Tum ab ijs, qui spectaculis interfuerant, tum ab illis, qui quæ viderunt in spectaculis, post alijs enarrant, *coniecturam potiùs suam, vt opinor, secutus, quàm codices nactus emendatiores. Fortasse τὸ φδεπαθὲν prooemia quædam erant lasciuiæ & obscenitatis plena, antequam ἀκροάματα inducerentur: sed nescio. Doctissimo Harmaro placet ἀσώτων: sed libri nostri non variant.* vide Boisium.

Pag. 39. 43. δι᾽ αὐτῆς διασῶσαι τῆς χειτῆ] *Etiam isto requiro aliquid melius. Erasmus vel non legit hæc verba, vel vertere neglexit.*

Pag. 41. 10. ᾗ τῆς ζωογεφόρου] *In Cod. C. hìc incipit Oratio in Abraham.* *l.* 12. ὦ δεξιᾶς ἐμοῦ] *Rectiùs C.* παρεκδιδῶν. *l.* 16. δίον] *Fortè* δεῖ * *quamuis* δίον *pro* δίον δεῖ *non damno. Sed* δίον *per se ferè absolutè ponitur, pro* cùm oporteat. *Porro huius complexionis hæc pars aliter legitur in oratione in Dauidem & Saul. p.* 91. 37.

l. 30. οὐκ ἠ σῶμα κ᾽ σῶμα πλήσαντος αὐτῷ τῷ Θεῷ] *Cod. C.* ἢ σῶμα πρὸς σῶμα πλήσας τῷ Θεῷ. *l.* 41. *pro* τὸν ζῶν *lege cum C.* βίον.

Pag. 42. 2. τὸ ὁρισθὲν πάτερ ἢ ὃν τον] *Epithetum neq; satis aptum Deo, neq; quadrat huic loco.* *l.* 4. *Lege cum C.* τὸν πρῶτον ὄντ- γνωτὸν πρὸ. *l.* 8. *lege cum C.* δικαίῳ & γνησίῳ. *l.* 19. *C.* εὐσέβειαν. *l.* 21. *Pone cum C.* ὑφ᾽ ἓν *post* κατορθωμάτων. *l.* 38. *C.* πῆξ & μετεωρολέσχας.

l. 43. ἀφετηρίᾳ] *Hoc est* janua, *vt opinor: metaphorâ sumpta à fortassis à loco, vnde equi in certamen emittuntur. Vide Suidam.*

Pag. 43. 4. *C.* post ἐπιζωμίας *inserit* πέρρωθεν δὲ ἀπ᾽ ἢ χήματος. *l.* 6. τὸν ἐν μέσῳ δύο ζώων] *Hoc est Bovis & Asini. Sic enim habet Vetus Βουκόλιον. Fortassis respexit ad locum 3. Habbacuc.* *l.* 14. Θεὸς] *C.* ὑιὸς. *l.* 28. *C.* τῶν ὑ-μνολῶν.

Pag. 44. 29. κλῶν] *Rectius C.* κλῶν. *l.* 39. πῶτος] *C.* πτεῦτα.

Pag. 45. 8. ἡγουμένων, *C.* *l.* 12. ἀπόλυσιν] *C.* ἀπολύσεσι. *l.* 16. *Post* αὐθράπα *Codex C. addit,* Θεὸς ἐνδὲ κ᾽ αὐθράπα. *l.* 26. *C.* τὸ ἡμίγνμα.

Pag. 46. 4. *C.* τέκνον ἐγὼν, & *paulò post,* ἀφεὶς πέτε τῶν. *l.* 5. ἄρει ἢ νῶν. *l.* 11. διαδίοντα] αὐτόδυτα, *C.* *l.* 22. πουῶ᾽τα] *C.* πτεῦτα.

l. 34. ἀκόσας] *Lege cum C.* ἀκούσας.

Pag. 47. 2. *Pro* ἐξάλλετο *in marg. lege cum C.* οἱς νῦν ἐξάλετο. *l.* 7. φέρῳ] *Lege* φόρτῳ *C.* *l.* 37. ἔτι πε *&c.*] *C.* ἔστ πε τις, ὡς ὁ ἀρχιπάτηρ, νόμῳ φιλεσθίας τὸ παῖδι νικήσας. *l.* 40. *Lege cum C.* Θεὸς αὐτόν. *l.* 41. *C.* γῶτον τοῦ χθῆρες ἐκκέλε.

l. 44. τόν⊖] *C.* τῆς.

Pag. 48 4. *Lege cum C.* τῇ σφαγῇ τῆ παιδὸς τῆ ἀνατ τε. *l.* 13. ἐστ παῖς ἢ ἄνατ. *l.* 34. *Lege* γόμῳ *cum C. & marg.* *l.* 42. *Post* ῥητὸν *C. addit* τίς διδασκαλίας ἀπόλαυσιν ἀπεχθμεθῆτε;

Pag. 49. 38. κρυπτῶδη τῷ ἢ ἀνάτε ἀρεσκόμαι] *Suprap.* 43. 29. ἢ πρὸς τὸν Θεὸν εὐ κρυπτόμενος.

Hom. 11. Homiliam hanc, nec Græcè, quod sciam, nec Latinè adhuc vulgatam agnoscit vt γνησίαν catalogus Augustanus numero 5. Eam nos exhibemus ex manuscripto in bibliotheca Collegij Noui Oxonij, emendatam & varijs lectionibus illustratam ex codice manuscripto ab eruditissimo Ducæo nostris librarijs liberaliter communicato ante aliquot annos Lutetiæ. Titulus est in Ducæi codice, Περὶ ἢ Λαζαρε λόγος ά, ἢ πρὸ ταφῆς ἢ ἀναστάσεως. Nos eũ retinuimus, quem in manuscripto Oxoniensi reperimus, haud ignari quantâ licentiâ ludunt librarij in orationum titulis. Habita est Antiochiæ, cùm in hac oratione patris. i. vt opinor, Flauiani mentionem faciat, vbi etiam reliquas in Annam dictas procliue est credere

Pag. 51. 36. ἀπὸ τῆς ἀκακῆς ἀποδημίας] *Legationem, opinor, intelligit, à Flauiano pro statuarum euersione susceptam ad Theodos. imperatoris aulam, quam spectatissimè visitato illis temporibus nomine notat.*

Pag. 52. 32. ἢ ὅτι φθορτὰ] *Lege,* ἢ ὅτι μὴ φθορτὰ.

Pag. 54. 12. τῇ πονε᾽ᾳ] *Videtur* πλεονε᾽ξίαν, *vel aliquod aliud aptius vocabulum huic loco meo iudicio substituendum: & quod statim sequitur,* ἀλιγχόσης, *non nimium videtur hic quadrare. fortassè* ἀλεγχρόνης, ἢ μὴ δυσμενῆσης.

l. 44. πολὺ ἐνδοσιον ἀπαιδίας χρόνον] *Ferri potest, sin tamen vt desiderem melius. quid si legamus,* πολὺ εὐθυσιον ἀπαιδίαν χρόνον? *sic enim infrà loquitur orat. 3. in Annam, pag. 66. 36.* κρὸν ἀπαιδίαν νοσῶν.

Pag. 57. 11. ἐφ᾽ ἡμισείᾳ] *Vt semissem functum reddant: sic hac eadem pagina l.* 13, ὃ χθὲ ἐφ᾽ ἡμισείᾳ τὸν ἰδιν καμόντα ἔφθ Θεοῦ.

Pag. 58. 1. ἢ τὸ μάλιστα τὸ πάθος ἐκλύσαι ἐνοχλεῖ τῆς ψυχῆς] *Manifestè aliquid deest. qui enim σωθῆναι dici poterit πάθος, aut ἐκλύσαι ψυχικὰς ἐνοχλεῖν? hanc lacunam peringeniosè explet doctiss. Halesius ex consimili loco in oratione proxime sequente p. 65. l. 26. ad hunc modum.* σωθῆναι ⊖. ἢ πάσης μὲ ταχίως ἀπέχεσθαι τῆ νέους μάλιστα ἢ ἀσωτείας. *Pro* ψυχῆς *&c.*

Hom. 11. Hanc etiam Homiliam agnoscit catalogus Augustanus numero 6. vertit Erasmus ex codice mutilato in medio, vt postea notabimus. nos eam damus ex optimo Ms. in Collegio Nouo Oxonij, castigatam ex alio Ms. Gabrielis archiepiscopi Philadelphiæ, qui Venetijs iam viuit, eamq; nobis liberalissimo animo communicauit, quamuis fine truncatam.

Pag. 59. 1. πάσων] *Repone ex margine,* ἁσμεν ἢ. *l.* 30. ὅτι ὑκῦσε ἐγήυτο] *Halef. legendum censet,* ὅτι σίγε ὕτα ἐγήυτο, *sc. mater.*

Pag. 62. 27. τὸν Σαοὺλ εἶσω δικοῦ τενχῶν λαζῶν] *H. ex historia, & vestigijs veteris Ms. legit* ἢ Σαοὺλ εἶσω καπαλίν, τῆς δικοίδος ἢ Ἀεροντὶν λαζῶν. *l.* 29. τὸ πολλὰ πιπονθένα δικαὶ] *Ab hoc loco lacuna est in Lat. versione, vsq; ad illa verba pag.* 63. *l.* 14. ἢ χθὲ σωθὲν ὑκ ἴτω δικαιοῦσι, *quam nostri Ms. expleuit. l.* 32. ἢ ὑκὲκ ἴτερα παρῶν] *Atqui hoc neq; cum historia congruit, neq; cum proxime præcedentibus, Danielem ibi fuisse solum.*

Pag. 63. 13. ἢ ὅτι τὸ φέρει] *H. delet* ἢ.

Hom. 13. Hanc etiam orationem agnoscit catalogus Augustanus numero 7. vertit Erasmus. vide to. 1. col. 484. editionis Parisiensis 1588. Eam damus ex Ms. in bibliotheca collegij Noui Oxonij, neq; aliud nobis præterea suppetebat exemplar. Extat tamen aliud in biblioth. Vaticana, mensâ 8. codice 26. vti olim erant dispositi libri.

Pag. 66. 14. αὐαπρέχων ἀδροδιαζόμην] *Florilegus, quisquis fuit, qui ἀπομνημονεύματα collegit, sic legit:* αὐαπρέχων ποιοῦσι, ἢ ἐνόπιον κυείν τὸν ἐυχάριστον ἴσαδιν παρεκδιαζόμεν.

l. 28. ποσὶν ἢ τὰ πάλματος χάεις] *Addit Interpres Erasmus,* ne defatigemur, *μὴ ἀπομνημονεύῃ, aut, μὴ ἀπαραδόσωμεν.*

Pag. 67. 7. ὑδὲ τῆς ἐσθέλας μετ᾽ ἀκριβείας ἀπόσης;] *Vel, deleto* ὑδέ, *legendum,* τὸ φάρμακον τῆς ἐσθέλας ἀπόσης, *vel retento* ὑδέ, *post* ἀπόσης *deest* ἀνύσῃ, *aut simile quippiam. H.*

Pag. 68. 35. μεταμορφώσει] *Hesychius,* μεταφυτύσει. *Apparet*

Hom. 14

Apparet ex verbis Chrysostomi cum in hanc orationem, p. 74. 26. tum in proxime sequenti, p. 79. 7. aliam, primo ab ipso habitam orationem, in prima Cantici verba, Εγερθήτω ἡ καρδία μου ὡς ὕελος, *quæ nusquam reperio. Codex etiam Vaticanus, cuius supra meminimus, & catalogus Augustanus non plures agnoscunt in Amiam, quam quinque, eosdem plane cum nostris, & eodem ordine dispositas. Florilegus hanc quintam memorat, & nos hanc quintam memoramus, quod si nostro loco hanc constaret aliam ante hanc esse habitam, ut dixi, in prima verba Cantici. Porro hanc orationem, ut & sequentem, agnoscit catalogus Augustanus numero 8. & 9. horum unicum nobis obtigit exemplar ex biblioth. collegij Noui Oxon.*

Pag. 72. 5. βόλομαι] *H.* ἐβουλόμην, *vel* ἐβουλόμεν *ad.*

l. 27. τὸν κύριον τῆς ἐκκλησίας τόπον] *Intelligit procul dubio aliquem in Ecclesia locum præcipuum, qui, cùm cómodius in eo potuisset vox concionantis excipi, solebat imprimis occupari. H.*

Pag. 73. 23. πύθεσι διωκτὸς ἢ δεῖνι βαδίζειν] *Syntaxis insolens cum genitivo.*

l. 30. ἕτερος δὲ πάσης ἡμέρας ἀνεγίνω.] *Plec emota videntur suis sedibus, neq. huic loco quadrare: quamvis non nesciam de pio paulo ante dici, δὲ πάσης τῆς ἡμέρας ἔξεις σπουδήν. H. reponit l. 35. post τὸναντίον, immutata paululum lectione, ad hunc modum: εἰ δεῖ δὲ τι καὶ τελοῦδηπον ἕτερος δὲ πάσαι ἡμέρας ἀνεγίνω. Sed do hanc emendationi ἀπίδω.*

Pag. 74. 1. φαινομένων] *Vel legendum, φαίνομένων, vel potius φαινόμενων φαινομένων.*

l. 10. μελετῶντας] *In oculis μελετᾶν quid sit, quærendum.* Vide Boisium.

Pag. 77. 21. αὐξανεται διωκτῶν] *ἀποσημαίνων auctor, quisquis ille fuit, sive Theodorus Magister, sive quis alius, sententias has aliter disponit.*

l. 32. καὶ ἀπλοῦν ἀνδρισμάτων] *H. addit* εὐσχήμονον ἅπαξ.

Hom. 15.

Huic Orationi in nostra editione ἀκεφάλῳ (sic enimi accepimus ex codice Mr. non admodum veteri in bibliotheca Serenissimi Bauariæ Ducis, & ita vertit Latine Bernardus Brixianus ex Ms. itidem capite truncato, vt apparet in editione Paris. tom. 1. col. 490.) huic igitur Orationi ἀκεφάλῳ caput sumpsi Tomo octauo, pagina octaua restituimus ex Ms. in Bibliotheca Collegij Noui Oxon. & transmisso ad nos à doctissimo Ducæo apographo ex biblioth. Illustrissimi Cardinalis Perronij. Itaq. Tomum octauum, si placet, adi, prius quam ad huius orationis lectionem accedas, gratiamq. huius plenissimæ tantis te auctoribus debere scito. Porro Bauaricum apographum emendatum damus ex duobus codicibus, Oxoniensi & Cardinalis, cuius librum signamus nota C.

Pag. 78. 37. ἀπορύπλοντες] *C.* δεόντες. *l.* 43. ἴσως φαίνοντας] *C. melius,* ἴσως ἀφ' αὐτῶν φαίνοντας.

Pag. 79. 44. καμεῖσθαι] *C.* καμεῖσθαι εἴωθε.

Pag. 80. 29. πιστοποιῶν διανοίᾳ] *Ita legitur in omnibus nostris codicibus. l.* 38. ὧν ἐγκλήσει] *C.* ὧν ἀεὶ σφοδρὸς ἐγκλήσει.

Pag. 81. 15. πάσας] *C. melius* πασῶν. *l.* 43. ἐν τοῖς πονδεσι] *C.* ἐ τοῖς πονδεσι, *sicut hos ex conjectura restituimus.*

Pag. 82. 16. ᾧ τοῦτο, κἀμοὶ] *Haleso magis placet* ᾧ τούτῳ, κἀμοὶ: *& quidem mihi, si libri addicerent. l.* 22. τὸν τελοῦντα] *C.* τῷ τελοῦντα. *l.* 37. ἀπ' αὐ ἡμ] *C. melius,* ἀπ' αὐτῆς.

Pag. 83. 1. πέξεσι] *Erratum operarum: lege* πέξεσιν, *& sic C.*

Hom. 16.

Primam εἰς τὸ κεφ Δαυὶδ καὶ Σαοὺλ omnes initium, & τῆς ἑκατοντ πς ἡμέρας, quam & Erasmus Latine vertit, nobis in orbe Christiano irreperdam, descripsit Petro Constantinopol. Samuel Sladius, ejusq. in principio 8. Tomi pag. 10. vide. Descripta est autem hæc 2. oratio in Dauid et Saul ex manuscripto Gabrielis Archiepiscopi Philadelphiæ Venetijs, bono cum primis & emendato, quo solo nixi sumus. Versa ab Erasmo extat Tom. 1. col. 503. edit. Paris. 1588. hanc orationem & sequentem agnoscit Catalogus Augustanus, numero 12. & 13. post excusam hanc orationem accessit aliud apographum à Sam. Sladio descriptum Petro Constantinop. ex quo excerpta quædam, in his notis littera P signauimus.

l. 13. δεῖ τὸν Δαΐδ.] πρὸς τὸν Δ. *P. l.* 17. φῆσι πρὸ κλαίων. *P. l.* 19. ᾧ ἐπ τοῦτο ἔσν ἀλλὰ. *&c.*] *P. brevibus, τῶν γὰρ Παῦλος ἐκείνων λόγων, ἀπὸ καιρίας. l.* 22. μεσίωσι δὲ *&c.*] *P. brevius,* φεξώσιν, δείκνυ τοῦτο ἐκείνω χαπσιτερον ὄν. *l.* 26. *Ante* ημερας ουσαις *P. ponit* ᾧ, *& ante* αἰκτισμὸς *inducit, fortasse recte. l.* 27. διωκόντας ᾧ τινας κτίσματος] *Apud Florilegum & cod. P.* ᾧ *deest.*

l. 28. ἀπόλιξον] *P.* ἐξαμελόπνευν. *l.* 32. σοφὸς ᾧ τὸν Κὸν *&c.*] *P.* σοφὸς γὰρ τὸν Δεσπότην ὁ Θεὸς ὁλεγὸν ἐυλογ. *l.* 36. ἐλλιπὸν ἐν *&c.*] *Codex P.* ἐλλιπὸν τῆς ἐυφρ ὅτι χαπσιτ τὸ μὴ ᾧ τὸς ἀληθῆς. *l.* 43. πολλοὶ δὲ ἐχθρῶν] *Quid si,* πολλοὶ πῶ ἐχθρὸς? *Interpres Erasmus neutrum videtur agnoscere, cod. P.* πολλοὶ δὲ ἐχθρῶν, *vt in editione.*

Pag. 84. 2. *Codex P. ante* ὁ *addit,* ὅτως, *recte. Ib. P. post* κινδυνῳ *addit* τότε, *recte. l.* 7. *P.* ᾧ πῶ δηλοῖ, τινὲ πεταῦτω. *l.* 8. *P. delet* ᾧ. *l.* 11. ἀδοκ] *P.* ἀδόκει. *l.* 17 ἀκ ἀρρ] *P.* ὀκ ἀρρ. *l.* 24. *P.* τῷ ὕστερῳ, οπτιμὸ *recte. l.* 30. *P.* κατόρθωτο. *l.* 36. *P.* ἐφικακινήτης.

Pag. 85. 22. λέοντος ἀγρ. *&c.*] *P.* λεόντων ἀπὸ τῶν ἀγελαίτερ πῶν ᾧ διωκτότερα ἅπαν.

Pag. 86. 13. *P.* ἐμπεδώσει μᾶς τ *l.* 19. *P.* ἐσ ἐφθαλμοῖς, *recte. l.* 24. αὐξεται] *Legit* αὐξετο.

l. 27. *P. delet* ἐκείνων. *l.* 33. *P.* ἀεὶ αὐτῷ.

Pag. 87. 7. *P. delet* ἀπωτοῦζθε *&* ᾧ. *l.* 16. σφοδρὸς ἀνθρωπ. *l.* 26. κινηδιῶσι ἀεὶ πῶ ἀρχῶ] *Halesio magis probatur,* κτησιῶσι σοφὸς τῶ ἀρχῶ. *cod. P. receptam lectionem tuetur. l.* 27. *P. ſic:* τῶ ἀθήδι, ἀλλ' ἐξ αὐαισθησεως μᾶλλον ἢ φιλοσοφίας ἐδι. αὐ π. φ ἡδονὰς, ὑπὶ αὐ.

Pag. 88. 26. *pro* ἀφθαν, ὑμῶν ὦ. εἰκ ἢ π. παυσάσεται δὲ ᾧ. *codex P. legit* ἀδοκᾶτα ἐγεῖ ᾧ σῶν. ᾧ. *l.* 35. διωκτὸν] *p.* διωκτῶν. *l.* 38. βεχεῖτο] *p.* βεχείπτο. *l.* 41. *Codex p. ante* πεφύτα *delet* μή. *& quidem vtraq. lectione stare potest.*

Pag. 89. 4. *Cod. p. ante* ἐκείνοις *inserit* φησὶν, *& post* ὁμῶ *delet* ᾧ.

Hom. 17. *De proœmio huius orationis satis dictum est supra ad eam quæ est in Abrahamum, porrò eam damus ex vnico Mss. in Biblioth. Collegij Nouæ Oxon. quem tamen ita accuratè scriptum offendimus, vt alsi vix opus esse videatur exemplari, rarò certè librariorum felicitate.*

Pag. 93. 25. ἐκ Ζάλκωνος ὃ δὴ πατρὸς ὄνομα] *Apud Lucam in nostris codd. legitur* ἐκ Ζάλκωνος πάππου ὑμῶν ὡς παρελήφθη.

Pag. 95. 25. αὐτὸς] vide Boisium.

Hom. 18. *Hanc Orationem ægrè admodum ferè, qui Lutetiæ mendosissimè editæ, tam propè attulimus ex cod. Mss. in Bibliotheca Regia ibidem, porrò Eutropius hic Arcady Imperatoris eunuchus, & Iohannis nostro in adipiscenda sede Constantinopolitana suffragator maximus, cùm magno æquè ac illato sui anno in imperatoris iram incidisset, ad Ecclesiam confugit: in quem sub altari delitescentem Chrysostomus oratione, flatum habuit, quam. Vide Tom. Octa. Pagin. 76. quod plerisque visum est inhumanum, hominis calamitosi & olim amicis miseris insultare. Colligitur autem ex proœmio huius orationis Eutropium ab Imperatore repetitum, à Iohanne neutiquam dimissum: sed postea extra ecclesiam forte repertum, ad supplicium fuisse abreptum. Quæ tamen circumstantiæ aliquo modo pugnare videntur cum iis quæ in historia ecclesiastica narrantur. Sed Iohanni nostro, qui rebus gerendis interfuit, etiam contra omnes historicos fides adhibenda.*

Pag. 104. 33. ζῆν ἢ] *Lege* ζῆν τῶν.

l. 41. τὸ ἐπιτίθεσθαι] vide Boisium.

Pag. 105. 26. πομπὴ ἐξ ἐρήμου] *Lege ex Nahum* 1. *vnde hic locus sumptus est,* πομπὴ ἐξερημίας.

Pag. 107. 9. διατίλλειν] *Iam inde ab illis vsq; temporibus annulus gestari videtur, in matrimonijs contrahendis vsurpatus. l* 43. νυμφῶν] *Lege* νυμφῆ.

Pag. 108. 30. αἰδήμων ἐν ἀσωτίᾳ] *Deesse videtur verbum, à quo regantur hi accusativi. Dicam aut tale aliquid, vel* ἐν τούτοις ἔγκειμαι ἢ τοιαῦτά τινα ἐπιτηδεύω.

l. 39 ἐπιτόλας] *f.* σπουδὰς ἀμφιλαφεῖς ἀμφιλαφεῖς.

Pag. 109. 41. ἴδοιμι δ' ἂν ἐγὼ] *Videtur aliquid deesse explendæ sententiæ.* vide Boisium.

Pag. 110. 28. διὰ τί δ' ἂν ἄδικον] *Non coharent hæc cum superioribus.* vide Boisium.

Pag. 111. 14. ἢ ἄλλο] *Halesius legendum putat* ἐλέου τί ἄδικον *sublata plena distinctione: & mox pro* ἐλεεῖν τί ἔστιν. *legit* ἄλλο τί ἐστὶν ἐγκλῆμα *omnino recte.*

l. 21. ἀναλύσει] *Lege* ἐκλύσῃ. *vide supra l.* 13.

l. 39 ἐπίκρυφα ταῦτα ἐκείνου ἐμάνθανε] *Non intelligo, inquit Halesius, quomodo* ἐπίκρυφα *dicantur ea, quorum sunt* ἐπίκρυφα. *præstantiora.*

Pag. 112. 3. ἐγκαταλήψῃ & ἀμελήσωσιν] *H. legit,* ἐγκαταλήψεσθαι, & ἀμελήσωσιν.

l. 23. ἢ δόλια σοὶ τὰ τῶν &c.] *Malim sic:* τὰ δόλια σοὶ τὰ τῶν &c.

Hom. 19. 20. *Huius orationis & proximè sequentis apographa ex bibliotheca Nouæ Collegij Oxon. descripta. Priorem emendauimus ex duobus manuscriptis in biblioth. Regia Lutetiæ, vno Cæsareo Viennæ, & codice excuso Lutetiæ 1554. Nam ne nescias, lector, eadem est hæc nostra cum illa excusa (quamuis initia hæc diuersa) pauculis admodum exceptis. In posteriore oratione plana sunt omnia: in priore non pauca hiulca & aspera: præstitimus quod potuimus, ac vtcunq; placerent, notauimus, ingeniosis & industrijs lectoribus vel interpretanda, vel emendanda: Verùm* γνησία. *& habitam, vt opinor, Constantinopoli: & quidem posteriorem videtur à Iohanne nostro habita post aliam aliquo præsertim forte fasse suo dictam.*

Pag. 114. 7. ἀνάξια] *pro* ἀνάξιον, *vt* ἀεὶ cum *sexto* ἀεί.

l. 27. πᾶς δὲ ἀλγῶν] *H.* πᾶς δὲ πάντων ἀλγῶν *ex Ms.*

Pag. 115. 1. διατί πάντα πλέον ἢ δυ πεῖται τὰ δὲ πάντα] Vide Boisium.

l. 3. δύνεται τῆς ἐδεδιμιάδος] *i. bis in septimana.*

l. 14. πολλάκις] *Non probatur Halesio.*

l. 44. ἐκοιμᾶτο δὲ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους] *H.* ἐκοιμᾶτο ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Pag. 116. 13. ἐπὶ τῷ πάντα τὸν ἐχειν τὸν ὕπνον] *fc.* ἐν τούτῳ ἦν ἐπὶ τῷ *ellipsi Chrysostomo non infrequenti.*

l. 19. ἀπαλλαγὴν τῆς διαβολῆς] Vide Boisium.

Pag. 117. 8. λύπους] *Mutat interrogationis notam in plenam distinctionem, vel dele præcedens* ;.

Pag. 118. 7. ἐπιμανῆναι φιλοσόφῳ] *l.* 13. ἀκλῶν] *H. expunge* ἰῶν. *l.* 18. ἀπὸ τῆς συμφορᾶς] *Supplendum* ἀδῆ, *vel* ἐορτῆς, *vel tale aliquid. l.* 32. διὰ τὸν ὄφιν τὸν &c.] *Forte* ἐκοιμᾶτο ἐφ' ὑμῶν ζ. *l.* 42. ἡμιδυμίαν] *Lege* ἀδυμίαν. *fc.* cœdium ex mora.

Pag 119 8. πολιορκίαν] *Corruptum: nec* πολιορκίαν *substituo, quia proximè sequitur.*

l. 32. πῶς] *fc.* εἶδον. *nam* πάντα ἀπὸ κοινοῦ *minus quadrat.*

l. 44. λέγει] *f.* λέγων, *quia sequitur,* οἱ *N.*

Pag. 120. 2. πανηγύρεως] *H. manuli* πανηγύρεως.

Pag. 122. 36. ἀδίκων] *H. legit* διαδοθεὶς.

l. 41. ἐξαρτώμενα] vide Boisium.

Pag. 125. 6. τοῦ λίθου] *Intellige columnas inauratis capitibus.* H.

Hom. 21. Ex his quinq; orationibus in Oziam catalogus Augustanus numero 30. 31. 32. 33. agnoscit quatuor, hoc est, dempta 4. cæteras omneis. & sunt proculdubio omnes γνήσιαι. Primam hanc bis editam Romæ emendauimus ex quatuor scriptis codicibus (quorum primus fuit interpretis Erasmi, & nunc est in bibliotheca Vniuersitatis Oxoniensis: secundus ex bibliotheca Collegij Noui Oxon promptus: Tertius ex biblioth. Vniuersitatis Cantabrigiensis: Quartus mihi à doctiss. Crosshauio commodatus) adhibitis etiam Q. Septimij Florentis Christiani, viri multis nominibus orbi christiano noti, ingeniosis & doctis coniecturis. nam libris Mss. vt videtur, prorsus destituebatur. Porrò scitat lector in omnibus ferè illustrioribus bibliotheeis Italiæ, & in Regia Lutetiæ reperiri inter Chrysostomi manuscripta librum inscriptum χρυσοστόμου λόγοι πρὸς τὸν ἐπιτιμήσαντα τῷ ἀγαπητῷ quandam lectissimam(vt ipsi Σωκρατικὴν visum est, non magni iudicij viro, vt qui pleraq; collegerit, inter sua margarita, subfusca ac liuentia) orationum Chrysostomi: quo

quo in numero sunt: hæ sic in Oziam, sex contra Iudæos, & aliæ ad 80. vel 80 numero: quas omneis suis locis repræsentabimus. quod monuisse operæ pretium fuit, ne quis in illam sine ratione incidens, aliquid se nouî putet reperisse.

Pag. 144. 12. ἀπόλλυντο] *Verbum nullum habet, quod regatur: nisi referatur, ad sententiam versus 36, quam puto veram esse.*

Pag. 130. 14. ἄγνοιαν] *i.* ἀφροσύνην, ἀδιάκριτον. *Hesych.*

Pag. 132. 4. πολέμιος] *Florens manuscriptus* πολεμίως.

l. 7. πλείονα βιβλία] *Plures libri,* πλείονα τούτων.

Pag. 133. 39. σκῶλα] σκῶλα, σκώλλω] *Florens retinet lectionem Romanam* σκῶλα, σκώλλω, *inducto* σκῶλα, *vertit ex veteri Glossario,* Tenue Babylonicum.

Hiatus orationis typographum ex bibliotheca Collegij Noui Oxon. sumptum emendauimus ex 2. scilicis codicib: altero Erasmi in Bibliotheca Vniuersitatis Oxon. altero in biblior. Vniuersitatis Cantabrig. Antiochia habita, vti & reliqua in Oziam.

Pag. 135. 20. ἀβασιλεύτου] *Erasmus codicem suum sequutus, quibabet* ἀβασίλευτον, *vertit* aperuit. *male.*

l. 29. τὰ σώματος] *Forte* ἐξ τὰ σώματος, *id est,* ὁ σωλμῶν.

Pag. 136. 4. ἀφ' ὧν] *Doctiss. Marmarius legendum putat* ἀφ' ἑξ. *fort. recte.*

l. 25. ἐκείνου] *Indecilis videbatur, quos Hieremias citauit toties toties loco. H.*

l. 44. ὁρῶντες ἰσχυρὸν] *Fort.* ὁρῶντες ἰσχυρόν.

Pag. 138. 16. τῷ Δηλεκλέᾳ] *Flauiano Episcopo.*

Hanc orationem ante annos bene multos editam Basileæ castiganimus ex lib. Ms. in Vniuersitatis Ox. bibliotheca, altero in Collegio Nouo, & tertio Cantabrigiensi, qui ab illo loco in editione nostra p. 143. 40. ἀλλ' ὑφ' ἑαυτοῦ λοιπὸν, *aliam prorsus habet clausulam, ab hac nostra diuersissimam, ipsâ penè longiorem oratione: quam tamen postea deprehendit diligentissimus Halesius, nihil esse aliud, quàm ὑπόθεσιν orationis 19. in priorem ad Corinth. ab imperito librario huic assutum.*

Pag. 139. 20. εἰπὲ μοι φῶς.] *Fort.* εἶπε, *& inmendum cum præcedente sententia.*

l. 24. ὁ Σολομὼν.] *Sic aliàs solet citare Siracidem sub nomine Salomonis.*

Pag. 142. 6. ἐκ τῶν ἐγκεχορηγημένων] *i. exceptione summouebunt. vocabulum est forense.*

Hanc Homiliam, & proximè sequentem ex codice Erasmi descriptas, ex tribus aliis manuscriptis castigatas damus, Regio Lutetiæ, Cantabrigiensi, & tertio Craßanij nostri.

Pag. 144. 36. λόγον βίου τε, καὶ πόθου ὑπάστου κορεννύμενον] *Durinsculum videri possit* πυρὸς λόγον, *durius* πυρὶ πόθου: *sed puto* πόθου *non à* πυρὶ *regi, sed à* κορεννύμενον. *hoc est in oratione delitiari fluente, & desiderium nunquam satiante.*

l. 43. ἐν τοῖς κτήμασι τῶν ἀφορητέων] vide Boisium.

l. 44. ὑπὸ πραγμάτων κατακυμαίνων] *Fort.* κατακλυζόμενον.

Pag. 146. 42. μυρίφορα] *fc.* ἐστὶ δὲ ὄνου. *ellipsi à nobis primùm notata.*

Pag. 149. 1. ἐκεῖνος δὲ αὐχήσει ταῦτα γενέσθαι] *Absint hæc sententiæ de Florilegio, & quamprimùm videor, abesse poteß*

l. 17 περιδύναι ἐπιχειρήσει] *Absint hæc verba à Florilegio: & quidem mysteriorum plissimus.*

l. 30. ἐκλελοιπὼς δὲ ἦν.] *Sententia prodit imperfecta, nisi continuando sententiam. post* συμφῶ. 32. *insertur* ἐμοὶ, *ita enim plana erunt omnia.*

l. 32. αὐτῷ] *Videtur Erasmus legisse* αὐτὴ. *i.* λειτουργίᾳ.

l. 49. νόμοι ἀδικωτάτοι] *Melius Florilegius,* ἧς ναὶ οἱ νόμοι ἀδικωτάτοι ἢ οἱ ἀεὶ ἀεὶ ἀγαπ.

Pag. 150. 35. ἢ ὡς λαῖφος] *Lege,* ἢ λαῖφμα, *inducto* ὡς.

Pag. 153. 24. καυθήσεται] *plures libri* θησαύρου. *vt in margine: melius tamen respondet* τὸ κεμήλου τῶν πρὸ ἀληθεστέρων, *quod sequitur.* Hom. 25.

Pag. 154. 12. εἴτε δὲ ὑμᾶς, εἴτε δὲ γρώστως τοῦτο ἦ] *Sic habent cæteri codices præter codicem Croßanum nostri, qui pro his verbis substituit.* ἀλλ' ἐπτοημένος διὰ τῆς ὀκνεῖς τοῖς πᾶσιν ὄντως αὐτὸν ποιεῖ

Pag. 155. 18. εἰ γὰρ πι] *Codex Erasmi pro* πι *habet* θεὸς: *quomodo etiam ipse Erasmus vertit, minùs commodè, vt mihi videtur, sui codicis lectionem secutus.*

Hanc Homiliam ex biblioth. Collegij Noui Oxon. descriptam emendauimus ex quatuor aliis scriptis codicibus, vno Regio Lutetiæ, altero doctissimi Ducæi, tertio Cantabrig. & 4. Croßanij nostri. quæ scite eam pro legitima, vt est, catalogum Angelbertanum numero 34. Hom. 26.

Pag. 156. 12. τῷ δὲ ἀφανεῖ δοῦλε ἀγαθὲ πιστὲ] *Hoc in omnibus Mss. repertum, quid sit, fateor me nescire.* vide Boisium.

Pag. 159. 38. λαοῦ ἐκείνου] *Fortè* λαοῦ ἐκείνου, *vt referatur ad Cuse dos.*

l. 39. μείνῃ ἢ ὅ τι ποτε λοιπὸν εἰς τὰς ὑπὲρ χρείας ἐμπέσει, οἷς ἀχθεται ἡ ἀγαλώμων. δοκῶ ἢ τὸ εἶναι, ἀνευ Πώλκληρον Θ. φοβ. εἰσὶν ὑπὲ] *In lib. Cantabrig. sic:* μείνῃ. καλῶς ὁρᾷς τὰς ὑπὲρ δυνάμεις χρείας τῶν ἀγαλώσεων ἡ ἀναίσχυντον. φοβερὸν ἢ τὸ μὲ. *In lib Croßanij sic:* μείνῃ, καλῶς δοκεῖς ἀκόλουθος χρείας ἡ πάντα τὸν ἀγαλώσεα ἡ αὐαίσχυντον. φοβερὸν ἢ τὸ ὑμᾶ.

Hanc Orationem sanè per quam elegantem & γνησίαν debemus bibliothecæ Serenissimi Bauariæ Ducis: quo detendum magis vnicum eius nobis obtigisse exemplar, quod tamen tale fuit, vt pauca admodum superfint emendanda præter vnâ aut alteram lacunulam. Hom. 27.

Pag. 160. 39. ἀλλ' ἀπὸ τῶ αὐτῶ] *Vide Boisium.*

Pag. 161. 20. ταῦτα ὄργανα] *H.* ταῦτα ὄργανα.

l. 30. Ἑλλάδι διδασκάλου μοι γλώσσῃ αὖ] *H. sic legit:* Ἑλλ' ἢ διδάσκαλος γλώσσῃ· αὖ ἴσ.

Pag. 162. 3 διὰ τῆς γλώσσης] *Fort.* διὸ τ' οἷς γλώσσης: *sic paulo post:* τῇ σῇ γλώσσῃ χειμάζοι. *H.*

l. 10. ἢ βάρος.] *H. aliàs* ἢ βάρος. *l.* 14. ἔσῃ] *H. legit,* ὁ ἐσσῆνος. *l.* 29. παρεμπεσόντων] *Legendum, vt opinor,* ἐπαρεμπεσόντων.

Pag. 163. 9. χρείαι] *H. manuli* χρείας.

Pag. 164. 25. τὰ οἰκεῖα] *f.* ἐπῳδικὰ, ἢ λιτὸν δὲ ἀντὶ τῶν ξένων, *aut tale aliquid ad explendam lacunam.*

Pag. 165. 24. ἀκρὶ] *Sententiam hoc loco imperfectam sic explet Halesius:* ἀκρὶ· ἢ κακῷ· κἂν χρηστὰ ᾖ θνατῷ, ἅπαξ τὸν χρόν. *recte omnino & acute, librario scilicet solenni vitio à priore* ἀκρὶ *transeunte ad posterius.*

l. 36. ὦ ἀ πατὴ ψλοττο κακῷ] *Videtur hic desiderari series rerum omnino bonarum, ut in sequentibus series contexuit rerum penitus malarum.*

Pag. 166. 14. ὁρᾷς ὅτι ὁ κακὸν] *H. sic restituit hunc locum.* ὁρᾷς ὅτι οἱ κακὸν ἢ πνία, ὦ αὖ *&c.*

Pag. 167. 20. ὡς ἅπαντα κρατεῖν] *Locus corruptus. Vide Boissum.*

Hom. 28. *Hanc Homiliam ingeniosam & melioris notæ, quam etiam agnoscit Catalog. Augustinus numero.* 36. *ex Bibliotheca Regia Lutetia descriptam emendauimus ex alio manuscripto in Bibliotheca Bav.*

Pag. 168. 27. ὕβρεις ᾗ λοιδ.] *Hic ut synonyma copulantur* ὕβριον & λοῖον : *mox* ὑβρίζει & σπρὸ *l.* 31. *opponuntur* τῷ ὁσίῳ ᾗ ὑσιότητι, *non diuerso, sed plane, ut mihi videtur, contrario sensu, sic pag.* 169. 4. ὕβριον & πραχὺ *ponuntur ut synonyma. Atqui, pag.* 169. 27. ἀσύνετε & λοῖε & ὕβριε *ponuntur ut synonyma. Quod si verum est* ὕβριος & ἀμαλὲ *esse synonyma, ut vult Suidas, illa* ὑβρίσα & σπρὸ *l.* 31. & ὕβριον & πραχὺ *p.* 169. *locos stare non possunt.*

pag. 169. 42. ἀσυμὲν ὠλεσι. πιὰ τα οἰχ.] *Manifeste membrum aliquod deest. Sequens enim sententia à priore nullatenus pendet. Locum ergo totum sic lego:* ἀλλ' ἢ τὴ ὑλικὴς ἰσχὺν νίκησι. οἱ ᾗ ὑλικὴς ἰσχὺν πλεῖσι, πιὰ τα οἰχ. *Clausularum similitudo librarium, ut* [*sæpe alias*], *fefellit.*

Homiliam hanc meliorisnotæ ex Biblioth. Noui Col-
Hom. 29. *legij Oxoniensis descriptam emendauimus ex alio Ms. in eadem Bibliotheca, & alio Cantabrigiensi. agnoscit eam Catalogus Augustinianus numero* 21.

Pag. 178. 22. *Lib. Cantabr.* τὸν τῆ χριμάτων ἀκυσολὸν, τὸν ὃν τῆ ὑδῶν βλακέων.

Pag. 181. 4. ἀδίξαι] *Quid sit hoc nescio? fort.* ἀποδίξαι, *vel* ἀδίξαι. *H. l.* 36. κατορθούσῃ] *Non conuenit huic loco. l.* 43. ὑποδὲ τοῦτων] *Sententia pendet imperfecta. Vide Boissum.*

Pag. 182. 2. αὐτὸν] *Sententia claudicat : vel dele* ᾗ *ante* σι ῥ, *p.* 181. *l.* 44.

Hom. 30. *De auctore huius orationis nihil pro certo affirmauerim. censet doctiss. Halesius inuentionem quidem esse Chrysostomi, stylum verò multo humiliorem: esse tamen alicuius, qui Chrysostomi studiosus fuerit: quem licet sensibus & imitatus, stylo tamen certè non est consecutus, nisi vbi eum verbatim compilauit. pleraq; enim particulæ huius orationis inueniuntur alibi apud Chrysost. Porrò sciendum est Florilegum multa ex hac Oratione, quisquis auctor fuerit, citare : quod nemo coniecturæ dabit esse creditum, cùm ipsi mos sit ne à spuriis quidem, nedum dubijs manum abstinere. neq; enim heri aut nudiustertius nuncupatæ sunt in mundum istæ bonorum auctorum nugæ.*

Pag. 183. 19. αὐτὸν ᾗ τύπος] *Hoc est, τὸν τύπον, τὴν ἰκόνα τῶν ἁγιωσυνῶν τῶν ἁγιασθέντων.*

Pag. 184. 1. πλὴν ἀσωλασιν] *f.* ἀνοχλὴ, *vel lege* τὸ ἀσωλασιν. *H.*

Pag. 187. 18. Δηλῶν Θ ;] *Deest alterum membrum, quod sic potest restitui,* τὸν ᾗ μιδὲν ὑ παρὸν ὄμνυσι ; *H. l.* 43. ἢ πεφυκὼς ἐπὶ ζωὴν δίκαιον] *Recte vidit Halesius hoc loco aliud membrum deesse. Deinde quid est* πεφυκὼς ἐπὶ ζωὴν δίκαιον ? *insidiæ solent locari in occulto, non in propatulo. Quid si sic restituamus,* ἢ πεφυκὼς ἐπὶ δικαιοσύνην, ἢ κρύφα ἐπὶ ζωὴν δίκαιον. *Vacillans librarij oculus facile ab* ἐπὶ ζωὴν *ad* ἐπὶ ζωὴν *potuit transire.*

Orationis huius apographum ex Biblioth. Palatina
Hom. 31. *descriptũ emendauimus ex duobus Mss. in Bibliotheca Ducis Bauariæ. Multa habet communia cum Hom.* 52. *in Matthæum, neq; agnoscit catalogus Augustanus. puto tamen germanam esse, quamuis languidiusculè scriptam, vt sunt multa huius Nostri Constantinopolitanæ.*

pag. 188. 38. πῶ φέρεται πῶ' ἐπιστολὴ ὑ ὑλικ.] *H. sic legit & distinguit :* τὸν φέροντα ὃ πῶ ἐπιστολὴ ἐμπιστεῖ, ὑ ὑλικ.

pag. 189. 39. ᾗ λιωδέμων βυλλόμων] *Lego,* ᾗ λυσιδέμων ᾗ βυλλόμων. *f.* ᾗ λυσιδέμων (*f.* διεφαπίσει) τὸν βυλλόμων (*f.* διεφαπίσαι.)

pag. 191. 21. ἡμεσῶν ἡμῖν] *Apud quem Euangelistam hoc reperitur?*

pag. 193. 26. ἀεὶ τῶ ἴδιαν ἀξίαν] *Deest aliud commodum participium : nam* συγκατάθεσιν *non quadrat.*

pag. 195. 24. ἀεχὴ ἔλεγε] *Sic Codices omnes, sic Florilegus. Euzelius verò Apanthismatum editor, corrigit τίνα, qua ratione ipse videris.*

pag. 196. 7. ἀπολύθη σὺν τὸ πνῦΘ.]

l. 42. ἡμᾶν] *Magis ex vsu παρήκαμεν.*

Hanc optimæ notæ homiliam ex Augustano Ms. de-
Hom. 32. *scriptam castigauimus ex Bauarico. Agnoscit eam catalogus Augustinianus. Numero* 10.

pag. 198. 6. ὑβρίσ] *Manuit Boissius* ὑβρίζ, *& ad ea-*
dem.

Hanc Orationẽ ex codice Palatino descriptã (vbi mi-
Hom. 33. *nus recte ofiana inscribitur* πρὸς ἀκυλαΐσιον *) castigauimus ex altero codice Palatino & tertio Oxoniensi in Biblioth. Collegij Noui damus. Edidit eam nuper inter alias Fronto Ducæus Lutetiæ ex Regio manuscripto.* γνώσιμον *omnino & germanam puto, quamuis in catalogo Augustano minimè reperiatur : reperitur tamen in aliis omnibus ferè, quos vidi, catalogis, Vaticano, Cæsareo, Regio, Palatino, Oxoniensibus, & atteßante doctissimo Frontone, etiam in Mediolanensi, descripsit iisdem eam in vsum meum Samuel Sladius in Chalce insula Chalcedonis in Bosporo Thracio: ex quo apographo varietates quasdam decerptas hic signamus literis* Ch.

Pag. 207. 1. Deest, τῆ Θεῷ. *Ch. l.* 23. *Deest* τῶν βοήθειαν. *Ch. l.* 36. ἀλλ' ἢ κπδ. *Ch.*

Pag. 208. 16. διαλήμψει] *Lego,* διαλήγατα. *Illo tamen modo Ch.*

l. 18. σφόδρα] *ch.* σφοδρᾶς.

Pag. 209. 10. ῥᾳ] *ch.* ὡμοιῶ. *l.* 23. βασιλέως] *ch.* βασιλέων. *l.* 35. ἔγειρε] *Lege cum ch,* ἐκοπίασα.

l. 38. τί ὃν ἔδει ὁ αὐτὸν σταυεῖ ; *ch.*

l. 41.

l. 41. ὁ παπὸ ὑκείνου ὑδένα, ἀλλὰ πᾶσαν τὴν χρίσιν ἔδωκα τῷ υἱῷ] *Hæc, vt videtur, hic importunius sese ingerunt, & meo iudicio delenda. H. retinet cod. Ch.*

Pag. 210. 6. τὸν ἀπιστον ἐκεῖνον] *Pag.* 211. 37. αὐτὸ] *Lege* αὐτὸν, *f.* διδαστὸν.

pag. 212. 6. *ch.* βεβαιῶν, *melius.* l. 8. τοῦτο ἢ ἢ ὁ Χριστὸς φησι] *Ducaus,* τοῦτο ἢ ἢ ὁ Χριστὸς ποιεῖ· οὐκ ἐξαίρων, φησὶ, τὰ τῆς οὐσίας ἄπαξ εἰπὼν, ἀλλὰ τοῦτο. l. 22. τῶν ἰδρῶτα, *ch.* l. 29. τότε] *Lege* τοῖς τότε *cum ch.* l. 32. πμῆς] *Fronto ex Memmiano codice sic:* πμῆς δηλ. τοῦτο (*malim* τούτου) δηλοῖ, τὸ ἢ σωθῆναι δύνασθαι, τὸν ἀν. π. γὰρ ὃς τὸ πίστευσαι βλέπει. *Sed omnes nostri codices, et Regius consentiunt in ea lectione, quam secuti sumus: quæ minus dura erit, indulto vel* ἢτι, *vel* φησι *verso sequenti.*

Huius Orationis germanæ & elegantis cum primis apographũ ex Regia Bibliotheca nacti, ex alio Ms. in eadem Bibliotheca accuratè castigatum damus.

Pag. 214. 22. οἱ ἢ τῶ οἱ] *Lege,* ὁ ἢ τῶ εἷ.

pag. 218. 15. ἢ ἕτερον] *H.* ἕτερος. *Idem enim Esaias vtrumq; asserit.*

Homiliæ quatuor hæ in Lazarum (quas agnoscit Catalogus Augustanus numero 22. 23. 24. & 25) ex quatuor codicũ manuscriptorũ fide eduntur, quorum vnus fuit Interpretis Erasini, & iam Oxonij in Bibliotheca Vniuersitatis asseruatur. Alij duo in bibliotheca Collegij Noui reperiuntur ibidem, & quartus in Bibliotheca Vniuersitatis Cantabrigiensis. Habita est autem prima hæc proximo die post illam χρ ἢ θεοτόκον τὰς ἑορτολογίας, quam vide suo loco pagin. 355. huius Tomi.

pag. 224. 36. ἄμφω δ'] *Lege,* ἄμφω αὖ δ.

pag. 226. 24. ἐνεστηκὼς] *f.* ἐνεστῶς. l. 26. τὸν ἐν πίστει *&c.*] *Absunt hæc uncinis inclusa à codice qui fuit interpretis Erasmi, & à Cantabrigiensi.* l. 42. φιλονεικίας) *H. legit* φιλοτιμίας, *rectè.*

pag. 229. 44. ἡμέρας ἐσθίει] *Numerus definitus pro indefinito.*

pag. 237. 4. κατηγλάϊσε] *i. Dexiselou* διορᾶν. *Interpres Aristophanis.*

pag. 242. 10. ἄκρατον] *Sed non nimis idonea infanti.*

pag. 251. 38. τοῦ τῆς γυναικὸς] *f. Verbum aliquod aptius desit. nam* πολλῶν ἢ σφαγὰς *durum est.*

pag. 253. 26. ἀγάπλαν] *Erratum Typographicum pro* ἀπάτην.

pag. 254. 5. οὐ δὲ] *ἐκ παραλλήλου, vt infrà p.* 268. 23. ἢπ *&c.* l. 28. ἢν ἔξωθεν] *Lege,* ὅλη ἢν ἔξωθεν.

pag. 255. 7. ταῦτα τὸν θεολογικὸν] *Hunc locum aliter legit editio doctissimi Hutmari.*

pag. 256. 28. πῶς ἢν ἀπατηθέντων δικαίως] *f.* confundere, *aut tale aliquid videtur deesse. Fortassis* ἐκπλήττει.

Omitti potuit hæc oratio, imò debuit. Est enim ex quinta oratione περὶ ἀκρατολήπτου decerpta particula, vide Tom. 6. p. 421. 34. fraudi nobis fuit non tam editio Parisiensis 1554. quàm manuscriptus Palatinus, vbi etiam pro integra oratione repetiri scias.

Hanc Homiliam veram & germanam, Romæ 1581. excusam, ex Ms. in bibliotheca Collegij Noui emendatam damus. Agnoscit Catalogus Augustanus numero 99. nonnulla habet communia cum Homilijs 35. & 36. in Iohannem. Hom. 40.

pag. 264. 28. ὑπόδικον] *H. legit* δίκαιος *vel* ἔνδικος. *Quid si pro* ἐρᾷ ἔστω *legamus* ἠγεῖται?

pag. 265. 9. αὐξηθῆναι] *Imperfectum ab inusitato* ἀυξάω, *à quo tempora sumit* αὐξήσω. l. 37. ὧν δ' ἐγὼ] *Q. Septimius Florens Christianus vir doctissimus, & linguæ Græcæ apprimè peritus, qui* 10. *illas orationes: Romæ* 1581. *excusas, vt videtur, Latinè vertit, & notis, quas in manibus habeo, illustrauit, pro* ὧν *legit* ἢν. *Ego nihil mouto.*

pag. 266. 28. ἐκκρεμάμενον] *Non videtur huic loco quadrare. Quid si* ἐκκρεμὲς, ὃν ἢ

l. 43. δὲ τῆς αὐτῆς αἰρεσιάρχας, ἐκλαλοῦσι τὰ ἀπόρρητα] *Vide Boissium.*

pag. 267. 14. δεύτερον] *Malim* δεύτερα, *vt respondeat superiori* ἐνδὲ μὲ ἢ πρῶτα.

pag. 269. 33. ἐν τοῖς παρεμβύτοις] *Locus etiam Florenti suspectus de mendo. Vide Boissium.*

pag. 270. 27. τῆς ἀνθρώπου τὴν φύσιν] *H.* τὸ φυτὸν. *Fortasse sine his sensus rectius constabit.*

Orationem hanc ex bibliotheca Regia Lutetiæ descriptam emendatiorem ex Ms. in bibl. Augustana. Halesio non videtur γνησία. Stylus certè (inquit ille) non abhorret multum: at tractandi ratio, simul et inuentionis modus Iohannem nostrum non sapiunt. Ratio quam reddit cur Christus Lazarum nominatim cõpellârit, apostrophe ad infernum & eiusdem prosopopœia κάκιστα ἴσχει audaciâ. alicuius ingenij recentioris monetæ, non autem illam Iohannis nostri soliditatẽ. referri certè debuit inter ἀμφισβητούμενα, aut etiam νόθα ἀδηλα. Sed nescio quomodo factum est, vt, nobis aliud agentibus, in numerum irrepserit ἢ γνήσιον ἢ ἀνέκδοτον. Hæc Halesius. Hom. 41.

pag. 271. 38. ἵνα μὴ πυθηνίας ἀγάλλει τὸ Θεῖον ὁ Ἀδὼμ] *Vide Boissium.*

pag. 272. 25. ἐν τῆς ἱερουσαλήμ] *Atqui locus erat in vico Bethaniæ.* l. 27. ἀδιστάκτως γοῦν] *f.* ἀδιάκτως, *vel* ἀδυτῶς.

pag. 273. 15. κολοῦσαι ἐξ ἀνάγκης. *Vide Boissium.*

Hanc orationem & sequentem, vtcunq; vt γνησίας & melioris notæ agnoscit catalogus Augustanus numero 49. & 53. *porro hanc debemus Serenissimi Bauariæ Ducis instructissimæ Bibliotheca. Habita est Antiochiæ, Episcopatum tenente Flauiano, quem ad finem orationis Petrum vocat, διὰ τὴν πολιτείαν ἢ ἢν δογμάτων συμφωνίαν τε ἢ κοινωνίαν cum Petro Apostolo, qui Antiochenam ecclesiam princeps, vt ipse ait, fundauit. pauca subsunt suspectæ demendo, quod nedũm est usu venire vnico mixtis exemplaris manuscripto, sed valde illa quidem leuia, aut nullius propè momenti. Est hæc oratio vna ex illis quatuor, quas habuit hic Noster Antiochiæ præsente Flauiano in principium Actorum, primam habes tom. 6. p. 272. secundam nondum reperire potuimus. tertia est hæc, quæ in manibus.* Hom. 42.

manibus, quartam habet Tom. 8 p. 111.

Pag. 276. 29. πῶ χῃ] Vel deest aliquid quo dr respondeat huic τῶ, vel pro τῶ χῃ, lege τὰ χῃ.

Pag. 277. 11. ϗ τὸ σημεῖον] Sententiæ ἀκολουθεῖ a pro τὸ σημεῖον videtur postulare τῶ σφζειν.

l. 25. τὸ. ὐκ] Ante τὸ videtur deesse ὅτι. l. 40. ϗ πρῆξε] ϗ potest abesse.

Pag. 278. 38. ἀλλ' ὅταν φανῶμεν] Hal. ἢ ὅταν, vel ἀλλ' ἢ ὅταν.

Pag. 279. 41. ἐν αὐτῇ τὸ φῶς ἤλαμψε &c.] Quod φῶς non τῶν ἐσθιόντων, πρὸ. αὐτοῦ ἐλύθη, commate præcedente. Horâ enim nonâ mortuus est Christus in cruce: solutâ itaq; tum erant tenebrarum potestates & potentia divina refulsit. Sed quid est illud φῶς αἰσθητὸν? Marcus Evang. c. 15. v. 33. tenebras inquit fuisse ab hora sextâ, usq; ad horam nonam. Verisimile est itaq; ad horam nonam, solis lucem, quæ fugerat, reclarusse. Ad horam itaq; nonam, φῶς αἰσθητὸν, solis lux sensibilis mortalibus illuxit: & φῶς τῶν τῶν, potentia divina mortui Christi ipsa tenebrarum regna penetravit. H.

Pag. 281. 42. κατέχωμεν ὡς πέρυσι] Halef. κατ. ὡς πέρυσιν.

Hom. 43. Hanc orationem ante aliquot annos excusam Basileæ castigauimus ex codice Ms. in bibliotheca Bauarica.

Pag. 283. 15. οἱ χρόνοι ὧδε πάντων] Vide Boissium.

Pag. 285. 25. Posterius ὅπως videtur delendum.

l. 36. ἅπαξ τῶν] Videtur legendum ἅπαξ μόνον τῶν.

Pag. 290. 12. ἀνόρυξε] Quis? pater, ὡς ὅμως.

Pag. 292. 2. βέλοντες ϗ διακόψειν, ὐκ ἦν] Lego, βέλοντες διακόψειν, ϗ ὐ, sublato prorsus ἦν, quod sententiam turbat. l. 7. Delendum, vt opinor, ὧν post εἰδότες: post προσήκωμεν explendum διακόψῃ, aut tale quodpiam: & post ἅπαντες explendum ἅ. nam ex hac, quam habemus, lectione nihil sani elicitur.

Hom. 44. Agnoscit Catalogus Augustanus hanc Orationem numero 14. excudi curauit doctissimus Fronto Ducæus Burdigalæ 1604. quam editionem perpaucis in locis emendatam sequuti sumus.

Pag. 293. 13. ἀκούσω ϗ διακωλύσων ζωὸν] Deest aliquid: vel lege ἀκούσω διακωλύσας ζωὸν. l. 27. δίκαιον] Fort. pro δίκαιον legendum δικαῖ. l. 44. ϗ μόνος ὑγιαίνοντας] Frontoni meritò suspectus locus: neq; nos quicquam expedimus. Halef. ex conjectura, ϗ δώμασιν ὑγιαν.

Pag. 294. 1. Illud ὥσπερ indecendum putat Halef. & quidem sine eo melius fluit sententia.

Pag. 295. 33. ϗ τῆς φύσεως] Lege, ὃς ϗ τῆς φύσεως: alioqui sententia claudicabit.

Pag. 297. 33. τῆς ἀπιστολῆς] Lege cum Ducæo τῆς ἀποστολῆς.

Pag. 298. 1. πάντων ὅτι ϗ] Dele ὅτι.

Hom. 45. Prooemium huius orationis idem sensu, & verbis etiam propemodum cum illo orationis 32. fortasse non dubitauit Iohannes noster ex consimili occasione valetudinis eodem prooemio sæpius vti, oratio perelegans certè, prooemium tamen videtur imitatorem aliquem sapere. Hæc Hal. Descripta est ex bibl. Augustana: habita, vt opinor, Constantinop. locum etiam illum de Ὁμοφύλαξι in actis videor mihi alibi apud Iohannem nostrum legisse.

Pag. 299. 12. μὴ πῶ ἀπαλλαγῶ τῆς ἐρῥωσίας] Prodit hic sese imitator, quisquis ille fuit. Non enim homines à morbis relevati, sed in ἀκμῇ febrium maximè potionem frigidè cupiunt. Quanto rectius Iohan. noster orat. 32. p. 197. 2. ϗ κατάφ ἐκεῖνοι (πυρέσσοντες) φιάλας &c. H. l. 42. εἰς ἀπαγορὰς] Impropriè dictum, sine ad ἐμέσαι λοντες referatur, sine ad κατάκλοντες.

Pag. 301. 26. τῶ ὕπνω κατάκλεισαι] Vide Boissium.

pag. 301. 42. 302. 8. & 9. et 27. δημίων et δημίους, vt puto, κατὰ χρηστικὸν. Dimoti à δ. publici sint iustitiæ ministri, carnifices &c. videre posset auctor huius orationis abusus hoc vocabulo pro δεσμώτοις, nisi quòd 302. 27. δεσμωτῶν & δημίων in eadem iunguntur periodo.

Elegans hæc oratio, & auctore Chrysostomo dignissima ex biblioth. Collegij Noui descripta, et alterius ope codicis destituta, aliquot in locis non satis emendata, quod dolendum est, editur. Loca nobis maximè suspecta deinceps ordine subijci entur. Hom.

Pag. 304. 7. ἡμῶν κτημάτων] Boissius vult χρημάτων.

Pag. 305. 14. πολλὴν διαδέξεται μισθὸν] Virtutẽ, apud Græcos dici putat Boissius, & πίλαγος per se, & πέλαγος διαδέξεται.

Pag. 307. 17. ἴσκιον] Fort. ἴσχυον.

Pag. 308. 21. χρὴ] H. legit ὃ χρή. verumnis flare potest.

Pag. 309. 43. τότε] Videtur inducendum.

Pag. 311. 2. ἐν τῇ σφρδ.] Dele ἐν.

Pag. 314. 14. ζωοδόχα] vide Boissium.

Has orationes (quas ambas recipit catalog. Augustr. numero 16. & 17) damus ex fide duorũ codicum manuscriptorum (quorum vnus Archiepiscopi Philadelphiæ Venetijs, alter Bauaricus) quàm emendatissimas. Hom. 47. 48.

Pag. 316. 17. πῶ φιλῶν] Magis ex vsu linguæ, πῶ φίλων.

Pag. 318. 38. ϗ ἐν οἰκίᾳ] Deest fortasse ἐυτελεῖ, vel ἀλλοταίᾳ. quid enim est Christum in ædibus natum & nutritum?

Pag. 327. 5. Ἐπαφρᾶν ϗ] σφόδρα μνημονικὸν. non enim hæc de Epaphra Colossis agente, sed Epaphrodito Philippis versante dicuntur. H.

l. 10. μακρεύτερον] Desunt τῆς ἐκείνων ἀδολώτερον, vt melius fluat sententia. Hal. l. 19. δώσατ' αὖ] H. ὅπω δώσατ' αὖ.

Hoc argumentum eodem fere modo tractatum mihi videor alibi apud Chrysostomum meminisse, quicquid sit, non dubito, quin γνήσιον sit. sed videndum num ἀπόσπασμα sit, aut ex Ethicis consutũ. Nos tamen ita, vti in codice Augustano reperimus, bonâ fide repræsentamus. Hom. 49. 50.

Pag. 330. 37. μὴ κατηχρεῶσιν τῶ κλησίαν] durum.

Pag. 332. 31. ἐν τοῖς συμποσίοις] In conuiuijs. sc. quæ post certamina alla agi solebant.

Pag. 333. 23. ὐκ ἦν φίλων] Hal. ex conjectura, φιλῶν.

λῶν, i. à poculis. vide Boisium.

Pag. 334. 41. αὐτεγκλήτ] *Lege* ἐν ἀνεγκλήτῳ.

Pag. 335. 3. αὐγο·αν] *Malo* ἀφήσειαν.

Pag. 338. 27. τῶ χωῖ αἰτίαν &c.] vide Boisium.

Pag. 339. 44. ἀνθῶσις] *fc.* ἀγάπης, *vel* ἐυνοίας, *vel* καταλαγῆς. *Videtur enim deesse vocabulum.*

fom. 51. *Hanc orationem recipit catalog. Augusti. numero* 93. *quam ex codice in bibliotheca Collegy Noui Oxon. descriptam, ex manuscripto Bauarico emendauimus, estq; melioris notæ homilia.*

Pag. 347. 29. ἢ ὅλων] *Suspectum.* vide Boisium.

Pag. 348. 37. πῶν ω] *Corruptum: fort. pro* πῶ ἀκρίβειαν.

Pag. 349. 16. ὁ κἀνΘ] *fc.* μαθήτης, *vel tale quid deest.*

fom. 52. *Suspicor ex Ethicis locis Chrysostomi alicunde desumpta esse hanc orationem. si alibi occurrat, non celabimus lectorem, quem nobis fugere æquum est, sin opere tam longo idem per errorem bis impressum detur. Tot enim passim per omneis bibliotheeas occurrunt in Mss. Iohannis nostri orationum & homiliarum fragmenta, quandoq; etiam integri tractatus, sæpe repetita, vt hoc incommodū euitare propemodū fuerit ἢ δύνατον. γοῦν est certè ac probum hos quicquid est, ex bibliotheca Regia Lutetiæ descriptum, ex Bauarica emendatum. Postquam hæc scripsissem, monuit me clariss. Theodorus Canterus hanc Homiliam ijsdem verbis legi Hom 26. in Matth. vide tom. 2. pag.* 185. *l.* 26. *nostræ editionis.*

Pag. 352. 13. *Lege ex hom.* 26. *in Matth.* ἐπιχειροῦντες φεύδειν, *deleto eo quod in margine.*

Pag. 353. 37. νύατι τῶ ἡμέρας ἀρῶν] *Sic etiam est in* 26. *hom. in Matth.*

fom. 53. *Hanc orationem melioris notæ, & in Augusti. catalogo memoratum numero* 38. *bis in Anglia editam Græcè (semel ante annos* 70. *Londini ab illustriss. Theco, iterum Oxonij ab eruditissimo Harmaro) tertium nuper Lutetiæ ex impresso Oxoniensi expressam, extribus his, quantum fieri potuit, emendatissimam damus, aditis etiam & inspectis Mss. Cantabrigiensi, & alio manuscripto Collegy Noui Oxon. ex quibus Thecus & Harmarus editiones suas concinnârunt. Porrò sciat Lector, nos in hac editione ferè Thecicodicem, vt cæteris multo accuratiorem, secutos.*

Pag. 355. 14. πλήρωμα] *Quid sit in re nautica* πληρώματα, *omnibus obuium, vt monere non sit necesse.*

l. 29. ἑαυτὸν κατάθεσθαι] *Oxon. & Duc.* κατακλῶσι *sine* ἑαυτόν. *sed illud elegantius.* *l.* 30. ἄρμα ω] *Melius quam Oxon. & Duc. in quibus* ἄρπαγμα. *& sic fere in cæteris.*

Pag. 357. 18. τῶ μᾶλλον τὸ μὴ ἐσχ ἀνόμως ἀνόμβα] vide Boisium.

Pag. 358. 31. ἀρῶν] *Rescribe* ἀρῶ. *erratum est operarium. illo quidem modo legit Ms. Oxon. sed male: namq; sta solæcophanes erit.*

n. 54. Hanc orationem ex Augustana bibliotheca descriptam emendauimus ex Ms. in bibliotheca Bauarica. Multa habet communia cum Homilia 28. Chrysost. in priorē ad Corinthios, vt ab eodem fonte profectas ambas dubium non sit.

pag. 362. 40. δεῖ συμπαηχάδας ἡμᾶς τῶτο, ἢ φυλακίζειν] *Lego, δεῖ ἢ τῶτο φυλακίζειν. in carcerem conjci. Illud enim δεῖ συμπαηχάδας ἡμᾶς, sanum est, oportet, necesse est tumultus & conflictationes pugnasq; hinc nasci. Sic sexcenties loquuntur Biographi nostri tom.* 8 *Sic Socrates Scholasticus l.* 6. ἢ ἡμᾶς δεῖπε συμπαηχάδες, πολλοὶ τραύματα ἔλαβον. H.

Hom. 55. &c. Tres hasce orationes pro germanis, vt sunt, agnoscit catalogus Augustanus numero 18. 19. & 20. Porrò eas ex biblioth. Collegij Noui Oxon. descriptas castigauimus ex codice Augustano.

pag. 369. 7. διαφωνῶσιν] *Malo* διαφωνῶσιν. *l.* 35. ἢ ἅ δικ. ἢ ἅ γ. τ.] *Codex Bauaricus, οἱ ἅ, οἱ ἅ. restitum est,* ἢ ἅ, οἱ ἅ.

pag. 373. 44. ο τοῦ] *Hom.* 13. *in epist. ad Ephes. vbi locus hunc consimilis,* οἰκείαν μικρά.

pag. 374. 15. τὸ ἡμῶν σεβασμα &c.] *Apud Paulum aliter:* τὸ ἐκείνων σεβασμα ἡμᾶς εἰς τὸν ὑμῶν ὑβρισμα: *quæ lectio poterit etiam sensui huius loci quadrare.* *l.* 24 τῆ ἐκδικ η] vide Boisium.

pag. 383. 11. ἀπομείωσον] *H. mauult,* ἐκπομείωσον.

Pag. 384. 3. ἢ πάντα τὰ εἰς δόκησιν] *Deest aliquod verbum: sensus est,* quæcunq; poterant excogitari. H. *l.* 34. τῆς ἀπαρχίας] *Fort.* ἀτελείας. *l.* 42. τῶτο μᾶ] *Deest alius sententia, quæ huic respondeat.*

Pag. 390. 29. καλέσας αὐτὸν ω] vide Boisium.

Hom. 58. Recipit hanc orationē catalog. Aug. numero. 3. descriptam ex Augustana bibliotheca emendauimus ex Bauarica.

pag. 391. 1. καπε] *Imperfecta pendet sententia. resumuntur autem* l 4. ὑπὸ ὧν.

Pag. 395. 39. ἴσως] οἱ ἄμοι, *aut simile aliquid deesse videtur. Interpres legit in numero singulari (*Noui*) ad Dauidem referens. a Ms. Bauarico tota sententia aberat.*

Pag. 397. 9. πῶς ἐκείνης] *Quos?*

l. 11. πεφιδόντας] *In Ms* πεφιδόντες. *neutrum fortasse satis grammatice. sed illud tolerabilius.* *l.* 12. τὸν Γεδεὼν] *Dele. est enim ortum ex glossemate marginali ad* Ιερυβάαλ. *idem enim erat Gedeon & Ierobaal.*

Hom. 59. Hanc orationem inter præcipuas Chrysostomi facilè numerandam, ab Augustano catalogo numero 35. agnitam. in codice Bauarico ἀνάφωνον deprehensam expleuimus & accuratè castigauimus ex manuscripto doctissimi Frontonis Ducæi. accessit post excusum librum, à Sam. Sladio meo descriptum Constantinop. ex quo quædam excerpimus, non contemnendum apographum. quod in his notis literâ C signauimus. Vide epistolas aduersarias Hieronymi & Augustini, qui de hoc Petri facto, ex hac, vt videtur, Iohannis nostri oratione materiam litigandi sumpserunt.

Pag. 398. 2. ὑμᾶς] *Deest in C.* *l.* 4. ὧν ὑ ὑμᾶς, *C.* *l.* 10. ἡμεῖς ἡμῖν ἀπῆρχ. *C.* *l.* 16. τότε] *C.* ἀυτῶ. *l.* 17. χρεῖον ἢ τῆ οἰκίαν κατ. τ. λ. ἡμῶν] *C. sic,* χρεῶν ἢ τῆ οἰκίαν τακτὸν κατ. τ. λ. ἡμῖν.

l. 18. ἐφ' τότοις *C.* *l.* 19. ὄψομαι ᾗ τοῦτο] *C.* ἐγὼ μὲ αἰὶ τότε, ponendo post πίεσις *lin. seq.* ἀπ-λαυσε. *l.* 22. ᾗ ὑμᾶς. *C.* *l.* 23. ἐτίρωσι] *C.* ἐτίρω. *l.* 26. βαδύνει Θ] *C.* δ'γει Θ. *& ibidem pro,* ᾗ παῦτα εἰς τοῦ οὐκ ἀεχ. κολ. πολυπλασιάζειν, *legit codex C.* ὥστε ὑποδιχοῦς ᾗ πολυπλασιάζειν. *l.* 29. ὧν] *C.* ἀεὶ. *l.* 31. ᾗ ηὐκομ. *C.* *l.* 34. ἔφ' ὧν ὁ Θεσ. *C.* *l.* 38. ᾗ ἀεὶ ἑολοι] *Deest in C.* *l.* 39. *Lege cum margine & cod. C.* ἐφίξεσθαι. *l.* 40. *post* πλείων *pone ex C.* ἡμῶν.

Pag. 399. 4. λέγει ὅτι χῦ. *C.* *l.* 5. *C.* τοῦτο. τὸ ᾗ εἶπεν ὑμᾶς ἐν ταύτῳ; *l.* 6. *C. post* τί *ponit* κμὶ. *l.* 9 *Lege. cum C.* ἀφ' ἑαυτῶν. *l.* 15. τῇ λόγῳ, διακριθῶν τὸν ἀμείλιον τῆς νῦ, ἵνα. *C.* *l.* 16. *pro* ἀλλὰ *legendum potius cum cod. C.* ἅμα. *l.* 20. ἀεὶ ἑολ.] *C.* ὁπόλ. *l.* 24. τίνΘ ὧν ἕνεκεν χῦ πεῖσαντας] *Desunt in C.* *l.* 42. τοσοῦτος Ἰουδαίων ὄχλος. *C.*

Pag. 400. 6. *pro* ἴσῃ *lege cum C.* ἔσῃ. *l.* 21. φόνον] *Lege cum C.* φόνε. *sic enim loqui amat Chrysostomus.* *l.* 24. ὅτι χῦ φωλοῦσι *C.* *l.* 32. *post* αὐτῷ *C. ponit* ἐπ, *delet* ᾗ *illa quæ sequuntur* ὡμολόγησεν ᾗ παῤῥησίας.

Pag. 401. 20. τὸ Κ, *& lin. seq.* τὸ ᾗ] *Rectius C.* τοῦ Μ. *&* τῷ Ν. *l.* 21. προσέλθωσι] *C.* προσέλθοι.

Pag. 402. 11. ἡμῶν τικὸς] *C.* ἡμῶν τικοὺς. *l.* 17. ἢ εἰ κανοὴ. *C.* *l.* 31 τὸ Πέτρου ἰδεῖν, *C. fortassis rectius.* *l.* 42. ἐπεκεμψάν ᾗ *desunt in C.*

Pag. 403. 17. *pro* διαφορᾷ *codex C.* διαφορεῖ. *recte & omnino.* *l.* 25. ἀγάγοις τὸν Πέτρον] *C.* ἐπορῄσας Πέτρῳ.

Pag. 404. 32. *In C. deest primum* ἢ.

Pag. 405. 19. *Lege* αὖλιν. *l.* 22. τὰ αὐτὰ] *C.* ταῦτα.

Pag. 406. 9. αὐδεῖτον *pro* αὐδᾶτον, *errore operarum.* *l.* 25. *C delet* τυτέστι. *l.* 33. *C. rectè delet* ὃ *ante* Πέτρος, *& lin. sequente* ἔτι *ante* ὁ τ. ὕπος.

Pag 407. 7 αὐδεῖται] *C.* αὐτὸ ἔτικα, *probo magis* αὐδᾶται, *duplicatione non insolita particulæ* αὖ. *l.* 18. ἔτι] *C.* ὅτι.

Pag. 408. 13. *C. post* εἶπον *addit* ἐωτῷ. *l.* 29. Ἰουδαΐζειν] *C. rectè hoc loco interseris,* ᾗ μὲν ἐχθρὸν εἰπεῖν, τί τοὺ Ἰουδαίους αὐαχρόζοις Ἰουδαΐζειν ; *transtulit sc. factus est ab imprudente librario errore solenni ab eodem verbo ad idem.* *l.* 39. ἀρμικῶν] *C.* νομίμων. *l.* 41. ἔτι *loco motum sedi sine restitutis post* νομίσαι *cod. C.* *l.* 42. ἐφέτικα. *C.* *l.* 43. ἀλλὰ ᾗ ἡμεῖς οἱ διδάσκαλοι, ἡμεῖς οἱ ἄπος. *C.*

Pag. 409. 2. νωῖ τίθεσον] *C. ut puto, melius* ζωοποίησον. *l.* 11. *Legendum omnino cum cod. C.* ἐπέστελε *l.* 16. *C. ante* ἐχρῆσθαι *inserit* ἐδεῖν. *l.* 19. *Lege* ἆρα *sine interrogatione.* *l.* 37. ἐκ ὕπω ᾗ ἔχων *C.*

Pag. 410. 1. ὁμόϊσιαν] *C.* ἀχάλω. *l.* 16. *post* δοξα *C. inseri* κρίτ Θ.

Hom. 60. Hanc orationem melioris notæ, quamuis in catalogo Augustinon memoratam, ex Augustini bibliothecadescriptam, & ex cod. Bauarico emendatam damus.

Pag. 410. 23. μεμισοθ'σαντες ἐκρώλω] *Vide orat. 39. huius Tom. & 5.* τὸν ἀκροπλήθη *tom. 6.*

Pag. 411. 25. μᾶ ταῦτας τ. οἰκοδομῶν] *H. ex coniectura, δὲν ταῦτας τ. ἐποικοδ.*

Pag. 414. 34. αὐτὸν] *Ab inuitato formatum* αὐτάλω, *ut etiam alibi apud hunc Nostrum.*

Pag. 416. 23. μεταδολὼ ᾗ εἰς χαλιῶν περιγενέσθαι μεταδλητὸν ἐκεῖ] *Interpres emendatius secutus exemplar, legit :* μεταδολὼ. ἐν χαλιῷ εἶ ; ἀκουῶν *rectius haud dubie. nam paulo post sequitur,* χρημάτων εἶδες ἐπικατάτα ; (*vel* ἐπιφάτας ;)

Hom. 61. *Hanc orationem catalogus Augustinianus numero 26. edidit Londini ante annos 70. illustriss. noster Checus, & Oxonij nuper doctiss. Harmarus. ex his, & duob. Mss. in bibliot. Cantabr. & in bibliotheca Collegij Nouæ Oxon. (ex quibus duæ illæ editiones fluxerunt) hanc nos adornauimus editionem, Checi codicemetiam hîc ferè secuti.*

Pag. 418. 21. τῇ συνεχείᾳ] *Corruptum, ut puto.*

Hom. 61. *Etiam hanc orationem agnoscit catalogus Augustinianus numero 27. habita est Antiochiæ post eamque proximè collocata est. Eam ex bibliothecis collegij Nouæ Oxon. descriptam, ex codice Ms. in bibliotheca Bauarica emendauimus.*

Pag. 425. 20. ἐκεῖς τὰ εἰρηθέντα] *Lege,* ἐκεῖς τὰ ἐκείνου εἰρηθέντα. *H.*

l. 23. τὸ ἡμερώσαι] *Lego* ᾗ ἐκ τοῦ ἡμερώσαι.

Pag. 426. 32 ᾗ] *Videtur abundare, aut mutandum in Καὶ.* *l.* 34. αὐ πᾶς ἀπλῶς] *Fort.* πάσας ἁπλ.

Pag. 427. 18. ᾗ ταῦτα ἐκπεμῖναι πλὴν ἀεχ.] *Halesius hunc locum prorsus omni dubio corruptum sic restituendum putat :* ἐκπεμῖναι πλὴν ἀγωνιῶν, βέλτιον γαμῆσαι πάλιν, βλέπον φρὴν δὲν εἶπε ἀλλὰ τὴν γάμα ἐχρῆσθαι. ἢ τὰς Θεοῦ τὸν Χριστὸν κρατικαῖσαι συνέπεσε. ὡς εἰ μὴ - -

Pag. 429. 9 ζωλὼ] *Non quadrat huic loco.* *l.* 31. κατῴκησε] *Aptius* ἐωκήσατο.

Pag. 431. 35. λιμῷ σραχεῖ] *Fort.* λεν σραχεῖ.

Pag. 436. 29. δυσκαῖσα] *pro* δυσκαῇ, *terminatione verborum in μι, ut* καυχᾶσαι *pro* καυχᾷ.

Hom. 63. Hanc orationem ex eodem mauuscripto Serenissimi Bauariæ Ducis codice, ex quo doctissimus Fronto suam adornauit editionem Parisiensem, damus, ipsius & nostris coniecturis multis in locis emendatiorem. Habita est Antiochiæ.

Pag. 439. 24. ἡμᾶς ὀνόμαζεν, οἱ κ. ἀ.] *Fronto Ducæus,* ἡμᾶς, *ἀλλ' ὀνόματα ξένα καταχώσιν ἐπιθύμει : cum tamen ex eodem fonte uterq; nostrum hauserimus apographa.*

Pag. 440. 6. ἐπιλειπόμεθα] *Fort.* ἐπίλοιπον, *vel* ἦσαν ἐπιλειπόμενα. *l.* 10. ᾧ ὅπως αὐτὰς ᾗ] *Hoc est,* etiamsi hoc ego cupiam, non minus quam vos, *sc.* ἐκπεμπτέον ταῖς ἐκλλη. ἀγωνισώμεθα. *sensus planus, sed durinscula syntaxis. Durum est etiam* ἐκπεμπτέω *cum dativo, cum usus postulet accusat. τὰς ἀλλοτρίας* ἐκπεμπτέον συμφορᾶς. *Itaq; vel mutandus dativus in accusativum, vel pro* ἐκπεμπτέον *lege* ἐμπεμπτέον, *aut* ἐπιπεμπτέον.

Pag. 441. 31. διώξοπον] *Aliquem ex successoribus eius intelligit post translationem ossium sub Iuliano factam, fort. Meletium, aut Paulinum.*

Hom. 64. Orationem hanc ex Regia biblioth. Lutetiæ descriptam ex cod. Ms. in bibliotheca Bauarica, et excusa Balilicnsi emendatam damus. Nam

Frontonis

Frontonis editio Parisiensis scriptis, vt opinor, libris destituti, exiguo aut propè nulli nobis vsui fuit.

Pag. 443. 17. ἰῶ] *ἰὼ videtur abundare. Rectiùs enim sine eo stat sententia.*

Pag. 444. 8. ὁ θαυμαδίστε] *Lego,* ὦ κ ἀθ θαυμαδίστε. *l.* 37. τὸ φάρμακον ἦν ἐχρῆν] vide Boisium.

Pag. 445. 28. ἀλλὰ τῆς] *Unde regitur hic genitivus? l.* 38. καὶ πολλοὶ ὕστερον ἀσεβεστέρως καὶ ἀθεώτερον] *Hæc verba, vt opinor, luxata, & suis emota sedibus sic restituì posse censeo (nihil enim affirmo) vt καὶ πολλοὶ ponatur ante οἱ θαμεῦσι, l.* 37. *& ὕστερον ἀσεβεστέρως καὶ ἀθεώτερον ante ταύτῃ αὖ τῷ πίστει, l.* 39.

Pag. 446. 37. ἐφίστη τις βασιλεὺς] *Quæ sit hæc historia, aut qui fuerint hi duo reges, intantis temporibus illorum tenebris, parum liquet. Decium fuisse Imperatorem & Persarum regem Saporē, sine quem alium, ratio temporum suadet. Dein qui verisimile sit Imperatorem, nomini Christiano infensiss. hostem, aut voluisse ingredi in Templum Christianorum, aut ingressu prohibitum ab Episcopo ob perpetratam eadem (quod postea de Theodosio pio Imperatore & Ambrosio verum fuit) adeò exarsisse, vt mortē ex eo episcopo intulerit? Sed nimirum Iohanni nostro, & vicino illorum temporum, & viro, si quis alius, φιλαληθεστάτῳ, contra omneis non coniecturas modò, sed etiam historias credendum.*

Pag. 448. 5. λιθεύειν ἢ αὖθις ὑμᾶς] *Boisius vel delendum censet αὖθις, vel pro eo legendum αὖ, vel αὖθις.*

Pag. 450. 4. διαπομεῖται] *Interpres, incurat are lim queretur. Rectè ad sensum: sed verba vix ferunt, nisi aliquid subintelligatur.*

Pag. 451. 13. ἡ αὐτὴ τοῦ κρατοῦντος &c.] vide Boisium. *l.* 28. ἀπίδηξε] *sc. Babylas, vt apparet p. sequente, l.* 21.

Pag. 453. 42. ἡ πῶ] *Delendum fort.* ἡ.

Pag. 456. 44. ἡ πῶ μητέρα] *Hales.* ἡ πῶ γῶ μητέρα.

Pag. 459. 6. τῷ βασιλίως] *De Gallo intellige Iuliani fratre natu maiore. l.* 7. ὁ καὶ] *Constantius.*

Pag. 461. 38. ἀλλ' οὐκ οὖν ἤθελες] *Sensum fecit perturbatum clausulæ huius κοσμοπλεξία. Sequi enim debet finitam parenthesin sic.* πίχνις ἀεὶ τῆς σῆς) ἀλλ' οὐκ οὖν ἤθελες. *& pro ἀλλὰ, quod statim sequitur, lege* ἡ αὖ ἐπεκ. H. *l.* 40. *Pro* πώπτις, *fort. legendum, αὖ, vel ante* πώπτις. *l.* 43. ὡς ἦτοι ἢ ἀλλοίων, *&c. vsq; ad* ἀφόρμῶ *lin.* 44.] *Sententia est suis, vt videtur, sedibus emota. sensus apertus, de Christianis hæc dici, qui plus hic viderunt, quàm sapientissimi gentilium. sed huic loco non quadrat, quin potius sententiæ ἀκολουθίαν impediunt.*

Pag. 462. 34. θεῖον ὁ θεὸς πεῖσε] *De Iuliano intelligo, qui Iuliani Imperatoris* θεῖον θεὸς μὴ πεῖσε *fuit, non* θεὸς πεῖσε.

Pag. 463. 28. ἐκδυσῶαι] Edere ad supplicium. *sic postea. l.* 32. ἐξελάσαι] *pro* ἐξελάσειν αὖ.

Pag. 464. 8. μανῳδίαις, ἰῶ ὁ τῆς πόλεως σοφιστὴς] *sc. Libanius, cuius integra extat in Bibliotheca Vaticana μονῳδία* ἐπὶ τῷ ἐν τῇ Δάφνῃ ναῷ τῷ Ἀπόλλωνι: *ex qua viri docti, qui Romæ viuunt, orandi sunt, vt si quid hic per inscitiam librariorum peccatum est, velint corrigere, aut potiùs totam in publicum illam monodiam edere, huic loco Chrysostomi illustrando perquàm futuram idoneam. l.* 30. μεμνημένοις] *Corruptum, sed aliud non substituo.*

l. 38. ὁ Ἀδώνιος] *Videtur vel inducendum, vel si de Threnodo intelligas, legendum* ὁ ηχοδάμων, *aut tale aliquid.*

Pag. 465. 2. ἀπόλασε] *sc. tum enim maximis afficeretur honoribus. Tale enim quid subintelligendum sensus postulat.*

Pag. 468. 5. ἐν λίθῳ ἢ ταῦτα] vide Boisium.

l. 18. μεσῶν εἰκασῶν] *Boisius legit* οἰκτρῶν, *miserabilium, propter calamitatem præsentem.*

Pag. 469. 37. ἐκοσῶν ἔτῶν] *Anno ita, Christi* 382. *habita vel scripta hæc oratio, dum adhuc presbyter esset Antiochiæ Iohannes noster.*

Hanc Homiliam in Catalogo Augustano numero 61. *memoratam, à Frontone bis eduam damus ex Bauarico Ms. accuratè castigatam, ex quo etiam codice varias lectiones habuit in posteriori editione idem Fronto.* Hom. 65.

pag. 478. 28. τῇ δὲ ἐκείνης τῆς πόλεως] *Frontoni locus videtur mutilus, & rectè. Halesius leui immutatione sic legi posse putat:* τῇ δὲ τῆ ἐκείνῃ τῶν πόλει ἦσαν ἢ *&c. Duro nimis hyperbato.*

pag. 481. 3. ἐκείνων ἕπεσι ἢ ὠδίων] vide Boisium.

Orationem hanc recipit Catalogus August. Numero 62. *Eam nos damus ex Regia Bibliothe. Lutetiæ descriptam, & ex codice Ms. Bauarico castigatam. Edidit quoq; eam doctiss. Fronto Lutetiæ* 1609. *ex eodem, vt videtur, Regio codice.* Hom. 66.

pag. 483. 39. κατασκαλῶμῶν) *Quid si* κατασκαλῶμῶν? *Vide l.* 44.

pag. 484. 42. σεσήμανται] Ad funus ducunt.

Orationem hanc editam Burdigalæ à Frontone Duceo, accuratè emendauimus ex cod. Bauarico. Quò minùs autem credam duabus synodis, sc. Laterauensi & 6. Vniuersali Constantinopolitanæ, Chrysostomo hanc orationem asserentibus, facit totius Homiliæ textura & stylus à Chrysostomico, meo iudicio, diuerissimus. Est enim oratio tota ferè dramatica, & ex prosopopœis constata. Neq;, vt aliàs monui, nouum est aut nuper natum, fœtus ἐσοτελίμαίως clarij parentibus subdere. Hom. 67.

pag. 488. 20. ἀπόλαυε] *Vtra restituimus ex coniectura propè certa, probabiliori certè, quam fuit coniectura Frontonis, qui cùm in libro suo reperisset* ἀπόλασε. *substituit* ἀπόλαε. *nisi fallor,* ὁ μάλα εὐσόχως, *& sensui repugnante & syntaxi.*

l. 25. ἀλλὰ τὸν λησῆν ὡς τὸν πύραννον ἐκκαπύτε] Vide Boisium.

Panegyricum hunc notæ cum primis bonæ, & ab Augustæ. catalogo receptum Numero 70. *damus ex Regio codice Ms. Lutetiæ descriptum, & ex Bauarico Ms. accuratè castigatum: quem mirum est inter panegyricos suos non edidisse Frontonem.* Hom. 68.

Agnoscit hanc orationem pro germana, vt est, catalo- Hom. 69.

gus Augustanus Numero 69. Nos editionem Ducæi Burdigalensem valde mendosã olim ex Bauarico Mſs. a nobis emendatam, hic damus, à posteriori eiusdẽ Ducæi editione Parisiensi parum admodum discrepantem: vterq; enim ab eodem humanissimus fonte, Medicæose, & Bauarico codicibus: hoc tñ amplius, quod Regium etiam adhibuit, quem library mei non inspexerunt.

Pag. 496. 4. ὁ δὲ γαρ' τ ἐμ ἑαυτῖς κ τῶτο ἐδείκνυ] *Regius codex sic*: ὅτε αὐτὸ τὸ ἑαυτῖς ὑπαρξ κ τῶτο, ἀλλ'.

Pag. 498. 6. ὑπολάζης] *Pro* ὑπολύφ.

Hom. 70. Panegyricum hunc ex Regio Lutetiæ descriptum castigauimus ex Bauarico. agnoscit Catalog. Augustanus numero 72.

Pag. 501. 7. κύων] ζωμώγχη, angina.

Hom. 71. Hanc orationem edimus ex fide quatuor codicum scriptorum, quorum duo sunt in bibliotheca Collegij Noui Oxonij, tertius in biblioth. Vniuersitatis Oxoniensis, quartus in bibliotheca mea: quibus accessit demũ Frontonis editio nupera Parisiensis, ex duobus Regijs adornata. Agnoscit Catalog. August. numero 91.

Pag. 507. 30. ὑπὸ βάματ@ ὑπὸ βῆμα] *Al.* ὑπὸ βίματ@ δικαστικὸ ὑπὸ βῆμα ἤγετο ἰσεῶν· alicuius, vt puto, glossatoris. *l.* 40. ἀλλα' ϗ τῆς φιλίας, ὡ ἀεὶ τὰ σεῖσατα ὑπεδέικνυτο, ἤδη τῶτο τῆς] *Locus parũ sanus, cui tamen nullum ex libris scriptis medicamentum. Haleſ. ex coniectura sensu non incommodo sic legi posse putat.* ἀλλα' ϗ πρὸ φιλίας, ὡ ἀεὶ τὰ σεῖσατα ὑπεδέικνυτο πτ, ἤδη τῆς εἰς αὖτ.

Hom. 72. Orationem hanc à doctissimo Petro Pantino Tiletano editam ante aliquot annos Antuerpiæ damus emendationem ex alio Ms. in bibliotheca nostra. Recipit eam Catalogus Augustanus numero 92. habita est Antiochiæ. Porro mensium nomina, quæ hîc reperiuntur, scias esse Macedonica (vt ex Epistolis Philippi apud Demosthenem apparet) quibus inde vsque ab Alexandri temporibus, vti reor, vsus Oriens: Romanis autem sic respondent.

Gorpiæus.	September.
Hyperberetæus.	October.
Dius.	Nouember.
Apellæus.	December.
Audonæus.	Ianuarius.
Peritius.	Februarius.
Dystrus.	Martius.
Xanthius *al.* Xanthius.	Aprilis.
Artemilius.	Maius.
Desius.	Iunius.
Panemus.	Iulius.
Lous *al.* Lous.	Augustus.

Pag. 513. 1. *Iosephus Scaliger in libris de emendatione temporum, vbi agit de die Natali Domini, pro* ἀρχαίοις τοῖς δημοσίᾳ, *legendum contendit,* ἀρχείοις, ϗ τοῖς δημ. *H.*

Pag. 515. 24. πίδαν ὧν εἰσήβα] *Ex præmissis Chrysostomi nulla potest colligi conclusio, nisi prius probetur Zachariam fuisse summum Pontificem, quod tamen verum non fuit: quamuis hanc eandem opinionem foueat etiam aliis in locis noster Iohannes, quo probabili saltem argumento dubitau, nescio.*

Pag. 516. 35. πρὸ πολλῶ ϗ μαχρὰς] *Intelligit, opinor, orationes illas quinq; à se habitas contra Iudæos: quas vide Tom.* 6.

Pag. 517. 17. τῷ κοινῷ διδασκάλῳ] *Flauiano Episcopo.*

Pag. 519. 1. ἐσίαστν] *Assentior doctissimo Pantino, qui deesse putat* ἀλδῶν.

Hanc orationem bis editam à Frontone, cum Mſs. Bauarico comparatam damus, ab Augustano catalogo receptam numero 63. Hom. 73.

pag. 520. 8. ἀδάματ@] *Fronto manuli* ἀδαματίνυ, *vel ex* ἀδάματ@.

Orationem hanc à Frontone Ducæo anno 1595. *editam Ingolstadij ex Mſs. in Collegio Nouo Oxonij, & editione eiusdem Ducæi posteriore Parisiensi recensumus. agnoscit Catalogus Augustanus numero* 94. Hom. 74.

Orationem hanc anno 1601. *editam Burdigalæ à doctiſſ. Frontone, nos ex cod. Mſs. Bauarico castigauimus: ex quo etiam codice nuperam suam editionem Parisiensem, vt videtur, emendauit idem Ducæus. Agnoscit tractatum hunc Catalogus Augustanus numero* 71. Hom. 75.

Panegyricum hunc tractatum ex Regio codice Lutetiæ descriptum, ex Bauarico castigauimus manuscripto. Nuper edidit ex Regio doctiſſ. Fronto Lutetiæ. Agnoscit Catalogus Augustanus numero 65. Hom. 76.

pag. 533. 2. *Inmarg.* μῶ. Ιαναρ] *Rectiùs fortasse alij codices, qui Octobri hanc Orationem assignant. habita est enim, vt ex principio apparet, statim post aliam in Babylam dictam. l.* 21. δηγυμδίῳ μαι] *Rectè Fronto censet legendum,* δηγυμδίᾳς μαι· *tamen codices nostri nihil mutant. l.* 30. κατίλυσαν] *Frontoni magis placet,* κατέλυσαν.

Ex Regio itidem descriptam castigauimus ex Bauarico. Reperitur in Catalogo Augustano numero 59. Hom. 77.

Descripta ex Biblioth. Regia Lutetiæ hæc oratio, multis in locis plenior est & emendatior ex cod. Mſs. in Biblioth. Bauarica. Hom. 78.

pag. 541. 4. ὅταν σὲ πρὸ τῶ σεφάνου] *Fort.* ὅταν δὲ πρὸ τῶ σεφάνου, *vel* ὅταν τοῖς σεφάνοις: *vel pro* πλουσίων *lego* πολλῶν. *sic mox,* τὰ σὲ πρὸ τῶ σεφάνου πολλὰ σώματα.

pag. 542. 44. τὸν περὶ τῶ σωτῆρος διηγήσεως] *Vide huius loci pleniorem illustrationem pagina sequente, lin.* 25.

pag. 545. 4. παρέδωκαν ἑαυτῶ ϗ τῶ σαρκικῶ] *Atqui non Σκηνοποιικὴν Paulus, sed Paulo σκηνοποιικὴν mensam apposuit.*

Hanc orationem & sequentem excudi curauimus ex Φλαβιανῶ, *quia nec eadem prorsus sunt, nec prorsus diuersæ, vt ex collatione patebit. agnoscit catalogus Augustanus hanc nonam & septuagesimam numero* 96. *multa habet, vt dixi, cum sequente communia, tam verba quam sententias, vt propemodum eadem oratio esse videatur. Cæterũ nos hanc* 79. *excusam Augustæ anno* 1587. *infinitis pene locis emendatam ex Mſs. proprio hic lectori damus.* Hom. 79.

Pag. 551.

Pag. 551. 36. πῶ γνώμω ἐ ἡγαγα παύτην] vide Boisium.

Hom. 80. *Huius octogesimæ meminit, vt opinor, Chrysostomus ipse in exordio Homil. 33. in Genesin, ex quo apparet habitam eam esse Constantinopoli. Nos ex codice Oxoniensi mutilato, et Bauarico non nimis bono concinnauimus, vt potuimus, hanc editionem: quæ tamen alterius ope codicis Ms. non obscurè eget: id quod lectorem φιλόπονον non duximus celandum.*

Pag. 549. 13. ὐχὶ ἡ] *Hæc omnia vncinis inclusa vsq; ad* πλημμυρῶσι *l.* 28. *aberant à codice Bauarico: meritò: neq; enim solet noster* χρυσορρήμων *in eodem loco bis idem dicere. & omnino quæcunq; in hac oratione vncinis inclusa reperiuntur, vel aberant penitus ab altero Ms. vel aliter ibi legebantur.*

pag. 553. 2. τῶτο μ' ἀπ.] *Lege* τῶτο μ' ἀπ-

pag. 559. 42. ἠλέγοσα] *Locus, vt opinor, parum sanus. Vide Boisium.*

pag. 560. 17. ἑαυτῷ συμ-] *Vel lege, μεθματικῶς ἔφησε μαθήσει τι, vel ἐν τῇ μαθματικῇ ἕξει μ. τι, vel dele ἑαυτῷ, vel post ἑαυτῷ lege vel melliùs ὁ ματθαῖος.*

Hom. 81. Huius orationis apographum ex biblioth. Augustana descriptum ex alio Ms. in biblioth. Gabrielis Archiepiscopi Philadelphiæ accuratissimè castigatum damus. Edita est etiam inter cæteras hæc oratio à Gretzero. agnouit hanc orationem catalogus Augustanus numero 39.

Pag. 565. 44. εἰ δὲ μὴ μόνον τῶτο] *Halesi. legendum censet,* εἰκῇ μὲ μάτω τῶτο.

Hom. 82. *Octogesimam secundam & octogesimam tertiam ex Græcia excudi iussimus, vt supra* 79. *&* 80. *& ob easdem causas. Est autem hæc* 82 *descripta ex libro Ms. in bibliotheca Regia Lutetiæ, castigata ex Ms. semimutilato in biblioth. Bauarica. Agnouit catalogus Augustanus numero* 97. *cum hoc titulo,* Τῇ μεγάλῃ πεμπτοκῇ.

Pag. 576. 31. οἱ τῆς τάξεως] *In Ms. Bav.* οἱ ἐ τάξεως αὐτῆς.

Pag. 578. 1. αὐτῆ] πωῖτε, *vel* τῆς αὐτῆς.

Hom. 83. *Hanc orationem descriptam ex Augustana biblioth. emendauimus ex Bauarica.*

Hom. 84. *Hanc orationem editam anno* 1595. *à doctissimo Frontone Ingolstadij castigauimus ex Ms. codice in bibliotheca Collegij Nouiomij Oxoniæ. Agnouit eam catalogus Augustanus cum hoc titulo,* Εἰς τὸ πάσχα.

Pag. 585. 21. ἡ οἱ πῶ τῶ βαπτίσματος ἢ νῦν ἑαυτὸν κατεξιωσάντες] *H. legit,* ἡ νῦν ἢ οἱ κτ' πῶ χθὲς ἑαυτὸν τῷ βαπτίσματι κατεξιωσάντες, *melioris certè sententiæ.*

Hom. 85. *Oratio ex Regijs membranis Lutetiæ descripta, ex codice Bauarico accuratè castigata: estq; notæ melioris. multa habet communia cum oratione* 81. *& proximè precedenti* 84.

Hom. 86. *Hanc orationem Antuerpiæ* 1598. *editam à doctiss. Pantino, ex Ms. in biblioth. Regia Lutetiæ castigauimus. Titulus est in Ms.* Εἰς πῶ τριήμερον ἀνάστασιν τῶ Κυρίου ἡμῶν: *coniicitur is autem primùm omnes doctissimi illius viri à Ms. reperi firmatas.*

Pag. 592. 9. βούσωμεν] *Vide Boisium.*

Pag. 595. 2. ἐπ ὠπῶ] *Cod. Ms. hanc clausulam finit homiliam, καὶ ἐπ ἡ φιλανθρωπία τῦ μονογενοῦς ἐ αὐτῷ ἡ δόξα, τιμὴ ἡ προσκύνησις τῷ πνεύματι ἡ ἀγαθῷ καὶ ζωοποιῷ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Amici. Sunt enim homiliarum clausulæ plerumq; pro arburio libraria adiectæ, quod meminisse in notis in Genesin monuisse.*

Orationem hanc à catalogo Augustano receptam numero 100. *descripsimus ex codice Ms. in bibliotheca Collegij Nouiomij Oxon. emendauimus ex Bauarico. Habita est Antiochiæ.* Hom 87.

Pag. 595. 28. ἀπὸ τῶν πόνων] *Melius quàm vt in Ms.* τῶπων: *ita tamen vt requiram tertium aliquid vtrouis, aptius.*

Pag. 597. 27. ἐπὶ τῶ πωλίων τῶ ταχυπτέρων] *Vide Boisium.*

Pag. 600. 35. ἵνα μὴ νομίσωσιν ἔτι, ὡς εἰς τὸν ὑρανὸν αὖθις] *Halesius verba illa quæ sequuntur l.* 37. Ηλίας γὰ ἦν ὡς εἰς τὸν ὐρανὸν, *legendum putat,* ηλίας ὡς εἰς τὸν ὐρανὸν. *eam enim fuisse antiquiorum opinionem Enoch & Eliam non in cœlum propriè dictum ascendisse, sed in Paradisum. quæ correctio si vera est, etiam hic legendum erit,* ἵνα μὴ νομίσωσιν ἔτι εἰς τὸν παράδεισον αὖθις. *sed in lubrico consistimus loco: itaq; conijcturis valere iussis, libros alios Mss. censeo lectoribus adornados. Locus enim vterq; in nostris, vt puto, parum sanus.*

Priorem vt genuinam & melioris notæ agnouit catalogus Augustanus numero 101. *quam ex* 4. *codicib. Mss. à doctissimo Ducæo editam inter aliquot annos Burdigalæ perpancis in locis ex Regio codice Lutetiæ emendauimus, qui tamen videtur vnus ex ijs esse quibus etiam vsus est Ducæus, quemille Medicæum, vt opinor, indigitat. neq; tamen hoc aliquid attulit diuersum ab editione Ducæi minimè spernendum. habita est Antiochiæ, præsente Flauiano. Posteriorem debemus Frontoni Ducæo, qui eam ex Ms. Medicæo, & excuso Romano edidit.* Hom. 88. 89.

pag. 604. 27. ὕπερ τῶν κύκλῳ διαδύσεων] *Vide Boisium.*

pag. 605. 20. ὅπω ἴδῃς] *plénius,* ὅπω ἂν (*vel* ἀεὶ) ἴδῃς.

Pag. 608. 5. ὁ τῆς] *Hal.* ὁ ἐπὶ τῆς: *vel simplicius, pro* ὁ, *quod mox sequitur, lege* ὃν.

l. 22. φεκωδίας. ἀλλ' ἐκεῖνα] *Fort.* φεκώδης, ἀλλ' ἐκεῖνα κτλ.

Pag. 609. 2. *Ante* ὥσπερ *puto vel subintelligendum* ἀλλ' *vel perscribendum vel fortasse, quod verisimile, locus est parum sanus.*

Pag. 613. 42. ἡ ἵνα] *Delendum videtur* ἡ, *vt constet sententia.*

Pag. 614. 12. οἱ τὰ λεπτὰ τῦτα ἀκριβολογούμενοι ἐνδυκνύσθωσαν] *Photius,* οἱ φιλόνικοι ἐνδεικνύσθωσαν κεκινδυνευμένοι.

Duæ hasce orationes descripsimus ex bibliotheca Collegij Nouiomij Oxoniæ. Priorem emendauimus ex edito codice doctiss. Frontonis: posteriorem damus ex fide vnius tantùm exemplaris, sed tamen emendatè scripti. Vtrique præmisit catalogus Augustanus, Hom. 90. 91.

gustanus, priorem numero 102. posteriorem numero 1.

Pag. 620. 22. παγχρώπου αὐθρώπου] Corruptum, vt arburor.

Hom. 92. *Orationem hanc receptam à catalogo Augustano numero 73. damus, Lector, ex editione Frontonis Burdigalensi anno 1601. emendatam ex codice Mss. Bauarico, quem etiam consuluerat, vt videtur, idem Fronto in editione nupera Parisiensi 1609. Antiochiæ habita.*

Hom. 93. *Ex editione Frontonis Burdigalensi 1601. emendata ex Mss. Bauarico, agnoscit catalogus Augustanus numero 60.*

Pag. 630. 37. ἀίρεται] Hal. manuit ἄρχεται.

Hom. 94. &c. *Prima descripta est ex cod. Mss. Regio, & emendata ex Bauarico, recepta à catalogo August. numero 58. Secunda ex editione Burdigalensi Frontonis Ducæi emendata ex Mss. Bauarico: Tertia ex editione Frontonis Ducæi Burdig. emendata ex Mss. in bibliotheca Cæsarea Vienna: quam tamen cum Frontone ἀπαναισιμάτων esse alteriùs Homiliæ reor: nec verò partes eius videntur inter se optimè cohærere. Hal. Primam in Macchabæos descripsit iterum in vsum nostrum Samuel Sladius ex monasterio in monte Athos: ex quo apographo excerpta nota litera A signantur.*

Pag. 633. 32. Codex A. post σωθησεσθαι addit λαμπρότερος. l. 42. Cod. A. post ὑ ponit γὰρ.

Pag. 634. 5. κληματίδων Θ] Codex A. ἀμπελοκλημάτων. l. 19. πρόσωμαι] C. A. ἀδίκημα δικαστήν. l. 31. ἰσχνῶς] Cod. A. rectiùs ἰσχυρῶ.

Pag. 635. 5. post τί ἢ τοῦτο ἐστι; Cod. A. addit, τὸ μὴ πάλιν ὀφλεῖν πολλοστῷ ἐγκλήμα τὸ πάλαι δραμεῖν. l. 23. Lege cum A. ἀλλὰ χ' μίκτης.

Pag. 636. 13. post ὑπεκρύφησαν Cod. A. addit, ὕπνω τὸ σῶμα ἡδὺ μίσα χ' δαυμαστὸν. l. 22. pro ἡμεῖς ὧν & κἀκεῖνο cod. A. habet, ἐγ ὕπνω ἡμεῖς & ὡς ἀκεῖνο. l. 29. Cod. A. post οἶκον τῦ Θεοῦ orationem claudit.

Pag. 640. 36. τῦτο διασωθῆναι] Corruptum. l. 41. μικ' χρόνον δέ.] Lege μικ' χρονίων δὲ. & pro ὕπνῳ quod sequitur, fortasse legendum ὕπνων.

Hom. 97 98. *Duas orationes hasce primus edidit, quod sciam, Lutetiæ ante aliquot annos ex bibliotheca Medicæa, quæ nunc Regia pars est, Federicus Morellius: neq; aliud exemplar mihi videre contigit. quo fit, vt cum nihil aliud habuerimus præter coniecturas, multa superfint emendanda: quod hisce cum reliquis dubys & ἀμφισημοβόλοις Chrysostomi scriptis commune est.*

Pag. 642. 33. διὰ τὸ εἰκότα] Lege διὰ τὸ εἰς εἰκότα. sic enim loquitur infrà l. 36. l. 41. ὕδεαίζω τῶν δίκαιων] Corruptum, quod sanare nequeo.

Pag. 643. 18. ἐπαπωῦντα τὰ τύπια] Atqui τὸ ἐπαπωῦν singi non solet nisi cum datiuo personæ.

pag. 644. 2. ἀνικάτον] Vocabulum suspectum, nec dignum Chrysostomo.

pag. 645. 8. ὦ ἢ ἔχει καλόν] Hal. legendum putat, ὧ ἢ ἄχει μέλι καλόν. l. 15. τομίζειν] Vox hoc loco suspecta.

pag. 646. 17. ἐπάγγελμα] Ne hoc quidem hoc sensu placet. vide p. 648. 37. in margine. l. 26. τὸ αὔτημα, εἰ μὴ εἰς θεωρίαν] Hal. legit, εἰς τὸ πᾶν θεωρίαν. l. 33. φὴν] Lege φὴν ἢ. vide paginam sequentem, lin. 6.

Pag. 647. 13. κατέλαβέ σε] Rectius, κατέλαβεν αὐτόν. l. 18. ἐν τῇ εὐσεβείας] pro εἰς εὐσέβειαν λόγον, vel εἰς τὸν εὐσέβειαν. Cogimur enim, cum codicibus destituamur, coniecturas consectari. l. 28. κατὰ πάντων] Halesius manuit κατὰ πάντων l. 29. ἀλλὰ τῶν φιλαυτρωπίαν δείζων.] Pro δείζων legit Boissius ἡμερανίζων.

Pag. 648. In margine, ex alio Ms.]Sc. in bibliotheca Cæsarea, numero 247.

Pag. 651. 43. πῶδεν δ' σὺ τὸ ἡμέτερον φεῦ: τὸ ἡμέτερον] Locus corruptus, nisi pro φεῦ legamus. ὦ sed & sequentia corrupta.

Fragmentum & capite & caudà mutilatum, neq; Iohannis nostri, vt opinor, quamuis Halesio meo alter videatur. Hom.

Pag. 653. 32. ἀνώσω] Deest δώσατω, aut tale aliquid.

Pag 654. 9. ὁ γὰρ σῶμ.] Halesius sic: ὁ γὰρ ἐν ψυχῇ ὧδιν ἡ τολμᾷ, ἀλλ' ἐν σώμασι. l. 42. φεγγοφώτ Θ] Fronto sic corrigit: φεγγοφωῦτος (sc. φεῦ ματ Θ) φεῦ τῦ ὑοῦ, vt paulo ante.

Pag. 655. 33. αἴματ Θ τῦ κακῦ] αἴματ Θ actiuè: mederi non potest malo. barbarum planè. nunquam sic loquetur Iohannes noster. l. 41. ζῶντα] Fronto addit χ' ὑ ζῶντα, vt paulo post ἀποθνήσκοντα χ' ὃν ἀποθνήσκοντα. l. 43. ἐχεμύθουν ὑ ὁ πάπ Θ , χ' ἐκδίκησιν τῶν ἀληθείας] Fronto vertit, euenit ergo figura, et eam veritas subsecuta est: quo sensus ex verbis Græcis elicinon potest.

Pag. 656. 14. ὥσπερ πλημμέλημα] Vide Boissium. Hom. 101.

l. 25. πυκάζων] Legi manuit Fronto σκάζων, vel πυκάζων. Hom. 101.

Huius orationis partes sunt 3. Prima de cruce, Secunda contra Arrianos, Tertia contra Macedonianos. Ama fœtus est Chrysostomus genuinus, vel, quod potiùs reor, alterius alicuius ex illâ erudità antiquitate.

Pag. 659. In margine, ex Mss.] Hoc est, vno non integro in Bibliotheca Cæsarea Vienna, & alio in Regia integro, ex quibus non pauca emendanimus in editione Romana. Accesserunt Florentis Christianiin eandem coniecturæ, qui in recensendis & vertendis decem illis orationibus Romæ 1581. excusis operam nauauit non pœnitendam, quamuis libris scriptis destitutus.

Pag. 659. 44. πῶ σωτέριον] Corrector Romanus addit ἀκύμαντος, Florens etiam φωτὸς: ambo, vt opinor, rectè: πῶ σωτέριον φωτὸς ἀκύμαντος καὶ ἡσυχίας.

Pag. 660. 28. ὅπου γ' εὐσεβείας λόγ Θ, ἐκεῖ χ' ἀνόδος] Codex Cæsareus & Regius, ὅπου γ' ἀληθείας λόγ Θ, ἐκεῖ χ' εὐσεβείας ἀνοδ Θ.

Pag. 661. 9. τῦ ἐπικατάρατ] Lege vt in margine, vel pro ἐπικατάρατ lege τῶν ἐπικατάρατων.

Pag. 662. 42. καρπὸς ἐν τῷ] In Regio codice deest ἐν.

pag. 663. 15. εὐσεβείας &c.] Codex Cæsareus, εὐσεβείας ἢ εἰκὼν ἐπιμένει χ' ὁ πάπ Θ τῆς οἰκουμένης. l. 28. ἔχεται διανοίας] Post hæc verba orationem claudit

claudit codex Cæsarens his verbis: ὧδε ἡ τέτων ἀπαύστων ἐυχαεισέσωμεν τῷ κυείῳ, ὅτι ἰσχὺς φρέσι πᾶσι δίξε. τιμὴ, κράτος, νῦν καὶ ἀεὶ, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν. Relicto autem superiore argumento, transitum nunc facit ad θεολογίαν confirmandam.

l. 42. πῶς ἢ γεγραπ] Deesse videtur ἂν ad sustinendam sententiam: πῶς ἂν ἢ γρ.

Pag. 664. 38. καὶ τὸ ἱερατικὸν χρῖσμα] *sc.* ἔχει, si tamen locus est integer.

Pag. 665. 12. ἐν τοῖς δυσκολάτοις] *sc.* in 12. minoribus prophetis. At certè ad hanc formam non solet ex illis citare Chrysostomus: & sanè puto ex margine aut alibunde irrepsisse in textum. Scio tamen illos 12. pro unico libro apud Hebræos numerari, quod fortasse causam dedit huic loquendi generi.

l. 26. ἐνδεκαυόμεθα] Sententia fœdè corrupta. Abundat enim vel ἐνδεκαυόμεθα, vel quod proximè segnitur *l.* 27. βυκόλῳ δίξει. Neq; illud τότοις quicquam habet, quò commodè referatur, & sine eo melius, vt puto, stat sententia. Sed nobis fine libris quicquam mutare religio fuerit.

pag. 666. 12. ὄζειν] Hanc emendationem Florenti debent doli: neq; dubitamus nos in textum recipere pro ὑμῖν, quod est in editione Romana. Assentientur omnes, qui β & μ eodem ferè modo pingi in libris scriptis notárunt.

pag. 667. 3. ταῦτα ἡ πανὰ τα] Verba sunt Apostoli, quæ hic interrupta, *l.* 6. resumuntur. *l.* 31. ὁ γὰρ θεὸς] Quæro commodum, aliquod verbum, quod hic ἀπὸ κοινοῦ repetatur.

pag. 668. 16. λέγων] post λεγων videtur deesse explende sententiæ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. *l.* 26. εἰ ἄρα] Hoc est, si hoc perpetuò retinendum est.

l. 30. & 31. εἷς κύειος, ἡ κύειος] Non vertit Interpres: & quidem possunt abesse, nisi sic expleamus, εἷς κύειος, ἡ κύειος τὸ πνεῦμα ἡ

l. 40. σὺ πῶν ἀεὶ τῷ σωτῆρος λόγῳ] Assentior etiam hic Florenti sic legenti & distinguenti: εἰπεῖν, ἀεὶ τῷ σωτῆρος ὁ λόγος, hoc sensu: Fortasse dicet aduersarius, de seruatore sermo est, in loco Dauidis suprà citato.

pag. 669. 39. ἑαυτῆς] Florent ἑαυτῇ, non malè. nam ἑαυτὴ, quod est in edit. Rom. apertè in vitio.

pag. 670. 5. ὃ ἤμελλε] Sic enim excudi iussi, non ὃν ἤμελλον: vt contrà in margine, ὃν ἤμελλον, non ὃ ἤμελλ. Illo enim, non hoc modo legitur in Regio codice, ex quo est illa marginalis lectio. Iam illud ὃ ἤμελλε, quod est in Rom. edit. putani παρέλκειν, aut esse corrupta: saltem quid hoc loco sibi velint, me nescire fateor. *l.* 6. ἐξετυζομένῳ] Ne hoc quidem quid sibi velit assequor, nisi pro ἐξετυζομένῳ legas ἐξέτασις.

pag. 671. 21. pro νόσολαζῶν νομίζῃ codex Reg. habet ὡς οἶδε καὶ νομίζει. *l.* 33. δικαίους] Delendum, vt opinor, vna cum subdistinctione sequenti.

pag. 672. 18. νομίσας] Aptius quadrat νομίσῃ: aut loco emota sic restitue: ἀποκλάσας εἰς τὰ ἀνθ. ῥήμ. καὶ νομίσας πνε. εἶ. τὸ ῥῆμα, ξεναὶ ἢ περὶ τὰ προέγκατα, φευτάζει.

l. 21. ἀλλὰ] puto delendum.

Sixtus Senensis pag. 260. *col.* 2. Dispungit hanc Homiliam è numero γνησίων: & quidem non puto esse germanam. Hom. 103.

Hæc Homilia magnam partem (nisi quòd aliquanto plenior est) conuenit cum ea quam legimus Latinè *Tom.* 1. *col.* 583. *edit. Paris.* 1588. quam Sixtus Senensis vt γνησίαν probauit. Quam rectè, ipse viderit. Hæc certè, quam in manibus habemus, mutilatior aliquis è Chrysostomi locis ethicis excerpsit. propemodum enim omnia habentur in hom. 28. *in ep. ad Romanos.* Huius generis etiam sunt oratio 120. & 123. quas in amphiballomenis numeramus, non quòd Chrysostomi non sint (nam quicquid in illis est, apud Chrysostomū passim habetur) sed quia à rhapsodo aliquo hanc in formam sunt digestæ. Locum suum habere debebant in apanthismatis, in quibus orationes bene multas istiusmodi habes. Sed cùm hæc ageremus, consilium de apanthismatis eâ, quâ nunc disponuntur, ratione ordinandis nondum venerat in mentem. Hom. 104.

Pag. 676. 8. Ante ὃ Halesius ponenda putat hæc, aut similia: περὶ μὲν πασῶν ἀρετῶν διαλέγεται· ὃ &c.

Pag. 677. 4. ἐπ' αὐτὸ. sic enim legit cod. Mss. non ἐπ' αὐτὰς. Halesius ἐπ' αὐτὸ commutat cum ἐπιτοσυτο. *l.* 3. hoc modo: ἐπιτοσυτο ἐπ' αὐτὸ ; deinde δὲ τὸ ἐν ῥήμασι αἱ πολλαὶ ; respondens è psalmo dandam, quod hic desiit. Sic tamen (vt edidimus) legitur hom. 28. *in ep. ad Rom.*

Pag. 678. 10. ἀλλ' ἁπαδὴ] Hucusq; ex Homil. 28. *in ep. ad Rom.*

Huius orationis apographum ex bibliotheca Regia Lutetiæ exscriptum ex alio codice in eadem bibliotheca aliquammultis in locis emendaui: ita tamen vt plura supersint emendanda, quorum aliquot asterisci in margine editionis signauimus. Hom. 105.

Pag. 680. 16. ἐχ' τοῦ μόνου σεσφερομένη] Vide Boilium.

Pag. 681. 2. κελεῦ ἴση, ὁ κύειος ἐσας.] Vide Boilium.

pag. 684. 21. τῇ ἐυχῇ τῇ ἐλπιδιῇ] *Halesius ex coniectura,* τῇ ἐνόντι τῶν ἀληθειῶν.

pag. 685. 30. pro ἡα' lege ἡῆ.

pag. 686. 1. μὴ ἐπεδάλλειν ἑαυτὸν] Vide Boilium.

pag. 687. 38. τῶν πατέρων πόλιν] *Constantinopolim, vt puto.*

Huius orationis, & proximè præcedentis, & 102. eundem esse auctorem censet Halesius. Scripti codices, ex quibus emendationes, Regius Lutetiæ, & alter Crosshauij nostri: quibus accesserunt coniecturæ Florentis: neque tamen hæc omnia stabulum hoc perpurgare potuerunt. Hom. 106.

pag. 690. 42. τῶν δουροφορίαν] Sic etiam habet liber Crosh. syntaxis postulat τῇ δουροφορίᾳ τῇ. Regius etiam auget errorem: legit enim τὸν δρόμον τὸν βασιλικὸν, τῆς δορᾶς. Sed totius locus meo iudicio parum sanus. quid enim illud, τοῖς φανερωθεῖσι χρυσῷ πολλῷ; Utrum ijs qui multo auro collucent, vel ἐν φωτὶ κτωμ, τοῖς φανερωθεῖσι, apparentibus, fulgentibus χρυσῷ

χρυσῷ πολλῷ &c. *Deinqua sint illa αὖθις πάντα, non assequor. Interpres otiam illud ἀσωμάτους*, variorum fiorum. diuitiarum. *Atqui ita legendum in vna & eadem sententia reget datiuum τῆς φιλοσοφίας &c. genitiuum πάντα, & accusatiuum δημοσιεύειν. Mss. Crosb. pro μβρμέσεις habet μβρμήσεις, hoc est, margaritis, & fortasse rectius.*

l. 44. πυθοῖ.] *Florens ex coniectura, ὑπὸ θεοῦ.*

Pag. 691. 12. ἢ καὶ φησι.] *Florens videtur legisse, ὃς δὴ φησι θεός. l.* 24. καὶ ἡ σοφία καινοῖ.] *Quod si legamus partim ex Mss. partim ex coniectura, καινὴ σοφία, πατὴρ l.* 27. ἐμελλώσει.] *Iusseram excudi ἐμελλώσαμεν contra libros, sequutus coniecturam doctiss. Frontonis (cuiusmodi sunt, vt opinor, notæ adscriptæ in edit. Paris. 1588. Tom. 5. col. 1521.) & Florentii Christiani, atqui ita omnino legendum, sublata præcedente subdistinctione.*

Pag. 693. 24. ἀγοεῖν.] *Locus in editione Rom. corruptus: ne in nostro quidem cod. satis integer. sic enim habet: ἐπαγ. ἀγ. ἐπ. ἵνα. Interpres pro ἀγοεῖν videtur legisse, γινώσκειν.*

l. 35. ἀπωτέω.] *Interp. ἀπωτάτω, vel ἀπωτάμω. sed in imperatiuo stare potest. l.* 41. ἐνεφανίσθη.] *Nota marginalis in edit. Parisien. 1558. habet ἐφανίσθη, quod verius est.*

Pag. 694. 25. ὡς βέλτιον ὑποδεικνύμενον.] *Ab hoc loco Esaiæ tota homilia videtur nomen sumpsisse, vis tu σοφισθῆναι τῶν βέλτιον, non bono sane iudicio, quisquis huius tituli auctor fuit. Verum sic solent ludere in titulis homiliarum pro libito libraty.*

Pag. 695. 8. ἢ ἐκ τὸν λόγον.] *Crosb. Ms. sic: ἀπωτεῖ πᾶ ἡμῖν ὁ ἀκροατὴς. ἢ ἐκ τῶν λόγων. Ex neutra lectione sensum elicio satis commodum & huic loco aptum. l.* 15. ὀκχορῦσι.] *Fort. οὐκ ἐρῶσι. l.* 43. ωαρὲν ἡμῖν οἱ ἐναγ.] Vide Boisium.

Pag. 697. 3. κατέφευγον οὐ φέπω.] *Locus corruptus, sensus est, vt puto, num per ῥᾳθυμίαν κατέφευγε mutationem intelligis & conuersionem naturæ Christi in naturam κατέφευγε?*

Hom. 107. Hanc Homiliam (quæ nihil est ferè aliud, quàm explicatio Cantici 3. puerorum, & veteris alicuius auctoris potest esse, quamuis, vt puto, non Chrysostomi) ex codicibus Ms. Cryptæ ferratæ erutam, & à Frontone Ducæo editam, castigationibus & varijs lectionibus ex Ms. Regio, quem Lutetiæ nacti sumus, auctiorem damus.

Pag. 698. 40. ὕβρυδμον.] *Cod. Reg ὠκείδμων, mendose, vti reor.*

Pag. 702. 18. οἰκήτης.] *Nullum habet subßantiuum, cum quo conueniat. Et quod mox sequitur: ἄλλῳ ἄλλοι καρποί, legō ἄλλων ἄλλοι καρποί.*

Pag. 703. 6. τῷ πνεύματι αὐτοῦ ἐνθυμεῖσθαι] *Legendum puto, τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐνθυμεῖσθαι.*

Hom. 108. *l.* 30. *In margine, ex Ms.*] *In Bibliotheca Cæsarea Vienne.*

Pag. 704. 38. ἐτέρου] *Lege cum Frontone ἑτοίμου.*

Hom. 110. *Pag.* 708. 24. πλείονα σφζόντων.] *Vel deest ἐρχόμενα, vel legendum in nominatiuo πλείων σφζόμενος.*

Pag. 709. 8. ἐκ δὲ τούτου τῆς ἡμῖν ἐπιτηδεῖον.] *Omnino huic orationi opus est pluribus codicibus. Loca corrupta, in quibus planè vitii summus, satis habemus indicare tantùm. l.* 36. τὸν ἐξὸν μόνον ἐπιτελέσαν γαμηθῆν.] *l.* 37. *In margine, ἐκ τοῦ μαγαλοψύχου πέλαγος] Depravata.*

Pag. 710. 30. ἐτέρου ὑμῖν.] *Lege ἑτοίμου ὑμῖν.*

Pag. 711. 2. διαβρέοντα μυρίεσιν.] *l.* 15. ἐπιφράσσασι] *Hoc est, sub mentem se abscondente. l.* 21. τὸν συγγνώσεται τῶν πόνων]

Pag. 712. 4. ἐ ἀναπαύσῃ τῷ λόγῳ παρήκασθε.] *l.* 14. ἐφελίχθησθε τοῖς ἐνδυκοῦσι, ἀλλ' ἐκ ἐσβεσθησθε τοῖς ἀρπαζουσι.] *l.* 18. & 21. & 23. *Ita plane cum subiunctiuo pro ἵνα] cum indicatiuo: quomodo non aliàs meminisse locutum Chrysostomum.*

Pag. 716. 36. ἐκεῖ ἦν ἡμέρα.] vide Boisium. Hom. 111.

Pag. 718. 33. βλεπόμενα.] *Puto hic supplendum, ὡς ἐν τοῖς ἀναίοις. H.*

Pag. 719. 8. ἔφη γὰρ &c. *Lege* ἔφη γὰρ αὐτοῖς σταυρώσατε τοῖς σεφθήσεσθε;

Pag. 724. 7. μετὰ τῆς λέγω.] *Lege* μετὰ τοῦ λόγου. Hom. 111.

Pag. 726. 1. οἰκονομικῶς.] Vide Boisium.

l. 16. λέγει, οἱ ἄπαγε.] *Lege, λέγει γὰρ ἀπαγγέλλει σοι, αὔριον.*

Hanc orationem vnico nixi exemplari damus, per paucis in locis, quos hic subijcimus, inemendatam, aut saltem de mendis mihi suspectam. Hom. 114.

Pag. 731. 9. ἀκούσεται.] *Fort. Legendum ἐξέρχεται, vel παρέρχεται. ἀφὸ enim & ἀπὸ in scriptis libris sæpissimè confunduntur.*

Pag. 733. 28. τὸ ὄργανον τῆ ἐνεργαπδύτῳ κύριος τῷ σώματος. Vide Boisium.

Pag. 736. 11. ἐαὶ ὀπτεύῃς χαναάν.] *Conijcit Boisius legendum, ἐαὶ ἐπιμίσχῃς.*

pag. 737. 1. οὐκ ἔτι καὶ ἄχρων χειτὸς μορφῶται] *Videtur aliquid deesse, quod his verbis respondeat.*

l. 16. χρεία σκέπης κατακαμεῖσαι.] *Fort. legendum, χρεία σκέπης, ὅταν κατακαμεῖσαι. H.*

pag. 739. 10. ἀγγέλως κινωθέντες.] *Fort. ἀρχαγγέλως. l.* 18. διεπίθμισεν.] *Vide Boisium.*

Homilia eruditè quidem illa, & acutè contexta: sed nullo modo Iohannis nostri, aut in dubijs saltem & ἀμφισβητουμένοις relinquenda. Adde quòd quibusdam in locis sibi ipsa pugnare videtur, in alijs veritati. Hom. 115.

pag. 740. 39. Θεοτόκῳ.] *In Matthæi 28. i. est, ἡ ἁγία Μαρία. Quod si de beata virgine intelligi debet, mirum est nec primo loco nominatam, nec præcipuâ aliquâ insignitam nota.*

l. 42. ἀμέλει πνὰ &c. *vsq; ad χαιρεῖ, l.* 43. *olent glossema.*

Pag. 741. 2. ἡ χαιρεκὰ ὅπὰ ἐκ ἔλυπεν ὥσπερ τῆς πυκτὸς ἀρχαῖα] *More quidem Romano, sed de Iudaico considerandum. l.* 6. τοῦτο φαίνεται] *Dele τοῦτο, & φαίνεται referatur ad ἵλεῳ. l.* 33. ὃδὲ ἀκούσας αὐτῷ ἰωάννου.] *Atqui hoc ex Matthæo non liquet, qui primam Christi apparitionem describit, sed ex Marci 16. 11. & Luce 24. 9. hoc est, post secundam & quartam apparitionem Christi Mariæ Magdalenæ factam, si huius orationis auctor ipse sibi constare voluerit. l.* 42. Μαρίαν ἄλλαι] *Atqui Luce 24. 10. diserte verbis exprimitur Maria Iacobi, hoc est, secundum hunc auctorem p. 740. 39. beata virgo.*

Pag. 742. 10. ἀνυσαῦν &c.] *Fort. bis locus ita legendus,*

gendus: ἢ ἀκουσάντων παρ' αὐτῆς τῶν ἱερῶν μαθητῶν ἀπέστειλα, ἢ μὴ πω. *l.* 11. ἔτυχε γὰρ ἢ αὐθρεὶς πρὸς] *Malacollectio. Nam Lucæ 24. 1. legimus καί τινες ζωὴν αὐτῶν, quod plerique doctiinterpretantur, γυναῖκάς τινες. deinde in vulgata versione, & plerisq; vetustis codicib. hæc verba omnino non habentur, & versu 10. ὡς λοιπόν. itaq; conclusio, quam facit hic Noster, non solùm incerta, sed etiam falsa est. l.* 34. τῶν ὄντως λοιπὸν ἀφανίζοντας] *Vide Boisium. l.* 40. τῶν ἀπολλύειν] vt ircf, *sic quidem loqui solent et ι. & Noui Testamenti scriptores: non tamen ι; (si bene memini, Iohannes noster.*

Pag. 743. 28. *Ante* ὅθι, *dum in codice Cæs. erat* ὅπη, *quod mutatum in* ὅπη *ferri potest, ὅπη* ὅθι *dictum. l.* 42. φιλοτίμως δὲ τοῦ τῶν ἀγγέλων] *Quis hoc dixit auctori nostro Mariam respexisse, cum videret angelos in honorem Domini assurgentes?*

Pag. 744. 17. κεῖσθαι ἐν τῇ διαφορᾷ] κεῖσθαι *in aliis locis huic Nostro profectio est, siue descensus ad sepulchrum. l.* 31. Ἰωάννης ὁ Θεολόγος] *Nusquam, vt opinor, Chrysostomus in germanis operibus Iohannem euangelistam appellat Theologum, neq; beatam virginem* Θεοτόκον, *quam appellationem non nisi post Concilium Ephesinum credo inualuisse.*

Pag. 745. 13. ὅπη ἐν προόδοις ἐλαλήθησαν] *Hoc est, tum primùm venerant: atqui illa eadem sunt in secunda κυριακῇ apud Lucam. l.* 15. τὸ γὰρ ῥηθὲν] *Fort. δὲ τὸ γὰρ ῥηθὲν.*

Pag. 746. 42. ὅτι τοῦ] *Hæc particula quater aut quinquies hic repetita, nulli, vt opinor, vsui. Summa huius orationis est, Mariam Magdalenam quatuor fecisse προόδους ad sepulchrum: quarum 3. in Matthæo. 2. in Luca, 3. in Iohanne. 4. in Marco.*

im 117. Oratio miserè corrupta, in quibus locis plurima deplorata planè, satis habeat Lector si indicemus tantùm, & ijs relinquamus, qui aliquid possunt amplius aut ingenio, aut codicibus.

Pag. 752. 41. τὰ δὲ] *Dele τὰ: neq; tamen adhuc locus fortasse satis integer.*

Pag. 753. 34. εἶτα ὅτι ἐκείνῳ &c.] *Locus deprauatus.*

Pag. 755. 9. οὗτος ἢ ἐτέρῳ ποτὲ ὁ σωτὴρ. ὥσπερ γὰρ ἐνταῦθα &c.] *Locus deprauatus, vt ireor. l.* 33. ἐξέλκε τῷ πατρί]

Pag. 756. 22. τῶν γοήτων ἀφορμῇ] *Sc.* ἐποιήσατο, *vel tale aliquid deest. l.* 43. τῶν γλυκὺ πεπιόντων] *Vide Boisium.*

Pag. 758. 16. κατακεκόφθαι] *l.* 19. ἢ βαρέα. ῥητὰ τῇ γλώσσῃ &c.] *l.* 38. ὅτι ὁδὸν ἢ φεύγουσιν ἢ τὸν τύπον]

Pag. 759. 7. ἐκ εἰδέτω ἀπολλύτω] *Locus sine libris aiiat.*

Pag. 760. 9. ἀρχὴν τὸ ὄνομα χάλλα κατατομὴ] *l.* 30. ἄτομα ἔχειν ὀφρῦν] *Locus sine libris insanabilis.*

im 118. In hac oratione edenda tribus vsi sumus codicibus, excuso Frontonis Ducæi (quem ex Medicæo descriptum profitetur) manuscripto in bibliotheca Regia Lutetiæ (ex quo multas in procœmio suppleuimus lacunas Mediceæ Chrysost. tom. 8. codicis) & tertiò manuscripto in bibliotheca Collegij Noui Oxon: non integro, vt qui ab interpretatione verborum Euangelistæ incipiat, toto desiderato prooemio: cuius tamen deinceps secuti sumus vestigia potius quàm Medicæi, vt Regio magis congruentis.

Pag. 761. 41. πάντα] *Rectè obseruauit doctiss. Ducæi non πάντα, sed μηδὲν huic loco conuenire.*

Pag. 763. 21. τὴ ὠφέλησε τὰ ἔνδυμα ἢ ἡ &c.] *Mutilum esse locum notauit doctiss. Fronto: neq; aliquid opis noster Regius hic adfert. quod si, inductis ijs quæ sententiam perturbant, & verbo λέγω, ita legas? τὴ ὠφέλησε τὰ ἐνδύματα τὰ ἅγια μηδὲ τὴ ἡ ἅλλα. l.* 33. οἰκονόμη ἅγιε τῷ θεῷ &c.] *Dura syntaxis, vt etiam linea sequente, κρίνατε ὁ Ἀδὰμ τὸν Θεόν.*

Pag. 764. 18. μεγάλη πειρᾶσθε, *& l.* 25. δεύμεθα] *De Flauiano dicta, si tamen Chrysostomi hæc, quod vix credo. l.* 38. τῶν πάλαι διαβολὴν ἐξηνέγκαμεν] *ex vsu 70. interpretum, & scriptorũ Noui Testamenti, pro* ἐνεγκεῖν.

Pag. 765. 7. δὲ γῆς κατέχον τῆς ἐπ' αὐτὸν οἰκουμένης] *Vide Boisium.*

Pag. 768. 24. πεῖσαι σε λόγον τῷ π. &c.] *Deplorata.*

Pag. 770. 21. περιόσατε -- φοτίσατε] *Lege* περιέβλεψε, φωτίσαι, *vt commendari cum φῶς. l.* 24. ὀφείλετε] *Hal. mauult* ὀφείλεται.

Pag. 771. 19. πεσὼν &] *Frontolegit* παθὼν &.

Hom. 119. Hanc orationem ex fide cod. Ms. in biblioth. Collegij Noui Oxon. damus, neq; aliud præterea suppetebat exemplar, quo fit vt plura supersint emendanda, & dogmata & doctrinam agnosco hîc Chrysostomica; sed in stylo magna est disparitas. itaq; inter ἀκριβεστάτην relinquo. oratio (inquit Halesius meus) perelegans certè, & quæ disparitatem stylî, ingenij & doctrinæ paritate compenset.

Pag. 772. 20. ἆρα] *Vel* ἆρα οὐχ *per interrogationem.*

Pag. 773. 8. χώραν] *Fort.* χώραν ἀνομάζων, δείκνυσι. *l.* 13. *post* ἐμοὶ δοκεῖ *videtur* ἀκούειν *deesse* ὁ λόγος. *l.* 20. ὅχ' ἐξεγείρομένη] *De loco hoc, vt & de sequentibus consule Boisium. l.* 39. τῶ ἀσχημοσύνη] *l.* 41. τῇ ἀκολουθίᾳ] *l.* 43. αἰκαχρυδίαν &]

Pag. 774. 1. ἐπ' ἐκείνῳ μὲ δ. ἀ. δ. ι. τ. ἀξίαν.]

Pag. 775. 13. ἐ ἰαμάλη] *Sensus postulat* ἡ ἱστορία. *l.* 18. ἀπεκύλισαν -- πεδεδιώκον) *l.* 25. ἐκ ἐ αὐτὸ ἔλαβε ἐκείνας]

Pag. 776. 8. αὐδαμεῖσαι] *Fort.* αὐδαμεῖσαν, *& per parenthesin legendum* (αὐδαμεῖσαι πάλιν τῶν μάγων τὸν αὐτοκράτορα) δὲ.

Pag. 778. 33. ὀφεῖ ἢ τῶν ἀλλοίωσιν πάσχω παρλκόνη]

Pag. 779. 34. τὸν ὄφιν] *l.* 39. κατάπεφεν ἐστὶν εἰρημένον.

Pag. 780. 19. κατασκοπεύσει τὸ ἄγμα.]

Pag. 781. 38 ὥσπερ γὰρ οὐ &c.] *Locus mutilus.*

Pag. 782. 9. κατασκάλλειν)

Hom. 120. Orationẽ hanc in Bibliothecis passim margaritis annumeratam, & ab ἀπαυθεντήσαν collectoribus pro germana citatam obseruauit doctiſ.

Fronto ex duobus consutam locis ethicis ad Homil. 25. & 31. in Epistolam ad Romanos.

Hom. 121. Allegorijs plenior oratio, quàm pro more χρυσοστόμου nostri. Cæterum aut ipsius esse iudico, aut alicuius ex antiquis patribus. Loca aliquot, vt in vnico exemplari, mendosa vel de mendo suspecta subiecimus, vt studioli ea faciliùs ex alijs codicibus corrigant.

pag. 789. 13. ἀκροπόλεως]

pag. 790. 7. ἐκμὲν γὰρ αὖ] *Fort.* ἐκμὲν γὰρ οὖ.

l. 24. τί σοι ἐμοὶ]

pag. 792. 34. τῶν ἀποστολικῶν ἐπαγγελμάτων.) *l.* 40. οἱ δι ἐκατέρα]

pag. 793. 22. παραπλήσιον] *l.* 38. τῇ ἀκολασίᾳ τῇ ἐχούσῃ διὰ τὸ χρόνου]

pag. 794. 24. οἱ οὖτε ἐχρῶ ἐν ἑαυτῷ τῶν ἐκκλησίων ἐκείνων τῆς παλαιᾶς ἰσχύος] *Sensum requirit* (*inquit Halesius*) *vt legamus*, οὓς πρὸ τοῦ ἔχρη ἐν ἑαυτῷ τῆς ἐκκλησίας εἰκόνα ἢ παλαιὰ ἰσχύος.

pag. 796. 28. ᾗ ἡ φύσις χρὴ τῆς αὐξήσεως] *Locus mutilatus.* *l.* 34. ἔτι οὖσα] *Sententiam aliquam textus hic subintrasse videtur, quæ excidit.* *l.* 38. τὸ ἐρχόμενον.]

pag. 797. 35. εἶναι ἢ] *In Ms. erat* εἶναι τὰ τε, *neutrum fort. rectè.*

pag. 799. 40. καθάπερ παρθένος]

Hom. 122. pag. 800. 29. ὕπατος] *Florens Christianus legit* αὐξήσεως. *Rectè ad historiam.* *l.* 40. ἐφεδρεύων] *Aptius ad Grammatice rationem* φοιτῶντι. *vel ante* αὐξήσεως *inserendum lineâ sequente deesse videtur* (*inquit Scaliger*) *orationis. Ad hunc locum Septimius Florens coniecturæ meæ assentiens hæc addit:* In concionante, & non semper meditatos sermones promente non requirenda est tã compta oratio. Sanè hæ homiliæ (decem excusæ Romæ 1581.) multas habent ἀφελείας, multas παιτολογίας, vt putem exceptas esse ab aliquo studioso Chrysostomi tempore, qui mella ista ab ore aureo concionantis sublecta in tabularum ceris nobis conseruauit. Nam sic scripsisse, aut manu his extremã impositisse Chrysostomum, vix est vt credam.

pag. 801. 22. ἡμέτερον αὐδρωπε) *Sensum requirit vt legamus* ὁ παλαιὸς αὐδρωπε. *l.* 25. τὸ χάλασε αὖπον;) *Fort.* τί inducendum, *& legendum sine interrogatione.* *l.* 35. ὁ ποιῶ τῶν ἔχων ἐξουσίαν) *Resumitur sententia, quæ hîc pendet imperfecta, pagina demum sequente, linea 20. mirabilis planè epanalepsi.* *l.* 39. τῷ Ἰὼβ] ἐν τῷ Ἰὼβ, *inquit Florent. Non enim Iobo hæc dicta sunt, sed diabolo. fort.* ἀπὸ (ὁ διάβολος) σοὶ τῷ Ἰὼβ. *l.* 42. ἐκεῖ Παῦλον ἴσμεν) *H.* καὶ Παῦλον· αὖ.

pag. 802. 11. βασιλέα τὸν] *Lucas* πάντα τὸν *dixit.*

l. 35. τί ἔτι σοι ἐπὶ τοῖς παρέξομαι) *H. sic distinguit:* τί οὖν σοι ἔτι παρέξομαι;

pag. 803. 7. ἵνα ἐξελθόντα &c.) *Cod. Coll. Noui:* ἵνα ἐξελθόντα φησὶν ὅτι βιαιικὴ μὴ λάβῃ: *vtcrq́, vt opinor, mendosè. fort.* ἵνα ἐξελθὸν φησὶν ὅτι βιαιικὴ μὴ λάβῃ. ἐὰν μὲ. *l.* 32. ἔλθωσι δ' ἐλω) *l.* 41. ἐρωμιδίων) *Florens* ὁμωμιδίων.

pag. 804. 30. προσβάλωμεν *de Paulo, & l. sequente* προσβάλλει *de Christo.*

pag. 805. 15. τῷ ὠδίνας πατέρων, ᾗ ἀφεγγόνων ἀσέλεια ἐδὲν ἡδονῆς ἔχειν) *l.* 23. ἐκβάλλει) *pro* χρῆσις ἐκβάλλει.

pag. 806. 2. εἰς δηλαυγῆ αἴσιον, ἐξ παῖδα εἰς πάλαι ρες) *Dicam, inquit Florens, de Chrysostomo, quod magnus Chrysostomi familiaris* (*Aristophanes*) *dixit de Æschylo, δεῖς τῶν ἡμῖν ἔπος, ὃ χρυσόστομε. l.* 7. λύτρεσιν ναυπῶν) *Corrupta, distracta, manca, confusa, superflua. Florens. l.* 8. γαμ') *Inducendum, vel pro* ἔχειν *lege* ἔχει. *l.* 23. τύτῳ ἀφορίζομαι) *l.* 44. κατέχεσθαι καὶ ἐξήκοντα.)

pag. 807. 4. ὦν ἐξελήλυθεν ὑφ' *ad* ἀφορίσασι *l.* 6. *omnia corrupta.*

Apanthisma consarcinatum ex hom. 20. 15. & 14. in epistolam ad Hebræos, alijsque locis Ethicis Chrys. variantem lectionem notare non visum est tanti: quia fortassis non placuit mutilatori, verba Chrys. religiosè vbiq; obseruare. si quid sit lectori suspectum, facile ipsi erit remedia ab ipsis fontibus petere. Hom. 123.

Principium indictionis siue anni noui à mense Septembri iam inde a temporib. Constantini sumebant Græci, idque eò fortassè magis, quia ab eodem ferè tempore initium ceperat annus Ægyptiorum, seu potiùs Alexandrinus, qui nomina habet communia cum anno Ægyptio, & intercalarem diem cum anno Romano, vt ex Theonis Commentarijs in ἀφορμὰς κανόνας Ptolemæi constat. orationes plenæ mendis, & planè spuriæ. Loca autem sequentia, quibus impares fuimus, lectorum aut codicibus aut ingenijs emendanda commendamus. Hom. 124. 125.

pag. 816. 7. ἢ μὴ ὁμωμίων τὰ ἄκτινα) *l.* 13 ἄλογξ (ὠδῖνες)

pag. 817. 19. βιαζόμενα ἀεὶ χρόνῳ) *l.* 25. ὀχὶ ἢ ἢ ἄνδρας) *Fort.* ὀχὶ ἢ μόνον ὅτι. *l.* 27. ἀ τὸ ὦν τῆς *ad* πολλῶν *linea sequente corrupta omnia.*

pag. 818. 2. ἀνιμένος)

pag. 819. 7. ὁπόταν) *fort.* ὁπόσον.

Alicuius recentioris fœtus post secundum concilium Nicenum, vt ex fine apparet. Hom. 126.

Pag. 820. 15. ἐν πίστις ᾗ ἀεὶ πίστις] *l.* 24. πόντι] *Nota auctoris huius ætate quinq́ dierum iciunium ad festum exaltationis S. Crucis.*

l. 43. τῆς ἐν τῷ χρυσῷ ναυτίας]

Pag. 821. 11. ἐπιπνόων] *l.* 16. διαπνοῶν]

l. 28. πανδοκεῖον παρῳδοῦ.]

Pag. 822. 15. συμμαχία] *Aptius verbum requiro.*

l. 43. οὐ ἢ αἰρῶν &c.] *Locus est totus depravatus. quin hæc & quæ sequuntur vsq́ ad finem nullam cum argumento huius orationis habent affinitatem.*

Pag. 823. 24. μὴ τῆς πανδοῦσι) *l.* 44. ἢ χαλεπωτέρων ὀλίγῃ ἢ βηρόνων μανικολῇ) Hom. 127.

Pag. 824. 4. ἀλλὰ πανδίας) *Legendum fort.* ἀλλ' ἢ δυνατὰς. *l.* 8. ἀπολύσαντες) *Sententia pendet imperfecta.*

Hunc tractatum & centesimum tricesimum bis excudit Fronto, semel Burdigalæ 1601. iterum Lutetiæ 1609. qui tamen non docet, vnde eos habuerit. nos exemplar Ms. nullum Hom. 128. 130

harum

harum orationum vidimus, vterq; in dubijs relinquendus, posterior verò meiudice etiam in spurijs.

Pag. 827. 24. ἰσθμὸν τὸ πλοῖον]

pag. 832. 19. τὴν πέμπτην σεσημ.) *Haleſ. quid ſi mutatis verbis legamus,* τρίτην καὶ ἑβδόμην σεσημ.

pag. 833. 22. ἔτι γὰρ τῆς πανύπνυς τυχούσης τὸ δαίμ.] *Videtur hæc clauſula non eſſe huius loci.*

pag. 834. 14 ἀνυγχεῖον] *l.* 38. ὡς ἔθος πολὺ κατακεκλύσθαι δακάτοις]

In hoc tractatu amplificationes & diálogiſmi magis tument, quàm pro more Iohannis noſtri. Huic orationi conſimilem habes tom. 7. p. 575. ex Oriente allatam: ita tamen in multis diſſimilem, vt pro planè diuerſâ imprimere non piguerit.

pag. 838. 25. ἅπαντα γὰρ &c.) *pro his quæ uncinis hic incluſa, editio Rom. hæc verba habet.* ἡμεῖς δ' ἀκάτιον μὲν εἰς τὸ ὄρος ἀναβάντες, ἐν τῷ πεδίῳ τῷ φυτὸν (*al.* τῷ δακάμαι) πολυσκιώτατον ταύτῃ μετ' ἐμοῦ χρὴ πάντα δεῖσθαι πάλιν, ἐν τούτῳ σεσωκώτων τὸν ἐν ἅπασιν ἐμοὶ ἡμῖν ἐπιφάνητα [μὴ γένοιτο καλοῦ.] ἡδέως γὰρ σεσῳσμένοις τοῖς σεσῳσμένοις, ὅτου δεῖ μὴ μόνον διαρρεῖν τοῖς ῥεύμασι.

pag. 840. 13. *pro his, quæ uncinis hic incluſa, editio Rom. habet:* ἴδιον ὡς πάντα ζητῆσαι, ἐν διελθοῦσι ἰδεῖν. ἐν δὲ ἅπασι τὸ πάλιν ἐμὲ μὴ ταῦτα ὕπνῳ κατάλιπον, ἵνα σὺ ζητήσῃς καὶ εὑρήσεις ἐν ἀληθείᾳ ἐν πεδίοις, ἐν πεδίοις σωθῆς· ἵνα ὅταν πυρίβωμα μεσὸν ζώντων ἐν νεκρῶν, ἀναθεῖσα τοῖς λοιποῖς τὸν πλοῦν, ἐν κατακείσω.

l. 32. ἀλλ' ἐμοὶ) *Edito Rom. pro iis quæ incluſa uncinis, ſic habet.* ἐν ἀπορίᾳ θαυμάσας εἶπον αὐτῷ, ὦ Κύριε μὴ ἐν θεὸς μὲ, πεδίον τὸ ἀναπόσον σου, φίλοντά· πεδίον τῷ ὕπνῳ σου, βασιλεῦ τῶν βασιλευόντων· ἐν πεδίον ὑπὸ ἐπιζητῶ. ἵνα φθάσω, πεδίον, Κύριε, ὑπὸ τὸν ἐμὸν ἀναπόνω πολυσκιώτων· ἐν πεδίον ὑπὸ σκέ τῆς βασιλείας σε λογισμοῦ· ὅθεν τίνα κακεύσας, ἐν ἐ ἀγαγεάνον, οἵδα τίνα· ἄλλα δὲ καταξιόθην· οἵδα τίνα κατάγει· Θαύμαζε ὑπὸ αὐτὸς ἐ δακάτῳ· ἴσχυσε κατοχῆς· οἵδα τίνα σίζειν ἐρύλλω λοιπόν·

Pag. 842. 22. ἀμπαύσασι]

Rom. 132. *Pag.* 843. 16. ὡς πάθεσι] *l.* 40. ἔσαχὼ αὐξηθέντα)

Pag. 844. 16. ἢ ἅπερ ἂν σεσημαίνῃ &c.) *Recte monet doctiſſ. Ducæus hoc videri alterius orationis initium, aut fragmentũ aliquod ſuperioribus attexitũ.*

pag. 845. 26. τὸ ξίφος τὸ σὸν] *Deeſſe videtur Frontoni ἡμαχαίριον aut φοινικοῦν ἄμυον.*

Rom. 133. In meo manuſcripto & Ms. Col. Noui ſic incipit hæc oratio: τί ποτε ἐσμὲν οἱ πλειόνων ὁρῶ, ἐν μυσήσειν ξένον &c. & quidem nili memoriâ fallor, tota hæc oratio alterius eſt orationis particula, quam mihi videor alibi inter Chryſoſtomi opera legiſſe. Acceſſit poſt orationem impreſſam auxilium è codice in Chalce inſulâ ſanè optimo. quicquid enim ferè nobis erat ſuſpectum, ſanauit: cum priùs plurima eſſent hiulca, manca, confuſa. Codex autem hic inſignitur literâ O.

Pag. 846. 16. ζωὴ γὰρ ὁμοίωμα τοῦ πάντα τῷ Θεῷ. *O. l.* 17. ἐκπεσὼν) *O.* ἐκτασ'. *l.* 18. ὅτι γὰρ) *O.* ἐπεὶ πάλιν κατ'. *l.* 22. *O.* αὐτὸν ὑποτάξῃ. σήμερον γὰρ πάντα. *l.* 26. *Lege ex O.* ὁ δικαιοσύνῃ, ἀλλ'. *l.* 28. -λέα τῆς δίξης ἡλ. *O.*

l. 30. μαζῶν δημιουργὸς, οὐ.) *O.* πηγὰς μαζῶν αὐτομάτως βρύ- *l.* 31. ζωὴν λαμβάνει) *O.* πασθὲν ζωὴν ἀνέλαβε. *l.* 32. τὸν ὡς ὕπνον) *O. delet* ὡς: *& poſt* ῥηθὲν *ſtatim addit:* ἵνα ὁπ τόματος ὑπνῶν ἐν δικαζόντων κατορθοῦντα αὐτὸν· οἱ παῖδες ἐν παῖδα μάρτυρες διὰ τὸν Ἡρώδην μαθεῖν ὁρμοῦμεν· οἱ ἱερ. *l.* 35. φορίσματα) *O.* λαζίνται.

l. 37. τὸν τοῖς πορνικοῖς. *O. l.* 39. ἢ κόπμι] *poſt hæc verba meus Mſ. addit, μάχοι δέρυφοσῶντες, παιδιᾶς ἐυλογοῦντες, τῷ ὄναι ἐναγγελίουσιοι, πύραι μυεσροσοῦσαι, Σαμβάτης παλὼ δ' ἰδίζουσαι· Χαιρεπὰς πίστη αὐτὸν ἐνδιάσασθ' ἐχυσά. l.* 40. *O.* χαρὰ ὅλομα, παιγνείοις Θεῷ. *Ib. O. pro* αὐλὸν κρίων *habet* αὐλὲς ὄχον. *l.* 44. *Lege ex O.* ἰχνὶ λόγων λαβών.

Pag. 847. 2. ἀλλὰ τότε δὲ, &c.] *O. Hæc legit paulo aliter, ſed eòdem ſenſu. l.* 6. ἐν αἰῶνες μετοχυνὲς] *Lege ex O.* μὰν ἐν παρδένῳ μόνῃ μονόχωλὸς ὁ αὐτός. *l.* 10. ἀπὸ δὲ ἐξήγησιν ἔλκατα] *O.* αὐτὸ ἐξήγησιν ἔχει. *l.* 11. πολυσκιώτατον δὲ αὐτὸ κατα] *O.* πεδίῳ γόγονεν. *Ib.* χάμαις] *O.* ἐξέρανικὸς σκηνοῖς. *l.* 18. νέκυσι] *O.* ἀπονείμασθ' μοι συγγνώμῃ, θεραπεύω ἐκαρ- *Ib. pro* κατευθάσω *lege* κατάπαυσιν. *l.* 19. εἶπας ὅπως σχῆμα ἐξῆλθον τὸ πεδίαλε] *Expunge hæc, & aſteriſcos tolle è margine, & repone ex O.* πῶς, ἢ πῶ σχῆμα ἐξῆλθον τὸ πεδίαλε ἐκ ἔχω. *l.* 21. *O.* νικᾶται γὰρ φύσις *Ib.* σχῆμα] *O.* ὄρος. *l.* 22. *Pro* φύσιν πρῶτον ἅπαν, *repone ex O.* τὸ δικαιοσύνῃ πρῶτον γὰρ ἡ φύσις, ὁ ἐπὴρ ποτ' ἅπαν. *l.* 26. ἔχειν κ' ἡ βλάπτον] *Lege ex O.* πιοῦσιν, ἐδ' μὴ βλ. *Ib. pro* ἰωὴ ἔχατο κ' ὁ ἀρδαλαδὲς] *Lege cum O.* ἰώχατο ἀρδαιωσίς. *l.* 27. τῆς ἀμφισολίας τῷ ἀπσιαν] *O.* τῷ ἀμφισβήτησιν. *l.* 28. ἀβδ ποδ'νν] *O. melius ex* περὶ. *Ib.* ὅτι Ζωὴν ποιοῦσιν, ὅτι Ζωσ-Ἑλλάδ' ἡ σοφὶς *O. l.* 30. *Poſt* ἅπαν *in fin. lineæ addit O.* ἀπὸ ἀδὴν ὁ χνόσιος ; *l.* 31. πολὺ ἔσαν ἅπας] *O.* κὰ φῶν. ἅπαν βίλει μαδηθῆς *l.* 32. τὸ ἡ ἀπὸ ἰωὶ μετ' αὐτὸς *&c.*] *O.* πῶς ἰωὶ μετ' αὐτὸς *&c.*] *O.* πῶς ἰωὶ μετ' αὐτὸς· ἐ μικρὸν ὕστερον ἐξ αὐτῆς ; ὥσπερ τηχ- *l.* 35. -μὸν τὸ δυσθεῖ] -μὸν ἑαυτὸν σήμερον σεσῆλασθαι, ὡς αἰδεῖσθαι τὸ δυσπλεῖσθαι σύσ--*O. l.* 36. σῶμα] *O.* πλάσμα δὲ. *l.* 37. μνώμενον] *O.* φορβώμενον. *Ib.* ἀρχὼ] *O.* σεσῳσμένα πάλαι. *l.* 38. ἀπὸ τὰ ἑαυτ' --] *Scribe ex O.* αὐτὸ ἐλθεῖν, ὅτου κ' τὸ σῶμα σεσῷ· ἀδικ. *l.* 39. ἀπὸ] *Abeſt ab O. l.* 41. ποτ' ἀνάγκ *addit O.* ἐκ ἀπουδ' ἐ δεὶ ἀδικοῦντος. *l.* 41. διαβρόχων] *O.* διακαθ'. *l.* 44. λόγον ἀρετῆς διδιξαι] *O.* ἔσχ ἀρετῆς δίξαι.

Pag. 848. 1. αἰσχρόν ἀπὸ ἐχω] *Repone ex O.* ἵνα ἐχω χωρίσω. *l.* 3. αὐτὸν] *O.* ω. *Ib.* ἐ δίκαιοι μοι] *abeſt ab O. & l.* 6. *poſt* πνεῦμα *addit O.* ὠνῶ. *l.* 4. ὐχ ὅπλιται] *Scribe ex O.* ὑκὶπλαγ. *l.* 5. μὴ πάθητα) *O.* ἐπὶ σχεκτο. *Ib.* ἐδ' ἡ ἡ ἐδὲν) *O.* ὑκὶ ἡ ἡμῖν πε-- *l.* 9. ἤλθεν) *O.* ὑπὶ ἔξατο. *l.* 14. φυλλάδε) *O.* φυλάδε *l.* 19. τὸν δικαιοῦν]*O.* τίνα ; τὸν δικαι. *l.* 20.

ἀπατρέπητο, ἵνα.--ἀλλ' ὡς Λιστ] O. ἐπρέπετο ἀλλ' ὡς Λιστ-
l. 21. ἀσήγητο] O. ἐσιγᾶτο.
l. 22. Θεὸς γὴν ἔπτισε] O. Θεὸς ἄνθρωπος γίνεται.
Ib. πόγων σφηλδ.] O. πόγων σύμφορον σφῆλ-
l. 23. ρικίσας] O. ρικισάντες, & flatum χαρίζεται.
l. 24. περιάνδρ] O. τόκων. l. 25. Λάβε γωμᾶκα] O. Λάβε ἄβδ γωμικὸς γωμίκης. l. 26. O. ἵπτω χ' σπάφορον. l. 29. φρονῆ ὁ αὐτὴ] O. φρονῆσαι ὁ Λάβαμ.

Pag. 849 1. ἐρώνητὸς] O. ἐνρετής. l. 5. Lege ex O. μὴ ὧν ἀγὼ τὸν τίπ. l. 6. Lege ex O. Ησαΐας ὡς Θεὸν. l. 12. ἀπατρίζομαι] O. ἐρωτόμυθος.
l. 17. Post κήζεται addit O. ἡ γίνεται. l. 18. ὡς Θεὸς] O. ελαδῶς Θεός. l. 20. αὐτοὶ τὸν ἐν βαθ--) Scribe ex O. οἱ τὸν ἐν Βηθλεὲμ πεβθέντα Θεὸν ἔλιξεν· οἱ τὸν- l. 21. O. οἱ τὸν ἐν απλαίῳ κ. ἔλιξεν. l. 22. ὑπηρχάτησαν μὴ βυλόμενοι) O. ὡς ὑπηρχ- μὴ βέλοντες· ἀπαιδεύλαν καὶ ἀναίλαν βυλόμενοι. l. 25. O. σήμερον χ' ὁ χρόνος. l. 31. -νῷ· ἔλως χ') O. -τῷ· Θεὸς χ' ὐκ ἐγήνετο, ἀλλ' ἰῶ. ἔλως. l. 36. O. σήμερον χ' ὡ μαγ- l. 37. ὡ ὁ ὑφαρὸς καυχ- l. 41. ἰῶ ἤνεαγ. Κύειος σωζαδὴ O. l. 44. O. -κος Ισραὴλ ἀπερ- Ib. φερτάσαντα) O. φερῶσι ἔσονται.

Pag. 850. 5. ἁπλῶς, ἁπεισ·) Scribe ex O. ἁπλῶς, ἀλλ' ἁπεισ- l. 8. φερπέτοκαν, ὡ ἀπερχαίνοι, ὡ αὐτὰ- O. l. 11. Νείλε) O. ποταμῶ. Ib. ποιδίον) O. ὑπόν. l. 15. πληρώσας, σαρίζας αὐτὸν τὸν Νείλον ὑδρ-) O. ἐπλήρωσε, τῷ ποταμῷ χάειν ὃ σαρίζε ὑδρ.
l. 17. -νος, ὅτι πῶς λόγος ὢν ἀπαιδὴς σαρξ·) O. -γος ὧν ὃ κατασκεύασε τὸν λόγον πληρώσας, ὅτι πῶς λόγος ὢν ἀπ' ἀρχῆς, σαρξ- l. 18. τί χ' εἶπα &c.) Videtur hoc loco assutum ex alia homilia fragmentum. l. 19. βρέφος ὡ ἀσάρκωτον λόγον ὄν· χεκιῶν ἄρημον, ὃλ. O. l. 29. περιμένει] Lege ex O παρλιῶ. l. 30. ἀκειζῶσ] O. ηκαλῶς. l. 32. γαλάκτος] φασῆς. Ib. τὸ χ' γλυκύ.] O, ὅτι τὸ γλυκὺ. ἐξ. α. ἄγιον, ελαδήσεται ὑδὲ Θεοῦ. πνεῦμα. l. 35. Lege ex O ἀπατηθῆσαι ἡ μὴν Εὐα ῥῆμα ὅτηκα θ. αἰτιον, ἐυαγγ. ὃ Μαρ- l. 37. ἐξόγαβο] Potius ex O ἐξέσωσεν. l. 41. Lege ex O. ἁπαδὲς τὸ πασπάρ.

Hom. 134. Pag. 851. 1. O. Θεῖ λόγε Θεὸς ὢν ἐν μορφ. l. 2. O. πῶ δίξεν αὐαπίμ[illegible]ωμῶ. l. 12. ἐν ὑμῖν] Quid si legamus ὑμᾶς? l. 28. In margine lege λείπ-

Pag. 855. 22. πῶσ ἦν οἱ ἄγγελοι] Hic quædam videntur intercidisse. est enim saltus potius quàm transitus ad aliud argumentum. ex Photio etiam tale aliquid licet conjicere.

Pag. 856. 35. τὸν αἰῶνα) Fortè melius sine his stabit sententia.

Pag. 859. 32. ἀπαγγείλα) Fort. ἀπαγγέλλει.
l. 33. ἄκαρπ χ' &c.) Sententia imperfecta, mihi tollas χ', & fortasse depravata.

Pag. 861. 6. εἰ ἐκ σύγκειται Παύλε &c.) Locus, ut opinor, male sanus.

Pag. 862. 7. βία φερήτω)

Pag. 864. 2. ἀδυσωπεῖ)

Hom. 135. Pag. 865. 12. μὴ τέλ·) Hal. δὲν τέλ·, vel εἰς τὸ τέλος.

Pag. 866. 24. Παῦλος κεῖται) Non rectè sunt hæc ab hoc auctore, quisquis is fuit, temporibus divisa, ut in prosopopœia Stephani citaretur Paulus.
l. 32. ἀπικεφάτωσι) l. 39. ἐυχαειτῶσι) Ducem mauult, ἐυαρεστῶσι, vel εὐπερίστατοι.

Pag. 867. 25. μὴ τί τὸ, εἰς Μαϋσῆν πιστεύειν τὸν λόγον; μὴ τὸν Θεὸν) l. 40. ἐδικαλῶσι)

Pag. 868. 11. διαβήκαδω)

Pag. 869. 4. τὸν παγὸν) in hostiam vel sacrificium, inquit doctiss. Fronto

Pag. 870. 27. ἀπολῶσι τοῦ πάνυ] Hal. mauult καρπὸς

Hom. 137. Hanc orationem ἀνέφωνον edidit Fronto cum alio titulo, in circumcisionem domini.

Pag. 872. 37. ἐκδιχάμῳ· τῷ αὐξήσαι τῷ ἀρχαίῳ]

Hom. 138. pag. 879. 3. τὸ αἷμα ἠμᾶς ἐν ταῖς ψυχαῖς ἀσφέρεται] l. 12. ὡς ἐκεῖν· ὁ βασίλεων &c. Luxata, ut videtur, aut corrupta.

Hom. 140. Pag. 882. 35. ἀνδὲς ἀναμενόντω τὸ ἀναίτιον πάσχω] non placet syntaxis.

Hom. 141. Pag. 883. 15. φησὶ] Vel pro φασὶ lege, φασὶ. sc. οἱ ἅγιοι, ut sæpe alias. l. 25. τὸ δ' ἀλογίσαν ἐδιῶν τὸ πρὸν ἄλογον ἐξαμαθέσιον.)

Pag. 885. 26. μὲ τῆς σεγκλήσως] Fort. συγκλήσως: Halesius. l. 33. δεῖναι] Registr ab ἐρχόμενος, vel aliquid deest.

Hom. 141. pag. 887. 4. τῶν μνήμων) Id est, τῷ μνήμῳ, memoriâ sua. H. l. 36. τὸ φιλανθρωπον τόκος)
l. 37. τόκῳ ἡ ἐναναθρώπησις)

Pag. 888. 5. πνλωσεῖ) De vigiliis ad sepulchrum intellige. l. 28. ἐχ ἡ ἁδμωσ) l. 32. ἐνώδισεν) ὠδίλωσε, vel tale quid.

Hom. 141. Pag. 889. 8. ἀλα ζοείας ὑποδιάμωσ ρέουσ) l. 19. πλοίους) l. 32. ἐγθρώδη, ἀλιδῶς &c.) Hal. sic legendum censet: ἐγθρώδη χ' ἡ κάτω χίτωνος ἀλλοδὴς· ἀλιδῶς χ' ἐν τῆς πολ.

Pag. 890. 30. τῶν ἐν τῇ Ηρώδᾳ) l. 38. βαχρώτερον αὐαπλῶν ὑδὲ)

pag. 891. 12. ὑβαλας) Fort. ὕφασε.

Hom. 143. Pag. 893. 23. τίμοντες, ἵνα γάματα &c.) l. 28. τὸ σεσπερκαδάζαδαι γιῶνας) Hal. τὸ σεσθεμαδαδὴν γίνεσθαι. l. 32. ὑπὸ τῆ πόδας) Aliquid deest.

Pag. 895. 26. μονότον·) l. 28. ἄμφιλον ΧΘ·.]

Pag. 896. 28. τότων ἔτος γλωμῶν] Assimentum videtur ex alia oratione. Nec enim pedum lotionem præparato Paschæ festo secuta est. l. 33. τὸ δὲ πρῶτ] Fort. πεῖτ.

Pag. 897. 25 ἀλιδῶς ἐπεσόρχη αὐξιον] l. 27. μᾶλον ἐχ Σωτῆρος πῶ Σωτῆρος] l. 28. ὁ δίκαιος τῆς ἐκκλίας τὸν δήμον.]

Hom. 144. Multa sunt hic mendosa, quod necesse sit nobis contingere, vnicum nactis exemplar, idq; valde mendosum.

Pag. 898. 11. χαστάζεται] l. 24. σώμα ἀνθρώπων] cademlin. fort. sic distinguendum μαχόμενος ; ἰκανῶς·

Pag. 899. 1. ἐν ἐν τῇ πίστει &c.] Sententiæ ἀκολουθία contrarium postulat, ut ἐν τῇ γὰρ ἀθανασίᾳ μὴ, ἀλλ' ἐν τῇ φ. θεωρίᾳ λ. ου. l. 10. διαδήματος] Adde καλεῖ, & explebitur sententiæ. H.

Pag. 902. 25. ἀποσέλλων ὡ σεβασμεσν ἴχει] l. 29. ὅπως ἔδωκε δύναμ &c.] l. 30. ὡ εἰκότως &c.] Non videntur inter se cohærere. l. 36. ἐφαπτόμενος) l. 41. ὡ τὸ δυναμεδὸν ἀδρακῶ·).

Pag. 903. 27. ἔχω σεφήτω) 32. ἐμιμεδάτω ὁ σεφήτης

σεφοήτης τὸν σωτῆρα]

Pag. 904. 7. ἀπερῇ ἧβῃ &c.] *Hal.* ὑπερβήπων φρ. τ. ἡ. τ. βλῳ τὸν ξύπνον ἐξεπιζ. *l.* 29. εἰ ἢ ὁ ἀρχὴ μὴ & ἅξιον &c.] *Depravata omnia. l.* 38. ἐπλαμβανον] *Fort.* ἐκλαμβανον.

Pag. 905. 42. διεκπνεύσω τὰ πνεύματα ἧβῃ ἀδιορώτου.

Pag. 907. 5. τῆς αὐξρωπίνης] *De loco hoc, vt & de*
Hom. 145. *segmentibus, consule Bosium.*

Pag. 908. 3. σεμνύεται τὸ σεβάσιον λύοντες] *l.* 5. πλάσας ἢ χρησμῳδῶ.]

Pag. 909. 4. διαλύσιον.]

Hom. 146. Hæc oratio, vt nos edidimus, certè tolerabilis. at Romæ impressa à Zaneto ex Mss. Alani Copi tũ principio caret, (incipit enim ab illis verbis p. 911. 11. ἀ ἧβῃ ξένον &c.) tum post illa verba p. 912. 22. σύμφερον μαὶ ἐωῦ ἐσῃ ἐν τῷ παραθέλφ, attexitur conclusio futilissima, quam cum in alijs Codicibus orationi 71. notheuom. tom. 7. attextam deprehenderemus, ibi imprimendam curauimus, quam, cùm ridere voles, lector, adi pag. 460. 10. ἵνα ὃν δίδυν ὁ διάβολῶ &c, vsque ad finem orationis.

Pag. 911. 20. ἢ ἀδ. λόμεν.] *Hinc apparet multa prius dicta fuisse, neq; integram esse hanc quam habemus orationem, ne cum illa quidem παρρησίᾳ ex lib. Cæsareo.*

Hom. 147. Hanc Orationem excerpsit concionator aliquis ex Homilia 89. in Matthæum. Nam ab illis verbis p. 912. 44. τῇ ἢ ἐπαύριον vsque ad illa p. 915. 23. ἀνάντι πᾶς διὰ πάντων &c. omnia conueniunt. etiam quæ sequuntur vsque ad finem, alicubi (inquit Halesius meus) apud Chrysostomum habentur, licèt locus non occurrat. Nec enim fieri potest, vt omnium meminerimus, præsertim in opere tam longo varioque.

Pag. 912. 36. *In marg. ex* Ms. Oxon.] *Adde, emendato ex codice Bauarico.*

Hom. 148. *Pag.* 916. 34. ἴσβεσον αὐτὸν ὡσ' ἀπὸ καπνόμυκος &] *Fort.* ἴσβεσον αὐτὸν ὁ ὡσ' ἀπὸ μὰ καπνόμυκ &. *l.* 35. διάφαυσον αὐτὸν γλυκάσμους &c.] *Codex Constantinop.* γλυκάσμων. *l.* 40. *Post* ἀγγελοι *cod. Constantinop. addit,* αὐξη χεισὸς ἢ ζωὴ πολιτεύεται.

Pag. 917. 10. ὃς ἐν ἀπαύῃ ἔξι ζωογενέσμους ψυξ ἢ, *ad* σκιαγραφέμενα.] *Corrupta, depravata omnia. l.* 26. διὰ τὸ πάλματικὸ τὸ σωματικὸν] *Sensus postulare videtur* διὰ τὸ σωματικὸ τὸ πάλματικὸν.

Pag. 918. 36. κρίσεσθ εἰ σεῖ ἐφ. τ. χ. ὑ. π. τυδιῶται] *Locus, vt opinor, manetus. a codice Episcopi Philadelphiæ abest vt.*

Pag. 921. 10. κλῆν ἢ τοῖς κοσμοῦς ὑπεῖν]

pag. 922. 4. αὐτεπαλύτου] *l.* 15. ἢ διὰ τῆς αὐαμίξεως &c.) *Locus luxatus.*

pag. 923. 8. ἀπλήρωτα.] *Fort. non male* ἀπλαύστου.

Hom. 151. Hanc orationem & quatuor sequenteis ex codice mendosissimo Gabrielis Archiepiscopi Philadelphiæ Venetijs descriptas dan.us, multis in locis mutilatas. Quatuor priores allegoriæ ferè continent in 12. cap. Exodi: vltima tota λογικὴ est & ad constituendũ cyclum paschalem pertinet: ex qua fortasse non difficile fuerit de auctore, quando vixerit, statuere.

Pag. 923. 26. ἀμωτάτῳ] *Deesse videtur* δυσίαν, *aut tale aliquid.*

Pag. 924. 13. τίλλουται] *l.* 30. ἔσιδξ] *l.* 44. καὶ ὡσπερ] *Fort. legendum* καμύπερ.

Pag. 925. 14 συγκάπτεσθαι] *ie.* συγκάπτεσθαι.

Pag. 926 14. ἐδιοφθέρας τε] *Lege, vt opinor, & distingue:* ἐδιόφθερας, τότε (*vel* τας) θλίψεις ἐδίλιν. *l.* 38. εἰς * *) *Locus mancus.*

pag. 927. 30 ἐ διεξεῖ διὰ κτίσεως]

pag. 928. 8. πόλιν) *Depravatum. l.* 16. ὑφαλῶν ἢ αἰδρώπων ἢ δυσβάτου]

pag 929. 10. ὑδὸ πόσης τῆς ζωαγωγῆ) *l.* 22. ἐξυδερῶν ψυξ, *ad* ξένον *l. sequente*) *Corrupta.*

pag. 930. 9. ὡσ' σπουδῆς) *Fortasse dictum pro festinanter. l.* 14. αὐαζ) σπότης]

Hom. 154. Hæc oratio notatur in superiore margine p. 937. & sequentibus numero 155. & 7. in Pascha, errore typographorum, quo fit vt reliquarum numerus vsque ad finem voluminis sit vnitate maior iusto, & vltima in Pascha inscribatur 8. in Pascha, quæ non est nisi septima.

l. 30. συσκιάζειν) *Vel lege* συσκιάζεται. *vel dicendum est aliquid deesse. l.* 32. ἢ πολὺ μέγας ὑπαὶ θεῖ Χεσῦς τῆς ὅλοις) *l.* 36. τεθῆτος) *Fort.* νεκρόητος *vel* νεκρώσεως.

pag. 931. 1. λίχνι) *Ironica particula) l.* 11. δὲ πίσμον) *l.* 16. ὠμὸς ὢν &c.) *Mutilata. l.* 17. τῶ λόγω τὰ γίῆτα) *l.* 21. τί τ' πᾶ ἢ θεῖ πιστὸς τὸ πέρα μυσίεσθαι.) *l.* 35. *Lege,* καταλείψετε & ζωπείψετε, & *sic pag. sequente bis, l.* 18. & 24.

pag. 932. 9. πρὸ κόσμου) *Lege* πρὸ κόσμου. *l.* 17. ἢ τὶ) *Fort.* ἢ τί, *vel* διὰ τί, *vt in praced. l.* 44. πνήματα) *Rectius* μνήματα, *vel* πνήματα, *vel etiam* θήματα.

pag. 933. 3. ἄλλος δὲ ὁ ὑψηλὸς βεσχὼν ὑπερῶν) *Dolentissimus Allenus ex conjectura: ὑπ ἄλλων δὲ ὑψηλὸς βεσχὼν ὑπερῶν. l.* 6. αἰαγκαίων) *Fort. inquit Allenus, αἰαγκαίων (& sic quidem antea erat in Mss.) πᾶσ γ. l.* 40. τ' ἐωῦ μυσίεσθαι) *Sanguinem agni Paschalis suum videtur dicere mysterium, nempe quo eruditetur ad intellectum & meditationem crucis Christi, qui suum in ea pro nobis sanguinem fudit. All.*

pag. 934. 5. ὅπ τῶ πιστὸς ἢ π] *All. legit,* ὑπὸ τῶ σκοπῶ πάντως ἢ π. *l.* 10. χῖ τῶ) *All.* χῖ τῶ, *i.* χῖ γαῶμεν. *l.* 11. τυκμηρύσθαι) *All.* διατεκμαιρόμενον, *quasi dicat, coelum per decorum constantemq; syderum motum, tanquam per signa demonstrare res quam plurimas scitu dignas. l.* 17. αὐδηκοῦσ" *All.* αὐδιση κομᾶς· & *quod mox sequitur,* ἐξεπήνης *legit,* ἐξ ἐωῦ ἢ δυνάμεως. *l.* 14. μλωίνι] *l.* 19. δυγωμονίαν] *Fort.* ἐυγωμοσύνιν. *l.* 30. ἀλλὰ ἀφερῶ) *Puto posterius esse ex glossemate. l.* 34. αἰπιτίθεμενον ψυξ ἢ, *ad* γείτων ἐγὼ *l.* 36.) *Corrupta omnia.*

pag. 935. 3. ἐννυδι τὰ κρία &c.) *Corrupta.*

l. 12. ὕψει ἢ βάθει ἢ πάντα ἢ ἢ τῆς καπρίζόμενα) *l.* 13. νόμῳ ἢ λόγοι αἰς βελή.) *l.* 24. *Allenus post* διλωθῆ *ablata distinctione addit sic,* ἐκείνη ἐλθόντος.

l. 32.

l. 32. περὶ τοῦ πάμα.) *All. mauult* περὶ τοῦ πάμα.

l. 41. ἐγὼ δὲ ὁ ὑμῖν *ad* σημάλεως l. 42.) *Deprauata.*

Pag. 936. 10. τὸν ἡ πίσιν) *Deesse videtur aliquid.*

l. 13: λυομένης] l. 14: λαζὼν τὸ περὶτε πλάσματος &c.] l. 17: ἀφεσείτω ἡ ὄντ Θ· ὑμῖν *ad* ἐμβολὰς l. 18:] l. 22: ἵνα οἱ περὶ τοῦ ὑμῖν *ad* Ζωναεισωμίτας l. 23:] l. 34: τὸν κύριον] *pro* πῶ κυρίῳ τε, *vt videtur.* & *lin. sequente* τὸ ἐξῆς τὸ κυρίου τὸν κύριον]

pag. 937: 3: ἐκ θεοῦ τοῦ] l. 27: ἡμῖν ἀρρωσημ.) *Lego,* τοῦ ἡμῖν ἀρρωσημ.

pag. 938: 3: ζωοῦσθαι) *Inusitatum in hac voce.*

l. 14: γνώσομαι ἡ δι ἑαυτῶν) l. 23: ὁπορεῖν ἀναπαφέρειν] l. 35: ἐν ἐβδομήκοντα ὅλων ὑμῖν *ad* ἐπτακόσιοι l. 36:) l. 38: νόμοι) l. 42: ἀκολουθήσας)

pag. 939: 3. Ὕστον ψυχάλιον ὑμῖν *ad* ἅλας l. 5:) l. 15: ὡς ἡ πολλοὶ ὑμῖν *ad* νεκρῶν l. 16) l. 21: αὐασάτους ἡ τοῖς ἀπτῶσι) l. 24: συγκαμμύειν)

Hom. 156. *pag.* 940: 27: ἀλλὰ πολλῶν περιθεσμοῖν &c. l. 43: ἐξέρχονται.

pag. 941: 2: ἅπας τὸν ἡ. π. μ. ἐβδομηκοντάκις) l. 7: ἐκεῖνος) *fort.* ἐκείνοις. l. 15: λιμὸν) *Lege* λοιμόν. l. 24: ἐξ τοῦτο) l. 31: ἐξέρχεσθαι τὸ) l. 35: ὑπὸν ἐνδυκίμων)

Pag. 942: 17: εἰς τὸ ἐνεσ) l. 18: παρεδόθαι χρίσματ Θ·) *Fort.* παρεδόθαι τὸ τοῦ χρίσματ Θ·.

Pag. 943: 9: περὶ τοῦ *ad* λίγον l. 11:) l. 20: αὐδήσην) l. 27: δύε) *Fort.* ἐπαδύε. l. 38. περὶ ἐκείνου) *fort.* περὶ ἐκείνων, *vel* περὶ ἐκείνου.

pag. 944: 24: ἀπὸ ἑρχόμων ἀγγέλων &c.)

pag. 945: 11: τὸ ἡ σάββατόν φησιν ἡ γεγραπ περὶ αὐάπαυσιν γεγράφθαι ἐπαύσι. l. 16: ἡ ὅτι ἡμέρας κ. ν. ἀ. π. τ. ἔρχεται) l. 18: ὃν ἔκαστα) l. 22: αὖτη ἡ τοῦ *ad* περιεπάτει l. 24:) l. 30: ὦφθη) *fort.* ἀφθλῶσαι.

Pag. 946. 2. τῷ πάρα ὡς αὖ σωτερχόμενος] l. 14. ὁ δεῖ ὁ ῥήματος] l. 22. ἐν ἄλλῃ] l. 38. ἢ πλησιαζὲ &c.] *All. legit:* ἢ συλλὴν πλησιαζὲ χεῖ τὸ πάζος ἀείδη.

Pag. 948. 18. περὶ τοῦ) *Fortè* περὶ. l. 22. *pro* ἐπειδὴ *All. legit* ἡ. l. 26. εἰ δ' ἐς τοῦ *ad* καταλαμβάνει l. 31.) l. 32. ἔπειτα τὸ ὑμῖν τοῦτο.) l. 40. κύριοι, οἱ ἡ κατὰ τὸν τοῦ

Pag. 949. 12. ὑπάρχειν τὸ σφάλμα ἐρχόμενοι)

Hom. 157. &c. Hiſce 4. in Iobum orationibus perineptis, quæ tamen per omneis ferè bibliorth. deſcriptæ reperiuntur, Lælius Tifernas Interpres quintam addit, quæ nihil eſt aliud, quàm ἀπαίτησμα περὶ ὑπομονῆς, ſuo ſ. demum loco repræſentandum.

Pag. 951. 41. ἡ ἐκ ἐκφοβοῦν τῆς ἀλγηδόνος) *Fortè* ἐκ ἐκπλήξη (*vel* ἐκπλήξη) διὰ τῆς ἀλγ.

Pag. 953. 3. ζωπυρᾶς περὶ τοῦ ἀδικήτου)

Pag. 954. 6. λέγει δὲ τὸν Ἰὼβ ἡ γεγρὰ) *Opinionem hanc reiecit doctiſſ. Mercerius in præfatione ſua in librum Iob, natamq; exiſtimat ex ſimilitudine nominis Iobab vel* Ἰωβάκ, *qui fuit è poſteris Eſau, cuius hæc traditur genealogia Gen.* 36. 33

Ad finem 2. orationis in Iobum Samuel Sladius meus, qui magno meo cum dolore in reditu ab Oriente (vbi, me auctore, omneis perrimatus eſt bibliothecas, vt aliquid Chryſoſtomi γνήσιον hîc irrepertum huc adueheret, neq; ſpeſuâ falſus eſt, vt ex hac editione pleriſq; in locis apparebit) mortuus eſt Zacynthi, de auctore harum in Iobum Homiliarum hanc cenſuram apponit. Μοναχός τις ὠδ, (ipſius verbis vtor) ὡς ὕστερα πάλαι, ὡς ἐπίλυπα ἔφα, γεγωνυῖός, ὄνομα μὲν Χαλκέχειμος, ὃς μικροφερῶν ὅτι τῇ πολλὰ πατρίδι ἐν ἡμῖν Ιοσκεζέτης ἀεὶ Δημοτικὰ ἀδιανέοσων, τυτονὶ τὸν λόγον ὁμοιότροπον ἡ ὁμοιοτέλευτον, αὐξιατον, ἀσωίτακτον, χαῶνον, ἀξίπλον, ἐκνευδιεσμένον, ὑλίσιον συναγγέλματ· τῷδ' ἡμῖν ἡ μέγας ὄρκος περιπώμοκαν, ὅτι Ιωάννου Χρυσόστομος, ὃν ὡς διδάσκαλον ἐμαθέτο, διὰ πολλῶν ἐν τῷ λόγων παραπαγγῶν ὑφηκονήσατο. Hæc ille: & tamen 1. in Iobum in eccleſijs Græcorum 6 Maij legitur: atq; vt verum fatear, poſteriores ſunt prioribus tolerabiliores.

Pag. 957. 4. ἐλπιστεῖται διδῶ)

Pag. 961. 16. τὸ μὴ κείρεσθαι) *Delendum videtur* μὴ. l. 39. ἑαυτῆς) *Lege* ἑαυτῶ.

Pag. 968. 12. ζωὴ πρὸ Πατρὸς) *Locus eſt apud Sirac idem.*

Notæ ex apographo in Monte Atho deſcripto literâ A. ſignantur. Hom. 161.

Pag. 970. 4. Χριστὸ) Κυρίου. l. 13. παρεγένετο εἰς γῆν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν καὶ ταπ.) l. 28. πάντη) *A rectius* αὖτη. l. 30. *Codex* A *ante* ἡμέρας *addit* ἡ δὲ πνίκιος. l. 33. κατασεβέσθαι) *Videtur ſumptum pro* ἐξεβέσθαι.

Pag. 971. 31. *pro* ἐζύπτιος *codex* A *cum margine legit* ἐξέρχονται. l. 37. *Codex* A *legit vt in margine.*

Pag. 972. 5. *codex* A. τυτέσι, τῶν τῷ πνεύματος ὑπομένων ὑπὸς. l. 17. ἀναπίμπτου) *A tu* χορεύσιμ ἀναπίμπτ. l. 30. ὑπεμπτον) *Rectius* A περὶπτμπτον. *Ib.* ἐκδοῶντες) *Grammaticè magis* ἐκδοῶσιν. l. 32. ὦ αἱρετικὲ &c.) *Egregiè codex* A *hunc locum reſtituit:* ὦ αἱρετικὲ, περὶς πολλὰ φύσιν εἶπεν ὁ Κύριος, ἡδὺ ἐν δέξεών μν, ἢ πάντες &c. *poſtea interrogationis nota poſt* παράδου. l. 36. ἀναδέξη) *Melius* A ἀναδέξοι.

Pag. 973. 29. τὸν περιφήτων τῷ Σαμ] *Fort.* τῶν προφητῶν τῷ Σαμ. Hom. 162.

l. 31. ὁ πνῦ περιφήτων] *Fort.* ὁ πνῦ περ.

Pag. 975: 2: ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς &c.] *Locus transpoſitus, non niſi meliorum codicum fide ſanandus.*

l. 20. ὀρέξη αὐτῷ] *fort.* ἀρκέση ἐαυτῷ.

Pag. 977. 6. ἀπλήκτως] *fort.* ἀπλήκτως ἐαυτοῦ ἡδονὴν ἡ ἐλύετο σοι &c. l. 16: ἡσθῶνα.] *vel* ἡσθωνιασθ. Hom. 163.

pag. 978. 4. *poſt* ἐυχαῖς *deeſſe videntur hæc verba, aut alia in hanc ſententiam:* ἀφωρίζεται σε τὰ χρίσματα; *Allentus.* l. 9. *poſt* δωματόπεροι *deeſſe videntur quædam.* l. 26: ἀρχέντων] *fort.* ἀσεβῶν, *vel tale quid deeſt.* l. 40. σῶμα ἐκ αὖ ἐλαβον]

Pag. 979. 40. Θεοδοσί᾽ ὑὸς] *Theodosij filius, & Theodosij pater, Arcadius imperator.*

Pag. 981. 21. τῆς ὀδῦσ σφοπῆς] *All. videtur de lingua dictum, non autem de ebrietate quæ hoc efficit. ergo nonnihil deesse putarim, & hoc modo præcedentia refarcienda, ἢ δι αὐτὼ ἡ γλῶσα κραδάσᾳ ἐκ πληγῆς τ. σ. β. τ. ο. σφοπῆσ. & statim pro ἢ ϖωῦ lege χαυλῶ, vel καυλῶ.*

l. 24. παρόμ.] *Fort.* πνεύμονος.

Pag. 982. 20. αὔραις] *Fortè αὐχαῖς. l.* 26. διαν] *Fort. rectè, vt sit idem quod ϖεῦσωπον. Hal. l.* 44. ὕτε τῇ πέλαι, ὑσῇ *ad* πάμπλον *p.* 983. *l.* 1.]

Pag. 983. 12. ἢ εἰ ἐγκίρδοια ὑσῇ *ad* κραυῶσιν *l.* 14] *l.* 17. ὃ ϗδ πίτε Μαῦσία ὑσῇ *ad* σωτηρίαν *l.* 18] *l.* 26. τὰ ϗμετε] *l.* 36. καιμῶντας] *Fort.* κομῶντας. *Ib.* ἀφίωσι] *l.* 41. τὸν πεφύτας ἀ- ϖοδίνγοντο] *l.* 44. ἄγκορον]

Hanc homiliam editam Romæ anno 1581 castigauimus ex Ms. in bibliotheca Regia Lutetiæ, adhibitis etiam Florentis Christiani coniecturis. ac primùm sublato titulo Romani codicis (quem rectissimè damnat Florens, cùm de Acacio nullum in hoc toto sermone verbum) substituimus alium ex Regio commodiorem. Florens pro Ἀκάκιον ex ingenio ἄγκυρον, vt de Christo intelligatur.

Pag. 985. 3. ϕιλὲ τὸ πέδος τῆς οἰκονομίας] *Florens manuit, ϕιλὲ τῆς πέδος πῶ οἰκονομίαν.*

Pag. 986. 5. τῆς τότων ϖεσφορεῖς] *Florens & corrector Rom : πῶ τότων ϖεσφορεῖν. doctiss. Allemus pro ϕιλ. substituit ϕῆ, vel ϕῆται. l.* 8. ἠργυμβόλις] *Stare potest ἐργυμβόις, & melius ἠρημβόις. l.* 13. κατ᾽ εἰκόνα] *Florens ἢ εἰκόνα. l.* 38. ὁ ἰορδὶς) *Florens* ἀργεφδὶς.

Pag. 987. 18. ὁ ϖωῦ) *All.* ὁ μὴ. *l.* 22. ὐκ ἐπιμομὴ) *All.* μὴ ἐπιόμῶν. *l.* 31. κραλαι) *Ærumnam, vt, ἀφαιρῶ γᾶ ἡμέρᾳ ἡ κραλα αὐτῆς. Florent.*

Pag. 988. 7. *Deesse videtur aliquid post* ἐντεῦ εἰ ἰοῦ. *l.* 38. ἢ ἵνα ὅωις ἐσῃ) *Locus videtur corruptus.*

pag. 989. 21. ἄλεχ εἰ ἐφαθη) *Verba mutila, sensus perspicuus : viz.* si aliquis apparuisset, aut veterum aliquem, aut recentiorum non notorum, aut notorum fuisse necesse est.

pag. 990. 37. ἀποτελοῖσι πᾶσιν χρῶσιν) *Obscurè dictum, vel aliquid deest.*

pag. 991. 2. ἀγγέλοις) *Florens* ἀγγέλοις. *l.* 12. ἢ τῇ λόγῳ) *All.* ἀλλ᾽ ἢ τῇ λόγῳ. *l.* 27. ἢ ϗδ ϖῦ ϖροσβαθῶν τῆ ϖαῦρι)

pag. 994. 37. Νέφανος) *pro conclusione ista in codice Palatino habetur hæc quæ sequitur.* Νέφανος Ἑλληνικὸς Ῥώμης. ἄξιος ἢ ἡμῶν ἡ ἡλικία ϖαῦτ᾽ ἀκοῦσαι ἢ διδασκάλια ὠφέλιμα αὐτῆς, ἵνα λάσωμεν διὰ τῆς ἀγίου ϗχῶν αὐτῆς ἔλεος ἁμαρτάνοντες τῆ βήματος τῆ Χριστῆ, ᾧ ἢ τῷ ϖατρὶ ἡ δόξα -- *&c.* Hom. 167.

pag. 995. 5. διὰ φοιτῶσι) *Lege unico verbo* διαφοιτῶσι. Hom. 168.

pag. 996. 16. ἢ μετ᾽ ἀκοῆς ἢ ταύτῃ ἢ ϖαρῶν πῶ σχέμ) Hom. 169.

Huius orationis, aut fort. fragmenti, apographũ ex biblioth. Palatina descriptum, neq; aliud suppetebat exemplar.

pag. 997. 9. ϖρὸς ἢ τὸν ἄρχοντα τῆς Περσῶν) *Respexit ad locum Danielis* 10, 13. *l.* 18. πχιαπάμνος) *Lege vt in margine, vel* πεκτιπάμδος. *l.* 27. φυγλὼ ἐπαίοδον) *Doctiss. Allemus sic restituit :* φυγλὼ, ἢ μῦ ταῦτα ἐ παίοδον ἂν.

pag. 998. 5. ὠεσαμένος) *Fort :* ὠεσαμένον.

N O T Æ

IO HANNIS BOISII IN QVINTVM TOMVM OPERVM CHRYSOSTOMI.

Pag. 1. *lin.* 36. & 37. ὑπὸ λιμῶος εἰς λιμῶα ϖαραπέμπουτες ϖῆς ὑμετέρων ἀκοῶν πῶ ἠμερότητα] *Basil. hom. εἰς τὸ ϖεῖσον χειμαῤῥῶ· Ἐπειδὴ ϖοτὲ λάσι τινα φωνῆς σημαντικῆς ἡ ὄψεως, ἢμῖν, ὥσπερ ϖερίμεῖο πνεῦ τῷ λόγῳ ἐποχεμένῳ, διαῤῥῶσα τὸν ἀέρα, εἰς τῆ ϕθεγγομένου μετεβάλετο ϖρὸς τὸν ἀκούοντα, κἂν μέ ὕρρῃ χαλιῶν βαθέταν ἢ ἠουχίαν, ὥσπερ λιμῶον ἐυδύσεις ἢ ἀχειμάσους ταῖς ἀκοαῖς τῆς μανθανόντων ὁ λόγος ἐγκαθορμίζεται. ἐαὐ ἢ ϖῆ ζάλυ τις ϖραγῇα ὁ ϖλοῦς ϖῆς ἀκούοντων δόρυβος ἀϖοπλάσῃ, ἐν μέσῳ τῷ ἀέρι ἀλλυθεῖς ἐναυάγησι. Vide ergo an non hîc legendum sit : ὑπὸ λιμῶος εἰς λιμένα ϖαραπέμπουτες, ὑπὸ τῆ ὑμετέρων σώματος εἰς ϖῆς ὑμετέρων &c. Nam vt navis à portu ad portum fertur : sic oratio ab ore loquentis ad aures auditorum. l.* 40. & 41. αὐέλογοι] *Rectè in margine,* αὐδήγοις, *& sic legitur.*

gium Sapientiæ cap. 13. v. 10. unde hæc verba desumpta sunt. Vide operum Chrysost. tomi primi, pag. 21: lin. 8. l. 41: τῇ μελίσσῃ τῆς κηρηθρᾶς] Malim, τῇ μελίσσῃ ἢ τῇ κηρηθρᾷ, quia eodem modo dicitur superiore lineâ: ἐκ μελίσσης ἢ κηρηθρᾶς.

Pag. 6. 31: τὰ ἄμματα λύσωσιν] Nescio an legere oporteat: τὰ ἄμματα λύσωσιν, ut prius lin. 27: tum verò alium his verbis locum tribuerim, nimirum post φῶς lin. 30. in hunc modum: τὸν λόγον ἰώδυνον εἶναι, φέρε τὰ ἄμματα λύσωσιν, ἢ ἀφῇ τὸν τόπον τῆς ἀγωνίας ὑπωλιδότες, ἀλλ' ἰάσιμα ἢ τίμιον εἰσαγωνιδίσωσιν ἡμῖν.

Pag. 7: 31: ἧττ' εἰκὸς ἡμιστέρως) Eò magis mihi placeret doctiss. Halesi emendatio, si inter εἰκὸς & ἡμιστέρως poneretur, ἢ κεῖ' ὁμοίως.

Pag. 23: 20: ὅπως ἢ τοῦτο &c.] Vel delenda hæc videntur, vel adjiciendum aliquid in hunc modum: ἃ οὐχοῦτε ἔχ ἢ αὐτὸ, ἢ ὁ μιᾶδὸς ὁ αὐτὸς, ἢ ὥσπερ ἐκεῖνον, ὅπω ἢ τῶνων τῆς αὐτῆς ἠξίωσε τιμῆς.

Pag. 26: 14: ἀξιοῖμεν] Corrupte fort. pro ἀξιοῦσιν ἔχειν; vel ἀξίωμεν ἐχθέτω;

Pag. 27: 29: καταπόντος) Ante καταπόντος addenda puto hæc: Νικοδήμου γὰρ τῷ ἄρχοντος τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν ὑψηλῶν τῶν λογισμῶν καταπονοῦντος &c. Quæ Christus enim de regenerationis mysterio dixit, sublimiora multò fuere, quàm ut à Nicodemo adhuc rudi τὰ ταπεινὰ ταῦτα καὶ δόγματα ἐλυσιτελοῦντα caperentur. Chrysostomus igitur notans rudioratem ac ἀ imbecillitatem Nicodemi, dicit illum decidisse de altitudine eorũ quæ Christus docuit: hoc est, captus & ingenij fuisse imbecillioris, quàm ut ad mysteria tam sublimia aspiraret.

pag. 28. 10. Lege, τιθήνα παρὰ τοῖς. l. 30. Lege, ἐμοιολῳ ἢ φιλίᾳ.

Pag. 33: 23: ἐυσφρίνιδι) Arbitror interpretem legisse, ὠφέλειαν.

Pag. 34: 32: τῇ ὁ Πίζης) Vel, ut Halesius, vel τῇ ὁ ἀφ' τότε Σίμων λεγόμενος, Πίζης ἐκλήθη.

Pag. 36: 12: ἐν δὲ ἀμφιβόλου διανοίᾳ) pro ἀμφὶ lege, ἀσύλῳ.

Pag. 37: 34: ἴσ ἀπεῖσι ἔντος &c.) Legendum puto: ἀλλ' ὅσῳ ἔλαττον, πῶς ἀπεῖσι ἔντος οἱ γονεῖς τῷ Ασσαμὰ τὸ ἄτοκα ἐκεῖ &c. Eandem enim quæstionem moneram paulò superius, huius nimirum pag. lin. 6 ἀλλὰ τί χρὴ λέγειν ὅπου τὰ ἐξ &c.

Pag. 38: 36: ὀπίστες) Totam periodum sic refingo: ἀλλὰ τῶν ὑμῶν μὲ οἴεσθαι ἀπόλεστε, τοῦτο τῇ μήμῃ τῆς ὑμετέρας διανοίας ἐκαπολύσωσι, ἢ ἀφ' τοῦ ἡμετέρου ἀξιόχρεω τοῦ ἀπολιθόνται εἶπατε ἃ ἱκέτατο, ἵνα μὴ πάλιν ἀναγκαζώμεθα μακρότερα περὶ τῶν αὐτῶν εἰπεῖν τὰ αὐτά. Ἢ οἰκειότερον πῶς ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἡμεῖς ἢ ὑς εὐχὰς τὸν λόγον καταλύσωμεν. Non dubito, quin hæc emendatio ex aliis Chrys. homiliis defendi posset, si locamodo succurrerent.

Pag. 39: 40: ἢ ἢ ἀφ' ὧν φθαστῶν &c.) Nisi φθαστῶν legatur, peribit diuisio τῶν ἀκουσμάτων. Dividuntur enim hic ἀκούσματα in φθάσματα, i. antecedentia, & τὰ μὴ ταῦτα, i. consequentia. τὰ φθάσματα autem videntur dici, quia præcedunt actus scenicos, τὰ δὲ μὴ ταῦτα, quæ sequuntur. per ἀκούσματα intelligo musicorum instrumentorum concentus, qui sunt scenicarum fabularum appendices, & velut ἀκροάματα quædam, ut Homer. vocabulo utitur.

ἢ δὲ ἀφ' ὧν ἐνέγγυον enim & quæ sequuntur, addantur per ἐπεξήγησιν, sine appositionem.

l. 43: ἢ αὐτῶν διαίσησιν τῶν Χαι: ῦ) Fort. ἢ ἀφ' ἡδυσμάτων ἀποσίασιν τῶν Κειῶν;

pag. 42: 2: τοῦ γὰρ φησὶν τοῦτο ἢ ἀφ' ὅτων) Nescio an Chrysost. dixerit, τοῦ φησὶν τοῦτο ἢ ἡμερῶν, ὁ Daniele. Mihi tamen non omnino displicet, ἢ ἀφ' ὅτων. Nonne enim sic dici potest Deus φησὶν τοῦτο ἢ ἀφ' ὅτων, quemadmodum dicitur primum ens, & ἀρχαιότατον, non solùm apud philosophos, sed etiam apud Theologos?

Pag. 45. 12. ἐν δυσὶ πολεμεῖσθαι) i. Non minùs nobis metuendum est à sacrificio isto, quàm si obsiderentur ab hostibus, & omnia præsentem mortem intenderent.

Pag. 54: 12: τῇ πονηρίᾳ) Lego, τῇ τῆς φιλοτιμίας. Hoc est, Ne nimiâ indulgentiâ deteriores eos reddant, cùm hîc etiam natura imperiosa sit possitque cogere vt liberos quantumuis malos nutriante, & molliter benigneque habeant, τῆς φύσεως πολὺ ἰσχυούσης: i, cùm natura hîc plurimùs vincat. Nam si parentes naturæ tantùm dictum sequerentur, nec in mores intuerentur liberorum suorum, non minùs essent erga improbos & contumaces, quàm erga bonos & morigeros benigni, quia naturâ tam sunt malorum, quàm bonorum parentes, eodemq; vinculo cum omnibus copulantur.

pag. 59: 30: ἔπ ὐκ ἴσε ἐχθέτο) fort. ὅπ ὐκ ἴσε, ὀφείλε ἐχθέτο, vel ὅπ ὐκ ἴσε ὕτο ὀφείλε ὠδῆ κα ἢ ἡγεμόσ: vel ὅπ ὐκ ὕσε ἀριλοσόφησ.

pag. 72: 27: ἐ ὠείων τῆς ἐκλεκτέας τόπου) i. Locum destinatum. Nam vt ἐκκλησιαστὸς locus est destinatus spectaculis, ἀέλια autem alium vsum habent: sic ecclesia est locus sacris conuentibus propriè & peculiariter destinatus. l: 39: μετωεζων) Malim, μετωδλκων, vel μαγελζων. l: 43: συφρονεῖν) Scribendum puto συφορεῖζειν.

pag. 73: 23: πρύφα λιωκᾶς ἢ δώων ῥημάτων) Nescio an legi possit: κατὰ πρύφα. l. 30: ἤτοις δὲ μάσις ἡμέρας ἰορύφα) Ubi hæc verba rectè collocentur, non reperio, ac proinde vel delenda, vel uncis saltem includenda censeo. De lectione lin. 33: Halesio prorsùs assentior.

pag. 74: 10: διὰ πάντὸς μεζόνῃ τας) fort διὰ πάντὸς μειλίχνος ὄντως. τὸ μείλιχον enim ἢ ἀφ' ἡδυλιῶν, pro modestiæ & obsequentiæ signo habebatur.

pag. 75: 13: καταφθίγειν τῆς ὀπαδείας) Legendum videtur, καταπεδεῖν, & tum addo: ἢ ἐκεῖσεν δέξει ζητεῖν, quia proxima linea sequitur: ἀλλ' ἔδειν &c.

pag. 80: 29: πανουκίνη διαθέσει) Nisi libri consentient, legi posse putarem. πανυκίνη διαθέσει. i. mente prudente & perspicace. Nam & λογεγεύσεις non est inutilis vox, πανυκίνος, αὐτὸ τῆς, Συμεωνός.

pag. 83: 43: χάμπιγξ πολλὰ ἢ ἐχθρῶν) Vel pro ἐχθρῶν legendum τοῦ ἐχθροῦ, vel subaudiendum, addendumue aliquid post αὐλεῖν, lin. 44. nimirùm, τοῦ πολεμίου.

pag. 95: 25: ἢ πολλὰ ἢ μεγάλα αὐτὸν ἐρχαμεμένη κα κὰ) pro αὐτὸν repono ἑμαυτόν.

pag. 103: 38: ἐμάποσ κα ἐφθμίων) Lego, συεικὸν ὀφειλόμενον ἐμάποσ, εἰς ὕλας αἰωρήμενον &c.

Pag. 104. 41. τὸ ὁμοίωσιν.] *Verisimile est Chrysostomū scripsisse, ἐμὲ τοῦτο, ἐμὲ τοιοῦτον.*

Pag. 109. 26. ἢ μὴ διὰ] *Tertiam lineam sic lego: πῶς διάφορον, ἢ διὰ τί, χωρὶς αὐτοῦ πάθους ἢ διὰ τῆς τοῦ σώματος χάριτος, ὅπου γὰρ, ὁ μὴ διὰ &c. l.* 41. ἔνδοκα γὰρ τὸν ἀρραβῶνα τὸ πνεῦμα.] *Addenda videntur haec aut similia: ἔνδοκα γὰρ ὁ Θεὸς τῇ ἐκκλησίᾳ ὥσπερ τὸν ἀρραβῶνα, &c. Addo: τῇ ἐκκλησίᾳ ὥσπερ, quia proximā lineā subiungitur: διὰ τῶν λέγει αὐτῇ, i. τῇ ἐκκλησίᾳ.*

pag. 110. 11. πολλοὶ ἔχουσιν ὀκνῆσαι.) *i.* μέλλουσι.

l. 28. διὰ τί παράδεισος.) *pendet haec quaestio à mentione aliquā paradisi priùs factā. ut igitur posteriora cum prioribus nexu idoneo cohaereant, talia quaedam adiiciantur necesse est: aut ὃ χήρεια, aut ὃ παρθένοι αὐδοῦσα τῇ ἡλικίᾳ, ἢ τούτων παύτων ἕνεκα ὁ παράδεισος. Tum sequitur: διὰ τί παράδεισος i hoc est, Quare vocas ecclesiam paradisum? Continenter verò subiicitur similitudinis explanatio.*

pag. 111. 39. ἐνέχυρα παῦτα ἐκείνων ἀμείνων) *petenda est interpretatio horum verborum è lin.* 29 *& sequentibus aliquot, vbi docet Chrysost. quo sensu τὰ ἐνέχυρα, maiora meliorāq; sint ijs quorum sunt ἐνέχυρα. Non enim sunt nuda pignora, sed fundamenta & causa eorum quae promittuntur.*

pag. 112. 23. *Quid si sic?* ἄχωλῳ ὅσον εἰς τὸ ψυχικὸν. τὸ γὰρ σῶμα ἐφεῖς τῷ ψυχῷ, ὥσπερ ἡ δίκη ἐφεῖς τῷ κυβερνήτῃ. ἐφεῖς τῷ ψυχικῷ ἄρα ἀχωλία. *l.* 35 ἤτοι τῷ οἰκείαν ἕδυκα γνώμην;) *Fort.* ἤτοι τὰ οἰκεῖα ἕδυκα, ἢ τῷ γνώμῃ μαθόντα; *De Zacheo enim opinor intelligenda haec sunt: vide infrà notas in pag.* 164. 25.

pag. 115. 1. πλείονος ὑπουσίας τὸ σὺ πάντα διοικῆσαι, *vel* διακοσμῆσαι. *l.* 8. σκιλλων) *Fort.* ἀσκάλλων ἔχων.

pag. 116. 5. ἐκλαβεῖν τῷ ζωλῳ) *Malim:* ἐκκλίνειν τῷ ζωλῳ αὐθῆ. *l.* 19. ἢ ἀπολωλέμεν τῇ διανοίᾳ.) *Fort.* ἢ ἀπολωλέμεν τὰ τῇ διανοίᾳ ἐγκαρυμμένα.

pag. 118. 7. ὁ χρήματα θεωβώμενος) *pro* θεωλόμενος, *nescio an legere liceat,* θεωσκλαμβώμενος. *Al.* ὁ χρήματων θεωσάν κατηφῆς.

pag. 119. 8. πολιορκίαν) *Abusiuè fortasse, sed* τῶν αἰδίκιαν, ἀπωθραπείαν.

Pag. 122. 29. 30. ἀποφέρεται μόνος.] *Malim:* ἀπέρχεται *&c. l.* 36. διώκων) *i.* ὑπὸ διώκων. *l.* 38. ὑπειδὴ τὰ ἑαυτῆ λαμβάνουσι] *Fort:* ὑπειδὴ τὰ αὐτῇ ἐπὶ ἑαυτῆ λαμβάνουσι. *i.* quia quae sua sunt secum hinc auferunt. *l.* 41. ἐξερχομένῳ] *i.* φοιμῶντι, *cantemus.*

Pag. 127. 34. φθειρομένῳ ἀκολουθίαν] *Fort:* φθειρομένῳ τῇ τῆς χθονὸς ἀκολουθίᾳ.

Pag. 130. 14. ἄσεκτον] *i.* importabilem. *Manasse ormio:* quia importabilis est magnificentia gloriae tuae: *i. Graecè: Vt habetur in Rob: Stephani editione Latinorum Bibliorum, fol:* 127] ὅτι ἄσεκτος ἡ μεγαλοφροσύνη τῆς δόξης σου.

Pag. 139. 20. εἰπὲ, μὴ φοβηθῇς] *Malim sic:* ὅτι ἀκριβεῖ ἰσμεν, ἢ εἰπεῖν μὴ φοβηθῇς [*Mutatio numeri, vt mox in* ἴσμεν] ὅτι ὑκ ὀπὸ, *&c. l.* 24. ὁ Σολομὼν] *i. Siracides, nisi* μαναικὸν *sit* ἁμάρτημα. *At passim alibi Siracidem sic cum loquitur pro* εἰς *ponit, vt paulò infrà pag.* 142: *lin:* 42.

Pag. 143: 1: ἀποδαρθάνει] *Male pro* διεφθαρμένος. *& sic lin.* 5. ἐκκλῖς, *male, pro* ἐκκλῖς.

Pag. 144. 29: *Delendus videtur articulus, ante* καρπόν. *l.* 36: λόγον ῥῆσιν, *&c.*] *Fort:* κατ' ἐκείνην ἡμέραν διὰ σύλλογον συῤῥέοντα, ἢ πόθον ὑπάντα κορυνύμενον, ἢ διὰ τὰς οἰκοδομάς. *Alter:* ἢ ὃ ἐκκλησία μᾶλλον πρυφῆ κατ' ἐκείνην ἡμέραν τοσοῦτον σύλλογον ἀῤῥέοντα, ἢ πόθον ὑπάντα κορυνύμενον ἐπὶ ἕδυκα, ἢ ὅτι λαμπρὸς ὑπωνὶ ἦχε τὰς οἰκοδομάς. *l.* 38: plenius, ἢ μὴ μοὶ λέγε *&c. l.* 43: ἐν τοῖς κτήμασιν ἢ σεμνότης.] *Totam lineam sic lego:* ἰῶ σεμνυνεῖς. *τί δ' ὄντως ἐν ἐκ τοῖς κτήμασιν (i. οἰκοδομήμασιν) ἢ σεμνάσεις, ἀλλ' ἐν τῇ συναγωγῇ φῆ αὐτρώπων.*

Pag. 149: 32: procul dubiò, *vt dicis, addendum,* φησὶ *post* συμεῖν. *At hac: ἀλλ' ἐχ ἥπιδε, &c. vide ad* ἡμεῖς δὲ, *mendo vacare non videntur.*

Pag. 156: 32: κρεῖττον πολλῶν αὐρώπων, *&c.*] *Mutato verborum ordine dilucidior fiat sententia in hunc modum:* κρεῖττον πολλῶν αὐρώπων πολλῷ τῷ ῥήμῃ ἀπαυτῶντα. διακόπτων ὁ λόγος φῆ νοημάτων τὸ πολλῶν, *&c. Est comparatio rerum cum hominibus, vt apud Cic:* Aliquid tanquam ignotum hominem praeterire.

Pag. 160: 39: ἀλλ' ἀπορῆ μὲν αὐτὸ] *Videndum annon Lector tab aliquā additione adiuuetur:* ἀλλ' εἰ μὲ ἀπορῆ μὲν αὐτὸ, διακονῆται ἢ ἴμως τοῖς, *&c. Animae enim tametsi simplicis ipsa natura sit, tamen corporis necessitatibus subuenire, ac quomodo illi bene iucūdè q. sit, prospicere non dedignatur. Tanta est inter animā & corpus coniunctio atq; societas.*

Pag. 162: 10: *Nihil vnquo.*

Pag. 167: 20: ὡς ἅπαντα κρατῶν] *Fort:* ὡς παντελοῦ ἔχθρας τοῖς θεραπόντας θεῖε τοῦ ἀδιαφθόρτος ἐχθίστοις, ἐκλύοντας *&c. Al:* ὡς ἀπόχθειαν τοῖς. *l.* 36: πάχυσιν] *pro* πάχυσι, *legendum puto,* ὑπὸνοι.

Pag. 168: 27: ὕβρεις καὶ λέα] *Vel tribuenda sunt* τῷ ὕβρεις *contrariae significationes, vel pag.* 168. *lin:* 31. *& pag.* 169. 4. ἢ ὑβρὶ *loco alius aliquid reponendum: quòd certè faciendum puto; at q. idcirco vtrobiq; pro* ὑβρὶν, *legendum suspicor,* ὑβριλῶ, *aut tale aliquid.*

pag. 171. 17. ὑπεδεχόμεθα] *Fort:* ἐπαγγελλόμεθα, *i.* ὑπισχνούμεθα, *vt paulò infrà loquitur, nimirum huius pag. lin.* 24.

pag. 178. 22. τῆς ἢ χρημάτων, *&c.*) *Malim:* τῶν τῆς ἢ χρημάτων, *& sic lin. seq.* τῶν τῆς ἐν τῇ ἐδὴν θεραπείας.

Pag. 181. 4. αὐδέξαι] *Fort.* αἰαδιδέξαι. *l.* 28. τῆς συνῆς πύλης] *Sensus patet, licet syntaxis sit implicatior. l.* 35. *&* 36. καταφρονῆσαι] *Quid si* καταδοκήσῃ, *vel* δυσφορήσῃ? *Retineri tamen potest* καταφρονήσῃ, *si addantur modo hae aut similia:* καταφρονήσῃ, *quasi* τι διὰ πολλὰ ἐκπεπλῆχθαι. *Muto participium in verbum, & in priore membro genitiui reguntur à* καταφρονήσῃ, *non à particulā partitiuā, vt sensus sit: Chrysostomum admodū haec inculcare, ne aut ex opulentioribus aliquis pauperes contemnat, aut qui pauper est, propter pauperta tem seipsum miserum existimet.*

l. 43. Επειδὴ πάντων, *&c.*] *Ad perficiendam sententiam*

sententiam addo possint hæc post αὐτοὺς l. 2. p. seq. μόνον δὲ ἔτεκον ἐν οἷς ἔλαχε· ἢ γὰρ δὴ πᾶσι τέκνα τίκτουσι *&c.*

Pag. 183. 19. αὐτοὺς ἢ τέκνας εἰσφέρειν φιλοπάτορας τοὺς] *Fort.* αὐτοὺς ἢ τέκνας εἰσφέρειν μητροπάτορας? *i. medicos domum ad se accersunt.*

Pag. 187. 20. ἀναλαβόντα : *malè, pro* ἀναλαβόντα.

Pag. 190. 42 & 43. ὑφαίνοντά μοι τὸ σῶμα] *Fort.* αἰσανῦντα, *vel* αἰσαμινῦντα. *Al.* χαλεπώτερον ἀποφαίνοντά μοι τὸ σῶμα. ἀποφαίνοντα, *i.* ἀργαζόμενον.

Pag. 193. 26. σοὶ τὰ οἰκεῖα ἀξίως] *Addo* βλέπων, *aut* ἀφορῶν.

Pag. 195. 24. ἀλλ' ἀρχὴ ζῆτε] *Nescio an legere liceat:* ἀλλὰ βαυκίζετε ζῆτε. *Al.* ἢ ζητεῖτε τόπον, ἀφιλοξενοῦτε τῷ ζῆτε.

Pag. 196. 6. ᾠζυμίλλιν, *malè, pro* ᾠζυμίλιν.

l. 7. ἀπαρήμησαν σε τὸ πάθος] *Fort.* ἀπαρηρύηκεν ὅλεσά σε τὸ πάθος. *i. reliqui te ab omni solatio deserta.*

Pag. 208. 16. Δημοσθ.] *sub.* τωῖτά φησι, *vel est participium pro verbo, vel etiam, ut tu vis, verbum pro participio reponendum.*

Pag. 209. 41. ὁ πατὴρ ὁ κρίνων *&c.*] *Lege,* ὁ πατὴρ γὰρ ὁ κρίνων *&c. Deesse enim videtur causalis particula. Christus est κριτής. Quare?* Ὁ πατὴρ γὰρ *&c.*

Pag. 210. 6. τὸν ἀπόστολον ἀμύνω] *i. Paulum Apostolum. vide supra pag.* 209. *lin.* 25. 26. *&* 27.

Pag. 212. 8. ὡς ἐξαίρων τὰ τῆς ὑπάτης] *Rectius fortasse,* ὡς αἰωρῶν τὰ τῆς ἐξουσίας.

Pag. 214. 22. Pro οἱ γὰρ τῶν, *lege* ἢ γὰρ τῶν, οἱ.

Pag. 218. 15. ἢ ὑπηρ⊕ *Fort.* ἢ ὑπέρωθι.

Pag. 226. 24. ἢ γυναικῶν] *Hæc delenda videntur, ut glossema τῶν ἀμφιδρόμων.*

Pag. 242. 20. ἀκεραιτον] *Sinceram esse puto lectionem, tametsi de ratione istâ ablactandi infantes non perinde mihi liqueat. Imò iam mihi videor intelligere quid rei sit. Talem enim credo usum fuisse vini in ablactandis infantibus apud Græces, qualis est zythi aut cervisiæ apud nos. Quemadmodum igitur apud nos infanti à mammâ recens depulso zythus datur subinde potandus è poculo quodam exiguo, sugentibus∫q; apto, quod ideò sugentium poculum appellatur: sic Græcorum infantibus, post denegatam illis mammam, è vasculo aliquo consimili datum fuisse vinum, eò est probabilius, quia quod nobis est zythus, id Græcis fuit vinum, & ut nobis zythus in quotidiano est usu, sic vinum illis. Rursus, ut nostris infantibus salutaris est & sine noxâ à lacte ad zythum transitus: sic pari ratione Græcorum infantes sine dispendio valetudinis à lacte ad vinum progressos non est à vero alienum.*

Pag. 251 38. τοὺ τῆς γυναικὸς] *Lego:* τοὺ τ' γυναικὸς ἔτεκε παιδίωνος.

Pag. 264. 28. ἐπιτήδειον] *Malim,* ἐπιμελέστερον.

Pag 266. 28. ἐκκρεμάμενον] *Rectè,* ἐκκρεμόμενον, *ut mihi videtur. l.* 43. ὡς τῆς αἰτήσεως, *&c.*) *Nescio an desit* ἀπουχόντες, *sine* ἀπουχάμενοι *&c. l.* 44. ἢ μόνοι ἠγαπήκατε] *Hæc collocanda puto post* ἀπεφήναντο, *lin.* 42. *& pro* μόνοι *lego vel* σπουδὴ (*i.* μάρυι) *vel* δύμαντες *cum Halesio.*

Pag. 268. 25. Lege, αὐτὸν ὅ ποτε σφίσιν ἐδ.

pag. 269. 14. ἐδικαίωσεν τῷ ῥήματι) *Non malè fortassè tota linea sic interpoletur:* τοῦτο γὰρ ἐστὶν ἀπολύσαντας, οἷς ἐκώλυσε τὴν ἐξουσίαν ἔχων, τῷ ὑπαίθρῳ καὶ ἀμυήτῳ τοῦ ῥήματος *&c. lin.* 33. ὧν τοῖς παροιμίαις) *Legendum proculdubio, ἐν τοῖς παροιμίαις.*

Pag. 271. 1. τὸν οἰκεῖον] *Malim,* τὸν τῆς οἰκουμένης ἀνθρώπων, *vel* βασιλέα. *l.* 38. ἔδειν μὲ παῤῥησίας ὠμίλει τῷ Θεῷ ὁ Ἀδάμ;] *Vt locus iste sanitati suæ restituatur, duplici opus est remedio. Primùm enim in ipsis verbis mutanda quædam sunt, & deinde in verborum ordine adjicienda etiam nonnulla hoc modo:* πῶ ἐκρύβης; διὰ τί ἐκ οἷᾶ τὸν τύπον, ἵνα τὸ φεύγειν μὲ παῤῥησίας ὠμίλει τῷ Θεῷ ὁ Ἀδάμ, ἀλλὰ λέγει, Ἀδὰμ ποῦ εἶ;

Pag. 273. 15. κωλύσας ἐξ ἐαυτοῦ] *Nescio an legendum sit:* κωλύσας ὡῶ ὁ Κύριος ὑποπλοῦν δι ἐαυτοῦ τῆς οἰκείας. *l.* 42. δύμαι εἰμι] *Fort.* δῦλος εἰμι, *vel* δημιούλακε οἰμι, *vel* δύμαι εἰμι.

pag. 275. 38. διὰ τῆς συγγενείας αὐτῆς] *Fort.* κατὰ τὰ συγγενέας αὐτῆς. *i.* aduertus ipsos consanguineos. *Abstractum pro concreto.*

Pag. 276. 29. τῶν κατὰ τῶν φιλοσοφίαν ἐναγκιῶν] *fort.* ὅτι διωκόντων μὲ ταύτην τὴν κρυφὴν φιλοσοφίαν ἐναγκιῶν.

pag. 277. 11. ἢ τὸ σημεῖον] *Totum locum sic emendandum censeo:* ὅτι μαθὼν, κατὰ τὸ διαῤῥῆξε τὸ ἅλμα τὸ πρῶτόν, *vel,* ὅτι μαθὼν, ὅπῳ τὸ αὐτὸ τὸ ἅλμα ἢ τὸ πρῶτον. *vel,* ὅτι μαθὼν τὸ αὐτὸ τὸ ἅλμα ἢ τὸ πρῶτον.

pag. 278. 38. & 39. φιλεῖς μᾶλλον τοῦτον, φησί; τοῦτο ἢ *&c.*] *Deleo,* φησὶ *post* τοῦτον, *& alia post* ἀρχῶν, *& tum lege:* φιλεῖσθαι πλέον τούτων; (τοῦτο ἢ ἴσον ἢ Νὴ εἰς τὸ τυχεῖν βασιλείας ἐφιεῖσι, ὅτως φανῆναι ἢ χειρὸν φιλοῦντες, ὡς φιλεῖν δεῖ) ἢ τὸ γνώσεσθαι εἶπε.

pag. 279. 41. ὃ αὐτῷ τὸ φῶς ἤλαμψε *&c.*) *Nondum succurrit aliquid quod ad hujus loci explanationem faciat.*

Pag. 283. 15. οἱ γὰρ ἐστε ⊕ῦ πάντων] *Arbitror desiderari,* τινὰς *post* πάντων, *ut sequentia explicent, quid intelligendum sit per* ⊕ν, *quod paulo antè præcedit. Hoc vitæ nostræ multum conducit. quid?* οἱ ἢ ἀλύγκωλῳ, *&c. l.* 16. *pro* φλεγμῷ, *lego* φλεγμῷ.

Pag. 292 7. εἰδίτες ᾧ σοῦλδωιδ *&c.*] *Prorsus tibi assentior in locis istius lectione, nisi quòd post* σοῦλδωιδ, *ἀποδιήγησιν potius quàm* διαίζεσι, *inferendum putem. l.* 8. αὐτὸ τοῦτο] *Fort.* ἐκπὸ τούτῳ.

Pag. 293. 27. *Vel delendum puto* εἰπεῖν, *vel legendum,* τῷ εἰπεῖν, ὁ μόνον, ἡμῖν πολλὰ ἢ ὕπερ ἡμῶν *&c. l.* 44. ἢ μόνοι ἠγαπήκατε] *Hæc collocanda puto post* ἀπεφήναντο, *lin.* 42. *& pro* μόνοι *lego vel* σπουδὴ (*i.* μάρυι) *vel* δύμαντες *cum Halesio.*

Pag. 294. 1. *pro* ὥσπερ, *subslitno,* τοῦτο, *aut tale aliquid.*

Pag. 295. 33. τῶ πατέρα] *Fort.* τὸ πατέρα.

Pag. 299. 42. εἰς ἀπαγγελεῖ] *Deesse videtur commodum aliquod participium.*

Pag. 301. 26. τῶ ὕπνω κεκλικασιν] *Nescio an legendum sit,* ἐφλασιν *pro* κεκλικασιν. *Præterea tota hæc clausula,*

clausul. i, ὥσαὐτως δέ, ad καθέκαστα, notis parentheticis includ. nulla videtur.

Pag. 306. 40. μὴ τῶ μέλει] sub. αἰτῆ, cum membro suo, id est, cum subjecto. Sunt enim subjecta quasi membra participium.

Pag. 307. 37. ἴσασιν] Malim, ὡς ἴσασιν. εἰ γὰρ. sub. ἠλγεῖ.

Pag. 314. 14. ζωπάζει] Lego, ὕπαιθρ. ἐκ ὕπνου παύει &c.

l. 42. Pro ὀνομάτων lege, ῥημάτων.

Pag. 319. 23. Lego, ἐφ' ὧν τῶν γλῶν ἐκλέλοιπεν, &c.

Pag. 326. 14. Pro ἐπαχθείας lege ἀπιχθείας.

Pag. 327. 5. Ἐπαφρᾶν] Fateor Chrys. locum pro loco posuisse, sed an item personam pro persona, nequeo in praesentia definire. Est enim Ἐπαφρᾶς diminutivum ab Ἐπαφρόδιτος, sicut Ἀρτεμᾶς ab Ἀρτεμίδωρος, & Ζηνᾶς à Ζηνόδωρος, & Ὀνησᾶς à Ὀνησίμου, & Σίλας à Σιλουανός. Quemadmodum igitur, ut docti sentiunt, Silas & Silvanus, eandem hominis diversa sunt nomina, seu potius eadem nomina sub diversa terminatione, sic etiam fortasse Epaphras, & Epaphroditus. l. 10. μακρειότερον] Halensij supplementum placet, nisi quòd pro ἐκείνων, malim, ἡμῶν. Sequitur enim lin. 11. ἡμᾶς δέ.

Pag. 330. 37. αὖ κεφαλαίῳ τῶ πλησίον] Fort. μὴ ἀμῆσαι, μὴ κατκρεσῆσαι τὰ πλησίον.

Pag. 333. 23. ἐκ τῆς φίλων] Nescio an legere oporteat: ἐκ τῆς φιλημάτων. Malim tamen: ἀπ' αὐτῆς τῆς ἡμέρας τῆς γάμων, delet à parenthesi ἐκ: vel, ἀπ' αὐτῆς τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς γάμων.

Pag. 336. 17. καὶ πάντας τοὺς θεωροῦντας τοῖς θεοῖς. Sic est apud Suidam: τῆς ἐλεύσεως ἐποιοῦν ὁρισθήκτων, καὶ πάντας τοὺ θεωροῦντας θεοῖς; Sensus è loco, unde haec desumpta sunt, petatur.

Pag. 338. 27. τῶν γοῦν αὐτῶν] Locus obscurus, nec satis mihi adhuc intellectus: Arbitror tamen talem aliquem sensum ex eo elici posse: quòd nimirum etiam apud Ethnicos non permittitur nisi dimittibus uxores dimittere, idq; postquam eo nomine bonam pecuniae summam dependerint. Pauperes, inquit, si libellum repudij petunt, ejiciuntur foràs, & re infectâ discedunt, etiam apud Ethnicos: divitibus verò haud aliter conceditur potestas dimittendi uxores suas, quàm si illam grandi pecuniae summâ redemerint. Vide intelligere licet, ne Ethnicis quidem, simpliciter & per se, licentiam illam uxores dimittendi probatam fuisse.

Pag. 345. 17. αὐδίωῳ ἢ ᾗ ἀγνώμων] Fort. ἀπειδὴς ἢ &c. vel αὐάδητῳ ᾗ &c. Infrà pag. 557. lin. 19. & 20. ὅτως ὕσως αὐάδητος ᾗ ἀγνώμονες.

Pag. 347. 24. ἧς ὅλων] pro ἧς ὅλων, quid si, τίτε reponatur?

Pag. 357. 28. τῶν μεθέσης ἡμέρας αὐμεχλάμβα] Deest τῶν περιοῦσαν, aut nescio quid aliud.

pag. 374. 24. τῆ ἐνδίκῳ] i. φορτίῳ, mercibus navi impositis. De hoc vocabulo consulendae notae meae in tomum septimum.

Pag. 384. 3. καὶ πάντα τὰ εἰς ὀδιοιεν] Deesse videntur haec, ἐκδεῖν δωσάμενα. l. 34. τῆς ἀπειρίας] Malim, τῆς ἀπαλαγῆς. l. 42. τῶτο ἐπ'] Addendum ex epistola ad Hebraeos, cap. 10. v. 33. τῶτο μὲ, κοινωνοὶ τῆς ὕπως ἀναστρεφομένων γινόμενοι.

Pag. 390. 29. καλέσης αὐτὸν Θ'] Lego, καλέσης, sine ὀπτικῆς ὁσης, sine αὐτόμβ Θ'. Al. ἵνα μὴ παῤῥησίας καλέσης εἰσερχόμβ Θ' &c.

Pag. 397. 9. μετ' ἐκεῖνες] Fort. μετ' ἐκεῖνα, i. τὰ χθὲ τῶ Δ. γυῆον. l. 11. ᾧ ἀδιδόντας] Nihil mutato. Malim tamen quispiam fortasse ᾧ ἀδιδόντων. l. 12. τὸν Γεδεὼν] Quid si, τὸν μὲ Γεδεὼν, vel τὸ μὲ Γεδεὼν λεγόμενον?

Pag. 414. 34. αὐκεῖτο] Vide supra pag. 265. lin. 9.

Pag. 418. 21. τῆ ζωεχείᾳ] Quid si, τῆ ἀσωσθείᾳ?

Pag. 425. 23. τὸ ῥηνάμει] Vel lego recum, ᾗ ὠὲ τῶ, vel ὠὲ τὸ &c.

Pag. 427. 18. & 19. Lego, ᾗ ταῦτα πῶσα ὑπορρεῖνα τῶν ἀχμισσαίων βέλων τα χαμῖσσα πάλιν, βέλπον ὀρῶν ἐχέδια τ' τοιαύτης ἀχμισσαίης. ᾗ τες ὠὲ τὸν Χειῶν κατασπῶσα ζωσθήκας, ὅθ' τῶτο [i. ὅθ' τὸ χαμῖσσα,] ἐλαθεῖν.

Pag. 429. 9. ζωλω] Malim, σπεῖω, aut tale quid.

Pag. 436. 29. δυσωπῆσα] Magis mihi placet margini lectio, δυσωπεῖ σε.

Pag. 444. 37. τὰ φάρμακα ᾗ ἐχθρῶν ἔχοντες] Id est, Venena inimicorum habentes: hoc est, libros pravis opinionibus tanquam veneno refertos.

Pag. 445. 38. ᾗ πολλοὶ ὕπος ἀξασιῶς ᾗ ἀνεξετάστως &c.] Rectissimè monet de pervertendo hic verborum ordine, nec displicet omnino, ut eo quoties vis modo verba disponantur: vide tamen annon aliquanto rectius πολλοὶ, sine ᾗ ante πνὲς, initio lineae 37. collocetur. ὅμως εἰσὶ πολλοὶ πιὲς μ. τ. τ. ᾗ τ. οἱ. ὰς εἰ. ἀ. τ. μ. οἱ θαμὶς ὧν τῶς χθμιδόμες, πὲς αὐ π. τ. ἀ. μ. τ. Σ. μ. μ. ἀ. τ. ε. ὧτως ἀξασιῶς καὶ ἀνεξετάστως ταῦτα αὐ τῶ πίσιν, &c.

Pag. 450. 4. τῶ ῥονοσηκότ Θ' ἐναπεμεῖναι] Malim, τῶ νοσήματ Θ'.

Pag. 451. 13. ᾗ αὐτὶ τῶ κρατῶντ Θ' &c.] Lego, ᾗ αὐτὶ τῶ κρατῶντ Θ', πὸ ὑπερτερῆνε ᾗ τῶ πόλιν οἰκόντων ἔχων &c. i. Etiamsi reges parvi faciant idola, tamen opulentiores cives plurimi ea facere, atq; inde existere ut cultus idolorum in nonnullis adhuc civitatibus vigeat. Nam ut priùs regum causam, & ut illis placerent, multi simulabant se saxa & stipites venerari: sic nunc in quibusdam adhuc civitatibus idem fieri, civium opulentiorum causâ, qui etsi reges non sint, tamen regum loco sunt ijs, qui tanquam famelici canes, ad nutu illorum pendent. Locum aliquam mutuetur locus iste à verbis hisce, lin. 18. &c. οἱ γὰ ὑπερτερῆνες τῶν θεῶν ἀφορίων, &c. Docet enim illis verbis, vulgus hominū non aliam ferè habere causam colendi idola, quàm quod regibus vivisq; claris & praepotentibus gratum id fore intelligant. Aliter: τῶν τῶν πόλιν δοκιμῶντας ἔχοντα, sc. τὰ εἴδωλα. αὐτοῖς nimirum, τοῖς εἰδώλοις.

Pag. 452. 23. Lege φειδεῖσθαι pro φειδεῖσθαι sine interrog. vt sit 2 pers. praes. imperat. formâ Attica.

Pag. 457. 41. τῆ ἑρμηνεῦν χρησιμωτέρων] Nescio an legendum sit: ὅτως ἀφίπνυγόν ἐκ ὄλεσιμῶν, ἀλλὰ σωθῆ &c. i. tanquàm qui demceps non contumeliosè, sed grauiter & honestè amicae cōsue-

tudine vsuri sunt. *Quid sit*, ἐν ἀλείᾳ, *lin.* 39. *nondum intelligo.*

pag. 461. 32. ᾧ δείξας αὐτὸν δὴ ὁ πυρὸς] *i.* & ostendens illum in rogo. *Tum enim liquebat flexiloquium illud oraculum non de hostium clade, sed Cræsi ipsius ruina intelligendum. Dicit autem dæmonem ostendisse Cræsum in rogo, siue pyra, quia dæmonis sit audire in eum locum deductus fuit.*

l. 38. ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἤθελες] *Fort.* ἀλλ' οὐδὲ τοῦτο ἤθελες φανερὸν ἦν);

pag. 462. 34. Τοῦτο ὁ ὠφὸς παῖς] *Quod addamtuis in hunc locum annotationibus nihil habeo: Certè* παῖς *pro* ὠφὸς *facile poni potuit.*

Pag. 465. 2. ἀπήλασε] *Deleo* πως τὸς *ante* ἀπήλασεν, *vel pro* πως τὸς, *lego* πώπος. *Non est autem opus, quantumcunque ego quidem video, vt subintelligatur aliquid. Nam id quod tu subintelligi vis, exprimitur lin.* 4. *his verbis:* ᾧ ὁ τύπος ἦ πῦ καιρῷ, ὁ ᾧ *&c. Chrysostomi enim hæc sunt, non Libanij: &* τοῦτο σφαλεῶν, *lin.* 3. *referendum est ad ea quæ proximè antecedũt, non ad ea quæ sequuntur. Duplex est emphasis hoc loco, nimirum & in ἐκ τῆς χερὸς τούτου, lin.* 2. *& in ἐν τούτῳ τῷ καιρῷ. lin.* 4. *Et ex hoc loco abegit, omnium tibi charissime, & hoc tempore, quo arietes victimis abundabant.*

Pag. 468. 5. ὁ λίθος, ὁ παῖπα] *Lego, inuerso ordine,* ἀπαλὸς πα ὁ λίθος (ᾧ παῖπα ὁ λίθος) *Additur autem hoc:* ᾧ παῖπα ὁ λίθος, *vel à Libanio ipso ad maiorem excitandam admirationem, vel à Chrysostomo per ὑποφοράν. l.* 18. Μισῶν οἰκτῶν) *Fort.* οἰκτίσων, *i. miserabilium, propter præsentem nimirùm calamitatem.*

Pag. 478. 28. τί γὰρ ἐκείνου τῆς πόλεως *&c.*] *Lego ex meræ, & fortasse nimis audaci coniecturâ,* τί γὰρ ἴσον εἰς ἐνστάσεως λόγον, τῷ παρ' ἀξίας ἐκείνῳ ἡ πόλιν ὁ τοιοῦτος κινδυνος *&c. Aliter, quàm minimâ mutatione,* τί γὰρ ἐκείνης τῆς πόλεως ἴσον. ἰῶ ὀνόμασιν ὁ τοιοῦτος *&c. Hæc lectio maximè mihi arridet.*

Pag. 481. 3. ἐκείνου ἴσως ἦν ἀδίκων] *Desiderari quædam videntur. Lego* ἐπαίνου ἴσως ἦν ἀδίκων πολὺ πικρότερα, ὅσα ματέρες ὑβρίσθησαν. οἵας γὰρ αἱ ἀδίκως συγκτεῖσαι ὑδὲν ὑποδεεῖσους, τοῦτο οὐκ ἴσως.

Pag. 488. 25. ἐκλεῖσαι ᾧ τὸν λῃστὴν *&c.*] *Malim:* ἐκτόνωμεν, *i.* Vt tyrannum occisum audiamus: sic etiam τὸν λῃστὴν [*i.* Arium] *sublatum* esse è medio audiamus.

Pag. 492. 25. Lege αὐλῆς τῆς γλωσ-

Pag. 496. 34. Fortassis pro ἐπιγλίδω leg. ἐπαγλάδω.

Pag. 501. 7. κύφων] *Magis probo, vt* κύφων *hic pro vinculo ligneo, ferreove capiatur, quam pro anginâ. Est enim* κύφων, *vinculum aut iugum è ligno aut ferro, tanti quidem ponderis, vt fontium cerui cibus impositum, deprimat eos & incurret, nec caput attollere sinat. Atqui de tali vinculo intelligo hæc verba Manasse in oratione sua:* incurvatus sum multo vinculo ferreo, vt non possim attollere caput meum. *i. Græcè,* κατακάμπτομαι πολλῷ κλοιῷ σιδηρῷ, *vel,* πολλῷ κύφωνι σιδηρῷ. *In Græcâ Manassæ oratione editâ, est* πολλῷ δεσμῷ σιδηρῷ, *sed malim* κλοιῷ, *aut* κύφωνι.

Pag. 507. 40. ἀλλ' ᾧ τῆς φιλίας, ὡῖ τοῦ τοιούτου *&c.*] *Halesij lectio eò magis mihi probatur, si conciperetur in hunc modum:* ἀλλ' ᾧ ὅπως φιλίας, ὡῖ τοῦ τοιούτου ὑδὲ λίνυται πεῖσαι τοιούτων τῆς εἰς αὐτὸν *&c.*

Pag. 510. 38. ἱερᾶς θεραπείσης] *Rectius* θεσπεσίης, *i. accedente, appropinquante, nisi malis:* προσεγγιζούσης, προσφαινούσης.

Pag. 545. 4. παρέδηκαν αὐτῷ ᾧ πῶ σωρικλῶ] παρέδηκαν, *sc.* ὁ δημοφύλαξ. αὐτῷ, *sc.* τῷ Παύλῳ. *Est subita mutatio suppositi. Aliter:* παρέδηκαν αὐτὸς [*i.* ὁ δημοφύλαξ] ᾧ ᾗ σωρικλῶ, *sc.* τῷ Παύλῳ. *Hanc lectionem genuinam esse puto, quia Act.* 16. 34. *est* παρέθηκε τράπεζαν, *sine additione dativi.*

Pag. 551. 36. πῶ γνώμῳ ἐξήγαγε παῦτα] *Pro* ἐξήγαγε, *legendum arbitror:* ἐξύφηνε, *i.* κατεσκεύασε.

Pag. 556. 25. ἡ ἐπαίσχυ αὐτὸ ὡῖ] *Fort.* ἡ αἰσχύνη ᾗ ἡ αἰζύμων ὡῖ, *vel* ἡ αἰσχύνη ᾗ ἦν αἰζύμων, αὐτὴ ἡ ὑμέρα ὡῖ, καὶ ὡῖ, *&c. vide Matth. cap.* 26. 17. *Aliter:* ἡ αἰσχύνη ᾗ ἦν αἰζύμων, αὐτὴ ἡ ὑμέρα ὡῖ, καὶ ὡῖ οἱ μαθηταὶ ταῦτα ἔλεγον· πῶ Χλόης ὑπεμέσωμῳ· σὺ φαγεῖν τὸ πάσχα; ἡ ὅτι, πῶ Χλόης *&c.* Hæc ex meræ coniecturæ, cui ideo minùs tribuendum censeo, quia in oratione huic ὃν παραλλήλα adinstella legitur etiam: ἡ ἐπαίσχυ αὐτὸ ὡῖ τότε. *Aliter:* ᾧ ἦν ἀραδῶν γλυκύτης. Πῶ Χλόης ὑπεμέσωμῳ· σὺ φαγεῖν τὸ πάσχα; ἡ ἐπαίσχυ αὐτὸ ὡῖ, καὶ ὡῖ *&c. ut in libris. Hæc verba enim* ἡ ἐπαίσχυ *&c. subinsigenda videntur* πῶ, πῶ Χλόης *&c. quia idem est ordo in oratione collaterali.*

Pag. 559. 42. ὁ λόγος] *Addo:* τοῦτό μὲ ὅτι τὸ σῶμα.

Pag. 560. 16. *&* 17. *Lego:* ὅτω ᾧ ἡ πνευματικὴ ζωὴ, ὅτως αἰξίως μετέχῃ τε αὐτῆς, πλέον κρίμα ἐδέχετῳ σωρδίαν. ἡ πνευματικὴ ζωὴ *est nominativus progenitivo per antiptosin bonis authoribus non insuetam. Ratio autem antiptoseos est, quia nominativus præcessit in τῇ ἀρχῇ. Alioquin enim dixisset:* ὅτω ᾧ ὅτως αἰξίως μετέχῃ τε τῆς πνευματικῆς ζωῆς, πλέον κρίμα ἐαυτῷ σωρδίαν. *sed genitivus, qui latet in antecedente* πνευματικὴ ζωὴ, *exprimitur, aut saltem exprimi debet in relativo* αὐτῷ. *Similis antiptoseos exemplum observauit, Sirach,* 48. *v.* 12. *vbi est:* Ηλίας, ὃς ἐν λαίλαπι ἐσκεπάσθη, ᾧ Ελισσαῖε ἐνεπλήσθη πνεύματος αὐτῷ: *pro* ᾧ Ελισσαῖος ἐνεπλήσθη πνεύματος Ηλίου, ὃς ἐν λαίλαπι ἐσκεπάσθη.

Pag. 566, 4. Pro ἐπίσχυσε legendum videtur ἠσθένησε.

Pag. 582. 1. Pro χμῆς, leg. συμῆς.

Pag. 585. 21. ᾧ οἱ πῶ ᾗ βαπίσματος *&c.*] *Marginalis huius loci lectio non displicet.*

Pag 587. 4 Lege μεγαλωῖαι ᾗ πὸ ᾗ βασῖ-

Pag. 592. 9. βοήσωμῳ,] *Vel est,* βοήσωμῳ, *pro* κραξώμῳ, *vel delendum* βοήσωμῳ, *& repetendum* μηβὲ ὠμῷ.

Pag. 595. 28. ὑπὸ ᾗ πόπων] *Fort.* ὑπὸ ᾗ οἴκων πόπων, *vel* ὑπὸ ᾗ πόπων ἑαυῖ, *i. domo suâ. Nam in Græcis Bibliis,* εἰς τὸν πόπον ἑαυῖ, *est domum suam,* οἶκόν: *& ἐν τῇ πόπῳ ἑαυῖ, domi: & ὑπὸ ᾗ πόπων ἑαυῖ, domo suâ.* πρέπειν igitur ὑπὸ ᾗ πόπων,

vel

vel ἀπὸ πρὸ πόνων ἐαυ πρὸ, est domo discedere, peregrè ire.

Pag. 597. 27. δεῖ πρὸ παιδίων πρὸ σαχυπρόφων] *Legendum sine dubio* : δεῖ πρὸ παιδίων πρὸ σαχυπρόφων, *quod vel epithetum ipsum,* σαχυπρόφων, *eminet. Non dissimilis errore* 1. *Maccab.* 3. 41. *pro* πάιδας, *legitur* παῖδας, *sicut ex Iosepho colligere promptum est.*

Pag. 600. 35. ὅτε μὲν νομίσωσιν ὅτι, ὡς εἰς τὸν ὑρανὸν ἀῤῥᾴδη, οὕτω Ηλίας &c.] *Nihil muto. Dicit enim Eliam, tanquam in cœlum ascendisse, sine* κρίσει, *non autem reuerâ: Christum verò, non tanquam in cœlum ascendisse, sed prorsus & reuerâ. Atq; hæc interpretatio non malè conuenit cum sensu illo, quem tua emendatio exhibet.*

Pag. 604. 9. ἐνδίξεως] *Corruptè, vt puto, pro* ἔνδον σπουρῶν. *l.* 27. ὑπρ@ κύσε@ διαιμων] *Vel deleo* διαιμων, *vel pro* κατιώγκα, *lego* κατίδη.

Pag. 609. 2. & 3. ἐνγεγόηται &c.] *Locus est, vt dicis, parùm sanus, quem haud scio annon sic integritati suæ aliquâ ex parte restituere liceat:* ἐσγεγόηται γ. ὡς ἐπιπλὴ ὁ Θεὸς αὐαμίσιος χρείαν ἔχει, κ' τῶν ἡμέραν ἐκείνων, ἀλλ' ἵνα σι φανερῶς κατα-δηλώσῃ, ὥσπερ ἔλεγχον &c. *Supra pag. præced. lin.* 43. *et* 44. *malè legitur* μείζον@ , *pro* μῆ-ζον.

Pag. 620. 22. παγκεράνον αἰδρώπε] *Deesse videtur aliquid, nimirùm,* σοῦε τας ἀρχὰς, κ' τας ἐξουσίας, *vel* σοῦε τας δοξότας δωάμεις, *aut aliquid tale.*

Pag. 636. 34. ὅτι ἐν σοῦδήκη μιᾶς μάρτυρ@ μόνον, ἀλλ' ὐ πολλῶ πλείονων] *Deleo* ἐν *ante* πολλῶ πλείονων. *Quid autem velint sibi hæc verba, proximè sequentia declarant.*

Pag. 638. 26. ἐν τ ὑρανῶ] *Sensus perspicuus est: Non solum Angelos spectatores habebat, sed etiam fratres suos à cœlis, quò iam posse martyrij coronam migrârant.*

Pag. 640. 36. Ρτον βιαιπμόνες] *Legendum videtur,* τοῦ κ' τὸν πύραννον τῶν ἀδρείαν αὐτ@ σωμάζον βιαιπμόνες. *Tali enim supplemento aliquo opus esse puto.*

Pag. 642. 41. ὑζρίζει τῶν δίαν] *Non possunt hæc verba emendari, nisi emendentur etiam aliqua ex iis quæ præcedunt. Sic itaq́, lego, initio facto à linea priore:* ἀλλ' ἢ τῖτ ἄλλοις φθόνου κατέφαγεν, ὑπιδὼ ἔλθῃ εἰς τῶν λοιπῶν φόνον. ὑζρίζει κ' κατεμώνει τῶν λοιπῶν ἐλθόντων. *Aliter:* ὑζρίζει τῶν δίαν εἰκότα κ' κατεμώνει &c. *Sic paulo posſ:* ὑζρίζεται κ' κατεμώνεται.

Pag. 644. 2. ἀνδυτὴν] *Malim,* ὑπόπτην.

pag. 645. 15. νομίζειν] *Fort.* τὰ ὑμέτερα ζητεῖν. *Tum progredior:* τοῦ ἢ φύσεως ἄρυς ὑπερυφόσειν, πολὺ πλὴν ἀληθείαν, *sine* τι, &c.

Pag. 646. 17. ὑπάγγελμα] *i. ni fallor, scopum, institutum, propositum. l.* 26. κ' μὴ ἐσολδέζης τὸ αὐτὸ μὲν &c.) *fort.* κ' μὴ ἐσολδέζης αὐτὸ ἁπλῶς καμ-βάνεδαι, ἀλλ' ὡς δεωλαν ὑλαμβάνειν. *Al.* ἁπλῶς ὑρῆ-δαι, ἀλλ' &c. εἰς δεωλαν ὑλαμβάνειν, *est in alio sensu accipere quàm verba præ se ferant.*

pag. 651. 43. πῶδεν δέ σοι τὸ ῥηθὲν τοῦτο τὸ ἐκβάντον;) *Rectissimè mutâsti* σοῦτο *in* κ'. *Quod autem ad sequentia attinet, non ita puto corrupta, quin facilè sanari queant. Nam si sequentis paginæ lineâ primâ legamus:* ἀχλυ πάματ@ τῶ τῆ σεσωρευ-μένη παίρ κεφαλῆ : *vel* τῶ πῶ σεσωρευμένα ταῦτα εἰ πόρνος : *non video quid amplius ad sensum perficiendum desideretur.*

pag. 655. 18. πῶς τῶν διαίσεων ἐκάπεδη;] *fort.* ὃν ἐξαπλάγη; *l.* 33. αἴματ@ Ρ κακοῦ] *Quid si sic?* κ' ὁ πᾶς ὠπῆ κόσμ@ ὅλ@, δια' τὸ αἷμα τ Ρ κακοῦ. *Non enim possumus adduci, vt putem authorem huius orationis, quicunq́ is fuerit, adeò sui dissimilem fuisse, non modo Chrysostomi, vt αἷματ@ actiuè vsurparet. l.* 34. ζητῶσι διώκειν, ἵνα συμφορήσῃ] *i.* ζητῶσι πῶς συμφορήσῃ &c. *l.* 41. ζῶντα] *Non erat causa cur Fronto Ducæus* ὁ ζῶντα *adderet. Namid latet in voce* μάρτυρα. *Quid est enim* μάρτυρ ζῶν, *nisi* ὐποδειγμα; κ' ὐκ ἀπο-δανὼν, *vt proximis verbis sequitur? l.* 43. ἐ-χεπόμενος ἢ ὁ τύπ@, κ' ἐκδήχεται τῶν ἀλήδειαν) *Quid de his verbis sentiendum sit, nescio. Certè Frontonis interpretatio nihil cum illis commune habere videtur.*

pag. 656. 14. ὥσπερ κόμιδ πνα] *Fort.* ὥσπερ κοινά πνα παραδείγματα, *vel* ὥσπερ κοινά πνα ἢ κλοκέφαλαία παραδείγματα.

pag. 659. 43. *post* φῶνὶ *addo,* Ρτο ἐδήλωσι, *aut tale quid.*

pag. 664. 38. κ' τὸ ἱεραπλάζαμα] *De hoc loco quid statuendum sit, nondum mihi liquet.*

pag. 665. 26. & 27. *Lego,* πρὸ ἐγγίων. δια' Ρτο κ' ὁ κύσε@, βυκλιδη@ δὲ ἔζε, ὅτι αἱ σκιαὶ διώκουσι αἱ σοῦσαιρεσι τύπ@ Ρτων πρὸ μέλλοντ@ σκιῶδη, ἤλιος &c. *Sic legendum esse docent sequentia. Videtur autem imperitus aliquis librarius, duas hîc lectiones commiscendo, tenebras lectori offudisse.*

pag. 667. 25. τῶν ὁμολογίαν] *Malim,* τῶν ὁμοπαθῶν *vel* ἐπὶ *instâ aliquoties. l.* 31. ὁ γὰ σοῦτος &c.) *sub.* λόγος, *i.* prima verborum recitatio. *primùm enim verba Mosis recitantur concisè: deinde plenius continuatâ serie, ita vt quæ sit illorum hypothesis, quod argumentum, appareat.*

pag. 668. 26. βγκλεῖ γὰ εἰ ἄρχ) *Addo* διέτριψε τὸ, κύσε@.

pag. 670. 5. & 6. ὁ ἡμέτερ@ κύριος κ' θε@) *Huic loco corrigendo impar ego esse fateor, neq́ consultum puto, vt aut huic aut aliis eiusdem farinæ distinius immoreri.*

pag. 671. 33. τὸ διαιρέσεως] *retinendum puto, quia alioquin accusativi præcedentes non habebunt à quo regantur: tum lego, in hunc modum:* τὸ σοῦ-μα τ' ἀγίου Ρ ἐρίπτ@μεν τῶν αὐτὸ σοῦτέλει. δι' ὃν γὰρ, φησὶν, ἐλλόγιοι &c.

pag. 672. 21. ἀλλα' πάλιν) *i.* ἀλλα', *hic addere videtur orationi reliquæ quandam emphasin.*

pag. 676. 8. ᾗ &c.) *Non dubito quin ex Chrysostomo aut Basilio in psalmos peti aliquid posſit, quod hiatum istum expleat. Interim non est Halesij coniectura rejicienda, vt quæ & ingeniosa sit, & præcedentia cum sequentibus aptè connectat.*

pag. 677. 4. *Halesij in hunc locum coniectura valdè mihi placet. Quod autem ad responsum attinet huic quæstioni adhibendum,* δια' τί σε ἐρήμεις αὐ τηρά; *arbitror è psalmo illum sic concipi posſe:* πατ-ζων

ζοντ παίτα τὰ θεάματ' ἀγεσθ.

pag. 680. 16. ὦγ' ὑπὸ μύθου περιορωμένη) *Fort.* μυθοποιοῦ.

pag. 681. 2. κλησῖς ἔφη, ὁ κύριε &c.) *Lego,* ἦον, εἰ ἀρχὴ ἔμπαλίαν ὑμεῖν ἤρξατε, τὸ αἰώνιον αὐτῆς ὑμεῖν. πῶς οὖν, κλησῖς ἔφη, &c. *Eiusmodi enim quædam desiderari videntur.* l. 15. ᾧ ὥσπερ τυράννων τις ὢν ἐπιθυμεῖ βασιλείας) *Nescio an totus locus sic legi possit:* ᾧ ὥσπερ τυραννίδι τὴν ἢ πάντ[ῶν τύραν]βασιλείαν, ἵνα ἀφίστηνσι κρατοῦσι πλὰ βίᾳ. ἀσφαλείᾳ, ᾧ θεμιστίᾳ. τῇ κτίσει ἐπελθοῦσι. ᾧ γὲ ἰΚασιλίου &c. l. 40. εἰ αἰσχρία ἢ σωκρικὴ θεμιστίᾳ) *Quid si sic?* ἀλλ' ᾧ δεῖ τὸν λόγον τὰ ἄπαξ μόνον κεχρῆσθαι τῇ ῥήσει, ἀλλ' ἐὰν αἰσχρῶσιν ᾖ. αἰ δὲ λέγειν, ᾧ σωκρικῶς θεμίζειν, ᾧ ὅτι θεμιστίειν τὸ τραῦμα ἢ ἀμβρόσιος ἀπαδὸν τοῖσιν &c.

pag. 686. 1. μὴ ἐπιζάλλειν ἑαυτὸν) *Fort.* μὴ ἐμζάλλειν ἑαυτὸν εἰς τοῦ σκήψιν τούτου, ᾧ ἐρίνῦς τὰς γεγραφὰς; *Alter:* μὴ ἐδίτα ἑαυτὸν ᾧ ἐρίνῦς τὰς γεγραφὰς; *Alter:* μὴ κατὰ τὸ ἐπιζάλλον ἑαυτῷ μέρος γενόμενον ᾧ ἐρίνῦς τὰς γεγραφὰς; *Sed nonne præstitisset mihi dicere, me nescire quid de loco isto pronunciandum sit, quam incertis & improbabilibus comeciuris & meipsum & lectorem fatigare?*

pag. 689. 30 ἐρμηνεία τὸ θεώρματ⊙] *Fort.* ἐρμηνεία ℣ πυθιοτάτη θεώρματ⊙: *vel,* ℣ πυθιοτάτη ᾧ ὀφθαλμοτάτη θεώρματος.

pag. 690. 42. πῶς θρυπορίαν] *Recte,* τῇ θρυπορίᾳ τῇ τοῦ τὸν βασιλέα. τοῖς φαινομένοις. *i. exteriore splendore, videlicet,* χρυσῷ πολλῷ &c. τοῖς πολλοῖς αὐτοῦ ℣ πάντα. *i. variis illis ornamentis, quibus, tanquam floribus, opulentorum ædes pinguntur & decorantur.* μύμβρεσις. *i.* μύμβρυσιν.

pag. 691. 12. ᾧ ναί, φησι] *Fort.* ᾧ γὰ δῆ', φησιν, ἑαυτὸν δύναι &c. l. 24. καινὴ σοῖα καινοῦ &c.) *Lego,* Καινὴ δὲ μὴ ἐγένετο ἡ ἀδρωπίνη φύσις, &c. *deletis iis omnibus quæ intercedunt, ut quæ nihil aliud nisi sensum obscurent.*

pag. 693. 24. ἀγεοῦς] *Fort.* ἐπαγγέλματα τὰ ἄρρητα γυνοῦσεις &c. *Hæreticorum enim mos est, tritu relinquere, nova autem & invisitata sectari, et nescio cuius arcane sapientiæ cognitionem profiteri, quo nomen sibi magnum apud imperitos parent, et quamplurimos possit se abducendi discipulos.*

pag. 695. 8. ᾧ ὄζος τὸν λόγον] *Divisa procul dubio lectio, pro quâ sublatuendam puto hanc:* ἀκουτῖ πω ὑμῖν ὁ ἀκροατὴς ᾧ τὸν σὸν ἢ ἁπλοῦσιος λόγον. Τὸ ὕστερ &c. l. 43. μακέρ. ἡμῖν, &c.] *Fortasse sic:* διὰ ταῦτα τῷ αἰτίᾳ, ὅτι πρῶτον ἡμῖν τὸ πνεῦμα⊙ εἰ ἐναγγελιστὴ, Ματθαῖος, Μάρκος ᾧ Λουκᾶς, ἐν ἐνδὺς &c. *Nomen Iohannis delendum hoc loco videtur, quia ille ex quatuor Evangelistis solus Deitatem Christi ne in principio quidem Evangelii sui celatam a nobis voluit.*

pag. 696. 23. ἀλλάμος τὸ ἓν] *Malim,* ἀλλάμος τῷ ἓν. αὐτὸν λόγῳ, *vel* τῷ θείου λόγῳ, *ut lin.* 19:

pag. 697. 3. κατέσχετε εἰς φύσιν] *Delco, κατέσχον. εἰς φύσιν* ᾧ ματεσχετῶν κατέχες. ἐκπαμβάνες τῷ λέξει ;*i.* Ita accipis dictionem, βλάπτω⊙, ac si significaret naturam maledictionis, & conuertionem, quo transmutationem in eam? l. 22. τάτῳ τῷ λόγῳ τὸ ἡμέτερῳ] *Locus est, ut puto, mendosus, sed ita tamen, ut non sit difficile sensum sanum commodum eruere. Quocirca, cum sensus non prorsus lateat, de verbis & veritate lectionis minus laborandum censeo, præsertim in his angustijs.*

pag. 702. 18. εἰπόντες] *Sc.* οἱ ἀδρωπεῖς, *quod etsi non exprimitur, delitescit tamen in verbis proxime antecedentibus. Finge ergo sic scriptum fuisse:* θεοσεκώνησαν ᾧ οἱ ἀδρωπεῖς πῶ γλῶ, ᾧ τοῦ τιόπις καρακὸς διαφόροις δώμοσι θεοσεκλίρωσαν, πῶ γὲ ἄμπλον εἰπόντες &c. ᾧ ἄλλῳ ἄλλοι καρποῖ. *Addo, vel intelligo,* θεοσεκληρώσιον. *Ista implicata structura.*

pag. 709. 8. ὁ ἐξέλεγχος ἢ ἐμῶν ἐντολῶν] *Nec quod reprehendam, nec quod probem, hic habeo.* l. 36. τὸν ἔξω μόνον ὀπαδῶν γοργεῖν) *Fateor me victum huius loci difficultate, nec ᾗ, vero in promptu mihi est, proferre aliquid in medium, quo marginalis lectio fiat melior & emendatior.*

pag. 711. 2. διερεῖται μυστήριον] *Hic etiam hæreo.* l. 21. τὸν πνευμήσαντα πῶ πίσιν] *Malim,* πῶ γίνῃ, *nisi scribendum sit potius,* τῆς σύσεως.

pag. 712. 4. ὁ ἀναπὸς τῷ λόγῳ παρίσχῳ] *Locus corruptior, quam ut a me possit emendari, aut, ideira dico de loco sequente.*

pag. 716. 36. ἐκεῖ ὃν ῥωμαῖα] *Danielem non fuisse natum Babylone inde liqueat, quia inter captivos recensetur, & quia iussu Regis præceptorem habuit ex quo linguam Chaldaicam disceret. Vernaculæ enim & nativa lingua usu ac consuetudine sine præceptore discitur. Consulatur Sulpitius Severus.*

pag. 726. 1. εἰσηγυμδίλω] *Fort.* ἄπαρξ ξένῳ πνεῦ φύσιν πονηείας, εἰσηγύδων, *sine* ᾧ *ante* ἅπαξ. Vides, ut scriptura illum serpentem & draconem vocauerit, tanquam qui introduxerit nouam naturam improbitatis, siue nequitiæ. *l.* 36. ἀποπίσωση] *Fort.* ἐκρύσωση, *seu potius,* κομίσωση. Κομίζειν enim κερπὸς, *pro,* ferre fructus, *usitate dicitur.*

pag. 733. 28. τὸ ὄργανον τῦ ἐυεργετδότος &c.) *Desse videtur* τῦ λόγου *post* ὄργανον. αὐτὸ τὸ ὄργανον ℣ λόγου. *i. linguam Dæmoniaci.*

pag. 737. 1. ἐγὼ ὅτι κατ' ἔκσεσιν Χειστὸν μορφοῦται] *Adde:* ἀλλὰ διὰ τὸν λόγον ἢ ἐυσιότητος. l. 17. πλὰ λόγιον] *i.* τὸ ἀσεβὲς, τὸ ἀλλότριον τῦ Χειστῦ, *ut ex sequentibus colligere promptum est.*

pag. 739. 18 διατρόμιον] *Donec aptius aliquid occurrit, legamus licet,* ἀλλ' ἐκόσ ἐξίτηπ. *Alter:* ἐξὲ ἐὶς μὲ πῶ βασιλείαν διατρόμιόν ἐπιζύμησεν.

pag. 742. 10. & 11. ᾧ ἀκουσᾶν &c.] *Nondum assequor quid hoc sibi velint.* l. 34. πρὸ ὀφθρου λοιπὸν ἐξαφανιδόντες] *Videntur desiderari negandi particulæ ante αὐξανόμενοι & ἐξαφανιδόντες, quia tenebræ adhuc manentibus (ut in diluculo fit) nec dici poterit ἡ ἡμέρα αὐξάνειν, nec ὁ ὄρθρος ἐξαφανίζεσθαι. Ὄρθρος enim, definiente Eustathio, est tempus illud quod solis exortum proxime antecedit. Ut igitur secum consentiat oratio, sic legendum arbitror:* τυτίσι μὲν. αὐξανόμενοι ἢ ἡμέρας, ᾧ ℣ ὀρθρου λοιπὸν μὴ ἐξαφανιδόντες, σκοπίας ᾗ &c.

pag. 743. 3. ὅμως ᾧ τῶν πλειόνων Μαρίαν] *Malim,* ὁμοῦ ᾧ ℣ Μαείαν πιωκῶντα, καὶ πα ποιῶν πα &c.

Pag. 745. 14. ἐκδυλέ|ωσε] Fort. pro ἐκδιαίζωσε.

Pag. 752. 41. τὰ ὦδε ;] Quid si sic ? ἢ ταῦτα ἀπ' ἐκείνων. φερηγέτου πάντως τὰ ὦδε τῷ Θεῷ, ἢ τάντα ἅπαξ &c. φερηγέτου & ἅπαξ opponuntur.

Pag. 753. 34. εἶπε μὴ ἐκείνῳ &c.) Relinquo hæc aliis emendanda, vt & ea quæ sequuntur pag. 755. lin. 9. Non est enim meæ opis tam insigniter depravata corrigere, & iam tandem non solùm tædet me, sed etiam pœnitet, tam longi & laboriosi cum locis supra modum malignis & corrigi recusantibus certaminis.

pag. 755. 33. ἰδίᾳ τῷ πεῖδε] Fort. διδάσκων τὰ τῷ πεῖδε.

pag. 756. 36. τύφεννος ἐλαυδεῖ] Legendum suspicor: ἢ οἱ ἐχθροὶ ἅτε τῷ τυφέννου ἐν κυρίῳ, τύφεννος ἐλαυδεῖ ὁ βασιλεύς. Hoc est, Christus non est rex, sed reuerè tyrannus, si modò post discessum eius inimici eius vigent & florent, amici verò periclitantur. l. 43. τῷ χίῳ πεπεδεκότι) Rectius fort. πᾶσιν τῷ χίῳ, vel τῷ εἰκαιρίῳ, quia mox subiungitur, μὴ πάσης τὸ εἰκαιρίας.

pag. 757. 27. ὡς ὕδωρ πολὺ κατακαλύψει θαλάσσης) Verba sunt Isaiæ prophetæ, cap. 11. v. 9. Sic enim Isaias : ἢ ἡ μὴ κακοπαθήσουσι, ὑδὲ μὴ διώσουσι ἀπολέσαι ὄδὲ ἐν ὄρει τῷ ἁγίῳ μου · ὅτι ἐνεπλήσθη ἡ σύμπασα γῆ τῆ γνῶναι τὸν Κύριον, ὡς ὕδωρ πολὺ κατακαλύψει θαλάσσης. Vide infrà pag. 834. lin. 38.

pag. 758. 16. ἀπυκριδήσονται) Melius huic loco conueniat, ἀποχυφθήσονται. l. 19. ἢ βαφέρων τῷ ἠθέι) De hoc loco, vt & de alijs duobus [pag. 759. lin. 7. & 760. lin. 30.] eadem est mea sententia, quæ tua, nimirùm insanabiles esse omnes sine auxilio mâsscripti alicuius cod. Igitur vt insanabiles prætereantur. Tribus autem locis modò memoratis adiungendum puto quartum etiam, nimirum pag. 758. lin. 38.

pag. 760. 9. ἀφ' ὃν τὸ ὄνομα τῆς θεοτοκίδος. ἐκλὴ θεοτοκίη ἢ Χωαχαγωλὶ ἀλλὰ καταπαμὶ. Καταφίωνεται γὰ τῇ ἀπιστίᾳ. ὕτω ἢ ὁ Παῦλος κατεπαμὶ ἐκεῖ τῷ Χωαχαγωλὶ, λέγων · βλάπτε &c. Sciendum porrò hæc verba : [pag. 760. lin. 7.] λοῦσιν αὐδρὸς ὁ ἴδιος πλοῦτος. sumpta esse è versu 8. cap. 13. prouerbiorum, vbi tamen vox ψυχῆς additur, in hunc modum : λοῦσιν αὐδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος.

Pag. 763. 33. ἐκωλύθη ὦδε. Ἢ πεφεδαύτῳ] Dura, vt dicis, syntaxis, neq; quomodo emollienda sit, intelligo, ni fortè liceat τὸ πεφυσῶδαι inferere inter ἐκωλύθη et ὦδε. Sed ne id quidem placet.

l. 34. et 35. κρύπεται ὁ Ἀδὲμ τὸν Θεὸν] Deleo τὸν Θεὸν. Sic paulo infrà lin. 38. et 39. ἐκεῖνος κρύπεται ἐν ὦδε διώσῳ, sine Θεόν.

Pag. 765. 7. ὁ ὄδὶ γῆς κατέχων τὸν αὐτὸν οἰ ὠμέναι] Pro ὁ ὄδὶ γῆς κατέχων, nescio an legendum sit, ὁ οἰαιχὸς κατέχων. i. qui gubernacula tenet.

Pag. 768. 24. πεδίλεις σοι λέγοντα τῷ πεῖδε] Non intelligo.

Pag. 770. 23. ἅλος ὕδαν] Fort. ὑπόρολος εἶδον ἐν δόξῃ, si post resurrectionem et tum cùm ascendat gloriosè in cœlum.

Pag. 773. 8. ὠὰς] Malim, ἢ νῦνα ὄνομάζων ὕδεὶς τὸ etc. l. 9. Repono ὅταν, pro ὅτω. l. 20. ὑκεκρυμμένη.] Rectius fortasse, ὑ χὶ Ϝ διαύτω ωοιναμῶμι. ὅταν μαῦ, 2. Aorist. subiunct. passiui.

l. 39. πρὸ φερηγέτου τὸ βαῦν] Vt rectè emendentur hæc, emendanda sunt prius nonnulla lin. 37. vbi sic legendum puto, οἷς βούλεται, Ϝ φερήτω ὑὸν αὐτὸν ὀνομαζόντες ἢ λέγοντες · ἢ Δαεῖδ etc. Hic addo, Ϝ φερήτω ὑὸν ἐτ λέγοντες, pro πρὸ φερηγέτου, et λέγοντ, l. 39. vbi otiosa sunt et deprauata. Tum pergo lin. 39. ὅλως τὸ βαῦν τάτως, ἢ Δαεῖδ, ἐλήπουν μα, ἢ τῶν Χαναναίων π. τ. θ. ἀ. οἰ. ἢ Δαεῖδ ἐλήπουν μα ; Sub vmà enim interrogatione comprehendi possunt hæc omnia. l. 41. Lego : ὅπ Δ. ἐδὲ τῶν ἁγίων αὐαχρυβυμῷ λύραν τῷ ἀρμονίᾳ. ἀπόλαυε &c. l. 43. αὐαχρυβυμῷ] Fort. ἢ ὑπὸ ἁγίῳ πνέματος αὐαχρυσμένης. τὸ αὐαχρύσαι enim & ἀδικεῖ & passiuè potest significare.

Pag. 774. 1. ὅπ' ἐκείνῳ μὴ &c.] Fort. Sì ἐκείνης. ἀνάγκαι δὲ τῶν ἀξίαν] sub. φωνῶ. i. subueni ad dignam vocem, hoc est, ad illam quæ nihil non potest efficere. Cæterùm lin. vltima pag. precedentis non plenè assequor, quid hæc sibi velint ; πᾶσιν ὦ Νῶ σωζεῖν παύτη τῇ φωνῇ.

Pag. 775. 18. τὸν ἀπεκύμονον ἀχθέντα &c.] Sensus requirit τὸν ἐκδόντα. ἀνεχθέντα τὸν ἡμεῖς ὀνομάζομεν Δικτυν. l. 25. ὦκ ἐκ τῆς αὐτῆς ἐλπίδος] Lego, vel ὦκ ἐκ τῆς αὐτῆς ἐλπίδος ; vel, ὦ τ' ἀὐτῆς ἐλπίδος ; sine ὦκ.

Pag. 778. 33. πεῖ ἢ πᾶν ἀλήθειαν ταύτῃ παρίλκων] Non intelligo.

Pag. 779. 34. τὸν θεὸν] Fort. τὸν θεσμὸν, vel τὸν φοβερισμὸν. l. 39. & 40. κατὰ τάρβ ὅπ ἐξηπλάνων. ὦκ Ϝ ἀποτόλμ] Ne hoc quidem intelligo.

pag. 780. 19. κατακαδέ|ει τὸ ῥῆμα ;] Nihil mutandum censeo.

Pag. 781. 38. ὦκαρ χὶ οὐ δέλει &c.] Καὶ Ϝτο τὸ χωρίον δυσπάτως ἔχει, me quidem iudice.

pag. 782. 9. κατασέλλειν] Legendum videtur potiùs, κατασέλλων. ἐν τοῖς ὁπλίοις σκάπτει κατασέλλων, i. propriis armis, siue propriis telis deijciens, prosternens. Sic dicitur Latinè ; proprijs telis confodere : suo iugulare gladio, &c. τὸ, ἐν, redundat.

pag. 789. 13. ἀκεσπόλεως] Nescio an pro ἀκεσπόλεως substituendum sit ἀκεσάνεως. Laudat enim quòd tanto studio, tantâq; alacritate ad audiendum verbum Dei conuenirent. Videndum tamen an non ἀκρόπολις hic pro loco sine basilicâ, in quam conueniebant, accipi possit.

Pag. 790. 7. ἰκανὸς χὶ αὖ &c.] Verba paulo aliter legenda ac disponenda censeo. Sic igitur lego illa & dispono, incipiens à linea septima prope finem : τοῖς ἑξῆσιν ῥήμασιν. ὦκ εἶ δούλῳ, ἀλλ' ἐλεύθερῳ. ὦκ ἄκων αἰχμωτίζῃ, ἀλλ' ἑκὼν ἄνωθεν πνεύσαντος τῆ ἀνδρία. ἰκανὸς χὶ εἶ κεφαῖν τὸ λεχθησόμεν, καὶ ὑπὸ συνηθείας ἴδρις ἀπορύψειν σε τὸν νῦν μὴ ὄπλαις ἑαύτῃ τῆς ἀπεσολικῆς σωτῆς· μὴ ὄπως, &c.

l. 24. τί σοῖς ἐμὲ] Fort. τί φερσόκει ὑμὲ ποιεῖν &c.

Pag. 792. 34. τῷ θεοτοκῷ ἐπαγγελομένῳ] Nescio an legi debeat, τῇ θεοτοκῇ ἐπαγγελομένῳ. i. συμφωνούμενῳ. Alioqui τῷ θεοτοκῷ ἐπαγγέλλεσθαι fuerit religionem illam, cuius circumcisio nota ac symbolum

bolum sint, profiteri. l. 40. Si ἐναντίας] Fort. ἐναντιαίας. οἱ ἀναντίαι. i. qui contrarium sentiunt: qui ab alterâ parte stant.

pag. 793. 22. παρεκπεσὼν Θ] Fort. παρεκπεσὼν Θ, i. obiter exponens. Nihil tamen statuo.

l. 38. τῇ ἀκαλυδίᾳ πρὶν χυτῶν, &c. Malim: τῇ ἀκαλυδίᾳ τῷ χθὲς συνδιαγέλασαν τῶν ἐκκλησιαζικῶν ἐνοχλούμεν, λέγει, Νόμῳ ϗ &c. Delendum enim videtur, νόμῳ διὰ χωλῆς.

pag. 796. 28. ᾧ ἡ φύσις κ' ἧς ἀνθρώπων] Legendum fortasse: κατακρατεῖ ἧς ἀνθρώπων. i. imperium in homines habet. l. 34. ὅτι εἶπεν,] Hæc verba ponenda puto, post τεκμήρια ἐπήγαγε, lineâ sequente. l. 38. τίς ἤρχετο; deleantur.

pag. 797. 35. ὁσαγῆ] Fort. ὁσαΐαν.

pag. 799. 40. ᾧ κακόσοφε παρόν Θ,] Deesse videtur aliquid, sed quid illud sit, nequeo divinare.

pag. 801. 39. ὅθεν ὁ Θεὸς λέγει τῷ Ἰώβ] Malim, ὅθεν ὁ Θεὸς λέγει τῷ Σατανᾷ· ἦ δὲ Ἰώβ. Non dissimilem tamen Florentio conjecturam. Hæc scripseram nondum lectâ ejus visâ tuâ in hunc locum annotatione. l. 42. ᾧ ἐν Παύλου ὁμοίως] Rectius fort. ὃν αὖ ὁμοίως Π. In annotationibus autem tuis mallem dicere, κ' Παύλου, quàm κ' Παύλου.

pag. 803. 32. ἴδυκα δίκλιω] Totum locum sic legendum puto: ἄλλην δὲ ἐδίδυκα πῦρ, ὁ λαὸς Γομόρρας ἴδυκα δίκλιω. Præterea lin. 30. pro ᾧ ϗ Λεγεὰμ, & ὑπὸ Λὼτ, malim, ὑπ' ϗ Λεγεὰμ, & ὑπὸ Λώτ. l. 41. παραφορῶν πάλιν, κατέξανισάμεν Θ ἧς ὁρωμένων] Quid si sic? κατεφορῶν ἧς ὁρωμένων, κατεξανισάμενος ἧς πλημμελημάτων.

pag. 805. 15. ᾧ οἵδ' ἵνες πατέρων &c.] Si hæc verba deleruntur, quæ statim sequuntur, melius multò, ut mea est sententia, procederent.

pag. 806. 23. & 24. τότε φροσίρχομαι, τῦτο ᾠδηκαλῶ] Fort. διὰ τῦτο ἐπιτῷ φροσίρχομαι, διὰ τῦτο παρακαλῶ. l. 44. κατήχθησαν ᾧ ἐξάγας] Mendum video: medicinam non video.

pag. 816. 7. ἧς μὸ ὁρωμένων τὸ δίκτυα] Pro δίκτυα quid reponendum sit haud intelligo, ni forte libeat eius loco ζῶα substituere. l. 13. ἤλεγξεν ζωνδίλας] Malim, ἐλέγξω, ut paulò infrà lin. 20.

pag. 817. 19. βιαδδίου δεῖ μολῶ] Deleri hæc possunt sine sententiæ detrimento. Sic etiam lin. 27 & 28 his verbis, ὦ, τι ἐκ ἴσμεν, αὐτα γωνεῖς ὦ εἶχεν ἡ γυνὴ τῶν ϗ πάλαι πολλῶν, facile & sine gravi aliquo incommodo carere possumus.

pag. 818. 2. δημόσιος] Legendum fort. ἀλλ' ἡδύνες ἀνάνδυτοι, δημόσιος χρημάτων. Δημόσιοι autem χρημάτων non ineleganter vocari videntur, sumptus illi in medicos facti, quibus haud secus mulier ἰᾶτο ἐκ αἱμορροΐσσης, quàm si bona ipsius omnia publicata fuissent & in fiscum redacta.

Pag. 820. 15. Εν τύποις ᾧ σοῖς τύποις] Fort. Επὶ τύποις ᾧ σοῖς πῶτα. l. 43. τῆς ἐν τῷ κρυπῷ ἀνθρώπου τεσίος] i. ab illo ieiunio, quod interiorem hominem, [τὸν ἔσω. ᾧ τὸν ἐν κρυπῷ ἄνθρωπον] macilentum & exanguem facit. hoc est, à ieiunio verbi Dei, quod interiorem hominem necat & destruit.

Pag. 821. 11. ἧς πιμώτων ὀπτηδιάων] Fort. ϗ πιδιαπλῶν ὀπτηδιάων. l. 16. διακαδάϗ] i. ut fullor, διακωδάϗ, exhaustus & exinanitus fuerit. Repletio enim corpus densat & stipat: at inanitione fit rarius, magisq; perspirabile. Sic Basilius hom. 1. περὶ νηστείας: ὅταν ἐμπλησθῇ, τότε ἐν κρεπλαῖς φιλοσοφεῖ· ὅταν δὲ πτωχὸς ἀνδρὶ, ὀδυνᾶται τῷ &c. Hæc propono, non ut certa, sed ut censuræ aliorum subjicienda. l. 18. πυκνότητος παρῇσι] Dele, πυκνότητος, in πυκνότητοι, & consule Basilium homil. 1. pag. 132. lin. 34. & 35. ὑβρισμὸν, ὃν ἂν χυτὸν ὀφρανὸν τις δῶ τῷ πτῶκι τόκοι παρῇσι, ὥσπερ ἄφεσις ἁμαρτημάτων. l. 26. ὧν ϗ σπαῖα ἡ χρῆσις &c.] Eadem planè habet Basilius Magnus 1. περὶ νηστείας. pag. 132.

Pag. 822. 14. μϗ ἐκ αἰλαις, legendum fort. ὃν αὐλᾷς. l. 15. συμμαχία] Nescio an aptius vocabulum requirendum sit. Sensus enim videtur esse: τὸν τῷ σώματος συμμαχοῦντα, πολεμίοις ϗ τῆς ψυχῆς, & vice versâ.

Pag. 823. 24. μϗ τοῖς πεδυδοῦσι] Deleo μϗ, ut sensus sit: Iucundissimè ea agi, ad quæ cum desiderio accedimus. Aliter: ὅταν ὀφῇ τῇ μεταζολῇ τοῖς πεῦσιν αὐτῶ ἀφραλέσιν. i. quando mutatione vtilitatem affert, &c. τὸ, μϗ, corruptè legi pro μεταζολῇ, eò est probabilius, quia ϗ μεταζολὴς in toto hoc loco frequentissima fit mentio. l. 44. ἧς χμαπυρίων ἐπ' τῇ ἧς βλητόνων μεταζολῇ] Lego: ἐπὶ πίνων ἢ ὑπὸ ϗ χμαπυρίων ὅτι τὰ βλητόνα μεταζολὴ ποιῶ πῶ &c.

Pag. 824. 4. ἀλλὰ πεδύας] Vitiosè, ut credo, pro ὑπὸ πεδύας. Nam ϗ ὑπὸ πεδύας significationem, bellè admodum huic loco quadrare non arbitror.

l. 8. ὃ διὰ τὸν χωρὸν, &c.] Vt sententia perficiatur, hæc aut similia addenda puto, ἀφικμῷ Θ, ἀλλ' ἴσως ὃ διὰ τὸν χωρὸν, ἀλλὰ διὰ τὸν χωρόντας τῦτο γίνεται.

Pag. 827. 24 ἰφίεμϗ] Fort. εἰς πίλαγος ἀφιῶμϗ.

Pag. 834. 14 ὑπὸ γ χαίον] Fort. τὸ αἷμα τῦ ΑΣϗ κ' ϗ Κάϊν ὑπὸ γ χαῖον διὰ ϗ ἀνάριστον. hoc est, ὅτι ὁ Κάϊν ἀνῖλε τὸν ΑΣϗ. l. 38. ὡς ὕδωρ πολὺ κατακλυζμὸς δικλάσεως] Lege, δικλάσεως, pro δικλάσεις. Reliqua integra sunt, desumpta nimirùm è v. 9. cap. 11. prophetæ Isaiæ, sicut suprà admonui, ad pag. 757. lin. 27.

pag. 842. 31. δημοσιδ'νσαι] Rectè, δημοσιδ'νσαι, sc. ἀμῆμα ϗ ὑβρύων. Nam in solennitatibus martyrum athleticum eorum robur, & constans cum cruciatibus accerbissimis luctæ celebratur atq; prædicatur, & in publicum profertur: publicatione autem illa excitantur alij ad eiusdem fortitudinis ac constantiæ imitationem. τὸν ἀθλητικὸν τόνον Sc. ϗ ὑβρύων. πῶ ἐνσθένειαν] i. τοῦ ἐνσθενεῖν. Abstractum pro concreto.

pag. 843. 10. ὡς πλευρὰς] Videtur deesse aliquid ante πλευρὰς, nimirùm λυσῶν, aut tale aliquid.

l. 40. ἄσαχων &c.] Nihil mutandum censeo. Dicit enim martyris linguam, tanquam ἄσαχον, abscissam fuisse.

pag. 859. 33. ὥσπερ γαρ', &c.] Deest ὑπόδυσις, l. 35. Quæ sic tamen suppleri utcunq; potest: ὥσπερ ὁ κόσμος ὁ τολμῶ τῷ Θεῷ πρὸς χάθεν, μαὸ τῶ μὴ ἔχειν. Quemadmodum inquit, si vir aliquis prapotens magnæq; authoritatis, [πρὸς τον ἐξόδησον] subdito suo promiserit aliquid, non au-

det

det subditus promissum reposcere, nisi mediatorem habuerit : sic &c.

Pag. 861. 6. εἰ θεὸς σύγκριτον Παῦλα &c.] Vt cohæreat secunda oratio, addenda puto quædam in hunc modum : ὧν ἡ τοῦ κυ. ἡμῶν, εἰ θεὸς σ. Π. π. Χ. εἰ π. σ. Π. ὑ κενὴ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, ὑ ματαία ἡ πίστις ἡμῶν. ὥσπερ κενὴ ᾗ ματαία ἡ πίστις, εἰ τῶν νεκρῶν ὁ Χριστὸς ἐν θεότητι. Negat Christum νεκρὸν ἐν πίστει κ᾽ θεότητι. Tum enim inanis esset spes nostra, inanis fides. Quare ? Quia hoc esset Christum in ordinem cogere, & infirmiorem facere, quam vt posset nobis opitulari, & à morte liberare.

Pag. 862. 7. & 8. βλ. σεφῆτε] Fort. φροῦδα σεφῆτε.

pag. 864. 2. Ψαθυριανοί] Sic dicebantur hæretici quidam è secta Arianorum, qui tenebant patrem esse patrem, non existente filio, [καὶ ὑφισῶντες υἱὸν.] Vide Suidam in Ἀριανοί.

pag. 866. 32. ἀπικράσιμον] Nescio an legendum sit, ζωοκρέσιμον. l. 39. ἐυχαριστῶν) Fort. ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ἐυχάριστον ἐν Χριστῷ, vel ἐν τοῖς ἐυχαριστῶν ἐν Χριστῷ sine ἑαυτοῦ.

pag. 867. 25. ᾗ τί τὸ, εἰς Μωϋσῆν παρατίνον τὸν λέγον ;) Sensus confuleretur aliquantum, si sic legeretur : ᾗ ἐκεῖς Μωϋσῆν μόνον παρέτινε τὸν λέγον, ἀλλὰ ᾗ εἰς τὸν Θεὸν, ᾗ εἰς αὐτὸν τὸν ἐκεῖνον, &c. l. 40. pro ἐδικαίωσεν, lego ἐδικαίωσα.

pag. 868. 11. διαδίχεσθαι) Fort. διαδύειν, ᾗ ἀποδέχεσθαι, vel ἐκ ἀποδέχεσθαι.

pag. 869. 4. τὸν κερπὸν) i. τὸν κάρπωσιν, τὸ κάρπωμα, ni sic potius legendum sit.

pag. 872. 37. ἐκδικάζωμεν τῷ αὐξήσειν Ϝ ὀργαῖς) Nulla religione prohibemur, quò minus in locis hoc genus tenebricosis liberius aliquanto coniecturę indulgeamus. Lego igitur ex coniectura satis audaci : ἐκδικάζωμεν τῷ ἀπώσειν Ϝ ἰορίοις μ Ϝ ὀργαῖς, i. cum cultro quo præputium abscinditur, quod mox vocat σκῦλον. Linea etiam 39. pro ὁ ἰα θεὸς, reponendum puto, ὁ ἰερεὺς. Et tamen ἰσχὺν. Nam etsi nunc à sacerdotibus, vt aiunt, Iudaicis præputium infantium amputatur, tamen olim & priscis illis temporibus à medicis aut chirurgis id factitatum, non est cur inficiemur. Priore igitur loco pro Ϝ ἰερέως, τοῦ ἰαθοῦ reficribo.

pag. 879. 3. τὸ αἷμα ἡμῶν ἐν ταῖς ψυχαῖς φευξόμενοι) Mendosa sit lectio hæc, an sine mendo, nequeo statuere. puto tamen esse potius sine mendo, atq; proverbialiter id significari his verbis, quod verbis proximè & antecedentibus & subsequentibus apertius exprimitur. proverbiali enim quadam figurâ videntur dici τὸ αἷμα αὐ Ϝ ἐν ταῖς ψυχαῖς φεύξεσθαι, qui ad omnes casus paratissunt & qui de morte quotidie cogitant, eiusq; aduentum omnibus & locis & temporibus expectant. l. 12. ὡς ἐκεῖνος ὁ βασᾶζων δεῖ Ϝ ὧμον) scil. τὸν σαυτοῦ, hoc est, Ità paratus sit ad cædem, ad lanienam, ad supplicium crucis, vt ille qui crucem humeris baiulans, iam ad mortem proficiscitur.

Pag. 882. 35. μηδὲν ἀγνωμονεῖτω τῷ ἑαυτοῦ τῶν βασιλέως] Suspecta est mihi hæc syntaxis, & propter syntaxin veritatem lectionis. Quid si ergo sic legamus ? μηδὲν ἀγνωμονεῖ ἐξυσθενεῖ τοῦ τῷ ἑαυτοῦ τῶν &c. i. Nemo itolidè contemnat. vel, μηδὲ ἀγνωμονείτω ἀλλὰ τῷ ἑαυτοῦ τῶν, i. Nemo immemor sit officij sui, quando regi aduenienti obuiam eundum est.

Pag. 883. 25 τὸ δὲ ἀλογίσων ἐν ἑαυτῷ τὸ δὲ ἀλλο ἄλογον ἐξεμπλάειον] Nescio an sic potius verba ordinanda sint : τὸ δὲ τὸ δὲ ἀλογίσων ἐν ἑαυτῷ ἄλογον ἐξεμπλάειον : vt ἄλογον ἐξεμπλάειον coniungatur cum πῶλον per appositionem.

Pag. 885. 26. ᾗ κ τῆς σεγλήνης] Aliquid puto deesse, nec ausim præstare sana esse omnia, quæ hic habemus. l. 33. θεῖναι] Addo, ante θεῖναι, ὁ ἐμπλήσσων.

Pag. 887. 4. τῶν μηνῶν] Ad perficiendam sententiam hæc aut similia adjicienda puto : δὲ μάρτυρων διαφυλάττειν. Ideo enim admirabiles fuerunt solennitates illæ, quod martyrum, qui instar stellarum fulgebant, memoriam conservarent. l. 36. & 37. Vide annon lectio duarum vocum linearum sic interpolanda sit : ὑὲ ἐμπλήσθη. τίνος χάλ. ἔκ ἐλάττωση τὸν & τὸν ἀναρχον, ἀλλα ᾗ μᾶλλον δόξαν φέρει τῷ βασιλεῖ τῷ φιλανθρώπῳ. ἢ εὐανθρώπους ἀλλὰ μεταβολὴν, &c. Præterea, lin. 34. quid sit, ὕλικον παθ, non satis intelligo.

Pag. 888. 28. ὀχ ἡ ἁμαρτ.] Ita displicet hoc, vt tamen quod magis placet non reperiam.

Pag 889. 6. ἀναθυμῶμαι νῦν.] Quod dixi suprà de ὀχ ἡ ἁμαρτ. idem & de hoc loco dictum puta. l. 19 πλείοις] Fort. ἀρτίοις.

Pag. 890. 10. τῶν ἐν τῇ Ηρώδ᾽ῃ] Fort. τῶν δὲ τῇ Ηρώδῃ βασιλέϊ. Sed prius magis placet. l. 38. θεωρήσειν αὐτὰ δὲ πῶν θεῖς] Meramihi hic tenebræ. Fort. ὁ μυροπολῶν, ᾗ θεραπεύειν πολλὰς αὐτὰ δὲ πῶν θεῖς.

Pag. 891. 21. τύμπτης ἵνα γράμματα] Locus mutilus & obscurus. l. 32. τοῦ τῷ πάθει] Addo : σταυρολιθῶν οἱ μαθηταὶ, σεγλαζὸν ὑ δὲ δεῖξεν αὐτοῦ, ἔτι δὲ αὐ ὑ πολλὰ πεθεῖ), ᾗ τίνο ὑκ ἄπαξ μόνον, ἀλλὰ πολλάκις, ὡς τὸν σωθέα &c.

Pag 895. 26. μωνεύνος] Non memini me alibi legere hoc vocabulum. Hesychius interpretatur μῦνος ὁ, σπάρχων. μωνοῦχος, & est ibi μωνὸς dicitur antepenacuta, cùm hic sit penacuta. Dicitur nisi fallor. μανεύνος hîc, qui sententiæ suæ nimis addictus est. & quem ab adamata ἰσμεὶ sententiâ ægrè avellas. Idem etiam dicitur paulo post. ἰωειλὸν ἦδος ἔχειν i. vt suspicor, φίλαυτον. ἰοὺτ τι μανεύνους, elegantiores, ni fallor, Graci dicerent ἰομεγάλομανεα.

Pag. 897. 25. 26. 27. 28. 29. & 30. πάλι παῤῥησίᾳ σεσῴζεται &c.] Hoc loco reprehendere videtur eos, qui sub prætextu μυσταγωγίας ieiunium antepascha le aut prorsus neglegebant, aut non ita accurate, vt par erat, observabant. Ad hunc igitur sensum sic lego : πάλι παῤῥησίᾳ σεσῴζεται τῷ μυσταγωγίᾳ ὁ κλέπας τῶν νηστειῶν ; [i. qui furtim se ieiunio subtraxit.] ἀλλ᾽ ὅτι (vel φανερῶς vt antithesis sit inter φανερῶς & κλέπας) σωζόμενος αἰεὶ τῇ τῆς ἀναστάσεως εὐφροσύνῃ, ᾗ ωὐδεὶς ὑ χαιρόμενος ἢ ζωοδοσίᾳ σου χαιρόμενος. [sci. propter neglectum ieiunium. Indigne enim venit ad festum, quem non prius præparauit ieiunium :] ἤδει δὲ πνα ποτε ἐπ᾽ ἑαυτὸ κατίοντα φέροντα, ἕτερος δ᾽ πε μᾶλλον ἔχᾳ σωτῆρος τῶν σωτῆρον. ἡ σήμερον ἡμέρᾳ, τουτέστιν ἡ ἁγία

ὁ ἀγὼν αὖτη μανθανομένη ὁ δίκην τῆς ψυχῆς τὸν δρόμον λύουσι. [*sic supra, lin.* 16. μὴ σφρέσι, ἢ δρόμ λύσης τῆς ψυχῆς τὸν δρόμον.] ὡδὶ ἡ ψυχὴ αγὼν τῷ ἀγῶνι σπερμαναγωγίαν. ἀλλ' ἐπειδὴ δεῖ ἢ ἐν αὐτῇ ἢ πάθος ἢ ἔφεσις, ἐν ἑκάτερ ἢ τῆς αἰσχύνης ἢ κόπ-
δυξις, θρυλλῶν καινουσι ἢ πάθος [*sc.* insinuando,] ἢ τῆς αἰσχύνης μίτηρε. [*sc.* festum diem celebrando.]

Pag. 898. 11. ἐκπίπτει] *Quæ in hac pag. emendari vis, aut non indigent emendatione omninò, aut meam opem spernunt.*

Pag. 902. 25. ἀπελθεῖν ἢ σχέσεως ἔχει, &c.] *Neque eo commodum aliquem sensum aut ex his verbis, aut ex iis quæ sequuntur lin.* 29. *ernere.*

l. 36. ἐρωτήματι] *Adde:* ἢ σκεφθῆ πνα. λέγει πίνων ὁ σκεφάτης, &c. *l.* 41. ἢ τὸ διυμεσὸν ἀβεκτῷ) *Deesse videtur aliquid, fortasse, τοῦτο ἐνεχομένους ὑμᾶς ἀδίκου.*

Pag. 903. 27. ἄχῳ σκεφάτε) *Corrigat hæc qui corrigere potest. l.* 32. ἐμιμνδήκτω ὁ σκεφάτης τὸν σωφρ.) *Locus mutilus & imperfectus, ni fallor.*

Pag. 905. 42. & 43. διεκπαδίδω τὰ σχαίματα ἢ ἀδικήσαντ) *Non videntur hujus esse loci.*

Pag. 907. 5. τῆς αὐθρωπίνης) *Nescio an desit φύσεως.*

Pag. 908. 3. & 4. σκεδάτη τ' σκέδασον λύσητε) *Quid hoc sit comminisci nequeo. Faciem habet proverbij, sed faciem duntaxat. Alioquin enim nihil proverbiale video. l.* 5. πάσας ἢ κρινήματος) *Fort.* πάσας ὁ αὐτὸς ἢ καινδύνου, *sub.* ὢν.

Pag. 909. 4. ἐπιλήσιον) *Rectum puto:* δίκην σωφρονίζων. *Sed & pro* ὑφεθέντα *legendum fort.* ὑφορῶντας, *i.* infestis oculis intuentur, *& pro* οἱ ἢ ὑβρίσαντο πνεύσαντοι, *malim* ὅτ ἢ *&c. Præterea pag. præced. lin.* 43. *pro* ἐνδιδὲς τὸν Ἰουδαίων δυμὸν, *malim,* ἐνδιδὲς τῇ Ἰουδαίων δυμῇ.

Pag. 918. 36. & 37. κρδάσθ οἱ σοῦ ἐρδαλμοῖ τὸν Χριστὸν ὑφ' ἑαυτῶν πεθῶσι) *Fort.* τῇ πεδάσθ σοῦ ἐρδαλμοῖ *&c. Christi enim sacrificium ita clarè delineabant victima pecudum, ut oculis illud penè subjicerent.*

Pag. 921. 10. κλῶν ἢ τῆς λογισμοῖς ἀπίπν *&c.) Quid si sic?* κλῶν ἢ τῆς λογισμοῖς πολλὰ ἐβῆσθαι οἰπίπν. χείσμα ἢ ἐπὶ σδυμα ἔχοντας. Σοφία γὰ ἀλυδνὴ, ἥμὶ συμπλὴ, *&c.*

Pag. 922. 4. αἰσπιπλάπτει] *Rectius fort.* αὐσπιπλίλει.

Pag. 924. 13. τλλόντας] *fort.* ἐστίλλοντας ἢ, τὸ τὸ, ἐστίλλοντας, *passime capiatur. l.* 30. ἔσεσθαι] *Lego,* σπλάσθαι.

Pag. 926. 37. & 38. μηδὲις δὲ λόγων μετεφορέσθω *&c.) Malim,* μηδὲις δὲ λόγων μετεφορέσθω, ἀλλὰ ἀπόδειξιν ἄπαντες εἰς. *Tum addo ad lacunam explendam,* τῷ δικαίῳ τῷ Χεσῦ.

Pag. 927. 30. ἀλλ' ἀφεῖ δὲ ἀπόστας] *Hic etiam addenda & interpolanda quædam sunt, quo lectio dilucidior atq; emendatior fiat. Sic itaq; lego:* ἢ ὑῶν Ἰσραὴλ ἐπιῆδόντων εἰς αὐτὸν, ἢ ἀλλὰ δίφωνα δὲ χαιρὲ Μωϋσέως. *Adde:* ἐπιπλὴδόντων εἰς αὐτὸν, *quia quæ proximè sequuntur talem aliquam additionem requirunt.*

Pag. 928. 8. πάλεσ] *Fort.* πκρίας. *l.* 16. ὑφηλῶν ἢ αὐδρώπων ἢ δυσβάτων ὧν ὑεγνῆς] *Legendum sine dubio:* ὑφηλὸς ἢ αὐδρώπων, ἢ δυσβατ& ὧν ὑεγνῆς.

Pag. 929. 10. ὑπὸ πίστεως τῆς συναγωγῆς] *Delenda hæc arbitror, nec dissimile veri est, transumpta ea fuisse è lin.* 6. *&* 7. *ubi eadem verba habentur, nisi quòd ibi pro* πίστεως *sit Iudæorum. Aliter, quod verius puto,* δόξαν ἢ σοῦ ἐκπίσεως ὑπὸ πίστεως συναγωγῆς, ὅτι ἐπ' ἐρᾶτ τῆς *&c. Respondet hic,* τῷ σοῦ ἐπίσεως τ' ἐπ' ἐρᾶτ τῆς ἀδῶν&, *&* τῷ, ὑπὸ πίστεως συναγωγῆς, τ' συναφώνειν ὁ Ἰσραὴλ, *atq; ita declaratur connenientia typi cum veritate.*

l. 22. ἐξυδικῶν *&c.) Deest tertium membrum, sicut liquet è v.* 9. *cap.* 12. *Exodi, ubi sic legunt:* ἐκ ὑδὸν ἀπ' αὐτῶ ὀμὸν, ὑδ' ἢ ἡλιδίον ἐφ' ὑδὸν, ἀλλ' ἐπὲ πνεῦ, *&c. Post ἔργον ita q, lin.* 22. *mediam distinctionem pono, itidem ut ponitur, lin.* 21. *post ἀρχωῖ. Tum pergo in hunc modum:* ἐπῶν πνεῦ ὁ τῆς πίστεως ὑεγὰν ὑπτιλῶν ἐν πνδμαπ *&c.* ὁμῶ φοσφήρατι τῷ ἀγίῳ Ὑίῳ. ι. ἀδῆει. *Luculentus locus, huic τῦ, σημείωσιν, significationi affrinende.*

Pag. 930. 14. αἰαλκπόλις] *Malim,* αἰαλκπίης, *seu potius* αἰαλκπίης, *quia mutationem illam & in ω, locum habere non puto, nisi in verbis contrahis sive circumflexis. Sed ut lectio emaculetur, opus est adhuc nobilissimâ illâ virtute Justitiâ, quæ, ut omnium optimè nosti, virtus est sumo omiq. dignissima. primùm igitur l.* 13. τῷ καιρχυμένῳ *redde præpositionem* αἰα', *cui ex iure debetur, & deinde non iam amplius pro* αἰαλκπόλις *lego,* αἰαλκπίης, *vel* αἰαλκπίοις, *quæ huic loco non conueniunt: sed* ἀμέλκωνπόλις, *vel* ἀμέλκωνπὸς, *vel* ἀμέλκωνπήεσσ. ἐμωάφως ὑφῆς.

pag. 930. 30. συνεκδιδεῖ) *Vel lego,* συνεκιδῶ, *vel addo,* ἢραπδῶ, *aut tale quid. l.* 32. ἢ πολὺς, μίγας *&c. Nescio an sic legi possit:* ἢ σοῦ ἐσσφήκτ ἢ χεσσὸν, ὁ αὐτὸς ἢ πολὺς τὸ ἴλεω ἐλεάμπι τοῖς ἔκεις ἐπ' ἦλσον.

Pag. 931. 11. & 12. δεῖ κόμιον) *Desiderari videtur* αἰδεῖξις, *aut* αἰδδεῖξις, *aut tale quid. l.* 17. ἢ λόγω τὸ γάϊνα. *Fort.* τῷ λόγῳ, ὑ τὸ γάϊνα, *&c. l.* 21. *pro* πωτὸς, *lege* πρὸς.

Pag. 934. 5. καὶ ἄρχεται τῦ πνεῦτος] *Lege:* καὶ ἀμάρτωλὸν τῦ πνεῦτος: *vel* καὶ ἀφαμάρτωλὸν τῦ πνεῦτος. *l.* 10. *Pro* χῦ τῦ, *malim* κτισεώνους. *l.* 11. πνεῦ μαρτύρων] *perperam, ut puto, pro* πνευματεύρων. πνευματεῦν *autem & πνευματεῦσθαι arbitror apud bonos authores idem valere, quod* notare, certas ac distinctas notas exhibere: *atq; sic, ni valdè fallor, accipitur hoc verbum apud Theodoretum, in* κὲ σφυλάκ. *l.* 17. μέλιος] *Fort.* ὅτι ἢ μέλλῃ πεῖσθ τοῦ γλυκαίῳ καρπὸν, ἐν ἐμέλιατ. [*i.* σύμ-
ελοις,] πλείστων κυρίς.

Pag. 935. 3. ὑπουδὲ τὸ κρίᾳ ἐδίετο] *Fort.* ἰωὶ δὲ τὸ κρίᾳ ἐδίου. *Quæ sequuntur proximâ lineâ, non intelligo. l.* 12. ὑμι ἢ βάζει ἢ πάτει *&c.*] *Hæc puto nec syncerè, nec suo loco legi. Sic lin.* 13. *hæc verba:* ὑμιε ἢ λόγε ὡς βιαὶ, *non bene mihi cohærere videntur cum iis quibus adiungun-
tur.*

Pag. 936. 11. *post* δεῖ γιῶ, *addo* ἰαλδεφία.

l. 13. λυμμίους ὁμὲ ἢ ἐκμιμβίους] τὸ, λυμμίους, *i.* ἐκμιμβίους, *respicit* φθορεῖς, *ut τὸ* ἐκμιμβίους, ἀσεβεῖς. *Sic proximis verbis, τὸ* βίοντας, *refertur ad* φθορεῖς, *&* ἀλαζόνας ἢ αἰσυπόφορ&· ὑδὲς, *ad τὸ τῦς*

φθορεῖς

φησεῖς ἄρρητον. *l. 14.* De esse videtur, πῶς οὐρκ. ποιήσεως. *Quæ sequuntur hæc pag. plane me fugiunt.*

Pag. 937. 3. ἐκ τοῦ ὄντων &c.] *Malim,* ἐκ τοῦ ὄντος, *i.* ἐκ θεότητος. ὥστε ἡ τὸν ἀρχιερέα αὐτὸν *i.* ἀρχιερωσυνὴν αὐτοῦ. *Concretum pro abstracto, ut hæc ipsa linea, τὸ βασιλεῖς, αὐτὴ τοῦ, τῆς βασιλείας. & τὸν Κύριον, αὐτὴ τοῦ, τῶν κυρίων τε. & sic suprà aliquoties.*

Pag. 938. 14. γωμίσας ἢ δ' ἑαυτ.] *Fort.* γυμνώσας ἢ ἑαυτόν. *l.* 23. ὑπομονὴν διανατρόφειαν] *Nescio an desit* ἁμαρτίαν *post* ῥᾳδιουργ. ἢ *ut sensus sit: Christum sacrum suum latus aperuisse, ut reprimeret cursum peccati, quod à primâ matre humani generis è latere Adami factâ, tanquam à fonte manaret. Quomodo emendanda sint, quæ sequuntur lin.* 35. & 38. *omninò non intelligo. l.* 42. ἀκολουθήσας] *Malim:* ἀκολουθώσας, *quemadmodum legitur* 1. *Cor.* 10. 4 ὕπνον ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθώσης πέτρας.

Pag. 939. 3. 4 & 5. ὕπνον ψυχόμενος &c.] *Hic etiam quàm hebes sim, & ad emungenda dissoluenda neptus, intelligo. l.* 15. ὡς ἢ ὡ πολλοὶ &c.] *Ne hic quidem plus video. Pertæsus itaq; huius orationis incredibilem morositatem, pergo ad sequentem, si fortè ibi inuenirem viam aliquanto amœniorem, minùsq; salebrosam.*

Pag. 940. 25. πεισαιδεκάτῃ πεντηκοστῇ χῆ Ασιανοὶ] *Asiani olim dicti fuere Montani hæresiarchæ sectatores quidam in Asiâ, qui in eâ sententiâ fuerunt, ut putarent nefas esse alio tempore quàm Iudæorum more, decimâ quartâ lunâ, Pascha celebrare. vide pag.* 941. *lin.* 14. *De his, ut opinor, intelligendus hic locus. Cæterùm de die & mense, quorum hic mentio fit, Kalendaria sive Fastos Græcorum consulendos existimo. l.* 27 & 28. ἀλλὰ πολλῶν θεσπισμῶν &c.] *Ex collatione horum verborum cum iis quæ sequuntur l.* 36. & 37. *legendum colligo:* ἀλλὰ πολλῶν θεσπισμῶν, ἃς Σωσιγένης φησὶ τὸ μυστήριον τῶν πάσχα παραλαμβάνων διὰ τῶν &c. *l.* 43. ἐξίχνευται] *Addo,* ἢ ἰυδαίων. ἐξίχνευται, *i.* ἐκμέμαθται. *Præterea lin.* 41. *desiderari puto,* ἢ αἱρετικῶν *inter* συνήθειαν, & ἢ.

Pag. 941. 3. ἡλίκον θεῖον μὴ παραλαμβάνειν] *Nescio an desit* ἢν *ante* ἐβδομαδικῶν. *l.* 21. *pro* τῆς θεσπεσίας, *malim,* τὰς θεσπεσίας. *l.* 24. μὲ τοῦτ.] *Delendum videtur* τοῦτο. *l.* 31. ἐξεπερίσωτε] *Fort.* ἐξεπερίεσσε, *aut* ἐξεχωρίσατε, *ab* ἐκχωρίζομαι. *sit ale modo verbum legitur, aut nescio quid præterea. l.* 35. ὑπὸν ἰουδαίων] *Fortasse pro* ΕΒεβιωνῖς χαρακτῆρσιν, *legendum* ΕΝηνικοῖς χαρ. *Nam ut quæ proximè subjiciuntur docent, ante aduentum & passionem Christi, Scripturæ de Hebræo in Græcum sermonem conuersæ, & Græcis characteribus vsque vestitæ, etiam apud Iudæos ipsos in summo honore fuerunt.*

Pag. 942. 17. εἰς τὰ ἐνεστώς.] *Non intelligo.*

Pag. 943. 9 & 10. πεῖσι δὲ χῆ τούτων πεμπόμενον &c.] *Delio natatore opus est. l.* 20. ἀξιοῦσι] *Deesse videtur,* ἢν χαρίσαν. ἢ πῶς ἢν χαρίσαν ὥστε ἀξιοῦσι, &c. *i. iure requirebat, ut beneficiorum, quæ in ipsum contulisset, sensum aliquem haberet.*

Hoc pro tempore. Nam non ita satisfacient mihi coniectura mea tum in hunc locum, tum in alios complures, quin meliora adhuc desiderem, imò & expectem.

Pag. 944. 24. ἢν ὑραίων ἀγγέλων] *i. bonorum angelorum. Pro* ἐκπέμπουσι ἢ, *l.* 23. *malim,* ἐκπέμπουσι χῆ. *Tum lin.* 24. *post* ἀγγέλων *subdistinguo, & sine lineâ, pro* πῶς ἤρωσιν, *lego* πῶς ἤνωσιν.

Pag. 945. 16. ἢ ὅτι Κύριος κατακαυθεὶς &c.] *Locus mutilus, nec facilè credo sanabilis, nisi fortè effici possit ut sensus perficiatur tali aliquâ additione: ἢ ὅτε πῦρ ἐγένετο. vel ἢ ὅτε πῦρ ἦν ἐγένετο.*

l. 18. ὧν ἅπαξ] *Deleo hæc, & lego* ἅπαξ τὸν λίνον, -γειν, ἢ σύζειν αὐτόν. *l.* 22. 23. & 24. *ab* αὖτη χῆ ἕως, ἀπὸ σκοτεινὰ πάντα] Nihil nisi tenebræ.

Pag. 946. 2. Ἢ πάρα ὡς αὖ συνερχόμενοι) *Locus, ut videtur, imperfectus. l.* 14. ὁ Λὶ ὁ νῦν &) Nihil plane hic video, nihil intelligo. *l.* 22. ἐν ἄλλῃ) *Nec cum his, nec sine his commodum sensum elicio.*

Pag. 948. 26. 27. 28. 29. 30 *et* 31. Ἀβεὶ δὲ πε, ad καταλαμβάνει) *His, et reliquis huius pag. scrupulosissimis lectionibus, nullo ἐφάδιον φέρω, nec mediocriter gaudeo, quòd tandem è pelago isto Paschali, syrtibus et scopulis infestissimo, iam pene emnigauerim.*

Pag. 949. 12. ὑπάρχειν τὸ σφάλμα ἐργάζονται) *i. ut conijcio:* faciunt falsum Pascha celebrari, *non* 14. *sed* 15. *lunâ.*

Pag. 951. 41. ἢ ὃν ἐκατὸν ὧν) *Quid si?* ἢ ὃν ὑπὸν, *vel* ὃν ἐστὸν ὧν τὸ ἄλη ηλίνε.

Pag. 953. 3. Σωσιγὰς δὲ ἢν ἀδιάλειπτον) *Vel uncis includenda hæc existimo, vel eorum loco reponenda hæc:* κεφάλαιο καφηῆ ὡς δὲ ἢν ἀδιάλειπτον ἀκίνητός τε Σωσίβιος.

Pag. 957. 4 ὑποπεσεῖν διαλῦσαι) *Fort. pro* διάλυσαι, *legendum* διαλῦ, *i.* crebrò, frequenter. *Nam qui hortatur aliquem ad animose et fortiter agendum aliquid, crebrò solet dicere, et subinde repetere:* ὡς ἀνδρεῖοι ἀγωνίσασθε καὶ ἀνδρίζεσθε καὶ ἀνδρίζεσθε.

Pag. 975. 2. ἐπειδὴ χῆ αὐτὸς ἐξ ὑψηλοῦ ἐγένετο etc.) *Fortasse sic:* Ἐπειδὴ χῆ αὐτὸς ἐξ ὑψηλοῦ ἐγένετο ἡμῖν, ἡμεῖς ἢ χῆ ὅπως ἂν ἀνερχόμεθα πρὸς αὐτὸν, μόνον ἐὰν τὸν ἐυσεβῶν ὁ Διάσπασος ὁ Χριστὸς πῶ etc.

pag. 978. 40. σῶμα ὃν αὖ ἐ ἀ ον) *Fort.* σῶμα αὐλακοῦ) *i.* corpus sursum euexi supra cœlos. *Corpus enim Christi euchlum supra cœlos indicat ecclesiam, quæ corpus Christi est mysticum, ipsis cœlis esse præstantiorem. Licet etiam legere:* σῶμά μι αὐλακοῦ. *Porrò lin.* 38. *desse suspicor,* διωπτὸς *inter* χῆ *et* τοιαῦτα.

pag. 981. 21. τῶν δὲ ὧν προσπαίει) *Vel ut Allenius, vel sic:* χῆ καθάπερ πύραυλος ἐκ τοῦ σκότου βαδίζων πε, ὅπου τῶν δὲ λίνον προσπαίει. *sc.* ὁ λίνος, *cui δρόμος proximè verbis tribuitur. Aliter:* τὸν δρόμον (Καὶ χῆ καθάπερ πύραυλος ἐκ τοῦ σκότου βαδίζων πε, ὅπου χῆ ὁ λίνος τῶν ἰδυάνπων τῶν δὲ ὧν προσπαίει) *Tum lego:* χῆ δολαγὼν πεσεῖ τῶ· διδίεσαν, *et extremâ parte lin.* 22. *addo,* πάσας *post* ἀστέμενε.

l. 24. πεπνώθυσιν) *Non omninò displicet* πνοώθ, *quia ab editâ lectione non multùm discrepat. sed tamen malim* ἢ πίνειν ἄλῳ πνοώθυσιν, *quia ita certius*

certus sum, an πίνημα legatur vspiam in actiuâ significatione.

pag. 982. 44. ἔτι τῇ τάχει τοῦ, *ad* πλεῖον *pag. seq. lin.* 1.) *Locus obscurus, vt mihi videtur, & emendatu perquàm difficilis.*

pag. 983. 12. 13. *et* 14. *ab* οἱ ἐγκλήσεως *ad* κατακρῖναι) *primùm deleo plenam distinctionem post* μαρτυρῆται, *& tum lego:* καὶ οἱ ἐγκλήσεις λεισδ ἀπὸ ἡσυχίας, ἐξ ὑφαιῶν ὕφῶν δυράς, καὶ ἀκαπνιώφοι οἱ τὸν πλῆθον σφεζόμενοι, ἢ ὑφαιοῦ δραμάτων *&c.*

l. 17 *&* 18. ὁ γὰρ τότε Μωϋσῆς *&c.*) *Legendum videtur:* ὁ γὰρ τότε Μωϋσῆς διδάσκων τοῖς ἐξ Αἰγύπτου νομοθεσίας ὑπηρετῶν, αὐτὸς δὲ καὶ κατάπας τοῦτα ἐς τὸν *&c. Meliora non habeo.* *l.* 26. τὰ φάσματα) *Lego,* γλώττας, εἰς τὰ πάσματα καὶ τὸν ἐπὶ, *&c.* *l.* 36. ἀφλπιν) *Deest aliquid.*

l. 41. τοὺ παρόντας ἀπροδέγκτους) *Fort.* τοὺ παρόντας ὑπροδεγκτίδμους ἐξεκαπλοῦ. *l.* 44. ἀχεσσον) *Fort.* ὁ ἀκαφῆ χρῆν.

pag. 986. 8. ἠγγιδίους) *Non displicet* ἠγγιδίως. Sed eos qui sic inceperunt, *sc.* colere illum: διεσπδεῖν αὐτόν.

pag. 987. 31. κακίαν) *Ego accipio* κακίαν *in notâ & vsitatâ malitiæ significatione, et refero non ad Christum (absit) sed ad hæreticum, vt ordo sit:* οὐ δικὲ τὸν κακίαν ἀπυδίξαι δίκαι *etc. i.* Tu, quâ es malitiâ, & peruersitate, *etc.*

pag. 988. 38. καὶ ἵνα ἵμως εἴπῃ) *Nescio an legendum sit:* καὶ ἵνα μὴ ἀμφισδήλῃς ὅτι εἶπε· Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς, καὶ ὃν ἠδικῆμι· ἀλλὰ Θεὸς ἢ Ισραὴλ πάντων σωτῆρας ἄκυα *etc. Al.* καὶ ἵνα γνῷς ὅτι εἶπεν· Σὺ γὰρ εἶ ὁ Θεὸς, καὶ ὃν ἠδικῆμι, Θεὸν ἢ Ισραὴλ πάντων σωτῆρα αὐτὸν ἔπεται, ἄκυα *etc.*

pag. 991. 37. *et* 38. καὶ ἀδικῆ ἢ ἐφισβιῶν ἢ πωῦσι) *Hæreo.*

pag. 996. 16. καὶ μετ' αὐτῦ καὶ πάντων, καὶ παρεῶν πάντων Σωζόμ.) *Hîc etiam hæreo.*

NOTÆ IN TOMVM

Sextum.

ΠΕΡΙ ΙΕΡΩΣΤΝΗΣ] Doctissimi Hœschelij editionem duobus subnixam codicibus manuscriptis (præter treis vulgatos) Palatino sc. & Augustano, emendauimus aliquot in locis ex duobus aliis scriptis Oxoniensibus, vno in Biblioth. Collegij Corporis Christi, altero in Biblioth. Collegij Noui: quorum in posteriori titulus est, Περὶ τοῦ ἐκκλῦναι τὸν διάβολον ἢ ἱεροσυλίαν &c. in vulgatis, Ἰωάννου Χρυσοστόμου, ὅτι πολλὰ δεῖ ἀξιόμαθον. Νικολάου ἢ ὁπωσοῦν &c. Indicem περὶ κεφαλαίων in Augustana editione repræsentatũ, aliumq; planè diuersum nostrorum manuscriptorum, neutrum bono iudicio collectum, in hac editione negleximus.

Pag. 1. lin. 22. κτίσιν] *Amicus meus doctiss. Rich. Montacutius addit* ἑαυτὸν *post* κτίσιν: *sed sine libris: & non est necesse.* *l. 31.* ὅτε γὰρ δεῖ πανεὶ δ' μεγίστου] *Non reflè, vt opinor, ex hoc loco colligit Card. Baronius Basilium hunc fuisse Antiochenum, vt nec ex verbis sequentibus,* ἐκεῖνος ἦν ἑκάστη ζωὴ πενία, *eundem fuisse facultatibus pauperem, cùm contrà potiùs affirmet Chrysostomus facultatibus æqualem fuisse sibi, quem constat prædinitibus ortum parentibus.*

Pag. 3. 1. μὲ δὴ] *Doctiss. Allenus mauult* μὴ δή. *l. 3.* φορτίζειν] *Doctiss. Montacutius ex lectione marginis & textus vnam facit peringeniosè.* ἢ περὶ πραγμάτων αὐταγκάζω φορτίσαι περὶ σῶν, ἢ σοφῶναι περὶ ἐμοῦ.

Pag. 4. 16. βασίλειον] *Assentior planè Cardinali Baronio, aliumesse hunc Basilium, tam à Cæsariensi, quàm à Seleuciensi, vtriusq; atati interiectum medium: quamuis vtraq; opinio non spernendos habeat patronos.*

Pag. 7. 20. ἐπισέλλων] *Montacutius ex vtraq; lectione vnam facit sic:* ὁ Γαλάτας ἀπειλῶν, ἐπιστέλλας ὅτι. *l. 35.* ἢ πολλάκις ἀπαῖσαι Νον] *Huic loco reflè est, quod sexcentis ex Chrysostomo locis confirmari potest, vbi post* Νον *sequitur in redditione sententiæ* ἢ ἢ, & ἢ ἢ: *id quod aliàs à me observatum memini.*

Pag. 8. 17. Doctissimus Montacutius post δεδεῖξα *collocat* ἡμῖν, *translatum ex lin. sequente.*
l. 22. pro ἐκεῖνον *idem legit* ὀκείνου.

Pag. 9. 34. ἅπαντας] *Suspectum hoc loco, & puto delendum. Interpres pro eo videtur legisse* ἀβρώστους. *l. 36.* ἀλλ' ἡ ἐξουσία] *Montac. reflè,* ἀλλ' ἐκεῖ ἡ ἐξουσία: *& sic Interpres.*

Pag. 10. 41. αὐανήωσι] *Montacutius mauult* αὐαινήωσιν.

Pag. 11. 5. ἢ φιλῶ] *Montac. magis probat* Ναὶ φιλῶ. *l. 17.* παίζων λέγεις ταῦτα, φησὶν. ἢ σουδὲν ἢ *legit ingeniosiss. Mont.* *l. 24.* ἀπόντες] *In vno ex nostris manuscriptis,* μὴ ὅτι ἢ πᾶσιν τοῖς ὑφ' τούτου θεραπεῦσαι συνδοκῶ, *sensus huic loco non inepto. Sed a recepta lectione non discedendum. Eodem enim planè modo loquitur p. 14. 16.* μὴ ὅτι ἢ πολλὰ &c. *sensus est,* quanto magis cùm totam de hac re deliberationem tibi permiserim?

Pag. 13. 27. ὑφίσασιν τοῖς κατηγόροις ἢ τὰ μάλιστα ἢ ἀνικάτων αὖ εἶναι] *Hæc verba,* ὑφίσασιν τοῖς κατηγόροις *absunt à quibusdam codicibus Mss. sed ijs retentis (& quidem in pluribus retinentur manuexaratis & omnibus quod sciam excusis) A. Donæus hunc sensum eliciebat: Vt fatear esse verum, quod arguunt accusatores, in maxima sim culpa (vel, iniustissimus sim) ante verbum* ὑφίσασιν *subaudiendo* ὥστε, vel potiùs, vt ego puto, ὡς, quæ ellipsis, ante εἰπεῖν, φάσκειν, & eorum synonyma satis vsitata, ante ὑφίσασιν, *durum nimis. Nã quin* ὑφίσασιν τοῖς κατηγόροις *sit idem quod* ὑπόσον ἢ ἐνδοῦναι τοῖς κατηγόροις *apud Platonem 2. Legum ad finem, hoc est, sententiam ferre pro accusatoribus, dubium non est. Isaacius Casaubonus ex coniectura sic locum suo iudicio vitiosum, minimâ mutatione refingi posse putat:* δεῖ τοῦτο ἢ λόγον ἐγὼ. δεῖ ὑφίσασιν τοῖς κατηγόροις, ὡς ἢ τὰ μάλιστα ἀνικάτων αὖ εἶναι.

Pag. 15. 29. παίζειν πολλῶν πλειόνων] *sc. vt sacerdotium præ superbia despiciant.* *l. 31.* πραγμάτων] *al.* θεαμάτων. *quam lectionem probat doctiss. Allenus.*

Pag. 17. 7. τὸ περὶ ἱερέων] *Mont. ex coniectura addit* ἀξίωμα. *l. 32.* ἀποναι χρέων] *Doctiss. Montacutius, qui nihil ingenio lectoris relinquit explendum,*

dum, addit ex coniectura, τοῦτω τῷ πιλῷ διαφεύγοντες.

Pag. 22. 1. ἀρξῆ] *Montac. magis placet* ἠορξῶν. *l.* 42. ἀσχημῶν] *Vel legendum*, ἀσχημῶντα, *aut* ἀσχημῶν, *vel ut est in uno è nostris Mss.* ἐκεῖνο *pro* ἐκεῖνα τὰ ἀσχήματα.

Pag. 29. 4. ἧ ἀγχιστον] *Mont. addit* πνός.

Pag. 30. 38. βασιλέως τῶ] *Hoc est*, βασιλέα καταπέμψαντῶ, *actiuè. sic Patres loquuti sunt, Nazianzenus, alij, & sic Septuaginta.*

Pag. 34. 24. ὑμῶν] *Hoc est*, τῆς ἡμετέρας σωτηρίας: *ad sensum.* ἡμετέρω σώματῶ, *non ad verba. l.* 36. ἕτερῶ] *fort.* ἑτέρω.

Pag. 37. 28. ὅτοι] *Id est* ὑ, *quorum in superioribus sepius meminit, qui Paulinam* ἀμάθειαν *suæ inertiæ prætexebant. l.* 36. ἀπαγγελίας] vide notas Boilij.

Pag. 41. 25. ἐκελεύσεν] *Corruptum.*

Pag. 43. 36. σφυρίας] *Mont. more suo ex lectione textus & marginis unam faciens, ita legit*: μαχροθυμῶντες μῆ σφυρίας ἀιδίου.

Pag. 45. 37. ὑπομορθοῦσ, ὅσῳ ἡ μαχρὸτ] *Mont. ita legit*, ὑπομορθοῦσ· ἴσῃ ὑ ἡ μιχρὸν &c. *& quidem ita syntaxis erit expeditior.*

Pag. 48. 37. μᾶλλον] *sc.* ὀρτάριμ.

Pag. 52. 31. σφὸς αὐτὼ] *Doctiss. Mont. addit ex coniectura*, ἐρωτικὸν.

Hom. 8. In hac editione errore nescio quo transpositæ sunt istæ duæ σφὸς Θεόδωρον ἐκπτωτικὸς orationes, & quæ prior esse debuit, posteriore loco collocatur, & quæ posterior, priore, correctore nostro auctoritatē, vt puto, sequuto editionis Moguntinæ ἧ ἀποστομάτων, vbi sic citantur. Porrò huius orationis, quæ in nostra editione octaua est, meminit magnificis cum præconijs Sozomenus lib. 8 cap. 2. cuius verba à me quàm codd. Mss. quàm à coniecturis emendatiora facta visum est adscribere. Οὐ μόνοι (Chrysostomus) σφὸς τέτοις (Carterio & Diodoro) ἠορῶτα ἔσπουδ ἧ ἀυτὸ (al. αὐτὸς) γνώμης ἦν ὁ ἐπίσκοπος ἀυτῶ χροιμάζοις ἐν τῆς Λιβανίου διατριβῆς, Θεόδωρόν τινα, ἧ Μάξιμον. ὧν ὁ μ̀ (Maximus) ὕστερον ἐπίσκοπος ἐχθίστο Σελευκείας τῆς Ἰσαύρων, Μόψε ἧ ἱέρεως τῶν Κιλικίας Θεόδωρῶ· [ὥσεῖς ὃν πεύστα γενέσει ὁ Θεῶ χρυσόχομος ἐπιστολῶ δ διτρέγον.] ὃς ἰῶ ἧ τῆ ἱερῶν βίβλων, ἧ τῆς ἄλλης παιδείας, ῥητόρων τε. ἧ φιλοσόφων ἐκρὰτ (f. ἐκρατεῖ) ὅπερ ἦμεν. ἀλλ' ἐπὶ μὲν (Theodorus) ἰώτερα πῶ ἀρχῶ ἐνένχ τῶν θείων νόμων, ἧ ἱερέως αἰδρᾶσιν ὁμίλησεν, ἐπίνεσε παῖτῶ πῶ ἀγωνῶ, ἧ κατέγνω τ ἀσκῶν· ὑ διήρκεσε ὑ τ αὐτῶ προθυμίαν ἔχων· μεταμηχθεὶς ὃ ἀφ' ἑτέρου εἶνεκτο. οἷα ὑ εἰκὶς, ἐναντίος λόγοις κομιζόμενος τὸ παυσιζόμενον ἐκ παλαιᾶς ὑποδηγμάτων (ἰῶ ἧ πολυίστωρ) εἰς πῶ πόλιν ἐπαπλάσειν, ἄμεινον ὡς ἐνόμιζε τῦτο κρίνας ἢ ἀφ' ἑπόμενος τυχεῖν. μαθὼν ἧ Ἰωάννης (Chrysostomus) ἐν ἀφάγμασιν αὐτὸν ὄν. ἧ εἰς γάμον ἀπωδίζειν. διοτέτευν ἢ χρὴ νοῦν ἀνθρώπε φέρσιν ἧ φύσιμαι σωτεῖς ἐπιστολῶ (sic enim 8 hanc orationem appellat, quæ in nostris Mss. λόγυ titulum habet) σφὸς αὐτὸν διετύλατο. ὁ ἧ τοῦτ' ἐντυχὼν, μετεμελήθη, αἰδεῖς τε τῶν ἰδίων καταλιπὼν, ἀπεπέτε τε τῆ γάμῳ, τοῦτ' Ἰωάννε συμβολεῖς ἐσώζετο, ἧ σφὸς τὸν φιλόσοφον ἐπαγγελίαν βίον. vide p. 121. vol. 8. ex vaticana bibliotheca depromptum Θεοδώρε ἐκπτωτικὸς αὐτηγερμα σφὸς Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, quod tamen αὐτήγερμα (si legitimum est, & non spurium) planè diuersum est à paulò supra à Sozomeno memorata oratione, quam videtur Theodorus à Chrysostomo minimè pronocatus, vel ante reditum, vel in ipso reditu ab Eremo in sui excusationem adornâsse. Vtcumq; certum est ipsum postea factum episcopum, neq; in fide orthodoxa perstitisse. Postremò ex ipso Chrysostomo p. 58. 36. obseruatu dignum, Theodorū, cum nondū annū ætatis suæ vicesimū attigisset, ἐκπεφωνέναι.

Pag. 60. 39. ἧ ἀνέων] *Corruptum, vt puto. quid si pro* ἧ ἀνέων *legas* ἀνέοιτ, *vel* ὡς ἀνέων? *l.* 41. ἱερατικὸν ἄγιον] *Videtur legendum*, τὸ ἱερατικὸν ἄγιον (*i. virgam Aaronis, per quam dignitas sacerdotalis vindicata est*) ἧ τὸ μάνα, *vt significetur arcam fœderis hæc omnia habuisse.*

Pag. 61. 1. ἑαυτῆ] *Fort.* ἐν ἑαυτῆ. *l.* 24. αὐτῆ] *Quid si* αὐτό.

Pag. 63. 35. μασὰ αὐτὸν ἧ θεῖον] *Daniel* 2. 46. *pro* θεῖον *legitur in nostris bibliis* ἰουδαϊσμ.

Pag. 68. 9. ὑπάγαγε]

Pag. 70. 11. ἧ ὅτως] *Sententia pendet imperfecta, nisi, inducto* ἧ, *ita iungatur cum præcedentibus* αἰδοῖ ψυχὰς, ὅτως ἐνι οἰκῶσιν.

pag. 73. 10. δὲ τό πον] *Hæc verba importunè huc ex l.* 8. *& 9. proximè præcedentibus traducta, eradenda censeo.*

pag. 74. 14. γεγραῦς] *f.* ἐπιγεγραῦς.

pag. 75. 17. Ερμιόνης] *Mulierem, vt opinor, nomine, cuius amore dulcem eremum deseruerat Theodorus, & ad nuptias fortasse animum adiecerat. vide Sozom. loco paulo supra à citato.*

pag 76. 3. μη δ] *probo magis* μὴ δὴ.

Pag. 76. 17. καὶ ὧ.Θ] *Alter Mss. sic*: καὶ ὧ ὑ ἀυδίως αὐτὸν, ἧ πάλιν περιπέσατο σφὸς τὸν ἐχθρὸν· ἡ ἀυδήλον ὅτι αὐτὸν, ἧ ἄπιδύσατο, ἧ ἔτως αὐτὸν καταπάλαιον, ὡς δυνηθῆναι ἧ τῆ θήρατα σφοσῆναι &c.

Pag. 77. 41. τότα] *puto legendum* τῦτο.

Pag. 78. 16. ἐπηγγείλατο] *Malim* ἐπηγγείλατο σε, *filij Israel, vel* ἐπηγγείλατο. *sc.* ὁ λαὸς Ισραὴλ.

Pag. 80. 9. πῶς ἐν τοῖς μυστίοις διατρεῖς] *Et pag.* 58. 43. λείπ. σοι πολλὰ περήνους εἰς μυστῆα φοιτῶντι. *Loca fuerunt Antiochiæ ita cognominata, voluptatibus & fortè luscinijs dicata, vt ex horum locorum collatione patet.*

pag 81. 6. δὴ θυμῶν] *Fort.* ἐπιθύμει.

Pag. 82. 11. τότῳ] *Vide num* τῦτο.

Pag. 83. 33. ὦ τοσοῦτον] *Floril. & Mss. Paris. omittunt* ὦ, *fortasse melius, vt significet* malefacta, cùm ijs bona præponderant, cœlo quidem nequaquā, at primo tamen loco excludere. *H. l.* 40. τοσοῦτον] *Lege*, τοσῦτο.

Hom. 7. Hanc orationem, seu potius epistolam (vt tam ex principio licet videre, quàm ex fine) ex Ms. Palatino descriptam, emendauimus ex alio Ms. in bibliotheca Bauarica: ex quibus etiam & illa altera, Τῆς λύπης τῇ καρδίᾳ μου ὕδωρ, sumpta est & castigata.

Pag. 56. 16. ἅμα τῇ προσῶπα] *Non videtur huic loco*

loco quadrare ἀποκλῖναι. *l.* 40. † πεῤῥηνίας] *Vide notas Boisy.*

Pag. 58. 27. τὸν αὐτὸς αὐτῷ αἰῶνα] *Vide notas Boisy.*

Pag. 60. 1. αὐ βέλοιτο] *Hoc loco aliquammulta sunt apud Interpretem col.* 864. *vol.* 5. *edit. Paris.* 1588. *quæ in nullo codicum nostrorum MSS. reperiuntur. fides penes ipsum esto. nam hæc nostra integra videntur.*

Hæsce ad Stagirium orationes tres dames, Lector, è Bibliotheca Palatina descriptas, & ex Bauarica castigatas.

Pag. 87. 33. τὸ γένος αὐ ὑπερβῶσι τῆς ὑποθέσεως] *Fortassis quod non statim & eo ipse die moreretur. Nam* ὑποθέσεις *erat,* ἢ ἀ αὐ ἡμέρᾳ *&c.*

Pag. 89. 5. μόχθημα τῷ πανσπερμελλήνι] *Hoc est,* ἠμφιέσατο τὸν πανσπερμελλήνα.

Pag. 90. 23. οἱ ἢ λόγοι τις] *Ab hinc usq; ad orationis finem correximus ex Mss. Archiepiscopi Philadelphiæ Venetijs: & collectæ inde varietates literæ* ἃ *p. in sequentibus signantur.*

l. 24. *post* ἐφιέσθαι *p. addit,* ἐκείνου αὖ ὑπορῶν ὅτι. *reflit.* *l.* 27. ἀξιωθεῖς] *Melius p.* αὐ ἀφῖξις.

l. 20. ἡμᾶς] *p.* ἡμῖν. *Ib.* τὸ κρατεῖν] *Malo* τὸ κρατεῖν, *posito post* νικᾷν *commate.* *l.* 27. ἠγωνίσατο] *p.* ἀνεῖτο. *l.* 35. παῤ αὐτῷ] *p.* ἀπ' αὐτῷ.

Pag. 91. 9. ἢ τῆς τῷ Θεοῦ] *p.* μᾶλλον ἢ τῆς. *l.* 19. *p.* ὁ Πίστ☉ ἢ μᾶλλον ἀλλαχῇ λόγου· Νάλατι, γρηγορ.

Pag. 92. 7. *p.* ὁ ἢ χθ Κάλε ἡδὺ τῶν τ. α. *p.* ἐκπεσοῦν ὧν. ἐκεῖνον. *l.* 9. συγχαιρόμενοι] *p. melius* συγκαλούμενοι. *l.* 12. ζωοποιῶν ἄλογον] *p.* αἰσητηρίων☉ ἔ. λογα· φθόνῳ ἢ διαβόλου ἐνέπτ☉ ἐκ τὸν κόσμον εἰσῆλθεν· ὅτι ζωὴν ὁ Θεὸς ἐκ. *melius.* *Ibid.* ζῶντον] *p.* αὐτοῦ πνευ. *l.* 15. *p.* ἡμῖν αὐτοῦ κρῖ· ἐωντ. *l.* 20. ἐφαπλώσας] *p.* ἐξαρθρώσας ἐκ μέσου ἢ ἀφανίσας μῦ. *l.* 29. *post* πρῶτα τοῦ, *p. has addit:* τί λέγεις ; οὐ πάντες, ἐκ αὖ σπερμάτων. ἐκ αὖ ἔκνεν· ναὶ ἢ ἐκέκασε ἡμᾶς κολάζ ειν. αὖ τοίνυν ἀμβλυτέρων μὲν δίκαιον τῆς ἀδικούσης ἐλάσκειν, πάντα τῶν ἀσεβούντων ἐκείνοις ἀπόκτ ἢ. *l.* 36. ἢ γεγενῆσθαι παρεκλη.] *p.* ἀπὸ τῆς γενέσεως ἔξι μαθόν. ἄκνε ἢ τὸ φαν· ἢ ὄλον. *l.* 40. ἢ] γοῦν *p.*

Pag. 93. 4. ἀπὸ τῆς αὐξήσεως] *p.* ἐκ αὖ ἀπὸ τῆς αὐξήσεως ταύτης ἐδὲ τὸ χεῖρον σεσήθη ; πωπῖ ἀν ἀ. *l.* 5. ἔτι] *p.* ἢ ἢ σεῖ. *l.* 12. *post* βάματα ; *p. addit* ἄγωῦ ἢ ἢ τινοῦτον ευχαρίζ ωῦ. ☉ ἀπὸ τὸ τέλος ἐρῶ, ἵτι οἱ ἢ μὲ δόξεμε. *l.* 27. *post* ζωλῶ *p. addit* ἀπὸ γεδόντα. *l.* 32. καταφρόξας] *p.* δύς. *l.* 36. δικ' τοῦτο ἢ αὐτὸς φησι] *Pro his p. habet* τοῦτων τῶν δεκαδύτητα ἢ αὐτὸς ὁ Χειστὸς πεῖσαν δικ τῦ φοβητεφυσί.

Pag. 94. 9. ἕ χθ ἢ σωίσεως] *p.* Θεοῦ χθ ἄσπερ ἡ σωίσεως ἀπιρ☉ ἔτω ἢ ἢ φιλανθρωπία. οἱ ἢ. *l.* 31. ἔχοι κουδῆ] *p.* ἔξον φερουσ. ἢ ὅτι ἐν πλοίοι ἔχει δύνασιν ἔτερ λέγη *Τρων.* *l.* 36. ἐπαγγείλατο ἢ] *p.* εἰπὼ γὰρ μοι ἐπαγγείλατο τοις. *Ib.* αἰώνιον. κλῆ. ρωπος] *p.* αἰόνιον ; οὐδέλεον ὅτι. ὑμιῶ ἐπὶ κατέλιπε ἢ οὐ πάντα. κ. ἀ. τὸ κοινὸν ὑλὴν ἔξ λοιπὸν διαβρέον ὑφ' τ. ὑ. τ ἢ ἢ κοινὸν ; ὁ κρτχ.

Pag. 95. 8. *p.* ἀνακάμπτ ἔρχον ἔξι. *l.* 10. *p.* Παῦλ☉ ἢ διαμένει ἔτω διίξοπα λέγων. *l.* 15. *p.* ἀπέγκα αὖ. *l.* 23. ὑπολίδοντας] *p.* ἀπόλοντο.

l. 43. *post* χειστὲ *addit p.* ὅτων φησὶ τοῦ μαθητοῦ· διὰ κλέγατ οὐχὶ τοῦ κρυῦ τῦ πνεῦ ἔκνε ἢ ἢ τι ὀνοτ.

Pag. 96. 4. μωχθ.ῆ☉] *p.* ἀγχεῖν☉. *l.* 11. ἢ πάλιν ἀλλαχῇ λέγει] *Melius p.* ἢ ὁ Σολομὼν ἀλλαχῇ συμφῶν. τ. τ. φ. ἀγγόμ☉. *l.* 20. *post* ἐπνευχαῖν *addit p.* ἢ μά. α. ἐκὶ τοτ. *l.* 37. ταῖς αὐτοῖς ὑβοις] *Melius p.* ταῦ αὐτοῦ ὑβοις.

Pag. 97. 3. ἵρισμα. ἀσφαλὲς] *p.* ἀσφάλεια. *Ibid.* μικρὰν ἐκβοτας ἐκπονῶν] *p.* μικτὰ ἐκβοτας. μάτα ἐξονταις ἐκπονῶν. *l.* 4. *p.* ἢ ἢ τυφ. *l.* 22. συμφόρ(ουσι) *p.* συμφόρων. *l.* 25. *p.* τὸν ἢ Θεὸν, εἰπὶ μοι, τὸν τσ. *l.* 41. ἢ εἰς τῦτο] *Lege ut in margine, vel pro* ἢ *legendum* ἀλλα'.

Pag. 98. 1. *p.* ποιοῦντες πλησὸν ἢ μαλῆρ. *l.* 14. *p.* ἢ ἔτοι, κ. δ. ὑπὸ ἔοζλω εἰ πὸν, ἢ ἐζῆ· *l.* 18. τῦ βασιλεῖ ὕλεγα) *Dele cum p.* τὸ ὕλεγα, *& pone lin.* 20. *post* δῶν ἐωτῦ. *l.* 23. ἐκείνοις ; ἀλλ' *p.* ἐκ. ἐκοις ; ὕδωμεν, τί λέγωμ ; ἢ ἢ ἐκπρίστως. *l.* 29. *post* ἐκείνων *addit p.* ἢ ζητῶν μαθεῖν.

Pag. 99. 1. *p.* τῷ λογεύῳ) *Lege cum p.* τῷ λογεύων· *& cum eodem linea sequente lege* ὑαρετοῦ.

l. 19. *Lege* ὁ λέγ☉, ἀλλα' ἐωτ. *l.* 30. οἱ ἢ τολ.) *p.* πνες τῶν τολ. *l.* 23. τοιαῦτα) *p.* πεσωῦτα. *l.* 33. *p.* φερηῦραν πάλιν ὅτ. *l.* 35. *p.* γίνεται τῦτο μὴ διαμείζας· ὕπω ἢ τῆς *l.* 41. ἐκ' ὑρεμία.) *p.* εἰρήμεια. *Dele vero comma post* ἀναλαβόντας, *& pone post* ἐρημίας.

Pag. 100. 5. *p.* ἢ πολλα' χρόνον. *l.* 10. φίλον χρεία ἢ πνημῶν) *Locum hunc p. aliter legit,* φίλον δὲ ἔτω ἢ τῷ Θεῷ ὁ πάντων ἢ μοχθηρὸν χρεία ἐσχὲ κλαυσι, ὅταν ἡμᾶς συφορίσοι βλάπτ, ἀλ'. *l.* 26. *p.* βίφ, ἐπ' ἐσίων. *l.* 30. ἐγκαλυπτόμ.) *p.* ἐκκαμπόμ. *l.* 35. *p.* δὲ τοῦ ὄντος βασιλ. τος ἀρξῶν. *l.* 42. *p.* συγχαρῆσθε, ἵνατ ἢ μαθὲ(σι μαθὸν ὑπὸ τῶ ἢ ἀμάτος, ἢ. *Melius.*

Pag. 101. 8. *p.* πεισεμοῖν. *l.* 13. εἰκοσῆ ἐυγενεμένων ἐξι.

Pag. 102. 24. ἀπὸ τῆς ἐφθυμίας. *p.* *l.* 15. κωσὲ *in fine lineæ abest a p. vt & sequenti* χρ *in fine sententiæ; utrumq; recte.* *l.* 28. πεσωῦτ) *p.* αὖτ.

Pag. 105. 34. ἐφῳ) *Lege* ἐφῆφ.

Pag. 106. 3. ἢ ἢδιον ἢ ἢδιῶσαι τῦ γεγονὸτ) *Illud* ἢ ἢδιον *omnino expungendum. H.*

Pag. 110. 4. ἢ ἢ εἰς τὼ ἐξωτέραν χώραν ἀφανιζόμενον συγκυκλῶσι νῦ) *Interpres:* Vnum ex his, quî ex citeriori prouincia aduenerunt nactitad *sensum per accommodè:* sed verba non quadrant huic *sensui, nisi si alius secutus est codices meliores. fortassè, si tamen vera est hæc lectio,* per ἐξωτέραν *(vel* ἐξωτέρω) χώραν *intelligit Antiochiam, quæ respe-Eu Palæstinæ vlteriùs est ijs qui è Persidè veniunt.*

Pag. 113. 9. τῦ πνεῦσ) *Num Ismael?* *l.* 12. ἀπὸ τῆς ἀξίας) *Interp.* Ex ea indignitate: *rectè omnino, si verba addiceret. fortassè legerat* αὖ ἀξίας, *quod indignitatem significare quidam scribunt, sed vt puto sine exemplo, nisi hoc, quod exemplis tueri non possumus, inter exempla erit.*

Pag. 120. 20. ἔξω ἀπὸ ἔρχ, ἢ ἔξω ἀπὸ ἔρχου σὺ νῦν) *Corruptum est illud* ἀπὸ ἔρχου, *pro quo reponendum erat verbum aliquod eiusdem, cum* ἀπὸ ἔρχ *significationis. H.*

pag. 121. 26. ἀδ' ἵνα) *Interp. videtur legisse* ἰδ' ἵνα.

pag. 123.

pag. 123. 9. ὅ ποτε συμβαί] vide Boisium.

Pag. 124. 37. ἐπειδὴ γὰρ μὴ τὸ νῦν κατασκήπτουσι αἰσθάνεσθαι ἐκκόπτουσιν &c.) l. 41. post ἀκμάζοντα dele comma. sensus enim est, ut opinor, cùm nondum praeterijsset tempus τῆς ἀκμῆς τῶν πόνων: vel non intelligo, quorsum illud, ὡς ὕπνῳ παραδόντα χρόνῳ.

Pag. 127. 1. πιόντας τὸ πολλαχοῦ] Fort. πιόντας.

Pag. 129. 16. Fort. legendum εἰς τὸν ὑμέτερον βίον, sin tamen vt aliud quaeram melius vtroq.

l. 20. ἀποδεξάντων.]

Pag. 131. 24. ἐμπεσόντας] Vel ἐμπεσόντας lege, vel est solœcophanes, aut sententia pendet imperfecta.

Pag. 133. 1. ὡς μικρόν]

Pag. 134. 43. οἰκίαν ἀβίωτον ἐχόντες] Puto legendum οἰκίαν οὐ βίβιον ἐχόντες.

pag. 137. 5. ὅπως] Malim ὡς. l. 28. ἐπιδεξαμένων] Quid si ἐπιδιηξαμένων?

Hom. 12. 13. 14. 15. 16. Hanc orationem & quatuor sequenteis ex fide duorum codicum Mss. edimus, Bauarici, & alterius, quem nobis vtendũ Venetijs dedit Reuerendiss. Philadelphiæ Archiepiscopus Gabriel. Has omneis agnoscit Catalogus Augustanus: εἰκότως. εἰσὶν γὰρ τέσσαρα γενναιότατον. Scriptas esse Antiochiæ, vel dum in eremo esset, ex verbis ipsius liquet. Interpres, vt hoc obiter moneam, in duabus prioribus vertendis magna est vsus libertate: quo fit vt veterum puteu magis, quàm recentiorum aliquem extitisse.

pag. 138. 35. ἐρημωθέντα] Fort. aptius ἐρημωθέν: sed nihil muto sine libris. ¶ καιρὸς ἐρχόμενος sexcenties apud Chrysost.

pag. 139. 43. ἐσχηκὼς.)

pag. 140. 16. ᾗ videtur expungendum.

pag. 147. 9. βασιλεὺς] Malo βασίλειος.

pag. 151. 8. οἷς τῷ παραδείγματι αὐτὸ τοῦτο &c.) Ambo codices in hac lectione quammis diuinscula consentiunt: nec, plenè satisfacit coniectura ad marginem. legendum fortasse, ὡς τὸ παράδειγμα αὐτὸν τοῦτο ζώνυσθαι φέροντα τῇ ψυχῇ, εἰς ὀλιγωρίαν ἐμπεσεῖν;

pag. 153. 4. πλὴν ἀναγκαίως] sc. ἀδιαδόχως.

Pag. 154. 35. ᾗ γὰρ εἶδε τὰ γενόμενα] Sumpta ex præcedente oratione, vsq; ad ἀλλοκοτώσεως lin. 44.

pag. 155. 7. μηδεὶς ἐρχέτω] Fort. μηδεὶς μηδὲν (vel τι) ἐρχ.

pag. 156. 35. ἐπιβάλοντες] Libri consentiunt: sed rectius fortasse ἀπο Κύπρου.

pag. 160. 38. αὐθάντης ῥῆμα] Fort. ἐκ αὐθέντου ῥήματος, si tamen vllum est tale verbum in vsu ab αὐθέντης. neq; enim αὐθέντου alio sensu legere memini, nisi vt primitiuum ab ἄλλοτρι: hanc tamen lectionem secutus videtur Interpres, effecti cibus inextricabilibus & immortalibus flammis. Vide notas Boisij, & in ijs, lectum ex Basilio Magno.

Pag. 162. 26. ἀποπλυθῆναι βδελυρίαν. sc. φησὶν.

Pag. 163. 2. τοῦτον] sc. αἰσχυνθήσεται. Aliquid enim deesse videtur: explende sententiæ.

Pag. 164. 14. ἐπὶ ὕπνῳ] Interp. Nempe quòd: ita, ἐπὶ abundabit: sensui etiam constabit, delete ὕπνῳ, & vetustò ἀπὸ, vt infrà lin. 41. vel si vtrumq; retinentius, deerit διέλιπε, aut simile aliquid post παῤῥησίᾳ, in fine sententiæ.

Pag. 168. 23. Pro αὐτῷ᾽ & αὐτῇ videtur legendum, αὐτοὺς & αὐτοῖς, numero plurali.

Pag. 171. 18. τὸν καταρρεῖν, τὸν διαδιδόναι] Infinitiui pro imperatiuis, καταρρεῖτον & διαδιδότωσαν: vel subintelligendum χρή, alioquin syntaxis vlandicabit.

Pag. 172. 10. ζωοπαδαμῷ] Interp. animauimus, ζωοπαλιμῷ, aliam fortè à nostris codicibus lectionem secutus, vel pro solita sua in vertendo libertate. l. 24. ᾗ μὴ μᾶλλον πόλας τῶν ἐχθρῶν &c.] Melius fuerit sententia, si sic legas: ᾗ μὴ μᾶλλον πολὺν τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ ᾗ σώσαντα τὸν ἔλεεσθαι ᾗ ἀπόλεσαν δι᾽ & μὴ τῇ τῶ &c. lectionem enim codicum nostrorum non concoquo.

Pag. 178. 7. ἀσωλάβου λεγόντων ἡμῶν] prò ἀσωλάβου λέγειν ἡμᾶς, nouè dictum videtur.

Pag. 180. 34. τότε] Libentiùs legerim τωῦ.

Pag. 182. 32. αὖτη ἡ ἡδονὴ] Elliptica locutio. Videtur enim deesse, ἀντὶ τούτου δίκαιον, aut tale aliquid.

Pag. 192. 6. τοσότοις ἀπίχαδαι] Visitatius eum genitiuo.

Pag. 194. 34. καχλάζειν] Hesychio βράττειν, ebullire aquæ feruentis in morem.

pag. 195. 33. οἱ μετοίκους ζῶντες, ἢ οἱ χωρὶς &c.] Hoc dicendi σχῆμα cùm vndecies hic repetatur, in membro 1. 4. 5. 10. melior pars priore loco stat, deterior posteriore: in 2. 3. 6. 7. 8. 9. & 11: contrà. nimirùm sic solet sæpè Iohannes noster τετραγωμίως loqui. Vide ad finem vlt. Hom. in epist. ad Colossenses.

pag. 196. 26. αὐτοῦ ἐνεῦθεν τοῦ δικάζοντος] Magis ex more linguæ, vti reor, αὐτοῖς ὑπ. τοῖς δικάζουσι. Interp. ipsosq; iudices infecerit.

pag. 197. 21. ᾗ πῶς παρέχω. ὡῶ ἔ. δ. μ. π. ἐρχόμενος] In cod. Archiep. Philadelph. hic locus sic legitur, ᾗ πῶς παρέχω τῷ βίῳ τὸν ᾗ χειμῶνα ᾗ παρέχω ὅτος δὴ μάλιστα πάντων ἐρχόμενος.

pag. 198. 3. ἀκαιρῶν ὁρμισμάτων &c.] In cod. Arch. Philad. sic: ἀκαιρῶν ὁρμισμάτων λυμαινόμενα τῇ μακρᾷ λίχνῳ πῶ ᾗ ἀβάτμητον ᾗ ἀκρήμνων, ᾗ ὑπτίων &c. diuersis verbis, sed eodem sensu.

pag. 199. 40. μακρὸν ὁρμον ἐαυτῷ λείπουσι χείμωνι ἐνίστῃ] Interp. cùm se parum continuisset, minùs rectè. fortasse sensus est, non diu se hoc officio functurum.

pag. 201. 18. τῶν ἡμῶν] sc. vt in vrbe viueret & communi vita.

l. 29. ἀδελφὸν πάντως αὐτὸν τῆς σωσῆς)

pag. 202. 5. τὰ ᾗ ἐναντίων) Mihi videtur hæc verba sensum impedire, & posse rectius abesse, repetitis ἐπὶ κοινοῦ, τὰ ᾗ χρηστὰ ἐλπίδων. quem sensum secutus etiam videtur Interpres. Nam si pro τὰ ᾗ ἐναντίων intelligimus τὰ ᾗ ἐλπίδων μὴ χρηστῶν, quod tamen necessariò faciendum; nullius constabit sensus. Sic enim paulò post, αἱ ᾗ ἀγαθῶν ἐλπίδες, & αἱ ᾗ ἐναντίων. sc. ἐλπίδες, opponuntur inter se; rectè, sed hîc, vt opinor, possimè. Ne illa quidem quæ proximè sequuntur, σωθήναι ᾗ μᾶλλον πόλεμον placent. satis enim esset; εἰς ᾗ τὰ δυσχερῶν μᾶλλον διαφέρει. Lector iudicet.

pag. 204. 12. πορνείαν) Halesius mauult πανουργίαν.

pag. 207. 35. ὡς δυνατὸν ἦν τὸ ἀσθενὲς τοῦτο, μέ-

λουσα

ζουα τὰ κωλύματα πᾶσι] *Interp.* difficillimæq; rei maiora impedimenta proponat: *quasi legisset, ὡς δυσκατορθώτῳ τῷ μεγέμαι τὰ τοιαῦτα ζοντα τὰ κωλύματα.* Hæc certè lectio vix stare loco potest, nisi ὡς intelligamus pro ὥστε atticè, quod huic Nostro insolens.

Sex orationum χαὶ συνεισάκτων habitarum Constantinopoli à nostro Iohanne meminit Georgius Alexandrinus, eumq; secuti alij. Nos non plures is duabus damus, & quidem, vt puto, Antiochenas, ex bibliotheca Bauarica descriptas, & ex Cæsarea emendatas. Hom. 17. fol.

pag. 214. 42. τῶν διαλαμβανομένων] *Interp.* iam elocandis.

pag. 217. 21. καθαρότητ&] *Interp.* παρεισδύνετ&, *quod melius quadrat huic loco.*

pag. 218. 35. λεζέω] *Quid si* βιάζεσθω? *sed prius fortasse rectum.*

pag. 219. 32. πλὴν ἀρχῶ)

pag. 220. 42. ἀπορήσει) *Omninò legendum,* ἀπορήσομεν.

pag. 223. 23. αὐδεμία ἡυξατο) *Videtur deesse* ἢ).

pag. 226. 30. Σοφιστὴς εἰ] *Suspectum hoc loco.*

pag. 230. 29. πῶς ἐρῶσιν ἐγχλεῖα) *Corruptum, vt puto.* ℣ *Quid si pro* ἐρῶσιν, *legamus* ἐρῶσιν, *amatoribus. H.*

pag. 232. 31. μιχαίας) *prior locus est Amos* 6. 6.

pag. 234. 36. καπηρεῖα) *Fort.* καπηρεῖα. *hæc enim verba sepissimè à librarijs permutantur.*

pag. 235. 25. ἔζωθεν ἀμῶν) *Non videtur huic loco conuenire.*

pag. 236. 27. † ἀδυνάτως ἡμῖν) *Fort.* † ἀδ. αὐτῷ. *& sic Interpres.*

pag. 237. 4. ἄτοπον ἄλλο, ἐχειδὴ) *Lego,* ἄτοπον, ἀλλ' ἐχειδὴ.

pag. 239. 3. αὐτῶ' αὐτῷν) *Vide Boissum.*

pag. 241. 1. τότε) *At qui de virgine loquitur.*

pag. 242. 11. γαμεῖν τῶν χρόνῳ) *Etiamne hoc illis temporibus in vitio?*

pag. 243. 3. ἐπαπάτησε) *Lege* ἐπαπάτησεν, *vt καυχᾶται. l.* 17. *Sic distinguae,* ὥσπερ ἀφανίζεται, ἀναπόδατα ἐκεῖνα διακόνου καὶ πλέξει ὑπάρχειν. ℣ †.

Editionem doctissimi Liuineij anno 1575 Antuerpiæ emendauimus ex duobus codicibus Mss. in bibliotheca Cæsarea, vno in membrana, altero in papyro, & tertio κατ' ἐπιτομὴν in Augustana. Verterat ante Liuineum hunc libellum Pogianus non malè, & ex melioribus libris, quàm erant ij, quibus vsus est Liuineius, quamuis Liuineio secus videatur. Ea enim ferè omnia, quæ à Pogiano affuta putat', nos in libris nostris διαβρήδην scripta deprehendimus, suisq; repræsentauimus quæq; loeis. Meminit huius tractatus Chrysostomus ipse Hom. 19. in priorem ad Corinthios. vt catalogum Augustanum γνησιότητ& assertorem adducere ineptum sit ac putidum. Hom. 19.

Pag. 272. 40. ὡπῶ] *Rectè Liuineius expunxit.*

Pag. 281. 40. πεῖναι τῶ] *Imperfecta sententia.*

Pag. 286. 28. μετακεισέχυσα, διαχαμβάλλω, ἐρῶσιν] *Pro tribus hic accusatiuis omnes nostri Mss. habent tres nominatiuos,* μετακεισέχυσα *&c.*

Pag. 289. 6. 296. & 11. κυρίας] *Sc.* ἡμέρας: *dies obeundi vadimonij. vocabulum est forense.*

Pag. 296. 24. *Librarius in Augustano codice hoc loco de suo largitus est nobis clausulam solennem,* ἵνα αὐτὸν πάσῃ δόξῃ, τιμῇ χ) κράτει. *&c. satis importune.*

Harum orationum priorem ex bibliotheca Palatina descriptam, ex Augustana emendatam damus: posteriorem ex Augustana descriptam & ex Bauarica emendatam. Hom. 20. 21.

l. 32. χ) αὐσεων] *Flaminius interp. legisse videtur* ἀνωσεν *sine* χ).

Pag. 297. 30. σφίγξ τῶν ψυχῶν] *p.* 300. 14. συφίγγου σι τῶν ψυχῶν. *sic etiam locutus est p.* 303. 32.

Pag. 298. 7. τὸν σοφιστὴν τὸν ἡμῶν] *Libanium.*

Pag. 299. 33. εἰς τοῦ αὐτοῦ αὐτὸ κάλπιν ἦγ.] *Interp. simplicius,* in sinum illius adduxit. ℣. 35. *Lege cum margine & interprete,* χ) τότε γ' ἂν ἐν τοῦτο *&c.*

Pag. 303. 2. ἐπαδιξάσθω] *Malo* ἐπαδιξάσθαι *propter sequentia.*

pag. 304. 1. ἐξίσασι & ἐξίστησι *pro* ἐκεῖνον ἅμιλλε χ) ἐκπήδησι. *l.* 11. ἐχόντων ἀπόνδυσιν] *Interp.* perpetuum obdormitilet somnum. *legerat fortasse in suis codicibus* ἀπόνυσιν. *Hæc lectio certè ferri non potest.*

pag. 306. 21. σοβόμε χε] *Interp.* valde quidem cõmouebatur nec esse est, *nescio quam lectionem secutus. l.* 17. χαζονόμης] *Florileg.* χαμαιζωθέντες. *l.* 31. σφοδρὸν τὸ] τὸ *videtur abundare. l.* 36. παρρησίαστ) *Quid si* παρόλον, *vel* παρέλοντ? *(nam* παρρησίαστο, *quod propius est, vix vt opinor in vsu) vel* πάντα ἐν τῇ δυτέρῳ χάμῳ τῶ φ. παρρησίαστο.

pag. 308. 38. φιλίας ἐκπέσῃ &c.) *Nota miram casuum ἐναλλαγὴν in eodem membro. sed ἐναλλαγὴν omnia constructionem admittit vtramq;.*

pag. 310. 25. πολύ γε ἁμεῖς.) *Sensus clarus, vtcunq; aliquid desit,* multò minùs nos. *l.* 27. τίνῳ ὑγιαν ; τῆς οἰκοδῶ &c.) *Interp. sic.* imò verò si in tam tenera ætate viduitatem seruet, habet, vnde ei, quæ viginti, triginta ve annos in matrimonio vixit, præferatur, pluſq; honoris reportet. Non hoc meum est, sed B. Pauli. *Hunc sensum ex hoc loco non elicio, nec alium sanè commodum ex his verbis: nec ausim corrigere sine libris. Sensus erit aliquis, si legas,* τίνῳ ὑγιαν ; † &c. *l.* 36. ὡς ἢ αὖ πυξοφόρῃ, τ' ἴσων ἀλλοτε πλείν) *Malim.,* ὡς τ' ἴσων τελεσιῶν, ἢ αὖ τ' ἄλλοτε πλείν. *l.* 40. *Ante* ἀναπῶσι *deest* τῶν, *aut simile aliquid suppleendæ sententiæ: vel pro* εἰκότως *l.* 39. *lege* οἰκίς.

In his quinq; orationibus editionem Hæscheliana Hom. 22. &c. & ex ea conflatam manuscriptis, Marguniano, Palatino & Augustano, castigauimus ex alijs tribus Oxonienſibus: quorum vnus est in bibliotheca Collegij Corporis Christi, alter in bibliot. Coll. Noui, Tertius, qui etiam olim fuit, vt ex certis constat indicijs, interpretis Erasmi, & alius in bibliotheca vniuersitatis Oxon. asseruatur. Illam contra Iudaizantes, quæ in editione Hæscheliana, & multis codicibus scripta, etiam duobus è nostris prima nuncupatur contra Iudæos, auctò-

ritate codicis Eraſmi & aliorum Mſſ. & argumenti diſſimilitudine è numero orationum contra Iudæos expunximus, ſuâ tamen ſede ipſi relictâ in ſequentibus. De tempore quo ſcriptæ ſunt, vel habitæ hæ orationes, ἅπαντες μεσηγέτοι omnes primas aut cum primis à Chryſoſtomo editas: ex ipſius Chryſoſtomi verbis, annis poſt Iulianum vigintì, & alibi præſente Flaviano, & alibi poſt αὐθημερὸν: quæ omnia vix eſt vt ſimul vera eſſe poſſint, niſi dicamus diuerſis temporibus ab ipſo fuiſſe auctore interpolatas.

Pag. 313. 24. περιγωνίζεσθαι λέγων] *i. vt vinceret dicendo, fortaſſe* περιγωνίζεσθαι λέγειν, *vt obueniret dicere. Interpres, vt & ipſi contingeret poteſtas dicendi quæ volebat, & regia confeſſionem extorqueret. Legerat enim in ſuo codice,* λέγων ἐν οἷς ἐζήλωτο, καὶ ἐκεῖνον σ. λαβεῖν.

Pag. 322. 16. τὸ μὲ γὰρ ἀεὶ ἦν &c.] *Fronto, τὸ μὲ γὰρ τὸ ἦν ἀεὶ ὁ αὐτὸς ἡνωμένων.*

Pag. 326. 39. σεσοφὶ ἵνα μὴ ἀλλαχ.] *Codex Eraſmi,* σεσοφέρων ἀλλαχ.

Pag. 330. 27. *poſt* αὐξόμενος *codex Ms. quem ſecutus eſt in vertendo Eraſmus, hæc interponit.* καὶ τὰ παθήματα οἷα εἰκὸς τοὺ ἀγαρτηρήτως ἐν καιρῷ ἀγώνων καὶ δυναμασίας κεῖσθαι τὰ καὶ πέρροντας, ἀεὶ εἰδέναι τὸ καλοῦ καὶ χρὴν φίλως ἀεἰσκεῖσθαι. *Sunt tamen, vt opinor, ſpuria, vt reliquiis Mſſ. noſtris & Hæſchelianis non reperta. l.* 32 ὑφ᾽ ἑαυτὸν] *Locus eſt ἀρχαιολογίας lib.* 10. *cap. vlt. p.* 316. *Frobenniana editionis.*

Pag. 332. 40. ἐπαπειλῆσαι] *Non videtur huic loco quadrare.*

Pag. 333. 29. ὅσα χειρώσατο καὶ βάρβαρος καὶ Ἕλλην] *Aliam lectionem adfert huius loci Hæſchelius:* ὁπόσα χειρώσατο αὐτοκράτωρ καὶ Ἕλλην.

Pag. 334. 4. ἀλλὰ ἐκεῖνα ἦν] *Habita ergo hæ orationes anno quarto Theodoſij, cùm nondum eſſet preſbyter Iohannes noſter, qui, teſte Palladio, duodecim tantùm annos vixit in preſbyteratu.*

Pag. 337. 13. τῷ παῖδι] *ſc. Flauiani, in cuius, vt videtur, præſentia habitæ hæ orationes à Iohanne, cum eſſet Diaconus.*

Pag. 338. 8. πανυκοσοστὸν] *A Veſpaſiano fluxerunt anni paulo plures trecentis, à Pompeio anni plures quadringentis, cum habitæ ſunt hæ Orationes.*

Pag. 340. 36. τὸ ἔλαιον αὐτοῦ δὲ] vide notas Boiſij.

Pag. 343. 4. τοὺ αὐξησίους] *Ergòne hæ orationes habitæ poſt ſtatuarum euerſionem, quæ annos* 25. *poſt Iuliani mortem accidit? an variis temporibus interpolatæ?*

Pag. 357. 14. πλὴν οἱ κυμῶλοι ἐξηρεθίσθησαν ἄπαυτοι] p. 364. 7. *de Timotheo,* πλὴν τῆς οἰκουμένης σεσωσμένης ἐν κινδύνοις.

Pag 363. 34. σεσοφίσθη &c.] *In codice qui fuit Eraſmi, ſic legitur hic locus:* σεσοφίσθη γὰρ οἷς πλὴν ἐμοὶ ἀγαθόντα, πολίτας τοὺ ἀπολουμένους αὐτὸν σεσωσμένον ἐκείνῳ τῷ ἔτει, θύσαντο καὶ ἠμῶσι, καὶ εἵλετο.

Pag. 364. 12. τὸ ὁποιῶ φυλάττοντα] *Eraſmi codex ſic:* ἀλλ᾽ ἃ ὁποιῶ φυλάττοντα, καὶ διωκόμενον διὰ τὸν Θεὸν διάκονον ὑπομένοντα, ὡρῶν. *fortaſſe locus non eſt ſanus.*

pag. 365. 22. ὅτι ἀδεῶσι. σὺ δὲ πῶς πίστιν ἔπους] *In cod. Eraſmi ſic:* ὅτι σοὶ τὸ ἐξηγούμενον ἐκεῖνο διάξον, καὶ πῶς ἄδειον ἐκείνῳ πλανῶντα ζωμαγωγίαν· ἔτι καὶ ὑμῖν.

In hac Oratione editionem Hœſchelianam emendauimus ex fide duorum codicum Mſſ. quorum alter eſt in Collegio Corporis Chriſti Oxonij: alter in Collegio Nouo. Cur hanc à præcedentibus contra Iudæos ſecreuerimus, cauſa ſuperiùs dicta. Porrò habita eſt, vt ex proœmio conſtat, proximè poſt primam περὶ ἀκατα-λήπτου. Hom. 27.

pag. 367. 35 *Legit Montacutius ex editione Frontonis,* καὶ ὁ σκυμάσιτος.

pag. 368. 4. *Idem poſt* διδασκόμενος *putat deeſſe* ἀυτῶ. *l.* 36. ἔτερος ἢ αὐτοῦ] *Idem legi mauult, pro* αὐτοῦ *autòn, vel* αὐτός.

pag. 369. 32. *pro* σεσοφίσθαι *Idem legit* σεσοφίσθαι: *forte enim accedentem adnocabat Chryſoſtomum. Rectè.*

pag. 370. 38. *Lectionem illam magis probat Mont. quam ex vnico codice notat* Ducæus: ὁ γὰρ σοφὸς ὀφθαλμὸς. ἐὰν δὲ κεῖτο χάσμα λόγῳ ἃ λόγῳ νικᾷ. *quia minus eſt* φιλονεικίσαι, *quàm* νικέσαι.

l. 20. *Locum totum Montacut. ſic refingit:* πολίτας. οὐκ ἐοῦτα δὴ ἡ μυσηέων ὁ διάκονος τί ἐοῦ ὑπηρέτησε ἐλλήνες σωκρῶν; τοῦτο ὑμῖν ἔχει καὶ λοιπὸν πῶς ὑμῖν ἐγχει-ζει πλὴν ἀκριβῶ ἡμῖν ἀδικηθῆν ὑμῖν ἔξόπιστον. καὶ πάρεργον ὑκ᾽ ἐσι τὸ σοφίσμα τοῦ.

l. 34. *pro* διάλω *mauult idem* καταλ᾽αλῶ.

pag. 372. 19. *Dele inceſſum poſt* ὑκείοντες *& poſt* ἑλαττον.

pag. 372. 11. μασφύνει] *Locus eſt in Daphne ſuburbano Antiochiæ, Iudaice ſuperſtitioni deſtinatus. Vide Hom.* 3. *Chryſoſt. in Epiſtolam ad Titum.*

l. 15. *Deeſt, inquit Mont. ad explendam ſententiam* ἐκεῖ. *& legit cum nota interrogationis, & poſt* χάσις *addit* ὑκ᾽ ἀνάμεσον οἰκοῦσιν ἐκεῖ; *l.* 17. μᾶλλον ὁ ὢ αὐτοῦ &c.] *Haleſius mendoſè ſic locum hunc legit:* μᾶλλον ἐκεῖ αὐτοῦ ὄντων ἀνάμεσον, ἢ μᾶλλον ἐνδεῖ τοῦ ἢ ἐλάττω, *ſine interrogatione, cui lectioni ſequens ratio magis mihi videtur (in quite ille) congruere: periculoſè, & fortaſſe rectè. l.* 35. *Mont vult* πας᾽ ὑμᾶς.

pag. 375. 1. *poſt* αὐξῆναι *Mont. videtur deeſſe* ἐνδεῖσι. *l.* 18 *Idem pro* δὲ αὐτῶν *legit* δι᾽ ἃ.

pag. 376. 2. προσόλια] *Scribendum putat Mont.* ραγαλδίματα. *Sunt autem, vel vt Heſych.* τὰ κτλ. πεπλεσμένα: *vel vt rectius Athenæus,* ἡδέα βρώματα. *Num & vox (inquit) & res vocis valdè conuenit mentis Chryſoſtomi. l.* 4. *pro* ὅλλω *legit idem* ὅλης. *l.* 36 φίλον μανικὸν] Amicum ardentiſſimum, qui amore inſaniat. *Hunc inſenſum locutum memini Chryſoſtomum aliquoties in epiſtolis. H.* Hom. 28

Hanc orationem debemus bibliothecæ Colleg. Noui Oxon. in qua extat emendatè ſanè ſcripta: eſtque proculdubio γνησία, quamuis in Auguſtano Catalogo non reperiatur.

pag. 377. 27. καὶ αἰσχυνὸς] *Scilicet Eunomianos, pluſquam*

plusquam Arianos. Mont. l. 32. Videtur Mont. τύμεσον redundare, è priore periodo repetitum. l. 43. Locus est Prou. 18. 19. legitur autem ibi, ἀδελφὸς ὑπὸ ὑβρίζεται ὑπὸ ἀδελφοῦ, καὶ κρίσεις ὡς ὀχυρὸν βασιλείου. Sch. tamen legit μεμαχημένον βασ.

pag. 378. 35. πρότερον] prius de hac re (inquit Montacut.) eos accusauit: quorsum igitur secundo loco repetitur? putat idem substituendum φιλοπονίαν.

pag. 379. 17. pro ῥήγματα substituendum putat Montac. φλέγματα, hoc est πολὺ φλέγμονα, vt exponit Galenus in Lexico Hippocratis, quæ vulneribus semper adhæret comes. Sed rectius est quod edatur. sic enim Demosthenes Olynthica secunda, ὑπὸ ἡ ἐρρώσατε ἢ συμβῇ. πάντα κινήσει, κἂν ῥῆγμα, κἂν πρᾶγμα, κἂν ἄλλο τι τοιοῦτον παρέχοντων σᾴζηθῆ. Hal. l. 19. pro τότων] Mont. vult περὶ τούτου. Ad Corinth. Paulus hac de re verba facit.

Pag. 379 37. περιτεμνόμενοι] Mont. legendum videtur, π. ἠθέλησαν περιτεμεῖν. Id enim metuebant Galatæ, ne, si non circumcideretur, maledictioni subiacerēt illi, Omnis anima quæ octauâ die non fuerit circumcisa, è populo eradicabitur. Vide Boisium.

Pag. 380. 29. δν ἐν ὑπολαμβάνει] Locus è textu emendandus. Sic legunt ci oc'. ὃν αὐ ἐκλέξηται ὁ Κύριος Θεὸς ὑπολαμβάνειν τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

Pag. 381. 6. Vult Mont. πάσχα ὑποίσειν, nempe paschā obseruaturi, comedit &c. & pro ὑπεδύνετο vult ὑποδήσεται. l. 16. Κύριον ὑποίσειν] Deesse opinatur Mont. τὸ κρεμᾷ. l. 41. Legit Mont. ἢ ᾗ ἄλλῃ.

Pag. 383. 37. ὅτι τὸν θρόνον] Hinc apparet habitum hanc orationem, cum esset presbyter, Antiochiæ. l. 41. αὐτὸν τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης] Verba sunt Liturgiæ. Nam sic in precatione pro Catechumenis, quam profert Chrysostomus ipse in Comm. ad 2. ad Cor. & quæ in liturgia ad huius vol. finem sita non habetur, τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης αἰτησώμεθα οἱ κατηχούμενοι, εἰρηνικὴν ἐμῖν πάντα τὰ σωτηρικά. Hal.

Descripta ex Bauarica, in media mutilata, quod dolendum. Est enim γνώσε.

Pag. 385. 21. σεκαμβάνοντες] Recte monuit Montac. deesse ἐκτρεῶν παῖδες. Idem paulo post sic legit & distinguit, περὶ τ' πλοῦς, περὶ τῆς ἑβδόμης ἡμ. l. 25. post ἀδιφορων deesse ὑπαγαγεῖν, aut λαμβάνειν, aut tale quid. l. 29. Pone colon post πάσσιν.

Pag. 387. 7. Melius ὑφέξῃ λόγον. l. 8. Distingue cum Mont. ποσοῦτος, ἢ εἰ μὴ πάρεισιν, ἀλλὰ δι' ὑμῶν. l. 14. Voces Mont. aptius ponit hic. κρὶν ὁ τῶν ἑλλήνων &c. κατίχατε σῶμα. l. 42. σιτηλον] De loco hoc & sequente consule Boisium.

Pag. 388. 30 Θρασιάνους μαχητὰς] Eunomiani, qui & Aetiani, αὐθωνιοι dicti, quod æternum Dei filium non modò non ὁμοούσιον Patri (quod Orthodoxorum fuit) sed nec ὁμοιούσιον quidem (quod Arianorum fuit) esse passi sunt, Arium ipsum impietate superantes. Præter hanc Arianismi δόξαν etiam Deum ipsum tam nosse affirmabant, quàm esse ipse sibi notus. Vide Epiphan. & Socratem,

apud quem ipsius hæc Eunomij verba citantur lib. 4. c. 7. φησὶν (Eunomius) χρὴ λέξιν τινὰ ὁ Θεὸς πρὸ τῆς ἐννοίας ὑφὴν πλέον ἡμῖν (fort. ἡμῖν) δηλοῦσαν ὧν ἴδιον αὐτοῦ (fort. αὐτὸ) μᾶλλον ἢ ἐκείνων ἴδιον ἡμῖν γνωσκόμενα· ἀλλ' ὅσῳ αὐ εἰδείημεν ἡμεῖς πρὸ αὐτῆς, τοῦτο πάντως καλεῖν ὃ οἶδεν· ὃ δ' ἂν πολλὴν ἐκδῖν, τοῦτο ἀπειρακάκτους ἑρμηνεῖς ἐν ἡμῖν. Contra hanc posteriorem ipsorum opinionem scriptæ sunt hæ quinq; orationes, quæ propriè sunt κατὰ Ἀρειανῶν, quas itidem solas Gaza vertit Latinè. De reliquis duabus posteà videbimus. Porro has orationes damus ex fide duorum codicum scriptorum in biblioth. Collegij Nouæ Oxonæ: adhibita doctiss. Frontoniš editione, quam ipse, vt videtur, ex quatuor mss. in Biblioth. Regis Gallicæ concinnauit.

Pag. 389. 8. τῶν πολλῶν ἢ τῶν τὸ κατ' ἐξουσίαν] Addit Interp. τῶν πρωτόκων τῶν κλητῶν ἐκείνων ἢ τοῦτο τό. l. 10. ὁμοιοῦσθαι] Addit Gaza quod non est in Greco, ne quid temerè agatur. l. 16. Gaza cum Diuco legit ἡμῖν. l. 23. μαίζεται μὲν αὐτῷ] Facile, inquit Mont. ac intelligi potest quos velit: nempe gregem. Ob perspicuitatem tamen legi mallet, μᾶ τῶν ποιμένων. l. 25. Pone incisum post γνῶ, non post ἢ: redundat enim γνῶ in secundo loco.

Pag. 390. 6. τὸν λόγον] Hal. addit ἐν ὑπερβολῇ. l. 8. τὸ ἢ γε ὄσον παν πλοῦτον, τοῦτο ἐστὶ τὸ ζητούμενον] Observat Mont. videri Gazam aliam secutum lectionem. vertit enim, At li scientia cesset, ambigendum quærendumq; est, an quicquam hominiš restet. Et videri potest aliquid hic deesse, quod in suis inuenit Gaza. Ait enim Noster, εἰ δὲ καὶ ἢ τὸ ἢ αὐθρωποπαθῆ τὸ ὑπολυθῆναι. l. 14. Montacuto redundare videtur τότε. l. 16. Legit Mont. τότῳ ἢ ἐνὶ, vel ἐνὶ ἢ τότῳ. Nam & in Frontone habetur ἐν τότῳ. Sensus enim requirit, inquit, vt scribamus, vno hoc & vnico. l. 44. Leg. vult Mont. cum Frontone ἀνεξετάστως.

Pag. 391. 20. Multa hic sunt, quæ hæc apud Frontonem sunt, nec apud Interpretem. l. 43. φησὶν ὁ ψαλμῳδὸς] Interpres videtur legisse, τί φησι Δαβὶδ ὁ θεσπέσιος ὁ προφήτης.

Pag. 392 1 εἶδη σπλάγχνων] Montacuto magis arridet ἀδῆ χρωμάτων. l. 39. Mont. legit ὀφθαλμὸς γὰρ φασιν ἐκ ἐνδὸς: exstrito αὐτό.

Pag. 396 14. ὁ μὴ δεῖ πλ] Mont. legit ὁ μὴ δεῖ π. πλέον ἢ π.

pag. 397 26. Legit Mont. τὰ ὀνόματα τῶν ψαλμῶν: Nomina quibus tute appellāris. quæ annotata sunt, statim docet.

pag. 401. 10 Montacuto lectio Frontonis stare posse videtur: εἰ ἢ ἀπὸ τῶν αὐχησιῶν διὰ τὰ θεσπέσια λογισμὸν. & certe si sequentia vsq; ad ἀκολουθίαν parenthesi includamus, stare potest optimè.

pag. 402. 32. Legit M. Συνθρόνον ἄναρχον. ἢ ἢ αὐτῷ. & sequens πρωτόκτιστα suspectum habet. l. 35. M. sic legit & distinguit: τιμᾶς τῇ κ. τ. Σν. προσκυνῶν, ἢ

pag. 403. 3. ἢ δεῖ τ' τὸ πάθματος] Mont. videtur hæc esse imperfecta. & certè transitus videtur abruptior, sana tamen esse omnia non valde abnuerim.

nuerim. *l.* 30. *Omnino retinenda est lectio* ἀρχέψῳ. *Sic enim ipse Chrysost. frequentissimè.*

l. 41. *Legit M.* ψυχῆι ἐκείνου ἐυλάβειαν.

pag. 404. 38. *In Esaia sequitur post* ἐπερωθῶν, ἢ πλήρει ὁ οἶκος τῆς δόξης ἀυτοῦ. *l.* 42. *Montacutio melius videtur,* ἐκλάμπουσα.

pag. 405. 40. ἐπ' ὀψι] Præcipites feruntur.

pag. 406. 23. ὑρίων εἰσὶ] *Mont. legit cum Interp.* ὑρίων παίζωσιν. *aliàs enim Noster sibi contradicit. Potiore enim loco habentur quibus quasi Deus insidet, quàm ij qui eum circumstant.*

Pag. 407. 9. *pro* αὐτὸν, *ut eluatur amphibologia, legit Mont.* Θεὸν. *l.* 23. ἢ ἦν ὀφγῆ] *M.* οἱ ἢ ἦν ὀφγῆ. *l.* 24. ἐκεῖνο ἢ γὰ] *Quæ tandem? M. censet aliquid deesse, & pro precedente* τ' διάνοιαν *legendum censet* τὸ διάνοιαν ἐνεργείας. *l.* 42. *M. legit* ἐμπλῆσαι ἢ ἀκοῦσαι ἢ διδασκάλου μαρτύρων, ἢδὲ τὸ ὀλίγα ὑ διώκουσι.

Pag. 408. 11. ἐυχῆ μόνη] *M.* ἐυχῆ ἰσὸς μόνον: *& pro* ἄμυνεν *mauult* διώκειν, *quod in marg.*

Pag. 409. 28. *Melius* ἀπρόπτῶς, *&* προέχωμεν.

pag. 410. 12. *Mauult M.* τῆ ναυαγίᾳ ἐκείνῃ φίσιν. *Navi sic Nazian.* ἐμβατ' οἴκῳ τοῖς τ' Θεοῦ βάδισιν. *l.* 17. *pro* σοφοὶ *M. vult* σοφότεροι, *& lineâ sequente,* τῶ Θεῶ τὸ ἀίρεσθ. *l.* 31. *M. legit,* κατεμαθὸν μετ' ἀκ. ὑμῶν. *l.* 37. *M. mauult cum Frontone* τὸ, εἰ, *expungi, l.* 39. *pro* τ' διάνοιαν *mauult M.* τ' συνδέλευ.

pag. 411. 9. *Lege ex Apostolo,* ὀγνοεῖσθε τοῖς ὑοῖς ἢ ἀνθρώπων.

pag. 412. 20. *M.* τ' ποτε οἰεμῶ.

pag. 415. 37. *M.* οἱ ἀμαρτίαι ἢ ψυχῆι ἀπώλειαν ἰμεσάλη.

pag. 417. 7. *Montac. legit,* εἰ μὴ ὁ ὑὸς ὁ μονογενὴς *vellet. l.* 32. *pro* αὐτὸ, *M. vult* αὐτῶ. *sc.* ὀνόματι.

pag 418. 43. ὀνειδισθῆναι] *Vbi? nempe* 1. *Cor.* 8. *quem locum nondum produxit.*

pag. 419. 4. *M. legit* ἀἰσχυνθῶ ἀπὸ τὸ χορίον. *l.* 21. *M. legit* τὸ τοῦτο ἀπελεύσεσθαι τὸν χαῖνα βίλιον.

pag. 421. 2. *M. legit* ἃ νῦν ἀγνοῦμεν, τότε ἢ ὀπτόμεθα. *l.* 18. φιλονεικοῦντων νῦν ἦναι] *Immo* (*inquit Mont.*) *hoc non asserebat uterq́, sed alter. fortè* φιλονεικούντων δεῖ τῶ, τῶ ὀφθαλμῶ. *l.* 19. *pro* λέγει *lege* λέγει.

pag. 426. 23. *M. mauult* πολὺς κατεχόμενος. *l.* 28. μόνον] *M.* μόνω.

pag. 427. 8. *M.* ὀυτόλεμον ἑαυτῆς. ad eandem cum ipsis vilitatem.

pag. 428. 5. πανηγύρεσιν) *Apud Iohannem,* πεντήκοντα. *l.* 23. *Mont. vult vocem* αὔωδον deleri.

pag. 430. 8. *Post* ἐμιλλεν *addit M.* ὁ σωτὴρ. *l.* 17. *M. utramq́ coniungit lectionem,* ἢ ἀπλῶντος, ἢ ἀπτπίνοντος. ἢ λέγοντος. *Hæc enim omnia de Petro vera sunt.*

pag. 431. 10. ἐκεῖνοι ὁ φοβηθεὶς) *M. putat verba hæc, quia Euangelistæ non sunt, non esse necessaria.* *l.* 12: *M.* ἔδει ὁ ἀμὲν τ' Θεῦ δῆ.

pag. 432. 41: *M. delet* τὸ *ante* πανυκῶς.

pag. 433: 25: *Inedit.* 70 *est* Ϛωαχθήκοντα. *Symmachum habet* ὑποχωρήσων.

pag. 434. 2: *M. legit* ὀυχῆ ἀπολείπουσι, *quod loci sententia videtur postulare.*

pag. 436. 3: διωλιὸν) *M. mauult* διωπτὸν. *sed quod edutur retineri potest. l.* 4: *M. locum corruptum sic restituit,* ἵνα δὲ τ' χθόνιος τ' ἡμέτερον, τὸ ὅμοι. *asserit q́, illud* ὁ *συμβολὴ glossema esse ad illa verba.* χθόνιος τ' ἡμῶ.

pag 437: 23: *pro* τ' τῶ *M. mauult* τὰ τῶν.

Has duas orationes, quæ in codicibus nostris inter orationes εἰς ἀγκυλήν *reperiuntur, Gaza non vertit, ut ab hoc* εἰς ἀγκυλὴν *argumento alienas. Contra Anomæos quidè dicta videri queant. Nos tamen omisso* ἀγκυλὴν *vocabulo, quod hic non attingitur, inscripsimus* εἰς διάνοιαν, *auctoritatem secuti Frontonis Ducæi, quem vide. Damus autem eas ex fide duorum codicum scriptorum Oxonienſium, quorum supra mentionem fecimus, adhibita editione doctiſſ. Frontonis.* Hom. 35. 36.

Pag. 433. 19. ὁὐν ἔχει] *Hoc est, nihil habet commercij. Sic aliàs loquitur Chrysost.*

Pag. 435. 42. διδασκύλῳ ἐγκλήσεως] *Grammaticè ratio postulat* ὁμ διδασκύλῳ *&* ἐγκλήσεω.

Orationem hanc, cujus manuscriptum exemplar nuſquàm innotuit, edidere Erasmus, secutiq́ Erasmum Fronto. Chrysostomi sit, an non, haud temerè asserverim. exordium, in quo sermonem εἰς ἀγκυλὴν *meminit, videtur Chrysostomum arguere auctorem. si quis tamen singula accuratiùs examinàrit, veri fortaſſe magis videbitur ſimile, potuiſſe alium aliquem, qui de Acatulepto diſputàrit, orationem hanc habuiſſe, quàm Chrysostomianis adeo diſſimilem orationem ab ipſo Chrysostomo produre potuiſſe. Non ignoro, Iuris Græco-Romani parte primâ p.* 289. *Philotheum Patriarcham è Theodoro Balſamone proferre quædam, inq́ ijs unam aut alteram orationis huius particulam, idq́ ſub Chrysostomi nomine. Sed multis abhinc ſeculis cœpere adulterinæ patrum ſcriptæ circumferri. quæ res doctiſſimis etiam impoſuit, dum rei magis ſenſuiq́, quàm ſtylo, & auctorum characteribus dignoſcendis adhærerent animum. Quamobrem tanti diſquisitionem relinquo, ut inquit Nazianz. eo tamen inclino, ut putem Chrysostomi non eſſe.* Hom. 37. *Haleſ.*

Pag. 439. 31. ἔτι ἢ ὁράσεως ἔχοντες ἀγνοοῦμεν τὰ χείρονα ἢ παθεῖν μὴ ὑφιστάνοντες]

pag. 440. 2. ἐκπαίζωμεν] *fort.* ἐμπαίζωμεν. *l.* 36. τί ὖν λέγεις] *Citantur hæc in Iure Græco-Romano part.* 1. *p.* 289. *l.* 37. ἢ τίς εἶ σὺ] *In loco citato hæc ſic legunturr* ἢ τίς εἶ σὺ ; πατὴρ ὁ ἐξ κ. τ. μ. διωκόμεις. *Et ſtatim pro* ὁ ἰδὼ τῶ Θεοῦ *ibidem legitur* βεπιδ'ς.

pag. 440. 38. τίνα ἢ κρῖναι &c.) *Hæc ſententia parum videtur cum præcedentibus & ſubſequentibus cohærere. Et tamen ſic habentur in loco Iuris Græco-Rom. citato.*

pag. 441. 6. ὃ, *&* *lin. ſequente* ὧν, *Hebraiſmus eſt Chryſoſtomo inſolens. In loco citato hæc ſecius leguntur, ἃ μαθὼν τ. ε. τ. ἐξ. πανήκιαν, εἰ μὴ μόν& ὃν ἔλαβε. σὺ πλω. Et ſtatim hæc eâdem lineâ ſic legit patriarcha : ἐναντίως τῷ διανοητικῷ φθογγήματι. ἢ σκηλαμβάνει τὸ βασιλέως τῶν κρίνει ἢ & omiſſis omnibus, quæ ſequuntur uſq́ ad κατα-*

κρίνα πνα', *l.* 15. *statim subiungit*, τὸ γὰρ αὐλάριον, τὸ κεστὸν ἀποκλῆσαι: *iterumque omissis quæ sequuntur usq. ad* κραιπάλου *l.* 20. *subinfert*, διὰ ξυρὸν ἐκ ψαλλήσεως. *Unde fortassis non obscurè colligitur, Chrysostomum quidem de hac re orationem habuisse, in eam verò posteriùs plurimaire prepsisse à Nostro prorsus aliena.* H.

l. 13, αὐλάριον τῆς ἐκκλησίας πεποιήτας αὐξημον] *l.* 19. ἢ διὰ] *Hales. ingeniosè*, ἢ διὰ τοῦτο. *l.* 20. ὁ λόγος τῶν πολέων &c.] *Locus est, ut opinor, corruptus.*

pag. 442. 17. ὁ γὰρ ὅτι κακοῖς ἐπίηρα ὁ Θεὸς, ἡ ὅτι τῶν κακῶν ἡδέως ἀκροᾶται] *Interpres aliter videtur legisse: Neq. enim propter malos creationem intermisit, sed etiam illos cōmunibus bonis locupletauit. clausulam verò, πάντας μιμεῖται· ἀπὸ βουλόμενος, non agnouit. l.* 29. τὸν δὲ τρεῖς ἔτη] *Locutio hæc Chrysostomum non sapit.*

Ham. 38 *Huius orationis meminerunt Georgius Alexandrinus, aliq. meminit Catalogus Augustanus. nos eam ex vnico Archiepiscopi Philadelphensis codice, eoq. minus integro edidimus, vt potuimus. Sed postea aliud nacti apographum ex monasterio S. Laurę ἐν χηλῇ ὑποφῆτις χαμηλοῦ, quod desinit, & in appendice initio 8. Tomi adiecimus, & editionis nostræ menda in his notis sustulimus.*

pag. 443. 23. ἀπεργαζῆται] *Lege ex Mss.* ἐυπορωῖται. *l.* 28. ἐκφεύγετε, ταῦτα] *Mss. sic distinguit & legit*, ἐκφεύγετε. ταῦτα δὴ, πῶτα ἀφ' ὧν ἀπόστασις ἐν πόλει ἔστω μεγ. *rectè, vt opinor. l.* 31. ἄμεινον ποταμὸς, ἢ πηγαὶ] *Mss.* βέλτιον ποταμὸς πηγαί. *l.* 35. ταῦτὸν, ὃ] *Mss.* ταὐτὸ, δ'. *l.* 39. *Mss.* τὸ πάνυ. *l.* 40. οἰκήται.

pag. 444. 9. *Mss.* ἀφωνότερος, *vt in margine, rectè. l.* 12, *Mss. pro* δραγμάτων, ἢ γὰρ ἢ *distinguit & legit*, δ ἐργμάτων, ὅτερ ἢ. *Interpres legisse videtur, pro* ἐργμάτων, ἐργμάτων, *minùs rectè. l.* 15. *&* 16. *Mss.* ἔθνη *&* ποσότητα. *l.* 16. φορεῖ] *Interp.* oblatio, *i.* ὀφφορεῖ. *l.* 18. παρεγένετ' λόγων· φόβητε μὲν. *l.* 21. ἢ πὶς τῶν ἐπὶ φασὶν; *l.* 26. κρατεῖς ἐστὶν] *Interp.* inactare.

pag. 445. 5. *pro* γὰρ *Mss. legit* ἢ. *l.* 15. τῶν ἢ λοιπῶν μὴν ὀυεξίαν ἐπλεονεξίαν] *cod. Mss.* τῆ ἢ λοιπῶν μᾶλλον ὀυεξίᾳ ἐπλεονεξίαν. *l.* 17. πλοῦτ] *Mss.* ἴν. *l.* 28 παιδὸς, ἢ τῆς *Mss. l.* 30. ἴσταδαι *Mss. l.* 33. γὰρ] *Mss.* τεταμῖν. *l.* 38. ἐν ἀγορᾷ *Mss. l.* 41. μαχάτη] *Mss.* πολυτελεῖ. *l.* 42. *malim* τὸ φορτίον] *Plenius Mss.* πολεῖν ζωῆπερον ἢ σωσθῆσεσθαι, ἢ τὸ φορτίον. *l.* 44. ἢ ποσμα. *Mss.*

Pag. 446. 1. ψυχὴ διὰ *&c.*) *Mss. sic distinguit & legit*: ψυχὴ, ἢ νήφοι πεπιμάτων ἔφη· ἢ ζοφώδης τὰς τῆς ℔. *l.* 4. ἢ ὃν ἐμ. ἔ. ὁ λ. ἀλλ' ἐξ αὐτῆ ἡ ἕξεως πραπλέκηκεν· ἐυκολάτερον. *l.* 11. μᾶλλον *abest à Mss. l.* 15. ἢ *abest à Mss. l.* 28. ἔτι ἐζήλατο ὁ Μωϋσῆς, ταῦτα *Mss. l.* 31. ἐφεῖς ὃν ἐξὸν ἰδεῖν. *Mss. l.* 39. ἀλλα'] *Mss.* ἢ. *l.* 42. μὴ τοι φοβῆτε. *Mss.*

Pag. 447. 2. ἢ τῶν ἀφγάτων. *Mss. l.* 7. σωλιδούμενον. *Mss. l.* 9. πάλιν ἀλ. *Mss. l.* 13. τὸ φαίνεσθαι. *Mss. l.* 18. *Mss.* ἐξεδωκ. *vt in margine. l.* 24. *Legendum omnino*, ἡμῖν τῇ τάξει. *Reliqua vide Tomo octauo p.* 100.

Pag. 447. 30. *In titulo lege*, Χρυσοστόμου Ἀνδριαντες. Hom. 39. Ὁμιλία λεχθεῖσα &c. *Hunc enim titulum agnoscunt omnes omnium, vt puto, bibliothecarum codices manuscripti. Et quidem excrarūt Theodosij & Placillæ statuarum meminerunt omnes pene illorum temporum scriptores, Theodoretus, Sozomenus, Zosimus, Libanius in oratione ad statuas, cæteri. De numero, constat in bibliothecis non plures reperiri vnâ & viginti Homilias ἀνδριαντιακὰς: reliquę vidi; & primus, quòd sciam, notauit Fronto Ducæus, cæteras omnes præter vnam & viginti priores ad populum Antiochenum, centones esse ex aliis operibus Chrysostomi, præsertim ethicis locis consarcinatos. Porrò hanc ἀνδριαντιακὴν editionem adornanimus ex optimo meo manuscripto, & duobus Oxonienſibus, vno in Collegio Nouo (quem expressit in edutione sua doctiss. Iohannes Harmarus) altero in Bibliotheca Vniuersitatis, cui accessit quartus Crosſianj nostri: adhibitis etiam ex octo Regys Lutetiæ variantibus lectionibus & castigationibus à doctiss. Frontone inuotis suis repræsentatis.*

Pag. 448. 5. Ὅτι τῶν ἐξυσίαν] *Hoc latissimè persequitur Isidorus Peluſiota in ijs epistolis quas variis scripsit, ad Eusebium, qui ordinationes sacerdotum pecuniâ dabat venales. sed non reticebo conlectaneam meam de hoc loco, pro ὑπερεῖ legerem*, αὐτὸ. *ipsi nempe οἱ χειροτιῶντες. malim etiam* παρέχοντι. *l.* 11. Ἀπεχάσατο τὸ αὐτὸ. *Basil. Seleucię, dixit* τὸ ὀδυπλάσιον ἢ ἀπαγόρευσε: *& iterum* τὸ δεῖ ℔ λοιπὸν. *Sed hæc ipsa similitudine vtitur Basil. Seleuc. pag.* 300. *adscribam locum, vt conferantur.* Οἱ θεῖ λέμβοι ἃ πολυετῶν τοῦ δρόμου ἐσάντες, πολλαχόθεν τῇ χάλαι ℔ αὐτῶν τας ὄψις τεθέλοντες, πλανώμενοι δ' ἐς τὸ δοκιμα συλλόντες, ἢ τί μὴ ἀφέντο, ἢ ἀλλ' ἄγειν ὑπεισέλθοντ ἐκ βάθους. ἢ γὰρ τὸ ἀφέτον δοκιμάζον ὑφ' ἡμῶν ὑπὸ ℔ λυτίρα κυβέτας ἀφὶ ἐκκλησίαν. ἢ τοῦτον ἀφαιρεῖσον τῶν ὄψιν ἐπιδεικνύοι τὸ χάλαι, ἢ τῶν ἐκλέλυκεν αἰσχρατα χάσκοντ, ἐμπαγεῖσι τῆ δίκῃ τὸν ὀφθαλμὸν, ἐδὲν ℔ ὀφθαλμὸν πλανώμενον. *Tum sequitur* ὑπόκειται. *Sed in hac edita lectione videtur mihi* ἀσαφολογία. *tentabam hoc modo restituere* ἢ τοῦτον ἀφαίρεσιν ℔ ὄψιν ἐπιδεικνύον τὸ ὀθόνιον χάλαι· ἢ τῶν τῶν ἐκλέλυκεν *&c. M.*

l. 23. *Brix. legit* ἢ τοὺ ἀκρεπαῖ, *non* ἢ δημοσίᾳ ℔ ἀκρεπᾶ. *pro* τὸ, *idem Brix habet* ταῦτας. *Quid si hoc modo*, ὃς ἀφανὲς τὸ δεσπόζειν ταῦτας ὑλὴ ἐκλύσωσιν. παρατρέχειν *est* negligenter & strictim percurrere. *vt* παρασπλάζοι τὰ ἀλλότρια *apud Irenæum, citante Epiphanio: &* ἀδιαπροδέτως *apud Nazianz. M.*

l. 35. Καθίστας. *Hanc lectionem confirmat quod postea sequitur pag.* 449. 1. ἐσὲ τοὺ ἢ δεῖ καθίστας τὸν λόγον παρεκβάλλουσα. *l.* 38. Ἀλλ' ἐν τῷ χάλαι ἢ φύσις τῶν ἐυπλέκτων] *Non memini ἐυπλοκὴν hoc sensu alibi legisse, pro* pretio & valore. *& exemplum desidero. M.*

l. 42. φιλοσοφίας ἐπίδειξιν, *melius* πολλὰ, *seu* διὰ φιλοσοφίας. *M.*

Pag. 449. 4. Εἶτα ὁ διάβολος] *Interp. sic:* εἶτ' ἢ ὁ διάβολος;

σκληρὸς *l.* 17. μακρᾷ᾽] *melius cum Interp.* μακρᾷ. Timotheus vir talis, tantus, tam diuturna, continua infirmitate non elanguit: at sunt qui modicè vel febricitantes non ferunt, impatienter ferunt. M. *l.* 20. Καὶ ἧς ἀνεξέγκατα] *Deest in margine, vtr pro ἧς, nam aliter non potest ferri varietas illa τίστων.*

Pag 450 15. Τίς ἐκ αὖ.] *Sic Interpres. sed fortè rectius,* τίς δ᾽ οὐκ αὖ ἐκπλαγείη; *quod autem* πῶς ἀκριβείας *vertit Interp.* diligentiam, *languidum est, & ambiguum. Est* φιλοσοφία *apud patres sæpè austera, & vt tum erat Monastica vita:* ἀκρίβεια, *exacta illius regulæ & vitæ observatio, & propositum obduratum in τῇ σκληραγωγίᾳ. habet igitur duo in se* σκληραγωγία, φιλοσοφία, *& ἀκρίβειαν. rem, modum rei. M.* *l.* 24: Παρακοὴ ἡ γῆς. *Hoc explicat pag* 451: 26. *l.* 34. *Ponendum est incisum post ἑαυτοῦ cum Ducæo. Optimè hic* ἅπαντα ἐκπαλύνει *idem esse quod apud Ciceronem de Cleombroto Lacedæm* quê dicit *Cicero,* postquam multa gessisset egregiè, vertisse omnia ad extremum. M.

l. 17. *post* ἐπλαμβανοιμὴν *quid si addatur* ἀπάντων, *ut* ἅ, *sit plenior sinus orationis? M.* *l.* 22. *Quid si pro* μὲν, ὑπερβαίνῃ, *legamus* ὑπερβαίνῃ μὴ; *ideo enim subigitur corpus. M.* *l.* 38. *Distingue potiùs sic:* τῆς π. ᾗ τῆς συμβολῆς, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ ἡμῖς διδάσκει. *& sic Fr. cum Interprete.*

l. 40. *post* ἑτέραν, *adderē lubens* χρωματόρρυτον, *aut simile quid. M.* *l.* 43. ᾗ πλαδαρώτερον. *fluidum & laxum, nec compactum satis. Schol. Nicand.* πλαδερὸν σῶμα, τὸ ὑγρὸν φύσει, ᾗ μὴ αὐτῷ πνεῦμα ὃ πλαδὴ πλαμβάνον τῷ διὰ τύλης εἰσδῦναί τε ᾗ κοιλαίνεται, πάλιν ᾗ ἐκθλίβειν καὶ χωρὶς ἐπιδοῦναι τὸ κοίλωμα. *M.*

Pag. 452. 3. *Legend.* τὰ ᾗ σκιρτήματα. *M.*

l. 25. *Post* ἀπόλλυσι, *puto deesse verbum* εἰσὶ. *Deinde pono colon post* συγχεομένων. *& deleo* ἤν. *Ita enim mihi fluere oratio magnificentius videtur. M.* *l.* 39. *pro* δεῖ ᾗ αὐτὸν ἐπαγαγεῖν πῶν κύνα, *malim* αὐτοῖς αὐτεπαγαγεῖν. *nempe* τοῖς ζητήμασι. *Quæ sequuntur sunt obscuriora. Reddam magis aperta legendo, primùm l. sequente,* ἀλλ᾽ εἰ καὶ πάντες: *deinde post* βαυμαχοῦ *non* ἂν τὸ ναυῶ *subintelligo,* ἀδιανόητον *sed ipsum illud verbi* αὐτολεξεὶ *admitterē in contextū: Deinde deleo* ᾗ *ante* ἐπ᾽ ἐκείνων. ἁπᾷ *ita plana erit sententia, quæ alias est obscurior. M.*

Pag. 451. 9. ὑμῖν ἔτως συγγνώμη, *non* ὑμῖν. *Neq; enim Chry. hinc scandalum passus est, & auditores suos in præcedentibus alloquutus est: quanquam & interpres legit* ὑμῖν. *M.* *l.* 15 *Omissa est* ᾗ *ante* διὰ ἧς ἀσκήσεως. *l.* 22. τοῦ ποιῆσαι τὰ πονηρὰ] *Fortassis addendum* ᾗ ἀπῷ. *M.*

pag. 454. 14. *Rectè in edit. Ducæi adduxt* νομίζεται, *sed male ibidem* ὅτι, *& locus perturbatus est. lego,* ὡς ᾗ οἱ ἄνθρωποι νομίζουσι. *M.* *l.* 18. *De Angelis Satanæ diuersa patres. Quidam ingentem capitis dolorem & cephalalgiam intelligunt apud Theophylactum. Lyra interpretatur Iliacam passionem, vel carnis concupiscentiam. Chrys. ipse in commentario ad locum per Angelum Satanæ intelligit Alexandrum, Hymenæum & Phyletum, ac denique omnes qui fidei doctrinæ aduersantur. alibi in Epistolis, vinculæ, & carceres; & catenas: Theodoret: ex sequentibus, afflictionum infirmitates: rectè quidem, nec à Chrysost. mente hoc in loco. nam* στεφανοῖ *generali admodum notione sumitur, & ἀνθρώπου τῶν διαγωνίων. M.*

pag. 455: 7: Ἢ κατὰ τὸν σὺγκατα. *An potius* ἐκ τούτων σὺγκατα ᾗ ἀνθρώπων? *M.* *l.* 29. *Addendum puto παράδοκα τῇ ἐφέτῃ. Non enim satis est dixisse de Iobo πάλαι παράδοκα. M.*

l. 38. ἐπειδὴ τὸ διάζεγχον] *Non memini me legisse Luctatores hosce aut athletas vestimenta habuisse oleo perfusa, sed corpora vestibus cooperta, donec in arenam descenderent. Quid si ergo locum sic reformemus,* ἐπειδὴ ἱμάτιον ὧν πᾶς. ἀλλ᾽ ὅταν αὖτὸ βλάπτῃ. ᾗ διὰζεγχον ἐλαίῳ πεφυσῆσθαι τὸ σῶμα ἐχόντες ἐς τὰ π. *vel minimâ mutatione,* ἐπειδὴ τὸ σῶμα διαζ. *&c. M.*

Pag. 456. 2. ἐκ ἔτως ἐφαίρετο τοῖς αὐδρώποις, ἤτις ἦν, πάντα *&. sta lego. sensum est enim,* ἐκ ἔτως ἐφαίνετο. *M.*

Pag. 457. 2. πολιτείαν] *Rectius quàm* ἀρετὴν. *nam* πολιτεία, *quæ vox in doctiss. Harmari edit. erat, magis est Chrysostomica quàm* ἀρετὴ. *est enim* ἡ κατ᾽ ἀρετὴν ἀναστροφὴ, *quod magis est quam* ἀρετὴ.

l. 16. *pro* πολιτείαν *quidam codd.* ἐπιβλαστὴν.

l. 43. *quandoquidem* ἐπαλλήλως *contingit Chrys.* ἀφαλῶς ᾗ ἀδιαπτώτως. *ita hic M.*

Pag. 458. 21. *lego* πάσης ἀποκλείσαι τῆς ὑποψίας. *M.*

l. 38. ὥσπερ οὖν ἐν] *prouerbialiter, vt videtur, dicitur.*

Pag. 460 25. *Non* ἐγίνετο: *nihil enim adhuc dixit: sed* κἀκεῖνο *legendum. ita enim sæpe loquitur, & est locutio valde accommodata. M.*

l. 32. *fortè inverso ordine verborum rectius* τοῦ ὑπερέχοντος καλῶς, ἐάσω χθ *&c.* τοῦ ὀκτίνου βλασφημοῦντας. *M.*

l. 39. *Utramq; lectionem admisit interpres,* ἄδρωπον πῦρ ἀνοῦσθαι *&c. M.*

Pag. 461. 33. *In titulo.* δεῖ τῇ ἀπιξίᾳ τῆς καταφορᾶς ἧς ἀδριανὸν Θεοδοσίου ᾗ βασιλέως.] *Certissimum rebellionis initium, statuarum Imperatoris deiectio aut violatio. Tac: 1 Historiarum, quidam saxa in Galbæ imagines iecerunt: & mox, dirumpunt imagines Galbæ: & statim, proiectis Galbæ imaginibus. Idem lib. 3. Histor.* Nox proditioni electa. Trierarchi magno tumultu dicuntur Vitellij iuuadunt. *& paulò post,* simul imagines Vitellij direptæ: *& mox.* proiectas Vitellij imagines. *Et eodē libro, cùm* paniteret eos facti, Repositis Vitellij imaginibus. *Neq; Theodosius solus, vt de Imperatoribus illius ætatis loquar, hanc perpessus est contumeliam ab Antiochenis, sed ante eum Constantius Magnus. Auctores, Chrysostomus* 20. *adv. pag.* 599. 37. *& Eusebius lib.* 3. *de vita Constantini fol.* 137. 4. ὥσε ἰδὴ φρενῶν ἐκτόπου τοῦ ἀπηγωνίσατο (*Ægyptios quosdam*) αὐτοῖς ἐγχειρῶν, ᾗ ᾗ βασιλέως πολιτῶν ἐπυσείζων εἰκόνι. *& post Constantinum, Constantij statuas deiecerunt Edesseni, & verberibus affecerunt. Auctor Libanius in oratione* πρὸς τὰ στῶς.

Pag. 462. 2. *pro simplici vsus est, non dubito, Chrys. composito, nempe* κατηρχόμην. *M.*

l. 89. *lego* ἀπελομένου. *M.* *l.* 41. περὶ᾽] *An*

Hom. 40.

An sub Traiano? certè sæpenumero Antiochia terræmotibus quassata.

Pag. 463. 5. *fortè* κἀκεῖ θεμελίων. *M.*

l. 26. *Lege, ουσι. ἐν ἡμέρᾳ τοῦτο. M.* *l.* 34. & 35. *malim* πάντα. *non enim homines, sed & cætera ab hostibus de medio tolluntur.*

Pag. 464. 19. *malim* ἐπαύλαστε, *& sic in sequentibus, &* 21. ὑμῖν. *l.* 25. κ᾽ τῇ ἀλ *&c. dele* κ᾽ *hoc modo,* ἅπαντα τῇ ἀλ μελλόντων *&c.* *l.* 27. *magis ampletitur lect. marginis. Nam* ἐμοὶ δὲ πολλὰ πάμπολ *propria magis locutio quam* περιβολή. *Tum interstrum emungat. est* αὖθις δὲ οἱ πολλοί. *& lineâ prox. lego* περιβολῆς. *M.* *l.* 31. μὴ ταῦτα] *Imò* οὗτοι, *nempe post infusam animam.* *l.* 38. *Lego* ἀλλὰ τὸν Θεὸν τὰ μ. περιόντα. *&c. & sic videtur Interp. legisse. M.*

Pag. 465. 9. *Cur hîc* ἀκριβῶς, *cùm cætera omnia in prima personâ loquatur?* *l.* 35. πολὺ πλησίον ἀκολουθοῦντας τῇ πονηρᾷ]

Pag. 466. 14. *mallem* κατέλεγεν, *aut* ἐκλεγ. *ædibus enim suis divites includunt & capsimum detinent.* *l.* 25. ὅτι τὸ πλέον βίᾳ *&c.*] *Lege,* ὅτι ὁ πλοῦτος βίᾳ κ᾽ ὑπὸ τῶν πολλῶν ἔξω ἐ ὑποτείνει. *Non enim homines dicescunt quia superbunt, sed è contra. Hales.*

Pag. 467. 24. Ἰδὲ γοῦν, τοῦτος κατέζηλον ἡμᾶς κύριος. παρ. *l.* 27. ἐνδυνάστες αὐτοὺς. *ita enim oportet.* *l.* 37. τὰ ἐνδεόμενα. *Verum est cùm nobis hinc abeundum sit. non abibunt una & divitiæ, sed ad alios & alios commeant. Putaram velle Chrysost. omnimodam earum incertitudinem declarare etiam hic præcipuè, cùm sequatur δῆλον σφαλερώτερον πλοῦτο * lego* κ᾽ μὴ δ᾽ ἐνδεόμενα. *aut si manuis* κ᾽ τὰ ἐνδεόμενα ὄντα. *l.* 41. *pro* γοῦν *malim* γάρ. *Rationem enim reddit illius quod priùs dixit.* *l.* 43. *Superfluum est* τὸ, ζητοῦντας *in secundo loco.*

Pag. 468. 33. περιστηλιβόμενα *non satis explicat quid vult. lego* περιστηριζόμενα. *l.* 41. *Duo sunt in divitijs,* χρῆσις, κτῆσις. *post* ἐπίφασις *add rem* τὴν κτῆσιν. *nam de possessione deijcimur in obitu. postea pa.* 469. *hectria coniungit,* χρῆσιν, κτῆσιν, λαμπτέα, *tanquam priùs commemorata.* M.

Pag. 470. 29. *Lego,* ἀπὸ, *non* αὐτῆς, *nempe* τῆς οἰνοφθορίας. *Mont.*

Pag. 471. 28. *Propter Interp: & codd. quosdam in biblioth: Regis Gallicæ ad* ἐπιπλήττων *annotari debuit varia lectio* ἐπιπλήττων. M.

Pag. 472. 36. κιτὸν ἢ διδασκάλου] *Præter Flavianum pro Antiochenis adjt Theodosium Constantinopoli Libanius promella iam atatte vir, eique obtulit eam, quæ extat* περὶ τάσεως, *orationem. Zosimus hanc erepte periculo Antiochiæ gratiam Libanio sophistæ, & Hilario cuidam philosopho datam ait, de Flaviano ne verbum quidem. Nostri contrà totum attribuunt Flaviano, nullâ ne minimâ quidem Libanij fictâ mentione. Neutri, ut opinor, vellè. Nam Flaviani profectionis testes sunt hæ Chrysostomi orationes omni exceptione maiores, & Libanij, illa quæ extat de hoc argumento ipsius oratio* περὶ τάσεως.

Pag. 473. 39. πούνων, ἢ πολμᾷ *&c.*] *Fort. legendum* πούνων, ἀλλ᾽ ἢ πολμᾷ. *Interpres proculdubio legerat* πούνων ἢ τόλμᾳ κ᾽ παρανομία πᾶσα.

pag. 474. 13. χρεῶν] M *manuit quod in marg.*

pag. 477. 12. *Non est* foelis 2. *sed primo. post* γαμῆ *recte in textu additur* ὡπτεῖ.

pag. 478. 5. ἀλλ᾽ ἐνέπεξε *&c.*] *Fronto Ducæus interpretem secutus, hunc locum sic legit,* ἀλλ᾽ ἐνέπηξε τῇ ψυχῇ τὸν κακοῤῥοῦν, τὸν πονηρὸν ὑπολαμβάνων, ὅτι σώσας *&c. lectione ex diversis mss. conflata.*

pag. 479. 9. τοῖς εἰρηκόσι] *Quibus? Non illis quibus dixerat, sed sibi ipsi. Legendum* ἑαυτῷ, *censet* M. τῷ εἰρηκότι, *c.* sibi ipsi qui dixerat. *l.* 14. ὑπόκρισιν] *Vox Montacutio suspecta.* *l.* 20. ἐκκωλύσειν κ᾽] M. *cum Frontone delet* γάρ. *l.* 29. ἀλλ᾽] M. *manuit* ἄλως.

Pag. 482. 5. Ἐπιτεία κ᾽ ἕνα. *Calculus exactissimus. erat enim annorum 17. cum veneretur, annorum 30 cum Dominus Ægypti statueretur, ut è libro Genes. apparet. Cap. 37. 2. & 41. 46. M.*

Pag. 484. 18. ἀπρεπομένου τῷ Θεῷ χορεύειν, *Ita malim, licet neq, Interpres dissentiat à vulgata lectione.* Hom. 42.

Pag. 484. 15. *potiùs distinguerem plenè post* πολὺν, *post* καταφρονοῦμεν *ponerem colon.*

Pag. 486. 5. *pro* ὡς *legendum,* ἕως. *excidit* ε *operarii incuriâ.* *l.* 22. *sit incisum post* ἀνευθυνοτέρως, *& post* κυκλούμενοι.

Pag. 488 5. τὰ πάθεματα τῶν τοσούτων ἐδύντες τυφλῶνται]

Pag 489. 17 Ετεοσ λέγει.] *malo idem pseudographus. aniqutur* ἐτέρωθι δ᾽ φησι τοῦτ *&c.* 22. *si deleatur* ὁ *uncis inclusum, nihil deest.* 23. *sic potiùs* τὸ ἓν τῷ αὐτῷ. *M.*

Pag. 490. 40. *Fronto* ὑπὸ τὸ κ᾽ τὸν ὄρθρον] *Nîr.*]*vera lectio* ὑπὸ γ. τῷ τὸν ὄρθρον. *nam statim* ὑπὸ ἡμέραν κωφρίαν. *M.*

Pag. 491. 4. *malim* ἀπονίλλου κ᾽ ὐκ ἀλλοτείῳ. *& post* αἷμα *ponerem colon.* 26. ἔφη δ᾽ ὐ ἔμος διαλλαγεῖν κ᾽ εἰπεῖν. *haemim lego. M.*

Pag. 492. 8. *ambigue nunc scriptum. lego* αἱ ὑνδεῖν ἀκτῖνες

Pag 493. 8 Πεῖ Μαείαν. *Imò non* περὶ Μαείαν, *sed* Μάρθαν. *Lectio ergo marginis debuerat esse in textu.*

Pag. 494. 21. Λαβὶ τὸ τὸν. *Rectiùs in Front. sine* κ᾽ M.

Pag. 496. 21. *& Fr. & Interp. & ratio sequentium postulant,* ἐφάσκει. M.

Pag. 498. 2 ὑπισχνεῖσθαι] *potior scriptura,* ἐμφισβήτουσι, *quam solum lectionem videtur Interp. agnovisse.* M. *pro* ὧν ἐεῖ *forte* ἃ ἔστι. M. *l.* 17. ἐκείνους. *scio quos vult, sed nemo intellexerit è præcedentibus. nam nisi Niniuitas nullos commemoravit. Lego* οἱ ναυται. M. *l.* 23. κ᾽ ταῦτα κ. τ. λ.] *Quid tum si adcrant? eorum scil. præsentia ad salutem nuntij pertinebat. Nam ait Paulus Act. 28. nisi isti remanserint, non poterimus salvari. hæc M. puto* παρῆσαν *corruptum. Sed in tanta exemplarium concordia nihil temerè mutandum. H.* *l.* 43. *Non video quid hinc faciat* ἵνα φίλῃς. *quicquid est, interrogativè lege propter* μή.

pag. 500. 30. *Fort.* πῶς τὸν ἀρεῖ κορυφαῖ. *Nam ita sæpe loquutus est.* M.

pag. 501. 2. *Fort.* φασὶ τὰ κλῶν πελικάμενον ἢ τ. σ.

pag. 503.

pag. 503. 20. *Legendum* ἐκείνῳ, *nempe* κάλυμμα ἐγένετο. *est erratum Typographi.*

Hom. 45. *Pag.* 514. 34. ᾧ τοιαῦτα ἐκ παίδων ἤκουσε, *vel tale aliquid, Hal.*

Hom. 46. *Pag.* 518. 31. λοιπὸν ὑμῖν Ϛωτηξάσθαι βούλομαι, ὡς ἀφισὶ λῷϘ. ἵνα ἀσφαλίζωμαι] *Hoc est, vt ornor, valedicam vobis, vt is qui discedit (ab amicis)* quò cautiores sitis. *nam* Ϛωτηξάσθαι *est* valedicere. *vide quæ docti viri annotarunt ad Nazianzeni* λόγον συντακτήριον.

Hom. 48. *Pag.* 527. 25. μάχει παντὸς] *Aliàs,* μάρη παντός. *Interpres videtur legisse* μάρϘ τῶ παντός.

Pag. 532. 37. ἐν τῷ φραντιστῆρι] *Hoc est,* ex aula: *quasi Imperator semper in procinctu staret, quo etiam sensu vtuntur posteriores Græci vocabulo latino* κομπάτϘ. *Imperator Constant: apud Socratem, & alij.*

Hom. 50. *Pag.* 539. 21. τὰ ἡμέτερα πάθη] *Interpres,* nostris casibus *similia?*

Hom. 51. *Pag.* 546. 19. χρὴ πάλι ἡμέραν ταύτην] *Boisius pro* ταύτην *legit* ἐκείνην.

Hom. 52. *Pag.* 552. 38. ᾗ μετελήλυθα σεσῖλα] *Videtur illa oratio intercidisse.*

Hom. 53. *Pag.* 561. 9. χρὴ βασιλέων] *sc. Theodosij & Placillæ vxoris eius, non solius Placillæ, vt vult Theodoretus.*

Hom. 54. *pag.* 569. 10. ἐς τὸ Παύλου χρηματιστής] *Hoc est,* ἵνα ἀγοραῖϘ χρηματίσῃ.

Hom. 57. *pag.* 588. *In titulo.* τῇ μεταξὺ τῆ ἐπιουσῃ ἐορτῆς] *Hoc est, Dominica proxima post paschæ, dominicæ in albis.*

Hom. 58. *pag.* 598: 14: εἰς τοὺς ἀπῳδότας] *Rectè obseruauit doctiss. Fronto hæc de Placilla, quæ iam desciuerat, dicta.*

pag. 602: 42: *pro his verbis,* ὡς ᾗ ἐπίκαιτο ὑμᾶς, ad ἃ παρ' ἡμῶν φιλοσοφίαν *pag.* 603. *l.* 4. *inclusimè, manuscriptus ex bibliotheca Bauarica habet hæc verba:* ὥστε μὲ ἀκόντως ὁ ἐυλαβέστατος αὐτὸς, ᾗ πάλι λύσαι τὴν πόλεως ἐγγείφασε ἀφ' ἧς βασιλέως δεξιώσεως, ἤλασε (*fort.* ἤλασε) ἴχαρι, ᾗ ἐυχαριστήσας τὰ μάχεσθαι ἐξῆλθε τῆς πόλεως.

Hom. 60. Habita est hæc oratio Antiochiæ non multò post euersionem statuarum, fortasse in fine eius quadragesimæ, quæ euersionem illam secuta est. cóq; fit, vt in multis codicibus manuscriptis τοῖς μὲ αὐθρεάστοις λόγοις accensetur. Porrò hanc editionem damus ex fide trium codd. mss. duorũ in biblioth. coll. Noui Oxon. & tertij Crosshauij nostri, adhibita etiam doctiss. Frontonis editione, quam ipse ex quinq; mss. concinnauerat.

pag. 612. 6. *In margine* αὐτομάτου] *Quidam codices addunt,* ᾗ ἀγαστῶς.

Hom. 61. *Hanc orationem, quam agnoscit catalogus Augustanus numero 66. descriptam ex bibliotheca Cæsarea damus, sed miseris modis truncatam. expleuimus autem in appendice ad Tom.* 8. *Pag.* 101. *ex cod. Ms. in bibliotheca S. Marci Venetijs: ex quo etiam in reliqua oratione quædam emendauimus: neq; enim maculas omnes* ἀπομήχειν ἠδυνάμεθα. *Codicem Venetum in his notis literâ V signamus.*

Pag. 622. 21. πολλῶν] *V.* ἐχόντες. *l.* 32. οὐ τὰ ἄλλα πάντα] *accusatiuus absolutus. l.* 33. πανσοφίᾳ δε] *V.* παρεξιόντα.

Pag. 623. 1. ὧν τῶν] *videtur expungendum. l.* 10. ἀπαγγείλω] *Ex grammatica ratione legendum, ἀπαγγείλῳ, & lin. proximè sequente legendum, vt ornor, παλαμῶμαι δὲ ᾗ πάντων ᾗ χαλεπῶν νοσ. ᾗ σωμ. ὑπομενόντων ᾗ δάκρυσι ὑποτίθησιν. l.* 35. *pro* φησὶν *V. habet,* τοῦτο παίσιον ὁ Ησαΐας λέγων. *l.* 37. ἐπήγαγε λέγων] ἐπῆγε ᾗ λέγει *V. l.* 44. *post* αὐτὸν, *codex Venetus addit,* δεῦρο πῶς. κάτεχε σεαυτὸν εἰ τοῦτο, ᾗ ὅτι ὑπὸ τῶν Ιουδ. ᾗ ὅτι ὑπὸ τῶν φυλῆς ἐκείνης δεῖ ὁ Χριστός.

Pag. 624. 2. *pro his verbis* ᾗ οὗτο σεσαρκώσεν. εἶπεν· Ἐξελίσσεται γάρ, φησὶ, ῥάδδος, *codex V. habet,* Ϛωσπερ δέδηκται τοῦ εἰπεῖν, ἐξελίσσεται ῥάδδος. *l.* 10. ὁ μὲ χῦ] *V.* ἀλλ' ὁ μὲ. *l.* 12. *ante* ἀκουσον *cod. V. addit,* μὲ χῦ ἄλλων. *l.* 19. ἀφ' ἧς ἀφ ἑξῆς ὡς εἰπεῖν] *melius & concisius V.* ἀφ' ἧς ὡσαύτως μέλλων ἐσῇν τοῦ μαθητὴς ὄντων. *l.* 21. ὑμῖν. ἢ μὰν χῦ χῦ αὐτ.] *V. plenius* ὑμῖν. τί δ'ὄντι ᾗ ὧν ὄντων ὁ Χριστὸς; ὅτι ἢ μὲ χῦ αὐτ.

Pag. 625. 2. *pro* τούτων *cod. V. habet,* χῦ ἐξ ἐκείνου, *plenius. l.* 11. λέγων] *V.* ἀνέβαν. *l.* 15. ἄμεινον Ηρῴδης] *lacunæ huius supplementum vide Tom.* 8. *Pag.* 101. *l.* 17. *post* ἐγκωλῶν, *delet a plena distinctione, repone comma.*

Pag. 626. 10. τί κἀμὲ ὧδε] *V.* τὸ κἀμὲ οἷον ὧδε.

Pag. 627. 4. τῆς κραυγῆς] *Ibid.* 10. παύσῃ.]

Pag. 627. 13. *ante* ἀρχόντων *pone comma.*

l. 24. χῦ] *Fort.* πάλι. *l.* 34. χριστὸς] *V.* χριστίου.

Pag. 628. 14. οἵδε τε] *V.* οἵδε τινες. *l.* 21. ἄγματα] *V.* ῥᾶτ. *l.* 25. *Lege* ἐκδέλλεσθαι.

l. 27. καὶ τινες] *lege,* ᾗ τίνες. *l.* 34. *ante* σὺ *deest* μὲ, *V.* 36. *post* Ιουδαίας *addit. cod. V.* ἄκουε πᾶς ἀλλιῶν ὁ ἀφῆτης λέγων, *posito commate ante* ἄκουε. *l.* 42. αὐτηγγόλαμεν ὡσπῶ] *locus hic apud alios verbis legitur, sed eodem sensu: sequens verò particula* ὡς βίζα ἐν γῆ ἀλύσῃ, *ex Esaiæ,* 53. 2. *petita, nescio quo modo huc obtorto collo venit. Nam non est huius loci, & syntaxin corrumpit: Interpres tamen videtur sic legisse.* H.

Pag. 629. 13. *Lege* σεσοφῶντα *cum duplici sigma. l.* 22. *post* λόγων *addit V.* ἀλλ' αὖσον ᾗ αὐτὸ σεσοφῶν τε σεφῆτης ὕτω φασί. *l.* 40. *post* ἔθνη *pone plenam distinctionem.*

Pag. 630. 12. *post* ἀπιμὶς *videtur deesse* οἰσί.

Pag. 631. 7. *post* ἀναπνεύσωμεν *pone comma, & l.* 8. *post* γῆν *pone colon. l.* 20. ἐν τῇ τελευτῇ] *Putauerim legendum* ἐν τῇ ἐυτελείᾳ. *eorum vilitate.* H. *l.* 38. ἀλικίαις] *Corruptum: lege* ἐπ *cod. V.* κλίνεις.

Pag. 632. 2. *post* ὑπάρχεις *codex V. addit,* ᾗ ἀειπάθειος. *l.* 10. πλησίον ἡμῶν ἐδίτης] *l.* 19. *post* κατεδίκης *V. addit,* σύμβολον. *l.* 39. τοιαύτῃ] *sc.* τῶ ἐὶκουμένῳ. *l.* 41. *lege* cum *cod. Veneto,* διαβάλλει κραυγὴ, ὁ χῦ τῶ διαβάλλω, λῶ.

Pag. 633. 8. ἐυλογίαν] *corruptum: lege* cum *cod. V.* ἐυκολίαν.

Pag. 634. 27. ᾗ διατίθεσι τῶ διατίθεσαι. *V.*

Pag. 635. 8. συντετριβότων καιρίων] *V.* τετριβότων ὑπτιωμένων, *quod hic non quadrat: vt verisimile sit aliud vlcus latere. &* quidem *pro* συντ. καιρ. *marginalis*

ginalis cōiectura συγγν. non improbanda. atq; post-hac nos destitut codex Venetus. l. 18. ὡς τηλικοῦτος] malle ἐπιτηδείους, vel οἰκείους παρέχειν. l. 25. ℣ ὑπὸ χρόνων σεμνοτέρων.]

Pag. 637: 24: οἱ Λίτται αὐτῷ μὴ ἀνυχεί̓ειν τῶν ἐκκλησιῶν πολέμῳ.] hunc locum sic vertit Interpres, quisquis is fuit (nam perneterem fuisse puto) ἐυσύνοπτον admodū, nisi si meliora habuit exemplaria: Quòd siquī ipsorū visi sunt mālsueti, hoc ipsum quòd reges manifestè in impietate erant, materia aliqua bellorū erat, cùm alij eis adularentur, alij fatagerēt, vt aduersus ecclesiā bella susciperēt.

Pag. 637. 29: ἀρίστης] requiro vocabulum aliud aptius huic loco. Interpres, reliquerunt. Sed neq; quod sequitur, οὐχὶ ζῶντας μόνον, ἀλλὰ καὶ τελευτήσαντας (quæ verba quomodo perfecutoribus ecclesiæ conueniant, non video) satis videtur aptum: ferri posse verumq; fortasse non negauerim. l. 38: ἐναγῆ] sceliscet, ὃν ἐφθείσαντα, ex lin. 34. l. 39. μέχρι ὅτου] Hellenismis ratio postulat, μέχρις αὖ ὅτου.

Pag. 639. 21. τυραννοσεῦν ὅτου ἂν βούλῃ] & hic & in orationibus contra Iudæos non semel numeria-pud hunc Nostrum iusto maiorem.

Pag. 640. 18. ὡὴτις αὖ τοῖς Ἰουδαίοις λόγοις] Ergo verisimile est multa hic periisse, multaq; à Chrysostomo scripta, præter ea quæ vel in Græcis Mss. vel apud Latinum Interpretem reperiuntur.

Hanc orationem damus ex editione Romana, castigatam & aliquot pagellis ex Ms. Cæsarco auctam. quæ sanè, absq; Photio esset, inter ἐμφιλοχωρίσματα (quamuis alicuius ex veteribus fuisse videatur) locari debuisset. Neq; verò tanti est apud me auctoritas Photij, qui alia quædam non optimæ notæ recepit, vt inter γνήσια ἀναμφιβόλως annumerandam censeam. Nam primò, stylus est à Chrysostomi charactere alienus. Secundò, tota scatet allegorijs, quas Noster ferè, nisi veniam præfatus, non solet admiscere. Tertiò, quòd Ignatius nominatim citetur, quod huic Nostro insolens. Postremò, tota inuentionis ratio & saltus pociùs quàm transitus ab vna re in aliam, nostrum χρυσορρήμονα non sapiunt. Et certè in decem his homilijs à viris doctis Romæ editis, vix duæ sunt, summùm tres γνήσιαι: paulò tamen illi feliciùs, quàm alij fecerunt, ijq; viri doctissimi, qui nobis ex 10 vel 12 vix vnam dederunt γνησίαν. Hoc idem tamen de vnico legislatore argumēto in germanis eius scriptis sæpè egregiè γνωσθὲν reperitur, hîc certè vix, idque frigidè, attingitur. Scripta videtur hæc oratio, vt ex epilogo patet, difficillimis reip. temporibus, & imminentibus exitio Orientalis Imperij barbaris nationibus, quod in tempora Chrysostomi vix quadrare videtur.

Pag. 640. 39. τὸν λόγον τῆς διδασκαλίας] Doctissimus Florens, qui in his 10 orationibus ingenium fatigauit, libris destitutus, manuli, ordine verso, ℣ λόγον τῶν διδασκάλων.

pag. 641. 10. τῖς βίβλοις] Fort. τῶν βίβλοις, vel τῖν βίβλιον. l. 41: Non assentior Florenti ita distinguenti, ὀσίως γὰρ ἔχει &c. & mox pro ὃ δὲ legenti ὃ δίκαιον. & lin. seq. fortasse ἢ ante τὸ δίκαιον, παρέλκει.

pag. 642: 23. ἀπιστεῖσθαι] malim ἀπειθεῖσθαι. l. 36. ἁνεκφοίτητον] Non videtur huic loco quadrare.

pag. 643: 21: δι' ἐπιτιμίων διορθωσάμενοι) l. 30: ζωωχόρηται τοῦ ἀμαρτίας) i. ignouit peccato. Florens manuli ζωωχόρεσεν.

pag. 644. 44. χρυσῦν. τὶ ἄρα τυτῖσι, καμβαλίνην) Hunc locum sine dubio corruptum, felicissimè ex ingenio restituit ingeniosissimus Florens: χρυσῦν, πάρεργον, τυτῖσι, καμβαλίαν.

pag. 645: 10. Pro ἢ πάρεργ recte Florens, ἢ πάρεργ: reliqua deinde vsq; ad ἐπειδὴ lin: sequente delei vt glossema. l. 15. ἵνα μάθῃ ὃ κορυθὴ) Hic incipit παραδιήκη ex libro Cæsareo, quam etiam agnouit Photius. l. 22: ἐπιξενίαν) Lege ἐπ' ἐξουσίαν. l. 25: ἢ παρέπεν διάνοιαν ὅτι ἐξουσία Θεοῦ ὄνομα Θεοδ.) l. 32: ἐν τοῖς ὤμοις) Photius ℣ ὤμοις legit.

pag 646: 16. post ἐκεῖνος, adde γαῖ.

pag. 647: 27. αὐτὴ ἡ οὐχὶ ℣ ἀγγέλου) Hæc verba, inquit doctissimus Florens, non iunt, vt opinor, Chrysostomi, sed irrepserunt in contextū cùm ad marginem adnotāsset aliquis studiosus: vt appareat in his orationibus, quod & antea monui, multùm esse distracta, male dispositā, & temerè inculcata à librarijs. Florens.

pag. 648: 1: ἐνδιωσί τη) l. 14: κοιμᾶσθαι) Legè κοιμᾶσθ. l. 19: ἐδὸν ἐδιτέρων) l. 29: ἄλλῳ τε ὧν λεγόντων) Quia alius fuit Abimelec rex Gere, propterea dixit ἄλλος. l. 35: συναπωθοῦσα) Ex sequentib: colligo legendum ὡς ἀποθανοῦσα. l. 40: κατακρίνει) Flor: κατακρινεῖ in futuro. l. 41: μισθαπ ἀπόδοσιν)

Agnoscit catalogus Augustanus has duas orationes, vt γνήσια, numero 40 & 41. descriptæ sunt ex bibliotheca Regia Lutetiæ, neq; aliud præterea suppetebat exemplar: quod sanè dolendum, nisi quod Regium sanè non incommodè scriptum. Hom. 63. 64.

pag. 651: 20: Assentior doctissimo Halesio legenti, ὃν ἢ ἀκοῦσαι πρὸς ἐμίνησι, τοῦ, ἐμβλησιν, ὁμολογοῦσιν. de patre enim est sermo, qui genuit.

pag. 656: 28: αὐτὸν συνεκλεισε) l. 26: ἀναμιξοπε) Legendum omnino, ἀδιαμίξοπτε.

pag. 657: 30: αὖ, ἀλλ' ἢ) Fort: αὖ ἄλλο, ἢ.

pag. 660: 12: ὥσπερ εἰς πνεῦ) Lego, ὡσπερεί πνας. sed in sequentibus ἐοικότως ἢ ἄλλε mendum latere videtur. sensus postulat, ὡσπερεί πνας ἄλλε ἐμπνεφυγμένας, aut tale aliquid. l. 33. ποιῶν] Ad sensum, non ad verba. præcesserat enim non ὁ Θεὸς, sed ἢ ℣ Θεοῦ χάρις.

pag. 663: 11: ℣ πολλῶν ὑμῖν] Videtur deesse πνι, l. 14: ἢ ℣ γήρως ἢ τῆς ἀνηλεήσεως]

pag. 664 20: ἵνα μὴ ἀναπολογήτους &c.] Subesse videtur hic vlcus aliquod, quod sine libris ἀθεράπευτον.

pag. 666: 31:]δὲ τὸ ζητούμενον ἔπ, ὃ ἀεὶ ταύτης ὁ λόγος.

pag. 667: 8: ἀφῃρῆσθαι] Deesse videtur, μὴ ἰδοῦσι, vel simile quippiam. l. 30: ὁ κατηχοῦν) l. 33: ὁ κατηχοῦν: quod vbiq; reponendum puto in hac oratione. infinitis enim in locis hæc duo

verba confunduntur ab oscitantibus librariis.

Hom. 65. *Hanc orationem ex Bibliotheca Regia Lutetiæ descriptam damus, edidit eam quoq; inter suas Burdegalenses, sed ex eodem hausitam fonte (nempe Medicæo manuscripto, qui tum est inter Regios) ut ex communi utriq; apographo lacunis liquet, Fronto Ducæus, cuius doctissimas notas adhibere, lector, non pigebit. Nobis tamen unum animaduersum est verum ex codicibus. Mss. quatenus fieri potuerit, lectionem constabilire. Agnoscit Photius Biblioth. suæ p. 856. Verum est hæc ipsa, quamuis in catalogo Augustano minime recenseatur.*

Pag. 670. 41. καὶ δὴ ὁ σίνα. διωλάμασι, καὶ τὸ σῖπα. διυνάμασι, καὶ τὸ σῖπα, δυνάμασι, καὶ τὸ σῖπα, φιλανθρωπίας. *Nam ut verba iam sunt, nihil aliud hic dicit, quàm quod in prima sententia, διώλαμαι, ὅτι ἐνάξε πῶς εἰκαιώθυλω, φιλανθρωπάν. ὅπ ἔτσισε.*

Pag. 672. 20. σωῦ τῆι, πίδεν ; ὁ κρωστὲ ἀβὶ ὁ ἀβὶ λόγων] *pro his, in quibus sensum non est, legit Photius,* πῶτε, ἀ. χὴ λορδώτσως.

Pag. 673. 9. ἀφυρορέ ὠσιν] *non conuenit huic loco vocabulum hoc, nisi ad.l.us,* κόλαξιν (ἢ ἀβρεσὶ τοις) δουτορόλ. ον. *l.* 29. ἐν πῶδα διαλύσεται. καὶ ἐκεῖ χρίνοσται] διχόνοι) *meo iudicio expungendum, & pro* χρίνοσται *fortasse legendum,* κολάζονται. *Ita enim proclivius fluet sententia.*

Pag 676. 37. δ' πεσσι] *Fronto rectè, ut opinor, δ' φεσσι rescribit, ut paulo antè.*

Pag. 679. 27. νόσον] *Fronto vertit,* terminum, *ac si legendum putasset (edidit enim, ut nos)* ὅσον, *vel* νόμον.

Hom. 66. 67. *Harum orationum priorem ex Mss. Oxon. descriptã emendauimus ex Mss. Bauarico. In posteriore editionẽ Ducæi Burdegalensem secuti sumus, castigauimus ex Mss. Oxon. & alio Ms. in Bibliotheca Regia Lutetiæ, utrãq; proba ac vetusta, agnita à catalogo Augustano numero 42 & 28. Prior habita, ut opinor, Constantinopoli, Posterior Antiochiæ, præsente Flauiano.*

Pag. 681. 7. ζωώρυπας &c.] *Participia hæc Oxoniensis codex legit in fœminino* συναρούσας, πιμπλώσας, & ἐφιπαιδίσας. *Locus totus mihi de mendo suspectus. H.*

Pag. 690. 31. ἢ τὴν πόνον] *Regius* ἢ τὸν πόνον. *l.* 34 πόλει] *R.* πολεαὶ, *melius. l.* 36: *R.* ἐπιπάχθη, & ἐπιπεχθῶ. *l.* 42: ἔτι αὖπι ἀλεί ψαν] *rectius R.* ὅδεν ; αὐ ἰα τὰ λείψανα. *omnino enim ante* λείψανα *deest* τά. *Ibid.* ποσῶν] *R.* ποῖ τεσν.

Pag. 691. 2. τάτ.] *R.* τῦ διαδόλυ. *l.* 12. δ' πάτη ἢ διὰ τητο ἔλπον ὑὰ αὐτὸν ! *R.* ἀ πάτη ἢ ὕτως ἐπιχλῶ αὐτὸν, *melius.* 22: ῥᾳδυμίας] *R.* ῥᾳδυμοτήρυς. 36: *R.* σίζε τω Ιῶδε τὸν Κύελον. *Ibid R* ἄμα πάντων ὧν. *l.* 37: βλασφημῶσιν] *R.* εὐλογήσει.

Pag. 692: 7: *R. plenius* ἐπηβόε το. διὸ ἢ ἀποσάπις λέγεται. τίνος ἢ ἕνεκεν ποιεῖ ; λέγεται ; κάπερ πολλῶν αὖθρώπων ὄντων πονηρῶν, ὡόνος ἐκεῖνος κατ' ἐξοχὴν λέγεται τὸ τί ὄνητε ὄν. *l.* 16. κατασέλλει] *R. melius* ἐμεδάλλει. *l.* 18. πολλοῖς] *R.* πολλά. *l.* 21. διωυμασῖς] *R.* διωυμασίας. *Sic & lineâ* 31. *l.* 28: αὐτῷ] *deest in Regio.* 31: ὡ'τῶ] *delet Halesius. l.* 35: διώμων] *R.* διώμονος. *rectè. l.* 42. πεῖξει &] *R.* εἶπος.

Pag: 693: 6: κτῖσν ἢ αἶλη ; τί τῦ σωεχῦ. *Reg. l.* 13: γωιδώνδι. *R. l.* 16: *R. melius,* τί ἢ παρουσίας κειτοῦ χρησιμώτερον ; τί ἢ σωτηρίας ἐκείνης ἴσον. *l.* 18: ὃπ ἀδενὶς] *R.* πῶς ὁ ἀδενὶς. *l.* 21: *R. pro* πολοσὶν *habet* χὶ, *rectè. l.* 25: *R.* ἰαξὶ ποιῦσι τὰς ἐχ. *l.* 37: *R.* ἢῦ σαρκοῦ.

Pag: 694: 3: πυχύντις, *R. l.* 17: *R.* ἡμίρας ἐξ ἡμίσεως: *rectè. l.* 23: *R.* φέρουσα. *l.* 28: δῖτ] *R.* ἴστω. *Ibid:* τὸ σὸν συτεῖδες] *R.* τὸ ζωωεῖδες λέγω, ἵνα. *l.* 29: ὁδὶ τῦ κίματος τα κυ ἰου] *omittit cod: R. l.* 39: ῥοῖ ὁ, ἴδοντα *videtur* ἢ πᾶσιν ὁσῖσεων ἐπιλδόντι. *l.* 42: *rectissime ut ei mihi videtur* ἐπιλδόντι.

Pag. 695: 6: *R:* πλωχόντερος ἢς: *l.* 8. ὁ τῦ γε ὃδὶ *R: l.* 9: πῶν ἀλειμοσύ:ιω] *R:* ἐν ἀλειμοσύνη.

Hom. 68 *Hanc orationem ex Bibliotheca Augustana descriptam damus, quam etiam pro vera & germana agnoscit sapius à nobis nominatus catalogus Augustanus, numero 43: iure merito.*

Pag: 696: 2: πωῦτα] *fc:* πῆσι ἢ πεμψίτεσ.

Pag: 699: 34: ἀν σημοτίζες] ὁδὲ, *aut tale aliquid deesse videtur.*

Pag: 701: 26: ῥπεῖ] *diabolus fc: & lin. sequente* τί ἕνα ῥῶπα ; *phrasis huic Noſtro, & aliis ecclesiasticis scriptoribus non insolens. Quid igitur fiet? quid ergo faciam? l.* 31: ῥᾳδυμίας] *Halesio non probatur hoc loco vocabulum* ῥᾳδυμία: *mauult* διὰ σπουδῆς. ἐπίχω.

Hom. 69. *Agnoscit catalogus Augustanus numero 46. hanc orationem pro vero & legitimo Iohannis nostri fœtu. Eam nobis exhibuit Bibliotheca Augustana.*

Pag 703: 36: πνεῖ] *Videtur hoc loco* πνέλκειν. *nam suprà lin.* 30. *habuimus,* ὑρῶντές πνες. *Et quidem non repetit. Ahac particuli, melius sunt sententia, & l:* 32. νοήμασι *non auridet: ne* νοήμασι *quidem, quia stat im præcesserat* νόφ. *& lin.* 40. *mallem* σκάπτω, *voce mediâ.*

Pag. 704. 31: ἐπίνωσε] *Corruptum proculdubio, fort. pro* ἐπίνασε, *sta tamen ut aliud requiram aptius utroq.*

Pag: 705: 40: ὅπ πίνω ἃ σεῖς αὖ πῦ ἐπ' γρτο] *Locus, uti reor, mutilus: quem lectori pluribus abundanti exemplaribus relinquo corrigendũ. nec enim paucis sanari poterit. Sensus postulat,* ὅτι πόνων τὸ πᾶσι ἰαυτῶ ἐπ' ἴλθε, *aut aliquid simile.*

Pag: 711: 10: κάπω] *Quid hic sibi velit* κάπω, *fateor me nescire. fort.* καλῶ, *ad sensum certe non incptè. l.* 32: σωῦ τὸ πεῖσσε] *pro* πεῖσσε *legendũ, ut puto,* ποιεῖς: & *pro* σωῦ τῷ, *vel* σωῦ τῷ. *vel* αὐτὸς, *sc.* ἀ ἀσάνων.

Hom. 70. *Edita ex Mss. Augustano: est ἡ, quamuis in catalogo illo Augustano à me sapiùs commemorato non reperta.*

Pag: 718: 27: ἐκδρδυσε τῦ] *fort.* ἐκδρδυσεν ἐν τῷ.

pag: 721: 29: φλεγγώδα] *corruptum. quid si legamus,* φλεγμαίνοιδρ ?

Hom. 71. Descripta ex Bauarico codice. Agnoscit catalogus Augustanus numero 48. χρσια cum primis. vnico nixi exemplari, vt etiam in tribus proximè præcedentibus, multa necessariò manca

manca relinquimus, ab ijs emendanda, quibus codicum aliorum Mſſ. copia ſuppeteret.

pag. 723. 3: ἐρᾷ μὲν φησι) *l.* 38: ἐκείνων δ' ἧς ἐσήμας) *Malo, τὰ πον ἧς ἐκεῖ τ. ut τύπων ad ὁμοφύλων referatur, & prius ἐκείνων ad πεδῶν.*

Pag. 724. 2: ἀκπαιωμάτων) *Puto legendum* ἀκπαιωμένων, *ut ad χρημάτων referatur, non ad χρῆσιν.* *l.* 11: πλὴν πλουσίων τινῶν) *Deeſt ſubſtantivum, quo ſuſtentetur.* *l.* 19: κατακρίνων) *ſc.* οἷον ἄξιοι. *nam cum ἀπολαύσει male coharet. quanquam non eſt negandum ἀπολαύειν quandoq; tam de malo dici, quàm de bono. H.*

pag. 725. 14: ἔτι τῆς ἀκολουθίας ἐδὲ τῆς ξένων γεγραφῶν) *Ibid:* διὰ τὸ) *Grammatica ratio exigit potius,* διὰ τῶν. *l.* 19: ἐυηῆς) *Verbum nihili hoc loco.* *l.* 30: ἢ ἡ ὄψις αὖσθην ὀπτικὴν ὄψιν *&c.* *l.* 37: τὸν πάμφαστον) *Ergone mos illius ætatis, ut nomen etiam* Φ πάμφαστος πῶ ὀπτυλιῶ *externis inſcriberetur?*

pag. 727. 4: συμβαίνει ἀγουόμενον) συμβαίνει τῷ τινα ἀγουόμενον.

pag. 728. 30: ὡς τῷ κατελείφθησαν) *Malo* ὡς τὸν κατελήφθησαν

pag. 729. 1: τὰς ἐνταῦθα) *Fortaſſe hanc orationem habuit 30 dies ante ludos Olympicos: &* τὰς *fort.* περίλλας.

Hom. 72. Hanc Homiliam agnoſcit Photius bibliothecæ pag. 841. deſcripta eſt ex bibliotheca Regia Lutetiæ, emendata ex Palatina. vel Chryſoſtomi eſt, vel quod potiùs reor, alterius alicuius ex illa erudita antiquitate. ſtylus enim magis conciſus, & frequentes loquendi formulæ Iohanni noſtro non vſitatæ.

pag. 730: 121 τῷ Θεῷ) *Fort.* τῷ Θεῷ.

pag. 731: 11: ᾧ μὴ Φ τὸ ἄρρητος.

pag. 736. 21: εἰ τοίνυν ἡ σαρξ *&c.*) *Vſq; ad* τῇ ἀμυθήτῳ Φ πνεύματος, *l.* 25, *Confuſa aut corrupta ſunt.*

pag. 737. 13. ἐξ ἐμοῦ, πόσος ἐκ) *Pro his Haleſius ex ſenſu ſubſtituit,* ᾧ ἐκ εἶπον, ἐκ.

pag. 738. 3. κρίσεις λέγοντες) *Non conſtat ratio ſyntaxeos.* *l.* 27. ὅπως ὑδος) *Fortaſſis* ὅπως ἐναῦθα.

Hom. 73. Homilia eſt melioris notæ, & Chryſoſtomo digna, quamuis in catalogo Auguſtano ininimè reperiatur. Deſcripſimus eam ex optimo manuſcripto in bibliotheca Auguſtana: neq; aliud præterea ſuppetebat exemplar. Porrò illud monendum duximus, multa reperiri in homilia octaua in primam ad Theſſalonicenſes affinia his, quæ hàc in oratione habentur, tam verbis quàm ſenſu. Neq; tamen ἀπαράσημα eſſe puto, ſed eundē de ijſdem rebus eodem penè modo diuerſis temporibus dixiſſe.

pag. 745: 23: πῶς ἄρα.) *Ex homilia prædicta tom. 4. p. 199, l. 29.*

pag. 747. 5. εὐαχθέντες) *Vel lege,* εὐαχθέντες, *& mox* λαζεῖν: *quorum illud eſt in Mſs.*

pag. 748. 38. ἐπισθωσί τε) *Hæc totidem verbis habentur, hom. 8 in 1 ad Theſſ. tom. 4. pag. 200. lin. 34.*

pag. 750: 18: *Poſt* πνεύματι *deſunt illa ſolennia ver-*

ba, δόξα, κράτος, τιμὴ ᾧ σεβασμὸς, *neſcio quomodo à negligente librario prætermiſſa.*

Hom. 74. Hanc orationem damus ex editione Baſileenſi, perpaucis in locis à nobis ex coniectura emendatam. nam aliud exemplar mihi meisve librarijs videre non contigit. Putaui aliquando ἀπαράσημα eſſe: ſed muto.

pag. 752. 11. ἦκαι) *Legendum omnino* εἶναι: *& lin. ſequente,* ἰὼ ψυχή, *vocabulum non alias, quod ſciam, vſitatum hinc Noſtro.*

pag. 754. 2. μᾶλα δ' εἰς εὐφημίαν) *Videtur aliquid deeſſe.*

Hom. 75. 76. Harum orationum τὸν μὲν πρῶτον priorem ex editione Romana, & Ms. in Collegio Nouo damus: Poſteriorem ex editionibus Romana & Ingolſtadienſi, & manuſcripto Bauarico.

pag. 755: 34. ψυχῆς μὴ κινδυνῶ] *malo,* ψυχῇ κακοπαθῶ: *Haleſius.*

pag. 755: 39: σκυθρώπους ὁρᾶν] *Corrupta, totam autem periodus deſideratur in manuſcripto Collegij Nouj. Haleſius pro* σκυθρώπους ὁρᾶν, *ex coniectura, ſenſu poſtulante, legit,* μὴ σφοδρὸν μέν.

Hom. 77. *Ex decem Homilijs de pœnitentia, quas nobis latinè dedit vir doctiſſimus Laluis Tiſernas, duas. hoc eſt 6. & 7. non reperimus Græcè: nec fort. eſſe quiſquam alius reperturus eſt. videntur enim mihi ab aliquo ex Latinis patribus ſcriptæ. Sed nihil auſim affirmare. doctiſſ. Fronto centones eſſe putat ex Chryſoſt. operibus hinc inde collectos. octo reliquæ ſuis locis exhibentur, alias etiam 7. vel 8. de eodem argumento dat hæc noſtra editio, partim* γενοίας, *partim ſuſpectas, de quibus ſuo loco. Iam primam hanc ex Bibliotheca Regia Lutetiæ deſcriptam, cæſtigauimus ex Ms. in bibliotheca Cæſarea Viennæ, & editione Pariſ. Frontonis Ducei. habita eſt, vt opinor, Conſtantinopoli.*

Pag. 763. 30. ἰωὼ ἀπαπαπαῖ. *Fr.* *l.* 33. συμβαλλουσιν] *Lege cum Frontone ex libris,* συμβαλλοῦσιν, *vel* ζωπυρῶσιν, *vt in margine.* *l.* 37. λάθω] *Lege cum libris,* ἀδήσω.

Pag. 764. 7. ἡ γαὼ *Fr.* *l.* 13. πνεῦσι] πνεύσειν. *l.* 29. ᾧ] *Deeſt medit. Frontonis.* *l.* 33. *Lege* ἀδώσεις.

Pag. 765. 32. γεγόσιν ᾧ κοῦ. *Fr.*

Pag. 767. 17. τῦφλ. *Fr.* *l.* 24. ωστίσιν. ἔτι Φ] *Deleto* ἔτι, *legit Fronto,* μετ' ἐκ τῶν. *quomodo antè hæc verba Chryſoſtomi connexant circumſtantijs in textu poſitis, nullus video.*

Pag. 768. 10. πιωσεῖαν *Fr.*

Hom. 78. 79. Deſcriptæ ex Ms. Regio, & emendatæ ex Palatino.

pag. 769. 19. ἐσοπτὸς.] *Al.* ἀποπτὸς. *l.* 30 σκοπὸς τῷ Θεῷ *&c.*] *Verba ſunt ſine dubio corrupta, ſenſu vtcunq; inter has tenebras interlucente.*

pag. 771. 23. πῶς διαλῦ] *Interpres videtur legiſſe* τὸν διαλῦ: *& eſſe ſunt aptius.*

pag. 772. 11. ἀπονοία.] *Lege cum Ms.* ἀπονία. *l.* 19. ὀφρωῶν] *Mſs. addunt* ᾧ κριτὴς τῷ χαρῶν.

pag. 773. 15. πῶς ἀπιλῶ] *Al.* τῷ ἀπιλῷ. *l.* 43. τὸ πεῖχ *&c.*

pag. 774. 35. ἐκ γῆς λιγύπτου. *Fr.*

pag. 775. 27. ὃ ἀδιξίβλητα] ὃ *videtur expungendum,*

vel pro ὁ βίζιος. legendum ἐκ Δεξιβίου.

pag. 776. 21. ᾧ ποιῆ Δίνει Φ.] *Al.* ἐν ζ ὄντας.

pag. 777. 36. πῶ ἀπεῖναι] *Lege cum libris,* πῶ ἀπουσίαν.

pag. 778. 28. ἀγχρίλαν] *Ducem legi vult* ἀπωδρωπίαν. *l.* 39. ὃ Νάνοπα.

pag. 779. 9. διμανδυαίους] *Mss. hic* λαυδυαίους. *rectè.*

pag. 781. 33. ἐξαπίλθοι] *Corruptum, sed alind non substituo.*

Hom. 80. 81. 82. Tres orationes hasce descripsimus ex cod. Ms. in Bibliotheca Collegij Noui Oxon. primam (quam agnoscit Photius biblioth. pag. 853.) emendauimus ex Ms. Regio Lutetiæ, duas sequentes ex manuscripto Bauarico. Vltimâ etiam ex edit. Paris. Frontonis. puto esse Chrysostomi, quamuis multa ab his non abludentia alibi in eius operibus reperiantur. Credibile enim est de eodem argumento sæpius eum eadem dixisse.

pag. 784. 29. ἔξιον ὑγιασμῶν] *Operæpretium duxi.*

pag. 786. 20. ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἧν ἀμβρημάτων] *Corrupta.* *l.* 30. ὀπτημία.)

pag. 791. 19. ᾧ τοῦτο] *Malim* τούτῳ, *vt referatur ad* μίαν ᾧ μόνην ὄψιν.

Pag. 792. 32. κατίλιξε] *Fr.* κατέλυσε. *l.* 34 ὁλοκλήθαι, τὸ ἡμῖν ὁ λόγος κατέπαυσεν, ἐγὼ ᾗ. *Fr. l.* 37. οἰκα] ᾧ ἧν ἀεὶ τὸν οἶκον σφυρίζοι πώτων. *Fr. Ib.* φρατιλᾷ] *Fr. melius* φρατίαις. *l.* 40 ἡμέραν τῆς ἐκκλησίας ἀπολιμπάνοδε] ἡμᾶς κωλακίου καταλιμπάνει. *l.* 42. *Post* ἀφεδρικὰ *Frontonis codices addunt,* ὁ χρυσὸν, ὁδὶ χρυσοφόρε οἶκος ᾧ τειχίσοις. *l.* 44. λίσθηκ ὀπτίζεσθαι, ἀλλ' ἐκ ἧ κεφαλῆ] *Fr.* λίσθην, ἀλλ' ἐκ ἧν κεφαλῆν.

Pag. 793. 4 & 5. ἐφῇ & ἔχει] *Fronto melius in secunda persona* ἐφῇς & ἔξεις. *l.* 6. λοιόον] *Fr.* λόγων. *l.* 10. ἀφῇς] *Fr.* οἷς. *l.* 12. *Fr.* διώκτω. *& in sequente lineâ,* αἰ ἐχόρευον *&* ἐκαλλίσθη. *l.* 26. *Sic distingue,* ἀλλ' ἐγὼ μὲν, τοῦτο ῥήματος εἶπε; *l.* 30. ἔγωμαι μεν, ὃν ὄπτων. *l.* 34. ἔδικα] ἔξεμο. *Fr. l.* 36. *Fr.* τοιχίοις αὐλάγματος εἰς τοῦ *ἀ.τ.π.* τοῦ αὐδράπους. *l.* 39. τὸ πῆρξ. *Fr.*

Pag. 794. 4. *Fr.* ἀπωτοῦ, ἵδιον ἔχει χειρίγραφον μὴ χεῖρες βασίζεται. αὐτοῦ. *l.* 13. χαίουσα ἀναμίσται] *Fr.* ῥήματον πεῖσται. *l.* 15. πεῖμα deest *Fr. l.* 18. ὑρχήθω. ὄκρον ᾗ αὐτοῦ (*fort.* πῶτω) λαμπάδας· ἀλλ' ἐκείνου μὲ ὄκρον ἴλεως, αὐ ᾗ ἐκ ὄκρον. *l.* 20. ᾗ παρδυνία ᾗ ἡ σωφρόσωιν. *Fr. l.* 25. *Fronto* ᾗ πέσω (*sc.* ἀγορέσω) δσω δίλεις. πιμὼ *&c. l.* 26. ὅσων ἀ. ἀ. τ. ὑρ] *Frontonis codices* ὅσα ὄκρεις, τοῦτο ἀγόρευον. ὄκρεις ἀζολόν; ἀγόρευον τὸν ὑρχηθν. *l.* 43. τῆς πνίλας] *Fr.* πνδμίλι.

Pag. 795. 5. δίλπνε] δίμε. *l.* 6. δεμυροφάσιτι τῦτον] ὀυχαεικόσατα τύτῳ πολλὰ, αὐτὴ. *Ib.* δίδρελα ᾗ ἐξέκισιον. *l.* 7. ὀριλοσφύσιν ὀφῆς τὸν πίνητα; ἐπιφρίνλα; πῶς ὐκ αὖ τὰ χρίματα ἀυτῦ ἄλα ὀφῆς ἐκίνον ανίλοσον, ᾧ ὁ βαπλὸς ὀυχαὲ σιεν, πῶς ὐκ αὖ ἀπλοχόσατο; *l.* 8. *Post* φιλοσθίῶαι *addunt codices Frontonis,* ὅδιντε πῶ ἀώαμιν τῦ λέγω; *l.* 11. πῶ παῤῥῆγ. *Fr. l.* 16. πιαῦτα] *Fr.* ποιοῦτα. *l.* 21. πίνες ᾗ ὑσῷ, ad ἀπίλογοντες *desunt in edit. Front. l.* 27. *Fronto post* κῆμα *addit* ἐσόησον μὲ ποιῦτες χαμάτως ἐξεκλήσησεν. *l.* 36. ἐν τοῖς ὠφιλήσεις, ᾗ ἐν τοῖς ἀρχαίοις. *Ib.* π] *Fronto rectius,* πίνα. *l.* 42. κῆμα] ἐπάγγελμα. *l.* 43. *Front.* ἐξ ὅτε τὸ ἀ. τ. π. ἐκλησιον. ὀδὲ.

Pag. 796. 1. ἀναμήδην] ἀναζωγεφθησον τῷ λόγῳ, *melius, l.* 2. *Deest Fr.* αὐτῆς. *l.* 11. πόλεμοι] *Lege* πολίμῳ. *l.* 20. κατὰ παλαίσπα ᾗ γυμόσιον, *& mox* κατωφερόνησας, *& statim* ἀρᾶς; *reclius, vt puto. l.* 23. ᾗ ἀπ-] *Fr.* κρικῶς ἀπ. *l.* 31. ἡμῶν *&* ὅτι ὑπὸ τῆς ὁδῦ τῶν μαγουλέων] *Locus, vt puto, depravatus. l.* 41. λύπους) *Fr.* χρείας.

Pag. 797. 10. Φθραμένων *Fr. Ib. post* λέξις *Fr. addit,* ᾗ πολλὰ ἄλλων ὀδὲς μαγουλέε εὑρίσκεις ἐν τῇ γενεᾷ. *l.* 24. *Fr.* ὀδὲ μόνῳ μαγῳ. *l.* 21. ᾗ διαφέρουσιν] *Fronto* ὁ διαφέρων· ὐκ ἐνῦν. *l.* 27. ἀναῦτα χειρὶ] *malè Fr.* Front. *rectè. & pro* αὐτὸς, *legit* αὐτῇ. *Ibid.* ὁ χειρὸς λόγων) *l.* 35. Πάῤῥης εἶπε, κάν- *l.* 44. αὐτὴ τῦ) τυτίος. *Fr.*

Pag. 798. 18. ἐξέ) *Fr.* ἔπω. *rectè. Ibid.* μὴ ὖν ἀμᾶς. *l.* 20. κρικίαις] ἀμβρόσιος. *Fr. l.* 26. φοινὰ θεὸς, ὁ τυφῶν θεὸς, ὁ πύτα. *Fr. l.* 30. οἰσαχθέντα) *Fr.* οἰσενεχθέντα. *l.* 33. *post* διώαμιν *plenam pone distinctionem.*

Hom. 83. Hanc orationem ex Ms. Cæsareo descriptam emendauimus accuratè in his notis ex doctissimi Frontonis editione, quam in excudenda nostra editione nescio quo modo adire negleximus.

pag. 798 24. ἔπον] *Fort.* τίπον. *Idem video placuisse doctiss. Casaubono.*

pag. 799. 11. *Lege,* πεφιλήσητον αὐτὸν μὲ σοφῶν τ π. *l.* 26. *Lege cum Frontone* ἀμβρασιάνων, ᾗ ματαιοπαύτων, ᾗ σωδὲν τῶν. *l.* 32. τὰ αὐτὰ *Fronto, vt in margine. l.* 38. *&* 39. *pro* ὀχῶτε *lege cum Frontone,* ὀᾗ.

pag. 800. 1. πεδόντων] *Frontonis editio* πεδῶν. *l.* 7. ἐπὶ τῆς αὐτῆς] *Deesse videtur* ασυνδέτε. *l.* 10. τὸ λυπόδυσι] *Halesius putat esse glossema, rectè. l.* 11. *Frontonis editio post* ὀχόσης *addit* δίωικῶς. *l.* 23. *Front.* φόβῳ μὲ ὀπτικομένου. *l.* 31. *Front.* ὁ ᾗ μανόμενος. *l.* 37. ἐξαδάλωτο. *Front. l.* 42. τῶτον (*sc.* τὸν Θεὸν) Φθραπεύζει (ὁ ἀμβρότιος) ὅτε ᾗ μὴ βελόμενον (τὸν Θεὸν) *ἀ.τ.π. Forte rectius Front. qui* ὅτε *delet cum præcedente commate.*

pag. 801. 2. μὲ τῦς πόλεως] *Non videtur quadrare historiæ Pharaonis. l.* 3. δὲ ὁ] *Fronto,* δὲ ᾗ. *l.* 5. ᾗ ὅτι] *Fronto rectè,* ὅτι ὅτι. *l.* 10. *Fronto.* ευχαειεῶλω. *vt in margine.*

pag. 802. 5 τῶς παρῳνίας μίζις] *Fronto rectè ex libris,* ἡ τῦ φθόνε μίξις. *l.* 19. τὸν θεὸν ψυχῶν. *l.* 26. *Fronto rectè,* τὸν ᾗ βελόμενον ᾗ δωκόμενον λόγω. *l.* 34. χαωμῆσαι] *Rectius Fronto ex libris,* χαυσῆμενοι ἐνι. *l.* 39 ωὐγνεμε] *Lege cum Frontone.* μάρτυρες. *l.* 44. *Fronto in oratione,* βοηθόνω.

Pag. 803. 2. ἄμυρον]' *Front.* ἀμωῦ. *l.* 17. ἡνῦσατο βίον] *Lege cum Frontone,* ἠδωῦσατο ὁ Θεὸς ἐν τῶς

τῆς αἰτήσεως ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ, μὴ βίον ἡμῖν ἀνώλυπον χαρίσασθαι ἢ πάσης θλίψ. l. 22. ὑποείκω] Lege ἀφορέω. l. 23. ἐγχριμάσθαι] Fronto, ἐκχριμώσθαι. l. 37. ἀνθρώπινα τὰ ἡμέτερα. Fronto. l. 41. ὅπ ἐρῶν] Fronto, τί ἐρῶν, vt in margine ex coniectura.

Pag. 804. 6. ἀγνώμονας δῆλος γογγύζ. Fronto.

Oratio ex Ms. Cæsareo miseris modis, quod dolendum, truncata descripta, doctissimi Allenii coniecturis multis in locis emendatior facta. am. 84

l. 39. κινδυνεύσαι φρὶν ἢ κατανοῆσαι.]

Pag. 809. 2. ἐπισθὲν αὐτὴν πολλὰς φορὰς ὑπόφασιν] l. 14. φ] Delendum puto. l. 22. ὁ δὲ γεγραφὼς τῇ λέξει τὸν ἀσώματον) l. 35. ἀδικαιολόγ. puto legendum, ἀδικαιῶ.

Pag. 806. 1. ἢ καθάπερ ἢ φορὰς τοῦ φιλοπαιγμονοῦντος ἐρῶντας] l. 7. ἀσυφίγκτου μισθαρίᾳ] l. 9. πλέθρου] l. 18. ἔχειν τὸ ἄπειρον] l. 20. ἧττ ἀμελήτων] l. 29. ἐκάστης ἢ ἄκοντ] Magis ex Grammatica ratione, ἐκόντ ἢ ἄκοντ.

Pag. 807. 3. ὑποπόδιν] Corruptum. l. 4. τυπτόμενος] l. 43. τὸ πλῆ]

Pag. 808. 2. ἓν πόλιν συνοικισθέν, &c.] l. 30. ἢ χρίνειν] Hoc est, μᾶλλον ἢ χρίνειν. Locus est sanus.

Pag. 809. 20. φιλίας] l. 35. παιδίσκης αὐτὸν] Lege παιδίσκης σεαυτόν.

Pag. 810. 3. κατασκλίπτω] l. 14. ἧττ δυγμένων φερομένων] l. 38. Malo, πῶς ἅμ. ψυχὴν πηγνύς. l. 31. ἐκ τῆ σώματ τῆς σαρκὸς]

Pag. 811. 7. καρπῶ] Hoc est, truncorum.

Descripta ex bibliotheca Regia Lutetiæ, & castigata ex alio Ms. in bibliotheca Cæsarea Viennæ. am. 85.

Pag. 811. 30. τὸ ἧττ χειρῶν) Fort. τὸ ἧττ χειρῶν.

Pag. 814. 7. σφοδρύνθησαν) Sc. αἱ προσδοκίαι ἢ αἱ ἐλπιδες αὗται. l. 40. ἐλεημοσύνας ἢ πίστις σὴν. ἐκκρουόμενον ἁμαρτίας) Corrupta hæc, quæ tamen nequeo restituere. in priore parte exprimere volebat illud Proverb. 3. 3. ἐλεημοσύνας ἢ πίστις μὴ ἐκλειπέτωσάν σε. at illud, ἐκκρουόμενον ἁμαρτίας, vnde tandem hæc irrepsit ? Halesius.

Pag. 815. 17. Μέλιος] Melius Μέλητος.

Ex bibliotheca Regia Lutetiæ descripta, & emendata auctior, ex Ms. multo pleniore in bibliotheca Augustana: habita Antiochiæ, agnoscit catalogus Augustanus numero 47. am. 86.

Pag. 817. 30. τῆ τῆς ἐντολῆς δεσμ.

Pag. 818. 6. ἐπισθὲ τὰ) Resumptionem huius sententiæ vide lin. 23.

Pag. 819. 24. ψυχαλίω) Lege ψυχαλίως.

l. 30. Fortè ἀγγέλους.

Pag. 820. 9. σωτηρία.) Halesio vox nihil, & delenda. l. 11. λόγων) Lego σωλήνων. l. 20. συμβόλω) Lege συμβόλου. l. 22. post δῶρ pone colon. l. 44. ἀλλ' ἢ) Lege, ἀλλ' ἢ.

Pag. 821. 9. Ἅγιων ὑπερ ὕπνον ὑπνῶν) Expungendum fortè τὸ ὕπνον.

Hanc orationem ex bibliotheca Regia Lutetiæ descriptam emendatiorem ex Ms. Palatino. habita est Antiochiæ, estq; notæ melioris. agnoscit eam catalogus Augustanus numero 95. am. 87.

Pag. 829. 19. ἐκ περιπετοῦσας) Aliquid intercidit.

Descripta est hæc oratio ex Ms. Regio Lutetiæ, ex quo, vt opinor, fonte etiam Fronto Ducæus eam hausit. Hom. 88

Pag. 831. 4. πατέρες*) Expletur hæc lacuna in Læliana versione, vt qui in libros inciderit minus mutilatos: nos, quod potuimus, ex vnico exemplari repræsentauimus.

Pag. 835. 16. ἢ τὶ μᾶλλον) Fort: ἢ φοβὲ τὸ μᾶλλον.

Pag. 836. 14. τοῦτο) Deest fortè ὕπνος.

Hanc orationem descriptam ex Ms. in bibliotheca Regia Lutetiæ, castigauimus ex Ms. Augustano, duabus quasi paginis plenore. puto inter ἁμαρτωλὸν & γεγειάσθαι, est quidem opus eruditis alicuius viri, sed fortasse non Chrysostomi. Hom. 89.

Pag. 837. 30. ἀπικάζεται)

Pag. 838. 12. ἐγ ὅπ ἢ ἐλλείπη φερὸ τὸ ἔργα) Interpres: non quod desint bona opera.

Pag. 839. 10 ἐφιλωνεῖτο) l. 34. ἐνλυθῶ & εἰς τὸ σῶμα ἐνυβρίζειν τὸ θεῖα)

pag. 842. 41. φοβερίδια τῶν ἐφεδρῶν ἐπάγει.

Hanc orationem damus ex editione Romana accuratè castigatam tum ex notis doctiss: Florentis Christiani, quam ex codice scripto in bibliotheca Noui Collegij Oxonij. agnoscit eam catalogus Augustanus numero 29. Hom. 90.

pag. 845. 7. ὁδὸν ἐμπόρθμια ὧν ἀρετῆς) l. 8. ἔτω γὰρ ἢ ἀνδρα) Nota hac similitudine vel ex veteri epigrammate Crinagoræ, quod est in Anthologia lib. 1

ἔτω ἢ ἱερὰ Ζεὺς & ῥύσει ἔμπεδα βίζαις
ἑσθένει, φύλλων δ' αὖα χαεῖ αὖραισι,
Id est,

Sic firmis, quæ sacra Ioui, radicibus hærent
Robora, sed ventis ficca cadunt folia.
Flor. Christianus.

Pag. 845. 34. σάντα τείλα] σάντα, inquit Suidas, μέθυε ἐξεπίτηδον. ἐνίοτ ἢ μόνον ὑφ' ἑαυτοῦ πεποιημένον.

Pag. 846. 15. ἵνα μὴ ἀρξάντας λόγων) i. ἵνα μὴ λέγῃ. & etiam sic Latini. Catullus, quem tu diligere inciperes : & Terentius, quem tu fallere incipias dolis, i. fallas dolose. Florens.

Pag. 847. 20. ὑχὶ ἧττ & &c.] Florens ita distinguit, vt ponat plenam distinctionem post ὑχὶ, & aliam post ἡγήσατο.

pag. 849. 8. ὑπόγειον] Florens, ὑπόδυσιν, nescio an recte.

pag. 850. 30. post πάντων pone commma.

Hanc orationem ex Bauarica Bibliotheca descriptam aliquot in locis emendatiorem ex editione Parisiensi Frontonis Ducæi. Hom. 91.

pag. 854. 7. ἐστὶ θεῖτας] Mallem ἐνπαθέως, vt referatur ad ἐκφαυλίσας. l. 27. ἢ] Halesius delendum censet.

pag. 857. 16. ὧν post ἓν potest abesse.

Descripta ex Bibliotheca Bauarica. Hom. 92.

pag. 858. 36. καθάπερ ἢ & &c.] Videsur deesse huius similitudinis ἢ ἀπαράδοτ.

pag. 859. 21. τὸ ἢ λέγειν, ὅπ ζωπύρουτας] Imperfecta. pro πυκτικοῦ verò, quod mox sequitur, Halesius legit ὑπὸ τῆ θεοῦ, quã coniecturã sequentia confirmant.

pag. 860. 12. ἀλλ' φιλάνθρωπος ὁ θεὸς &c.] Hæc oratio

oratio ab hoc loco ferè eadem est tam verbis quàm sententijs cum illa περὶ τελείας ἀγάπης, paulo ante excusa: quemadmodum & superiorum nonnulla alibi habentur. Quo fit vt suspectum quis non immerito pro Apanthismate hanc habeat.

pag. 862. 1. ἦν χρεὼν] suspectum hoc loco sensus postulat ὤφειλον, aut tale aliquid. neq; satisfaci ei; nuov (s. ἐδόκει) ἦν χρεὼν. l. 14. αὖ ἄξει] Dele αὖ, vt ex fine proximè præcedentis vocabuli ab imperito librario geminatum: & pro ἄξει lege ἄξεις vel retento vtroq; ante αὖ pone comma, & post γλῶσσα plenum distinctionem. l. 42. συλλογῆναι.

Hom. 93. &c. Non assentior Frontoni Duceo has περὶ σεμνείας orationes ἀπαυξήσεως esse. neq; enim memini me ea quæ hîc afferuntur alibi apud hunc Nostrum legisse eodem modo dicta. Aliud tamen exemplar præter excusum Basileense, & exeodem fonte derivatum Frontonis editionem, mihi, meisque librarijs plurimis, easq; illustriores orbis Christiani bibliothecas perlustrantibus, videre non contigit.

pag. 863. 35. μόνοντες] Malo μόνοτες, vt ad Soρύζειν referatur.

pag. 864. 1. ἴδῃς] Fronto mauult ἰδωμεν. l. 7. καθυπολάβα] Verbum nihili, rescribe καθελόντας, sedebunt. l. 15. αὐτῷ ἀκατέργαστον] Basil. editio, αὐτὸ ἀκατέργαστον. Sed quomodo erit ἀκατέργαστον, si stomachus illud poterit πρὸς καθαρὸν μεταμμαζεῖον χυμόν? aptius ergo huic loco δυσκατέργαστον, quam ἀκατέργαστον. l. 25. & 27. vtrobiq; ante τῆς mihi videtur deesse ἐν. l. 29. ἴδῃς] Malo ἴδῃ. l. 41. ἦν] s. τὸ εὐχαριστεῖν. Nam de Paulo dici non potest, eum fuisse in numero τῶν ἤδη ποσῶτα παθόντων secrd: rectèq; vidit Halesius meus mox, pro τῇ ἀρετῇ legendum potiùs τῷ τῇ ἡδονῇ, vt sibi constet sententia. Sed & illud queri potest, vtrum ἄειτα βαδιοῦντες, rectiùs πρὸς τῷ ἐν ἐυπορίαις ζῶντων, an πρὸς τῷ ἐν ἀρετῇ dicatur. Hanc itaq; sententiam illis reliquoe emendandam, quibus veterum erit librorum copia. l. 43. τῷ] stare potest, ὡδὶς τῷ πώτων ἀνθρώπων, ἐξ ὧ γεγόναμεν ἄνθρωποι. Halesius delendum putat, vel mutandum in πε. l. 44. ἐυδυμεμῴνες, & p. seq. lin. 2. ἐυδυμέμῳνον) Front. ἐυδῦμεμῴνες, & ἐυδῦμεῖμῳνον, vt opinor, rectius.

pag. 865. 6. αὐέζεσθαι) Altiùs, vt videtur, notat. l. 8. νόσῳ κυνόμῳνον) l. 11. ἐξευρίσκετα. l. 34. ὡς πρὸς ὅτων τῷ ἀνθρώπων) Sequentia videtur postulare ὡς πρὸς ἀλόγων, τῷ ἀνθρ. λόγ.

pag. 866. 22. εἰσαγωγὴ τῦ θείου) l. 38. τὸν λογισμόν.

pag. 867. 6. τὸ πλῆθος) Vel expungendum τὸ, vel lege τῷ πλῆθον διηκριεῖν. l. 9. νομίσας) Fort. νομίσω, vel quod potius reor, locus est parum sanus. non enim potest ποιῆσαι cum ἄσσε cohærere. l. 17. τὸ μὴ δοκῶν) Lege τῷ μὴ δοκ. vt statim τῇ βλαπθείᾳ. l. 29. ὁπολογεῖσθω) Non quadrat huic loco. l. 36. συγχρεῖν πρὸς τὰ ἀληθεῖα.

pag. 868. 3. πρὸς) puto delendum. l. 4. ἐκεῖνῳ) Lege ἐκείνου, vt lin. 6. αὐτῆ. l. 26. πρὸς καλίαν ἢ πονηρίαν) Deest κλῆσι, ex superiore membro repetendum.

pag. 869. 15. ὑπὲ διδασκαλίαν μόνον &c) Totus locus, vt puto, parum sanus.

Pag. 870. 25. & 26. τῷ ἀρχόντων.) l. 43. ἄτροτ')

pag. 871. 3. ἀπαίτων τῶ αἰτίαν αὐαπδύναι τῷ Θεῷ) Hæc verba (uis emota locis pone post σεμνόμαπ, lineâ s. quente. l. 10, Ante ἐκλύει, & post ἐφ' ἡμῖν lin. 12, item lin. 12, ante ὅπως, & post φερόμῳ & lin. 14. pone notas parentheseos. l. 12. πονηείας) Legendum fort. πονηείας) l. 14. συκοφαίπας) Malim, συκοφάπας. l. 25. ἐν τῷ πληρώμαπ] Halesius meus, εἰς τὸ πλήρωμα. l. 28. ἀκουσίῳ] Delendum. l. 32. ὡς μὴλλον κινδωδ'ειν &c.] Vt puto, subest vitium huic sententiæ, nisi post κω'οις lineâ sequente addatur imperatiuum aliquod verbum.

Pag. 872. 14. ἀπτὴν.] Malim ἀπτὴ. l. 30. ἐδὴ τ' συμπτεί ᾳ ἀπλαυσεν] l. 33. εἰδικῶς]

Pag. 873. 6. ὅπως ἢ ἴδῃς &c.] Halesius meus hunc locum corruptissimum & pertur batissimum itarestituendum & ordinandum censet. ὅπως ἢν ἴδῃς ἄκρατ κακίαν (τί γὰ ὠμότερον τῶ τὸν ἐν συμφορᾷ πσωίτῳ παρηγόρουπ ε) ὅπως ἰδῃς ἄκρατ ῥυφῶ ᾧ ἐυφροσύνᾳ (τί γὰ ἐυπορώτερον γίνοιτ' αὖ τῆς τραπέζης ἐκείνης ᾗ τ' ἀμεριάτους;) πάλιν ὅπως ἰδῃς ἄκρατ δικαιοσύνᾳ (τί γὰ αὖ γίνοιτο θεοφιλέστερον ψυχῆς ποιᾶπα παρέσης; ᾗ φρόνησις γένοιτο;) ὅπως ἰδῃς τῇ αὐτῇ [s. δικαιοσύνῃ] σωεζόμῳνον ἄκρατ πικαιπολείας (τί γὰ αὖ γίνοιτο ἀθλιώτερον λιμῷ ᾗ νοσήμαπι ὅπως αἰσίπ;) πῶλαρ ἔχεις, εἰπέ μοι, συγγενόμῳν &c.

Pag. 874. 12. αὐαγκαίως] Fort. αὐαγκαῖον. l. 16. ἐτέρες] Fortè ὡς ἑτέρες: & ibidem. post ζητοῦπες pone plenam distinctionem, & post κακίᾳ lineâ sequente, comma. l. 23. ἐδόκει) ἡ. ὠφελῆ σθαι. l. 30. Alterum δη parùm sanum. l. 36. μὴ ἔσπ) μὴ videtur delendum. l. 37. ἢ) delendum, vel deest post γὰ aliter um distinctum membrum, sc. ἢ μὴ ἴδῃ τὸ δίκαιον, vel tale aliquid.

pag. 875. 37. διαξόντες) Forte διάξοντες.

Pag. 876. 11. ὅπως) Lege ὅπως. l. 36. αὐέχεσθαι) Lege αὐεχέσθω. l. 37. πρὸς διαμετρημῷνον τὸ ἑτ& ἡ. ad integrum annũ, omnibus suis constantè dimensionibus. sic Æschines in Timarch. πρὸς διαμετρημῷνῳ ἡμέραν λέγειν.

Pag. 877. 8. Legendum, vt puto, καταφέρῃ. & lineâ sequente σεσύχη. l. 17. ὅπως δῇ) sc. ἐμαρῷνῃ. l. 25. ἀπαρώμῳα) Lege ἀπαρώμῳα. l. 33. ὠδινδέντες) probárim magis, ὠδίνοντες.

Pag. 878. 16. ὑπὲ τῆς ἐμαρῷνῆς ῥαθυμίᾳ.

Pag. 879. 1. ἢ φιλήμ&) Expungendum, vt credo: neq; enim huic quadrat loco.

Hom. 94. In hac oratione neq; πρὸς σεσυλίαν, nec πρὸς ἐμαρῷνῆς verbum vllum. nihil est enim aliud, nisi inuectiua contra ῥαφιμαρίαν. itaq; prior τίτυλι pars inducenda.

l. 39. ὅπερ κἀσπτα δίκαια)

Pag. 880. 11. πὲς ἐκεῖ] Deesse videtur μόνον.

l. 23. καθάρ ᾗ τὸ σῶμα &c.) Locus mutilus: quæ tamen aliquo modo sanari potest, ponendo colò post τρυφῆς, & pro ᾗ legendo ᾗ, & pro πλεῖον, πλέονα.

pag. 881.

Pag. 881. l. ὁμολ'ζόμεθα) *Dixisse debuit* ὁμολ'ζόμενοι. *vt supra* ἐλεγόντες. *l.* 5. δὲ μέσον ξιφ᾽ ᾧ) *l.* 7. τυκοσκοπῆσαι. ζημίας) *Desit aliquid participium, a quo regantur,* ἀναγκαζόντες, *vel* ἐπιχθόντες. *nam* ἐλπίσαντες *non conuenit. l.* 28 φύσιν αἰωνίων) *l.* 40. ὄντως) *Forte* ὥσπερ. *sed & alterum stare potest.*

Pag. 882. 24. ἀλλ᾽ οὐχὶ πῶς σύμεσζον ἢ μᾶλλον ἄπαν ἡμῖν) τεκμαίρ'ω. *vt opinor, intelligit. sed aliquid deesse manifestum est, nisi intelligamus,* ὅτως εὑρήσεις τεκμήριον. *sc.* vt aliud alio peius sit. *l.* 31. ἐκείνων) *l.* 35. ᾗ) *Malim* ὅτι.

Iom. 99. *Orationem hanc descriptam ex Ms. Bauarico castigauimus ex Ms. Cæsareo Vienne, & editione Ducei.*

Pag. 884. 30. φωνῆ'σιθῶ&) *Lege* φωνῆ'σιθῶ&, *similibus tralatoris tortus. de torturis loquitur, quæ illis adhibentur, qui imposituin tributum soluere recusant. nonnumquam ad Frontoni Ducæo.*

Iom. 100. *Sequuntur hic orationes quatuor, quæ fortassis nihil aliud sunt, quàm operum aliorum* ὑποκατηλάπτα. *in his erunt, quæ eundem cum aliquibus superiorū habent titulum. consultius enim visum est vnum in agmen cogere, quàm per reliquum opus dispergere. erat in animo omnia illa orationum fragmenta & ethica penitus omississe, & in nonnullis præstitimus. erant enim in schedis nostris perquam multa. Sed enim in tanta rerum varietate aliqua nostram fugisse memoriam, nulli certè hominum per iudebitum mirū. Satius interim visum est idem bis excudi, quàm fortassis omnino omitti. Porrò hæ duæ descriptæ sunt ex bibliotheca Ducis Bauariæ.*

pag. 890. 2. πεπεισμένοις) *Deest aliquid,* αἰτιάσεως *fortasse, aut* ἐξαπίνης δὲ, *vt mox, aut aliud simile. l.* 40. ἢ ἐχὶ πᾶς αὖτ' &c.) *Quæ sequuntur ferè omnia, ἀποσπάσματα sunt ex orationibus de laudibus Pauli.*

Iom. 102. *Descripta ex bibliotheca Regia Lutetiæ. fragmenta sunt aliunde sumpta.*

pag. 893. 11. ὠμότητι) *Malo* ὠμὸν πᾶσι.

pag. 894. 8. ἐνθύμιον, & *mox* ἐλεημοσύνην) *Nota casuum enallagen. ratio in promptu, quia* θεὸς ἄλλων *cum vtroq; casu construitur. l.* 24. αἰσχύνη] *i.* ἀνεγέρθητε. *l.* 25. θεσπίσητε] *Lege* θεσπίσητε.

pag. 895. 29. τοῖσιν ὅσοις πονηροῖς] *Fort.* τοσούτων ὄντ' π.

pag. 896. 9. *post* ὃ ἴσις *pone comma, & lineâ sequen. post* πεφύκασι *dele comma. l.* 19. † τύπων] *Possunt abesse. l.* 40. μᾶλλον τῶν] *Lege* μᾶλλον. *cætera pinet corrigere, quæ emendatiora legere poteris, si voles, in ethico 9. in epist. ad Philippenses.*

pag. 900. 3. ὅσῳ δὲ μέζα) *Cætera vsq; ad finem, ex ethico homilæ primæ in Titum sumuntur. Ibi legitur ista lege. l.* 9. μᾶλλον) *Lege* μόνον *l.* 35. τίνι πειθώσει ὰν ἴοις) *lege* τίνῳ ἂν ἀκολουσαι χρὴ, τίνι πειθώμεθ' ἐκεῖ. *l.* 37. ἀλυσίας) *fort.* ἀλογίας.

pag. 901. 1. *lege* τὸ καλὰ γὰρ γνον.

Iom. 104. *pag.* 903, 37, μεταξάλλει δὲ &c) *Corrupta, vt opinor.*

pag. 905. 29. ὅταν δὲ σκέρον πάχει χειρὸς &c.)

Hom. 105 *Huius orationis non nisi vnicum mihi exemplar ex Bibliotheca Regia Lutetiæ, eam qualem potui emendaui, et lacunis nonnullis & mendis, quod necesse fuit, deformatam. Chrysostomi non puto esse, sed alterius (fortasse ex ceteribus) melioris ex doctis. putabam aliquem versionem esse ex aliquo è Latinis Patribus.*

l. 38. *Alterum* αὖ *abundat.*

pag. 907, 2. καταύξεται ἢ ἀύρεται) *fort.* καταυξήσεται (*quam & hoc parum Grammatice*) ἢ ἀυρήσεται. *l.* 26. ἤκασα &c.] *Citat auctor huius orationis locũ ex Apocalypsi, id quod Iohannes noster in versis eius & germanis operibus nusquam, vt opinor, facit. citat etiam pag.* 914. 8, *historiam mulieris adulteræ* 8. *Iohan. quam Noster hic nequaquam ignorasse pro germana, vt ex Homilys in Iohannem liquet.*

pag 909, 30. καταφαίνεται) *Ibidem* ἀκόρεσον) *l.* 38. ἢ καταδίκεται)

pag. 910 16, αὐξήσει) *Legendum omnino* ἀυξηθῇ, *non* αὐξηθῆτε, *vt in margine.*

pag. 912, 2, μ᾽ ὄντα) *pro* μᾶ ὄντ&. *l.* 16, ἢ ἐνδεῶν οἱ ἀφορῶ) *Quid si pro* ἀφορῶ *legamus* ἐφορῶ; *l.* 17 οἱ θεομισεῖοι) *Vomen alicuius muneris ecclesiastici. Vide epistolam Gennadij in Iure Græco Rom. parte prima p.* 188. *H. l.* 37 κατακαλύπτεις) *fort* κατεσθίουσι; *vtrumuis stare potest. l.* 38 σκοτεινὰ) *Non quadrat huic loco.*

pag. 913, 3, ἐγκλημάτων &c) *Fortasse sic legendum & distinguenda hæc corrupta.* ἐγκλημάτων δὲ τῶ τῶν καιρῶν· ἐμὲ γὰρ ἐωμηνεῦσαι &c. *l.* 23, *Lege* τῆς παρθενίας, & ὑπεσίας & ἀγρυπνίας *in genitiuo casu, vt ab* ἐσέρηται *sequente regantur omnia. l.* 32. πῶπε ἢ ϗ. τ. ἀ. τ ἢ. π. ϗ. πολλήρωκα) *Corrupta omnia, nec, conor sanare. l.* 34 ἐνδιωκὼ· ἀσαφὲς &c.) *Corrupta.*

pag. 914 :: *Multa hic desunt: finis tractatus* περὶ ἀσκήσεως, & *alterius* περὶ παρθενίας *initium. l.* 32. διὰ τὸ πάντοτε ὑμᾶς·)

pag 916 2 τῶ ἄρει) *Fort.* τῶ ἄρη ; *vel* τῶ ἄρεϊ ; *l.* 18. βαπίζων ξύλα) *l.* 22 διακόνες) *Vocabulum ab hoc loco alienum: nec est in contextu.*

Descripta ex bibliotheca Cæsarea, emendata coniecturis tantùm doctissimi Allatij & nostris. Hom. 106. 107.

pag. 917. 29. & 30. *Fortè* ἔδωτε & ἔδετε & *sic alibi in hac oratione. nihil enim est hoc errore frequentius in libris Mss. l.* 32. *Ante* ἀπερήσω *adde* ὑμᾶς. & *post* ἀπορήσω *pone comma. l.* 40. *post* τοῦτον *pone colon, & lege deinde,* ἢ ἄλλον περὶ ἑνὸς ἢ &c.

pag. 918, 33, καλῶ δεῖν τὸν δεῖ δεῖπνον)

pag. 919, 39, τὸν κόπον) *Malo* τῆς κόπου.

pag. 921. 20, *Forte* οἱ ἐν παρῇ. *l.* 39, *legendum fortè* παρεῖναι ἢ τῆ ἀπ'.

pag. 922, 4. ἐν τῇ σκέπῃ) *pro,* εἰς τὴν σκέπην.

pag. 924, 27, τὸ ἀτόπωμα) *l.* 30, ὡς ἀγαπᾶν &c.

Pag: 925. 3. *Fort.* ὑπηκόους αὐτῶν ἑαυτῶ. *l:* 32. πάντων) *fort.* ἀπάντων.

Pag. 926. 10. παίδημον ἢν θεσσαλον τῶν Θηβαίων)

pag. 927.

Pag. 927. 8. ἐλεύσῃ] *fort.* ἠλοιώθη. *sed vtrocunq; modo legas, ſtabit* ἐκκαυλίσας *abſolutè ſine regimine.*

Pag. 928. 14. ἀπῆλθε πρὸς Ἀναείαν, καὶ ὑπεῖπ.] *fort.* καὶ διῆλθεν Ἀναείας, καὶ ὑπ. *congruentiùs certè hiſtoriæ.*

Pag. 929. 2. ἐκκέλλουσι δ'ἤπειν] *l.* 4. ὡς χαλέσειεν] *l.* 32. καὶ ἐκκλησίαν καρπὸν φαιρόν, ἴσως &c.]

Hom. 109. &c. *Pag.* 930. 11. τῶ εἰς Θεὸν] *ſc.* φιλίαν, *vt opinor, vel* ἀγάπην. *l.* 18. τὸ γὰρ &c.] *Deeſſe videtur* ἡμᾶς, *vel* ἀνθρώπους: *& tamen eodem modo praciſè loquitur paginâ ſequente lin.* 18. *l.* 33. οὐδενὸς] *Verbum nihili.*

Pag. 931. 18. ἄγιον καὶ ὑγιὲς &c.] *Imperfecta hæc & interpolata.*

Pag. 932. 19. αὐδηθεὶς] *Fortè* ἀυδηθεὶς.

Pag. 934. 14. ἐρίνω, ἐρίνῳ &c.] *Nota* ἀφηγουμενικὰς *Chryſoſtomo inuſitatas. l.* 20. διακρῖναι] *Non videtur hic quadrare.*

Pag. 935. 35. τῶ φερολογίᾳ &c.] *l.* 36. καὶ γὰρ καὶ τῦτο &c.]

Hom. 113. &c. *Pag.* 936. 35. *pro* ὡς *hic & linea ſequente lege vtrobiq;* ἢ, *&* *pro* ἄλλων ἀλλήλοις, ἀλλόφυλα *abſq;* ἄλλων.

Pag. 937. 25. κυΐ'ουν] *fort.* κυΐ'ουν.

Pag. 939. 20. ἦσαν] *Legendum fort.* ἦσαν αὖ.

Pag. 940. 10. *Dele* ἢ. *l.* 25. ὡυτῷ] *Magis ambiguè dictum, quàm pro more Chryſoſtomi. l.* 40. ᾧ δὲ τῦτο &c.]

Pag. 941. 4. διακῦν δ] *lege* διακῦν δ'. *l.* 29. ἀνελὼν ὁ αὐθρωπος]

Pag. 942. 35. τῶ αἰῶνα ταῦτα]

Hom. 116. De hac oratione non poſſum liquidò pronuntiare. propius eſt, vt non ſit Chryſoſtomi.

Pag. 943. 6. φεῦγε τὸν θεὸν. μετ] *hoc eſt, vt puto, mortuos. l.* 25. ἐπὶ πάλιν αὖ πορεύονται]

pag. 944. 6. ἡ ἄλλος πάρχ] *l.* 40. αὐτὸν ζωοποιῆσαι.]

Pag. 945. 32. πρᾶμα] *Lege* πρᾶγμα.

Pag. 946. 34. & 949. 4. ἀπαθῶς]

pag. 948. 8. εἰς μᾶλλον γῆς] *l.* 10. τῦ] *Puto delendum. l.* 34. ἐν ἀρετῇ τῆς ἡλικίας χίλιον τὸν βίον χορ.] *vt his corruptis aliquis conſſet ſenſus, pro* ἀρετῇ *lege* ἀρχῇ, *dele* χίλιον, *& pro* τὸν βίον *lege* τῦ βίου.

Hom. 117. *pag.* 949. 42. ἔξω τῆς χαμῶν] *Haleſius manuſ* ἔξω τ' καμῶν. *q. d.* extra rem.

pag. 949. 44. τὸ ἄρπ) *fort.* ὁ ἄρπ.

pag. 950. 4. *in marg.* ὁ ἡμῶν τὸν μ. *l.* 26. ἀφορία] κατακρησιῶς. *ni fallor. l.* 42. ἐνύγκτη] *vt à themate vúμμα. ſic ſæpè aliàs in his dubijs & nothis ſcriptis.*

Pag. 951. 31. διυμαστὸν ὕσκεον) *Lege,* διυμαστότερον. *l.* 39. τῇ αὖδη) *ſc.* τῆς ἡλικίας.

Pag. 952. 32. καὶ τύτῳ τῦ ὕτος ἀδιλήσαντος ὕτως ἀπολεμεῖν ὑπὸ τῦ Σαὰλ) *Ibid.* ἐνεργαθῆ αὐτὸν) *Fort.* ἐνεργάσης ὢν ὡυτῦ, *poſito commate ante* κρίτου. *l.* 35. φεῦγε τὸν Θεὸν τὸ πατ' ἐδιλίαν) *l.* 38. διὰ τὸ ὀνείδεσθαι) *ſententia imperfecta. l.* 40. πάτ'] *puto* παρέλκειν.

Pag. 953. 2. αὐτῆς) *fort.* αὐτίς. *l.* 11. *pro* τῶ εἰς τὸν Θεὸν αὐθρωπε *legendum fort.* τῶ εἰς τὸν Θεὸν ὐκ ἀπίστειν, ἀλλ' εἰς Θεὸν αὐθρωπον. *l.* 25. φερονται δ'αὐτῷ) *l.* 41. ἀμείλικτος)

Pag. 954. 1. ἐπ) *Lege,* ἐ. π *l.* 12. & 13. *deeſſe videtur aliquod verbũ, quod reſpondeat nominatiui* ὑπαρξεως & κρατήσεως. *l.* 38. πεφεῦξεσθαι, φίλοι πάτ') *fort.* ἀφεξέλκυστος, πάτ'.

Hom. 118. Oratio crudita ſanè, & quam Chryſoſtomi eſſe non multũ abnuerim, nam quòd nudior videatur, & inornatior, fortaſſe inde eſt, quòd floridam & elaboratam elocutionem ſpinoſa & diſputatrix oratio non admittat, Haleſius. *Puto tamen reſtè inter* ἀμφισημβολα *relinqui.*

pag. 955. 19. διὰ δὲ καὶ τῦ ἀξίου.) *l.* 23. μισῆσαι] *f.* μισῆς. *l.* 32. ὑπερεκδιν) *magis proprie,* ὑπερχέον.

pag. 956. 30. *fortaſſe poſt* μὴ *deeſt* πεῖσ. *l.* 41. *poſt* συμφέρειλαμβάνεται *pone notam interrogationis. l.* 42. κρατηλίου τῦ πεῖσ, τὰ ἐμαύτοις φέροντα]

pag. 957. 28. ἀεὶ γὰρ ὁ πατὴρ &c.) *non videtur hæc concluſio ſequi ex præcedentibus;*

pag. 958. 20. ὡυτῷ) *fort.* αὐτῷ. 29. *ante* τῦτο *pone commma.*

pag. 959. 2. *poſt* τῷ Θεῷ *pone colon. nam ſententia adhuc pendet. l.* 8. τί ἂν ἔχοι ὁ ἐαυτὸν κακῶς ὢν ἐφ' ἑαυτῷ ἀγαθὸν ;] *l.* 11. τῶ κτησθαι φιλοσοφίαν]

Ibid. 15. ἀποδιαστέλλας) *l.* 31. *ante* διὰ, *dele* πλένα *diſtinctione, pone colon.*

pag. 960. 3. *fort.* ἡ *ante* διηλθεν *expungendum.*

pag. 961. 30. αὐτοδιδάκτου)

Pag. 962. 22. *poſt* Θεὸν *pone notam interrogationis.*

Hom. 119. *Oratio valdè mutila, vt in vnico exemplari: eiuſdem aliqua ex parte argumenti cum orationibus* κατ' Ἀνομοίων. *In qua materia ſex orationes à noſtro Iohanne habitas ſuperius è* διαφόροις *monuimus. Nos duas tantùm habemus, quibus non auſim hanc tertio loco accenſere.*

Pag. 963. 27. τίνος ἡ ἀκολυθία &c.] *l.* 42. αὐδὲν ἡ διὰ &c.]

Pag. 964. 5 *Lege,* φερνίζειν ἢ καὶ διδιεν. *l.* 6. ἀπόλυσι, πανύσαι καὶ παλαίτερ &c.) *locus Luxatus. l.* 38. λέγων] *non conuenit huic loco: magis,* γλίχετο. *l.* 42. σωυτῆ]

Pag. 965. 7. τῇ φρονήμᾳ] *l.* 33. ὑκῦν ὕτ' ἐπιτιμεῖσι διηρημένῃ] *l.* 44. οἱ καὶ παῤῥησιάζεσθαι &c.) *ex his verbis* ὑσῷ *ad* παῤῥησιάζεσθαι *p.* 966. *l.* 1. *ſenſum non elicio commodum.*

Pag. 966. 2. τῦτο ὃ ἐστιν ἀφεῖκεν] *l.* 9. φερεσθένδαι] *lege* φερίσθαι. *l.* 10. ὕτ' ἐξ ἴσου) *Haleſius* καὶ ταῦτα ἐξ ἴσου, *l.* 16. ἀγγαλλόμενοι] *fort.* ἀγγαρφόμενοι, prouocatæ. *Haleſius. l.* 22. διακαλῦν] *tranſitus à plurali ad ſingulare: quam rectè, neſcio. l.* 26. καλέω.]

Pag. 967. 7. ὡς πικρὰν) *Lege, εἰς πικρὰν. & lin. ſeq.* ἐκρίζειναι, ἢπερ γλυκυπ. *l.* 29. φεῦγε γὰ τοιῦτον, ζῆον πεῦμα) *l.* 33. δόρκαστοι)

Hom. 120. *Oratio ſatis tolerabilis, & ſunt in ea, quæ Chryſoſtomi ſtylum ſapiant: vereor tamen ne ſit* ἀπώδυμα, *aut fragmentum aliquod ethicum.*

Hom. 121. *Pag.* 971. 25. καιδὲ γὰ πᾶσι φερτέθεικα. *l.* 35. διαλέγεται) *l.* 42. *in margine lege* πλωσῶνα.

Pag. 972. 4. πυγὴ) *fort.* πυγήν. *l.* 14. μισροτέρους

κροτέ γε) *fort.* ἀκροτέ γε. *& lin. seq.* σοβοῦ ἐνομί-σατο. *fort.* σοφῶς, ὡς ἐνομίς.

l. 17. αὐαγκαίων] *l.* 28, ὡς ἰσχὺν αὐταγωνιεῖν ἐπ μ.] *l.* 29 *lege* δεῖ τῇ ἀ σαρκὶ γ.

1122. *Oratio nec Chrysostomi, nec alicuius docti: ei tamen in gratiam doctissimi Bullengeri (cui de ea optimè persuasum est) locum inter ἀμφιζαλλώμενα dedimus, quæ vix inter νοθευόμενα extremo loco consistere debuisset. certe criticis, quisquis est, crucem fixisse videri queat.*

Pag. 974, 8, αὐθηρία] παθητικῶς, *ut sæpe aliàs.*

l. 19, σφυρδύνε μιλοδρουβῆ] *Putat Bullengerus legendum* σφυρδίνλω. *quicquid est, hîc meam videtur significare.* μιλοδρομβῆ, *hoc est,* in milio (*sic enim circi spatium appellabatur*) decurrens. *Hal.* *l.* 36, μισαφῆτας] *Editores, qui emittunt è carceribus.* *l.* 39. φλήπον] *Bullen.* φιλητὰς. *i. fautores.*

Pag. 975, 1, διωρίφ] *l.* 2, ἀφεϊπτικὲ κομεινδίμματα] *Interp. Bulleng.* prolusio paribus equis. *Eustathius Iurisconsultus de temporum interuallo inquit,* τὰ καλούμενα παῤ ἡμῖν ἐπίσχυσι σεφθόνων ζώων ἁρματικῶν ἡνιοχίας appellari solitas κομεινας, τυτέστι, ζωωδήματα. *Locus est in Imp Graco-Rom. parte 2. p. 211. H.*

l. 8, κρουπλάκτας] *Mendosum verbum. reponi posse putat Bullengerus* ὑποπλάτας, *i. qui lenitatem imperant, de cuius vocabuli compositione videat ipse.* *l.* 13, ναυσαμῶν] *l.* 19, μαμπίεριν] *Mapparius, qui mappam emittit: emissa autem mappa, incipiendi certaminis signum, seu potius aperiendi carceres.* *l.* 24, ἀλλὰ] *Abundare videtur.* *l.* 34, ἐν τῇ πεφαλίσει] *Halesius ex coniectura,* ἐν τῇ κορδίᾳ φ. *l.* 41, παῤῥ.] *fort.* πάσῃ. *l.* 43, φείκμφορ]

Pag. 976, 2, διὰ τ κολοκυνθῶν *&c.*) *Corrupta, neq; sine libris emendanda.* *l.* 6, κατακράμασι μυρόντες] *l.* 11, *post* λέγῃ *pone comma.*

1123. *Descripta ex bibliotheca Regia Lutetia, castigata ad exemplar aliud Mſ. doctissimi Frontonis Ducæi multis tamen adhuc mendis deformata. Halesius meus alterius operis esse ἀπαυτοσχεδίαστον putat: recte, ut opinor.*

l 33, ἐπαλίζεσθαι) *fort.* ἐπαλίζεσθαι. *l.* 34, ἐρχάζεσθαι) *lege* ἐργάζεσθαι. *l.* 37, γεγεμματῶσα παῤῥ τῷ *&c.*) *locus corruptus, cæterum pro* γομίμῳ *lego* νομίμως. *l.* 39, ἐν ὕμνοις σεφθίνυσι) *Fortassis ferri poterit hîc constructio.*

l. 40, ἑαυτῶν) *lege* ἑαυτ.

Pag. 977, 1, ἴσχυεν) *Sensus postulat* δόξη, *aut aliud simile.* *l.* 3, τῷ διαύτῳ) *lege* τῷ διαύτῃ.

l. 12, ἐξαπατᾶσθαι) *lege* ἐξαπραύνειν, *i.* ἐξαβόας.

Pag. 978, 6, πῶν παρυφὴ μὴ ἐκεράπτοις) *l.* 40, καλωσυχίνον ἐκ τῆ ἄρρενῳ καὶ τῆς θηλείας)

Pag. 979, 8, τίνας παίπα, τὰ) *fort.* *ita distinguendum:* τίνας, παίπα τὰ.

Fruditi scriptoris, nescio an Chrysostomi, coniecturis tantum nostris emendatum. neq; enim aliud, præter Regium, suppetebat exemplar. Hom. 124.

l. 24, ἄχρηστος ἐκεῖ ἐπανιέναι σωθῆναι) *lege* δεῖ, καὶν ἐπανιέναι, ζωῇ. *l.* 28, ἀμελῶν ἐργάσ.) *l.* 29, ἐχθρῶν) *Syntaxis postulat* ἐχθροῖς. *Ibid:* μὴ καχεμίαις) *Corruptum, & fortasse delendum, vel* τῆς καχ. *l.* 42, Θεὸν κάκα τε ἐθνῶν νῦς, *ad* τὰ αἰζηρα *lin.* 44. *deplorata omnia abiit, ope Mſſ.*

Pag. 980, 9, ὁ σίτος) *fort.* ὃ σίτος. *l.* 13, γνόμῳ) *fort.* γνώμη: *vel post* γνόμῳ *deest* ζωοτροφοῦντες, *aut aliud simile.* *l.* 22, σὺ δὲ παῤῥ ἑλπαπῆς τῇ θηλάσῃ) *l.* 27. ἐστραῶσιν) *fort.* ἐστρώνυ. *l.* 42. γυναικικῆς δὲ εἰσηκόσιον πίσιν) *Depravata.* Vide Boisium.

Pag. 981. 2. *post* ἐγκλῶ *pone comma.*

In Liturgiam., *pag.* 983.

De Liturgia integram Theologis disceptationem relinquo: hæc tantùm admonuisse contentus, miram esse in scriptis codicibus inconstantiam, quid enim habent ferè simile versio Erasmi, & editio Morelliana? Deinde, multa passim in operibus Chrysostomi ex Liturgia, qua tum vtebatur Ecclesia Orientalis, recitari, quæ hîc non reperiãtur: multa hîc reperiri, quæ vix illorum temporum esse videantur.

In Chrysostomi precationes. p. 1005.

Has duas ἐυχὰς debemus Bibliothecæ Palatinæ: δεῖ γενόμενον non facilè dixerim prior extat totidem verbis in oratione δεῖ γενομένῳ inter νοθευόμενα pag. 437 lin. 28. de posteriore non liquet.

Pag. 1006. 21. ἡ τιμῶς]

Pag. 1008. 4. ἐξαρτίσεως] *l.* 21. χρίσματον εἰς ἐλίσσεται *&c.*]

NOTÆ

IOHANNIS BOISII IN SEXTVM TOMVM OPERVM CHRYSOSTOMI.

PAg. 5. 11. Ἐν μέσῳ παῤῥήσιον &c.] *Verba sunt Sirachidæ. cap. 9. v. 18.* *l. 15.* ᾗ ὡς μεμιχλωμένη βασιλεία] *Rectiùs fort.* ᾗ ὡς μεμιχλωμένη βασίλεια, *vel* μεμιχλωμένον βασίλειον. *70. enim interpretes habent* μεμιχλωμένον [*al.* τεθραμμένον] βασίλειον, *& Hebræus contextus habet* armon.

Pag. 7. 35. ᾗ πολλοὺς ἀπαῖτοῦσι λόγον] *Fuit tempus cùm legendum putarem:* ᾗ πολλοὺς τὸν ἀπαιτοῦσα λυμεῶνα εἰς λόγον: *Sed notetenus in hunc locum scrupulum mihi omnem exemerunt. Huc accedit quòd in recèns impresso tuo codice, μᾶλλον ἀποδεξόμεθα emittitur, quod in Hæscheliano tamen exprimitur. Nemo enim non videt, illa verbis omissis, lectionem, quam defendi, fieri meliorem, cùm aliàs, necessariò addendus esset accusativus aliquis, qui transitum verbi ἀποδεξόμεθα excipiàt.*

Pag. 8. 19. 20. 21. & 22. Διὰ τί; &c.] *In Hæscheliano cod. interrogandi notæ subjiciuntur verbis* ἐξελθεῖν *[lin.* 20] & ἐξέρχεσθαι *[lin.* 22] *quod magis mihi probatur.*

Pag. 9. 34. ἄπαντας] *Malim* ἁμαρτεῖν, *atq; sic Latinum. Interpretem legisse credo.*

Pag. 10. 41. αἰσχύνομαι) *Nihil muto, quia apud Paulum est,* αἰσχύνω.

Pag. 11. 5. ᾗ φιλῶ) *Peracuta est Monosacui in hunc locum animadversio, sed tamen, ut mihi videtur, non admodum necessaria, atq; idem dico de proximâ annotatione.*

Pag. 13. 27. 28. ὑφίσασθαι τῆς κατηγορίας) *Abesse hæc possunt sine sententiæ detrimento, imò, quemadmodum nunc leguntur, plus officiunt sensui quàm conducunt. Duorum summorum virorum in hunc locum coniecturæ ita mihi placent, ut tamen malim nonnihil: Elionem sequi, & pro* ὑφίσασθαι, ὑφισάμενον *substituere, additâ copulandi particulâ post* κατηγορίας· ὑφισάμενον τῆς κατηγορίας ᾗ ἅμα &c. *i. submittens accusatoribus meis.*

Pag. 16. 18. πικεχωμένον) *Fort* πεπονηκότον.

Pag. 17. 43. αὔθρωπο) *Ante* αὔθρωπος, *desiderari videntur h. c aut similia:* Καὶ πῶς ἔτι λέγει. *vel,* Καὶ τίς πάντα λέγει; *Interpres legisse videtur,* ᾗ πάντα ἔτι λέγει αὔθρωπος, &c. *ni fortè de suo hæc addidit pro scripturæ alis causâ.*

Pag. 19. 3. ὑπὲ διᾶραί τε τὸ χεῖλος τολμᾷ) *i.* labra diuidere: *ut Hieronymus loquitur epistolâ de vitando suspecto contubernio.* *l. 9.* τῶν δὲ τὸ παροιμιῶδες λεχθέντων, ὅτιν ἰδεῖν χαλεπὸν γενήσεται) *Malim,* τῶν δὲ τὸ τῆς παροιμίας, ὅτιν ἰδεῖν γενήσεται: *ut ordo sit,* ὅτιν ἰδεῖν τὰ αὖθις κακὸν γενήσεται, τοῦτο δὲ &c. *Saluâ etiam sententiâ utrumq; participium expungi potest.*

Pag. 20. 17. *Post* ἀργὸς *vel repetendum est* ὑπὸ τῶν ποιητῶν: *vel addendum* χρῆσιν *tale quid.*

Pag. 23. 9. πολὺ ἂ τις &c.] *Fortasse sic:* ὅτι ἂ τις πολὺ ἂ μὴ συλλάβοις· πολλῷ ἂν καχεμιῷ &c. *Suum sensum.*

Pag. 24. 40. *Deesse videtur* ἐξῆλθον *post* πᾶς αὖ πο-

Pag. 29. 41. ἐκ ἴσου εἰπεῖν] *Interpres legisse videtur,* ἐκ ἴσου εἰπεῖν πόσῳ.

Pag. 32. 32. *post* πάλι ἄγειαν *deesse videtur* ὁμολογεῖν, *aut tale quid.* *l. 40.* ἀληθείας] *Fort.* ἐν ἀληθείας. *l. 44.* ὑπὲ ως, ως δὲ ἐκ ἀπίθανον] *Fort.* ὑπὲ ὡς παρεῖδε ἂν χρηστότητα ὑπὲ ἀπίθανον δὲ.

Pag. 33. 22. δι' ὧν ἡ πατρῴους παῖδας] *Deesse videtur* ᾗ *ante* ἡ πατρῴους.

Pag. 34. 35. *Fort.* βίᾳ & ἑτέρᾳ συντελεῖν ᾗ οἷς τὸν ἴσον &c.

Pag. 36. 28. τὸν φερόμενον] *Rectiùs hoc legatur post* Ζωσίμου, *lin. præcedente.*

Pag. 37. 36. ὑπὲ ἀπαγγελίας μέλει] *Fort.* ὑπὲ λόγου ἐμοὶ βελίας μέλει.

Pag. 39. 6. *Deesse videtur* φησι *inter* κλαῖε & φοιτᾷτε. *l. 34.* κᾀ ἄκρον ᾗ ὑπολειμμένων τόπων] *Post* τόπων *desiderari videntur hæc,* ἐυδύνας ὑπάρχοντα. *Vide infrà pag.* 44. *lin* 9. & 10.

Pag. 41. 25. ἐκκλίνειν] *Fort.* ἐκκλίνδυν. *Vide infrà pag.* 43. *lin.* 4.

Pag. 44. 40 ᾗ ᾧ μείζονος δεῖται, ᾗ] *Fort.* ᾗ ὥσπερ μείζονος δεῖται καθαρότητος, ἢ τοῦ πλείονος &c.

Pag. 48. 17 & 18 μᾶλλον ᾗ μεμονωμένων ἐκείνων] *Lego,* ὡς μᾶλλον ᾗ μεμονωμένων ἐκείνων διανοίᾳ δεῖται [*vel* ἐπιστήμῃ δεῖται] ἐξιόν.

Pag. 52. 40. πλῆθη) *Quid si* πλάτη?

pag. 60. 39. *pro* ᾗ ἀλλων, *legendum suspicor,* ᾗ κακῶν.

pag. 61. 1. *Vel* ἐν ἑαυτῷ, *vel* ᾗ καθ' ἡμᾶς, *pro* ἡμῶν.

pag. 68. 9. ἐπήγαγε) *Marginalis coniectura non displicet.*

pag. 70. 11. ἢ 38 ἔτων &c.) *Vel deleo tecum,* ἢ γαρ'. *vel lin.* 13. *posſ* κακοῖς, *addo hæc è Sap.* 5. *v.* 3. διὰ τοῦτο χωρίσω πάμπαν τοὺς ἔξω τοῦ.

pag. 56. 16. ἅμα τῇ ὑποκλίσει) *Pro* ὑποκλίσει *legendum potius videtur:* ἐπικλίσει, *i.* simulatè resistere cæpisti, & adcertamen te comparare. *Infrà pag.* 445 *lin.* 30. ἐκβὰς τῆς ἀκριβείας ὑπεραθεῖ. *l.* 40. τῆς παῤῥησίας) *Vel deleo hæc, vel pro* παῤῥησίας, ὡς αἱῤῥῆσιν *ſubſtituo.* Στάσεσι *enim &* ἀκρίσεσι *ſæpè coniunguntur apud Chryſoſtomum.*

pag. 58. 27. τὸν πάντα αὐτῷ ἀδελφὸν) *Videtur* ἀδελφὸς *hîc dici, non de eo qui naturâ frater fuit, ſed morum duntaxat & virtutis ſimilitudine. Sic Latinè* germani *dicuntur & fratres qui moribus ſimillimi ſunt, tametſi è ſtirpe planè diuerſa generis ſui originem traxerint. Legendum itaq; hic puto:* τὸν πάντα (*i.* κατὰ πάντα) ἀυτῷ ὅμοιον, ἢ ἀδελφὸν. *Alioquin ſi de fratre natura intelligendus ſit locus, legendum puto rectius:* τὸν ἀδελφὸν ἀυτοῦ φλοῤῥοῦντα.

pag. 89. 5. ἐλαττον πολλῷ τῆς ἀξίας, πλήττεται τῇ παιδαγωγικῇ) *Fort.* ὑφίσται πολὺ τῆς ἐξουσίας, καὶ φιλανθρωπότερον κλήττει τῇ &c.

pag. 90. 20. παῤ ἡμᾶς ἐγίνετο τὰ κρατεῖν &c.) *Lego,* παῤ ἡμῖν ὀφείλετο τὸ κρατεῖν ἐκεῖνον, ἢ νικᾶν καὶ ἐβιαζόμεθα &c. *i.* Nos in causâ eſſemus, cur vinceret ille & ſuperaret, non compulſos, ſed ſponte ſe illi ſubijcientes.

pag. 106. 3. ἢ ἥδιον ἢ ἡδονὰς τῇ γαστρὶ) *Malim,* ἢ χαίρειν &c. *Lineam autem precedente, neſcio an legendum ſit* ἀπαίδευτος, *pro* ἀπαίδευτον. *Vide pag.* 105. *l.* 40.

pag. 110. 4. *Neſcio an legendum ſit:* ἢ ἢ ὑπ. τῶν ἐξωτέρων χόρτος ὑπτιάζει ἀφυπνίζουσιν &c. *Talem enim lectionem ſenſus videtur requirere, nec ab ea multum abludit verſio Latini Interpretis.*

pag. 113. 9. τῷ πνεύματι) *Deleo hæc tanquam è lin. ſequente tranſumpta. Eſſet præterea lectio dilucidior, ſi ſic ſcriberetur:* μὴ ἢ ταῦτα ἡμῖν ἢ τῆς γυναικὸς ἢ τῆς οἰκίας &c. *l.* 12. τὸν τῆς ἀξίας) *Fort.* τὸν ταύτης τῆς αἰτίας.

pag. 120. 20. ὅταν ὑποδύῃ, ἢ ὅταν ὑπάκουσον &c.) *Fœdè corruptæ hæc ſunt, & quantum video, aliena ab hoc loco.*

pag. 123. 9. εἴ ποτε συμβαίνει) *Totam ſententiam ſic lego:* ἢ ταὐτὸν ἔπαθον, οὗ εἰ ἐφοβήθησαν πιθὲ ὅτι τῆς ἀλλοτριώσεως ὄντες, ἀφρων τοῖς ἔργοις ἔδοξαν ἐφοβήθησαν, ἢ εἰ ἐχ. ὕπνου αὐτοὶ δὴ ὄντες, εἴ ποτε συμβαίη, χρηστὸν ἐνύπνιον ἐπεφοίτησε &c. *Vide infrà pag.* 443. *lin.* 22. &c. i. vel ſecundùm quietem hi ipſi, ſi quando acciderit, [ſc. ſomniare. Nam multæ noctes ſine inſomnijs tranſiguntur:] lætis inſomnijs ſe oblectantes, &c.

Pag. 124. 23. ὃ δὴ, πολλὰ εἰς τὰ μείονα εἰ ἐτόλμησεν ἡμᾶς] *In Græcis Bibliis eſt* ὃ δὲν *pro* ὃ δὴ: *reliqua ſunt eadem. l.* 37. ἐπειδὴ γὰρ μὴ τὸ τοῦ κατασκόπους αὐτοῦ ἐπιχείρουν &c.] *Fortaſſe ſic:* ἐπεὶ δὴ γὰρ μὴ τὸ τοῦ κατασκόπους ὀνηγόρευε ἃ ἐδόκει, αὐτοῦ ἐπιχείρουν &c. [*Vide Num.* 14. 10.] *vel* αὐτοῦ ἐπιχείρουν αὐτὸν, ἢ λίθους βάλλειν. *Quòd antem,* τὸ αὐτοῦ *coniungendum ſit cum* αὐτὸν, *non cum* κατασκόπους, *patet & ex hiſtoriâ ipſâ, & ex ijs quæ ſequuntur lin.* 39. *l.* 40. ἢ πλὴν κατασκόπων ὑποδυόντων] *Vide Num* 14. 37. *Sed ſine porrò oportet mortem* ἢ κατασκόπων, *tempore & ſerie hiſtoriæ poſteriorem fuiſſe ſeditionem illam populi aduerſus Moſen, quâ de lapidando eo conſultabant. Atq; hoc nonnihil conducit ad lin.* 37. *veram lectionem confirmandam. l.* 41 δὲ πνεῦμα, παρελθόντος χρόνου) *Addo* πολὺ, *& prætereà nihil mutо:* ὑδάτων πολλοῦ παρῤῥυέντος &c. *ſc. ſc. poſſe* τὸν δύνατον ἢ κατασκόπων.

Pag. 127. 1. ἢ πάσχοντας ἐν πολέμοις] *Fort.* ἢ πλέον τι.

Pag. 128. 43. ἑρμηνεύεται] *Sic eſt in Græcis Bibliis, cum Hebraica veritas habeat.* cinpol liphné benè avla naphalta. *i.* Sicut corruit quiſpiam coram filijs iniquitatis, ſic corruiſti.

Pag. 129. 16. εἰς τὸν ἢ ὀδυνηρὸν βίον &c.] *Quid ſi ſic?* εἰς τὸν ἢ ὀδυνηρὸν βίον ἀεὶ ὢν, κατηλθεν &c. *l.* 20. ἀπεκδεχόμενον] *Deeſſe videtur,* ἢ ὑπὲρ ἀυτῶν.

Pag. 131. 24. ἐμπεσόντες] *Deſiderari puto nonnulla. Sic itaq; lego, ἀλλ' ὅμως ἐμπεσόντες εἰς πονηρίαν τοσαύτην ἐμπεσόντες, διὰ τοῦ ὑφεῖλεν ἢ κατασχόντων αὐτοὺς κακῶν μήπω ἠρίζεν ἀξίως.*

Pag. 133. 1. ὀλιγῳ] *Legendum fort. pro* ὀλιγῳ, ὅλῳ μικρῷ. *Tum addo:* τῷ ὑγιεῖ πολίτας, τῷ integra lectio ſit, τότε γοῦν ἡμῖν ὅλῳ μικρῷ τῷ ὑγιεῖ πολίτας ἐμαχέσατο Παῦλος &c. *Vide infrà pag.* 723. *lin.* 1. 2. & 3.

Pag. 139. 43. ἢ εὐχορῶ] *Lege:* ἢ εὐόδω. *ſedita, ut alius his verbis locus detur, nimirùm poſt* τὸν ἀδελφὸν ἀυτῷ *lineâ precedente.*

Pag. 160. 38. αὐθάδητος ὕβρεως] *Marginalem lectionem* αὐθάδητον ὕβριν, *veram puto.* αὐθάδητον ὕβριν πάμφαγον μυριάδων φλογί. *i.* & voraci flammæ haud conſumendum vnquam pabulum eſſe. *hoc eſt, inge peremne, perpetuum. Baſil.* ὦ! πυρὸς ἀσεβοῦς λογιά. Ἐπὶ τῆς φύσεως σώματος, ὧν λέγειν ἀμάρτυρον, αὐθάδητος ἀνεῖ &c.

Pag. 163. 1 & 2. ἄλλον μὲ ἀνίκα ποσοῦτον &c.] *Fortaſſe ſic rectiùs:* ἢ ἄλλον μὲ ἀνίκα ποσοῦτον, ἄλλως ἢ ἄπιστος, τίς τι ὄντως, τίς τι ἀντιμυρίους λέξεται, ἢ &c.

Pag. 171. 14. *Lego,* ἢ ὃ τοῦτο ὃ τω διαμαῦν. *Deinde lin.* 18. *poſt* διαζέλλειν *deſiderari exiſtimo,* ἰῶ, *aut tale quid.*

pag. 201. 29. ἀθέσιμα πάντως αὐτὸν τῆς κανονῆς] *Malim,* τῇ κανονῇ. ἀθέσιμα, *ſc.* πάντων ἢ καινισμάτων.

pag. 202. 9. τὰ ἢ ἑαυτῶν) *Corruptè, pro* τὰ ταῦτον. *l.* 6. εἰς ἢ τὰ ἢ διχρωῦσιν ἀφίστεσθαι. ἢ μᾶλλον πλέονα διαρσεῖν) *Superflua hæc puto & eradenda.*

pag. 207. 15. ὡς δυσκατόρθωτον τὸ σωφρονεῖν ἔστιν &c.) *f. εἰς δυσκατόρθωτον, &c. i.* τῇ δυσκατεργάστῳ σωφρόνημα τότε μείζονα τὰ κάλλιστα ἐστὶ θεοῖς, *vel* θεσπεσίοις.

pag. 214. 42. τῶν θαλαμευομένων) *i.* in thalamo plurimum degentibus: *thalamum rarò egredientibus. Notum eſt enim quàm arctè olim & accuratè ſeruatæ fuerint virgines cuſtodiæ, & vtilis quàm pariſſimè pedem extra limen ponere permiſſum fuerit. Hinc eſt, vt apud bonos authores,*

& Chrysostomum inprimis, τὸ, θηλαμδομένη, epitheti vice virginibus tribuatur. Chrysost. in primum ad Romanos: εἰ παρθένον τις κατεδίκασε θαλαμδομένην, ἀλόγοις μιγῆναι ζώοις.

pag. 219. 32. τὴν ἀρχὴν) Malim, τὴν ἀνάγκην. Dixit enim suprà, ταύτης χωρὶς τῆς ἀνάγκης.

pag. 226. 30. θερμοτέρους) sc. πρὸς συνουσίαν. vel legendum fort. θυμικωτέρους, aut θηλυμανεστέρους, aut nescio quid prætereà.

pag. 230. 29. τοῖς ὁρῶσιν ἐγγίσαι) Quid si? τοῖς ὁρῶσιν ἐν ἡδονῇ εἶναι. Si habuissem melius aliquid, melius certè attulissem.

pag. 235. 25. παραδραμεῖν) Vel est παραδραμεῖν, pro παρελθεῖν, vel παρελθεῖν reponendum. Sic certò mihi videtur.

pag. 239. 3. αὐτὴν αὔξειν) Sensus postulare videtur potiùs, αἰνεῖν ἀπολαύειν. Hoc est, Non solùm cælibes, & qui modestè extra coniugium viuunt, illam laudabunt, sed etiam illi ipsi, qui nihil non fecerunt, vt connubio eius potirentur, & deinde fuerunt repulsi.

Pag. 281. 40. παρίημι νῦν] vel hæc deleo, vel addo, ἀλλὰ πολλὰ τοιαῦτα.

Pag. 304. 11. ἐραστὰς ἀπέδωσι] Quid si sic? ἐραστὰς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἀπειργάσατο. Hæc lectio optimè congruit cum iis quæ sequuntur, & sensum habet percommodum, cùm ex alterâ illâ nihil sani elici possit. Quod autem hìc dicit Chrysostomus de mortis prematuræ vtilitate, magnam habet cognationem cum celeberrimâ illâ sententia, ab authore primùm libri sapientiæ proditâ, & deinde ab Augustino & aliis crebrò recitatâ: Raptus est, ne malitia mutaret intellectum.

Pag. 306. 21. σφόδρα γε] Interpres legisse videtur: γυναῖκα; σφόδρα γε, τὸ περιγιγνομένην αὐτὸν ἔχειν τὴν ψυχὴν ἀνάγκη. Rectiùs, vt puto. Nam, σφόδρα γε, non rectè videtur interrogationem claudere.

l. 36. τοῦ δευτέρου γάμου τὰ φαιδρὰ παρῃτήσαντο,] Malim: τοῦ δευτέρου γάμου, sc. ἐν δευτέρῳ. i. Noluerunt, vt secundæ nuptiæ pari festiuitate celebrarentur atq; primæ.

Pag. 310. 25. πολύ γε ἡμεῖς] Quod deest, à Græcæ linguæ perito aliquo non difficulter fortè suppleri potest. l. 27. τίνος ἕνεκεν; τῆς εἰκοσιν &c.] Malim sic: τίνος ἕνεκεν, τὴν εἰκοστὸν ἔτος καὶ τριακοστὸν φιλανδρίαν ἐν γάμῳ συντριψάσης αὐτῆς; Nam, vt ex sequentibus liquet, ea fuit mens Chrysostomo, vt putaret potiorem esse conditionem vxoris vnius mariti, quamuis multos cum eo annos vixisset, quàm viduæ alteri marito nubentis, tametsi cũ priore marito non nisi annum vnũ transegisset, hoc est vno verbo, præferendam esse vetulam vnũ tantùm coniugium expertam, viduæ quantumuis iuueni, si alteras nuptias attigerit.

Pag. 313. 24. ὥστε καὶ περιφρονεῖσθαι λέγων] Interpres videtur legisse: ὥστε καὶ περιφρονεῖσθαι αὐτῷ λέγειν ἃ ἐβούλετο, καὶ ἐκεῖνον, &c. Atq; sic ego legerem, si liceret mihi è multis lectionibus eam, quæ maximè placeret, eligere.

Pag. 332. 40. ἐπανῆλθε,] Nescio an legendum sit: μετὰ γὰρ τὸν Κῦρον, ἦρξε (i. τὴν ἡγεμονίαν ἔλαβε) Καμβύσης &c.

Pag. 333. 29. ἐπιχειρήσαντας, καὶ ῥαγέντας, καθάπερ,) Pro, ῥαγέντας, quid si ἀναρραγέντας ex Heschelianà lectione? possumus etiam substituere, καταρραχθέντας, i. καταβληθέντας.

Pag. 340. 36. & 37. καὶ τὸ ἔλαιον ἀνεπήδα,) Interpres videtur legisse: καὶ τὸ ἔλαιον εἰσεπήδα: vt ἔλαιον sit quarti casus, et εἰσεπήδα, cum supposito, χάρις cohæreat. Planius fuisset ἤγαγε. Sed nescio, an τῷ ἀνεπήδα, significare voluerit Chrysostomus oleum, tametsi suâ naturâ sensûs & motûs expers sit, ad spiritus præsentiam miraculosè subsiliisse.

Pag. 364. 13. τὸ ὁπουοῦν φυλάττοντα &c.) Sensum magis quàm verba respiciens, sic lego: ἀλλὰ καὶ τὸ ὁπωσοῦν δυνάμενον θάνατον ἐπισπάσασθαι διὰ τὴν εἰς Θεὸν εὔνοιαν ὑπομένειν, μαρτύριον &c. vel, διὰ τὸ φυλάττειν τὴν εἰς Θεὸν εὔνοιαν, ὑπομένειν.

Pag. 373. 17. μᾶλλον δὲ καὶ αὐτῶν &c.) pro αὐτῶν ὄντων δαιμόνων legendum suspicor, αὐτῶν ὄντων Ἰουδαίων. δαιμόνων enim deprauatè legi pro Ἰουδαίων penè extra dubium pono, prioribus nimirum duabus syllabis elisis, & δαίων in δαιμόνων mutato. Sed quid tùm postea? vt sensus sit integer, addenda puto hæc, post χάρις; ἀλλ' οὐχ Ἕλληνές εἰσιν, ἀλλὰ Ἰουδαῖοι. Excipit enim quispiam eo minùs hæc improbanda, quia Iudæos habent authores, populum sc. sanctum Dei. Respondet Chrysost. plus metuendum esse à Iudæis quàm ab Ethnicis, quia horum aperta est impietas, illorum tecta & ad fallendos atq; inescandos homines magis opportuna. Imò verò, inquit Chrysost. cùm & ipsi Iudæi sint, nonne plus hinc damni, plus incommodi? Tum probat quæ dixit. ἐκεῖ μὲν γὰρ &c. i. apud gentiles. ἐνταῦθα δὲ, i. Iudæi, & postremò concludit, his verbis l. 22. ὥστε τὰ μὲν τῆς ἀσεβείας ἴσα αὐτοῖς καὶ Ἕλλησι. Ex hac conclusione apertissimè liquet, mentionem aliquam Græcorum & Iudæorum præmittendam esse. Vbi autem rectiùs præmittetur, quàm lin. 17. vbi sine tali aliquo supplemento claudicet oratio necesse est?

Pag. 379. 37. παραβάσεως χάριν,) Quid si sic? παραβάσεως χάριν, ὀργὴν ὑπομένουσι καὶ τιμωρίαν.

Pag. 387. 42. σύστιλον,) fort. ἐπιτέλεστον, vel, πλήρωσιν, aut tale quid.

Pag. 388. 29. & 30. τὰ μὲν παραινέσεως μακροτέρας, &c.) Lego, τινὰ μὲν παραινέσεως μακροτέρας χρείαν ἔχουσι, τινὰ δὲ, &c. Al. τὰ μὲν δὴ παραινέσεως ἐπιμονωτέρας χρείαν ἔχοντα &c.

Pag. 418. 43. ἐνταῦθα] Delendum puto, tanquam è proximâ lineâ transumptum, & loco eius scribendum, ἐπιστέλλων τοῖς Κορινθίοις.

pag. 422. 8. ὁ δίχη Ms. l. 38. ἐκείνων] ἐκείνης, & statim οἰκειωθῇ, & διαπλασθῇ Ms. l. 40. ἀφθαρσίας] ἀναφθείσης Ms.

pag. 423. 3. ἑαυτῷ] σεαυτῷ. Ib. εὐχῆς Ms. σωτηρίας. l. 6. νομίζειν εἶναι ἁμ.] Ms. λέγειν ἑαυτὸν ἁμαρτ. l. 7. Ms. post ἑαυτῷ addit κατορθώματα. l. 14. φαντάζεσθαι ἅρματα δύο &c.] In aliis libris locus hic sic legitur: φαντάζεσθαι, ὑπέθηκέ μοι δύο πείνων τῷ λόγῳ ἐπὶ τὸ στάδιον ἐλθόντας καὶ ἅρματα ζεύξαντας· τὸν μὲν δικαιοσύνην καὶ ὑπερηφανίαν, τὸν δὲ ἕτερον ἁμαρτίαν καὶ ταπεινοφροσύνην· καὶ ὄψει. l. 21. κουφοτάτης) Ms. κορυφαιοτάτης. l. 26. & 27. ἀπηκρίσατο Ms. l. 42. μετὰ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρ' ἐκεῖνον. Ms.

pag. 424. 1. δ' ὁρῶν) Ms. ἰδών. l. 5. Ms. μηδὲν

ἡ μέσα, melius. l. 7. Mss. ἐξομολογεῖσθε. l. 9. δίζον τὰ φρονήματα ἡ τὰ πράγματα. Mss. l. 17. ἡ δι' αὐτὸ τοῦτο τὸν Θεὸν Mss. l. 19. ἀνεῖλε) Mss. ἐκρέμητε. l. 22. Mss. ὁ πλοῦτος δια τὸ τύφεσθαι περιφορώτερον. l. 23. θεσσ(αλ) Mss. καρδίας ὑμῶν sic l. 26. l. 27. Mss. ἀναπήσωσιν. l. 36. Mss. αὐτὸς. l. 40. post μετανοίαν addit Mss. καὶ τοῦ ἐξ ἕλκος καρδίας λύσαντος, ὁ Θεὸς ἱλάσεται μοι τῇ ἀληθείᾳ.

l. 41. Θεὸς γὰρ παρεκα. λ. ἡ Θεὸς ὁ λα.

pag. 435. 42. ἐπιδεικνύμενα) Fort. ἐπιδεικνύμενοι, ut referatur ad ἡμεῖς. potest etiam ἐπιδεικνύμενα referri ad ἔργα per solœcophanes.

pag. 439. 31. ὅτι ἡ ἐρᾶσθαι ἔχοντες ἀγοραῖα τὰ χείρονα ἧς παιδὸς μὴ ἐρῶντες) Arbitror Chrysostomum tale quid dixisse: ὅτι ἡ ἐρᾶσθαι ἔχοντες, ἀγοραῖα τὰ χείρονα ἧς παιδὸς, ἡ πάντας ἧς καλῆς ἐρῶντες (vel ἐρᾶσθαι ὄντες) ἢ νόσου ἰσοπαθοῦμεν. Al. ὅτι ἡ ἐρᾶσθαι ἔχοντες ἀγοραῖα ἡ τὰ χείρονα ἧς παιδὸς ἐπαιδιοῦντες μὴ αἰδεσθῶμεν. Hanc lectionem admittunt nonnihil verba hæc, lin. 34. ἢ καὶ τῆς ἀλόγου ἀπαιδίας, ἡ ἀναισθησίας ὑμῶν.

pag. 440. 38. πῶς γὰρ ἐκδύσει &c.) Vt habeant hæc verba quibusdam cohærent, addenda videntur quædam in hunc modum: ἡ ὡς εἴ τις ὁ πάντα τὰ ἀξιώματα ἡ τὴν ἀκμὴν δυνάμεως ἐκ τῆς ἐκείνου χρείας (τῆς ἡμῶν γὰρ τῆς χρείας) ἐπιλαμβανόμενος; πότε γὰρ &c.

pag. 441. 7. ἐξουσίαν τοῦτο) Malim, ἐξουσίαν πωλῶν.

l. 13. ἡ ἀπόβλημα τῆς ἐκκλησίας ποιήσωσιν αὐτὸν) i. ni fallor, separantes ab ecclesia: ex ecclesiæ communione eijcientes. ἀπόβλημα enim esse, significat χρυσόστομος ἡ ἀλογοτάτην, ut Chrysost. in 9. caput epistolæ ad Romanos docet. Sic hac ipsa homilia: τὸν ἀπόβλητα πατρικῆς ἕρκους ἐκπεπτωκότα. l. 16. ἀλλ' ἡ λόγιον οἱ πάντα δοκοῦ τῶν κρειττόνων) pro πάντα malim, συκοφάντου. l. 20. ὁ λόγος τοῖς πλείοσι &c.) De his verbis quod pronuntiem, non habeo. Neo sanè videntur esse, nec ad hunc locum pertinere. Quod si huius loci sint, mallē, ut parentheticis notis discluderentur à reliquis, quam ut eadem cum reliquis legerentur serie. Fortasse hoc volvit homilia author: ita clarè conciliari fuisse supra memoratas hæreseis, ut nullius amplius momenti & dubitationis locum relinqueretur. Sed fingo, si placet, hæc omnia delenda esse; sc. ἀ δεῖ γὰρ lin. 20. ad κρατηθῆναι lin. 22. & tum lege: ἀλλ' τί λόγου ὁ Παῦλος ἐδίδαξεν, φησὶν, ἐν ἀνάγκῃ &c. Opponit Pauli præceptum eorum tum praxi, tum defensioni.

pag. 442. 17. ὦ γὰρ δεῖ κακοῖς κτίζει ὁ Θεὸς &c.) Quid si sic? ὦ γὰρ δια τοῦ κρείττω τῶν κτίσιν ἐνοχλοῦντα πάντα ὁ Θεὸς, ἀλλ' ἡ τότε ἧς κοινῶν ἀξίωσιν ἀναλῶν &c.

pag. 465. 35. τοῦ πλησίον ἀκοσμοῦντας ἧς πονηρῶν) Fort. τοῦ πλὸν ἀκοσμοῦντας ἧς πονηρῶν, i. τοῦ ἧς πονηρῶν πλέον ἀκοσμοῦντας. Aliter: ὦ διώρθωσα τοῦ πλησίον, ἡ κατίδῃ τοῦ ἀκοσμοῦντας, sine πονηρῶν.

pag. 466. 25. ὅτι τῷ πάντα ῥίζα &c.) Veram esse hanc lectionem declarant quæ proximè sequuntur: & si quis nollet paruo contentus esse, non magnoperè diuitijs cumulandis studeret: vel, si quis nollet intra suos se fines continere, intra suam pelliculam &c. Eoex. superbia nascitur studium diuitiarum, & diuitijs rursus alitur & foueturque superbia, at ego hanc ob causam non inelegantèr ab Augustino Superbia appellatur diuitiarum vermis. Adulta (unius cujusque rei & causa & effectus. Superbia primùm extimulat ad corradendas opes, & deinde ex affluentia opum nascitur superbia. Non ergo ea propositiones colliduntur inter se, si rectè intelligantur: Superbia est mater diuitiarum, & diuitiæ sunt causa superbiæ, nihilo certè magis quam hæ duæ res mutuam inuicem mutuò sumptam est causa aquæ intercutis, & aqua intercus causa est cur vnum immodicè sumatur.

pag. 488. 5. τὰ πράγματα ἧς πολλὴν ἔχουσι τὴν ἀφέλειαν) Fort. τ. πρ. τ. τ. ἰδίωτας ἀφέλειαν ἀπεργάζονται. vel plenius: καλῶ τὰ πράγματα &c. καὶ ταῦτα οὐ videremus tam multorum hominum tyrannos ob temperantium prostrata coram idolo corpora.

pag. 518. 31. λοιπὸν ὑμῖν Cum ἀκριβῶς ἐκκειμένη, ὡς ἀφειδοῦσι, Ita ἀφειδῶ ὑμᾶς] Locum mendosum esse suspicor. Videlicet ere, ut opinor, non est Cum ἀκριβῶς, sed ἀπόκειται. Quare tale aliquo modo legendum his censeremus: λοιπὸν ὑμῖν ἀφίεται τὸν κλῆρον, τοῦτο τῆς ἐλλείψεως [in exotis lib. de videtur esse extrema syllaba] ἀπόκειται, ἀποκορδύλη ἀπόκειται, τὰ τὸ ἐν πονήσωσι ὑμέτερα ἐφροντίζα σωτηρίᾳ· τῇ μισθὸν ἀπολοῦσι (vel, ὅτι τῆς μισθὸν κατέχειν) ἵνα ἀφοβήσωσιν.

pag. 527, 25. μέχρι πατρὶ] Lego, μὴν τὶ ἔπαγγελιάσῃ μίσῃ, πατρὸς δοκεῖ &c.

pag. 539. 22. τὰ ἁπλᾶ πάθη] Interpres legisse videtur: πολλὰ οἶδα τὰ ἡμέτερα πάθη.

pag. 622. 30. παρδιάλει] Addo ante καὶ δεῖσθαι, πολλῷ τῷ ὀχλήσει, vel ego, πολλ' παρδιάλει ἀπ' αὐ ἧς.

l. 32. ὡς τὰ ἄλλα πάντα] Deesse puto nonnulla, vide, hæc: φασὶ γὰρ χρυσῶνας: vel ἐκκλησιάσῃ, (aut ἐκ πολλῆς ἐ ἐμπολῆς) ἀποδημήσωσι, aut tale quid.

pag. 623. 1. & 2. ἡ δὴ τούτοις κλαῦσι περιγίνεσθαι ὅτω, &c. Fort. ἡ δὴ τούτοις κλαῦσι περιγίνεσθαι τὸ πᾶσ ἀνθρώπῳ, ἡ τοῦτο ἐκ ἀξίως ὑπομένειν περιστάσεως ἀφορμὴν ἔχουσι, μᾶλλον ἡ &c.

pag. 640. 39. τὸν λόγον τὸν διδασκάλιας] Florent. Christianus: τῷ λόγῳ τῶν διδασκαλίας: quæ lectio nonnihil firmamenti accipit ab his verbis lin. 41. & 42. μὴ δικάζοντες τὸ ἀγαθὸν πρᾶγμα διδασκαλίαν.

pag. 642. 36. ἐκλάπτει] Melius huic loco conueniret hoc verbum, si superiore linea pro φάσεις, συκοφαντίας (i. coitiones, conspirationes) legeretur. Ideo autem malim συκοφάσεις, quia proximis verbis sequitur: ἀ δεῖ πόνων μὴ συμφωνούντων ἀφεῖς συκοφάσεις: i. ἀνθρώπων συμφωνούντων ὠφελ: ἀλλα' μὴ ἀφεῖς συκοφάσεις.

pag. 643. 21. & 22. δι' ἐπιμανίας ἀφεσπασθῶν] Quid si δ' ἐπιμανίᾳ τῶν χρῶν πλοῦσιν? Inde enim tritum illud apud Latinos, Publij mimus, ni fallor, Dotem accipi, imperium vendidi. l. 30. σωκρόνησι τῶν αὐξήσεων] Malim sic: ἡ ἐκπονοῦσι ῥητῶν τῶν αὐξήσεων ἀναδίδει. Desiderari enim videntur quædam.

pag. 645. 25 ἡ φόβον δείσωσιν ἐν ἐξοδίᾳ Θεῷ ὄνομα Θεῷ] Arbitror locum mendosum esse, sed quemadmodum

admodum sit emendandus, nondum perspicio. Etsi autem non habeo, quod de hoc loco statuam, tamen video r mihi videre quid indicandum sit de linea 23. desiderari nimirum in ea post ἐξουσίας, hæc verba sumpta è 1. Cor. 11. 10. ὅτι τὴν ἐξουσίαν ἔχει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς. Alioquin enim pendebit sententia.

pag. 648. 1. ἐσθμοί τις] *Vide an non sic legi possit:* ἐσθμίδη τις ἐν τοῖς ἀρχαίοις γραπτέον δεῖ Θ', ᾧ ὁ Σισάρα ὄνομα αὐτῷ (λέγω δὲ κυρίᾳ ὀνόμασι, ἵνα πᾶν κατάδηλον γένηται) μίγαντα ἢ αὐτῷ ἐς Δαεὶδ &c. Pro ἐσθμοὶ lego, ἐσθμίδη, sensu, ut mihi videtur, sic flagitante. Deinde inter δεῖ Θ', & λέγω δὲ interpone hæc: ᾧ ὁ Σισάρα ὄνομα αὐτῷ: quia verbis proximè subsequentibus frustrà diceretur, λέγω δὲ κυρίᾳ ὀνόμασι, nisi mentio nominis Sisaræ præcessisset. Præterea pro κοινῷ ὀνόματι, malim, κωλῳ, quia additur: ἵνα πᾶν κατάδηλον γένηται. Non enim homo ab homine discernitur communi appellatione aliqua, sed propria & peculiari. Postremò deleo hæc: ἐσθμοί τι φράτρας ἢ ἀλλαφύλων ὁ Σισάρα, tanquam transumpta partim è lin. 1 partim è lin. 4. & 5. *l.* 19. ὕδωρ δὲ πίνειν] *Quid si,* πῶ ὑπάρχει? *l.* 29. ἄλλο τι ἢ Λεμβήχ] *Lege,* βασιλεῖ τῷ Λεμβήχ ὄνομα · ἐπὶ αὐτὸν &c. Cùm enim nulla prius mentio facta fuerit alterius Abimelechi, superuacuum esset hic dicere: ἄλλο τι ἢ Λεμβήχ. τὸ, ἄλλο namq; ad præcedens aliquid referunt. *l.* 41. ἐκ ἐσθμοῦ μήματος ἄπῃδον) *Fort.* ἐσθμοῦ μήματος ἄπῃδεν, delet à negandi particula.

pag. 651. 20. οἶ ᾗ ἐκ οἶδας, πῶς ἐψηφίσθη, &c.] *Nihil mouto.* πῶς ἐψηφίσθη *sc.* ἐκ τῶ πωῖῦς ὁ ὑὸς, *vt proximæ lineæ sequitur. Hæc duo enim* ἐπαναμίμνησι, πῶς ἐψηφίσθη ἐκ τῶ πωῖῦς ὁ ὑὸς, & πῶς ἐψήφισε τὸν ὑὸν ὁ πατήρ.

pag. 656. 18. αὐτὸν σωτηρίαν) *Lege,* τὸ σωτήριον αὐτῷ σωτηρίαν μόνον.

pag. 660. 12. ὦναξ, οἷς πάλαι ὀσιώτατε ᾗ ὁσιώτ.] *Reclissime,* ὦναξ οἷς, *in* ὦναξ μὴ μυῖ ἀστὶ. *Ego verò præ-rea quæ reliqua sunt, corrigenda sic puto:* πάνυ ὁσιώτατε ᾗ ἀπανικρυσμένε, ὁδός. *vel,* ᾗ ἐμπορεγκυμένε.

pag. 663. 14. ᾗ τῆ γήρως ᾗ τῆς ἀπλήστως] *In Liturgijs quæ feruntur, preces sæpe fiunt ob episcopum, sed non in hunc morem, nec ita vt inde huic loco medicina petatur. Interim verò hanc tibi lectionem propono:* καὶ τῆ κλήρ, καὶ τῆς τῆ ἀνδμάτος ἀπλήστως.

pag. 666. 31. ἰδὲ τὴ ζητεμένων ὑπ &c.] *Deesse videntur quædam. Præterea lin.* 29. *post* ἀπαθυμίας, *desiderari arbitror nomen aliquod, quod* πρὸ ὑγιαίνα *prioremembro respondeat, vt integra lectio sit:* ὃ φύσεως ὑγίαινα τὸ εἰρηνικὸν, ἀλλ' ὀπαθυμίας κατηρεία, τὸ λοιμῶδες.

pag. 679. 27. γδσον] *Ne Frontonis quidem huius loci interpretatio mihi satisfacit. Quid velut Chrysost. dicere non est obscurum, quid dicat autem non assequor. Fortasse, vt sensus consulatur, sic verba interpolanda sunt,* ἀφείσεσ τῶ δικαίου τῆ τιμωρίᾳ παράγνα βίον, ᾗ τὸν μέλοντα αἰῶνα τῆ τῶ ἁμάρτανδ. *Iusti enim ex doctrina Chrysostomi delictorum suorum pœnas luunt in hac vitâ, impij verò reservantur ad gehennam, vbi summum est, vt post hanc vitam sempiternis nec dicendis cruciatibus torqueantur.*

pag. 690. 31. ᾗ τὸν πόνον] *Reste πόνον, vt mihi videtur, quia melius dicitur,* κατεδόλωσε πόνον, quàm πόνον, & illud quàm. *hoc est Chrysostomi scopo accommodatius. Dicit enim ex summâ contentione loquendi, quâ in priore concione vsus fuerat, adeò infirmatâ fuisse vocem sibi & latera, vt nullo modo tam cito iterum suggestum conscendere potuisset, nisi Flauiani præsentia mirificè fuisset recreatus, & viribus suis de integro veluti restitutus. Porrò totum locum sic legendum censeo, διὰ τοι τοῦτο ᾗ ἡμεῖς κάτοι τὸν πόνον τῆς φωνῆς, ᾗ τὰ δύναμιν εἶχ πλάγιον κατασβέσαι &c. pro* πολλῶν, *reposui,* πλάγιον, *quia contentio dicendi non minùs latera, quàm vocem labefactat.*

pag. 692. 31. *pro* αὐτῶ, *scribendum puto,* κἀκεῖν.

pag. 701. 31. ῥᾳδιμίας] *Legendum* προευλαβείᾳ, ἀδιαφορίας, *sicut & ex antecedentibus & consequentibus colligere licet.*

pag. 703. 32. ῥᾴθυμον] *Fort.* ἐξῤῥαθυμον. *De religuis, lin.* 36. & 40. *tibi assentior.*

pag. 704. 31. ἀπὸ τοσοῦτ.] *Malim,* ἀπὸ τοσοῦτου, *vel* ἀπὸ τοσοῦδε τοῦ, *vel (vt tempore conueniat, cum verbis vicinis)* ἀπὸ τοσοῦτου, τροσβύτου, πωῖῦ, ἀπαίρεται.

pag. 711. 10. εἰ ᾗ μὴ τῶν τοῖῦτα] *Fort.* εἰ ᾗ ἄπαντα τοῖῦτα.

pag. 718. 27. ἐκδήμησε τῆ] *Deest* ἀπὸ, *vel* ἐκ *ante* τῆ.

pag. 721. 29. φιλογυμνάσια] *Malim* φιλοτιμία, & *lin.* 27. πυρομανίαν.

pag. 721. 3. ἀφῶ μὴ φασι) *Lege,* ἀφεωμένων ἔγχε ψυχαί, φασι. ᾗ &c. *l.* 4. *Pro* νομιζόντων *non dubito quin reponendum sit* πεπεισμένων. *l.* 6. μᾶλλον κατέγνωσε] i. præponderant *forma loquendi à libra & ponderibus sumpta. Pondus enim mala lancem, cui imponitur* κατάγει & deprimit.

pag. 724. 11. *post* τῶν πολλῶν τοιούτων, *addo,* ἐμπειρίαν. *l.* 19. *Lege* , κατεχρίσατε μιξόνυξε οἶνον ἄξιοι.

pag. 725. 14. τῆς ἀκολουθίας δὲ τῆ ἴχνων γεγαῶν] i. *Fort.* τῆς τάξεως *quòd eiusdem sit cum illis ordinis. Incæ leg. pro* αὐδὲς &c. *malim,* αὐδὲν ὑμῖν τῶν ἀκολουθῶν τῆ ποῖῆ &c. *Tu alia ratione medicinam huic loco fac is, & pro* διὰ τὸ. *legis* διότι, *quod non improbo. l.* 19. ἐυνῆς] *Fortasse* ἐυνήσιμος, *quod ideo præfero, quia principio & fine cum* ἐυνῆς *conuenit, & compendiose scriptum pro* ἐυνῆς *facile à non nimis attento librario capi potuit. Alioqui legissem,* μαθήσιμος, *aut* διδασκαλίας. *l.* 30. ᾗ ἢ ὅλως αὐσθάνεσθαι ὀπαθυμῶν &c.] *Locus est lacunosus. Addendum ergo puto hæc aut similia, τὸ δὲ ἔχειν Θ' κυρίλλε · ἔτω κατεφανέσερον ἡμῖν ποιεῖ τὸ λοιπὸν βιβλίον ἢ τῶ βιβλίω ὁπογεγρὸ. τὸ τῆς ὁπογεγρῆς deleo, & præterea lin.* 20. [*quod pene omiseram,*] *pro* ἀδιαφοροῦδα, *malim,* διακεχυσώδα, *vel* ἀποκεχυσώδα.

pag. 729. 25. τῷ οἰκείῳ καὶ π-δίων] i. domestico, familiari. *Nihil deesse arbuor. Cæcum enim quotidie videbant, & familiariter notum habebant.*

pag. 731. 11. ᾗ μὴ τῶν αἱρεσις] *Hæc non capio.*

pag. 752. 12. ἰσυχάζειν] *Quid si ἡσυχάζειν?*

pag. 754. 2. & 3. μίαν δὲ εἰς εὐσημίαν &c.] *Fort.* μίαν δὲ εἰς εὐσημίαν τὸ δεῖξαι λαμπρὸν καὶ σεσαφανίσθαι.

pag. 767. 24. πιστεύω, οὕτω] *Aliqua desiderari certissimum est. Puto autem lacunas sic expleri posse haud omnino incommode: εἰς τὸν ἀφορίσαι ἀπὸ θεοῦ, κἀκεῖ μένειν. & εἰς τὸν ἔρημον πόλιν πιστεύσαι. εἶτα τὸν ἀπὸ πολέως ὑ φόρων ἀφικόμενον, οἷς δὲ ἐπαῦλιν &c.*

pag. 769. 30. σκοπὸς τοῦ Θεοῦ] *Locus, ut dicis, corruptissimus, quem tamen, prout potui, ad speciem saltem aliquam sanitatis sic tentani redigere: σκοπὸς τοῦ Θεοῦ τὸν μακροθυμεῖν ἀνθρώπους ἔδει. καὶ γὰρ ἐλεᾶν αὐτοῖς τοῖς ἀμαρτάνουσι τὸν ἐν μετανοίᾳ σπεύδοντα μᾶλλον. & καὶ τοῖς &c. Florilegus tamen & cod. Ms. habent ut edidimus.*

pag. 775. 27. *Proculdubio expungendum* ὡς *ante* ἀξιόμβλα.

pag. 776. 22. *Deesse videtur* πάθωμεν *post* ἀλλ' ὡ χρήσωμεν, *sine dubio* παθῶμεν.

pag. 781. 33. ἐξαπλάσθη] *Quid si sic?* μετακλίσαντα ἐξῆ εἰς καιρὸν, ὑπὸ ἰσχάδος τῆς γλυκείας ἀυτὸ σεχάθοιτο, *vel* ἐκλασάτω, *aut tale quid.*

Pag. 785. 4. Locum hunc male acceptum Florilegus sic explet, apanth. ἐπιγίνεται. διὰ γὰ τοῦτο σωτῆρος τὸν νέκ παῦσαι κίτων λόγον, ἵνα μὴτε ὁ ἀμαρτάνων ἀπορνώσῃ, μήτε ὁ κατορθῶν μέγα φρονῇ. ὁ δικαίος δὲ ἐσαεὶ, βλεπέτω μὴ πίσῃ· ὅσπερ καὶ τὸ δικῆν. l. 8. Lege ἐ Flor. ὡ ταῖς παλαιαῖς οἰκίαις. l. 11. σαυτὴν αἴσιον ὑπὸ τῆς μετανοίας. Fl. l. 24. κατασίου] Fl. ἀφορίσωμεν. l. 32. ἀλλ' ἔσης μίχρι τέτε] Fl. melius, ἀλλ' μὴ σπῶν μίχρι τέτε. l. 31. ὑπτίσθη] ὑπτίωσε. l. 4. ἀνάγκων] Fl. melius καλῶν.

Pag. 786. 20. Floril. διὰ τοῦ τῆς ψυχῆς ἀμάρτημάτων. Boisius corrigit, ὅλωμεν λοιπὸν διὰ τὶ τὸ ψυχῆς σφάλμα καὶ φάρμακον, τῶν ἀμάρτων λόγων καὶ τῶν μετανοιῶν. l. 41. Lege ἵνα μὴ καλασθῇς.

Pag. 787. 16. δίδωσι) Lege cum Flor. ὑπόδωσι.

Collata est oratio hæc quarta de pœnitentia cum alio eiusdem exemplari in Bibliotheca Bauarica: Varietates verò suo in loco omissas visum est hisce viri doctissimi notis intermiscere.

Pag. 790. 37. Lege cum Ms. τῶν διὰ ἐντολῶν ἐργασίας. l. 43. Ms. φησι, δίωατὸν ἐν κόσμῳ καὶ ἐν μέσῳ τοῦ αὐχῶνος ἀνερεφόμενον σωθῆναι; l. 44. βλέπε σωτήριος] Ms. εἰ βλέπει σωθῆναι, σωτῆρος αὐ δείξω· μὴ -- ἀνεγόμενον.

Pag. 791. 1. Ms. παρεδείξω ὧν ὡς. Ita & linea 2. Κοσμικὸς ὢν ἄνατος. l. 4. ὁ δυάμενος &c.] Ms. ὁ δυνατὸν ἐν μέσῳ τοῦ πραγμάτων ὄντα σωθῆναι· ἀλλὰ ταῦτα τὸ θεῖον παρομῆν ἐκ τῆ μὴ ἐν ταῖς θείαις συνέξεσι συμπλέκειν ἡμᾶς. ἢ ἐγ. l. 11. φοεῖ] Ms. ἔλυσις. l. 12. Ms. post σφαλιζομένε addit, τοῦ ἱερέως ὑπὸ σοῦ ἀγωνιζομένου. l. 15. & 16. φοεσβύτερον. Ms. l. 17. ὁ φοεῖ &c.] Ms. ὁκ ἀμαρτῇ, ὑδὲ ἐκπέσῃ ἀφ' ἑαυτοῦ, μᾶλλ κρὸ ὑπὸ σαυτοῦ τὸν Θεὸν ἐξιλεώσῃ. ὁ δὲ τὸ συνεδὲς συγκατακείνε σι, ὦ ἄδελφοι; ἐκ τὸν -- l. 19. Pro ταῦτα lege cum Ms. τοῦτο. l. 21. & 22. φοεσβυτέρου τοῦ κρατοῦντος. Ms. l. 23. ἀπεχομῆ &c.] Ms. hunc locum integrum aliter legit, μὴ ἐννοήσῃς ὅτος ἐῖ. ἄτε δὲ τὰ τοῦ Θεοῦ μυστήρια. ἄσπερ γὰ κτῆς τινὲ ὁμολῶπα ὁ δύνατα, ἢ πλησάτα· ὅτω καὶ ὁ ἁδὲ νόμιζε σωκαλύπτεσθαι ἢ τὰ σώματος ὑσία ὑπὸ τῆ δείων Corrupta est posterior lectionis huius pars: non tamen celandum putauimus. l. 27. τὸ δείου σώματος νομίζετ) Pro his habet Ms. κατακαίσιν λογίσασθαι. l. 29. τοιχαρουμένου] Ms. διὰ, ἀδ. δόμαι ὑμῖν καὶ αὐτολῶ, ἢ ἐκπεσῶν τοῦ μὴ σπλιτ. l. 31. σενδέσωμεν &c.] σκανδάζονται ἀφάνως, ἀναπλάξωμεν τῇ καρδίᾳ. l. 34. Ms. κατηφεῖς ἴσως τινα. l. 36. Post πολλάκις λέγω, adde ex Ms. ὁ γὰρ λέγων ὁ παύσομαι. l. 37. melius Ms ὁ. Θεὸς ἐφέτι ἐκπλαγῆναι. l. 42. Ms post ἀμαρτήματα addit, ἐκ μὴ ἀφῆκε, μὴ ἀφῆτε ἐκ ἐκβάτω κρότε καὶ σύ. Quamobrem linea 41. delet illa verba, ἐκ ἐκβάτω κορίνθου.

Pag 791. 1. κόσμ.] ms. κῖν. l. 2. τῶ κῖ·] ms. τῶν πανηγύρεων. l. 5. περιδύμως ἀκόσμως] ms. ἡδέως ἀκόσμως καὶ περιδύμως περίεχομῆν. l. 9. Post μεγαλαυχεῖ ms. delet σεαυτὸν· rectè. l. 10. ms. ἀκατακριμῆλίαν. l. 11. ἐυχῆς] Lege ex ms. ἐυχῆλε, καὶ τὶς ὁ ἀδελφὸς, τὶς ὁ ἀκάτης, καὶ τὶς ὁ δῶρ. l. 13. πολ'οντα] ms. πυρράζ ντα. melius. l. 15. σκώλυε,] ms. melius, σκόλυκε ἡ παῦτα βρόμῳ καὶ δυνατὰ. l. 19. ms. ὁ κελτὴς ἀχάτας εἰς κείον· ἢ ζωὴ -- l. 23. ὑπτεῖθ δ·] ms. melius. ὕτερον γὰρ ὄβιν ἄλλα ἀκατοπλον, καὶ ὕτερον ἀῤῥ. l. 24. μετανοίᾳ τῶν ἐξ-] ms. ὀδηγοῦμ τῆς ψυχῆς σου τὰ ἀναγκαῖον ἢ ζωῆς.

Γ. 25. μετανοίας] ψυχῆς.

pag. 795. 5. διὰ τὸ δείπνου] *Fronto, Δῆμε. Sed ne sic quidem lectio videtur satis sana. Quid si ergo in hunc modum legamus? εἰ βλπλεῖς ἕνα τινὰ τῶ δῆμε ἐκάλεσεν διὰ τὸ δεῖπνον καὶ &c. l. 7. & 8. Legendum censeo: πῶς οὐκ αὖ ἔγεις ὁ αὐτὸν ἐφιλοφρόνησε; πῶς οὐχ ἔγεις ὁ ἐσυνδέσεν αὐτῷ ἀδραχθῆναι, &c. Hæc verba, ὡς τὸν πίστα, expunenda videntur.*

pag. 796. 31. ὑμῖν ὁ ἐν διὰ τὰ μετανοίας] *Nescio an legendum sit: ἀλλ' ὁ λόγ ὑμῖν ἐπαγγέλλεται ὡς τὸν ἀφεῖναι τὰ μεγάλων διὰ τὰ μετανοίας. Al. ἀλλ' ὁ λόγ ὑμῖν ἀφίεσθαι πλέον τὰ ἁφεῖναι καὶ μεγάλης διὰ τὰ μετανοίας. Al. ἀλλ' ὁ λόγ ὑμῖν ἐπαγγέλλεται ἀφῆναι ἄλλας διὰς τῆς μετανοίας. Hanc emendationem praefero, tametsi nulla valde placeat.*

pag. 804. 39. κατακυλόσει ἀφὶν ἢ κατενεχθῆναι] *i. κατακυλόσει κατενεχθῆναι ἀφὶν ἢ κατενεχθῆναι. Hoc est,* In periculo est ruinæ siue euersionis, prius quam ruat & euertatur. *Minus est* σκανδάζεσθαι, *plus* ὠθῆναι, *adhuc plus* κατακυλόσει ποσὶν, *sine* κατενεχθῆναι, *omnium maximum* κατενεχθῆναι. Sed tamen ne hunc quidem, *i.* τὸν κατενεχθέντα, Deus negligit.

pag. 805. 2. ἀπεσθὶ αὐτὴν ἐστι πολλάκις ἀφὶν ὑπόνοιαν] *Loci sententia tale aliquid postulare videtur: ἐκεῖσθὶ αὐτὴν ἐστι πολλάκις τῆ ἀληθείᾳ τοῦ νῦν ἢ ὑπόνοια. l. 22. ὁ λόγ ἐφὶ τῷ λόγῳ τῶν ἀσώματος] Aliquanto lucidior esset oratio, si sic legeretur: ὁ λόγ ἐφὶ τῷ λόγῳ, ὡς φοεσβὺν κεντὶν (vel ἀῤῥα πλησιῶν) τὸν ἀσώματον Θεὸν; Aliter: ὁ λόγ ἐφὶ τῷ λόγῳ ὡς δῆ ὑπὸ ὄλην ἦχαγε τὸν ἀσώματον; sic paulo infra:*

πρὸ δὲ ὡς

καθάπερ τις γεγραφὸς, ὡσ᾽ ὕψι ἡκαζε τὸν κεντῶ.
l. 27. *pro* κεντὶ ἐνεφυτῶς, *vide an non legi potiùs debeat* κεντεῖ ἐυφυτικὸς, *i.* ἢ πεπιασμένῳ, ἕτοιμῳ. *Nam ut telum paratum fuit, ita et index ad telum mittendum.*

pag. 806. 1. & 2. ἢ καθάπαξ ἢ φεῖς, &c.) *Malim,* καλὸν μὲ ἢ κατὰ μικρὸν καθάπαξ ἢ φεῖς τοῦ &c. *Vide infrà lin.* 15. Dicit expedire, ut ne judicio certemus cum iis qui litium cupidi sunt, tametsi, ut fit, minùs justas & legitimas litigandi causas habeant. *l.* 7. ἀδικοφίλογται μιᾶς ἀρχῆς] *Quid si,* ἵνα πλουτήσῃ & χίλια τάλαντα μιᾶς ἀρχῆς, *i.* lucro, acceptione mercedis. *l.* 9. *pro* διάδικον, *legendum puto,* αὐτὸδικον. *l.* 18. ἔχειν τὸ αὔτου] *Fort.* ἀπὸ χρημάτων, *vel* ὧν δὲ χρημάτων ἔχειν, &c.
l. 20. ἧ αὐαιδίκων] *Fort.* ἧ αὐτοδίκων. *Sequitur enim* τὶς δ᾽ αὐτόδικος αὐτοδίκῳ &c.

pag. 807. 3. ἀποδίω, &c.] *Consultissimum putavi, ut non hunc solùm locum, sed alios omnes eiusdem generis, hoc est, depravatiores multò quàm ut à me curari possint, silentio præterirem. Ab hac ergo pagina ad sequentem pergo.*

pag. 808. 2. ζωοικοίου] *i. fort.* totâ familiâ. *Sed hîc, ut alibi, haret mihi aqua.*

pag. 809. 20. ἀκόλαστος] *Nihil muto, nisi quòd pro* ταῦτα μὲ, τούτῳ μὲ, *legendum censeam:* τούτῳ, *i.* Ηρώδῃ. τούτῳ μὲν ἀκόλαστος ἡ τῶ μισθῶ φεύγουσι, *i.* τῷ μὲν ἀκολάστως τὸν μισθὸν φεύγουσι, *vel,* φεύγουσι.

pag. 810. 3. κατεσκιλλόνω] *Non habeo aptius aliquid, quàm reponam. l.* 14. ἧ δογμάτων φεσπέσιον] *Quid hæc sibi velint, nescio. l.* 31. & 32. ἐκ τῆ σώματος] *Fort.* ἐκ τῦ σώματος τῦ σεβοῦς κατίχει μόνον, ἵνα σβέσῃ τὸ ἀσυλείας τ᾽ σωτὸς δυνάμεως.

pag. 811. 30. τὸ τ᾽ χειρῶν] *Valde placet* τὸ τ᾽ χερῶν, *sed videndum an non legi etiam possit:* τὸ τ᾽ ἐν χείρ᾽ ὄντων.

pag. 814. 40. ἐλεημοσώνα ἢ πιστὶ εἶσιν. ἐκκαθάιρων] ἀιδρία.] *Veram huius loci lectionem petendam arbitror è Tobiti cap.* 12. *v.* 9. *ubi sententia hæc habetur cum Chrysostomi instituto longè consentissima:* Ελεημοσώνα ἐκ δικαιοσύνης, ἢ αὐτὸ ἀποκαθαιρεῖ πᾶσαν ἁμαρτίαν. *Putaret quis primo aspectu hæc verba,* ἐλεημοσώνα ἢ πιστὶ εἶσιν, *depravatè legi pro his Salomonis, prov.* 3. *v.* 3. ἐλεημοσώνα ἢ πίστις μὴ ἐκλοιπέτωσά σε. *Cæterum cùm in eum finem Scripturæ verba adducantur, ut confirmetur hæc propositio, haud secùs eleemosyna quàm baptismo peccata hominum purgari: cumq; apud Salomonem nulla fiat mentio purgationis peccatorum, apud Tobiam autem clarissima: rectius arbitror ut è Tobiæ, quàm è Salomone desumpta hæc esse affirmemus. Nam in Chrysostomi homiliis Tobiti librum sacræ Scripturæ titulo sapiusculè decorari, non est ignotum iis, quibus intus & in cute notus Chrysostomus.*

Pag. 817. 30. τῇ τ᾽ ἐκπλῆς ἄκοη] *Lego,* τῇ τ᾽ ἐλεημοσώνῃ δόσει.

Pag. 821. 9. ἔοικμοι ὅτιπερ ἔχον, εἰπὼν] *Quid his verbis difficultatis aut incommodi subsit, non video.*

Pag. 829. 19. ἐκ φεσπὶς ἰουδίως &c.] *Non malè forsasse totam sententiam in hunc modum legamus:* ἵνα πᾶσι ἧ φαμιάκων ἢ δωρεαῖς ἐκ φεσπὶς ἐυδίως ὁμοδοῦλοι, τοῖς νοοπτοῖς ἧ ἀδελφιμάτων φεσπαλεῖν χωῖς.

Pag. 837. 30. ἀπαιτεῖ᾽εται] *Malim,* ἀπαιτεῖ᾽εται ἢ δὴ εἰφέρεται. *Duo enim hæc verba sæpe, tanquam eiusdem significationis, coniunguntur.*

Pag. 838. 12. οὐχ ὅτι ἢ ἐλλείπει φεῖς τὰ ἔργα ἢ πίστις, ἀλλὰ ἢ καθ᾽ ἑαυτὸν πλήρης ὄδὶν ἔργων ἀγαθῶν. *Hoc est,* Non solùm verò non desistuitur viribus fides ad opera efficienda, sed etiam ipsa per se bonorum operum plena est. *vel,* Tantùm abest, ut deficiatur viribus ad opera facienda, ut etiam per se bonis operibus abundet, οὐχ ὅτι, *videtur hic esse,* non solùm non, *non autè,* non quòd.
l. 14. *Pro* τὸν ἐπιτηδήθιον, *legendum censeo,* ἢ ἐπὶ γῆς τηθήθιον, *vel* τὸν ἐπὶ γῆς αἰωνεπιτηδήθιον.

Pag. 839. 9. τῇ ἀπιστὶ] *Malim,* διὰ τῶν ἀπιστιῶν, *vel* δι᾽ ἀπιστίαν, *ut priore membro:* δι᾽ ἀγαπὴν.
l. 10. ἐμιμωδίου κῆ τὰ ἔργα] *Deleo* κῆ, *& pro* ἐμιμωδίου *lego,* μιμοῦσι, *sive* κατεμιμοῦσι, *i.* δικαίοι, ἀγιασθέντες. *l.* 34. εἰς τὸ σῶμα ἐυδοξεῖσι τὰ δεῖα] *Locus corruptissimus, nec aliâ ratione sanandus, ut opinor, quàm aut ope libri melioris, aut audatissimâ aliquâ coniecturâ. Quam mihi nulla religio sit etiam locis penè desperatis (contra Hippocratis præceptum) manum nonnunquam admovere, testes sunt singulæ annotationum mearum paginæ, in quibus nihil frequentius, quàm coniecturæ, haud alio fundamento, quàm audaciâ nixæ. Hic itaq; ne aut mei sim dissimilis, aut lectoris studioso cursu retardetur, summa libertate usus, pro edità lectione hanc substituo:* ἐνδύσωσι, εἰς τὸν οἶκον, [*vel* εἰς τὸ δῶμα] αἰσθήκοντας ἢ τῷ χάμψ ἐυδοξεῖσι τὰ δεῖα φεσπέσματα κατὰ πᾶσι. *Præterea lin.* 32. *pro* φεσγματόσιμα, *sensûs tale aliquid requirere videtur,* τότε τῷ ἐνθμιαι ἀξιοῦται ὁ *vel* τότε τῷ φεσκαλέμενοι συνεκλεγέν τῶν πονηρίαν.

pag. 842. 41. ἐπειδὴ δὲ φοβερὰ δε τοῖς εἰρημένοις ὑπάρχει] *Desiderari videntur hæc aut similia post* ἐπειδὴ δὲ, ὅπως τὰ ἀπαγγελλόμενα αὐτῷ σὺν τῷ ἧ δὴ παιδίων ταλαντοῖς, τοῦτον τῶν. *Tum inter* ὑπάρχει *& sequentia adde è margine copulandi particulam* καὶ. τοῖς εἰρημένοις] *i.* τοῖς ἀπαγγελθέσι. σφοβερὰ] *i. conclusionem.*

Pag. 845. 7. ὅτε ἐδὲν ἐμπόδιμα ἰῶ ἀρετῆς) *i. fort.* Nullum studium virtutis : *sumpta videlicet translatione à mercatoribus, qui summo studio pauperiem fugiunt, & ne vitam quidem suam mille periculis obijcere recusant, quo lucelli aliquid consequantur. Quod autem mercatori est lucrum, id viro bono ac studioso est virtus, & ut ille omni contentione lucrum sectatur : sic hic virtutem.*

Pag. 849. 8. τῶν χαῦχημαν] *Florens,* χαῦδεον. *Rectè, ut mihi videtur, si modò sequente linea, pro* ἐπέχωμεν *legatur,* χωμεζόμεθα. *Sic enim loqui amat Chrysost.*

Pag. 858. 36. καθάπερ δὲ &c.) *Lego:* τί ἢ βέλεται ἡ φωνὴ τῦ ἀρχαγγέλυ ; ἤτοι τοῦτο, φησὶν, ὅτι μεγάλη πᾶσι κακοῦ ἡ ῥιζότης) (καθάπερ δὲ ὅδὶ ἧ παρ᾽ ἑνὸς ἔλεγεν· Ἐγείρεται, ἵνα δὲν ὀυμείῃς· ἄκως κλίξει πᾶσι) ἢ ὥσπερ καθάπερ ὅδὶ βασιλέως, ὥτω &c.

Pag. 859. 20. Προὐμεῖς ἢ ἐκεῖνη, *legendum puto,* ἐμεῖς

μεῖς ἢ &c. *l.* 21. τὸ ἢ λέγειν, ὅτι συνάγοντας &c.] *Quid si sic?* τὸ ἢ λέγειν ὅτι σωόμενοι, ἢ οὐ ἀγγέλων ὑπηρεσίαν δηλοῖ. αὐξανομένῳ μὲν γὰρ πιστεύῃ, ἢ Θεοῦ καλοῦντος, [*vel* τῇ ἢ Θεῷ δωσόμεθ] σωόμενοι ἢ &c. *An sic dici possit, αὐξανόμενοι τοῦ τινος, quemadmodum ζωοποιούμενοι τοῦ πνεύματος, incertus sum.*

Pag. 862. 42. συλλογίζεται] *Fort.* συμβιώσεται.

Pag. 863. 35. μᾶλλον τοῦτο] *Hanc vocem non tam corrigendam, quam inducendam puto.*

Pag. 864. 15. κἂν αὐτὸ ἀκατόρθωτον] *Malim,* κἂν ἄκρα ἀνυπερβλητον. *l.* 41 & 42. τῇ ἢ πίστει τοσαῦτα ἀνδρῶν δύνασθαι.] *Lege* τῇ ἢ πίστει ἀξίων τοσαῦτα πεπεῖσθαι δύνασθαι. *& nihil erit, opinor, difficultatis. Innuitur enim hoc modo, Paulum quantumvis virtute ac meritis clarum, in maximis miseriis vixisse. Atq; idem confirmatur verbis proxime sequentibus. Quocirca post ὑβρίζεται lin.* 42 *addo* γὰρ, *& tamen non nego omitti posse. Porrò lin.* 43 *cum Halesio,* δεῖ *delendum puto.* *l.* 44. εὐθυμοψυχοῦμεν] *Tam hic, quam pag. seq. lin.* 2. *vel lego cum Frontone,* εὐθυμοψυχίας, *& εὐθυμόψυχον, vel pro passivâ terminatione activam substituo.*

Pag. 865. 6. αὐξηθῆναι] *Malit fortasse quispiam,* αὐαλίσαι. *l.* 8. ἡ ῥᾳθυμία κινδύνων] *Fort.* ἡ ῥᾳθυμία πεπόνθασιν. *l.* 11. ἐξορύξῃ τὰ] *Melius fort.* ἐξορίζεται. *Nihil tamen statuo.*

l. 34. ὡς ἀεὶ ὄντων] *Probabile est, pro* ὄντων, *scribendum* ὄνων. *Parùm enim interest inter hæc duo vocabula, quod ad sonum & scriptionem attinet. & sensus idem est, sive* ὄνων, *sive* ἀλήθων, *legamus. Præterea lin.* 37 *habemus,* ὅτου ἢ ἵστασι.

Pag. 866. 22. ἐπισπωμένῃ τῇ ὕβει] *Fort.* ἐπισπωμένῃ τῇ γνησίᾳ. *l.* 38. τὸν λογισμὸν] *Inutilia hæc sunt, & delenda existimo.*

Pag. 867. 4. ἀποτελῶσι] *Malè, pro* ἀποτίνουσι. *vide lin.* 8. *l.* 5. κυμαίνεται] *Vel* κυμαίνεται *scribendum puto, vel addendum aliquid à quo* κυμαίνεται *regatur.* *l.* 9. τοιοῦσι] *Legendum conjicio:* ἢ δέκατοι τοσάρτοι, δεκάδιοι ἢ αἰχμαλώτους λαβεῖν. *l.* 29. ἀπολογεῖσθαι] *Pro* λέγων ἀπολογεῖσθαι, *lectione fœdissimè depravatâ, non dubito quin substituendum sit:* λέγων δεῖν ἄλλῃ.

l. 36. συγχωρῆν ἀεὶ τὰ ἀλλότρια] *Desideratur commodum aliquod verbum post* ἀλλότρια, *nimirùm* σχεῖν, *aut tale aliquod.* *l.* 37. *Pro* αὐτοὺς ἑξαιρεῖ, *malim* ὑμᾶς ἐξαιρεῖ.

Pag. 868. 25. τὸ ἢ ὄντως ἢ δικαιοσύνη] *Lego,* τὸ ἀληθινὸν &c.

Pag. 869. 15. οὐχὶ δικαιοπλήκτων μόνον &c.] *Quid si sic? κεφ. τῇ ἢ δικαιοπλήκτων μόνον, ἀλλὰ ἢ ἐν τῇ χρὶ τῇ ἀλλοτρίων μάχῃ πολλὴ σοφίαν ὑπανδρικὴν μοῦσα, τῇ μαθητῇ Τιμοθέῳ τὰς λογομαχίας, ἢ τὰς κενοφωνίας πεῖσθαι θέλουσι. Sumpta sunt hæc ex duobus locis Pauli, nimirùm* 1 *Tim.* 6. 4 & 2 *Tim.* 2. 16. *maximè verò è secundo. Vult autem, ut secundùm Pauli ad Timotheum consilium, vitiosis & inutilibus disputationibus abstinemus.*

Pag. 870. 25 & 26. πολλοὶ τῇ ἀρχόντων [κρίνουσιν ἢ &c.] *Sensus aliquantò expeditior esset, si pro* κρίνουσιν, ἢ γὰρ, *legeretur. Aliôqui nihil muto.*

l. 43. ὕπαγε αὐτοῖς σφοδρότερον πάλιν] *Addo:* τῷ αὐτῶν αὐτῇ τῇ Θεῷ ἀφανδάνοντες. ὑπαγε.] *Subaudi* ἁμάρτημα. *Prioribus peccatis aliud peccatum addunt. Quodnam illud est? In Deum culpam rejiciunt, illum accusant, illum scelerum suorum authorem faciunt, atq; ita peccatum peccato cumulant, & plus peccant excusando peccatum, quàm peccatum ipsum perpetrando.*

Pag 871. 12. ἐνέμπεσον τοῦ θεοῦ πονηρίαν τινὰ] *Suspicor aliquid deesse. Interim emendatio tua non dissplicet.* *l.* 31 & 32. ὡς μᾶλλον κινδυνεύειν] *Lego,* ὅμως ὡς μᾶλλον κινδυνεύειν, κώλυσιν αὐτῶν. Εἰ παρίδοις &c. *vel,* Εἰ γὰρ παρίδοις &c.

Pag. 872. 30. ᾧ ὁ μὲν πᾶν τῶν χρεῶν ὄφλων. ἢ ἢ ὑπὲρ ἢ συμφορᾶς ἀπήλαυσεν] *Lego,* ᾧ ὁ μὲν πλέον τῆς χρείας ὄφλων, ὁ ἢ ὑπὲρ τῆς συμφορᾶς ἢ αὖ ἐχρείας ὑφῆς ἀπήλαυσεν. *Aliter,* ᾧ ὁ μὲν ὑπὲρ τὴν χρείαν ὄφλων, ἀλλὰ ἢ πολὺ πλέον τῆς χρείας &c. *l.* 33. οἰκλῶς] *Fort.* ἀδικήσας ὑβρίζει.

Pag. 873. 6. ἅπαξ ὧν ἴσμεν &c.] *Halesij in hunc locum conjectura perplacet. Videtur enim rem acu, quod dicitur, tetigisse.*

Pag. 876. 11. ὄντως] *Non tam puto* ὄντως, *in* ὄντα *mutandum, quàm addendum hoc post illud.*

Pag. 878. 16. ἡ ἐπιβουλὴ ῥᾳδυμία] *Malim:* ἡ τῆς ἐπιβουλῆς δυσμενὲς. *Nam error iste natus videtur, non ex similitudine vocum, ut sæpè fit, sed ex eo quod* ῥᾳδυμία *proximè præcesserit.*

Pag. 879. 39. ἅπερ κίνησιν δίκαιε] *Fort.* ἅπερ ἴσως καιρὸ. *Præterea lin.* 38 *pro* παραχρόνωμεν, *legendum suspicor,* τὸ παρόντα αἰσχυνόμενοι.

Pag. 881. 1. ὀργιζόμενος] *Melius* ὀργιζομένοις.

l. 5. διὰ μέσων ξιφῶν] *Deleo* μέσων. *l* 28. φύσιν αἰῶνος] *Fortasse* φύσιν ἄπονον. *Hanc lectionem confirmant quæ sequuntur.*

Pag. 882. 28. ἐν ἀπὸ ἀνάγκης] *delendum videtur.*

l. 31. ἐκεῖνα] *Rectius hæc vox collocetur ante* ἔχειν *lin* 29, *ubi pro* ἔχεται *legendum arbitror,* ἔχειν. *l.* 30. ᾗ τοῦ ἄλλως &c.] *Lego* καὶ τοῦτον ἄλλοις, ᾗ πᾶσιν ἢ δεῖ λύμῃ τῆ βίω ζῶντων &c. *Tum deleo* ᾗ *ante* πᾶσιν. *Al.* ἐκεῖνα ἔχειν ὁρᾶσιν, ᾗ ἄλλοις τοῦ τοῦτον, πᾶσιν ἢ δεῖ λύμῃ τῆ βίω ζῶντων, λυτῶν ᾗ &c. *Hæc postrema lectio maximè mihi probatur.*

Pag. 894. 7. ἀφεῦσαι] *Rectum est* ἀφεῖσαι.

l. 24. *pro* αἰσχυτι, *quid si* αἰσχεδόντα.

pag. 903. 37. ματαζόλλει ἢ &c.] *Sc.* ὁ Χειστὸς. *suprà l.* 30. ἐν ἢ ἀλλοτριότητι τῆ ζωῆ ἡμᾶς ἐν τῆς ὁμοιώσεως τῆ Θεοῦ] *i.* deducit, *vel* traducit nos (ματαζόλλει *enim hic est pro* μετάγει) ab ijs rebus quæ vitam nostram alienam faciunt à similitudine Dei. *l.* 38. μὴ τὸ φεγκλιμένον] *Addendum puto tale aliquid,* ἡμῖν ἀγῶνα διαδύσει. *Sequitur enim lin.* 40. ἀεὶ πολεμίων ἀγωνίζεσθαι, *& lin.* 43. κατηξιώθημεν τὸν ἀγῶνα.

pag. 905. 29. ὅτι ἢ σύμφορον πάσχει Χειστὸς] *Lego,* ὅτι ἢ &c. *ut sensus sit: Christum iniuriarum nostrarum participem esse, atq; ideò æquum esse, ut propter Christum iniurias patientes feramus, nec pigeat nos eandem cum Christo condutionem subire.*

pag. 907. 2. ἢ κατεύχεται, ᾗ ἐλπίσει ἢ ζωοποίῃ) *Nescio an* κατεύχομαι *usquam legatur (vide infra pag.* 950 *lin.* 42.) *Aliôqui malim,* ἢ κατεύχοι-

τοι ἢ ἐλύμηται, ἢ σωτηρίας, vel ὡς ἂν καταυγῇ ἢ ἐλύμηται, ἢ σωτηρίαν.

pag. 909. 30. κατεδαζόσης) *Corruptè, vt opinor, pro* κατεφθαπτόσης, *à* κατεφθάνω. τῇ ὥρᾳ κατεφθαπτόσης *i.* cùm hora aduenisset. *Ibid.* τὸν ἀκοντα *i.* cuius audiendi nulla est facietas: *vel* quem audire vsq; iuuat: quem audire licet sine tædio & fastidio. *l.* 38. ἢ καταδήσεται) *Deest* ἢ. καταδήσεται ἢ, *i.* βάλεται ἢ.

Pag. 912. 38. σκοτεινὰ] *i* indigna luce: *digna quæ in tenebris sepulta iaceant. Nihil mutandum censeo propter antithesin quæ sequitur, his verbis:* ἀλλ' ἡ ψυχὴ ἐκλαμπει ὡς ὁ ἥλιος. *Tenebris enim ac squalore corporis lux & splendor animæ opponitur.*

Pag. 913. 32. 33. & 34 τοῦτο ἢ διεφθαρται &c.] *Vide annon locus corruptissimus sic vtcunq; sanari possit: τοῦτο ἢ ἐμπεσὸν τὸ ἀμαυρὸν, τοῦτο ἢ πανήγυρις ἢ φιλοσόφων διαλέξεως παυόμενα, τοῦτο ἢ ὠσπερεὶ σκιὰ ἀπωλείας μεσὴ ἐν τῇ τοῦτο ἀρρᾳ ἀπαυδρωσία ἐυδωσεί, ἀπειλὰ δὲ ὅτι ἢ λαμὸς ἐλέους. &c.*

Pag 914. 32. διαχαταπονόμενον] *Fort. διαναπαύεται* ἢ καταπονόμενον, *vel διαξᾷ χρῆται τὸν καταπονόμενον πυρεμυθεῖσθαι, aut tale quid.*

Pag. 916. 2. πᾶ ἄρα;] *Malim,* πῇ ἄρα; *i* Quôtandem *à subaudi* ἐφέρεις μέλλει, *sine* πορεύεται.

l. 18. ἀπὸ δημόσιον βαρεῖσθον ξύλα ὁ τοιοῦτος] *Quid si sic? ἀκήδιστον τῷ βασιλέοντος ἡμῶν τὰς ἁμαρτίας ἢ δεῖ τι ξύλον αὐτοκράτορος, φειδόμενος ὁ τοιοῦτος.*

l. 22. διακίνως] *Legendum proculdubio è contextu Paulino:* μὴ διάβολος, πῶς *&c. Omissa enim fuit negandi particula, & διάβολος in διακίνους mutatis parùm attentis librariis.*

pag. 918. 33. κλαυθμὸν τὸν δὴ διάπυον] *Hæc verba,* τὸν δὴ διάπυον, *ex alio aliquo loco huc irrepsisse videntur. Quocircà delenda censeo.*

pag. 924. 27. τὸ ἀτόπημα) *Lego, ἵνα πῶς αἰσχρονίλω φύσει ἐλαθ' ὑφορᾷ τ ἀπωλείας, vel τῷ ἀτοπήματος, i. τῇ ἁμαρτίας. Sed prius magis placet propter antithesin quæ esse debet inter prius & posterius membrum. l.* 30. ὡς ἀσφαλῶ δεῖ τὸ ἢ γῆς χωρίον τὸν διάβολον κατέπαυσαν) *Pro* κατέπαυσαν *malim* καταποιῆν ἐπίσυν.

pag. 926. 10. πεδύμων ἢν πεῖσαι τῷ διαβλῃ) *De hoc loco nondum scio quid statuendum sit.*

pag. 929. 2. ἐκζάλλοιτ ἥκιστ *&c.*) *Totum locum sic legendum suspicor:* Ἐνίοτέ πνες ἐκπυνῶς αὐτῶν, (*vel* ἥλιον) *d' ἐπὶν ὦδε τὸ βασιλέως τὸ ὑπηρέτ ὑποθεοφιλῶν, ἢ αὐθήκαστ διακοσίους χρυσίνους. ἢ πολλάκις ὁ δὲν αὐτοῖς πεῖσαι, ἀλλ' ὡς ἡδέως καταίσχυνσ αὐτῷ. hoc est,* Interdum quidam obnixè petunt, vt supplicatio, quam literis consignatam ad Regem terrestrem afferunt, subscriptione nominis ipsius rata fiat, atq; confirmetur, & quò facilius id quod volunt consequantur, non dubitant sumptum facere ducentorum aureorum, nec tamen ita res illis ex sententiâ succedit, sed supplicationem, tanquam chartam aliquam vulgarem, sine Regij nominis subscriptione retinent. αὐτῷ. *i.* ἥκιστ. *Locum tenebricosum illustrari, vt potui.*

l. 32. καιῷ φαιρεῖν) *Sensus postulat* ἄμεινον, *aut* ὀδυπόδιον, *aut tale quid.*

pag. 930. 33. πάθος) *Corruptè opinor, pro* κατεσκλμάδας.

pag. 931. 18. ἄμοιρ ἢ ὑμῖν *&c.*) *Nec omnino displicent hæc, nec omnino satisfaciunt.*

pag. 934. 20. ἐπικρᾶς) *Fort.* ἐπίκεισος.

pag. 935. 31. νάμα τ δίψης) *Malim,* ἴαμα τ δίψης. *vide infrà pag.* 949 *lin.* 34. *l.* 35. τ φρονλαζόντ) *pro* φρονλαζοντ *nescio an legendum sit,* πνεύματ, *vt oppositio sit inter* πῶς τὸ πνεύματ *&* πῶς τῷ ὕδατος. *l.* 36. ᾗ ᾗ τοῦτο) *sc.* τὸ πνεῦμα. *Atq; hoc nonnihil confirmat meam de superioris loci emendatione confirmat.*

pag. 936. 35. *Rectè vtrobiq, vt in* ἢ πιτάλλει : *Sed vide tamen porrò, annon* ὡς *secundo loco retineri debeat, hoc est ita, vt ponatur ante* ἥλιον, *quod si fiat, non erit opus vt alterutra vox expungatur.* Περὶ πεδυμπικὸς ἡμᾶς ἀχθαι, ὡς ἥλιον, ἀλείρουσι. *Nam & aliptes* ἀλείφει, *& oleum etiam.*

pag. 937. 25. τὸ κοιλοῦν) *Non displicet* τ κοίλων, *malim tamen* τ πωλοῦν, *quia ludendi significatio melius huic loco conuenire videtur.*

pag. 940. 40. ᾧ δὴ τ τῳ) *Fort, si* αὐτὸ δὴ τ τῳ. γένοῃ), *sc.* ὁ λόγος.

pag. 941. 29 & 30. κωίως ὁ αὐθρωπος *&c.*) *Vide annon sic legi possit,* ᾗ ὕπος ὁ αὐθρωπος ὁ σωθεὶς ἐφύτο. Λέγει γὰρ ἡ γεγραφὴ. ὅτι ἐνεφύσησεν *etc.* ὕπος, *sc.* διὰ τ ἐμφυσήματος τῦ πνεύματος.

pag. 942. 35. πῶ ἀπὸ παύτω) *Fort.* πῶ ὑγιὴς παύτω.

Pag 943. 25. διὰ πάλιν αὐπαρέσκοπον] *Fort.* διὰ πάλιν ἀπαιζον πεδὸς πεῖσοπον. καμεῖσθαι enim πεῖσοπον, & ἀπαιζειν opponuntur, & vt τὸ ἧδ πνέοντ ᾗ τ ἀπηβαιμένων πεῖσοπον ἀπαιζειν *solemne, sic* τὸ ᾗ πλουσίων ᾗ ὀντίμων καμεῖσθαι ᾗ διαιλέγειν.

pag. 944. 6. ἢ ἄσπ πόσ.] *Fort.* ἢ ἐυδηγετ & δῆσ. *Iuuenes enim quibusuis illecebris facile capiuntur.*

l. 7. *Pro* ζωνθεια, *legendum fort.* ζωνθηκα, *atq; ita non malè connexus textui cum margine.*

l. 40. αὐτοῦ ζωνθέμενος] *i. fort.* ἀφεσίμεθα : profequimur.

Pag. 946. 34. & 949. 4. ἀπαίτως] *Vera sit hæc dictio an suppositicia non habeo dicere. Non memini enim alibi vsquam lectum eam mihi præterquam hic & altero illo loco quem designaui. Quod si vera sit, poni videtur* αὐτὸ τῦ ἀφοβῶς, ἀκινδύνως, *vel etiam* ἀνευσ. *Nisi bis occurrisset, putassem corruptè positam, vel pro* ἀσφαλῶς, *vel pro* ἀνευῶς.

pag. 948. 8. εἰς μῆκα γῆς) *Fort.* εἰς μεσίαν γῆς.

l. 10. ᾗ) *Non multum refert vtrum deleatur, annon.* *l.* 34. ᾗ ἐν ἀρετῇ *etc.*) *Optimè à te emendatus est hic locus, atq; ita plane, vt eruditiorum neminem aliter sensurum putem. Sed tamen Grammatica præterea syntaxis requirere videtur, vt pro* ᾗ, χωεζοιδίων, *vel* ᾧ ᾗ, *vel* τῶν χωεζοιδίων *legatur.*

pag. 950. 27 *et* 28. ἀφορία) *Nescio an scribendum sit,* εὐφορία, *i.* copia, vbertas. *l.* 42. ἐυζητ) *Vide suprà pag.* 907, *lin.* 2.

pag. 952. 30. 31. 32. *et* 33. ᾗ ἀληθῶς αὐτ *etc.*)

Tota

Tota sententia non malè, vt mea fert opinio, sic interpoletur : ἢν ἀδ ὑμῶν αὖτ. εἰσὶ γὰρ τὸν πλησίον τοῦ πολέμιον λίθῳ κατάξαι, καὶ πῶς φάλαγγα αὖ κατέστρεψε, καὶ πῶς διώκειν αὖτ., ὡς ἀφεῖλεν, διέσπασε, καὶ τοιοῦτος ἀλλήσπας. ὅμως ἀπολειπόμενος τοῦ Σαοὺλ, καίτοι συνεργῶν αὐτῷ ὢν ἀλλότριος. Καὶ γὰρ ἀλλοτρίος αὖτ etc. l. 35. τὸ πεῖ ἐδίδυ) i. ἐπάρεπε, ni sic potiùs scribendum sit. l. 39. post νέκρα initio lineæ, addendum puto ad explendam sententiam, ὑκ ἐπαλλ'ὅη, aut tale quid.

l. 40. Vel delendum πῶς, vt dicis, ante ὑκέ, vel eius loco ponendum ὥςε.

pag. 953. 25 et 26. φροστίθη αὐτῷ) Malim ἐπιτίθη αὐτῷ, i. ἐπιβάλλοσι. l. 41. ἀμείλικτος) pro ἀμείλικτος, probabile est legendum esse ἀποκίμνκτος.

pag. 954. 13. ροῆ καπάκειμς addo φροστίθη.

Pag. 955. 19 & 20. διὰ ῆῆ ἑαυῆ δέξιον] Pendet horum verborum emendatio à præcedentibus. Sic igitur lego ab initio lin. 18 λόγω ῆ ὑ μόνον κληζ- ωστ@- πῶ ἑαυτῷ ὕσαρκον παρεῖναι πῶ δὶ ἡμᾶς ὲκ παρθένν ἀχίας χλοιβλίω, ἀλλὰ καὶ πῶς ἀφρασίν τε καὶ ἀνθυπίοσον διότητα (οἶσαι) διὰ ῆῆ ἑαυῆ δεξίων ἰαμιασοτή τον φανερωτάτης τος.

Pag. 956. 42. & 43. καταλλοι πῖῦς, τὸ ὑμεῖσπε φέρων] Recte in margine, vt mihi videtur, καταγέλοις. Neq; enim aptius aliquid occurrit. Monendus, est præterea Lector, lin. 40 & 41. pro συμφελιαμζαίνεται, scribendum potius, συμφέρλαμζαίνεται. Sic ego quidem sentio.

Pag. 957. 8. & 9. τῷ πατρὶ τὸ Θιὸς ἀληθινὸς, τῷ υἱῷ τὸ Θεός.] Virobiq; malim ῆ, pro τὸ. Nam vt τῷ πατρὶ eiusdem est casus cum ἀλλήλοις, sic sequens articulus debet eiusdem esse casus cum ὁμοιάτως. l. 28. ἄρα ὖν ὧ ὁ πατὴρ] Conclusio rectius sequeretur sic : ἄρα ὖν εἰ ὧ ὁ πατὴρ ἀεὶ ὢν πατὴρ, ὧ ὁ υἱὸς ὐκ ἀεὶ ὢν υἱὸς, ὢν χωρὶς ὅτε ὧ αὐτὸς ὁ πατὴρ ὢν πατὴρ ἑτέρυ υἱοῦ. Nam si dicunt patrem fuisse ab æterno, necesse est simul concedant, aut filium fuisse ab æterno, aut patrem fuisse alterius filij patrem. Nam pater, quatenùs est pater, sine filio ne cogitari quidem potest. Aliter : χνώσκετω. Εἰ ὧ ἀρχὼ ἦρξ ῆ ῆῆ πατὴρ, ἄρχ ὖν ὢν ἀεὶ ὢν πατὴρ, ὧ ὁ υἱὸς ἑτέρυ πατοῦς. Recte. Nam qui ab æterno non sunt patres, priùs sunt filij, & deinde patres.

Pag. 959. 8. τί ὖν ὄζιν ὁ σωτὴρ κσ' ὃ ὐκ ἐσαρκώθη ;] Lego, τί ὖν; Εστν ὁ σωτὴρ, κσ' ὃ ὐκ ἐσαρκώθη ; i. Quid igitur? Estne Seruator alio aliquo respectu, quàm quatenùs incarnatus fuit? *Dicuntur hæc ex persona aduersariorum. Tum addenda responsio in hunc modum : πῶν γε. ἀνθρωπος γὰρ ἀφῆκτο διὰ πῶ ἰδίαν ἐυδοκίαν, καὶ διὰ τῆς σαρκὸς ἡμᾶς σεσωλήλωκε, καὶ διὰ τῦτο ἀποδιαστέλλων ἑαυτὸν ἡμῶν πολλαχὸς ἀυείσκετω. ὅτω ἐκλπτέον τὸ, παιδίοιαι σεῖς τὸν πατέρα μν, καὶ τὸν πατέρα ὑμῶν, καὶ Θεὸν μν, καὶ Θεὸν ὑμῶν. ἄλλως γὰ ἀυτὸς δὶ πατὴρ κτὶ φύσιν, καὶ ἄλλως ὑμῶν κτὶ χάριν καὶ δῶρν· ἄλλως ἀυτὸ ὡς κτίσι, καὶ ἄλλως ἡμῶν ὡς δημιυργ ἡμάτων. εἰ ὃ ἀμφιζάλλοις ἐν τύτοις, εἴπαν εἰπεῖν πατέρα ἡμῶν, ὐκ ἂ πατέρα μν καὶ πατέρα ὑμῶν. Quæ loca correxerim, quibuscq; de causis, ex collatione notarum mearum cum contextu facilè apparebit. Plurimū mihi permisi, hæc sine cautelâ. In locis enim huiusmodi, aut audendum plurimum, aut agendum nihil. l. 15. καὶ πῶς ἀποδιαστέλλων ῶ ῆ] & hic distinguens se à nobis. Nam priora verba argumentum hominem, posteriora plusquam hominem ostendunt. Sic fortassè exponi hic locus potest.*

Pag. 961. 30. αὐτὸς δὲ ἴσμεν] Hoc quid sit nescio.

Pag. 963. 27 & 28. τάπις ἢ ὁκολυθεῖ &c.] Deesse videtur negandi particula ante ὁκολυθεῖ. Præterea haud intelligo, ἀπὸν prò πάπισολεῖ, sine lineâ, rectiùs legatur, καταμώσα, vel ἀπελαύσα. Sequitur enim lin. 30. γέλως ἀποδεῖται συμβάπται. l. 42. αἰδὴν ἢ διὰ &c.] Nequeunt, vt ego quidem existimo, hæc corrigi, nisi corrigantur simul aliqua ex iis quæ proximè antecedunt. Sic lego itaq; : recipient à φεῖς τί. lin. 41. φεῖς τὸ ἢ ου μόρφοι τὸ πάν φαιδρὸν ἢ ἱλαρόν ; εἶς τὸ σφοδρὸν, ἡσύχιον ἢ σκυθρωπὸν ; Ηκισα ἢ, ἢ διὰ τῦτο σεμνύεται διὰ φόβν ἢ μεβρίμνης ἐφοβῶνται Θεῷ ἀδικεῖν τὸ ἀγαθὸν ἱλαρόν.

Pag. 964. 6. ἀπίλθοι, ποεῖ των &c.] Primùm, vt est in margine, pro ἀπίλθοι, lego ἀπῆλθοι, & deinde, pro ἀπειλημμένω, ἀπειλημμένης, vel ἀπειλημμένυ, per solœcophanes. l. 42. σαυτῷ] Delendum puto.

Pag. 965. 4. Pro μὴ πῶ παῖδα legendum μὴ τὸ &c. l. 6 & 7. σὺ ἢ εἰς τοσῦτο ἡμᾶς &c.] Lego, σὺ ἢ εἰς τοσῦτο ἡμᾶς, ὥσε ὐ μόνον ἐμζηλῆλαι γυμνικὰ, ἀλλὰ καὶ ζωδιαγωγεῖν, καὶ πάσης ὀρθματα δοτοῖς τῆ θεζήματι, θεοφάσι ἀγάπε καὶ χρυσότητος ἰαυτῷ σύνοικον ἐποιεῖσθε, οἷς ἡ Εὐα τὸν ὄφιν. l. 33. ὑκοῦν ὅτι ἢ ἐπισωρίζεις δικαιοσύνω] Malim, ὑκοῦν ὑκὶ ἢ ἐπισωρίζεις &c. vt sensus sit : Haud amplius illum opera supererogationis facere & plusquam ex debito facere teneatur. Hoc est enim ἐπισωρίζειν δικαιοσύνω, nisi fallor : plus facere quàm tenetur facere, & sponte suâ, nullâ legis necessitate coactum vlteriùs ire quàm lex inbeat. Opinio enim fuit Chrysostomi, & aliorum eiusdem temporis, τοὺ ἀνκπτας supererogare, & institiam ac merita vltra legis præscripsum accumulare. Dicitur igiter hîc, quòd monachus qui mulierem sibi contubernalem habeat, non ita amplius thesaurizet institiam, sed ea duntaxat præstet, sine quibus periculum sit ne in flagitium incidat & adulterio se commaculet. l. 44. εἰ μὴ παῤῥησιάζεδς] Rectiùs fort. εἰ μὴ &c.

Pag. 966. 1. Pro φειδόμενοι ? Quid si. φροσήκοντες ? paulò post etiam malim, μᾶλλον ἢ ῆ παῤῥησιάζεδαι. ὁ νῦς : Si ne mulieribus quidem coniugatis permittitur, vt sine summâ reuerentiâ proprios maritos adeant & allo quantùs, quanto minùs conuenit virginibus sacris, vt virorum cœtibus & colloquijs audacter se immisceant? Si ab vxoribus requiritur, vt modestè se gerant erga maritos proprios : quanto magis à virginibus consecratis & seclusis à virorum consortio, ne immodestius cum viris conuersentur? l. 2. ῆτ ὁ νόμος φεῖκαι τας] Rectiùs, vt arbitror, τέτ ὁ νόμος &c. τέτο] i. ῆ μὴ παῤῥησιάζεδαι. l. 16. ἀγρολιδωμεν] Corrupte, vt opinor, pro ἀζιδωμεν. Halesius ἀγγαρδιδωμεν, quod Persicum est vocabulum, & significationem habet imperij, atq; coactionis. l. 26. καλ'εἰ] Malim, ἐφ'οἷσι.

pag. 967. 29. & 30. πρὸς τὸ πνεῦμα] deesse videtur πρόσωπον. aut tale quid post πνεῦμα. Adhuc lin. 17. puto articulum τῇ delendum ante πρός. τὸ ἀνυπόξητον enim adverbialiter poni videtur, & oppositum τῷ ὑπαρχὸν lin. sequente. Ordo: Κἂν δὲ ἀνυπόξητον ᾖ τοῦτο πρὸς τὸν τοιοῦτον εὐθὺς σωφρονεῖν, ἀλλὰ μὴ ὑπάρχειν πρὸς &c. l. 26 Malim, πληθὺν, φησὶν, ἐν ἀδικίᾳ, ἢ δίκαια πράττειν &c. Sic enim apud Paulum legitur. l. 33. εὑρήσεται] Totum locum sic lego: ἀλλ' ἐν παῖδα δὶ μάλιστα τὸν πρὸς τὸν Θεὸν φόβον ἔχοντας, ἵνα τῷ σημεῖῳ τὸ ἱκανὸν κακοήθειον εὑρεθῇ. ἢ δὲ πρὸς Θεὸν φόβος &c.

Pag. 971. 25. κοινὸν γὰρ πᾶσι προσέθηκε] Ab hoc loco ad διὸ τῇ proximâ lineâ sic lego: Κοινὸν γὰρ πᾶσι προσέθηκεν (ὡς ἁρπαξὶ ἁκόλαστοις) τὴν ἁρπαγὴν διάπτυσμα, μεγαλοφώνου βοῶν. l. 35. διαίρεσιν] Fort. ἁρμοῦ διάκριτιν.

Pag. 972. 17. αἰσχρῶν] Fort. ἀγαθῶν. Marginalem notam ad superiorem lineam adscriptam delendam puto. Porrò, pro αἰσχρῶν, nescio an ἡδονῶν, scribendum sit. l. 28. Sensus requirit, ὡς ἐοικὸς αὐτὰ χωρὶς ἐκείνων αὐτὰ πάντα εἶναι;

Pag. 974. 19. σφενδόνα μιλεσιστὶ λιθομῶν] Suidas in dictione σφένδον: Σφένδον, ὁ τόπος ἢ ἀγῶνες, καὶ μέρος τι τοῦ λεγομένου μιλίου. Ἐπὶ γὰρ ὕπνου σφένδα τινὸς ἐστι μίλιον. Item in μίλιον: Μίλιον, μέδον γῆς. & paulo post. Ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ μιλίου σήλας ἑστῶτας Κωνσταντῖνον καὶ Ἑλένης, ἔνθα καὶ χαιρόν. Adeò pons hic videtur, αὐτὰ τοῖς βαγίδοι, & σφενδόνι, αὐτὰ τέλεσι, ἤτοι καταπέλτης.

pag. 975. 1. ψευέῳ] Barbarè, vt puto, pro theatro; l. 8. κεκωμπασκηκὼς] Mendosum suis hoc verbum esse, atq; fortasse esse. Cæterùm in hac oratione, quæ adeò scatet monstrosis verbis, vt ne ab homine quidem in mediâ Græciâ nato illisq; temporibus æquali, in quibus Græca lingua vigebat, possit intelligi, quid mendosum sit, quid non, ignorare me profiteor. l. 13. καυπασμῷ] Hoc vocabulum, vt & multa alia in hac oratione, illi ætati debemus, in quâ Græca lingua suis multum dissimilis esse cepit, & ad Latinæ linguæ imitationem se studiosè accommodare. καυπασμῷ] i. nauseâ, tædio. Significatione non multùm discrepat à verbo, ἀκηδάσας, quod mox sequitur. l. 43 ἀπόχωρει] i. Aliò te verte, & recede ab illo.

pag. 976. 37. τοιῆς γε γεγραμμένοις ἐξ τῇ νομίμῳ &c.) Legendum videtur, τοιῆς γε γεγραμμένοις ἐξ τὰ νομίμῳ γε ἐν ἀφθονείᾳ ἐπ' ὄσῃ αὐτῇ Σωκρατομένῳ αὐδρὶ, τῷ ἐπιεικεῖῳ νυμφίῳ Χριστῷ &c. i. dos & tabulæ apud legitimum maritum asseruantur, cœlestem sc. sponsum Christum, qui cum eâ adhuc integrâ & illibatâ coniunctus fuit. Per dotem & tabulas, intelligit opinor, votum illud perpetuæ virginitatis, quo virgines sacræ se Christo dicant atq; consecrant. l. 39. ἐκ ἡμῶν προθέσεως) Fort. ἐκ τῶ ἐμῆς προθέσεως. i. non erat mei propositi.

pag. 978. 6. ἢ κοινωνὸν μὲ ἐκρέπεσι;) Nihil hic mutare audeo sine libris. l. 40. κεχωρισμένον ἐν τῇ ἀρέτευς καὶ ἢ ἀληθείας) Hoc mihi credo: Non separatam & diuersam, sed eandem esse, quod ad hoc mandatum attinet, tam fœminarum quàm virorum rationem. hoc est, Non minùs peccare fœminas, cùm viros libidinis intuentur, quàm viros, cùm procacem oculum in fœminas conjiciunt. Verba rectè se habere non ausim præstare: sed tamen à sententia authoris non multùm aberrâsse me existimo.

pag. 979. 28. & 29. ἀγαθῶν.) Fort. αἰδρεγαθημάτων. l. 29. Vel deleo tecum, ὡ κεχρημένοις, vel lego ἐχθρωθῶς τῇ βασιλεῖ καγρωθοῖς ἄπαις &c.

pag. 980. 9. Lego, ἀρίστος γὰρ σὺ εἶ, Θεὸ τῶν ἐυτρεπίαν &c. deletâ subdistinctione post εἶ. l. 22 σὺ δὲ τῷ παῖδι (&c.) Fort. ἀλλὰ δὲ ἢ παῖδι (vel δὲ τῇ παῖδι αὐτοῦ) ἐπιτηδὲ τῇ διαλάβῃ· σώπα, πτέλμων. Tum addo: ἀλλ' ἐν τοῖς μαθηταῖς ὑμῖν &c. l. 42. & 43. γυναικεῖα γὰρ εἰσημάτων &c.) pro εἰσημάτων, voce spuriâ & nihili, legendum credo, εἰς ἡμᾶς. Deinde ad perficiendam sententiam addo τοῖς ante εἰς hoc modo: γυναικεῖα γὰρ ἢ εἰς ἡμᾶς πίστεως, σμικρότερον (sc. ἐστὶν) ἢ σεσοφίρω &c. hoc est, non minorem fidem habeo de tuâ Christi, quàm mulier olim illa habuit vestimento Christi. Dixit enim illa (Matth. 9. 21.) ἐὰν μόνον ἅψωμαι ἢ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι.

In Chrysostomi precationes.

pag. 1006. 21. ἢ τιμῆς) Malim ἢ πλάτης.

pag. 1008. 4. ἀβεσίωτοι) Fort. ἄξιον ἡγησάμενος. Hoc est enim ὡς βορβόρου ἰδιαίτατα ποιεῖν.

l. 21. κρίματος δὲ ἐσόμεθα &c.) Deesse videtur ἀδύνατοι post ἐσόμεθα.

NOTÆ IN TOMVM

Septimum.

HVius orationis inter primas nobilis cùm omnes ferè alij ἔιδος ἐφέρει meminerunt, tum Leo Imperator his verbis: Ἀρτι τὸ φορτικώτερον τῆς τοῦ Θεοῦ χάριτος οὐτω τῷ πατρὶ τοῦτο τῇ πολίχνῃ Κοκκαρῶ διαπεφώνηκε· καὶ πάνυ μοι λιμῷ καὶ δίψει Κυρίου λόγων λιμώξαντες διαθρέψασθε, λιμοὶ ἄρτι καὶ τοῦ ἀναγκαίου κατεργάζεται τοῦ γιλοῦ, καὶ πῶς ἱκανὸν ἐκλίπωσιν διαγνῶ ὁ πολλῶν ὁ κλῆρος· ὀπτελῶν παρηγορεῖ καὶ λόγων τοῖς βουλομένοις. καὶ τοιοῦτον μοὶ τὸν δι' ὑπερβολῆς λόγον, θαυμασίως πρέποντα τοῖς ψυχὰς ὀλιγοπιστίαν ὁ τῆς λύγης σπεῦσις σπεδοτεῖ. ἐν κινδυνίοις γίνεσθαι καὶ πένθεσιν ἀεὶ δυνάμενον. τοῖς τοῦ σκανδαλιζομένοις ἐν τοῖς τῆς βίας ἐξουσίαις ὁ λόγος ἐχων (τοῦτ' ἔχει) ἐπιθεῖναι. ἀρχὴ γὰρ τοῦ λόγου τῆς ἰατρείας μὴ πάθοι, καὶ τὸ ἐξῆς. Porrò hanc orationem damus, ex cod. ms. in Bibliotheca Collegij Noui Oxonij vsq; ad cap. 10. & inde ad finem ex optimo & vetustissimo ms. Augustano descriptam, emendatam verò ex duobus Palatinis, & in posterioribus capitibus ex illo Oxoniensi. Hom. 1.

Pag. 2. lin. 16. πεφημάτων] *Cod. Oxon.* γεγραφῶν. *sed huic lectioni (quæ alioqui probabilis esset) sequentia congruere non possunt. Mihi certè videtur abillis verbis lin. 15.* καὶ τοῦ θείου νόμου, *ad* ἀποδείξεως *l. 16. vsque aliquod latere, quod suppleare non possum, indicâsse contentus.*

Pag. 13. 11. κεκάμμαι] *Haleſius mauult* σώμαι.

Pag. 16. 12. τὰ χρηστὰ αὐτοῖς ἐξέφανε] *Aptius iudicio meo quadraret* αὐτοῖς ἐκ ἐξέφανε, *vt intelligatur loqui eum de veteribus patriarchis, quibus* τὰ χρηστὰ *in hac vita non obtigerunt, quod manifestè facit in sequentibus, τούτων μὴ ἀποτελεσκόντες.*

Pag. 26. 17. κατηρεῖν] *Ferri poteſt, ita tamen, vt aptius aliquod huic loco desiderem. Haleſius ex coniectura substituit,* κατερεῖν.

Hom. 2. *Hanc orationem ante omneis alias Chrysostomi notissimam Occidenti, & per omnes fere bibliothecas Latinè descriptam ediderunt Græcè, quod sciam, primi, viri docti Romæ: & post eos Fronto Ducæus Ingolstadij. Nos priores editiones aliquâmultis locis emendauimus ex Mſ. Bauarico. In Latina versione deprehendet Lector veriſſimum illud esse, quod aliquoties memini monuisse, summâ in vertendo libertate vſos esse antiquos illos interpretes, & rem, non verba spectâsse. Huius orationis meminit Chrysostomus ipse ep. 16. ad Olympiadem. pag. 102. lin. 25. & pag. 27. 42. præcedentis.*

Pag. 40. 18. & 19. Μιλλεμασχάλις & ἀφαιρεδίς. *l. 23.* πονηρότερον & πονότερον *aduerbialiter accipio, non vt vetus Interpres adiectiuè. Nam ita deeritπ, aut tale aliquid, πονηρότερον εἰ τί ἐστι.*

Pag. 41. 6. κακείνων καὶ τούτων] *Hoc est fortasse,* καὶ βιωτικῶν καὶ τῶν εἰς ψυχὴν ὠφελείαν αὐτῶν. *Sed hoc est sensum ex suo verbis affingere, non ex verbis sensum elicere. Et est certè totus, ni fallor, locus ab οἱ τὰ δέκα χίλια, ad* σφόδρα *corruptus.*

Pag. 41. 38. Haleſius verba ita disponenda censet: ἀπαθρόπτα διανοίγνυται τοῦ θεοῦ ἀλόντων ἀπάντων κατὰ. *& lin. seq. post* ἀπαθρόπτω *delet* τούτων.

Pag. 42. 28. κατηγορεῦσιν αὐτοῦ ὁμοῦ καὶ ἑλαχρολόγων] *Delendaputo, vt otiosa, aut ab hoc certe loco aliena.*

l. 33. τοῖς διαπιστηκόσιν, τῷ ἡμέρᾳ] *De hac loquendi formula alias diximus ex Demosthen.*

Ibid. 36. τοῦ τὰ σώματος] *Vide notas ingeniosiſſ. Boisij.*

Pag. 44. 2. ἐπιγεγραφαὶ] *Assentior Haleſio legenti* ἐπιγεγράφαι, *quod est huius reiproprium.*

Pag. 48. 31. οἰκίαι] *Quid si* εἰκίαι?

IN EPISTOLAS AD OLYMPIADEM.

OLympias, ad quam sunt hæ αἰλιπεῖς κατηχουμένου dulciores epistolæ, neptis fuit Ablabij, qui sub Constantino Magno præfectus Prætorio fuit, Anysij Secundi Comitis filia. Vtrum verò Ablabij neptis fuerit ex filia Olympiade, quæ primum Constanti nupsit Augusto, tum Arsaci Armeniæ regi, quam tertiùm putat Cardinalis Baronius Anysio nupsisse, ex eoque hâc nostram

nostram Olympiadem iuniorem matri ὁμώνυμον suscepisse, procerto non dixerim. Veri mihi simile videtur auctores illorum temporum in huius nostræ laudes satis effusos, de tanta gloria non fuisse tacituros, si Augustæ eiusdemq; Reginæ filia extitisset. Alteram sororẽ habuit Olympias (vt ex Nazianzeni epistola ad Anysium patrem patet, cuius initium, Ἰδοὺ σὺ δύτηχείς σοι γαμεζῆς &c.) & in tenera ætate rectricem & formatricem morũ Theodosiũ magni Amphilochij sororem germanã. Iamq; nubilis collocata est à patre in matrimonium Nebridio ex præfectis. Ad quas nuptias inuitatus Nazianzenus, Anysio per epistolam, cuius initium, Αἰδέσομαι σὲ ἀγκλημάτων &c. fe ipsum excusat, podagricum nuptijs interesse neq; commodè posse, neq; etiam decere : Carmen tamen egregium, quod extat Tom. 2. Pag. 132. Parisi. editionis, Epithalamium, seu potiùs Præneticum ad nouam sponsam misit. Ex quo apparet nuptias hasce celebratas fuisse ante finitum Concilium Constantinopolitanum, quo tempore relicto Episcopatu in Cappadociam secessit Gregorius : & fortasse ipso concilij tempore, hoc est, anno 381. consulibus Syagrio & Eucherio, quòd nuptijs illis interfuisse scribat Gregorius magnum Episcoporum numerũ (ὡς πλεῖστοι ὑποκέπουν ὅμιλοι) quos per occasionem Concilij in Regiam vrbem confluxisse par erat. In hoc matrimonio vixit menses viginti, id est, vsq; ad annum 383. quo vitâ functus est Nebridius. In ipso itaq; ætatis flore, in magna omnium rerum copia & affluentia marito viduata, in eodem perpetuæ viduitatis proposito vsq; ad mortem constantissimè perseuerauit : Neq; precibus aut minis Theodosij Magni Imperatoris dimoueri potuit, qui eam formâ, opibus, omnium virtutum decoratam coronâ, Elpidio cognato suo, homini Hispano, summâ vi despondere ambiebat. Quâ repulsâ offensus Imperator, antequam contra Maximum tyrannum proficisceretur (quod anno 388. contigit) Præfectovrbis mandauit, vt quæsito aliquo legis colore, omnem eius substantiam custodiret, quo vsq; trigesimum ætatis impleßet annũ. Quam illa fortunarum suarũ direptionẽ adeò excelso & supra sexum virili animo tulisse perhibetur, vt etiam sibi illam ab Imperatore illatam iniuriã gratam habuisse videretur, in eodem, vt dixi, viduitatis tenore strenuè permanens. Nam de virginitate perpetuò conseruata fabulosum esse cũ Baronio fatebitur, quisquis cum iudicio legerit illã epistolæ secundæ Iohannis nostri ad eam scriptæ partem, Tom. 8 p. 58. l. 38. editionis nostræ. Post reditum à bello contra Maximum gesto (hoc est, anno 391.) Theodosius intellectâ Olympiadis constantia, res suas sibi habere iussit. Quæ ex eo tempore commune aperuit domi suæ diuersorium omnibus Episcopis, monachis, sacerdotibus, & viris ecclesiasticis cò venientibus. Inter cæteros, magno Amphilochio, Optimo Episcopo, Petro Basilij fratri, Epiphanio Cypri Episcopo pecunias donauit & villas : illos etiam διαγωγίτης, Theophilũ, Antiochum, Acacium, Seuerianum omni liberalitatis & munificentiæ genere complexa. Itaq; ab ipso Nectario Constantinopolitano episcopo facta est Diaconissa : cuius etiam morientis, vt & Optimi Episcopi, oculos suis manibus clausit. Post Nectarium quàm fuerit chara Iohanni, quàm ipsi charus Iohannes, declarant hæ Epistolæ. Et quidem post exilium Iohannis rapta in iudicium, & incendij Templi S. Sophiæ inter cæteros Iohannis fautores rea, cùm constantissimè quæ litoribus respondisset, auri tamen non mediocri summâ mulctata, relictâ Constantinopoli, concessit Cyzicum, tempora expectatura mitiora. Hæc & multo his plura inuenies lector de hac diuina fœmina literis prodita a Gregorio Nazianzeno, Palladio, Sozomeno, Ammiano, Menologijs, Georgio Alexandrino, cæterisq; βιογράφοις.

Epist. 1.

EPistolæ ad Olympiadem ex Regio Ms. Lutetiæ descriptæ, ex cod. Palatino & alio Ms. eruditissimi Iani Douzæ nuper allato Constantinopoli accuratè castigamus.

Pag. 51. 24. τῇ Νεαπόλει] *In Palatino titulus est.* Ὀλυμπιάδι τῇ σοφῇ καὶ κοσμίᾳ γεγάμει τὸ χρυσοῦν καὶ πολύβρηκυν σῶμα, νῦν σκεδάζων χθονὸς ἀδμίας : *vt sunt hi tituli pro arbitrio librariorum.*

l. 29. ζωοδόχει] *Ms.* συγχεῖ. *l.* 40. ὁλοφυεμφώνους, ὧν ὑφαντὸν μόνον, ὦ] *omnino legendum cum cod. Constantinopolitano,* ὁλοφυεμφώνους μόνον, ὧν ὑφαντὸν, &.

Pag. 53. 17. ἐπ' ὄλεθρον κάπτει] *Sic locutus est infrà* 84. 12. πάντων ἐπ' ὄλεθρον καθίζων. *Quare lectionem margini retinendam censeo.*

Pag. 54. 21. πεσσοποιζοιδίων.]

Pag. 55. 9. αὐτὸς οἵῳ ; ὃ βλαῦ, ὃ κατιδ. *Ms.* *l.* 11. παῤῥησίας καὶ σωτηρίας. *Ms.* *l.* 20. καὶ ὑπερῤῥύτῳ. *Ms.* *l.* 29. *Lib. Constantinop. sic :* ἤνυσεν. ἢ ὅτι (*hoc est, vt opinor,* μᾶλλον ἢ ὅτι) ἡ. δ. τ. σ. ο. φ. ὑ. π ἐφάνετο. καὶ ὃ δὲ &c. *Interpres Billius videtur aliam lectionem secutus. Sic enim ista reddit :* Ac sic quoque tandem Ecclesiæ res semper augebantur, ac per miracula vigebant : quæq; minùs læta principia habuerunt, iucundos exitus habuerunt.

l. 36. *Post* ἐπίλιμον ponto deesse ὑπὸ Νηρέως : *& sic videtur Billius legisse.*

Epist. 2.

Pag. 56. 21. τῷ & ἐκκλίνοντι. *& lin. seq. pro* ἀπ. δη. *Ms.* ἐπὶγεν τὸν λύμενον.

Pag. 57. 39. ἐγκλίμα. *Ms.* *l.* 44. κέρεις. *Ms.*

Pag. 58. 13. ἅπαν ἦν. *Ms.* *l.* 20. *Lege cum Ms.* καταδικάζεσαν.

Pag. 59. 31. ἅτυ. ὅπου. *Ms.*

Pag. 60. 7. *Dele* ὑπόκαμας. *l.* 12. *Sladius meus locũ hunc iudicio sano mancũ ita explet :* πάλιν· κἂν τῇ ὑποσυνῇ μόνον ἐνδύσεσιν αὖ (*quæ particulam etiam deest l.* 10. *post* ἤδεως, *ex vsu linguæ)* κἂν τῇ πάσειν. *Billius*, siue de patientia mihi fermo esset, siue de animi submissione.

l. 24 μήσιμ] *Sladius manuit* μεῖα.

Pag. 65. 35. ἀλλοι] *Billius reddit*, aream, *vt videatur legisse* ἄλωνα : *aut si hic piscationem intelligit, verius vt in margine,* ἀλεία *pro* ἁλιεία, *vt* ὑγεία *pro* ὑγίνα. *Nam vt* ἁλὶα *pro regione marina iungatur, quamuis hoc de Troade verum est, durum nimis*

nimis & à re ipsa abhorrens.

Pag. 67 16 *Al* ὀλιγωρήσητε.

fol. 3. Pag. 68. 8. ἐξ ἐκείνης] *f.* ἀδυμίας, *vti reor.*

Pag. 70. 27. αὐτῆς] *Halesius emendet* αὐτοῖς, *illis f. vnus celeberrimus prius nominatus: sed vt plenè constet sententia, ante* αὐτόπτου *addendum videtur* ὄν.

Pag. 71. 34. *Pro* αὐτὸν *Halesius vult* διάπυρον *disertè perscribi.*

Pag. 72. 10. τὰ ἄλλα παίτα ἐκέκτητο] *Hæc absunt à codice Donzæ, & quidem possumus ijs carere.*

Pag. 75. 12. τῷ φασεισάρ] *Pro* τῷ *lege* φασεισάου.

Pag. 76. 9. ἀωθ] *f.* ὡς ἠπορημένη, *cum in Hebræo nihil tale habeatur. Vide infrà pag. 78. lin. 35. Cyrillus Alexandrinus:* οἱ ἀπὸ Ζίλφας τὴ ᾗ Βαλλας λόγον ποιησὰν κατέχεσθαι τὸν Ἰακώβ.

fol. 4. Pag. 82. 8. *Slad, legendum censet,* τῷ ἀφάτῳ ἀνδρὶ & ἐκείνῳ. *Billius excusatam lectionem retinens vertit* munificentiam.

fol. 5. Pag. 83. 43. τοῦτο] *f.* τὸ ἡμᾶς ἐν δίκαις ὑπάρχειν.

fol. 6. Pag. 85. 40. τετολμημένων] *De hac constructione ἐπίσχω. & quidem codices plures habent* τετολμημένων: *mihi magis placeret* τετολμηκέναι.

Pag 87. 34. ἱμαντηρίων] *Magnæ f. ecclesiæ. Vide historiam apud Socratem & biographos.*

fol. 7. Pag. 88. 37. τῆς ἐλαθερίας αὐτῆς,] *For.* τὴ ἐλαθερίας αὐτῆ, *vt p.* 94. 16. *Billius vtrobiq; vertit,* vxor.

fol. 8. & 9. Pag. 89. *Ex his duabus epistolis apparet ordinem temporis non fuisse seruatum in his epistolis digerendis. prius enim fuit Nicea, quàm Cæsarea.*

fol. 12. Pag. 91. 1. ἐκείνοις τῇ] *Billius,* nos videre.

fol. 13. Pag. 92. 35. ἡ ὁρμὴ σου λυπεῖ τὴν ἐκκλησίαν]

pag. 93. 34. δρῦγη &] *Billius,* torrens, *vocabulum est militare. Vide notas Boisij.*

Pag. 94. 28. ὑδὲν τούτων εἰδὼς] *Sententia imperfecta, vel nominativus est absolutus. l.* 41. βύρδων] *Billius,* equus, *adscripto in margine,* βύρδων. *Vide notas Boisij.*

Pag. 95. 7. οἱ ἀπὸ Ἀγκυρέων, οἱ ἀπὸ Γαγγρηνῶν] *Vide Boissium. l.* 24. *Sive* ἀναγῶν *legatur, sive* ἀλάβων, *ante* αἰτοχίας *videtur deesse,* τὸ τῆς. *l.* 44. *post* ἀδιαφόρως *dele comma, & repone post* ἀπροκόπους, *lin.* 1. *seq. pag.*

Pag. 96. 4. δοῦναι ἐκέλευσεν] *Billius,* dare instantiam. *l.* 21. ἀγωνιάσαντας] *Sladius* ὁ μακρὸς τὰς manuls καὶ κεφαλῆς. *l.* 33. *Billius legit,* τὸν πανοῦργον καὶ ἀρχαζόμενον. *utrumuis stare potest: sed rectius, vt puto, vt est in excuso.*

fol. 15. Pag. 98. 40. τῷ καὶ τῶν διακόνων] *Suspecta. videtur Billius non legisse.*

fol. 16. Pag. 101. 26. ἀπελλαγὼ ὑπάρχῃ οἱ] *Halesius peringeniosè, & vt opinor, rectè,* ἀπελλαγὴ, ὑπάρχῃ· ἐὰν *&c.*

Pag. 102. 43. ἡμᾶς] *Billius* ὑμᾶς. *Ibid.* Ζωσθέαν] *Cetum. fic sepe in epistolis* ὡς *diaphyus.*

In Epistolas ad diuersos.

Hæc editio epistolarum ad diuersos constata est ex mss. in Palatina, Augustana, Bauarica & Viennensi bibliothecis: quibus accesserunt Mss. Reuerendissimi Gabrielis Archiepiscopi Philadelph. & doctissimi clarissimiq; Iacobi Bongarsy.

fol. 9. Pag. 107. 39. ὡς βύλεται] *Billius non habet, & potest abesse.*

Pag. 112. 35. ᾧ ταῦτα μὲν συγγινώμονος ἡμῖν ἐλπὶς γενέσθαι] *Corrupta, legenaum certe,* ᾧ παῦτα μὲν συγγινώμονος ἡμῖν. ἐπεὶδὴ τοῦτο οὐκ ἐλπὶς γένεσθαι, *desperatum* τῆ σῆ γεγιμάτων ἡμιλία, χέιρι ἑαυτ- *Hal.*

Epist. 22.

Pag. 114. 18. περὶ τὸν Ἀντιοχέα] *Fort.* Ἀντιόχειαν. *Ptolemaidis ejus copiam, qui vnus sunt ex præcipuis inimicis Iohannis nostri. l.* 24. εἰ μή π. ὑπερβαλλὸς ὄντα συκοφαντίας καὶ δεινηδύσεως] *Vide Boissium. l.* 25. ἐδημοῦσατο ὅ τοις] *Vide Boissium. l.* 28. πεῖθουσι περὶ πάντων ὑποδύεσθαι πιμελεῖαν] *Vide notas Boisij. In hac epistola codex Bongarsij nos destituit: quo sit vt plura supersint emendanda.*

Epist. 24.

pag. 120. 34. σπούσιος ἐδόθη] *Videtur esse scholion alicuius ad vocabulum* ἀφόρτιλα, *mere Græcis parum intellectum.*

Epist. 42.

pag. 123. 9. ἐλαθέρας αὐ] *Pro vxore, vt puto. & sic vertit vbiq; Billius. Vide notas nostras in epist. 7. ad Olymp.*

Epist. 49.

pag. 136. 15. δοξάζωμεν] *Nominativus absolutus: vel lege* δοξάζωμεν. *l.* 35. ὑμᾶς] *Legendum, vt in margine,* ἡμᾶς: *alioquin* τὸ ὑπισχνεῖν *non satis aptum erit huic loco.*

Epist. 79.

pag. 152. 23. ῥᾳθυμίαν Σκηνοῦν] *Vide epistolam* 198. *l* 25 πεφαλλοῦσι]

Epist. 117.

De hac Epistola Halesius ad hunc modum. Hæc ad Cyriacum epistola semper mihi vehementer, vt supposititia, est suspecta. Primò enim epistolarem illum characterem, qui in reliquis, omnino non video. Deinde procœmium idè ferè habet cum epistola prima ad Olympiadem, quinetiam integras sententias ex alijs Chrysostomi operibus decerptas, quæ videntur imitatorem aliquem sapere: & alióquin certè, nisi vbi Chrysostomus planè compilatur, stylus Chrysostomum non refert. Quinetiam quædam sunt à Iohannis nostri moribus & ingenio aliena. Nam quod ad adulterij crimen respondet, ἀκούσατε μου τὸ σῶμα &c. & popularis vocis commemoratio, σωιόφρων ἵνα ὁ πλεῖος Ζωίλησαι τὰς ἀκίνησας αὐτῷ, ἢ ἵνα τὸ σῶμα ἰωάννου ἐσπάσωσι: quòdq; in Arsacium paulò quàm par est acerbius inuehitur, hæc, inquam, omnino non placent. primum enim habet aliquid in se turpiculi, secundum iactantiæ, postremum stomachi. Atq; certè horum vltimum dudum à Photio obseruatum memini, cui & medelam conatur adhibere, sed non satis dextro Asculapio. Postremò quòd ait ὑπὸ τῆς κακοσίτου, nusquam Noster hoc numero loquitur, sed semper in singulari. Atq; hæc ferè sunt, quæ in hac epistola *(inquit Halesius meus)* obseruauì, integrum de re tota iudicium erudito permittens Lectori.

Epist. 143.

Pag. 172. 15. *Post* ἔτεκεν *dele comma. articulus enim* τὸν *ad* χαρίεν *referetur, non ad* Σκηνοῦν, *quod femininum est.*

Epist. 145.

Pag. 184. 19. *Post hæc verba,* ἀλλ' ὑπὲρ ὑμείας τῆς σῆς, *in codicib. Mss. alia est huius epistolæ conclusio:* ᾧ ὀπτυμώτῳ καὶ ἐθέλῳ ᾧ φιλῶ πάντα ἡμῖν χαρίζεσθαι. ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο παῦ ἂν εἴη. παρακαλῶ σε ἡ εὐχήσεως, αὐτόν τε ἡμῖν σωιζοῦ ὑπισχνεῖσθαι τὰ ἀλλ ἡ ῥώσεως τῆς σῆς, ᾧ τοῖς σοφίσμασι ἡμᾶς ἀγαπῶσι πολλὰ

εἰς τοῦτο παρακαλέζειν ἡμῶν τὴν εὐκολίαν.'

Epist. 176. *pag.* 185. 2. οὐδ' αὖθις, ὡς ἔγωμαι, ὁ τοιοῦτος κατ' ἐκείνων πάθοιτο] *l.* 22. *Sublatis asterisci*s *exple*, τῆς ἀκοῆς *l.* 29. *Lectio Ms. consentit cum coniectura marginali.*

Epist. 180. *pag.* 187. 3. φόνον βλέπουσιν] *Halesmannus*, φόνου (*vel* φόνῳ) πόθου. *l.* 36. *Omnino legendum cum Ms.* ἀεὶ ῥᾳδίως *pro* ἀεροῦς *verbo nihili.* *l.* 37. *Codex Cuiac. ante* δὲ *interponit* καί.

Epist. 184. *pag.* 189. 23. *Posterius* ὅτι *pro* ὅτε *positum videri queat.*

pag. 207. 10. *Cod. Cuiac. sic*: ὅτι δύδε τὸ ἀεὶ γιγνόμενον. Epist. 2.

Epist. 220. *pag.* 203. 40. τῇ *videtur delendum.*

l. 13. *Cuiac.* οὐδ' ὅσον. *l.* 30. *Lege cum Ms.* κοὐ τὸ θεῖον δικαιοῦ. *l.* 39. ἔτι, *Otiosum est.* *l.* 43. *pro* αἰδεῖα, *portento verbi, lege cum Ms.* οἰκεῖα.

pag. 205. 6. τῆς θερμῆς *&c.*] *Tota hæc epistola* 224. *abolenda. est enim eadem cum proxime præcedenti, nisi quod hic* ἀκίβδηλον, *ibi* integra.

pag. 208. 6. *Lege* φιλονεικεῖ νικᾶν τοὺς *&c.* Epist. 3.

l. 13. *post* πολεμικώτερον *pone comma, & lin. seq. post* ἐμοῦ, *dele. porrò totum hunc locum sic legit cod. Cuiacianus.* μηδὲν ἡμᾶς ἀληθῶς κακωσομένους, παντελῶς ἀπαθεῖς ὄντας, ἑρημίαν οἰκοῦντας, πολεμικωτέρους μᾶλλον τοῦ τ. κ. κ. ἐ. π. ἀκίνδυνα κακά.

In Epistolas Constantij. p. 205.

In has Epistolas ex unico editas exemplari Bongarsiano, ideoq; multis, vt fit, locis mendosas, castigationes cum primis necessarias post librum excusum misit ad me doctiss. Fronto Ducæus ex Ms. Cuiciano: quas hic subtexere visum est.

l. 27. *&* 28. *Coniecturas marginales confirmat Ms.* *l.* 33. σῶ] *Ms.* ὑμῶν.

Epist. 1. *pag.* 205. 37. *post* δίκη *fortè ponendum comma, & post* δίκην *delendum.*

pag. 209. 7. τῇ ζητεῖν καθόλου] *Ms.* τῷ ζητεῖν καθ' ὅλου. *neutrum placet.*

pag. 206. 14. *Sublatis asterisci*s *sic exple lacunam.*

ὑμῶν δὲ σῶον. ὑδὲν δὲ τῶν. *l.* 22. *Sublatis asterisci*s *exple*, τῆς ἀκοῆς. *l.* 29. *Lectio Ms. consentit cum coniectura marginali.* *l.* 36. *Omnino legendum cum Ms.* ἀεὶ ῥᾳδίως *pro* ἀεροῦς *verbo nihili.* *l.* 37. *Codex Cuiac. ante* δὲ *interponit* καί.

pag. 207. 10. *Cod. Cuiac. sic*: ὅτι δύδε τὸ ἀεὶ γιγνόμενον. Epist. 2.

l. 13. *Cuiac.* οὐδ' ὅσον. *l.* 30. *Lege cum Ms.* κοὐ τὸ θεῖον δικαιοῦ. *l.* 39. ἔτι, *Otiosum est.* *l.* 43. *pro* αἰδεῖα, *portento verbi, lege cum Ms.* οἰκεῖα.

pag. 208. 6. *Lege* φιλονεικεῖ νικᾶν τοὺς *&c.* Epist. 3.

l. 13. *post* πολεμικώτερον *pone comma, & lin. seq. post* ἐμοῦ, *dele. porrò totum hunc locum sic legit cod. Cuiacianus.* μηδὲν ἡμᾶς ἀληθῶς κακωσομένους, παντελῶς ἀπαθεῖς ὄντας, ἑρημίαν οἰκοῦντας, πολεμικωτέρους μᾶλλον τοῦ τ. κ. κ. ἐ. π. ἀκίνδυνα κακά.

l. 27. *&* 28. *Coniecturas marginales confirmat Ms.* *l.* 33. σῶ] *Ms.* ὑμῶν.

pag. 209. 7. τῇ ζητεῖν καθόλου] *Ms.* τῷ ζητεῖν καθ' ὅλου. *neutrum placet.*

IN SCRIPTA SVPPOSITITIA CHRYSOSTOMI.

Τῶν νοθευομένων ingens passim in omnibus ferè bibliothecis tam priuatis quàm publicis numerus: quæ tam cupidè exquiri, tã ambitiosè edià viris doctis miror. Gerardus Voissius, vir, vt audio, doctrinâ excellenti, ex Bibliotheca *Strozziana*, nouem orationes in Ascensionem Domini Latinè versas vulgauit, easque δίχως in 9. annos episcopatus Iohannis nostri tribuit, in quibus ὐδὲν ὑγιές. Possem idem de alijs, sed contineo me. Nobis certè venia, vt spero dabitur, post tot egregia opera edentibus hæc pauca κἀβλεπτα. & tamen sciat Lector nos multa reiecisse, vt luce prorsus indigna, quæ à librarijs meis in meum vsum descripta fuerant, qualia sunt μᾶλλον καὶ ἄλλων τοιούτων.

1. Εἰς τὸ, ὑδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν. *Initium*: Φασί τινες ὅτι μύρμηκα *&* λέοντα. *Extat in Bibliotheca Cæsarea, Vaticana, & Venetæ.*

2. Περὶ τῆς Γαλιλαίων, ὧν ὁ Πιλάτος τὸ αἷμα *&c.* *in Bibliothecis Italicæ & Oxonensi.*

3. Εἰς τὸ τῶ Χειρὶ ῥηθὲν. *Initium*: Οπότων τὸ ἱερὸν ἐπόλθε.

4. Περὶ τῆς σωτηρίας. Οτιν ἄρξομαι.

5. Περὶ τῆς ψυχικῆς ὠφελείας. *Al.* περὶ ὅρκου παραβολικός. *Initium*: Ωμοιώθη ἡ ζωὴ ἡμῶν. *In Cæsarea, & Orientalibus.*

6. Εἰς τὸν ἄγιον Ιωάννην τὸν Θεολόγον. *Init.* Ιωάννης σύμφορον ἐναγώνιος. *In Orientalibus.*

7. Εἰς τὸν ἐκ γενετῆς τυφλόν. *Init.* Εἰ μὲ τῶν ἄλλων τοῖς τοῦτο ἐλάμβανε.

8. Εἰς τὸ γνωστικὸν τῶ ἁγίου Μακαρίου. Ακόυστε, ἀδελφοί.

9. Εκ τῶν ὁσίων τῶ ὁσιούτου Δανιὴλ, καὶ περὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου. καὶ περὶ αἰτήσεως. *Init.* Ακουσον, ὦ ὑγεινὲ, μετ' ἀκριβείας. *Ex Biblioth. Palatina.*

10. Εἰς τὸν Ηρώδην καὶ τὸ πάσχα. *Init.* Πάντων ὁ ἡλικιακὸς ζῆλ πόλθ.

11. Περὶ ὀργῆς καὶ πανδοκείας, καὶ περὶ μετανοίας καὶ ἐλεημοσύνης. *Initium*: Οὐδὲν τῆς ἀληθείας φαιδρότερον.

12. Εἰς τὸν πόρνον. *Initium*: Εν πάντ' κακῷ.

13. Οτι ὁ Μὴ τὸν Χειστιανὸν φοβούμενος τῶν δικαίων, καὶ περὶ μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως. *Initium*: Εἰς δικαστῆ, ἢ ἀμάρτημα.

14. Εἰς τὸν εὐαγγελισμόν. *Init.* τῆς παρούσης τιμίας καὶ βασιλικῆς.

15. Περὶ τῶν ἀναλισκομένων ἐν τοῖς θείοις σωμάτων. *Initium*: Διαγινώσκω ὑμῖν τὸ γήφον πολὺ ἐνάρετον.

16. Περὶ ἀκτημοσύνης. *Initium*: Τοὺς τῆς ἀγαπητῆς.

17. Περὶ τῶ μὴ φροντιζόντας τοῖς βιωτικοῖς. *Initium*: Φέρε δὴ καὶ σήμερον τὸν περὶ κατανύξεως ἀγῶνα λέγω. *In Biblioth. Regia Lut.* *Apanthisma est variè mutilatum.*

In hac homilia coniecturæ ad marginem ferè sunt ab Alleno nostro, peringeniosæ & probabiles omnes, sed coniecturæ tamen. post absolutam editionem misit ad me doctiss. Fronto Ducæus castigationes ex apographo Romano. P. Iacobi Sirmondi, quod cum alio codice Vaticano contulerat, quibus tamen non aliàs ferè vtor, nisi cum à coniecturis nostris dissentiunt, quod rarò fit, vel aliquid adfernunt noui. porrò apographum illud Sirmondi signo in his notis literæ S. & Vaticanum literæ V. Hom. 1. Περὶ νοσημάτων.

pag. 211. 71. *post* Σωτηρίας *addit S.* τῶ αἰῶνι τούτω *l.* 18.

l. 18. *post* αἰματος *V. addit*, καὶ ὁ δεσπότης αὐτοῦ τῷ καλῷ ὃν τοιοῦτον ἐκδημῆσαι. *l.* 24. ἀλλὰ τοῦ ἀδελ] *S. melius, Mutti adde.* *l.* 30. μὴ μιμῶμεθα *S.* τοῦτο μιμώμεθα *V.* ὁμοίως τοιοῦτον ὄντα τὸν δεσπότην ἐπιδείξασθαι τῷ αἰδεσίμῳ τούτῳ. *Ibid.* ἐπιπολάζει.

Ib. ἀπὸ τῆς ὑπάτου. *l.* 34. τὸν τοῦ κόσμου καιρὸν] *S. πολὺν λέγων μὲ τοῦτο παιδεύει μὴ.* *l.* 38. τοσοῦτος ἀπολέλειπται *&c.* *l.* 40. ἀπὸ τῆς ἐκείνου, *&* mox ἀπὸ τῆς ἐμῆς *S.*

pag. 228. 2. ἀλλ' ἐκεῖνος] ὁ *S.* 3. τὸ ἀνὼ ὑποστολὴ λέγ] *S.* *l.* 9. τοῦς ποδῶν] τοῦ ποδὸς *S.* *l.* 17. ἀκούσωμεν. *S.* *l.* 23. *post* ἡ *S. addit* σάκορον. *l.* 26. μανθάνει δὲ] ἀλλὰ μανθάνε *S.* *l.* 29. πάντες] πάντοτε. *Ib.* ψυχῆς ἀκμαίου.

pag. 229. 1. ἐν χωρίοις] *Lege cum S.* χωρίοις. *l.* 15. ἀλλοιονοῦσιν ἡ] *Desunt in S.* *l.* 17. ἡ λαμπὰς] *Desunt in S.* *l.* 24. φερόντων δὲ τούτων] *S. sed* πάντων φέρεται. *l.* 28. ἐξ ἡμῶν. *l.* 30. ἐν πατρὶ. *l.* 31. καὶ μίαν ἀδύνατος. *l.* 34. τὸ ὄμμα λέγων· ἀλλοιοῦται καὶ κακοῦται ἀεὶ ἐρίζασθε.

pag. 214. 6. ὅπως ἐνεφάνη ἡ *&c.*] *Mallem* ἐμφανῆ, *& in margine* γράφεται καὶ ἠφανῆ. *l.* 7. ἀρξάμενα ἡμῶν δὲ. *l.* 8. ὀπίσω *&c.*] *S. rectissime,* ὀπίσω τοῦ ἐκείνου τὸν νοῦν ἑαυτῶν ἀποδείκνυσι. *l.* 12. *S.* ἀπὸ τοῦ addit ἀλλά. *l.* 13. ἀλλ' ἀδιαφθάρτως. *l.* 22. *post* πλῦ *S. addit*, ἐλάττε τοῦ κύνας. *l.* 30. κατ' ἀρχὴν πονηρίας. *S.*

l. 32. *post* πολλοῖς *addit S.* ἀπόλωλε. *l.* 34. αὐτὸς ἀληθῶς. *l.* 37. *S. delet* ἡ *ante* ἡδέως. *l.* 41. ἐπὶ τοῦτον πῶς εἶπε. *l.* 44. *post* ονε. *addit S.* πολλὰς τῶν, *& mox pro* αὐτοῦ. ἡμᾶς.

pag. 215. 4. κεῖ κύματα. *l.* 5. βλέπει *S.* βίβλος. *l.* 6. ὁ Ἰωάννης εἶπε, φωσφόρα δὲ τὰ ἔργα τῶν Διαβόλου, καὶ τὰ τέκνα λυπεῖ. *l.* 28. ὕδωρ λοιπὸν Παῦλον) *S. rectè, deficit* λοιπὸν Παῦλε, τὸ. *l.* 36. φωνὰς) συμφορὰν.

pag. 216 1. αὐτοῦτον *&c.*) οἱ ἀγάπας κατὰ τοῦτον ποιοῦντες, ὅπως φύγητε ἐκ τῆς ὀργῆς τὸ ἀφροκόμιον ἐν αὐτοῖς, *omnino velle.* *l.* 2. τῶν θείων ἡ φιλοτιμίας μνεῖ. *S.* Θεῷ ἢ ὑπὲρ ἡμῶν. *l.* 6. *post* δίλογ-σας *S. addit* ἡ ἀπογνώσεσθαι. *l.* 7 ἀποκαλέσω) *S.* ἀποκτείνω. *l.* 8 ἀνέκαστε ἔρ. ἡ μὴ γίν. *l.* 14. ἡ ἀπειλῶν. *l.* 16. ἀγαγεῖν. *l.* 19. ὅτι δυσπεῖσθαι ἀν ἐνδ.) *Locus hic corruptissimus a Mss. abest.* *l.* 20 *post* αὐτῷ *S addit* ἡ. *l.* 23. τὰ θεῖα. *l.* 29. οἱ πειθόμενοι. *l.* 30: μὴ δὲ τὰ θέσει τοῖς λύπαις) *S.* ἢ μὴ δ' ἔσαι τὸ τοῦ τοῦ διαβόλου. *l.* 33: κατασθίξας. *Ib* βίβλος) *S.* βίξας, *vt supra.* *l.* 40: σὲ αὐτὸ *&c.*) σὲ δὲ τοιούτων π. μ κατέβλης. *l.* 41: ἐντυγχάνων, καὶ τὸν λέγοντα) *Lege cum S & distingue.* ἐντυγχάνων καὶ αὐτῷ, λέγων. *l.* 42: διακόρπτον.

pag. 217. 6. *Dele posterius* ἵλεων *cum S.*

l. 7: μὴ λοιπὸν τε) *S* ἵλεοντες. *fortasse totus hic locus non male legeretur,* ἵλεων δὲ ἵλεον, ἵνα οἱ μὴ λοιντες. *l.* 9: ἐπαίσασθε. *l.* 12: ἄλλον ἢ τοῦ, τὰ ἐν. ἐφ. λέγων) *l.* 23: μάχης ὁ ἀφεῖτος ἐν αἰρ. *l.* 29: *post* Νεῦσεν *& addit S.* πολ οἱ καθεζῆς αἱρεσιάρχαι; *l.* 30: ἐκκλησίᾳ) *S* ἀλησίᾳ. *l.* 32: *S post* λύκοι *addit* ἅρπαγες.

pag. 218. 2: *post* presus πῶ *S delet* ὁ, *& post* ἐπιπόλυπος *addit* δ. *l.* 3: μυρῶ δεῖ. *Ibid: post* posterius πού dele ὁπ. *l.* 10: *Lege cum S* ὅπως ἐκ κτίσεων, ἡ ἐν τοῖς ἡμῶν ἡμέραις, ἡ ἐν ἀπωλείᾳ ἐκπλήσει. *l.* 15: *Lege* βιβλία κτίσε. *l.* 16. ἐκκλησίας) *Lege cum S* ἐκκλησία *Ib: post* βασιλείᾳ *S addit*, καὶ ἀναπαύσει.

pag. 219. 7: καὶ ἀναδείξει ἡ κύριος ἐμῶν ὁ ἅγιος γεγοφ. *l.* 9: φρενατιτῆς *&c.*) φρενατιτῶν δὲ τῇ ψυχῇ ἐφεστηκότες τοῦ μὴ. *l.* 11: *post* ἐντεῦθεν *S. addit*, ἡ ἐνδικαίᾳ χρωνί, *& mox post* ἀντεῦθεν *addit*, ἡ ἀνθρώποις. *l.* 21) ἀπεκόπτοντο) *l.* 24: περιδέδ *S* ἡμῶν. *l.* 27: πολυθέον *v.* χε.) *S* τὸ κεκλεῖσθαι ἐν τῷ ἐκκλ. *Ibid:* συκῆν ἢ τοῦ πιστεῖ.

l. 28: ἅπαντα ἐκείνα. *l.* 29: ἔσται, πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν· βλέπε τοῦτον, ὃ ἀδρωνεῖ· πῶν σωκίσθω. ἐν ἀγάπῃ· ἐκ ἀρχαγγέλῳ ἐ βασιλεῖ *&c.* *l.* 32: *post* ὑπόνοιαν *addit S* ὑπερβολὴν συ τὸ γεγραμμένον, τὸ ῥῆμα τῷ *P.* σωκεῖς σὺ, ἵνα ἀκαμψθῇ· ὅτι ἀγγέλων ἡ φρόνων. *rectè.* *l.* 38: ὁ κομᾶς τοῖς ἰδίοις ὑπηκόοις ἀποχαίζεται.

pag. 220. 5. ἡ δὲ τύπων μικροψυχήσει κατασκῶν τὸν λόγον. ἐπαίνῳ ἐξ ἀρχαίας κελεύει δὲ τὴν σωτῆρίαν. εἰκὴν *&c.* *l.* 7: ἡ πάντα ἐκ τοῦ *P.* ἐνρῆσον δεσμα. *l.* 15: τὸν κύριον ἐν ὑπὸ ἡμῶν, ἀγαπᾷ· ἡ· πὶ ἐμῶν καρδ. *l.* 20: διδάξωμεν. *l.* 27: ὀφῶντες ἐνὸ ὁ σώμ. 1092: *post* ἀφορθῶ· πάντων *addit S.* ἡ καὶοὸ κ' κατοικῆ.

Pag. 221. 19. *Lege* πολλὰ χρὴ διδόντα *l.* 39. κλαῦσαι τὸν λόγον.

Pag. 222. 5. ὑπὸ ἡδονῆς *& fletum,* ὑποκρίσεως. *l.* 7. *post* σπινδόντα *addit S.* καὶ οὐ χαλῶντες νυῖ, ὅτι κλαίουσιν. *Ibid:* χόρευσιν] *S* χορεύοντας. *l.* 10: τὰ σκάφη. *l.* 20. πόλεις ἱερᾶς γενόμενα. *l.* 38: ἔχων ἐρέχεται ὁ Χριστὸς. λοιπὸν ἵνα τὸ βιβλίον ἀνοιχθῇ αὐτῷ· *l.* 41: πῶ λοιπὸν φύγῃς ἡ κρυβῆς ὑπὸ πρόσωπα τοῦ Θεοῦ; ἐαν-

Pag. 223. 7. *pro* ἐννοια *lege* ὀδύρεια. *Ib.* ὑπὸ φ. ὁ οἰκοδομὴ ἐκκλησίας ἡ ὑπόθ. *l.* 13: *lege cum S* ἀποκρίνεται ὁ ἀκροατὴς λέγων, ὅτι ἐγὼ κρίνω ἡμᾶς διὰ τὴν λόγον, ἡ τὸ σύνδρομά. *l.* 16. ἕκαστος ἡμῶν πρὸ ἑαυτῆς λόγον ἀποδώσει. *l.* 22. *post* ἀνοίσαν, *addit S.* ἡ ἐκκύσας. *l.* 23. σωθῶ; πρὸς τίνα καταφεύξομαι; ἐγὼ σοι λέγω πρὸς τίνα καταφεύξω.

l. 32. ἀληθῶς ὁπὸ γῆς ἀπ- *l.* 38. κατεργῆς σεαυτὸν ἐχ σωτηρίας φάρμακα. *l.* 39. ευσαξεις] σταυξεις;

Pag. 224. 1. ἄλυσον *& &c.*] ὦ φιλαργυρώτατε διαύτε. ὁ γὰρ μόνον. *l.* 3: χειρότε, ἀλλ' εἰς μεταβολαι ἡ ἀνάγκα. *l.* 5. *Lege* ἀναπαύσει, κατὰ ἐγκλημα. *l.* 9: Lege, οἷα ὕβρεα θέλεις σαυτὸν μόνον σώσαι. *l.* 11: *post* ἐαυτὸν *adde*, ὡς ἐχρὶς ἐμαυτὸν *l.* 15. ἵνα μὴ εἰς ἄνυπτα σκύλης· ἡ εἰς κακὸν κοπᾶς. *l.* 17. *Lege* κατὰ πνῦ, ἡ ὁ κύπος σε εἰς κακὸν χώλ). *l.* 18. ἐρχαζόμενοι. *l.* 20. ἐαὶ ὃν φεσσυζῇ τοῦ Θεῷ. *& mox.* ἡ ὑ χαλᾶ·

τῆς μετουσίας πλούτου. ἐπιδιδ. *l.* 18. ὁ ἐγκρὶς. *l.* 21. *Lege cum S.* ὀξυπαθοῦσιν πεῖν.

Hom. 2. Opus prorsus ineptum, nisi vbi quædam ex orationibus in Annam auctor scriptioni suæ intexuit. Halesius.

Pag. 225. 39. ἐυπιλας] Vide notas Boisii.

Pag. 226. 40. διὰ Παύλου] *Vbi?* vide Boisium.

Pag. 229. 10. τὸ παπύρωμα ἐξ ὧν κατεσκέυασεν]

Hom. 3. Hæc oratio nescio quo errore huc detrusa, interpretationem saltem locum tueri potuisset. Nam & in multis describitur bibliothecis, & à Florilego citatur, & quod caput est, multa habet tam sensu quàm phrasi à Chrysostomicis non abhorrentia.

pag. 231. 42. ἐν τῇ κωδίδι] Vide Boisium.

pag. 233. 19. χρὴ τὸν ἀγωνίστην] *Interpres*, exemplo ducis: *melius ad sensum*, quasi ducem, ὡς ἡγεμόνα. *l.* 21. *Proinde vel legendum* ἀξιοδόκητον, *vel aliquid deesse videtur*, μέτροις, *aut nimium*, *aut simile quidpiam. Nam vt verba sunt, sententia est durissima.*

Hom 4. *pag.* 234. 29. ὄφελεν γὰρ ἡ φιλαδελφία, ἀδελφεία] *Locus parum sanus.*

pag. 236. 20. *In margine lege* παπύρωμα. *Nam* παπύρωμα *verbum est nihili.*

Hom. 5. Oratio plena ineptiarum, plena solœcismis & vulneribus, quæ omnia sanâsse non est meum, ne operæ quidem precium fortasse: conati sumus tamen in non paucis aliquid ȝ quàm dextro successu, nescio. Porrò huius orationis 3. sunt partes, 1. encomium ieiunij: 2. interpretatio breuis in tria priora capita Geneseos: 3. inuectiua satis frigida, conuitijs è triuio petitis, contra improbas mulieres.

pag. 239. 17. ἀφεστηκότα &c.] *Fortasse locus est sanus. Sed quod mox sequitur*, πλήρης αὐτοῦ, *non sentio esse quor.*

pag. 242. 39. Ἢ ἀφεστάναι διὰ πολλῶν ῥημάτων τῶν γινομένων] Vide Boisium.

pag. 243. 28. ἅμα *mutandum in aliquod verbum, quod regat*, τοῦ οἰκείου &c.

l. 37. ὥσπερ γάρ τε &c.] *Falsa, perturbata, obscura: sensum tamen inter has verborum tenebras aliquis interluet, si deleas* ὥσπερ *lin.* 39.

pag. 244. 1. ἐοικὸς *non videtur huic loco quadrare.*

l. 30. ᾧ σὺ τῷ διαβόλῳ σύμβολον γίνεσθε] *Non conuenit huic loco.*

pag. 246. 33. εἰσωπῶ μὲν χρὴ τούτου] *Hic Bauaricus codex orationem claudit his verbis:* εἰσωπῶ ȝ μέχρι τούτου τοῦ λόγου, τὰ ἑξῆς ἐν ἑτέρᾳ διηγήσει παμφιλτάτοις, ὑμνοῦντες Θεὸν πατέρα παντοκράτορα, ᾧ ἡ δόξα μενεχθῆ σὺν ἁγίῳ πνεύματι νυνὶ ȝ ἀεὶ, ȝ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν. *& sunt sane reliqua in libro Regio deplorata, quæ piget attingere.*

Hom. 6. *Hanc orationem, quamuis quatuor manuscriptis codicibus subnixam, insseram abijci, vt luce penitus indignã: quam idcirco mihi tibiq;, Lector, vnà liturã emendandam censeo.*

Hom. 8. *In hac 8. plerag;sunt, quæ in proximè præcedenti leguntur. Vnde fortasse idem fuit vtriusq; auctor: vt certè in hisce tam ἀμφιεσμηνοφόροις quam νοσοκομείοις multa sunt, quæ cùm à Chrysostomi charactere plurimum abhorreant, vnum tamen & eundem habere videntur auctorem: inter quos regnum facilè obtinet is, quisquis est, qui tot nobis dedit in mimetico genere dialogismos, quales in hac & præcedente & in-multis alijs videre licet.*

pag. 258. 22. κελεύω ȝ ἀποτίσαι τῆς ὑπ' αὐτῆς &c.)

l. 29. μενούσιν] *Halesius substituit*, ἀκολουθῶν, *ad sensum vt fit.* *l.* 33. ἐξ αὐτῆς τὸ αὐτὸ, ȝ ὑφ' αὐτῆς τὸ ἐναντίον. ὅτ' ἐαυτῆς κατὰ σκοπόν]

pag. 259. 9. *Fortasse, verius* προσθῆκαν, *& sic erat in Regio cod. discrete perscriptum.* *l.* 14. ἡ ἀκτὶς] *Fortasse rectius est* ἀκτῖνες. ἀκτὶς *pro seruilo. Vide Hesychium.* *l.* 23. πυκνίλων] *Rescribe* πυκνίων, *hoc est*, Tribulam. *l.* 27. ἀποθλῖψαι με τὸ ἐγκάρμα, οἱ θλιμὸν ἐπενέγκασθαι]

pag. 260. 5. καθολικὸς ὁ λόγος &c. *vsq; ad* ὑπερπίζοντες *lin.* 7.]

pag. 261. 34. Μονῶν ȝ ὁ μακάριος] *Sententia longa, perplexa, inconsequens, & non Grammatica.*

l. 39. σκοτεινὸν λαβὲ]

pag. 262. 10. ἀφεωμορφωμένου &c.] *Monstra verborum à monstro hominis.*

Pag. 263. 32. τὸ δὲ καλλιδία] *Nonè dictum & barbarè, pro* τὸ δὲ ἀνὸ καλλιδία.

Pag. 264. 33. πατέ;ων]

Hom. 10. *Pag.* 267. 37. ὁ ἀεὶ ἄξιον χρεὼς] *Conclusio perridicula, & imitatur ȝ, absurdissimum opus, quod cana Cypriani nominatur, & nescio an non inde sumpta fuerit. Halesius.*

Hom. 11. *pag.* 268. 14. *Dele* μη Ν. *l.* 16. ψιλοσόφων] *Verbum nihili: potius* ἀληθόφων.

Pag. 272. 14. ὑβρὰ] *Aliqui non plura quàm quinq; numerantur.*

Hom. 12. *pag.* 273. 2. ἐν ἀφορίσῳ γλυκάσματος ματαπολιώμενον] *Fortasse* αὐτοκρέσῳ γλυκάσματι μετατ.

pag. 274. 7. αὐάλαι] *Halesius.* αὐξάνου. *l.* 8. τῦ] *Legendum videtur* τοῦ, *vel* ἀεὶ τῦ.

Hom. 13. *Pag.* 275. 15. *Halesius pro* διξε σοφί;ε--*legit*, ὅστε σοφί;ε--*& mox pro* ἀλλότριος *legit* μωρὸς.

l. 19. ἐρήμωσε ὑπὸ πνεύμ.]

pag. 276. 8. ἡ τῆς ἀδικίας τῷ πλούτῳ ἰδιώτης.]

pag. 277. 4. ἀλληγορίσας &c.] *Pro* παραβολικῶς *probo* ἀδιανοήτως *in margine. De reliquis nescio, nisi quod pro* ἀφεσιαρχήσασι *ibi reponendum putè*, ἀφεσιαρχήσασι. *l.* 36. ἀπεσβύσατε τῆς μνήμης τὸν παῤῥησίαν]

pag. 278. 14. τὸν ȝ τῆς] *Ethicon hoc* περὶ ἐλεημοσύνης *omnino est Chrysostomi.*

pag. 279. 15. διὰ τῆς ἐλεημοσύνης] *Dele, vt verba superflua.*

Hom. 14 *pag.* 280. 28. ȝ ἅλων τῶν ἡμέρων ἐν τῇς λαμπρύνητες τῇ μανίᾳ χρίνας] *Vide Boisium.*

Hom. 15. *pag.* 282. 7. ἀφεστραβίνται &c.] *Præfationem huius orationis in Ms. Regio tam fœdè depravatam sanare non possum, ne conor quidem. Halesius meus coniecturis suis strenuam nanauit operam.*

l. 38. ἐκ τοῦ τῆ αὐδρώπου ἡμέρας]

pag. 283. 44. σὺ οἱ νεωλώσας ἀφεωρέχρωσι αὐδρὸς &c.]

pag. 288. 22. νοσοκομεῖα]

Hom. 16. Hom. 17. *pag.* 288. 43. ὑπὸ ἀεὶ τῆς ψυχῆς]

pag. 289. 32. ȝ Ἀδελφὰ, ȝ ταφεῖς, ȝ ἐκλαπῆσα, καὶ πάρμα αὐδρώπων] *Halesius pro* πάρμα *legi posse putat*, ταπεῖα. *l.* 44. τῦ μονοχλωτὶ ἐν τῷ ἅλῳ)

ἄδη) *Locus mutilatus, vt opinor: nisi magis placeat delere illa verba proxime præcedentia,* Ιωηᾶς, ἡ τὸ κῦρος, *vt hoc loco importuna.*

pag. 290. 18. εἰσάπαξ ἢ πῶ πότε ὑμῖν, *ad* ἐπίλοιπα, *Corrupta omnia.*

pag. 291. 14. ἐχθραινθεῖσα) *Halesius mauult* ἐνδεχομένου, *vel* ἐνδεχομένως.

pag. 293. 30. κοχλιάδων] *l.* 41. ἔφαπτα]

pag. 295. 7. πρὸ κώμας &c.] *l.* 16. τριῶν) am. 18.

l. 17. δίχματα) *l.* 21. ἴσριον) *In Ms. erat* ἴσιον. *neutrum intelligo.*

pag. 296. 24. κατεῖδεν)

pag. 297. 3. μελῶντας) am. 19. am. 20.

pag. 298. 43. πῶ ἀδιακατάληλα) *Legendum; vt puto,* ἡ παρακατάληλα. *Hæc, inquit Halesius,* & 18. *eandem habuerunt auctorem.*

pag. 299. 20. τῶν ὦν ἅπαξ ἡμοσυμβόλοις ἢ συγκεκραμβόλοις) am. 21.

pag. 300. 20. τὸ μὲν διελθεῖν πάνδος, δικμάτων κικματικῶν) *l.* 33. ἀλλὰ πῶ πρὸς ὑμᾶς *ad* συσκρίνεσθαι) *Omnia fœdè depravata. Hæc oratio in quibusdam codicibus manuscriptis sanctum Ephræm auctorem præfert.* am. 22.

pag. 302. 12. πῶ ἐκ ξύλου τὸ φοῖνιξ ἀναπέτεται ἀναβαίνετο, μυῖ ἀνὰ πῶ ὄρθριν) *Locus sine dubio mutilus, sed aliquanto erit tolerabilior, si legamus,* τῶν ἐκ ξύλου τὸ φοῖνιξ, δι' ἧς ἀναπέτεται ἀναβαίνετο &c.

l. 30. ὅτι ἡ φωὴ τῶν Θεῶν &c.) *Fort.* ἐπεὶ ἡ &c.

l. 39. μὴ ὧν φόβῳ πιστῶντος &c.)

pag. 303. 1. φοσόλυπον) *l.* 34. ὅπ πικρικῶν, ἄκων ὑ πῆσεις)

pag. 304. 18. πᾶσιν ὑμῖν ἄπιστ τὸ χεῖρ χειόγγεφον) *Halesius.* ἡ πῶ ἡμῖν ἄπιστ τῶ χεῖρ χειόγγεφον: dicendum est nobis totum debeti chirographum.

l. 20. εἰς λοιπὸν δ' μοι θεῖσι τὸ χεῖρ, τῶ παντὸς ὄμμι δ' αὖ διοφορώτερον) *Halesius ex conjectura:* εἰς λοιπὸν δ' μοι θεῖσι τὸ χεῖρ, τὸ παντὸς, ὡς οἶμαι, διοφορώτερον: *quasi dicat,* quæ debiti mihi pars reliqua est, multò est, vt puto, grauissima.

Pag. 305, 33, ἤδη τὸ δια' τῶ θεσθῆτα πορδὴν μοι σύμφωνα] *Halesius ex conjectura:* ἤδη σοῖς τῶ θεσθῆτα ἀσφαλὲς μοι σύμφωνα.

pag. 306, 38, ὁ κατ' ἐμὲ &c.] *l.* 43, λέγειν, κᾶν μὴ δίλω &c.] hom. 23.

pag. 307, 17, ἐπόλιμεν] *Videtur aliquid deesse.*

l. 18. πρὸ παρεσῶτας] *Quid si* τῶς παρεσῶν?

pag. 308. 17, ἐδιγμάπεσι] *Hoc est,* quasi digito ostendit. *l.* 39, ἐδιαπραίωσεν) hom. 24.

pag. 309. 17. ἐκπέσοιτ ἀλλ' ὅδι τεῶν &c. *vsq, ad* πρακτέων) *Locum signauimus asteriscis vt pote deploratum. Est autem* πρακτέων, *quod vocabulum in istis aliàs occurrit, verbum forense, vnde tractantes appellantur Scriniarij, qui annonas publicas computant & tractant. Videtur hic reddi posse* moror, *quasi dicat,* Ego verò tres testes nihil moror. *Inferius pag.* 314. 27, τέως πρακτέλεν ἐπιχείρεσιν, *quasi dicat,* Illi interim moram trahere volebant. *Hal.*

l. 25, ζωιέρομαι)

pag. 310, 1, ἐκσκέπων) *l.* 13, οἷς ἵνα φοσῆσιν ζωιεχόμενος δὲ τῆς ἐρημίας &c.)

pag. 311, 4, διαβλῶσ ἡ πόγχαρι. πεῖρω ὁ Χρυσόστομος τὸν ΑΣχαεσν) *l.* 17, Ιησοῦς ὁ τῦ Ιὼσ.) *Crediderim excidisse multa. nec enim alios duos enumerat, cùm de tribus sermo sit. Halesius.*

l. 30, πόλυτα) *l.* 33, ἡμεΣέζετο) *Fort.* ἐνεΣέζετο *ab* ἐμΣείζω. *Hal. l.* 43, τὰ πέρατα ἀ γῶς *legit Halesius.*

pag. 312, 15, παρωρέδη) *l.* 24, ἔφαμλα)

l. 32, κοσμοφυεῶσα &c.) *Monstra verborum, nec etymologiæ, nec consideratione digna. nisi quod pro* χολεδὲς *omninò rescribendum* χλοεδὲς, & διεωδύχτη.

Pag. 313, 3, ἐπικαπαδόσατι)

l. 24. ὅτι τὰνοκάτω σωρεύπσας] *l.* 31. δέξαι κρείνουσύσιμον]

Pag. 314. 16 μακῆ ῦτας ψυχὰ] *l.* 18 ὁμῶς] *Suspectum hoc loco.* *l.* 27. θρακτέειν] *Hoc vocabulo superiùs vsus est auctor huius Homiliæ, habere videtur vtrobiq, moræ significationem.*

Pag. 315. 2. ἦ ψυχῶν] *l.* 14. *Pro* ἐὸ' ὅτι, *sensus requirit, sed ti.* *l.* 17. ἐχρήσαν]

l. 23. *Recta ratio syntaxeos requirit* τὰ πλημμυρήματα.

Pag. 317. 15. ωορίσαντα] i. ωὐδέπατα: *Hesychius.* Hom. 25. *Suidas* ωορισάμενα. *l.* 17, μιμάσαν]

l. 19. μήπω πῶ ἐμὲ ὀρῶ] *l.* 39. ἡ τῶτον] *f.* τῶτο. *l.* 41. τῶ σώματ Θ]

Pag. 318. 24. μάλιστα χρεώσης &c. -- χρειαστῆς] *Hic videntur quædam intercidisse: neq, enim cum præcedentibus conhærent, & nihil est quod respondeat particulæ* μὲ *lin.* 22.

l. 29. ὠνδρχῶμ]

Pag. 319. 30. διΣη] *Sine* διΣη *vel* διΣη. πάκτον τι *(inquit Hesych.)* κεῶται δὲ, ὡς γλωσσόκομον.

Pag. 322. 31. σκληρὰ] *l.* 35. ἀναγωρεῖν] ἐκλείπειν, *aut tale quippiam. illud enim non convenit huic loco.* Hom. 27.

Pag. 326. 6. ἀεὶμενον] *Barbarum vocabulum, ab* ἄεμΘ. Hom. 28.

Pag. 327. 29. ὠδήλων] *l.* 33. θραχεῖται]

Pag. 328. 44. φιλησίων Θ] *Quis hic auctor? Vide Boisium.*

Pag. 329. 40. αὐθρῶν ἡ χωιαρῶν, *eadem compositione qua* νυχθήμερον & αὐξημείωσις *apud mathematicos. Sic & allàs in hic vocabulis.* Hom. 29.

Pag. 331. 41. ἐκ ἰδικῶ] Hom. 30.

Pag. 332. 31. πυρ' ἀκίνοις - δικπαίπαι] Hom. 31.

Pag. 333. 2. πῶ τὸ μύθυ αὐαπῶς βασκ.] *Imperfecte, vt videtur, sententia.* *l.* 6. μαρεισῶσας τὸ θαῦμα] *l.* 16. απκαίῳ αὐθρωπίῳ]

Pag. 334. 29. θεραπεύοντες]

l. 37. ἀῦλα νυμφίω]

Pag. 335. 22. *pro* ἐλπίντες ἢ *vsq, ad* δὲν πατὴ *lin.* 29. *Ms. Cantabrigiensis habet,* ῥωμάτων, ἡ τῆς ἀρωσθῦ ἐυφημίας. εἰ μὲ γὰρ πνας κυπις *(vocabulum suspectum)* φανὰς ἐζεφόρ. οὐκ ἂν ἐποίουν τῶ ἐυφημίαν. εἰ ἢ ἡ σωτῆρ ἡ βασιλέα ἡ κύριον θεσπῳήρδον, πατὶ πῦ ἄλλον &c. Hom. 32.

Pag. 336. 7. δικῦσομένου]

Pag. 337. 29. δι' ἀπῶτων ἢ ἀλαθῶν ἀρχῶ]

Pag. 341. 26. ἀχρίδας βοτανῶν] *Lege* ἀκρίδας ἐκ βοτανῶν. Hom. 34.

βοτας ὧν. *Nimis sic Chrysostomum ipsum meminisse locutum. H.*

Hom. 35. *Pag.* 342. 38. ἐχ ὅπ] *Lego* ὑχέ. *l.* 39. *mdμαπκῶν πατέρων*]

Pag. 343. 13. τὸ ἔπιον ἀφ' ἑαυτῶν, ἢ ὄντως -- ἀποφυγὴ] *Pro* αὐτῶν *lego* ἐυσεβῶν: *reliqua sanare nescio.* *l.* 17. ἡ ἀρχαίας] *l.* 22. αὐ καθ' ὑξωμβ.] *Opinor ea quæ sequuntur alterius esse orationis fragmentum.* *l.* 24. ἐκ τῶ πᾶσι ἐκπεφάνται] *Sunt hæc posteriora alicuius Græculi, spiritum à patre tantùm emanâsse docentis.*

Hom. 36. *Pag.* 344. 9. ἐπαπέσατο.)
l. 29. ἡ μεσιτίας)

Hom. 37. *Pag.* 345. 39. ἡ ὑπὸ παύτων τίνος ἀφῶν ὑπιβεβηκότα]
Pag. 346. 7. τὸ δὲ τὸ ἀκούτε χειρῶ συμβεβηκότα] *l.* 29. ἀφῆς ἡμᾶς ἐξαμοιβὴν ἐλεάσοντι (*ωωβρομὴ πνεύματα*] *Ibid. pro* ἀμοιβὴν *lege* ἀμύνων.

Hom. 38. *Pag.* 349. 21. ἄοφον κίφαν] *l.* 24. πεμπνόνι] *f.* ἐκπομπεύομεν.

Hom 39. *Pag.* 350. 19. ἐκ τῦ ἐκετήρων]
Pag. 351. 1. διαζκίνει) *l.* 37. ὑποτεθεῖσα δὲ τὸ ὕπαθον, ὡς ἐῦ ἀφίδρομεν) *Fort. ſenſus eſt,* Te ſuſpectum habent, quod ſuſpicentur te præcurſorem eſſe.

Hom. 40. *Pag.* 353. 3, ὑποτέλωσις) *l.* 31, ἐπισύφειστι)
Pag. 354. 13, σφλυφωβία)

Hom. 42. *pag.* 357. 13, λέγει ἡ φωνὴ) *l.* 19, ἀγαθῶ)
Putat Haleſ. integrum deeſſe membrum, quod reſpondeat illi, καὶ ὑμῖν *&c.* *l.* 33, ὡς). *Aptius ita.*
pag. 359. 5, ὲν ὑντυχίᾳ σωτελδυδσι) *l.* 9, καὶ ἡμῶμαι) *l.* 11. καθάπερ πύλαι ὑσὸ πολλῶν ἐυσωχωμένων ἔχεσι μορφὼ)
pag. 360. 38. ἐξάκουσις) *l.* 41. οἱ εἰκότως) *Aut potiùs,* οἱ ἐυσωχώμενοι.
pag. 361. 24. ὡς ὑπονοῆσαι αὐτὸς ἐν τῆς ἀποκρίσεως) *Non videntur eſſe huius loci.*
pag. 362. 14. ἰδεῖν) *Videtur abundare.* *l.* 28. ὁμαλῶς)
pag. 363. 19, σωωτῶ) *Fort.* σωωτῆ. *l* 22, σώματος)

Hom. 43. Potuit hæc oratio, opinor, inter ἀμφιζομβήμαια collocari.

Hom. 44. *pag.* 367. 40, ᾗ βασάζων τῶν ἄπιστον) *l.* 43, πάθοντα)
pag. 368. 13, λαμπαδηφόρι) *l.* 25, ᾗ ὧν τὸ φίλον ὑσπᾶσον) *Hunc locum ita legit Haleſius ex coniectura:* ᾗ ὧν τῷ φίλῳ ἐρυθρὸν τῆς παρδένε προελθεῖσα τὸ σῶσαι ἐν, λαγύσει ἐν ἑαυτῇ. *l.* 29, ἀλλοι)
pag. 369. 4, φεσμὸν (*ας ποεῖται*) *Depravatum, ut illud quod mox ſequitur, τὸν ἐν πατρὶ ᾗ ἐν σαρκί.*
l. 21. γαίαν) *Fort.* γαῖαν.

Hom. 45. *pag.* 371. 10, αὐθρώπε διάκρισις) *l.* 12, τῶ ἀνοφορ.)

Hom. 46. *l.* 13, πλεῖον ὑσκρίσε)

Hom. 47. *pag.* 374. 4. φεῖδηται) *l.* 32. φεῖς καρπὸν ὡς ἐν ἀγρῷ θωεῖν)

Hom. 48. *pag.* 376. 39, τὰ ὕρνε) *Fortaſſe rectius, pro texerva.*
pag. 377. 18, γωὴ, ἡ ** τὸ φεῖπεν) *Fort. locus integer eſt, deleta particula* ἡ, *repetita ex fine* γωή. *l.* 43, τῶς αὖ ὃν βαφαῖς) *l.* 44. ὑπεισφερ) *Fortaſſe locus eſt integer.*
pag. 378. 4, ἀμίμπτως) *Senſus poſtulat potiùs contrarium.* *l.* 39, μνόμβια εἰ * * ὡς πωὶ πε.
pag. 379. 26. δεῖ τῆς ἱερείας ἴσαδαι ᾗ σωμῆ)
pag. 380. 40. κακῶν * * ἀρχὴ) *Fort. locus eſt integer,* κακῶν ἀρχὴ. *cum plena diſtinctione.* *l.* 43. ἐαυτῇ τῆς σωτηρίας ἐμπεδίζετω) *l.* 44. σκοπῶτι) *Haleſ.* σκοπῆδαι.
pag. 381. 15. εἰ ᾗ αὐθρωπος θεὸν πολῖ) *Reſcribe* πωλεῖ. *Sed locus eſt nihilominus corruptus.*
l. 37. γεφθον) *Haleſ. mauult* ὄχθον. *l.* 39. λαξάντων.)
pag. 383. 12. νοσῶσαι) *Hoc eſt,* γλυκαίνασα, ἡδυῶσαι. *ſic ſtatim* νόσημον *pro* γλυκὺ, ἡδὺ. *auctores Euſtathius & Suidas.* Hom. 49.
pag. 386. 38. κρεμάσον τὸν κόκκον)
pag. 388. 37. φεγελῆδες) *Fort.* πεδιὰς, *vel ut in margine,*
pag. 389. 19. φεωδία φεοδίαν) Hom. 50.
pag. 390. 39. *Hal. legit,* πωδοφύτας μοι πέφεγε αὐαζίεις. *Sed ne ſic quidem integer eſt locus.*
l. 41. ὅπαφ Ιαξεῖλ)
pag. 392. 24. ἐπαδημῶσαι) *Malim,* ἐπαδημίσας, *ſi tamen locus eſt ſanus. Sed & alterum ferri poteſt.* Hom. 51.
pag. 394. 23. ἐνέφεγε) *l.* 24. *In margine lege,* τῷ γήφᾳ.
pag. 396. 44. πρόμαι) *potius* ἔρμαι μόνε. Hom. 52.
pag. 397. 14. ἐπερῷτε μοι τῆς τίχυης ὑπ' ὄψιν ἀναγόντες τῇ ἰσονέμᾳ ταύτῃ σαφῆ καταλῆψιν.
pag. 401. 32. τὸ γεγωῶδαι τὸν αὖ ἄνθρωπον)
pag. 402. 11. τὸ ἐπίτηῆ γῆ) Hom. 54.
pag. 403. 15. τῆς ἀνόητες)

Coniecturæ marginales in hanc orationem & ſequentes ſunt ferè omnes doctiſſimi Alleni familiaris mei. Hom. 55.

pag. 406. 41. ἐξαζακεῖν)
pag. 407. 7. ζυλοτυπῶμι) *l.* 18. νόμων) Hom. 56.
Hic fortaſſe aliqua deſunt. *l.* 37. ὁ βεχρὼς ἐν ἀναευεῖς φαλάνθη) *Contrarium dici debuit.*
pag. 408. 4. σεμνιτικὰ δαίζων). *Prius aliò transferunt.*

Emendata eſt hæc oratio ex alio Ms. in Biblioth. Cæſarea. Hom. 58.

Pag. 412. 38. *pro* ἀλλαγύοντα *&c. vſque ad* βοηδήσαι ἐξέπεσε *in alio cod. legunt,* ᾗ ὁ νεγνὸς ἀφανὶς γνῶσται, ὁ πάντος ὑδρωῶς, ἡ ἀδίκεως ἀξία ἐκλείπει, οἱ ἀσέβεις, ὡς φύλλα, πνοωῶται ὑπ' τῦ νεφέλε, πάντα παρίρχεται, ὡς σκιά.
pag. 416. 10. ἐνδήλως) *Hoc vocabulum iſte in ſenſu in his orationibus ſæpius uſurpatur.* Hom. 59.
pag. 417. 38. ἄρκον μὲ πάντες λαμβάνων)
pag. 418. 12. πῶν ὀγδόῳ)
pag. 421. 7. *In titulo,* ἐκὶ φασβυτέρε) Hom. 61.
Oratio miſeris modis mutilata, alioqui non mala. Hom. 62.
pag. 423. 30. εἰς ἄκεσιν) *l.* 39. ἅλῃτος)
Aliquid deeſt. *l.* 40. ἀναίγων) *Hal. mauult* αὐξανόμδη.
pag. 424. 11. ἐκμαχέδη) *l.* 16. ᾗ συμέκλαδομένου τῶν ἄφιξιν *vſque ad* πειπάτε *lin.* 19. *De pranata*

pranata omnia, & tenebris plena: vtcunq; aliquis interluceat sensus. l. 21. Malo τῷ ὄντι κυείου hoc est, postlesioris. l. 28. πεισοτοιχείοις] fic. μ. o vel 33. πώποτε] Malo τότων. l. 36. ὑκάει] Dele ὑκ.

Pag. 425. 16. τῆς κακίας ἕτερον, vel ἑπάρχον] l. 24. πυρῶν] Lego σιτῶν, vel σιτῶνος.

Pag. 426. 6. Post πῶν pone comma.

Pag. 428. 37. σὲι]

Pag. 429. 5. ἐξανίζει] Hal. ἐξαντλεῖ.

Pag. 430. 7. ἀδίκημα ἢ νεότης νικήσει ἁμάρτημα] l. 17. ὥσπερ γὰρ ἀπὸ χρωμάτων ἀλλοιοῦνται.)

Pag. 431. 21. κακῶς βλάπτει] Fort. κακῶς βλάπτει (vel πῶς ἢ βλάπτει.

Pag. 435. 2. ἀς ἐδηδόκει ξένια]

Pag. 437. 28. Κύριε Ἰησοῦ] Hac oratio antea excusa ad finem liturgiæ. Tom. 6.

Pag. 438. 24. αὐτὸς] l. 39. περιαιρῶ ἔφ--& quæ sequuntur, videntur alterius esse loci.

In hac homilia nihil est Chrysostomo dignum, præter Epilogum, pag. 447. 42. qui totus ferè sumptus est ex 31 Chrysostomi homilia in Iohannem. Codex Oxoniensis, Cæsareus & Ducæi Romanus inter se consentiunt: Medicæus plenior: sed illorum breuitas magis placet.

Pag. 443. 11. ὑπόλιψιν] Ducæus ex ingenio, ὑπόλειψιν, vel ὑπόλιπον. Nostri codices perpetuò habent ὑπόλιψιν.

Pag. 448. 33. ἐμμαπῶσαι]

Pag. 450. 26. Post χαιρὸν si addas, τὴ ὀπτημᾶς ἕως ἀρτύσητε καιρὸν, sensus erit perfectus. & certe huiusmodi lapsus librariorum frequentissimi.

Pag. 452. 26. πάχων] Videtur αὐτοπάθειαν sententia deesse.

Pag. 453. 44. ἠρώτησεν ἑαυτὸν. ἠρώτησεν αὐτὸν] Sine libris desperata.

Pag. 454. 5. πῶς] Deest epitheton aliquod.

Pag. 455. 36. ἐφ' τῷ χωρεῖ μᾶλλον ἁλασθῆ]

Pag. 456. 24. τῇ χάειτι] Fort. τὴ χάειτος, nisi si mendosum in τυχόν.

Pag. 458. 1. ὃ γὰρ μὴ ἐφ' ἑαυτοῦ ἔχουσι τὸ ἀνδίστοιν]

Pag. 459. 22. εἰς ἓ] Fort. εἰφ' ὃ. ut proxime supra. l. 26. αὐτὴ) Hal. manuit αὐτῇ. l. 33. πλὴν ὁ Κύριος ἀσὼ τὸ κόμιον σωτηρίας) Imperfectum membrum alicuius sententiæ, quæ intercidit.

pag. 460. 10. ὅτι ὃν εἶδεν ὁ διάβολος] Cætera vsq; ad finem in editione Romana orationi de Christi descensu ab inferos attexebātur. sed quia Mss. nostri aliam omnino illius orationis conclusionem habuerunt, eamq; multo magis tolerabilem, hanc ridiculam & absurdā cùm hic reperiremus, interpolationis excudi iussimus.

l. 23. αὐταρείας) l. 30. εἰ ἐστὶ ἀπεφάσατο.

Pag. 461. 10. ἀπήνεγκαν) Sic antea vsurpatur ἀπαχθὴς in Psalm. 41, quem sermonem vide.

Pag. 462. 17. προὼν αὐτῆ, Lego ἑαυτῆ.

l. 21. ὅτι ἐπαπειλήσητε) Videtur aliquid deesse.

l. 32. πλοῖον) Fort. πολεμίων, vel πλακοῦντα.

l. 37. σίσιτας λέγει). Corruptum, vt in hac oratione plerag. l. 38. ἐφ' ἑαυτῷ] Lego ἀφ' ἑαυτῷ: à semetipso perfectum dæmon. de morbo superbiæ.

l. 40. post ἐφῆς Haleſius addit, ὀπίσω ἢ ἄλλοις μὴ σημεῖα ὁ ἅγιος διάπεμπε. l. 44. μετηνέχθαι ἐπερχαῖ)

pag. 463. 18. ἑαυτὸν) Lego, ἑαυτῷ.

l. 28. αὐτηκόεσσι τῶν θεσπεσίων)

pag. 464. 41. βαδίζοντα] Quid si, βαδίζοντα? sed durum est.

Pag. 465. 7. ἐστέρωσε) Aptius ἐξήρανε. & statim pro πλάσμαπ legendum videtur. πλάσωπ.

l. 21. ἀμφοτέρους ὁ Ἕλλην--διάλειπε) αὐτὰς depranata.

Pag. 466. 19. ἀκαταστασία (ωπεπεισθήκατε) Hom. 73.

pag. 467. 37. τὸ νῦν διορύσσειν, ἀλλὰ διδάξον τὸν Hom. 74. ἐκκλ) l. 38. ψηλαφῶσιν)

pag. 469. 14 ἐν ᾧ--χωρίον) Corrupta, depravata. l. 26. ὑπὸ δρομέως φῶτι) Mendosa, neq; corrigo. l. 35. ἐν κόλυμα) l. 36. παλαιστῶν βαλὴ)

pag. 470. 8. ὁ γὰρ ἐκ λύπης) Aliquid deest. l. 10. ἄλλῳ) l. 11. αὐτοῦ ἢ λέγοντι) l. 24. ἢ πόσμα πες)

pag. 471. 5. τί κρεῖττον ἐν ἡμῖν--θεωρούσας) l. 8. σωματικῶν) Non quadrat huic loco. quæ sunt enim ῥήματα σωματικὰ; vel quis vnquam sic locutus est? l. 33. εἰς λιώκαμαι πνεύσας ἔχειν τὸν θρῆνον) l. 44. διωκόμεν) Hom. 76.

pag. 472. 2. ὁ ἐκπέτασας τὸν χῶρα) l. 38. Cωδέλιον)

pag. 473. 6. Ante Ιωδελίῳ pono ὦν, hoc sensu, νὰ Ἰωδελίῳ (sc. πνεύσας) ὁ πῶς χ. l. 8. οἱ ἢ πεποδωσιν) l. 19. ὤφελον αὐτοὺ ἀπαγαγεῖν τ πόσως) l. 31. ἀφεθήπες) Fort. ψιλοσοφήσης. l. 38. Προφάσῃ, ἐρώσθε, Haleſius legit, ὁ φάσχ" ἀλλ' ὅμως ἔραζε, ἐρώσθε.

pag. 474. 5. ἢ μεγείον) l. 7. τί ὧν ἐγκαλέσεται;) l. 35. ὕπω δοῦν ὁ χρηλὸ) Haleſ. ὕπω ὄχους θε. ἢ. χ.

pag. 475. 10. σωτῆς) Haleſ. manuit ἔδησε δῶς, & est certè huic loco aptius. l. 22. ὁ ζητῶν νόμον νόμου λαβεῖν) l. 31. ὥσπερ ἀξίως ἀφεθῆσόμεθα) l. 42. ὥσπερ χ' ἅλλαξεν) Deest redditio huius membri.

pag. 476. 18. διαπεδάλῃ κηλᾶς--τῶν ἀλλοις Κυρίου) Emxata, depravata omnia.

l. 27. διὸ Ϝ ἐλθόντος τὸν ἀποστέλλοντα) Fort. τῷ ἀποστείλαντι.

Mutilatoris alicuius opus, inquit Haleſius, qui aurum Chrysostomi purum aliquando corripuit, & suâ scoriâ corrumpit. Hom. 77.

pag. 476. 43. ὀλόψυχον) Fort. ὀλοψύχον.

l. 44. ἀλλὰ τὶς ὁ ψυχὰς &c.) Hæc Chrysostomi sunt, non tamen omnia. itaq; vt aurum à scoriâ discernamus, quærendi apud Chrysostomum fontes.

pag. 480. 5. ἐνεργῶν) l. 8. κνιφορὶς) l. 13. σισίρχεται ὦν) Videtur esse alterius cuiusdam orationis fragmentum, puta de Pharisæo. Hom. 78.

pag. 481. 14. τοῦ πνεύματος ἐξυφαίνει) l. 38. ὁ σῶμαπ, ὁ ψυχῇ] Sententia imperfecta Hom. 79.

Pag. 482. 36. πνεῦμα ζῶντας ἢ θεμέλιον τὰς σου) Sic enim legitur in Mss. non παῖδάς σου ζῶντας, vt in excuso: neq; tamen sensum commodum video.

Hom. 80. *Pag.* 484. 4. οἱ ἐπὶ τῆς ἑλληνίδος] *l.* 8. μανύει] *Pag.* 485. 19. ἀπατήσας λοιμὸν ἀποτείσῃ]

Hom. 81. *Pag.* 487. 9. ἐάν ἀφ' ὧν ὑπονύσσεται ὑποδιδόμενος --τὸ Θεοῦ] *l.* 11. πίστεν ἡμισωσάμενος] *Fort.* τῇ ἐλαμψασάμῃ, *vt supra* 486. 44.

Pag. 488. 10. δίκην ἧβ πάσχῃν] *l.* 20. ἡ ἀλαπήτειαν αὐτοῦ]

Pag. 489. 17. ἄπαξ δὲ -- ὑπεδέξαμεν] *l.* 29. τὸ βασιλικὸν ὑπήκοον αὐχενοκαμψίαν] *l.* 37. ὑπέδυκεν]

Hom. 82. *Pag.* 492. 42. πάλφης] *Probo magis quod est in margine.*

Hom. 83. Oratio barbara, incondita, insulsa, verborum portentis scatens, luce penitus indigna.

Pag. 494. 7. ἐμέλησε κατίσχε] *vsq; ad* ἀμβρᾶναι *l.* 19. *versus sunt Iambici prope omnia.*

Pag. 495. 24. βασιλεῖ Ρωμαίων] *Fort. Heraclio imperatori aduersus (Chosroen Persarum Regem.*

l. 40. φρυάσσω] *Melius* βρύουσι.

Pag. 496. 37. πῶν πλοῖον &c.] *Hæc omnia habentur in aliqua superiorum orationum.*

Pag. 497. 33. μόρφα λαὸς ἧβ ὀπαδῶν]

Hom. 84. *Pag.* 501. 3. ἧβ δυλῶν αὐδρίων τὸ φρόνημα] *Hal.* pringenioso, *&* ἐπλεπῶν αὐδρίων τὸ φρόνημα, *tu tamen vt non displiceat coniectura marginalis.*

Hom. 85. *Pag.* 503. 18. ὕστω δεῖ ποεῖν δεῖν) *Ab hoc loco vsq; ad* Χειρὶ παιδάσαντα *l.* 23. *sic legitur in editione Gretzeri:* Φεῦ γ' ἐκεῖ ἀκύσης, μὴ ὧνον λοιζύ. ἀλλ' ἡ τὸν Χειρὸν λέγειν, ἡ πῶ ἔπαρχον αὐτῷ εἰκατομμύαν. Διὰ τί ἧ Χειρὸς εἴρηται; ἐπειδὴ σάρκα ἐνεδύσατο. Ἰνουδὲ εἴρηται, ὄνομα τῆς σαρκός· ὑδὲ, ἐπειδὴ ὧν πεῖδε· λέγει, ἐπειδὴ λῶ ἐν ἀρχῇ· μονογβενὲς, ἐπεὶ δὴ μένος ἐκ μένυ, ἐπειδὴ πιστὸς. πάντα γὰρ δι' αὐτῷ ἐγένετο, ἡ χωρὶς αὐτῷ ἐγένετο ὑδέ ἓν ὃ γέγονεν. εἰ ἧ Ἕλλες γνῶναι, οἷδε. Χειρὸν παιδάσαντα &c.

Pag. 504. 38. ὁρᾷς ὅτι δεῖ] *Quæ sequuntur propè omnia habentur iterum in hac editione.*

Hom. 86. *Pag.* 506. 26. αὐτοπαθῶς αὐτῷ] *Quid enim? non fertè* τῇ *Diaclia, sed vel homini, vel Deo: vel delicium αὐτῷ. Nam* φωνήεντα αὐτοπάθεια *per se significat demonas.*

Pag. 507. 36. τῦ γὰρ ματος τῦ κυρίου φέζωντες) *Halesius mauult in recto,* τὸ γὰρ ἅγιον τῦ Κυρίου σάξω. *l.* 43. κατὰ δίκαιος) *Madefallus, ποιητικώτερον, neq; fortasse huius loci.*

Pag. 508. 10. *pro* λίθον *Halesius legit* δίκιον. *l.* 39. φερὲ τὸ ἄγαθον τῶν ἐν ἀγοραῖς περιβόητος ἀρετῶν ἢ τοι κρικίνεις)

Hom. 88. *pag.* 510. 22. ἐπάλδε φάλλειν) *l.* 29. πάζων ὑ μβίεται)

Pag. 511. 27. οἱ καθαρὲ ἧβ καθαρτήριον)

Pag. 513. 4. ῥμίδια ἡ) *Videtur* παρίλκειν.

Pag. 514. 23. ἐκφωνῆς)

Hom. 89. Hæc oratio quando, & à quo habita, incertum: Chrysostomi non esse, certissimum.

Pag. 515. 31. πυρπόμβος) *Lege* πυρ-πόμ. *vel* αὐ-πυρ-πόμ.

Hom. 90. *Pag.* 520. 40. λόγων λέγει, ἡ ἐλέπων πολλοῖ) *l.* 41. τὸ σύμφορον)

Pag. 521. 7. λόγων *Videtur abundare.* *l.* 33. πλὴ ξενίαν αὐτῆς)

Pag. 522. 4. ἡ ὁτὲ ἔρποντα, πολλὸς σκωλήκων) *l.* 21. -εἶαν τὸ εἶτα)

l. 43. τοῦ λοιμοῦ κατασπᾶς, ἡ συγχάρησιν σεσωπώσης;

Pag. 523. 4. ἐκ ὑδικεῖ ἐν αὐτῷ] *Vel lege,* ἐν αὐτῆς, *vel dele* ἐν.

Pag. 526. 38. ἀφορμίζεις] *Lege* ἀφαρμίζεις. *Vide pag. seq. l.* 5.

Pag. 527. 16. εὐχῇ μὲ πάντα χρὴ φύειν ὡς ὑδὲ] *l.* 42. ἡ Θεὸς δίξεται]

Pag. 530. 2. ὡς ἑαυτὸν ἡ ἐξυβρομία τῦ πάθε περιαγγῦσα]

Pag. 531. 1. τὸ δὸν κήρυγμα σεμνοῖς τοῖς νικηφίοις ἐπαθέτω]

Pag. 532. 20. *Hal. delet,* ἡ ἀγελίας.

Pag. 533. 32. ἔπεφξε] *Hal. mauult* ἔταξε. *Ib.* κατίζων]

Pag. 535. 13. ἐκ δὲλ τὸ φῶς]

Pag. 536. 9. ὑ-Θ- ἧβ ἀληδὲς ὁ σημαίνει πρόξεξε ὀπιμαῖς]

Pag. 543. 18. *Lege* ἰερωγίας μιμιμένων *sine* ἡ. *l.* 22. μὴ τε μὴ δωσάμ. Θ-] *l.* 13. εἶτα ἡ ἧβ ἀγγέλων] *sc.* δὲ πάντα τῷ ὑφεργαίλω *ex l.* 16.

Hom. 91. Cùm græculus quispiam ineptus & indoctus orationem cum huiusmodi principio à Iohanne nostro habitam esse apud eccleliasticæ scriptores historiæ reperillet, affinxit homo impudentissimus humano capiti corpus planè belluinum, nobisq, pro vero hunc spurium & falsissimum fœtum suppositi, vix lectione, nedum emendatione dignum.

Pag. 548. 37. ἀλλὰ τὸ ἐ ὑπονοίας ἀνοιδιῶν) *Interpres addit,* doceri illam voluit. *l.* 44. ἓς ἡ τὸν καρπὸν ἐγκρυσίαν πλέον διαπάμ. Θ- &c.) *Depravata, corrupta.*

Pag. 549. 17. φρᾶσον ἔχει τὸ φρόνημα, πᾶν τοιοῦτοι ὁ τοιῦτος ἐρέπει) *l.* 30. ἐρ' οἷφ δήποτε ὁ φιλοσοφεῖ ἑαυτῷ)

Pag. 550. 2. χωνεύματα) μοξοδάρεσον *ex Latino & Græco.*

pag. 551. 2. ζωωπλῶτες) *l.* 9. ἀμβρᾶναι) *Halesf. ex coniectura,* παρρησίας.

pag. 553. 24. δίκιω ποεῖν)

pag. 554. 12. ὑπεδὲ ἡ ὁ φροδίτης) *Ante hæc verba videtur aliquid deesse.* *l.* 20. πολύανυκτον]

pag. 555. 23. *Halef. delet* ὁ *ante* λέγω, *reliq.*

pag. 556. 32. ὁ ἐμὶ δὲ ἡμῶν ὑμῶν ἀπομιμῶν ἀ ἐυποίας τὸ ἴλεως)

pag. 557. 8. περὶ τῶν τῶν οἰ ἀρόνοι) *Similis constructio infrà,* περὶ ἧ πλειόδων αἱ ὁραι, *utraq; figuratè, hoc est, per solœcismum.* *l.* 14. δ' ἐ αὐτῷ τῖτε κατάδικοις τὸ δίκαιον) *l.* 18. εἰ ἡ ὑπνίκα πολεμεῖα διατυποῖς)

pag. 558. 42. ἐκατόλατος) *Halef. rectè,* ἐμπόπτης.

pag. 559. 7. σκώλ(ζεται) *l.* 27. αὐτῷ) *Fort.* αὐτές.

pag. 560. 34. *Post* ἀπαθρωπίαν *videtur deesse* ὑ δικαιόντα, *vel tale aliquid.* *Halesius.*

Orationem 104. omnibus sui partibus mutilam & imperfectam, neq; vllis sanabilem coniecturis sine libris satius nobis visum est non attingere, qualem reperimus in Ms. Cæsareo, edidisse contentis.

Hom. 105. Orationes hasce sex, quæ inter ἀμφιλεγόμενα locum tueri potuissent, huc reiecimus, quia seri-

rius plerasq; præter primã omnes ad manus nostras ex Oriente pervenerunt. In hac autem prima stylus concisus, spinosa disputatio liberum illud Chrysostomianæ eloquutionis flumen non sapiunt. vtcunq;, certè eruditum est opus & antiquitatem sapit.

pag. 565. 31. σωτῆρ Θ·) *Halesius mauult*, σκέμματ Θ·.

Pag. 569. 7. δήμῳ] *Malo* πόνῳ. *l.* 13. γλῶ γλωσσήσαι γλωσσῆ] *l.* 16. ἐυμίλησεν] *l.* 25. ἐυμίλησεν] *Sensus videtur requirere*, πόσον ἐμιλλήσατο *v.* 33. ἤμως ἢ σκληρότητι, συγχωρεῖ] *Quid si legamus, inquit Halesius*, ἤμως ἢ πολλὰ [illegible] *l.* 36. μορφοῖ, μιμουμένη φύσιν Θεοῦ ἀρχεῖ δημιουργὸν] *fort*, ἢ τέχνη μιμουμένη φύσιν Θεοῦ ἀρχεῖ δημιουργὸν: *vel*, μιμουμένη φύσιν ἀφ' ἧς ἐδημιουργήθη. *l.* 39. ἢ μὴ βλέποντα ἀφορᾷ· ἀλλὰ μὴ βλέποντα. *Fort. Halesius*, ἀ ἀφορᾷ, δίδωσι; ἀλλὰ μὴ βλέποντα.

pag. 570. 12. ἢ ἀκέραιον Θ·] *Apotelesmatica sc.*

l. 31. παρεπίμπουσι] *Fort.* ἐκπέμπουσα, *vt referatur ad φύσις. Hal. l.* 43. ὥσπερ δῆλα ἀλλήλοις τὰ ἀπ' ἀρχῆς, οὐκ ἴσως βλέπει.

pag. 571. 43. πόσον ὁ υἱὸς -- πόσον εἶδεν] *Obscura, fortasse quia corrupta.*

pag. 572. 5. καινὰ θεαγμάτων ἀλλοῖα] *Legendum, vt puto, καινὰ θεαγμάτων ἀλλοίας. l.* 10. μὴ χαλὸν πῶς αὐτῶν ἴσχει δύναμιν] *al. l.* 13. δύναται τὸ ἀποτελέσμασι σὺν μέσῳ διαφέρειν] *l.* 27. ἢ ἐκκλησία αἱρετικῶν ἴχνη διδασκάλων, ἐσπὸ τὸν ἡγεμόνιον γαμῶσθαι τῶ σωτηρικῶν] *Depravata, quæ nequeo corrigere.*

pag. 573. 21. ἴστ. φησὶν, ἡ δύναμις, ὡς καταλύσουσι ἐπαγγελίαν) *l.* 25. ὧν ἓν δίδωσι *&c.*) *Hæc & sequentes sententia mihi videtur perturbata.*

Multa habet hæc oratio communia cum 131. Tomi quinti, quam vide.

pag. 578. 33. πῶς ἐμοῦ ἀρχῆς.

Ex his tribus orationibus duæ priores satis tolerabiles: vltima planè rudis.

pag. 580. 1. ἀκινήτων)

pag. 581. 32. ἢ τὸν αὐθρωπον ἴδιον οἶκον εἶχεν ἢ χάος)

pag. 582. 8. πότε δὲ οὐ φωνᾶν τὸ σωμὸ σωπᾶσθαι)

pag. 582. 10. ἐδιδασκόμεθα γὰρ αὐτὸν ἡ βασιλὲς ἢ πρεσβὺ Θ· ὧδε ἄρχειν σίφων Θ·. τὸν γὰρ Ξενοφῶντα Θ· πῶδε βασιλέως παιδίκα πατέρα) *Hæc & sequentia videntur ex apocrypho aliquo scripto prolata. Nihil enim tale reperitur in Actis Apostolorum.*

pag. 583. 23. μεριζόμενον ἀ πῶ φύσιν) *Ante hæc puto aliquid intercidisse.*

pag. 585. 32. οἰδὲ) *Legendum fort.* ἴδε.

pag. 586. 9. οὐ κρῖ ἢ ἰκανῶ] *l.* 23. τῆ λέξει (*al.* λέξει) πῶ μεταβάσεως) *l.* 28. εὐαγγελιζόμενοι ἤξουσιν, ὡς κύριε Θ· σωσόμενοι.)

In 6. Orationes Severiani περὶ κοσμοποιΐας.

Hasce nouem orationes sequenteis ideo adieci, quia in Bibliothecis passim reperiantur sub nomine Chrysostomi, cùm tamen ipsius non sint, & in alijs correctioribus libris alijs auctoribus, idque verè, adscribantur. De his sex orationibus alia etiam ratio fuit, quòd non absre putarem extare publicè monumentum eloquentiæ ferreæ illius ætatis, quæ tamen cum nostrũ aureo flumine iudicio aurium eius seculi comparanda videretur. Nota enim Iohannis nostri & Seueriani ritualitas ex historia Ecclesiastica, nota imperatricis Eudoxiæ pro Seueriano contra Iohannem studia. Porrò has Seueriani damus ex cod. Ms. Cæsareo, emendatas ex alio Ms. ibidem, & coniecturis doctissimi Alleni nostri: ita tamen, vt aliquot etiã non multæ, supersint, quæ opem alterius codicis deliderare videantur.

pag. 589. 16. ἀεὶ ἡ ὀλκὰτ ἔτι ὠώρυξε τὸν ὄντα] [illegible]

pag. 590. 30. ἐπιτῖτα γ. ὅτι τὸ μὲ σβένυται γ. ἢ ἐσβέσθη τὸ ὕδωρ, *Ms.*

pag. 597. 20. ὁ ἡ κάθεδρα δὲ πῶς καθέδρου)

pag. 598. 29. ἐδὲ ὁ δεσπότ) *Hoc est, Cathedra Episcopalis, in qua concionem hanc habuit.*

pag. 599. 15. ἤρωτων τῶ νόμῳ)

pag. 603. 20. ὦδε τὸν τοιῶ) *Eadem ellipsis paulò post.*

pag. 613. 43. μᾶλλον ἢ ἢ χάρων) *Hæc sententia resumitur pag. seq. linea* 6. *ad* ὁ τομὸ *&c.*

pag. 614. 5. τοῦτο) *Videtur abundare.*

pag. 618. 30 τῆ μὲ γὰ ἄλλει σκορπίζοιδὲν, τῆ ἢ ἀλλᾶ ὧδε. ζωώσει τῆ γὰ γῆ ἀνεῖ ζει, ἀὸ ἢς ἐκδήχται ἀνθρώπου) *Deest aliquid, sed libri non variant.*

pag. 619. 24. λάζει) *Allenus legit* βλάζει: *& l.* 26. πλῆρη *pro* πλησεῖ. *l.* 27. *vel pro* ὠδῆς *lege*, χαμαὶ: *vel potius locum totum sic restitue*: ἀαὶ γλυκὺ τοῦ, φησὶν, ὁ ἄγαθὸς ὀμβρίζει πυρρὸς, λέγεται, ἐυδία· ἀαὶ ἢ ὑὸ τὸν ὄρθρον, λέγεται, σκληρὸν χαμαὶ. συγκλείει.

pag. 621. 22. λέγει ὁ Θεὸς) *Deest hoc loco testimonium scripturæ, ex quo colligit hominem non esse Deo similem, ὅσον ἀεὶ τῶ σωματικῶ ὄντι.*

pag. 624. 22. ὁ κανὼν ἐν τῆς πλάσεως] *Sententia pendet imperfecta.*

In orationem Iohannis Ieiunatoris. pag. 641.

Orationem hanc à doctiss. Ducæo satis mendosè, quippe libris destituto editam, nos ex alijs codicibus, scilicet Regio & Cæsareo, damus multò emendatiorem. Neque tamen plenè nobis satisfaecre potuimus, cùm aliquando mulierem videatur alloqui, aliquando virum, idque tanta & tam insigni inconstantia, vt nihil certi liceat de hac re pronuntiare.

pag. 647. 13. ἀναθυμιάσεων] *Deesse videtur*, ἀὸ τὰ πεζότα.

In Orationem Gregorij Thaumaturgi in S. Theophania, p. 657.

Hanc orationem, vt est, Gregorio Neocæsariensi adscriptam in editione Romana nostri codices Mss. & editio Augustana Chrysostomo attribuunt.

pag. 660. 7. *Uncinis inclusa absunt à nostro Ms. & ab editione Augustana.*

In

In Orat. Pantoleontis, in exaltationem S. Crucis.

Ms. Palatinus hanc orationem tribuit Chrysostomo, quam manuscripti Cæsareus, Regius, & tertius in Bibliotheca mea Pantoleonti recte vindicant.

NOTÆ

IOHANNIS BOISII IN SEPTIMVM TOMVM OPERVM CHRYSOSTOMI.

Pag. 1. 24. καὶ αὖτὴ) *Malim*, καὶ ποιᾶτη. *l. 41. ἐπιτείνει*) i. auget, intendit. ἐπιτείνει, & sic passim accipitur hoc verbum apud Chrysost. sicut supra aliquoties annotatum est. *Infra pag. 37. l. 9.* ἐπιτείνω & ἐπιτείνω, coniunguntur, tanquam eiusdem significationis: αὐτὸ τὸ χρῆμα ἐπιτείνων, καὶ πῶς νόσος ἐπιτείνει. *Vide pag 100. lin. 21.*

Pag. 2. 13. 14. 15 & 16 ὥστε καὶ τοῖς μὴ θεραπεύουσι γεγραῦς κοινὰ ηγεῖσθαι &c.] *Quid si sic* (ὥστε καὶ τοῖς θεραπεύουσι καὶ τοῖς μὴ θεραπεύουσι χαρᾶς κοινὰ ηγεῖσθαι, πῶς διορθωσαιμεν, εἰ βουληθείη. ἀ γὰρ παύσασθαι ἔστι σωφρονοῦς ἐπιλέγων. αὐτὸς γὰρ ἀεὶ καὶ τοῖς ἐκ τοῦ πάντα πρὸ διορθώσεως πῶς ἰατρεύειν, καὶ μὴ βιαιομένου ἐδὲν ὄφελος ἀπὸ τοῦ γεγραῦς, ἄσπερ καὶ πολὺ ὀνήσεις μὴ κατηναγκασμένῳ χρήσασθαι ἑαυτοῦ βελτίω, εἰ τοῖς ἐκ τοῦ λόγου ἰδίου προσέχειν βέλεται. κοινὰ γὰρ πῶς θεραπείαι παύσασθαι καὶ ἀπὸ τοῦ θεραπεύειν, καὶ ἐπιτείνειν, μᾶλλον ἢ πάθος &c. *Est hæc emendatio satis audax: sed tantisper tamen locus ei esse potest, dum melior desideratur.*

l. 18. τότοις μὴν πιμεῖν μὴ διορθωμένοις] *Græca syntaxis exigere videtur, ut pro τότοις & διορθωμένοις. τότους & διορθωμένους legatur.*

Pag. 3. 5 & 6. καὶ τὸ κατηναλῶν τις &c.] *Fort.* καὶ τὸ μόνον κατηναλῶν &c. *vel*, ὡς τὸ μόνον. *Aliter*, καὶ τὸ μόνον κατηναλῶν τις ἐ δύναται, ἀλλ' ἐ δὲ ἀρχὴν ἐρίνας ποιήσασθαι, καὶ ὡς τῶν ἐ δύναται, ἵνα τὸ μόνον &c. *l. 29.* κατὰ τὸ ζήτημα] *Fort.* κατὰ τὸ ζήτημα, *vel potius* τῆς κανόνος τὸ ζήτημα &c.

Pag. 5. 21. ἐπειδὴ] *Videndum annon hoc loco reliqui consentat* ἐπεί.

Pag. 6. 1. διὰ τὰ ἀλλαι, ὧν ἕνεκεν] *sc. præced. pag. l. 37. l. 14. Pro* ἐμελαν, *quid si* ἐμελλεν? *vel* ἐμελλόμενον ἐσῃ, εἶτα ὧν. *Propter similitudinem enim quæ inter hæc duo verba est, alterum eorum facile potuit excidere.*

Pag. 7. 32. ἐ προφήτης φησὶ &c.] *Hoc est*, Etiamsi propheta non nisi rudes dicat: κρείττονα πεπαίδευκε, tamen prophetarum dominus longius progreditur, & Dei amorem amore parentum erga liberos multis partibus maiorem esse ostendit. *Aut hunc esse sensum arbitror, aut locum mendosum.*

Pag. 9. 19. τὸν οἰκοδόμον τῆ ἡμερησίῳ] *Desiderari videtur participium* θεμελιώσαντα, *aut tale quid.*

Pag. 11. 23. Ἵνα τὰ ἀπέρματα τρέφωσιν ἵνα τὰ φυτὰ αὐξήσωσιν] *Catullus:*

Vt flos in septis secretus nascitur hortis,
Ignotus pecori, nullo contusus aratro,
Quem mulcent auræ, firmat sol, educat imber. *&c.*

l. 40. καὶ ἄεσης] *Rectius fort.* καὶ ἄεσις: *at ἡ, ita sine dubio legendum.*

Pag. 12. 10. χαλᾶσιν] *Fort.* τῆς τῶ αὐτῆ χαλᾶσιν. *Muscis enim idoneæ sunt ad diurnos labores, qui quiete nocturnâ carent. l. 13.* ἀλλ' ἐδὲ ἡμέραν ἐργασίας ἄξιοτε] *Malim sic:* ἀ δὲ ἡμέραν ἐργασίας καὶ νύκτωρ ἄξιοτε διδόσθαι. *Addatur etiam* καὶ *lin. 12. ante* ἀναπαύσεσι· καὶ ἀναπαύσεσι τῆ ἀκολα ἀ δὲ ἡμέραν ἐργασίας καὶ νύκτωρ ἄξιοτε διδόσθαι, [*scilicet, aut tale quid,*] ἀκηκοεν &c. *Rectè intelligamur hæc de sano domino, qui eadem exigat operas à seruo suo noctu, quas interdiu. Talem enim seruum diu durare posse, ἓν δεῖ δὲ ἀδιάπνον. l. 14.* καὶ ἀιγῶν] *Hoc est*, Noctes insomnes ducere perniciosum est, siue quis operetur, siue non.

Pag. 13. 11. ἐν τῶ σταδιακὰ ὧν) *Hoc est*, in certamine, in stadio, in cursu. Vita enim *hæc est quasi stadium, & finis vitæ, veluti meta, ad quam citius alij, alij serius perueniunt. Nihil igitur muto. Quod si mutare aliquid liberet, vel legerem cum Halesio*, ἐν τῶ σώματι, *vel ex propriâ coniecturâ* ἐν τῶ σκιώματι, *simpto nimirum vocabulo*

cabulo è 2. Pet. 1. 13. vide infrà pag. 32. l. 31. &c. & pag. 82. lin 4. & pag. 166. lin. 40.

Pag. 15. 11. λέγω δ') Pro his legendum censuerim, ἢ ἐν λόγῳ. l. 17. σώσω) τῷ, ἀποδεῖξαι, σωθῆναι quam σῶσαι rectius subjiceretur.

l. 28. κίνδυνον) Fort. φρουρίδιον. l. 44. ἄλγει δ' αὖ ἔνιος αὐτοῦ τὸ τέλος.) Hoc est quod dicunt Theologi nostri: De operibus diuinis non esse ante catastrophen iudicandum, sine ante quintum actum.

Pag. 16. 12. τὰ χρηστὰ αὐτοῖς ἐξέλεγεν) Distingue tempora, & quæ pugnare videntur facile conciliabis. Dixit supra, in Veteri Testamento, quando non perinde liquida erat & certa de resurrectione fides, etiam ante mortem Deum liberare suos à malis fuisse solitum, & lætum eorum in lætitiam conuertere: at in Nouo Testamento idem non fecisse semper, propter fidei de resurrectione claritatem ac certitudinem. Quid ergo hinc colligit Chrysostomus? Admirabilem plane fuisse fidelium veteris Testamenti constantiam, qui cum parum aut nihil scirent de resurrectione, & malis nonnunquam ita obruti iacerent, vt nulla aut perexigua spes melioris in hac vitâ conditionis restaret, tamen in Deo fiduciam collocare, & omnia ab eo expectare non destiterint. Minus enim mirandum hoc esse in nouo Testamento, vbi etiam vltra mortem spes extenditur. Iam verba ipsa examinemus. τὰ χρηστὰ αὐτοῖς ἐξέλεγεν) i. seruis vel ciuibus Deus liberauit eos etiam in hac vita, vt videre licet in Abrahamo, Isaaco, Iacobo, Iosepho & aliis. Sed quomodo hæc conueniunt, inquis, cum ijs quæ sequuntur: οἱ τῶν μὲ ἀναξιοκότες? Optimè, si distinguantur tempora. Verba enim hæc οἱ μὲ ἀναξιοκότες, referenda sunt ad tempus perpessionis malorum, sicut priora illa, ad tempus liberationis. Ex Dei decreto atq; promisso futurum erat vt trisbibus læta succederent, etiam in hâc vitâ: sed cum tot vndiq; malis circumfusi essent, tot periculis expositi, mirum est eos non statim animis concidisse. Hanc puto esse genuinam huius loci sententiam. l. 17 & 18. τὸ τέλος αὐξομένου) Sc. in hac vitâ. Sic Abrahamus, licèt sero & in ipso quasi mortis limine, tandem tamen & ante excessum ex hac vitâ factus fuit pater.

Pag. 17. 44. ἀνύγκη] Perperam, pro αἰτίαν κα.

Pag. 20. 39. ἢ ἀλύσεσι θείκαιμαι] Malim, ἢ ἀλύσεις θείκαιμαι. Solet enim hoc verbum cum quarto casu coniungi. i. vide infrà pag. 25. l. 24. & pag. 29. lin. 42. & pag. 40. lin. 27.

pag. 21. 5. ἐκόσμησέ τε] Chrysostomo in his loquendi generibus vsitatius est compositum, ἐγκαλλωπίζομαι, quod melius etiam conuenit cum ἐναβρύνομαι: nihil tamen muto. l. 18 & 19. Rectius f. ἢ εἰς βάθος καρὸν ἀπωσχθεῖσ χώρας, ἢ αὖ χθὶς ἀποβᾶσ ὥρης.

Pag. 23. 8. αὖ ἦλθ.] Fort. αὖ ἦλθ. l. 17. τὸ ἀπίρματ.] Vt hæc verbi declinatur, nihil de sententia peribit, quantum ego quidem video.

Pag. 24. 6. ὅτι μόνῳ.] Omnino legendum videtur, ὅτι μόνῳ. l. 17. ἐκαθελίξατο] Puto Chrysost. scripsisse ἐπαθελίξατο.

Pag. 25. 37. ποσαὶ τῶν ἐκκλησιῶν ὠφελῶν] Fort. ποσαῖς τε &c.

Pag. 26. 17. κατηγορεῖ] Hoc est, nonnosce, sed facto, seu exemplo. Haud dissimiliter Matth. 12. 41. de Ninemitis dicitur quod surrecturi sint in iudicio, & Pharisæos damnaturi non verbi, voce, sed praxi & exemplo. Sic paulo superius Chrysost. ipse, pag. nimirùm 23. lin. 8. ἢ κατηγορῆτον αὐ αὐτῆ δι μὴ μόνον μὴ σκανδαλιζόντες, ἀλλὰ ἢ θαυμάζοντες ἢ ἐφιέμενοι ταύτη γενέσθαι. vide etiam pag. 82. lin. 1 & 2. Nihil igitur mutandum censeo. ἢ τινῶν, est masculini generis, non neutri.

pag. 27. 27. ὁσμὴ ἐν σωτηρίᾳ] 2. Cor. 2. 16. est δόσις σωτηρίᾳ, sine ὁσμὴ. l. 42. ἐκ τῆ ἔμπροσθεν ἐπὶ τὸν λόγον] Videndum ergo annon consentaneum sit, vt hæc oratio sequenti subjiciatur.

pag. 28. 6. ἐν τῇ οἰκίᾳ.) Legendum potius videtur, ἐν τῇ οἰκίᾳ, quia mox sequitur, ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ. οἰκίᾳ enim & ἀλλοτρίᾳ opponuntur. Vide infrà pag. 39. 15 & 16. δεῖ τ οἰκείας ἢ δεῖ τ ἀλλοτρίας.

Pag. 29. 39. χρὴ δὲ ὧν τὸ δίκημα κυεῖν, &c.] Vide Sirach. 16. 4.

Pag. 32. 14. ὥσπερ ἦν &c.) i. Vt verbi causâ, exempli causâ. Sic autem interpretor, ne quis expectet ὑπόδειγμα, aut deesse aliquid suspicetur.

Pag. 33. 1. ἀλλ' γάρ, ἐπεὶ, ἀπλῶς &, ἀδύκιμ) Vide Sirac. 31. 10. & Habachuk in illum locum notas. l. 2. διαπωλυτίζεσθαι] i. δικαιάζεσθαι, πιεμίζεσθαι, ἐξετάζεσθαι. l. 22. ἐνδιδόντα τῇ παῤῥησίᾳ] Quid si sic? ἐνδιδόντα, ἀλλὰ τῇ παῤῥησίᾳ ἰκαίως χρώμενον. ἢ πλείονος &c. Nam suspecta est mihi symtaxis illa: ἐνδιδόντα τῇ παῤῥησίᾳ.

Pag. 35. 26. εἰσγνωσι) i. ἐπαυξήσει l. 42. καὶ πολλῶν πλείω] Lego. ἢ πολλῷ πλείω.

Pag. 36. 41. & 42. αὐτὸ φαν τῶν ἀκοὴν ἢ τῇ λιτῇ παρόντ] Basil ad Athanasium, Athanasij Episcopi Antiochensis patrem: ἀλλ' οὐτε ἢ πάντως, οἱ μὴ τ ἄλλο, τὸ γοῦν τῆ Ἀλεξάνδρου φήμης· τῶν ἐτέρων τῆ ἀκοῆ ἀκμὴν ἰσχυσάντων τὰ μαθήματα τῇ διαπλουμένων.

Pag. 37. 33. Deesse videtur λύεται, post ἀρετῆς: τῶν ὄντως λυμαινομένων ἡ δὲ τῆς ἀρετῆς λύμη εἰς μέσον ἀγαγεῖν. N'm non potest participium ad δόξαν referri. ¶ Puto receptam lectionem esse retinendam. H. S. l. 41. ἑνὸν τῶν ἰατρῶν] Recte, ἑνὸς τῶν, vt in illo: πολλῶν ἰατρῶν εἷσοδ μ' ἀπώλεσεν.

Pag. 39. 37. & 38. καὶ ὑμῖν ὄνομα ποιήσω] Apud Lucam est: τὸ ὄνομα ὑμῶν. ὡς ποιήσω.

Pag. 40. 3. αὐτῆς αὐτῆ.) Rectius fort. αὐτῆς αὐτός. l. 10. Fort. ἢ δὲ μὴ μόνον οἱ ἄλλοι, ἀλλὰ ἢ δεῖ ἢ ἢ πυχοῦσι, &c.

Pag. 41. 6 ἀλλ' ὅτι δὲ ὑπονοήσεις &c.] Est Locus sine dubio corruptus, nec insuria multum fieret lectori, si delerentur verba omnia à te notata. Cæterùm quia subodorari mihi videor ex verbo αὐξομένου (quod in eadem clausula non bene subiungitur τῷ αὐξαίνοντο, paulo ante præcedenti) orationem esse imperfectam, & supplemento aliquo indigere, quid si vitiosa lectio tali aliquo modo interpretur? (ποιεῖται γὰρ τὸ δίκαιον τὸ φαιδρὸν τοῦτο) μᾶλλον ἢ ὡς σπουδὴ δεῖ ἀληθινῶν αὐξῶν. ἀλλ' ὅμως ὑδὲ τις' ἀκούσῃ ἀφεῖναι

ἐκεῖνοι αὐτὸ ποιοῦσι οἱ πολλοί. ἀλλ' οἱ μὲ ὑπεικόντες πάχεσιν [*i. umbras*] ἢ τύποις [*i. res ipsas, flores ipsos*] αὐτὸ ποιοῦσι, οἱ ἢ ἐλεοῦντες ἢ ἀδελιῶντες ἐπὶ πλέονος μᾶλλον, τύπων ἢ ἐξ ἐλαχίστου σφόδρα. φέρε δή, &c.

Pag. 41. 25. ἧσσ' ὑποτεινόντων τιμωτέρων πολλοῖς ἔδοξεν εἶ] *Ordo : ἧσσ' ὑποτεινόντων πολλοῖς τιμιώτερον [sc. ὑγείας ἢ ζωῆς &c.] ἐδόξεν εἶ. l.* 38. ἢ ἀνθρώπε ἧσσ' ἀλόντων διαπλίσε, &c. *Deleo hac linea ἧσσ' ἀλόντων (nam ἧσσ' ἀλόντων ἀπάντων, nimis angustum est, & tautologiæ speciem habet) nec magis probatur, ἧσσ' ἀλόντων διανοίσε : & lineâ sequente, cum acutiss. Halesio deleo τύπων, & præterea lin.* 37. *pro* ὃ *πλέγο, ὧν τὶ. τοὺς ἀπάντων κατακλείσε ψυχάς] sic supra lin.* 35. *τὰς πάντων κατέχει ψυχάς. Quid autem interest inter hæc duo : πάντ' τῷ βίῳ ἐλέησαντα πάντες, & αὖτη ἡ τύχη κρίνει πάντας? Aliter, pro receptâ lectione lin.* 38. ἧσσ' ἀλόντων διανοίσε] *Chrysost. ita de divitijs hic loqui videtur, ac si omnibus essent ὡρισμένοι, haud tamen omnibus imperarent. Sic enim innuere videtur his verbis pag.* 41. *lin.* 27. *&* 28. *οἱ ἢ αἰσχύνοντες, ἅπαντες, αὐτοῖς οἱ ἄλοντες ἦσαν, οἳ τιμῶσιν ἁλόντες, ἵνα ἐλεῖν : Item his pag. seq. lin.* 3. *τοῖς τὰ ἐλαχιστόπτα αὐτοῖς, τοῖς τὰ ὀπτιμώτατα ἀλῶναι* omnes, *inquit*, de divitijs præclarè sentiunt, tametsi non omnes illis ita addicti ac mancipati sint, vt dici possint sub earum imperio & potestate esse. *Si huic ergo distributioni locus concedatur (vt certè concedi debet) non erit necesse vt ἧσσ' ἀλόντων aut inducatur, aut cum ἀπάντων coniungatur. Hoc enim dicere videtur Chrysost.* Postquam sæua ista & immitis seruorum suorum [ἧσσ' ἀλόντων] hera omnium animos occupauit, *&c. Pro* ἁλόντων *dicit paulò post* τοῦ ἁλωμένε δεδέλειν αὐτῇ, *quod omnibus vtiq; non competit.*

Pag 42. 28. κατηορημένων αὐ ἧσσ' ὑμᾶ ἢ ἐλεγχομένων] *Quid si sic?* κατηορημένων αὐ ἧσσ' ὑμᾶ ἢ ἐλεγχομένων ἁλόντων? *hoc est*, Qui morbo isto laborant, haudquaquam sustinuerint de virtute & vitio audientes, cùm voluptati toti sint dediti, ac propterea in seruitutem eius venerint, suam ipsorum simul accusationem & reprehensionem audire, *vel*, seipsos accusatos & refutatos audire. *Qui vitijs dediti sunt, impatienter ferunt omnem de vitijs & virtutibus disputationem, quia quoties de ijs sermo habetur, toties ipsi tacitè velint accusantur & redarguuntur, conscientiâ intus eos refellente. Hanc ob causam ad omnem virtutis & vitiorum mentionem horrescunt.*

Porrò lin. 27. *legendum videtur :* ἀλλ' ὃ μὰ εἶπο ἀεὶ τύπων. *l.* 36. πρὸ τῦ σώματος] *Nihil erit incommodi si hæc verba deleantur, & certè margini olent.*

pag. 43. 13. ἐιδώλων] *Malè, pro* ἐιδότων.

l. 14. ἥδονὴ ἢ γίνεται τότε, ὅταν ἐπιθυμίας ἠκμακυίας &c.] *Sic ferè Cicero. Tusc. lib.* 5. Adde licentiam, quæ consequitur hanc continentiam in victu, adde integritatem valetudinis. Confer sudantes, ructantes, refertos epulis tanquam opimos boues. Tum intelliges, qui voluptatem maximè sequantur, eos minimè consequi, iucunditatémque victûs esse in desiderio, non in satietate. *l.* 44. ὡσ' αὐτὸς ἀπαπαιδεύσε] *Malim,* ὡσ' αὐτοῖς, *sc.* ἧσσ' κεκωφῶν, *vel* ἧσσ' ἀπαιδευμένων γωμικῶν, *nisi quis ferendum putet ad* ὄψιν, *quod rectum puto. Ibid.* ὅτω δὲ ἢ ὁ πλῦτος] *Deesse videtur verbum aliquod, aut potiùs bona pars clausulæ. Quocirca sic legendum censeo :* ὅτω δὲ ἢ ὁ πλῦτος τὼ' κολακείαν διαβύμενος πημὼ δεικνύσι, ἢ πιμᾶσθαι, ἀλλὰ κολακεύεσθαι ἀξιοχρέως. *vel,* ἢ πιμᾶσθαι, ἀλλὰ μισεῖσθαι μεγαλοπρεπέως.

Pag. 44. 2. ὀπτιγεσφαί] *Pro* ὀπτιγεσφαί, *optimè Halesius substituit* ὠφγεσφαί. *& sic paulò ante Chrysost. ipse :* ὀπτειμικοτ ἢ ὠφγεσφαῖς εὐχαλιθμα. *Vide infrà pag.* 77. *lin.* 8. *& pag.* 78. *lin.* 4. *&* 124. *lin.* 19.

Pag. 46. 39. ὑκ ἀργύριον κατατιθέντες] *Delendam puto particulam* ὑκ.

Pag. 48. 31. ἀλλὰ ἢ πολλὰ τῆς λατρείας ὑπολύσιμ εἶν] *Aut fallor, aut aliquid hic ad perficiendam sententiam desideratur. Fortasse* ὑκ ἔχον.

Pag. 49. 23. ὑπτικζον] *Rectiùs fort.* ὑπτίων, *i.* ὑφοζῶν.

Pag. 50. 41 σκηδόντες] *Pro* σκηδόντες, *nescio an legendum sit è Deut.* 6. 8. οἷς σημεῖον ἅξονται. *Nam vt* τὸ σκανδάλω, *huic loco quadret, nondum perspicio.*

NOTAE IN EPISTOLAS AD OLYMPIADEM.

Pag. 51. *lin.* 29. ἢ λυπῇ] *sub.* ἐφ' ᾧ. καὶ ἐφ' ᾧ λυπῇ.

Pag. 52. 2. *Subdistinguo post* ἐυδίως, *vt integra oratio sit :* εἰ ἢ μὴ ἐπ περισσῶν, ωσὲ ἐυδίως, ἐδὲ ὅπ ἔπος ἐαυτῷ ποιοῦτον. *Non aio aliquid deesse, sed perspicuitatis dumtaxat causâ addo quædam de meo. Vide infrà huius pag. lin.* 27. *&* 28. *vbi eadem denuo repetuntur.*

Pag. 53. 17. κᾆν πάντα ὑπ' ὕλεσι κέπτει] *Malim,* κᾆν πάντα τὶ δεινὸ, κᾆν πάντα τὰ φοβερὰ, *aut tale quid. l.* 28. ἐξυτείπ] *i. ad preces populi liberabatur, dimittebatur. Hoc docent quæ sequuntur. Vide etiam infrà pag.* 54. *lin.* 43.

Pag. 55. 9. ὠκὲ, *malè pro* ὡς δ.

Pag. 56. 2. -κωμύει] *Fort.* -κωμύλω. *l.* 3. περικλήσιν] *i.* rogata esto : rogatam te volo : rogo te. *Sirach. prologo* 2. περικάλεσὸν ὧν μετ' εὐνοίας καὶ περσοχῆς τὼ αὐξησιν ποιεῖσθαι. *i.* Rogati estote. *Verba enim quæ sequuntur, rogantis sunt, non monentis.*

pag. 58. 7. κοχλάζοντας] *Mendosè opinor, pro* κεχαλάζοντας, *i.* παφλάζοντας ὑπχέοντας. Καχλάζειν enim dicuntur vnde, cum saxis allisæ aut vehementiùs decurrentes strepitum magnum & sonitum edunt.

dunt. Recte autem dixit, κεχλάζοντα, quia praecedit τοπαμός. *l.* 22. ἢ ὑπτιοχλίσας] *i.* opponens tanquam murum.

Pag. 60. 5. ἢ γὰρ μόνον, ὡς ἐμοὶ δοκῶ, τῶν ἢ &c.] *Subdistinguendum puto post τάτων, non post ἐμοὶ δοκῶ. l.* 8. *Delea sub distinctionem post* ἐκποιεῖν.

l. 12. κἀν τῇ Ἑκατοντάρχῃ] *Recte omnino monuit Sladius tuus deesse hic nonnulla, Sladius inquam tuus, vir de Chrysostomo, Chrysostomiq; amicis optime meritus, & longiore multò vitâ dignissimus, si Deo Opt. Maximo ita visum fuisset. Caeterum quod ad emendationem huius loci attinet; vide an non Graecis sermonis consuetudo requirat, τὸ particulae κἀν, significantissime (quemadmodum hic significare videtur) verbum subiunctius modi subjiciatur.*

Pag. 61. 29. & 30. ἢ ἐπ' αὐτῷ σκιδνᾶσθαι ῥάσσῃ] *Non male hunc adscribantur verba Etymologi magnini* ἐσκίδνα: ἐσκέδασε, inquit; λέγεται καὶ ὅτι νεῶν, καὶ ὅτι αἰχμῶν· ἐπὶ δὲ πολίων, ὡς Δίων ἐν Ῥωμαϊκῇ ἱστορίᾳ. ἀλλὰ δὲ καὶ ἡ πολὺ σκεδᾶσα καὶ διασπείρασα· τὰ δὲ ὄρμια· τὰ δὲ πλοῖα καὶ μαλλον, μετὰ τοῦ τ· νάγη ἀποσκίδνατο. ἐπὶ δὲ ἀνθρώπων, ὡς τὸ· ἐπ' ἐπὶ δὲ καὶ πόλεων ἀποσκίδνατο. *Non multum dissimili metaphora Hecuba apud. Eurip. Polydorum summ vocat famulasque ancoram:* ὃς μόνος, inquiens, οἴκων ἔγκυρός τ' ἐμοὶ καὶ σοί. Qui generis superest solus nunc ancora nostri.

Pag. 62. 13. ἢ πῶς δὲ τὸ ἀναστῆναι &c.] *Vel ut in marg. vel sic:* ἢ τὸ δὲ τὸ ἀναστῆναι πιστεῦσαι λέγετε &c. *l.* 42. ἢ πῶς αἰσχύνομαι ἐπιτιμᾶσθαι ὑμῖν] *Quomodo ergo interpretabimur verba Iobi, cap.* 19. *v.* 25. Scio redemptorem meum viuere, &c? *Vulgo enim sic accipiuntur, aeo clarissimum essent de resurrectione testimonium, & Beza, capitis illius argumento & summa; negat vllum in sacris literis locum extare, qui ad corporum nostrorum resurrectionem confirmandam aptior, illustriorue sit. Non est tamen dissimulandum Ioh. Mercerum, virum singularis in Hebrais literis iudicij, commentariis suis in illum Iobi locum aliam interpretationem à recepta multum diserepantem sequi. Verba eius sunt haec:* Nostri ferè omnes tam veteres quàm recentiores hunc versiculum [*s. v.* 25.] cum duobus sequentibus ad resurrectionem referunt. Sed ego cum Hebraeis totum hunc locum aliter accipio, &c. *l.* 43. & 44. ἢ ἢ σκωλήκων &c.] *Ordo & sensus:* ἢ ὅταν τῆς ἀποφάσεως ταύτης ἢ σκωλήκων ἢ ἢ ὀδωδῶν μᾶλλον [*i.* μᾶλλον ἢ ὅταν ἢ σκωλήκων ἢ ἢ ὀδωδῶν] καταλύσωμεν. βεβηλοῖ.

Pag. 63. 7. πορφυρίδα τῆς ἀναδύσεως] *i.* πορφυρίδα ὑπὸ τῆς ἀναδύσεως. longius à proposito.

l. 43. ψευσάμενον] *Pro* ψευσάμενον (*quod huic loco non admodum conuenire videtur*) *quid si* ψευσάμενος σφαλόμενον? *vel sic,* ἐγὼ ἀφείζομαι, ὑ ψευσάμενον, ὃ κἀγωμζομαι, ἀλλ' ὑπολιζομαι. *vel ita,* ἐγὼ ἀφείζομαι, ἀλλα' πεπεισμαι, &c.

Pag. 65. 16. πῶς ταῦτ' ἐποησε;] *Quis vtius sit interrogationis ifitus, nondum intelligo. Malim ergo legere sine interrogatione,* χρειοσμὸν. ἢ εἰ πε οἶδε &c. *l.* 35. τῷ ἀλλαι] *Pro* τῷ ἀλλαι, *legendum fortasse,* τῷ ἀλλαι, *tmato duntaxat accentu, i.* ἐκκλησίαν. *Est enim* ἀλιὰ, *Ionicè* ἐκκλησία, & ἀλιὰ πεπληρωμένη, *est concio referta & plena. Sed quia incertus sum an vsquam alibi sic locutus fuerit Chrysost. ἐπιλογὸν, & ad te lectorem remitto.*

Pag. 67. 14. πεισθέντες] *Vel sic, vel,* μεταπεισθέντες.

Pag. 69. 26. & 27. *Fort.* τὸ φοβερὸν μᾶλλον ἢ ἀφθαρτον; &c.

Pag. 70. 27. ἢ αὐτῆς τοῦ αὐτῆς] *Lege tecum,* ἢ ἢπ αὐτῆς τοῦ. αὐτῆς] *i.* δίκης. *Vide infra, pag.* 71. *lin.* 39. & 40.

Pag. 73. 11. ὅσον χρηματῶν] *Fort.* ὅσα χρηματῶν. *l.* 14. ὑποφαίνεται, ἢ ἐπίτηδες ἐκ αὐτῶν] *Graeca Biblia Romana habent* ὑποφαίνει, ἐπὶ τέλος ἢ μήπε αὐτῶν.

Pag. 74. 20. & 21. *Graeca Biblia Romana sic distinguunt:* εἰρωνεία ὑμῖν. παυσωδεῖν τὰ σημεῖα καὶ τὰ τέρατα, ἃ ἐποίησε μετ' ἐμοῦ ὁ Θεὸς ὁ ὑψιστος. ἡγοῦν ἀναπτύσσεται. &c.

Pag. 75. 34. ἢ ὅτι] *Vel deest hic* μᾶλλον *ante* ἢ, *vel paulo ante, pro* φαίδρον, *scribendum* φαιδρότερον.

Pag. 76. 39. αὖτα ἢ ὁρᾶται, ἢ ἀκκισμοῖσιν τῆς νεανίσκης] *Rectius* ἀκκισμὸς *cum genitivo sine substantivo* πάθος *aut* ὄφρυν. *Hic igitur locus aliis compluribus ate diligenter notatis adiungatur.*

Pag. 77. 32. ἐοῦ ἀμ' ἀσφοδέλῳσι] *Fort.* ἴσα ἀμ' &c. *l.* 33. *Deesse videtur* ἐκεῖνο *post* χρεμπτόμενον.

Pag. 78. 21. *Subdistinguo post* αὐθροῦντος, *nec non post* πολλῆς, *lin.* 22. *delet à ibi plena distinctione. Ibid. pro* ἀναγκαῖον, *refcribo.* ἀναγκῶν. *Vide seq. pagine lin.* 17. *l.* 42. *pro* ἐκ ἑτέρων, *lego,* ἐξ ἑτέρων.

Pag. 81. 11. ὑπ' ὀλιγωλιθοι] *i. vt arbitror, proni, & prostrati iacentes. Vide supra pag.* 53. *lin.* 17. *& infra pag.* 84. *lin.* 13. *l.* 24. αὐτῶν] *Recte, aliter: sed magis Attice opinor,* αὐτῆς. *Nam vt Aristophanis scholiastes & Etymologus testantur, Aeolice & Attice in secunda singulari ἐκ η pro* ας, *vt* ἴση pro ἴσης. *Etymologus in* ΕΞΕ: ὅταν γὰρ ἡδὺ εἰς ω γίνεται ἀφαιρουμένου ἐν τῷ τέλει ἀφώνου τῷ ΣΣ ταττικὸν· ὅταν μὲν ἀπὸ τῶν εἰς μαζόμαι περισπωμένων καὶ ἀπλῶν· οἷον, ἴζομαι αὐτὸ τῷ ἵζασθαι, καὶ ἐμπίπλαμαι, αὐτὸ τῷ, ἐμπίπλασθαι. *Infra pag.* 168. *lin.* 30. καὶ κλίσις γνώσιμον αὐτὸν καὶ τοῖς ἐν τέλει. *l.* 35. ὃν διαφανεῖται] *Fort.* κἀν ὄν. *vt linea proxime antecedente, & paulo post lin.* 37.

Pag. 82. 8. ἐδοῦ τῆς ἀφάτου δωρεᾶς ἐκείνης δηλονότι] *Recte* δωρεᾶς, *vt mihi videtur, quia, ni male observauit,* τὸ ἄφατος *epithetum est rerum potius quàm personarum. Quod autem ad sensum spectat, nihil interest, quandoquidem ex dono doni author non sine elegantia intelligitur. l.* 9. στεφανηφόρου, πομπεύσας] *Vide Sap.* 4. 2. *vnde haec mutuata videntur. l.* 12. ἀεὶ τῆς ῥώσεως τῆς σῆς] *i. de valetudine tua.*

Pag. 83. 6. ἑκάτερον τὸ γλῶς] *i.* vtrumque sexum. *l.* 43. *Deesse videtur nota interrogandi post* ἐπιμορφῶν. *Ibid.* τὸ βούλημον, *pro* ἐβούλετο.

Pag. 85. 14. αὐξήσαντας] *i.* authores. *l.* 40. τεταλαιπωρημένον αὐτῷ] *Fort.* ὃν τεταλαιπωρημένα ὑπ' αὐτῷ.

Pag. 86. 7. ἐπήρθησαν] *i.* ἐμπεφωλεύετο, κατεσκάλευε.

Pag. 87. 18. μᾶλλον πῶς ἢ ἐν τῇ ἀρετῇ &c.] *Malim,*

lim, μᾶλλα γ' ἐν τῇ ἀρετῇ, πῶς γ' ἀεὶ, &c.
l. 43. *παῦτα σωτῆω διαπράξεται*] *i. ἀγάν, ἐρχάζεσθαι i.* his teipsam malis afficere.

Pag. 88. 37. *πῖε ἀληθείας αὐτῆς Accedo tibi pro ἀληθείας, ἀληθίζεσθαι. rescribenti: nec dubito, quin vox ἀληθίζεσθαι, tam hic quàm pag.* 94. *lin.* 16. *& pag.* 123. *lin.* 9. *pro uxore accipiatur, etiamsi nulla mihi suppetant exempla, quibus significatio illa confirmetur. l.* 39. *Fort. ἀεὶ δ' πολλάκις διαλέχθω.*

Pag. 90. 8. *Inter πίς & εἶδε interponendum puto* ; *πεῖσον π. πίς τοῦτον π εἶδε* ; *πίς ἤκουσε* ; *&c.*

Pag. 92. 35. *ἀλλ' ἡ ἐρημία σε λυπῖ ἧς ἐστοῦδας* ;] *sub. διαγόντων, διατελούντων, διατελοῦσι ποιουμένων. ἡ ἐρημία*] *i. solitudo, vita solitaria. Etsi enim locus ille in quo tum degebat Chrysost. urbis appellationem habebat, tamen qualis urbs fuerit, quamq; infrequens, ex eo intelligere licet, quòd (ut mox sequitur) nec forum ibi esset, nec res venales. Infrà pag.* 105. *lin.* 5. *ὁ πῶ τυχῶσα γ' ἐν ἐρημίᾳ διατείζοντες καρποσυλίαν πῶ ἀγελαίων. Item pag.* 108. *lin.* 9. *οἱ γὰρ ἐν ἐρημίᾳ διατείζοντες πολλῷ. & pag.* 122. *lin.* 29 *&* 30.

Pag. 93. 28. *γ' μικρὸν ἀδιαπόνητα ἧς &c.*] *Fort. ἀπὸ ἧς. l.* 34 *&* 35. *δρῦγγ. & μανιζόντων*] *i.* globus, cætus. *Vegetius de re militari lib.* 3. *c.* 16. Scire dux debet contra quos drungos [vulgò, grumos] *hoc est*, globos hostiũ, quos equites oporteat poni. *Curopalates de officialibus palatij Constantinopolis. pag. Iuniane edutionis* 83. *Καὶ τὸ τῶ δρυγγαρίου ὠσαύτως, ὁ ἀφ' ἵππου διδάσκων. Δρύγγα, ποσότης τοιούτων πεζῶν ἐρωλισμένα, ἧς ἡ ἀρχὴ ὁ τοιάρχης. Δρυγγάριος. Ad quem locum Iunius* : Pro *δρυγγάς*, malim *δρυγγλε*, prout, drungus apud Vegetium, & Vopiscum legitur in Probo. Est autem *δρυγγλε*, Orientale nomen, cætum hominum vnâ commeantium significans. *Hæc Iunius, cuius verba non indigna putaui, quæ huic loco illustrando adducerentur. Relèt autem à te annotatum est, esse hoc vocabulum, vocabulum militare, atq; hanc ob causam dicit Chrysost. ὅπου γ' δεῖ εἰπεῖν, γ' τῇ λέξει πῶ μισθὸν αὐτῆς ἐκδιδόντες. Ædes enim tam hostiliter innadere, non monachorum fuit, sed furiosorũ militum, omnia depopulantium, nulli ætati, nulli hominum generi parcentium. Quod si requiras verba Vopisci de Drungis, habebis ea in triumpho Probi de Germanis & Blemyis* : Triumphauit, *inquit*, de Germanis & Blemyis : omnium gentium Drungos, vsq; ad quinquagenos homines ante triumphum duxit.

pag. 94. 28. *ὧν τούτων ἐώδει*) *Deesse videtur*, ἐξ' *ὁρμὰς ἐκεῖθεν, aut tale aliquid. Tum lego sine parenthesi* : *πολὺ γ' ἐπίκειτο ὁ Φαρέτρι & ἀπειλῶν ἐπέπνει, καθὼς φασι, καταπατήζαν, ὡδόν, ὥστε ἡμᾶς ἐκ Ταλεῖν γ' τ' θεατείων, γ' ὑ φέρεται ἡ χωὴ τ' ἐπάχθειαν ἀυτῆ* [*i. importunitatem eius,*] *ἐκ εἰδότας ἡμᾶ, [sc. quid Pharetrius in nos moliretur,] ἐδήλωσεν αὐτὸν & c. i. simulauit nobis Barbaros adesse, de Pharetrio conatibus sq. eius tacens. l.* 41 *ὁ Βύρδων) i.* burdo. *Est autem burdo de genere equorum, & respondet Hebræo* pered : *quod à vetere Latino interprete Bibliorum, nunc mulus, nunc burdo vertitur. Vide* 2. *Reg.* 5. 17. onus duorum burdonum.

Pag. 95. 7 *&* 8. *οἱ ἀπὸ Βιγελεὶς &c.*] *Nescio an legendum sit, ἐν Καισαρείᾳ, οἱ συρσεὶ, οἱ ἐν ἐξουσιαν, οἱ ἀπὸ Βιγελεὶς, οἱ ἀπὸ ἡγεμονῶν, οἱ ἀπὸ πειζόνων, &c. οἱ ἀπὸ βιγελεὶς &c. sunt species ἧς ἐν ἀξιώσιαν. Intelligo autem per τοὺς ἀπὸ βιγελεὶς, vicarios suos locum tenentes absentis principis : per τοὺς ἀπὸ ἡγεμονῶν, duces : per τοὺς ἀπὸ πειζόνων, tribunos, suos χειλιάρχους. vide inscriptionem epistolæ* 98. *&* 102. *Chrysostomi enim ætate propter sedis imperialis ad urbem Constantini translationem in multis dictionibus, loquendiq; generibus, Græca ad Latinorum consuetudinem se accommodabant : atq; id planissimè docet Curopalata liber suprà memoratus, necnon alij libri quidam non multùm dissimilis argumenti, aut circa idem tempus conscripti. l.* 41. *ὑπῆρχε*] *i. διήρχε, lege. l.* 42. *δηλώσας*] *Fort. δηλώσουσι.*

Pag. 96. 1. *Addenda videtur particula γ' ante ἀνέξεται. l.* 4. *pro ἤκουσαν, Βίβλων legisse videtur, ἤνεγκαν. Ego adhuc tamen hæreo. In epistolis familiaribus multo obscurare esse nõsti, eòq; magis, quia magnam partem de rebus privatis sunt, quæ satis putantur perspicere, si ab iis modò percipi queant, quorum scire eas interest, nemesis aliys æquè ignotæ sint, ac Sibyllæ folia, l.* 13. *f. ὧν' ὑπερ λέγεις, ἢ τὸ χάρτα ἄλλως, γ' πολλὰς πτύας ἀφῆν. l.* 21. *μεταπήδημα*] *Haud scio annon sic dici possit, μεταπήδημα, vt μετοικέσις. l.* 27. *τῶ βασιλεῖ ἧς Γότθων*] *i. Regis Gothorum. Hoc confirmat quod dixi de mixtura Latinæ linguæ cum Græcâ illis temporibus & posteâ.*

pag. 97. 32. *αὖ οἶδ', ἢν*] *Malim, αὖ οἶδ' ἢν, sub. distinctione posita post ἢν. l.* 33. *ἀγνοεῖ) Nescio an sensus exigat, ἀνήνοα. Non enim Olympiadis silentium in causa fuit, cur nescirent illa quo in loco res Chrysostomi essent, sed silentium ipsius Chrysostomi. Iam facilè possis addi sigma ad finem huius verbi, quia proxima dictio ab eadem literâ incipit. l.* 34. *γ' ἰατρῶν γ' ἀποκαλούμενον ἀελεῖν) Fort. sic, οὐ γ' ἰατρῶν ἀποκαλούμενον δέεται. l.* 37. *Quid si sic? γ' ταῦτα λοιπὸν ἀδύνατον τὸ κακὸν αἰζωκείαν ἧς λαμπρὰν ἐφόδων, αἱ μήκει &c. l.* 38. *τοῦ παπαρᾶ τετυμβώνα) i. quaquâ versus.*

pag. 98. 24 *γ' καὶ παντὸς ἐυπλέκτερον ταῦτα &c.) Fort. γ' ὡς πᾶσι παντὸς ἐυπλέκτερα ταῦτα &c. Vide infrà Pag.* 103. 23.

l. 40. *τῷ κρ' τῶ διδάσκαλον) Addo, φαμένου καχρημένῳ, γ', vt integra lectio sit : ἅτε τῷ ἀκρόαμα τινὰ ἐπίδυσις, τῷ κρ' τῶ διδάσκαλον φαμένου καχρημένῳ, γ' ὥτε &c. Est enim ἡ διδάσκαλος. i. moderata & placata controuersiæ decisio, quasi media quædam via inter rigidam iuris nostri persequutionem & summam negligentiam. Dicit igitur paulo post, ἀλλὰ μᾶλλον ὀδελόσαμεν ἐαυτόν.*

Pag. 99. 13. *ἀναμεμιζόμεθα) i.* accipimus.

Pag. 100. 20. *(συμπαθῶν ἐ μέλλω, ἀλλὰ ἀγάπην βρίσαντος) Fort. ἐ μέλλω, ἀλλὰ ἀγάπη βρίσαντ &c.*

pag. 102. 20. *Fort. καὶ διὰ ἐν διαμονῆς, ἐν ἐνὶ οἰκήματ &c. l.* 44. *τῶ ζωοδίλαν σε) Nisi tu aliter docuisses, Ego putassem, τῶν ζωοδίλαν, μᾶλλον*

κύριον esse, non ἀναγκαῖον.

Pag. 103. 16. χαίρωμεν] *Malim,* χαίρωσιν.

l. 21. 22 & 23. *pro* τι, *malim* τινι, *pro* ζημίαι. ζημίας, *pro* ἐκόλη, ἐκόλης. *l.* 36. ἢ ἀκαίρως μεγαλαζόντως] *Deesse videtur* ἐφαλλόμενος, *aut tale quid.* *l.* 39. κατηγόρησε] ἀρχιέρεως, *pro* κατηγόρου.

In epistolas ad diuersos.

Pag. 105. 18. ἐγκαλεῖ ἑαυτὸς ἐγκώμια τῷ σωφρονεῖν] *i.* ἐγκαλεῖ ἑαυτῷ. potuisse etiam dicere ἐγκαλλαμβάνων ἑαυτῷ, *sicut infrà pag.* 108. *lin.* 6. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἐδόκει θαυμάζειν ὅτι ἀφεθείημεν, ἢ ἐγκωμίοις ἐγκαλλαμβάνον ἡμᾶς τῷ σωφρονεῖν.

Pag. 106. 36. κῷ ψυχῶν] *Rectius fort.* κτῶ ψυχάς.

Pag. 107. 3. ἵνα μὴ ἄκοπός σε ἐν τῇ ὁδῷ ἐύρῃ] *i.* non te fatigâssem tam molesto itinere: non passus fuissem vt molestiæ tibi aliquid crearetur, tam difficili itinere suscipiendo. *Tot enim opus est vocabulis, vt vnum Græcum verbum plenè & genuinè exprimatur.* Σκώλων enim propriè significat, vexo, fatigo, *nec quouis id modo, sed longitudine & difficultate itineris, Matth.* 9. 36. *pro* ἐσκυλμένοι, *multi codices habent,* ἐκλελυμένοι, *& sic sine dubio legit vulgatus Interpres.* Reddidit enim vexati, *Optimè sanè, nec Beza id dissimulauit. Sic Marc.* 5. 35. τί ἔτι σκύλλεις τὸν διδάσκαλον; *i.* Quid vltrà vexas magistrum? *sc. itinere isto conficiendo, Martialis:*

Quid frustrà nemorum dominum, regemq; fatigas?

i. Ios. Scaligero interprete: τίπτε μάτην σκύλλεις δυμηκέ φρύαγμα ἐν ἀέθλοις; *Herodianus (lib.* 4. *p.* 205. ζῶν ἐσπάσθαι ὑπ' ἐλάφου (ἵνα δὲ μὴ σκάπτω τὸν φανὸν σκύλλῃ) τὸν ἐδοπορᾶν ἐπαύσῃτο. *i. ex interpretatione marginali H. Stephani (Nam Politianus notis parentheticis inclusa omittit)* Cum paucis igitur equitibus (ne totum exercitum vexaret) iter faciebat. *Idem lib.* 7. *pag.* 149. σκύλας δ' ἐν ὑδείοις, φυγὰς δ' ἀναδησας ἰζήμιου. *i.* postquam verò fatigâsset (*sc. longis & molestis itineribus*) & contumelijs affecisset, exilio vel morte multabat. *Male ibi Politianus,* σκύλας, *interpretatus est,* spoliatos, *cùm debuisset potius,* fatigatos, *sicut eruditissimè annotatum est ab H. Stephano, præfatione Herodiani à se editi.*

Pag. 108. 35 & 36. ἰδὼν πάντων αὐτὸν &c.) *Haud scio annon desiderentur quædam, vt integra lectio sic se habeat:* ἰδὼν πάντων αὐτὸν, ἢ μετ' ἐυνοίας ἢ ἀχάρις κ. τ. τ. φ. ὡς μᾶλλον ἡμέτερον, ὥσπερ ἀξιοῖ ξένιος. *Potest etiam* ἰδὼν *esse pro colloqui, Attico more, & tum non erit cur addatur aliquid. Vide infrà pag.* 175 *lin.* 22 & 23.

Pag. 109. 3. μειζόνων] *Rectius fort.* μείζονος.

Pag. 110. 12. -σιδιω] *Lege,* -ζιδιω.

l. 37. & 38. τὸ φευγόμενον τοῖς ἀφῖξι ἡμᾶς ὑπομένειν γαλεπαίνει] *Vide supra epistolam* 13. *pag.* 108. *lin.* 41.

Pag. 111. 5. ἀμφίκλη. πλακοῦς] *Suprà pag.* 110. *l.* 34. ἀμφίκλη, *at*, *sic etiam hoc loco legendum videtur.*

Pag. 112. 6. κεκρεμάσθαι] *Suspectum est mihi hoc verbum, pro quo quid si legatur,* γλίχεσθαι, *vel* ἐρᾶν ἢ γλίχεσθαι; *l.* 11. ὑμῖν] *Rectius fortasse* ὑμᾶς.

Pag. 113. 8. ἀνδρεσσιν δικαίοις] *Malim fort.* ἀνὴρ ἀφεσιδικαίῳ. *l.* 14. εἰς ἐμαυτὸν ἐλυδνίαν κατηγορίαν τοιαύτην]

Pag. 113. 24. εἰ μή τις ἕτερος οἶδεν ὅπλα συκοφαντίας μοι ὀδηπόδων] *Fort. pro* ὀδηπόδων, *non male legatur* ὀπτεύων. *i.* nisi quis nouis me Sycophantijs appetet; nisi quis nouas Sycophantias excogitabit, quibus, velut telis quibusdâ, me opprimat. *vel* ὀδηπόδων. ὅπλα *enim hîc est* 'id quod βλάπτει, *lin.* 26. *l.* 25 ἐδικαιώσαντο ὕπνος] *i.* Tam temerè me, & velut indictâ causâ puniuistis, vel puniendum iudicâstis. *Si enim legitimè res iudicio ageretur, nec Sycophantiæ & mendacijs quam veritati plus tribueretur, nullum omnino tribunal reformidarè. Si satis sit accusâsse, nemo erit insons: si satis negâsse, nemo erit reus. at ἐξ hoc ipsum est, quod dicit paulò post:* ἐν μέσῳ τῷ λειμῶνι ὄντα μὲ ναυάγιον ἐσωσάτε ἀνοίκτως; *hoc est,* innocentissimus cùm essem, tamẽ auxilio vestro orbũme reliquistis, & aliorũ libidini tradi permisistis. *l.* 28. & 29. πολλοῦ μοι δεῖ πᾶς' ἀποδέκεσθαι τιμωλίαν] *i.* si nihil mihi præsidij sit in legibus, volo dehinc ad omne me supplicium, ad omne certaminis genus parare & accingere. *Est epistola ipsa de genere expostulatorio, ac proinde plusquam verisimile est, vel nullè se habere epistolæ inscriptionem, vel hunc Antiochum alium fuisse ab eo, cui proxima epistola inscribitur.*

Pag. 114. 38. ὑμῶν] σφάλμα τυπογραφικὸν, pro ὑμῖν.

Pag. 116. 11. εἰ φανείη] *i.* si veniret.

Ibid. πλανόλλων] *i.* μάτην, εἰκαιολόγος. *l.* 13. νομίζῃ] *Fort.* νομίζεις, *vel* νομίσεις αὐτοῦ.

l. 26. ἐξεταζόμενος] *pro* περιεργαζόμενος, *lego,* ἐπεξεργάζεται. *l.* 28. ὅπως] *Fort.* ἵνα.

Pag. 117. 40. πλὴν ἐκεῖνό αὐτὸν ἀδύνατον] *Legendum fort.* πλὴν ἐκεῖνο αὐτὸν τὸν ἐγκαλοῦντα ἀδύνατον.

Pag. 118. 7. αἰτίαν] *i.* ἀνὴ τὴν ἀδικημάτων ἢ ἐξεταζομένων ἐμαυτὸν, ἀδίκως ποιεῖ *legendum fit.*

Pag. 120. 34. & 35. οὐ τοῦτ' ἐστὶ δικαιοῦσθαι] *Malim,* τοῦτ' ἐστὶ δικαιοῦσθαι, *sine* οὐ; (τοῦτο) *sc.* τὸ χεῖρον (ἀδικεῖσθαι) *i.* ἀφίεσθαι. *Al.* ἀλλ' ὅμως ἀκόντων ὑπάρχει ἢ τοῦτ' ἐστὶ δικαιοῦσθαι.

Pag. 121. 24. *Subdistinguo post,* ἐστὶν ἀναπεπλεγ.

l. 26. ζωοδιδάσκαλός ἐστι) *Fort. pro* ἐστι *legendum* ἐστι. *l.* 27. ποιῶσι, *malè pro* ποιῶτε, *vt & lin.* 29. γενέσθαι *pro* γενέσθε.

Pag. 121. 38. ἐπὶ ἢ κυβερνήτου ὁ χειμὼν μᾶλλον δείκνυται τῆς θαλάσσης, &c.) *Basil. hom.* εἰς λιμῶ ἢ αἰχμῇ· κυβερνήτου ὁ χειμὼν, ἢ τὸν φαιδρὸν ἢ φιλόπλουτον δοκιμάζει ἢ βασιλεύς. *Seneca,* Quare bonis viris &c. Gubernatorem in tempestate, in acie militem intelligas. *l.* 39. Τὸν ἐολαφεῖα ζῆν ἐσπουδακότα] *Deesse puto prap.* ἐν *ante* ἐολαφείᾳ, *vel pro* ζῆν, *legendum* αἰζῆν.

Pag. 122. 12. ἐπιδήκουσα] *fort.* ἐπιδήκουσι.

l. 33. ὑμᾶς] *Lego* ἡμᾶς.

Pag. 124. 4. διὰ τῆς ἡμετέρας βεκχίπτος] *i.* δι' ἡ. ἐξήγ. *Periphrasis.* *l.* 15. ἢ τῶν πανουργῶν] *Præcedentia videntur requirere,* πανουργικὸς, *vel est* πανουργὸς, *pro* πανουργικῶς. *Vide infrà pag.* 143. *lin.* 21.

&

& pag. 191. l. 21. l. 38. Deesse videtur participium δικῶν ante τὰ τοι.

Pag. 126. 2. ἀλλὰ βαίνεις) i. sed postquàm convaluerit, vel quandoquidem autem convaluisti. Alioqui crediderim legendum καινόν pro βαίνεις. Cæterùm nihil muto. Videtur enim Chrysostomus hortari Gerontium iam ægrotum, vt post valetudinem statim receptam, iter istud suscipiat, vel, vt quandoquidem iam vires morbo labefactas recuperauit, ad iter se primo quoq; tempore accingat. Pro ἐν initio lineæ scribendum ἐγὼ cum iωτα subscripto. l. 6. Deesse videtur ὑμῖν post θεὸς τοῦτον. l. 18. Pro ὑμῖν legendum puto ὑμῶν.

Pag. 127. 11. & 12. ἐπίδικα τύπου τοῦ πράγματος &c.] i. indidi formâ rei &c. hoc est, vt conijcio, Ea qua ad me misisti, salibus & tam pijs vsibus destinasti, vt licet apud me non hæreant, sed alio a me ablegentur, te factum meum tamen boni consulturum credam, simulatq; intellexeris, quomodo de illis statuerim, & quàm pijs illa vsibus consecrarim. l. 20. ἀμῆνατ) Scribe, ἀμελῆσαι. Vide infrà pag. 192. lin. 40. l. 32. λιχνὸς] Malis quis fort. πίμπλην. Sed quia πίμπλημι & λιχνὸς mutuo se respiciunt, & τὸ λιχνὸς τὸ πίμπλημι præsupponit, satis vsitatè fuerit, si dixerit τὸν ἀμὲ, subaudiatur, vel ἀμὲ θεὸς ὤν. l. 38. Vel τύπῳ oportet legere, vel δικὰ τύπου, sed rectius, τύπῳ, quia sequitur τῷ.

Pag. 130. 20. ἐβδομήκοντα] Fort. ἑπτήκοντα.

Pag. 132. 38. λόγων ὑφεωμένους] Male, pro λόγον.

Pag. 133. 41. πρὸς ἀναχεόμενοι) i. Non aliò cursum flectitis, non discenditis, non retrocenditis. Translatum à nauta, qui inhibito nauigio cursum in contrariam partem vertunt.

Pag. 134. 12. ἀδιαπτώτους] i. deuinxistis, adiunxistis. Vide infrà pag. 138. lin. 28.

Pag. 136. 5. ἐφθυμίαν] Lege, ἀσθυμίαν. l. 15. δεδιώτας] Sine dubio deest aliquid, nimirùm, ἅτε ἐσφυρηκτημένοις τῇ διαβόλῳ, aut non dissimile. Vide supra pag. 135. lin. 36. & 37. & infrà pag. 138. lin. 21. & 22.

Pag. 136. 27. τὸ ἀναστῆναι ἔκφυτον ὄντα οἴκοθεν] i. domo migrare. l. 30. ἴσως ἑαυτοῖς] Deesse videtur participium εἰδότες ante ἴσως, μανθάνοντες, οἰδότες ἴσως, &c. l. 35. παρεκαλέσαμεν] Sub. ἀφικνεῖσθαι ἐκεῖ ἐμᾶς.

Pag. 138. 20. κατελθεῖν] i. iread, proficisci ad. Vide infrà pag. 192. lin. 41. l. 27. Deleo subdistinctionem post ἀποδέσεως, & post ὑμῖν colloco, sententiâ sic postulante. l. 28. πῶσιν αὐφηνίσασι &c.) Vide supra pag. 134. lin. 12. l. 37. εἰ μὴ φανερῶς] Addo: ἀλλὰ λάθρα γε καὶ κρυφῇ. l. 41. pro κατειδωλίτης, lego, κατειδωλιεῖς.

Pag. 139. 14. ὁ μακάριος Παῦλος] Delenda hæc videntur, tanquam transumpta è lin. 12.

Pag. 140. 38. ἀδιακήρωται) i. refertæ, vel respersæ, conditæ fuerunt vero minimeq; fucato amore: translatione sumptâ à pictura variis coloribus refertâ aut exornata. Haud secus ac picturæ coloribus, referta fuerunt litera tua multis verissimi amoris indiciis à sincero & incorrupto pectore profectis. Syntaxis & significatio obseruanda, firmè modo attingo. Videinfrà pag. 143 lin. 31. & pag. 161. lin. 42 & 43. Vide etiam pag. 200. lin. 13.

Pag. 141. 29. θεολογικῶν) i. θεσπεσίων, παραπλησίως παρακελεύεται. l. 34. ἔστως αὐτὸς) Rectius fort. αὐτός.

pag. 142. 37. οἶδα γὰρ ὅτι ἀλλ' ὅταν ἐμοὶ δὲ &c.) Addenda puto nonnulla in hunc modum: τοῖς τῶν ὀνειδισμῶν πονηρίαις ὑμᾶς ἀφίημι ἀκούοντας &c. l. 41. παρακαίνου) Fort. ἐκκαίνου. Vide supra p. 116. lin. 26. & infrà pag. 158. lin. 32.

Pag. 143. 35. τῶν οἰῶν ὑγίειαν] τῶν οἰῶν vel hic redundat, vel paulo post hæc eadem lineâ.

Pag. 145. 12. τῶν δὲ ἡμῶν &c.] Vide supra pag. 126. lin. 41.

Pag. 146. 1. ἀλλὰ ὦ γεγράμματα] Videtur igitur in priore epistola operâ amanuensis vsus fuisse, posteriorem verò propriâ exarâsse manu. l. 38. ὁ γνήσιος αὐτῶν μαθητὴς] αὐτῶν, i. τῶν φιλοσοφίαν.

Pag. 147. 31. ὅτι ὑπόνοιαν] sub. ἐστὶ. l. 39. ἔλεγε δὲ ἐκεῖνος] Si ἔλεγε deleretur, proclivior fortasse sententia esset, minùs Lectorem offenderet.

Pag. 148. 17 & 18. τὰ σῶμα ὑμῶν] ἀδιαπτώτων. Nihil est enim infrà, quod verbis hisce respondeat, tametsi sententia vtcunq; absoluatur.

Pag. 149. 10. ἀλλ' ἵνα σε συνδιδάσκειν σοὶ &c.) Quid si sic? ἀλλ' ἵνα σε συνδιδάσκειν πειθόμενος, ἢ μᾶλλον σοὶ &c. vel, ἵνα σε σφοδρύνειν &c. l. 18. διὰ τοῦτο ἢ ἐν τούτῳ] Fort. εἰ αὐτὸ ἢ ἐν τούτῳ. præterea vel ad χαίρειν & σκιρτᾶν ἀξιωμάτων est δὲ, vel διαφέροντα sunt αὐτὰ ὄντ' ἀσχημόνως. Sed prius magis placet. l. 21. πολλὰ τὰ βραχέα) Pro πολὺ, vel πλείονα τὰ βραχέα. l. 33. ἀνδιωμῶν) Legendum videtur, ἢ διὰ τοῦτο ἐνδιωμῶν: subdistinctionem posita post ἢ tollo.

Pag. 150. 16. τῷ φιλανθρώπῳ Θεῷ] Rectius fort. τῷ φιλανθρώπῳ Θεῷ: & tamen ἐπίκρυφον. Vide infrà pag. 158. lin. 39.

Pag. 151. 38. φιλοσόφως τὸν θυμὸν αὐανίγκασε Φησὶ θυσίαν τῷ Θεῷ) Lege, φιλοσόφως τὸν θυμὸν κατέστειλεν, αὐανίγκασε παιδὸς θυσίαν τῷ Θεῷ. Infrà pag. 206. l. 23. θυσίαν αὐανύγκα τῷ Θεῷ.

Pag. 152. 25. ὁ παρεξέλλων) i. non accedunt. Vide infrà pag. 154. lin. 4 & 5.

l. 40. Delendum videtur, τὸ Νῖνι, vel legendum, Νῖνι τότῳ σοι, deleto τὸ Νῖνι.

Pag. 153. 3. ἀφροδισιάζω) i. obstruamus.

pag. 154. 8. μάλιστα δὲ τοῦ μακρὸν καιρὸν) Hæc referenda videntur, non ad μισθὸς, acsi nimirùm amplior em mercedem habituri essent in hâc vitâ quàm in futurâ: sed ad ὑπομονὴν δόξοις, hoc sensu: Maxima vobis repolita est merces, si eam quam oportet fortitudinem hoc præsertim tempore ostendatis. Ordo: ὥσπερ γὰρ μίσησις ὑμῖν ὄφλη ὁ μισθὸς, πῶς ἀφροσύνως ἀνδρείαν μᾶλλον ἐν τῷ μακρὸν καιρῷ ὑπομονὴν δόξοις &c. Tollo igitur subdistinctionem inter καιρὸν & πῶς προσήκουσαν. l. 13. συγκροτῶν). i. confirmatis, constabilitis.

pag. 155. 5. διασκάζειν) *i.* vt puto, *tumultibus impleuit.* *l.* 7. *Fort.* τὸ κατ' ὠμῶ.

l. 43. ἐπαναγκάζεται, *vt ipsius Chrysostomi verbo vtar.*

pag. 157. 3. κριπέδρομοις) *i.* Campiductores. *Rerum latinitatem Chrysost. vt supra in dictione* drungus, *& aliis nonnullis.* οὐ διαμένουσι &c. *i.* Quos non pudebat diaconorum loco campiductores præcuntes sibi habere.

l. 21. παρέπεται) *pro* παρέπεσθαι. *Malim tamen,* ἢ κατ' ἐξουσίαν ἰδίαν παρέπεται ἄκρα αὐ' ἀδίλωσιν &c.

l. 31. διαφεύγειν καίτοι & ἀδικῶν) *Malit fortasse quispiam* δικαίως. *Ego tamen nihil muto.*

l. 38. *Inter* ἢ & τῆς ὀλιγωρίας, *deesse videtur,* βραδυμίαν, *vel* ἀπολιμπάνεσθαι, *aut tale quid.*

l. vltimâ, ἐβρωμένῳ & ὑφ' ἡμῶν) *Fort.* ἐβρωμένων ὑφ' ἑαυτῶν μου.

Pag. 158. 23. ἀπικρύψατε) *i.* vicistis, obscurastis. *l.* 31. & 32. αὐτοὺ διεγκαθοῦναι ταῦτα ἀλογίας, μὴ φεύγετε) *i.* Ne vos, qui hæc sanare in animum induxistis, fatiscatis, &c. *Quocirca delendam censeo subdistinctionem post* διεγκαθοῦναι. *Alioquin enim quo ordine connectenda sint vocabula, non liquebit.* *l.* 34. εἰς γόνυ κατενεχθεῖσαν) *i.* cuersis, inclinatis. *Non enim hæc intelligo de genu flexione adorantium, aut supplicantium.*

Pag. 159. 1. μυελὸν ἀναδῶν) *Alibi, ni fallor, additur,* γάμων. *l.* 7. ἄπαρ τῇ φύσει) *i.* vt sexu, ὅπερ καὶ τῇ θεᾷ ἐστι μαρτύριον δῆρίν τινα ταῦτα τὸ γένος αὐτὸν λέγω ἢ γυνή· τῇ μὲ γὰρ οἰκουρεῖν &c. *Hector ad Andromachum, Iliad.* ζ.

ἀλλ' οἷς οἶκον ἴσσε, τὸ σοὶ πρῶτα μέμηλε,
Ἴστον τ' ἠλακάτην τε, ἢ ἀμφιπόλοισι κελεύειν
Ἔργον ἐποίχεσθαι· πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει.

Ad quem locum Eustathius: Ἐντεῦθεν ἢ ἐκεῖνον ἢ γυναικεῖ τὸν οἰκείαν γνωματεύει ὁ ποιητὴς· παὸ τὸν γὰ τὸ, ἐν οἴκῳ ἔργα καμίζειν, ἢ τὸ οἰκουρεῖν. *Eadem propemodum dicit ad matrem suam Telemachus, Odyss.* α'. *Et Plato Polit.* 5. δεῖ κοινῇ πάντα ὑπάρχειν τοῖς τοιούτοις ἢ τοὺς φυλακίδας.

l. 18. & 19. *Pro* τῶν & ἀρμοδίους, *legendum videtur* τῶν & ἀρμοδίους, *quia sermo est de mulieribus. Nihil tamen muto, quia proximâ epistolâ ad mulieres item scribens, similiter dicit,* ὑμῖν τοῖς &c. *Credo esse Atticismum, aut masculine genere, masculum eorum factum fuisse, & viris planè dignum voluit significare.*

Pag. 160. 16. σκυλεῖαι ἕως ἡμῶν) *i.* tam laboriosum iter ad nos suscipere: perquàm molesto itinere ad nos vsque venire: sustinere vt ad nos vsque veniendo vexeris atque fatigeris: *verbum è verbo:* ad nos vsque vexari, fatigari: *i. ad nos vsq; venire, quod sine vexatione & fatigatione fieri non potest. Vide supra pag.* 107. *lin.* 3. *Al.* σκυλεῦσαι ἕως ἡμῶν *i.* tantùm fatigari, quantùm necesse est eos, qui ad nos vsque veniunt. *l.* 20. σοφίζεσθαι) *i.* vt *suspicor:* repræsentare: scitè repræsentare. ¶ *Puto hoc verbo significari, cum aliud pro alio substituitur: vel* μεθαρμόσαι, *aut* μεταῤῥυθμίσαι. *H. S.* *l.* 35. ἢ *ante* ὅτι *inducendum videtur. Porrò lin.* 26. & 27. *verba sic disponenda censeo:* κατηγορεῖ λεγῶν, ἢ ὅτι ἐς στενοχωρίαν, ἢ τὸ σῶμα & ἀῤῥωστεῖ.

Pag. 161. 11. τὸ πολυάρχιον) *Relictus in margine,* τὸ πολυάρχιον. *Est autem* πολυάρχιον, *sicut docet Gorraeus ex Galeno & Paulo Ægineta, malagmatis nomen, cuius descriptionem petamus licet è Galeni lib.* 8. περὶ κράσεως. *Est etiam nomen cataplasmatis, sicut idem ex Aetio docet.* *l.* 12. πότε νάρδινον ἢ τὸ γλεύκινον ἔλαιον) *i.* nardinũ & mustleum oleum. γλεῦκος mustum, γλεύκινον ἔλαιον, mustleum oleum. γλεύκινον enim veteram lectionem puto. *l.* 14. ἢ μὰ τῶν παχυτέρων ὑγρῶν; ἀλλὰ τῶν ὑγρῶν συνδέσεων αὐτὸ) *i.* nec tàm curâsse, vt citò fieret malagma illud, quàm vt bene. *Hoc est, ita vt plurimum in se haberet virtutis & efficaciæ. Commendat sedulitatem eius ac fidem, dicit ḡ, nihil eam eque curâsse, atq; vt malagma illud quod misit, esset εὐσύνδεσον; hoc est, potens & salutare.* τῶν παχυτέρων ὑγρῶν, *sic dicitur, vt τὸν γόνιμον, & ὅλος τούτου γόνιμος, & significat celeritati studere: in eo totum esse vt res celeriter fiat: genere loquendi Chrysostomo nostro perquam vsitato.*

l. 31. ἐξ αὐτῆς) *Fort.* ἀφ' αὐτῆς: *vel* ἐξ αὐτῆς *i.* ἀπεγνωκέ.

Pag. 162. 11. διῤῥώσωσιν &c.) *Magis mihi probatur marginalis lectio.*

Pag. 164. 18. τὸ ὅ σοφὸν δὲ] *Malim,* διὰ τὸ σοφὸν δὲ &c. *l.* 23. ἐδὲν ἡμᾶς βλάβας) *Fort.* ὑμᾶς. *l.* 31. *Deleo subdistinctionem post* εἰσιόντας, *in fine lineæ.*

Pag. 164. 44. μικίονος χάριν, ἢ ἐκείνης ἀνάγκη] *Probabile est Chrysostomum scripsisse:* ἢ μικίονος διὰ τοῦτο χάριν, ἢ δὴ ἐκείνου ἀνάγκη.

Pag. 165. 4. & 5. πολὺ τὸ ἀνωφελὲς παρεκλήθητε] *i.* finite vos exorem, vt nullâ ei in re desitis. *Π. G.* αἰδέσεται) *i.* sustentare, tutari. *l.* 33. τοιούτους] *Malim,* τοιαύτας.

Pag. 167. 17. ἢ χρὴ πάντα δ'] *Marginalis annotatio, sensus,* ἢ καταπεπλῆχθαι, *Verius an verecundius nescio.*

Pag. 168. 16. χαιρόντας τοῖς ὑμῶν ἀπαγγέλλουσι] *Rectius fortasse,* χαιρόντας ὑμῖν τοῖς ἀπαγγέλλουσι.

Pag. 168. 28. ὅτι λόγων κτῆσιν) *i.* literas comparandi causâ. ὅτι *enim etiam cum accusatiuo, causam finalẽ significat. Id noh ex hoc solum loco confirmari potest, sed ex aliis permultis. Chrysost. hom.* 45. *in Matthæum:* ἐξέρχεται ἢ δ' ἀνέρων πολλάκις ἢ ἐφ' ἕτερον θεᾶμα, ἢ ὅστε θεᾶσαι. *Xenophon Cyrop.* 1. ἐφεῖς οὐ πλοῦτον ὑπ' ἀργύριον, *i.* pecuniæ causâ. *l.* 30. ἢ καδίσκη] αὐτὸ τὸ, καδίσκη, καδίσκιον. *Sed* καδίσκη, *opinor, diminutivum. Vide supra pag.* 81. *lin.* 24.

Ex omnibus illis rationibus, quæ contra Epistolæ istius authoritatem afferuntur, nulla mihi magis placet, potiórue videtur, quàm quæ à styli dissimilitudine ducitur. Hæc enim nota rarò fallit, cùm reliqua quæ adduntur, non adeo sint infallibilis certitudinis, vt propterea necessariò sit epistola ista Chrysostomo abiudicanda. Communia habet multa epistolæ huius exordium cum prima ad Olympiadem. Fateor. Sed non ideo statim negandum, esse Epist. 143.

eam Chrysostomi. Quoties enim eadem Chrysost. repetit, idque ἀδιαφόρως ferè, tum in Epistolis tum in homiliis? Quæ semel enim benè dicta sunt, ea aliter dicere velle, nisi causa aliqua iustior impulerit, non tam diserti est, quàm curiosi & copiam ostentantis. Nō reprehenditur igitur Homerus quòd à seipso fæpiusculè mutuatur, & de ijsdē eadem subinde dicit: sed inter reliquas eius virtutes, hoc etiam numeratur, quod vtilissimo frugalitatis exemplo posteris relicto, non necessariā vbique varietatē consultò abstinet. Quod ad καταπαλαι illud attinet, ἀποδύσαι μι τὸ σῶμα &c. videndum an nōn summa eius innocentia, cum incredibili dolore coniuncta, & impudentia rursus aduersariorum homini misero ac dejecto sine modo insultantium, talem illi vocem exprimere potuerint. Popularis acclamationis commemorationem tempus fortasse ipsum defendat. Verba, si per se spectentur, videantur ab homine inani & iactabundo profecta: sed si tempus quo prolata fuerint respiciatur, nemo est, opinor, paulò æquior, qui Chrysostomo exuli, eiecto, iniurijs non dicendis fatigato, indignissimis calumnijs oppresso, μακροθυμωτάτῳ illiusmodi non condonet. Iuuat enim animum perpetuo mœrore prostratum, talibus velut adminiculis se erigere atque eleuare. Sed Arsacium, paulò quàm par esset, acerbius tractauit. Sit hoc Chrysostomi culpa, non autem argumentum quòd Epistola sit supposititia. Imò hinc colligerem potius genuinum eius esse fœtum. Quis enim nescit quàm ingētes fuerint Chrysostomo spiritus: quā ἀλαζονείαν, quā παῤῥησίᾳ in omnes vsus fuerit, etiam in Eudoxiam Augustam. Si igitur Eudoxiæ non pepercit, Arsacio eum parcere voluisse estne verisimile? Restat vltimum argumentum à voce κιναιδῶν petitum, quod etsi non negligendum videtur, tamen nisi aliunde corroboretur, ex se parum firmitatis habet. Potuit enim vel librarij, vel typographi culpā accidere, vt pro κιναιδῶν, κιναιδῶν scriberetur. Præterea, ni fallor, & κιναιδὸς & κιναιδῶν legitur. Sed instar omnium est illud de stylo & charactere, quod solum tantùm apud me valet, vt non dubitem cum Halesio tuo, optimo & eruditissimo iuuene pronūntiare, epistolæ huius authorem non Chrysostomum fuisse, sed alium aliquem, cum Chrysostomo nec ingenio nec eloquentiâ comparandum. Atq; hactenus de argumentis, quibus Epistolæ istius authoritas infirmatur.

Pag. 168. 37. ἀπωτέλλων] *i.* ἐπαυξῶν, *alleuabo, vel auferam, removebo.*

Pag. 170. 10. τῇ δ' ἡμερᾳ δὲ δὴ &c.] *Addenda puto hæc: μὴ διώκεται ἡ πολὺ δ' ἂν κατορθώσαι. Nam vt paulo post ante ὡς κωλύσαι &c., præcedit ὡς μὴ διωχθῆναι &c.: si hic τὸ, μὴ διώκεται ἡ πολὺ δ' ἂν κατορθώσαι, ponendum videtur ante, ἀλλὰ καὶ ἡ δυναστείαν κωλύεται. Præterea lin. 9. lego, ἰδίᾳ δ' ἡμῖν.*

Pag. 170. 10. *Deesse videtur* ἰδίᾳ, *ante* ἀδιαφόρως. *Nam* ὑπὸ τῶν κοινῶν *commode repeti non potest.*

Pag. 171. 1. μετρίᾳ ἡ γεγάρων] *Sententia imperfecta pendet.* *l.* 31. ἐχεῖ] *i.* ἀλλαχοῦ. *l.* 36. τῷ πολλῷ μᾶλλον] *i.* Iulij. *Vide notas in vol.* 5. *orat. in Christi Natiu.*

Pag. 172. 5. & 6. διατείνοντες] *Sub.* τὰ ἀκροάματα. *l.* 15. τὸ ante ἐκμανῶν, *delendum puto.*

Pag. 175. 33. ἐχρῆν σε ἀπὸ τοῦ διαπλοῦ &c.) *Quid si sic?* (*Nam deesse aliquid videtur*) ἐκεῖθεν σε ἀπὸ τοῦ διαπλοῦ δὲ ἐχρῆν ἐγκαλεῖν ἐγκαλεῖν &c. *Vide supra pag.* 108. 5. & 6.

Pag. 176. 15. ἀδικηχέναι] *sub.* ἐμοῦ. *l.* 35. ὑμπαθῆ] *Futurum Atticum pro* ὑμπαθήσειν· ἀφ' ὑμπαθέω. *Dicitur autem tanquam pro* ὑμπαθήσειν. *Nam Attici, quod sciam, non mutant ἐσσι, sed ἠττε, in ἄττω, ἀέω, eò diligentius hunc locum notandum puto.*

Pag. 177. 10. & 14. *Magis mihi placet marginalis lectio, quàm ea quæ habetur in contextu.* *l.* 19. ἐδὲ τῶν καρπίνητος ὑμῶν ἐμῶν] *Deesse videtur* χαλεπὸν *inter* ὑμῶν & ἐμῶν. *l.* 22. δέξαιτο ἂν] *Malim,* δέξαιτο.

Pag. 178. 12. ἐφορμὰς ποιεῖσθαι &] *Nonne malis,* ἐφορμᾶν?

Pag. 179. 31. ὑποδιδάξαι] αὐτὸ τῶν ἀποδύσασθαι.

Pag. 180. 4. χειμῶνα ποιοῦ πρ] *i.* πνεῦν πνεύσειν. *l.* 39. ἡ αὐτὴ) *Reflexus fortasse,* ἡ αὖτη.

Pag. 181. 12. αὐτὴ.) *Vel lege,* αὐτὸ, *vt est in marg. vel* σωτῆρ, *vt paulo post, lin.* 14. *l.* 19. ὦ μῶ) *Male, pro* ὡς μῶ. *l.* 40. & 41. φιλοτιμίαν ἐμοὶ τῷ σώματι) *i. vt conijcio,* de salute nostra sollicitum esse, anxium esse. Λαμπίζει δ' ἀφεῖσις. *l.* 42. διατείνοιμι) *Pro præsenti malim imperfectum* διετείνομεν.

Pag. 182. 42. ἀδῦσαι) *Syntaxis requirit accusatiuum,* αὐδῦσαι.

Pag. 183. 3. ἀεὶ τὸ τραῦμα τῶν νῦν ἀφιεμένων καταλαβεῖν) *i. vt puto,* cò quòd recenti adhuc priori vulneri succedit. *Hæ verbis innuitur, fœminam hanc paulo ante filia obitum, ex alio etiam fœmore graue vulnus accepisse: aut si non ex alio fœmore, ex alia aliquâ calamitate, ex alio aliquo infortunio.*

Pag. 184. 1. *Subdistinguo post* μηδεὶς, *non post* φορτικὸς. *l.* 13. πλάττοντες) *Fort.* πεπλάττοντες.

Pag. 185. 2. ὁ Αἰγὼν &c.) *Pro* Αἰγὼν, *scribendum fort.* Αἰγων, *vt apud Theocritum, Idyll.* 4. *videtur enim proprium viri alicuius esse nomē, vt & ὁ τοῦδ', quod mox sequitur, quasi dicat,* Tarsi filius. ὡς ἐγω) *i.* vt resciuit, *sc.* Ægon, *quid Palæstini & Phœnices fecissent: vel legendum,* ὡς ἔγνων, *vt intellexi, vt intelligo.* Ægon & Tarsi filius credebantur in aduersariorum castra facile transituri: at quòd hi nondum transissent, audiisse se cum latitisana rat Chrysostomus.

Pag. 187. 3. κἀν φθόνῳ βλέπωσιν) *Sic dictum fort. vt* δεινὸν βλέπειν, & torua tueri, & hominem fonare. *l.* 5. & 6. βέλος τυπῶν ἀφιείσαν &c.

Pag. 188. 9. βουλεύει) *Atticè pro* βουλεύῃ, *ni mendum sit.*

l. 22.

l. 22. ἡ πάντως ἀλλως) *Vitiose, opinor, pro* ἀλλως *ab* ἀναρθρῳ, ὡς.

Pag. 189. 38. ἡ ἢ ὅτ.] πρ ἡ, *praesignenda videtur prior parenthesis, non ita, sicut posterior subdenda videtur,* τοῦ ὑποδοῦναι, *lin. sequente.* ἢ δὲ μαχέσ) *Mihi pro* μαχέσ. *Quinque autem haec in eadem clausula cum* καρδιόβλητ. *lin.* 36.

Pag. 190. 7. ἵνα μὴ τις ὑμᾶς ἀπατήσῃ] *i. ne quis callidè vobis persuadeat, ne callidus quispiam vobis persuadeat. Est enim* ἀπατᾶν *hoc loco aliquando amplius, quam simpliciter seducere, sine decipere.* *l.* 20. ἔχει λείπει] *i.* μέλλει.

Pag. 191. 4 ἡ περὶ ὧν ἐφ ἡμῖν ὅτ.] *i. & de iis quibus opus vobis fuerit, vel certiores nos facite per literas, vel &c.*

l. 17. πλὴν τὸν ἠμφιεσμένον] *Alibi iungitur* ἐνδύειν *cum dativo, ut huius pag. lin.* 32. *Non est tamen dissimulandum pag.* 204. *lin.* 35. *verbum* ἀμπίσχειν, *eiusdem fere cum* ἐνδύειν *quam significationis, cum accusativo connecti.*

V. 20. εἰς ὃν ἐφ ἡμῶν] *i. quam suscepistis, quam ingressi estis, in quam deuenistis.*

Pag. 192. 23. *Deesse videtur* ἡ ante τὸ μὴ φαῦλον. *l.* 40 & 41. ἐμέλλησε τὸ αὐτὸν κατακλεῖσαι φιλάνθρωπον] *i. curavit eō incunctanter proficiscaris.*

Pag. 194. 7. χειρόνων] ἀρχαιοτέρων, *pro* χειρῶν. *l.* 44. *Lego,* ἡ φεισώμεθα, ἵνα μὴ ἐν τοῖς ἀγίοις σου μεμφόμενοι ἐνέχωμεν πικρίαν. *vel,* ἵνα μὴ ἐν τοῖς ἁγίοις σου μεμφόμενοι ἐνέχωμεν *i.* ἐλέου μνεία ἐν ἁγίοις σου μεμφόμενοι ἐνέχωμεν *i. esto memor: ut Prov.* 3. ἵνα πεποιθὼς ᾖς Θεῷ: *confide Deo. vel,* μεμνημένοι μὴ πεῖν ἐνέχωμεν.

Pag. 195. 9. μάλα] *Rectius fort.* καλεῖν. *l.* 37. ἀπόστασιν] *i.* ἀκοινωνησίαν ἡ χάσμα τῶν ἁγίων γενόμενα. *Ibid.* αὐτὸ ὁμιλεῖ, ὅπως τοὺς Οἰκουμενίου] *Deesse videtur* μάλιστ ante αὐτὸ, *sicut colligere promptum est ex collatione huius epistolae cum epistolâ* 117. *ad Theodorum, pag.* 152. *lin.* 24. *Porrò de desidiâ Salustij & Theophili legatur etiam epistola* 121. *pag.* 154. *lin.* 4. *&c.* *l.* 41. ἐκπεπτωκότα λυπῆσαι] *i.* μέλλοντα. *Aptissimum huius* πεπτωκότα *usus ac significationis exemplum.*

Pag. 197. 5 & 6. ἐξωλοθρεῦσαι] *Malim:* ἀναθεμᾶσαι. *l.* 7. μιμνησθῶσι] *Deesse videtur* σε. *l.* 19. τὸ ἀσέβημα] *Sub.* τὸ ἐσταυρῶσθαι.

Pag. 200. 12. χαρίζεσθαι] *Hoc est, vt alibi sæpè loquitur,* συμβιβάζειν. *l.* 13. αἰχμάζοντες] *confidens, replens, respergens.*

Pag. 204. 34. ἡ θαυλότερον] *i.* γεμωνὶς, ἐξάλυσον. *Vide tomi primi pag.* 589. *lin.* 18.

Pag. 205. 2. ἐναγγελιζόμενοι] *i. passiuè: nuntium accipientes de: cum alias actiuè ferè accipiatur.*

Pag. 208 9. αὐτοῦ] *Perperam, pro* ἐμοῦ. *l.* 20. *pro* τῶν, *legendum videtur,* τότε.

Pag. 209. 7. ἡ ὅλως ἐδὲν ἐπιλεῖψει τοῦ ζητεῖν κ.τ.λ.] *Mss.* τοῦ ζητεῖν καὶ ὅλως, *diuisim. Neutram dicis lectionem tibi placere, nec sanè immeritò. Mihi verò pro tempore non malè sic legi posse videbatur:* ἀρήσεις ἡ ἐυπρήσεις περὶ ἐντολῶν κ.τ.λ. ἡ ὅλως ἐδὲν ὀλιγεῖ τοῦ ζητεῖν. *vel sic,* καὶ ἐκπίσαν καὶ χρείας ἔχοντας ἀφικνουμένους ἀρήσεις, ἡ ὅλως ἐδὲν ὀλιγεῖ τοῦ ζητεῖν. *Vox enim*

Chrysost. tom. 8.

κ.τ.λ. *inducenda videtur.*

In Notheuomena.

Pag. 211. 31. ἢ χθὲς] *Deesse videtur* ἡ σκέψω. *Nam non est verisimile de vnâ eam duntaxat die loqui.* *l.* 33. ἐμελλόν] *Malim:* ἐλαθόν.

Pag. 212. 1. σεφρονῆτε] *Fort.* σεφρονῶς φοιτᾶτε, *vel* ἢ μὴ σεφρονῶν *sine* φοιτᾶτε. σεφρονεῖτε *enim corruptè scriptum videtur pro* σεφρονῶς.

Pag. 213. 37. ἐκκομιζθῆναι] *Fort.* ἐκκομισθῆναι.

Pag. 215. 9. λέγοντες] *Malim,* λέγων.

Pag. 216. 4. ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα *&c.*] *Hæc verba, & quæ sequuntur proxima pag. lin.* 1. *vsq. ad* πᾶς, *vsque ad* προφητῶν, *è proprijs suis sedibus transiata. Vbi ergo reponis, inquis? pag.* 216. 8 οἱ μὲν πολλὰ τὰ αὐτὰ ἐφ' ἑαυτοῦ, *hoc modo:* ἀκούσαντι οἱ τὰ τῶν ἁγίων περὶ ἀλλήλου πυνθάνεσθαι, ἡ ἐμαλλάττετε πᾶς ἡ ἀμαλλάττετε πᾶς ἡ ἐφ' ἑαυτοῦ καὶ αὐτός.

Pag. 216. 1. *post* πῶν, *addo* ὧν, *l.* 9. 10 & 11. *pro lego:* φασὶ τοῦς αὐτοὺς ; Καὶ ἡ αὐτὸς πάλιν ὁ τὸν τῶν ἀπώλεια (*Hæc enim verba omitti non debent, quia dixit paulo superiùs :* ἡ ἐμαλλάττετε πᾶς ἀρχῆς *&c.*, ὧν ὁ Θεὸς ἢ ν. ἡ ἢ ἦ ἐστ αὐ. οἱ τὰ ἡ. φερόντες. Ποῦ εἶσι ταῦ οἱ ἀρτιόμωμοι ἡ κ. τ. λ. μὴ εἰ. τ. ἐστ. ὁ. γεσφάξ ; πάντα ὁ Παῦλος *&c.* *l.* 26. *Vel* ἐν αὐτοῖς, *vel* ἐγκεχυμένων. *Rectius* ἐν αὐτοῖς, *quia sic legitur paulo post, pag.* 220. *lin.* 24.

Pag. 217. 12. Ἰδοὺ ὅτ *&c.*) *Lego,* ἴδετε ἐκεῖνοι ἔξω σώτας ; διαλοφῶ πῶς τὰ ἐναντία φερούσι λέγων· Ἰδοὺ, φησι, ἀφὶς ἡμῶ *&c.*, *vel,* διλοφῶ πῶς τὰ ἐναντία φερούσι λέγων, ἰδοὺ ἀφίστημι *&c.* *Ostendit quos dilocuerat Christus, cum diceret :* Ἰδοὺ ἀφίστημι. *mirum* τοῦ τὰ ἐναντία φερούντας *Iudæos.*

l. 29. καὶ Νεστόριος *&c.*) *Quæris an non vixerit Nestorius post Chrysostomi tempora. Respondeo valdè vicinum fuisse Nestorium temporibus Chrysostomi, atq; ita etiam vicinum, vt quis Chrysostomum mortuum natum illum fuisse non sit à vero alienum. Sed si quæris an Nestorius notus fuerit Chrysostomo, item an notus illi fuerit tanquam hæresiarcha, de eo quid sentiam breuiter exponam. Dico igitur non fuisse notum, atq; vt sic existimem, rationibus quibusdam adducor haud sanè contemnendis. Primum enim Chrysostomi mors incidit in annum Christi septimum quadringentesimum : at Nestorij hæresis non capit esse celebris vulgoq; nota ante annum Christi quadringentesimum tricesimum secundum. Deinde, Innocentio sedente, in exilium actus fuit Chrysostomus, ac non itu multò post mortuus : at Nestorius nonnisi Cælestino sedente pro authore hæreseos notatus ac damnatus fuit, hoc est, annis minimùm viginti tribus post discessum Chrysostomi. Huc accedit, quòd Nestorius iam episcopus Constantinopolitanus, hæresim illam de duabus in Christo personis disseminauit : at inter episcopatum Iohannis nostri & Nestorij anni minimum viginti duo interfuerunt. Vnde facilè quis colligat Nestorij damnationem Chrysostomi morte multis annis posteriorem fuisse, si modo verum sit quod*

(K k k) *traditur*

traditur Chrysostomum tres tantùm annos, & quod excurrit, in exilio vixisse.

l. 35. Recte in marg. Δεῖ τοῦ γυῶ. Nam sic etiam habetur paulo post pag. seq. l. 8.

l. 44. Fort. τότε ἐγκαλῶν, εἰ μὴ πάππε, ἀλλ' ἐκ τῶν πολλῶν ὀλίγως;

Pag. 218. 5. ὁ πολὺ) i. ὁ πάνυ. l. 9. δεῖ τὸ πρεσβύτερον τίνα) Fort. δεῖ τὸ πρεσβύτερος ἀποστολικόν. Nam τίνα & πρεσβύτερον idem sunt.

l. 16. ἐγχειρίδια) Non video quomodo hunc locum commentat. Quocirca, quid si pro ἐγχειρίδια, χειριδωτὰ legatur? A. Gellius noct. Attic. lib. 7. cap. 12. Tunicis vti virum prolixis vltrà brachia & vsq; in primores manus, ac propè in digitos Romæ atq; omni in Latio indecorum fuit. Eas tunicas Græco vocabulo nostri chiridotas appellauerunt. χειριδωτὰ, sub. ἱμάτια.

Pag. 218. 16. βιωθῆναι ἀδηλα᾽] Addo αὐτῆς.

l. 17. περιόντων τιμῶν) Vel lego, σπουδῆς τιμῶν: vel περιόντων μᾶλλον ἢ τιμῶν. Tum progredior: ὁ χαίρειν μαθητὴς πλῆθος ὑπονοεῖ δοῦλοι, ἀλλὰ μαγείρων, πεινῶντες ἀεὶ &c. Al. ἀλλὰ διεφθαρμένων, μᾶλλον ἢ μαγείρων &c.

l. 22. Post διεγραμμένα, addo, ῥᾳδίως ἀπατᾷ πολλούς. l. 33. Deleo ὑμῖν post ἔφασαν. l. 35. Lego, ὅπερ πᾶσι τοῦτον ταῦτα λόγον ὑποδύσεται. φησίν τε ὅτι ἑαυτῆς, ἢ πατὴ τῷ τιμιλίῳ, ut τῷ λαῷ sit glossema τῆς, τῷ τιμιλίῳ. Vel sic: φησίν τε ὅτι ἑαυτῆς, ἢ πατὴ τῷ λαῷ, τῷ τιμιλίῳ τῆς Θεοῦ, per appositionem.

Pag. 219. 17. pro ὀρνεοπάτακτα nescio an legendum sit, ὀρνεόφρακτα, i. rapta & eccisa ab auibus rapacibus, quales sunt aquilæ, & vultures. vel ὀρνεοπάτακτα, i. perculsa ab auibus grandioribus. Malim tamen, ὀρνεοπατάκτων, vt conueniat cum θηριώδων. l. 37. Legendum puto, πολλοὶ γὰρ εἰσὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπωλείας μαθηταί.

l. 38. ἢ ἐμοὶς τοῖς ἰδίοις, &c.) Fortasse sic: ἢ ὁ ἐμοὶς σωτηρίαμένος, ἢ ὁ ὑδητὴς ἀπωλίας, πῶ ἰδίοις ὑπηρέταις φεγγιεῖ ἕστω. id est, designat pastores.

Pag. 220. 4. Pro δὴν περιδέεται, legendum suspicor, ὅπως ἐλάσεται. Vide infrà pag. 221. lin. 18.

l. 5. & 6. Malim, καταλύσωμεν τὸν λόγον.

l. 33. Deleo ἢ sine linea.

Pag. 221. 13. Ϛωαπόλησθε &c.) Fort. Ϛωαπόλησθε αὐτοῖς ἀπέχοντες ἢ, &c. l. 36. φεγγιεζομένους) Videtur passiue accipi, vt paulo suprà, pag. præced. lin. 42. l. 41. διασωτήζοντας] In marg. ἀπέχοντας καὶ σωτήζοντας. Malim, ἀπειρουλίνετ, quia ἀπείρημα est festino, ἐπείγω, vrgeo, festinare facio.

Pag. 222. 28. Sic lego & interpungo: ὃν ὑρήκαμεν; ἀλλ' οἶδε ὅτι ὑδεὶς δύναται περσῆσαι μηδεὶς τύνων παιδίων, &c. l. 32. Fort. καὶ ὡμολογήσαμεν &c.

Pag. 223. 1. σπᾶ᾽ ἡμῖν παπαπέσθαι] Vide 2. Sam. 24. 14. vbi est πάππεσθαι pro παπεπέσθαι, vt & infrà huius pag. lin. 13. l. 14. πᾶ᾽ κολάσεως] Reliqua fort. ἢ κολάσεων. l. 17. ὑπηγείλω) fort. ἀπηγγείλω. l. 22. καὶ διάνοιαν] Deesse videtur, καὶ ante καὶ, vel legendum, καὶ ἐν διανοίᾳ.

pag. 224. 18. Deleo καὶ ante πρώτως. l. 25. Probabile est aliquid desiderari post. καὶ ὑγιῶς ὑμῖν ἐφέρετο. Addo igitur, καὶ φέρεσθαι καὶ vel φέρεσθαι καὶ.

Pag. 225. 5. ἔρχονται ὡσπᾶ] Pro ὧδον legendum fort. μετανοῶσιν. tempus ita contractum est, vt pœnitentiæ dilatio ne principibus quidem tuta sit. l. 36. ἀλλ' ἔλεος διάκονός ἐστιν, ἵνα μὴ εἴπω ἢ διάκονα ἔδιν] dixisset potius, ἀλλ' ἔλεος ἢ διάκονα ἔδιν, ἵνα μὴ εἴπω ὅτι ἔλεος διάκονός ἐστιν. Plus est enim Diabolus esse, quam esse ex Diabolo. l. 39. καὶ ἐπιπλὰς καὶ ὑποπίας ἀπαρρᾶδιν] i. noua comminiscuntur mandata, & nouos benefaciendi modos longè ab ijs diuersos, quos Lex Dei nobis commendat. Loquitur de candido Diabolo, non de atro, sine de Diabolo, vt Apostolus Paulus loquitur, transformante se in Angelum lucis. Hoc ita esse, liquet ex eo quod sequitur: καὶ ἄλλα πάντα ἐυλόγως ἐφεύρε, quæ scilicet habeant speciem quandam & larvam sanctitatis. Nunquam autem Diabolus magis est Diabolus, quàm cum venenum summum sub specie bonestatis occultat.

pag. 226. 40. Lego, λόγως, ἀλλὰ Ϛωεχῶς εὔχεσθαι ἐυχὰς, οἷς ὁ Χριστὸς διὰ Παύλου ἐκέλευσεν, καὶ ἐξ ὀλίγων &c. Notanda est hic oppositio inter hæc duo, μακρὰν ἀποτείνειν λόγως, & Ϛωεχῶς εὔχεσθαι ἐυχὰς, hoc est, inter preces sine intersitio, sine pausa continuatas, & preces crebris intersitijs sine pausis distinctas. μακρὰς ἀποτείνειν λόγως dicuntur, qui inter precandum longâ & perpetuâ vtuntur oratione, nec antè finem faciunt, quàm bona pars diei aut noctis consumpta fuerit: at, Ϛωεχῶς εὔχεσθαι ἐυχὰς, sine, vt paulò post loquitur [lin. 43.] Ϛωεχῶς καὶ πυκνὰς ποιεῖν τὰς ἐυχὰς, est preces habere numero quidem densas & frequentes, verbis autem concisas & breues. Atq; hoc precandi genus authori huius epistolæ maximè probatur, vt intentioni animi amicum magis, et tentationibus Satanæ minus obnoxium. Nam cùm ea sit naturæ mentis humanæ, vt vnirei diu intentæ esse non possit, ægrè fieri posse, vt in prolixis & sine pausa continuatis precibus alienæ subinde et forenses cogitationes non intercurrant. Quapropter satius esse, vt crebræ sint preces et ardentes, quàm prolixæ et frigidæ. Iam si quæris, vbi Christus per Paulum inbeat nos ouτεχῶς εὔχεσθαι ἐυχὰς, καὶ ἐξ ὀλίγων διανεμμάτων: respondeo ex interpretatione & mente huius scriptoris, locum illum Pauli, qui citatur initio huius epistolæ, et habetur 1. Thess 5. 17. ita intelligendum esse. ἀδιαλείπτως φεγοτύχεσθε, i. crebrò, sæpenumer, Ϛωεχῶς. non ita vt nunquam intermittantur preces (Nam id non cadit in naturæ humanæ imbecillitatem) sed ita, vt crebrò repetantur: sed ita vt ad preces, quæ simul ardentes & prolixæ esse nequeunt, creber fiat reditus. Vt autem hoc loco est oppositio inter μακρὰς ἀποτείνειν λόγως & Ϛωεχῶς εὔχεσθαι ἐυχὰς καὶ ἐξ ὀλίγων διανεμμάτων: ita paulò post eadem est oppositio inter εἰς μίκος ἐκτείνειν τὸν λόγον. & Ϛωεχῶς καὶ πυκνὰς ποιεῖν τὰς ἐυχὰς.

Pag. 227. 3. post κρυπτῷ deesse puto ἐυχὰς πεποιπκίνας, aut tale quid. l. 4. βαρεῖται] vel lego, βαρυνθῶ, vel præced. lineâ pro ἐυχὰς πεποιπκίνας, scribo

scribo, ϖεγενύχασι, vt tempore conueniat, cum ϐαρεῖσι. *l. 23. κρινθήναι*] *Deesse videtur ante κρινθήναι, οὐ πάνυ τι, aut tale aliquid.*

Pag. 228. 6. Lego, ἄρα μήποτε, vel ἢ μήποτε. l. 9. pro ἀκριϐῶν, legendum arbitror, ἀϐελτέρων. l. 20. Fort. sic. - πότε αὖ πε ἐν τούτῳ κλίνει ἂν καιρίαν συνοδίαν. l. 22. & 23. Quid sit sic? Εωὐ δ' ἔπνα τοιαῦτα ἐμαυτῷ μόνος ϖαῤῥεῖν ἐν ὑπάπνῃ φωρτὶ ἀχολυμϐίῳ, ἐνταῦθα &c. l. 24. ἀδίκων τῷ Θεῷ] *Fort. Θεῶ. l. 44. Nescio an legendum sit: ἢ λέγεθον, ἵνα τὸ Ἅιδου ἀναδῶ ἑαυτὸν ἀνάρπαστον &c.*

pag. 229. 11. pro κατασκλλας, legendum censeterim, κατασκλλων ὁ ϖανδήλης. l. 15. & 16. ἐαυτὸν,) Rectius fort. ἐαυτῷ.

pag. 230. 2. Σύγκρισις &c.] *Si Chrysostomus iam in vinis esset, non esset cur talis eum prolis, tam culta, tam elegantis, tam nitida, addo etiam formosa, puderet. Caterum siminùs ipse pro genuino suo fetu agnosceret, nescio an Theodoretus in suam familiam ac tutelam reciperet, scriptor, vt omnium optime nosti, politissimus, & Chrysostomo tam verborũ delectu, quàm sententiarum concinnitate quàm similimus. l. 11. τὰ μὲν ὡς ἀξία ϖανδῆς καὶ ϖωτηείας,*] *vel pro, ϖωτηείας lego ὑμηναίας, vel dele ἢ ϖωτηείας, vel post ϖωτηείας, addo ἄϊπα, aut tale quid.*

Pag. 231. 12. & 13. Lego, ἢ χρημάτων ἁρπαζόντων, πλουτεῖας ἢ τιμὰς ἀρχῆς ἀδίκω, ϖαραλείπουσι &c posteriora verba loquuntur de causâ efficiente: priora de causâ materiali. πλουτεῖας igitur et τιμὰς ἀρχῆς ἀδίκω non reguntur à ϖροθέσιον ὑπὲρ, sed ponuntur absolutè cum participio ϖαραλαϐόντος. l. 30. τὸν μανικὸν] *Hec verba κλοιόζειν, et delendaundatur. l. 42. ἐν τῷ ϖαθλῳ*] *Rectius fort. hæc collocentur superiore limâ inter ἢ et τῆς ϖαιδὸς, hoc modo: ἢ ὡς ἐν τῷ ϖαθλῳ τῆς ϖαιδὸς ϖαρόντων &c. hoc est. Dum in castis deabus regall sublimiè sedet militibus ϖοιεῖσαν &c.*

pag. 232. 3. ϖοῦ ϖάντων deesse aliquid suspicor; ni-mirùm ἢ δεῖν δόκει. (vel ϖαρεῖναι ϖ δόκει) ὁρῶντι, ἢ, vt integra oratio sit: οὐκοῦν ἢ ϖαρεῖναι δόκει ἀγῶνα, ἢ χρεὼν,] *vel χρεὼ ϖαρὼν ἀμφίβολον &c. profero tamen χρεών.*

pag. 233. 19. κατὰ ἡμῶν etc.] *Intelligit, opinor, Apostolum Paulum, 2. Cor. 12. v. 2. et 4. perbelle enim conuenit ei hæc descriptio, et ϖαράδεισον eum fuisse in calos locus citatus testatur.*

Postquàm notæ meæ ad finem vsq; peruenissent elegantissimæ illius declamationis, quæ inscribitur, Σύγκρισις βασιλικῆς διαιτήσεως &c. cæpi mecum cogitare, an operæpretium foret pari curâ ac diligentiâ reliqua omnia obire. Quocirca recordatus literarum tuarum, quibus confirmâsti mihi viam fore non inamœnam vsq; ad τὸ ϖαράδεισον, at postea non item, simulq; re ipsâ ex lectione paucarum paginarum, verissimum esse, quod dixisti, comperiens, ad hæc etiam temporis angustijs deterritus (Supererant enim, cùm hæc scribebam, dies duntaxat duodecim, nec eæ omnes curis alijs ac molestijs vacuæ) exiltimaui me & rationibus meis non malè consulturũ, & tibi facturum rem non ingratam, si dehinc remitterem aliquid de priore in singulis examinandis diligentiã, & notas meas non ad contextum ipsum amplius (quod longum esset, & non necessarium) sed ad notas tuas & summa rerum capita accómodarem, atq; ita é longâ viâ tædijq; plenâ breuem viribusq; meis æqualem facerem. Ab hoc ergo loco, vsq; ad finem libri (si modò eousq; peruenire mihi dabitur) noli expectare, vt annotetur à me aliquid, præterquam ad ea quæ in notis tuis designantur, nisi fortè obiter inciderint nonnulla, quæ veluti vócent & attrahant ad se.

Pag. 234. 5. πᾶσιν) *Fort. πῶσιν. l. 29. ἀγαπᾶσι γάμου &c.*) *Legendum videtur, τί ϖοιεῖς, ϖαειοῦσι, μὴ τῷ κοινῷ τῆς φύσεως ἐνδιμαι ϖειθόμενον ; ἢ ὁ ἀγαπᾶσι ἢ φιλάνθρωϖος Θεοῦ υἱὸς γάμου ἐδρώσας. Alter: ὁ ἀγαπᾶσι γάμου ϖαῖδες, ἢ ὁ ϖαλαίϖορνος, ἀδρώσας.*

Pag. 239. 17. Et deinceps sic lege: ὡ ὡς τῷ Θεῷ ἀπολογησόμενοι αὐτῷ τῶν ὑπνείων ἢ τῶν δίκην ἢ τῶν ϖεομμένας ἢ τὰ οὐδέκατα, ταῦτα λέγει, ἀλλ' ὅτι ϖάντων αὐτὸ ἀφομοῖ, διὰ τοῦ ϖαίζουν &c.

Pag. 242. 39. Fort. τῆς ἀπιμίας εἰς ἰῶ φεγγάρι δια' &c.

Pag. 243. 28. Lege: τὴν ὡς ἥλιον λάμπουσα, τὸν φόϐεδρον τοῖς δικαιοσύνεα ἐζορωμένον ἄμα ἢ ὡς ϖαίγνιον τῷ ϖαθλῳ ϖεφιλόμενον Vel sinon exprimitur τῷ ϖαθλῳ, subaudiri debet. Porrò deesse videtur præpositio χρι, aut tale aliquid l. 25. ante φιλαίμα Ϛωτηρίαν. Videinfrà pag. 258. lin. 40.

l. 37. ὥσπερ γάρ τις &c.) *Quantam huius loci sensus satis apertus est, de verbis non multùm laboro. Σολοικεῖ sanè, vt dicis, nec est operæpretium emendare.*

Pag. 244. 1. ἀντὶ χιλιάδων) *). Fort. ἀγοίαν λαϐόν. Sic inde & sequens nihil mutat. l. 3. Fort. ἢ ἐλαύνει τῆς ϖαροιμίας. Sic corrigerem, si negotium mihi esset cum scriptore puro & canonum grammaticorum obseruante: sed quia author ipsius oratoris, quicunq; is fuerit, non semel in leges grammaticas peccat, per me salvos omnes solœcismos sines obtinent hoc: Inuitum qui seruat, idem facit occidenti. l. 25. ἢ ἀπὸ τῶν χρὼ ἀπὸ τῶν χωλῶν &c*) *ὑπὸ δὲ Mala conscientia, res est suspiciosa, & solliciti timoris plena. Id ideò liquet ex hoc exemplo. Si quis post stuprum aut adulterium commissum è lupanari exiens, viderit fortè aliquos colloquentes inter se, is sua statim narrari flagitia putabit, tametsi sermo illis sit de rebus ptiuatis, aut alijs rebus quibuscunq;. Ἐωὐ γὰρ λέγει αὐτῇ, est, propria ipsorum res, proprios casus: At σωτὴρ χέα l. 16. est colloquium, conuentus; aut tale quid. l. 30. & 31. ἢ οὐ τῷ ϖαθλῳ συμϐολῇ γάμου*) *Pro συμϐολῇ, legendum conjicio, δίκῃ, vel sic: ἢ οὐ τῷ ϖαθλῳ συμϐολῇ δικλεῖ γάμου ;*

Pag. 252. 41. τῖνον τῶν διαίτων αὐτῶν) *Deleo τῖνον, vel lego: ϖερὶ διαίτας τῖνὸς ἑαυτῷ ϖ διάτων αὐτῶν ;*

Pag. 255. 30 & 31. ἀγῶνιαν ἀμφίϐολ) *Fort. ἀγῶνιαν*

μαστ ἀσεβεῖσι καὶ ἁμαρτίαις. *l. 36.* ὑφ' ἑτέρῳ) *Per quàm ingeniosa est marginalis coniectura, quam adiuuandam puto duabus notis parentheticis, ita vt prior ponatur ante* οἶδα, *lin 35. & posterior post* φορούμενος *l. 36.*

pag. 257. 24. ἐπειδὴ ἀνθρώπινος ἦν ἕξει, ἅπτει δυνάδιον] *Locus, vt mihi videtur, haud ægrè sanabilis, si nimirùm particula* καὶ *inter* δυνάδιον *& εἰς interponatur, hoc sensu:* vt verò paululum progressus est (quoniam ingenio erat humano, i. mobili) subitò mutatus [. Græcè, mutationi seruiens,] & vt homo commotus, *&c. Hæc verba,* ἐπειδὴ ἀνθρώπινος ἦν τῇ ἕξει, *notis parentheticis includenda videntur. præterea lin. 25 & 26.* κατ' ἐρώτησιν *lego,* τὴν δέλεασιν πρόδιον τῇ ὑγρᾷ κάτω ἐκβάλλει; *Verba enim sunt τοῦ δηλάζοντος.*

pag. 258. 12. &c. καιρὸν γὰρ *&c.] lego :* καιρὸν γὰρ ἀποτίσαι τὸ χρέος τὸ ἐκ τῆς ἡμέρας τῆς τελευταίας τῆς Θεοῦ δημιουργίας ὀφειλόμενον ὑμῖν, ἐν ᾗ *&c. (vide infra p. 275. l. 8.) Parenthetica sunt hoc sensu : Iam enim tempus est, vt soluam debitum illud, quod debetur vobis à die vsque vltimi opificij diuini, [hoc est, à die concionis illius, siue orationis quam de vltimo Dei opificio, i. creatione hominis, apud vos habebam,] in quâ nos dicturos de hac re aliquid polliciti sumus. Pollicitus fuerat, vt videtur, in oratione aliquâ, quam de creatione hominis paulo antè habuit, dicturum se aliquid de Dei erga hominem ministerio. Iam ergo nactus idoneam occasionem, fidem suam liberat. Non est improbabile, eundem fuisse & huius & quintæ orationis authorem. Non multùm à scopo aberrare mihi videor. Cæterùm nondum ita mihi persanatus est iste locus, vt non aliquid adhuc putem vitij in eo residere. Imò residet, & residebit credo, tametsi me doctior multò medicum manum admonerit. l. 14. & 15* δημιουργὸν) *Scribe* δημιουργῶν. *Noluit enim sine dubio author iste à creaturâ creatorem efficere. l. 29.* φίλων) *Vel lego,* δυνάμεων, *cum eruditiss. Halesio, vel addo,* πως δεῖ τοῖς ἀλλήλοις δηλοῦσθαι *: aut tale aliquid post* μαθηταῖς. *l. 33.* ὡς αὐτῷ τὸ αὐτῷ *&c.) Dauus sum, non Oedipus :* οὐκ εἰμὶ αὐτὸς τὰ τοιαῦτα. *Lepidum est ænigma, soluat qui potest.*

pag. 259. 1. τὸ ἐγκαλεῖσθαι *non displicet, vt in hoc scriptore. l. 14.* ὥσπερ οἰκέτης) *si emendas:* ὥσπερ ἀντίς, *vt* ἀντίς *sit* ἀντὶ τοῦ οἰκέτου *ex Hesychio. Optimè sane. Vide tamen quæso, an non rectius sit legere :* ὥσπερ ἄντιμόν τι. *Nam* ἀντὶς *apud Hesychium videtur potius esse proprium certi alicuius serui nomen (vt* Dauus, Parmeno) *quàm nomen appellatiuum, vt seruus, famulus,* οἰκέτης. *Articulus* ὁ, *additus videtur ab eo, qui primùm, pro* ἄντιμόν τι, *corruptè legit, vnâ dictione,* ἀντίς.

pag. 260. 5. καθολικῶς *&c.) Magis mihi probatur affirmatiua lectio, quia præcedit* πάντως γυναῖκας *&* ὅσαι γυναῖκες. *l. 6. Intersero* καὶ *inter* ἀσιγῆτας *et* μή. *l. 7. Fort.* ἐπισάμενοι διανοίας ἡμῖν ἐντρεπίζοντες.

Pag. 261. 39. σκοτεινὸς λαὸς] *Vel propter multitudinem, vel propter infidelitatem, & veri Dei ignorationem. l. 42. & 43. Rectè, vt puto,* ἀποπλανήσαντας : Adeò vt desperabundi [*sc. Israelitæ*] propter metus magnitudinem ad Mosen dicerent : ὁρᾷς οὖν *&c.* ὅσον, *i.* πῶς.

l. 44. ἰλυσπᾶται) *i.* irrepit : rependo penetrat. καὶ ὥσπερ ὄφις εἰς καταδύσεις εἰς τὰς ψυχὰς ἡμῶν ἰλυσπᾶται ὁ φόβος;

pag. 262. 1. Subdistinguo post χωρίσαι.

pag. 264. 33. πιάζεσθαι) *Fort.* πιέζεσθαι *(siue* ἰπωθεῖσθαι*)* διδάσκει.

pag. 268. 16. κυκλοφόρων θηρίων) *Nihil muto, quia vox* θηρία *dicitur nonnunquam de serpentibus. Serpentes autem ideò fortasse* κυκλόφοροι *dici possunt (passiuè sc.) quia inter rependum in circulos & orbes siue spiras se colligunt.* κυκλοφόρων *est à* κυκλόφορος, *non à* κυκλοφόρος.

pag. 272. 14. ἐπὶ) *Ponitur fort.* ἀορίστως, *pro multis.*

Pag. 274. 8. Lego, mutato verborum ordine, καὶ ἀπορεῖν ἡμᾶς τῆς δικαιώσεως, *i. non posse nos ostendere.* ὅτι ὀρφανὸς ἀκήκοεν, *i.* quod orphanus dictus fuerit. ἀκτέον, αὐτὶ τοῦ, λέγομαι.

pag. 275. 15. pro δόξα, *legendum fortasse* δόξαις, *& pro* ἀλλότριος, ἀκίνητος. *l. 19. Lego* καὶ ἔρημον, καὶ ἀπογράφειν ἀποδεικνύουσι *: deletâ dictione* ἀρήμοις.

pag. 276. 8. ἡ τῆς παρθένου τὴν παρθενίαν ὕμνοι) *Totam lineam vitijs & mendis scatentem sic vtcunque emaculari posse arbitror :* σφαγή, ἡ τῆς πλευρᾶς τῆς τὴν παρθενίαν ἰαμβικὴν καταίνεσις. κόρδακες *(Nam nisi hoc addatur, deerit responsum ad penultimam quæstionem)* ἡ τῶν ἐχθρῶν βλασφημία. σφαγίσαι καὶ κυρῶσαι, οἱ Σαδδουκαῖοι ετc. *deleta interrogatione post* κυρῶσαι, *et articulo* οἱ *τοῖς* Σαδδουκαῖοι *præposito, quod forma orationis omnino requirit.* τὴν παρθένον. *i. Euam, siue Euæ peccatum :* τὴν τῆς ἐν αὐτῇ παρθένου φιλοσοφίας αὐξάνει. *l. 6. pro* ... *scribendum* οἱ *etc.*

Pag. 277. 4. pro ἀλληγορίας, *malim,* ἀλγήσας, *quod propiùs accedit ad* ἀλληγορίας ; *& loco huic optimè conuenit* ἀλγήσας. *Quare?* ὡς, [*i.* ὅτι] αὐτὸν θέλει προσθεῖναι ; quod vult ipsum etiam adijcere, reliquisque apponere & veluti in ordinem cogere. *In compendiosâ & abbreuiatâ scripturâ (qualis est ferè manuscriptorum codd.) à parùm intelligente librario* ἀλγήσας *facilè capi potest pro* ἀλληγορίας *contractè & compendiosè scripto. Atque hinc orta est, quemadmodum mihi persuadeo, vitiosa huius loci lectio, vt & aliorum innumerabilium. l. 6. Ergo :* μαθητῶν φιλοδεσποτῶν περιέρχονται ... *&c. l. 9.* ... *] Masc. pro* ... *l.* ... ἀποθέμενοι τῆς μνήμης τὴν παρρησίαν; *] Fort.* τὴν μνήμην τῆς παρρησίας *: i. abiectâ omni memoriâ prioris fiduciæ, siue confidentiæ.*

Pag. 280. 28. ... ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκ τῆς λαμπρότητος τῆς Μάννα ... *] Fort.* ὅλην τὴν ἡμέραν ἐν τῇ λαμπρότητι τοῦ ... νικῶντος αὐτοῖς φαίνεσθαι : ... *Al.* ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκ τῆς λαμπρότητος τοῦ Μάννα χιόνος ... αὐτοῖς. Ex splendidissimâ, siue candidissimâ Mannæ niue, *i.* ex Manna, *Periphrasis. Sic Sapientiæ cap. 16. v. 22. Manna videtur* χιὼν *&* κρύσταλλος *appellari :* χιὼν *propter candorem, liquabilemque naturam,*

r.m., & quod minis ritu à cælo descendera: κρύσταλος, propter τὸ τὴ ὕδατ, item & quia glacies speciem habebat. Phila Iudæus de vita Mosis lib. 1. p. 319. Διὰ πωδαίστατα τόδε τοῦτο, ὁ μέλιτος γλυκύτερον, χόνος ἡλιώδης ὑφ' πάρυκα ἡ καλεῖται εἰς ἄεσιν] sic etiam legendum paulo superius, lin. nimirum 25. l. 30. pro ωαθηθῆ, legendum suspicor, ωαθηκά των.

Pag. 281. 7. Deesse videtur συχνὰ post φησὶ γὰρ Μῶυσῆς. l. 39. pro χώνωμος, legendum arbitror ἡμιώνιος.

Pag. 283. 44. οἱ οἱ νεμώμενοι &c.] planè quid hic sibi velit author, non assequor.

Pag. 288. 22. νοσήσουσι] Ego lego aliquantùm inuerso ordine, verbisq; paululùm immutatis: πικρὸν τὸ νόστιμον νομίζουσι vel, marginali lectione in cōtextum recepta: νομίζουσι πικρὸν νοσίζειν, i. γλυκαίνειν: existimât amaritudinem dulcem effici. Sed huic lectioni, ut mihi videtur, sensus aduersatur. Quocirca vel lego, ut prius, vel hoc modo: νομίζουσι πικρὸν, ἡ ἐ νόστιμον λέγειν. Hoc enim vult orationis ipsius author: Amari illis videri, quod reuerâ dulce sit. Licet et sic legere: νομίζουσι τὸ νόστιμον [i. γλυκὺ] πικρὸν εἶναι.

Pag. 288. 43. ὡσὰ τῆς τῆς ψυχῆς] addo ἐστῶν.

Pag. 289. 32. ἡ Ἀδεσμὲ, ἡ σαυρὲ, ἡ ἐκκλησία, καὶ ἀνὴρμα αἱ δρόσοι,] Ex collatione huius lineæ cum linea 42. legendum suspicor: ἡ Ἀδεσμὲ, πειὲς καὶ σαυρὲς &c. hoc est, πρῶτ ἡ ἄγγελοι, πειὲς, ἡ ὄφιδ, σαυρὲς, ἡ ἀκλιδ, ἐκκλησία, ἡ Ἀδεσμὲ, ἀνὴρμα αἱ δρόσοι: ut ἀνωτέρω sunt πρῶτ. ἄγγελοι &c. πειὲς, sic ὄφις & σαυρὲς, at ἡ ita deinceps. Est ergo in hac sententia, ut in aliis nonnullis, occulta quædã συσκευὴ: quæ tamen clauditur necesse est, nisi inferatur πειὲς inter Ἀδεσμὲ & ἡ σαυρὲς. l. 44. τῆ μονογωνὲς ἐν τῇ ἕνῃ] Hîc etiam συσκευὴ videtur esse, sic tamen corrigenda: πρῶτ ἡ ἡμέραι ἡ νύκτες, ἰωνὲς. ἡ τὸ ἀπὸ, πειὲς, ἡ ὁ μονογωνὲς ἐν τῇ ἕνῃ. Tribus diebus &c. συσκευὴ πειὲς: Ionæ & ceto, ὁ μονογωνὲς ἐν τῇ ἕνῃ, sicut paulo superius [lin. 34. & 40.] tribus satis fuerunt similitudines συσκευὴ suas respondet, πειὰ ἀνωτέρω ἡμῖν, Sara verò ex paribus subcinerijs, ecclesia in corde hominum clàm conservantes.

Pag. 290. 38. & 39. οἱ ἀπὸ ἡ πῶ ἀπὸ τῆς πειὲς &c.] Nihil muto, nisi ἡμῖν lin. 39. pro πῶ ἀπὸ legendum puto, εἰς ἀπὸ ἡμῖν. Verba sunt quoniã silice duriora, sed tamen authoris ipsius eloquentiã non indigna. Nisi fallor, hoc vult: ut faber malleo vel lapide tria in unum cuneum contundit: sic Paulus veluti lapide confessionis fidem de Trinitate ad unitatem redegit animosq; suo infixit.

Pag. 291. 14. ὑγδεγδεκάτῳ] Legendum procul dubio χαδεκάτῳ, i. μιᾷ δεκάτῳ, μιᾶιν δεκάτῳ, ἀ χαδεκάτῳ, μιᾶιν. Sequitur enim ἐνάτῳ καὶ δεκάτῳ.

Pag. 293. 30. τὸ κοχλιάδων, delendum videtur. Lege κοχλιάδων. dicitur autem κοχλιὰς, ut κρυνὸς &c. l. 41. ἐρχόμενα) Nescio an legere oporteat φερόμενα, velut φαινόμενα.

Pag. 295. 7. τοῦ κυβερνήτου ὑπὲρ τῆ πορμίλου] Lego: τοῦ κυβερνήτου ἡ ὑπὲρ τῆ πορμίλου διϊγερσάντες (ἡ ἡ ὑπὲρ τῆς, ἀλλ' ὑλακτήσαντες ἡ ἀναζεσθησάντες, εἰς τῆ Δαιμόνων τὸ πλῆθος εἰσ ἅλωσιν ἐχθ) τότε ἀπέλαυσε.

Pag. 295. 16. εἰς τῶν μαθητῶν τῆς πυτῆς) Addo ὁ Κύριος, aut tale quid. l. 17. Δίγματα] fort. ἐνέγματα. l. 21. ἱερὸν] Nescio an legendum sit, τὸν διηρχόμενον τῆς πύλης ὄφιν. Sed ne sic quidem mihi arridet. Videtur autem ipsius caudæ esse truncatæ alicuius dictionis

Pag. 296. 24. pro κατὰ τῶν, legendum puto, κατὰ μὲν, quod aptè respondet, τῇ ἐχυτὰ, membro præcedente.

Pag. 297. 3. γαλῶντος] Lego γαλῶντος. i. ἀσθενῶντος, arridentis. l. 4. Deest εἰσήχθη, aut tale quid post ἀξιωσεως.

Pag. 298. 43. πῶ ὦ δεσποτα δὲ λω] Nihil hic muto, sed extremâ parte lineæ post ἐπιγεγραμμένα plenum pono distinctionem, et tum lego: ἐκάτη ἡ &c. præterea addendum videtur ἐκάδοσθαι post ἐπιγεγραμμένα.

Pag. 299. 1. Deleo ἡ ante ἴνα.

l. 20. Fort. legendum γλῶσσαις pro ὁμοιώμασι. l. 21. propter ὄντως et ναὶ δικάτης in contextu, malim in margine, φάσγανον ἡ ἄσπρ ἡ ἐν τῇ λύρᾳ, [vel ἐν τῇ ψαλτήριῳ] φάσγανα πλείονος ἡ etc.

Pag. 300. 10. Deesse videtur participium aliquod ante vel post πλεῖστ, nimirum ὑποτρέπων, aut aliud non dissimile. l. 20. τὸ ἡ διαβόλῳ πάντος, διωκόντων λιμενήσιον,] Aventia sine calce. Quid si ergo calcis & cementi loco addantur quidàm, in hunc modum? ὑπαντέδωκε ἡμᾶς ἡ ὑμῖν ἡ ἀπὸ τῇ συσκευὴν) ἐνδιατρέφων, τῇ τῇ διαβόλῳ φίλους φόρμοι ἀς διωκόντων ἐνα λιμενήσιον, πολὺ ἡ ἀγγέλους χαδὲν. Dicit: Denique ex, postquam mutuâ concordiâ coaluerint animi, futuri illius seculi lætitiam Diabolo quidem fu turam, vt quæ Dæmonas tanquam vanum paleas expellat, angelis verò gaudium afferentem, videri inter nos versari & quasi domicilium habere. διωκόντων λιμενήσιον. Sic pag. 386. διωκόντων φόβητρον, ἀλβανὸν λειμενήσιον. l. 27. Lego) Συνεπιμάθω ἀλλήλοις αἰσθανόμενοι, ἡ ἐν ἀλλήλοις ἡ μεθέσεως ἀλλ' ὑπάρχειν ἀναλλάξ ἀγαλλόμενοι, vel πεφιλοσοφημένοι. πῶ &c. l. 28. Ante διάνοια propono hæc: ὅτε χρὴ δὲ συνεπιθῦναι διάνοια &c. Tum lego post ἐξέλιπεν, διάνοια ἐπιθυμητὸν &c. l. 33. ἀλλὰ πῶ πῶ ἀδελφοποιῶντας etc.] Fort. ἀλλὰ πῶ πῶ πάντα χρῆσιν [sub kalendis] ὡς τῇ πλανήτου ἀθῶν.

Pag. 302. 21. ὑιοθεσίας] malim ὑιότητος, quia Christus est filius Dei φύσει, non θέσει. defendi tamen potest ὑιοθεσίας, quia dicit præced. linea: οἱ ὡς ἀνθρωπον φθάρτοι ἐπάρτοι] i. primos parentes monuit, fore vt Dij essent, si ex ligno vetito comederent. Tum progredior in hunc modum: ἡ ναὶ πῶ ἀπὸ λιμὲ πῶ ὀρεξιν σφόδρα ἐγαγερμένων ἐχρὴ δὲ νέον πῶ ἔρημον πῶ λίθων ὕδὲ ἐχωσε etc. l. 30. δὲ ὡς τὸν Θεὸν ψεύσασθαι] fort. ἐπιεὶ ψεύσασθαι αὐτὸν εἶπον· ἔτι δὲν etc. Nam verba, ὡς τὸν Θεὸν, secundo loco redundant. l. 39. ὡ ἔν φοβερὸν πειρῶντες etc] Rectius fort. μὴ ἔν κίνδυ πειρῶντες, πῶ ἔρημον εἰς δόξωσιν δεικνύων. hoc est. Visi-

deri

deri curâ mei affici, & de rebus meis sollicitus esse, sed reuera id agis, vt ad desperationem me adducas. Quocirca mitte me curare. *Vel sic*: Μὴ ὦν φέ' ἵν' ποιῶ τινες, ἀλλ' ὅπως ὅρμων εἰς ὑπόνοιαν δικαίου μὴ πάσου. *hoc est*. age vt lubet, omnes machinas adhibe, omnes vias aggredere: mihi tamen certum est Deo confidere, eiusq; auxilium placidè expectare. *l.* 40. *Desse videtur aliquid post* ἄρτος, *nimirùm*, διδόμενον, *vel*, ὃ μὴ φοβοῦ, *aut tale quid. l.* 41. *Lego* οἱ ζῶν, *pro* ᾧ ζῶν.

Pag. 303. 1. προσωλυπεῖν] *Lege*: τοιαῦτ' αὐτοφοσοῦντος λοιπὸν ὑφίστατο πάλαιον ὁ διάβολος. *Sic legendum esse clarissimè demonstrant quæ proximè sequuntur. l.* 3. *Marginalis lectio aliquantò expeditior esset, si* ᾧ *praponeretur* τῷ, *&* Ἡρόδ. *l.* 34. ὅτι παραλιπὼν *&c.*] *Addo*, Ἕτοιμοί. *hoc est*, quòd precibus, non vi hoc agis, vel horrando, non vim adhibendo.

Pag. 304. 18. *Legendum conijcio*: ἐκβαίνει, ἵνα ἐκ ὑπόδλου, ᾧ πᾶν ἡμῖν ἄπιστον τὸ χρέος τῆς χειρογράφου. *Promisso, quasi chirographo, obligârat se, vt de tribus tentationibus apud auditores verba faceret. Finitis igitur duabus tentationibus, superat tertia, quam si absoluisset, futurum erat vt totum debitum expungeret. l.* 20. Δύο κατακολεῖ] *i.* duas solutiones. *Ibid.* εἰς λοιπὸν *&c.*] *Legendum sine dubio*, οἷς λοιπὸ ᾧ *&c.* Dicit posteremam solutionem multò molestissimam esse, plurimumq; habere difficultatis, *&* sic etiam Halesius.

Pag. 305. 33. ἤδη τὸ διὰ σεσῆτα *&c.*] *Vel vt Halesius, vel sic*: ἤδη τὸ διὰ προδότου φαρμάζεις μοι συμβαίνειν μέλλοντα.

Pag. 306. 38. ὁ κατ' ἐμοῦ] *Fort.* ὁ μετ' ἐμοῦ. *l.* 43. κἂν μὴ δόλῳ *&c.*] *Lege & hic & lineâ superiore*: ἄλλον ὑποδείκνυόν αὐτόν, ᾧ σεῦ τὰ ῥήματα λέγειν τὰς ὕστερα δόλου. ὑπολαμβάνει, φασ', ὁ δόλος, ᾧ τὸ ἄγαλμα περιτίθησι (*i.* suppremitur) τίνας ὧν' ἐμοῦ *&c.*

pag. 307. 17. ἐπιλυόμενον] *Addo*, ἂν μὴ ὁ πόλεμος καταλύσῃ.

pag. 308. 39. ἐσπαργάνου] *i.* veluti fascijs inuoluit. *hoc est, prædixit futurum, vt virgo pareret, & infantem fascijs inuoluendum in lucem ederet. Fatum pro dicto, si vellemus modò bariolari.*

pag. 309. 20. *Lego*. ἢ Ἕτοιμοί ἐκδέξον, ἢ ὑπομένομεν *&c. l.* 25. Συνῳρμαι] *Fort.* Συνῳδὰ σοι.

pag. 310. 1. ἐπεκτίσαμ] *Quid hoc sit vocabuli, adhuc quæro.*

pag. 311. *Huius pag. menda & sequentis talia omnino sunt, vt a me sanari recusent.*

pag. 313. 3 *&* 4. ὑπεκπλέουσιν] *Addo* post ὑπεκπλέουσιν, ᾧ βλάπτει. *l.* 25. *Pro* σωφρονίσας, *malim* σωφρονίσας *hoc modo*: ἵνα ἐκκόψῃ τὰς ὕβρεις ὁ τοῦ ἐκκόπου τῶν ἐσχάτων σωφρονίσας. *i.* κοσμήσας: *qui ea quæ sub cœlo sunt, ad sobrietatem & moderationem redegit.*

pag. 314. 16. *Hæc verba*, μαστιγώσεις ψυχάς, *transflata huc videntur è lineâ* 12. *vbi pro* παιδίοντας *tres* ἢ ἀνθρώπων ψυχάς, *legendum arbitror*, μαστιγώσας τὰς *&c. l.* 18. *Pro* ὁσιῶς, *quid reponendum sit nescio.*

pag. 315. 2. ἢ δικαίως] *Fort.* ἢ δικαιωμάτων. *l.* 17. ἐκχέησιν] *Fort.* ἐκχέησιν.

pag. 317. 17 *&* 18. μιμεῖσθαι] *Fort.* μιμεῖσθαι, *i.* ἐφάλλεσθαι. *l.* 19 *&* 20. *Lego*, ὑποκρίνω. Διὰ τὸ ἐν φάσει κρυπτόμενον λόγον τοῦ ἰμὰς βίστους μὴ πω ἐφιζόντας, ἤδη ἀφανισμένους ἐᾷν. *Delenda enim puto illa*, ἢ αἰδέσιον τοῦ ῥάχας, *tanquam superflua. l.* 41. τὸ λίκαρ τῷ σώματος] *Hunc locum illustrant verba ista Damasceni orthodoxæ fidei lib.* 3. περίοπτα τοιγαροῦν ὁ ἰσάακ ᾧ, ᾧ κατανοῶν τὸ τῷ σώματ ᾧ λίκαρ, τῷ ὁ διάβολος ἀγνοήσας περιπίπτει *&c.*

pag. 318. 29. ὀκνῶ] *Fort.* ἀλλὰ τὸν λοιμὸν παρακαλῶ. *vel*, εἰς ὀκνῶ ὀδηκῶ. *i.* horror, *vel* rogo, vt recipiatis quæ dicturus sum.

pag. 322. 31. σκαιεία] Σκαιεία *&* σκληρὸς, τὸ πονηρὸν *&* πονηρὸς. *Desunt tamen exempla, at sensus apertus est, apertior tamen futurus, si addantur hæc* πρὸ τῦ λόγω *lin.* 32. ἀλλ' οὐ παραλόγου *l.* 35. ὀλιγωρῶ) *Nescio an reponendum sit* ὀκνῶ. *i.* λειποψυχῶ, ἐκλύομαι.

pag. 326. 6 *&* 7. ἀείμαση) *i.* ἄσιτον ἔπινεν, *nisi sit legendum potius*, ἄσιτον ἐπίνων. *i.* maturauit, ad maturitatem perduxit.

pag. 327. 29. ἐνδύνω) *i.* φθάνω. *vide infrà* p. 416. *lin.* 10. *l.* 33. παραχαράττω) *De hac voce quid statuam nondum habeo.*

pag. 328. 44. φιλιστίων ᾧ) *Lego*. φιλιστίωνος. *Erat autem Philistio Mimus, vel, vt Suidas è Philone, comicus. Verba Suidæ sunt hæc*: φιλιστίων κωμικὸς, ἢ ὡς ὅλων, Σαρδιανὸς κωμικός. τραγῳδῶν ᾧ ἐπὶ Δαρείου, ὡς ἔγραψε κωμῳδίας Βαιολογικὰς τραγῳδῶν ᾧ κωμῳδῶν ἀπήρ. ἀφίκετο ᾧ ἐκπίπτων ἐπὶ τὴν Σικελίαν. ἤθελε δὲν ὁ γραμματεὺς τὸν φιλιστίωνα, ἤκουσε τὸ διζήλιον τὸ ἐπεξιὸν εἰς τὸν κυρίαν. Νικᾷ δὲ ᾧ μᾶλλον ᾧ πᾶσι ᾠδίοις, ὡς μέχρι τῆ σήμερον τὰ ὀνόματα *Anthol. l.* 3. *cap.* 9.

Ὁ τὴν πολυσίτειαν ἀνθρώπων βίον
Πλοῦτε κεφάλαι Νικᾷδε φιλιστίων,
Ἐπταῖδα κἄμμα λεπτομερῶν πατρὸς βίῳ,
Πολλάκις ἀποδοὺς, ὧδε δ' ἐλπίσαντος.

At Cassiodorus Variarum lib. 4. *cap.* 52. *facio eum, ni fallor, Mimi auctorem, his verbis*: Mimus etiam, qui nunc tantummodò derisui habetur, tantâ Philistionis cautelâ reperitus est, vt eius actus poneretur in literis, quatenus mundum curis edacibus æstuantem lætissimis sententijs temperaret. *Cassiodori testimonio addamus licet Iulij Africani verba hæc ex epistola quam scripsit ad Originem*, οἶδε τῆς κατ' Ἀλεξάνδρειαν ἐσκίατε σοφίας· ἔστιτε μὲν τὸ θεωμαίσιον ἅπαν, ὥστε ὑποδήλασθαι, ᾧ ἐξαδέδοκται παρ' αὐτοῖς ἀπλῶς ἔχει, ὡς ὑπὲρ φιλοσόφου μίμου.

pag. 331. 41. ἐκ ἰδίων) *Extendo parenthesin ad* ἀλλ' αὐτῶν *exclusiuè, & tum lego* (ὡς βασιλέων ᾧ αὐλαῖων ὁ Χερσὶς ὁ τυράννων ἀνδρῶν *etc.*] *etc. l.* 42. *Fort.* τῶν διαπλαττὸς μυθολόγων, ᾧ ἀνδρῶν.

pag. 332. 31. παρ' ἐκείνοις) *Lego*, ὡς ᾧ Ἡλιας ὁ παρ' ἐκείνοις, *etc. i.* παρ' Ἐραίοις, 1. *Reg.* 18. *l.* 32. πῶς δ' ὕδατος θυσίαν *etc.*] *Lego*, ᾧ πῶς *etc. i.* & qui victimam aquâ circumfusam igne consumpsit. *Vide* 1. *Reg.* 18. *v.* 38.

pag. 333.

Pag. 333. 2. ᾧ πῶν τὸ μύρου etc.) *Lego,* ὁ ᾧ τὸ μύρου δὲ πολὺ ἀναπίνει βασκανίαν, ᾧ τὸν διδάσκαλον πᾶς ἐζηλωτὴς τοκυμφῶν γενήσεται. *l.* 6. ὁ πολὺ μετανοίας etc.) *Legendum videtur:* ὁ πολυθρύλλητος τοῦ Σωτῆρος ἐστι. *Tum li. seq. legò:* τὸν ἐρημον τόπον, ᾧ σκιωπητὸς ἐξ ἁλίσεως γεγόνατο. *i.* non multùm curans miraculum, non considerans ſtupendum illum fulgorem, pulchrum vocabat deſertum, & proficiendo, ex piſcatore, tabernaculorum opifex fiebat. πολυωρῶν verbum eſt non inſolitum 70. interpretibus, et ſignificat, valdè curare, multùm curare, πρόνοιαν πολλὴν ποιεῖν. *Senſus totius loci eſt:* Petrum mentem ſuam à mirabili illo fulgore ad locum ipſum convertiſſe, *et loci amœnitatem* prædicaſſe, *cùm debuiſſet potiùs mentem in miraculi contemplatione* defixam habere. *l.* 16 ἀπολαῦν αὐξομένην) *Senſus requirit:* ψεγῶν ἐγκώμιον, *aut tale quid. Fortaſſe legendum,* ψεγῶν λόγῳ ἀξιούντων.

pag. 334. 29. παρεκλαυσατο] *Forſ.* παρελαμβάνοντες. *l.* 30. αὐτονδιάστως βοᾷ.) *Lego,* αὐτονδιάστως δ' ἠχᾶσιν βοᾷ etc.

pag. 334. 37. τῷ αὐλῷ συμφῶ) *Forſ.* τῷ ἀεὶ ὑμᾶς συμφῶ.

pag. 336. 7. διηυσμένον) *Forſ.* διδυσμένον, ἀπὸ διδύω, *dirigo, guberno.* βασιλικοῖς ἅρμασι διδυσμένον. *i.* aureis temonibus & aureis lorîs & alijs id genus inſtrumentis curulibus. Ὄχημα *dicitur de ipſis equis currum trahentibus, ut apud Virgilium,*

——nec audit currus habenas.

proximâ itaq; linea dicitur: ἅρμα καττύειν.

pag. 337. 29. ἡ ἀναπίνουσα ἡμῖν ἀγαθῶν ἀρχή) *Forſ.* ἡ ἀπὸ τῶν ἡμῖν ἀγαθῶν ἀρχηγὸς θεὸς, *vel,* ἀρχηγέτις.

Pag. 342. 38. ἐχ' ὕπ] *Pro* ἐχ' ὕπ, *reſtè monet legendum,* ἐχῇ. *Per* πνευματικοὺς πατέρας, *intelligo ſanctos patres domi & domibus ſpiritualibus commiſtos.*

pag. 343. 13 & 14. *Lege,* ὁμολογία. Καὶ τὸ πιστὸν κανὸν ἀποφυγὴ ἡ ἡ ψεύδεσθαι ἡ.

l. 17. τῆς ἀρχαίας] *Apparet librum, quo tum utebantur, vetuſtiſſimum fuiſſe, non nouum, non recentem.*

Pag. 344. 9. ἐπαπόσωτο] *Forſ.* αἰσθήσεων: *vel delendum* τ μασ τῆσας.

pag 345. 19. & 40. τ ὑπ' παῖ τῶν τέως ἀφ' ὧν ἐπέσπασται] *Aliùdne hæc ut repoſſe probabile eſt: ego ita lego:* Ἐγὼ ἡ Πέτρος μακρὰν ἐγὼ ἐκείνου τ ἀληθῶς ἕνεκεν ὁμολογίας ταύτης· Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς &c. *deletis omnibus quæ inter* ὁμολογίας ταύτης *(ſic enim lego, pro* πῆς*) &* οὐ εἶ ὁ Χριστὸς *interſeruntur, ut quæ ad locum hunc nihil omninò pertinere videantur*

Pag. 346. 7. *Neſcio an legendum ſit:* τὰ δὲ ἡμᾶς τῷ ἰδιώτῃ Χριστῷ συμβεβηκότα γεγράφηκε.

l. 29. *Legendum proculdubio,* ὡς ἡμᾶς ὠφελησομένους ἐλπίσαντες ζωοδοτῆσαι τὸ δεδράκασι.

l. 30. *Deeſſe videtur,* ναρκᾷ, *aut ſimile aliquod verbum, poſt* παραλύσει.

Pag. 349. 21. κύριαι] *Forſ.* κυρεῖν, *ut ſit,* κυρεῖ *procapit illi quod tondendum ſit. Al.* ᾗ ἄωσεν χρ. ν ᾧ καιρῷ τιμώμενον.

Pag. 350. 17 ηκουν] dicta fuit. *l.* 19. ἐν ᾗ ἑκατέρᾳ] ἐκ τῆς ἑτέρας ᾗ τῆς ἐναρξαμένης *vide vero annon legendum ſit lin. præcedente,* διώξῃ, *pro* ὀφῇ.

Pag. 351. 1 διαζέουσι] *i.* ἐρχέσθω. *Sic enim ſumitur hîc, ut paulò poſt lin.* 4. Πρὸ ἡ ἀλέσθαι *addendum puto particulam* ᾗ. ἢ ᾗ φαυτοσιμ. *Dubitabant enim utrùm regnum eſſet reuera, an regni duntaxat ſpecies, ait,* φαντασία. *l.* 37. *Lego,* ἐκκαυθῆσι, διὰ τὸ ὑποπίπτειν ᾗ, ὡς ἐκφέρομεν. *Al:* ᾗ, *hoc lectio cum interpretatione tua optimè conuenit.*

Pag. 353. 3 & 4. ὡσὰ πλώσας] *Forſ.* ἡ πεπλωρίσ. *Barbarè, pro* τὰ πέταλα, τὰ φύλλα.

l. 31. ἐμπισόρευσεν] *Scribendum videtur,* ἐπισόρησεν, ἀπὸ ἐπισορέω. *decompoſ.* ἀφίημι, φρέω, φέρω, ῥέω, φρέαρ, infero, ἐπισφρέω: *lom, & nonn. nonnam* ἀποτεθνῶτος, *intro:* κοινὸς θάλαμος ἐπίσω, ποτ. *i.* communis interitus mox ſequitus eſt.

pag. 354. 13 & 14. ἐκλαμβάνωμεν] *Forſ.* ἐκλαμβάνεσθαι. *i.* aſſumamus, adhibeamus.

pag 357. 13. λέγει ἡ φωνὴ] *Legendum puto,* αὐτὸν ᾗ ἐκ λέγει ἀρετὴ φωνῶ. λέγει, *ſc.* ὁ παρὼν καιρὸς προσάπτει] *i.* προσφέρεται, *ab* ἅπτω, *non ab* ἵπτω.

l. 18 & 19. *Lego,* αὐτὰ γὰρ ἐκ τῆς πίστεως ᾗ χάριτος ᾗ πλείω τοῖς μὲν τοιούτοις, ᾗ ὑμῖν τοῖς ἀποπλανεῖν μέλλουσι τῆς αὐτῆς ἀγαθῶν· ἡμεῖς δὲ &c. *ſub.* περιέρχόμεθα ἐλαύνεις. Plenior tamen eſſet oratio, ſi hîc adderentur *poſt* ἀγαθῶν, περιφέρομεθα δὲ ἐκ πολλῶν, ὡς ἑξῆς.

pag. 359. 5. ἐν ἐπιτυχίᾳ εἰσελθοῦσα] *i.* poſtquàm intrâſſet, vt intercederet pro filiâ contra diabolum &c. αἰσχρὰ ἐφ. reuerſa eſt. *l.* 9. ᾗ γνώμαι] *Forſ.* ᾗ γνώμαι ἐν ἐπιτυχίᾳ, [*i.* ἐντὰξομαι. *Periph.*] ᾗ ἐξηκολούθουν τὸν παῖδα χαριζόμενον καὶ ἐκκλίνων, ᾗ ἐλασ' ὑποπίπτων *l.* 11. καθέσθω &c.] *Lego,* καὶ ἐφ' πολλῷ δὲ πολῷ ἐν ἐκκλησίαν ἐξιοῦσι μαρτύριον.

pag 360. 38. ἐφ' ἑαυτῷ] *Quid ſi,* φιλόθεος, *vel* ἐφ' ᾧ παῖ τῶν ἕλων ἡ παρακάτω;

Pag. 362. 28. ὁμαλῆι] *i. Fortaſſe,* conſtantem, ſui ſemper ſimilem, æquabilem.

Pag. 363. 22. παρεκκλίνας διὰ τῶν σώματος] *i.* proſpexiſti per corpus: *hoc eſt, corporis voluptatibus abdicatis, conuertiſti te ad me, qui lux & ſol ſum animarũ.* παρεκκλίνειν διὰ τῶν σώματος, *ſic dicitur, ut* παρεκκλίνειν διὰ τῆς θυέρας. *Nam ut feneſtra clauſa excludit radios ſolis, aperta admittit: ſic voluptatum corporis cæra ineptos facit homines ad recipiendum Chriſtum: incuria autem aptiſſimos. Quamdiu ergo mulier iſta corpori ſolùm intenta fuit, tamdiu clauſa fuit feneſtra, tamdiu cum luce nihil habuit commercij: at poſtquam cepit eam tædere vitæ anteactæ, tum aperta fuit feneſtra, tum caput extra feneſtram exeruit, & ad lucem aſpicendam ſe comparauit. Subeſt itaq; huic loco elegantia aliquid, ſi vera modo ſunt quæ affero.*

Pag. 367. 40. ᾧ βασιλεῖον τῶν ἀπιστῶν] *Forſ.* ᾧ ἀγγέλων φραπὰν τῶν ἀπιστῶν. *l.* 43. πίστωσα] *Forſ.* ἐκπεδώσα.

Pag. 368. 13. λαμπαδιφόρε] *i.* victrix: *multis virtutibus*

tutibus ornata victrix. Num in λαμπαδήχῳ certamine ὁ νικήσας, teste Hesychio, dicebatur λαμπαδηφορῶν. *l.* 25. *Vel lego cum eruditiss. Halesio tuo, ᾗ ὡς τῷ φίλῳ ἐρυθρὸν &c. vel, ᾗ ὡς τῷ φίλῳ εἰσιόντι ὦχρον τῆς παρδίας &c. ut legit Halesius.* *l.* 28. *Deesse videtur* ἐγκρώμῳ *inter* ζητεῖ *&* φεύγ. *l.* 29. ἐγίων] *Fort.* ἐξ ἀνωμάτου λάρυγγος. *Est enim* λάρυγξ *præcipuum vocis organum.*

Pag. 369. 4. εἰς σὲ ἡ φαντασία ποιεῖται] *Lege*, εἰς σὲ ἡ φαντασθεὶς ποιεῖται. *Aliter*: εἰς σὲ ἡ βλέπων, φησὶ μόνον τοῦ ὄμματος ποιεῖται. *Antithesis vero superioris membri tale aliquid requirere videtur*: ἐκ δὲ σοῦ ἡ ζωὴ τὸν κόσμον διασώζουσα. *l.* 6. *Deleo hæc verba*: τὸν ἐκ παιδὸς ἡ ἐκ σαρκός. *l.* 21. ᾗ γὰρ ἀπορρίπτω &] *Legendum sine dubio*: ᾗ γὰρ ἀπορρίπτω. *Hoc enim fuit humanæ infirmitatis, ut primo divinæ potentiæ, atq; talis est collatio in reliquis huius periodi membris, si minùs in omnibus, at certè in plurimis.*

Pag. 371. 10. ἴσον αὐθρώπου διδάσκοντος] *Sensus suadente lego*: ἴσον αὐθρώπου φεύγοντος ὁ διωκόμενος πρὸς αὐδὸς γίνεται. *l.* 12. τὸ αὐφόρμ] *i.* τὸ ἀνάγκης ἡ ἀναγκαῖος πόνου. *l.* 13. παχέον ἀπυκείας] *Fort.* παχέον [*vel* παχέως] ἀπυκίμνη.

Pag. 374. 4. φεύδηκαν] *Fort.* κρατοῦσιν, *vel potius* φείδεται.

Pag. 374. 32. φεῦ καρπὸν &c.] *Lego*, φεῦ καρπὸν, ὡς ἐν ἀγρῷ, διωκόμενον ἐκφεύγει, πολλάκις, *&c. deleta nimirum subdistinctione post* διωκόμενον, *ut quæ relliqua collocetur post* ἀποφεύγει *eâdem lineâ. Describit mulierem lentè progredientem, & inter eundum subinde restitantem, & ad proxima quæq; vertentem oculos, sicut solent, quos adfectè mandum nulla necessit.* ις ἐπιλύει.

Pag. 376. 39. τῷ ὕφει] *Lectio syncera est, ut puto, nec sollicitanda videtur.*

Pag. 377. 43. πολὺς αἷμον βαφαῖς] *Fort.* πῆς τῷ αἱματίνῃ βαφαῖς, *i.* purpuræ tinctura. *Purpuræ enim olim utebantur ad consilandum rubore*m, *sicut cerussâ ad candorem inducendum. Propono & aliam lectionem*, πῆς τοῦ αἱμάτων βαφαῖς.

Pag. 378. 4. ἀμ᾽ μαθοῦς] *Propono negationem*: ὐκ ἀμ᾽ μαθοῦς, *i.* αἰσχρὸν γᾶμα *est, malosne, vel* κτίτας, *ut* ὐκ ἀδυνὸς τῇ πίστει, *i.* ἰσχυρός. *l.* 39. *Lacunam sic opinor non male expleri posse*: εἰδὼς ὅτι ἀδὲ παῖς οἶδ᾽ *&c.*

Pag. 379. 26. δὲ τῆς ἱερέας ἵστασι τῷ σταυρῷ] *Pro* ἱερέας *valdè probabile est legendum*, ἰκελέας. *Infrà pag.* 494. *lin.* 8. χειρὸν βλέπουσιν ἰκελέᾳ πεπερμένον.

Pag. 380. 40. *Fort.* δοῦλος μελετᾷς, κακῶν ἀρχαγέ; *vel*, κακῶν ἀρχὲ; *i. uno verbo*, ἀρχάκακα. *l.* 43. *Lego*. μηδὲς αὐτῷ πῶς σωτηρίας ἐμποδίζετω. *l.* 44. *pro* σκεπάσῃτο, *vel lego cum Halesio*, σκοπῆται, *vel* ἐγκοπῆτο.

Pag. 381. 15. εἰ ἡ αὐθρωπος Θεὸν πολεῖ; *&c.*] *Locus hic satis mihi sanus videtur, nisi quòd laboret aliquanteniu ab interpunctione. Sic igitur interpunge*: Εἰ ἡ αὐθρωπος Θεὸν πολεῖ (διδάσκω δ᾽ ὅτι πολεῖ) πῆς ὁ ἀνάρχου; *Addit* παρεισεπικῶς, διδάσκω δ᾽ *&c. quia, ut hoc detur, quod tamen concedi non debet, ne sic quidem habebit Iudæus quò confugiat.* *l.* 39. -λαβέσθαι.] *Fort.* ἀπολείπων, *vel* ἀφυίζων.

Pag. 383. 12. νεκρώσαι] *i.* γίνεται πιθάνα. *Vide supra pag.* 288. *lin.* 22.

Pag. 386. 38. κρεμάσει τὸν κάκιον τῷ σίτῳ] *Legendum suspicor*: μασήσεται τὸν κάκιον τῷ σίτῳ, *i.* mandet, [*sc. Diabolus*] granum frumenti, [*i. Corpus meum,*] & postquam me deuoraueris, videbimi[l]lũ de funiculo è fetis contexto pendentem, nec aliter cruciatum, quàm si laqueo suffocaretur. *Iob.* 12, v. 24. *Christus corpus suum* κάκιον, σίτου *vocat, atq; eò proculdubio respexit orationis istius author. Iam reliqua verba tacitam habent comparationem Deitatis Christi cum hamo & funiculo piscatorio: humanitatis verò cum esca qua piscis capitur. Atq; de hac comparatione dictum est aliquid superius, nimirum in pag.* 317. *lin.* 41. *vide pag. præced. lin.* 15. ὡς σαρκὸς ἁλιεύς, *&c. & lin.* 7. πῶς τὸ ῥῆμα διελαθε δὲ τῷ διαβόλῳ *&c. l.* 39. ἐνεπάτει] *Rectius in margine*, ἐνπεζευχυ, *i.* fetis siue pilis confecto.

Pag. 389. 19. φειδεῖται φειδομένῳ δικήσετο] *i.* circuitio circuitionem excipit. *Hoc est, ut circumibat antè ægros sanans, ita nunc res gestas Christi oratione suâ obit & complectitur. Nis hic sit sensus, quem sibi nescio. Aptior adhuc quærenda interpretatio. Vide insi à pag.* 312. *lin.* 26. *&* 28. *vbi* φειδεῖται *poni videtur pro curatione, &* φειδέσθαι, *pro curo, medelam adhibeo.*

Pag. 390. 39. *Fort.* ᾗ παιδαγωγίας μὲ πῖσαν λαβεῖν ἀξιοῖς, ὅτι *&c. Al.* ᾗ παιδαγωγίας μοι μᾶλλον ἀναγκαίοις, ὅτε *&c. l.* 41. *&* 42. *Hæc verba*, ὅταν ἐλεεῖσθαι, ὅθεν αὐθρωπος ἐρωμένος ἐστι, *delenda videntur.*

Pag. 394 23. ἐνήεστο] *Fort.* ἐξενδεῖζετο, *i.* enervabatur. *Cic.* Non me planè fenectus enervauit.

Pag. 397. 14. *Lego*. ἐναργῶς μοι τῆς τέχνης ὡσ᾽ ὄψιν ἀναγόντος τῆς ἐντέλειας ταύτης σαφῆ κατανοῆσαι. *Ita graphicè in tabulâ quadam hæc depicta fuerunt, vt rem ipsam penè oculis spectantium pictura subijceret.*

Pag. 401. 32. τὸ γαμβοῦσθαι τὸν αὐθρωπον] *Lectionem non vno modo vitiosam sic emendandam arbitror. Recurro igitur ad lin.* 31. *& sic lego*: ᾗ τὸν χρόνον ἀκαίζων, ᾗ μυείσιον μέγιστον ἀνακυλίσθων χάσκει τῷ ἡμαρτῶ διλαδὴ τὸ ἄφαντος ὠσεφάνων. Λέγει ᾗ φεύγειν ᾗ βιαίων ὑπογεγράφθαι γαμβοῦσθαι. διὰ τὸ πᾶν αὐθρώπων δίκημα ἐν τοῖς θεσμοῖς τότε ἀναγεγράφθαι. Χεῖρ ᾗ χθ *&c. l.* 39. εἰδώλῳ, *malè, pro* εἰδωλῳ.

Pag. 402. 11. *Fort.* ῥᾴδη τότε ὅτι ἡ γῆς τὸ γαγγραμβόν. ἀλλὰ δεῖα *&c.*

Pag. 403. 15. *Delendum puto* τῆς δεύτητ᾽.

Pag. 406. 41. ἔβρασκεῖν] *i.* accedere.

Pag. 407. 7. ζηλοτυπῶν] *Quid si sic?* ἀλλ᾽ διὰ τοῦτο ἀπουδῆς ἄξιον ἡγεῖσθαι ἐχρῆν. *vel*, ἀλλ᾽ διὰ τοῦτο ζηλωτὴν ᾗ ἀπουδῆς ἄξιον *&c. lin. seq. pro* ἀλλ᾽ *initio lineæ, lego*. ᾗ. *l.* 18. *post* νόμων *addo* πολῆσι.

Pag. 416. 10. ἀνδήκω) *Vide suprà, pag.* 327. *lin.* 29.

Pag. 417. 38. ἥκουσι πάντες λαμβανέται] *Fort.* ὡς νεκρὸν με πάντες ἀσυλαμβάνουσι.

Pag. 418. 12. τῶν ὀνιδείδη] *Satis audaci coniecturâ locum hunc sic emendare conor* : τῆς ἐμῆς πυγῆς μὲ πειάκοντα ἢ ὀκτὼ ἔτη ὑπόλαυε : *vel*, μὲ ὀκτὼ καὶ πειάκοντα ἔτη *&c. Nam*, ὀνιδείδη ἴσχε, *corruptum esse scripturam, pro* ὀκτὼ ἢ πειάκοντα ἔτη, *non est improbabile.*

Pag. 423. 30. εἰς ἄκρεον *&c.*] *Fort.* ἢ ἀφῆξ αὐτὴν ἐχθίστα. *l.* 39. *Legendum videtur sine interrogatione in hunc modum* : πόσον ἦν εἰς ταῦτα τὼ ἀρχὼ τῦ λόγυ ἤλθομεν, τάχα χαίρειαν τυχεῖν τῆς νεωῖ ἴσχοσι ἢ φιλολόγοις. *vel sic*, πόσον ἦν εἰς ταῦτα τὼ ἀρχὼ τῦ λόγυ ἤλθομεν ; τάχα χαίρειαν *&c. sine interrogatione.*

Pag. 424. 11. ἀκμαχθεῖ] *Aut valdè me fallit augurium, aut legendum hoc loco*, ἐκ μαχαίρης τινος, *i.* subitò, improuiso, *vt* Θεὸς ὑπὸ μαχαίρης, Θεὸς ἐκ μαχαίρης : *Deus ex improuiso apparens. At vtinam locis sequentibus non minus certa coniecturâ mederi possem. Digna est enim hac oratio, quæ in manus hominum quàm emendatissima veniat, sine verba spectemus, sine res ipsas : cum multis aliis huius classis non perinde laborandum sit, vt quæ nihil ferè habeant, nisi puerilis cuiusdam sine declamatorie eloquentiæ ostentationem, & χήματα nescio quæ, ad nauseam vsq; inculcata.*

l. 16. *Nescio an legendum sit*, ἐπ. δὴ ἢ ὅδε πάλιν ἀπῆγεν, ἢ τῦ κρεμῦ συμλυθουμένου τὼν ἀρίξιν, [*nota* ἀρίξιν *pro discessu ; quod & alibi, credo, obseruaui*,] ὑπίεσαν ὁδοιπέδαν ὑπάλλε, ὑπίση *&c.*

l. 17. ὀοῖρτες] *Verbum hoc de mendo mihi suspectissimum est. Pudoram legendum*, ὑοῖρτες, *tanquam à* φορτίον, *sed ne id quidem placet. Quid si* ὑοῖρτες ? *Sensus, opinor, est, & tu quidem farcinas colligebas, humerisque imponebas, &c.*

l. 18. οἰχῆτο] *Malim*, ᾠχετ' ἂν τῆς αὐλαίσεως] *Sub.* ὑπῆρχε. *l.* 21. τῶ ὕπτιος κνέφυ]*i.* τῶ θεῶ, *vt proximè lineâ, aliàs* τῷ Διῒ *&c. l.* 35. ἀπομβόυσιμι] *Fort.* ἀποσῥίχουσιν.

Pag. 425. 15. & 16. ἢ τῆς κεφαλῆς ὑπὲρ *&c. Fort.* οἱ ἢ ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς διάκλησ, λοιπὸν ἢ ῥοδρᾶς *&c. l.* 17. *pro* αὐτὼ, *malim* αὐτὸν.

Pag. 428. 37. σὲι] *Fort.* σεσιγηλίζει αὐτὼ σοῖς *&c. vel* σεσιγηλίζει αὐτὼ τῇ ἀξιώσει φύσει.

Pag. 429. 3. ἀνυπομνχθέσιμι] *Melius fort.* ἐνυπομνχθέσιμι. *l.* 5. ἐξαιρίζει] *Fort.* ἐξοεἰζει. *Præterea lin.* 1. *malim in marg.* πῶσιν ἀσεῖσειαν, *ni legendum potius sit*, ἀλλήφορ σοῖς ἐυσέσειαν.

Pag. 430. 7. *Lege*, ἢ τὸν πλοῦτον ἐυβριστεῖν, ἢ δίκαια ἢ ἀδίκαια ἢ ἀβροδιαιτᾶσθαι ὑπὸ πάντ. ὀδίκαια ἢ νεότητι ἡσεῖα πεπιθομένοις. *Basil.* σὲι νεότητί λόγ. *a.* ναυτίνε οἶκον αὐξῆσαι, ὑγιᾶ μὴ πιρ. ναυτίης πεπιθομένοις. *l.* 14. τῆς σωμασικῆς *&c.*] *Malim* πῶ σωμασικῶ ἢ κράτειαν πῆ χρ. ψυχῶ ἐπιμέλειας. *l.* 14 & 15. ἐπίχει] *Rectius fort.* ἐπίχεται. *l.* 15. ὕπω ἢ ἦθι *&c.*] *Addendum videtur*, ἐπίχηται, *post* ἢ. *l.* 17. *Lego*, ὥσπερ γὰῦ ἀπίχη βρομάτων, ὕπω ἢ ἀπίχε ἐμβρομάτων. *Sic paulo*

post, pag. 470. *lin.* 33 & 34. ἀλλα' νησέσωμεν ὑπὸ ῥρωμάτων. ἢ πρότερον ὑπὸ ἁμαρτιμάτων.

Pag. 435. 2. ὡς ὀπηδήκει ξένια] *Quid pro* ὀπηδήκει *substituendum sit, adhuc incertus sum. Fort.* ὑπολέξει.

Pag. 438. 24. ἔτι αὐτὸς ἦδι] *Fort.* ἔτι ἀγαθὴ ἦδι, καὶ ἐπαυτῷ τῶ ποιῆσθαι αὐτῶν ὁ Παῦλος *&c.*

Pag. 448 33. ὀμματοῦσιν] *i.* vt oculatas & perspicaces efficiat mentes.

Pag. 452. 26. *Post* πάλιν *addo* ἢ τῶ ἢ ἐπαιδεύθη, ἄλλος ἥμαρτον, ἢ ἄλλῳ ἐσωφρόνη, *vel* ἐπαιδεύθη. *Al.* ἄλλοι δὲ οἱ ἁμαρτάνοντες, ἢ ἄλλῳ ἐσωφρόνη, *vel* πίσαν.

Pag. 453. 32. τῶν λόγεσιν] *Sc.* σοφίαν. *Prouerb.* 1. 28.

Pag. 454 5. πνῆς νέκτατος] *Fort.* πνῆς πάντα πάντες νέκτατος, *vel* πῆς πνῆς ἢ σοφίας.

Pag. 455. 36. σὲι τῦ σωμεῦ μιᾶδν ἤλαττεν *&c.*] *Lego.* ἔτι τῦ σωμεῦ μιᾶδν τῶν ἐλαττόν : *& coniungo hæc cum ijs quæ præcedunt lin.* 34. & 35. *in hunc modum* : μὴ βούλεσθε τὸ ἀπεολικὸν. λέγεσι δὲν (*Hoc addo clarioris causâ*) ὅτι ἐπιδὴ ὅ πᾶδε, *Sc.* τ. α. ὁ. Θ. ὑ ἢ ἰ. α ὁ. τὸ ὑ. τ ὁ. ἰ ἐν τ ὁ ἰ. π γ. κ. ὁ. ἢ ἀλ. κατασκόνιον, ἢ ὅτι τῦ σωμεῦ μιᾶδν τῶν ἐλαττόν. *Tum progredior* : διὰ τί δὲ σὲι τῦ σωμεῦ *&c. l.* 38. *Addo* ἢ *ante* ἰῶ ὡς εἶχε. *Vt verò quæ sit huius loci vera lectio teneatur, dilucidiùs obseruandum est, ex cuius personâ quæq; dicantur, ex authoris ne, an ex aduersariorum.*

Pag. 456. 24. ὡς μὴ τυχόσι τῆ χάειτι *&c.*] *Fort.* ὡς μὴ σεσοίχωσι τῆ χάειτι τὸ εὐαγγέλιο.

pag. 458. 1. ὄψιν δὲ ἢ *&c.*] *Vide annon legendum sit* : ὄψιν δὲ ἀνεῖσθαι ἔχωσι, ἢ πᾶς φρονεμάδας ἀνοδίωτος πας' ἑαυτοῖς σωιάπτωσι. ἐυκεσὴ ἢ *&c. Dicit* ἀκαλεδίαν, ὄψιν ἀνεῖσθαι ἔχειν. *hoc est, bifrontem esse, quia veluti Ianus alter, & quæ antè & quæ ponè sunt, vno obtutu intuetur, hoc est, tam antecedentia, tam consequentia. Priora enim cum posterioribus connectit, & ita meminit sequentium, vt non sinat præterita effluere, quod quidem lucem non exiguam orationi affert, & memoriæ audientium plurimum conducit.*

l. 4 & 5. ἀλλὰ κἂν *&c.*] *Vel lego*, ἀλλα' εἰ αὐτοῦσι τὸν ἴδιον αὐτῶν ὄφιν : *vel* ἀλλὰ κἂν αἱ αἰσχύσεις τὸν ἴδιον αὐτῶν ὄφιν, ἐμαῖς τῆι *&c. sine* ἢ.

Pag 460. 23. τὸν ἐκ ἢ αὐτοφάσεως *i.* τὸν αὐτόπτην, τὸν αὐτόπαλον, *Diabolum sc. periphrasis.*

l. 30. ἐνίοτε ἀποῤῥήτως] *Hæc verba ad alium proculdubio locum pertinent.*

pag. 461. 10. ἢ πάντες ὑπήκουσιν] *Fort.* ἢ πάντες ὑπήκουσιν, *i.* ὑπερώπησιν.

pag. 462. 21. *Ante* ὅπ ἁπασῥήσειν, *deesse videtur*, ἔτι μὲν ἢ, *aut tale quid. l.* 37. εἰσπαιδεύειν] *Vera, vt opinor, lectio est*, εἰσπαιδύσεις, *hoc modo* : προσῤῥύχεται, ἢ ὑβρισμένας εἰσπαιδύσεις, ἢ ἀφίσεως ἐκείσεται. ὑβρισμένας, ἀνθρώπινα, ἀνθρώπινον *&c. Dicit pœnitenti omne peccatum veniale esse, superbo & impœnitenti nullum. Tum addit superbiæ descriptionẽ. lin.* 44. τὸ, πεδόπιπτε, *non displicet : at pro* ἔσω ὃ ἐν ἡδὺς μυστείοις ἀ παρκαῖ. *legendum arbitror* : ὅσα τῦ πάντος τῶν ἀνθρώπ. ἐξαμυθεῖσθαι ἐπιφερεῖ.

pag. 463. 28. *Lego, ἐχαρίσατο (sc. ὁ Χριστὸς) τῷ πεπλημμελημένῳ αὐτὸ, [sc. Publicano,] τῷ ἄρσενι, καὶ ἀπεδέξατο τὴν θερίσιον.*

pag. 464. 41. καὶ βαθεῖζον τὰ ἄλκυρα] *Fort. καὶ καταξαίνοντα τὰ ἄλκυρα. Nam vt συναγμὸς αἰσχίσμασι dicitur, ita τὰ ἄλκυρα καταξαίνειν. Suidas. 32. 15. ἐκ ἀλκύρα χήρᾳ ὁδὸν πάχνα καταξαίνει ; καὶ ἡ καταξόησις ἐστὶ τῆς καταγνόντος αὐτά.*

pag 465. 7. ἱστίρωσε) *Vel fecisum ἐξίρανε subsistit, vel ἔσησε. l. 21. ἀμεσοτέρως ὁ Ὕσπος &c.) Donec melior lectio excogitetur, licebit hac vti: ἀμεσοτέρως ὁ Ὕσπος ἢ ἐναντίων ἄπαις. πῷ γὰρ ὑποδύσεις πνίας ὁ πλούτῳ· πῶ ἢ τῷ πλούτῳ πνία. καὶ πῷ μὲν ἐκ πλούτου εἰς πνίαν ῥᾷδιον τὸ ὀλίσθημα, πῷ ἢ ἐκ πνίας εἰς πλοῦτον.*

pag. 466. 19. ἀκρησασία σωτηρίσητε) *Fort. ἀκρησασία καὶ σωτηρ· ἡ ἀρεθήσετε.*

pag. 467. 37 & 38. τὸ γὰρ διαφέρωμον &c.) *Penuria melioris hanc tibi propono lectionem : τὸ γὰρ διαφέρωμον, ἀλλὰ διλέξον πῶ ἐξ ἐθνῶν ἐκκλησίαν, πῶ αἰτίαν, ἐσρηγέτερα πόδῳ ἡλαφρῶν δῆθυιῶσα τὸ κίνδυμα, ἢ ὁ Θωμᾶς πῶ τὸ Χριστῷ πλάθειν. hoc est,* Non sine causa permissum tibi fuit vt mulieribus primùm te offenderes, illisq; mandares, vt nuntium de Christi resurrectione ad discipulos perferrent. Ecclesiam igitur, quæ est è Gentibus, tutiore vtiq; deliderio mandatum hoc tuum scrutari cupientem, quàm Thomas Christi latus, quæ sit huius rei causa, edoce. *Tum respondet Angelus :* Nai, προλαμβάνω τὸν Παῦλον &c. *Quæris orationis istius author ab Angelo, cui tantum viris in hac legatione antepositum, & quærit non minus cupidè, quàm Thomas, quando cupiebat Christi resuscitati latus scrutari, atq; contrectare : respondet autem Angelus verbis Pauli anticipatis :* οὐκ ἔστι προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ &c.

pag. 469. 14. ἀλλ' ἢ πῦς &c.) *Quæ tu vt deploratæ deseris, ea opis ame aliquid expellent nolo, & certè locis hoc genus multum temporis impendere, non est eius qui temporis & otij iacturam metuit. Pergo igitur à linea 14. huius pag. ad lin. 35. pag. eiusdem.* ἔν μὰ λυκμᾶ] *Delendum videtur ἔν. l. 36. πολαπτόδης βυλῆ] Fort. πολυχόδης βυλῆ, vel πολυχόδης ἡ βυλή.*

Pag. 476. 8 & 9. *Quid si sic ?* ὁ Θεὸν σίσειν. ἢ γὰρ ἐκ λίμνης, ἐδ' ἐξ αὐάγκης δῆλοι σίζεσθαι (*vide infrà pagi 548. lin. 37 & 38.*) ἱλεεῖν γὰρ δίπω ἀγαπᾷ ὁ Θεὸς, τὸ ἐξ αὐάγκης οὐκ ἔστιν ἱλαρόν.

l. 10. ἄδικος] Pro ἄδικος, legendum fortasse, τῆς δίκης. l. 11. Addo post αὐτοῖς πω, καὶ ἡ ῥύστη πὰρ δὲ τῷ &c. l. 24. τὸ κτίσματος] Fort. τὸ κτίσματος.

Pag. 471. 5 & 6. *Sensus talem aliquam lectionem requirere videtur :* τί κρεῖττον ἐν ἡμῖν, ψυχὴ ἢ σῶμα ; ἢ τὸ ψυχὴ δὲν ἐν ἢ ψυχὴ, ἢ πῖς σωματικοῖς μὲ πρέφει αὐξάνεσθαι ἔχει, πρέφει ἢ &c. *Illud καὶ τὸ μὴ ἀλγεῖν ἐλάζει, aliunde huc venisse probabile est. l. 8. σωματικῶν] Non arridet, ῥημάτων σωματικῶν, & tamen quæ aptior vox loco τῶν σωματικῶν reponenda sit, nondum reperio. l. 33. εἰς διάμιν ὑπεῖσαι ἔχειν πῶ Ὑσπῶ] Fort. εἰς διάμιν ὑπεῖσαι πῶ Ὑσπῶ θερατεύεσθαι.*

l. 44. Verba (sic disponenda videntur : ὁ ἐλεγχόμενος· ἢ ἔπαυσε πῶ χεῖρα, ἵνα διώκει αὐτὸς αἰσχύνῃ &c.

Pag. 472. 2. ὁ ὑπτίνας πῶ χεῖρα &c.) *Puto hæc verba non esse sollicitanda, quæ sequuntur vero sic emendanda censeo.* κρατήσατε τὸν θερατῶν, καὶ ἄμα πῷ βοῆσαι ἐξηράνθη ἡ χεὶρ, φησὶ ἀνόμημα· καὶ ἐάσας ἡ χεῖρα ὁ φορήσης &c. *l. 38. σωαθεῖσαι] f. συσθεῖσαι, vel διαθεῖσαι.*

Pag. 473. 8. οἱ ἢ πνεῦσοι &c.) *Malo sic, οἱ δὲ [i. οἱ χειμαζόμενοι.] πνεῦσοι, τοῖς ἐπιθυμίαις ἀεὶ χαλινθύντες καὶ ὁ φρὸς τὸν κυμεῖν. Et similiter lin. 9. interponendum puto particulam ἀεὶ, inter ὧν & νικᾶσι. Aliòqui quid habebit Christianum tempium typico et veteri templo præstantius ?*

l. 19. Fort. ἀφελεῖ αὐτοὺ ἀπαγαγεῖν ὑπὸ τῆς ἀπιστίας εἰς πίσιν.

Pag. 474. 5. ἢ μετείων] *Possunt hæc abesse sine sensus detrimento. l. 7. Fort. τί ἢν ὠκ εὐόκοφες ; vel τί ἢν ὠκ ἐκάλυπτε ; l. 35. ἀηδὶς ἡ Ὑροῖ. μίχαὶ νηνεία. ὕπω ὅσω etc.] Lege, ἀηδὶς ἡ Ὑροῖ. ὕπω ὅτω μίχα ἡ νηνεία, ὅσον ἀχολὶ, &c. Præterea lin. 35. Lego, μὲ χολὶς, pro μὲ χολιὰ. Sic enim legitur Matth. 27. v. 34. Adhæc lin. 34. pro ἀποδιδόμῳ, lego ἀποδιδόμῳ. Reliqua, quæ in oratione ista adhuc emendanda superiunt, me peritiorem multò medicum desiderant. Transeo ita q; ad orationem sequentem.*

Pag. 476. 43. τὸν ὀλόψυχον] *Malim, καὶ τὸν ὀλοψύχως καὶ· ἐκείνῳ ἡμῖραι οὐχήμων etc. Non enim quærimus qui precatus, μείζονα ἀγῶνα ἠράζατο ἢ ἐυχὴ, sed τὸν ὀλόψυχον, et ex toto animo precantem, ἰδὲ ἀσσίαμε, καὶ καὶ· ἀκούσει ὑμῖραι.*

l. 41. Deesse videtur καὶ inter ἐυχὴ et ἠμωμένε.

Pag. 480. 5. ἐκεῖνο] *Fort. ἐκαπίνῳ.*

l. & κεφορὶς] Melius fortasse huic loco congruet, πλημμυρὶς. Sed nihil statuo.

Pag. 481. 14. καὶ πῶ ὑγιφερὰς ἐξυφαίνει] *Nescio an legere oporteat, καὶ ὑγιφερὰς ἐκφαίνει, sine θαφαίνει.*

Pag 484. 38. *Ad perficiendam sententiam, post ψυχὴ, addendum puto,* μισητελίσιον, *aut tale quid.*

Pag. 482. 36. πῶδες αὐ ζῶντες etc.] *Ex hac lectione (quam alteri anteponò) talem sensum elicio :* Sit tibi, inquit, pro sponsa virtus in genere, & pro liberis duæ hæ virtutis species, ἐγκράτεια, καὶ σωφροσύνη : quæ nec interituræ vnquam sunt, & viam tibi parabunt in regnum cœlorum.

Pag 484. 3. Pro λειμῶσι, *lego* λειμῶσε. *Vere enim recluduntur portus, quos hyems clauserat, et sic legendum esse eximiè prorsus allegoria quæ subiungitur.* *l. 4. σεπτὶ] Fort. σεῖσι. Sequitur enim ῥηξε πῶν ἐρύσιον ὑπὸ λαῖ.*

l. 8. μιώσει] Fort. ἐμῶσιν.

Pag. 485. 10. ἀπαθησης λογισμὸν ὑπερέκ.] *Fort. ἀπαραδόσεις λογισμοῦ ὑπερέκ. l. 11. Lego, καὶ συνέζεις καὶ ψυχὰς, ἀφεῖς φοι ὧν τοιαύτων.*

Pag. 487. 9. ἐὰν ἀφ' ὧν ὑπαντέσται ὑπὸ ἐξαίφνιος etc.] *Fatear me nescire quomodo hic locus emendandus sit, ni forte sic libeat legere :* ἐὰν ἀφ' ὧν, *i. εὐ quòd laudem consequentur ? sum propter laudem quam inde adipiscentur, hanc (i. eleemosynam)*

elcemosynam) approbaturos, quoniam, &c.) ἐπαινέσονται, πάντως ἀποδέξονται, ὡς ἕτοιμόν ὄντων ἔργα Θ., καὶ διὰ τοῦτο φυτὸν ὀνομάζει, ὡσεὶ τὸ ἀκρόδρυον, πλὴν ἐλεημοσύνην ποιεῖν (ἐγὼ δέ, φησιν, οἶδα ἐλαία κατάκαρπον ἐν τῇ οἰκῳ τοῦ Θεοῦ) διὰ τοῦτο ὧν &c. Dicit homines diligere magis nomen & famam benignitatis, quam rem ipsam: & ut plantæ facundæ operibus ostentari, & viatoribus conspiciendis præbet: sic homines fere eo esse animo, ut periisse benignitatem suam putent, nisi oculis omnium, tanquam arborum fructus, exponatur. Sententiam illam notis parentheticis inclusam, & è psalmis, opinor, sumptâ, tametsi non videam, quomodo huic loco apte admodum quadret, nolui tamen omittere.

Pag. 488. 10. Κλινῶ ἢ πλοκῶ] Deleo, ἢ πλοκῶν. Abesse enim potest salva sententia. Quid si retinere libuerit, addendum certè est aliquid.
l. 20. ἢ αὐκαρέστων αὐτοῦ] Sensu dirigente lego: ὧν ἢ αὐκαρέστων ὑμᾶς μέλλοντας: sed potiùs tales auerſamini, tanquam qui euerſuri vos sint: *vel*, tanquam qui exitij vobis causa futuri sunt.

Pag. 489. 17. ἀπεξ ἢ ἢ ἐναγγελιῶν &c.] Quæ sequuntur, ab hoc loco ad finem ὑγῆ, orationis, facilissimis mendis scatent, nec cum præcedentibus bene cohærent, atq; idcirco indigna ea puto, quibus corrigendis temporis aliquid impendatur.

Pag. 495. 40. πνεῦσαι] Rectius, opinor, πνιγῶσαι, ut suprà huius pag. lin. 30. & 31. αὐτὴ ξύλα τῆς γνώσεως τὸ ξύλον τῆς ζωῆς πνιγῶσα.

Pag. 497. 33. ζύγια ἢ μέτρα ληλὰ ἢ ὁπόθεν ἢ μὴ ποιήσητε] Lego, ζύγια ἢ μέτρα δίκαια ἢ ὁπόθεν ἢ μὴ ποιήσητε. Prov. 20. v. 10. στάθμιον μέγα ἢ μικρὸν, ἢ μέτρα δίκαια, ἀκάθαρτα ἐνώπιον Κυρίου. Item eiusdem cap. v. 23. Βδέλυγμα κυρίῳ δίκαιον στάθμιον. Prou. 11. v. 1. 70. interpretes habent: ζυγοὶ δίκαιοι βδέλυγμα ἐνώπιον Κυρίου. pro ζυγοὶ autem δίκαιοι, apud Aquilam & Symmachum, est, ζύγια ὁπόθεν ὁποῖος. ζύγια ὁπόθεν ὁποῖος, & ζύγια ἢ ὁπόθεν ἢ, idem sunt, i. stateræ impostuæ, siue impostorum. Nota autem in Græcis Bibliis stateram dici, & ζυγὸν, masculi. genere, & ζυγὸν & ζύγιον genere neutro.

Pag. 501. 3. ἢ δύναν &c.] Est, ut dicis, Hulesij in hunc locum peringeniosa emendatio, quam cùm legebam, veniebat mihi in mentem loci non dissimilis 2. Maccab. 7. de matre sc. septem illorum fratrum, qui quosuis cruciatus subire, quàm religionem cui innutriti fuerant, deserere, maluerunt. Refert enim historia matrem eorum, non modò non reuocâsse eos à morte crudelissima, sed etiam oratione animosâ, & suprà sexum vehementi ac virili etiam atq; etiam incitâsse, ut cruciatus omnes contemnerent, & tyranni minas flocci facerent. Verba historiæ sunt hæc: Ἐκαστον δὲ αὐτῶν παρεκάλει τῇ πατρίῳ φωνῇ, γυναῖκα πεπληρωμένη φρονήσεως, καὶ τὸν ἀνδρεῖον λογισμὸν ἄρσεσι διεγείρουσα &c.

Pag. 506. 26. αὐτικα μῶλις ἀυπῶ &c.] Nescio an legendum sit, αὐκακυμῶ ας. Alioquin enim redundat ἀυπῶ.

Pag. 507. 42. καταδιώκω Θ.] Corrupte, opinor, pro καὶ διωκόμενοι. Tum addo explendæ sententiæ causa, ἀλέξεως ὠφέλιμον. σταθὶν δὲ καὶ διωκόμενοι ἐξέλεξεως ὠφέλιμον. Si minùs rem tetigi, at viam aperui ad meliorem coniecturam.

Pag. 508. 10. Rectissimè mihi videtur Halesius λίθον in δίλυμα mutâsse. Sic enim paulò inferiùs, pag. 511. lin. 30. καὶ μίλιν διεκπαίσει διὰ παρακλήσεως, δίκλυμα ἐλαίου, ἀλείψων τοὺς ψυχὰς ἡμῶν.
l. 20. Male scribitur ἐνδεδυνώμεναι pro ἐνδεδυνημένοι.
l. 29. ποῖς τὸ ὑγιᾶναι τοῖς κατ' ὄγνοιαν πεπλημμελήσασι ἀρεταῖς, ἤτοι κακίαις] Lego, ποῖς τὸ ἄχθος ἢ καὶ ἄγνοιαν πεπλημμελήσασι αὐμᾶσις [ἀκαθαρσίαις]. ἤτοι κακίαις, glossematis loco e margine additum videtur. Aliter: ποῖς τὸ ἀνδρεῖς εἰς ματαίους ἢ δὲ τοῖς καὶ ἄγνοιαν πεπλημμελήσασι ἐσθέμενοι πεπλεῖσιν, ἤτοι κακίαις.

Pag. 510. 22 ἐπίδει λέλειπται] Nihil hîc muto: sed linea antecedente, pro ἐπιπορεύων legendum censeo. ἐπαναπαύονται τὰ ἀγίου πνεύματος Θ. ἢ μακάριος Δαβὶδ ἐπίδει λέλειπται. Beatus Dauid venit canere, siue ad canendum nobis, &c.
l. 29. πιέζων ὑ μεδίσει πω] Fort. ὀνειδίζων ὑ ἀβίσει.

Pag. 511. 27. οἱ ἁγιαροὶ, ἢ ναθαροὶ γὰρ &c.] Legendum conijcio: οἱ καθαροὶ· ἢ καθαίρων αὐτὸν ἢ πάσης, &c. οἱ καθαροὶ, i. Nouatiani, qui & καθαροὶ dicti fuere, teste Augustino de Hæresibus. ad Quodvult-Deum. De Nouato autem mentio fit tum in titulo huius orationis, tum in oratione ipsa. Pro ἢ καθαρτέρων legendum suspicor, ἢ χαιρέμων αὐτὸν, quia scarabeus fœtidum & impurum animalculum est, ac proinde huic loco, qui de Nouati impuritate loquitur, aptissimum, & deinde quia elegans est inter καθαρὸν & χαίρεσθαι παρομοιασία, quam an alibi legerim (legisse autem me credo) iam non succurrit. καὶ χαίρει ἀκαθαρτέρῳ Θ., habet in se proverbiale quiddam, nec indignum est, quod reliquis proverbijs annumeretur.

Pag. 513. 4. ἡμέδε] Vel παρέλκει hoc verbum, vel addendum ἐπίσολ Θ., aut tale aliquid.

Pag. 514. 23. ἐκαμπὲ] Fort. αὐκαμπὲ, i. in contrariam se partem flectebat: retrocedebat.

Pag. 520. 40. λέγων λέγει, ἢ ἐλάττων πολλοῖ] Vt locus longè corruptissimus, vel ad speciem aliquam sanitatis redigatur, non solùm mutanda, sed & addenda puto multa in hunc modum: λέγων· Εὖ δ' ἴσθι ἀγαθὲ· δεῖ ὀλίγα (vel ἐλαίπονα) δε πρὸς· δεῖ πολλῶν σε κατασίνω. ἵ ἰὼ ὀλίγα δ' ἐστ, πολλὰ λαμβάνεσθαι ὁμοίως ἢ ὁ ἀγοράζων, &c. *l.* 41. ἢ ὕπως, &c.] Lego, ἢ ὅπως ἐ ὑμέτερον πιμὸ τε ἢ τὰ σύμφορα σῶσαντες ἀναμεταδίωνται, i. & sic in medio tum pretium, tum res venales [*ad verbum*, vtiles, τὰ σύμφορα] statuentes negotiantur. ὁ ἀγοράζων in medio statuit τὸν πιμὸν, ὁ πολῶν, τὰ σύμφορα, i. τὰ συμφέροντα: res ad vsum vitæ necessarias. Quemadmodum autem venditor mercimonia pro ingenti mercimonij mole non nisi parum pecuniæ accipit, & quod erumenæ non ita laxa facilè capiantur: sic Deus pro minimis quibuslibet beneficijs in pauperes collatis amplissimum et copiosissimum se præbet remuneratorem. Hinc enim spectare arbitror illam de emptore et venditore similitudinem, vt emptori se. similis esse dicatur ὁ ἐν κύμαν, venditori verò Deus. Sed quid faciemus ijs quæ sequuntur lin. 42? Certè mendosa sunt. Quocirca vide

an non sic possint emendari, πεφυματδωται. ἀλλὰ σὺ ὁ δικαίζων αἰδρώπῳ μ̄ πολλ̄ μ̄ κότω ζητεῖς ὑπολαβεῖν τὸ δ' ἀδικον, ᾗ ὅτι μ̄ [deleo ὁ ante μ̄] πεσεῖται κότω κτήσει, &c. l. 43. ἢ ἀπόδωσεν &c.] Melius fortasse: ἢ ἀπίδωτες σὺ, ἢ ἀπόλετο τὸ δίκαιον, ἢ ἀδίκιμον ὁρίζη. Al. ἢ ἀπίδωσεν ὁ κομιζόμενος τὸ δίκαιον, ἢ ἀπόλετο αὐτὸ, &c. Nonnulla missam facio paginam hanc. Recurro igitur ad lin. 36. ubi pro χείρω τῶν διδοικότων, legendum arbitror, χείρω τῶν δεχομένων (vide infrà pag. 557. lin. 15.) & ad lin. 27. ubi etiam pro δίδοις, lego, δίδωσι, vel δίδοῖς ἀ δίδω.

Pag. 521. 32. πῶ· ξυνίεν αὐτῆς] Magis placet, πεφυξιέναι. sed tamen ne sic quidem acquiesco.

Pag. 522. 4. & 5. ᾗ ὁσίᾳ ἔφησεν, πλῆθος σχολίων] Videntur hæc collocanda potius lin. 2. in hunc modum: βλέπει δὲ τῇ πάρῳ τὸ γεγωνωμένα ἐστ. ᾗ πλῆθος ἐφ' ἑπτὰ τοῦ σχολίου. Muto tantùm vocabulorum ordinem, nisi quòd deleto ὁσίᾳ, pro ἔφησεν, ἐφ' ἑπτὰ τοῦ lego, quod nemo, opinor, me rectè fecisse negaverit. l. 21. -είαν τῆ σίτι] Expectō opem manuscripti alicuius codicis.

l. 43. πῶ λογισμὰς κατεπαπτεῖν. ᾗ συγχώρησον φεγετάνεις;] Quid si sic? ἄλλοις πῶ λογισμὰς κατεπαπτεῖν, ᾗ συγχωρεῖν φεγετάνεις; vel, συγχωρεῖν τὰ παρρήσιά σε φεγετάνεις; πῶ λογισμὰς κατεπαπτεῖν. i. quæ ratio dictat & suggerit conculcare. Ratio enim humana hortatur ad vindictam, & vindictæ nihil esse dulcius pronunciat. Quocirca si volumus redire in gratiam cum amicis, & simultatem omnem deponere, non est in consilium adhibenda ratio: non est auscultandum rationi. Hoc ergo dicit: Tu qui author es aliis, ut rationem ad vindictam incitantem spernant, iniuriasq; condonent, me dominum tuum idem te facere inbentem non audis?

Pag. 527. 16. εὔχᾳ μ̄ χθιζὸν ὡς ὑᾶς] Fort. εὔχᾳ μ̄ πάντα κατεργάζεσθαι, φησὶν, ὡς ὑᾶς, ἐμπεμόθοντ ᾗ τῆς ἐυχαεσίας, τοῦτ' ἐν τῷ πυλῶ τῷ παρεῖ αἰ ἀπίωτων, l. a &c. l. 42. ᾗ Θεὸς λέξεται] Malim, ᾗ Θεὸς ἡμᾶς ἢ λέγεται; interrogatione nimirum hucusq; extensâ.

Pag. 530. 2. ὡς ἑαυτὸν ᾗ ὀξυδρομίᾳ τῆ πέρου περιεχόμεθα] Substituatur modo pro ἑαυτὸν, ἐυκίνητον, [i. agilem, expeditum, ad currendum aptum,] & nihil erit difficultatis.

Pag. 531. 1. Lego, ὁ κατεξανίσασθαι ἐμὲ πολεμίους, ᾗ οὗτο δῆ κήρυγμα περιδεῖ τοῖς νεκροῖς ἐπανόδης; i. & mortuis hoc modo veluti prædicans & denuntians futurum, ut ab inferis reuertantur: hoc veluti præconium proponens mortuis, reditus sui ab inferis. Lazari enim resurrectio, tantùm non φωνῶ ἀφεῖσα, mortuis prædicabat, fore olim, ut & ipsi resuscitarentur.

Pag. 533. 32. ἐ περιξα] Lego cum Halesio. ἐτάξε, & addo post χρόνον, τὸν ἐπιπηδῶντα τοῦ. Ibid. ὡς αὖθις ἐστ; Quid si ὡς αὖ φησὶ? pro κατέζωσε autem legendum puto, κατεζέλετο. κατεζέλεσθαι enim ἀφορμὰς, sic dicitur, ut κατεζέλεσθαι θυμάλιον· κατεζέλεσθαι ἀρχῶ· κατεζέλεσθαι ᾗ περιγμάτων τὸς ὑποδύσεις. l. 35. πειάκοντα ἀεὶ ὁδοὺς ἐναυᾗ] Fort. πειάκοντα ἀεὶ ὁδοὺς ἐναυᾗ εἶδε, vel ἐπίλεσε. Deest enim verbum, & casus mutandus videtur.

Pag. 535. 13. ὢν εἶδε τὸ φῶς] Desideratur proculdubio verbum aliquod, nimirùm, κρεμάμενος, aut non dissimile.

Pag. 536. 9. ὕλος ᾗ ἀληθὴς ὁ σημαίνει περέξεις ὀπτικὰς] τὸ, σημαίνει, huic loco non convenit, nec dissimule veri est è superiore linea per incogitantiam à librario huc translatum fuisse. Pro ὁ σημαίνει igitur legendum suspicor, ὃ κατασημαίνεται, vel sic: ὕλος ᾗ ἀληθὴς ὃν αἰσθάνεται περέξεις ὀπτικὰς ἐπιτηδῶν. Aliter: ὑλῶ δ' ἀληθὴς πολὺ σημαντερον περέξεις ὀπτικὰς. Hæc emendatio reliquis præferenda videtur, quia & minùs recedit ab edita lectione, et cum præcedentibus melius congruit.

Pag. 543. 22. & 23. μὴ τε μὴ δωσώμεθ' ἀναδέρτες &c. Fort. pro ἀναδέρτες legendum κρατερεῖς.

Pag. 548. 37. ἀλλα' τὸ τῆς ἐυπιΐας ἀπουδῶν, &c.] Tota sententia non male fortasse sic legatur: ἀλλα' τὸ τῆς ἐυπιΐας [i. πῶ ἐυποΐαν] ἀπουδῶν ᾗ ἰκαρὸν ᾗ θερμὸν ἢ ἐδέπετο, ᾗ μὲ μ̄ λύπης, ἢ μ̄ ἀνάγκης γίνεσθαι. l. 44. ὡς ᾗ τὸν καιρὸν ἀγκυρίαν, &c. Pro ὡς, ponatur ὧδε, nec tam impedita erit lectio.

Pag. 549. 17. Pro κωκισθώμεθ legendum conjicio, κηλιθώμεθ, vel κατακηλιθ. i. δρομθ: & post φούνημα, addo ᾗ.

l. 30. ἐπὶ οἰφδήποτε φόνῳ ὁ αὐτὸς μάρτυρεῖ ἑαυτῷ;] Notetur, ἐφ' οἰφδήποτ ὁ φόνθ μαρτυρεῖ ἑαυτῷ, sine interrogatione. Mihi hæc omnia delenda videntur, ut & ὦ Συμεὼν κακῆς, priore loco.

Pag. 551. 2. Συνχῶντες] Lego, ἐυσυχῶντες. i. ἐυπρεπονντες, oblectantes, vel Συνθωροῦντες. Licet etiam legere συνεκροῦντες, i. συρφοῦντες, atq; hoc fortasse rectius, quia præcedit, πολυσῤῥοεῖς. Oculi enim eorum qui saltantes spectant, vnà cum saltantibus moventur, & huc illucq; se vertunt.

l. 8. τὸν ἀλίγχον] Fort. τὸν ἀλίγχοντα.

Pag. 553. 24. ἤλεω πολε] Legendum arbitror, ἤπλω χλοιδ. i. Leprosorum tubercula, tanquam strigmenta & sordes corporis, verbo seu sermone abrasit. χλοιδς, est ῥύπος, hoc est, sordes quæ in balneis abraduntur, aut abluuntur. Dicit ergo Christum haud aliter leprosorum tubercula nudo verbo sustulisse, quàm sordes & strigmenta abraduntur in balneis: hoc est, facilè nullo negotio. ἁπλῶ χλοιδ, refertur ad χαλζώματα, non ad τῷ λόγῳ. Non enim λόγῳ tanquam χλοιδ abrasit χαλζώματα, sed λόγῳ abrasit χαλζώματα, tanquam χλοιδν.

Pag. 554. 11. ἐπιδὴ ᾗ ὁ φοδέτης] Inter φοσεκωσεῖτε, & ἐπιδὴ, hæc non incommode interjiciantur: ὅτο ᾗ ὁ Χειστὸς ὑπὸ τῆ ὄνδικα ὑποσόλων. Verba proximè sequentia rationem reddunt, cur abundecim duntaxat Apostolis adoratus Christus fuerit.

l. 20. πολύσκυλτον] i. πολυμέριμνον, curarum & rerum rarum plenam, ἀπὸ σκύλλω, vexo, fatigo. πολύσκυλτος vox est inusitata, & vulgo ignota, non tamen mendosa, aut de vitio mihi suspecta. Vide annotationes meas in pag. 107. huius tomi, & lin. 3.

Pag. 556. 32. ὁ ἐμὸς δὴ νυμφῶν κτίσα ἀνῶρ ἡ ἐυπιΐας τὸ ἔλεος] i. meus thalamus patet ijs tantùm qui beneficentiæ

beneficentiæ oleum habent, reliquis claudi-
tur. ὁ ἐμὸς νυμφὼν ὅτι κτλ. μῦθον &c. i. est illorū
qui parârunt tibi oleum &c. illis patet, illos
recip.t &c.

Pag. 557. 14. Ἢ ὡσπῦ πώλει &c.] *Vide an non pro*
πώλει, πωλεῖ *legendum sit, vt nominativus eius*
sit ὁ κεκτῆς, hoc videlicet sensu: Versu superiore
hortatus fuerat ad beneficentiam erga pauperes,
istiusmodi orationis formâ vsus: Per pauperem,
inquit, iudicem tibi tanquam muneribus datis
conciliabis: illi soli tale arcanum committe, illum
interpretem, illum sequestrem adhibe.
Nunc verò cur index ad hunc modum aggredien-
dus sit ostendit: quia nimirum per pauperem,
siue pauperis causâ, iudex vendit hominibus
damnatione dignis misericordiam. *Hoc est,*
quia non alia expeditior ratio est impetrandi fauo-
rem Dei, quam si erga inopes ipsinos faciles ac
misericordes præbuerimus. Legoigitur πωλεῖ, *non*
πώλῳ, *tum propter causam modo allatam, tum quia*
τὸ πωλεῖν, *iudicis personæ potius quàm rei conue-*
nit, & eius est vendere, qui accipit munera, non
qui dat: cui pretium numerari ait, non qui pretium
numerat. Quemadmodum enim qui vendit ali-
quid, pecuniam accipit vt merces tradat: sic iudi-
ces corrumpuntur muneribus, vt sontes absoluant,
& iustitiam peruertant. Rursus, vt index cor-
rumpitur muneribus, sic Deus, non quidem cor-
rumpitur, sed conciliatur, & propitius redditur
placatur q; vbi quæ in pauperes eroganter. Iam,
quò hæc sententia clarior sit, receptam lectionem
muto in hunc modum: Ἢ ὡσπῦ γὰρ πωλεῖ [*sc.* ὁ κεκτῆς] τοῖς κατὰ δίκαιον τὸν ἔλεον. τὸ δίκαιον *enim huic*
loco non admodum quadrare mihi videtur. Porrò
coniecturam meam de πωλεῖ *confirmant nonnihil*
quæ leguntur suprà pag. 520. lin. 41. &c.

l. 18. οἱ γὰρ ὁπωσιοῦν τηδεπῶς διατιθεῖς] *Primùm*
subdistinguo post δυναπόφωλα, *& tum lego,* οἱ μὲν
φρόνιμοι, ἀλλ' ὁπωσιοῦν τηδεπῶς διατιθεὶς γνήσιμα-
πα, γεφύρα &c. *i.* & li non prius, at saltem,
quando vltimum testamentum condis, mi-
grantem hinc animam scribito hæredem cum
cognatis vel amicis. *hoc est, Non solùm cogna-*
tos & amicos facito tibi hæredes, sed etiam bonam
opum tuarum partem inter pauperes diuidendam
relinque, quò melius sit anima tua post mortem.
Qui pauperes enim curat, simul curat animam
suam: qui pauperes negligit, & animam suam
negligit. Hoc ita esse docent quæ mox sequuntur:
μαίνεσθε γὰρ μὴ ἀμοιρεῖτον ὁ χάρτης.

Pag. 559. 7. πλαίζεται] *Fort.* ὑποκλίζεται. *i.* ne-
catur, interficitur, de medio tollitur. *Quò*
sunt enim homines potentiores, opibusq; & digni-
tate florentiores, eò pluribus insidijs appetuntur,
minusq; sunt de vita securi.

Ad generum Cereris sine cæde & sanguine pauci
Descendunt reges, & siccâ morte tyranni.

Pag. 569. 13. γλῶ χωρεῖσαι χρυσὸν] *f.* γλῶ ἀδύνασαι
χρυσόν. *Sic Basilius dicit hom. 7.* εἰς τὸν ἐξαήμε-
ρον, τὸν ἀλλάσσοντα τὰ πεπτωκότα χθὲς σήμερον
ἀδύνατον. *Al.* γλῶ χωρεῖσαι χρυσὸν, *i.* terram aus-
trum continentem. *l.* 16. ἐυοψίαν] *Huic*
loco meliùs conuenerit, ἐυοφέσιαν, *vel* ἐυόρβυθμιαν,
aut tale quid. *l.* 36. μεμνῆσθη φύσιν θεὸν
ἐργαζεσθαι.] *Vel vt in notis tuis, vel sic:* ἢ μεμ-
νῆσθη θεὸν ἐργαζεσθαι. ποιεῖ σώματ& ἐκάνα. *Vox*
enim φύσιν, e linea seq. per errorem huc irrepsisse
videtur. *l.* 39. ῥίζαις] *sc. herbarum illa-*
rum, ex quarum succo colores conficiuntur.

Ibid. ἢ μὴ βλέποντα αὐτοὺς ἀνθρώπους] *Malim,* ἢ μ-
μεῖται τὸν ὁπλοῦν ἀνθρωπικὸν ἐκεῖνα· ἢ μὴ βλέποντα, ἀ-
τὸν πολὺ &c. τὸ, βλέποντα, *enim prius loco expun-*
gendum videtur, atq; hoc modo sit, vt eadem sit
forma huius incisi cum proxime sequentibus.

Pag. 570. 31. ἀδεσπότητον] *Lego,* συλλωσοδοκίαν τῶ
ἐπιθυμητοῦ ἢ κὰτ' αὐτὸ εἰς πάντας τοὺ καλέμενοι ἀδεσ-
πότητον [*sc.* ἀπέχει] τὸ πνεῦμα. *Vide Origenis de-*
scriptionem eo. huic non multùm dissimilem apud
Theodoretum de prouidentia lib. 3. p. 46

l. 43. ὡσπῦ δεῖται ἐλέγετο ἀπ' ἀρχῆς, ὑπ' ἐμοῦ βέβηλα]
Lego, ὄφιωνον, τότε φαῦλον ὀνειῦ. Εἰ γὰρ ἢ τῆ ἐμα-
πείφ ὁ ἐπιθυμίας ὑποπίπτη εἰς πνεῦμα, ἀλλ' ὅμως Θεῶ
κεδιέφατο τὸ πρῶτον, ὥσπερ ἀπ' ἀρχῆς ὑπ' ἐμοῦ βέβη-
λα τὰ ἀμαπία, ἀλλὰ δεῖα. Ἀλλ' ὄφιωνον τότε φαῦ-
λον ὀνειῦ, εἰ δεῖα ἐλέγετο [*sc.* ἀμαρτία] ὥσπερ ἀπ'
ἀρχῆς ὑπ' ἐμοῦ βέβηλον [*sc.* τὸ ὄφιωνον.]. Εἰ γὰρ ἢ τῆ
ἀμαπείφ τῆς ἐπιθυμίας, [τῆς ἐπιθυμίας *addo ex pre-*
ced. pagine lin. 35.] ὑποπίπτη εἰς πνεῦμα, ἀλλ' ὅμως
Θεῶ κεδιέφατο τὸ πρῶτον. Διὰ γὰρ ὁ Δαβὶδ,
&c.

Pag. 571. 43. πῶδεν ὁ ὠδὲ &c. ὑσῦ] *ad* πῶδεν οἶδας,
pag. seq. lin. 3.] *Locus est vt diuis, obscurius, nec*
caret probabilitate, obscuritatem & depraua tionem
notam. Sed quemadmodum aut sanandæ depra-
uatio, aut illustrandæ sit obscuritas, non dum mihi
suppetit.

Pag. 571. 10. Pro μὴ κλῶν, *quid si,* μὴ λεπτὸν?
Reliqua duo loca huius pag. vt & duo illa pag.
sequentia, vel alsiora sunt, quam vt à me possint in-
telligi, vel depraua tiora, quàm vt à me possint e-
mendari.

Pag. 578. 33. τῶ ἐμῆς ἀρχῆς] *f.* τῆδ ἐμῆς σαρκός. *Na-*
zianz. τὸ ἀνθρώπινον, ἀδεμέμυτον. *Al.* ὁ ἐμῆς
ψυχῆς.

pag. 580. 1. ὁ θεσπέσιος) *i. vt subscor,* non de loco
dimouerunt, non tremere aut vacillare fece-
runt.

pag. 581. 32. ἢ τὸν αὐθρωπον, ἴδιον οἶκον ἔχον ἢ χά-
εις) *i, breuius:* ἢ τῶ αὐθρώπῳ (*i. Stephano*) ἐνέ-
κνησεν ἢ χάρις. *Al.* ἢ τὸν αὐθρωπον ὡς ἴδιον &c.
Sic enim sententia erit apertior.

pag. 582. 8. τότε δὲ τῶν φωτῶν τὸ σωμὰ σωπήσει)
Hæc non capio.

pag. 583. 23. μεριζόμενον, ἢ πὰ φύσιν) *Lego,* ἢ συ-
νέσεσι τὸν οἶκον, ἢ ἐκάδυσεν ἐφ' ἑνὰ ἕκασον αὐτῶν, ἢ με-
ειζόμενον πὰ φύσιν, ἀλλὰ τὰς ἐνεργείας μεριζον.
Negationem participio præponendam esse, sensus
ipse docet, & deesse aliqua rectissime tu mones.
Virisq; ergo malo remedium est à me adhibitum, &
quod ad defectum attinet, non alunde melius sup-
plevi potuisse putani, quàm ex contextu ipso.

pag. 585. 32. εἰ γ') *Optime mutasti* εἰ γ, *in* ἰδί. *Ego*
autem præterea addendam existimo particulam κὴ,
ante ὁ ὑσῦτος *eadem linea.*

Pag. 586. 9. οὐ χρὴ τοῦ ἰκανοῦ] *Hæc quæ Iobi amicis tribuuntur, ex variis locis sumpta sunt, veluti ex initio cap. 8. & cap. 18. v. 6. maximè verò è v. 11. cap. 15. in quibus locis omnibus eadem propè dicitur, quod hic, saltem si non iisdem planè verbis. Fortassè author hujus orationis in cap. 20. interpretum versionè usus est, sed alia aliqua, vel, si illos est sequutus, non nisi quidem accuratè & religiosè, quin libertatem sibi sumpserit & verba, & verborum ordinem mutandi. si vera modo sit librorum nostrorum lectio. Iobi enim 8. sic legitur: ἢ μὴ τὰ πάντα ποιήσας ταράξει ὁ κύριος τὸ δίκαιον; At hic: ἢ ὁ Θεὸς μὴ ταράξει τὸ δίκαιον. Rursus Iobi 11. hæc verba habentur: ἀξιά σοι ἐστὶν ὧν ἔπαθεν ὑπὸ Κυρίου, ὧν ἡμάρτηκας: Pro quibus hic habemus: χρὴ τὰς ἀξιοπαθείας σε ὑπομένειν. Postremò Iobi 15. Eliphaz dicit ad Iobum: ἀλλὰ ὧν ἡμάρτησας μιμοῦ, μεγάλως ἀφεσκαλόντος ἀσελγαίνεις. At hic legimus: μεγάλως ἀλαζονεύει, ἀφεσκαλόντος ἀλαζονείας οὐ χρὴ τὸν ἰκανοῦ: & paulo post: οὐ μὴ πολλοὶ ἐν ὕβρει αἰ ἀλαζονείαι, ἢν ἐὰ μεμίσηκας χρὴ τὸν ἰκανοῦ.*

i. χρὴ τὸν παντοκράτορες, pro quo Hebraicè dicitur schaddai, *i. ἱκανὸς. l. 23. τοῦ λεοῦ τὰς ἕξω τῆς λήξεως τῶν ματαιότητα] Malim sic: τοῦ λαοῦ τὰς ἐξαιρέσεις τὴν λῆξιν τῶν ματαιότητα. i. politâ & limatâ orationè. Unica enim cura est hæreticis, ut placeant & vincant, cùm fideles verbis præcones proposito præcipuo hoc sibi proponant, ut auditores meliores faciant, & Deo proprius adjungant.* ἐξαμιλᾶν τῇ λέξει *Plutarch. libello, πότερον Ἀθηναῖοι κρὶ πόλεμον ἢ κρὶ σοφίαν ἐνδοξότεροι, de Isocrate: τὸν χαλινὸν ἔχειν, ἡνίοχον, ἀλόγῳ χαρέπῃ. οὐδὲ λαμπρύνειν κέντρῳ, οὐδὲ στρέβλῃ, οὐδὲ βάσανον, ἀλλ' αὐτὸς τε πόσης ἢ ἁμιλλητὸς τε καλλίστῃ ἕπεσθαι, ἢ μόνον κοσπεῖν ἢ ξυσίρειν τὰς ἡνιόχους ὑπαλείφειν ἢ ὑποδιαλέγεσθαι. Persius satyrâ 1.*

Fur es, ait Pedio. Pedius quid? crimina ralis.

Librat in antithetis.

l. 28 εὐαγγελιζόμενοι τὰ ἔξωθεν &c.] Apud Ioëlem est: εὐαγγελιζόμενοι ἐν Κυρίῳ σεσωπίλημται, sine ἔξωθεν.

NOTÆ IN SEX ORATIONES SEVERIANI

περὶ κοσμοποιίας.

Pag. 589. 16. σὲ ἢ οἶδεν ὅτι οὐκ ἄρυξε τὸν ὄντα] *Nescio an legi possit, τὸν ἀνεύρετον.*

Pag. 590. 39. ζητῆ τις ἢ, ὅτι τὸ σῶσον τι] *Locus est mutilus, nec aliter, credo, quàm beneficio libri alicujus, ad sanitatem reducendus.*

Pag. 597. 20. ὁ ἢ κόσμος ἐν τοῖς λογικοῖς] *Rectiùs f. ἐν τοῖς φωτοειδέσι.*

Pag. 599. 15. ἥρμοσεν τῷ κόσμῳ] *i.* applicatum est mundo. *hoc est, ad gentes deducetur & aptabitur.* ἥρμοσεν, *pro* ἁρμοδίσεται. *Enallage temporis.* τῷ κόσμῳ, *i.* τοῖς ἔθνεσι, *ut Rom.* 11. 12.

pag. 618. 30. τῇ δὲ ὕλῃ σκορπίζεται, τῇ ἢ ἀλλοτρίᾳ συνάγει, ἢ ἄωτα, ὁ σπείρων τῇ γῇ δωρεῖται. ἀφ' ἧς ἐπλήρωσε τὰ σπέρματα· ἔστιν ἡ ἐλεημοσύνη *&c. Aliter:* ἢ ἄωτα ὁ σπείρων δύναι δὲ σπείρεσθαι τὰ ἑαυτῶν, τῇ ἢ ὕλῃ δεῖ τέλος δωρεῖσθαι (τῇ δὲ γῇ δωρεῖται. ἀφ' ἧς ἐπλήρωσε τὰ σπέρματα) ἔστιν ἡ *&c. Eleemosyna, sive distributio eleemosynæ cum dispersione seminis in terram, magnam habet cognationem. Nam ut qui serit, specie rem suam minuit, reverà auget & amplificat: sic qui dat eleemosynam, videtur quidem rebus suis pessimè consulere, cùm reverà optimè & prudentissimè illis prospiciat. Salomon Prov.* 11. *v.* 24 *&* 25. *Est qui dispergit rem, & addatur ei amplius, & est qui parcit rei suæ plus æquo, sed ad inopiam.* Anima quæ bene dicit impinguabitur, & qui satiat, etiam ipse satiabitur. *Sunt porrò qui putent,* seminare institiam *Prov.* 11. 18. *idem esse, quod dare eleemosynam, & beneficentiâ pauperes sublevare.*

Pag. 621. 22. λέγει ὁ Θεός] *Lego,* λέγει γὰρ ὁ Θεός· τὴν ἀεργίαν ἢ πλὴν γλῶτταν κακῶς. ἵνα μὲν *&c. Deinde lin.* 25. *lego,* κόνα λέγει ὁ Θεός· πάλιν ὁ αὖ τός· ὁ ἀργὸς μοι *&c. deletis quæ intermedia sunt. Testimonium enim sive dictum Dei, quod requiritur, non deest, sed extra locum suum ponitur: verba autem hæc,* λέγει Κύριος, *lin.* 25. *redundare videntur.*

Pag. 624. 22. ὁ κατάδικος ἐν νηὶ ἡλικίας *&c.] Desiderant ut sine dubio nonnulla: mihi autem sapiùs hunc locum animo meo pertractanti, non incommodè hæc aut similia ad lacunam explendam adjici posse videbantur. Sic itaq; lego, sumpto initio ab his verbis lin.* 21. οἱ γὰρ τοῦ λογοῦ. 123 [. *pro* ἢ *enim legendum puto* ἡ,] τοῦ λογοῦ ἢ ὁ μὲ ὧρα ὁμολογήσωσιν τὸν Θεὸν εἶναι τὸν ἀπογεγέννηκότα, μὴ ὅτι λόγος· Σάμος ἐστὶ μᾶλλον ἢ ὅτι ὁ Ζεὺς ὁ Ἥρας, μὴ ὅτι λόγος. ἐστὶ γὰρ, τῷ ἀληθῆ λόγον εἶναι σοφὸν, ὁ κατάδικος ἐν νηὶ ἡλικίας ἀξιόλογος, ἢ ὁ Ἰωνᾶς, ἢ ὁ Ἰακώβ, ἢ οἱ ἐκ τούτων πατριάρχαι ἐχθὲς ἐγένοντο, ἢ διὰ τοῦτο οὐ τοῦτον πολλῶν κληρονομεῖ ὁ λαὸς τὸν Θεόδοτον. *Confirmatur hæc locus cum ys quæ paulo inferiùs sequuntur, huius nimirum pag. lin.* 38. 39 *&* 40. *Dicit, ne fallor, duas esse vias ad paradisum, unam per fidem, per opera alteram, et hac illam multò magis brevem et compendiariam esse: latronem verò idcircò ocyùs ad paradisum perueniisse, quòd viam fidei ingressus fuerat: patriarchas tardiùs, quòd secuti fuerant viam operum.*

NOTÆ
IN APANTHISMATA.

Panthisinatum numerus in Mss. ferè 32. 33. vel 34. & quidem ex nostris 38. prioribus (nam cæteræ, quæ sequuntur, alterius generis sunt) si demas 9. 11. & 28. supersunt tantùm capita 35. eclogarum nomine iure censenda. Cæterum & hîc eclogam de virginitate, quæ in Ms. Augustano reperitur (si verus est Titulus in libro XXXIV.) desideraret sciat Lector. Auctor. seu verius consarcinator harum eclogarum in codice Vaticano & Palatino fertur Theodorus Magister, alij ferè nihil ei tribuunt præter 27. quæ D. Pauli continet encomium. Porrò in hac editione Moguntinam editionem castigauimus & multis in locis locupletauimus è tribus Mss. (nam in omnibus ferè Bibliothecis extant descripta) 1. Oxonienſi, 2. Londinenſi, & 3. in Bibliotheca mea. Titulos particularum siue sectionum, qui vt plurimùm in Moguntina corrupti erant, è Mss. alijs, præsertim Oxonienſi, cuius nobis fides exploratior, & sæpissimè consiliis fontibus emendauimus. De Oxonienſi codice obseruandum, illum à reliquis, quos vidimus, omnibus plurimùm discrepasse, in illo enim capita eadem, eædemque particulæ collectæ, at nullo ordine, nullâ methodo. Vnde omnes particulæ illatiuæ, *τόπων, ἐν ἀλλοις δὲ*, aliæque, quæ quasi cæmenti vice sunt, aberant: vt in hoc demum codice congesta materia, in reliquis digesta videatur. Quæ sequuntur 38. è Bibliotheca Regis Galliorum sunt, exceptis duabus vltimis, quæ (vt & 28.) ex Sladij nici chartis Orientalibus. Non sum nescius plura in his eclogis emendari posse è fontibus, si quis venas omnes perscrutetur, quin & fontes ipsos ex his riuulis non nunquam purgari potuisse, si quis otium & integram ætatem afferret: quam palmam aliorum, qui post nos erunt, industriæ, diligentiæque relinquimus, in hanc emendationem, quatenus à nobis commodè fieri potuit, operam non mediocrem posuisse conferti. Grammatica Iphalmata vbique fusulisse non erat curæ, ne videamur illam in vendis fragmentis istis diligentiam præstare, quam auctor ipse in colligendis non videtur præstitisse. Nec enim edimus qualis formam Chrysostomus, sed qualia deformatus supinus & otiosus mutilator. Sustulisse enim occurrunt non pauci, ijque tanto Codicum consensu confirmati, vt non librariorum, sed ipsius autoris vitio merito videantur contigisse. Nota est enim posterioris ætatis Grammatica quibus fuerit: aut si cui nondum sit exploratà, adeat Georgium Alexandrinum & biographos nostros, aut apanthisma illud quod in hoc volumine vltimi est tum loci tum pretij. Quamobrem ne expectet Lector, vt opus hoc à nobis correctius prodeat, quam est ab ipso auctore profectum. Neque miretur Lector citari hîc orationes & tractatus aliquot à nobis inter *ἀπόκρυφα*, sed etiam postea *ἀπόκρυφα* reiectos, cùm, vt aliquoties admonuimus, non licuerit aut nudiustertius videre hîc in Bibliotheca hæc bonorum auctorum bonæ

klog. 1.

PAg. 666. lin. 8. *Sic omnes Codd. Mss. legendum* [illegible] *hoc est, & quemadmodum membrorum oculi non possunt &c. ex sic est in Eth. hom. 15. in Iohan. vnde hic locus desumitur.* l. 38. [illegible] *Vetustior nonnullus codex dicitur, Cur ita dixerit &c. pro eo melius.* *Deinde illud quod mox sequitur, διὸ καὶ ἀκριβὲς ἰατρὸς ἐστὶν ὁ τοὺς ἰδίους ἀσθενοῦντας θεραπεύων, quorsum? sed difficile est &c. fortasse legendum* [illegible] *de hoc frustra à vero diuulsis corpore sane et solidè nisi inspectis fontibus iudicabis.*

Pag. 667. 3. *Post quæ pone me stium distinctionem, transluna posteriora, vbi praemittes hos post mortuos.*

l. 6. *&* 7. [illegible] *& μεσῶν, dativi pro genitiuis contra morem linguæ. Sic tamen est homilia octauà in Iohannem, vnde hæc sumuntur, l. 13.* [illegible] *Alexandrinus. Aliquì certè tanta est codicum concordia, etiam vbi errant, vt fuerit ea vel ex ipsis fontibus medelam petere. Quæ enim hîc habet, Lector, nonnam sunt Chrysostomi habenda, quàm mutilatoris, nec ipsum nec verba sidelitèr recensentis. Hunc verò locum corrigit ex Or. 43. tomi quinti, Περὶ τῆς ἐν τῷ ναῷ προσευχῆς. Hal.* l. 16. *Probo magis lectionem marginis.* l. 25. *Lege ἐκεῖσε, non ἐκεῖ, vt probat. Sunt autem hæc ex hom. 78. in Iohannem.*

l. 38.

l. 38. *Sic distingue,* ἀβέλτερός ἁρμονία εὐ-ὠχρωμένον, ὑπόπτερον γ. τ. τ. ἰ. ἐρώδιος, ὡς -- *deletis parenthesεos notis.*

Pag. 669. 20. *post* γεύματα *pone comma, & post* σοφίαν *dele.* l. 29. *post* ψυχῶ *dele comma.*
l. 33. *post* αἰσθάνεται *pone comma.*

Pag. 671. 16. ἔτως] *Malim* ἕως. *Sic tamen habetur in Oratione ad marg. citata.* l. 37. ἕως] *fc.* διέζοντες.

Pag. 672. 18. *Post* ἀχάμε *dele comma. & lin. seq. delendum puto* οἱ *ante* γλαῦκες. *Sic tamen ipse Chrysost.* l. 41. ἐν ἀπορίᾳ] *Hoc non est apud Chrysostomum.*

Eclog. 2. *Pag.* 675. 2. συγχωρῆσαι μοι] *Lege,* συγχωρήσω μοι, *in optativo. & sic Chrysost.* l. 26. *Lego* ἐτρέβιζ, ἐτέρων. *illud enim* ἐγὼ *repetit verbum superius positum. Sic & Chrysost. ipse.* l. 29. *post* ἔχειτα *pone colon.*

Pag. 676. 5. ἔφη] *Fort.* ἔφης.

Pag. 677. 9. ἓν πολλοῖς] *Sententia absolvitur demum* l. 20. εἰκὸς ἔδειν τούτων ὄντων. *itaq; ut sensus dilucidior esset, non abs re fortè notam parentheseos ponere* l. 10. *ante* ἐγὼ 38 ἰδιώτης, *& aliam post* μείζονα *lin.* 20. *Hæc autem apud ipsum Chrysost. distinctè perspicuéq; habentur, quæ mutilatorum placuit confusius ponere. Vide Or.* 16 *vol.* 5.

Pag. 678. 1. ἐν τῇ βίβλῳ] *Hebraismus, quales passim apud hunc Nostrum reperies.*

Pag. 679. 3. *post* ἄμωσιν *videtur deesse* ἵνα. *Vide pag. preced. l.* 43. l. 43. ἓν ζεύγους τῷ πίνδει τῆς διανοίας] *Obscura videntur, quia egregius mutilator sententiam quandam omisit unde ista pendent. Chrysostomus enim oratione pathetica populũ ad mœrorem & lachrymas concitârat. unde statim hæc subinfert, simulq; ut iam in ipsâ passionis æstu de suis cogitarẽt inimicis, eademq; qua Dauid, præstarent, ne fortassis ex nimia affectus refrigescant. H. Vide vol.* 5. *p.* 89. *l.* 6.

Pag. 680. 1. ἄγειν, ὃ δὴ ἄτοπον.] *Lege,* ἄγειν, ὃ, ὅπερ ἄτοπον. l. 19. *Dele comma post* κακὸν. *& pone post* συνειδὸς. l. 32. ἤτω ὀνειδῶν] *Hæc omnia usq; ad* ἔτεινεν *p.* 39. *n. sequentia adiecta sunt Magnutiana editionis ex Codice Ms.*

Pag. 682. 2. φαῦλα] *Fortassis rectum. Sed difficile est, loca non percurrente, iudicium ferre.*

Eclog. 3. *Pag.* 683. 23. *pro* ἂν *posse repone & legendum puto* ἴτω. *Atq; ita est hom.* 16. *in Ioh. unde hæc corraduntur.* l. 14. οἱς τοῦ παῤῥησιάζεσθαι] *Sic etiam est in homilia prædicta.* l. 28. τίνες] *l.* 44. ὁ δὲ γ. τ. λ. μὴ ἐπιτιθέναι] *includantur parentheseos.*

Pag. 684. 1. *post* ἀκολάστως *dele comma.*
l. 14. τὸ μισεῖν] *fc.* δόξης.

Pag. 685. 23. *post* προφανείᾳ *pone notam interrogationis.* l. 33. ὁ 34 *lege* ὃ τε ἑκατέρου τόπου *loco.* l. 40. *Ante* εἰ μὴ *videtur deesse* ἐγ. *At Chrysostomus ipse in multis huius fragmentis pro* ἐγὼ δὲ τὸ *legit,* οἱ γὰρ δὴ τὸ. *& ita sana sunt omnia.*

Eclog. 4. *Pag.* 687. 4. δὲ, 38] *Durum est, pro vix enim.* l. 38. ἀδιάβλητον ἔχει τὸν περὶ τὰ κακὰ λόγον] *Recte. Nam sic est apud Chrysost. ipsum. Oratio autem, quæ in margine audit* περὶ τῆς ἐυτελείας ἐν τῇ ἐπιστολῇ πρὸς Ὀξυόλαιον, *prima est in Oxium. Vide Orat.* 21. *vol* 5. *p.* 132. *l.* 7.

Pag. 688. 26. μὴ μόνον] *pro* μὴ μόνον μὴ, *vitiata à clipsi.*

Pag. 689. 9. *Lege,* λέγεις. l. 38. *Lege,* ἐγὼ τῷ σῷ.

Pag. 691. 6. ἐκαπτο.] *Malim* ἔπτυο. *Sed enim verba hæc, οἷα τῶν τῆς ἀμβρᾶτίας φύσιν ἐκπεφυκότων δύνασθαι, Chrysostomus omnino non agnoscit: sed pro solita sua liberalitate hæc de suo nobis donasse mutilator. Vide Or.* 50. *vol.* 5. *p.* 342. *l.* 39. l. 14. -- *παπαῖ σέβα.* l. 43. *Legendum, ut puto,* οἱ δὲ ἐγὼ μὴ ἤθελε κακὸν --

Dele titulum in margine ad initium orationis, & repone: ἐκ τῆς ὁμιλ. 18 εἰς τὸν Ἰωάν. Eclog. 5.

Pag. 694. 34. ἐγὼ κεφαλῆς ἐκρεμᾶτο] *Apud Chrysost. in loco citato est* ἐκρέματο. *Vide Tom.* 2. *p.* 871. *l.* 4.

Pag. 695. 18. ἐρεσθαι] *Lege* ἐρέσθαι. l. 27. τῇ σοφίᾳ ἐξαιρετους] *Recte. nam sic est apud Chrysost. hom.* 46. *in Genesin, unde hæc hauriuntur.*

Pag. 696. 14. τῷ τῷ σώματος] *Chrysostomus ipse* τῷ ἀρετῷ τῷ σώματος, *nec agnoscit illud* ἐκ τοῦ πολλοῦ ἐξέλιπον. *Vide Orat.* 24. *vol.* 5. *lin.* 44.

Pag. 697. 7. ἔτι] *Lege,* ἐστι. *Nam sic Chrysost. hom.* 21. *in* 2. *ad Cor.* l. 12. οὐσιωδῶν *sequente* γλαῦκα] *Sic enim est in loco citato. Vide tom.* 3. *p.* 660. 7. l. 15. ἐπωνύμῳ *post* χάσκει] *Lege* ἐπωνύμων. *Quamvis autem in impresso alias legatur in contextu, hoc tamen mutilatoris lectio in margine notatur.* l. 19. πολυρρημονήσαντες] *Non conuenit. Sic tamen Chrysostomus ipse in loco citato.*

Pag. 699. 23. παιδιῶνον] *Rectum. nec mutandum, licet loquendi genus occurrat. Sic autem iterum hoc fragmentum legitur. Ecloga* 1. *de Laudibus Pauli.* τὸ πικρὸν ἀδιάφορον *illud significat, quod facile occurrit, quod cuiuslibet est obuium. Sic dicimus* ἐκ τῶν παιδιῶν λέγειν, *ex tempore loqui.* l. 37. ἀνάγων) *Legendum f. ad* ἀγειν.

Pag. 700. 36. ἀναδιδοὺς ἐγὼ ἀπολαῦσαι) *Rectum. Sic enim homilia* 33. *ad Hebræos.* l. 42. *Lege* τοῦ διαβόλου. Eclog. 6.

Pag. 701. 1. *Lege* ἐξ ἐγὼ.

Pag. 702. 3. ἐκεῖνα διάδειξιν ἐγὼ *fc.* τῶν ἐκείνῳ, *aut tale aliquid.* l. 25. *Lege ut in marg.* διωκόντων.

Pag. 704. 43. ἐξεπωμένων ἐκ τῶ ὑπερῶν ἐγὼ ἀγνώμονα) π. ἐκ. *deserendum. Vide Tom.* 8. *pag.* 33. *lin.* 12.

Pag. 705. 17. *Lege* ἐξανδράποδα. l. 31. *Fort.* ἐκ τῆς ἐρημίας. l. 32. *Dele comma post* ἐρημίας, *& pone post* ἐκπεφυκότες *lin. præcedente.*
l. 35. αἰκισμὸν) ἀνδρῶν.

Pag. 706. 6. ὑδὲν ἐναλλάττει ἐγὼ τὸ τοιοῦτος, ἤλιος ἐγὼ)

Pag. 709. 10. τὸ σῶμα κεῖται μικρὸν διαρκοῦν) *præstantissimum Chrysost. habet* μὲν ἐμφύλιον. *Vide orat.* 9. *vol.* 6. *pag.* 849. *lin.* 37. Eclog. 7.

l. 48. *Pro* πόνου *lege* πότου.

Pag. 710. 24. αὐτοῦ) lege αὖτω. l. 38. πυρετῷ] lege πυρεττῷ.

Pag. 711. 22. dele καταμένοντες, ut otiosum vocabulum. Ipse Chrysostomus legit ὑμῖν ἐξ ἀγέλων φερόμενοι, ἀλλὰ μὴ τὸν ἀγαπῶντα καταμένοντες κίνδυνον. Vide Orat. 30. vol. 5.

Eclog. 8. Pag. 714. 43. Lege ex edit. Parisiensi, ὅπου ἔχει αὐδηπά.

Pag. 715. 30. edit. Parisiensis sic distinguit, ἐξελθεῖν, κατ' αὐτὸ εἰσιέναι μὴ λ. l. 35. ἐκ τίνα] melius edit. Paris. ἐκ τίνι.

Pag. 716. 4. Paris. edit. παρδωμάτων] Sic etiam est apud Chrys. Vide Tom. 2. 696. l. 31. l. 12. κἀκεῖθε μὴ ταῦτα] proculdubio aliquid pro more suo omisit mutilator, quo hac spectarent, quæ nunc per se posita sensum non videntur habere. l. 21. ante ὅτι videtur deesse ἢ.

Eclog. 9. Hanc ex duobus duarum homiliarum in Iohannem fragmentis consutam eclogam prabuit nobis Ms. Regius Lutetiæ: quæ sine dispendio, ut & aliis nonnullis inde descriptis, quæ in fine representantur, carere potuisset hac editio: sed malueriè, ut videtur, ij, quibus hoc negotij dederam, superesse multa, quàm deesse aliquid.

Eclog. 10. pag. 721. 2. κἀκεῖθεν ἐκ τοῦ σώματος καὶ τοῦ πονηροῦ ἕλκους αὐτῶ)] Apud Chrysost. legitur, τοῦ τῦ σώματος καπηλεύοντας αὐτῶ. l. 18. ὅτι] Lege, ὅπου. l. 23. σίγνωσι] Sic est oratione 6. de Providentia, quæ propriè est de ingluvie. Vnde videre est olim orationem illam inter eas de providentia habitam fuisse, unicunq; de illo argumento planè nihil habeat.

pag. 722, 29. τῇ πλαμυδῃ] Est hac lectio codicis Veronensis. Vide to. 4. p. 538. l. 10. in marg.

Pag. 723. 41. Lege, κατοπτῆρι.

Eclog. 11. Etiam hæc ex Ms. Regio Lutetiæ: nec; aliud præterea suppetebat exemplar, cùm in bibliothecis inter ἀνεκδίδοτα non reperiatur.

pag. 725. 27. πατέρες ἀυτῦ] f. πατὴρ ἀυτῦ. Sed tamen edita lectio satis erit sana, si intelligamus de Iosepho Patre Christi putativo. Sed enim magnam huius orationis partem apud Chrysostomum nondum reperi.

l. 43. post δεῖον pone plenam distinctionem.

pag. 726. 31. δεῖ λοιπὸν πᾶς ἡ τὸν πόρνον, οἷα βασιλεὺς &c.] l. 43. ἢ ὡς ἐαυτὸν ὑπακήκοεν] f. ἢ ὡς ἑαυτὸ ὑπακήκοεν.

pag. 727. 6. Lege, ψαλδς. l. 13. δωδεκαιον ἔστι κόπον] Solæcophanes. l. 28. ἄλλον τὸν τῦ σώματι αἰδηπεῖ] Hoc est, solem hunc quem organo sentimus corporeo. l. 37. ἐν λίθῳ ἢ ξύλῳ] Solue ἐναυρωπίνοις lin. præced. in, ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἢ, & perspicua erit constructio.

pag. 728. 17. pro ὅτι lege ὅτου. l. 25. ἄνδρ ἢ κατέχειν.

pag. 729. 1. ἀλλ' οἱ] Lege, ἀλλ' εἴτε. l. 11. πῶς πλημε] Corrige ex Ms. πῶς τιμῶ, & post ὑπόδειξιν adde ἢ ὑποκρίσεως. l. 21. lege διελέχθη.

pag. 730. 2. ὥστε] f. ἄλλως δέ.

pag. 731. 17. Fort. sita distinguendum, Οὐκοῦν τίνος ἕνεκα πῶς ὁμοιοῦμαν.

Eclog. 12. Hanc eclogam, cuius non nisi fragmentum extat Chrysost. tom. 8. in edit. Moguntina, descriptam ex Ms. Orientali emendauimus ex Ms. Regio Lutetiæ.

pag. 735. 11. πολυπραγμονῦμεν πῶς πονηροὶ ἢ κατακλιθῆ &c.] Apud Chrys. sic: ἐμπραγμονῦντ κτημαθῶν, αὐχ ἧ πονηρῶν, ἧ δὲ πῶς κατακ-- Vide tom. 8. 81. l. 40. l. 19. Ante μόνον deest ἐκάστη.

pag. 736. 24. Lege ex edit. Mogunt. ἐκεῖνο & πῶς ἀκολούθοις ἐλεῆσαι ἢ.

pag. 737. 6. Post παλαίφατα deest ἴσχει, aut simile quippiam. l. 33. Lege πραγίκνοια.

pag. 740. 22. πῶ δικαίας ἢ οἰκείας γνώμης] Pro δικαίας lege ὁ contextu Chrysost. ἀκριβείας.

pag. 741. 4. γνῶ] f. πνεῦμ. & sic restituendum è contextu.

pag. 742. 29. Lege φυτὸν ἀναβλῶ.

pag. 743. 29. Subdistingue post ἡδυπάθεια. Eclog. 13.

pag. 744. 3. Post ὑπολαμβάν pone comma.

l. 4. παρ' ἐαυτῷ] Sic codd. omnes, quæ locum.

l. 31. f. legendum, μετέχῃ.

pag. 745. 30. Post ἀκηκόει pone notam interrogationis. l. 42. Lege αὐτοῦ πίστεως.

pag. 746. 26. μὴ τοίνυν πειθέτω λέγων, πῶς ἡμῖν] Variè immutauit sua mutilator. vide vol. 6. 359. l. 8.

pag. 747. 23. Lege, ἄνωθ αὐκ ἐνοσοκομεῖν, uno verbo.

l. 37. ἀρίστιμον ῥῆμα] Apud Chrysost. ἀρίστιμόν, ὅτι ὑμᾶς δ' ἐ &c. Vide tom. 8. 64. l. 33.

pag. 749. 3. Lege ὁ contextu Chrys. πνεῦμα ἐστ ἡ δύναμις-- l. 25. ἡ μεταπίδυσις] i. transfugient ad aliorum hæreticorum conuenticula à te seuerius habiti.

l. 44. ἐπεσήσατο]

pag. 751. 36. Sic distingue, τὸ τῦ γάμου ὅτε ἡ τὸ. Eclog. 14.

l. 37. ἐλαχοῦ) Apud Chrysost. est ἐνυμφοδίδωσι σοι, vel ἐγαμίδωσι. Vide Orat. 19. vol. 5. p. 118. l. 44.

l. 41. αὐτῦς) f. αὐχῆ. Sic quidem loqui debuit, sed ut sæpè alias facit, cùm sensu immutet, verba tamen voluit retinere. Apud Chrys. enim sunt in singulari.

pag. 752. 3. Lege, ἁπλοῦ δ' ῥητοῦ, vel simplex, ἐνεργῶ. l. 18. f. μετὰ τὸ λαβεῖν, ut pag. 588. lin. 21.

pag. 753. 3. post ἐπιδεῖξαι pone notam interrogationis.

l. 12. ἐν ἧ ἐξῆ] Hebraismus.

l. 35. Lege, ψυχῇ. sic pag. seq. lin. 5.

pag. 754. 10. Lege, βυκβύριον. l. 30. f. πῶς ἐνεργάτω πῶς. Nam de muliere loquitur.

pag. 755. 27. pro τὸ τί, lege, ᾧ τί.

l. 29. puto ἐξ delendum ante αὐάγκης.

pag. 756. 22. Lege, κελδίοι.

pag. 757. 5. Lege κρύπτεται. l. 8. Legendum fort. ἀπτεῖται: & mox, πιεῖσαι τι, vel πιεῖσθαι.

l. 22. ἀκολζόμθ)

pag. 758. 5. ἵνα γελασθῆναι βαδίσῃ) pro ἵνα γελ. βαδίσῃ. l. 21. post ὧν pone comma.

l. 44. ἐκεῖ ὑμῖν ἦν) Hoc est, sibi negotium esse cum crudelibus. Supra observatus huius verbi ἔχειν usus hoc sensu. Vide tom. 6. pag. 435. lin. 19.

pag. 760. 33. πῶς ἀκαδήλοις) f. πῶ ἀμαθέλος.

l. 37. ἀμοιῶ) f. ἀμοίως.

pag. 761. 27. οἱ μὴ τῆς ἐξ ἐκείνων διδιδόσεως ἐκδόσεως, *bryost.* οἱ μὴ τ. ἐ. δ. ἐκδόμ. ἐκδώμεν. *l.* 2. 861. *l.* 44.

pag. 763. 6. ἵνα ἴδῃς δι δώμεν διὰ σὲ) διὰ σὲ, *f.* τὸ ἵνα δὲ (*scilicet* ἐρωτῶ) *Fort.* διὰ σὲ, *f.* tu inde (*scilicet* rogo) ut reportes.

Eclog. 15. Pag. 763. 41. λέγοντες] *pro* λογίζον. *l.* 42. ἀπολωλέμεν τῇ ἀσεβείᾳ]

Pag. 764. 22. *pro* ἔτι *lege* ἔτη. *l.* 24. ὃν ἡ πατὴρ τῶν πάντων) *Sic est* Anal. *Græc. Tom.* 6. *p.* 486. *l.* 37.

l. 44. τὸ ὃ ὁ Πάπᾳ *&c.*] *Fragmentum ex oratione petitum, quam opinor non extare, neque hoc sane ægrè ferendum. Hinc enim, tanquam ex ungula asinum, auctorem huius orationis eiusmodi ἀμαθίαν ἀντισοφὴν æstimare licet: esse videlicet alicuius græculi dialogismis ineptientis, & ingenium inuenustè ostentatis: ne castigatione quidem aut emendatione dignam, quamuis aliquot in hoc fragmento multa insint vitiosa.* Hal.

Pag. 766. 14. *Lege,* τοῦτο τὸ. *l.* 35. *Lege* τὸν λαὸν, *l.* 38. ἐξιώσει] *Fort.* ἐξιώσειεν.

Eclog. 16. *Pag.* 767. 16. διαδιαιτᾶσθαι] *Subiunctiuum est pro* διαιτᾶσθαι. *& sic insuntis in locis vitiatur Chrysostomus noster.*

Pag. 768. 10. *Lege* ἐκδοῦναι.

Pag. 769. 7. *Dele comma post* ἀκούειν, *& pone post* πάντων. *l.* 18. *Dele comma post* αὐλὴν, *& pone lineam seq. post* ἐμὲν.

pag. 770. 32. δέον) *Malo* δεῖ. *Locus est t.* 5. *p.* 644. *l.* 16. *Sed inde nihil remedij.*

pag. 771. 11. *post* ἡδέως *pone comma, & post* ἐκείνῳ *hm. seq. dele.*

pag. 772. 4. *post* θεοῦ *pone plenam distinctionem.*

l. 5. ἀεχῷ ὕστε] *Sic etiam est in contextu Chrysost. Vide Tom.* 5. 195. *l.* 24. *l.* 23. αὐτῶν αὐτοῖς (τῶν χορδῶν) ὐκ ὑπορρήτως οἷς ἐυχῶ] *post* ἐυχῶ *adde e Chrysostomo* ἐπιφέρειν. *Vide Tom.* 2. *pag.* 858. *l.* 4.

pag. 774. 4. ἢ ἴλεως φαντασθῆναι *&c.*) *Apud Chrysost.* ἢ ἵλεως φανῆναι. *Vide locum prius citatum l.* 25. *probarim tamen magis lectionem Florilegi, si interrogatiue legantur.*

l. 9. ἐκὼ ἢ *&c.*) *Sententia pendet imperfecta, & ἀπαντᾶν & resumitur autem l.* 17. ἐκὼ οὖν μόνον *&c. vt fortasse non absre esset omnia à φίλοι l.* 12. *ad* ἐκὼ οὖν *l.* 17. *parentheticis includere notis: & post* μάτην *l.* 16. *ponere plenam distinctionem. l.* 20. ἀδοξίαν τινὰ) *l.* 38. *post* γλαθῆναι *pone colon.*

pag. 776. 20. ὑπαγορεύοι τῇ ὕβρει) *Apud Chrysost.* ὑπαγορεύει τῇ νικώσῃ τὰ ὦτα) *Vide Tom.* 6. *p.* 841. *l.* 35.

pag. 777. 16. *Lege* αὐθρωπον.

pag. 783. 41. *Fort.* συμπαρεκτείνεται.

pag. 784. 21. τὸ ἢ δέρειν τῷ ἀδικεῖν) *Quære locum.*

Eclog. 18. *pag.* 785. 39. *post* λόγως *pone colon. l.* 41. *puto* πῶν *delendum.*

pag. 787. 11. ἢ certè. *vel pro* ἢ *lege* ἢ.

Eclog. 19. *l.* 36. φιλανθρωπίαν ἔχων] *Fort.* φιλανθρωπίαν αὖ ἔχων.

pag. 790. 7. ἢ μὴ τῷ τῶν ὑσίων καταίζοντα) *l.* 16. *Lege* ὀφθῶσι. *l.* 43. *post* περίζωσιν *pone comma.*

pag. 795. 1. διαζῶν) *l.* 2. *post* ἵνα *pone posteriorem notam interrogationis, & comma post* πάντων.

pag. 796. 4. πάντες *&c.*) *Deest aliquod verbum, ibidem lege,* κωφεῖς.

pag. 797. 19. δεῖ τῆς ψυχῆς ἧβῆ ἀμβρημάτων) *Lege, vt eclog. sequent. p.* 803. 20. δεῖ ἧβῆ τῆς ψυχῆς ἀμβρημάτων. Eclog. 20.

pag. 798. 33. ἀναῦδος ἔδαν εἰς σωτηρίαν ἴλεως] *Sic apud Chrysost. & in quatuor codd. Mss.*

pag. 799. 44. *Fort* ἐπαγγέλματα.

pag. 800. 16. ἢ σεμνοφιλεῖν μετανοίας)

pag. 801. 1. *Lege* τίς γὰν. *l.* 12. τὸ ἀφανὲς ὀνομάζεσθαι κελεύει) *l.* 16. *Fort.* ἀφανὲς τοῦ αἰῶνος. *l.* 25. *Dele comma post* πάλιν.

l. 31. *Lege,* ἥμων.

pag. 802. 4. ἀνὴρ ἢ φοβερὸς τῷ ἀνθρώπῳ) *l.* 11. ὥσπερ ἢ τὸ διὰ ῥέον ποιεῖ ὕσπαιλίζειν) *Deest aliquid. l.* 28. πολὺ πλέον) *Sensus postulat* πολὺ ἔλαττον. *l.* 30. *Fort.* ἀναμφιλογήτως. Eclog. 21.

pag. 803. 11. ἐχ ἁλληγόριον) *Intercidêrunt nonnulla, quæ ex oratione citata supplere poterit Lector.*

l. 30. ἐπιτιμία) *l.* 32. *Lege, vt in margine animaduertit* ἐπιτίμησον ἀπόρριπτον. *l.* 34. ἀνομοιοκαθαίρω) *l.* 37. ἐπιτίμησον) *quis? fort.* ἐπιτίμησον. *l.* 43. ἵνα εἴπω) *Eo quod dixerit, syntaxi Chrysostomo nostro familiari, ducta, vt opinor, ex consuetudine ἧβῆ &c.*

pag. 805. 33. ἐδορύζησεν αὐτῷ) *l.* 35. ἐσώθη αὖ) *Fort.* σωθῆναι δυνάμεναι αὖ.

pag. 806. 24. *post* ἐδίκησον *pone plenam distinctionem.* Eclog. 22.

pag. 807. 10. ἐυχάριστος. *l.* 12. *Lege,* εὐλόγητος. *l.* 26. ἡμεῖς ἡμῶν.

pag. 808. 41. *Ante* ἐυδόκει *deesse videtur* ἢ.

pag. 809. 14. *Lege,* ὑφυλάματα. *l.* 23. οἱ πατέρες *&c.*) *l.* 29. *Lege* διδυε.

pag. 810. 6. *Forte* πλήθη, *& eadem linea,* ἐτέρας *cum* διδύκας *magis ex vsu linguæ.*

Pag. 811. 5. οἱ βίοι. *l.* 21. *Videtur deesse* ἢ *ante* αὐλίσασα. Eclog. 23.

Pag. 812. 2. τῇ νικούσῃ εἰσέλθωμεν] *l.* 42. *Fort.* ἐμβάσωμεν. *& sic apud Chrys.*

pag. 814. 23. δ' ἐπὶνά ἐκ ὕδατος, ἐ σὺ] *Hæc ita sunt in Eth. hom.* 4. *in Iohan. l.* 31. νικᾶν] *Verbum, vt videtur, otiosum. Habet tamen Chrysost. loco citato.* Eclog. 24.

Pag. 816. 1. *post* ἀνοιγνύοντες *pone notam interrog. item* ἧ, *lin.* 3. *post* ἐξαναστήσοντες.

l. 34. *Lege,* τῷ μὲν διώκειν.

Pag. 818. 19. ψυχὰς δρέψειν] *Corruptum. Sed enim quærendus locus, qui nunc non occurrit.*

l. 44. *Lege,* ἀγόρτας.

Pag. 819. 9. *Ante* ἀλλ' *dele* ἢ. Eclog. 25.

Pag. 821. 7. ὕστον ὄρκον ποιεῖς;] *hoc est,* per eam iuras? *l.* 9. *Malim* κλίνει.

l. 32. *Lege,* μέλει. *l.* 34. *post* ἡμᾶς *pone plenam distinctionem.*

pag. 823. 11. εἰς τὸν αἰῶνας.

pag. 824. 8. φοεῖν] *Sic est apud Chrysost. tom.* 5. *p.* 432. *l.* 15. *l.* 22. κατέκτησε σοι] *Lege è Chrysost.* κατώρθωσε. Eclog. 26.

pag. 826.

pag. 826. 4. ἀφλησπ. l. 9. Fort. αὐ πρὸ ὀκ ἐτι. l. 13. Post προσπυθώμα pone comma.

pag. 827. 9. Fort. ἀλλα' πθῖ.

Eclog. 27. Initio capitis titulum, qui in codd. decrat, repone: Ἐκ τῶν λόγ. εἰς τὸ, Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων.

pag. 830. 38. κατηγόωντες] Sic apud Chrysost. Vide hom. 21. in 2. ad Cor.

pag. 831. 12. ἐνίπτει] Fort. αὐίπτει.

l. 36. Σωθήτω, & mox iterum ατ, iterum fortasse pro Σωίσρω.

pag. 833. 36. τὸ γὰρ] Fort. ᾧ γὰρ deleto τὸ.

pag. 834. 40. Fort. εἰ ὁ σοφὸς αὐ ἀνὴρ πρὸ σοφὸς αὐεμφύως dormire non est mirum.

pag. 835. 40. μὴ ἔνι φυγεῖν τὰ θεῖ γματα]

pag. 836. 9. Lege, ἀπὸ θεογ- l. 15. ὕνδρ) Fort. τὰ ὕνδρ.

pag. 837. 6. Lege ὡς, οὐ distinctim. l. 17. ἐν τῷ μαγίδυς τ. ὑγ) p. 842. 11. ἐκ inducitur, recte. l. 18. Lege Σωκρατ. ὁ συλλόγ.

l. 43. Lege, αὐτῆς.

pag. 838. 2. σοβ ενεχθὸν] Sic infrà p. 844. 2.

l. 21. Fort. σοβ dicendum. sic tamen loquitur p. 841. 33.

Eclog. 28. Hanc eclogam Constantinopoli meo iussu descriptam, & ad me sub speciosо nomine octauæ de laudibus Pauli missam, quum merum sit ἀπαίσισμα. in hunc locum reiici. multa habet communia cum proximè præcedenti.

Pag. 840. 28. ἦρεν) l. 31. post ἀνδρὰ ἀ. & pone comma.

pag. 844. 3. ὃδὲν ὐδίποτε θεῖς αὐθρώπινον πάθος ἔπαθε) p. 838. 3. melius, ὃδὲν ὐδίποτε θεῖς ὃδὲν αὐθρώπινον ἔπαθε.

pag. 845. 23. πρὸ ἱερέως ἀγγέλως) pag. 837. 38. τὸν Ἰωάνην ἄγγελον. l. 29. τὸν λόγον αὐτῆς ἐπίσκοπον)

pag. 846. 12. βασάνιστος) Refè, non, vt supra aliquoties, βασανίζωστος.

Eclog. 29. pag. 848, 32, Ὁ ᾧ ἀρετῆς ᾧ κακίας &c.) Etzelius interpres videtur legisse, ἀρετῆς ᾧ κακίας διαφορᾶν. Expunge illud Ὁ ᾧ ἀρετῆς ᾧ κακίας, & sententia sana erit.

pag. 849. 7. Fort. μὴ τῦ. l. 8, Legendum omnino κατανίνει. l. 30, Post ἐμᾶς pone notam interrogationis.

pag, 850, 7, αὐτὸν. l. 36, Fort. θεὸς φύσιν θεῖς τὸ θνητὸν ἐαυτοῦ ἐξάγειν βίβ. l. 38, post ἀφιόντα pone comma.

pag. 851, 17. Fort. μόνον πῦ.

Eclog. 30. pag, 852, 40. Lege, διὰ τ πάντων.

pag, 853, 1, post πάθη pone comma. l. 8, πῶς ᾧ αἰσχρὰ ὄψις ᾧ ἀκοὴ) Fort. ἢ ᾧ αἰσχρὰ ὄψις ᾧ ἀκοὴ ἀκοὴ - ᾗ δικαῖ) Fort. ἢ ᾧ αἰσχρὰ ὄψις ᾧ δυσωδὴς, κλὴ τε ᾧ ἀνωδὴς &c. Pro δικαῖ habet Chrys. πιστῆ. l, 24, Lege, σεβάλλει.

pag. 854, 32, Dele ᾧ ante μόνον.

pag, 856, 32, Dele ᾧ ante κεῖσθαι. l, 38, puto legendum, ἐκπολεμοῖ.

pag. 857, 14, αὖ ᾧ κτησώμεθα τὰ πάντων, ᾗ πάντων ἀπεστερήμεθα) Quere locum. l. 23, ὧν) Fort. ὧδ.

Eclog. 31. pag, 862, ἀσεβεῖα) l, 6, τῆς ἀνωμαλίας, & 8, τὸ ἀκίνητον, τὸ ἀτρεπτὸν, ut opinor, deest particula &c.

l, 28, μὴ τὸ ἀκίνητον πάντων τῶν γίνεσθαι) l, 31, πάντων πονηρὸν ὄντα)

pag, 863, 8, post ἡμῶν pone notam interrogationis. l, 28, Fort. κατηκόων, & ἀκούσμ.

Pag 864. 8. ἐθνῶν. Eclog. 32.

Hanc eclogam valdè mutilatam edidit Etzelius, quòd editionem Perionij ante annos 70. excusam Lutetiæ, vt opinor, non vidisset. Eclog. 33.

Pag. 865. 4 Dele ἐκεῖ. l. 35! Dele ἀυτῶ.

Pag. 866. 8. Ante ἐκ pone comma. l. 31: ἐκ δὲ τοῦ πάντων] Malim hoc loco, ὑπολυσιτέλων.

Pag. 867. 1. Ante ἔλεγε pone comma. l. 7: σεσιωπήκει. l. 42. αὖ ᾧ λοιδορημάτων ἐκείνων] Sententia ad ἀνόητος & ἀπλᾶς.

Pag. 870. 17: post σοφὸς pone comma. l. 35: ἢ ἐκδίκ δι] Fort. ἀρπῶν, aut κλῶν. Eclog. 34.

Pag. 871. 3: Fort. ὃδὲν μακρὸ· l. 37: φθέγματα] Ita quisupra dixit, μὴ ἐκ ῥήματα.

Hanc eclogam, quæ in omnibus ferè Bibliothecis reperitur, quidam interpretes per errorem nobis pro quinta oratione in Iobum exhibuerunt: cuius ne minimo quidem fragmento αὐτόξιοι quatuor illæ totæ orationes, κἀζήλοις καὶ ἔχθρᾳ καὶ ὕβρει. Eclog. 35.

Pag. 874. 26: Legendum sine dubio, ᾧ ὐκ ἐλαθίως ἢ πίστ παρεδώκασιν. Omnino enim deest ἢ.

pag. 876. 2: Abundat ὡς.

pag. 877. 16: παραμυθήσεται] i. quibus nulla par (ἐπῤῥοπος) consolatio possit adferri.

pag. 878. 3: Lege, ὑποπεδίσουται.

pag 882. 29: οἱ σοφὸς αὐάνωθ οἱ καὶ δ' ἀνωτ] Quærat locum cui otium est.

pag. 885. 24 δ' αὐτῆ] Fort, διὰ τῆς. l. 35: Eclog. 36.
κακῶν ἀκόων ἐλθὼν]

pag. 886. 7: Fort. συμπαιτῶσα. l. 8: post κόσμῳ pone comma.

pag. 888. 14. μὴ γὰρ μοι τῆς συμπείας] Non assequor vim huius sententiæ. l. 34. χήματα] Fort. ὕπερ χήματα. Eclog. 37.

pag. 890. 4. Lege αὐδρώπων. l. 9: αὐτῆς] fort. ἐωυτῆς.

pag. 891 34: ᾗ ὀλῇ πάντων ταύτη μειζόνως] Pro διὰ ᾗ ἀνδρώπων. Eclog. 38.

pag. 894. 39. φέρεις βορβόρῳ] Videtur deesse accusativus. Fort. σῦμα vel ςῦμα.

pag. 896: 14: Fort. κωλύειν.

Decem orationculas sequenteis, in alijs ἐπαινοῖς Σωκρατικοῖς ferè non repertas, exhibuit nobis bibliotheca Regia Lutetiæ: quibus ipsis sine magno incommodo carere potuisset respublica literaria, cùm alibi totidem verbis, etsi non vno contextu, reperiantur apud hunc Nostrũ. Sed maluimus in partem peccare cutiorem. In istis, si quâ in re erratum est, notare non est visum tanti. Si quid enim in istis sit quod lectorem alliciat, consulat modò titulos in margine, ad illa editionis nostræ loca statim remittetur, vbi hæc eadem habiturus est correctiora. Eclog. 38.

Hanc eclogam (vti & proximè præcedentem) ex schedis Orientalibus descriptam damus, Eclog. 38.

deprauatam valdè, nec emendatione ferè dignam. Nos tamen pro more nostro loca magis corrupta indicabimus. . . .

Pag. 934. 1. ἀγαπᾷν τὸν Θεὸν] *Melius conuertisset sequentibus,* ἡ ἀγαπᾶν τὸν Θεὸν φυλάσσειν *&c. Absoluitur autem sententia pag. seq. l. 25. in his verbis:* ἔτως οὐδεμιᾶς δεήσεως κωλυούσης *&c. pagina tamen seq. quædam efferuntur per infinitiuum, vt l. 7. & 8. &c. l. 14. puto* γὰρ *delendum ante* ἡδ. l. 18. ἀλλοῦ] *Potest ferri, vt puto: vel* μὴ ἀλλοῦ τῇ ἑαυτῆ γνώσῃ ὦσι. H. l. 23: ἵνα ἴσον] *Lego,* ἵνα ἴρκον. H. l. 28: ὑφ' αὐτῆς σεσοφίσμενοι τοῖς αἱρέσεως τῆς Θεοῦ] *Forsassis post* ἃ ἀκούσεται *aliquid intercidit, vt* ἃ ἡ ὑφ' ἑαυτὴν Θεὸς αὐτὴν εὖ ποιήσειν, *aut tale quid, quæ sequens* ὑφ' αὐτῆς *referatur.* H. l. 29. μὴ ὑποφέρων αὐτάς.] *Eodem modo infrà l. 38.* l. 38. μὴ ὑποφέρων ἢ ὑπόπτως. ἐξ ὧν τῆ] *Corrupta.*

pag. 935. 7. & 8. κρίνων, καταμένων *&c. vt* ἀγαπᾷν, φυλάσσειν *&c. in principio orationis. Sed quæ sequuntur,* ἐαυτοῦ ἀκριβοῦς *&c. perturbatior a videntur.* l. 13. ἵνα] *Expungendum.* l. 14. ἐνστάσεις ἡδυόμενοι] *Referenda hæc ad superiora,* τὸ δὲ εἶναι *&c. Iudicare verò &c. pium est & iustum, modò fiat cum debita admonitione & exhortatione.* l. 25. μὴ λογιζόμενος τοῦτο) *Videtur esse imperfecta clausula.*

NOTÆ IN TOMVM

Octavum

HAnc expositionem tertij Psalmi ab illo φιλοθέῳ & φιλοχρίστῳ viro, qui τῆς συναγωγῆς in Psalmos, quam ex Collegio Corporis Christi Oxonij sumpsimus, autor fuit, vel non visam vel repudiatam, misit ad me doctissimus Fronto Ducæus, ex Vaticana, vt ipse aiebat, descriptâ: quæ extat etiam, teste in notis ad Chrysostomũ Flaminio Nobilio, in Biblioth. Clericorum Regularium Romæ. Huius principium, & quidem non inelegans aut indignum Chrysostomo citat Damascenus Orat. 3 de Imaginibus: Vertit Latinè vetus Interpres, vtq; & nos quoque Græcè damus, sine truncatam. Quæ tamen omnia non eam apùd me vim habeat, vt non planè acquiescam Halesij mei πολυθρυλήτου iudicio: qui de expositione illa sic ad verbum censuit. Psalm. 3.

De fragmenti huius autore non facile statuerim: certissimum tamen habeo Chrysostomi non esse. Primò enim stylus est à Chrysostomo omnino alienus, nempe affectatior, & frequentibus agnominationibus & homœoptotis interstinctus: qualia sunt: πολὺ δραπέτης γεγένηται ἐξ οἴκου, ἐκ ὑπηγμένου δικαιοσύνην: &, ὅσον ἡ πηγὴ τῆς ἀμαρτίας. ἐκεῖθεν ἡ πηγὴ τῆς πικρίας: &, κρύπτων τὴν πολλὴν ἐξομολόγησιν. ἡ αἰτία τῆς πολλῆς ἀσεβείας, & alia his cosimilia vsq; ad vitium affectata. Secundo, Totum inuentionis filum. inuenilis est. Atque hinc belli illi de Absolone in quercu suspenso sensiculi: ᾧ ὑπὸ φύτυ κατέλιπε ὁ τῇ βίᾳ παχόμενος ᾗ ὁ κάδος ὑπὸ τὴν κάλυβα ἐλίνυτο, &c. Deinde perbelle ratiunculæ ille, cur Absolonem & calamo resumere & strepere, alias, huius generis, quorum immensa vis in Ἀμφίσβητα & ῥοδόμα. Postremò prosopopœia illa, in qua desinit, cui, vti puto, plura attexuit auctor, sed ea nobis tempora feliciter inuiderunt. Quòd si quæ hic de Absolone dicuntur, cum iis quæ Chrysostomo de argumento isto sexcenties disputat, conferantur, omnino nihil simile aut par habere reperientur. Huc accedunt locutiones paulo duriores, τῆς γεγένηται ἐξ οἴκου (locum modò sis sincerus) & ὃ χωλὸν πυγεῖ ἀμαρτίαν ὅτι κάνδυλος, & αὐτάρτη nomen sapiusculè usurpatum, quod licet fortassis satis sit probum, apud Chrysostomum tamen nunquam reperiatur. Deinde particularis illa Psalmis comesimi quæstiuncula: hoc verò Chrysostomo nunquam in more positum, contenta verba tantùm repetere, locum verò indicare nunquam sollicito. Hæc pluribus egi propter Damascenum, ne quis me arbitretur à tanti viri autoritate temerè velle discedere. Dicendum enim necessario, aut tanti viri iudicium à vero defluxisse, aut Chrysostomum sibi dissimillima scripsisse, aut expositionis huius capiti, quod à Chrysostomo multum abludere non contenderim, recentiorem aliquem corpus & membra attexuisse.

Pag. 1. lin. 36. ἐξέοικεν] *Nescio an metaphoræ inurecundia mendi faciat suspicionem. Malim* γεγένηται τέλοιον. *Profugit enim caterisq; eius furfuris literam aliquam infamem inurebant. H.*

Pag. 2. 28. post τεθνᾶν *addo* τὸ, *omissum, vt puto, à librario, propter geminationem eiusdem syllabæ.*

l. 42. τὸ τῆς ἀμαρτίας μισόπονηρον] *Dicit* ἀμαρτίας *μισόπονηρον, quia peccatum, vt interiectum paries, à Deo separat. Corrigendum verò puto* διὰ τὰς ἀμαρτίας, *legendumq;* διὰ τῆς ἀμαρτίας, *hoc est,* per peccatum ipsum peccatum tollit. per peccatum, *id est,* per fratrum dissidium & bella, *quod hac eadem linea autor innuit.*

Pag. 4. 5. ὡς 38) *Lege* ᾧ 38, *vel pro* ἀλαύνων *lege* ἐλαύνει. *H. l. 9.* αὐτάρτου] αὐτάρτης, πένης. ὁ αὐτοζώνων βασιλεῖ. *Hesychius. l. 23. Ante* ὕστερ *& linea 29. post* πρὸ θεοῦ, *ponuntur note parentheseos. Pendet enim sententia, quæ in sequentibus,* ἐπειδὴ πᾶσα *&c. resumitur.*

Pag. 6. 17. ὑπὸ τῆς σῆς ἀστειότητος σαλευθῶ] *Interp.* A Psalm. 12. *fecuritate tuâ emotus fuero. l. 39.* πείσας τὸ ἀφιεσιληθὸς διαφθεῖραι] *Suspectum.*

Pag. 7. 8. ἐκείνων] *Melius quadraret* ἐκείνῳ.

Pag. 8. 9. Hoc prooemium, quod à Ms. Bauarico, ex quo desumpsimus 6. in Annam, t. 5. p. 78. aberat, neq; repererat in suis codicibus Interpres, suppleuimus ex Ms. in bibliotheca Collegij Noui Oxon. & alio Ms. Illustrissimi Cardinalis Perronij, cuius ad me apographum misit doctissimus Fronto Ducæus.

Hanc orationem ab Erasmo cum cæteris eiusdem argumenti Latinè versam reperire non fumus quiti Græcè in hisce Europæ partibus. In 1. de Dauid & Saul.

Descripta

Descripta est autem ex Ms. Peræ Constant. à Samuele Sladio τῷ μακαρίτῃ, & emendata ex alio Ms. ἐν Χηλῇ νήσῳ τῆς Καππαδοκίας invento. Reperitur in catalogo Augustano, numero 11.

Pag. 11, 19, *Dele comma post πεῖσαι, & repone post* ἄτοπον. *l.* 33. & 34. *Legendum videri quevis,* ἐκείνου, & ἀυτῷ, *singulari numero.*

Pag. 12. 33. αὐτὶ] *Legendum sine dubio,* ἀυτῷ.

Pag. 14, 8. ἅ] *Interpres videtur legisse,* ἵνα.

Pag. 16, 11, συγχωρῆσαι *optativè, vt statim* ἐπιτρέψαι, Non Deus, si ego velim, hoc permittat. *l.* 15, ἀλλ' ἐκεῖ αὐάρχητοι οἱ θεῖοι νόμοι] *Sanum puto, licet sit obscurum.*

Orat. in Petrum & Eliam. Descripta ex Ms. in bibliotheca Regia Lutetiæ, castigata ex alio ms. in bibliotheca Palatina. χρεῖαι, vt opinor, sed non melioris notæ: habitaqi, vt videtur, Constantinopoli.

Pag. 18, 13, αὐτὸ χθὲς τῶν] *Legendum* εἰ αὐτὸ χθὲς τῶν, *vel* ἀυτῷ χθὲς τότῳ.

l. 30, διδασκάλων] *Regius,* διδασκάλου, *fort. melius.*

Pag. 19, 16, ἀρῶμαι] *Ab* ἀρίομαι, *vt* καυχᾶται *à* καυχάομαι. *Hal.*

Pag. 20, 18, σφοδρότατα] *Regius,* σφόδρα, *non minus rectè. l.* 19. ἅλλα] *Lege,* ἀλλα. *Videtur autem tota sententia, καὶ δ' ἔξω σφῶν ἅλλα, huc importunè ex lin.* 13. *traducta.*

Pag. 21, 6. ἐπείχετο *&c.*] *Lectio marginalis, quæ codicis est Palatini, magis perspicua. l.* 9. πολέμιοντα] *Neutrum placet, nec quod in textu, nec quod in margine. l.* 18. ἔτως] *Malo* αὐτὸς, *vel* ἐμέ.

Pag. 22. 29. *Malo* πεπόνθειν.

l. 42. λυμῆναι] *Passivè, quod rarum est, nisi aliud potius vocabulum substituendum.*

Pag. 23. 19. ἡ αὐτὴ ἀεὶ τῆς αἰσίας χρόνος ἐξενεχθεὶς] *Ferrè perfluit, si quid video, vsqueqò codex alius melior eam suppeditet lectionem. l.* 21. τῆς Βασιλ.) *Sic posset, ἡ Θεὸς ὑμῶν, semper in fœminino genere. l.* 36. [ἀλλ' ὃ] μᾶλλον. *Sublatis uncinis lege,* ἀλλ' ὃ μᾶλλον λέγειν ἔστιν αὐτὸς γίγνεται. *Hal.*

Pag. 24. 26. *Sine dubio legendum* ἡδέλφου.

Pag. 25. 14. σεσθῆτε) *Malim* σφοδρῶς.

Orat. in Eliam & viduam. Oratio hæc bonæ cum primis notæ descripta est ex ms. ἐκ Χηλῆς νήσῳ Καππαδοκίας. neq; aliud prætereà supperebat exemplar, vt mirum non sit aliqua superesse emendanda, quamuis pauca, eaq; non magna momenti.

Pag. 26. 6. ἵνα μὴ χθὲς τῶν ἐκκλησίαν διμερισθῶν ἦμεν) *Pag.* 27. 20. *Post* πάντα *dele comma.*

Pag. 28. 1. φελισάντες) *Fort.* φελισάντες.

l. 12. *post* δείξει *dele comma.*

Pag. 29. 13. ἔπ ὀλιμὲς) *Sensus erit perfectus, si pro* λιμὲς, *substituas* ὀργὴ, *vel* μανιακὸς, *quasi dicat,* nó erat iracundia, aut acceptæ alicuius iniuriæ recordatio, sed diuini honoris zelus, qui Eliam ad faciendam rem istam impulit: *vel fortassis* ὡμὸς. *Nam sic infrà pag.* 32. 14. ἵνα μὴ νομίσῃς ὠμὸν τὸν θεραπευτὴν τῶν ὑγρῶν, ἢ πῶς τῆς πρώτης ἐκείνης, ἀλλὰ ζῆλον θείας ἢ κηδεμονίας. *H.*

l. 23. ἐνωμένα] *Rectum est, vt puto.*

Pag. 32. 6. ἐὰν *cum infinitivo, puto, non sine exemplo. l.* 8. μακαρίζῃς] *Melius conueniret,* μακαρίζητε.

l. 19. ἐκ τῶν Ἰουδαίων φασημάτων] *Rectum, vt puto, licet obscurum. Sensus est,* nihil asperius aùe dixit, aut egit aduersus Prophetam, vt verisimile erat eam facturam fuisse: quòd autem verisimile erat eam facturam, probaui è moribus Iudæorum. *Probat autem hoc Chrysost. p.* 30. *l.* 10. 11. 12 *& seq. quæ vide. H.*

l. 28. σεσῳσμένας μετοικούσης] *Constantinopoli descripta sunt hæ septem orationes* (ποίᾳ enim plures (sunt γράφαι) *operâ & diligentiâ mihi sæpiùs memoratæ, semperq; memorandi, Samuelis Sladij* τῷ μακαρίτῃ: *castigatæ autem & meliores factæ ex alio Ms. in monasterio S. Lauræ in monte Sancto, olim Athos appellato.* Orat. 7. de laud. Pauli.

Pag. 34. 14. *post* χρὴ ΔΕΙΝ *dele comma.*

l. 34. ἐναῶν] *Sic et Anthologius optimè* 2. *in Paulum. Interpres omittit.* ἐναῶν *hoc significat* σφοδρῶν, adiens, aggressus. *Vult autem Paulum non cessisse solùm (quod fecit aliquando prudenter) sed & aduersarios suos quandoq; excepisse cum eis congressis animum. Hal.*

Pag. 36. 36. Ζωσιμᾶς τότ᾽] *Putaret aliquis legendum,* Ζωσιμᾶς τότ᾽, *vel* Ζωσιμᾶς τότε, *à* συλλέγω, *potiùs quàm per* ν. *à* λαγχάνω.

Pag. 37. 9. ἀρετῆ] *Fort.* ἀρετάν.

Pag. 38, 36. παρῆδον] *Interpres videtur legisse* παρῆλασεν. *l.* 39. ἐφθάνομεν] *i.* Præponderantem.

Pag. 39. 7. ἅλαθον] *Quid si* ἁλάθων ?

Pag. 40, 21, ἵνα κἀκεῖνος τῆς ἀμείνων ἐφρόνησεν (*al.* ἐσωφρόνησεν) τῶν παῖδα ἐκπλήττων αὐτῷ τὸν νόον σκιρτῶντα] *Interpres, aliam planè lectionem secutus, sic:* Ita Paulus, qui de ipsa magnitudine passionum, eorum, à quibus affligebatur, existimaret furorem. *Græcè fortassis sic:* ἵνα κἀκεῖνος τῆς τῶν παθῶν ἐφρόνησεν, τῶν παῖδα ἐκπλήττων αὐτῷ τὸν νοῦν σκιρτῶντα. *l.* 39. ἡμετέρων] *Intextu Rom.* 12. 31. *est* ὑμετέρων. *Interp.* illorum, *consultò sibi tertiâ lectione.*

Pag. 41. 1. *post* ἀναιδήματα *pone comma. l.* 43. οἱ ἢ περιπεδήσω, ἵνα σουδάριον ἐξέπεμπε] *Interp.* Qui commendans aliquos, tam studiosè scripsit atque sollicitè.

Pag. 42. 21. ταύτῃ] *Fort.* ἐν ταύτῃ, *& sic Interp.* in ipsa. *l.* 43. ταῦτα πάντα οἰκοδομοῦντα] *Interpres:* priora studia penitùs excludere.

Pag. 43, 22, ἅπ σκανδάλων ἀρδίστων ἐκ μέσου] *Interp.* Cum iam scandala vbique crebuissent. *Qui sensus melius quidem quadrat huic loco: sed* ἀρθῆναι ἐκ μέσου (*quamuis* αἴρεσθαι *per se significet* αὐξάνεσθαι. *Vide l.* 41: *huius pag.*) *cum illa adiunctione aliud sonat.*

Pag. 44. 2. ἐν Ἱεροσολύμοις) *Hæc omnia fusiùs narrantur in Orat.* 2: *in Martyrem Babylam.*

l. 12. αἱ πηγαὶ αἱ παρ' ἡμῖν] *Ergo orationes hæ in Paulum habitæ sunt Antiochiæ. Aquarum autem penuria ista narratur ab Ammiano Marcellino, l.* 22. Eo anno (*quo sc. Apollinis Daphnæi templum conflagrauit*) lydere etiam tum instan-

te

te brumali, aquarum inceſſit inopia metuenda, vt & riui ceſſarent quidam, & fontes, ante hæc aquarum copioſis pullibus abundantes: ſed in integrum poſtea reſtituti ſunt. *H.*

l. 38. Τυανέων] *Apollonius Tyanæus.*

Pag. 46: 24: κρὸ' ἐχέ: ὡσ φέρε πὼ ὑφόρω] *Interpres aut non legit, aut non vertit.* *l.* 25: πίλας κατασκιάζοντα] *Non videtur huic loco quadrare: agnoſcit tamen Interpres.* *l.* 36: ἀλλ ἦλθ ἡμῖν διηκριβωκότες μᾶ. κ' ἕτερον πολλῶν ἦλθ συμβαλόν] *Hæc verba, ex quibus vix commodum elicias ſenſum, ſic reddit Interpres:* Qui cùm iiſdem ferè, quibus etiam Chriſtus, temporibus extitiſſent, & veritatem per quædam etiam ſigna impugnare tentâſſent.

Pag. 48: 20: Κτιδικὲς] *f. Zeno Stoicorum pater.*

l. 33: ὧν αὐτῶ] *Dele* ὧν.

Pag. 49: 31: ἐπιδοσιν) *Interpres:* Plena fuerunt atque perfecta. *l.* 34. ἀλλ' ὅτι χάζετ') *Atq; baptizatus erat. Num ergo Sacramenta non conferunt gratiam? Vide p.* 58: *l.* 39.

Pag. 50: 7: αὐτῶ) *ſc.* πὼ πᾶσαι ζωῶ, *ex linea* 4. *l.* 32: ἀκυκλόλογα πάντοθεν) *Cooperientem vndique, & vndique conſequentem. Interp.*

Pag. 51: 30: ἦλθ ἐστε πᾶν μᾶλλον ἀνδὶν ἤλαθον ἐν τόπω] *Nota βεβχυλογίαν. Plenum eſt magis quàm ſatis in his peregrinationibus, in quibus verſamur.*

Pag. 52: 5: ἀναχαλῶντα] *Neutraliter pro ἀναχαλασθέντα.* *l.* 43: ἦλθ κ' ἐσὰν ἀμελημάτων μὴ καλῶν διαφορὰ] *Puto ἀμελημάτων paſſivè accipi, negligentiarum in rebus diuinis, non vt Interp. vt neglectores voluntatis Dei nequaquam curâ leuiore tractemus: alijnde.*

Pag. 53: 14: λαβὼ πνα] *Interp. ſuſpicionem reprehenſionis* *l.* 17: ἐφεῖτ[ο]ν] *Interpres:* Loris tutuderunt milites, *l.* 24: ἀποδεικνύμενον] *Interp.* extentum ad plagas.

Pag. 56: 7: τὸν Ἰωάννου] *ſc. cui cognomen Marcus.* 16. ἀπόστολος] *Interp.* à conſortio ſeparauit. *fortaſſis magis proprium dixiſſet, quod infrà ponitur.* *l.* 21: κ' τὸ ὕπω σφαλῶμεν ὁ ἀεὶ ἦλθ πυκόντων] *Interpres:* & non vnum quoddam mortis genus incumbit, nec vſquam prorſus ſimili condicione certatur: *neſcio quam ſecutus lectionem ſenſu certè non incommodo.* *l.* 28: τὸν τόνον αὐτῶν τὸν δρόμον ἐκπλῆξαι] *Interpres videtur legiſſe,* τὸν τόπον ἦλθ ἄλλων ἐκόλφαι, *vel* ἐγκόλφαι, *locus certè in Graco videtur mutilus.*

Pag. 57: 33: ἡμῖν] *Interp.* ὑμῖν, *ſic & in contextu Apoſtoli. Sed ſi legamus* ὑμῖν, *non videtur teſtimonium illud huc ſpectare. Aſſerendum enim erat Paulum virtutis teſtimonium, non verò alterius alicuius. H.*

Pag. 58: 10: ἐπιδὴ δὲ] *Sententia pendet imperfecta. Interp. ſenſu vacuâ, elicuit. Omnia ſibi optimè reſpondebunt, modo pro* ἐπιδὴ ἀπὸ τ', *legas* ἀπὸ δὲ τ', *prorſus, notis parentheticis plenas diſtinctiones ſubſtituas, & infrà in initio ſententiæ expungas* ἐπεί. *Sed & poſt* κατ' ὠσὶν χλιαστὸν, *Interpres addit.* Violentiſſimum enim perſecutorem Chriſtus in ardentiſſimum repente prædicatorem mutauerat: *quæ à noſtris codd. abſunt. H.*

Pag. 59: 10: δι' αὐτὸν) *Fortaſſis ſanum, propter ipſum, Chriſtum ſc.* *l.* 18: ὠσὶν] *Lege* ἑαυτῶ, *vel* αὐτῶ.

Pag. 60: 25. ἐν ὅ'ῳ ἐνόμιζον δὲ] κυλίσματα, πάσῃ λόγου βοηθήματα τῷ κηρύγματ[ο]ς) *Hæc verba puto ponenda poſt* ἀφαιτεῖ *l.* 28: *Num hoc loco videntur aliena.*

Præter has ſeptem in Paulum orationes Latina editio octauam habet, quin & codd. noſtri octauam exhibuerunt. Sed erat illa tantùm eclogè ſeptem prioribus, ideoq; ineleganter locum illis ſuum dedimus. Quæ autem in Latinis octaua, mihi non videtur Chryſoſtomum referre: Licet enim Græcanimquam appareat, tenuiram tamen de ea ferre non eſt difficile. Quæ enim ſunt Chryſoſtomi, habent ſigna quædam non obſcura, & vim, & energiam, quæ nulla poſſent alterius idiomatis proprietate occultari. Hal.

Huius orationis apographum ad me miſſum eſt à doctiſſimo Frontone, ſed libraryis quidem male acceptum, ſed à me magna ex parte in his notis ſanitati reſtitutum. Eſt quidem oratio notæ melioris. Tuilum in Ducei codice corruptum ſic reſtitue: Χρυσοστόμ λόγ εἰς τὸ. Σαῦλ ὅτι ἐμισήθη τὰ πολλὰ ὑπ' φόνου, πάντων σχεδὸν ἀνθρώπων εἰς πῶν ἀρχὴν ἦλθ· σχεδὲξενε πῶν ὁμολόγων λειβήτικος. ὑπ' αὐτοῦ Χριστοῦ ὑπόδηκτο ὁ Παῦλος κλῆσις. *Meminit huius vt ſpeciei Catalogus Anglicanus num.* 52. Orat. p. 60.

Pag. 61: 10. ἐκεῖνο) *Deſſe videtur, inquit Frontoni-* κροκαπὸς. τὸ μὲν τοσοῦτον ὑπ' ἔλεγε τοιοῦτον. ἄγιος, ἁγιος, ἅγιος. *l.* 20. ὧν) *Leue ciſi.*

l. 21. ἀκυκωλίαν) *Malleum, à κυύω τύπτω, vel ἀκανοκωλίαν.*

Pag. 62. 17. ἐπαναστῶμ) *Suſpectum.* *l.* 19: *Lege* πίσυτ. *l.* 30. *ante* ἐστὶ ἀσθ' *deeſt* ἦλθ. *Vide l.* 33: *Corrige numerum paginarum pag. ſequente, & pro* 49. *repone* 63. *l.* 36: ὁ γὰρ ἦ οἰκείας ἐυποίας &c.) *Aut deeſt ſubſtantivum quod* τῇ *reſpondeat, aut legendum,* ὁ γὰρ οἰκεία ἐυποεῖα πᾶσ' ἄλλα. τὰ ὑμέτερα ἀκροάσει δεῖ.

Pag. 63: 12: ἀπτυλ.) *Lege* ἀπτυσλ. *vel* ἀπτυσμα. *præcedente.* *l.* 41: ἐν 42: πεφυσιδήμαι) *Fortaſſis aptius* πεφυσιδράω. *Nam ſic infra p.* 64. 3. πεφυσιδράω ὡ τῆς ὑμετέρας γλώττης τὸ βύσλον. *l.* 42. κρὸς ὃν κεφαλῆς) *Aut verbum aliquod deeſt: vel pro* κατίχει *leg.* κατίχει, *vel pro* καλδίους ἐκλαδοῦσι.

Pag. 64. 8. ὧν ἐξ ὧν] *pro* ὧν *lege* ἦ. *aliàs enim negat ſe abhorrere quod ſcripſit.* *l.* 20. *poſt* ἔρηται *deeſt tale aliquid,* ἐπιῶδε ἦ, ὃ Εὐφράτα. *ſc. ſine vlla additione.*

l. 34. *Fort.* αὐαλέξαθαι, *vt ſupra lin.* 31.

Pag. 65. 2. *Malim* πεπίσωκε). *l.* 8. ὡς ἐπιδὴ ἐπολέμησε τοῦ ὅσ.] *Hæc tum euidentem pro tempore ſic reſtituo.* ὡς ἐπιδὴ ἐπολέμησε τοῦ ὅσιλυς, ἀλλ' ἐπιδὴ πολεμοῦσιν αὐτοῦ ὕστερον αὐτοῖς αὐτὸς ζωπυρεῖν· ὡς ἐπ-- *H.*

l. 18. ὡς αἰσμώεσθε] *Requirat fortè quis aliud verbum huic loco aptius.* *l.* 21 μαθητῶν. ἦ πῶ] αὐαλίωθα. *l.* 24. ἀπτῶ] *Lege* αὐ ἦλθ. *H.*

Pag. 66 5. *Lege,* ἐκπεπολεμωθέν.

l. 19. *Lege,* ἐγγιεῖσαι. *& ante* εὐθ *proximè ſequens &* ποῦ ἐμαλίων *lin. ſeq. pone notas parentheſeos.* *l.* 22. *Lego,* ἐπαυόσατο.

l. 43.

l. 43. *Lege*, ὥστε αὐτὴ (*vel* ὡ. τη) ἡ ἀδρὰ μεταξολὴ καὶ μετάβασις, καὶ τὸ.

Pag. 67. 1. *Lege*, μαζίσιν, *& lin. seq.* ματαπεδῆναι. *l.* 25. *Lege & distingue*, τῶν ἡδυσμάτων τούτων, καὶ πόσιμον καὶ γλυκὺ πάμα &c. *l.* 26. τῆς τροφῆς] *Fortassis* ἡ πολυπαιδίας: *vt alludat ad verba Pauli.* H. *l.* 27. ἀρύσασθαι &c.] *Hic aliquid deest, aut locus est corruptus.*

In Eutropium. Meminerunt huius orationis Socrates historiæ ecclesiasticæ lib. 7. cap. 5. fol. 255. b. edit. Rob. Stephani, & Sozomenus lib. 8. c. 7. fol. 108. a, quos vide, quia huic sermoni multum lucis adferunt. vide etiam Or. 18. Tom. 5. multa huc pertinentia. Porrò apographum huius orationis misit ad me Fronto Ducæus mihi sæpè memoratus.

Pag. 68. 23. ἐκδοσα] *Sic edidimus è contextu, cùm tamen & exemplar & Floril. legant* ἀκδοσα. *& sic fortassis legit Chrysost. Nec enim sensum habet incommodum.* H. *l.* 36. ἐρῆτο βιαιότερον. *Floril. p.* 854. *statim post hæc addit*: διὰ τῶν πάντων ἔφερεν τὸν διὰ τῆς ῥημάτων, διὰ τῆς πραγματικῆς ἐπιδείξεως. *sed nec codd. agnoscunt, nec Interpres.*

Pag. 69. 8. καὶ παντὶ τρόπῳ δίκτ & ἀπεξ] *Fortassis ferri possunt. Si verò quid sit mendi, est in* παντῶ. *l.* 42. τῆς ἀπουδῆς] *Interpres* τῇ ἀπουδῇ καὶ τῇ ζωηρομῇ.

Pag. 70. 3. πῶ πορικὸν] *Interp.* Illamq; in rep. versantium faciem. *Fortè legit* πῶ πολιτικὸν: *sed illud melius. l.* 16. πρὸς πῶ ὅλην ταύτην ἰδεῖν] *Fortassis rectum.* cùm faciem illam intueatur. H. *l.* 33. *Pro* πῶ *in fine lineæ lege* τότε.

Περὶ τῶν μελλόντων ἀποκαίεσθαι, &c. Descripta in nostrum vsum Peræ Constantinop. γενοῖα procul dubio, nisi si fragmentum est alterius orationis, quod nescio.

Pag. 71. 33. *Quid si pro* ἀδικῶ *legamus* πάντων?

Pag. 72: 25. ἀδικῶς ὀνόματα]

pag. 73: 32. ἐφίεται φραστέρων τῶν φιλοσοφιῶν] *Fortassis* τῇ φιλοσοφίᾳ.

pag. 74: 14. ἐπ' ὄλιγ] *Suprà*, ἐπ' ὀλιγ. *l.* 42. ἐφεῖται] *Quid si* ἐφεπόμενα?

pag. 75: 1: *Fortè legendum*, ἐτέρως πάλιν (*sc.* πῶ διακαλλαε ὑπεδύνυτο, *ex lin.* 38 *superioris pag.*) πῶ τὰ βραδέα δεικνύσια ἄκυον ὑπόχ- *l.* 9: ὡς ὑπενίζοντας ἢ παραδιδόν ἀυτῶ] *Aut expungenda sunt hæc, aut supplenda reliqua è contextu citato.* l. 10. *Fortè* ὁκ τῶ ἀυτῶ φυσήμα.

Περὶ τῆς τῶν ἀποχωρούσης &c. Ex bibliotheca monasterij S. Trinitatis in insula Chalce super Bosp. Thrac. descripta: ipsamq; vt γενοῖαν agnoscit catalogus Augustanus numero 44.

pag. 76: 3: ἵνα] *Nota vsum τῆ ἵνα pro ὅπως, Chrysostomo non infrequentem.*

pag. 77: 23: καθάπερ γὰ ἐκεῖνον] *Ab hac similitudine, sine vlla apodosi, & pendente sententia, ad aliam transit, lin.* 26.

pag. 78: 18: καὶ λέγωμεν] *Quid velit, non difficile est diuinare. de verbo itaq; minùs sum sollicitus. Hal.*

pag. 79: 16: *Lege*, ὡς πῶ ἑαυτῆς φιλοτέχνως καφαλῶ, ὥ γωίας καὶ πιμᾶς, ὅπω &c. H.

pag. 80: 11: ὑκ ἔχω ὑχλῶ] *pro* ὑχλῶ *aliquid alind substituendum.*

Oratio γενοῖακὴν, *quamuis in catalogo Augustano non reperiatur: descripta ex eadem bibliotheca, qua proximè superior, in Oriente. Vide Homiliam* 48 *in Genesin, vbi nonnulla sunt iys, quæ hic ad finem dicuntur, similia.* Περὶ τῆ πολλὰ δεῖ ἀνάδυ γωνῶσις.

pag. 81: 17: *Lege*, πε ὧν ἀπερ.

pag. 82: 10: τῶ παντὸς, μη δύνα] *Vel ante* μη δύνα *deest* ὥστε: *vel legendum*, τῶ παίτως μη δύνα &c. *l.* 38: *Malim*, τῆς γωναικὸς.

pag. 83: 38: ἐκφαπίκωλω] *Fortassis sanum.*

pag. 85: 25: ζωοῖδην] *Sensum habet: melius tamen aptius aliquid.*

pag. 87: 7: αὐτὸν] *Fortè* αὐτας'. *l.* 10: ἔργοις. αβ] *Fortè* εὐτοιαβ, *vel* φόητον. *l.* 23: τοσούτῳ ὀδὺν ὑποδημίας φερήμενοι] *Fortassis* ὑποδημίας *redundat.* H.

pag. 88: 27: ὅστε πῶν ὄδοιχεῖν κόδηδεῖν] *Fortè* πᾶσιν παρορᾶν ὀφείλειας ὑπόδηδεῖν. H.

pag. 90: 7: ἐστήμαι τῶ ἀρετῶ] *Fortassis* ἐστήκυτο τῶ &c. H. *l.* 19: ἀπόκλινον] *Malo* ἐπόκλινον.

pag. 91: 21: ἡ κατὰ τῆς οἰκ-- (&c.) *Locum hunc sic restituendum censeo*: ἡ τῆς οἰκίας, ἢ ἑαυτῆ γωναικὸς λέγω, ἡ παίδων, ἡ οἰκετῶν, ἕκαστος ἡμῶν ἢ τῶν ἐπαιδῶν &c. *expunctio omnino*, ὅτως. H.

Ex eodem fonte cum duabus superioribus hausta hæc elegans & melle dulcior oratio, nempe ex Ms. in bibliotheca S. Trinitatis in Chalce. agnoscit catalogus Augustanus numero 45. Οπ ἐπιδύλιον, &c. p. 93.

pag. 100: *Supplementum orationis*, ὅτε φιλοῦντες περιχαίδη, *debemus Monasterio S. Lauræ è χλιακῆ πήγη τῆς* Χιλανδαρ: *Supplementa duo orationis*, ὃν Θεὸς ὁ Χριστὸς, *instructissima bibliotheca Bessarionis Venetijs.*

pag. 101: 13: ἐν τύπῳ] *Lege*, ἐν πόνῳ. *l.* 36. *Lege*, ἐπιμελῆ. *l.* 39. *Sic lege & distingue*, τῆς δικαιοσύνης, ὁ μικρὸν, ὁ μέγα θεραπεύοντες. ἀλλ' ἐν μὲ πάις-

pag. 102. 2. κατορθώσωμεν) *Interpres non vertit, & potest abesse, nisi alius ei locus dandus sit, φύσιν, ἢ ἃ Θεῶ μόνῳ ἰῶ, κατορθώσωμεν, πάντα ἐ. μ. ἢ.* *l.* 14. ἢ γραμῶς ἢ μυείως ἐλάσωντες) *Interpres*, Totq; milites & fossores haberent, *aliam planè secutus lectionem.*

Hanc orationem perquàm sanè elegantem, & γενοῖαν debemus monasterio D. Iohannis præcursoris in Monte Athos, communiter dicto, Sancto, *in Cherroneso Thraciæ. Agnoscit catalogus Augustanus numero* 55. Επιμονὴ χρι, &c. p. 102.

pag. 104. 22. *Pro* ἄρα' *legendum fort.* γαρ'.

l. 26. ἑτέρως) *Non placet hoc loco.*

Pag. 105: 40: τῶτο] *Lege* ὅτω. H.

Pag. 106: 44: *post* ἐπεστάλαν *pone colon.*

Pag. 107: 43: ἀπηρέαγνωσι *construitur cum genitivo, adiecta aliquando præpositione*: ἀπεφύγνωσι *ab* ἀπαφύσω, *cum datiuo.*

Pag. 108. 24: ἡ ἀσεβῶν] *Fortè glossema est. Videtur certè nullum hic locum habere: Vel si sic leg. & distinguas* ἰδωκρί', ἀσεβῶν ῥητο-- *extrito* ἡ, *locus, opinor, sanus erit. l.* 28: τὸ, ὅπ, *Fortassis* παρέλκει.

Pag. 109

Pag. 109. 22: ὑφ' ἑνὸς μιᾶ] *Dele μιᾶ.* *l.* 23: ὑπαίτιον] *Corruptum: sed quid substituemus? fort.* ἔπαρσιν, *vel potius* ὑπόφασιν. *l.* 33: παῤ ἐμοὶ] *An non* παῤ ἐμοῦ? παῤ ἐμοὶ, apud me, παῤ ἐμοῦ, a me, *quod huius est loci. H.* *l.* 38: ᾧ ματαιάζειν] *Ponenda, vt opinor, post* κατεγέλασε.

Pag. 110: 13: ταπεινοφροσυνῆς] *Malim,* ταπεινοφροσύνη, *vt seq. lin.* ὑγιαινούσην. *Ibid. Ante* ὑχ ἁπλῶς *lin.* 16. *& post* διάκρισιν *lin.* 28, *pone notas parentheseos.*

Hanc orationem, γενοῖαν cum primis, & Catalogo Augustano memoratam numero 50, debere sciat Lector doctissimo Frontoni Ducæo, qui eam ex Vaticana, vt opinor, descriptam mihi pro sua humanitate liberaliter communicauit. mendosa aut suspecta inesse aliqua, non est mirandum, vt in vnico exemplari. Vide quæ de orationibus, quarũ infrà p. 113. l. 30. meminit, notauimus ad orat. 42, vol. 5. Ibi enim erat orationis huius locus, vt etiam septuagelimæ primæ tomi sexti. Sed ante lectam hanc orationem consilium nobis Chrysostomi non innotuit.

pag. 111: 3: ἀνολόῃ) *Non conuenit huic loco: sed aliud commodum vocabulum non occurrit.* *l.* 36. ἐφίνετο) *Malem* ἀφίνετο. *l.* 39. *post* ἀδύνατοι *deest* εἶσιν. *l.* 43. *pro* τοσοῦτα *lege indubitanter* τοιαῦτα.

Pag. 112. 14. *post* ἀπεκαμψόνε *dele comma.*

pag. 113. 41. περὶ τῶ γεγλαυκότος) *Oratio hac periit.*

pag. 114. 4. ἀπ' ἀρχῆς) *Dele* ἀπ', *& post* θεσπεσιολεγίας *pone comma.* *l.* 17: *Fortassis* ὁ πολυκαπνὸς μόνον ὑμᾶς δηλοῖ. *l.* 26: *post* δὲ *pone comma.* *l.* 39. *post* ὑπόνοιαν *dele comma.*

pag. 115: 7: *Fort.* ἔδει γάρ· ὁ μέν. *l.* 12. *post* ἀλλ' ᾧ *deest* μῦ. *l.* 16: τοῦτο κινδυνεύετε) *Corrupta. Quorsum enim idem testimonium bis in eadem causâ proferret? H.* *l.* 38. κλείθρου δίκην) *Inducenda puto.*

pag. 116: 4: *Lege* ᾧ ἢ ἀληθῶς ἐχόντων τῶν ἀρχῶν, οἱ βέλτιον: *deleto* ᾧ. *H.*

pag. 117, 13, πεισθέντας) *Non videtur* ὁμοῦσιος *ceteris.* *l.* 14: *pro* οἱ σῶν, *scribe* οἱ. *l.* 27: *Fort. locus hic ita legendus & distinguendus,* λαμπροτέρων ἀρετὴν φανῶ, ἅπερ αὐτοῖς (*vel* αὖθις) πιστὸν ᾧ θεσπέσιον εἶναι.

pag. 118: 20: *Lege* φίλημα εἰρήνης. *H.* *l.* 23 ἐκπίνομεν)

In responsum Theodori lapsi.

Extat Tom. 6: *p.* 60: *ad Theodorum* ἐκπεσόντα τῆς ἀναβάσεως *oratio, seu mauis, epistola Iohannis nostri,* Σωζομενὸς, *inquit Sozomenus, ἰδᾷ μετρίως, ἢ χρὴ νοῦν ἀνδρὸς φρόνιμον ᾧ βούλεσθαι. Ad illam epistolam respondere voluisse videtur huius ἀναγεγραμμένης auctor, quisquis ille fuerit. neq; enim Theodori esse potest frigidum hoc, ineptum, & pene ridiculum* Σώσιγμα, *quem Sozomenus* πολυίστορος *fuisse, & liberalibus disciplinis exultum scribit, neq; cuiusquam, vt opinor, illius ætatis, cùm & tum & aliquot post seculis Chrysostomi cognomen ignotum fuisse videatur, vt ex Georgio Alexandrino, qui post ducentos minimùm annos vixit, constare potest. Qualis, qualis autem est hæc oratio, ex Vaticana Bibliotheca descripta, & ad me missa est à doctissimo Duceo, multis illa mendis scatens, multis vulneribus ex deformi facta deformissima, quæ ne attingere quidem animus, cùm nequeam curare, nec operæpretium putem.*

Pag. 121. 25. πάντως διὰ τὸ πειράσεις ἐπιφαίνεσθαι] *l.* 26. ἀνάπτοι ᾧ *&c.*] *Fortassis hoc sensu, nunquam nos aliquid potuimus: nonnullis tamen potuisse visi sumus.* H. *l.* 31. ὥσπερ ἐφ' τῶ σπᾶ βοηθ- *&c.*) *Fortassis sanum,* cohibent medicamina. *Sic inferius l.* 35. ἀπαναφέρονται ἐπ' ἐκκλησίαν. *per ὁμοίωσιν vero lineâ sequenti intelligemoribundum, quem naui portum subingredienti (hoc enim est* ὁρμεῖν) *comparat. H.*

l. 36. ἐνοικίαν] *sub.* χῶν. regionem quam incolimus. *l.* 41. πατέρες τίμιοι) *Missa videtur ergo hæc epistola sine excusatione ad totam ecclesiam, & ἀδρότητα, vt ipse loquitur: vix tandem ad finem ipsum nominatim compellat Chrysostomum.* πάτερ Χρυσόστομε, *cùm tamen, nisi fallor, iuuenis Chrysostomus ad ipsum sine dubio iuuenem (vt qui nondum attigerat annum ætatis suæ vicesimum) scripserit illam excellentiss. orationem.*

Pag. 122, 10, τῶν) *Fort.* διαπωμῶν *& pro* διακωλύοντας *malem* διακωλύσοντας. *l.* 11. ἧς ἐμὲν συμζωμοιῶν) *l.* 13, *Fortassis* χρὴ τῶ ἐκβῆναι. *l.* 17, ἐπέλιπεν) *Malem,* κατεπέλιπεν, *vt pag. praced. l.* 44. κατεδάῤῥητα. *l.* 34. *Lege,* κατεφλέξαντ&.

Pag. 123, 6, ἐφ' ἑαυτοῦ πρὸ πολλῶν) *l.* 8, κατοῤῥῆξαι) *Fort.* κατερέξαι. *Ibid. Rectius* τῶ καρδίᾳ) *l.* 18. εὐχαῖσι) *Fort.* εὐχαῖσι. *l.* 38. ἐδεῖ πάντα πάσσειν) πάσσειν *& femininum est. Vide locum Ezech. l.* 42. ὁμοιοῦντες) *Eadem syntaxi qua suprà lin.* 25. ἀπονενοῆζοντες.

Pag. 124. 1. λόγοις) *Erratum operarum: lege* λόγοις. *l.* 6, φῶς) *Certè legendum,* πως. *l.* 8, *Dele* μὴ. *l.* 12, ἐπεφύλαι) *Lege,* ἐπεφύλαξαι.

pag. 124. *hanc orationẽ Libanij ante multos annos excusâ in Italia ediderunt nuper Lutetiæ pro nouiscquentẽ* περὶ τῶ διαγεγῶν *dederunt primi, quod sciã Parisienses, pertinet vtrãq; ad argumentum Andriatæ, quos sermones vide Tom. 6. & ex vtraque liquet & Libanium tempore euersarum Antiochiæ statuarum superstitem fuisse, & legatione functũ pro ciuibus suis apud Imperatorem Theodosium, vt à Zosimo perscriptum est, voluntariâ, vt opinor. Harum orationum ignoratio magno viro in Annalibus suis magnæ fraudi fuit. In priore mendæ quædam sustulimus ex veteri editione, in posteriore præter pauculas coniecturas nihil admodum præstare potuit nostra & amicorum nostrorum cura.*

Pag. 137. *In hunc locum coniecimus excerpta quædam ex Photio & Isidoro Peluseota, ad Chrysostomum spectantia, non indigna lectu, & quæ lucem adferant non contemnendam multis huius*

auctoris locis & sermonibus. Porrò orationum in hâc appendicis parte memoratarum plerasq; adhuc extant (& inter eas nonnullæ, fidenter dico, sparsæ) non paucæ temporum iniuria perierunt: inter quas, quod dolendum, panegyricus ille in Imperatores dictus, cuius meminit in Epistola Libanius.

DE SCRIPTORIBVS VITAE CHRYSOSTOMI.

EXhisce βιοκάφοις, auctorem Dialogi, in quo colloquuntur Palladius Helenopolitanus Episcopus, & Theodorus Ecclesiæ Romanæ Diaconus, facilè primo loco statuo, qui solus, vt mihi quidem videtur, ad dicendam Chrysostomi vitam sobrius accessit: cùm cæteri post eum omnes candorem Historiæ & sinceritatem fabulosis miraculorum assumentis polluerint & contaminârint. Quid ni enim fabulosa dicam, cùm ipse Chrysostomus excentis in locis sanationum χάρισμα & suâ ætate & aliquot antè seculis desijsse testetur. Huius libelli græcum exemplar, quamuis diligentissimè à me quæsitum in Italia, Germania, Hispania, Gallia, & vltimo Oriente, videre nunquam contigit: quod tamen alicubi in Italia extare plusquàm probabile est, cùm Latinam eius versionem habeamus ante annos 60. primò editam Venetijs, Ambrosio monacho Camaldulensi interprete. Rogandi itaque sunt omnes per orbem Christianum φιλοχριστόκωροι, vt libellum hunc ad pauciſſima, vt videtur, redactum exemplaria ab interitu vindicent, eumq; alicunde erutum vel ipsi edant, vel ad me mittant edendum, gratissimum huic operi futurum corollarium. Sed de auctore huius dialogi non immeritò inter doctos video disputari. Photius p. 138. auctorem discrtè facit Palladium Episcopum, & huic consentiens Anonymus, Palladium Episcopum Helenopolitanum: Quod mihi non magis probabile fit, quàm Socratis esse dialogos Platonis: Cùm in eo dialogo ea dicantur de Palladio Helenopolitano Episcopo, quæ nemo saluo pudore de seipso scriberet. Doctissimus Halesius, & nota marginalis in edit. parisi. 1588. colum. 30. A. in eam videntur propendere sententiam, vt à Theodoro Diacono putent conscriptum. Nam & ibi tale quiddam de se videtur polliceri. Cardinalis Baronius & alij Palladium quendam E. R. diaconum, à Papa Cælestino paulò post hæc tempora factum Episcopum, missumq; ad euangelium Scotis annuntiandũ, inscribunt auctorem, quo argumento nixi, nescio: ego rem in medio relinquo. Atq; hæc de Palladio. Proximus huic, longo sed proximus inter vallo, Georgius, cui Photius & linguæ puritatem adimit, & Historiæ veritatem. Hunc damus ex duobus Mss. Palatino & Bauarico. Porrò quis fuerit hic Georgius, si Photio, qui ante annos ferè octingentos vixit, & infinita volumina peruolutauit, quæ nunc perierunt, ignotum fuit, næ ſtultum videatur iam velle disquirere. Neq; tamen absſtendum, cùm & Photius ipse Episcopum fuisse testetur Alexandriæ: & Anonymus noster Georgium hunc Papam Alexandriæ in S. Cyrilli de vita Chrysostomi commentarios incidisse, ex ijsq; suum concinnâsse libellum, diserte scribat his verbis: μετ' ταῦτα (scil. εἰς τὸν βίον τῦ Χρυσοστόμου συγγρ. ϕασὶν) ὁ ὡσιώτατος Κύριλλος Αλεξανδρείας, μετὰ πολλὰ ἀγαθὰ ἐπιτελέσας, ἐν ᾧ καὶ ἐπὶ ἔτη (Χρυσοστόμου) ἐδιδάσκετο. ὕστερον δὲ μετὰ πολλὰ ἔτη εὑρὼν ὁ Πάπας Αλεξανδρείας Γεώργιος. ἐξ ἑτέρων συνεξέδωκε συγγραφέων πονήματα, τὸ δὲ πλάτος ἀπαντήσεσι βιβλίον. Et quidem apud Georgiũ ipsum, qui Cyrilli, vt videtur, scrinia compilauit, de Cyrillo silentium, cùm tamen in proœmio auctores laudet nominatim, ex quibus hanc historiam sumpserit, dialogum Palladij & Theodori, Socratem, alios scriptores, & præterea, quorundam fidelium clericorum & piorum laicorum traditionem. Ex Theodoreto præterea multa hìc reperiuntur ad verbum descripta, nonnulla ex Sozomeno. Iam quo tempore vixerit Georgius noster, non est difficile colligere. Cùm Alexandriæ fuerit Episcopus, & multis annis posterior Cyrillo, vt scribit Anonymus, & iam inde à sexta Synodo & aliquot retrò annis patriarchas Alexandrinos creari desitum sit, Saracenis scilicet Ægypto & Palæstina potitis teste Zomara Tom. 3. p. 74. Inter quintam Synodum anno 553. & sextam anno 680. celebratã tempora Georgij nostri incidisse probabile est. In quibus etiam temporibus obseruatu non indignum Chrys. cognomen ignotum fuisse, vt ex tota libelli serie patet. Sed quid coniecturas consector, cùm post Cyrillum vsq; ad Apollinarium Alexandriæ Episcopum in Synodo quinta nemo fuerit Episcopus Alexandriæ eo nomine, & post Apollinariũ Nicephori Patriarchæ Chronicon nobis suggerat Episcopos Alexandriæ, Iohannẽ, qui sedit annos vndecẽ, Eulogium, qui annos 27. Theodorum Scribonem, qui biennium, & Iohannem Cyprium, qui annos decem, cui proximè succesſerit Georgius. Itaq; cùm ab Apollinario, qui interfuit, vt diximus, Synodo quintæ anno 553. ad Georgium anni fluxerint 50. paulò post annum Domini sexcentesimum Georgium nostrũ vixisse liquet. Qui certè, vt de ἀνεπιστασίᾳ Photio notata nihil dicam, omnibus certè suis æqualibus, etiam posteris (vt de vetustioribus taceam) infantiæ in dicendo palmam præripuisse merito iudicetur.

Οτι δὲ ἦν ὕστερος ὁ ἐμὸς ὁ Φωτίου

Αλεξανδρείας ἦν πατριάρχης. ὅθεν Ισοσταλίμων (*in Synodo sexta*) ὅτι τὸ τοῦ Σαρασηνὸς αἱ πόλεις αὖται ὑπὸ χεῖρ.

tur. Ex huius tamen fœcibus hauserunt Leo Imperator, Auctor incertus, & Symeon Metaphrastes, quos vnà damus. Præter hos quatuor sciat lector, nobis esse in manibus Græcè, siue βιογράφους manus, siue Panegyricorum scriptores, quinq; alios Iohannem Damascenum. Cosmam Vestitorem ab Anonymo in catalogo p. 293. recentitos, Iohannē Euchaitam, Philotheū Patriarcham, & Matthæum Camariotem: quos omneis vt luce indignos premendos putauimus, adscriptis hîc tantùm titulis, & pauculis ab initio verbis singulorum, ne quis fortè in eos incidens aliquid se credat nactum singulare, quod nostram diligentiam fugerit.

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον, οὗ ἡ ἀρχή, Εἰδυῖα μέν, εἰδυῖα, ὦ Ἰωάννη πάγχρυσε, τοὺς τῶν ἐγκωμίων πόνους ἐφάπτεσθαι, γλώσσης χρυσέης δεομένους, ἢ πάσης ἐξῆς. 5

Τοῦ μακαρίου Κοσμᾶ τοῦ Βεστήτορος εἰς τὸν ἐπώνυμον τοῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Initium. Ἠκουσαι πάντως ὑμῖν, ὦ φιλόχριστος πανήγυρις καὶ φιλέορτον ἄθροισμα, τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ, ἢ σὺν λίτναις ἀοιδαῖς, ἢ πάσῃ ἐξῆς. 6

Τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Εὐχαΐτων, Ἰωάννου λόγος εἰς τὸν ἀνωγέρσεις ἢ θρόνῃσις τῶν ἱεραρχῶν, τοῦ Βασιλείου, τοῦ Γρηγορίου, ἢ τοῦ χρυσοῦν Ἰωάννου. Παλιν Ἰωάννης ὁ τὸν γλωσσᾶν χρυσοῦς, καὶ πάλιν ἡμῖν τὸ ἐφαπτὴς ἑορτή. 7

Φιλοθέου πατριάρχου λόγος ἐγκωμιαστικὸς εἰς τὸν μεγάλων ἱεραρχῶν καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων, Βασιλείου τοῦ μέγα, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Τοῖς διδασκάλοις ἡμῶν ἐπαινέσωμεν, τὸν πατέρας οἱ παῖδες καὶ χρέος ἡμῖν ὑμνῆσαι. 8

Τοῦ σοφωτάτου καὶ λογιωτάτου κυρίου Ματθαίου τοῦ Καμαριώτου ἐγκώμιον εἰς τοὺς ἁγίους τρεῖς ἱεράρχας, Βασίλειον τὸν μέγαν, Γρηγόριον τὸν Θεολόγον, καὶ Ἰωάννην τὸν Χρυσόστομον. Εἴπερ ἄλλο τι τοῖς τοῦ λόγου θεραπευταῖς καὶ λόγοις ἐγκωμίων πρέπουσι. ὧν γὰρ τῆς ὠφελείας αὐτοὶ πρέσβευσαν, καὶ πάσῃ ἐξῆς. 9

Extat etiam præter hos nouem in bibliothecis Romanis, Κωνσταντίνου τοῦ ἐν Χριστῷ τῷ ἀληθείᾳ βασιλεῖ βασιλέως, υἱοῦ Λέοντος τοῦ σοφωτάτου καὶ εὐσεβοῦς βασιλέως λόγος, νίκας τοῦ σοφοῦ Χρυσοστόμου ἱερέως καὶ ἁγίου σκῆνος ἐκ τῆς Παφορίας ἀνακομισθέν, ὥσπερ τις πολύολβος καὶ πολυέρατος εἰσπεπόμφθη θησαυρὸς τῇ βασιλίδι ταύτῃ καὶ μεγαλομάρτυρι πόλει. Τί τερπνότερον τοῦ τῶν ὁρωμένων θαύματος, ἢ τί λαμπρότερον τῆς παρούσης ἡμέρας; ἰδοὺ λαὸς ἐκκριτος, θεῷ μόνῳ καὶ ἀρετῇ ἀτακτίμενος. 10

NOTAE IN GEORGIVM ALEXANDRINVM.

Pag. 158. 6. παρεμίας] *Lege* παροιμιῶν. *H.*

l. 33. ἐγχεῖρον ἔχοντας] Ἐγχωρεῖν fiare potest, *si quid video.* omnino certiores nos fecerunt semet inuenisse: *participium pro infinitiuo: cuius res exempla nonnulla inueniri posse non dubito. Sed suspectum mihi* ἐγχεῖρον. *Quid enim in tramento opus, si hæc scripto mandarentur? Til. mannus Interpres nescio quid addit:* Qui de his rebus compertissima fide iureiurando certiores nos reddiderint. Cùm enim res ab ipso gestas deprehendissent scripto esse proditas, eas nobis edidisse rerunt. Erat enim iste placidis moribus *&c. H.*

Pag. 159. 10. κατεπαλμῶν ἐν ὑπνῳ] *Prius legebatur,* κατεπαλμῶν ἐν ὑπνῳ *&c. l* 12. Μῶσῆν ἢ τὴν Ἀρμενίαν] Ὁ δὲ Ἀρμενίας Μελέτιος: *inquit Chrysol. om.* 8. *Phorim. Sebastiæ in Armenia episcopus fuerat Meletius, & deinde a Constantio Imperatore ad regendam ecclesiam Antiochenam accitus, anno* 360. *Porrò notandum est, discedere hoc loco Georgium ab autore suo Palladio, qui non nisi annos minimum* 20. *natum Iohannem à Meletio baptizatum tradit.*

pag. 160. 13. πρὸς τὸ πρέπει] *Expunge* πρὸς. *H.*

l. 20. ἐκπεφάσθαι. ἀλλ' ἐκπεφάνθαι] *Hoc vocabulo sæpius vtitur. Significat autem* memoriter enunciare, *ad verbum,* expectorare. *Vide p.* 169. 8. *&* 170. 27. *&* 179. 18.

pag. 161. 28. ἐσχε] *Solæcis. pro* ἦν. *l.* 37. ἐφίκνειν] *Corruptum ex Lat.* obsequium.

pag. 162. 23. ἀξιοκάνων τῶν ἀφ' ἡμῶν παρηκόντων] *Hoc vult, Vt veniatimus nos ijs, qui nobis de-*

diti sunt. *De Grammatica Georgiana non est cur sollicitus simus, modò de sensu constet.* H.

l. 28. Δωαίονα ὑφέλκυσεν] *Quasi dicat,* Dæmonum telas.

Pag. 164. 29. Οἱ σεβάσμιοι ἡμῶν βασιλεῖς] *sc.* Valens, Valentinianus & Gratianus. Hæc enim circa annũ ætatis Christ. 18. acciderunt secundũ Georgiũ.

Pag. 166. 31. ἀπιθάνῳ χρηστότητι] *Incredibile de eo, qui vix annum ætatis explenerat* 18. *adde quod & contra canones huiusmodi χειροτονίαι. l.* 37. χαμαιτὼ] *Lege ex Socrate (ex cuius lib.* 7. *fol.* 255. *edit. Græc. totus hic locus desumptus est)* ἀκροποδί.

Pag. 167. 4. Θεόδωρον] *Is est ad quem sunt duæ illæ eximiæ Orationes; sonet* Θεοῦ δῶρον ἐπιστήμη. *l.* 7. ἐπιτυγχάνῃ Καισαρείας] *At hoc recte negat Symeon Metaphrastes. In hac autem tota de Basilio Cappadoce historia (quam etiam à Socrate mutuatur Georgius) manifestissimus est ἀναχρονισμός. Vide Annot. nostras ad lib. Chrysost. de Sacerdotio. l.* 9. κἂν μὴ ἀλλως πολλὰ] *Principium librorum Chrysost. de Sacerdotio compilat, quemadmodum & in sequentibus. l.* 12. παραγαγεῖν] *Lege ex ipso Chrysost. l.* 1. *de Sacerd.* ἐπιτιμαγεῖν. *ex quo etiam sequentia corrigere licebit. l.* 44. ζήνωνα ἢ] *Hoc falsum Palladius attribuit Meletio : Georgius & Socrates Zenoni : quorum tamen neuter Zenonem episcopum fuisse Hierosolymorum asserit, sed in* Ἱεροσολύμοις αὐτὸν ψεύδεται : *vt mirari satis non possim, quid Cardinali Baronio venerit in mentem* 382. 72. *impingenti hunc errorem Socrati, nisi quòd ipse, vt & Sozomenus, Cardinalis est perpetuò plus satis iniquus. Et quidem Zeno, de quo hic mentio, Episcopus fuit Maiumæ in Palæstina, quæ olim à Constantio Constantia apellata esset. sub Iulio tamen antiquum, quasi postliminio receptæ. Maternillianus Comes ait Iohannem lectorem ordinatum à Meletio indictione undecimâ, quod non potest congruere.*

Pag. 168. 1. Κατὰ Ἰουδαίων ξένων] *Et tamen has orationes, quantùm ex ipsis verbis colligitur, videntur habuisse apud Populum Antiochenum pro concione, quod anagnoscæ, credo, illiterum : Nam alioquin & domi scripsit, quorsum raucedinis metuit ex sermone paulò longiore contracta, sermone* 3 *contra Iudæos p.* 336. *tomi sexti. l.* 33. ἢ ἢ μωμῆται] *Fortassis expungendum* ἢ. H.

l. 43. πᾶσι τοῖς ἀπανταῦσι] *Dixisse debuit,* πᾶσιν τοῖς ἀπαντῶσιν. H.

Pag. 170. 42. ἀκριβῶς περὶ τοῦτο ἐξῆται] *De hisce miraculis mirum est Palladio, Socrati, Theodoreto, Sozomeno, & aliis res Chrysostomi sobriè scribentibus silentium : qui tamen omnes aut eodem, aut proximo post Chrysost. sæculo vixerunt.*

Pag. 171. 32. αὐξεθῆναι σε] *Pro* ἐξεθῆναι σε.

Pag. 172. 38. αἰῶνα] *Nec ἢ Interpres in exemplari suo hoc vocabuli quid esset intellexit. Puto esse aoristum* 2. *passivum Georgianum ab* αἰωνίωμαι *detortum.*

Pag. 173. 5. Καὶ ἢ ἀναγκαιοῦσιν] *Ego de syntaxi huius loci nihil explico : vt sensum habeas, sic lege,* ἀναγκαιοῦσιν ἢ μὴ ἀνα κεκλυκτον ἢ σωτηρίαν. H.

l. 8. ἐκαίτο] *Vel legendum* ἐκαίετο, *vel subaudiendum.*

Pag. 174. 9. πεπαιδευμένον] *Interpres :* expressè statutos.

l. 18. ἡδέως] *Barbarum, ab* αἰδέσιμος.

Pag. 176. 2. Δύο σχεδὸν τοῖς ἐκείνου ἔτεσι] *Annos quinq;, Palladius.*

l. 15. τῷ λογίῳ μακαρίου Φλαβιανοῦ] *Ab Eusebio Pamphili successore factum esse Iohannem episcopum narrat Socrates, omnino male : Cum ipse Chrysostomus se ubiq; Flauiani (qui aliarum partium Antiochiæ episcopus fuit) fuisse lectorem esse profiteatur, neq; vnquam Flauiano, schismate functo, vsi secundùm Theodoretum.*

Pag. 177. 21. αἰαΐζειν] *Barbarè. nor.* 1. *infinit. quasi ab* ἴαλα. *Sed enim scateat author hic fœdissimis barbarismis. Vide pat iterum hoc vocabulum p.* 195. 26.

Pag. 178. 22. τὸ ὑπομιμῷ ἢ ἁγίων μυστηρίων] *In alio Codice Mss. sic legitur.* τὸ ὑπομιμῷ ἀφοσίοις ἢ ἁγίων μυστηρίων, κατέδυσεν (*forte* κατέδησεν) αὐτὸν καὶ παραλύοντας. *Interp.* Vinculo interdicti (siue excommunicationis sententia) eos astrinxit, & vt minùs obsequentes præcepto à Sacramentorum sanctâ communione separauit.

Pag. 179. 3. τὰ ἢ οἰκονομίαν αὐτῷ] *Totus hic locus ad verbum sumptus ex Socrate, l.* 6. *fol.* 259. B. *l.* 7. Λεγέ ὑπὸ τοῦ ὧν τὸ ἱδρῶ. *l.* 12. ὧν τὸ ἐνδύτῳ] *Interp.* in vestiario. *l.* 33. *Fortassis sic legendus & distinguendus hic locus :* ἐκκλησίᾳ. τὸ ἐκαυτῶσαι αὐτοῦ, γράδε οἰκεῖν ὧν. ἢ ὧν. ἢ. ν. αὐτῷ, ζωμὶ ω, & c.

Pag. 180. 16. ἐκλείπει τοῦ] *Interpres legit,* πλησθῆ.

Pag. 181. 7. ἡμέρᾳ τῇ ἡμῶν] de die in diem : & paulo post, ἐμνυθησέρ π μὴ ἐκδέσει : & *p.* 182. 35. ἐκπρεπίας, *elegantia Georgiana.*

Pag. 182. 9. ταῦτα μεταλλᾶν ἐθ.] *In Mss. Beatricio* ταῦτα ἐλαῖον τῷ ἐγκαινίᾳ, ωστερχόμενοι αὐτὸν ἀπὸ τῆς ἐδέρ. ἐυσίᾳ ἐπὶ πολλὰ ἐγένετο τὸ μὴ ἐκπορεῦσαι ἐκ τῆς γειτνίας μη πίνειν. πολὺ, ἐκκαυτὸ μὲ, σὺν γυνῇ. Quam lectionem secutus est Interpres, vt fere aliàs cum Banarico codice magis ei conuenit, quàm cum Palatino, quem nos ferè expressimus, nisi sicubi alterius lectio perspicuè melior.

l. 16. πολυφιλίαν] *Cod Banarecus,* πολυφίλοτιμος, ἢ ἢ πολυφιλὸν· ἢ μὴ ἐπηρέφοντας εἰς τὸ ἀλλήλων ἀνοίγειν. *l.* 27. ζωὴ πᾶν τοῖς ὑμῖν ad πειλοῦντα λόγοις. *l.* 36. *Alius Codex sic :* ζωὴ πᾶν τοῖς παρόντ· ἐβόησε μὲν ἢ εἷς τὸν οἶκον αὐτὸν ἐς ἀκοῦσε, ἀπίστευσε ἢ ἢ τῶν Μαρίωνος αἱρέσεων, ἢ συνήγαγε τὸ τῆ ἐκκλησίᾳ, χαλέσαντες τῇ αὐτοῦ ἢ ἐκρέσεις τῶν ἀπὸ γεγραῦν. Διδασκάλιος ἢ πειθανόν.

l. 32. ἀπὸ] *Lege* ἐπ, & *pro* ἐπιτελῶμεν, *fortè* ἀπέστη.

Pag. 183. 16. οἰκεῖος πάπου] *Fortasse xenodochium intelligit, aut nosocomium.* l. 29. ὅπ ζητοῦσιν] *Lege* ὧν ζητῶν, & *omnia recta.*

l. 32. Βυζάντιος ὁ ἀσεβὴς] *Quem quidam scribunt religione fuisse gentilem, quod mihi non sit verisimile, cùm summo loco fuisset apud principes Christianos. Hæc adde Zosimum in eo vituperando modum non tenuisse, qui non solet, nisi in Christianos homines,*

homines, linguæ ſuæ virulentæ aciem ſtringere. Sed neq; Iohannes noſter toties oblatæ occaſione, neq; cæteri hiſtorici quicquam tale inuenire videntur.

l. 33. ἐαυτὸν παρεδίδου τῇ πόλει] *i.* ſe commẽdare, *vel* venditare ciuitati.

Pag. 184. 27. φραγελλίων] 2. *Iohan.* φραγέλλιον ἐκ χοιρίων, *corruptum ex Latino* flagellum, *ex quo fonte puto etiam hoc eſſe, niſi ſi quis alius aliud magis probabile adferat.* *l.* 30. οἱ ἐξελαθέντες] ἐκεῖ ἦν ἀγῶνων *dictum abſolutè, cùm verbum* ἀγῶνων, *de populo dicatur. Talibus vtiq; elegantijs ſcatet noſter Georgius.*

Pag. 185. 21. & 22. ἤδ' & ὅτι, *pro* ὅτι & ὅτι, *ſiue ſic, ſiue etiam quòd.* *l.* 22. ἀσχήμονες] *Interp.* niſi ſi qua in re à decoro virtutis & ſcopo aberrâſſent. *Interp. Palladij*: qui defectu alicuius inſignes eſſent. *E Palladio autem hæc omnia ſumuntur, vt & quæ ſtatim ſequuntur, è Socrate.*

Pag. 186. 40. ἐκκλησίας] *Fortè,* ἐκκλησίᾳ, *vt de legatis eccleſiæ opibus intelligatur. Interpres,* Quiſquis eccleſiæ curam deſerit: *quod huic loco, vt opinor, non quadrat.*

Pag. 187. 16. κατηζητῶν ἐαυτῷ] *Suſpectum,* κατηζητῶν. *Vult, niſi fallor,* quotidiana inquiſitione in nos ipſos vti: *niſi* κατηζητῶν *vſurpet pro* κατηχουμένων. *l.* 36. ὁπλαζόμενος] *Hæc quæ ſequuntur è Palladio ſunt verbatim.*

Pag. 188. 6. τῶν ἀφιδρώτων] *Tilleſian.* fumum hauſtientes tædam præferentem: *quaſi legiſſet,* τὸν ἀφιδρῶντα. *Interp. Palladij*: fumum hujuſce inſequentem. *Locum puto tum hic, tum apud Palladium corrumpi. H.*

l. 8. συγκλωδίντες] *Formaſſis ferri poteſt. Interpres Palladij* reddit conſungant: *quaſi legiſſet* συγκλωδήσαντες. *Sed & poſtea eodem vocabulo vtitur ὁ Palladius. Quanquam non ſatis aſſequor, quid ſit in hoc loco,* συγκλωδίντες τῇ συσκευῇ τῆς κατηγορίας. *Fortaſſis* delatoribus ſeſe conjungentes, *vel* conſentientes: *ſumptâ metaphorâ à graculis concrocitantibus.*

l. 12. τὰ ἴδια οὐλόμενα] *i.* propria jura, *vt puto.*

l. 37. ὦ ὕπνος ὑγιὴς] *Interpres.* Perinde ac ſi Chriſtum ipſum eſſent excepturi.

Pag. 189. 3. ἀπιδὴ ἦ] *Fortè* ὅπως ἦ. *Sed quid facias hominiomnes grammaticorum regulas conculcanti? Ibid.* ἀλλὰ ἦ τῆς θράκης] *Hæc ex Theodoreti libro quinto.* *l.* 12. Καλπαδ.] *Theodoretus,* Σωζόμενον. *l.* 28. μετὰ ἦ πάθ' ἕτ.] *Nunc vſq; è Theodoreto: quæ ſequuntur ſunt è Palladio.* *Ibid.* δεῖσαι] *Lege* δέεσθαι *propter ſequens* παρεῖπε, *vel expunge* ἦ, *vel poſt* παρεῖπε *adde* ἦν. *Ibid.* τὰ βρύσια] Breuia. rationes dati & accepti. *Interp.*

l. 43. μαγειοργοῦντας] *Fortè* ἦ μαγειοργεῖν.

Pag. 190. 2. ἐπιλαχίνας] *Ad verbum,* erat decernens, decreuerat *l.* 14. μᾶλλον ὑπερεῖν τ πάντων γεγῶσθ'] *Doctiſſimus Allenus putat illud* πάντων *addititium eſſe. Nam videtur dicere Chryſoſtomum curâſſe, vt omnes expenſæ ſignarentur ſcripto, vel vt codex omnium acceptorum & expenſorum conficeretur. Puto locum eſſe corruptum. fortè* ἀναπρῶν ἦν γεγῶσ', *i.* non eſſe opus libro expenſorum. *l.* 30. ἦ εἰς σωφρονίλλα] *Interp. ad ſuſſlaminandam ſententiam, quæ in noſtris codicibus eſt imperfecta, addit ex ſuo,* propenſiſſimus. *l.* 36. ἐσῆγε ἦ] *E Socrate ſumpta.*

Pag. 191. 9. τὸν βασιλεύσαντα αὐτοῦ Ἀρκάδιον] τὸν υἱὸν βασιλεύσαντα ἐυτυχῶς, *inquit Socrates, de ſuis temporibus locutus. Quæ verba non aſſecutus diligentiſſimus noſter Chriſtophorſonus vertit:* Theodoſium filium ſuum jam tum imperij ſtatum, quanquam admodum adoleſcens erat, proſperè & feliciter gubernantem. *Ad quem etiam ſcopulum impegit Cardinalis Baronius, 401. 63.* *l.* 11. κατηξίουσι] *Potiùs* κατόρθωσε. *Socrates* κατορθώσαντα. *l.* 15. *Fortè,* ἦ ἀλλοίως ἐλπίζῃ. *l.* 20. οἱ ἦ περὶ Ἰωάννου) *E Socrate fol.* 255. *b.* *l.* 28. ὑπερθυμῶ.] *Puto* ὑπερθυμῶν. *De Innocentio, vt opinor, dictum, quamuis contra Grammaticæ leges, quod huic Noſtro ſolenne.* *l.* 31. συγχαίρω παῦσι) *Socrates, ex quo ſumptus hic locus, non habet ea verba, & quidẽ ἀκριβέστερον videntur.*

Ibid. ἐξέπεσον) *Quid ſi* ἐξέγνωσι. *l.* 32. κλῆς φέρειν) *l.* 41. οἴπνος πῆς ἐνσ.) *Interpres quomodo legerit, non aſſequor: certè non ad ſenſum, quem habes in impreſſo.* *l.* 42. συγχαίροντες) *Fortè* ἐυτυγχάνοντες.

Pag. 192. 43. Πέμπτον πνεῦ.) *Epiſcopum poſtea Conſtantinopolitanum, ſexto poſt Chryſoſtomum loco.*

Pag. 193. 7. Ἐλιτσάβα) *Interp.* forma eius præferebat Elizæum. *l.* 34. & 43. τὸ ἔζλον τῆς ἐκκλησίας) Quod, *vt opinor, inquit doctiſſimus Allenus, eâ tempeſtate habebat nola ſuæ campanæ vſum.*

pag. 194. 15. ὁ ὀλόσους ἡμῖν ὑφ' ἧς παρεδίδου) *Syntaxin nullam video. videtur legendum,* ὃν ὁ Νόσιος ἡμῖν παρεδίδου φησ-- *l.* 23. ἄλφιτον μεταδοῦναι τῷ ἐσθίοντι) *Quid ſcripſerit Georgius neſcio: hoc certè vult,* veniam Iohannem precatus. *l.* 40. τοῦ ἐπισκόπου τοῦ ἐπιτελοῦντος) *Atqui conſtat ex ipſis Chryſoſtomi verbis, plerasq; eius in Apoſtolum ſcripta Antiochiæ elucubrata fuiſſe: Id quod ſolâ hujus hiſtoriæ fidem detrahit. Vide præfationem noſtram in homil. Chryſoſt. in epiſtolam ad Rom. & Photij verba p.* 152. *l.* 42. *huius tomi.*

Pag. 195. 12. βόγας) *Puto veſtimenta militaria hoc verbo ſignificari.* *l.* 16 ἀκατεπαύστως) *Fortaſſe* προ integrè, ſine vlla deductione.

l. 20. οὐδὲ videtur παρέλαιεν.

Pag. 196. 35. *Fortè* τὸ ὄπῶρ.

Pag. 197. 5. ὡς ἓξ ὕν) *E Socrate.* *l.* 9. ἀνὰ τὸ μὴ ὀπτ.) *Videtur ſumptum è Palladio: Sic enim eius Interpres:* quia profligatorem inuidiæ dominum non inuocabat. *l.* 10. εἰς ὕβριν) *Interp.* quaſi ad certamen prouocâſſet: *quaſi legiſſet,* ἤβριν: *male.* *l.* 12. προσθήκην ἦ) *E Socrate.* *l.* 30. τῆς ἐπιλογωδίας φάτου) *Ad indicandum feſtum Epiphaniæ. Nam aliquoti Theophaniorum nomen feſto Natiuitatis non minùs quàm Epiphaniæ commune.*

pag. 198. 12. *Fortè delendum* ἦ *ante* τῆς ὑμ. χαρ.

l. 28.

l. 28. ἡνίκα γὰρ ἐκέκτητο) *E Socrate fol.* 258. *a.*

l. 33. Hellenismi ratio postulat, κατὰ τὴν ὁ. φερομένων. *l.* 40. ὑπενοήλωτο γὰρ τοιαῦτα ἀρχομένῳ) *Melius apud Socratem* ὑπενοήλωτο γὰρ παρ' αὐτῷ τοιαῦτα ἀρχομένῳ φύσεσθαι.

pag. 199. 9. Γαϊανὸς λέγει) *Hæc historia pene ad verbum descripta, vt & alia multa, ex Theodoreti Hist. Ecclesiast. l.* 5. *c.* 33. *&* 34. *Quem tamen auctorem Georgius noster imitio non laudat. Pro* Κίλτῳ *autem legit Theodoretus* Σκύθαι.

l. 24. κατ' αὐτὴν) *Lego* ἐν αὐτῇ.

pag. 200. 7. δεῖ γὰρ τὴν τοιαύτην ὑπερορμένους.) *hoc est, indictione de cimaurtia, qui est annus Christi* 400. *coss. Stilicone & Aureliano. Sunt ante hæc è Palladio. l.* 8. *Ex Palladio videtur hic locus ita distinguendus & explendus:* διὸ πεῖσον τὸν αὐτῷ πειθόμενον ἢ μὴ ἄλλον ὑπηκόων ζῶν θεοτίμως *&c.*

l. 20. τοῦ βασιλέως) *Fortassis quia Imperatoria domus euanuit. Nam maritus ipsius Constantius Constantini Magni frater fuit* ὁμοπάτριος.

l. 24. ἴσχυε) *Fortassis* ἴσχυεν, *vt referatur ad* λαοῦ. *Nam sic Interpres Palladij:* Et ipse qui accepit, eorumque omnium probationes se habere asserebat. *l.* 31. τῷ ζωπύρῳ τῆς εἰρωνικῆς σκωπτικοῦ) *Chrysost. homil.* 8. *ad Coloss.* ὅτου γὰρ ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ σκώπτει, εὐθέως λέγει, εἰρήνη πᾶσιν· ὅταν ὀμιλῇ, εἰρήνη πᾶσιν· ὅταν δὲ νουθετῇ, εἰρήνη πᾶσιν· ὅταν ἡ θυσία τελεσθῇ, εἰρήνη πᾶσι· καὶ μεταξὺ πάλιν, χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη.

Pag. 201. 1. ἀζυμίτους] *i.* Veniam pro peccatis inconsultè admissis. *Verbum, vt opinor, nunquam antea auditum. & Palladij interpres,* absolutionem. *Fortassis nomen Latinum retinuit in Græcis* ἀζυμιώτους. *H. l.* 5. ὃν τὸ ἐπὶ καρδίαν ἄνομον.] *Palladij Interp.* Et si vnumquodque peccatum per se impium est. *Fort.* κατ' ἐν ἕκαστον καρδίαιον ἄνομον. *l.* 7. ἐπιζεζεσμένον] *Forte* ἐπιζεζηκόν. *l.* 15. δεῖ τούτοις] *Forte sic distinguendum,* κἀκείνοις, ἐδεῖ τούτοις ὑπομιμνῄσκειν, *&c. l.* 17 χρείαν ἔχοντας] *Videtur aliquid deesse. l.* 19. ἀφειδῶν τῆς μερίμνης] *Interp. Palladij,* vt testes faciliùs adhiberentur. *l.* 21. συμφωνοῦσας] *Forte pro* συμφωνέας. *Vide pag.* 220. 37. *Ib.* ὡς ἔστι] ἐκ ἀξιωμάτων, *etiam bonis autoribus non infrequens.*

l. 23. κατασχεθῆναι τὴν ἰσοψηφίαν] *sc.* petijt, *aut tale aliquid deest.*

Pag. 202. 8. περιλειπόντα] *Interp. Palladij,* τεταπεινωκότα. *l.* 14. οἵ τι διαμοὶ] *Deest aliquod verbum,* violatifunt: *neq; enim quadrat* ὑπομιμνῄσκουσι. *l.* 22. *Lege* ὑπομιμνῄσκεται.

l. 42. τῆς βυλδαπείου ἐκδιδοσεώς] *Vide pag.* 203 2. *&* 8.

Pag. 203. 8. ἐκλιπὼν διαπόνων ἀφειμένων]

l. 9. δεῖ πάντας] *Interp. Palladij,* virtute clari. *l.* 12. πᾶσι ἀφίχνει ἰσχύειν] *Hæc è Palladio, versus sincer.* *l.* 13. κυπίνῳ, *restitue ex Palladio* γυμνῷ. *l.* 14. *Lege* ὑπ' ἐκλιπὴς *diuisim. Ib.* ἢ τῶν ἀφιστέρων] *Possunt abesse. l.* 15. ἢ ὧν εἰπ. κ. τ. λ. *sed loco videntur emota. l.* 17. παρασκώπτων] *Legendum puto,* ἐφασκωνόπτων. *Vide* 201. 21. *& ante* χρίων *dele comma.*

l. 19. ἀναγκαίτως] *Suspectum: vt &* κατέκεινε *linea præcinima. l.* 28. παραλαβὼν ἢ ἀπὸ] *Videtur posse aliquid intercidisse de expulsione illorum Episcoporum, quos Iohannes in Asia ordinauerat. Narrat enim Photius tanquam è Georgio, episcopos hos, exulante Iohanne, depositos iterum fuisse, priores{que} restitutos, quod nunc apud Georgium non habetur. Ib.* ὁ Σαβεναύλης) *Cui Chrysostomus noster in Asiam profecturus ecclesiæ suæ curam demandarat. Sozom. l.* 8. *c.* 10. *l.* 34. Ἀντίοχος ὁ ἅλιτ. Πτολ.] *Sozom. l.* 8. *c.* 10. *eisdem pene verbis.*

Pag. 204. 2. ὡς ἐνόμιζε αὐτὸν ἕξειν] *Pro* ὡς αὐτοὺς ἕξει. *l.* 11. ἐκελεύσθη] *De hoc non facile statuerim. In initio verò lineæ expunge* τὰ, *quod nescio quomodo huc venit. l.* 12. δίκλιμα τὸ κερ.] *Suspectum illud* δίκλινα. *l.* 20. ἐχάδουσι] *Verbum nihili. Interp. consulsi. l.* 23. τὰ ἀρχέτυπα] *Quid rei? l.* 38. ὀδυσώμενος] *Debuit, opinor, dixisse* ὀδυσσάμενος. *Sed tam frequentes sunt istiusmodi flexus in scriptis præsertim Georgianis (nam quæ paginatim à Socrate, Theodoreto, Palladio excerpsit, satis sunt proba) vt ijs colligendis operam vlteriùs abuti meam non sit visum. H.*

Pag. 205. 12. κατηνδεῦ] *Quod supra dixit,* ἐκατὸν λίτρας. *l.* 14. πρεσβειῶν] *Legatorum, vel nunciorum. ad verb. qui sunt à responsis.*

l. 27. πίσματ] *Rescribe* πίσματ. *i.* φιλοτιμίας. *Etymologium.*

Pag. 206. 12. τὸ) *pro* τῶν. *l.* 26. ἀλλὰ τάτων ἔτι) *Hæc è Palladio vsq; ad* πεπιδύσεις *l.* 32.

l. 29. τῶν ὑπ' αὐτὸ κεφαλαίων) *De his indicabit, qui in Palladium Græcum inciderit.*

l. 37. οἱ γὰρ τῆς αἰτίας ἀφεστῶτες) *Hæc iterum è Palladio p.* 6. *Edit. Par.* 1588. *Col* 2. *B.*

l. 43. ἀφῆς τῶν φιμῳζομένων) *Videtur legendum,* ἀφεὶς τοῖς (*pro* ἀφεὶς τούτοις, *vt superiùs monuimus* τὸ *pro* τῶν. *vide pari*) φιμιζομένοις πρὸς *&c.*

l. 44. παρεξαίρεσιν ἢ ἀναστάσεως) *Palladij Interp.* Quæ virorum quoque constantiam perturbare possent, atque concutere. *Libuit fortasse Palladio in compositionibus Indere. pro* παρεξαίρεσιν *lege* παρεξαίρεσιν. *H.*

Pag. 207. 4. ζωπύρει γὰρ] *Iterum è Pallad. p.* 9. *col.* 2. *A. Sed pro* κατ' ἐκείνην καιρὸν. *annò leg.* κατ' ἐκείνον καιρὸν? *vel* κατ' ἐκείνον καιρὸν? *l.* 14 τὰ τῆς Ἀσιανῆς ἀπὸ βάσεως) *Palladij, literas iuxta corsum. l.* 17. ὡσ τις ἐν ἀλαξ.) *Ex eodem Palladio, loco citato. Ibid.* ἰσιδώρῳ) *Vtrum ipse sit, quem volebat Theophilus episcopum facere Constantinopol. vt vult Sozom. fateor me subdubitare.*

l. 20. Πίζης δ' ἐπ) *E Socrate fol.* 285. *b. vsq; ad* ἐφεῖλε *l.* 33. *l.* 29. οἱ Μελετίῳ πεφευγότες) *Non Meletiani, sed Eustathianis cum Flauiano discepatant. porro iurisprudentis huius meminit Sozomenus lib.* 7. *c.* 3. *l.* 35. ἤδυνε χάλυβ χαλύπτει) *Hæc è Palladio p.* 9. *col.* 1. *D.*

Pag. 208. 17. ἐνυβρίσεις ἐνοπῶν τῶν ἀσχήμων] *Non quadrant hæc sensui aut Palladij, aut Tilmanni Interpretis. l.* 25. πολιήτων ἢ] *i.* cùm tam teneris essent annis, vel exiguæ ætatis, qui Romanum imperium obtinerent.

l. 28. ὧν γὰρ μικρὰν ἡμᾶς.) *Totus hic narratio ad verbum*

verbum sumpta est ex Socrate fol. 257. a. ex quo nos quædam hic luxata restituimus.

pag. 209. 42. *πίμπτ γεφύματα*] *Hæc è Pallad. p. 9. col. 2. d.* *l.* 44. *τοῦ δὲ καρδίης μονα-χός.*

pag. 210. 4. *ηλικιώτῃ*] *i.* coætaneo: *& mox ὠμοφόριον, pro cucullo.* *l.* 9. *ἐξώσαντες*] *Corruptum.* *l.* 16. *τοῦ*] *Pro τύπῳ.* *l.* 20. *ἀλλ' Παφνουτίου*] *Non agnoscit Palladius.* *l.* 21. *τὸ αὐλάπιον ἔχοντες ἐπὶ τῆς πατελάτου αὐχένος*] *Vide Palladium.* *l.* 24. *Αυγουσταλίου*] *Sic iam inde ab Augusti temporibus nominabatur Rector Ægypti, Præfectus Augustalis, non Proconsul, aut Proprator, Legatusue Consularis.* *l.* 25. *ἀστυχίαν*] *puto sanum esse.* *l.* 28. *πλημμελῶν ἐυσεβίως*] *Lege πλημμελούντων ἐυσεβ. Interp. Palladij, qui facilè contra dignitates insurgerent.* *l.* 35. *ἐσεβάσθητε τὸ ἀποδεῖον ὔσος*] *Tilman.* quorum lectioni intimo affectu ac studio acquiescebant. *Interpres Palladij,* intus recondit*i*, singularis meriti ac pretij.

pag. 211. 2. *ἐπ' ἄνδρ*) *Tilmann.* ne a quoquam conspiceretur. *l.* 7. *οἱ ἢ μικρὸν ἢν χρόνον τε ὕστερον*) *Ex Atticissimis Georgianis unus.* *l.* 13. *τὸ μέρη*) *Sensum habet non incommodum, & fortassis sanum. H.* *l.* 16. *οἷς Σωσιγένδον*) *Hæc è Palladio p.* 10. *col.* 1. *d.* *l.* 18. *τῷ ἰδίῳ θεραπόντι*) *Palladij Interp.* Non tulit horum consilium tortuosus coluber: mouet contra illos Theophili zelum. *l.* 26. *φανέντων & κομήτου & aliquoties apud hunc autorem, & alios melioris notæ scriptores, pro* Aulæ Principis. *l.* 39. *μικρὸν ἢ*) *paucula hæc usq; ad μετακάθηνται αὐτοῦ è Socrate fol.* 258. *b.* *l.* 42. *Lege θεὸς πάντας.* *l.* 44. *Ἀναστάσιος*) *A Gregorio Nazianzeno institutæ hæc Ecclesiæ, cùm cæteras omnes occupâssent Ariani.*

pag. 212. 13. *φερομενοφόρους ἐν τῇ Αἰγύπτῳ -*) *Interp. Palladij:* Magistratuum, qui ad Ægypti provinciam mittendi erant, benevolentiam Theophilo comparantes. *Tilmannus ex proprio ingenio aliquid supplet, nihil ad hunc sensum.* *l.* 11. *φεισομενομένας εἰς λογισμὸς ἀμελείας*) *Interp. Palladij,* ad huiusmodi certamina exercitatos. *Tilmannus,* per dialecticen ad ignauiã distractas. *pessimè.* *l.* 16. *ἢ μόνον αὐτὸν διορθοῦται, ἐξιώσας αὐτῷ*) *Palladij Interpres:* vbi aduertunt se nihil profecisse, verùm & in maioris iræ præcipitium illum declinâsse. *Tilmannus facetè accersit in hunc contextum* Axiotas, *gentem nescio quam è Troade.*

pag. 214. 30. *Varia è Socrate fol.* 258. *b. & 259. a. scriptis suis admiscet Georgius: ita tamen, vt quæ hic habentur corrupta, ex illo corrigi non possint.* *l.* 35. *ῥηματέων*) *Fortassis ignominiosum est vocabulum aliquod deruatum ἀπὸ ῥήματος, quo insignire vult eundem, quem appellant αὐτοκατάκριτον: hæreticum sc. qui Deo figuram attribuit humanam. H.*

pag. 215. 11. *ἀποκαλίπτας*) *pro ἀποκαλίπτοντα, solenni huic Nostro solœcismo.* *l.* 19. *Legendum fortè ἐκεῖ πάντας.* *l.* 34. *νόμος ἢ βασιλικὸς*) *In quo demum codice scripta hæc lex? p.* 217. *l.* 3. *ὡσὸν ἢ ἀπίσω ἐκπνεῖ dicitur: Ergo debuit esse in codice Theodosiani, præsertim cùm iam non fuerit abrogata.* *l.* 17. *τὸν αὐτ' αὐτῷ τόπον*) *Adde, ὅπου δ' ἂν δίκαιον, vt postea l.* 36. *H.*

pag. 216. 11. *τῆς ἐπιφωνήσεως*) *Constructio non insequens. Sic Paulus* 1. *Cor.* 11. *ὃ δὲ ἐκείνου τῷ οἰδένει τὸ ἐνύμῖν. H.* *l.* 37. *ἀξιοῦσαι*) *Ferri potest, præsertim in hac libertate Georgiana.*

pag. 217. 2. *ἐφορμάζει*) *Prætende.* *l.* 22. *κοτζύλιον*) *Forte κυκλίλιον. puto nomen esse vestimenti alicuius communis.*

pag. 218. 4. *λατῆσι τῆς ἐκκλησίας*) *Solebant enim ante preces lauari, ideoq; publica habebant baptisteria. De hoc autem more sæpius monuimus ad Chrysost.* *l.* 16. *ὃ πολὺ*) *E Socrate fol.* 259. *b.* 260. *a.* *l.* 19. *ἐπὶ σημεῖα*) *Hoc est,* septimo ab vrbe lapide. *l.* 20. *διάκονον χειροτονήσας*) *Quod in aliena dioecesi per canones facere non potuit.*

pag. 219. 7. *αὐτοχώρει μὲ τῆς ἐκκλησίας*) *propter illud μὲ, quod necessario requirit σ, reliquam sententiæ partem è Socrate supplendam puto: πολλὰ ἢ τῷ Ἰωάννῃ μεμφόμενοι, ὑπώπτευον δὴ τῷ Κύριλλον ὀτελλατο. H.* *l.* 11. *ὃ π*) *pro ὅ, π, vt sæpe alias apud hunc autorem.* *l.* 13. *πιζεῖν*) *Suspectum. Sed stare potest, i.* existimans illudere. *In tanta enim autoris audacia non facile est de locis obscurie, an vitiosa sint, en secus, statuere. Tilmannus ad hunc locum in marg inquit,* pro *πίζω* lego *πίξι, sine sensu, fortassis errore Typographi. H.* *l.* 43. *κρῶσαι*) *Quasi κρώσειεν & κρώσειεν idem essent. Sic iterum p.* 216. 9. *&* 15 *&* 228. 2.

pag. 220. 3. *ὑποπλέουσι*) *E Socrate f.* 260. *b.* *l.* 14 *Ζωὴ ἢ*) *Elegantis e Georgiana.* *l.* 22. *ἀβάτου*) *i.* qui genu flectere nescit. *Vide postea de supplicio Cyrino* ξυλάτης *immisso.* *l.* 29. *κατακρυβίας τοῖς ἑτέροις ἢ ὑπόνοιαν*) *Quid velit non difficile est conjecere. Verba verò hæc Socrates non habet. H.*

pag. 221. 3. *λέξαν*) *γωλάτην legendum censet Interpres. Tamen ille modo vterq; noster codex.* *l.* 4. *ἢ τὰ ἴσα*) Exemplaria. *Sic enim τὰ ἴσον sæpiuscule vsurpatur.* *ἢ* *vero omnino expungendum. H.* *l.* 14. *διατείλας*) *E Palladio p.* 11. *Col.* 1. *D. vsq; ad cap.* 46. *l.* 20. *συμφύναις ἢ κληρικῶν*) *Interpres Palladij:* fallaces ex clericis. *l.* 31. *τοῦ λιβέλλου*) *Vide capita huius accusationis suprà p.* 153. *l.* 29. *&c. & de passillo,* 154. 23. *& in Epistola ad Innocentium tom.* 7.

Pag. 222. 29. *ἐκ δρύδη*] *Rectè. Docet enim diuina prouidentia fieri, vt pereuntibus aliis, aly ipsis succedant, quasi dicat,* Cùm obijt Moses, nonne inuentus est Iesus? Cùm mortuus est Samuel, non vnctus est Dauid? &c. *l.* 38. *ὁ θεσπεσίφ*] *Paucula è Socrate fol.* 261. *A.* *l.* 41. *παρεμβολῶν è Palladio p.* 12.

Pag. 223. 1. *τῷ ἐπαρείῳ*] *Hoc vocabulum Palladius non videtur agnoscere.* *l.* 22. *ἢ τῆς θεᾶς αὐτὸν θεσπίζει*] *l.* 30. *κομήτου*] *Pro* Aulæ *corruptum ex Latino,* Comitatus, vtiratum *aliis scriptoribus & Imperatori Constant: in epi-*

stola

Stola quadam ad Athanasium, si bene memini.

Pag. 224. 2. κατεστέλλε] *Fortasse pro* κατεστέλλοντες. *l.* 13. ἀναφορέν] vt sc. ratum haberent iudicium, relationem. *l.* 14. *post* ἀδίκητα pone comma. *l.* 15. κρυπτούσιος] Iæcæ maiestatis. *l.* 27. τῦτο ἀπαγγελθὲν] *Hucusq; è Palladio. Quæ sequuntur sunt è Socrate, fol.* 261. *a.*

pag. 225. 3. ἐν οἷς σφοδρὸν.] *E Palladio p.* 2. *col.* 2. *B.* *Ibid.* αὐτοφάσκ] *Tilman.* parum abfuit, quin interruperit eas. *Palladij Interp.* exhortatus temeritatem. *l.* 14. συμφωνοῦντες τοῖς ἀπαιδεύτοις ὄχλοις] *Fort.* συμφωνούσας τοῖς ἐν ἀπαιδεύτοις ὄχλοις. *Interp. Palladij*: omnes indisciplinatum tumultum, & seditionem pariter significantes. *l.* 15. φοβεῖς τύπους αὐτ.] *Palladius p.* 4. *col.* 2. *C.* *l.* 35. γενομένῳ ζωοβόρῳ] *Palladij Interpres*, ad Synodum proximam Christo celebrandam. *l.* 36. αὐταρέσκητον] *Videtur aliquid deesse. Consulat Lector Interpretem Palladij.* *l.* 39. αἰσχυντῆναι χρ] *E Socrate fol.* 261. *B.*

pag. 226. 2. *Ante* τῦτον *adde* ἐν ὅταν, *vt conflet sententia.* *l.* 28. κατατοθεῖται] *præsens vel futurum ex aor.* κατατοθῶ, *mirâ analogiâ.* *Ib.* ὅσην ταχείαν] *E Socrate fol.* 261. *a.* *l.* 39. ἐν πάχῳ] *Socrates*, ἐν ὃ πάχῳ.

pag. 227. 10. αὐτὸν ἐφασαν] *E Palladio p.* 25. *col.* 2. *C.* *l.* 16. αὐθεντῶν] *Interp. Palladij*, constanti voluntate. *l.* 17. διαπορθμεύσαι] *Corruptum ex Latino* delatum esse.

pag. 228. 3. διαφόρως] *l.* 6. ἀνεπιδεκτωνίας] *Non conuenit.* *l.* 13: τύπων] *Fortasse* τυπον. *Ib.* ἐν πολλαῖς κατ᾽ ἐκκλησίας] *Hæc sparsim è Palladio.* *l.* 34. πεσῆν] *Corruptum: fortasse* ἔφθης.

pag. 229. 1. *Lege*, μακαρ. *l.* 19. ἀζαρὶς γὰρ ὢν, ἀζαρὶς ἐφυλάχθη] *l.* 24. ἀλεσνδὲ] *Recte. Miseros illos homunciones, qui statim nominantur.* *l.* 28. κατημερινὰς μάζας] *l.* 32. δεπτελῶν δύο] *Nos* 17. *habemus, easq; certè omnes ponè.* *l.* 36. τῆς Αυγούστης] *E Socrate fol.* 261. *b.*

pag. 230. 7. ἀναπαυσάμενος] *E Palladio p.* 13. *col.* 1. *a.* *l.* 15. ἑαυτῷ] *Fortè* ἑαυτῶ. *Illo tamen modo loquitur l.* 34. *& sæpe alias. Adeat lector Interp. Palladij. Locus enim hic totus variè mutilatus videtur, & non nisi inde corrigendus.* *l.* 22. Καισαρείας τῆς πρὸς τῷ Αργαίῳ) *Sic correximus, cum prius esset* τῇ. *Significat autem Cæsaream Cappadocię. Est enim Argæum mons in Cappadocia. Vide Strabonem l.* 12. *l.* 28. σφοδρότερον γενόμενον] *Dele plenam distinctionem post* κρατῆσαι, *& integra fortassis, post positis coniecturis marginalibus, erit sententia.* *l.* 31: εἴ τις ἐδίσκοπος] *Locus est apud Sozom. l.* 8. *c* 20. *de hac eadem re.* κρεῖττον αὖ τὸν (Iohannem) ἐποιοῦντο ἐνιστάμενοι τῦτον εἶδ τὸν νόμον. *Omnino legendum* ἐνιστάμενον, *vt ad Chrysostomum referatur. Quod diligentissimo Interpreti Christophorsono & aliis non animadverfum fraudi fuit.* *l.* 37. παράτος) *Videtur corruptum.*

pag. 231. 9. χωρίφ.) *Suspecta vox: Quemadmodum & quod sequitur,* συνεπιδοῦναι τιμῶσι, *&c.* *l.* 28. οἱ πάντες ὀδίκως τοι) *Inscitè & negligenter planè fecit Georgius. Cùm enim hic & Socratem & Palladium compilarit, sententias, quas ex vtriusque excerpsit, neglexit scitè inter se componere. Quod hic perspicuè fecit. Nam cum abiude* 231. 21. πᾶς ὁ ἱερεῖς πρὸ ἡμ. *mutilavit Socratē f.* 262. *a. vsq; ad hæc verba* οἱ πάντες ὀδίκως τοι: *subitò in medià sententiâ neglectâ tum* ἀκολεθίας, *tum syntaxeως ratione, ad Palladij verba transit. Nec licet in Georgij excusationem addere, omissam per negligentiam librarij alteram è Socrate sententiæ particulam. Sequentia enim apud Socratem verba eádem propemodum negligentia Palladij verbis attexuit, pag.* 230. *l.* 32. ἄλλο μὲν ἐρῶντες *&c. H.* *l.* 31. πάντα πανήγυριν)) *Sententiola hæc è Socrate: reliqua è Palladio. Iterum è Socrate, l.* 34: δηλοῖ τῷ Ἰωάνῃ: *è Palladio verò, l.* 55. ὅπερ ἐγὼ ὑπὸ τῆ Θεοῦ. *l.* 38. οἴπερ) *Videtur legendum, ἅτινα. Sic enim videtur Interpres Palladij legisse.* *l.* 40. ἅπ) *pro* ἵνα.

l. 42. ἤρχετο ὁ Ἰωάν.) *E Socrate fol.* 262. *Incæ vero* 43. ἐν τούτοις ὑπὸν *&c. è Palladio. p.* 232. 5. τότε ἐκ μὲ θεσσδοξ. *E Socrate: Linea vero* 7. οἱ ζωόντες ὀδίσκοποι, *e Palladio.*

pag. 232. 2. δίκ) *Lege* Noi. *l.* 10: *Lege* ἀπολαυσασι, *solennierrore.* *l.* 11. ὁ ἱπ᾽ κεφτίας) *Palladius*, Episcopus. *l.* 33. παῦσαι τῶν ἑορτῶν τῶ ζωσαγαζεῖν) *Fort. pro* παῦσαι τῶ ζωσαγαζεῖν τῶν ἑορτῶν. *l.* 39. ἧς δὲ διακόνων θρασύτης ἐνπαχθεῖς) *Palladius*, ac diacono quidem procaciter imminens. *lege ergo* τῶ διακόνῳ.

Pag. 233. 8. ἐξ ἐκείνου) *E Socrate, vsq; ad principium capitis sequentis, vbi iterum è Palladio.* *l.* 11. αἰμπόλον) Ad quintum lapidem: *Palladius.* *l.* 25. αἰδρῶν) *Interpres Palladij*, ancillæ. *l.* 23. μαφόριον) τῆς κεφαλῆς σκέπασμα: *vt Tilman. è Phanorino.* *l.* 27. ἐυφυῆ) *Fortassis* ἐυφυᾶ. *l.* 31. ὁ δὲ Ἰωάννης) *E Socrate. l. verò* 32. τῆς γ πανηκοῦς, *è Palladio.*

Pag. 234. 17: ἀμὴ ἀμφισβητήσας τὸ θεῖον μαχῆ σύνοιν πρὸ πάντων] *Tilmannus*: Etiſque creatio fuerit ſuffragante ſententia omnium incontroverſa, necvlla de eius electione intercellerit ambiguitas: *Ex libris, an ex coniectura? Palladij Interp.* neque id vllo quæsiuerit ambitu. *l.* 22. ἐᾶσαν ὥσπερ συγχωρεῖν] *Aptius* ἐᾶσαν ὡσπερ ἀπολαβεῖν, *vel* ἀποχωρεῖν. *l.* 23: ὑδὲν γὰρ παρ᾽ ὡσπερ ἀνηκεν] *Sic & Palladius.* *l.* 25: *Ante* ζωσζελ. *deesse videtur* ἐξῆλθε. *l.* 27. θαλξίνομον) *l.* 28. κατακωμωδῶν] *Fort. ſſis* κατακωμωδῶν. *& sic Leo Imperator, c.* 27: *Interpres Palladij videtur legisse* κατακωμωμῶν. *Si verò* κατακωμωδῶν, *vt vult Hesych. significet* κατακελεύων, *locus est integer.*

l. 31. ὑνδε γὰρ ἀνεξημιά των ἀριστος] *Dele vt aliena ab hoc loco. Vide pag.* 263. *l.* 26. *l.* 34. φλαξ] *Factum hoc abijs, qui Iohanni studioſi erant, narrat Socrates.* *l.* 36. σκλωσ᾽ω, ἀνδροδένδρα] *Quid ſit illud σκλωσία, non facile aſſeruerim.* ἀνδροδένδρα *verò ſignificat, in more arboris ſursù elata. Sic Leo Imperator,* ἀπὸ ἀνδρού τινος ὑψ. *c.* 27.

l. 39.

l. 39. ἀπὸ ἡδόντες] *Fortè* ἀποδιδόντα, *vt ad* φόλλα *referatur.*

pag. 235. 13: ἠμελημένας] *Palladij Interpres non agnoscit verbum: retinent tamen Anonymus & Metaphrastes. Si verò hoc dictum est amplificationis gratiâ, vt videtur, subfrigidum certè, cum eo anni tempore ὥρας ἡμερησίας, quas etiam καιρικὰς vocant Mathematici, sint longissimæ. Hoc loco defecit nos codex Palatinus: reliqua Bauarico & Parisiensi debentur. Ib.* τὸν τρόπον] *Sic Socrates, vsq; ad* τοὺς δὲ γλοιτὰς, *vbi iterum è Palladio. l.* 14. τίνες] *Sic tamen apertè Socrates.*

pag. 236: 31: οἱ τὰ μέρη) *E Palladio p.* 30: *col.* 1. *C. & pleraq; alij.* ἀπολυθίας *& sine indicio hic inserta. l.* 36: Ἀκροκωνιστῶν] *Corruptum: Palladij Interpres,* Arabum : *Tilmannus*, Arabiæ inferioris. *l.* 37: *post* φευγετίδου *dele comma. l.* 40. *Fortè* ἡ ὦμοτ. ὄκρας. *l.* 42. μὴ πληγὰς τῶν κληρικῶν] *Palladij Interp.* Post plagas non à judicibus tibi, sed ab Acro impositas. *l.* 43. κολλιέων] *Interpres Palladij*, legumina.

pag. 237. 13. αἰ ἀπὸ τῶν σωμάτων] *legendum ex Palladio* αἱ ἀπὸ τοῦ Ταύρου, in Taurum dimittere. *& ibid. legendum ex Palladio* Σαλυσιῶται φασὶν. *l.* 16. *legendum fortè* αἰνονομεῖν. *Interp. Palladij*, dispensatoris adjutor. *l.* 22, εἰς ἄπωτας] *Tilmannus*, in vniuersum: *Palladij Interp.* minimâ crudelitate. *l.* 25: ξεμιὰς ἀφελεῖν, *si volunt Græcè loqui. l.* 38. ὡς ἐ ζωὴν νίσῃ, *ad* πολιωθῇ. 40) *emendandus his necesse habet lector Palladium ipsum, si fieri posset, adire. l.* 43. μάλιστα ὑπὸ τέρατα καὶ ἐκεῖ] *Hæc, quæ puto plane corrupta, omnino apud Palladium non habentur.*

l. 44. *Expungendum puto* τὸ νεφῆγον.

pag. 238: 3: ὦδε θεοῦ) *Pallad.* ἢ θεοῦ. *l.* 5: αὐωνίους] *Pallad.* αἰωνίους. ? *l.* 21. οἱ δὲ σωζόντες) *E Palladio p.* 5, *col.* 1, *B. l.* 26, *puto* ὡς *delendum. l.* 39. ἵνα· ὡς λυμεῶνες τοῦ δὲ ὅλως (*fortè* ὅλῳ) δὲ ὅλου συνελεμένῳ) *l.* 42. ὡς δὲ τὸν -- ζωὴν δῴη) *Vortassis hoc vult*, Paternus Iohanni ecclesiæ objecit incendium: addidisque ideo Iohannem in synodo causam suam agere non tuisse ausum. *Syntaxis est Georgiana. l.* 43, *pro* δὲ *lege* ὡς. *l.* 44. *fortè* αὖ τὴν ἐφορείαν.

pag. 239. 1. ἐκβύθῳ δὲ ἀφρωδεῖ) *At Socrates non mediocriter laudat. Hæc autem quæ sequuntur, è Socrate & Palladio stare sine corradiuntur. l.* 6, *fortè* κατασκοπεῖν, *vel* καιροσκοπεῖν. *l.* 14. σεσθωΐας) *Malim* σεσθείας. *l.* 17, *pro* εὐτάκτων. *lege* ἀγωνιστῶν. *l.* 28. οἶδα ἐν Ερέσῳ) *E Pallad. p.* 22, *col.* 1, *B. l.* 33. μιμαίδων) μίμων. *sic l.* 44. μίμας ἐν σεσήμασι μυστικῶ Διονύσου. *l.* 41. ἡ εἰ μὴ κακὸν τὸ κακὸν λῇ) *Obscura. Ib.* γνοσύτερον) *Palladij Interp.* terræ intestinum, *quasi diuisim legisset*, γῆς ἔντερον. *l.* 41. *post* βασάνῳ *pone comma, & ante* κλινῷ *dele comma. l.* 44. οἰνοχοῇ, μίμας) *pro* οἰνοχοῖ, *fortè legendum*, οἰνοχόῳ, *aut legendum* οἰνοχλῶ φέρον *trullam ferens.*

pag. 240. 5. αὐλικοῦ) *Sic & Palladius. l.* 12. αἱ ἐμαρδόνες] *Fortassis pro* ψυχροδόνες. *Sic enim*

χειροτονίας *ilitusmodi illicitas appellare potest propter ea quæ ipsas consequuntur. l.* 14. ὡς κρατεῖν ὧπῆ φῶμι] *Fortè legendum,* ὥστε κρατεῖν ὑπὲ φύμλω. *l.* 17. πῶς αἰδρωνῖτην, ἢ τῶν γυναικωνῖτην) *i.* Viros & mulieres. *Sic inferiùs*, πᾶσι ἢ δούλοις γυναικωνῖτις. *l.* 19: ἀμφοτερος [ὀξίν) *Vide Palladij Interpretem. l.* 30: ἄνων) *Fortasse* ἄνων. *l.* 35. γυναικῶν αἱ τομάδες ζωὴ τοῖς ἀνοίοις) *Interpres Palladij.* mulieres quoq; cum turbis populorũ *Fortassis mulieres quasdam erraticas intelligit, vt Scythas appellamus* τομάδας. *l.* 39 τοιαῦτα γὰρ τῆς μοιχείας τὰ αὐξεια ἢ γνώσα, ἢ δρᾶσα) *Fortassis* τοιαύτη γὰρ τῆς μοιχείας ἡ εὐσις, τὸ σπ. *Nam sic Palladij Interpres:* Hujusmodi quippe adulterij natura, spuria & gignit & facit.

pag. 241: 4 ζωωγονοῦσι τὴν γενεσιάν) *Fortassis rectè. l.* 5, ζωὴ τῷ ζῆν ἐξεσι) *Non assequor. l.* 6. *Lego* κεκτημένως. *l.* 10. Λιβικὸς ἢ) *Pallad. pag.* 15: *col.* 2, *C. l.* 15. τῆς ἢ ὑσίας αὐτὸ ἢ πεπραμένου) *Id est*, Facultatibus ejus.

pag. 242. 31. ἐπιδὴ ἢ ζωὴ ζῇ] *E Socrate fol.* 262. *b. l.* 37. Κυειακὸς ὁ Σωκράτου) *E Palladio p.* 5. *col.* 1. *d. Palladius autem vocabulum* Σωκράτου *non agnoscit. l.* 41. ἴνα] *Fortè* πε.

pag. 243: 4. ἐγκεκρότηρας] *Palladij Interp.* Ignatius exprobrius. *l.* 18. ἐνέγκωντες] *Alius codex* ἐξένεγκαντες. *Aptior certe ad grammaticæ rationem accusativus* ἐνέγκαντας, *vel* ἐξενέγκαντας. *Sed hoc forma se fuerit bono viro vim afferre, nihil minus quam de Grammatica regulis cogitanti. l.* 43. γνοεισεσῶν] *Deest aliquid è Palladio supplendum. Videat Lector epistolam hanc apud eumdem p.* 5 *&* 6. *fortassis si post* γεφυρῶν *supplearnus* δεῖ νοῆσαι, *perfecta erunt omnia.*

pag. 244. 2. ωμὸν ἐὴ] *Sic expungamus* ἐὴ, *& pro* ἐμποίησεσα *legamus quod in margine* ἐμποιδιδοῦσα, *nullo alio mutato, sensus erit melior: Sic enim melius Palladio quadrabit. l.* 15. μὴ δεῖν εἰσαλθεῖν εὐ τοῦ εἰς χρίσιν] *Iuris, sc. & æquitatis ratione id exigente, vt spoliatus ante omnia restituatur. l.* 26. σφαλωθέντες] *Deest verbum, à quo hæc participia regantur. l.* 31. ἀειδμὸ) *i.* numeri, hoc est, manus militaris. *l.* 33. ὡς εἰπεῖν, νῦσ, ad *quæ* ἀξελίπων) *Verba hæc præter quam quòd corrupta videntur, non sunt apud Palladium. l.* 38. σεσοδρόθροι ὡς τὸ *&c.*] *Aliquanto proclivior erit lectio, si sic legamus, & distinguamus.* σεσοδρόθροι, ὡς τοῦ μὴ δεῖν εἰσιγνώσκειν ἀκίνεν, μηδὲ ἀκινδύνως *&c. Sed vt perfecta hæc sint, expectandus est Palladius. l.* 44. *Legendum videtur,* πῶς τε.

pag. 245. 13. ὁ ῥ μακάριος Ἰωάννης] *Hæc è Palladio, p.* 16. *col.* 1. *A. Quod verò addit* τοῦ οἴκου Λαθρίου ὅτος ἦν, *pro* (*ea liberalitate nobis largitus Georgius, sed importunè. Est enim falsum. Ipse enim Chrysost. testatur se Cucusiæ Dioscoro hospitio susceptũ, cùm multi alij hoc cuperent, Epistola* 13. *ad Olymp. sed idem peccant biographi omnes. H. l.* 15. πκρῶς ἢ πυθομενῶν, κρὰς ἀφ λόγῳ πῶν Κουκισσίνῳ] *Corrupta hæc, & apud Palladium*

non sunt. Vt tamen sensum habeas, locum totum sic lege. ἐξ ὧν τὸ κατ' ἐκείνου κρυφὸν λιμὸς ἄρτι μόλις τ. χ. ἐ. πικρῶς, κἀδικῶν (deleto ᾗ πασχόντων) λόγῳ (repete ἀπὸ κοινοῦ λιμὸς) πλ. π. κ. &c. H. l. 20. Ἰαπῶν παῖδας] Oratio prima vol. 7. l. 25. ᾗ τὰ σώματα φοβηθοῖς] Hæc epistola periit. Idem initium habet tertia ad Olympiadem: sed testatur Photius scripsisse Chrysostomum Epistolam ad Cyriacum, quæ hoc principium haberet. l. 28. φαιροωῶντες · μιμητὴς χθυμ. Θ] Hellenismi Georgiani specimen egregium.

pag. 246. 2. ἐνημένου. l. 6. ἧν τζαῶν] Nec Interpres, nec Palladius habet. l. 27. ἕξει] Affectione. l. 33. οἱ ᾗ διάφοροι] E Palladio, p. 16. col. 1. D. l. 36. ποσῶς] Rectè: aliquantulam benevolentiam clàm ostendit, mediocriter, leuiter.

pag. 247. 21. Σωκράτους] Socrates (è quo pauncula hic excerpuntur) habet Νοσυσίου. l. 32. ὡς πλὴν ἀρχαίας κατάκαιον ὕχθη] Diuinet Lector, quid velit: nec enim puto corruptum.

pag. 248. 3. Lege ἀεὶ τῆς κοπῆ. l. 13. post αὐτῷ pone comma. l. 24. pro ἐκείνου Interpres videtur legisse νεῶν. l. 26. φωνὴ αἵματος -] Epistola hæc, vt & sequentes, seciùs habetur apud Anonymum, cap. 130. & sequentibus. In Iure Græco-Rom. parte 1. p. 559. eodem modo habentur, quo apud Anonymum.

pag. 249. 6. ἐκείνων ᾗ] Hæc sententia apud Interpretem non legitur. l. 8. κἀδικίαιμεν] pro κατειχόμην, vt sæpè aliàs. l. 13. pro αὐτικειμένῳ legitur διωμοτόδατος apud Anon.

pag. 250. 26. χρίσεται αὐτοῦ, ὡς καλὸν] pag. 251. 34 ἀπὸ παίτων ἐυχαριστιῶν] l. 42. τῆς αἰσχρᾶς ὑπομονῆς] l. 43. Dele comma post Ζωίλου, & pone post ἐρεθιζόμενος.

pag. 252. 1. ἀπαίτους) Recentiorum auctorum vocabulum aquipollens τῷ, ἀσπῶν. l. 10. ὀλιγοστία εἰας) διοσία, αὐαλογικὴ dilatio. Suidas. l. 8. ἐγκαλπώσασθαι) Reuertetur in sinum tuum. Til.

pag. 253. 1. ἐφεστὼς δὲ τῷ βίῳ) E Pallad. p. 24. col. 2. D. l. 8. διεμὼν, ψυχρὸν) Modò calidum, modò frigidum. Syntaxis non usitata. l. 14. ἀλλ' Θ τῆς φωνῆς ὑπεισχόντο] sine sensu. Palladij Interp. alius amissa voce octo mensibus jam marcescit. Quasi legisset, ἀλλ' Θ τῆς φωνῆς ἀπολωλείας, ἐκπεμπωσιασθεὶς ὑπεισχόμενος. l. 22. Legendum, si quid video, ᾗ νομιζομένων φαρμάκων: i. Cùm ea quæ medicinæ haberentur, dolori, non remedio essent. Ibid. Κυρίῳ Θ ᾗ] Hanc historiam totidem verbis habes apud Socratem: fol. 262. a. b. l. 24. Fortè verba sic dispenenda: πολίται, ὅτι ἐν αὐχμῷ ἀπεφαίδιτο. l. 31. ἐξαγαγ.] Fortè εἰσαγ-

Pag. 255. 5. ἐπαρθῶσι] Pro auferri. sic supra aliquoties. l. 9. ὁ πρὸς ᾗμιλ Θ ὡς ὑπολεφ] E Theodoreto, p. 348. l. 32. εἶδε ὁ βίΘ] Hunc epilogum in codice Bauarico mendosum & mutilatum ex duobus codd. in Regia bibliotheca restituimus. Porrò sciendum in codicibus Regijs aliam huius operis Georgiani extare conclusionem, eius antè initium hoc: Οὕτως ὁ βίΘ τῶ μακαρίτω πατρὶ ἡμῶν Ἰωάννῃ ἔγνω αὐτὸν τὸ τέλΘ, καθὼς προεγράψαμεν, ᾗ αὐτὰ εἶσιν αἱ κατ' αὐτὸν γεγενῆσθαι σκάνδαλα, δι' ὧν εἷς τῶν αἰώνιον λύπην μετεχωρίσατο, ἵνα πᾶς κλέπτης ὑπὲρ ἡμῶν προσεύχωμαι ὑπὲρ τῆς παντελοῦς αὐτοῦ ἀφέσεως. Ἐγὼ ᾗ πάλιν ἀρξῶ τοῦ ἀρίστου -- Sed enim cùm de conclusione, quam edidimus, nusquam dubitaremus, ne hæc nobis suspecta esset, vt supposititia (quod vel apposita CHRYSOSTOMI nomen arguit, cuius nusquam in reliquo opere meminit Georgius, non omissurus certè, si suâ ætate invaluisset) indignam luce censuimus, nec voluimus lectoris inutile lectionis taedium parare. l. 34. πᾶς ἡ ἱερωσύνη] E Palladio p. 33. col. 1. C. l. 41. ἄμωτον τὸ χεῖμα[Quæ sunt apud interpretem Palladij, non videntur istis similia.

pag. 256. 10. ἀναπαυόμενοι] Corrupta, vt & pleraq; in sequentibus, quæ nisi ex Palladij Græco codice corrigere adeò arduum. l. 36. ὁ ἐπ' αὐτῆς] Interpres Palladij: Hoc & in beato Iohanne fecistis, dum clausum diutius odium in flammam repente excitantes. l. 40. ποῖος ᾗ] E Palladio, p. 34. col. 1. B.

Pag. 257. 2. οἱ πλείονες ᾧδε τὸν ἕνα σημαίνουσιν] Interpres Palladij: Illi enim plures quàm vnum colunt: unde videtur legendum: αὐτὴ ᾗ πλείονας ᾧδε τὸν ἕνα σέβουσιν. l. 18. ἀπολύσω ᾗ] Pallad. Superâsti namq; procellam Mosaicarum legum. Unde fortassis legendum, ἀπολύσω ᾗ τοῦ τοιν. l. 32. ᾗ τῇ ᾗ] Vide Pallad. 31. col. 2. C. l. 38. ἀδεῖσκε] Suspectum. l. 42. τάτῳ τοῦ ζῆτῳ] E Palladio p. 28. col. 1. d. l. 43. ἐξωσιίζῃ] eliminauit, non vt vult Tolman. ἐξοσιίζῃ, ossa remouens.

Pag. 258. 6. πεῦ ὁ ἴδε τῆς· μυναγαγοῖς ἴσους] Debuit dixisse πεῦ ἴσους, si sincerum sit ἰδὲ, quod non puto. immutare itaq; nolui.

Pag. 259. 7. Hanc orationem Chrysostomi alibi non repertam conferuauit libellus hic Georgij. Versam Latinè vide tom. 7. p. 941. Est autem γνησία. l. 14. Lege ἀναμμώσκω. l. 21. Fortè τῇ θεῖε ἰμὲ μάχῃ. l. 30. Interpres plenius: Fortior enim ecclesia multò quàm terra, immo & fortior cœlo.

Pag. 260. 6. ᾧ οἶδας] Interpres videtur legisse, ὃν οἶδας. l. 25. Interpres rectè pro ᾗ ἅπα legit ᾗ πω. l. 28. pro τῷ ἥμου Interpres videtur legisse ὑμῖν. l. 30. post ζωὴ deest ᾗ, & pro ζωὴ videtur Interpres legisse ζήσαΘ. l. 38. Lege cum Interprete πολίτας. l. 39. post ἐμοὶ adde, φῶς, μᾶλλον ᾗ.

pag. 261. 4. ἀδιαστάτως ἀνθρώπου] Hic nos defectu Latinus Interpres, & in ijs quæ sequuntur plerag; sine aliis libris ἀδιόρθωτα. Neq; inuitus em sequentia esse γνήσια, Interpretis, qui certè vetus fuit, & eius hæc desunt, autoritate commotus. Ib. ὁρῶ πού] Lector, si placet, adeat Interp. Tilm. m. qui per fas & nefas aliquid sentire elicit.

l. 9. μάτῳ] Sic correximus, licet magis Atticum in affirmando νὴ τὸν. Sed has Atticismi leges nequaquam observat Chrysostomus noster.

l. 18. εἰνόνα) Corruptum vocabulum. l. 26. ἡ ὁμόπιον τῦ ὀνόματος ὑσῇ, ad ἐρρωπωθῆ] Deplorata, vt & illa inferius l. 34. ζητῶν πάλιν ὄρρωπον.

l. 40

l. 40. διέτριβε] *Fortè* διέλαμπε. l. 41. *Nonne potius*, ὡς ὧν ἀπὸ φρένων. l. 42. γυναικὶ συγκατέθετο.

Pag. 262. 1. ἀλλως ἡ] *Imperfecta sententia.*

l. 20. post παῖδας *pone comma.* l. 24. ὅτι τῷ Σαββᾳ] *Ne hæc quidem nobis alibi reperta, nec Græce, nec Latine. Mentionem tamen facit Sozomenus l. 8. c. 18. his verbis*, Ἀνάγκη δὲς (*scil.* τῷ εἰρηνικῷ τοῦ λαοῦ φρονοῦντος) καὶ μέδιόν τινα διεξελθεῖν λόγον. ἐκ μακεδόνος ἦν εἰκότως τοῦ ἀφορμᾶσθαι ἐκ τοῦ θείου Θεόφιλον μὲ ἐνσεβείου τοῦ ἀπ' ἠπείρου ἐπισκόπου ἐπιχειρῆσαι, ὡς τὸν Λίγυπτίων βασιλέα τὸν Ἀσεβῆ μὲ τὸν Παγερόρχην μαιτῶν, ὃς αἱ τῶν Ἑβραίων ἀνεῖλε βίβλους· τὸν δὲ λαὸν, ὡς ἐκεῖνος ἐπανέστησε τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ παὶ κρατοῦντος τῆς πόλεως ἐμπλῆσαι ἐνυβρίσεως, εἰς πλῆθος κρίσεως καὶ ἐνσημείαν τῶν βασιλέων καὶ τῆς αὐτῶν γαμετῆς τὸ παρὸν ἐπίκλημα ἐκ τῆς ἀμφιτελῆ καταλαμβάνειν τὸν λαόν. Hactenus Sozomenus. Sed ut fingamus, ut videtur, esse ἀνακρονισμὸν, & quidem in Chrysostomum cadere non potuit, nisi omnes fallunt historiæ. Nam ea hic à Chrysostomo narrari videntur, quæ non nisi in posteriori exilio contigere. Vide p. 263. 26, & seq. Quæ enim ibi narrantur de tumultu ad baptisteria, unanimi historiarum consensu ante (secundum exilium, non verò primum, facta referuntur. l. 36: ἧς τῆς ἐκκλ.] *Corruptum: nec multum iuuat coniectura marginalis.*

Pag. 263. 26: ὅτε ἀλλ' ὅτε μάτων &c.] *Vide supra, p.* 234. 31. l. 28: ζωνδήματα. l. 34: *Lege* πωδοτείζω.

Pag. 264. 7: βασιλίδα] *Observa hoc loco magna Endoxiæ encomia.* l. 25: ἧς ποσῶλω ἐ. ἐχει] *Et hæc, & quæ sequuntur perturbatora sunt, quæ tamen possent facile sine codice alio corrigi.* l. 27. post διαπαρῳλίου pone comma. l. 29: ἀεὶ φοῦνε] l. 39. ὑμᾶς] *Fort.* ἡμᾶς. l. 42. *Forte* θεσεάνν.

Pag. 265. 1: ἀνῆπται τὸ κατ' ἐρωμα] l. 15: βασῖν ἐξω - ἐκκλησ. φ.] *Reliquia tantùm, ut puto, sententiæ integræ.* l. 28: *Forte* κατεφωσατε.

NOTAE IN LEONEM IMPERATOREM.

LEo, cognominatus Sapiens, huius auctor libelli, cæpit imperare in Oriente anno Christi 886. regnauitq; annos circiter 24. & liber quidem hic fortasse rectiùs potuit omitti, cùm nihil sit aliud, quàm breuiarium Georgij non bono iudicio collectum, & penè barbarè scriptum.

Pag. 267. 10. *In marg.* μὴ γοῦν εἰφ' ἑν'.] *sc.* λεχθεῖς, *qui dies sacer est Iohanni nostro in calendario Græcorum.* l. 19. καλδιδῶ &] A patre *sc. Sic enim infrà*, τῇ δὲ πατρῴᾳ καλδόσως φρονητέον. l. 24. κατ' ἀσπαν] *Interp.* quæ præbuit : *nonò affixo huic verbo sensu, sed huic loco peraccommodo.* l. 25. δοκῶν & τῷ φεύγματος] *Ne hoc quidem satis sanum. Interp.* cùm res videatur eiusmodi, *quasi legeret*, τοιοῦτο (*aut* τηλικοῦτο) δοκοῦντος τῷ φεύγματος.

¶ *Fortassis locum obscurum fecit peruersa verborum dispositio. Verba sic colloca :* ἴσως δὲ φεύγματος δοκοῦντός μοι τῶν πολ. ἐ. τ. ἐ. παύτη τὰ τῆς ἀρχῆς. *H.* l. 27. τῇ δὲ, ὅτι καυδίων] *Tota claudicat sententia. fortasse pro* καυδίων ἃ δ' ἔν *legendum* καυδιῶ ὦμ· *sed ne sic quidem constant sequentia, nisi post* πολεμίοις *addas* δεῖ, *aut* χρὴ, *aut tale aliquid.* l. 31. λίθοις] *Fortè* λίθοις. *Sensus est*, & creditur (*Chrysost. sc.*) lapidibus quoq; vocem dare. *H.* l. 36. ἀναθεὶς] *Et quo modo nominatiuus hic connexit cum* φρονητέον? *vt nescio quo infortunio disertissimum scriptorem infantissimos inire dixeris naclum laudum suarum præcones.* l. 36. τὸ ἱερολογούμενον] *Interp.* vt sacris scribitur literis : *rectè.*

l. 40. *Lege* μετανοεῖτε. *Sic enim postulat Grammatices ratio. H.* l. 41. ἐυδοκίμιον] *Vt regatur à λέγω, non ab* ἀξίωτο. ¶ *An non legi debet* ἐυδοκιμίσεων ? *H.* l. 42. πλουῖ-

σιον] *Grammaticæ ratio postularet* πλούσιος.

Pag. 268. 2. καὶ μοι τῶν ἀπ' ἀρ-] *Sententia perplexa, ἀνακόλουθος, non grammatica.*

l. 8. παιδιὰν ὄντως] *Interpres videtur ita legisse:* παιδιὰ ὄντως τοῦ ἧς ἡλίκων παιδιᾶς ἀποσυνδυασθ., ἃ ἧς ἄλλων ὑπερασμάτων ἢ ἀφ' ἧς τῆς τῶ θείω λυπῆ καθάρσιος καθωσφῶ. &. *Num vt noster codex habet, deest aliquid quod regat genitiuum* ὑπερασμάτων. l. 15. ἐγκολῶν τέρπειν.] *Ex his verbis nullum elicias commodum sensum. Quid si,* τερπόσει, καθάρσει, ἐλλάμψει, *vt ad* ἐκείνοις *referatur ? Aut si* τέρπειν *&c. retinemus, τέλος erit* χρὴ τέλος, *in fine. Nam illud* τὸ θεολογούμενον *interpositum simile illi,* τὸ ἱερολογούμενον *superuis posito. Interpres nihilo meliores nactus codices, plunè nihil ad rem dicit.* l. 22. δὲ αὐτῆς] *Stare potest, vt referatur ad* τεπίνωσιν : *sed pro* ὡς *malim* ὅτι, *vt mox.* l. 23. ἃ μάθησις] *sc.* κατορθοῦσθαι ὡσῶ διὰ τῆς τεπινώσεως. l. 34. τοῖς ἢ] *Legendum omnino,* τῷ ἢ. *& mox pro* ἀποδιαπεμπόμενοι *lege* ἀποδιαπεμπόμενος.

l. 42. σωϊέλκυσεν] *Vel* Ἀδιωαίων πόλις, *vel legendum* σωϊέλκυσαν.

Pag. 269. 19. τῇ ἐπιλάμψει &c.] *Vel legendum* τῷ ὀλίγα μὲν τὰ ἀρὶς σωεξαφράπτουσαν σιδήματι, *vel post* Ἰωάννα *inserendum* τὸ ὕμνατα, *aut tale aliquid, quomodo videtur legisse Interpres, vel demum pro* ἧς λόγων, *legendum* τὸν λόγον.

l. 28. *Lege*, φροσκυνεῖν ἐθέλης. l. 33. ἐφ' αὐ-

τ?) ὧδε videtur abundare. *l.* 36. ἢ εἰς τὸ δεῖγμα) *Interp.* & in hunc locum deductus sum, *meliorem fortasse codicem secutus. Neq; enim ex his sensum elicitur vllus.*

Pag. 270. 3. *Ante* αὐαιδιπτεσθαι *deesse videtur* τῶ, *vel* ἢ τῶ. *l.* 20. φεγγάρ) *A* φεγγάρω. *grammaticè ratio postulat* φεγγάρω, *vt à* φεγγίσμι, φεγγαὴς : *scribendum autem vtrumq; vocabulum cum* σσ *geminato, aliàs monuimus ex Etymologo.*

l. 23. τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ) *Error communis, qui post Socratem in plerasq; recentiorum Græcorum scripta irrepsit, manifestò* ἀναχρονισμῷ.

l. 25. ἄκαρ χβ) *Ecquid ab eo expectes magnum, qui quinq; imaginibus adeò infelicibus politissimi scriptoris vitam conspurcauerit ? l.* 29. τῶ λόγῳ) *Sic etiam Interpres. fortasse tamen* τὸν λόγον *legendum, nisi fortasse nos operam ludimus in tali auctore emaculando. l.* 32. οἷδε τις εἰπεῖν) *Hæc verba ne attingit quidem Interpres, non hercle malè. l* 40. *Pro* Θεῶ *lege* Θεῷ. *l.* 43. δόλω] *Interpres legisse videtur* κηδεμόνι, *multò rectius.*

¶ *Fortassis legendum* τὰ ὅσια. *i.* iusta: funebria.

Pag. 271. 11. ἐπιχωριάς] Suas patrias, *Interpres.* ἢ ἐπιχώσας, patriâ *signficat, subintelligitur* antè γῆ. *l.* 22 ἐν ᾗ τόν] *Legendum conijcio* ἐν δὲ τῷ αὐτῷ, *& in fine sententiæ* ἐποίησον : *vel* ἐν δὲ τῇ αὐτῇ, *retinendo* ἐποίησον.

Pag. 272. 3. ἄξιον ᾗ τῆς θεᾶς τόν] *Legendum, vt opinor,* ἄξιον ᾗ θεᾶ τῆς τόν. *l.* 34. ὁπόσοις τῶν ἀνθρώπων φροντιστ-] *Rectius* ὁπόσα τῇ ἀνθρώπῳ, *vel pro* φροντιστ *aliud subsistuendum vocabulum.*

Pag. 273. 6. νῶν ὁρώντων Θεῶν] *Hoc est,* Israelitarum. *Nam auctoribus Græcis prioribus (inquit doctiss. Hæschelius) Philone, Clemente Alex: Gregorio Nysseno, Cyrillo Alexandrino, Isidoro Pelusiota, & Macario,* ὁ Ισραὴλ *idem est. quod* ὁ Θεὸν ὁρῶν : *quamuis diuersum sit* ἔτυμον *Hebraicum. l.* 13. θεὸ σωτικὸν ἓξ] *Extant tantùm, quod sciam, duæ. l.* 20. λόγων] *Ratio grammatica postularet* λόγοντα. *refertur enim ad Angelii. mox contrà,* εἰπόντα *habemus pro* εἰπών. *l.* 21. εἰπόντα] *Pro* εἰπών, *si ad Angelum referatur. Interpres tamen pro* εἰπόντα *videtur legisse* ᾧ μέλοντα. *l.* 24. ἐμοὶ] *Cuiusnã hæc particula hoc loco?* ¶ *Lege* ἐμῶ. *Sic enim paulò inferiùs,* ὅλη τῶ ἐμῶ Ιησοῦ ᾗ Θεῶ. *H. l.* 38. ὁ θεὸς δέξαι αὐδρῶν] *Vel depranatum, vel aliquid deest. Interpres videtur legisse,* ὁ θεὸς δέξαι τοιῶν, *vel sunctim,* τοιῶν δοξοποιῶν. *clandicus tamen, vt verè dicam, tota sententia.* ¶ *Videat Lector, an ex hac perturbatissima sententia sensum possit aliquè elicere, si verba solùm alio ordine locentur, sic :* ἐκ μόνων ἢ εἰρηνίων ἢ ευσυνῆς ἢ φεγγιμάτων ὑποδιξεις, δὲ' οἷς ὁ ἱερεὺς βασιλεὺς πιᾳ τὸν οἰκεῖον λειτουργὸν πορ. δέξαι αὐδρῶπων, εἰς τιμὼ ᾗ δέξαι ἢ ἀυτῶ ἐπαπόντων. *Non dubito quin peruersissima dispositio præcipuè fuerit sententiæ obscuranda. Hal.*

Pag. 274. 2. διαρρόιβω] *Suspectum.*

l. 12. ἐξαπαζομβω] *Nonc, pro* ἐξαπαύμβω.

l. 19. βεγχεῖ λόγῳ παρελήφθη τῶ λόγῳ μακρ.] *Interp.* breui orationc atlimatur, *ac si legisset,* βεγχεῖ λόγῳ παρελήφθω μακ - *omninò rectius.*

l. 27. οἰκονομβῶ] *Ingens hic lacuna paginæ vnius aut foliy, in quo commemoratur sanatio vxoris Præfecti dysenteriâ laborantis, historia de Marcionitis rumpressis, mors Nectarij, & initium tractatus de subrogando Iohanne : quæ apud alios βιογεγεῖς vide, vel codicem alium quære non truncatum : Interpres integro vsus est.*

l. 28. Θεῖρλες] *Sc.* ἰῶ. *l.* 42. χειρωσάμενος] *Nonc, pro* ἐν χρόν ἔχων.

pag. 275. 30. ἤτω ᾗ ἐκεῖνον ὠπεῖν] *S.* fertur, *aut tale aliquid : Interpres,* sic enim conuenit dicere, ἤτω ᾗ ὦδε εἰπεῖν. *l.* 40: τῶ ἐαβῶ] *Deest* λόγ-, *aut tale aliquid. l.* 44. ὡς πώτων ᾗ ἀγαθῶν *&c. vsq; ad* θεοκεζοντ-] *Locus depravatus, quem nisi aliorum ope codicum sanare credo non facile sit.*

pag. 276. 4. οἱ τῶτον κομβῆτες] *Structuræ ratio exigit, vt opinor,* τῶ τότῳ κομβῆτας , & ὑποφαίρες. *clarius aliquanto,* τῶ τότῳ ποτὲ κομβῆτας.

l. 5. τέλειον] *Malo* τελείως. *l.* 13: ὅσοις ὁ βίῳ- τὸ αὐτῷ πόνον ἀναδίζεται] *Interp.* ad quæ hæc vita cogit homines. *l.* 16. τῶν σωτηείαν] *S. ἀῆμα, aut tale aliquid. l.* 37. τῆς τῶ λόγῳ διαφπ.] *S.* ἢ διωκεῖς ωλῆτο ᾗ μέσιμα. *quod mox sequitur in fine sententiæ. l.* 41: τοῖς ἐκ τῶ δήμου] *S.* παρεπιτῶν πίδοις, *ex superioribus.*

Pag. 277: 3: διάτως ἐκείνης] *Deest* ὑπολαμβάνοντα, *aut aliud simile ab interprete expressum. l.* 151 ἤπτι ᾗ ἄλλον ὕσια ἡμέρας διδηρῶμος] *Depranatum, vt opinor. Interp.* Aut aliquid eorũ dicens quæ dicuntur quotidie. *l.* 20. ἐχθεῖν] *Rectius* ὡς ἐχθεῖν. *l.* 23: μβλιῶσας] *Corruptum. Interp.* dimittere, μεδεῖσαι. *quod tamen cum dativo* τῷ ἀπαγγέλματι *male coheret. l.* 29. ὃ διαχοῦσα] *Imo* διαχοῦσα, *& dele* ὃ.

pag. 278. 3. σὲ τῶ ὑπομπον ὁ Πέρσ- ἀπολογεῖται] *Interpres :* Vt eum admoneat, dat operam Proclus. *Fortasse pro* ἀπολογεῖται *legerat* ἀρχιτᾶται. *l.* 29. ἐπ ᾗ διορ.] *Alludit ad carmen Lycophronis.* Διαρπαζόμεν φοίζαζον ἐκ λαμβῆ ὅπα. *H. l.* 33: νώσων] *Quid si* μοσῶν ? *Interpres,* νώσων. *l.* 34: ἢ ᾗ λοιπῶν] *Interpres ita videtur hunc locum legisse,* ἢ ᾗ λοιπῶν ᾗ διαφέρων ζώων μελῶν σοι ἢ ὁδῶν ἢ νεκύων μνήσεις τε ἢ.

pag. 279: 11: τῶν ᾗ διαβολαὶ] *S.* ἔπορτο, *aut simile aliquod deest insflammandæ sententiæ. l.* 13. ἐξιωγνῶς, *malo* ἐξιωγνῶνς, *vt ad* ὕλας *referatur. l.* 36. ᾗ ἢ σαυρὸς ἀρρυρίας] *Imperfecta sententia. Deest fortasse* ὑδῶ *lũ.*

pag. 280: 1: ἄγκλητος] *S.* ἴδιη, *quæ sit per pronocationem, seu appellationem. Hic videtur accipi simpliciter pro* ἄγκλημα. *l.* 3. ᾗ τοῖς ὁμοίοις] *Corruptum videtur. l.* 29. ὑπῶμομὸν) *An stare poteſt,* ὑπῶμομὸν ?

pag. 281: 5: τί τι ἄλλα] *S.* ποιήσαδαι, *aut tale aliquid deesse videtur. l.* 14: διαρπαλαζεῖν] *Fortasse* διαρπαζαλεῖν, deijcere, euertere. *Sed annon melius quadrabit* διαρπαλαδεῖν? *Hal.*

l. 33: ἔχοντα] *Fort.* ἔχοντο ' *Loquitur enim de Im-*

peratrice. Deinde pro ἀφορμῆς malo ἀφορμήν.
l. 40: ταῦτα) Et hoc loco pro αὖτη, vt videtur, & paulò suprà ante διακαλέσω. l. 42. καὶ τὸ νοσῶν) Melius quadrauet, εἰ μὴ τὸ ἰοσωῦν.
pag. 282. 3. πάλαι ἀρχῆς) Interp. παλαιᾶς.
l. 33: ἐπιχειρήσας) Videtur positum pro ἐπαμῦναι.
l. 39: οἷς) Legendum fortè ἅτε.
pag. 283. 4. ᾧ μάτην) Deest δίκαιος, aut aliquid simile, l. 30: τοῦ κλύσιος) Interp. ad inclinandum rationes: legerat fortè κλίσεις.
pag. 284. 15. ἀπαλοίφοντας) Ad Grammaticæ rationem reflexi, ἐπαλείφοντας.
pag. 285. 36: ἐξῆλ ἀπνιωγμάνων) Fort. τῆς ἀπνιωγμάνης. καὶ δὲ expungendum puto. l. 41. γεγραῶς τῶ διάκτης. Corruptum, vt opinor: interpres, γεγράφει ὁ διάκτης.
pag. 286. 6. ἀδὸ ἐξ ἑαυτοῦ) f. ἐπιπλέον.
l. 23. μαθητῶν) Interpres μαθημάτων videtur legisse.
pag. 287: 25: κηρύξαι) Vocabulum huic loco alienum.
pag. 288. 11. καταχθείη) Interp. καταχθῆναι. Quid sit καταχθείη?
pag. 290. 2. σοφὴ τῆς κακοῦργος) Callida in malis mulier, Interp. l. 11. τῷ χθαμαὶ ἐξ ἀγχιβαθῆ.] l. 20. ἔχων ὑποβ.) Fort. ἔχει πῶς ὑποβ. l. 35. πῶς δ' ἂν ἐξ ἑαυτοῦ πολλὰ παρ' αὐτῆς ἐπιζήτησιν ἐδέν ὅτι μὴ παρεμπαίουσι τῷ ὑστέρω εἰς ἀναδίδαξιν) Locus depravatus, quem sine aliorum ope conjicimus nequeo sanare.

NOTAE IN INCERTVM AVCTOREM.

HVjus libelli vnicum inuenimus exemplar in Bibliotheca Cæsarea Viennæ, transcriptum ex Codice vetustissimo Michaelis Sophiani operâ Sambuci, anno 1557, Patauij. Itaque nihil hic à nobis lector expectet, præter conjecturas vel domi natas, vel ex Georgij & Symeonis comparatione collectas. De auctore nihil habeo certi quod dicam, nisi eum Constantino Porphyrogenneta Imperatore, hoc est, anno Dom. 950, posteriorem fuisse: vt ex præfixo auctorum indice statim patet. Multa certè habet communia cùm Metaphraste, non dico, in re ipsa & argumento operis (hoc enim necesse est, cùm vtrique eadem sit subjecta materia) sed etiam in verbis. Auctor certè quisquis est, non aspernandus; Metaphraste vberior & copiosior, Georgio certè multo γεωμετρικώτερος.

PAg. 293. lin. 17. μὴ τὸν ὑπάρξαντα ἐκείνῳ) Hanc visionem ex Codice Regio (qui fuit Reginæ matris) Lutetiæ descriptam hic verbis accipe. Fides penes autorem esto: Περὶ ἧς Κυείλλα τῆδε ἁγίοις πατράσι καὶ ἀρχιεπίσκοπος γεγονότος Ἀλεξανδρείας, ἀνδράσινθε τὰ παλαιὰ διὰ Θεόφιλον τὸν Πάπιαν τῆς αὐτῆς Ἀλεξανδρίων ἐκκλησίας, ὡς ἀνίου ἀυτῷ κατὰ σάρκα γενέσθαι. ἔστ ὁ Κύειλλος κρατήσας τοῦ θρόνου τῆ Ἀλεξανδρείας, ἐκπίπτοντα ἐπίδηση τὸν Χρυσόστομον Ἰωάννου· καὶ μετ' ὀ πολλὰς ἡμέρας ὤφθη κατ' ὄναρ τῷ αὐδρὶ ὁ Θεοφόρος Ἰωάννης, καὶ Ζωὴ ἀυτῷ ἡ παιδίσκα Θεοτόκος καὶ μήτης τοῦ Κυείου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν τόπῳ φωτεινῷ καὶ μεγάλῳ δόξῃ. ἦ ὃ Κυείλλος εἰσιὼν θεῖον ἐκείνου ὑπόμνημα ἐχόντος, ἐκδύσας τὸν ὁ Χρυσόστομος, ἐπεγκλῶν τῆ Θεοτόκῳ δι' αὐτὸν καὶ λέγων· Ναὶ Θεοφίλῳ μὲν, ὅτι ἔπεισεν, ὡς ἐν ζωῇ ὢν τῷ ἔτι ζῶντι πεισθεὶς πάντως Κυείλλῳ, μηδὲν ἠμῖν τοῖς τεκοῦσι, διὰ τί παρ' αὐτῷ μὴ διάγεται μᾶλλον ἐχθραίνομαι, ὃν ὑμῖν τε θέλαμα κεῖ τῷ πεῖσαι ζωλῶ, ὅτι μὲν ὀφθῆναι ἐξ αὐτοῦ ; δεῖ πολὺ ἦ κατεδεῶντος αὐτοῦ, μαστεύσαι ἀμφοτέρους τῷ Θεοτόκον εἰσιόντων τῷ Χρυσοστόμῳ· μὴ λυτῷ πεῖσ Κύειλλον δι ἐμέ. ἐμοὶ γὰρ χαίζησι φιλία ἁγίοις Κυείλλῳ, ὅτι πολλὰ ἐκοπίασε δι ἐμέ, τὴν ὕσεσιν μὴ καταισχύνη Νεστορίου. πῶς θεασάμενος τῷ ἔνδον ὁπόσιον ὁ ἐν ἁγίοις Κύειλλος, αὐτὰς παρευδὲς συγκοινωνεῖ κατὰ ψυχικὴν πίστιν τῷ Χρυσοστόμῳ παρεὶ, ἐν ὅλαις τοῖς ὧν αὐτὸν ἁγίαις ἐκκλησίαις τάξας τὸ τοῦτ ὄνομα ζωὴ τοῖς ἁγίοις παρεῖσι καὶ διδασκάλοις ἐν τοῖς ἱεροῖς διπτύχοις. Vide cap. xxx. huius libelli, p. 365. Porrò inter cæteros rerum Chrysostomi scriptores mirum est non commemoratum ab hoc autore Sozomenum, quo nemo veterum in hoc argumento plenior.
pag. 294. 18. μᾶλλον ἡμῖν ἐν δυσὶμη) Deest vocabulum, sic fortassis restituendum, μᾶλλον ἡμῖν ἐκλάμπυπτες ἐν δυσὶμη. l. 41. παρεχοντες) Malo corrigi φερομένων præcedens, vt legatur φερομένων. & παρέχοντες retineatur. Exhibet enim hoc, quicquid est, non lector sed scriptor: ad illum itaq, referendum puto. H. l. 43: ἐπ' οὐδὲ ᾧ δὴ ἦλ φερομένων) Expunge ᾧ δὴ vt inutilia. Quod vero sequitur, τὸ τοσοῦτον ἔργον, epiphonema est, tantum opus, tantæ molis, opis.
Pag. 295. 2. πότε δ' ἀγεν] i. hoc enim secundo in loco agendum. l. 19. τὰ τὸ φωτὸς] Ellipsis, pro ὅμως τὰ τὸ φωτός. l. 35. γεωφικῶς] Idest, ad modum scripturæ.
l. 36. ἄκρα φεισήματα πεπινότητ] Deploratu.
Pag. 296. 31. ᾧ μὴ ἐξέτινα] Factum improbatum non Christianis modo sed & ipsis Ethnicis. Ammianus Marcellinus l. 22. inclemens & perenni silentio obruendum appellat. H.
l. 41. ἀναρτείας] Verbum probum à Dionysio Areopagita

Areopagita pariter usurpatum : idemq; significat, ut vult Scholiastes in eundem, quod ἐκφανσις, ἐκφαντορικὸς. H.

Pag. 297. 11. παρ' ἑαυτοῖς] *Annon potius* παρ' ἑαυτῇ ?

Pag. 299. 34. Ἐγὼ φησι] *Hæc Oratio è primo* περὶ Ἱερωσύνης *desumitur.*

Pag. 301. 41. Παχώμιος] *Vide Sozomenum l.* 3. *c.* 13. *fol.* 41.

Pag. 302. 30. ἀναλάμβανον] *Lege* ἀναλέμβανε.

Pag. 303. 32. ὡς εἰς ὕφεσιν] *Annon melius,* ἢ τοῦτο εἰς ὕφεσιν ;

Pag. 305. 3. τότε εἶδον ὁ ἀρχ-) *Expungendum* εἶδον. *l.* 33. τῷ) *Rectum: de hâc loquendi formulâ monuimus aliquid ad Georgium. l.* 40. βαθῶσι) *Fort.* λαθῶσι.

Pag. 306. 5. εἶα) *Lege* πῶ· τῆς γω- εἶα ἴθι, πίν.

pag. 307. 32. *Præcedens* ἔτι *stare fortassis potest, malim tamen* πάντα. *Nam* ἔτι *hoc sensu solitarium reperiri non puto. H.*

Pag. 309. 42. ὀχλήσων ἀπολιμένοι) ἀπολιμένοι *nova constructione cum genitivo.*

Pag. 310. 5. ἀγαπητὰ) *i.* μονογνῆ. *Ita enim apud bonos amores accipiunt.*

Pag. 312. 23. ἀναλιτῇ) *l.* 41. Ἀρχιδίου) *Hujus Epistolæ exemplar ponitur etiam a Georgio, verbis sæpè diversis (nem solœcismos Georgy Anonymus ferè sustulit) sensu eodem. Nos alteram ex alterâ, quantum licuit, emendauimus : id quod inveliquo etiam opere præstare conabimur.*

Pag. 313. 11. ἀλλ' ὥσπερ τῷ ἑνὸς Θεῷ] *Tota hæc sententia, quæ tamen pulchrè huic loco quadrat, à Georgio omittitur.*

Pag. 314. 4. ὡς φοιβεῖον μοι) *Hæc* δημιουργία *eodem sensu, sed aliis verbis apud Georgium, cap.* 21.

Pag. 315. 27. πολλῷ μᾶλλον) *Videtur aliquid tale deesse : οἱ ἡ τότε ἡγιακὸν ἢ βασιλεία δῆλ ὑφεσῶν, πολλῷ μᾶλλον. Repetitio fortassis eiusdem commatis scribæ fraudi fuit. l.* 43. Οπὸ τοῦ ἰδίου) *Ante* ὅτι *videtur deesse* οἰδέμιλλου, *aut* ὁμολογουμένως, *aut tale aliquid aa explendam sententiam.*

Pag. 316. 1, & 2. *Legendum puto* τῆς ἰδίας ψυχῆς τὰ λογικὰ θρέψαντα προπηδήσωσιν.

Pag. 318. 26. αὐδριάν) *Manifestus* αὐαχρονισμός. *Gregorius enim desijt esse episcopus multò antequam vel Chrysostomus presbyter esset, quo tempore dicti sunt* αὐδριάντες, *vel statuæ illa dicebat, ut planè appareat totam hanc narrationem recentiorum Græcorum esse commentum.*

Pag. 320. 4. εἰ ἢ ἤ τι πίστε-- πάθος] *Desperata sine ope codicis.*

Pag. 321. 1. ἔτεσι πέντε χ' μησὶν ἓξ] *Consecratus Episcopus* 26. *Feb. Honorio quartùm & Eutychiano coss. pulsus* 20 *Iunij Honorio sextium cos. anni intercedunt* 6, *menses* 4. *l.* 5. τὰ ἄκρα τῆς εἰκεμένης] τὰς νήσους τὰς ἀκραυνίας. *Sic enim fragmentum Ms. ad me missum Lutetia : Quod in illo codice Georgio Alexand. inscribitur ; quam verè nescio : Cuius partem describere hic præterintem non pigebit. πνὲς γὰρ ὄφ φιλοδίων μὴ πὼ θεῖς Κύειον ἐκδημίαν, πετρακισχιλίους ἑπτακοσίους ζωαγαζόντες λόγους ἐν τοῖς αὐτοῦ βιβλοις, ἀεὶ ὀφ λοιπῶν ἠτονήκασιν, ἀφ' πάσων κωλκώσω πὼ· ὅτ' ἠγεμὼν · οἱ λόγοι αὐτῆ ἐπόπαω τὸν κόσμον ἅπαντα , ὡς καί πνες κληκοὶ ὀφ ἀκκλησιῶν νήσων ἀδρύοντες οἰκήτορες, θεραπόντ πνῶν ὁκκλησιαστικῶν ἀξιμάτων ἀφ τῆς τῦ ἁγίν πάρα ἀκκλησίας μεταλήψεως πὼ βασιλίδα καταλαβόντες πόλιν, ἀφ τῷ φαῖνκι πὼικαῖ τὰ ἐφαφαιδύντες πατριάρχη πόδεν τε ἀφ πόσε χάριν ἥκειν ἐρωτηδύντες, τὸν ὠκκαικὸν ἐφησαν τῆς ἐκκλησίας ἀλεξῖν πόλεμον, ἀφ πὼ· αἰτίαν, δι ἣν παρεκλύοντο, σοφῶς διεξῆλθον. τῦ ἡ πατριάρχη αὐτὸς ἀφυσσοφωτάτης, πλοις τῆς γραφῆς ὀφ ἐκάστω ρηλέζων βιβλίοις ἀ πὸ ἐυαγγελίφ, ἀφ' πὸ ἀποστόλφ χρῆσθαι μόνοις ἀπεφαίνατο. αὐδὲ ἡ πάλιν ὁ πατριάρχης, ἀφ πόλις πατέρων ἢ διδασκάλων ἐκδέχεσθε κανόνας ; ὧν ἀφ αὐτοῦ βιβλίον ἦν· πῆ αὐτῆς ἀπεκρίνατο Ἰωάννης τῦ λεγομένυ πατριάρχη Κωνσταντινοπόλεως τῆς Χρυσοστόμυ, δι ὃ πολλῆς ὠφελείας ἐξ αὐτῦ κὰ ἡμῖν μετέσχεν εὑρέσεως.*

l. 7. Μελέτιος] *Circa annum Domini* 850. *At qui aliquot ante ea tempora seculis sopita erat prorsus in Britannicis (insulis (de quibus sine dubio est hæc narratio) teste Bedâ, de paschate dissensio. l.* 35. βρυΐτε] *Georg.* βρύετε. *tubulæ sunt, ut opinor, acceptorum & expensorum Ecclesiæ.*

Pag. 322. 17. σκέλω μόνον] *sc.* παρέχειν. *Nam* σκέλω *per se stare non potest.*

Pag. 324. 22. ἡ γὰρ πως ἐωτῷ ἡ ψυχὴ τὸ χρημάτων ζημιῶσον] *Alter interpungendum puto, & leg.* ἡμεῖς δὲ (αὐτοὶ γὰρ πως ἐωτῷ ἡ ψυχὴ χρηματ-) πέ- *Quanquam ita ne sic quidem capio.*

Pag. 325. 21. ὡς ἡ πολλῶν] *Videntur imperfectæ. l.* 28. ὁμοίων ὁμοίοις) *l.* 39. ὑπερύδιος ἡ) *Deest* φάσκα, *vel* εἶπε, *vel* μεμφόμενος, *vel tale quid.*

Pag. 326. 13. διαζητικὸς ἐκπαλάντα] *l.* 24. ἡμῶν φίλους.

Pag. 327. 6. αὐ δῆ ἡ ἀτόλμος φεῦ τοῦ ὠνθρώπου] *Videntur hæc esse reliquia alicuius clausulæ : nunc verò omnino expungenda sunt, nisi aliquid aliud ex Mſ. supplearur. l.* 14. 15. ἀναπεδέμετ' αἰωνίως ἐκεχωρησόν τον] *l.* 26. ἡμέρᾳ ἡ ἡμεῖς] Quotidie, *è Georgio. In relicto autem usurpatur, quemadmodum* ὅσας ἡμέρας. *l.* 35. μᾶλλον] *Legendum fortassis* ἀλλω.

Pag. 328. 15. *Legendam fortassis* πὼ ὑμετέρων ἐκπληρῶσαι ἀξίωσιν ζάνηδι.

Pag. 329. 5. βαρύκλυ) *Legendum vel* βαρυκόου, *vel* βαρυκτύπτε.

Pag. 331. 15. ζωωχθέντα) *Sic erat in exemplari. aor.* 1. *pass. insolitus, mihi certè prius non lectus à Cωϊχαμα. l.* 33. *Lege* δι ἀποείας ἐκ ὤχρι.

Pag. 332. 32. κἀυθυβεβλῆσθαι] *Si hoc non placeat, repone* ποτε κἀυθυβεζῶν.

Pag. 333. 16. *Fortassis* συγγνῶθι τε, ἡ σωσίκων. *l.* 37. φωτισμὸν] *Deesse videtur verbum, aliquod. fortassis τῇ φωτισμὸν δωσάμει.*

Pag. 336. 8. *Forte legendum* πολὺ ἰῶ· πὼ ἀκείσειαν εἰς τὸ δεῖ πὼ.

Pag. 337. 6. τόπον τινα·] *In margine codicis nostri hæc adnotabantur :* Εἰς Καλαφάτας λέγει, αὐαπαξοῦ τῶς μοναχαγάου ἡ Γηλαχρινῶν. *Pro* Γηλαχρινῶν *forsassis ponendum* Βλαχερνιῶν. *l.* 8. ἐξωσπασάμενος]

αὐτῶν] ὃν pro τῶν. relativum pro antecedente.

Pag. 338. 27. ἡ ναὶ πόσον] *Hæc quæ sequuntur, ὦ ναὶ ἡ πόσα. ego non assequor. H. l.* 33. ἁβδαλέον) *Corruptum, ut puto.*

Pag. 339. 16. ἐπωρυθμόν] *De fluctu mirè dictum, si tamen codex est integer. fortasse* ἐπιωρύθμιον. *l.* 29. ἧς ἀπάτης ἡ βελόσους διακρατέσης] *Meliùs quadrat, si immediatè post* αὐτοῦ *collocetur. Nam hoc loco durius cohæret. l.* 31. κατανύσω] *Depræmium.*

Pag. 342. 5. ἡείκα] *Vel corruptum, vel ignotum loci alicuius nomen. l.* 19. αὐδρὸς ἐξ αὐαιδίας] *Rectè, ut puto.* κατὰ περ δεῖσα αὐδρὸς ἐκ τ' αὐαιδίας, *pro* ἐπεὶ περ δεῖσα κατὰ τ' αὐδρὸς ἐκ τ' αὐαιδίας. *syntaxi familiari. aut si hoc non placeat, expunge* αὐδρὸς.

Pag. 343. 34. ὑφαιμαχθὲν) *Aliquid explendæ sententiæ deest.*

Pag. 344. 39. Πηλουσιώτου Ἰσιδ.] *Hunc Isidorum alium fuisse ab Isidoro Pelusiota (Chrysostomi discipulo, cuius extant pietatis & eloquentiæ plenæ epistolæ, plus quam probabile est. Alium etiam esse ab eo, cui contra Iohannem nostrum suffragari voluit Theophylus, aliquando suspicatus sum. Sed consensus scriptorum non patitur. Huic certè Isidoro à reliquis Pelusiotæ cognomen tributum non memini.*

Pag. 345. 14. & 15. ἀπωλέσθαι--ἐκπλῆξαι] *Ferri potest utrumq;, quantum video.*

l. 44. τῷ ὡς αἰρετικοὶ ἀπολωλῶσι] *pro* ἵνα ὡς αἰρετικοὶ ἀπολέσθωσι. *Sic loquuntur sæpe* lxx. *sic alij.*

Pag. 346. 36. οἶμαι) *Transitus ab obliquâ narratione ad directam, exemplo non carens.*

Pag. 347. 40. ἐνστῆναι) *Rectùs: instare.*

Pag. 353. 17. τοῖς ἀνωτέρω δεῖσι] *Deest aliquod participium, seu adiectiuum. l.* 23. τῷ ἀνθίστῳ] *Et hic aliquid intercidit: ad tempus sic supple,* ὡσπερεῖς καὶ ὁ ἐν αὐτῷ καιρῷ τῷ ἀνθίστῳ, *vel* ἀνεχομένῃς τῷ ἀνθίστῳ. *l.* 30. 31. τοῦ καλῶς ἔχειν] *Puto sanum:* σφετεριζοντος οἰκοθεν ἰσχυνείας τῷ καλῶς ἔχειν: *subaudi* αὐτῷ. *l.* 32. ἐρύμενος δίκῃ] *Iudicâ causâ. l.* 37. ἑαυτῷ] *Pro* ἐφ' ἑαυτῷ. *Sic mimini & alios locutos viros sacros. l.* 39. ὕστερ] *Inducendum.*

Pag. 354. 19. βουλῇ] Secundum consilium diuinum. μεγάλῃ. *i. forte* θεοῦ. *l.* 36, τῇ Εὐδοξίᾳ] *Errante, ut opinor, calamo, pro* τῷ ἀγίῳ *scriptum est* τῇ Εὐδοξίᾳ.

Pag. 360. 15, οὐκ ἐν πύλαις ἐλ. ὑμῖν] *ad* βλυσουμένοις] *Ego non capio: nisi quod fortassis pro* βλύσω. *legendum* βολοῦμαι.

Pag. 361. 8. τὸ ἰσχυρὸν αὐχμηρὸν τῆς δίκης] *Fort.* Et adhuc durabat improborum potentia, permittente iustitiâ &c. *l.* 35. μόνα]

Pag. 362. 7. ἔφατο] *Sub.* θεὸς.

Pag. 363. 10. δεῖξαι) *Subaudi* σοφία, *vel* περιοπὴ, *aut tale quid. l.* 23. & 24. ὃς ἔγνωστο] *Puto sanum, quos gustare fecit, quibus gustandam præbuit: sic enim usurpatur* γεύω.

Pag. 364. 31. ὧν ἡ τοῖς ἀκριβεστέροις] *pro* οἷς ἢ τοῖς ἀκριβεστέροις.

Pag. 365. 3. τὸ τῆ λόγῳ &c.) *Sic legit etiam fragmentum quoddam Ms. ex Oriente missum, in quo multa habebantur eadem tum sensu, tum verbis cum his Anonymi.*

l. 5. ἡ φθορὰ τὸ] *Corrupta hæc possent sic in commodum sensum redigi.* ἡ δὲ ἡ τὸν τῆς Κύριε Ἐπιφανίου ὄζον ἐφ' ᾧ φανὲν ἐκ τοῦ ἅγιον δίκαια ἀκίνητα ἄρη. *Quamquam fragmentum prædictum sic omnino legit, ut imprimitur.*

Pag. 366. 37. αἱτιατικὴ] *Vocabulum probum ab* αἰτιάσεως.

Pag. 368. 19. ἦν δὲ εἰς τὸ κατὰ ἀνατ.] *In fragmento Orientali* εἰδὸν εἰς κακ. *Ego neutrum capio.*

Pag. 370. 15. ἀφεστηκὼς] *sic & habet fragmentum Orientale.*

Pag. 371, 20. τῇ θεοτόκῳ) *Non capio, nisi legamus* ὁ θεοτόκος, *& ne sic quidem. l.* 22. τὸ θεῖ'] *Expunge* τὸ. *l. seq.* ἀχρωμένους] *Malo* ἀγωνιζομένους.

NOTAE IN SYMEONEM METAPHRASTEM.

HVnc Symeonis libellum ex Regio codice Lutetiæ descriptum, & ex altero item Regio, qui fuit Reginæ Matris, emendatum aliquoviq; (nam in fine omnia erant diuersissima) exhibemus, Lector, qualem potuimus.

Pag. 374. 4. τῇ θρόνῳ τῆς ἀρετῆς] *i.* Excelsus throno Antiochiæ, virtutis throno excelsior.

Pag. 376. 21. πρὸ ἢ ταῦτα ὑπάρξει] *Interpres,* quomodo verò statues hæc esse & huic maximo communia, quæ sunt maximè diuersa?

Pag. 377. 35. χρεσπολοῦσι] *Multa hic adduxi è codice Reginæ Matris, quæ Latinus Interpres non agnoscit.*

Pag. 378. 5. θεοϊσεμνύμενος] *i.* declinans.

l. 10. Μήτε ταῖς χερσὶν] *Atqui ipsa iamprudem mortua erat. agnoscit tamen Latinus Interpres. Auctor incertus, cùm reliqua penè eadem habeat, hanc particulam sure omisit.*

Pag. 379. 35. οἱ ἢ] *Incertus autor,* εἴδε, *quod est sine dubio mendosum: fortasse* ἧκ.

Pag. 380. 2. τὸν πολὺ ἐκεῖνον] *Vir ille insignis, Interp. Sic in oratione* ἀεὶ ἀδιαφθόρου, *quæ prima*

prima est ποδόμι. *dicitur* Ἐφεσίμι ὁ πολίς.
l. 3. τοὺ μαχὲς) *Aptius ad Heluidij mirationem* τίς μοι ἀχθὲς, *vt & sequentia,* Θεωλόους, διαπυνθανομένοις. *l.* 13. ἐν ἦ τὸν μέγαν διατελεῖν λῶ) *Non est dictum, pro* ἐν ᾗ ὁ μέγας διετέλει.
l. 40. ἤλω) *Atticum* ἑάλω *vsitatius. Videtur autem deesse* ὑπό. *l.* 41. ἐκ εἰς ἀπαδολάς) *Sententia, indè ἤλοτο εἰς, melius fluit.*

Pag. 381. 25. τὸ δὲ δὴ λόγ) *Interp. vel ex coniectura, vel correctiorem nactus codicem,* à sancto reprehenditur, quòd non fecerit, vt erat consentaneum, & quòd ignorauerit, quod sibi futurum erat conducibile: *ac si scriptum esset:* ὡς παρ᾽ τὸ λόγ᾽ ἀσφαλὲς ἐπεμάτευε, διὰ πλοῦτον ζωοποιοῦντος ἄγνοιαν.

Pag. 385 7. οἷς μέγα χ᾽ τὸ πρὸ) *Interp.* quod quidem plane satis ostendit, quòd illius cultores convocauerit.

Pag. 386. 16. ἐ πολὺ χ᾽ ᾧχατο χρόνος) *Ab hoc loco ope codicis, qui fuit Reginæ Matris, destitui, nihil præter coniecturas nostras afferre potuimus. Tanta enim deinceps erat duorum illorum exemplarium dissimilitudo, vt an vnius eiusdemq́ esset autoris vtrumq́, bonâ fide aliquis dubitaret,* inquit *Studius meus, quem ad inspiciendum vtrumq́ codicem Lutetiâ ablegaui. Et certè, quantum ex paucis verbis diuinare licet, sequentia in codice Reginæ magis cum* Arnoumæo *meo conuenire videntur, quàm cum ea, quam nos ex Regio damus, quamq́, vt opinor, Interpres Latinus secutus est, Metaphrastæ vitâ.*

Pag. 388. 25. ἀδὲ ἡμέρες) *Subest, vt opinor, aliquod vitium, quod Interpres, qui eodem nobiscum codice vsus videtur, sanare non potuit. Fortassis pro* ἡμέρες *legendum* ὑμᾶς, *vt sensus sit,* neminem veriti, nec ipsum te, ô Rex. *Iam quod sequitur,* ὥσπ δὴ τὸ τῶ ἱερωτάτ Δαυὶδ, *intellige quasi dixisset,* Nam & hoc etiam ad sanctissimi Dauidis exemplum facimus: *vt videatur tacita quædam esse relatio ad illud Dauidis Psalmo* 118. Locutus sum de statutis tuis etiam apud Reges, nec confundebar. *H.*

Pag. 390. 4. πότερ τοὺ ἐπύρους πλέιος ἀφέρχειν) *Noua constructio cum infinitiuo, nisi intelligamus* λέγωνδο, *aut tale aliquid.*

Pag. 392. 24. ἐλπιδ.) *Fort.* χ᾽ ἐλπίδα ποιῆσαι.
l. 33. ὡς ἀλλαχῶ χ᾽) *Verba corrigere non est tanti: sensus enim satis est perspicuus.*

Pag. 393. 17. ἐν χρῶ) *An significat,* propè? *vt,* ἐν χρῶ καίρειδαι *l.* 27. λέγων) *Interpres,* qui loquebatur, ὁ λέγων.

Pag. 395. 39. αὐτῆς) *Legendum fortassis* αὐ τῆς τῆς ἐκκλησίας. *Nam vt referatur ad præcedens* φιλανθρωπίας, *non tam rectum videtur.*

Pag. 397. 29. γενεθλίους) *Grammaticæ ratio postulat* γίνε, *vt suprà* παράγαγε.

Pag. 398. 44. πως αὖ εἴποις) *i.* quàm moderatè dixeris.

pag. 401. 5. ἔρατον) *Aut corruptus est hic locus, aut noua & non vulgata est locutio.*

pag. 402. 22. εἰς γνῶσιν καὶ δυσὶ σοὶ) *Interp.* Tenen ignorare.

pag. 407. 4 δὲ καφαλῶ τῦ ὄρους) *Georg. Alexand.* τοὺ ὄπ καφαλῆς μενεαχθὲς, *p.* 209. 44.

pag. 408. 10. ταχέων χ᾽ τομῆ.] *l.* 31. κακολαεμᾶν) *Puto rectius:* oculis castigatis, non proteruis, demissis. *l.* 39. τὰχα λεπῶτατα) *Lege* τὰ χλεπώτατα.

pag. 409. 40. ἐπιναγκαῖν) *Deesse videtur* παρεκδιαφθόνως, *vel tale quid.*

pag. 410. 15. πόλιν τελλειῶμ Θ) τέλλειδε *pro* proficisci *cum præpositionibus* ἐφὲ, εἰς, ὀπί. *Nam sine præpositione nonum est hoc loco, nisi codex fortassè mendosus.* *l.* 33. 34. *Lego* τὸ διώκειν αὐτῆ παρεῖναι ἄλλως δηλῶσ μὴ διωκόμεν.

pag. 411. 39. τὸ μὴ καπφερηνεῖδ) *Hoc est,* ἵνα μὴ καταφερηνδῆ. *De hâc loquendi formulâ sapius monitum.*

pag. 417. 20. ἄσπορον) *Quasi dicat,* non tamen omnino inutile videbatur: non omnino sterile & sine fructu.

pag. 418. 30. ἦν) *Annon melius* ἂν ?

pag. 419. 5. χ᾽ ὁλουγὰ) *Aliter hic locus legendus est ex epistolâ, quam vide tom.* 7. *p.* 156. *l.* 40.
l. 31. τῷ κρατεῖν) *Fortassis rectè. si non placeant, expunge poterunt sine damno.*

pag. 421. 3. ἀφιεμένους)

pag. 424. 14. πάροιεν) *Videtur aliquid deesse explenda sententia Interp.* Quis dixerit ? τίς αὖ εἴποι; τίς αὖ διέξειναι δύναιτο ;

pag. 427. 20. *Lege* καδιάφ ἐν πνεῖ χρώσον. *Sed quod statim sequitur non attingo.* *l.* 43. 44. ἐπεσὴ ὅσον- ἀχρώμον) *Videntur corrupta.*

pag. 428. 3. ἐκέδεν μακαρίτητα) *Sententia est imperfecta, nisi fortassis gubernetur* τῶν ἐντεῦθεν ἀπαλλαγὴ *à verbo* σωτηρτίζειν, *quod certè mihi videtur.*

CASTIGATIONES

ET VARIANTES LECTIONES IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN GENESIN,

& in Epist. ad Romanos; ex manuscriptis Augustanis,

post absolutam editionem ad me a D. D. Hæschelio missæ.

PAg. 1. lin. 30. ἀσαπζομένων, *sine solœcismo, ut reſcratur ad* ὑμᾶς, *quam tamen lectionem non ita probo.*

pag. 2. 30. πολλὴς] *Mſ.* πολλὰς.

pag. 4. 25. κῦρον. *l.* 31. ἀλλα᾽ ᾗ κατὰ.

pag. 5. 8. ἐδὲ ἐφ᾽ μικρὸν ἐθέμεν. *l.* 14. συμπαρεπινόημα, *meliùs.* *l.* 17. παῖπα δὲ π.

pag. 7. ἢ τὰ κατ᾽ αὐτὸν &c.) *Hunc locum, de quo etiam in Notis dubitauimus, ita legit Mſ. Aug.* ἢ τὰ συμβαίνειν ἐυδὲ μέλλοντα.

pag. 9. 25. ποσ̃ ἄλλως τι *Mſ. addit* ᾗ, *reſtè.*

l. 41, ϕειτιχίζωτω. *l.* 43. δίξηδε.

pag. 10. 9. *Mſ. poſt* χθ *addit aliud* κῶν. *l.* 24 *mſ.* κᾶτ θεαγόιϛ τνδ᾽αὖρᾳ! πεστίσιν.

pag. 11. 39. ταὐτὸν) *Mſ.* ταῦτα. *Non malè.*

pag. 12. 12, παρὴχθε) ἐγχθησει. *l.* 16. *Lege,* δὲ τὸ τῆς σκότ. *l.* 23. ὑπερχώρησα.

pag. 13, 9. *poſt* πεφχθῶσα *addit Mſ.* τὸ φῶς. *l.* 12. ᾗ φρὸ γινθμένων) *Mſ.* ποεῖ τὸ ὄϛ γθνήσεται. *l.* 26. ἱρασαπόμενον. *Ibid. Lege cum Mſ.* τοὺ ἀγραμοτῶν βιωμένου, *quod nos priùs ex cõiectura reſtituimus.*

pag. 15. 7. *Lege cum Mſ.* ἐνώμοντες. *l.* 23. *Lege,* ναρκήσητι. *l.* 34. δικαιοσώης) πίστεως.

pag. 16. 32. *Lege cum Mſ.* παῤ αὐ᾽ϛ.

pag. 17. 2. *Poſt* ἀπαὶ *tres Mſ. addit* ἰωαθᾶου.

pag. 18. 35. *poſt* ἀκολυθ. *Mſ. addit,* τύξιν ᾗ

pag. 19. 31. *poſt* χλῖ *Mſ. addit* ἢ ᾗ γῆ ἰῶ ἀθρεπες ᾗ ἀκρτασπλ᾽ασρς.

pag. 20. 39. δικαιτε) δημιργῦ. *Mſ.*

pag. 21. 7. χρείαν) *Mſ.* χρειαὶ. *l.* 36. ἰλαπ. πῦγε ν ὐ) τῦγε κθ᾽ ὑμᾶς κθαιρῦντες ϛ

pag. 22. 22. γβύστα.

pag. 25. 6. ἡμᾶϛ. *reſtè.*

pag. 26. 19. σωιπεμπγμλ᾽οιϛ. *l.* 24. *Poſt* μεπόντες *Mſ. addit* αὐτὼν.

pag. 28. 14. σωιορῖαις.

pag. 32. 21. δὶ αὐ᾽τὸ.

pag. 34. 41. ἀφίσα τις.

pag. 35. 4. δια᾽ τῆς τῦ τειχ. τ. λαμπρῦντος φωδ.

pag. 36. 6. τοῖς πέυσι.

pag. 40. 26. τὰ ϕρσάγμ. *l.* 42. ἐπηχιεγωῦντες δημιρ. *omiſſis medys.*

pag. 41. 15. ὕπω. πῶς ϛώς ἐκ. *l.* 35. ἄπλετον.

l. 42. φιλοπμίαν] φιλαδρωπίαν. *l.* 43. κηεὶπῃ.

pag. 42. 10. ἄπαν. *l.* 22. *Poſt* ἰᾶΝ *Mſ.* γαρ᾽ ᾗ.

pag. 43. 16. ᾗ πάντα ἡμερῶν τὸν ἀειδμών.

pag. 44. 13. *Lege cum Mſ.* λαζιώ.

pag. 45. 40. *Mſ.* μῦ ϕλ᾽ψ, τῖς ἀρύτες βυκολιάοις ἰξῆ.

Pag. 48. 1. ποῖον λόγον. *l.* 34. *Lege* αὐ᾽τὸν τίν.

Pag. 49. 38. ἥμερον] *Mſ.* πρεμον.

Pag. 51. 12. κατασήσῃ.

pag. 57. 3. ὐδ᾽ διὰ τῦτο. pag. 59. 8. ἰσκκρυμμένος ὅτσ.

pag. 61, 19. αὐ᾽τὲ μαείας. pag. 64. 14. ἵνα μή.

pag. 66. 35. ϕαινολίθα. pag. 67. 14. *lege* χαρπωσ̃ίθα.

pag. 69. 38. διὰ μοι ἐστ.

pag. 79. 26. *Mſ. poſt* μόνον *delet* ἐώ.

pag. 82. 13. τίνα σος] *Mſ.* ἰτίρες.

pag. 92. 22. κατοχδιώτας.

pag. 96. 43. *Mſ. delet* ᾗ *poſt* ἀλλα᾽.

pag. 97. 17. μικρὰ τις ϕήγματα λαϵ. δω.

pag. 100. 27. διμγκσμὸν. pag. 102. 25. ἰδίντες δπὸ

pag. 104. 24. *Poſt* χθ *Mſ. addit* ϕησν.

Pag. 105. 3. ϖῶς τὸ μὴ λγμ. *l.* 8. ἢ δίξα ᾗ τὸ κράτος σὺρ.

Pag. 106. 42. *poſt* χθ *Mſ. addit* λοιπὸν.

Pag. 107. 3. *Poſt* ἀυτῷ *addit Mſ.* ϖᾶᾳ θεῦ. *l.* 12. γμωόσωτ᾽ ἐαυτὸν ἀφάτε δξ. *l.* 31. *lege* διὰ τύτο.

Pag. 108. 3. ἔτι ᾗ δι ἑαυτ.

pag. 109. 17. ἀξιώσεις. *l.* 20. ἀγαθὼ] *Mſ.* μγαθὼς. *l.* 34. *Poſt* πολλῆς *Mſ.* ἀυτ̃ῦ.

pag. 111. 9. ᾗ ἢ συμϵ. *l.* 15. *lege,* ἵνα ᾗ τὰὁ.

pag. 113. 18. ὁ ἐνεργ.

pag. 114. 9. σοι παῤ. *l.* 20. ὁλωῶν. *l.* 35. χωῦ. ᾗ χθ αὐ᾽τη. *l.* 40. *Poſt* λέγω *adde* ϝτω.

pag. 115. 12. *poſt* αὖρα σου *Mſ. addit,* ϕησιν.

pag. 117. 21. ᾗ ὑνητοὶ γγ.

pag. 119. 4. ᾗ οἱ ϖ ϝ νόμ. *l.* 40. *Ante* νόμιος *addit Mſ.* ϕησ.

pag. 123. 9. ᾗ πολλ. *l.* 38. *Poſt* χθ *Mſ. addit* αὖ.

pag. 125. 34. ἰφωὴ] γλρσιν.

pag. 126. 4. ὡ ἄλλοτη, *reſtè. l.* 23. ἐπονόμας. *l.* 30. μαλα ἤμβρτε pag. 127. ἐπόντας, *meliùs.*

pag. 128. 8. *lege* λωὰ) & βέλε). *l.* 14 δίκιυ) ᾗ ϝ. *l.* 18. ἀλλ᾽ θεαμ. *l.* 39. βέλκει] *Mſ.* βελδιη ϛ *l.* 42. βέλει.

pag. 129. 2. *poſt* κοινῦ *Mſ. addit* παίων. *l.* 33. ὁ ᾗ ἄλλων Θεὸς. *l.* 36. ε᾽ρασμένον ϝ αὐ᾽ϝ ἄπολ.

pag. 130. 12. *Mſ. delet* ἴσως. *l.* 38. κατορρῦπα.

Pag. 133. 17. αὐ᾽τῶς ᾗύ.

Pag. 134. 1. εἰρημένον] ἠρμένον. *l.* 39 ἢ τίπτ μέν.
Pag. 136. 19. πῶς ἢ ἐδύ. ‹
l. 21. *Ms.* τητολμηθέν, δι' ὧν τὸν τ. τ. ὑπολέξατο μηδ' τ.
Pag. 137. 6. ἐπιτιθεῖτ.
Pag. 138. 6 ἡμῖν τυγχ.
Pag. 139. 9. ἀσχολίαν.
Pag. 140. 2. καθ' ἕκας] scribe καθ' ἑκάστας. *l.* 42. τῇ πιθεῖ ἀφιστορεῖ.
Pag. 141. 18. δι' ταύτης.
Pag. 146. 43. κρίπτοντ] κρυπτόντ.
Pag. 147. 12. διωκαιόν] βουλομένῳ. *l.* 26. ἢ ἔλεγχ.
Pag. 148. 16. Θεῷ. ἴζηση ἢ Ἐπόχ. *rectè.*
Pag. 150. 3. *Dele prius* τὸ.
Pag. 151. 3. ἐκ αὐ ταύτης. *rectè.*
l. 42. *Ms.* post τυχὸν addit ἢ, *deleto* συμζῇ, *bonè.*
Pag. 153. 28. *Ms. ante* πραπίζης addit ταύτης.
Pag. 154. 1. *Ms. post* τὸν addit δίκαιον.
l. 7. ὑπκαμιόλιω. *l.* 25. ὑκλοῦ.
l. 28. τοσούτῳ.
Pag. 155. 4. *Lege*, ὑφ' ὑτέρου ἀμβλ.
Pag. 156. 36. φησοχρᾳδ'ουσης.
Pag. 157. 4. ὀλεθρον] ὀλεθον.
Pag. 158. 15. παρᾳδ.] ἀπολλύσειν. *l.* 23. *Lege* ὑπολίφθη.
Pag. 159. 28. πεξῇ ἢ δ'ν.
Pag. 160. 18. *Pro* πῶ ἀπωλῶ *Ms.* habet ταύτῃ, *sc.* πῶ ἀγαπήτων.
Pag. 162. 14. *Dele* ὲκ.
Pag. 164. 14. τῆς ἀρετῆς.
Pag. 165. 21. μετρξὺ ὧν τοσούτων.
Pag. 166. 3. *dele* ἢ *ante* καὶ.
Pag. 167. 35. αὐ ἀπιέναι, *melius.*
Pag. 169. 5. ἢ ἄλλων ἀπαιῶν.
Pag. 170. 16. ἢ βαπλ.
Pag. 171. 23. ἀφαίρεται, ὀφυλμ. *l.* 27. *Lege*, αὐ ὲν ἐαυτῇ. *l.* 39. μᾶλλ τῆς βο. ὑπὸ τυχόντ.
Pag. 173. 16. φιλοτ.] *Ms.* φιλαίθρωπον.
l. 20. *Lege* ὑπολέξαν.
Pag. 179. 43. *Lege* χρεωκοπῆσαι.
Pag. 180. 15. ἢ ἀνδρῶν.
Pag. 181. 20. ἀγορᾶίους
Pag. 190. 34. ἔτον] *Ms.* αὐτῷ.
Pag. 191. 18. Δωσόμενος ἡμῖν κλ.
Pag. 192. 9. *Lege* ἐξηπολίφθη.
l. 37. ὑπορρᾴζετο.
Pag. 193. 16. ἐκζεῖν. *l.* 18. —γεῖν αὐτῷ φησιν.
pag. 194. 39. ἀλλ' ἢ κηδ.
pag. 195. 8. *post* ἀγαθὰ *adde ex Ms.* τό, τοιαῦ ἀλλᾶναι τοῖς αὐτοῖς, ἢ τὸ ὲκ τούτων ἢδ' χαμαιῶν συφορήσειν χαμαῖδα. *l.* 37. ἀγαπήτων] ἡμιελλαν.
pag. 196. 26. ζωστιόμενοτ' π, τότε.
pag. 197. 4. ποιοῦσι] σφοδρότητος. *l.* 11. *post* δικαιοσύνῃ. *addit Ms.* ὁ Θεός.
pag. 198. 43. ἐζδύμᾳ.
pag 203. 7. ἴπα τοὶν.] αὐτῷ τοὶν. *l.* 20. *post* ἐυεργετικότης *adde ex Ms.* αἰαφόρους, ἢ.
pag. 206. 18. μαιάτου] ἠρεμιῶν. *l.* 41. αὐτοῦ] αὐτό.
pag. 207. 3. ταῦτα] ταύτας. *l.* 9. ἢ ἅ ἐδν.
pag. 213. 6. αἰσκλεῖς. *l.* 38. συγχώσον] δώσειν.
pag. 214. 9. σοὶς ἡμᾶς δικας. *l.* 11. τὸ φορτίον.
pag. 215. 29. πάντη.
pag. 217. 5. ἀκαιρίαν.
pag. 219. 17. ὑπερφορίστας.
pag. 221. 28. δίδυμος.
pag. 222. 3. σφαγὰς] μάστιγας.
pag. 223. 21. ἢ ἔκφορ τὸ ἐσοχλεῖν ἡμῖν πόθ ἀ-
Pag. 224. 35. τὸ κακὸ μοι.
Pag. 225. 29. παῖτα] πάντας.
Pag. 226. 20. αὐ ἢ] αὐτῷ. *l.* 25. ὑφ' τὸ σωτείμ.
Pag. 229. 11. ἀλλα' ἢ τὸ μηδ' αἰαχύνας ἰδεῖν, *l.* 29. ὕλω] ἐκὼ *ex conjecl. Haschel.*
l. 37. μαίζον ὑφ' τύτῳ ὀυλογ.
Pag. 234. 3. μηδ' τοῦτ.
Pag. 237. 18. μαῖλας] κακίας.
Pag. 238. 17. ἐκόντας] ἔκφορ. *l.* 19. ἔλασ] ἐλαυν. *l.* 24. ἢ ἔφθόν ἢ ἢ χορηγὸν, *rectè.*
Pag. 239. 40. ἐκ' αὐτ.
Pag. 240. 29. δὲι φείσασθαι πόσ.
pag. 241. 32. ἐκεινη.] ἰὸν ἐκεινοῖσθε.
pag. 245. 22. *post* ὑποδύσει *adde* σοι.
pag. 246. 10. ὑδὲ φείς τὸ πολυτὸν, & *lin. seq.* τὸ φροσωὴν ἀγκωμῶ.
pag. 247. 8. τῶ πατειμέρχεσθ.
pag. 249. 23. κατᾳδάνιμα. *l.* 25. ὀυλογ.
l. 38. θεῷ Θεοῦ ἢπ.
pag. 250. 35. ἢ τοῦτο τοίνυν.
pag. 251. 40. εἶτα φείς ἑαυτόν. *l.* 41. χαῖρε.
pag. 252. 21. ἢ χλιαπῆ ταύτα ὄδυ.
pag. 253. 2. ὑποφλέξαιμι.
pag. 255. 32. ἐγκατάκλυσιν, *rectè, ut puto.*
pag. 257. 18. αὖτα.
pag. 260. 17. ἀφθόγγευθ. *l.* 34. ὀυσίας ἢ ψυχῆς.
pag. 261. 19. ἐνεπίμπρα & ἐπνεῦτα.
pag. 264. 9. *pro* ἢ γλεῦτα ἢ φησεῖσαίνων *Ms.* habet φησεῖσαίνοντα. *l.* 23. *post* ἐυχαίμονα *adde ex Ms.* ὅτδε ἐν ταῖς δαίλφαι χαίρουσι; *l.* 31. *post* ἕν *adde* λοιπὸν, *ex Ms.*
pag. 265. 31. δικαίδς. *l.* 34. τέτον] τοιοῦτον.
pag. 266. 5. κατεδάλομεν.
pag. 267. 5. τὸ δεῖον.
pag. 268. 23. ἐξ ὧν] *Lege* ἐξ ὧν. *l.* 27. *Ms.* ἀπέρων ὃ αὐτὸς ἐκοινόνησας. *l.* 34. πλέονα ἡμῖν.
pag. 270. 11. ἢ καὶ αὐεχ.
pag. 271. 12. τὰ ἐν ἀτ. *l.* 32. τὰ ἅ τιμ.] *Ms.* τιμιώ.
pag. 273. 40. ἐρδημοῖς σου.
pag. 276. 19. πάντ ἀὐτῶν.
pag. 277. 2. μετασέσαν. *l.* 4. μετασίσαθαι, *fort. rectius.* *l.* 34. δι' τὸ οἰκεῖον.
pag. 278. 30. ἐρώμενα πάντα παρ. *l.* 35. φεὶς ἢ Θεοῦ πόθον. *l.* 39. *Lege cum Ms.* ὄχον. *l.* 41. *Lege* πῶν τ. ἐυχαῖσθ ἢ χάρ.
pag. 279. 31 ἢδ' ἐπαῖνα.
pag. 283. 33 ὑποιλαίνν.
pag. 284. 13 ὅτ πρὸ ὑπό. *l.* 18 τῆς τῦ ἐυμε.
pag. 285. 10 -σας. ἢβέλη ἢ δόρ. ἢ πίξα τοίνυ.
l. 25 ἀπορίφθ.

pag. 286.

Pag. 286. 28 ἐπιγλυκάνει] διόρθωσον.
pag. 287. 27 πλὴ πεμ ἀυτῆ. l. 35 διδυμίδα. l. 37 τὸ τῆς μορίδ⊙.
pag. 288. 22 διάμα. l. 42 χρίματ] κειμ.
pag. 289. 3 ἐπιζητεῖς;
pag. 292. 40 τὸν λοιπὸν ἀπ' ἀυτῶ.
pag. 293. 30 ἐξηγοῦν.
pag. 295. 16 ἐκ πνευμ] ms. πνεύμ. l. 30 ἀπόμαπ μι.
pag. 296. 5 ἰώνιος] Lege ἑῶιος. l. 37. πνίουσιν. ὃ νὴ χ.
pag. 297. 18 ἀπόλαυσιν] αὐ ἀπαυσιν.
pag. 298. 38 χ̣ χθὲς, οὐ ἴσα σεσθ.
pag. 299. 37 Ms. post λεγομένοις addit πίσθα.
pag. 300. 3 διὰ τ̄ χριστ. l. 19 ἔτιν π ἔσοχ. l. 43 τὸν ἀπόφατον λόγον.
pag. 302. 15 τὸν ἀεὶ⊙.
pag. 304. 12 χ̣ τὸ λογ.
pag. 305. 1 Lege cum Ms. σεμνοτερ̄οιεσιν.
pag. 308. 8 Ms. indicis δια'.
pag. 310. 20 πίνει κατὰ⊙.
pag. 311. 36 εἶχ̣ω] Ms. τάξιν.
pag. 312. 2. διὰ τότο. redde. l. 3 Ante ὑδὲ, add, ὥτε χ̣ Αβραὰμ σοὶς Σάββατ.
pag. 314. 2 pro πνεύματος Ms. πνεύματ.
pag. 315. 23 ἐαὶ χ̣ ἢ κοσμ.
pag. 316. 4. post ἀγαθῶν addit Ms. ὧν ἡμεῖς τοιότοις ὑμᾶς ὄντως χείν. l. 25 ἐστασθαι.
pag. 317. 10 ἀλλα' χ̣ Σαββ.
pag. 318. 23 χ̣ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, χ̣ ὁ Θεὸς Ἰακ. l. 33 Ms. ante πολίτας addit τότους.
pag. 320. 18 φιλανθρωπον.
pag. 321. 7. Post πάντες addit Ms. ἀπεκατασταθῆναι, ὡς εἰπεῖν. l. 9 μη ὄντα.
pag. 322. 41 τὸ ἐξ ἀυτῆ μέλι.
pag. 323. 32 πολ̄ται.
pag. 324. 13 Ms. Post ἐπαγγελία addit ται.
pag. 325. 8 ὁ φιλαδ. l. 19 τὸ πολὺ γ̣ θέμενος.
pag. 326. 3 ἀνώνυτος. l. 7. ἡ ἐπαμονὴ. l. 15. Post πολλῶ addit Ms. πλὴ ἐπακολ̄ θοῦσιν ἀδιάλυτοι χ̣.
pag. 329. 23. ἐπαναβαίνοντες] ἐπαδιάπαυστος.
pag. 330. 41. χρημάτων τέκνων ἢ.
pag. 331. 26 ἐπαμένης.
pag. 332. 17 ἐὰν ἢ διὰς ἢ σαλπ̄ὸς. l. 42 ἐπαύτη.
pag. 333. 2 ἵν' ἴδῃς.
pag. 334. 33 χ̣ πολλῆς σπορᾶ.
pag. 335. 23 ἐκβ̣ὰ τῶν χωλεῖ.
pag. 336. 15 αὐτ̄ὸς] Ms. αὐτ̄ὸς.
pag. 338. 7 ἔσον αὐ ἐσ. ἐπὶ τότων ἢ. l. 9 Ms. delet ὑῆς. l. 16 διωάμεθα. l. 26 πολ̄ὺς] ἀυτ̄ὸς.
pag. 339. 2 Ms. Aug. ἐπενδύσασθαι per v. unde ὁ ἐπενδυσάμενος apud Epiphanium. visitatius tamen per os. apud Philonem & Lucianum. Vnde ὁ ἐπενδυσάμενος apud illum, ἐπενδύσαμενος apud hunc: & compositum αἰσχύνεσθαι apud Athanas. & Lucianum: & ἀπενδύσασθαι apud Nazianz. D. Hœschelius.
pag. 340. 4 παρῆλυσε. & mox, ἐξῆ ὁ παρ. l. 27 πνεύματι ἢ ἐπομ. ὁ δὲ τῇ ποσ. κρ. l. 34 ἐπείλη-φεν. l. 44 διδαχῆ ῥώθ⊙.
pag. 341. 10 ἐπείρει χ̣ λέγει τὸ γ. l. 30 ἢ διαπέλας.
pag. 344. 7 post αἴξιον Ms. addit ἢμῖν.
pag. 345. 15 ἀκολουπ⊙] ἀπαλδ'πτ⊙. l. 21 αἰρετὰ χ̣ πρᾶ. l. 43 ἀδιαδιαλήπτον.
pag. 346. 1 ἀδιαδιάλ.]κατεπρᾶιλεν. l. 10 πολλῆς ἢ σαρκ. l. 36 ἠείλησεν. l. 43 ἄλωτα] τὰ ἀληθόμα-τα. Ibid. pro μέγα lege cum Ms. μῦ.
Pag. 347. 7 σιδονίαν. l. 8 αὖτ̄ὸ] αὐ τ̄ῆς.
Pag. 348. 9 ἐκπεμπ. ταύτης συλλ.
Pag. 349. 30 μετας. μ. κ. τ. ὑ. δ.] κἀν μεταῤῥοπῆσθε νῦν, ὑ ἀμείαν ὕπαιτε.
Pag. 350. 3 ἐπιπαδίζουσ⊙. l. 5 μέγα ῥῥ. l. 28 αὐῆ.
Pag. 351. 23 οἱς ἢ ἰδίοι. l. 23 ὕτοι. l. 25 Post ἄπολυν addit Ms. οἱ ἄγγελοι.
Pag. 352. 4 ἡδωνῆσι ἢ ἀδιαφορίαν αὐ ἢ, πᾶσ. l. 15 ⊙. 17 φρονῆσιν. l. 24 -πιτ ὡς᾽ε σὺ ἢ νύκτα, ἰδαγ. αὐ. ὡς᾽ε ἡμέρ, ἵνα συγχυσθῇ ἃ αὐτοῖς. l. 34 ⊙. 37 & p. seq. l. 42 ἐφοπλίζειν.
Pag. 353. 18 αὐτὰ] γνώμας. l. 31 ἔχ̣ω μεῖ ἀυτ̄ὸ. π
Pag. 354. 24 ἀκλίνας⊙] ἢ ἀκλινὲς⊙.
Pag. 355. 28 φασιν, δεῖν δὲ τῇ π. l. 39 αὐτὰ] αὐ πνῦ.
Pag. 356. 16 ἐφοπλίσασιν. l. 19 ἔμοι. l. 32 fort. δια' πὰ ἀπαιλιὰ. D. Hœsch.
Pag. 357. 8 ἐπιπνοὴ ὑδῦ. l. 23 τῶν πιῶσιν.
Pag. 358. 33 χ̣ ἢ ἐπ̄. l. 36. lege cum Ms. ἔτως οἰκεῖ.
Pag. 359. 4 ἰδὼν ὑμ.] ἐπιγκλύσεις.
Pag. 360. 27 χαίνει.
Pag. 361. 1 -λόιαν ἢ ἐφαρῶν ἄπ. l. 34 λαδὼν ἡμῖς, χ̣. l. 35 διδάσκηρος.
Pag. 362. 3 κρδίαιτο. l. 4 κυρύμμι l. 10 πιεῖτω] δίδωσι. l. 22 χ̣ ἐφ̄ὸν χ̣ ἐπ̄ὶ. pleniùs. l. 36 ἰδόντες.
Pag. 363. 4 ἢ δὲ δῡχ. l. 6 -πέρχ ἐφ̄ὸς πλὴ πανπ̄ὸραν, ὁ π. l. 7 ἐπιπέφ. l. 11 καιρῶν ὑμετέρων ὑδ. l. 40 -κώπῶν ζάπμα, τὸ τῆς μ.
Pag. 364. 6 χ̣ιδὰδ. l. 8 χ̣ οὐ ἐπαλδῦπε. l. 15 χαρὸν δῶπχ ἐπὶ ἢ ἐφαπτάσ. κρδάμ χ̣ ἐαὶ. l. 16 πιδιχῆς αὐτ̄ὸ. l. 25 αὐ ἢ λμῶν.
Pag. 365. 16. εἰ ἐνάρατο. l. 18 χ̣ πὸν δίκ.
Pag. 366. 30 ἴσως, ῥεσορ. Hœsch. l. 41 ἐπεπλωπιδίοι.
Pag. 367. 25. Ms. Post χ̣ addit ἰωίτης, deleto χ̣ ante ἀρῶν lin. seq.
Pag. 368. 28 Ms. sic legit & distinguit: φιλοσοφίαν, ἵνα ἢ ἐξαφνίης. ἐξεῖπ χ̣ θ- ὄζειν ἐπὶ.
Pag. 369. 10. Ἀςιμάχος ἐν ὕπνῳ πλὴ ῥ. l. 34 Ms. ante ἢ addit, ὁ ἢ ἴλων ἀγωνίας. l. 40 Ms. melius, ὕτως πὸ πνα θ̄ζεσθαι π διαδῆ. l. 43 διάγει, χ̣ πὸ. Ibid. αὐ τὸν δι ζῆν.
Pag. 370. 4 αὐ ἢ] αὐτῆ. l. 12 σαρκικ. l. 15 χ̣ ἢ κάλλιος] ὑπὸ ἢ κάλ. ἢ Σ. ἐλωπῆσι. l. 27 ἀξιῶ] ὁ ἢ μένος. l. 34 ἀχῆ.
Pag. 371. 14 πνεῦσαι] ἐπιπνεῦσαι. l. 27 ἢ πνεῦμ. l. 40 ἰδῥαχμα, & sic in sequentibus legendum.
Pag. 372. 3 λόγῳ αὐ ἢ. l. 4 τῇ ἢ ἀγ. l. 14 λόγῳ, φησι, τῇ ἀθ ἢ φ̄ῇ σου, σοὶ ἔτως εἰς.
Pag. 373. 27 αὐ ἀγγ ἢ εἰ τῇ λέγομ. l. 38. πάντα ὅτι ναι χ̣ πορ χ.
Pag. 374. 25. διῤῥήξεν] ἔπιπτον.
Pag. 375. 1. ἐ χαρ. πρ̄ὸς. πᾶδα. l. 4 ἐπ' ἔσχ. l. 9 post εἰλογον Ms. addit, ἐ ἢ λίγωβίαν. l. 10 ἢ ἢ λαν. l. 14 ἐπιστέλλ λόγον πνεῦ, ἀλλα'. l. 19 τῇ Σαββᾷ. l. 26 ὅτι πνῦ λόγ. l. 27 κρατὰ δύξαν. 34 συν.
Pag. 376. 2 τὸ σεσπρόβλ, χ̣ ἐπιλαμβάνεται ἢ φυσικῆς φιλοσοφίας ὕπας. l. 39 τὰ πάντα.
Pag. 377. 5 ἐπιπόμα] ἐπιπνόμ⊙. l. 14. ἐαὶ λεγ τότ. ἢ ἐφαπτῶ φασερῶ ἡμῖν, σεσπ. l. 26 ἀλλόφυλ⊙ ἔβῆ. l. 30 ἡμιέπιπ τότων.
pag. 378. 2 μόνον. l. 10 ἐσ τῆ ὀνόμ. l. 17 διὰ τ ἢ πς l. 23 πὰ ἀβὲ αὐτ̄ὸ βης. l. 30 σκοπόδις. l. 41 τότε ἢ πνῦ.

Pag. 379. 10. -θρωπος διαδύσηε φιά. *l.* 12. -τες ἡμᾶς αὐτῶν. *l.* 15. *Dele* αὐτά.

Pag. 380. 20. ἐπιθύκυτο. ᾗ ἥρπασ. *l.* 24. σοι διάδ.

Pag. 381. 1. ἡγάπησας. *l.* 6. ὀρῶν ϰ ὧν αὐ σοι εἶπο. *l.* 8. ἐκωγὼν, τί τοῦτο; *l.* 41. ἔτω ὁ ἐπεχθρ.

Pag. 382. 11. ἐχθόσιν φλόγα χϛ μ. ἀ, ᾗ φλέγωσιν. *l.* 24. παρελογίσαθαι.

Pag. 383. 20. ἐχορέυσοί σε, ὅτ. *l.* 31. περίξαντον τὸν εἰς ὁλοκάρπωσιν. *l.* 34. ὀφθαλμοῖς αὐτῶ.

Pag. 384. 5. σποῖν, ἐν ᾗ ἐυδόκησα. νόσ *l.* 7. αὐτὸν, πῶς ὐχὶ ᾗ σωῖ αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίσηται μάχε- *l.* 21. ἐπισκοπῶ *l.* 26. *Lege* cum *Ms.* ἐπιθυμῶν τοι, ᾗ πωῖ πὼ γε. ἐιμὶ. τῶ δικαίν. φησι - *l.* 37 ὐχυε. *l.* 38 αὐτὸ] ἐμὲ.

Pag. 385. 2 λύρα] λύρεως, *Ms.* ἴσως, λύρεως, ὃ λέγε. *D. Hæsch.* *l.* 3 *Lege*, ἐξαναχθείσης.

Pag. 386. 1 πεῖσα] πολλοί. *l.* 14. λαζῶν) ᾗ ἔτω λάζω. *l.* 25. μειζόνων ἀγαθῶν. *l.* 33 δεῖ ἔτως· ἀλλ'.

Pag. 387 πορνείαν] φορνηΐαν.

Pag. 388. 19 φροβήτης] τῆς φορητίδος. *l.* 38 *Lege*, ὀφρυηΐαν.

Pag. 389. 20 ἰακὼϐ & Αβεγάμ permutârunt loca. *l.* 22 βάλλ σὺ ΑϹ. *l.* 23 Αβεγάμ. τί δὲ, ποίησον ἔλεϑ ι τῶν ὀδηϑ. *rectè*. *l.* 25 ὀκπορεύσονται. *l.* 34 ἔτι ὐ ἐφιλοσόμα.

Pag. 390. ἐφαυλῶ ὑπ ὀδί. *l.* 33. τοῦτον. *l.* 40 Pro πατέρ *lege* πατριάρχαν.

Pag. 391. 36 λαμϐανεῖς ϗ ἐκέλευ ἡμέραν οἰκ.

pag. 392. 39 ὐ ἀωπσόμβά σοι αὐτοιαυτὸν κακὸν, ᾗ κακόν.

pag. 394. 18 πεῖσόνην. *l.* 30. ἀναχεῖτε.

pag. 395. 12 λαβεῖν τὴν Σάρα.

pag. 396. 9 ἄπιεδας] ᾗ πεῖδα μὴ κακπιμβόση, μὴ τοχ. *l.* 13 χειρομάνων.

pag. 397. 6 χάλασμα. *l.* 14. συγγενῶς. *l.* 29 *Lege* ἐπίλαπμβ. *l.* 31 ἔσος ἰωῦ.

pag. 398. 23 ἐπέκεσαν. *l.* 28 ὠκπαῖδα. *l.* 30 *Ante* δὲ add, ἐκ. *l.* 34 ἀναπὸς πα- εμβίξον τὸν μ. ἀ. Ἰλιοδιξε, ᾗ τὸν ἄχρονον αὐτὸν χαίσε ἀϐ. ἔ. χορ. δ' ἰυχῆς ἀπυρχάσατο ἐώρα ᾗ ϗ χαρ. τ. ὔ. μ. πνὰ ἰγγυόμβνον. *l.* 38 *Lege* δὲ ὁ θεῦ Ἰσραὴλ ἀπνύσατο δ' αὐτὸν τὴν λαῦδα. *l.* 42 τωῦτα] τάυτῃ.

pag. 399. 11 *post* Ησαὺ *add*, ᾗ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτῦ Ιακώϐ. *l.* 24 ἐκ τῦ πόλιν ἐκλέπτων. *l.* 25 λαϐὼν.

pag. 400. 17 ἀπαύτων, ὁ δημιυργὸς, ὁ τὴν ἀπαύτων χορηγὸς φησιν. *l.* 19 ἀεὶ ἔργα τα. *l.* 27 ἴσ. τῶν ἡμέραν ἡμῶν τῆς τελευτῆς. *l.* 28. σεσπαρκαδάζῃ. *l.* 38 *Lege*, ἐναναχεῖν.

pag. 401. 42 κεχρησμοδοτημβία. *l.* 43 περιγεμβε] *Phloni* περιοικῆς. *Hæsch.*

pag. 402. 21 λιμὸ τὸν ὀδὸ τὸ πατ. *l.* 42 ἀδελεξῆ.

pag. 403. 15 διαϹεϹαίωσιν. *l.* 28. πῶν αὐτῶ ἐκείνῳ ὐδὲν. *l.* 33 & 34 κατάλοιπ & ἴλιωκα.

pag. 404. 5 ὕτε διατε-

pag. 406. 37 φησιν, ἐχίνετο ἔως ὃ μέρας ἐχώνετο σοὐδηα.

pag. 407. 3 ὑποχνέϊτο. *l.* 9 ἐνέφερξαν τῶπε, κ. ἐν. αὐτὰ γῆς. *l.* 22 *Ms. deleι* ἔχων. *l.* 27 δίκαιον] αὐδρα. *l.* 38. *post* αὐδρα *dele* ᾗ.

pag. 408. 2 ὑμᾶς ἐστυδῖεν, φόϐ. *l.* 6 ἀλλ' δεχ αὐτὸν πολλῶ τῶν ὀδηεικλίας ἢ δὲ πάσην πλὴν ὐπδιακυβύρνον. ὐδί. *l.* 9. φυλιστοὶμ μετὰ τὸ ἀποδαπεῖν Αβεγὰμ τὴν πατρίχ αὐτῦ, ᾗ ἐπὶδ. *l.* 33 σκόπει μοι πάλ. *l.* 35 ὁρῶντες] ἰδόντες. *l.* 36 κρτίσιν ἐν αὐτῷ. *l.* 39 ἀποτέρημ.

Pag. 409. 12 ἀκούσασ ᾗ εἰδότας ᾗ ἀγρ. *l.* 20 αὐσδεν] ἐκεῖδεν. *l.* 22 ϐυλόγηκέ σε.

pag. 410. 19 ἐκαδίστα. *l.* 30 ἰδόντες, φησὶν, ἐϐεϐαιῶμ ὅτι. *l.* 35 αὐτοῖς ἐκδόναι. *l.* 42 μαδόντες) *madentes*.

pag. 411. 11 *Lege* ὅτι πᾶν αὐτίς. *l.* 13 ἐξδμηκόντα.

pag. 412. 28 ἰυδὶν. *l.* 36 χρῆσθαι οἷς γωωῦκε, ᾗ.

pag. 413. 26. ᾗ χὶ ἐκεῖνϑ ᾧ ᾗ ὑπὸ φῦ) ὁ χὶ ᾗ ὑπὸ τῆς ἐλαιάσ, ᾗ ὑπὸ φῦ.

pag. 414. 19. διόσης) διαλαίζησ.

pag. 415. 3 φάγα πᾶϐ. *l.* 25 ὅτ) ϗ. *l.* 28 διαὐτῷ) διὰ τῷ ὄρῳ. *l.* 30 ἔτεσοι) ἔτ ἀγ.

pag. 416. 2. εἶπε πάλιν, ϖεγσ- *l.* 16 πλήρης. *l.* 20 πῶ τε μιλν. *l.* 24 ᾗ χὶ ἐπ. *l.* 32 *Lege*, ἰδὰ ᾗ τὸ ᾗ ἐκλήσεις ἐϖεῖδαι τῆς ἐπ.

pag 417. 18 ϖεϖ πατρίαν. *l.* 28 τῶν γλγ. *l.* 29 ἐκλήσῃ. *l.* 39 σα, ᾗ πάντων ἀβ ἀδηφῶν αὐτῦ. ᾗ.

pag. 418. 5 ἐκλιπτη. *l.* 24 ὁ ὕπω φοϹεῖς. *l.* 42 κρημνῶν ὀκεινοῦς ὀδηφέρονται.

pag. 419. 13 παραχῆς ἐλάδαρις ὧν. *l.* 20 ὅπην αὐτῷ, ἰδὰ Ησαὺ ὁ ἀδελφὸς σα. *l.* 39. ἀποκαλύφ.

pag. 420. 13 πυίμνιος. *l.* 14 *Lege* τὸν ἕϐδομπαντα- παρατηρχώρ, τῆς ᾗ ϛ. ὑὰ πυίμνιος. τῶ Ἰδ. *l.* 16. ᾗ τυτο ᾗ. *l.* 20 *Lege* ἐκ *Ms.* ἐχόμ. ἡμῖς ᾗ ἐκ. *l.* 25 κρτατήσειν. *Ibid.* τῦτ αὐτὸ ϖωῖ] τῦτο τοῦτω. *l.* 26 ὑπαπαιδεύβα. *l.* 35 ἀποδύσπα. & διαοὐδέβα.

pag. 421. 6 ὐπαῦδας] μιχρὸ τότε. *l.* 28 τὰ λυστελῆ. *l.* 30 τῦ πλικότε πόδ. *l.* 41 ὀρμὴ.

pag. 422. 11. *post* συμϹελθὼν *addit Ms.* μὴ δὸῤῥίβασε ἑαυτὸν τῶι κυρδωίσει. *l.* 24 τῇ ζωῇ μυ. *l.* 42. ἐαυτῦ. *l.* 43 Συναγωγάς.

pag. 423. 34 πάσης σωτ. διανοίας] πάσης σοφίας ἐπιπλήσῃ, ᾗ τῆς ἐλεως ἐκείνης ἐξεύρεσιν τῆς Θεοῦ.

l. 41 Ἀβεγὰμ, ᾗ ὁ Θεὸς Ισαὰκ τῦ πατρὸς σου· μὴ φ. *Pag.* 424. 14 σπατρχῆ] πολλαχῦ. *l.* 16 φερμιλύει. τῦτο χὶ τ. τ. ὔ. δημιυργῦ ᾗ δεσπ. *l.* 21 εἰς αὐτὸν ἐπ. *l.* 25 *post* ἔξεις *addit Ms.* Συνοδιπόρευ, ἐμὲ ἔξεις. *l.* 28 *post* Λίσης *Ms.* addit, αὐτὴ τὸ μὴ φοϹεῖδῆς. *l.* 38 ανουδίσωιμ.

pag. 425. 7 ὃν ὐδικα φεὶς κ. *l.* 20 σώματϑ ὃ φιλῶ, τὸ ᾗ εἰς ἀϐελοῦλ. σκότε.

pag. 426. 20. βυλοῦϐα. *l.* 33. κατασφαγνωῦτες] ἀϐεϐαῖῶτες.

pag. 427. 20. καὶ ὁ Θεὸς Ισαὰκ. *l.* 42 ὀδὲ πάση.

pag. 428. 8 *pro* δεῖ *lege* αὐτός.

pag. 429. 18. *Lege* βυλοῦϐα cum *Ms.* alioqui ἐχοντες nihil habebit à quo regatur. *l.* 30 ἀλλὰ ϛρογωνία; ὐδὲ τῦτο. ἀλλὰ διωγμός;

pag. 430. 3 ϖαρέξει] ϖεξενεῖ.

pag. 431. 22 *Ms.* ϖεσῆτε] τὸ ᾗ, *omissis mediis.* *l.* 34 τὰ ὄρτα] τὰ χρήματα. *l.* 42. πολυπλασιάσους.

pag. 432. 21. ἵνα ᾗ π. ᾗ. τ. λέγωσι, ὅτι. *l.* 27 ποιῶμβα & ἐξοιζωμβ.

pag. 434. 35 ἐκκοπ-

pag. 435. 6 ἡνίκα. l. 17 πληρῶται.
pag. 436. 7 Lege, ἡμῖν ἀντὶ τοῦ ἐν ἡμῖν] χάριν Θεοῦ. l. 15 ἀρετῆς] χάριτος.
pag. 437. 6 σπερμα.] εὐτοκίαν. l. 35 ἀπὸ τοῦ. l. 39 Λεῖ ἐν τῷ εἰδ.
pag. 438. 11 κρεῶν ἐκ κοιλίας. l. 35 μοι ὁ Θ.
pag. 439. 19 σωκάτησιν ἀυτῇ ἡ.
pag. 440. 17 ἓν ἐκ αὐ εἰη. l. 20 ἀποστερήσωμεν. l. 33 ἐκέσατο] ἐφ' ἑκάστης.
pag. 441. 24 πῆ σὴς παχύσεως.
pag. 444. 6. Θεὸς πάντα τὰ κτίνη. l. 30 ἐν τῷ ὄρει.
pag. 445. 9 ἓν] Lege, ἐπὶ. l. 19 ἀυτῷ. l. 27 τῶν. l. 34 ὑπήρξε.
pag. 446. 11 πάρεμεδίας. l. 34 ἀσιατεύμεθ. Θ] ἀσιατικίζομεν. Θ.
pag. 448. 3 ἐβάλαγε.
pag. 449. 18 ὑβάσιν. l. 19 πολλοῖς, relict.
pag. 450. 10 ὦ μετ' ἐμοῦ] ὦ μοι βοηθοί. l. 19 ὄλλαν. l. 30 διαδῶμεν.
pag. 453. 22 ἐκαμῦπα, & lin. seq. ἀρχεῖ μοι. l. 26. Mss. delet πώτη. l. 32 οὐ ἔπτ. κελεῦε, εὖ σπτ. l. 36 ἀπηρίεμμένου] ἠρημον.
pag. 454. 25 τῦ πάτερς.
pag. 455. 26 ὑποφεύξη.
pag. 456. 3 αὐτοῖς. l. 17 ἑως ἔδηγν.
pag. 457. 35 φεσφίνεται. l. 40 χνώμεν.
pag. 458. 34 ἀπ' ᾧ] ἀεί.
pag. 459. 14 & 16 ὠνεῖσθε.
pag. 460. 2 τὸν λοιμαμὸν. l. 38 post ὄφεσι Mss. addit σφόδρα.
pag. 461. 16 ᾧ τὰ παρ' ἑαυτ. l. 42 φεστεύειν. l. 43. ἡμέλητο.
pag. 462. 4 δώσι ζελδοσα πᾶσι τῶν π. l. 24. ἀδῶν, & 26 εἰδότες. l. 29. ζωμένοι.
pag. 463. 17 ἀδαπίμενον. l. 21 ἀληθεμίες.
pag. 464. 18 ἵνα μὰ ᾧ ἀπ' ἐκ. φ. φύτοι. l. 20 Lege τῦτο κατωσθῆσαι θρεφθῆναι.
pag. 466. 30 φησιν, αὐτῶ. l. 36 ἐφάμη] ἐλογίσθη. l. 39 πῆ ἡμερ. l. 40 τὸν τιῶτον, relict.
pag. 468. 24 Lege ἐσωμάτων. l. 24 καλαζήμερον.
pag. 469. 12 μετεῤῥομῶμ] ὑπτάζεσθαι.
pag. 470. ἀνωθ. ἡμ. Θ.
pag. 472. 35 ἐν τῇ πόλ.] ἐν τῇ ὁδῷ.
pag. 473. 7 μάζωμῶ.
pag. 475. 12 ἐπίδηκα. l. 34 τῦτο ᾧ τὸν] ᾧ γαρ' ὅτι κακῶς πάσει, ὅτως τὸν.
pag. 476. 38. Lege ζωναδόντα.
pag. 477. 25 ἀδῶσα πάντων αὐαδέξει. l. 30 πῶτ' ἔστιν, ἐν ᾧ. αὐ.] Mss. πῶ δὲ, Ἀδελφόν τις αὖτη, ἢ ἐγώ. ἐκέτι μοὶ, φησὶν, αὐαδῶσω Θ.
pag. 478. 16 ἠλωάτη] ὠῦ λωάτ. l. 24 ὁ Ασελ τῆς ὁδοῦ] ὁ Νῶε, ᾧ ὁ Ασεφὰμ, μᾶλλον ᾧ τοῦ ᾧ Νῶε ὁ Ασελ ᾧ ὁ Ενὼχ τῆς ὁδοῦ.
pag. 481. 7 ἀμῤῥτῆσου. l. 13 Lege διαφελόμενον. l. 32 συγκαλέσασα.
pag. 482. 17 ἥμαρτ. & mox πτε δν.
pag. 483. 23 πῤῥωτέρω.
pag. 484. 5 ἐνύπνια.
pag. 485. 42 πιῶν, deleto ὦῖς.
pag. 486. 23 παρακοδάζη. φερυρεῖδες] σκέπιδες.
pag. 487. 26 ὑπηρετῆτο. l. 27 ἀδκευεν.
pag. 488. 15 ἁμαδέμ, φασὴλ.
pag. 489. 7 ὑπομένειν. l. 37. ἐπεξελθωμὴν.
pag. 490. 4 ὑπὸ τῦ ἴδιον. l. 42 ἀβδαλέσωσι. l. 43 αὐτῆς. Haesch.
pag. 491. 25 τῇ γνώμῃ.
pag. 492. 4 πεκτηνῦται. l. 17 κατοξύνον.
pag. 493. 13 αὐτῇ. l. 37 τὸ Ἰωσήφ.
pag. 494. 21 Post ἡμᾶς adde ex Mss. ὁ αὐθρωπ Θ.
pag. 495. 8 δόμ. l. 40 φεσφὸ. τρΘ.
pag. 496. 12 ὑποδεῖς πολλῦ. l. 13 στρατοπαιδόσια. l. 34 Lege ὑπτεύσ. l. 39 ἔσω μν.
pag. 498. 5 αὐτόν. l. 32 τὸ μνῆθυμον. l. 34 λοιπὰ. l. 37 μὴ αὐτοῖς αὐτὸν ὑπτεύ.
pag. 499. 22 οἶκφ ἀυτῦ. l. 25 παραλαβόντες. l. 37 παρῆνει.
pag. 500. 2 ἡμαρτεκέναι. l. 9. τῆς φοβὸς πλὴ ἐχάλαω δικλείας. l. 11 ἀδέχητο. Ibid. ὅτι τὸ ἐν ἀλλήλοις ἢ πεπερασμοῖς ἡνίδαι, κινδυνολογᾶ δῆλόν, ἐκ τῶν φόβων, ᾧ πολλῶς τῆς ἀδελ ἡμᾶς φεγοίας. μὴ πολέμω.
Pag. 501. 29 ἀλληλοί ου. l. 42. ἐγ χειρὸς.
Pag. 502. 17 ὑπὸ τῦ. l. 34. εἰδέναι.
Pag. 503. 16 αἰλυὸς ασιν. l. 21 ἐξάτελίζοντο. l. 23 φεξέλλαδαι.
Pag. 504. 11 Λιχάπε. l. 15 ἐπιμύστρια. l. 43 κατεδικάζετο.
Pag. 505. 24 ἐγκεχ. ᾧ τῇ ἱεροσώμῃ τε πεπιφορίοις.
Pag. 506. 1 εἰκεκιμένων διασ. l. 8 εἰσάζειν.
l. 14 ᾧ ἀπ μιαρᾶν τοῖς τύς. l. 18 στεφανὶ εἰς.
Pag. 507. 34 Lege νέφας τίζετο.
Pag. 508. 6 Dele μὴ ante ἐλθ. l. 11 ἀκολάσασιν.
Pag. 509. 16 σώτηρ. l. 38 Lege, φεσφάτω σε ἐκ.
Pag. 510. 21 γνῶσι] μεθμῶ. l. 41 πολέσας σοι ὁ.
Pag. 511. 27 ἐκεφαλίνας] Ibid. ἐρχασίας. l. 38 αἱ ἄζυφοι ἡδονα.
Pag. 512. 2 ᾧ αὐτὸ λέγοντος.
Pag. 513. 12 ὁ μετὰ πῶτα μ.
Pag. 514. 21. αὐθρωπον. l. 36 διαπερμῶμ.
Pag. 515. 2 οἱ ὑοὶ ἀπ' τῶ πινωσσώτων σφ ᾧ ὑοὶ ἀπ' πατρ. l. 6 ἐκαιμήδη. l. 27 ἐνδιαπῶν. l. 34 χαροπιοί.
Pag. 516. 7 φεγεμώνε. l. 16 αὐτῇ.
l. 34 ὑβρίζουσι ὑπ' ἐυλογίαν ὀρέων.
Pag. 517. 37 τὸν καιρὸν ἐυροῦν, ᾧ + κειρὸν, καθ' ὃν.
Pag. 518. 7 ὑπόδικάζετο. l. 26. φησὶν ὁ Ἰωσήφ.
Pag. 519 δύπεσον δι. l. 19 Ms. delet τῆς.

CASTIGATIONES

ET VARIANTES LECTIONES IN HOMILIAS CHRYSOSTOMI IN EPISTOLAM

ad Romanos, ex manuscripto Augustano, inter *lenicula pleraſq́, quadam non ſpernenda.*

Pag. 2. 42 τῦτον ᾗ Καλεῖσ.
pag. 3. 1 ἐν τοῖς βιβλίοις. *l.* 3 βίβλων.
l. 11 λομεσιῶν.
Pag. 5. 41 ὑπὸ τῦ ζυγῦ τ ἁμ. *l.* 43 δὲ παιδείᾳ.
l. 44 σεσῴσθαι.
Pag. 6. 7 κατακεκόπη πο τῦ ἰκαίν τ χρίσαντ ἰῶ.
l. 44 αὐτῷ τῷ σάρκι.
Pag. 7. 19 σεμνύτω.
pag. 8. 9 πεῖ χαρίσα. *l.* 12 ἀποφαίνται.
l. 28 πῶς ᾗ καὶ. ἀσ. *l.* 34 ἀλλήλοις.
l. 35 διὸ ᾗ ἐπήγ.
pag. 9. 20 αὐτῦ] τῦ Θεῦ. *l.* 30 ἔνδικοι.
l. 38 ἴσως *deleto* π.
pag. 10. 11 δ ᾗ μὲ ἔ. *l.* 14 σεμνὸν μ ἐυχ.
pag. 11. 17 ᾗ Πέτρ. *l.* 32 ἔνδικοι.
l. 40 μετακοιζόμ.
pag. 12. 1 ἐκάλεσεν. μετὰ ᾗ τῦτο.
pag. 13. 2 μ ὁ λέγει τῦτο ὁ βίλ.] *l.* 9 τὸν ὑπὸ τῆς σφ. *l.* 44 νομίζ αἰσ.
pag. 14. πλεονεμένους. *l.* 18 σεμνοδιδάσκ.
l. 19 τῦ διδάσ. *l.* 20 μ ᾗ ἐκκλ.
l. 21 κρίσεως.
pag. 15. 1 κρίτοι ᾗ ἀν.
pag. 16. 39. κᾶν μυέλε. *l.* 43 πῶς ἔν ἐστ.
pag. 17. 23 ἀκριβῶ, *fort. rectè.* *l.* 26 ἀλλ᾽ ἢ διδ.
pag. 19. 3 ἀδιαβλήτ.
pag. 20. 5 αὐτοῖς αὐθεντῶν ἀφῆκαν. *l.* 32 ἔκτισεν ἐν.
l. 42 ἀλλάξαντο.
pag. 21. 3 τῶν πλησίον. *l.* 9. *Lege*, ᾗ γὰ τοι. σ. τὰ ἀλλ. *l.* 24 πιστῶν. *l.* 44 διωκομένων αὐ τό.
pag. 22. 1 ὁ περιλαβέσ. *l.* 10 ἐλπίζουσιν.
l. 20. μᾶλλ ἐυλόγ. *l.* 25 χρ τῦτο. *l.* 30 Ἰακωβίδα. *l.* 31. μὴ δῦ.
pag. 23. 3 ἐκεῖνόν μ γαρ.
pag. 24. 34 ἑαυτές.
pag. 25. 9 αἰσχύνω. *l.* 20 σωφίσασθ.
l. 24 ἅβρα ἦν. *l.* 28 ὑπηλθαν.
l. 36. ἐπαγγείλατο.
pag. 26. 15 ἵνα ᾗ ἡ. *l.* 25 ἅπαντ ἦν ὑδ.
l. 28 ἀποκαυσόμεθα.
pag. 27. 18 ἀπολαυσόμεθα. *l.* 26 λοιπὸν ᾗ ἰφ.
pag. 28. 4 φυσιώμεθ. *l.* 11 ὕτω λέγων.
l. 13 τὸ ὑπὸ τῆς φ. *l.* 17 γνῶρισμένων.
l. 33 -ησε μ τὸν. *l.* 34 σεσιδηρῶ.
pag. 29. 8 αὐτομολῆσαι, κρίτοι παρ᾽ φύσιν ὕσαι: *rectè.*
l. 10 ἑαυτῦς. *l.* 31 φροσήνεγκεν.
pag. 30. 7 μόνοις. *l.* 29 *Dele* γαρ. *l.* 35 δυνᾶς ᾗ ὀργὴ ᾗ ὀλέ. *l.* 36 αὐτὸς ὁ βασιλ.
pag. 31. 7 αὐτοῦργα. *l.* 11 κατεδίκ.
l. 27 τὸ πονηρία. *l.* 34 ἀεὶ δμ.
pag. 32. 38 μέγα κρμα.
pag. 33. 6 ἀλλὰ ᾗ ἅ. *l.* 29 ᾗ ὁ λογ.
l. 35 *Dele*, ὲν. *l.* 40. φασὶ δῆ κατορθώσαντων μόνον, ἀλλά.
pag. 34. 7. διὰ δῆ αὐ δῆ. *l.* 13 *Lege*, ἐσωλθόν.
l. 19 *Lege cum Mſ.* Ἰωὴχθη. *l.* 26 ἐπεκρώμα.
pag. 35. 12 -λῶν ᾗ μετὰ τὸ. *l.* 18. ωυπῶ.
l. 22 ἐν᾽ ὁ πλὴ μωθῦ. *l.* 27 σεσήχθω.
l. 30 *Dele* σει.
pag. 36. 2 *Lege*, ἐκπέσω. *l.* 6 ἡμᾶς δῆ.
l. 25. ὁ σφίγξ. *Ibid.* ὁ χρυσοῦς. *l.* 40 διὸ ᾗ σῴσ.
pag. 37. 28 παῦσω μιμεῖσ. *l.* 39 τὸν φ. αὐτὴ ἐσὴν. κρίν.
pag. 38. 19 ὅτ ᾗ ἐν. *l.* 35 -καίνοις μ γαρ.
l. 37 ὅτι ὑπὸ δῆ χ. *l.* 39 γενεσθῆ] πιθμαπκῦ.
l. 42 σαρκὸς.
Pag. 39. 3 κελλὸν. *l.* 13 ἡ φεισ. ἀκρ. χαγ.
l. 32. κρίνοπω. *l.* 39 ἑαυτῷ.
Pag. 40. 16 *Dele* τὰ. *l.* 34. ποσίσαν ἀξίους ἢ ἐνόμισεν. *l.* 42 ᾗ αὐτὸ. *l.* 43 κατεχῆς
Pag. 41. 1 ἱερεῖ πε. *l.* 20 *Lege*, ἀληθῶς.
l. 31 πῶν ἔστι, ὁ φησὶ ἐστ. *l.* 42 ἐλάσμαπ.
Pag. 42. 3 ἀχαν τὰ νικ- *l.* 12 δῆ ἀγαθ.
l. 14 φησιν, ὑρηκε. *Ibid.* πωῦσθα.
Pag. 43. 14 κατασφάξῃσε. *l.* 16 ἐνσοπλίσασθ.
Pag. 44. 9 τὰ αὐτὰ λέγ. *l.* 25 πάλιν ὁ λέγει.
l. 32 κινώσασιν.
Pag. 45. 2 *Fort.* αἰνεῖσθωσάν. *Ibid.* πίσασιν.
l. 12 ἔδῶ σι. *l.* 15 τὸν Ἰουδῶν. *l.* 27. χαριζῆν. *l.* 31 ὡς κρινὸν ᾗ ξένον. *l.* 43 ὅτε ἐναμὰ πέ.
Pag. 46. 10 ἀπορήσασ. *l.* 33 πίστιν ὁσῆ.
Pag. 47. 7 π πῶς ἰατρεύσας ἐξεχύθη ὕσασ.
l. 17 ἐξεπιχῦ. *l.* 42 ὅτι ἑαυτόν.
Pag. 48 15 ὑπομονὴ χῦ εἰκ. *l.* 20 σεμνοῦ.
l. 22 ἐκχ ᾗ ᾗ. *l.* 30 ἔφη ἦν ᾗ.
l. 42 ᾗ διὰ πῶν χαίρω.
Pag. 49. 7 σωζόμενοι. *l.* 8 ἀμώμ.
l. 2 τί τὰ αὖν κάτω πιστεῖς *l.* 21 ἐυσθμοῦς
Pag. 51. 16 ἐκείνῳ αἷμα ἐκχ. *l.* 18 ὑπὸ ᾗ ἐκ.
l. 25 *Lege*, αὖ τὰ πιῶτα δῦμῆ.
l. 41 μη δῆ ματὰ τ. ὐ. αὐ.
Pag. 52. 27 ᾗ δὲ. *l.* 39 ὑπάγ.λτο.
Pag. 54. 2 ᾗ ὀφείλων ᾗ κατ. *l.* 5 Θεός.
l. 35 ἀλλ᾽ ἢ διδ.
Pag. 55. 7 τὸ δαιμ. *l.* 24 δὲ τοῖς ἔργοις.
Pag. 56. 1 τῷ γαρ. *l.* 3 λογισθείη.
l. 23 ἀφείσησαν. *l.* 27 ᾗ μωδῶν ᾗ δίξεις ὁ μ.
l. 31 ὀρυπλῶ.
Pag. 57. 3 *Lege*, σβηλαιζαίνει. *l.* 11 διὰ τῆς πίσ.
l. 22 ἐζήλωσαν πολλοὶ, μᾶλ. *l.* 27 τότε ἢ αὐτόν.
l. 32 ᾗ γὰ ᾗ ἐκ. *l.* 35 ἔγγονος.
Pag. 58. 1. σαββάτῳ. *Ibid.* πῶν φεισ.
l. 31. ἐυλογῆσαι. *l.* 36. πῶ χάειν.
Pag. 59. 23 ἐγγόνων. *l.* 26 κᾶν πάντ.

l. 36 ὐκ ὄντα ὡς ὄντα· ἀλλά. l. 40 ἀκεραπὼ ſ. ſί.
Pag. 60. 18 Lege, ὐκ ὀλίγοσιν. l. 38 αὐϯ διαλύσω. l. 40 ὑπτεύχ. l. 43 ἀλλ' ἰδὼ τύτ.
Pag. 61. 13 δικαιοσ.] μεγαλοφωλίαν. l. 27 Lege, εἰ ϗ ϯβλ ἄλ. l. 33 & 38 πὼ· ἐκείνα. l. 41 Lege, μόχα.
Pag. 62. 11 εἰ ϯ ϗ πολ. l. 17 ἕν αὐ εἰηιϯμ. l. 21 ἐκπιάσιν. l. 28 τύτω ϯ γ. l. 32. δὲν ϯβλ μαλλον. l. 33 ἀπεπομένλω. Ibid. αὖ ου. l. 34 ὑπτπίσιτω.
Pag. 63. 12 κρίτω, rectὶὲ. l. 19 διὰ πιτῦτο. l. 20 αὖ εἶη αἰχ. l. 26 -κα νωῖ διϵ. l. 28 Ροβϯ ἀκγῶ. adde πὼ κοιλίαμῶ ἀλγῶ. l. 33 πόα & ὑπτοίσω.
Pag. 64. 9 ὐκὶν τώτη σοι μεί. l. 15 χεῖρα ὀρέξει ἐτίρρ;
Pag. 65. 12 εἰρχαμόνον. l. 28 Dele τῦ. l. 33 πνὲ μὴ φασιν.
Pag. 66. 3 πίσις, ϗ πὼ χέειν τώτω. εἰ. l. 16 ὲν ϗ ὲς.
Pag. 67. 1 Lege, αὐτὰ, & mox εἰσι. l. 27 ὕτω λέγ. l. 36 Lege μεγάλω.
Pag. 68. 3 πολλῷ ἴν μ. l. 10 ὃ παρελδοιμῶ. l. 16 μιῦτες. l. 25 Lege cum Mss. ὑδὲ ϯ τὸν πῶδα ὐκϐ. l. 27 ϗ διώα- l. 28 κωλέον ὐδπυχεῖν. l. 35 σώσωτες. l. 37 ἀλλὰ ϗ διὰ τ. l. 41 μαιρεῖζει.
Pag. 69. 7 ὐγκοπ.
Pag. 70. 6 ηᾷν γὶ ὁ. l. 11 ἀποδυτ. ϗ ἀλγῶν ϗ βλασφημῶ. l. 22 ἐκζηεῖς. l. 32 τῦτον κακτ. l. 34 Lege, σελαπᾶν, ἀλλὰ φεῖς ὲν μόνον κόλῳ. l. 43 πῶτα ἀμφ-
Pag. 71. 16 διὰ τοσότων. Ibid. ζωιεφ. l. 33 διώαετ αὖ. l. 34 αὐτὰ. l. 37 Lege, ὐχ αὐτη.
Pag. 72. 2 ζωοχεῖς τὸ αὐτὸ. l. 3 ϗ, εἰ τὰ.
Pag. 73. 20 ἀλλὰ ϗ μωρ. l. 29 φεγτόρρ. l. 41 πόιαν αὖ ἀκ.
Pag. 74. 18 φεῖς τὶ γλω- l. 39 Lege, νόσω.
Pag. 75. 15 ὑπικώτηεγν. l. 19 ἰαξθω.
Pag. 76. 26 ὑπὸ ἀμῶτ- l. 40 πικὺν ὄντα.
Pag. 77. 12 μὴ ἄλδηϛ πρῶτέρω. l. 16 Lege, ἐυκολωτέραν. l. 17 ϗ ἐπ' αὐτ. l. 32 ὑνιπάσω. l. 33 φροφρῶς.
Pag. 78. 22 ἀλλὰ ϗ μεῖζ.
Pag. 79. 7 τὸν χ' φρ. & τὸν ϯ ἀνύτεγν. l. 10 ϯϯ' φησ. l. 11 γβώδω. l. 13 ϯϯ' ρεκρ. l. 36 ἠμῶ.
Pag. 80. 6 ἀγαγάν. l. 11 ἐωπ' τῦΠ. τῦτο διὰ τ. ἐρωω- l. 16 τῦ λοιπ. ἀμῶτ. l. 17 ὕ πο ϗ τὸν αὐαχώτα ὑπὸ τῦβ. (ὑπιδιώφ ἀπεξ ἀπίδωιν ἐκεῖ ντκρὸν.
Pag. 81. 14 Μορδαΐπαδω. l. 25 δικάτφ. l. 30 ὅπω ϯ ἄ.
Pag. 82. 9 τύτω. l. 21 παεηγγυῆς. l. 44 ὑπιδὶ τύνων τύτ.
Pag. 83. 14 αὐτῦ. l. 30 τὰ παρελθ.
Pag. 84. 6 πιότω ζητῦντες. l. 17 γαλάτ. γεγέφων, ὅπ.
Pag. 85. 15 ἡ οἶκ. ϗ ἡ ἀολίκ.
Pag. 86. 8 ὑεγτῶν. l. 27 δλιδνικω.
Pag. 87. 10 κομήσης. l. 17 ἐφωμῆΐας. l. 24 ὅταν χ', τύς. l. 37 ἐργάπτω.
l. 42 ἀπμὶς εἰς πὼ ἀπμίαν.
Pag. 88. 9 νκομ. ἢ χ' τῦτο, ἢ τὸ σύμμ. rectὶὲ. l. 31 ὑπδιὶξωδι. l. 33 πίσι χ' πέτ.
Pag. 89. 1 ἀπιλλαγμῆΐος. l. 10 -μῦ πὼ χέειν; ἴγ. l. 14 αἰωνίω.
Pag. 90. 12 τῦτο χ' ἀκολ. l. 19 ἀλλὰ χ' l. 26 ἀυτῷ χαρ. l. 38 βιλήματ χω.
Pag. 91. 44 ἐργαζομῆων.
Pag. 92. 5 ἐμπιφ. l. 24 ὑδὲ τὶς διαβ. l. 29 ὅτι χ' γαρ'. l. 32 ζῆ' ἰαυϯ.
Pag. 93 20 ὑπαδδα. l. 39 λαζεῖν.
pag. 94. 4 μ' πὼ τῦ. l. 11 ἔχπεν. l. 17 ἀκριζεῖς. l. 39 ὥσι ϗ.
pag. 95. 12 π' ἴν. l. 27 τραφοῦ & φροπωπῆ. l. 40 διὰ τῦτο.
pag. 97. 1 φειδόλετο. l. 3 δικῶντες, rectὶὲς. l. 16 ἰλίγγοις. l. 36 μήτε εἰς τί.
pag. 98. 7 ἴσως. l. 19 πλείονα. l. 26 ὑπίτειτας. l. 37 παρέχει.
pag. 99. 34 ὑπογεγράφων γωῖ.
pag. 100. 1 Lege πεζοίας. l. 9 ἡ ἀμῶτ. l. 33 ἀλλὰ χ'.
pag. 101. 7 τὸ ὄργανα διὲ. rectὶὲ. l. 8 Dele & τύχης. l. 38 & 39 πλείων & μείζων.
pag. 102. 29 ἐν ὑπιώμενα ἀλλ. l. 40 βοηθησόντων, rectὶὲ. l. 43 ἀπιμαχ.
pag. 103. 13 ἐμῶρύντες. l. 19 ἐκεάλλην. l. 31 δικλάω νόμῳ Θεῦ, τ.
pag. 104. 23 χ' ϗ κφ. l. 25 φεγτειμ. l. 28 διὰ δὴ τῦτο. l. 29 τὸ δὴ μεῖζ. l. 34 τύτῳ ϯ αυτῷ. l. 35 διαμαστίτα τον. l. 39 ὕτεγν δὴ.
pag. 105. 3 ὑπὸ τ. l. 31 Dele τὰ
pag. 106. 43. πίσωσὰ.
pag. 107. 15 Lege λαμπρύτεγν. l. 18 ἐγκωλιϗ. l. 24 Dele τὸν ante ὅλον. l. 26 ἡδνραῖς. l. 35 χ' πυραν. l. 44 ψυχὼ ſ. Ibid. φόσιτ.
pag. 108. 21 κρλᾶν χ'. l. 31 χ' αὐ μία. l. 40 Lege, τῇ ἀμῶπᾷ. l. 41 χωεῖς γαρ'. l. 44 ϯ]τὸ.
pag. 109. 9 ἡ ζωὴ. l. 11 -εισ ἡμῶῖ ζω. l. 12 χ' αὖτ. l. 13 συμζωέτον. l. 26 ἀποδυκῆς. l. 29 ἰσωμῶδω χ' ἀπίδωσ. l. 30 αὖϯ. l. 34 τὸν μύειον. l. 42 ὁ ζῶν. l. 43 δικαιοσώνις.
pag. 110. 10 Lege, χ' πρᾶϊ. l. 15 ὃν αὐ ἐπ. l. 19 φιλοσοφῦντ. l. 20 ϯβλ τυδν. l. 28 σίαλον. l. 29 Lege, τῷ τοιέ. & κατρορυγ. l. 34 ευφεγσώνις. l. 44 παδύντ.
pag. 111. 10 πσότφ πλίον ἀ. l. 23 ὑκοῶ φόρα χ' τ. π. εἰς μέσ. l. 41 χ' πυδύφ.
pag. 112. 8 σῶμα] ἅῖμα. l. 15 ἀπωτλ. l. 20 χνοντ' αὖ χαλ. l. 43 πλικπκώτεγν.
pag. 113. 4 ὅτ ὐκ ἐς. l. 24 φεγδόνν. l. 25 ϯβλ φοδορῶν λυπῆ. l. 42 -χότως ἡμᾶϛ κατσ.
pag. 114. 15 κατρδαμάτων. l. 20 ζωπαγάτο. l. 39 ϯ Θεῦ.
pag. 115. 10 ὅτ κεζ. l. 19 ὲκεῖνον. l. 21 καὶ' ὃ χ' οἱ. l. 26 ὃ δν.
pag. 116. 10 κλπεγτόμαι, & συγκλπεγτόμαι.

l. 27

l. 27 ἀποκαλύπτεσθαι. *l.* 40 ὕφηνεν ἢ.

Pag. 117. 5 ᾗ ἀφαπτ. *l.* 21 αὐτῇ.
l. 26 αὐτῷ κ.τ.λ. *l.* 29 τύπτει δὲ ᾗ.
l. 36 μετακίνητου. *l.* 39 ταὐτὰ.

Pag. 118. 13 *Distingue* κατέχθυμα τοῦτο. εἰπὲ.
l. 38 ἢ. φησιν, ἐε. *l.* 49 ἀνθρώπ᾽α.
l. 43 λόγω.

Pag. 119. 36 ἀφηνέστατα.
pag. 120. 28 *Lege* ἀπαιτῆται. *l.* 41 ἤτησι.
pag. 121 τί ἔτνει.
pag. 122. 1 πωγωνολ. *l.* 20 πωτιλαῖε.
pag. 123. 3 πωτιον. *l.* 4 *Lege* ἀλεκτρίς.
l. 10 σκάνθη. *l.* 20 τῦτο δὲ. *l.* 23 πιῆσαι.
l. 24 πλὼ ἀμμώ. *l.* 36 *Lege*, φασονίτῃ.
l. 38 ρωῖ ᾗ οἱ μβ. *l.* 41 *Sic lege & distingue*, ᾗ τῆς ἀπορήτε ἄξιος ἀπολαῦσαι ἐκόσης· ἀμφιβάλλεται οἱ δεῖ ἀφηδῆσαι χρήματος ἕνεκ., οἱ ᾗ αὐτῷ ἢ ζωὴν ὑποδέσθαι ἤδη, σωρτῷ ᾗ ἀναλῶσαι.
pag. 124 τὸ αἷμα] τὸ γάπα. *l.* 22 αὐοίγεται μὴ ἄπας ὁ ὑρ. *l.* 30 οἶον ἰξώτ. *l.* 31 ἀπαλλοτριώθεα. *l.* 33 ᾗ μυείων.
pag. 125. 25 ᾗ οἱς ἀφελ- *Ibid.* ἀπλαφ.
l. 29 ὑφαινῶν αὐ ᾗ.
pag. 126. 38 *Lege*, τὸ ἀκαίρ. *l.* 39 πολλᾷ μᾶζ.
pag. 127. 3 ἴσ᾽ τύτες. *l.* 12 γαρ᾽ φασιν.
l. 13 ἐαδλεσιν, ἢ μαδί. *l.* 28 ᾗ χθ.
l. 29 ἀλλαντιν, φησιν. ὡς δὲ. *l.* 34 *Lege*, λέγα μαι. *l.* 37 ᾗ χθ ᾗ ταῦτα. *l.* 41 ἐφ᾽ οἷς αὐτῆς.
pag. 128. 6 σφόδρα μάζα. *l.* 9 ἀλλ᾽ ὁ λίγ.
l. 28 χαίρεπτας. *l.* 34 ὑφ᾽ ᾗ ἀλλ.
l. 36 τὸ ἔλαιῦον. *l.* 41 *Lege*, ἐκλίξασα.
pag. 129. 4 ἔτι ᾗ διά. *l.* 7 Χεσὸς χθ φ.
Ibid. ὃς ᾗ ἴστιν. *l.* 10 ὑλὴ γαρ᾽.
l. 16. ἔτι τὼ ἅμ. *l.* 25 ἐπιδιξῆται.
l. 30 τῦτο δή. *l.* 35 *Lege*, ὑπὸ τῆς ἀφ.
l. 21 τὰ τῷ παρ.
pag. 131. 9 ὕλος. *l.* 25 *Lege*, ὑλὴν αὖ μὴ.
l. 27. σὲ τὸν χθ.
pag. 132. 16 πολὺν ἐν ὑκ. *l.* 41 *Lege*, πεισφάλμος.
pag. 133. 20 *lege*, ἐπαλδίνη. *l.* 22 ἔτι χθ.
l. 44 ἐκείνῳ.
pag. 134. 39 ἀφηπάτησε.
pag. 135. 6 ἀφὲ τὸν Ας. *l.* 26 ᾗ ἄλλως.
l. 39 αὐπὸ νομ.
pag. 136 ὡς] ὑ. *l.* 7 *Lege*, φησὶν, ἠπίξατο, ἀλλὰ.
l. 8 αὐάθημα, *recte*. *l.* 11 ὡς αὐτῷ· ἐπαρέλ[ ] αὐτῷ· ἐπλάθ. *l.* 12 ἐαυτῷ. *l.* 14 αὐτὸ ἰῶ.
l. 25 ἐζαιχάν.
pag. 137. 13 αὐθημα ἐαυτῷ εἶσι, *malim*, πῶσι τὸ αὐίρμα αὐτῷ φαιν. *l.* 14 ἔτοι Ἰσραηλῖται.
pag. 138. 26 τί δῆτ᾽ ὁ.
pag. 139. 2 *Lege*, τύτοις. *l.* 14 χαθυπάδεια.
l. 20 ἐμβάδα. *l.* 44 πιῆτε.
pag. 141. 9 *Lege*, ἐπίμαση. *l.* 16 *Lege*, ὑπὸ πεισθὰς. *l.* 17 *Lege*, τεχμὼς αὐκατ.
l. 26 τὸ πῶσ᾽ ἴσ
pag. 142. 2 βελήμαση ἐαυτῷ. *l.* 9 *Lege*, λεαδῆ.
l. 28 ὃ χθ δή.
pag. 144. 6 τοῦ ὑπὸ ἰνδ. *l.* 18 ὅτ᾽ ᾗ ὁ ϑ.
l. 34 λόγον, ᾗ τοῦ. *l.* 40 *Lege*, τὲς ἢ ὑκ.
pag. 145. 8 ὡς ἢ ἅμμ. *l.* 37 πολίτης, φησὶν, οἱ.
pag. 146. 3 ᾗ σοῦ τ. *l.* 29 κατάλαμμα.
pag. 147. 33 ᾗ φιλοτιμ.

pag. 148. 9 ὕπαρ δ᾽. *l.* 15 ὅτι, ᾗ πλῆ.
l. 37 ᾗ ὑκιστ., *desunt in Ms.*
pag. 149. 20 βικινδεῖης. *l.* 21 καρδίᾳ συ.
l. 26 ὅταν δὲ ᾗ μείζον ἢ ἡ δικ. *l.* 39 ἐς πιῶτας τ.
pag. 150. 9 ἐπειδὴ γαρ᾽. *l.* 19 μάθῃς σαφῶς.
l. 26 ὡς τὰς ἀβ ἄλλων ὑσίας. *l.* 32 *Lege*, ἢ ἐαυτῶ. *l.* 33 Ἀναξιλίου, *At q. hic, inquis doctiss. Hasche lius, desideratur verbum à quo τὸ βάκιδα regatur, sine à πώλου, sc. aalind simile.*
pag. 151. 19 οἱ αὐτὸς. *l.* 27 πωίτων αὐτῷ οἰκδη. *l.* 36 ὀπτάγματ@.
pag. 152. 6 πολλαχῦ ᾗ κατηφ. *l.* 13 μῆνες ϛ
l. 38 κατπῦ. *l.* 43 *Lege cum Ms.* ἀφὴδου.
pag. 154. 8 τότε δή. *l.* 10 πωτιαχῦ.
l. 36 τοῦ ᾗ πς.
pag. 155. 9 εἶπω. *l.* 39 ἀφῆτες.
pag. 156. 6 ὐκ αὐδόλως ϛ *interrogasne.*
l. 42 πωδῶν.
pag. 157. 23 *Lege*, ἐξεπίτασα πε᾽ χείρές με ἀφὲ.
l. 25 ἀλλὰ ᾗ π. *l.* 32 ἄφ᾽ ἢν ἄπ.
pag. 159. 42 ἐπεχε.
pag. 160. 22 ἐξελαμψα. *l.* 41 *Ms. delet* πω.
pag. 161. 30 συγχρήσασι. *l.* 41 *Lege*, διαλέ-ταυτω.
pag. 162. 38 *Lege*, ὑσφόρεσιν. *l.* 4 τῆ᾽ ὧν ἔληξ. Ἱερ. τῦτο. ὃ ὐκ ἐπίτ᾽.
pag. 163. 28 ταῦτα.
pag. 164. 2 ὑπολίξω. *l.* 43 ἐαυτὸ ἄκυλον.
pag. 166. 24 τὸ αὐτὸ. *l.* 31 ὕπω ᾗ ὑλίδα τ. ὃ. κ. ἀφελεῖδ.
pag. 167. 16 ὕταν, & μιμῶνται.
pag. 169. 3 ᾗ χθ ᾗ. *l.* 5 ὅσφ. *l.* 15 ὕπου οἱ κῦ φύσει ὑγκαπεφιλόσοφται.
pag. 171. 9 ἐξοφάν. *l.* 20 συγκρυτῦ.
l. 26 ἅπαγεν. *l.* 37 διαδύσας.
pag. 172. 16 ᾗ ὁ Παῦλ.
pag. 173. 15 ἀπαλεῖναι] κεφαλίνην. *l.* 29 ᾗ πάλιν ἀλλ. *l.* 31 κιλλίοι ἀβροσῦσαι.
l. 40 ἀπόφασιν. *l.* 43 *Lege*, ζεῖ.
pag. 174. 3 πῶς ᾗ ἐκ. *l.* 28 ᾗ τὸ θν. ᾗ ἡμῖν.
l. 34 ἐ. ἱερόμε. *l.* 40 ἱερία τῆς.
pag. 175. 13 διηγύσατο. *l.* 37 αὐτ᾽ αὐτῆς.
pag. 176. 14 πῶς ᾗ τιμ.
pag. 177. 8 *Lege*, ἐκπίπτοντες. *l.* 11 τῦ ὑρανῦ.
l. 16 ἔτερός τε. *l.* 19 πιῦτις τὶς ἴδε.
l. 24 τῦτο ᾗ τὸ μὲ ἐλίγεται. *l.* 30 *Lege* πνα ἀδυνῆ.
l. 38 ἐ. σὺ ἐτερωμένος.
pag. 178. 25 τυ̃ξιν.
pag. 179. 36 φερόδιδες. *l.* 41 *Dele* ᾗ ῥοῖ δίδως.
pag. 180. 3 χθ ἰῶ ἀ- *l.* 29 αὐτὸς χθ ᾗ.
pag. 181. 15 σκευασίαν. *l.* 17 διαδραμ.
l. 18 φασὶν τινες, ὡς ὀρ- ᾗ χέλες.
pag. 182. 40 ἐφομιλέν. *l.* 43 φελίδης.
pag. 183. 40 *Lege*, σκευαρδξαι. *l.* 42 ποιωτῶν.
pag. 184. 8 νίνα δύνων.
pag. 185. 7 κατασκάπαδαι. *l.* 16 ᾗ τῆς συμπ.
l. 41 ὄρεγη. *l.* 43 ὡς Ζωσιμᾶ.
pag. 186. 37 ἀμώμη, φησὶν, ὁ.
pag. 187. 5 ἀδυνᾶς ἢ. *l.* 11 *Lege*, ὃ χθ ἔτι, πω. *l.* 21 *Hasch. manule*, νεανθείς.
l. 25 διαδραμαθείς. *l.* 34 ἀλλ᾽ οἱ βύλει.
pag. 188. τῦτο ᾗ ὧν τῆς ὁ.

ὄντα νίκης. πῶς τὰ ἤπιος.
Pag. 190. 12 ὁ κύριος. l. 44 πρῶν] πρωρῶν.
Pag. 191. 14 ἐγχώριων.
Pag. 192. 28 ἀν ἀν. l. 6 Lege πασιόντος.
l. 44 μὴ χρῆσι μὴ δὲ τ. χ. δὲ] νέμ.
Pag. 193. 12 ἢ ἀξ. l. 19 ἢ ὅτι ἀξιόμε.
l. 42 ὅτι ὁ ὡς μαλ. ἐυφραίνει. l. 4 ὅτω ἢ.
Pag. 194. 3 ἐμοῦ] μὴ ἐμοῦ. l. 4 διὰ δὴ ἐστο.
l. 15 μανθάνω φόβω.
Pag. 195. 39 Lege, ἀκουῶ εἰ αὐτὴ, positio commate post πλησιάζει. l. 40 ἢ δὲ ἢ
Pag. 196. Lege, ἀλλ' ἐπῆς. l. 14 δὲ ἢ φ.
l. 37 κατεκίνησα.
Pag. 197. 11 ὅτου δή.
Pag. 198. 5 ἢ δὲ ἢ ἐπ. l. 26 Scribe εὔχη.
l. 44. ὀκτώκαι.
Pag. 199. 13 ἢ δὲ ἢ φαγα. l. 16 ἔειπ.
Pag. 200. 9 διὸ, διὸ πάσω.
Pag 201. 17 ὅπως δὲ ε πρ. l. 38 ἐξέλυσον.
l. 41. ἐπὶ ἢ Κολ.
Pag. 202 2 ἔχας Θ ἐν τῇ ἰδ. l. 6. ὁ ὄφ.
l. 34 ἐκ αὐ' αὐ'σχ. l. 35 ἀλλα' ἢ.
Pag 204. 7. τὸ ἐ ἐν δ'κμι Θ δίδου τὸ πιότα.
Pag. 205. 7 ἤχρ θαλ. l. 25 δ'ξ ιον.
Pag 207. 28 ἐπιπαπαλίσω. l. 29 ἢ παῤ αὐτ.
Pag. 208. 8 κρίνει ὁ ρ', δ.
Pag. 209. 23 κρίας. l. 39 ὁ ἢ δικαιρ.
Pag. 210. 28 εἰ ἐ'ναι παρ'ὦ.
Pag. 211. 12 Φεὸς τὸ παῤ ὁ. l. 16 ἐγγόνων
l. 21 μὴ δὲ τ. l. 31. ὅπως ἢ ἰδ.
l. 38 ἀυτὸ τῆς σ. l. 41 διορθῶ.
Pag. 212 2 ἔ'χα μή.
pag. 213. 6 ωδ' χδ. l. 13 ἄλλως χδ ὁκ. & mox, ἢ κελῶς. l. 32 εἰ ῥ' γαρ'. l. 33 ἢ ἢ ω.
pag. 214. 7 Lege ἐ'ς μέσον ἄγει. l. 30 ὕσ. ἢ ἐξ.
l. 34 πρέπει.
pag. 215. 12 ἐαὐ ἢ μὲ φ. l. 13 πῶπε ν' ῥ.
l. 22 τύπων ἢ. l. 41 πῶσω ψύ,ειν ἐξιόζαλος ἢ γ.
pag. 216. 12 τύπων]. Lege τύτω. l. 25 ἐφ' οἷς. l. 29 ἐχθεὶν] αἰχεῖν. l. 34 αὔθρωπε, πωῦσω.
pag. 217. 26 ἐ ἐκείνου κατέχει. l. 39 pro Θεῷ lege Θεοῦ.
Pag. 218. 8 ὅτι. l. 11 ἀλλ'] ἢ. l. 24 ἀπὸ] ἐκ l. 42 βασιλὲς π.
Pag. 219. 16 πέρ'ς ε.λ.
pag. 220 4 ἢ ὅτι ὁ συγ. αὐτῷ ἢ δ. l. Θεὸς πλέ. l. 20 ὑμῖν δὴ τ. l. 36 ὅτι ἢ αὐτὸ μεσί.
pag. 221. 21 ἢ μάλ. l. 35 ἐγκελέσθε. βαμέν] ἔδε.
Pag. 222. 2. καθάπερ χδ ὁ ἰ. l. 26 ὁρᾷς. l. 37 μένες. l. 40 βαρζίρων] ἐπαίτων. l. 44 ἢ πῶπε ἢ. Ibid. ἐν ἑαυτοις.
Pag. 223. 36. ὁ χδ. l. 40 αὐτά.
l. 44 ἀφῶτΘ.
Pag. 224. 5 αἰτήσω. l. 24 σφόδρα φιλῶ. l. 28 ὀφθαλμὸς ἐμοῦ].
pag. 225. 4 ἡλπζ.] πεπεδίκησεν. l. 42 π ἢ ἐγ.
pag. 226. 4 τὸ φεῦς. l. 41 περίχωμ. l. 44 ζῆλός, φησιν, ἰῆρ.
Pag. 227. 35 ἢ μὴ ὡς. l. 37 ὥσωσὲ ἔπ.
Pag. 228. 9 κατασκάψες. l. 24. Lege κάτι πῶπὲς ἰῶ ὁ. l. 27 Lege πεσίσπου. l. 42 ἢ χδ ἢ αὐτή.
Pag. 229. 22 Lege κολακεύειν λέγων. l. 41 ἀφειδῶν.
Pag. 230. 40 ἀπωλειαν.
Pag. 231. 20 θύ-μα. l. 31 ἐυδοκιμεῖν.
l. 39 pro ἐντιμῶς lege δόξολῶς.
Pag 232. 6 ἰσυείας. l. 9 μικρά'. l. 18 ἄγεσθε πάμπαν χδ ἄλφ ἐγεγ'φα. l. 36 Lege αὐτ'ν.
Pag. 233. 23 κατ'χεις l. 27. ἀλλα' ἢ λ.
l. 33 ἐρίφεια.
Pag. 234. 13 ὲν Κυείῳ.
Pag. 235. 4 σφόδρα, ε'έοικε, κατ. l. 6. Lege μετ' αὐτῶ. l. 9 ἀφάτω.
Pag. 236. 6 Lege μείζονα ζῆλον ἀπ. l. 43 ὧσα ἢ κ.
Pag. 237. 7 πιεδίσονται. l. 23. Lege -σῦν τας. πυρὶ ἢ πῶπε.
Pag. 238. 16 αὐτα πέδησης. l. 33 καὶ γαρ' καί.
Pag. 239. 11 ἢ χδ ἢ. l. 26. ἀλλα' ἢ ἡ.
Pag. 240. 1 ἐυχῶ. l. 42 πολέμιε.
Pag. 241. 43 sic distingue ὑμῖν. ταῦτα ἢ.
Pag. 242. 16 Ζωοδρύπου's μι. l. 40 πω δὲ Σῶμ.

CASTIGATIONES

ET VARIAE LECTIONES IN HOMILIAS QVASDAM IN GENESIN, EX TRIBVS

Mss. Gallicis, Francisci Primi, Henrici Secundi Regum Galliæ, & Francisci Oliuarij

excerpta opera Frontonis Ducæi, & ad me post absolutam editionem missa: in quibus, post plurima reiecta, multa superesse lemmata non diffiteor, quædam certè insunt non contemnenda.

Pag. 244. 3 Αβὲν, ὑμὲν Ρ ὑμὲ ἀυτῶ] *Hanc lectionem habet etiam editio Romana* χδ δ. *Sed Mss. Gallicæ* Αεὲν Ρ ὑμὲ ἀυτῶ. *quod eodem recidit.*

l. 5. γλῶ χδ χαναν'ον] *Vel legendum puto cum editione Rom.* γλῶ χαναν', *vel cum Mss.* Ρ γλῶ χδ χαναναίων.

l. 13. Dele cum Mſſ. ἢ poſt ἀεὶ γὰρ.
l. 16. τοὺ τίνας. l. 23. Lege ὕπω δὴ ἢ.
l. 28. αἰξηται.

Pag 245. 7 Lege. ἐμοιρῶν τ ἄλλῳ τ πάντων (vel τῷ πάντ) διωιρῆ ῦ. partim ex coniectura, partim ex Abris. l. 17. Lege, ὁ βλέπων ἐν τῷ κρ. ex Matth. 6. l. 19. ἴσως ἡ φιλοτιμία μετ᾽ ὀ πο-νοῦ ὡς] Ms. ἴσως τότε ἡ φιλοτιμία, ὡς.
l. 21. & 22. Mſſ. αὐξαιρήξαι, & στεφανῶσαι, & ἀποδωῶσαι. l. 24. τ ἀῶν τιμῶν. al. τ αἰωνίω τιμῶ. l. 25. αὖ ἔργον πιθανὸν μαθοῦσι, τοῦτο. l. 34. Pro φεγγῆς omninò legendum, φεγγᾶς, ex Mſſ. l. 36. μίζα φεγγ. al. μιζαλοεγγ. l. 43. γίνεσθαι.

Pag. 246. 2. εἰ δὲ τὰ τοιαῦτα μίζα φεγγίσου. l. 19. Χειρεῦ] Θεῦ Mſſ. l. 27. φευγεφούσου] Mſſ. φευγεύσουσι. l. 30. τοῦτο γίνεται. l. 33. ἄκυσον.
l. 37. Ϝ αὐδρὸς] Mſſ. Ϝ δικαίου. l. 38. Mſſ. poſt Ναχὼρ delent τοῦ.

pag. 247. 16. εἰς τὸν χλιὸ, ὧν. l. 31. ὑψηλῆς] Mſſ. μεγάλης. l. 33. ἔλοιντο] Mſſ. ἐλέσθαι. l. 39. τίνα ὃν ὐκ ἀ ἐσῃ.

Pag. 248. 5. ἐπιπαίδυτο. l. 11. Vnus ex Mſſ. poſt ἀλλοτρίας addit γῆ. l. 12. ἀσυδείσου. l. 14. ὑποδείσθαι] ἀπαμελκωῦαι, meliùs. l. 25. Mſſ. poſt καταλῦσαι delent μὴ.
l. 27. ὁμολογσ.] Mſſ. λογισ. & ὁπλογισ.
l. 36. ἐπαγγελ.] Mſſ. ἐπαγγελ. fortaſſe rectiùs.
l. 38. ὀλιτύγματ] Mſſ κελδ'οπ.
Ibid. πολυπεσχομονῶν· παπαιροτομιδῶν & ὑπ' ὐγχανε.

Pag. 249. 2. Mſſ. rectè συμπεριεκτείνεσθαι.
l. 3. εἰσκχθῶσα αὐτὸ] Mſſ. εἰσωδεῖν ἑαυτὸν, & ſic l. 7. l. 12. φυγεῖν. l. 21. Mſſ. ἐπδείξασθε, & mox vnius Ms. delet τὸ, alter pro τὸ legit ᾧ. l. 26. Mſſ. καταρήσασιν.
l. 27. νόμον ἐγκωκύπες. l. 32. Pro κρδὲ, Mſſ. & edit. Rom. κρδάσῃ. l. 36. οἶκον, ἀφῆκαν. Mſſ.

Pag. 250. 4. Mſſ. delent Ϝτο. l. 16. ἐγρῆσατο. l. 35. ᾧ Ϝτο πάνυ ἐκεῖνο.

pag. 251. 13. ᾠδίσατο. l. 18. κατοικῆσαι] Mſſ. καταρῆσαι. l. 40. Mſſ. poſt ἄπο addunt ἀφ' ἑαυτόν.

pag. 252. 8. Mſſ. καταπαύσουμι & μιμήσασθαι.
l. 20. Lege cum Mſſ. μαμήναιμι.
l. 21. Poſt χρηπῖδι Mſſ. addunt τοῦτο.
l. 26. ἀειδάκουται. l. 39. Poſt ἀειαπούδασεν addunt Mſſ. ὅστε μηδὲν πρὸ ὄντων αὐτῆς φροπθέναι. l. 41. ἄλλοτε ϑ] Mſſ. τοῦ δι.

pag. 253. 1. Pro ὀπικειμένης legendum cum Mſſ. ἀποκειμένης. l. 3. Mſſ. delent φλογιζομένου. l. 22. διαφέρει, ὅτε πολλὰ τῶν ἀγριπίαν ὀπιδεξαμένων, ὅπω τῶν ἐξ αὐτῆς ἀφλεναν ἀρίπιδων. ἐάσει. Mſſ. l. 28. Mſſ. ut puto, rectè, ante ἐαστέον addunt μέχρισον.
l. 30. Pro ὀπικειμένοις lege cum Mſſ. κοπκειμένοις. Pharmaca enim, non morbi, ὀδήκευται. l. 31. καμελόντας.
Ibid. ὐ ϑ] Mſſ. μὴ γὰρ, interrogatiuè, ut puto.
l. 33. Ante ἵνα mſſ. inſerunt, διὰ Ϝτο τὰς σωκολόσεις ποιεῖσθαι.

pag. 254. 1. ᾧ μᾶ. ἀκρ. μὴ περσέχειν] μηδὲ μετ' ἀκρ. περσέχειν τοῖς λεγομένοις. l. 14. ϑ] ᾧ.
l. 30. mſſ. plusquàm: ναὶ Ϝτο περσέτον ἀφ. ἐν τ. γ. εἰρημένον, ὅτι. l. 37. φύσει -δείκνυσι] mſſ. ſic: φύσει τοῖς ἀξίοις περσπαρασκδασμένοις ἑαυτὸν ἐμφανίζει· ᾧ Ϝτο δείκνυσι.

pag. 255. 24. παύσημαι. l. 30. mſſ. poſt νομίζειν delent ἐγχρὴ, rectè. l. 35. ἐκφέρω) mſſ. ἐκφέρει. l. 36 φιλοτιμοῦσι) mſſ. φιλότιμοι.
l. 41. ἀυτῶ] ἑαυτὸ, mſſ.

pag. 256. 1. ἐν μέσῳ γινομένης δυσκολίας.
l. 2. poſt ὥσθη mſſ. addunt φησι.
l. 6. α. ἐκλειπτ. Ibid. ὑπτέπονπ.
l. 18. mſſ. delent τὸ. l. 26. δεμιῶσι) mſſ. βουλομένοις, retentâ lectione marginis.
l. 28. μᾶλλον) mſſ. μόνον. & lin. 29. ἄμεινον τε καὶ σεμνόν.

pag 257. 1. ὑπὲρ ἧβῆ ἤδη ὑπαρχ. l. 8. ἐγκαμέσαι] ἔρημον. l. 13. τοσοῦτον. mſſ.
l. 15. θαυμάζειν. l. 26. Pro τὸ ᾧ lege τόδε, cum mſſ. l. 38. ϑ) meliùs mſſ. μᾶλ. l. 42. poſt ἀφικέσθαι ms. addit ἐξαπαλέμου.

pag. 258. 1. Αἴγυπτον τότε βασιλεὺς μεθέλκει. mſſ.
l. 5. τῇ ἰδίᾳ γυναικὶ. l. 12. Poſt ἐνεγκεῖν addit ms. ἐφῆς ἑαυτόν. l. 13. κατέλιπτ.
l. 21. pro τόπον lege cum mſſ. τόπος.
l. 37. πιθῆναι. mſſ. fort. meliùs.
l. 40. σωσεβόλλα. l. 41. pro εἰς τὸ κρὴ εἶς, lege, Ϝ κρὴ εἰς.

pag. 259. 1. αὐτίχρ. l. 7. ᾧ ἑαυτῶ) Lege cum mſſ. καὶ αὐτοῦ. l. 16. Poſt πολλῇ ms. addit ὄντως. l. 19. ὀπιφαύεσται.
l. 21. ms. διρεῖν, δ' ἧς διωπεῖν, omiſſis mediis. l. 20. πάλιν ϑ αἰαλ.
l. 24. κατέπηξε) mſſ. ἀπεπλανήσατο. l. 39. ms. omittit μὲ.

pag. 260. 2 σϑ δὲν) ἀμελωδὲν. al. κλαδὲν.
l. 7. poſt ὕπω adde τῷ ex ms.
l. 8. τῇ Ϝ δικαίου ἀρετῇ. l. 10. αὐόπτα.
l. 28. πῆς γαρ' αὖ κατ' ἀξίαν τοῦτο ὑπωπόνεν. ἢπτε) Vnus ex mſſ. πῆα ὃν τὸ τοῦτο καταπιϑὲς λογιζόμενον ὐκ ἐκείσει, ὅτι.
l. 35. ᾧδὲ Ϝ δὴ ἀπάντων ἑαυτῶ. l. 39 ἐχρῆσατο) ἐχρῆσατο.

Pag. 261. 2. ὑπχείρησεν) mſſ. ἐβιάσατο.
l. 4. ἐχρῆτο
l. 6. pro διαδοῦναι lege cum mſſ. διαδῷ.
l. 9. ἐνδείκνυται.
l. 19. Vnus ex mſſ. ἐυγεσωῦται.
l. 29. ὑπεῖδ' ϑ τὸ τέλμα.

Pag. 262. 5. Poſt πιεῖα adde ex ms. αἷμα.
l. 11. ἀφείλου.
l. 12. Lege ἴλας cum mſſ.
l. 18. Deſunt ex textu reſtituenda, ᾧ ἵνα τὶ εἶπας, ὅτι ἀδελφὸ μᾶ ἔδι;
l. 35. ὑδὲ ϑ ἐλυμωνμένου τ τ σωφρείας, al. τ συγγνείας.
l. 42. πῶς ἔωσχον ἐν ἄσ. σω.) Vnus ex mſſ. αὐτῷ τὸ ἐυμήχανον.

Pag. 263. 1 *Lege cum Mſſ.* ϑεοσυνχζόμενον.
l. 8 ϗ σωϛ᾽, φησιν, ἰδού. l. 16. ἐμὲ μὴν ἀποκτ. l. 19. καταδύσετε. *Mſſ.* l. 28 ϑεὸς ἀναβιβάζϖ. l. 31 *Ante* πάλιν *adde ex Mſ.* ϗ.

Pag. 264. 23 ὕστις] *Lege* ἕτις *cum Mſſ.* l. 24 ὀδὸ ϗϛ ὄλλων] *Mſſ.* πὸ ἄλλως. l. 31 *Poſt* ὕν *addit mſ.* λοιπόν.

pag. 265. 17 ὀφείλω. l. 33 ὀπτιμαλιώδους.

pag. 266. 1 ὀφείλετι. l. 18 *Lege cum Mſ.* διδασκαλίαν αὐτὸν μετηχόμϖ, *omiſſo proſſus* καταπαύσαντες. l. 34. *Ante* δυάμιν, *Mſ. addit*, τι καὶ ἄπιεσιν. l. 39 ϑεὸς ἀναλώμϖ.

Pag. 268. 16 πιὸτας πὸ, εἰς τὸ ἐξῆς. *Mſ.*

pag. 268. 21 ἡμᾶπλεν. *Mſ.* l. 23 ἐξ ὧν] *Mſ.* ἐξω. αἰϗ, *ita repone.* l. 27 *Mſſ.* ἀλλ᾽ αὐτὸς ἐκεισοάπησις. l. 37 *Lege* βουλοίμϖα, *vel* βιαλοίμϖα, *cum Mſſ.*

pag. 269. 9 ὀδᾶτασιν] ὑπϖϛολιὼ. *Mſſ.* l. 30 καπασβέσαι δωαϗῆ. *Mſſ.* l. 34 αὐτὸν] *Lege cum Mſſ.* ὥυτὸν.

pag. 270. 11 *poſt* ϑλαβῆσθαι *addunt Mſſ.* μηδ᾽ ἐνδίδοται αὐτοῖς. l. 14 διαρώμϖ] *Mſ.* διορθωώμϖ. l. 15 πρὸδιάφ τοσοῖς ϗ ὡσ᾽] *mſſ. meliss*, οἷα νέϖ, ϗ ὡσ. l. 41 ὅρϖ] *mſ.* ὁρᾷς. *Ϭ mox*, ϗ μὴ σκοωᾶτε.

pag. 271. 9 πόσον ὅδι κακόν. l. 11 ἐκελεξέμϖον, ὐδιμίαν ὀκ. ὀν. ϑεσελαυσάσοντα. l. 31 ἢ εἰς τὸ ἴσως ἡμῖν. *mſ.* l. 38. λογίσοται.

pag. 272. 15 ἐυηςγ. l. 40 ἠσύχεον. l. 43 ὐδὲ ῥᾳδυμίαν.

Pag. 273. 4. *mſſ. omittunt* ὕτϖ. l. 10 ϑεῶτον] ϑεσῖλω. l. 34 ἐπιτυξεται. *mſ.*

pag. 274. 8 *Lege cum mſ.* τοσαύτϖ. l. 10 γαρ᾽] *mſ.* φησι. l. 27. βεϗχὶ] μικρὸν.

pag. 275. 2 ὀπιδεικνύμϖοι. l. 4. ὑσο᾽] ὑπὸ. l. 17 *Poſt* ἐκείνων *adde ex mſſ.* ἐχαδῶν.

pag. 276. 9 πῶς *abeſt à mſ.* l. 12 παρομπᾶϑη. l. 21 ὐδ᾽ πιὸτων ϗϛ ϑεϗγμάτων. l. 25 πὼ ἐλάβονα χὼῖ εἰλ. l. 26 εἶση χὼ μιτ᾽. l. 29 ἢ ϖὲι τὸν ἀδελφιδωᾶ ὐπόδ. l. 33 πολὺ τῆς ὑπεγγελίας Ϭc.] *mſſ. pleniùs.* πολὺ τῆς ὑπεγγελίας τὸ Θεοῦ τὸ μέγαϬ᾽ πολλὴ τῆς φιλοπημίας τὸ πιὸτων ἀιαὸτα ϗ ἀκ᾽ίλεια᾽ πολλὴ τῆς αἰμοσῖας ϗ φιλανδρώπου ϗ πιοοικτέμοιϬ᾽ ἡ ὑπϖϛολὴ, ὡσ᾽ ϖὲι τὸν ιακχάϊον τῦτον ὑποίησατο, ϗ τῷ μέλλοντι ἐξ ὠυῦ πίστιδια ανίφιαπ. ταῦτα ἀκ.

pag. 277. 2. ϑεϗπιελῆϑθαι. l. 3 ἕτϊ᾽] *mſſ.* ὕτως. l. 4 ιατιαβίσατο. l. 14 ευγγνωμοσ. γησόμϖ ὀπδεξ. ὕτϖ ϖὲι τῶν ὲνων. l. 32 πὼ ἡμετέραν. l. 34 δι᾽ πὼ οἰκείαν.

pag. 278. 2 *Lege cum mſ.* ἐχομὼ. l. 7 χὼ] ὗν. l. 24. *Lege cum mſ.* τῷ παεῦντ εἶφ. l. 30 πήρειν] *Lege ex mſ.* φήσειν. l. 39 αὐτὸν] ὲκείνον. l. 25 *mſſ. omittunt* ελοπμίσαδαι. l. 30 καπαγελασόμβα. εἰκίνοιδμ. l. 33 ὲπωχθησόμβα, ϗ ὡσ᾽ ϖὲι τὸ παεῦντα, ὕτϖ ϖὲι αὐτῶ τῶ μέλλ.

pag. 280. 3 ἀδρηχάζεται᾽ τῦτο ϖὲι τὸν ὑραὸν ἐβλίψ᾽ ὅτι πὼ διαίοιαν, ἢ πο ὐυχ. l. 9 ϗϛ ἀμοιϬὼ ἐκείνων τὸ μέγ. l. 22 πεῦϬε] *Lege cum mſſ. mſſ.* ἀπιματος. l. 27 ανυδὼ ϖεῦϛ πὼ ἀνάγ. *mſ.* l. 28 *Poſt* ανυδὼ *mſ. addit* πὼ ϖϖυμίαν. l. 33 ωωδὲ ϖεγσήκειν.

pag. 281. 17 ὑσορίφων] ὑσόγειψα. l. 24 ἐυεὲείϬς. l. 43 ϗ πῖς ὸ ϖέφ.

pag. 282. 28 ἐγχερίϑτοῖς ἢ ἀρεῖ πόνοις. *mſ.* l. 36 Σηλὰϛ.

pag. 283. 2 ἀργασῖ] χαρναμ, *edit. Rom.* l. 9 δηγῆται.

Pag. 284. 10 οἱ] *Lege* οἳ. l. 28 λοιπὸν χὼ ϗϛ ἐξῆς. l. 31 χὼ ταὼν *abeſt à mſ.* l. 34 λιπτοι.

pag. 285. 11 ϖεϬαβῆμ.

pag. 286. 15 λέγεται] ϖεσωνδρέδται. l. 34 ὕπ χὼ] *Lege cum mſ.* ϗ ὕπ. l. 38 ἐκ ϗ δικλείαις ἦς] *mſ.* ἐκ ϗϛ λαφύρων, ὧν.

Pag. 287. 16 ὐκδίκητον. l. 30 ἵνα ωάδϗ λοιπὸν ὅτι. l. 40 γαρ᾽, φησι, σωωαύτοι.

Pag. 288. 23. φιλότεχνοι] *meliùs mſ.* φιλόπονοι.

Pag. 289. 8 τὰ χὼ βλεπίμμα ϖεῖσαιεν. κᾶν. l. 12 παρέχοντα.

Pag. 290. 1 ϖῶ πιμματικῶν ὑπλωσιν, *malè, ut puto.* l. 4 χομίσαδϛ. l. 19 ἐχοντ] ἐμαϬειήκοντ, *mſ.* l. 18 ϖεϬὸντες] ϖεπϬόντες. l. 26 ὐπαγύοντα. *Ib.* ἀλλα᾽ χὼ ὀδὲ πλεῖον. l. 27 σπεῦν τινα χρυσῶν. l. 30 ϖῖϛ τοῦ Θεοῦ. l. 38 *mſ. hunc locum ſic legit & diſtinguit*, ἐκ ϖεσομίων, ὑπειδὴ χρεμώμος, ἢ δεῖαι ἀπίλαυσιν ὑπαρείας. ὑπειδὴ χὼμὴ κ᾽ϖὶ ϖεῦτ. *Pag.* 291. 12 οἰκησιν] σκιωλί. l. 38 ἀπαγαϬέιν αὐτὸν.

pag. 292. 12 ἡμῖϛ] μυ. l. 24 φασοῦς οἰκοκοιομῖϛ ὐωτῷ δίκαιοδαι] *mſ. breviùs.* ὐωτῷ δικαιϛ.

Pag. 293. 19 *poſt* βασιλέως *mſ. addit* τότε. l. 22 δηδόκειν. l. 33 *mſſ. ut puto, meliùs*, ωωδὸδὲς λατρεύειν τῷ δὸὶ πιὸτων ΘεῶϬ τῷ ϗϛ ὑλαν δημιυργῷ, τῇ πηγῇ.

Pag. 294. 2 ὀδιδεικνύμϖον. l. 21 καταπαύσομεν.

pag. 295. 15 ἐυφιώνων. l. 24 τότε. l. 25 *Poſt* ὑϬὲ *adde ex contextu Maſii.* l. 30 δίκαιω.

pag. 296. 5 αὐτοῖς] *Lege cum mſſ.* ωωῖϛ. l. 8 αἰαυδιάσως ἀφορῶν ϗ. ὲ δ. ἴχϗ ὡς ἐκζησούμϖον. l. 9 αὐάϬλεψον δ᾽ εἰς. l. 17 χὼ ἴσπω ὐωτῷ. l. 21 *Ante* ὕπιω, *adde ex mſ.* γαρ᾽. l. 23 ὑὸς Μαᾶϛ ϗ. l. 28 αὐτὸν πότε ἐλπίδας. *mſſ.*

Pag. 297. 10 ὑπηγ. ἀγαδῶν ὀδιτύχ. l. 11 πάντα λογισμόν. l. 15 *ms. poſt* δέξη *addit*, γατεχίσων, *reſtè.* l. 25 ὀρᾶϖδ. l. 26 ἀλλα᾽ χὼ ϗ ἐπδυδὲν δὰηγκάλιν, *al.* χρομβύλιν. l. 35 κᾶν ϖαροξυσμὸν ἐλάβϬ βιαληϬῆβαι. l. 37 ϗ δια᾽λχομβύλω ημᾶς λῆξιν ἐνοαλμῦ, χὼ παῦτων ἀελαϬηϛαμένους. ϗ ὑπ.

pag. 298. 8 *Lege cum mſ.* χὼ ἡμέρας ὕβ χὼ φῶτ᾽ χὼ ὲπωκῆς. l. 9 *ante* δέξης *adde* ϗ. l. 12 ὡρίων] Χειῶν. l. 32 ὕπως] *mſ.* πῶς. l. 33 *in mſ. deeſt* λέγω.

pag. 299. 5 *Poſt* δείων *adde* γεφῶν. l. 20 *Pro* πιῦσιν *mſſ.* πῖσιν. l. 22 χὼ τὸν πατειάρχω] *mſſ.* τῷ πατειάρχῃ.

pag. 300. 7. *Post* ἐσώθημον *pone commata, & dele* ὅτι *& quæ lin. seq. cum mss. & post* μεταπεπλάζοντ☉ *posita plena distinctione lege cum margine & Mss.* ὁ πρῶτος ἀπὸ τ.

pag. 301. 21. σοῦ ὁλ. ὑπ. ἐφ.] *Mss.* δι' ὅλης ὑπὸ σοῦ. *l.* 43. πάσης κακοπ. κρείττ.] *Mss.* πᾶσιν κακοῖς.

pag. 302. 9. πῶς] *Mss. collocant ante* εἰ μὴ *lin. præcedente. l.* 22. ἐξαειδμῆσαι. *l.* 25. ἐκλάκησαν. *l.* 28. *Mss. ante* ἀναπλάττ. *addunt* διὰ μέσου, *quod non est necesse. l.* 31. φιλόπονοι, *ut semel antea. l.* 32. ἐστὶ *abest à Mss. l.* 36. ἐξωσθῆναι, *Mss. melius. l.* 40. ἐπάγεται.

pag. 303. 2. ὥστε] ὅτι. *l.* 6. καὶ διῆλ.] *Mss.* αὖ διῆλ. *& sic edit. Rom. l.* 14. *Lege ex textu & Mss.* καὶ τοῦ χαλασάντος, καὶ τοῦ ἐνώσαντος, καὶ τοῦ ἐργασαμένου καὶ τοῦ διεσώσαντος. *l.* 23. ἐμπαρέξειν. *l.* 29. καταπαύσομεν. *l.* 32. ἠξίωσε.

pag. 304. 8. *Lege cum Mss.* ἐρημον. ἦλθ τῆς ἀρετῆς ἐφοδυμάτων. *l.* 11. καὶ ☩ πλὴν] *Mss.* ὧν καὶ πλὴν. *l.* 13. τοῦ τῶν ἀμ. *l.* 17. ☩ πλείονα ☉] *Mss.* πλεῖον. *l.* 43. τὸ μεῖζον] *Mss.* τμεῖζον.

pag. 305. 16. τύπους] τοῖς τοιούτοις. *& l.* 18. τὰ τοιαῦτα *pro* ταῦτα, *Mss. l.* 29. βαρυύουσι.

pag. 306. 19. δὲ] *abest à Mss. Ib. Lege* ἀθροιζαγόντες *cum Mss. l.* 34. *post* βασιλέων *Mss. addit* ἐκατέρας διαμιλλᾶσθαι. *l.* 41. Θεοῦ ὅτι πρὸ αὐτοῦ ἀπέρματ ἀυτῆ (*al.* σοῦ) ἦσαν.

pag. 307. 1. πυγχάνοντα] *Mss.* μὴ ὄντα. *l.* 5 ἐκπέμπειν, ἐκεισθίασεν. *l.* 12. *Lege* παρεχώρει *cum mss. Ib. ms.* ὀδὸς δὲ. *l.* 33. τὸ μὴ ἀποδιδες. *l.* 39. *mss.* ἀποθέσης τὸ ἐναντίον, σοῦδρα *&c. omisso* ποιοῦσα. *l.* 41. καὶ ὅτι ὅτε ἡ σ. *& mox ante* ζωστηλάσια *adde* π *ex ms.*

pag. 308. 5. *Ante* ἀλλα' καὶ *mss. addunt,* ὁ μὲν. *Ibid.* κατεδέξατο · ἐπαιδὴν, φησιν, ἐγὼ. *l.* 28. ἐδωκεν αὐτῷ ΛΕρεμὰμ τῷ αἰδρὶ αὐτῆς εἰς γυναῖκα. *al.* αὐτῷ γυναῖκα, *& sic edit. Rom. l.* 33. ἡ δὲ Σάκε γεχοῆ. *l.* 37. πόσοις *abs[q]* ἐσ. ἐγνώσισεν] θελαμεῖσι.

pag. 309. 8. *mss.* ποιεῖν *abs[q]* γ'ινεσθ. *l.* 13. ἐ παντεπέρχ[ε] *mss. addunt* ἐυθέως τὸ τῆς ἐπαγγελίας ἀπολαμβάνειν : *rectè fanè. l.* 18. αὐτῇ] *ms.* ἐκείνης. *l.* 19. ἀφοράσητε. *l.* 21. ἀξιοῖ. *l.* 29. πηρῶσα] *ms.* πληρῶσα. *al.* ὑπερβᾶσα, *nemirum quadrat. l.* 42. φεσπερίας] *ms.* μακροδυμίας.

pag. 310. 2 ☩ πολλὰ πλὴν ἀεὶ. *l.* 21. πάντων] *ms.* πᾶσιν. *l.* 22. τῆς σῆς αὐτίσεως. *l.* 24. αὐτὸ ἐδάλετο. *l.* 28. αὐτοῦ] *ms.* αὐτόν.

pag. 311. 4 ὅτι ☩ - ὅτι ☩. *l.* 12. ἐπιδείκνυτο. *l.* 27. φρονήματ ☉ πολλὰ ἐμπ. *l.* 33. ἀφορῶν] ἀπῶν. *l.* 34. συγνώωμαι.

pag. 312. 19. καὶ ἀπέρχον. *l.* 25. *Lege* ἀδιαστάτου σκιᾶς. *l.* 42. πάλιν ἐκπεδὴν. *Ib. pro* ῥοπὴς *mss.* φρονήσεως.

Pag. 313. 16. Λεανιναν. *mss. l.* 31. ὑδὲ δυχρὸς π ὑδ.

Pag. 314. 21. ἐπαύεσι, *rectius. l.* 25. ἰκατηείας. *al.* ἰκασίας. *Ibid.* ἀπήκουσι. *l.* 37. βαεγὸ.

Pag. 315. 11. ἀπήκουσι, *Rectè, ut puto. l.* 23. ἐαὶ γὸ ☩. *mss. rectè. l.* 26. λυπρῶν] δυσχερῶν. *l.* 35. αὐτοῦ ἄξει.

Pag. 316. 1. εἰσαγαγεῖν. *l.* 4. ὧν ἐπαγγελιῶν ἀγαδῶν. *l.* 12 ἀναλύοντες. *l.* 17 εἶναι. *l.* 38. ἐναντία πρὸς. *Ib.* γὸ πάντων, *al.* συμεῖῳ γὸ ὑμέτερα.

Pag. 317. 3 *post* ἐπιτελεξώμεθα *addit ms.* πάντως. *l.* 11 μεταδόμεν. *l.* 12. δεῖ ☩ ὧν ὅλων ἀπόκαα] *ms.* δεῖ ☩ Θεοῦ ὀφείλομεν ὑπὸ διαβόλου τῆ ἐπαγγελία, κεῖν ἐν τῷ μέσῳ πολὺ γὸ ὑπὲρ ἡμῶν χρόν☉. *l.* 13 *ms. post* ἀλλ' ἴδωμεν *addit* εἰσέρχομαι, *jubilatis notis parenthesees, & posita plena distinctione post* ὑπόκειται, *l.* 18, *indulcisq. sequentibus* γ'ὰρ *ad* ἐσόμεθα. *est*, *formasse ea lectio melior. l.* 36 διαμενεῖν. *l.* 39, *ms. delet* καὶ *ante* λαμπρότερον, *rectè, ut puto.*

Pag. 318, 10, καὶ φησι πρὸς αὐτόν. *l.* 33, συγκλείοντας. *l.* 35, *ms.* καὶ ὁ γωῶν.

Pag. 319. 17. *ms.* ἀρᾶν. *l.* 19. *ms.* ἐκκλινεῖ ὑπὸ ☩ οἰκείας πατρίδ☉ φᾶσιν, ἢ οὐ πλὴν χαι *l.* 20, τὸ ὄνομα ☩ τὸ ὑπτ. *l.* 35 ἐπιδιακαι οἱ γονεῖς, ἀλλα'. *l.* 32, *ms. post* ἡμᾶς *addit* ὑπὸ ☩ ἄγραν ἡμῶν. καὶ *l.* 34, *post* ἰὼ Νᾶε *addit ms.* ἡ ὄγδοη.

Pag. 320. 1, μαπαρίσης ἔσαι] *ms.* μαπαρίσης ἔσαι, καὶ *l.* 16, σφόδρα. σφόδρα. *l.* 29, καὶ ὕπνωσε ὑπὸ ☩ Θεὸν. αὐ ☩ Θεὸν. ἡ δὲ, καὶ ὕπνωσε αὐ ☩ Θεὸς ; διὰ' τῶν φώ, φησιν. ἀρετῶν *ms. plenius.*

pag. 321, 12, ☩ τοιούτου σημείου. *l.* 39. διὰ' τὸ κατεφαπῆ γὸ ὁ λαὸν ☩ πατριάρχης τὸ δημεῖον. *l.* 43, ἐπικατέχειν.

pag. 322, 6, γὸ πατ. *l.* 12, πεπλάσθω. *l.* 25, ἀκτομῶς. *l.* 26, κατεδέξατο. *l.* 34, καὶ ἀφ' ὧν ☩ πρὸ ἀνθρωπ αὐτῷ στιχεῖον ἀφεσίδωναν ἐντα τῶν ἀδελτ.

pag. 323, 4, Παῦλο] τούτῳ. *l.* 29, *in ms. deest* εἰσί. *l.* 37, καὶ ὑμεῖς ☩] *ms.* ὡς αὖ τῆς. *& mox* ἐυφορηθῆτε. *l.* 41, εἰς μέσον χθὲς παρὰ πγάρουθ.

pag. 324. 2, πρὸ πλήθει ☩ λεροσολύων. *l.* 6, οἰκοδὸ πάντες αὖ. *l.* 9, ὑκέπ κληθήσεται. *l.* 15, *& l.* 21, *pro* αὐτὸν *lege* αὐτό. *l.* 24, ὧν] *ms.* ὧν. *Ibid. mss.* γῆς ἄχρι☉. *l.* 29, *Lege cum ms.* πωῦ ἡ ἀκύων. *l.* 37, καὶ τοῖς ☩ διαφόρως λογισμοῖς ἐνεγδει, πῶς. *l.* 40. ἡλίστεται ὡδε, καὶ δι, *omisso* πωῦον.

pag 325. 8. ὁ φιλαύξ. *l.* 9. *post* ἐξασπίσει *adde cum ms.* καὶ ☩ σάρρας τῶν πίστν. *l.* 10, *ms. sic distinguit, φησι· πωῦ ἐπιτελῆ. l.* 18, πᾶρ ἡμῖν ἐστ λεγομ. *l.* 26, *ms.* εἶτα ὁ φιλαύβραω☉ Ἰεμαὴλ φιλοπημ☉ ὤν, ἀεὶ τοῖς διώκουσι. *l.* 30, *ms.* καὶ τότων καὶ τῶν ἀεὶ ☩ Ισμαὴλ ἐξέκλησιν ἐσαλίζομαί σου. *l.* 31, καὶ ἰδὼ ἐυλόγησα αὐτὸν : καὶ αὐξήσω. *l.* 32, σφόδρα, σφόδρα.

pag, 326, 21, ἐκάποτε] *ms.* μάλιστα. *l.* 31, ἀπόρισάσητε. *l.* 32, πικρατήθετε] *ms.* πικρακατηδέσητε. *l.* 34. ἐστὶ γὸ ἐνερ.] *ms.* ἔτα εἶτα ὠνερ. *& mox* δεπασάσωνται *&* ὑποδώσητε.

pag, 327, 20, ἐ ζοσθῆ τῆ μνημείων τὸν λόγον. *l.* 30, ἐνικαρείῶν. *l.* 33, οἰκογενεῖς ἀεστίμονται.

Ibid.

Ibid. τὸ πνεῦμα] *ms.* ἴσον, & *post* ἐποτιμᾶτο *l. seq. addit ms.* ἡ γαστὴρ ἐχεννᾶτο. *l.* 36, ὑποτερπὸν δὲ γλυκαῖνε τὸ ἐποτίμησιν. *Ib: post* φρεσβύτης *ms: addit* ἐπὶ γὰρ ἐδεξατο ἀδελφὸς, & *ante* φράσει, *l.* 37. *addit* ἡ *l.* 39 *ms.* ἀλλ' ἡ ὀπτάσεως ὑπ' ἄγγελου τὸ ἐ Θεοῦ φεύγωμεν.

Pag. 328. 2 *Mss.* ἐκεῖνη μὲ ἡ δὲ πομὴ ἡ πόνου εἶχε ἡ ὀδυνῶν, ἡ δὲν ἔτεκεν. *l.* 13 ὡὰ ἀγόνησε] *Ms.* ἀνεκύησεν. *l.* 15 ἀγνωμόνων ἡ ἀπειδόντων. *l.* 16 ἐκ Ἰουδαίων λέγω. *l.* 27 *Ante* ἵνα *addit Ms.* ἑαυτὸν μὲ, διὰ τοῦτο ἐφ' ἵνα ποῦ (*fort.* τὸ ἐφ' ἑαυτοῦ) ἤτοι οἰκονομῶν (*fort.* οἰκονομοῦντες) ὡς δοκεῖ τοῦ Θεοῦ ἐκ πλησίον. *l.* 32 & 33 μίτυλον & ἐρεαλάβδα. *l.* 36 ἐνδυόμενον.

Pag. 329. 16 πάνομαι. *l.* 20 ἐρώμενα, *Ms. rectè. l.* 26 κατελιμπάνει. *l.* 34 αὐτῇ] αὐτῇ. *l.* 37 ἀπαλλάξιλλα. *l.* 38 *Lege cum Ms.* Δεξιάλβα. *vel* Δεξιάλβα.

Pag. 330. 7 *Ms. rectè:* ἀλλὰ ἡ αὐτὸς ἡ φεύγω. *l.* 18 *Lege,* ἴνικαν ὁ δύο. *l.* 19 ἐυχαειρίας ;] *Ms.* πιπὸ. *l.* 22. διὰ τοῦτο ἡ τὸν αὐτῆς πιπὸ ἀπάλωσε. *l.* 26 *Ms.* ὁ μόνον γὰ καταφερήσας ὁ δὺν ὁ ἐχάσατο, & *sequendo hanc lectionem delendum est alterum etiam* ὃν *post* ἀλλ'. *l.* 28 *Ms. post* ταῦτα *addit* δὲ. *l.* 32. *Ms. post* μετὰ *addit.* τοῦτο.

Pag. 331. 18 *Ms.* ἀμαλεῖτι & σκοπεῖτε. *l.* 20 *Ms. rectè,* δικαιωῦτες. *l.* 22 πιεῖτε. *l.* 26 οὖ] *Ms.* σου.

Pag. 332. 8 ἐλθεῖν] *Ms.* ἄγειν. *l.* 14 ἠξατο] εἰρημα. *l.* 21 ὑ'νετο. *l.* 32 *Ms.* ὑ διαλεξίας γὰ τοῦτα ἀκούσεν. *l.* 33 καταδήδυκα. *l.* 35 *Ms. post* ἀγγέλων *addit* αὐτὸ. *l. Mss. post* ωμοίωσε *addunt* τοῦτο, & *ante* ωμ. *addunt* ξενίζειν μέλλοντες, *omninò rectè,* & *sic Interpres. l.* 40 *Ms.* πῶς δύνον; πῶς δ' ἂν ὕπω ποιῶν ὁ Σωμαδὴς ὁ γὰ ὕπω Σαμαρεὺς ἴῶ τὰ τῆς φιλοξενίας περιεργασαμ. & ὡς ρωῦ.

Pag. 333. 1 Σαμ'ιτ] ἡδονῆς. *l.* 3 *Ms.* τὸν γλυκυτα ἀνω ἀκκαζοντα. *l.* 6 *Ms. ante* ἅδδ *addit* αὐτω. *l.* 12 ὁ δποωρὲς, μαχόμη ἡ φεύμ. δ' ἀμανδ'τ. *l.* 16 βυκολίβδα] *Ms.* φρσόχαμβ. *l.* 19 *Ms.* πιεῖυτ, *rectè. l.* 5 *Ms.* ὡπ. λέξατο, ποσὸτὸν ὅτι Σωμμ, ὅσον ὅτι ἐκ τὸ φρεδυμίας ἡ ποιῶτης ασουδκ. *rectè. l.* 17 τοῦ πιεῖυτας] *Ms. melius,* πῶ ἡ πιεργαρόντων. *l.* 38 λόγων] *Ms.* ῥημάτων.

Pag. 334. 2 εἶπαι] *Ms* ὑπωνίσεσιν. τὸ Φιλάδελφον] *Ms.* Σαμμασὸν. *l.* 6 ὑποτεμνόμενος, *indulcio mox* ἡ. *l.* 9 τὸ ἡ λέγειν, ἡμεῖς ἴσως δὲ *&c.*] *Mss. plenius sic,* ἀλ' Σαμμάσης ἡ, οἱ πολλοὶ ὑπὸ τῶν ἡδονῶν ἡμῶν (*passive, nauc, vt opinor*) ὡς νεκρὸς ὄντα φρονιμωτέρων (*melius* ἀπὸ. *vt in excusso*) ὁ δίκαιος λέγει, κίειε. ἴσως γὰ ὀδηγήσης τε τῆς παρ' ἡμῶν ἐφαίνα, ἐκεῖ ὃν ποιεῖται τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ φρονῶν κοινοπιεῖ. *l.* 18 *Mss. & Interpres post* εὐπλείαν *legunt* μᾶλλον ἡ τῶν πολυτίμων. *l.* 21 μὴ γάμ. ἐπὶ πολ. *l.* 24 ῥημάτων] ἀγγέλμάτων. *l.* 31 ἀλ' πῶξαι τοῦ. *l.* 43 εἰδὰ] *Ms.* εἶπε, *omninò rectè,* cèpit.

Pag. 335. 4 ἐπὶ] *Ms.* ὕτως. *l.* 10 κατὰ σωμ. *l.* 19 ἡ. διὰ ἐπωμ. *&c.*] *Mss.* ἡ μὲ αἰσχυνόμενοι τινες ξενιζεσθαι διὰ χειρὸν τῶν προσπιπτόντων αὐτοῖς θεραπίων προσφέρειν δι' ἑαυτῶν ἀλλὰ μιμεῖσθαι. *l.* 22 *Ms.* ὁπτηλάβαι. *l.* 23 πιεῖ τῶν χω. *l.* 24 φεῖς] *Lege cum Ms.* φεῖ. *l.* 29 οἰδὰ] ἤδει. *l.* 35 κὲ ἡ πάντ. *l.* 37 ἐυσλώσης, *Ms. rectiùs.*

Pag. 336 21 αὐτῇ] *Ms.* αὐτοῖς. *l.* 22 ἡ φιλοξ. *l.* 24 κἀν] ἀν. *l.* 26 *Ms.* τῷ πγε πλῆον συναγαγόντα ἡ ἀνενεγκόντα, ἐν ἡ χερῶν *&c. plenius & melius. l.* 30 *Ms. post* ἔπειρε *addit* πότε. *l.* 31 δικαλῆ τὸ δράγματα. *l.* 38 παρήνεξε] *Ms.* παρέδωκεν. *l.* 39 δλίσατα.

Pag. 337. 5 φρεσβύτης] φρεσβύτερος. *l.* 8 φροξενότες ὕσαι ἐν τοῖς ἡμέρας αὐτῶ. *l.* 12 κὲ ἐαυτῶν. *l.* 22 ἀδωκατὸν τῷ Θεῷ] *Ms.* ἐφ' τῷ Θεῷ ῥήμα; *l.* 28 αὐτ] *Ms.* αὐτῇ. *l.* 38 διαδέξεται] *Ms.* ἔξομαι. γινομένης] *Ms.* γενηθήσης.

Pag. 338. 8 μὴ δὲ *&c.*] *Ms.* μὴ πίνωμ ὑπὸ τῆς φιλοξενίας τούτου κἀγὼ ἐκ καταφρονῶμεν, ἀλλὰ κἀν ἐκείνων ἡμέραν ἐμπορεύεσθαι τῶν κοσμικῶν πάντων ἐμπορείαν φυσιάζωμεν, ἐνθυτεῖ ὅτι ὁ Δεσπότης ὁ ἡμέτερος *&c. l.* 13 *post* πάντα *Ms. addit,* ὧν. *l.* 21 πύχειμβ. *l.* 24 καμιζόμενοι] *Ms.* φεσδοκῶντες κομίσασθαι. *l.* 25 φεῖλιβδα *&c.*] *Mss. plenius,* φεῖλιβδα. εἶτα γὰ ἀπ' αὐτῆς ζημιόβλα, ἡ ὅσον κέρδος ἐκ τῆς ἡμετέρας χειρῶν φεῖλεσθαι κατὰ δικαιοβλα, ἡ τῶν ἐσθῆ. *l.* 26 ὡκ ἐγκοῦντες *&c.*] *Ms.* ὕτι ἐγνοῦ ὃν, ὕτι μὲν λογιζόμβα ὕτι τῆς διδ. τὸ ἐυτ. ὕτι τιμ'.

l. 30 ἀφιωμ. ἡ ὡς *&c.*] *Ms.* ἀφίεμβ. διὸ φιλοξενῶν πώποτε ἀπορώντες τῆς ὠμότητος, πολλοὶ πειρᾶσθε ασουδῶ τὰ ἀπλῶς κεῖνται διάντως οἰκονομεῖσθω, ἵνα πάλιν *&c. l.* 31 *Ms.* διαφυλάττηται, ἡ διὰ τούτων τῆς ποῤῥ.

CASTIGATIONES

QVAEDAM IN COMMENTARIOS CHRYSOSTOMI IN ESAIAM EX MANVSCRIPTO BAVARICO ad me post absolutam editionem missæ, Lectori φιλοχρυσοῤῥήμονι pernecessarie, & quæ omneis omnium coniecturas longo post se intervallo relinquunt.

Pag. 1017. 19. δὶ ἕλων τέτο.
Pag. 1018. 3 τῶτο τῷ μὲ ἱερεμίᾳ, & *lin. seq.* τῷ ἡ ἰεζ. *melius, vt puto l.* 7 *Post* ἐφρόμεθα *repone* ἀρεῖς *ex Mss. & coniecturis nostris & amicorum*

micorum χαίρειν ἐάσον. *l.* 10 *Post* ὧν *repone* αὐτὸν, *&* *ibidem post* δικ, *repone* δή.
l. 11 *Ms.* ἐνεπλήσθω. *l.* 24 *Lege ex Ms.* ὥσιν οἱ σοφίς. *l.* 29 *Cod. Ms. format noſtram conjecturam ad marginem.*

Pag. 1019. 2 *Lege ex Ms.* ἢ γὰ ἀν ἅπαν ὑμῶν πάλαι σοφὸν. *l.* 9 *Poſt* ἐυμεδεσίαν *addit Ms.* τὸ ὅσιον ἢ σωφρόνων. *l.* 13 *Pro* αὐτοτελῆ *lege ex ms.* ἐτοιμοτέλη. *l.* 17 *Lege* Ισοκοσμ. *l.* 22 *Lege ex Ms.* τὸ ὑὸς ἡμῶν. *l.* 26 *Pro* ὐχὶ ἢ μόνον *lege ex Ms.* ὐχὶ μόνον ὐδὲν.

Pag. 1020. 4 *Poſt prius* τῶν *adde ex Ms.* μὴδ.

Pag. 1021. 1 *Lege cum Ms.* ὡς τὸ τοσοῦτο τα. *l.* 2 *Pro* ἰμφατικῶς *lege cum Ms.* ἰμφατικόν. *l.* 15 *Poſt* μάλιστα *adde* αἰ *ex Ms.* *l.* 31 ὀπτανδιότερον ἢ ὁ φρ. *ms.*

Pag. 1022. 11 *Ante* σαυτὸν *adde ex ms.* ὡς. *l.* 26 *Pro* μαχαίας *lege cum ms.* Δμῶς. *l.* 35 *Lege* ὑπετυλίττετο, μὴ σοφὸν. *l.* 36 *Poſt* αὐξῆσαι *& ms. addit*, τοῦτο δ' ἴσως τοῦτ' ἔστι τὸ ἰδιώτης ἐμέλλω, ὡς αὐτὸς τό τ' ὠνὴ μέλλω. *l.* 38 *Lege cum ms.* ἢ ἀναπροφάσει τοῦτο αὐτοῖς ὑπεισδύ. *l.* 42 *Poſt* ἵνα *dele* τὰ.

Pag. 1023. 9 *Pro* δυσίας *lege* δοῦλας, *&* *paulo poſt*, σοφιστοφύτους. *l.* 17 *Pro* αὐτὸν *lege* αὐτὸς. *&* *lin. ſeq.* ἴσως οὐ πάντες. *l.* 37 *Poſt* πάθους *adde ex ms.* ἅμα τ *&*.

Pag. 1024. 1 *Lege* δὲ μὴ τι ἢ Νιν. *l.* 8 *Lege cum ms.* ἢ δίξε αὐτοῖς (*vel* ὑμῖν) τὸ σωτ. *l.* 20 *Pro* οὖτ' ἔστ ἢ, *lege* οὔτ' ἔστ τὸ. *l.* 31 *Pro* λίγων *ms. habet* λεγόντων. *l.* 42 *ms.* μετεγίνων αὐτὸς ἐαὶ ἢ ὥσπερ ὡς κοκ-

Pag. 1025. 8 αὐτὸν] *ms.* αὐτὸ. *l.* 14 *Pro* ἀναχαλινώσιν *ms. habet* -γον τὸν ἀγχαλινώσις. *l.* 15 ἀγχαμίων ἀναμίμητα] *ms. rectius*, ἀγκάμιον ἀναμίματος, *ſcuti prius ex conjectura reſtituerat acutiſſ. Boiſſon.* *l.* 28 τῇ πίστει) *ms.* τὼι πίστιν. *l.* 43 *ms. poſt* πρὸς *addit* ὐ.

Pag. 1026. 14 *Poſt* πας' *adde* ἢ *ex ms.* *l.* 19 *Poſt* ἢ *adde* τῦ. *l.* 27 φιλοχρηματίας] *ms.* φιλοχρηματίας.

Pag. 1027. 2 *Poſt* ἐπιστολὴ *adde ex ms.* ἢ πολλὰ ἢ. *l.* 10 *ms. delet* κατ' αὐτὸς. *l.* 16 δέομαι δ' ἢ τοῦ] *ms. rectè* δεῖ κρὰ ἢ τοῦ : *& lin ſeq.* δεῖ τοῦ *pro* δεῖ τῦ. *planè uti doctiſſ. Allenius prius ex conjectura reſtituerat.* *l.* 20 κρίνεσθαι δ'] καὶ δεῖ ; *ms.* *l.* 29 ἐκδίξασθαι] *ms.* δίξασθαι.

l. 34 *ms. ante* Σκιῶν *addit* πιστὸν. *l.* 35 *Ante* ἔτη *adde ex ms.* τῶν αὐ ἐπιτιμῶ ὃ *l.* 36 *ms. rectius*, συμζητῆται.

Pag. 1028. 14 μύσιος] μάσιος. *l.* 19 *ms. poſt* ἢ *addit* φησι. *l.* 23 *Ante* ἢ αὐτὸ *adde ex ms.* ἅπαι τὸ ἰδιῶτικα. *l.* 25 *Poſt* ἰδιῶτικα *ms. addit* αὖ: *rectè.*

Pag. 1029. 6 *Poſt* μόνον *adde* τῦτο *ex ms.* *l.* 11 *Ante* λέγω *adde* πεφυτ *& ex ms.* *l.* 22 *ms. ſic legit hunc locum.* ἢ ὁ Ιακὼβ ἢ, ἰδῖπα τῶπα, ἃ μέλλει πῶῖ ὁ Ησαΐας λέγειν, ἢ πλέονα τέων φρονεφρόνει (μᾶ ἢ *&c.*) ὐδὲ ἐκεῖν *&* ἀπεμυω. *omnino rectè.* *l.* 28 *Poſt* καταρδομᾶ *adde ex ms.* ὁ Χριστὲ. *l.* 32 αὐαπληρόσας] *Lege cum ms.* ἐξαπαίσας. *l.* 37 *Poſt* μίαν *adde* ἢ.

Pag. 1030. 7 *Poſt* αὐτὸν *adde* ἢ. *l.* 9 τὲ ὑφ' ἑτέρων ἐκδικούμενα, ὑπέρων *&c.* *l.* 13 *Poſt* πεύτων *ms. addit* πάντων. *l.* 23 *poſt* ἡσυχᾶ *adde* αὖ. *l.* 33 *ms.* τείνοντα, *&* *l.* 34 ἀφίστα *&* ἀναπάγοντα. *&* *l.* 35 καταλύοντα, *aptius ad grammaticæ rationem.* *l.* 38 ὅσπερ] *ms.* ὅσῳ.

Pag. 1031. 6 *Repudiatis conjecturis ſic legendus hic locus ex ms.* ἀλλὰ δῆ τὸ ὃ. π. σ. λεχριδίους ὕτω πιπλίκειν ἢ γυναικῶν πῶ ἀκολυδίαν. *l.* 15 *Sic diſtinguе :* Εμφανὲς. τῦτο ὐδὲ- *l.* 38 *Exple ex ms.* ὑσύνας. ἢ τί λέγω εἰς τὸν ναὸν εἰσίναι ; ὅπαρα-

Pag. 1032. 16 *Ex ms. lacunam ſic exple.* λυμαινόμενον τὸν καρπὸν ; δεῖ δ' *&c.* *l* 19 *Lege cum ms.* ὐδημᾶ τοιαῦτα δικ. αὐδίκημ. *l.* 24 *Ante* πολίτης *adde* ἢ *ex ms.* *l.* 41 *Poſt* ἰρημα *ms. addit* αὐτός.

Pag. 1033. 10 *Poſt* ἠχλύσθη *adde ex ms.* τύτῳ. *l.* 43 *Poſt* ἢ *adde* οἱ.

Pag. 1034. 15 *pro* ἢ *lege* ἢ.

Pag. 1035. 15. *ms. ſurmat conjecturam marginalem, ut ferè vbiq.* *l.* 42 τῶπ] *ms.* τύτων.

Pag. 1036. 7 χρώτως] *Lege cum ms.* χαίμις. *l.* 15 αὐαζώθροι] *ms.* ἀζώθροι. *l.* 30 *Ante* ἐτέρᾳ *ms. addit* ὐ. *l.* 35 *pro* πολιχνὶ *lege cum ms.* πολιὶ.

Pag. 1037. 4 Καὶ σοφοτ. *ſunt verba contextus, & ſequentib. iungenda.* *l.* 35 *poſt* ὁ Θεὸς *adde ex mſ.* ἢ θεασκορπιδέτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῦ· ἢ πάλιν, Ανάστα ὁ Θεὸς-

Pag. 1038. 21 μεταφορεικῶς. *ms.* *l.* 23 ἃ ἢ βέλτιτα εἰπεῖν, τῦτο ἴσιν. *ms.* *l.* 25 *pro* αὐτῦ *lege cum ms.* αὐτοῦ.

Pag. 1039. 33 ἐκ πολιτῶν ἅπαντα ἐλπίζειν] *Lege cum ms.* ἐκ πάντων ἅπαντα ἐλπίζειν.

Pag. 1040. 8 ἐπισκύδω] *Lege cum ms.* ἐπεσκύδω. *l.* 27 *Ms. poſt* ἀλλὰ *delet* ἢ. *l.* 39 πολαμίοις] *Lege ex ms.* πολίμοις. *&* *ibidem* ἐυρώστως *ſcribe cum unico* ρ.

Pag. 1042. 37 ταῦτ' ἄν] *Lege ex ms.* ταῦτα.

Pag. 1043. 24 *Lege* ἐνδυκνυμένοι.

Pag. 1044. 6 *Lege ex ms.* οὐ γὰρ παρεμεμνῆσθαι. *l.* 15 *poſt* αὐθρώπων *ms. addit*, ὐδὲν βάθρων τῶν πόλιν αὐξάνουσιν. *l.* 21 ἐπεσκύδι χρὴ τὰ δ' καταδικαίν *Ms.*

pag. 1045. 4 *Lege ex ms.* ἔχει· ὃ ἢ ἐστ- *l.* 23 *poſt* πρὸ *adde ex ms.* σφόδρα. *l.* 41 *Lege cum ms.* ἢ μηδὲν ὅλως δεῖ τῆς ἀρέσεως ἀφεύναι.

pag. 1046. 12 ἀλγῦσι] *Lege ex ms.* ἀλύκῦσι.

pag. 1047. 9 *Ms* ἐνεπνεύσατο. *l.* 28 *poſt* γόνιμα *adde ex ms.* τῦτο.

pag. 1048. 3 *Lege* κίσμι. *l.* 37 *Ante* βῆμα *adde* ἢ. *l.* 43 *Ms.* καταπαλέσαι, τῦ τοσήματ & ἀπάγαγ ὑσύντας.

pag. 1049. 4 *poſt* ἰματίων *addit ms.* ἢ γυναικῶν ἐκείνων. *l.* 11 ἢ τὸ κρύσταλλ. τάχα τὸ ὑαρ. *l.* 26 *ms.* πύρειαν. *l.* 35 *ms.* πεφιλόντες.

pag. 1050. 30 Σακρυλεγες.

pag. 1051. 2 *lege* γνῆσιῳ *& cum ms.*

pag. 1052. 7 πρὸ ἔστι] *lege cum ms.* πρὸ ἔκου. *l.* 11 *poſt* ὄνειδ *& adde* τῦτο *ex ms.* *l.* 14 ἐπαλαμβάνει] *ms.* μεταβάλλει. *l.* 28 *poſt* δυναμαδύντες *addit ms.* οἱ τυπωδίντες : *rectè.*

l. 43 *Lege* παρωμίμεν.

Pag. 1053. 3 *post* κρίνειν *ms. addit,* ἵνα πυρωθῶσιν. *l.* 25 *post* κώμαι *pone comm.*

pag. 1054. 4 *post* τὰ ἐγκλήματα *adde* πεποίηκα *ex ms.*
l. 14 *post* μεμπτοὶ *ms. addit,* καὶ μεμπτοὶ.
l. 22 *post* τοῦτο *add* δέ. *l.* 31 τὸν βεβλαφ-
l. 33 ἐγκαπτόμενοι] *ms.* ἠγκαπτόμην.

Pag. 1055. 4 *Ante* εἰώθασι *ms. addit* τοῦτο.
l. 32 *post* πληρῶτε *in ms. Bavarico haec habentur:* Διὸπ ἤμεναι, ἵνα πείθηι σαφυλῶ, ἐπείνεσ ϑ ἀκούσας. ἡ Ϛωσθήκη δοκεῖ ἀσαρεστέσ ϑϑ· διόσφ αὐτῶ σοφεστέραν αἰδ᾽ κν πείσσαι. ὁ δ᾽ λέγει. τοῦτο ἔστι. τί ἔδει πείθσαι κ᾽ ὦν ἐπόιησε ϑ ἄλλον ὅπ ποιαῦτα πλέον. τί ϑ ἔχοντες αἰτιάζεσϑε ἢ ὡς πονηρὸν παραλελειμμένων τοιαῦτα κ᾽ ἐκπεμόλησε ϑ τί ποιήσω ὅπ &c. *ut in edito,* p. 1055. 33.
l. 33 *Hic in editione est lacuna bene magna, quam ex ms. sic exple.* τί ποιήσω ἔτι τῷ ἀμπελῶνί μου. ἃ κὐκ ἐποίησα αὐτῷ; Α᾽ ζῆ ἐποίησε, ταῦτα δεῖ. ϕησὶ πολλὰ ἐκ ἀρκάμια τοῖς χρησταῖς. ἐδὲ λέγω, ὅτι πολλὰ ἐυπραγήσασ᾽ ἀλλ᾽ εἰ μὴ πάντα ἐποίησα, ϕϑὰ ἃ ποιῆσαι κ᾽ ἐδὲν ἴδῖ. ἤκατε ὑμεῖς ἐκπῖν ἀπιστῶν, ὑμᾶς τοὺς ἀπολλυμένους, κ᾽ μάρτυρας ϑϑ γεγονέναι ὑμῶν ὄντας, κ᾽ τὰ πέρα πάσα μαθόντας, ὡς πλησμονὴς πρὸς κ᾽ ξένους. *Vers.* 5. Νῦν ἂν αἰσχυνθεῖμεν, τί ποιήσω τῷ ἀμπελῶνί μου. ἐπειδὴ τῶν &c.

Pag. 1056. 3 *ms. post* διδάσκοσιν *addit* ἐγκαλοῦσιν.
l. 43 *post* ἔπεινα *adde ex ms.* ἵνα ποιήσῃ καρπὸν, ἐποίησε ϑ ἀκάνθας· ἔπεινα.
pag. 1057. 8 *ms.* ὑπὸ σρλιῶν ἀρχόντων.
l. 24 *post* ποιήσησιν *adde ex ms.* τότε κ᾽ ϑϑ ϖεστέρων ἀποσπᾶσϑε.
pag. 1058. 23 *Lege* παραδῶσι *ex ms.* *l.* 43 δ᾽ αὖ] *ms.* ϑὲ αὖ.
pag. 1059. 20 ἐκείνων] ἐκείνης.
pag. 1060. 3 *In ms. sic legitur hic locus:* ϖῶλα πάντα. τοῦτο γαρ᾽ ὄζει, ὑλῶδέσ τια κ᾽ δξεᾶδέσ τια. τί δ᾽ δεῖν ἐν κείλιαι; διὰ τῆς κολάσεως αὐτῆς, διὰ τῆς παιδείας, διὰ τῆς ἐκλιπόσεως. καὶ βοσκ-
l. 12 ἀπαχάλιοι] *ms.* ἀπαχάλιοι. *l.* 19 *Lege,* ϖροσοπῖδεσα.
pag. 1061. 1 *Lege cum ms* πῶς αὐτίσραλεν αὐϑῖ τὼ ϖόδοιαν. *l.* 7 ἀγαπῶσι] *Lege cum ms.* ἀγάγωσι. *l.* 12 *post* γίνεται *adde ex ms.* λέγω δὴ τὸ ϕόσκειν ἐπενεγκεῖν κλῶν, κ᾽ τὸ κλῶν πυυρὸν, κ᾽ τὸ ἐΐϊε. *l.* 18 ὀπτερπόπων] *ms.* ὀπτερπόπω, *al:* ὀπτερπόδω.
pag. 1062. 3 *Ante* ἐντεῦϑεν *adde ex ms.* πλεῖον, & *eadem linea pro* ὡς *lege* ὃς. *l.* 4 *post* ϖροφητεύσει *adde ex ms.* ὃ χ᾽ ἵνα ἐκεῖσι κίλασι δῶσιν.
l. 24 *post* νυσῖζει *ms. addit* ὃδὲ κοιμηθήσονται.
l. 27 *post* ζῶναι αὐ ϑῆ *ms. addit* ὑπὸ τῆς ὀφϑ& αὐτῶν. *l.* 31 βοηθήσει] *ms.* ϕοήσει. *l.* 35 *post* ὕπνων *adde ex ms.* τὰ ϑὲ ἄλλα ἴσ πων. *l.* 37 *pro* ἀγάγη *lege cum ms.* ἀγαγεῖν.
pag. 1063. 1 *Lege cum ms.* ὀφϑαλμῶν. *l.* 4 *Dele cum ms.* τῇ *ante* μέσῃ.
pag. 1064. 3 *pro* ἓν κατακαίνων *lege cum ms.* συγκατακαίνων. *l.* 16 *pro* ϑὲ ἄλλων *lege cum ms.* μεϑόλων. *l.* 34 *pro* εἶδε *lege* εἴδον.
pag. 1065. 5 ὑπόρῆτον] *ms.* ἀπόρῆτον. *l.* 7 ἀϑενήσουσιν. *l.* 15 *Lege ex ms.* τοιαῦτα κ᾽ αἱ ϑ. αὖτα. *l.* 29 *pro* ὑβρικαίνων τὰ *lege ex ms.* ὑβρικαίνοντα.
pag. 1067. 30 *ms.* συγχέμ ϖερὶ αὐτὸν, ὥστ ϑάρρος κ᾽ πάρπασ.
pag. 1068. 17 *pro* ἀπ᾽ δίσου *lege cum ms.* εἰσπόδησιν.
pag. 1069. 12 *ms.* δυμονῶν τα. *l.* 24 *ms.* ϖιεπιδς κ᾽ ϛατεμὰ τικλόμοι, κ᾽ ἑτέρσε μυείοις πολορκήμενοι πάσσιν. *l.* 40 ἰδουμαια. *ms.*
pag. 1070. 34 *ms. post* ἕως *addit* αὖ.
pag. 1071. 7. *Ante* δωαμένων *ms. addit* ὃ.
l. 22 ϖεραποϑέμενον. *ms.*
pag. 1073. 35 διπλᾶ τῇ πάλει τὰ τείχη ἰῶ.
pag. 1075. 1 *ms. post* Δαεῖϑ *addit* ελεγῶ.
l. 36 τὸ Αχάζ. *l.* 38 *pro* ϖρὸ λοιμὸν *legendum cum ms.* ϖυρδομένων. *l.* 41 ὁ Ιλαῦλ&] *ms.* ὁ Δαεῖϑ.
pag. 1076. 14 *Lege,* ὡς ἐκ ἀπάτησον. ὐκ ἐ ϖερχομένοις, αὐκ ἐμένπει ϖερῦ. *l.* 20 *post* ἐελάσεις *addit ms.* τὸ σημεῖον. τί ἔν τὸ σημεῖον ὅτι ; *l.* 22 ἐυσκήλεσι] *ms.* ἐκάλεσε. *l.* 35 *ms. legit,* ἀλλ᾽ εἰ οὐ ὃ σῳ.
pag. 1077. 19 ἐνεδείξατο. *ms.*
pag. 1078. 43 *post* ἔσῃ *ms. addit,* ἐλεδοῦλεσ ἔσῃ.
pag. 1079. 15 ϐαρυτίσεν] *ms.* βαδυτέραν.
l. 37 *Lege cum ms.* ὀλισσύει πῶ ὀπεκλύϑ.
l. 40 ἐξλῷ· τῆς στρατιᾶς] *ms. melius,* κλῶδος ϝ στρατᾶς. *l.* 42 *Ante* ἐσπῶδα *cum ms. adde* μύας.
pag. 1080. 8 *pro* ἤμπιεσ *lege cum ms.* ἐν πλῆϛα.
l. 28 τὰ μεταφορᾷ ὀκείνῳ. *l.* 20 ξυρίσει] *ms.* τὰ μεταφορᾷ ϑῆ σφικῶν ἐνίμενειν. 20 Pr τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυρίσει. *l.* 39 τὰ πέραν ϖ Εὐφ. *ms.*
pag. 1082. 24 Ζωίρχειαν] *Lege ex ms.* συχίνειαν.
pag. 1083. 3 *ms. brevius,* τὰ αἰλλοντα αὐτοὺ καταλήψεσϑαι δεινὰ *l.* 20 περίστες] *ms.* ϕεύγας.
l. 26 *pro* ἡ χρὶς *lege ex ms.* ἡ ῥῆσις.
pag. 1084. 3 & 4 *ms.* ὀδυσσυνν.
l. 33 *ms.* μετὰ πολλῆς τῆς σφεσμαν *l.* 40 ἤμεσμαν] *ms.* ἦμερον.

VOCABVLORVM, QVÆ IN NOTIS EXPLICANTVR.

Numeri columnas indicant Notarum.

Ἀγαθὸν ἀγάπην. 362
Ἀγαπᾶν. 284.964
Ἀγεῖν. 230.306
Ἀγνωμονεῖν. 32
Ἀγρμα. 232.519
Ἀγέννητον. 952
Ἀγρὸς. 359
Ἀγών. 64.488
Ἀδελφὸς & Ἀδελφὴ. 3
Ἀδιάφορα 280
Ἀδρὸς, Ἀδρότης. 339
Ἀηδία. 6.6
Ἀϊδνλα ἀϊσπλα. 375
Αἴνιγμα. 290
Αἰνιττεσθαι. 196 291.353
Αἱρεῖ λέγον. 234
Αἱρεῖν. 484.498.934
Αἱρόμαι, ἕλον. 91
Αἰσώπου. 24.99
Αἰσχύνη. 369
Αἰτέω. 654
Ἀκριβῶδες. 474
Ἀκμάω. 572
Ἀκοή. 232
Ἀκουστὸν, & Ἀκουᾶν. 7
Ἀκύων. 898
Ἀκτὴς. 862.897
Ἀκύειν. 296
Ἀκόσματα. 761
Ἀκολουθεῖν. 342
Ἀκρόαμα. 700
Ἀκρόασις. 577
Ἀλείφειν. 17.183
Ἀλὲς. 356
Ἀλιπτὸν. 638
Ἁλιεύς. 850
Ἀλλὰ, ἀλλ' ἢ. 10.15.502
Ἁλις. 668
Ἀμάρα. 619
Ἀμβρόσιατα. 350
Ἀμβυνοπτεῖν. 782
Ἀμείβειν. 582
Ἀμιτρεῖσθαι. 424
Ἀμαύρωσις, ἀμαυροῦσθαι. 212 403.696
Ἀν. 299
Ἀναγκάζειν. 118.230.243
Ἀνάγκη. 330.688
Ἀναγκάσειν. 589
Ἀνδρηλάτης. 659
Ἀναβαίνειν. 612
Ἀναθεωρεῖν. 715
Ἀναθυμᾶσθαι. 656.367.518
Ἀναιρεῖν. 608
Ἀναλογιζόμενος. 684
Ἀνακαλεῖν. 381
Ἀνανεοῦσθαι. 579.585
Ἀνακωχή. 301
Ἀνάλωτον. 7. 33. 200. 269.589
793.832
Ἀναμένειν. 462
Ἀναλύσις. 305
Ἀναξία. 792
Ἀναπόθεν. 576.891
Ἀναρτᾶν. 644.267.885
Ἀνασυρμὸς. 250
Ἀνάστασις, ἀναστῆναι, ἀνάστασθαι. 230
382
Ἀναστέλλεσθαι, ἀναπαύσις, & ἀναπαύεσθαι. 465
Ἀναφορὰ, ἀναφέρειν 656
Ἀνάχαυζειν 332. 619
Ἀνεχούσιος 585.891
Ἀνδρώδων 854
Ἀνέρες) καὶ 6.32.566
Ἄνετος. 498
Ἀνθεῖν. 888
Ἀνθη. 40
Ἀνθίσημι. 606
Ἀνθρώπου. 206.271.618. 2.9
Ἀνθρώπινον 295
Ἀνίπταται. 9 1
Ἀντίκρυσθαι. 496
Ἀντικλᾶσθαι. 478.5.32
Ἀντικείσθαι δυνάμεις. 869
Ἀντίληψις. 28;
Ἀντιπαροξαγαγεῖν. 201
Ἀντιτείσασις. 617
Ἀντοικοῦσθαι. 606
Ἀνύειν. 244
Ἀνυπόστολος. 604
Ἄξιος. 606.928
Ἀξίωμα. 692
Ἀξιοῦσθαι. 47
Ἀπαγγίλλειν. 640.644
Ἀπαγεῖν. 585
Ἀπαξάσθαι. 611
Ἀπαρέμβολον. 574.8.34
Ἀπαφίεσθαι. 7
Ἀπαίρεσθαι. 250
Ἀπαρτᾶν. 267.564
Ἀπιστία, 777
Ἀπίχθη. 475
Ἀπόνως. 337
Ἀπὸ. 45.359.430.444.463
442.523
Ἀποκολοῦσθαι. 214
Ἀπολύεσθαι. 212
Ἀποστέλλεσθαι. 231
Ἀπόστολος. 559 578.231
Ἀπορεῖσθαι. 187
Ἀποβίωτον. 326.439
Ἀποκαθαίρεσθαι. 915
Ἀποτείχειν. 546 5.2
Ἀποτίθεσθαι. 430.470.471
Ἀποτρατεύεσθαι. 343
Ἀπροσδόκητος. 701
Ἀπὸ γῆ, ἀποτίξασθαι. 693
Ἀποτίνεσθαι. 459
Ἀποτιμᾶζειν. 237.263.582
Ἀποτιμᾶσθαι. 20.232
Ἀποδύσασθαι. 609
Ἀποναυτιᾶσθαι. 614
Ἀπορεῖσθαι. 765.343.236.401
Ἀποφαίνειν. 546
Ἀποφαίνειν. 548
Ἀποχρῆσθαι. 492
Ἀρμοστὴς. 349
Ἄρμην. 173
Ἄρρητον. 326.439
Ἀρτᾶσθαι. 365
Ἁπαξ. 698
Ἀσχολεῖσθαι. 679
Ἀσπάσασθαι. 957
Ἀστεῖον. 723.763
Ἀτυφεσθαι. 264.428
Ἀπορίας. 424
Ἀφαίρεσθαι. 62
Ἀπλεκτος. 343
Αὐγάσασθαι. 951
Αὐξήσις. 880
Αὐτὸς pro ἡμῖν. 152.176
Αὐχμὸς. 9.38
Ἀφανίσασθαι. 254 395
Ἄφασια. 667
Ἀφιστᾶναι. 717
Ἄφθονος. 212.222.343.574
Ἀφλοισθον. 15
Ἀφόρητον. 265
Ἀφελεῖν. 348
Ἀφορισὸς. 311.376
Ἀφροσύνη. 88.571.672
Ἀχαριστος. 512
Ἀχαλινώτως, ἀχάλινος. 376
Ἄχρηστον. 471

Ανδία. 684

Βαλλω. 556.607
Βάϊσιος. 75
Βαπίσματα, βαπτιδιῶται. 187.188
231
Βδέω. 111
Βαρίς. 358
Βαρύτης. 640
Βασιλεύειν, altinè. 789
Βασκαίνω. 47.374
Βίλος. 317
Βῆξαι. 685
Βιαιεῖα. 882
Βίος. 339
Βίστις. 677
Βίφλον. 855.881
Βρίζα. 947
Βρόμος, βρῶμος. 480.467
Βρύειν, βρύχειν, βρυχᾶσθαι. 257
392
Βῶλος. 23.80

Γαμξῆς. 339
Γάρ. 238
Γένεσις. 256
Γένεσις, γένημα. 233
Γλοιὸς. 914
Γνώμων ἡδύσμου. 337
Γραστικὸς. 662
Γραμματεῖον. 550
Γράφειν, γεγράφθαι. 673
Γυμνάσια τῶν λόγων. 38
Γυμνασία. 524

Δίρω, δίρω. 369
Δαπανᾶν. 10.39
Δαπανώμαι. 236.343
Δεῖλη. 240
Δεκάζω. 337.466
Δενδρωδεὶς. 954
Δέος. 255.716
Διπλασιασθῆναι. 953
Δήμιοι. 730
Δημιουργὸς. 504.675
Δημόκριτος. 449
Διά. 61
Διὰ ἀνθρωπον. 421
Διαβάλλειν. 612.292
Διαβάλλεσθαι. 290
Διαβεβάσθαι. 8.36
Διάβολος. 292
Διάγειν, διαγωγή. 474
Διαγορεύειν. 336
Διὰ ζύλον. 421
Διαθήκη. 694
Διακονεῖν, διακονία. 343.645
Διακωδωνίζειν. 576.640
876
Διαλύεσθαι. 547.884
Διάλυσις. 882
Διαμύττεσθαι. 33

Διαμαιμακτηριῶν. 852
Διαμονὴ ἁδῶν. 584
Διαπάσασις. 438
Διανέμεσθαι. 523
Διαπνεῖσθαι. 777
Διαρρεῖσθαι. 653.401
Διᾶρσαι. 830
Διασκαλῆ. 375
Διασκευάζειν, διασκευάζειν. 397
462
Διασπλᾶσθαι. 336
Διατίνασθαι. 248
Διαπνέναι & διαπνεῖσθαι. 234
400.501.881
Διαχρίμπτειν. 603.604
Διαφέρω & διαφέρομαι. 305
Διάφορον. 196
Διαφωνῆσαι. 111
Διοξυδεῖν. 43
Δικαιοσύνη. 342
Δικαίωμα, δικαίωσις, δικαιοῦν. 572
687.884
Δορυφοῦν. 346
Δουγμός. 353
Δουρδουλίον. 245
Δουλεία. 957
Δόξα. 369.605
Δορύγυος. 855.881
Δρέφακτον. 637
Δυσχερὴς. 567
Δυσωπῶν. 311. 318
437

Εαυτῦ. 53.81
314
Εβιοταῖοι. 377
Εγγονος, ἔκγονος. 266.562
Εγείρειν. 343
Εγκυμονεῖν. 585.601
Εγκυμόνεσθαι. 3.254
Εγκόπτειν. 381
Εγκείνω. 263
Εγχωρεῖ. 22.273
Εδινα. 349
Εἰ. 16.267
Εἰδύνεα. 650
Εἰδωλεῖον. 276
Εἰκαῖος. 410
Εἰκὼν. 379.589
Εἰλιγμὸν. 688
Εἶναι cum genitivo. 496
Εἰσηγήσασθαι, ἐξηγήσασθαι. 634
Εἰσπίνειν. 517
Εἰσφορὰ, εἰσφέρειν. 342
Εκπτοσις. 6.236
Εκδεδεγμένα. 233
Εκεῖ. 6.23.33
Εκκαίστια. 27
Εκκακεῖν. 388
Εκκλίζειν. 619
Εκλειψις, ἔλλειψις. 276

(ϛϛϛ)

Εκλελυμβός, ἐκλύεσθαι. 106
617
Εκπλήττειν. 248
Εκπυπτεῖν. 86
Εκφρίσσειν, ἐκφρίσ. 373
Εκχεῖσθαι. 944
573
Εκτείνειν χεῖρα. 408
Εκτραχηλίζειν. 102.580
Ελ ἦν ἀνόητον ἔσυτο. 662
697
Ελφαντορία. 964
Ελφορεῖν, ἐκφέρειν. 615
Ελαῖα, ἐλαία. 401
Ελάφωμα. 606
Ελίγχομαι. 65.91.443
Ελαγχὲ. 427
Ελεημοσύνη. 342
Ελεος, ἔλαιον. 465
Ελλόβιος. 4.31.855.856
881
Ελέφας. 662
Ελλίωσις. 657
Ελπίω. 106
Εμβαίνειν, ἐμβιβάζειν. 408
Εμβάλλειν. 381.61
Εμπυγμος. 614.615
Εμπλειν. 458
Εμπρεσθαι. 177
Εμπύρωμα. 362
Εμφιλοι. 780
Εν. 91
Εναγειν. 243.472.481
Εναγὴς. 359
ὁ δὲ εναντίας. 698
Εναυλος. 35
Εναυσμα. 362
Ενδειξις. 641
Ενδίζω. 273
Ενδον. 360
ἐνορχεῖσθαι. 488
ἐνόπλη. 767.902
ἐνόπλιον. 364
ἐνίστασθαι. 831
ἐντερὸν, ἐντέδες, ἐντοῦτης, ἐντόντης. 326
439
ἐντῦθα, ἐντυθεῖν. 202.207.239
6.420.315
ἐντείνειν χεῖρα. 408
ἐντρέφειν. 241.604
ἐξαίρειν, ἐξαιρεῖν. 246.394.452
ἐξάρειν. 763.434
ἐξαρτᾶσθαι. 25
ἐξατμίζεσθαι. 657
ἐξίχεσθαι. 89.783
ἔξις. 329
ἐξίστασθαι. 561.680
ἐξοδεῖν. 560
ἐξοκλίνω. 298
ἐξορχοῦσθαι. 110
ἐξουσία. 494
ἐξωσθίζειν. 573
ἐξωστίζειν.

ἐξιστάζειν. 958
ἐπαγωγή. 35.188. 239. 316
429
ἐπαυλεῖν. 190
ἐπαυλίδες. 8.887
ἐπαφίεναι. 543
ἐπεί, ἐπειδή, ἐπειδή. 316.317
46. 61
ἐπίζω. 893
ἐπιεικοφρῶναι. 904
ἐπίχαρμα. 50
ἐπιψύχειν. 661
ἐπιῤῥεῖν. 491
ἔτι. 654. 237. 536. 282. 352
583. 305. 665. 888
ἑτέκερα. 515
ἑτοιμόλη. 266
ἔτυμος, ἐτύμως. 261
εὐπλοΐα. 692
εὐπρεπὲς, εὐπρεπῶς. 267
248
εὐπαιδεύσιον. 563. 525
εὐπαίζουσα. 27
εὐπάτωρ. 305
εὐπειθὴς. 949
εὐπλέω. 558
εὐπρεπῶς. 319. 189. 538
εὐπροσωπεῖν. 242
εὐπραξία. 352.687
εὐπραξις. 352. 508
εὐπρεπίζουσα. 674
εὐπρῆνα. 698
εὐρύοπα, εὐρυοπὶ. 358.426.602
bis. 665. 241. 257. 75
715
εὐρύχαρ. 424
εὐσεβίζουσα. 352
εὐσεβοφρόνως. 550.603
εὐσυνοίκητος. 809
εὐτύπτειν. 325
εὐτυχεῖν. 237.263. 59.200
879
εὐτόλμως. 636
εὐτρεπὲς, εὐτρεπῶς, εὐτρεπῆ. 320
701
εὐτρεπίζειν. 675. 171. 248. 324
428. 873
εὐτραφὲς. 519
εὐτρεπίζω. 58
εὐτρεπὲς. 354
εὐφρόσυνα. 503
εὐφρόσυνος. 359
εὐφρύνειν. 379
εὐφρὼ, εὐφρ. 801.853.880
εὐχωλὴ. 387.338
εὐχωλοχύσια. 641
εὔχομαι. 385. 545. 609. 642.
66
εὐψυχία. 387
ἐφάπτειν. 232
ἐφέλκειν. 239.216.881
ἔφοδος. 364
ἔφορος. 68
ἐχθρόδικος. 399
ἐωθινὸς. 26. 86
ἐωθινὸς. 332
ἐωθινὸς. 337
εὐκολος. 289
εὐκοσμία. 501
εὐλογία. 341
εὐμήδης. 387
εὐνῦχος. 697
εὐοδοῦσα, εὐοδοῦν. 326.310
εὐπαθὴς. 46
εὐπειθὴς. 617
εὐπρεπὲς. 804
ἐφίημι, ἐφεὶς. 602.699
ἔχω. 11.41.76.79.81.220.411
632.260.475.567.563.605.
575.610.611.660.802.891.
914.
ἐωλοκρασία. 680

Η ΘΟς.
Ηκω. 62.494
ΗΛΟς. 402
Ηχορος. 387
Ημιόπλιον. 483

Θ Αλαμεύουμήν. 833
Θαῤῥεῖν. 259
Θάτερα. 264
Θήμις. 233
Θεσπαλὶς. 403
Θεοφάτεια. 948
Θεσπὶς. 610
Θεώρημα. 300
Θεωρεῖα. 354.771
Θέσις, θέσι. 864
Θεσμοθεσίαι. 234.848
Θέλος. 650
Θυμὸς. 285

Ιατρεῖον. 60
Ιερεὺς. 918
Ιλεως. 370
Ιρα. 52.187.283.275.630
970.926.937
Ισόψυχος. 468
Ισημι. 606
Ισορρέπω. 368

Κ Αδωρεῖν. 681
Καδεύειν. 247
Καδεύειν. 934
Καθάπερ. 189.235.484.502
526.576.567
Καθικέσθαι. 578
Καθίσημι, κατίσημι. 245.276
277
Καθοδος. 394.747
Καθοσίωσις. 679.953
Καιρία, καίριον. 513.615.248
καιρὸς. 388.483.615
κακίζειν. 641
κακοπάκτορες. 887
κακὸν. 472
καρανίζω. 541
καρύκη, καρύκευμα. 618
κατακάλλειν, κατακάλλεσθαι. 409
483.913
κατακάτης. 233
κατάγειν, κατάγεσθαι. 394.305.838
κατάγιστος. 570
κατασκάπτειν. 563
κατασβέσαι. 869
κατασκάζειν. 845
κατασκάσαι, κατάσκασις. 254
237
κατασοφίσαι. 172
κατασκλέω. 421
κατασκήπτειν. 518
κατασκαμμάτειν. 885
κατασκέπτειν. 631
κατασκάπτειν. 120. 305. 421.
462
κατασκωπάζειν. 954
κατασπαρεῖν. 355. 350. 357
κατασυνοικίζειν. 193
κατασύρειν. 844
κατασπεύδειν. 421
κατάρτησις. 54
κατασκευάζω. 20
κατάστασις, κατασταῖναι. 301
383
κατασχεδάζειν. 220
κατασφάζειν. 249. 305
καταφεύγειν, κατέχειν. 26. 498
κατατείνειν. 83. 575
καταφορικὸς, καταφόρδην. 283
373. 666. 667
κατακεῖσθαι. 41
κατέχασις. 237
κατασυκεῖν. 255. 700
κατορχάζειν. 525
κατεδέειν. 640
κατέχειν, κατέχεσθαι. 269.423
498. 564
κατηρεφὲς. 498. 588. 589
κατοικεῖν. 608
κάτοχος, κατακώχιμος. 276
κατοκάζειν. 882
κεχολῶσθαι. 794.878
κιχολοσμύρνας. 441
κεῖσθαι. 241
κιννάβαρι. 666. 667
κεφαλαί. 179
κεφάλαιον. 303. 235
κηλὶς. 339
κηχολῶσθαι. 727
κεδνὸν ἔρτος. 589
κήδιλος. 366
κεδεία. 689
κιννᾶσθαι. 5.32.93
κερκὶς, κερκὶς. 321.438

κολάζειν,

Κολάζειν, πλήσσειν. 577.589.341
349. 354
Κολεὸν. 335
Κομᾶν. 313. 575. 527
Κομᾶται. 827
Κομᾶται, al. κομῦσι. 809.951
952
Κονιορτὸς. 232
Κόπις, κοπὶς. 637
Κόπτεσθαι, κόπτειν, κατακόπτειν. 575
511
Κόπτειν. 375
Κορυθῖν. 493. 566. 498
Κείρειν. 537.572.342
Κεῖται. 496
Κωφὸν. 249
Κωφίζειν, κωφιεῖζειν. 864
Κύρβεις, κυρβασία. 634
Κύκλος. 719.762
Κυκλὰ ἅμιλλα. 795
Κύκλῳ. 737.769

ΛΑζεῖν. 237
Λαυδάνειν, λανθάνομαι. 697
Λαπαστῶν, λαπαστὰ. 343
Λάπη. 343
Λατυργῶν, λατύρω. 342
Λέβης χαλκοῦ. 605
Λέβης. 685
Λεῖμμα. 357
Λειπόνης. 581
Λειχὴν. 341
Λεχμηδὸς. 35
Λέχρις. 655
Λέων δίκρας. 359
Λέφαιαι. 373
Λεφάδιον. 87. 84

MAgnes. 379
Μαγὴς. 285
Μαγιστᾶνες. 827
Μαγῶσα. 340. 798
Μαθεῖν. 954
Μαιάριος. 375
Μαθεῖν, μὴ δυνᾶσθαι. 22. 55. 60
74. 302. 429
Μᾶλλον. 314
Μᾶζητῶν. 686
Μᾶλλα. 262
Μαμμακύθου, μαμμακα. 540
Μαμμοπιθήκου, μάγου. 586
Μὰν ἴσχ. 260
Μανιακὸς. 234
Μανιφόνα. 827
Μανίγγαι. 585
Μανὸν. 655
Μανὰ. 16. 73. 173
Μανολιθίαι. 252
Μανταμαχίαν. 718
Μαντεῖα. 230
Μαντευομάτων. 629
Μαντήρια, μαντῆσαι. 15. 570. 408
409

Μαρείωτιδῶν. 566
Μάρη. 655
Μὰ κόνον, μά. 207. 493
μακελλοῖν. 483
μακρόλυχνοι. 602
μάλαγμα. 817
μάλαθρα. 430
μανιώδεσθαι. 275
μάλης. 514
μανδύαι. 780
μανδύης. 236
μασθὸν. 97
μάγγανα. 685
μασθὸς. 540
μαμμακοπῶλαι. 589. 243

NΕμειν, νέμεσις, νομὰ. 243
333. 365. 402. 560
Νίτρον. 680
Νῆσοι. 377
Νεκτάλης. 544
Νομάμες. 530
Νόμος. 672
Νόμισμα. 899
Νόμφαι. 658. 956
Νύμφη. 24
Νωμαλίσματα. 798
Νωτῶν. 865

Ξ Ενη. 612
Ξυλὰ. 550
Ξύλον. 948
Ξύρεσθαι. 505

Ογκος. 616
Οἰκεῖν. 339
Οἰκίδες. 389
Οἰκίσαι. 469. 549
Οἰκοδομεῖν. 357
Οἴκαδε. 235. 289
Οἰκονομῶν, οἰκονομία. 331
372
Οἶος, ὅσος. 306. 398
Οἰωνίζεσθαι. 504. 584. 601
Ὀλοφύρεσθαι. 602
Ὁμματόπους. 908
Ὁμόζυγος. 23
Ὁμῶ π. 541
Ὁνομα. 219
Ὀνομαστὶ. 582
Ὀπτοδοκίαι. 320
Ὅπλον. 317
Ὀρθρος. 774
Ὀρίζειν. 230
Ὁρμᾶσθαι. 376
Ὁρμεῖν, ὁρμίζεσθαι. 323. 524
Ὀρνεοσκόπαι. 893
Ὀσία, ὅσιον. 401. 571
Ὄτας. 8. 17. 63
Ὀτι. 63. 954
Ὅτι μὲ. 276
Οὐδὲν ἧττον. 184
Οὐδ' ὅπως. 289

Οὐ μόνον. 330
Οὐπροφασῶ. 352
Οὔτε, οὐδὲ. 21. 22. 318
Ὄχημα. 903
Οὐχ ἧκιστα, ἥκιστα. 256
Ὀφθαλμιᾶν. 252. 426
Ὀφλήματα, ὀφλεῖν. 350
Ὀφλισκάνω. 289
Ὄφλημα. 944

ΠΑχὺς. 469
Πέλαγος. 637
Παῖς. 468. 235
Παῖς ἐκ παιδὸς, ἐξ ἐξ. 672
311. 312. 384. 906
Παιδίσκη. 620
Παιδάριδες. 20. 42
Παιδαγωγὸς. 713
Παραπτῖδες. 662
παρακύπτειν. 487
παρακύπτειν. 504
Παραλογίζεσθαι. 581
παραλογίζεσθαι. 586
Παραμυθεῖσθαι. 603
παραπίπτειν. 584
παραπίπτειν. 804
παραπορεύεσθαι. 804
Παρὰ μικρὸν. 293
Παραδιδόναι. 322. 20.
461
παρεῖναι. 428. 263
Παράσημα. 328
Παρατιθέναι. 74
παρατηρεῖν. 40. 10
παρατηρεῖν. 804
Παρεῖναι. 266
παρεῖναι. 584
παρεγγυᾶν. 583
παρεμβάλλειν. 229
παρεμβάλλειν. 699
παρεπιδῶν. 608
παρεῖναι, & ἀπεῖναι. 228
παρὰ, παρὸν. 3. 31. 327
παπαῖ. 196
παρὸν. 33
πάσσαλος. 392. 516. 950
παπαιάμβοι. 108
πᾶς. 286. 352
πᾶς ἀστραβῆ. 838
πᾶς ἐγκλεῖν. 278
πᾶς ἔσεσθαι. 644
πᾶς κάλλιον. 86. 241. 397
380
ἐκ πᾶς ἔτους. 497
πάσσαλος. 21. 98
πάσσαλον. 359
πᾶς ἔσεσθαι. 968
πᾶς πόλις. 406
πάσσαλος. 450
πάσσαλον. 617. 64. 353
πάσσαλος. 489
πάφλασθαι. 473. 609

(ggg 2) Περσεύσαι,

Περτορά ειτω. 286
Πίερω. 648. 97. 111. 120
Πιεύω. 476
Πίτυλα. 496
Πίτυος. 342
Πίων. 659
Πλαδαρός. 805
Πλανήτης. 324
Πλανάω. 324
Πλατυάζειν. 22
Πλατυκτία. 602
Πλατυφυλία. 488
Πλαφάω. 341
Πλαύω. 320
Πλέκω. 198
Πλεῖ. 239
Πλευτικὸς. 610
Πλευτίλα. 72
Πλέω. 316
Πλύνω. 230. 525. 563
Πλοῦσιος. 133
Πολίτης. 581
Πολυέργων. 888
Πολυπλασιάζειν & πολλαπλασιάζειν. 7
Πολυσυγκοσμία. 573
Πολιὸς. 328. 968
Πολίσπυλτος. 914
Πολυωφελὴς. 903
Πονηρὸς, πόνηρος. 636
Πόνος. 57. 58. 316
Ποτὸν, πῖτος. 248
Προγυμνασιάδιον. 177
Πρῖνο χλόη. 375
Προάγειν. 307. 646
Προαγωγὴ. 518
Προαγωγὸς. 358
Προαναχρίειν. 579
Προβάλλειν. 513
Πρόβλημα. 513
Προβολὴ. 513
Πρόγονος. 543
Προδηλήμονες. 207
Προδόσια. 481
Προῖξις. 9. 321. 403. 545
154
Προμήθεια. 327
Προνοία. 696
Προσφέρειν. 297
Πρόσ. 257. 400
Προσῳδὸς. 655
Προσωδία. 365. 682
Προσόψια. 410
Προσίεσθαι, προσιέναι. 9. 166. 568. 304. 326. 702
Προσκύνησις. 260
Προσοχθίζειν. 326
Προσπάθεια. 602
Προσοχὴ. 961
Προσωδία. 423
Προσώπον. 6
Προσώπημα. 42
Προσφέρειν, προσφορὰ σις. 76. 166. 685. 782
Προσῴδιον. 269. 270
Πρόσωπον. 220
Πρωτοτόκια. 695
Πρωφέρειν. 425. 616
Πρωφήτης. 301
Πρωχείρισις. 660
Πρόχειρον. 617
Πρωτοτόκιον. 247
Πρόχοος. 269. 270
Πτοιῶδες. 3
Πτύειν. 464
Πυρίδιον. 643

Ῥαγίσιμα. 574
Ῥάξαι. 642
Ῥέξειν. 584
Ῥύμη. 564
Ῥύομαι. 573
Ῥῶπες. 880

Σάρξ. 221
Σιδήριον. 879
Σασφὴς. 314
Σαργάνη. 368
Σέρξ. 384
Σέπειν. 820
Σεσηρὸς. 141
Σεσυρισμένος. 250
Σηκὸς. 606
Σημεῖον. 952
Σήμερον. 57
Σκάμμα. 472. 784
Σκάφειον. 429
Σκεπαρνίζειν. 471
Σκορπιὸς. 248
Σκύβαλον. 471
Σκώλων. 883. 887
Σμιλίον. 782
Σμύργειν. 360
Σοφίζεσθαι. 887
Σοφὸς. 339
Σπάδων. 397
Σπάρτη. 297. 433
Σπεκτὴρ. 3
Σπεῖρα. 658
Σπόνδειον. 179
Σποδὸς. 179
Σπάθμη. 433
Σπάθιον. 606
Στίγειν. 290. 876
Στίλλειν. 333
Στομάτιον. 348
Στοιχεῖον & συστοιχεῖν. 386
Στόμωμα. 247
Στρατόπεδον. 717. 809. 951
Συβάσεται. 342
Συγγενὴς. 686
Συγκλονίζειν. 947
Συγκροτεῖν. 357. 886
Συγκρύπτειν. 251
Συμβάλλειν. 578
Συμβόλαιον. 357
Συμβολαῖον. 393
Συμβολὴ. 310
Σύμβολον. 393
Συμπίδιον. 690
Συμφορεὺς. 615
Συμφορεῖν. 615
Σωάγειν, Σωαγωγὸς. 234. 502. 577
Σωαγεῖν. 373
Σωλήνειν. 219
Σωληφαμίνειν. 378
Σωστὸς. 339
Σωτὴριον. 617
Σωίστης. 673
Σωδήκα. 673. 641. 2 E
Σωίσαὶς. 97. 323
Σωφρονεῖ. 258
Σωφρία. 855. 882
Σωπίξας. 809. 836
Σώτειμος. 409
Σωτυρία. 896
Σωτρατὴς. 637
Σὰ. 247
Σφάσιος. 836
Σφεγὶς. 842
Σχῆσις. 957
Σχῆμα, σχηματίζεσθαι. 370. 486
Σῶμα. 403. 489

Ταλαντίζειν. 36
Ταπινὸς. 198
Ταυτολογία. 80
Τεκμηρίωσις. 982
Τζεμφόρος. 391
Τζίτζι. 391. 290. 342. 663
Τέλειος, τέλος. 506
Τζεύγμα. 620
Τζεπὶ. 391
Τέλη. 391
Τετραχρόμβος. 553
Τζίζημίτης. 391
Τηλιλῦπος -πονδος. 697
Τηρεῖν. 701. 715
Τίθεσθ ὅπλα. 289
Τιμᾶν. 331
Τιμωρία. 354. 589
Τίπτω, πεπύκα, πίπτω, πέπτωκα. 524
Τίτλος. 348
Τόπος. 689. 770
Τὸ προῆκα. 748. 967
Τραπεζίτης. 863. 864
Τρέχειν. 542
Τετράγωνον. 642
Τεῖχος & τρίχειν. 546
Τειχήρεις, vel τειχήρεφ. 338
Τροπὴ. 335. 343
Τροποφορεῖν, al. Τροφορεῖν. 670
Τρυφᾶν λόγῳ. 723
Τύμπανον. 614

Τύπος,

Ὑπό, πυ πῶσαι. 589.10.40
Τυραννίς. 204
Τυρδάκις 880
Τύφω. 360

Υ Υείς. 673
Υπόγειον. 58.222.257.470
Υπέκκαυμα. 667
Υποξίπαδα. 689
Ὑπαρτιλέμβοι. 231
Ὑφαιμάζω. 403
Ὑφήϊδα. 641
Ὑπηχεῖν. 434
Ὑπό. 627
Ὑπόκολα. 721
Ὑποδήδια & ὑποδήτια. 241
367.526
Ὑπόδυσις. 45
Ὑπάλυψις. 235
Ὑπόκυσις. 351.564
Ὑποσείλαδα. 604
Ὑποσολή. 670.604
Ὑποφόρον. 602
Ὑποπυπῶσαι. 689
Ὑπουργεῖν. 645
Ὑφιῶ. 725.764
Ὑπόπαι. 584

Τῳ ἔν. 8.33
Τφή. 547
Τροχμεῖν. 211.701

Φ Αἴσων. 236
Φαβίῶνα. 363.884
Φαπεία, φαπεῖα. 281
Φησί. 10.6.22.153
Φιλόσοφα. 761
Φιλόμηρον. 332
Φιλαδρωπία. 341
Φιλοσοφία. 58
Φιλοπημία. 7.40.33.34.237.
289.329.387.342.340.567.
576.587
Φορεῖν & compos. 670
Φορυτός. 248
Φεύγῃτα. 947
Φρενῆς. 360
Φρυγίνε. 333.360
Φερεκῖν. 40.10
Φέρησις. 245
Φυσαῖς. 234
Φύσημα. 338
Φύσις. 688
Φώπσμα, & φοπσμὸς. 662
586

Χ Αλκοπύρ, χαμαιπίτυς, χαμαίπιτος.
666.667
Χάρ, χάσμα. 327
Χαραπτῆρ. 352
Χάεις. 648
Χειρόγραφον. 491
Χλευάπα 893
Χθὲς ἢ σήμερον. 363
Χρῶ, χρῶς, χρωμὸς. 279.607
Χρηματίζων ὁ χρηματίζομαι. 607
688
Χρησὶς. 567
ἐν Χρῷ. 969

Υ Δυειακοῦ. 779
Ψιλή. 723
Ψοῖα, ψαί. 130
Ψορόδης. 570
Ψυχή. 229

Ω Μοφίλιον. 951

Ὠρύεδαι. 352
Ὦς. 47.239.337.576.693.577
Ὦσι. 60

ERRATA SIC RESTITVE.

Prior numerus paginam indicat, posterior lineam.

TOM. PRIM.

PAg. 1. lin. 36. Lege ἀλλὰ. 4. 13 post δῆλοι pone colon. 6. 33 κείσεσθαι. 9. 18 ἐναντίον. 12. 28 αὐδρωπος. 15. 32 post ὑπάγειν pone comma. 23. 16 ἐργαζομένους. 23. 40 Post ἡμιόλιος dele comma. 24. 7 post ἀναδῶν pone colon. 34. 23 post λέγειν pone comma. 37. 33 post ἀπολαίειν ὧν pone comma. 38. 23 πολυπημόνοις. 44. 22 lege βλασφημῆται. 49. 7 in titulo pro ι lege υ. 50. 28 περὶ τῶν. 51. 35 pro δεῖ ἢ lege δεῖ ἢ. 62. 43 ὅπνον. 70. 17 & 18 pro διὸ, ου lege διὸ. ου. pag. eadem lin. 20 ἱππασελίδων. 73. 36 ἐκκλίνῃ. 86. 3 σύμμετον. 86. 28 lege αὐτοκρ. 88. 17 sic distingue, εἰπὼν βοηθὸν, κατ' αὐτὸν ὑπάγει. 89. 28 lege ἀναγκαῖον. 89. 41 post πολὺ pone comma. 92. 22 καταδεύσαντας. 97. 8 post κρίτ@ pone comma. 100. 17 post ἀναπέπτωκε adde comma. 108. 29 εἰπεῖ μοι. 117. 17 μεταρρέῖν. 121. 28 καλλιμαχίαν. 125. 33 ἀναῆν. 135. 36 ἀγάπλω. 137. 6 ὑπομενδῆτε. Ib. 16 pro αὐτῷ lege αὐτῇ. Ib. 36 λοιμοῦν. 154. 26 ἢ τὸ. 159 37 ἢ ἀκμῆσι τῶν ἄκρ. 170. 12 ἥδιστ' αὖ. Ibid. 38 ὧσιν. 177. 39 ἢ ἡ. 179. 43 χρηγυπόδιον. 185. 21 -σώμασι. Ib. 37 pro ὅτι ἢ lege ὅτι ἢ. 189. 19 λογισμοῖς. 202. 28 χυώδη. 203. 9 εὐχαειτῶν. 208. 31 post ὑπόλυσιν, & 32 post κατακλυσμὸν sublatis plenis distinctionibus substituatur nota parentheseos, ut melius sensus sententia. 231. 18 αὐτῷ φησ. 234. 36 ἐφικνοῦνται. 235. 15 ἢ ἀγῶνα. 245. 34 φεύγ. 248. 27 post ἴσως pone interrogationis notã. 251. 40 ἰδυμίῃ. 266. 6 Lege πολοντ. 267 5 τὸ δεῖον. Ib. 8 παρεβῆσθ. 273. 8. παρεμφαίνει. 274. 5 post ΛΕρεσμὸ, & 6 post αὐτὸ in quibusdam libris pone commata. 275. 21 μέρος. erratum est in numero pagine, pone 284. 296. 5 pro ἰώλκε lege ἑλκε. 300. 16 Ante ἢ πρυν. infere ἢ κρὶν πεισθῆ-ζοντα. 301. 31 & 37. & 302. 5 & 7 pro παρεὶς lege παρεὶς. 305. 6 pro πῶς lege πως. & l. 43 διανδ'-νει. 305. 14 post αὐτῶν & σκευάσματα pro notis parentheseos repone commata. 312. 16 ἀντποιῆς. Ib. 22. post συγγνώμῃ pone comma. 329. 16 ποιησ. 346. 40 pro μάχαι lege μῦ. 360. 37 pro Σκιλλοῦ lege Σκιλλ'-ουι. 364. 8 εἰσιλθῶσι, & lin. 19 ἀναπιδύσεις. l. 33 lege Θεῦ. 369. 16 βεβηδ@. sic etiam p. 381. 12. 371. 40 δίδραχμα. (& sic pag. (sequente bis.) & ibidem post αὐτῷ dele comma. 390. 34 πνδομῶν. 399. 25 pro ϗτον lege τάτων. 404. 8 & 9 ἐπιλυσιτ. 405. 32 ἐλλήλους. 407. 3 κἀν. 422. 14 δυσχερ. Ibid. 23 post σωπείαι pone comma. 429. 43 ἱππασελίδων. 435. 31 συγατέρχ. 437. 14 pro μὴ repone μι. 470. 42 παρεπιδῶ. 486. 3 τυμπωρύχων. 505. 4 ἐείων. 507. 23 lege τὸ ἄκρον. 517. 9 πῖϊς. 560. 34 ὑηδεῖν. 576. 24 κατηλόσω. 577. 15 ζηλώσωσιν. Ib. 39 ἴχθ@. 591. 27 μνοίσκοντες. 604. 35 πορφύρ@. 611. 37 χρεία. 617 33 εἰσιλᾶ. 621. 27 pro ἢ τὸν lege ἢ τόν. 631. 14 ὀπτάμενοι. 641. 14 λοιπὸν. 645. 34 post λίγῃ repone colon. 664 33 ἐκκλησίας, πάσης ἀνὴ, posito commate ante πάσης, non post. 677. 33 διωκῆς. 679. 17 ἤρξατο. 685. 36 χιτώνων ἀγχοῦ, φυσ. 696. 24 ἡμῶτα. 697. 1 βρέχων. 707. 2 δρυοφορῶσαι. 709. 3 ante ἔξ-σιν pone comma. 715. 13 ἴσχ@ῃ. 729. 22 post χειῶν, & p. 746. 7 post ζῶν plene distinctiones colloca-

da.

de. 737. 9 *lege* ἢ. 740. 3 παρατηρήσας. 755. 21 *post* μυεῖσθαι *pone notam interrogationis.* 767. 18 τυτ' ἐστὶ 769. 38 *post* ἀφορᾶσθαι *in fine lineæ dele notam interrogationis.* 774. 26 ἀναπλαγχνον. 781. 20 *pro* ἀῶυν *repone* αὐδὲν. 795. 28 & 29 ὑπεναν. 812. 4 σφενδόνησον. 816. 41 *post* καυσθῆι *pone comma.* 820. 9 *in margine pro* σκορ. *repone* ἐκκλ. 837. 20. ἄλλοις. *Ibid.* 43. πυκνὸν. 845. 26. *post* φοβερὸς *dele comma.* 857. 33. σκληρόψυχοι. 858. 41. *in marg. pro* σκορ. *repone* ἐκκλ. 864. 14. ἐυδιάλυτος. 869. 26. *post* ἕν *pone comma, & lin. seq. post* ἰδίᾳ *& post* ἄλλοθεν *dele.* 903. 43. θνήτοις. 905. 13. Προσβύτεροι. 907. 12. αἰνεπάτωσαν. 915. 39. κατισοδυναμίαν. 917. 28. σφᾶς *in quibusdam exempl.* 925. 11. *Inter* αὐτὸν *&* τὸ *pone comma.* 938. 30. ἐυδιαπόντητος. 940. 18. *post* δίκαι *deest* ἡ. 942. 30. *post* σκότος *deest* τῷ αἰῶνι. *Ibid.* 41. κρίττονι. 949. 33. ἐξαριθμήσαι. 950. 31. χρέαν. 954. 15. *pro* μὴ σάρκ. *rescribe* χρὴ σάρκ. 955. 28. *post* ἐπιμελῶς *plena distinctio.* 957. 2. φύσεως. 960. 5. ἐνομοθέτησε. 990. 33. Δαεῖδ. 992. 6. καθυπισχνοῦται. 994. 31. διαλῦσαι. 997. 20. *post* κηρύξει *dele plenam distinctionem.* 999. 35. σφετέρωμα. 1000. 13. διδάσκαλος. 1014 9. ἐγγιούσης. 1022. 3. & 4. σφοκλῆσαι. 1024. 19. ἀκύσαντες. *Ib.* 11. πυθίας. 1039. 34 *lege* διοίσεται. 1047. 9. ἐνεπείσατο. 1050. 35. *post* πωλεῖν *dele notam interrogationis, & repone comma. Ib.* 38. πᾶσι. 1052. 21. καθιεῦσαι. 1059. 13. *post* αἰδέσεσθαι *pone comma.* 1068. 7. ἢ γὰρ ἅπαν. 1084. 13. διάκαμεν.

TOM. SECVND.

PAg. 11. *lin.* 24. λέγῃς. 20. 2. κατεμίσει. 23. 25 *post* ἱρίσατο *plena distinctio. Ib.* 37. ἐφυμνωδήσου. 25. 42. *pro* συσπεῖν *lege* συσπεῖραι. 27. 37. δευτεραπίστου. 37 27. ἃ τοιοῦτο ἂν. 38. 22. ἐπαίνου. 49. 14. *post* πυεῖ. *colon.* 76. 30. σφ ἠερδόπου. 77. 29 Ιωσίᾳ. 97. 30. νομοθετοῦντες. 105. 28. πῶ ἀπαίτησιν; 111. 5. ἐμπολίτους. 118. 20. ἐμπλάτωνι. 137. 30. *post* αὐτῶν *plena distinctio.* 145. 35. *comma ante* βλάπτει. 154. 41. μεριμνῶν. 161. 8. ᾗ σὺγχ. 163. 10. ὃ ἠείσε. 168. 9 ὑπάτειαι ᾗ πατρὶ. 176. 34. ἐκόντα. 181. 4. σπολάσειν. 196. 42. *post* ἐγκαλῶ. *pone colon.* 200. 13. *pro* κιφ. η. *pone* κιφ. θ. 262. 37. σφαγῆτε. 265. 1. *post* μεσιζομένου *pone plenam distinctionem.* 285. 39. αἰχμάλωτα. 317. 34. φάσπορτα. 320. 44. τῶν. 336. 8. *in marg. post* ἴσως, *pone* ἀμφίβια. 363. 7. ἐυσφείρετο. 372. 42. κρὰς ἅλαδε. 387. 9. ἐξεπιζόντες. 393. 2. ἐπτηλόθ. 418. 20. μάνησε. 427. 43. πορεύσει. 443. 44 δίπτυσίας. 448. 41. ἀνάσσε. 450. 30. ἐπιλήθεται. 465. 23. ἐχαπατῶν. 472. 37. *post* γεγενῶν *pone plenam distinctionem.* 477. 26. ἄλλοθ. 517. 42. ἰχμά. 525. 34. ὕδεσιν. 542. 43. ἐξελήθεται. *post* 546. *error est in numero paginarum,* 557. *pro* 547. 550. 9. αὐθρώπους. 602. 42. *post* κρὰ ἢ *deest* φασιν. 604. 17. *in margine* ἅλλοθ. 604. 39. μέμφεται. 605. 30 *in marg.* ἀναπαυῖ. 636. 5. *ante* μέσον *deest* ᾗ. 668. 14. μάχαι. 669. 22. *in marg. deest* χ. *ante* ἀγάγῃ. 688. 35. *pro* τὸ *lege* πρὸ. 695. 3. ἐμέρεσι. 713. 41. ἐυσεβέστατον. 736. 33. ἔγκαιναι. 748. 29. *post* ἔκνυε, *plena distinctio.* 751. 1. τῶν σάρκα. 775. 13. διωῦτι. 789. 42. σφενεκῆ; 807. 33. *pro* ἧς *lege* ἃ. 825. 22. *dele* κεχλίκασι ταπεινῶν. *Ib.* 23. *post* ἔφατο *pone notam interrogationis.* 828. 35. *pro* τῶ *lege* τὸ. 832. 41. τῶν φύσιν. 850. 39. καλέοντες. 883. 37. *dele* ἀσφελείᾳ. 885. 4. *ante* ὑπὸ *pone plenam distinctionem.* 907. 32. αἰδεσθεῖν. 913. 32. *ante* ἢν *deest* παῦ. 915. 35. *dele* πρὸ. 918. 11. σκεῦσον. 922. 5. διαθῆ.

TOM. TERT.

PAg. 14. *lin.* 2. πυκνάζου. 28. 39. πόνον. 34 38. μίσους. 40. 4. πολεσίᾳ. 43. 9. ψυχῆι. 45. 34. τὸν Δαεῖδ. 60. 9. ἐφατνοπίστης. 73. 8. ἐχθρ' οὐδὸν. 81. 3. *post* διαῦτα *pone colon.* 103. 20. *in marg.* χρὴ τὸν αὐτὸ χθόνον. 185. 18. ἐαδίσεται. 231. 37. *deest colon post* ᾗ 134. 16. *post* σάλον *plenam distinctionem pone.* 139. 29. σφρυκώσαντες. 159. 35 *pone* ΗΔΙΚΗΣ. 169 24. *in marg.* ΔΙΚΗ. 174. 32. πῦρ. 182. 8. *deest* ᾗ *ante* ἔτι. 192. 39. *dele* ὃ *ante* ᾗ. *In numeris pag.* 321. *pro* 231. 211. 17. ἀναιδὲς. 246. 32. *post* ἐχεῖ *deest nota interrogationis. Ibid. dele comma post* πάντα. 253. 7. κολάζων. 256. 37. ἐξεπίζον. 257. 41. *post* ἀδικήματα *pone plenam distinctionem.* 281. 3. ἐυνοήσας. 299. 4. ἀυδήσεται. 309. 11. *post* ἰδὲ *deest* ἐν. 331. 44. *ita distingue,* ἐγὼ φιλῶ. *in ed.* 346. 29. λόδην. 387. 35. εἰς ἔνα. 410. 8. ἔγκαιμα. 412. 37. ἀπιμὰ *non subscripto iota.* 423. 3. ψαπίζης. 424. 23. αὐτῆς *pro* Κορεὶδ. 455. 6. *pro* ἔτη *lege* ἢη. 480. 12. μαῦλ. 493. 22. τῶν ἰλιον. 509. 15. βασιλεῦσι. 510. 2. τὸ ἐλῶσι. 511. 21. σκεῦσάσαντες. 513. 7. *deest in margine* σκεῦσμα. 557. 44. Σωσιφάνης. 563. 44. ἀλλὰ ᾗ. 564. 23. *pro* τὸ ἐυδίως *repone* ᾗ ἐυδίως. 568. 16. *post* χρὴ τὸν, *& p.* 569. 34. *post* δὲ τὸν *pone commata.* 571. 17. *post* χαρίζεσθαι *pone colon, & pro* αὐτῆς *lege* αὐτῷ. 595. 10 *post* πάντοθεν *dele plenam distinctionem, & pone colon.* 604. 10. *pro* ἀνὰ ἔτη *lege* ἀνὰ ἔτος. 613. 44. *post* ψυχῆς *pone interrogationis notam.* 639. 28. ἐσπαῖρε. 643. 36. ἡμῖν αὐτοῖς. 698. 24. *pro* αἰεῖ *lege* ἀεῖ. 711. 29. ἀνὰ. 721. 38. ἀναπαύσεται. 773. 28. *dele* ᾗ *in fine lineæ.* 789. 19. *pro* οἱ *lege* τὸν. 823. 29. οἱ πε. *Ib.* 44. *pro* ὃ *repone* ἢν. 883. 37. ἀναμαθύσεται. 887. 29. ἀναπαύσαι.

TOM. QVART.

PAg. 48. *lin.* 3. *pro* πυεῖν *lege* πυῶν. 96. 21. *pro* Διὲ *lege* Διά. 131. 14. *lege* ᾗ πατρὶ. 148. 11. *lege* Δαυΐδιδοι. *l.* 31. *dele com. post* ὑπερμάχῳ, *&* μάλλον, *& repone ante* ὑπερμάχῳ. 153. 37. *post* Χειρὶ *pone notam interrogationis.* 159. 28. *lege* καθίσιας. 176. 39. *&* 40. *pro* ἀλλ' *&* ἀλλ' *lege* ἀλλ' *et* ἀλλ' *ab* ἄλλο, *non* ἀλλά. 285. 35. *scribe* ἐπᾶδε, *properispomenon.* 265. 38. *pro* ἐκοιῶ *lege* ἔκοιων. 280. 7. *dele notas parentheseos.* 295. 14. *lege* ᾗ ἐκεῖ ἔφη. 321. 16. *deest in marg.* γρ. πυ. 332. 42. διώτατ. 341. 25. ὑπερβάλλει. 354. 21. ἀθροίσαντες. 436. 17. *post* ἐαυτὸ *pone comma.* 437. 32. *ante* ἔτος *pone comma.* 455. 42. *lege* ἐπιπόδιους, *& subdistingue*

distingue post ἡδύτατ. 465. 32. *lege* ἐνοιῶν. 480. 4. *dele comma post* ὑμᾶς, *& pro* πάνα *lege* πνέ. 483. 37 χρυσοῦ. 489. 25. *sic distingue*, παρεύου ὕν, ᾧ σὺ πάϊες ὁμοίως. 498. 9. *post* ὅπου *pone comma.* 503. 34. *post* ἰδυσία *pone plenam distinctionem.* 508. 28. *post* Θεῷ *plena distinctio.* 510. 3. *post* ἀρὰ ὧν *plena distinctio, & post* ἐφθέγξατο *colon.* 520. 23. *post* παρκάσουσιν *pone comma.* 530. 43. *post* ἐπαγγειλάμ. *ac dele notam interrogationis.* 537. 26. *lege* κατασθλῶσι. 538. 37. *lege* κρίσουσα. 539. 1. ὦ μαγ. *&* 540. 38. ὦ δυνάτης. 553. 25 *lege* ξένοι. 560. 24. *lege* ἀπόλαυσι. 575. 34 *ante* ὑχὶ *pone comma.* 587. 17 *post* ἀπελλύμ. *& pone comma.* 593. 12. *lege* ὕ, *& adde plenam distinctionem.* 608. 10. *dele interrogationem post* ὧδε. 615. 42. *post* μυσταγωγικοῦ *pone comma.* 616. 40 *post* βασιλέων *pone comma.* 633. 40. γίνεται. 640. 44 βουλῇ. 643. 1 *dele o ante* ὦδε. 644. 20 ἔχοντ&. *lb.* 21 *post* πηγῶν. 650. 9 πυνειέα. 654. 39 *post* τοῦτο *dele plenam distinctionem: & verba sequentia* (μικρὸ πατερ ᾧ λέγω, ὅσον εἰς πίνον ἦκει) *lege* παρεμβεπτικῶς. 662. 32 ὑπερβία *sine iota subscripto.* 663. 26 *post* ὧν *pone notam interrogationis.* 663. 33 ἓκ ὑπάρκησι. 667. 3 *in marg. scribe* ὑπόλοιπον. 673. 30 *post* ἀλείφων *pone colon.* 704. 20 *pro* ὑπέρ *lege* ἐυπέρ. 705. 39 ἐξίσαχθ. 709. 24 *in marg. lege* ἀκρόδρτ&. 721. 10 *lege* ἰεροσολύμεις. 723. 19 *lege* πυιδεῖς. 739. 16 *scribe*, μαπύπτυλα. 758. 18 γλωσσόκομον. 758. 43. *post* φορῶν *pone comma, & l. seq. post* ἱματίων, *notam interrogationis.* 777. 8 *pro* μισὶ *lege* μυσίν. 779. 32 Κυείου. 787. 18 δήϊκεν. 792. 27 *in marg.* ἐξήλεγκα. 801. 27 ὑπολαῖς. 804. 41 ὅσου. 812. 26 *post* Θεῷ *plenam pone distinctionem, & post* πλῆττκως *lin. seq. pone comma.* 825. 19 *lege* ἀφιλονύκως. 832. 28 *pro* ἐυπίνως *lege* ἐυτίνως. 836. 37 *lege* ὕπνου. 854. 9 *ante* Μαϊσῆς *deest* ὁ. 859. 11 ὅτι ᾧ. 865. 3 δηλήσκομαι. 866. 40 *dele plenam distinctionem post* κακοργίαν, *& colloca post* δικόλυκ. 884. 31 σωτόμως. 888. 20 ὑπικερωῦτ&. 895. 15 φιλοσοφ&. 896. 10 πάθεις. 897. 7 σκόπει. 903. 22. κερυκάματα. 907. 8 ἐγκέλοντες. 908. 11 *scribe* ἐκχειδεπ&. 916. 8 *pro* ἔπνον *scribe* ἐπίνον.

Ag. 14. *lin.* 29 *lege* κελεύει. 17. 40 ᾧ σκορπῶν, ᾧ δὲ πᾶσιν. 45. 41 ὁ πεύσει κρίσιν ; 46. 34 *pro* ὁκῦσαι *lege* ἀκόσας. 47. 7 *pro* φόζῳ *lege* φόρτῳ. 57. 15 *lege* πνεῦσα *pro* πνεῦσαι. 69. 13 ἐφραξεν. 78. 2 *lege unico verbo* ἠκαιρώτων. 84. 17 πμιώπεγν. 95. 2 σοὶ *cum accentu. nominativus, plurales a* σύς. 117. 31 καπφερηῦ. 121. 5 φησιν. 143. 1 *lege* διερδιαμβώλις, *& l.* 5 ἐυειδεῖς. 150. 35 *pro* ἐκ ὧν *lege* ὧν ἐκ ὧν. 158. 13 ἐρημίᾳ. 179. 28 *post* λάζαρον *pone plenam distinctionem.* 187. 20 *lege* διαπαδέυτου 196. 6 *lege* ᾧ ὀμοθέλω. 201. 26. 27 *pro* κατέλυσι *lege* κατέλυσι. 214. 22. *pro* εἰ γὰρ τὼ, ὴ, ὠφελ. *lege* ἢ γὰρ τὼ, εἰ, ὠφέλη. 218. 5 ᾗ ὀρίων. 220. 39 πάμπαπλω. 224. 18 ἐπεῖσι. 247. 36 μυσηείοις. 251. 7 μόνοις. 252. 40 *pro* ᾧ πᾶς *lege* αὖ πᾶς. 253. 26 *pro* ἀχάνλω *lege* ἀπ'αὖλω. 255. 32 ᾠδίδωσιν. 261. 26 ἤδειλεν. 268. 1 *post* ἔχειν *dele distinctionem.* 269. 28 ἀπολογίας. 270. 1 *deest* -κη *initio versus. lb.* 4 σκεύεσεγν. 271. 35. πτέτικτι. 283. 29 ἀπαγράπτουσι. 292. 19 ζαῦξαι. 304. 17 δὲ πυτῖε. 307. 6 ἔλοιντ'. 309. 33 σκάμμαρ. 351. 1. μέλλοντας. 364. 2 ᾠδέ. p. 373 *&* 374. *in superiore pag. parte pro* λέγ. ις. *lege* λέγ. ις. 385. 15 *&* 16 ὕστ. 390. 40 ἑαυτοῖς. 400. 25 *in marg.* κακοῖς. 451. 32 πέτοις. 481. 2 *pro priore parenthesi nota, & pone plenam distinctionem: pro posteriore comma.* 485. 21 ὀλολυγεσν. 488. 32 *pro* βασλ. 497. 21 οἱ ἰδόντες. 498. 12 ὠφείζω. 522. 23 ἰφαυδε. 565. 30 Δωμόνων. 579. *col. b. lin.* 18 πίπτουσιν. 594. 19 ὕλλοις. 608. 43 *pro* μείζον *& lege* μείζον. 611. 44 μέγεσον. 628. 6 αὐρωπάσων. 645. 32 *post* φιλανθρώπ. *pro plena distinct. pone comma.* 686. 9 *post* ὕδωρ *dele comma.* 708. 22 πάσματ&. 741. 21 αἱ ᾗ δύο. 750. 25 *post* πηδᾷ *pone plenam distinctionem.* 759. 18 *pro* φίλ& *f.* εἶλοι. 765. 41 *pro* κελεῖ *lege* κλεῖ. 766. 17 ἰυδαῖοι. *lb.* 41. *pro* ἑαυτὸ *lege* αὐτὸς. 772. 31 *post* πειρᾷ *pone interrogationis notam.* 777. 18 ᾗ *in fine videtur redundare.* 778. 43 ὁ σωτ. *lb.* 44 *post* ἠδυλήσωτι *pone notam interrog.* 788. 7 *post* κολαζώμενοι *plena distinctione.* 822. 11 ἰσ. ὑπιτυλίων. 829. 1 *ante* πέλεων *dele comma. Ibid.* 14 τὸν Θεὸν. 831. 5 ἐσφορδυνωσιν. 849. 23 πυπίζων. 852. 28 ταμεύουτας. 857. 25 εἶδητι. 861. 32. *lege* ἀπὸ δὲ τοι. *&* initio *vers.* 34 *dele* τι. 866, 36 *pro* τὸν *lege* οἱ. 872. 35 φειστημδη. 882. 13 *post* νεκρὸς, *plena distinctio.* 893. 43 *dele* ὑχ. 910. 20 *lege* Αμὼ. 917. 33 *post* Θυσία *pone parentheseos notá priorem.* 926 37 ἅπαντες. 939. 24 μετάδικαν. 941. 15 *pro* δεσμὸν ἴσως Δεσμόν. 961. 26 εἰσυνέχομεν. *lb.* 37 ὅτι ἐπ' ἐκπλ. 962. 14 *pro posteriori* ᾗ *lege* ᾗ. 976. 26 ἄμπλ&. 982. 30 ἔρχεις. 991. 34 δεῤίσουσιν. 994. 22 ὁ ζῶων.

Ag. 9. *lin.* 23. *ante* ὕτερον *dele comma.* 17. 12 Προῦτι *lege* ὅτι. 24. 30 *Post* πᾶς *pone notam interrogationis.* 37. 39 *post* ἀφαιρεῖσθαι *dele comma.* 43. 43 *Pro* φλῶαι *lege* φῶαι. 46. 6. *Post* πλεως *pone interrogationem.* 55. 21 *Post* πέρεμα *pone comma.* 62. 10 συμπνεῖσατε. 64. 28 *ante* ὑ, *& post* σκιᾷ *lin. seq. pone notas parentheseos.* 66. 7 *ante* ὁ γὰρ *& post* πίσει *lin. seq. pone notas parentheseos. lb.* 22 *post* ἀγάθοὶ *pone comma.* 67. 39 *lege* ψυχρολ. 70. 12 *post* ὅτι *pone comma.* 82. 28. κερδικῶν. 85. 5 *ante* ὑδὲ γὰρ *& post* ἐξέλεγ. *post* τετολμηκὼς, *pone notas parenth.* 83. 22 *post* αὐτόχρωμα *pone plenam distinctionem.* 88. 1 τί ὦν φησὶ ; *quid ergo, inquiet aliquis ?* 89. 33 μίσους, *lege* μύσους. 90. 50. ἀλλὰ. 93. 15 ηχόησι. 97. 17. *pro* ὑκίγκας *lege* εἰκίνας. 102. 7 *Post* τὸν σὸν *pone notam interrogationis.* 112. 19. *Lege* ἀφεστὸν Θεόν. 124. 2 *Post* ἀφικνεῖται *pone plenam distinctionem.* 125. 20 *Post* βαβραζώμ *pone colon.* 132. 17 ἀφεστοτέπαπλω. 136. 2 ἀπεφθείρουσα. 169. 13 *pro* αὖ ἐξῆς, *legendum* αὐξῆ. 181. 10 *Post* σρλιεῖς *pone interrogationem.* 214 16 ἐπιτρεχόμενος. 216. 24 *ante* δεινὸν, *dele comma.* 217. 12 δράχμιον. 221. 34 μιμώλλα. 226. 10 ἀκάνθιοι 242. 19 πυρικαθόνια. 281. 23 *post* μνησίφιλον *pone comma.* 298. 2 εὖ ἀφεπέσας. *lb.* 37. Ζωῆς *fine ita subscripto.* 307. 38 *pro* ἀλλοκεν *lege* αὐτόσεν. 339. 17. τῶ Θεοῦ. *& l. seq.* πιδὲ. 345. 17 καταχώριον. 439. 31 *ante* ὅσ. *pone colon.* 441. 31 διαμάρτυρεται. 442. 4 *ante* ᾗ γὰρ, *& post* Θεῷ *l. seq. pone notas parenth.* 486. 5 *pro* ὧς *lege* ὧνος 494. 44 φοβῶν. 500. 43 ἐυκολίαν. 501 20 ὦ μὴ δὲ. 507 16 *post* αὐκίρυξε *pone colon.* 529. 27 ἢ σύμφορ. 539. 2 *in marg. lege* ἐυδιωκόμ. 557. 21 ἀλόντα. 590. 2 *ante* μι *litera intercidit. lege* ὁμολόγ τα. 600. 39 ἐχθῖ. 622. 22 ὀπίσεσθαι. 638. 39 *pro* ᾗ τὸ, *lege* ᾗ τῷ. 640. 21 μόδοι. 642. 6 *pro* ὅτι *legendum* ὁτι. 644. 3 ἐπιμέμφεται. 645. 39 ἀχάτλω. 645. 40 βυρύλλιον. 646. 10 ἀξιῶ. 710. 1. *pro* πόμμα *lege* μεδμα. 784. *erratum in numero or.* & *in* 5. *pag. seq.* ᾗ. *pro* π'. *&* p. 791. ϛ'. *pro* π'. 804. 33 δωσείδω. 806. 14 ἐκπόᾳ. *lb.* 39 κριτὸς. 811. 5 *sic distingue* ῥᾴδιόν ἐστι, τοῦ ἀ. τ. πυπιμμυζημένων ἕσω. τ. λ. 817. 9 *post* πυπίνια *pone plenam distinct. & deinde*

lege ἀμφιθείς ☞ del. *Ib.* 17 lege γαυειωμένην. 821 8 lege ὅ, π. *Ib.* 33 τὸ μὴ, *legendum* τὸ μή. 824. 9 ἐλεήσουσιν. 829. 20 *lege* ἀκεπώματον. 852. 8 *pro* ἴ. *da* lege ἴδρα *vel* ἑδρα. 863. 43 *pro* ὑπ̓ ἀμφίους *lege* ὑπακειμένους. 866 16 *del* τὸ. 868. 34 *ante* ὕπω & *post* καλύπτει *l.seq.pone notam interrog.* 873. 13 ἀδάμενον. *Ib.* 14 δορι ☞ 877. 43 *post* δίκλω *ponc colon.* 878. 28 *lege* κατηλείᾳ. *Ib.* 43 *sic distingue*, στεφάνων· κἀν ☞ στρατιῶται, μετείκε γοῦν. 880. 41 Ζωσιμᾶντος. 881. 30 λυκιάς. 884. 34 αὐθρωπ ☞. 893. 20 *pro* ὑμῖν *scribe* ἡμῖν. 895. 26 μὴ χρῆσιτο *includ.inter parentheſes, deletis utring, plenis diſtinctionibus.* 918. 4 *lege* φείκιν *ſine* ι *ſubſcripto. Ib.* 28 ἴλιτι. 919. 8 ἐρρυπωμένος 951. 6. ἀπαθάνατος. *Ib.* 15. λιμβῆνι. 966. 44 *lege* ἐπλυ σφόδρα. 977. 35 βεχέλιον. 979. 26 σωφρενῆν. 980. 37 τίτε. 997. 15 κακεχρῆτα.

Tom. 7. P*Ag.* 5. 36 *lege* ἀκράτ. 17 44 *lege* αὐένεχ κα. 27. 27 *dele* ἐκ *ante* Διαδέτω. 38. 36 *poſt* ιμμαςίγωσα *deletur interrog.repone colon.* 39. 40 περιδέσει. 41. 5 *poſt* αὐξων *pone colon, ſtemq. poſt* σφόδρα *l.*7. 41. 13 εἰδότων. 55. 9 *lege* ἐχ̓ ὲ. 56. 31 ἐ χω. 58. 7 *lege* κεχαλίζοντας. 60. 18 *lege* ἄπλα, *& ſic p.* 68. 42. *& p.* 37. 32. *& ſæpe aliàs.* 69. 6 *pro* διεδ ☞ *Ms. Sambuci habet* διαγῦσ. 82. 5 *Mſ.* αὐτπαπθ ☞. 89. 44 *Mſ.* παρέχοντα. 91. 25 *lege* ἔτυχεν. 31. *Mſ.* κατεικαδ ☞. 93. 16 *puto legendum* ἀπαγγελόντων ὑ Ανίου ὃν ἔλεγον. 110. 10 πλαδιῶν. 103. 16 *lege* χαίρωθι. *Ib.* 20 *lege* συγχαρησάτω. *Ib.* 27 *pro* ἔξωσι *lege cum Mſ.* ἔκξωσι. 106. 36 *legendum vel* κῤ ψυχῶ, *vel pro* κῤ ψυχῆς *leg.* † ψυχῆς. 112. 37 & 38 λαγῶν. 114. 38 *pro* ὑμεν *leg* ὑμᾶς. 121. 27 *leg.* ποσώτης, *& l.* 29 γενέσειν. 126. 1 ὑβρδ̄. 127. 20 ἀμελλητί. 132. 38 λόγον. 138. 41 *legend. videtur*, καὶ παρὰ διῶδε, *paſſim.* 141, 34 *pro* αὐτὸς *lege ex Mſ.* αὐπαῦ. 149. 18 *pro poſteriore* τῶτο, *legendum* ρητο, αὐτ. 154. 28 *poſt* τετιγμένον *deeſt poſterior nota parenth.* 179. 13 συμπαπ. 181. 29 *lege*, ὡς ρωῦμι. 183. 22 † σὺν ἐνλάζεται. 184. 21 ☞ † σὺς διαμ. 189. 8 *leg.* ὑμετέραν. 204. 31 *leg.* Ακιλιᾶς. 207. 40 σὺς τὺ οἰκεῖα ☞. 208. 6 φιλοτιμεῖτ̓. *Ib.* 9 ἀγνοῦ. 217. 12 *pro* ὕτω *in marg. leg.* ὕτ. 220. 6 † Ζωστρ. *Ib.* 33 *poſt* ἀγάπη *pone plenam diſtinct.* 221. 42 διδασκάλας. 222. 27 *ſic diſtingue*, αἰρῆκεμβ 3 ὅτι ὑδὲς λυόμενος ☞ θεσσαλικ. 228. 44 ὅτε ἐν ἴδιον. 248. 25 παπαπλία. 249. 43 *in marg. lege* κρύβας. 260. 20 ὑπόδητ. *& ſic in caeteris.* 273. 25 *leg.* μόνων θεῶ. 275. 14 παῖς. *&* 15 Αξεναν. 277 9 διωμόνων. 282. 28 *pro* οἱ *lege* ἐς. 283. 29 χῶῦ. 286. 39 σκιερᾶς. 293. 38 ὁρυμαγδός. 297. 26 ὀπωροφύλαξ. 308. 10 ἄῤ ον πνεῦμα. 310. 37 βλέπ. 312. 33. *leg.* χλοῦσ. 313. 4 ὑποροίσουσι. *Ib.* 35 *in marg.* ἐπόλωσαν. 324. 40 ὄρυγον *vel* πίνυκα. 331. 16 & 17 διωμοχῆς. 361. 34 χαιρετίζ ☞. 363. 28 συμπαρακολ ☞. 369. 36 ἐπαίνης. 373. 1 *ſic diſtingue* ἔπι 3 Ιουδὰν, 379. 4 κάλ ☞. 385. 22 ποτίκιον. 401. 39 εἰδικῶ. 418. 10 *pro* καμζαίνεις *lege* βαμζαίνεις. 427. 33 πεπυκνωμένα. 428. 37 *pro* φύσι *lege* φύων. 440. 35 *in marg.* ζωπυρώσίνπες. 448. 14 πλεισχίλια. 461. 3 λάρυγγος. *Ib.* 7 χαίρητος. *Ib.* 34 φαίνη. 474. 10 γίνῃ. 480. 17 ἐπιδόματα. 490 20 πῶτα. 492. 17 ἄλεγῶ. 499. 25 ωναζόντων. 515. 31 πεκταπίδωμος. *Ib.* 40 & 41 χρησιμόνιον. 529. 15 ὧδε. 32 & 33 πίστ. 557. 22 *lege* Ζωσιμίρων, *& mox* φοβερῶ. 562. 36 κατίχεται ὠπῶ. 568. 21 & 22 φερσεβόκιμος. 570. 12 χηκαδικῶ. 577. 11. 12 ἀρίγαμα. 629. 24 ἄπαυτον. 631. 33 κληρ 3 633. 23 ἔκυκλ. 635. 12 Ζωσίμα. 636. 23 ἐκώλυσπ 3 640. 12 ἄλυπον. 645. 30 ἐμαδοῦμεν. 646. 23 δοφύσεις. 647. 17 *lege* πλέον. 648. 37 ἐπανάδυμεν. 651. 9 ὑπῆτῦ. *Ib.* 19 ἴσως τ̄. 653. 39 *in marg.* μβύσσος. 683. 13 ὅτι ψυχορραγῶν. 702. 9 δεικνύηται. 709 43 πόνον. 725. 43 τὰς ἐν τῖς. 726. 2 αἱ ὄρυπτον. 727. 6 χλιδε. 735. 15 ὑποδήσω. 739. 27 διάρχμα. 746. 7 & 8 ἐκείνων. 755. 20 ἡ χείρις. *Ib.* 27 ἢ γὶ λέγω ρης. 756. 24 κλίπης. 766. 35 φεῖς ἢ κλῖς. 775. 37 *ſic diſtingue*, δικῶ κἀγῶ ἔχειν ἱρῶ. 777. 16 ἄθρωπος. 778. 9 ἐνύθρων. 782. 15 & 16 ἀμβράκις. 788. 23 *expunge titulum in marg. & repone*, ἐκ τῦ λόγυ τῦ ἀεὶ πλάσας ἀγάπης. 796. 4 ὀκυρῆς. 798. 42 μητρῴας ☞ πατρῴας. 799 44 ἐπαγγέλλοντα. 807. 10 ἐυχώμενος. 809. 14 ἀφιλήματα. 811. 5 οἱ βόες. 819. 8 & 9 ὑμετέρας. 823. 11 εἰς τὸ αἰῶνας. 835. 29 & 30 πίνων τότων; 837. 10 ἀρῆς & *l.seq.* ἀφιεῖσι. 841. 35 ἡδυπνοΐλων. 843. 4 ἦν ωμάτων. 850. 11 θαυθῆμαι. 855. 35 χῶῦ. 864. 4 *titulum in marg. deduc ad verba illa l.* 7 πίκνοτα λόγον *&c. & repone in marg.* ὃν τῦ λόγ. εἰς τὸν μυείας τάλαντα ἀφίλοντα. *Vide tom.* 5. *p.* 201. *l.* 26. 867. 29 ☞ πεῖ. 869. 4 *pro* ἀλλῆτε *lege* ἀλλῆπα. 871. 43 *lege* υβιῆ, *diſparachma.* 874. 8 πόνων. 888. 14 πευύσης. 890. 4 αὐδράσων. 916 41 οἶδε. 933. 20 ψυχῆ ἡμῶ. 937. 10 *acnunt.* 945. 39 *honorabur.* 946. 37 *peregrinatio*, 947. 39 *reſinate, Ib.* 52 *latitia.* 948. 21 *platea mundantur.*

Tom. 8. P*Ag.* 2. 11 *lege* κεῆσον. 4. 12 *lege* αὐοῖξαντ ☞. p. 5. *ſubdiſtingue poſt* ἔπως *l.* 42, *& poſt* κρατεῖν *l.* 44. 44 καθαρᾶς. 13. 8 *lege* ἀπιλαζάντων. 20. 30 *lege* σφρενιώσων, *& l.ſeq. poſt* φιλοτιμίας *dele comma.* 23. 25. *poſt* αἰῶνος *dele comma, & l.* 34 *poſt* πλαίσ *pone comma.* 24. 19 ☞ 20 *lege* αἰχμάλωτον. 25. 9 *pro* ὅτι *legendum* ὅτι. 27. 15 *lege* πολ κόσμους. 30. 22 ἐν ἑαυτε. 30. 39 ὑποπόδ ☞. 31. 16 *lege* ἀπίτρεπ 3. 43. 17 ἰσόπτοι. 62, *p.ſeq. corrige* nutmerum, *& repone* 6 ☞, 65. 1 *pro* πάλιν *lege* πάλιν. 66. 1 *lege* ὑπεπορωύτα, *& l.ſeq.* ἄπαντας. 69. 14 *lege* ἐκπεμπόν, *& l.* 35 *lege* ἄπασι. 74. 3 ὡσ ὅλων 89. 31 *lege* ἀξία *in ſingulari.* 92. 28 *lege* ἐπιτυπῆ δικίνη. 100. 36 *pro* ὑμῖν *lege* ὑμῖν. 110. 23 *poſt* πίδωμι *deeſt* ωσ ἐν. 115. 29 *ſcribe* ὡσπεῖλαε. 124. 1 *lege* λόγυς. 129. 32 ἡμέρων. 132. 28 ἀμβράσεις. 133. 2 ἐωυῖς. 135. 11 αὐχένα. 140. 29 ὑποτύπωσιν. *Ib.* 39 ὄρκος σι καὶ. 149 36 οἱς ☞ ἐκκ. 152. 9 ἐκκαιρ. *Ib.* Ωρεῖμ. 156. 15 *lege* Ευνάπ ☞. *Ib.* 37 *lege* φερσῆνος. 161. 40 χάεισος. 175. 14 τῦ νυῦ. 179. 20 *lege* αὐτοραδίως. *Ib.* 24 *poſt* -δοτων *dele comma.* 180. 43 *in marg. lege* Marcionistæ. 182. 19 πτοίπκα. 187. 17 *poſt* σιμζαίνει *dele comma.* 189. 7 *lege* νόμεις. 192. 30 βαπλεῖ. 199. 35 *pro* καλαλεῖν *lege* καταζεῖν, *et l.* 39 ἐφοεζᾶτο. 201. 44 *pro* πασῶν *lege* πίσων. 204. 12 *dele* τὰ *in princ. lin. Ib.* 40 *lege* αὐτὸ. 219. 5 *pro* ἐυδὶ *lege* ἐν δὶ. 220. 17 *in marg.* ἀπεκίνητο. 225. 39 Ηεφεκλείδ ☞. 231. 17, & 232. 14 κατεχέθησαν. 241. 7 γωνιωνίπτ. 249. 43 ἀφαιρεδῶσαι. *Ib.* 21 *dele colon poſt* ἄπαντων. *Ib.* 22 γλώσσης. 268. 35 *dele colon poſt* χαμαιρῶσαν. *Ib.* 42 Ζωσιλλιανον. 270. 31 Χειεῖς· 273. 32 *pro* χειρδίντ ☞ *pone* χειροδίντ ☞. 282 26 *pro* ἐδ ☞ *es fortè* ἤθει. 284. 22 ἀπαρέγπτως. 295. 41 κημάμω. 299. 22 ἀνθρωπίνων. 301. 41 ὕπεν. 302. 14 παρηγτίτο. 316. 19 *pone* ὑ ☞ *poſt* ξανθ. 333. 2 αὐδρα. 335. 33 ἐκκαιρ. 336. 28 ἐπιπων. 340 21 δοκιμάζει. 343. 23 αὐδυνα ; 356. 28 σπῆχυ. 375. 16 ἀνηθείς. 376. 5 μετα δέσεως. 380. 19 ὑπόγυμα. 389. 7 *lege* ταμεῖα. 406 20 ἀπαγγειλάμενον. 308. 29 *pro* τὸ χαλεπώτατα *lege* τὰ χλεπώτατα. 416. 14 ἀξιότατον. *Ib.* 31 βέσπορ ☞. 417. 16 φαίνειν. 423. 1 *pro* ἔπειτα *lege* ἔπειτον. 424. 34 κατασροφή.

FINIS. Anno Dom. 1612.

ΕΠΕΙΔΗ ΕΘΟΣ ΗΝ ΤΩ ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΩ ΙΩΑΝΝΗ ΤΩ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΩ ΛΥ Ὁ ἑρμηνεύσας Ὁ πρὸ αὐτοῦ προηγόρηται. Εἰ γὰρ ἠθικὰ καὶ παραπαύειν ΤΩ λόγον, ἅπαντα δὲ ἐν τοῖς ἡμετέροις αὐτηγεάφοις, ἐν οἷς αὐτοῖς ἢ ἐν πᾶσι ῥήμασιν ἐκατέρωθεν ὠφελεῖσθαι· ἀναγκαῖον ἐνόμισα κἀγὼ πρὸ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἠθικοῖς ΧΥ πλάτος ἐπιθεῖναι, ἐν στενῷ προθεῖναι, ἵνα ἔχῃ ὁ βαλλόμενος πλοῦν δυνάμενον τὸν πόνον τοῦ πόνου ἀπόνως καὶ ἐν στενῷ φυλάσσειν. Εἰσὶ Ὁ ΤΩ ἠθικῷ ἀριθμοὶ ΧΥ τῶν ΤΩ λόγων.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΓΕΝΕΣΙΝ ΗΘΙΚΩΝ ΠΙΝΑΞ.

α'. Ὁ Πρῶτος λόγος ὅλος ἠθικὸς περὶ ἡσυχίας.

β'. Ὅτι δεῖ μεμνῆσθαι τῶν ἐπιπλήξεων, καὶ τῆ τῶν δογμάτων ὀρθότητι ἀκόλουθα καὶ ἔργα κατορθοῦν. ἐκάστοτε γὰρ τούτων χωρὶς τὸ ἕτερον νεκρόν.

γ'. Περὶ τοῦ διηνεκῶς νήφειν καὶ τοὺς ἀσωμάτους ἔχειν ἡμᾶς ΤΩ πόλεμον, καὶ περὶ ἐλεημοσύνης.

δ'. Ὅτι σώζει ἡμᾶς ὀλίγιστον ἡ ἡσυχία χωρὶς τῶν ἄλλων κατορθωμάτων, καὶ περὶ τοῦ φύγειν τὴν τῶν ἐχθρῶν.

ε'. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἁρπαγῆς ἐπὶ τῷ τῶν ἀδικουμένων δόξαν ποιοῦσθαι τὰ ἀγαθόν.

ς'. Καθ' ἑαυτὸν, καὶ περὶ τοῦ μὴ καταγινώσκειν ΤΩ μηδὲν ὑγιὲς ἐν τοῖς ἀκούσεσι συλλόγοις.

ζ'. Ὅτι ἡ χρὴ ἀπορωνώσκειν τὴν τῶν ἀπίστων σωτηρίας, καὶ διδόναι λαβεῖν αὐτοῖς βλασφημίας ἐκ τοῦ μὴ καλῶς οἰκονομεῖν ΤΩ ἑαυτῶν βίον.

η'. Ὅτι ἡ δὲ ἀπόχεως μόνη βρωμᾶ ἀληθὴς ἡσυχία, ἀλλὰ τῶν κακῶν ἀπόχη, καὶ ὅτι ἡ χρὴ πρὸς ὑπάνδυξιν ἐλεῆσαι, καὶ ὅτι οὐδὲν ἴσον τῆς ΧΥ Θεοῦ ἀρετῆς.

θ'. Ὅτι μείζων θυσία ὁ λυσιτελέστερος καὶ πρὸς τοῦ Θεοῦ διέρχεσθαι.

ι'. Ὅτι χρὴ ἀδιαλείπτως καὶ ἐν πᾶσι μνημονεύειν τοῦ Θεοῦ.

ια'. Ὅλος ὁ λόγος ἠθικὸς, καὶ παραινετικὸς πρὸς τὴν ἀρετὴν, καὶ τὴν μίμησιν τῶν ἁγίων.

ιβ'. Ὅτι ἡ ψυχὴ ἐχώσης ὁ κρείττων ΧΥ τοῦ σώματος, ἐγγίνεται ἡμῖν τοῖς αἱρέσεως ἀμιλλᾶσθαι.

ιγ'. Ὅτι δεῖ κοσμεῖσθαι καὶ δογμάτων ὀρθότητι καὶ βίου ἀκριβείᾳ. ἐκάστοτε γὰρ χωρὶς ἑτέρου τοῦτον οὐδὲν ὄφελος ΤΩ κεκτημένῳ.

ιδ'. Ὅτι δεῖ ἀδιαλείπτως μνημονεύειν τῶν θείων διδαγμάτων. μέγα γὰρ τοῦτο κέρδος.

ιε'. Ὅτι δεῖ συνεχῶς μνημονεύειν τῶν τοῦ Θεοῦ διέρτεσιῶν, καὶ μὴ σκοπεῖν εἰ ὃ ἥμισυ τῆς ἁγίας ποσαρεσκοσῆς διῆλθεν, ἀλλ' εἰ ἡ διορθώσασθω τὸν ἐν ἡμῖν παθῶν, καὶ ὅτι χρὴ τοῖς μέλεσι χρῆσθαι πρὸς ἀγαθὰς πράξεις, καὶ πρὸς ἐγκράτειαν.

ις'. Περὶ τοῦ γαμεῖν, καὶ οἷα ἀγαθὰ ἐδωρήσατο τῷ δι' ἐλευθερίαν.

ιζ'. Ὅτι δι' ὀκνηρίας ἐξερχόμεθα ἡμᾶς μνημονεύειν τῶν ἐπιπλήξεων.

ιη'. Ὅτι εἰ ΧΥ τοσαῦτα πράγματα τῆς ἀρετῆς ἀμύησόμεθα, μείζονι κολάσει, ἢ Ὁ

περὶ ἡμῶν ὑποβλητικοῦ.

ιθ'. Οτι οὐ δεῖ φοβεῖσθαι τὸ κακῶς πάσχειν, ἀλλὰ τὸ κακῶς ποιεῖν· καὶ ὅτι ὁ τὸν πλησίον κακοποιῶν αὐτὸς μᾶλλον πάσχει κακά, ὃ ἐστὶν ἄφρον.

κ'. Οτι εἰ βουλόμεθα τῇ διδασκαλίᾳ προσέχειν, εἰς ἄκρον τῆς ἀρετῆς ἐλθεῖν δυνάμεθα· καὶ ὅτι ῥίζα τῶν κακῶν ἡ φιλαργυρία, καὶ περὶ ἐλεημοσύνης.

κα'. Οτι τοῦτο ὄφελος τῆς συνεχοῦς διδασκαλίας, μὴ προσέχειν τοῖς ἀρετῆς ὑποδύτοις, καὶ ὅτι δεῖ τοῖς τῆς ψυχῆς θεραπείαν ποιεῖσθαι προτιμᾶν τῆς τοῦ σώματος.

κβ'. Οτι δεῖ προσέχειν τῇ Θεῷ δοκοῦσι φορᾷν, καὶ περὶ κενοδοξίας.

κγ'. Οτι οὐχὶ Ⓜ ἐβουλόμην αἰτιᾶσθαι, ἀλλὰ τοῦ ῥᾳθύμου γνώμιλον.

κδ'. Οτι πλείονα τοῦ ἀρετοῦ ἀπαντᾶμεν ἡμεῖς, ἢ Ⓒ παλαιοί, ἓ ὅτι δυνάμεθα καὶ ἐν βεκχαῖ χρόνου κτᾶσθαι Ⓜ Θεὸν εἰς οἶκον ὑποδέξασθαι ἀξίως μετανοοῦντες.

κε'. Οτι οὐχὶ προσέχειν δεῖ τῆς ἀρετῆς ποίοις σκοποῦσθαι ῥᾳθυμεῖν, ἀλλὰ δεῖ αὐτῆς κύριος λογίζεσθαι καὶ σπουδάζειν.

κς'. Οτι δεῖ ἡμᾶς ἀδιαλείπτως ἓ καὶ ἐκείνην δύνασθαι κτᾶσθαι τὸν Θεόν.

κζ'. Οτι δυνάμεθα, ἐὰν βουλώμεθα, καὶ ἐν βεκχαῖ χρόνῳ τὰ ἁμαρτήματα ἡμῶν ἐπίλασθαι, καὶ περὶ τοῦ μὴ μνησικακεῖν.

κη'. Οτι οὐδὲν ὄφελος ὁ ὑποπτεύεσθαι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ προστάγματι, καὶ τοῦτο ἀπόδειξις ὁ ἡμῖν ἀποστόλων κήρυγμα, ὅπως δι' αὐτῶν καὶ ὀλίγων ἐπλατύνθη εἰς πᾶσαν τὴν γῆν.

κθ'. Οτι ὁ κακία προσγίνων ἡμᾶς λυμαίνεται, ὅτι ἀρετὴ ὠφελεῖ, ἐὰν ῥᾳθυμῶμεν.

λ'. Οτι χρὴ μὴ τῆς ἡσυχίας ἓ ἀδιαλείπτως ἄγεσθαι.

λα'. Οτι δεῖ ἡμᾶς τὴν τοῦ Δεσπότου προθυμίαν μιμεῖσθαι, καὶ ὅτι ὁ δεῖ ζῆν γύμνα τῆς σωτηρίας τῆς ψυχῆς προτιμᾶν.

λβ'. Περὶ τοῦ γυμνοῦ φέρειν τὸν πειρασμούς.

λγ'. Περὶ ζαπεινοφροσύνης.

λδ'. Οτι βέβαιαι αἱ περὶ τῶν μελλόντων ὑποσχέσεις τοῦ Θεοῦ, καὶ περὶ τῆς τοῦ Θεοῦ εἰς ἡμᾶς ἀγάπης, καὶ ὅτι δεῖ οὐχ ἑαυτοῖς ζῆν, ἀλλὰ τῷ Θεῷ.

λε'. Οτι πασῶν ἀρετῶν χαμαιλεοντώδης ἡ ζαπεινοφροσύνη, καὶ περὶ τῆς τῶν πρώτων μεταθέσεως, καὶ ὅτι δεῖ Ⓜ πλοῦτον εἰς τὸν πένητας ἀποδύσκειν μᾶλλον ἢ σωρεύειν.

λς'. Οποῖά εἰσιν ἃ Θεὸς ἡμῖν ὑποσχέται, καὶ ὅτι ὁ δεῖ προσέχειν τῆς ἀρετῆς ἀγῶνας ἀλύειν.

λζ'. Περὶ τῆς τῶν πρώτων καταφρονήσεως, καὶ τῆς ἀμετρείας, καὶ ὅτι τὰ ἀναγκαῖα μόνον ζητεῖν.

λη'. Περὶ τῆς ὁμονοίας καὶ ἀγάπης τοῦ γυναικὸς ἓ ἀνδρός.

λθ'. Περὶ τῆς ἐντολῆς τοῦ Ἰωβαήλ.

μ'. Περὶ ὑπομονῆς, καὶ ὅτι χρησίμως πάσχομεν Θεοῦ, καὶ θλῖψις προστάγματος τοῦ Θεοῦ, καὶ περὶ Ἀβραὰμ μεμάσησθε, καὶ θλῖψις προστάγματος οὐ θεραπεύεσθε· καὶ περὶ βαπτίσματος καὶ μετανοίας· καὶ χρησίμως ἀναμεμίχθαι τοῦ πονηροῦ καὶ τοῦ ἀγαθοῦ.

μα'. Περὶ φιλοξενίας.

μβ'. Περὶ φιλοξενίας, καὶ περὶ Ηλίου καὶ τῆς χήρας.

μγ'. Περὶ φιλοξενίας.

μδ'. Οτι Ⓒ σαρέτοι καὶ οἱ ζῶντα ἀθέντες, καὶ μὴ τοῦ ὀστοῦν μετάσχωσιν, ὠφελείας ἡμῖν ὑποθήσει γίνονται, ἓ περὶ τοῦ Ιωσήφ.

με'. Οτι τοῖς τὰ οὐράνια μελετῶσιν εὔκολα τὰ τοῦ βίου δύσκολα.

μς'. Κατὰ φθόνου.

μζ'. Περὶ

μζ'. Περὶ ὑπομονῆς.
μη'. Κατὰ τῆς ἀκηδίας καὶ τοῖς γάμοις πόμπης.
μθ'. Περὶ ἀγάπης.
ν'. Κατὰ φιλαργυρίας.
να'. Ὅτι δεῖ τῆς ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι, καὶ φθόνῳ πλεῖστα κακὰ ἐργάζεται.
νβ'. Ὅτι δεῖ καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἡμᾶς ἀγαπᾶν.
νγ'. Κατὰ ὀργῆς καὶ θυμοῦ.
νδ'. Περὶ τῆς τῶν πρόντων καταφρονήσεως, καὶ τῆς ἐνθάδε εὐφροσύνης ἐπιμελείας.
νε'. Κατὰ ῥᾳθυμίας, καὶ εἰς τὸν ἅγιον Παῦλον· καὶ ὅτι δεῖ τῆς εἰς Θεὸν ἀγάπης, καὶ ὅτι δεῖ τὸ πλησίον φιλοπημονεῖν· καὶ ὅτι δεῖ ἐλεημοσύνης.
νς'. Ὅτι πάντων ἀσφαλέστατον ἡ τοῦ Θεοῦ παρουσία.
νζ'. Ὅτι τοῖς τὰ αὐτῶν δίκαια ἐπιτηδεύουσι πάντα ἀκόλουθα καὶ ἁρμόττει.
νη'. Περὶ ἐπιεικείας καὶ ταπεινοφροσύνης.
νθ'. Ὅτι πολλοῦ δεῖ πείθεσθαι ἐπιμέλειαν τοῦ τῆς ψυχῆς σωφρονεῖν.
ξ'. Περὶ ἀρίστης πολιτείας, καὶ ὅτι δεῖ ἡμᾶς ἑαυτοὺς ἐπαίδευε καὶ διδάσκειν.
ξα'. Περὶ τῆς ἀρετῆς, ὅτι τὸ δυσφημεῖν τὸ κακῶς πάσχειν, ἀλλὰ τὸ κακῶς ποιεῖν.
ξβ'. Περὶ τῆς αὐτῶν ῥοπῆς, καὶ πῶς δικαστοὶ, μᾶλλον ἑαυτῶν ἔχειν τὸν Κύριον.
ξγ'. Περὶ ὑπομονῆς.
ξδ'. Περὶ τῆς τοῦ Ἰωσὴφ ἀγάπης εἰς τοὺς ἀδελφούς.
ξε'. Περὶ ὑπομονῆς, καὶ ὅτι τὸ δυσφορεῖν πειρασμοὺς ἀφαιρεῖται.
ξς'. Περὶ τῶν ποίας δυσφορίας παρὰ κληρονομίας καταλιμπάνειν, καὶ ὅτι ἀρετῆς ἐστὶ πλοῦτος.
ξζ'. Ὅτι δυσφορεῖν τὴν παλαιὰν ἀρετὴν ζηλοῦν, καὶ πολλὰ αὐτῆς ποιεῖν λόγον.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΗΘΙΚΩΝ ΠΙΝΑΞ.

α'. Ὅτι δυσχερῆς ἡδονῆς γραφῆς ἀναγινωσκομένης ἀκριβῶς προσέχειν.
β'. Ὅτι δυσχερὲς ἀκριβῶς μεμνῆσθαι, καὶ τοῖς βιωτικοῖς μὴ προσπλέκεσθαι, καὶ χερσὶν ἡδείαις γραφῆς προσέχειν.
γ'. Περὶ ἐπιεικοῦς καὶ ταπεινοφροσύνης, καὶ πρὸς τὸ μὴ τὰ ἡμῶν κατορθώματα στενοχώρως φέρειν.
δ'. Περὶ ἐπιεικοῦς καὶ ὀρθῆς πολιτείας, καὶ κατὰ θυμοῦ καὶ κενοδοξίας· καὶ ὅτι τοῖς παίδων, καὶ ὅτι δυσχερὲς ἡμᾶς κατ' ἐκείνους τὴν χρυσῆν τοῦ μαμωνᾶ ἐκείνη μὴ προσκυφῆ.
ε'. Ὅτι ὁ τὴν οἰκείαν ἀρετὴν μὴ βεβιωκὼς, ἐπὶ τῶν ἄλλων διορθοῦν ἀνεπιτήδειος· καὶ ὅτι δεῖ τῆς ἐλεημοσύνης.
ς'. Ὅτι δυσχερὲς ἡμᾶς ὅλους ἑαυτοὺς ἀναθεῖναι τῷ Θεῷ, καὶ ὅτι τὸ καταμύξεως καὶ μετανοίας.
ζ'. Κατὰ τῆς αἱρετικῆς καὶ Ἰουδαϊκῆς, καὶ ὅτι τοῦ μὴ τῆς πρὸς Χριστὸν ἀφίξεως ἕνεκα πάσχειν προθυμίαν.
η'. Περὶ τῆς Ἀντιοχέων μοναχῶν εὐσεβείας, καὶ ὅτι δυσχερὲς ἡμᾶς μιμεῖσθαι αὐτούς.
θ'. Ὅτι ἡμᾶς ἀσθενεῖς ὄντας ἐνδέχεται τὰ τῶν προγόνων ἀρετὰ ὠφελεῖν, καὶ ὅτι τὸ δυσχερὲς πλοῦτον μέγα φορεῖν.
ι'. Περὶ τοῦ πρὸς τὰ μετανοίας, καὶ πρὸς τὸ γυναίως φέρειν τοὺς πειρασμούς.
ια'. Περὶ τοῦ ἀσβέστου τῆς γεέννης πυρός, καὶ ὅτι ἡμᾶς δυσχερὲς πάσαις τὰ ἀρετὰ μυθείαν.
ιβ'. Περὶ τοῦ μὴ δυσχερὲς γήινα, ἀλλ' ἐπουράνια λογίζεσθαι.
ιγ'. Ὅτι δυσχερὲς γυναίως ταῖς τοῦ Ἀβεσσαλὼμ μικρομανίαις δυπαλαίειν, καὶ ὅτι τὸ μέχρι τοῦ πρόσ-

τος βίου τὰ ἡμέτερα ἔσηκεν, ἀλλ' ὅτι μὴ τῷ ὑπεύθυνοι ἀφιξίν ὑσὶ καὶ δικαστηρίοις καὶ κρίσις, καὶ γέεννα, καὶ ὑρανός.

ιδ'. Περὶ τῦ μὴ τὰ τῆς ψυχῆς νοσήματα ἀμυγῆ, καὶ ὅτι μὴ ὁ τοῦτο διαγυναμένους τὰ ἀμβλήματα, ὑ δυνατὸν ἐκ ἡ θνησίμους ἀμφυγεῖν.

ιε'. Οτι ὑ δῆ ἡμᾶς κακὸς ἀκυνόητος ἀνθυρεῖζει, ὑ πρὸ τῆς τῶν πρόσωπον κατ' ὄφεγνήσεως, ὑ ὅτι ὑ δεῖ τοῦ ἀμβλήσαι ἀμυγῆ, ἀλλά, ὃ ὸ ἡμῖν, διηρθρώθη.

ις'. Οτι τοῖς τὰ θεῖα μυγεπῶντι ὑ φορλικὸν ἡ ἀρετή.

ιζ'. Οτι δῆ ἡμᾶς πλέον ἢ τῶν παλαιῶν ὑπεδείξαθη ὑπὲρ τῶν γραμμάτων, ὑ ὅτι τοῦτο τοῖς βυελομένοις θ' κολόν.

ιη'. Περὶ τῆς πρὸς τοῦ ἐχθροὺς ἀγάπης, ὑ πρὸ τῦ μὴ αἰαμύειν τοῦ ἀπτώτων τῶν πρόσ-τῶν προστιπτῶν.

ιθ'. Περὶ τῦ μὴ δῆ κῦ τῶν ἐχθρῶν Θεῷ ὑπτυγχάνειν.

κ'. Κατὰ τῆς ἀῤῥήκτυ τῶν χρημάτ ὑπιθυμίας.

κα'. Οτι τὰ ἐπιπλήγματα ὐκ ἔστιν ἀδυνάτα τοῖς βυελομένοις, ὑ ὅτι πολλοί σιν ὠφεληθῶντες αὐτά.

κβ'. Περὶ τῆς μετανοίας, ὑ τῆς ὐ θήκης πρὸς τὰ ἁμαρτήματα.

κγ'. Οτι τῆς γέεννης πυρὸς ἔστι καὶ ἡ τῆς μελλούσης δίκης ἔκπληξις.

κδ'. Οὗτος ὁ λόγος ὐκ ἔχει κατ' ἔγος ἡδικότι τι.

κε'. Περὶ τῆς θυσίας, ὑ πρὸς ὃ πλεῖστος τῶν τὰ μὴ δῆ ἡμᾶς ἐαυτοῦ ἀγωνᾶν.

κς'. Οτι ὑ δῆ μᾶλλον πλοῦς θαῤῥῆ ὠφέλιμα, ἢ τὸ ἀπραγμόνως ἐαυτῷ τοὺ πεπληκότα.

κζ'. Οτι χρὴ πάντων τῶν ἀναγκαιοτάτων τὰ πνευματικὰ προτιθέναι, ὅτι πάντος νεκρῦ ὁ σωτηρὸς ζωὴ μᾶλλον τίθηκε.

κη'. Οτι ὠφελοῦσι ὑ φιλάργυροι οὐδὲν τῶν δαιμονώντων διεγηγόασι.

κθ'. Παρέχεται πρὸς τὴν ἐπιείκειαν ὁ τοὺς ἐπιτιμήσαντας.

λ'. Περὶ τοῦ, ὅτι δῆ ὁ τοῦ δώδρας μὴ πάσης μακροθυμίας χωρᾶσας τοὺς ἀνόητους διηρθρῶσθαι.

λα'. Περὶ τῦ μὴ σφοδρὸς ὀρίωσθαι τοῦ πλουτοῦντας.

λβ'. Οτι δῆ τοῦ ἄγιος ὁ τοῦ ἱερεὺς θυσιῶσθαι ὑκέτι δύναται, ὑ ὅτι ὠφαρέτως ζῶντα ὠφέλιμος μᾶλλον τῦ ζῶντος μαρτυρησάντος θανάτ σι.

λγ'. Οτι δῆ ἡμᾶς πρὸς θλῖψις γνησίως ἐσάγει, καὶ πρὸ τῦ Ἰωὸ, ὑ Ἰωσὴφ, ὑ τῶν πειρασμῶν παίδων.

λδ'. Οτι οὐκ ἔστι δεινὸν θάνατος, ὑ ὅπ χρηστῶς τὰ νεκρὰ σώματα σήπονται.

λε'. Παρέχεται πρὸς τὸν ἐλεημοσυνῶν, ὃ ὅτι ὑ δῆ ὠφ τῶν πιπτόντων βίον πρὸ ἐργάζεσθαι.

λς'. Κατὰ τῶν τῇ γέεννῃ ζημιωσόντων· ὑ ὅτι ὁ ἀνθρῶν ἀμάρτων, ὑ ὁ τοῦ ὑ ἐκ δικαίως κολάζεται.

λζ. Περὶ τῦ μὴ δῆ ἐν θάνατα ἀναβαίνῃ, ὑ ὅτι πάντα ὑπεύθυνα τὰ κατὰ ἁμαρτάνοντα.

λη'. Οτι κοῦφος ὁ τῆς ἀρετῆς ζυγὸς, ὁ τῦ τῆς ἀμαρτίας φορτικώτατος.

λθ'. Κατὰ πλεονεξίας, ὃ ὅτι ὑ δύσκολα τὰ τῦ Χριστοῦ προστάγματα.

μ'. Κατὰ βασκανίας, ὑ ὅπως δῆ ἀπομαίνεσθαι τῆς πονηρίας ταύτης, ὑ ὅτι αἱ ὑμῆ τοῖς μὴ πρὸς τέχνοις μεγάλα φέρουσι κακά, ὑ κῦ κατοδυξίας.

μα'. Οτι δῆ ἡμᾶς ἑαυτοῦ ὸ τοῦ δίκαιον ἀπαιτεῖν τῶν ἁμαρτημάτων.

μβ'. Ὁ δῆ τοῦ κακηγορεῖσθαι ὑ ἀδικοῦσθαι γνησίως φέρων· ὑ περὶ Δαβὶδ ὑ Σαοὺλ, ὑ ὅτι δῆ ἁμῶν, ὑ τῶν ἄλλων ἁμαρτήματα ἐξεπάζειν.

μγ'. Περὶ τῶν τῆς γέεννης κολάσεων, ὑ ὅτι ὠφέλιμον ὃ περὶ γέεννης ἀκοῦσαι· καὶ πρὸς ἐργασίαν πρὸς τὸν ὀρθὸν πολιτείαν.

μδ'. Κατὰ

μδ'. Κατὰ πλούτου καὶ τρυφῆς.

με'. Ὅτι δεῖ μὴ τῶν δεόντων τὰ ὑπάρχοντα μερίζειν.

μς'. Ὅτι βίος εὐάρεστος τῷ θεῷ ἀφιλοχρήματος.

μζ'. Περὶ τοῦ πενιχροῦ ἀνδρός, καὶ ὅτι αὐτὴ πασῶν ἀρετῶν κεφαλή· καὶ περὶ ἐλεημοσύνης.

μη'. Κατὰ συμποσίων καὶ δείπνων πολυτελῶν, καὶ ὅτι δεῖ χεῖρον καὶ πενιχρότερον ποιεῖν.

μθ'. Οὐ τοῖ πλούτῳ εἰς δόξαν κεχρημένοις, τέχνη πασῶν κεκλῆσθαι, καὶ κατὰ τῆς εὐημερίας καὶ ὑπερδιάπυρα ἀσωτίας.

ν'. Οὐ δεῖ δι' εὐσέβειαν καὶ μετὰ φόβου καὶ πίστεως τοῖς θείοις μυστηρίοις προσέρχεσθαι, καὶ ὅτι μᾶλλον δεῖ τὸν πένητα προσπορεύειν, ἢ τοῖς ἐκκλησίαις χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ κειμήλια δωρᾶσθαι.

να'. Οὐκ οὐχ ⓐ ἑξῆς ῥήτοι, ἀλλ' ⓐ ἐσῶ ⓦ ἀνθρώπων κοινούσῃ, καὶ ὅλως ὁ ἀδικῶν μᾶλιστα ἑαυτὸν ἀδικεῖ.

νβ'. Οὐ τέχνη, καὶ ἀμείνων πασῶν τεχνῶν ἡ ἐλεημοσύνη.

νγ'. Οὐ γάρ τὰ λυπηρὰ, ὡς δοκεῖ πολλοῖς, ἀφίησιν ὁ Θεὸς, καὶ ταῦτα χρήσιμα.

νδ'. Οὐ οὐ δεῖ ⓦ λίμιον φαυλίζειν αἰχμαλώτους, καὶ περὶ τῆς εἰς πίστιν φιλανθρωπίας, καὶ εἰς ὃ ῥητὸν τῶν προφήτων. Τότε ῥαγήσεται ὡσεὶ μόρθος ὁ φῶς σου.

νε'. Ἐπαινος τῶν μοναχῶν, ὧν οἱ καὶ τοῦ αὐτῶν μὴ δεῖπνον λύχνου δίχα σβεννύμενα, ὃν καὶ Δαβὶδ πλάτανος ὠνόμασται.

νς'. Περὶ τῆς δόξης τῆς Χριστοῦ παρουσίας, καὶ ὅτι οὐκ ἔλαθε μὲν ὁ ἀρετὴ βαρύνουσα καὶ κακία, καὶ κατὰ τοῦτον.

νζ'. Περὶ δίκης καὶ κρίσεως, καὶ κατὰ πρόφης καὶ μέθης.

νη'. Περὶ ἀπονοίας, ὡς ὅτι ὁ τοῖς βιωτικοῖς ἐμπεπλεγμένος, πάντων ἐστὶ δουλικώτατος.

νθ'. Ὅτι οὐ τῆς ἑαυτῶν μόνοι, ἀλλὰ καὶ τῆς τῶν πλησίον σωτηρίας ὀφείλουσι φροντίζειν, καὶ κατὰ πονηρᾶς ὀλιγωρίας, ἣν τινες πρὸς τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας περὶ τὰ ῥυθμίζειν τὸν ἑαυτῶν παῖδας, καὶ κατὰ φιλαργυρίας.

ξ'. Περὶ τῆς εἰς ⓦ Χριστὸν ἀγάπης, καὶ ὅτι αὕτη πάσης ἄλλης βεβαιοτέρα.

ξα'. Περὶ μνησικακίας.

ξβ'. Ὅτι δεῖ ἡμᾶς τὸν τῶν παιδίων ἁπλότητα μιμεῖσθαι, καὶ περὶ τοῦ Δαβὶδ, καὶ κατὰ κενοδοξίας καὶ φιλοκαρδείας.

ξγ'. Περὶ τοῦ τῶν χρημάτων ἔρωτος.

ξδ'. Ὅτι οὐ τὸν πίστιν μόνον, ἀλλὰ καὶ βίον ὀρθὸν ὀφείλει δείκνυσθαι χριστιανός· καὶ ὅτι πᾶσιν ἀρετὴν ἐγκρατὲς εἶναι δεῖ, καὶ ὅτι τὰ ἑαυτῶν βλέπειν, καὶ οὐ τὰ τῶν ἄλλων μεριμνᾶν χρή.

ξε'. Περὶ τῶν πενιχρῶν, καὶ ἀλαζονείας.

ξς'. Περὶ ἐλεημοσύνης.

ξζ'. Ὅτι οὐ χρὴ ἀπογινώσκειν ⓦ πεπτωκότα, ἀλλὰ θαρρεῖν ⓦ ἐγῶτα.

ξη'. Ὅτι ὁ τῶν μοναχῶν βίος, τῶν δοκούντων τισὶ προσκόπους καὶ ἀπαλωτέρου πολιτείας ὄντι.

ξθ'. Ὅτι ψυχὴν μᾶλλον ἢ σῶμα καλλωπίζειν χρή, καὶ ὅτι ὁ εἴδωλα γάμου, καὶ περὶ τῶν μοναχῶν.

ο'. Πάλιν περὶ τῆς τῶν μοναχῶν θαυμασίας ἀσκήσεως.

οα'. Περὶ κενοδοξίας.

οβ'. Περὶ τῆς τῶν μοναχῶν ταπεινοφροσύνης.

ογ'. Ὅτι ὁ τὸν ψυχὴν ῥυπωθεὶς μᾶλλον τοῦ νεκροῦ δυσώδης ὄντι, καὶ ὅτι τὴν μήσις τῶν ἐν ναῷ τὰ γυναικῶν κάλλη περιεργαζομένων, καὶ τῶν τὰ τοῖς χάμαις χρήματα μᾶλλον, ἢ ἕξιν ὀφείλειν ὄντα ζητούντων.

οδ'. Περὶ τῦ μὴ ἀμβλῦναι τὴν τῆς ψυχῆς ὀσφρησιν· ἢ ὅτι ἰατροὶ τῶν ψυχῶν νοσημάτων καλλίστοι εἰσὶν ὁ ἀπόστολος ἢ θεοφῆται.

οε'. Περὶ τῆς θεοσεβείας, καὶ τῶν τὴν θρησκείαν ἐπαγομένων, ἢ ὅτι τῶν ἁμαρτημάτων πολλαί εἰσιν αἱ διαφοραὶ καὶ κολάσεις.

ος'. Περὶ τῆς μιμήσεως Χριστοῦ, ἢ ὅτι κοινωνία τοῦ Χριστοῦ τὰ παθήματα, καὶ ὅτι τῆς τῶν πρώτων ματαιότητος.

οζ'. Ὅτι δεῖ οὐ τὰ ἑαυτῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν πλησίον σωτηρίαν μεριμνᾶν.

οη'. Περὶ τῆς αὐτῆς θεραπείας, καὶ ὅπως δυνατὸν τὴν γλῶτταν καὶ τὸμα τῆς τοῦ Χριστοῦ γλώττης καὶ τόματι ἐοικότα ἔχειν.

οθ'. Πῶς δεῖ τὸν Χριστὸν μιμεῖσθαι, καὶ τῆς μνησικακίας.

π'. Ὅτι δεῖ τοὺς ἁμαρτάνοντας σπουδῆ, καὶ τῆς φιλαργυρίας.

πα'. Ὅτι ὁ φιλάργυρος τῶν δαιμονώντων χαλεπώτερος.

πβ'. Ὅτι δεῖ μετὰ πάσης εὐσεβείας καὶ καθαρότητος τοῖς φρικτοῖς μυστηρίοις προσέρχεσθαι.

πγ'. Κατὰ πλεονεξίας καὶ φιλαργυρίας.

πδ'. Ὅτι οὐ πάντα χρὴ καλὸν ὄντα, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ βέλτιον, καὶ περὶ τῦ Ἰωσήφ.

πε'. Περὶ τῦ μὴ ἐκ πλεονεξίας ἐλεημοσυνῶν ποιεῖν, καὶ ὅτι οἱ ἱερεῖς τὰ βιωτικὰ μεταχειρίζεσθαι.

πς'. Ὅτι δεῖ ταῖς θεοφιλαῖς ἐπιθυμίαις τὰ πλημμελήματα τοῦ ἐλεήσαντος ἀποτιθέναι.

πζ'. Ὅτι δεῖ ἡμᾶς τοὺς ὑβρίζοντας ἡμᾶς φέρειν.

πη'. Περὶ ἐλεημοσύνης καὶ φιλοξενίας, καὶ ἐπιλήσμης τῶν περὶ βιωτικῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ φθεγγομένων.

πθ'. Κατὰ τῶν γυναικῶν χρυσοφορούσων.

ϙ'. Ὅτι οὐδὲν τῶν Χριστοῦ ἐπιτάγματα δύσκολα, καὶ ἔπαινος τῆς πενίας.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗΝ ΗΘΙΚΩΝ ΠΙΝΑΞ.

α'. Περὶ τῦ Ἰωάννου, καὶ τῆς αὐτῦ γραφῆς, ἢ ὅτι τὰ θεῖα λόγια πρώτων ὀφείλομεν ἀκούειν· καὶ ὅτι οὐκ ὀκνηρὸς, ἐὰν βουλώμεθα, ἡ ἀπὸ τῶν ἁμαρτημάτων μεταβολή, καὶ ὅτι δεῖ διὰ παντὸς τοῖς ἁγίοις προσέρχεσθαι μυστηρίοις.

β'. Ὅτι δεῖ τὸν ἐκκλησίᾳ εἰσιέναι ἀκριβῶς προσέχειν τοῖς λεγομένοις, καὶ ἀπέχεσθαι μείμψεως πάσης βιωτικῆς.

γ'. Κατὰ κενοδόξων.

δ'. Περὶ τῦ δεῖν ἡμᾶς διὰ παντὸς ἔχειν τὴν φιλανθρωπίαν τῦ Κυρίου, καὶ περὶ ὀργῆς.

ε'. Ὅτι καὶ ἡ ἁμαρτία σκότος ἐστὶ, καὶ περὶ τῆς αἰωνίου κολάσεως.

ϛ'. Ὅτι οὐδὲν ἡμῖν ὄφελος δόγματα ἔχειν ὀρθὰ, ἐὰν ὀρθὰ ἔργα ἔχωμεν διεστραμμένα.

ζ'. Περὶ τῦ μὴ παρεργάζεσθαι, ἀλλὰ πιστεύειν τοῖς τοῦ τῆς γραφῆς ἐρημηθροις, καὶ μὴ μονεύειν τῶν οἰκείων ἁμαρτιῶν.

η'. Περὶ φιλοχρηματίας, καὶ ὅτι ὁ τοιῦτος τῦ Θεῦ, ἀλλὰ τῦ μαμμωνᾶ δουλεύουσι.

θ'. Κατὰ ὑποκριθόντων.

ι'. Περὶ τῦ μηδὲν ἐκ τῦ αἰῶνος βαπτίσματος ὠφελεῖσθαι τὸν μὴ ὀρθῶς βιοῦντα.

ια'. Ὅτι ὀρθῶς βιοῶντες οὐχὶ τῷ Θεῷ, ἀλλ' ἑαυτοῖς χαριζόμεθα.

ιβ'. Περὶ τῦ καλῦ βίου, καὶ τῆς αἰωνίου κολάσεως· καὶ ἄλλως, ὅτι ὀρθῦ ἡμῖν βίου χρεία, ὡς μηδενὸς ἑτέρου δυναμένου ἡμᾶς ὠφελῆσαι τῆς κολάσεως.

ιγ'. Περὶ ἐλεημοσύνης, καὶ τοῦ μὴ δεῖν γίνεσθαι τῶν τῶν ἐκ πλεονεξίας.

ιδ'. Περὶ ὅτι πρὸς τὸ εὐάρεστον βίον, οὐ διαφορᾷ τὸ διδασκάλων ἡμῖν ἡ Ἰουδαίοις χαρίσασθαι.

ιε'. Πέρὶ τῶν Εἰς ἀλλήλους ἀγάπης· καὶ ἄλλως, ὅτι οὐ δεῖ τὰ ἑαυτοῦ μόνον ζητεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰ τοῦ πλησίον.

ις'. Περὶ ὑπερηφανίας καὶ πλούτου καὶ ἐλεημοσύνης.

ιζ'. Ὅτι δεῖ Εἰδέναι ἀκριβῶς τὰ τῆς πίστεως, ὥστε δυνασθῆναι τοὺς ἔξω ἐρωτῶντας ἀποκρίνασθαι.

ιη'. Ὅτι πᾶς κανὼν ὀρθοτόμος τοῦ θείου ἀκούσαι, καὶ ὅτι δεῖ φεύγειν τὰς βλασφήμους σωτυχίας.

ιθ'. Ὅτι δεῖ κεχρῆσθαι εἰς βίον τῷ πλούτῳ, καὶ μὴ καταχωννύειν αὐτόν.

κ'. Ὅτι οὐ δεῖ λόγῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔργῳ ἀγαπᾶν τὸν Θεόν.

κα'. Ὅτι δεῖ πρὸς σωτηρίαν τῆς πίστεως καὶ ὀρθοῦ βίου, καὶ ὅτι οὐκ ἔχει τοιούτους ἐγκλείσας γυναῖκας.

κβ'. Κατὰ γαστριμύργων.

κγ'. Περὶ ἐλεημοσύνης.

κδ'. Περὶ τοῦ μὴ λογισμῷ ζητεῖν τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τῇ πίστει.

κε'. Πρὸς τοὺς κατηχουμένους, καὶ περὶ ἐλεημοσύνης.

κς'. Κατὰ ὀργιλομένων, καὶ ὅτι οὐ δεῖ μετὰ κραυγῆς, ἀλλὰ μετὰ ἡσυχίας διαλέγεσθαι.

κζ'. Περὶ φιλοσοφίας.

κη'. Κατὰ κακοδόξων.

κθ'. Κατὰ κακοδόξων.

λ'. Ὅτι δεῖ τὰς θείας γραφὰς μετ' ἀκριβείας ἐρευνᾶσθαι, καὶ μὴ προσπλοῦσθαι τοῖς βιωτικοῖς.

λα'. Περὶ ὀρθοῦ βίου.

λβ'. Πρὸς τοὺς τῶν θείων γραφῶν ἀναγνώστας.

λγ'. Ὅτι μεγάλα ἡμῖν ὠφελεῖ ἡ πραότης, καὶ ὅτι αὐτὸν ἔχων ὁ διάβολος Ἰωάννης ἠγαπᾶτο παρὰ Χριστοῦ.

λδ'. Ὅτι δεῖ μετὰ τοῦ μανθάνειν μὴ μόνον τὸ τῇ πράξει μανθάνεσθαι, καὶ ἀφίστασθαι, ἀλλὰ καὶ τὸ τῇ γνώμῃ τὰ σωτήρια πιστεύειν ὧν ἤκουστον.

λε'. Ὅτι δεῖ πᾶσι τοῖς συμβαίνουσιν ἡμῖν δεῖ διαγρηγορεῖν.

λς'. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ὀκνηρεῖν τὸ πρὸς θυσίας, καὶ ὅτι τὸ ὁ Θεὸς ὠφέλιμον ἡμῖν ἔδωκε βίον.

λζ'. Περὶ βασκανίας, καὶ ὅτι χεῖρόν ἐστι πάντων τῶν ἀμαρτημάτων.

λη'. Περὶ τοῦ μὴ προπέτειας ἔρᾶν, καὶ τῆς κακοδοξίας.

λθ'. Περὶ ἀμνησικακίας καὶ ἐλεημοσύνης, καὶ ὅτι οὐ δεῖ μόνον ἡμᾶς ἁπλοῦς, ἀλλὰ καὶ φρονίμους εἶναι τοὺς δόγμασι καὶ τὸν βίον.

μ'. Ὅτι τέλειός ἐστιν ὁ πάσας τὰς ἐντολὰς πιστῶν, ὃ τῆς φιλαργυρίας, καὶ περὶ ἐλεημοσύνης.

μα'. Ὅτι δεῖ τὸν φρονίμως ποιεῖν ὡς δοκεῖ, καὶ ὅτι πάσης ποιμνίας ἐξ ἀνοίας ἔχει τὸ ἄρχειν.

μβ'. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τὴν βιωτικὴν δόξαν, καὶ περὶ τῶν κακῶς σκανδαλιζόντων, καὶ κακῶς διαπραττομένων.

μγ'. Ὅτι χρὴ τὰ πνευματικὰ μᾶλλον, ἀλλ' οὐ τὰ βιωτικὰ προσέχειν τῷ Θεοῦ αἰτεῖν· καὶ ὅτι ἡ διεστραμμένη ψυχή, ὁ ΠΑΤΕΡ ΗΜΩΝ, πνευματική ἐστι, καὶ ὅτι οἱ ἄδικοι οὐκ ἔσονται τοῦ Θεοῦ πλουτήσουσι.

μδ'. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τοὺς δοκοῦντα λαμπρὸν τοῦ πρόσω βίου.

με'. Ὅτι ἡ τῆς ἀναστάσεως καὶ κρίσεως μνήμη τοὺς ἀπὸ πονηρᾶς ὁρμᾶς σκυθρωπάζει, καὶ πρὸς εὐμοιρίαν, καὶ ὅτι ἐγγύς ὁ τέλος. (κόλασις.

μς'. Περὶ τῶν ἁγίων μυστηρίων μεταλήψεως, καὶ ὅτι τοῖς ἀξίοις σωτηρία ἐστὶ, ὥσπερ τοῖς ἀναξίοις

μζ'. Περὶ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ

μζ'. Περὶ φιλαργυρίας, καὶ τῆς τοῦ πλούτου ματαιότητος.

μη'. Περὶ ταπεινοφροσύνης, καὶ κατ' ὀργῆς.

μθ'. Οτι δεῖ δίκαιον πάντα τρόπον ἀκέραιον φυλάττειν, καὶ ὅτι ἡμᾶς τῶν ἀλλων ἡ ἔχεσις ἧττον ὠφελήσει. Ἀπὸ τῶν οἰκείων ἔργων τεκμαιρόμενος.

ν'. Οτι οὐκ ἔστιν ἀπελθεῖν ὅπου Χριστὸς ὁ ἐστὶν ἁμαρτημάτων γάμωτος, καὶ ὡς ὁ πνευματικὸς σβέννυται.

να'. Οτι οὐ δεῖ τὸν ἐν θρόνῳ ἁμιλλᾶσθαι.

νβ'. Οτι δεῖ τὸν ἱερὸν δοξάζειν, καὶ ὅτι χρὴ καὶ φῶς καὶ ἄλατος ἕνεκεν τὸν χριστιανόν.

νγ'. Οτι ὁ τῆς θείας γραφῆς ἀκριβῶς τεχνίτης, μέγα ὄφελος, καὶ ὅτι ὁ τοῦτο ποιῶν δι' ὅλου τὸν βιωτικὸν διαπύστει.

νδ'. Οτι καλὸν ἁρπάζειν, ἀλλ' οὐκ ἀπολύμενα, ἀλλὰ τὰ ἀώνια, καὶ ὡς δεῖ τοῦτο ποιεῖν.

νε'. Κατὰ βασκανίας.

νς'. Οτι μέγα φῶς ὁ βίος ὀρθὸς, καὶ ὅτι οὐ δεῖ ὅπου γῆς, ἀλλ' ἐν οὐρανοῖς οἰκοδομεῖν.

νζ'. Οτι δεῖ πάντων πρὸ πάντων αὐθρῶν σπουδάζειν φιλόξενον.

νη'. Περὶ τῆς τῶν θείων γραφῶν ἀναγνώσεως, καὶ κατ' ὀλιγωρίαν καὶ ἱπποδρομιῶν, καὶ ὅτι πάντως μᾶλλον ἀφελεῖ χρή, ἢ χρέος.

νθ'. Κατὰ φιλοχρηματίας, καὶ ὡσεὶ τῆς εἰς πένητας φιλανθρωπίας.

ξ'. Οτι δεῖ σπουδαίως τὰ ἁμαρτήματα πενθεῖν, καὶ ὅτι τοῦτο ἡμᾶς ἐλεήμονας καὶ φιλανθρώπους ποιεῖ, καὶ ὅτι οὐ δεῖ τὰ τῶν ἄλλων ἐξετάζειν.

ξα'. Οτι γυνὴ σωφρονοῦσα μάλιστα ἁρμόζει, καὶ ὡσεὶ τὸ μὴ χρυσοφορεῖν, μηδὲ πολυτελῆ ἱμάτια ὀρτίζεσθαι.

ξβ'. Κατὰ γυναικῶν ἀμέτρως πενθουσῶν τοὺς τεθνηκότας.

ξγ'. Περὶ πίστεως, καὶ κατ' μοιχείας.

ξδ'. Κατὰ βασκανίας, καὶ ὅτι θριλῶν ὁ πρῶτος καιρός.

ξε. Κατὰ φιλαργυρίας.

ξς'. Περὶ διαστάσεως κατ' αἱρετικῶν καὶ φιλοσόφων.

ξζ'. Οτι πάντα δεῖ ποιεῖν, ὥστε ὄνομα Θεοῦ μὴ βλασφημεῖσθαι.

ξη'. Οτι δεῖ τὸν ἀδελφοὺς, ὅσῳ μᾶλλον κακῶς διακειμένους ἰδωμεν, θεραπεύειν μᾶλλον.

ξθ'. Κατὰ κενοδοξίας, καὶ ὡσεὶ τῆς ἐλεημοσύνης.

ο'. Περὶ τῆς τῶν χειρῶν πρεσταστίας.

οα'. Περὶ μνησικακίας καὶ μακροθυμίας, καὶ ὡσεὶ τοῦ Ἰωσήφ.

οβ'. Περὶ τῆς ἀγάπης καὶ βίου ὀρθοῦ, καὶ ὅτι τῶν τὰ μάλιστα τοῦ ἕλλιμος ἐστέπει.

ογ'. Περὶ καθαρότητος καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς ἁρπαγῆς καὶ πλεονεξίας οὐ χρὴ τὴν ἐλεημοσύνην ποιεῖν.

οδ'. Κατὰ φιλαργυρίας.

οε'. Περὶ τῆς τοῦ πνεύματος ἐνεργείας, καὶ ὅτι αὕτη τοῦ ἐγκρίνοντας τοὺς ἀγιτίδους ἴσως ἁμαρτάζεται.

ος'. Περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς ἀγάπης, καὶ τῆς τῶν πρόσωπων καταφρονήσεως.

οζ'. Οτι ἡ εἰς τὸν Χριστὸν ἀγάπη πάντα φορτία ποιεῖ· καὶ ὡσεὶ ἐλεημοσύνης.

οη'. Περὶ ὁμονοίας καὶ ἀγάπης.

οθ'. Περὶ τοῦ ὅπως δεῖ τὸν κόσμον τοῦτον, καὶ ὅτι χρὴ πράως τὴν ὕβριν φέρειν.

π'. Οτι χρὴ διὰ τὴν τῶν οὐρανῶν βασιλείαν τῶν πρόσωπων καταφρονῆσαι, καὶ ὅτι δὲ μηδενὸς δεῖσθαι, πλὴν ἀγγέλοις ἴσους ἡμᾶς ποιεῖ.

πα'. Οτι δεῖ τῶν πρόσωπων καταφρονεῖν, καὶ πῶς ἔστι τὴν ἐλεημοσύνην.

πβ'. Περὶ τῆς ὑπομονῆς καὶ ἐλεημοσύνης.

πγ'. Περὶ

πγ'. Περὶ τῆς ἡμεραίως φέρειν τὰς ὕβρεις.

πδ'. Περὶ τῆς αὐτῆς προαιρέσεως, καὶ ὅτι ὁ ἕλλιμος θεὸς χαριτόδοτος ὁ πολλοῖς ὑπαφαιρούμενος, καὶ ὅτι τὸ μὴ προσέχειν τοῖς βιωτικοῖς.

πε'. Κατὰ τῆς τῶν ταφῶν πολυτελείας.

πς'. Περὶ τῆς τῶν ἱερέων ἀξίας, καὶ ὅτι οὐ πᾶς ὁ θεοῦ ἱερεὺς, καὶ ἀναξίου ὄντος τοῦ βίου ἀφαιρεθῆναι τὴν ἀποδεχθῆναι.

πζ'. Ὅτι ἡ τῶν οὐρανίων μέλημα ἐστὶ καὶ ἐὰν τοῦ Χριστοῦ ἀγάπη τὸ λυπηρὸν ἡμῖν κοῦφα καταναλίσκει, καὶ τὴν φιλοχρηματίαν.

πη'. Ὅτι κοῦφα τὰ πάθη μετὰ τῆς ἐλπίδος δυνάμεται, καὶ ὅτι ἀμήχανα βαρύνει τὰ φορτικά.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΗΘΙΚΩΝ ΠΙΝΑΞ.

Περὶ τοῦ διδάσκειν τὸν γυναῖκα, καὶ τὰ παιδία, καὶ δεῖ ἐν τῇ οἰκίᾳ πάντας, καὶ φίλους, καὶ συγγενεῖς, καὶ γείτονας, καὶ μὴ προφασίζεσθαι ἰδιωτείαν.

α'. Περὶ ἀγάπης Θεοῦ, καὶ ὑποταγῆς, καὶ ὅτι τὰ παρὰ τοῦ Θεοῦ δωρούμενα ἀξιώματα, βάσανα καὶ πειρατήρια μένει, τὰ δὲ ἀληθῆ οὐχ οὕτως, καὶ ὅτι δεῖ φεύγειν πονηρίαν.

β'. Περὶ αἱρετικοὺς δεῖ ἀκριβολογεῖσθαι, καὶ ὅτι δεῖ πάντα πίστει δέχεσθαι, καὶ μὴ λογισμοῖς, μηδὲ λόγῳ ζητεῖν τὴν ὀρθοτομίαν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ πίστει σῴζεσθαι μόνον.

γ'. Περὶ αὐξικακίας καὶ μακροθυμίας, καὶ ὅτι δεῖ πάντα κερδαίνειν τὰ παθεῖν.

δ'. Περὶ παιδεραστῶν, μαλακῶν, καὶ πόσον ἀξιοκάκου, καὶ ὅτι δεῖ τὰ κακῶς βιοῦντα ἀνδρεῖα καὶ γυναικεῖα, καὶ ὅτι δεῖ γείτονας, καὶ κρίσεως, καὶ ἀπόδυξις ἐκ τῶν ὁ Σοδόμοις, καὶ ὅτι δεῖ μὴ τυφᾶν, ἀλλὰ κενοῦν ἑαυτὸν ἀεὶ τοῦ Θεοῦ φόβου.

ε'. Περὶ κρίσεως καὶ κολάσεως, καὶ ὅτι ἐκ τούτων ἀπαλλαγῆς, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἀγάπης.

ς'. Περὶ διδασκάλων, ὅτι δεῖ μὴ τὸ λόγου καὶ ἀρετῆς ὀπτιμιζεῖν.

ζ'. Περὶ ἀγάπης, καὶ ὅτι οὐ δεῖ βασκαίνειν καὶ φθονεῖν διδομένων τῷ ἀδελφῷ, καὶ ὅτι ἐλεημοσύνης.

η'. Περὶ τοῦ δεῖν δοξάζειν τὸν Θεὸν διὰ ὀργὴν, καὶ πίστεως, καὶ ὅτι δεῖ πάσαν φεύγειν ἀκρισίαν δι' ἣν ὁ Θεὸς βλασφημεῖται, καὶ ὅτι ὁ Θεὸς οὐ διόκωκος, οὐδὲ δοξάζεσθαι βούλεται, ὅτι ζητεῖ τὰ παρ' ἡμῶν, ἀλλὰ διὰ τὸν ἡμέτερον σωτηρίαν, καὶ ὅτι ἐὰν μὴ ἐκεῖνον σκοπῶμεν τὴν ἀκρισίαν, οὐ πολεμᾷ προσελθεῖν ἡμῖν ὁ διάβολος, καὶ ὅτι δεῖ τὸν ἀγῶνα ἀγωνίζεσθαι πάντας, ἵνα καὶ πάντες μετέχωμεν.

θ'. Περὶ τοῦ μὴ πεινᾶν ὅτι τὴν ἀπόλαυσιν τῶν πρόσκαιρων, ἀλλ' ὅτι τὸν Κύριον ἐλπίζειν.

ι'. Περὶ ἀρίστου βίου, καὶ ὅτι ὁ τὰ ἀκρισίαν ζῶντες, θηριώδεις τε εἰσι, καὶ διεπρεάσει, καὶ ὅτι ὁ ἐπηρεαζόμενος, καὶ ἀποστερούμενος τῶν ἰδίων, ἀπὸ εὐχαριστίας φέρῃ, τοῖς ἐκ πόνου αὐτὰ ἀπολωλεκόσι τῶν αὐτῶν πυζεται μισθῶν.

ια'. Περὶ διαφόρων νεκρότητος ὄντων, καὶ τοῦ φιλαργύρων καὶ πλεονεκτῶν.

ιβ'. Περὶ ἀρετῆς, καὶ κακίας, καὶ πόσα μὲν ἀγαθὰ τὴν ἀρετὴν περέπεται, πόσα δὲ κακὰ τὴν κακίαν, καὶ ὅτι καὶ ἐν τῷ πρόσκαιρα πλείονα ἡδέα μᾶλλον ἔχει ἡ ἀρετὴ καταρθουμένη, καὶ ἡ κακία θορύβους, ὀδυνηρὰ δὲ ὅσα ἡ ἐπώδυνος· ἀποστῆναι δὲ δυνατὰ τὰ κακίας, εἰ καὶ τὰ μικρὰ τῶν πλασμάτων ἡμῖν μὴ προσομιλῶ.

ιγ'. Περὶ τῶν ὁ ἀρετῆ καὶ ἀσκήσει βιοτεύοντων, καὶ ὅτι οὗτοι μόνοι ζῶσιν· ὁ δὲ ὁ ἡδυαγής, ἤδη νενέκρωται), καὶ περὶ τυφῆς, καὶ φιλαργυρίας, καὶ πλεονεξίας.

ιδ'. Περὶ ἐλεημοσύνης, καὶ περὶ τῶν ὁ τοῖς οὐρανοῖς ἀποκειμένων ἀγαθῶν τοῖς τοῦ Θεοῦ πολιτευομένοις.

ιε'. Περὶ

ιε'. Περὶ τῆς Εἰς Χριστὸν ἀγάπης, καὶ ὅτι ἐλεημοσύνης, καὶ ὅτι πάσης ὁ Χριστὸς ὑπὲρ τῆς Εἰς ἡμᾶς ἀγάπης πρεσ.

ις'. Ἰστέον ὅτι ἀφ' ὧν μὴ λυμαίνεται τὸ σαφηνίσειν τὴν λεγομένην πολλῶν ὄντων ἀφ' ὧν τὸ σαφὲς καὶ τῶν ἠθικωτέρων διελέξατο ὁ ἅγιος.

ιζ'. Περὶ κενοδοξίας, καὶ πῶς δυνατὸν ζῶντας φυγεῖν, εἰ τιμᾶται τοῦ Θεοῦ μᾶλλον ζητοῦμεν δόξαν, καὶ μὴ τιμᾶται ὑπ' ἀνθρώπων.

ιη'. Περὶ εὐχαριστίας.

ιθ'. Περὶ τοῦ δεῖν δοξάζειν Θεὸν, ἀφ' ὧν ἐπιμυθολόγους καὶ ἐρρῶσθαι ζωὴν, καὶ ὅτι οὐ δεῖ τοῖς τῶν πατέρων κατορθώμασι θαρρεῖν, ἀλλὰ τοῖς ἰδίοις· καὶ πῶς ἀληθοῦς συγγενέσθαι καὶ πνεῦμα· καὶ ὅτι ἀφ' πάντα μιμεῖσθαι Θεὸν· καὶ ὅτι ἐπιείκειας· καὶ ὅτι οὐδὲν βλάπτει πρὸς ἐλεημοσύνην πίστις.

κ'. Περὶ ἀποστασίας, καὶ τῶν ὅτι σοφία μέγα φέρουσιν· καὶ ὅτι μερίας, καὶ ὑπερηφανίας, ἐκ τοῦ μὴ εἰδέναι Κύριον, καὶ ὅτι ταπεινοφρονοῦσιν.

κα'. Περὶ φιλοξενίας, καὶ ἐλεημοσύνης· ὅτι οὐ δεῖ ἐπεργάζεσθαι τὸν προσόντα, οὐδὲ ὑφίζειν, καὶ μαίνεσθαι τὰ γλωττήν, τῶν τῶν ἁγίων ἀπολαύσεσι μυστηρίων.

κβ'. Ὅτι οὐ δεῖ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδιδόναι.

κγ'. Περὶ ἔριδος καὶ τιλείας φιλίας.

κδ'. Κατὰ παρηβούντων, ὃ χαριμύθησαν, καὶ ὅτι πάντα σύντονον πίπτειν πάθος.

κε'. Περὶ τῶν ἀπιστούντων τῇ γέεννῃ, καὶ λεγόντων μὴ εἶ γέεννα, σαφὴς ἀπόδειξις.

κς'. Περὶ τοῦ δεῖν ὀρθῆς βιοῦν, καὶ προσέχειν ἀκριβῶς τὸν τοῦ πλούτου βίον, καὶ μὴ νομίζειν ἔρχεσθαι εἰς ἀπολογίαν, τίνων ἀγορεύει, καὶ ποῖα βλάπτει ἀγορεύοντα, καὶ ποῖα οὔ· καὶ ὅτι οὐδὲν ἡμᾶς ἁπλότητος βλάπτει καὶ ἀφέλεια πρὸς ὃ γνῶναι τὴν ἀλήθειαν, καὶ τοῦτο δείκνυσιν ἀπὸ τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Μελχισεδέκ.

κζ'. Περὶ ἀγάπης, καὶ τοῦ δεῖν φιλεῖν καὶ ἀγαπᾶν τοὺς ἐχθρούς.

κη'. Περὶ τοῦ δεῖν ἔργα ἔχειν ἀγαθά. πάντων γὰρ ὄντων, καὶ πνεῦμα ἄγιον ἔξωθεν, καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν. ἀφ' ὧν καὶ φάλλειν συνεχῶς, καὶ ἐκ ἄλλας τοιαύτας ἔχειν γραφάς· οὕτω γὰρ πόνοι εἰσόμεθα, καὶ ὅτι δυνάμενοι, καὶ ὅτι ἡδέως, καὶ τῶν ἄλλων.

κθ'. Ὁποῖον χρὴ εἶναι διδάσκαλον.

λ'. Ὅτι ὁ ἀπὸ τῶν χειρῶν ζῶντες, καὶ ἐργαστηρίου προεστῶτες, πολλὴν ἐπιδείξονται δυσφιλείαν, ὧν οὐδὲν χρήσιμοι πρὸς ἐκκλησίας· ὁ δὲ πλουτοῦντες, καὶ οὐ πενομένους προορῶντες, ἵνα ἔχωσι συνεισφέρειν· καὶ ὅτι φιλοξενίας.

λα'. Περὶ γάμου, καὶ διαφορᾶς Θεοῦ.

λβ'. Περὶ τῆς ἀγάπης καὶ προσοχῆς Παύλου. καὶ τῶν ἀρετῶν αὐτοῦ καὶ κατορθωμάτων, καὶ ὅτι οὐ δεῖ τοῦ σῴζειν μιμεῖσθαι Παῦλον, ὅτι δὲ καταξιοῦσθαι καὶ ἡμᾶς ἰδεῖν αὐτοῦ ἀπροσδοκήτως ἐκεῖ· καὶ ὅτι τούτῳ μάλιστα ἐκόμισε τὸν ὅτι καὶ ἄλλα κομιεῖται ἐν Ῥώμῃ καὶ παιχθέντα, καὶ Παύλου ἄφοβον ἔχοντα, καὶ Πέτρου, καὶ ὅτι τῶν κατ' μέρος διδασκαλιῶν Παύλου, καὶ προσέχειν.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ α. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ ΠΑΥΛΟΥ.

α'. Περὶ ταπεινοφρονοῦσιν.

β'. Ὅτι οὐκ ἀνάγκη ὑπὸ τὰ καλὰ, οὔτε πάντα κακὰ, ἀλλὰ προσήκει.

γ'. Ὅτι βίου ὀλιγαλόγμου ἀκριβοῦς, δυναμένους καὶ ἑλλιπῶς ἐφελκύσαι.

δ'. Περὶ τῆς τῶν ἀποστόλων διδαχῆς, καὶ τῆς τῶν ἑλλήνων σοφίας μωρίας.

ε'. Κατὰ ἑλλήνων, καὶ ὅτι οὐκ ὁ σοφίᾳ, ἢ πλούτῳ, ἀλλ' ὁ τῷ Θεῷ δεῖ καυχᾶσθαι, καὶ ὅτι ⓜ τὸ ζῆν ἐστὶ τὸ μίσει ζῆν τὰ σαρκὸς καὶ καυχᾶσθαι δεῖ, καὶ ὅτι οὐδὲ πίχη, οὐδὲ γραπτὰ ἐμποδίζειν ἡμῖν ὀφείλει εἰς τὸν τῶν θείων μιμητήν.

ς'. Ὅτι θεία δωρεὰ ἡδυνήθησαν ⓐ ἀπόστολοι τῶν ἑλλήνων περιγενέσθαι, καὶ ὅτι πάντας δεῖ τοὺς ἐρέτην σωζωθῆν βίον καθαρὸν ὑπὲρ δεκαπενθμοὺς μᾶλλον ἢ σημεῖα.

ζ. Κατὰ ἑλλήνων, καὶ ὅτι θείας δωρεᾶς ἐστὶ ὁ κήρυγμα· δείκνυται ὃ τοῦτο, ἐκ τῶν ὀλίγους, καὶ ἰδιώτας ὄντας τοὺς ἀποστόλους, πάντων περιγενέσθαι, καὶ ὅτι ὀρθῶς βιοῦντας καὶ ἕλληνας ἑλκύσθαι εἰς θεοσέβειαν.

η'. Περὶ μετανοίας.

θ'. Ὅπως ἁμάρτημα ἢ ἁμαρτία, καὶ τίνι ἔοικε, καὶ πόσῳ πλεονεκτῶν.

ι'. Ὅτι τὰ τοῦ θεοῦ δίδοται ἡμῖν οὐ θέλει πρὸ ἑαυτοῦ τοῦ κατέχειν ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ἑτέρους μεταδιδόναι, καὶ ὅτι ὁ ἐλεήμων, τοῖς τῶν θεοῦ ὀνόμασι κολάζεται σωτὴρ καὶ δεσπότης.

ια'. Περὶ τοῦ φοβεῖσθαι θεόν, καὶ ποιεῖν πάντα ὅσα τοὺς σωτηρίαν ἡμῶν ἀφορᾷ, καὶ κῦ πλεονεκτῶν.

ιβ'. Περὶ τοῦ μὴ ζητεῖν τοῦτο αὐθεφπων ἔπαινον.

ιγ'. Ἐγκώμιον τοῦ ἁγίου Παύλου τοῦ ἀποστόλου, καὶ ὅτι οὐχ ὁ πλούτος κακὸς, ἀλλ' ὁ μὴ εἰς δέον τούτῳ κεχρῆσθαι, καὶ ὅτι καὶ τῶν πιστῶν κῦ τὸ χείρους ⓜ πλούσιοι, ὅτι ⓜ μὴ τοῦτο ἐκόντων, ⓐ ὑ τοῦτο ἀκόντων λαμβάνουσιν.

ιδ'. Ὅτι οὐ δεῖ θέλειν ἡμᾶς μόνον σωθῆναι, ἀλλὰ καὶ τῶν ἔργων ἀπτεσθαι τῶν εἰς τὸ φερόντων, καὶ ὅτι ἂν περιμείνωμεν ἐρραθυμήσωμεν ἔχωμεν, καὶ τὰ δικαιώματα δεῖ δυσχερῆ, μετ' εὐκολίας καταρθώσωμεν.

ιε'. Κατὰ πλεονεξίας, καὶ τοκισμῶν, καὶ πῶς δεῖ περὶποιεῖσθαι ⓜ ποιητέ· ⓐ ὑ δίκαιοι πένονται· καὶ ὅτι οὐ τοῦ μάλλον ⓜ ἀληθεῖς καὶ βέβαιοι μισθοί· καὶ ἐγκώμιον ἀκτημοσύνης.

ις'. Περὶ τοῦ μὴ δικάζεσθαι, ἀλλὰ φέρειν ἡμᾶς γναίως τὸν ἀδικοῦντας· τοῦτο γὰρ ἡμᾶς τῶν θεοῦ ὁμοίους ποιεῖ.

ιζ'. Περὶ ἀμαρτάστως, καὶ ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν αἴτιον τοῦ ἁμαρτάνειν ὁ σῶμα, ἀλλ' ἡ κακὴ προαίρεσις.

ιη'. Οὐ καθαρὸς βίος πολλοῦ δεῖ σκυβάλου προφέρεσθαι δόξαν τῷ Θεῷ.

ιθ'. Περὶ τοῦ Ἰωσὴφ τοῦ σώφρονος.

κ'. Οὐ δεῖ προνοεῖσθαι ὁ μὴ σκανδαλίζειν τινά, ἐ ὅτι ⓜ πλουσιοὶ μᾶλλον τοῦ εἰκόνα τοῦ Κυρίου ὑ τῶν ἀποστόλων ἀγαπῶσιν.

κα'. Οὐ ὁ δεῖ καταφρονεῖν τῶν σκανδαλιζομένων, ἀλλὰ παλυβότερος αὐτοῦ αἰσκπᾶσθαι, ὑ τοῦτο ἐλεημοσύνης.

κβ'. Οὐ θύκολος ἡ ἀρετὴ, ὑ κῦ φύσιν ἡμῖν ἐστὶ, δῆλον ὑ ψυθδὴς ὁ τῆς εἰμαρμένης λόγος· καὶ ὅτι ἀληθινὸν ἁγίοι μόνοι ἡδονὴν καρποῦνται, ⓐ ἀρετὴν μεταδιώκοντες.

κγ'. Περὶ τοῦ μηδὲ τὰς ἐκτὸς ἁγαθὰ ῥᾳθυμεῖν, μηδὲ ἀπογινώσκειν τὸν πεπωκότα, ὡς δύσεσιν καὶ πολυβότου ὄντος τῆς τοὺς τοῦ ἀρετὴν ἐπανόδου, καὶ κῦ φιλαργυρίας.

κδ'. Περὶ ἀγάπης τῆς εἰς ⓜ πλησίον, καὶ ἐγκώμιον εἰς τὸ τοῦ Κυρίου σῶμα, καὶ ὅτι οὐ δεῖ ὑπερηφανεῖσθαι καθαρότητος, ὑ ὕτω προσεύξεται τῇ ἁγίᾳ Κυρίου μεταλήψει.

κε'. Ὅτι οὐ δεῖ πτωχὰ ποιεῖν ἡμᾶς, οὐ τοὺς τὸ ἑαυτῶν, ἀλλὰ τοὺς τὸ κοινῇ συμφέρον, ὑ τοῦτο τύπος ἐστὶ Μωϋσῆς ὑ Δαβὶδ καὶ Παῦλος ὁ ἀπόστολος.

κς'. Περὶ

κς'. Περὶ τῦ φέρειν τὰ ἐλαττώματα τῆν γυναικῶν, ἢ μὴ τύπτειν αὐτάς.

κζ'. Περὶ τῦ μὴ πυφᾶν ἐφ' ἑορταῖς, ἀλλὰ πρὸς πίωχους δικαιοσύνην.

κη'. Περὶ τῆς ὑπομονῆς Ἰωβ, ἢ πρὸς τῦ μὴ πιστεῖν πικρῶς τὸν πλουτῶντα, ἢ δυσχεραίνειν ὅτι ἀρρωστίας ⁊ ζημίας, καὶ ἐγκώμιον εἰς Ⓜ δίκαιον Ἰωβ.

κθ'. Οὐκ οὐ δεῖ ὅλως ζητῆν τίνος ἕνεκεν Ⓓ ἐᾶ πλουτῦσιν, Ⓓ ὁ πένονται, ἀλλ' ἀποδιδόναι τὰ παιδευτικὰ τῦ ἀκριβολήπτου ⁊ τῇ κρίσει τῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι πλέον ἐστὶν ὅτι πᾶσι, Τὰ κρίματα τῦ Θεοῦ, ἄβυσσος πολλή.

λ'. Ἐγκώμιον εἰς τὰς πενιχρὰς χήρας τὰς προσερχομένας εἰς τὰς ἐκκλησίας, ⁊ ὅτι δεῖ ἡμᾶς πενίαν διδυμίσαι, ἀρετῆς καταφρονῆσαι.

λα'. Κατὰ φθονούντων.

λβ'. Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἁγίαν, ⁊ εἰς Ⓜ Ἰωσήφ, ⁊ ὅτι δεῖ τὸ ἁγιάσαι ἡμᾶς ἀλλήλους, ἐπέλθοσιν ὁ Θεὸς ἡμῦν, τὸν ἐλεημοσύνην.

λγ'. Ἐγκώμιον εἰς Ⓣ ἁγίαν δεῖ παλαιόν, ⁊ ὅτι ⁊ δεῖ ἡμᾶς, ὅσον ἀσθενῆς, ὅσον ἀμῦδρα πάλαι μισεῖν, ἀλλ' ὑγιᾶς ὑπὲρ αὐτῶν, ⁊ μὴ φραύστητος ἰσχύειν.

λδ'. Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἁγίαν, ⁊ ὅτι ⁊ πάντα παλῦσιν, ὅσον πᾶσαν πενίαν ὁ Θεὸς δίδωσιν.

λε'. Ὅτι δεῖ καταστυάζειν ἡμᾶς αὐτὸν πενίαν φέρειν ἡμερίως, ἵνα συμβάσης ἡμῖν πενίας, μὴ θορυβώμεθα, καὶ κτῆ πλουτισθέντων.

λς'. Ὅτι τύπους νῦν ἰδίους σώζουσιν τῆς ὅτι τῶν ἀποστόλων ἐκκλησίας, καὶ ὅτι μὴ ἡσυχίας ⁊ θορύβου πάντος αἴρει δεῖ ἡμᾶς συνέρχεσθαι εἰς τὴ ἐκκλησίαν.

λζ'. Ὅτι ὁ μὲ σώφρων εἰς ἡδονῆ ⁊ θύφεσσιν ὅτι διλιεκεῖ, ὁ δ' ἀστεργόμενον καὶ προῒ τῆς μίξεως, καὶ μὴ τῶν μίξεν, ὑπὸ ἀθυμίας κατέχεται.

λη'. Οὐ οὔτε ὁ πλοῦτος ἡδονῆς, οὔτε πενία ἀθυμίας ὑποθήσις, ⁊ ὅτι δῶ προῒς τῶν μέλλουσαν ζωλεῦ ἀφορᾶσθαι, θύχεραῖς πενίαν φέρεσθαι, καὶ ὅτι διλιεκῶς δεῖ θύμειν, καὶ μὴ λυπεῖσθαι, εἰ μὴ μόνον ἐφ' ἁμῦτίαις.

λθ'. Ὅτι προῒς τῶν μέλλουσαν ζωλεῦ ἀφορᾶσθαι οὐ δεῖ πλοῦσιν ἀγαπᾶν, ἢ πενίαν διδύσκειν, ⁊ κτῆ πτωχῶν γυναικῶν.

μ'. Περὶ τῦ μὴ κατᾶθαι πολλοὺς οἰκέτας, ἀλλ' ἕνα ἢ δύο, καὶ κτῆ ὑπηφάνων.

μα'. Περὶ τῦ μὴ πιστεῖν πικρῶς τῶν πλουτῶντα, ἀλλὰ μνήμας, ⁊ προσευχάς, ⁊ ἐλεημοσύνας ὑπὲρ αὐτῶν ποιεῖσθαι, εἶτα βουλόμενα τύτοις ὠφελῆσαι.

μβ'. Ὅτι δεῖ ἡμᾶς τὸ βίου διπλῦν ἑαυτῶν σπῶδαι, ὡς ὑκ ἐν μηδὲν ἡμῶν ὠφελημένην δυναμένων, μηδὲ ἀπὸ φίλων, μηδὲ ἀπὸ συγγενῶν, καὶ ὧσι μεγάλοι προῒ Θεῷ.

μγ'. Ὅτι οὐ δεῖ ἡμᾶς μάζειν ἡμᾶς ὁρῶντας τὸν ἐν ἀρετῆς ζῶντας, δυσπροσηγωῦντας, ἀφορῶντας προῒς τὰ μέλλουσαν διὰ τίδοσιν, καὶ ὅτι δεῖ τὸν ἔχοντας προσόδους, ⁊ τὸν ἄλλως μᾶλλον πάντας προσέχοντας, ⁊ ἀγαθοεργοῦντας, ἀπονέμειν εἰς ἐλεημοσύνην δεκάτην μοῖραν. τὰ γὰρ ἀπὸ τόκων, ἢ ἀπὸ δανισμοῦ γραῦλωτοῦ προσαγόμενα οὐ προσδέχεται ὁ τῆς ἀσεβείας λόγος.

μδ'. Οὐ δεῖ ἡμᾶς προσκρίνειν τοῖς ἀδελφοῖς μὴ φραύστητος ⁊ ἀγάπης, ἐπειδὴν βλέπωμεν αὐτὸν ἀποπόν ⁊ φραύστονται, ὡς ὅταν μὴ τῦτο ποιῶν, ἀμῦρτία καὶ ἀπώλειας ἐστίν.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ β. ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘ. ΗΘΙΚΩΝ ΠΙΝΑΞ.

ά. Περὶ τῦ μὴ καταπίπτειν ἐν ταῖς συμφοραῖς, πρεπωδέστερος ⁊ ὅτι τοῖς νεκροῖς.

β'. Περὶ τῦ θύχεσθαι ὑπὲρ ἀλλήλων, ἐξαιρέτως ⁊ τῶν πέρρω, καὶ ὅτι ἑαυτὸν ὠφελεῖ

φελεῖ ὁ θρύλλιμος, καὶ πῶς δεῖ παύειν τοῦτο ἀπὸ τῆς ψυχῆς τῶν γινομένων ἐν τῇ καθημερινῇ μνήμῃ τῶν κεκοιμημένων ἐν τῇ θείᾳ λειτουργίᾳ.

γ'. Ὅτι βασιλεὺς ὁ κεφαλὴ τῶν ἀποστόλων λογισμοῦ, καὶ πῶς τὸ Ἀβραὰμ μαρτύρια.

δ'. Περὶ ματαιοπονίας, καὶ τοῦ μὴ καλῶς φερομένου ὄνου.

ε'. Περὶ φόβου Θεοῦ, καὶ τοῦ μηδένα ἄλλον δεδιέναι, καὶ πῶς ὀρθὸν ἔχειν τὴν ποιμένα.

ς'. Περὶ τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, καὶ ὅτι νεκρὸν ἡ ψυχὴ ὁ πεφωνηκὼς καὶ αἱρεσιάρχης, καὶ ἀστεγαίων, καὶ πῶς ἔστι τῶν Ἰωσὴφ καὶ τῆς Αἰγυπτίας.

ζ'. Κατὰ Ἀρειανῶν πῶς τὸ πνεύματος, καὶ τῆς λαμπρότητος τοῦ σώματος τῶν ἁγίων, καὶ τὸ μὴ ἐρᾶν ἀσέμνως, ἀλλὰ θαυμάζειν τὸν δημιουργόν.

η'. Περὶ τῶν ἀποστόλων, καὶ τῆς ἐν αὐτοῖς θείας δυνάμεως.

θ'. Περὶ τῆς τῶν μνημάτων αὐτῶν ἀποδόσεως, καὶ τοῦ κριτηρίου τοῦ φοβεροῦ.

ι'. Περὶ τῆς φοβερᾶς κρίσεως.

ια'. Ὅτι χρεία ἐστὶ κολάσεως, ὃ προσκρούσας Θεῷ, καὶ ὅτι κόλασις ἡ ἁμαρτία.

ιβ'. Περὶ πλούτου καὶ πενίας, καὶ ὅτι οὐχ ἡ τῶν πραγμάτων φύσις, ἀλλ' ἡ τῆς ψυχῆς ἀδιαθεσία τὰς ἀποπλανήσεις ἐργάζεται.

ιγ'. Ὅτι ἡ καθαιρέτης πάντων συνίστατο τῶν ἀρετῶν, καὶ πῶς δεῖ πλουτοῦντων, καὶ πενομένων, ὅτι πάσῃ καὶ πάντες.

ιδ'. Περὶ ἐπιτιμίων.

ιε'. Περὶ ἀρχῆς πνευματικῆς, καὶ κοσμικῆς, καὶ τῆς τῶν ἀρχομένων ὑποταγῆς, καὶ τῆς τούτων ὑπερηφανείας.

ις'. Περὶ ἐλεημοσύνης.

ιζ'. Ὅτι φύσικὸν τὸ καλὸν, καὶ πῶς τὸ μὴ διδικέναι πενίαν, καὶ σωφρονεῖν πλοῦτον.

ιη'. Περὶ τῆς αἰσχρολογίας τῆς ψυχῆς, καὶ τοῦ μὴ λοιδορεῖσθαι ἀπ' ἀλλήλων.

ιθ'. Περὶ τοῦ μὴ ἀκριβολογεῖσθαι πῶς τινὶ δόσιν.

κ'. Περὶ ἐλεημοσύνης.

κα'. Ἐγκώμιον τοῦ ἁγίου Παύλου, καὶ ὅτι κακῶς τοῖς τότε λόγοις αἱρετικοὶ ἐχρήσαντο.

κβ'. Περὶ τῆς μεμνῆσθαι τῶν πορνῶν ἁμαρτιῶν, καὶ καθ' ἑκάστην ἀποφάσεως μετανοῆσαι, καὶ συγχώρησιν αἰτῆσαι.

κγ'. Περὶ τοῦ μὴ ἐπαίρεσθαι καὶ τυφοῦσθαι, καὶ μὴ ταῖς ἀλλοτρίαις ἐφύβρεσθαι συμφοραῖς, καὶ πῶς δεῖ τὸν Δαβὶδ καὶ τὸν Σολομῶντος.

κδ'. Περὶ φθόνου.

κε'. Ἐγκώμιον εἰς τὸν ἅγιον Παῦλον, καὶ πῶς δεῖ ταπεινοφροσύνης.

κς'. Ὅτι ἡ θλῖψις καθαίρει τινὰ ψυχὴν ἐκ τῶν παθῶν, καὶ τὸν Θεὸν ὑπερασπᾶται, καὶ πῶς Ἀλεξάνδρου, καὶ τῆς δόξης τῶν ἁγίων.

κζ'. Περὶ φθόνου.

κη'. Ὅτι πᾶσα ἁμαρτία, ἀκαθαρσία λέγεται, καὶ πῶς Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ, καὶ Ἡρῴδου.

κθ'. Περὶ τοῦ προσπαθεῖν τινὰ τῶν μαθητῶν σωτηρίαν τῆς οἰκείας βιοδυσμήσεως, καὶ τοῦ μὴ ἐπιποθεῖν πρὸς δευτέρας δόξας.

λ'. Περὶ τοῦ ἀγαπᾶν τὸν Θεὸν μὴ ῥήμασι μόνοις, ἀλλ' ἐκ τοῦ πίστει καὶ δυνάμει ἀποδεικνύειν ἀποφάσεως ἀποστάζειν.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΕΦΕΣ. ΕΠΙΣΤ. ΘΗΙΚΩΝ ΠΙΝΑΞ.

α'. Τί λέγεται μὲν ἁγιάζεσθαι, καὶ ἀπὸ τίνος ἡμᾶς τὰ πάντα μὲν ἁγιάζει, ὡς εἷς κεφαλή, τὸν Χριστόν, καὶ ἄξιον βίου ὀρθοδιδάσκου τῆς μελέτης δωρεᾶς.

β'. Οπ τὰ καλὰ κ᾽ φύσει ὄντ, ἃ᾽ ἁμαρτήματα παρὰ φύσιν· ἢ ὅτι οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἢ ὡς, ἀλλ᾽ ἐκ φαύλης προαιρέσεως ἁμαρτάνομεν.

γ'. Περὶ τῆς ἀνδρείας τῶ διεστηκυῖ σώματος, ἢ ὅτι ⟨illegible⟩ μὴ μετέχοντα τούτου ἧττον ἐστὶ ὀρθῶς τῆς ψυχῆς τῆς ὀφειλούσης τῆ προσφορᾶ πρᾶξαι.

δ'. Οπ δὲ πάσας κατορθῶσαι ζῆ᾽ ἀρετὰς ⟨illegible⟩ μέλλοντα βασιλείας ἀξιοῦσθαι, ὃ ἢ ἵνα μὴ κατορθοῖ, ἢ ἵνα ἀποβαίνειν, ἀναβάλλει τῆς βασιλείας.

ε'. Οπ τὰ ἁμαρτήματα, εἰ καὶ ἑρκικὰ λέγοι, ἀλλ᾽ οὐ σώματος μόνου, ἀλλὰ καὶ τῆς ψυχῆς, ἢ ποιᾶ ὅστις ἁμαρτάνοντα ψυχῆς χωρὶς τῶ σώματος.

ς'. Οπ δὲ ⟨illegible⟩ διδάσκαλον ζῆσαι τὸ δὲ πνεῦμα, βίον ἀλητῶν ἔχον, οἰκονομικὸν εἶ᾽ τινὰ ἢ τὸ τοὺς ἐκκλησίας πρώτα εὐσωτίᾳ.

ζ'. Οπ ὥσπερ ἀληπύρως τις ἀγαπᾷ τὸν ἑαυτῦ ἑρωμένον, ὕτω δὲ ἀληπύρως ἀγαπᾷ ⟨illegible⟩ Θεὸν, ⟨illegible⟩ ἀδελφὸν αὐτῦ.

η'. Περὶ τῶν Παύλου δεσμῶν ἢ Πέτρου, ἢ τῶν τοιῶν παίδων, ἢ Ἰωακείμ, ἢ Ἱερεμίου, καὶ Ἰωσὴφ, ἢ αὐτοῦ τῦ Κυρίου.

θ'. Οπ αἱ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἀγάπης ἢ ὁ τῆς Εἰρήνης συνδέσμος σώζει᾽.

ι'. Περὶ ἃ μὲν κατηξιώσαν ἀλλήλων, ἢ ὅσα καὶ ἡ φιλαργυρία τὴν ἐκκλησίαν εἰργάσατο.

ια'. Κατὰ χρισματικὸν ἀποκλίνοντας ἑαυτοὺς τῆς ἐκκλησίας ὅτι τῆ αὐτῆ πίστ, ἀλλ᾽ ὃ μόνον ἢ ἀκριβοῦσι ποιῶν.

ιβ'. Περὶ τῆς τῶν πρότερον μακροθυμίας, ἢ πῶς εἰσὶ μάταια, ἢ καὶ ἐλλιῶν λαμπρύνεται τῆ κρίσει.

ιγ'. Περὶ τοῦ εἰς ἀρετὴν, ἢ διήγησις περὶ γυναικὸς τῶν τὰ αὐτὰ ἀσκησάντων ἐλεημόνων.

ιδ'. Οπ οὐ δεῖ ὑβρίζειν ἢ αἰσχρολογεῖν.

ιε'. Περὶ τοῦ μὴ ὀργίζεσθαι, μηδὲ τύπτειν ἀσημότερος δεσπότας ἑαυτῶν θεραπαινίδας.

ις'. Οπ δὲ τὰ σώματα, τῆς καλῆς ἐκκλησιουργίας, ἐργάζεσθαι, ἐπεὶ οὐδὲν ὄφελος ἱερᾶς ἀκριβοῦσθαι τυχεῖν, ἂν μὴ ἀγάπη ὑπάρχ᾽ ἢ νόμος.

ιζ'. Περὶ τοῦ μὴ ἀργολογεῖν, ἢ καὶ γελοιαστῶν ἢ μίμων ἢ βουκαπέλων, καὶ ὅτι ἡ βλάβεια πάντων τούτων πρεσβεῖα ἀδελφοῦ᾽.

ιη'. Οπ δὲ ἀφειλόμενος τῶν πονηρῶν ἔργων, ὧν φωτὶ τῶν ἀρετῶν πρεσπλεῖν, καὶ μὴ πλεονεκτεῖν ἁμαρτάνοντας τὸν ἀδελφοῦ.

ιθ'. Περὶ τοῦ μὴ ἀθετεργάζεσθαι τὰ ἑτέρων ἐλαττώματα, ἀλλ᾽ ⟨illegible⟩ συμπάσχεσθαι ἀλλήλοις ὁ φόβος Θεοῦ, ἢ τύπτειν ⟨illegible⟩ ἀπρεπῶν βλέπειν.

κ'. Περὶ τοῦ ποιεῖσθαι πολλὴν πρόνοιαν καὶ γυναικῶν, καὶ παίδων, ἢ δούλων, ⟨illegible⟩ μόνον ⟨illegible⟩ ἢ ὑμᾶς τῆς γυναικὸς, ἢ τοῦ σημοῦ βίου ἢ ἀθετεργεῖν.

κα'. Περὶ δὲ ⟨illegible⟩ ἰσχὺν τέκνα εἰ φόβος Θεοῦ, καὶ πρὸ ὑπερηκείας, ἢ πόσην καρποῦνται καὶ σώζουσα τὸν αὐτὸν· καὶ πρὸ τοῦ καθαφυεῖν δόξης καὶ πλούτου, ἢ πρὸ τοῦ Ἀβραὰμ, καὶ ὅτι ὃ, Καθ᾽ ὁμοίωσιν, ἢ τῆς ψυχῆς ὅστις ἐστί.

κβ'. Περὶ βίου ὑπομονῆς ἢ μακροθυμιῶν, ἵνα μὴ πτοῶνται πρὸς τὸ πονηρὸν καθ᾽ ἑκάστην ὁ πᾶσα ὑπόζουλ βιότητος, ἢ πρὸ τῆς τῶν πρότερον ⟨illegible⟩ φρονήσας, καὶ τῆς τῶν μηδόντων ἀσυνδέτως.

κγ'. Περὶ τοῦ ἐπόμενος ἐῖ᾽ ἢ θύσαλῆς πρὸς ἀρετὴν, καὶ τί ὃ πάσα ὁ ἐαθόμενος, καὶ τίς ἡ Αἰγυπτίου, ἢ ὅτι ἐξουλωθεῖ ⟨illegible⟩ οὐρανίου ὁ τῆς γῆς χαμαίζων.

κδ'. Περὶ τοῦ διδύσεως ἐῖ᾽ ἀπειλῆς, ὡς τε φυτεῖν τὰ τραύματα, ὅτι ἡ ἀπόλαυσις πρόσκαιρος᾽, ἢ ἁμαρτία μόνη᾽ ἢ ὅτι τὸ ἐλεημοσύνης ἀκαρπία ἢ ἡ ἄλλη ἁμαρτία ἀγνωρίστους ἡμᾶς καθίστησι ὅτι ὃ Θεῶ, ὃ πάντα γινώσκοντι, ἢ τὰς σωτηρίας συντέλουσα σὺν τελειωθῶμεν ἡμῖν.

Η. Περὶ Γαλατῶν ὅτι σολὴ ἀδιακρίτως εἰσηνήνεικε, οὐκ ἰδίως ἔχει τὰ ἤθη, καθὼς καὶ αἱ ἐπιστολαί.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠ. ΗΘΙΚΩΝ ΠΙΝΑΞ.

α'. ΟΤι δεῖ πάντως τὸν βίον ἡμᾶς ἐλεεῖν, καὶ διὰ τοῦτο καταφρονῆσαι χρημάτων, καὶ ὅτι πάντα τὰ κακὰ διὰ αὐτὴν γίνονται, καὶ ὅτι ὁ βαυτὴν μὴ δεδιὼς οὕτως ὡς ἠσεβήκαμεν, καὶ μυρία διεργάσεται κακά, μὴ δόντα ἐλεημοσύνην.

β'. Οτι δυσχεραίνειν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ συμμίσους ἡμῖν ἀγῶνας διαπαλαίοντι, καὶ φορτικὸν καὶ ἐπαχθὲς εἶναι νῦν ὅτι ζῶμεν.

γ'. Οτι τὸν ἀπόστολον καὶ ζῶντα καὶ ἀποθνήσκοντα ἡμῖν δεῖ μάλιστα τοῦτο χρῆναι φωτίσματος, καὶ τοῦτο ἐν πλούτῳ, καὶ ὅτι μεγάλα ὠφελοῦσι τοὺς κοιμηθέντας αἱ ὑπὲρ αὐτῶν γινόμεναι ἐλεημοσύναι καὶ αἱ λειτουργίαι.

δ'. Οτι πολλὰς ἡμῖν ὁδοὺς ὁ Θεὸς κατεσκεύασε πρὸς τὸ μὴ ἀπορεῖσθαι, καὶ ὅτι τὰ ἐλέους τοῦ Θεοῦ πάντες δίδομεν. οὐκοῦν μᾶλλον οὕτω προσέχωμεν τῷ Θεῷ, ὡς τὰ ἀνελέητα εἶναι.

ε'. Περὶ Ζαπεινοφροσύνης, καὶ μαρτυρία ὑπὲρ ταύτης, ἔκ τε τοῦ Δαυὶδ, ἔκ τε τοῦ Δανιὴλ, καὶ διὰ τὸν μὴ κόπτεσθαι εἰκῆ.

ς'. Περὶ τοῦ φιλοσοφεῖν τὸν Θεόν, καὶ εἰς δόξαν αὐτοῦ ζῆν ἐκ τοῦ βίου ἄξιον ἡγεῖσθαι, καὶ κατὰ φιλαργυρίας, καὶ τοῦ πλουτεῖν.

ζ'. Περὶ τοῦ πιστεύειν εἰς δόξαν Θεοῦ, καὶ βιοῦν εἰς δόξαν αὐτοῦ, καὶ διὰ ταπεινοφροσύνης, καὶ ὅτι χαίρειν ἐσμὲν ἐν τοῖς ἀλόγοις ἀρετὰς ὄντας χωρίς.

η'. Κατὰ γογγυσμοῦ.

θ'. Οτι χρὴ τοὺς διδασκάλους καὶ πρὸς τὴν χρείαν χορηγεῖν, καὶ τὸν διάκονα καὶ Ἰουδαϊκὰ, καὶ ἀποδεικτικὰ πίστεως, καὶ ἕτερα, καὶ διὰ τοῦτο, Μὴ κτησησθε χρυσὸν, καὶ ὅτι ἀσπάζονται δυσὶ χιτῶσιν ἐχρῆν.

ι'. Οτι πάντα τὸν τῆς ἀρίστης πολιτείας λυμαίνεται, καὶ τῆς βασιλείας ἀποστερεῖ, αὕτη ἡ περιαρέστως σφαλερᾶς.

ια'. Οτι ὅταν ἁμαρτάνωμεν, φυλάττωμεν ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ χρὴ πιστεῦσαι καὶ ὀδύρεσθαι, καὶ ἐπανέρχεσθαι πρὸς τὴν προτέρας βιοθήκειαν.

ιβ'. Οτι τύποι ἔχοντες τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἀρχέτυποι, ὡσαύτως καὶ τοῦ ἐν ἀρετῇ διαλάμψαι ἕνεκεν, ἵξουσι καὶ πάντα δικαίως.

ιγ'. Περὶ τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι ἀφόρητος ἡ τῆς βασιλείας ἐκπλῆσις, ὃ μὴ παθεῖν ἡμᾶς χρεών, καὶ ὅτι θλίβεσθαι διὰ τοῦτο ἄξιον.

ιδ'. Οτι ἐχθροὶ ἡμῖν ἡ κακία, καὶ φίλοι ἡ ἀρετὴ, καὶ ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἀδικεῖ, μόνοι δὲ μὴ θέλωμεν πλούτου ἀρτᾶσαι.

ιε'. Οτι δισμός ἐστιν ἡ θλῖψις: ἀρραγὴς, διὰ τοῦτο ἀγάπης διὰ συμπαθείας, καὶ ὅτι ἡ θλῖψις ἡμῶν κόλασιν προξενεῖ.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣ. ΕΠΙΣΤ. ΗΘΙΚΩΝ ΠΙΝΑΞ.

α'. ΠΕρὶ φιλίας ἀρχικῆς, καὶ πνευματικῆς, καὶ ὅτι ἡ πνευματικὴ πολλῷ βεβαιοτέρα, καὶ διὰ βλασφημοσιωπὴν καὶ ἀγαθομοσύνης, καὶ διὰ κακίας, καὶ ἀρετῆς, καὶ ἐλεημοσύνης.

β'. Περὶ τῆ ἀεὶ μεμνῆσθαι τῆς τῦ Θεοῦ ὑπερφανείας, καὶ μὴ ἀποπιπτεῖν, ἢ περὶ ἐγκράτειας ἢ κυλάσεως, ἢ ὅτι δακρύων δεῖ ἢ πάσης τρυφῆς ὁ ζῶν τῆς ἀπαλλαγῆναι.

γ'. Ὅτι ἕκαστος τῶν πιστῶν ἀπόλαυσιν ἔχει τῦ Θεοῦ εἰς φυλακὴν, ἢ περὶ τῆς τῦ Θεοῦ ἐπιμελείας, ἢ ὅτι πᾶσι ἱκανῶς ὡς Θεὸς, πεπίστευται δεῖ.

δ'. Περὶ τῦ ἀγνωμόνως διέχεσθαι τὰ τῦ Θεοῦ, ἢ μὴ πολυπραγμονεῖν φιλονείκως τὰς θείας οἰκονομίας, ἀλλ' ἀνῆκεν εἶναι πρῶτον, ἢ μὴ ἀποδυσπετεῖν, καὶ περὶ τῆς τῶν Ἰουδαίων πιστότητος.

ε'. Ὅτι πάντα χορηγεῖ ὁ Θεός, ἢ ὅτι ἀπερίγραπτος, καὶ περὶ θείας ἐνεργείας ἢ κτίσεως, καὶ ὅτι ἀπὸ τῶν ἐν τύπῳ γινομένων δυνάμεθα τὰς γραφὰς ἀκολουθοῦντες μὴ ἀπιστεῖν.

ς'. Περὶ τῦ πάθους, ἢ τῆς ζωῆς τῦ δεσπότυ Χριστῦ, ἢ περὶ ὧν ἐν ᾧ ἀγίῳ βαπτίσματι συνταφησόμεθα, καὶ περὶ τῆς ἐνώσεως τῦ θείου σώματος.

ζ'. Περὶ τῆς μνησικακίας τῶν Θεῷ ἡμᾶς, ἢ ἀπολαύσεως, ἐν ὅτι πάντα ἀδοξία σαφῆς, καὶ κῦ τυφλῶντων, ἢ πολυχρονίων ἐν πλούτῳ, ἢ περὶ κολακευόντων, καὶ περὶ ἐλεημοσύνης.

η'. Περὶ τῆς τῶν πάντων ἀνῆκεστίας, ἢ τῶν τοῖς ἀναιρουῖς, καὶ ὅτι πρὸς Θεὸν δεῖ καταφύγειν, ἢ πλὴν ἁμαρτίας σπουδάζειν βοηθεῖν, ἢ μὴ πρὸς μάντεις ἢ γραΐδια.

θ'. Περὶ ἀνῶν, ἢ ψευμωδιῶν, ἢ ἐν ὀνόματι Κυρίου ποιῦ πάντα τὰ ὀκνηρὰ λέγοντα, ἐν ἐχθρὸν σύμμαχον αὐτῶν, καὶ ἀνῆκεστεῖν αὐτῦ καὶ διαρρεῖν.

ι'. Ἐγκώμιον τῦ τῦ Παύλυ δεσμῶν, ἢ ὅτι μᾶλλον ἡ φιλοκοσμία, δεσμά, ἢ περὶ ἐλεημοσύνης ἢ σωφροσύνης, καὶ κῦ καλλωπιζομένων γυναικῶν.

ια'. Περὶ ἀγάπης καὶ συμπαθείας, καὶ τῦ συγχαίρειν καὶ συλλυπεῖσθαι τοῖς ἀδελφοῖς, καὶ περὶ τῦ μὴ φθονεῖν εὐδοκιμοῦσι, καὶ ἑαυτὸν ὠφελεῖν.

ιβ'. Περὶ τῦ μὴ ἀγαπᾶν τὰ τῆς σαρκὸς τοῦ Χριστοῦ θλίψεσιν, ἀλλὰ μιμεῖσθαι τῦ δεσμὸν Παύλυ, καὶ ἀπέχεσθαι τῦ βλασφεμεῖν, καὶ περὶ δακρύων ψυχικῶν, καὶ περὶ γάμων εὐφρεστῶν καὶ ἀστέμπων, καὶ ὅτι κόσμος τὴ νύμφη σωφροσύνη καὶ αἰδώς, οὐχὶ χρυσὸς, καὶ μάθη, καὶ κρόσι, καὶ αὐλοί.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΘΕΣΣ. α'. ΕΠΙΣΤ. ΗΘΙΚΩΝ ΠΙΝΑΞ.

α'. Ὅτι οὐ δεῖ ἀπογινώσκειν καὶ καταφρονεῖν τῦ ψυχῶν τῦ ἀγίων, ἀλλὰ καὶ σφόδρα τούτους ὀφείλειν, πλὴν ὅταν ἡμᾶς ὠφελῶσιν, ὅταν καὶ ἡμεῖς τῆς ἕξεως ἀντιποιώμεθα.

β'. Ὅτι οὐδὲν μεῖζον φιλίας πνευματικῆς, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἕνεκεν τῶν ζωλῶ, τὰ δέοντα τούτων κάκτηται.

γ'. Περὶ τῦ μακροθυμεῖν ἐν ταῖς θλίψεσι, καὶ εὐχαριστεῖν· καὶ ζημία ἢ χρημάτων, ἢ ἀποβολὴ παιδίων συμβῆ, λέγει δεῖ, Ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφεῖλετο. ὁ δὲ τοιαῦτα γνησίως φέρων, ὁμοίως δέξεται Ἀβραὰμ, καὶ Ἰωβ· καὶ ὅπερ αὐ ὁ δαίμονες λέγουσι περὶ τῶν ἀποβλυθέντων, ὡς σκωπτοντες τῦ κλεπτῶν, ἴσασι πολλάκις τῶν τόπους ποῦ τὰ κλαπέντα ἀπιστέζη.

δ'. Ὅτι μεγάλη ἀγαθὴ ἡ εἰς πλησίον ἀγάπη, καὶ περὶ τῆς Ἀβελ, καὶ Παύλου, καὶ Ἰωσὴφ ἀγάπης, καὶ περὶ ἀμνησικακίας.

ε'. Κατὰ πορνῶν, καὶ μοιχῶν, καὶ ὅτι δεῖ τῶν πατέρας καὶ βουλομένους κοσμικὸν ἔχειν βίον,

τῶν

σθαι ἑαυτὸν, καὶ πάντας καλέσαι πρὸς γάμον αὐλῆς, καὶ τὰ ἀναγκαῖα φροντίζειν τῆς στρατιᾶς· ὡς ἀπὸ πολλῆς ἀκολουθίας [illegible]

ς'. Ὅτι οὐκ ἀβάσκανος ὁ Θεὸς, καὶ τὸ πολλὰ, καὶ ὅτι οὐκ ἐκ τοῦ μὴ ἀγαπᾶν ὁ Θεὸς μισεῖ τὸν πόλεμον ἐχθρὸν ἐστὶ αὐτῷ, ἡ θλῖψις τοῖς πονηροῖς ἁρμόττουσα, καὶ πάσης ἀφαιρουμένη ἀλυπίας καὶ ἡδονῆς καὶ ἀναπαύεσθαι τοὺς τηκομένους.

ζ'. Περὶ ἀναστάσεως, καὶ ὅτι ἡ ἀνάπαλιν τοῦ Θεοῦ πολυπραγμοσύνη, μᾶλλον ἢ τὸ πιστὸν ἀφέλιμον αὐτῷ γίνεται.

η'. Περὶ ἀναστάσεως, καὶ χρίσεως, καὶ ἀνταποδόσεως, καὶ ζωῆς παρὰ τὴν ἀποδεῖξις, καὶ ὅτι καὶ Ἰουδαῖοι καὶ Ἕλληνες ὁμολογοῦσιν ἔσεσθαι ἀνταπόδοσιν ἀγαθῶν καὶ κακῶν.

θ'. Περὶ ἧς πρὸς ἀρετὴν, καὶ ὅτι ἀδύνατον καὶ ζῆν ἄνευ τῆς ἀνέσεως ἀγρυπνοῦντα, τὰ μηνύοντα ἀποκαλύπτουσα ἀγαθῶν, καὶ περὶ ἀναστάσεως, καὶ κρίσεως.

ι'. Ὅτι οὐχ ἡ τῶν παίδων ἀναγκαία πρὸς τὸν τῶν χρημάτων βιαίως συλλογὴν, ἀλλ' ἡ φιλαργυρία, καὶ ὅτι τῆς εὐποιΐας ὁ φέρειν μακροθύμως αὐχαλέον ὀλίγα τοῦ Θεοῦ πολλῷ μεῖζόν ἐστι, καὶ ὅτι ἡ πλεονεξία οὐκ ἀπὸ τῆς μαθήσεως, ἀλλ' ἀπὸ προαιρέσεως κρίνεται.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ Β. ΠΡΟΣ ΘΕΣΣ. ΕΠΙΣΤ.

ἠθικὸν πίναξ.

α'. Περὶ τοῦ Φου, καὶ ὑποφωνίας.

β'. Ὅτι δεῖ μνημονεύειν ἀεὶ τῆς κρίσεως, καὶ τῆς γεέννης. Εἰ μὴ γὰρ μέλλα ἔφερεν ἡμῖν ὄφελος ἡ γέεννα, οὐκ ἂν αὐτὴν ἠπείλησεν ὁ Θεός. Διὸ ὁ Χριστὸς ἔχων ὀλιγόψυχος τὴν μνήμην, οὐκ ἀπ' αὐτῆς πεῖσαι λέγει, ἀλλ' οὐδὲ ἀλυπήσεσθαι βούλεται.

γ'. Κατὰ πλουσιώτατον, καὶ ὅτι οὐ ταῖς σκληρότησιν μὴ ταπεινότητος δεῖ εἰσάγειν, καὶ ἀκριβῶς προσέχειν τοῖς ἀναγινωσκομένοις.

δ'. Αἴτησις εὐχῆς ὑπὲρ αὐτοῦ παρὰ τοῦ λαοῦ, ὡς μεγάλα Χριστὸς ὠφελῆσαι δυναμένης, καὶ περὶ τοῦ μὴ λυπεῖσθαι καὶ ψυχεῖν, ἢ ἀποκρύπτειν, μηδὲ καθ' ἑαυτὸν, μηδὲ καθ' ἕτερον, ἀλλὰ μᾶλλον ἐλέγχειν. Δείκνυσι ὅτι ὀφείλουσι τοῦτο ὧν εἶπε τὸν λόγον τοῦτον.

ε'. Περὶ τοῦ ἕκαστον διδάσκειν τὸν τὴν οἰκίαν καὶ ἔργον καὶ λόγον πρὸς ἀρετήν.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘ. α. ΕΠΙΣΤ.

ἠθικὸν πίναξ.

α'. Περὶ τοῦ πίστει ἐλθεῖν, καὶ μὴ πολυπραγμονεῖν, καὶ καθ' ὧν λεγόντων ἡμῖν καὶ εἰμὴ μυθολογίαν.

β'. Ὅτι δόξα καὶ ἡδονὴ ἀληθὴς οὐ τοῖς πνευματικοῖς ἐστιν, οὐκ οὐ τοῖς σαρκικοῖς.

γ'. Ὅτι δεῖ Χριστὸν ὡς φίλον γνήσιον ἀγαπᾶν, καὶ οὐ ὡς ἐξηρὸν μισοῦμεν καὶ ἀποστρεφόμεθα, καὶ ὅτι δεῖ ἡμᾶς τοὺς ἐχθροὺς ἀγαπᾶν καὶ εὐεργετεῖν.

δ'. Τὸ ὁρᾶσθαι βίοκαλὸν ἡμᾶς δόξαν προξενεῖ Θεῷ, καὶ καλλωπιζομένων γυναικῶν.

ε'. Κατὰ τῶν σαθρίως προσιόντων τοῖς ἁγίοις μυστηρίοις.

ς'. Περὶ τοῦ μὴ ἐρᾶσθαι καὶ κατυβρίζεσθαι τῶν ἐχθρῶν, ἀλλὰ μᾶλλον ὑποβυβάζεσθαι τὸν τῷ γὰρ ἑαυτοὺς τὰ ὑπερέχοντα, καὶ Θεὸν μιμούμεθα.

ζ'. Κατὰ πλουτούντων, καὶ καλλωπιζομένων γυναικῶν.

η'. Κατὰ καλλωπιζομένων γυναικῶν, καὶ σκληρότητος πρὸς πτωχούς.

θ'. Παραίνεσις πρὸς γηραιὰς περὶ ἀναγωγῆς τέκνων.

ι'. Περὶ ἐρίσεως πολιτείας, καὶ τῆς μηνύσεως κρίσεως.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ

ιά'. Περὶ τῆς τοῦ πρόντων ὠφελείας, καὶ τῆς τοῦ μὴ ὄντων ἀπολαύσεως.

ιβ'. Ὅτι πάντων δεῖται ἡ ἀρετή, καὶ ὅτι οὐκ ἀλήθεια ἀγαθὸν ἀρετή, οὐχ ὁ πλοῦτος.

ιγ'. Καλῶς τεύξῃ καὶ παρὰ τῶν πλειόνων.

ιδ'. Περὶ τοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ λανθανόντως ποιεῖσθαι, καὶ ὡς δεῖ βίου μοναχῶν.

ιε'. Περὶ τῆς τοῦ πρόντων μεταμότητος, καὶ τῆς τοῦ μὴ ὄντων ἀπολαύσεως, καὶ ὡς δυνάμεθα μιμεῖσθαι τὸν Θεόν, καὶ ὡς δεῖ τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ τῆς εἰς ἡμᾶς, ἧς δείκνυται μάλιστα ἐκ τῆς θείας μεταλήψεως.

ις'. Ἐλεγχος πρὸς τοὺς μὴ δουλεύοντας τῷ Θεῷ, ὅσοι ἀπαντῶσι δουλεύεσθαι ὑπὸ τοῦ ἰδίων οἰκετῶν.

ιζ'. Κατὰ φιλαργυρείας, καὶ ὅτι ἀληθὴς ἐλευθερία ἐστὶ τὸ κρατεῖν παθῶν.

ιη'. Ὅτι πίστις ἀρραγὴς ἡ πίστις, ἣ ἀληθὴς ἐλευθερία ἐστὶ τὸ κρατεῖν παθῶν, καὶ κατὰ φιλαργυρίας.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΤΙΜ. Β. ΕΠΙΣΤ. ΗΘΙΚΩΝ ΠΙΝΑΞ.

α'. ΟΤι ὥσπερ οὐκ ἔστιν ἀνρὶ δικαίῳ ἀδίκημα ἀθώατον, οὕτως οὐδὲ χωρὶς λύπης ζῶντα τὸ ὡς βίῳ, καὶ ὅτι μία λύπη ἐπωφελὴς, ἡ διὰ ἁμαρτίας, ἃ δεῖ ἐλεημοσύνης.

β'. Ὅτι δεῖ ἀκούειν τοὺς διδασκάλους καὶ ἱερεῦσι, καὶ μὴ κρίνειν αὐτοὺς, καὶ βίον ἔχουσι φαῦλον· ἐὰν μὴν τοῦτοι δεῖ τὴν πίστιν παίωσι, τότε οὐ δεῖ πείθεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἀποφεύγειν καὶ κρίνειν αὐτούς. Ἐ ὅτι πρὸς μὲν οὐ χρεωστεῖ ὁ Θεὸς, ἀλλὰ πρώτων ὢν αὐτὸς ἐνεργεῖ ἀφ' ὧν σωθῶσι καὶ λαοί, Ἐ ὅτι καὶ ἀκέραιον βίον ἔχῃ ὁ πρεσφέρων.

γ'. Περὶ κρίσεως, καὶ ὅτι ἡ πλεονεξία οὐκ ἀπὸ τῶν μεγάλων, ἀλλ' ἀπὸ πρεσωπρέσεως κρίνεται, καὶ δεῖ τοῦ μὴ σκυπτὸν τὰ ἑτέρων ἁμάρτηματα, ἀλλὰ πρὸ καὶ ἑαυτόν.

δ'. Ὅτι ἀληθινὴ δόξα ἡ ἐν τοῖς πρόντι, καὶ οὐ ἣν μέλλουσι αἰῶσι καὶ ἅγιοι ἔχουσι, Ἐ δεῖ τῆς δόξης τοῦ ἀποστόλου καὶ Νέρωνος.

ε'. Καλῶς πλεονεξίας, καὶ ὅτι μεγάλη ἐστὶ τὸ πλεονέκτη καὶ διώκειν βάσανος ἡ ἀπὸ σωιδότος.

ς'. Περὶ ἐλεημοσύνης, καὶ κατὰ πλεονεξίας.

ζ'. Ὅτι ὁ μαθὼν καλῶς φρονεῖν τοῦ θεοῦ πάντων, καὶ τοῦ Θεοῦ ἀγαθὰ καλῶς φρόνησει, καὶ κατὰ φιλαργύρων, καὶ ὅτι δεῖ πάσχειν ἀλλήλοις, καὶ δεῖ χαρὰν γυναικῶν ὡς ὀφείλουσι καὶ ἑαυτοῖς καὶ τὰ ἑαυτοῦ τέκνα κατὰ Θεὸν διοικεῖν.

η'. Ὅτι πάντα ὁ Θεὸς οἰκονομεῖ, καὶ πάντων προνοᾶται, καὶ τὰ μὲν ἐνεργεῖ, τὰ δὲ συγχωρεῖ. καὶ ὅτι Ἐ μὴ δίκαιοι ὡς ὀλίγου πολὺ σώζονται ἐν θλίψει, Ἐ δὲ ἁμαρτωλοὶ ἐν ἀφέσουσι εἰσίν. Εἰ δέποτε καὶ ὑπερβαίνει δίκαιοι μὲν ἐν ἀνάσει, ἁμαρτωλοὶ δὲ ἐν θλίψει, ὥστε μηδὲ τοῦ ἀρετὴν εἶ φθάκτιον, μηδὲ τοῦ μάλλουσαν ἀπόλαυσιν ἀβέβηλον, τὸ συμβαίνει· Ἐ δεῖ τὸ μὴ πάντα προνοεῖν πάντα τὰ τοῦ Θεοῦ γινόμενα δι' ὃ ἀκαταπάληπτον, καὶ ὅτι οὐ δεῖ πρεσέχειν μαντείαις.

θ'. Ὅτι δεῖ καταφρονεῖν τοῦ πρεσκαίρων, καὶ ὅτι κἂν μὴ διὰ Χριστὸν ἐπρεαθῶμεν, ἀλλ' ὅλως μακροθύμως ἐνέγκωμεν, διὰ Θεὸν ἡμῖν ἀποκεῖται λαμβάνειν.

ι'. Ὅτι ὁ τοῦ ἑαυτῷ καλῶς φρονῶν διὰ Θεὸν, πᾶν τοῦ Θεοῦ ἀγαθὸν, ὅτι βίας οὕτως χρεία πρὸς τὴν κτῆσιν τῆς ἀρετῆς. πολλὰ γὰρ τὰ κωλύματα, οἷς γυνὴ, παῖδες, φροντίδες βιωτικαὶ, ὧν διὰ πάντων καλῶς φρονῶν ἐν πρεσπορᾷ Θεοῦ, Εἰ γε ἐν ἑαυτῷ ἐν ἡμῖν πρεσκόπτας ὠφελῆσαι σπουδάζομεν.

ΤΩΝ

ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤ.

ὑπόθεσις πᾶσα.

α'. ΠΕρὶ διδασκάλων· ὁποίους χρὴ εἶναι, καὶ ὅπως δεῖ τούτους ὁδηγεῖν τοὺς ἐγχειριζομένους ἑαυτοῖς, καὶ μὴ καταχρίνειν, εἰ σωματικῶν ἰδιωμάτων ἅψονται ἐπ' αὐτῶν.

β'. Περὶ τοῦ μὴ ὑπερηφανεῖν δόξης ἀνθρωπίνης, καὶ ὅτι ὁ τῷ ἔρωτι τούτῳ ἁλούς, τῆς δόξης ἐπιτυγχάνει τῆς Θεοῦ, καὶ ἀνδρὸς πόδαν ἐστὶ δουλικώτερος.

γ'. Ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἀκίνδυνον, εἰ μὴ ἡ ἀμαρτία, ἡ πλεονεξία, καὶ τὰ ὅμοια· καὶ ὅτι δοκοῦντα ἀκίνδυνα, διὰ μικρὰ μόνα, ἀλλὰ οὐκ ἀληθείᾳ ἐνοχά.

δ'. Περὶ δούλων, ὅτι οὐδὲν αὐτοῖς βλαπτόμεθα πρὸς ἑαυτούς, ἐὰν πρὸς αὐτοὺς βλέπωσι, καὶ μάρτυρία σαφὴς ὁ ἁγιώτατος Ἰωσὴφ βληθεὶς εἰς φυλακήν.

ε'. Περὶ ἀληθείας καὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους συμβουλῆς καὶ φρονήσεως, καὶ ὅτι οὐχὴ ἑαυτῷ, καὶ τῷ ὁμοδούλῳ ἀμύνῃ ἐνοχοῦσι τιμῇ τοῦ Θεοῦ χάριν πρὸς ἡμᾶς.

ς'. Περὶ ἐλεημοσύνης, καὶ πόσης χρήσεως δεῖται τὰ χρήματα, ἐπεὶ φέρετο ὁ διάβολος ἡμῶν ὡς ἀπόλοιτο, καὶ ὅτι ἀπόλωλε τοῖς ἀχρήστοις, καὶ διήνεκες αἰτία, ὅτι δεῖ ἐλπίζειν ὅτι Θεόν.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤ.

ὑπόθεσις πᾶσα.

α'. ΠΕρὶ τοῦ συγγινώσκειν τοῖς ἁμαρτάνουσι, καὶ πρόσοδος πρὸς τὸν Θεὸν τῶν ἰδίων κακῶν συγχώρησις, ὡς μὴ πρόφασις ἀνθρώπους τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁμολογεῖν τὰ ἁμαρτήματα.

β'. Περὶ τοῦ συγχωρεῖν τοῖς οἰκέταις τὰ ἁμαρτήματα, καὶ μὴ ἐπαγωνιᾶν αὐτοῖς, καὶ πρὸς παραμυθίαν τῶν πεσόντων, καὶ τῆς τελείας πράξεως καὶ Δαμασκηνὸν τὸν πρόφητον.

γ'. Περὶ εὐχῆς, ὅτι μεγάλα ἀγαθὸν αὐτή, καὶ ὅτι χρὴ τὰς πρὸς τοὺς ἱερέας εὐχὰς αἰτεῖν, καὶ ποῖα τὰ τῆς εὐλογίας ἄξια, καὶ πῶς ἀγαθὸς ὁ Θεός, πῶς ὁ φιλάνθρωπος.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΗΘΙΚΩΝ

ὑπόθεσις πᾶσα.

α'. ΠΕρὶ τοῦ δεῖν καθαρεύειν ἀπὸ ἁμαρτίας· καὶ ὅτι ἐκ τοῦ δοκοῦντος μικροῦ τοῦ ἁμαρτήματος σφόδρα μεγάλα τυγχάνει· καὶ ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἡμῶν προεστήκασι τῇ κρίσει, πλὴν τῆς εὐπιΐας καὶ ἐλεημοσύνης.

β'. Κατὰ ἀπονοίας, καὶ ὅτι πρὸς μὲν κακίαν μᾶλλον ἐπιτήδειος ὁ πλοῦτος, πρὸς δὲ ἀρετὴν ἡ πενία· καὶ ὅτι ῥᾴδιον μᾶλλον ὁ τοῦ πένητος βίος, ἢ τοῦ πλουσίου.

γ'. Ὅτι μόνον λύπης ἄξιον ἐστὶ ἁμάρτημα· καὶ τί δήποτε πολλάκις καὶ καθαρὸν ἔχοντες βίον οὐ λαμβάνουσι χαρίσματα· καὶ ὅτι μᾶλλον τοῖς ἀφελεστέροις καὶ ἀπλουστέροις δίδοται πρὸς δὲ συμφέρον· καὶ πῶς τὸ μὴ δῆλον χαρισμάτων ὑπερῆμῶν, καὶ ὅτι μείζονι πόνῳ τῶν ἀγάπη.

δ'. Περὶ τοῦ μὴ πανδεῖν ὅτι τοῖς κοιμωμένοις, καὶ ὅτι οὐ δῆλον ἐπ' αὐτοῖς θρηνητέα, καὶ ὅτι ὀδὺναι ἀνάστασις, καὶ αἰωνίων ἐπάλξεως ἀγαθῶν.

ε'. Περὶ τοῦ μὴ χαλεπῶς φορτικοὺς βλέπειν τοὺς πενιχροὺς μηδὲ εὐκαταφρονήτως, ἀλλὰ σεμνῶς καὶ ἀφορᾶν πρὸς τὰ μέλλοντα ἔσεσθαι κρίσιν· καὶ ὅτι δεῖ τὸν χριστιανὸν ἀγωνιᾶν ἀεὶ ζῆν· καὶ πῶς τοῦ μὴ ὑπτιάζειν τοῖς πειρασμοῖς, ἀλλ' ἐμπεσόντας ὑπομένειν γενναίως.

ς'. Περὶ

Περὶ τῆς ἀκριβοῦς καὶ ἀκριβεστέρας ἀσκήσεως, καὶ ὅτι ἀκριβεστέρα μὲν ἐστὶν ἡ μοναχική, ἀκριβὴς δὲ καὶ ἡ ἐν κόσμῳ.

ζ'. Οτι οὐ δεῖ σὲ γήρᾳ ἐλθόντα χαλεπωτέρως τῶν ἄσκησιν, ἀλλ' ὀπιτείνειν τότε μᾶλλον αὐτῶν: ὅτι ὅπου πάντες ἐξισοῦνται μοναχοὶ ζῶντες καθ' ἡσυχίαν, δεῖ τὸν γέροντα ἐλαφρύνειν, πλειότερον τοῦ νεωτέρου ἔχειν, καὶ ὅτι πολὺ συμμετρεῖται ἡ ἄσκησις τοῖς ἀσθενήμασιν αὐτῶν, καὶ ἐπιτείνεται τοῖς ὁμοίοις. Ὅθεν καὶ ἐλαφρὰ τοῖς τοιούτοις διατάσσεται.

Περὶ ῥᾳθυμίας τῶν θείων γραφῶν, καὶ ὅτι ἀπαιτεῖται, καὶ ὡς ἁμαρτάνεται πολλὰ κερδαίνοντες ἀφελεῖν, καὶ ὅτι Εσδρας, καὶ ὁ κανὼν τῶν βίβλων, τῶν θείων ἀπηγόρευσαν.

θ'. Οτι οὐ δεῖ ἀπογινώσκειν ἑαυτὸν μὴ ὁ βαπτισμα ἁμαρτήσαντα, ἐὰν δ' ὅσον κατορθοῦται ἐν τῇ ἀληθινῇ μετανοίᾳ, καὶ ὅτι μάταια καὶ πλοῦτος, καὶ δυναστεία, καὶ τιμή.

ι'. Περὶ τοῦ ἀγαπᾶν τοὺς ἁγίους, καὶ ὅτι δεῖ πάντας ἀδιακρίτως τιμᾶν ἐλεημοσύνῃ ἐργαζομένους, εἴτε μοναχοί, εἴτε κοσμικοί εἰσιν, ἢ ἕλληνες, ἢ χριστιανοί, ἢ αἱρετικοί, καὶ μὴ πλανᾶσθαι κρίνοντας τοὺς ἁγίους, ἐὰν δεῖ μὴ ἀπογινώσκειν αὐτοὺς τέλως.

ια'. Περὶ λογικῆς θυσίας, ἥτις ἐστὶν ἡ κατὰ ψυχὴν ἀρετή, καὶ ὅτι τοῦ ἀδιακρίτως παίζειν τοὺς πειρασμοὺς ἐλεᾶν.

ιβ'. Περὶ μετανοίας καὶ τοῦ μὴ ἀπογινώσκειν, καὶ ὅτι ἐν ἑκάστῃ ἐλθούσῃ καιρίᾳ, καὶ ὅτι ἐφ' ἡμέραν ἔχει ἡ πᾶσα μετάνοια ἀρχήν, διότι ὁ Θεὸς ἡ τελείωσις.

ιγ'. Περὶ τῆς μετανοίας, καὶ ὅτι οὐ δεῖ προφάσει τοῦ πλείονα ἁμαρτῆσαι ὑστερῆσαι τοῦ βαπτίσματος. Δεῖ γὰρ ἡμᾶς καὶ μὴ τοῦ βαπτίσματος πολλῆς ἐργασίας ἐν τῷ ἀγῶνι τῶν ἀρετῶν. καὶ ὅτι σοφὸν βάρος ὑπέστημεν ὁ χριστιανός.

ιδ'. Περὶ μετανοίας καὶ προσευχῆς τῆς τε νυκτὸς καὶ τῆς ἡσυχίας. καὶ ὅτι καὶ τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἡμέρας ἀπέλαυσιν ἡμῖν παρέδωσεν.

ιε'. Κατὰ τῆς νεκρᾶς ἔργων, ἅτινα ὅτι λοιμός ἐστιν ἡ ἀμαρτία. καὶ τῆς φιλαργυρίας, καὶ μὴ γελᾶν, μάλιστα ἐν ἐκκλησίᾳ.

ις'. Περὶ τῆς πολιτείας ἐπουρανίου. καὶ ὅτι οὐ δεῖ ἀρκεῖσθαι μόνοι τῷ θέλειν ἀρετὴν, ἀλλὰ καὶ τῷ πόνων ἅπτεσθαι. καὶ ὅτι πολὺ ἀμείνων ἡ ἐν τῷ χωρίῳ τιμιωτέρα τῆς πολλῆς κατορθώσασα πολλοί, ὡς ἐν τοῖς θαύμασι φανερόν. καὶ ὅτι ὁ Θεὸς ἐν οὐρανῷ λέγεται εἶναι, οὐχ ὡς μὴ πρὸν ἐν τῇ γῇ, ἀλλ' ὡς ἀφ' ὧν ἔργων καὶ τῶν οἰκείωσιν τῶν πρὸς τὸν ἀγγέλους.

ιζ'. Οτι δεῖ μὴ καθ' ἑαυτὸν δοκιμάζοντας πρόνοιαν τοῖς φεικτοῖς μυστηρίοις. ἀλλὰ πρὸς τὸν ἀφ' ἑτέρου πολλοῦ μεταλαμβάνοντας τῶν θείων μυστηρίων.

ιη'. Περὶ τοῦ εἰς ὃ αἱρεῖσθαι τῶν πειρῶν. τοῦτο γάρ ἐστι Χριστοῦ μιμητὴν εἶναι καὶ τῶν ἀποστόλων, καὶ ὅτι τέλειός ἐστιν ὁ κατὰ Θεὸν πεπωκὼς ὁδόν.

ιθ'. Οτι ἀγαπῶντες τὸν πλησίον οὐκ ὀκνοῦμεν τοῦτον, ὅσον ἑαυτοῖς χαριζόμενα.

κ'. Κατὰ φιλοκόσμων γυναικῶν, καὶ κατὰ πλεονεξίας, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν τοῖς τὸν πλεονεκτοῦντας, καὶ ὅτι οὐ στεφάνων ὁ πρὸν καιρὸς, ἀλλὰ τῶν ἀγώνων καὶ ἱδρώτων.

κα'. Οτι ὅτι θύραι ἐσμὲν ὁ τέλος, καὶ ὅτι μὴ τῶν ἄλλων κακῶν, καὶ γλώσσης χαλεπὸν ἀφορμὴ ἁμαρτῆς ἀφ' ἁπορθυμοῦντες ἐν χείματι βλάβειας τὸ πλησίον ἐλαττώματος τοῖς κάμνουσι. Εἰδῶσιν. ὑπερ ἐκείνου ἀλλοῦ ὑιὸς τὴν αἰωνίαν κλῆσιν ἀφαπέμψας ἡμᾶς.

κβ'. Οτι ὅτω δεῖ διλιεκῶς ζητεῖν τὸν Θεὸν, ὃν ζητοῦσι ζητεῖ ὡς ὑὸν ἀπολωλότα. καὶ πρὸς ὀκτινοῦς προσευχῆς. καὶ ὅτι ὅτω δεῖ μακροθυμεῖν καὶ γελᾶν ἐν ἑαυτοῖς τὸν ὑποζύγιον, ὃν ζητοῦσι γελᾶσθαι κατὰ παίδων ὑποζυγίων.

κγ'. Οτι οὐ πρὸ ἑτέρων ἀποστερούμεθα τῶν μνημάτων ἀγαθῶν, ἀλλ' ἑαυτοῖς αὐτοὶ τῆς τούτων ἀκαθαρσίας γινόμεθα, καὶ πρὸς τῆς εἰς ἡμᾶς ἀγάπης Θεοῦ, καὶ ὅτι ἀφιλῶν καὶ ὀδυρ-

μῶν

μῶν ἐσμεν ἄξιοι· καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα τις οὕτω τοὺς ἀρετὴν, ὡς ἡ τῶν ἡμαρτημάτων ἀνάμνησις.

κδ'. Ὅτι ἀρκεῖ βίος εἰς ἀρετὴν τοὺς σωτηρίαν, εἰ θέλοι· ὁ δὲ μὴ πρὸς, καὶ σημεῖα γένηται, οὐδὲν ὄφελος· καὶ ὅτι καὶ διὰ ἀναξίων ἱερέων ἐνεργεῖ ἡ χάρις, καὶ ὅτι κατὰ βαθμὸν δεῖ ἡμᾶς μιᾶς ὑπερβαίνοντας ἀρετῆς καὶ κατορθοῦν ἕτερα, οὕτως ἐφ' ἕτερα ἔρχεσθαι.

κε'. Ὅτι ἐὰν μὴ ἡμᾶς ὁ Θεὸς καταφρονοῦντας χρημάτων καὶ δόξης καὶ ἀκαπαύστου, ὅτι ἡμῖν ζημίαι πρόκειται· καὶ ὅτι οὐ πάσχομεν κακῶς, ἀλλὰ ποιοῦμεν, δεῖ γέλωτος· καὶ ὅτι δεῖ φιλεῖν τοὺς φαύλους, καὶ τὰ πρὸς αὐτοὺς ἀποφέρεσθαι, καὶ στεναζόντων μᾶλλον ἕλκοντας ἢ πλουτοῦντας. Ὡς ὅτι ἀπρόσδεκτος ἡ τῶν πλουσίων ἐλεημοσύνη.

κς'. Περὶ τοῦ μνημονεύειν Θεοῦ διὰ παντὸς, καὶ καταμάθοιμεν ἑαυτοὺς, καὶ τοῦ Δαβὶδ καὶ τῶν τριῶν παίδων.

κζ'. Περὶ τοῦ μὴ φθονεῖν τοῖς κοσμικοῖς, καὶ τοῦ τοῦ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ· καὶ ὅτι σφοδρότερός ὁ οὐρανὸς καὶ ὅτι ὁ Χριστὸς οὐχ ὡς διάβολος ἤγετο, ἀλλ' ἵνα ἡμᾶς διδάξῃ βουλόμενος ἐπιτηδεύειν σωφρονεῖν, καὶ τοῦ καινοδοξίας καὶ τῶν φθονούντων· καὶ ἑταίρους ὑμᾶς παιδεύων, ἀλλὰ μείζονας ἑταίρους· καὶ ὅτι ἀληθὴς παιδεύσεώς ἐστιν, οὐ θέατρον ὑφίζειν, ἀλλ' ὑδρίζοντα δῆμον τοῦ ἑτέρου ἀπέχεσθαι.

κη'. Ὅτι εἰς Χριστὸν ἀφορῶντες, καὶ εἰς τὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ῥᾳδίως ἡμᾶς χρὴ πάσαις φέρειν θλίψεσι· καὶ τοῦ φιλονεικεῖν γυναικῶν· καὶ τίς ὄντως κόσμος ἀληθὴς γυναικῶν.

κθ'. Ὅτι οἱ ἅγιοι πάντες διὰ θλίψεων ὥδευσαν· καὶ ὅτι ἑτέρως οὐκ ἦν σωτηρίας τυχεῖν, ἢ διὰ θλίψεως· καὶ ὅτι τοῖς τῇ ψυχῇ καὶ τὸ σῶμα ἡ πνευματικὴ λυμαίνεται.

λ'. Ὅτι οὐ δεῖ πάντα ὅτι τοῖς διδασκάλοις ὑπορρίπτειν, ἀλλὰ πάντως αὐτοὺς εἰδέναι ἀλλήλους οἰκοδομεῖν· καὶ ὅτι ὁ ἓν γάλακτος ἔχων ὄντως ὁ λαϊκός, καὶ οἷς ποιοῖς δεῖ ὡς ἀδελφῷ παραινεῖν.

λα'. Περὶ μετανοίας, καὶ ὅτι μέγα ὄφελος τοῖς μετανοοῦσι γένηται ψυχῆς, καὶ ἀσφάλεια εἰς τὸ μὴ πεσεῖν ἡ διηνεκὴς τῶν ἡμαρτημάτων μνήμη.

λβ'. Ὅτι φρόνιμος ὁ παρὼν βίος καὶ ἀσέβειος, καὶ ἐγκώμιον ἐλεημοσύνης.

λγ'. Ὅτι τῆς πίστεως ὠφελιμωτέρα ἡ θλῖψις, καὶ ἡ πενία τοῦ πλούτου, ὅθεν καὶ Χριστὸν τὸν βουλόμενον τέλειος γενέσθαι ὁ Κύριος ἐπέταξε.

λδ'. Ὅτι οὐδὲν ἀλλ' ἢ ἡμῖν ποιεῖ τὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος, πλὴν τῶν ἀγαθῶν προαιρέσεων, καὶ τοῦ πένεσθαι τοὺς οὐρανίων τῶν ἀγαθῶν.

ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΗΘΙΚΩΝ ΠΙΝΑΞ.

α'. Ὅτι οὐ δεῖ ἀσαθάλλεσθαι ὁ βάπτισμα.

β'. Κατὰ Ἑλλήνων περὶ ἀφασίστου.

γ'. Περὶ ὑπισχνουμένων σκληρῆς, καὶ ὅτι πολλῆς δυσκολίας γέμει ἡ ὑπόσχεσις.

δ'. Κατὰ Ἑλλήνων, καὶ σύγκρισις τοῦ Πλάτωνος πρὸς τὸν Πέτρον.

ε'. Κατὰ αἱρέσεων, καὶ περὶ τοῦ ὀρθῶς βιοῦν, καὶ περὶ τοῦ ὑπείκειν τοῖς τῶν ἱερέων ἐπιτιμήσεσι.

ς'. Κατὰ ὀργιζομένων.

ζ'. Περὶ ἀφελείας.

η'. Ὅτι δεῖ ἐκ μικρῶν ἀρχεσθαι ἡμᾶς τῆς ἀρετῆς, καὶ περὶ τοῦ μὴ ὀμνύειν.

θ'. Κατὰ μνησικακίας, καὶ περὶ τοῦ μήτε ὅρκον ἀπαγορεύειν, μήτε ὀμνύειν.

ι'. Περὶ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΗΘΙΚΩΝ

ι'. Περὶ τοῦ μὴ ὀμνύειν.

ια'. Ὅτι καλὸν ἡ ἀκτημοσύνη, καὶ ὡς δεῖ τοῦ μὴ ὀμνύειν.

ιβ'. Περὶ τοῦ μὴ ὀμνύειν.

ιγ'. Ὅτι οὐ κόσμῳ μᾶλλον ἀρέσκει τῷ πλουτοῦντι ἢ πένητι, καὶ ὡς δεῖ τοῦ μὴ ὀμνύειν.

ιδ'. Ὅτι δεῖ μακροθυμεῖν, καὶ μὴ μνησικακεῖν τοῖς ἐπηρεάζουσι, καὶ ὡς δεῖ ἐλεημοσύνης.

ιε'. Ὅτι θλίψει δεῖ πᾶσα δικαία σὺν τῷ Θεῷ δουλεύοντας Θεῷ, καὶ τοῦ θυμοῦ καὶ ὀργῆς.

ις'. Ὅτι οὐκ ἔστι ἓν τοῖς κόσμοις χαίροντα ὁμοῦ καὶ τῷ Θεοῦ χαίρειν, καὶ τοῦ πτυφώσσειν.

ιζ'. Κατὰ ὀργιλομάχων.

ιη'. Ὅτι δεῖ τοὺς κεκτημένους τὰ τοῖς ἑαυτῶν ἀγροῖς οἰκοδομεῖν ἐκκλησίαν.

ιθ'. Ὅτι δεῖ στενοχῶς καὶ ἐπιμόνως αἰσχύνεσθαι τὰς θείας γραφάς.

κ'. Ὅτι ἐγκρατὴς οὐχ ἑαυτῷ μόνῳ, ἀλλὰ καὶ ἑτέροις ἔστι χρήσιμος.

κα'. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν τοὺς ἐπηβολοῦντας πενίαν καὶ ὅτι μεγάλην ὑπεργατοῦσι τοὺς πλουτοῦντας καὶ ὑπὲρ αὐτῶν χαίρουσαι ἐλεημοσύναι, καὶ προσδυχαί, καὶ προσφοραί.

κβ'. Περὶ ἐλεημοσύνης.

κγ'. Περὶ τοῦ μὴ ἁμαρτάνεσθαι τὸ φρόνημα, καὶ προσέχειν τοῖς ὀρθὴν βίον, καὶ ὅτι πρόνοια Θεοῦ τὰ πρώτα διοικεῖται, ᾧ συγχωροῦντος δι' ὃν οἶδε λόγον, τὰ ὑστερούντος.

κδ'. Περὶ μετανοίας, καὶ ὅτι διωγμὸς ἡ αἵρεσις, καὶ ὅτι μάλιστα τὸ ἐκκλησίᾳ δεῖ ἡμᾶς γέλωτος καὶ φλυαρίας ἀπέχεσθαι.

κε'. Περὶ ἐλεημοσύνης, καὶ ὡς ἐμπόδιον ψυχῆς.

κς'. Πρέσπει πρὸς προσευχὴν πυκνεικόν.

κζ'. Κατὰ μεθυόντων καὶ τυφώντων.

κη'. Κατὰ κενοδιδάξων.

κθ'. Πόθεν δεῖ ἐκκλησίαν δοκιμάζειν, καὶ ὅτι ἀγρηστοῦ στενοχῶς ταῖς στενάζουσι προσεύχαις, τῶν Αἰγύπτων μὴ καταβοώντων.

λ'. Περὶ ταπεινοφροσύνης, καὶ ὡς δεῖ τοῦ μὴ κρατεῖν ἐν ἐκκλησίᾳ.

λα'. Περὶ τοῦ κατὰ Θεὸν ζήλου, καὶ προθυμίας, μακροθυμίας τε, καὶ πραότητος, καὶ ὀργῆς.

λβ'. Ὅτι δεῖ τὸν παῖδα κρατεῖν τῆς ἡμετέρας, καὶ ὡς δεῖ βλασφημίας καὶ ἀλαζονείας, καὶ τί ἐστι, Γνῶθι σεαυτόν, καὶ ὅτι ἀπὸ τῆς προαιρέσεως ἡ ἀγγέλου γενόμεθα, ἢ δημίου.

λγ'. Ὅτι μεθ' ὑποφειδοῦς λογισμὸν δεῖ βλασφημίαν ἀνθιλογίας αἱρεῖσθαι.

λδ'. Περὶ τοῦ πῶς δεῖ ἐπιμέλειαν τῆς ψυχῆς ποιεῖσθαι.

λε'. Ὅτι πάντα καθ' ἡδονὴν βλάπτει καὶ ὀργήν.

λς'. Πρὸς ἕλληνας ὅτι θαυμαστὴ ἡ τῆς ὡς δεῖ Χριστοῦ διδαχῆς εἰσαγωγή, καὶ ὡς δεῖ ἀσυνδέτους στενοχῆς καὶ πυκνείας, καὶ ὡς δεῖ ἀμφισβητήσεως.

λζ'. Περὶ ἀγάπης ὡς εἰρήνης πνευματικῆς τῆς ψυχῆς πρὸς τὸ σῶμα.

λη'. Περὶ μετανοίας, καὶ πῶς δεῖ ἀγαπᾶν τὸν Θεόν, καὶ αὐτοῦ ὑπεργασίαν στενοχῶς μνημονεύειν, καὶ ὡς δεῖ τοῦ βιβλίου τοῦ μαγικοῦ.

λθ'. Περὶ ὀπτασίας καὶ ἀφελχασίας, καὶ τοῦ ὑβρεισῶν.

μ'. Περὶ ἀγάπης.

μα'. Ὅτι ὁ ὀργὴν ἀεὶ τηρῶν πλέον ἑαυτὸν ἁμαρτάνει, καὶ πρέσπει τοῦ παύσασθαι τοῦ τοιούτου πάθους.

μβ'. Ὅτι χρήσιμοι καὶ πιεσμοὶ καὶ σύμμετροι πρὸς πάντα.

μγ'. Περὶ συμπαθείας, καὶ ὅλως δεῖ μιμεῖσθαι τοὺς ἁγίους, ὡς ἑαυτοὺς ῥίπτειν εἰς κινδύνους ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν.

μδ'. Πρὸς

μδ'. Περὶ τοῦ ἀκροᾶσθαι, ὥστε προσέχειν τοῖς λεγομένοις, καὶ προκόπτειν ἐν τῇ κατὰ Θεὸν ἀγάπῃ.

με'. Περὶ τοῦ πῶς δεῖ φιλοξενίας, καὶ ὅτι ὁ τοὺς ἐλεγχίστους τοὺς ἀδελφοὺς δυσχεραίνων ἀφ' ἑαυτοῦ Χριστὸν, πλείονα μαθὼν ἔχει.

μς'. Οὐκοῦν δεῖ ἀλλήλων ἀφαιρεῖσθαι αἱρέσεις, καὶ πᾶσαν τοῦ σκανδάλου.

μζ'. Ὅτι δεῖ ἡμᾶς μάρτυρας εἶναι Χριστοῦ δι' ὀρθότητος βίου.

μη'. Περὶ ὑπερηφανείας καὶ αὐθαδείας, καὶ ὅτι αὐτόκειται τύποις θρασύτης καὶ ἀνανδρία.

μθ'. Ὅτι δι' ὧν δοκοῦμεν βλάπτεσθαι, ἀφ' τούτων ὠφελούμεθα· ὃ ὑπόδειγμα ἐκ τοῦ Ἰωσὴφ, καὶ Ἰακὼβ, καὶ ὅτι οὐ διὰ γυναῖκας πλουτοῦσι ἄνθρωποι.

ν'. Περὶ τοῦ μὴ δεῖν ἀμφιβολίζειν, ἀλλὰ φέρειν τὸν ὑβριζόντως, καὶ προσδέχεσθαι μᾶλλον τὰ καλλαγάς.

να'. Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς βλάψαι δύναται, ἐὰν μὴ ἑαυτὸν βλάψωμεν.

νβ'. Ὅτι ὁ κρατηθεὶς τῷ θείῳ ἔρωτι, οὐδενὸς τοῦ ὄντος γῆς λόγου ποιεῖται.

νγ'. Ὅτι χρήσιμον ἦν ἐκεῖ οἰκεῖσθαι ἄλλον ἄνδρα, καὶ πεῖσθαι τούτῳ, καὶ ὅτι δεῖ καὶ τοῖς ὡσαύτως πράττουσι πείθεσθαι τῷ Παύλῳ συμβουλεύοντι, τῷ τὸ πεῖρα ἡμῶν εἰδέναι τὸν κανόνα.

νδ'. Ὅτι χρήσιμοι οἱ πειρασμοὶ, καὶ ὅτι οὐκ ἀεὶ ὁ δαίμων ἡμῖν τῆς κακίας αἴτιος γίνεται.

νε'. Εἰς Παῦλον τὸν ἀπόστολον.